besluit

Zwolle

Project-, Programa- en Procesmanagement

Stadhuis
Grote Kerkplein 15
Postbus 10007
8000 GA Zwolle
14038

www.zwolle.nl

Retouradres: Postbus 10007, 8000 GA Zwolle

5.1.2e

Uitsluitend via: 5.1.2e @gmail.com

Uw kenmerk	
Ons kenmerk	
Behandeld door	Woo-contactpersoon
Datum	24 maart 2026
Onderwerp	Woo-besluit

Geachte 5.1.2e 5.1.2e,

Op 17 augustus 2025, heeft u ons college van burgemeester en wethouders op grond van de Wet open overheid (“Woo”) een Woo-verzoek gestuurd met betrekking tot voorkeursrecht in Zwolle-Zuid. Dit verzoek is een vervolg op een eerdere Woo-verzoek van 10 april 2025.

Uw verzoek van 17 augustus 2025 luidde als volgt:

”*Hartelijk dank voor de geleverde stukken.*

Helaas bevat geen van de (veelal) dubbele stukken iets van een grondslag op welke gronden Zwolle zuid zuid is gekozen tot ontwikkellocatie (en daaropvolgend belast is met een voorkeursrecht). De stukken zijn zelfs ‘strijdig’. Half januari wordt er geschreven om Zwolle zuid/zuid te parkeren en 4 weken later is het ineens een vanzelfsprekende ontwikkellocatie.

Zoals besproken zien wij graag de grondslag/onderbouwing waarom deze locatie ‘ineens’ is aangewezen in het RTP. Aangezien dit in minder dan 3 maanden (jan-apr 2025) bedacht is moet daar toch een uitermate sterke grondslag voor zijn.

Specifiek zijn onderstaande vragen uit het initiële verzoek in ieder geval ook niet geleverd:

1. De gronden en motieven waarom/waarop de gemeente Zwolle -ambtelijk- en bestuurlijk de plannen die tot dusverre zijn voorgelegd heeft afgeraden of afgewezen vóórdat overgegaan is tot het vestigen van voorkeursrecht op deze specifieke percelen

2. Inzicht in de percelen en de gronden en motieven waarom/waarop de gemeente Zwolle -ambtelijk- en bestuurlijk niet overgegaan is tot het vestigen van een voorkeursrecht op percelen.

Alvast bedankt.”.

Er volgde een mailwisseling tussen u en onze Woo-contactpersoon met oog op het beantwoorden van deze vragen en waarin de omvang van uw verzoek gedeeltelijk werd aangepast.

In uw mail van 29 september, gaf u, na toelichting van onze Woo contactpersoon, aan dat:

- u de scenariostudie die in het kader van de RTP heeft plaatsgevonden wilde ontvangen. Daarop is u gewezen dat deze al online beschikbaar is.
- wij de vraag vervat in punt 1 van uw verzoek konden laten vervallen.
- u enkel interesse hebt in het voorkeursrecht dat in Zwolle-Zuid is gevestigd.

Hierbij ontvangt u het besluit op uw verzoek.

Ons besluit
Wij hebben besloten om de door u gevraagde informatie gedeeltelijk openbaar te maken.

Wettelijk kader
Uw verzoek valt onder de reikwijdte van de Woo. Op grond van artikel 4.1, eerste lid, van de Woo kan eenieder immers een verzoek om publieke informatie richten tot een bestuursorgaan of een onder verantwoordelijkheid van een bestuursorgaan werkzame instelling, dienst of bedrijf.

Artikel 4.1, zevende lid, van de Woo bepaalt dat een verzoek om informatie wordt ingewilligd met inachtneming van het bepaalde in hoofdstuk 5 van de Woo. Een bestuursorgaan zal het verstrekken van de gevraagde informatie achterwege kunnen (dan wel moeten) laten wanneer zich een of meer van de in artikel 5.1 en 5.2 van de Woo genoemde uitzonderingen en beperkingen voordoen.

Zoekslag
Er is gezocht naar documenten in de periode vanaf 1 januari 2024 tot aan 1 mei 2025 die hieraan raken. Dat is een nieuwe zoekslag naar de door u gevraagde informatie. Deze zoekslag omvatte ook de reikwijdte van uw eerste verzoek. Daarbij is onder andere gezocht op woorden zoals:
-Zwolle-Zuid
-Zwolle-Zuid zuid
-Ontwikkellocatie
-Uitbreiding
-Uitleglocatie
-Voorkeursrecht (zuid)

Overwegingen
Zoals gesteld onder ‘Wettelijk kader’ dienen voornoemde documenten te worden beoordeeld teneinde te bezien of zij zich lenen voor openbaarmaking voor eenieder.

Het resultaat van deze beoordeling is dat we de documenten gedeeltelijk openbaar maken.

Economische of financiële belangen (artikel 5.1.2b Woo)
Wij kunnen openbaarmaking van de gevraagde informatie weigeren als dit de economische of financiële belangen van de gemeente kan schaden. Dit is een relatieve weigeringsgrond. Dit betekent dat wij een afweging maken tussen het belang van openbaarheid en het belang van bescherming van economische of financiële belangen.

In de opgevraagde documenten is informatie opgenomen over de aan- en verkoop van gemeentelijke gronden en opbrengsten van grondbeleid. Het betreft onder meer concrete en speculatieve bedragen, toekomstige financiële verplichtingen en keuzemomenten met financiële consequenties. Deze gegevens geven inzicht in de wijze waarop de gemeente gronden heeft verworven en onder welke voorwaarden, de gemaakte afspraken over vruchtgebruik en eventuele verkoop, en de financiële gevolgen hiervan. Openbaarmaking van deze gegevens kan onder andere de onderhandelingspositie van de gemeente nadelig beïnvloeden en daarmee haar economische en financiële belangen schaden.

In de opgevraagde documenten zijn ook kosten en investeringsbedragen van de gemeente of andere bestuursorganen gelegen. Het betreft onder meer inschattingen van kosten voor bepaalde onderzoeken, analyses, verkenningen en van investeringen voor diverse doeleinden. Deze gegevens geven inzicht in economische en financiële aannames van de gemeente. Openbaarmaking van deze gegevens kan onder andere de onderhandelingspositie van de gemeente of andere bestuursorganen nadelig beïnvloeden en daarmee haar economische en financiële belangen schaden.

Eerbiediging van de persoonlijke levenssfeer (artikel 5.1.2e Woo)
Wij kunnen openbaarmaking van de gevraagde informatie weigeren als dit inbreuk maakt op de persoonlijke levenssfeer. Dit is een relatieve weigeringsgrond. Dit betekent dat wij een afweging maken tussen het algemene belang van openbaarheid en het specifieke belang van eerbiediging van de persoonlijke levenssfeer.

Er zijn in de documenten delen weggelakt, en derhalve is informatie gedeeltelijk verstrekt, omdat deze delen van de documenten informatie bevatten die herleidbaar is tot individuele personen. Openbaarmaking hiervan leidt naar ons oordeel tot een inbreuk op de persoonlijke levenssfeer van de in deze documenten genoemde personen, hetgeen dient te worden voorkomen.

Concurrentiegevoelige bedrijfs- en fabricagegegevens (artikel 5.1.2f Woo)
Wij kunnen openbaarmaking van de gevraagde informatie weigeren als het gaat om concurrentiegevoelige bedrijfs- en fabricagegegevens. Dit is een relatieve weigeringsgrond. Dit betekent dat wij een afweging maken tussen het belang van openbaarheid en het belang van bescherming van concurrentiegevoelige bedrijfs- en fabricagegegevens. Deze weigeringsgrond heeft bijvoorbeeld te maken met het

fabricageproces, de strategie van een onderneming, aanbestedingen of actuele offertes.

In een aantal documenten zijn urenramingen, prijsinschattingen en kosten opgenomen die onderdeel maken van een offerte. Deze gegevens geven inzicht in prijsstellingen, personeelsinzet, en financiële afspraken in een concreet geval. De openbaarmaking van deze gegevens zou de concurrentiële positie van deze bedrijven in het gedrang kunnen brengen. Deze informatie heeft bovendien geen invloed gehad op de keuze van de gronden in Zwolle-Zuid waarop voorkeursrecht is gevestigd waardoor het belang van de openbaarmaking hier niet opweegt tegen de concurrentiële positie van deze bedrijven.

Persoonlijke beleidsopvattingen (artikel 5.2 Woo)
Persoonlijke beleidsopvattingen uit documenten die zijn opgesteld voor intern beraad hoeven wij niet openbaar te maken. Het kan gaan om meningen van ambtenaren, concepten van stukken en interne besprekingen. Ambtenaren moeten de vrijheid hebben ongehinderd te kunnen overleggen over beleidsvoorbereiding of uitvoering. Zij moeten onderling vrij met elkaar kunnen communiceren. De documenten zien op afwegingen en scenario schetsen waarin nog niet alles vaststaat. Het is van belang dat intern gediscussieerd, gebrainstormd en overlegd kan worden. Deze persoonlijke beleidsopvattingen zijn daarom onleesbaar gemaakt.

Bent u het niet eens met dit besluit?
In de bijlage bij deze brief leest u wat u dan kunt doen.

Vragen?
Neem contact op via woocontactpersoon@zwolle.nl

Vriendelijke groet,
Namens het college van burgemeester en wethouders,

Dit document is digitaal vervaardigd en daarom niet van een handtekening voorzien.

Jantine Clasie
Afdelingshoofd Project-, Programma-, en Procesmanagement

Datum

Ons kenmerk

Bijlage: Informatie over bezwaar maken

Bent u het niet eens met het besluit van de gemeente Zwolle? Dan kunt u bezwaar maken. Doe dit binnen 6 weken. U kunt ons ook eerst bellen. We bespreken dan met u het besluit.

Hoe maakt u bezwaar?
U kunt bezwaar maken op 2 manieren:

- **Digitaal.** Kijk op www.zwolle.nl/bezwaarenberoep. Hiervoor heeft u DigiD nodig. U geeft aan waarom u bezwaar maakt.

- **Per post.** U schrijft een brief. Hierin schrijft u:
  - Uw naam, adres en telefoonnummer.
  - Tegen welk besluit u bezwaar maakt. En waarom.
  - De datum en uw handtekening.

  Stuur een kopie van het besluit mee.

  Stuur uw bezwaar naar:
  Gemeente Zwolle
  Administratie bezwaarschriften
  Postbus 10007
  8000 GA Zwolle

Voor wanneer?
Stuur uw bezwaar binnen 6 weken na de datum van dit besluit naar ons. Alleen dan kunnen we uw bezwaar inhoudelijk behandelen.

Hoe verder?
Nadat u bezwaar heeft gemaakt, nemen wij contact met u op. We bespreken dan hoe wij uw bezwaar behandelen.

Heeft u snel een uitspraak nodig?
Zolang wij uw bezwaar behandelen, moet u zich houden aan het besluit. Wilt u dit niet, omdat het besluit bijvoorbeeld grote gevolgen voor u heeft? Dan kunt u een voorlopige voorziening aanvragen bij de voorzieningenrechter van de rechtbank Overijssel. Het adres van de rechtbank is Postbus 10067, 8000 GB Zwolle.

Met een voorlopige voorziening vraagt u de rechter om tijdelijk een ander besluit te nemen. Dit kan alleen als u op tijd bij de gemeente bezwaar heeft gemaakt. Een voorlopige voorziening aanvragen kost geld. Hiervoor krijgt u een rekening van de rechtbank.

Legenda toegepaste uitzonderingsgrondslagen

In dit document zijn gegevens definitief geanonimiseerd op grond van:

Wet	Artikel	Omschrijving	Pagina's
Wet open overheid	Art. 5.1 lid 2 sub e	De eerbiediging van de persoonlijke levenssfeer	1

Nr.	Datum	Document	Grondslag	Beoordeling	Opmerkingen
1	14/10/2025	011325_Verslag bijeenkomst redeneerlijn wonen.docx	5.1.2b, 5.1.2e,	Deels openbaar	
2	13/10/2025	030325_Memo werkpakketten.msg	5.1.2e,	Deels openbaar	
3	13/10/2025	030325_Memo werkpakketten_ v2.docx	5.1.2e,	Deels openbaar	
4	10/10/2025	14_10 - combi pfo Rots-Guldemond - Hectares HP4 _ Marslanden.msg	5.1.2e,	Deels openbaar	
4a	10/10/2025	memo-bedrijventerreinen Zwolle pfo 31 maart 2025.pdf	5.1.2e,	Deels openbaar	
5	22/10/2025	18 juni technische briefing programma mobiliteit .msg	5.1.2e,	Deels openbaar	
5a	22/10/2025	1. Presentatie technische briefing raad 18 juni (concept).pdf	5.1.2e,	Deels openbaar	
6	14/10/2025	20240206_5.23.130_Eindproduct-KwalitatiefToekomstbeeldWonenZwolle_020624.pdf	5.1.2e,	Deels openbaar	
7	14/10/2025	20240703 Verslag atelier 2 Toekomstscenario's Zwolle.docx	5.1.2e,	Deels openbaar	
8	14/10/2025	20240703 Werkatelier 2 scenariostudie ochtendsessie.docx	5.1.2e,	Deels openbaar	
9	14/10/2025	20241218_Aantekeningen atelier basis op orde.docx	5.1.2e,	Deels openbaar	
10	22/10/2025	20250325_101224.jpg		Deels openbaar	
11	22/10/2025	20250325_101416.jpg		Deels openbaar	
12	22/10/2025	20250325_111437.jpg		Deels openbaar	
13	14/10/2025	240701_Hoofdposters scenario's en mengpaneel_A0_ Page_1.jpg		Deels openbaar	

Nr.	Datum	Document	Grondslag	Beoordeling	Opmerkingen
14	14/10/2025	240701_Hoofdposters scenario's en mengpaneel_A0_ Page_2.jpg		Deels openbaar	
15	14/10/2025	240701_Hoofdposters scenario's en mengpaneel_A0_ Page_3.jpg		Deels openbaar	
16	14/10/2025	240701_Hoofdposters scenario's en mengpaneel_A0_ Page_4.jpg		Deels openbaar	
17	14/10/2025	240701_Hoofdposters scenario's en mengpaneel_ A0.pdf		Deels openbaar	
18	14/10/2025	240701_Poster ronde 2_ Sleutelprojecten en gebieden_A1 (4x printen).pdf		Deels openbaar	
19	14/10/2025	240701_Referentiesheets atelier 2.pdf		Deels openbaar	
20	14/10/2025	241014_Opzet atelier 3.docx	5.1.2e,	Deels openbaar	
21	14/10/2025	241014_Opzet atelier 3_ uitnodigingstekst.docx	5.1.2e, 5.2,	Deels openbaar	
22	14/10/2025	241107_Notities afspraken en bespreekpunten.docx		Deels openbaar	
23	14/10/2025	241113_Presentatie toelichting Kernwaarden_Atelier_4.pptx	5.1.2e,	Deels openbaar	
24	14/10/2025	241114_schetsen_groen.jpg		Deels openbaar	
25	14/10/2025	241114_schetsen_mond.jpg		Deels openbaar	
26	14/10/2025	241114_schetsen reg.jpg		Deels openbaar	
27	14/10/2025	241114_schetsen_snel.jpg		Deels openbaar	
28	14/10/2025	241218_Presentatie toelichting bouwstenen sessie.pptx		Deels openbaar	
29	14/10/2025	250129_Atelier 5- Ruimtelijk Toekomst Perspectief Zwolle.pdf		Openbaar	

Nr.	Datum	Document	Grondslag	Beoordeling	Opmerkingen
30	13/10/2025	250211_Reactieformulier_ [Namen]_WaterEnKlimaat_ 20250214.xlsx	5.1.2e,	Deels openbaar	
31	22/10/2025	250211_Reactieformulier Wonen 14-2-2025_xlsx.msg	5.1.2e,	Deels openbaar	
31a	22/10/2025	250211_Reactieformulier Wonen 14-2-2025.xlsx	5.1.2e,	Deels openbaar	
32	22/10/2025	280325 PERSBERICHT VRIJGAVE RUIMTELIJK TOEKOMSTPERSPECTIEF def.docx		Deels openbaar	
33	13/10/2025	Aangepaste Memo.msg	5.1.2e,	Deels openbaar	
34	13/10/2025	aanpassingen nodig ! n_a_v_ RE_ bijlagen Ruimtelijk Toekomstperspectief aanvulling Omgevingsvisie - pfo_college.msg	5.1.2e,	Deels openbaar	
34a	13/10/2025	image002(3).png		Deels openbaar	
34b	13/10/2025	image005.png		Deels openbaar	
34c	13/10/2025	image006.png		Deels openbaar	
34d	13/10/2025	image007.png		Deels openbaar	
35	13/10/2025	Aanscherpen bouwstenen tbv Aanvulling Omgevingsvisie.msg	5.1.2e,	Deels openbaar	
35a	13/10/2025	ECONOMIE - B2 - Overzicht opbrengsten bouwsteen economie.docx		Deels openbaar	
35b	13/10/2025	ENERGIE - B2 - Overzicht opbrengsten bouwsteen energie.docx		Deels openbaar	
35c	13/10/2025	WATER&KLIMAAT - B2 - Overzicht opbrengsten bouwsteen water & klimaat.docx		Deels openbaar	
35d	13/10/2025	WONEN - B2 - Overzicht opbrensten bouwsteen wonen.docx		Deels openbaar	

Nr.	Datum	Document	Grondslag	Beoordeling	Opmerkingen
36	13/10/2025	aanscherping bouwstenen wonen_ economie en mobiliteit.msg	5.1.2e,	Deels openbaar	
36a	13/10/2025	bouwsteen economie 11-12-2024(1).docx		Deels openbaar	
36b	13/10/2025	wonen input voor omgevingsvisie 04122024 (003)(2).docx	5.1.2e,	Deels openbaar	
37	22/10/2025	Aantekeningen bij het RTP.msg	5.1.2e,	Deels openbaar	
37a	22/10/2025	RTP 19 maart 2025.docx	5.2, 5.1.2e,	Deels openbaar	
38	13/10/2025	Aantekeningen WP mobiliteit .msg	5.1.2e,	Deels openbaar	
39	10/10/2025	aanvulling omgevingsvisie.msg	5.1.2e,	Deels openbaar	
40	22/10/2025	aanwezigen en vragen TB RTP 15 april 2025.docx	5.1.2e,	Deels openbaar	
41	22/10/2025	Afdronk PFO Gerdien.msg	5.1.2e, 5.2, 5.1.2f,	Deels openbaar	
41a	22/10/2025	image002(5).png		Deels openbaar	
41b	22/10/2025	image003(2).png		Deels openbaar	
42	14/10/2025	afdronk raadsdebat oogst bouwstenen Aanvulling Omgevingsvisie + vervolgacties .msg	5.1.2e,	Deels openbaar	
43	22/10/2025	Afronding Programmamanagement (26).msg	5.1.2e,	Deels openbaar	
44	22/10/2025	Afronding Programmamanagement - deel 2 (eigen lunch meenemen).msg	5.1.2e,	Deels openbaar	
45	22/10/2025	Afronding Programmamanagement .msg	5.1.2e,	Deels openbaar	
46	22/10/2025	Afstemming Ceintuurbaanzone.msg	5.1.2e,	Deels openbaar	

Nr.	Datum	Document	Grondslag	Beoordeling	Opmerkingen
47	22/10/2025	Afstemming FinanciÃ«n aanv_ OG & Stedelijk Zwolle.msg	5.1.2e,	Deels openbaar	
48	22/10/2025	Afstemming ruimtelijke en mobiliteitsontwikkelingen Provincie Overijssel en gemeente Zwolle (agenda bijgevoegd) (10).msg	5.1.2e,	Deels openbaar	
48a	22/10/2025	Agenda overleg Zwolle-Overijssel Ceintuurbaanzone en Singelstudie 20250408(1).docx	5.1.2e,	Deels openbaar	
49	22/10/2025	Agenda so Stedelijke Ontwikkeling 11 nov 24.docx	5.1.2e,	Deels openbaar	
50	13/10/2025	Algemeen voorblad(4).docx	5.1.2e,	Deels openbaar	
51	10/10/2025	Alternatieve mogelijkheden Economie in de beslisnoa.msg	5.1.2e,	Deels openbaar	
52	22/10/2025	Automatisch antwoord_ briefing inloopbijeenkomst vanavond Zwolle Zuid.msg	5.1.2e,	Deels openbaar	
53	22/10/2025	Automatisch antwoord_ concept voorwoord ruimtelijk toekomstperspectief.msg	5.1.2e,	Deels openbaar	
54	22/10/2025	Automatisch antwoord_ Graag reflectie op bespreekstuk Scenariostudie .msg	5.1.2e,	Deels openbaar	
55	22/10/2025	Automatisch antwoord_ Opnieuw_ Bijlage aanwezigen en gestelde vragen TB RTP 15-04 (3).msg	5.1.2e,	Deels openbaar	
56	22/10/2025	Automatisch antwoord_ Opnieuw_ Bijlage aanwezigen en gestelde vragen TB RTP 15-04.msg	5.1.2e,	Deels openbaar	
57	22/10/2025	Automatisch antwoord_ REB.msg	5.1.2e,	Deels openbaar	
58	22/10/2025	bakfiets zwolle 1.jpg		Deels openbaar	
59	22/10/2025	bakfiets zwolle.jpg		Deels openbaar	

Nr.	Datum	Document	Grondslag	Beoordeling	Opmerkingen
60	13/10/2025	Bedankt _ voorbereiding raadsdebat oogst bouwstenen Aanvulling Omgevingsvisie 13mei .msg	5.1.2e,	Deels openbaar	
60a	13/10/2025	Bijlage 1 - Q&A - Opbrengst bouwstenen & bandbreedtes aanvulling Omgevingsvisie.docx		Deels openbaar	
60b	13/10/2025	Bijlage 2 - Technische raadsvragen oogst bouwstenen.docx	5.1.2e,	Deels openbaar	
60c	13/10/2025	Oplegnotitie tbv pfo voorbereiding raadsdebat bouwstenen Aanvulling Omgevingsvisie.docx		Deels openbaar	
61	22/10/2025	beelden voor bij mijn pitch .msg	5.1.2e,	Deels openbaar	
61a	22/10/2025	pitch Zwolse scenario's [Naam].pptx		Deels openbaar	
62	22/10/2025	bemensing inloopavonden Zuid en Berkum (6).msg	5.1.2e,	Deels openbaar	
63	22/10/2025	bemensing inloopavonden Zuid en Berkum.msg	5.1.2e,	Deels openbaar	
64	22/10/2025	Beslisnota.msg	5.1.2e,	Deels openbaar	
65	22/10/2025	Bespreking nota Grondbeleid (49).msg	5.1.2e,	Deels openbaar	
66	22/10/2025	Bespreking nota Grondbeleid.msg	5.1.2e,	Deels openbaar	
67	14/10/2025	bijdrage tbv sparmoment tbv coalitieoverleg.msg	5.1.2e,	Deels openbaar	
67a	14/10/2025	redenatielijn verantwoorde groei_ .docx	5.1.2e, 5.2,	Deels openbaar	
68	14/10/2025	Bijlage 1 - Opdrachtomschrijving Scenariostudie en Ruimt. Ontwikkelperspectief Zwolle.pdf	5.1.2e,	Deels openbaar	

Nr.	Datum	Document	Grondslag	Beoordeling	Opmerkingen
69	22/10/2025	Bijlage 1 - Zwolle Zuid overzichtskaart.pdf		Deels openbaar	
70	22/10/2025	Bijlage 2 - Zwolle Zuid percelen.pdf		Deels openbaar	
71	13/10/2025	Bijlage 3 - Persbericht vrijgave RTP(7).docx		Deels openbaar	
72	13/10/2025	bijlagen Ruimtelijk Toekomstperspectief aanvulling Omgevingsvisie - pfo_college (11).msg	5.1.2e,	Deels openbaar	
72a	13/10/2025	Bijlage 2 - Effectbeoordeling leefomgeving RTP(1).pdf	5.1.2e,	Deels openbaar	
72b	13/10/2025	Bijlage 4 - Publieksversie RTP(2).docx	5.2,	Deels openbaar	
73	22/10/2025	bijlagen Ruimtelijk Toekomstperspectief aanvulling Omgevingsvisie - pfo_college.msg	5.1.2e,	Deels openbaar	
73a	22/10/2025	Algemeen voorblad(2).docx	5.1.2e,	Deels openbaar	
73b	22/10/2025	Bijlage 2 - Effectbeoordeling leefomgeving RTP(2).pdf	5.1.2e,	Deels openbaar	
73c	22/10/2025	Bijlage 3 - Persbericht vrijgave RTP(2).docx		Openbaar	
73d	22/10/2025	Bijlage 4 - Publieksversie RTP(1).docx	5.2,	Deels openbaar	
73e	22/10/2025	Bijlage 5 - Raadsbrief RTP & vervolgproces(2).docx	5.1.2e,	Deels openbaar	
74	22/10/2025	bouwestenen_pptx.msg	5.1.2e,	Deels openbaar	
74a	22/10/2025	bouwestenen.pptx		Deels openbaar	
75	14/10/2025	bouwsteen economie 11-12-2024(2).docx		Deels openbaar	

Nr.	Datum	Document	Grondslag	Beoordeling	Opmerkingen
76	13/10/2025	Bouwsteen Kwalitatief Toekomstbeeld wonen.msg	5.1.2e,	Deels openbaar	
76a	13/10/2025	Format tbv overzicht opbrengsten bouwstenen 190224 wonen.docx		Deels openbaar	
77	10/10/2025	bouwsteen wonen.msg	5.1.2e,	Deels openbaar	
77a	10/10/2025	wonen input voor omgevingsvisie 04122024 (003)(1).docx	5.1.2e,	Deels openbaar	
78	22/10/2025	Box 6.2 Vertaling van nationale scenario's naar Zwolle 2025-01-15.docx		Deels openbaar	
79	22/10/2025	Brief CBZ.msg	5.1.2e,	Deels openbaar	
79a	22/10/2025	Input 24-12-24 van woningcorporatie SWZ op raadsdebat fysieke leefomgeving van 13 januari.pdf		Deels openbaar	
80	22/10/2025	briefing inloopbijeenkomst vanavond Zwolle Zuid.msg	5.1.2e,	Deels openbaar	
80a	22/10/2025	PPT Inloopavond Zwolle Zuid.pptx		Openbaar	
81	22/10/2025	colum.msg	5.1.2e,	Deels openbaar	
81a	22/10/2025	Zwolle, samenleven met water HS 26032025(2).docx		Deels openbaar	
82	22/10/2025	Combi PFO (Rots_de Jong)_ voorbereiding themacollege Stadsscan d_d_ 13 februari.msg	5.1.2e,	Deels openbaar	
82a	22/10/2025	Themacollege Stadsscan.pdf	5.1.2e,	Deels openbaar	
83	22/10/2025	Concept Beslisnota voor college - Voorkeursrecht Vechtpoort I.docx		Openbaar	
84	13/10/2025	concept geheime collegenota's tbv consulterend college 1 april.msg	5.1.2e,	Deels openbaar	

Nr.	Datum	Document	Grondslag	Beoordeling	Opmerkingen
85	13/10/2025	concept notitie atelier 3.msg	5.1.2e,	Deels openbaar	
86	22/10/2025	concept ppt en stellingen tbv concillium 26_9.msg	5.1.2e,	Deels openbaar	
86a	22/10/2025	Presentatie concillium 26 september 2024.pptx	5.1.2e,	Deels openbaar	
87	22/10/2025	concept presentatie MT stadsontwikkeling - Kopie_ pptx.msg	5.1.2e,	Deels openbaar	
87a	22/10/2025	concept presentatie MT stadsontwikkeling - Kopie.pptx		Deels openbaar	
88	13/10/2025	concept presentatie tbv SO as maandag met Gerdien.msg	5.1.2e,	Deels openbaar	
89	22/10/2025	concept Raadsbrief uitvoering Stadsscan.msg	5.1.2e,	Deels openbaar	
90	13/10/2025	Concept Ruimtelijk Toekomstperspectief.msg	5.1.2e,	Deels openbaar	
91	22/10/2025	concept voorwoord ruimtelijk toekomstperspectief.msg	5.1.2e,	Deels openbaar	
92	22/10/2025	concillium 26092024.pdf		Deels openbaar	
93	22/10/2025	Declaratie (84).msg	5.1.2e,	Deels openbaar	
94	22/10/2025	definitief persbericht verkenning Ceintuurbaanzone en scenariostudies aanvulling omgevingsvisie .msg	5.1.2e, 5.2,	Deels openbaar	
95	14/10/2025	Documenten ruimtebeslag mobiliteit.docx		Deels openbaar	
96	10/10/2025	Document scenariostudie + reactie .msg	5.1.2e,	Deels openbaar	
96a	10/10/2025	Opmerkingen 80% versie.docx	5.2,	Deels openbaar	
97	22/10/2025	Doelgroepenplanning aanvulling OmgevingsvisieGRAM(2).pdf		Deels openbaar	

Nr.	Datum	Document	Grondslag	Beoordeling	Opmerkingen
98	10/10/2025	Dossier 10725 - aanvullende stukken.msg	5.1.2e,	Deels openbaar	
99	13/10/2025	dossier 10976 - aanvullende bijlage.msg	5.1.2e,	Deels openbaar	
100	14/10/2025	Downloadlink scenariostudie(concept).msg	5.1.2e,	Deels openbaar	
101	14/10/2025	Economische bouwsteen Zwolle_ Onderzoeksrapport.pdf		Deels openbaar	
102	13/10/2025	Eerste versie beslisnota college RTP (44).msg	5.1.2e,	Deels openbaar	
103	13/10/2025	Eerste versie beslisnota college RTP.msg	5.1.2e,	Deels openbaar	
104	22/10/2025	EINDRESULTAAT advies toekomstvaardigheid en trendverkenning.msg	5.1.2e,	Deels openbaar	
104a	22/10/2025	Basispresentatie Toekomstvaardigheid SE 7 nov 24.pptx	5.1.2e,	Deels openbaar	
104b	22/10/2025	Trendverkenning Zwolle 2024 5 dec 24 DEF.docx	5.1.2e,	Deels openbaar	
105	22/10/2025	excursie morgen en afmeldingen (55).msg	5.1.2e,	Deels openbaar	
105a	22/10/2025	excursie Zutphen-Nijmegen; op zoek naar passende identiteiten bij gebiedsontwikkeling def 260824(1).docx	5.1.2e,	Deels openbaar	
106	22/10/2025	Feedback Gerdien .msg	5.1.2e,	Deels openbaar	
107	22/10/2025	Feedback Gerdien op de stukken .msg	5.1.2e,	Deels openbaar	
108	13/10/2025	Feedback memo werkpakketten .msg	5.1.2e,	Deels openbaar	

Nr.	Datum	Document	Grondslag	Beoordeling	Opmerkingen
109	22/10/2025	FW_ Aanpassing 'begrenzing' Zwolle zuid zuid.msg	5.1.2e,	Deels openbaar	
110	22/10/2025	FW_ Afstemming ruimtelijke en mobiliteitsontwikkelingen Provincie Overijssel en gemeente Zwolle (agenda bijgevoegd).msg	5.1.2e,	Deels openbaar	
111	13/10/2025	FW_ agenderingsformulier MT Stadsontwikkeling (73).msg	5.1.2e,	Deels openbaar	
112	22/10/2025	FW_ Akkoord budgetten campagne .msg	5.1.2e, 5.1.2f,	Deels openbaar	
112a	22/10/2025	240731 Planning Acties Campagneplan_opmerkingen [Initialen] en [Initialen].docx	5.1.2e, 5.2, 5.1.2f,	Deels openbaar	
113	10/10/2025	FW_ Alternatieve mogelijkheden Economie in de beslisnoa (33).msg	5.1.2e,	Deels openbaar	
114	10/10/2025	FW_ Alternatieve mogelijkheden Economie in de beslisnoa.msg	5.1.2e, 5.2,	Deels openbaar	
115	22/10/2025	FW_ collegedirectie21_1_25_ pdf.msg	5.1.2e,	Deels openbaar	
115a	22/10/2025	collegedirectie21_1_25(1).pdf	5.1.2e,	Deels openbaar	
116	22/10/2025	FW_ column of kort essay over water_ zoals toegezegd.msg	5.1.2e,	Deels openbaar	
117	13/10/2025	FW_ Concept Ruimtelijk Toekomstperspectief.msg	5.1.2e,	Deels openbaar	
118	10/10/2025	FW_ Data en bijlagen landelijk gebied.msg	5.1.2e,	Deels openbaar	
118a	10/10/2025	A landschapsontwikkelingsplan-deel-1(1).pdf	5.1.2e,	Deels openbaar	
118b	10/10/2025	Bestaande kwaliteiten en opgaven in het Zwolse buitengebied(2).docx		Deels openbaar	

Nr.	Datum	Document	Grondslag	Beoordeling	Opmerkingen
118c	10/10/2025	B landschapsontwikkelingsplan-deel-2(1).pdf	5.1.2e,	Deels openbaar	
118d	10/10/2025	Groene Agenda 2015-2025 inclusief bijlage 1 en 2(1).pdf		Openbaar	
119	22/10/2025	Fwd_ concept onderbouwing enexis - TenneT.msg	5.1.2e,	Deels openbaar	
120	13/10/2025	Fwd_ extra woningbouw Harculo.msg	5.1.2e,	Deels openbaar	
121	10/10/2025	Fw_ Document1 - Compatibiliteitsmodus.msg	5.1.2e,	Deels openbaar	
122	22/10/2025	Fwd_ Reactie op werkbestand staat van Zwolle - deadline 18-10.msg	5.1.2e,	Deels openbaar	
123	22/10/2025	Fwd_ sheets PPP.msg	5.1.2e,	Deels openbaar	
123a	22/10/2025	Beeldmateriaal PPP divers.pptx	5.1.2e,	Deels openbaar	
124	22/10/2025	FW_ Duiding artikel in de Stentor.msg	5.1.2e,	Deels openbaar	
124a	22/10/2025	Hanza! uitvoering in Ons Zwolle van Overmorgen.docx		Deels openbaar	
125	22/10/2025	FW_ extra woningbouw Harculo (37).msg	5.1.2e,	Deels openbaar	
126	22/10/2025	FW_ extra woningbouw Harculo (41).msg	5.1.2e,	Deels openbaar	
127	22/10/2025	FW_ extra woningbouw Harculo.msg	5.1.2e,	Deels openbaar	
127a	22/10/2025	Nieuwsbericht start Aanvulling Omgevingsvisie.docx		Deels openbaar	
128	13/10/2025	FW_ Feedback memo werkpakketten (58).msg	5.1.2e,	Deels openbaar	

Nr.	Datum	Document	Grondslag	Beoordeling	Opmerkingen
129	13/10/2025	FW_ Feedback memo werkpakketten (64).msg	5.1.2e,	Deels openbaar	
130	13/10/2025	FW_ Feedback memo werkpakketten (65).msg	5.1.2e,	Deels openbaar	
131	13/10/2025	FW_ Feedback memo werkpakketten (67).msg	5.1.2e,	Deels openbaar	
132	13/10/2025	FW_ Feedback memo werkpakketten .msg	5.1.2e,	Deels openbaar	
133	10/10/2025	FW_ Gesprek bouwstenen (14).msg	5.1.2e,	Deels openbaar	
134	10/10/2025	FW_ Gesprek bouwstenen (17).msg	5.1.2e,	Deels openbaar	
135	10/10/2025	FW_ Gesprek bouwstenen.msg	5.1.2e,	Deels openbaar	
136	22/10/2025	FW_ gesprek met college.msg	5.1.2e,	Deels openbaar	
137	22/10/2025	FW_ Hanza!.msg	5.1.2e,	Deels openbaar	
138	10/10/2025	FW_ hectares verklaren.msg	5.1.2e,	Deels openbaar	
139	22/10/2025	FW_ Ingekomen brief SWZ nav agendapunt 2m themadebat 13-01 (48).msg	5.1.2e,	Deels openbaar	
140	22/10/2025	FW_ Ingekomen brief SWZ nav agendapunt 2m themadebat 13-01.msg	5.1.2e,	Deels openbaar	
141	22/10/2025	FW_ Inloopavonden Aanvulling Omgevingsvisie.msg	5.1.2e,	Deels openbaar	
142	13/10/2025	FW_ Kaartjes .msg	5.1.2e,	Deels openbaar	
142a	13/10/2025	Modelinvoer OmVi MAX v3.png		Deels openbaar	
142b	13/10/2025	Modelinvoer OmVi MIN v3.png		Deels openbaar	
143	22/10/2025	FW_ Meerwerk overzicht Toekomstperspectief Zwolle.msg	5.1.2e, 5.1.2f,	Deels openbaar	

Nr.	Datum	Document	Grondslag	Beoordeling	Opmerkingen
143a	22/10/2025	241217_Meerwerk Toekomstperspectief Zwolle.pdf	5.1.2f,	Deels openbaar	
144	13/10/2025	FW_ Memo achtergronden richtinggevende keuzes met feedback DGr.msg	5.1.2e,	Deels openbaar	
145	13/10/2025	FW_ memo achtergronden RTP.msg	5.1.2e,	Deels openbaar	
146	22/10/2025	FW_ Memo voor pfo straks met Dorrit_ Toekomstbeeld Wonen.msg	5.1.2e,	Deels openbaar	
147	13/10/2025	FW_ memo werkpakketten RTP.msg	5.1.2e, 5.2,	Deels openbaar	
148	22/10/2025	FW_ Nazending Groen_ Atelier 1.msg	5.1.2e,	Deels openbaar	
149	22/10/2025	FW_ Onderzoeksrapport ruimtevraag leisure - wat kan leisure bieden - en cultuur als basiswaarde.msg	5.1.2e,	Deels openbaar	
149a	22/10/2025	210617 - Kompas Zwolle.pdf	5.1.2e,	Deels openbaar	
149b	22/10/2025	210617 - Twopager kompas Zwolle.pdf		Deels openbaar	
150	14/10/2025	FW_ Oogst bouwstenen Aanvulling Omgevingsvisie_ spoorboekje en acties.msg	5.1.2e,	Deels openbaar	
150a	14/10/2025	Duiding bouwstenen wonen stadsscan en energie.docx		Openbaar	
151	22/10/2025	FW_ Opmerkingen uit pfo Gerdien.msg	5.1.2e,	Deels openbaar	
152	22/10/2025	FW_ Overzicht opbrengst afgelopen weken.msg	5.1.2e,	Deels openbaar	
152a	22/10/2025	Opbrengst jan-feb voor RTP.docx	5.1.2b, 5.1.2e, 5.2,	Deels openbaar	

Nr.	Datum	Document	Grondslag	Beoordeling	Opmerkingen
153	22/10/2025	FW_ Planning woningbouw.msg	5.1.2e,	Deels openbaar	
154	22/10/2025	FW_ Presentatie DO 13 februari.msg	5.1.2e,	Deels openbaar	
154a	22/10/2025	Presentatie DO 13 februari.pptx	5.1.2e,	Deels openbaar	
155	22/10/2025	FW_ Presentatie_ training omgaan met ongewenst gedrag tbv Inloopavonden Aanvulling Omgevingsvisie.msg	5.1.2e,	Deels openbaar	
156	22/10/2025	FW_ Raadsbrief planning aanvulling OGV.msg	5.1.2e,	Deels openbaar	
157	10/10/2025	FW_ Reactie op scenariostudie - deadline 22-10 15_00 uur (19).msg	5.1.2e,	Deels openbaar	
158	22/10/2025	FW_ Reactie op werkbestand staat van Zwolle - deadline 18-10 (100).msg	5.1.2e,	Deels openbaar	
159	22/10/2025	FW_ Reactie op werkbestand staat van Zwolle - deadline 18-10 (101).msg	5.1.2e,	Deels openbaar	
160	22/10/2025	FW_ Reactie op werkbestand staat van Zwolle - deadline 18-10 (102).msg	5.1.2e,	Deels openbaar	
161	22/10/2025	FW_ Reactie op werkbestand staat van Zwolle - deadline 18-10.msg	5.1.2e,	Deels openbaar	
161a	22/10/2025	Bestuurlijke opdracht Omgevingsvisie definitief(4).pdf	5.1.2b, 5.1.2e,	Deels openbaar	
162	22/10/2025	FW_ REB (15).msg	5.1.2e,	Deels openbaar	
163	22/10/2025	FW_ redeneerlijn bij de provinciale omgevingsvisie _ reactie uiterlijk 23 februari.msg	5.1.2e,	Deels openbaar	
164	10/10/2025	FW_ RTP_ enkele knip en plak teksten.msg	5.1.2e, 5.2,	Deels openbaar	

Nr.	Datum	Document	Grondslag	Beoordeling	Opmerkingen
165	22/10/2025	FW_ RTP wat meer op opbouw ook.msg	5.1.2e,	Deels openbaar	
166	22/10/2025	FW_ Stukken werksessie omgevingsvisie (45).msg	5.1.2e,	Deels openbaar	
166a	22/10/2025	MEMO themabijeenkomst.docx	5.1.2e,	Deels openbaar	
167	10/10/2025	FW_ stukkie.msg	5.1.2e,	Deels openbaar	
167a	10/10/2025	250312_werkpakket [Naam] 110325[Naam](2).docx	5.2,	Deels openbaar	
168	22/10/2025	Fw_ Terugkoppeling bespreking college verkenning Ceintuurbaanzone (69).msg	5.1.2e,	Deels openbaar	
169	10/10/2025	FW_ Top 3 vragen tijdens inloopavond(en) RTP.msg	5.1.2e,	Deels openbaar	
170	22/10/2025	FW_ Verkeersveiligheid Ten Noorden van de Vecht_ Streekvereniging De Marsen (7).msg	5.1.2e,	Deels openbaar	
170a	22/10/2025	250429 Verkeersveiligheid Ten Noorden v. d Vecht t.a.v college B&W.pdf		Openbaar	
171	22/10/2025	FW_ Verkeersveiligheid Ten Noorden van de Vecht_ Streekvereniging De Marsen.msg	5.1.2e,	Deels openbaar	
172	22/10/2025	FW_ Voorkeursrecht - Hoofdlijn.msg	5.1.2e,	Deels openbaar	
173	22/10/2025	FW_ Vooroverleg Pfo WVG.msg	5.1.2e,	Deels openbaar	
174	13/10/2025	FW_ Werken met scenario's voor de aanvulling van de Zwolse omgevingsvisie - definitieve draaiboek voor derde atelier en definiti.msg	5.1.2e,	Deels openbaar	
174a	13/10/2025	RVK on Tour Zwolle 03 toekomstige situaties draaiboek 2024-05-15.docx	5.1.2e,	Deels openbaar	

Nr.	Datum	Document	Grondslag	Beoordeling	Opmerkingen
174b	13/10/2025	RVK on Tour Zwolle 03 toekomstige situaties samenvatting GL 2024-05-08.docx		Deels openbaar	
174c	13/10/2025	RVK on Tour Zwolle 03 toekomstige situaties samenvatting MO 2024-05-08.docx		Deels openbaar	
174d	13/10/2025	RVK on Tour Zwolle 03 toekomstige situaties samenvatting RG 2024-05-08.docx		Deels openbaar	
174e	13/10/2025	RVK on Tour Zwolle 03 toekomstige situaties samenvatting SW 2024-05-08.docx		Deels openbaar	
175	22/10/2025	FW_ Zwolle Zeer Zuid.msg	5.1.2e,	Deels openbaar	
175a	22/10/2025	feb_2025_Zwolle Blokjesstudie modellen omgevingsvisie.pdf		Deels openbaar	
176	22/10/2025	Geannuleerd_ Afronding Programmamanagement - deel 2 (eigen lunch meenemen).msg	5.1.2e,	Deels openbaar	
177	22/10/2025	Geannuleerd_ presentatie advies toekomstvaardigheid_ trendverkenning.msg	5.1.2e,	Deels openbaar	
178	22/10/2025	Geannuleerd_ Reservering - Technische briefing aanv_ OGV _ Regio Zwolle (60).msg	5.1.2e,	Deels openbaar	
179	22/10/2025	Geannuleerd_ Reservering - Technische briefing aanv_ OGV _ Regio Zwolle.msg	5.1.2e,	Deels openbaar	
180	10/10/2025	Gesprek bouwstenen.msg	5.1.2e,	Deels openbaar	
181	22/10/2025	Geweigerd_ Vooroverleg Pfo WVG.msg	5.1.2e,	Deels openbaar	
182	22/10/2025	Graag reflectie op bespreekstuk Scenariostudie .msg	5.1.2e,	Deels openbaar	

Nr.	Datum	Document	Grondslag	Beoordeling	Opmerkingen
182a	22/10/2025	Overleg PBL 013124.docx	5.1.2e,	Deels openbaar	
183	14/10/2025	Groen Land.jpg	5.1.2e,	Deels openbaar	
184	14/10/2025	Groen land ochtend.jpeg		Deels openbaar	
185	22/10/2025	Het verhaal van Zwolle 95% (004).docx		Deels openbaar	
186	22/10/2025	image002(8).png		Deels openbaar	
187	22/10/2025	image003(37).png		Deels openbaar	
188	10/10/2025	image003(7).png		Deels openbaar	
189	22/10/2025	image004(13).png		Deels openbaar	
190	22/10/2025	image005(4).png		Deels openbaar	
191	22/10/2025	image006(3).png		Deels openbaar	
192	22/10/2025	image007(4).png		Deels openbaar	
193	13/10/2025	ingekorte ppt tbv SO Gerdien as maaandag.msg	5.1.2e,	Deels openbaar	
193a	13/10/2025	Presentatie Strategisch overleg opbrengst bouwstenen - 29 januari 2024 ingekorte versie.pptx	5.1.2e,	Deels openbaar	
194	22/10/2025	in PFO a_s_ maandag.msg	5.1.2e,	Deels openbaar	
194a	22/10/2025	Annotatie - Bestuurlijke kennismaking RWS Zwolle dd 7 november 2024.pdf	5.1.2e,	Deels openbaar	
195	13/10/2025	Invulformat bouwsteen wonen + memo tbv PFO Dorrit Toekomstbeeld Wonen 26 feb.msg	5.1.2e,	Deels openbaar	
196	13/10/2025	Kwaliteiten en opgaven buitengebied Zwolle.msg	5.1.2e,	Deels openbaar	
196a	13/10/2025	Bestaande kwaliteiten en opgaven in het Zwolse buitengebied.pdf		Deels openbaar	
197	13/10/2025	Memo - Achtergronden richthtinggevende keuzes RTP[Initialen](2).docx	5.1.2b, 5.2, 5.1.2e,	Deels openbaar	

Nr.	Datum	Document	Grondslag	Beoordeling	Opmerkingen
198	22/10/2025	memo afhechting punten RTP voor pfo.msg	5.1.2e,	Deels openbaar	
198a	22/10/2025	memo-bedrijventerreinen Zwolle pfo 31 maart 2025(1).pdf	5.1.2e,	Deels openbaar	
199	22/10/2025	Memo agc planning aanvulling OGV.msg	5.1.2e,	Deels openbaar	
199a	22/10/2025	Memo agc - Aangepaste planning aanvulling omgevingsvisiev3.docx		Deels openbaar	
200	22/10/2025	Memo technische briefing Weteringlanden.msg	5.1.2e,	Deels openbaar	
200a	22/10/2025	20241217_Memo_omringende_ watersystemen_Zwolle.docx	5.1.2e, 5.2,	Deels openbaar	
201	22/10/2025	Memo_Voorkeursrecht_College_ GEHEIM(1).docx	5.1.2e,	Deels openbaar	
202	22/10/2025	Memo voor pfo straks met Dorrit_ Toekomstbeeld Wonen.msg	5.1.2e,	Deels openbaar	
202a	22/10/2025	Memo PFO Toekomstbeeld Wonen.docx	5.1.2e,	Deels openbaar	
203	14/10/2025	Mondiaal ondernemend_1.jpg		Deels openbaar	
204	14/10/2025	Mondiaal ondernemend_2.jpg		Deels openbaar	
205	14/10/2025	Mondiaal ondernemend.jpg		Deels openbaar	
206	14/10/2025	Mondiaal ondernemend ochtend.jpeg		Deels openbaar	
207	22/10/2025	Motie VVD_ bouwen aan inkomsten.msg	5.1.2e, 5.2,	Deels openbaar	
207a	22/10/2025	M-07 VVD - Bouwen aan inkomsten.docx	5.1.2e,	Deels openbaar	

Nr.	Datum	Document	Grondslag	Beoordeling	Opmerkingen
208	10/10/2025	[Naam] heeft een opmerking geplaatst in Tekstdummy RTP Zwolle_Maart 2025.msg	5.1.2e, 5.2,	Deels openbaar	
209	22/10/2025	[Naam] heeft een opmerking in Beslisnota voor college - besluit concept RTP beantwoord.msg	5.1.2e, 5.2, 5.1.2f,	Deels openbaar	
210	14/10/2025	[Naam] heeft u vermeld in Uitvraag gebiedsverkenningen uitleglocatie (concept)_011024)_ .msg	5.1.2e, 5.2,	Deels openbaar	
211	22/10/2025	[Naam]_[Naam]_[Naam].msg	5.1.2e,	Deels openbaar	
212	14/10/2025	Natuurlijk Zwolle_1.jpg		Deels openbaar	
213	14/10/2025	Natuurlijk Zwolle_2.jpg		Deels openbaar	
214	10/10/2025	Netwerkaanpak Zwolle & OER Omgevingsvisie.msg	5.1.2e,	Deels openbaar	
214a	10/10/2025	241003 Procesnotitie Netwerkaanpak Zwolle.docx	5.1.2e, 5.1.2f,	Deels openbaar	
215	13/10/2025	Nieuwe versie tekstdummy RTP.msg	5.1.2e,	Deels openbaar	
216	22/10/2025	Nieuwste versie raadsbrief cb-zone.msg	5.1.2e,	Deels openbaar	
217	10/10/2025	Online versie samenvatting RTP_ graag jullie tips.msg	5.1.2e,	Deels openbaar	
217a	10/10/2025	Gem Zwolle - Toekomstplannen online.pdf		Deels openbaar	
218	13/10/2025	Ontwikkelpad.pdf		Deels openbaar	
219	14/10/2025	Oogst bouwstenen Aanvulling Omgevingsvisie_ spoorboekje en acties.msg	5.1.2e,	Deels openbaar	
219a	14/10/2025	Memo combi PFO oogst en duiding bouwstenen.docx	5.1.2e,	Deels openbaar	

Nr.	Datum	Document	Grondslag	Beoordeling	Opmerkingen
220	22/10/2025	opmaat naar scenariostudie 19 februari 2024.msg	5.1.2e,	Deels openbaar	
221	10/10/2025	Opmerkingen OER.msg	5.1.2e,	Deels openbaar	
221a	10/10/2025	Reactieformulier OER_Totaal.docx	5.2,	Deels openbaar	
222	22/10/2025	Opmerkingen raadsdebat bouwstenen aanvulling OGV.msg	5.1.2e,	Deels openbaar	
222a	22/10/2025	Raadsdebat Bouwstenen OGV 1352024.docx	5.1.2e,	Deels openbaar	
223	13/10/2025	outline B&Wvoorstel Ruimtelijk Toekomstperspectief.msg	5.1.2e,	Deels openbaar	
224	22/10/2025	participatie input in SO.msg	5.1.2e,	Deels openbaar	
224a	22/10/2025	Hanza! uitvoering in Ons Zwolle van Overmorgen(1).docx		Deels openbaar	
225	13/10/2025	PFO_ memo + planning.msg	5.1.2e,	Deels openbaar	
225a	13/10/2025	030325_Memo - Aangepaste planning.docx		Deels openbaar	
225b	13/10/2025	Aangepaste planning tot vaststelling RTP.docx		Deels openbaar	
226	22/10/2025	PFO memo wijze van besluitvorming gebiedsvisies buitengebied.msg	5.1.2e,	Deels openbaar	
226a	22/10/2025	PFO Memo wijze van besluitvorming gebiedsvisies buitengebied defconc.docx	5.1.2e,	Deels openbaar	
227	22/10/2025	Pitch bouwsteen groen.pptx		Deels openbaar	
228	13/10/2025	Planning aanvulling OGV.msg	5.1.2e,	Deels openbaar	
229	13/10/2025	Planning.msg	5.1.2e,	Deels openbaar	
230	22/10/2025	Platte tekst RTP (15).msg	5.1.2e,	Deels openbaar	

Nr.	Datum	Document	Grondslag	Beoordeling	Opmerkingen
231	22/10/2025	Platte tekst RTP.msg	5.1.2e,	Deels openbaar	
232	22/10/2025	PPT Inloopavonden.pptx		Deels openbaar	
233	13/10/2025	PPT richtinggevende keuzes RTP.msg	5.1.2e,	Deels openbaar	
233a	13/10/2025	250224_Ruimtelijk Toekomst Perspectief Zwolle - presentatie pfo en SO ronde.pptx		Deels openbaar	
234	22/10/2025	PPT Technische briefing RTP - 15-4-25(1).pdf		Deels openbaar	
235	14/10/2025	Presentatie Atelier 1 22 mei 2024.pptx	5.1.2e,	Deels openbaar	
236	14/10/2025	presentatie briefing.pptx		Deels openbaar	
237	10/10/2025	Presentatie - concept Ruimtelijk Toekomstperspectief.msg	5.1.2e,	Deels openbaar	
238	22/10/2025	Presentatie concillium 26 september 2024(1).pptx	5.1.2e,	Deels openbaar	
239	14/10/2025	presentatie MT stadsontwikkeling def.pdf		Deels openbaar	
240	14/10/2025	Presentatie RE DEF.pptx	5.1.2e,	Deels openbaar	
241	22/10/2025	Presentatie Strategisch overleg opbrengst bouwstenen - 29 januari 2024(1).pptx		Deels openbaar	
242	13/10/2025	Presentatie TB RTP 16 april 2025.msg	5.1.2e,	Deels openbaar	
242a	13/10/2025	PPT Technische briefing RTP - 15-4-25.pdf		Deels openbaar	
243	14/10/2025	Presentatie Waterschap_pptx (2).msg	5.1.2e,	Deels openbaar	
243a	14/10/2025	Presentatie Waterschap(2).pptx	5.1.2e,	Deels openbaar	

Nr.	Datum	Document	Grondslag	Beoordeling	Opmerkingen
244	14/10/2025	Presentatie Witteveen en Bos 29 januari 2025_intern.pptx		Deels openbaar	
245	22/10/2025	professionaliseren programmamanagement (historische lijn).msg	5.1.2e,	Deels openbaar	
245a	22/10/2025	20240322 implementatieplan PPP.pdf	5.1.2e,	Deels openbaar	
245b	22/10/2025	231205 Oogst en afspraken werksessie progr man niet-gebied.pptx	5.1.2e,	Deels openbaar	
245c	22/10/2025	Voorstel MTZ programma management PPP versie2 definitief.docx	5.1.2b, 5.1.2e,	Deels openbaar	
246	14/10/2025	Programma 16 december 2024.docx		Deels openbaar	
247	22/10/2025	Programma 5 november .msg	5.1.2e,	Deels openbaar	
247a	22/10/2025	Programma Ontwerpatelier 5 november 2024.docx		Deels openbaar	
248	22/10/2025	programmamanagement in Gelderland.msg	5.1.2e,	Deels openbaar	
248a	22/10/2025	PROGRAMMAPLAN PP GGO prv Gelderland.doc	5.1.2b, 5.1.2e, 5.1.2f,	Deels openbaar	
248b	22/10/2025	Trainingsboekje werken in programmas voor teams definitief VERSIE TWEE V._._ pdf.pdf		Deels openbaar	
249	14/10/2025	Programma Vierde Atelier 13 november 2024.docx		Deels openbaar	
250	13/10/2025	Programma Werkatelier_ Toekomstscenarioâ€™s _Ons Zwol van Overmorgen_ (let op_ gewijzigde tijd!).msg	5.1.2e,	Deels openbaar	
250a	13/10/2025	Bijlage 1 - Een samenhangend beeld van de huidige Zwolse Leefomgeving.docx		Deels openbaar	

Nr.	Datum	Document	Grondslag	Beoordeling	Opmerkingen
250b	13/10/2025	Bijlage 2 - Strategische opgaven.docx		Deels openbaar	
250c	13/10/2025	Bijlage 3a RVK on Tour Zwolle 03 toekomstige situaties samenvatting GL 2024-05-08.docx		Deels openbaar	
250d	13/10/2025	Bijlage 3b RVK on Tour Zwolle 03 toekomstige situaties samenvatting MO 2024-05-08.docx		Deels openbaar	
250e	13/10/2025	bijlage 3c RVK on Tour Zwolle 03 toekomstige situaties samenvatting RG 2024-05-08.docx		Deels openbaar	
250f	13/10/2025	Bijlage 3d RVK on Tour Zwolle 03 toekomstige situaties samenvatting SW 2024-05-08.docx		Deels openbaar	
250g	13/10/2025	Een samenhangend beeld van de huidige Zwolse Leefomgeving.pdf		Deels openbaar	
250h	13/10/2025	Strategische opgaven en bandbreedtes per bouwsteen.pdf		Deels openbaar	
251	10/10/2025	Publieksversie en persbericht ter bespreking morgen (35).msg	5.1.2e,	Deels openbaar	
252	22/10/2025	Raadsbrief - Verkenning Ceintuurbaanzone.docx		Deels openbaar	
253	13/10/2025	Raadsbrieven scenariostudie en CB-zone en persbericht.msg	5.1.2e,	Deels openbaar	
253a	13/10/2025	Doelgroepenplanning aanvulling OmgevingsvisieGRAM(1).pdf	5.2, 5.1.2e,	Deels openbaar	
254	14/10/2025	Raadsvragen mbt bouwstenen aanvulling omgevingsvisie (5).msg	5.1.2e,	Deels openbaar	
255	14/10/2025	Raadsvragen mbt bouwstenen aanvulling omgevingsvisie.msg	5.1.2e,	Deels openbaar	

Nr.	Datum	Document	Grondslag	Beoordeling	Opmerkingen
256	22/10/2025	RE_ aangepaste concept versie 'Zwolse standaard voor programmatisch werken (22).msg	5.1.2e,	Deels openbaar	
256a	22/10/2025	20250317 Zwolse standaard voor programmatisch werken 0.3pvh.docx	5.2, 5.1.2e,	Deels openbaar	
257	22/10/2025	RE_ aangepaste concept versie 'Zwolse standaard voor programmatisch werken.msg	5.1.2e,	Deels openbaar	
258	22/10/2025	RE_ aanpassingen nodig ! n_a_v_ RE_ bijlagen Ruimtelijk Toekomstperspectief aanvulling Omgevingsvisie - pfo_college (10).msg	5.1.2e,	Deels openbaar	
259	22/10/2025	RE_ aanpassingen nodig ! n_a_v_ RE_ bijlagen Ruimtelijk Toekomstperspectief aanvulling Omgevingsvisie - pfo_college.msg	5.1.2e,	Deels openbaar	
260	10/10/2025	RE_ aanvulling omgevingsvisie.msg	5.1.2e,	Deels openbaar	
261	22/10/2025	reactie economie op 99% scenariostudie.msg	5.1.2e,	Deels openbaar	
261a	22/10/2025	Reactieformulier scenariostudie 99%-versie-economie(1).docx		Deels openbaar	
262	14/10/2025	RE_ afdronk raadsdebat oogst bouwstenen Aanvulling Omgevingsvisie + vervolgacties (3).msg	5.1.2e,	Deels openbaar	
263	22/10/2025	RE_ Afronding Programmamanagement .msg	5.1.2e,	Deels openbaar	
264	13/10/2025	RE_ Afspraken komende weken ikv AOV.msg	5.1.2e,	Deels openbaar	
265	22/10/2025	RE_ Afstemming Ceintuurbaanzone (3).msg	5.1.2e,	Deels openbaar	

Nr.	Datum	Document	Grondslag	Beoordeling	Opmerkingen
265a	22/10/2025	Memo - Verkenning Ceintuurbaanzone i.r.t. AOV.docx	5.1.2e,	Deels openbaar	
266	22/10/2025	RE_ Afstemming Ceintuurbaanzone (4).msg	5.1.2e,	Deels openbaar	
267	22/10/2025	RE_ Afstemming Ceintuurbaanzone.msg	5.1.2e,	Deels openbaar	
267a	22/10/2025	IMG_1614.jpg		Deels openbaar	
268	22/10/2025	RE_ Afstemming FinanciÃ«n aanv OGV & Stedelijk Zwolle (30).msg	5.1.2b, 5.1.2e,	Deels openbaar	
269	22/10/2025	RE_ Afstemming FinanciÃ«n aanv OGV & Stedelijk Zwolle (32).msg	5.1.2b, 5.1.2e,	Deels openbaar	
270	22/10/2025	RE_ Afstemming FinanciÃ«n aanv OGV & Stedelijk Zwolle (33).msg	5.1.2e,	Deels openbaar	
271	22/10/2025	RE_ Afstemming FinanciÃ«n aanv OGV & Stedelijk Zwolle (35).msg	5.1.2e,	Deels openbaar	
271a	22/10/2025	Najaarsmoment 2023 - Aanvragen Berap 2023-2 ofen Begroting 2024 - 6.1.1 Aanvulling Omgevingsvisie.docx	5.1.2b, 5.1.2e,	Deels openbaar	
271b	22/10/2025	Najaarsmoment 2023 - Aanvragen Berap 2023-2 ofen Begroting 2024 - 6.1.1 NOVEX-regio Zwolle Programma Stedelijk Zwolle.docx	5.1.2b, 5.1.2e,	Deels openbaar	
272	22/10/2025	RE_ Afstemming FinanciÃ«n aanv OGV & Stedelijk Zwolle (37).msg	5.1.2e,	Deels openbaar	
273	22/10/2025	RE_ Afstemming FinanciÃ«n aanv OGV & Stedelijk Zwolle.msg	5.1.2b, 5.1.2e,	Deels openbaar	
274	22/10/2025	RE_ Afstemming ruimtelijke en mobiliteitsontwikkelingen Provincie Overijssel en gemeente Zwolle (agenda bijgevoegd)	5.1.2e,	Deels openbaar	

Nr.	Datum	Document	Grondslag	Beoordeling	Opmerkingen
275	22/10/2025	RE_ Afstemming ruimtelijke en mobiliteitsontwikkelingen Provincie Overijssel en gemeente Zwolle (agenda bijgevoegd).msg	5.1.2e,	Deels openbaar	
276	10/10/2025	RE_ Afwegingsschema uitbreidingslocaties Zwolle - aanvulling omgevingsvisie.msg	5.1.2e,	Deels openbaar	
277	13/10/2025	RE_ agenderingsformulier MT Stadsontwikkeling (74).msg	5.1.2e,	Deels openbaar	
277a	13/10/2025	Bijlage 2 - RTP presentatie pfo en SO ronde(1).pdf		Openbaar	
278	22/10/2025	RE_ Akkoord budgetten campagne .msg	5.1.2b, 5.1.2e, 5.1.2f,	Deels openbaar	
279	10/10/2025	RE_ Alternatieve mogelijkheden Economie in de beslisnoa (31).msg	5.1.2e,	Deels openbaar	
280	10/10/2025	RE_ Alternatieve mogelijkheden Economie in de beslisnoa (32).msg	5.1.2e,	Deels openbaar	
281	22/10/2025	Re_ BELANGRIJK_ wijziging campagneboodschap (8).msg	5.1.2e,	Deels openbaar	
282	22/10/2025	RE_ BELANGRIJK_ wijziging campagneboodschap.msg	5.1.2e,	Deels openbaar	
283	22/10/2025	RE_ bemensing inloopavonden Zuid en Berkum.msg	5.1.2e,	Deels openbaar	
284	22/10/2025	RE_ Bespreking nota Grondbeleid.msg	5.1.2e,	Deels openbaar	
284a	22/10/2025	MT Overleg Nota Grondbeleid Zwolle.pptx	5.1.2e,	Deels openbaar	
285	22/10/2025	RE_ Column.msg	5.1.2e,	Deels openbaar	
286	22/10/2025	Re_ column of kort essay over water_ zoals toegezegd (7).msg	5.1.2e,	Deels openbaar	

Nr.	Datum	Document	Grondslag	Beoordeling	Opmerkingen
287	22/10/2025	RE_ column of kort essay over water_ zoals toegezegd.msg	5.1.2e,	Deels openbaar	
288	22/10/2025	RE_ Combi PFO (Rots_de Jong)_ voorbereiding themacollege Stadsscan d_d_ 13 februari.msg	5.1.2e,	Deels openbaar	
289	13/10/2025	RE_ concept geheime collegenota's tbv consulterend college 1 april (30).msg	5.1.2e,	Deels openbaar	
290	13/10/2025	RE_ concept geheime collegenota's tbv consulterend college 1 april (31).msg	5.1.2e,	Deels openbaar	
291	13/10/2025	RE_ concept geheime collegenota's tbv consulterend college 1 april.msg	5.1.2e,	Deels openbaar	
292	22/10/2025	Re_ concept ppt en stellingen tbv concillium 26_9 (1).msg	5.1.2e,	Deels openbaar	
293	22/10/2025	Re_ concept ppt en stellingen tbv concillium 26_9 (21).msg	5.1.2e,	Deels openbaar	
294	22/10/2025	Re_ concept ppt en stellingen tbv concillium 26_9 (5).msg	5.1.2e,	Deels openbaar	
295	22/10/2025	Re_ concept ppt en stellingen tbv concillium 26_9 (9).msg	5.1.2e,	Deels openbaar	
296	22/10/2025	Re_ concept ppt en stellingen tbv concillium 26_9.msg	5.1.2e,	Deels openbaar	
297	22/10/2025	RE_ concept presentatie MT stadsontwikkeling - Kopie_pptx (45).msg	5.1.2e,	Deels openbaar	
298	22/10/2025	Re_ concept presentatie MT stadsontwikkeling - Kopie_pptx (46).msg	5.1.2e,	Deels openbaar	
299	22/10/2025	Re_ concept presentatie MT stadsontwikkeling - Kopie_ pptx.msg	5.1.2e,	Deels openbaar	

Nr.	Datum	Document	Grondslag	Beoordeling	Opmerkingen
300	13/10/2025	RE_ concept presentatie tbv SO as maandag met Gerdien.msg	5.1.2e,	Deels openbaar	
300a	13/10/2025	Presentatie Strategisch overleg opbrengst bouwstenen - 29 januari 2024(2).pptx	5.1.2e,	Deels openbaar	
301	13/10/2025	RE_ Concept Ruimtelijk Toekomstperspectief (79).msg	5.1.2e,	Deels openbaar	
302	13/10/2025	Re_ Concept Ruimtelijk Toekomstperspectief.msg	5.1.2e, 5.2,	Deels openbaar	
303	22/10/2025	Re_ concept voorwoord ruimtelijk toekomstperspectief (34).msg	5.1.2e,	Deels openbaar	
304	22/10/2025	RE_ concept voorwoord ruimtelijk toekomstperspectief (35).msg	5.1.2e,	Deels openbaar	
305	22/10/2025	RE_ concept voorwoord ruimtelijk toekomstperspectief.msg	5.1.2e, 5.2,	Deels openbaar	
306	22/10/2025	RE_ definitief persbericht verkenning Ceintuurbaanzone en scenariostudies aanvulling omgevingsvisie .msg	5.1.2e,	Deels openbaar	
307	22/10/2025	redeneerlijn bij de provinciale omgevingsvisie _ reactie uiterlijk 23 februari.msg	5.1.2e,	Deels openbaar	
308	22/10/2025	redeneerlijn-factsheet spoorverdubbeling Zwolle-Deventer v3.docx	5.1.2e, 5.1.2f,	Deels openbaar	
309	10/10/2025	RE_ Document1 - Compatibiliteitsmodus (1).msg	5.1.2e,	Deels openbaar	
310	10/10/2025	RE_ Document1 - Compatibiliteitsmodus (2).msg	5.1.2e,	Deels openbaar	
311	10/10/2025	RE_ Document1 - Compatibiliteitsmodus (3).msg	5.1.2e,	Deels openbaar	

Nr.	Datum	Document	Grondslag	Beoordeling	Opmerkingen
312	10/10/2025	RE_ Document1 - Compatibiliteitsmodus.msg	5.1.2e,	Deels openbaar	
313	10/10/2025	RE_ Dossier 10725 - aanvullende stukken.msg	5.1.2e,	Deels openbaar	
314	22/10/2025	RE_ Duiding artikel in de Stentor (38).msg	5.1.2e,	Deels openbaar	
315	22/10/2025	Re_ Duiding artikel in de Stentor (39).msg	5.1.2e,	Deels openbaar	
316	22/10/2025	Re_ Duiding artikel in de Stentor.msg	5.1.2e,	Deels openbaar	
317	22/10/2025	Re_ EINDRESULTAAT advies toekomstvaardigheid en trendverkenning.msg	5.1.2e,	Deels openbaar	
318	22/10/2025	RE_ excursie Zutphen-Nijmegen_ op zoek naar passende identiteiten bij gebiedsontwikkeling def 260824_ docx.msg	5.1.2e,	Deels openbaar	
319	22/10/2025	RE_ extra woningbouw Harculo (38).msg	5.1.2e,	Deels openbaar	
320	13/10/2025	RE_ Feedback memo werkpakketten (62).msg	5.1.2e,	Deels openbaar	
321	13/10/2025	RE_ Feedback memo werkpakketten .msg	5.1.2e,	Deels openbaar	
322	13/10/2025	RE_ Finale aanpassingen RTP (4).msg	5.1.2e,	Deels openbaar	
323	10/10/2025	RE_ Gesprek bouwstenen (13).msg	5.1.2e,	Deels openbaar	
323a	10/10/2025	Energievisie 1.0 - 6 november 2024.pdf	5.1.2e,	Deels openbaar	
323b	10/10/2025	Slides 1 en 3 oktober energievisie.pdf		Deels openbaar	

Nr.	Datum	Document	Grondslag	Beoordeling	Opmerkingen
324	10/10/2025	RE_ Gesprek bouwstenen (15).msg	5.1.2e,	Deels openbaar	
325	10/10/2025	RE_ Gesprek bouwstenen (16).msg	5.1.2e,	Deels openbaar	
326	10/10/2025	RE_ Gesprek bouwstenen.msg	5.1.2e,	Deels openbaar	
327	22/10/2025	RE_ gesprek met college (87).msg	5.1.2e,	Deels openbaar	
328	22/10/2025	RE_ gesprek met college.msg	5.1.2e,	Deels openbaar	
329	14/10/2025	Regionaal beworteld_1.jpg		Deels openbaar	
330	14/10/2025	Regionaal geworteld.jpg		Deels openbaar	
331	14/10/2025	Regionaal geworteld ochtend.jpeg		Deels openbaar	
332	22/10/2025	Re_ graag reactie op gecombineerd persbericht verkenning Ceintuurbaanzone en scenariostudies aanvulling omgevingsvisie (64).msg	5.1.2e,	Deels openbaar	
333	22/10/2025	Re_ Graag reflectie op bespreekstuk Scenariostudie (29).msg	5.1.2e,	Deels openbaar	
334	22/10/2025	Re_ Graag reflectie op bespreekstuk Scenariostudie .msg	5.1.2e,	Deels openbaar	
335	10/10/2025	RE_ hectares verklaren.msg	5.1.2e,	Deels openbaar	
336	22/10/2025	RE_ HERINNERING Afronding en aanscherping bouwstenen Aanvulling Omgevingsvisie 29-2 klaar (23).msg	5.1.2e,	Deels openbaar	
336a	22/10/2025	240229 Memo Afronding en aanscherping bouwstenen Aanvulling Omgevingsvisie.docx	5.1.2e,	Deels openbaar	
337	22/10/2025	RE_ HERINNERING Afronding en aanscherping bouwstenen Aanvulling Omgevingsvisie 29-2 klaar.msg	5.1.2e,	Deels openbaar	

Nr.	Datum	Document	Grondslag	Beoordeling	Opmerkingen
338	22/10/2025	RE_ Ingekomen brief SWZ nav agendapunt 2m themadebat 13-01.msg	5.1.2e,	Deels openbaar	
339	13/10/2025	RE_ Inloopavonden participatiefase RTP (1).msg	5.1.2e,	Deels openbaar	
339a	13/10/2025	image002(74).png		Deels openbaar	
340	13/10/2025	RE_ Inloopavonden participatiefase RTP (2).msg	5.1.2e,	Deels openbaar	
341	13/10/2025	RE_ Inloopavonden participatiefase RTP.msg	5.1.2e,	Deels openbaar	
341a	13/10/2025	image003(76).png	5.1.2e,	Deels openbaar	
341b	13/10/2025	image004(32).png		Deels openbaar	
342	22/10/2025	Re_ in PFO a_s_ maandag (23).msg	5.1.2e,	Deels openbaar	
343	22/10/2025	RE_ in PFO a_s_ maandag.msg	5.1.2e,	Deels openbaar	
344	10/10/2025	RE_ link beslisnota college RTP.msg	5.1.2e,	Deels openbaar	
345	14/10/2025	RE_ Link presentatie atelier 5.msg	5.1.2e,	Deels openbaar	
345a	14/10/2025	sheets tbv werksessie college.pptx	5.2,	Deels openbaar	
346	22/10/2025	RE_ memo afhechting punten RTP voor pfo (19).msg	5.1.2e,	Deels openbaar	
347	22/10/2025	RE_ memo afhechting punten RTP voor pfo.msg	5.1.2e,	Deels openbaar	
348	13/10/2025	RE_ Memo 'strategie grondzaken' - aangescherpte versie.msg	5.1.2e,	Deels openbaar	
349	22/10/2025	RE_ [Naam] heeft â€˜Open Colle en Technische briefingâ€™ met gedeeld (1).msg	5.1.2e,	Deels openbaar	

Nr.	Datum	Document	Grondslag	Beoordeling	Opmerkingen
350	22/10/2025	RE_ [Naam] heeft â€˜Open Colleen Technische briefingâ€™ met gedeeld (6).msg	5.1.2e,	Deels openbaar	
351	22/10/2025	RE_ [Naam] heeft â€˜Werksess Aanvuling Omgevingsvisie 19 november 2024â€™ met gedeeld.msg	5.1.2e,	Deels openbaar	
351a	22/10/2025	Scenariostudie tbv themacollege.pdf	5.1.2e,	Deels openbaar	
352	22/10/2025	RE_ Natura 2000 (18).msg	5.1.2e,	Deels openbaar	
353	10/10/2025	RE_ Netwerkaanpak Zwolle & OER Omgevingsvisie (22).msg	5.1.2e,	Deels openbaar	
354	10/10/2025	RE_ Netwerkaanpak Zwolle & OER Omgevingsvisie.msg	5.1.2e,	Deels openbaar	
355	13/10/2025	RE_ Nieuwe versie tekstdummy RTP (7).msg	5.1.2e,	Deels openbaar	
355a	13/10/2025	Participatie in het Toekomstperspectief(1).docx		Deels openbaar	
356	13/10/2025	RE_ Nieuwe versie tekstdummy RTP.msg	5.1.2e,	Deels openbaar	
357	10/10/2025	RE_ Online versie samenvatting RTP_ graag jullie tips.msg	5.1.2e,	Deels openbaar	
358	14/10/2025	RE_ Ontwikkelstrategie wonen_ terugblik 13_1 en vooruitblik 27_1.msg	5.1.2e,	Deels openbaar	
359	14/10/2025	RE_ Oogst bouwstenen Aanvulling Omgevingsvisie_ spoorboekje en acties.msg	5.1.2e,	Deels openbaar	
360	22/10/2025	Re_ opmaat naar scenariostudie 19 februari 2024 (24).msg	5.1.2e,	Deels openbaar	
361	22/10/2025	RE_ Opmerkingen [Initialen] (1).msg	5.1.2e,	Deels openbaar	

Nr.	Datum	Document	Grondslag	Beoordeling	Opmerkingen
362	22/10/2025	RE_ Opmerkingen [Initialen].msg	5.1.2e,	Deels openbaar	
363	22/10/2025	Re_ opmerkingen Paul - Cb-zone (72).msg	5.1.2e,	Deels openbaar	
364	22/10/2025	RE_ Opmerkingen raadsdebat bouwstenen aanvulling OGV (14).msg	5.1.2e,	Deels openbaar	
365	22/10/2025	RE_ Opmerkingen raadsdebat bouwstenen aanvulling OGV.msg	5.1.2e,	Deels openbaar	
366	13/10/2025	Re_ opzet mail collega's - inloopavonden.msg	5.1.2e,	Deels openbaar	
367	22/10/2025	RE_ Overzicht opbrengst afgelopen weken (30).msg	5.1.2e,	Deels openbaar	
368	22/10/2025	Re_ Overzicht opbrengst afgelopen weken (31).msg	5.1.2e,	Deels openbaar	
368a	22/10/2025	Reflecties Stadsbouwmeester 06022025(1).pdf	5.1.2e,	Deels openbaar	
369	13/10/2025	RE_ Overzicht opbrengst afgelopen weken (84).msg	5.1.2e,	Deels openbaar	
370	22/10/2025	Re_ Overzicht opbrengst afgelopen weken.msg	5.1.2e,	Deels openbaar	
371	13/10/2025	RE_ pakketje tbv voorbereiding consulterend B&W_combi pfo Guldemond RTP Aanvulling Omgevingsvisie (17).msg	5.1.2e,	Deels openbaar	
371a	13/10/2025	Bijlage 4 - Publieksversie RTP(3).docx		Deels openbaar	
371b	13/10/2025	Bijlage 5 - Raadsbrief RTP & vervolgproces(3).docx		Openbaar	
372	22/10/2025	RE_ PER OMGAANDE Reactie op werkbestand staat van Zwolle - deadline 18-10 (91).msg	5.1.2e,	Deels openbaar	

Nr.	Datum	Document	Grondslag	Beoordeling	Opmerkingen
373	22/10/2025	RE_ PER OMGAANDE Reactie op werkbestand staat van Zwolle - deadline 18-10 (92).msg	5.1.2e,	Deels openbaar	
374	22/10/2025	RE_ PER OMGAANDE Reactie op werkbestand staat van Zwolle - deadline 18-10 (96).msg	5.1.2e,	Deels openbaar	
375	22/10/2025	RE_ PER OMGAANDE Reactie op werkbestand staat van Zwolle - deadline 18-10.msg	5.1.2e,	Deels openbaar	
376	22/10/2025	RE_ PFO memo wijze van besluitvorming gebiedsvisies buitengebied.msg	5.1.2e,	Deels openbaar	
377	13/10/2025	RE_ Planning (70).msg	5.1.2e,	Deels openbaar	
377a	13/10/2025	030325_Memo - Aangepaste planning(1).docx		Deels openbaar	
377b	13/10/2025	Aangepaste planning tot vaststelling RTP(1).docx		Deels openbaar	
378	13/10/2025	RE_ Planning (90).msg	5.1.2e,	Deels openbaar	
379	22/10/2025	Re_ Platte tekst RTP (12).msg	5.1.2e,	Deels openbaar	
380	22/10/2025	RE_ Platte tekst RTP.msg	5.1.2e,	Deels openbaar	
381	22/10/2025	RE_ presentatie advies toekomstvaardigheid_ trendverkenning (77).msg	5.1.2e,	Deels openbaar	
382	22/10/2025	Re_ presentatie advies toekomstvaardigheid_ trendverkenning.msg	5.1.2e,	Deels openbaar	
383	22/10/2025	RE_ Presentatie DO 13 februari.msg	5.1.2e,	Deels openbaar	
384	14/10/2025	RE_ Presentatie RE_pptx (1).msg	5.1.2e,	Deels openbaar	
385	14/10/2025	RE_ Presentatie RE_pptx.msg	5.1.2e,	Deels openbaar	

Nr.	Datum	Document	Grondslag	Beoordeling	Opmerkingen
386	22/10/2025	RE_ Presentatie Strategisch overleg opbrengst bouwstenen - 29 januari 2024_pptx.msg	5.1.2e,	Deels openbaar	
386a	22/10/2025	Presentatie Strategisch overleg opbrengst bouwstenen - 29 januari 2024 (2).pptx		Deels openbaar	
387	22/10/2025	RE_ Presentatie_ training omgaan met ongewenst gedrag tbv Inloopavonden Aanvulling Omgevingsvisie (8).msg	5.1.2e,	Deels openbaar	
388	22/10/2025	RE_ Presentatie_ training omgaan met ongewenst gedrag tbv Inloopavonden Aanvulling Omgevingsvisie.msg	5.1.2e,	Deels openbaar	
389	14/10/2025	RE_ Presentatie Waterschap_ pptx.msg	5.1.2e,	Deels openbaar	
390	22/10/2025	Re_ Programma 5 november .msg	5.1.2e,	Deels openbaar	
391	10/10/2025	RE_ Publieksversie en persbericht ter bespreking morgen.msg	5.1.2e,	Deels openbaar	
392	22/10/2025	RE_ Raadsbrieven scenariostudie en CB-zone en persbericht.msg	5.1.2e,	Deels openbaar	
393	13/10/2025	RE_ Raadsvragen mbt bouwstenen aanvulling omgevingsvisie.msg	5.1.2e,	Deels openbaar	
394	10/10/2025	RE_ Reactieformulier OER_ Natuur_LAndschap_ Recreatie.msg	5.1.2e,	Deels openbaar	
395	10/10/2025	RE_ Reactie op scenariostudie - deadline 22-10 15_00 uur.msg	5.1.2e,	Deels openbaar	
396	22/10/2025	Re_ Reactie op werkbestand staat van Zwolle - deadline 18-10 (90).msg	5.1.2e,	Deels openbaar	
397	22/10/2025	RE_ Reactie op werkbestand staat van Zwolle - deadline 18-10 (98).msg	5.1.2e,	Deels openbaar	

Nr.	Datum	Document	Grondslag	Beoordeling	Opmerkingen
398	22/10/2025	RE_ Reactie op werkbestand staat van Zwolle - deadline 18-10.msg	5.1.2e,	Deels openbaar	
399	22/10/2025	Re_ REB (17).msg	5.1.2e,	Deels openbaar	
400	22/10/2025	RE_ redeneerlijn bij de provinciale omgevingsvisie _ reactie uiterlijk 23 februari (31).msg	5.1.2e,	Deels openbaar	
401	22/10/2025	RE_ redeneerlijn bij de provinciale omgevingsvisie _ reactie uiterlijk 23 februari.msg	5.1.2e,	Deels openbaar	
402	13/10/2025	RE_ Route richting besluitvorming RTP.msg	5.1.2e,	Deels openbaar	
403	22/10/2025	Re_ RTP_ acties vanuit combi's en doorkijk naar volgende week.msg	5.1.2e, 5.2,	Deels openbaar	
404	10/10/2025	Re_ Samenvatting RTP nieuwe stijl.msg	5.1.2e,	Deels openbaar	
405	22/10/2025	Reservering - Technische briefing aanv_ OGV _ Regio Zwolle (61).msg	5.1.2e,	Deels openbaar	
406	22/10/2025	Reservering - Technische briefing aanv_ OGV _ Regio Zwolle.msg	5.1.2e,	Deels openbaar	
407	22/10/2025	Re_ so stedelijke ontwikkeling.msg	5.1.2e,	Deels openbaar	
408	22/10/2025	RE_ Spreken over 'aanvulling' of 'nieuwe' (vraagt Gerdien!) (5).msg	5.1.2e,	Deels openbaar	
409	13/10/2025	RE_ Strategie grondzaken - RTP - n_a_v_ overleg Gerdien.msg	5.1.2e,	Deels openbaar	
410	14/10/2025	RE_ Structuur begrotingsprogramma FD - omgevingsvisie.msg	5.1.2e,	Deels openbaar	
410a	14/10/2025	Monitor Leefomgevingskwaliteiten Omgevingsvisie.xlsx	5.1.2b, 5.1.2e,	Deels openbaar	

Nr.	Datum	Document	Grondslag	Beoordeling	Opmerkingen
410b	14/10/2025	Omgevingsvisie 2021-november.pdf	5.1.2e,	Deels openbaar	
411	13/10/2025	RE_ Stukken college 1-4 dossier 11001 - RTP.msg	5.1.2e,	Deels openbaar	
412	13/10/2025	RE_ Stukken combi-pfo 'strategie grondzaken' _ ACHTER EEN SLOTJE!_ - nummer_ 11191 (41).msg	5.1.2e,	Deels openbaar	
413	13/10/2025	RE_ Stukken combi-pfo 'strategie grondzaken' _ ACHTER EEN SLOTJE!_ - nummer_ 11191.msg	5.1.2e,	Deels openbaar	
414	22/10/2025	RE_ Stukken werksessie omgevingsvisie (41).msg	5.1.2e,	Deels openbaar	
414a	22/10/2025	programma Werksessie college ruimtelijk ontwikkelperspectief Aanvuling Omgevingsvisie 4 februari 2025.docx	5.1.2e,	Deels openbaar	
415	22/10/2025	RE_ Stukken werksessie omgevingsvisie (42).msg	5.1.2e,	Deels openbaar	
416	22/10/2025	Re_ Stukken werksessie omgevingsvisie (43).msg	5.1.2e,	Deels openbaar	
417	22/10/2025	RE_ Stukken werksessie omgevingsvisie (44).msg	5.1.2e,	Deels openbaar	
418	22/10/2025	RE_ Stukken werksessie omgevingsvisie.msg	5.1.2e,	Deels openbaar	
419	13/10/2025	RE_ TEKENINGEN AANPASSEN_ IN RTP_.msg	5.1.2e,	Deels openbaar	
420	13/10/2025	RE_ tekst mobiliteit - RTP (51).msg	5.1.2e,	Deels openbaar	
421	13/10/2025	RE_ tekst mobiliteit - RTP.msg	5.1.2e,	Deels openbaar	
422	22/10/2025	RE_ Terugkoppeling college RTP + voorkeursrecht (hoop dat ik iedereen heb meegenomen)_ College met paar wijzigingen	5.1.2e,	Deels openbaar	

Nr.	Datum	Document	Grondslag	Beoordeling	Opmerkingen
423	10/10/2025	RE_ Top 3 vragen tijdens inloopavond(en) RTP (1).msg	5.1.2e,	Deels openbaar	
424	10/10/2025	RE_ Top 3 vragen tijdens inloopavond(en) RTP (3).msg	5.1.2e,	Deels openbaar	
425	10/10/2025	RE_ Top 3 vragen tijdens inloopavond(en) RTP (5).msg	5.1.2e,	Deels openbaar	
426	10/10/2025	Re_ Top 3 vragen tijdens inloopavond(en) RTP (6).msg	5.1.2e,	Deels openbaar	
427	10/10/2025	RE_ Top 3 vragen tijdens inloopavond(en) RTP.msg	5.1.2e,	Deels openbaar	
428	22/10/2025	Re_ Tot morgen! - Re_ excursie Zutphen-Nijmegen_ op zoek naar passende identiteiten bij gebiedsontwikkeling def 260824_ docx.msg	5.1.2e,	Deels openbaar	
429	13/10/2025	RE_ URGENT_ vragenlijst definitief maken_ Is backbone van gehele participatie (14).msg	5.1.2e,	Deels openbaar	
430	13/10/2025	Re_ URGENT_ vragenlijst definitief maken_ Is backbone van gehele participatie.msg	5.1.2e,	Deels openbaar	
431	22/10/2025	RE_ Verkeersveiligheid Ten Noorden van de Vecht_ Streekvereniging De Marsen (1).msg	5.1.2e,	Deels openbaar	
432	22/10/2025	RE_ Verkeersveiligheid Ten Noorden van de Vecht_ Streekvereniging De Marsen (3).msg	5.1.2e,	Deels openbaar	
432a	22/10/2025	250429 Verkeersveiligheid Ten Noorden v. d Vecht t.a.v college B&W(1).pdf		Deels openbaar	
433	22/10/2025	RE_ Verkeersveiligheid Ten Noorden van de Vecht_ Streekvereniging De Marsen (5).msg	5.1.2e,	Deels openbaar	

Nr.	Datum	Document	Grondslag	Beoordeling	Opmerkingen
434	22/10/2025	RE_ Verkeersveiligheid Ten Noorden van de Vecht_ Streekvereniging De Marsen.msg	5.1.2e,	Deels openbaar	
435	22/10/2025	Re_ voorbereiding consulterend B&W_combi pfo Guldemond RTP Aanvulling Omgevingsvisie (13).msg	5.1.2e,	Deels openbaar	
436	22/10/2025	RE_ voorbereiding strategisch pfo 11 november 2024 (89).msg	5.1.2e,	Deels openbaar	
436a	22/10/2025	Opzet werksessie welke stad willen we overmorgen zijn.pdf	5.1.2e,	Deels openbaar	
437	22/10/2025	Re_ voorbereiding strategisch pfo 11 november 2024.msg	5.1.2e,	Deels openbaar	
438	22/10/2025	Re_ Voorbereiding themacollege Stadsscan (50).msg	5.1.2e,	Deels openbaar	
439	22/10/2025	RE_ Voorbereiding themacollege Stadsscan.msg	5.1.2e,	Deels openbaar	
440	22/10/2025	RE_ Voorkeursrecht - Hoofdlijn (26).msg	5.1.2e,	Deels openbaar	
441	13/10/2025	RE_ Voorkeursrecht - Hoofdlijn (45).msg	5.1.2e,	Deels openbaar	
442	13/10/2025	RE_ Voorkeursrecht - Hoofdlijn (47).msg	5.1.2e,	Deels openbaar	
443	13/10/2025	RE_ Voorkeursrecht - Hoofdlijn (49).msg	5.1.2e,	Deels openbaar	
444	22/10/2025	RE_ Vooroverleg Pfo WVG (21).msg	5.1.2e,	Deels openbaar	
445	22/10/2025	RE_ Vooroverleg Pfo WVG.msg	5.1.2e,	Deels openbaar	
446	22/10/2025	RE_ voorstel aangepaste opzet inloopbijeenkomsten (1).msg	5.1.2e, 5.2,	Deels openbaar	

Nr.	Datum	Document	Grondslag	Beoordeling	Opmerkingen
447	22/10/2025	RE_ voorstel aangepaste opzet inloopbijeenkomsten.msg	5.1.2e, 5.2,	Deels openbaar	
448	22/10/2025	RE_ vraagje bezoek GS_B&W (82).msg	5.1.2e,	Deels openbaar	
449	22/10/2025	RE_ vraagje bezoek GS_ B&W.msg	5.1.2e,	Deels openbaar	
449a	22/10/2025	Collegeontmoeting 10 dec 2024 (002).docx		Deels openbaar	
450	13/10/2025	RE_ Werken met scenario's voor de aanvulling van de Zwolse omgevingsvisie - definitieve versie van notitie.msg	5.1.2e,	Deels openbaar	
450a	13/10/2025	Bijlage 1 - Een samenhangend beeld van de huidige Zwolse Leefomgeving(1).docx		Deels openbaar	
450b	13/10/2025	Bijlage 2 - Strategische opgaven(1).docx		Deels openbaar	
451	22/10/2025	RE_ Zwolle Zeer Zuid.msg	5.1.2e,	Deels openbaar	
452	22/10/2025	RTP in de media.msg	5.1.2e,	Deels openbaar	
452a	22/10/2025	original-EAD7084E-7C55-4F4F-AA6C-710F7C7870FC.jpeg		Deels openbaar	
453	22/10/2025	RTP wat meer op opbouw ook.msg	5.1.2e,	Deels openbaar	
453a	22/10/2025	250211_Reactieformulier [Naam].xlsx	5.1.2e,	Deels openbaar	
454	13/10/2025	RWE_ Markt Zwolle-Zuid.msg	5.1.2e,	Deels openbaar	
455	10/10/2025	Samenvatting RTP nieuwe stijl.msg	5.1.2e,	Deels openbaar	
456	22/10/2025	scenariostudie.msg	5.1.2e,	Deels openbaar	

Nr.	Datum	Document	Grondslag	Beoordeling	Opmerkingen
457	22/10/2025	Sheets woonprogramma 18 december 2024(1).pptx		Openbaar	
458	14/10/2025	Snelle Wereld_1.jpg		Deels openbaar	
459	14/10/2025	Snelle Wereld_2.jpg		Deels openbaar	
460	14/10/2025	Snelle wereld.jpg		Deels openbaar	
461	14/10/2025	Snelle wereld ochtend.jpeg		Deels openbaar	
462	13/10/2025	stramien + verdeling duiding oogst bouwstenen.msg	5.1.2e,	Deels openbaar	
463	14/10/2025	Structuur begrotingsprogramma FD - omgevingsvisie.msg	5.1.2e,	Deels openbaar	
464	22/10/2025	stukken afspraak advies toekomstvaardigheid _ trendverkenning dd_ 27 november 24.msg	5.1.2e,	Deels openbaar	
464a	22/10/2025	Basispresentatie Toekomstvaardigheid [Initialen] 7 nov 24(1).pptx	5.1.2e,	Deels openbaar	
464b	22/10/2025	Trendverkenning Zwolle 2024 nov 24.docx	5.1.2e,	Deels openbaar	
465	13/10/2025	Stukken college 1-4 dossier 11001 - vastgoed.msg	5.1.2e,	Deels openbaar	
465a	13/10/2025	Bijlage 1 - Zwolle Zuid overzichtskaart(1).pdf		Deels openbaar	
465b	13/10/2025	Bijlage 2 - Zwolle Zuid percelen(1).pdf		Openbaar	
466	13/10/2025	Stukken combi-pfo 'strategie grondzaken' _ACHTER EEN SLOTJE!_ - nummer_ 11191.msg	5.1.2e,	Deels openbaar	
467	22/10/2025	stukken n_a_v_ kennismaking.msg	5.1.2e,	Deels openbaar	
467a	22/10/2025	210331 overzichtstekening 2021.pdf		Deels openbaar	

Nr.	Datum	Document	Grondslag	Beoordeling	Opmerkingen
467b	22/10/2025	ProgrammaPlan MV Zwolle DEF 02.02.2022 (1).pdf	5.1.2e,	Deels openbaar	
468	13/10/2025	Stukken tbv AOG morgen l portie 2_ bouwsteen wonen.msg	5.1.2e,	Deels openbaar	
469	10/10/2025	Stukken tbv vooruitblik werksessie college ma om 14_15 uur.msg	5.1.2e,	Deels openbaar	
470	10/10/2025	Stukken tbv werksessie college 4 feb.msg	5.1.2e,	Deels openbaar	
470a	10/10/2025	250130_Ruimtelijk Toekomst Perspectief Zwolle - Werksessie College(3).pdf	5.1.2e,	Deels openbaar	
471	22/10/2025	Stukken voor themacollege 26-3 + pfo's 25-3 (44).msg	5.1.2e,	Deels openbaar	
471a	22/10/2025	Memo Themacollege Oogst en duiding bouwstenen voor de Aanvulling Omgevingsvisie.docx	5.1.2e,	Deels openbaar	
471b	22/10/2025	Presentatie themacollege oogst en duiding bouwstenen 260324.pptx		Deels openbaar	
472	22/10/2025	stuk.msg	5.1.2e,	Deels openbaar	
472a	22/10/2025	Zwolle, samenleven met water [Initialen] 26032025.docx		Deels openbaar	
473	22/10/2025	Tbv mail Posad.msg	5.1.2e,	Deels openbaar	
474	22/10/2025	Technische briefing 15 april.msg	5.1.2e,	Deels openbaar	
474a	22/10/2025	Memo agc - Aangepaste planning aanvulling omgevingsvisiev2.pdf		Deels openbaar	
475	13/10/2025	tekst mobiliteit - RTP.msg	5.1.2e,	Deels openbaar	
476	13/10/2025	Tekst RTP Mobiliteit_.msg	5.1.2e,	Deels openbaar	
477	22/10/2025	Ter info_ Afronding en aanscherping bouwstenen Aanvulling Omgevingsvisie 29-2 klaar.msg	5.1.2e,	Deels openbaar	

Nr.	Datum	Document	Grondslag	Beoordeling	Opmerkingen
478	22/10/2025	ter info_ reactie [Naam] voorbereiding strategisch pfo 11 november 2024.msg	5.1.2e,	Deels openbaar	
478a	22/10/2025	Opzet werksessie welke stad willen we overmorgen zijn(1).pdf	5.1.2e,	Deels openbaar	
479	10/10/2025	terugkoppeling consulterend B&W.msg	5.1.2e,	Deels openbaar	
479a	10/10/2025	aantekeningen consulterend BW.docx	5.2, 5.1.2e,	Deels openbaar	
480	13/10/2025	Terugkoppeling Kruisbestuivingssessie Bouwstenen Omgevingsvisie.msg	5.1.2e,	Deels openbaar	
480a	13/10/2025	20240123 Verslag Kruisbestuivingssessie(2).docx	5.1.2e,	Deels openbaar	
480b	13/10/2025	Presentatie Kruisbestuivingsessie - 23 januari 2024.pptx	5.1.2e,	Deels openbaar	
481	13/10/2025	Tien enquetevragen alternatief TM.docx		Deels openbaar	
482	13/10/2025	TM_IE De tien keuzes voor de toekomst van Zwolle.docx	5.1.2e, 5.2,	Deels openbaar	
483	13/10/2025	Toekomstplannen 2040 bekend_ participatie van start .msg	5.1.2e,	Deels openbaar	
484	10/10/2025	Top 3 vragen tijdens inloopavond(en) RTP.msg	5.1.2e,	Deels openbaar	
485	14/10/2025	Uitvraag risico's aanvulling Omgevingsvisie_heidag 9 juli [Naam].msg	5.1.2e,	Deels openbaar	
485a	14/10/2025	Uitvraag risico's aanvulling Omgevingsvisie_heidag 9 juli [Naam].docx		Deels openbaar	

Nr.	Datum	Document	Grondslag	Beoordeling	Opmerkingen
486	14/10/2025	Verslag Intern Atelier 14 maart 2024.docx	5.2, 5.1.2e,	Deels openbaar	
487	13/10/2025	Verslag raadsdebat 3-2 Scenariostudie_ CB-zone_ participatie (89).msg	5.1.2e,	Deels openbaar	
487a	13/10/2025	Verslag Raadsdebat Scenariostudie, CB-zone & Participatie fase 3(1).docx		Deels openbaar	
488	13/10/2025	Voorbereiding Startbijeenkomst toekomstscenario's Zwolleâ€™ mei.msg	5.1.2e,	Deels openbaar	
488a	13/10/2025	Bijlage 1 - Een samenhangend beeld van de huidige Zwolse Leefomgeving(2).docx		Deels openbaar	
488b	13/10/2025	Bijlage 2 - Strategische opgaven(2).docx		Deels openbaar	
489	22/10/2025	voorbereiding strategisch pfo 11 november 2024.msg	5.1.2e,	Deels openbaar	
490	22/10/2025	Vooroverleg Pfo WVG (22).msg	5.1.2e,	Deels openbaar	
491	22/10/2025	Vooroverleg Pfo WVG.msg	5.1.2e,	Deels openbaar	
492	22/10/2025	vraagje bezoek GS_B&W.msg	5.1.2e,	Deels openbaar	
493	10/10/2025	vragen WB over energie.msg	5.1.2e,	Deels openbaar	
493a	10/10/2025	image002(156).jpg		Deels openbaar	
494	14/10/2025	Wet van de grote getallen.msg	5.1.2e,	Deels openbaar	
494a	14/10/2025	Kopie van huishoudens type en leeftijd_Zwolle_Primos 2024.xlsx		Deels openbaar	
495	14/10/2025	Wonen - locaties in huidige OGV.msg	5.1.2e,	Deels openbaar	
496	22/10/2025	Zie bijlage.msg	5.1.2e,	Deels openbaar	
497	14/10/2025	Zwolle Stadsscan_Eindproduct.pdf	5.1.2e,	Deels openbaar	

Nr.	Datum	Document	Grondslag	Beoordeling	Opmerkingen
498	22/10/2025	Zwolse methode van programmamanagement.msg	5.1.2e,	Deels openbaar	

Ons Zwolle van Overmorgen
Strategie wonen
Bijeenkomst met sleutelfiguren

Datum: 13 januari 2025
Tijd: 11.30 – 14.00 uur
Locatie: Stadskantoor 0.2
Aantal deelnemers: 15
5.1.2e 5.1.2e, 5.1.2e, 5.1.2e, 5.1.2e, 5.1.2e, 5.1.2e, 5.1.2e, 5.1.2e, 5.1.2e
Namens programma: 5.1.2e, 5.1.2e, 5.1.2e, 5.1.2e, 5.1.2e, 5.1.2e (gespreksleiding)

Vooraf:

Wat	**Wie**	**Status**
Materialen - Post-its - Pennen - Filp-over - Scherm en beamer	5.1.2e	
Draaiboek maken	5.1.2e	Done
Gesprek voorbereiden	5.1.2e	
Aanleiding	5.1.2e	
Presentatie voorbereiden	5.1.2e, 5.1.2e, 5.1.2e, 5.1.2e	

Doel van deze sessie

Het samen doorlopen en doorleven van de concept redeneerlijn/ontwikkelstrategie voor wonen tbv het ruimtelijk ontwikkelperspectief voor Zwolle op weg naar 2040. Daarbij geven we op hoofdlijnen inzicht in:

- Welke uitgangspunten, principes en basiswaarden we hanteren (denk aan: 7 principes verstedelijkingsstrategie, w.o 'nieuw helpt bestaand', 'afmaken waaraan je begonnen bent', 'voorbouwen op water er al is' en 'groen groeit mee')
- Welke ruimtelijke kwesties er spelen (denk aan inbreiding, aanbreiding en uitbreiding), ook i.r.t. andere ruimtevragen
- Wat (en dus tot op zekere hoogte ook voor wie) gaan we bouwen (uitspraak op niveau woonmilieus)
- Waar we gaan bouwen (uitspraak op gebiedsniveau)
- Wanneer we gaan bouwen (ontwikkelstrategie, pad op weg naar 2040: waar eerst, waar later?)
- De manier waarop dit voldoet aan de in de bestuursopdracht gestelde opdracht

En van daaruit:

- Welke keuzes we waarom willen voorleggen
- Welk ontwikkelpad daarbij hoort
- Welk ontwikkelpad afvalt en waarom

Beoogd resultaat

- Gedeeld beeld van de concept redeneerlijn wonen, als integraal onderdeel van het ruimtelijk toekomstperspectief in wording
- Reflectie en advies op elementen uit de redeneerlijn en de ruimtelijke kwesties die boven komen drijven vanuit andere thema's
- Antwoord op de vraag: is deze concept redeneerlijn logisch, navolgbaar en uitlegbaar (ook aan college en raad)? Lijkt het ontwikkelpad dat hieruit volgt ons realistisch en uitvoerbaar?

Bijvangst: begin van inzicht in wat dit betekent voor

- (regie op) de bestaande stad
- Aankomend volkshuisvestingsprogramma
- Grondbeleid
- …

Draaiboek

Tijd	Wat	Slide	Instructies, doel en focus	Nodig/wie
	Introductie			
11.30 (10 m)	Opening	1	Welkom kent iedereen elkaar? programmaleider Aanvulling Omgevingsvisie is vandaag jullie gespreksleider voltallige programmateam muv projectleider participatie is aanwezig en heeft een rol; 5.1.2e schetst waar we staan, 5.1.2e en 5.1.2e nemen deelnemers mee in de inhoud, 5.1.2e maakt verslag 5.1.2e, projectleider posad 5.1.2e reflecteert en neemt opbrengst mee in vervolg *Notulen* Kennismakingsrondje. Aanwezig zijn 5.1.2e, 5.1.2e, 5.1.2e, 5.1.2e, 5.1.2e, 5.1.2e, 5.1.2e, 5.1.2e, 5.1.2e, 5.1.2e, 5.1.2e, 5.1.2e. 5.1.2e	5.1.2e
11.40 (5 m)	Aanleiding	1	Omdat het thema wonen speciale aandacht en cruciale ruimtelijke keuzes vraagt, organiseren we een sessie om de redeneerlijn voor wonen, in samenhang met andere ruimtevragen, met jullie te delen en samen goed te doordenken. Zodat we straks een realistisch ontwikkelpad hebben voor alle ruimtelijke ontwikkelingen op weg naar 2040 *Notulen* 5.1.2e: het ruimtelijk toekomstperspectief wordt opgesteld. Veel kennis samen, deze sessie is cruciaal daarin. Begin februari ook nog met college richting verkennen. Maar deze sessie vanuit brede ruimtelijke kennis hier aan tafel. Goed om dit te doen. 5.1.2e geeft aan dat hij gaat reflecteren vandaag, maar doet ook mee op de inhoud vandaag. 5.1.2e Uitdagingen en processen van waaruit we vandaag kunnen leren.	5.1.2e

11.45 (10 m)	Doel en vragen voor deze sessie	2, 3	Het samen doorlopen en doorleven van de concept redeneerlijn/ontwikkelstrategie voor wonen tbv het ruimtelijk ontwikkelperspectief voor Zwolle op weg naar 2040. <u>Opdracht</u> • Schrijf op post-it: wat is voor jou DE vraag waar de ontwikkelstrategie wonen (en dus het RTP ook) antwoord op moet geven? • 5.1.2e begint bij 5.1.2e, daarna een rondje langs de deelnemers (programmateamleden doen niet mee) • Post-its verzamelen en op de flap plakken, hier komen we aan het einde van de sessie op terug Vragen die het PT aan het einde van de sessie beantwoord wil hebben *Notulen* De deelnemers wordt gevraagd op een post it te schrijven waar de ontwikkelstrategie wonen (en dus het RTP ook) antwoord op moet geven. 5.1.2e: wat kan bestaande stad betekenen voor woonopgave en wat is aanvullend nodig 5.1.2e: wat voor soort stat willen we zijn, en hoe levert wonen daarin een bijdrage 5.1.2e: waar gaat de woonopgave landen en wat betekent dat. En bijkomende vragen: welke gronden hebben we daar. Wij bepalen welke richting we opgaan. Houden we daarin rekening met onze grondposotieis 5.1.2e: hoe gaan we oop duurzame en toekomstbestendige groei 5.1.2e: waar willen we als gemeente op sturen en controle op hebben? 5.1.2e: voor wie willen we bouwen (welke stad wil je zijn) en hebben we een uitleglocatie nodig om aan kwantitatieve en kwalitatieve vraag te voldoen? 5.1.2e: wat voor stad willen we zijn in 2040 en verder, welke kwantiteiten en kwalitatieve aspecten horen daarbij en op welke locaties in de stad? 5.1.2e: hoe groot is toekomstige woonbehoefte, hoe ziet die er kwalitatief uit en waar laten we die landen? Resultaten uit vandaag gebruiken we om te werken aan het RTP. Vandaag belangrijke input daarvoor.	5.1.2e

			De vragen vanuit PT zijn: Op het eind maken we afspraken richitng het volgende overleg van 27-01-25 en gesprek B&W (04-02-25). 5.1.2e: regionale aspect/rol niet vergeten vandaag.	
11.55 (1m)	Programma en Spelregels	4, 5	Waar staan we nu? (5.1.2e) Context en uitgangspunten (5.1.2e) Ontwikkelstrategie (5.1.2e) Kansen en kwesties (5.1.2e en 5.1.2e) Afsluiting en vervolg (5.1.2e) Voor een goed gesprek: • We luisteren actief naar elkaar • We spreken vanuit eigen ervaring en perspectief • We focussen ons op het doel van vandaag, dwalen niet af naar andere kwesties • We benutten verschillen, zoeken naar overeenkomsten en proberen deze met elkaar te verbinden *Notulen* 5.1.2e nodigt uit tot een goed gesprek en het benutten van elkaars verschillende achtergronden.	5.1.2e
11.56 (4 m)	Broodje pakken			iedereen
	Waar staan we nu?			
12.00 (5 m)	Waar staan we nu?	6	• Voortbouwen op bestaande inzet • Duiding van de opgaven • Scenariostudie	5.1.2e

			• Participatietraject • Basis raamwerk • Schetsen aan modellen • Ruimtelijk toekomstperspectief met ontwikkelpaden *Notulen* 5.1.2e ligt toe waar we nu staan: afgelopen periode gwerkt aan een scenariostudie. De ontiwkkelprincipes uit Verstedelijkingsstrategie en gebiedsbiografie zijn de basis. De bouwstenen stadsscan, water & klimaat, economie, energie, wonen, economie en mobiliteit zijn de basis voor de aanvulling. Daarnaast ook de gebiedsverkenningen Ceintuurbaanzone input voor scenairostudie. Voor de scenariostudie zijn de landelijke scenario's van het PBL de basis voor ons. Deze zijn Zwols gemaakt. Zowel met interne collega's als met zwolse stakeholders. Daarnaast ook een uitgebreid participatietraject uitgevoerd. De sceanriostudie is voor de kerst afgreond en gedeeld met college en raad. Uitkomst is het basisraamwerk met ruimtelijke elementen die altijd moeten gebeuren bij ontwikkeling toekomst van zwolle. Daarnaast drie basiswaarden (nabijheid, …..). Schetsen opgesteld. 1) de compacte stad, 2) uitleg 2) aanhechten. Dit moet landen in het RTP. Dit willen we voor de zomer laten vaststellen door raad, en daarna een uitwkering in de aanvulling omgevingsvisie die we door raad willen vaststellen eind 2025.	
12.05 (5 m)	Check		Is het voor een ieder duidelijk waar we nu staan in het proces? En wat de volgende stap is?	5.1.2e
	Context en uitgangspunten			
12.10 (20 m)	Context en uitgangspunten	7 tm 16	• Intermezzo • Voortbouwen op bestaande inzet • bouwstenen • huishoudensgroei kwalitatief en kwantiatief • basiswaarden • hoofdprincipe: compacte stad en aanhechten	5.1.2e

			Notulen 5.1.2e geeft een toelichting op **context en uitgangspunten voor de aanvulling omgevingsvisie**. Als omgevingsvisie zetten we een koers uit. Dat betekent niet dat het 'wie' en 'hoe' niet belangrijk zijn. Maar de uitwerking daarvan is echt iets voor het volkshuisvestingsprogramma. Wel belangrijk voor hoe omgevingsvisie eruit komt te zien. De huidige Omgevingsvisie staat centraal, met 'oude' documenten als woonvisie 2017-2027 en ontwikkelstrategie 2019-2023, met daarbij verstedelijkingsstrategie en gebiedsbiografie. De gebiedsbiografie is in samenwerking met het Rijk gemaakt, maar heeft verder geen status. We gebruiken deze wel in de ontwikkeling van Zwolle. De verstedelijkingsstrategie is niet vastgesteld, maar wel door de raad bediscussieerd en daarmee belangrijk vertrekpunt. 5.1.2e licht de thematische bouwstenen toe met bijbehorende opgaven, ruimteclaim en mogelijke locatie(s). Wonen draagt bij aan de kenmerken en ontwikkeling van de andere bouwstenen. Voor wonen worden opgaven zowel kwalitatief en kwantitatief verder toegelicht en benadrukt de mismatch tussen vraag en aanbod op de woningmarkt. Bouwen we voor demografische groei, of voor stedelijke ambitie? - 5.1.2e: De huidige OGV en plannen is meer dan 10.000 woningen. Er wordt aangegeven dat dit ook overcapaciteit is. Hoe verder in prognose, hoe minder zekerheid. Een groot deel van die extra woningen is zachte plancapaciteit. Deze zijn rekenkundig nog niet meegneomeen, maar zitten wel in de redeneerlijn (middels stadsscanlocaties?). 5.1.2e licht de drie basiswaarden toe (nabuurschap, groen-blauw netwerk, nabijheid). Deze komen terug uit verschillende participatiemomenten tijdens de participatiecampagne en werkateliers met stakeholders. Deze zijn onderscheidend voor Zwolle t.o.v. andere steden en moeten met het oog op de bouwstenen toegepast worden in het RTP.	

			Dit alle ssamen komt uit op het hoofdprincipe: de compacte stad en 'aanhechten'. Nabijheid, nieuw helpt bestaand. 5.1.2e vraagt aan de deelnemers of zij deze uitgangspunten en pricnieps herkennen en kunnen bevestigen met elkaar. Zijn er andere punten waar vragen over zijn? - 5.1.2e: is aanhechten en uitleg nou anders van elkaar? Zo ja, dan hebben we wel wat uit te leggen. - 5.1.2e: zijn dit dezelfde punten als bij Stadshagen? Daar was een grote discussie toen. Hoe verhouden zich deze tot elkaar? 5.1.2e andere samenstelling bevolking leidt tot andere uitgangspunten nu t.o.v. 30 jaar geleden. - 5.1.2e: maatschappelijke urgentie, speelt dat ook nog een rol? 5.1.2e: daar is deze sessie ook voor. 5.1.2e: daarom ook onderscheid tussen omgevingsvisie en de woonopgave en volkshuisvestingsprogramma. 5.1.2e: in grote trends zitten nog een aantal onzekerheden. De ontwikkelstrategie speelt daar op in. - 5.1.2e: de drie basiswaarden herken ik uit andere steden. Wat is er anders voor Zwolle aan?	
12.30 (10 m)	Check		Onderschrijven we de context en uitgangspunten (nog steeds)?	5.1.2e
	Strategie compacte stad en aanhechten			
12.40 (10m)	Strategie compacte stad en gefaseerd aanhechten	17, 18	1. Bestaande inzet huidige Omgevingsvisie afmaken: Spoorzone, Stadshagen, model raamwerkstad CBZ, (nu-2030/2035) 2. Extra inzet op de Stadsscan locaties, Ceintuurbaanzone model Randstad: (2030-2040) 3. Stadsranden ontwikkelen: Ceintuurbaanzone (model randstad +vp 1), Zwolle Zuid, Stadsbroek: (2035-en verder). en/of Grote uitleglocatie: alternatief 2 en 3	5.1.2e

			Notulen 5.1.2e licht de gefasseerde stappen voor de ontwikkelstrategie toe en een alternatief die enkel bestaat uit extra inzet op stadsscan locaties en standranden ontwikkelen. - 5.1.2e: oosterenk mist? 5.1.2e: hoort onder 1 - 5.1.2e: waar zitten de 4.000 overcapaciteit (zachte) in, in de berekinen. 5.1.2e: die zit er niet in. Dus afwegen of we die nog meenemen of niet. - 5.1.2e: die 4.000 moeten nog af van die stadsscan en CB-zone. - 5.1.2e: je kunt twijfelen aan hardheid van die 4.000, maar wel serieus overwegen om mee te nemen want er zijn voor die 4000 al allerlei keuzes te maken. 5.1.2e: die 4000 gaan we meenemen. - 5.1.2e: toevoeging: in stadsscan gaat ook om met basisgroenstrcutuur. Die spanning zit in de stadsscan. Bovenkant van bandbreedte heeft veel impact in hoofdgroenstructuur. Als we gaan anahechten, dan in CB ruimte om dat te doen, inclusief VP. Fasering mogelijk: raamwerk, 'randstad' en daarna VP1. Daarna uitbreiding Zwolle-Zuid en tot slot eventueel Stadsbroek. Wel op gespannen voet met uitspraken die zijn gedaan recentelijk. Dijklanden als mogelijkheid? - 5.1.2e: 3000 woningen stadsbroek? 5.1.2e: een eerste stedenbouwkundige schets. 5.1.2e: realisme is wle van belang, maand geleden college een uitgangspunt uitgesproken. 5.1.2e licht het alternatief toe. Één grote woningbouwlocatie betkeent ook het afmaken ervan met bijbehorende financiele kosten voor infrastrcutuur en ontwikkeling gronden. Mate van flexibilteit neemt af. kans op overprogrammering met bijbehorende nadelen. Daarbij sluit het niet aan bij de basiswaarden die we hebben gedefinieerd. Op basis van grondeigendommen is vechtpoort 2 een interessante uitbreidingslocatie. Er zijn financiele afspraken gemaakt. Aankoop = 5.1.2b, afstoten kost 5.1.2b. - 5.1.2e: grondeigendommen zijn belangrijk sturingsinstrument.	

			Per ontwikkelgebied aantal woningen, type woningen en periode	
12.50 (5m)	check		Is deze strategie logisch en navolgbaar? Nb: nu nog geen ruimte voor andere strategieën, is wel ruimte voor in het gesprek na de toelichting	5.1.2e
12.55 (20 m)	Ontwikkelstrategie nader uitgelicht <

13.15 (20 m)	gesprek	23	5.1.2e maakt een rondje langs de deelnemers Welke ontwikkelstrategie heeft de voorkeur? Waarom? Zijn er nog andere strategieën denkbaar? *Notulen* Er wordt een rondje gemaakt om het te hebben over de twee ontwikkelstrategieën. - 5.1.2e: plat gezegd is VP1 nabij en VP2 niet. Is er een variant voor VP2 a la Stadbroek? Kleinschalig ruimte geven aan woningbouw? Vanuit behoefte en snelheid aan grondgebonden woningen, niet in grote aantallen. 5.1.2e herkent de risico's die wij zien bij grote uitbreiding. Toch grote urgentie. Aantallen voor bijv. Zwolle Zuid een verstandig aantal voor langere termijn? Daarnaast gedachte over de infra maatregelen, passen die in het eerste scenario? - 5.1.2e: vanuit grondbedrijf geredeneerd ligt mij nvoorkeur bij Dijklanden en Stadsbroek. Vraag is: in hoeverre wijkt dit af van ontwikkelprincipes? Is het in strijd of is het een pure politieke keuze geweest om daar niet te ontwikkelen? Kijkend vanuit regie en financieel en haalbaarheid is dat het meest logische. Anders VP2 voorkeur, maar grote investeringen nodig. Uitzoeken: wat kan er wél in VP2 zonder de grote investeringen te doen. - 5.1.2e: hoofdlijn van mijn vraag is: 'wat voor stad wil je zijn?' zit wel ind e basiswaarden, maar verder niet uitgewerkt. Dat mis ik. Het interssant blijven van zowlle voor onderwijs, economie, innovatie, daarvoor moet je aan de bak. Dat verbindne aan woonopgave, doelgroepen en plekken. De economie van de toekomst heeft mensen nodig. Die koppeling aan dat verhaal veel nadrukkelijker opzoeken. Als je die vraag scherp beantwoord kun je scherper antwoord vinden op de vraag: wie wil je aan je binden. Ontwikkelen betekent ook: bijsturen op de plancapaciteit die we nu hebben. Doorstroming is een cruciale opgave, daar beginnen is logisch. Stadsbroek en Dijklanden en gaat over meer dan het college van nu. Daarom die discussie gewoon voeren.	5.1.2e

			- 5.1.2e: wat kun je in bestaande stad en is realistisch. Wat is écht de behoefte naar 2040 toe? Welke type woonmilieus? Ontwikkelstrategie 1: je moet inzetten op de bestaande stad. Wat minder entousiast over stadshagen en stadsbroek vanwege besluit college. VP2 wel erg 'ver weg' gezien de kansen in de bestaande stad die er zijn. Scenario 1 geeft ook ruimte voor gelijktijdige ontwikkeling. - 5.1.2e: sluit aan bij 5.1.2e en 5.1.2e, maar mist kwantitatieve vraag die er ligt. Wat hebben we nodig om doorstroming op gang te krijgen? Daaruit komt vanzelf het antwoord wat je moet bouwen en waar. Het zou helpen om te bouwen voor doorstroming van goedkoop naar duur. 5.1.2e: wie kan ervoor zorgen dat dat verhaal op tafel komt? Dat is voor een deel het volkshuisvestingsprogramma. - 5.1.2e: mist 'welke stad willen we zijn?' Daarnaast erg kwantiatief ingestoken, maar onze woningbouwproductie is niet wat het moet zijn. De afweging om ergens voor te kiezen, die mist. - 5.1.2e: in ontwikkelstrategie zoeken naar waar je controle over hebt en waar niet. Dat betekent niet perse vertalen naar woontype maar grip houden en evenwicht op vinden. - 5.1.2e: sturen op complexe binnenstedelijke locaties waar je weinig sturingsmogelijkheden hebt, en minder op daar waar je grondposities hebt. Die twee werelden leven apart maar die juist samenpakken. Middelen die we verdienen bij A, inzetten op B. daarnaast bepaalde dichtheiden woningen nodig voor voorzieningen. - 5.1.2e: woonmilieus aanbieden die niet in de regio beschikbaar zijn. Dus stedelijke ontwikkeling. Talenten een plek geven. tegelijkertijd gebeurt het ons, en hoe gaan we daarmee om. Daarnaast is ons programma te weinig/klein voor toevoegen van VP2. Die onzekerheid is nu te groot. - 5.1.2e: stel dat college en raad niet zo stellig waren geweest over Stadsbroek en Dijklanden, was het dan appelte eitje geweest? Iedereen geeft aan: Ja. 5.1.2e vindt dat we in dat geval, vanuit meerdere perspectieven, dat aan college en raad moeten aangeven.	

			- 5.1.2e: er zit ook een regionale afweging aan waar wij voor kiezen, en andersom. Als wij gaan afschalen dan bieden we daarmee ruimte aan de regio. De woondeal is over twee maanden. - 5.1.2e: ons verhaal in perspectief zetten t.o.v. regionale opgaven. - 5.1.2e: wat mij betreft 1 ontwikkelstrategie: bestaande stad beter maken, en daarna pas verder uitbouwen. Als je voor 1 uitleg gaat, gaan daar alle investeringen naartoe. Door lucht te geven aan stadsranden creëer je ruimte in de bestaande stad om te ontwikkelen. Niet focussen op specifieke doelgroepen, maar juist breder kijken en daarmee meer bedienen. We hebben te voldoen aan 5.1.2e, maar zo gevarieerd mogelijk maken van de woonmilieus en plek bieden voor ontmoeting. - 5.1.2e: dat betekent dat, in aantallen, je in binnenstad omlaag gaat. - 5.1.2e: binnenstedelijk ontwikkelen maar veel gedifferentieerder dan wat we nu doen. 5.1.2e vraagt of het PT wil reageren - 5.1.2e: het is herkenbaar.	
	Conclusie in <u>kansen</u> en kwesties			
13.35 (10 m)		24,25	Kansen: • Verder verdichten • Kwalitatief uitbreiden Kwesties (kwalitatieve- en kwantitatieve woonbehoefte/financieel): • Grip op grond is grip op de woningbouw	5.1.2e en 5.1.2e

			• Bouwen voor stedelijke ambitie = NOVEX = middelen of bouwen voor demografische groei • Mismatch vraag en aanbod: wat is de impact daarvan voor de ontwikkelstrategie? • Binnenstedelijk complex , duur en tijdrovend • Onzeker 'Wat komt vanuit Den Haag nog op ons af' (Woontop) *Notulen* 5.1.2e leidt de kwesties in. Een deel van de opmerkingen zojuist zit hier deels in. 5.1.2e: de ontwikkelpotentie en het gedifferentieerd bouwen ligt in CB-zone een belangrijke keuze. Op een andere manier. Zo voegt het iets toe. 5.1.2e: we hebben nog steeds een verhaal als we een kwalitatief integraal verhaal hebben. 5.1.2e: welke aspecten zouden tegelijkertijd kunnen? Wanneer gaan we investeren in stadsscanlocaties, en wanneer de randen ontwikkelen? 5.1.2e: laten zien in schema dat we in 2035 al wel iets kunnen gaan doen. In CB-zone extra stedelijkheid toevoegen voor 2035 zie ik niet zitten. 5.1.2e stelt voor om van buiten naar binnen te trekken. Aangeven dat we nog wel iets te doen hebben t.b.v. programmering. 5.1.2e: hoeveel kan de gemeentelijk organisatie aan? 5.1.2e: balans, controle op. Hoe gedifferentieerd kun je zijn? 5.1.2e; Zwolle zuid? 5.1.2e geeft aan dat omdat we geen bezig hebben het naar achteren schuiven. 5.1.2e: ik zou de discussies over zuid, stadsborek, dijklanden niet enkel grondgebonden bouwen. Ook gestapeld. 5.1.2e: antwoord voor college is dat we ook in bestaande stad dus aan de slag moeten met ander programma. 5.1.2e: wat zijn nu de kritische factoren waar we iets mee moeten?	

			5.1.2e: waar adressen we de vraag 'hoe' we tot het realiseren van woningen komen, en is dat opdracht voor omgevingsvisie? Het moet straks wel kunnen en haalbaar zijn. Wat is er nu nodig voor RTP te ontwikkelen. Welke actie moeten we nu oppakken. 5.1.2e: gedifferentieerd aanbod en planning voor komende 10 jaar, niet nu addresseren maar wel bij college aangeven dat dat ndogi is. Dat gaan we nu niet doen, maar actie voor wegzetten. daarmee moet je wel vertellen dat we dit nodig hebben, en daar opdracht aan binden. Maar niet koppelen aan besluit van omgevingsvisie (want daar heeft het geen effect op). 5.1.2e: aangeven dat het wsl wel geld gaat kosten, omdat binnenstedelijk ontwikkelen mogelijk wel duurder is. Aandeel grondgebonden moet fors omhoog, niet alleen maar kleine appartementen.	

13.45
(10 m)
	Vragen	27	• Kunnen we de voorgestelde concept ontwikkelstrategie onderschrijven?
			  ○ Kwalitatief
			  ○ Kwantitatief
			  ○ Ruimtelijk (breed)
			  ○ Financieel
			  ○ Bestuurlijk
			• Hoe gaan we om met de geschetste kansen en kwesties?
			
			5.1.2e: monofunctioneel werkgebied moet zich ergens gaan vinden met de opgave wonen.
			
			Welke vragen zijn nog onbeantwoord?
			5.1.2e loopt de post-its van de begin opdracht na.
			Welke afspraken maken we met elkaar t.b.v. ons volgend overleg (27-01-2025) en richting het RTP (en B&W 04-02-2025)?
				5.1.2e

	Afsluiting			

13.55 (4 m)	Slotwoord	28	Slotwoord van opdrachtgever: wat neemt hij mee uit deze sessie naar het vervolg? 5.1.2e geeft aan blij te zijn met deze bijeenkomst en een goed gesprek te hebben gevoerd.	5.1.2e
13.59 (1 m)	afsluiting		Afsluiting en dank door gespreksleider	5.1.2e
14.00	einde			

Post its

- Hoe gaan we op een duurzame en toekomstbestendige manier om met de groei van de stad en het buitengebied?
- Op welke plek gaat de woonopgave landen? Zodat we kunnen kijken hoe de grondposities daar zijn.
- Wordt bij het bepalen van de plek rekening gehouden met onze positie?
- Wat kan de bestaande stad betekenen voor woonopgave en wat is aanvullend nodig
- Voor wie willen we bouwen?
- Hebben we een uitleglocatie nodig? Kwantitatieve vraag en kwalitatieve vraag.
- Wat voor stad willen wij zijn in 2040? En welke kwalitatieve en kwantitatieve programmering hoort daarbij, op welke plekken in de stad?
- Wat voor stad wil je zijn? En hoe levert wonen daaraan een bijdrage?
- Hoe groot is de opgave, hoe ziet die er kwalitatief uit, en hoe laat je die landen?
- Waar wil de gemeente op sturen? (o.a. prioritering)
-

Legenda toegepaste uitzonderingsgrondslagen

In dit document zijn gegevens definitief geanonimiseerd op grond van:

Wet	Artikel	Omschrijving	Pagina's
Wet open overheid	Art. 5.1 lid 2 sub b	De economische of financiÃ«le belangen van de Staat, andere publiekrechtelijke lichamen of bestuursorganen, in geval van milieu-informatie slechts voor zover de informatie betrekking heeft op handelingen met een vertrouwelijk karakter	9
Wet open overheid	Art. 5.1 lid 2 sub e	De eerbiediging van de persoonlijke levenssfeer	1, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 14, 15, 16

From: "5.1.2e " <5.1.2e @zwolle.nl>
Sent: 3/4/2025 6:37:16 PM
To: "5.1.2e " <5.1.2e @zwolle.nl>
Cc: "5.1.2e " <5.1.2e @zwolle.nl>, "5.1.2e " <5.1.2e @zwolle.nl>, "5.1.2e 5.1.2e " <5.1.2e @zwolle.nl>
Subject: 030325_Memo werkpakketten

5.1.2e ,

Bijgevoegd de definitieve versie. Graag je akkoord en/of nog aanvullende opmerkingen.

Lukt dit morgenochtend, dan kan het snel door naar Gerdien. We moeten de collega's namelijk zo snel mogelijk informeren, de tijd blijft kort en we hebben nog wat te doen ook.
5.1.2e heeft ook gevraagd mee te willen lezen op Economie en dat in een Pfo. Qua tijd gaan we dat niet redden. Idee is hem ook via de mail te laten reageren. Akkoord voor jou?

Prettige avond.

Groet,
5.1.2e

Legenda toegepaste uitzonderingsgrondslagen

In dit document zijn gegevens definitief geanonimiseerd op grond van:

Wet	Artikel	Omschrijving	Pagina's
Wet open overheid	Art. 5.1 lid 2 sub e	De eerbiediging van de persoonlijke levenssfeer	1

1.1 Memo: Plan van aanpak, ‘naar een gedragen Ruimtelijk Toekomst Perspectief (RTP)’

De afgelopen weken is een eerste concept Ruimtelijk Toekomst Perspectief opgeleverd. Diverse collega's hebben hier vanuit de inhoud op gereageerd. Die reacties zijn verwerkt. De volgende stap was het RTP bespreken met management en bestuur. Het resultaat daarvan was dat op een aantal onderdelen een aanscherping nodig is. Deze memo beschrijft een aanpak hoe die aanscherping vorm te geven.

Hieronder worden de stappen beschreven die de komende tijd gezet moeten worden om tot een intern gedragen RTP te komen dat aan B&W voorgelegd kan worden. Daarbij is bijgevoegde planning maatgevend als het gaat om het opleveren van het RTP. Hierbij is de datum van 20 maart a.s. het ijkpunt, omdat op 25 maart a.s. het MT-stadsontwikkeling gepland staat met daarin het hernieuwde RTP en het bestuursvoorstel in de vorm van een concept-beslisnota voor B&W.

Tot en met 20 maart a.s. wordt dan ook een intensief traject gevolgd. Betrokkenheid en medewerking van veel collega’s is daarbij noodzakelijk en zij dienen daarvoor tijd in te ruimen. Dit betekent dat andere werkzaamheden van deze collega’s in tijd opschuiven. Daarvoor verschijnen in de agenda's binnenkort de uitnodigingen, waarbij het dringende verzoek is daarbij aanwezig te zijn.

Hieronder is beschreven wat te doen is voor het bestuursvoorstel en het RTP. Voor het RTP zijn op meerdere onderwerpen aanscherpingen nodig. Deze zijn uitgeschreven in de vorm van **werkpakketten**. Daarbij zoomen we eerst uit per werkpakket en halen we alle benodigde informatie op. **Hierbij geldt als einddatum 14 maart,** waarop alles duidelijk moet zijn, zodat daarna alle verkregen informatie verwerkt kan worden tot één integraal RTP (die op **20 maart** klaar moet zijn).

1.2 Bestuursvoorstel

Er wordt een beslisnota gemaakt waarin B&W het RTP vrijgeeft voor participatie en de gemeenteraad. Het bestuursvoorstel bevat onder andere:

- Het bestuurlijk, overkoepelend en wenkend verhaal voor Zwolle na 2030: Zwolle als deltastad in een klimaatbestendige groeiregio;
- Zwolle in de regionale/landelijke context;
- De basis waarop we verder bouwen: huidige omgevingsvisie (o.a. ‘huis van Zwolle’, buitengeluk, gezondheid etc.), rijk en regionale afspraken (Verstedelijkingsstrategie, BO MIRT-afspraken);
- De ruimtelijk keuzes die in het RTP wel/niet gemaakt zijn en waarom (o.a. VP1 en de oostelijk randweg komen hier aan de orde);
- Welke overwegingen daaraan ten grondslag liggen, o.a. via de lijn van de basiswaarden en de ontwikkelprincipes;
- Welke financiële overwegingen aan de gemaakte keuzes ten grondslag liggen (o.a. via een niet-openbare bijlage);
- Welke strategische keuzes gemaakt moeten worden als het gaat om grondposities VP1 en specifiek bij VP2 vanwege de daar geldende afspraken.

- Welke vervolgacties nodig zijn in de vorm van gebiedsprogramma's/verkenningen;
- Op welke wijze gecommuniceerd en geparticipeerd wordt;
- Wat het vervolgproces is.
-
-

Bij het schrijven van het bestuursvoorstel worden de bestuurs- en communicatieadviseur betrokken.
Verder wordt dit gedaan in overleg met 5.1.2e en 5.1.2e. Vanuit het PT is 5.1.2e de trekker van het bestuursvoorstel.

1.3 Ruimtelijk Toekomst Perspectief

Om te komen tot een gedragen RTP zijn verschillende stappen nodig op verschillende onderdelen uit het RTP. Hier gaat het niet alleen om het aanscherpen van de inhoud. Op een aantal thema's moet die ook aangevuld worden. Verder gaat het ook over het helder neerzetten van de ruimtelijke strategie (hét verhaal van Zwolle), de regionale en landelijke positie van Zwolle en de relatie van het RTP met lopende (gebieds)ontwikkelingen. Uiteindelijk moet dit leiden tot één helder RTP met een duidelijke kernboodschap. Hieronder worden de verschillende werkpakketten beschreven.

Algemeen

WP 1: Het verhaal van Zwolle en de positie van Zwolle in de regio en landelijk

Context	**Onderzoeksvragen**	**Met wie (5.1.2e, 5.1.2e)**
Zwolle in de regio (NOVEX) en als onderdeel van het Stedelijk Netwerk Nederland	Wat is het wenkend perspectief, ons koepelverhaal? We gaan daarbij in op de unieke ligging van Zwolle en schrijven in heldere bewoordingen op wat dit inhoudt naar 2040 (2050). Centraal hierbij staat het verhaal van deltastad Zwolle in een klimaatbestendige groeiregio. We zorgen ervoor dat we adaptief en wendbaar zijn wanneer het water meer ruimte vraagt. Ook leggen we hier een relatie met de regio Zwolle als de klimaatbestendige groeiregio. Daarnaast wordt ingegaan op de landelijke verbindingen. We doen dat in ieder geval op de thema's wonen, klimaat, economie en mobiliteit. Het resultaat is één samenhangend koepelverhaal met een stevige strategische koers op de verschillende thema's, met ook de blik op het regionale en landelijke. Verder heeft dit koepelverhaal zijn	5.1.2e

	doorwerking naar de opgaven/urgentie na 2030 en ligt er een relatie met andere werkpakketten. Dit koepelverhaal krijgt ook een prominente plek in de publieksversie van het RTP.	

WP 2: Het RTP i.r.t. lopende gebiedsontwikkelingen

Context	**Onderzoeksvragen**	**Met wie (5.1.2e)**
In het RTP wordt uitgegaan van een aantal basiswaarden met ontwikkelprincipes. Ook worden in de paragraaf over blauw en groen uitgangspunten geformuleerd en wordt op kaart de blauwe- en groene structuur weergegeven met daarop ook gewenste maatregelen.	Wat betekent het RTP voor alle lopende gebiedsontwikkelingen (klein en groot)? Denk aan het Stadshart, de Spoorzone en Nieuwe Veemarkt. Het RTP mag daarvoor geen extra condities opleggen. Deze check dient plaats te vinden.	PL: 5.1.2e , 5.1.2e 5.1.2e , 5.1.2e , 5.1.2e
	De vraag die daaruit ook voorkomt is of het RTP juist nieuwe kansen biedt en een meerwaarde is voor lopende gebiedsontwikkelingen.	
	Wat betekent het voor de tekst van het RTP als we de Basiswaarde Zwolle in regionale context toevoegen (relatie WP1)	

Thematische werkpakketten

WP 3: Economie uitbreiding, profilering en revitalisering bedrijventerreinen

Context	**Onderzoeksvragen**	**Met wie (5.1.2e, 5.1.2e)**
Op hoofdlijnen zet de economische opgave ruimtelijk in op het beter profileren van de bestaande bedrijventerreinen. Werk is nabij, werklocaties zijn goed bereikbaar. Arbeidsintensieve bedrijvigheid faciliteren we in de spoorzone, het stadshart, Voorst (ook watergebonden), Marslanden en bij de Ceintuurbaanzone (Berkum, De Vrolijkheid en Oosterenk). Meer grootschalige (regionale) bedrijvigheid voorzien we bij Hessenpoort. Behoefte onderzoek laat zien dat uitbreiding ervan nodig is. Grootschalige bedrijvigheid op Marslanden zou een plek kunnen krijgen op Hessenpoort. Voor een betere profilering van Marslanden is een uitbreiding aan de oostkant denkbaar. Tot slot leisure: hier is behoefte aan. In het concept RTP staat dat we hier in de stadsranden ruimte voor willen bieden. Een nadere specificering ervan ontbreekt.	- Wat is een juiste toekomstige profilering van de verschillende Zwolse werklocaties?	5.1.2e, 5.1.2e, 5.1.2e en 5.1.2e.
	- Wat is noodzaak voor uitbreiding van Marslanden aan de oostkant? Welke condities horen hierbij en welke hoeveelheid aan hectares is dan bruto/netto nodig? Ook in relatie tot gewenste revitalisering van Marslanden. - Welke koppelkansen en of belemmeringen zijn er voor andere opgaven? Neem hierin bijv. ook betekenis van de windturbines op Voorst mee.	
	- Wat is de stand van zaken over de uitbreiding van Hessenpoort met maximaal 50 ha netto? En wat betekent dit voor de bruto omvang (o.a. in combinatie met invloed van water op Hessenpoort)? - Wat zijn de consequenties hiervan voor het RTP en een mogelijke daaropvolgende uitbreiding (REB2040)? - Wat is nut, noodzaak en behoefte van een extra uitbreiding van Hessenpoort bovenop de genoemde 50 hectare? Tot 135 hectare (en bruto nog meer dan dat, aan welk getal moet dan gedacht worden)? En de keuze waar deze extra hectare kunnen/moeten landen (danwel in raadsvoorstel toelichten hoe het proces loopt)	
	- Wijkeconomie: wat is dit? En waar in Zwolle bieden we hiervoor ruimte en in welke vorm? En hoe moet dit een plek krijgen in het RTP?	
	- Aan welke vorm van leisure is behoefte? - Waar en onder welke voorwaarde kunnen we hier ruimte aan bieden? Is nader onderzoek hiervoor nodig?	

WP 4: Participatie en communicatie

Context	**Onderzoeksvragen**	**Met wie (5.1.2e)**
Het RTP gaat over hoe we in Zwolle wonen, werken en leven. Het RTP moet voor iedereen toegankelijk zijn en daarom is een verkorte publieksversie nodig.	Maak van het RTP een communicatiekernboodschap (publieksversie)	5.1.2e , 5.1.2e 5.1.2e
	Is het mogelijk het RTP te vertalen naar een infographic?	5.1.2e /5.1.2e
	Laat het RTP checken door een tekstschrijver, zodat de leesbaarheid van het RTP wordt vergroot en zij toegankelijker wordt.	POSADMAXWAN
	Breng in beeld met welke actoren je voor besluitvorming over RTP in college wil hebben gesproken en/of die voorgeinformeerd moeten worden (denk aan NS, Prorail, buurgemeenten, specifieke wijken, eigenaren Vechtpoort, agrariërs etc).	5.1.2e , 5.1.2e 5.1.2e

WP 5: Mobiliteit

Context	**Onderzoeksvragen**	**Met wie (5.1.2e , 5.1.2e)**
Er is een netwerkanalyse uitgevoerd, die vertaald moet worden naar het RTP	Wat is de strategische visie op mobiliteit voor Zwolle in landelijk, regionaal perspectief en als stad? Wat uit de netwerkanalyse moet een plek krijgen in het RTP? En welke mobiliteitsmaatregelen horen hierbij? Wat is de ambitie op mobiliteit. In het RTP moet die stevig en helder beschreven worden met ook een wenkend perspectief. Hierbij gaat het ook om verschillende tijdshorizonnen en zowel lokaal, regionaal, als landelijk (inclusief HOV: internationaal, regionaal en landelijk netwerk, A28 corridor, Atlantic corrodor)	5.1.2e , 5.1.2e , 5.1.2e 5.1.2e , 5.1.2e
	Wat uit de netwerkanalyse is van invloed op de gebiedsgerichte werkpakketten en op welke wijze moet het daarin meegenomen worden (zie hieronder).	

	Wat hebben we te doen m.b.t. het landelijk netwerk a28, corridor Baltische staten, internationale, landelijke, regionale en lokale treinverbindingen?	

WP 6: Wonen

Context	**Onderzoeksvragen**	**Met wie (5.1.2e , 5.1.2e)**
Over het thema wonen zijn inhoudelijk weinig opmerkingen gemaakt. Wel is aandacht nodig voor wanneer waar woningen gebouwd gaan worden. Dit vraagstuk maakt onderdeel uit van de andere werkpakketen. Wonen een heel belangrijk onderdeel van het RTP. Daarom is een check nodig of de teksten hiervoor kwalitatief goed zijn. Ook na alle aanpassingen.	- Is aanscherping van de teksten rondom het thema wonen nodig (ontwikkelstrategie, strategie, wendbaarheid, dillema's/keuzes, ook als het over de lopende ontwikkelingen in de bestaande stad)? - Sluiten de teksten van wonen nog steeds goed aan op de inhoud van het RTP na het doorvoeren van andere aanpassingen?	5.1.2e , 5.1.2e , 5.1.2e

WP 7: Grond/Vastgoed

Context	**Onderzoeksvragen**	**Met wie 5.1.2e , 5.1.2e , 5.1.2e)**
Grip op grond is een belangrijke conditie om gebiedsontwikkelingen (snel) van de grond te krijgen. Het RTP voorziet in een aantal nieuwe gebiedsontwikkelingen. O.a. Wijkvernieuwing, de Ceintuurbaanzone, Vechtpoort 1, Zwolle-Zuid en de uitbreiding van Hessenpoort.	- Welke (wettelijke) grondinstrumenten kunnen we inzetten bij de in het RTP genoemde gebiedsontwikkelingen? - Wat is daarvoor nodig? En specifiek voor het RTP: wat moet daarvoor in het RTP worden opgeschreven? - Welke onderzoeksopdracht moet voor VP 2 geschreven worden?	5.1.2e , 5.1.2e , 5.1.2e 5.1.2e .
	- Wat is het financiële perspectief van de in het RTP genoemde gebiedsontwikkelingen?	

Daarnaast beschikt de gemeente over tal van gronden in het buitengebied. Denk aan de gebieden 'Vechtpoort 2', 'Stadsbroek' en Dijklanden. Het is van belang om als gemeente een strategie te hebben hoe met grondposities om te gaan. Dit in relatie tot de in het RTP voorziene gebiedsontwikkelingen.		
	Bovenstaande onderdelen uitwerken in tekst én op kaart. De eerste stap is dan ook het bepalen om welke gebiedsontwikkelingen het specifiek gaat.	

Gebiedsgerichte werkpakketten

WP 8: Vechtrand

Context	**Onderzoeksvragen**	**Met wie (5.1.2e, 5.1.2e)**
Vechtrand behelst het gebied van de Ceintuurbaanzone, Nieuwe Vecht, het aangrenzende buitengebied en de eventuele uitbreidingslocaties VP 1 en VP 2	Vechtrand is dé uitwerking van de Verkenning Ceintuurbaanzone: welke leidende principes/uitgangspunten moeten daaruit (nog) worden meegenomen in het RTP? En welke principes/uitgangspunten behoren tot een verdere verdieping die daarna pas komt (gebiedsprogramma/uitvoeringsprogramma)	Kerngroep Ceintuurbaanzone, 5.1.2e 5.1.2e
	• Het gebied betreft een veelheid aan opgaven. Wat is de prioritering daarin en waarom welke keuze, als het gaat om de woonontwikkeling van Vechtrand (inclusief aantallen en woonmilieus) en hoe ziet het woonlandschap van de toekomst er dan uit (werkpakket 1) • Welke 'haakjes' maken we voor VP2 en hoe? • Welke grootschalige maatregelen zijn nodig op mobiliteit (bv: Ceintuurbaan) en welke maatregelen zouden eventueel in de toekomst nodig zijn en in welke context (bv: oostelijke randweg, verdiepte ligging CB, busstation, ns-station)	Kerngroep Ceintuurbaanzone, 5.1.2e 5.1.2e Optie: 5.1.2e van Studio Bereikbaar benaderen vanuit regionale rol op mobiliteit voor Zwolle/ MIRT/ Verstedelijkingsstrategie?

	• Hoe ziet de onderzoeksopdracht naar de oostelijke randweg eruit? • Welke maatregelen op WBS noodzakelijk en wat is de relatie met de regionale sponsstrategie? • Welk gebied behelst Vechtrand (zone op de kaart)?	

WP 9: Zwolle Zuid

Context	**Onderzoeksvragen**	**Met wie (5.1.2e , 5.1.2e)**
Eén van de potentiële ontwikkellocaties is Zwolle zuid. Het betreft het gebied ten zuiden van de wijk Zwolle-Zuid. Ook is een nieuw station bij Zwolle-zuid denkbaar. Dit in combinatie met woningbouw.	Hoe realistisch is het verwijderen van de hoogspanningskabels ten zuiden van Zwolle-zuid, zodat ontwikkelruimte voor woningbouw ontstaat?	5.1.2e ,
	Wat is de ontwikkelpotentie voor woningbouw van Zwolle-zuid als de hoogspanningskabels niet verwijderd kunnen worden?	5.1.2e
	Hoe haalbaar en realistisch is een station Zwolle-zuid? Is een nieuwe woonwijk zonder station denkbaar?	5.1.2e /5.1.2e ?
	In hoeverre is woningbouwontwikkeling bij een nieuw station nabij winkelcentrum Zwolle Zuid realistisch?	5.1.2e
	Wat zijn de consequenties van de aanwijzing van het gebied Zwolle-zuid als archeologisch zeer waardevol? En wat betekent dit voor het RTP?	5.1.2e

WP 10: Stadsbroek

Context	Onderzoeksvragen	Met wie (5.1.2e)
Voor Stadsbroek loopt een gebiedsvisie waarin verschillende varianten worden verkend.	Wat is de positionering van Stadsbroek in dit RTP? We nemen Stadsbroek wel op als potentiële woningbouwlocatie, maar noemen geen aantallen. Wat schrijven we daarover op in de wetenschap dat nagenoeg tegelijkertijd een gebiedsvisie loopt met een eigen communicatie- en participatietraject?	5.1.2e

WP 11: Overige thema's

Context	Onderzoeksvragen	Met wie (5.1.2e)
Er zijn inhoudelijke opmerkingen gemaakt door collega's die leiden tot een aanscherping/verbetering en in de teksten en kaarten doorgevoerd kunnen worden, waarbij ook de opbrengst van de werkpakketten in wordt meegenomen. Over de kaart blauwgroen en de willen/moeten kaart plannen we een apart gesprek	Welke inhoudelijke opmerkingen leiden tot aanpassing/verbetering van het RTP die zondermeer doorgevoerd kunnen worden	Trekkers bouwstenen, 5.1.2e 5.1.2e , etc. Kaarten aanpassen in samenwerking met 5.1.2e (PosadMaxwan)
	Ontwikkelkader en kaarten nadrukkelijk bekijken en agenderen bij bestuurder	5.1.2e , 5.1.2e , 5.1.2e 5.1.2e

WP 12: Verwerken WP 1-11 naar het RTP, vanaf 14 maart

Dit gebeurt door het PT AOV en POSAD/MAXWAN i.s.m. met 5.1.2e , 5.1.2e , 5.1.2e en 5.1.2e .

Legenda toegepaste uitzonderingsgrondslagen

In dit document zijn gegevens definitief geanonimiseerd op grond van:

Wet	Artikel	Omschrijving	Pagina's
Wet open overheid	Art. 5.1 lid 2 sub e	De eerbiediging van de persoonlijke levenssfeer	2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9

From: "Omgevingsvisie Zwolle" <5.1.2e@zwolle.nl>
Sent: 3/31/2025 7:31:52 AM
To: "5.1.2e" <5.1.2e@zwolle.nl>, "5.1.2e" <5.1.2e@zwolle.nl>, "5.1.2e (5.1.2e" <5.1.2e@zwolle.nl>, "5.1.2e (5.1.2e)" <5.1.2e@zwolle.nl>
Cc: "5.1.2e 5.1.2e" <5.1.2e@zwolle.nl>
Subject: 14:10 - combi pfo Rots-Guldemond - Hectares HP4 / Marslanden

Vergaderingen - PFO Rots - 31 maart 2025 - iBabs
Agendapunt 12.01

I.a.v. 5.1.2e, 5.1.2e, 5.1.2e + 5.1.2e

Legenda toegepaste uitzonderingsgrondslagen

In dit document zijn gegevens definitief geanonimiseerd op grond van:

Wet	Artikel	Omschrijving	Pagina's
Wet open overheid	Art. 5.1 lid 2 sub e	De eerbiediging van de persoonlijke levenssfeer	1

Nadere aanvulling RTP-uitbreidingsruimte bedrijventerreinen Zwolle

Inleiding
Nav het combi PFO over het RTP bestaan nog wat open einden ten aanzien HP4, Marslanden en wijkeconomie. In dit memo wordt op elk afzonderlijk ingegaan en een voorstel of keuze neergelegd zoals besproken in een vooroverleg met 5.1.2e, 5.1.2e en het projectteam RTP/Omgevingsvisie.

1. Voorstel om een verkenning naar het toevoegen van 35 HA aan de uitbreiding van HP4 op te nemen
2. Keuze ten aanzien van uitbreiding van Marslanden
3. Het schrappen van een aparte passage over wijkeconomie

Hessenpoort
Er komst een vraag naar ruimte op Zwolle af van 50-135HA netto. Deze bestaat voor 50 HA uit vraag naar kleinschalige kavels en voor 85HA uit grootschalige kavels. Hessenpoort 4 voorziet in een eerste uitbreiding van 50 HA met grootschalige kavels. Er resteert dan nog een vraag van 35 HA grootschalige kavels.
De grootschalige bovenregionale vraag van geheel Regio Zwolle (250HA) moet landen in de A28 corridor. In regionaal verband is Zwolle hierover in gesprek met Staphorst en Dalfsen (en in later stadium ook met Meppel en Steenwijkerland).
Om dit proces meer kracht bij te zetten, is het voorstel dat Zwolle de resterende 35HA plakt aan de uitbreiding van Hessenpoort 4. Daarmee kunnen we als Zwolle duidelijkheid creëren in wat wij maximaal in regionaal verband kunnen en willen faciliteren. Hiermee pakken we onze voortrekkersrol in de regio. We kunnen dan dus ook stellen dat de rest van de 250 HA elders een plek moet krijgen.

Vraag: akkoord op het opnemen verkenning tot 35 HA aansluitend op eerste 50 HA HP4 in het RTP

Marslanden
Er bestaat een ruimtebehoefte van 50 ha voor kleinschalige kavels, waarvan een klein deel (10 ha) terecht kan op Hessenpoort 3. Voor de overige behoefte (40ha) moet gekeken worden naar intensivering/beter benutten van bestaande terreinen en eventueel uitbreiding met nieuw terrein.
Voor intensivering/beter benutten zal een onderzoek gedaan moeten worden op scherp te krijgen wat de intensiveringspotentie is op onze bestaande terreinen (Marslanden en Voorst). Intensivering vraagt ook om schuifruimte.
We kunnen grote spelers van Marslanden overbrengen naar Hessenpoort 4, daarmee creëren we een deel van de benodigde schuifruimte voor intensivering. Een uitbreiding van Marslanden kan extra schuifruimte bieden
In de tussentijd blijft een enorme vraag bestaan naar kleinschalige kavels (bovenop wat Hessenpoort 3 kan bieden). Daarbij zal deze vraag niet geheel opgevangen kunnen worden d.m.v. intensivering. Hessenpoort 3 zal naar verwachting geen schuifruimte kunnen bieden, gezien de grote vraag zullen deze kavels mogelijk snel weg zijn. Een uitbreiding van Marslanden kan, naast schuifruimte voor intensivering, dan ook voor een

deel voorzien in de grote vraag naar kleinere kavels vanuit ondernemers en voor scale-ups).

Keuze:

1. *Alleen verplaatsing van grotere spelers en kijken wat deze schuifruimte mogelijk maakt in intensivering van Marslanden.*
2. *Keuze 1 plus een mogelijke uitbreiding van Marslanden om te kunnen voorzien in de grote vraag naar kleinschalige kavels als uit analyses blijkt dat intensivering niet voldoende en binnen elke jaren, ruimte gaat bieden (anders zit je als Zwolle op slot voor de ondernemers die kleine kavels nodig hebben).*

Wijkeconomie

Ten aanzien van het onderwerp wijkeconomie is besloten de specifiek hieraan gewijde passage te schrappen. Elders in de tekst zal met een zin worden verwezen naar het verkennen van bedrijvigheid en ondernemen in wijken en buurten.

Legenda toegepaste uitzonderingsgrondslagen

In dit document zijn gegevens definitief geanonimiseerd op grond van:

Wet	Artikel	Omschrijving	Pagina's
Wet open overheid	Art. 5.1 lid 2 sub e	De eerbiediging van de persoonlijke levenssfeer	1

From: "5.1.2e " <5.1.2e @zwolle.nl>
Sent: 6/14/2024 11:31:36 AM
To: "5.1.2e (5.1.2e " <5.1.2e @zwolle.nl>
Cc:
Subject: 18 juni technische briefing programma mobiliteit

Hoi 5.1.2e ,
Ter info: a.s. dinsdag is er een technische briefing over programma mobiliteit.
Bijgevoegd de presentatie die ik uit ibabs heb gehaald zojuist.
Verder vanuit aanvulling Omgevingsvisie niet betrokken geweest, maar gezien sheet 2 is dat niet erg volgens mij en komt dat in oktober.
Groet,

5.1.2e
5.1.2e

Gemeente Zwolle, Afdeling Proces, Programma, Projectmanagement
Bezoekadres: Lübeckplein 2, 8017 JZ Zwolle

☎ 5.1.2e
@ 5.1.2e @zwolle.nl

Niet printen spaart het milieu.

De gemeente Zwolle beschouwt e-mail als volwaardig communicatiemiddel. Dit betekent dat u erop mag vertrouwen dat de inhoud van dit bericht correct en compleet is.

Legenda toegepaste uitzonderingsgrondslagen

In dit document zijn gegevens definitief geanonimiseerd op grond van:

Wet	Artikel	Omschrijving	Pagina's
Wet open overheid	Art. 5.1 lid 2 sub e	De eerbiediging van de persoonlijke levenssfeer	1

PROGRAMMA MOBILITEIT

ZWOLSE MOBILITEITSAANPAK

Zwolle

Agenderingsverzoek

- *… meer informatie krijgen over de **onderlinge samenhang van de onderdelen in de bouwsteen mobiliteit** op het gebied van fietsen, OV, deelmobiliteit en parkeren in hubs, beroepsvervoer en verkeersveiligheid. En over hoe **de andere bouwstenen in de omgevingsvisie invloed hebben op de mobiliteit van de Zwollenaren** en de bereikbaarheid van de verschillende delen van de stad en de stad als geheel. …*
- Dit vraagstuk wordt beantwoord in de **Mobiliteitsagenda**
  - 25 oktober 'special' over de mobiliteitsagenda → duiden samenhang tussen de onderwerpen en de ontwikkelingen in de stad.
- **Vandaag**:
  - Toelichting programmatische aanpak
  - Proces Mobiliteitsagenda
  - Adaptieve ontwikkelstrategie Hubs (40 minuten)
  - Parkeerstrategie (5 minuten)

Programmatische aanpak op mobiliteit

- **Behoefte aan programmeren en prioriteren**
  - Samenhang met andere (gebieds)ontwikkelingen in Zwolle
  - Gerichte en efficiënte inzet mensen en middelen
- **Impuls nodig**
  - Impuls in woningbouw geeft extra mobiliteit, keuzes nodig in verdeling schaarse openbare ruimte
  - Een (mobiliteits)transitie past minder in de reguliere lijn
  - Doelsturing introduceren, met focus op prioritaire doelen
- **Bijdrage leveren aan stedelijke regie**
  - Sturing aanbrengen op het systeem, in een organisatie waar gebiedssturing dominant is
  - Gelijkwaardig partner op stevig gepositioneerde gebiedsprogramma's
  - Adequate positionering in processen aanvulling omgevingsvisie en andere verstedelijkingsprogramma's

Prioriteiten

Prioritaire doelen een afgeleide van het coalitieakkoord:

- Hubs & parkeren
- Actieve, duurzame mobiliteit
- Verkeersveiligheid

Wat betekent het dat deze doelen prioritair zijn?

- Versnelling realiseren
- Voorrang bij keuzes
- Capaciteit focust inzet, maar doet niets niet.

Beoogde resultaten

Mobiliteitsvisie Zwolle
(met onderliggende actieplannen per thema)

Een doelgericht programma: "Geen nieuwe visies maken, maar uitvoeren wat er al ligt"

Omgevingsvisie
(met onderliggende gebiedsprogramma's)

Aanvullende kaders
- Meerjaren Opgave Programma (beheer)
- Strategische Investeringsagenda (financiën)
- MIRT-onderzoek

Mobiliteitsprogramma
Opgaven voor de komende 5-7 jaar

Mobiliteitsagenda
Concrete acties voor komende 1-2 jaar

Beoogde resultaten

Het **Mobiliteitsprogramma 2030** werkt de mobiliteitsvisie scherper uit in doelstellingen en realiseerbare opgaven. De verschillende beleidskaders en visies zijn bepalend qua koers en richting. Het programma brengt verdere scherpte aan, legt accenten op opgaven en brengt de samenhang in beeld.

Mobiliteitsvisie Zwolle
(met onderliggende actieplannen per thema)

Omgevingsvisie
(met onderliggende gebiedsprogramma's)

Aanvullende kaders
- Meerjaren Opgave Programma (beheer)
- Strategische Investeringsagenda (financiën)
- MIRT-onderzoek

Mobiliteitsprogramma
Opgaven voor de komende 5-7 jaar

Mobiliteitsagenda
Concrete acties voor komende 1-2 jaar

Beoogde resultaten

Mobiliteitsvisie Zwolle
(met onderliggende actieplannen per thema)

Op de korte termijn vraagt dat om keuzes om te komen tot concrete inspanningen (projecten en activiteiten). In de **mobiliteitsagenda** worden op basis van een afwegingskader keuzes gemaakt voor de inzet van middelen en gaan we over tot uitvoering. De agenda kijkt 1 jaar hard en 1 jaar zacht vooruit.

Omgevingsvisie
(met onderliggende gebiedsprogramma's)

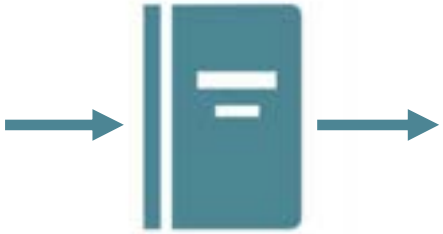
Aanvullende kaders
- Meerjaren Opgave Programma (beheer)
- Strategische Investeringsagenda (financiën)
- MIRT-onderzoek

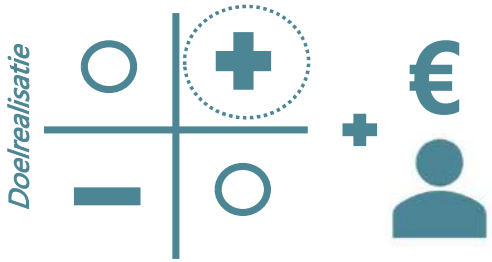
Mobiliteitsprogramma
Opgaven voor de komende 5-7 jaar

Mobiliteitsagenda
Concrete acties voor komende 1-2 jaar

Proces tot Mobiliteitsagenda

Mobiliteitsvisie
- Richtinggevende kader, net als omgevingsvisie, PPN en MIRT.

Raad

Mobiliteitsprogramma
- Groslijst aan interventies en maatregelen

Raad

Prioriteren
- Per thema
- Filteren op middelen en capaciteit.
- Filteren op bestuurlijke prioriteiten

Programmateam

Toetsen
- ABC-lijst aan interventies in geprioriteerde volgorde
- Toetsingsronde

Sturingsdriehoek

Mobiliteitsagenda
Keuzes aan interventies en maatregelen voor 1-2 jaar

Raad

25 oktober 'special' -
Besluitvorming nog in te plannen -

Zwolle

Mobiliteit in Transitie

MOBILITEIT
brengt ZWOLLE verder

ruimte voor morgen
Zwolle
Adaptieve Ontwikkelstrategie Mobiliteitshubs Zwolle
Technische briefing raad, 18 juni 2024

Opzet bespreking

Zwolle

- Watwillenwebereiken?
- Waarkomenhubs?
- Hoekunnenwehethubnetwerk realiseren?
- Hoegaanwehethubnetwerk betalen?
- Hoeborgenweeenadaptieveaanpak?
- Toelichtingparticipatie

- ***Tijd voor vragen!***

Wat willen we bereiken?

Woningbouw en bereikbaarheid

Gebiedsontwikkelingen

Omgevingsvisie Zwolle2021

OntwikkelkaderSpoorzone 2020

Nota´svanUitgangspunten 2022/2023

OntwikkelprogrammaStadshart 2022

Uitvoeringsagenda Stadshart(incl €<5jr) 2023

Bereikbaarheid: parkeerstrategie

Doelstellingen hubs

Zwolle

- Woningbouwmogelijkmaken.Zonderhubsgeenwoningen
- Ruimtemakenvoorvergroening,verblijfskwaliteitetc.
- Belangrijkonderdeelvandemobiliteitstransitie

Kortom: ruimte voor morgen

Maatschappelijke functies

Ruimtemaker
- voor verstedelijking
- voor groen
- voor ontmoeten
- voor lopen en fietsen
- voor buitengeluk

- Nabijheid creëren
- Mengen van functies

Klimaat/Energie Circulair
- Buurtbatterij
- Laadplein, intelligent laden in de hub
- Hittestress
- Waterafvoer

Bereikbaarheid, Slimme en duurzame mobiliteit
- Stimuleren lopen, fietsen, deelmobiliteit, schoon vervoer
- Bundelen van parkeren
- Mobiliteit voor iedereen
- Vervoersarmoede tegengaan

Sociaal/Economie
- Ontmoetingsplek
- Sociale voorzieningen
- Economische voorzieningen
- Werkplek
- Winkelplek
- Logistiek

Samenhang

Zwolle

- Stedelijknetwerkmobiliteitshubsincombinatiemetgroeivandestadis een complexenlanglopendproces metveelpartijen
- Strategienodigdie stuurtophoofdlijnenensamenhang met ontwikkelgebieden
- Erbestaatnog weinigpraktijkkennis .Onzekerheidoverfinanciële implicatiesenonduidelijkheidoverderolverdelingtussengemeenteen privatepartijen.
- Strategiemoet wendbaarenadaptief zijn:inspelenopveranderende omstandigheden

“Adaptieve Ontwikkelstrategie (AOS) mobiliteitshubs”

Waar komen hubs?

Type hubs

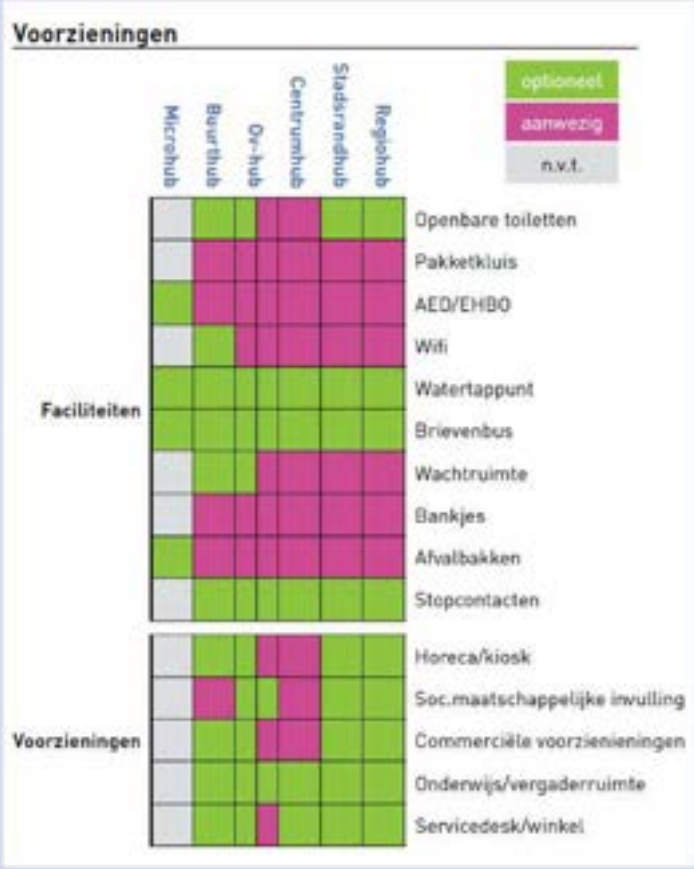
Zwolle

Type hub	Mobiliteitsaanbod	Locatie	Doel	Verschijningsvorm
Regiohub 		In het buitengebied op goed bereikbare locaties.	Verbeteren OV-netwerk in de regio en autogebruik in de stad verminderen.	Maaiveld
Stadsrandhub 		Aan de rand van de stad nabij een provinciale weg of rijksweg.	Ontvangen van verkeer aan de rand van de stad om bezoekers en werknemers met het OV of per (deel)fiets naar de bestemming te brengen.	Maaiveld of gebouwde voorziening
Ov-hub 		Nabij een trein- of regionaal busstation.	Bezoekers per trein of bus laten overstappen op ander vervoer om de reis te vervolgen.	Maaiveld of gebouwde voorziening
Centrumhub 		Aan de rand van het centrumgebied.	Ontvangen van verkeer aan de rand van de binnenstad en bewoners en bezoekers laten overstappen op ander vervoer.	Gebouwde voorziening
Buurthub 		Gelegen op centrale plekken in de buurt.	Mobiliteitsvoorziening in de buurt. Bewonersparkeren van (deel)auto's en/of fietsen centraal organiseren en zo ruimte vrijmaken.	Maaiveld of inpandig
Microhub 		Verspreid door de stad als een dekkend netwerk.	Stimuleren actief en schoon vervoer. Microhubs zijn 'opstapplekken' voor deelfietsen of -scooters in de stad.	Maaiveld, zowel digitaal als fysiek

Basiskwaliteit en PvE

- Pertypemobiliteitshub basiskwaliteit opgesteldvoor:
  - Mobiliteitsaanbod
  - Ruimtelijkekwaliteit&Duurzaamheid
  - Voorzieningen
  - Veiligheid&Toezicht
  - Beheer&Onderhoud

- HoofdlijneninAOS,uitwerkinginprogramma's vanEisen(PvE)indespecifieke gebiedsontwikkelingenen/ofprojecten

Drie sporen

Zwolle

- **Nieuwe stad: centrum- en buurthubs**
  Hubsgekoppeldaangebiedsontwikkelingeninhetcentrumgebied Stadshart,NieuweVeemarktenSpoorzone.Dragenbijaanverhogen verblijfskwaliteitomliggendebestaandewijken.

- **Bestaande stad: buurt- en microhubs**
  Kleinschaligebuurthubs(voornamelijkniet-gebouwdevoorzieningen)en microhubsvoordeeltweewielers

- **Stad in de regio: stadsrand-, regio- en ov-hubs**
  Functievoorbezoekersaanonzestad.Hiervoorissamenwerkingmet mede-overheden eninstantiesnoodzakelijk.

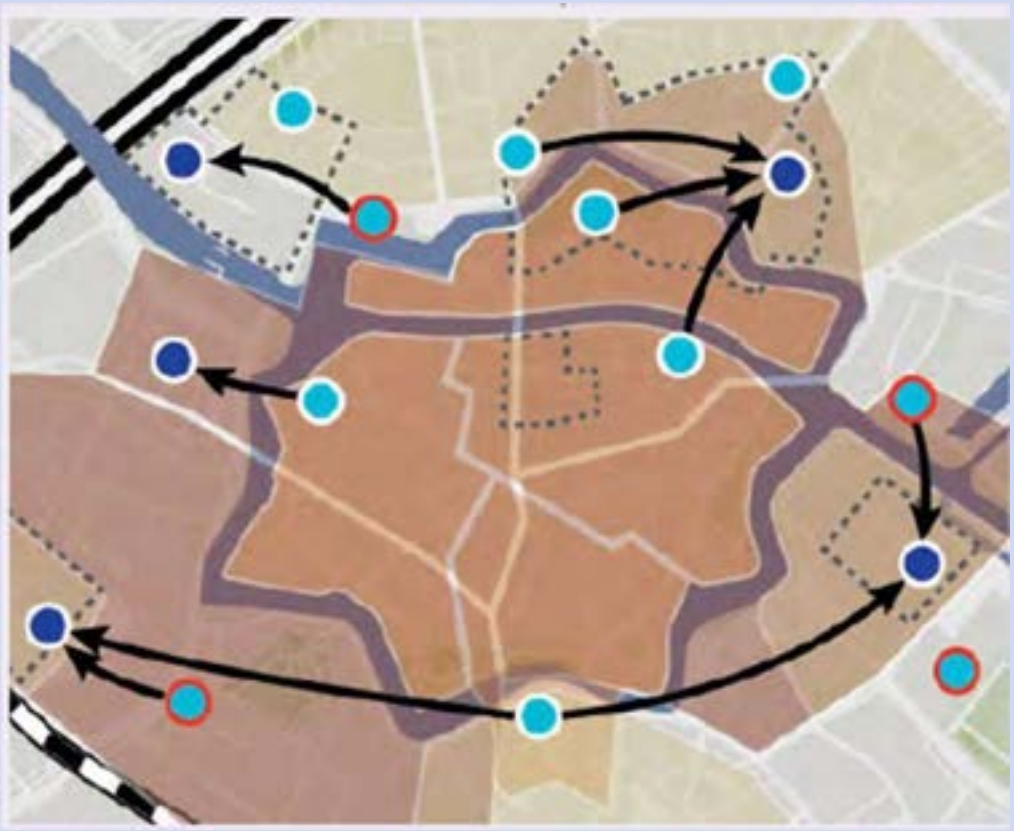
Nieuwe stad: Stadshart en Nieuwe Veemarkt

Zwolle

Ontwikkelgebieden:

Noorderkwartier,Roelenkwartier,
Weezenlanden,NieuweVeemarkt
enBroerenkwartier

Stadshartheeftparkeerbalans
o.b.v.ontwikkelprogrammaen
parkeerstrategieopgesteld

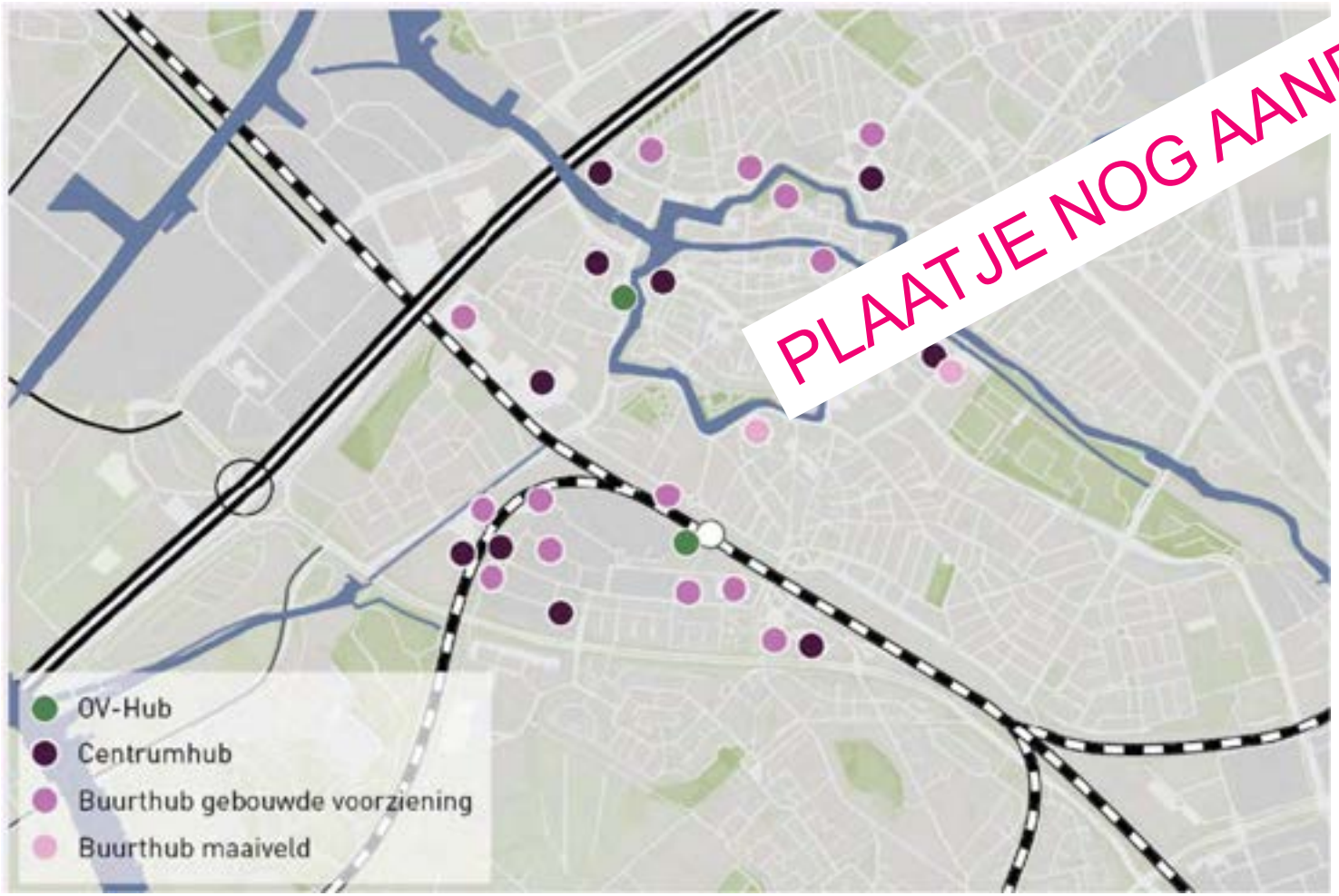

Nieuwe stad: Spoorzone

Zwolle

- Ontwikkelgebieden:Spoorkwartier,Hanzekwartier,Willemskwartier,Hanze OostenNomad City.
- Parkeeropgavevolledigopvangeninmobiliteitshubs.Ookhieronderscheid tussencentrum- enbuurthubs.
- ParkeerbalansdoorSpoorzoneopgesteld.Doorrekenenhoeveel parkeerplekkennodigzijnvoorhetprogramma.
- GebruikmakenbestaandeparkeergaragesLübeckpleinenPasdeDeux

Hubs Nieuwe stad

PLAATJE NOG AANPASSEN

Bestaande stad: buurt- en microhubs

Zwolle

Buurthubs

- Centraleplekkenindewijk,waarruimteisvoorparkerenopafstand.
- Plaatswaarmensenbijelkaarkomen(bv.wijkwinkelcentrum, zorginstellingofafvalverzamelingspunt).
- Koppelkansenbestaandeprogramma's,projectenen(bewoners) initiatieven(bv.autodelenAssendorp).

Microhubs

- Deeltweewielersaanvullingophetov,concentrerenaanbod
- Basisscholenenwinkelcentrakansrijkvoordeelbakfietsen
- Combinatievanfysiekelocatiesmetbelijningendigitalehubs. Onderzoek:afstandvan300mafstandisgewenst

Stad in regio: stadsrand-, regio- en ov-hubs

Zwolle

Regiohubs

- Strategischelocatiesnabijov-knooppunten,stimulerenbezoekersen werknemersmetovtekomen(Kampen-Zuid,Wezep,Lichtmis,Hasselt)
- Insamenhangontwikkelenmetprovincieenrijk

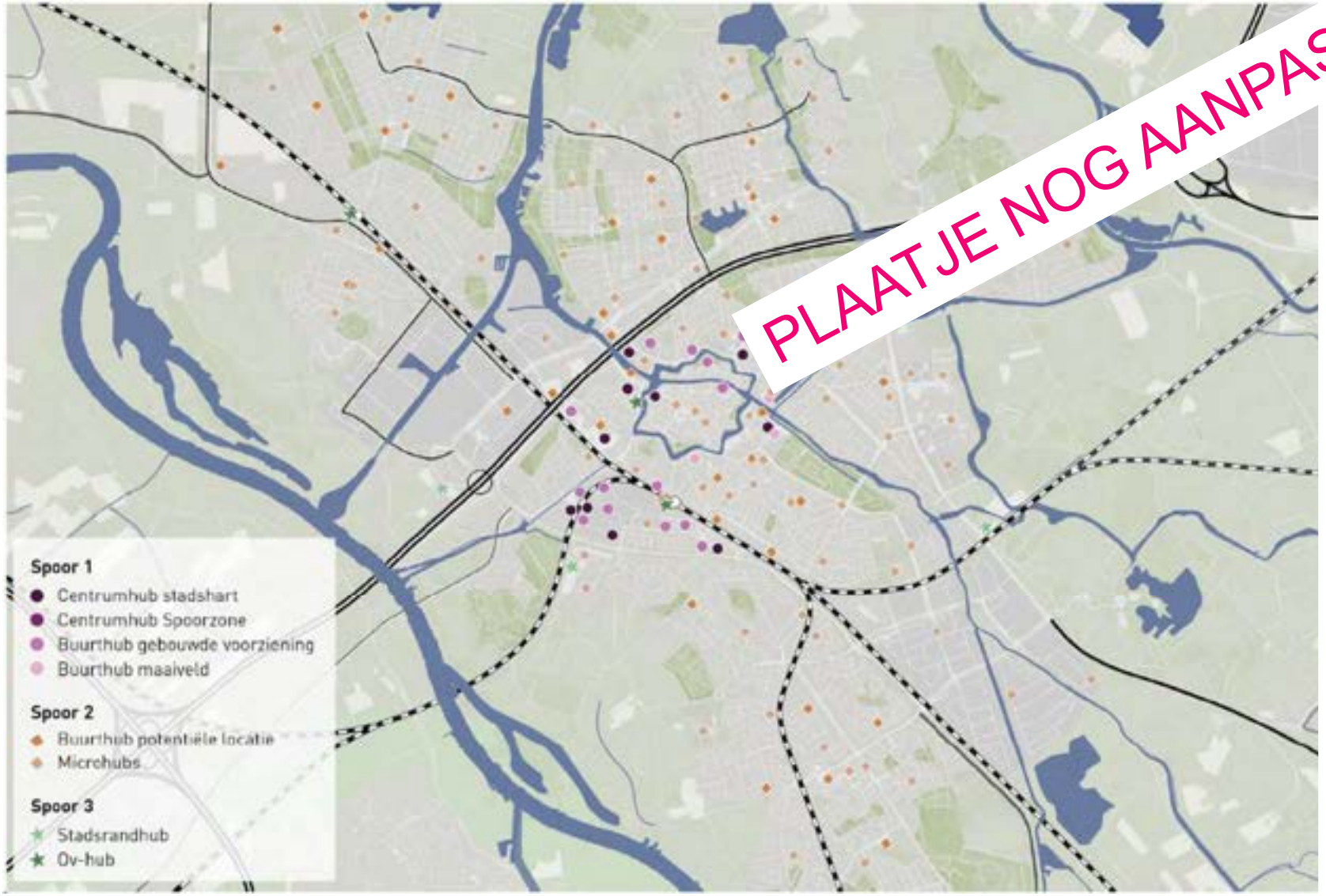
Stadsrandhubs

- GoedbereikbarelocatiesaanderandvanZwolle,natransportmetHOV
- Locatiesinbeeld:bedrijventerreinHessenpoort,Oosterenk,kruisingvan IJsselallee/spoorlijnofMercureHotel
- Samenwerkingprovincie,regio,RWS,NS,ProRailenlokalevervoerders

OV-hubs

- Nationaal:stationZwolle,Regionaal:StadshagenenKatwolderplein
- Faciliterenbewoners

Overzichtskaart (potentiële) hubs

Hoe kunnen we het hubnetwerk realiseren?

Rolneming gemeente

Zwolle

- **Nieuwe stad: centrum- en buurthubs**
  Complexvanwegegebiedsontwikkelingen(zienadereuitwerking)

- **Bestaande stad: buurt- en microhubs**
  Gemeenteeigenaarvanlocatieswaarbuurt- enmicrohubszijnvoorzien, rolalsinitiator/facilitator

- **Stad in de regio: stadsrand-, regio- en ov-hubs**
  Publiekeopgaven,realisatieinsamenwerkingmetprovincie,regio,RWS, NS,ProRailenlokalevervoerders.

Context rolneming

Zwolle

- Netwerkvanmobiliteitshubsopdezeschaalisnieuw
- Marktvoorexploitatieisonzekerenmarktpartijenstappen(nog)nietin
- Wachtenopdemarktkanbetekenendatwoningbouwopgavevertraagt
- Mobiliteitshubsliggenopstrategischeplekkenindestad

- Sturinggewenstoponzedoelstellingen:
  - Woningbouwmogelijkmaken
  - Ruimtemakenvoorverblijfskwaliteitenvergroening
  - Destadbereikbaarhouden
  - Borgendatparkerenbetaalbaaris
  - Sturenophoeveelheidparkeren.Nietmeerabonnementenuitgeven dandehoogteparkeernorm

Voorkeursvolgorde rolneming

Financiëlehaalbaarheid enrisico'swordenbij definitievekeuze meegewogen

Samenvattend

Zwolle

Wenemenregie:gemeentelijkeexploitatieeneigendomcentrum- en buurthubsinnieuwestad

- Geeftdebestemogelijkhedentotsturingopdoelen
- Gemeentekangunstigerfinancierendanmarktpartij
- Neemtrisico’swegbijprivatepartijenineennognietbewezenmarkt
- Leidttoteenversnellingvanwoningbouwontwikkelingen
- Invullingismaatwerkpergebiedsontwikkeling

Hubs inzetten als breekijzer

Hoe gaan we het hubnetwerk betalen?

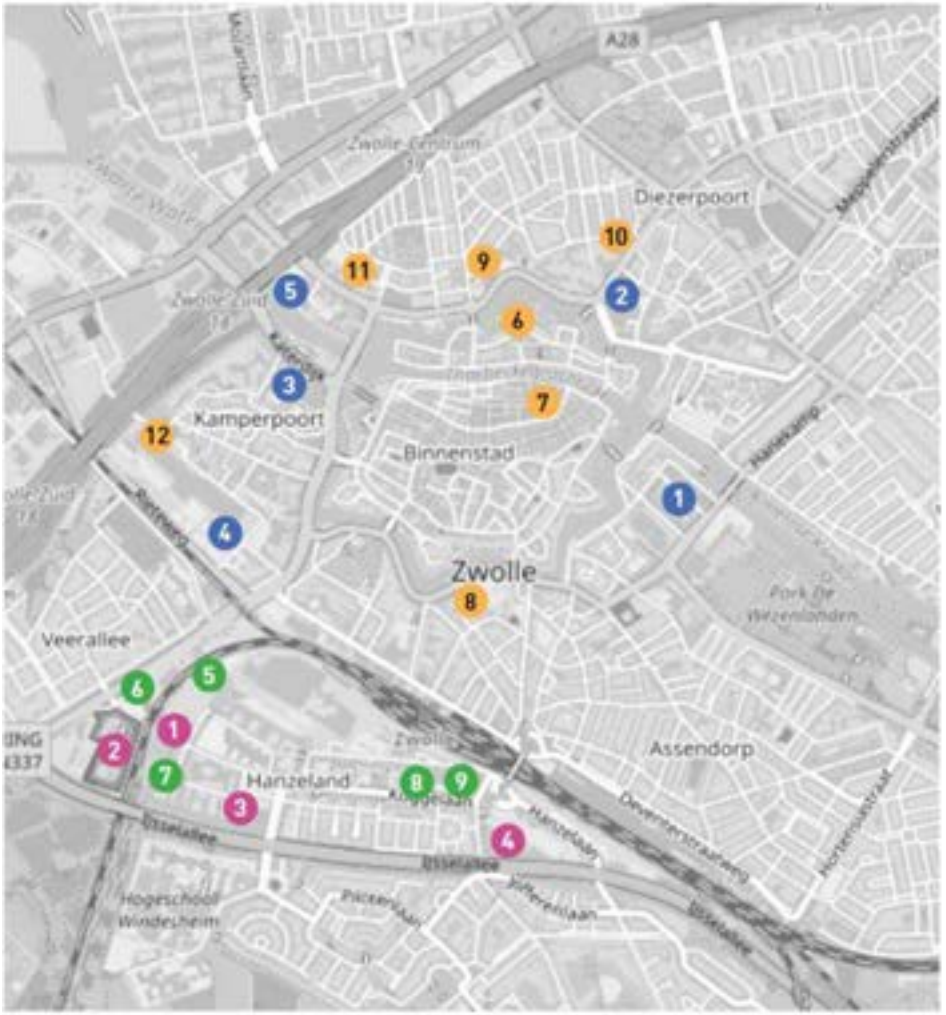
Stadsbreed parkeerexploitatie model

Zwolle

- Financiëleplaatjevoordehelestad
- Nadrukopnieuweenbestaandehubsinnieuwestad
- Opbrengstenenkostenvanhetstraatparkeren indegehelestad meegenomen:huidigesituatieenmetuitbreidingparkeerzonering
- Organisatiekostenvoordeelauto’sindehubsinbeeldgebracht

- Gebaseerdopuitgangspuntenoverplanninguitbreidingparkeerregulering, aanpassenparkeertarievenenabonnementen,kengetalleninvesteringen, planninghubsetc.
- Overparkeerreguleringentarievenvolgeneindditjaarapartebesluitenin hetkadervanactieplanParkerenennotaMobiliteitsnormen

Stadsbreed parkeerexploitatiemodel

PLAATJE NOG AANPASSEN

Stadshart + Nieuwe Veemarkt		Bestaand / Nieuw		HUIDIG eigendom grond/vastgoed	
Centrumhubs	1. Weezenlanden-N				
	2. Diezerpoort	Bestaand		Publiek	
	3. Katwolderplein			Publiek	
	4. Nieuw			Publiek	
			Nieuw	Publiek	
		Bestaand		Publiek	
		Bestaand			Privaat
	v. Rooijensingel	Bestaand		Publiek	
	9. Hedon	Bestaand		Publiek	
	10. HCO		Nieuw	Publiek	
	11. Roelenkwartier		Nieuw		Publiek
	12. Nw Veemarkt		Nieuw	Publiek	

Spoorzone		Bestaand / Nieuw		HUIDIG eigendom grond/vastgoed	
Centrumhubs	1. Koggehub		Nieuw		Privaat
	2. WK1		Nieuw		Privaat
	3. Univéhub		Nieuw		Privaat
	4. Hanze-Oost		Nieuw	Publiek	
Buurthubs	5. Werkplaatsen		Nieuw		Privaat
	6. WK2		Nieuw		Privaat
	7. Nomad hub		Nieuw		Privaat
	8. Lübeck	Bestaand		Publiek	
	9. Pas de Deux	Bestaand		Publiek	

Bekostiging hubnetwerk

Zwolle

- Bekostigingviadeparkeerexploitatie
- Vooreventueletekortenindebeginjarendoenweeenberoepopde StrategischeInvesteringAgenda(SIA)
- Voorhubsdiewezelfrealiserenenexploiteren(nieuwestad)gaan projectontwikkelaarsencorporatiesfinanciëlebijdragenleveren (bijdrageregeling)

Conclusie

- Opgaveoplangetermijnfinancieelhaalbaar
- Eersteaantaljareneenfinancieeltekort(‘badkuip’),dezewordtgedekt vanuitdeSIA

Hoe borgen we een adaptieve aanpak?

Omgaan met onzekerheden

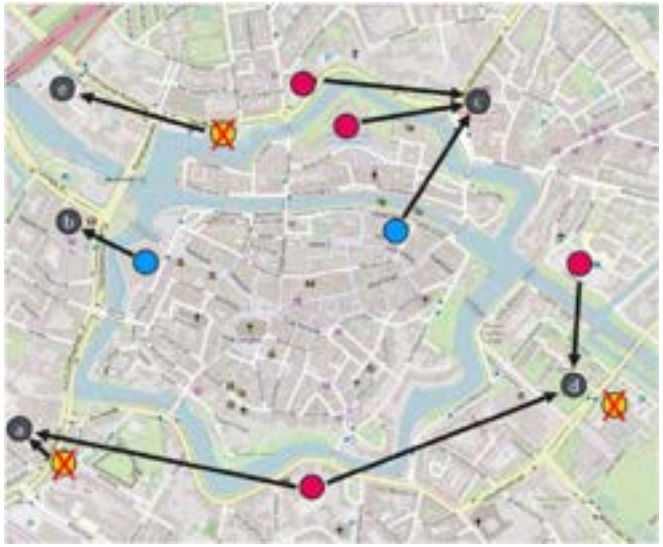
Zwolle

- Tijdensplanvorming,voorbereidingenrealisatiehubsin gebiedsontwikkelingennoodzaak bijsturen opplanning,mobiliteitsaanbod, ruimtelijkekeuzes,rolneming,financiënenrisico’s

- Wegebruikende ontwikkeldeinstrumenten :deparkeerbalansStadsharten Spoorzone,ontwikkelpadenenstadsbrede parkeerexploitatie

Parkeerbalansen

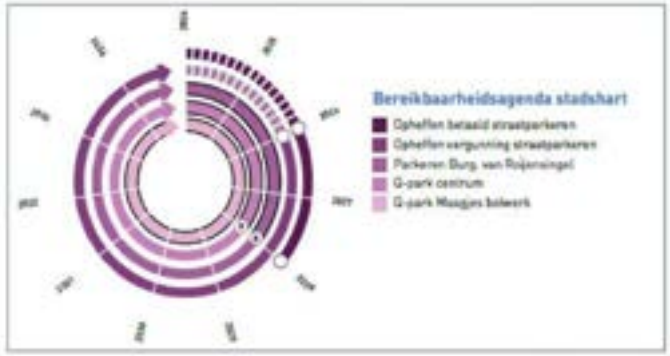

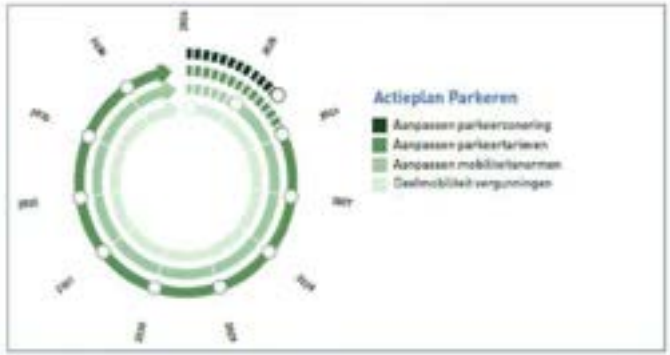

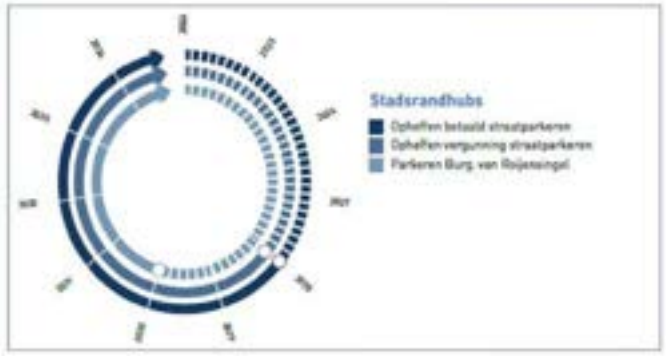

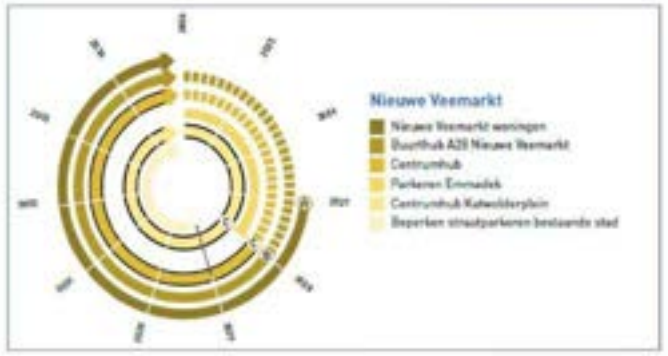

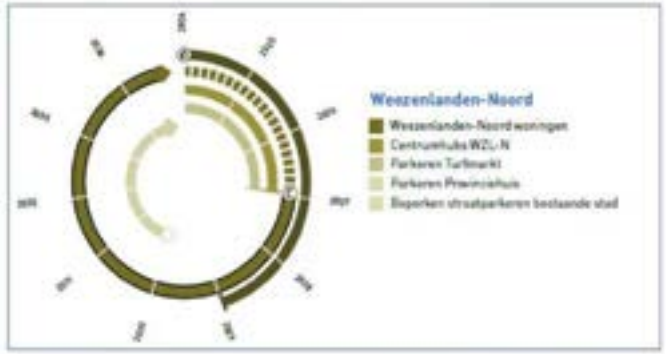
Ontwikkelpaden

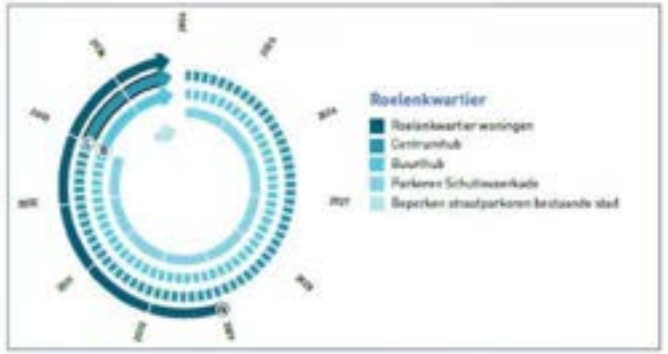

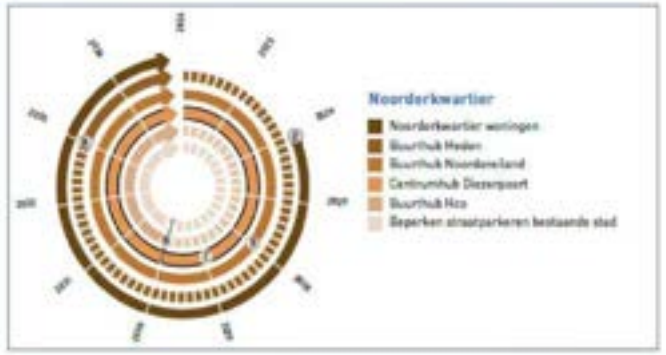

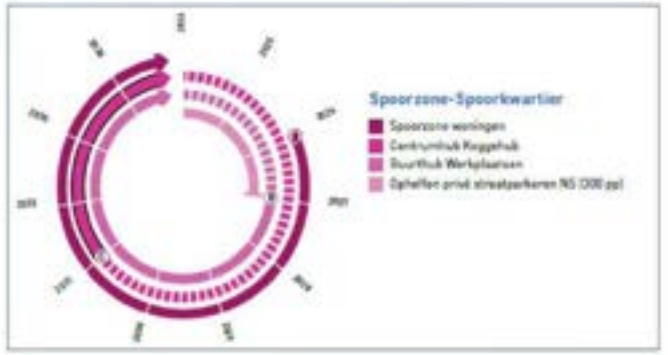

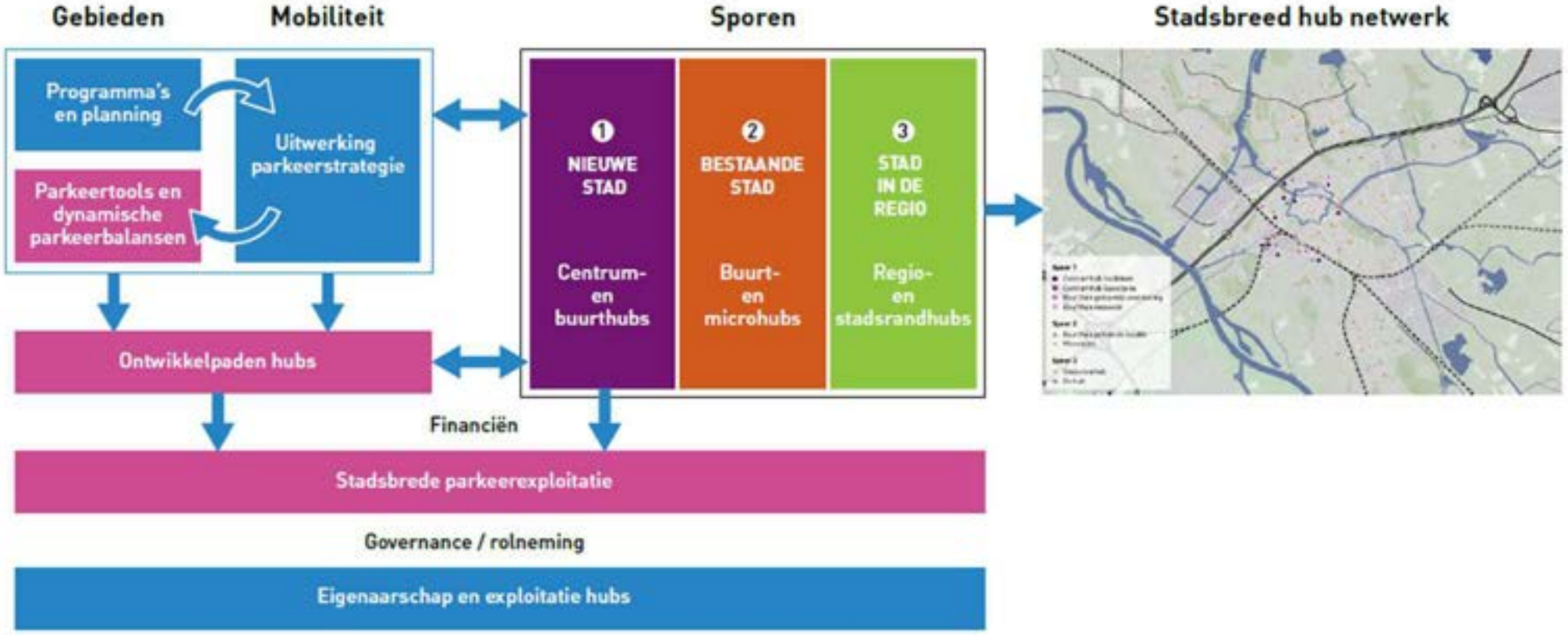

Samenhang in de AOS

Werken met de AOS

Zwolle

- Wevolgendevolgendelijnvooractualisaties:
  - Significantewijziginggebieden
  - Bestuurlijkebesluitenvanuitgebieden:stadsbrede impactinbeeld
  - Begrotingscyclus:minimaaltweekeerperjaar,PPNenbegroting

- Daarnaastmonitoringfunctionerenmobiliteitssysteem,degroeivandestad enhetmobiliteitsgedragvanbewonersbezoekersenwerknemers.

- Toevoegenstadsrandhubsenkeuzesgebiedenoverlocatiesengrootte vandehubswordenonderdeelvandeactualisaties.

Toelichting participatie

Participatie

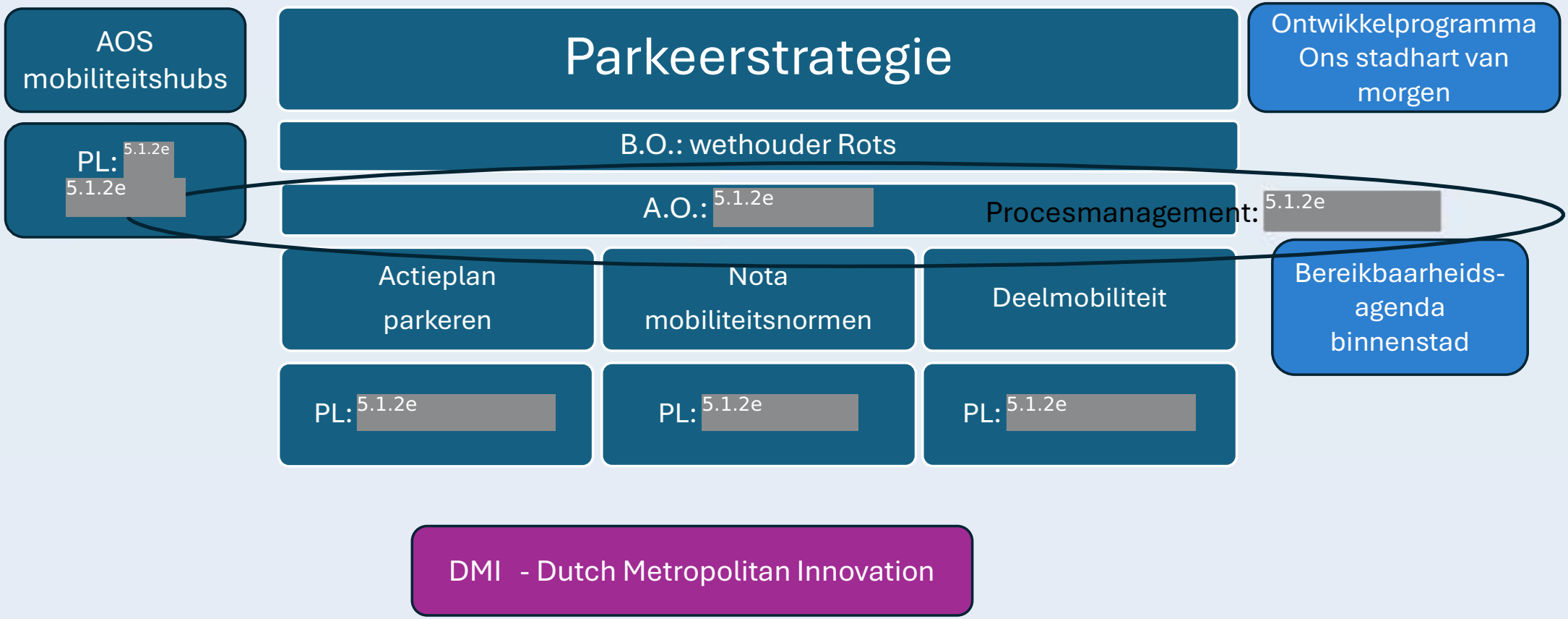
Zwolle

- DeAOShubsisgrotendeelseeninternestrategie
- Participatieoverdeuitwerkingenrealisatievandehubslooptvia degebieden(Stadshartcafé,Platformbereikbaarheidsagenda binnenstad,Spoorcafé)
- Overdebijdrageregelinghubsindegebiedenvinden gesprekkenplaatsmetprojectontwikkelaarsen woningbouwcorporaties

Tijd voor vragen!

Uitwerking Parkeerstrategie

Zwolle

Legenda toegepaste uitzonderingsgrondslagen

In dit document zijn gegevens definitief geanonimiseerd op grond van:

Wet	Artikel	Omschrijving	Pagina's
Wet open overheid	Art. 5.1 lid 2 sub e	De eerbiediging van de persoonlijke levenssfeer	48

ZWOLSE WOONMILIEU'S VAN DE TOEKOMST

Kwalitatief Toekomstbeeld Wonen Zwolle na 2030: Bouwsteen voor de omgevingsvisie

COLOFON

Dit document is opgesteld door RUIMTEVOLK in opdracht van de gemeente Zwolle. Het copyright van de beelden, kaarten en foto's berust bij RUIMTEVOLK tenzij anders aangegeven. Hoewel aan de inhoud en samenstelling van dit rapport de grootst mogelijke zorg is besteed, is het mogelijk dat informatie onjuist of onvolledig is. RUIMTEVOLK aanvaardt geen enkele aansprakelijkheid voor de volledigheid en juistheid van de gegeven informatie. Aan de inhoud van dit rapport kunnen geen rechten worden ontleend.

Februari 2024

5.1.2e
5.1.2e
5.1.2e

INHOUDSOPGAVE

4 SAMENVATTING

6 1 INLEIDING

13 2 ONTWIKKELING VAN BEVOLKING EN HUISHOUDENS

21 3 ONTWIKKELING VAN DE KWALITATIEVE WOONBEHOEFTE

41 4 WOONLASTEN EN BETAALBAARHEID

43 5 INGREDIËNTEN VOOR OMGEVINGSVISIE EN WOONBELEID

48 BIJLAGEN

SAMENVATTING

Hoe woont de Zwollenaar van de toekomst? De gemeente Zwolle werkt de komende jaren aan het realiseren van een ambitieus woningbouwprogramma voor de stad, wijken en dorpen. Maar de wereld houdt niet op na 2030: prognoses en ambities reiken verder en laten zien dat de woonbehoefte ook na 2030 verder groeit en van karakter verandert. Om te voldoen aan de woonbehoefte van de toekomst is het van belang die nu in kaart te brengen. Zo kan de gemeente Zwolle koers bepalen. Deze verkenning schetst een toekomstbeeld van *hoe de kwalitatieve woonbehoefte in Zwolle er na 2030 uitziet als het gaat om woningen, woonmilieus en wijze van samenleven*. Het vormt daarmee één van de bouwstenen in de actualisatie van de omgevingsvisie op het thema wonen.

Zwolle wil graag de aantrekkelijke woongemeente blijven en ervoor zorgen dat er voor iedereen een fijn thuis te realiseren is. Tot 2030 liggen de kaders voor het woonbeleid al grotendeels vast, de voorliggende verkenning biedt kwalitatieve input voor de keuzes in de periode daarna. Hierbij moeten we rekening houden met een aantal ontwikkelingen. Vergrijzing zorgt er bijvoorbeeld voor dat het aantal senioren blijft groeien en dat Zwolle de komende jaren te maken krijgt met een toenemende woon-zorgvraag. Daarnaast zien we dat door huishoudensverdunning we relatief steeds woningen per persoon nodig hebben. De groei van Zwolle is voor een groot deel afhankelijk van migratie, zowel binnenlands als buitenlands. Het sturen op passende woonmilieus, kan ervoor zorgen dat bepaalde doelgroepen zich vestigen.

In deze verkenning wordt gekeken op welke aspecten van de woning, woonomgeving en manier van samenleven je zou moeten sturen om te kunnen inzetten op op een fijn thuis voor iedereen. Dit doen we door te kijken wat dit voor de doelgroepen starters, jonge stellen, gezinnen, senioren (met zorgvraag), uitstromers uit de instelling, statushouders, arbeidsmigranten en kennismigranten en studenten vanuit hun woonbehoefte vraagt. We brengen dit in beeld op basis van de input van experts en gaan in op de gewenste woning, woonomgeving en manier van samenleving van deze doelgroepen.

We zien dat in bijna alle doelgroepen de voorkeur bestaat voor een groenstedelijk woonmilieu met woningen die voldoende leefruimte bieden zowel binnen als buiten en waarbij voorzieningen, OV en dynamiek nabij zijn. Binnen nieuwbouwlocaties kan hierop in de toekomst gestuurd worden, maar ook het benutten en aanpassen van de bestaande woningvoorraad biedt kansen. Enerzijds wordt de behoefte aan de traditionele grondgebonden woning met tuin als voorkeur genoemd, anderzijds zien experts een verschuiving naar woningen passend in vernieuwende groenstedelijke woonmilieus en woonvormen. Het beeld dat steeds naar voren komt is dat Zwollenaren graag veel leefruimte hebben, zowel binnen als buiten. Traditionele en kleine appartementen komen in de resultaten minder terug. De woonomgeving is voor veel doelgroepen zeer bepalend: afstand tot voorzieningen, OV en een groene, gezonde en veilige woonomgeving zijn erg belangrijk. Voor met name senioren, statushouders en mensen met een zorgvraag is het van belang dat ontmoeting, sociaal toezicht en veiligheid in de Zwolse woonomgeving goed geborgd is. Er is hierin ook een behoefte aan meer geclusterde woonvormen.

1

INLEIDING

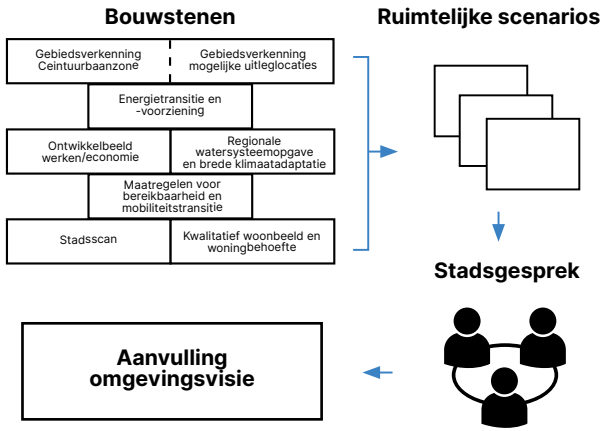
Hoe woont de Zwollenaar van de toekomst? De gemeente Zwolle werkt de komende jaren aan het realiseren van een ambitieus woningbouw-programma voor de stad, wijken en dorpen. Maar de wereld houdt niet op na 2030: prognoses en ambities reiken verder en laten zien dat de woonbehoefte ook na 2030 verder groeit en van karakter verandert. Om te voldoen aan de woonbehoefte van de toekomst is het van belang die nu in kaart te brengen. Zo kan de gemeente Zwolle koers bepalen.

AANLEIDING EN DOEL

De gemeente vindt het belangrijk om op de veranderende woonbehoefte in te spelen. Niet alleen heeft ze een stevige groeiambitie die vraagt om een antwoord op de vraag welke woonmilieus voor welke doelgroepen nodig zijn, ook heeft ze een verantwoordelijkheid voor de huisvesting van (groeiende groepen) kwetsbare inwoners in Zwolle. Want in Zwolle werken partijen goed samen om meer woningen te bouwen, voor iedereen een fijn thuis te realiseren en te zorgen voor een duurzame en betaalbare woningvoorraad. Zo streven we naar een inclusieve samenleving in Zwolle, waarin brede welvaart centraal staat. Het voorliggende onderzoek biedt hierin kwalitatieve input voor een gebalanceerde en passende woningvoorraad voorbij 2030.

POSITIE VAN DIT DOCUMENT

De Woonvisie (2017) van de gemeente Zwolle gaat uit van vier ambities; Zwolle als een groeistad, woonstad, leefstad en deltastad. Hierbij koerste de gemeente op een groei van 10.000 woningen tot 2027. In de Ontwikkelstrategie Wonen (2019) werd de groei opgeschaald naar 1.000 per jaar tot 2030. Deze ambities zijn vastgehouden in de omgevingsvisie (2021), met een focus op stedelijk wonen. Hier ligt een ambitie om met name jongeren en kenniswerkers te behouden voor de gemeente. In 2023 en 2024 werkt de gemeente Zwolle aan een aanvulling op de omgevingsvisie, die naar verwachting in 2025 wordt vastgesteld. Hiervoor worden verschillende bouwstenen opgesteld op het gebied van wonen, water en bodem, verdichting en economie. Het voorliggende onderzoek vormt input voor de bouwsteen wonen. Het Regionaal Toekomstbeeld Wonen van de regio Zwolle, dat in 2023 is opgesteld, en het coalitieakkoord vormen belangrijke vertrekpunten voor dit onderzoek.

Figuur 1. Positie van de het Kwalitatief Toekomstbeeld Wonen als een van de bouwstenen voor de aanvulling van de Omgevingsvisie.

ONDERZOEKSVRAGEN

Deze verkenning naar de kwalitatieve woonbehoefte in Zwolle voor diverse doelgroepen als het gaat om woningen, woonmilieus en manier van samenleven. Vanuit de gemeente Zwolle is gevraagd een antwoord te formuleren op de volgende onderzoeksvragen:

Hoe ziet de kwalitatieve woonbehoefte in Zwolle er na 2030 uit als het gaat om woningen, woonmilieus en wijze van samenleven? Wat zijn de kwantitatieve trends en ontwikkelingen – op hoofdlijnen – waarbinnen deze kwalitatieve oonbehoefte zich ontwikkeld? Hoe ontwikkelen verschillende doelgroepen en hun woonbehoefte zich? Wat levert dit voor ingrediënten op voor toekomstig omgevings- en woonbeleid?

In deze verkenning schetsen we op basis van een kwalitatieve studie een beeld van de woonbehoefte qua woning, woonomgeving en manier van samenleven van de verschillende doelgroepen, hoe deze zich vertalen in woonmilieus en hoe je dit zou kunnen vertalen naar ingrediënten voor de omgevingsvisie en woonbeleid. We kijken hierbij voorbij 2030 en voorbij de 10.000 woningen die momenteel gepland zijn, zoals vastgesteld in de huidige omgevingsvisie.

LEESWIJZER

We starten het toekomstbeeld met de onderzoeksverantwoording en een korte schets van nu: wat is het DNA van woongemeente Zwolle anno 2023? In het volgende hoofdstuk schetsen we de kwantitatieve context voor dit kwalitatieve toekomstbeeld: wat zeggen onderzoeken en prognoses over de bevolkings- en huishoudensontwikkeling van Zwolle tot 2040/2050? In hoofdstuk 3 gaan we vervolgens in op de ontwikkeling van de kwalitatieve woonbehoefte van de verschillende doelgroepen. In hoofdstuk 4 gaan we in op woonlasten en betaalbaarheid. In hoofdstuk 5 trekken we conclusies en schetsen we de ingrediënten voor het toekomstige woon- en omgevingsbeleid van de gemeente Zwolle.

ONDERZOEKSVERANTWOORDING

Dit toekomstbeeld is het resultaat van een exploratief en kwalitatief onderzoek. De resultaten zijn verkregen via:

1. Literatuurstudie. De belangrijkste bronnen staan in bijlage 5.3 op pagina 52.
2. Negen diepte-interviews met experts (onderzoekers, professionals uit de praktijk en de Zwolse context, zie bijlage 5.2 op pagina 51. Deze lijst is tot stand gekomen in afstemming met de gemeente Zwolle)
3. Drie focusgroepen met experts (onderzoekers, professionals uit de praktijk en Zwolse context, zie bijlage 5.2 op pagina 51. Deze lijst is tot stand gekomen in afstemming met de gemeente Zwolle)

Methodiek
Deze verkenning startte met een literatuurstudie naar de trends en ontwikkelingen voor de woonbehoefte van de toekomst. In diepte-interviews toetsten we vervolgens deze informatie bij experts. Het zwaartepunt van het onderzoek lag in de focusgroepen. Hierin vroegen we experts uit onderzoeks- en praktijk, met kennis van de Zwolse context, voor verschillende doelgroepen te reflecteren op de resultaten van onze literatuurstudie en gezamenlijk de kwalitatieve woonbehoefte te schetsten. Focusgroepen leggen aanvullend op de interviews, de verschillende perspectieven bloot van de deelnemers. De kracht van de methodiek van focusgroepen is de ruimte voor discussie. Ook stellen deelnemers elkaar vragen en er is aandacht om bepaalde standpunten te beargumenteren. Hierdoor werden de betrokken experts uitgedaagd om op standpunten te reflecteren, dit leidde tot diepere inzichten. In de focusgroepen haalden we kwalitatieve data systematisch op. Dit deden we in twee rondes:

Ronde 1 (2 november en 7 november 2023):
→ Inventariseren individuele kennis inzichten/ observaties
→ Uitwisseling kennis en inzichten
→ Conclusies

Ronde 2 (21 november 2023, digitaal):
→ Resultaten terugleggen, toetsen en verdiepen

Op basis van literatuurstudie hebben we een selectie gemaakt van aspecten op de eerder genoemde drie niveaus: woning, woonomgeving, en samenleving & dynamiek Deze hebben we in de eerste ronde van de focusgroepen geselecteerd, aangescherpt en geprioriteerd. In de tweede ronde focusgroepen hebben we deze resultaten met de experts uit ronde 1 aangescherpt en verdiept met referentiebeelden van verschillende woonmilieus.

De experts die geen mogelijkheid zagen om bij deze sessie aan te sluiten, kregen de kans om schriftelijk op de resultaten en conclusies te reageren.

In dit onderzoek hebben we de variabele ‘kwalitatieve woonbehoefte’ zoveel mogelijk geïsoleerd. Hiervoor hebben we in de focusgroepen aantal vertrekpunten/ werkhypotheses gehanteerd. We hebben verdiept voor welke woning, woonomgeving, en samenleving & dynamiek mensen uit een bepaalde doelgroep (in 2030 en verder) kiezen. Daar hoort ook een kanttekening bij. Immers, woonbehoefte wordt uiteraard ook voor een belangrijk deel ingekaderd door de sociaal-economische positie (of welstand) van een huishouden. Om de complexiteit van deze verkenning beheersbaar te houden, zijn we uitgegaan van de hypothese dat huishoudens met een enigszins vergelijkbaar budget grotendeels overeenkomstige woonwensen hebben. De betaalbaarheid en woonlasten, alsmede de beschikbaarheid van woningen voor jonge huishoudens, lage inkomens en kwetsbare groepen is daarnaast bewust en separaat in hoofdstuk 4 geagendeerd als een op zichzelf staande en belangrijke factor. Aanvullend hanteren we de volgende uitgangspunten:

- het is de ambitie van de gemeente om te voorzien in alle woon- en leefwensen;
- er zijn voldoende beschikbare woningen in alle wijken;
- er zijn voldoende beschikbare woningen in regio / concurrerende steden.

In de focusgroepen en diepte-interviews hebben we ons gericht op doelgroepen die onderwerp zijn van landelijk beleid (waaronder het Wetsvoorstel Versterking regie op de volkshuisvesting). Deze doelgroepen komen in de onderzoeken naar voren als groeiende groepen (zoals senioren en arbeidsmigranten), die aanspraak maken op steun of ondersteuning van de gemeente Zwolle (zoals de verschillende socialehuurdoelgroepen) en doelgroepen die specifiek zijn voor het Zwolse DNA of de Zwolse ambities (zoals gezinnen en kennismigranten). Hiermee kwamen we op de volgende selectie:

Focusgroep 1:
- Starters
- Statushouders
- Studenten

Focusgroep 2:
- Senioren en senioren met zorgvraag
- Uitstroom instellingen, uitstroom BW/MO

Focusgroep 3:
- Jonge stellen (± tot 30)
- Gezinnen uit Zwolle
- Gezinnen van buiten de regio

Diepte-interviews:
- Arbeidsmigranten
- Kennismigranten

ONDERZOEKSBEPERKINGEN / DISCLAIMER

De toekomst voorspellen is ingewikkeld, maar verkennen kan wel. Dit onderzoek is gebaseerd op het toekomstperspectief dat de experts vanuit hun kennis over de woonwensen van specifieke doelgroepen, de woningmarkt en de Zwolse context, blootlegden in de diepte-interviews en focusgroepen. De onderzoeksvraag die voorligt is breed en verkennend van aard, werpt een blik vooruit in de toekomst en vraagt daarmee om een andere benadering dan 'traditioneel' woonbehoefteonderzoek (bijvoorbeeld gebaseerd op verhuisgedrag). De experts hebben het vermogen om vanuit hun praktijk- en onderzoekservaring een blik verder vooruit te werpen en hun kennis hierover te delen.

De gebruikte methodiek kent echter ook beperkingen. Bij het gebruiken van deze verkenning is het goed om hiermee rekening te houden. Hoewel de groep experts met grote zorgvuldigheid door de onderzoekers en de gemeente Zwolle is samengesteld, waarbij vooral gekeken is naar een grote mate van diversiteit (qua expertise) en goede kennis van de Zwolse context, bestaat deze groep altijd uit een selectie van deelnemers en bepaalt dit mede door welke bril er naar de opgave is gekeken. Ook zijn we bekend met het risico dat bepaalde groepseffecten een rol kunnen spelen. Tijdens de gesprekken is hierop geanticipeerd door systematisch alle kanten van de opgave te bevragen en ook alle experts de mogelijkheid en ruimte te geven verschillende perspectieven toe te lichten.

Ook in het schetsen van de kwantitatieve ontwikkelingen hebben we te maken met beperkingen. Voor niet alle doelgroepen zoals uitgewerkt in deze verkenning, is op gemeentelijk schaalniveau een cijfermatige prognose beschikbaar. Dit maakt het dus niet mogelijk om de kwantitatieve ontwikkeling van álle doelgroepen beschreven in hoofdstuk drie één op één te koppelen aan openbare kwantitatieve prognoses zoals beschreven in hoofdstuk 2. Gezinnen zijn bijvoorbeeld wel één op één te koppelen, echter in de doelgroep van huishoudens tussen de 30 en 64 jaar vallen verschillende doelgroepen. Wanneer je dit zou willen koppelen, is aanvullend onderzoek nodig.

Deze verkenning vormt input voor de richting van het woonbeleid van de toekomst, als bouwsteen voor de omgevingsvisie. Het geeft een verkennend beeld over woonwensen en hieraan gekoppelde woonmilieus waarop je kunt inzetten. Het daadwerkelijk realiseren van de woonwensen hangt af van verschillende factoren, onder meer het beschikbare woningaanbod, of – zoals eerder benoemd – de sociaal-economische positie (of welstand) van huishoudens. De woningmarkt is momenteel vooral een aanbiedersmarkt waarbij mensen vaak niet verhuizen naar de woning die precies aansluit bij hun wensen. Er wordt meer gekeken naar woningen die binnen hun mogelijkheden beschikbaar zijn. Omdat het de ambitie van de gemeente Zwolle is om voor iedereen een fijn thuis te realiseren, is het minder interessant om te kijken naar hoe mensen uiteindelijk verhuizen, maar is het vooral van belang om te kijken naar wat bepaalde doelgroepen willen. Op deze manier krijg je inzicht in de keuzes die je beleidsmatig kan maken om hierop te sturen.

WONEN IN ZWOLLE, GEMEENTE VAN MENSELIJKE MAAT

Zwolle is een aantrekkelijke woongemeente. De Hanzestad en de dorpen kennen een gunstige ligging op het schakelpunt tussen de stedelijke regio's voor Noord- en Midden-Nederland, met een goede bereikbaarheid via het spoor en de weg. Bovendien kent de stad hoge werkgelegenheid, uitstekende voorzieningen, een ruim cultureel aanbod, een diverse populatie en veel groen-blauwe kwaliteiten in en rondom de stad. Het is een stad met karakter, met steeds meer hoogstedelijke eigenschappen, maar tegelijkertijd is de menselijke maat nog steeds de norm. Zwolle heeft daarmee een aantrekkingskracht op de rest van Nederland. Een blik op de demografische prognoses laat zien dat het inwoneraantal in de provincie Overijssel – en dat met name in de stedelijke gebieden – de komende twintig jaar zal blijven groeien. Een groot deel van deze groei zal in Zwolle terechtkomen.

Wonen in Zwolle kenmerkt zich al decennialang door groene woonmilieus - ook in de stad - en wonen nabij sommige van de beste (culturele) voorzieningen van Nederland - ook nabij natuur en de mooie landschappen van de IJsseldelta. Dit zorgt ervoor dat Zwolle een aantrekkelijke woongemeente is voor een breed scala aan doelgroepen. Van Zwollenaren die graag blijven tot terugkeerders tot gezinnen uit de Randstad.

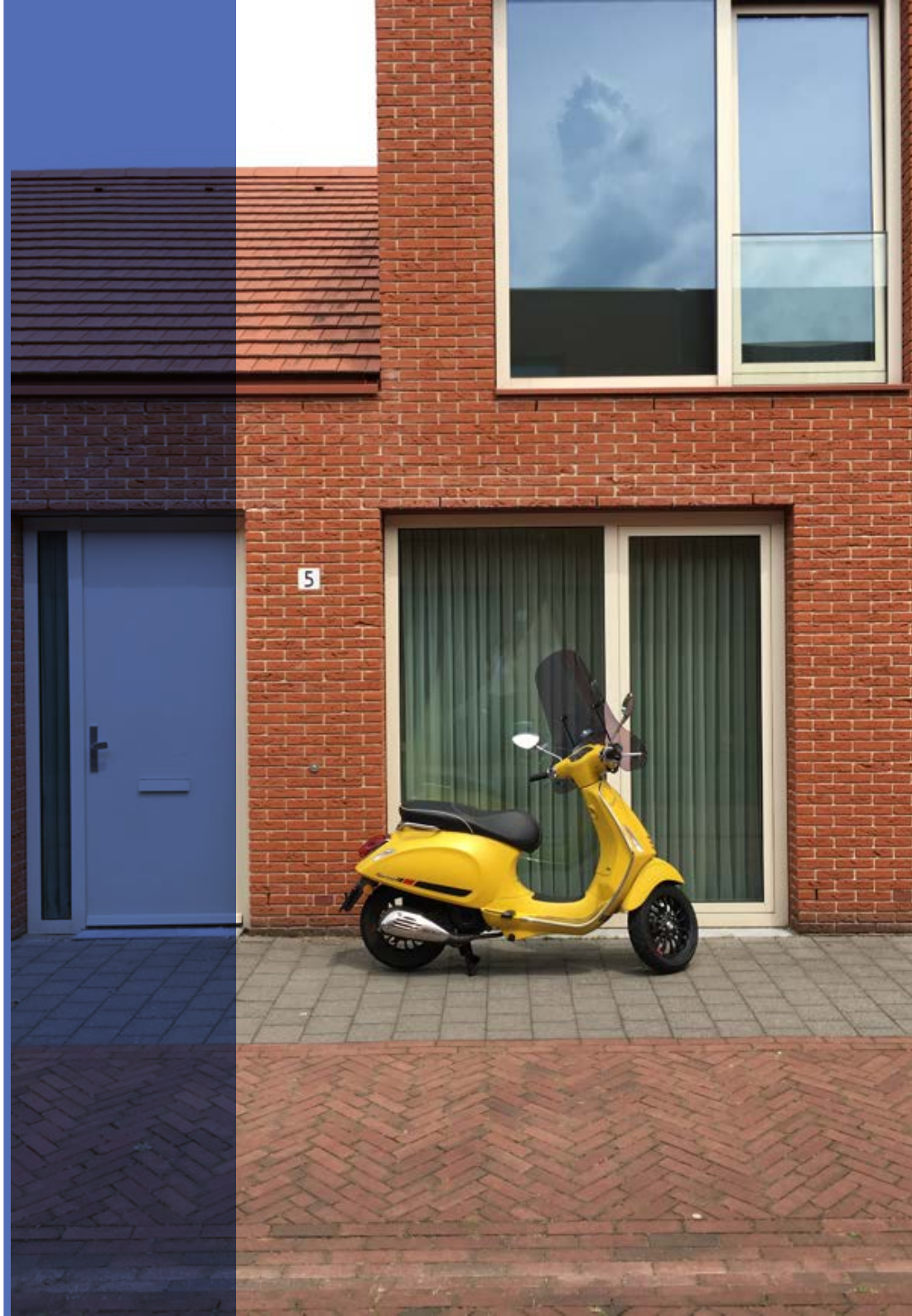

2

ONTWIKKELING VAN BEVOLKING EN HUISHOUDENS

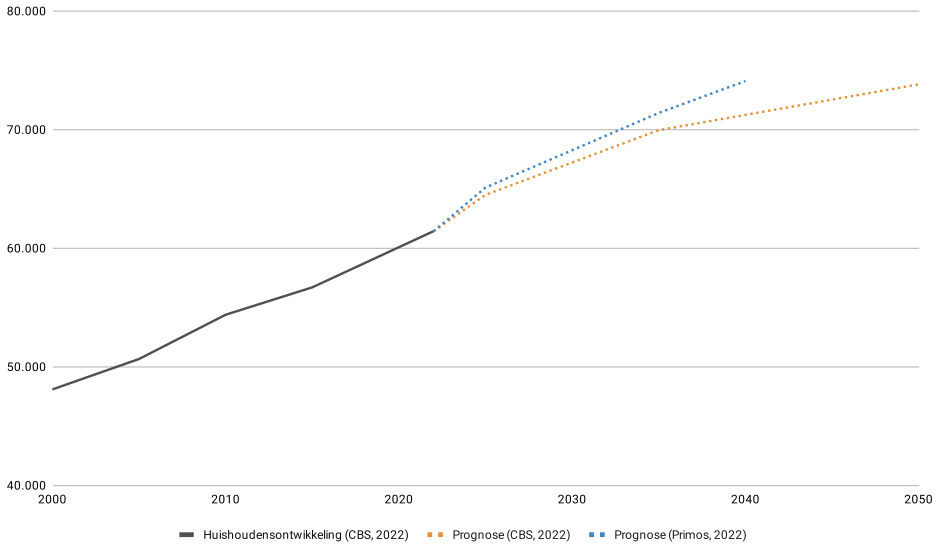

2.1 DE GROEI VAN ZWOLLE: TRENDS, ONTWIKKELINGEN EN AMBITIES

Voordat we ingaan op de kwalitatieve woonbehoefte in de gemeente Zwolle na 2030, schetsen we in dit hoofdstuk op hoofdlijnen de cijfermatige trends en ontwikkelingen die we zien voor de verschillende doelgroepen. Dit biedt inzicht in de kwantitatieve verhoudingen tussen de verschillende doelgroepen en geeft door de oogharen heen een beeld voor de toekomst. Voor niet alle doelgroepen is op gemeentelijk schaalniveau een cijfermatige prognose beschikbaar. Op basis van de beschikbare openbare data, geven we in dit hoofdstuk een richting.

PROGNOSES

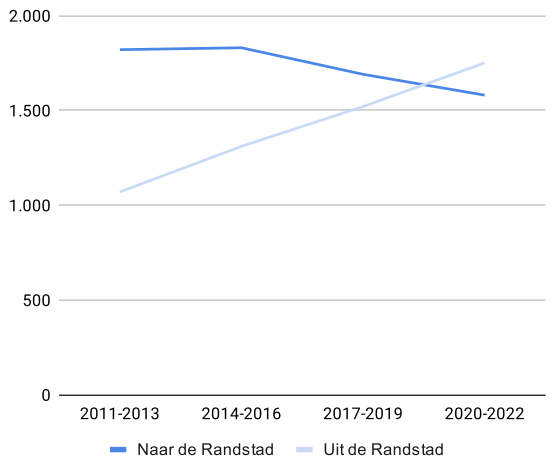
Op dit moment (2023) wonen er 62.400 huishoudens in de gemeente Zwolle. Volgens de meest recente prognoses blijft dit aantal de komende jaren gestaag groeien. Om grip te krijgen op het aantal huishoudens dat groeit, vergelijken we twee recente prognoses: die van het CBS (2022) en de Primos-prognose van ABF Research (2022). De CBS-prognose is voorzichtiger dan de Primos-prognose. Dat heeft onder andere te maken met andere voorspellingen over het binnenlands en buitenlands migratiesaldo. In de vergelijking tussen de twee prognoses wordt een bandbreedte in de groei van het aantal huishoudens zichtbaar (zie figuur 1): 71.000 tot 74.100 huishoudens in 2040. Op basis van de huidige prognoses is het aannemelijk dat de groei na 2040 nog enigszins doorzet, maar dan na 2050 afvlakt. Hier dient ook rekening mee gehouden te worden in het toekomstige woningbouw-programma.

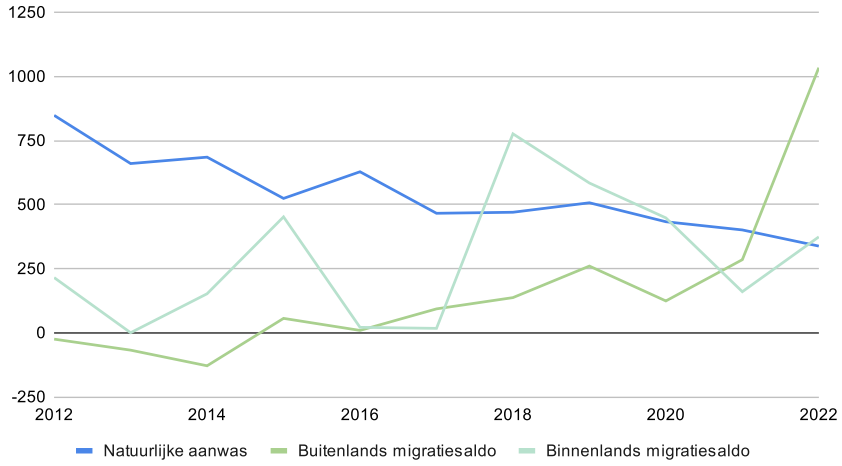
Figuur 2. Verwachte toename huishoudens in de gemeente Zwolle (CBS 2023 en Primos 2022 ABF Research, bewerking RUIMTEVOLK)

AMBITIE GEMEENTE ZWOLLE

Via de regionale verstedelijkingsstrategie committeert de gemeente Zwolle zich aan de ambitie om 15.000 tot 25.000 woningen te bouwen tot 2040 (Regio Zwolle, 2023b). Deze brede groeiambitie is onderbouwd door de prognoses – zie bovenstaand, ca. 8.600 tot 10.600 woningen tot 2040 – en daar bovenop de trend van toenemende binnenlandse migratie vanuit andere regio's (RIGO, 2023), het inlopen van het huidige regionale woningtekort (ABF Research, 2023) en een extra inzet voor de huisvesting van talenten en arbeidskrachten in de regio. De Ontwikkelstrategie Wonen en de omgevingsvisie van de gemeente Zwolle gaan momenteel uit van

Figuur 3. "De trek naar het Oosten": vestigers uit de Randstad in de gemeente Zwolle (RIGO, 2023, bewerking RUIMTEVOLK)

Figuur 4. Natuurlijke aanwas, binnenlands migratiesaldo, buitenlands migratiesaldo in de gemeente Zwolle (CBS, 2023c, bewerking RUIMTEVOLK)

de ambitie van 10.000 woningen tot 2030 – dat zijn er 1.000 per jaar – verdeeld in 60% binnenstedelijk, 40% suburbaan. Inmiddels zijn er al 1.980 woningen van deze ambitie gerealiseerd (peildatum 1-1-2023) (WoonInzicht Zwolle, 2023). De resterende opgave tot 2030 is daarmee 8.020 woningen en **5.000 tot 15.000 in de periode 2030-2040**.

HOGERE BINNENLANDSE- EN BUITENLANDSE MIGRATIE, DALENDE NATUURLIJKE AANWAS

In de ambitie van de gemeente Zwolle is binnenlandse migratie een belangrijke factor. Over hoe de binnenlandse migratie zich de komende jaren gaat ontwikkelen zijn beperkt voorspellingen te doen. Deze ontwikkeling is onder andere afhankelijk van economische factoren, het tempo van de nieuwbouw en beleidskeuzes. Het *binnenlands migratiesaldo* van de gemeente Zwolle laat de afgelopen jaren dan ook een grillig beeld zien. Het saldo fluctueert elk jaar, is sterk afhankelijk van de oplevering van nieuwbouwprojecten en piekte in 2018. Sindsdien is het saldo gedaald. Het onderzoek 'Komen en Gaan' (RIGO, 2023) geeft een beeld van de ontwikkeling van binnenlandse migratie naar Zwolle. Uit dit onderzoek blijkt dat – gemiddeld gezien – het aantal personen dat zich vanuit de Randstad in Zwolle vestigt, de afgelopen jaren is gestegen (zie Figuur 3). Vestigers uit de Randstad zijn inmiddels goed voor 20% van de totale binnenlandse vestiging in Zwolle. Tien jaar geleden was dat nog 16%. Dit past in de bredere trend dat het aantal vertrekkers vanuit de Randstad naar regio's daarbuiten de afgelopen jaren is toegenomen; de zogenaamde "trek naar het Oosten" (AD, 2022; RIGO, 2023). Het *buitenlands migratiesaldo* in Zwolle – afkomstig van immigratie en emigratie – is sinds 2012 fors toegenomen, een ontwikkeling die zich ook op nationaal niveau voordoet. Ten slotte laat de natuurlijke aanwas in Zwolle een dalende trend zien, van ca. 850 personen tien jaar terug in 2012 tot zo'n 340 personen nu (CBS, 2023c). Daarmee heeft migratie een steeds groter aandeel in de totale bevolkingsgroei. De verwachting is dat dit in de toekomst zal blijven (Staatscommissie, 2024).

2.2 TRENDS EN ONTWIKKELINGEN PER HUISHOUDENSTYPE

	Stand				Ontwikkeling		
	2023	2026	2031	2041	'23 t/m '25	'26 t/m '30	'31 t/m '40
Leeftijd x samenstelling							
Alleenstaand < 30 jaar	6800	7400	7000	6400	500	-300	-600
alleenstaand 30 - 64 jaar	11900	12800	13700	14800	900	900	1100
Alleenstaand 65 - 74 jaar	3200	3400	3800	4300	200	400	500
Alleenstaand 75+ jaar	4100	4600	5500	7400	500	800	1900
Paar < 30 jaar	2600	2800	2700	2300	200	-100	-400
Paar 30 - 64 jaar	7300	7400	7500	7200	200	100	-300
Paar 65 - 74 jaar	4100	4300	4600	4800	200	300	200
Paar 75+ jaar	2900	3300	3900	5000	400	600	1100
Gezin	15000	15400	15600	16000	400	200	400
Eenoudergezin	4400	4800	5200	6000	300	400	800
Totaal	**62400**	**66200**	**69400**	**74100**	**3900**	**3200**	**4700**

Figuur 5. Zwolle: ontwikkeling aantal huishoudens naar leeftijd x samenstelling, periode 2023 t/m 2040; bron: ABF Primos 2022 (bewerking uit WoON2021, ABF, 2023. Het onderscheid tussen huishoudenstypen op gemeenteniveau is enkel mogelijk via de Primos-prognoses uit 2022)

HUISHOUDENSVERDUNNING: TOENAME VAN KLEINE HUISHOUDENS

Voor de woonopgave leiden demografische ontwikkelingen niet simpelweg tot een lineaire stijging van de woonvraag, maar ook tot andere woonbehoeften (Staatscommissie, 2024). Een belangrijke ontwikkeling is de *huishoudens-verdunning*. Dit betekent dat huishoudens gemiddeld genomen steeds kleiner worden en dat binnen het totaal het aandeel een- of tweepersoonshuishoudens groter wordt, de zogenaamde kleine huishoudens. Ongeveer twee op de drie huishoudens in de gemeente bestaat nu al uit kleine huishoudens. De groei komt met name door een sterke toename van eenpersoonshuis-houdens en eenoudergezinnen in de gemeente Zwolle (zie Figuur 8 in de bijlage). Volgens de prognose van het PBL/CBS zet deze trend door tot 2050 (PBL/CBS, 2022, zie ook Figuur 9 in de bijlage). In de Nederlandse steden – waaronder Zwolle – zal er tot 2050 waarschijnlijk altijd netto groei blijven plaatsvinden, maar we zullen relatief gezien meer kleinere huishoudens zien. Dit blijkt ook uit de eerder benoemde Primos-prognose: 75% van de verwachte huishoudensgroei tot 2041 zal bestaan uit een- of tweepersoonshuishoudens, zie Figuur 5 (ABF Research, 2023). De kleine huishoudens vormen daarmee in 2041 circa 70% van het totale aantal huishoudens. In deze verkenning komen deze kleine huishoudens in verschillende doelgroepen terug. Dit kunnen (koop)starters zijn, uitstromers uit een instelling, statushouders, arbeids- en kennismigranten.

ZWOLSE GEZINNEN: EEN STABIELE FACTOR TOT NU TOE, LICHTE DALING NAAR DE TOEKOMST

De afgelopen 20 jaar is het percentage gezinnen in de gemeente Zwolle nagenoeg stabiel gebleven (zie Figuur 8 in de bijlage). Sinds 2000 bestaat ongeveer een derde van de Zwolse huishoudens uit gezinnen met kinderen. Dit ligt op het landelijk gemiddelde (CBS, 2023a). Het percentage gezinnen ligt anno 2023 in Zwolle wel hoger dan in andere (of randstedelijke) steden zoals Amsterdam (23%), Utrecht (27%), Nijmegen (23%) of Eindhoven (26%). Het laat zien dat Zwolle een sterke aantrekkingskracht heeft op gezinnen, onder andere vanwege het ruime aanbod van woningen in aantrekkelijke groenstedelijke woonmilieus dichtbij hoogstedelijke voorzieningen. De Primos-prognose – zie Figuur 5 – laat zien dat het aantal gezinnen de komende twintig jaar in absolute aantallen blijft stijgen, maar dat het aandeel relatief gezien kleiner wordt. Daarom is de verwachte autonome ontwikkeling dat het aandeel Zwolse gezinnen de komende jaren licht zal afnemen in het totaal aantal huishoudens van 31% naar 29,7% (ABF Research, 2023).

VERGRIJZING: TOENEMEND AANDEEL SENIOREN

Met veel zekerheid is vast te stellen dat – net als in de rest van Nederland – het aantal ouderen in Zwolle de komende decennia sterk zal groeien. Zeker na 2030. In 2022 waren er circa 21.500 65-plussers in Zwolle (CBS, 2022a). In 2040 loopt dit aantal waarschijnlijk op tot circa 31.500 (Gemeente Zwolle, 2023a), deze verwachting wordt bevestigd in andere prognoses zoals de Primos-prognose en de Pronexus-prognose (zie Figuur 10 in de bijlage). In twintig jaar tijd komen er dus minimaal 10.000 ouderen bij in Zwolle. Een kleine 30% van de Zwollenaren in 2040 is naar verwachting 65--plus (Abf Research, 2023).

> “De kwaliteit van Zwolle is heel erg te herleiden naar ‘brede welvaart’ en ‘sociale kwaliteit’. ... Het heeft te maken met een gevoel van trots en een gevoel van thuis. Het linkt ook aan de fysiek-ruimtelijke kant – de ‘buurtgedachte’ speelt heel erg in Zwolle, dat is heel bijzonder aan een stad als Zwolle.

2.3 TRENDS EN ONTWIKKELINGEN BIJZONDERE DOELGROEPEN

Voor de bijzondere doelgroepen – wonen met zorg, arbeidsmigranten, kennismigranten, studenten en statushouders – is het lastig om kwantitatieve voorspellingen te doen op gemeenteniveau, omdat (a) de ontwikkeling afhankelijk is van (internationale) ontwikkelingen zoals klimaat, oorlog, economische crises, (b) de bestaande prognoses alleen op een hoger schaalniveau beschikbaar zijnen, of (c) de ontwikkeling sterk afhankelijk is van politieke keuzes.

Omdat de bijzondere doelgroepen echter een belangrijk onderdeel uitmaken van de totale ambitie van de gemeente Zwolle, brengen we in Figuur 12 in de bijlage in beeld wat we op basis van bestaande prognoses en openbare data kunnen zeggen over de kwantitatieve ontwikkeling richting de toekomst. Een deel van deze doelgroepen overlapt met de huishoudenstypen de voorgaande paragraaf. Zo kan een huishouden dat zorg ontvangt ook een koppel van boven de 75 jaar zijn. Het is daarom niet mogelijk om de doelgroepen simpelweg bij elkaar op te tellen om tot een totaal te komen. Figuur 12 geeft dus geen harde aantallen, maar een indicatie van de verwachte groei van de verschillende doelgroepen in de Zwolse woonopgave.

TOENEMENDE ZORGBEHOEFTE ONDER SENIOREN EN ANDERE DOELGROEPEN

Een deel van het groeiende aantal senioren zal ook een zorgbehoefte ontwikkelen. Dit betekent dat er in de toekomst relatief meer plekken nodig zullen zijn in woonzorgcentra en geclusterde woonvormen[1]. Ook zal het aantal senioren dat in hun reguliere woning thuis zorg ontvangt, toenemen. De Monitor Gezond Leven van de provincie Overijssel (2023) laat de ontwikkeling van de woonbehoefte van senioren met een zorgvraag in Zwolle zien (zie Figuur 11 in de bijlage). Het gaat hierbij om ruim een *verdubbeling* in de vraag in geclusterde woonvormen, maar ook om een lichte stijging in de vraag naar plekken in woonzorgcentra met somatische en psychiatrische zorg. Andere zorgbehoevende doelgroepen (uitstroom beschermd wonen, kwetsbare jongeren, gehandicaptenzorg, uitstroom detentie) zullen nagenoeg proportioneel stijgen met de bevolkingsgroei van de gemeente Zwolle (Provincie Overijssel, 2023).

MEER STUDENTEN IN HET UNIVERSITAIR ONDERWIJS, MINDER IN HET HBO

Het Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap (OCW) maakt een jaarlijkse prognose van de ontwikkeling van de studentenpopulatie in Nederland, onderverdeeld in onderwijsniveau. Hoewel de prognoses niet voorbij 2030 kijken, laten ze een duidelijke trend zien. Een significante ontwikkeling is dat het aantal studenten in het universitair onderwijs (wo) de komende jaren zal stijgen, terwijl het aantal mbo- en hbo-studenten de komende jaren afneemt (Ministerie OCW, 2023). De stijging van het aantal studenten in het wo komt vooral door de influx van buitenlandse studenten (Staatscommissie, 2024). Het aandeel buitenlandse studenten op hbo- en mbo-niveau ligt echter beduidend lager. Deze hbo- en wo-studenten studenten zullen meer dan mbo-studenten zoeken naar een eigen woonruimte in de nabijheid van onderwijs en stedelijke voorzieningen. In 2021 woonden er 5.290 uitwonende studenten in Zwolle, met name in de stedelijke wijken Diezerpoort (21%) en Assendorp (25%) (CBS, 2022c). Hoe dit aantal zich na 2030 ontwikkelt, is sterk afhankelijk van de ontwikkeling van het onderwijsaanbod in Zwolle en het aanbod van studentenwoningen. Momenteel is er in Zwolle een tekort aan woningen voor deze doelgroep, vooral kleine betaalbare studio's (Kences, 2023).

VERWACHTE TOENAME ARBEIDSMIGRATIE EN KENNISMIGRATIE

Arbeidsmigratie is opgedeeld in twee categorieën: (1) kennismigranten, deze groep is veelal hooggeschoold, en komt vaker van buiten de EU en (2) arbeidsmigranten, veelal laaggeschoold, afkomstig uit EU-landen als Polen, Bulgarije en Roemenië (SEO, 2022). Het onderscheid tussen de twee groepen wordt gemaakt op inkomensniveau[2]. Daarbij vindt de kennismigrant meestal zijn/haar eigen weg op de woningmarkt, terwijl huisvesting voor arbeidsmigranten met name grootschaliger via de werkgever georganiseerd wordt. Deze huisvesting bevindt zich vaak in de buurt van werkgelegenheid in de industriële of agrarische sector.

In de gemeente Zwolle wonen naar schatting 1.015 arbeidsmigranten in 2021, vooral in de wijken Stadshagen, Holtenbroek en Diezerpoort. De komende jaren is de verwachting dat het aantal arbeidsmigranten groeit door de krimpende Nederlandse beroepsbevolking en blijvende groei van werkgelegenheid (Decisio & Companen, 2023). Wanneer dit regionaal wordt vertaald, laat dit een verwachte groei zien van 1.300 tot 2.900 arbeidsmigranten in regio West-Overijssel tot 2030. Een deel van deze groep zal huisvesting zoeken (in de buurt van) Zwolle; als in de regio het aantal arbeidsmigranten toeneemt, clustert dat zich vooral in steden. Dan de kennismigranten: in de pre-corona jaren (2015-2019) groeide deze groep met 10% tot 15% per jaar, in 2022 wonen er nu naar schatting 223 kennismigranten in de gemeente Zwolle (CBS, 2022b).

STATUSHOUDERS: GROTE (INTER)NATIONALE ONZEKERHEID

Via de jaarlijkse taakstelling bepaalt het Rijk hoeveel statushouders gemeenten moeten huisvesten. Dit aantal fluctueert elk jaar, en is sterk afhankelijk van de instroom van asielzoekers in Nederland, en daarmee weer afhankelijk van mondiale economische en geopolitieke ontwikkelingen. Het afgelopen decennium hebben we deze fluctuatie gezien onder andere als gevolg van oorlogen in Syrië en Oekraïne. De huidige taakstelling in 2023 voor de gemeente Zwolle is 294, en volgens de provinciale prognose zal dit in de volgende drie jaren op 337 per jaar zijn tot en met 2025 (Provincie Overijssel, 2023). Dit kan echter zomaar veranderen. Het is dus ook zeer onzeker wat de kwantitatieve ontwikkeling voor deze doelgroep na 2025 zal zijn, maar de verwachting is dat asielmigratie door aanhoudende geopolitieke en regionale instabiliteit de komende jaren substantieel blijft (Staatscommissie, 2024).

1 Voor de nieuwbouwopgave hanteert het ministerie van BZK en VWS de volgende definitie voor geclusterd wonen: tenminste twaalf woningen en een ontmoetingsruimte, bewoond door overwegend ouderen.

2 De Rijksoverheid hanteert een inkomensgrens die bepaalt of iemand een kennismigrant is of niet. Deze inkomensgrens is te vinden op de website van de IND en is leeftijdsafhankelijk.

2.4 CONCLUSIES

Op basis van de bovenstaande (verwachte) kwantitatieve ontwikkelingen – met de inachtneming van alle disclaimers – kunnen we een aantal conclusies trekken die we meenemen in de kwalitatieve behoefte:

- Ten eerste krijgt de gemeente Zwolle de komende jaren te maken met **vergrijzing** en een bijbehorende toenemende **zorgvraag**. Het aantal senioren in Zwolle blijft groeien en maakt een steeds groter deel uit van de totale populatie. Dit betekent dat er in de toekomst relatief meer plekken nodig zullen zijn in woonzorgcentra, geclusterde woonvormen maar ook in reguliere woningen waar senioren langer zelfstandig thuis wonen en – wanneer nodig – zorg ontvangen.

- Ten tweede vraagt toenemende **huishoudensverdunning** richting 2040 – voor alle leeftijdscategorieën – relatief meer kleinere woningen op de Zwolse woningmarkt. Ook betekent huishoudensverdunning dat er relatief steeds 'meer woningen' per persoon nodig zijn.

- Ten derde is de groei van de gemeente Zwolle grotendeels afhankelijk is van **migratie**, zowel vanuit het binnen- als buitenland. Ondanks alle onzekerheden rondom dit thema, laten de huidige trends zien dat Zwolle verschillende doelgroepen uit andere regio's in Nederland zal aantrekken, maar ook arbeidsmigranten en kennismigranten uit het buitenland. In historische context is dit kenmerkend voor een gemeente die sinds de jaren '70 een gestage groei heeft doorgemaakt, en daarbij altijd mensen van buitenaf heeft aangetrokken vanwege de aantrekkelijke woonomgeving. Waar dit in de voorgaande jaren relatief vanzelfsprekend ging, is er anno 2023 meer sturing nodig op de vraag welke doelgroepen de gemeente graag wil aantrekken. Daarvoor is het belangrijk om naar de woonwensen per doelgroep te kijken – mensen verhuizen immers niet zonder reden. In het volgende hoofdstuk zoomen we daarom verder in op de kwalitatieve woonbehoefte van verschillende doelgroepen in de gemeente Zwolle.

3

ONTWIKKELING VAN DE KWALITATIEVE WOONBEHOEFTE

Hoe willen verschillende Zwolse doelgroepen in de toekomst wonen? In wat voor woning, woonomgeving en samenleving? Hoe, waar en met wie? Uit onderzoek van het CBS blijkt dat 9 op de 10 volwassen die tevreden zijn met hun woning of woonomgeving, ook tevreden zijn met hun eigen leven. Woongeluk gaat daarbij niet alleen over de woning zelf. Vaak belangrijker is de fysieke en sociale omgeving waarin de woning zich bevindt. De directe woonomgeving – met name het ervaren van sociale cohesie ofwel binding met de buurt – is een belangrijkere factor voor tevredenheid met het leven dan de woning zelf (CBS, 2018).

In dit hoofdstuk onderscheiden we eerst vijf algemene trends die nu en in de toekomst invloed hebben op de woonbehoefte. Dit zijn meer algemene ontwikkelingen die zichtbaar zijn op het wonen in Zwolle. Daarna kijken we per doelgroep hoe de (veranderende) woonbehoefte zich vertaalt in de woning, de woonomgeving en de manier van samenwonen.

3.1 VIJF TRENDS VOOR DE WOONBEHOEFTE VAN DE TOEKOMST

1 - DE ZORGVRAAG VAN DE TOEKOMST: MEER ZORG, WEL LANGER ZELFSTANDIG WONEN

De vergrijzingstrend gaat hand in hand met een toename van het aantal mensen met een zorgvraag. Daarbij zien we dat senioren steeds vaker en langer zelfstandig thuis blijven wonen, ook als zij een zorgbehoefte ontwikkelen (Gemeente Zwolle, 2023a; BETA & AM, 2023). Dit vraagt om meer plekken in woonzorg-voorzieningen, maar ook om meer mogelijkheden voor zorg(voorzieningen) op wijkniveau. In de toekomst zal maatschappelijke ondersteuning en zorg meer vraaggestuurd worden, waarbij er gezocht moet worden naar een balans tussen (1) bevordering van zelfredzaamheid en (2) passende ondersteuning – waar nodig – te kunnen bieden (Gemeente Zwolle, 2023b). Ook zwelt de roep om woonzorgtussenvormen en geclusterd wonen steeds meer aan (BETA & AM, 2023).

2 - TOENEMEND KLIMAATBEWUSTZIJN

Net als de rest van Nederland krijgt de gemeente Zwolle te maken met de gevolgen van klimaatverandering: langere perioden van droogte, extremere regenbuien en hogere temperaturen. De specifieke ligging van Zwolle in de IJsseldelta maakt dit extra duidelijk (Gemeente Zwolle, 2021). Klimaatbewust wonen zal daarom naar verwachting toenemen als belangrijk aspect in de woonbehoefte.

3 - AAN DE SLAG IN DE BESTAANDE WIJKEN

Met de groeiambitie van de gemeente Zwolle wordt er tot 2050 een groot aantal woningen aan de voorraad toegevoegd. Echter, het merendeel van de woningvoorraad in 2050 staat er nu al. Een voorraad die tegen die tijd zonder investeringen voor een belangrijk deel energetisch en (woon- en markt)technisch verouderd is. Daarmee ligt de grootste woonopgave van de gemeente in de bestaande wijken, dorpen en het buitengebied. Met name in de woningen die voor 1985 gebouwd zijn, liggen grote uitdagingen als het gaat om verbetering van de energetische prestaties.

4 - VAN WOONHUIS NAAR LEEFHUIS

De afgelopen jaren zien we een kwalitatieve trend van traditionele woonhuizen naar meer functionele 'leefhuizen'. Woningen dienen niet meer louter als *woon*plek, maar ook als ruimte waarin men comfortabel kan thuiswerken, waar genoeg plek is voor hobby's en vrijetijdsbesteding. Dit lijkt te gelden voor diverse groepen huishoudens, ongeacht hun grootte of leeftijd. Logischerwijs impliceert dit dat huishoudens doorgaans vaker op zoek zijn naar extra ruimte, zowel binnen – bijvoorbeeld een extra kamer – als buiten de woning – een grotere tuin, privé of gedeeld (De Groot & Aalders, 2022). Dit geldt met name buiten de grote steden. Binnen de regio Zwolle is al door regionale experts vastgesteld dat deze vraag ook hier sterk leeft, en daarmee een fundamenteel onderdeel uitmaakt van de woningbehoefte in de regio, nu en in de toekomst (Regio Zwolle, 2023a). De behoefte aan ruimte lijkt door te groeien.

5 - INDIVIDUALISERING EN NIEUWE MANIEREN VAN (SAMEN) LEVEN

De Trendrapportage Sociaal Domein van de gemeente Zwolle definieert individualisering als volgt: "mensen bepalen in toenemende mate zelf hoe ze hun leven vorm geven". Er is daardoor " steeds minder standaard in levensloop dus in relatie, woonvormen en werk", "minder gevoel van samenhang" en een toenemende ervaring "dat [mensen] steeds meer op zichzelf aangewezen zijn" (Gemeente Zwolle, 2023b). Dit uit zich onder andere in een daling van vrijwilligerswerk en sociale participatie, en een stijging van gevoelens van eenzaamheid, vooral onder ouderen (Gemeente Zwolle, 2022a). Naast het gemeentelijke niveau wordt deze trend ook regionaal (Regio Zwolle, 2023a) en nationaal breed onderkend (RIVM, 2019). Een deel van de samenleving heeft in reactie op deindividualiseringbehoefte aan nieuwe manieren van samenleven waarin meer gedeeld wordt. Deze behoefte verschilt wel per doelgroep. Zo blijkt uit onderzoek dat collectieve woonvormen vooral in trek zijn bij jongeren tot 24 jaar en ouderen vanaf 55 jaar (Wonder, 2019).

3.2 KWALITATIEVE WOONBEHOEFTE PER DOELGROEP

In dit hoofdstuk beschrijven we per doelgroep de kwalitatieve woonbehoefte op basis van de focusgroepen, diepte-interviews en literatuurstudie. We kijken hierbij naar aspecten op het niveau van woning (waaronder kwaliteit, situering, typologie en buitenruimte), woonomgeving (waaronder voorzieningen, gezondheid/welzijn/veiligheid, mobiliteit en klimaat/natuur) en samenleving/dynamiek (waaronder samen leven in de buurt, collectieven/ woonvormen, ontmoetingsplekken en gezamenlijke activiteiten).

Per doelgroep geven we een bondige beschrijving van de onderzoeksresultaten, ondersteund door inspiratie- en referentiebeelden. Dit zijn beelden van passende woonomgevingen voor de betreffende doelgroep, maar ook foto's die een gezicht geven aan de doelgroepen die in dit onderzoek aan bod komen.

STARTERS EN JONGE STELLEN

Starters zijn de meest ‘traditionele’ groep op de Zwolse woningmarkt. Waar deze jonge huishoudens in het westen van het land vaak kiezen voor een bepaalde woonomgeving en stedelijke dynamiek, zijn jonge Zwolse huishoudens eerder gericht op de woning zelf. Hierdoor vertrekt deze groep ook relatief makkelijk naar omliggende gemeenten of regio’s als een betaalbare woning die aan de eisen voldoet daar makkelijker beschikbaar is dan in Zwolle. Starters hebben vaak voorkeur voor een groenstedelijk of suburbaan woonmilieu. Deze doelgroep zoekt naar zo veel mogelijk woning voor het budget waarbij wordt voorgesorteerd op de volgende levensfase. Er wordt vaak gezocht naar minimaal 3 kamers, liefst flexibel in te richten: ruimte voor thuiswerken en eventuele gezinsuitbreiding. Een goede energetische kwaliteit en een eigen tuin zijn van belang. Als het even kan heeft deze groep voorkeur voor een koopwoning. OV, horeca en dagelijkse voorzieningen moeten nabij zijn.

Bij jonge stellen – tot ongeveer 30 jaar oud – zien we dat de woonomgeving een grote rol speelt in de woonwens. Deze groep heeft behoefte aan een dynamische, stedelijke woonomgeving met veel voorzieningen dichtbij, zoals cultuur en horeca. Omdat het kleine, dynamische huishoudens zijn met (nog) geen kinderen, hoeft de woning zelf minder groot te zijn.

Referentie 1

Referentie 2

Referentie 3

Starters en jonge stellen hebben ook veel overeenkomsten. Beide groepen zijn zich zeer bewust van klimaatverandering en milieu en hechten belang aan een gezonde leefomgeving. Voorsorterend op eventuele gezinsuitbreiding kijkt men vaak alvast naar de nabijheid van scholen en kinderopvang. Daarnaast staan beide groepen vaak open voor collectieve of gedeelde ruimtes en voorzieningen, mits die aangeboden worden als af te nemen dienst (denk aan pakketpunt, gedeelde tuin naast eigen balkon, reserveerbare logeerkamer) en niet als gezamenlijke activiteit of verplichting. Privacy is hierbij erg belangrijk.

Referentie 4

Referentie 5

Referentie 6

GEZINNEN

Een derde van de Zwolse huishoudens is een gezin, en de autonome ontwikkeling voorspelt een lichte daling richting de toekomst Traditioneel gezien zoeken gezinnen over het algemeen nog steeds een grondgebonden koopwoning met veel kamers en een goede buitenruimte in groene en kindvriendelijke wijken. Het liefst dichtbij de stad – vanwege werkgelegenheid, onderwijs/ kinderopvang en culturele voorzieningen.Een groot deel van de jonge gezinnen woont vaak in de groenstedelijke buitenwijken in randgemeenten (Laarman & van Dam, 2018; RIGO, 2021). Onderzoek van het PBL toont voor het laatste decennium echter een tegengestelde trend: steeds meer gezinnen willen in de stad (blijven) wonen, in een meer stedelijk milieu (PBL, 2015; De Groot & van Dam, 2017). Dit signaleren ook de experts die wij gesproken hebben, ondanks dat dit een onderwerp van discussie blijft. Hoewel er doorgaans wordt ingeleverd op ruimte en betaalbaarheid, biedt stedelijk wonen andere voordelen: uitstekende nabijheid van voorzieningen en de dynamiek van het stadse leven.

Met name voor gezinnen uit het westen van het land is een grote tuin belangrijk. Gezinnen kiezen voor een woonomgeving met scholen, kinderopvang, verenigingen en speelplekken in de buurt. Voorzieningen zoals horeca en musea worden belangrijker en dagelijkse voorzieningen zoals supermarkten in de directe nabijheid worden minder belangrijk (boodschappen worden bezorgd). Gezinnen van buiten de regio/uit het westen van het land kiezen voor de nabijheid van ov en de snelweg.

Referentie 7

Referentie 8

Tot slot lijkt een nieuwe generatie jonge gezinnen steeds vaker belang te hechten aan een duurzame woning. Gezinnen staan daarbijsteeds vaker open voor vernieuwende compacte woonvormen (eventueel gestapeld) en het delen van (buiten) ruimten en voor deelmobiliteitsconcepten. In hoogstedelijke gebieden wordt hier ook mee geëxperimenteerd in verschillende vormen (BPD, 2017). Hoewel parkeren nog steeds belangrijk wordt gevonden, zien experts er een kans dat het toenemend belang van een groene, gezonde leefomgeving hier verandering in teweegbrengt. Qua samenleving/dynamiek kiezen gezinnen voor sociaal toezicht en veiligheid, maar ook voldoende privacy.

Meewegende factor: samengestelde gezinnen
Het aantal samengestelde gezinnen neemt de laatste decennia sterk toe (CBS, 2020), net als het aantal kinderen dat niet meer bij beide ouders woont (CBS, 2023b). Deze trend zet naar verwachting door. In de Primos-prognose neemt het aantal eenoudergezinnen richting 2040 sneller toe dan het aantal tweeoudergezinnen (ABF Research, 2040). Meer kinderen wonen met half- en/of stiefbroers/-zussen/-vaders/-moeders. Ondanks dat specifieke gegevens over deze groep ontbreken, kan worden aangenomen dat de woonvoorkeuren van de samengestelde gezinnen voor een belangrijk deel overeenkomen met die van andere gezinnen. Wel zal er meer behoefte zijn aan flexibiliteit in woningen waar gezinnen een verschillende samenstelling hebben op verschillende momenten in de week of maand.

MOTIVATIE MIGRATIE

Korte afstand	*Lange afstand*
Sociale afstand	Woonomgeving
Werkgelegenheid	Woonmilieu/landschap
Beschikbaarheid	Woonaanbod
Prijs	Bereikbaarheid
Lager/middelbaar opgeleid	Hoger opgeleid
Netwerk regionaal	Netwerk landelijk
Voorzieningen	Voorzieningen

Figuur 6. Motieven voor migratie van huishoudens. Mensen die de beslissing maken om over een korte afstand te verhuizen, hebben over het algemeen andere verhuismotieven dan mensen die over een lange afstand verhuizen. Bron: obv o.a. migratieonderzoek provincie, Motivaction, onderzoek 5.1.2e (UvA)

Referentie 9

Referentie 10

SENIOREN

In 2040 bestaat een kleine 30% van de Zwolse bevolking uit 65+-huishoudens, bijna uitsluitend een- of tweepersoonshuishoudens. Mensen blijven langer gezond en vitaal en we zien dat 65+ers toenemend actief zijn in de maatschappij, bijvoorbeeld als mantelzorger of vrijwilliger. *Onder de groep 65+ers bevinden zich ook mensen met een zorgvraag. Vanwege hun specifieke kwalitatieve woonbehoefte bespreken we hen apart op pagina 31.*

Senioren zijn behoorlijk wijkgebonden en alleen verhuisgeneigd als een nieuwe woning en woonomgeving duidelijk van meerwaarde zijn: comfortabeler, dichterbij kinderen of vrienden, dichterbij culturele voorzieningen of natuur of passender bij een mogelijke toekomstige zorgvraag. Dit maakt senioren een minder traditionele groep op de woningmarkt: samenleving/dynamiek en woonomgeving zijn vaak belangrijker dan de woning zelf.

Qua woning hebben senioren een voorkeur voor een grondgebonden woning met voldoende kamers. Zeker voor stellen geldt dat meer thuis zijn na het pensioen ook zorgt voor een behoefte aan aparte ruimtes om hobby's uit te voeren en gasten te ontvangen. Flexibiliteit in de indeling van de woning is een pré: zo kan geanticipeerd worden op een zorgvraag die misschien later komt. Een tuin of buitenruimte is voor veel senioren heel belangrijk. Senioren staan echter vaak ook open

Referentie 11

Referentie 12

voor gedeelde voorzieningen en ruimtes, mits er ook voldoende privacy is. Bijvoorbeeld: een eigen (klein) balkon met daarnaast een gedeelde tuin om in te tuinieren, een gedeelde logeerkamer die gereserveerd kan worden voor bezoek of een gezamenlijke hobbykamer of werkplaats. Een klein deel staat open voor collectieve woonconcepten waarin voor elkaar gezorgd wordt en/of gezamenlijke activiteiten worden ondernomen.

Senioren hebben een voorkeur voor een (groen) stedelijk of suburbaan woonmilieu. Nabijheid van dagelijkse voorzieningen, ov/mobiliteit en huisarts, zorg, apotheek en ontmoetingsplekken in de buurt zijn belangrijk. Sociaal toezicht en veiligheid zijn van belang, evenals een goede menging van verschillende leeftijdsgroepen en huishoudenstypen in de buurt.

Referentie 13

Referentie 14

SENIOREN MET ZORGVRAAG

Met de groei van het aantal senioren neemt ook het aantal thuiswonende senioren met een zorgvraag toe. Zoals hoofdstuk 2 laat zien, maakt deze groep een groot deel van de Zwolse huishoudensgroei tot 2040 uit. Het gaat meestal om een- of tweepersoonshuishoudens. Het is een relatief nieuwe doelgroep op de woningmarkt: waar mensen eerder in een ‘bejaardenhuis’ gingen wonen, blijven zij nu vaker zelfstandig wonen. Dit vraagt veel van de woning: deze moet flexibel in te delen zijn naar de zorgbehoefte (bijvoorbeeld de mogelijkheid om de slaapkamer naar beneden te verplaatsen, rolstoeltoegankelijkheid, keukens die hoger of lager ingesteld kunnen worden etc.) en zo veel mogelijk gelijkvloers zijn. Vaak staan senioren met een zorgvraag open voor collectieve en geclusterde woonvormen (zie Figuur 7), waarin ruimte is voor ontmoeting en onderlinge ondersteuning. Binnen het geclusterd wonen zien we onder Zwolse ouderen een groeiende voorkeur voor hofjeswonen, grondgebonden woningen en luxe appartementen. Daarentegen neemt de behoefte naar traditionele seniorencomplexen en serviceflats richting 2040 af (zie Figuur 7).

De woonomgeving wordt vaak belangrijker gevonden dan de woning zelf: een toegankelijke, dementievriendelijke en inclusieve leefomgeving waarin senioren met een zorgvraag zich goed zelfstandig kunnen redden. Vaak blijven senioren

Referentie 15

Referentie 16

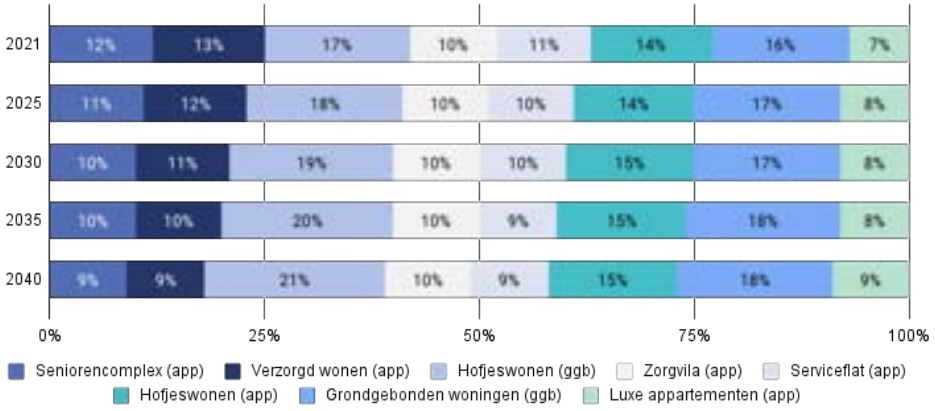
met zorgvraag als ze moeten verhuizen het liefst in de eigen buurt wonen. Ook hebben senioren met een zorgvraag voorzieningen graag nabij, zowel de zorgvoorzieningen als dagelijkse voorzieningen als ontmoetingsplekken. Hierbij gaat het deels om zelfstandigheid (zelf de boodschappen kunnen doen) en deels om ontmoeting (het praatje aan de kassa). Het is denkbaar dat de senioren van de toekomst het prima vinden om hun boodschappen en/of zorg deels digitaal te organiseren, als er in de eigen leefomgeving maar laagdrempelige aanleidingen blijven bestaan voor ontmoeting en betekenisvolle interactie met andere mensen (juist ook uit andere leeftijdsgroepen). Sociaal toezicht, veiligheid en een aanbod van activiteiten/ verenigingsleven zoals volkstuinen of kerken zijn van belang.

Referentie 17

Referentie 18

Figuur 7. Gewenste woonconcepten binnen het geclusterd wonen 2021-2040; Companen 2022, bewerking RUIMTEVOLK

Referentie 19

UITSTROMERS UIT ZORGINSTELLING, BESCHERMD WONEN,OF MAATSCHAPPELIJKE OPVANG

Het aantal mensen dat uit een (zorg)instelling uitstroomt naar een zelfstandige woning groeit. Dit zijn vaak eenpersoons- en soms tweepersoonshuishoudens. Het is een diverse groep, voor wie de samenleving/dynamiek vaak van groter belang is dan de woning of woonomgeving. Dan gaat het om de nabijheid van een sociaal netwerk (vrienden en familie in de buurt), voldoende draagkracht in de buurt/wijk, de aanwezigheid van verschillende leefstijlen en een goede balans tussen sociale cohesie en privacy. Uitstromers willen niet gestigmatiseerd worden en in zekere mate anoniem kunnen leven, maar de woning en woonomgeving moeten wel uitnodigen tot contact en ontmoeting.

Qua woning hebben uitstromers voorkeur voor collectieve of geclusterde woonvormen, waarbinnen ruimte is die toevallige ontmoeting mogelijk maakt en waar mensen elkaar een beetje ‘in de gaten kunnen houden’ op momenten dat er geen zorgverleners in de buurt zijn. De behoefte aan ontmoeting vraagt om een fysieke plek (buurthuis/buitenruimte), maar ook om een

Referentie 20

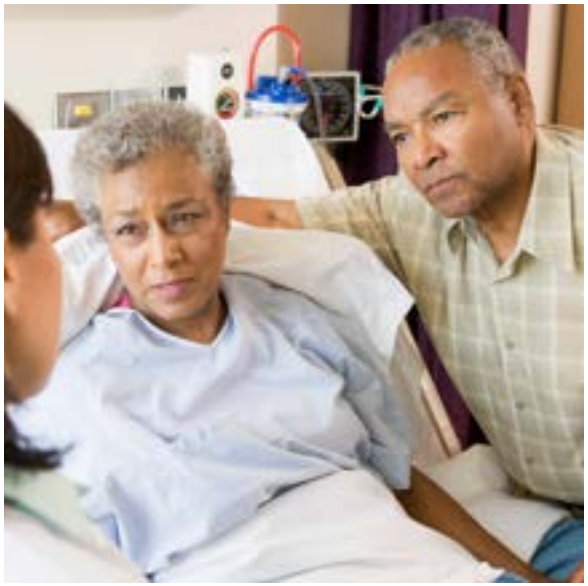

Referentie 21

Referentie 22

(professioneel gefaciliteerd) programma met activiteiten. De woningen of wooneenheden moeten overzichtelijk zijn (niet meer dan twee slaapkamers), met eventueel een kleine tuin. Het delen van een woning kan kansrijk zijn, maar er moet wel voldoende ruimte zijn voor zelfstandig leven en privacy. Bijvoorbeeld: een woning met twee gelijkwaardige slaapkamers met twee eigen kleine privé badkamers en een gedeelde woonkamer/keuken. In de woonomgeving is het van belang dat dagelijkse en zorgvoorzieningen nabij zijn, evenals groen, natuur en rustige plekken om prettig te verblijven.

Referentie 23

Referentie 24

STATUSHOUDERS

Zoals in hoofdstuk 2 geschetst zal het aantal statushouders in Zwolle naar verwachting blijven groeien, maar zal dit zelden geleidelijk gebeuren. Internationale ontwikkelingen, oorlogen en klimaatverandering kunnen voor een schoksgewijze ontwikkeling zorgen. Statushouders krijgen een woning toegewezen. De vraag is daarmee niet zozeer welke woning, woonomgeving en samenleving/dynamiek zij kiezen, maar wat de aspecten zijn die hen helpen slagen bij het prettig wonen en integreren in Zwolle. Voor statushouders zijn woonomgeving en samenleving/dynamiek belangrijker dan de woning zelf. In de woning is het vooral belangrijk dat er voldoende kamers zijn voor de gezinssamenstelling. Statushouders hebben geen voorkeur voor een specifiek woonmilieu, maar een stedelijk, groenstedelijk of suburbaan woonmilieu zal vaak beter passen dan een landelijk woonmilieu: het is van belang dat dagelijkse voorzieningen, werk en school nabij zijn (op fietsafstand of makkelijk bereikbaar via ov) zodat alle leden van het gezin zich snel zelfstandig kunnen redden.

Qua samenleving helpt het meestal als statushouders kunnen landen in een hechte buurt/gemeenschap waar aangesloten kan worden op een bestaand verenigingsleven, bijvoorbeeld in een volkstuin, buurthuis of moskee. Een goede mix van huishoudenstypes en leeftijdsgroepen bevordert integratie.

Referentie 25

Referentie 26

Referentie 27

Referentie 28

Referentie 29

Referentie 30

ARBEIDSMIGRANTEN EN KENNISWERKERS

Arbeidsmigranten en kennismigranten vormen een kleine, maar steeds belangrijker groep op de Zwolse woningmarkt: ofwel omdat de groep in de laatste tien jaar flink is gegroeid en dat de verwachting (landelijk) is dat deze ontwikkeling doorzet (arbeidsmigranten) ofwel omdat de groep expliciet benoemd is in de Zwolse omgevingsvisie (kennismigranten). De kwalitatieve woonbehoefte tussen beide groepen verschilt.

Arbeidsmigranten

Arbeidsmigranten kunnen zich tijdelijk (short-stay) of langer (long-stay) in Nederland vestigen. Voor short-stay arbeidsmigranten zijn vaak de (beschikbaarheid van een) wooneenheid en voorzieningen het belangrijkst en speelt samenleving/dynamiek minder een rol. Er is een voorkeur voor geclusterd wonen op een grootschalige locatie. Sport, eten en vermaak zoekt men op fietsafstand, het liefst binnen het complex/de grootschalige locatie. De nabijheid van dagelijkse voorzieningen en werk zijn doorslaggevend. Arbeidsmigranten zijn grotendeels afhankelijk van een goede begeleiding bij het zoeken van een woning en het wonen en (samen)leven op de locatie. Voor long-stay arbeidsmigranten worden woonomgeving en samenleving/dynamiek belangrijker. Dan zijn de woonbehoeftes vergelijkbaar met die van andere gezinnen en jonge stellen.

Referentie 31

Referentie 32

Kennismigranten
Kennismigranten blijven vaak langer in Nederland. Een deel vindt in Nederland een relatie en/of start hier een gezin. De woonomgeving is voor kennismigranten belangrijk. In een woning zoeken zij vooral voldoende kamers voor het (groeiende) huishouden. Kennismigranten hebben een voorkeur voor stedelijke woonmilieus, nabij ov- en (culturele) voorzieningen. Ze zoeken vaak gelijkgestemden: omdat kennismigranten vaak langer in Nederland blijven willen ze een sociaal netwerk kunnen opbouwen. De reisafstand tot werk is ook belangrijk, maar vaak accepteren kennismigranten een langere reistijd dan Nederlanders. Qua voorzieningen is de aanwezigheid van een internationale school vaak doorslaggevend.

Referentie 33

Referentie 34

STUDENTEN

Studenten vormen een kleine, maar zichtbare groep op de woningmarkt. Omdat hun leven zich voor een groot deel buiten de eigen woning afspeelt - op school, in horeca en culturele voorzieningen, in het ov - heeft de aanwezigheid van studenten in Zwolle merkbaar impact op het voorzieningenniveau en de sfeer van de Zwolse binnenstad. Zoals in hoofdstuk 2 geschetst is het de verwachting dat de groep studenten in Zwolle licht zal afnemen, maar is dit zeer afhankelijk van lokaal en nationaal onderwijsbeleid en het woningaanbod voor studenten in steden op een afstand van minder dan een uur reistijd om Zwolle heen (zoals Groningen en Utrecht).

Voor studenten is de woonomgeving belangrijker dan de woning en de samenleving/dynamiek. Als het gaat om hun woning zijn studenten niet veeleisend. Ze hebben over het algemeen de voorkeur voor een collectieve woonvorm en met gedeelde ruimtes: wonen is voor de gemiddelde student meer een sociale activiteit dan voor andere doelgroepen. Studenten hebben voorkeur voor een stedelijk woonmilieu, in of nabij de binnenstad, met horeca, ov en dagelijkse voorzieningen op loop- of fietsafstand. Onderwijs moet snel, het liefst binnen een uur, bereikbaar zijn met ov. Als het gaat om samenleving/dynamiek hebben studenten weinig behoefte aan binding in de buurt of wijk en meer behoefte aan een omgeving waar veel andere studenten zijn.

Referentie 35

Referentie 36

Referentie 37

Referentie 38

Referentie 39

3.3 CONCLUSIES

Als het gaat om woning, woonomgeving en samenleving/dynamiek zien we een aantal constanten in de kwalitatieve woonbehoefte van de verschillende doelgroepen.

ZWOLLE IS EEN TRADITIONELE WONINGMARKT, MAAR GROEPEN DIE OPEN STAAN VOOR NIEUWE WOONVORMEN EN STEDELIJKE WOONMILIEUS GROEIEN

We zien dat starters de meest traditionele groep zijn op de woningmarkt. Gezinnen, binnenlandse migranten en senioren maken steeds vaker een verschuiving naar een behoefte aan stedelijke woonmilieus, nabij voorzieningen met (deels) gedeelde voorzieningen en ruimtes. Omdat juist deze groepen steeds groter worden, ontstaat er - naast de traditionele behoefte aan grondgebonden woningen met tuin - behoefte aan vernieuwende stedelijke woonmilieus en woonvormen. Traditionele en kleinere appartementen hebben hierbij – volgens de experts in de focusgroepen – echter vaak niet de eerste voorkeur.

WONING: ZWOLLENAREN WONEN EN LEVEN GRAAG RUIM

Uit dit onderzoek komt een beeld naar voren dat Zwolse huishoudens behoefte hebben aan veel leefruimte, kijkend naar het oppervlak van de woning (van starter tot senior) en het aantal kamers. Veel huishoudens hechten veel belang aan een tuin of ruim balkon. Zeker bij starters en gezinnen is het aantal kamers en tuin doorslaggevend in hun woonwensen.

WOONOMGEVING STEEDS BELANGRIJKER

Aspecten op het niveau van de woonomgeving zijn en blijven (zeer) bepalend bij de woningkeuze van de meeste huishoudens. De meeste huishoudens hebben – volgens de experts – graag (dagelijkse) voorzieningen en frequent openbaar vervoer in de buurt (stedelijk wonen). Er wordt veel waarde gehecht aan een groene, gezonde en veilige woonomgeving. Hierin moet voldoende ruimte zijn om te ontspannen, bewegen en ontmoeten en moet de omgeving klimaatadaptief zijn waar sprake is van een goede milieukwaliteit met aandacht voor de gezondheid van inwoners (e.g. luchtkwaliteit en geluidsbelasting). Zeker voor huishoudens uit het westen van het land is ook de nabijheid van natuur en/of buitengebied van groot belang, geven experts aan.

VOORZIENINGEN NABIJ: VAN PRAKTISCH NAAR BETEKENISVOL CONTACT

Hoewel voor de meeste huishoudens de nabijheid van voorzieningen belangrijk tot doorslaggevend is, zien experts dat het type voorzieningen waar dit voor geldt verandert. In de toekomst zullen praktische voorzieningen zoals supermarkten en onderdelen van de zorg steeds vaker te vervangen zijn door digitale diensten, maar zullen plekken waar mensen elkaar ontmoeten (buurthuizen, verenigingen, horeca), van cultuur genieten (musea, theater) of zich kunnen ontwikkelen (kinderopvang, scholen) belangrijk blijven. Voldoende en nabije ontmoetingsplekken zijn met name belangrijk voor wonen met zorg, senioren, statushouders, arbeidsmigranten.

SAMENLEVING / DYNAMIEK MET NAME VOOR BIJZONDERE DOELGROEPEN VAN BELANG

Vooral voor huishoudens die zorg of begeleiding bij (re)integratie nodig hebben, is de samenleving em dynamiek de belangrijkste factor in de woonbehoefte. Zij hebben over het algemeen de voorkeur voor gedifferentieerde wijken en buurten, waar tegelijkertijd hechte gemeenschappen aanwezig zijn die zorgen voor sociaal toezicht en veiligheid.

KANSEN VOOR GEDEELDE VOORZIENINGEN EN RUIMTES

In bijna alle doelgroepen zien we kansen voor het delen van voorzieningen en ruimtes als antwoord op de groeiende ruimtevraag en ruimteschaarste. Belangrijk hierbij is dat het op vrijwillige basis is en

dat er ook voldoende privacy is. Door privé en collectieve voorzieningen en ruimtes te combineren staan huishoudens meer open voor delen, bijvoorbeeld door een klein eigen balkon te combineren met een grote gedeelde tuin. Voor jongere huishoudens en gezinnen zien experts dat er weinig behoefte is aan commitment aan gezamenlijke activiteiten en dat gedeelde voorzieningen en ruimtes het meest kansrijk zijn als ze kunnen worden afgenomen als dienst. Denk bijvoorbeeld aan een wasruimte of een (online) te reserveren werk- of logeerruimte. Voor ouderen is er meer belangstelling voor gezamenlijke projecten en commitment aan gezamenlijke activiteiten met ontmoeting. Voor huishoudens met een zorg- of ondersteuningsvraag geldt dat delen en collectiviteit kunnen bijdragen aan sociaal toezicht en veiligheid. Voor alle huishoudens geldt dat het mengen van doelgroepen, leeftijden en huishoudenstypes wenselijk is.

4

WOONLASTEN EN BETAALBAARHEID

Zoals eerder benoemd, wordt de woonbehoefte uiteraard ook in belangrijke mate ingekaderd door de sociaal-economische positie (of welstand) van een huishouden. Echter, om de complexiteit van deze verkenning beheersbaar te houden, zijn we uitgegaan van de hypothese dat huishoudens met een enigszins vergelijkbaar budget grotendeels overeenkomstige woonwensen hebben. Enerzijds dus om zo goed mogelijk in te kunnen zoomen op de primaire woonbehoeften van Zwolse huishoudens in de voor hen ideale situatie. Anderzijds omdat we niet kunnen voorspellen hoe de economie en koopkracht zich na 2030 zullen ontwikkelen en we binnen deze verkenning weinig zicht hebben op de ontwikkeling van inkomen en budget van de verschillende doelgroepen. Dat neemt niet weg dat de woningkeuze in de dagelijkse praktijk voor een significant deel wordt ingekaderd door budgettaire limieten. Dit zien we terug in de cijfers en de literatuur en dit gegeven werd in de focusgroepen en in de diepte-interviews ook meermaals aangekaart. Daarom gaan we in dit hoofdstuk kort in op zaken als betaalbaarheid en woonlasten, alsmede de beschikbaarheid van woningen voor jonge huishoudens, lage inkomens en kwetsbare groepen.

Veel Zwolse huishoudens hebben vandaag de dag moeite om binnen hun financiële mogelijkheden een woning te vinden die past bij hun woonbehoefte. Woningprijzen zijn nog nooit zo hoog geweest – gemiddeld €414.500, weliswaar iets lager dan het landelijk gemiddelde van €429.000 (CBS, 2023d). Lagere inkomensgroepen komen moeilijker aan een sociale huurwoning omdat er te weinig aanbod is en de wachtlijsten lang zijn. Mensen met een middeninkomen – en dan met name starters – kunnen geen aanspraak doen op die sociale huurwoningen, maar komen er op de koopmarkt ook niet tussen (Gemeente Zwolle, 2022b).

De quickscan prijsdifferentiatie van RIGO (2022) concludeert dat er tot 2030 in Zwolle de volgende behoefte in nieuwbouwwoningen zal zijn: tussen de 24% en 41% goedkoop, rond de 30% middensegment en tussen de 30% en 45% duur. Hierbij is rekening gehouden met demografische ontwikkelingen, ontwikkelingen in welvaart en trends in bewoning. Het huidige beleid van de 30-40-30 verdeling bij nieuwbouw lijkt daarmee in grote lijnen passend voor de periode tot 2030. Hoe dit zich daarna gaat ontwikkelen is niet te voorspellen vanwege een grillige economische conjunctuur en landelijke beleidskeuzes, maar het toevoegen van betaalbare woningen zal in elk scenario relatief gezien een positief effect hebben op de betaalbaarheid van de Zwolse woningmarkt.

Naast de inzet op de beschikbaarheid van voldoende betaalbare huur- en koopwoningen is ook het beheersbaar houden van de woonlasten een belangrijke opgave voor de komende jaren. Hypotheeklasten, huurprijzen en energielasten zijn gestegen, terwijl de Zwolse inkomens achterblijven. De afgelopen tien jaar is het aandeel vrije sector huurwoningen in de gemeente Zwolle gestegen: van 3% van de totale huurvoorraad in 2012 tot 20% in 2021 (ABF Research, 2023). Jonge stellen wonen gemiddeld vaker in een (te) dure huurwoning, en de netto woonlasten zijn de afgelopen tien jaar gestegen. Uit onderzoek blijkt dat 52% van de Nederlandse huurders soms of structureel problemen heeft om maandelijks rond te komen (Nibud, 2022). Deze groep loopt risico op financiële, sociale en gezondheidsproblemen. Zij hebben geldstress en ervaren minder financieel welzijn. Bijna 1 op de 10 huurders in de regio Zwolle had in 2020 een betaalrisico, omdat het netto besteedbaar inkomen te laag was om aan alle uitgaven te voldoen (Regio Zwolle, 2023a). Hoe de woonlasten zich in de toekomst zullen ontwikkelen is ook lastig te voorspellen. Dit is afhankelijk van veel factoren, onder andere de rentestanden, de energieprijzen en het landelijk beleid.

5

INGREDIËNTEN VOOR OMGEVINGSVISIE EN WOONBELEID

Hoe woont de Zwollenaar van de toekomst? De gemeente Zwolle werkt de komende jaren aan het realiseren van een ambitieus woningbouw-programma voor de stad, wijken en dorpen. Maar de wereld houdt niet op na 2030: prognoses en ambities reiken verder en laten zien dat de woonbehoefte ook na 2030 verder groeit en van karakter verandert. Om te voldoen aan de woonbehoefte van de toekomst is het van belang die nu in kaart te brengen. Zo kan de gemeente Zwolle koers bepalen. Bestaande data bieden een onvoldoende goede basis om een betrouwbaar beeld te schetsen van de kwalitatieve woonbehoefte van de toekomst. Beschikbare onderzoeken houden nog weinig rekening met de toegenomen pluriformiteit van de huishoudens, maar vooral ook de leefomgevingsaspecten. Om toch een breder beeld te krijgen van de verschillende huishoudens en woonwensen is deze verkenning gedaan, gebaseerd op beschikbare data en kengetallen en focusgroepen met experts. In de vorige hoofdstukken hebben we in beeld gebracht hoe de kwalitatieve woonbehoefte van Zwolse doelgroepen zich volgens experts ontwikkelt en welke factoren hier invloed op hebben. In dit hoofdstuk benoemen we op basis van de analyse en conclusies verschillende ingrediënten voor de aanvulling op de omgevingsvisie en voor toekomstig woonbeleid van de gemeente Zwolle.

MEER RUIMTE VOOR STEDELIJK WONEN OP Z'N ZWOLS: GROEN, GEMENGD EN MET VOLDOENDE LEEFRUIMTE BINNEN ÉN BUITEN

In bijna alle doelgroepen zien we een voorkeur voor (groen)stedelijke woonomgevingen met voorzieningen, OV en dynamiek nabij. Zeker in de snelst groeiende doelgroep - de senioren - ontstaat een beweging naar groenstedelijke(r) woonmilieus. De resultaten van de focusgroepen laten zien dat er vooral gedacht wordt aan grondgebonden woningen binnen de groenstedelijke milieus. In de praktijk bestaan deze milieus ook vaak uit een mix van grondgebonden woningen en appartementengebouwen. In het realiseren van een dergelijke mix, met aandacht voor nieuwe woonvormen en slim ruimtegebruik, liggen dan ook kansen voor de toekomst. Een (groen)stedelijk woonmilieu na 2030 kenmerkt zich op basis van de resultaten van deze kwalitatieve verkenning onder meer door:

- → een ruimer aanbod aan grondgebonden stadswoningen;
- → aanvullend hierop een aanbod aan niet-grondgebonden woningen met voldoende leefruimte zowel binnen als buiten;
- → nabijheid van dagelijkse en stedelijke voorzieningen en van OV;
- → gedifferentieerde wijken en buurten;
- → collectieve voorzieningen en ruimtes in complexen;
- → een groene en gezonde leefomgeving.

Referentie 40

Referentie 41

Groenstedelijke woonmilieus kunnen ook appartementen bevatten. De boodschap vanuit experts is vooral dat de traditionele, kleine appartementen binnen de woonwensen grotendeels niet terugkomen. Bovenstaande kenmerken van het gewenste woonmilieu ontbreken momenteel voor een groot deel in de huidige planningslijst van de gemeente Zwolle. Als er een politieke wens ligt om bepaalde doelgroepen aan te trekken en vast te houden, is het van belang om hierop bij te sturen. Dit kan door bepaalde kwaliteiten aan bestaand programma toe te voegen of nieuwe plannen te ontwikkelen. De ambitie 'een (t)huis voor iedereen' vraagt dus vooral om meer variatie in het woningaanbod. Ook zal nader onderzocht moeten worden hoe deze woonwensen zich verhouden tot de gemeentelijke (a) Ontwikkelstrategie Wonen verdeeld in 60% binnenstedelijk en 40% suburbaan, (b) de ambities met betrekking tot de woonlasten van Zwollenaren in de toekomst en (c) de ambities vanuit de Nationale Woon- en Bouwagenda die een verdeling hanteert van 30% goedkoop, 40% betaalbaar en 30% duur bij nieuwbouw.

OOK BEHOEFTE AAN SUBURBAAN WOONMILIEU MET MEER GRONDGEBONDEN WONINGEN

Voor een deel van de gezinnen, maar met name starters, heeft een suburbaan woonmilieu de voorkeur. Hierbij valt het op dat starters ook op zoek zijn naar de meer traditioneel grondgebonden woningen met tuin. Dit vraagt ruimte en er moet gekeken worden of dit past binnen de integrale ruimtelijke afwegingen. Hierbij is het vooral het advies te onderzoeken hoe er voorzien kan worden in de meer onderliggende woonbehoefte van deze doelgroepen, namelijk voldoende ruimte zowel binnen als buiten. Dit kan mogelijk ook worden vertaald in een meer stedelijk woonmilieu, via innovatieve groene woonconcepten en slim ruimtegebruik (zie referentiebeelden 40 t/m 43). Voor een deel van de jonge stellen, gezinnen, kennismigranten, senioren na 2030 en voor studenten, is een hoogstedelijk woonmilieu wél het meest interessant. Hier wordt grotendeels in het huidige woningbouwprogramma voorzien.

ZWOLLE KENT AL VEEL GROENSTEDELIJKE WOONMILIEUS: BENUTTEN HUIDIGE WONINGVOORRAAD

Ook liggen er kansen in de bestaande woningvoorraad die past bij de kwalitatieve woonbehoefte van de toekomst: in de groenstedelijke woonmilieus zoals Holtenbroek, AA-landen, Zwolle-Zuid en Ittersum. Dit kan door het zoeken naar verdichtingsmogelijkheden (splitsen, optoppen, aanplakken, uitplinten en het delen van percelen). Verdichting in de bestaande wijken kan ook bijdragen aan de mogelijkheden voor bijvoorbeeld senioren (snelst groeiende doelgroep) om in hun eigen vertrouwde wijk te blijven wonen (via aanpassing woning) of te verhuizen (doorstroming). De inzet op verdichting en hiermee doorstroming biedt dus kansen. Hier is de gemeente Zwolle al een eind mee op weg, onder andere via het Actieplan Beter Benutten

Referentie 42

Referentie 43

Bestaande Woningvoorraad. Er kan verder verkend worden hoe dit beleid ingezet kan worden om doorstroming van en naar de groenstedelijke woonmilieus zo goed mogelijk op gang te brengen.

GROEIENDE GROEPEN HUISHOUDENS MET KWETSBAARHEID VRAGEN OM ONTMOETING, SOCIAAL TOEZICHT EN VEILIGHEID

Senioren, statushouders, mensen met een zorgvraag en mensen die uit een intramurale setting uitstromen naar een zelfstandige woning hebben niet alleen een geschikte woning en woonomgeving nodig, maar ook een samenleving of gemeenschap waarin zij prettig, beschermd en veilig kunnen wonen. Dit betekent dat in toekomstige en bestaande wijken zowel fysieke binnen- en buitenruimte voor ontmoeting geprogrammeerd moet worden, als activiteiten en (sociale) structuren of community building. Dit kan plaatsvinden in het bestaande maatschappelijke vastgoed in de wijken (buurthuizen, bibliotheken), in de openbare ruimte, op pleintjes of in parken, of in commerciële functies zoals buurtcafés. Sociale cohesie binnen de wijken en buurten is een kernkwaliteit van de gemeente Zwolle en dit moet worden vastgehouden, ook na 2030.

SPONTANE ONTMOETING IN OVERGANG TUSSEN PUBLIEK EN PRIVÉ

Voor alle huishoudens geldt dat ontmoeting essentieel is, en dat dat als primaire behoefte ook na 2030 het geval zal blijven. Eerder noemden we in dit kader georganiseerde ontmoeting op aangewezen ontmoetingsplekken. Daarnaast is en blijft juist ook spontane ontmoeting in het dagelijks leven en in de directe omgeving van de woning van belang. Dit kan in gedeelde ruimtes of tuinen bij complexen, maar de behoefte aan gemengde wijken laat ook zien dat het belangrijk is om in aanraking te komen met mensen van buiten het eigen complex. Het vergroten van de kans op spontane ontmoetingen vraagt om woningen met een zorgvuldige overgang van privé naar publieke ruimte: voortuinen waarin gespeeld en geleefd kan worden, lage erfafscheidingen en woningen met een goed zicht op de straat.

BEHOEFTE AAN GECLUSTERDE WOONVORMEN

Een derde tot de helft van de huishoudensgroei betreft wonen met zorg. Dit vraagt om een grote toename van geclusterde woningen in bestaande woningvoorraad en het nieuwbouwprogramma. Binnen deze categorie kan er geëxperimenteerd worden met verschillende nieuwe woonvormen en manieren van samenleven.

EEN ANDER PERSPECTIEF OP NABIJHEID EN (DIGITALE) BEREIKBAARHEID VOORZIENINGEN

Mensen wonen graag in nabijheid van voor hen onmisbare voorzieningen. Met de digitalisering van diensten zoals zorgvoorzieningen en boodschappen hoeft niet alles meer fysiek in de buurt te zijn. Echter, fysieke ontmoeting en onderwijs blijven ook na 2030 belangrijk op buurtniveau en straatniveau. Dit betekent dat hier in het maatschappelijke en commerciële programma in de wijken na 2030 voldoende ruimte voor moet worden gereserveerd.

FLEXIBILITEIT VOOR DE PERIODE RICHTING 2050 EN VERDER

De prognoses voorspellen vooralsnog na 2050 een afvlakking van de bevolkings- en huishoudensgroei. De gemeente staat voor de keuze hoe hiermee om te gaan: het bouwen van kwalitatieve woonmilieus die ook na 2050 interessant zijn voor inwoners uit andere regio's van het land of het flexibel bouwen en inrichten van woningen, die na 2050 verwijderd kunnen worden als de behoefte afneemt.

RUIMTE
VOLK

BIJLAGEN

5.1 GRAFIEKEN EN TABELLEN

	2000	2005	2010	2015	2020	2022
Alleenstaande huishoudens	**39,0%**	**38,8%**	**39,6%**	**39,8%**	**41,2%**	**41,7%**
Samenwonende huishoudens	**61,1%**	**61,2%**	**60,4%**	**60,2%**	**58,8%**	**58,3%**
Samenwonend zonder kinderen	27,8%	28,8%	28,3%	27,3%	26,9%	26,9%
Samenwonend met kind en eenoudergezinnen (gezinnen)	31,2%	32,4%	32,2%	32,8%	31,9%	31,4%
Eenouderhuishouden	5,0%	5,8%	6,0%	6,4%	7,1%	7,1%

Figuur 8. Ontwikkeling huishoudens gemeente Zwolle, 2000-2022 (CBS, 2023a)

	2021 - 2035	2035 - 2050
Bevolkingsgroei	11,7%	2,9%
Huishoudensgroei	13,9%	5,5%

Figuur 9. Prognose bevolkingsgroei versus huishoudensgroei gemeente Zwolle (PBL/ CBS, 2022)

	2020	2025	2030	2035	2040
0-24 jaar	39.150	39.520	40.230	39.950	39.360
25-64 jaar	69.210	71.370	75.510	77.690	77.870
65+ jaar	20.480	23.430	26.760	29.860	32.380
Totaal	128.840	134.320	142.500	147.500	149.610

Figuur 10. Prognose leeftijdscategorieën in de gemeente Zwolle (Pronexus prognose, 2022)

	2023	2030	2035	2040
Geclusterd wonen	3.150	4.520	5.610	6.740
Regulier wonen	11.010	12.720	13.800	14.660
Woonzorgcentrum PG	640	760	840	890
Woonzorgcentrum SOM	340	410	450	480

Figuur 11. Prognose aantal senioren met zorgvraag in de gemeente Zwolle (Provincie Overijssel, 2023)

Doelgroep	Wat weten we?	Globale doorvertaling naar gemeente Zwolle (2023 t/m 2040)	Bron
Statushouders	Taakstelling 2023: 294 Voorspelling taakstelling 2024 t/m 2025: 337 per jaar	Uitgaande van gelijkblijvende omstandigheden verwachten we vanuit de taakstelling tot en met 2025: **Totaal: +968 t/m 2025** Er is momenteel geen zicht op de periode hierna	Monitor Gezond Wonen Overijssel 2023
Studenten	Tot 2030 landelijk: stijging aantal WO-studenten (+10%), afname aantal HBO- en MBO-studenten (resp. -4% en -5%). Verwachting is dat trend doorzet. Stijging WO komt vooral door influx buitenlandse studenten.	Uitgaande van doorzetten trend en gelijkblijvend onderwijsaanbod: MBO: van 4.000 in 2023 naar 3.600 in 2040 HBO: van 5.400 in 2023 naar 5.000 in 2040 WO: van 1.300 in 2023 naar 1.600 in 2040 **Totaal: ca -500 t/m 2040**	OCW in cijfers, 2023 CBS, 2023
Arbeidsmigranten	In 2021 wonen 1.015 arbeidsmigranten in de gemeente Zwolle.	Laag scenario: 2% jaarlijkse groei tot 2030 Hoog scenario: 4% jaarlijkse groei tot 2030 Uitgaande van doorzetten provinciale trend na 2030: **Totaal: ca + 1.480 tot 2.140 t/m 2040**	Decisio & Companen, 2023.
Kennismigranten (inkomen boven minimale inkomensgrens kennismigrantregeling)	De afgelopen twintig jaar is het aantal kennismigranten in Nederland gestaag gegroeid. In 2022 wonen er naar schatting 223 kennismigranten in de gemeente Zwolle.	Uitgaande van doorzetten trend voor coronajaren (2015-2019), gemiddelde groei 10 tot 15% per jaar: **Totaal: ca + 1.100 tot 2.400 in 2040**	CBS, 2022
Wonen met zorg	Ontwikkeling doelgroepen in het kader van regionale woonzorgvisie	Geclusterd wonen, Regulier wonen, Woonzorgcentrum PG, Woonzorgcentrum SOM (NB deels als binnen reguliere prognoses meegenomen): **Totaal: +7.630 in 2040** Andere zorgbehoevende doelgroepen (uitstroom beschermd wonen, kwetsbare jongeren, gehandicaptenzorg, uitstroom detentie) zullen nagenoeg proportioneel stijgen met de bevolkingsgroei van de gemeente Zwolle: **Totaal: + 300 in 2040**	Monitor Gezond Wonen Overijssel, 2023

Figuur 12. Zwolle: eerste schets van de ontwikkeling van bijzondere doelgroepen, RUIMTEVOLK 2023.

5.2 LIJST MET GESPROKEN EXPERTS

5.1.2e (gemeente Zwolle)
5.1.2e (gemeente Zwolle)
5.1.2e (Huurdersvereniging Openbaar Belang)
5.1.2e (Aedes)
5.1.2e (deltaWonen)
5.1.2e (Openbaar Belang)
5.1.2e (Immigratie- en Naturalisatiedienst)
5.1.2e (Studenten Overleg Orgaan Zwolle)
5.1.2e (Driezorg)
5.1.2e (SWZ)
5.1.2e (Philadelphia Zorg)
5.1.2e (Seniorenraad Zwolle)
5.1.2e (Participatieraad Zwolle)
5.1.2e (Participatieraad Zwolle)
5.1.2e (Buurtzorg Zwolle)
5.1.2e (DuraVermeer)
5.1.2e (Stichting Zwolse Architectuur Podium)
5.1.2e (Woonfabriek Zwolle)
5.1.2e (Kwartier voor Regio Zwolle)
5.1.2e (Studio Nauta)
5.1.2e (Planbureau voor de Leefomgeving)
5.1.2e (Frion Zorg)
5.1.2e (Provincie Overijssel)
5.1.2e (Decisio)

5.1.2e (SEO Economisch Onderzoek)
5.1.2e (SEO Economisch Onderzoek)
5.1.2e (Stadsbouwmeester Zwolle)
5.1.2e (SWZ)
5.1.2e (VNO-NCW)
5.1.2e (RIBW)
5.1.2e (deltaWonen)

5.3 BRONNENLIJST

ABF Research (2023). De Zwolse woningmarkt nu en in de toekomst - Uitkomsten van WoON2021 en de kwalitatieve woningbehoefteverkenning.

AD (2022). Verhuisgolf van Randstad naar Oosten: een zegen of een vloek?

BETA & AM (2023). Meergeneratiewonen: een pleidooi voor gemengde woonomgevingen.

BPD (2017). Gezinsappartementen in de stad.

CBS (2018). Tevredener met het leven bij sterkere binding met buurt.

CBS (2020). Ruim een half miljoen minderjarigen in complexe gezinsverbanden.

CBS (2022a). Inwoners naar leeftijd gemeente Zwolle.

CBS (2022b). Arbeidsmigratie niet-EU/EFTA.

CBS (2022c). Studentenhuisvesting gemeente Zwolle, 2019-2021.

CBS (2023a). Ontwikkeling huishoudens per gemeente, 2000-2022.

CBS (2023b). Echtscheidingen per duizend echtparen.

CBS (2023c). Bevolkingsmutaties Zwolle.

CBS (2023d). Gemiddelde transactieprijs koopwoning in 2022 bijna 429 duizend euro.

Companen (2022). Wonen in een derde levensfase.

Decisio & Companen (2023). Actualisatie onderzoek huisvesting arbeidsmigranten Overijssel.

Gemeente Zwolle (2021). Omgevingsvisie.

Gemeente Zwolle (2022a). Buurt-voor-Buurt Onderzoek.

Gemeente Zwolle (2022b). Betaalbaarheidsagenda Zwolle.

Gemeente Zwolle (2023a). Actieplan Seniorenhuisvesting Zwolle.

Gemeente Zwolle (2023b).Trendrapportage Sociaal Domein.

Groot, C. de & Aalders,. R. (2022). Goedkope huizen op het platteland magneet voor stadse Randstedelingen.

Groot, C. de & F. van Dam (2017). De triomf van de stedelijke woonvoorkeur.

Kences (2023). Nederlandse student steeds minder vaak op kamers.

Laarman, K. & van Dam, F. (2018). Waar willen jonge gezinnen wonen?

Ministerie OCW (2023). Prognose aantal studenten.

Nibud (2022). Rapport Rondkomen en betalingsproblemen.

PBL (2015) De stad: magneet, roltrap en spons.

PBL / CBS (2022). Regionale bevolkings en huishoudensprognose 2022-2050.

Pronexus (2022). Bevolkingsprognose Zwolle.

Provincie Overijssel (2023). Monitor wonen met zorg.

Regio Zwolle (2023a). Toekomstbeeld Wonen Regio Zwolle.

Regio Zwolle (2023b). Warme Harten in een Klimaatadaptieve Delta - Verstedelijkingsstrategie Regio Zwolle.

RIGO (2021). Woonbehoefte in de MRA: Ontwikkelingen op middellange (tot 2030) en langere termijn (tot 2040).

RIGO (2022). De woningmarkt van Zwolle: quick scan in het kader van de prijsdifferentiatie.

RIGO (2023). Komen en gaan: de uitdijing van de Randstad in oostelijke richting.

RIVM (2019). Hoe gezond zijn we in de toekomst?

SEO (2022). Arbeidsmigratie in 2030.

Staatscommissie (2024). Rapport van de Staatscommissie Demografische Ontwikkelingen 2050.

Wonder, M. J. (2019). Wat hebben belangstellenden voor gemeenschappelijk wonen gemeen? Verklaringen van de vraag naar gemeenschappelijk wonen.

WoonInzicht Zwolle (2023). Veranderingen in de woningvoorraad.

5.4 REFERENTIELIJST

Referentie 1 De Koningin Kraanbolwerk in Zwolle door Zecc. Beeld via: Stijnstijl Fotografie
Referentie 2 Mobiliteitshub in Te Veld, Eindhoven. Beeld via www.eindhoven.nl
Referentie 3 Transformatie Philips-kantoor naar wonen door Pauwert Architectuur. Beeld via Pauwert Architectuur
Referentie 4 Amserfoort Soesterhof. Beeld via Nanda Sluismans
Referentie 5 StadsTuin Overtoom in Amsterdam door KOW. Beeld via ERA
Referentie 6 Parkbuurt Hoogvliet in Rotterdam door ECHO. Beeld via ECHO
Referentie 7 Kraanbolwerk2 in Zwolle door BDG Architecten. Beeld via Gerard van Beek Fotografie
Referentie 8 De Smaaktuin in Utrecht door De Zwarte Hond. Beeld via De Zwarte Hond
Referentie 9 Driegeneratiehuis in Amsterdam door BETA. Beeld door Ossip van Duivenbode
Referentie 10 Weespergilde in Weesp door Braaksma en Roos Architectenbureau. Beeld via -
Referentie 11 Nieuw woonensemble voor ouderen in Heemskerk door Marlies Rohmer Architecture & Urbanism. Beeld via Marlies Rohmer Architecture & Urbanism
Referentie 12 Mercado in Groningen door De Zwarte Hond. Beeld gemaakt door: Sebastian van Damme
Referentie 13 Spieghelbuurt in Alkmaar door Heren5. Beeld via Heren5
Referentie 14 De Ooij Corporatiewoningen in Doesburg door ARX. Beeld via Van Campen Bouwgroep
Referentie 15 Woonzorgcentrum Scheldehof in Vlissingen door Atelier Pro. Beeld via Atelier Pro
Referentie 16 Knarrehof in Zwolle. Beeld via Trebbe
Referentie 17 Parkgebouw De Veentjes in Doetinchem door JCRArchitecten. Beeld door Sebastian van Damme
Referentie 18 September Woonhuizen in Best. Beeld via September.
Referentie 19 Hofje Wendakker in Heerde door Urbis3. Beeld via Urbis3
Referentie 20 Stedelijke appartementen in Antwerpen door import.export ARCHITECTURE. Beeld via AG Vespa
Referentie 21 Sociale huurwoningen in Cuijk door Theo Verburg Architecten. Beeld Van Der Heijden.
Referentie 22 Cohousing Waasland in Sint Niklaas (BE) door Denc Studio. Beeld door Stijn Bollaert
Referentie 23 Appertementen in Bladel. Beeld via Funda
Referentie 24 Bunschoterhof in Ede door opZoom architecten. Beeld via opZoom architecten.
Referentie 25 Waaggebouw in Woensel-West, Eindhoven door Next Architects. Beeld door Loes van Duivendijk.
Referentie 26 StadsTuin Overtoom in Amsterdam door KOW. Beeld via ERA
Referentie 27 De Smaaktuin in Utrecht door De Zwarte Hond. Beeld via De Zwarte Hond
Referentie 28 Veldwijk in Hengelo door Novito. Beeld via Novito.
Referentie 29 Om de Weerde in Hasselt door TWA Architecten. Beeld via TWA Architecten.
Referentie 30 Bartok in Arnhem door Barcode Architects. Beeld door Hans Wilschut, Christian Maijstre.
Referentie 31 Flexwonen woonstudios in Alkmaar door Finch Buildings i.s.m. ontwerpgroep De Groot Vroomshoop Bouwsystemen B.V.. Beeld via De Groot Vroomshoop
Referentie 32 Gershwin Borthers in Amsterdam door LEVS. Beeld via LEVS.
Referentie 33 Boven de Hoven in Delft door Habeon Architecten. Beeld via Ravestein Bouwmanagement
Referentie 34 Leliestraat in Losser door Plegt Vos. Beeld via Plegt Vos.
Referentie 35 Bartok in Arnhem door Barcode Architects. Beeld door Hans Wilschut, Christian Maijstre.
Referentie 36 Campus Plaze in Wageningen door SVP. Beeld door Sjaak Henselmans en SVP
Referentie 37 Place2BU in Utrecht door Architektenburo Guido Bakker. Beeld via ANP / Werry Crone.
Referentie 38 De kwekerij in Utrecht door Arons & Gelauff. Beeld via SSH.
Referentie 39 Op de brouwerij in Enschede door LEVS. Beeld door Marcel van der Burg-Primabeeld.
Referentie 40 Gleis 21, ruime gezinsappartementen in Wenen (AT) door einszueins architektur. Beeld door Hertha Hurnaus.
Referentie 41 Toren van Babel, ruime gezinsappartementen in Rotterdam, door Laurens Boodt. Beeld via Laurens Boodt.
Referentie 42 Spaarndammerhart, grondgebonden stadswoningen in Amsterdam, door Korth Tielens Architecten i.s.m. Marcel Lok, DS Landschapsarchitecten en Martijn Sandberg. Beeld via Korth Tielens Architecten.
Referentie 43 The Family, ruime gezinsappartementen in Delft, door ANA Architecten. Beeld via ANA Architecten.

RUIMTE
VOLK

Legenda toegepaste uitzonderingsgrondslagen

In dit document zijn gegevens definitief geanonimiseerd op grond van:

Wet	Artikel	Omschrijving	Pagina's
Wet open overheid	Art. 5.1 lid 2 sub e	De eerbiediging van de persoonlijke levenssfeer	2, 28, 51

Verslag werkatelier Toekomstscenario's Zwolle

Datum : 03-07-2024
Tijd : 17.00-21.30 uur
Locatie : Nieuwe Buitensociëteit, Stationsplein 1, Zwolle

Opening
5.1.2e opent de bijeenkomst en heet iedereen welkom. Er wordt gestart met een korte voorstelronde wie er als belanghebbenden/stakeholders aanwezig zijn en wie van hen nu aanwezig kunnen zijn, omdat de sessie nu naar de avond is verplaatst. Dat zijn maar twee personen. Dit wordt gevraagd omdat de sessie op het laatste moment, naar aanleiding van het raadsdebat op 17 juni, van de ochtend naar de avond is verplaatst, zodat meer belanghebbenden aanwezig kunnen zijn.

Doel atelier
We gaan vandaag verder met het Zwols maken van de vier scenario's van het PBL. Hier hebben we op 22 mei jl. al een start mee gemaakt. Uiteindelijk gaat dit leiden tot een ruimtelijk ontwikkelperspectief. Op basis daarvan vullen we de huidige omgevingsvisie aan, vanuit de thematische bouwstenen Wonen, Economie, Water & Klimaat, Mobiliteit en Energie.

Participatie
5.1.2e neemt ons kort mee in het participatieproces. Participatie is de betrokkenheid van inwoners en stakeholders. Dit is vastgesteld volgens de omgevingswet. Het grote participatietraject met alle inwoners volgt later in het proces; vanaf 16 september. Het gehele participatieproces wordt uitgevoerd volgens het Zwolse kader Hanza! Het plan van aanpak hiervoor is op 15 juli vastgesteld door de gemeenteraad.

De scenario's waar we vandaag mee aan de slag gaan worden omgevormd tot aansprekende scenario's waarover mensen het gesprek aan kunnen gaan. Wat spreekt wel en niet aan? De keuzes en meningen landen vervolgens in het Ruimtelijk Ontwikkelperspectief.

Voor de zomer gaan we inwoners wel alvast betrekken bij de scenario's vanuit dit atelier als voorwerk voor september. Dit doen we door middel van een enquête. Deze is vanaf 8 juli in te vullen. Hiertoe wordt opgeroepen via social media en door middel van posters die op publieke plekken worden opgehangen. We willen de aanwezigen vandaag vragen om de enquête ook te delen met de achterban. De link naar deze enquête zal 5.1.2e delen met alle genodigden van vandaag.

Na afloop van deze sessie kunnen de aanwezigen hun tips en tops opschrijven en in de daarvoor bestemde brievenbus deponeren. Hier kunnen we voor toekomstige sessies rekening mee houden.

Rol van het PBL
5.1.2e van het Planbureau voor de Leefomgeving (PBL) vertelt over de rol van het PBL bij deze scenariostudie. Het PBL heeft de vier scenario's van vandaag aangeleverd. Dit zijn nationale scenario's. In vorig atelier en in dit atelier maken we deze scenario's Zwols.
Op basis van atelier 1 heeft stedenbouwkundig bureau PosadMaxwan nieuwe scenariokaarten gemaakt waarop de input uit het eerste atelier verwerkt is.

Vandaag kunnen we uitersten opzoeken in de scenario's en de hoofdpunten en knelpunten per scenario eruit halen. Ook gaan we belangrijke sleutelprojecten- en gebieden definiëren.

5.1.2e neemt het woord om de aanwezigen van het Stedenbouwkundig bureau PosadMaxwan voor te stellen. Dit bureau werkt mee aan deze scenariostudie en zal alle input van de komende ateliers verwerken. Samen met de input uit de campagneperiode zal uiteindelijk het Ruimtelijk Ontwikkelperspectief worden opgesteld.

5.1.2e geeft aan dat het heel belangrijk is dat we de hoofdlijnen en bestaande kaders respecteren en we een *aanvulling* op de Omgevingsvisie maken. Daarbij is soms ook vrij en radicaal denken nodig. De deelnemers aan het atelier wordt gevraagd dit in gedachten te houden. 5.1.2e neemt ons kort mee in de vier scenario's en de kenmerken daarvan.

De hoofdvragen om uiteindelijk tot een ruimtelijk ontwikkelperspectief te komen zijn:
- Welke stad zijn we
- Welke stad willen we zijn
- Welke stad kunnen we worden

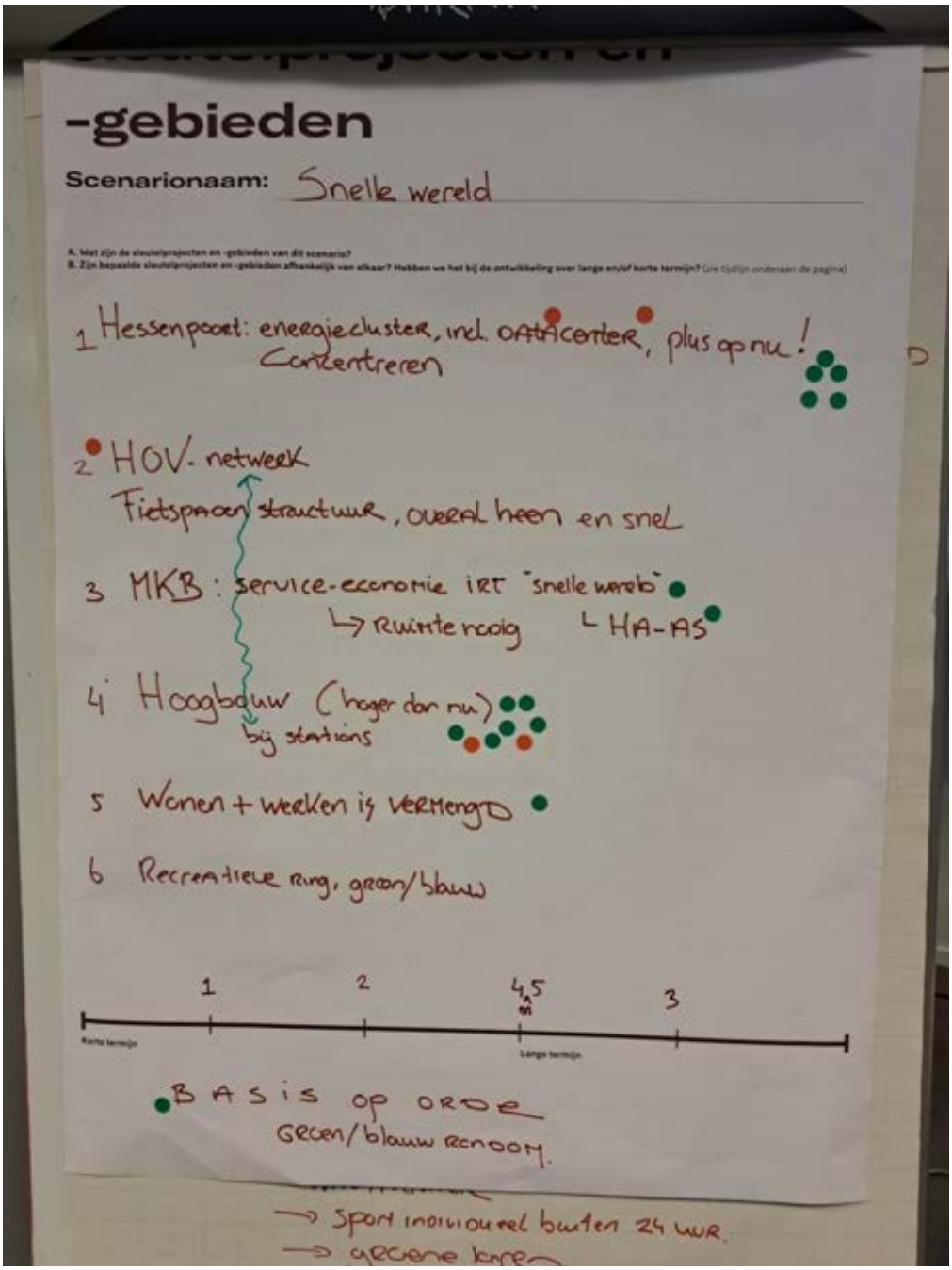
N.a.v. de vorige sessie zagen we de kwaliteit van groen-blauw centraal staan en dat Zwolle meer is dan enkel de stad, een gemeente die ook buitengebied en dorpskenmerken heeft. Met deze twee belangrijke aandachtspunten gaan we in groepen uiteen en tekenen we op de kaarten.

Toelichting scenario's

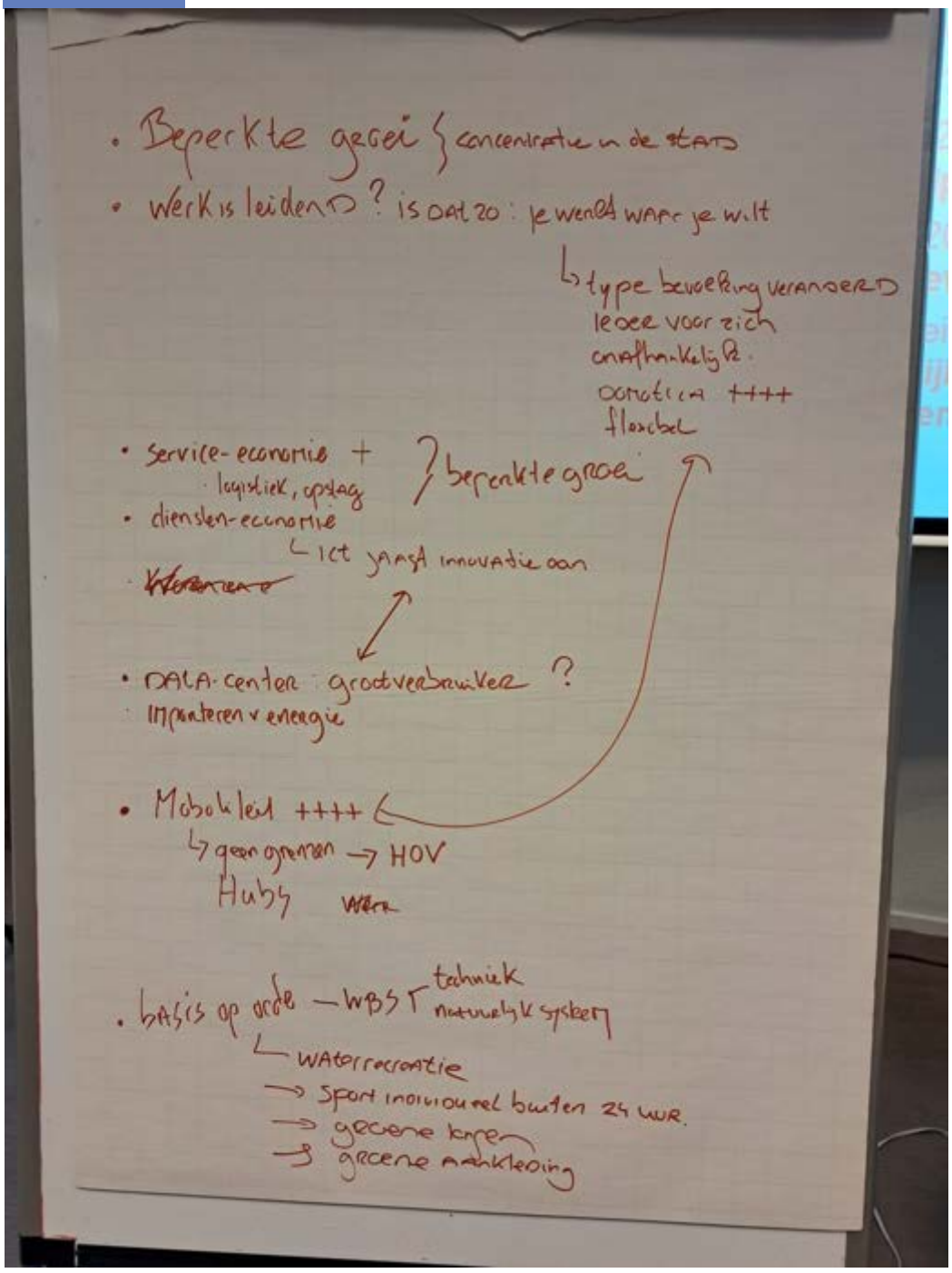
Snelle wereld
- Kenmerkt zich door high tech. Met Hessenpoort als energiecluster inclusief datacenter. Kiezen voor dit scenario betekent een 'plus' op wat we nu aan bedrijvigheid hebben.
- HOV (hoogwaardig openbaar vervoer), mensen die veel thuiswerken, mensen willen mobiel zijn. De fiets maar ook de auto blijft hier wel bestaan. Overal heen kunnen, onder andere met behulp van hubs.
- We zien hier veel hoogbouw, dit kan dan rondom stations. We hebben dan ook meerdere stations nodig.
- Wonen en werken zijn vermengd, zowel op gebiedsniveau als op kavelniveau (in gebouwen zijn beiden te vinden).
- Groen-blauw is niet het belangrijkste, maar wel een basis voorwaarde. Ook met het oog op een recreatieve omgeving voor inwoners.
- HAAS (handjes as a service) → de hele MKB sector blijft nodig (loodgieters, schilders, pakketbezorgers etc.).
- Beperkte groei, concentratie in de stad
- Werk is leidend. Je werkt waar je wilt
    - Ieder voor zich
    - Onafhankelijk
    - Domotica
    - Flexibel
- Service economie + logistiek, opslag → beperkte groei
- Diensten economie → ICT jaagt innovatie aan

Zwolle

- We kunnen niet in onze eigen energiebehoefte voorzien. Daarom moeten we energie van buiten Zwolle ‘importeren’.

Zwolle

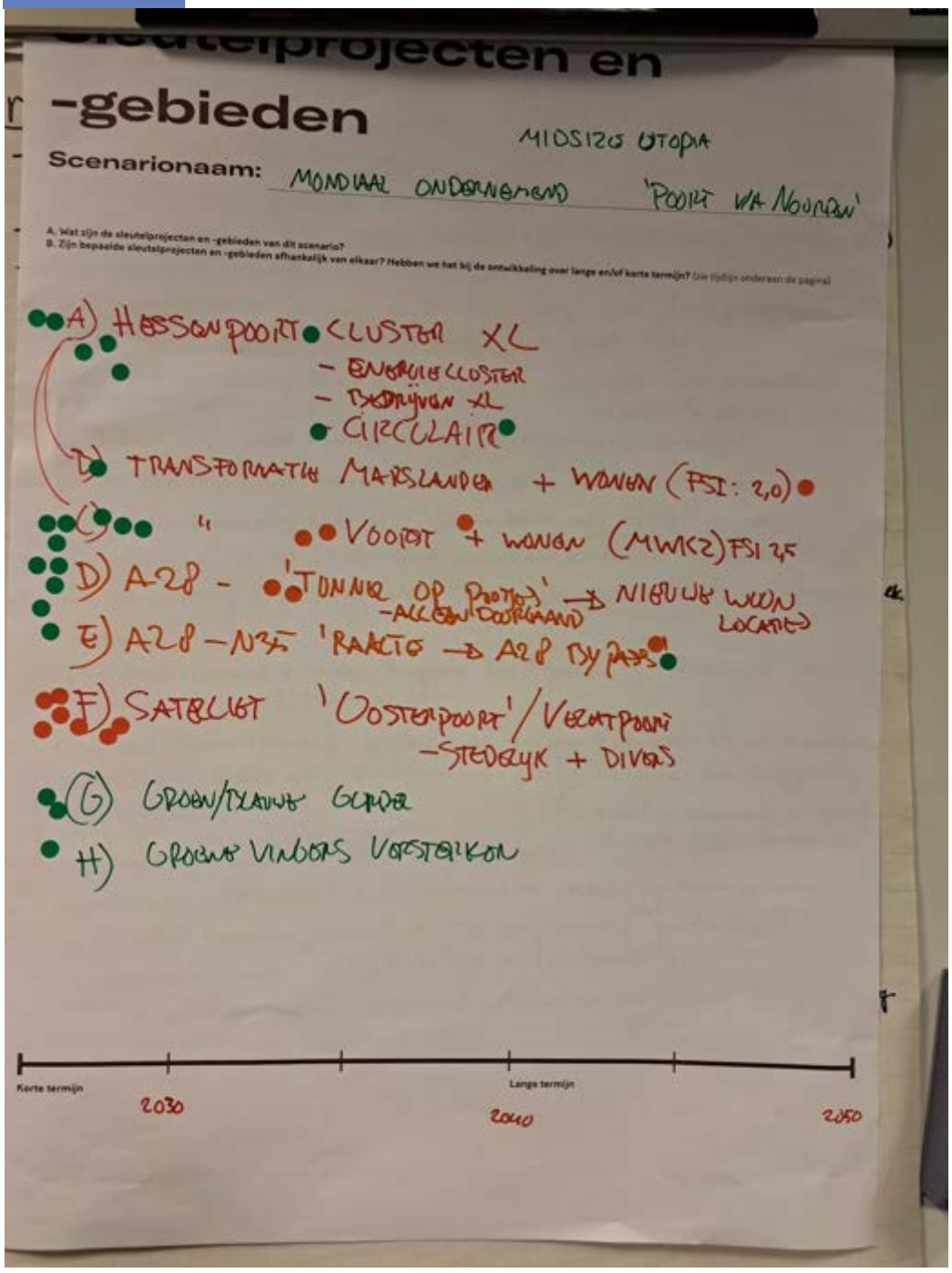

• Beperkte groei } concentratie in de stad
• Werk is leidend? is dat zo: je werkt waar je wilt
↳ type bevolking verandert
leegte voor zich
onafhankelijkheid
economie ++++
flexibel
• service-economie + logistiek, opslag
• diensten-economie
↳ ict vraagt innovatie aan
} beperkte groei
• DATA-center grootverbruiker ?
inpassen v energie
• Mobiliteit ++++
↳ geen grenzen → HOV
Hubs
• basis op orde — WBS T techniek natuurlijk systeem
↳ waterrecreatie
→ sport individueel buiten 24 uur
→ groene kaden
→ groene aankleding

Zwolle

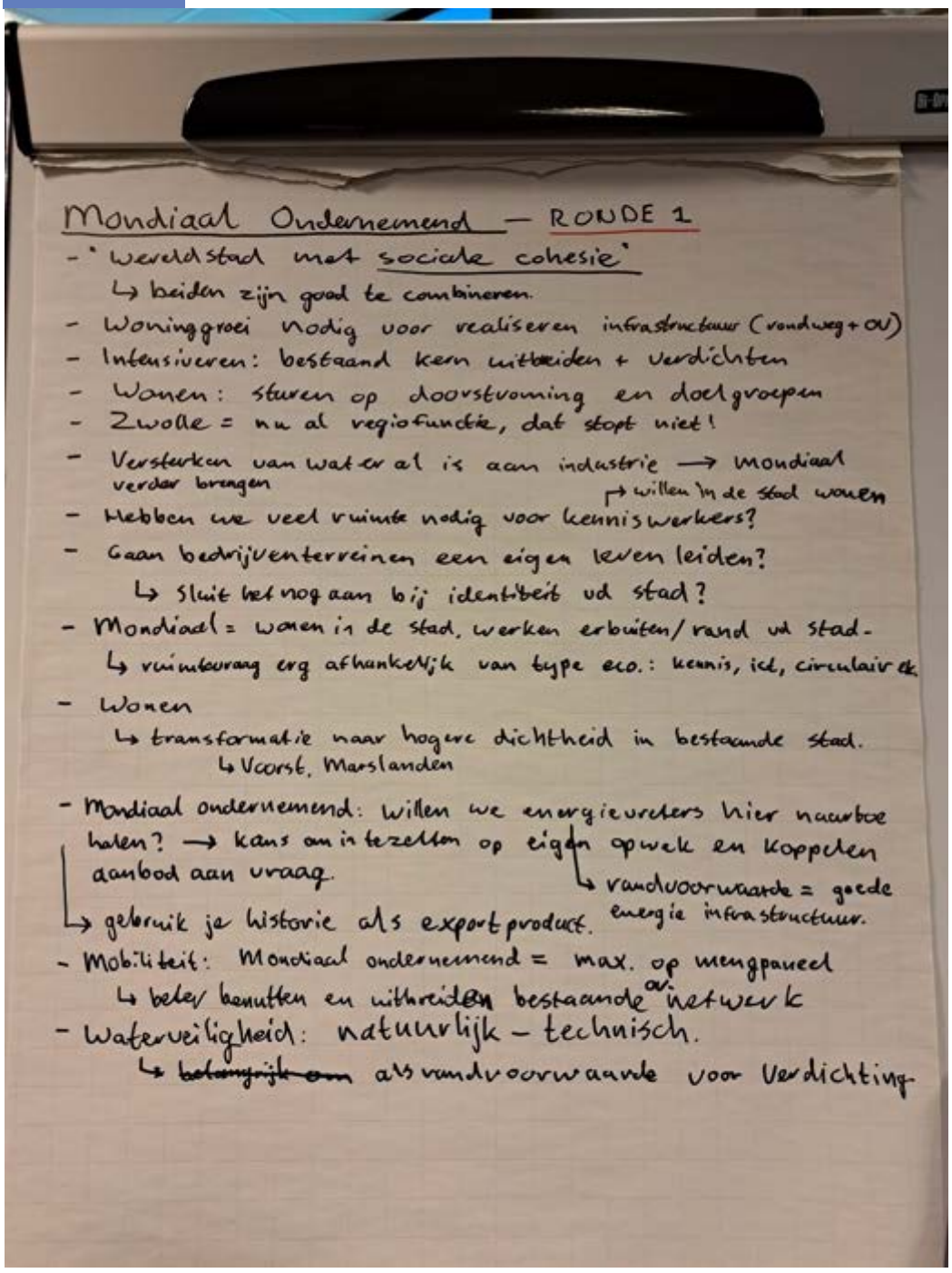
Mondiaal ondernemend

- Gericht op de economie en een grote speler in een internationaal netwerk
- Wereldstad met sociale cohesie → beide zijn goed te combineren
- Groene basis op orde
- Woninggroei nodig voor realiseren van infrastructuur (randweg + OV)
- Intensiveren: bestaande kern uitbreiden +verdichten
- Groen blauwe gordel rondom stad
- Het aantrekken van grootschalige bedrijven of bedrijven die nu grote impact hebben op stedelijk gebied uit de stad halen en binnen één gebied clusteren.
- Dit geldt ook voor de opwek van grootschalige energie. Dit bijvoorbeeld naar Hessenpoort zodat Marslanden of Voorst getransformeerd kan worden naar wonen.
- A28 verhogen of ondertunnelen waardoor ruimte voor woningen ontstaat. Mogelijk geen bestemmingsverkeer meer over de A28.
- Nieuwe uitleglocatie (satteliet) maken, zoals 'Oosterpoort' dat stedelijk en divers is.
- Wonen: sturen op doorstroming en doelgroepen
- Zwolle = nu al regiofunctie, dat stopt niet!
- Versterken van wat er al is aan industrie → mondiaal verder brengen
- Mondiaal = wonen in de stad, werken erbuiten/ rand van de stad-
    - Ruimtevraag erg belangrijk voor type economie.: kennis, ICT, circulair etc.
- Mondiaal ondernemend: Willen we grote energieverbruikers naar Zwolle halen? → kans om in te zetten op eigen opwek en koppelen aanbod aan vraag. (een randvoorwaarde is goede energie infrastructuur)
- Mobiliteit: Mondiaal ondernemend = maximaal inzetten op mobiliteitstransitie.
    - Beter benutten en uitbreiden bestaande OV netwerk
- Waterveiligheid: op zowel natuurlijk als technische wijze realiseren
    - Belangrijke randvoorwaarde voor verdichting

Zwolle

-gebieden
MIDSIZE UTOPIA
Scenarionaam: MONDIAAL ONDERNEMEND 'POORT VAN NOORDEN'
A) HANSEPOORT CLUSTER XL
- ENERGIE CLUSTER
- DISTRIPARK XL
CIRCULAIR
B) TRANSFORMATIE MARSLANDEN + WONEN (FSI: 2,0)
C) " VOORST + WONEN (MWK2) FSI 2,5
D) A28 - 'TUNNEL OP PEILER' → NIEUWE WOON LOCATIE
-ALLEEN LANGZAAM
E) A28 - N35 'RAKET' → A28 BYPASS
F) SATELIET 'OOSTERPOORT' / VESTINGPOORT
-STEDELIJK + DIVERS
G) GROEN/BLAUW GORDEL
H) GROENE VINGERS VOORSTEDEN
Korte termijn
Lange termijn
2030
2040
2050

Zwolle

Mondiaal Ondernemend — ROUDE 1

- "Wereldstad met sociale cohesie"
  - ↳ beiden zijn goed te combineren.
- Woninggroei nodig voor realiseren infrastructuur (rondweg + OV)
- Intensiveren: bestaand kern uitbreiden + verdichten
- Wonen: sturen op doorstroming en doelgroepen
- Zwolle = nu al regiofunctie, dat stopt niet!
- Versterken van wat er al is aan industrie → mondiaal verder brengen
  - ↳ willen in de stad wonen
- Hebben we veel ruimte nodig voor kenniswerkers?
- Gaan bedrijventerreinen een eigen leven leiden?
  - ↳ Sluit het nog aan bij identiteit vd stad?
- Mondiaal = wonen in de stad, werken erbuiten/rand vd stad.
  - ↳ ruimtevraag erg afhankelijk van type eco.: kennis, ict, circulair etc.
- Wonen
  - ↳ transformatie naar hogere dichtheid in bestaande stad.
    - ↳ Voorst, Marslanden
- Mondiaal ondernemend: willen we energieverders hier naarboe halen? → kans om in te zetten op eigen opwek en koppelen aanbod aan vraag.
  - ↳ randvoorwaarde = goede energie infrastructuur.
  - ↳ gebruik je historie als exportproduct.
- Mobiliteit: Mondiaal ondernemend = max. op mengpaneel
  - ↳ beter benutten en uitbreiden bestaande OV-netwerk
- Waterveiligheid: natuurlijk – technisch.
  - ↳ ~~belangrijk om~~ als randvoorwaarde voor verdichting

Regionaal geworteld

‘Zwolle voor elkaar’ genoemd.

- Per buurt een sterk buurtcentra met lokaal stoptrein met onderwijs voorziening en zorg.
- Hessenpoort inzetten als regionaal bedrijventerrein. Inzetten op circulariteit. Moet wel inpasbaar zijn energievoorziening moet op orde zijn. Ook ruimte voor bereikbaarheid op de fiets.
- Intensiveren op Marslanden op meer lagen. Onderwijs, wonen en water- en bodemsturend krijgt daar een plek.
- Ceintuurbaan: meer wonen maar daardoor meer verkeer door Marslanden. Is dit mogelijk/gewenst?
- Buitengebied en Zwolle zuid: veel ruimte voor groen en blauw en recreatiegebied.

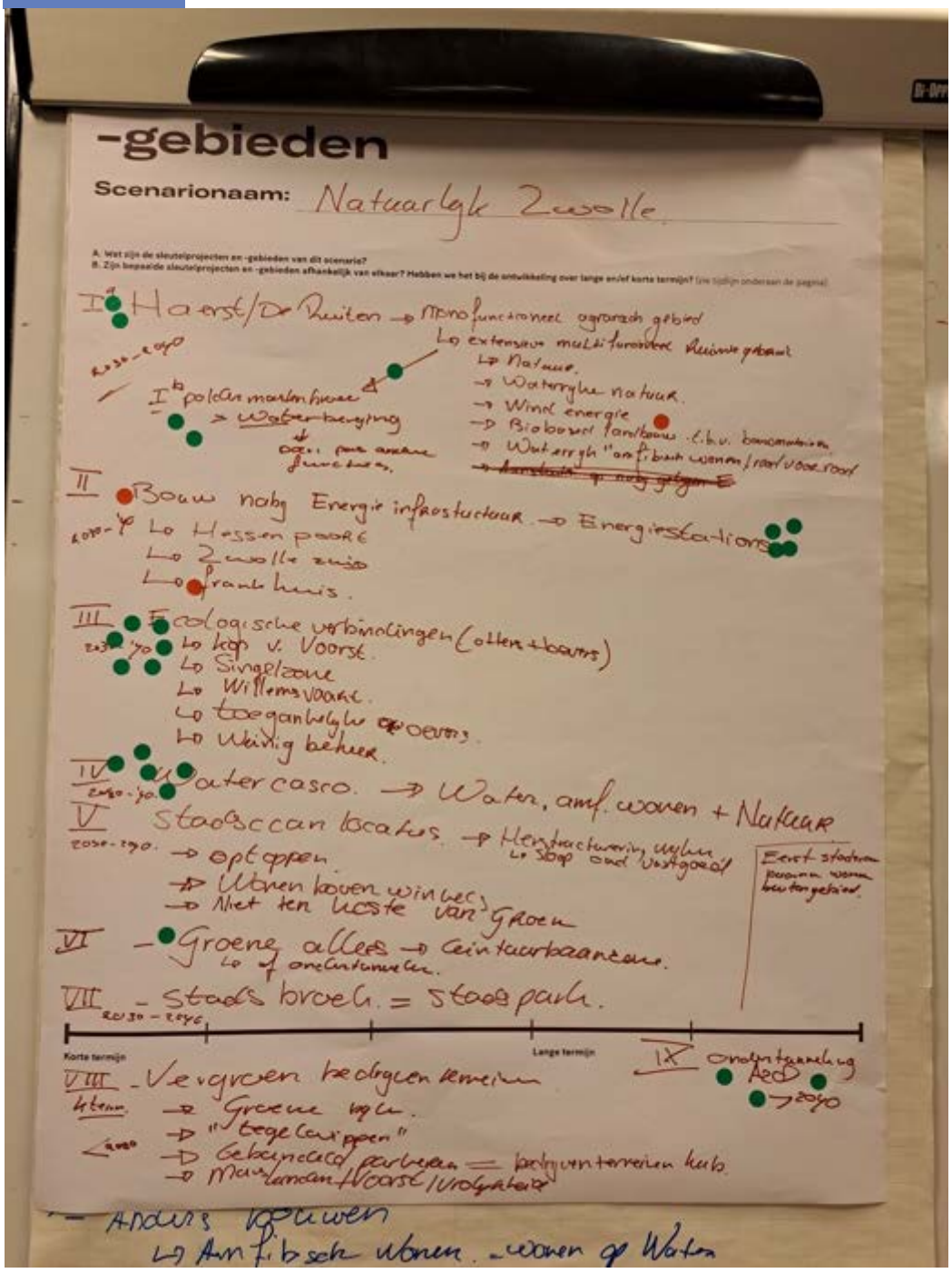
Zwolle

Groenland

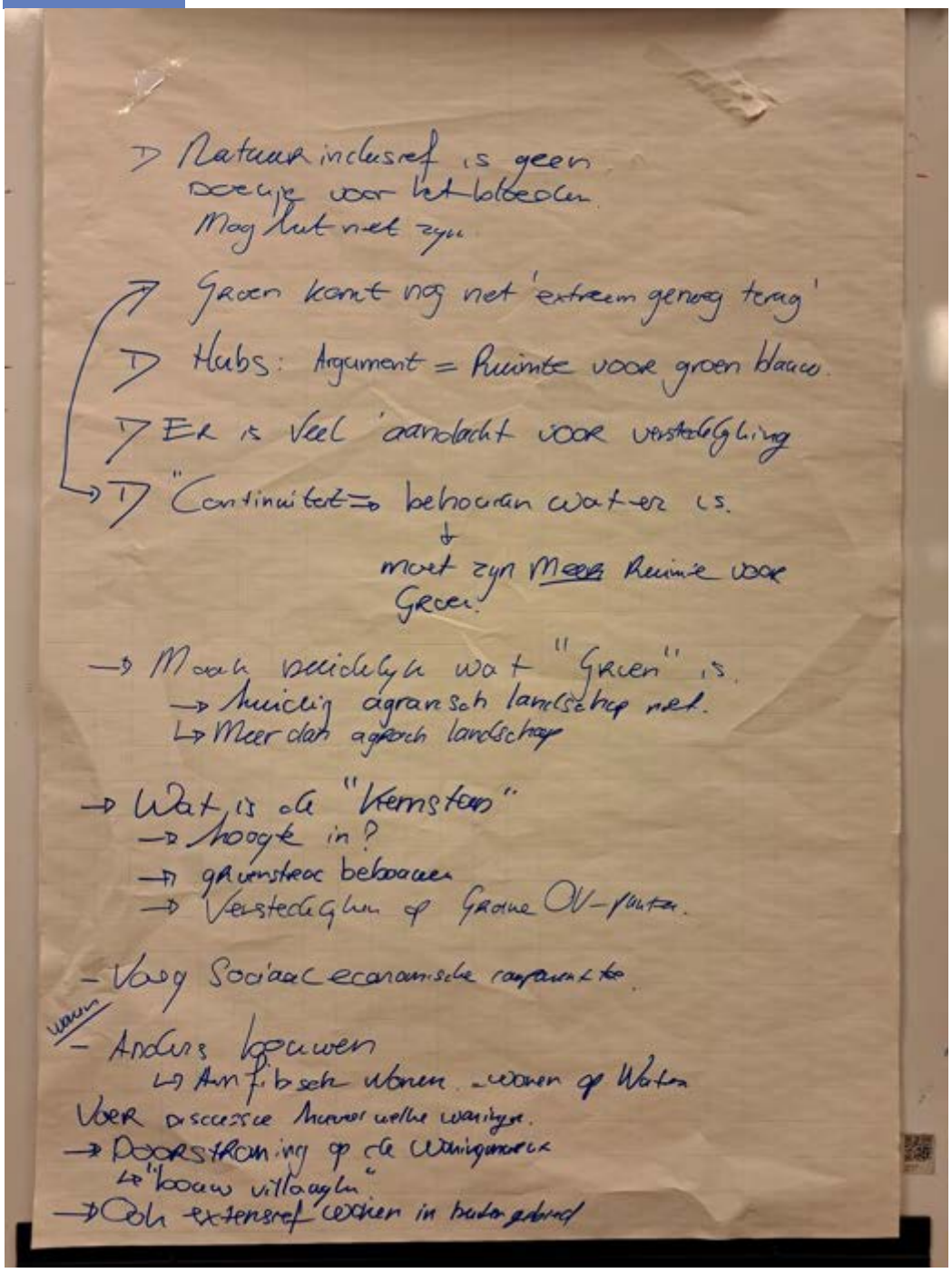
'Natuurlijk Zwolle' genoemd

- Continuering van groenblauwe netwerken maar ook volop versterken en uitbreiden daarvan.
- Haerst/de Ruiten Extensief multifunctioneel gebied.
- Wonen in de bestaande stad maar ook wel in landelijk gebied maar onder voorwaarde dat je natuur en groen daarmee versterkt
- De Polder Mastenbroek met focus op waterberging .
- Ontwikkelen en bouwen volgens energie infrastructuur. Hoogspanningsstations bij Hessenpoort Zwolle zuid en Frankhuis.
- In bestaande stad robuustere ecologische verbinding maken in kop van voorst, singel, Willemsvaart. Pas niet overal beheer toe zodat dieren ook ruimte krijgen.
- Watercasco. Via bypass water afvoeren richting vecht. Waterveiligheid combineren met natuurontwikkeling.
- In de bestaande stad is nog ruimte voor woningbouw in vorm van herstructureren wijken en oud vastgoed, ook optoppen of wonen boven winkelcentra.
- Stadsbroek als stadspark
- Vergroenen bedrijventerreinen: maak het aantrekkelijker voor werknemers om er te verblijven. Tegelwippen. Marslanden Voorst Vrolijkheid.
- A28 ondertunneling en nieuwe groenstructuur aanleggen.
- Natuurinclusief is geen doekje voor het bloeden
- Groen komt nog net extreem genoeg terug
- Hubs → veel ruimte voor groen blauw
- Er is veel aandacht voor verstedelijking
- Continuïteit → meer ruimte voor groei
- Maak duidelijk wat 'Groen' is
    - Huidig agrarisch landschap niet
    - Meer dan agrarisch landschap
- Wonen
    - Anders bouwen
    - Amfibisch bouwen → wonen op water
    - Gesprek over hoeveel en welke woningen
    - Doorstroming op de woningmarkt
    - Ook Extensief wonen in buitengebied

Zwolle

-gebieden
Scenarionaam: Natuurlijk Zwolle
A. Wat zijn de sleutelprojecten en -gebieden van dit scenario?
B. Zijn bepaalde sleutelprojecten en -gebieden afhankelijk van elkaar? Hebben we het bij de ontwikkeling over lange en/of korte termijn? (zie tijdlijn onderaan de pagina)
I Haerst/De Ruiten → Monofunctioneel agrarisch gebied
Lo extensief multifunctioneel Rivierengebied
Lo Natuur.
→ Waterrijke natuur.
→ Wind energie
→ Bioboeren landbouw t.b.v. bouwmaterialen
→ Waterrijk "amfibisch wonen/recreatie
I b polder marken/broek
→ Waterberging
II Bouw nabij Energie infrastructuur → Energiestations
Lo Hessenpoort
Lo Zwolle zuid
Lo Frankhuis.
III Ecologische verbindingen (otten + boarts)
Lo kop v. Voorst.
Lo Singelzone
Lo Willemsvaart.
Lo toegankelijk oevers.
Lo Ukiving beheer.
IV Water casco. → Water, amf. wonen + Natuur
V Stadscan locaties → Herstructurering uitleg
Lo Stop oud Vastgoed
→ optoppen.
→ Uitbreiden boven winkels
→ Niet ten koste van groen
VI Groene assen → Fietsverbindingen.
Lo + ondertunnelen.
VII Stads broek. = Stadspark.
2030 - 2040
Korte termijn
Lange termijn
VIII Vervoeren bedrijventerreinen
Uitbreiding
→ "Groene rand"
→ "tegelen/grijpen"
→ Gebiedseigen parkeren = bedrijventerreinen hub
→ Multifunctioneel Voorst/Hedgehotel
IX ontwikkeling Aa-O
→ 2040
Event stadion
Andere opties
Lo Amfibisch wonen, wonen op Water

Zwolle

Vervolg

Op basis van deze sessie en de opbrengsten werken we toe naar de grote participatie met inwoners vanaf 16 september.

Legenda toegepaste uitzonderingsgrondslagen

In dit document zijn gegevens definitief geanonimiseerd op grond van:

Wet	Artikel	Omschrijving	Pagina's
Wet open overheid	Art. 5.1 lid 2 sub e	De eerbiediging van de persoonlijke levenssfeer	1, 2

Verslag extra werkatelier Toekomstscenario's Zwolle

Datum:	03-07-2024
Tijd:	09.00-11.00 uur
Locatie:	Panoramazaal, Stadhuis, Grote Kerkplein 15, Zwolle
Voorzitter:	5.1.2e
Aanwezig:	5.1.2e, 5.1.2e, 5.1.2e, 5.1.2e, 5.1.2e, 5.1.2e, 5.1.2e, 5.1.2e, 5.1.2e, 5.1.2e, 5.1.2e, 5.1.2e, 5.1.2e, 5.1.2e, 5.1.2e, 5.1.2e (Openbaar Belang) 5.1.2e
Notulist:	5.1.2e

Opening

5.1.2e, van Posadmaxwan, neemt ons mee in de stand van zaken van de Scenariostudie.
Vorige sessie hebben we de 4 nationale scenario's Zwols geprobeerd te maken. Daar gaan we vandaag verder mee. De posters die Posadmaxwan voor deze sessie gemaakt heeft zijn een uitgewerkte schets van vorige sessie. Hier gaan we vandaag mee verder door ook wat meer in te zoomen op de bouwstenen.

Het doel van vandaag is knelpunten maar ook vooral de goede punten uit de scenario's gaan halen. Dat is dan de oogst van deze sessie en dat neemt Posadmaxwan mee in de uitwerking. Qua ambitieniveau kijken we wat er van de bouwstenen bij het scenario past. Verder ook welke sleutelgebieden er belangrijk zijn per scenario.

5.1.2e geeft aan dat ze erg de samenleving mist. Voor wie bouwen we deze stad en wat is het effect voor de samenleving? Ze geeft aan dat ze het jammer vindt dat er geen maatschappelijke bouwsteen is.

5.1.2e geeft daarop aan dat we bouwstenen die we hebben opgeleverd beginnen bij hoe Zwolle zich demografisch ontwikkelt en wat voor mensen daarbij horen voor 2040 en welke doelgroep we dan moeten bedienen. De stap die we nu zetten met het werken en verkennen naar scenario's doen we juist voor de inwoners. Zowel voor nu als voor 2040. De sociaal maatschappelijke opgave zit daarom wel in de bouwstenen. We merken wel dat het fysiek domein en het sociaal domein soms een wat andere taal spreken. Het kan ook zijn dat stakeholders en inwoners hier ook moeite mee hebben. Daar moeten we wel op letten en nemen we mee voor de sessie van vanavond.

Daarbij zit bovenstaande in de huidige Omgevingsvisie ook voor een heel groot gedeelte verwerkt geeft 5.1.2e aan. We moeten er uiteraard nu ook nog steeds aandacht aan besteden en dat is ook wat we in dit atelier gaan doen. We gaan scenario's aanscherpen. 5.1.2e vult hier ook in aan dat er nu nog alle kans is om dit soort dingen mee te nemen.

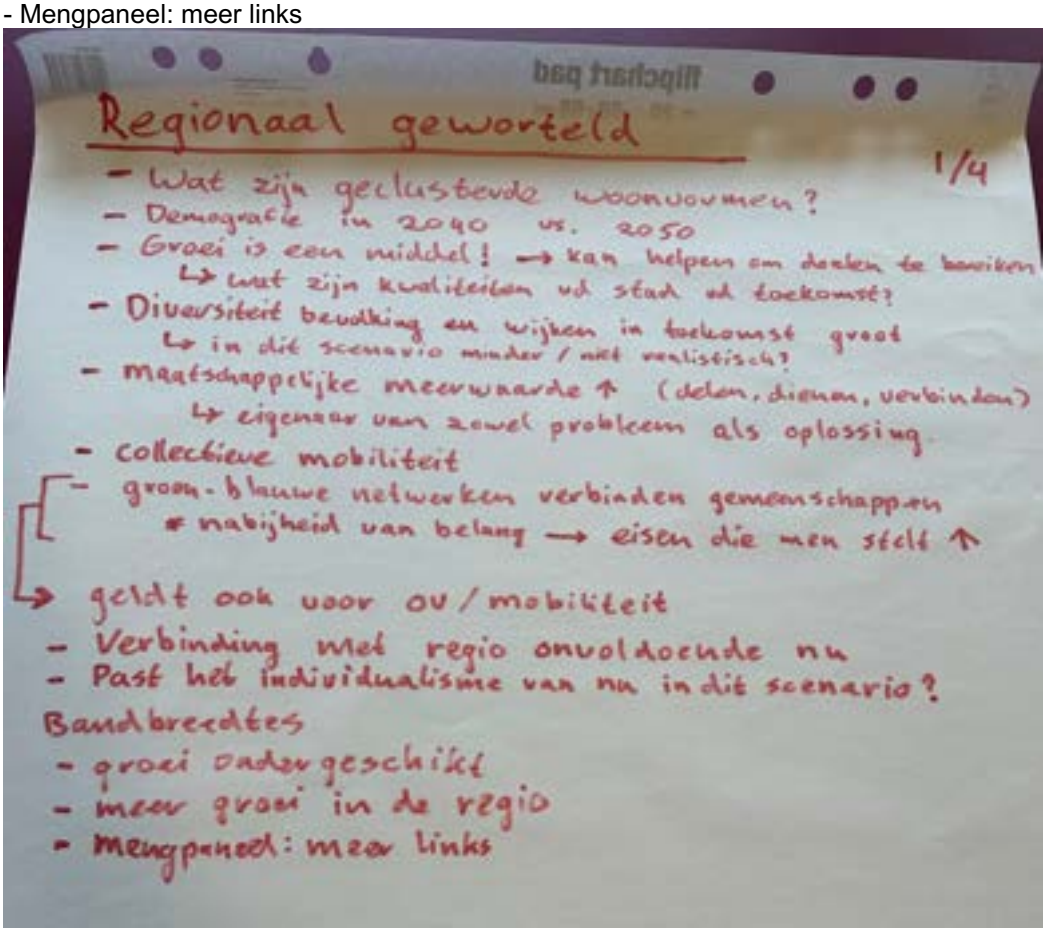
Uitwerking scenario's

Regionaal Geworteld

- Wat zijn geclusterde woonvormen?
- Demografie in 2040 vs.2050
- Groei is een middel! → kan helpen om doelen te bereiken → wat zijn kwaliteiten van de stad van de toekomst?
- Diversiteit bevolking en wijkenin toekomst is groot
    - in dit scenario minder / niet realistisch?
- maatschappelijke meerwaarde (delen, dienen, verbinden)
    - eigenaar van zowel probleem als oplossing
- collectieve mobiliteit
- groen - blauwe netwerken verbinden gemeenschappen
    - nabijheid van belang → eisen die men stelt
    - geldt ook voor OV/ mobiliteit
- Verbinding met regio onvoldoende nu
- Past het individualisme van nu in dit scenario?

Bandbreedtes:

- Groei ondergeschikt
- Meer groei in de regio
- Mengpaneel: meer links

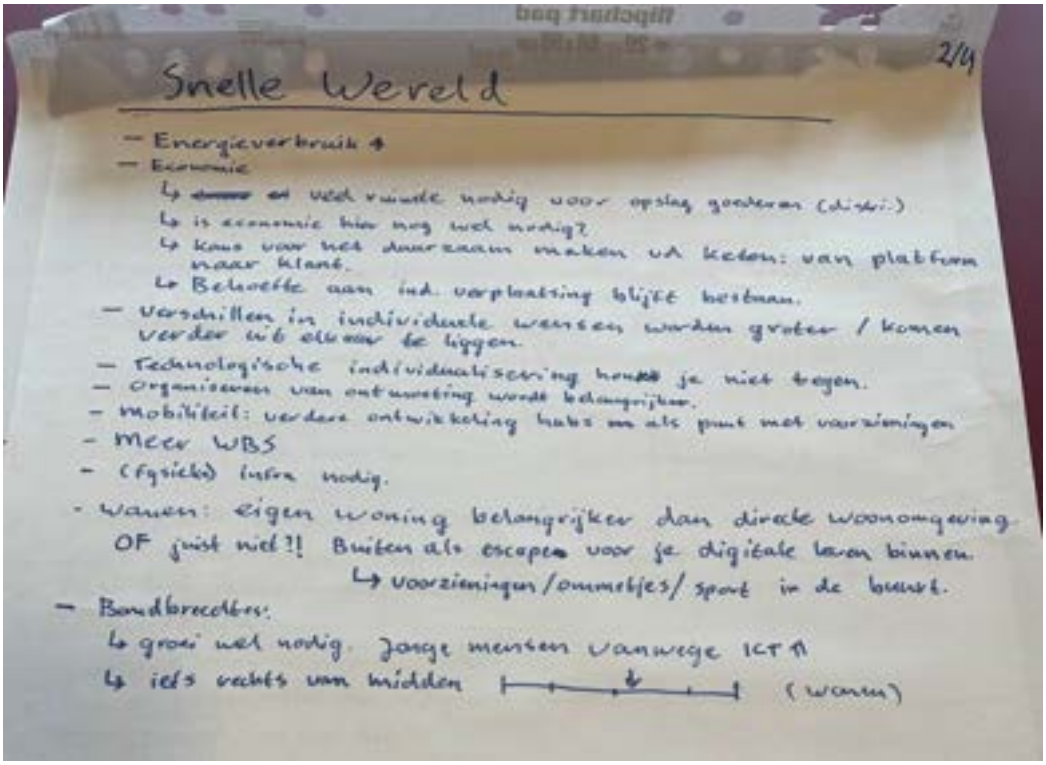

Snelle Wereld

- Energieverbruik
- Economie
    - Veel ruimte nodig voor opslag goederen (distri.)
    - Is economie hier nog wel nodig?.
    - Kans voor het duurzaam maken van de keten: van platform naar klant.
- Behoefte aan individuele verplaatsing blijft bestaan.
- Verschillen in individuele wensen worden groter/komen verder uit elkaar te liggen.
- Technologische individualisering houdt je niet tegen.
- Organiseren van ontmoeting wordt belangrijker.
- Mobiliteit: verdere ontwikkeling hubs als punt met voorzieningen
- Meer WBS
- (Fysieke) infra nodig.
- Wonen: eigen woning belangrijker dan directe woonomgeving OF juist niet?! Buiten als escape voor je digitale leven binnen.
    - Voorzieningen /ommetjes/ sport in de buurt.

Bandbreedtes:

- Groei wel nodig. Jonge mensen vanwege ICT
- Mengpaneel: iets rechts van midden (wonen)

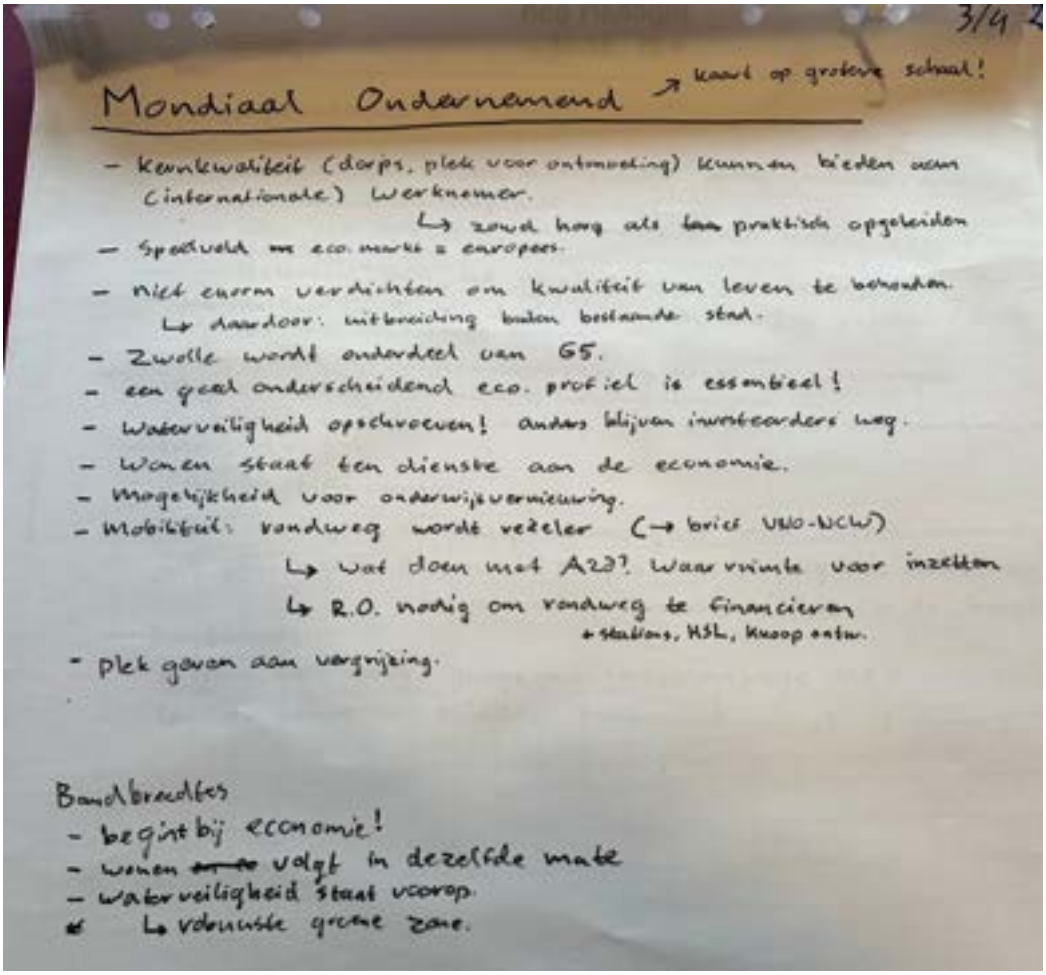

Mondiaal Ondernemend

- Kaart op grotere schaal!
- kernkwaliteit (dorps, plek voor ontmoeting) kunnen bieden aan (internationale) werknemer. Zowel hoog als praktisch opgeleiden.
- Speelveld economische markt = Europees.
- Niet enorm verdichten om kwaliteit van leven te behouden.

    - Daardoor: Uitbreiding buiten bestaande stad.
- Zwolle wordt onderdeel van G5.
- een goed onderscheidend economisch profiel is essentieel!
- Waterveiligheid opschroeven! anders blijven investeerders weg.
- Wonen staat ten dienste aan de economie.
- Mogelijkheid voor onderwijsvernieuwing.
- Mobiliteit: Randweg wordt reëler (→ brief VNO-NCW)
    - Wat doen met A28? Waar ruimte voor inzetten?
    - R.O. nodig om randweg te financieren + stations, HSL, Knoop ontw.
- plek geven aan vergrijzing.

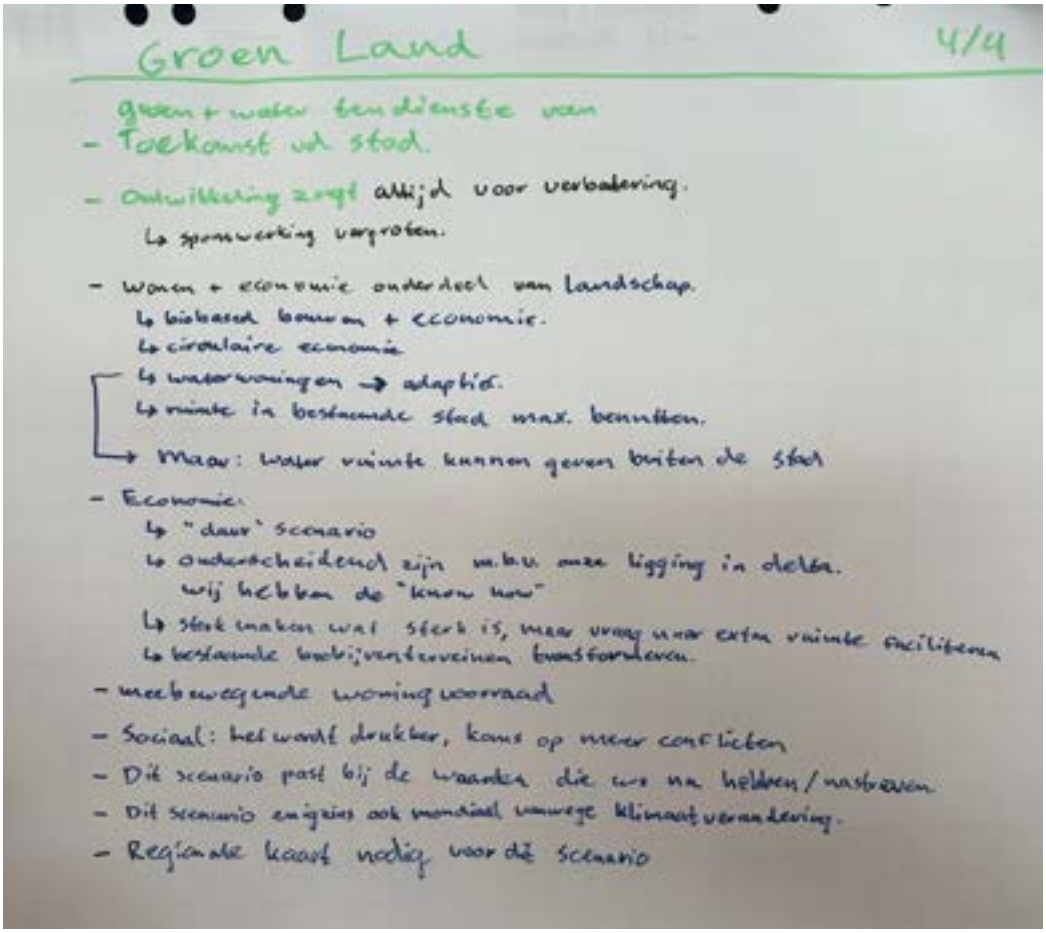
Bandbreedtes:
- Begint bij economie!
- Wonen volgt in dezelfde mate
- Waterveiligheid staat voorop.
    - Robuuste groene zone.

Groen Land

Groen + water ten dienste van
- Toekomst van de stad.
- Ontwikkeling zorgt altijd voor verbetering.

    - Sponswerking vergroten.
- Wonen + economie onderdeel van landschap.
    - Biobased bouwen + economie.
    - Circulaire eccomie
    - Waterwoningen -> Adaptief
    - Ruimte in bestaande stad maximaal benutten.
    - Water ruimte kunnen geven buiten de stad
- Economie:
    - "Duur" scenario
    - Onderscheidend zijn m.b.v. onze ligging in delta. Wij hebben de "know how"
    - Sterk maken was sterk is, meer vraag naar extra ruimte faciliteren
- Meebewegende woning voorraad
- Sociaal: Het wordt drukker, kans op meer conflicten
- Dit scenario past bij de waarden die we nu hebben/ nastreven.
- Dit scenario enigszins ook mondiaal vanwege klimaatverandering.
- Regionale kaart nodig voor dit scenario

Legenda toegepaste uitzonderingsgrondslagen

In dit document zijn gegevens definitief geanonimiseerd op grond van:

Wet	Artikel	Omschrijving	Pagina's
Wet open overheid	Art. 5.1 lid 2 sub e	De eerbiediging van de persoonlijke levenssfeer	1

Aantekeningen atelier basis op orde – 18 december 2024
Aanwezig: 5.1.2e, 5.1.2e, 5.1.2e, 5.1.2e, 5.1.2e, 5.1.2e, 5.1.2e, 5.1.2e, 5.1.2e, 5.1.2e, 5.1.2e, 5.1.2e, 5.1.2e, 5.1.2e, 5.1.2e, 5.1.2e, 5.1.2e, 5.1.2e.

Bouwstenen

- Startnotitie Stadsbroek door gemeenteraad vastgesteld. Delen met Posad.
- Economie in de bestaande stad, verdienvermogen in de wijken en in landschapsparken (m.b.t. recreatie, landbouw, etc.). Verdienvermogen van de stad. Deels al in bestaande OGV.
- Voorzieningen, zowel voor woonmilieus die we willen toevoegen, maar ook bestaande stad + stadsscan locaties. Welk programma maak je bij de verdichting van de bestaande stad, ook i.r.t. sociale netwerken en nabijheid.
- Argumentatie om te kiezen voor inbreiding boven uitbreiding: wanneer we voor uitbreiding gaan verdun je je OV-netwerk, waarmee moeilijker wordt om in te zetten op mobiliteitstransitie.
- Geothermie wordt gekoppeld aan stadswarmte. O.a. Holtenbroek. Zones kunnen worden aangegeven door 5.1.2e/5.1.2e. Wordt deels ook al in huidige OGV genoemd. Ruimte reserveren voor opwek? Hoeveel en waar?
- Wat zijn de opgaven per buurt/wijk? En wat zijn de instrumenten/ingrepen die kunnen bijdragen aan het verhogen van de brede welvaart.
- Waarschijnlijk behoefte bij de raad om inzicht te krijgen in: in welke wijk gaan we nu wat doen? Teveel detailniveau voor een omgevingsvisie, maar wel haakjes opnemen / voorzet doen voor verdere uitwerking daarvan?
- Stikstofruimte/posities gaan opnemen
- Werken in de wijk + stadsstraten: kijken naar Amersfoort!
    - Vastgoed: stikstof rechten verwerven + grondposities opnemen
- Watergroene vinger zit er in. Groenblauwe structuur ten oosten te weinig erin! Overloop gebied! Parkfunctie toevoegen. Ruimte voor water geven op die plek die normaal voor groen is.
    - Westerveldse Aa als landschappelijke drager voor water en groen.
    - Voor Nieuwe-Vecht en Willemsvaart: afwatering van wijken hierop. Dat is een argument voor waarom we dit willen ontwikkelen.
    - Twee landschapsparken gedefinieerd: toegankelijkheid met verwevenheid aan functies (vb: Lingezegen)
- Wonen: ontwikkelstrategie 1-2-3 wordt door groep onderschreven (binnenstedelijke ontwikkelingen, CB-zone & Zuid, Stadsbroek)
- Energie:
    - aquathermie onderzoeken zijn gaande over mogelijke potentie. Koppelen van bron met afzetgebied. Daar nu mee bezig.
    - Ontwikkelingen hebben allemaal energie nodig. Tegenwoordig randvoorwaardelijk. Daarom bestaande ontwikkelingen afmaken eerste.
    - Ontwikkelgebieden: energie aan de slag met welke locaties voor wonen en economie meeste kans hebben t.o.v. beschikbaarheid van energie.
    - Vanuit mobiliteit bezien: elektrisch laden wordt groter. Gebouwde omgeving als eerste van netwerk, daarna pas aan de slag met afschakelen/omzetten voor bedrijvigheid. Maar in de praktijk werkt dat niet. Netverzwaring daarom nodig.
    - Voor RTP: principeverhaal over hoe we omgaan met benodigdheden netverzwaring met principes en uitgangspunten zoals vermeld in bouwsteen energie. Transitiekaart wordt nu gemaakt.
- Visie op de ondergrond is belangrijk om ook aandacht voor te hebben: kabels, rioleringen. Vervangingsopgave komt eraan. Openbaar beheer is hiermee bezig.

Legenda toegepaste uitzonderingsgrondslagen

In dit document zijn gegevens definitief geanonimiseerd op grond van:

Wet	Artikel	Omschrijving	Pagina's
Wet open overheid	Art. 5.1 lid 2 sub e	De eerbiediging van de persoonlijke levenssfeer	1

N340

HESSENWEG

VP II

H

Busstation

HSV

HP

B

V

O

VECHT

VECHTSTRANGEN

LANDSCHAPS-
PARK

Scenario Groen Land

Uitgangspunten

- **Groene samenleving.** De bevolking hecht veel waarde aan groenvoorzieningen en kiest ervoor om dicht bij werk en voorzieningen te wonen. Er is een sterke verbinding tussen het dagelijkse leven en de natuurlijke omgeving.
  Ruimtelijke uitwerking: Zwolle blijft een knooppunt, verdichting in de kernstad.

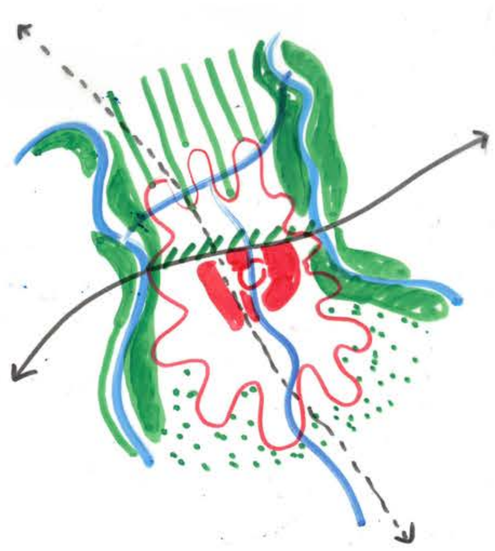
- **Sponsstad Zwolle waar natuurlijke systemen leidend zijn.** De nadruk ligt op het behouden en versterken van natuurlijke systemen. Een voorbeeld hiervan is dat er meer ruimte wordt gegeven aan de Ijssel/ Vecht, daarnaast worden er meer natuurlijke vormen van landbouw toegepast.
  Ruimtelijke uitwerking: verbreding van de Vecht/ Ijssel. Vernatten veenweidegebied Mastenbroek, Natte teelten, Sponsbos.

- **Natuurinclusieve verdichting:** Verdichting en transformatie van de stad vinden plaats, maar altijd met een hoge mate van bijdrage aan de vergroening en natuurinclusiviteit. Dit kan door middel van verticale groene gevels, daktuinen, levende gevels en andere innovatieve groene oplossingen.
  Ruimtelijke uitwerking: Diffuse stadsranden: Wonen 'aan' het landschap

- **Natuurpositieve bedrijventerreinen:** Bedrijventerreinen worden ontwikkeld op basis van nature-based solutions en multifunctionaliteit. Ze zijn sterker verdicht, maar integreren groen op een prominente manier.
  Ruimtelijke uitwerking: Groene dooradering van bedrijventerreinen, groene daken en levende gevels.

- **Duurzaam vervoer:** Grote hubs langs de stad zorgen voor een goede bereikbaarheid. Binnen de stad ligt de nadruk op voetgangers- en fietsverkeer, wat bijdraagt aan een schonere en gezondere leefomgeving.
  Ruimtelijke uitwerking: A28 barriere opheffen, hub locaties aan de stadsranden

- **Continuïteit groene en blauwe netwerken:** De stad wordt dooraderd met groen-blauwenetwerken, wat bijdraagt aan biodiversiteit en een aangename leefomgeving.
  Ruimtelijke uitwerking: Diffuse stadsranden - verbindingen richting buiten gebied.

Mengpaneel

WONEN

Hoe gaan we in dit scenario wonen in Zwolle (in 2040 en 2050)? Welke type woningen en op welke plek (in- of uitbreiding)?

Basisprincipes:
- Het voorzieningenniveau moet in balans blijven met het toevoegen van het aantal woningen en de type huishoudens die worden toegevoegd.
- Bij groei van de stad is extra nodig:
  - Recreatief uitloopgebied;
  - sport- en maatschappelijke voorzieningen;
  - Onderwijs en retail;
  - Blijven inzetten op een veilige en gezonde leefomgeving

Context:
- Vergrijzing, huishoudverdunning, groeiende behoefte aan zorg, afname van 1-2 persoonshuishoudens tot 30 jaar, behoefte aan 'groen stedelijk wonen'
- mate van doorstroming in de bestaande woningvoorraad.

Aandachtspunten:
- Stedelijk wonen op z'n Zwols: groen, gemengd en met voldoende leefruimte binnen én buiten
- Voorzieningen nabij
- Groeiende groepen huishoudens met kwetsbaarheid vragen om ontmoeting, sociaal toezicht en veiligheid
- De behoefte aan wonen en zorg neemt toe. Dit vraagt om geclusterde woonvormen
- Flexibiliteit in woonprogramma is nodig voor na 2050
- Geen nadelige milieueffecten: geluid, geur, luchtkwaliteit, etc.

5000 woningen (en bijbehorende voorzieningen) — 15000 woningen (en bijbehorende voorzieningen)

ECONOMIE

Waar verdienen we in 2040 ons geld mee in Zwolle? Op welke manier positioneert Zwolle zich op economisch gebied in dit scenario? Wat voor type werkgelegenheid trekken we aan?

Basisprincipes:
- Behouden en versterken van de brede welvaart: duurzame economie.
- Beschermen van bestaande werklocaties voor behoud werkfunctie

Context
- Technologie (innovatie), de (anti)globalisering, afhankelijkheid van essentiële producten uit andere landen (zoals computerchips), voldoende stikstofruimte en het consumentengedrag.
- Programma Ruimte voor Economie, NOVI, Nota ruimte

Aandachtspunten:
- Maak onderscheid tussen lokale en regionale economie
- Toekomstperspectief agrarisch- en gemengd landelijk gebied; Extensieve landbouw vraagt ook om extra ruimte.
- Juiste bedrijf op de juiste plek

Sterker maken wat sterk is 50 ha — Ruimte voor transities 135 ha

ENERGIE

Zetten we in dit scenario in op maximaal zelfvoorzienend binnen de gemeentegrens of landt duurzame energieopwek (gedeeltelijk) buiten de gemeentegrens?

Basisprincipes:
- Van Maerst als zoekgebied voor windmolens.
- We houden rekening met de genoemde aantallen en benodigde ruimte voor de energietransitie met trafo's, midden- en hoogspanning station(s) met bijbehorende tracés (totaal: 12,5-14,5 ha)

Context
- Klimaatneutrale samenleving in 2050 vastgelegd in het klimaatakkoord
- Besparen is noodzakelijk om doelstellingen te halen

Aandachtspunten
Voor Zwolle liggen de volgende opgaven:
- Verminder het energiegebruik
- Zet, bij nieuwbouw, in op energieleverende gebouwen en functies
- Stel voldoende locaties beschikbaar voor het opwekken van duurzame energie
- Creëer robuuste, toekomstbestendige energie-infrastructuur
- Breng de warmtetransitie op gang richting aardgasvrij Zwolle

Zwolle maximaal zelfvoorzienend (oplossen binnen eigen gemeentegrenzen) — Oplossen door (ook) buiten de gemeentegrenzen duurzame energieopwek te plaatsen

MOBILITEIT

Welke modaliteiten passen bij het scenario? Welke zijn dominant? Wat is de rol van het spoor-, OV-, wegen-, fietsnetwerk in dit scenario?

Basisprincipe:
- Autonome toename van 10.000 auto's richting 2040, wat leidt tot 50.000 extra autoritten (en waarbij de eventuele extra groei van de stad voor wonen nog niet is meegenomen)
- Uitgangspunt is het STOMP-principe: stappen, trappen, OV, Mobility as a service, Privéauto.
- Publieke mobiliteit: in een reis maximaal gebruik maken van publieke vervoersmiddelen

Aandachtspunten:
Mobiliteit is een ruimtegever (voor groen, lopen en fietsen) en een ruimtevrager (HUBS, fietsparkeren, nieuwbouw wonen en werken).

De mobiliteitstransitie zet daarbij in op vermindering van de (ruimtelijke) impact van mobiliteit in de openbare ruimte door:
1. Het verminderen van mobiliteit
2. Het veranderen van de mobiliteitskeuze door meer ruimte te geven voor alternatieven en deze te verbeteren.
3. Het verschonen van mobiliteit door elektrificatie, maar ook door de eerste twee punten.
4. Het verlagen van de maximumsnelheid van 50 naar 30 km/uur
5. Het bundelen van autoparkeren in de mobihubs i.c.m. parkeerregulering.

Huidig knooppunt Zwolle — Maximale inzet op (inter)nationale en bovenregionale bereikbaarheid

GROEN-BLAUWE NETWERKEN KLIMAATADAPTATIE EN WATERVEILIGHEID

Hoe zorgen we dat het niet te nat, te droog en te heet wordt? Werken we in dit scenario juist maximaal met de natuurlijke systemen of met technologische oplossingen? En wat voor rol krijgen onze groen-blauwe netwerken?

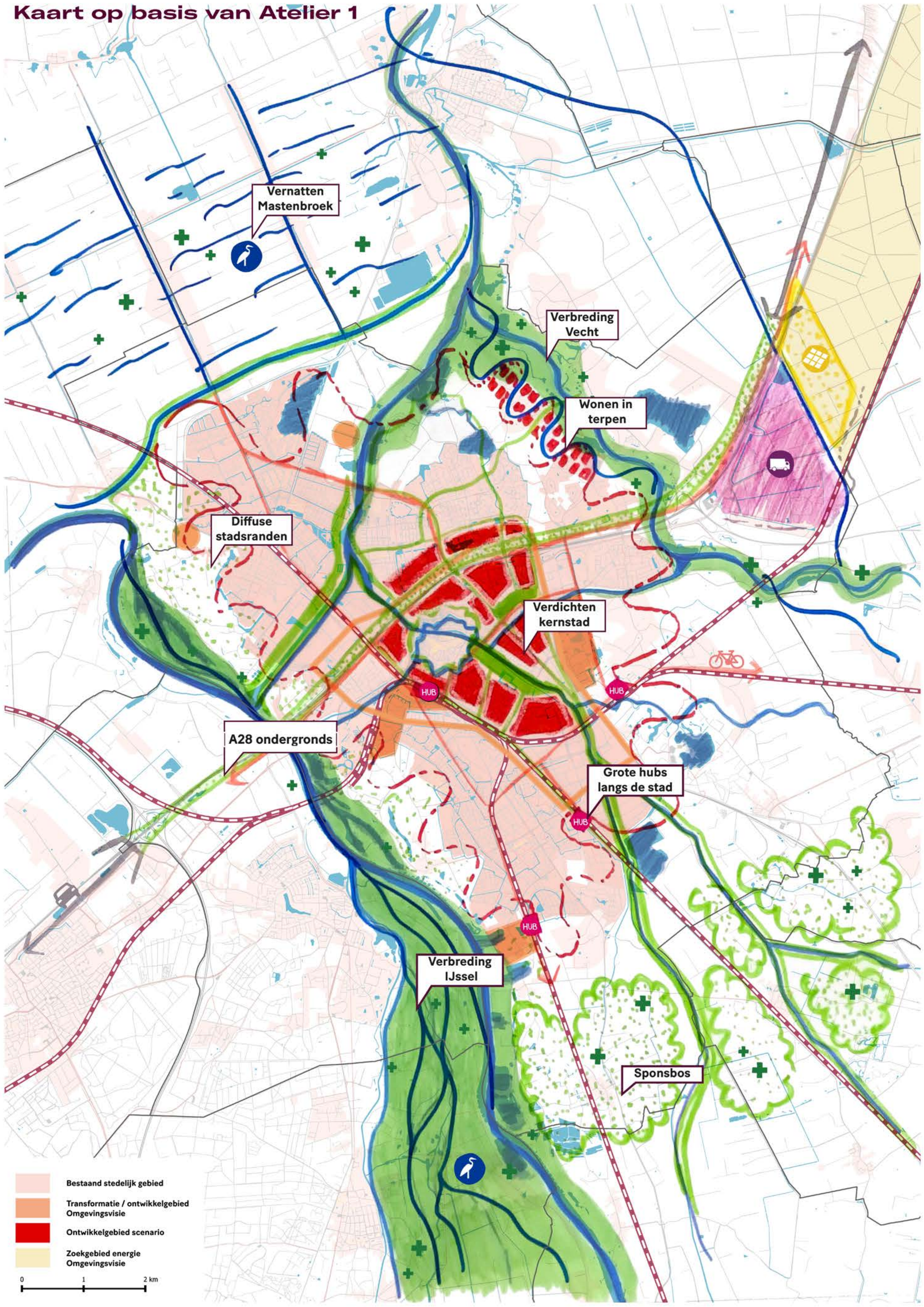
Basisprincipes:
- Water en bodem sturend
- Nieuwe ontwikkelingen helpen bestaand
- Groen groeit mee met ontwikkelingen

Context:
- Richting de toekomst worden opgaven groter en complexer: wateropgaven (watertekort, wateroverlast en waterveiligheid), temperatuur (hittegolven vaker en heter), neerslag('s winters meer en zomers extremer), meer zonnestraling, hogere stormvloeden.
- Klimaat adaptieve groeiregio (NOVEX)

Aandachtspunten
- Water komt van vier kanten, Vecht, IJssel, (Sallandse) Weteringen en regen
- Regionale Sponsstrategie
- Klimaatadaptatie vraagt om ruimte. Belangrijk om te kijken naar de invloeden van 3 schaalniveau's.: rijk, regio en stad.

Technologische oplossingen — Oplossen door maximaal in te zetten op de natuurlijke systemen

Kaart op basis van Atelier 1

Scenario Snelle wereld

Uitgangspunten

- **Flexibele, individuele, innovatie en vrije samenleving:** In deze snelle wereld heeft men veel keuzevrijheid en ligt de nadruk op individuele behoeften. De samenleving functioneert in (online) 'bubbels'.

- **Samenkomen in de digitale wereld:** Zwolle maakt deel uit van een groter digitaal en/of virtueel geheel, wat de behoefte aan extra fysieke voorzieningen minimaliseert. Digitale ontmoetingen vervangen fysieke samenkomsten.
  Ruimtelijke uitwerking: Minimale extra fysieke voorzieningen zoals (verplaatsbare en tijdelijke)pop-up parken. De pop-up parken zijn wel in verbinding met het buitengebied.

- **Groei in verschillende binnenstedelijk en landelijke bubbels:** Door druk vanuit de Randstad is er behoefte aan zowel binnenstedelijke als landelijke woonlocaties. Woningtypes worden afgestemd op de specifieke behoeften van de bubbels.
  Ruimtelijke uitwerking: Er ontstaan bijzondere woonmilieus zoals het knarrenhof. Aan de stadsrand komen kleine, organisch gegroeide locaties met tijdelijke, verplaatsbare en flexibele woningen.

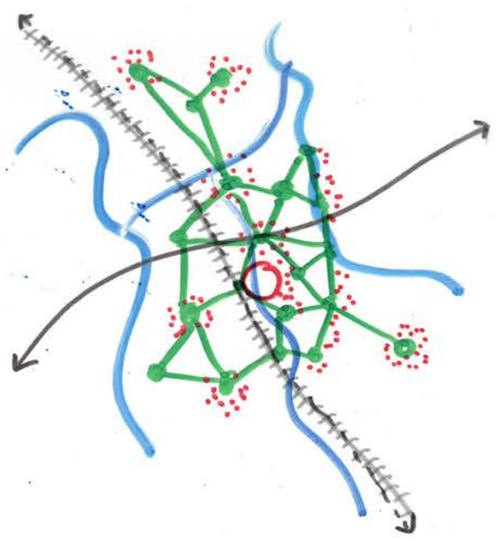
- **Maakbare en technologische oplossingen** om o.a. waterproblematiek te verminderen.
  Ruimtelijke uitwerking: dammen

- **Ruimte voor ICT:** De stad creëert ruimte voor ICT-bedrijven en digitale infrastructuur.
  Ruimtelijke uitwerking: De spoorzone wordt ontwikkeld tot een hub voor ICT-bedrijven.

- **Flexibel gebruik van gebouwen:** Gebouwen worden zo ontworpen dat ze tijdelijk, verplaatsbaar en flexibel inzetbaar zijn.

- **Minder behoefte om te verplaatsen.** Verplaatsingen door lokale mobiliteitshubs. Wel groeien bezorgdiensten en ruimtevraag voor kleine logistieke hubs.

- **Landbouwtransitie naar plantaardig dieet:** De landbouwsector richt zich op een plantaardig dieet, wat leidt tot een transitie in het gebruik van landbouwgrond.
  Ruimtelijke uitwerking: Het gebied Mastenbroek wordt ingezet voor natte agrarische natuur

Mengpaneel

WONEN

Hoe gaan we in dit scenario wonen in Zwolle (in 2040 en 2050)? Welke type woningen en op welke plek (in- of uitbreiding)?

Basisprincipes:
- Het voorzieningenniveau moet in balans blijven met het toevoegen van het aantal woningen en de type huishoudens die worden toegevoegd.
- Bij groei van de stad is extra nodig:
  - Recreatief uitloopgebied;
  - sport- en maatschappelijke voorzieningen;
  - Onderwijs en retail;
  - Blijven inzetten op een veilige en gezonde leefomgeving

Context:
- Vergrijzing, huishoudverdunning, groeiende behoefte aan zorg, afname van 1-2 persoonshuishoudens tot 30 jaar, behoefte aan 'groen stedelijk wonen'
- mate van doorstroming in de bestaande woningvoorraad.

Aandachtspunten:
- Stedelijk wonen op z'n Zwols: groen, gemengd en met voldoende leefruimte binnen én buiten
- Voorzieningen nabij
- Groeiende groepen huishoudens met kwetsbaarheid vragen om ontmoeting, sociaal toezicht en veiligheid
- De behoefte aan wonen en zorg neemt toe. Dit vraagt om geclusterde woonvormen
- Flexibiliteit in woonprogramma is nodig voor na 2050
- Geen nadelige milieueffecten: geluid, geur, luchtkwaliteit, etc.

5000 woningen (en bijbehorende voorzieningen) — 15000 woningen (en bijbehorende voorzieningen)

ECONOMIE

Waar verdienen we in 2040 ons geld mee in Zwolle? Op welke manier positioneert Zwolle zich op economisch gebied in dit scenario? Wat voor type werkgelegenheid trekken we aan?

Basisprincipes:
- Behouden en versterken van de brede welvaart: duurzame economie.
- Beschermen van bestaande werklocaties voor behoud werkfunctie

Context
- Technologie (innovatie), de (anti)globalisering, afhankelijkheid van essentiële producten uit andere landen (zoals computerchips), voldoende stikstofruimte en het consumentengedrag.
- Programma Ruimte voor Economie, NOVI, Nota ruimte

Aandachtspunten:
- Maak onderscheid tussen lokale en regionale economie
- Toekomstperspectief agrarisch- en gemengd landelijk gebied: Extensieve landbouw vraagt ook om extra ruimte.
- Juiste bedrijf op de juiste plek

Sterker maken wat sterk is 50 ha — Ruimte voor transities 135 ha

ENERGIE

Zetten we in dit scenario in op maximaal zelfvoorzienend binnen de gemeentegrens of landt duurzame energieopwek (gedeeltelijk) buiten de gemeentegrens?

Basisprincipes:
- Van Haerst als zoekgebied voor windmolens.
- We houden rekening met de genoemde aantallen en benodigde ruimte voor de energietransitie met trafo's, midden- en hoogspanning station(s) met bijbehorende tracés (totaal: 12,5-14,5 ha)

Context
- Klimaatneutrale samenleving in 2050 vastgelegd in het klimaatakkoord
- Besparen is noodzakelijk om doelstellingen te halen

Aandachtspunten
Voor Zwolle liggen de volgende opgaven:
- Verminder het energiegebruik
- Zet, bij nieuwbouw, in op energieleverende gebouwen en functies
- Stel voldoende locaties beschikbaar voor het opwekken van duurzame energie
- Creëer robuuste, toekomstbestendige energie-infrastructuur
- Breng de warmtetransitie op gang richting aardgasvrij Zwolle

Zwolle maximaal zelfvoorzienend (oplossen binnen eigen gemeentegrenzen) — Oplossen door (ook) buiten de gemeentegrenzen duurzame energieopwek te plaatsen

MOBILITEIT

Welke modaliteiten passen bij het scenario? Welke zijn dominant? Wat is de rol van het spoor-, OV-, wegen-, fietsnetwerk in dit scenario?

Basisprincipe:
- Autonome toename van 10.000 auto's richting 2040, wat leidt tot 50.000 extra autoritten (en waarbij de eventuele extra groei van de stad voor wonen nog niet is meegenomen)
- Uitgangspunt is het STOMP-principe: stappen, trappen, OV, Mobility as a service, Privéauto.
- Publieke mobiliteit: in een reis maximaal gebruik maken van publieke vervoersmiddelen

Aandachtspunten:
Mobiliteit is een ruimtegever (voor groen, lopen en fietsen) en een ruimtevrager (HUBS, fietsparkeren, nieuwbouw wonen en werken).

De mobiliteitstransitie zet daarbij in op vermindering van de (ruimtelijke) impact van mobiliteit in de openbare ruimte door:
1. Het verminderen van mobiliteit
2. Het veranderen van de mobiliteitskeuze door meer ruimte te geven voor alternatieven en deze te verbeteren.
3. Het verschonen van mobiliteit door elektrificatie, maar ook door de eerste twee punten.
4. Het verlagen van de maximumsnelheid van 50 naar 30 km/uur
5. Het bundelen van autoparkeren in de mobihubs i.c.m. parkeerregulering.

Huidig knooppunt Zwolle — Maximale inzet op (inter)nationale en bovenregionale bereikbaarheid

GROEN-BLAUWE NETWERKEN KLIMAATADAPTATIE EN WATERVEILIGHEID

Hoe zorgen we dat het niet te nat, te droog en te heet wordt? Werken we in dit scenario juist maximaal met de natuurlijke systemen of met technologische oplossingen? En wat voor rol krijgen onze groen-blauwe netwerken?

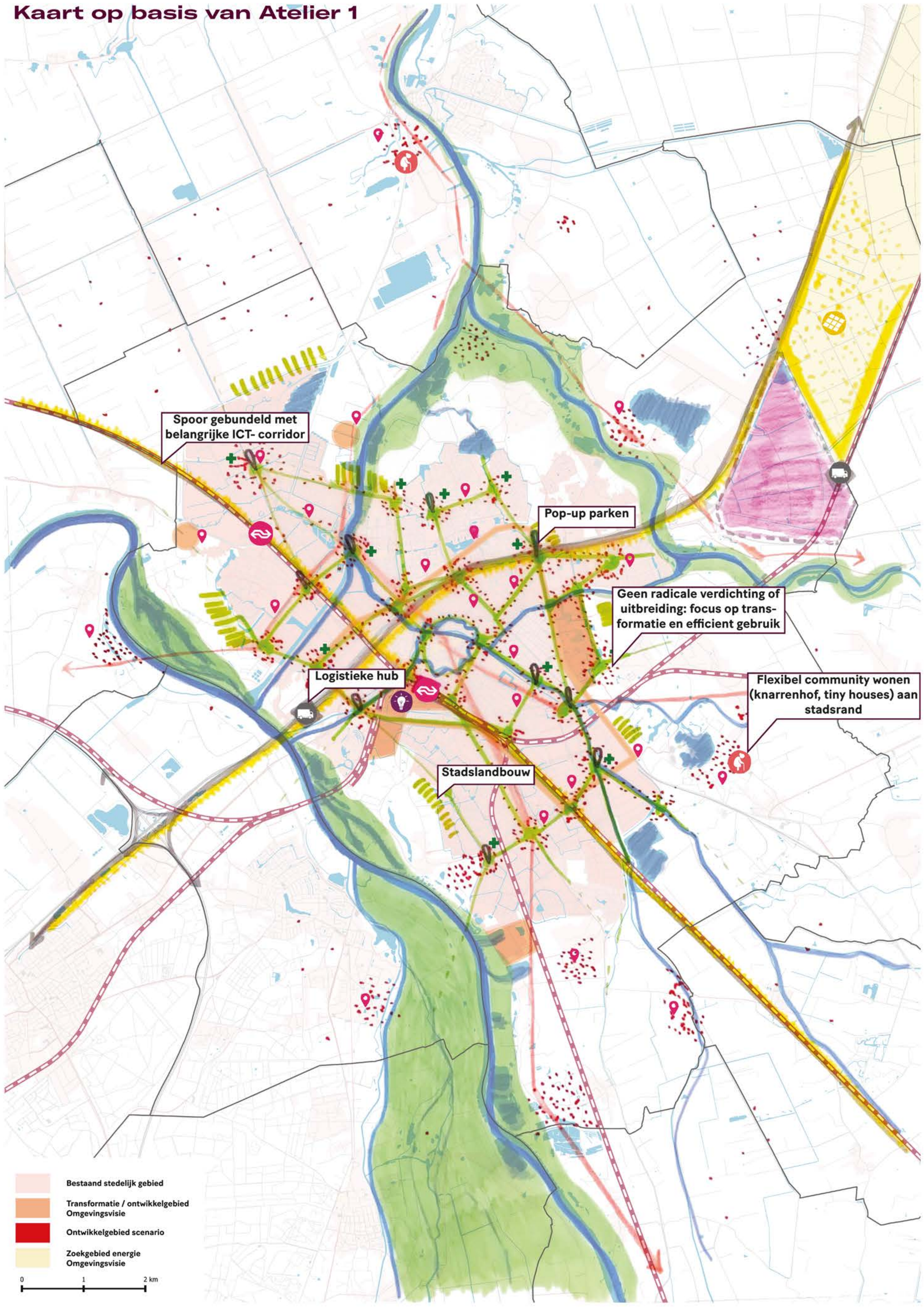
Basisprincipes:
- Water en bodem sturend
- Nieuwe ontwikkelingen helpen bestaand
- Groen groeit mee met ontwikkelingen

Context:
- Richting de toekomst worden opgaven groter en complexer: wateropgaven (watertekort, wateroverlast en waterveiligheid), temperatuur (hittegolven vaker en heter), neerslag('s winters meer en zomers extremer), meer zonnestraling, hogere stormvloeden.
- Klimaat adaptieve groeiregio (NOVEX)

Aandachtspunten
- Water komt van vier kanten. Vecht, IJssel, (Sallandse) Weteringen en regen
- Regionale Sponsstrategie
- Klimaatadaptatie vraagt om ruimte. Belangrijk om te kijken naar de invloeden van 3 schaalniveau's.: rijk, regio en stad.

Technologische oplossingen — Oplossen door maximaal in te zetten op de natuurlijke systemen

Kaart op basis van Atelier 1

Scenario Regionaal Geworteld

Uitgangspunten

- **Sterke lokale gemeenschappen.** De inwoners van Zwolle voelen zich sterk verbonden met hun lokale gemeenschap. Er heerst een sterk saamhorigheidsgevoel, gestimuleerd door initiatieven zoals gemeenschappelijk eigenaarschap van buurttuinen. Dit scenario vraagt voornamelijk om een mentale transitie, waarbij bewoners actief participeren en samenwerken binnen hun buurt.

- **Buurtcentra als middelpunt.** Elk wijk heeft een buurtcentrum dat fungeert als het centrale punt van de wijk. Deze centra bieden diverse faciliteiten en functies, waaronder lokale voedselproductie, een lokaal energiesysteem, een lokaal bedrijventerrein, en een mobiliteitshub.
  Ruimtelijke uitwerking: buurtcentra per wijk

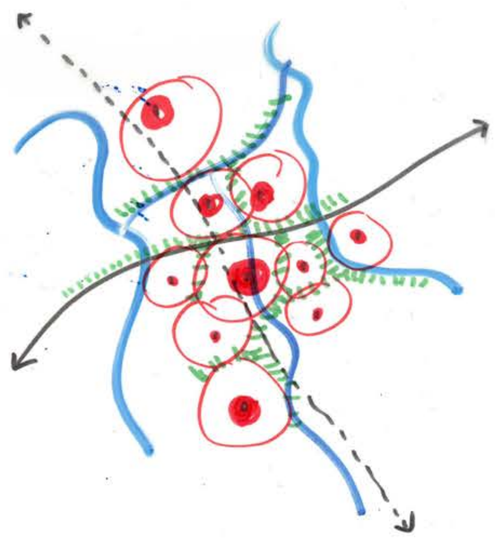
- **Collectieve woonvormen.** In dit scenario groeit de behoefte aan collectieve woonvormen.
  Ruimtelijke uitwerking: Woonvormen zoals hofjes. Zorg aan huis.

- **Ruimte voor lokale ontmoetingen en zorg voor de stad.** Er zijn specifieke plekken ingericht voor ontmoetingen en samen zorg dragen voor de stad en leefomgeving.
  Ruimtelijke uitwerking: Stadslandbouw, elke buurt heeft een eigen buurtcentrum of buurtpark.

- **Fijnmaziger landschap met kleinschalige landbouw.** Het landschap rondom de stad is fijnmaziger en ondersteunt kleinschalige landbouw, wat bijdraagt aan lokale voedselvoorziening en landschapsbeheer.
  Ruimtelijke uitwerking: Herenboeren

- **Inzet op circulaire economie.** Aan de randen van de stad wordt ruimte gecreëerd voor circulaire economie, waarbij afval en grondstoffen efficient worden hergebruikt en lokaal worden verwerkt.
  Ruimtelijke uitwerking: Hessenpoort als circulair bedrijventerrein.

- **Lokale verplaatsingen middels een sterk mobiliteitshub systeem.** De meeste verplaatsingen vinden binnen de gemeentegrenzen plaats.
  Ruimtelijke uitwerking: Mobiliteitshub systeem (op buurt niveau)

Mengpaneel

WONEN

Hoe gaan we in dit scenario wonen in Zwolle (in 2040 en 2050)? Welke type woningen en op welke plek (in- of uitbreiding)?

Basisprincipes:
- Het voorzieningenniveau moet in balans blijven met het toevoegen van het aantal woningen en de type huishoudens die worden toegevoegd.
- Bij groei van de stad is extra nodig:
  - Recreatief uitloopgebied;
  - sport- en maatschappelijke voorzieningen;
  - Onderwijs en retail;
  - Blijven inzetten op een veilige en gezonde leefomgeving

Context:
- Vergrijzing, huishoudverdunning, groeiende behoefte aan zorg, afname van 1-2 persoonshuishoudens tot 30 jaar, behoefte aan 'groen stedelijk wonen'
- mate van doorstroming in de bestaande woningvoorraad.

Aandachtspunten:
- Stedelijk wonen op z'n Zwols: groen, gemengd en met voldoende leefruimte binnen én buiten
- Voorzieningen nabij
- Groeiende groepen huishoudens met kwetsbaarheid vragen om ontmoeting, sociaal toezicht en veiligheid
- De behoefte aan wonen en zorg neemt toe. Dit vraagt om geclusterde woonvormen
- Flexibiliteit in woonprogramma is nodig voor na 2050
- Geen nadelige milieueffecten: geluid, geur, luchtkwaliteit, etc.

5000 woningen (en bijbehorende voorzieningen) — 15000 woningen (en bijbehorende voorzieningen)

ECONOMIE

Waar verdienen we in 2040 ons geld mee in Zwolle? Op welke manier positioneert Zwolle zich op economisch gebied in dit scenario? Wat voor type werkgelegenheid trekken we aan?

Basisprincipes:
- Behouden en versterken van de brede welvaart: duurzame economie.
- Beschermen van bestaande werklocaties voor behoud werkfunctie

Context
- Technologie (innovatie), de (anti)globalisering, afhankelijkheid van essentiële producten uit andere landen (zoals computerchips), voldoende stikstofruimte en het consumentengedrag.
- Programma Ruimte voor Economie, NOVI, Nota ruimte

Aandachtspunten:
- Maak onderscheid tussen lokale en regionale economie
- Toekomstperspectief agrarisch- en gemengd landelijk gebied: Extensieve landbouw vraagt ook om extra ruimte.
- Juiste bedrijf op de juiste plek

Sterker maken wat sterk is 50 ha — Ruimte voor transities 135 ha

ENERGIE

Zetten we in dit scenario in op maximaal zelfvoorzienend binnen de gemeentegrens of landt duurzame energieopwek (gedeeltelijk) buiten de gemeentegrens?

Basisprincipes:
- Van Haerst als zoekgebied voor windmolens.
- We houden rekening met de genoemde aantallen en benodigde ruimte voor de energietransitie met trafo's, midden- en hoogspanning station(s) met bijbehorende tracés (totaal: 12,5-14,5 ha)

Context
- Klimaatneutrale samenleving in 2050 vastgelegd in het klimaatakkoord
- Besparen is noodzakelijk om doelstellingen te halen

Aandachtspunten
Voor Zwolle liggen de volgende opgaven:
- Verminder het energiegebruik
- Zet, bij nieuwbouw, in op energieleverende gebouwen en functies
- Stel voldoende locaties beschikbaar voor het opwekken van duurzame energie
- Creëer robuuste, toekomstbestendige energie-infrastructuur
- Breng de warmtetransitie op gang richting aardgasvrij Zwolle

Zwolle maximaal zelfvoorzienend (oplossen binnen eigen gemeentegrenzen) — Oplossen door (ook) buiten de gemeentegrenzen duurzame energieopwek te plaatsen

MOBILITEIT

Welke modaliteiten passen bij het scenario? Welke zijn dominant? Wat is de rol van het spoor-, OV-, wegen-, fietsnetwerk in dit scenario?

Basisprincipe:
- Autonome toename van 10.000 auto's richting 2040, wat leidt tot 50.000 extra autoritten (en waarbij de eventuele extra groei van de stad voor wonen nog niet is meegenomen)
- Uitgangspunt is het STOMP-principe: stappen, trappen, OV, Mobility as a service, Privéauto.
- Publieke mobiliteit: in een reis maximaal gebruik maken van publieke vervoersmiddelen

Aandachtspunten:
Mobiliteit is een ruimtegever (voor groen, lopen en fietsen) en een ruimtevrager (HUBS, fietsparkeren, nieuwbouw wonen en werken).

De mobiliteitstransitie zet daarbij in op vermindering van de (ruimtelijke) impact van mobiliteit in de openbare ruimte door:
1. Het verminderen van mobiliteit
2. Het veranderen van de mobiliteitskeuze door meer ruimte te geven voor alternatieven en deze te verbeteren.
3. Het verschonen van mobiliteit door elektrificatie, maar ook door de eerste twee punten.
4. Het verlagen van de maximumsnelheid van 50 naar 30 km/uur
5. Het bundelen van autoparkeren in de mobihubs i.c.m. parkeerregulering.

Huidig knooppunt Zwolle — Maximale inzet op (inter)nationale en bovenregionale bereikbaarheid

GROEN-BLAUWE NETWERKEN KLIMAATADAPTATIE EN WATERVEILIGHEID

Hoe zorgen we dat het niet te nat, te droog en te heet wordt? Werken we in dit scenario juist maximaal met de natuurlijke systemen of met technologische oplossingen? En wat voor rol krijgen onze groen-blauwe netwerken?

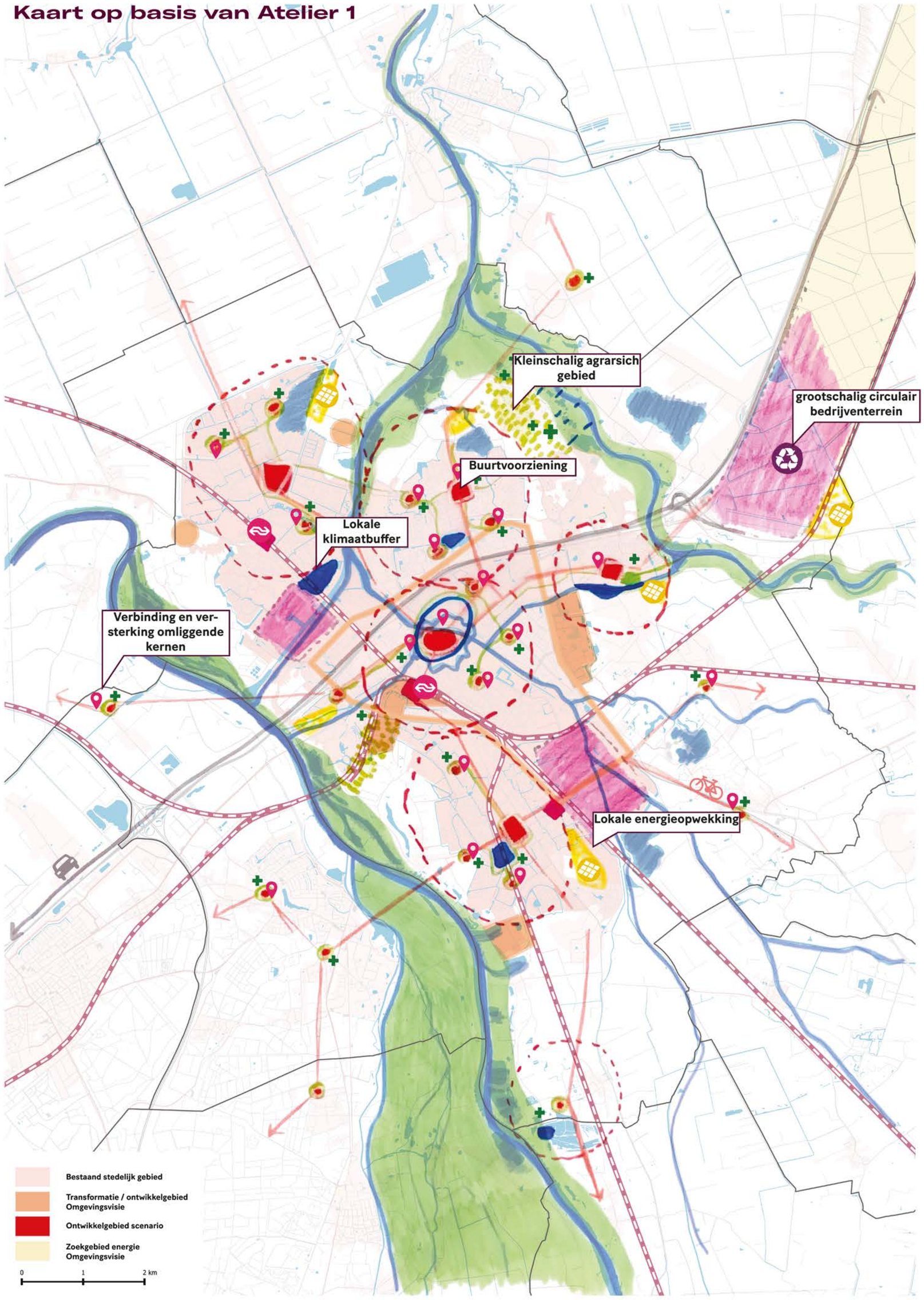
Basisprincipes:
- Water en bodem sturend
- Nieuwe ontwikkelingen helpen bestaand
- Groen groeit mee met ontwikkelingen

Context:
- Richting de toekomst worden opgaven groter en complexer: wateropgaven (watertekort, wateroverlast en waterveiligheid), temperatuur (hittegolven vaker en heter), neerslag('s winters meer en zomers extremer), meer zonnestraling, hogere stormvloeden.
- Klimaat adaptieve groeiregio (NOVEX)

Aandachtspunten
- Water komt van vier kanten. Vecht, IJssel, (Sallandse) Weteringen en regen
- Regionale Sponsstrategie
- Klimaatadaptatie vraagt om ruimte. Belangrijk om te kijken naar de invloeden van 3 schaalniveau's.: rijk, regio en stad.

Technologische oplossingen — Oplossen door maximaal in te zetten op de natuurlijke systemen

Kaart op basis van Atelier 1

Scenario Mondiaal Ondernemend

Uitgangspunten

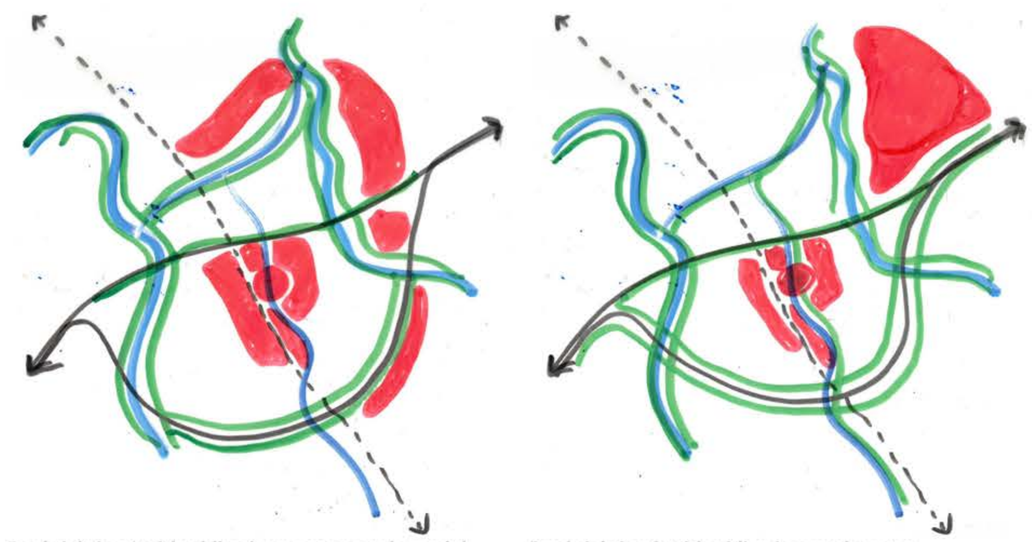
- **Wereldstad met dorpse kwaliteit.** Ondanks de groei blijft Zwolle de dorpse kwaliteiten behouden: sterk gemeenschapsgevoel, gevoel van nabijheid en een rustige leefomgeving.. Er is aandacht voor de kernwaarde schoon, heel, veilig en groen blijven.
  Ruimtelijke uitwerking: Stedelijke Zwolse woonmilieus: groen, gemengd en met voldoende leefruimte binnen én buiten

- **Groene/blauwe contramal tegenover verstedelijking.** Om de groei vorm te geven wordt er ten eerste ingezet op de contramal van deze verstedelijking: de groen/blauwe kwaliteiten.
  Ruimtelijke uitwerking: Groene contramal: dooradering van de stad rondom waterlopen in Zwolle: Zwolle-IJsselkanaal, Almelose kanaal, Nieuwe Vecht, etc.
  Twee denkrichtingen:
  - Groene gordel rondom Zwolle: Een groene gordel wordt aangelegd rondom de stad, met verstedelijking die aansluit op deze groene zones.
  - Uitbreiding in het noordoosten: Er wordt ook gekeken naar uitbreiding van de stad in noordoostelijke richting, waarbij nieuwe wijken worden geïntegreerd in de bestaande landschappelijke structuren.

- **Uitbreidingslocaties duurzaam ontsloten.** Nieuwe woonwijken worden duurzaam ontsloten door bijvoorbeeld een nieuw station.
  Ruimtelijke uitwerking: Snelfietsroutes richting Zwolle, nieuwe stations.

- **Regionale specialisatie in hoogtechnologische maakindustrie.** Zwolle richt zich op economsche specialisatie in de hoogtechnologische maakindustrie om een belangrijke speler te worden op EU-niveau. Flexibele en innovatieve bedrijven die snel kunnen inspelen op de markt, zoals ASML, zijn hierbij van groot belang.
  Ruimtelijke uitwerking: Meerlaagse logistiek. Uitbreiden bedrijventerrein Hessenpoort.

- **Internationaal knooppunt:** Zwolle positioneert zich als een internationaal knooppunt dankzij de centrale ligging tussen de Randstad en Duitsland, met goede verbindingen via de A28 en de mogelijke HSL-verbinding.
  Ruimtelijke uitwerking: De A28 wordt verder ontwikkeld als vervoersbackbone. Regionale knelpunten oplossen door bijvoorbeeld ringweg A28-A50. Daarnaast wordt er gekeken naar het versterken van de HSL-verbinding om de internationale bereikbaarheid te optimaliseren.

Denkrichting 1: uitbreiding in groene en rode gordel

Denkrichting 2: uitbreiding in noord-oosten

Mengpaneel

WONEN

Hoe gaan we in dit scenario wonen in Zwolle (in 2040 en 2050)? Welke type woningen en op welke plek (in- of uitbreiding)?

Basisprincipes:
- Het voorzieningenniveau moet in balans blijven met het toevoegen van het aantal woningen en de type huishoudens die worden toegevoegd.
- Bij groei van de stad is extra nodig:
  - Recreatief uitloopgebied;
  - sport- en maatschappelijke voorzieningen;
  - Onderwijs en retail;
  - Blijven inzetten op een veilige en gezonde leefomgeving

Context:
- Vergrijzing, huishoudverdunning, groeiende behoefte aan zorg, afname van 1-2 persoonshuishoudens tot 30 jaar, behoefte aan 'groen stedelijk wonen'
- mate van doorstroming in de bestaande woningvoorraad.

Aandachtspunten:
- Stedelijk wonen op z'n Zwols: groen, gemengd en met voldoende leefruimte binnen én buiten
- Voorzieningen nabij
- Groeiende groepen huishoudens met kwetsbaarheid vragen om ontmoeting, sociaal toezicht en veiligheid
- De behoefte aan wonen en zorg neemt toe. Dit vraagt om geclusterde woonvormen
- Flexibiliteit in woonprogramma is nodig voor na 2050
- Geen nadelige milieueffecten: geluid, geur, luchtkwaliteit, etc.

5000 woningen (en bijbehorende voorzieningen) — 15000 woningen (en bijbehorende voorzieningen)

ECONOMIE

Waar verdienen we in 2040 ons geld mee in Zwolle? Op welke manier positioneert Zwolle zich op economisch gebied in dit scenario? Wat voor type werkgelegenheid trekken we aan?

Basisprincipes:
- Behouden en versterken van de brede welvaart: duurzame economie.
- Beschermen van bestaande werklocaties voor behoud werkfunctie

Context
- Technologie (innovatie), de (anti)globalisering, afhankelijkheid van essentiële producten uit andere landen (zoals computerchips), voldoende stikstofruimte en het consumentengedrag.
- Programma Ruimte voor Economie, NOVI, Nota ruimte

Aandachtspunten:
- Maak onderscheid tussen lokale en regionale economie
- Toekomstperspectief agrarisch- en gemengd landelijk gebied: Extensieve landbouw vraagt ook om extra ruimte.
- Juiste bedrijf op de juiste plek

Sterker maken wat sterk is 50 ha — Ruimte voor transities 135 ha

ENERGIE

Zetten we in dit scenario in op maximaal zelfvoorzienend binnen de gemeentegrens of landt duurzame energieopwek (gedeeltelijk) buiten de gemeentegrens?

Basisprincipes:
- Van Haerst als zoekgebied voor windmolens.
- We houden rekening met de genoemde aantallen en benodigde ruimte voor de energietransitie met trafo's, midden- en hoogspanning station(s) met bijbehorende tracés (totaal: 12,5-14,5 ha)

Context
- Klimaatneutrale samenleving in 2050 vastgelegd in het klimaatakkoord
- Besparen is noodzakelijk om doelstellingen te halen

Aandachtspunten
Voor Zwolle liggen de volgende opgaven:
- Verminder het energiegebruik
- Zet, bij nieuwbouw, in op energieleverende gebouwen en functies
- Stel voldoende locaties beschikbaar voor het opwekken van duurzame energie
- Creëer robuuste, toekomstbestendige energie-infrastructuur
- Breng de warmtetransitie op gang richting aardgasvrij Zwolle

Zwolle maximaal zelfvoorzienend (oplossen binnen eigen gemeentegrenzen) — Oplossen door (ook) buiten de gemeentegrenzen duurzame energieopwek te plaatsen

MOBILITEIT

Welke modaliteiten passen bij het scenario? Welke zijn dominant? Wat is de rol van het spoor-, OV-, wegen-, fietsnetwerk in dit scenario?

Basisprincipe:
- Autonome toename van 10.000 auto's richting 2040, wat leidt tot 50.000 extra autoritten (en waarbij de eventuele extra groei van de stad voor wonen nog niet is meegenomen)
- Uitgangspunt is het STOMP-principe: stappen, trappen, OV, Mobility as a service, Privéauto.
- Publieke mobiliteit: in een reis maximaal gebruik maken van publieke vervoersmiddelen

Aandachtspunten:
Mobiliteit is een ruimtegever (voor groen, lopen en fietsen) en een ruimtevrager (HUBS, fietsparkeren, nieuwbouw wonen en werken).

De mobiliteitstransitie zet daarbij in op vermindering van de (ruimtelijke) impact van mobiliteit in de openbare ruimte door:
1. Het verminderen van mobiliteit
2. Het veranderen van de mobiliteitskeuze door meer ruimte te geven voor alternatieven en deze te verbeteren.
3. Het verschonen van mobiliteit door elektrificatie, maar ook door de eerste twee punten.
4. Het verlagen van de maximumsnelheid van 50 naar 30 km/uur
5. Het bundelen van autoparkeren in de mobihubs i.c.m. parkeerregulering.

Huidig knooppunt Zwolle — Maximale inzet op (inter)nationale en bovenregionale bereikbaarheid

GROEN-BLAUWE NETWERKEN KLIMAATADAPTATIE EN WATERVEILIGHEID

Hoe zorgen we dat het niet te nat, te droog en te heet wordt? Werken we in dit scenario juist maximaal met de natuurlijke systemen of met technologische oplossingen? En wat voor rol krijgen onze groen-blauwe netwerken?

Basisprincipes:
- Water en bodem sturend
- Nieuwe ontwikkelingen helpen bestaand
- Groen groeit mee met ontwikkelingen

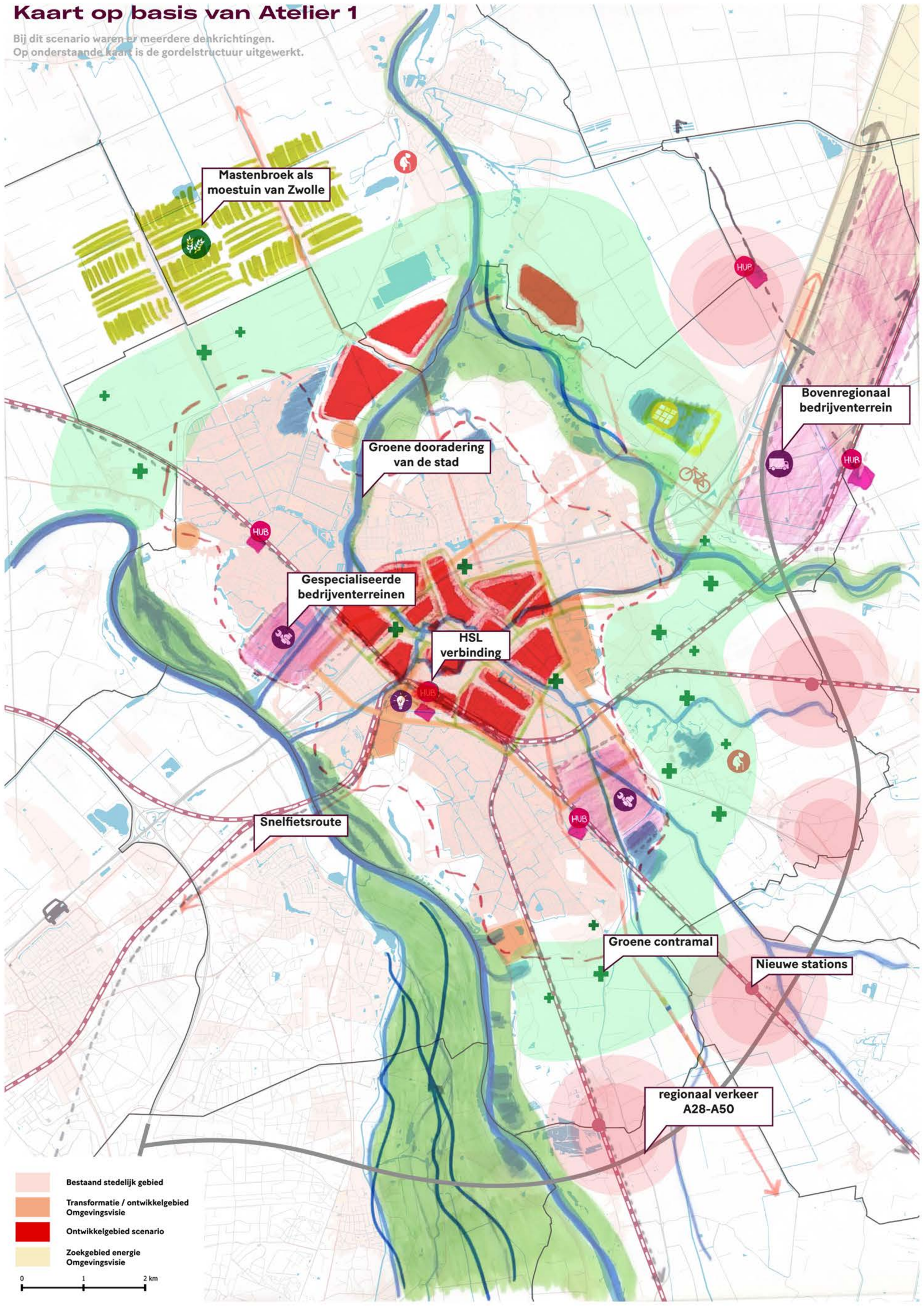
Context:
- Richting de toekomst worden opgaven groter en complexer: wateropgaven (watertekort, wateroverlast en waterveiligheid), temperatuur (hittegolven vaker en heter), neerslag('s winters meer en zomers extremer), meer zonnestraling, hogere stormvloeden.
- Klimaat adaptieve groeiregio (NOVEX)

Aandachtspunten
- Water komt van vier kanten. Vecht, IJssel, (Sallandse) Weteringen en regen
- Regionale Sponsstrategie
- Klimaatadaptatie vraagt om ruimte. Belangrijk om te kijken naar de invloeden van 3 schaalniveau's.: rijk, regio en stad.

Technologische oplossingen — Oplossen door maximaal in te zetten op de natuurlijke systemen

Kaart op basis van Atelier 1

Bij dit scenario waren er meerdere denkrichtingen.
Op onderstaande kaart is de gordelstructuur uitgewerkt.

Scenario Groen Land

Uitgangspunten

- **Groene samenleving.** De bevolking hecht veel waarde aan groenvoorzieningen en kiest ervoor om dicht bij werk en voorzieningen te wonen. Er is een sterke verbinding tussen het dagelijkse leven en de natuurlijke omgeving.
  Ruimtelijke uitwerking: Zwolle blijft een knooppunt, verdichting in de kernstad.

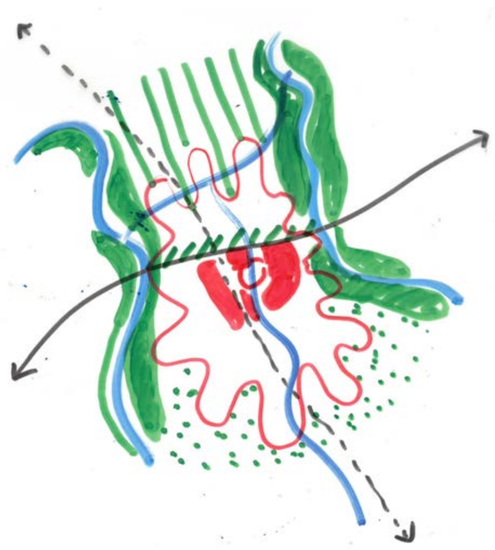
- **Sponsstad Zwolle waar natuurlijke systemen leidend zijn.** De nadruk ligt op het behouden en versterken van natuurlijke systemen. Een voorbeeld hiervan is dat er meer ruimte wordt gegeven aan de Ijssel/ Vecht, daarnaast worden er meer natuurlijke vormen van landbouw toegepast.
  Ruimtelijke uitwerking: verbreding van de Vecht/ Ijssel. Vernatten veenweidegebied Mastenbroek, Natte teelten, Sponsbos.

- **Natuurinclusieve verdichting:** Verdichting en transformatie van de stad vinden plaats, maar altijd met een hoge mate van bijdrage aan de vergroening en natuurinclusiviteit. Dit kan door middel van verticale groene gevels, daktuinen, levende gevels en andere innovatieve groene oplossingen.
  Ruimtelijke uitwerking: Diffuse stadsranden: Wonen 'aan' het landschap

- **Natuurpositieve bedrijventerreinen:** Bedrijventerreinen worden ontwikkeld op basis van nature-based solutions en multifunctionaliteit. Ze zijn sterker verdicht, maar integreren groen op een prominente manier.
  Ruimtelijke uitwerking: Groene dooradering van bedrijventerreinen, groene daken en levende gevels.

- **Duurzaam vervoer:** Grote hubs langs de stad zorgen voor een goede bereikbaarheid. Binnen de stad ligt de nadruk op voetgangers- en fietsverkeer, wat bijdraagt aan een schonere en gezondere leefomgeving.
  Ruimtelijke uitwerking: A28 barriere opheffen, hub locaties aan de stadsranden

- **Continuïteit groene en blauwe netwerken:** De stad wordt dooraderd met groen-blauwenetwerken, wat bijdraagt aan biodiversiteit en een aangename leefomgeving.
  Ruimtelijke uitwerking: Diffuse stadsranden - verbindingen richting buiten gebied.

Mengpaneel

WONEN

Hoe gaan we in dit scenario wonen in Zwolle (in 2040 en 2050)? Welke type woningen en op welke plek (in- of uitbreiding)?

Basisprincipes:
- Het voorzieningenniveau moet in balans blijven met het toevoegen van het aantal woningen en de type huishoudens die worden toegevoegd.
- Bij groei van de stad is extra nodig:
  - Recreatief uitloopgebied;
  - sport- en maatschappelijke voorzieningen;
  - Onderwijs en retail;
  - Blijven inzetten op een veilige en gezonde leefomgeving

Context:
- Vergrijzing, huishoudverdunning, groeiende behoefte aan zorg, afname van 1-2 persoonshuishoudens tot 30 jaar, behoefte aan 'groen stedelijk wonen'
- mate van doorstroming in de bestaande woningvoorraad.

Aandachtspunten:
- Stedelijk wonen op z'n Zwols: groen, gemengd en met voldoende leefruimte binnen én buiten
- Voorzieningen nabij
- Groeiende groepen huishoudens met kwetsbaarheid vragen om ontmoeting, sociaal toezicht en veiligheid
- De behoefte aan wonen en zorg neemt toe. Dit vraagt om geclusterde woonvormen
- Flexibiliteit in woonprogramma is nodig voor na 2050
- Geen nadelige milieueffecten: geluid, geur, luchtkwaliteit, etc.

5000 woningen (en bijbehorende voorzieningen) — 15000 woningen (en bijbehorende voorzieningen)

ECONOMIE

Waar verdienen we in 2040 ons geld mee in Zwolle? Op welke manier positioneert Zwolle zich op economisch gebied in dit scenario? Wat voor type werkgelegenheid trekken we aan?

Basisprincipes:
- Behouden en versterken van de brede welvaart: duurzame economie.
- Beschermen van bestaande werklocaties voor behoud werkfunctie

Context
- Technologie (innovatie), de (anti)globalisering, afhankelijkheid van essentiële producten uit andere landen (zoals computerchips), voldoende stikstofruimte en het consumentengedrag.
- Programma Ruimte voor Economie, NOVI, Nota ruimte

Aandachtspunten:
- Maak onderscheid tussen lokale en regionale economie
- Toekomstperspectief agrarisch- en gemengd landelijk gebied: Extensieve landbouw vraagt ook om extra ruimte.
- Juiste bedrijf op de juiste plek

Sterker maken wat sterk is 50 ha — Ruimte voor transities 135 ha

ENERGIE

Zetten we in dit scenario in op maximaal zelfvoorzienend binnen de gemeentegrens of landt duurzame energieopwek (gedeeltelijk) buiten de gemeentegrens?

Basisprincipes:
- Van Haerst als zoekgebied voor windmolens.
- We houden rekening met de genoemde aantallen en benodigde ruimte voor de energietransitie met trafo's, midden- en hoogspanning station(s) met bijbehorende tracés (totaal: 12,5-14,5 ha).

Context
- Klimaatneutrale samenleving in 2050 vastgelegd in het klimaatakkoord
- Besparen is noodzakelijk om doelstellingen te halen

Aandachtspunten
Voor Zwolle liggen de volgende opgaven:
- Verminder het energiegebruik
- Zet, bij nieuwbouw, in op energieleverende gebouwen en functies
- Stel voldoende locaties beschikbaar voor het opwekken van duurzame energie
- Creëer robuuste, toekomstbestendige energie-infrastructuur
- Breng de warmtetransitie op gang richting aardgasvrij Zwolle

Zwolle maximaal zelfvoorzienend (oplossen binnen eigen gemeentegrenzen) — Oplossen door (ook) buiten de gemeentegrenzen duurzame energieopwek te plaatsen

MOBILITEIT

Welke modaliteiten passen bij het scenario? Welke zijn dominant? Wat is de rol van het spoor-, OV-, wegen-, fietsnetwerk in dit scenario?

Basisprincipe:
- Autonome toename van 10.000 auto's richting 2040, wat leidt tot 50.000 extra autoritten (en waarbij de eventuele extra groei van de stad voor wonen nog niet is meegenomen)
- Uitgangspunt is het STOMP-principe: stappen, trappen, OV, Mobility as a service, Privéauto.
- Publieke mobiliteit: in een reis maximaal gebruik maken van publieke vervoersmiddelen

Aandachtspunten:
Mobiliteit is een ruimtegever (voor groen, lopen en fietsen) en een ruimtevrager (HUBS, fietsparkeren, nieuwbouw wonen en werken).

De mobiliteitstransitie zet daarbij in op vermindering van de (ruimtelijke) impact van mobiliteit in de openbare ruimte door:
1. Het verminderen van mobiliteit
2. Het veranderen van de mobiliteitskeuze door meer ruimte te geven voor alternatieven en deze te verbeteren.
3. Het verschonen van mobiliteit door elektrificatie, maar ook door de eerste twee punten.
4. Het verlagen van de maximumsnelheid van 50 naar 30 km/uur
5. Het bundelen van autoparkeren in de mobihubs i.c.m. parkeerregulering.

Huidig knooppunt Zwolle — Maximale inzet op (inter)nationale en bovenregionale bereikbaarheid

GROEN-BLAUWE NETWERKEN KLIMAATADAPTATIE EN WATERVEILIGHEID

Hoe zorgen we dat het niet te nat, te droog en te heet wordt? Werken we in dit scenario juist maximaal met de natuurlijke systemen of met technologische oplossingen? En wat voor rol krijgen onze groen-blauwe netwerken?

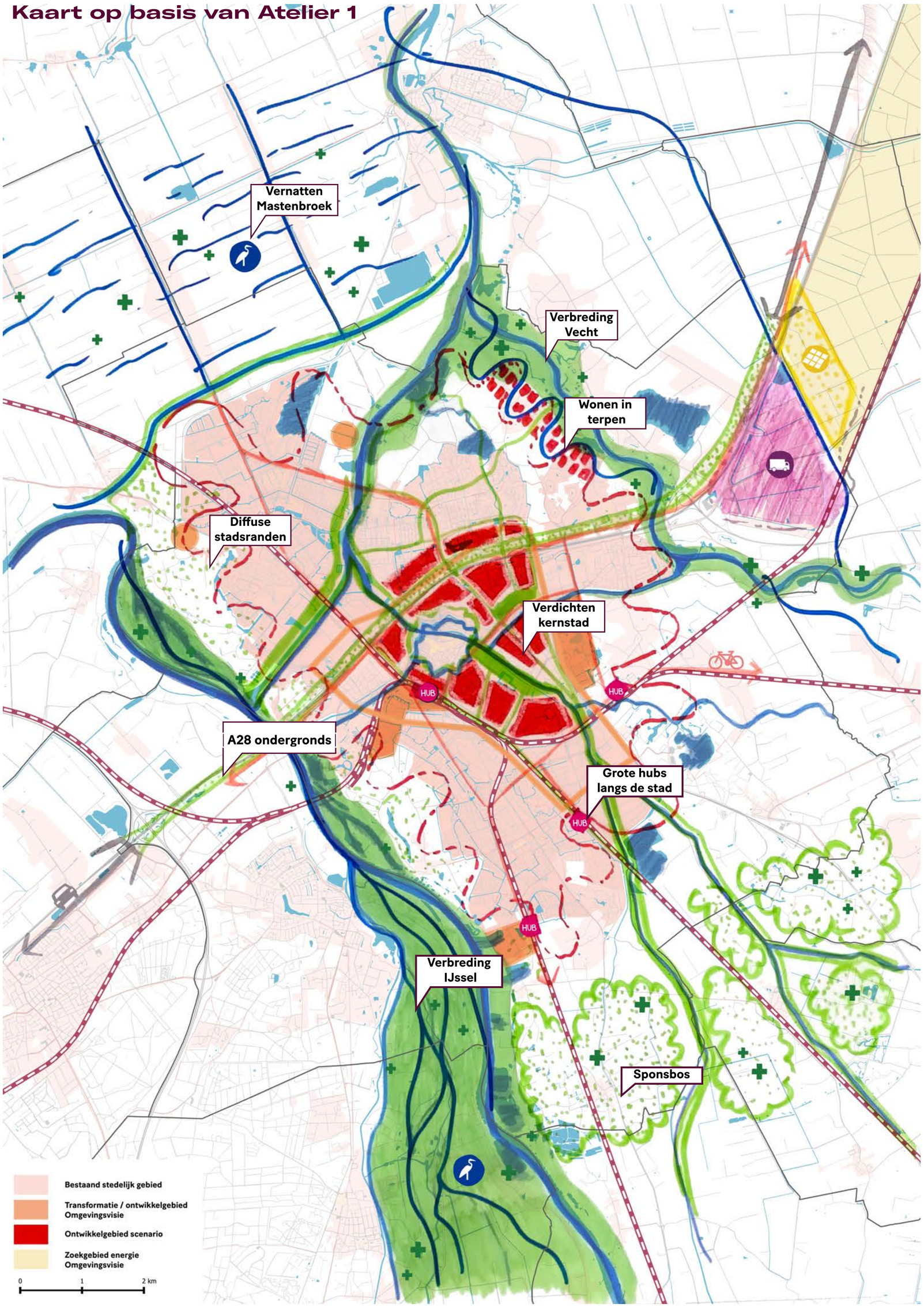
Basisprincipes:
- Water en bodem sturend
- Nieuwe ontwikkelingen helpen bestaand
- Groen groeit mee met ontwikkelingen

Context:
- Richting de toekomst worden opgaven groter en complexer: wateropgaven (watertekort, wateroverlast en waterveiligheid), temperatuur (hiittegolven vaker en heter), neerslag('s winters meer en zomers extremer), meer zonnestraling, hogere stormvloeden.
- Klimaat adaptieve groeiregio (NOVEX).

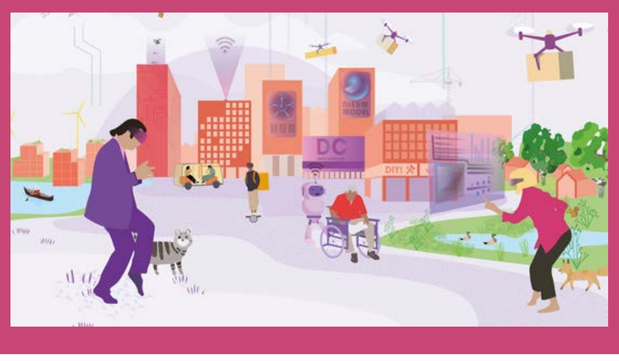
Aandachtspunten
- Water komt van vier kanten: Vecht, IJssel, (Sallandse) Weteringen en regen
- Regionale Sponsstrategie
- Klimaatadaptatie vraagt om ruimte. Belangrijk om te kijken naar de invloeden van 3 schaalniveau's : rijk, regio en stad.

Technologische oplossingen — Oplossen door maximaal in te zetten op de natuurlijke systemen

Kaart op basis van Atelier 1

Scenario Snelle wereld

Uitgangspunten

- **Flexibele, individuele, innovatie en vrije samenleving:** In deze snelle wereld heeft men veel keuzevrijheid en ligt de nadruk op individuele behoeften. De samenleving functioneert in (online) 'bubbels'.

- **Samenkomen in de digitale wereld:** Zwolle maakt deel uit van een groter digitaal en/of virtueel geheel, wat de behoefte aan extra fysieke voorzieningen minimaliseert. Digitale ontmoetingen vervangen fysieke samenkomsten.
  Ruimtelijke uitwerking: Minimale extra fysieke voorzieningen zoals (verplaatsbare en tijdelijke)pop-up parken. De pop-up parken zijn wel in verbinding met het buitengebied.

- **Groei in verschillende binnenstedelijk en landelijke bubbels:** Door druk vanuit de Randstad is er behoefte aan zowel binnenstedelijke als landelijke woonlocaties. Woningtypes worden afgestemd op de specifieke behoeften van de bubbels.
  Ruimtelijke uitwerking: Er ontstaan bijzondere woonmilieus zoals het knarrenhof. Aan de stadsrand komen kleine, organisch gegroeide locaties met tijdelijke, verplaatsbare en flexibele woningen.

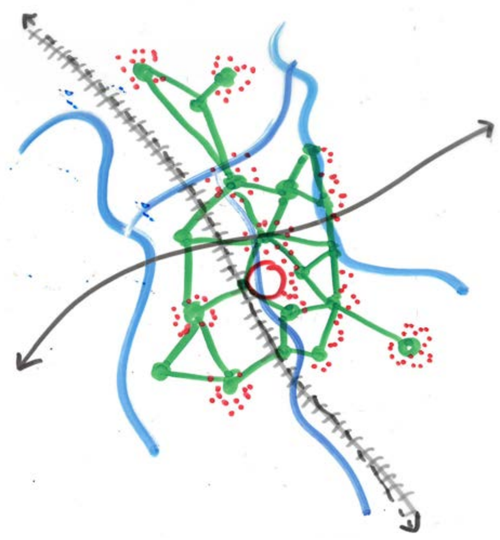
- **Maakbare en technologische oplossingen** om o.a. waterproblematiek te verminderen.
  Ruimtelijke uitwerking: dammen

- **Ruimte voor ICT:** De stad creëert ruimte voor ICT-bedrijven en digitale infrastructuur.
  Ruimtelijke uitwerking: De spoorzone wordt ontwikkeld tot een hub voor ICT-bedrijven.

- **Flexibel gebruik van gebouwen:** Gebouwen worden zo ontworpen dat ze tijdelijk, verplaatsbaar en flexibel inzetbaar zijn.

- **Minder behoefte om te verplaatsen.** Verplaatsingen door lokale mobiliteitshubs. Wel groeien bezorgdiensten en ruimtevraag voor kleine logistieke hubs.

- **Landbouwtransitie naar plantaardig dieet:** De landbouwsector richt zich op een plantaardig dieet, wat leidt tot een transitie in het gebruik van landbouwgrond.
  Ruimtelijke uitwerking: Het gebied Mastenbroek wordt ingezet voor natte agrarische natuur

Mengpaneel

WONEN

Hoe gaan we in dit scenario wonen in Zwolle (in 2040 en 2050)? Welke type woningen en op welke plek (in- of uitbreiding)?

Basisprincipes:
- Het voorzieningenniveau moet in balans blijven met het toevoegen van het aantal woningen en de type huishoudens die worden toegevoegd.
- Bij groei van de stad is extra nodig:
  - Recreatief uitloopgebied;
  - sport- en maatschappelijke voorzieningen;
  - Onderwijs en retail;
  - Blijven inzetten op een veilige en gezonde leefomgeving

Context:
- Vergrijzing, huishoudverdunning, groeiende behoefte aan zorg, afname van 1-2 persoonshuishoudens tot 30 jaar, behoefte aan 'groen stedelijk wonen'
- mate van doorstroming in de bestaande woningvoorraad.

Aandachtspunten:
- Stedelijk wonen op z'n Zwols: groen, gemengd en met voldoende leefruimte binnen én buiten
- Voorzieningen nabij
- Groeiende groepen huishoudens met kwetsbaarheid vragen om ontmoeting, sociaal toezicht en veiligheid
- De behoefte aan wonen en zorg neemt toe. Dit vraagt om geclusterde woonvormen
- Flexibiliteit in woonprogramma is nodig voor na 2050
- Geen nadelige milieueffecten: geluid, geur, luchtkwaliteit, etc.

5000 woningen (en bijbehorende voorzieningen) — 15000 woningen (en bijbehorende voorzieningen)

ECONOMIE

Waar verdienen we in 2040 ons geld mee in Zwolle? Op welke manier positioneert Zwolle zich op economisch gebied in dit scenario? Wat voor type werkgelegenheid trekken we aan?

Basisprincipes:
- Behouden en versterken van de brede welvaart: duurzame economie.
- Beschermen van bestaande werklocaties voor behoud werkfunctie

Context
- Technologie (innovatie), de (anti)globalisering, afhankelijkheid van essentiële producten uit andere landen (zoals computerchips), voldoende stikstofruimte en het consumentengedrag.
- Programma Ruimte voor Economie, NOVI, Nota ruimte

Aandachtspunten:
- Maak onderscheid tussen lokale en regionale economie
- Toekomstperspectief agrarisch- en gemengd landelijk gebied: Extensieve landbouw vraagt ook om extra ruimte.
- Juiste bedrijf op de juiste plek

Sterker maken wat sterk is 50 ha — Ruimte voor transities 135 ha

ENERGIE

Zetten we in dit scenario in op maximaal zelfvoorzienend binnen de gemeentegrens of landt duurzame energieopwek (gedeeltelijk) buiten de gemeentegrens?

Basisprincipes:
- Van Haerst als zoekgebied voor windmolens.
- We houden rekening met de genoemde aantallen en benodigde ruimte voor de energietransitie met trafo's, midden- en hoogspanning station(s) met bijbehorende tracés (totaal: 12,5-14,5 ha).

Context
- Klimaatneutrale samenleving in 2050 vastgelegd in het klimaatakkoord
- Besparen is noodzakelijk om doelstellingen te halen

Aandachtspunten
Voor Zwolle liggen de volgende opgaven:
- Verminder het energiegebruik
- Zet, bij nieuwbouw, in op energieleverende gebouwen en functies
- Stel voldoende locaties beschikbaar voor het opwekken van duurzame energie
- Creëer robuuste, toekomstbestendige energie-infrastructuur
- Breng de warmtetransitie op gang richting aardgasvrij Zwolle

Zwolle maximaal zelfvoorzienend (oplossen binnen eigen gemeentegrenzen) — Oplossen door (ook) buiten de gemeentegrenzen duurzame energieopwek te plaatsen

MOBILITEIT

Welke modaliteiten passen bij het scenario? Welke zijn dominant? Wat is de rol van het spoor-, OV-, wegen-, fietsnetwerk in dit scenario?

Basisprincipe:
- Autonome toename van 10.000 auto's richting 2040, wat leidt tot 50.000 extra autoritten (en waarbij de eventuele extra groei van de stad voor wonen nog niet is meegenomen)
- Uitgangspunt is het STOMP-principe: stappen, trappen, OV, Mobility as a service, Privéauto.
- Publieke mobiliteit: in een reis maximaal gebruik maken van publieke vervoersmiddelen

Aandachtspunten:
Mobiliteit is een ruimtegever (voor groen, lopen en fietsen) en een ruimtevrager (HUBS, fietsparkeren, nieuwbouw wonen en werken).

De mobiliteitstransitie zet daarbij in op vermindering van de (ruimtelijke) impact van mobiliteit in de openbare ruimte door:
1. Het verminderen van mobiliteit
2. Het veranderen van de mobiliteitskeuze door meer ruimte te geven voor alternatieven en deze te verbeteren.
3. Het verschonen van mobiliteit door elektrificatie, maar ook door de eerste twee punten.
4. Het verlagen van de maximumsnelheid van 50 naar 30 km/uur
5. Het bundelen van autoparkeren in de mobihubs i.c.m. parkeerregulering.

Huidig knooppunt Zwolle — Maximale inzet op (inter)nationale en bovenregionale bereikbaarheid

GROEN-BLAUWE NETWERKEN KLIMAATADAPTATIE EN WATERVEILIGHEID

Hoe zorgen we dat het niet te nat, te droog en te heet wordt? Werken we in dit scenario juist maximaal met de natuurlijke systemen of met technologische oplossingen? En wat voor rol krijgen onze groen-blauwe netwerken?

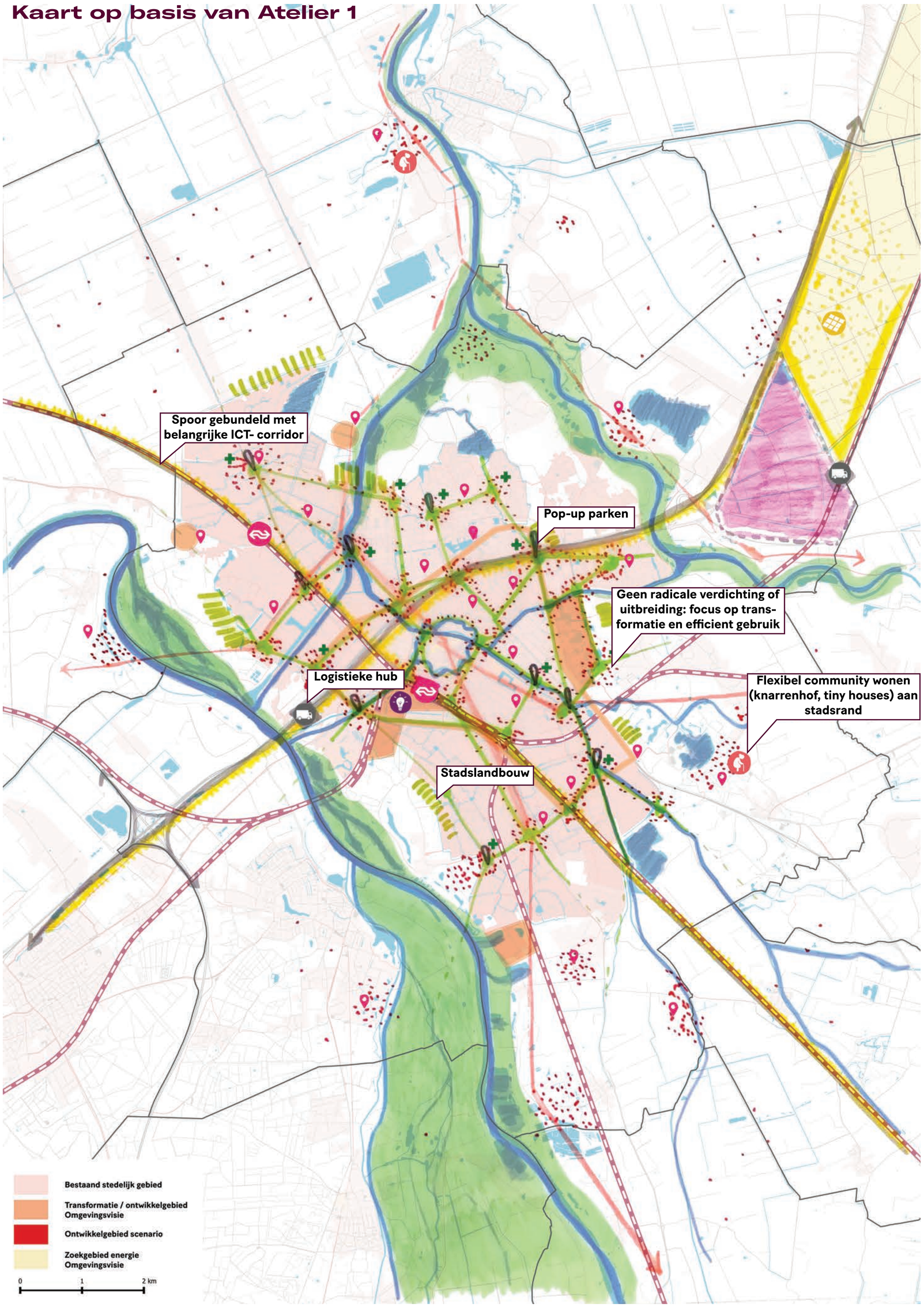
Basisprincipes:
- Water en bodem sturend
- Nieuwe ontwikkelingen helpen bestaand
- Groen groeit mee met ontwikkelingen

Context:
- Richting de toekomst worden opgaven groter en complexer: wateropgaven (watertekort, wateroverlast en waterveiligheid), temperatuur (hiittegolven vaker en heter), neerslag('s winters meer en zomers extremer), meer zonnestraling, hogere stormvloeden.
- Klimaat adaptieve groeiregio (NOVEX).

Aandachtspunten
- Water komt van vier kanten: Vecht, IJssel, (Sallandse) Weteringen en regen
- Regionale Sponsstrategie
- Klimaatadaptatie vraagt om ruimte. Belangrijk om te kijken naar de invloeden van 3 schaalniveau's : rijk, regio en stad.

Technologische oplossingen — Oplossen door maximaal in te zetten op de natuurlijke systemen

Kaart op basis van Atelier 1

Scenario Regionaal Geworteld

Uitgangspunten

- **Sterke lokale gemeenschappen.** De inwoners van Zwolle voelen zich sterk verbonden met hun lokale gemeenschap. Er heerst een sterk saamhorigheidsgevoel, gestimuleerd door initiatieven zoals gemeenschappelijk eigenaarschap van buurttuinen. Dit scenario vraagt voornamelijk om een mentale transitie, waarbij bewoners actief participeren en samenwerken binnen hun buurt.

- **Buurtcentra als middelpunt.** Elk wijk heeft een buurtcentrum dat fungeert als het centrale punt van de wijk. Deze centra bieden diverse faciliteiten en functies, waaronder lokale voedselproductie, een lokaal energiesysteem, een lokaal bedrijventerrein, en een mobiliteitshub.
  Ruimtelijke uitwerking: buurtcentra per wijk

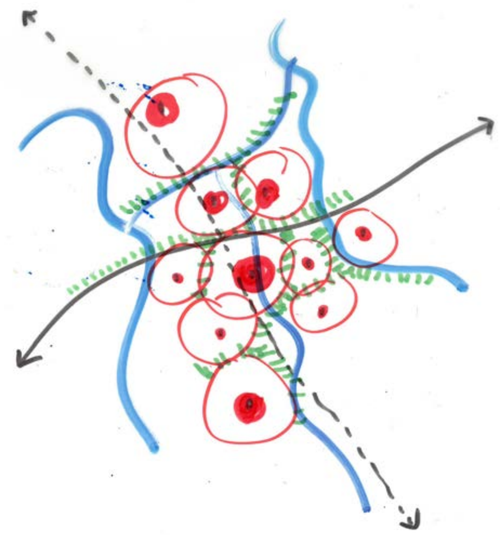
- **Collectieve woonvormen.** In dit scenario groeit de behoefte aan collectieve woonvormen.
  Ruimtelijke uitwerking: Woonvormen zoals hofjes. Zorg aan huis.

- **Ruimte voor lokale ontmoetingen en zorg voor de stad.** Er zijn specifieke plekken ingericht voor ontmoetingen en samen zorg dragen voor de stad en leefomgeving.
  Ruimtelijke uitwerking: Stadslandbouw, elke buurt heeft een eigen buurtcentrum of buurtpark.

- **Fijnmaziger landschap met kleinschalige landbouw.** Het landschap rondom de stad is fijnmaziger en ondersteunt kleinschalige landbouw, wat bijdraagt aan lokale voedselvoorziening en landschapsbeheer.
  Ruimtelijke uitwerking: Herenboeren

- **Inzet op circulaire economie.** Aan de randen van de stad wordt ruimte gecreëerd voor circulaire economie, waarbij afval en grondstoffen efficient worden hergebruikt en lokaal worden verwerkt.
  Ruimtelijke uitwerking: Hessenpoort als circulair bedrijventerrein.

- **Lokale verplaatsingen middels een sterk mobiliteitshub systeem.** De meeste verplaatsingen vinden binnen de gemeentegrenzen plaats.
  Ruimtelijke uitwerking: Mobiliteitshub systeem (op buurt niveau)

Mengpaneel

WONEN

Hoe gaan we in dit scenario wonen in Zwolle (in 2040 en 2050)? Welke type woningen en op welke plek (in- of uitbreiding)?

Basisprincipes:
- Het voorzieningenniveau moet in balans blijven met het toevoegen van het aantal woningen en de type huishoudens die worden toegevoegd.
- Bij groei van de stad is extra nodig:
  - Recreatief uitloopgebied;
  - sport- en maatschappelijke voorzieningen;
  - Onderwijs en retail;
  - Blijven inzetten op een veilige en gezonde leefomgeving

Context:
- Vergrijzing, huishoudverdunning, groeiende behoefte aan zorg, afname van 1-2 persoonshuishoudens tot 30 jaar, behoefte aan 'groen stedelijk wonen'
- mate van doorstroming in de bestaande woningvoorraad.

Aandachtspunten:
- Stedelijk wonen op z'n Zwols: groen, gemengd en met voldoende leefruimte binnen én buiten
- Voorzieningen nabij
- Groeiende groepen huishoudens met kwetsbaarheid vragen om ontmoeting, sociaal toezicht en veiligheid
- De behoefte aan wonen en zorg neemt toe. Dit vraagt om geclusterde woonvormen
- Flexibiliteit in woonprogramma is nodig voor na 2050
- Geen nadelige milieueffecten: geluid, geur, luchtkwaliteit, etc.

5000 woningen (en bijbehorende voorzieningen) — **15000 woningen (en bijbehorende voorzieningen)**

ECONOMIE

Waar verdienen we in 2040 ons geld mee in Zwolle? Op welke manier positioneert Zwolle zich op economisch gebied in dit scenario? Wat voor type werkgelegenheid trekken we aan?

Basisprincipes:
- Behouden en versterken van de brede welvaart: duurzame economie.
- Beschermen van bestaande werklocaties voor behoud werkfunctie

Context
- Technologie (innovatie), de (anti)globalisering, afhankelijkheid van essentiële producten uit andere landen (zoals computerchips), voldoende stikstofruimte en het consumentengedrag.
- Programma Ruimte voor Economie, NOVI, Nota ruimte

Aandachtspunten:
- Maak onderscheid tussen lokale en regionale economie
- Toekomstperspectief agrarisch- en gemengd landelijk gebied: Extensieve landbouw vraagt ook om extra ruimte.
- Juiste bedrijf op de juiste plek

Sterker maken wat sterk is 50 ha — **Ruimte voor transities 135 ha**

ENERGIE

Zetten we in dit scenario in op maximaal zelfvoorzienend binnen de gemeentegrens of landt duurzame energieopwek (gedeeltelijk) buiten de gemeentegrens?

Basisprincipes:
- Van Haerst als zoekgebied voor windmolens.
- We houden rekening met de genoemde aantallen en benodigde ruimte voor de energietransitie met trafo's, midden- en hoogspanning station(s) met bijbehorende tracés (totaal: 12,5-14,5 ha).

Context
- Klimaatneutrale samenleving in 2050 vastgelegd in het klimaatakkoord
- Besparen is noodzakelijk om doelstellingen te halen

Aandachtspunten
Voor Zwolle liggen de volgende opgaven:
- Verminder het energiegebruik
- Zet, bij nieuwbouw, in op energieleverende gebouwen en functies
- Stel voldoende locaties beschikbaar voor het opwekken van duurzame energie
- Creëer robuuste, toekomstbestendige energie-infrastructuur
- Breng de warmtetransitie op gang richting aardgasvrij Zwolle

Zwolle maximaal zelfvoorzienend (oplossen binnen eigen gemeentegrenzen) — **Oplossen door (ook) buiten de gemeentegrenzen duurzame energieopwek te plaatsen**

MOBILITEIT

Welke modaliteiten passen bij het scenario? Welke zijn dominant? Wat is de rol van het spoor-, OV-, wegen-, fietsnetwerk in dit scenario?

Basisprincipe:
- Autonome toename van 10.000 auto's richting 2040, wat leidt tot 50.000 extra autoritten (en waarbij de eventuele extra groei van de stad voor wonen nog niet is meegenomen)
- Uitgangspunt is het STOMP-principe: stappen, trappen, OV, Mobility as a service, Privéauto.
- Publieke mobiliteit: in een reis maximaal gebruik maken van publieke vervoersmiddelen

Aandachtspunten:
Mobiliteit is een ruimtegever (voor groen, lopen en fietsen) en een ruimtevrager (HUBS, fietsparkeren, nieuwbouw wonen en werken).

De mobiliteitstransitie zet daarbij in op vermindering van de (ruimtelijke) impact van mobiliteit in de openbare ruimte door:
1. Het verminderen van mobiliteit
2. Het veranderen van de mobiliteitskeuze door meer ruimte te geven voor alternatieven en deze te verbeteren.
3. Het verschonen van mobiliteit door elektrificatie, maar ook door de eerste twee punten.
4. Het verlagen van de maximumsnelheid van 50 naar 30 km/uur
5. Het bundelen van autoparkeren in de mobihubs i.c.m. parkeerregulering.

Huidig knooppunt Zwolle — **Maximale inzet op (inter)nationale en bovenregionale bereikbaarheid**

GROEN-BLAUWE NETWERKEN KLIMAATADAPTATIE EN WATERVEILIGHEID

Hoe zorgen we dat het niet te nat, te droog en te heet wordt? Werken we in dit scenario juist maximaal met de natuurlijke systemen of met technologische oplossingen? En wat voor rol krijgen onze groen-blauwe netwerken?

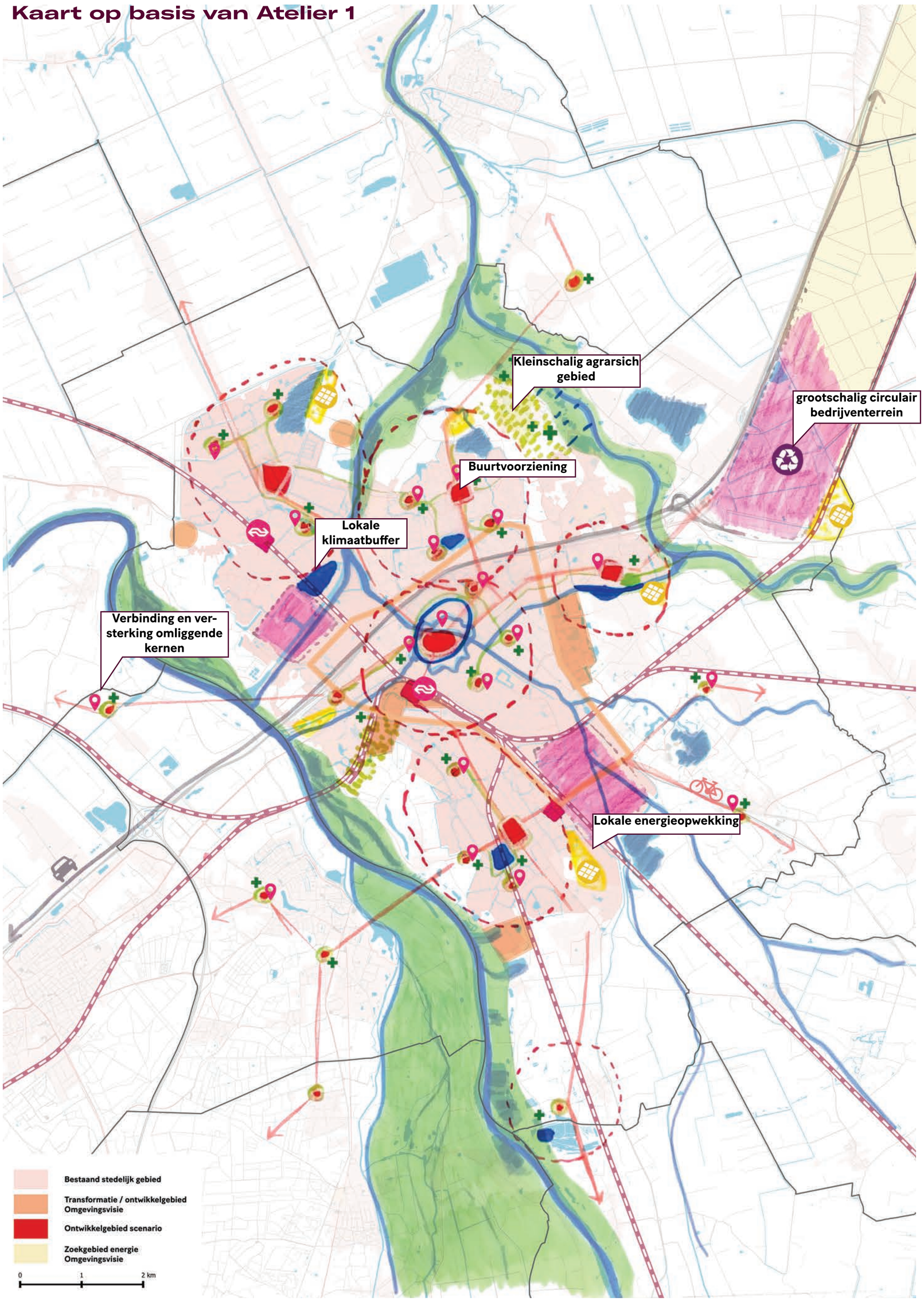
Basisprincipes:
- Water en bodem sturend
- Nieuwe ontwikkelingen helpen bestaand
- Groen groeit mee met ontwikkelingen

Context:
- Richting de toekomst worden opgaven groter en complexer: wateropgaven (watertekort, wateroverlast en waterveiligheid), temperatuur (hiittegolven vaker en heter), neerslag('s winters meer en zomers extremer), meer zonnestraling, hogere stormvloeden.
- Klimaat adaptieve groeiregio (NOVEX).

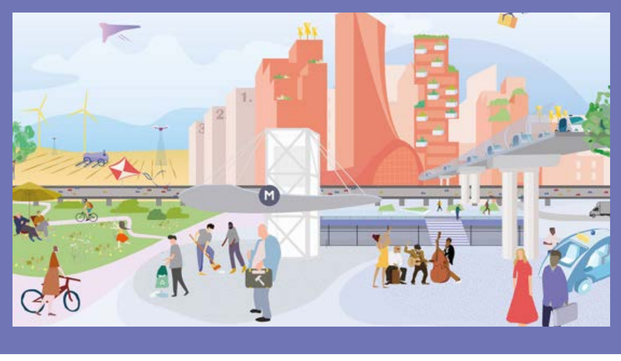
Aandachtspunten
- Water komt van vier kanten: Vecht, IJssel, (Sallandse) Weteringen en regen
- Regionale Sponsstrategie
- Klimaatadaptatie vraagt om ruimte. Belangrijk om te kijken naar de invloeden van 3 schaalniveau's : rijk, regio en stad.

Technologische oplossingen — **Oplossen door maximaal in te zetten op de natuurlijke systemen**

Kaart op basis van Atelier 1

Scenario Mondiaal Ondernemend

Uitgangspunten

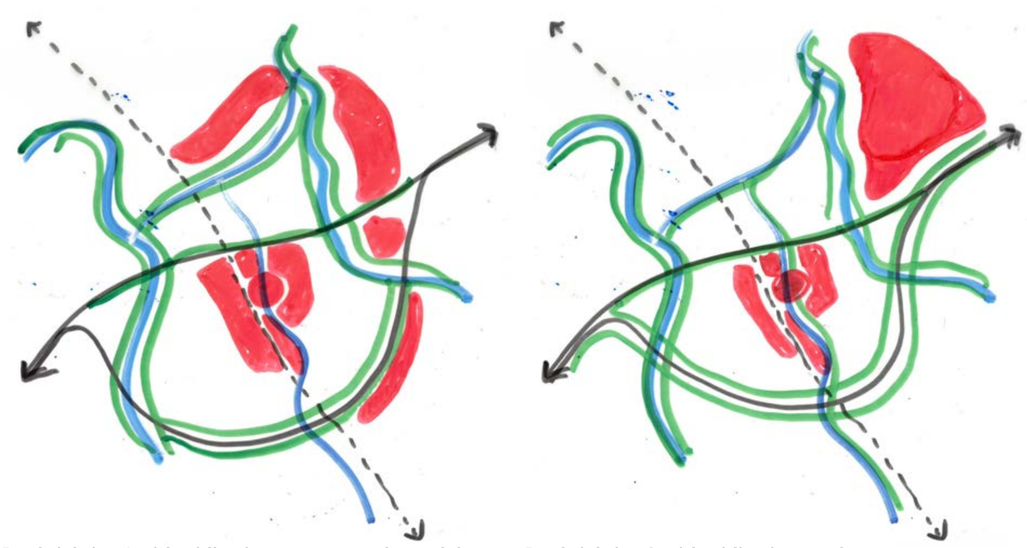
- **Wereldstad met dorpse kwaliteit.** Ondanks de groei blijft Zwolle de dorpse kwaliteiten behouden: sterk gemeenschapsgevoel, gevoel van nabijheid en een rustige leefomgeving.. Er is aandacht voor de kernwaarde schoon, heel, veilig en groen blijven.
  Ruimtelijke uitwerking: Stedelijke Zwolse woonmilieus: groen, gemengd en met voldoende leefruimte binnen én buiten

- **Groene/blauwe contramal tegenover verstedelijking.** Om de groei vorm te geven wordt er ten eerste ingezet op de contramal van deze verstedelijking: de groen/blauwe kwaliteiten.
  Ruimtelijke uitwerking: Groene contramal: dooradering van de stad rondom waterlopen in Zwolle: Zwolle-IJsselkanaal, Almelose kanaal, Nieuwe Vecht, etc.
  Twee denkrichtingen:
  - Groene gordel rondom Zwolle: Een groene gordel wordt aangelegd rondom de stad, met verstedelijking die aansluit op deze groene zones.
  - Uitbreiding in het noordoosten: Er wordt ook gekeken naar uitbreiding van de stad in noordoostelijke richting, waarbij nieuwe wijken worden geïntegreerd in de bestaande landschappelijke structuren.

- **Uitbreidingslocaties duurzaam ontsloten.** Nieuwe woonwijken worden duurzaam ontsloten door bijvoorbeeld een nieuw station.
  Ruimtelijke uitwerking: Snelfietsroutes richting Zwolle, nieuwe stations.

- **Regionale specialisatie in hoogtechnologische maakindustrie.** Zwolle richt zich op economsche specialisatie in de hoogtechnologische maakindustrie om een belangrijke speler te worden op EU-niveau. Flexibele en innovatieve bedrijven die snel kunnen inspelen op de markt, zoals ASML, zijn hierbij van groot belang.
  Ruimtelijke uitwerking: Meerlaagse logistiek. Uitbreiden bedrijventerrein Hessenpoort.

- **Internationaal knooppunt:** Zwolle positioneert zich als een internationaal knooppunt dankzij de centrale ligging tussen de Randstad en Duitsland, met goede verbindingen via de A28 en de mogelijke HSL-verbinding.
  Ruimtelijke uitwerking: De A28 wordt verder ontwikkeld als vervoersbackbone. Regionale knelpunten oplossen door bijvoorbeeld ringweg A28-A50. Daarnaast wordt er gekeken naar het versterken van de HSL-verbinding om de internationale bereikbaarheid te optimaliseren.

Denkrichting 1: uitbreiding in groene en rode gordel

Denkrichting 2: uitbreiding in noord-oosten

Mengpaneel

WONEN

Hoe gaan we in dit scenario wonen in Zwolle (in 2040 en 2050)? Welke type woningen en op welke plek (in- of uitbreiding)?

Basisprincipes:
- Het voorzieningenniveau moet in balans blijven met het toevoegen van het aantal woningen en de type huishoudens die worden toegevoegd.
- Bij groei van de stad is extra nodig:
  - Recreatief uitloopgebied;
  - sport- en maatschappelijke voorzieningen;
  - Onderwijs en retail;
  - Blijven inzetten op een veilige en gezonde leefomgeving

Context:
- Vergrijzing, huishoudverdunning, groeiende behoefte aan zorg, afname van 1-2 persoonshuishoudens tot 30 jaar, behoefte aan 'groen stedelijk wonen'
- mate van doorstroming in de bestaande woningvoorraad.

Aandachtspunten:
- Stedelijk wonen op z'n Zwols: groen, gemengd en met voldoende leefruimte binnen én buiten
- Voorzieningen nabij
- Groeiende groepen huishoudens met kwetsbaarheid vragen om ontmoeting, sociaal toezicht en veiligheid
- De behoefte aan wonen en zorg neemt toe. Dit vraagt om geclusterde woonvormen
- Flexibiliteit in woonprogramma is nodig voor na 2050
- Geen nadelige milieueffecten: geluid, geur, luchtkwaliteit, etc.

5000 woningen (en bijbehorende voorzieningen) — 15000 woningen (en bijbehorende voorzieningen)

ECONOMIE

Waar verdienen we in 2040 ons geld mee in Zwolle? Op welke manier positioneert Zwolle zich op economisch gebied in dit scenario? Wat voor type werkgelegenheid trekken we aan?

Basisprincipes:
- Behouden en versterken van de brede welvaart: duurzame economie.
- Beschermen van bestaande werklocaties voor behoud werkfunctie

Context
- Technologie (innovatie), de (anti)globalisering, afhankelijkheid van essentiële producten uit andere landen (zoals computerchips), voldoende stikstofruimte en het consumentengedrag.
- Programma Ruimte voor Economie, NOVI, Nota ruimte

Aandachtspunten:
- Maak onderscheid tussen lokale en regionale economie
- Toekomstperspectief agrarisch- en gemengd landelijk gebied: Extensieve landbouw vraagt ook om extra ruimte.
- Juiste bedrijf op de juiste plek

Sterker maken wat sterk is 50 ha — Ruimte voor transities 135 ha

ENERGIE

Zetten we in dit scenario in op maximaal zelfvoorzienend binnen de gemeentegrens of landt duurzame energieopwek (gedeeltelijk) buiten de gemeentegrens?

Basisprincipes:
- Van Haerst als zoekgebied voor windmolens.
- We houden rekening met de genoemde aantallen en benodigde ruimte voor de energietransitie met trafo's, midden- en hoogspanning station(s) met bijbehorende tracés (totaal: 12,5-14,5 ha).

Context
- Klimaatneutrale samenleving in 2050 vastgelegd in het klimaatakkoord
- Besparen is noodzakelijk om doelstellingen te halen

Aandachtspunten
Voor Zwolle liggen de volgende opgaven:
- Verminder het energiegebruik
- Zet, bij nieuwbouw, in op energieleverende gebouwen en functies
- Stel voldoende locaties beschikbaar voor het opwekken van duurzame energie
- Creëer robuuste, toekomstbestendige energie-infrastructuur
- Breng de warmtetransitie op gang richting aardgasvrij Zwolle

Zwolle maximaal zelfvoorzienend (oplossen binnen eigen gemeentegrenzen) — Oplossen door (ook) buiten de gemeentegrenzen duurzame energieopwek te plaatsen

MOBILITEIT

Welke modaliteiten passen bij het scenario? Welke zijn dominant? Wat is de rol van het spoor-, OV-, wegen-, fietsnetwerk in dit scenario?

Basisprincipe:
- Autonome toename van 10.000 auto's richting 2040, wat leidt tot 50.000 extra autoritten (en waarbij de eventuele extra groei van de stad voor wonen nog niet is meegenomen)
- Uitgangspunt is het STOMP-principe: stappen, trappen, OV, Mobility as a service, Privéauto.
- Publieke mobiliteit: in een reis maximaal gebruik maken van publieke vervoersmiddelen

Aandachtspunten:
Mobiliteit is een ruimtegever (voor groen, lopen en fietsen) en een ruimtevrager (HUBS, fietsparkeren, nieuwbouw wonen en werken).

De mobiliteitstransitie zet daarbij in op vermindering van de (ruimtelijke) impact van mobiliteit in de openbare ruimte door:
1. Het verminderen van mobiliteit
2. Het veranderen van de mobiliteitskeuze door meer ruimte te geven voor alternatieven en deze te verbeteren.
3. Het verschonen van mobiliteit door elektrificatie, maar ook door de eerste twee punten.
4. Het verlagen van de maximumsnelheid van 50 naar 30 km/uur
5. Het bundelen van autoparkeren in de mobihubs i.c.m. parkeerregulering.

Huidig knooppunt Zwolle — Maximale inzet op (inter)nationale en bovenregionale bereikbaarheid

GROEN-BLAUWE NETWERKEN KLIMAATADAPTATIE EN WATERVEILIGHEID

Hoe zorgen we dat het niet te nat, te droog en te heet wordt? Werken we in dit scenario juist maximaal met de natuurlijke systemen of met technologische oplossingen? En wat voor rol krijgen onze groen-blauwe netwerken?

Basisprincipes:
- Water en bodem sturend
- Nieuwe ontwikkelingen helpen bestaand
- Groen groeit mee met ontwikkelingen

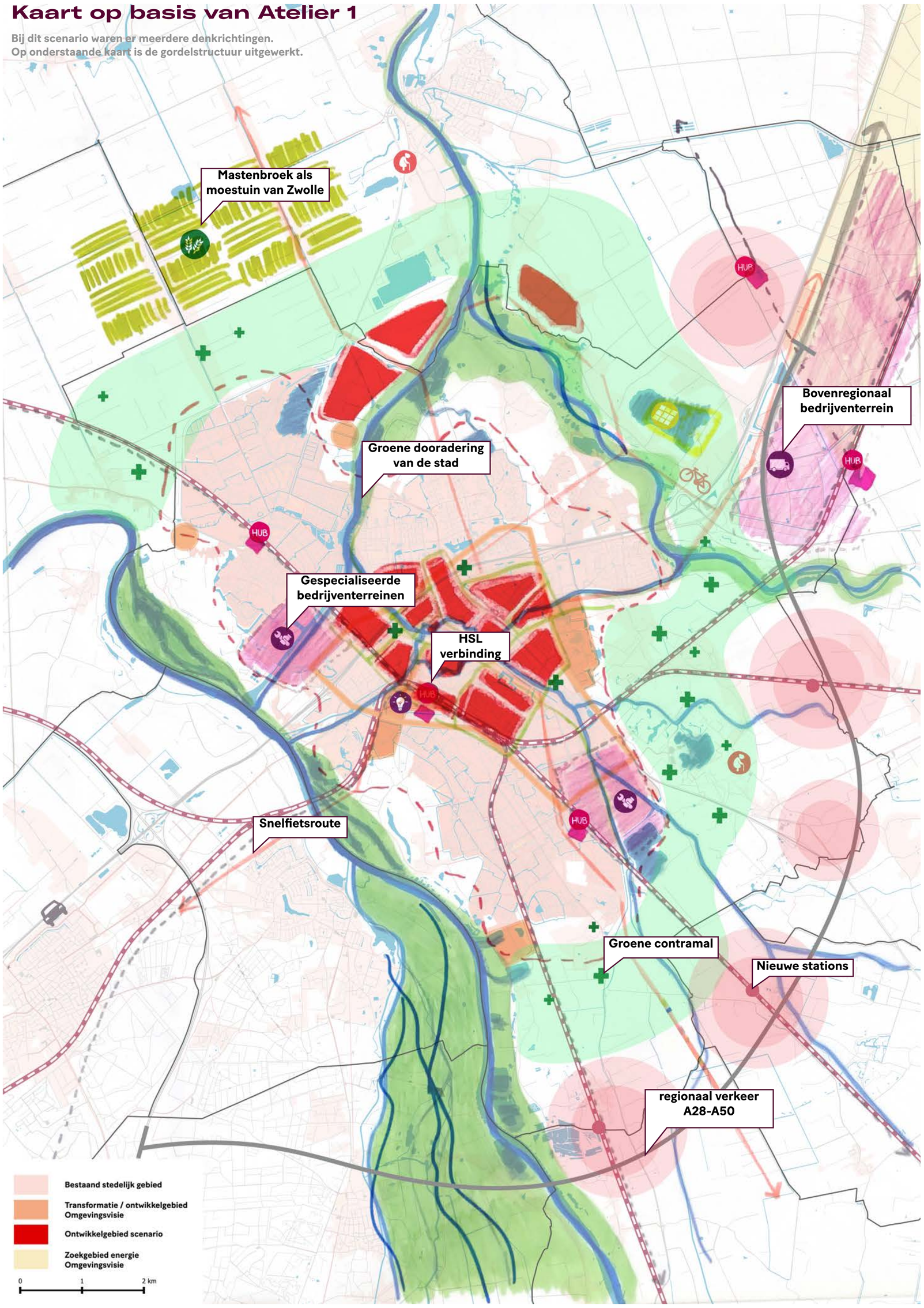
Context:
- Richting de toekomst worden opgaven groter en complexer: wateropgaven (watertekort, wateroverlast en waterveiligheid), temperatuur (hiittegolven vaker en heter), neerslag('s winters meer en zomers extremer), meer zonnestraling, hogere stormvloeden.
- Klimaat adaptieve groeiregio (NOVEX).

Aandachtspunten
- Water komt van vier kanten: Vecht, IJssel, (Sallandse) Weteringen en regen
- Regionale Sponsstrategie
- Klimaatadaptatie vraagt om ruimte. Belangrijk om te kijken naar de invloeden van 3 schaalniveau's : rijk, regio en stad.

Technologische oplossingen — Oplossen door maximaal in te zetten op de natuurlijke systemen

Kaart op basis van Atelier 1

Bij dit scenario waren er meerdere denkrichtingen.
Op onderstaande kaart is de gordelstructuur uitgewerkt.

Sleutelprojecten en -gebieden

Scenarionaam: _____

A. Wat zijn de sleutelprojecten en -gebieden van dit scenario?
B. Zijn bepaalde sleutelprojecten en -gebieden afhankelijk van elkaar? Hebben we het bij de ontwikkeling over lange en/of korte termijn? (zie tijdlijn onderaan de pagina)

Scenario Groen Land

Groene woonmilieus

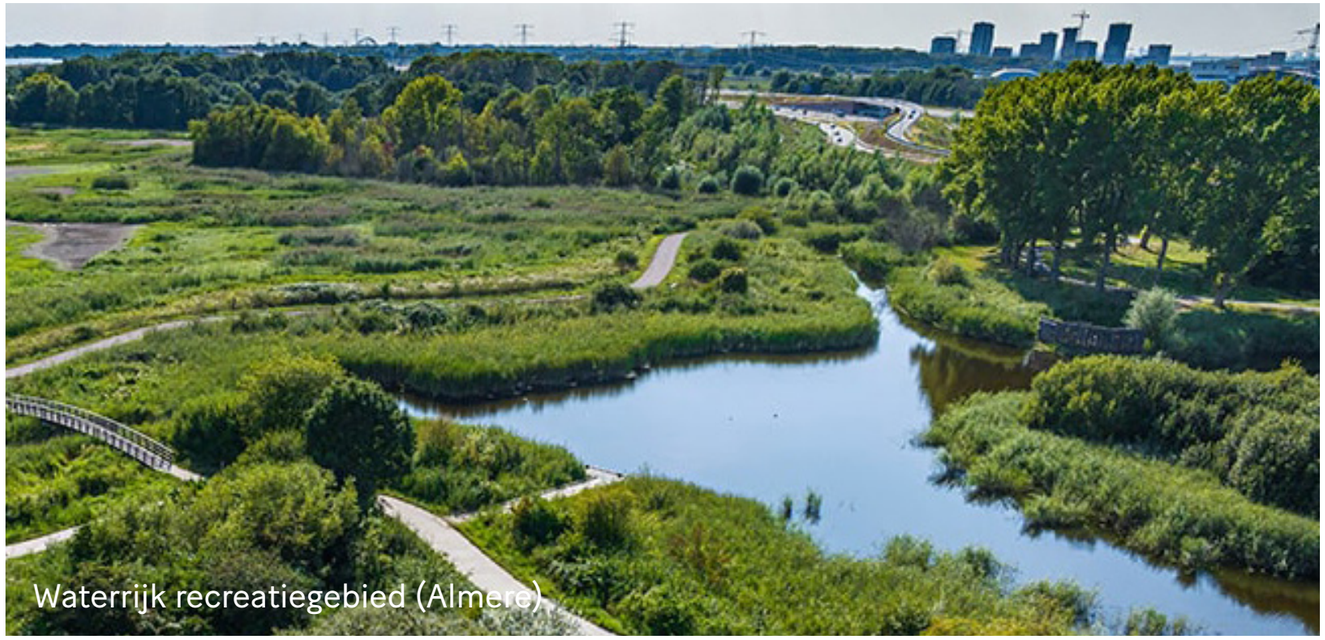

Nature based solutions

Natuurpositief bedrijventerrein (Schiphol Trade Park)

Waterrijk recreatiegebied (Almere)

Scenario Mondiaal Ondernemend

Meerlaagse logistiek

Bouwen op water

De hoogte in

Stedelijke landbouw

Stedelijk groen

Groen verbreden van waterlopen in stedelijk netwerk

Scenario Regionaal Geworteld

Hofjes

Kleinschalige voedselproductie

Circulair bedrijventerrein

Kleinschalig landelijk gebied

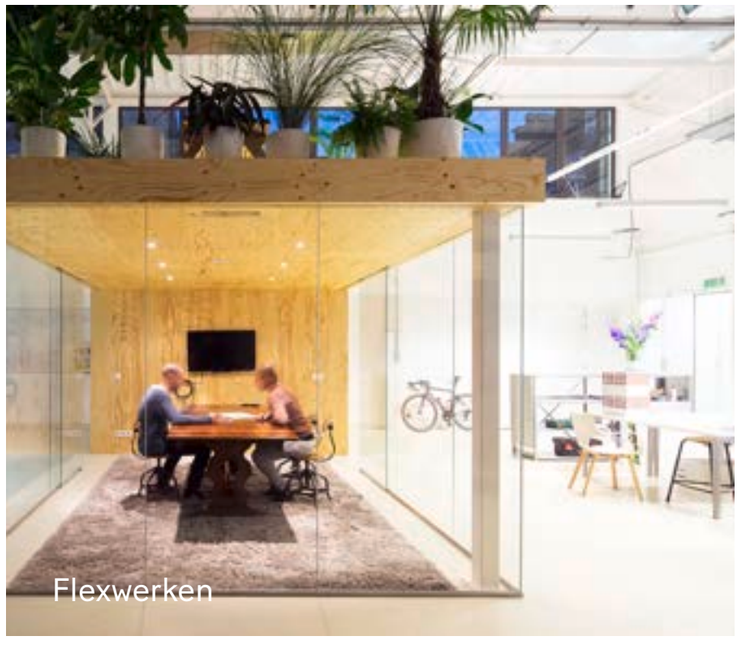

Collectieve woonvormen

Scenario Snelle Wereld

Wonen in buitengebied

Tijdelijke bouw

Pop-up park

Flexwerken

Flexwonen

Opzet atelier 3

Datum: 23 oktober

Locatie: n.t.b.

Aantal deelnemers: n.t.b.

- (17:00-17:05) Welkom en waar werken we naartoe? *(toelichting door* 5.1.2e *)*
    - Korte recap toelichting ROP en aanvulling omgevingsvisie
- (17:05-17:30) Deel 1: **De basis voor het verhaal van Zwolle van overmorgen** *(toelichting door PosadMaxwan)*
    - Toelichting op de volgende elementen (die input vormen voor het verhaal van overmorgen):
        - Principes & uitgangspunten omgevingsvisie en verstedelijkingsstrategie (en thematische bouwstenen*).*
        - Scenariostudie
        - (10 minuten) Participatie. *(*5.1.2e *)*
    - Het basisraamwerk
- (17:30-18:15) *Eerste ronde:* Basisraamwerk doorspreken en aanscherpen (Basisraamwerk= wat er altijd moet gebeuren) *(toelichting door PosadMaxwan)*
    - In de huidige opzet hebben we niet opgenomen dat we dit terugkoppelen.
    - Uiteen in groepen. Samen bepalen: samenleving en experts afzonderlijk?
- (18:15-18:30) *Pauze+stickeren*
- (18:30-18:50) **Deel 2: Het verhaal van Zwolle van overmorgen**
    - Compact Zwolle (2040) en doorkijk groeimodel Zwolle 2050.
    - Kwesties en dilemma's (bijvoorbeeld: hoe om te gaan met bedrijvigheid in de stad als de druk toeneemt? Gaan we in het buitengebied bouwen of niet op langere termijn?)
- (18:50-20:15) *Tweede ronde:* Keuzes, sleutelprojecten en bouwstenen voorleggen: bepalende keuzes waarderen. In hoeverre sluiten keuzes elkaar uit en in hoeverre versterken keuzes elkaar?
    - Uiteen in groepen. Samen bepalen: samenleving en experts afzonderlijk?
    - (45 min) Samen sleutelprojecten en bouwstenen doorspreken
    - (20 min) Keuzes, sleutelprojecten en bouwstenen waarderen
    - (20min, plenair) 5 conclusies per groep presenteren.

- Afsluiting dank voor deelname
    - 20:15-20:20

Acties/openstaande vragen:

- Groepsindeling?
- Groepsbegeleiders en tekenaars.
- Herinnering sturen deze week

Legenda toegepaste uitzonderingsgrondslagen

In dit document zijn gegevens definitief geanonimiseerd op grond van:

Wet	Artikel	Omschrijving	Pagina's
Wet open overheid	Art. 5.1 lid 2 sub e	De eerbiediging van de persoonlijke levenssfeer	1

Beste deelnemer,

We zien je woensdagavond 23 oktober bij werkatelier 3 over de toekomst van "Ons Zwolle van Overmorgen". Fijn dat je erbij bent, want dit is een belangrijke stap in het programma voor de aanvulling op de omgevingsvisie van "Ons Zwolle van Overmorgen". Sinds het vorige werkatelier op 3 juli is er veel gebeurd. We hebben in september en oktober een breed en goed bezocht participatietraject doorlopen , waarin we onderdelen uit de Zwolse scenario's die we in het vorige atelier hebben gemaakt voorgelegd hebben aan de samenleving. Ook hebben we op basis van de input uit de eerste twee werkateliers, interviews met experts en de conclusies van de scenariostudie gewerkt aan het verhaal van 'Ons Zwolle van Overmorgen'.

In dit werkatelier willen we samen dit verhaal bespreken en aanscherpen. De scenariostudie, de verkenning naar de Ceintuurbaanzone en de eerste resultaten uit het participatietraject passeren hierbij ook de revue. Daarnaast kijken we naar de mogelijke ontwikkelrichtingen voor Zwolle en bepalen we samen wat daar goed bij past.

Programma:

- (17:00-17:10) Welkom en korte herhaling van wat er vooraf ging en waar we naartoe werken;
- (17:10-18:40) **Het raamwerk van het verhaal van ons Zwolle van Overmorgen;**
    - *Toelichting op de koers waar we op voortbouwen (waar komen we vandaan?), de scenariostudie, de participatie en de opgaven waar we voor staan (thematische bouwstenen en uitgangspunten).*
    - *Interactieve ronde waarin we kijken naar een ruimtelijke vertaling van het raamwerk en deze gezamenlijk aanscherpen.*
- (18:40-19:25) Pauze met avondeten;
- (19:25-20:45) **Verdere ontwikkeling van Ons Zwolle van Overmorgen;**
    - *Toelichting op de mogelijke verdere ontwikkelrichtingen van Zwolle en bijbehorende kwesties en dilemma's.*
    - *Interactieve ronde waarin we kwesties en dilemma's doorspreken.*
    - *Afsluiten met een reflectie van de avond.*
- (Eind) Afsluiting dank voor deelname;

Er is geen voorbereiding nodig voor het atelier.

We kijken uit naar je deelname en waardevolle bijdrage. Heel graag tot ziens op 23 oktober!

Namens het programmateam Aanvulling Omgevingsvisie een vriendelijke groet,

5.1.2e

5.1.2e

5.2

Legenda toegepaste uitzonderingsgrondslagen

In dit document zijn gegevens definitief geanonimiseerd op grond van:

Wet	Artikel	Omschrijving	Pagina's
Wet open overheid	Art. 5.1 lid 2 sub e	De eerbiediging van de persoonlijke levenssfeer	1
Wet open overheid	Art. 5.2	Persoonlijke beleidsopvattingen	1

Afspraken/notities 7 november

Vijf werkpakketten

1. Groen-blauw
   - Gesprek afgelopen dinsdag afmaken
   - Welke onderdelen moeten onderdeel worden van het raamwerk (vaste structuren)?
   - Wat zijn top drie of top vijf ingrepen om prioriteit te geven?
2. Economie
   - Wat is de economische profilering van Zwolle? En wat is daarvoor nodig van het thema wonen en mobiliteit?
   - Wat zijn top drie of top vijf ingrepen om prioriteit te geven?
3. Mobiliteit
   - Hoe verminderen we de auto-afhankelijkheid van Zwolle? En wat voor keuzes (en ruimtelijke consequenties) horen daarbij?
     - *3 verschillende modellen doorspreken*
   - Wat zijn top drie of top vijf ingrepen om prioriteit te geven?
4. Sociale netwerken: wonen + voorzieningen
   - Voorzieningen:
     - Is het voorzieningenniveau per wijk op peil?
     - Is het voorzieningenniveau voor Zwolle Regiostad op peil?
     - (Barcode onderzoek benodigd om wijkniveau te vergelijken?)
   - Wonen
     - De samenhang tussen volgende elementen:
       - Duiding stadsscan
       - Demografische ontwikkeling
       - Voorzieningenniveau
     - Huishoudsamenstelling versus woningtypes
     - Wat voor kwalitatief programma denken jullie aan?
5. Energie
   - Huidige schetsen goed laten landen in ROP>voor nu geen afzonderlijke sessie nodig.

Inhoudsopgave:

Inleiding

- Wat ligt er voor ons
- Leeswijzer
- Verwijzen naar scenariostudie

1. Waar staan we samen voor in Ons Zwolle? (waar staan we voor en wat komt er op ons af)

- Mega trends
    - Demografische ontwikkeling (vergrijzing)
    - Klimaatverandering
    - digitalisering
- Opgaven (thematische bouwstenen)
    - Kwalitatief en kwantitatief

2. Welke stad willen we zijn in 2040/2050 (=Ons Zwolle van Overmorgen)?

- Zwolse basiswaarden behouden + versterken (ruimtelijk raamwerk)
    - Sociale sterke netwerken
    - Robuust groen blauw netwerk
    - Nabijheid
- Voor wie willen we die stad zijn?
    - Demografische onderbouwing
- Ruimtelijk Ontwikkelbeeld 2040

3. Welke keuzes hebben we te maken?

- *Dit hoofdstuk moet dit weergeven:*
    - *Ontwikkelbeeld tov huidige omgevingsvisie.*
    - *2 niveaus: stad en wijk en buurt*
    - *Uitvoeringsagenda? Programma's?*
    - *Per bouwsteen* de keuzes wergeven
- Ontwikkelstrategie: Volgordelijkheid: Keuzes tussen het hier en nu: wat voor keuzes tov 2040.
    - instrumentaria

Participatie verslag

<u>Planning (kernteam maakt de planning, onderstaande punten zijn een aantal dingen die besproken werden):</u>

- Komende zes weken: Inhoudelijke aanscherping middels 5 werkpakketten t/m kerst
- 2x fysieke kernteams om werkpakketten te duiden
    - Ook mogelijk in Den Haag
- afsluitend atelier intern om concept te presenteren aan het begin van de reviewtijd. (eind januari?)

Atelier 4
Basiswaarden voor Ons Zwolle van Overmorgen

13/11/2024

POSAD MAXWAN
strategy × design

Vandaag focussen we ons op de basiswaarden. We geven samen vorm aan de basiswaarden.

*Daarnaast gaan we **komende weken afzonderlijke gesprekken** voeren met de thema-experts van de gemeente.*
In die gesprekken hebben we het onder andere over mogelijke ontwikkelingen en keuzes. Vandaag kunnen er scherpe vragen genoteerd worden voor deze gesprekken.

Basiswaarden

De basiswaarden zijn het kwalitatieve **vertrekpunt** voor een verdere ontwikkeling van Zwolle.

De opgaven staan ten dienste aan de basiswaarden, en hebben een wisselwerking met de basiswaarden. Elke ontwikkeling (of elk ontwikkelmodel) past binnen de basiswaarden (en draagt hier aan bij).

Van een benadering waarbij de woonopgave en aantallen sturend zijn...

... naar een benadering van basiswaarden en principes: groen-blauw, duurzame mobiliteit en sociale netwerken en verstedelijking

Ons Zwolle van Overmorgen begint bij de basiswaarden

1. Zwols ‘noaberschap: sterke sociale netwerken

- Zowel in scenariostudie als participatie teruggegeven dat er veel waarde wordt gehecht aan gemeenschapszin. Collectieve woonvormen die bij de Zwolse identiteit passen. Inzetten op doorstroom woon carrière in de wijken. Nieuwe toevoegen helpt het bestaande.

2. Zwols robuust groen-blauw netwerk

- Zowel in scenariostudie als participatie teruggegeven dat dit een belangrijk onderdeel is, niet alleen voor klimaatadaptatie, maar ook voor woon- en leefkwaliteiten en gezondheid. Fijnmazige groenblauwe structuren in de stad verbreden (sponswerking), grotere buffers langs de stad (Weteringen, Vecht, IJssel)

3. Zwolse nabijheid

- Zowel in scenariostudie als participatie teruggegeven dat nabijheid van voorzieningen en werken van belang is in de bestaande stad en Ons Zwolle van Overmorgen. Potentie van bestaande en nieuwe ontwikkelingen benutten door verdichting en fiets- en wandelverbindingen op elkaar aan te sluiten gekoppeld aan hoogwaardig OV (bv stadsring).

Basiswaarden

Opgave voor vandaag:

- We gaan samen het gesprek aan over de definitie van elke basiswaarde: wat betekent het voor Zwolle (nu en in 2040) ?
- We gaan samen het gesprek aan over welke keuzes gemaakt moeten worden en wat de ruimtelijke vertaling van de basiswaarde is.

Basiswaarden = basiskaartlagen

1. Zwols ‘noaberschap’: sterke sociale netwerken

2. Zwols robuust groen-blauw netwerk

3. Zwolse nabijheid

Opgehaalde stickers tijdens atelier 3

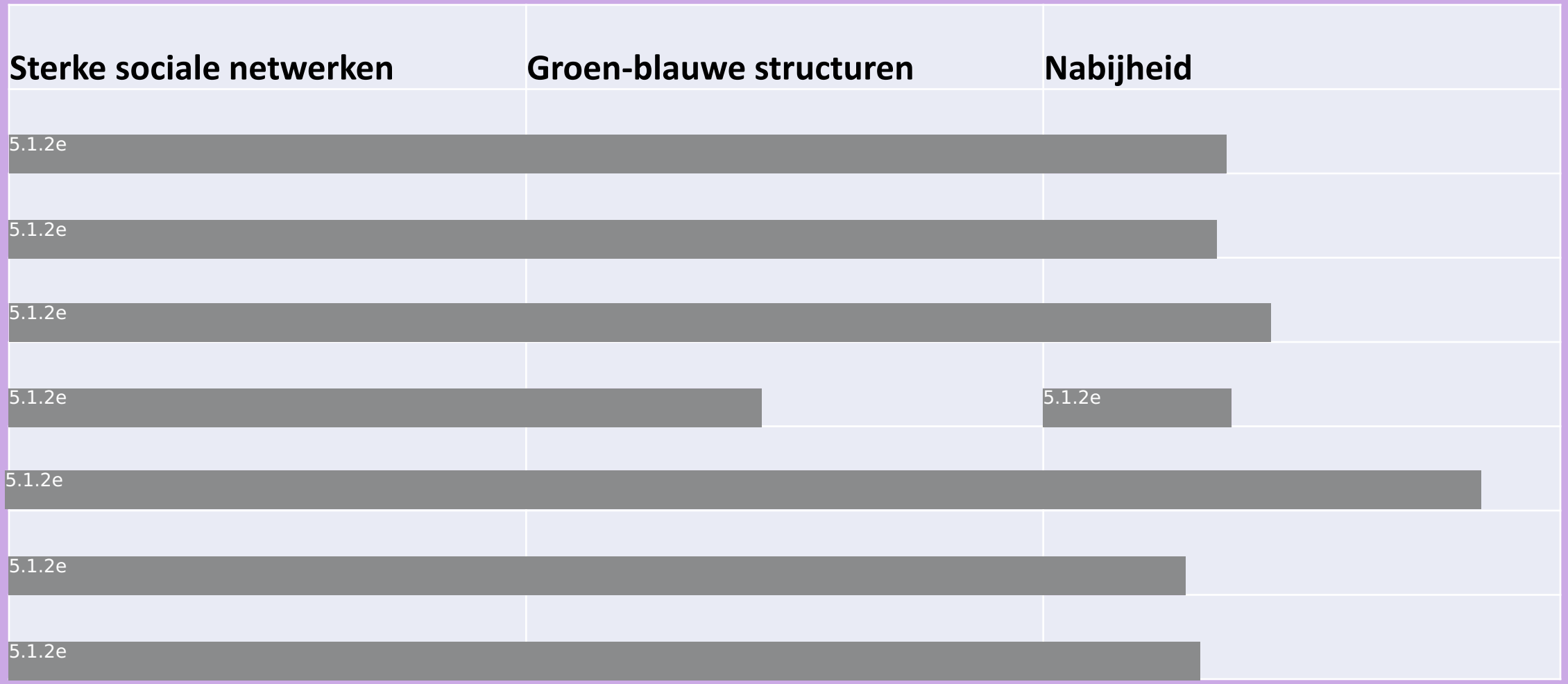
1. Tafel ronde

We gaan in drie groepen uiteen (per basiswaarde) en behandelen drie hoofdvragen:

- Wat betekent de basiswaarde voor Zwolle?
- Wat betekent de basiswaarde in 2040?
- Wat voor keuzes moeten daarvoor gemaakt worden en wat is de ruimtelijke vertaling?

Per tafel zijn enkele hulpvragen genoteerd.

1. Indeling groepen

2. Plenaire reflectie

Pitch van drie groepen aan elkaar.

- Reflecteren op elkaars werk

EIND

Basiswaarden in de scenariostudie

Belangrijkste bevindingen:

1. Groenblauwe basis

Er lijkt brede consensus vanuit alle scenario’s n dat het groen-blauwe raamwerk de basis vormt. De kwaliteiten van Zwolle liggen ook in dit deltalandschap

2. Actieve en duurzame mobiliteit, STOMP-principe

Elk scenario legt ook een sterke nadruk op een duurzaam mobiliteitssysteem, met een focus op voetgangers, fietsers, en deelmobiliteit.

3. Zwolse Identiteit: gemeenschapszin

Er wordt veel waarde wordt gehecht aan gemeenschapszin en versterken van sociale netwerken: collectieve woonvormen, verenigingsleven, mix tussen landelijke/dorpse kwaliteiten en de stad (naoberschap).

4. Inzetten op de bestaande stad

Elk scenario zet in op verdichting van de bestaande stad, vaak gecombineerd met verbeteringen van de bestaande stad. De scenario’s die uitbreiding voorstellen, koppelen hieraan voorwaarden zoals een sterk groen karakter of duurzame ontsluiting, bijvoorbeeld via nieuwe stations en snelfietsroutes.

Legenda toegepaste uitzonderingsgrondslagen

In dit document zijn gegevens definitief geanonimiseerd op grond van:

Wet	Artikel	Omschrijving	Pagina's
Wet open overheid	Art. 5.1 lid 2 sub e	De eerbiediging van de persoonlijke levenssfeer	9

HUB

HUB

HUB

HUB

HUB

HUB

Geintensiveerd bedrijventerrein

Bestaand stedelijk gebied

Transformatie / ontwikkelgebied groen-stedelijk

Ontwikkelgebied scenario stedelijk

Zoekgebied energie scenario

Groen gas

Blauwe ader

Sponsgebied

Sponsbos recreatiegebied

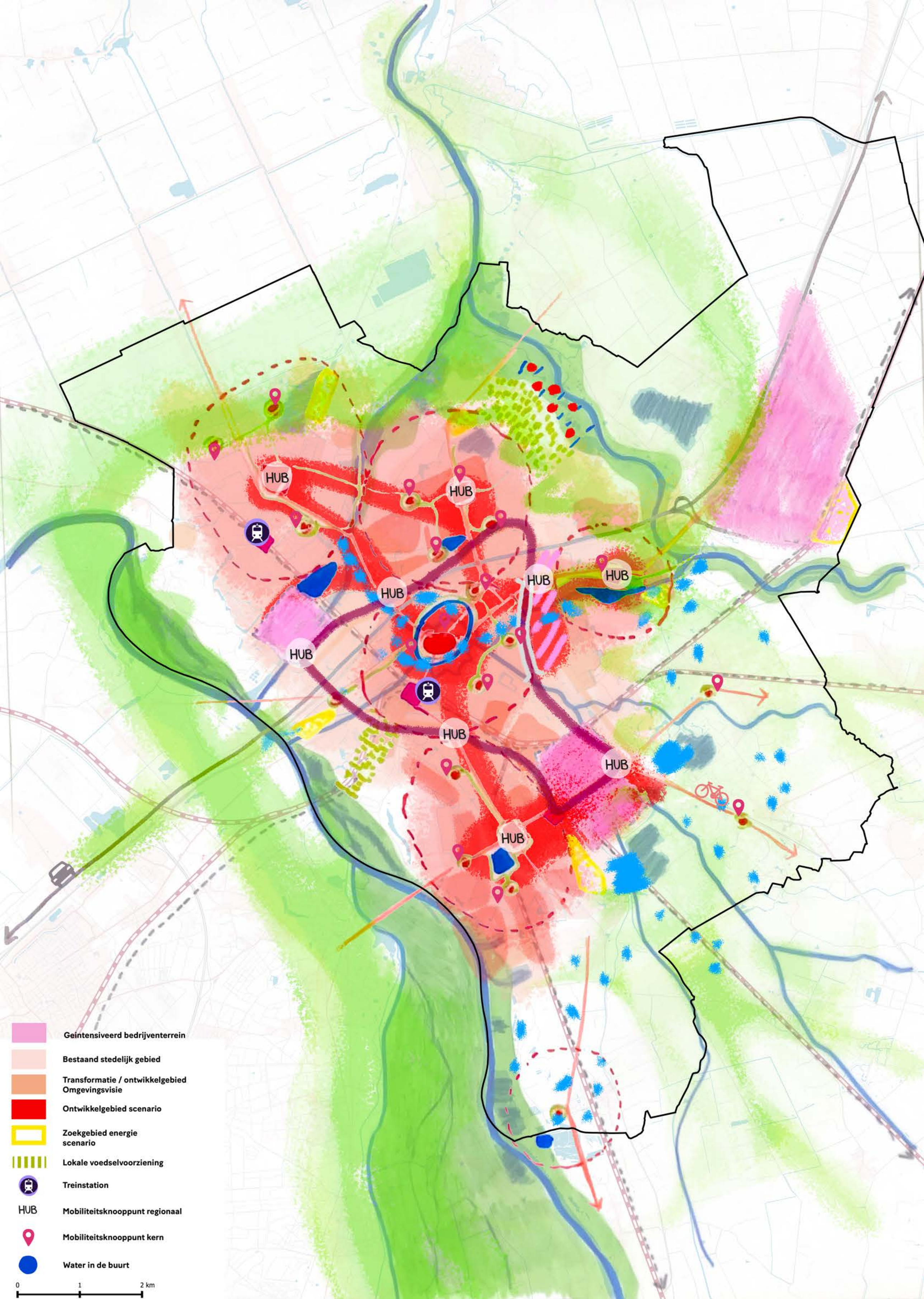
HUB Mobiliteitsknooppunten

Treinstation

0 1 2 km

HUB
HUB
HUB
HUB
HUB
HUB
HUB
HUB
HUB

0 1 2 km

HUB
HUB
HUB
HUB
HUB
HUB
HUB
HUB
HUB
Geintensiveerd bedrijventerrein
Bestaand stedelijk gebied
Transformatie / ontwikkelgebied Omgevingsvisie
Ontwikkelgebied scenario
Zoekgebied energie scenario
Lokale voedselvoorziening
Treinstation
HUB
Mobiliteitsknooppunt regionaal
Mobiliteitsknooppunt kern
Water in de buurt
0
1
2 km

HUB

HUB

HUB

HUB

HUB

HUB

HUB

HUB

HUB

HUB

Geintensiveerd bedrijventerrein

Bestaand stedelijk gebied

Transformatie / ontwikkelgebied groen-stedelijk

Ontwikkelgebied scenario stedelijk

Zoekgebied energie scenario

Blauwe ader

Sponsgebied

HUB Mobiliteitsknooppunt stad/wijk

Treinstation

Logistiek knooppunt

Mobiliteitsknooppunt buurt

0 1 2 km

Ons Zwolle van Overmorgen

18/12/2024 – Basis op orde

POSAD MAXWAN
strategy × design

Basis op orde: reflectie op bouwstenen

9.00 ontvangst
9.05 toelichting bouwstenen en integrale schets
9.30 rondlopen met post-its (individueel)
9.45 gesprek per thema ronde 1
(wonen/sociaal, economie, groen/blauw, mobiliteit, energie)
10.30 koffie/thee
10.45 gesprek per thema ronde 2
11.30 reflectie bij integrale schets: wat moeten we nog meenemen in het RTP?
12.00 afsluiting en afronding

Ons Zwolle
van Overmorgen

De opbouw van het verhaal van Ons Zwolle van Overmorgen

Fundament

Voortbouwen op bestaande inzet

Omgevingsvisie 2030

Verstedelijkingsstrategie

gebiedsbiografie

Duiding van de opgaven

Wonen
Energie
Groen+blauw
Economie
Mobiliteit
Stadsscan
CBZ

Scenario verkenning

Een verkenning naar mogelijke ontwikkelrichtingen

De scenariostudie

Mondiaal ondernemend > Poort van het Noorden
Groen Land > Natuurlijk Zwolle
Regionaal Geworteld> Zwolle voor elkaar
Snelle Wereld > High tech Zwolle

Participatietraject

Ons Zwolle van Overmorgen

Basisraamwerk

Een ruimtelijke basis van kwaliteiten en elementen die altijd moeten gebeuren (in elk mogelijke toekomst die we verkennen).

Inspiratiemodellen

Basis: een compact Zwolle
Doorgroeimodel

Ontwikkelbeeld

ATELIER 4

Fundament: voortbouwen op bestaande inzet

Omgevingsvisie

Verstedelijkingsstrategie:

1. Warme Harten in een Klimaatadaptieve Delta is zuinig *omgaan met de ruimte*
2. In een Klimaatadaptieve Delta pakken we opgaven aan bij de bron
3. In Warme Harten helpt *het nieuwe het bestaande met transitieopgaven*
4. Warme Harten bieden een *passend woningaanbod voor iedereen*
5. In Warme Harten geven we *voorrang aan voetganger, fietser en OV*
6. Elk Warm Hart speelt een rol in het *vergroten van regionaal economisch elan*
7. In een Klimaatadaptieve Delta *bouwen we gebiedsspecifiek*

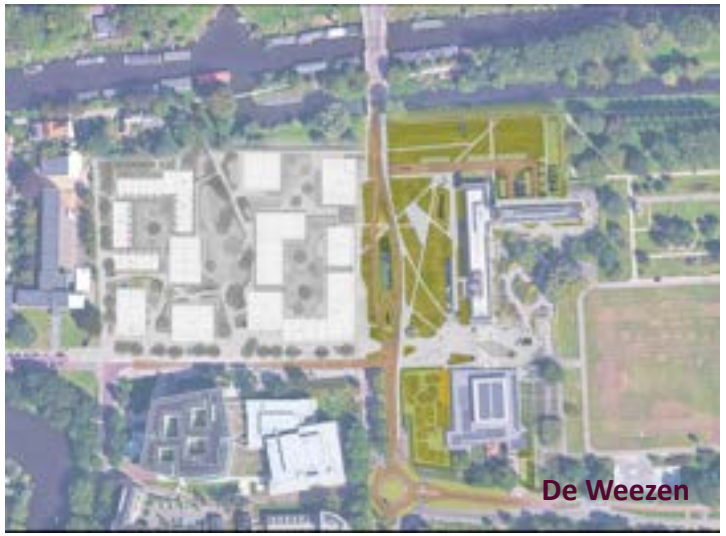
Gebiedsbiografie:

1. In een Klimaatadaptieve Delta herstellen we natuurlijke systemen. We houden hierbij rekening met de kwaliteiten en gelaagdheid van het cultuurhistorische landschap.
2. In Warme Harten herstellen we de relatie tussen landschap, bodem en water enerzijds en landbouw en bebouwing anderzijds.
3. In Warme Harten groeit landschap mee: we koppelen elk hoogdynamisch woon- en werkgebied aan een sterk landschap.

Fundament: afmaken waar je aan begint

Koggepark

De Weezen

Noorderkwartier

Spoorzone

Oosterenk

Opgaven: thematische bouwstenen (1/2)

Groen/blauw

Klimaatbestendige delta door water en bodem sturend (water en groen)

- Water vasthouden op de plekken waar het valt, vertraagd afvoeren en grote waterbergingen in te passen in stad en landschap
- Bouwen op plekken waar bodem het toelaat: klimaatadaptief bouwen of niet bouwen in gevoelige gebieden

Mobiliteit

Duurzame mobiliteit:

- Voetganger en fiets op één (STOMP) en hoogwaardig OV bij stedelijke kernen: sporen, stations en BRT-systemen (verstedelijking en mobiliteit), autoluwe kernstad

Economie

Robuuste economie, regio en stad

- Divers aanbod (kenniseconomie, praktijkgeschoold), met ruimte voor innovatie en circulaire economie: grote ruimtevragers in de toekomst. Opgave: 50-135 hectare bedrijventerreinen

Opgaven: thematische bouwstenen (2/2)

Wonen

Gevarieerde woonmilieus (wonen, voorzieningen)

- Eigenheid en identiteit passend bij Zwolle, behoud van sociale netwerken
  Groen stedelijk wonen, in gemeenschapsvormen, geen anonieme woontypologieën, doorstroom in de wijk stimuleren
- Opgave: 5000-15.000 woningen

Energie

Ruimte voor de klimaatneutrale transitie (circulair en energieneutraal) maken en reserveren

- Grootschalige opwek bij bedrijventerreinen, robuuste energienetwerken, warmte en elektriciteit
- Hessenpoort is een belangrijke locatie op het gebied van circulaire economie en energie.

De Ceintuurbaanzone & Stadsscan

- Veel kansen voor de ontwikkeling van de stad en opties voor verdichting. Ceintuurbaanzone verkenning levert bouwsteen op van ca. 3.000-10.000 woningen. Stadsscan kent bandbreedte van ca. 2000-5000 woningen.

Basiswaarden: voortbouwen op de kwaliteiten

Van een benadering waarbij de woonopgave en aantallen sturend zijn...

... naar een benadering van basiswaarden en principes: groen-blauw, duurzame mobiliteit en sociale netwerken en verstedelijking

Hoofdprincipe (Omgevingsvisie/Verstedelijking)

De compacte stad

Zwolse nabijheid en zorgvuldig omgaan met ruimte. Versterken van bestaande sociale netwerken, doorstroom in woningen stimuleren, lopen en fietsen voorop, hoogwaardig OV stimuleren, voorzieningen passend bij wijk en woonmilieus, focus op groenblauwe kwaliteiten stad en regio

Ons Zwolle van Overmorgen begint bij de basiswaarden

1. Zwols ‘noaberschap: sterke sociale netwerken

- Zowel in scenariostudie als participatie teruggegeven dat er veel waarde wordt gehecht aan gemeenschapszin. Collectieve woonvormen die bij de Zwolse identiteit passen. Inzetten op doorstroom woon carrière in de wijken. Nieuwe toevoegen helpt het bestaande.

2. Zwols robuust groen-blauw netwerk

- Zowel in scenariostudie als participatie teruggegeven dat dit een belangrijk onderdeel is, niet alleen voor klimaatadaptatie, maar ook voor woon- en leefkwaliteiten en gezondheid. Fijnmazige groenblauwe structuren in de stad verbreden (sponswerking), grotere buffers langs de stad (Weteringen, Vecht, IJssel)

3. Zwolse nabijheid

- Zowel in scenariostudie als participatie teruggegeven dat nabijheid van voorzieningen en werken van belang is in de bestaande stad en Ons Zwolle van Overmorgen. Potentie van bestaande en nieuwe ontwikkelingen benutten door verdichting en fiets- en wandelverbindingen op elkaar aan te sluiten gekoppeld aan hoogwaardig OV (bv stadsring).

Basiswaarden = basiskaartlagen

1. Zwols ‘noaberschap’: sterke sociale netwerken

2. Zwols robuust groen-blauw netwerk

3. Zwolse nabijheid

Groen/blauw

- Principes:
  - **Klimaatbestendige delta** door water en bodem sturend. **Bouwen op plekken waar bodem het toelaat**: klimaatadaptief bouwen of niet bouwen in gevoelige gebieden
  - **Voldoende sponswerking in stedelijk gebied** realiseren door water te benutten, vast te houden of te vertragen. Noodventielen voor het groenblauwe netwerk en overloopgebieden waar water tijdelijk heen kan in extreme situaties.
  - **Groen groeit mee:** iedere woning min. 75m2 groen. Kwaliteit boven kwantiteit, maatwerk nodig.
  - Fietsroutes combineren met vergroenen en groene vingers (10 min stad)
  - **Onderscheid** in hoofdstructuren, groenblauwe vingers, stadsparken en landschapsparken
  - Landschapsparken: IJssel, Vecht, Sallandse Weteringenlandschap (grote waterberging), Mastenbroek (noodwaterberging)
  - 4 structurerende 'groenblauwe aders' voor klimaat en groen: Willemsvaart en Nieuwe Vecht in combinatie met de 'stadsrivier' Almelose kanaal en Zwarte Water Allee
  - Stadsparken: Engelse Werk+, Zandhove, Stadsbroek, Ceintuurbaanzone (nieuw park)
- **Kwesties:**
  - **Stadsbroek: stadspark of ontwikkelgebied?**
  - **Hoe zien de landschapsparken eruit? Wat doen we om dit te realiseren?**

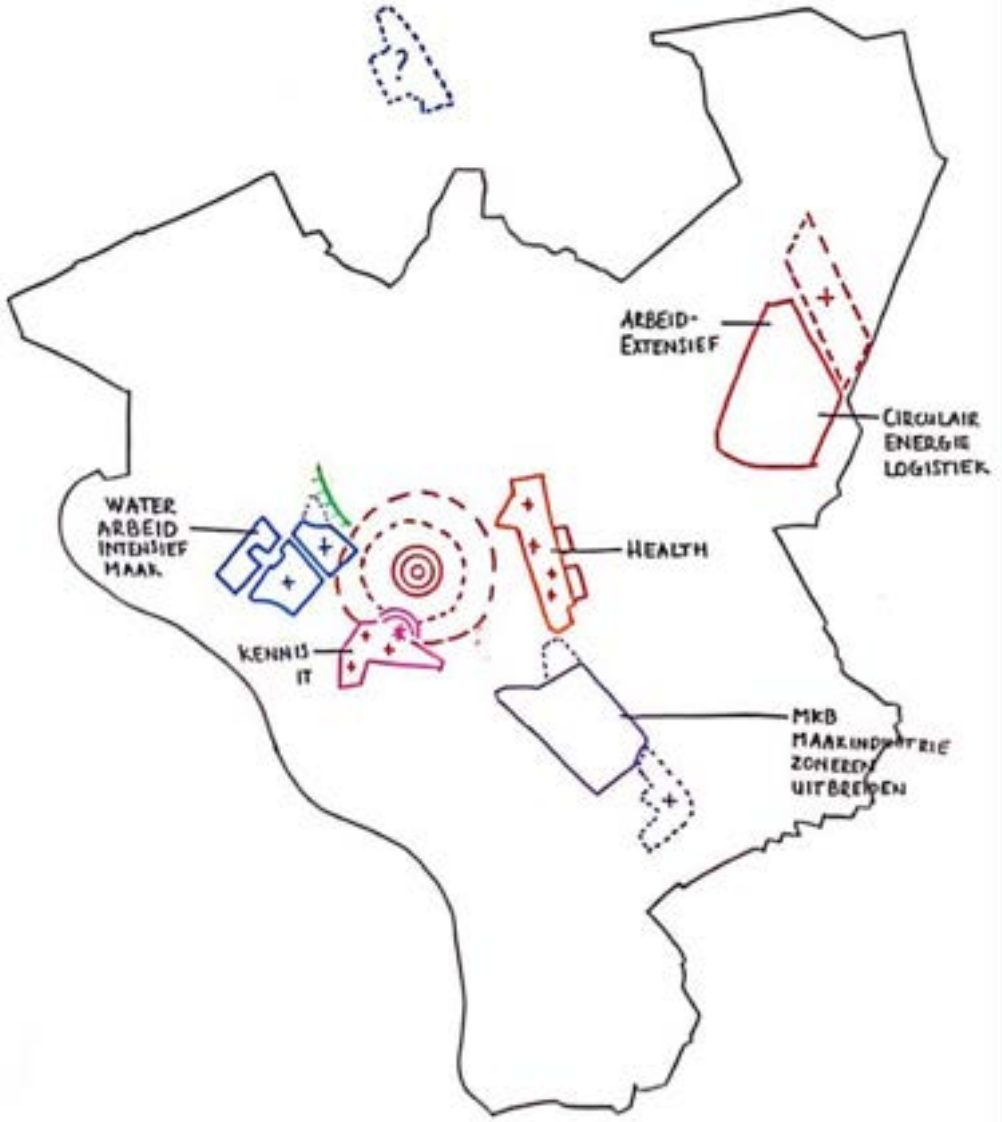

Economie

- Principes:
  - Divers aanbod (kenniseconomie, praktijkgeschoold), met ruimte voor innovatie en circulaire economie: grote ruimtevragers in de toekomst. Opgave: 50-135 hectare bedrijventerreinen
  - Bestaande bedrijventerreinen beter benutten, schuifruimte maken voor transformatie: uitbreiden Hessenpoort (XL arbeid) en Marslanden (S-M arbeid)

- <u>Profilering per werklocatie:</u>
  - Marslanden: toekomstbestendig MKB
  - Hessenpoort: werklandschap van de toekomst, grootschalig, slim en duurzaam
  - CBZ: health, onderwijs, voorzieningen
  - Vrolijkheid/Berkum: Future Makersdistrict
  - Spoorzone: Kennis en IT, kantoren
  - Voorst: Watergebonden en circulair, maakindustrie (geluidzone)
  - Voorsterpoort/Singelzone: kantoren

- **Kwestie: schuifruimte in Voorst voor uniek leefomgeving met woon-werk kwaliteit aan het water te ontwikkelen?**

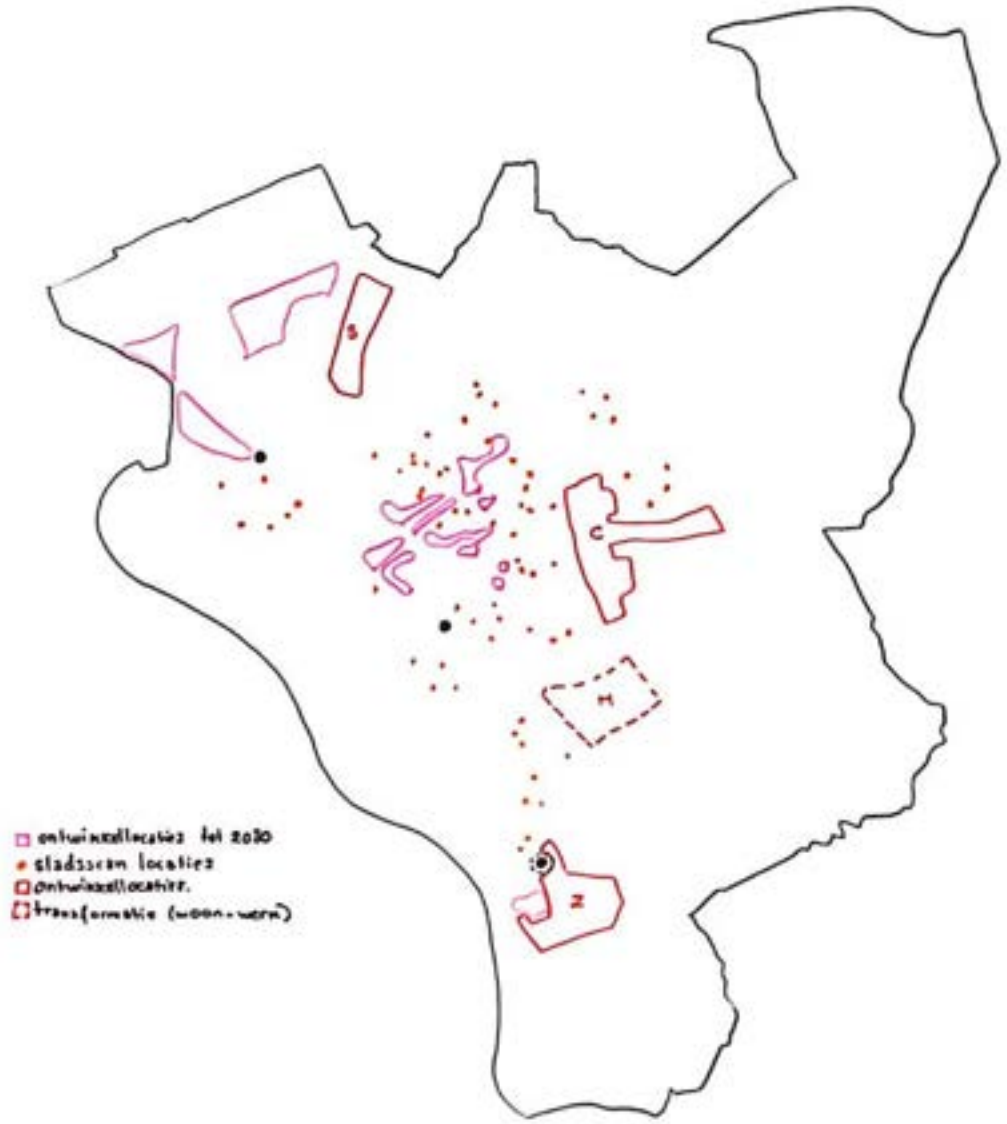

Wonen/voorzieningen

- Principes:
  - **Eigenheid en identiteit** passend bij Zwolle, behoud van sociale netwerken, Groen stedelijk wonen, in gemeenschapsvormen, geen anonieme woontypologieën, doorstroom in de wijk stimuleren, zorgwoningen, starters nieuwe inwoners
  - **Nieuw helpt bestaand** (programma, mobiliteit, voorzieningenniveau, investeringen)
  - **Verdichtingskansen**: Ceintuurbaanzone verkenning ca. 3.000-10.000 woningen. Stadsscan kent bandbreedte van ca. 2000-5000 woningen.
  - **Ontwikkelstrategie:**

1. Bestaande inzet afmaken (Spoorzone, Stadshagen, etc ….)
2. Stadsscan locaties + Stadsranden ontwikkelen (Ceintuurbaanzone, Zwolle Zuid, Stadsbroek)

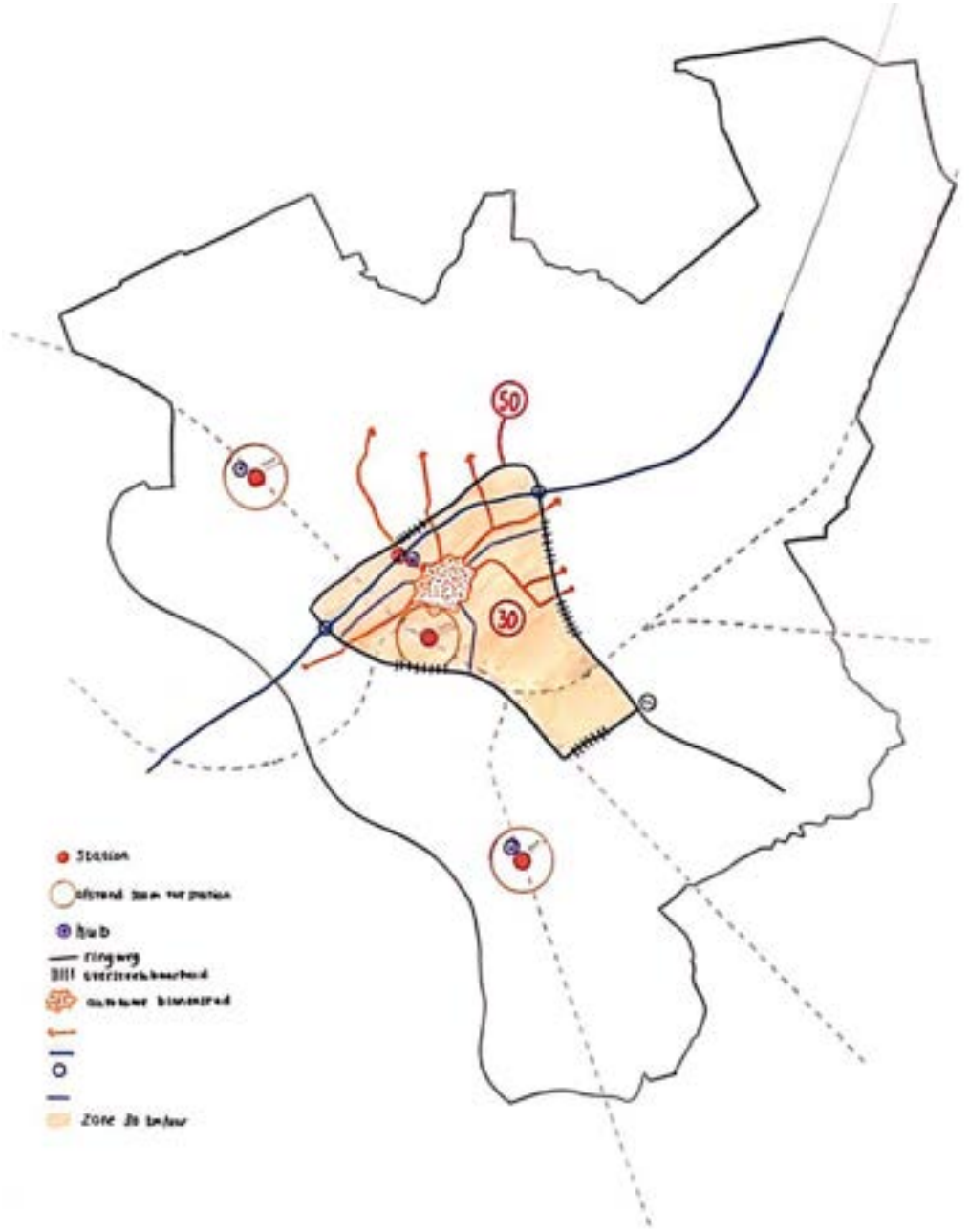
- **Kwesties:**
  - **Stadsbroek: op lange termijn ontwikkelbaar?**
  - **Welke woonmilieus in uitleglocaties? Welk woonprogramma hoort bij deze ontwikkelingen?**
  - **Welk programma in bestaande stad: verdichtingslocaties? (scenario inzetten op doorstroming)**

Mobiliteit

- Principes:
  - Voetganger en fiets op één (STOMP) en hoogwaardig OV bij stedelijke kernen: sporen, stations en BRT-systemen (verstedelijking en mobiliteit)
  - Fietsnetwerken versterken: nieuwe fietsroutes langs groenblauwe ‘vingers’, verbindingen tussen stad en buitengebied. Missing links aanpakken
  - Autoluwe kernstad: 30km/h, geen doorgaande verbindingen (sectorenmodel), stadsring naar 50km/h, stedelijke ringweg
  - Oversteekbaarheid Ring vergroten ter hoogte van grote ontwikkellocaties: Spoorzone, Ceintuurbaanzone
  - Nieuwe woon-werklocaties verbonden met OV
  - Hubs nabij stations en entrees kernstad.
  - Nieuw station Zwolle Zuid, i.c.m. verdichting en uitbreiding

- **Kwesties:**
  - **Afrit A28 centrum behouden of niet?**
  - **OV in ontwikkel gebieden: wat is mogelijk?**
  - **Snelheidsregime: in hele stad 30 km/h tenzij?**

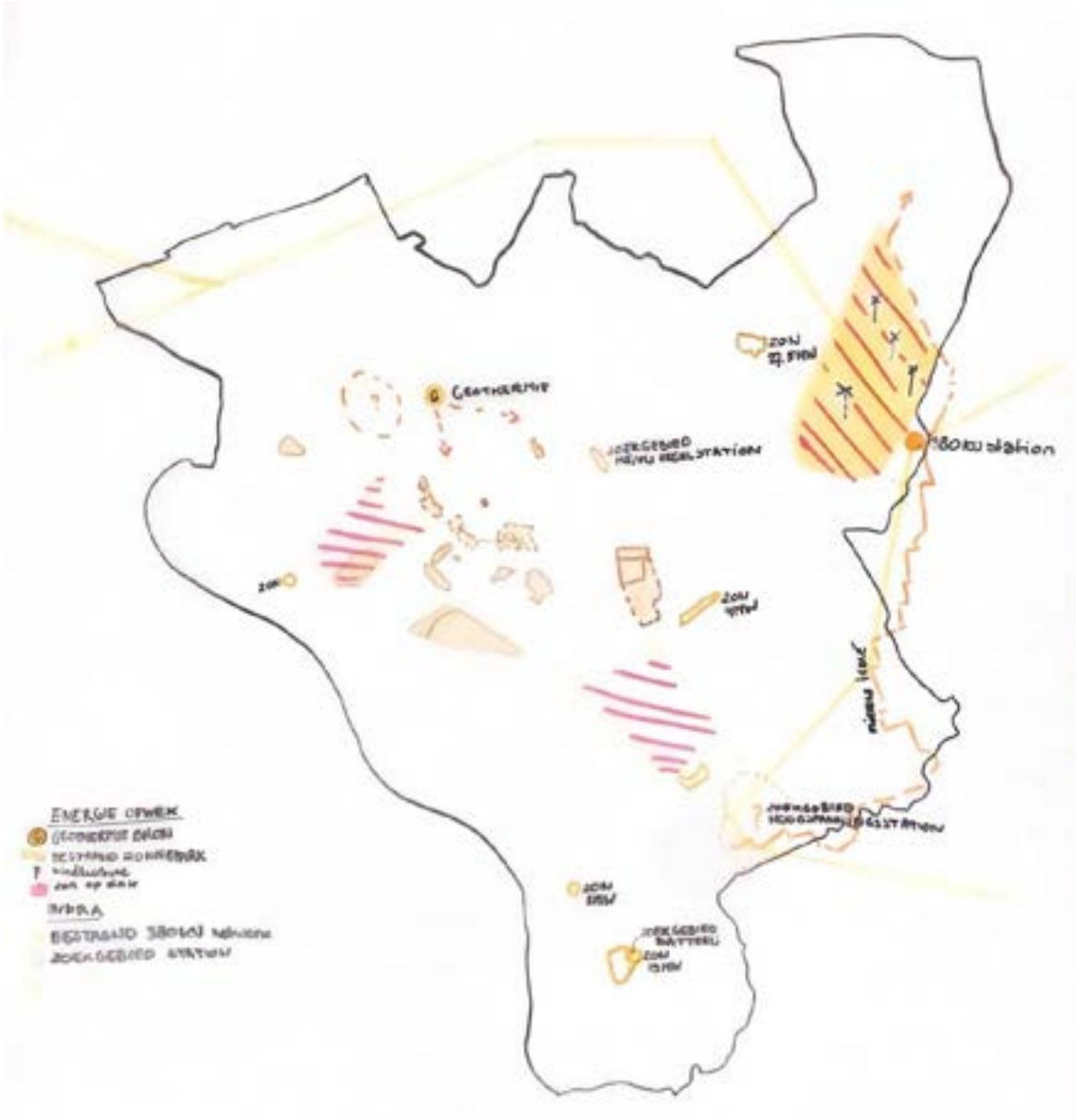

Energie

- Principes:
  - Grootschalige opwek bij bedrijventerreinen, robuuste energienetwerken, warmte en elektriciteit
  - Hessenpoort is een belangrijke locatie op het gebied van circulaire economie en energie.
  - Veel lokale warmte initiatieven (WKO) bij ontwikkelgebieden
  - Geothermie bij Holtenbroek: stadswarmte?

- **Kwesties:**
  - **Grootschalige opwek op daken bedrijventerreinen (bestaand of nieuw?)**
  - **Checkvraag: geen stadswarmte? (Omgevingsvisie)**
  - **In welke mate is Zwolle zelfvoorzienend? Qua elektra en warmte? Hoeveel m2 opwek is daarvoor nodig? En nieuwe energie-infrastructuur?**

Sociaal

- Principes:
  - **Versterken sociale netwerken** in bestaande stad, beter verbinden van buurten en wijken (fijnmazige netwerken)
  - **Doorstroom stimuleren** door programma toe te voegen in bestaande wijken voor bestaande doelgroepen: grotere woningen
  - **Stimuleren van ontmoeting** op verschillende schaalniveaus:
    - Gebouw niveau (waar liggen de entrees?),
    - Blokniveau: hoe komen verschillende bewoners elkaar tegen?
    - buurt- en wijkniveau: hoe zijn buurten en ontmoetingscentra aan elkaar verbonden (fietsen en lopen)
    - Stadsniveau: hoe zijn wijken met elkaar verbonden en hoe eenvoudig zijn de OV-knopen bereikbaar?

Kwesties:

- **Welk programma draagt bij aan de sociale cohesie van bestaande en nieuwe stukken stad?**
- **Welke woondifferentiatie en voorzieningen horen hierbij?**

Kwesties:

Mobiliteit

- Verdichten van de bestaande stad, ontwikkelingen nabij de ring en snelweg: afrit centrum is deze nog houdbaar? Verlicht de druk op het OWN rondom de binnenstad. OV-bereikbaarheid vs de fiets: hoe zorgen we voor hoogwaardig OV in ontwikkellocaties dat niet concurreert met de fiets?

Economie

- Wat doen we met Voorst? Een belangrijk bedrijventerrein op een strategische locatie. Arbeidsextensieve bedrijven uitplaatsen, bedrijvigheid intensiveren: meer banen per ha en in hogere dichtheid. Geluidzonering aanpassen om ontwikkeling in oosten mogelijk te maken? Langs de stadsrivier?

Energie

- Welke grootschalige opweklocaties zijn er nog? In welke mate is Zwolle zelfvoorzienend (20, 30, 50%?). Zijn er buiten de bestaande plannen nog meer opwek nodig? Hoe helpt nieuw bestaand? Werkt Zwolle aan een centraal warmtenet of zijn alle WKO bronnen decentraal geregeld?

Wonen/sociaal

- Wat is de woondifferentiatie voor de te ontwikkelen gebieden? Welke woonmilieus zijn denkbaar in de uitleglocaties? Welk programma hoort juist bij de verdichtingslocaties in de bestaande stad?

Groen/blauw en klimaatadaptatie

- Stadsbroek: is dit een stadspark of op lange termijn toch ontwikkelbaar? Aansluitend op groen/blauwe aders (stadsrivier), biedt kansen voor realiseren park, met ecologische waarden?

Basis op orde: reflectie op bouwstenen

9.00 ontvangst
9.05 toelichting bouwstenen en integrale schets
9.30 rondlopen met post-its (individueel)
9.45 gesprek per thema ronde 1
(wonen/sociaal, economie, groen/blauw, mobiliteit, energie)
10.30 koffie/thee
10.45 gesprek per thema ronde 2
11.30 reflectie bij integrale schets: wat moeten we nog meenemen in het RTP?
12.00 afsluiting en afronding

EIND

Ons Zwolle van Overmorgen

Agenda ochtend

09:00 – 09:10 uur	**Start programma** **Terugblik op bijeenkomst 18 december en oplevering scenariostudie**
09:10 – 09:55 uur	**Effecten scenario's op hoofdlijnen** Witteveen & Bos hebben effecten van de bandbreedtes uit de scenariostudie in kaart gebracht. Zij presenteren hun bevindingen en geven aanbevelingen om mee te nemen in de ontwikkeling van het RTP
9.55 – 10.10 uur	**OER: Vraag en antwoord**
10.10 – 10.20 uur	**Pauze**
10:20 – 11.05 uur	**Presentatie concept Ruimtelijk Toekomstperspectief** Posad Maxwan presenteert de rode draad van de analyse die is gedaan en het concept Ruimtelijk Toekomstperspectief met bijbehorende kwesties, te maken keuzes en belangrijke sleutelgebieden. **Presentatie concept ontwikkelstrategie** Posad Maxwan presenteert de concept ontwikkelstrategie die hoort bij het Ruimtelijk Toekomstperspectief
11.05 – 12.40 uur **(met in het midden mogelijkheid tot koffie / pauze)**	**In gesprek** Elke thematexpert checkt eigen thematische laag: • Zijn de opgaven van de bouwstenen aanwezig in het concept RTP? • Zijn bijbehorende kwesties, te maken keuzes en belangrijke sleutelgebieden herkenbaar? Integrale reflectie • Is de concept ontwikkelstrategie herkenbaar en logisch? • Welke vragen/opmerkingen roept dit op?
12:40 – 13:00 uur	**Afsluiting** Afronding en vooruitblik op komende periode met bijbehorende stappen en benodigde tijd van collega's

Agenda avond

18:15	Inloop met broodjes
19:00 – 19:10 uur	**Start programma** •Terugblik op 2024 •Wat is er met de opbrengst uit de ateliers en participatiecampagne gedaan?
19:10 – 19:40 uur	**Ruimtelijk Toekomstperspectief op hoofdlijnen** We nemen u op hoofdlijnen mee in de eerste uitwerkingen van het Ruimtelijk Toekomstperspectief, bijbehorende kwesties, te maken keuzes en belangrijke sleutelgebieden. Inclusief mogelijke ontwikkelstrategie
19:40 – 20:00 uur	Pauze
20:00 – 21:00 uur	**In gesprek** Welke kwesties zijn urgent? Welke keuzes zijn belangrijker dan andere? Worden de sleutelgebieden herkend? In 4 groepen uiteen.
21:00 – 21:00 uur	Afsluiting We blikken vooruit op de stappen die nog genomen worden
21:00 – 21:30 uur	**Borrel**

Start programma

Terugblik 2024

Samen met Zwollenaren!

- Kwartaal 1 — Startgesprekken en vervolggesprekken diverse stakeholders
- Mei — Werkatelier 1 – Verkennen Zwolse toekomsten
- Juli — Werkatelier 2 – De eerste Zwolse toekomstbeelden
- Juli — Enquête Toekomstbeelden
- September — Webinar participatiecampagne
- Oktober — Reizende woonkamers, Jongeren Meet-up, Enquête & Toekomstfestival
  Werkatelier 3 – Opbrengsten participatie & uitwerking Ons Zwolle van Overmorgen
- November — Werkatelier 4 – De drie kernwaarden van Zwolle
- December — Oplevering scenariostudie ‘Ons Zwolle van Overmorgen’

Terugblik 2024

Samen met Zwollenaren!

6oo enquêtes ingevuld!

Jongeren Meet-up:
- Sociale factoren
- Breng **ziel** in de buurt, wijk, stad

Top 10 gekozen kaarten

1. Een nieuwe wijk
2. Vergroening wijk
3. Sponsbos
4. Wonen op terpen
5. Groene gordel: een groot stadspark
6. XL-energiepark
7. Hubs aan de rand
8. Woningen toevoegen bij stations
9. Meer water toelaten veenweidegebied
10. Geleidelijke stadsranden

Gewenste ontwikkeling van Zwolle

Rode lijn

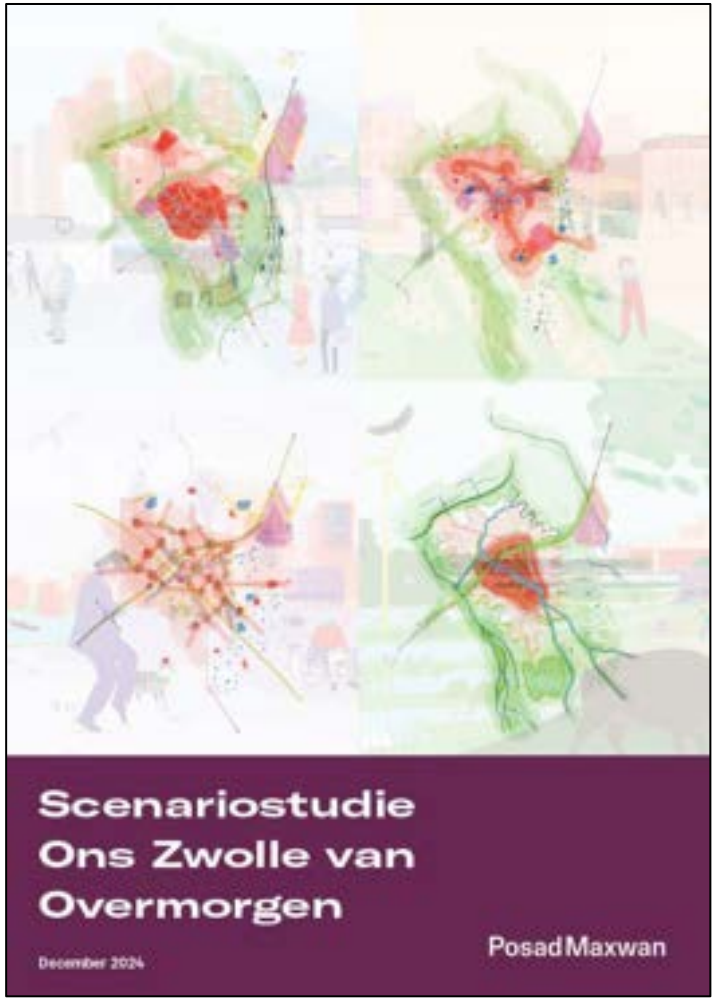
- *Wonen belangrijkste thema*
- *Doorstroming – bouwen voor senioren maar wel met buiten ruimte/ruimte voor groen*
- *Dorpse karakter behouden – maar groeien mag, hoe is verdeeld*
  - *Groot deel is open voor nieuwe wijk (uitbreiden)*
  - *Anderen zeggen gebruik de ruimtes die er nu nog zijn in de wijken en zet in op hoogbouw (inbreiden)*
- *Er moet worden ingezet op wateropslag/afvoer*
- *Behoud het groen in de wijken zodat het voor iedereen dichtbij blijft en behoudt ook het groene buitengebied met recreatie mogelijkheden*
- *De sociale component wordt gemist – moet rekening daarmee gehouden worden met bouwen – eenzaamheid – sociale woonvormen*
- *Energietransitie is belangrijk maar moet wel haalbaar blijven voor inwoners*
- *Inwoners staan open voor minder auto en meer OV (wellicht tram/metro oid, extra station) en meer (veilige) fietsmogelijkheden maar er moet ook rekening gehouden worden met mindervalide inwoners/ouderen*

Terugblik 2024

Het resultaat

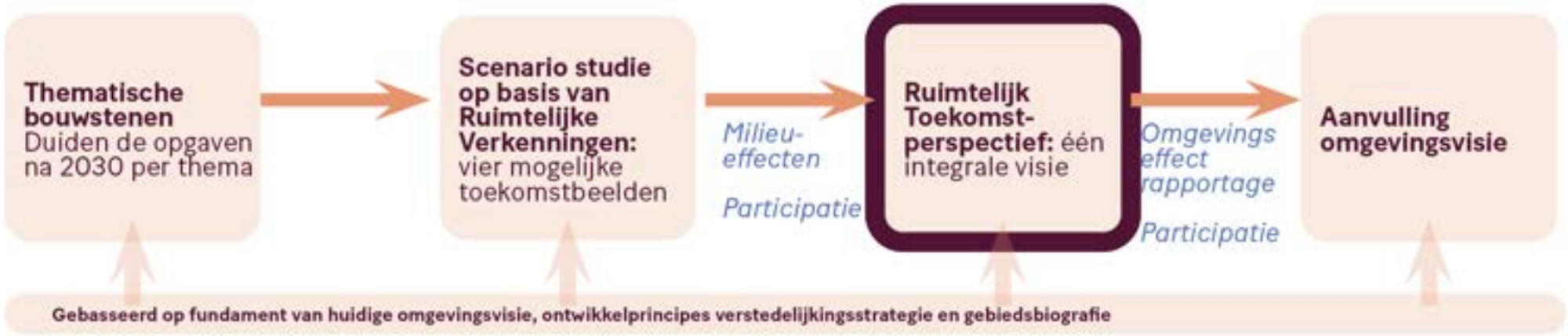
- Scenariostudie ‘Ons Zwolle van Overmorgen’
  - 4 voorstelbare toekomsten voor Zwolle
  - Er wordt niet gekozen voor één scenario
  - De scenario’s dienen als input voor het ‘Ruimtelijk Toekomstperspectief’ voor Zwolle
  - Raadsdebat over o.a. de scenariostudie op 3 februari vanaf 19:30 uur

- Vervolg: ontwikkeling van het Ruimtelijk Toekomstperspectief als basis voor de aanvulling op de omgevingsvisie

Ruimtelijk Toekomst Perspectief op hoofdlijnen

Ruimtelijk Toekomst Perspectief

Welke stad zijn we? Omgevingsvisie 2.0

Omgevingsvisie

Verstedelijkingsstrategie:

1. Warme Harten in een Klimaatadaptieve Delta is zuinig *omgaan met de ruimte*
2. In een Klimaatadaptieve Delta pakken we opgaven aan bij de bron
3. In Warme Harten helpt *het nieuwe het bestaande met transitieopgaven*
4. Warme Harten bieden een *passend woningaanbod voor iedereen*
5. In Warme Harten geven we *voorrang aan voetganger, fietser en OV*
6. Elk Warm Hart speelt een rol in het *vergroten van regionaal economisch elan*
7. In een Klimaatadaptieve Delta *bouwen we gebiedsspecifiek*

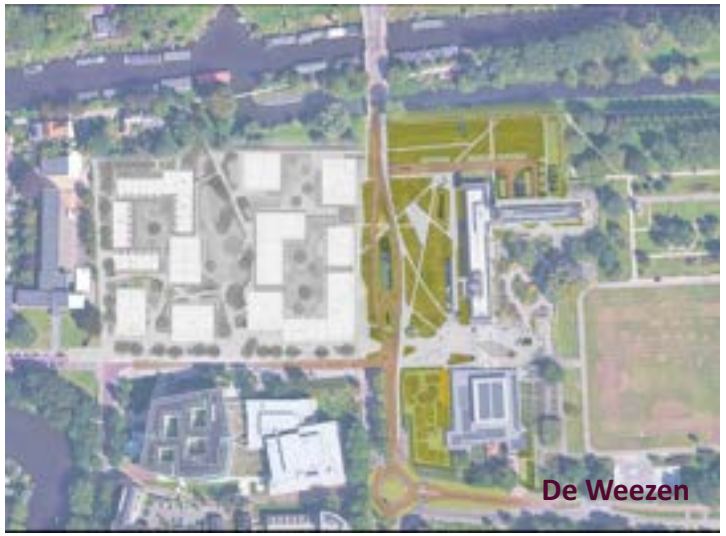
Gebiedsbiografie:

1. In een Klimaatadaptieve Delta herstellen we natuurlijke systemen. We houden hierbij rekening met de kwaliteiten en gelaagdheid van het cultuurhistorische landschap.
2. In Warme Harten herstellen we de relatie tussen landschap, bodem en water enerzijds en landbouw en bebouwing anderzijds.
3. In Warme Harten groeit landschap mee: we koppelen elk hoogdynamisch woon- en werkgebied aan een sterk landschap.

Voortbouwen op bestaande plannen

Wat komt er op ons af?

Klimaat en water:

- Klimaatbestendige delta door **water en bodem sturend** (water en groen): Sallandse Weteringen, IJsseldelta, De Vecht, Mastenbroek
- **Water vasthouden** op de plekken waar het valt, vertraagd afvoeren en grote waterbergingen inpassen in stad en landschap
- Bouwen op plekken waar bodem het toelaat: **klimaatadaptief bouwen** of niet bouwen in gevoelige gebieden

Energie

- Ruimte voor de klimaatneutrale transitie (circulair en energieneutraal) maken en reserveren
- In **2050 aardgasvrij**

Wonen/Sociaal:

- Demografische groei stagneert: grote vergrijzingsgolf. Méér eenpersoonshuishoudens, doorstroming noodzakelijk, mismatch in aanbod en vraag
- Tegelijk: woningnood/crisis in NL, gebrek aan passende woningen (# en kwaliteit)
- Opgave: **5000-15.000 woningen**
- Verstedelijkingsstrategie regio Zwolle (NOVEX)
- Stadsscan ontwikkellocaties: 2000-5000 woningen (max.)
- Ceintuurbaanzone: 4000-8000 woningen

Wat komt er op ons af?

Mobiliteit:

- Met de gewenste mobiliteitstransitie willen we de groei van autoverkeer beperken, maar de verwachting is dat de verkeersintensiteit op de wegen in Zwolle de komende jaren desondanks nog altijd zal blijven groeien.
- Vanuit STOMP-benadering en integrale visie op de stad, waarbij we meer ruimte voor klimaat, leefbaarheid en actieve mobiliteit
- De transitie van Openbaar Vervoer naar Publieke Mobiliteit vraagt om een heldere toekomstvisie en een concrete aanpak. Inzetten op deelmobiliteit, overstappen (Hubs) en regulier openbaar vervoer

Economie:

- Divers aanbod: brede profilering, IT, Health, MKB en logistieke bedrijvigheid
- Centrale ligging in netwerkingen spoor en wegen in NL: blijvend aantrekkelijk voor bedrijvigheid
- Ruimte voor innovatie en circulaire economie: grote ruimtevragers in de toekomst
- Opgave: 50-135 hectare bedrijventerreinen behoefte

Welke stad zijn we? Kernwaarden Zwolle

Zwols ‘noaberschap’
door sterke sociale weefsels

Zwolle nabij
door duurzame en aantrekkelijke verbondenheid

Zwolle deltaspons
door een robuust groen-blauw netwerk

Zwols ‘noaberschap’
door sterke sociale weefsels

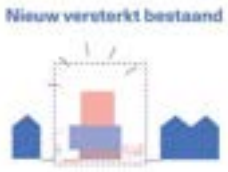

Zwolle nabij door duurzame en aantrekkelijke verbondenheid

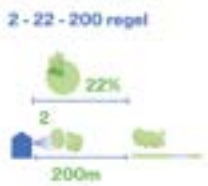

Zwolle deltaspons door een robuust groen-blauw netwerk

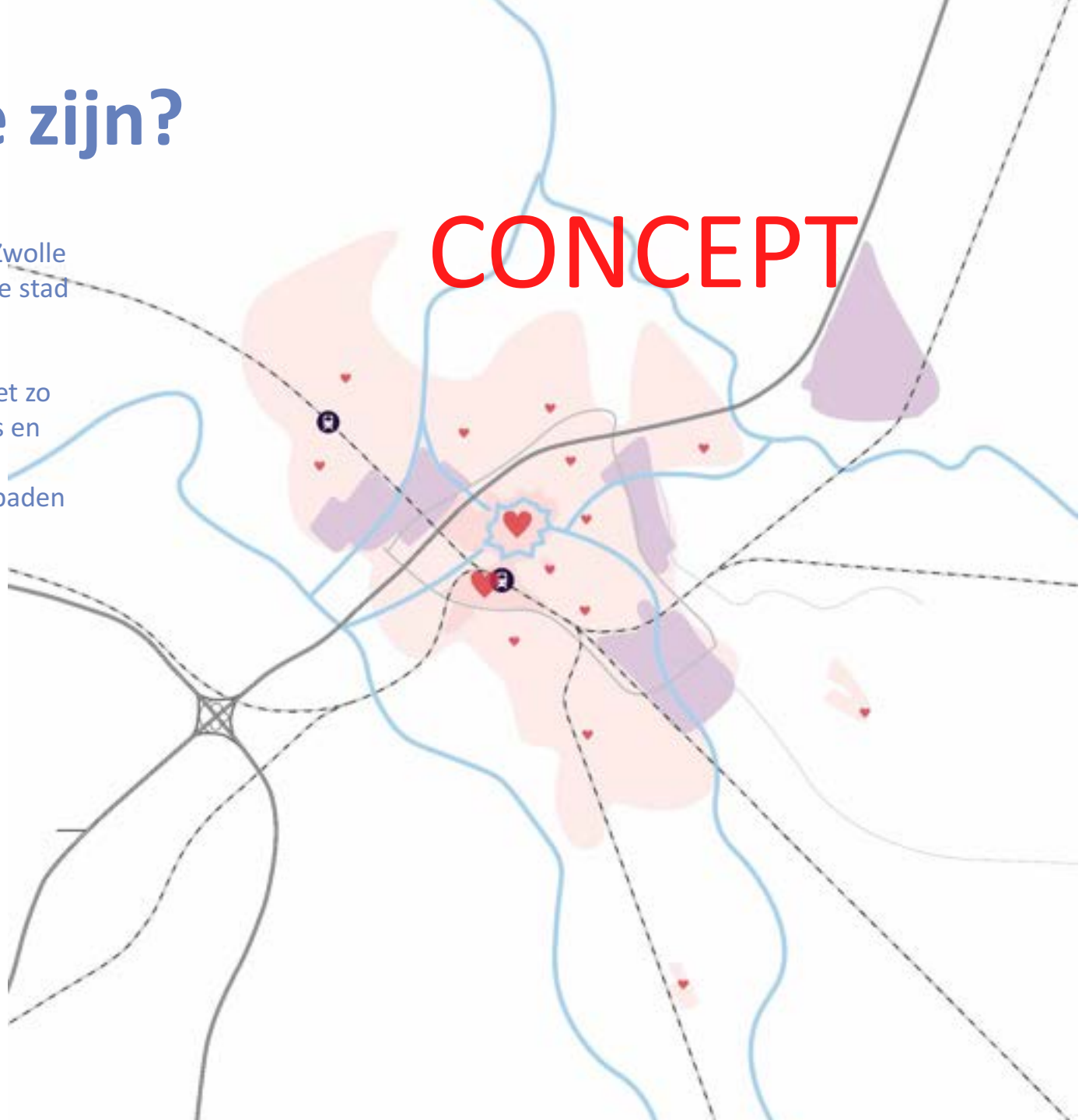

Welke stad willen we zijn?

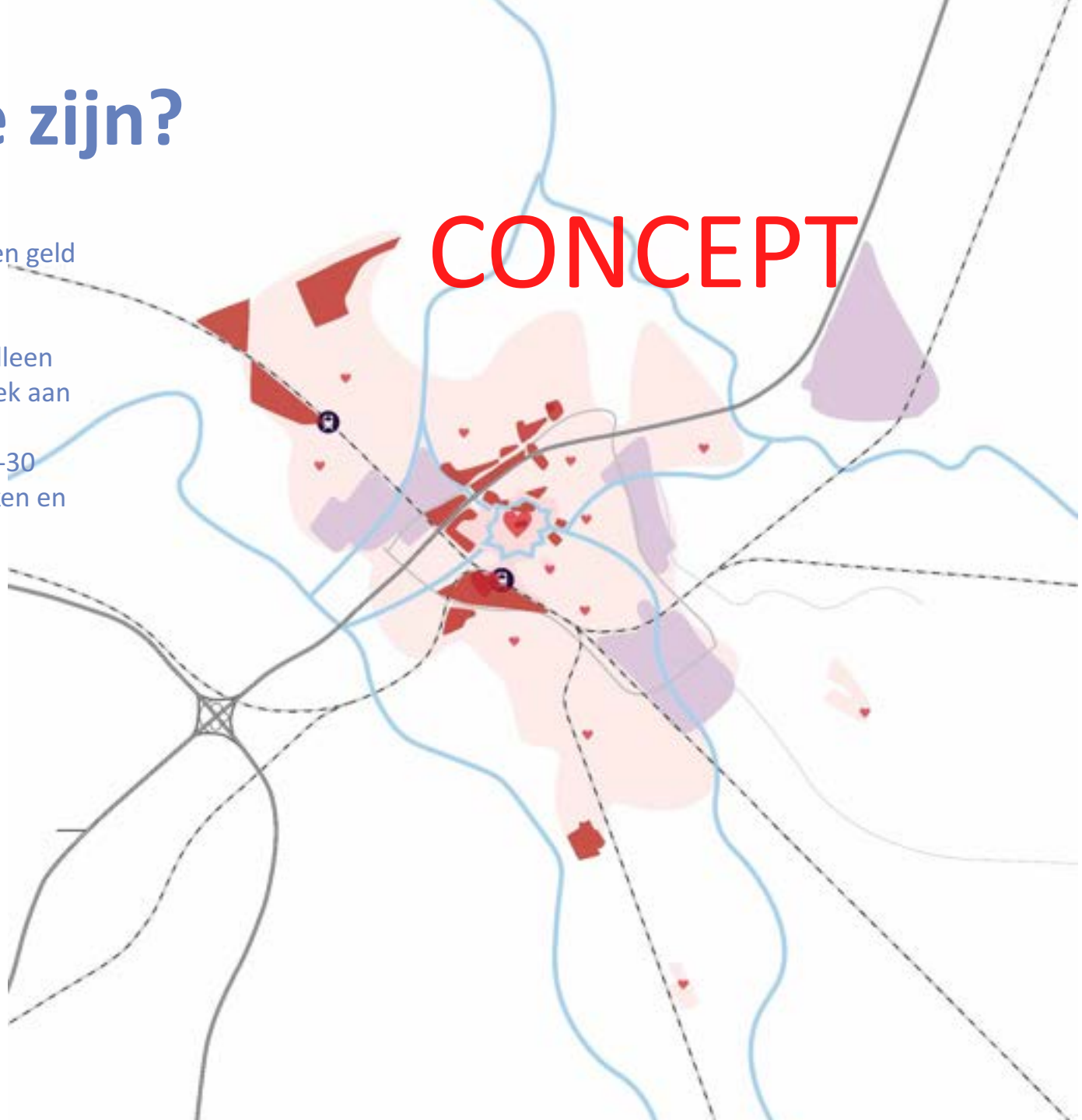
- Starten vanuit sociale netwerken: kernwaarde van Zwolle
- Wijkcentra en buurtcentra dragers van de bestaande stad
- Ontmoeting stimuleren op alle schaalniveaus: van gebouwtypologie tot woonblok en buurten
- Geen anonieme woontypologieën, woonvormen met zo veel moglijk interactie, gemeenschappelijke ruimtes en ‘ogen op de straat’
- Verbindingen maken tussen buurten, loop- en fietspaden verbinden zodat het eenvoudiger wordt om naar ontmoetingsplekken te gaan

Welke stad willen we zijn?

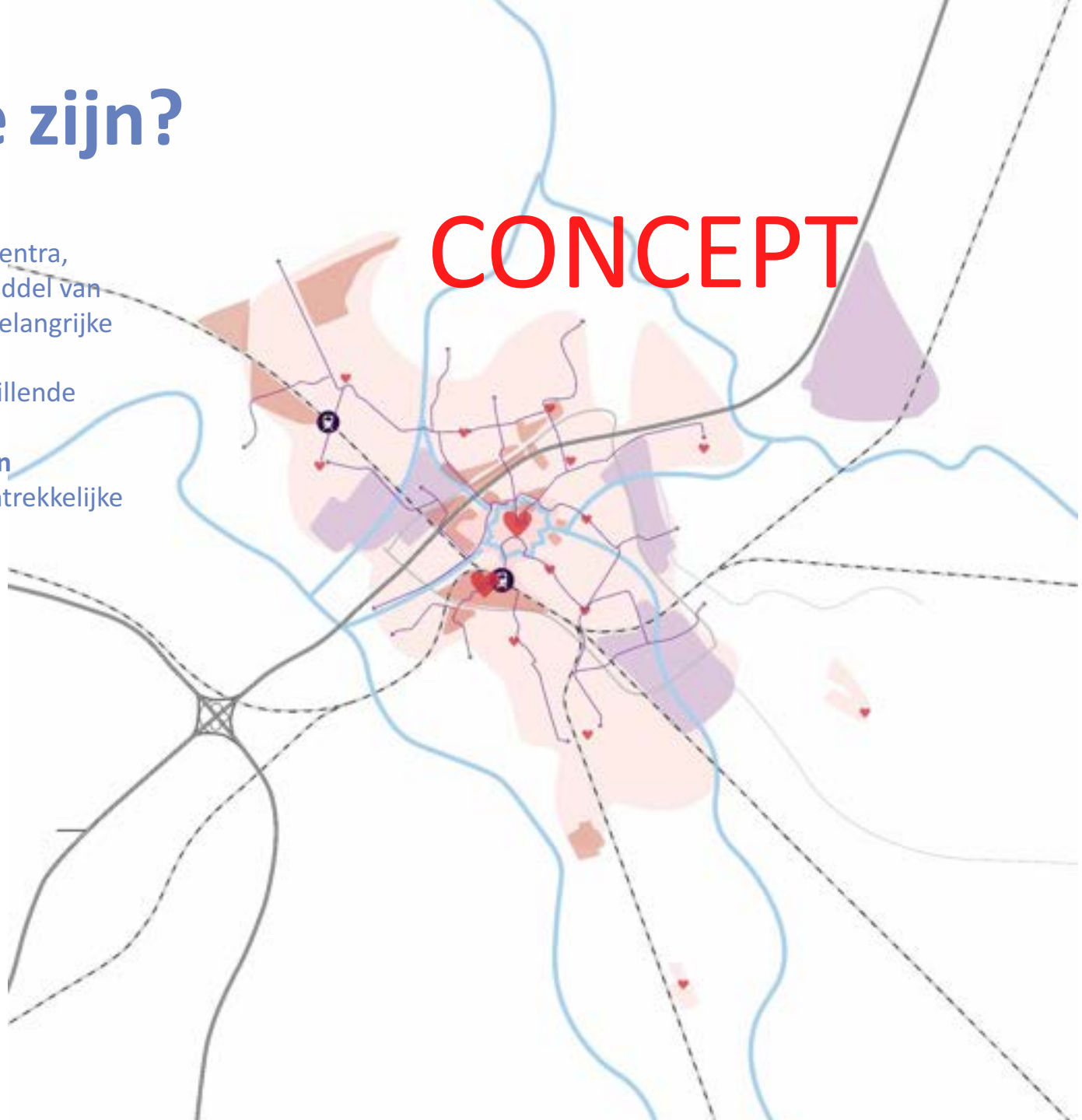
- Huidige **ontwikkelingen volwaardig afronden**: tijd en geld investeren in kwalitatief hoogwaardige plannen
- Uit Omgevingsvisie (2020), scope tot 2030
- **Bijsturen van programma** wanneer mogelijk: niet alleen bouwen van kleine stedelijke appartementen (gebrek aan doorstroming)
- **Maatwerk per locatie**: soepeler omgaan met 30-40-30 regels op plotniveau om plannen betaalbaar te maken en te houden.
- Inzetten op **zoveel mogelijk differentiatie** in woninggroottes en woningtypes

Welke stad willen we zijn?

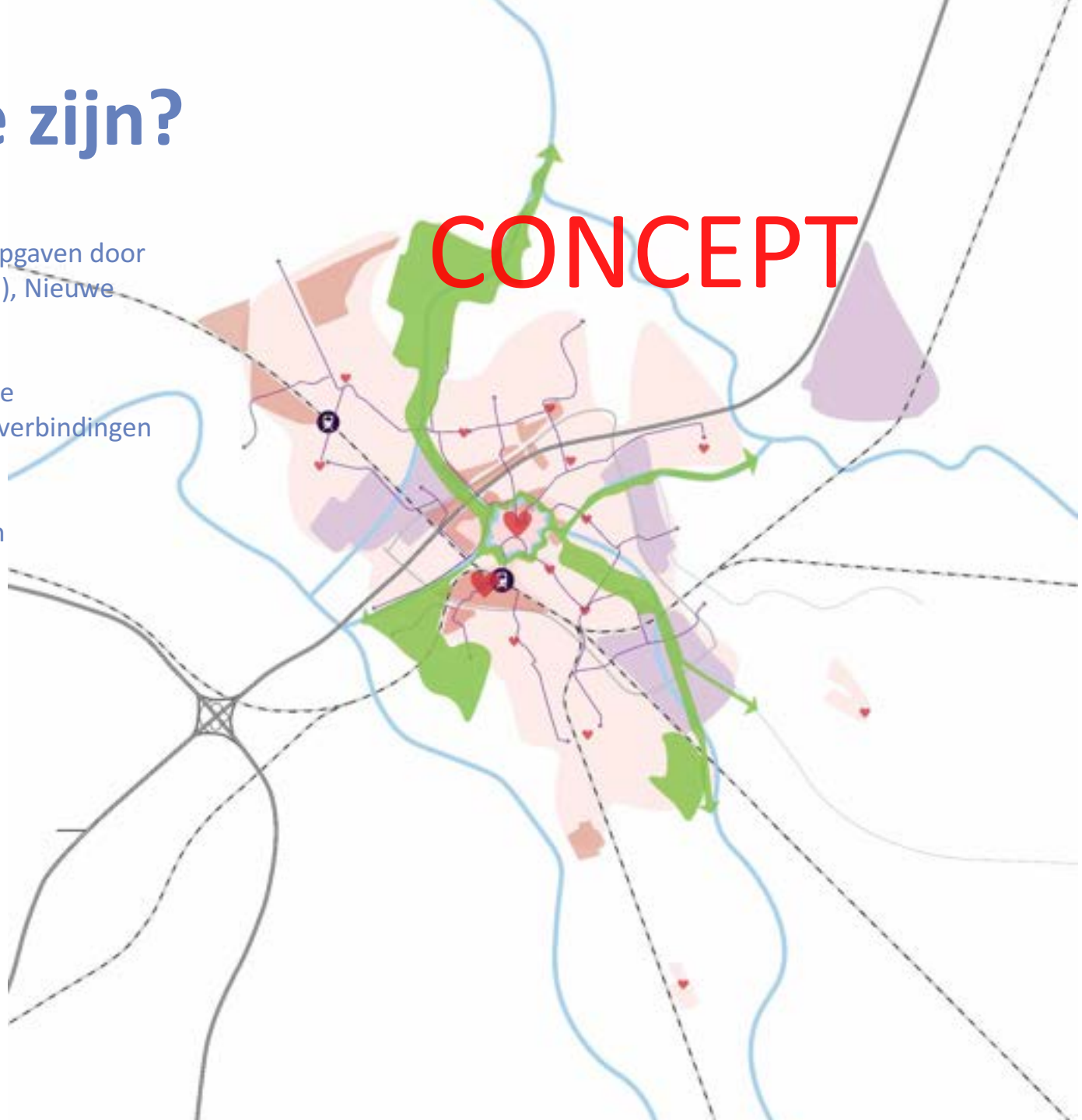
- **Aantrekkelijke verbindingen** tussen wijk- en buurtcentra, stedelijke centra en nieuwe ontwikkelingen door middel van stadsstraten (stimuleren van actieve mobiliteit en belangrijke drager voor nabijheid)
- **Inzetten op nabijheid** van alle programma's: verschillende woningtypen, werkgelegenheid en voorzieningen.
- **Koppeling van interwijkverbindingen met groen- en blauwstructuur**: lopen en fietsen in gezonde en aantrekkelijke omgeving van en naar buitengebied

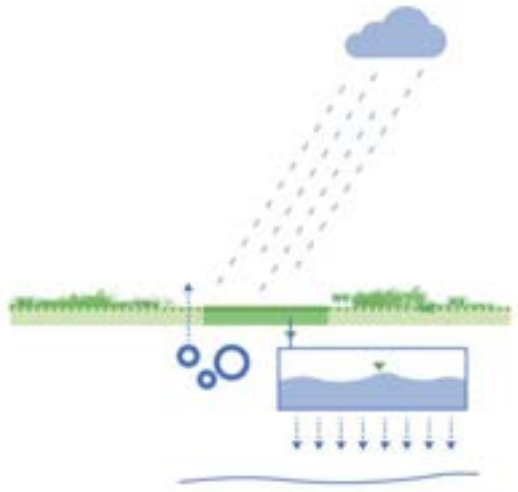
Welke stad willen we zijn?

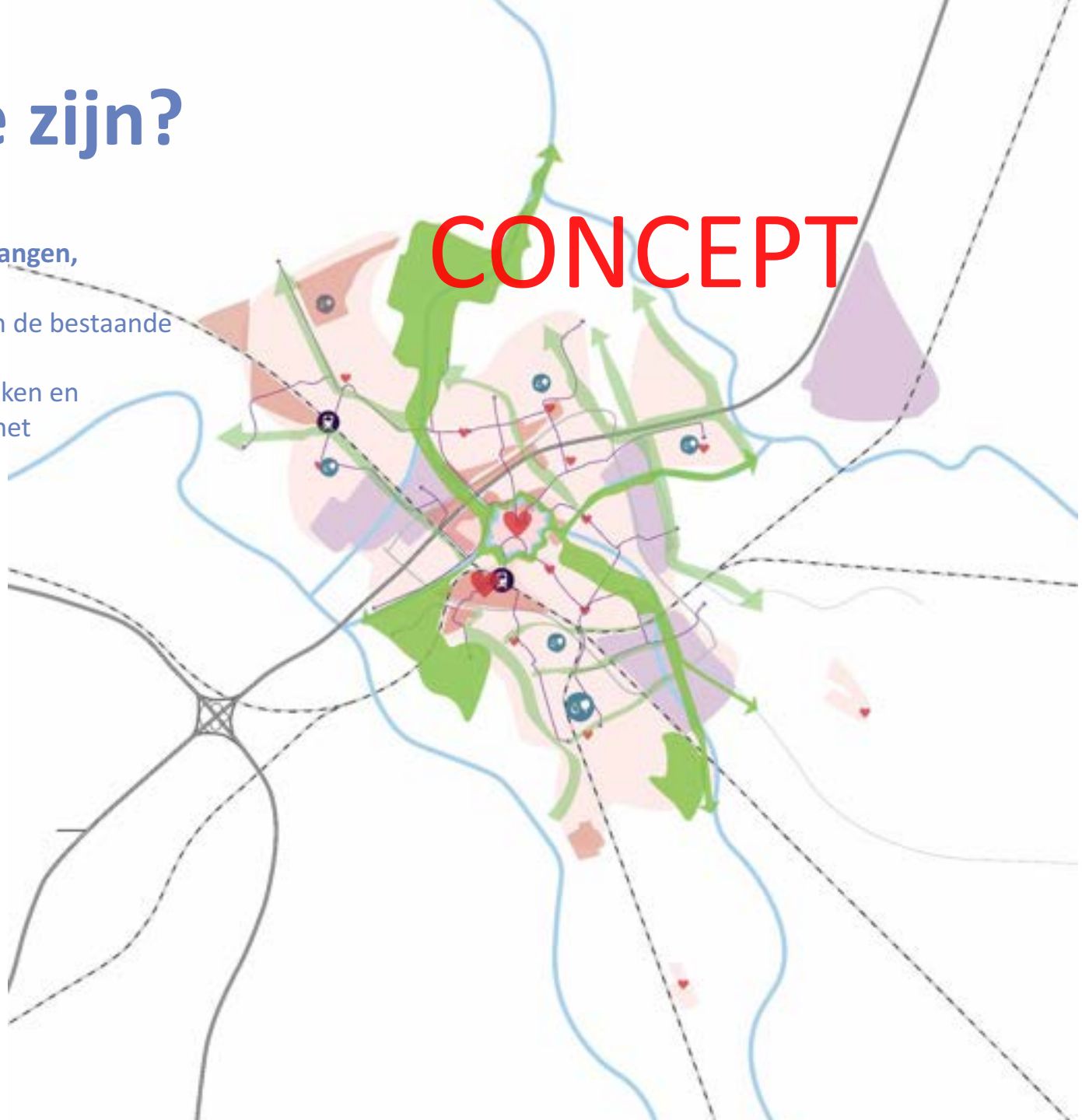
- **Hoofdstructuur:** binnenstedelijke groen en blauw opgaven door verbinden en versterken van stadsrivier (noord-zuid), Nieuwe Vecht en Willemsvaart (oost-west). Assenkruis
- Verbinden stad met buitengebied en andersom
- Royale maatvoering: ruimte maken voor doorgaande groenstructuur in combinatie met doorgaande fietsverbindingen (10/15min stad) en wandelroutes
- Missing links aanpakken: infrastructuur barrieres wegwerken/verzachten en onnodige verharding van bedrijven/private kavels voorkomen

Welke stad willen we zijn?

- Inzet in bestaand stedelijk gebied op benutten, **opvangen, vasthouden, vertraagd afvoeren.**
- **Bij alle stedelijke ontwikkelingen** en planvorming in de bestaande wijken (principe)
- **Interstedelijke groenstructuren** (vingers) tussen wijken en buurten met klimaatadaptief karakter, verbonden met hoofdstructuur

Welke stad willen we zijn?

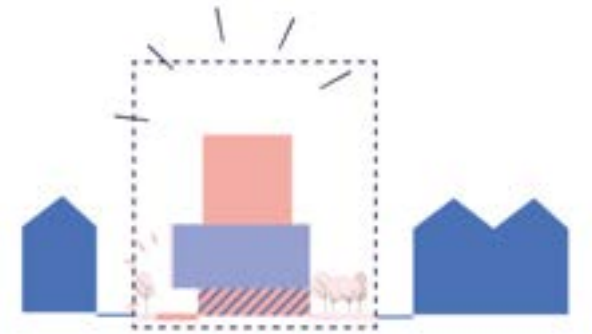
- Grote groenblauw structuren langs de stad
- **Landschapsparken rondom de stad** drager van buitengebied waar waterberging, economische functies(landbouw) en recreatie samen komen.
- **Grote waterberging** door klimaatlandschap tussen Sallandse Weteringen en Vecht
- Aansluiten op groenblauwe hoofdstructuur (assenkruis)

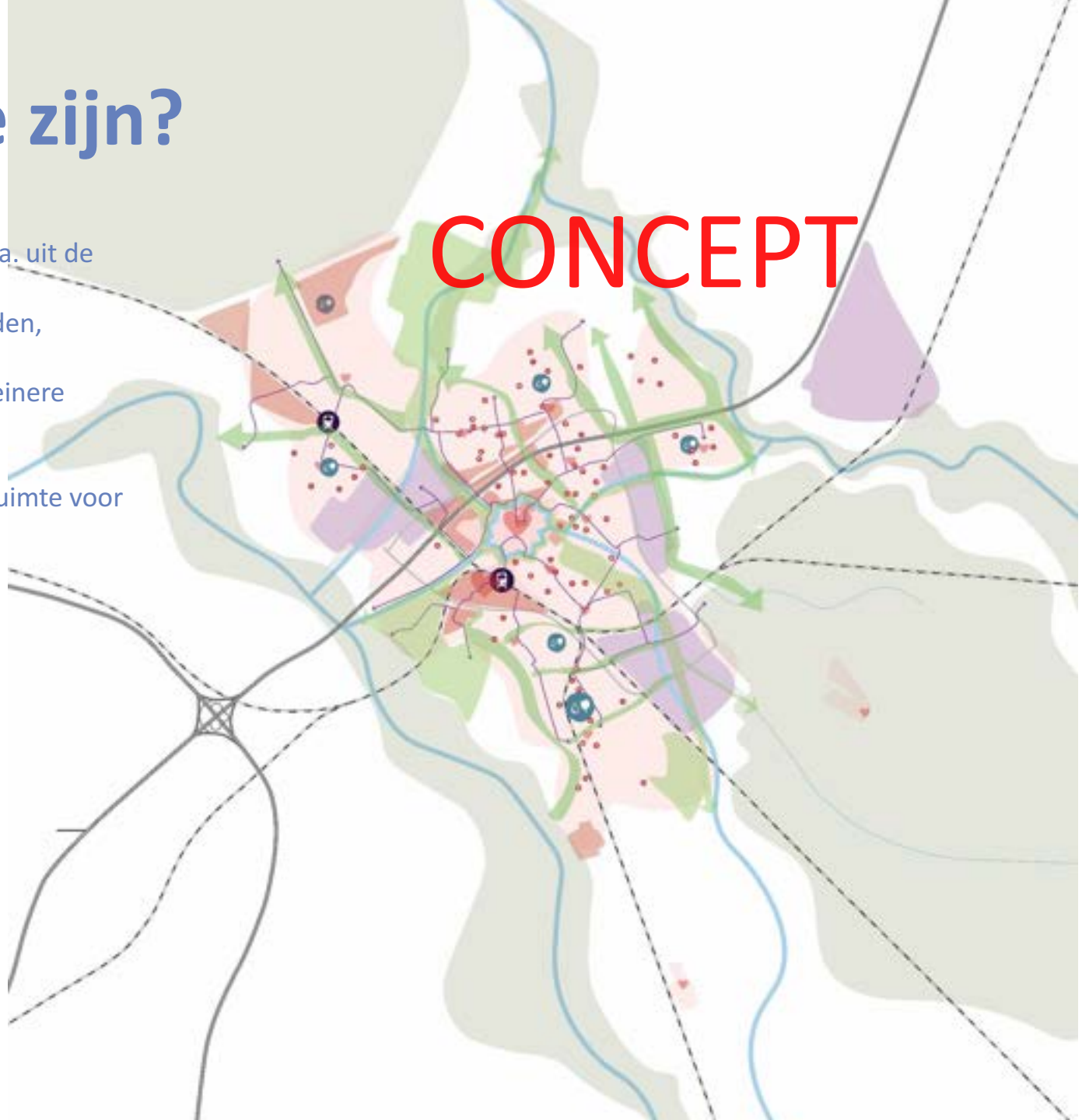

CONCEPT

Welke stad willen we zijn?

- We benutten binnenstedelijke ontwikkellocaties (o.a. uit de stadsscan) om de **bestaande stad te versterken**
- Kleine **interventies in de wijken**: optoppen, uitbreiden, herontwikkelen en inbreiden.
- Inzetten op **gedifferentieerd aanbod**: niet alleen kleinere appartementen ook kleine aantallen (gestapeld) grondgebonden woningen
- **Inzetten op verbetering van de buurt** of wijk: ook ruimte voor (kleinschalige) voorzieningen.

Welke stad willen we zijn?

- **Nabijheid van werk behouden**: voor zowel praktijkgeschoolden als theoretische geschoolden
- **Schuifruimte maken** in bedrijventerreinen: ruimte voor transformatie naar gemengde woon-werkgebieden (o.a. grote arbeidsextensieve bedrijvigheid in Hessenpoort, en uitbreiding Marslanden)
- **Sterkere profilering** van bedrijventerreinen: clusteren zelfde typen of aanverwante sectoren waar mogelijk
- Cluster Hessenpoort XL: circulaire economie, energie

Welke stad willen we zijn?

- Combinatie met energieopwek en infra, aan grootschalige bedrijventerreinen
- Energiecluster: Hessenpoort XL
- Nieuwe onderstation Marslanden Zuid

Welke stad willen we zijn?

- **Grote uitbreiding aan de stadsranden:** schuifruimte voor stagnerende ontwikkelingen in binnenstedelijke gebieden (complex, traag, etc.)
- **Substantiële bijdrage** aan de woningbouwopgave, grotere differentiatie mogelijk
- **Grondposities** gemeente gebruiken voor kickstart ontwikkeling
- Ook in uitbreidingsgebieden **inzetten op grote diversiteit aan woningtypes**: gestapeld, grondgebonden, groenstedelijke woonvormen
- Ceintuurbaanzone/Vechtpoort1, Stadsbroek

Welke stad willen we zijn?

- Ontwikkelen Zwolle Zuid (i.c.m station Zwolle Zuid), inbreiden en uitbreiden

Welke stad willen we zijn?

Welke stad willen we zijn?

- **Onderverdeeld in 5 themalagen**

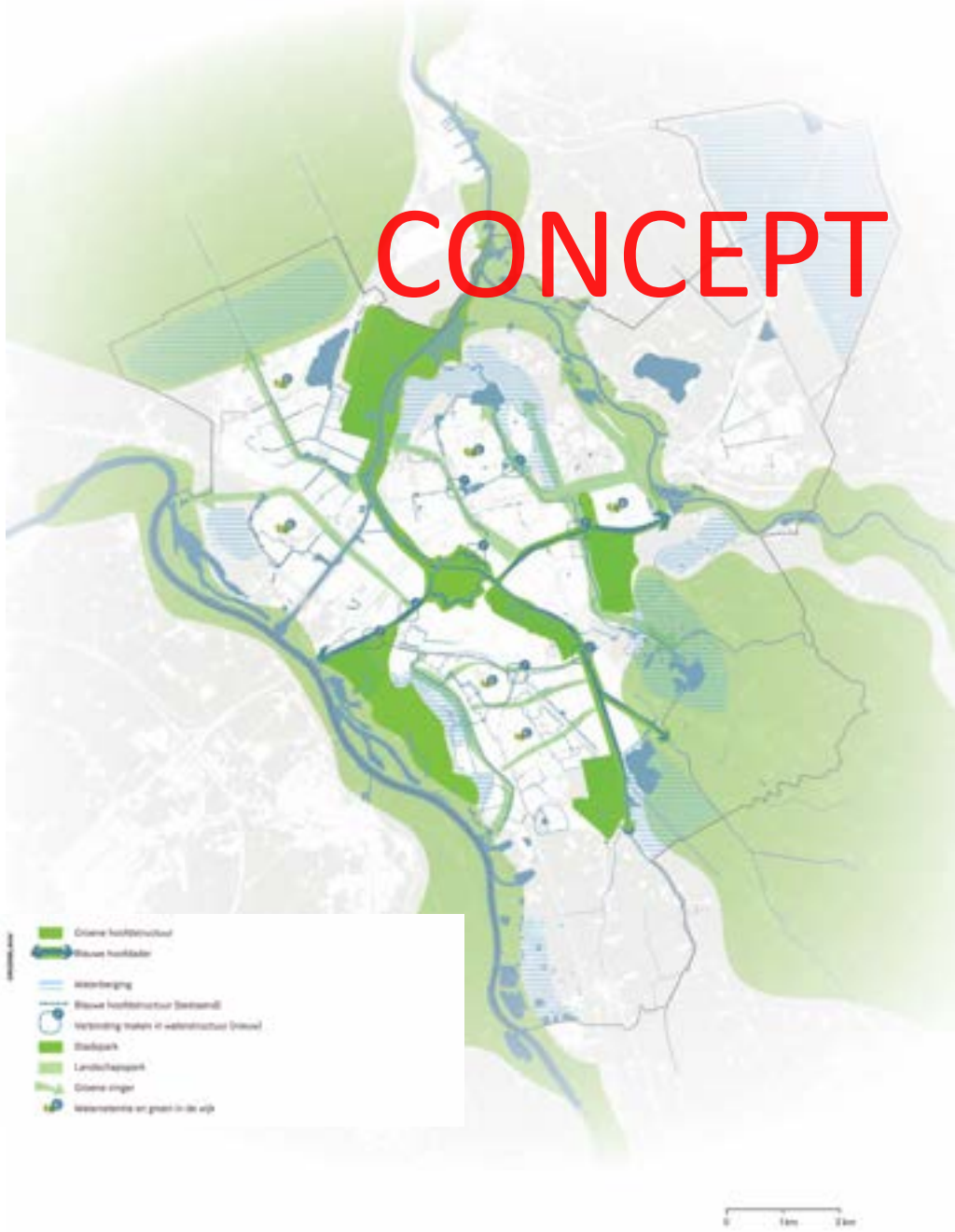

Groenblauw

Klimaatbestendige delta door water en bodem sturend. **Bouwen op plekken waar bodem het toelaat**: klimaatadaptief bouwen of niet bouwen in gevoelige gebieden. **Voldoende sponswerking in stedelijk gebied** realiseren door water te benutten, vast te houden of te vertragen. Noodventielen voor het groenblauwe netwerk en overloopgebieden waar water tijdelijk heen kan in extreme situaties.

Ruimtelijke uitwerking

- Landschapsparken: Ijssel, Vecht, Sallandse Weteringenlandschap (incl. Half-roge nevengeul), Mastenbroek (noodwaterberging)
- 4 structurerende 'groenblauwe aders' voor klimaat en groen: Willemsvaart en Nieuwe Vecht in combinatie met de 'stadsrivier' Almelose kanaal en Zwarte Water Allee
- Stadsparken: Engelse Werk+, Zandhove, de Wezenlanden, Stadsbroek, Ceintuurbaanzone
- Groene vingers: secundair netwerk dat binnenstedelijke stadsparken, stadsrivier en landschapsparken verbindt.

Mobiliteit

Een compacte programmering van de bestaande stad: hoe meer bestemmingen (en oorsprongen) in nabijheid van elkaar liggen des te hoger is de kans dat voor duurzame en actieve mobiliteitsvormen wordt gekozen.

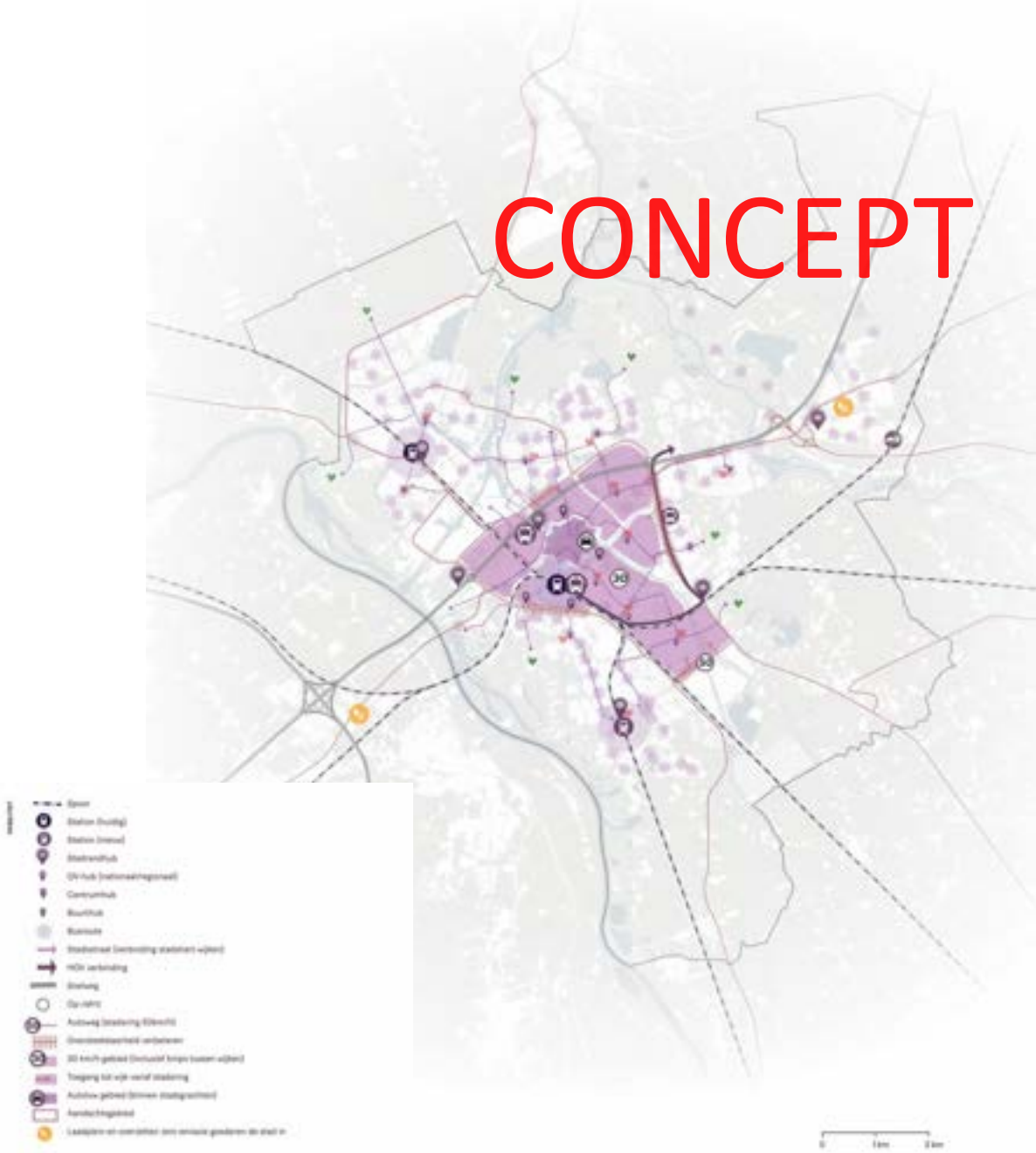
Inzet op publieke mobiliteit

Stimuleren van actieve mobiliteit wordt vaak samengevat onder het STOMP-principe. Voor de bestaande stad betekent dat o.a.:

- inzetten op sterke fiets- en wandelverbindingen, het verder autoluw maken van de bestaande stad
- snelheidsregime aanpassen (30km/h binnen de ring)
- parkeernormen bijstellen
- doorgaand verkeer in de kernstad onmogelijk maken of vertragen
- voorrang geven aan OV bij weginfra en kruisingen en snelle verbindingen naar bestaande en nieuwe wijken voor het OV
- Een dekkend hub netwerk

Aanhechten van de stadsranden goede bereikbaarheid van belang:

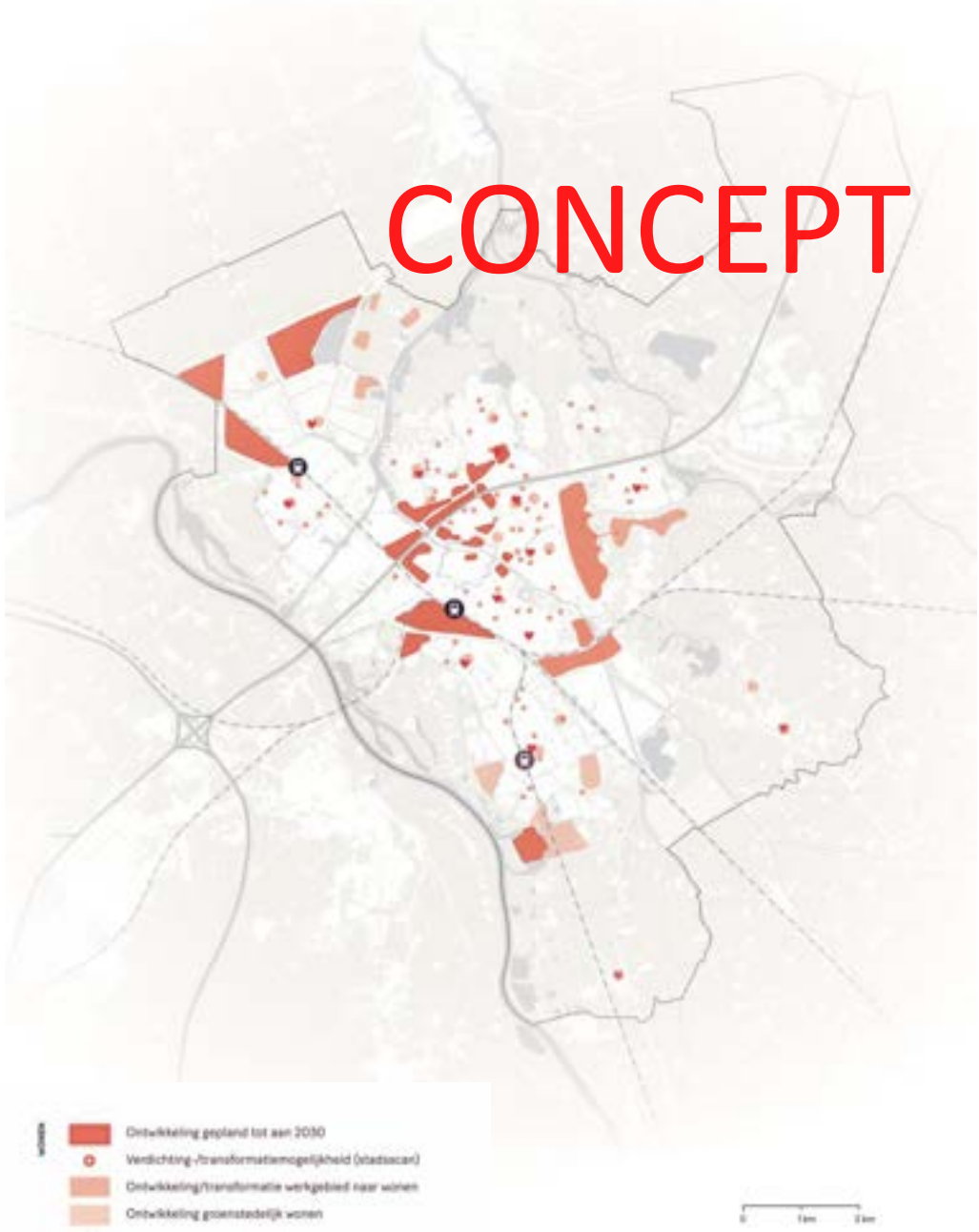
- Bus platform op ceintuurbaanzone
- Station Zwolle Zuid

Wonen

In het Zwolle van Overmorgen is de woningbouwopgaven benut op functies te verweven, doorstroom te stimuleren en nieuwe woonmilieus toe te voegen die passen bij de eigenheid en identiteit van Zwolle.

1. Volwaardig afronden van huidige ontwikkelingen (ca. 12k)
    - Spoorzone: 3.000 woningen
    - Stadshart: 2.000 woningen
    - Nieuwe Veemarkt/Meeuwenlaan 1.400 woningen
    - Zwartewaterallee/-zone: 1.600 woningen
    - Oosterenk: 1000 woningen
    - Uitbreiding Stadshagen: 3.000 woningen
2. Verdichten in de stad: o.a. stadsscan locaties (2-5k)
3. Stadsranden uitbreiden
    - Ceintuurbaanzone (3000-5000 wo) en uitbreiding Vechtpoort 1 (ca. 3000wo)
    - Stadsbroek (1000-1500 wo)
    - Transformatie Marslanden
    - Zwolle Zuid (ca. 3000 wo)

Wonen

Woonmilieus

Stedelijke woonmilieus
(o.a. binnenstedelijke verdichting/stadsscan locaties)

Groenstedelijke woonmilieus
(o.a. Vechtpoort 1, Stadsbroek)

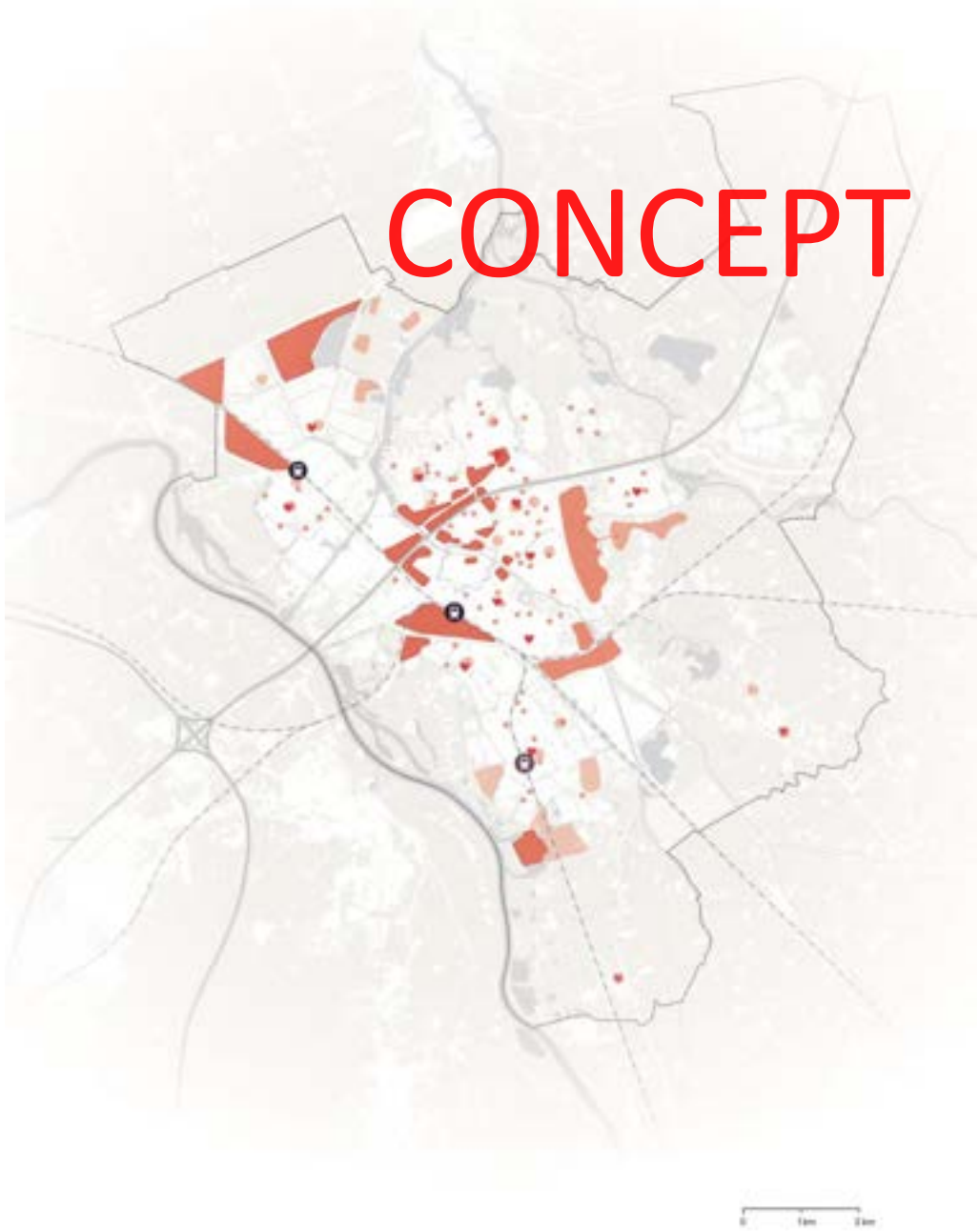

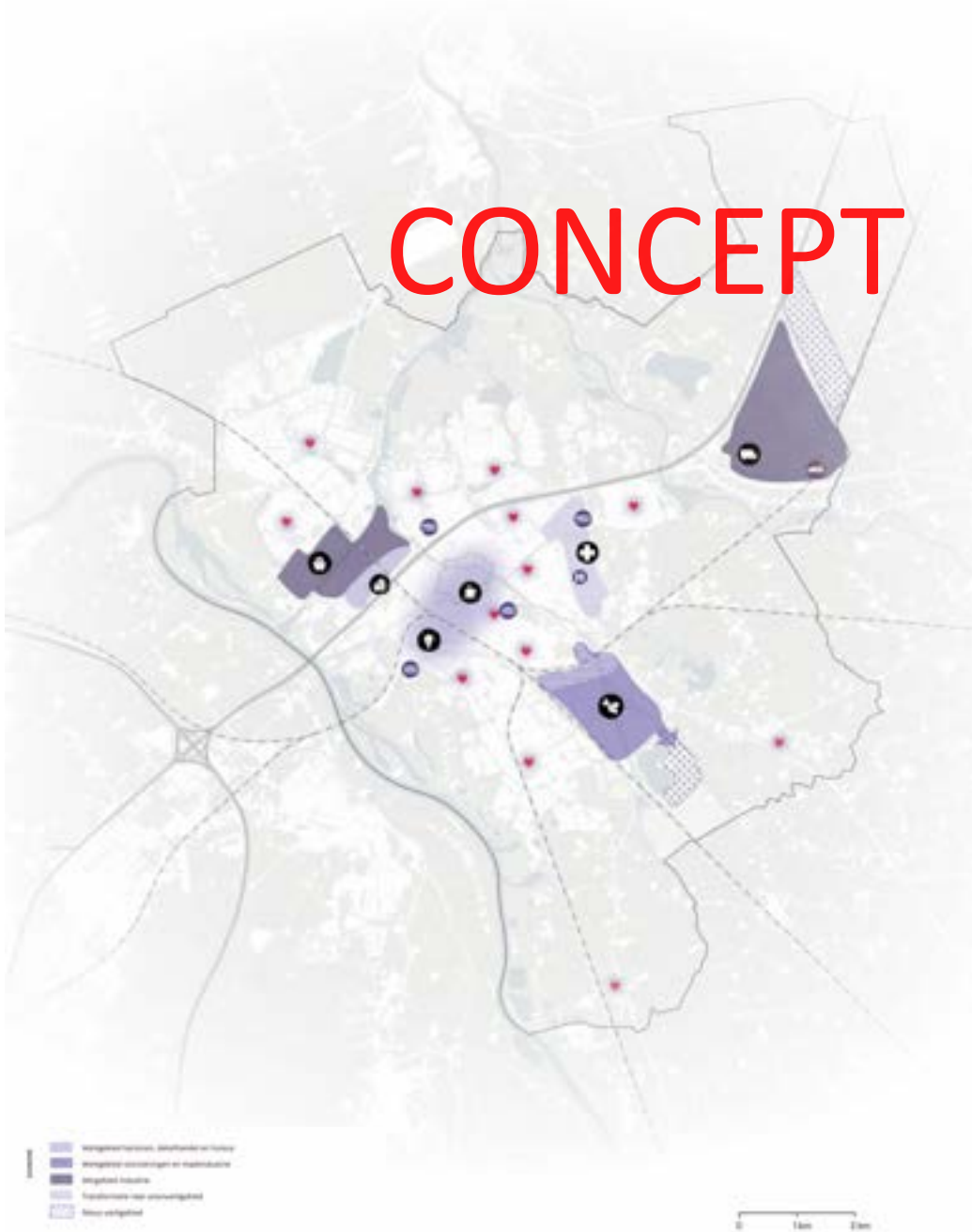
Voorzieningen

- In de wijken en buurten zijn voorzieningen cruciaal, niet alleen voor dagelijkse boodschappen, maar vooral ook om ontmoeting te stimuleren en de sociale cohesie te versterken: één van de basiswaarden van Zwolle.
- Centrum en werkgebieden regiofunctie

Economie

- Nabijheid ook voor werk en voorzieningen.
- Bestaande bedrijventerreinen intensiveren.
- Voldoende milieuruimte vrijlaten voor bedrijven met hogere milieucategorie (3 of hoger), zowel binnen als buiten de stad.

Economie

CONCEPT

Landschapsparken
recreatie, landbouw, (waterberging en natuur)

Hessenpoort XL
- Circulair, energie, logistiek
- Arbeidsextensief
- Regionaal (samen met)
- Mogelijke koppeling railterminal

Voorst
- Watergebonden en circulair

Voorsterpoort
- Kantoren, evenementen

Ceintuurbaanzone
- gezonde stadswijk
- Health cluster
- Onderwijs, sport, zorg
- Innovatie

Spoorzone
- Innovatie, ICT, kennis, talent

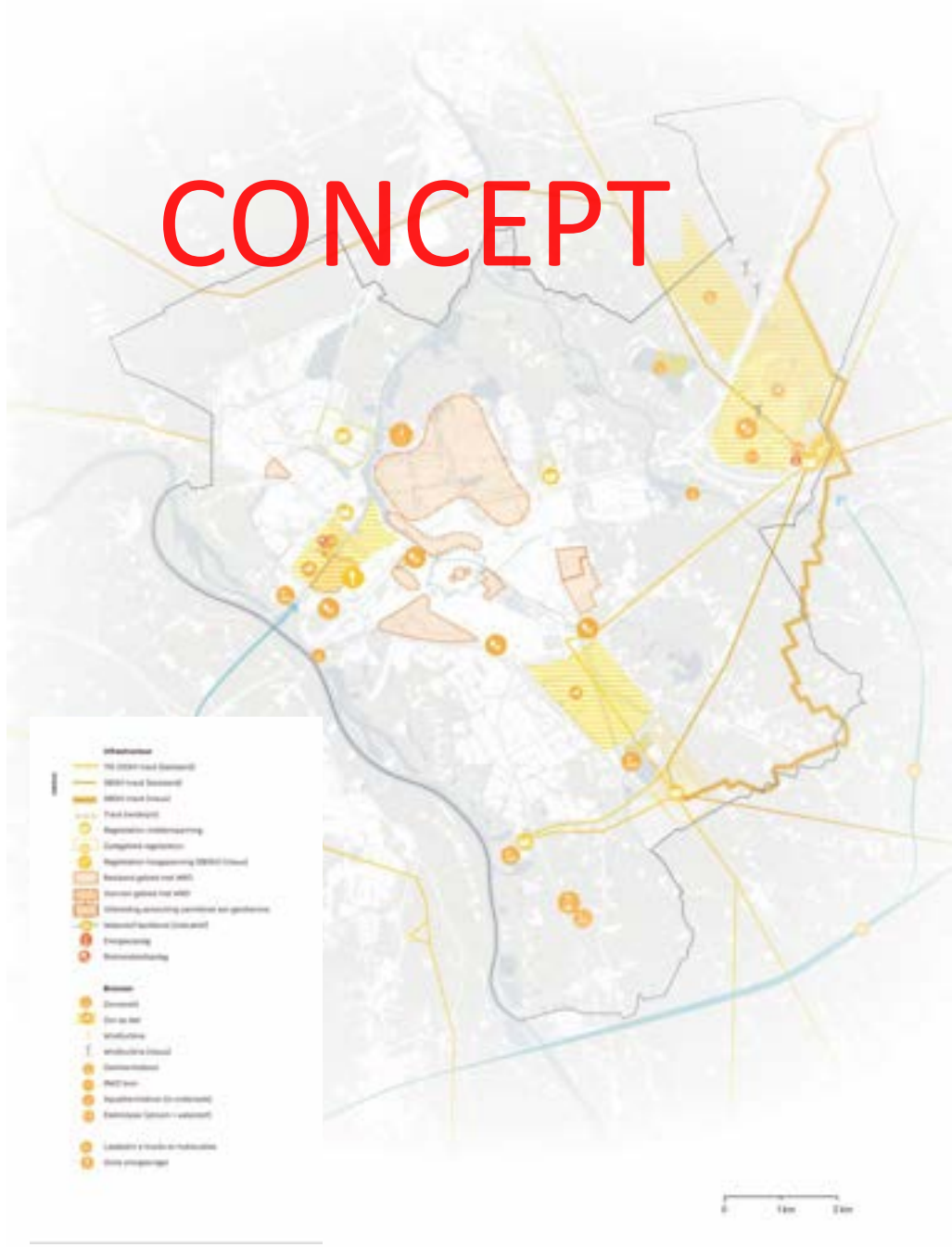
Marslanden
- Toekomstbestendig MKB
- Maakindustrie
- Transformatie > intensivering gemengd woon werk milieu
- Uitbreiding

Wijkeconomie
Lokaal ondernemerschap

Energie

- Toekomst bestendige energie infrastructuur: Inzet op diversiteit aan duurzame bronnen en inzet op versterken infrastructuur.
- Hessenpoort als belangrijke energiehub
- Slim dubbel ruimtegebruik toepassen

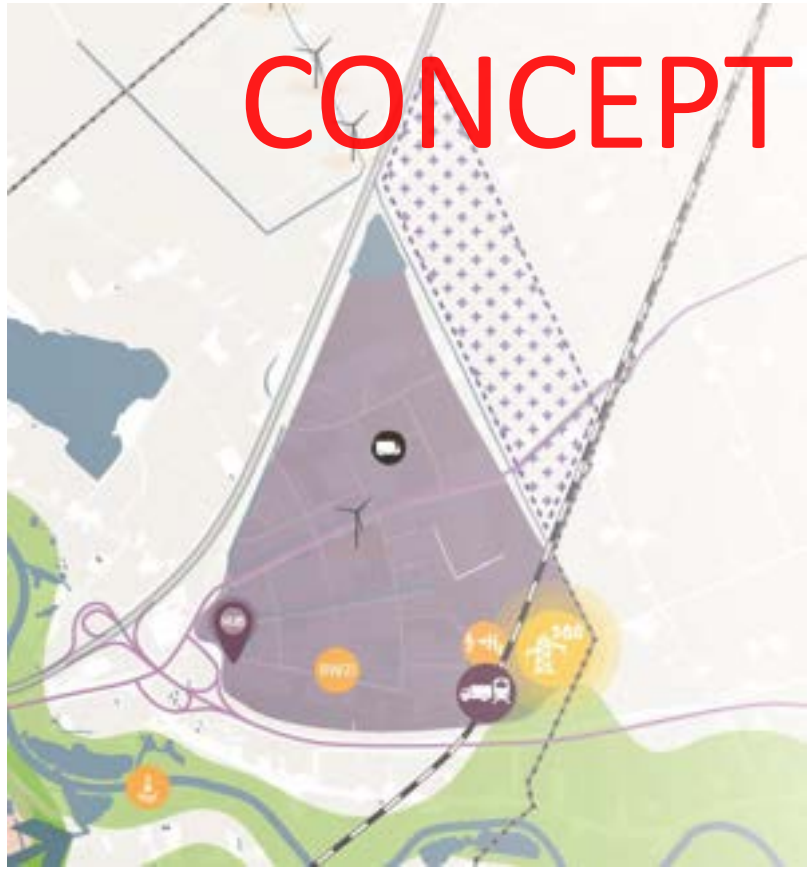
- *Voorst en Hessenpoort beide verbonden met Waterstofbackbone?*
- *Status Hoogspanningsstation Harculo?*

Sleutelgebieden

Hessenpoort: werklandschap van de toekomst- HMC, circulair en energie

- Grootschalige uitbreiding (tot 150ha)
  - Hessenpoort ontwikkelt zich tot een cruciaal knooppunt van infrastructuur, met een railterminal en uitstekende wegverbindingen.
  - Het terrein biedt ruimte aan bedrijven met een hoge milieucategorie, passend bij de ambities voor duurzame en innovatieve bedrijvigheid.
  - Meerlaagse bebouwing toestaan om ook in de openbare ruimte genoeg ruimte over te houden voor groen-blauwe dooradering en een aantrekkelijke fietsroute en wandelroute tbv lunchwandeling.
- Belangrijke energieschakel (aantakking DRC, onderstations, grote energievragers)
  - Aantakking waterstof backbone – elektrolyse
  - Grote energievragers geclusterd
  - Grootschalige laadinfrastructuur vrachtwagens en regiohub

Sleutelgebieden

Stadsrivier – Zwarte Water- Almelose kanaal icm Nieuwe Vecht en Willemsvaart: groenblauwe drager van Zwolle waterstad.

Meer ruimte voor water en beleving van water

- Ontwikkeling van groot belang voor de binnenstedelijke wateropgave
- Water krijgt meer ruimte in het stedelijk gebied om de klimaatadaptieve en recreatieve functies te versterken.
- Nieuwe vecht en Willemsvaart als belangrijke verbindingen tussen stadsrivier en Ijssel en Vecht.
- Ontwikkeling van natuurvriendelijke oevers om biodiversiteit te bevorderen en de ecologische kwaliteit te verbeteren.
- Versterken van de zichtbaarheid en beleving van het water
- Mogelijke koppeling met aquathermie moet verder worden onderzocht

Sleutelgebieden

Zwolle Zuid: (nieuwe) stadswijk met nieuw station

- Nieuw station bij Winkelcentrum Zwolle Zuid
- Stationsontwikkeling in combinatie met:
  - een mobiliteitshub (OV-hub)
  - Verdichting rondom station
  - Voorzieningen- Station belangrijk ankerpunt in de wijk
- Goede verbindingen naar andere wijkcentra en naar nabijgelegen stadspark Zandhove Bos
- Bijdragen aan verminderen van drukte (overstappers+fietsbewegingen) op Zwolle Centraal.

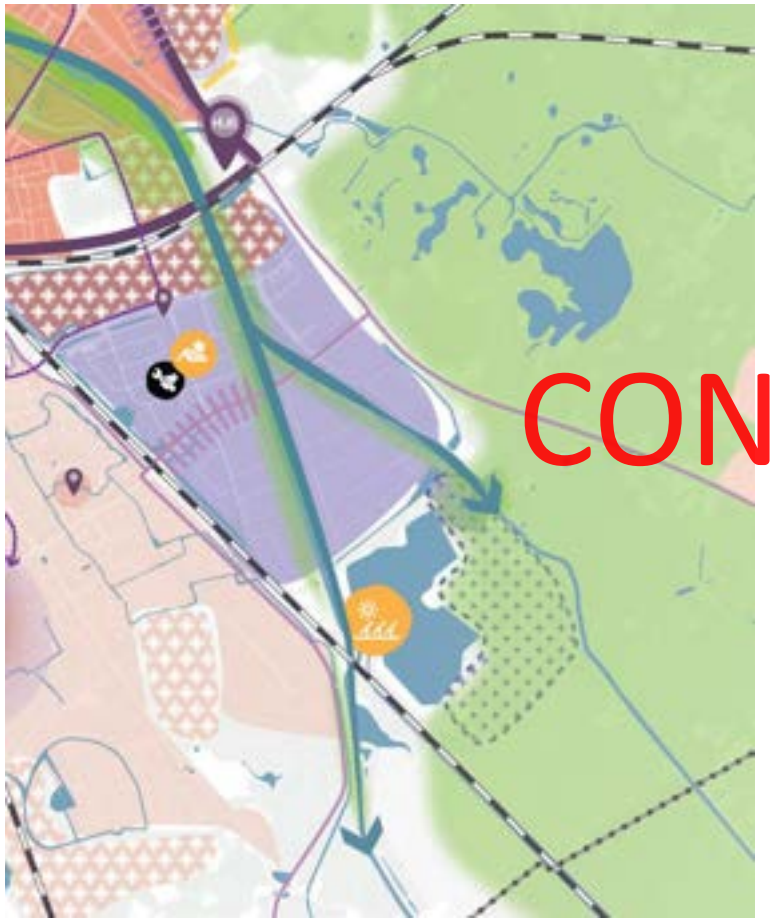

CONCEPT

Sleutelgebieden

Marslanden

- Transformeren van Marslanden in combinatie met uitbreiding richting het zoekgebied voor een nieuw HS-station en tracé. (65ha)
- Noordzijde: Gemengd woon-werk milieu.
- Intensivering (meerlaagse) bedrijvigheid
- Mobiliteitshub gekoppeld aan N35
- Ontwikkeling stadsrivier van belang
- Uitbreiding: bedrijvigheid toekomstbestendig MKB (25 ha)
- Water dooraderd/ drijvend?
- Zon op dak
- Ontwikkeling stadsrivier van belang- koppeling stadsrivier met buitengebied.
- Oostelijke fietsverbinding inbedden richting buitengebied

CONCEPT

Sleutelgebieden

CONCEPT

Landschapsparken Ijsselblij, Vecht en Half-droge/Weteringse nevengeul

- Ruimte voor waterberging, natuur, recreatie, landbouw
- Waterbergingen als integraal onderdeel van het landschap voor klimaatadaptatie.
- Hoogwaardig fiets- en wandelnetwerk verbonden met de regio.
- Verder onderzoeken mogelijkheden aquathermie vanuit de IJssel en Vecht om duurzame energie te benutten.
- Door functies slim te combineren en verbinden, versterken de landschapsparken de ecologische, economische en sociale waarde van de gebieden.

Sleutelgebieden

CONCEPT

Voorst

- Aantakking waterstof backbone
- Opslag biobrandstoffen
- Water gebonden bedrijvigheid (haven-functie)

Sleutelgebieden

Ceintuurbaanzone

- Health cluster
- Grootschalige transformatie van de Ceintuurbaanzone naar een gemengd stedelijk gebied met substantieel meer woningen en voorzieningen middels sloop en nieuwbouw. Het hele gebied verkleurt hierdoor.
- Het gebied Oosterenk wordt een woon-werkgebied en flink verdicht met woningen en bijbehorende voorzieningen. Verouderde kantoren maken plaats voor eigentijdse gemengde woon-werkmilieus.
- Wijziging van profiel CBZ (oversteekbaarheid) van groot belang
- In combinatie met ontwikkeling van busplatform.

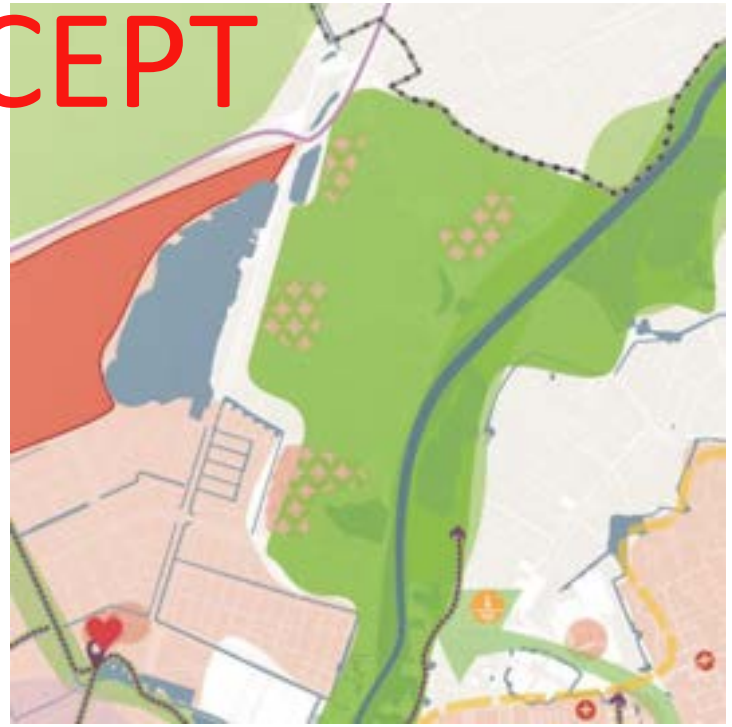

Sleutelgebieden

CONCEPT

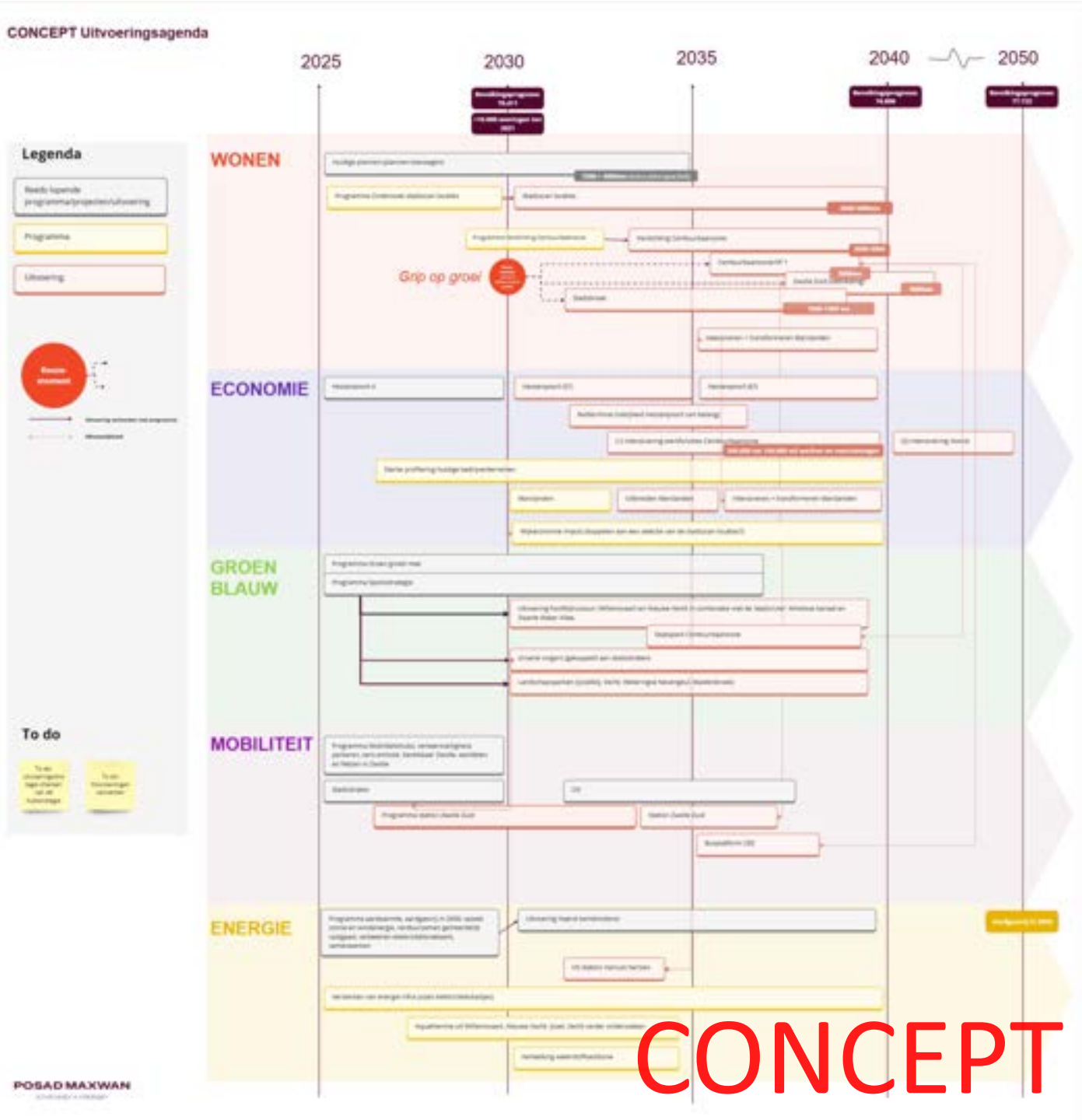
Klimaatadaptief Stadsbroek: stadspark icm groene klimaatadaptieve woonwijk

- Stadspark onderdeel van stadsrivier
- Gebied moet opleveren wat er gerealiseerd wordt.
- Toonbeeld klimaatbestendig stadspark en woonlandschap (Experimenteren/oefenen met klimaatbestendig bouwen).

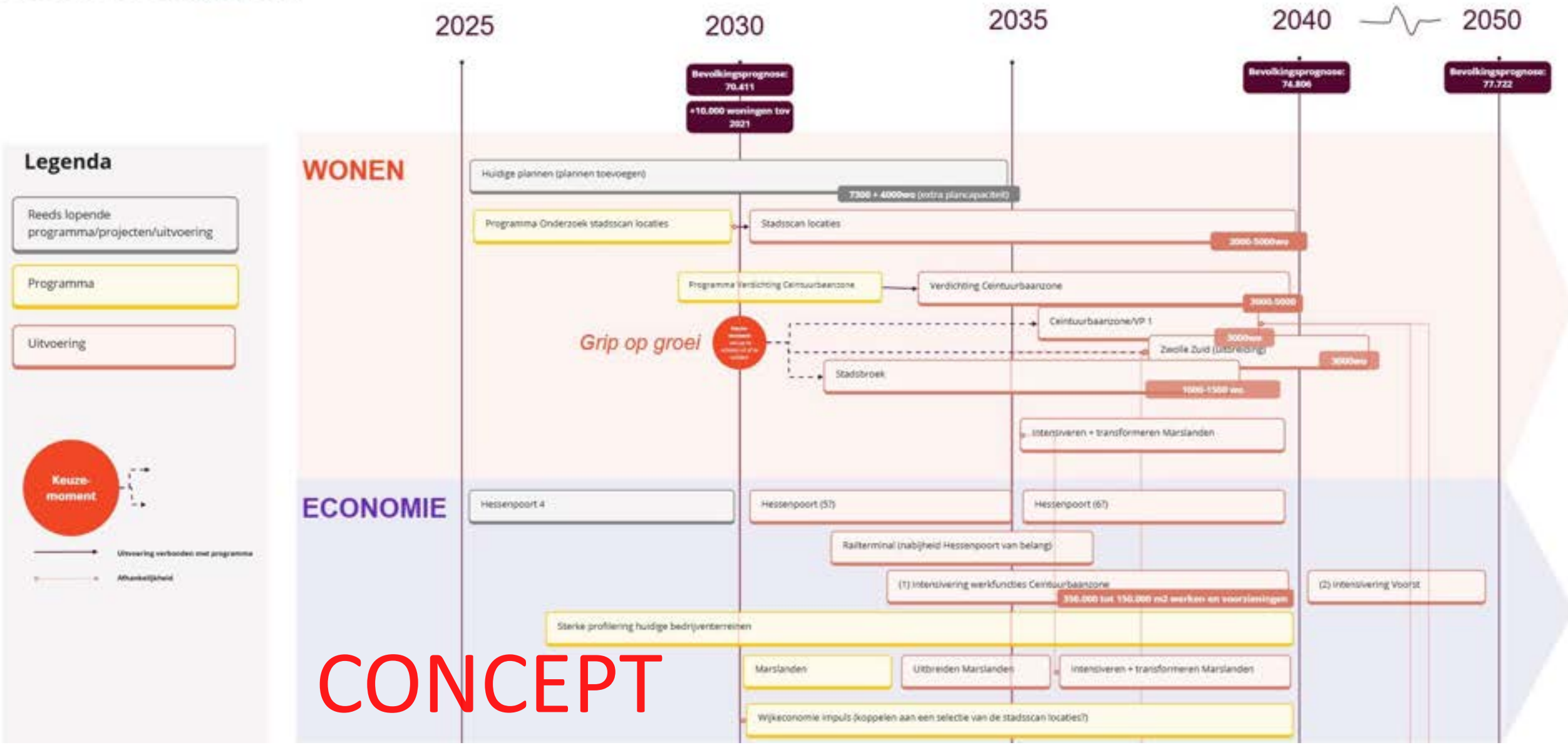

Welke keuzes hebben we te maken?

- Ontwikkelpad geeft overzicht van keuzes en snelheden

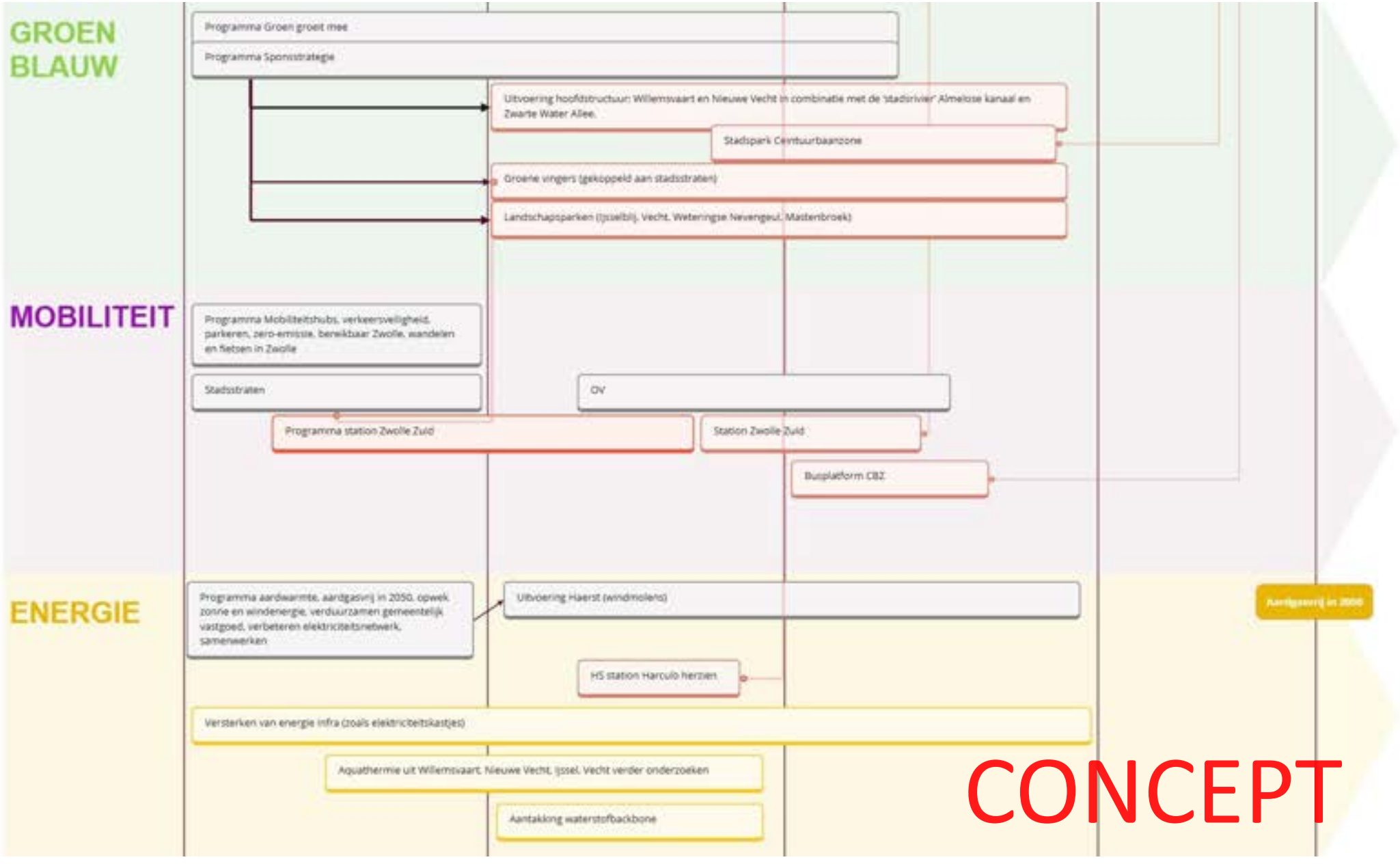
CONCEPT Uitvoeringsagenda

To do

To do: uitvoeringsstrategie checken van de hubstrategie

To do: Voorzieningen verwerken

In gesprek

Elke themaexpert checkt eigen thematische laag:

- Zijn de opgaven van de bouwstenen aanwezig in het concept RTP?
- Zijn de belangrijke sleutelgebieden herkenbaar?
  Missen er elementen?

Integrale reflectie

- Is de concept ontwikkelstrategie herkenbaar en logisch?
- Welke vragen/opmerkingen roept dit op?

Afsluiting

- Vervolg: RTP verder uitwerken.
- Volgende concept RTP op 11 februari in jullie mail

Woensdag 29 januari	Werkatelier 5
Dinsdag 4 februari	Werksessie B&W
Dinsdag 11 februari	Ruimtelijk Toekomstperspectief delen met collega's
Vrijdag 14 februari	Aanleveren reacties op Ruimtelijk Toekomstperspectief door collega's
Donderdag 20 februari	Agenderen RTP voor PFO
Dinsdag 4 maart	Vaststellen RTP B&W
Maandag 10 maart t/m maandag 31 maart	Participatie fase 3

Reactieformulier	
Paginanummer	**Huidige alinea/zin**
4	Aanleiding
5	2e alinea toevoeging
4	Aanleiding
4	Aanleiding
6	1e zin: Er zijn in het …

7	Stukje naast Zwolle deltaspons...
7	natuurlijke grenzen en bescherming
7	deltapsons
8	hfd 3
8	7. in een klimaatadaptieve ..
9	1. ...

10	hfd 3 algemeen
10	alinea: Op de tweede plaats..., zin: De groei iis tot 2030 het sterkst, halveert na 2040 en zwakt na 2040 af
10	4e alinea
11	laatste alinea
11	laatste alinea
12	1e alinea
12	algemeen

15	ergens toevoegen
15	linkerkolom, onderaan: "Verder is komende periode meer aandacht voro de voetganger nodig en brengen we het voetgangersnetwerk in beeld
15	zin: Hoewel we als stad niet over het Openbaar Vervoer gaan is het wel steeds belangrijker om hier een visie op te hebben als onderdeel van de publieke mobiliteit.

16	Kiezen we (conform) het Toekomstbeeld OV 2040 voor vaak en snel over langere afstand en voor de kortere afstand voor een fijnmaziger regionaal busnetwerk, of juist voor een spoornetwerk met een fijnmaziger netwerk van (voorstad) stations, ten koste van de snelheid over langere afstand.
17	ergens toevoegen
18	1e alinea
18	2e alinea toevoeging
18	bovenaan rechterkolom
18	3e alinea
18	3e bullet

18	2e alinea rechterkolom
19	bullet MLV
19	MLV
19	bullet koppelen andere thema's
20	eerste zin
20	4e alinea
20	4e alinea

20	laatste alinea
20	laatste alinea
20	laatste alinea
21	principes groenblauw
21	principes groenblauw
21	principes groenblauw
22	groenblauw
22	tekst onder 4
22	groenblauw

24	legenda Waterberging rondom de stad
24/25	legenda Waterberging rondom de stad
25	Landschap Weteringse Nevengeul
25	Landschap Weteringse Nevengeul
25	Zwolle Zuid ten zuiden van Harculo
25	Primaire bescherming en laag 2
28	algemeen
28	algemeen

28 + 29	specificeren
29	2e alinea
29	laatste ainea
32	Marslanden
34+35	algemeen
36	algemeen
36	1e zin

36	1e alinea
36	algemeen

36	algemeen

36	aangewezen gebieden
37	einde alinea
37	Meerlaagse veiligheid

38	alinea waterberging
38	kaart
38	Moeten-kaart
38	kaart 'willen'
38	check vraag sjoerd

39	algemeen
39	aquathermie
39	Paragraaf warmtenetten
42	Nieuw helpt bestaand
42	nieuw helpt bestaand

42	ontwikkelstrategie
42	ontwikkelstrategie

42	alinea/kopje 2
44	Sleutelgebieden
45	Sleutelgebieden
45	Hessenpoort
45	Hessenpoort
45	Sleutelgebieden algemeen
45	Stadsrivier, potentie

45	Stadsrivier
46	IJsselblij
46	Zwolle zuid
47	Vechtrand
47	Marslanden
48	Stadsbroek

Voorgestelde wijziging
Ik mis de bredere context. Iets in de trant van: De aanleiding voor de aanvulling omgevingsvisie is… En: Zwolle is NOVEX-gebied en heeft tot/na 2040 een opgave om xx woningen te bouwen, de energietransitie te doormaken en … Het RTP plaatst de stoip op de horizon voor de onwikkelingen die we nu zien, zodat we daar ambities aan kunnen verbinden of ambities bij kunnen stellen. Het is nu nog heel procesgericht geschreven. Als lezer wil ik lezen: waar komt dit vandaan, waarom een RTP en waar werken we naartoe?
De zwolse scenario's geven inzicht in lange termijn (2100) veranderingen om ons heen en de wisselwerking tussen systeemkeuzen vanuit Regio/Rijk en lokaal in Zwolle
Graag een zin toevoegen dat we dit stuk schrijven voor de ruimtelijke inrichting van Zwolle. Ter verduidelijking: in HS 2 "welke gemeente zijn we?" geven we alleen antwoord op de ruimtelijke vraag. Een niet geinformeerde inwoner of raadslid die dit leest kan zich afvragen of dit over alle aspecten van de gemeente gaat.
ik mis de essentie van respect en ruimte voor natuurlijke dynamiek en systemen waarbij we (robuust) beschermen wat moet
Hier graag beginnen met een statement dat antwoord geeft op de vraag in de titel. Het antwoord staat volgens mij onder het kopje "Zwolle hart van de regio". Dan heb je dat stuk en daarna werk je uit hoe dit er in Zwolle uitziet: de 3 kernwaarden. In essentie dus de 1e en de 2e kolom op p6 omdraaien.

Hier moet aangegeven worden dat Zwolle op een kwetsbare plek in de delta ligt. Omdat het op een laag punt tussen de IJssel, Vecht en het Zwarte water ligt, zijn de uitdagingen zo groot en is een robuust groenblauw netwerk nodig.
De bescherming van de mensen en functies in de kwetsbare delta moet ook in de toekomst geborgen zijn
Dit robuuste groen-blauwe netwerk is een essentieel onderdeel van de stedelijke structuur om in de toekomst droge voeten te houden. En om risico's door extremer weer te beperken -->link vestigingsklimaat, imago enz.
Wat nu in hfd 3 wordt genoemd zijn beleidsdocumenten. Die komen niet op ons af, die zijn en staan voor iets --> dat zou ik kort beschrijven. En het RTP maakt de vertaling/keuzen van die opgaven vanuit de scenarios.
bouwen we gebiedsspecifiek met respect voor natuurlijke grenzen en bieden bescherming aan onze inwoners (of iets van dergelijke strekking)
suggestie: Uit de scenario's leren we dat de omgeving van Zwolle als stad in de delta veranderd op middellange en lange termijn. Klimaatverandering en keuzen door hogere overheden (Nota Ruimte, deltabeslissingen enz) leidt tot een veranderd watersysteem (IJsselmeer, Rivierafvoerverdeling) met risico's voor gezondheid en vestigingsklimaat. Om aantrekkelijk te blijven om te wonen en werken spelen we in Zwolle vroegtijdig in op deze veranderingen. We richten de stad en omgeving zo in dat we in de toekomst in natte en warme tijden langer 'onze eigen broek op kunnen houden'. Dit doen we door voort te bouwen op de omgevingsvisie en de verstedelijkingsstrategie concreet te maken voor Zwolle.
Toevoegen; ....We houden hierbij rekening met, **en beschermen**, de kwaliteiten en gel...

Voor mij is dit een sectorale opsomming. Ik mis het samenhangende verhaal, de verbinding tussen de opgaven.
Deze zin staat er heel stellig, alsof het een feit is. Ik zou hem iets nuanceren door toe te voegen: De groei is *naar verwachting* tot 2030 (...) Tenzij we iemand uit de toekomst in Zwolle hebben lopen die dit als feit weet ;) PS graag een bron toevoegen aan het figuur op pagina 11, dan weten we waar de getallen vandaan komen.
Volgens mij is het Ceintuurbaanzone is *kansrijk en heeft potentie* om verder te verstedelijken
Voor mij is het stuk over wonen nog best vaag. Willen we nu vooral groenstedelijk of zit er ook een behoorlijk deel bijv. apprtementen met grote balkons in? Wat is dat nu 'groenstedelijk'?
Ik zou onder de kop wonen direct een link leggen met vertaling van groenstedelijk en klimaatwater. Er komen steeds meer sectorale kaarten/beleid vanuit risico's (verzekeringen, financiering) als je in Zwolle water&bodem niet integreert in wat je investeert. Als je hier niet op inspeelt gaan ander overheden (waterschap, provincie) moeilijk doen, minimaal discussie over lockinns en vertraging over bijv. woningbouw. 1e stap is groenstedelijk veralen als onderdeel van groenblauw en deltaspons stad.
ook meegroeien met klimaatbestendige bedrijvenlocaties in de delta --> is essentieel voor beperken risico's ondernemers en aantrekkelijk blijven als vestgingslocatie Overstroming en droogte: schade en verzekeringen
stukje over arbeidsmarkt is 'dun'. Zeker richting innovatie --> maak koppeling met universitair niveau, onderwijs, binden van enz.

De mobiliteisttransitie biedt kansen om vtiale infrastructuur ook bij extreen weer of overstromingen robuuster te maken. Dit om als stad in delta te kunnen blijven functioneren en eventueel snel op te kunnen starten na calamiteiten. Door bijvoorbeeld belangrijke evacuatieroutes voor het regionale Isala ziekenhuis onder extreme weersomstandigheden bereikbaar te houden.
Concreter benoemen over welke periode het gaat. Tot 2030 of na 2030?
Gaan we dan een visie opstellen, komt dat op ons af? Zo ja, dan opschrijven dat er een visie opgesteld wordt over de periode na 2040 (?). Nu staat het er vaag: steeds belangrijker om een visie op te stellen. Vervolgzin: met deze visie kunnen we het gesprek voeren met de partijen. Actiever herschrijven. Met de visie voeren we het gesrpek met de partijen (...)

Herschrijven: We moeten een keuze maken ... Vraag aan mobiliteitscollega's: wat is onze visie hier op en wat is het effect van de keuzes? Ik lees veel vage teksten met afwegingen die de komende 2 jaar gemaakt moeten worden. Als we een RTP schrijven die jaren blijft bestaan, dan is hij met deze teksten heel snel 'outdated'. Dat zou ik zonde vinden.
Energie infrastructuur is een vitale voorziening en kwestbaar voor extreem weer. Dit nemen we mee bij investeringen nieuw ontwerp van energieinfrastructuur.
ook in de context' vervangen door *en het landelijk watersysteem zoals bijvoorbeeld IJsselmeer, IJssel en Vecht*
suggestie: Stedelijk Zwolle in samenhang met Sponstrategie en mobiliteitsstrategie
"wordt het principe van water en bodem als mede ordenend principe toegepast (...)" aanpassen naar: worden water en bodem als ordenend principe toegepast, onder andere op basis van "nieuw helpt bestaan" uit de verstedelijkingsstrategie. Check: komt nieuw helpt bestaand uit de verstedelijkingsstrategie?
Toevoegen: voor Zwolle betekent dit grootschalige waterberging aan de zuidkant van Zwolle als onderdeel van het regionaal waterssysteem.
ok noemen sponswerking op gebouw, buurt en wijkniveau.

Door een visie te ontwikkelen voor een groenblauw netwerk en deze te integreren en te versterken....
Toevoegen: om risico's van extreem weer en overstromingen te beperken (ik denk dat een toelichting nodig is voor meerlaagsveiligheid).
Zwolle heeft als stad in de IJsseldelta een bijzondere positie binnen de regio, met een verhoogd risico op overstromingen door haar ligging tussen de IJssel, het Zwarte Water en de weteringen die dwars door de stad stromen. Het integreren van meerlaagse veiligheid in de Zwolse omgevingsvisie is essentieel om de stad toekomstbestendig te maken en houden. Dit betekent niet alleen verbinden en samenwerken met het Hoogwater Beschermingsprogramma voor het versterken van primaire waterkeringen (laag 1), maar ook het strategisch inrichten van ruimtelijke adaptatiemaatregelen (laag 2) en het verbeteren van crisisbeheersing en evacuatiestrategieën (laag 3). Door deze lagen integraal op te nemen, kan Zwolle beter inspelen op klimaatverandering en waterveiligheid structureel verankeren in ruimtelijke ontwikkelingen, waardoor economische schade en maatschappelijke ontwrichting bij extreme weersomstandigheden worden beperkt.
niet alleen groenblauw koppeling noemen. noem juist woon of beheeropgave --> gebouwen of openbare ruimte die groener en blauwer worden
De kernwaarden nog een keer herhalen
Zwolle als tokomstbestendige deltaspons zorgt dat water en groen niet alleen bijdragen **aan waterveiligheid en klimaatopgaven**, maar ook aan een gezonde en aantrekkelijke leefomgeving.
We zetten in (...) Toevoegen dat we de hoofdstructuren versterken enerzijds voor de waterveiligheidsopgave en adnerzijds om de verbinding te leggen tussen de stadsparken en landschapsparken.

Graag ook noemen dat het over de HOE van woningbouw, infrastructuru enz. gaat. Blauwer en groener.
Stadsbroek en oostflank: kunnen we dat al zo opschrijven? Dit vraagt toch gebiedscoalitie? Zo worden we eigenaar van alle opgaven, inclusief watersysteem
Klimaatadaptatie zien we in Zwolle niet als een zelfstandige sector of onderwerp. We integreren extremer weer in HOE we woningen bouwen, infrastructuur aanleggen en bedrijventereinen ontwikkelen. Samen met groenblauw bouwen we op die manier aan een gezonde en aantrekkeljke woonomgeving van de toekomst, zonder extra risico's.
Gaan vooral over groen. Ik mis essentie vanuit blauw: woning/buurt/wijk/groenblauw zijn een geheel. Iedere lokale plek is onderdeel systeem (denk buiten het 'bouw'hek). Gebiesontwikkeling als blauw-groen klimaatmachine. Natuurljke- en meervoudige oplossingen. Sponswerkend vermogen neemt altijd toe.
koppelkansen tussen groen, *water* en energie
Hoogwaardig hergebruik hemelwater, infiltreren, bergen, vertraagd afvoeren
wijken en buurten hierop aangehaakt als spons (kan ook bij blokje 5 op pag 23)
aan de eerste zin toevoegen: verbinding met het regionale watersysteem. (de opwaardering van de nwe vecht en de willemsknoop is voor water relevant, omdat het in noodsituaties water uit de stad kan verplaatsen naar de Vecht of de IJssel. Zo blijven we langer droog of verlagen we de waterschade aanzienlijk)
"een krachtig groenblauw raamwerk door kruist de stad verbonden met het buitengebied, en beschermt de ingelanden van de gemeente Zwolle."

Tijdelijke waterberging rondom de stad.
Voor Hessenpoort en Mastenbroekerpolder gaat het meer om "rekening houden met water". Hier mag je een ander legendaitem voor maken.
Deze titel vergt nog wat toelichting. De 'geul' staat in principe niet onder water, alleen in zeer extreme situaties
Ik mis echt de visuele verbinding tussen de weteringen en de Nieuwe Vecht. Concreter: Bij hoogwater in de weteringen zal de dijk de Sekdoornse plas als eerste overstromen en het gebied Landschap Weteringse Nevengeul inlopen. Dit zie ik nog onvoldoende in de kaart terugkomen. Stel het gebied staat onder water, dan moeten we liefst z.s.m. van het water af. Daarvoor is een goede watervebinding tussen het gebied en de Nieuwe Vecht nodig. Of dit een geul of een waterlandschap is, maakt voor nu niet zoveel uit. Het gaat erom dat de verbinding erin zit.
Het lijkt of we geen visie op dit gebied hebben voor 2040. Ik zou hier graag ook een blauwe arcering voor tijdelijke waterberging zien: zie blauw Zwolle-kaart.
Er zijn al veel maatregelen getroffen om de meerlaagse veiligheid in de leefomgeving te realiseren en de hiaten (middels stippellijn) dienen te worden opgenomen
graag meer samenhang en concreter met de andere thema's
Voorstel: zeg iets over de HOE, transitie woningbouw, biobased, blauw/groene daken als spons. Daar waar mogelijk kiezen we No-regret voor natuurlijke oplossingen voor veerkracht en extreem weer (water, hitte) voor leefomgeving en gezondheid. Zwolle is het voorbeeld van NL = NOVEX

Welke veiligheidsmaatregelen getroffen moeten worden maar ook welke vitale en kwetsbare elementen er in de wijk zitten die extra bescherming verdienen
De uitbreiding krijgt een groen**blauw** stedelijk karakter --> blauw is essentieel hier als onderdeel van het regionaal systeeem Salland.
Marslanden uitbreiden --> in samenhang met waterstsysteem
Marslanden uitbreiden --> in samenhang met waterstsysteem
graag iets opnemen als infrastructuur als onderdeel van groenblauw (een weg als 'waterverbinding' bij een hoosbui) en meerslaagsveiligheid (evacuatieroutes)
ik mis de essentie, waarom is groenblauw zo belangrijk Suggestie: Door klimaatverandering en beslissingen hogere overheden verandert het regionaal en landelijk watersysteem in en rondom Zwolle. Vanuit zeespiegelstijging, zoetwaterbeschikbaarheid en rivierafvoerverdeling zal het in natte perioden natter worden in de delta van Zwolle. Wanneer het hoofdsysteem (Vecht/Zwartewater + IJsselmeer) vol zit kan het regionaal systeem niet afvoeren via de keersluis (Hofvlietbrug). Zwolle en omgeving zal in natte perioden langer haar eigen broek op moeten houden. Voor Zwolle betekent dit in extreme situaties water bergen ten zuiden van Zwolle en water vasthouden in de stad. De opgave hierbij is de inrichting hierop af te stemmen, zowel op gebouwniveau als publieke ruimte.
Het Zwolle van Overmorgen is een klimaatbestendige woon- en werkomgeving in de delta waarin water en bodem en beheer/ontwikkeling elkaar versterken.

Wat zijn gevoelige gebieden? Ik ben het niet eens met de beschrijving hier. Met zulke omschrijvingen beperk je elkaar in plaats van te denken in kansen en mogelijkheden. Dit gaat over de HOE van woningbouw, infrastructuur, inrichting bedrijventerrreinen enz. --> klimaatdapatief bouwen/beheren is de norm en ondersteunt groenblauw stedelijke structuur/netwerk. Hiermee vookomen we lockinns. Nieuwe gebouwen, infrastructuur en voorzieningen passen bij de natuurlijke ondergrond cq zijn gebeidseigen en zijn onderdeel van groenblauw en helpen de bestaande stad.
Ik mis meerlaagsveiligheid! @5.1.2e , kun jij hier iets over dichten? Evacuatieroutes, shelters, vitale voorzieningen enz

Het Zwolle van Overmorgen is een klimaatbestendige delta waarin water en bodem sturend zijn. Dat betekent dat we bouwen op plekken waar de bodem het toelaat: klimaatadaptief bouwen of niet bouwen in gevoelige gebieden. We realiseren voldoende sponswerking in het stedelijk gebied door water te benutten, vast te houden of te vertragen. Groenblauwe verbindingen dragen bij aan de sponswerking van de gemeente en spelen daarnaast een cruciale rol in meerlaagse veiligheid. Door niet alleen te investeren in sterke primaire keringen, maar ook in een robuust groen-blauw systeem en doordachte crisisbeheersing, wordt Zwolle beter bestand tegen klimaatverandering en wateroverlast.

Naast een klimaatrobuust watersysteem wordt in Zwolle gewerkt aan een veilige en veerkrachtige stad door strategisch te kijken naar evacuatiemogelijkheden, shelters en bescherming van vitale en kwetsbare voorzieningen. Dit betekent dat:

- Evacuatiezones en -routes duidelijk gedefinieerd zijn en aansluiten op hoofdwegen en hoger gelegen delen van de stad. In kwetsbare gebieden worden extra vluchtroutes en voorzieningen aangelegd.
- Vitale infrastructuur, zoals energievoorzieningen en hulpdiensten, wordt verplaatst of extra beschermd tegen extreme weersomstandigheden en overstromingen.
- Shelters en noodopvanglocaties in hoger gelegen stadsdelen worden geïntegreerd in bestaande infrastructuur, zoals parkeergarages, sportcomplexen en overheidsgebouwen.
- Slimme waterbuffers en waterbergingsgebieden zo worden ingericht dat ze tijdelijke bescherming kunnen bieden bij extreme neerslag of gevolg schade door dijkdoorbraken beperken.

In de ontwikkeling van een robuust groen-blauw systeem onderscheiden we maatregelen die ‘moeten’ gebeuren en maatregelen die we ‘willen’. Daarmee komt er een prioritering in de hoofdgroenstructuur. De groenblauwe ruggengraat wordt gevormd door de Nieuwe Vecht en de Willemsvaart, die beiden tot aan de historische binnenstad lopen, in combinatie met de ‘stadsrivier’ – het Almelose kanaal, de stadsgrachten en het Zwarte Water. Deze waterstructuren zijn niet alleen belangrijk voor waterafvoer en biodiversiteit, maar fungeren ook als klimaatbuffers die bijdragen aan waterberging en overstromingsrisico’s helpen beperken.

Langs deze groenblauwe ruggengraat zijn de stadsparken te vinden. Naast de bekende Engelse Werk, Zandhove Bos en Wezenlanden, komen er ook nieuwe stadsparken bij Stadsbroek en de Ceintuurbaanzone. Groene ecologische linten doorkruisen de wijken en zijn belangrijke spelers in het waterbeheer, de biodiversiteit én waterveiligheid. Hiernaast streven we naar een doorlopend watersysteem met groene oevers en een hoge biodiversiteit. Met ecologische corridors worden verschillende watergebieden verbonden en ontstaat een veerkrachtig watersysteem dat bijdraagt aan de bescherming en uitwerking van meerlaagse veiligheid voor de stad Zwolle.

In het buitengebied definiëren we grote landschapsparken met ieder een eigen identiteit, zoals de Mastenbroekpolder of de zuidoostelijke weteringen (halfdroge nevengeul). Hier komt veel samen. Er is ruimte voor grote (nood)waterbergingen, recreatie, wonen, ondernemen en duurzame landbouw. Dit draagt bij aan de ruimtelijke adaptatie van Zwolle en verkleint de kans op wateroverlast en schade. Een hoogwaardig fiets- en wandelnetwerk verbindt de gemeente met de regio. Door functies slim te combineren versterken de landschapsparken de ecologische, economische en sociale waarde van de gebieden, terwijl ze tegelijkertijd

Stadspark Stadsbroek

Een nieuw park verbindt het gebied tussen de Milligerplas en het Zwarte Water en wordt een toonbeeld van een klimaatbestendige proeftuin. Het biedt ruimte voor recreatie en ontspanning en vormt een overgang tussen stad en buitengebied, maar speelt ook een rol in het vasthouden en bergen van water tijdens piekbuien. Daarnaast is er ruimte voor klimaatbestendige woonvormen, waarbij waterveiligheid en waterbewustzijn centraal staan. Hier worden ook vluchtroutes en opvanglocaties geïntegreerd, zodat het park bij extreme weersomstandigheden een veilige doorgang biedt naar hoger gelegen delen van de stad.

Stadspark Vechtrand

Ten zuiden van het Vegtluster Bos, langs de Ceintuurbaanzone, vormt zich een groot stadspark. Dit is de plek waar de weteringen de stad bereiken en waar bewoners het buitengebied betreden. Door de watergangen hier optimaal in te richten voor waterberging en overloopzones, draagt het gebied bij aan meerlaagse veiligheid en beschermt het aangrenzende woonontwikkelingen tegen extreme neerslag en overstromingen. Het park fungeert tevens als een knooppunt van evacuatiepaden, die via verhoogde en goed ontsloten routes toegang geven tot noodopvangplekken elders in de stad en naar de regio.

Nieuwe verbindingen in het watersysteem: Willemsvaart en Nieuwe Vecht

Water draagt op veel verschillende manieren bij aan de bescherming van Zwolle in het perspectief van meerlaagse veiligheid. Een goed verbonden en robuust lokaal watersysteem helpt tegen lokale overstromingen, koelt de stad af en draagt bij aan biodiversiteit. Het verbinden van het lokale watersysteem met het regionale watersysteem maakt het afwateren vanuit de stad naar de regio mogelijk. De verbinding van de Willemsvaart met de Singel is hierin een onmisbare schakel, net als de Nieuwe Vecht ter hoogte van de Ceintuurbaan. Deze waterstructuren worden ingezet als gecontroleerde waterbuffers, maar ook als strategische corridors voor evacuatie en transport, al dan niet via het water, bij overstromingen.

hiermee kan het water in extreme sutuaties tijdelijk worden geborgen, het gaat niet om infiltreren in extreme sutuaties. Daarna weer afvoeren en verder gaan met wat je aan het doen was.

Netwerken van keringen en evacuatieroutes toevoegen (gebruik de kaart van 5.1.2e als inspiratie)

ik zou zuidwestkant vervangen door zuidkant.
toevoegen grotere waterberging potenties zuid-oostkant en blauwe verbinding tekenen tussen weteringen en Vecht.
Hessenpoort mist nu een blauw gearceerd vlak, waarom? Als we hier uit willen breiden, moeten we júíst rekening houden met water. Dit is geen logische locatie voor waterberging, maar het gebied heeft wel een water-opgave. Dus hem blauw aanmerken is essentieel, anders ontwikkelen we hier zonder groenblauwe structuren / zonder het basisprincipe van Water&Bodem: dus ook de kleur lichtgroen of lichtgroene aders toevoegen in dit gebied. Puur voor het geval we dit willen ontwikkelen. --> Idem dito voor de kaart op pagina 25! --> Idem dito voor kaartje Hessenpoort op pagina 45!
Qua water klopt dze kaart nog niet. Hessenpoort en Mastenbroekenpolder zijn de 'willen'. Dat wil zeggen: hier houden we rekening met water. Alle andere gebieden die blauw gearceerd zijn (ook in de kaart op p 37) zijn 'moeten' en gelden als 'tijdelijke waterberging': die zijn echt nodig! Dat zet ontwikkeling niet op slot, maar vraagt wel om een integrale aanpak. Dus de blauw gearceerde gebieden mogen weggehaald worden en naar de 'moeten'-kaart verplaatst worden. Hessenpoort en Mastenbroekenpolder aan de 'willen'-kaart toevoegen.
ik zie een groot verschil in detail niveau tussen de kaarten, dat snap ik als er een uitleg bij komt of een totaal beeld wordt gevormd. maar nu is die verhouding nog niet juist voor mijn gevoel... het loopt nu door elkaar terwijl het in mijn beleving meer zou moeten gaan van zonering naar concreet. Hoe zie jij dit?

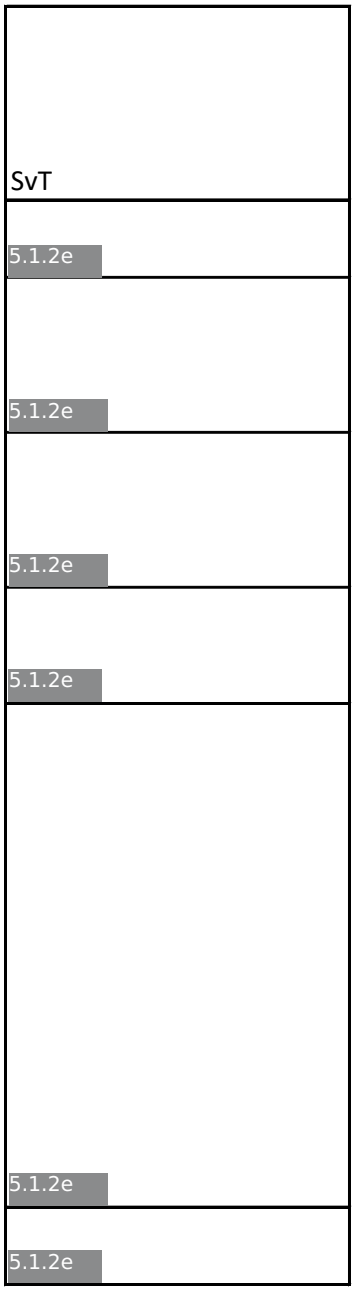
Hier geldt ook dat we het water en bodemsysteem als uitgangspunt nemen voor de ruimtelijke ontwikkeling. Misschien wat praktisch, maar trafohuisjes in het buitengebied zijn mogelijk heel kwetsbaar voor wateroverlast (relatie met waterberging), een KV-station bij de Sekdoornse plas op een van de meest water-kwetsbare locatie van Zwolle. Het kán allemaal wel, maar dan moet het (water)robuust gemaakt worden.
Tip: lokaal in combinatie met waterberging, dus ook in de wijken/buurten. Als je toch al ruimte maakt voor water, waarom niet benutten voor energie (lokale warmtewisseling). Of onder slimme functiecombinatie.
Koppeling maken met het groenblauwe netwerk. Hier kunnen de thema's elkaar versterken.
van mij mag sterker worden beschreven dat je dit doet om bestaande voorzieningen, sociale cohesie enz in stand te houden cq te versterken. Er zit voor mij ook een 2e in: *we maken af waar we aan zijn begonnen*
Nieuw helpt bestaand, klopt. Misschien moeten we ook toevoegen dat nieuw ook de andere opgaven helpt. En dat daar actief de verbinding mee gezocht moet worden.

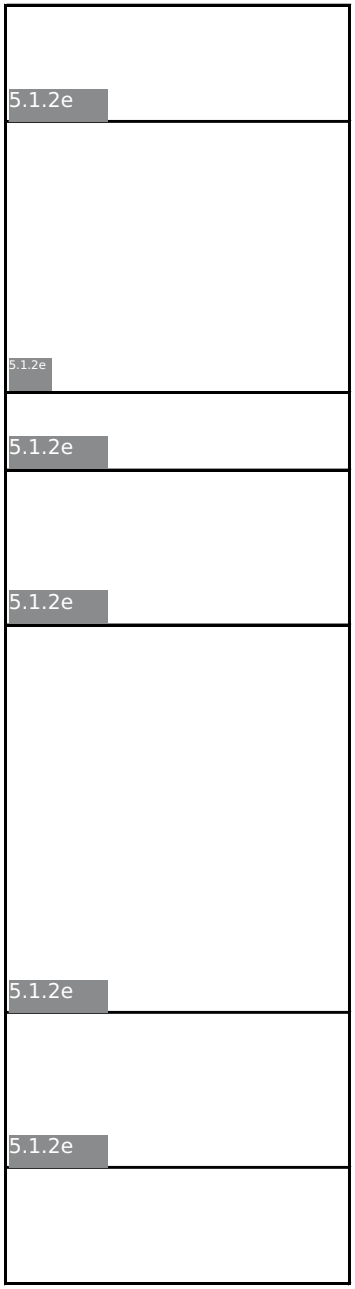
Voor mij is de huidige beschrijving vooral een ruimtelijke beschrijving. Ik zou de ontwikkelstrategie graag willen versterken met een governace en financieringsstuk. Zowel voor wonen, werken. mobiliteit, energie en water zijn we in Zwolle bezig met een onderdeel van de regionale en landelijk opgave. Het zijn systemen. In Zwolle kunnen we hier in de komende jaren/decennia met de uitvoering van de omgevinsgvisie 'puzzel'stukken realiseren voor de toekomst zonder risisco's. In een veranderende omgeving (oa. klimaat) en voor de lange termijn met zicht op blijven prettig wonen en werken. Dus dat we investeren met toekomstperspectief en een blijvend goed imago. Op die manier helpen we Regio en Rijk --> dan vraagt om afspraken en samenwerking (coalities).
Voor mij is een essentieel onderdeel van de ontwikkelstrategie het benutten van kansen en denken in mogelijkheden. De komende jaren/decennia worden er miljarden geinvesteerd in wonen, werken, mobiliteit, energie, landbouw enz. Gaan die miljarden de opgaven vergroten of creeren ze juist weerbaarheid, adaptiviteit, risico's beperken? Dit gaat over hoe we investeringen en opgaven vanuit de verschillende disciplines bij elkaar brengen. In het RTP kiezen we ervoor lockinn's te voorkomen. Lokale aanpassingen/ontwikkelingen zijn puzzelstuk in het grotere geheel en lange termijn. Dit is meer een proces dan inhoudelijk voorstel. Ik stel voor in de strategie op te nemen dat we altijd *Ontwerpend Onderzoe* k doen waarbij de kennis van de d*iverse disciplines gelijkwaardig* aan mee doen. Dit levert No regret kansen op en v*raagstukken/dillema'* s --> dat zijn in feite de te maken *keuzen (bestuurlijk)* .

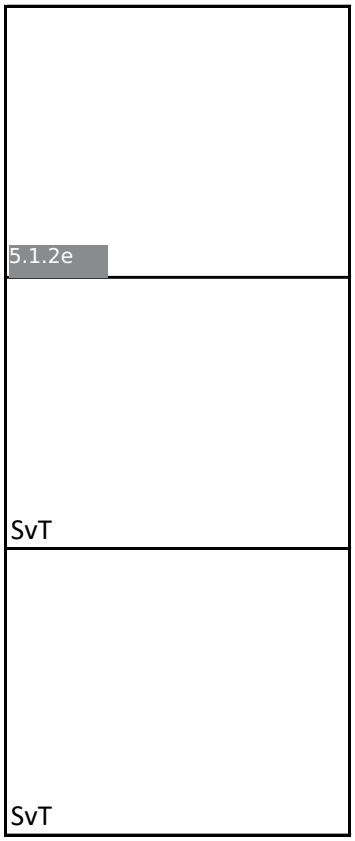
Aangeven in dit stuk: het gaat om ontwikkelingen tot 2040, maar dat de opgaven (bijv. woningen) er veel langer blijven staan (misschien wel 100+ jaar). Dus de impact van de beslissingen en ontwikkelingen is veel groter dan tot 2040.
"Deze gebieden bieden kansen voor integrale gebiedsontwikkeling, waarbij (...)". Hier zou ik iets stelliger zeggen dat we deze gebieden integraal ontwikkelen. 'bieden kansen' weghalen dus
Graag eerder een verwijzing maken naar sleutelgebieden. Hier staat veel informatie en koppelingen die ik miste in de hoofdstukken hiervoor
Richting Dalfsen noemen is prima. Maar ik zou niet het grondgebied van Dalfsen opnemen in onze RTP. Noem je het wel, dan ook de afstemming met Dalfsen noemen & hen laten reviewen of het oke is om dit zo erin te zetten
Toevoegen condities: inrichting meerlaagsveiligheid afstemmen op overstromingen Vecht ala Hessenpoort 1.
Kopje "condities" anders noemen. Suggestie: "Samenhang tussen thema's/bouwstenen/ontwikkelingen".
onder het kopje potentie ander starten. Suggestie: - Versterking van de groenblauwe ruggengraat de beleving van een rivier meer naar voren te brengen. - Ontwikkelnig van natuurvriendelijke oevers ter bevordering van biodiversiteit en ecologische kwaliteit. - Koppelen aan aantrekkelijke fiets en wandelroutes aan de oevers (=leefbaarheid vergroten) - Koppeling met aquathermie voor een duurzamer energiesysteem. - ... de beleving van de stadsrivier vergroten: informeren, ervaren, ...

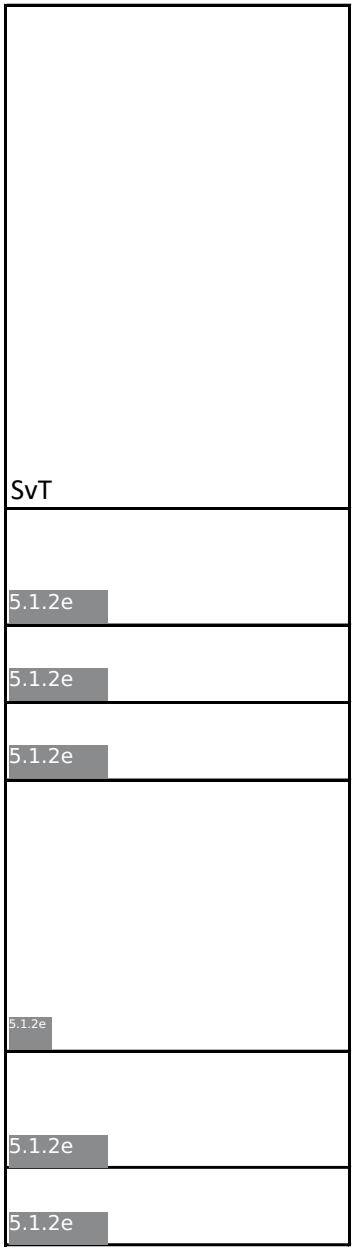
potentie: wezenlijk onderdeel van regionaal watersysteem en bijdrage die Zwolle kan leveren op systeemniveau (regionale sponstrategie)
condities: rekening houden met meer ruimte voor de IJssel in toekomst --> beperkte hoeveelheid water met overstroombare dijken en inrichting hierop afstemmen
Condities: onderdeel van regionale Sponsstrategie en weteringensysteem
Niet experimenteren, het is het nieuwe normaal en voorbeeld NL. Condities: onderdeel van regionale sponsstrategie en weteringensysteem.
Condities: onderdeel van regionale Sponsstrategie en weteringensysteem
Stadspark als onderdeel van stadsrivier *én landelijk watersysteem*

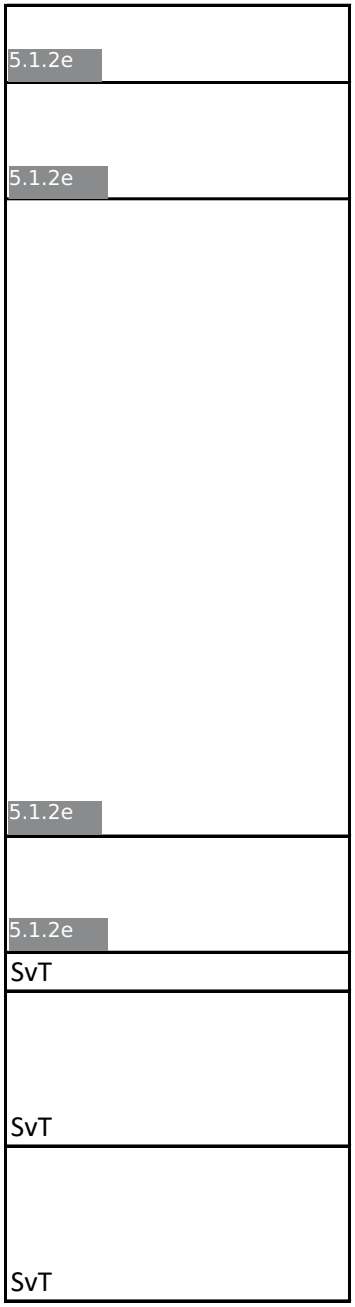
Reactie gemaakt door
5.1.2e (SvT)
5.1.2e
SvT
5.1.2e
SvT

SvT
5.1.2e
5.1.2e
5.1.2e
5.1.2e
5.1.2e
5.1.2e

5.1.2e
5.1.2e
5.1.2e
5.1.2e
5.1.2e
5.1.2e

5.1.2e
SvT
SvT

SvT
5.1.2e
5.1.2e
5.1.2e
5.1.2e
5.1.2e
5.1.2e

5.1.2e
5.1.2e
5.1.2e
5.1.2e
SvT
SvT
SvT

5.1.2e

5.1.2e

5.1.2e

5.1.2e

5.1.2e

5.1.2e

5.1.2e

SvT

5.1.2e

SvT

SvT

SvT

SvT

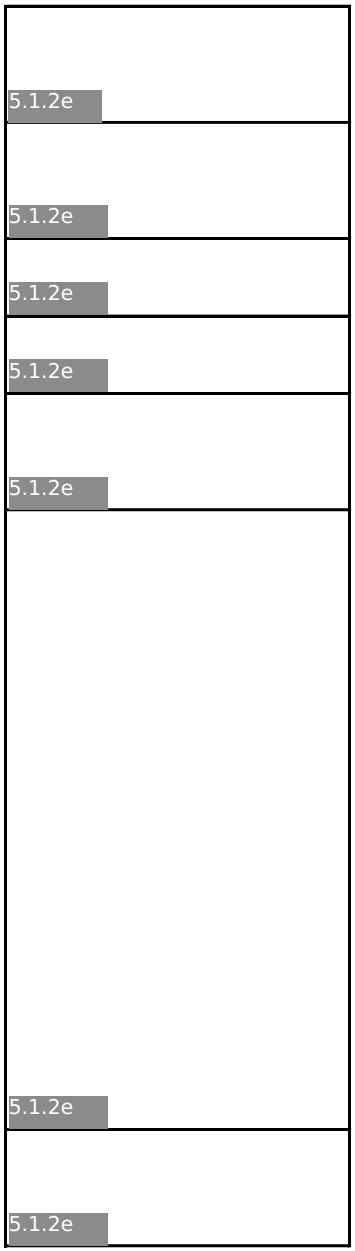
SvT

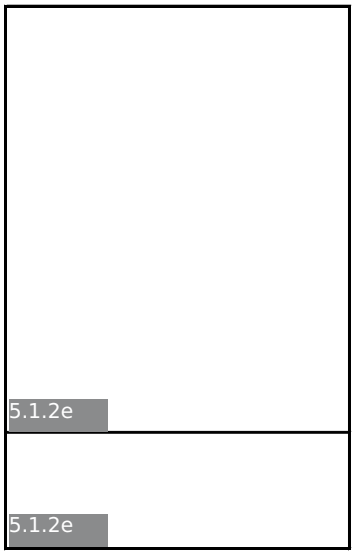
SvT

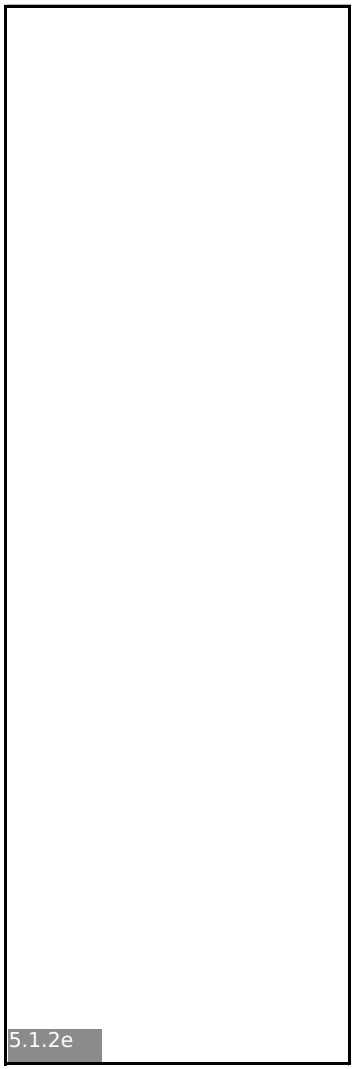
5.1.2e

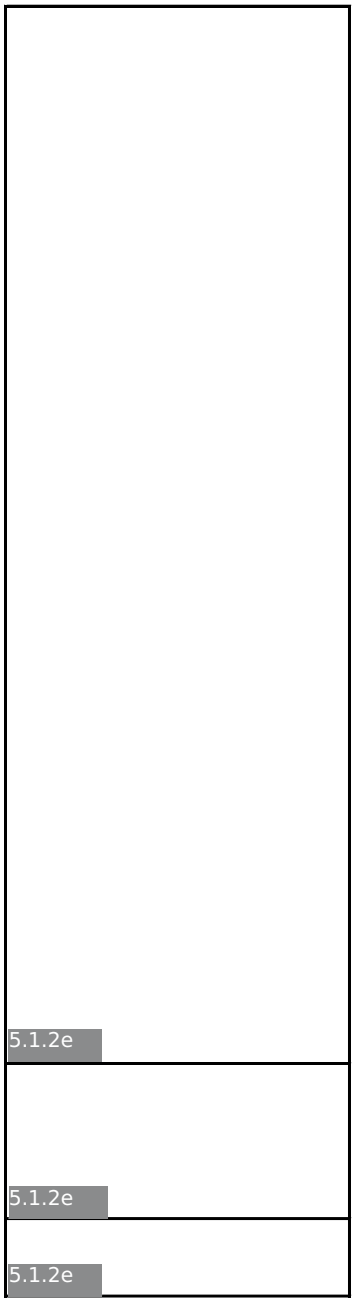
5.1.2e

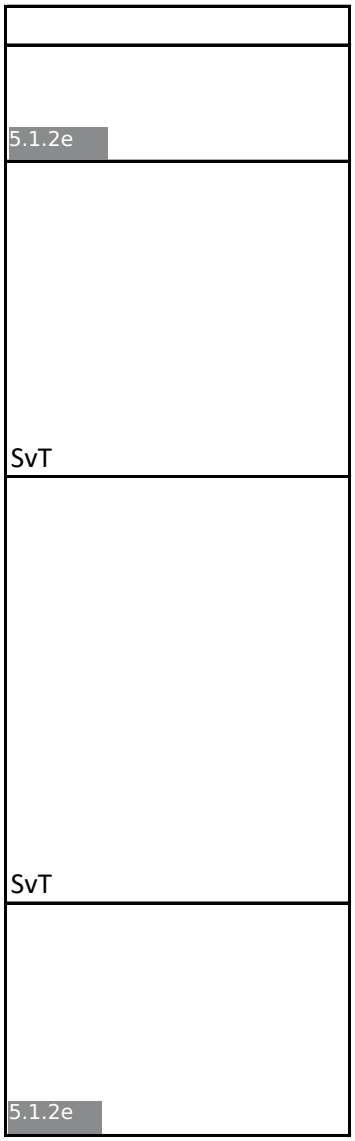
5.1.2e

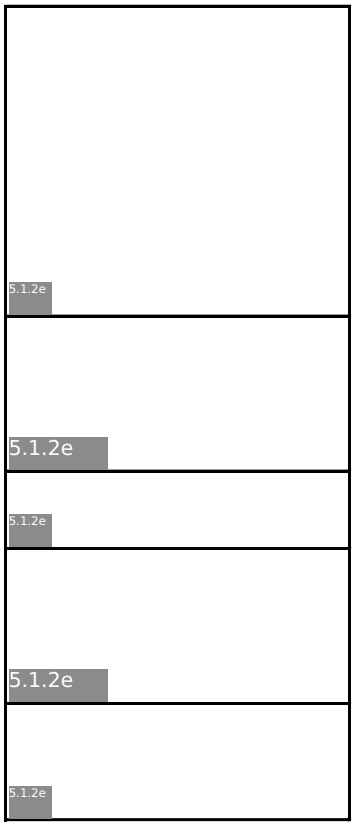

5.1.2e
5.1.2e
5.1.2e
5.1.2e
5.1.2e
5.1.2e
5.1.2e

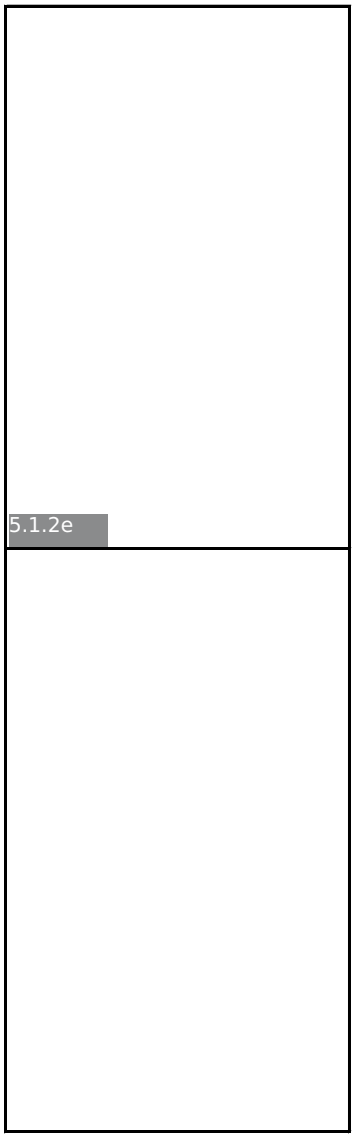

5.1.2e
5.1.2e

5.1.2e

5.1.2e
5.1.2e
5.1.2e

5.1.2e
SvT
SvT
5.1.2e

5.1.2e
5.1.2e
5.1.2e
5.1.2e
5.1.2e

5.1.2e

SvT

SvT

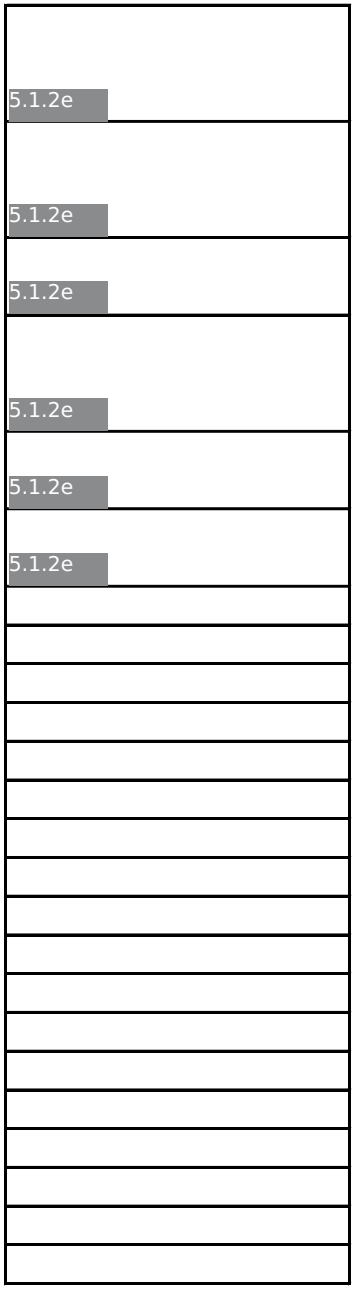
SvT

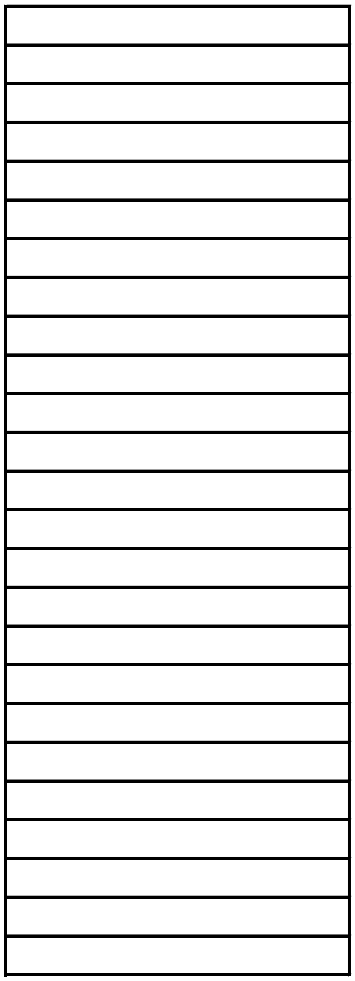
SvT

5.1.2e

SvT

SvT

5.1.2e
5.1.2e
5.1.2e
5.1.2e
5.1.2e
5.1.2e

Precies deze essentie van het HOE en de Stakeholders die we daarbij nodig hebben voor de integrale aanpak. In Zwolle DOEN we het anders (LENNART)

opmerking als overweging meegegeven (LENNART)

Legenda toegepaste uitzonderingsgrondslagen

In dit document zijn gegevens definitief geanonimiseerd op grond van:

Wet	Artikel	Omschrijving	Pagina's
Wet open overheid	Art. 5.1 lid 2 sub e	De eerbiediging van de persoonlijke levenssfeer	28, 30, 37, 38, 39, 40, 41, 42, 43, 44, 45, 46, 47, 48, 49, 50, 51, 52, 53

From: "5.1.2e" <5.1.2e@zwolle.nl>
Sent: 2/14/2025 4:34:28 PM
To: "5.1.2e" <5.1.2e@zwolle.nl>, "5.1.2e" <5.1.2e@zwolle.nl>, "5.1.2e 5.1.2e" <5.1.2e@zwolle.nl>, "5.1.2e (5.1.2e" <5.1.2e@zwolle.nl>
Cc: "5.1.2e" <5.1.2e@zwolle.nl>
Subject: 250211_Reactieformulier Wonen 14-2-2025.xlsx

Hallo,
Bijgaand het reactieformulier van Wonen. Het zijn de opmerkingen van 5.1.2e en van mij. 5.1.2e 5.1.2e. Zou fijn zijn als ze nog kan aanvullen.
In een bijeenkomst volgende op een gesprek met college en directie over de woningbouwopgave kwam de vraag aan de orde of de programmamanagers van de gebieden ook aangehaakt zijn op de omgevingsvisie. 5.1.2e 5.1.2e gaf aan dat hij niet betrokken was. Mijn advies is om hen zeker in dit stadium mee te laten lezen even als 5.1.2e.

met vriendelijke groet Zwolle

5.1.2e
5.1.2e
Gemeente Zwolle
Postadres: postbus 10007, 8000 GA Zwolle
Bezoekadres: Lübeckplein 2
T : 5.1.2e
M: 5.1.2e (nieuw nummer)
@: 5.1.2e@zwolle.nl

P *Niet printen spaart het milieu.*

De gemeente Zwolle beschouwt e-mail als volwaardig communicatiemiddel. Dit betekent dat u erop mag vertrouwen dat de inhoud van dit bericht correct en compleet is.

Legenda toegepaste uitzonderingsgrondslagen

In dit document zijn gegevens definitief geanonimiseerd op grond van:

Wet	Artikel	Omschrijving	Pagina's
Wet open overheid	Art. 5.1 lid 2 sub e	De eerbiediging van de persoonlijke levenssfeer	1

Reactieformulier	Wonen	namens 5.1.2e /5.1.2e	
Paginanummer	**Huidige alinea/zin**	**Voorgestelde wijziging**	**Reactie gemaakt door**
		Geen open vragen maar graag specifieke suggesties.	
Algemeen		De gekozen strategie voor wonen kan ik onderschrijven gericht op het kwalitatief toevoegen in de bestaande wijken naast het uitbreiden langs de randen werken we aan de toekomstbestendigheid van de hele stad. Waarbij flexibiliteit en adaptiviteit belangrijk is	5.1.2e
27		In de tabel worden aantallen genoemd en woonmileu's. Er wordt geen beeld gegeven welk percentage grondgebonden is en welk in een gestapelde vorm. Hoe is de verhouding hiertussen globaal? Of blijven we gewoon gestapeld doorbouwen.	5.1.2e
28		Zwarte Water Allee staat nog op 1600 woningen. We gaan er nu vanuit dat het aantal halveert naar 700. Verwachten jullie dat deze woningen na 2035 nog gerealiseerd gaan worden?	5.1.2e
28		Bijstellen van de plannen, laten we het zo vaag of stellen we ons ook een opgave en wat is daarvoor nodig?	5.1.2e
28		Stadsscan staat nog steeds op 2000-5000 woningen. In de bijeenkomsten met AO's en directeur aangegeven dat we ons hier enorm rijk rekenen. In de praktijk valt optoppen nog helemaal niet mee. Worden dus allemaal langdurige trage trajecten, waar geld bij moet.	5.1.2e
29		Heeft een station in Zuid enig realiteits gehalte. Er wordt nogal wat aan opgehangen. NS heeft hier normen voor. In de verstedelijkingsstrategie bleek dat de kans op een extra station in Zwolle vrijwel nihil was.	5.1.2e
Algemeen		De omgevingsvisie is enorm sectoraal ingestoken, terwijl het juist een integraal verhaal zou moeten zijn. De integratie zie je eigenlijk alleen in de overall kaart.	5.1.2e

Legenda toegepaste uitzonderingsgrondslagen

In dit document zijn gegevens definitief geanonimiseerd op grond van:

Wet	Artikel	Omschrijving	Pagina's
Wet open overheid	Art. 5.1 lid 2 sub e	De eerbiediging van de persoonlijke levenssfeer	1

PERSBERICHT

[Titel] Zwolle groeit op Zwolse wijze

[ondertitel] Zwolle presenteert het Ruimtelijk Toekomstperspectief -inwoners kunnen vanaf vandaag opnieuw meedenken

Zwolle presenteert het Ruimtelijk Toekomstperspectief, het fundament voor de nieuwe, aangevulde Omgevingsvisie 'Ons Zwolle van Overmorgen'. In dit perspectief staan de ruimtelijke keuzes centraal die nodig zijn om Zwolle ook in 2040 leefbaar, bereikbaar en duurzaam te houden. Gemeente Zwolle zet in op groei en ontwikkeling in zowel de bestaande stad als in de stadsranden en doet dat met stevige ambities. Inclusief de 10.000 woningen uit de huidige Omgevingsvisie, komen er 18.500 tot 23.500 nieuwe woningen bij in de bestaande stad, in Vechtrand en in Zwolle Zuid. Zo zorgen we voor een passend en betaalbaar (t)huis voor elke Zwollenaar.

Wethouder Gerdien Rots: "*Het Ruimtelijk Toekomstperspectief gaat over de toekomst van álle Zwollenaren. Want Zwolle verandert. We groeien, vernieuwen én verduurzamen. Dat doen we met de uitdaging van onze ligging in de delta van de IJssel en de Vecht. Zwolle laat zien dat het kan. We leven al eeuwenlang samen met het water. We hebben er onze Hanze mentaliteit aan overgehouden: we zijn ondernemend, hebben lef en kijken om naar elkaar. Op die Zwolse wijze kijken we nu naar de toekomst van onze stad en het buitengebied. We zetten stevig in op het leven met water. Zwolle kan groeien door toekomstbestendig en klimaatadaptief te bouwen. Daarmee willen we een voorbeeld zijn voor het hele land. De nieuwe woongebieden maken de bestaande stad sterker. Ook houden we de menselijke maat voor ogen, zodat we onze Zwolse kwaliteit van leven behouden en versterken. Met de keuze voor zowel de inzet op de bestaande stad als voor uitbreiding in de stadsranden, geeft het college invulling aan de afspraak uit het coalitieakkoord om helderheid te geven over de groei en ontwikkeling van Zwolle na 2030*."

Wat staat er in het Ruimtelijk Toekomstperspectief?
Zwolle staat voor grote keuzes. Veel mensen zijn op zoek naar een huis. Hoe zorgen we dat iedereen een fijn (t)huis in een prettige omgeving heeft? Hoe groeien we, terwijl we tegelijkertijd onze Zwolse kwaliteit van leven versterken? Hoe zorgen we ervoor dat we veilig blijven leven met en nabij het water? En hoe gaan we om met mobiliteit, energie en economie? Het Ruimtelijk Toekomstperspectief geeft antwoord op deze vragen.

Zwolle bouwt verder op basis van vier typisch Zwolse waarden:

1. Zwolle ondernemend
   Zwolle is het economische hart van de regio en een voorbeeld in duurzaam en toekomstgericht ondernemen.
2. Zwolle noaberschap
   We zorgen voor elkaar, werken samen en bouwen aan sterke buurten.

3. Zwolle nabij
   Wonen, werken en ontspannen kan dichtbij huis.
4. Zwolle als deltaspons
   Water en natuur bepalen hoe we bouwen en leven. Zo houden we droge voeten.

In het Ruimtelijk Toekomstperspectief staat waar we de ruimtelijke ontwikkelingen voor ons zien en welke dat kunnen zijn. We maken ontwikkelingen af waar we al mee begonnen zijn, zetten in op versterking van de bestaande stad en kiezen we voor uitbreiding in de stadsranden. Hiervoor wijzen we de volgende sleutelgebieden aan waarin water en klimaat, wonen, werken, mobiliteit en energie in samenhang worden aangepakt:

- Stadsrivier: de wateren die in de binnenstad samenkomen, vormen de klimaatruggengraat van Zwolle.
- Vechtrand: klimaatbestendige uitbreiding ten oosten van de Ceintuurbaan, met een nieuwe ontsluitingsweg.
- Zwolle Zuid: uitbreiding van deze stadswijk aan de zuidkant, inclusief een nieuw station.
- Ring: de ring wordt een belangrijk scharnierpunt voor goede lokale en regionale bereikbaarheid.
- Hessenpoort: bedrijventerrein en energiehub van de toekomst.

Inspelen op verandering

Wethouder Gerdien Rots: "*We weten nooit precies wat er in de toekomst gebeurt. Daarom zorgen we ervoor dat we bij de uitwerking van de plannen kunnen inspelen op veranderingen. In het Ruimtelijk Toekomstperspectief noemen we dit 'wendbare en adaptieve groei'. Dat doen we bijvoorbeeld door programma's op te zetten voor volkshuisvesting (wonen) en voor voorzieningen (zoals scholen, zorgcentra en winkels).*"

Doe mee – jouw mening telt

Tijdens de totstandkoming van dit Toekomstperspectief hebben we in talrijke gesprekken, in de stad en in werkateliers, met onze stakeholders en inwoners gesproken over de waarden van Ons Zwolle en over hoe de toekomst van onze gemeente eruit kan zien. De opbrengsten hebben we een plek gegeven in dit Toekomstperspectief. Nu vragen we opnieuw de hulp van inwoners en stakeholders. Namelijk om hun mening te geven over de gemaakte keuzes. Daarom gaan we met hen in gesprek. Deelname kan op de volgende manieren:

1. **Online enquête** invullen**:** www.zwolle.nl/omgevingsvisie
2. **De Reizende Woonkamer** op diverse locaties bezoeken. [hier link naar locaties & tijden]
3. Het **Open College** in het Stadhuis op 16 april bezoeken: aanmelden kan via [aanmeldlink]

4. Kom naar de **inloopavond** in **Berkum**, **Wijthmen, Tolhuislanden** of **Zwolle Zuid**.-> hier ook URL met verwijzing naar data

De input van inwoners en stakeholders wordt meegenomen in de definitieve versie van het Ruimtelijk Toekomstperspectief. Dit vormt de basis voor de nieuwe, aangevulde Omgevingsvisie.

///// Einde Persbericht

From: "5.1.2e " <5.1.2e @zwolle.nl>
Sent: 3/28/2025 10:50:27 AM
To: "5.1.2e " <5.1.2e @zwolle.nl>
Cc: "5.1.2e (5.1.2e " <5.1.2e @zwolle.nl>, "5.1.2e (5.1.2e)" <5.1.2e @zwolle.nl>, "5.1.2e 5.1.2e " <5.1.2e @zwolle.nl>, "5.1.2e " <5.1.2e @zwolle.nl>
Subject: Aangepaste Memo

Hoi 5.1.2e ,

Na aanleiding van ons overleg vanochtend hebben wij de memo aangepast. Zie geel gearceerde tekst.

Graag je reactie, zodat wij het daarna snel kunnen aanleveren voor bespreking in college volgende week.

met vriendelijke groet Zwolle
5.1.2e
5.1.2e

Gemeente Zwolle, Team Ruimte en Economie
Postadres: Postbus 10007, 8000 GA Zwolle
Bezoekadres: Lübeckplein 2
☎ : 5.1.2e
@ : 5.1.2e @zwolle.nl

Niet printen spaart het milieu.

De gemeente Zwolle beschouwt e-mail als volwaardig communicatiemiddel. Dit betekent dat u erop mag vertrouwen dat de inhoud van dit bericht correct en compleet is.

Legenda toegepaste uitzonderingsgrondslagen

In dit document zijn gegevens definitief geanonimiseerd op grond van:

Wet	Artikel	Omschrijving	Pagina's
Wet open overheid	Art. 5.1 lid 2 sub e	De eerbiediging van de persoonlijke levenssfeer	1

From: "5.1.2e " <5.1.2e @zwolle.nl>
Sent: 4/5/2025 8:06:22 AM
To: "5.1.2e " <5.1.2e @zwolle.nl>, "5.1.2e " <5.1.2e @zwolle.nl>, "5.1.2e " <5.1.2e @zwolle.nl>, "5.1.2e " <5.1.2e @zwolle.nl>
Cc: "5.1.2e " <5.1.2e @zwolle.nl>
Subject: aanpassingen nodig ! n.a.v. RE: bijlagen Ruimtelijk Toekomstperspectief aanvulling Omgevingsvisie - pfo/college

Hi 5.1.2e en 5.1.2e ,

Ik scroll net door de stukken (voor laatste input voor de collegestukken die ik nog moet afronden).

Een paar opmerkingen daarover:

A. Het persbericht is niet afgestemd met Vastgoed. Het is nu niet helemaal juist en behoeft aanpassing:
   - De term ‘wvg’ bestaat niet meer (dat was de afkorting voor de oude Wet voorkeursrecht gemeenten, die met inwerkingtreding van de Omgevingswet is ingetrokken). We spreken nu alleen nog van een voorkeursrecht. “Wvg” is hardnekkig spraakgebruik, dat is niet anders. Maar in stukken moet het wel goed staan.
   - Idem voor ‘onroerend goed’. Die term is sinds 1992 al niet meer juist. Het moet zijn: onroerende zaken.
   - Deze alinea moet als volgt luiden:

   Het college vindt het belangrijk het tempo van de uitvoering van deze ontwikkelingen zelf in de hand te houden. Het college heeft op percelen nabij Zwolle Zuid en Vechtrand waar in de toekomst mogelijk gebouwd gaat worden een voorlopig voorkeursrecht gevestigd. Het voorkeursrecht geeft de gemeente het eerste recht van koop van onroerende zaken ~~goed~~ in het betreffende gebied. Over ~~dit zogenaamde ‘wvg-besluit’~~ deze voorkeursrechten heeft de gemeente vandaag een apart persbericht uitgedaan.

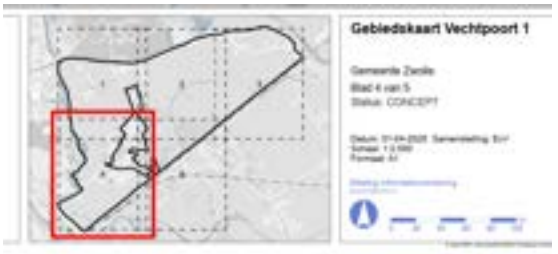
B. Ik zie bij de collegenota staan: “Deze beslisnota wordt consulterend besproken en is niet openbaar.” Misschien dat dit juist de bedoeling is. Maar in mijn beeld was consulterend college vorige week en is deze week besluitvormend.

C. Ik zie in de collegenota staan: “Zwolle-zuid/zuid”. Dit ga ik proberen nog consequent mee te nemen in de collegenota en overige stukken waar nu staat Zwolle Zuid.

D. De plaatjes van sleutelgebieden Vechtrand (oa.Vechtpoort 1) en Zwolle-zuid/zuid geven met stippels weer waar woningbouw wordt verwacht. Mijn indruk is dat dit de gebieden waar voorkeursrechten op komen groter zijn dan die gestippelde gebieden. Bij mijn weten – ik heb er iig meerdere keren op aangedrongen - is dat afgestemd met @5.1.2e (en/of 5.1.2e ?), en ook bij jou @5.1.2e . Aanpassen is vast niet meer haalbaar, in ieder geval niet voor de grondplankaarten en grondplanlijsten die allemaal al door de notaris gecontroleerd zijn/worden. Dan is de uitkomst waarschijnlijk dat we het zo laten. Ik vrees wel dat het een flink aantal vragen en waarschijnlijk ook bezwaarschriften/zienswijzen gaat opleveren, die de komende weken beantwoord/behandeld moeten worden.

E. Ik noemde net al de verwachte hoeveelheid vragen, bezwaarschriften en zienswijzen. Die kunnen binnenkomen tot en met 22 mei en moeten daarna in de voorbereiding van het raadsbesluit van 7 juli (aanleveren: ook ongeveer 22 mei??) allemaal meegenomen worden. Daar hebben we een projectteam bij nodig, met ook mensen die vanuit RTP voor onderbouwing en toelichting kunnen zorgen. Waarschijnlijk loopt dat gelijk op met het verwerken van de uitkomst van participatieronde 3 over het RTP.

Zouden jullie alvast willen nadenken wie er vanuit programmateam RTP allemaal kunnen aansluiten bij het beantwoorden van vragen en behandelen van bezwaarschriften/zienswijzen over de voorkeursrechten?

@5.1.2e , is er al iemand vanuit PPP benaderd om het projectteam voorkeursrechten ivm RTP van aansturing en coördinatie te voorzien?

F. @5.1.2e , nog een paar checkvragen en verzoeken aan jou.

- Volgens mij is bovenstaande info uit de laatste kaarten. Gaat het nu goed met de begrenzing voor wat betreft zonnepark en joodse begraafplaats op de gebiedskaart in het kader?
- In het kader staat nog status ‘concept’. Dat moet er nog uit.
- Zou je de oude versies in het submapje daarvoor op teams willen zetten, en alleen de definitieve kaarten in de hoofdmappen ‘grondplankaart’?

met vriendelijke groet Zwolle

5.1.2e
5.1.2e

Gemeente Zwolle, afdeling Vastgoed
Postadres: Postbus 10007, 8000 GA Zwolle
Bezoekadres: Lübeckplein 2
☎: 5.1.2e
☎: 5.1.2e (secretariaat Vastgoed)
@ : 5.1.2e @zwolle.nl

Van: 5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>
Verzonden: vrijdag 4 april 2025 15:30
Aan: 5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>; 5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>
CC: 5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>
Onderwerp: FW: bijlagen Ruimtelijk Toekomstperspectief aanvulling Omgevingsvisie - pfo/college

Hoi 5.1.2e en 5.1.2e

Ik heb zojuist de bestanden mbt RTP opgestuurd. Voor jullie ter info.

Alvast een fijn weekend!

Groet,
5.1.2e

Van: 5.1.2e
Verzonden: vrijdag 4 april 2025 15:28
Aan: 5.1.2e (5.1.2e) <5.1.2e @zwolle.nl>; 5.1.2e (5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>; 5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>; 5.1.2e (5.1.2e) <5.1.2e @zwolle.nl>; 5.1.2e (5.1.2e) <5.1.2e @zwolle.nl>; 5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>
CC: 5.1.2e (5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>; 5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>
Onderwerp: bijlagen Ruimtelijk Toekomstperspectief aanvulling Omgevingsvisie - pfo/college

Hallo allen,

Hierbij de bijlagen voor het pfo van maandag met Gerdien (15.40) / college dinsdag.
Zojuist met secretariaat gedeeld.

Fijn weekend!

Groet,

5.1.2e
5.1.2e
Tip! Schrijf je in voor de nieuwsbrief over de Omgevingsvisie!

Gemeente Zwolle, Afdeling Proces, Programma, Projectmanagement
Bezoekadres: Lübeckplein 2, 8017 JZ Zwolle
☎ 5.1.2e
@ 5.1.2e @zwolle.nl

Niet printen spaart het milieu.

De gemeente Zwolle beschouwt e-mail als volwaardig communicatiemiddel. Dit betekent dat u erop mag vertrouwen dat de inhoud van dit bericht correct en compleet is.

Legenda toegepaste uitzonderingsgrondslagen

In dit document zijn gegevens definitief geanonimiseerd op grond van:

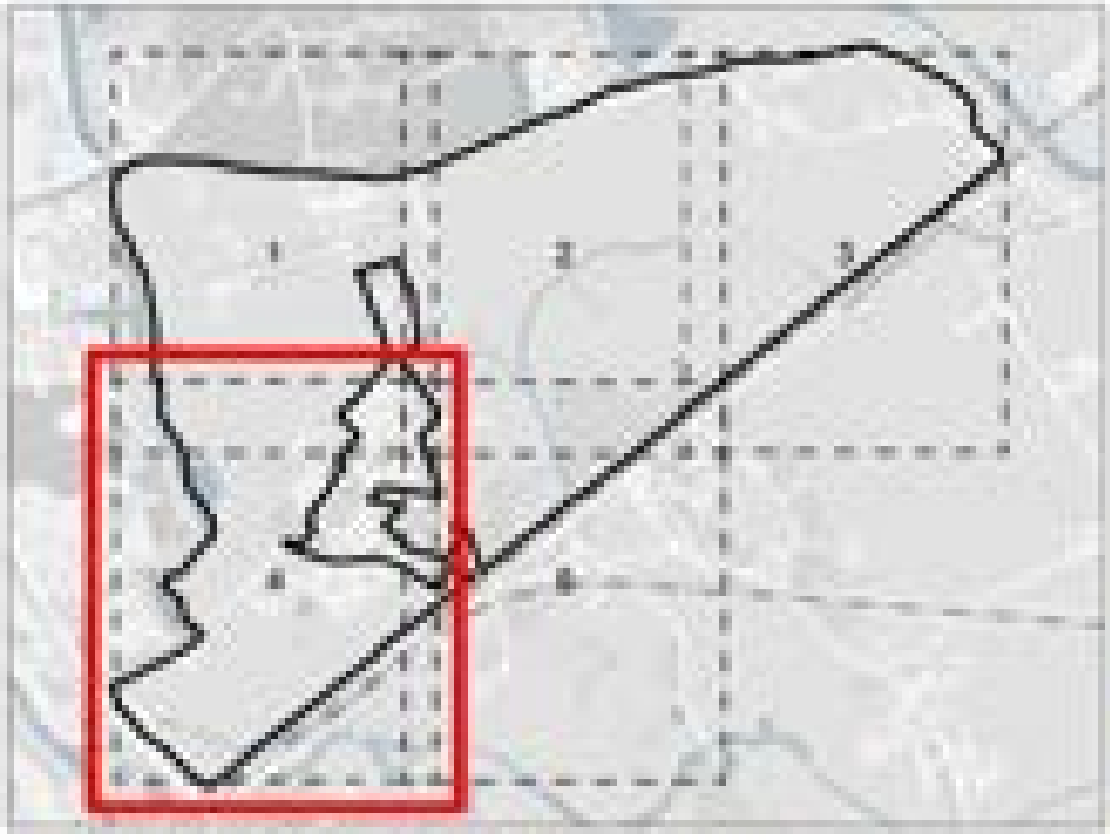
Wet	Artikel	Omschrijving	Pagina's
Wet open overheid	Art. 5.1 lid 2 sub e	De eerbiediging van de persoonlijke levenssfeer	1, 3, 4

Vechtrand: gezond en veilig wonen/werken samen met water in het landschap

Zwolle-zuid/zuid: (nieuwe) stadswijk met nieuw station

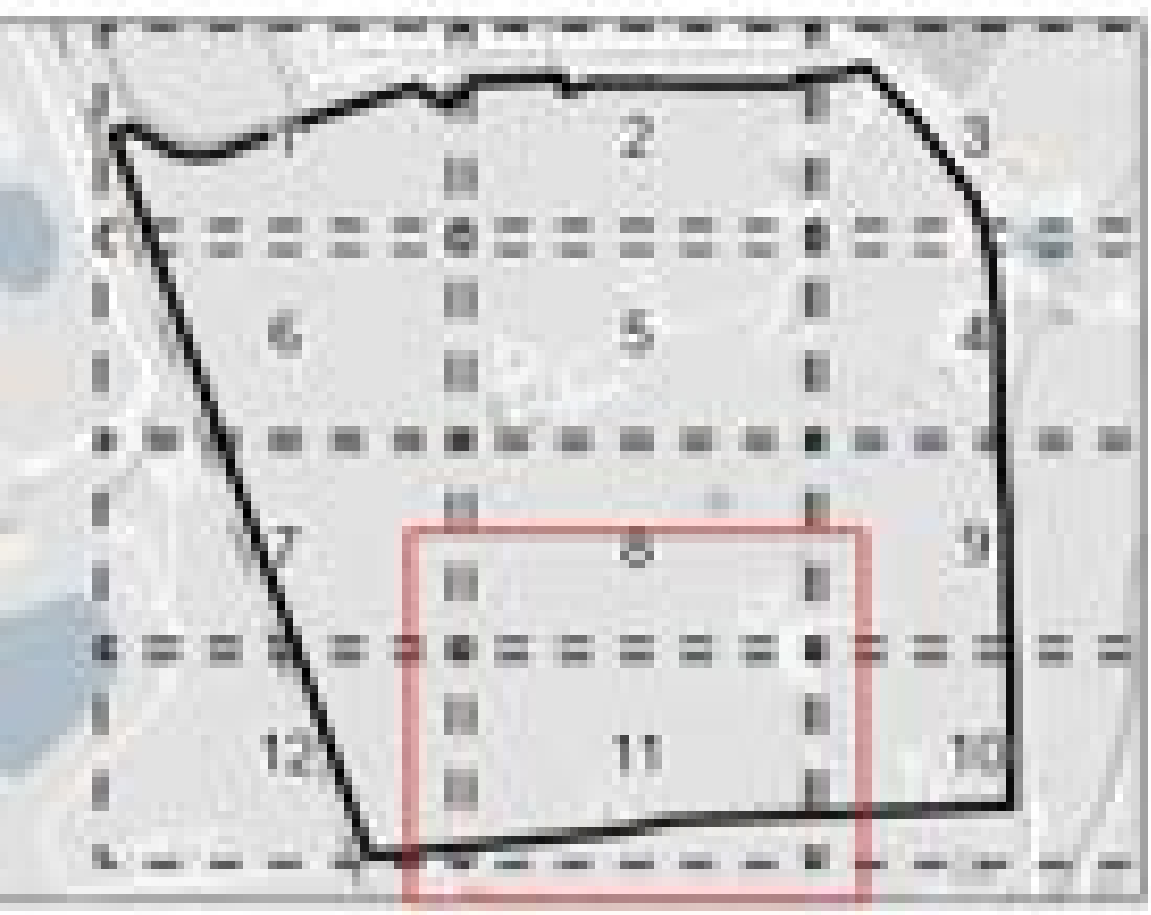
Gebiedskaart Vechtpoort 1

Gemeente Zwolle

Blad 4 van 5

Status: CONCEPT

Datum: 01-04-2025 Samenstelling: EVV
Schaal: 1:2.000
Formaat: A1

Gebiedskaart sleutelgebied Zwolle-Zuid

Blad 11 van 12

Gemeente Zwolle

Status: CONCEPT

Datum: 07-04-2025 Samenstelling: BvV

Schaal: 1:3.000

Formaat: A4

Zwolle

From: "5.1.2e " <5.1.2e @zwolle.nl>
Sent: 12/2/2024 4:01:02 PM
To: "5.1.2e " <5.1.2e @zwolle.nl>, "5.1.2e " <5.1.2e @zwolle.nl>, "5.1.2e (5.1.2e " <5.1.2e @zwolle.nl>, "5.1.2e " <5.1.2e @zwolle.nl>, "5.1.2e " <5.1.2e @zwolle.nl>, "5.1.2e (5.1.2e " <5.1.2e @zwolle.nl>
Cc: "5.1.2e " <5.1.2e @zwolle.nl>, "5.1.2e (5.1.2e " <5.1.2e @zwolle.nl>, "5.1.2e " <5.1.2e @zwolle.nl>
Subject: Aanscherpen bouwstenen tbv Aanvulling Omgevingsvisie

Beste trekkers van de bouwstenen,

Zoals bij jullie bekend gebruiken we deze periode om meer scherpte in de bouwstenen aan te brengen. Die scherpte is nodig om toe te kunnen werken naar het Ruimtelijk Toekomstperspectief (voorheen spraken we van het Ruimtelijk Ontwikkelperspectief).

We hebben in de al gevoerde gesprekken gemerkt dat er behoefte bestaat dat de word-versies van de bouwstenen met jullie gedeeld worden, zodat vanuit dat document de scherpte kan worden aangebracht. We beginnen echter niet meer blanco met de bouwstenen. De bouwstenen zijn immers al vastgesteld (voorjaar 2025), inclusief bijbehorende bandbreedten. Dat betekent dat bij de aanpassingen en -vullingen op de bouwsteen uit moet worden gegaan van de richting die in de bouwsteen is opgenomen (uitgangspunten en bandbreedten). We vragen jullie in het rood deze wijzigingen aan te geven, zo houden we onderscheid tussen de versie voorjaar 2025 en najaar 2025.

Nb. Als er substantiële wijzigingen nodig zijn, dan moet dat wel op tafel komen.

Zouden jullie zo snel mogelijk na het gesprek de aangescherpte bouwstenen willen retourneren? Alvast dank voor de inzet!

Mochten jullie nog vragen hebben, dan horen we het graag.

Met vriendelijke groet,

5.1.2e
5.1.2e
5.1.2e
Gemeente Zwolle

Legenda toegepaste uitzonderingsgrondslagen

In dit document zijn gegevens definitief geanonimiseerd op grond van:

Wet	Artikel	Omschrijving	Pagina's
Wet open overheid	Art. 5.1 lid 2 sub e	De eerbiediging van de persoonlijke levenssfeer	1

Bouwsteen Economie

Voor deze bouwsteen economie is een rapport opgesteld door een extern bureau. Dit rapport dient als aanbeveling aan gemeente Zwolle. Het rapport doet aanbevelingen over de toekomstige uitbreidingsbehoefte voor werklocaties, kantoren en leisure. Het rapport benoemt daarbij o.a. de uitbreiding van Hessenpoort. Dit ligt in lijn met de huidige Omgevingsvisie. Over de omvang van deze uitbreiding zal nog bestuurlijke besluitvorming plaats vinden. Hierover voert het college de komende periode nog gesprekken.

Historie Hoe heeft het thema zich in de openbare ruimte ontwikkeld tot wat het nu is? Welke ontwikkelingen/veranderingen hebben zich voorgedaan na vaststelling van de omgevingsvisie in 2021?	Door de economische ontwikkeling (groei en transitie) zien we een forse toename van de vraag naar ruimte voor economie. In het verleden is sprake geweest van overschotten aan bedrijventerreinen. Dat is aanleiding geweest om met de provincie Overijssel in regionaal verband afspraken te maken over het programmeren van bedrijventerreinen. Deze zijn in 2023 opnieuw vastgesteld. In deze afspraken is de ontwikkeling van HP 4 als zacht plan opgenomen. Dat betekent dat de programmeringsafspraken op dit moment in een andere context moeten worden gemaakt. Opgave is om voldoende passende ruimte te realiseren in de stad en de regio, waarbij het ook gaat over de verdeling van de opgave tussen Zwolle en de Regio. Nieuw is ook dat bij de aanleg van nieuwe bedrijventerreinen de beschikbaarheid van energie (elektriciteit) een beperkende randvoorwaarde is. Tensslotte is nieuw dat het Rijk zich actief bemoeit met het thema “Ruimte voor Economie” In oktober 2023 heeft EZK het programma “Ruimte voor Economie” gepresenteerd. Dit programma benoemt vier actielijnen - Balans in vraag en aanbod van werklocaties; - Clusters van bedrijven: industrie, campussen en grootschalige (logistieke) bedrijfsvestigingen; - Beter benutten van bestaande bedrijventerreinen; - Bedrijventerreinen als katalysator van verduurzaming.
Opgave(n) En tot welke nieuwe opgave leiden deze ontwikkelingen/veranderingen t.o.v. het huidige beleid?	In essentie die zich twee nieuwe opgaven aan: **1) Realiseren van nieuwe ruimte voor economische activiteiten** a) Voor bedrijventerreinen vanwege groeiende en veranderende economie en schuifruimte voor intensivering bestaande terreinen b) Voor kantooractiviteiten ten behoeve van ontwikkeling diensteneconomie c) Innovatieve werkmilieus om de innovatiekracht van de regio te vergroten d) Betaalbare bedrijfsruimte dicht bij de stad om een inclusieve stad te blijven voor onze inwoners en ruimte te blijven bieden voor lokale MKB. Bedrijfslocaties in/nabij de stad zijn essentiële plekken om de bereikbaarheid van banen te

	borgen. De relatie tussen wonen en werken bestaat namelijk uit verschillende aspecten. Eén daarvan is nabijheid. De literatuur toont namelijk een duidelijke relatie tussen het aantal bereikbare banen en de baankansen van mensen. Over het algemeen geldt dat voor praktisch geschoolden de geografische scope voor werk kleiner is dan voor theoretisch geschoolden. Ook staat de toegang tot passend werk onder druk voor mensen die niet altijd over het juiste vervoer beschikken en daarmee zijn aangewezen op een baan dichtbij waar ze wonen. In het bijzonder deze groep mensen heeft dan ook baat bij mogelijkheden tot werken in de eigen stad. Het is bovendien juist deze groep die relatief het vaakst haar inkomen verdient op de bedrijventerreinen die de stad rijk is. Aanvullend hierop kan nabijheid ook zorgen voor meer gebruik van alternatieve modaliteiten. Hierdoor wordt de druk op het lokale en regionale verkeersnet lager wat positief kan bijdragen aan de leefomgeving. Ook daarom is het van belang om banen dichtbij en goed bereikbaar te houden, zodat deze met de (elektrische) fiets of het openbaar vervoer bereikbaar zijn. **2) Beter benutten van de bestaande ruimte voor economische activiteiten** Als gevolg van toenemende druk op de ruimte moeten we slimmer omgaan met de beschikbare ruimte. Er is in Zwolle immers ruimte nodig voor onder meer wonen, werken, energie en infrastructuur, en daarnaast is het ook belangrijk om cultuur- en natuurlandschap te behouden. Om toch te kunnen groeien, is bijvoorbeeld aandacht nodig voor intensiever en meervoudig ruimtegebruik. Denk aan het bouwen in de hoogte, collectieve parkeeroplossingen, het stimuleren van alternatieven voor de auto, en het combineren van wonen, werken en energieopwekking op pand- of bouwblokniveau. Dat vraagt om creatieve architectuur en stedenbouw, en een gezonde dosis ambitie en lef. Er is behoefte aan meer kantoorruimte op de juiste locaties in de stad. De huidige programmering is niet in balans. Er wordt de komende jaren meer ruimte onttrokken uit de markt dan erbij komt. Dit is een risico voor ons vestigingsklimaat. Bij eventuele plannen tot transformatie is een zorgvuldige afweging nodig. De kantorenstrategie moet richting geven aan hoe we met de situatie omgaan.
<u>Achtergrond</u> Uit welke onderzoeken/documenten blijkt wat de ontwikkelingen/veranderingen en opgaven voor Zwolle zijn? (Graag URL's toevoegen/ bestanden delen)	• Landelijk - programma ruimte voor economie EZK (Oktober 2023) (zie bijlage) • Regionaal - programmeringsafspraken West Overijssel (voorjaar 2023) (zie bijlage) • Provinciaal - ruimtelijke voorstel provincie Overijssel (zie bijlage) • Regionale Economische Bouwsteen (Regio Zwolle, 2024)
<u>Ruimtelijke impact</u>	

(De belangrijkste input voor de scenariostudie) Wat is de ruimtelijke impact van de ontwikkelingen/veranderingen en opgaven voor Zwolle?	- Er is een forse ruimtevraag naar werklocaties. Deze vraag is voor een beperkt deel op te vangen binnen de bestaande stedelijke omgeving. - Bedrijventerreinen aanwijzen die worden geïntensiveerd en monofunctioneel moeten blijven voor productie en maakbedrijven en grootschalige bedrijven met logistieke component. - Bedrijventerreinen met hoge milieucategorie koesteren en uitbreiden en multimodaal ontsluiten voor transitie naar circulaire economie - Herstructurering bestaande bedrijventerreinen prioriteit maken van de gemeente - Ook bedrijfsruimte (tot milieucategorie 2) projecteren in gemengde woon/werkbuurten (dus binnenstedelijk). Niet allemaal naar bedrijventerreinen drukken buiten de stad. - Significant meer kantoorruimte nodig (zowel uitbreidingsvraag als vervangingsvraag). - Steviger inzetten op de ontwikkeling van innovatieve werklocaties zoals innovatiedistrict en Vishay-terrein - De marktruimte voor commerciële voorzieningen is zeer beperkt. Bij de planvorming moet veel selectiever omgegaan worden met het programmeren van commerciële ruimten. - Er ligt een grote ruimtevraag vanuit leisurepartijen. Een aantrekkelijke en leefbare stad moet ruimte bieden op geschikte locaties voor dit soort functies. Ter toelichting nog het volgende: In de Bouwsteen Economie wordt geredeneerd vanuit drie Ontwikkelperspectieven. Hierbij ligt de focus op de volgende elementen: • Opgave • Type economische activiteit • Werklocaties • Rol in de regio • Welk type nieuwe banen • Ruimtelijke denkrichting • Innovatiestrategie • Aansluiting opleiding/onderwijs Perspectief 1: Sterker maken wat sterk is • Hoofddoel: Behoud evenwichtige economische structuur Perspectief 2: Zwolle als technologisch innovatiecentrum van de regio voor vernieuwende economie • Hoofddoel: Hoger kennisniveau/ hogere toegevoegde waarde per medewerker Perspectief 3: Zwolle als stad waar de transities praktisch uitgerold worden in economische activiteiten • Hoofddoel: Transities waarmaken en verantwoordelijkheid nemen

	Het gaat daarbij niet zozeer om een keuze. De perspectieven geven inzicht de elementen die van invloed zijn op het perspectief. De rapportage van BCI heeft uiteraard meer uitleg en duiding van deze ontwikkelperspectieven
1. Kwantitatief Wat en hoeveel? Maak hierbij ook onderscheid in verschillende typen/thema' (zie ook punten 2 en 3).	**Bedrijventerreinen** ● Ruimtevraag van 50 tot 135 hectare (*de additionele vraag die de transitie naar een circulaire economie meet zich mee zal brengen is hier niet in mee genomen*) ● Locaties korte termijn • 4 ha Voorst uitgeefbaar • 11 ha Hessenpoort III in ontwikkeling • 30 ha Hessenpoort IV (zoekgebied genoemd in Omgevingsvisie, 30 Ha netto uitgeefbaar opgenomen als zacht plan in de programmeringsafspraken West-Overijssel, 2023) ● Ruimtelijke opgaven lange termijn De uitbreidingsvraag voor werken op bedrijventerreinen in Zwolle tot en met 2040 varieert van 50 tot ≥135 hectare. • 50 hectare betreft de ondergrens, waarbij alleen kavels tot 3 hectare in een laag economisch scenario worden gefaciliteerd. Het aantal m2 bedrijventerrein per inwoner neemt dan af van 40 nu, naar 38 in 2040. Dit betekent dat de economie op slot gaat en er beperkt/geen uitbreiding van bestaande ondernemers kan worden gefacilieerd. • Bij 135 hectare wordt ingespeeld op economisch tij en wordt tegemoetgekomen aan vraag naar kavels tot 3 hectare en kavels groter dan 3 hectare, duidend op een regionale rol als stad. Het aantal m2 bedrijventerrein per inwoner neemt toe van 40 nu, naar 44 in 2040. Dit betekent dat er meer ruimte voor werken wordt vrijgemaakt. • Dit is nog exclusief additionele ruimte voor grootschalige transitievraag. De komende jaren zal dit, mede vanuit regionaal perspectief, meer duidelijk worden. Het is dus aan te bevelen voldoende ruimtelijke flexibiliteit in te bouwen zodat op gewenste ontwikkelingen kan worden ingespeeld. • Zoekgebied voor deze opgave betreft heel Zwolle **Kantoren** De komende 4 jaar wordt nog circa 67.000 m² aan kantoorruimte omgezet of getransformeerd tot woonruimte. Deze kantoren zijn grotendeels (87%) gevuld met bedrijven, wat leidt tot een vervangingsvraag van ruim 58.000 m² kantoorruimte op korte termijn. Er wordt een autonome groei van de vraag naar kantoorruimte verwacht van circa 30.000 m². Het aanbod (42.000 m²) concentreert zich vooral op secundaire kantoorlocaties zoals Oosterenk en Voorsterpoort. Naast deze **kwantitatieve onderprogrammering** is er sprake van een **kwalitatieve mismatch** tussen vraag en aanbod. Dus: • Geen grootschalige, nieuwe – monofunctionele – kantoorlocaties ontwikkelen • Wel transformatie, maar alleen de kansarme voorraad • Kwaliteitsverhoging bestaande voorraad • Wees bewust: er dreigt een tekort aan kwalitatief hoogwaardige kantoorruimte op de juiste locaties in de stad (Spoorzone & Centrum)

	Leisure De groei van huishoudens en de daarbij horende behoefte aan voorzieningen kan in heel Zwolle worden geaccommodeerd. Er wordt al gewerkt aan een aantal gebiedsontwikkelingen (Stadshart, Spoorzone, Nieuwe Veemarkt/Meeuwenlaan). Afgeleid uit recent onderzoek van Sweco (2023) blijkt een **indicatieve ruimtevraag van 285.000 m² bvo** voor leisure en niet-commerciële voorzieningen op stadsbreed niveau. Dus: • Vraag naar niet-commerciële voorzieningen vooral bevolkingsvolgend • Op strategische locaties focus op leisure/cultuur en maatschappelijke voorzieningen De mogelijke ontwikkeling van de Railterminal bij Hessenpoort zou aanvullende ruimtevraag met zich meebrengen van Ca 17 HA (startfase) tot Ca 25 HA (eindfase)
2. Kwalitatief Is er onderscheid te maken tussen verschillende onderdelen/typen/thema's?	**Bedrijventerreinen** ● Beschermen van bestaande werklocaties voor behoud werkfunctie: Kansen benutten, Herontwikkeling waar mogelijk, Kwaliteitsverhoging, verduurzaming en intensivering, Juiste bedrijf op de juiste plek ● Opzetten uitgiftebeleid voor lokale/regionale meerwaarde ● Ontwikkeling Hessenpoort III voor lokale bedrijvigheid ● Nieuw bedrijventerrein ontwikkeling met zoekgebied in heel Zwolle ● Grootschalige bedrijvigheid in regionaal verband afstemmen en ontwikkelen **Kantoren** ● Vraag met name in Spoorzone en in beperkte mate in het centrum huisvesten ● Strategie nodig voor Oosterenk (Ceintuurbaan) **Gemixt woon-werk milieu** ● Bij nieuwe woonwijken rekening houden met werkfunctie ● Ontwikkeling gebied rondom IJsselhallen concreet voorbeeld ● Waarde werkfunctie in woongebieden onderschrijven in Omgevingsvisie **Leisure / niet-commerciële voorzieningen** ● Leisure verdient ruimte, zeker in Zwolle als spil van de regio ● Terughoudendheid bij vestiging Leisure op bedrijventerrein is nodig. Uitgangspunt is nee-tenzij
3. Ruimtelijke consequenties - Welke ruimte vragen de kwantitatieve en kwalitatieve uitkomsten? Met andere woorden:	Uit de bouwsteen economie komt een kwantitatieve en kwalitatieve vraag naar voren. Deze vraag is voor een klein deel op te vangen binnen de bestaande bebouwde omgeving. In opdracht van Port of Zwolle is recent onderzoek gedaan naar de mogelijke ruimtewinst op bestaande bedrijventerreinen. Voor Zwolle gaat het dan om Voorst. Inschatting is dat hierin voor de kortere termijn zeer-beperkt en tegen relatief hoge kosten ruimte valt te maken. De mogelijkheden van bouwen in de hoogte worden onderzocht. Concrete resultaten zijn nog niet bekend. Kortom, de ruimte die op de lange termijn binnen bestaand stedelijk gebied valt te winnen, is op dit moment niet volledig in te schatten. Duidelijk is wel dat de huidige omgevingsvisie te weinig ruimte biedt voor de ontwikkeling van werklocaties. De uitbreiding van Hessenpoort is wel

<table>
<tr>
<td>wat is het ruimtebeslag (m2/ha) om de opgave uit te voeren na 2030?
- En wat is de ruimtelijke consequentie bovenop dat wat in de huidige omgevingsvisie staat aangegeven (wat is er extra nodig)?
- Is er een prioritering te maken (bijv. in de kwalitatieve vraag: gaan we voor bedrijventerreinen of kantoren)?</td>
<td>benoemd maar niet gekwantificeerd. De 30 HA die als zacht plan in de programmeringsafspraken is opgenomen biedt ook te weinig ruimte. Kortom, de aanvulling op de omgevingsvisie moet ruimte bieden aan de ontwikkeling van nieuwe werklocatie(s). Ruimte voor bedrijventerreinen en ruimte voor kantoren zijn beide belangrijk voor de sociaaleconomische ontwikkeling van Zwolle. Hierbij is geen prioritering aan te brengen. We zien ook geen “concurrentie” tussen de opgaven. Beide ruimtelijk opgaven zijn relevant voor de stad. Wel is de opgave voor kantoren van een andere orde. Naast een kwantitatieve opgave – ook als gevolg van transformatie van kantoren maar wonen - is er ook sprake van en kwalitatieve mismatch.

Leisure
Afgeleid uit recent onderzoek van Sweco (2023) blijkt een indicatieve ruimtevraag van 285.000 m² bvo voor leisure en (niet-)commerciële voorzieningen op stadsbreed niveau. Er wordt uitgegaan van een brede definitie van leisure vanuit Locatus: namelijk Cultuur en Ontspanning. Hieronder valt cultuur (musea, bioscoop, poppodium), sport (commerciële sport) en commerciële vrijetijdsvoorzieningen (bijv. wellness, arcadehal, jeu de boules etc.).

Indicatieve ruimtevraag voorzieningen
<table><tr><th>Categorie</th><th>Ruimtevraag t/m 2040</th></tr><tr><td>Dagelijkse detailhandel</td><td>5.500 m²</td></tr><tr><td>Niet-dagelijkse detailhandel</td><td>0 m²</td></tr><tr><td>Commerciële dienstverlening</td><td>2.400 m²</td></tr><tr><td>Horeca</td><td>41.500 m²</td></tr><tr><td>Leisure & cultuur</td><td>98.600 m²</td></tr><tr><td>Maatschappelijke voorzieningen</td><td>137.000 m²</td></tr><tr><td>Totaal</td><td>285.000 m² bvo</td></tr></table>Bron: SWECO, 2023

De omvang betreft een aanname en een modellering naar de toekomst. Het is echter wel gewenst om dit als uitgangspunt in de aanvulling op de Omgevingsvisie mee te nemen. Overigens zal op korte termijn nog een actualisatie plaats vinden van een in 2016 uitgevoerd onderzoek naar o.a. leisure.</td>
</tr>
<tr>
<td>4. Randvoorwaarden
- Wat is randvoorwaardelijk vanuit andere thema’s nodig om jouw thema/ontwikkeling mogelijk te maken (mobiliteit, energie, voorzieningen, etc.)
- Is er een prioritering te maken?</td>
<td>Voor het thema economie is bereikbaarheid en mobiliteit een belangrijke randvoorwaarde. Het is belangrijk om hierbij een onderscheid te naken tussen goederenvervoer en personenvervoer. Een deel van onze economie van de stad Zwolle is materiaal-georiënteerd. Goede logistiek is een randvoorwaarde voor deze bedrijven. Daarnaast is de energielevering op bedrijventerreinen een onmisbare randvoorwaarde. Voor de verduurzaming van de economie is elektrificering randvoorwaardelijk</td>
</tr>
<tr>
<td>5. Risico’s</td>
<td>Bij de opgaven op het gebied van de ruimte voor economie zien we de volgende risico’s</td>
</tr>
</table>

Welke inhoudelijke risico's worden voorzien om de opgave te realiseren (denk aan grondeigendom, gelden wet- en regelgeving, bodemgesteldheid, andere ruimteclaims etc.)?	- We beschikken niet over voldoende instrumenten om de betere benutting van bestaande bedrijventerreinen te realiseren - De ontwikkeling van nieuwe locaties verloopt te traag - Er is druk op bestaande locaties (met name kantoren) te benutten voor de woonopgave
Sociaal domein Wat is de impact van ontwikkelingen/veranderingen/opgaven binnen dit thema op het sociaal domein?	Vanuit het sociaal domein spelen de volgende aspecten een rol - Stimuleren van de inzet van werkzoekenden (deze zijn er nog steeds) - Aandacht voor opleiden en ontwikkelen- richten op beroepen voor de toekomst - Nabijheid en bereikbaarheid van werk voor inwoners van de stad (voor de verschillende opleidingsniveaus)

Overige opmerkingen, ideeën etc. Kun je iets niet kwijt onder bovenstaande? Daar is hier plek voor.	

Bouwsteen Energie

Historie Hoe heeft het thema zich in de openbare ruimte ontwikkeld tot wat het nu is? Welke ontwikkelingen/veranderingen hebben zich voorgedaan na vaststelling van de omgevingsvisie in 2021?	Klimaatmitigatie vergt veel fundamentele veranderingen in de maatschappij, bijvoorbeeld bij energieopwekking, de energieopslag, de transportnetwerken en het energieverbruik. Deze veranderingen hebben betrekking op verschillende schaalniveaus. Denk aan lokale opslag van energie, grootschalige, nationale elektriciteitsopwekking (windenergie op zee), en internationale verbindingen van elektriciteitsnetwerken. Klimaatmitigatie vraagt grote beleidsmatige, economische en maatschappelijke stappen. Daarvoor is maatschappelijk draagvlak van groot belang. De ingrepen raken al de sectoren van het overheidsbeleid zoals; energie, economie, wonen en het sociaal beleid. Daarvoor staan alle sectoren (industrie, landbouw, verkeer) en alle inwoners (jong, oud, welvarend of minder welvarend) aan de lat. Voor de uitwerking van de energietransitie voert de gemeente Zwolle de regie binnen de gebouwde omgeving. In de energietransitie zetten we in op energiebesparing, de transitie naar het gebruik van duurzame energiebronnen, het opwekken van duurzame energie en het inzetten van (nieuwe) energiedragers. **Veranderingen na vaststelling Omgevingsvisie 2021** - De RES (regionale energiestrategie) 1.0 is vastgesteld; - In het coalitieakkoord "Samen voor een waarde(n)volle toekomst “2022-2025 is de ambitie opgenomen om in 2040 klimaatneutraal te zijn; - In het gebied tussen Zwolle, Staphorst, Dalfsen en Zwartewaterland, wordt samen met de provincie Overijssel, de ontwikkeling van grootschalige opwek duurzame energie gestimuleerd. Haerst is daarbinnen als kansrijke locatie aangemerkt voor de ontwikkeling van windenergie door de gemeente Zwolle; - Voor het gebied Tolhuislanden is een vergunningsaanvraag ingediend, voor de ontwikkeling van drie windturbines en een zonnepark; - De Provincie ontwikkelt nieuw beleid voor opwek wind- en zonne-energie. Windturbines moeten worden geclusterd. - Grote zonneparken op land zijn niet meer toegestaan. Kleine zonneparken van maximaal twee hectare per agrarisch bedrijf, blijven wel mogelijk; - Netwerkcongestie is ontstaan. Zwolle heeft grote ambities op het gebied van woningbouw, mobiliteit, energie- en warmtetransitie, digitalisering en economie. Al deze ontwikkelingen vragen meer capaciteit van het elektriciteitsnet. Er is nu een ‘gat’ tussen vraag naar en de capaciteit van, het netwerk. Dat neemt de komende jaren toe. Om goed te kunnen (bij)sturen is inzicht nodig in (toekomstige) vraag naar elektriciteit. Voor de vraag voortkomend uit woningbouw en personenvervoer is dit inzichtelijk, voor andere domeinen (economie, bedrijvigheid, transport en logistiek) niet. Inzicht in het toekomstige aanbod en veranderende prognose van de netwerkbeheerder zal gemonitord moeten worden; - Er wordt gewerkt aan de oprichting van een warmtebedrijf. Dit warmtebedrijf richt zich op de ontwikkeling van een warmtenet in de wijken Holtenbroek en Aa-landen. Het warmtenet zal gevoed worden met geothermie. De locatie voor de boring naar geothermie is gelegen aan de Urksteeg. - Hoogspanning- en middenspanningsstation Hessenpoort wordt ontwikkeld; - De Smart Energy Hub op Hessenpoort is in ontwikkeling. Dit heeft nog geen ruimtelijke impact, en is vooral een

	digitale oplossing om slimmer met elektriciteitsvraag- en aanbod om te gaan; - Binnen het Energiecluster “De Driehoek” op bedrijventerrein Hessenpoort, zijn gemeentelijke gronden gereserveerd voor de mogelijke ontwikkeling van een alternatieve opwek of opslag van energie en de oprichting van elektrolyser voor het maken van waterstof; - Huidige bedrijventerreinen worden doorontwikkeld vanuit het perspectief van toekomstbestendigheid. Meerdere opgaves spelen daarin een rol, waaronder klimaatneutraal worden. Dat vraagt ruimte; - Netcongestie beperkt ontwikkelingsmogelijkheden van bedrijven. Termen als “netneutraal ontwikkelen” en “zelfvoorzienende energievoorziening” komen steeds meer in beeld als mogelijke oplossingen; - Energie besparen leidt tot directe CO_2-reductie en een lagere energierekening. Inwoners en bedrijven nemen op dit gebied al maatregelen. In sommige gevallen met (financiële) ondersteuning van de overheid. Ruimtelijk gezien betekent energie besparen indirect ook ruimte besparen: bespaarde energie hoeft niet meer opgewekt en getransporteerd te worden.
<u>Opgave(n)</u> En tot welke nieuwe opgave leiden deze ontwikkelingen/veranderingen t.o.v. het huidige beleid?	Voor de stad Zwolle liggen de volgende opgaven: - Verminder het energiegebruik - Zet, bij nieuwbouw, in op energieleverende gebouwen en functies. - Stel voldoende locaties beschikbaar voor het opwekken van duurzame energie; - Creëer robuuste, toekomstbestendige energie-infrastructuur; - Breng de warmtetransitie op gang richting aardgasvrij Zwolle; Uitvoering geven aan deze opgaven heeft ruimtelijke impact, een ruimtelijk claim. De bestaande energie-infrastructuur biedt onvoldoende capaciteit. Het knelt zowel bij de teruglevering van opgewekte energie als bij de toenemende elektriciteitsvraag van afnemers. Deze netcongestie zorgt ervoor dat we een aanpassing moeten doen in ons elektriciteitsnet. De transitie naar een aardgasvrije stad vraagt om andere energie-infrastructuur, bijvoorbeeld in de vorm van warmtenetten en warmteoverdrachtstations (WOS) om gebouwen te verwarmen. Het nieuwe toekomstbestendig energiesysteem moet mogelijkheden bieden om energie te bufferen, op te slaan en energievraag en – aanbod uit te kunnen balanceren. Zoveel mogelijk lokaal opwekken en lokaal gebruiken is het uitgangspunt. In navolging van het Rijk ontwikkelt de Provincie Overijssel een Energievisie op infrastructuur en duurzame warmtebronnen. Ook de gemeente Zwolle zal gaan werken aan een visie op de energie-infrastructuur en een duurzame bronnenstrategie. Ruimtelijke opgaven - Er moet de komende 10 jaar ruimte worden gevonden in de bestaande stad voor 650 trafostations en 10 middenspanningsstations van Enexis. Het ruimtebeslag hiervan is respectievelijk 2 en 5,5 hectare (650 x 30 m2 en 10 x 300-1600 m2). Waar mogelijk willen we dit inpandig oplossen. - Ook zal er op de middellange termijn in het zuiden van Zwolle een nieuwe locatie voor een hoogspanningsstation nodig zijn. Dit om bestaande stations Frankhuis en Weteringkade te ontlasten. Dit betekent nog circa 5 tot 7 hectare

	ruimtebeslag, aanvullend op de uitbreidingen en nieuwbouw van TenneT op station Hessenweg. - Invulling geven aan de energietransitie vraagt om innovatieve oplossingen. Binnen onze stad zou fysieke ontwikkelruimte moeten zijn om deze innovatie te kunnen uitproberen en opschalen (een Living Lab). - Van de gemeenten wordt gevraagd om een presterende rol te pakken in de aanleg van warmtenetten. Concreet betekent dit onder meer dat warmtebedrijven voor meer dan 50 procent in publieke handen moeten zijn of komen. - Er moet sterker ingezet worden op het verminderen van het energieverbruik. Dit betekent het energie-arm maken van productieprocessen en –ketens bijvoorbeeld door sluiting van kringlopen. Ook dit kan een groter ruimtebeslag vragen. Hetzelfde geldt voor het energieleverend bouwen van woningen en bedrijven.
Achtergrond Uit welke onderzoeken/documenten blijkt wat de ontwikkelingen/veranderingen en opgaven voor Zwolle zijn?	– De Wet gemeentelijk instrumentarium Warmtetransitie (Wgiw, vaststelling 1 januari 2025) waarin de gemeenten de bevoegdheden krijgen die nodig zijn om regie te voeren in de wijk- of gebiedsgerichte aanpak van de warmtetransitie. Met als middel de aanwijsbevoegdheid waarmee gemeenten in het omgevingsplan gebieden kunnen aan te wijzen die overgaan op een duurzame warmtevoorziening en waar het aardgastransport dus op termijn eindigt. Ook worden gemeenten verplicht om iedere 5 jaar een Warmteprogramma op te stellen, te beginnen in 2026. In het warmteprogramma wordt per wijk of buurt het tijdspad van verduurzaming beschreven en worden potentieel beschikbare duurzame warmte-alternatieven in beeld gebracht voor de wijken waar de gemeente de komende tijd aan de slag gaat. – De Wet collectieve Warmte (Wcw, vaststelling 1 juli 2025), waarin gemeente bij de aanleg van nieuwe warmtenetten partijen moeten aanwijzen waarbij de infrastructuur in handen is van een of meerdere publieke partijen, of waarbij een of meerdere publieke partijen door een meerderheidsaandeel in het warmtebedrijf doorslaggevende zeggenschap hebben over de infrastructuur. Zie ook: Programma Energiehoofdstructuur (rvo.nl) Kamerbrief Wet collectieve warmtevoorziening, besluit infrastructuur in publieke handen, 21 okt 20222 - (overheid.nl) Nationaal programma Lokale warmtetransitie: Home | Nationaal Programma Lokale Warmtetransitie (nplw.nl)
Ruimtelijke impact (De belangrijkste input voor de scenariostudie) Wat is de ruimtelijke impact van de ontwikkelingen/veranderingen en opgaven voor Zwolle?	In 2040 wil Zwolle aardgasvrij zijn. Dit heeft gevolgen voor de wijze waarop we de gebouwde omgeving verwarmen, de zogenaamde warmtetransitie. Middels het Warmteprogramma Zwolle wordt inzichtelijk gemaakt welke alternatieven warmtesystemen er per wijk of gebied de voorkeur hebben ter vervanging van het aardgas. De alternatieven bestaan uit; de aansluiting op een warmtenet (collectieve oplossing) overgaan op all-electric (individuele oplossing) of het gebruik van een duurzaam gas (waterstof, biogas) op bestaand aardgasnetwerk. Iedere oplossing vraagt zijn eigen ruimteclaim en ingreep in de bestaande stad. Zo vraagt de all-electric ruimte voor transformatiehuisjes in de wijk en versterking van het elektriciteitsnet in de ondergrond. Een warmtenet heeft een fors ruimtebeslag in de ondergrond en locaties voor van duurzame warmtebronnen (aquathermie, geothermie) in de wijk. Wanneer er gebruik gaat worden van gemaakt van duurzaam gas zullen er ook locaties beschikbaar moeten komen voor de opwek van duurzaam gas en waterstof. In de loop van 2024 wordt een duurzame bronnenstrategie ontwikkeld waarin de beschikbaarheid, de ontwikkelpotentie en het

	ruimtebeslag per bron onderzocht. De buffering en opslag van energie zal ook onderdeel uitmaken van de bronnenstrategie. De technische ontwikkelingen binnen de energietransitie volgen elkaar snel op. Om de stad toekomstbestendig te houden is ruimte nodig om te kunnen innoveren en om innovaties toe te kunnen passen, bijvoorbeeld in de vorm van een living lab. In een living lab werken publieke en private partijen samen aan ruimtelijke projecten; van idee tot ontwerp, van plan tot uitvoering. Leren van elkaar staat daarbij centraal. Een living lab combineert namelijk sociale en technologische innovatie in één programma: er worden nieuwe producten ontwikkeld en tegelijkertijd wordt het gedrag van de eindgebruikers beïnvloed doordat ze direct betrokken zijn en nieuwe mogelijkheden krijgen.
1. Kwantitatief Wat en hoeveel? Maak hierbij ook onderscheid in verschillende typen/thema' (zie ook punten 2 en 3).	– Het proces om te komen tot extra windturbines is opgestart. Mogelijke locaties liggen op bedrijventerreinen. – Er is ruimte nodig voor energiebronnen, -opslag en -transport. Ter illustratie: van de eerdergenoemde biogaslocatie op Hessenpoort zijn meer nodig; – De wens is om de locatie voor waterstof op Hessenpoort uit te breiden, zodat meer gebruikers daar gebruik van kunnen maken. Te denken valt aan het opzetten van een (hoofd)-transportstructuur, aansluitend op een landelijke structuur; – Beperken van opwekken van zonne-energie op land. Daarentegen juist meer ruimte bieden voor zonne-energie op daken, boven parkeerterreinen en op sportgebouwen. Er is daarnaast nog heel veel onbenut potentieel bij bedrijven. Dit is mede-afhankelijk van de mogelijkheden voor transport en opslag van elektriciteit. Ook zien we nog mogelijkheden voor kleinere zonnevelden (maximaal 2 hectare) bij boerenbedrijven; – Ontwikkeling van een grootschalig warmtenet, startend in de wijken Holtenbroek en Aa-landen; – De ontwikkeling van zeer decentrale energievoorzieningen (opwek, opslag en gebruik) zal steeds sneller gaan. Denk aan Smart Energy Hubs en local-for-local oplossingen. Bij beiden speelt de vraag of en hoe dergelijke ontwikkelingen op stadsniveau ingepast kunnen worden; – Ruimtevraag voor wat betreft uitbreiding van het elektriciteitsnetwerk zijn in bovenstaande vraag toegelicht. Aanvullend betekent de noodzakelijke uitbreiding dat circa 40 procent van de wegen open zal worden gebroken om te netverzwaring te realiseren.
2. Kwalitatief Is er onderscheid te maken tussen verschillende onderdelen/typen/thema's?	In een gemeentelijke Energievisie infrastructuur stellen we vast welke infrastructuur voor (bio-)gas, elektriciteit, waterstof en warm water, in 2050 moet zijn gerealiseerd. Ook bevat deze Energievisie handelingsperspectief en fasering. De visie is aansluitend en passend in Provinciale Energievisie (top-down), maar houdt daarnaast rekening met de beweging bottom-up en de behoeften vanuit de wijken en bedrijventerreinen. Ook biedt het houvast bij de vraag: wat wekken we lokaal waar op, en hoe past dat op de infrastructuur? De uitkomst heeft betekenis voor de stadsbrede ruimtelijke inpassing en zal ook ondersteund worden met passend kaartmateriaal. Vanuit het Warmteprogramma verschilt de ruimtelijke impact. Voor wijken die overgaan op klein- en grootschalige collectieve warmtesystemen (warmtenetten) en all-electric wijken. Eerstgenoemde hebben ruimte nodig voor warmtebronnen, piek- en back-upinstallaties en warmteoverdrachtstations. Wijken die overgaan op een all-electric-systeem hebben veel nodig qua elektra (trafo's, kabels). We hebben durf nodig om daar waar het kan en passend is te beginnen, terwijl we het groter geheel

	niet overzien. Tegelijkertijd vraagt het om moed om juist vanuit het groter geheel ook aan te geven dat bepaalde ontwikkelingen niet verstandig zijn. Netwerkcongestie heeft een grote ruimtelijk impact. We voorzien de volgende ontwikkelingen: - Trafohuisjes: 650 nieuwe laagspanningslocaties zijn in bestaande stad nodig, van elk 30 m2. Deze zullen zoveel als mogelijk via een vast afwegingskader worden ingepast. Dat betekent bijvoorbeeld dat in hoogstedelijk gebied met veel hoogbouw inpandige realisatie de voorkeur heeft; - Middenstations: Ten minste 10 in totaal, elk tussen de 300 tot 1.600 m2 ruimtebeslag, vooral vanwege de ondergrondse infrastructuur; - Hoogspanningstation: op middellange termijn is in het zuiden van Zwolle een nieuw TenneT hoogspanning/ middenspanningstation nodig. Dit vraagt om een apart proces, waar mogelijk onteigening noodzakelijk is om dit ruimtelijk in te passen (5 tot 7 hectare); - Kabels en leidingen: uitvoering van werkzaamheden aan duizenden kilometers wegdek loopt via Beheer openbare ruimte; - Zwolle is in beeld voor nieuwe tracés vanuit Ens, via Zwolle naar Oost-Nederland en Duitsland (380 kV) Naar verwachting gaat dit pas na 2030 spelen. De rol en focus van de gemeente ligt vooral op de volgende aspecten: - Het opzetten van een effectieve samenwerking met Enexis (samenwerkingsovereenkomst) en Tennet in de uitvoering; - Het bewaken van de kwaliteit van de ruimtelijke inpassing, bijvoorbeeld door een inpassingskader; - Het faciliteren van nutsvoorzieningen via het Omgevingsrecht en bestemmingsplan; - Beschikbaar stellen van eigen grond, tijdige ruimtelijke reserveringen mogelijk maken en randvoorwaarden/ eisen opstellen; - Lobby op investeringsplannen van Tennet en Enexis via het provinciaal Meerjarenprogramma Infrastructuur Energie en Klimaat (pMIEK).
3. Ruimtelijke consequenties - Welke ruimte vragen de kwantitatieve en kwalitatieve uitkomsten? Met andere woorden: wat is het ruimtebeslag (m2/ha) om de opgave uit te voeren na 2030? - En wat is de ruimtelijke consequentie bovenop dat wat in de huidige omgevingsvisie staat aangegeven (wat is er extra nodig)? - Is er een prioritering te maken (bijv. in de kwalitatieve vraag: gaan we voor bedrijventerreinen of kantoren)?	Zie paragraaf ruimtelijk impact, 1. kwalitatief en 2. kwantitatief

4. Randvoorwaarden - Wat is randvoorwaardelijk vanuit andere thema's nodig om jouw thema/ontwikkeling mogelijk te maken (mobiliteit, energie, voorzieningen, etc.) - Is er een prioritering te maken?	Voor een leefbare en groeiende stad Zwolle is het cruciaal een energieknooppunt te worden, met continue uitwisseling tussen energiesoorten aan de vraag-, aanbod- en opslagkant. Dit vraagt om samenwerking tussen de beleidsvelden mobiliteit, wonen, economie en groen. In die samenwerking liggen de kansen om slimme koppelingen te maken en multifunctioneel ruimtegebruik tot te passen. Een aantal voorbeelden: - De elektrificatie van de mobiliteit vergt meer van het energienetwerk en de hoeveelheid duurzaam opgewekte energie. Daar tegenover staat dat elektrische vervoersmiddelen ingezet kunnen worden om de energievraag en het energie-aanbod beter te balanceren op lokaal niveau; - Het bouwen van nieuwe woningen gaat gepaard met CO2-uitstoot. Er liggen kansen deze CO2-uitstoot te reduceren en energieleverende gebouwen en functies te realiseren. Bijvoorbeeld door strengere eisen te stellen en meer in te zetten op collectieve warmtekoudeopslag (WKO's) in plaat van individuele warmtepompen; - Naast nieuwbouw kan ook de kwaliteit van de bestaande woningvoorraad verder worden verbeterd; - Er loopt een constructieve samenwerking met beleidsveld Economie op het vlak van bedrijventerreinen en overige sectoren (horeca, kantoren, winkels, leisure etc.).
5. Risico's Welke inhoudelijke risico's worden voorzien om de opgave te realiseren (denk aan grondeigendom, gelden wet- en regelgeving, bodemgesteldheid, andere ruimteclaims etc.)?	- De energiebehoefte van de gehele stad is groter dan de beschikbare ruimte die er is om duurzame energie lokaal op te wekken. Met de komst van het provinciaal verbod op grootschalige zonneparken op agrarische gronden, wordt de opgave om voldoende duurzame energie te kunnen opwekken verkleind. - De Wet gemeentelijk instrumentarium Warmtetransitie en de Wet collectieve Warmte zijn beide nog niet van kracht. Om versnelling te kunnen maken in de energietransitie is dit landelijk instrumentarium noodzakelijk om het gebruik van aardgas in te beperken en optimaal uitvoering te kunnen geven aan de regierol van de gemeente in de warmtetransitie. - Ook de beschikbaarheid van materieel en mankracht om de verzwaring van het bestaande energienetwerk te realiseren is een risico. - De ontwikkeling van de grootschalige opwek van energie, zonneparken en windturbines, stuit regelmatig op maatschappelijke weerstand.
<u>Sociaal domein</u> Wat is de impact van ontwikkelingen/veranderingen/opgaven binnen dit thema op het sociaal domein?	De betaalbaarheid van de energie- en warmtetransitie is een enorme opgave. Met het stijgen van de energieprijzen is de armoede vergroot. De kloof die ontstaat tussen bewoners en bedrijven die de verduurzaming kunnen betalen (groene elite) en een deel van de maatschappij die deze transitie niet kan betalen moet worden verkleind. Dit vraagt om een inclusieve warmtetransitie. In het project Warm Thuis worden inwoners met een laag inkomen geholpen om duurzame maatregelen in hun woning toe te passen, om de energierekening blijvend te verlagen. Ook zijn er subsidies beschikbaar voor isolatie, gericht op inwoners die de financiële middelen het hardst nodig hebben. In Zwolle heeft iedere wijk ook een lokaal initiatief dat zich actief inzet voor de verduurzaming van de stad. Deze georganiseerde groepen inwoners nemen steeds vaker zelf het initiatief. Dit vraagt om andere vormen van samenwerken en organiseren, via de maatschappelijke 'derde' route. We hebben als doelstelling de bewonersinitiatieven te ondersteunen, zodat zij vanuit een volwaardige rol bij kunnen dragen aan de verduurzaming van Zwolle. In veel gevallen zijn deze initiatieven niet enkel gericht op energie, maar tegelijk bezig met groen, klimaatadaptatie en mobiliteit. Ze hebben door hun lokale focus

	ook aandacht voor de menselijke, sociale kant van de energietransitie en dragen bij aan het versterken van lokale, sociale netwerken. Het vertrouwen en de herkenbaarheid die de initiatieven uitstralen, verlagen de drempel om gezamenlijk plannen te maken, activiteiten te organiseren en daadwerkelijk tot uitvoering te komen. Dit heeft ook allerlei positieven effecten op sociaal-maatschappelijk vlak: inwoners kunnen (weer) meedoen. Ook met betrekking tot isoleren hebben deze initiatieven een onmisbare, aanjagende functie. Zo zijn op dit moment ruim 60 energiecoaches op vrijwillige basis actief om bewoners te adviseren hoe zij hun huis energiezuiniger kunnen maken. Deze betrokkenheid is zeer gewenst en draagt bij aan draagvlak en versnelling in de energie- en warmtetransitie.

Overige opmerkingen, ideeën etc. Kun je iets niet kwijt onder bovenstaande? Daar is hier plek voor.	

Bouwsteen Water en Klimaat

Historie Hoe heeft het thema zich in de openbare ruimte ontwikkeld tot wat het nu is? Welke ontwikkelingen/veranderingen hebben zich voorgedaan na vaststelling van de omgevingsvisie in 2021?	Het watersysteem in en rond Zwolle gaat op termijn veranderen. Enerzijds door klimaatverandering, denk aan nattere winters en warme, droge zomers. Anderzijds door beslissingen van structurele aard door hogere overheden (Rijk, Provincie en Waterschap), zoals het ontwikkelen volgens het water en bodem sturend principe. Bij water en bodem sturend gaat het overigens niet alleen over te nat, maar ook over te droog en te warm. Er ligt er een verplichting voor de verdere uitwerking van het zogenoemde groen-blauwe netwerk voor verbinding in de stad en met de regio. Dit om met alle uitdagingen een 'leefbare stad voor de toekomst' te realiseren en te versterken. Afgelopen jaren produceerde de gemeente al verschillende bouwstenen, zoals de Sponsstrategie in het deelgebied van de regio Salland, Panorama Vechtdal en de studie Vechtstrangen. Komende jaren vertalen we de resultaten hiervan naar gemeente Zwolle, mede om het principe van water en bodem sturend te borgen in onze leefomgeving. Het gaat daarbij om waterveiligheid en integratie van klimaatadaptatie. Enkele belangrijke ontwikkelingen na vaststelling van de Omgevingsvisie in 2021: In november 2022 is de kamerbrief 'Water en bodem sturend' verschenen en is dit als sturend principe geïntroduceerd. In de brief worden 33 structurerende keuzes genoemd. Kern van water en bodem sturend is dat we het natuurlijk systeem maatgevend laten zijn in de keuzes die we maken voor ruimtelijke inrichting en functies. Zowel Rijk, de provincie Overijssel als het Waterschap WDOD werken allemaal aan de uitwerking van het water en bodem sturend principe. Het Rijk onder andere via de nota Ruimte, het Nationaal Programma Landelijk Gebied. Provincie Overijssel doet dit via hun provinciale omgevingsvisie en het waterschap stelt hun visie op in een position paper. Verder lopen er veel nationale- en regionale programma's in de IJssel-Vechtdelta. Die programma's worden op één of meerdere manieren met elkaar verbonden en hebben invloed op ruimtelijke inrichting en grondgebruik Zwolle. Voorbeelden hiervan zijn Integraal Rivier Management, IJsselmeergebied (van belang iv, invloed op IJssel-Vechtdelta) en de Regionale Sponsstrategie. Door het Rijk (BZK) is de Landelijke Maatlat voor een groene klimaatadaptieve gebouwde omgeving gelanceerd. De maatlat geeft aan hoe klimaatadaptief bouwen, beheren en inrichten eruit kan zien. De maatlat geeft houvast en uitgangspunten voor biodiversiteit, natuurinclusief, droogte, bodemdaling, hitte, wateroverlast (hevige neerslag) en gevolgbeperking door overstromingen. Vanuit de Verstedelijkingstrategie is in samenspel Regio en Rijk een Quickscan water en klimaatadaptatief gedaan. Deze Quickscan heeft als regionale uitwerking van de landelijke maatlat en het afwegingskader water&bodem sturend o.a. principes en uitgangspunten opgeleverd voor vertaling en toepassing van hitte, droogte, wateroverlast, hemel-, drink- en

	grijswater, (water)veiligheid en vitale en kwetsbare functies vanuit ondergrond/grondwater, watersysteem en waterketen inclusief buurt en wijkniveau. Tot slot wordt nagedacht over de (juridische) doorwerking van het water en bodem sturend principe. Hierbij vindt de afweging plaats of het principe voorwaarde stellend wordt als norm/eis of dat het gelijkwaardig gaat opwerken met andere grote ruimtelijke opgaven zoals woningbouw, mobiliteit, economie, energie en transitie landelijk gebied. ***Eerste rapport Regionale sponsstrategie is opgeleverd*** De regio Zwolle is NOVEX-gebied met de daarbij behorende verstedelijkingstrategie. De regio Zwolle is de klimaatadaptieve groeiregio: we willen klimaatadaptief handelen en ontwikkelen. De regio wil daarin excelleren en landelijk voorbeeld zijn in het toepassen. Eén van de programma's in de regio is het opstellen van een regionale sponsstrategie. Voor Salland/Zwolle is daarvan een eerste rapport verschenen (zie bijlage) met daarbij de vraag de uitkomsten daarvan mee te nemen in de lokale omgevingsvisies. ***Drinkwater*** De drinkwatervoorziening van de toekomst staat onder druk. Vitens zoekt naar nieuwe waterwingebieden langs de IJssel. Voor Zwolle is vooral het gebied direct ten zuiden van de stad van belang. Daarnaast is drinkwatergebruik – zeker in droge tijden – een onderwerp wat steeds nadrukkelijker op de agenda komt.
<u>Opgave(n)</u> En tot welke nieuwe opgave leiden deze ontwikkelingen/veranderingen t.o.v. het huidige beleid?	Het is belangrijk dat de opgaven van nu bijdragen aan het toekomstperspectief van de stad als onderdeel zijnde ook van de klimaatadaptieve regio Zwolle. De ligging van Zwolle in een delta maakt dat focus nodig is in ons klimaatadaptief handelen. Alleen zo kunnen we samen met alle partners werken aan de stad van morgen. Lange termijn veranderingen zien we daarbij als kans om ontwikkelingen op korte termijn toekomstbestendig te maken met meerwaarde voor zowel nu, als straks. Investeringen voor wonen, mobiliteit, energie en economie in Zwolle dragen daaraan bij als we opgaven verbinden met klimaatadaptatie. *Blijvend in positie komen op alle overheidsniveaus* Als regio Zwolle zijn we Nederland in het klein. De Zwolse waterveiligheid is afhankelijk van een ingewikkeld watersysteem met verschillend belegde verantwoordelijkheden, zowel landelijk (IJsselmeerpeil, IJssel) als regionaal (Vecht, Sallandse weteringen). We hebben dus ook veel te bieden en daarvoor is het nodig blijvend in positie te komen op rijks-, provinciaal-, regionaal-, als ook op gemeentelijk niveau. En dat beweegt zich tussen beleidsbeïnvloeding, strategie en visie, ontwikkeling, implementatie, beheer, uitvoering en evaluatie. Het gaat daarbij om ordenen en inrichting. Verder is er medeverantwoordelijkheid van alle Zwollenaren. *Meerlaagsveiligheid op een Zwolse manier vormgeven*

	We willen voorbereid zijn en mogelijke gevolgen van overstromingen tot een minimum beperken door bij inrichting hiermee rekening te houden. Dit kunnen we doen door meerlaagsveiligheid op een Zwolse manier vorm te geven, waarbij we invulling geven aan water en bodem sturend en werken aan risico reductie voor iedereen in Zwolle. Meerlaagsveiligheid gaat voor Zwolle met name over het beperken van overstromingsgevolgen door daar rekening mee te houden in ruimtelijke inrichting van de stad en het buitengebied. Een item wat hierbij speelt is dat de hulpdiensten en veiligheidsregio's steeds zwaarder en vaker worden belast door incidenten door extreem weer. Van belang is is dat onze inrichting – ook van bestaande buurten/wijken – robuuster wordt voor extreem om een 'hulpdiensten infarct (meerdere incidenten tegelijk en cascade effect)' in de nabije toekomst te voorkomen. Ondanks alle kennis en inspanningen op het gebied van waterveiligheid bestaat er altijd enige kans op een overstroming. Wanneer dit gebeurt kan dit grote gevolgen hebben. Overstroming kan leiden tot schade aan infrastructuur en gebouwen, slachtoffers en maatschappelijke ontwrichting. De overstromingsrisico's worden beheerst door een combinatie van waterkeringen (Rijkswaterstaat & Waterschappen) een robuuste ruimtelijke ordening (Gemeente Zwolle) en Crisisbeheersing (eveneens Gemeente Zwolle samen met de Veiligheidsregio). *Verankeren nieuwe principes en strategieën in de Omgevingsvisie* Zowel het water en bodem sturend principe, als de verstedelijkingsstrategie (NOVEX) met het principe de 'klimaatadaptieve groeiregio' en de landelijke maatlat groene klimaatadaptieve bebouwde omgeving moeten we in de Omgevingsvisie verankeren. Er is een visie op water en bodem sturend nodig voor stad en buitengebied en hoe we – voortbouwend op de Zwolse Adaptatiestrategie – hitte, droogte, wateroverlast, en gevolgbeperking overstromingen verankeren en meenemen in alle Zwolse activiteiten. Zowel in wat we toevoegen als in de bestaande stad. Wat is onze Zwolse definitie met daarbij de principes ook van de regio Zwolle (zoals nieuw helpt bestaand en de 7 principes van klimaatadaptief ontwikkelen. Daarvan is een vertaalslag nodig naar een gebied specifieke uitwerking. Water en bodem sturend is één van de sturende principes in de Omgevingsvisie. Het helpt ons om strategisch en beleidsmatig in positie te komen en dat dit het handelingsperspectief wordt in ons denken, doen. We zijn klimaatadaptief op alle schaalniveaus (van ministertafel tot keukentafel). Onderdeel van water en bodem sturend is ook het groen-blauwe netwerk/dooradering waarin meerdere doelen samenkomen. Door de vertaling van het NOVEX-verhaal worden de 'landelijke maatlat voor een groene klimaatadaptieve bebouwde omgeving' en het 'afwegingskader water en bodem sturend' van uit het Rijk geïmplementeerd. Dit is de minimale ambitie bij gebiedsprocessen, beheer en de ontwikkelingen in de stad. In combinatie met de thema's gezondheid, ontmoeten, recreatie en bewegen biedt het groen-blauwe netwerk tal van koppelkansen en draagt het bij aan de kwaliteit van de leefomgeving, biodiversiteit enz.

	Het gaat dan ook vooral om de bestaande stad, de stad die er al is te versterken. i.c.m. rollen en verantwoordelijkheden (regisseren, stimuleren, faciliteren, reguleren). Klimaatverandering en veranderingen in het watersysteem vragen om innovatie en creativiteit. We moeten anders kijken, in mogelijkheden en in kansen denken. Net als vroeger leven en bouwen met water. We bouwen hierbij voort op de Zwolse Adaptatie Strategie en passen de onze leefomgeving aan waar dit nul al mogelijk is. We gebruiken logische momenten om de stad klimaatbestendig te maken. Bijvoorbeeld als we iets nieuws bouwen, iets verbouwen of opknappen of als we een gebied anders inrichten. Klimaatbestendig bouwen, inrichten en vervangen is dan het uitgangspunt. *Streefbeeldkaarten uit de Omgevingsvisie updaten vanuit de waterveiligheidsopgave* De streefbeeldkaarten in de huidige Omgevingsvisie zijn inmiddels zo'n vijf jaar oud en moeten worden geactualiseerd en uitgebreid met een kaart voor de waterveiligheidsopgave van Zwolle. Onderdeel van deze waterveiligheidsopgave voor de stad is een verkenning over een aan te wijzen retentiegebied ten Zuiden van stad Zwolle. Dat retentiegebied gaat ook daadwerkelijk zo functioneren en verbinding kan realiseren vanuit de Sallandse Weteringen naar de Vecht. In de stad zelf gaat het om – deels nieuwe – robuuste verbindingen tussen buurten/wijken en lagere delen om in extreem natte situatie water te bergen en verbindingen tussen stedelijk water en het (regionaal) watersysteem. Samengevat: Rijk: • Daar waar relevant en belangen van Zwolle in geding zijn, aansluiten bij rijksbeleid /programma's. Zwolle agenderen en beslissingen beïnvloeden ten gunste van lange termijnperspectief Zwolle. Regio: • Daar waar relevant en belangen van Zwolle in geding zijn, aansluiten bij ontwikkeling beleid water en bodem sturend. Zwolle agenderen en beslissingen beïnvloeden ten gunste van het lange termijnperspectief voor Zwolle. • Vertalen Regionale Sponstrategie en Zwolle als onderdeel daarvan. Stad: • Water en klimaat-principes en uitgangpunten NOVEX en maatlat groene klimaatadaptieve gebouwde omgeving (hitte, droogte, wateroverlast, biodiversiteit, natuurinclusief en gevolgbeperking overstromingen) borgen in Omgevingsvisie. • Vertalen meerlaagsveiligheid naar Zwolle (laag 2, waterrobuuste inrichting, ook voor laag 3 crisisbeheersing (bijv. evacuatieroutes) en laag 4 (herstelvermogen na overstroming) • Ruimtelijke vertaling hiervan naar een update van de groenblauw streefbeelden (Omgevingsvisie 2021).

Achtergrond Uit welke onderzoeken/documenten blijkt wat de ontwikkelingen/veranderingen en opgaven voor Zwolle zijn?	Zie bijlage (links) met ontwikkelingen bij het Rijk, provincie en waterschap. 1. klimaat adaptatie strategie juni 2019.pdf Klimaatadaptief ruimtelijk ontwikkelen regio Zwolle.pdf HL-P23007 Modelstudie Blauwe Netwerken Zwolle Eindrapport D04.pdf 240123_Gebiedsrapportage Sallandse Weteringen 80procentversie 240123-wordt-nog-vervangen.pdf Programmaplan Integraal Rivier Management: Samen bouwen aan het rivierengebied van de toekomst | Bouwplaats IRM Programmatisch Aanpak Grote Wateren preverkenning IJssel-Vechtdelta: Preverkenning IJssel-Vechtdelta voor integrale aanpak | Nieuwsbericht | PAGW
Ruimtelijke impact (De belangrijkste input voor de scenariostudie) Wat is de ruimtelijke impact van de ontwikkelingen/veranderingen en opgaven voor Zwolle?	Een duurzame ruimtelijke ordening en inrichting verkleint de kans op schade en slachtoffers ten gevolge van extreem weer en een overstroming. Er liggen vooral mogelijkheden bij nieuwe ruimtelijke ontwikkelingen, herstructureringen, groot onderhoud aan infrastructuur én grote private investeringen door ontwikkelaars. Door water en bodem sturend als het leidende principe voor Zwolle te hanteren als onderdeel van **elke** opgave. De maatschappelijke gevolgen van een overstroming, op vitale en kwetsbare functies, kunnen erg groot zijn voor zowel het gebied dat overstroomt en daarbuiten. Vitale of kwetsbare functies zijn gedefinieerd als 'functies die cruciaal zijn voor de rampenbeheersing bij overstromingen of functies die bij een overstroming ernstige schade met zich mee kunnen brengen voor mens, milieu of economie. De vitale en kwetsbare functies kennen tal van onderlinge relaties (ketenafhankelijkheid) en bepalen bij overstromingen samen de robuustheid van een gebied. Hierdoor ingegeven is er behoefte aan de actualisatie van de streefbeeldkaarten (groenblauw netwerk) waarop overloop gebied-(en) kunnen worden aangewezen en er een vertaling van regionale principes naar een gebied specifieke uitwerking gemaakt wordt. Voor meerlaagsveiligheid zijn et bijv. vluchtroutes, shelters en waterrobuust realiseren van vitale en kwetsbare voorzieningen aan de orde. Het gaat hierbij om inrichting in samenhang met het beperken gevolgen overstromingen (laag 2 bijv. waterrobuuste woningen, trafohuis iets hoger), ondersteunde inrichting voor evacuatie/crisisbeheersing (laag 3 bijv. hogere route om gebied in/uit te kunnen) en inrichting gericht op herstelvermogen (laag 4). Inrichting vanuit

	meerlaagsveiligheid is altijd in samenhang met laag 1, sterke dijken. Uitgangspunt is veiligheid en risico's met kans op schade en slachtoffers beperken en daarmee een basis leggen voor een toekomstige veilige en prettige woon- en werkomgeving in de delta binnen een veranderd klimaat. Dus geen ambities meer opstellen, maar richtinggevend handelen!
1. Kwantitatief Wat en hoeveel? Maak hierbij ook onderscheid in verschillende typen/thema' (zie ook punten 2 en 3).	• Klimaatadaptatie vraagt om ruimte. • Realiseren en borgen robuust groenblauw netwerk met verbindingen tussen wijken/buurten en landelijk gebied. Zie streefbeelden omgevingsvisie 2021 + update groenblauw netwerk. • Realiseren en borgen noodventielen aansluitend op robuust groenblauw netwerk. Zie streefbeelden omgevingsvisie 2021 + update groenblauw netwerk. • Borgen van uitgangspunten en principes klimaatadaptief ruimtelijk ontwikkelen (NOVEX). Per locatie uitwerken met ontwerpend onderzoek met maatwerk met oog op realiseren van no-regret maatregelen. • Hiervoor een werkwijze beschrijven in de aanvulling Omgevingsvisie. • Borgen van uitkomsten Regionale Sponstrategie Sallandse Weteringen. Waterwinning + grjiswater
2. Kwalitatief Is er onderscheid te maken tussen verschillende onderdelen/typen/thema's?	• Water en bodem sturend als leidend/sturend principe met daarin keuzes/handelingsperspectief zowel voor de beleidsbeïnvloeding, als voor de projecten, als in de uitvoering en als voor beheer. En in de wijken. Het stedelijk gebied fungeert dan als het ware als een ecosysteem gebaseerd op water en bodem, organiseert de waterhuishouding en biedt ruimte aan flora en fauna. • Daarin ook werken aan bewustzijn en de samenwerking met onderwijs, ondernemers, omgeving, onderzoek en overheid: uitdragen dat het een gezamenlijke verantwoordelijkheid (van abstract tot concreet). • Zorgplicht voor de inwoners en het behouden van beschikbaarheid van vitaal en kwetsbare functies bij overstromingsrisico's. (Drinkwater, Stroom, Ziekenhuis, ICT). • Het vasthouden van water in de hogere delen (sponswerking), het slimmer sturen van water naar minder kwetsbare (spons)gebieden door middel van een blauw netwerk. Naast water vasthouden in het groot, geldt dit ook voor water vasthouden in het klein en de medeverantwoordelijkheid daarvoor van alle Zwollenaren. • Het oplossen van de meest kwetsbare, laaggelegen objecten om extreme neerslagsituaties voor Zwolle grotendeel op te vangen met beperkte schade. • Ontwikkelen/bouwen met meer ruimte voor water en groen, zowel op gebouwniveau als in de openbare ruimte. De groene inrichting van de stad dient verschillende doelen. Voorbeelden zijn polderdaken bij hoogbouw als regenton (droogte), schaduwwerking om hitte in gebouwen te beperken, noodventielen (lagergelegen gebied) in buurten/wijken om te voorkomen dat hoosbuien woningen inlopen, wegen als tijdelijke watergang bij extreem veel water enz.

	• Groen-blauwe dooradering met robuuste blauwe verbinding tussen buurten/wijken om water in extreme situaties te geleiden naar plekken waar het minst schade aanricht. • Verbinding van robuust groen-blauw netwerk tussen stedelijk water en (regionaal) watersysteem. Het gaat hierbij ook om herstel/gebruik van oude waterlopen (water en bodem) zoals de Nieuwe Vecht.
3. Ruimtelijke consequenties - Welke ruimte vragen de kwantitatieve en kwalitatieve uitkomsten? Met andere woorden: wat is het ruimtebeslag (m2/ha) om de opgave uit te voeren na 2030? - En wat is de ruimtelijke consequentie bovenop dat wat in de huidige omgevingsvisie staat aangegeven (wat is er extra nodig)? - Is er een prioritering te maken (bijv. in de kwalitatieve vraag: gaan we voor bedrijventerreinen of kantoren)?	Water en bodem sturend landt prominent in de nog te maken sturingsfilosofie. Het berekende, waterbergende vermogen van Zwolle is in totaal 3 tot 5 miljoen m³ water. Dit kan pas worden bereikt bij een optimale verdeling en uitwerking van het groen-blauwe netwerk. (Uitvoering geven aan bijv. het knelpunt Willemsvaart) Daarnaast moeten de resultaten van verschillende onderzoeken uit de regio nog worden vertaald naar Zwolle. De insteek vanuit klimaatadaptatie is daarbij om de integraliteit maximaal te benutten en in te zetten op het verweven van verschillende functies. Prioritering is hierbij ingegeven door verstedelijkingsopgave en vervolgens energielandschap. De uitwerkingen hiervan dienen wel klimaatadaptief en robuust te worden uitgevoerd. Vanuit water en bodem vindt een locatie afweging plaats vanuit systeemniveau (WAAR). Wat is de duiding van de locatie in het (water)systeem, gaat het om hoge- of lage gronden? Vervolgens wordt de vorm ingevuld vanuit water en bodem sturend, waarbij de natuurlijke ondergrond en watersysteem de HOE invullen. Voorbeeld: bij woningbouw op lagere delen mag het waterbergend vermogen van de locatie en stad niet afnemen. Dit kan zich uiten in water vasthouden op daken, groene zones die in natte periode blauw worden enz. De invulling van de HOE geeft mede vorm aan ruimtelijke kwaliteit en hoe een locatie eruit gaat zien. Vanuit water en bodem zal in de regel de uitwerking groener en blauwer worden.
4. Randvoorwaarden - Wat is randvoorwaardelijk vanuit andere thema's nodig om jouw thema/ontwikkeling mogelijk te maken (mobiliteit, energie, voorzieningen, etc.) - Is er een prioritering te maken?	Een van de grootste uitdagingen is water en bodem sturend integreren in mobiliteit, wonen, werken, energietransitie, etc. Hier zit ZAS + klimaatadaptatie in. Als we de ruimtelijke opgaven sectoraal gaan realiseren, dan lukt water en bodem sturen niet. De sector 'water' kan klimaatverandering niet alleen oplossen. Dan wordt het bepalend en beperkend voor alle andere ruimtelijke opgaven vanwege de ruimteclaim. Het betreft een onderdeel van alle opgaven en daarin integreren. Naast het integreren in andere opgaven is het verder werken en borgen aan/van een robuust groen-blauw netwerk een prioriteit. Het netwerk hoeft niet morgen 'af' te zijn. Benut de ruimtelijke dynamiek en het beheer om stap voor stap de komende decennia te werken aan een klimaatbestendig Zwolle

	De prioritering is water en bodem sturend als ordening en als kans: benut elke opgave. En benut de miljarden investeringen van wonen, mobiliteit, economie en energietransitie van de komende 5 – 20 jaar voor lange termijn robuustheid (2100) en een klimaatbestendig Zwolle, waarin het in de toekomst binnen een veranderd klimaat nog steeds prettig wonen en werken is. Het is een gezamenlijke verantwoordelijkheid van overheden, markt en inwoners. Iedereen moet zijn steen(tje) bijdragen.
5. Risico's Welke inhoudelijke risico's worden voorzien om de opgave te realiseren (denk aan grondeigendom, gelden wet- en regelgeving, bodemgesteldheid, andere ruimteclaims etc.)?	De uitwerking van de herijking van het beleid (o.a. Deltabeslissingen) voor water en bodem sturend kan leiden tot sectorale ruimteclaims vanuit water. Integraal Rivier Management van Rijkswaterstaat kan vanuit waterveiligheid en ruimte voor riviersysteem bijvoorbeeld een claim leggen op de gronden (variërend van 500 m tot 1000 m) rondom de primaire keringen, waarin geen woningbouw mogelijk is. Door de positie van Zwolle in de IJssel-Vechtdelta kan dit grote beperkingen opleveren voor alle ruimtelijke opgaven. Rijk, Provincie en waterschap werken de komende jaren het water- en bodembeleid verder uit. De uitdaging voor Zwolle is deze uitwerking voor te blijven door water en bodem concreet te maken in alles wat Zwolle beheert en ontwikkelt, zodat water en bodem sturend niet beperkend en 'eisend' wordt naar andere ruimtelijke domeinen.
Sociaal domein Wat is de impact van ontwikkelingen/veranderingen/opgaven binnen dit thema op het sociaal domein?	Water en klimaat raakt iedereen en kost geld. De verschillende facetten van klimaatadaptatie hebben ook een uitwerking en een grondslag vanuit sociaal domein. Zo kan een extreme langdurige periode van hitte leiden tot slachtoffers onder met name de kwetsbare inwoners. De kern vanuit het sociaal domein is 'klimaatarmoede' te voorkomen. Dus dat er verschillen in comfort/overlast/risico's ontstaan tussen buurten/wijken door extreem weer. Het gaat daarbij zowel om wateroverlast (hoosbuien, grondwater), hitte, droogte en kans op overstroming.

Overige opmerkingen, ideeën etc. Kun je iets niet kwijt onder bovenstaande? Daar is hier plek voor.	

Bouwsteen WONEN

Historie Hoe heeft het thema zich in de openbare ruimte ontwikkeld tot wat het nu is? Welke ontwikkelingen/veranderingen hebben zich voorgedaan na vaststelling van de omgevingsvisie in 2021?	Krapte en druk op de (sociale)woningmarkt • Marktomstandigheden zijn veranderd: hoge kosten/onzekerheid. • Programmering staat onder druk: grote vraag naar betaalbare woningen ook in Zwolle • Onzekerheidsmarges vragen om overprogrammeren (130% of meer) • Aandacht voor buitenlandse migratie vraagstuk. Taakstellingen vanuit landelijke overheid op huisvesting van aandachtsgroepen Net als in de rest van Nederland focus op realisatie woningbouw inclusief ambities (verstedelijkingsagenda / woondeal) Net als in de rest van Nederland verwachten we dat ook in Zwolle de komende jaren minder nieuwe woningen worden opgeleverd dan gepland.
Opgave(n) En tot welke nieuwe opgave leiden deze ontwikkelingen/veranderingen t.o.v. het huidige beleid?	*Prognoses groei huishoudens in de gemeente Zwolle (figuur 2 pagina 14 van de Bouwsteen)* *• 2023: 62.400 huishoudens* *• 2040: 71.000 (CBS) tot 74.100 (Primos) huishoudens* *• 2050: 74.000 (CBS) huishoudens* *• Daarna afvlakking huishoudensprognose op basis van prognoses* *Onderbouwd door deze prognose is verwachte groei in woningen tot 2040: 8.600 (CBS) tot 11.700 (Primos).* *Ontwikkelingen per huishoudenstype (figuur 5 pagina 16 van de Bouwsteen)* • *Afname van 1-2 persoonshuishoudens tot 30 jaar (starters, jonge stellen, studenten)* • *Aandeel van 1-2 persoonshuishoudens 30-64 jaar en gezinnen op het totaal stabiel, wel absolute groei* • *Forse toename van 1-2 persoonshuishoudens vanaf 64 jaar (deels met zorgvraag)* *Trends:* • *Groei van Zwolle grotendeels afhankelijk van migratie (binnenland en buitenland) door hogere migratie en dalende natuurlijke aanwas* • *Vergrijzing en toenemende zorgvraag* • *Toenemende huishoudensverdunning: toename kleinere huishoudens (meer kleinere woningen en 'meer woningen' per persoon).*

	De huidige omgevingsvisie biedt plek voor de 10.000 woningen in de verhouding 60% binnenstedelijk en 40% suburbaan. Kwantitatief liggen we op koers. De huidige plancapaciteit is toereikend voor de opgave uit de Omgevingsvisie en sluit aan bij demografische prognoses tot 2040 en verder. Circa 2000 van de 10.000 woningen zijn gerealiseerd. *Ambitie* Op basis van de Regionale Verstedelijkingsstrategie zetten we in op 5.000 – 15.000 extra woningen ten opzichte van de in de huidige Zwolse Omgevingsvisie vastgelegde opgave om tot 2030 10.000 woningen te bouwen. Deze plancapaciteit en bijbehorende locaties zijn er nog niet. In de Regionale verstedelijkingsstrategie hebben we ons gecommitteerd aan een ambitie om 15.000 tot 20.000 woningen te bouwen tot 2040. Met de huidige realisatie en ambitie om 1000 woningen per jaar te bouwen tot 2030 resulteert dit in een opgave van 5.000 – 15.000 extra woningen ten opzichte van de in de huidige Zwolse Omgevingsvisie vastgelegde opgave. Een groeiambitie die is onderbouwd door de prognoses met daarboven op de toenemende binnenlandse migratie en extra inzet voor de huisvesting van talenten en arbeidskrachten. Deze plancapaciteit en bijbehorende locaties zijn er nog niet. **1 Plancapaciteit is niet toereikend om de opgave woningbouw 2040 2050 (5.000-15.000) woningen te realiseren.** Bij het bepalen hoe tot die locaties te komen zijn de volgende aspecten van belang: - De mate waarin Zwolle sterker groeit dan de prognoses, dat in belangrijke mate bepaald wordt door de aantrekkingskracht van Zwolle in de regio en het land en de buitenlandse migratie naar Nederland. - We krijgen te maken met huishoudensverdunning (gemiddelde omvang van een huishouden) en vergrijzing - De mate waarin ‘planologische’ zachte plannen hard kunnen worden en er dus een formele bouwtitel ontstaat. - Vanwege grote onzekerheden bij planvorming met woningen zien we het programmeren oplopen van 130% naar 150% of soms 200% in andere gemeenten ten opzichte van de opgave. In de huidige omgevingsvisie gaan we uit van 60% inbreiding vs. 40% uitbreiding. Met de huidige plannen Stadshagen, Wijthmen en Harculo zitten we op ongeveer 40% uitbreiding (zonder overprogrammering). **2 Voor de aanvulling van 5.000-15.000 woningen is er nog geen mogelijkheid tot uitbreiding concreet aangewezen**. De inbreidingsontwikkelingen van Ceintuurbaan Zone en de Stadsscan komen daar bovenop. **3 Meer sturing nodig op welke doelgroepen de gemeente wil aantrekken.** Voor een deel hebben we een aardig beeld voor wie we in Zwolle willen bouwen. Voor een groot deel ook niet en dit is afhankelijk van andere factoren. Bijvoorbeeld wat het economisch perspectief voor Zwolle is en op welke factoren ingezet gaat worden.

	4 Het is van belang om de kwantitatieve groeiambitie met de kwalitatieve woonvraag uit het onderzoek mee te nemen in de scenarioplanning voor de aanvulling van de omgevingsvisie.
Achtergrond Uit welke onderzoeken/documenten blijkt wat de ontwikkelingen/veranderingen en opgaven voor Zwolle zijn? (Graag URL's toevoegen / bestanden delen)	Zie bouwsteen, bijlage met verantwoording en verwijzingen Twee uitgelichte punten rond de kwalitatieve vraag: • Huishoudens zijn doorgaans vaker op zoek naar **extra ruimte, zowel binnen** – bijvoorbeeld een extra kamer – **als buiten de woning** – een grotere tuin, privé of gedeeld. Boodschap vanuit experts dat de traditionele, kleine appartementen binnen de woonwensen grotendeels niet terugkomen. Hoe er kan worden voorzien in de meer onderliggende woonbehoefte van deze doelgroepen, namelijk voldoende ruimte zowel binnen als buiten. • Traditionele wind met neiging naar groen stedelijk lijkt op gespannen voet te staan met de centrumstedelijke plancapaciteit. Accent ligt steeds meer op klein en betaalbaar door marktomstandigheden en aandacht voor beschikbaarheid betaalbare woningen. Dit laat zich zo lijkt niet goed matchen met de uitkomsten van het Toekomstbeeld wonen. **Er dreigt een mismatch tussen vraag (groen-stedelijk) en aanbod (centrumstedelijk) tot 2040**
Ruimtelijke impact (De belangrijkste input voor de scenariostudie) Wat is de ruimtelijke impact van de ontwikkelingen/veranderingen en opgaven voor Zwolle?	De mate waarin Zwolle sterker groeit dan de prognoses wordt in belangrijke mate bepaald door de aantrekkingskracht van Zwolle in de regio en in het land en de buitenlandse migratie naar Nederland. We zien generiek dat er in Zwolle onder andere behoefte is aan: • MEER RUIMTE VOOR STEDELIJK WONEN OP Z'N ZWOLS: GROEN, GEMENGD EN MET VOLDOENDE LEEFRUIMTE BINNEN ÉN BUITEN • OOK SUBURBAAN WOONMILIEU MET MEER GRONDGEBONDEN WONINGEN • BENUTTEN HUIDIGE WONINGVOORRAAD MET VEEL GROENSTEDELIJKE WOONMILIEUS • GROEIENDE GROEPEN HUISHOUDENS MET KWETSBAARHEID VRAGEN OM ONTMOETING, SOCIAAL TOEZICHT EN VEILIGHEID • SPONTANE ONTMOETING IN OVERGANG PUBLIEK/PRIVÉ • GECLUSTERDE WOONVORMEN • EEN ANDER PERSPECTIEF OP NABIJHEID EN (DIGITALE) BEREIKBAARHEID VOORZIENINGEN • FLEXIBILITEIT VOOR DE PERIODE RICHTING 2050 EN VERDER • ZWOLLE IS EEN TRADITIONELE WONINGMARKT, MAAR GROEPEN DIE OPEN STAAN VOOR NIEUWE

	WOONVORMEN EN STEDELIJKE WOONMILIEUS GROEIEN • WONING: ZWOLLENAREN WONEN EN LEVEN GRAAG RUIM • WOONOMGEVING STEEDS BELANGRIJKER • VOORZIENINGEN NABIJ: VAN PRAKTISCH NAAR BETEKENISVOL CONTACT • SAMENLEVING / DYNAMIEK MET NAME VOOR BIJZONDERE DOELGROEPEN VAN BELANG • KANSEN VOOR GEDEELDE VOORZIENINGEN EN RUIMTES Huishoudens zijn doorgaans vaker op zoek naar extra ruimte, zowel binnen – bijvoorbeeld een extra kamer – als buiten de woning – een grotere tuin, privé of gedeeld. Boodschap vanuit experts dat de traditionele, kleine appartementen binnen de woonwensen grotendeels niet terugkomen. Hoe er kan worden voorzien in de meer onderliggende woonbehoefte van deze doelgroepen, namelijk voldoende ruimte zowel binnen als buiten.
1. Kwantitatief Wat en hoeveel? Maak hierbij ook onderscheid in verschillende typen/thema' (zie ook punten 2 en 3).	In de Regionale verstedelijkingsstrategie hebben we ons gecommitteerd aan een ambitie om 15.000 tot 20.000 woningen te bouwen tot 2040. Met de huidige realisatie en ambitie om 1000 woningen per jaar te bouwen tot 2030 resulteert dit in een opgave van 5.000 – 15.000 extra woningen ten opzichte van de in de huidige Zwolse Omgevingsvisie vastgelegde opgave.
2. Kwalitatief Is er onderscheid te maken tussen verschillende onderdelen/typen/thema's?	Kwalitatieve woonvraag (o.b.v. advies Ruimtevolk) in Zwolle naar woning en woonmilieu • Starters, jonge stellen: gestapeld of grondgebonden, suburbaan of groen-stedelijk • Studenten: gestapeld, stedelijk • Kennismigranten: grondgebonden of gestapeld, stedelijk • Statushouders, arbeidsmigranten: geclusterd, stedelijk • Gezinnen: grondgebonden, groen-stedelijke buitenwijk • Senioren: grondgebonden, groen-stedelijk • Senioren met zorgvraag: geclusterd gestapeld of grondgebonden, divers Overall • Voorkeur voor groen-stedelijke woonmilieus • Bij senioren ontstaat (voorzichtig) beweging naar meer stedelijke woonmilieus • Vasthouden en aantrekken van starters, jonge stellen: vooral grondgebonden milieus

3. Ruimtelijke consequenties - Welke ruimte vragen de kwantitatieve en kwalitatieve uitkomsten? Met andere woorden: wat is het ruimtebeslag (m2/ha) om de opgave uit te voeren na 2030? - En wat is de ruimtelijke consequentie bovenop dat wat in de huidige omgevingsvisie staat aangegeven (wat is er extra nodig)? - Is er een prioritering te maken (bijv. in de kwalitatieve vraag: gaan we voor bedrijventerreinen of kantoren)?	Advies is om de prognose bevolkingsgroei + ambitie mee te nemen in de scenarioplanning. Advies is om rekening te houden met de huidige samenstelling van de woningbouw en de inzet van inbreiding (centrum stedelijk over de hele stad) in relatie tot de kwalitatieve behoeften geschetst in de bouwsteen wonen. Advies is om rekening te houden met overprogrammering en inlopen achterstanden omdat we net als in de rest van Nederland verwachten we dat ook in Zwolle de komende jaren (vanwege onder andere marktomstandigheden en onzekerheden bij de planvorming) minder nieuwe woningen worden opgeleverd dan gepland. De mate waarin Zwolle sterker groeit dan de prognoses wordt in belangrijke mate bepaald door de aantrekkingskracht van Zwolle in de regio en het land. Voor een deel hebben we een aardig beeld voor wie we bouwen. Voor een groot deel ook niet. Want welke doelgroepen hebben wij nodig voor de groei van Zwolle, voor wie moeten wij gaan bouwen? Deze keuze vloeit voort uit de scenarioplanning voor de aanvulling van de omgevingsvisie. Het is van belang om de kwantitatieve groeiambitie met de kwalitatieve woonvraag uit het onderzoek mee te nemen in de scenarioplanning voor de aanvulling van de omgevingsvisie.
4. Randvoorwaarden - Wat is randvoorwaardelijk vanuit andere thema's nodig om jouw thema/ontwikkeling mogelijk te maken (mobiliteit, energie, voorzieningen, etc.) - Is er een prioritering te maken?	De economische aantrekkingskracht en kwaliteit van de leefomgeving van Zwolle in de regio en in het land is voor de opgave Wonen van groot belang. Perspectief Economie: welke sectoren Perspectief mobiliteit: bereikbaarheid, parkeren Perspectief Energietransitie: beschikbaarheid van netaansluitingen/capaciteit Beschikbaarheid van voldoende drinkwater
5. Risico's Welke inhoudelijke risico's worden voorzien om de opgave te realiseren (denk aan grondeigendom, gelden wet- en regelgeving, bodemgesteldheid, andere ruimteclaims etc.)?	Ruimteclaim van groei economie, energie, groen op beschikbare ruimte voor woningbouw Water en bodem sturend Weinig grondbezit gemeente geeft afhankelijkheid van partijen in de stad (markt, corporaties) goede gezamenlijke afspraken nodig.
<u>Sociaal domein</u> Wat is de impact van ontwikkelingen/veranderingen/opgaven binnen dit thema op het sociaal domein?	Grotere zorgvraag, behoefte aan communities, zorg om sociale cohesie, veiligheid in wijken bij hogere dichtheden. Toename migratie (buitenland) veroorzaakt druk op specifieke wijken, specifieke categorie woningen In algemeen leefbaarfheid wijken.

Overige opmerkingen, ideeën etc. Kun je iets niet kwijt onder bovenstaande? Daar is hier plek voor.	Een (t)huis voor iedereen + aandacht voor de keuze voor wie je een aantrekkelijke stad wilt zijn (wie kiest wordt gekozen).

From: "5.1.2e " <5.1.2e @zwolle.nl>
Sent: 12/12/2024 1:42:11 PM
To: "5.1.2e " <5.1.2e @zwolle.nl>, "5.1.2e " <5.1.2e @zwolle.nl>, "5.1.2e 5.1.2e " <5.1.2e @zwolle.nl>, "5.1.2e " <5.1.2e @zwolle.nl>, "5.1.2e " <5.1.2e @zwolle.nl>, "5.1.2e " <5.1.2e @posadmaxwan.nl>, "5.1.2e " <5.1.2e @posadmaxwan.nl>
Cc:
Subject: aanscherping bouwstenen wonen, economie en mobiliteit

Dag kernteam,

De afgelopen weken hebben we gesproken gevoerd met de bouwstenen. We hebben hen gevraagd de bouwsteen aan te scherpen.

In de bijlagen vinden jullie de bijdragen van wonen, economie en mobiliteit. Energie ontbreekt nog.

Tot morgen!

Met vriendelijke groet,

5.1.2e
5.1.2e
5.1.2e
Gemeente Zwolle
5.1.2e

Legenda toegepaste uitzonderingsgrondslagen

In dit document zijn gegevens definitief geanonimiseerd op grond van:

Wet	Artikel	Omschrijving	Pagina's
Wet open overheid	Art. 5.1 lid 2 sub e	De eerbiediging van de persoonlijke levenssfeer	1

Inleiding

De afgelopen jaren hebben we hard gewerkt aan het versterken van onze positie als veelzijdige en aantrekkelijke stad. Zwolle staat voor maatschappelijke opgaven die slimme oplossingen en betrokken bewoners vragen. Ook ligt de arbeidsproductiviteit in de regio Zwolle iets lager dan in andere economische regio's en Zwolle wil, ten behoeve van de brede welvaart haar concurrentiepositie behouden. Om de juiste doelgroepen bewoners vast te houden en nieuwe inwoners te trekken die bij kunnen dragen aan deze opgaven is er met het Kompas van Zwolle voor gekozen om Zwolle meer te ontwikkelen als een Experimentele, Creatieve en Ondernemende Hanzestad. Om aantrekkelijk te zijn voor deze doelgroepen, moet het juiste aanbod op Wonen, Werken en Vrije Tijd worden gerealiseerd. Zwolle voegt een nieuw hoofdstuk toe aan de stad. In het Economisch Perspectief is dit vertaald door een focus op specifieke sectoren en sterke samenwerkingen binnen de regio. Echter, de wereld verandert snel. Daarom actualiseren we ons Economisch Perspectief. Grote maatschappelijke transities zoals digitalisering, verduurzaming en circulariteit stellen ons voor nieuwe uitdagingen én bieden tegelijkertijd allerlei economische kansen. Daarnaast heeft Nederland steeds meer te maken met schaarsten in ruimte, grondstoffen (zoals water en energie) en ook personeel.

“We moeten meer doen met minder.
En wat we doen, moet duurzamer.”

Deze ontwikkelingen dwingen ons niet om het roer volledig om te gooien, maar wel om ons bestaande economisch beleid aan te scherpen en nog toekomstgerichter te maken. De aanpassing van de economische koers heeft ook ruimtelijk gevolgen. Deze ruimtelijk gevolgen dienen zich in essentie aan op drie sporen: ruimte voor werk, ruimte voor innovatie en ruimte voor vrije tijd en cultuur. En, voor een goed vestigingsklimaat en vrije tijdsbezoek aan de stad, zijn goede voorzieningen voor vrije tijd en cultuur van belang.

Ruimte voor bedrijventerreinen
In het spoor ruimte voor werk hebben we te maken met de ontwikkeling van nieuwe ruimte voor onze economie in verandering. De voorbereiding voor de uitbreiding van Hessenpoort 4 met 50 HA Netto voorziet hier in een eerste stap. Tegelijk staan we voor de uitdaging om onze bestaande bedrijventerreinen beter te benutten (intensiveren en herstructureren) en klaar te maken voor de toekomst. Met het masterplan Toekomstbestendige bedrijventerreinen is hiervoor belangrijke stap gezet. Het masterplan werken we op dit moment uit voor de verschillende terreinen en daarmee werken we bottom-up met de bedrijven aan gerichte projecten. Ook werken we aan een bedrijventerreinenbeleid. Dit gaat een beeld geven van waar de bedrijventerreinen in de toekomst naartoe ontwikkeld moeten worden, en vanuit welke gedachte, om als een compleet pallet van werklocaties te kunnen bijdragen aan de economie van de toekomst. Dit houdt ook in dat we voor deze locaties specifieke profielen opstellen. Op dit moment hebben we het volgende in beeld:

Marslanden Toekomstbestendig MKB

- Een bedrijventerrein dat groen, duurzaam en circulair is en een mix van diverse MKB-bedrijven huisvest. De traditionele bedrijven die willen verduurzamen en innovatieve bedrijven die al volledig op de toekomst zijn gericht.
- Enkele typen MKB-bedrijven die hier goed passen zijn duurzame productiebedrijven, groene technologiebedrijven, creatieve en kennisintensieve bedrijven, traditionele bedrijven met verduurzamingsambities en logistieke bedrijven met een duurzame focus.
- Dit soort bedrijventerrein combineert de kracht van innovatie met een praktische transitie voor traditionele bedrijven, waardoor samenwerking en synergie mogelijk worden.

- **Hessenpoort - Werklandschap vd toekomst, grootschalig, slim en duurzaam**
  Functionele bedrijfsomgeving met grootschalige industrie en handel met een bovenregionale functie. Hoge kwaliteit bedrijvigheid met grote ruimtevraag. Hier is ruimte om te experimenteren binnen de transities en in te zetten op circulariteit en op de energietransitie. Bijvoorbeeld smart factories en geavanceerde productie, grootschalige producenten van geautomatiseerde machines voor duurzame productie, duurzame logistieke en mobiliteitsbedrijven, circulaire bouw en industrie, vertical farming en fabrikanten van plant-based voedsel. Nauwe samenwerking met circulaire en biobased bedrijvigheid in Noord Nederland

- **Voorst- watergebonden en circulair**

  Functionele bedrijfsomgeving met waterkavels, kantoren en maakindustrie. Hier vindt watergebonden bedrijvigheid plaats en dit terrein vormt een belangrijke schakel in de circulaire transitie voor Zwolle regio en stad. Het is de toegangspoort van Zwolle over water. Dit terrein huisvest Industrieën gericht op hergebruik en refurbishment, Watergebonden logistiek en transport, Productiebedrijven met focus op circulaire processen en Energie- en grondstoffenhubs.Op Voorst zijn bedrijven met een zwaardere milieucategorie gevestigd. Het is nodig om deze milieuruimte te behouden.

  Het heeft in de toekomst goede connectie met robotica en AI gedreven bedrijfsvoering en het HBO. Het is eveneens een kantorenlocatie.

- **Vrolijkheid/Berkum - Future Makersdistrict**

  Gemengd bedrijvenpark met mkb, zorg, onderwijs en PSP/ Zwinc.

  Dit terrein ontwikkelt zich tot een Makersspace: een broedplaats voor talentontwikkeling (MBO) met een focus op de maakindustrie en techniek. Het wordt gekenmerkt door een connectie tussen bedrijfsleven en onderwijs met speciale aandacht voor future personnel. Op dit terrein bevinden zich materialenlabs, innovatieve bedrijven die oplossingen bouwen voor productieautomatisering (robotica), kleinere innovatieve maakbedrijven gespecialiseerd in het maken van prototypes; **Smart manufacturing labs**:

Bedrijven die werken aan de toepassing van nieuwe technologieën. En ook start-up incubators en onderwijsinstellingen die verbonden zijn aan het terrein, met praktijkgerichte opleidingen in bijvoorbeeld metaalbewerking, elektrotechniek en logistiek. Zo'n Makerspace combineert praktische ervaring met moderne technologie en biedt een omgeving waar jongeren worden opgeleid tot technisch talent van de toekomst. De samenwerking tussen onderwijs, bedrijfsleven en overheid vormt hierbij de kern.

Uiteraard ligt er een verband tussen de benutting van de bestaande terreinen en de behoefte aan de ontwikkeling van nieuw bedrijventerreinen. Naarmate we in staat zijn om meer ruimte te winnen op de bestaande locaties, zal de behoefte aan nieuw te ontwikkelen terrein afnemen. Andersom geldt natuurlijk ook: als we bestaande bedrijventerreinen transformeren naar wonen, neemt de noodzaak om nieuwe terreinen te ontwikkelen toe.

Samenhang met ontwikkelingen op vlak van innovatie en de spoorzone/innovatiedistrict Kantoren

Ruimte voor innovatie
Aandacht voor innovatie is een belangrijke pijler in het economisch beleid van Zwolle (stad en regio). Innovatie in bedrijven en organisaties is nodig om in te spelen op de krapte op de arbeidsmarkt, stappen te maken op weg naar een duurzame economie en antwoorden te vinden op de grote uitdagingen op het gebied van energie en klimaat. Daarmee blijven we economisch relevant en weerbaar.

Innovatie vraagt om intensieve samenwerking tussen bedrijven, hogescholen en universiteiten. Met het innovatiedistrict Spoorzone werken we aan een fysieke plek waar onderwijs, bedrijven, onderzoeksinstellingen samen werken aan de opgaven van morgen en overmorgen. Het Innovatiedistrict Regio Zwolle [IDZ] is voor de stad en de Regio Zwolle ***DE*** omgeving om ambities rond maakindustrie, creatieve industrie, ICT, E-Commerce, klimaatadaptatie en smart sustainable living te realiseren.
Recent onderzoek heeft het belangt van deze ontwikkeling voor stad en regio herbevestigd. BCI heeft daarbij gewezen op het belang van placemaking. Denk hierbij aan de invulling van ruimte voor de maakindustrie en de creatieve industrie. Ook wijst BCI op het belang van de aanwezigheid van een cultureel programma in het innovatiedistrict.

Daarnaast wordt het voormalige bedrijventerrein van Philips aan de Ceintuurbaan een belangrijke innovatieve werklocatie voor de stad en regio, gericht op toegepaste innovatie, energietransitie en circulariteit in de maakindustrie. ‘De Makersfabriek’. Hier krijgen start-ups en scale-ups de ruimte in de oude fabriekshallen van Philips, met daaromheen een diverse groep van synergie bedrijven die het ecoysteem verder vormgeven. Dit gebied richt zicht hoofzakelijk op bedrijven waarvan de activiteiten uitsluitend of in hoofdzaak gericht zijn op:

- het ontwikkelen, testen, bewerken, toepassen en demonsteren van:
    1. innovatieve producten en materialen

    2. (deel)producten van innovatieve producten en materialen
    3. nieuwe manieren van het produceren van producten en materialen
2. op kleine schaal (proef)produceren van innovatieve producten en materialen en (deel)producten van deze producten en materialen.

Om deze reden koesteren we de bedrijvenbestemming (milieucategorie 3.2) op deze locatie en voegen we geen kwetsbare functies toe, die de bedrijven in hun activiteiten kunnen belemmeren (zoals woningen). We maken een uitzondering voor onderwijs, omdat de kruisbestuiving tussen onderwijs, onderzoek en bedrijfsleven cruciaal is voor personeel in de techniche branches en het ontwikkelen van nieuwe ideeën voor de uitdagingen van nu en de toekomst.

Ruimte voor Kantoren

Nederland, en dus ook Zwolle, komt uit een tijd van forse leegstand en onzekerheid op de kantorenmarkt. Daardoor is er de afgelopen jaren een beleid ingezet waarbij veel kantoorruimte is getransformeerd naar woningen. Deze beweging is door gebrekkige regie doorgeslagen naar een dreigend tekort van circa 100.000 m2 kantoorruimte in Zwolle. Vanwege dit dreigende tekort en het belang van een gezonde en florerende kantorenmarkt voor de werkgelegenheid van Zwolle en het vasthouden van talent in de regio, is er een Omgevingsprogramma Kantoren in de maak die op zowel stad- als gebiedsniveau strakke kaders geeft voor transformatie (onttrekken / functieverandering), herontwikkeling en nieuwbouw (toevoeging) van kantoren.

De Zwolse Kantorenmarkt kent 5 hoofdopgaven:

1. Een **vervangingsopgave** om circa 100.000 m2 nieuwe kantoorruimte te realiseren tot 2040
2. Verbeteren / voorkomen van de **kwalitatieve mismatch** tussen vraag en aanbod
3. **Verduurzamen** van de bestaande voorraad
4. **Waarborgen van diversiteit én betaalbaarheid**
5. **Voorkomen onnodige leegstand door scheefwerken**

Uit die opgaven volgen ook 5 strategische keuzes die voor de hele gemeente gelden:

1. We koesteren de bestaande kantorenvoorraad en werken in principe dus niet meer mee aan verdere sloop/transformatie en zetten in op herontwikkeling (vernieuwing en verduurzaming) van bestaande gebouwen
2. We geven prioriteit aan het (slim) toevoegen van kantoren op de beste locaties in de stad. Primair in de Spoorzone en het stationsgebied, maar ook (beperkt) in de Singelzone en Voorsterpoort
3. We schrappen onbenutte plancapaciteit op Oosterenk en aan de Zwartewaterallee
4. We benutten de woningbouwbehoefte om kansarme kantoren uit de markt te halen en een nieuwe bestemming te geven
5. We gaan sturen op meer diversiteit tussen de verschillende kantoorlocaties (wie kiest, wordt gekozen)

Het omgevingsprogramma Kantoren zal richtinggevend zijn voor de uitwerking van bovenstaande keuzes. Daarin komen ook handelingskaders per kantoorgebied en hierin

beschrijven we de beleidskaders, programmering en profilering die specifiek gelden voor een gebied. Op hoofdlijnen denken we aan de volgende richtingen:

Oosterenk: Focus op zorg, gezondheid en sport = vitaliteit (Vitality Valley)
Onderscheidt zich door:
- Betaalbaar voor maatschappelijke instellingen en zorgondernemers
- Goed bereikbaar per auto vanuit gehele regio en Oost Nederland + Duitsland
- Betere verbinding met stadshart en functiemenging kan gebied versterken en aantrekkelijker maken.

Voorsterpoort: Snelweglocatie voor regionale en nationale (hoofd)kantoren met voorkeur voor autobereikbaarheid
Onderscheidt zich door:
- Zichtlocatie aan de snelweg en zakelijke uitstraling gebouwen
- Grotere kantoorvloeren
- Nog ontwikkelruimte voor langere termijn
- Inzetten op verbeteren omgevingskwaliteit

Spoorzone: Topwerklocatie en innovatiedistrict voor de stad en regio
Onderscheidt zicht door:
- Tweede OV-knooppunt van Nederland en dus uitstekende bereikbaarheid per OV én per auto (A28)
- Aanwezigheid creatieve en culturele ondernemers leiden tot meer nieuwe ideeën en innovatieve oplossingen
- Nabijheid kennisinstellingen met Windesheim en Universiteit Twente, en in de toekomst mogelijk ook ARTEZ en CIBAB.
- Inzetten op meer diversificatie; kruisbestuiving met innovatiedistrict en relatief minder overheid

NB: Binnen het gebied Spoorzone zijn verschillende deelgebieden te onderscheiden met weer eigen kenmerken. In het handelingskader voor de Spoorzone gaan we dieper in op dit onderscheid.

Singelzone: Aantrekkelijke vestigingslocatie voor brede doelgroepen die zich graag dichtbij voorzieningen presenteren of dichtbij bepaalde klanten gevestigd willen zitten.
- Aantrekkelijk voor doelgroepen die veel waarde hechten aan cultuurhistorische kwaliteiten van de historische binnenstad.
- Mogelijkheid te vestigen in een kantoor met eigen imago en uitstraling; bijvoorbeeld kantoorvilla
- Dichtbij voorzieningen en faciliteiten

Ruimte voor vrije tijd en cultuur:

Voor de economie van Zwolle is een goed vestigingsklimaat en een aantrekkelijke stad voor toerisme van groot belang. Daarom willen we ook ruimte reserveren voor vrije tijd en cultuur. In het Kompas Zwolle stelt de gemeente nieuwe doelgroepen aan te willen trekken, waaronder jonge, creatieve mensen; de innovators en early adopters met

interesse in technologie en cultuur. In het Cultureel perspectief 2040 is de ambitie gesteld om in 2040 de experimentele Hanzestad te zijn, ‘het kloppend culturele hart van de regio waar kunst en cultuur bijdraagt aan de hoge kwaliteit van leven van iedereen die in de gemeente of regio woont, er werkt of bezoekt’. Om deze ambities te bereiken, moeten we de stad verder verlevendigen en het aanbod in voorzieningen verbreden. In de groei van de stad is het daarom van belang dat we ook ruimte reserveren voor deze voorzieningen, in vrije tijd, en in goede culturele voorzieningen.

Daarbij heeft voor cultuur het centrumgebied de aandacht, en bouwen we voort op de Omgevingsvisie 2021. In 2022 is in het Ontwikkelprogramma Stadshart de culturele as geïntroduceerd die alle culturele functies in het centrum ruimtelijk met elkaar verbindt. De as loopt van het Noorderkwartier tot het Innovatiedistrict Spoorzone. Samen vormen de gebieden één vergroot centrum, waardoor uitwisseling van functies mogelijk is. Daar waar de Binnenstad zich vooral richt op winkelen, cultuur en horeca ligt het accent in de Spoorzone op werken, onderwijs en innovatie, met een belangrijke verbindende rol voor cultuur. Samen vormen zij één vergroot centrum waardoor uitwisseling van functies mogelijk is. Ruimte voor cultuur is hier van groot belang, en ook onderdeel van de plannen van de Spoorzone en het Stadshart en Noorderkwartier.

Ook horeca en commerciele vrijetijdsvoorzieningen (leisure) spelen een belangrijke rol in het creëren van het vergrootte centrumgebied. Horeca wordt gevestigd langs de doorgaande routes, waar het een aantrekkende werking heeft om ook verderop te gaan kijken wat daar te beleven is. Met het toevoegen van horeca wordt aangesloten bij de gewenste doelgroepen uit het Kompas en uit de woonagenda. De mogelijkheden van leisure om bij te dragen aan een levendig gebied worden nogal eens onderschat. De huurbijdrage is minder hoog, maar de bijdrage aan de levendigheid is er volop, waardoor deze functie mogelijkheden zou moeten krijgen in het vergrootte centrumgebied.

Ook wordt [PM Gemeenteraadsbehandeling] de komende jaren het atelierbeleid van de gemeente uitgevoerd. Dit betekent dat we ruimte maken voor makers, die de creativiteit van de stad dragen en verder door ontwikkelen. Bij een groeiende stad hoort ook dat de stad niet stil staat in de ontwikkeling van voorzieningen. Daarom kijken we naar wat we van andere steden kunnen leren, bijvoorbeeld in het gebruik van rekenmodellen hoeveel ruimte er voor cultuur en andere voorzieningen moet worden gereserveerd. Voor cultuur kijken we dan niet alleen naar het centrumgebied, maar ook in andere gebieden waar ontwikkeling plaatsvindt. Ook voor de wijken geldt dat cultuur een belangrijk aandeel heeft in verbinding en beleving van brede welvaart. We werken dit verder uit in een meerjarig cultureel huisvestingsplan, gekoppeld aan de ontwikkelingen in de stad.

Met toerisme wordt met name ingezet op de doelgroepen uit het kompas. Een aantrekkelijk en verrassend toeristisch bezoek kan de aanzet zijn om Zwolle te overwegen als woon- en werkstad. Er wordt ingezet op spreiding van bezoekers over de stad. Zij worden door nieuwe aanbodontwikkeling uitgenodigd om “het andere Zwolle” te bezoeken. Dus het vergrootte centrumgebied en de verschillende wijken van de stad.

Scenario's voor de bouwsteen wonen (als onderdeel van de Aanvulling OGV)

5.1.2e

4 december 2024

Dit is een eerste ruwe opzet. Door Team Wonen verder uit te werken.

#1 Stedelijke ambities

In mijn beeld moeten we starten met het benoemen/aanscherpen van onze stedelijke ambities rond wonen. Wat willen we bereiken met onze nieuwe omgevingsvisie? Hierbij kunnen we rijkelijk putten uit al vastgesteld beleid (zoals de huidige omgevingsvisie), woondeals, verstedelijkingsafspraken etc. Goed om dit een keer – systematisch – op een rij te zetten. Het gaat daarbij primair over kwalitatieve ambities, daar waar dat relevant is ook kwantitatief vertaald. Een mogelijke invalshoek is om dit te koppelen aan doelgroepen. Voor wie willen we bouwen?

Denk daarbij aan:

- Bouwen voor de doorstroming (beter benutten)
- Zorggeschikt bouwen
- Bouwen voor starters
- Aantrekken van nieuwe inwoners aan de stad
- Etc etc

Dat deel vormt in feite de basis (of toetssteen) voor de scenario's. Gebruik ook de primos prognoses als input om een beeld te schetsen van de (toekomstige) omvang van deze groep. Dit nemen wij mee in het volkshuisvestingsprogramma.

#2 Huidige plancapaciteit

In mijn presentatie geef ik inzicht in de consequenties van onze huidige visies/plannen. Kort door de bocht: we bouwen heel veel klein en gestapeld. Dat is waardevol voor een specifieke doelgroep (starters, deel van de zorgvraag), maar sluit in het algemeen niet goed aan bij de vraag op de Zwolse woningmarkt. We bouwen nauwelijks voor de doorstroming. En in beperkte mate voor gezinnen.

#3 Scenario's (of modellen of verkenningen of ontwikkellijnen)

Eerste gedachten.

> **Doorgaan op de ingeslagen weg:** huidige plancapaciteit/programmering als referentie voor nieuwe (binnenstedelijke) plannen. Dus aanvullen met stadsscan, ceintuurbaanzone. En beperkt aandeel buitenstedelijk (stadsbroek, ijsselvizier).
>
> **Inzetten op doorstroming:** huidige plancapaciteit deels herzien door een substantieel deel van de kleine woningen te vergroten. Dat leidt dus tot lagere aantallen. Verder primair blijven inzetten op binnenstedelijk (stadscan, cbz) en beperkt buitenstedelijk.
>
> **Kleinschalig buitenstedelijk:** doorgaan op de ingeslagen weg, maar beperkt binnenstedelijk aanvullen (stadsscan). Verder inzetten op kleinschalige buitenstedelijk (bijvoorbeeld stadsbroek), aangevuld met nieuwe (kleinere) zoekgebieden voor buitenstedelijk.
>
> **Grootschalig buitenstedelijk:** doorgaan op de ingeslagen weg, maar beperkt binnenstedelijk aanvullen (stadsscan). Verder inzetten op nieuwe grootschalig buitenstedelijke ontwikkellocatie.

Deze scenario's kunnen we vervolgens kwalitatief en kwantitatief toetsen aan de stedelijke ambities.

Legenda toegepaste uitzonderingsgrondslagen

In dit document zijn gegevens definitief geanonimiseerd op grond van:

Wet	Artikel	Omschrijving	Pagina's
Wet open overheid	Art. 5.1 lid 2 sub e	De eerbiediging van de persoonlijke levenssfeer	1

From: "Rots, Gerdien" <5.1.2e@zwolle.nl>
Sent: 3/23/2025 8:15:06 PM
To: "5.1.2e 5.1.2e" <5.1.2e@zwolle.nl>, "5.1.2e" <5.1.2e@zwolle.nl>, "5.1.2e 5.1.2e" <5.1.2e@zwolle.nl>
Cc:
Subject: Aantekeningen bij het RTP

Dag 5.1.2e, 5.1.2e en 5.1.2e,

Hierbij mijn aantekeningen bij het concept RTP zoals ik het donderdag ontving.
Morgen bespreken we het in de combi pfo's.

Groet, Gerdien

Verzonden vanuit Outlook voor iOS

Legenda toegepaste uitzonderingsgrondslagen

In dit document zijn gegevens definitief geanonimiseerd op grond van:

Wet	Artikel	Omschrijving	Pagina's
Wet open overheid	Art. 5.1 lid 2 sub e	De eerbiediging van de persoonlijke levenssfeer	1

NIEUW Werkdummy tekstdocument Ruimtelijk Toekomstperspectief Ons Zwolle van Overmorgen

Voorwoord

5.2

Ons Zwolle van Overmorgen gaat over de toekomst van álle Zwollenaren. Hoe gaan we wonen, leven en werken in een klimaatbestendige omgeving?

Voor u ligt het Ruimtelijk Toekomstperspectief Ons Zwolle van Overmorgen. Dit wordt het fundament voor de nieuwe, aangevulde, Omgevingsvisie van gemeente Zwolle. Hierin geven we aan welke keuzes we willen maken op het gebied van water en klimaat, wonen, economie, mobiliteit en energie. Daarnaast bieden we een inspirerend toekomstbeeld van het Zwolle dat we in 2040 voor ogen hebben.

Tijdens de totstandkoming van dit Toekomstperspectief hebben we in talrijke gesprekken in de stad en in werkateliers met onze stakeholders en inwoners gesproken over de waarden van Ons Zwolle en over voorstelbare toekomsten. De opbrengsten hebben we een plek gegeven in dit toekomstperspectief. De vier Zwolse basiswaarden; ‘Zwolle hart van de klimaatbestendige groeiregio’, 'Zwols noaberschap’, ‘Zwolle nabij’ en ‘Zwolle deltaspons’ vormen het vertrekpunt voor verdere ontwikkeling van onze klimaatbestendige woon- en werkgemeente, op weg naar 2040.

5.2

In dit toekomstbeeld schetsen we waar we graag ruimtelijke ontwikkelingen zien en welke dat kunnen zijn. We maken ontwikkelingen af waar we al mee begonnen zijn, zetten in op versterking van de bestaande stad en kiezen voor uitbreiding in de stadsranden. Hiervoor wijzen we sleutelgebieden aan waarin water en klimaat, wonen, werken, mobiliteit en energie in samenhang worden aangepakt.

Ons werk aan de Omgevingsvisie is hiermee nog niet afgerond; er volgen nog verdere stappen en uitwerkingen. Ik kijk er naar uit om binnenkort opnieuw met u in gesprek te gaan. De komende tijd gaan we namelijk zowel met de gemeenteraad, met onze stakeholders als met inwoners in gesprek om te horen of de richting die wij kiezen met dit Toekomstperspectief kan rekenen op steun. Zo komen we tot een definitief Ruimtelijk Toekomstperspectief, dat in het najaar wordt vastgelegd in de Aanvulling Omgevingsvisie: ‘Ons Zwolle van Overmorgen’.

5.2

Tot snel!

Gerdien Rots

Wethouder Omgevingsvisie

H1 Inleiding

Zwolle staat voor grote opgaven. Er is dringend behoefte aan woningen en er is ruimte nodig voor economie. Tegelijkertijd hebben we te maken met het veranderende klimaat en hebben de energie- en mobiliteitstransitie impact op Zwolle. De huidige Omgevingsvisie geeft richting aan de toekomst van Zwolle tot 2030 en biedt een solide basis waarmee nu volop aan het Zwolle van morgen wordt gewerkt. Dit gebeurt met brede welvaart als uitgangspunt, een sterke sociale cohesie en de menselijke maat als fundamentele waarde.

We zijn goed op weg in het Zwolle van morgen. In het nieuwe centrumgebied breidt de oude binnenstad zich uit over de gracht, waardoor een verblijfsgebied ontstaat waar het Stadshart, de Spoorzone en de Nieuwe Veemarkt geleidelijk naar elkaar toe groeien. De Singelzone is al jaren het landelijk voorbeeld van hoe 'de longen van de stad' samengaan met een dynamisch watersysteem, dat zowel onderdeel is van Salland en het IJsselmeer als verbonden is met een groene stedelijke ontwikkeling. Hierdoor ontstaat een levendig centrumgebied dat past bij de groeiende stad die Zwolle is. Ook de adaptieve mobiliteitsstrategie krijgt hier vorm door onder andere centrumhubs en, het opwaarderen van de singelzone. ~~en n~~Nieuwe buurthubs dragen bij ~~te introduceren die bijdragen~~ aan een groenere en prettigere leef- en werkomgeving voor de inwoners, bezoekers en ondernemers in dit gebied.

5.2

Om ons Zwolle van Overmorgen vorm te geven, moeten we nu al nadenken over de periode ná 2030. Welke ruimtelijke keuzes zijn nodig en wat hebben we te doen? Deze vragen staan centraal in de uitbreiding van de Omgevingsvisie. Het Ruimtelijk Toekomstperspectief zet de koers uit en bepaalt de richting, als belangrijke stap naar de uiteindelijke aanvulling van de Omgevingsvisie.

Het Ruimtelijk Toekomstperspectief bouwt voort op:

- De regionale verstedelijkingsstrategie;
- Thema- en gebiedsgerichte bouwstenen aan de hand van opgaven en gebieden;
- Een scenariostudie, inclusief participatietraject: zie documenten bij raadsdebat 3 februari 2025;
- Een effectbeoordeling als onderdeel van een Omgevingseffectrapportage: zie losse bijlage.

Leeswijzer

Het Ruimtelijk Toekomstperspectief begint na deze inleiding eerst met 'Het verhaal van Zwolle'. Een wenkend perspectief en 'kapstok' die de gemaakte keuzes in dit Ruimtelijk Toekomstperspectief begrijpelijk maken.

- Hoofdstuk 2 brengt in beeld welke opgaven Zwolle te wachten staan.
- Hoofdstukken 3 t/m 5 gaan over wat voor Zwolle we willen zijn:
    - Hoofdstuk 3: Wat zijn onze basiswaarden?
    - Hoofdstuk 3: Een integraal toekomstbeeld en ontwikkelstrategie
    - Hoofdstuk 4: Ruimtelijke keuzes per thema
    - Hoofdstuk 5: Integrale ontwikkeling van sleutelgebieden
- Hoofdstuk 6 gaat over hoe we invulling gaan geven aan wat Zwolle wil bereiken en wordt een samenhangend ontwikkelpad in tijd uitgezet.

5.2

Het verhaal van Zwolle: Wendbaar en adaptief

De toekomst is voorstelbaar, niet voorspelbaar. We hebben te maken met dDemografische uitdagingen en de gevolgen van klimaatverandering. Bovendien ~~komen op ons af en we~~ leven we in een tijd van geopolitieke onrust. We weten dat veranderingen Zwolle te wachten staan, maar de mate ervan is onzeker. Om Zwolle toekomstbestendig te maken, zijn er keuzes nodig op het gebied van onder andere wonen, economie, waterveiligheid, leefbaarheid en mobiliteit. Hierbij is het belangrijk om wendbaar en adaptief te zijn en te blijven, zodat we op elk moment een antwoord ~~te~~ kunnen bieden op verandering. Keuzes maken we zowel in de lokale-, als de regionale context. Regio Zwolle is dé klimaatbestendige groeiregio en vormt daarmee de inspiratiebron voor Nederland. Als onderdeel van het stedelijk netwerk Nederland en als 'Poort naar het Noorden en Oosten' heeft de regio ~~ook~~ grote economische betekenis.

Wat Zwolle uniek in Nederland maakt is onze ligging in de delta. Het water komt van alle kanten. W~~en w~~e staan in directe verbinding met het IJsselmeer. Water heeft Zwolle en haar inwoners gevormd. Dit blijkt onder andere uit ons Hanzeverleden. We leven met water. Dat zit in onze genen. Dat waterrijke landschap geeft nu nog steeds richting aan ons Zwolle van overmorgen. Het veranderende klimaat vraagt om innovatieve oplossingen. Zwolle ziet deze uitdaging als een kans en wil daarin excelleren. Door samen te werken met regionale en landelijke partners (onder andere vanuit NOVEX Regio Zwolle), werken we aan een klimaatbestendig Zwolle. We investeren daarbij in duurzame oplossingen die niet alleen onze stad, maar ook het omliggende deltalandschap ten goede komen. Met een robuuste blauwgroene structuur in én buiten de stad houden we droge voeten, versterken we biodiversiteit en dragen we bij aan een gezonde en aantrekkelijke leefomgeving. Zwolle zal laten zien hoe stedelijke ontwikkeling en natuur hand in hand kunnen gaan en hoe het toekomstige deltalandschap vorm kan krijgen. Daarbij staan we op stevige schouders van voorouders die al eeuwenlang in dit gebied wonen en werken. Met vernieuwde belangstelling willen we leren van hun amfibische cultuur van leven met, op en nabij het water.

Zwolle ligt van oudsher op een strategische plek waar energie-infrastructuur, spoor, weg en water samenkomen. Waardoor het een onmis(ken)baar knooppunt én belangrijke economische motor is. Die strategische plek is de basis voor een bloeiende en levendige gemeente met 135.000 inwoners. Zwolle is daardoor de logische plek voor belangrijke voorzieningen voor de regio op het gebied van zorg, cultuur, beleving en leisure. Met meer dan 100.000 werkenden en 60.000 studenten is Zwolle het economische en onderwijs-centrum in de regio. Deze unieke positie houden we vast en versterken we in combinatie met de groei van Zwolle.

Mobiliteit is een cruciaal en sturend onderdeel voor Zwolle. Door te investeren in slimme en duurzame mobiliteitsoplossingen houden we Zwolle bereikbaar, leefbaar en gezond. Op plekken waar het kan, maakt dDuurzame mobiliteit ~~maakt~~ ruimte voor wonen, werken, water en groen en draagt daardoor bij aan een aangenaam en leefbaar verblijfsgebied. We ontwikkelen mobiliteitshubs die niet alleen knooppunten zijn voor multimodale vervoersopties, energie en voorzieningen, maar die ook plekken zijn waar (sociale) interactie plaatsvindt.

Het creëren van nabijheid is hierin een belangrijk uitgangspunt. Niet alleen binnen de stad voor onze (nieuwe) Zwollenaren, maar voor iedereen die naar Zwolle komt. En dit betekent breed investeren in bereikbaarheid, voor iedereen. De ringstructuur (onder andere Ceintuurbaanzone, IJsselallee, Oldeneelallee en Blaloweg) van Zwolle zal versterkt moeten worden en ook nieuwe verbindingen worden op de langere termijn niet uitgesloten. We willen daarmee tegelijkertijd de positie van Zwolle als draaischijf voor auto, spoor en logistieke stromen vanuit de verschillende windrichtingen waarborgen. Hier horen hoogwaardige spoorverbindingen en openbaar vervoer bij dat Zwolle regionaal, landelijk en internationaal verbindt.

5.2

In Zwolle leven en werken we klimaatbestendig, in unieke en vernieuwende woon- en werkmilieus. Om iedereen een (t)huis te kunnen bieden heeft Zwolle een forse woonopgave. Door woningen toe te voegen in en aan de randen van de stad, kunnen we de deltastad van de toekomst creëren. Hierbij letten we op de betaalbaarheid en beschikbaarheid van woningen en op~~,~~ doorstroming op de

woningmarkt. We ~~en~~ bieden plek aan jongeren, kenniswerkers, ~~en~~ gezinnen en senioren. We creëren woonomgevingen waar mensen kunnen leven met water en genieten van de natuurlijke schoonheid van onze stad en het landelijk gebied. ~~Zonder~~Veilig voor risico's door extreem weer zoals hittegolven en natte winters. Gemeenschapsvorming en nabijheid staan hierbij centraal; we streven naar een leefomgeving die ruimte biedt voor sociale interactie en saamhorigheid. Dat betekent investeren in wijkvoorzieningen en ontmoetingsplekken in de buurt. Zwolle kenmerkt zich als een sterke gemeenschap. We zijn met elkaar in verbinding en kijken naar elkaar om.

Een vitale economie is nodig om onze brede welvaart te behouden. We zullen meer moeten doen met minder mensen, en wat we doen, moeten we duurzamer doen. Dat zorgt voor opgaven op drie gebieden: mens, ruimte en innovatie. De vergijzing zorgt voor een structureel krappe arbeidsmarkt. Met de Human Capital Agenda investeren we regionaal aan een toekomstbestendige en inclusieve arbeidsmarkt. We zetten bijvoorbeeld in op slimme innovaties om zorg te leveren, huizen te bouwen en te werken aan onze energietransitie. Het betekent ook dat we letterlijk én figuurlijk ruimte moeten maken voor een circulaire economie. Tenslotte is innovatie cruciaal voor de ontwikkeling van Zwolle. De Spoorzone Zwolle zien we als de motor voor innovatie van stad en de regio.

Energie speelt een centrale rol in onze visie voor Zwolle. We creëren ruimte voor duurzame energieoplossingen en organiseren vraag en aanbod dicht bij elkaar om efficiëntie te bevorderen. Wijk voor wijk, bedrijfsterrein voor bedrijfsterrein anticiperen we op een toekomst zonder aardgas.~~worden we aardgasloos~~. Duurzame energiebronnen moeten b~~B~~eschikbaar en betaalbaar zijn. We benutten lokale bronnen en mogelijkheden om energie op te wekken optimaal en verbinden deze door te sturen op een robuuste infrastructuur voor de transport en opslag van diverse vormen van energie. Ook voor de elektrificatie van de mobiliteit. Zwolle is daarbij cruciaal onderdeel van het landelijk netwerk van energie-infrastructuur. Deze potentie zien we als dé kans om van Zwolle een centrale energiehotspot te maken, die de groei van de stad mogelijk maakt.

5.2

In Zwolle denken we in kansen. Wat vandaag een uitdaging is, zien we als mogelijkheid voor morgen. We schuiven de verantwoordelijkheid niet door naar toekomstige generaties. De keuzes die we nu maken dragen bij aan een toekomstbestendig Zwolle op de lange termijn. Door slimme koppelingen te maken tussen verschillende opgaven en de investeringskracht die daarbij hoort, maken we samen een aantrekkelijke (delta)stad om ook op lange termijn te wonen, te werken en te ontspannen. We benutten de unieke Zwolse ruimtelijke kwaliteit bij zowel inbreiding als uitbreiding van de stad. Zodanig dat we zowel mentaal als fysiek weerbaar zijn voor klimaatverandering en de extremen die hierbij horen. Op deze manier blijven we aantrekkelijk als vestigingsplaats op korte en lange termijn.

Ik zou in dit hoofdstuk nog wel iets diepere gedachten kwijt willen over wendbaar en adaptief.

-natuurlijke processen als vertrekpunt nemen

-technische maakbaarheid als verworvenheid, maar kent ook zijn beperkingen

-risico's zijn niet allemaal te beheersen

-dynamiek van het leven is ook leven met risico's

-daarom is wendbaarheid nodig in plannen

-een adaptieve ontwikkelstrategie, waarin we kunnen meebewegen met de uitdagingen, zonder ons vast te zetten

-zo stellen we inwoners in staat om ook zelf weerbaar te leven in tijden van onzekerheid

5.2

H2 Wat komt er op ons af?

2.1 Inleiding

De ligging van Zwolle in de IJssel-Vechtdelta is uniek. We staan voor de uitdaging Zwolle te laten groeien in een klimaatbestendige delta. Water en bodem geven richting aan hoe we hier nieuwe ruimtelijke opgaven inpassen. We zetten in op een Zwolle waar een brede welvaart de standaard is. Waar eenieder een (t)huis heeft, groen en landschap nabij zijn en energie duurzaam opgewekt wordt. Dit is de essentie van de Regionale Verstedelijkingsstrategie Zwolle. En wat de Regio Zwolle tot NOVEX-gebied maakt.

Met de Regionale Verstedelijkingsstrategie als start, maakt dit hoofdstuk verder inzichtelijk wat de bouwstenen zijn voor het maken van het Ruimtelijk Toekomstperspectief. De bouwstenen bestaan uit de (ruimtelijke) opgaven per thema. Deze zijn nodig om tot thematische en/of gebiedsgerichte oplossingen te komen. De basis vormt de huidige Omgevingsvisie, die in is 2021 vastgesteld.

5.2

In dit hoofdstuk komen aan bod:

- De Regionale Verstedelijkingsstrategie
- De BO-MIRT afspraken (mobiliteit)
- De Regionale Gebiedsbiografie
- De huidige Zwolse Omgevingsvisie
- De thematische bouwstenen met bijbehorende opgaven: klimaat en water, wonen, economie, mobiliteit en energie

2.2 De Regionale Verstedelijkingsstrategie

Warme Harten in een Klimaatadaptieve Delta is de treffende titel van de Verstedelijkingsstrategie van de Regio Zwolle. De Regio Zwolle en daarmee ook de gemeente Zwolle willen hierin excelleren. Als regio en als gemeente willen we een voorbeeld zijn in klimaatbestendig ontwikkelen. We brengen programma's op bijvoorbeeld wonen, economie en mobiliteit met elkaar in lijn, met klimaat als rode draad. Door als regio specifiek in te zetten op groei in combinatie met klimaat doen we nieuwe kennis en inzichten op die we graag willen delen. De ambitie vanuit de Verstedelijkingsstrategie is het klimaatadaptief groeien als regio en om 'water en bodem sturend' vernieuwend toepasbaar te maken. Het vertrekpunt is een integrale benadering met behoud en ontwikkeling van de kwaliteit van de leefomgeving en bereikbaarheid van de regio. De Regio Zwolle heeft om deze ambities te behalen zeven ontwikkelprincipes geformuleerd.

Deze ontwikkelprincipes vormen een belangrijke basis voor de uitwerking van het Ruimtelijk Toekomstperspectief:

1. Warme Harten in een Klimaatadaptieve Delta is zuinig omgaan met de ruimte.
2. In een Klimaatadaptieve Delta pakken we opgaven aan bij de bron.
3. In Warme Harten helpt het nieuwe het bestaande met transitieopgaven.
4. Warme Harten bieden een passend woningaanbod voor iedereen.
5. In Warme Harten geven we voorrang aan voetganger, fietser en OV.
6. Elk Warm Hart speelt een rol in het vergroten van regionaal economisch elan.
7. In een Klimaatadaptieve Delta bouwen we gebiedsspecifiek.

Onderdeel van de Verstedelijkingsstrategie is het uitwerken van een regionale sponsstrategie, waarin het water- en bodemsysteem in samenhang met de verstedelijking wordt benaderd. Hiermee wordt

meer aangesloten op het natuurlijk systeem om ook op lange termijn bij toenemend extreem weer prettig en zonder grote risico's te kunnen wonen, werken en recreëren in de delta van IJssel en Vecht. Het stroomgebied van de Sallandse Weteringen is als eerste onder de loep genomen. Daarbij is onderzocht wat de potentie is om water vast te houden, vertraagd af te voeren en te bergen (de sponswerking) in het stroomgebied van de Sallandse Weteringen.

2.3. De BO-MIRT afspraken (mobiliteit)

Gelijktijdig met de Regionale verstedelijkingsstrategie is in 2023 een regionaal gebiedsgericht MIRT-onderzoek gedaan voor de regio Zwolle. De focus van dat onderzoek lag op mobiliteit en leidde tot een set aan maatregelen om bereikbaarheid en mobiliteit in en om Zwolle voor de langere termijn te borgen. Dit doen we door een goede balans te vinden tussen enerzijds ruimtelijke kwaliteit en de bereikbaarheid en verkeersveiligheid van Zwolle anderzijds. Hierin dienen we rekening te houden met onder andere leefbaarheid, klimaatdoelen (CO2- reductie), klimaatadaptatie, energiedoelen, circulariteit, en de economische ontwikkeling. Samengevat komt de opgave neer op:

1. Voor het ruimtelijk-economisch functioneren van Zwolle en omgeving is het op peil houden van de bereikbaarheid van gebieden, de draaischijf van het mobiliteitsnetwerk in alle windrichtingen en de doorstroming op de A28 voor doorgaand verkeer van belang.
2. We zetten in op vormen van duurzame mobiliteit voor Zwolle en omgeving. Dit betekent inzetten op nabijheid van bijvoorbeeld wonen en werken, wat zorgt voor minder reisbewegingen, en het stimuleren van gebruik van andere vervoersmiddelen.
3. Het vergroten van de ruimtelijke kwaliteit van Zwolle en omgeving. Waar mogelijk~~e~~ dringen we het ruimtegebruik van ons het mobiliteitssysteem terug. Hierdoor ontstaat onder andere meer ruimte voor groen. Dit draagt bij aan een levendigere, gezondere en veiligere stad.

Door uitvoering van het pakket van maatregelen wordt de mobiliteitstransitie, waarin voetganger, fietser en openbaar vervoer voorrang krijgen op de auto (het STOMP-principe), in gang gezet. Dat levert voor Zwolle, voor de regio en binnen het nationaal netwerk van weg en spoor een toekomstbestendige aanpak op, waarin ook sprake is van een inclusieve mobiliteitsbenadering.

Daarnaast is een stevige onderzoeksopgave voor de periode 2030-2040 gedefinieerd:

- Meer en beter hoogwaardig openbaar vervoer tussen de regio en de stad en binnen Zwolle.
- Waarborgen van de regionale bereikbaarheid in de draaischijf van ons mobiliteitssysteem in alle windrichtingen.
- Stedelijke ontwikkeling van de Ceintuurbaanzone in relatie tot de functie van de buitenring én de kansen voor hoogwaardig openbaar vervoer, zowel op stads- als regioniveau.
- Het binnenstedelijk verlagen van de maximum snelheid van 50 km/uur naar 30 km/uur.

2.4 De Regionale Gebiedsbiografie

Als uitwerking van de Regionale Verstedelijkingsstrategie is in 2023 een gebiedsbiografie voor de regio gemaakt. De biografie is opgesteld om inspiratie mee te geven voor toekomstige ontwikkelingen in de regio vanuit de cultuurhistorie en het landschap.

De regio ligt in de IJssel-Vechtdelta en kent een grote diversiteit aan landschappen. Het stedelijk gebied, het water, de bodem en het landelijk gebied zijn hier nauw met elkaar verweven. De gebiedsbiografie hanteert de volgende ontwikkelprincipes om beter te kunnen omgaan met de opgaven die nu spelen en zich in de toekomst (verder) zullen ontwikkelen:

1. In een Klimaatadaptieve Delta herstellen we natuurlijke systemen. We houden hierbij rekening met de kwaliteiten en gelaagdheid van het cultuurhistorische landschap.
2. In Warme Harten herstellen we de relatie tussen landschap, bodem en water enerzijds en landbouw en bebouwing anderzijds.
3. In Warme Harten groeit landschap mee: we koppelen elk hoogdynamisch woon- en werkgebied aan een sterk landschap.

2.5 De huidige Zwolse Omgevingsvisie

5.2

De huidige Zwolse Omgevingsvisie, Ons Zwolle van morgen, heeft stevige gemeentelijke ambities vastgelegd voor de beleidsthema's tot en met 2030. Dat biedt een solide en uitdagende basis om de komende jaren te werken aan de ontwikkeling van Zwolle. Hierbij staat de mens centraal en wordt ingezet op het versterken van de stedelijke economie (inclusief wonen), een klimaatbestendig en energieneutraal Zwolle en vitale, solidaire, gezonde en duurzame stadsdelen (zie figuur ... 'Het huis van Zwolle'). Concreet gaat het bijvoorbeeld om:

- Plek bieden aan de bouw van 10.000 woningen in de zes focusgebieden~~1000 woningen per jaar~~: Onder andere in de spoorzone, het Stadshart, de Zwartewaterzone en –allee, Stadhagen, Harculo, Oosterenk en de dorpen in het buitengebied;
- Inzetten op een mobiliteitstransitie die zich meer richt op voetganger, fiets, openbaar vervoer en deelmobiliteit;
- Het versterken van een gezonde leefomgeving en buitenruimte;
- Locaties waar ruimte is voor de opwek van duurzame energie.

Bij de ruimtelijke ontwikkeling van Zwolle hanteren we de principes van multifunctioneel ruimtegebruik en het niet afwentelen van kosten en risico's op de toekomst. De bestaande ruimtelijke kwaliteiten (landschap, groen, biodiversiteit en cultuurhistorie) van een gebied of plek zijn het vertrekpunt van ruimtelijke ontwikkelingen. We zetten de koers uit de huidige Omgevingsvisie door en blijven onverkort uitvoering geven aan lopende gebiedsontwikkelingen. Dit Ruimtelijk Toekomstperspectief versterkt juist ook deze koers en kijkt tegelijk door naar 2040.

Invoegen figuur ... 'Het huis van Zwolle'

2.6. De thematische bouwstenen

Zwolle staat voor grote uitdagingen en de ruimte is schaars. Om meer grip te krijgen op de opgaven die op Zwolle afkomen, zijn deze uitgewerkt voor de thema's klimaat en water, wonen, economie, mobiliteit en energie.

2.6.1 Klimaat en water

De Zwolse waterveiligheid is afhankelijk van een complex watersysteem. Stedelijke, regionale en landelijke systemen komen hier samen. Via de stadsgracht watert de regio Salland af richting het Zwarte Water, dat samen met de Vecht naar het IJsselmeer stroomt. De open verbinding van de stadsgrachten met het IJsselmeer zorgt er ook voor dat stormopzet in het IJsselmeer lokaal gemerkt wordt. Door zeespiegelstijging en klimaatverandering zullen hoge waterstanden in het Zwolse watersysteem vaker voorkomen in de nabije toekomst. Dit vergroot druk op de waterveiligheid van de weteringen en de bestaande stad. Het Zwolse watersysteem is uniek in Nederland en vraagt bijzondere aandacht die ook regionaal en landelijk van betekenis is. Binnen deze context heeft Zwolle de opgave om een robuust en veerkrachtig watersysteem te realiseren, dat zich binnen alle schaalniveaus van het rijk, de regio en de gemeente afspeelt. Met als doel een veilige inrichting voor iedereen, ook op lange termijn met het extremer weer (hitte en veel/weinig water).

Door klimaatverandering en beslissingen van hogere overheden verandert het regionaal en landelijk watersysteem in en rondom Zwolle. ~~Door zeespiegelstijging en klimaatverandering~~ Het zal ~~het~~ in natte perioden natter worden in de delta van Zwolle. D~~en zullen d~~eze perioden zullen vaker voorkomen. Wanneer het hoofdsysteem (Vecht/Zwartewater + IJsselmeer) vol zit met water, kan het regionaal systeem niet afvoeren via de keersluis (Hofvlietbrug). Zwolle en omgeving zullen~~al~~ in natte perioden langer ~~haar~~'de eigen broek op moeten houden'. Allereerst betekent dit water bergen aan de randen van de stad en specifiek ten zuidoosten van Zwolle. Daarbij wordt water tijdelijk vastgehouden en uiteindelijk, als dat nodig is, afgevoerd. In de stad is er de opgave om water beter op te vangen en vast te houden. Willen we zorgen dat we in de toekomst veilig en met droge voeten willen wonen, werken en recreëren, dan is het nodig dat elke ontwikkeling in Zwolle hier een bijdrage aan levert.

Inmiddels is de sponsstrategie voor Salland opgesteld, als één van de uitwerkingen van de regionale sponsstrategie. De uitganspunten van de strategie zijn: bovenstrooms vasthouden en infiltreren, vertragen in het middengebied en benedenstrooms bergen (en afvoeren). Zo worden Salland en Zwolle weerbaarder tegen de negatieve gevolgen van zowel extreem natte als extreem droge perioden. Een goede kwaliteit van de bodem is belangrijk om als spons te kunnen functioneren. Voor Zwolle ligt de focus van de opgaven op waterbergen in extreme situaties. Dit kan in de openbare ruimte, maar ook op innovatieve wijze op gebouwen. In de Regio Zwolle bekijken we wat dit precies betekent voor het benodigde ruimtebeslag.

De komende jaren is er veel ruimtelijke dynamiek in Zwolle op allerlei terreinen. In deze dynamiek hanteert Zwolle het water- en bodemsysteem als ordenend principe: het vormt de basis voor elke ontwikkeling. Daarbij geven we invulling aan 'meerlaagse veiligheid'. Dat doen we door in te zetten op:

- Evacuatiezones en -routes die duidelijk gedefinieerd zijn en aansluiten op hoofdwegen en hoger gelegen delen van de stad. In kwetsbare gebieden worden extra vluchtroutes en voorzieningen aangelegd;
- Vitale infrastructuur, zoals energievoorzieningen en hulpdiensten. Ze worden verplaatst of extra beschermd tegen extreme weersomstandigheden en overstromingen;
- Verzamel- en schuilplekken en noodopvanglocaties in hoger gelegen stadsdelen worden geïntegreerd in bestaande infrastructuur, zoals parkeergarages, sportcomplexen en overheidsgebouwen;
- Slimme waterbuffers en waterbergingsgebieden zo inrichten dat ze tijdelijke bescherming kunnen bieden bij extreme neerslag of gevolg schade door dijkdoorbraken beperken.

5.2

Voorgaande vraagt niet alleen om een robuust en veerkrachtig watersysteem, maar vooral ook om een robuust blauwgroen raamwerk, zowel op stedelijk niveau als in verbinding met het om/aanliggende landelijk gebied en regionale- en landelijke watersystemen. Blauwgroene verbindingen dragen bij aan de sponswerking van de gemeente en spelen daarnaast een cruciale rol in meerlaagse veiligheid.

We benutten de nog onbebouwde gebieden om deze aan te wijzen als zoekgebied voor waterberging. Daarvoor moeten we ~~en~~ ze 'waterrobuust' in ~~te~~ richten. Dit vormt tegelijk een kans voor vernieuwende vormen van wonen in combinatie met de wateropgave van een gebied. Klimaatadaptief handelen is dan ook een ontwerpopgave, waarbij het essentieel is om water te verbinden met andere thema's.

2.6.2 Wonen

Zwolle moet een aantrekkelijke plek zijn om te wonen. Dat betekent dat er voor eenieder een betaalbare woning aanwezig is en ‘een (t)huis (ook) voor iedereen’. De juiste woning op de juiste plek draagt bij aan een inclusief Zwolle en het welzijn van de Zwolse inwoner. Vraagstuk dat in deze ambitie naar voren komt is hoeveel woningen (kwantitatief) van welke type (kwalitatief) er tot 2040, met een doorkijk naar 2050, nodig zijn.

De kwalitatieve woonopgave

Welk type woningen heeft Zwolle nodig voor een toekomstbestendige en inclusieve woningvoorraad? Hier spelen een aantal factoren een rol, zoals de verwachte samenstelling van huishoudens, voor wie we willen bouwen, een steeds ouder wordende bevolking (vergrijzing) en de kenmerken van de bestaande woningvoorraad.

Een toenemende vergrijzing is een van de meest opvallende ontwikkelingen. Dat betekent een groeiend aantal 65-plussers, terwijl het aantal werkenden afneemt. Dit vraagt om een woningvoorraad die aansluit op de behoefte en wensen van deze doelgroep. Ook neemt de vraag naar zorg toe en bestaat het risico op toenemende eenzaamheid. Bij senioren zien we een (voorzichtige) verhuisbeweging van gezinswoningen naar meer stedelijke woonmilieus. Een afgestemd woonprogramma, dat inzet op het op gang brengen van de doorstroming, is nodig omdat:

- We ruimte willen blijven bieden voor het huisvesten van gezinnen;
- Senioren zo lang mogelijk zelfstandig willen laten wonen in een daarvoor geschikte woning;
- We in bestaande buurten sociale netwerken in stand willen houden en versterken.

Voorwaarde voor een goede doorstroming is het kunnen bieden van een aantrekkelijk alternatief. Dat wil zeggen een toegankelijke en gelijkvloerse woning van voldoende omvang, nabij voorzieningen en vaak binnen de eigen wijk en in het bestaande sociale netwerk. Dit kunnen ook geclusterde woonvormen zijn met ruimte voor ontmoeting en samenzijn. Dit vraagt om gebiedsgericht ontwikkelingen en versterking van het aanbod in bestaande Zwolse wijken. Met als doel een meer divers aanbod gericht op doorstroming/vergrijzing en wonen met zorg. Een op gang komende doorstroming betekent dat gezinswoningen vrijkomen

Tegelijkertijd heeft Zwolle voor haar maatschappelijke opgaven en haar toekomstige kenniseconomie behoefte aan kenniswerkers, pioniers en studenten. Om deze doelgroepen naar de stad te trekken, moet het juiste aanbod op het gebied van wonen, werken en vrije tijd op de juiste plek worden geboden. Ook bouwen we voor inwoners met een specifieke zorgvraag en bieden we onderdak aan vluchtelingen.

~~Voorwaarde voor een goede doorstroming is het kunnen bieden van een aantrekkelijk alternatief. Dat wil zeggen een toegankelijke en gelijkvloerse woning van voldoende omvang, nabij voorzieningen en vaak binnen de eigen wijk en in het bestaande sociale netwerk. Dit kunnen ook geclusterde woonvormen zijn met ruimte voor ontmoeting en samenzijn. Dit vraagt om gebiedsgericht ontwikkelingen en versterking van het aanbod in bestaande Zwolse wijken. Met als doel een meer divers aanbod gericht op doorstroming/vergrijzing en wonen met zorg. Een op gang komende doorstroming betekent dat gezinswoningen vrijkomen~~.

Aansluitend op voorgaande zien we dat de gemiddelde omvang van huishoudens afneemt. De ontwikkeling van huishoudens, zowel landelijk als in Zwolle, is als volgt:

- Afname aandeel huishoudens tot 30 jaar (starters, jonge stellen, studenten). De kwalitatieve woonbehoefte van deze doelgroep is (groen)stedelijk;
- Aandeel huishoudens 30-64 jaar en gezinnen op het totaal is stabiel, Er is wel een absolute groei. De kwalitatieve woonbehoefte van deze doelgroep is sub-urbaan/groenstedelijk en;
- Forse toename van huishoudens vanaf 64 jaar (deels met zorgvraag) met een kwalitatieve woonvraag van (groen)stedelijk.

In Zwolle zoeken huishoudens vooral een woning met voldoende ruimte (met een extra kamer), en buitenruimte en een groene leefomgeving waar ontmoeting centraal staat. Ook is het van belang in de woningbouwopgave van Zwolle rekening te houden met een toenemend aantal kwetsbare inwoners met een zorgvraag. We willen vereenzaming tegengaan, meer sociaal contact en onderling toezicht bevorderen. Verder is het bieden van veiligheid voor sommige doelgroepen nodig.

De kwantitatieve woonopgave

De huidige omgevingsvisie uit 2021 geeft ruimte voor het bouwen van 10.000 woningen. De huidige woningbouwplanning is met een raming van circa 14.000 woningen toereikend voor de opgave uit de huidige Omgevingsvisie. Circa 2000 van de 10.000 woningen zijn gerealiseerd en er wordt hard gewerkt aan het realiseren van de overige woningbouwopgave. Veel plannen zijn in ontwikkeling. De huidige planningscapaciteit heeft op basis van de huidige Omgevingsvisie een overprogrammering, wat ook gebruikelijk is in Nederland. De huidige onzekere omstandigheden in de markt en de complexiteit~~xheid~~ van de opgaven vragen hier om.

Net als in heel Nederland blijkt het ook in Zwolle lastig om te kunnen voorzien in voldoende betaalbare woningen. Daarbij komt dat het accent in de huidige woningbouwplannen veel ligt op kleine en betaalbare woningen. Als resultante van de huidige marktomstandigheden. Dit sluit niet altijd direct aan op de woonbehoefte die vraagt om groen-stedelijk wonen. Dat vraagt waar mogelijk om een bijsturing om het gewenste woonaanbod te realiseren. Desondanks blijft betaalbaarheid een belangrijke factor waar we rekening mee moeten houden. Bijsturing van woningbouwplannen is het meest kansrijk wanneer de planvorming zich in een vroeg stadium bevindt. De zogenaamde ‘zachte’ plannen. Het aanpassen van ‘harde woningbouwplannen’ is veel minder kansrijk en heeft financiële consequenties. Van een zogenaamd hard plan is bijvoorbeeld sprake als er financiële afspraken tussen gemeente en ontwikkelaar zijn gemaakt en/of de planologische situatie juridisch is vastgelegd.

Om de woonopgave te bepalen na 2030 zijn een aantal factoren van belang. Op de eerste plaats de woonopgave die in de Regionale Verstedelijkingsstrategie Zwolle staat. Die strategie gaat uit van een opgave om in Zwolle 5.000 tot 15.000 extra woningen te bouwen ten opzichte van de huidige Omgevingsvisie. Daarmee levert Zwolle ook een stevige bijdrage aan de landelijke woningbouwopgave. De ‘Ceintuurbaanzone’ is benoemd als kansrijk gebied om verder te verstedelijken. Daarnaast laat een stadsscan zien dat het mogelijk is om in bestaande Zwolse woonwijken kwalitatief te verdichten met woningbouw. Woningbouw kan een hefboom zijn om invulling te geven aan wijkversterking in combinatie met voorzieningen. Zo kan verdichting van bestaande wijken bijdragen aan de leefbaarheid en de kwaliteit van de buitenruimte.

Op de tweede plaats is de voorspelde groei van het aantal huishoudens een goede graadmeter om te bepalen hoeveel woningen er op de lange termijn nodig zijn. Onderstaande figuur laat de voorspelde Zwolse huishoudensgroei (inclusief binnenlandse en buitenlandse migratie) tot 2040 zien. De prognose is dat deze in de periode van 2023 tot 2040 groeit met 12.400 huishoudens. Na 2040 is de verwachting dat het aantal inwoners nog met circa 3000 huishoudens groeit. Op basis van de Primos-prognose (2024) is de groei tot 2030 het sterkst, halveert naar verwachting na 2040 en zwakt na 2040

af. Een grotere groei van het aantal huishoudens en daarmee de woonopgave is afhankelijk van de aantrekkelijkheid van Zwolle om te wonen en extra binnenlandse en buitenlandse migratie.

Invoegen figuur met huishoudensontwikkeling

5.2

Er is noodzaak voor zowel stedelijk als buitenstedelijk (grondgebonden) wonen.
Zwolle staat voor een forse woonopgave, zowel kwalitatief als kwantitatief. Daar waar nodig en mogelijk sturen we de huidige woningbouwplanning bij, zodat we blijven bouwen aan voldoende woningen op de juiste plek. We zien een duidelijke groei in het aantal huishoudens, maar de omvang daarvan in de toekomst is onzeker. Ook de mate van doorstroming is nog niet duidelijk. Om in te spelen op deze onzekerheden is het nodig wendbaar en adaptief te zijn in wanneer we welke woning waar bouwen. Daar hoort een adaptief en flexibel programma bij. Dit om te voorkomen dat keuzes nu leiden tot ongewenste maatschappelijke effecten op de lange termijn.
Een belangrijke constatering is dat de plancapaciteit voor suburbaan wonen beperkt is en grotendeels voor 2030 gebouwd is. Zwolle bestaat op dit moment voor twee derde uit grondgebonden woningen. Uit demografische prognoses blijkt dat de stad in 2040 voor twee derde zal bestaan uit kleinere huishoudens. Nu al wordt de helft van de eengezinswoningen bewoond door eenpersoonshuishoudens, veelal op leeftijd.

Er is urgentie om de plancapaciteit in te zetten voor deze (oudere) doelgroep, dat kan goed in de bestaande stad en mogelijk ook daarbuiten. Er is bovendien een grote urgentie om jonge mensen/nieuwe gezinnen aan de stad te binden (deels van buiten), mede om de economie in de toekomst te blijven versterken. Dat kan zowel in de bestaande stad als met een nieuwe uitbreidingslocatie voor wonen.

Doorstroming op gang brengen blijkt niet eenvoudig. De huidige plancapaciteit levert nauwelijks een bijdrage aan de doorstroomambities die we hebben: starters worden in de huidige woningbouwplannen ruimschoots bediend, jonge gezinnen beperkt en ouderen blijven zitten in de ~~te~~ grote woningen totdat ze noodgedwongen de stap moeten maken, vaak vanwege gezondheidsproblemen. Voor doorstroming is het van belang dat kwalitatief het juiste woningaanbod wordt gebouwd: meer 3 kamer appartementen met volwaardige (groene)buitenruimtes, voorzieningen op loopafstand, het liefst in de bestaande wijken/sociale netwerken. Het is daarvoor belangrijk om dit in lopende woningbouwontwikkelingen in te passen.

De mate waarin de doorstroming de komende jaren op gang komt, bepaalt ook mede de ~~koers~~omvang van~~oor een~~ nieuwe Zwolse uitbreidingslocaties. Het zijn communicerende vaten.~~.~~ Als we de huidige plancapaciteit herdefiniëren (door meer grotere woningen te realiseren), dan kan de schaal van uitbreiden beperkt blijven~~is de uitbreidingsnoodzaak, en dan met name de mate waarin dit moet gebeuren, minder groot~~.

Maar de werkelijkheid is niet zwart-wit. Het gaat om een slim, adaptief samenspel tussen programmeren van nieuwe woningen en het inzetten van de bestaande woningvoorraad. Door in te zetten op relatief kleinschalige gebiedsontwikkelingen buiten de bestaande stad, blijven we adaptief. Stel dat het met de doorstroming goed loopt (of de huishoudensgroei blijft achter), dan zal de noodzaak van verdere~~een~~ uitbreiding minder groot zijn. Als de doorstroming in mindere mate op gang komt ~~'empty nesters' massaal blijven zitten waar ze zitten~~ en/of de groei fors toeneemt, is het nodig om forser uit te breiden~~bij te schakelen~~.

2.2.3 Economie

Economisch hart van de regio

Zwolle vormt samen met de omliggende gemeenten het economische hart van de Regio. Zwolle kenmerkt zich als een experimentele, creatieve en ondernemende Hanzestad. De economische strategie van Zwolle is nauw verweven met de regio. Op thema's waarvoor regionale oplossingen nodig zijn, zoals de arbeidsmarkt, ondernemersdienstverlening en de kennis- en innovatie-infrastructuur wordt intensief samengewerkt met regionale partners. Als regionaal centrum is in Zwolle een grote concentratie werkgelegenheid en stedelijke voorzieningen te vinden.

De economische opgaven bestaan in het meegroeien in grote transities zoals digitalisering, circulariteit en energietransitie. De schaarste aan natuurlijke hulpbronnen voert de druk op om te verduurzamen en over te schakelen naar een circulaire economie.
Daarbij hoort ook het versterken van de huidige economische concurrentiepositie ten behoeve van de brede welvaart in de gemeente. Met het oog op 2030 en verder is het belangrijk om hier ook fysiek de ruimte aan te geven. De kracht van de regio ligt in de complementariteit van de verschillende werklocaties. Bedrijven kunnen zich vestigen waar zij het beste passen, afhankelijk van de specifieke kenmerken van elke locatie. Bedrijvigheid wordt zo op een strategische wijze verdeeld over verschillende locaties. Dit zorgt voor een duurzame en evenwichtige economische ontwikkeling in de regio.

Balans wonen en werken

Er is een toenemende aandacht voor balans tussen werken en wonen. Concreet betekent dit dat de ruimte voor werk moet meegroeien met de groei van het aantal inwoners en de samenstelling van de beroepsbevolking. Het gaat om nabijheid van passende werkgelegenheid en dus ook om behoud van bedrijfsruimte in de stad. We koesteren daarom bestaande werklocaties en bedrijfsruimte in buurten en wijken (wijkeconomie) en onderzoeken waar we nieuwe ruimte voor ondernemerschap kunnen toevoegen.

Er is een toenemende aandacht voor balans tussen werken en wonen. Concreet betekent dit dat de ruimte voor werk moet meegroeien met de groei van het aantal inwoners en de samenstelling van de beroepsbevolking. Om een inclusieve stad en economie te zijn en te blijven gaat de nabijheid van passende werkgelegenheid weer een grotere rol spelen. We koesteren daarom bestaande binnenstedelijke werklocaties en bedrijfsruimte in buurten en wijken en onderzoeken waar we nieuwe ruimte voor ondernemerschap kunnen stimuleren. Oftewel: bij nieuwe gebiedsontwikkelingen zetten we in op het mengen van lichte bedrijfsactiviteiten met wonen, zodat we minder ruimte nodig hebben op bedrijventerreinen en die beter kunnen benutten voor grotere en zwaardere bedrijvigheid. Deze ambitie valt onder de noemer 'Wijkeconomie'.

Wijkeconomie verwijst naar de kleinschalige economische activiteiten die plaatsvinden binnen een wijk. Driekwart van de startende ondernemers begint de bedrijfsactiviteiten vanuit huis. In Nederlandse steden is de werkgelegenheidsgroei van kleine bedrijvigheid in de wijk groter dan van grote bedrijven op bedrijventerreinen. Naast het nieuwe ondernemerschap en de ruimtewinst op de bedrijventerreinen, heeft het stimuleren van wijkeconomie ook sociaal-economische impact. Het stimuleert arbeidsparticipatie, draagt bij aan de persoonlijke groei en ontwikkeling van de bewoners van de wijk, is gunstig voor de levendigheid én voor een evenwichtiger gebruik van infrastructuur, creëert draagvlak voor voorzieningen en is in staat om het karakter van een wijk te doen veranderen.

Wijkeconomie kent verscheidene vormen. Horeca en winkels vallen hier ook onder maar dat wordt al voldoende geprogrammeerd. Er is in Zwolle meer aandacht nodig voor betaalbare bedrijfsruimte in bestaande en de nieuw te bouwen woonwijken.

Voor gemeente Zwolle zijn onderstaande opgaven belangrijk voor het thema economie voor de periode vanaf 2030:

Ruimte voor innovatie
Aandacht voor innovatie is een belangrijke pijler in het economisch beleid van Zwolle (stad en regio). Innovatie in bedrijven en organisaties is nodig om in te spelen op de krapte op de arbeidsmarkt, stappen te maken op weg naar een duurzame economie en antwoorden te vinden op de grote uitdagingen op het gebied van energie en klimaat. Daarmee blijven we economisch relevant en weerbaar.

Ruimte voor economie
We werken toe naar de economie van de toekomst; een duurzame en circulaire economie. Dit stelt nieuwe eisen aan bedrijven, die extra ruimte nodig hebben voor activiteiten zoals productie, recycling, opslag en logistiek. De beperkte hoeveelheid beschikbare ruimte vraagt om gecoördineerde regionale planning, slimme keuzes en een gezamenlijk streven naar efficiënter gebruik van schaarse ruimte. We maken daarom ook in r~~R~~egionaal verband afspraken over de planning van bedrijventerreinen. De behoefte aam ruimte voor economie komt niet alleen voort uit de verandering van onze economie. De groei van het aantal inwoners van Regio Zwolle ~~(stad en regio)~~ heeft ook ruimtelijk-economische gevolgen.

De regionale vraag naar grootschalige bovenregionale bedrijventerrein(en) in de regio Zwolle betreft bij gunstige economische ontwikkelingen 250 hectare. Het is noodzakelijk om voldoende strategische ruimte aan te wijzen voor een nieuwe en duurzame economie. De overgang naar een circulaire economie vraagt ook om extra ruimte. We willen ruimte maken voor groei, vernieuwing en verduurzaming van onze economie in Zwolle en de regio. Op dit moment is daar geen ruimte voor. Alleen op de gemeente Zwolle komt al een behoefte aan extra ruimte voor bedrijventerreinen af van 50 tot 135 hectare netto. Met de uitbreiding van Hessenpoort 4 geven we voor een deel invulling aan de opgave van het zoekgebied voor grootschalige bovenregionaal bedrijventerrein(en).

De vraag van 135 hectare gaat uit van het inspelen op zowel de verstedelijkingsopgave en het economisch tij, waarbij zowel lokale kavels tot 3 hectare als regionale kavels groter dan 3 hectare worden gefaciliteerd. Dit is passend bij de regionale rol die Zwolle heeft. De ondergrens van 50 hectare netto gaat uit van een laag economische groeisituatie, waarbij bovendien alleen kleine kavels tot 3 hectare worden gefaciliteerd. Deze hectares zijn nog exclusief de additionele ruimte die de transitie naar een circulaire economie vraagt.

De voorbereiding voor de uitbreiding van Hessenpoort 4 met 50 hectare netto voorziet in een eerste stap voor de Zwolse vraag naar grootschalige kavels. Voor de verdere ruimtebehoefte die op Zwolle afkomt (afhankelijk van het economisch tij tot 85 hectare netto, klein- en grootschalige kavels) en de additionele vraag vanuit de transitie is voor een klein deel op te vangen met Hessenpoort 3 (10 hectare netto kleinschalig) en een uitbreiding van Marslanden (indicatief 25 hectare netto kleinschalig). Voor de overige vraag (35 hectare grootschalig en 15 hectare kleinschalig zal nog ruimte gevonden moeten worden. Het (plan)aanbod is in ieder geval, ook na de eerste uitbreiding van 50ha netto met Hessenpoort 4, onvoldoende om tegemoet te komen aan de behoefte. Zodoende is er sprake van een kwantitatief tekort.

De verdere grootschalige uitbreiding van Hessenpoort – en daarmee de benodigde extra ruimte van 50 ha - is onderdeel van de regionale ruimtelijke vraag, die dus meer omvat dan de 85 hectare grootschalige vraag voor alleen Zwolle, die moet landen in de A28 corridor zoals neergelegd in de Ruimtelijk Economische Bouwsteen 2040. Dit pakken we op met onze buurgemeenten. Vooruitlopend daarop wordt er onderzoek gedaan naar stikstof en weidevogels rondom Hessenpoort. Dit zit in afrondende fase. Na deze onderzoeken kan gekeken worden of een uitbreiding haalbaar is, in welke vorm/grootte/milieuzonering en ook in welke van de 3 richtingen: noord, oost en/of west.

Tegelijk staan we voor de uitdaging om onze bestaande bedrijventerreinen beter te benutten (intensiveren en herstructureren). Een klein deel van de resterende vraag naar kleinschalige locaties kan hierdoor worden gevonden op de bestaande terreinen. Herstructurering biedt ook de gelegenheid om ruimte voor andere ruimtevragende functies, zoals de energietransitie. Daarnaast maken we onze bedrijventerreinen klaar voor de toekomst. Dit houdt in dat we voor deze locaties specifieke profielen opstellen en inzetten op behoud, intensiveren en verduurzamen van de bestaande bedrijventerreinen.

Ook na 2030 willen we blijven inzetten op een divers aanbod op het gebied van kenniseconomie, praktijkgeschoolde banen en ruimte voor innovatie en circulaire economie. Een sterke profilering per werklocatie is de volgende stap om de Zwolse economie meer onderscheidend te maken.

Economie en bereikbaarheid

Voor economie is bereikbaarheid en mobiliteit een belangrijke randvoorwaarde. Het is belangrijk om hierbij een onderscheid te maken tussen goederenvervoer en personenvervoer. Goede logistiek is een randvoorwaarde voor ~~deze~~ bedrijven. De uitbreiding van bedrijventerreinen vraagt daarom om een integrale benadering waarbij goede ontsluitingen en doorstroming op de draaischijf van windrichtingen cruciaal zijn.

Beschikbaarheid van een goed functionerend energienetwerk is een onmisbare randvoorwaarde. 60 procent van de energie in de bestaande omgeving (exclusief mobiliteit) wordt verbruikt door de huidige bedrijven. De toekomstbestendigheid van bedrijven en bedrijventerreinen is dan ook gerelateerd aan de snelheid waarmee alternatieve vormen van (duurzame) energie beschikbaar zijn. Voor de verduurzaming van de economie zijn investeringen in het elektriciteitsnetwerk randvoorwaardelijk.

Ruimte voor kantoren

Nederland, en dus ook Zwolle, komt uit een tijd van forse leegstand en onzekerheid op de kantorenmarkt. Veel kantoorruimte is de afgelopen jaren getransformeerd naar wonen. We zien anno 2025 dat het niet wenselijk meer is kantoortransformatie naar wonen zonder meer te faciliteren. Er is behoefte aan kwalitatieve goede kantoorruimte op de juiste plek. We koesteren daarom de bestaande kantorenvoorraad en zetten in op herontwikkeling (vernieuwing en verduurzaming) van bestaande kantoren. We geven prioriteit aan het (slim) toevoegen van kantoren op de beste locaties in de stad. Met name in de Spoor- en Singelzone. We schrappen de onbenutte plancapaciteit op Oosterenk en aan de Zwartewaterallee.

Ruimte voor vrije tijd en cultuur

Voor de economie van Zwolle is een goed vestigingsklimaat en een aantrekkelijke stad voor toerisme van groot belang. Daarom willen we ook ruimte reserveren voor vrije tijd en cultuur. Uit onderzoek blijkt dat er behoefte is aan circa 30.000 m2 , bruto vloeroppervlak. Zwolle is het kloppende culturele hart van de regio waar kunst en cultuur bijdragen aan de hoge kwaliteit van leven van iedereen die in de gemeente of regio woont, er werkt of er een bezoek aan brengt. Om deze ambities te bereiken,

moeten we de stad verder verlevendigen, het aanbod in voorzieningen verbreden en specifieke doelgroepen aan ons binden. Waaronder jonge, creatieve mensen; de *innovators* en *early adopters* met interesse in technologie en cultuur. In de groei van de stad is het daarom van belang dat we ook ruimte reserveren voor verbreding van voorzieningen, voor vrije tijd en voor goede culturele voorzieningen. Voor horeca en detailhandel is de verwachting dat het aanbod al goed aansluit op de groei van Zwolle. Het toevoegen daarvan kan alleen als hier aantoonbaar behoefte aan is. Zowel kwantitatief als kwalitatief.

2.2.4 Mobiliteit

In de huidige Omgevingsvisie is een belangrijke structurende keuze gemaakt die we onverkort doorzetten. ~~We zetten bij mobiliteit de ingeslagen weg onverkort door zoals deze in de huidige Omgevingsvisie is uitgezet.~~ Kern daarvan is een goed bereikbaar en toch autoluw centrumgebied met ruimte voor de fiets en voetganger. Dit om de leefbaarheid hier te versterken. Het autoverkeer ontsluiten we via de stadsring (onder andere Blaloweg, Zwartewaterallee, Ceintuurbaan, Oldeneelallee en IJsselallee). De stadsring vormt de draaischijf van automobiliteit in alle windrichtingen. Binnen de stadsring kan daardoor worden ingezet op ~~Die transitie zet ook in op~~ de vermindering van de (ruimtelijke) impact van mobiliteit in de openbare ruimte door:

- Het verminderen van mobiliteit (thuiswerken/ functiemenging);
- Het veranderen van de mobiliteitskeuze (van auto naar lopen, fiets, OV of deelmobiliteit) Dat doen we door meer ruimte te geven voor alternatieven en deze te verbeteren;
- Het verschonen van mobiliteit door elektrificatie, maar ook door de eerste twee punten;
- Het verlagen van de maximumsnelheid van 50 naar 30 km/uur;
- Het bundelen van autoparkeren in de mobiliteitshubs in combinatie met parkeerregulering.

5.2

Het betreft een transitie die ook extra accenten vraagt. Meer inzet op het tegengaan van vervoersarmoede en daarmee ook het stimuleren van publieke mobiliteit. Meer inzet op een rechtvaardige verdeling van de openbare ruimte. Publieke mobiliteit gaat over al het vervoer waarvoor reizigers niet een eigen vervoermiddel kunnen of willen gebruiken. Denk hierbij aan treinen, bussen en buurtbussen, maar ook aan deelfietsen en deelauto's. Publieke mobiliteit biedt reizigers een aantrekkelijk en verantwoord alternatief om zich te verplaatsen. Vervoersarmoede betreft het gebrek van vervoersmogelijkheden om op een gewenste plaats van bestemming te komen.

Het verder groeiende autobezit en gebruik in combinatie met de ambitie om meer woningen toe te voegen leidt ertoe dat de er, met nog meer urgentie en energie, ingezet moet worden op enerzijds alternatieven voor de auto, zoals de fiets, deelmobiliteit en openbaar vervoer en anderzijds op het realiseren van gebundeld parkeren in de vorm van mobiliteitshubs om daarmee ruimte te maken op straat, om de leefbaarheid en bereikbaarheid van de stad en elektrificatie van het vervoer te waarborgen.

5.2

5.2

Een toenemend autobezit

De verwachting is dat het autobezit en gebruik in Nederland tot 2040 nog verder zal toenemen van circa 500 naar circa 525 auto's per 1000 inwoners. Als we deze landelijke verwachting door vertalen naar Zwolle betekent dit dat het aantal auto's in Zwolle zal toenemen. In Zwolle genereert elke woning gemiddeld ongeveer 5 autoritten per dag. Daar komt bij dat Zwolle een centrumrol vervult in

5.2

een regio waar op veel plekken bewoners afhankelijk zijn van de auto. Voor hen willen we een gastvrije en goed bereikbare stad blijven.
Bij ongewijzigd beleid betekent dit dat er nog fors meer extra autoritten per dag erbij komen. Met de gewenste mobiliteitstransitie willen we deze groei beperken, maar de verwachting is dat de verkeersintensiteit op de wegen in Zwolle de komende jaren desondanks nog altijd zal blijven groeien.

De vraag is of we deze groei willen en kunnen blijven faciliteren. Het ruimtebeslag van de auto is onevenredig groot in de publieke ruimte. We willen daarom mensen een alternatief bieden voor de auto. De trend die we daarbij zien is dat mensen wel bereid zijn minder te rijden, of anders te rijden, maar minder snel hun auto ook daadwerkelijk wegdoen.

5.2

Voor fietsparkeren geldt dat de ruimtevraag in de gebiedsontwikkelingen en de openbare ruimte en met name bij grote publiekstrekkers groter wordt. Maximaal inzetten op kwalitatieve, hoogwaardige fietsenstallingen is randvoorwaardelijk voor het laten slagen van de mobiliteitstransitie en gebiedsontwikkelingen.

Meer aandacht voor de voetganger
Verder is er meer aandacht voor de voetganger nodig en brengen we het voetgangersnetwerk in beeld. ~~De toenemende v~~Verkeers~~on~~veiligheid voor met name ~~onder~~ fietsers en voetgangers ~~in de stad~~ vraagt om een gerichte aanpak, zowel met focus op een veilige inrichting van wegen en verlaging van de maximum snelheid van 50 naar 30 km/uur.

Een goed openbaar vervoer als onderdeel van publieke mobiliteit
Het is een opgave om een transitie in te zetten van openbaar vervoer naar publieke mobiliteit. Het doel is dat publiek vervoer vanzelfsprekend en gemakkelijk wordt. Beschikbaarheid, betaalbaarheid, reserveringsmogelijkheden en juiste beschikbare reisinformatie zijn belangrijke factoren om dat te doen slagen. We willen dat iedereen, ongeacht zijn of haar inkomen, lichamelijke gesteldheid of leeftijd gebruik kan maken van publieke mobiliteit.

De Regio Zwolle heeft een zeer fijnmazig treinnetwerk met in veel~~elke~~ kernen rondom Zwolle op circa 15/ 20 kilometer wel een treinstation. Denk naast Zwolle en Stadshagen aan stations als Kampen, Meppel, Dalfsen, Ommen, Raalte, Wijhe of 't Harde. Bij verder ontwikkeling, in- en uitbreiding van de stad lijkt het kansrijk om in Zwolle Zuid in te zetten op een nieuw treinstation. Daarnaast kent Zwolle ook een relatief fijnmazig busnetwerk met ook hier goede verbindingen zowel binnen de stad als richting de regio.

Zwolle heeft een uitstekend fietsnetwerk, waardoor er zowel binnen de stad als van en naar Zwolle veel gefietst wordt. Het busvervoer is aanvullend op het fietsen, maar binnen de stad wordt de bus relatief weinig gebruikt.Voor sommige inwoners is het Openbaar Vervoer een voorziening die ervoor zorgt dat ze kunnen deelnemen aan de maatschappij. Denk aan mensen met een visuele en/of lichamelijke beperking of mensen die niet kunnen of willen autorijden. Er liggen mogelijkheden voor een fijnmaziger regionaal busnetwerk en/of een versterking van het spoornetwerk met meer (voorstad) stations. Het realiseren van voorstad-stations moet worden afgewogen tegen mogelijk

minder intercity-verbindingen op langere afstanden. ~~Dit laatste kan mogelijk ten koste gaan van de bereikbaarheid van Zwolle op langere afstanden.~~

Goederenvervoer
In Zwolle wordt ruim 50 procent van alle energie verbruikt door elektrische mobiliteit. Dit onderstreept het belang van duurzame mobiliteit in de stad. Zwolle, strategisch gelegen langs de A28, speelt daarnaast een grote rol in het internationale vrachtverkeer en de bijbehorende logistieke bedrijvigheid. Door deze gunstige ligging is de stad een belangrijke schakel in het goederenvervoer. Een duurzame aanpak van het goederenvervoer kan een grote bijdrage leveren aan de mobiliteitstransitie. Het verduurzamen van dit vervoer, door over te schakelen van fossiele brandstoffen naar elektriciteit – en mogelijk een beperkte rol voor waterstof – biedt kansen. Echter, deze omslag brengt ook uitdagingen met zich mee, vooral op het gebied van ruimtegebruik. De benodigde infrastructuur voor elektrische voertuigen en mogelijk waterstof vraagt om aanpassingen in beschikbare infrastructuur, en dus ruimte.

2.2.5 Energie
Nederland heeft in haar Klimaatakkoord vastgelegd dat zij in 2050 een klimaatneutrale samenleving wil hebben gerealiseerd. De energietransitie is hier een belangrijk onderdeel van. Dit onder de noemer van 'klimaatmitigatie'. Naast onze eigen energiebehoefte is Zwolle ook een energie infrastructuur knooppunt. De ambitie van klimaatneutraal in 2050 vergt daarom veel fundamentele veranderingen in de maatschappij, bijvoorbeeld bij energieopwekking, de energieopslag, de transportnetwerken en het energieverbruik. Zwolle is in 2050 energieneutraal of zoveel eerder als mogelijk. ~~En in 2040 is de opgave grotendeels gerealiseerd.~~ Maar: beschikbaarheid van energie is belangrijk. De overgang naar duurzame energiesystemen moet wel haalbaar blijven voor inwoners. Wendbaarheid en adaptiviteit zijn daarom ook hier van belang.

5.2

Energieneutraal betekent in deze context dat we geen aardgas of andere fossiele brandstoffen gebruiken. Gemotoriseerd vervoer maakt gebruik van vooral elektriciteit, zoveel mogelijk aangeboden in collectieve voorzieningen. Goed isoleren en besparen is gemeengoed. Woningen en bedrijven maken voor de resterende vraag gebruik van warmte en/of elektriciteit. De benodigde energie-infrastructuur is op termijn behoorlijk verzwaard.

De eerste stap in de energietransitie is het verminderen van energieverbruik. Daarna volgt het duurzaam opwekken van energie en het versterken van de energie-infrastructuur. De huidige Omgevingsvisie benoemt locaties waar energie (grootschalig) duurzaam opgewekt kan worden, zowel binnen als buiten de bebouwde kom~~in als buiten de stad~~. Het gebied Tolhuislanden is in de huidige Omgevingsvisie al benoemd als kansrijk voor het plaatsen van windturbines. Ook in Haerst zien we kansen voor de opwek van duurzame energie uit wind.

Naast het duurzaam opwekken van energie is het noodzakelijk dat de energie-infrastructuur toekomstbestendig is en blijft. Om de ambities op het gebied van wonen, economie en mobiliteit te kunnen uitvoeren is versterking van het energie-infrastructuur op korte termijn essentieel. Het huidige energienetwerk is niet meer voldoende toegerust om zowel de vraag als het aanbod van duurzaam opgewekte energie te transporteren, met netwerkcongestie als gevolg. Dit vraagt om de ontwikkeling van een toekomstbestendig energiesysteem, zowel boven als onder de grond. Het

bufferen en opslaan van duurzaam opgewekte energie is daarvoor belangrijk. Dit om vraag en aanbod van opgewekte energie gebalanceerd op het net aan te kunnen bieden. We hanteren hierin het uitgangspunt van lokaal opwekken en lokaal gebruiken. Ter versterking van de energie-infrastructuur moet ruimte worden gevonden voor circa 650 trafostations en circa 13 middenspanningstations. Ook is vervanging van 10 middenspanningsstations nodig. In hoogstedelijk gebied en in de historische binnenstad zal dit vaker inpandig moeten worden opgelost. In de overige gebieden zal er in de openbare ruimte plek gevonden of gemaakt moeten worden. Op de middellange termijn zal in het zuiden van Zwolle een nieuwe locatie voor een hoogspanningsstation nodig zijn. Dit om de bestaande stations Frankhuis en Weteringkade te ontlasten.

Onderdeel van de energietransitie is ook het op een andere wijze verwarmen van gebouwen. Dit doen we steeds minder ~~niet~~ ~~meer~~ met aardgas. Dat betekent dat we per wijk overstappen op een alternatieve vormen van verwarming.

Er zijn verschillende oplossingen en iedere oplossing vraagt zijn eigen ruimteclaim en ingreep in de bestaande stad. Een warmtenet heeft een fors ruimtebeslag in de ondergrond in de wijk. Dit geldt ook voor de locaties van de duurzame warmtebronnen (aquathermie, geothermie). Wanneer er gebruik wordt gemaakt van duurzaam gas zullen er ook locaties beschikbaar moeten komen voor de opwek van duurzaam gas en waterstof.

2.7 De opgaven vanuit de thematische bouwstenen samengevat

Bouwsteen	**Opgaven**
Wonen	Opgave verstedelijkingsstrategie. Groei met 5.000 tot 15.000 woningen:
	Kwalitatieve programmering gericht op differentiatie van woonmilieus . Dit in het licht van een toenemende vergrijzing.
Economie	Toevoegen van 50 tot 135 hectare bedrijventerrein voor een groeiende economie
	Behouden en versterken van de huidige werklocaties
Mobiliteit	Voortzetten van onze mobiliteitstransitie (STOMP)
	Groei van Zwolle en de regiogemeenten betekent ook autonome toename aantal auto~~'~~'s van circa 10.000
Energie	Haerst als locatie voor windmolens
	Versterken energie-infrastructuur (trafohuisjes, HS/MS-stations, etc.)

Water & Klimaat	Meer ruimte voor retentiegebied(en)
	Water en bodem als drager voor de ruimtelijke ontwikkeling van Zwolle

3. De basiswaarden

3.1. Inleiding

In dit hoofdstuk worden de basiswaarden toegelicht, die het fundament vormen voor een kwalitatieve ontwikkeling van Zwolle. Deze waarden en de bijbehorende principes vormen de basis voor het toekomstbeeld, waarmee we richting geven aan de opgaven waarvoor we staan (hoofdstuk 2), de bijbehorende toelichting en de integrale kaart. Ook wordt de ontwikkelstrategie voor Zwolle uiteengezet, die de ontwikkeling tot 2040 beschrijft, met een doorkijk naar 2050.

3.2. De Basiswaarden

In het proces om te komen tot het Ruimtelijke Toekomstperspectief hebben we gesprekken gevoerd met stakeholders om de belangrijke waarden te identificeren die Zwolle (ruimtelijk) aantrekkelijk maken. De basiswaarden komen daarnaast voort uit de ontwikkelprincipes die uit de huidige Omgevingsvisie en Verstedelijkingstrategie naar voren zijn gekomen. Dit heeft geleid tot vier basiswaarden die nu en in de toekomst centraal blijven staan.

De vier basiswaarden zijn: Zwolle: kloppend centrum van een ondernemende ~~hart van de klimaatbestendige~~ groeiregio, Zwols *'noaberschap'* door sterke sociale netwerken, Zwolse nabijheid door duurzame en aantrekkelijke verbondenheid en Zwolle als *deltaspons* door een robuust blauwgroen netwerk. Richting de toekomst moeten deze basiswaarden altijd behouden en versterkt worden. Ze bieden kwalitatieve richting en focus voor de stad, het buitengebied en de functie in de regio. De basiswaarden vormen daarom de sturingsfilosofie voor de komende opgaven en ambities. De basiswaarden zijn niet alleen leidend in keuzes, maar ook sturend voor de invulling van opgaven. Zo zorgen de basis~~voor~~waarden ervoor dat Zwolle aantrekkelijk is en blijft om te wonen, werken en recreëren, en dat zowel het fysieke kapitaal als de menselijke maat behouden blijft.

5.2

Zwolle centrum van een ondernemende ~~hart van de klimaatbestendige~~ groeiregio

Zwolle is het centrum van een ondernemende ~~hart van de klimaatbestendige~~ groeiregio, waar een hoge concentratie werkgelegenheid en stedelijke voorzieningen samenkomen in het midden van de delta en een uniek landschap. Het stedelijk gebied, het water- en bodemsysteem en het omliggende buitengebied zijn hier onlosmakelijk met elkaar verbonden. Zwolle is de centrumstad in de regio en daarnaast een belangrijke schakel in het stedelijk Netwerk Nederland. De regio kenmerkt zich door haar doe-kracht en haar maak-industrie. Sterke MKB-bedrijven die veel samenwerken en elkaar iets gunnen, met werknemers met een hoge arbeidsmentaliteit. Als belangrijk knooppunt verbindt Zwolle niet alleen de regio, maar ook de noordelijke provincies met de rest van Nederland. Zo vormt bijvoorbeeld Station Zwolle een cruciale schakel in alle windrichtingen, als het grootste spoorknooppunt van Nederland, op Utrecht na. ~~Daarnaast speelt Zwolle een sleutelrol in de delta, waar water vanuit de IJssel en de Vecht, Zwarte Water, Weteringen en beken samen komt.~~ We doen en handelen vanuit de 'Hanzementaliteit' en kenmerkt zich door creativiteit, samenwerking en ondernemerschap.

5.2

5.2

Zwols 'noaberschap' door sterke sociale weefsels

De Zwolse gemeenschap staat bekend om haar grote mate van betrokkenheid en samenwerking, met bijvoorbeeld een aanzienlijk hoger percentage vrijwilligers (ca. 4% meer dan het Nederlands gemiddelde). Deze sociale verbondenheid vormt de ruggengraat van buurten en wijken tot de stad als geheel. De ontmoetingsplekken en de menselijke maat die Zwolle rijk is, dragen bij aan de ruimte

voor de sociale netwerken. Zwolle speelt daarnaast ook een belangrijke sociale rol in de regio, met functies op het gebied van werken, voorzieningen, recreatie en wonen.

Zwolle nabij door duurzame en aantrekkelijke verbondenheid
Zwolle staat bekend om de fysieke nabijheid, door goede infrastructuur voor actieve mobiliteitsvormen en lokale bereikbaarheid. Dagelijkse voorzieningen bevinden zich in de nabijheid. Ook het buitengebied is vanuit elke wijk goed bereikbaar. ~~: vanaf elke woning streven we naar maximaal 10 minuten lopen of 15 minuten fietsen naar deze voorzieningen.~~ De nabijheid van onderwijs en werkgelegenheid in de stad draagt bij aan de aantrekkelijkheid van Zwolle. De stad beschikt over een uitgebreid netwerk van fietspaden en doorfietsroutes, wat zorgt voor een hoog fietsgebruik onder de Zwollenaren. In 2014 resulteerde dit in de titel *Fietsstad van Europa*.

Zwolle deltaspons door een robuust blauwgroen netwerk
Zwolle ligt op een plek waar een serie hogere gronden dicht bij elkaar liggen, omgeven door rivieren (IJssel, Vecht, Sallandse Weteringen) die afstromen richting IJsselmeer. ~~Daarnaast~~Zo speelt Zwolle een sleutelrol in de delta, waar water vanuit de IJssel en de Vecht, Zwarte Water, Weteringen en beken samen komt. Het leven met water heeft voorspoed en welvaart gebracht. Het waterrijke landschap waarin Zwolle zich heeft ontwikkeld geeft richting aan de toekomst van Zwolle. De bescherming van mensen en functies in een kwetsbare delta vraagt blijvende aandacht. Een veerkrachtige inrichting van een robuust blauwgroen netwerk waarin we kunnen leven met het water biedt perspectief voor de lange termijn. ~~moet door klimaatverandering blijvend worden gewaarborgd.~~ Dit biedt richting aan de ontwikkeling en het beheer van stad en landelijk gebied, waar waterretentie meer ruimte zal vragen.~~.~~ Het wordt niet alleen natter, maar ook droger en heter. Een klimaatadaptief ingerichte openbare ruimte ~~robuust blauwgroen netwerk~~ is daarom essentieel voor een gezonde leefomgeving en is kenmerkend voor Zwolle. Het is dan ook een basiswaarde die richting geeft aan het Zwolle van 2040.

Groen groeit mee met de ontwikkeling van de stad. We richten ons op kwalitatieve structuurversterking, leveren maatwerk en benaderen opgaven vanuit het grotere geheel (buurten, wijken, gebieden, stad, landelijk gebied). We benutten kansen en verbinden opgaven actief, zodat ze complementair zijn.

Deze vier waarden vormen de kern van onze ruimtelijke keuzes en zorgen ervoor dat toekomstige ontwikkelingen bijdragen aan de unieke kwaliteiten van Zwolle. Per basiswaarde zijn principes gedefinieerd die in alle ontwikkelingen de basis zijn.

Principes van de basiswaarden

Zwolle, centrum van een ondernemende ~~hart van de klimaatbestendige~~ groeiregio

- *Zwolle is het warme hart van de regio, zowel op het gebied van voorzieningen als economie.*
- *Zwolle is onderdeel van het stedelijke netwerk Nederland*
- *Zwolle koestert haar Hanzementaliteit. We werken samen, gunnen elkaar wat en er is ruimte voor ondernemerschap en talent.*

Zwols 'noaberschap' door sterke sociale weefsels:

- Nieuwe ontwikkelingen worden benut om bestaande sociale structuren te versterken en stimuleren. Bijvoorbeeld door het toevoegen van actieve functies en voorzieningen die de lokale economie bevorderen, zoals het ondersteunen van inclusie, lokaal ondernemerschap, bestaanszekerheid en levendige wijken. Ontmoetingen worden gestimuleerd op alle schaalniveaus.
- Een mix van woningtypen en prijsklassen creëren met een diverse samenstelling van bewoners. Doorstroom wordt gerealiseerd door passend woonprogramma toe te voegen in bestaande wijken voor bestaande doelgroepen.
- Er wordt ingezet op een levensloopbestendige woonomgeving met een toegankelijke openbare ruimte voor iedereen (ook voor mensen met een fysieke beperking) met bijvoorbeeld brede veilige trottoirs en oversteekplaatsen.
- Collectieve initiatieven zoals buurttuinen of collectieve woonvormen worden gestimuleerd.
- Toegankelijke ontmoetingsplekken liggen op knooppunten binnen fiets- en wandel netwerken.

Zwolse nabijheid door duurzame en aantrekkelijke verbondenheid

- Nieuwe ontwikkelingen worden benut om het bestaande te versterken, door bijvoorbeeld functies slim te verweven en direct de openbare ruimte aan te pakken.
- Actieve mobiliteit wordt gestimuleerd: dagelijkse voorzieningen zijn ~~op~~ zoveel mogelijk dichtbij.~~fiets (15 minuten) en loopafstand (10 minuten).~~
- We stimuleren de wijkeconomie als belangrijke drager van de ziel in de wijk. Dit is ook van belang voor sociale netwerken.
- In stadsstraten gaat de aanpak van aantrekkelijkheid, veiligheid en klimaatadaptatie in samenhang.
- Werklocaties in de stad zijn van groot belang voor de nabijheid van werk. Ze worden verbonden met de bestaande wijken met aantrekkelijke routes voor actieve mobiliteit.
- We zetten in op goed bereikbare HOV-knooppunten en bouwen in een hogere dichtheid rondom die HOV-knooppunten.

Zwolle deltaspons door een robuust blauwgroen netwerk

- Groen groeit mee met de ontwikkeling van de stad. We kijken daarbij naar het groter geheel en leveren maatwerk.
- Gebiedsontwikkeling is de blauwgroene klimaatmachine: nieuwe ontwikkelingen benutten we om blauwgroene structuren te verbeteren of toe te voegen en om klimaatadaptieve maatregelen in te passen.
- We passen in de ontwikkeling natuurlijke en meervoudige oplossingen toe, door bijvoorbeeld blauwgroene kwaliteit te combineren met aantrekkelijke routes voor actieve mobiliteit.
- We vangen de druppel op waar die valt: hoogwaardig hergebruik van hemelwater door te infiltreren, te bergen en vertraagd af te voeren.
- We versterken bij alle opgaven de sponswerking, eventueel met innovatieve oplossingen zoals wateropvang op gebouwen.

5.2

5.2

- Ruimte voor de ondergrond: koppelkansen tussen groen, water (sponswerking) en energie.
- Ruimte voor waterretentie.

Toekomstbeeld

5.2

De basiswaarden van Zwolle leggen het afwegingskader voor de ontwikkeling van de stad en het buitengebied: Zwolle, centrum~~knooppunt en hart~~ van de ondernemende groeiregio, *Zwols noaberschap door sterke sociale weefsels, Zwolse nabijheid door duurzame en aantrekkelijke verbondenheid, Zwolle deltaspons door een robuust blauwgroen netwerk*. De sterke samenhang van bestaande sociale netwerken, een ~~compacte~~ stad met wonen, werken en voorzieningen in nabijheid in een klimaatbestendige blauwgroene delta ~~zorgen~~zijn de herkenbare kenmerken van het Zwolle van nu en het ~~voor een~~ Zwolle voor Overmorgen. ~~, dat klaar is voor de toekomst~~

De strategische ligging van Zwolle in het spoor- en wegennetwerk van Nederland maakt de uitgangspositie als economische motor van de regio bijzonder sterk. Zwolle is een vestigingsplaats voor (nieuwe) bedrijvigheid én inwoners met een sterke blik naar buiten gericht. Zo realiseren we ook de woonopgave die hoort bij het hart van de regio. In dit hoofdstuk geven we richting aan het Ruimtelijk Toekomstbeeld in 2040: hoe zien~~t~~ de stad en het buitengebied eruit in 2040?

Hier een alinea toevoegen over leven in de delta. Water en bodem als sturende principes. Meer waterretentie. Waterrijke omgeving. Niet langer het water wegduwen achter dijken. Maar het water ontvangen. Ook als kans zien. Leven met water. Dat vraagt om wendbaarheid en adaptatie. Om veerkrachtige gebiedsinrichtingen. Om mee kunnen veren met veel en weinig water. De natuur daarin laten mee ontwikkelen. En wonen op een vernieuwende manier mogelijk maken in dit soort gebieden. Zo willen we een nieuwe Vechtrand ontwikkelen en onderzoeken welke rol Stadsbroek kan vervullen. Door te leren van onze voorouders, die ook al wendbaar en amfibisch leefden in dit waterrijke gebied. Zo willen we vormgeven aan de demodelta. Een inspirerend voorbeeld zijn voor andere waterrijke deltagebieden in Nederland en mondiaal.

5.2

Om ruimte te geven aan de voorziene groei in banen en woningen ~~starten~~kijken we ~~vanuit~~naar de sociale netwerken: wijken en buurten versterken door (kleinschalige) toevoeging van woningen of voorzieningen met een gedifferentieerd woonmilieu. Hierbij geldt: nieuw helpt bestaand. Nieuwe toevoegingen versterken de wijk, waardoor deze gezonder, aantrekkelijker, groener, klimaatadaptiever en beter verbonden wordt. Een gedifferentieerd woonprogramma stimuleert de doorstroming in de eigen buurt, terwijl ontmoeting op alle schaalniveaus wordt gestimuleerd: van gebouw tot bouwblok, van buurt- en wijkcentra tot de vergrote binnenstad. -

5.2

Zwolle is een ~~compacte~~ stad waarin~~, en~~ nabijheid ~~is~~ een grote kwaliteit vormt. ~~In 2040, d~~Door verder te verdichten op slimme binnenstedelijke locaties versterken we die kwaliteit~~, zal de stad nabijer zijn dan ooit~~. We zetten in op ~~de~~het STOMP-principe~~s~~ (Stappen, Trappen, Openbaar vervoer, Mobility as a service/common (deelmobiliteit), Privé-auto) in onze woonwijken en in het gebied binnen de Ring. ~~waarin voetgangers en fietsers de prioriteit krijgen. Dit betekent dat het centrum en de vergrote binnenstad binnen de Ring autoluw worden, en doorgaand autoverkeer wordt geweerd.~~ Dagelijkse voorzieningen zijn op loop- en fietsafstand via aantrekkelijke wandel- en fietsroutes. Nieuwe te ontwikkelen gebieden sluiten hierop aan. Via goede loop- en fietsverbindingen en ~~ingen worden ontsloten~~ met hoogwaardig OV ~~en~~ worden deze gebieden aangehecht aan de bestaande stad. In het Zwolle van Overmorgen blijven belangrijke werkfuncties in de bestaande stad en worden bedrijven met relatief weinig arbeidsplaatsen in combinatie met een grote ruimteclaim bij Hessenpoort en de uitbreiding daarvan ondergebracht. Om dit mogelijk te maken is een goed functionerende Ring-

functie van cruciaal belang. In het Zwolle van Overmorgen is de bereikbaarheid vanuit en naar alle windrichtingen geborgd door een optimale draaischijf-functie op de Ring.

Zwolle als toekomstbestendige deltaspons zorgt ervoor dat water en groen niet alleen bijdragen aan waterveiligheid en klimaatadaptatie, maar ook aan een gezonde en aantrekkelijke leefomgeving. Groen en blauw vormen daarom een basiswaarde voor de ontwikkeling van de opgaven van wonen, werken, mobiliteit en energie. We richten ons op het versterken van de hoofdstructuren, enerzijds voor de waterveiligheidsopgave en anderzijds om de verbinding te leggen tussen de stadsparken en regionale landschappen. Deze blauwgroene structuren verbinden wijken, versterken de biodiversiteit en bieden ruimte voor recreatie, ontspanning en ontmoeting. Aan de oostflank van de stad wordt een waterbergingslandschap ingericht: het overloopgebied van de Sallandse Weteringen, waarin klimaatadaptief wonen en bouwen zichtbaar wordt.

5.2

3.5. integraal kaartbeeld

De kaart aan de rechterzijde toont het integraal toekomstperspectief. In hoofdstuk 4 worden de lagen blauwgroen, wonen, economie mobiliteit en energie toegelicht. De legenda aan de onderzijde van deze pagina toont ook de opbouw van de thematische lagen, de legenda eenheden worden in hoofdstuk 4 toegelicht. Belangrijke gebieden waar veel opgaven samen komen, de zogenaamde ‘sleutelgebieden,’ worden verder toegelicht in hoofdstuk 5.

5.2

3.6 Ontwikkelrichting

5.2

In dit hoofdstuk wordt beschreven hoe we de verschillende ontwikkelingen in de stad en het buitengebied vormgeven. Vanuit het hier en nu, gegeven de plannen die zijn ingezet, is in dit Ruimtelijk Toekomstperspectief ook een ontwikkelpad (hoofdstuk 6) opgenomen waarin de volgordelijkheid van de ruimtelijke ontwikkelingen wordt geschetst. Deze ontwikkelrichting beschrijft de redeneerlijn ten aanzien van verdere ontwikkeling, voortbouwend op het bestaande. Vanwege onzekerheden in de toekomst, onder andere op thema’s als wonen, economie, technologie en klimaat, is het van belang om flexibel en adaptief te blijven en ruimte te behouden voor groei, bijsturing en aanpassing van plannen naarmate de tijd daar om vraagt. Het gaat om ontwikkelingen tot 2040 waarbij de opgaven een langere looptijd en levensduur hebben. De impact van de beslissingen van vandaag reiken dan ook verder dan 2040.

Nieuw helpt bestaand

Om ruimte te geven aan de groei van de stad en onder andere de woonopgave is het wenselijk om verder te bouwen op bestaande investeringen en plannen. We maken af waar we aan begonnen zijn. Het belangrijkste principe is hierbij dat we starten vanuit de bestaande stad. We benutten de huidige kwaliteiten, kansen en ontwikkelmogelijkheden van de stad en het buitengebied. Nieuwe ontwikkelingen versterken de bestaande stad. Wat er nieuw wordt toegevoegd ondersteunt de opgaven en ambities van de bestaande stad en het ommeland en levert een actieve bijdrage aan de maatschappelijke opgaven waar we als gemeente voor staan. Versterken van de sociale cohesie en het versterken van voorzieningen in de bestaande wijken is hierbij uitgangspunt. In deze strategie bouwen we voort op lopende ontwikkelingen. Dat doen we in de eerste plaats door de gebiedsontwikkelingen die al in de Omgevingsvisie zijn vastgesteld af te maken en afspraken uit de Verstedelijkingsstrategie na te komen. Hierbij zorgen we ervoor dat investeringen die zijn gedaan en op dit moment worden voorbereid doorgang kunnen vinden. Dit helpt bij de ontwikkeling van deze gebieden, de kwaliteit van de integrale planvorming en het totstandkomingsproces.

Wijkversterking – verdichten en vergroenen in de bestaande stad
Het verzilveren van de kansen van de bestaande stad betekent ook het inzetten van andere binnenstedelijke locaties, met prioritering van de locaties die meerdere ambities kunnen versterken (nabijheid, groen, klimaat etc.). Dat betekent dat actief gezocht wordt naar ontwikkelkansen in de wijken en dat het woon- en voorzieningenprogramma hier per buurt wordt afgestemd en met maatwerk wordt vormgegeven. We kijken naar de woningdifferentiatie en de kwaliteiten die in de buurt versterkt of verbeterd kunnen worden. Daarmee stimuleren we bijvoorbeeld doorstroming van senioren en andere doelgroepen en we verbeteren de sociale cohesie van wijken. De gemeente stuurt hierbij mee op het realiseren van betaalbare en kwalitatief hoogwaardige woningbouw van verschillende typen en groottes. Hiermee wordt het bestaande woningaanbod in de wijken gedifferentieerder en is de kans groter dat bewoners in hun eigen buurt kunnen verhuizen. De condities voor deze binnenstedelijke ontwikkellocaties dienen zorgvuldig bewaakt te worden: met oog voor de groenkwaliteiten, erfgoed, wateropgaven, klimaatadaptatie, biodiversiteit en duurzame energietransitie. Het verder verstedelijken rondom de aanwezige kwaliteiten heeft als voordeel dat er meer draagvlak is voor voorzieningen en dat de woon- en leefkwaliteit van bestaande en nieuwe inwoners wordt verbeterd. Meer mensen en grotere sociale interactie dragen ook bij aan een verbeterd gevoel van sociale veiligheid en kan de wijkeconomie als geheel versterken.

Uitbreiding: stadsranden
Om wendbaarheid in te bouwen in de ontwikkeling van de bestaande stad, te voorzien in de behoefte aan wonen en doorstroming van de bestaande wijken te stimuleren, is het wenselijk om de stadsranden te ontwikkelen en uit te breiden met gemengd stedelijke woonmilieus. Om de opgaven voor wonen en werken aan te kunnen aanpakken is het nodig om, naast het afmaken van bestaande ontwikkelingen en het zoeken naar binnenstedelijke ontwikkellocaties, substantieel uit te breiden rondom de stad. Deze uitbreidingen kunnen inspelen op de urgentie en omvang van de opgaven. Dat geldt zowel voor wonen, werken als voor andere opgaven. Dit is noodzakelijk om onder andere te voldoen aan de verstedelijkingsdoelen. Door de omvang van de locaties kunnen grotere woongebieden gerealiseerd worden die de druk op de bestaande stad kunnen verlichten en een complementair programma toevoegen. Met ruimte voor de woonbehoeftes en een breed stedelijk programma inclusief voorzieningen. Ontwikkelen aan de bestaande stad helpt bij de aanhechting, verbinding en koppelkansen van wijken en buurten met elkaar. Vanuit de basiswaarde van de ~~compacte~~nabije ~~-~~stad is aanhechting belangrijk: nieuwe inwoners kunnen eenvoudiger en op meerdere manieren (OV, fiets en auto) de bestaande stad bereiken. We zetten hierbij in op diversiteit in wonen: hoe breder de woonmilieus, hoe duurzamer en toekomstbestendiger deze zijn. Dit geldt voor binnenstedelijke locaties maar zeker ook voor uitleggebieden. Een belangrijke kans ligt in de ontwikkeling van groen- en blauw ambities voor ecologie, natuur, klimaatadaptatie en waterberging. Diffuus opgebouwde stadsranden waar landschap en stad in elkaar overgaan en op een duurzame ecologisch hoogwaardige manier stad wordt gemaakt. In diverse woonvormen: van grondgebonden eengezinswoningen, tot kleinschalige gestapelde appartementen en stedelijke woonblokken in hogere dichtheid. Afhankelijk van de locatie zal maatwerk nodig zijn om het woonprogramma samen te stellen, in relatie tot nabijheid van OV, voorzieningen, bodem- en watergesteldheid.

5.2

H4 wat gaan we doen = welk Zwolle willen we zijn in 2040?

Inleiding

In dit hoofdstuk worden de verschillende kaartlagen blauwgroen, wonen, economie, mobiliteit en energie toegelicht. Ook de ruimtelijke vertaling van de maatregelen per thema komt hierbij aan bod. .

4.1. Blauwgroen

Blauwgroen is één van de basiswaarden in dit Ruimtelijk Toekomstperspectief en daarmee een leidend principe in de ontwikkelrichting. Dit betekent enerzijds dat blauwgroen richting geeft aan de gebiedsontwikkelingen, zowel in de stad, als in het buitengebied. Anderzijds betreft blauwgroen ook een opgave in het kader van klimaatverandering en de waarde van groen voor mens en dier. We kijken daarbij naar koppelkansen op verschillende schaalniveaus (wijken, buurten, gebieden, stad, landelijk gebied), leveren maatwerk en richten ons op kwalitatieve versterking van de bestaande structuren.

De kern van blauwgroen is dat met een robuust blauwgroen netwerkverbindingen ontstaan door de hele stad, waarbij wijken, buurten, de binnenstad en het landelijk gebied één systeem vormen. Blauwgroen zorgt ervoor dat we extreem weer het hoofd kunnen bieden in verschillende situaties, zowel in extreem droge, als in extreem warme, en extreemnatte periodes. Het blauwgroene netwerkt werkt daarbij als een spons en zorgt voor verkoeling. Daarnaast biedt het de mogelijkheid om water te bergen wanneer er geen waterbergend vermogen meer is op de IJssel en de Vecht. Via blauwgroene verbindingen bewegen inwoners en bezoekers zich verplaatsen tussen bestemmingen en bij hittegolven verkoeling ervaren. Via zogenaamde haarvaten in wijken en buurten is groen voor iedere inwoner binnen handbereik.

We starten in deze paragraaf met de opgaven voor blauw en groen en sluiten af met de structurerende keuzes en de ontwikkelprincipes voor gebiedsontwikkeling (ordening/inrichting).

Blauw Zwolle

Zwolle heeft als stad in de IJssel-Vechtdelta een bijzondere positie. Door het complexe watersysteem en haar ligging tussen de IJssel, het Zwarte Water, de Vecht en de weteringen die dwars door de stad stromen is Zwolle kwetsbaar voor overstromingen. Door klimaatverandering en beslissingen van hogere overheden verandert het regionaal en landelijk watersysteem in en rondom Zwolle. Vanuit de zeespiegelstijging (IJsselmeer), zoetwaterbeschikbaarheid en rivierafvoerverdeling zal het in natte perioden natter worden in de delta van Zwolle. In de toekomst zal het hoofdsysteem (Vecht/Zwarte Water + IJsselmeer) vaker ‘vol’ zitten en kan het water van stad en regionaal systeem niet afvoeren via de keersluis (Hofvlietbrug). Dit betekent dat Zwolle zich dient voor te bereiden op natte perioden en tijdelijk zelf haar eigen broek op moeten houden, zelf maatregelen moet nemen en de inrichting van de openbare ruimte daarop moet afstemmen. Dit doen we door onder andere in extreme situaties water tijdelijk te bergen ten zuiden van Zwolle, het water in de stad vast te houden en de waterverbindingen Willemsvaart en de Nieuwe Vecht te versterken.

Maatregelen in Zwolle vormen een samenhangend pakket met regionale én landelijke maatregelen. Op lokaal, regionaal en landelijk niveau dienen de maatregelen met elkaar in balans te zijn, elkaar te versterken en meerwaarde te bieden naar de lange termijn. Samenwerking met regionale en landelijke partners is essentieel.

Het Zwolle van Overmorgen is een klimaatbestendige woon- en werkomgeving waarin water en bodem de ordening en de inrichting van stad en buitengebied richtinggevend zijn. We realiseren voldoende sponswerking in het stedelijk gebied door maatregelen te nemen om water te benutten, vast te houden of te vertragen. Dit is het hart voor de aanpak van hitte, wateroverlast, beperken gevolgen overstromingen en droogte.

De aanpak is in een paar grote brokken samen te vatten:

1. Waterveilige en klimaatbestendige inrichting van openbare ruimte, woningen, wegen, werklocaties, vitale voorzieningen, energie infrastructuur, evenals andere essentiële stedelijke functies.
2. Blauwgroene verbindingen die bijdragen aan de sponswerking van de stad en het buitengebied. Deze verbindingen vormen niet alleen een belangrijke basis voor de ruimtelijke en landschappelijke identiteit van Zwolle, maar spelen ook een cruciale rol in het beperken van risico's door klimaatverandering.
3. Waterbergingen in en rond de stad en (her)nieuwe verbindingen, zoals het opwaarderen van de Nieuwe Vecht en de Willemsvaart en de verbinding tussen de weteringen en de (Nieuwe) Vecht.

Klimaatadaptatie zien we in Zwolle niet als een op zichzelf staand thema, maar als een integraal onderdeel van ruimtelijke ontwikkeling. We houden bij de bouw van woningen, aanleg van infrastructuur en ontwikkeling van bedrijventerreinen structureel rekening met extremer weer. Dit draagt bij aan een gezonde en aantrekkelijke woonomgeving van de toekomst. Klimaatdapatief bouwen en beheren is dan ook waarvoor we staan en ondersteunt het blauwgroene stedelijke netwerk. Hiermee voorkomen we dat de opgaven vergroten en risico's afwentelen op de toekomst (lock-ins). We zoeken zo veel mogelijk de samenhang op in vormgeving van bijvoorbeeld woningen, wegen, vitale voorzieningen en waterberging. Op die manier voorkomen we ontwrichting door extremer weer (gevolg van klimaatverandering) en creëren we geen lock-ins.

5.2

Om de stad water- en klimaatbestendig te maken en aantrekkelijk te houden is het integreren van meerlaagse veiligheid in de Zwolse omgevingsvisie essentieel. Dit betekent vanuit waterveiligheid niet alleen verbinden en samenwerken met het 'Hoogwater Beschermingsprogramma' voor het versterken van primaire waterkeringen (laag 1), maar ook het strategisch inrichten van ruimtelijke adaptatiemaatregelen (laag 2) en het verbeteren van crisisbeheersing en evacuatiestrategieën (lagen 3 en 4). Door meerlaagse veiligheid integraal op te nemen in de gebiedsontwikkelingen, speelt Zwolle in op klimaatverandering en wordt (water)veiligheid structureel verankerd in ruimtelijke ontwikkelingen. Economische schade en maatschappelijke ontwrichting bij extreme weersomstandigheden worden hierdoor voorkomen of beperkt.

De blauwe verbindingen vormen een samenhangend geheel met het regionale water- en hoofdwatersysteem. Dit blauwe netwerk wordt gevormd door de Nieuwe Vecht en de Willemsvaart, die beiden tot aan de historische binnenstad lopen, in combinatie met de 'stadsrivier': het Almelose kanaal, de stadsgrachten en het Zwarte Water. Deze waterstructuren zijn niet alleen belangrijk voor waterafvoer en biodiversiteit (en daarom gaan blauw en groen ook vaak samen en spreken van een blauwgroen netwerk), maar fungeren ook als klimaatbuffers die bijdragen aan waterberging en het tegengaan van overstromingsrisico's. Daarnaast versterken ze de Zwolse identiteit in harmonie met erfgoed in een hedendaagse klimaatbestendige context. Langs het blauwgroene netwerk zijn de stadsparken te vinden. Naast de bekende parken Engelse Werk, Zandhove Bos en Wezenlanden, komen er ook nieuwe stadsparken bij Stadsbroek en de Vechtrand (Ceintuurbaanzone). Groene

ecologische linten doorkruisen de wijken en zijn belangrijke spelers in het waterbeheer, biodiversiteit en waterveiligheid. Hiernaast streven we naar een doorlopend watersysteem met groene oevers en een hoge biodiversiteit.

5.2

In Zwolle komt het regionale en landelijke watersysteem samen. De uitgangspunten van de regionale sponsstrategie zijn: water vasthouden en infiltreren in de bovenstroomse gebieden, vertragen in het middengebied en tijdelijk bergen (en afvoeren) benedenstrooms in extreme situaties. Zwolle ligt benedenstrooms en heeft ruimtelijk gezien veel potentie voor waterberging aan de oost- en zuidkant van de stad. Hier kan meer ruimte worden gemaakt als belangrijk noodventiel voor de weteringen en de stadsgracht. Bijvoorbeeld waterberging rondom Zandhovebos en Marslanden, en waterberging rondom een nieuw stadspark bij de Ceintuurbaanzone. Aan de west- en noordkant van de stad kunnen noodventielen (lagere gronden) langs de IJssel, rondom Aa-landen en in de Mastenbroekpolder ruimte bieden om tijdelijk water op te vangen. De waterbergingen kunnen gecombineerd worden met andere functies, zolang ze bijdragen aan het beheersen van extreme situaties.

Bij extreme neerslag in Salland en hoge waterstanden op het Zwartewater kan er nauwelijks water worden afgevoerd via de Stadsgracht richting Zwartewater en IJsselmeer. Zulke situaties, zoals in december 2023,zullen in de toekomst naar verwachting vaker optreden en extremer worden. Daarvoor is het dus van belang om de aanvoer vanuit Salland af te remmen (zie Sponsstrategie), in de stad extra ruimte te creëren voor waterberging en alternatieve afvoermogelijkheden te vinden.

De Willemsvaart en de Nieuwe Vecht kunnen een belangrijke rol spelen in het ontlasten van zowel het Zwolse én regionale watersysteem bij extreme situaties. In die gevallen kunnen de Willemsvaart en Nieuwe Vecht de capaciteit/weerbaarheid tegen wateroverlast en schade vergroten door te gaan functioneren als meanders tussen regionaal en hoofdsysteem. Een directe verbinding tussen de Willemsvaart en de IJssel kan de stadsgracht en Zwolle-Zuid ontlasten. Het opwaarderen van Nieuwe Vecht zorgt voor een grotere bergingscapaciteit, en kan voor een snellere afwatering (incl. waterbergingen) zorgen door een verbinding te realiseren met de Vecht. Omdat de Weteringen, stadsgracht, Vecht en IJssel verschillende watersystemen met verschillende waterpeilen zijn, zullen pompen nodig zijn om water van het regionale systeem naar het hoofdsysteem te pompen. De exacte omvang en inzet van deze pompen– als onderdeel van een toekomstig robuust regionaal watersysteem – vereist nader onderzoek.

Hoe we omgaan met water draagt op veel verschillende manieren bij aan de bescherming van Zwolle. Een goed verbonden en robuust lokaal watersysteem helpt tegen lokale overstromingen, verkoelt de stad tijdens hittegolven en draagt bij aan biodiversiteit. Door het lokale watersysteem beter te verbinden met het regionale watersysteem, kunnen we de afvoer van water vanuit de stad optimaliseren. De Willemsvaart-Singelverbinding en de Nieuwe Vecht bij de Ceintuurbaan spelen hierin een cruciale rol als gecontroleerde waterbuffers.

Groen Zwolle
Voor een gezonde stad en het behoud van het groene karakter van Zwolle, is het essentieel dat er een kwalitatief sterke en robuuste groenstructuur is en blijft. Dit is een belangrijk uitgangspunt bij verdere verdichting van de stad en de uitbreiding ervan. Want groen is niet alleen ‘mooi om te zien’, het zorgt ook voor herkenbaarheid en is nodig voor gezondheid, biodiversiteit en aanpassing aan een veranderend klimaat (hitte en koelte, water). We zetten in op het kwalitatief verbeteren van de groenstructuren. We leveren maatwerk per opgave en benutten de kansen die zich voordoen voor een robuuste groene structuur die wijken, buurten, gebieden, de stad en het landelijk gebied met

elkaar verbindt. Daarbij kijken we altijd naar het grotere geheel: de gehele Zwolse hoofdgroenstructuur, waarbij we inzetten op een kwalitatieve versterking daarvan. We zien ook mogelijkheden voor het 'vergroenen' van woningen, kantoren en bedrijfspanden. We gaan dan ook uit van het principe dat als de Zwolle groeit, groen meegroeit: voor mens en dier. Hiervoor zijn ook recreatieve uitloopgebieden aan de rand van de stad nodig als onderdeel van het gemengd landelijk gebied om te wandelen en te fietsen. Naast de recreatieve functie bieden we hier ruimte aan biologische- en stadslandbouw, verbreding van landbouwbedrijven, hoogwaardige verblijfsaccommodaties, landschap, natuur, cultuurhistorie, wonen, klimaatadaptatie en kleinschalige, passende niet-agrarische bedrijvigheid en detailhandel. De recreatieve uitloopgebieden staan in verbinding met de groene structuren in de stad. Gebruikers van die gebieden zijn inwoners, werknemers en bezoekers van Zwolle.

Het is belangrijk dat groen voor iedereen nabij en toegankelijk is. Hiervoor is het nodig dat de bestaande stedelijke hoofdgroenstructuur (zoals vastgelegd in de huidige Zwolse Omgevingsvisie) kwalitatief wordt versterkt, de biodiversiteit wordt vergroot en geïnvesteerd wordt in een gezond en toekomstbestendig bomenbestand. Vanwege de verdere verstedelijking van Zwolle reserveren we ruimte voor nieuw te realiseren stadsparken Stadsbroek en Vechtrand toe aan de Zwolse stedelijke hoofdgroenstructuur.

Om te zorgen dat mens en dier op een prettige manier tussen verschillende gebieden kunnen verplaatsen, zoeken we naar een kwaliteitsimpuls voor de groene verbindingen tussen verschillende wijken en groene en blauwgroene gebieden. Op sommige plekken door een verbetering van het groen wat al aanwezig is en op andere plekken door nieuw aan te leggen groene elementen. Hierdoor ontstaan mogelijkheden voor schaduw en beleving voor mensen, schuilgelegenheden en voedsel voor dieren en een betere sponswerking voor hemelwater.

Blauwgroen als richtinggevend casco voor de opgaven waar Zwolle voor staat
Concreet betekent dit:

1. Bij ontwikkelingen gebruik wordt gemaakt van het natuurlijk landschap en het water- en bodemsysteem.
2. Klimaatadaptief bouwen/beheren is de norm en ondersteunt het blauwgroene stedelijke netwerk. Hiermee voorkomen we dat we de opgaven vergroten en risico's afwentelen op de toekomst. Nieuwe gebouwen, infrastructuur en voorzieningen passen bij de natuurlijke ondergrond of zijn gebiedseigen en helpen de bestaande stad.
3. Aansluitend op het water- en bodemsysteem wordt extremer weer (hitte, wateroverlast en de gevolgen overstromingen) standaard meegenomen in beheer en gebiedsontwikkelingen. Hiermee brengen we landelijke maatlat voor een klimaatadaptieve gebouwde omgeving in praktijk.
4. We benutten de investeringskracht van wonen, werken, energietransitie en mobiliteit om onze weerbaarheid te versnellen tegen extreem weer van hitte, droogte, wateroverlast en overstromingen. We ontwikkelen waterveilig en creëren vernieuwende concepten op bijvoorbeeld wonen en zijn daarmee een voorbeeld voor Nederland.
5. Meerlaagse veiligheid is onderdeel in gebiedsontwikkelingen. Dit om de risico's van extreem weer en overstromingen te beperken
6. De sponswerking in het stedelijk gebied en aan de buitenranden van de stad staat centraal. Water wordt hierbij opgevangen, vastgehouden en vertraagd afgevoerd.
7. De verbinding van lokaal water (sloten, geulen, vijvers, wadi's) met het regionale watersysteem wordt versterkt. Daarbij verbeteren we de mogelijkheid tot afwateren

vanuit de wijken naar het regionaal watersysteem (weteringen, Zwarte Water, plassen), inclusief ook de sponswerking op gebouw-, buurt-, en wijkniveau. Waterverbindingen worden gerealiseerd met het regionale watersysteem: Willemsvaart en Nieuwe Vecht.

8. Zwolle als toekomstbestendige deltaspons zorgt dat water en groen niet alleen bijdragen aan waterveiligheid en klimaatopgaven, maar ook aan een gezonde en aantrekkelijke leefomgeving.
9. Tijdelijke waterbergingen (noodventielen) worden aangewezen waar in extreme situaties water tijdelijk en met relatief weinig schade geborgen kan worden. Voor Zwolle betekent dit een grootschalige waterberging aan de zuidkant van Zwolle die ook onderdeel zijn van het regionale watersysteem.
10. Groen groeit mee met de verdere verstedelijking van Zwolle door:
    a. Twee nieuwe Stadsparken: Stadsbroek en Vechtrand
    b. Het aanwijzen van zoekgebieden als recreatieve uitloopgebieden voor inwoners, bezoekers en werknemers van Zwolle.
    c. Het kwalitatief versterken van de bestaande stedelijke hoofdgroenstructuur van Zwolle

4.2. Wonen

In het Zwolle van Overmorgen voegen we nieuwe woonmilieus toe die passen bij de eigenheid, de plek en de identiteit van Zwolle. Ook stimuleren we doorstroming. We sturen op een integrale ontwikkeling van locaties in bestaande en nieuwe woonwijken. Het uitgangspunt hierbij is ‘nieuw helpt bestaand’: elke ontwikkeling draagt bij aan de opgaven van de bestaande stad.

We zetten zowel in op woningbouw binnen de stad als daarbuiten. In Zwolle werken we al volop aan woningbouwontwikkelingen, die we volledig afronden. Daarnaast richten we ons op binnenstedelijke wijkversterking, waarbij woningbouw fungeert als een hefboom voor het aanpakken van de opgaven waar de wijk voor staat. Dit omvat onder andere het versterken van de sociale cohesie, veiligheid, vergroening en het creëren van een gezonde en aantrekkelijke buitenruimte.

Met de binnenstedelijke locaties kunnen we niet de volledige woningbehoefte accommoderen. Binnen de bestaande stad zijn de woonmilieus vooral stedelijk en is sprake van gestapeld bouwen voor kleinere huishoudens. Nieuwe woningbouwlocaties aan de stadsranden bieden kansen om meer groen-stedelijk en voor gezinnen te bouwen. Daarnaast dragen woningbouwlocaties aan de stadsranden bij aan het verbinden van opgaven in de stad en het buitengebied. Bijvoorbeeld door woningbouw te combineren met het versterken van het blauwgroene netwerk.

Woonmilieus
In de Zwolse ontwikkellocaties creëren we verschillende stedelijke woonmilieus. Variërend van hoog- en centrumstedelijk in de bestaande stad, met hoge dichtheden nabij OV-knopen, tot groen-stedelijk, met gezinswoningen, aan de randen van de stad. Door compact te bouwen en de voetafdruk te verkleinen ontstaat ruimte voor een royale maat aan groen, water en ruimte voor lopen en fietsen in deze buurten. In de uitwerking van de gebiedsontwikkeling dient het blauwgroene raamwerk als basis voor de uitwerking en invulling met bebouwing en andere functies.

Het groen-stedelijke woonmilieu kan door een bandbreedte aan dichtheden verschillende verschijningsvormen aannemen, waarbij gestreefd wordt naar een combinatie van woningtypes passend bij de Zwolse woonbehoefte: geen ‘one size fits all’. Laagbouw, grondgebonden of

dubbelgestapelde gezinswoningen worden afgewisseld met stedelijke woningtypes, waarbij het groene karakter in alle aspecten centraal staat: van de openbare ruimtes tot de semi-collectieve hoven en parken en private buitenruimten.

De woningbouwlocaties
Onderstaande tabel laat zien waar we woningbouw voorzien in Zwolle voor de periode tot 2040. Het Volkshuisvestingsprogramma dat gemeente Zwolle gaat opstellen geeft een concretere kwalitatieve en kwantitatieve invulling per gebied, specifieke locaties en een concrete planning uitgezet in tijd.

Titel tabel: Ontwikkelingen met een raming van woningaantallen

Ontwikkeling	**Woningaantallen**
Volwaardig afronden huidige ontwikkelingen	Circa 14.500 woningen
Wijkversterking	Circa 2000 woningen
Stadsrand gebiedsontwikkeling Vechtrand - Ceintuurbaanzone - 'Vechtpoort 1'	 Circa 3000 – 5000 woningen Circa 2000 – 3000 woningen
Stadsrand gebiedsontwikkeling Zwolle-zuid, incl. Stationsomgeving	Circa 3500 woningen
Stadsbroek	Aantal woningen afhankelijk van de lopende verkenning, op basis van richtinggevende planologische uitspraken voor dit gebied.

Volwaardig afronden huidige ontwikkelingen
Er zijn reeds veel ontwikkelingen gaande die een nieuw woonprogramma toevoegen aan de stad. Er wordt ingezet op het volwaardig afronden van de huidige ontwikkellocaties, waaronder:

- Spoorzone, Stadshart, Nieuwe Veemarkt/Meeuwenlaan, Zwartewaterallee/-zone, Oosterenk, uitbreiding Stadshagen, Breecamp West, herontwikkeling voormalige Harculocentrale en het buitengebied (inclusief de dorpen Wijthmen, Windesheim en erftransformatie):

De huidige woningbouwplannen sluiten nog onvoldoende aan bij de woonbehoefte. Er zijn teveel (te) kleine woningen gepland voor één- en tweepersoonshuishoudens dan waar op de korte termijn behoefte aan is. Waar mogelijk sturen we het bestaande woningbouwprogramma bij. Daarvoor zien we de meeste kansen in zogenaamde 'zachte' en daarmee nog beïnvloedbare plannen. Dit gaat om een totaal van circa 5000 woningen.

Wijkversterking (onder andere stadsscan locaties)
Naast het volwaardig afbouwen van de huidige woningbouwplannen zetten we in op binnenstedelijke verdichting ten behoeve van wijkversterking. Hier liggen vooral kansen voor gestapeld bouwen. Om de betaalbaarheid van woningbouw haalbaarder te maken, passen we maatwerk per wijk toe in welke prijsklassen we toevoegen in bestaande wijken en wat voor type woningen dat zijn. In totaal verwachten we circa 2000 woningen toe te voegen via Wijkversterking.

Nieuwe stadswijken en –buurten in de stadsranden
Naast inbreiding in de bestaande stad zoeken we ruimte voor wonen aan de stadsranden van Zwolle.

Dit doen we omdat we ook na 2030 - met het afbouwen van Stadshagen - ruimte willen bieden voor verschillende typen gezinswoningen. We zien hier ook ruimte voor levensloopbestendige woningen. Deze doelgroep is belangrijk voor een vitaal en toekomstbestendig Zwolle. De keuze voor het bouwen voor deze doelgroep hangt ook nauw samen met de toenemende vergrijzing en de mate van doorstroming op de woningmarkt van bepaalde doelgroepen (voornamelijk senioren) van gezinswoningen naar woningen voor kleinere huishoudens.

Bij de ontwikkeling van locaties in de stadsranden koppelen we de woonopgave met de andere opgaven in die gebieden. Zo bouwen we klimaatadaptief, netbewust en geven we groen de ruimte. Daarmee geven we de status van Zwolle als NOVEX-gebied ook echt inhoud.

De woningbouwlocaties die hierbij horen zijn:

a. Vechtrand: Ceintuurbaanzone (3000-5000 woningen) en Vechtpoort 1(2000-3000 woningen)
b. Zwolle Zuid, inclusief stationsomgeving: 3500 woningen

Ad. a. Vechtrand:
Vechtrand omvat het gebied van de Verkenning Ceintuurbaanzone, Vechtpoort 1 en Vechtpoort 2. Het gebied is vanwege de klimaat en wateropgave niet strak begrensd

De Ceintuurbaanzone ondergaat een grootschalige transformatie naar een gemengd stedelijk gebied met een substantieel aantal extra woningen in verschillende woonmilieus, waarbij de stedelijke ontwikkeling aanvullend is op bijvoorbeeld het Stadshart en de Spoorzone en dus niet concurrerend. Strategische woningbouwontwikkeling is voorzien in het gebied Vechtpoort 1, waarbij woningbouw helpend is aan de bestaande wijk Berkum en we overwegend bouwen voor gezinnen. De blauwgroene ruggengraat van de Nieuwe Vecht is hiervoor een belangrijke drager. De uitbreiding krijgt een groen-stedelijk karakter, waarbij klimaatbestendige bouwvormen een cruciale rol spelen om robuust te bouwen op deze laaggelegen locatie. We sluiten de ontwikkeling van Vechtpoort 2 op de lange termijn niet uit, maar zien dit gebied nu niet als een potentiële woningbouwlocatie.

Ad.b. Zwolle Zuid
In Zwolle Zuid stellen we een strategische woningbouwontwikkeling voor ten zuiden van de wijk Zwolle-zuid. Dit met de toevoeging van het treinstation Zwolle Zuid. Zo verbinden we deze kant van de stad beter met de regio. Rondom het station liggen mogelijk ook kansen voor verdichting met woningbouw.

Een uitbreiding met woningen ten zuiden van de wijk Zwolle Zuid zorgt voor een verbinding tussen de stad en het buitengebied, met groen-stedelijke woonmilieus.

Stadsbroek
Er loopt een apart gebiedsproces voor Stadsbroek. Stadsbroek wordt hét klimaatbestendige parklandschap van de regio Zwolle! Een project waarmee we laten zien hoe groei in een klimaatbestendige delta mogelijk is. Natuurontwikkeling, recreatie, woningbouw smelten samen tot een landschap waar de inwoners van Zwolle trots op zijn en dagelijks willen verblijven. Het is een landschap dat beleefd wordt, dat gebruikt wordt om tot rust te komen en waar zowel mens als dier zich thuis voelen. Op welke wijze de woonopgave in dit gebied wordt ingevuld, is afhankelijk van de uitkomst van de gebiedsvisie.

4.3. Economie

4.3.1. Visie en ambities

Zwolle kent een breed en divers economisch profiel en wil de economie en het transitievermogen van de stad en de regio versterken. Dit is noodzakelijk voor een duurzame en circulaire toekomst. Zwolle bouwt aan een duurzaam en inclusief verdienvermogen voor ondernemers voor stad en regio. Op circulaire en duurzame wijze, met een duidelijke focus op de samenleving van de toekomst. Om dit te bereiken heeft Zwolle een aantal ambities, die de kern vormen van de inzet van de stad op economisch vlak:

- **De economie van Zwolle heeft een positieve impact op de brede welvaart.** Economische groei is niet het doel op zich, maar een middel om de brede welvaart van de inwoners van Zwolle te behouden en te versterken. We werken daarom aan een duurzame, circulaire en inclusieve economie, die toekomstgericht en -bestendig is.
- **Zwolle beschikt over een sterke en aantrekkelijke stedelijke economie.** We ambiëren een stedelijke economie waarin mensen, bedrijven en kennisinstellingen samenwerken in een krachtig netwerk voor innovatie en kennisontwikkeling. Daarom werken we aan het aantrekken en behouden van talent, door een dynamische en aantrekkelijke leefomgeving te realiseren. Een leefomgeving met een bruisend aanbod van culturele en toeristische voorzieningen die meegroeit met de groei van de stad.
- **Krachtige sectoren in Zwolle worden optimaal bediend én benut.** De toekomst zal er anders uitzien en Zwolle verandert mee. Om dat te realiseren, blijven we investeren in onze sterke sectoren: de slimme maakindustrie, ICT en e-commerce, de creatieve en de health sector. Ook benutten we de kennis en kunde van deze sectoren om de economische ambities en transities waar we voor staan te realiseren.
- **Zwolle gaat efficiënt om met schaarste.** We kiezen ervoor de circulaire economie fysiek een plek te geven, waarbij gestuurd wordt op intensief ruimtegebruik, circulaire productieprocessen en reductie van energie- en waterverbruik. Daarnaast werken we aan een oplossing voor de structurele krapte op de arbeidsmarkt, door *human capital* beleid te combineren. We trekken nieuw talent aan en benutten het talent in onze gemeente optimaal.
- **Zwolle richt zich specifiek op kenniswerkers en pioniers.** Zwolle wil zich extra inspannen om meer kenniswerkers en pioniers aan de stad te binden. Om voor deze doelgroepen een aantrekkelijke stad te zijn, besteden we extra aandacht aan het richten van wonen en werken voor de doelgroepen die we willen aantrekken, met bijbehorende vrijetijds- en culturele voorzieningen. Het vasthouden van en aantrekken van nieuw talent is noodzakelijk om mee te kunnen in de maatschappelijke transities en onze stedelijke voorzieningen divers en betaalbaar te houden.

Deze visie en ambities vragen om meer ruimte, maar ook om beter omgaan met de bestaande ruimte voor economie.

4.3.2. Economie vraagt ruimte

De verandering van de economie vraagt om ruimte, ook na 2030. Deze ruimtevraag komt bovenop de huidige ruimtevraag die ontstaat door de groei van de economie. Het gaat hierbij om ruimte voor bedrijven die zich willen vestigen op bedrijventerreinen, evenals ruimte voor bedrijven en organisaties die opereren in een kantooromgeving.

Naast het ontwikkelen van nieuwe locaties is het noodzakelijk om onze bestaande werklocaties in omvang te behouden en tegelijkertijd beter te benutten:

- Als gevolg van de verschillende gebiedsontwikkelingen is de verwachting dat kantoorruimte aan de voorraad zal worden onttrokken. Dit vraagt om nieuwe kwalitatieve kantoorruimtes op strategische locaties zoals de Spoor- en Singelzone. Deze locaties moeten aansluiten bij de veranderende eisen van moderne werkmilieus, zoals flexibiliteit, duurzaamheid en een goede bereikbaarheid met OV en fiets. Ook moeten we een kwalitatieve mismatch tussen vraag en aanbod zien te voorkomen, de bestaande voorraad verduurzamen en diversiteit en betaalbaarheid van het kantorenaanbod waarborgen. We zijn terughoudend in het omzetten van kantoren naar andere functies, zoals wonen. We zetten in op renovatie en herontwikkeling van kantoren om vraag en aanbod in balans te houden. Functieverandering is maatwerk per locatie en wordt mede ingegeven door de specifieke integrale gebiedsontwikkeling.
- Het uitbreiden van bedrijventerreinen vraagt veel ruimte. Daarom gaan we bestaande bedrijventerreinen beter benutten (intensiveren). Een betere benutting betekent een effectiever gebruik van de ruimte, bijvoorbeeld door hoger te bouwen en functies te stapelen. Dit kan ook betekenen dat we bedrijven met een grote ruimteclaim en relatief weinig arbeidsplaatsen op bestaande bedrijventerreinen in de stad een plek willen bieden op bijvoorbeeld Hessenpoort. Hierdoor kunnen die bedrijven verder uitbreiden en kan de ruimte die in de stad vrijkomt efficiënter worden ingevuld door (meer) nieuwe bedrijven met een groter aandeel arbeidsplaatsen. Beter benutten van werklocaties gaat ook over het goed benutten van bijvoorbeeld de milieuruimte en de watergebonden kavels. In de toekomst gaan we meer sturen op ‘het juiste bedrijf op de juiste plek’.
- Door de ligging in het snelwegnetwerk is Zwolle aantrekkelijk voor logistieke bedrijvigheid en industrie. Tegelijkertijd vraagt een groeiende en veranderende stad ruimte voor nieuwe woningen én banen, zowel voor praktijk- als theoretisch geschoolden. Eén van de basiswaarden van de stad is nabijheid: ook van werk en voorzieningen. Daarom zijn we terughoudend met het transformeren van bedrijfsbestemmingen naar andere functies. Bedrijvigheid in de stad is namelijk belangrijk voor een compacte stad waar werk en woning niet ver van elkaar verwijderd zijn. In de ontwikkeling van de bestaande bedrijventerreinen zien we wel ruimte en kansen voor optimalisatie door intensivering van bedrijvigheid met een hoog aantal banen en het eventueel uitplaatsen van bedrijvigheid waar relatief weinig mensen werken.
- Door de gunstige positie in het landelijk netwerk van spoor- en snelwegen is Zwolle een aantrekkelijke vestigingsplaats voor bedrijven en werknemers. Door de goede verbindingen is het relatief eenvoudig om in Zwolle te wonen en elders te werken of andersom. Dit willen we behouden en versterken. Daarom zetten we in op verdere versterking van de Zwolle-Twente-Munster corridor. Hierdoor verkleinen we de relatieve afstand tot nabijgelegen economische agglomeraties in het oosten van het land, waar clusters van hightech en innovatieve bedrijven ons kunnen helpen bij de transitieopgaven van onze economie.

4.3.3. Ruimtelijke uitwerking

Er wordt ingezet op een duidelijke profilering van bedrijventerreinen. Door nu zelf te bepalen welke sector(en) bij welk bedrijventerrein past, creëren we gunstige vestigingsvoorwaarden voor bedrijven binnen deze sectoren. Dit vergroot de kans dat deze bedrijven voor Zwolle kiezen als vestigingslocatie. Zo binden we ondernemingen die goed aansluiten bij de beschikbare terreinen en het bijbehorende bereikbaarheidsprofiel, wat zowel de stad als de bedrijven ten goede komt.

- Wijk- en winkelcentra: in woonwijken. Goed bereikbaar voor langzaam verkeer door veilige dekkend fietsnetwerk en aantrekkelijke openbare ruimte voor actieve mobiliteit.
    - Locaties: Alle wijkcentra en dorpscentra.

- Dynamisch centrum: in het hart van de stad. Stadsfuncties, regionale voorzieningen-functie. Gebieden overwegend commercie, cultuur horeca. Langzaam verkeer is dominant, centrum goed bereikbaar via OV (regio) en fiets (omliggende wijken). Autoverkeer wordt zoveel mogelijk ontmoedigd, het hub-systeem rondom het centrum is hier een belangrijk onderdeel van.
    - Locaties: centrumgebied

- Kennisclusters: dynamische locaties, talentontwikkeling, mengbaar met stadse voorzieningen (zoals ziekenhuis of HBO)
    - Locaties: Spoorzone, Ceintuurbaanzone

- MKB: aan de randen van de stad, goed bereikbaar met fietsroutes, HOV, mobiliteitshubs en auto.
    - Locaties: Marslanden, Berkum/Vrolijkheid (OVB)

- Logistiek en zwaardere industrie: In principe buiten de stad, tenzij binnenstedelijke locatie unieke kwaliteiten heeft (zoals: havengerelateerde industrie). Kenmerken: hogere milieucategorie, verbonden met regio, goed bereikbaar via weg, spoor en/of water
    - Locaties binnen de stad (water-gerelateerde kavels): Voorst
    - Locaties buiten de stad: Hessenpoort.

- Horeca, Retail en Leisurefuncties:
  Zoals eerder aangegeven is er al voldoende aanbod van detailhandel en horeca, passend bij de verwachte groei van Zwolle. Extra toevoegingen zijn daarom niet nodig.
    - Daarnaast geldt voor detailhandel dat uitbreiding van winkels in principe niet mogelijk en gewenst is. Alleen bij grootschalige nieuwe ontwikkelingen is het denkbaar dat er ruimte ontstaat voor het programmeren van nieuwe winkels. De bestaande winkelstructuur staat onder druk en willen we niet verder verzwakken met individuele toevoegingen.
    - Voor horeca geldt dat de programmatische ruimte al is verdeeld over de stad en de markt verzadigd is. In de huidige programmering is al rekening gehouden met de verwachte groei van de stad. We willen alleen nog selectief toevoegen wanneer het een overduidelijke meerwaarde heeft voor de stad.

Uit onderzoek blijkt dat er vraag is naar ruimte voor Leisure. Zwolle heeft nog geen ruimte bestemd voor de circa 30.000m2 nieuwe leisure functies. Uit onderzoek blijkt dat het gaat om extra marktruimte voor outdoor, cultuur/erfgoed, entertainment, afhankelijk van de groei van de stad met

woningen. Er is extra marktruimte nodig als sprake is van grootschalige leisure-functies, zoals de evenementenhal, verplaatsing Dinoland en Hedon. We nemen de vraag naar Leisure mee bij de uitwerking van nieuwe gebiedsontwikkelingen. Ook starten we een verkenning waar in Zwolle ruimte is voor dergelijke functies (stad en buitengebied).

4.3.4. Specifieke werklocaties

Wijkeconomie

Lokaal ondernemerschap speelt een belangrijke rol in het versterken van de wijk en draagt bij aan de twee basiswaarden noaberschap en nabijheid. Dit omvat alle economische activiteiten binnen een wijk, zowel midden- en kleinbedrijven als beroep aan huis. Naast werkgelegenheid, draagt dit bij aan de leefbaarheid, arbeidsparticipatie, bestaanszekerheid en de sociale cohesie. In de toekomst zetten we erop in dat we beschikbare ruimte zowel inzetten voor woningbouw, als ook voor economische functies die de wijk vitaal houden. Daarbij behoeft de categorie functionele kleinschalige bedrijfsruimte (niet zijnde horeca of winkels) voor makers, doeners en stadsverzorgende bedrijfjes specifiek de aandacht.

Daarom zetten we in op het volgende:

1. We koesteren de bestaande overgebleven bedrijfsruimten in de stad voor de leefbaarheid en vitaliteit van de wijk.
2. Het is onze ambitie om in nieuwe gebiedsontwikkelingen voldoende en betaalbare bedrijfsruimte te realiseren. De aard en omvang hangt sterk af van het type gebiedsontwikkeling en wat er al aan functies in de nabije omgeving aanwezig is. Er is dus altijd sprake van maatwerk dat per project verschillend kan zijn.
3. Als uitwerking van de aanvulling op de Omgevingsvisie werken we het thema wijkeconomie verder uit in beleidsregels en een meer gedetailleerde analyse van de bestaande voorraad aan binnenstedelijke bedrijfslocaties. De vitaliteit en toekomstbestendigheid van die locaties zijn richtinggevend voor het beleid.
   Daarnaast onderzoeken we de behoefte aan extra ruimte en hoe we dat actief kunnen opnemen in wijkaanpakken en nieuwe gebiedsontwikkelingen.

Ook verkennen we de voordelen en mogelijkheden voor het oprichten van een ‘werkcorporatie’. Vergelijkbaar met een woningcorporatie maar dan voor bedrijfsruimten. In andere gemeenten, zowel in binnen- als buitenland, wordt hier al mee geëxperimenteerd, met veelbelovende resultaten.

Ceintuurbaanzone – Gezondheidscampus (inclusief Vrolijkheid/Berkum - Future Makersdistrict)
De Ceintuurbaanzone (Ceintuurbaan, Oosterenk, Vrolijkheid) ontwikkelt zich tot een toonbeeld van een gezonde stadswijk, waarin het economische gezondheidsprofiel (sport), onderwijs, kantoren en wonen samenkomen. Met het Isala ziekenhuis als centraal ankerpunt ontstaat een gebied dat gezondheid en innovatie stimuleert, gemengd met een mix van stedelijke en groenstedelijke woontypologieën.

Vrolijkheid ontwikkelt zich tot een Makerspace: een broedplaats voor innovatie, talentontwikkeling (MBO) met een focus op de maakindustrie en techniek. Dit bouwt voort op de dynamiek van de Makersfabriek, ook gelegen aan de Ceintuurbaan. Een Makerspace combineert praktische ervaring met moderne technologie en biedt een omgeving waarin innovatie, ondernemerschap en onderwijs samen komen en waar jongeren worden opgeleid tot technisch talent van de toekomst. Het behoud

van de bedrijvenbestemming is hiervoor essentieel. Bij de toekomstige ontwikkeling wordt zorgvuldig omgegaan met het toevoegen van kwetsbare functies, zoals wonen en zorgfuncties. Bedrijventerreincluster OVB (Berkum) is in de toekomst een levendig en modern bedrijventerrein met een mix van bedrijven en maatschappelijke functies. Het gebied wordt sterk met elkaar én met de woonwijken die er direct omheen liggen verbonden. Hierdoor ontstaat een open uitstraling met reuring. De maatschappelijke functies, zoals het MBO Landstede en de sportfuncties, sluiten hier goed op aan.

Marslanden
Marslanden ontwikkelt zicht tot een groen, divers en intensief bedrijventerrein voor Toekomstbestendig MKB, met focus op de maakindustrie (geen kantooromgeving). Ondanks de grootte van het terrein ligt de nadruk op kleinschalige(re) bedrijvigheid. De groenstructuur is van grote waarde voor het terrein en geeft het terrein een natuurlijk karakter. Marslanden is het belangrijkste bedrijventerrein voor MKB-bedrijven in de stad. Met de groei van Zwolle zal ook extra ruimte voor kleine en middelgrote bedrijvigheid in de stad moeten worden gecreëerd.

De komende jaren wordt stevig ingezet op intensivering van ruimtegebruik op het terrein. Door het creëren van schuifruimte en actieve herontwikkeling kan deze intensivering van de grond komen en blijft er dynamiek op het terrein voor nieuwe en groeiende bedrijven. Efficiënt ruimtegebruik is daarom de komende jaren een belangrijk thema op Marslanden (bv door meerlaags bouwen). Maar niet alle benodigde ruimte voor het MKB kan op deze manier gevonden worden daarom is een uitbreiding aan de zuidkant gewenst. Dit creëert de noodzakelijke schuifruimte voor intensivering en herontwikkeling, maar ook nieuwe ruimte die nodig is voor MKB om pas te kunnen houden met de ontwikkeling en groei van de stad.

Marslanden kan daardoor een sterke schakel vormen tussen de kleinere start-ups (voornamelijk uit de binnenstad) en de grootschalige bedrijvigheid industrie en logistiek op Voorst en Hessenpoort. Herontwikkeling biedt ruimte voor nieuwe vestigers of voor groeiende bedrijven op Marslanden. Door te werken met kansenzones van omliggende kavels en bedrijven kan een maatwerkplan worden opgesteld om naast de kavel zelf ook de directe omgeving te revitaliseren. Daarnaast moeten er in de komende jaren stappen worden gezet op het gebied van verduurzaming. Dit omvat zowel vergroening van het terrein (natuur en biodiversiteit) als van de energievoorziening van bedrijven (elektrificatie). Dit is niet alleen nodig voor duurzaamheidsdoelstellingen, maar ook om de komende jaren economisch concurrerend te blijven.

Voorst – Watergebonden en circulair (arbeidsintensief)
Voorst vormt een belangrijke schakel in de circulaire transitie van Zwolle en Regio Zwolle vanwege de aanwezigheid van watergebonden bedrijvigheid. Het terrein heeft kavels met veel milieuruimte en kademogelijkheden. Dit sluit aan bij grote partijen in de maakindustrie en de (multimodale) logistiek. Om de transitie naar een circulaire economie te kunnen maken zijn grootschalige kavels met ruime milieucontouren nodig. Voorst kan dit bieden waardoor het een belangrijke rol kan spelen in deze transitie. Zeker in combinatie met de watergebondenheid biedt dit kansen voor Zwolle. Daarom wordt ingezet op het behoud van grote kavels en, waar mogelijk, het samenvoegen van kleinere kavels tot grotere eenheden.

Voorsterpoort – hoogwaardige werklocatie in een gemengd gebied
Voorsterpoort maakt ruimtelijke onderdeel uit van Voorst maar kenmerkt zicht door een andere invulling. Kleinschaligere bedrijven en bedrijven met een lagere milieucategorie zorgen voor een overgangszone aan de randen van het bedrijventerrein Voorst. Dit zijn de gebieden waar hoge milieucategorieën niet zijn toegestaan en waar geen watergebonden kavels zijn. De kansen voor circulariteit zijn hierdoor minder groot in deze gebieden. Wel bieden deze zones kansen voor MKB-bedrijven die in de keten van de grote bedrijven zitten. Zij kunnen profiteren van de nabijheid van elkaar, waarmee ze korte ketens creëren en versterken. In deze overgangszones is efficiënt en meervoudig ruimtegebruik belangrijk. Deze gebieden vormen daarmee een natuurlijke overgang van het extensieve en grootschalige kerngebied aan het water naar de intensief bebouwde woonwijken rondom Voorst en Voorsterpoort. Vooral in de strook aan de A28 sluit meerlaags bouwen aan bij de huidige hoogbouw van kantoren in Voorsterpoort. Als kantoorlocatie heeft het gebied een kwaliteitsimpuls nodig. De nog beschikbare ruimte kan worden ingezet om die impuls ruimtelijk te faciliteren. Een mogelijke mix van functies kan Voorsterpoort versterken tot een aantrekkelijke, hoogwaardige werk- en verblijfslocatie.

Hessenpoort – Grootschalig, slim en duurzaam ((boven)regionaal) functionele bedrijfsomgeving met grootschalige industrie en handel met een bovenregionale functie.
Hessenpoort kenmerkt zich door hoge kwaliteit duurzame bedrijvigheid met grote ruimtevraag. Hier is ruimte om te experimenteren binnen de transities en in te zetten op circulariteit en op de energietransitie. Bijvoorbeeld smart factories en geavanceerde productie, grootschalige producenten van geautomatiseerde machines voor duurzame productie, duurzame logistieke en mobiliteitsbedrijven, circulaire bouw en industrie, en fabrikanten van plant-based voedsel. Op Hessenpoort 3 en 4 maken we ruimte voor bedrijven die nodig zijn voor de verduurzaming van onze economie. Bestaande en nieuwe bedrijven werken aan uitdagingen op het gebied van stroomvoorziening en duurzame materiaalstromen. Door slim combinaties van bedrijven te maken transformeert Hessenpoort als geheel richting een werklandschap van de toekomst.

Innovatiedistrict Spoorzone Zwolle
Zwolle werkt hard aan het vernieuwen van de Spoorzone met daarin het innovatiedistrict als vliegwiel voor het vergroten van de regionale innovatiekracht. De ambitie is om rondom het station een innovatief vestigingsmilieu voor bedrijven, kantoren en creatieve ondernemers te realiseren. We zien een grote potentie om een hoogstedelijk gemengd kantorenmilieu te realiseren met woningen, onderwijsinstellingen en voorzieningen in de nabijheid van de binnenstad boven op een internationaal OV-knooppunt. Nieuwe culturele voorzieningen, creatieve vakopleidingen en de aanwezigheid van de Universiteit Twente versterken de aantrekkingskracht van de al aanwezige kantoren en bedrijven. Het Innovatiedistrict Zwolle (IDZ) is voor de stad en de Regio Zwolle een belangrijke omgeving om ambities rond maakindustrie, creatieve industrie, ICT, E-Commerce, klimaatadaptatie en smart sustainable living te realiseren. Hier liggen grote kansen om het regionale innovatie ecosysteem te versterken.

De Makersfabriek (voormalig Philipsterrein)
Zwolle heeft ambitieuze plannen om innovatie en ondernemerschap te bevorderen, zodat de stad kan inspelen op economische veranderingen en maatschappelijke verschuivingen. Het voormalige Philipsterrein aan de Ceintuurbaan speelt hierbij een cruciale rol. In de toekomst zullen bedrijven,

startende ondernemers en onderwijsinstellingen op deze innovatieve werklocatie nauw samenwerken aan nieuwe technische toepassingen en product-marktcombinaties. Dit terrein wordt omgevormd tot een innovatieve werkplek waar toegepaste kennis op het gebied van techniek en (circulaire) systemen en materialen centraal staat. Dit draagt bij aan de toekomstige transities. Startende ondernemers, start-ups en kleine bedrijven krijgen hier ruimte. Ze profiteren van de nabijheid van nieuwe ideeën, onderzoek, onderwijs en gedeelde voorzieningen zoals machines, laboratoria en proeffabrieken. Betaalbare bedrijfs- en kantoorruimte zijn essentieel voor de positie van het voormalige Philipsterrein in het Zwolse innovatie-ecosysteem. De voordelen van de nabijheid van onderzoek, onderwijs en talent kunnen zelfs aan de overkant van de Ceintuurbaan een positief effect hebben op het vestigingsklimaat van nabijgelegen terreinen, zoals de Vrolijkheid.

4.4. Mobiliteit

4.4.1 Visie en ambities

Zwolle als scharnierpunt voor auto, logistiek en spoor
Door de strategische ligging in Nederland is Zwolle een belangrijk scharnierpunt. De stad ligt op het kruispunt van (internationale) waterwegen, spoorverbindingen en auto(snel)wegen. De ontwikkelingen in de afgelopen decennia hebben deze positie van Zwolle verder versterkt.

Station Zwolle is het tweede spoorwegknooppunt van Nederland met spoorlijnen in acht richtingen. Met de opening van de Hanzelijn in 2012 werd niet alleen de verbinding tussen Zwolle en de Randstad verbeterd, maar ook bijgedragen aan een robuuster spoornetwerk. De ligging van Zwolle aan de rijkswegen A28, N35 en N- en A50, brengen weliswaar uitdagingen met zich mee op het gebied van bijvoorbeeld geluid en fijnstof, maar ~~anderzijds~~bovenal heeft de stad daardoor een aantrekkelijk vestigingsklimaat voor zowel inwoners als bedrijven.

Multimodale bereikbaarheid voor vervoerders en verladers is van groot belang. Door de ligging aan de IJssel, in combinatie met goede havenfaciliteiten is de (regio) Zwolle ook goed ontsloten via water. Mobiliteit draagt hiermee bij aan onze economisch sterke positie en regionale aantrekkingskracht, met een goede bereikbaarheid voor inwoners, forensen, logistiek verkeer, studenten en scholieren. De knooppuntfunctie en goede multimodale bereikbaarheid willen we de komende jaren verder versterken.

Cruciaal in het versterken van de knooppuntfunctie is het hoofdautonetwerk van Zwolle. Het hoofdnetwerk bestaat uit vier delen: IJsselallee, Oldeneelallee, Ceintuurbaan en Zwartewaterallee/Blaloweg. Drie van deze delen hebben ook een belangrijke scharnierfunctie in de ontsluiting van de regio. Als het daar vaststaat hebben niet alleen de inwoners van Zwolle er last van, maar ook de bezoekers, forensen en het (vracht)verkeer uit regio. Ook staat de bereikbaarheid voor hulpdiensten van het ziekenhuis dan onder druk. Omdat het hoofdautonetwerk van Zwolle direct verbonden is met de A28 ontstaan er bij calamiteiten direct opstoppingen op het hele wegennetwerk van Zwolle.

HIER KAART HOOFDAUTONETWERK INVOEGEN

Om de knooppuntfunctie en de bereikbaarheid van de regio goed te kunnen borgen is het essentieel dat het hoofdnetwerk van Zwolle een volwaardige ring gaat worden. Dat vraagt een opwaardering van het huidige netwerk naar een ring waarbij doorstroming van en betrouwbaarheid voor het autoverkeer belangrijk is. Dit is een grote opgave met forse investeringen. En temeer omdat de stad en de regio door de realisatie van extra woningen ook verder groeit. Dat betekent dat er op delen van de ring capaciteitsuitbreiding of ongelijkvloerse kruisingen nodig zullen zijn om de bereikbaarheid en betrouwbaarheid te kunnen borgen.

We zetten maximaal in op de mobiliteitstransitie
De mobiliteitstransitie vraagt een fundamenteel andere benadering van mobiliteit, waarbij we inzetten op een verschuiving naar schonere en alternatieve vervoersmiddelen zoals lopen en fietsen. Deze transitie is ook faciliterend in het streven naar brede welvaart, waaronder de kwaliteit van onze leefomgeving, economische vitaliteit, sociale inclusiviteit, de energietransitie en de gezondheid van onze inwoners.

In de huidige Omgevingsvisie en de Dynamische Mobiliteitsprogramma zijn hier al de eerste stappen in gezet. We richten ons op het volgende

- De ring moet veel meer gaan fungeren als stadsring, voor afhandeling van het Zwolse en regionale autoverkeer én als drager van een lokaal en regionaal openbaar vervoersysteem. Het verschuiven van het autoverkeer kunnen we de singel van Zwolle een opwaardering geven voor zowel voetgangers, fietsers en klimaat- en groenambities. Het STO(M)P-principe leidend zijn bij alle ontwerpkeuzes voor infrastructuur en bij de inrichting van de buitenruimte. Dat doen we door eerst de mens centraal te zetten en keuzes te maken vanuit Stappen (voetgangers). Vervolgens kijken we naar Trappen (fietsers), dan het OV en tot slot de personenauto's.
- Inprikkers vormen de verbinding vanaf de ring richting de singel van Zwolle. Centrumhubs aan het einde van deze inprikkers, aan de rand van de singel, bieden parkeergelegenheid. Dit creëert de benodigde ruimte voor extra woningen en ruimtelijke kwaliteit.

De realisatie van een volwaardige ring maakt het voor de stad Zwolle mogelijk om het gebied binnen de ring in te richten als verblijfsgebied, met meer ruimte voor groen, water en speelplekken. Dat doen we door parkeren zoveel mogelijk te clusteren in hubs en de wegen binnen de ring vooral een functie te geven voor bestemmingsverkeer. Bij een volwaardige ring zal sluipverkeer tot een minimum gereduceerd worden.

5.2

Om de groei van de stad conform de voorliggende Aanvulling Omgevingsvisie mogelijk te maken en tegelijk te zorgen dat we onze unieke positie qua knooppuntfunctie en goede bereikbaarheid versterken, hanteren we een mobiliteitsstrategie met zeven speerpunten:

1 De strategische positie van Zwolle verder versterken
Zwolle ligt strategisch op het kruispunt van nationale hoofdnetwerken voor auto en spoor. Deze positie willen we verder versterken. Dit betekent op nationaal niveau dat we oost-westrelatie van en naar Hengelo/ Twente/ Duitsland willen versterken, zowel over de weg (A35/N35) als over het spoor (Zwolle – Twente – Munster (Berlijn). Op regionaal niveau wordt Zwolle in alle richtingen met het spoor ontsloten. Die positie willen we verder uitbouwen door extra stations en meer (vaker) treinen van en naar Zwolle.

2 Bouwen aan robuuste hoofdnetwerken voor voetganger, fiets en OV

We willen in de stad robuuste hoofdnetwerken voor de voetganger, fietser en OV realiseren. Voor de voetganger betekent dit duidelijke, voldoende brede looproutes die goed toegankelijk zijn. Er wordt aan gewerkt om het hoofdnetwerk voor de voetganger vast te leggen.

Voor de fietsers betekent dit dat conflicten met hoge intensiteiten en snel rijdend autoverkeer moeten worden voorkomen. Dit kan door meer in te zetten op ongelijkvloerse kruisingen met de ring. Verder moeten de fietsroutes verbreed worden als er capaciteitsproblemen ontstaan, en moeten er goede en voldoende fietsparkeermogelijkheden zijn.

Voor het openbaar vervoer zetten we in op de realisatie van station Zwolle-Zuid. Dit station draagt bij aan de verdere ontwikkeling van het stadsdeel, en het zorgt voor een volwaardig alternatief voor de auto voor de nieuw toe te voegen woningen. Een station is daarin cruciaal om het mobiliteitsprofiel te veranderen. Verder kijken we naar mogelijkheden om op het regionale spoor, in combinatie met ontwikkelingen aldaar, extra stations toe te voegen.

Vechtrand is één van de grootste ontwikkellocaties in de Aanvulling van de Omgevingsvisie. Voor dit gebied zetten we in op een sterke HOV-busstructuur vanaf het station via de Vechtrand naar de stadsrandhub bij Hessenpoort. Dit zou in eerste instantie via de bestaande infrastructuur kunnen, maar naar de toekomst willen we verkennen of een nieuwe busbaan vanaf station Zwolle langs het spoor naar de Ceintuurbaan een mogelijkheid is.

3 De ring als regionale draaischijf versterken (robuust netwerk auto)

5.2

Het hoofdnetwerk van IJsselallee, Oldeneelallee, Ceintuurbaan en Zwartewaterallee functioneert als regionale draaischijf die zowel de regionale verbindingen aan elkaar knoopt als ook de Zwolse bestemmingen goed bereikbaar maakt. Voor het functioneren van de mobiliteit in de stad en de regio is het cruciaal dat de draaischijf blijft draaien. Hiervoor is het nodig de capaciteit van de ring op met name kruispuntniveau structureel te vergroten. Dit is onafhankelijk van mogelijke toekomstige uitbreiding van wegen aan de oostzijde van de stad. Die hebben beperkt effect op de hoeveelheid verkeer op de ring. Dus de ring zal die regionale draaischijf blijven. Investeringen zijn nodig om deze functie robuust en toekomstbestendig te houden. We denken daarbij aan capaciteitsuitbreiding bij de Holtenbroekerbrug, kruispuntaanpassingen op de IJsselallee, fietstunnels bij de Oldeneelallee en de Zwartewaterallee en capaciteitsuitbreiding met wellicht deels ongelijkvloers op de Ceintuurbaan. Bij de Ceintuurbaan ligt de grootste opgave in combinatie met de ruimtelijke ontwikkelingen aldaar en het goed verbinden van beide zijden van de Ceintuurbaan zodat de oostkant volwaardig bij de stad betrokken wordt.

4 Bouwen aan de stad die we zijn en willen blijven~~zijn!~~

We bouwen niet alleen aan woningen, maar aan een stad met een hoge leefkwaliteit. Nabijheid is hierbij een sleutelbegrip. Door voorzieningen te concentreren in clusters op loop- en fietsafstand, op aantrekkelijke plekken in de wijk~~, houden we mobiliteit in de wijk vast en~~ bevorderen we lopen en fietsen. Ook op stadsniveau kiezen we ervoor om nieuwe woonlocaties zoveel mogelijk binnen fietsafstand van het centrum te ontwikkelen~~: de 15-minutenstad~~. Mobiliteit ~~moet~~vormt een sturende factor ~~zijn~~ in de ruimtelijke ontwikkeling van Zwolle. Het toekomstperspectief, inclusief de ontwikkellocaties, is hier een voorbeeld van.

Voor de nieuwe ontwikkelgebieden is het een uitwerkingsopgave hoe de exacte auto ontsluiting eruit komt te zien. De definitieve invulling hiervan is onderdeel van een nadere integrale ruimtelijke uitwerking.

Bij deze uitwerking hanteren we aanvullend op de principes vanuit de mobiliteitstransitie, de volgende uitgangspunten:

- Voor voetganger en fietser rechtstreekse routes naar de belangrijkste voorzieningen en de andere wijken van de stad.
- Stedelijk OV-systeem wordt uitgebreid naar de nieuwe wijken en moet vanaf het begin van het bouwen van woningen bij de gebiedsontwikkeling beschikbaar zijn. Grootste keuzeverandering maken mensen als ze verhuizen.
- Voor de auto zorgen we dat er naar de ring minimaal twee routes zijn naar iedere woning.

5.2

5 Verblijfsgebied maken binnen de Ring

De kwaliteit van de oude binnenstad, zoals we die nu kennen, is mede gevormd doordat we geleidelijk meer ruimte voor verblijfskwaliteit hebben gemaakt. Op vergelijkbare wijze willen we in het gebied binnen de Ring de ruimtelijke kwaliteit verder versterken, door meer ruimte te bieden voor water en groen, fietsers en voetgangers. Dit doen we door de meeste wegen binnen de Ring 30 km/u te maken en in te richten voor bestemmingsverkeer. Doorgaand verkeer kan via de Ring rijden. Verkeer dat een bestemming binnen de Ring heeft, willen we zo lang mogelijk op de Ring houden. Dat stimuleren we door bewegwijzering, slimme parkeerverwijssystemen en door wegen binnen de Ring, zoals bijvoorbeeld de Singel, opnieuw in te richten. Hiermee laten we zien dat de auto in dit gebied te gast is en dat de snelle route via de Ring is.

6 Samenwerken met partners

We weten als Zwolle goed wat we willen en waarom. Daarbij zijn we adaptief en werken we samen. W~~Maar w~~e beseffen ons ~~ook~~ dat we alleen in een goede samenwerking met regionale partners, provincie en Rijk tot de gewenste ontwikkeling kunnen komen. En de positie van Zwolle als knooppunt maakt dat het belangrijk is om samen op te trekken met onze partners. Keuzes die hier gemaakt worden hebben effect op hen en vice versa. We hebben elkaar daarin hard nodig.

7 Monitoren van de ontwikkeling

We realiseren ons dat de transitie naar de gewenste mobiliteitsontwikkeling een langdurig proces is, waarbij we stap voor stap vooruitgang boeken. Het moment om deze stappen te zetten of de snelheid waarmee ze gezet moeten worden kan afhankelijk zijn van daadwerkelijke ontwikkelingen. Daarom zetten we in op een **actieve monitoring**, zodat we tijdig kunnen bijsturen en de juiste keuzes maken. Zo zijn we wendbaar om aan te sluiten bij momentum van ontwikkelingen.

Mobiliteit in Transitie | Gemeente Zwolle

Om het goederenvervoer te verduurzamen moeten we inzetten op de omslag van individuele bedrijfsoplossingen naar collectieve systemen op werklocaties en natuurlijk de mobiliteitshubs. Ook het internationale transport vraagt aandacht. Gezien de beperkte ruimte en de mogelijkheden binnen het netwerk, is een langjarige, geïntegreerde aanpak op verschillende schaalniveaus noodzakelijk.

4.5. Energie

Om in 2050 klimaatneutraal te zijn, zetten we in op een toekomstbestendig met een robuuste energiemix, bestendige infrastructuur en slimme functiecombinaties.
We maken gebruik van een variatie energiebronnen. Voor warmte richten we ons op bodemenergie, zoals WKO's, diepe- en ondiepe geothermie. Daarnaast verkennen we de mogelijkheden van aquathermie (oppervlaktewater en afvalwater). Bij nieuwbouw voor wonen of andere functies zetten we in op energieleverende gebouwen. Daarnaast zal grootschalige zonne- en windenergie voorzien in de elektriciteitsbehoefte. Om de energie-infrastructuur te versterken, breiden we onderstations uit, voegen we middenspanningsstations toe en realiseren we nieuwe tracés. Dit vindt plaats in de stad, maar ook in het buitengebied en in Hessenpoort. Ook hier geldt 'nieuw helpt bestaand,' we zoeken naar slimme functiecombinaties door bijvoorbeeld zonnepanelen op dak toe te passen op (grootschalige) bedrijventerreinen.

Ruimte in de ondergrond is cruciaal voor het robuust maken van het energienetwerk, vooral in de bestaande stad. Wijkversterkingslocaties fungeren daarbij als hefboom binnen de stad om de energie-infrastructuur toekomstbestendig in te passen.

Hieronder worden specifieke ingrepen toegelicht.

1. Toekomstbestendige (Zwolse) energie-infrastructuur
Om aan de groeiende energievraag te voldoen en het netwerk toekomstbestendig te maken zijn de volgende uitbreidingen gepland:

- Aanleg van een nieuw ondergronds 110 kV-tracé ten zuid-oosten van Zwolle.
- Realisatie van nieuwe MS-stations in zoekgebieden, waaronder het knooppunt A28-N35.
- Aansluiting van een waterstof-backbone prioritair in Hessenpoort (in combinatie met elektrolyse) en daarnaast ook verder onderzoek naar aantakking tot Voorst.
- (Regionale opgaven) nieuw 380kv tracé ten noorden van Zwolle.
- Opslagfaciliteiten bij Hessenpoort en Voorst.
- Mogelijke ontwikkeling duurzame gas-installaties

2. Hessenpoort als energiehub
Hessenpoort ontwikkelt zich als een belangrijk knooppunt binnen het Zwolse energienetwerk. Hessenpoort biedt zowel ruimte aan energie-intensieve bedrijvigheid als ruimte voor opweklocaties en infrastructuur. Circulariteit is een belangrijk focus in de ontwikkeling van Hessenpoort.
Belangrijkste ontwikkelingen en principes:

- Er wordt ruimte geboden aan uitbreiding 380 kv station.
- Locaties voor de productie van biogassen en waterstof (via elektrolyse) met aansluiting op de waterstofbackbone.
- Nieuwe windturbines (op bedrijventerrein en Haerst).
- Clustering van energie intensieve bedrijvigheid die voorzien wordt door de nabijheid van energie infra en opwek, maar ook profiteert van voorzieningen zoals truckloading.

3. Warmtenetten voor bestaande wijken en nieuwe ontwikkelingen
Zwolle investeert in warmtevoorzieningen die bijdragen aan duurzame wijken:

- WKO-systemen worden ingezet bij nieuwe ontwikkellocaties.
- Diepe en ondiepe geothermie als warmtebron voor Holtenbroek en de AA-landen.
- Het afvalwater uit de RWZI als warmtebron
- Mogelijkheden voor aquathermie uit IJssel, Vecht, Willemsvaart, Nieuwe Vecht, Materiaalhaven en Kolenhaven worden onderzocht als aanvullende bron.

4. Slimme functiecombinaties voor duurzame opwekking

- Slimme toepassing energieopwek-opslag-gebruik op Hessenpoort, Voorst en (uitbreiding van) Marslanden.
- Het benutten van wijkversterkingslocaties om ruimte energie infra te integreren in de wijken (win-win).

H5 sleutelgebieden

Inleiding

Binnen het Ruimtelijk Toekomstperspectief zijn een aantal gebieden cruciaal voor de ontwikkelrichting van de stad. Het zijn gebieden waar meerdere ruimtelijke opgaven samenkomen en we in deze context 'sleutelgebieden' noemen. De sleutelgebieden zijn aanvullend op de reeds bekende ontwikkelgebieden uit de huidige omgevingsvisie. Ze zijn specifiek gekozen en afgebakend omdat hier meerdere opgaven spelen en een hoge mate van complexiteit in de ontwikkeling wordt voorzien. Het zijn daarmee cruciale ontwikkellocaties voor diverse opgaven en kunnen als voorzet voor een uitvoeringsagenda voortkomend uit de vernieuwde Omgevingsvisie worden beschouwd. De sleutelgebieden vormen tezamen ook de inzet van de gemeente Zwolle voor de regio als NOVEX-gebied.

De Sleutelgebieden

Hessenpoort: werklandschap en energiehub van de toekomst

Hessenpoort biedt ruimte om de transities op het gebied van circulariteit en energietransitie vorm te geven. Er wordt ingezet op nauwe samenwerking met circulaire en biobased bedrijvigheid in Noord-Nederland. De ontwikkeling is van groot belang voor de regionale economie en energietransitie, onder andere door ruimte te bieden aan bedrijven met een hoge milieucategorie.

Voor de uitbreiding van Hessenpoort verkennen we drie uitbreidingsrichtingen. Richting Tolhuislanden, nabij de Bomhofplas en richting Dalfsen.

5.2

Condities voor ontwikkeling

- Rekening houden met de aanwezigheid van Weidevogels. Het gebied Tolhuislanden is een hoogwaardig weidevogels gebied en als zodanig ook beschermt via provinciaal beleid.
- Voor de inrichting de meerlaagse veiligheid afstemmen op mogelijke overstromingen van de Vecht.
- Ontwikkeling Hessenpoort in samenhang met de mogelijke komst van een railterminal, truckloading en een stadslogistieke hub.
- Meerlaagse bebouwing toestaan om ook in de openbare ruimte genoeg ruimte over te houden voor blauwgroene dooradering en een aantrekkelijke fietsroute en wandelroutes (ten behoeve van een lunchwandeling)
- Aantakking op waterstof backbone – elektrolyse.

Stadsrivier: Zwarte Water- Almelose kanaal icm Nieuwe Vecht-Stadssingel-Willemsvaart: blauwgroene ruggengraat van Zwolle

5.2

De Stadsrivier is onderdeel van het regionaal én landelijk watersysteem. De Stadsrivier staat letterlijk voor de verbinding tussen stad, landelijk gebied (of Regio) en de rest van Nederland. Water uit Salland stroomt door de stad naar het IJsselmeer. Een bron van leven, biodiversiteit, beleving en ruimtelijke kwaliteit. En tegelijkertijd staat de Stadsrivier voor (water)veiligheid in een watersysteem wat door klimaatverandering onder druk staat. Meer en minder water in extreme situaties, waar techniek tegen haar grenzen aanloopt. Door meer balans aan te brengen tussen techniek (dijken, pompen) en het oorspronkelijk natuurlijk systeem van de delta geven we in de stad meer ruimte aan water en vergroten de veerkracht van Zwolle en haar omgeving als onderdeel van de Regionale Sponsstrategie. Door de stad opnieuw te richten naar het water sluiten we ook aan op een rijk verleden met water, bijvoorbeeld met Willemsvaart en Nieuwe Vecht. Wordt water beleefbaar, wat weer bijdraagt aan bewustzijn en identiteit met leven met water in de delta.

Condities

- Water krijgt structureel meer ruimte binnen het stedelijk gebied om zowel de klimaatadaptieve als recreatieve functies te versterken. Dat betekent dat locaties zoals de afslagen van de A28 Burgemeester bij de Roelenweg en de Katerdijk vragen om een herontwikkeling zodat er meer ruimte wordt geboden aan de stadsrivier.
- De ontwikkeling van de stadsrivier moet bijdragen aan de bredere binnenstedelijke wateropgave en als ontmoetings- en verblijfsplek voor stedelijke functies
- Realisatie van verbindingen tussen de Willemsvaart, de singel en de Nieuwe Vecht is randvoorwaardelijk zodat aaneengesloten blauwgroene gebieden ontstaan
- Oevers transformeren naar zoveel mogelijk natuurvriendelijke oevers met ruimte voor biodiversiteit en ecologische waarden

Zwolle Zuid: (nieuwe) stadswijk met nieuw station

Zwolle Zuid ontwikkelt zich met een nieuwe woonwijk aan de zuidkant en een nieuw te ontwikkelen stationsomgeving tot aantrekkelijk en toekomstbestendig woongebied. Het gaat in totaal om de toevoeging van zo'n 3500 woningen. De te ontwikkelen stationsomgeving bevindt zich ter hoogte van het huidige winkelcentrum Zwolle-zuid. De afstand van het nieuwe station tot Zwolle Centraal is ongeveer gelijk aan de afstand tussen station Stadshagen en Zwolle Centraal.

Condities voor ontwikkeling:

- We ontwikkelen de nieuwe woonwijk Zwolle zuid als klimaatadaptief woongebied. De nieuwe wijk is het toonbeeld van een innovatief klimaatbestendig woonlandschap (klimaatbestendig bouwen) met focus op gezinswoningen.
- Realisatie van station Zwolle-zuid. Dit station draagt bij aan de verdere ontwikkeling van het stadsdeel, geeft invulling aan het STOMP-principe en het zorgt voor een volwaardig alternatief voor de auto voor de nieuw toe te voegen woningen. Een station is daarin cruciaal om een ander mobiliteitsprofiel te krijgen.
  Met een nieuw station en de noodzakelijke spoorverdubbeling op het traject Deventer-Olst dragen we bij aan de doelen en ambities uit het landelijke 'Toekomstbeeld Openbaar Vervoer 2040'. Daarin is vastgelegd om vaker en sneller treinen te laten rijden op het traject Zwolle-Deventer.

- Het parkachtige karakter van de landgoederen Zandhove en Windesheim worden doorgetrokken en versterkt in combinatie met de nieuwe woonwijk Zwolle Zuid.
- Voorwaarde op de lange termijn voor de uitbreiding van Zwolle-zuid met woningen is het verwijderen van de hoogspanningskabels. Dit in combinatie met aanpassingen in de totale energieinfrastructuur rondom Zwolle. Zwolle is op landelijk en regionaal niveau een knooppunt als het gaat om die infrastructuur. De hoogspanningskabels zijn landschapsontsierend en vanuit milieukundig oogpunt niet te combineren met woningbouw. Doordat de Energiecentrale Harculo zijn functie heeft verloren liggen er kansen deze kabels terug te leggen richting de Sekdoornseplas. We kunnen starten met woningbouw, maar daarvoor zullen de kabels verwijderd moeten worden.
- De capaciteit op het traject en eventuele ongelijkvloers spoorwegovergangen vraagt nader onderzoek.
- Het gebied ten zuiden van de wijk Zwolle-Zuid is archeologisch zeer waardevol. De kans op archeologische vondsten op basis van deelonderzoeken in het gebied is 90% tot 100%. Het beleid is behoud 'in situ'. Wanneer sprake is van grondverstoring, als gevolg van het ontwikkelen van een nieuwe woonwijk, is archeologisch onderzoek nodig. Naast benodigd onderzoek is de aanwezigheid van archeologische waarde een mogelijke inspiratiebron voor het stedenbouwkundig ontwerp van een nieuwe woonwijk. Het geeft een wijk identiteit en het is een kans verhalen uit het verleden weer tot leven te wekken.
- De herontwikkeling van de voormalige Harculo-centrale wordt verbonden met de nieuwbouwwijk en fungeert als balkon naar de IJssel en er komen culturele voorzieningen in de te behouden restanten van de Harculo centrale.

Vechtrand: gezond en veilig wonen/werken samen met water in het landschap

In de verkenning Ceintuurbaanzone is verkend wat de stedelijke potentie kan zijn het bebouwde gebied en het aangrenzende landelijke gebied en Herfte. Uit de verkenning komt naar voren dat het hele gebied een substantiële bijdrage kan leveren aan de ontwikkeling van Zwolle de opgaven voor wonen, werken, mobiliteit en water/klimaat. Randvoorwaardelijk hiervoor is dat de opgaven in samenhang worden uitgewerkt.

<u>Condities voor ontwikkeling:</u>

1. In Vechtrand komen stedelijke NOVEX-opgaven en regionale NOVEX-opgaven samen als het gaat om wonen en werken enerzijds en de mobiliteitstransitie en de klimaatopgave anderzijds. De Vechtrand ontwikkelt zich tot dynamische stadswijk waar stad en landschap samenkomen. Het gebied wordt een woon-werkgebied dat flink wordt verdicht met woningen en bijbehorende werk-, kantoor-, sport-, en gezondheidsvoorzieningen.
2. Een belangrijk aandachtspunt daarbij is de verbinding met de rest van Zwolle, zowel richting aangrenzende wijken en het centrum, als naar het landelijk gebied. De ontsluiting en bereikbaarheid van Vechtrand kan dan ook niet los gezien worden van een toekomstvisie op mobiliteit in regionale context. De Ceintuurbaan is hierin dé centrale schakel en vraagt om nader onderzoek in welke mate zij enerzijds kan bijdragen aan de bereikbaarheid van Zwolle en de doorstroming op de ring en anderzijds kan bijdragen aan de verbinding tussen het centrum, de wijken en Vechtrand. Hier hoort ook het denken over het nut en de noodzaak

van een oostelijke verbindingsweg bij, juist vanuit de veelheid aan opgaven en de samenhang daartussen. Vechtrand ontwikkelen zonder de transformatie van de Ceintuurbaanzone is onwenselijk. Richting Berkum en Oosterenk wordt conform het STOMP-principe ingezet op directe verbindingen voor voetganger en fiets. De auto wordt buitenom ontsloten. Hier hoort ook het denken over het nut en de noodzaak van een oostelijke verbindingsweg bij, die daaraan een bijdrage kan leveren. Juist ook vanuit de veelheid aan opgaven en de samenhang daartussen in het gehele gebied.

3. Voor een deel is het gebied Vechtrand archeologisch zeer waardevol. De kans op archeologische vondsten op basis van deelonderzoeken in het gebied is 90% tot 100%. Het beleid is behoud 'in situ'. Wanneer sprake is van grondverstoring, als gevolg van het ontwikkelen van een nieuwe woonwijk, is archeologisch onderzoek nodig.
4. Hetzelfde geldt voor de (water)veiligheid van Zwolle in relatie met het regionaal watersysteem van de Sallandse Weteringen (zie Blauwgroen). In de Regionale Sponsstrategie (NOVEX) is een deel van het gebied benoemd als potentieel bergingsggebied in extreme situaties. Door het landschap waarin hogere delen en lagere delen elkaar afwisselen heeft het gebied veel potentie om vernieuwende vormen van wonen vorm te geven, waarbij waterberging en woonwijk in elkaar opgaan en fietspaden, wegen en spoorlijnen water geleiden of een extra bescherming bieden bij extreem veel water.
5. In Vechtrand wordt verder gekeken dan het 'bouwhek'. Vechtrand is zowel onderdeel van de stad, onder andere ook als stedelijk uitloopgebied, het aangrenzende landelijk gebied én een puzzelstuk in de landelijke/regionale systemen van mobiliteit, woningmarkt, werkend Nederland en het watersysteem.
6. In Vechtrand komen Regio, Rijk en Zwolle samen, ook organisatorisch. Essentieel is samen met buren en gebiedspartners uitstijgen boven de eigen taken en verantwoordlijkheden van vandaag en samenwerken vanuit de (systeem)opgaven en lange termijn.

H6 Ontwikkelpad

Inleiding

Het ontwikkelpad beschrijft de stappen die worden gevolgd richting 2040. We hanteren daarin een adaptieve aanpak, om te reageren op veranderingen of nieuwe inzichten. Ook worden in dit hoofdstuk de programma's en rollen in de ontwikkeling beschreven.

Adaptieve planning: fasering

5.2

Voor de fasering, volgordelijkheid en tijdsplanning voor de ontwikkelstrategie is het van belang te bepalen welke bouwsnelheid gewenst is om de urgente woningopgave het hoofd te bieden. Hiervoor is het noodzakelijk om de hiervoor genoemde ontwikkelrichtingen van inbreiding en uitbreiding (stadsranden) in de tijd te plaatsen. De verschillende ontwikkelingen uit het in Hoofdstuk 3 beschreven ontwikkelrichting, kennen verschillende snelheden waarin deze tot stand komen. De inbreidingslocaties (binnenstedelijke ontwikkellocaties) kunnen een belangrijke bijdrage leveren aan de woningopgave en bestaan vooral uit een groot aantal kleinere ontwikkelingen. Daar waar nodig en mogelijk is extra sturing op een divers woonprogramma gewenst. Daardoor kunnen deze locaties op korte en lange termijn doorgang vinden. Deze vormen een continue stroom aan ontwikkelingen gedurende langere tijd. Dit geldt ook voor de bestaande plannen (hard en zacht) vanuit de Omgevingsvisie. Hierbij is het doorzetten en vasthouden aan kwaliteitseisen van belang, waarbij waar mogelijk wordt bijgestuurd op de programmering van de bestaande plannen De bestaande plannen uitvoeren en overige binnenstedelijke locaties ontwikkelen vormen de twee lange lijnen voor stadsontwikkeling en wijkversterking: van 2025 tot en met 2040 en verder.

5.2

Uitbreiding door aanhechting

De uitbreidingslocaties aan de stadsranden vergen een andere inzet. Door de omvang, complexiteit en meervoudige opgaven, zal zowel qua capaciteit, inzet en investeringen een grotere projectorganisatie en budget moeten worden vrijgemaakt. Door aan de scope en afbakening van deze gebiedsontwikkeling meerdere opgaven (groen, wonen, werken, voorzieningen, water) te koppelen worden dit integrale gebiedsontwikkelingen met een grotere impact op meerdere thema's. De uitbreidingslocaties vertegenwoordigen belangrijke hoofdkeuzes in de ontwikkeling. De wijkversterking vindt continu plaats, uitbreidingslocaties vergen belangrijke keuzes om grondposities te verwerven, projectgelden vrij te maken en gebiedsontwikkelingsprocessen op te starten.

De hiervoor genoemde uitbreidingslocaties (Vechtrand, Zwolle Zuid en mogelijk Stadsbroek) kunnen allen bijdragen aan de basiswaarden en helpen de bestaande stad vooruit. Echter zullen deze grotere locaties niet tegelijkertijd tot ontwikkeling kunnen komen. Boven op de ontwikkelingen uit de huidige Omgevingsvisie wordt in dit adaptieve ontwikkelpad ingezet op verschillende mogelijkheden om de stad Zwolle verder te ontwikkelen. Opties daarin zijn de ontwikkeling van Vechtrand (Ceintuurbaanzone + Vechtpoort 1), de ontwikkeling van Zwolle Zuid (inbreiding + uitbreiding en stationsontwikkeling) en mogelijk Stadsbroek. De keuze voor één of meerdere van deze ontwikkelingen is afhankelijk van verschillende factoren zoals de vraag naar typen woningen, beschikbare financiële middelen en het voldoen aan specifieke gebiedsvoorwaarden. De ontwikkellocaties kennen condities die in meer of mindere mate ingrijpende maatregelen moeten ondervangen. Vechtrand vertegenwoordigt in ontwikkelpotentie een groter aandeel woningen (5000-8000 woningen) dan Zwolle Zuid, inclusief stationsomgeving (ca. 3500 woningen).

Stadsbroek wordt gezien als een klimaatbestendig parklandschap met ruimte voor natuur, recreatie en woningbouw. Als onderdeel van het stadsrivierlandschap is Stadsbroek een belangrijke

blauwgroene ruimte in de stad. Een project waarmee we laten zien hoe groei in een klimaatbestendige delta mogelijk is. Stadsbroek kan op relatief korte termijn in de behoefte aan verschillende typen gezinswoningen voorzien. Om de mogelijkheden te onderzoeken is voor Stadsbroek een separaat gebiedsproces opgezet. Het doel is om een langetermijnvisie te ontwikkelen, waarbij de bouw van woningen een mogelijke uitkomst is (afronding medio 2025).

Programma's

Volkshuisvestelijkprogramma
Om richting te geven aan het ontwikkelpad is het van belang dat meerdere programma's worden opgezet. Ten eerste zal gemeente Zwolle een volkshuisvestingsprogramma uitwerken. Hierin wordt de kwalitatieve en kwantitatieve woningbouwopgave verder uitgewerkt. Welke differentiatie is nodig voor welke wijk en hoe geven we richting aan de verhoudingen tussen sociaal, midden en hoog segment stadsbreed? Dit geldt zowel voor de behoefte in bestaande wijken als voor uitbreidingslocaties. Het volkshuisvestingsprogramma concretiseert deze differentiatie in aantallen en verhoudingen van woningtypen, doelgroepen en stedelijke typologieën.

Voorzieningen
In het verlengde van het volkshuisvestingsprogramma is een visie op voorzieningen nodig die meegroeit met het woonprogramma, de werkgelegenheid en de behoefte van de bestaande stad. In het voorzieningenprogramma zal per wijk maatwerk worden gemaakt van de kwalitatieve en kwantitatieve behoefte aan voorzieningen. Waar is behoefte aan in de wijk? Op welke manier kan de wijkeconomie worden versterkt en de sociale interactie worden verbeterd? Welk voorzieningenprogramma draagt hieraan bij, welk deel valt onder maatschappelijke publieke verantwoordelijkheid en welk deel kan commercieel worden ingevuld?

Stadsstraten
Voor wat betreft mobiliteit is het van belang dat werk gemaakt wordt van het STOMP-principe Naast de voorgestelde mobiliteitsmaatregelen is het Programma Stadsstraten van belang. Hieraan worden naast de stadsstraten als verbindingen ook economische en voorzieningenclusters gekoppeld die de leefbaarheid en attractiviteit van de wijken verbeteren. Op welke manier kunnen de stadsstraten verbindende schakels zijn in de buurt en tussen wijken onderling?

Regionale landschappen
Daarnaast, als belangrijke voortzetting van de basiswaarde 'blauwgroene deltaspons' is het opzetten van een programma voor het ontwikkelen en versterken van de regionale landschappen van belang. Hierbij gaat het om Stadspark Vechtrand (onder andere nevengeul), Stadsbroekpark, Engelse Werk, Zandhovebos en de Wezenlanden. Voor een deel zijn dit bestaande parken, waarbij de verwachting is dat in een steeds verder groeiende stad, in toenemende mate door binnenstedelijke verdichting, dat de bestaande stadsparken vergroot en/of versterkt moeten worden. De omliggende regionale landschappen (IJsseldelta, Sallandse Weteringen, De Vecht en Mastenbroek) zijn belangrijke landschapsstructuren die hierop aanhaken waarbij regionale afstemming benodigd is om deze met de stedelijke landschapsparken te verbinden.

Legenda toegepaste uitzonderingsgrondslagen

In dit document zijn gegevens definitief geanonimiseerd op grond van:

Wet	Artikel	Omschrijving	Pagina's
Wet open overheid	Art. 5.1 lid 2 sub e	De eerbiediging van de persoonlijke levenssfeer	24
Wet open overheid	Art. 5.2	Persoonlijke beleidsopvattingen	1, 2, 4, 5, 6, 8, 9, 12, 16, 17, 18, 21, 23, 24, 25, 26, 28, 29, 42, 43, 44, 48, 52, 53

From: "5.1.2e " <5.1.2e @zwolle.nl>
Sent: 3/10/2025 2:24:20 PM
To: "5.1.2e " <5.1.2e @zwolle.nl>, "5.1.2e " <5.1.2e @zwolle.nl>, "5.1.2e " <5.1.2e @zwolle.nl>, "5.1.2e " <5.1.2e @zwolle.nl>
Cc: "5.1.2e " <5.1.2e @zwolle.nl>
Subject: Aantekeningen WP mobiliteit

- Ontstaan van Zwolle
- Netwerk van vaarwegen, spoor, USP bereikbaarheid. Nationaal en internationaal
- Die postieie willen we behouden. Dat wat wij doen moet daarop gericht zijn.
- Ceintuurbaan: ingrijpen nodig. Er is altijd een oplossing nodig, ook los van regionale oplossing / oostelijke randweg. In combinatie met ontiwkkeling van kruispunten, omliggende gebieden.
    - Ring is drager van de stad. Gerdien vond het eigenlijk geen ring. We gaan de ring niet versterken, we gaan iets nieuws doen. Dat wil Gerdien lezen.
    - Alle takken aanpassen, ongelijkvloerse fietskruisingen. Op alle schakels van de ring aanpassingen doen.
    - Zwolle als draaischijf naar alle richtingen. Een samenhangende ring.
    - Mobiliteitstransitie, S-curve en Oostelijke ringweg dragen niet bij aan verminderen autoverkeer.
- Ring: routes van auto's sturen, zolang mogelijk op de ring laten blijven. Schakels op ring versterken. Beter doorstromen.
    - Richting op bereikbaarheid en robuust netwerk: zorgen dat hoofdstructuren goed functioneren, en daar waar ze andere netwerken raken (fiets, auto, OV) ongelijkvloers maken.
- Ook het spoor als drager van stedelijke bereikbaarheid. Als vliegwiel richting langere termijn. Ver weg kijken en terug kijken.
    - Nabijheid: breder dan alleen STOMP in de stad voor zwolse inwoners, maar op verschillende schaalniveaus. (dus ook regio!).
    - Investeren in landelijke spoor kan ervoor zorgen dat Zwolle meer mee doet (oost-west trein verbinding).--> station zwolle-zuid
- Investeringen in mobiliteitsystemen om ruimte te maken voor leefbaarheid.
    - Sturend mobiliteitssysteem.
- Opschrijven in RTP: onderzoek naar CB hoe te versterken en kwaliteit te verbeteren. Meerdere scenario's mogelijk zoals inpakken, verdiepen, netwerken uit elkaar halen + nog 1.

- Bereikbaarheid en betrouwbaarheid. Zwolle kenmerkt zich door mindere betrouwbaarheid, ook op regionale schaal. Er zijn geen bypasses. Daarom investeren in bestaande netwerk.
    - Maar: dit staat ook al in huidige OGV (inprikkerstructuur), dus we gaan door op de al ingeslagen weg. Het kan, want we testen het al. Aanvullend: "schaalsprong" voor huidige ring met HOV baan. Hoort bij opgave in Oosterenk/CB-zone.
- Focus van Rijk en provincie houden op de ring.

- HOV-busbaan Vechtrand richting N340/Hessenpoort. Richting CB-baan aansluiten nabij Ziekenhuis, of langs spoorbaan laten lopen richting Kuierhuyslaan. Combi met hub in HP.
- Ontsluiting Vechtrand op dit systeem
- Draagt bij aan profilering van bedrijventerreinen, regionale economie en logistieke bedrijvigheid. Ook voor economische systeem de draaischijf.

Groet,

5.1.2e
5.1.2e
Tip! Schrijf je in voor de nieuwsbrief over de Omgevingsvisie!

Gemeente Zwolle, Afdeling Proces, Programma, Projectmanagement
Bezoekadres: Lübeckplein 2, 8017 JZ Zwolle
☎ 5.1.2e

@ 5.1.2e @zwolle.nl

Niet printen spaart het milieu.

De gemeente Zwolle beschouwt e-mail als volwaardig communicatiemiddel. Dit betekent dat u erop mag vertrouwen dat de inhoud van dit bericht correct en compleet is.

Legenda toegepaste uitzonderingsgrondslagen

In dit document zijn gegevens definitief geanonimiseerd op grond van:

Wet	Artikel	Omschrijving	Pagina's
Wet open overheid	Art. 5.1 lid 2 sub e	De eerbiediging van de persoonlijke levenssfeer	1, 2

From: "5.1.2e " <5.1.2e @zwolle.nl>
Sent: 3/17/2025 11:37:12 AM
To: "5.1.2e " <5.1.2e @zwolle.nl>
Cc: "5.1.2e " <5.1.2e @zwolle.nl>
Subject: aanvulling omgevingsvisie

Ha 5.1.2e ,

Ik kreeg onderstaand bericht van 5.1.2e (PT aanvulling Omgevingsvisie) . 5.1.2e signaleert een tegenstijdigheid in onze inbreng.
Graag jouw reactie daarop

Hoi 5.1.2e .
In het format heb je deze alinea geschreven:

Naast ruimte voor grootschalige vraag (die moet landen op Hessenpoort 4) omvat de ruimte vraag van 50-135 ha ook kleinschaliger kavels (<3ha). Hiervoor is Marslanden de enige locatie om dit te realiseren. Ook hiervoor kan niet alles gerealiseerd worden dmv het beter benutten van bestaand terrein en dit geeft eveneens schuifruimte ten behoeve van de benodigde herstructurering. Hoeveel ha (25?).

5.1.2e heeft vorige week ook een stuk tekst aangeleverd waarin staat:

*Het is noodzakelijk om voldoende strategische ruimte aan te wijzen voor een nieuwe en duurzame economie. De overgang naar een circulaire economie vraagt ook om extra ruimte. We willen ruimte maken voor groei, vernieuwing en verduurzaming van onze economie in Zwolle en de regio. Op dit moment is daar geen ruimte hiervoor. Alleen al op de gemeente Zwolle komt een behoefte aan extra ruimte voor bedrijventerreinen af van 50-135 ha netto. De ondergrens van 50 ha netto gaat uit van een laag economische groeisituatie, waarbij bovendien alleen kleine kavels tot 3 hectare worden gefaciliteerd. De vraag van 135 hectare gaat uit van het inspelen op zowel de verstedelijkingsopgave en het economisch tij, waarbij zowel lokale kavels tot 3 hectare als regionale kavels groter dan 3 hectare worden gefaciliteerd. Dit is passend bij de regionale rol van de stad Zwolle. Dat is nog exclusief de additionele ruimte die de transitie naar een circulaire economie vraagt. De voorbereiding voor de uitbreiding van Hessenpoort 4 met 50 Hectare netto voorziet hier in een eerste stap voor de Zwolse vraag naar grootschalige kavels. V**oor de verdere ruimtebehoefte die op Zwolle afkomt (85 hectare netto, klein- en grootschalige kavels) en de additionele vraag vanuit de transitie is voor een klein deel op te vangen met Hessenpoort 3** (10 ha netto kleinschalig) en een uitbreiding van Marslanden (indicatief 25 ha netto kleinschalig). Voor de overige vraag (35 grootschalig en 15 kleinschalig zal nog ruime voor moeten worden gevonden.*

Dit is dus tegenstrijdig. we bieden dus op HP wél ruimte aan kleinschalige kavels? Wel beperkt, maar het gebeurt wel toch?

met vriendelijke groet Zwolle

5.1.2e
5.1.2e

Gemeente Zwolle, Ruimte en Economie
Postadres: Postbus 10007, 8000 GA Zwolle
Bezoekadres: Lübeckplein 2
T : 5.1.2e
@: 5.1.2e @zwolle.nl
5.1.2e

Niet printen spaart het milieu
De gemeente Zwolle beschouwt e-mail als volwaardig communicatiemiddel. Dit betekent dat u erop mag vertrouwen dat de inhoud van dit bericht concreet en compleet is

Legenda toegepaste uitzonderingsgrondslagen

In dit document zijn gegevens definitief geanonimiseerd op grond van:

Wet	Artikel	Omschrijving	Pagina's
Wet open overheid	Art. 5.1 lid 2 sub e	De eerbiediging van de persoonlijke levenssfeer	1

Technische briefing RTP 15 april 2025

Opname terug te luisteren in Ibabs

Aanwezige raadsleden:

Christenunie

5.1.2e

5.1.2e

Groenlinks

5.1.2e

5.1.2e

5.1.2e

5.1.2e

5.1.2e

CDA afwezig

PvdA

5.1.2e

D66

5.1.2e

5.1.2e

5.1.2e

Swollwacht afwezig

Partij voor de Dieren

5.1.2e

SP

5.1.2e

5.1.2e

Volt afwezig

VRAGEN

Mobiliteit:

5.1.2e :

Wat houdt versterken van de ring en zorgen voor doorstroming precies in?

5.1.2e :

hoe is gekeken naar milieunormen, geluid ed? Hoe is gekeken naar vervoersbewegingen irt Vechtpoort 1? Wat als er veel te veel auto's gaan rijden?

5.1.2e :

Is er wel ruimte voor een station?

5.1.2e :
hoe zeker is een station Zwolle Zuid?

Water en Klimaat:
5.1.2e :
Water en klimaat: wat is de noodzaak van water en klimaat opgaven aanpakken en op welke termijn?

Energie
5.1.2e :
Inkorten hoogspanningskabels: in hoeverre is dat mogelijk en wil Tennet dat ook?

Legenda toegepaste uitzonderingsgrondslagen

In dit document zijn gegevens definitief geanonimiseerd op grond van:

Wet	Artikel	Omschrijving	Pagina's
Wet open overheid	Art. 5.1 lid 2 sub e	De eerbiediging van de persoonlijke levenssfeer	1, 2

From: "5.1.2e " <5.1.2e @zwolle.nl>
Sent: 2/25/2025 2:35:34 PM
To: "5.1.2e " <5.1.2e @zwolle.nl>, "5.1.2e " <5.1.2e @zwolle.nl>, "5.1.2e " <5.1.2e @zwolle.nl>, "5.1.2e " <5.1.2e @zwolle.nl>, "5.1.2e " <5.1.2e @zwolle.nl>, "5.1.2e " <5.1.2e @zwolle.nl>
Cc: "5.1.2e 5.1.2e " <5.1.2e @zwolle.nl>, "5.1.2e " <5.1.2e @zwolle.nl>
Subject: Afdronk PFO Gerdien

Goedemorgen allemaal,
Na een bevlogen gesprek gisteren met Gerdien belde ze mij vanochtend nog even.
Ze gaf aan dat ze toch nog behoefte had om even na te praten na gisteren, omdat "5.2
5.2.
5.2
5.2
5.2.
We hebben het vervolgens (nogmaals) even gehad over de haalbaarheid van Station Zwolle-Zuid en de ontsluiting van Vechtrand/ Ceintuurbaanzone.
Wat betreft het Station:

- *Ik heb aangegeven dat het station echt niet kansloos is, maar dat het wel een verhaal van de lange adem is. Een termijn van 5 jaar is niets in de spoorwereld. Het gaat eerder over 10 of 20 jaar. Ook moet het effect ervan niet overschat moet worden. De huidige impact werd geschat op ca 1.200 reizigers per dag voor dit station. Laat dat er 1.500 worden als we nog eens 3.000 extra woningen gaan realiseren in Zwolle-Zuid. Dat is mooi en past 1-op-1 in de beoogde Mobiliteitstransitie en op de ladder van Duurzame Verstedelijking, maar dekt echt niet de financiële lading.*
- *Die 300 extra reizigers gaan dit niet wegpoetsen.*
- 5.2 *Ook de provincie Overijssel en Deventer hebben dit op de (politieke) agenda staan en zelfs in het coalitieakkoord begrijp ik."*

NB:

- De eerste concept-contouren zijn namelijk als volgt (dit heb ik overigens niet zo concreet gedeeld met Gerdien):
  - Met prijspeil 2025 is de inschatting dat het gaat om een **investering** van € 5.1.2f 5.1.2f exclusief btw voor de spoorverdubbeling (excl stations).
  - Uit het onderzoek van 2017 bleek dat er sprake is van een jaarlijks **exploitatie**tekort van € 5.1.2f (€ 5.1.2f opbrengsten, € 5.1.2f kosten).
  - Het onderzoek van 2017 geeft aan dat er **reistijd**baten zijn van € 5.1.2f per jaar. Reizigers die potentieel van Zwolle-zuid en Deventer-noord gebruik kunnen maken, hebben een voordeel van 6 minuten minder reistijd voor het voor- en natransport.

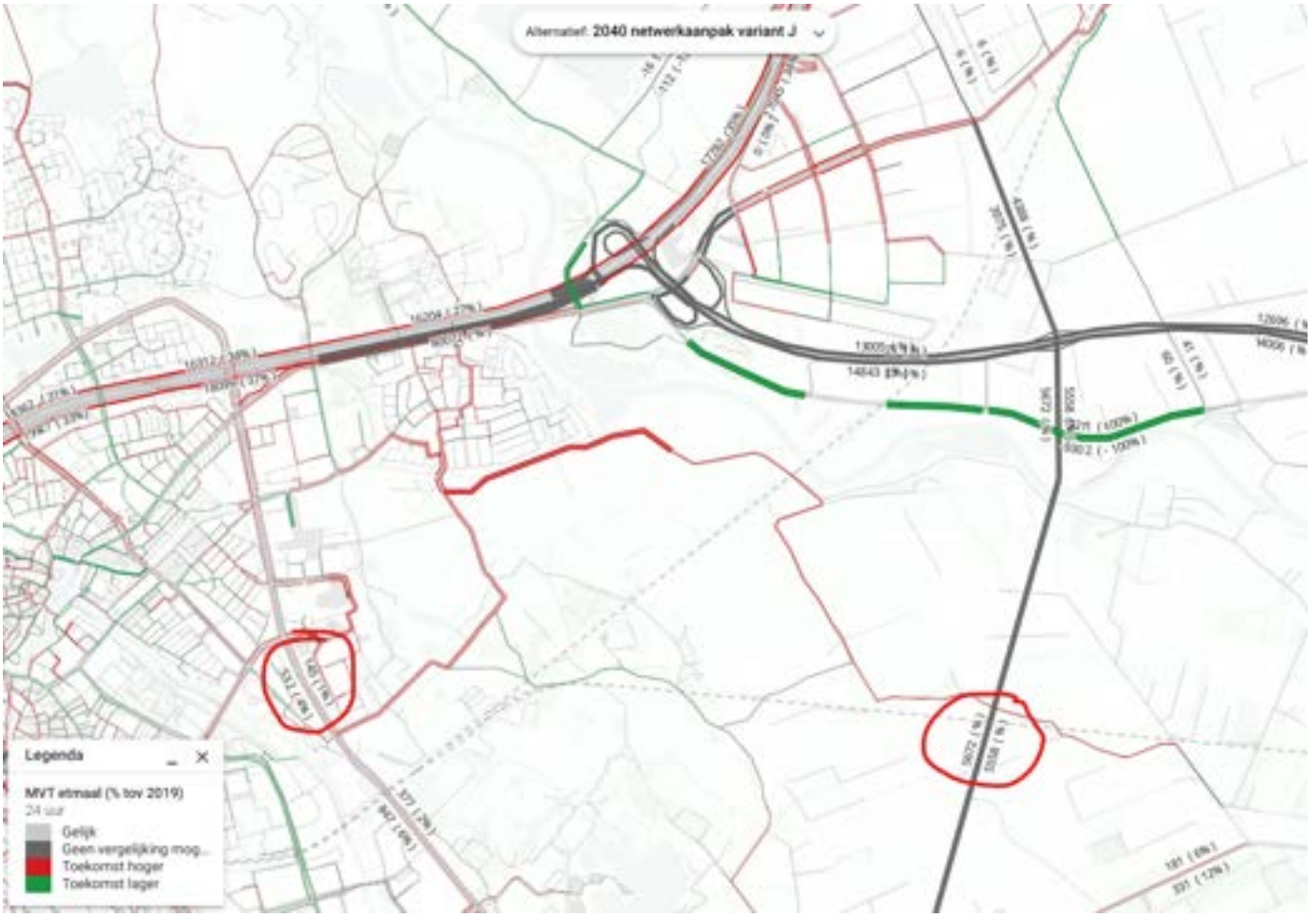
"Dan de randweg:

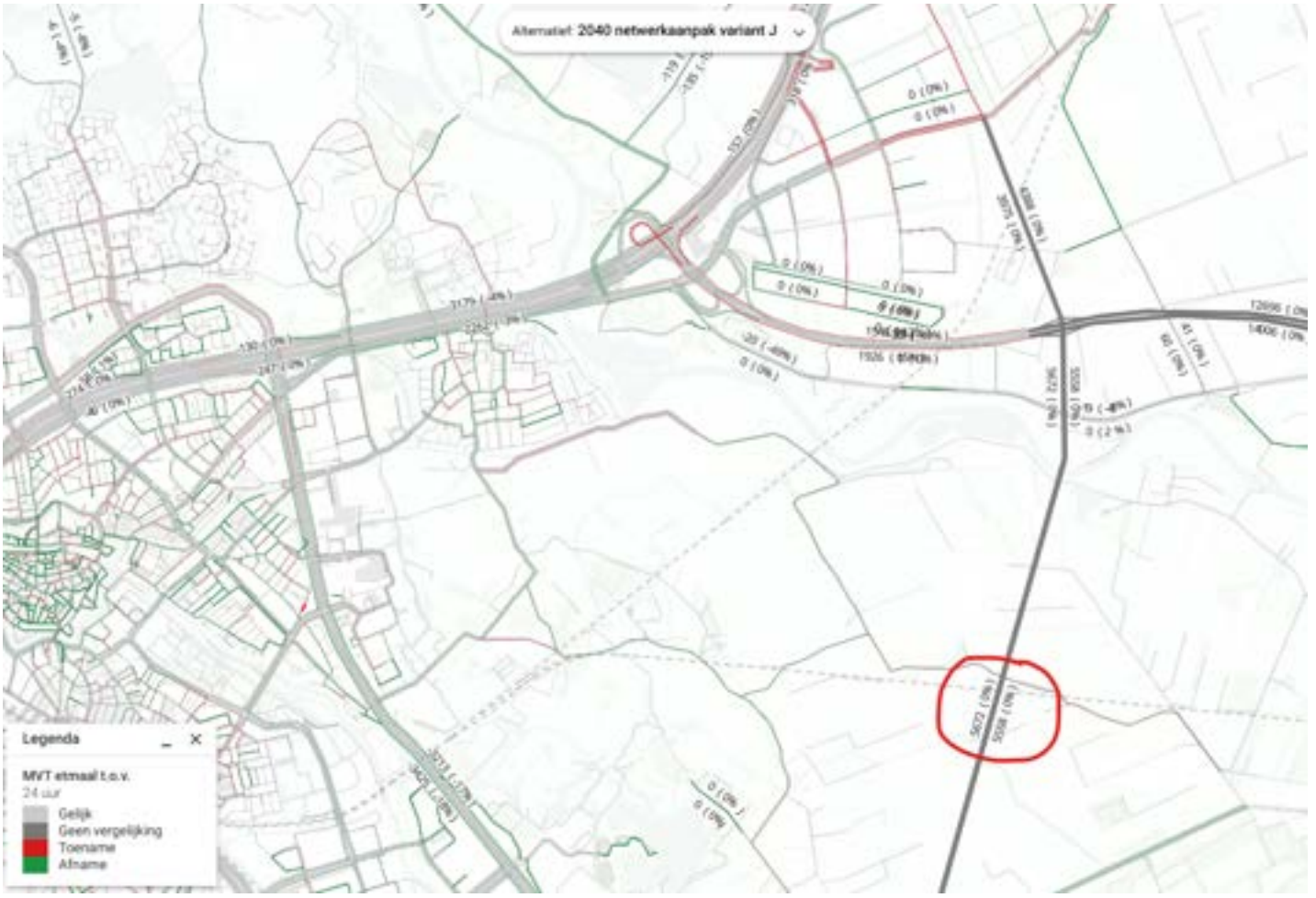
- *Ik heb wederom aangegeven dat alleen een randweg (of hoe je het ook wil noemen) niet zoveel doet in het ontlasten van de Ceintuurbaan op de belangrijkste knelpunten (ca 11.000 mvt gaan in 2040 gebruik maken van een randweg (zie afbeeldingen hieronder).*
- *Dit is vergelijkbaar met wat er **op dit moment** op de Blaloweg rijdt ter hoogte van de IJsseltoren en de woonboulevard en net iets meer dan op de Middelweg, net ten zuiden van het kruispunt met de Zwartewaterallee. Maar dus minder dan bijvoorbeeld op de Zwartewaterallee zelf of de Middelweg richting Stadshagen.*
- *Tot slot heb ik aangegeven dat een randweg in combinatie met woningbouwontwikkeling bij Vechtrand en mogelijke maatregelen in het kader van water en bodemsturend wél interessant kan zijn. Maar goed: Die hebben we nog niet doorgerekend."*

NB:

- In de tweede onderstaande afbeelding zie je een afname op de Ceintuurbaan, maar dit is ten opzichte van het toekomstmodel **trend 2040**, dus niet ten opzichte van de **huidige situatie.** De toevoeging van 2.000 woningen net onder Berkum, die via Berkum en Oosterenk ontsloten worden, leidt in 2040 eerst (mede) tot een **toename** van ca 7.000 m.v.t. op de Ceintuurbaan. Het realiseren van de randweg vermindert dit aantal dus weer met 6.500 (en dat zie je in de kaart). Per saldo dus een lichte stijging van ca 600 in 2040 met randweg ten opzichte van de huidige situatie (zie eerste afbeelding).
- De totale intensiteit op de Randweg komt overigens overeen met eerdere cijfers van een studie van RHDHV naar de intensiteit doorgaand verkeer op de Ceintuurbaan, maar dit aantal is ten opzichte van de totale intensiteit op het noordelijk deel van de Ceintuurbaan (circa 60.000 m.v.t. in 2030 circa 15%). Dit alleen rechtvaardigt in onze optiek (mobiliteit) géén dermate forse (tientallen miljoenen euro's) investering.

Tot zover de terugkoppeling van mijn gesprek met Gerdien van vanochtend in *cursieve* tekst en mijn nadere toelichting.
Als er nog vragen zijn hoor ik het graag. Tot slot ben ik ook benieuwd hoe jullie nu het vervolgproces zien om Gerdien voldoende comfort te geven. Waar nodig lijkt het mij goed om hierover met 5.1.2e te schakelen als opdrachtgever van de Netwerkanalyse. Ik kan mij nog een aantal vervolgvragen voorstellen, maar die maken nu geen onderdeel uit van de offerte van de Netwerkanalyse van Goudappel.

met vriendelijke groet

Zwolle

5.1.2e
5.1.2e

Gemeente Zwolle, ZWRE
Postadres: Postbus 10007, 8000 GA Zwolle
Bezoekadres: Lübeckplein 2
T : 5.1.2e
@: 5.1.2e @zwolle.nl
5.1.2e

Benieuwd naar hoe het is om te werken voor Zwolle? Check voor ervaringsverhalen en vacatures www.werkenvoorzwolle.nl.

Niet printen spaart het milieu.

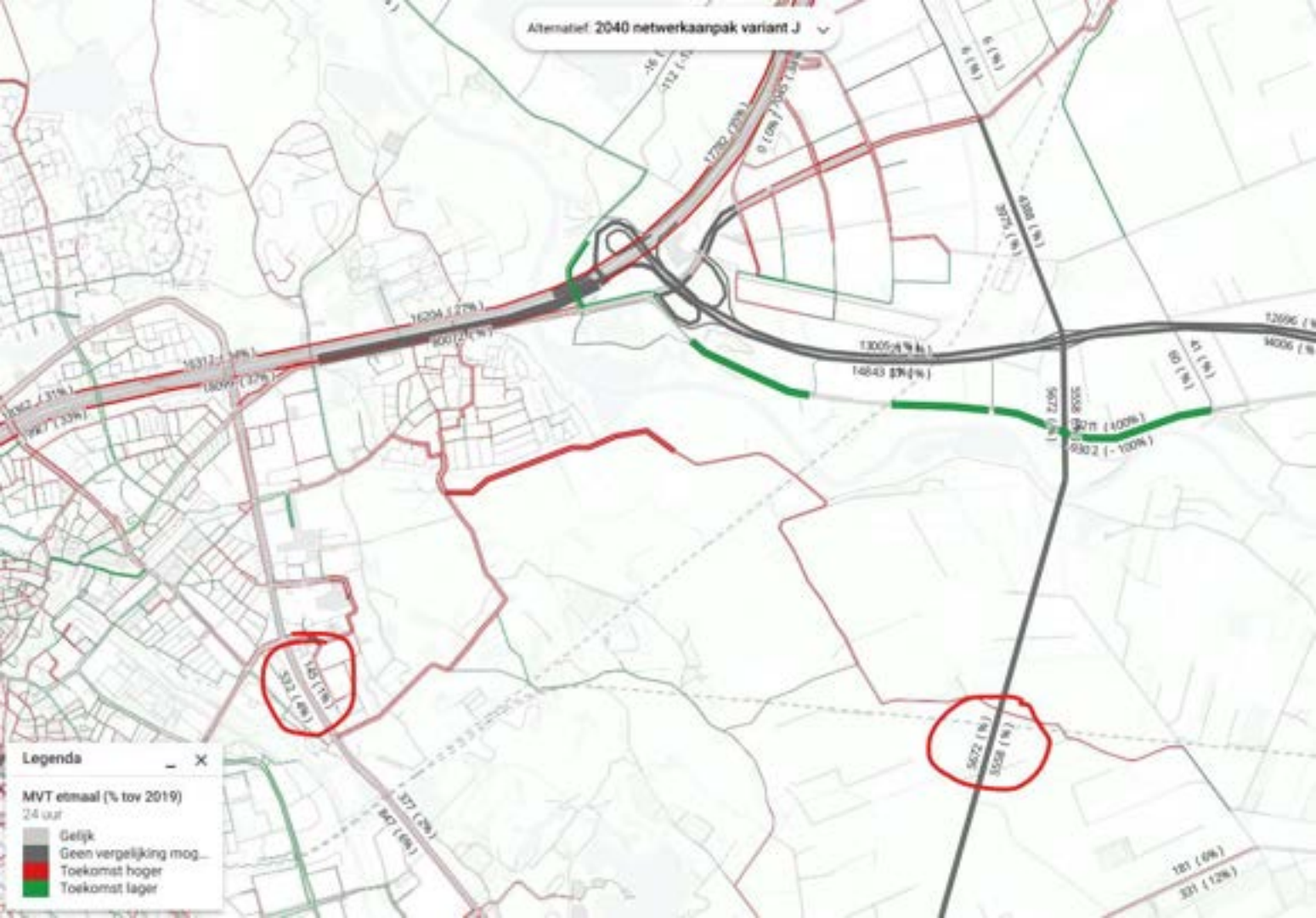
De gemeente Zwolle beschouwt e-mail als volwaardig communicatiemiddel. Dit betekent dat u erop mag vertrouwen dat de inhoud van dit bericht correct en compleet is.

Legenda toegepaste uitzonderingsgrondslagen

In dit document zijn gegevens definitief geanonimiseerd op grond van:

Wet	Artikel	Omschrijving	Pagina's
Wet open overheid	Art. 5.1 lid 2 sub e	De eerbiediging van de persoonlijke levenssfeer	1, 3
Wet open overheid	Art. 5.1 lid 2 sub f	De bescherming van andere dan in het eerste lid, onderdeel c, genoemde concurrentiegevoelige bedrijfs- en fabricagegegevens	1
Wet open overheid	Art. 5.2	Persoonlijke beleidsopvattingen	1

Alternatief: 2040 netwerkaanpak variant J
Legenda
MVT etmaal t.o.v.
24 uur
Gelijk
Geen vergelijking
Toename
Afname

Alternatief: 2040 netwerkaanpak variant J
Legenda
MVT etmaal (% tov 2019)
24 uur
Gelijk
Geen vergelijking mog...
Toekomst hoger
Toekomst lager

From: "5.1.2e " <5.1.2e @zwolle.nl>

Sent: 5/15/2024 12:56:10 PM

To: "5.1.2e 5.1.2e " <5.1.2e @zwolle.nl>, "5.1.2e " <5.1.2e @zwolle.nl>, "5.1.2e " <5.1.2e @zwolle.nl>, "5.1.2e " <5.1.2e @zwolle.nl>, "5.1.2e " <5.1.2e @zwolle.nl>, "5.1.2e " <5.1.2e @zwolle.nl>, "5.1.2e " <5.1.2e @zwolle.nl>, "5.1.2e " <5.1.2e @zwolle.nl>, "5.1.2e " <5.1.2e @zwolle.nl>, "5.1.2e " <5.1.2e @zwolle.nl>, "5.1.2e " <5.1.2e @zwolle.nl>, "5.1.2e " <5.1.2e @zwolle.nl>, "5.1.2e " <5.1.2e @zwolle.nl>, "5.1.2e " <5.1.2e @zwolle.nl>, "5.1.2e " <5.1.2e @zwolle.nl>

Cc: "5.1.2e " <5.1.2e @zwolle.nl>, "5.1.2e 5.1.2e " <5.1.2e @zwolle.nl>, "5.1.2e " <5.1.2e @zwolle.nl>, "5.1.2e " <5.1.2e @zwolle.nl>, "5.1.2e 5.1.2e " <5.1.2e @zwolle.nl>, "5.1.2e 5.1.2e " <5.1.2e @zwolle.nl>

Subject: afdronk raadsdebat oogst bouwstenen Aanvulling Omgevingsvisie + vervolgacties

Ha collega's,

Afgelopen maandag 13 mei was het Raadsdebat over de door ons verzorgde bouwstenen en bandbreedtes van opgaven voor de Aanvulling Omgevingsvisie. In deze mail lees je onze afdronk en vervolg + mogelijke actie, dus lees vooral door tot het eind ��.

Alle fracties, muv de SP, waren vertegenwoordigd. VVD, Groenlinks en CDA hadden twee woordvoerders, de overige partijen 1. Namens B&W waren Gerdien Rots (ph Omgevingsvisie) en Paul Guldemond (economie) aanwezig. Opvallend was dat het debat vanaf het begin meteen politiek was. En dat de partijen elk hun eigen interpretatie hebben van de behoeftecijfers, met name de aantallen woningen bij inbreiding, uitbreiding, plancapaciteit etc.

Hieronder per partij de meest opvallende punten, reactie van het college en het vervolg.

Meest opvallende punten per partij

VVD

trapte af met een pleidoor voor een uitleglocatie/nieuwe woonwijk buiten de stad. Zij zien het onderzoek van Ruimtevolk als een bevestiging van dit standpunt. Voor bedrijventerreinen zien ze de bandbreedte van 50-135ha als ondergrens. En een rondweg moet serieus op tafel komen.

D66

De bijdrage van D66 spitste zich toe op de energietransitie: hoe sturen we op minder energiegebruik en wat scheelt dat dan aan ruimte? D66 ziet in de bestaande stad voldoende ruimte om de woningbouwbehoefte op te vangen, maar ziet de scenariostudie graag tegemoet. D66 Ziet doorstroming als deel van de oplossing.

Groenlinks

Brengt het principe 'Water en Bodem Sturend' in. Ziet graag een nul scenario voor werkgelegenheid: geen extra groei, wel ruimte voor circulariteit. En vraagt zich af of een uitleglocatie wonen wel nodig is?

Swollwacht

voorziet een verkeersinfact en heeft zorg over de druk op kwaliteit van wonen en voorzieningen door constante inbreiding. Roep om uitleglocatie. Oproep om in de uitwerking van de Aanvulling omgevingsvisie oprecht te luisteren, input meenemen en dat allemaal in begrijpelijke taal.

CDA

zet in op 50/50 inbreiden/uitbreiden. kondigt een motie aan voor een uitbreidingslocatie in combinatie met een extra treinstation. Noemt ook de optie van een nieuwe rondweg. En doet een pleidooi voor meer smar energy hubs.

Partij voor de dieren

raagt zich af wanneer Zwolle af is en of er grenzen zijn aan de groei? Gaat voor inbreiden, waterbewust bouwen en mobiliteit volgens het STOMP principe.

Christenunie

Wil doen wat nodig is, zet in op circulaire eonomie en zoekt naar onderbouwing van bovengrens bandbreedtes economie. Is op zoek naar de ruimtevraag die volgt uit water en klimaat. Keuzes of en waar uit te beiden volgt uit de scenariostudie. Focus op kernkwaliteiten gemeente en welzijn van inwoners.

Volt

Doet oproep voor participatie, vooral ook van jongeren. Verder: wat voor stad en regio willen we zijn binnen Europese context? Vindt digitalisering onderbelicht, 'technologie is de ruggengraat van moderne steden'.

PvdA

gaat voor uitleglocatie. Heeft zorg over netcongestie, wil warmtebedrijf publiek inzetten, zodat de kosten en baten bij de juiste mensen terecht komen.

Reactie college

geeft aan dat nu nog geen keuzes worden gemaakt. Eerst volgende stap is scenariostudie op 22 mei. Raad kan suggesties megeven.

Vervolg en acties

De afhandeling van het raadsdebat vindt plaats op dinsdag 21 mei. Voorstel is dat de gemeenteraad de raadsbrief +het pakket bijlagen ter kennisgeving aannemen.
Desgewenst kunnen moties nav het debat worden ingediend. Zodra moties bij ons binnenkomen zet 5.1.2e deze uit naar de betreffende inhoudelijk adviseur met de vraag om advies:

- Kan B&W de motie overlaten aan 'oordeel gemeenteraad' of
- Adviseer je B&W om de motie te ontraden (omdat deze bijvoorbeeld niet uitvoerbaar is, of niet past binnen geldende beleidskaders, waaronder ook de bestuursopdracht Aanvulling Omgevingsvisie)?

Mijn inschatting voor nu is dat we iig rekening moeten houden met een motie van het CDA met oproep voor een uitbreidingslocatie + treinstation. Mogelijk van Groenlinks een motie voor het hanteren van een nulscenario, VVD en PvdD voor een mogelijke rondweg, groenlinks: water en bodem sturend als fundament.
Tijdens de Start Scenariostudie op 22 mei zullen de moties als input meegenomen worden. Ik wens degenen die daarbij zijn een heel goede sessie toe, met voorstelbare toekomsten voor Zwolle op weg naar 2040.
Groet,

5.1.2e
Ps: 5.1.2e . 5.1.2e is gedurende deze periode aanspreekpunt voor het programma.
Groet,
5.1.2e
5.1.2e
5.1.2e
telefoon 5.1.2e of 5.1.2e
5.1.2e @zwolle.nl

Legenda toegepaste uitzonderingsgrondslagen

In dit document zijn gegevens definitief geanonimiseerd op grond van:

Wet	Artikel	Omschrijving	Pagina's
Wet open overheid	Art. 5.1 lid 2 sub e	De eerbiediging van de persoonlijke levenssfeer	1, 2

From: "5.1.2e" <5.1.2e@zwolle.nl>
Sent: 3/21/2025 11:04:21 AM
To: "5.1.2e 5.1.2e" <5.1.2e@zwolle.nl>, "5.1.2e" <5.1.2e@zwolle.nl>, "5.1.2e" <5.1.2e@zwolle.nl>
Cc:
Subject: Afronding Programmamanagement

21/3 JCr: I.v.m. de annulering van dinsdag 25/3 wordt dit moment nu definitief. Doel is om binnen 1-1,5 uur af te ronden.
17/3 JCr: Zie bijgevoegde e-mail, reservering.

Microsoft Teams Heeft u hulp nodig?

Nu deelnemen aan de vergadering

Vergadering-id: 5.1.2e

Wachtwoordcode: 5.1.2e

Deelnemen op een apparaat voor videovergaderingen

Tenantsleutel: 5.1.2e@zwolle.nl

Video-id: 5.1.2e

Meer informatie

Voor organisatoren: Vergaderopties

Legenda toegepaste uitzonderingsgrondslagen

In dit document zijn gegevens definitief geanonimiseerd op grond van:

Wet	Artikel	Omschrijving	Pagina's
Wet open overheid	Art. 5.1 lid 2 sub e	De eerbiediging van de persoonlijke levenssfeer	1

From: "5.1.2e 5.1.2e " <5.1.2e @zwolle.nl>

Sent: 3/17/2025 9:57:34 AM

To: "5.1.2e 5.1.2e " <5.1.2e @zwolle.nl>, "5.1.2e " <5.1.2e @zwolle.nl>, "5.1.2e " <5.1.2e @zwolle.nl>

Cc:

Subject: Afronding Programmamanagement - deel 2 (eigen lunch meenemen)

17/3 JCr: Zie bijgevoegde e-mail, opgesplits en deel 1 is op maandag 24/3 van 12.30 – 13.30 uur.

Legenda toegepaste uitzonderingsgrondslagen

In dit document zijn gegevens definitief geanonimiseerd op grond van:

Wet	Artikel	Omschrijving	Pagina's
Wet open overheid	Art. 5.1 lid 2 sub e	De eerbiediging van de persoonlijke levenssfeer	1

From: "5.1.2e" <5.1.2e@zwolle.nl>
Sent: 3/25/2025 10:44:48 AM
To: "5.1.2e (5.1.2e" <5.1.2e@zwolle.nl>, "5.1.2e" <5.1.2e@zwolle.nl>, "5.1.2e" <5.1.2e@zwolle.nl>
Cc:
Subject: Afronding Programmamanagement

25/3 JCr: Op verzoek van 5.1.2e is de start om 12.15 uur.
21/3 JCr: I.v.m. de annulering van dinsdag 25/3 wordt dit moment nu definitief. Doel is om binnen 1-1,5 uur af te ronden.
17/3 JCr: Zie bijgevoegde e-mail, reservering.

Microsoft Teams Heeft u hulp nodig?

Nu deelnemen aan de vergadering

Vergadering-id: 5.1.2e

Wachtwoordcode: 5.1.2e

Deelnemen op een apparaat voor videovergaderingen

Tenantsleutel: 5.1.2e@zwolle.nl

Video-id: 5.1.2e

Meer informatie

Voor organisatoren: Vergaderopties

Legenda toegepaste uitzonderingsgrondslagen

In dit document zijn gegevens definitief geanonimiseerd op grond van:

Wet	Artikel	Omschrijving	Pagina's
Wet open overheid	Art. 5.1 lid 2 sub e	De eerbiediging van de persoonlijke levenssfeer	1

From: "5.1.2e " <5.1.2e @zwolle.nl>
Sent: 10/14/2024 3:04:03 PM
To: "5.1.2e " <5.1.2e @zwolle.nl>, "5.1.2e " <5.1.2e @zwolle.nl>, "5.1.2e 5.1.2e" <5.1.2e @zwolle.nl>, "5.1.2e 5.1.2e " <5.1.2e @zwolle.nl>, "5.1.2e " <5.1.2e @zwolle.nl>
Cc:
Subject: Afstemming Ceintuurbaanzone

Dag allen,
Morgen spreken we elkaar in het kader van de Verkenning Ceintuurbaanzone. Ter informatie zijn ‘de Gebiedsverkenning Ceintuurbaanzone’ en de modellenstudie (beide in concept) bijgevoegd. Zoals jullie weten bevindt deze opdracht zich in de afrondende fase. De (opbrengst uit de) Verkenning Ceintuurbaanzone zal in de komende weken worden besproken:

- Pfo - maandag 21 oktober
- MT Stadsontwikkeling – dinsdag 22 oktober
- College – dinsdag 5 november

De Verkenning Ceintuurbaanzone is conform de bestuursopdracht ‘Aanvulling Omgevingsvisie’ één van de (gebiedsgerichte) bouwstenen. Dat betekent dat het Ruimtelijk Ontwikkelperspectief mede gebaseerd is op de opbrengsten uit de Verkenning Ceintuurbaanzone. Krijgt de Verkenning Ceintuurbaanzone dezelfde status als de andere bouwstenen (zie bijlage) waarmee er wordt ingestemd met de opbrengst uit de bouwsteen?
Met vriendelijke groet,

5.1.2e
5.1.2e
5.1.2e
Gemeente Zwolle
5.1.2e

Legenda toegepaste uitzonderingsgrondslagen

In dit document zijn gegevens definitief geanonimiseerd op grond van:

Wet	Artikel	Omschrijving	Pagina's
Wet open overheid	Art. 5.1 lid 2 sub e	De eerbiediging van de persoonlijke levenssfeer	1

From: "5.1.2e " <5.1.2e @zwolle.nl>
Sent: 12/19/2023 3:24:46 PM
To: "5.1.2e " <5.1.2e @zwolle.nl>, "5.1.2e 5.1.2e " <5.1.2e @zwolle.nl>, "5.1.2e " <5.1.2e @zwolle.nl>
Cc:
Subject: Afstemming Financiën aanv. OGV & Stedelijk Zwolle

n.a.v. overleg vanochtend met 5.1.2e een extra overleg om een en ander af te stemmen over o.a. kosten gebiedsverkenning CB-zone en mogelijke acties die nodig zijn voor budget van beide programma's.
Ik kon helaas geen eerder moment vinden.
Gr. 5.1.2e

Legenda toegepaste uitzonderingsgrondslagen

In dit document zijn gegevens definitief geanonimiseerd op grond van:

Wet	Artikel	Omschrijving	Pagina's
Wet open overheid	Art. 5.1 lid 2 sub e	De eerbiediging van de persoonlijke levenssfeer	1

From: "5.1.2e (5.1.2e" <5.1.2e @overijssel.nl>
Sent: 4/7/2025 11:48:39 AM
To: "5.1.2e " <5.1.2e @overijssel.nl>, "5.1.2e (5.1.2e " <5.1.2e @overijssel.nl>, "5.1.2e " <5.1.2e @overijssel.nl>, "5.1.2e 5.1.2e" <5.1.2e @overijssel.nl>, "5.1.2e " <5.1.2e @overijssel.nl>, "5.1.2e (5.1.2e" <5.1.2e @overijssel.nl>, "5.1.2e " <5.1.2e @overijssel.nl>, "5.1.2e " <5.1.2e @zwolle.nl>, "5.1.2e " <5.1.2e @zwolle.nl>, "5.1.2e 5.1.2e " <5.1.2e @zwolle.nl>, "5.1.2e " <5.1.2e @zwolle.nl>, "5.1.2e " <5.1.2e @zwolle.nl>, "5.1.2e (5.1.2e)" <5.1.2e @zwolle.nl>
Cc: "5.1.2e 5.1.2e " <5.1.2e @overijssel.nl>, "5.1.2e " <5.1.2e @zwolle.nl>, "5.1.2e " (5.1.2e " <5.1.2e @overijssel.nl>
Subject: Afstemming ruimtelijke en mobiliteitsontwikkelingen Provincie Overijssel en gemeente Zwolle (agenda bijgevoegd)

T.b.v. overleg is vergaderruimte gereserveerd bij BCN, Lubeckplein 21 te Zwolle. Melden bij de balie van BCN.
Voor wie niet op locatie aanwezig kan zijn, is een teams-link bijgevoegd.
Met vriendelijke groet,
Namens 5.1.2e en 5.1.2e
5.1.2e
5.1.2e
Team Beleidsvorming Mobiliteit | 5.1.2e | mobiel 5.1.2e
Provincie Overijssel | Postbus 10078 | 8000 GB Zwolle

Microsoft Teams [Heeft u hulp nodig?]

Nu deelnemen aan de vergadering

Vergadering-id: 5.1.2e
Wachtwoordcode: 5.1.2e

Deelnemen op een apparaat voor videovergaderingen

Tenantsleutel: 5.1.2e
Video-id: 5.1.2e
Meer informatie

Voor organisatoren: Vergaderopties

Legenda toegepaste uitzonderingsgrondslagen

In dit document zijn gegevens definitief geanonimiseerd op grond van:

Wet	Artikel	Omschrijving	Pagina's
Wet open overheid	Art. 5.1 lid 2 sub e	De eerbiediging van de persoonlijke levenssfeer	1

Overleg provincie Overijssel – Gemeente Zwolle Ceintuurbaanzone – Singelstudie

8 april 2025

Aanleiding:
Aanleiding van dit overleg is de bestuurlijke wens bij 5.1.2e en Gerdien Rots om tot een goede regie en afstemming van de toekomstige ruimtelijke-, woningbouw- en mobiliteitsontwikkeling tussen Zwolle en Overijssel te komen, mede in het licht van het streven van het kabinet om tot nieuwe Woningbouw – Mobiliteits (WoMo) afspraken met steden en regio's te komen. In het bijzonder gaat het daarbij om effecten op de (regionale) bereikbaarheid aan de oostzijde van Zwolle (Ceintuurbaan/N35/A28) van de onderzoeken Ceintuurbaanzone en Singelzone.

Doel:
1. Zwolle en Overijssel elkaar informeren over de actuele stand van zaken op het gebied van de ruimtelijke-, woningbouw- en mobiliteitsontwikkelingen;
2. Zwolle en Overijssel vast te stellen wat de gemeenschappelijke kansen en bedreigingen zijn;
3. Zwolle en Overijssel afspraken maken hoe we samen kunnen komen tot een gedragen visie (zowel inhoud als proces).

Toelichting:
De afgelopen tijd is zowel door de gemeente Zwolle als door de Provincie Overijssel gewerkt aan een verdere uitwerking van de Verstedelijkingsstrategie Regio Zwolle en het MIRT-onderzoek Zwolle en omgeving. Zo heeft Zwolle een onderzoek naar de Ceintuurbaanzone uitgevoerd en is een onderzoek naar de Binnenring van Zwolle (Singelpark) in uitvoering. Verder is Zwolle in de laatste fase van de aanvulling van haar Omgevingsvisie. Het Ruimtelijk Toekomst beeld (RTB) dat hiervoor als basis dient is in concept gereed. Als onderdeel hiervan heeft Zwolle ook een netwerkaanpak 2040 uitgevoerd waarin de mobiliteitsmaatregelen worden vastgesteld die tot 2040 nodig zijn om de stad bereikbaar en leefbaar te houden en de groeiopgave van de stad te kunnen faciliteren. Ook de provincie Overijssel is bezig om tot een actuele Omgevingsvisie te komen en in combinatie daarmee een Regionaal Mobiliteitsplan op te stellen.

Agenda:
1. Doel van het overleg en voorstelronde
2. Stand van zaken:
    - Ruimtelijke ontwikkelingen provincie Overijssel (Omgevingsvisie, locaties nieuwe woningbouw en bedrijventerreinen in regio)
    - Ruimtelijke ontwikkelingen Zwolle (Ceintuurbaanzone, Singelstudie, Ruimtelijk toekomstbeeld/Omgevingsvisie, Netwerkaanpak 2040)
    - Ruimtelijke ontwikkelingen Rijk (WoMo-afspraken)
3. Vaststellen van de kansen en bedreigingen
4. Welke afspraken maken we voor het vervolg (zowel op inhoud als proces).

Legenda toegepaste uitzonderingsgrondslagen

In dit document zijn gegevens definitief geanonimiseerd op grond van:

Wet	Artikel	Omschrijving	Pagina's
Wet open overheid	Art. 5.1 lid 2 sub e	De eerbiediging van de persoonlijke levenssfeer	1

Agenda strategisch overleg Stedelijke Ontwikkeling
11 november 2024 9.00 tot 10.30 uur
Kamer wethouder Rots

1. 9.00 -10.00 uur Aanvulling omgevingsvisie ([redacted])
   - Op hoofdlijnen bespreken aangepast proces
   - Meenemen in voorbereiding werksessie college 19 november

2. 10.00 -10.30 uur plan van aanpak nota omgevingskwaliteit ([redacted])
   - Bespreken doel en voorstel aanpak om de huidige Welstandsnota te actualiseren conform de Omgevingswet naar een nota Omgevingskwaliteit
   - Gesprek gebruiken als voorbereiding op de afspraak met het Oversticht (15 november). Dit raakt het 2e deel van het bespreekstuk.
   - Ontwikkelen bestuurlijke beeldvorming met betrekking tot het programma Stadsmaken

Legenda toegepaste uitzonderingsgrondslagen

In dit document zijn gegevens definitief geanonimiseerd op grond van:

Wet	Artikel	Omschrijving	Pagina's
Wet open overheid	Art. 5.1 lid 2 sub e	De eerbiediging van de persoonlijke levenssfeer	1

voorstel

Zwolle

Algemeen voorblad

Datum	8 april 2025

Onderwerp	**Ruimtelijke Toekomstperspectief Aanvulling Omgevingsvisie**
Versienummer	1

Portefeuillehouder	Gerdien Rots
Informant	5.1.2e
Afdeling	Proces-, Programma-, en Projectmanagement
Telefoon	
E-mail	5.1.2e @zwolle.nl

Financiële gevolgen

Betreft doel	611 Omgevingsvisie als leidende agenda
Begroting wijzigen	Nee
Budgetnummer	54000737

Openbaarheid

- ☐ Openbaar
- ☒ Geheim

Parafering	datum paraaf
Afdelingshoofd	
Portefeuillehouder	

Raad

- ☒ Beslisnota voor het college
- ☐ Beslisnota voor de directie
- ☐ Informatienota voor het college
- ☐ Informatienota voor de directie
- ☒ Raadsbrief
- ☐ Raadsbrief over artikel 45 vragen
- ☐ Raadsvoorstel
- ☐ Scenarionota voor het college
- ☐ Scenarionota voor de raad

Legenda toegepaste uitzonderingsgrondslagen

In dit document zijn gegevens definitief geanonimiseerd op grond van:

Wet	Artikel	Omschrijving	Pagina's
Wet open overheid	Art. 5.1 lid 2 sub e	De eerbiediging van de persoonlijke levenssfeer	1

From: "5.1.2e " <5.1.2e @zwolle.nl>
Sent: 4/4/2025 10:43:22 AM
To: "Guldemond, Paul" <P.Guldemond@zwolle.nl>, "Rots, Gerdien" <5.1.2e @zwolle.nl>
Cc: "5.1.2e " <5.1.2e @zwolle.nl>, "5.1.2e 5.1.2e " <5.1.2e @zwolle.nl>, "5.1.2e " <5.1.2e @zwolle.nl>, "5.1.2e " <5.1.2e @zwolle.nl>, "5.1.2e 5.1.2e " <5.1.2e @zwolle.nl>
Subject: Alternatieve mogelijkheden Economie in de beslisnoa

Goedemiddag,

Er is gevraagd in de beslisnota bij het onderdeel ‘Alternatieve mogelijkheden’ naast wonen, ook het kopje Economie mee te nemen.

Bijgevoegd de tekst die we in de beslisnota willen opnemen, waarvan is afgesproken die met jullie te delen.

Graag jullie reactie. Liefst z.s.m.

Groet,
5.1.2e

Economie
Zoals toegelicht vraagt ook de economische ontwikkeling ruimte in en om Zwolle. Er zijn ruimtelijk gezien twee alternatieve mogelijkheden:

1. Uitbreiding (groot- en kleinschalig) op Hessenpoort
2. Intensivering bestaande bedrijventerreinen

Ad.1.: (grootschalige) uitbreiding op Hessenpoort
Door de gevraagde ruimte aan grootschalige en kleinschalige bedrijven alleen op/ nabij Hessenpoort te creëren ontstaat een groot bedrijventerrein met een divers karakter. Hessenpoort wordt dan een meer gemengd bedrijventerrein met zowel klein- als grootschalige kavels en een mix van typen bedrijvigheid. Dit komt de positionering van Hessenpoort als locatie voor grootschalige (bovenregionale) bedrijvigheid die goed bereikbaar is, niet ten goede. Daarnaast voldoet deze manier van uitbreiden niet aan de opgestelde Zwolse basiswaarde ‘Zwolle nabij’, omdat grootschalige uitbreiding (Hessenpoort) buiten de stad plaatsvindt en vooral zal voorzien in arbeidsextensieve bedrijvigheid en daarmee weinig werkplekken biedt voor de Zwolse inwoner.

Ad.2.: Intensivering bestaande bedrijventerreinen
De vraag naar extra ruimte voor werken is groot. Voor Zwolle tot wel 135 hectare (netto). Door enkel in te zetten op intensivering van bestaande bedrijventerreinen kan niet voldaan worden aan deze grote vraag. Die ruimte is niet beschikbaar op bestaande bedrijventerreinen. Er is geen mogelijkheid om (nieuwe) bedrijven met een grote ruimtevraag plek te bieden. Dit heeft negatieve gevolgen hebben op de economische positie van Zwolle, en daarmee ook de regio, ten opzichte van de rest van Nederland.

Na afweging van deze alternatieven wordt een combinatie voorgesteld van uitbreiding op Hessenpoort en intensivering op bestaande bedrijventerreinen.
Zwolle vormt een sterke economische schakel in zowel (inter)nationaal als regionaal netwerk. Om deze positie te behouden en voor de toekomst te versterken is het van belang dat bedrijven zich kunnen vestigen waar op de daarvoor aangewezen bedrijventerreinen (zie de profilering van de terreinen in het Ruimtelijk Toekomstperspectief) die passen bij het profiel van het bedrijf.

Legenda toegepaste uitzonderingsgrondslagen

In dit document zijn gegevens definitief geanonimiseerd op grond van:

Wet	Artikel	Omschrijving	Pagina's
Wet open overheid	Art. 5.1 lid 2 sub e	De eerbiediging van de persoonlijke levenssfeer	1

From: "5.1.2e " <5.1.2e @zwolle.nl>
Sent: 4/29/2025 1:47:09 PM
To: "5.1.2e 5.1.2e " <5.1.2e @zwolle.nl>
Cc:
Subject: Automatisch antwoord: briefing inloopbijeenkomst vanavond Zwolle Zuid

Beste collega,
5.1.2e Ik lees mijn mail daarom niet. Vanaf 5.1.2e kan ik je mail weer beantwoorden.
Voor echt dringende vragen kan je een collega van wonen benaderen of het secretariaat van R&E contacten.
Groet,
5.1.2e

Legenda toegepaste uitzonderingsgrondslagen

In dit document zijn gegevens definitief geanonimiseerd op grond van:

Wet	Artikel	Omschrijving	Pagina's
Wet open overheid	Art. 5.1 lid 2 sub e	De eerbiediging van de persoonlijke levenssfeer	1

From: "5.1.2e " <5.1.2e @zwolle.nl>
Sent: 2/19/2025 7:14:28 AM
To: "5.1.2e 5.1.2e " <5.1.2e @zwolle.nl>
Cc:
Subject: Automatisch antwoord: concept voorwoord ruimtelijk toekomstperspectief

Beste collega,
5.1.2e
E-mail lees ik niet direct, maar als je een dringende vraag hebt stuur me gerust een appje op 5.1.2e .
signatureImage
5.1.2e
5.1.2e

Gemeente Zwolle, ZWCO
Postadres: Postbus 10007, 8000 GA Zwolle
Bezoekadres: Grote Kerkplein 15
5.1.2e
@: 5.1.2e @zwolle.nl

Legenda toegepaste uitzonderingsgrondslagen

In dit document zijn gegevens definitief geanonimiseerd op grond van:

Wet	Artikel	Omschrijving	Pagina's
Wet open overheid	Art. 5.1 lid 2 sub e	De eerbiediging van de persoonlijke levenssfeer	1

From: "5.1.2e " <5.1.2e @zwolle.nl>
Sent: 2/21/2024 8:58:59 AM
To: "5.1.2e 5.1.2e " <5.1.2e @zwolle.nl>
Cc:
Subject: Automatisch antwoord: Graag reflectie op bespreekstuk Scenariostudie

Beste collega,
Dank voor uw bericht.
5.1.2e 5.1.2e lees ik mijn mail weer.
Voor dringende zaken kunt u bellen of mailen met het secretariaat 5.1.2e , 5.1.2e @zwolle.nl
Met vriendelijke groeten,

5.1.2e
5.1.2e
Afdeling Ruimte en Economie
Gemeente Zwolle

Legenda toegepaste uitzonderingsgrondslagen

In dit document zijn gegevens definitief geanonimiseerd op grond van:

Wet	Artikel	Omschrijving	Pagina's
Wet open overheid	Art. 5.1 lid 2 sub e	De eerbiediging van de persoonlijke levenssfeer	1

From: "5.1.2e " <5.1.2e @zwolle.nl>
Sent: 4/22/2025 5:10:17 AM
To: "5.1.2e " <5.1.2e @zwolle.nl>
Cc:
Subject: Automatisch antwoord: Opnieuw: Bijlage aanwezigen en gestelde vragen TB RTP 15-04

Beste collega,

5.1.2e Indien nodig beantwoord ik vanaf 5.1.2e april je mail.

Met vriendelijke groet,

5.1.2e

Legenda toegepaste uitzonderingsgrondslagen

In dit document zijn gegevens definitief geanonimiseerd op grond van:

Wet	Artikel	Omschrijving	Pagina's
Wet open overheid	Art. 5.1 lid 2 sub e	De eerbiediging van de persoonlijke levenssfeer	1

From: "5.1.2e" <5.1.2e@zwolle.nl>
Sent: 4/22/2025 5:10:16 AM
To: "5.1.2e (5.1.2e" <5.1.2e@zwolle.nl>
Cc:
Subject: Automatisch antwoord: Opnieuw: Bijlage aanwezigen en gestelde vragen TB RTP 15-04

Beste collega,

5.1.2e. Vanaf 5.1.2e ben ik weer aanwezig en lees ik mijn mail weer.
Voor dringende zaken kan je contact opnemen met het bestuurssecretariaat: bestuurssecretariaat.rots@zwolle.nl.
Vriendelijke groet,

5.1.2e

Legenda toegepaste uitzonderingsgrondslagen

In dit document zijn gegevens definitief geanonimiseerd op grond van:

Wet	Artikel	Omschrijving	Pagina's
Wet open overheid	Art. 5.1 lid 2 sub e	De eerbiediging van de persoonlijke levenssfeer	1

From: "5.1.2e " <5.1.2e @zwolle.nl>
Sent: 5/7/2024 11:40:23 AM
To: "5.1.2e (5.1.2e " <5.1.2e @zwolle.nl>
Cc:
Subject: Automatisch antwoord: REB

Beste mailer,

5.1.2e . Ik probeer na 5.1.2e zo snel mogelijk op uw mail te reageren.
Voor dringende zaken mbt de REGIO ZWOLLE kunt u contact opnemen met het secretariaat van het Regio Zwolle Bureau via 5.1.2e @zwolle.nl.

Voor dringende zaken mbt de GEMEENTE ZWOLLE kunt u contact opnemen met het secretariaat van de afdeling Ruimte & Economie, Gemeente Zwolle via 5.1.2e @zwolle.nl of 5.1.2e .

Met vriendelijke groet,

5.1.2e

Contactgegevens 5.1.2e
@: 5.1.2e @zwolle.nl
T: 5.1.2e
L: http://linkedin.com/in/5.1.2e

Legenda toegepaste uitzonderingsgrondslagen

In dit document zijn gegevens definitief geanonimiseerd op grond van:

Wet	Artikel	Omschrijving	Pagina's
Wet open overheid	Art. 5.1 lid 2 sub e	De eerbiediging van de persoonlijke levenssfeer	1

denk mee
Zwolle
denk mee
Zwolle

denk mee

Zwolle

Doe denk en
droom mee over
ons Zwolle van
overmorgen.

denk mee

Zwolle

welkom

From: "5.1.2e 5.1.2e " <5.1.2e @zwolle.nl>
Sent: 5/8/2024 10:30:03 AM
To: "5.1.2e 5.1.2e " <5.1.2e @zwolle.nl>, "5.1.2e " <5.1.2e @zwolle.nl>, "5.1.2e " <5.1.2e @zwolle.nl>, "5.1.2e 5.1.2e " <5.1.2e 5.1.2e @zwolle.nl>, "5.1.2e " <5.1.2e @zwolle.nl>, "5.1.2e " <5.1.2e @zwolle.nl>, "5.1.2e " <5.1.2e @zwolle.nl>, "5.1.2e " <5.1.2e @zwolle.nl>, "5.1.2e " <5.1.2e @zwolle.nl>
Cc: "5.1.2e " <5.1.2e @zwolle.nl>, "5.1.2e 5.1.2e " <5.1.2e @zwolle.nl>, "5.1.2e " <5.1.2e @zwolle.nl>, "5.1.2e " <5.1.2e @zwolle.nl>, "5.1.2e " <5.1.2e @zwolle.nl>, "5.1.2e 5.1.2e " <5.1.2e @zwolle.nl>, "5.1.2e (5.1.2e " <5.1.2e @zwolle.nl>, "5.1.2e 5.1.2e " <5.1.2e @zwolle.nl>, "5.1.2e 5.1.2e " <5.1.2e @zwolle.nl>
Subject: Bedankt / voorbereiding raadsdebat oogst bouwstenen Aanvulling Omgevingsvisie 13mei

Ha collega's,
Aanstaande maandagavond debatteert de gemeenteraad over de ons verzorgde bouwstenen en bandbreedtes van opgaven voor de Aanvulling Omgevingsvisie.
In de aanloop hier naartoe zijn er -voor velen tijdens de meivakantie!- diverse technische vragen gesteld. Mede dankzij jullie zijn deze beantwoord ��. De vragen en antwoorden die tot nu tot binnen zijn gekomen vind je in bijlage 1 (ter info). Maandag volgt nog een 'veegmail' met de laatste binnengekomen vragen en antwoorden.
Verder is er door het programmateam en met hulp van enkelen van jullie – waarvoor dank!- een Q en A voorbereid met mogelijke vragen die de raad gaat stellen aan het college. Deze staat in bijlage 2. We hebben ons beperkt tot de meest duidelijke vragen en antwoorden, dus het klopt wanneer je niet alle vragen die erin stonden/ geleverde input terugziet.
Beide stukken + oplegmemo (ook bijgevoegd bij deze mail) worden maandag besproken in het pfo met Gerdien en gaan ter info naar portefeuillehouders wonen, water en klimaat, economie & energie. Aanwezig zijn bij die pfo's is dus niet nodig.
Verder was er deze week nog een startgesprek – wat zeg ik- een hele dag, inclusief fietstocht!- met 5.1.2e die de scenariostudie gaat begeleiden en PBL/EMMA over de aankomende ateliers (de 3e op 22 mei as). Ook hier hebben we weer kunnen rekenen op bijdragen en invliegen van collega's met presentaties verzorgd door jullie. Mede namens 5.1.2e: dank daarvoor!��
Voor degenen die het raadsdebat as maandagavond van 19.30-21.00 uur gaan volgen: ik nodig je van harte uit om deel te nemen aan onze brede whatsapp groep, waarin we tijdens het debat onze adviezen voor het college met elkaar kunnen uitwisselen. Een kerngroep met daarin 5.1.2e, 5.1.2e, 5.1.2e, opdrachtgever 5.1.2e en ik zijn tijdens het debat fysiek aanwezig en zorgen er dan voor dat de adviezen bij Gerdien komen.
Voor nu wens ik jullie een fijn Hemelvaart weekend!��
Groet,

5.1.2e
5.1.2e
5.1.2e
telefoon 5.1.2e of 5.1.2e
5.1.2e @zwolle.nl

Van: 5.1.2e 5.1.2e
Verzonden: woensdag 24 april 2024 14:29
Aan: 5.1.2e 5.1.2e ; 5.1.2e ; 5.1.2e (5.1.2e ; 5.1.2e ; 5.1.2e 5.1.2e ; 5.1.2e 5.1.2e ; 5.1.2e ; 5.1.2e ; 5.1.2e ; 5.1.2e ; 5.1.2e 5.1.2e
CC: 5.1.2e ; 5.1.2e ; 5.1.2e
Onderwerp:
Hallo allemaal,
Zoals jullie weten is de oogst van de bouwstenen besproken in het college en is het college akkoord met de voorgestelde bandbreedtes voor de scenariostudie.
Op maandagavond 13 mei is er een raadsdebat over de opbrengst, duiding en bandbreedtes van de bouwstenen. Gerdien Rots zal namens B&W aanwezig zijn.
Voorafgaand hieraan was gisteravond een technische briefing waarin we de Raad hebben geïnformeerd over het traject aanvulling Omgevingsvisie, de opbrengst van de bouwstenen en bijbehorende bandbreedtes.
Voor jullie informatie heb ik de gestelde vragen opgenomen in bijgevoegde bijlage. Alle vragen konden we afdoende beantwoorden (dit vraagt dus geen actie meer van jullie ��).
Beantwoording Technische vragen tussen nu en 13 mei
Tussen nu en 13 mei kunnen raadsleden technische vragen stellen, zowel over het proces, als de inhoudelijke bouwstenen. Bij het beantwoorden van de inhoudelijke vragen hebben we jullie, als trekkers van de bouwstenen, nodig.
Met de griffie is afgesproken dat binnengekomen vragen van raadsleden door de griffie aan 5.1.2e worden gestuurd. Op deze manier houden we samen het overzicht ��

5.1.2e zal de ingekomen vraag/vragen vervolgens uitzetten volgens onderstaande verdeling:

Vragen m.b.t. tot	Ontvanger(s) vraag	Contactpersoon programma
Bouwsteen wonen	5.1.2e	
Bouwsteen economie	5.1.2e	5.1.2e
Bouwsteen water en klimaat	5.1.2e	5.1.2e
Bouwsteen energie	5.1.2e en 5.1.2e 5.1.2e	5.1.2e
Bouwsteen mobiliteit	5.1.2e en 5.1.2e 5.1.2e	5.1.2e
Bouwsteen stadsscan	5.1.2e	
Gebiedverkenning Ceintuurbaanzone	5.1.2e	
Actualisatie Groen en recreatiebeleid irt Aanvulling Omgevingsvisie	5.1.2e en 5.1.2e 5.1.2e	5.1.2e en 5.1.2e 5.1.2e
Proces scenariostudie	5.1.2e	
Inhoud scenariostudie	5.1.2e	5.1.2e
NRD/ OER	5.1.2e	
Participatie	5.1.2e	
Overall vragen op proces en inhoud	5.1.2e / Programmateam	

Aan jullie de oproep om de ingekomen technische vraag/vragen voor jullie bouwstenen te beantwoorden. Wanneer 5.1.2e jullie een vraag doorstuurt zal hij ook aangeven voor wanneer deze beantwoordt moet zijn.
In geval jullie zelf technische vragen krijgen die van doen hebben met de Aanvulling Omgevingsvisie : wil je deze dan ook delen met 5.1.2e ?

Voorbereiding Raadsdebat

Ter voorbereiding op het raadsdebat van maandagavond 13 mei vragen we jullie om vragen die je verwacht + de antwoorden daarop ook aan te leveren bij 5.1.2e . Een korte annotatie (max 5 bullits) waarin je de belangrijkste boodschap (wat moet de wethouder echt weten voor het debat?) vervat is ook welkom. Dit kun je naar 5.1.2e sturen.
Alle vragen plus antwoorden en annotaties, zullen we uiteindelijk opnemen in een Q&A + oplegger met annotaties die met jullie en op 13 mei in het pfo met Gerdien en betreffende vakportefeuillehouders wordt gedeeld. We vragen jou dan ook beschikbaar te zijn voor het pfo op 13 mei, naast een programmteamlid van de Aanvulling Omgevingsvisie. Daarnaast nodigen we je natuurlijk uit om tijdens het debat onze adviezen aan het college met elkaar uit te wisselen. Dit doen we in een speciale whatsappgroep. Het programmateam zorgt voor een directe lijn met Gerdien. Hou je met het pfo en het debat alvast rekening in je agenda? Graag doorgeven aan 5.1.2e of je hiervoor beschikbaar bent en zo niet wie jou op 13 mei tijdens pfo en/of het debat kan vervangen.
Vanwege de meivakantie proberen we de aanlevertermijnen wat op te rekken. Jullie ontvangen de deadlines dus nog van 5.1.2e !
Bedankt alvast voor jullie medewerking!
Voor vragen kunnen jullie terecht bij de in de tabel hierboven genoemde contactpersonen. En overall natuurlijk bij mij.
Groet,

5.1.2e
5.1.2e
5.1.2e
5.1.2e
telefoon 5.1.2e of 5.1.2e
5.1.2e @zwolle.nl

Legenda toegepaste uitzonderingsgrondslagen

In dit document zijn gegevens definitief geanonimiseerd op grond van:

Wet	Artikel	Omschrijving	Pagina's
Wet open overheid	Art. 5.1 lid 2 sub e	De eerbiediging van de persoonlijke levenssfeer	1, 2

Q&A over opbrengsten bouwstenen & bandbreedtes voor scenariostudie in het kader van de aanvulling op de Omgevingsvisie

Bouwsteen economie

Q: Kan de bandbreedte voor economie ook op 0 worden gezet, in plaats van 50 hectare?
A: Dat zou kunnen, maar past niet bij de in de bouwsteen economie geraamde behoefte aan ruimte voor bedrijvigheid. Hieruit blijkt dat er een toenemende behoefte is aan ruimte voor bedrijvigheid. De minimale oppervlakte die daarvoor nodig is, is 50 hectare en oplopend tot een bandbreedte van 135 hectare. Op deze manier kunnen we onze groeiende economie blijven faciliteren. Daarnaast zijn in de Verstedelijkingsstrategie voor Regio Zwolle 20.000 arbeidsplaatsen voor Zwolle geraamd.

Q: Op welk economisch profiel wordt ingezet?
A: Het vertrekpunt voor economie is het economisch perspectief uit 2021. Zolang er nog geen nieuw economisch beleid is blijft dit het uitgangspunt. In de scenariostudie kijken we welke mogelijkheden er voor Zwolle zijn om het economische profiel te versterken.
Het college doet de uitnodiging aan de raad om suggesties te doen voor input op dit thema voor de scenariostudie.

Q:
- Kan de behoefte aan bedrijvigheid opgevangen worden in de bestaande stad?
- Wordt alleen naar Hessenpoort gekeken voor uitbreiding?
- Wil het college eerst herstructureren en pas uitbreiden als blijkt dat er onvoldoende ruimte is?

A: Nee, de behoefte aan ruimte kan niet opgevangen worden in de bestaande stad. Wel wordt er onderzocht welke ruimte het intensiveren van bestaande bedrijventerreinen biedt. Desondanks is er behoefte aan meer ruimte. Daarvoor wordt wel naar Hessenpoort gekeken, en dan met name naar de mogelijkheden voor de circulaire economie die Zwolle vooruit helpt in deze transitie.
Herstructurering en uitbreiding dienen parallel aan elkaar te verlopen om op tijd voldoende ruimte te kunnen bieden aan de vraag naar ruimte voor economie.

Q: Wat is de invloed van de aanvulling Omgevingsvisie op het gebiedsproces ten noorden van de Vecht / lopende gebiedsprocessen?
A: In het gebiedsproces ten noorden van de Vecht wordt een besluit genomen over de uitbreiding van Hessenpoort met 50 hectare. Dit is in overeenstemming met wat in huidige Omgevingsvisie is opgenomen. De aanvulling op de Omgevingsvisie kan straks een andere/aanvullende uitspraak doen voor dat gebied. Hier is in het gebiedsproces rekening mee gehouden door te benoemen dat niet gegarandeerd kan worden dat het gebied blijft zoals het nu is. En dat de uitkomst van het traject aanvulling Omgevingsvisie daarvoor van belang is gezien de afwegingen die nog gemaakt moeten worden.

Dit geldt ook voor andere gebiedsprocessen die lopen: er moeten integraal afwegingen gemaakt worden op het niveau van de gehele gemeente. We kunnen nu nog niet vooruitlopen op uitspraken die gedaan worden in individuele gebiedsprocessen.

Q: Welke rol nemen we als Zwolle aan t.o.v. de regio?
A: Zwolle heeft voor economie en voorzieningen een belangrijke rol in de regio. Zwolle is het warme hart van de regio. Deze rol nemen we mee in de scenariostudie, waar zowel de regionale economie als de lokale economie input voor scenario's zijn. Uiteindelijk besluit het college en de gemeenteraad over de toekomst van onze Zwolse economie.

Q: Komt door de woningbouwopgave (met ruimtebehoefte) de werkgelegenheid niet onder druk te staan?
A: De bestaande bedrijventerreinen willen we behouden voor economie. We gaan uit van behoud van bestaande werklocaties in Zwolle. Wel is de invulling van deze bedrijventerreinen afhankelijk van de plek in de stad. Er is geen aanvullende behoefte aan grootschalige kantorenlocaties. In de scenariostudie verkennen we waar we wonen en werken kunnen combineren.

Bouwsteen wonen

Q:

- Kan de bandbreedte voor het aantal toe te voegen woningen ook op 0 worden gezet? In plaats van 5000? Immers demografische prognoses zijn lager dan de ambities?
- Past alles in de bestaande stad (o.b.v. demografische groei)?

A: De suggestie aan de raad is om niet een '0-scenario ' toe te voegen, maar een 'scenario demografische groei' waarbij groei gebaseerd is op de prognoses voor huishoudens groei in de gemeente Zwolle. Daarbij zullen we de voor- en nadelen in beeld brengen van het kiezen voor demografische groei en het kiezen voor de ambitie. Voor het college was de regionale verstedelijkingsstrategie, met Zwolle als het warme hart in de regio, het uitganspunt. Vanuit de verstedelijkingsstrategie komt de ambitie voor het toevoegen van 5.000 tot 15.000 woningen aan Zwolle. De regio heeft met deze strategie ingestemd en afgesproken is dat deze gebruikt wordt als input voor de lokale Omgevingsvisies in de regio. Dit doen wij in Zwolle ook. U bent als raad geïnformeerd over deze verstedelijkingsstrategie.

Q: Wat is het verschil tussen centrumstedelijk, groen/stedelijk en suburbaan wonen?
A: Deze woonmilieus worden door ABF onderscheiden op basis van de mate van stedelijkheid, waarbij dichtheid, voorzieningen en bereikbaarheid belangrijke elementen zijn:

Centrum stedelijk: deze categorie bevat de centra van steden, maar ook een aantal centraal gelegen wijken net buiten het centrum. Na het onderscheiden van de centra van de steden zijn de overige wijken ingedeeld in stedelijke wijken en groenstedelijke wijken. De wijken met een hoge dichtheid zijn stedelijk genoemd, de wijken met een lage dichtheid groenstedelijk. Suburbaan zijn wijken aan de rand van de stad.

Q: Hoe wordt er gewaarborgd dat de woningen die we bouwen betaalbaar zijn?
A: Het huidige beleid dat we hebben is ons uitgangspunt. Ons huidige beleid stuurt op 30-40-30 en daarmee waarborgen we dit.

Q: Als we meer groenstedelijk willen bouwen, is dan de verhouding 60-40 nog haalbaar?
A: dat is de vraag en hangt deels af van innovatieve, nieuwe woonconcepten. Verdichting van het stedelijk gebied vraagt naast woningbouw ook veel van de andere bouwstenen (energie, mobiliteit, klimaat). Dit samenspel bepaalt mede of de verhouding 60-40 al dan niet haalbaar is. Daarnaast is de mate waarin we in staat zijn om de bestaande voorraad beter te benutten ook belangrijk voor deze haalbaarheid.

Q: Wordt de bestaande woningvoorraad betrokken bij de scenariostudie?
Q: Ja, we bekijken wat het effect is van doorstroming op de toekomstige woningbouwplanning. Het effect van doorstroming kunnen we meenemen in de scenariostudie.

Q: Wat is grootschalig?
A: Pas bij 5.000 woningen wordt het rendabel om een uitleglocatie te realiseren met bijbehorende infrastructuur en voorzieningen. Bij de term 'grootschalig' denken we dus aan dit aantal.

Q: Kan er in Stadsbroek/IJsselvizier(Dijklanden) ook worden gebouwd?
A: Er is afgesproken dat hier geen plek is voor een grootschalige woningbouwlocatie. De focus voor een grootschalige uitleglocatie zal conform de regionale verstedelijkingsstrategie liggen op het gebied ten oosten en zuiden van de stad Zwolle.

Bouwsteen water en klimaat

Q: Hoe wordt water en klimaat meegenomen in de verschillende scenario's?
A: Dit is een ordenende bouwsteen op verschillende schaalniveaus (rijk, regio, lokaal) en die in ieder scenario terugkomt met een aantal uitgangspunten, zoals water en bodem sturend.

Q: Welke systeemmaatregelen zouden we in Zwolle kunnen nemen?
A: Alle maatregelen die we in de gemeente op het gebied van Water en Klimaat nemen, versterken de (water/klimaat)robuustheid van de gemeente. Een belangrijke maatregel is het versterken van de

sponswerking in de stad en in het buitengebied. Water buiten de stad opvangen en/of vertragen, helpt wateroverlast in de stad te verkleinen en vermindert de kans op droogteschade. Systeemmaatregelen die er nog niet zijn, maar wel helpen zijn bijvoorbeeld het herstellen van de waterverbinding stadsgracht-Willemsvaart, of het aanwijzen van een retentiegebied ten zuidoosten van de stad.

Bouwsteen mobiliteit

Q:

- Kan het mobiliteitssysteem de groei nog wel aan?
- Wat doet het toevoegen van woningen en bedrijvigheid voor de bereikbaarheid van Zwolle?

A: tot 2040 zien we bij ongewijzigd beleid als gevolg van de woonopgave een toename van 10.000 motorvoertuigen. Bij groei van Zwolle met woningen en bedrijven gaan we uit van het STOMP-principe (stappen, trappen, OV, Mobility as a Service, privéauto) als basis voor het doorrekenen van ons mobiliteitssysteem. Bijbehorende factoren (effecten van filevorming, parkeerdruk etc.) worden meegenomen in de Omgevingseffectrapportage (OER). Ondanks het toepassen van het STOMP-principe kan dit uiteindelijk wel leiden tot nieuwe infrastructuur (bijv. aanleg nieuw ringweg)..
In de scenariostudie wordt de buitenring als nieuwe binnenring meegenomen, net als de verkeerskundige afwaardering (ruimtelijke opwaardering) van de Ceintuurbaan. Ook hierbij geldt dat het faciliteren van de automobilist de laatste optie is.

Q: Hoeveel ruimte is er nodig voor hubs in de stad?
A: In de huidige OGV zijn al hubs aangewezen, passend bij de groei tot 10.000 woningen. Op dit moment gaan we uit van 5 zogenaamde Centrumhubs (Katwolderplein, Roelenkwartier, Diezerpoort, Weezenlanden-Noord en Nieuwe Veemarkt), aangevuld met wijk- en buurthubs. Kiezen we ervoor om verder te verstedelijken? Dan moet onderzocht worden of de aangewezen hubs voldoende capaciteit bieden, of dat er meer hubs nodig zijn.

Q: Wat zijn de mogelijkheden voor ondertunneling van bepaalde ringwegen zoals Zwaterwaterallee of Ceintuurbaanzone?
A: We nemen de ontsluiting en bereikbaarheid van Zwolle mee in de verschillende scenario's, waarbij de potentie voor (half)overkapt maken van wegen een mogelijkheid is om te verkennen.
Wonen en werken zullen het vertrekpunt zijn van waaruit wordt gekeken naar mobiliteit. Hierbij het STOMP-principe als uitgangspunt, en de mogelijkheid om snelheidsregimes (30, 50, 70 km/h) toe te passen op wegen. Waar het bij de A28 waarschijnlijk moeilijker zal zijn dan bij lokale wegen als de Ceintuurbaan en Zwartewaterallee.

Q: Zijn er straks nog wel voldoende parkeerplaatsen in Zwolle?
A: We moeten zuinig zijn op de schaarse (openbare) ruimte in Zwolle. De opgaven op het gebied van water, klimaat, energie, wonen en mobiliteit vragen om integrale oplossingen. Daarom gaan we steeds vaker zoeken naar multifunctioneel ruimtegebruik. Voor parkeren geldt dat we in hoogstedelijke gebieden gaan werken met (gebouwde) parkeervoorzieningen (hubs). In meer groenstedelijke gebieden zal parkeren op straat nog wel vaak tot de mogelijkheden behoren. In alle gevallen zorgen we voor voldoende parkeerplaatsen, maar een (eigen) parkeerplaats voor de deur zal steeds minder vaak tot de mogelijkheden behoren.

Bouwsteen energie

Q: Wordt er in de aanvulling op de Omgevingsvisie rekening gehouden met een of meerdere windturbines op Hessenpoort?
A: in de huidige omgevingsvisie is Tolhuislanden aangewezen voor ruimte windturbines. Daar loopt nu een verkenning. In het coalitieakkoord is Haerst als zoekgebied aangewezen. Dit staat niet in de huidige Omgevingsvisie als zoekgebied gedefinieerd. De windmolen op Hessenpoort is in principe de grens van Tolhuislanden en Hessenpoort. Dit is door college meegenomen in programmeerafspraken ZSPZ.

De daadwerkelijke plaatsing van de windmolen(s) is geen onderdeel van de Omgevingsvisie. Hiervoor loopt een ander traject.

Bouwstenen gebiedsverkenningen

Q: Hoe worden partijen uit het gebied meegenomen in de verkenning?

Voor scenariostudie: op dit moment wordt er gewerkt aan een plan van aanpak voor het participatietraject. In dit plan van aanpak wordt toegelicht hoe stakeholders worden betrokken. Dit plan van aanpak wordt nog voor de zomer geagendeerd voor de raad ter besluitvorming. In het kort: er zijn reeds startgesprekken gevoerd met enkele partijen. Daarnaast worden stakeholders betrokken bij de scenariostudie, en krijgen zij de ruimte om mee te denken over deze aanvulling op de Omgevingsvisie.

Daarnaast heeft de omgeving de mogelijkheid om tijdens het Baanmakerscongres d.d. 30 mei deel te nemen aan de vrije inloop. Aanwezigen kunnen daar aandachtspunten meegeven.

Q: Waarom maakt de gebiedsverkenning uitleg onderdeel uit van de scenariostudie?
A: de gebiedsverkenning uitleg is onderdeel van de scenariostudie. Hierdoor worden mogelijke locaties voor uitleg integraal benaderend vanuit verschillende disciplines (water en klimaat, mobiliteit, energie etc.). Op deze manier borgen we ook de integraliteit in de scenariostudie met de uitwerking van meerdere scenario's.

Q: Waarom maakt de gebiedsverkenning Ceintuurbaanzone géén onderdeel uit van de scenariostudie?
A: De gebiedsverkenning naar de Ceintuurbaanzone is een onderdeel van het regionale programma Stedelijk Zwolle. Dit programma is opgestart naar aanleiding van de regionale verstedelijkingsstrategie. Dit programma wordt dan ook in regionaal verband uitgevoerd. Daarom is de gebiedsverkenning naar de Ceintuurbaanzone geen onderdeel van de scenariostudie die wordt gedaan voor de aanvulling op de Omgevingsvisie.

Technische raadsvragen n.a.v. oogst bouwstenen voor aanvulling van de Omgevingsvisie

Technische vragen CDA (via 5.1.2e)

Q: De raad wil het regionaal economisch perspectief graag voor het raadsdebat van 13 mei ontvangen.
A: De Regionale Ruimtelijk-Economische Bouwsteen 2040 (REB 20240) bevindt zich op dit moment in een afrondende fase. De eindrapportage zal naar verwachting in de loop van de maand mei beschikbaar komen. Zie bijlage 2b voor de concept-rapportage die eerder dit jaar is vastgesteld in het PHO Economie als input voor de dialoog in de regio.
De bouwsteen economie die in het kader van de aanvulling op de Omgevingsvisie is ontwikkeld, is overigens als eigenstandige rapportage opgesteld en als zodanig te lezen. De verwijzingen naar de REB 20240 die in de bouwsteen zijn opgenomen hebben betrekking op de aanvullende regionale vraag naar grootschalige kavels, boven de bandbreedte 50 – 135 HA die in de bouwsteen economie voor Zwolle is genoemd. Daarnaast wijst de REB 2024 nog op de extra vraag die kan ontstaan als gevolg van de transitie naar een circulaire economie. De omvang van deze extra vraag is nog niet exact te benoemen.

Technische vragen VVD (via 5.1.2e)

Q: Klopt het dat ik de bandbreedtes voor de bouwsteen Stadsscan mis? Is dat bewust?
A: De stadsscan is een onderzoek die uitvoering geeft aan een motie. De stadsscan geeft inzicht in de potentie in bestaand stedelijk gebied voor het realiseren van woningbouw. Hiermee is het een ander soort bouwsteen dan de andere thematische bouwstenen.
Er is in de stadsscan wel onderscheid gemaakt tussen dat wat mogelijk is in de betsaande stad binnen het huidige beleid, en dat wat mogelijk is in de bestaande stad waarbij we geen rekening houden met het bestaande beleid.

- Niveau A: gaat om ingrepen die (grotendeels) passend zijn binnen de bestaande ruimtelijke kaders en waarvan het vastgoed relatief gedateerd is (van voor 1975).
- Niveau B: omvat daarnaast ook de ingrepen die niet of minder goed binnen de bestaande ruimtelijke kaders vallen (en dus aanleiding geven voor het maken van nieuwe ruimtelijke keuzes) danwel de ingrepen die gaan over relatief jong vastgoed (van na 1975). Locaties die zich binnen de hoofdgroenstructuur bevinden zijn ook meegenomen binnen ambitieniveau B.

Dit kan desgewenst gezien worden als bandbreedtes.

Q: Tijdens de technische sessie stelde ik de vraag waarom er nog geen bandbreedtes liggen voor de gebiedsvisies (uitleglocatie). Ik begrijp dat deze wel/pas worden meegenomen in het scenario. Wat is de reden hiervan? En hoe wordt voorkomen (of hoe wordt bewerkstelligd) dat ze afhankelijk worden gesteld van andere bouwstenen? Of anders: waarom is de stadsscan wel meegenomen nu, volgt Ceintuurbaan nog en uitleg pas later?
A: De bandbreedte voor de woningbouwopgave zoals deze genoemd staat in de betreffende bouwsteen maakt nog geen onderscheid tussen in- en/of uitbreidingslocaties. De scenariostudie waarborgt een integrale en samenhangende afweging vanuit verschillende toekomstperspectieven. De gekozen werkwijze draagt bij aan een zorgvuldige besluitvorming over de kwantitatieve- en kwalitatieve opgave voor wonen en passende locaties daarbij, omdat alle relevante thema's in beeld worden gebracht. De stadsscan, de verkenning Ceintuurbaanzone en de optie voor woningbouw op één of meerdere uitleglocaties worden in de scenariostudie tegelijk meegenomen.

Q: In het advies m.b.t. de bouwsteen wonen wordt aangegeven rekening te houden met overprogrammering en inhalen van achterstanden: waar denken jullie zelf aan? Zal er en hoeveel meer dan 130% bijvoorbeeld zal nodig zijn? En is overwogen om dat (of planuitval) mee te nemen als bandbreedte?
We hebben nog geen antwoord op deze vraag. We hebben een verduidelijkingsvraag teruggesteld omdat er een verschil is tussen planuitval en bandbreedtes.

Q: T.a.v. de bouwsteen water en klimaat: ten zuiden van de stad Zwolle wordt gekeken naar een retentiegebied voor onze waterveiligheidsopgave. Bij uitleglocatie wordt ook gekeken naar zuiden van Zwolle. Tegelijkertijd weet ik niet hoe groot dit gebied is en waar precies ten zuiden van Zwolle. Het kan 1 hectare zijn, maar ook 50 hectare. Kun je hier iets over zeggen?
A: De mate en omvang van een retentiegebied in Zwolle is enerzijds onderdeel van de regionale sponsstrategie van de regio Zwolle en moet nog nader onderzocht worden. Anderzijds liggen er voor onze gemeenten opgaven die om een afgewogen besluit vragen, zoals het onderzoek in de scenariostudie naar de kwantitatieve- en kwalitatieve opgave voor wonen en de daarbij passende locaties. In de Aanvulling van de Omgevingsvisie moet de gemeenteraad daarover een besluit kunnen nemen. Gelet hierop wordt zowel bij de verkenning Ceintuurbaanzone, als bij het onderzoek naar de potentie van één of meerdere eventuele uitleglocaties een ruimtelijke verkenning gedaan naar een waterbergende strategie, zodat daarover meer inzicht ontstaat en duidelijkheid komt.

Q: Er wordt in de bouwsteen mobiliteit gesproken over het verlagen van de snelheid van 50 naar 30 kmpu. Voor welke delen van de stad wordt dit (voor)gesteld?
A: Het principe van het verlagen van de maximumsnelheid van 50 naar 30 km/uur wordt ingegeven vanuit twee aspecten: Verkeersveiligheid en Leefbaarheid. Door een verlaging van de maximumsnelheid kan het aantal ernstige slachtoffers (doden en gewonden) binnen de bebouwde kom significant dalen. Daarbij kan, wanneer de snelheid van voertuigen lager is, de weg anders worden ingericht en kan er ruimte gecreëerd worden voor ontmoeting, lopen, fietsen en meer groen. Denk hierbij aan de Stationsweg, Ooster- of Westerlaan. Op termijn voorzien we dat de snelheid op een groot deel van de wegen in Zwolle gefaseerd wordt verlaagd van 50 naar 30 km/uur, waarbij de inrichting van de weg passend gemaakt wordt bij de maximumsnelheid. Op de belangrijkste ontsluitingswegen van Zwolle blijft de maximumsnelheid wel 50 (of 70) kilometer per uur. Denk hierbij aan de wegen, zoals de Hasselterweg, Westenholterallee, de huidige buitenring, de inprikkers naar de centrumhubs en de belangrijkste wijkontsluitingswegen.”

Legenda toegepaste uitzonderingsgrondslagen

In dit document zijn gegevens definitief geanonimiseerd op grond van:

Wet	Artikel	Omschrijving	Pagina's
Wet open overheid	Art. 5.1 lid 2 sub e	De eerbiediging van de persoonlijke levenssfeer	1

Onderwerp: voorbereiding raadsdebat bouwstenen aanvulling Omgevingsvisie 13 mei 2024

Voor: pfo wethouder Rots 13 mei, ter informatie aan: wethouders Spaans, Guldemond en de Jong

Van: programmateam Aanvulling Omgevingsvisie

Oplegnotitie ter voorbereiding op het raadsdebat 13 mei

Bouwstenen en bandbreedtes Aanvulling Omgevingsvisie

Op 13 mei debatteert de gemeenteraad over de bouwstenen en bandbreedtes van opgaven voor de Aanvulling Omgevingsvisie. Bedoeling van het debat is dat de gemeenteraad het college suggesties mee kan geven over de bandbreedte van opgaven die mee gaan naar de scenariostudie die op 22 mei aanstaande start.

Deze memo is bedoeld om wethouder Rots voor te bereiden op het aanstaande debat. De belangrijkste boodschap is dat we nog aan het begin van het traject staan. De opgaven (voor wonen, economie, mobiliteit, energie, water en klimaat) zijn nu bekend. De vraag die nu voorligt is wat de gemeenteraad het college mee wil geven aan bandbreedtes van opgaven om de scenariostudie op 22 mei te starten. De resultaten van de scenariostudie gebruiken we om een ruimtelijk ontwikkelperspectief voor Zwolle op weg naar 2040 te schetsen. Pas dan komen de te maken afwegingen en (locatie)keuzes, met hun consequenties in beeld. Vervolgens wordt de huidige Omgevingsvisie aangevuld met het nieuwe beleid. Bij elke stap betrekken we de gemeenteraad.

Om u voor te bereiden op het raadsdebat hebben we ambtelijk een Q en A voorbereid. Hierin staan (politieke) vragen die mogelijk gesteld gaan worden aan het college tijdens het raadsdebat. Deze vragen en antwoorden zijn opgenomen in bijlage 1.

In aanloop naar het debat van maandag 13 mei zijn ook nog enkele technische vragen bij ons binnengekomen. Deze vindt u, met ons antwoord, in bijlage 2 (ter info). Raadsleden hebben deze antwoorden al ontvangen. Tussen het indienen van deze nota op dinsdag 8 mei en het raadsdebat op maandag 13 mei kunnen nog vragen gesteld worden. Ook de beantwoording van deze vragen zullen wij verzorgen, voorafgaand aan het raadsdebat.

Eerdere technische vragen over de bouwstenen zijn gesteld en ambtelijk beantwoord tijdens de technische informatiesessie voor de gemeenteraad op 23 april. Basis hiervoor waren de raadsbrief en het pakket bijlagen over de opbrengst en bandbreedtes van de bouwstenen. Dit is hetzelfde pakket dat u eerder ook heeft ontvangen en besproken in het college (besluit 9 aprilt, themacollege 26 maart).

From: "5.1.2e " <5.1.2e @zwolle.nl>
Sent: 1/14/2025 5:05:56 PM
To: "5.1.2e " <5.1.2e @pbl.nl>
Cc:
Subject: beelden voor bij mijn pitch

Hoi 5.1.2e ,
Hierbij mijn beelden voor bij mijn pitch. Ik wil vooral stik staan bij dia 4: hoe zijn we gekomen tot de Zwolse scenario's en wat was daarvoor nodig?
Voorziet dit in de behoefte denk je?
Groet
5.1.2e
5.1.2e
5.1.2e
telefoon 5.1.2e of 5.1.2e
5.1.2e @zwolle.nl

Legenda toegepaste uitzonderingsgrondslagen

In dit document zijn gegevens definitief geanonimiseerd op grond van:

Wet	Artikel	Omschrijving	Pagina's
Wet open overheid	Art. 5.1 lid 2 sub e	De eerbiediging van de persoonlijke levenssfeer	1

Zwolle van Overmorgen

Het gebruik van landelijke scenario's voor de Omgevingsvisie Zwolle

Zwolle

Stappen op weg naar een nieuwe Omgevingsvisie

- Bouwstenen per thema
- Scenariostudie
- Ruimtelijk toekomstperspectief
- Ontwerp Omgevingsvisie
- Definitieve Omgevingsvisie

Scenariostudie

- Voorstelbare toekomstbeelden (geïnspireerd door het PBL);
- Geen keuze voor een scenario
- Benut om inzicht te krijgen
- Helpt om in Ruimtelijk Toekomstperspectief keuzes te maken

Nodig: gebiedskenmerken, gedeelde waarden/uitgangspunten/principes, opgaven in beeld
En ook: nieuwsgierig zijn, out of the box, creativiteit, toekomstgericht, extremen opzoeken, lef en vertalen in navolgbare tekst

Hier plaatjes van de vier scenario’s

Scenario’s

Natuurlijk Zwolle

Poort naar het Stedelijk Netwerk Nederland

Zwolle voor elkaar

Hightech Zwolle

Met elkaar in gesprek

- Kennende de scenario's….

Wat spreekt aan (of juist niet) uit dit scenario en is belangrijk voor een toekomstbestendig Zwolle na 2040?

- (Hoe) worden onze opgaven gerealiseerd?
- Hoe verhoudt zich dit tot onze waarden, uitgangspunten en principes?
- …en de uitkomsten uit het participatietraject?

Van hieruit werken we toe naar één helder ruimtelijk toekomstperspectief voor gemeente Zwolle. Het Ruimtelijk Toekomstperspectief beschrijft de koers en geeft inzicht in de te maken keuzes.

From: "5.1.2e " <5.1.2e @zwolle.nl>
Sent: 4/17/2025 12:12:18 PM
To: "5.1.2e " <5.1.2e @zwolle.nl>
Cc: "5.1.2e " <5.1.2e @zwolle.nl>, "5.1.2e " <5.1.2e @zwolle.nl>, "5.1.2e 5.1.2e " <5.1.2e @zwolle.nl>, "5.1.2e 5.1.2e " <5.1.2e @zwolle.nl>, "5.1.2e " <5.1.2e @zwolle.nl>
Subject: bemensing inloopavonden Zuid en Berkum

Hoi 5.1.2e **,**
Ik belde je zojuist om jouw aandacht te vestigen op het volgende:
zojuist heb ik gebeld met 5.1.2e (cc) over bemensing van inloopavonden Zwolle Zuid en Berkum ihkv Ruimtelijk Toekomstperspectief.
Gaat om medewerkers uit jouw club die verstand hebben van voorkeursrecht.
Gisteren bleek tijdens het open college over het ruimtelijk Toekomstperspectief in het stadhuis dat briefontvangers voorkeursrecht overvallen zijn, hun verhaal kwijt willen en veel vragen hebben.
Om te voorkomen dat zij de komende inloopbijeenkomsten (ook) ‘kapen’ zou het helpen dat mensen van jouw team aanwezig zijn om hen aan te horen en evt. een afspraak te kunnen maken voor een 1 op 1 gesprek.
Wil je helpen dit mogelijk te maken?
Ik begrijp dat 5.1.2e een verzoek hiervoor aan het team klaar heeft staan.
Eea is in lijn met verzoek van Dorrit en Gerdien om voor inloopbijeenkomsten een aparte tafel voor voorkeursrecht te bemensen.
Groet,

5.1.2e
5.1.2e
5.1.2e
telefoon 5.1.2e of 5.1.2e
5.1.2e @zwolle.nl

Legenda toegepaste uitzonderingsgrondslagen

In dit document zijn gegevens definitief geanonimiseerd op grond van:

Wet	Artikel	Omschrijving	Pagina's
Wet open overheid	Art. 5.1 lid 2 sub e	De eerbiediging van de persoonlijke levenssfeer	1

From: "5.1.2e (5.1.2e " <5.1.2e @zwolle.nl>
Sent: 4/17/2025 12:17:04 PM
To: "5.1.2e (5.1.2e " <5.1.2e @zwolle.nl>, "5.1.2e " <5.1.2e @zwolle.nl>
Cc: "5.1.2e (5.1.2e " <5.1.2e @zwolle.nl>, "5.1.2e " <5.1.2e @zwolle.nl>, "5.1.2e (5.1.2e)" <5.1.2e @zwolle.nl>, "5.1.2e (5.1.2e)" <5.1.2e @zwolle.nl>, "5.1.2e (5.1.2e " <5.1.2e @zwolle.nl>
Subject: bemensing inloopavonden Zuid en Berkum

Hoi 5.1.2e , 5.1.2e ,
Onderstaand bericht ben ik vergeten te cc'en aan jullie.
Ter info, weten jullie er ook van!
Groet,
5.1.2e
5.1.2e
5.1.2e
telefoon 5.1.2e of 5.1.2e
5.1.2e @zwolle.nl

Van: 5.1.2e (5.1.2e
Verzonden: donderdag 17 april 2025 14:12
Aan: 5.1.2e
CC: 5.1.2e (5.1.2e ; 5.1.2e ; 5.1.2e (5.1.2e) ; 5.1.2e (5.1.2e ; 5.1.2e (5.1.2e) ; 5.1.2e
Onderwerp: bemensing inloopavonden Zuid en Berkum
Urgentie: Hoog

Hoi 5.1.2e ,
Ik belde je zojuist om jouw aandacht te vestigen op het volgende:
zojuist heb ik gebeld met 5.1.2e (cc) over bemensing van inloopavonden Zwolle Zuid en Berkum ihkv Ruimtelijk Toekomstperspectief.
Gaat om medewerkers uit jouw club die verstand hebben van voorkeursrecht.
Gisteren bleek tijdens het open college over het ruimtelijk Toekomstperspectief in het stadhuis dat briefontvangers voorkeursrecht overvallen zijn, hun verhaal kwijt willen en veel vragen hebben.
Om te voorkomen dat zij de komende inloopbijeenkomsten (ook) 'kapen' zou het helpen dat mensen van jouw team aanwezig zijn om hen aan te horen en evt. een afspraak te kunnen maken voor een 1 op 1 gesprek.
Wil je helpen dit mogelijk te maken?
Ik begrijp dat 5.1.2e een verzoek hiervoor aan het team klaar heeft staan.
Eea is in lijn met verzoek van Dorrit en Gerdien om voor inloopbijeenkomsten een aparte tafel voor voorkeursrecht te bemensen.
Groet,
5.1.2e
5.1.2e
5.1.2e
telefoon 5.1.2e of 5.1.2e
5.1.2e @zwolle.nl

Legenda toegepaste uitzonderingsgrondslagen

In dit document zijn gegevens definitief geanonimiseerd op grond van:

Wet	Artikel	Omschrijving	Pagina's
Wet open overheid	Art. 5.1 lid 2 sub e	De eerbiediging van de persoonlijke levenssfeer	1

From: "5.1.2e " <5.1.2e @zwolle.nl>
Sent: 3/25/2025 12:25:20 PM
To: "5.1.2e (5.1.2e " <5.1.2e @zwolle.nl>, "5.1.2e " <5.1.2e @zwolle.nl>
Cc: "5.1.2e " <5.1.2e @zwolle.nl>, "5.1.2e (5.1.2e)" <5.1.2e @zwolle.nl>
Subject: Beslisnota

Allen,
Vanochtend heb ik een inhoudelijke slag gemaakt op de beslisnota. Zie bijlage.
In geel de onderdelen die nog aangevuld moeten worden. O.a. vastgoed en participatie.
Verder heb ik mijn tekst nog niet redactioneel kunnen bekijken. Dus graag daar ook aandacht voor.
@5.1.2e Wil jij deze versie in Teams zetten?
@5.1.2e @5.1.2e (5.1.2e Gaan jullie verder met de beslisnoya?
5.1.2e

met vriendelijke groet

Zwolle 5.1.2e
5.1.2e

Gemeente Zwolle, Team Ruimte en Economie
Postadres: Postbus 10007, 8000 GA Zwolle
Bezoekadres: Lübeckplein 2

☎ : 5.1.2e
@ : 5.1.2e @zwolle.nl

Niet printen spaart het milieu.

De gemeente Zwolle beschouwt e-mail als volwaardig communicatiemiddel. Dit betekent dat u erop mag vertrouwen dat de inhoud van dit bericht correct en compleet is.

Legenda toegepaste uitzonderingsgrondslagen

In dit document zijn gegevens definitief geanonimiseerd op grond van:

Wet	Artikel	Omschrijving	Pagina's
Wet open overheid	Art. 5.1 lid 2 sub e	De eerbiediging van de persoonlijke levenssfeer	1

From: "Secretariaat ZWVG" <Secretariaat.zwvg@zwolle.nl>
Sent: 1/24/2025 1:08:37 PM
To: [redacted]
Cc: [redacted]
Subject: Bespreking nota Grondbeleid

IB 21/1: aanvullend uitgenodigd: [redacted]
IB 8/1: aanvullend uitgenodigd: [redacted] en [redacted]
IB 3/1: Op verzoek van [redacted]
Na behandeling Nota grondbeleid in MT nodig ik jullie uit voor een vervolggesprek met Metafoor
Uitgenodigd hiervoor zijn:

- [redacted]
- [redacted]
- [redacted]
- Wonen: [redacted]
- Economie: [redacted]
- Mobiliteit: [redacted]
- Energie: [redacted]
- Groen: [redacted]
- [redacted]
- [redacted]
- Programma managers: [redacted] en Metafoor ([redacted])

Microsoft Teams [Heeft u hulp nodig?]

Nu deelnemen aan de vergadering

Vergadering-id: [redacted]
Wachtwoordcode: [redacted]

Deelnemen op een apparaat voor videovergaderingen

Tenantsleutel: [redacted]@zwolle.nl
Video-id: [redacted]
Meer informatie

Voor organisatoren: Vergaderopties

Legenda toegepaste uitzonderingsgrondslagen

In dit document zijn gegevens definitief geanonimiseerd op grond van:

Wet	Artikel	Omschrijving	Pagina's
Wet open overheid	Art. 5.1 lid 2 sub e	De eerbiediging van de persoonlijke levenssfeer	1

From: "Secretariaat ZWVG" <Secretariaat.zwvg@zwolle.nl>

Sent: 1/31/2025 9:06:24 AM

To: [redacted]

Cc:

Subject: Bespreking nota Grondbeleid

IB UPDATE vrijdag 31 januari:
Wij hebben jullie uitgenodigd voor een bespreking van de nota grondbeleid a.s. woensdag.
Tijdens deze sessie zal Metafoor een korte presentatie geven over wat grondbeleid en een nota grondbeleid is of kan zijn. Daarna willen we graag met jullie in gesprek over waar het grondbeleid voor jullie van meerwaarde kan zijn, wat de actuele thema's zijn waar jullie in de praktijk tegen aan lopen en wat de eventuele prioritering kan zijn bij het opstellen van een nota grondbeleid (en de uitwerking daarna).
Om jullie tijd zo efficiënt mogelijk te gebruiken, hebben we ervoor gekozen om de tijd op te delen in twee tijdvakken (13.00-14.30 en 14.30-16.00). De inhoud van de tijdvakken zal gelijk zijn. Op basis van de genodigden/geaccepteerde uitnodigingen hebben we een globale indeling gemaakt (zie onder), maar als het andere tijdvak beter uitkomt, kun je ook dan aansluiten.

Tijdvak 1: 13:00-14:30

[redacted]

Tijdvak 2: 14:30-16:00

[redacted]

Begeleiding

[redacted]

IB 21/1: aanvullend uitgenodigd: [redacted]
IB 8/1: aanvullend uitgenodigd: [redacted] en [redacted]
IB 3/1: Op verzoek van [redacted]
Na behandeling Nota grondbeleid in MT nodig ik jullie uit voor een vervolggesprek met Metafoor
Uitgenodigd hiervoor zijn:

- [redacted]

- 5.1.2e
- 5.1.2e
- 5.1.2e
- 5.1.2e : 5.1.2e
- 5.1.2e
- 5.1.2e , 5.1.2e , 5.1.2e , 5.1.2e , 5.1.2e . 5.1.2e 5.1.2e)

Microsoft Teams Heeft u hulp nodig?

Nu deelnemen aan de vergadering

Vergadering-id: 5.1.2e

Wachtwoordcode: 5.1.2e

Deelnemen op een apparaat voor videovergaderingen

Tenantsleutel: 5.1.2e @zwolle.nl

Video-id: 5.1.2e

Meer informatie

Voor organisatoren: Vergaderopties

Legenda toegepaste uitzonderingsgrondslagen

In dit document zijn gegevens definitief geanonimiseerd op grond van:

Wet	Artikel	Omschrijving	Pagina's
Wet open overheid	Art. 5.1 lid 2 sub e	De eerbiediging van de persoonlijke levenssfeer	1, 2

From: "5.1.2e 5.1.2e " <5.1.2e @zwolle.nl>
Sent: 6/28/2024 12:34:50 PM
To: "5.1.2e 5.1.2e " <5.1.2e @zwolle.nl>
Cc: "5.1.2e 5.1.2e " <5.1.2e @zwolle.nl>, "5.1.2e " <5.1.2e @zwolle.nl>, "5.1.2e " <5.1.2e @zwolle.nl>, "5.1.2e " <5.1.2e @zwolle.nl>, "5.1.2e 5.1.2e " <5.1.2e @zwolle.nl>, "5.1.2e " <5.1.2e @zwolle.nl>
Subject: bijdrage tbv sparmoment tbv coalitieoverleg

Hoi 5.1.2e **,**
Met dank aan het programmateam Aanvulling Omgevingsvisie en 5.1.2e vind je hierbij onze bijdrage tbv het sparmoment dat we as maandag met Gerdien hebben, ter voorbereiding op het coalitieoverleg as maandag.
Zorg jij ervoor dat Gerdien het in IBABS kan openen?
Tot maandag,
Groet,

5.1.2e
5.1.2e
5.1.2e
telefoon 5.1.2e of 5.1.2e
5.1.2e @zwolle.nl

Legenda toegepaste uitzonderingsgrondslagen

In dit document zijn gegevens definitief geanonimiseerd op grond van:

Wet	Artikel	Omschrijving	Pagina's
Wet open overheid	Art. 5.1 lid 2 sub e	De eerbiediging van de persoonlijke levenssfeer	1

Bijdrage ter voorbereiding op coalitiegesprek 2 juli 2024

In (een deel van) de coalitie leeft het volgende:

1) Nulscenario: sommige partijen binnen de coalitie willen mogelijk toe naar het opnemen van een nulscenario
2) Tegenstelling inbreiding versus nieuwe uitleg: hoe kunnen we de coalitie wat minder laten denken in deze tegenstelling en met een iets breder perspectief te laten kijken?
3) Urgentie woningbouw voor landelijke opgave naast autonome groei

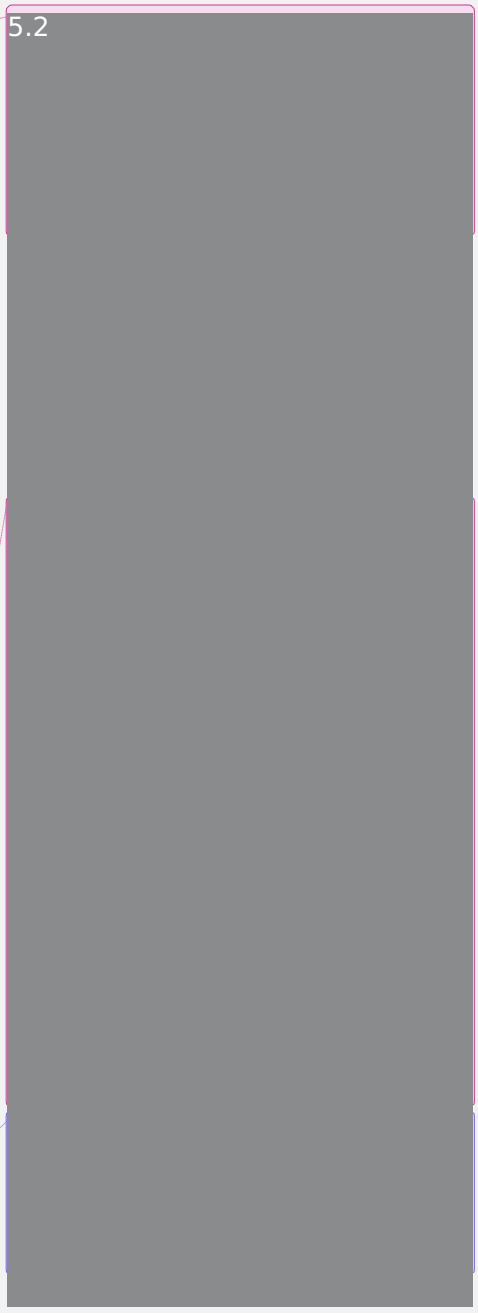
Hieronder volgt een redeneerlijn die ingaat op deze drie punten. In de kantlijn vind je een nadere toelichting en/of overweging. Aan het einde van de notitie staan twee algemene opmerkingen, die ingaan op waarom we doen wat we nu doen.

Redeneerlijn

- De bovengenoemde aandachtspunten vragen om een breed perspectief op de kwalitatieve groeiambities van de gemeente Zwolle. Groei als middel, niet als doel op zich.
- Dat brede perspectief start met kwaliteiten die de gemeente nu al heeft. Kwaliteiten die we willen behouden, koesteren en versterken. Dit vormt ook het fundament onder de huidige omgevingsvisie.
- Zwolle blijft groeien. Een belangrijk deel hiervan betreft autonome demografische groei
- Daarnaast hebben we ons verbonden aan de ambitie om bij te dragen aan de opgaven in de regio en het land;
    - in het coalitieakkoord,
    - In de verstedelijkingsstrategie
    - en in afspraken met het Rijk (NOVEX)
- Denken over groei gaat dus om de vraag wat voor stad we willen zijn? Wie willen we aan onze stad binden? Welke type ondernemers? Welke (nieuwe) bewoners? Hoe geven we vorm aan onze positie in de delta? Welke kwaliteiten horen daarbij?
- Daarom verkennen we op dit moment vier scenario's
- In elk van deze scenario's adresseren we de grote opgaven waar we voor staan op het gebied van wonen, economie, mobiliteit, energie en water en klimaat
- Deze opgaven zijn beschreven in de bouwstenen voor de Aanvulling Omgevingsvisie
- Het college en de raad hebben voor elk van deze opgaven meegegeven welke kwantitatieve bandbreedtes ze terug willen zien in de scenariostudie en welke basisprincipes we hanteren. We zullen deze bandbreedte 'projecteren' op de scenario's. In welke mate draagt groei bij aan de kwaliteiten zoals beschreven in de scenario's?
- Zo kan het ene scenario gebaat zijn bij een nieuwe uitleglocatie, omdat we dan constateren dan we met onze binnenstedelijke projecten niet de gehele kwalitatieve vraag bedienen.
- Of we constateren in een scenario dat we in een scenario aan de onderkant van de bandbreedtes uitkomen, omdat deze anders te zeer de gewenste kwaliteiten onder druk zetten.
- Daarmee voeren we dus het gesprek over de huidige en toekomstige kwaliteiten en zijn de aantallen een resultaat van onze ambities.

- De schaarse ruimte in onze gemeente kunnen we maar 1 keer uitgeven
- Inbreiden of uitbreiden is daarin niet zozeer een tegenstelling
- het zijn manieren om om te gaan met de kwalitatieve vraagstukken die er liggen
- Dus moeten we weloverwogen en zorgvuldige keuzes maken

5.2

- In de eerste plaats voor wie we dat doen, welke kwaliteit daarbij hoort en pas daarna waar we dat dan het beste kunnen doen

- De uitdaging is hoe Zwolle verantwoord kan groeien
- hoe we zorgen dat de kwaliteit van wonen, werken, leven geborgd wordt, nu en in de toekomst
- Dat vraagstuk is niet te vangen in getallen
- maar gaat over welke stad we willen zijn
- Welke voorstelbare toekomst we zien
- Welk perspectief we bieden
- Wat het Verhaal is van Zwolle
- Geënt op de kwaliteit en identiteit van het Zwolle van nu

We hebben twee algemene opmerkingen:

1. We hebben een aanpak afgesproken met een daarbij behorend participatief proces. Op dit moment zijn we aan het inventariseren en analyseren. Dit doen we aan de hand van de bouwstenen en de scenariostudie. Ook maken we een OER. Dat zijn allemaal ingrediënten voor het ruimtelijk ontwikkelperspectief. Dat doen we conform de bestuursopdracht. Op dit moment kiezen we dus nog niet, we zijn aan het onderzoeken, doen ons huiswerk. Dat doen we zorgvuldig en in samenhang. Juist de scenario's helpen ons daarbij. Binnen de kaders van de bestuursopdracht en de participatie-aanpak verkennen we met onze stakeholders en inwoners de inhoudelijke opgaven.
2. Er is geen sprake van een ‘nulscenario’. Op dit moment zijn we de scenario’s met hulp van PBL, stakeholders en inwoners aan het ontwikkelen. Wij spreken van een aanvulling op de bestaande bouwstenen op zowel wonen, als economie. Daarin passen we bij de bandbreedtes de ondergrens toe, zijnde de autonome groei. Bijvoorbeeld bij de bandbreedte van wonen. Die is nu het toevoegen van 5000 tot 15.000 woningen. De ondergrens start dan bij de autonome huishoudensgroei en eindigt bij de 15.000 woningen. Die ondergrens ligt tegen de 5000 woningen (inclusief 30% overprogrammering). Ook bij de autonome groei hebben we dus locaties nodig en die nemen we op in de Aanvulling Omgevingsvisie. We sluiten hierbij aan bij het kwalitatieve woononderzoek en leggen relaties met mobiliteit, groen, etc. De prognoses voor wonen staan in het onderzoek van Ruimtevolk (en voor economie in het onderzoek van BUK).

Legenda toegepaste uitzonderingsgrondslagen

In dit document zijn gegevens definitief geanonimiseerd op grond van:

Wet	Artikel	Omschrijving	Pagina's
Wet open overheid	Art. 5.1 lid 2 sub e	De eerbiediging van de persoonlijke levenssfeer	1
Wet open overheid	Art. 5.2	Persoonlijke beleidsopvattingen	1

Bijlage 1 – Opdrachtomschrijving Scenariostudie Zwolle

1.1 Opdrachtgever

Opdrachtgever: gemeente Zwolle
Contactpersoon: 5.1.2e E-mail: 5.1.2e @zwolle.nl
Telefoon: 5.1.2e

Deze aanbesteding verloopt geheel digitaal via e-mail. Alle correspondentie dient via e-mail te geschieden. In dit kader hebben mondelinge toezeggingen geen enkele rechtsgeldigheid en worden telefonische vragen en vragen aan andere personen dan de contactpersoon, niet in behandeling genomen.
Het is zonder toestemming van de contactpersoon niet toegestaan andere functionarissen dan de contactpersoon van de opdrachtgever in het kader van deze offerteaanvraag te benaderen. Bij constatering hiervan behoudt de opdrachtgever zich het recht voor de inschrijver uit te sluiten van verdere deelname aan deze aanbestedingsprocedure

1.2 Omschrijving van de opdracht

1.2.1 Doelstelling van de opdracht

De opdracht is een scenariostudie naar ruimtelijke toekomstvarianten uit te voeren ten behoeve van de Aanvulling van de Omgevingsvisie, die zich richt op de verstedelijking van Zwolle tot 2040 met een doorkijk naar 2050 (Bestuursopdracht ‘Aanvulling Omgevingsvisie Zwolle: bijlage 8). De scenario’s moeten daarbij inzicht geven in de integrale ruimtelijke samenhang en de daarbij te maken afwegingen voor het toekomstperspectief van Zwolle.

Op basis van de scenariostudie en dus vooruitlopend op de Aanvulling Omgevingsvisie wordt een ruimtelijk ontwikkelperspectief opgesteld. Hierin wordt de ruimtelijke koers bepaald en het fundament gelegd voor de Aanvulling Omgevingsvisie. Het ruimtelijk ontwikkelperspectief geeft richting en bevat in feite de geïntegreerde uitkomst van de scenariostudies. De opdracht bestaat dus uit twee onderdelen, te weten:

1. De scenariostudie
2. Het ruimtelijk ontwikkelperspectief

1.2.2 Het gebied

Het gaat om het grondgebied van de gemeente Zwolle, met als vertrekpunt de huidige situatie, inclusief de kwaliteiten van de bestaande stad en het buitengebied. Onderdeel van de scenariostudie betreffen ook de relaties met aangrenzende gemeenten, en de regio Zwolle.

1.2.3 De hoofdvraag

De scenariostudie
We vragen u ons te begeleiden in het maakproces van de scenariostudie en het ruimtelijk ontwikkelperspectief en deze met ons op te stellen in samenwerking met het Planbureau voor de Leefomgeving (PBL). Zwolle is één van de gemeenten van de Ruimtelijke Verkenningen On Tour van het PBL (bijlage 9). We maken in de scenariostudie dan ook gebruik van de deskundigheid en de werkwijzen van het PBL.

De scenariostudie helpt in de te maken keuzes over de toekomstbestendigheid van Zwolle. In de huidige Omgevingsvisie is daarvoor al een koers bepaald. In paragraaf 1.3 vertellen wij u daarover meer en leest u ook welk traject we nu inzetten om tot een aanvulling van onze huidige omgevingsvisie te komen. Dat gebeurt via thematische- en gebiedsgerichte bouwstenen, die mede als input voor de scenariostudie fungeren. Verder ligt er de verstedelijkingstrategie van de regio Zwolle. Ook daar is een koers bepaald en zijn onderscheidende lijnen uitgezet. Ook hierover kunt u in paragraaf 1.3 meer lezen.

We hebben grote opgaven en de ruimte is schaars. Vandaar dat we ervoor gekozen hebben onze huidige omgevingsvisie aan te vullen. Deze heeft ook een looptijd tot 2030 Met de aanvulling richten we ons op 2040 met een doorkijk naar 2050. De veranderende en toenemende vraag naar wonen en werken, de energie- en mobiliteitstransitie en het veranderende klimaat (met onder andere de Water en Bodem sturend brief van het Rijk) hebben ertoe geleid dat we met de aanvulling van onze omgevingsvisie gestart zijn.

Wat worden onze verhalen voor de toekomst en welke strategische vraagstukken hebben we te dan te beantwoorden? Hoe ontwikkelt onze stad (waarbij ook het buitengebied hoort) zich? Wat wordt onze Zwolse stip op de horizon? Met beelden en cijfers en via meerdere richtingen willen we dit in de scenariostudie verkennen. Dat doen we met verbeeldingskracht, realisme en op basis van het stevige fundament van de huidige omgevingsvisie.

Het gebruik van scenario's helpt ons:

- De opgaven te verkennen: inzichten in toekomstige opgaven geven; open discussie over opgaven stimuleren; helpen opgaven te agenderen.
- Een visie te ontwikkelen: visie ontwikkelen die toekomstbestendig is, die betrokkenen inspireert en die hen committeert haar uit te voeren.
- Formele besluiten te nemen: steun voor visie vergroten, of steun voor alternatief bieden.

De ateliersessies als basis
We werken in de scenariostudie samen met het Planbureau voor de Leefomgeving (PBL). Zij begeleiden, denken en doen mee tijdens de eerste fase van onze scenariostudie. Met hen is een programma voorbereid dat bestaat uit vier ateliers. De eerste twee ateliers zijn gericht op het inventariseren en verkennen van de opgaven, mede op basis van trends en ontwikkelingen. In het derde en vierde atelier werken we toe naar de ruimtelijke scenario's en worden de wenselijke situaties verkend en geschetst. In deze sessies maken we de vertaling naar Zwolse scenario's en verschillende toekomstperspectieven passend bij Zwolle, in relatie tot trends en ontwikkelingen die we zien. Daarna werken we toe naar het ruimtelijk ontwikkelperspectief. In de PBL-aanpak zijn dit het vijfde en zesde atelier, waarop we hieronder verder ingaan. We vertalen de scenario’s van het PBL naar voor Zwolle herkenbare scenario’s en toekomstperspectieven.

We hebben de programmabeschrijving om samen met PBL te komen tot ruimtelijke scenario’s bijgevoegd (bijlage 10).

Concreet zien wij de volgende stappen voor ons om te komen tot de scenariostudie en uiteindelijk het ruimtelijk ontwikkelperspectief:

- Atelier 1 en 2 bereiden wij met het PBL voor. Hetzelfde geldt voor de resultaten daaruit. Die leveren wij in samenwerking met het PBL op. Beide ateliers horen dan ook niet bij deze opdracht.

- Atelier 3 en 4 worden eveneens met het PBL voorbereid en vinden plaats onder begeleiding van het PBL. Vanaf atelier 3 schuift u echter wel in en start feitelijk uw opdracht. U bent deelnemer aan de ateliers 3 en 4, waarbij u ook notie neemt van de opbrengst daaruit, omdat deze medebepalend is voor de vervolgstappen. Ook brengt u uw expertise in, indachtig uw opdracht en het daarvoor opgestelde plan van aanpak. Desgewenst treedt u actief op als dat nodig is voor het verloop van het proces. U duidt de opbrengst van beide ateliers in samenwerking met het PBL en het programmateam Omgevingsvisie.

- Vanaf atelier 4 start uw inhoudelijke en procesmatige opdracht. Uw plan van aanpak start feitelijk hier (behoudens het hiervoor gestelde). De samenwerking met het PBL blijft en hun beschrijving van atelier 5 en 6 zoals u deze vindt in één van de bijlagen, kunt u als inspiratie gebruiken voor uw aanpak (evenals de aanpak van de eerste vier ateliers) om tot een vervolg en afronding van de scenariostudie te komen en uiteindelijk het ruimtelijk ontwikkelperspectief. Het PBL blijft betrokken als adviseur en denkt en doet mee, zij het in een andere rol dan bij de eerste vier ateliers. Wij zien in uw plan van aanpak graag uw eigen visie op de scenariostudie (en van daaruit te komen tot het ruimtelijk ontwikkelperspectief en de aanhaking in het lopende traject met het PBL.

We hanteren hierbij de volgende randvoorwaarden:

1. Onze scenario's zijn 'Zwols' en ruimtelijk en zijn gerelateerd aan het vetrekpunt van de huidige Omgevingsvisie en de daarin benoemde kwaliteiten van de bestaande stad en buitengebied ('ons Kapitaal') en de aspecten van Brede Welvaart (Ons menselijk kapitaal).
2. De scenariostudie wordt gevoed door de thematische bouwstenen, de gebiedsverkenning Ceintuurbaanzone De Stadsscan Zwolle en de opbrengst van de ateliers 1-4
3. Integraal onderdeel van de scenariostudie is een kwalitatieve verkenning naar locaties rondom Zwolle voor potentiële woningbouw. De focus ligt primair op de oost- en zuidzijde van de bestaande stad. De gebieden ten noorden en westen van de stad moeten in de verkenning wel betrokken worden om een integrale kwalitatieve afweging te maken ten opzichte van de potentiële uitleglocaties aan de oost- en zuidzijde. Hierbij moet rekening worden gehouden met door de gemeenteraad voor IJsselvizier en Stadsbroek richtinggevende uitspraken, onder ander over grootschalige woningbouw (bijlage 11).
4. De huidige Omgevingsvisie en de Verstedelijkingsstrategie (Warme Harten in een Klimaatadapatieve Delta) (bijlage 12) van de Regio Zwolle zijn vertrekpunt voor de scenariostudie.
5. Het klimaat adaptief accommoderen van stedelijke en economische groei van de regio in een dynamische en kwetsbare delta is vertrekpunt voor deze opdracht. Ten behoeve hiervan hebben wij een aparte opdracht uitgezet om het waterbergend vermogen van het buitengebied in kaart te brengen. De resultaten daarvan verwachten wij in het voorjaar van 2024.
6. De regio heeft vier samenhangende opgaven geformuleerd (klimaat, woningbouw, economie en mobiliteit) die integraal moeten worden meegenomen in deze scenariostudie en in de uitwerking van de verschillende toekomstperspectieven
7. De zeven ontwikkelprincipes uit de Verstedelijkingsstrategie van de Regio Zwolle en de drie ontwikkelprincipes uit de gebiedsbiografie regio Zwolle (bijlage 13)

moeten in acht worden genomen en herleidbaar zijn in de scenariostudie en de verschillende toekomstperspectieven.

8. Wij maken een overzicht van de kwaliteiten van het Zwolse buitengebied. Dit is een zelfstandige bouwsteen naast alle overige bouwstenen en wordt daarom apart benoemd nu, omdat we hierin nog een inhaalslag hebben te maken. De opdracht bestaat ook uit een analyse van het buitengebied in relatie tot de opgaven waarvoor we staan als het bijvoorbeeld gaat om wonen en werken, en het in het licht van de verschillende toekomstperspectieven waarover we vanaf atelier 3 met elkaar in gesprek gaan. Daarvoor is het nodig dat de informatie over de kwaliteiten van het buitengebied compleet is en bruikbaar is voor deze scenariostudie. Wij leveren u de basisinformatie aan, bestaande uit het kaartmateriaal uit de huidige omgevingsvisie. Ook vindt u veel informatie in de gebiedsbiografie van de regio Zwolle. U heeft een leidende rol als het gaat om de analyse en de duiding van de kwaliteiten van het buitengebied in relatie tot de verschillende opgaven en keuzes en de vertaling daarvan naar de verschillende Zwolse scenario's. We kunnen ons voorstellen dat daarbij de volgende gegevens belangrijk zijn:

    - De oriëntatie van het plangebied
        - In- en externe structuren (paden, beken, houtwallen, etc.)
        - Aanwezige functies en gebruik (zoals milieucontouren, geluid, luchtkwaliteit, bodemvervuiling, etc.)
    - Het water- en bodemsysteem (water- en bodem-sturend)
    - De natuurlijke ondergrond en bodemgeomorfologie
        - Hoogteligging
    - De cultuurhistorische waarden:
        - Gebouwen
        - Landschap
        - Archeologie
    - Natuur en landschap
        - Natura 2000
        - NNN-gebieden
        - Ecologische waarden en verbindingen
    - De huidige (energie) infrastructuur (zowel kwantitatief, als kwalitatief)
    - Landbouwstructuren

Het ruimtelijk ontwikkelperspectief

Het ruimtelijk ontwikkelperspectief 'Zwolle op weg naar 2040' is het fundament van de Aanvulling omgevingsvisie. Het zet de koers uit en doet richtinggevende uitspraken. Het ruimtelijk ontwikkelperspectief bestaat mede uit kaarten met een toelichting daarop. Het beschrijft verder de kwalitatieve principes/uitgangspunten en de kwantitatieve opgaven. Ook beschrijft het welke stappen er nodig zijn om te komen tot de Aanvulling omgevingsvisie. Ook werken we dan toe naar een sturingsfilosofie, waarvoor in het ruimtelijk perspectief de basis wordt gelegd. Die maken wij en hoort dus niet bij uw opdracht.

In feite is het ruimtelijk ontwikkelperspectief dé integrale bouwsteen voor de Aanvulling omgevingsvisie.

1.3 Aanleiding en context

Aanvulling Omgevingsvisie
De huidige Zwolse Omgevingsvisie, Ons Zwolle van morgen (www.zwolle.nl/omgevingsvisie), is in 2021 vastgesteld en heeft stevige gemeentelijke ambities vastgelegd voor veel beleidsthema's. De visie biedt een solide en uitdagende basis om de komende jaren te werken aan de ontwikkeling van Zwolle.
De Omgevingsvisie heeft een tijdshorizon tot 2030. Maar we willen ook verder kijken dan 2030. Daarom is een traject gestart voor een Aanvulling op de Omgevingsvisie. Zie hiervoor de door het college van B&W vastgestelde 'Bestuursopdracht Aanvulling Omgevingsvisie' (bijlage 8).

Regio Zwolle: De verstedelijkingsstrategie
De gemeente Zwolle maakt onderdeel uit van de Novex Regio Zwolle. Hier vanuit zijn afspraken gemaakt met het Rijk die zijn uitgewerkt in de Verstedelijkingsstrategie Regio Zwolle, waarvan één van de vijf programma's 'Stedelijk Zwolle' heet. In de Verstedelijkingsstrategie is benoemd dat gemeenten in de regio ontwikkelingen in gang willen zetten, waarmee 50.000 nieuwe woningen en minimaal 20.000 arbeidsplaatsen worden toegevoegd. Een significant deel daarvan dient te landen in de gemeente Zwolle.

'Warme Harten in een Klimaatadaptieve Delta' is de treffende titel van de Verstedelijkingsstrategie van de Regio Zwolle. De Regio Zwolle en daarmee ook de gemeente Zwolle wil hierin excelleren. Als regio en als gemeente willen we een voorbeeld zijn, waarbij programma's met elkaar in lijn gebracht worden met als rode draad inspelen op een veranderend klimaat. De geografische ligging van Zwolle is in dat opzicht uniek en vraagt om innovatieve oplossingen. Door als regio specifiek in te zetten op groei in combinatie met klimaat doen we nieuwe kennis en inzichten op die we graag willen delen. De ambitie vanuit de Verstedelijkingsstrategie is het klimaatadaptief groeien als regio en water en bodem sturend vernieuwend toepasbaar te maken.
Het is van belang dat dit gebeurt op een manier die de mobiliteitstransitie vooruithelpt zonder aanvullende druk op het wegennet in de regio. Het vertrekpunt is een integrale benadering met behoud en ontwikkeling van de kwaliteit van de leefomgeving en bereikbaarheid van de regio.
De regio Zwolle heeft om deze ambities te behalen zeven ontwikkelprincipes geformuleerd. Dat zijn:

- Wees zuinig met ruimte;
- Klimaataanpak bij de bron;
- Nieuw helpt bestaand;
- Passend woningaanbod;
- Voorrang aan voetganger, fiets en ov;
- Werken aan economisch elan;
- Lokale identiteit.

De Regio Zwolle heeft uitgesproken daarin koploper in Nederland te willen zijn, als living lab te willen fungeren en showcases te willen realiseren. Dat vraagt om innovatie en anders ontwikkelen. Het gaat om maatwerk, een gebiedseigen benadering en de vertaling van het principe *water en bodem-sturend* in de betreffende ontwikkeling. Het is dus mede maatgevend voor onderhavige verkenning. Daarnaast is een gebiedsbiografie opgesteld die een belangrijk hulpmiddel is voor de scenariostudie. Hierin is ook een drietal aanvullende principes geformuleerd, specifiek vanuit het landschap. Voor nadere informatie verwijzen wij u naar het programmaplan van het programma Stedelijk Zwolle (bijlage 14).

1.4 Uw offerte

Wij vragen u binnen uw offerte een plan van aanpak op te nemen die de volgende onderdelen bevat:

- Uw aanpak op het behalen van de doelstelling, het beantwoorden van de hoofdvraag ‘scenariostudie’ conform de genoemde uitgangspunten in paragraaf 1.2.3;
- Uw aanpak op het behalen van de doelstelling, het beantwoorden van de hoofdvraag ‘ruimtelijk ontwikkelperspectief’ conform de genoemde uitgangspunten in paragraaf 1.2.3;
- Uw aantoonbare kennis en ervaring en de relevante ervaring van het voorgesteld projectteam met scenariostudies en het opstellen van een ruimtelijk ontwikkelperspectief, inclusief de cv’s van de medewerkers die ingezet worden bij deze opdracht;
- Uw procesvoorstel op welke wijze u tot een uitwerking van de scenariostudie weet te komen;
- Uw procesvoorstel op welke wijze u tot een toepasbare ruimtelijke ontwikkelrichting van Zwolle weet te komen;
- De wijze waarop u invulling wil geven aan de participatieaanpak Hanza! (zie paragraaf 1.5).

Een presentatie, waarin uw projectleider toelichting geeft op uw plan van aanpak, maakt ook onderdeel uit van de selectieprocedure. In uw aanpak verwachten wij ook dat u beschrijft welke inbreng en inzet u verwacht van de medewerkers van de gemeente Zwolle.

We vragen u binnen de offerte rekening te houden met de volgende procesmatige activiteiten:

Uw projectleider vormt gedurende de opdracht onderdeel van de volgende gremia:

- Projectteam scenariostudie en ruimtelijk ontwikkelperspectief: afstemming en bespreken voortgang;
- Werkgroep participatie: inbedding participatieaanpak.

U houdt in uw aanbieding rekening met:

- Een presentatie aan het college van B&W en het Managementteam 'Stadsontwikkeling’;
- Een bijeenkomst met de gemeenteraad;
- Ten minste drie afstemmingsmomenten met het programmateam van de Aanvulling Omgevingsvisie;

- Periodieke afstemmingsmomenten met de stadsbouwmeester van de gemeente Zwolle.

1.5 Participatie
Er zijn drie verschillende vormen van participatie in dit proces:
A. Meedenken door vertegenwoordigers van stakeholders over de invulling van het participatieproces, dit wordt verwerkt in het Plan van Aanpak participatie.
B. Tijdens de scenariostudie is er sprake van ‘technische participatie’ door professionals van buiten de gemeente. Bijvoorbeeld van het waterschap en de provincie.
C. De vier ontwikkelde scenario’s worden op basis van brede inwonerparticipatie voorgelegd aan Zwollenaren.

Proces
De participatie met inwoners (we hebben het hier dus over vorm C: inwonerparticipatie) wordt ingezet op basis van het plan van aanpak participatie (dit is in ontwikkeling en moet nog vastgesteld worden door de raad).
De vier ontwikkelde scenario’s worden op basis van brede participatie voorgelegd aan Zwollenaren.
De brede maatschappelijke inbreng leidt tot een integraal ontwikkelperspectief.

HANZA!
In Zwolle werken we met het nieuwe participatiebeleid ‘HANZA!’ (bijlage 15). We werken in deze nieuwe Zwolse participatieaanpak met drie fases:

Fase 1
Klaar voor de start. In gesprek over de aanpak van het participatietraject met raad, provincie, waterschap, wijkmanagers en een vertegenwoordiging van inwoners. Deze fase ronden we af met een Plan van Aanpak dat vastgesteld wordt door het college. Planning = mei 2024.

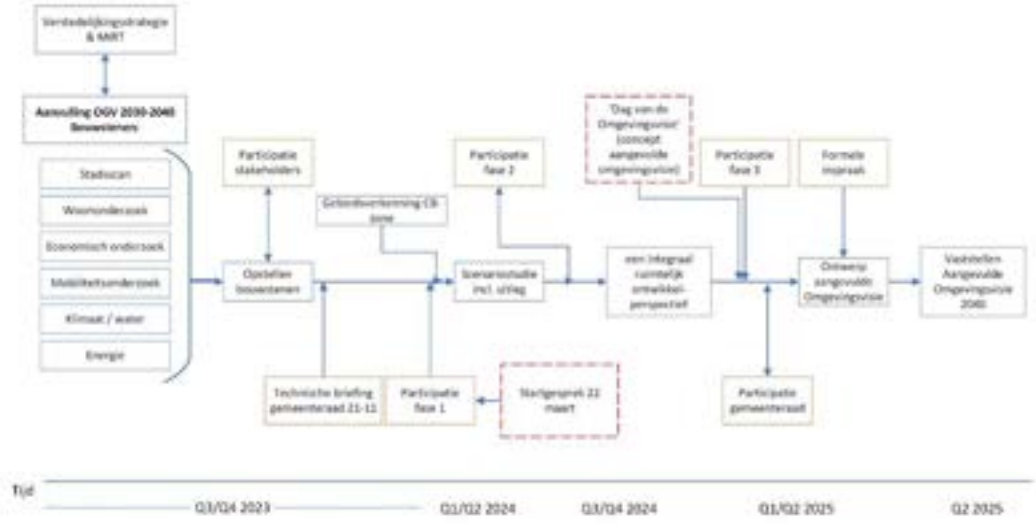
Fase 2
Dit is de kern van de participatieaanpak. In deze fase gaan we in gesprek met Zwollenaren en halen we informatie op bij belanghebbenden en inwoners.

Fase 3
Het resultaat en besluit. We presenteren het concept van het integraal ontwikkelperspectief en bespreken dit met inwoners, college en raad. Hierna volgt een document dat voor besluitvorming wordt voorgelegd.

Wij vragen u om voor Fase 2 van HANZA! werkwijzen uit de eigen praktijk te beschrijven die voor u succesformules zijn gebleken. De projectleider participatie zal afwegen om deze werkwijzen over te nemen in het Plan van Aanpak. In de uitvoering van dit Plan van Aanpak ligt een belangrijke rol bij uw bureau, zoals meehelpen tijdens bijeenkomsten en participatiematerialen maken en beschikbaar stellen.

1.6 Planning Aanvulling Omgevingsvisie

Zoals eerder aangegeven wordt deze opdracht uitgevoerd ten behoeve van de Aanvulling van de Omgevingsvisie. Om aan te geven hoe deze opdracht zich (in tijd) verhoudt tot het gehele traject is in onderstaande figuur de planning weergegeven, inclusief het participatiegedeelte.

1.7 Beoogde resultaten

Resultaat van de opdracht
Het beoogd resultaat bestaat uit vier ruimtelijke scenario's (inclusief kaarten), duiding, conclusies en aanbevelingen. Ook wordt in een aparte notitie een stappenplan beschreven wat nodig is om de vertaling te maken van vier scenario's naar één ruimtelijke ontwikkelperspectief, zowel op proces en inhoud. De volgende stap is het maken van een ruimtelijk ontwikkelperspectief (kaart en toelichting).

Kortom: het beoogd resultaat van deze opdracht bestaat uit een notitie met daarin:

- Vier ruimtelijke scenario's (in woord en beeld) voor de ruimtelijke ontwikkelrichting van Zwolle tot 2040, met een doorkijk naar 2050;
- Een ruimtelijk ontwikkelperspectief vertaald vanuit 'het beste uit' de vier ruimtelijke scenario's uit de scenariostudie.

Gegeven het proces van de Aanvulling Omgevingsvisie vragen we u voor 1 oktober 2024 de eerste resultaten op te leveren. Het definitieve product dient voor 1 december 2024 opgeleverd te worden.

Legenda toegepaste uitzonderingsgrondslagen

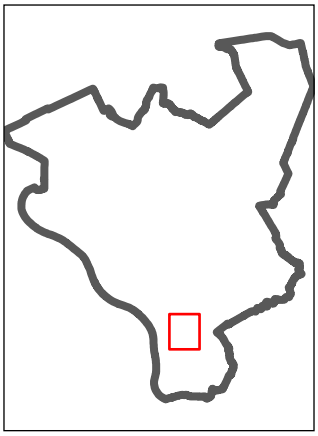
In dit document zijn gegevens definitief geanonimiseerd op grond van:

Wet	Artikel	Omschrijving	Pagina's
Wet open overheid	Art. 5.1 lid 2 sub e	De eerbiediging van de persoonlijke levenssfeer	1

Legenda

Sleutelgebied

Overzichtskaart sleutelgebied Zwolle-Zuid

Gemeente Zwolle

Status: CONCEPT

Datum: 27-03-2025 Samenstelling: EvV

Schaal: 1:7.000

Afdeling Informatievoorziening
geopoort@zwolle.nl

0 50 100 150 200 250 m.

Zwolle

Z:\Geo\WBP_Vertrouwelijk\202503 Vestiging voorkeursrecht\202503 Vestiging voorkeursrecht.aprx

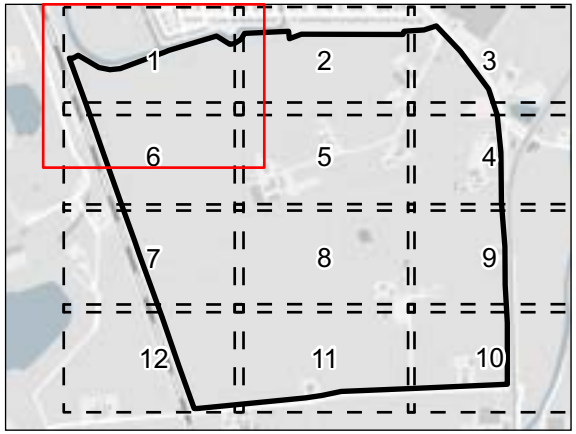
Legenda

- Aangewezen kadastraal perceel
- Sleutelgebied
- Blad

Deze tekening hoort bij het besluit van het college de dato 8 april 2025,

Burgemeester,

Gemeentesecretaris,

Gebiedskaart sleutelgebied

Zwolle-Zuid

Blad 1 van 12

Gemeente Zwolle

Status: CONCEPT

Datum: 27-03-2025 Samenstelling: EvV

Schaal: 1:3.000

Afdeling Informatievoorziening
geopoort@zwolle.nl

N

0 20 40 60 80 100 m.

Zwolle

Z:\Geo\WBP_Vertrouwelijk\202503 Vestiging voorkeursrecht\202503 Vestiging voorkeursrecht.aprx

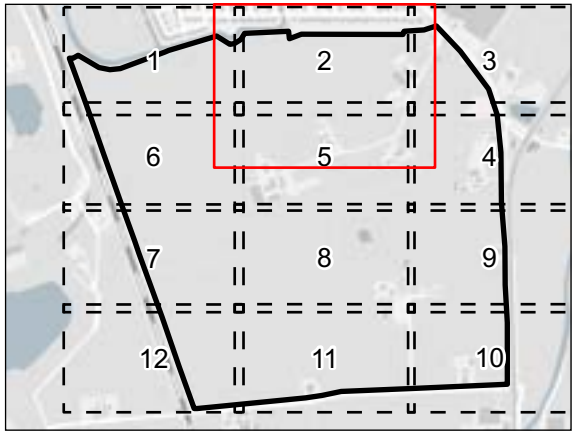
Legenda

- Aangewezen kadastraal perceel
- Sleutelgebied
- Blad

Deze tekening hoort bij het besluit van het college de dato 8 april 2025,

Burgemeester,

Gemeentesecretaris,

Gebiedskaart sleutelgebied

Zwolle-Zuid

Blad 2 van 12

Gemeente Zwolle

Status: CONCEPT

Datum: 27-03-2025 Samenstelling: EvV

Schaal: 1:3.000

Afdeling Informatievoorziening
geopoort@zwolle.nl

N

0 20 40 60 80 100 m.

Zwolle

Z:\Geo\WBP_Vertrouwelijk\202503 Vestiging voorkeursrecht\202503 Vestiging voorkeursrecht.aprx

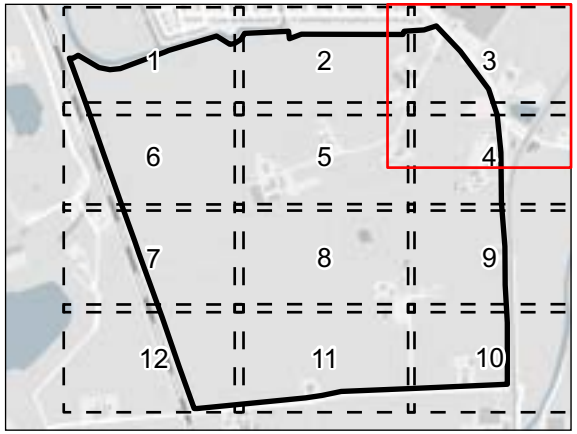
Legenda

- Aangewezen kadastraal perceel
- Sleutelgebied
- Blad

Deze tekening hoort bij het besluit van het college de dato 8 april 2025,

Burgemeester,

Gemeentesecretaris,

Gebiedskaart sleutelgebied

Zwolle-Zuid

Blad 3 van 12

Gemeente Zwolle

Status: CONCEPT

Datum: 27-03-2025 Samenstelling: EvV

Schaal: 1:3.000

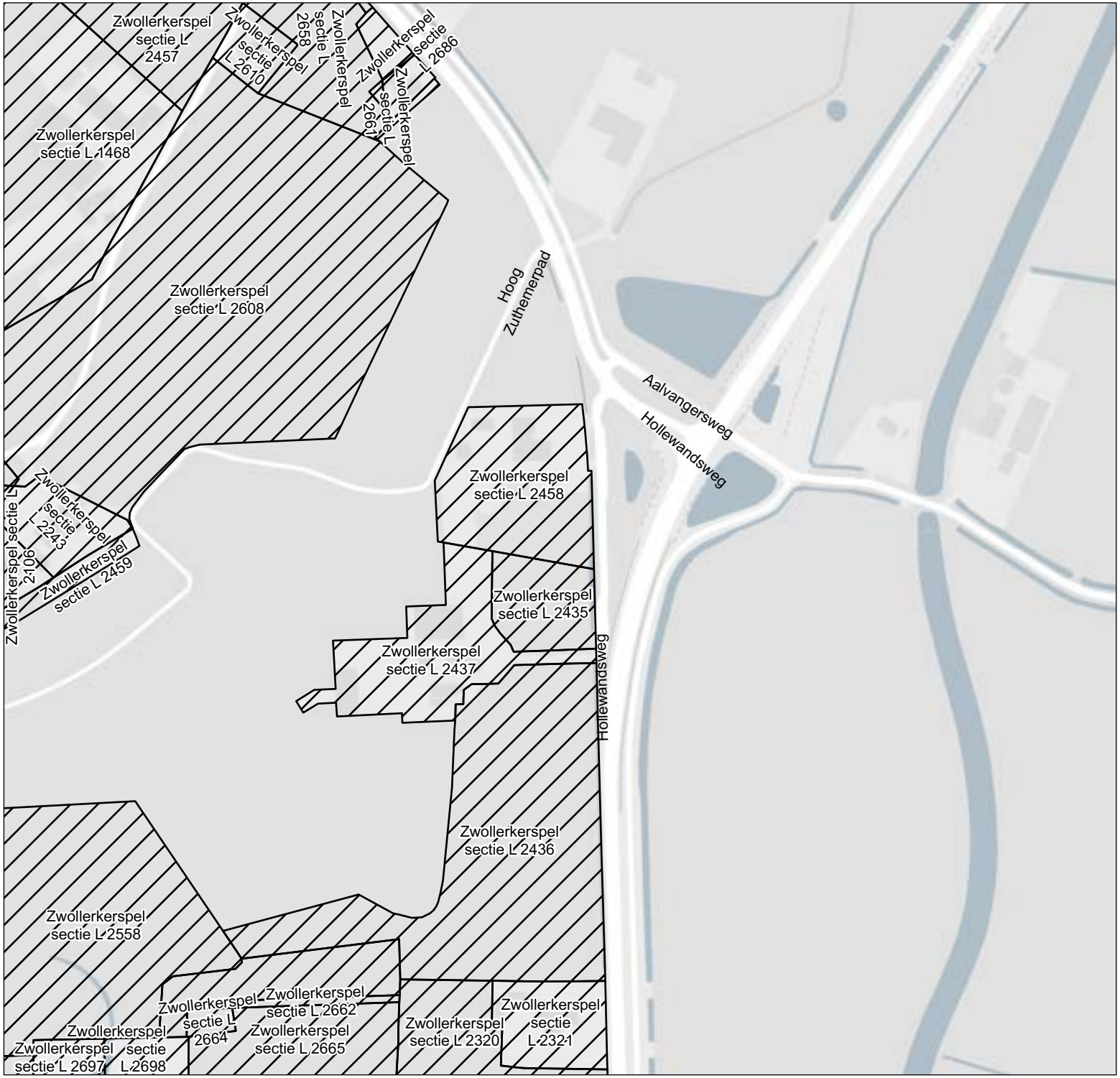
Afdeling Informatievoorziening
geopoort@zwolle.nl

N

0 20 40 60 80 100 m.

Zwolle

Z:\Geo\WBP_Vertrouwelijk\202503 Vestiging voorkeursrecht\202503 Vestiging voorkeursrecht.aprx

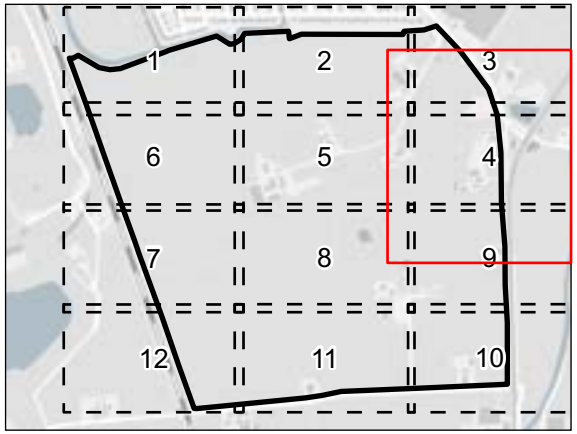
Legenda

- Aangewezen kadastraal perceel
- Sleutelgebied
- Blad

Deze tekening hoort bij het besluit van het college de dato 8 april 2025,

Burgemeester,

Gemeentesecretaris,

Gebiedskaart sleutelgebied

Zwolle-Zuid

Blad 4 van 12

Gemeente Zwolle

Status: CONCEPT

Datum: 27-03-2025 Samenstelling: EvV

Schaal: 1:3.000

Afdeling Informatievoorziening
geopoort@zwolle.nl

N

0 20 40 60 80 100 m.

Zwolle

Z:\Geo\WBP_Vertrouwelijk\202503 Vestiging voorkeursrecht\202503 Vestiging voorkeursrecht.aprx

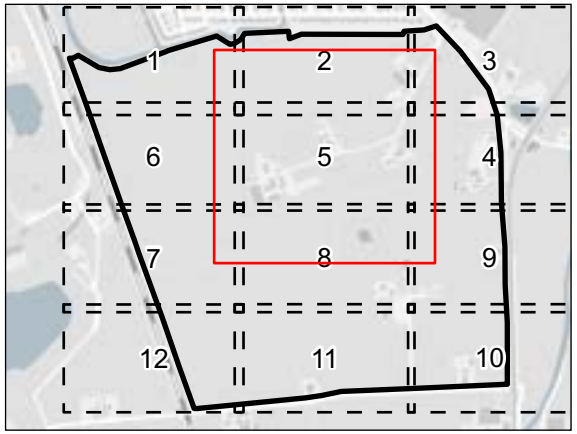
Legenda

- Aangewezen kadastraal perceel
- Sleutelgebied
- Blad

Deze tekening hoort bij het besluit van het college de dato 8 april 2025,

Burgemeester,

Gemeentesecretaris,

Gebiedskaart sleutelgebied

Zwolle-Zuid

Blad 5 van 12

Gemeente Zwolle

Status: CONCEPT

Datum: 27-03-2025 Samenstelling: EvV

Schaal: 1:3.000

Afdeling Informatievoorziening
geopoort@zwolle.nl

N

0 20 40 60 80 100 m.

Zwolle

Z:\Geo\WBP_Vertrouwelijk\202503 Vestiging voorkeursrecht\202503 Vestiging voorkeursrecht.aprx

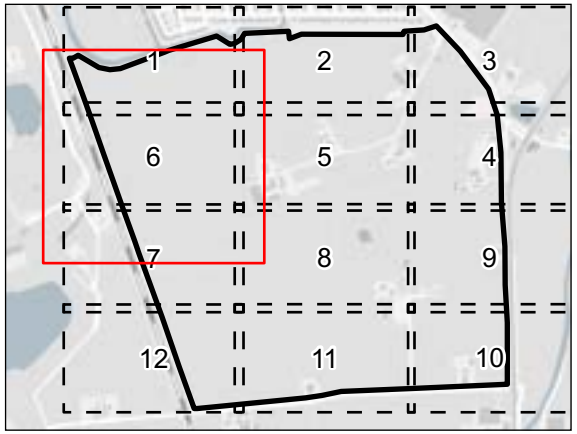
Legenda

- Aangewezen kadastraal perceel
- Sleutelgebied
- Blad

Deze tekening hoort bij het besluit van het college de dato 8 april 2025,

Burgemeester,

Gemeentesecretaris,

Gebiedskaart sleutelgebied

Zwolle-Zuid

Blad 6 van 12

Gemeente Zwolle

Status: CONCEPT

Datum: 27-03-2025 Samenstelling: EvV

Schaal: 1:3.000

Afdeling Informatievoorziening
geopoort@zwolle.nl

N

0 20 40 60 80 100 m.

Zwolle

Z:\Geo\WBP_Vertrouwelijk\202503 Vestiging voorkeursrecht\202503 Vestiging voorkeursrecht.aprx

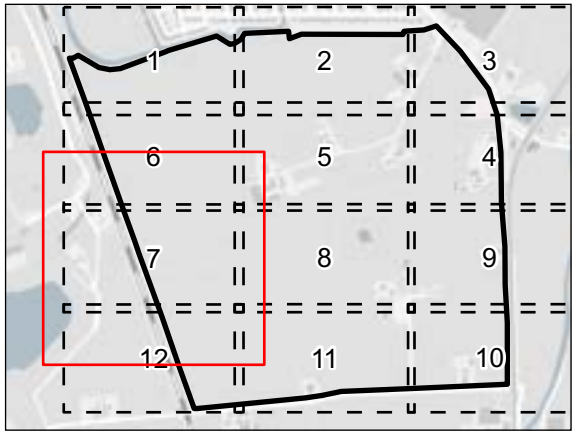
Legenda

- Aangewezen kadastraal perceel
- Sleutelgebied
- Blad

Deze tekening hoort bij het besluit van het college de dato 8 april 2025,

Burgemeester,

Gemeentesecretaris,

Gebiedskaart sleutelgebied

Zwolle-Zuid

Blad 7 van 12

Gemeente Zwolle

Status: CONCEPT

Datum: 27-03-2025 Samenstelling: EvV

Schaal: 1:3.000

Afdeling Informatievoorziening
geopoort@zwolle.nl

N

0 20 40 60 80 100 m.

Zwolle

Z:\Geo\WBP_Vertrouwelijk\202503 Vestiging voorkeursrecht\202503 Vestiging voorkeursrecht.aprx

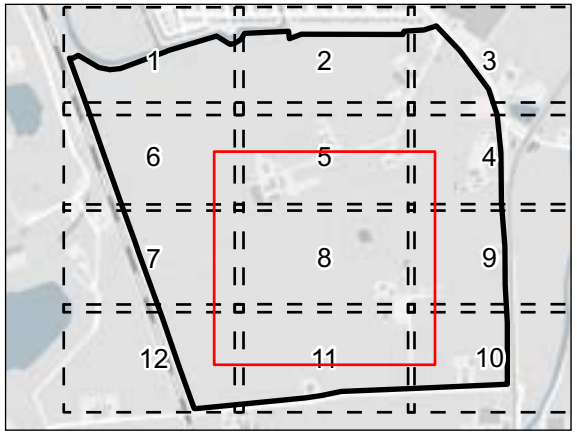
Legenda

- Aangewezen kadastraal perceel
- Sleutelgebied
- Blad

Deze tekening hoort bij het besluit van het college de dato 8 april 2025,

Burgemeester,

Gemeentesecretaris,

Gebiedskaart sleutelgebied

Zwolle-Zuid

Blad 8 van 12

Gemeente Zwolle

Status: CONCEPT

Datum: 27-03-2025 Samenstelling: EvV

Schaal: 1:3.000

Afdeling Informatievoorziening
geopoort@zwolle.nl

N

0 20 40 60 80 100 m.

Zwolle

Z:\Geo\WBP_Vertrouwelijk\202503 Vestiging voorkeursrecht\202503 Vestiging voorkeursrecht.aprx

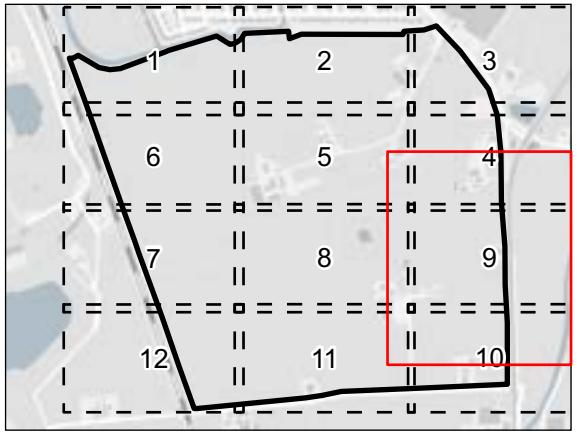
Legenda

- Aangewezen kadastraal perceel
- Sleutelgebied
- Blad

Deze tekening hoort bij het besluit van het college de dato 8 april 2025,

Burgemeester,

Gemeentesecretaris,

Gebiedskaart sleutelgebied

Zwolle-Zuid

Blad 9 van 12

Gemeente Zwolle

Status: CONCEPT

Datum: 27-03-2025 Samenstelling: EvV

Schaal: 1:3.000

Afdeling Informatievoorziening
geopoort@zwolle.nl

N

0 20 40 60 80 100 m.

Zwolle

Z:\Geo\WBP_Vertrouwelijk\202503 Vestiging voorkeursrecht\202503 Vestiging voorkeursrecht.aprx

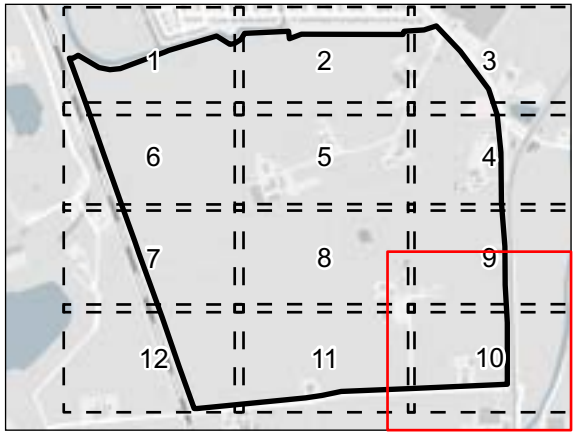
Legenda

- Aangewezen kadastraal perceel
- Sleutelgebied
- Blad

Deze tekening hoort bij het besluit van het college de dato 8 april 2025,

Burgemeester,

Gemeentesecretaris,

Gebiedskaart sleutelgebied

Zwolle-Zuid

Blad 10 van 12

Gemeente Zwolle

Status: CONCEPT

Datum: 27-03-2025 Samenstelling: EvV

Schaal: 1:3.000

Afdeling Informatievoorziening
geopoort@zwolle.nl

N

0 20 40 60 80 100 m.

Zwolle

Z:\Geo\WBP_Vertrouwelijk\202503 Vestiging voorkeursrecht\202503 Vestiging voorkeursrecht.aprx

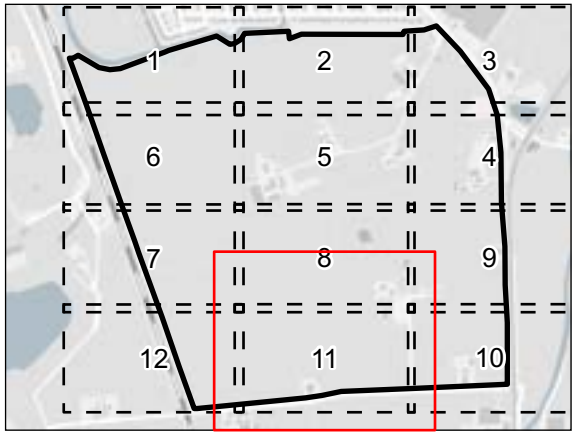
Legenda

- Aangewezen kadastraal perceel
- Sleutelgebied
- Blad

Deze tekening hoort bij het besluit van het college de dato 8 april 2025,

Burgemeester,

Gemeentesecretaris,

Gebiedskaart sleutelgebied

Zwolle-Zuid

Blad 11 van 12

Gemeente Zwolle

Status: CONCEPT

Datum: 27-03-2025 Samenstelling: EvV

Schaal: 1:3.000

Afdeling Informatievoorziening
geopoort@zwolle.nl

N

0 20 40 60 80 100 m.

Zwolle

Z:\Geo\WBP_Vertrouwelijk\202503 Vestiging voorkeursrecht\202503 Vestiging voorkeursrecht.aprx

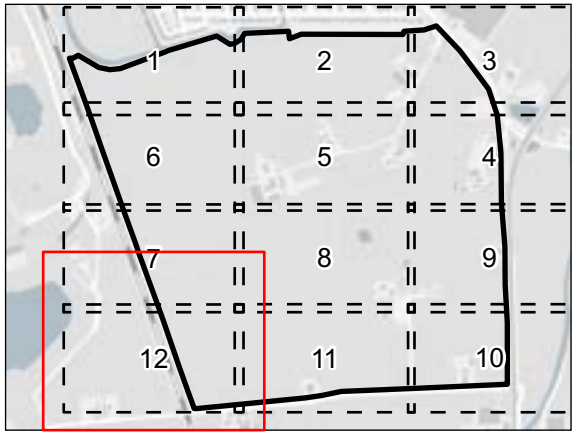
Legenda

- Aangewezen kadastraal perceel
- Sleutelgebied
- Blad

Deze tekening hoort bij het besluit van het college de dato 8 april 2025,

Burgemeester,

Gemeentesecretaris,

Gebiedskaart sleutelgebied

Zwolle-Zuid

Blad 12 van 12

Gemeente Zwolle

Status: CONCEPT

Datum: 27-03-2025 Samenstelling: EvV

Schaal: 1:3.000

Afdeling Informatievoorziening
geopoort@zwolle.nl

N

0 20 40 60 80 100 m.

Zwolle

Z:\Geo\WBP_Vertrouwelijk\202503 Vestiging voorkeursrecht\202503 Vestiging voorkeursrecht.aprx

PERSBERICHT

[Titel] Zwolle groeit op Zwolse wijze

[ondertitel] Zwolle presenteert toekomstplannen, vraagt inwoners om opnieuw mee te denken

Zwolle presenteert het Ruimtelijk Toekomstperspectief, waarin de plannen staan voor de stad en het buitengebied in 2040, met een doorkijk naar 2050. Zwolle zet in op groei en ontwikkeling en doet dat met stevige ambities: er komen 18.250 tot 23.500 nieuwe woningen bij, dat is inclusief de 10.000 woningen uit de bestaande plannen. Die komen deels in de bestaande stad en deels aan de oostrand en zuidrand van de stad: in Vechtrand en Zwolle Zuid. Zo zorgt Zwolle de komende vijftien jaar voor een passend en betaalbaar (t)huis voor elke Zwollenaar.

Wethouder Gerdien Rots: ‘‘We groeien, vernieuwen én verduurzamen gebalanceerd: bij Zwolle Zuid en Vechtrand breiden we uit, op een manier die past bij onze stad en omgeving. Dat doen we met de uitdaging van onze ligging in de delta van de IJssel en de Vecht. Zwolle laat zien dat het kan. We leven al eeuwenlang samen met het water. We hebben er onze Hanze-mentaliteit aan overgehouden: we zijn ondernemend, hebben lef en kijken om naar elkaar. Op die Zwolse wijze kijken we nu naar de toekomst van onze stad en het buitengebied. Zwolle kan groeien door toekomstbestendig en klimaatadaptief te bouwen. Daarmee willen we een voorbeeld zijn voor het hele land. Maar we weten nooit precies wat de toekomst brengt. Daarom zorgen we ervoor dat we bij de uitwerking van de plannen wendbaar kunnen inspelen op veranderingen.”

Met de keuze voor zowel de inzet op de bestaande stad als voor uitbreiding in de stadsranden, geeft het college invulling aan de afspraak uit het coalitieakkoord om helderheid te geven over de groei en ontwikkeling van Zwolle na 2030.

Wat staat er in het Ruimtelijk Toekomstperspectief?
In het Ruimtelijk Toekomstperspectief staat waar we de toekomstplannen voor Zwolle voor ons zien en welke dat kunnen zijn. Daarbij staan vijf thema’s centraal: water en klimaat, wonen, werken, mobiliteit en energie. Dit worden onze sleutelgebieden en -projecten:

- Stadsrivier: de wateren die in de binnenstad samenkomen, vormen de klimaatruggengraat van Zwolle.
- Vechtrand: klimaatbestendige uitbreiding ten oosten van de Ceintuurbaan, met een nieuwe ontsluitingsweg.
- Zwolle Zuid: uitbreiding van deze stadswijk aan de zuidkant, inclusief een nieuw station.
- Bedrijventerreinen: het kloppend hart van de economie voor Zwolle en de regio.
- De Ring: de hoofdwegen om het centrum heen worden een stadsring.

Wet voorkeursrecht gemeenten
Het college vindt het belangrijk het tempo van de uitvoering van deze ontwikkelingen zelf in de hand te houden. Het college heeft op percelen nabij Zwolle Zuid en Vechtrand waar in de toekomst mogelijk gebouwd gaat worden een voorlopig voorkeursrecht gevestigd. Het

voorkeursrecht geeft de gemeente het eerste recht van koop van onroerend goed in het betreffende gebied. Over dit zogenaamde ‘wvg-besluit’ heeft de gemeente vandaag een apart persbericht uitgedaan.

Doe mee – jouw mening telt
De toekomstplannen die Zwolle vandaag presenteert, zijn gemaakt op basis van gesprekken met onze partners (in vijf werkateliers tussen april 2024 en januari 2025) en inwoners (in juli 2024 en in de grote participatieronde “Doe, denk en droom mee over Ons Zwolle van Overmorgen” in het najaar van 2024). De opbrengsten hebben we een plek gegeven in dit Toekomstperspectief. Nu vragen we opnieuw de hulp van onze partners en inwoners. Dat kan op de volgende manieren:

1. **Online enquête** invullen**:** www.zwolle.nl/omgevingsvisie
2. **De Reizende Woonkamer** op diverse locaties bezoeken. [hier link naar locaties & tijden]
3. Het **Open College** in het Stadhuis op 16 april bezoeken: aanmelden kan via [aanmeldlink]
4. De **inloopavond** in **Berkum**, **Wijthmen, Tolhuislanden** of **Zwolle Zuid** bezoeken.-> hier ook URL met verwijzing naar data

De input van partners en inwoners wordt meegenomen in de definitieve versie van het Ruimtelijk Toekomstperspectief die door de gemeenteraad wordt vastgesteld. Dit vormt de basis voor de nieuwe, aangevulde Omgevingsvisie die eind 2025 vastgesteld wordt.

///// Einde Persbericht

From: "5.1.2e " <5.1.2e @zwolle.nl>
Sent: 4/4/2025 1:28:36 PM
To: "5.1.2e (5.1.2e)" <5.1.2e @zwolle.nl>, "5.1.2e (5.1.2e " <5.1.2e @zwolle.nl>, "5.1.2e 5.1.2e " <5.1.2e @zwolle.nl>, "5.1.2e (5.1.2e)" <5.1.2e @zwolle.nl>, "5.1.2e (5.1.2e)" <5.1.2e @zwolle.nl>, "5.1.2e " <5.1.2e @zwolle.nl>
Cc: "5.1.2e (5.1.2e)" <5.1.2e @zwolle.nl>, "5.1.2e " <5.1.2e @zwolle.nl>
Subject: bijlagen Ruimtelijk Toekomstperspectief aanvulling Omgevingsvisie - pfo/college

Hallo allen,

Hierbij de bijlagen voor het pfo van maandag met Gerdien (15.40) / college dinsdag.
Zojuist met secretariaat gedeeld.

Fijn weekend!

Groet,

5.1.2e
5.1.2e
Tip! Schrijf je in voor de nieuwsbrief over de Omgevingsvisie!

Gemeente Zwolle, Afdeling Proces, Programma, Projectmanagement
Bezoekadres: Lübeckplein 2, 8017 JZ Zwolle
☎ 5.1.2e
@ 5.1.2e @zwolle.nl

Niet printen spaart het milieu.

De gemeente Zwolle beschouwt e-mail als volwaardig communicatiemiddel. Dit betekent dat u erop mag vertrouwen dat de inhoud van dit bericht correct en compleet is.

Legenda toegepaste uitzonderingsgrondslagen

In dit document zijn gegevens definitief geanonimiseerd op grond van:

Wet	Artikel	Omschrijving	Pagina's
Wet open overheid	Art. 5.1 lid 2 sub e	De eerbiediging van de persoonlijke levenssfeer	1

NOTITIE

Onderwerp	Effectbeschouwing leefomgeving voor het ruimtelijk toekomstperspectief
Project	Aanvulling op de Omgevingsvisie Zwolle
Opdrachtgever	Gemeente Zwolle
Projectcode	142392
Projectleider	5.1.2e
Status	Definitief 02
Datum	19 maart 2025
Referentie	142392/25-004.288
Auteur(s)	5.1.2e
Gecontroleerd door	5.1.2e, 5.1.2e
Goedgekeurd door	5.1.2e
Paraaf	5.1.2e
Bijlagen	I Beoordelingskader

1 INLEIDING

De gemeente Zwolle werkt aan de aanvulling op de omgevingsvisie. Als input voor deze aanvulling wordt een Ruimtelijke Toekomst Perspectief (hierna: RTP) opgesteld. Het RTP is een stip op de horizon voor na 2030 en bevat beleidskeuzes voor de aanvulling op de Zwolse omgevingsvisie. Een onderdeel van de aanvulling op de omgevingsvisie is het doorlopen van een milieueffectrapportage.

Leeswijzer

Voor u ligt de notitie met een effectbeschouwing van de onderzochte bandbreedtealternatieven voor het RTP. Bandbreedtealternatieven zijn extreme toekomstbeelden die voor onderzoek in het OER zijn gebruikt. Deze zijn afgeleid uit de scenariostudie (4 voorstelbare toekomsten voor Zwolle) die eerder is uitgevoerd. De bandbreedtealternatieven tonen de volledige bandbreedte aan mogelijke beleidsinzet en daarmee de gevolgen op de leefomgeving. In deze notitie worden de gevolgen van mogelijke maatregelen in de bandbreedtealternatieven op de leefomgeving in kaart gebracht.

De notitie begint met deze inleiding over de achtergrond en het proces van het RTP. Vervolgens worden twee bandbreedtealternatieven beschreven, elk met verschillende maatregelen. Het derde hoofdstuk presenteert de gevolgen van deze maatregelen, inclusief kansen en risico's. Tot slot worden in het vierde hoofdstuk aandachtspunten en kritische maatregelen behandeld voor de verdere uitwerking van de omgevingsvisie.

Wat is de relatie tussen de aanvulling van de omgevingsvisie en het RTP?

Met de omgevingsvisie uit 2021 geeft de gemeente Zwolle sturing aan de (ruimtelijke) opgaven op haar grondgebied tot 2030. De gemeente heeft besloten om de omgevingsvisie uit 2021 aan te vullen, tot na 2030, naar aanleiding van:

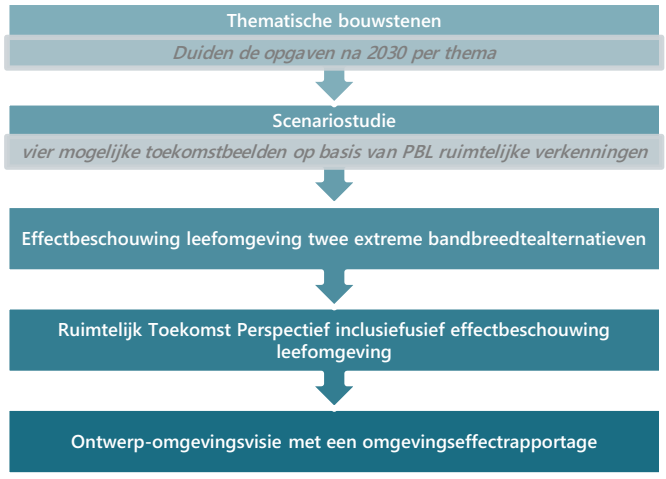
1 nieuwe opgaven, trends en ontwikkelingen die op Zwolle afkomen na 2030;
2 nieuw vastgesteld bovenlokaal en lokaal beleid en nieuwe (regionale) afspraken met kaderstellende uitspraken over Zwolle na de vaststelling van de omgevingsvisie in 2021. Concreet gaat het om de regionale Verstedelijkingsstrategie, de gebiedsbiografie en de BO-MIRT afspraken. De colleges in de regio hebben hier in 2023 mee ingestemd en hun raden daarover geïnformeerd.

De omgevingsvisie is een integrale visie met strategische hoofdkeuzes van beleid voor de fysieke leefomgeving op de lange termijn. De omgevingsvisie gaat onder andere in op de samenhang tussen ruimte, wonen, water, klimaat, milieu, natuur, landschap, verkeer en vervoer, gezondheid, economie, energie, infrastructuur en cultureel erfgoed. Het RTP bevat de voorgenomen fysieke ingrepen die uiteindelijk terecht komen in de aanvulling op de omgevingsvisie. Het zet de koers uit en doet richtinggevende uitspraken tot 2040 (met een doorkijk naar 2050).

Proces RTP

Om tot het ruimtelijk toekomstperspectief te komen wordt een intensief project doorlopen. Eerder zijn thematische bouwstenen opgesteld om de opgaven na 2030 per thema. Er zijn meerdere richtingen verkend door middel van een scenariostudie die variëren in hoe om te gaan met de opgaven. De scenariostudie heeft geholpen om de opgaven te verkennen door middel van de nationale ruimtelijke verkenningen van het Planbureau voor de Leefomgeving (PBL) te vertalen naar vier Zwolse scenario's: Natuurlijk Zwolle, Zwolle voor elkaar, Hightech Zwolle en Zwolle Poort naar Stedelijk Netwerk Nederland. Deze vier toekomstbeelden vormden de basis voor een onderzoek naar de effecten op milieu en de leefomgeving. De effectbeschouwing van de leefomgeving richt zich op twee extreme bandbreedtealternatieven en zijn afgeleid van de vier Zwolse scenario's. Deze extreme bandbreedtealternatieven helpen om de mogelijke uitkomsten en impact van verschillende beleidskeuzes te begrijpen.

Tabel 1.1 Thematische bouwstenen

Rol effecten op milieu en leefomgeving

Bij de aanvulling van de omgevingsvisie wordt een mer-procedure doorlopen om het milieubelang volwaardig en vroegtijdig in plan- en besluitvorming te betrekken, met als resultaat een omgevingseffectrapport (OER). Europese en nationale wetgeving[1] schrijven voor dat voor activiteiten met (mogelijk) aanzienlijke milieueffecten een mer-procedure wordt doorlopen. De gemeente streeft naar een omgevingseffectrapport (OER) in plaats van een milieueffectrapport (MER) vanwege het integrale karakter van de omgevingsvisie en de nadruk op de maatschappelijke opgaven.

Deze notitie is een tussenproduct met de eerste inzichten voor het ontwerpproces die nader wordt uitgewerkt in het OER. De notitie bevat de effecten op hoofdlijnen van mogelijke maatregelen (bandbreedtealternatieven). Zo wordt informatie over de leefomgeving tussentijds ook meegenomen bij de totstandkoming van het RTP. Het proces tot het komen tot een ontwerp-aangevulde omgevingsvisie is hieronder weergegeven.

2 BANDBREEDTEALTERNATIEVEN

Voor het opstellen van het OER zijn twee bandbreedtealternatieven onderzocht. Deze alternatieven zijn gebaseerd op de vier Zwolse scenario's. De twee bandbreedtealternatieven (A en B) zijn uitersten en bevatten maatregelen die voor kansen en/of risico's zorgen op de leefomgeving. Door deze twee bandbreedtealternatieven te onderzoeken zijn extreme effecten op de leefomgeving te bepalen en zijn uiterste maatregelen (mogelijkheden in beleidsinzet) onderzocht. Op deze manier is de volledige bandbreedte aan maatregelen onderzocht. Dit onderzoek is een hulpmiddel voor de ontwikkeling van het RTP. De maatregelen die onderzocht zijn, worden niet per definitie gerealiseerd. De notitie bevat dus geen uitgangspunten voor het RTP.

Alternatief A (natuurlijke systemen)

In bandbreedtealternatief A zijn de natuurlijke systemen leidend voor de ontwikkelingen binnen Zwolle. Bij dit alternatief zijn de hoofduitgangspunten:

- natuurlijke systemen zijn leidend, regenwater wordt opgeslagen door meer ruimte te geven aan rivieren, weteringen en innovatieve oplossingen zoals natte teelten;
- de stad verdicht en transformeert met een focus op vergroening en biodiversiteit;
- bedrijvigheid wordt natuurpositief ontwikkeld.

Alternatief B (economische en maatschappelijke groei)

In bandbreedtealternatief B is de economische en maatschappelijk groei leidend voor de ontwikkelingen binnen Zwolle. Hierbij zijn de hoofduitgangspunten:

- Zwolle groeit en wordt een internationaal knooppunt;
- stedelijke woonmilieus zijn groen, gemengd en bieden voldoende leefruimte;
- de stad zet in op groene en blauwe kwaliteiten, zoals dooradering rondom waterlopen en een groene gordel;
- grootschalige uitbreiding vindt plaats, geïntegreerd en ontsloten via snelfietsroutes en nieuwe stations.

De hoofdmaatregelen zijn in tabel 2.1 opgesomd per alternatief.

[1] Nederlandse wet moet voldoen aan de Europese mer-richtlijn voor projecten (2014/52/EU, 2011/92/EU)) en de Europese SMB-richtlijn (Strategische milieubeoordeling, 2001/42/EG) voor plannen en programma's. De Europese wetgeving is geïmplementeerd in de Omgevingswet (Ow) (afdeling 16.4) en verder uitgewerkt in het Omgevingsbesluit (Ob) (hoofdstuk 11, bijlage V).

Tabel 2.2 Hoofdmaatregelen bandbreedtealternatieven

Maatregelen bandbreedtealternatief A	Maatregelen bandbreedtealternatief B
1A. Ondertunneling A28 boven op de A28 komt een park met groene inrichting gemaakt dat ecologische verbindingen tussen de stad en het noordelijke deel van de gemeente mogelijk maakt	**1B. Verdiept aanleggen A28** op bepaalde plekken worden groene verbindingen boven de A28 aangelegd
2A. A28 Aansluiting Zwolle-Centrum aansluiting Zwolle-Centrum op A28 blijft behouden	**2B. Verwijderen A28 Aansluiting Zwolle-Centrum** aansluiting Zwolle-Centrum op A28 verdwijnt
3A. Geen nieuwe ringweg A28-A50 verkeer moet door de stad Zwolle. De ring (o.a. Ceintuurbaan en IJsselallee) blijven belangrijke verkeersaders voor verkeer dat uit het oosten komt en naar A28 toe wil	3B. Nieuwe ringweg A28-A50 nieuwe ring om Zwolle heen van en naar A28, N35, N337 en A50, inclusief. afslag Vechtpoort + hub
4A. Hubs langs de ring (stadsrandhubs) - knooppunt verkeersplein Zwolle (nabij A28); - Zwolle Noord (N340); - Zwolle Oost: hub N35	**4B. Grootschalig hubnetwerk** Naast stadsrandhubs ook hubs op wijk- en buurtniveau
5A. Station Zuid een nieuw station in Zwolle Zuid met intercity van Zwolle naar Roosendaal (2x per uur)	**5B. Station Zuid** een nieuw station in Zwolle Zuid met intercity van Zwolle naar Roosendaal (2x per uur)
6A. Geen station Vechtpoort geen nieuw station in Vechtpoort	**6B. Station Vechtpoort** een nieuw station in Vechtpoort met een extra tussenstop voor de sprinter van Zwolle naar Groningen (2x per uur)
7A. Geen Railterminal Hessenpoort geen verandering	**8B. Railterminal Hessenpoort** een nieuw logistiek knooppunt - overslagpunt van weg naar rail
9A. Binnenstedelijk +5000 woningen - stedelijk: maximaal ongeveer 1.800 woningen type: 100 % appartementen (zie pagina 24 Stadsscan) - groenstedelijk: maximaal ongeveer 2.000 woningen type: 70 % appartementen, 30 % grondgebonden woningen (zie pagina 26 Stadsscan): - buitenwijken (o.a. Westenholte, Berkum en Brinkhoek): maximaal ongeveer 1.200 woningen - type: 80 % appartementen, 20 % grondgebonden woningen (zie pagina 28 Stadsscan)	**9B. Binnenstedelijk en groen stedelijke wijken +19.700 woningen** binnenstedelijk idem aan 9A. Aanvullend stedelijke wijken met 14.700 woningen in: - + 3.000 woningen in Nieuw Zuid - + 4.500 woningen in Vechtpoort - + 4.200 woningen in Ceintuurbaanzone - + 3.000 woningen in Stadsbroek
10A. Bedrijventerrein intensiveren en uitbreiden Marslanden +50 ha sterker maken wat al sterk is door arbeidsintensief bedrijventerrein Marslanden met een groei van 2.500 nieuwe arbeidsplaatsen. Natuurpositieve bedrijventerrein met ruimte voor circulaire transitie	**10B. Bedrijventerrein intensiveren en uitbreiden Hessenpoort +135 hectare** Zwolle richt zich op economische specialisatie in de dienstverlening en hoogtechnologische maakindustrie om een belangrijke speler te worden op EU-niveau. Uitbreiding van bedrijventerrein Hessenpoort met 135 hectare of wel 20.000 arbeidsplaatsen

11A. Uitbreiden groene-blauwe netwerken met extra waterberging in het buitengebied continuïteit groene en blauwe netwerken: De stad wordt dooraderd met groenblauwe netwerken met meer groene corridors bijvoorbeeld rondom de singels, wat bijdraagt aan biodiversiteit, een aangename leefomgeving en het reduceren van wateroverlast in extreem natte perioden. Het water trekt de stad in: er wordt een robuuste grote waterdrager door de stad heen getrokken die zorgt voor stedelijke water afvang en een verlaging van het hitte-eilandeffect	**11B. Opwaarderen bestaande groene-blauwe netwerken met extra waterberging in het buitengebied en binnenstedelijk** het bestaande groenblauwe netwerk in de stad wordt opgewaardeerd en verbonden aan recreatieve functies (wandelpaden, zitgelegenheid)
12A. Nature-based solutions sponsstad Zwolle. Natuurlijke systemen zijn leidend, waterstructuur is ordenend. Sterke verbinding tussen het groen/blauwe netwerk en de klimaat adaptieve ontwikkelingen, bijvoorbeeld door maximaal in te zetten op het vasthouden van regenwater in een recreatief sponsbos	**12B. Technologische oplossingen** water en bodem wordt gestuurd. Maakbare en technologische oplossingen om o.a. waterproblematiek te verminderen (slimme pompsystemen, opgewaardeerde dijken)
13A. Zelfvoorzienend energiesysteem Zwolle maximaal zelfvoorzienend, oplossen binnen eigen gemeentegrenzen. Kleinschalige netten maken gebruik van restwarmte en bodemenergie. Verduurzaming huidige woningvoorraad	**13B. Regionale samenwerking voor energie opwek** oplossen door (ook) buiten de gemeentegrenzen duurzame energie opwek te plaatsen. Slimme wijken en bedrijfsclusters in Zwolle wekken lokaal duurzame energie op via zonne- en windenergie. Inzet op zoveel mogelijk all-electric en inzet op energie neutrale nieuwbouw

3 GEVOLGEN VOOR DE LEEFOMGEVING EN AFWEGING

Tabel 3.1 toont de maatregelen in beleidsinzet en de bijbehorende onderscheidende kansen en risico's voor de leefomgeving. Maatgevend houdt in dat de informatie doorslaggevend kan zijn op het besluit over de aanvulling op de omgevingsvisie. De kansen en risico's zijn zo onderscheidend en relevant dat het een cruciale rol speelt bij de besluitvorming. De informatie in dit hoofdstuk helpt bij het maken van keuzes op thema's die terugkomen in het RTP. Maatregelen zonder effect zijn niet opgenomen.

Tabel 3.1 Maatregelen uit de bandbreedtealternatieven met bijbehorende kansen en risico's op de leefomgeving

Maatregelen	Kansen	Risico's
1A. ondertunneling A28	- **landschap en bereikbaarheid** - **langzaam verkeer:** · geen barrièrewerking van A28 - **gezonde leefstijl, hittestress** - **klimaatadaptatie, biodiversiteit:** · toename van groen door realisatie park op A28 · afname van versnippering van natuurgebieden en toename van biodiversiteit door betere verbinding bestaande groenstructuur · afname hittestress · bevordering van gezond gedrag door toename beweegvriendelijkheid omgeving · toename waterberging - **gezondheidsbescherming:** · verbetering luchtkwaliteit · vermindering geluidshinder parallel aan tunnel	- **water:** de nieuwe tunnel start en eindigt nabij, respectievelijk de IJssel en de Vecht. In de huidige situatie zijn de keringen niet op het wettelijk niveau. In dit alternatief wordt wel ingezet op dijkversterking. Mogelijke knelpunten zijn het vollopen van de tunnel bij een overstroming, of het opdrijven van de tunnelbak door toekomstig hogere waterstanden in de rivieren - **omgevingsveiligheid:** veiligheidsrisico's door ondertunneling van A28 wat dient als vluchtroute bij hoogwater - **gezondheidsbescherming:** toename van fijnstof en stikstof bij tunnelmonden → gezondheidsrisico's nemen toe bij de tunnelmonden en effecten op Natura 2000 gebied Rijntakken - **bodem en archeologie**: bodemroerende activiteiten door aanleg tunnel kan leiden tot verstoring van bodem en archeologische waarden
2B. verwijderen A28 aansluiting Zwolle- Centrum	- **gezondheidsbescherming:** afname geluidshinder en verbetering luchtkwaliteit rondom de afslag A28 - Centrum - **landschap**: ruimteclaim van infrastructuur verdwijnt. Dit biedt kansen voor een groene herinrichting	- **werkgelegenheid:** de autobereikbaarheid neemt af voor zowel bezoekers en leveranciers in de binnenstad en wijken rondom de afslag zoals Holtenbroek en Aalanden - **bereikbaarheid gemotoriseerd verkeer en verkeersveiligheid:** door afsluiten A28 aansluiting Zwolle- Centrum neemt verkeersdrukte toe op andere ontsluitingswegen richting het centrum (met name Nieuwe Veerallee en Middelweg) en richting de A28 naar het noordelijke deel van de Zwartewaterallee. De verkeersveiligheidsrisico's nemen daar ook toe - **gezondheidsbescherming:** een toename van de verkeersaantallen op andere ontsluitingswegen zorgt daar voor een afname van luchtkwaliteit en toename van geluidhinder langs deze wegen

Maatregelen	Kansen	Risico's
3A. nieuwe ringweg A28-A50 (het tracé N35-A50 en N35-N340-A28)	- **werkgelegenheid:** verbetering van bereikbaarheid woon-werkverkeer en logistiek. Daarmee verbetert het vestigingsklimaat voor bedrijventerreinen langs de ring - **bereikbaarheid gemotoriseerd verkeer:** de autobereikbaarheid verbetert en het aantal knelpunten neemt af, vooral in de Ceintuurbaanzone - **verkeersveiligheid**: een lichte verschuiving van verkeer van de Ceintuurbaanzone naar de nieuwe ringweg draagt positief bij aan de verkeersveiligheid	- **natuur:** oppervlakteverlies door het tracé N35-A50, versnippering, verstoring en stikstofdepositie op Natura 2000-gebieden Uiterwaarden Zwarte Water & Vecht, Rijntakken en Veluwe → ringweg niet vergunbaar - **vervoerskeuze:** de modal split verandert: meer mensen kiezen de auto door de nieuwe ringweg. Dit draagt niet bij aan de ambities ten aanzien van duurzame mobiliteit en de toepassing van het STOMP-principe - **gezondheidsbescherming:** een toename van de verkeersaantallen op de nieuwe ringweg zorgt daar voor een afname van luchtkwaliteit en toename van geluidhinder langs de nieuwe ringweg - **landschap:** versnippering van landschap en aantasting van landschappelijke waarden - **archeologie**: bodemroerende activiteiten door bouwwerkzaamheden in archeologisch (waardevol) gebied kan leiden tot verstoring van archeologische waarden (afhankelijk van tracé)
4A. hubs langs de ring (stadsrandhubs)	- **vervoerskeuze:** door auto's aan de randen van de stad op te vangen, worden onnodige verkeersbewegingen naar of in de stad vroegtijdig voorkomen. Hierdoor krijgen duurzame vormen van vervoer, zoals lopen, fietsen en het openbaar vervoer, een grotere rol als vervoersmiddel binnen de stad (mits het netwerk goed is ingericht)	- **bereikbaarheid gemotoriseerd verkeer:** de bereikbaarheid van de binnenstad per auto neemt af (sterk afhankelijk van inrichting en het aanbod van de hubs)
4B. grootschalig hubnetwerk (van buurt tot regio)	- **vervoerskeuze:** de aantrekkelijkheid van lopen, fietsen en het gebruik van het OV neemt toe op buurtniveau (sterk afhankelijk van de inrichting en het aanbod van de hubs)	- **bereikbaarheid gemotoriseerd verkeer:** het ontmoedigen van autogebruik kan de bereikbaarheid voor woon- werkverkeer en ondernemers verminderen (sterk afhankelijk van de inrichting en het aanbod van de hubs)
5A. realisatie van Station Zwolle Zuid	- **bereikbaarheid en toegankelijkheid OV:** verbetert met de realisatie van een nieuw station, met name voor het stadsdeel Zwolle Zuid (mits goed ontsloten met voor- en natransport); - **vervoerskeuze:** stimuleert het gebruik van duurzame vervoersmiddelen zoals lopen, fietsen en OV	- **woningaanbod:** OV-bereikbaarheid van woningen in Zwolle Zuid neemt toe. De betaalbaarheid van woningen komt hierdoor onder druk te staan (toename WOZ-waarde) - **gezondheidsbescherming (in combinatie met maatregel 9A):** toename van kwetsbare groepen door verdichting rondom station en daarmee toename van geluidshinder, hinder door trillingen door railverkeer, risico's omgevingsveiligheid door vervoer gevaarlijke stoffen over rail - **natuur:** mobiliteitstransitie reduceert autobewegingen en beperkt daarmee de stikstofuitstoot

Maatregelen	Kansen	Risico's
6B. realisatie van Station Vechtpoort	- **bereikbaarheid en toegankelijkheid OV:** verbetert met de realisatie van een nieuw station, met name voor de directe omgeving (mits goed ontsloten met voor- en natransport) - **vervoerskeuze:** stimuleert het gebruik van duurzame vervoersmiddelen zoals lopen, fietsen en OV	- **woningaanbod:** OV-bereikbaarheid van woningen in Vechtpoort neemt toe en risico op de betaalbaarheid van woningen komt onder druk te staan (toename WOZ-waarde) - **gezondheidsbescherming (in combinatie met maatregel 9B):** toename van kwetsbare groepen door verdichting rondom station en daarmee een toename van geluidshinder en hinder door trillingen door railverkeer door vervoer gevaarlijke stoffen over rail - **natuur:** mobiliteitstransitie beperkt de toename van autobewegingen rondom station door de toekomstige gebruikers en beperkt daarmee de stikstofuitstoot
7B. realisatie van Railterminal Hessenpoort	- **bereikbaarheid railverkeer:** betere bereikbaarheid via spoor en grote goederen (overslag) voor huidige en nieuwe bedrijven - **verbeteren vestigingsklimaat:** verbeteren vestigingsklimaat in Hessenpoort voor huidige en nieuwe bedrijven door realisatie railterminal	- **gezondheidsbescherming:** toename van geluidshinder en hinder door trillingen door railverkeer - **natuur:** toename van stikstofdepositie door uitbreiding Hessenpoort in combinatie met railterminal ondanks kans om verkeersbewegingen af te laten nemen door logistiek
9A. binnenstedelijk +5.000 woningen	- **woningaanbod:** kansen voor doorstroming door toevoeging van meergezinswoningen van 5.000 woningen - **klimaatadaptatie:** binnenstedelijk verdichten biedt kansen voor klimaat adaptief herinrichten van bestaande wijken met als doel netto toename van groen en waterberging	- **woningaanbod:** mismatch tussen het aanbod van meergezinswoningen en de hogere vraag naar grondgebonden eengezinswoningen. Betaalbaarheid van eengezinswoningen komt onder druk te staan - **bereikbaarheid en toegankelijkheid gemotoriseerd verkeer:** het wordt drukker over het hele netwerk, met meer druk op de bestaande knelpunten (toename congestie). Drukte op de grotere wegen leidt tot drukte op uitwijkroutes - **natuur:** toename stikstofdepositie en recreatiedruk in natuurgebieden - **klimaatadaptatie:** toename verharding → infiltratiecapaciteit neemt af en hittestress neemt toe

Maatregelen	Kansen	Risico's
9B. binnenstedelijk en groen stedelijke wijken +19.700 woningen	- **woningaanbod:** toename van woningen (meergezinswoningen binnenstedelijk en eengezinswoningen in groene stedelijke wijken) zorgt voor een gevarieerd woningaanbod en voorziet in behoefte van verschillende groepen: starters, ouderen en gezinnen - **klimaatadaptatie:** binnenstedelijk verdichten biedt kansen voor klimaatadaptief herinrichten van bestaande wijken en bouwen van nieuwe groen stedelijke wijken biedt kansen om vanaf bouw klimaatadaptieve maatregelen te treffen	- **woningaanbod:** betaalbaarheid onzeker en afhankelijk van marktontwikkelingen - **verkeersveiligheid:** groei huishoudens leidt tot meer verkeersbewegingen. Het wordt drukker over het hele netwerk, wat tot meer conflicten tussen modaliteiten kan leiden - **gezondheidsbescherming:** extra druk op Ceintuurbaanzone → lokale toename van geluidshinder en verslechtering luchtkwaliteit (versterkt door congestie) - **omgevingsveiligheid:** verdichting met woningen in Ceintuurbaanzone waardoor het aantal kwetsbare groepen toenemen rondom risicobronnen zoals de buisleiding en basisnet spoor waar gevaarlijke stoffen worden getransporteerd - **natuur:** toename stikstofdepositie en recreatiedruk in natuurgebieden - **klimaatadaptatie:** toename verharding → infiltratiecapaciteit neemt af en hittestress neemt toe - **landschap:** uitbreiding buiten de bestaande stad kan leiden tot het aantasten van landschappelijke waarden - **archeologie**: bodemroerende activiteiten door bouwwerkzaamheden in archeologisch waardevol gebied leidt tot verstoring van archeologische waarden
10A. bedrijventerrein intensiveren en uitbreiden: Marslanden +50 ha	- **werkgelegenheid:** neemt licht toe door toename van 2.500 arbeidsplaatsen. Ratio arbeidsplaatsen en beroepsbevolking verandert niet - **landbouw:** voortzetting van huidig agrarisch bedrijfsvoering	- **werkgelegenheid:** geen nieuwe grootschalige uitleglocaties: onvoldoende ruimte voor bedrijven met een grote ruimteclaim zoals de maakindustrie en circulaire economie - **landbouw:** risico op verlies landbouwareaal richting bijvoorbeeld Sekdoornseplas - **natuur:** toename van stikstofdepositie door groei arbeidsplaatsen en vervoersbewegingen - **gezondheidsbescherming:** toename van vervoersbewegingen → lokale toename van geluidshinder en verslechtering luchtkwaliteit (versterkt door congestie) - **klimaatadaptatie:** toename verharding → infiltratiecapaciteit neemt af en hittestress neemt toe

Maatregelen	Kansen	Risico's
10B. bedrijventerrein intensiveren en uitbreiden Hessenpoort +135 ha	- **werkgelegenheid:** mogelijkheid tot het toevoegen van 20.000 arbeidsplaatsen en diversifiëring in sectoren; voldoende ruimte voor bedrijven met een grote ruimteclaim zoals de maakindustrie en circulaire economie	- **landbouw:** beperking van agrarisch grondgebruik door uitbreiding van bedrijventerreinen naar het buitengebied - **geur:** intensivering van industrie leidt tot toename van uitstoot en geurhinder - **verkeersveiligheid:** groei arbeidsplaatsen leidt tot meer verkeersbewegingen. Het wordt drukker over het hele mobiliteitsnetwerk, wat tot meer conflicten tussen modaliteiten kan leiden - **gezondheidsbescherming:** toename van vervoersbewegingen → lokale toename van geluidshinder en verslechtering luchtkwaliteit (versterkt door congestie) - **natuur:** toename van stikstofdepositie door groei werkaanbod en daarmee de toename van autobewegingen - **klimaatadaptatie:** toename verharding → infiltratiecapaciteit neemt af en hittestress neemt toe
11A. uitbreiden groenblauwe netwerken met extra waterberging in het buitengebied	- **sociale cohesie:** het toevoegen van groen in openbare ruimte kan ontmoetingsplekken creëren - **natuur:** de biodiversiteit neemt toe - **klimaatadaptatie:** uitbreiden groene en blauwe netwerken leidt tot voldoende waterberging en betere verdeling overtollig hemelwater, verhoogde waterberging door de stad en verkoeling	- **landbouw:** risico op beperking van agrarisch grondgebruik door uitbreiding van groenblauwe netwerken in het buitengebied - **natuur en water:** risico op niet uitvoerbaarheid van groenblauwe netwerken door strijd om ruimteclaim met 'grijze ruimteclaims' door groei wonen, bedrijven en energietransitie
11B. opwaarderen bestaande groenblauwe netwerken met extra waterberging in het buitengebied en binnenstedelijk	- **sociaal:** bestaande groene ontmoetingsplekken worden beter - **klimaatadaptatie:** opwaarderen groene en blauwe netwerken leidt tot betere verdeling overtollig hemelwater, verhoogde waterberging in de stad en verkoeling - **natuur:** de biodiversiteit neemt toe	- **water:** risico op onvoldoende ruimte in de binnenstad om voldoende waterberging te creëren - **natuur en water:** risico op niet uitvoerbaarheid van groenblauwe netwerken in het buitengebied door strijd om ruimteclaim met 'grijze ruimteclaims' door groei wonen, bedrijven en energietransitie
12A. nature-based solutions	- **klimaatadaptatie:** opwaarderen groene en blauwe netwerken leidt tot betere verdeling overtollig hemelwater, verhoogde waterberging door de stad en verkoeling - **natuur:** de biodiversiteit neemt toe - **bodem:** de bodemkwaliteit en bodemvitaliteit neemt toe	- **natuur en water:** risico op niet uitvoerbaarheid van groenblauwe netwerken door strijd om ruimteclaim met 'grijze ruimteclaims' door groei wonen, bedrijven en energietransitie

Maatregelen	Kansen	Risico's
12B. technologische oplossingen	- **klimaatadaptatie en water:** waterveiligheid neemt toe door onder andere dijken ophogen	- **wateroverlast en waterveiligheid:** waterbeheer gericht op maakbare en technologische oplossingen hebben beperkter impact op het watersysteem dan maatregelen die passen binnen het natuurlijke systeem - **natuur:** technologische oplossingen voegen minder toe aan biodiversiteit dan nature-based solutions
13A. zelfvoorzienend energiesysteem	- **energietransitie:** tempo en betaalbaarheid afhankelijk van lokale partners en lokale bronnen waardoor de gemeente zelf kan sturen op de ontwikkeling	- **landschap:** ruimteclaim van energiesysteem groot binnen gemeentelijke grenzen
13B. regionale samenwerking voor energie opwek	- **energietransitie:** benutten van regionale energiebronnen en efficiëntie in energie-infrastructuur	- **energietransitie:** tempo en betaalbaarheid afhankelijk van de regio - **landschap:** ruimteclaim van energiesysteem groot binnen de regio

Kosten en technische uitvoerbaarheid

De gevolgen voor de leefomgeving kunnen (extra) kosten met zich meebrengen. Ook de technische uitvoerbaarheid is een aandachtspunt. De volgende maatregelen zijn extreme maatregelen en springen er tussenuit. Zij zorgen voor onomkeerbare effecten, hebben invloed op regionale netwerken (verkeer, natuur en waterveiligheid) van nationaal belang. De andere maatregelen kunnen ook uitdagend zijn vanuit kosten en technische uitvoerbaarheid. De volgende twee maatregelen zijn uitdagend vanwege de kosten en technische uitvoerbaarheid (op basis van het oordeel van experts van Witteveen+Bos en Goudappel):

- ondertunneling A28: aanlegfase uitdagend wegens grondwaterstanden. De A28 is ook een vluchtroute bij hoogwater en natuurrampen. Het is technisch uitdagend om bij hoogwater de tunnel droog te houden voor evacuatie;
- ringweg A28-A50: verkeerskundig inpassing uitdagend en oppervlakteverlies in Natura 2000-gebieden.

4 AANDACHTSPUNTEN VOOR UITWERKING ONTWERP-OMGEVINGSVISIE

4.1 Kritische maatregelen

De volgende maatregelen zijn kritisch om risico op negatieve effecten op de leefomgeving te beperken. Deze maatregelen zijn essentieel om ervoor te zorgen dat de uiteindelijke beslissing goed onderbouwd en effectief is. De volgende adviespunten dienen overwogen te worden voor het RTP en in de aanvulling op de omgevingsvisie. Elk adviespunt is nader toegelicht onder de opsomming:

- de Ringweg A28-A50 is niet vergunbaar vanuit regel- en wetgeving Natura 2000-activiteit in de Omgevingswet omdat het tracé N35-A50 Natura 2000 gebieden doorkruist. Tracé N35-N340 doorkruist net geen Natura 2000-gebied. Het landschap wordt versnipperd en de landschappelijke waarden worden aangetast;
- de ondertunneling van de A28 is niet wenselijk vanuit waterveiligheid;
- het bouwen in weidevogelleefgebieden is onwenselijk vanuit de provinciale verordening;
- er is een mobiliteitstransitie naar duurzamere vervoersvormen noodzakelijk voor de bereikbaarheid van een groeiend Zwolle, de Ceintuurbaanzone blijft hierin een aandachtspunt;

- pas infrastructurele ingrepen aan het bouwprogramma voor woningbouw en de reispatronen van toekomstige gebruikers;
- reserveer voldoende ruimte voor waterberging om overstromingen te voorkomen;
- ontwikkel een integrale visie voor het buitengebied voor 2050 met een toekomst voor verschillende doelgroepen.

Ringweg A28-A50 is niet vergunbaar vanuit regel- en wetgeving natuur

De aanleg van de nieuwe ringweg A28-A50 is niet vergunbaar vanwege de negatieve impact op Natura 2000-gebieden, zoals oppervlakteverlies, versnippering en verstoring van de Uiterwaarden Zwarte Water & Vecht, Rijntakken en Veluwe. De geplande route doorkruist drie Natura 2000-gebieden, wat in strijd is met de natuurwetgeving.

Ondertunneling A28 niet wenselijk vanuit waterveiligheid

De ondertunneling van de A28 brengt aanzienlijke risico's met zich mee op het gebied van waterveiligheid, zoals het risico op het vollopen van de tunnel bij een overstroming, of het opdrijven van de tunnelbak door toekomstige hogere waterstanden in de rivieren. Dit kan leiden tot ernstige waterveiligheidsproblemen, waardoor de tunnel niet wenselijk is vanuit veiligheid.

Mogelijke knelpunten zijn:

Bouwen in weidevogelleefgebieden niet wenselijk vanuit provinciale verordening

Bouwactiviteiten in gebieden waar weidevogels leven zijn volgens de provinciale verordening niet wenselijk vanwege de bescherming van deze vogels. Er zijn afspraken gemaakt met de provincie over de mogelijke plaatsing van windmolens in Haerst en Hessenpoort. Volgens de provinciale verordening is bouwen in gebieden waar weidevogels leven, in het bijzonder de Mastenbroekerpolder en het IJsselgebied, niet wenselijk om de bescherming van deze vogels te waarborgen. Tijdens het proces voor de totstandkoming van windmolens wordt er een milieueffectrapportage (planMER) worden opgesteld. Dit planMER biedt voldoende beslisinformatie om een besluit te nemen over het windpark Haerst in relatie tot natuur. Voor de eventuele uitbreiding van het bedrijventerrein Hessenpoort dient rekening worden gehouden met de weidevogelleefgebieden. Daarnaast is het belangrijk om de recreatiedruk in deze gebieden te beperken om de leefomstandigheden voor de vogels te behouden.

Mobiliteitstransitie noodzakelijk voor bereikbaarheid van groeiend Zwolle, Ceintuurbaanzone blijft aandachtspunt

Om de bereikbaarheid van de groeiende stad Zwolle te waarborgen, is een mobiliteitstransitie naar duurzamere vervoersvormen noodzakelijk. Dit omvat het stimuleren van een modal shift naar lopen, fietsen, en openbaar vervoer. Het ontwikkelen van mobiliteitshubs aan de randen van de stad kan hierbij een belangrijke rol spelen. De Ceintuurbaanzone speelt een cruciale rol in het verkeersnetwerk maar vormt gezien haar ligging ook een cruciale schakel voor de stedelijke ontwikkeling van een leefbare en toekomstbestendige stad. Het is met het oog op bereikbaarheid, leefbaarheid en toekomstbestendigheid van belang om de functie en het ontwerp van de Ceintuurbaanzone zorgvuldig te overwegen.

Pas infrastructurele ingrepen aan het bouwprogramma en de reispatronen van toekomstige gebruikers

Infrastructurele projecten moeten aansluiten bij het bouwprogramma en de verwachte reispatronen van toekomstige bewoners en werknemers. Dit omvat de ontwikkeling van een railterminal in Hessenpoort voor duurzame mobiliteit en het creëren van hoge dichtheden en diverse woon- en werkruimtes rondom toekomstige stations. De toekomst van de Ceintuurbaanzone moet worden bepaald: een gezond verblijfsgebied of een woongebied langs een drukke verkeersader?

Reserveer voldoende ruimte voor waterberging om overstromingen te voorkomen

Om Zwolle weerbaar te maken tegen klimaatverandering, moeten groene en blauwe netwerken voor waterberging worden ontwikkeld. Deze maatregelen helpen overstromingen te voorkomen en verminderen hittestress. Een klimaatbestendig watersysteem is essentieel, met aandacht voor overstromingen door hoogwaterpieken op de Sallandse Weteringen en een langdurig gesloten keersluis Zwolle in het Zwarte Water.

Ontwikkel een integrale visie voor het buitengebied
De stedelijke ontwikkeling van Zwolle vraagt om een integrale visie voor het buitengebied van Zwolle die rekening houdt met verschillende opgaven zoals recreatie, ruimtelijke kwaliteit, natuur en economie. Een dergelijke visie zorgt voor een gebalanceerde ontwikkeling en behoudt de diverse functies en waarden van het buitengebied.

Bouwen in archeologisch waardevol gebied
Bouwwerkzaamheden verstoren de bodem. In de bodem kunnen sporen en resten voorkomen. Vanuit de Erfgoedwet en de Omgevingswet moet archeologische sporen en vondsten zo veel mogelijk in de bodem bewaard blijven. Als dat niet mogelijk is moeten de sporen en vondsten worden opgegraven en gedocumenteerd. Bouwen in archeologisch waardevol gebied als de binnenstad en in Zwolle-Zuid kan zorgen voor effecten op de uitvoering doordat maatregelen genomen moeten worden ter conservering van de waarden. Dit heeft effecten op aspecten als tijd, planning en kosten. Vanuit de wetgeving is het niet mogelijk om vondsten en resten aan te tasten maar worden zij wel verstoord door bodemroerende activiteiten.

4.2 Aanbevelingen voor vervolg

De volgende algemene aandachtspunten zijn relevant voor de nadere uitwerking van het RTP in de aanvulling op de omgevingsvisie. Elk adviespunt is nader toegelicht onder de opsomming:
- een gevarieerd en betaalbaar woningaanbod;
- een mobiliteitstransitie is noodzakelijk voor bereikbaarheid van een groeiende Zwolle, de Ceintuurbaanzone blijft een aandachtspunt;
- verdichten rondom stations optimaliseren op omgevingsveiligheid;
- beperk autoverkeer in gebieden met kwetsbare objecten;
- stikstof blijft een aandachtspunt door onzekerheid landelijk en provinciaal beleid;
- hinder tijdens de bouw is een aandachtspunt bij stedelijke gebiedsontwikkeling;
- een integrale visie op het buitengebied ontbreekt;
- bevorder regionale samenwerking voor energieopwekking;
- neem landschappelijke waarden mee in de planvorming en ontwerp.

Gevarieerd en betaalbaar woningaanbod
Om te voorzien in de grote vraag naar woningen en om de betaalbaarheid te waarborgen, moet de gemeente sturen op een mix van woningtypen en bouwvormen. Dit moet inclusief betaalbare appartementen voor starters en grondgebonden woningen voor gezinnen zijn. De mate van behoefte van grondgebonden woningen hangt af van doorstroming van senioren naar voor hen geschikte woningen in veelal gestapelde woningen. Veel senioren wonen nu in een gezinswoning. Dit vraagt aandacht om de doorstroming te bevorderen. Dit ondersteunt de ambitie om stedelijkheid en economie te versterken. Houd hierbij rekening met de bestaande en toekomstige vraag naar woninggrootte in de regio Zwolle voor 2050.

Mobiliteitstransitie noodzakelijk voor bereikbaarheid van groeiende Zwolle, Ceintuurbaanzone blijft aandachtspunt
Om de bereikbaarheid van de groeiende stad Zwolle te waarborgen, is een mobiliteitstransitie naar duurzamere vervoersvormen noodzakelijk. Dit omvat het stimuleren van een modal shift naar fietsen, wandelen en openbaar vervoer, en de ontwikkeling van mobiliteitshubs aan de randen van de stad. Het openbaar vervoernetwerk moet worden versterkt met nieuwe OV-knooppunten en verbeterde verbindingen, terwijl de fietsinfrastructuur en voetgangersgebieden aantrekkelijker en veiliger worden gemaakt. De functie van de Ceintuurbaan is hierin cruciaal en bepalend voor de gezonde verblijfsomgeving in de Ceintuurbaanzone waar een nieuw stadsdeel ontwikkeld kan worden.

Verdichten rondom stations met oog voor omgevingsveiligheid en gezondheidsbescherming

De komst van nieuwe treinstations bij Zwolle Zuid en Vechtpoort biedt mogelijkheden voor gebiedsontwikkeling en verdeling van druk op het mobiliteitssysteem. Het is belangrijk om bij de realisatie van een nieuw station voldoende vervoerwaarde te creëren voor het treinstation. De stationsgebieden rondom station Zwolle Zuid en station Zwolle Vechtpoort, bieden een uitstekende mogelijkheid voor een mix van functies waaronder woningen, kantoren en voorzieningen. Dit kan bijdragen aan een efficiënter gebruik van ruimte, verbetering van de bereikbaarheid en een vermindering van de afhankelijkheid van autoverkeer.

Echter, de nabijheid van railverkeer, vooral met het transport van gevaarlijke stoffen door Zwolle en met eindbestemming railterminal, brengt risico's met zich mee zoals brand- en explosiegevaar. Het is cruciaal om veiligheidszones in te stellen en robuuste bouwmaterialen te gebruiken om deze risico's te mitigeren. Ook ontstaat er gezondheidsrisico’s voor kwetsbare objecten rondom de nieuwe stations vanwege hinder door geluid en trillingen afkomstig van (extra) railverkeer.

Beperk autoverkeer in gebieden met kwetsbare objecten

Om de negatieve gezondheidseffecten van verkeer (o.a. geluidsoverlast en luchtvervuiling) in Zwolle te beperken, is het cruciaal om het autoverkeer in drukke gebieden te verminderen. Dit kan worden gerealiseerd door gerichte maatregelen die het autogebruik ontmoedigen en de verkeersdrukte verminderen. Specifieke drukke gebieden en wegen die in aanmerking komen voor deze maatregelen, zijn onder andere de Ceintuurbaan, Nieuwe Veerallee, Blaloweg, Middelweg, en andere ontsluitingswegen richting het centrum.

Stikstof blijft een aandachtspunt bij stedelijk gebiedsontwikkeling

Uit de informatienota voor het college van 3 juli, update stikstof in relatie tot Zwolse plannen en projecten, staat dat in de afgelopen jaren Zwolse plannen en projecten doorgang konden vinden dankzij project specifiek maatwerk op het gebied van stikstof. Voor nieuwe ontwikkelingen zijn er echter voorlopig geen aanwijzingen voor verruimingen, eerder zijn er risico’s op verdere beperkingen. De gemeentelijke vakgroep stikstof streeft ernaar om stikstofbeperkingen in plannen en projecten vroegtijdig te identificeren, zodat hierop tijdig kan worden geanticipeerd binnen de bestaande mogelijkheden. Vooralsnog blijft leveren van plan- en project specifiek maatwerk het devies.

Hinder tijdens de bouw is een aandachtspunt bij ontwikkeling

Hinder tijdens de bouw dient een belangrijk onderdeel te zijn in de uitwerking van de plannen. Afstemming van bijvoorbeeld routes voor bouwverkeer, wegafsluitingen of overlast gevende werkzaamheden is noodzakelijk met het oog op de bereikbaarheid, gezondheid en leefbaarheid in Zwolle.

Integrale visie op het buitengebied ontbreekt

Veel opgaven komen samen in het buitengebied. Ontwikkel een integrale visie voor het buitengebied met daarin aandacht voor recreatie, ruimtelijke kwaliteit, natuur en economie.

Bevorder regionale samenwerking voor energieopwekking

Regionale samenwerking kan bijdragen aan een efficiëntere energie-infrastructuur en benutting van regionale energiebronnen, wat de energietransitie kan versnellen. De afhankelijkheid van regionale partners kan echter ook uitdagingen met zich meebrengen. Het is belangrijk om samenwerkingsverbanden te versterken en duidelijke afspraken te maken om de continuïteit en betaalbaarheid van de energietransitie te waarborgen.

Neem landschappelijke waarden mee in de planvorming en ontwerp

Uitbreiding binnen en buiten de bestaande stad kan leiden tot aantasting van landschappelijke waarden. Door deze mee te nemen in de planvorming en een plaats te geven in het ontwerp kunnen mogelijke effecten hierop gemitigeerd worden. Ook kan dit resulteren in een versterking van de landschappelijke waarden.

BIJLAGE: BEOORDELINGSKADER

Het beoordelingskader zoals gehanteerd in de NRD en het OER voor de aanvulling van de omgevingsvisie.

Tabel I.1 Beoordelingskader voor het OER

Huis van Zwolle (ambities)	Thema	Aspecten	Indicator
versterken stedelijkheid en economie	wonen	woningaanbod	omvang woningvoorraad naar prijssegment en type
		openbare ruimte	- oppervlakte stedelijk groen en water - beweegvriendelijkheid - kwaliteit woonomgeving - ruimte voor recreatie
		voorzieningenaanbod	omvang voorzieningenaanbod naar behoeften bereikbaarheid voorzieningen
	economie	werkgelegenheid	beroepsbevolking en werkloosheid banen naar sector
		landbouw	agrarisch grondgebruik
	mobiliteit en bereikbaarheid	vervoerskeuze	modal shift (verschuiving) naar lopen, fiets en gebruik OV
		bereikbaarheid en toegankelijkheid gemotoriseerd verkeer	- doorstroming/verliestijd gemotoriseerd verkeer - bereikbaarheid van woningen, arbeidsplaatsen en voorzieningen
		bereikbaarheid en toegankelijkheid openbaar vervoer	capaciteit en serviceniveau openbaar vervoer bereikbaarheid van woningen, arbeidsplaatsen en voorzieningen
		bereikbaarheid en toegankelijkheid langzaam verkeer	- beloopbaarheid en befietsbaarheid (dichtheid en kwaliteiten) - bereikbaarheid van woningen - arbeidsplaatsen en voorzieningen
		verkeersveiligheid	verkeersveiligheidsrisico's voor alle typen weggebruikers
vitale solidaire gezonde duurzame stadsdelen	gezond en sociaal	gezondheidsbescherming	- milieugezondheidsrisico[1] MGR - geluidhinder - luchtkwaliteit - geur
		omgevingsveiligheid	- omgevingsveiligheid - sociale veiligheid
		sociaaleconomische positie	gemiddeld besteedbaar inkomen

[1] Het risico op de ziektelast door omgevingsfactoren als percentage van de totale te verwachten ziektelast (RIVM).

Huis van Zwolle (ambities)	Thema	Aspecten	Indicator
		sociale cohesie	mate van eenzaamheid
		gezonde leefstijl	- gezond gedrag (beweegrichtlijnen, rook-gedrag - overgewicht en alcoholgebruik) beweegvriendelijkheid
	natuur	beschermde natuurgebieden	- Natura 2000 - NNN
		soortenbescherming en biodiversiteit	- beschermde soorten - niet-beschermde soorten
	landschap, cultuurhistorie en archeologie	landschap, cultuurhistorie en erfgoed	gebouwd erfgoed (beschermde gezichten) cultuurhistorie en landschap
		archeologie	archeologische waarden
Zwolle is in 2050 klimaatbestendig en energieneutraal	energie	emissie broeikasgassen	CO_2-uitstoot
		energie	energieverbruik en duurzame energie opwek
	bodem, water en klimaat(adaptatie)	bodem	- bodemkwaliteit - bodemdaling (droogte)
		waterveiligheid en risico op wateroverlast	waterbergend vermogen
		hittestress	hittestress
		waterkwaliteit en duurzame watervoorziening	- drinkwatervoorziening - grondwaterkwaliteit - oppervlaktewater (fysisch en ecologisch)

Legenda toegepaste uitzonderingsgrondslagen

In dit document zijn gegevens definitief geanonimiseerd op grond van:

Wet	Artikel	Omschrijving	Pagina's
Wet open overheid	Art. 5.1 lid 2 sub e	De eerbiediging van de persoonlijke levenssfeer	1

PUBLIEKSVERSIE RTP

[titel] Ons Zwolle van Overmorgen
[ondertitel] Toekomstplannen 2040 - Zwolle groeit op Zwolse wijze

Wij Zwollenaren houden van onze stad en het prachtige buitengebied. We leven al eeuwenlang samen met water. Het bracht ons onze Hanze-mentaliteit: we zijn **ondernemend**, hebben **lef** en kijken om naar **elkaar**. Op die wijze kijken we nu naar de toekomst van Zwolle. Want we staan voor grote keuzes. Hoe zorgen we dat iedereen een fijn (t)huis heeft in een prettige omgeving? Hoe zorgen we dat we veilig blijven leven met en nabij het water?

We hebben plannen gemaakt hoe Zwolle zich ontwikkelt tot 2040, met een doorkijk naar 2050. Dit noemen we het Ruimtelijk Toekomstperspectief. Het is de basis voor de aanvulling en vernieuwing van de huidige Omgevingsvisie, die de koers tot 2030 aangeeft.

In het najaar van 2024 gingen we met onze partners en inwoners in gesprek over verschillende opties voor de toekomst van de stad en het buitengebied. Nu hebben we de eerste belangrijke keuzes gemaakt als het gaat om waar we wonen en werken, hoe we willen omgaan met water en groen en welk Zwolle we willen zijn.

In deze samenvatting lees je wat die keuzes zijn, waar Zwolle naartoe wil en waarom jouw mening opnieuw ertoe doet.

--> Lees hier het volledige document ‘Ruimtelijk Toekomstperspectief Aanvulling Omgevingsvisie’ [link (online) QR code (offline)]

[subkop] *De vier basiswaarden van Ons Zwolle van Overmorgen*

Wie zijn wij, waar komen we vandaan en wat vinden we belangrijk? De Zwolse basiswaarden gaan over onze identiteit. Het gaat over verleden, heden én toekomst. Zwolle wil met behulp van deze waarden groeien in balans. Dit zijn onze basiswaarden:

1. Zwolle ondernemende groeiregio
   Zwolle is de motor voor stedelijke en economische ontwikkeling.
2. Zwols noaberschap
   We zorgen voor elkaar, werken samen en bouwen aan sterke buurten.
3. Zwolle nabij
   Wonen, werken en ontspannen kan dichtbij huis.
4. Zwolle deltaspons
   Water en natuur bepalen hoe we bouwen en leven. Zo houden we droge voeten.

[subkop] *De grote thema's voor de toekomst*

Klimaat en water
Zwolle ligt in de delta van de Vecht en de IJssel en ook de Sallandse Weteringen stromen richting Zwolle. We hebben dus veel water om ons heen. Door klimaatverandering worden droge én natte periodes extremer. Daarom moeten we ruimte maken voor water. Dat doen we in de stad en in het buitengebied, zodat we het tijdelijk teveel aan water in natte periodes kunnen opvangen.

Wonen
Zwolle wil bouwen aan een stad waar iedereen zich thuis voelt. Hoeveel woningen er precies bijkomen, hangt af van ontwikkelingen in de toekomst. We groeien in balans. Er komen tot 2040 tussen de 18.250 en 23.500 nieuwe woningen bij, dit is inclusief de 10.000 woningen uit de huidige omgevingsvisie (2030). De nieuwe huizen komen zowel in de bestaande wijken als in uitbreidingswijken in Zwolle Oost (Vechtrand) en in Zwolle Zuid.

Groen
Groen is niet alleen 'mooi om te zien'. We maken er ook volop gebruik van. Het is hard nodig voor onze gezondheid, voor de biodiversiteit en voor aanpassing aan het veranderende klimaat. Groen groeit mee met de groei van Zwolle en we zetten ons in voor twee nieuwe stadsparken als onderdeel van Stadsbroek en Vechtrand.

Mobiliteit
De Ring (Ceintuurbaanzone, Zwartewaterallee, Blaloweg, IJsselallee en Oldeneelallee) wordt belangrijk voor de auto. Zowel lokaal als regionaal. We maken verder ruimte voor wandelen, fietsen en openbaar vervoer en versterken daarmee onder meer het verblijfsgebied binnen de Ring. Zwolle is ook een knooppunt voor de bereikbaarheid per spoor. We zetten ons dan ook in voor een nieuw station bij Zwolle Zuid

Energie
Zwolle wordt stap voor stap energieneutraal. We zetten in op lokale, duurzame energie, op slimme opslag en op een betrouwbaar energienetwerk. Energie moet voor iedereen beschikbaar en betaalbaar blijven. Voor de energietransitie is ook ruimte nodig. In de stad, met nieuwe trafohuisjes, en daarbuiten, voor de versterking van het energienetwerk.

Economie
Zwolle is en blijft het economische hart van de regio. We koesteren onze bestaande bedrijven en zetten in op beheerste groei, gericht op duurzaamheid en innovatie.Dit kan goed op Hessenpoort - als het bedrijventerrein voor circulaire economie en grootschalige bedrijvigheid – en op Marslanden - voor onze MKB-bedrijven en kleinschalige bedrijvigheid -.

[subkop] Waar gaat Zwolle ontwikkelen?

We maken ontwikkelingen af waar we al mee begonnen zijn, we versterken de bestaande stad en kiezen tegelijkertijd voor uitbreiding aan de randen van de stad. Hiervoor wijzen we sleutelgebieden aan.

Zwolle kiest ervoor om:

- Door te bouwen in bestaande wijken
- Stad en natuur te verbinden, want Zwolle leeft met water
- Te bouwen aan de randen van de stad
- Bedrijventerreinen efficiënter te gebruiken én uit te breiden.

[subkop] Sleutelgebieden en -projecten

- Stadsrivier, Willemsvaart en Nieuwe Vecht: de wateren die in de binnenstad samenkomen, vormen de klimaatruggengraat van Zwolle.
- Vechtrand: klimaatbestendige uitbreidingswijk ten oosten van de Ceintuurbaan
- Zwolle Zuid: uitbreiding van deze stadswijk aan de zuidkant
- Bedrijventerreinen: het kloppend hart van de economie voor Zwolle en de regio
- De Ring: de hoofdwegen om het centrum heen worden een stadsring, waardoor we lokaal en regionaal bereikbaar blijven.

[subkop] Wat kun jij doen?

Van 10 april tot en met 7 mei kan iedereen meepraten over dit Ruimtelijk Toekomstperspectief. De reacties worden gebruikt voor de definitieve versie van het Toekomstperspectief. Dit vormt de basis voor de aangevulde Omgevingsvisie.

Dus denk opnieuw mee: geef je mening over de toekomst van de stad en het buitengebied!

✅ Vul de **online enquête** in [link naar www.zwolle.nl/onsovermorgen]
✅ Kom naar het **Open College** op 16 april [link naar aanmeldknop]
✅ Bezoek de **inloopavonden** in Berkum, Wijthmen, Tolhuislanden of Zwolle Zuid
✅ Kom langs in de **Reizende Woonkamer**. We komen ook bij jou in de buurt

Voor meer informatie en een kalender met alle bijeenkomsten, bezoek je: www.zwolle.nl/omgevingsvisie.

[QR code / link opnemen die linkt naar zwolle.nl/omgevingsvisie (hier is aanmeldknop Open College te vinden en link naar de online enquête)]

[Agenda Woonkamers en inloopavonden hier toevoegen als daar nog ruimte voor is]

Legenda toegepaste uitzonderingsgrondslagen

In dit document zijn gegevens definitief geanonimiseerd op grond van:

Wet	Artikel	Omschrijving	Pagina's
Wet open overheid	Art. 5.2	Persoonlijke beleidsopvattingen	3

From: "5.1.2e " <5.1.2e @zwolle.nl>
Sent: 4/4/2025 1:28:36 PM
To: "5.1.2e (5.1.2e)" <5.1.2e @zwolle.nl>, "5.1.2e (5.1.2e " <5.1.2e @zwolle.nl>, "5.1.2e 5.1.2e 5.1.2e " <5.1.2e @zwolle.nl>, "5.1.2e (5.1.2e)" <5.1.2e @zwolle.nl>, "5.1.2e (5.1.2e)" <5.1.2e @zwolle.nl>, "5.1.2e " <5.1.2e @zwolle.nl>
Cc: "5.1.2e (5.1.2e)" <5.1.2e @zwolle.nl>, "5.1.2e " <5.1.2e @zwolle.nl>
Subject: bijlagen Ruimtelijk Toekomstperspectief aanvulling Omgevingsvisie - pfo/college

Hallo allen,
Hierbij de bijlagen voor het pfo van maandag met Gerdien (15.40) / college dinsdag.
Zojuist met secretariaat gedeeld.
Fijn weekend!
Groet,

5.1.2e
5.1.2e

Tip! Schrijf je in voor de nieuwsbrief over de Omgevingsvisie!

Gemeente Zwolle, Afdeling Proces, Programma, Projectmanagement
Bezoekadres: Lübeckplein 2, 8017 JZ Zwolle
☎ 5.1.2e
@ 5.1.2e @zwolle.nl

Niet printen spaart het milieu.
De gemeente Zwolle beschouwt e-mail als volwaardig communicatiemiddel. Dit betekent dat u erop mag vertrouwen dat de inhoud van dit bericht correct en compleet is.

Legenda toegepaste uitzonderingsgrondslagen

In dit document zijn gegevens definitief geanonimiseerd op grond van:

Wet	Artikel	Omschrijving	Pagina's
Wet open overheid	Art. 5.1 lid 2 sub e	De eerbiediging van de persoonlijke levenssfeer	1

voorstel

Zwolle

Algemeen voorblad

Datum	8 april 2025

Onderwerp	**Ruimtelijke Toekomstperspectief Aanvulling Omgevingsvisie**
Versienummer	1

Portefeuillehouder	Gerdien Rots
Informant	5.1.2e
Afdeling	Proces-, Programma-, en Projectmanagement
Telefoon	
E-mail	5.1.2e @zwolle.nl

Financiële gevolgen

Betreft doel	611 Omgevingsvisie als leidende agenda
Begroting wijzigen	Nee
Budgetnummer	54000737

Openbaarheid

- ☐ Openbaar
- ☒ Geheim

Parafering	datum paraaf
Afdelingshoofd	
Portefeuillehouder	

Raad

- ☒ Beslisnota voor het college
- ☐ Beslisnota voor de directie
- ☐ Informatienota voor het college
- ☐ Informatienota voor de directie
- ☒ Raadsbrief
- ☐ Raadsbrief over artikel 45 vragen
- ☐ Raadsvoorstel
- ☐ Scenarionota voor het college
- ☐ Scenarionota voor de raad

Legenda toegepaste uitzonderingsgrondslagen

In dit document zijn gegevens definitief geanonimiseerd op grond van:

Wet	Artikel	Omschrijving	Pagina's
Wet open overheid	Art. 5.1 lid 2 sub e	De eerbiediging van de persoonlijke levenssfeer	1

NOTITIE

Onderwerp	Effectbeschouwing leefomgeving voor het ruimtelijk toekomstperspectief
Project	Aanvulling op de Omgevingsvisie Zwolle
Opdrachtgever	Gemeente Zwolle
Projectcode	142392
Projectleider	5.1.2e
Status	Definitief 02
Datum	19 maart 2025
Referentie	142392/25-004.288
Auteur(s)	5.1.2e
Gecontroleerd door	5.1.2e, 5.1.2e
Goedgekeurd door	5.1.2e
Paraaf	5.1.2e
Bijlagen	I Beoordelingskader

1 INLEIDING

De gemeente Zwolle werkt aan de aanvulling op de omgevingsvisie. Als input voor deze aanvulling wordt een Ruimtelijke Toekomst Perspectief (hierna: RTP) opgesteld. Het RTP is een stip op de horizon voor na 2030 en bevat beleidskeuzes voor de aanvulling op de Zwolse omgevingsvisie. Een onderdeel van de aanvulling op de omgevingsvisie is het doorlopen van een milieueffectrapportage.

Leeswijzer

Voor u ligt de notitie met een effectbeschouwing van de onderzochte bandbreedtealternatieven voor het RTP. Bandbreedtealternatieven zijn extreme toekomstbeelden die voor onderzoek in het OER zijn gebruikt. Deze zijn afgeleid uit de scenariostudie (4 voorstelbare toekomsten voor Zwolle) die eerder is uitgevoerd. De bandbreedtealternatieven tonen de volledige bandbreedte aan mogelijke beleidsinzet en daarmee de gevolgen op de leefomgeving. In deze notitie worden de gevolgen van mogelijke maatregelen in de bandbreedtealternatieven op de leefomgeving in kaart gebracht.

De notitie begint met deze inleiding over de achtergrond en het proces van het RTP. Vervolgens worden twee bandbreedtealternatieven beschreven, elk met verschillende maatregelen. Het derde hoofdstuk presenteert de gevolgen van deze maatregelen, inclusief kansen en risico's. Tot slot worden in het vierde hoofdstuk aandachtspunten en kritische maatregelen behandeld voor de verdere uitwerking van de omgevingsvisie.

Wat is de relatie tussen de aanvulling van de omgevingsvisie en het RTP?

Met de omgevingsvisie uit 2021 geeft de gemeente Zwolle sturing aan de (ruimtelijke) opgaven op haar grondgebied tot 2030. De gemeente heeft besloten om de omgevingsvisie uit 2021 aan te vullen, tot na 2030, naar aanleiding van:

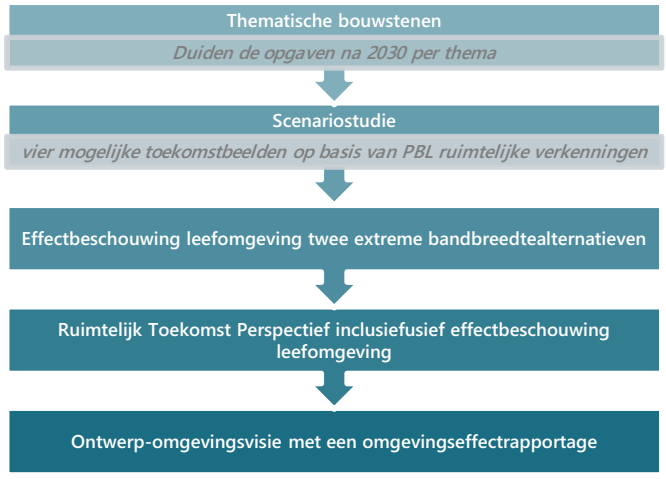
1 nieuwe opgaven, trends en ontwikkelingen die op Zwolle afkomen na 2030;
2 nieuw vastgesteld bovenlokaal en lokaal beleid en nieuwe (regionale) afspraken met kaderstellende uitspraken over Zwolle na de vaststelling van de omgevingsvisie in 2021. Concreet gaat het om de regionale Verstedelijkingsstrategie, de gebiedsbiografie en de BO-MIRT afspraken. De colleges in de regio hebben hier in 2023 mee ingestemd en hun raden daarover geïnformeerd.

De omgevingsvisie is een integrale visie met strategische hoofdkeuzes van beleid voor de fysieke leefomgeving op de lange termijn. De omgevingsvisie gaat onder andere in op de samenhang tussen ruimte, wonen, water, klimaat, milieu, natuur, landschap, verkeer en vervoer, gezondheid, economie, energie, infrastructuur en cultureel erfgoed. Het RTP bevat de voorgenomen fysieke ingrepen die uiteindelijk terecht komen in de aanvulling op de omgevingsvisie. Het zet de koers uit en doet richtinggevende uitspraken tot 2040 (met een doorkijk naar 2050).

Proces RTP

Om tot het ruimtelijk toekomstperspectief te komen wordt een intensief project doorlopen. Eerder zijn thematische bouwstenen opgesteld om de opgaven na 2030 per thema. Er zijn meerdere richtingen verkend door middel van een scenariostudie die variëren in hoe om te gaan met de opgaven. De scenariostudie heeft geholpen om de opgaven te verkennen door middel van de nationale ruimtelijke verkenningen van het Planbureau voor de Leefomgeving (PBL) te vertalen naar vier Zwolse scenario's: Natuurlijk Zwolle, Zwolle voor elkaar, Hightech Zwolle en Zwolle Poort naar Stedelijk Netwerk Nederland. Deze vier toekomstbeelden vormden de basis voor een onderzoek naar de effecten op milieu en de leefomgeving. De effectbeschouwing van de leefomgeving richt zich op twee extreme bandbreedtealternatieven en zijn afgeleid van de vier Zwolse scenario's. Deze extreme bandbreedtealternatieven helpen om de mogelijke uitkomsten en impact van verschillende beleidskeuzes te begrijpen.

Tabel 1.1 Thematische bouwstenen

Rol effecten op milieu en leefomgeving

Bij de aanvulling van de omgevingsvisie wordt een mer-procedure doorlopen om het milieubelang volwaardig en vroegtijdig in plan- en besluitvorming te betrekken, met als resultaat een omgevingseffectrapport (OER). Europese en nationale wetgeving[1] schrijven voor dat voor activiteiten met (mogelijk) aanzienlijke milieueffecten een mer-procedure wordt doorlopen. De gemeente streeft naar een omgevingseffectrapport (OER) in plaats van een milieueffectrapport (MER) vanwege het integrale karakter van de omgevingsvisie en de nadruk op de maatschappelijke opgaven.

Deze notitie is een tussenproduct met de eerste inzichten voor het ontwerpproces die nader wordt uitgewerkt in het OER. De notitie bevat de effecten op hoofdlijnen van mogelijke maatregelen (bandbreedtealternatieven). Zo wordt informatie over de leefomgeving tussentijds ook meegenomen bij de totstandkoming van het RTP. Het proces tot het komen tot een ontwerp-aangevulde omgevingsvisie is hieronder weergegeven.

2 BANDBREEDTEALTERNATIEVEN

Voor het opstellen van het OER zijn twee bandbreedtealternatieven onderzocht. Deze alternatieven zijn gebaseerd op de vier Zwolse scenario's. De twee bandbreedtealternatieven (A en B) zijn uitersten en bevatten maatregelen die voor kansen en/of risico's zorgen op de leefomgeving. Door deze twee bandbreedtealternatieven te onderzoeken zijn extreme effecten op de leefomgeving te bepalen en zijn uiterste maatregelen (mogelijkheden in beleidsinzet) onderzocht. Op deze manier is de volledige bandbreedte aan maatregelen onderzocht. Dit onderzoek is een hulpmiddel voor de ontwikkeling van het RTP. De maatregelen die onderzocht zijn, worden niet per definitie gerealiseerd. De notitie bevat dus geen uitgangspunten voor het RTP.

Alternatief A (natuurlijke systemen)

In bandbreedtealternatief A zijn de natuurlijke systemen leidend voor de ontwikkelingen binnen Zwolle. Bij dit alternatief zijn de hoofduitgangspunten:

- natuurlijke systemen zijn leidend, regenwater wordt opgeslagen door meer ruimte te geven aan rivieren, weteringen en innovatieve oplossingen zoals natte teelten;
- de stad verdicht en transformeert met een focus op vergroening en biodiversiteit;
- bedrijvigheid wordt natuurpositief ontwikkeld.

Alternatief B (economische en maatschappelijke groei)

In bandbreedtealternatief B is de economische en maatschappelijk groei leidend voor de ontwikkelingen binnen Zwolle. Hierbij zijn de hoofduitgangspunten:

- Zwolle groeit en wordt een internationaal knooppunt;
- stedelijke woonmilieus zijn groen, gemengd en bieden voldoende leefruimte;
- de stad zet in op groene en blauwe kwaliteiten, zoals dooradering rondom waterlopen en een groene gordel;
- grootschalige uitbreiding vindt plaats, geïntegreerd en ontsloten via snelfietsroutes en nieuwe stations.

De hoofdmaatregelen zijn in tabel 2.1 opgesomd per alternatief.

[1] Nederlandse wet moet voldoen aan de Europese mer-richtlijn voor projecten (2014/52/EU, 2011/92/EU)) en de Europese SMB-richtlijn (Strategische milieubeoordeling, 2001/42/EG) voor plannen en programma's. De Europese wetgeving is geïmplementeerd in de Omgevingswet (Ow) (afdeling 16.4) en verder uitgewerkt in het Omgevingsbesluit (Ob) (hoofdstuk 11, bijlage V).

Tabel 2.2 Hoofdmaatregelen bandbreedtealternatieven

Maatregelen bandbreedtealternatief A	Maatregelen bandbreedtealternatief B
1A. Ondertunneling A28 boven op de A28 komt een park met groene inrichting gemaakt dat ecologische verbindingen tussen de stad en het noordelijke deel van de gemeente mogelijk maakt	**1B. Verdiept aanleggen A28** op bepaalde plekken worden groene verbindingen boven de A28 aangelegd
2A. A28 Aansluiting Zwolle-Centrum aansluiting Zwolle-Centrum op A28 blijft behouden	**2B. Verwijderen A28 Aansluiting Zwolle-Centrum** aansluiting Zwolle-Centrum op A28 verdwijnt
3A. Geen nieuwe ringweg A28-A50 verkeer moet door de stad Zwolle. De ring (o.a. Ceintuurbaan en IJsselallee) blijven belangrijke verkeersaders voor verkeer dat uit het oosten komt en naar A28 toe wil	3B. Nieuwe ringweg A28-A50 nieuwe ring om Zwolle heen van en naar A28, N35, N337 en A50, inclusief. afslag Vechtpoort + hub
4A. Hubs langs de ring (stadsrandhubs) - knooppunt verkeersplein Zwolle (nabij A28); - Zwolle Noord (N340); - Zwolle Oost: hub N35	**4B. Grootschalig hubnetwerk** Naast stadsrandhubs ook hubs op wijk- en buurtniveau
5A. Station Zuid een nieuw station in Zwolle Zuid met intercity van Zwolle naar Roosendaal (2x per uur)	**5B. Station Zuid** een nieuw station in Zwolle Zuid met intercity van Zwolle naar Roosendaal (2x per uur)
6A. Geen station Vechtpoort geen nieuw station in Vechtpoort	**6B. Station Vechtpoort** een nieuw station in Vechtpoort met een extra tussenstop voor de sprinter van Zwolle naar Groningen (2x per uur)
7A. Geen Railterminal Hessenpoort geen verandering	**8B. Railterminal Hessenpoort** een nieuw logistiek knooppunt - overslagpunt van weg naar rail
9A. Binnenstedelijk +5000 woningen - stedelijk: maximaal ongeveer 1.800 woningen type: 100 % appartementen (zie pagina 24 Stadsscan) - groenstedelijk: maximaal ongeveer 2.000 woningen type: 70 % appartementen, 30 % grondgebonden woningen (zie pagina 26 Stadsscan): - buitenwijken (o.a. Westenholte, Berkum en Brinkhoek): maximaal ongeveer 1.200 woningen - type: 80 % appartementen, 20 % grondgebonden woningen (zie pagina 28 Stadsscan)	**9B. Binnenstedelijk en groen stedelijke wijken +19.700 woningen** binnenstedelijk idem aan 9A. Aanvullend stedelijke wijken met 14.700 woningen in: - + 3.000 woningen in Nieuw Zuid - + 4.500 woningen in Vechtpoort - + 4.200 woningen in Ceintuurbaanzone - + 3.000 woningen in Stadsbroek
10A. Bedrijventerrein intensiveren en uitbreiden Marslanden +50 ha sterker maken wat al sterk is door arbeidsintensief bedrijventerrein Marslanden met een groei van 2.500 nieuwe arbeidsplaatsen. Natuurpositieve bedrijventerrein met ruimte voor circulaire transitie	**10B. Bedrijventerrein intensiveren en uitbreiden Hessenpoort +135 hectare** Zwolle richt zich op economische specialisatie in de dienstverlening en hoogtechnologische maakindustrie om een belangrijke speler te worden op EU-niveau. Uitbreiding van bedrijventerrein Hessenpoort met 135 hectare of wel 20.000 arbeidsplaatsen

11A. Uitbreiden groene-blauwe netwerken met extra waterberging in het buitengebied continuïteit groene en blauwe netwerken: De stad wordt dooraderd met groenblauwe netwerken met meer groene corridors bijvoorbeeld rondom de singels, wat bijdraagt aan biodiversiteit, een aangename leefomgeving en het reduceren van wateroverlast in extreem natte perioden. Het water trekt de stad in: er wordt een robuuste grote waterdrager door de stad heen getrokken die zorgt voor stedelijke water afvang en een verlaging van het hitte-eilandeffect	**11B. Opwaarderen bestaande groene-blauwe netwerken met extra waterberging in het buitengebied en binnenstedelijk** het bestaande groenblauwe netwerk in de stad wordt opgewaardeerd en verbonden aan recreatieve functies (wandelpaden, zitgelegenheid)
12A. Nature-based solutions sponsstad Zwolle. Natuurlijke systemen zijn leidend, waterstructuur is ordenend. Sterke verbinding tussen het groen/blauwe netwerk en de klimaat adaptieve ontwikkelingen, bijvoorbeeld door maximaal in te zetten op het vasthouden van regenwater in een recreatief sponsbos	**12B. Technologische oplossingen** water en bodem wordt gestuurd. Maakbare en technologische oplossingen om o.a. waterproblematiek te verminderen (slimme pompsystemen, opgewaardeerde dijken)
13A. Zelfvoorzienend energiesysteem Zwolle maximaal zelfvoorzienend, oplossen binnen eigen gemeentegrenzen. Kleinschalige netten maken gebruik van restwarmte en bodemenergie. Verduurzaming huidige woningvoorraad	**13B. Regionale samenwerking voor energie opwek** oplossen door (ook) buiten de gemeentegrenzen duurzame energie opwek te plaatsen. Slimme wijken en bedrijfsclusters in Zwolle wekken lokaal duurzame energie op via zonne- en windenergie. Inzet op zoveel mogelijk all-electric en inzet op energie neutrale nieuwbouw

3 GEVOLGEN VOOR DE LEEFOMGEVING EN AFWEGING

Tabel 3.1 toont de maatregelen in beleidsinzet en de bijbehorende onderscheidende kansen en risico's voor de leefomgeving. Maatgevend houdt in dat de informatie doorslaggevend kan zijn op het besluit over de aanvulling op de omgevingsvisie. De kansen en risico's zijn zo onderscheidend en relevant dat het een cruciale rol speelt bij de besluitvorming. De informatie in dit hoofdstuk helpt bij het maken van keuzes op thema's die terugkomen in het RTP. Maatregelen zonder effect zijn niet opgenomen.

Tabel 3.1 Maatregelen uit de bandbreedtealternatieven met bijbehorende kansen en risico's op de leefomgeving

Maatregelen	Kansen	Risico's
1A. ondertunneling A28	- **landschap en bereikbaarheid** - **langzaam verkeer:** · geen barrièrewerking van A28 - **gezonde leefstijl, hittestress** - **klimaatadaptatie, biodiversiteit:** · toename van groen door realisatie park op A28 · afname van versnippering van natuurgebieden en toename van biodiversiteit door betere verbinding bestaande groenstructuur · afname hittestress · bevordering van gezond gedrag door toename beweegvriendelijkheid omgeving · toename waterberging - **gezondheidsbescherming:** · verbetering luchtkwaliteit · vermindering geluidshinder parallel aan tunnel	- **water:** de nieuwe tunnel start en eindigt nabij, respectievelijk de IJssel en de Vecht. In de huidige situatie zijn de keringen niet op het wettelijk niveau. In dit alternatief wordt wel ingezet op dijkversterking. Mogelijke knelpunten zijn het vollopen van de tunnel bij een overstroming, of het opdrijven van de tunnelbak door toekomstig hogere waterstanden in de rivieren - **omgevingsveiligheid:** veiligheidsrisico's door ondertunneling van A28 wat dient als vluchtroute bij hoogwater - **gezondheidsbescherming:** toename van fijnstof en stikstof bij tunnelmonden → gezondheidsrisico's nemen toe bij de tunnelmonden en effecten op Natura 2000 gebied Rijntakken - **bodem en archeologie**: bodemroerende activiteiten door aanleg tunnel kan leiden tot verstoring van bodem en archeologische waarden
2B. verwijderen A28 aansluiting Zwolle- Centrum	- **gezondheidsbescherming:** afname geluidshinder en verbetering luchtkwaliteit rondom de afslag A28 - Centrum - **landschap**: ruimteclaim van infrastructuur verdwijnt. Dit biedt kansen voor een groene herinrichting	- **werkgelegenheid:** de autobereikbaarheid neemt af voor zowel bezoekers en leveranciers in de binnenstad en wijken rondom de afslag zoals Holtenbroek en Aalanden - **bereikbaarheid gemotoriseerd verkeer en verkeersveiligheid:** door afsluiten A28 aansluiting Zwolle- Centrum neemt verkeersdrukte toe op andere ontsluitingswegen richting het centrum (met name Nieuwe Veerallee en Middelweg) en richting de A28 naar het noordelijke deel van de Zwartewaterallee. De verkeersveiligheidsrisico's nemen daar ook toe - **gezondheidsbescherming:** een toename van de verkeersaantallen op andere ontsluitingswegen zorgt daar voor een afname van luchtkwaliteit en toename van geluidhinder langs deze wegen

Maatregelen	Kansen	Risico's
3A. nieuwe ringweg A28-A50 (het tracé N35-A50 en N35-N340-A28)	- **werkgelegenheid:** verbetering van bereikbaarheid woon-werkverkeer en logistiek. Daarmee verbetert het vestigingsklimaat voor bedrijventerreinen langs de ring - **bereikbaarheid gemotoriseerd verkeer:** de autobereikbaarheid verbetert en het aantal knelpunten neemt af, vooral in de Ceintuurbaanzone - **verkeersveiligheid**: een lichte verschuiving van verkeer van de Ceintuurbaanzone naar de nieuwe ringweg draagt positief bij aan de verkeersveiligheid	- **natuur:** oppervlakteverlies door het tracé N35-A50, versnippering, verstoring en stikstofdepositie op Natura 2000-gebieden Uiterwaarden Zwarte Water & Vecht, Rijntakken en Veluwe → ringweg niet vergunbaar - **vervoerskeuze:** de modal split verandert: meer mensen kiezen de auto door de nieuwe ringweg. Dit draagt niet bij aan de ambities ten aanzien van duurzame mobiliteit en de toepassing van het STOMP-principe - **gezondheidsbescherming:** een toename van de verkeersaantallen op de nieuwe ringweg zorgt daar voor een afname van luchtkwaliteit en toename van geluidhinder langs de nieuwe ringweg - **landschap:** versnippering van landschap en aantasting van landschappelijke waarden - **archeologie**: bodemroerende activiteiten door bouwwerkzaamheden in archeologisch (waardevol) gebied kan leiden tot verstoring van archeologische waarden (afhankelijk van tracé)
4A. hubs langs de ring (stadsrandhubs)	- **vervoerskeuze:** door auto's aan de randen van de stad op te vangen, worden onnodige verkeersbewegingen naar of in de stad vroegtijdig voorkomen. Hierdoor krijgen duurzame vormen van vervoer, zoals lopen, fietsen en het openbaar vervoer, een grotere rol als vervoersmiddel binnen de stad (mits het netwerk goed is ingericht)	- **bereikbaarheid gemotoriseerd verkeer:** de bereikbaarheid van de binnenstad per auto neemt af (sterk afhankelijk van inrichting en het aanbod van de hubs)
4B. grootschalig hubnetwerk (van buurt tot regio)	- **vervoerskeuze:** de aantrekkelijkheid van lopen, fietsen en het gebruik van het OV neemt toe op buurtniveau (sterk afhankelijk van de inrichting en het aanbod van de hubs)	- **bereikbaarheid gemotoriseerd verkeer:** het ontmoedigen van autogebruik kan de bereikbaarheid voor woon- werkverkeer en ondernemers verminderen (sterk afhankelijk van de inrichting en het aanbod van de hubs)
5A. realisatie van Station Zwolle Zuid	- **bereikbaarheid en toegankelijkheid OV:** verbetert met de realisatie van een nieuw station, met name voor het stadsdeel Zwolle Zuid (mits goed ontsloten met voor- en natransport); - **vervoerskeuze:** stimuleert het gebruik van duurzame vervoersmiddelen zoals lopen, fietsen en OV	- **woningaanbod:** OV-bereikbaarheid van woningen in Zwolle Zuid neemt toe. De betaalbaarheid van woningen komt hierdoor onder druk te staan (toename WOZ-waarde) - **gezondheidsbescherming (in combinatie met maatregel 9A):** toename van kwetsbare groepen door verdichting rondom station en daarmee toename van geluidshinder, hinder door trillingen door railverkeer, risico's omgevingsveiligheid door vervoer gevaarlijke stoffen over rail - **natuur:** mobiliteitstransitie reduceert autobewegingen en beperkt daarmee de stikstofuitstoot

Maatregelen	Kansen	Risico's
6B. realisatie van Station Vechtpoort	- **bereikbaarheid en toegankelijkheid OV:** verbetert met de realisatie van een nieuw station, met name voor de directe omgeving (mits goed ontsloten met voor- en natransport) - **vervoerskeuze:** stimuleert het gebruik van duurzame vervoersmiddelen zoals lopen, fietsen en OV	- **woningaanbod:** OV-bereikbaarheid van woningen in Vechtpoort neemt toe en risico op de betaalbaarheid van woningen komt onder druk te staan (toename WOZ-waarde) - **gezondheidsbescherming (in combinatie met maatregel 9B):** toename van kwetsbare groepen door verdichting rondom station en daarmee een toename van geluidshinder en hinder door trillingen door railverkeer door vervoer gevaarlijke stoffen over rail - **natuur:** mobiliteitstransitie beperkt de toename van autobewegingen rondom station door de toekomstige gebruikers en beperkt daarmee de stikstofuitstoot
7B. realisatie van Railterminal Hessenpoort	- **bereikbaarheid railverkeer:** betere bereikbaarheid via spoor en grote goederen (overslag) voor huidige en nieuwe bedrijven - **verbeteren vestigingsklimaat:** verbeteren vestigingsklimaat in Hessenpoort voor huidige en nieuwe bedrijven door realisatie railterminal	- **gezondheidsbescherming:** toename van geluidshinder en hinder door trillingen door railverkeer - **natuur:** toename van stikstofdepositie door uitbreiding Hessenpoort in combinatie met railterminal ondanks kans om verkeersbewegingen af te laten nemen door logistiek
9A. binnenstedelijk +5.000 woningen	- **woningaanbod:** kansen voor doorstroming door toevoeging van meergezinswoningen van 5.000 woningen - **klimaatadaptatie:** binnenstedelijk verdichten biedt kansen voor klimaat adaptief herinrichten van bestaande wijken met als doel netto toename van groen en waterberging	- **woningaanbod:** mismatch tussen het aanbod van meergezinswoningen en de hogere vraag naar grondgebonden eengezinswoningen. Betaalbaarheid van eengezinswoningen komt onder druk te staan - **bereikbaarheid en toegankelijkheid gemotoriseerd verkeer:** het wordt drukker over het hele netwerk, met meer druk op de bestaande knelpunten (toename congestie). Drukte op de grotere wegen leidt tot drukte op uitwijkroutes - **natuur:** toename stikstofdepositie en recreatiedruk in natuurgebieden - **klimaatadaptatie:** toename verharding → infiltratiecapaciteit neemt af en hittestress neemt toe

Maatregelen	Kansen	Risico's
9B. binnenstedelijk en groen stedelijke wijken +19.700 woningen	- **woningaanbod:** toename van woningen (meergezinswoningen binnenstedelijk en eengezinswoningen in groene stedelijke wijken) zorgt voor een gevarieerd woningaanbod en voorziet in behoefte van verschillende groepen: starters, ouderen en gezinnen - **klimaatadaptatie:** binnenstedelijk verdichten biedt kansen voor klimaatadaptief herinrichten van bestaande wijken en bouwen van nieuwe groen stedelijke wijken biedt kansen om vanaf bouw klimaatadaptieve maatregelen te treffen	- **woningaanbod:** betaalbaarheid onzeker en afhankelijk van marktontwikkelingen - **verkeersveiligheid:** groei huishoudens leidt tot meer verkeersbewegingen. Het wordt drukker over het hele netwerk, wat tot meer conflicten tussen modaliteiten kan leiden - **gezondheidsbescherming:** extra druk op Ceintuurbaanzone → lokale toename van geluidshinder en verslechtering luchtkwaliteit (versterkt door congestie) - **omgevingsveiligheid:** verdichting met woningen in Ceintuurbaanzone waardoor het aantal kwetsbare groepen toenemen rondom risicobronnen zoals de buisleiding en basisnet spoor waar gevaarlijke stoffen worden getransporteerd - **natuur:** toename stikstofdepositie en recreatiedruk in natuurgebieden - **klimaatadaptatie:** toename verharding → infiltratiecapaciteit neemt af en hittestress neemt toe - **landschap:** uitbreiding buiten de bestaande stad kan leiden tot het aantasten van landschappelijke waarden - **archeologie**: bodemroerende activiteiten door bouwwerkzaamheden in archeologisch waardevol gebied leidt tot verstoring van archeologische waarden
10A. bedrijventerrein intensiveren en uitbreiden: Marslanden +50 ha	- **werkgelegenheid:** neemt licht toe door toename van 2.500 arbeidsplaatsen. Ratio arbeidsplaatsen en beroepsbevolking verandert niet - **landbouw:** voortzetting van huidig agrarisch bedrijfsvoering	- **werkgelegenheid:** geen nieuwe grootschalige uitleglocaties: onvoldoende ruimte voor bedrijven met een grote ruimteclaim zoals de maakindustrie en circulaire economie - **landbouw:** risico op verlies landbouwareaal richting bijvoorbeeld Sekdoornseplas - **natuur:** toename van stikstofdepositie door groei arbeidsplaatsen en vervoersbewegingen - **gezondheidsbescherming:** toename van vervoersbewegingen → lokale toename van geluidshinder en verslechtering luchtkwaliteit (versterkt door congestie) - **klimaatadaptatie:** toename verharding → infiltratiecapaciteit neemt af en hittestress neemt toe

Maatregelen	Kansen	Risico's
10B. bedrijventerrein intensiveren en uitbreiden Hessenpoort +135 ha	- **werkgelegenheid:** mogelijkheid tot het toevoegen van 20.000 arbeidsplaatsen en diversifiëring in sectoren; voldoende ruimte voor bedrijven met een grote ruimteclaim zoals de maakindustrie en circulaire economie	- **landbouw:** beperking van agrarisch grondgebruik door uitbreiding van bedrijventerreinen naar het buitengebied - **geur:** intensivering van industrie leidt tot toename van uitstoot en geurhinder - **verkeersveiligheid:** groei arbeidsplaatsen leidt tot meer verkeersbewegingen. Het wordt drukker over het hele mobiliteitsnetwerk, wat tot meer conflicten tussen modaliteiten kan leiden - **gezondheidsbescherming:** toename van vervoersbewegingen → lokale toename van geluidshinder en verslechtering luchtkwaliteit (versterkt door congestie) - **natuur:** toename van stikstofdepositie door groei werkaanbod en daarmee de toename van autobewegingen - **klimaatadaptatie:** toename verharding → infiltratiecapaciteit neemt af en hittestress neemt toe
11A. uitbreiden groenblauwe netwerken met extra waterberging in het buitengebied	- **sociale cohesie:** het toevoegen van groen in openbare ruimte kan ontmoetingsplekken creëren - **natuur:** de biodiversiteit neemt toe - **klimaatadaptatie:** uitbreiden groene en blauwe netwerken leidt tot voldoende waterberging en betere verdeling overtollig hemelwater, verhoogde waterberging door de stad en verkoeling	- **landbouw:** risico op beperking van agrarisch grondgebruik door uitbreiding van groenblauwe netwerken in het buitengebied - **natuur en water:** risico op niet uitvoerbaarheid van groenblauwe netwerken door strijd om ruimteclaim met 'grijze ruimteclaims' door groei wonen, bedrijven en energietransitie
11B. opwaarderen bestaande groenblauwe netwerken met extra waterberging in het buitengebied en binnenstedelijk	- **sociaal:** bestaande groene ontmoetingsplekken worden beter - **klimaatadaptatie:** opwaarderen groene en blauwe netwerken leidt tot betere verdeling overtollig hemelwater, verhoogde waterberging in de stad en verkoeling - **natuur:** de biodiversiteit neemt toe	- **water:** risico op onvoldoende ruimte in de binnenstad om voldoende waterberging te creëren - **natuur en water:** risico op niet uitvoerbaarheid van groenblauwe netwerken in het buitengebied door strijd om ruimteclaim met 'grijze ruimteclaims' door groei wonen, bedrijven en energietransitie
12A. nature-based solutions	- **klimaatadaptatie:** opwaarderen groene en blauwe netwerken leidt tot betere verdeling overtollig hemelwater, verhoogde waterberging door de stad en verkoeling - **natuur:** de biodiversiteit neemt toe - **bodem:** de bodemkwaliteit en bodemvitaliteit neemt toe	- **natuur en water:** risico op niet uitvoerbaarheid van groenblauwe netwerken door strijd om ruimteclaim met 'grijze ruimteclaims' door groei wonen, bedrijven en energietransitie

Maatregelen	Kansen	Risico's
12B. technologische oplossingen	- **klimaatadaptatie en water:** waterveiligheid neemt toe door onder andere dijken ophogen	- **wateroverlast en waterveiligheid:** waterbeheer gericht op maakbare en technologische oplossingen hebben beperkter impact op het watersysteem dan maatregelen die passen binnen het natuurlijke systeem - **natuur:** technologische oplossingen voegen minder toe aan biodiversiteit dan nature-based solutions
13A. zelfvoorzienend energiesysteem	- **energietransitie:** tempo en betaalbaarheid afhankelijk van lokale partners en lokale bronnen waardoor de gemeente zelf kan sturen op de ontwikkeling	- **landschap:** ruimteclaim van energiesysteem groot binnen gemeentelijke grenzen
13B. regionale samenwerking voor energie opwek	- **energietransitie:** benutten van regionale energiebronnen en efficiëntie in energie-infrastructuur	- **energietransitie:** tempo en betaalbaarheid afhankelijk van de regio - **landschap:** ruimteclaim van energiesysteem groot binnen de regio

Kosten en technische uitvoerbaarheid

De gevolgen voor de leefomgeving kunnen (extra) kosten met zich meebrengen. Ook de technische uitvoerbaarheid is een aandachtspunt. De volgende maatregelen zijn extreme maatregelen en springen er tussenuit. Zij zorgen voor onomkeerbare effecten, hebben invloed op regionale netwerken (verkeer, natuur en waterveiligheid) van nationaal belang. De andere maatregelen kunnen ook uitdagend zijn vanuit kosten en technische uitvoerbaarheid. De volgende twee maatregelen zijn uitdagend vanwege de kosten en technische uitvoerbaarheid (op basis van het oordeel van experts van Witteveen+Bos en Goudappel):

- ondertunneling A28: aanlegfase uitdagend wegens grondwaterstanden. De A28 is ook een vluchtroute bij hoogwater en natuurrampen. Het is technisch uitdagend om bij hoogwater de tunnel droog te houden voor evacuatie;
- ringweg A28-A50: verkeerskundig inpassing uitdagend en oppervlakteverlies in Natura 2000-gebieden.

4 AANDACHTSPUNTEN VOOR UITWERKING ONTWERP-OMGEVINGSVISIE

4.1 Kritische maatregelen

De volgende maatregelen zijn kritisch om risico op negatieve effecten op de leefomgeving te beperken. Deze maatregelen zijn essentieel om ervoor te zorgen dat de uiteindelijke beslissing goed onderbouwd en effectief is. De volgende adviespunten dienen overwogen te worden voor het RTP en in de aanvulling op de omgevingsvisie. Elk adviespunt is nader toegelicht onder de opsomming:

- de Ringweg A28-A50 is niet vergunbaar vanuit regel- en wetgeving Natura 2000-activiteit in de Omgevingswet omdat het tracé N35-A50 Natura 2000 gebieden doorkruist. Tracé N35-N340 doorkruist net geen Natura 2000-gebied. Het landschap wordt versnipperd en de landschappelijke waarden worden aangetast;
- de ondertunneling van de A28 is niet wenselijk vanuit waterveiligheid;
- het bouwen in weidevogelleefgebieden is onwenselijk vanuit de provinciale verordening;
- er is een mobiliteitstransitie naar duurzamere vervoersvormen noodzakelijk voor de bereikbaarheid van een groeiend Zwolle, de Ceintuurbaanzone blijft hierin een aandachtspunt;

- pas infrastructurele ingrepen aan het bouwprogramma voor woningbouw en de reispatronen van toekomstige gebruikers;
- reserveer voldoende ruimte voor waterberging om overstromingen te voorkomen;
- ontwikkel een integrale visie voor het buitengebied voor 2050 met een toekomst voor verschillende doelgroepen.

Ringweg A28-A50 is niet vergunbaar vanuit regel- en wetgeving natuur

De aanleg van de nieuwe ringweg A28-A50 is niet vergunbaar vanwege de negatieve impact op Natura 2000-gebieden, zoals oppervlakteverlies, versnippering en verstoring van de Uiterwaarden Zwarte Water & Vecht, Rijntakken en Veluwe. De geplande route doorkruist drie Natura 2000-gebieden, wat in strijd is met de natuurwetgeving.

Ondertunneling A28 niet wenselijk vanuit waterveiligheid

De ondertunneling van de A28 brengt aanzienlijke risico's met zich mee op het gebied van waterveiligheid, zoals het risico op het vollopen van de tunnel bij een overstroming, of het opdrijven van de tunnelbak door toekomstige hogere waterstanden in de rivieren. Dit kan leiden tot ernstige waterveiligheidsproblemen, waardoor de tunnel niet wenselijk is vanuit veiligheid.

Mogelijke knelpunten zijn:

Bouwen in weidevogelleefgebieden niet wenselijk vanuit provinciale verordening

Bouwactiviteiten in gebieden waar weidevogels leven zijn volgens de provinciale verordening niet wenselijk vanwege de bescherming van deze vogels. Er zijn afspraken gemaakt met de provincie over de mogelijke plaatsing van windmolens in Haerst en Hessenpoort. Volgens de provinciale verordening is bouwen in gebieden waar weidevogels leven, in het bijzonder de Mastenbroekerpolder en het IJsselgebied, niet wenselijk om de bescherming van deze vogels te waarborgen. Tijdens het proces voor de totstandkoming van windmolens wordt er een milieueffectrapportage (planMER) worden opgesteld. Dit planMER biedt voldoende beslisinformatie om een besluit te nemen over het windpark Haerst in relatie tot natuur. Voor de eventuele uitbreiding van het bedrijventerrein Hessenpoort dient rekening worden gehouden met de weidevogelleefgebieden. Daarnaast is het belangrijk om de recreatiedruk in deze gebieden te beperken om de leefomstandigheden voor de vogels te behouden.

Mobiliteitstransitie noodzakelijk voor bereikbaarheid van groeiend Zwolle, Ceintuurbaanzone blijft aandachtspunt

Om de bereikbaarheid van de groeiende stad Zwolle te waarborgen, is een mobiliteitstransitie naar duurzamere vervoersvormen noodzakelijk. Dit omvat het stimuleren van een modal shift naar lopen, fietsen, en openbaar vervoer. Het ontwikkelen van mobiliteitshubs aan de randen van de stad kan hierbij een belangrijke rol spelen. De Ceintuurbaanzone speelt een cruciale rol in het verkeersnetwerk maar vormt gezien haar ligging ook een cruciale schakel voor de stedelijke ontwikkeling van een leefbare en toekomstbestendige stad. Het is met het oog op bereikbaarheid, leefbaarheid en toekomstbestendigheid van belang om de functie en het ontwerp van de Ceintuurbaanzone zorgvuldig te overwegen.

Pas infrastructurele ingrepen aan het bouwprogramma en de reispatronen van toekomstige gebruikers

Infrastructurele projecten moeten aansluiten bij het bouwprogramma en de verwachte reispatronen van toekomstige bewoners en werknemers. Dit omvat de ontwikkeling van een railterminal in Hessenpoort voor duurzame mobiliteit en het creëren van hoge dichtheden en diverse woon- en werkruimtes rondom toekomstige stations. De toekomst van de Ceintuurbaanzone moet worden bepaald: een gezond verblijfsgebied of een woongebied langs een drukke verkeersader?

Reserveer voldoende ruimte voor waterberging om overstromingen te voorkomen

Om Zwolle weerbaar te maken tegen klimaatverandering, moeten groene en blauwe netwerken voor waterberging worden ontwikkeld. Deze maatregelen helpen overstromingen te voorkomen en verminderen hittestress. Een klimaatbestendig watersysteem is essentieel, met aandacht voor overstromingen door hoogwaterpieken op de Sallandse Weteringen en een langdurig gesloten keersluis Zwolle in het Zwarte Water.

Ontwikkel een integrale visie voor het buitengebied
De stedelijke ontwikkeling van Zwolle vraagt om een integrale visie voor het buitengebied van Zwolle die rekening houdt met verschillende opgaven zoals recreatie, ruimtelijke kwaliteit, natuur en economie. Een dergelijke visie zorgt voor een gebalanceerde ontwikkeling en behoudt de diverse functies en waarden van het buitengebied.

Bouwen in archeologisch waardevol gebied
Bouwwerkzaamheden verstoren de bodem. In de bodem kunnen sporen en resten voorkomen. Vanuit de Erfgoedwet en de Omgevingswet moet archeologische sporen en vondsten zo veel mogelijk in de bodem bewaard blijven. Als dat niet mogelijk is moeten de sporen en vondsten worden opgegraven en gedocumenteerd. Bouwen in archeologisch waardevol gebied als de binnenstad en in Zwolle-Zuid kan zorgen voor effecten op de uitvoering doordat maatregelen genomen moeten worden ter conservering van de waarden. Dit heeft effecten op aspecten als tijd, planning en kosten. Vanuit de wetgeving is het niet mogelijk om vondsten en resten aan te tasten maar worden zij wel verstoord door bodemroerende activiteiten.

4.2 Aanbevelingen voor vervolg

De volgende algemene aandachtspunten zijn relevant voor de nadere uitwerking van het RTP in de aanvulling op de omgevingsvisie. Elk adviespunt is nader toegelicht onder de opsomming:
- een gevarieerd en betaalbaar woningaanbod;
- een mobiliteitstransitie is noodzakelijk voor bereikbaarheid van een groeiende Zwolle, de Ceintuurbaanzone blijft een aandachtspunt;
- verdichten rondom stations optimaliseren op omgevingsveiligheid;
- beperk autoverkeer in gebieden met kwetsbare objecten;
- stikstof blijft een aandachtspunt door onzekerheid landelijk en provinciaal beleid;
- hinder tijdens de bouw is een aandachtspunt bij stedelijke gebiedsontwikkeling;
- een integrale visie op het buitengebied ontbreekt;
- bevorder regionale samenwerking voor energieopwekking;
- neem landschappelijke waarden mee in de planvorming en ontwerp.

Gevarieerd en betaalbaar woningaanbod
Om te voorzien in de grote vraag naar woningen en om de betaalbaarheid te waarborgen, moet de gemeente sturen op een mix van woningtypen en bouwvormen. Dit moet inclusief betaalbare appartementen voor starters en grondgebonden woningen voor gezinnen zijn. De mate van behoefte van grondgebonden woningen hangt af van doorstroming van senioren naar voor hen geschikte woningen in veelal gestapelde woningen. Veel senioren wonen nu in een gezinswoning. Dit vraagt aandacht om de doorstroming te bevorderen. Dit ondersteunt de ambitie om stedelijkheid en economie te versterken. Houd hierbij rekening met de bestaande en toekomstige vraag naar woninggrootte in de regio Zwolle voor 2050.

Mobiliteitstransitie noodzakelijk voor bereikbaarheid van groeiende Zwolle, Ceintuurbaanzone blijft aandachtspunt
Om de bereikbaarheid van de groeiende stad Zwolle te waarborgen, is een mobiliteitstransitie naar duurzamere vervoersvormen noodzakelijk. Dit omvat het stimuleren van een modal shift naar fietsen, wandelen en openbaar vervoer, en de ontwikkeling van mobiliteitshubs aan de randen van de stad. Het openbaar vervoernetwerk moet worden versterkt met nieuwe OV-knooppunten en verbeterde verbindingen, terwijl de fietsinfrastructuur en voetgangersgebieden aantrekkelijker en veiliger worden gemaakt. De functie van de Ceintuurbaan is hierin cruciaal en bepalend voor de gezonde verblijfsomgeving in de Ceintuurbaanzone waar een nieuw stadsdeel ontwikkeld kan worden.

Verdichten rondom stations met oog voor omgevingsveiligheid en gezondheidsbescherming

De komst van nieuwe treinstations bij Zwolle Zuid en Vechtpoort biedt mogelijkheden voor gebiedsontwikkeling en verdeling van druk op het mobiliteitssysteem. Het is belangrijk om bij de realisatie van een nieuw station voldoende vervoerwaarde te creëren voor het treinstation. De stationsgebieden rondom station Zwolle Zuid en station Zwolle Vechtpoort, bieden een uitstekende mogelijkheid voor een mix van functies waaronder woningen, kantoren en voorzieningen. Dit kan bijdragen aan een efficiënter gebruik van ruimte, verbetering van de bereikbaarheid en een vermindering van de afhankelijkheid van autoverkeer.

Echter, de nabijheid van railverkeer, vooral met het transport van gevaarlijke stoffen door Zwolle en met eindbestemming railterminal, brengt risico's met zich mee zoals brand- en explosiegevaar. Het is cruciaal om veiligheidszones in te stellen en robuuste bouwmaterialen te gebruiken om deze risico's te mitigeren. Ook ontstaat er gezondheidsrisico’s voor kwetsbare objecten rondom de nieuwe stations vanwege hinder door geluid en trillingen afkomstig van (extra) railverkeer.

Beperk autoverkeer in gebieden met kwetsbare objecten

Om de negatieve gezondheidseffecten van verkeer (o.a. geluidsoverlast en luchtvervuiling) in Zwolle te beperken, is het cruciaal om het autoverkeer in drukke gebieden te verminderen. Dit kan worden gerealiseerd door gerichte maatregelen die het autogebruik ontmoedigen en de verkeersdrukte verminderen. Specifieke drukke gebieden en wegen die in aanmerking komen voor deze maatregelen, zijn onder andere de Ceintuurbaan, Nieuwe Veerallee, Blaloweg, Middelweg, en andere ontsluitingswegen richting het centrum.

Stikstof blijft een aandachtspunt bij stedelijk gebiedsontwikkeling

Uit de informatienota voor het college van 3 juli, update stikstof in relatie tot Zwolse plannen en projecten, staat dat in de afgelopen jaren Zwolse plannen en projecten doorgang konden vinden dankzij project specifiek maatwerk op het gebied van stikstof. Voor nieuwe ontwikkelingen zijn er echter voorlopig geen aanwijzingen voor verruimingen, eerder zijn er risico’s op verdere beperkingen. De gemeentelijke vakgroep stikstof streeft ernaar om stikstofbeperkingen in plannen en projecten vroegtijdig te identificeren, zodat hierop tijdig kan worden geanticipeerd binnen de bestaande mogelijkheden. Vooralsnog blijft leveren van plan- en project specifiek maatwerk het devies.

Hinder tijdens de bouw is een aandachtspunt bij ontwikkeling

Hinder tijdens de bouw dient een belangrijk onderdeel te zijn in de uitwerking van de plannen. Afstemming van bijvoorbeeld routes voor bouwverkeer, wegafsluitingen of overlast gevende werkzaamheden is noodzakelijk met het oog op de bereikbaarheid, gezondheid en leefbaarheid in Zwolle.

Integrale visie op het buitengebied ontbreekt

Veel opgaven komen samen in het buitengebied. Ontwikkel een integrale visie voor het buitengebied met daarin aandacht voor recreatie, ruimtelijke kwaliteit, natuur en economie.

Bevorder regionale samenwerking voor energieopwekking

Regionale samenwerking kan bijdragen aan een efficiëntere energie-infrastructuur en benutting van regionale energiebronnen, wat de energietransitie kan versnellen. De afhankelijkheid van regionale partners kan echter ook uitdagingen met zich meebrengen. Het is belangrijk om samenwerkingsverbanden te versterken en duidelijke afspraken te maken om de continuïteit en betaalbaarheid van de energietransitie te waarborgen.

Neem landschappelijke waarden mee in de planvorming en ontwerp

Uitbreiding binnen en buiten de bestaande stad kan leiden tot aantasting van landschappelijke waarden. Door deze mee te nemen in de planvorming en een plaats te geven in het ontwerp kunnen mogelijke effecten hierop gemitigeerd worden. Ook kan dit resulteren in een versterking van de landschappelijke waarden.

BIJLAGE: BEOORDELINGSKADER

Het beoordelingskader zoals gehanteerd in de NRD en het OER voor de aanvulling van de omgevingsvisie.

Tabel I.1 Beoordelingskader voor het OER

Huis van Zwolle (ambities)	Thema	Aspecten	Indicator
versterken stedelijkheid en economie	wonen	woningaanbod	omvang woningvoorraad naar prijssegment en type
		openbare ruimte	- oppervlakte stedelijk groen en water - beweegvriendelijkheid - kwaliteit woonomgeving - ruimte voor recreatie
		voorzieningenaanbod	omvang voorzieningenaanbod naar behoeften bereikbaarheid voorzieningen
	economie	werkgelegenheid	beroepsbevolking en werkloosheid banen naar sector
		landbouw	agrarisch grondgebruik
	mobiliteit en bereikbaarheid	vervoerskeuze	modal shift (verschuiving) naar lopen, fiets en gebruik OV
		bereikbaarheid en toegankelijkheid gemotoriseerd verkeer	- doorstroming/verliestijd gemotoriseerd verkeer - bereikbaarheid van woningen, arbeidsplaatsen en voorzieningen
		bereikbaarheid en toegankelijkheid openbaar vervoer	capaciteit en serviceniveau openbaar vervoer bereikbaarheid van woningen, arbeidsplaatsen en voorzieningen
		bereikbaarheid en toegankelijkheid langzaam verkeer	- beloopbaarheid en befietsbaarheid (dichtheid en kwaliteiten) - bereikbaarheid van woningen - arbeidsplaatsen en voorzieningen
		verkeersveiligheid	verkeersveiligheidsrisico's voor alle typen weggebruikers
vitale solidaire gezonde duurzame stadsdelen	gezond en sociaal	gezondheidsbescherming	- milieugezondheidsrisico[1] MGR - geluidhinder - luchtkwaliteit - geur
		omgevingsveiligheid	- omgevingsveiligheid - sociale veiligheid
		sociaaleconomische positie	gemiddeld besteedbaar inkomen

[1] Het risico op de ziektelast door omgevingsfactoren als percentage van de totale te verwachten ziektelast (RIVM).

Huis van Zwolle (ambities)	Thema	Aspecten	Indicator
		sociale cohesie	mate van eenzaamheid
		gezonde leefstijl	- gezond gedrag (beweegrichtlijnen, rook-gedrag - overgewicht en alcoholgebruik) beweegvriendelijkheid
	natuur	beschermde natuurgebieden	- Natura 2000 - NNN
		soortenbescherming en biodiversiteit	- beschermde soorten - niet-beschermde soorten
	landschap, cultuurhistorie en archeologie	landschap, cultuurhistorie en erfgoed	gebouwd erfgoed (beschermde gezichten) cultuurhistorie en landschap
		archeologie	archeologische waarden
Zwolle is in 2050 klimaatbestendig en energieneutraal	energie	emissie broeikasgassen	CO_2-uitstoot
		energie	energieverbruik en duurzame energie opwek
	bodem, water en klimaat(adaptatie)	bodem	- bodemkwaliteit - bodemdaling (droogte)
		waterveiligheid en risico op wateroverlast	waterbergend vermogen
		hittestress	hittestress
		waterkwaliteit en duurzame watervoorziening	- drinkwatervoorziening - grondwaterkwaliteit - oppervlaktewater (fysisch en ecologisch)

Legenda toegepaste uitzonderingsgrondslagen

In dit document zijn gegevens definitief geanonimiseerd op grond van:

Wet	Artikel	Omschrijving	Pagina's
Wet open overheid	Art. 5.1 lid 2 sub e	De eerbiediging van de persoonlijke levenssfeer	1

PERSBERICHT

[Titel] Zwolle groeit op Zwolse wijze

[ondertitel] Zwolle presenteert toekomstplannen, vraagt inwoners om opnieuw mee te denken

Zwolle presenteert het Ruimtelijk Toekomstperspectief, waarin de plannen staan voor de stad en het buitengebied in 2040, met een doorkijk naar 2050. Zwolle zet in op groei en ontwikkeling en doet dat met stevige ambities: er komen 18.250 tot 23.500 nieuwe woningen bij, dat is inclusief de 10.000 woningen uit de bestaande plannen. Die komen deels in de bestaande stad en deels aan de oostrand en zuidrand van de stad: in Vechtrand en Zwolle Zuid. Zo zorgt Zwolle de komende vijftien jaar voor een passend en betaalbaar (t)huis voor elke Zwollenaar.

Wethouder Gerdien Rots: ‘‘We groeien, vernieuwen én verduurzamen gebalanceerd: bij Zwolle Zuid en Vechtrand breiden we uit, op een manier die past bij onze stad en omgeving. Dat doen we met de uitdaging van onze ligging in de delta van de IJssel en de Vecht. Zwolle laat zien dat het kan. We leven al eeuwenlang samen met het water. We hebben er onze Hanze-mentaliteit aan overgehouden: we zijn ondernemend, hebben lef en kijken om naar elkaar. Op die Zwolse wijze kijken we nu naar de toekomst van onze stad en het buitengebied. Zwolle kan groeien door toekomstbestendig en klimaatadaptief te bouwen. Daarmee willen we een voorbeeld zijn voor het hele land. Maar we weten nooit precies wat de toekomst brengt. Daarom zorgen we ervoor dat we bij de uitwerking van de plannen wendbaar kunnen inspelen op veranderingen.”

Met de keuze voor zowel de inzet op de bestaande stad als voor uitbreiding in de stadsranden, geeft het college invulling aan de afspraak uit het coalitieakkoord om helderheid te geven over de groei en ontwikkeling van Zwolle na 2030.

Wat staat er in het Ruimtelijk Toekomstperspectief?
In het Ruimtelijk Toekomstperspectief staat waar we de toekomstplannen voor Zwolle voor ons zien en welke dat kunnen zijn. Daarbij staan vijf thema’s centraal: water en klimaat, wonen, werken, mobiliteit en energie. Dit worden onze sleutelgebieden en -projecten:

- Stadsrivier: de wateren die in de binnenstad samenkomen, vormen de klimaatruggengraat van Zwolle.
- Vechtrand: klimaatbestendige uitbreiding ten oosten van de Ceintuurbaan, met een nieuwe ontsluitingsweg.
- Zwolle Zuid: uitbreiding van deze stadswijk aan de zuidkant, inclusief een nieuw station.
- Bedrijventerreinen: het kloppend hart van de economie voor Zwolle en de regio.
- De Ring: de hoofdwegen om het centrum heen worden een stadsring.

Wet voorkeursrecht gemeenten
Het college vindt het belangrijk het tempo van de uitvoering van deze ontwikkelingen zelf in de hand te houden. Het college heeft op percelen nabij Zwolle Zuid en Vechtrand waar in de toekomst mogelijk gebouwd gaat worden een voorlopig voorkeursrecht gevestigd. Het

voorkeursrecht geeft de gemeente het eerste recht van koop van onroerend goed in het betreffende gebied. Over dit zogenaamde ‘wvg-besluit’ heeft de gemeente vandaag een apart persbericht uitgedaan.

Doe mee – jouw mening telt
De toekomstplannen die Zwolle vandaag presenteert, zijn gemaakt op basis van gesprekken met onze partners (in vijf werkateliers tussen april 2024 en januari 2025) en inwoners (in juli 2024 en in de grote participatieronde “Doe, denk en droom mee over Ons Zwolle van Overmorgen” in het najaar van 2024). De opbrengsten hebben we een plek gegeven in dit Toekomstperspectief. Nu vragen we opnieuw de hulp van onze partners en inwoners. Dat kan op de volgende manieren:

1. **Online enquête** invullen**:** www.zwolle.nl/omgevingsvisie
2. **De Reizende Woonkamer** op diverse locaties bezoeken. [hier link naar locaties & tijden]
3. Het **Open College** in het Stadhuis op 16 april bezoeken: aanmelden kan via [aanmeldlink]
4. De **inloopavond** in **Berkum**, **Wijthmen, Tolhuislanden** of **Zwolle Zuid** bezoeken.-> hier ook URL met verwijzing naar data

De input van partners en inwoners wordt meegenomen in de definitieve versie van het Ruimtelijk Toekomstperspectief die door de gemeenteraad wordt vastgesteld. Dit vormt de basis voor de nieuwe, aangevulde Omgevingsvisie die eind 2025 vastgesteld wordt.

///// Einde Persbericht

PUBLIEKSVERSIE RTP

[titel] Ons Zwolle van Overmorgen
[ondertitel] Toekomstplannen 2040 - Zwolle groeit op Zwolse wijze

Wij Zwollenaren houden van onze stad en het prachtige buitengebied. We leven al eeuwenlang samen met water. Het bracht ons onze Hanze-mentaliteit: we zijn **ondernemend**, hebben **lef** en kijken om naar **elkaar**. Op die wijze kijken we nu naar de toekomst van Zwolle. Want we staan voor grote keuzes. Hoe zorgen we dat iedereen een fijn (t)huis heeft in een prettige omgeving? Hoe zorgen we dat we veilig blijven leven met en nabij het water?

We hebben plannen gemaakt hoe Zwolle zich ontwikkelt tot 2040, met een doorkijk naar 2050. Dit noemen we het Ruimtelijk Toekomstperspectief. Het is de basis voor de aanvulling en vernieuwing van de huidige Omgevingsvisie, die de koers tot 2030 aangeeft.

In het najaar van 2024 gingen we met onze partners en inwoners in gesprek over verschillende opties voor de toekomst van de stad en het buitengebied. Nu hebben we de eerste belangrijke keuzes gemaakt als het gaat om waar we wonen en werken, hoe we willen omgaan met water en groen en welk Zwolle we willen zijn.

In deze samenvatting lees je wat die keuzes zijn, waar Zwolle naartoe wil en waarom jouw mening opnieuw ertoe doet.

--> Lees hier het volledige document ‘Ruimtelijk Toekomstperspectief Aanvulling Omgevingsvisie’ [link (online) QR code (offline)]

[subkop] *De vier basiswaarden van Ons Zwolle van Overmorgen*

Wie zijn wij, waar komen we vandaan en wat vinden we belangrijk? De Zwolse basiswaarden gaan over onze identiteit. Het gaat over verleden, heden én toekomst. Zwolle wil met behulp van deze waarden groeien in balans. Dit zijn onze basiswaarden:

1. Zwolle ondernemende groeiregio
   Zwolle is de motor voor stedelijke en economische ontwikkeling.
2. Zwols noaberschap
   We zorgen voor elkaar, werken samen en bouwen aan sterke buurten.
3. Zwolle nabij
   Wonen, werken en ontspannen kan dichtbij huis.
4. Zwolle deltaspons
   Water en natuur bepalen hoe we bouwen en leven. Zo houden we droge voeten.

[subkop] *De grote thema's voor de toekomst*

Klimaat en water
Zwolle ligt in de delta van de Vecht en de IJssel en ook de Sallandse Weteringen stromen richting Zwolle. We hebben dus veel water om ons heen. Door klimaatverandering worden droge én natte periodes extremer. Daarom moeten we ruimte maken voor water. Dat doen we in de stad en in het buitengebied, zodat we het tijdelijk teveel aan water in natte periodes kunnen opvangen.

Wonen
Zwolle wil bouwen aan een stad waar iedereen zich thuis voelt. Hoeveel woningen er precies bijkomen, hangt af van ontwikkelingen in de toekomst. We groeien in balans. Er komen tot 2040 tussen de 18.250 en 23.500 nieuwe woningen bij, dit is inclusief de 10.000 woningen uit de huidige omgevingsvisie (2030). De nieuwe huizen komen zowel in de bestaande wijken als in uitbreidingswijken in Zwolle Oost (Vechtrand) en in Zwolle Zuid.

Groen
Groen is niet alleen 'mooi om te zien'. We maken er ook volop gebruik van. Het is hard nodig voor onze gezondheid, voor de biodiversiteit en voor aanpassing aan het veranderende klimaat. Groen groeit mee met de groei van Zwolle en we zetten ons in voor twee nieuwe stadsparken als onderdeel van Stadsbroek en Vechtrand.

Mobiliteit
De Ring (Ceintuurbaanzone, Zwartewaterallee, Blaloweg, IJsselallee en Oldeneelallee) wordt belangrijk voor de auto. Zowel lokaal als regionaal. We maken verder ruimte voor wandelen, fietsen en openbaar vervoer en versterken daarmee onder meer het verblijfsgebied binnen de Ring. Zwolle is ook een knooppunt voor de bereikbaarheid per spoor. We zetten ons dan ook in voor een nieuw station bij Zwolle Zuid

Energie
Zwolle wordt stap voor stap energieneutraal. We zetten in op lokale, duurzame energie, op slimme opslag en op een betrouwbaar energienetwerk. Energie moet voor iedereen beschikbaar en betaalbaar blijven. Voor de energietransitie is ook ruimte nodig. In de stad, met nieuwe trafohuisjes, en daarbuiten, voor de versterking van het energienetwerk.

Economie
Zwolle is en blijft het economische hart van de regio. We koesteren onze bestaande bedrijven en zetten in op beheerste groei, gericht op duurzaamheid en innovatie.Dit kan goed op Hessenpoort - als het bedrijventerrein voor circulaire economie en grootschalige bedrijvigheid – en op Marslanden - voor onze MKB-bedrijven en kleinschalige bedrijvigheid -.

[subkop] Waar gaat Zwolle ontwikkelen?

We maken ontwikkelingen af waar we al mee begonnen zijn, we versterken de bestaande stad en kiezen tegelijkertijd voor uitbreiding aan de randen van de stad. Hiervoor wijzen we sleutelgebieden aan.

Zwolle kiest ervoor om:

- Door te bouwen in bestaande wijken
- Stad en natuur te verbinden, want Zwolle leeft met water
- Te bouwen aan de randen van de stad
- Bedrijventerreinen efficiënter te gebruiken én uit te breiden.

[subkop] Sleutelgebieden en -projecten

- Stadsrivier, Willemsvaart en Nieuwe Vecht: de wateren die in de binnenstad samenkomen, vormen de klimaatruggengraat van Zwolle.
- Vechtrand: klimaatbestendige uitbreidingswijk ten oosten van de Ceintuurbaan
- Zwolle Zuid: uitbreiding van deze stadswijk aan de zuidkant
- Bedrijventerreinen: het kloppend hart van de economie voor Zwolle en de regio
- De Ring: de hoofdwegen om het centrum heen worden een stadsring, waardoor we lokaal en regionaal bereikbaar blijven.

[subkop] Wat kun jij doen?

Van 10 april tot en met 7 mei kan iedereen meepraten over dit Ruimtelijk Toekomstperspectief. De reacties worden gebruikt voor de definitieve versie van het Toekomstperspectief. Dit vormt de basis voor de aangevulde Omgevingsvisie.

Dus denk opnieuw mee: geef je mening over de toekomst van de stad en het buitengebied!

✅ Vul de **online enquête** in [link naar www.zwolle.nl/onsovermorgen]
✅ Kom naar het **Open College** op 16 april [link naar aanmeldknop]
✅ Bezoek de **inloopavonden** in Berkum, Wijthmen, Tolhuislanden of Zwolle Zuid
✅ Kom langs in de **Reizende Woonkamer**. We komen ook bij jou in de buurt

Voor meer informatie en een kalender met alle bijeenkomsten, bezoek je: www.zwolle.nl/omgevingsvisie.

[QR code / link opnemen die linkt naar zwolle.nl/omgevingsvisie (hier is aanmeldknop Open College te vinden en link naar de online enquête)]

[Agenda Woonkamers en inloopavonden hier toevoegen als daar nog ruimte voor is]

Legenda toegepaste uitzonderingsgrondslagen

In dit document zijn gegevens definitief geanonimiseerd op grond van:

Wet	Artikel	Omschrijving	Pagina's
Wet open overheid	Art. 5.2	Persoonlijke beleidsopvattingen	3

voorstel

Zwolle

Raadsbrief

Datum 10 april 2025

Onderwerp Ruimtelijk Toekomstperspectief Aanvulling Omgevingsvisie
Versienummer

Portefeuillehouder Gerdien Rots

Samenvatting
Zwolle staat voor grote opgaven. Er is dringend behoefte aan woningen en er is ruimte nodig voor economie. Tegelijkertijd hebben we te maken met het veranderende klimaat, willen we wonen in een groene en gezonde leefomgeving en hebben de energie- en mobiliteitstransitie impact op Zwolle. De huidige Zwolse Omgevingsvisie, Ons Zwolle van morgen, heeft tot 2030 stevige gemeentelijke ambities vastgelegd voor veel beleidsthema's. Dat biedt een solide en uitdagende basis om te werken aan de ontwikkeling van de fysieke leefomgeving van de gemeente Zwolle.

Het is van belang om nu aan de slag te gaan met strategische en majeure ruimtelijke keuzes voor *na* 2030. Door nu keuzes op hoofdlijnen te maken, leggen we de basis voor het maken van plannen waarmee we ook na 2030 bijvoorbeeld woningen kunnen bouwen, ons economisch blijven ontwikkelen en inspelen op een veranderend klimaat. Het Ruimtelijk Toekomstperspectief dat nu voorligt is gericht op 2040 met een doorkijk naar 2050. Het zet de koers uit en bepaalt de richting, als belangrijke stap naar de uiteindelijke aanvulling van de Omgevingsvisie.

Het Ruimtelijk Toekomstperspectief is nu klaar om mee te participeren met de Zwolse samenleving. In deze brief informeren we u over de inhoud van het Ruimtelijk Toekomstperspectief.

Ruimtelijk Toekomstperspectief
We zien ontwikkelingen op Zwolle afkomen, zoals huishoudensgroei, vergrijzing, klimaatverandering en digitalisering. We weten dat Zwolle veranderingen te wachten staan, maar de mate ervan is onzeker. Regio Zwolle is dé klimaatbestendige groeiregio en vormt daarmee een inspiratiebron voor Nederland. Zwolle is daarin het warme hart van de regio en de motor voor stedelijke en economische ontwikkeling. We zetten volop in op een toekomstbestendige ontwikkeling van Zwolle, waar het goed leven en ondernemen is in de delta. We groeien in balans met onze leefomgeving. Met het Ruimtelijk Toekomstperspectief spelen we wendbaar en adaptief in op de grote behoefte aan woningen en kwalitatief hoogwaardige werklocaties.

In het Ruimtelijk Toekomstperspectief zijn vier basiswaarden benoemd:
1. Zwolle ondernemende groeiregio;
2. Zwols 'noaberschap';
3. Zwolle nabij;
4. Zwolle deltaspons.

Deze basiswaarden zijn niet alleen leidend in keuzes, maar ook sturend voor de invulling van opgaven. Zo zorgen de basiswaarden ervoor dat Zwolle aantrekkelijk is en blijft om te wonen, werken en recreëren, en dat zowel het fysieke kapitaal als de menselijke maat behouden blijft.

Datum 10 april 2025

Op het gebied van wonen blijft het doel om voor iedereen een (t)huis in Zwolle te kunnen bieden. We bouwen verder op bestaande investeringen en plannen en voegen ‘Vechtrand’ en ‘Zwolle-zuid/zuid’ toe als nieuwe uitbreidingslocaties. We groeien in balans door op een organische manier aan de randen van de stad te groeien, waarbij het behoud van sociale netwerken centraal staat. Op deze manier kunnen nieuwe ontwikkelingen de bestaande stad versterken. Een gedifferentieerd woonprogramma stimuleert de doorstroming in de eigen buurt, terwijl ontmoeting op alle schaalniveaus wordt gestimuleerd: van gebouw tot bouwblok, van buurt- en wijkcentra tot de vergrote binnenstad.

Zwolle is en blijft het economische hart van de regio en kenmerkt zich als experimentele, creatieve en ondernemende Hanzestad. Daarvoor is een sterkere profilering van bestaande werklocaties en een intensiever ruimtegebruik nodig. Voor kleinere en middelgrote bedrijven is extra ruimte nodig. Intensivering van het ruimtegebruik op en toekomstige uitbreiding van Marslanden maken dit mogelijk. Hessenpoort breiden we uit. Hier is ruimte voor meer grootschalige bedrijvigheid waarvoor binnenstedelijk geen plek is. De woon- en economische opgaven gaan hand in hand met thema’s als mobiliteit, blauw en groen.

Groen groeit mee met het aanwijzen van gebieden voor stadsparken (Stadsbroek en Vechtrand). In en buiten de stad is meer ruimte voor het opvangen, vasthouden en afvoeren van water bij (extreme) wateroverlast. De Willemsvaart, Nieuwe Vecht en het gebied rondom de Sallandse Weteringen aan de oostkant van Zwolle spelen bij dat laatste een cruciale rol.

Om de knooppuntfunctie en de bereikbaarheid van de regio goed te kunnen borgen is het essentieel dat het hoofdnetwerk van Zwolle een volwaardige Ring gaat worden. Daarnaast blijven we inzetten op de mobiliteitstransitie waarin volgens het STOMP-principe voetgangers, fietsers en het openbaar vervoer de prioriteit krijgen.

Het Ruimtelijk Toekomstperspectief is nu klaar om de volgende stap van participatie in te gaan. Met de opbrengsten uit de participatie verrijken we het Ruimtelijk Toekomstperspectief. Daarmee schrijven we vervolgens de aanvulling op de omgevingsvisie ‘Ons Zwolle van Overmorgen’. We koersen op vaststelling van de aangevulde omgevingsvisie ‘Ons Zwolle van Overmorgen’ in december 2025.

Bijlagen
Bijlage 1 – Ruimtelijk Toekomstperspectief
Bijlage 2 – Effectbeoordeling leefomgeving voor het ruimtelijk toekomstperspectief
Bijlage 3 – Persbericht
Bijlage 4 – Publieksversie Ruimtelijk Toekomstperspectief

Openbaarheid
☒ Openbaar
☐ Geheim

Wij stellen u voor kennis te nemen van: Het Ruimtelijk Toekomstperspectief en bijbehorende bijlagen.

Datum 10 april 2025

Inleiding
In 2021 is de huidige Zwolse Omgevingsvisie, Ons Zwolle van morgen, vastgesteld. Daarin zijn stevige gemeentelijke ambities vastgelegd voor veel beleidsthema's met een planhorizon tot 2030.

Het college van B&W heeft in 2023 opdracht gegeven om, mede aan de hand van de Verstedelijkingsstrategie, enkele onderdelen van de huidige Omgevingsvisie aan te vullen. Het gaat om keuzes hoe Zwolle zich verder ontwikkelt als klimaatbestendige woon- en werkgemeente na 2030. Daarin worden ook de uitkomsten uit het MIRT-onderzoek bereikbaarheid Zwolle en omgeving meegenomen en nieuwe Rijks- en provinciale kaders voor ruimte, klimaat, bodem en water. Tot slot krijgt ook de koers van het huidige coalitieakkoord "Samen voor een waarde(n)volle toekomst" van 25 mei 2022 plaats in de aanvulling.

De aanvulling op de omgevingsvisie doen we aan de hand van een aantal stappen:
- Het in beeld brengen van de ruimtelijke opgaven per thema: de bouwstenenfase
- Een scenariostudie met een ruimtelijke vertaling van opbrengst uit de bouwstenenfase
- Het maken van ruimtelijke keuzes in een Ruimtelijk Toekomstperspectief
- Het Ruimtelijke Toekomstperspectief integraal opnemen in de Zwolse Omgevingsvisie

Het hart van het traject 'Aanvulling Omgevingsvisie Zwolle' is het Ruimtelijk Toekomstperspectief (zie bijlage 1). Zoals gezegd maken we in dit perspectief keuzes voor de ontwikkeling van de fysieke leefomgeving van Zwolle tot 2040 met een doorkijk naar 2050.

Het Ruimtelijk Toekomstperspectief is nu vrijgegeven ten behoeve van participatie met inwoners en ondernemers in Zwolle, overheden en maatschappelijke organisaties. Deze fase 3 van participatie loopt van 10 april tot en met 7 mei. De opbrengsten uit deze fase worden gebruikt om het Ruimtelijk Toekomstperspectief aan te scherpen waarna het kan worden vastgesteld door de gemeenteraad. Het Ruimtelijk Toekomstperspectief wordt vervolgens gebruikt om de aanvulling op de omgevingsvisie 'Ons Zwolle van Overmorgen' te schrijven.

Om als gemeente grip te hebben op het daadwerkelijk kunnen realiseren van opgaven uit het Ruimtelijke Toekomstperspectief is besloten een voorkeursrecht te vestigen op gronden waar we ruimte zien voor ruimtelijke ontwikkelingen waaronder woningbouw. U wordt in een aparte raadsbrief geïnformeerd over het voorkeursrecht dat door de gemeente is gevestigd op gronden rondom Zwolle.

Kader
- Omgevingsvisie 'Ons Zwolle van Morgen';
- Verstedelijkingsstrategie 'Warme harten in een Klimaatadaptieve Delta';
- Bestuursopdracht 'aanvulling Omgevingsvisie Ons Zwolle van Morgen';
- Scenariostudie 'Ons Zwolle van Overmorgen'
- Gebiedsverkenning Ceintuurbaanzone Zwolle
- Raadsbrief Afronding scenariostudie, vervolg proces aanvulling omgevingsvisie en Participatieaanpak fase 3

Kernboodschap
Het Ruimtelijk Toekomstperspectief is een uitwerking met richtinggevende keuzes voor de ontwikkeling van de fysieke leefomgeving van de gemeente Zwolle ten behoeve van de Aanvulling Omgevingsvisie.

Datum 10 april 2025

Het Ruimtelijk Toekomstperspectief geeft op weg naar 2040, met een doorkijk naar 2050, strategisch op gebiedsniveau aan waar we binnen gemeente Zwolle (nieuwe) ruimte zien voor blauwgroen, wonen, economie, mobiliteit en energie, welke gebieden we definiëren als 'sleutelgebieden[1]' en welke condities daarbij horen.

Door het Ruimtelijk Toekomstperspectief vrij te geven voor participatie bieden we Zwollenaren en onze partners de gelegenheid hun mening te geven over de richtinggevende keuzes voor Zwolle op weg naar 2040 en 2050. De resultaten die we ophalen, wegen we mee om te komen tot een definitief Ruimtelijk Toekomstperspectief en, uiteindelijk, een aangevulde Omgevingsvisie.

Toelichting
Het Ruimtelijk Toekomstperspectief is met zorg samengesteld, en staat niet op zichzelf: het is een integraal beeld dat **A) voorziet in een koers voor de ontwikkeling van de fysieke Leefomgeving van de Gemeente Zwolle**, opgebouwde met resultaten en inzichten die afgelopen 1,5 jaar zijn verworven uit thematische en gebiedsgerichte bouwstenen, een integrale scenariostudie en meerdere participatiemomenten. Daarnaast heeft een **B) studie naar omgevingseffecten** bijgedragen aan de koers en bijbehorende ruimtelijke uitwerkingen die in dit RTP staat beschreven. Met het **C) vrijgeven van dit RTP is ook de volgende participatiefase, conform Hanza!** gestart.

A. Het Ruimtelijk Toekomstperspectief voorziet in een koers voor de ontwikkeling van de fysieke Leefomgeving van de Gemeente Zwolle tot 2040 met een doorkijk naar 2050.

De huidige omgevingsvisie gaat over de periode tot 2030. Het nu opgestelde Ruimtelijk Toekomstperspectief voorziet in een ruimtelijke koers van de gemeente Zwolle tot 2040 met een doorkijk naar 2050. De belangrijkste onderdelen daarvan zijn:

1. Vier basiswaarden die richtinggevend zijn voor de verdere ruimtelijke ontwikkeling van Zwolle;
2. Een integraal ruimtelijk toekomstbeeld;
3. Richtinggevende ruimtelijke uitspraken op de thema's blauwgroen, wonen, economie, mobiliteit en energie;
4. Het benoemen van vijf sleutelgebieden waar meerdere opgaven samenkomen;
5. Een ontwikkelpad en fasering voor de uitvoering.

Ad.1.: Vier basiswaarden
We weten in Zwolle wat we willen. De ruimtelijke opgaven zijn per thema in beeld gebracht. De toekomst is verkend met scenario's. Nu komt het aan op keuzes maken. Waar in Zwolle is ruimte voor de verschillende opgaves? De ruimte is schaars en niet alles kan tegelijk. Om te sturen op een gewenste inrichting van de fysieke leefomgeving hebben we vier basiswaarden opgesteld. Die waarden zijn mede tot stand gekomen naar aanleiding van een breed participatietraject met de Zwolse inwoners in september 2024. Onderstaande tabel duidt de vier basiswaarden.

[1] Sleutelebieden zijn locaties binnen Zwolle waar meerdere ruimtelijke opgaven samenkomen. Deze gebieden worden integraal ontwikkeld, waarbij wonen, werken, mobiliteit, groen, water en energietransitie in samenhang worden aangepakt. De sleutelgebieden zijn aanvullend en niet concurrerend op de reeds bekende ontwikkelgebieden uit de huidige omgevingsvisie.

Basiswaarden	Duiding
Zwolle, ondernemende groeiregio	Zwolle is het warme hart van de regio, en daarmee de motor voor stedelijke en economische ontwikkelingen. In Zwolle komen een hoge concentratie werkgelegenheid en stedelijke voorzieningen samen in het midden van de delta en in een uniek landschap. We doen en handelen vanuit de 'Hanzementaliteit'.
Zwols noaberschap	De Zwolse gemeenschap staat bekend om haar grote mate van betrokkenheid en samenwerking en vormt daarmee de ziel van buurten en wijken. Zwolle speelt daarnaast ook een belangrijke sociale rol in de regio, met functies op het gebied van werken, voorzieningen, recreatie en wonen.
Zwolse nabij	Nabijheid draagt bij aan de aantrekkelijkheid van Zwolle. Dagelijkse voorzieningen bevinden zich in de nabijheid van waar mensen wonen en werken.
Zwolle deltaspons	Een robuust blauwgroen netwerk is essentieel voor een gezonde toekomstbestendige leefomgeving en is kenmerkend voor Zwolle. We vangen de druppel op waar die valt: infiltreren, bergen en vertraagd afvoeren als basis. Nieuwe ontwikkelingen benutten we om blauwgroene structuren te verbeteren of toe te voegen en om klimaatadaptieve maatregelen in te passen.

De basiswaarden gaan over identiteit. Wie zijn wij, waar komen we vandaan en wat is belangrijk voor de Zwollenaar. Het gaat over verleden, heden én toekomst. Het geeft betekenis aan Zwolle als ondernemende groeiregio en Hanzestad van grote economische waarde. De groei van Zwolle in de delta en het leven met water daarin, zijn kenmerkend. Net als het omkijken naar elkaar en de zorg voor elkaar.

Ad. 2.: Een integraal ruimtelijk toekomstbeeld

De kracht van het voorliggende Ruimtelijk Toekomstperspectief zit in de integrale benadering met behoud en ontwikkeling van de kwaliteit van de leefomgeving en bereikbaarheid van de regio. Met het toekomstbeeld geven we invulling aan de opgaven die in de Regionale Verstedelijkingsstrategie in 2023 zijn opgenomen en de afspraken die we hierover met het Rijk en onze regiopartners hebben gemaakt. De sectoraal geformuleerde opgaven uit de bouwstenenfase (water & klimaat, wonen, economie, mobiliteit en energie) zijn met elkaar in verband gebracht. Vervolgens zijn, met behulp van de vier basiswaarden, ruimtelijke keuzes in onderlinge samenhang gemaakt. Kern daarvan is het versterken van (bestaande) sociale netwerken, het ontwikkelen van een compacte stad met wonen, werken en voorzieningen in nabijheid en dit alles in een blauwgroen raamwerk dat leven in de waterrijke delta ook in de toekomst mogelijk maakt.

Om ruimte te geven aan de groei van de stad bouwen we verder op bestaande investeringen en plannen. We maken af waar we aan begonnen zijn. Denk hierbij aan de Spoorzone, het Stadshart, Holtenbroek, Stadshagen, Zwartewaterallee, Harculo en Oosterenk. Ook de huidige uitbreiding van Hessenpoort hoort hierbij en het werken aan een gezonde en aantrekkelijke buitenruimte.

Aanvullend hebben we extra ruimte nodig voor met name wonen en werken. Die ruimte vinden we in en aan de randen van de stad. We zien in de bestaande Zwolse wijken nog ruimte voor extra woningen die als hefboom kunnen fungeren voor wijkversterking.

Uitbreiding van de stad met woningbouw is nodig om meer groenstedelijke woonmilieus toe te voegen en voor meerdere doelgroepen te bouwen. Het streven is om op een organische en natuurlijke manier aan de randen van de stad te groeien, waarbij de sociale netwerken centraal staan. We gaan er hierbij vanuit dat nieuwe ontwikkelingen de bestaande stad versterken. Daarnaast dragen woningbouwlocaties aan de stadsranden bij aan het verbinden van opgaven in de stad en het buitengebied.

Na het afbouwen van Stadshagen en de herontwikkeling van de Harculo-centrale is er geen grotere woningbouwontwikkeling meer voorzien. Met de basiswaarden als afwegingskader zijn de locaties Vechtrand en Zwolle-zuid/zuid naar voren gekomen als locaties waar in toekomst ruimte is voor woningbouwontwikkeling. We zoeken in deze groenstedelijke uitbreiding naar diversiteit in dichtheden en woonmilieus, waaronder in ieder geval grondgebonden woningen.

Ad 3.: Richtinggevende keuzes per thema

Het Ruimtelijk Toekomstperspectief geeft op een integrale wijze de toekomst van de fysieke leefomgeving van Zwolle weer tot 2040 met een doorkijk naar 2050. Dat betekent ook dat er ruimtelijke keuzes per thema nodig zijn. Die zijn hieronder samengevat:

Blauwgroen

In en buiten de stad reserveren we ruimte voor het opvangen, vasthouden en afvoeren van water. Rekening houdend met een veranderend klimaat en de ligging van Zwolle in de delta. In de stad worden de Willemsvaart en de Nieuwe Vecht belangrijke schakels in het bergen van water. Daar reserveren we ruimte voor. Ook het landelijk gebied ten oosten van Zwolle nabij de weteringen krijgt een belangrijke functie: het zorgt ervoor dat Zwolle droge voeten houdt door overtollig water te bergen. Op het gebied van groen zetten we in op het kwalitatief versterken van de hoofdgroenstructuur waarmee we ook de gebruikswaarde van groen versterken. Groen groeit mee met de ontwikkeling van Zwolle. Concreet leidt dat tot het reserveren van ruimte voor nieuwe stadsparken bij Stadsbroek en Vechtrand. Het gebied rondom de stad wijzen we aan als zoekgebied voor recreatieve uitloop, in samenhang met de daar al aanwezige functies, zoals landbouw.

Wonen

Essentieel onderdeel van het voorliggende Ruimtelijk Toekomstperspectief is om ruimte te bieden aan de Zwolse woonopgave. De Regionale Verstedelijkingsstrategie biedt hiervoor het kader met onder andere de opgave voor het toevoegen van 5.000 tot 15.000 woningen. Dit is extra ten opzichte van de programmering in de huidige Zwolse Omgevingsvisie (10.000 woningen). Belangrijkste doel is iedereen in Zwolle een betaalbaar (t)huis te kunnen bieden. Daarnaast levert Zwolle ook een stevige bijdrage aan de landelijke woningbouwopgave.

Om ruimte te geven aan de groei van de stad bouwen we verder op bestaande investeringen en plannen. Voorgenomen woningbouwontwikkelingen ronden we af. Daarnaast richten we ons op binnenstedelijke wijkversterking, waarbij woningbouw fungeert als een hefboom voor het aanpakken van opgaven in de wijk. Met enkel de binnenstedelijke locaties kunnen we niet de volledige woningbehoefte accommoderen en bouwen we vooral stedelijk. Nieuwe woningbouwlocaties aan de stadsranden bieden kansen om meer groenstedelijke / suburbane woonmilieus toe te voegen. Daarmee bedienen we meerdere doelgroepen (onder andere ouderen en gezinnen) en zetten in op doorstroming. We kiezen voor nabijheid van de bestaande stad door uit te breiden in Vechtrand (Vechtpoort 1) en Zwolle zuid/zuid. Voor Stadsbroek zal uit het proces van de gebiedsvisie blijken in welke mate deze locatie een bijdrage levert aan de behoefte aan suburbane woonmilieus. In de huidige Omgevingsvisie (2021) is al ruimte gereserveerd voor het bouwen van 10.000 woningen. Met dit Ruimtelijk Toekomstperspectief reserveren we extra ruimte voor het bouwen van nog eens 8.250 tot 13.500 woningen. Dat sluit aan op de gestelde opgave uit de Regionale Verstedelijkingsstrategie.

Economie
Voor de economische ontwikkeling van Zwolle, passend bij de huishoudensgroei, is het nodig om tot maximaal 135 hectare netto ruimte te vinden voor uitbreiding van bedrijventerreinen. Daarnaast versterken we de profilering van de bestaande Zwolse werklocaties. Bij Marslanden zetten we in op intensiever en efficiënter ruimtegebruik en kijken we gelijktijdig naar de mogelijkheid voor uitbreiding van het bedrijventerrein, passend binnen het gewenste profiel voor deze werklocatie. De focus ligt daarbij op het MKB. Er is ook behoefte aan meer grootschalige economie. Daarvoor is Hessenpoort de aangewezen locatie. Een verdere uitbreiding hangt samen met een verkenning in drie windrichtingen die we daarvoor doen. De verkenning is in het najaar 2025 afgerond en verwerken we in het traject vaststelling Aanvulling Omgevingsvisie.

Mobiliteit
Om de knooppuntfunctie en de bereikbaarheid van de regio goed te kunnen borgen is het essentieel dat het hoofdnetwerk van Zwolle een volwaardige Ring gaat worden. De maatregelen zijn gericht op het volwaardig laten functioneren van de ring door het optimaliseren van kruisingen en meer ongelijkvloerse oversteken voor fietsers en voetgangers. Extra aandacht gaat uit naar de Ceintuurbaan. Hier is veel bestemmingsverkeer voor functies nabij deze weg en er is regionaal verkeer van en naar de A28. Met het Ruimtelijk Toekomstperspectief zetten we in op een goede doorstroming op de Ceintuurbaan en zorgen we ervoor dat de barrièrewerking tussen het ontwikkelgebied Vechtrand en het centrumgebied van Zwolle zo veel mogelijk wordt weggenomen. Om de regionale bereikbaarheid ook na 2040 te kunnen borgen onderzoeken we samen met onze partners welke opties er nog meer zijn om de Cein[5.1.2e]baan te ontlasten.
Daarnaast blijven we onverminderd inzetten op de mobiliteitstransitie waarin volgens het STOMP-principe voetgangers, fietsers en het OV de prioriteit krijgen.

Energie
Zwolle is in 2050 energieneutraal of zoveel eerder als mogelijk. De ambitie is om in 2040 deze opgave te realiseren. Centraal staat dat de overgang naar duurzame energiesystemen haalbaar en betaalbaar moet blijven voor inwoners, ondernemers en instellingen. We versterken de Zwolse energiehoofdstructuur, onder andere door Haerst aan te wijzen als gebied voor het plaatsen van windturbines en door in te zetten op een robuuste energie-infrastructuur. Ook breiden we onderstations

uit, realiseren we nieuwe tracés en voegen we middenspanningsstations toe. Hiervoor is ruimte voorzien bij Hessenpoort en nabij de Sekdoornseplas.

Ad 4.: Sleutelgebieden

Voor de ontwikkeling van Zwolle op de lange termijn is de ontwikkeling van een vijftal gebieden cruciaal. In deze zogenoemde sleutelgebieden komen verschillende ruimtelijke opgaven in één gebied samen. Het gaat om de volgende gebieden:

- Stadsrivier: de Stadsrivier staat letterlijk voor de verbinding tussen stad, landelijk gebied (of regio) en de rest van Nederland. Daarmee is het onderdeel van het regionaal én landelijk watersysteem. Met de Stadsrivier geven we in de stad meer ruimte aan water en vergroten de veerkracht van Zwolle en haar omgeving als onderdeel van de Regionale Sponsstrategie. We reserveren ruimte voor verbindingen tussen de Willemsvaart, de singel en de Nieuwe Vecht zodat aaneengesloten blauwgroene gebieden ontstaan met gebruikswaarde. Daarmee draagt de ontwikkeling van de stadsrivier bij aan de bredere binnenstedelijke wateropgave en als ontmoetings- en verblijfsplek voor stedelijke functies.
- Vechtrand: Vechtrand bestaat uit drie ontwikkelgebieden. Het betreft de ontwikkeling van de Ceintuurbaanzone met woningbouw in goede balans met het versterken van de aanwezige economische functie van het gebied. We voorzien rondom de Ceintuurbaan vooral in stedelijk wonen, waarbij we in de planontwikkeling en uitvoeringsstrategie concurrentie willen voorkomen met onder andere de Spoorzone en het Stadshart. Daarnaast zetten we in op de ontwikkeling van ‘Vechtpoort 1’ met woningbouw, gelegen tussen Berkum en het spoor Zwolle-Meppel. Tot slot gaat Vechtrand ook over Vechtpoort 2, het gebied ten oosten van Zwolle voorbij de spoorlijn Zwolle-Meppel. Vechtpoort 2 zien we als gebied waar we de ambitie voor de blauwgroene opgave kunnen realiseren, met mogelijk kleinschalige woningbouw die ondergeschikt is aan deze opgave.
  Vechtrand is een landelijke inspiratiebron als het gaat om wonen en leven met water. Klimaatadaptief ontwerpen is het uitgangspunt.
- Zwolle-zuid/zuid: ten zuiden van Zwolle-zuid zetten we in op de ontwikkeling van een klimaatbestendige woningbouwlocatie. Een uitbreiding met woningen zorgt voor een verbinding tussen de stad en het buitengebied, met groenstedelijke woonmilieus. Dit in combinatie met het verwijderen van de aanwezige hoogspanningskabels en de ontwikkeling van een nieuw treinstation: Zwolle-Zuid.
- Bedrijventerreinen: bedrijventerreinen zijn het kloppend hart van de economie voor Zwolle, maar ook voor die van de regio. De activiteiten op bedrijventerreinen zorgen niet alleen voor werkgelegenheid en toegevoegde waarde, maar zijn ook de innovatiemotor voor de regio. De stad Zwolle en haar werklocaties zijn daarmee het vliegwiel voor de nieuwe economie. Om de verdere ontwikkeling hiervan ruimte te geven is er behoefte aan een divers palet aan werklocaties, waarbij elke locatie een krachtig en herkenbaar profiel heeft. Bedrijventerreinen vormen de oorsprong van transities richting circulaire economie, toekomstbestendig ruimtegebruik en een duurzame energievoorziening.
- De Stadsring: om de knooppuntfunctie en de bereikbaarheid van de regio goed te kunnen borgen is het essentieel dat het hoofdnetwerk van Zwolle een volwaardige stadsring gaat worden. Deze dient voor afhandeling van het Zwolse en regionale autoverkeer én als drager van een lokaal en regionaal openbaar vervoersysteem. Investeringen zijn nodig omdat de stad en de regio door de realisatie van extra woningen en arbeidsplaatsen verder groeit. Dit is

tegelijk een grote kans om de ruimtelijke kwaliteit te waarborgen, de oversteekbaarheid te vergroten en de aanhechting van gebieden binnen en buiten de ring te bewerkstelligen.

Voor elk sleutelgebied gelden condities voor ontwikkeling. De volgende stap is daar plannen voor te gaan ontwikkelen en te programmeren in de tijd.

Ad 5.: Een ontwikkelpad en fasering voor de uitvoering
Het Ruimtelijk Toekomstperspectief bevat een ontwikkelpad en bouwstenen om de uitvoering vorm te geven. Kenmerkend voor de aanpak is dat deze wendbaar en adaptief is: er is ruimte om in te spelen op maatschappelijke veranderingen, zonder dat dit ten koste gaat van de in dit Ruimtelijk Toekomstperspectief ingezette koers met bijbehorende keuzes.

De uitvoering van het Ruimtelijk Toekomstperspectief kan de gemeente Zwolle niet alleen. We zijn onderdeel van een regio, en landelijk ruimtelijke systemen houden niet op bij de gemeentegrens. We moeten financieel en inhoudelijk samenwerken met onze collega-overheden, zoals provincie, waterschap en Rijk.

B. De Effectbeoordeling (bijlage 2) geeft inzicht in de voorgenomen keuzes uit het Ruimtelijk Toekomstperspectief op de leefomgeving

Het Ruimtelijk Toekomstsperspectief en bijbehorende maatregelen past binnen de bandbreedtealternatieven die onderzocht zijn. Een eerste inschatting van de effecten van het Ruimtelijk Toekomstperspectief, op basis van de bandbreedtealternatieven, is positief.

De volgende stap is het Ruimtelijk Toekomstperspectief te beoordelen op omgevingseffecten. Deze beoordeling volgt komende periode. De beoordeling van het Ruimtelijk Toekomstperspectief is afgerond bij vaststelling van het Ruimtelijk Toekomstperspectief medio juni.

C. Met het vrijgeven van het Ruimtelijk Toekomstperspectief geven we opnieuw ruimte voor participatie, conform HANZA!

We zijn aanbeland in fase 3 van Hanza! Van 10 april tot 7 mei vragen we alle inwoners om te reageren op het Ruimtelijk Toekomstperspectief. Worden de plannen voor de toekomst van Zwolle omarmd? Met de opbrengsten uit de participatie verrijken we het Ruimtelijk Toekomstperspectief. Daarmee schrijven we vervolgens de aanvulling op de omgevingsvisie ‘Ons Zwolle van Overmorgen’.

Met het campagneplan zorgen we ervoor dat we zoveel mogelijk inwoners betrekken. De belangrijkste participatiemomenten zijn:

- Online Enquête: thuis of onderweg in te vullen, met tien keuzes voor de toekomst van Zwolle
- Reizende Woonkamer: we komen naar de buurten en wijken en gaan in gesprek. Ook kan hier (indien gewenst met hulp) de enquête worden ingevuld.
- Open College en gastcolleges op het MBO en HBO in Zwolle: met uitleg over de aanvulling op de Omgevingsvisie en het Ruimtelijk Toekomstperspectief.
- Inloopavonden in Berkum, Wijthmen, Zwolle-Zuid en Tolhuislanden om de keuzes op deze locaties toe te lichten.
- Media: met video’s en berichten op sociale media, persberichten, nieuwsberichten in lokale media, posters langs de weg, flyers in overheidsgebouwen, bibliotheken en buurthuizen en de website www.zwolle.nl/omgevingsvisie enthousiasmeren we zoveel mogelijk inwoners.

Een publieksversie van het Ruimtelijk Toekomstperspectief zorgt voor een simpele duiding, begrijpelijk voor alle inwoners.

Maatschappelijk draagvlak & participatie
Zoals in de raadsbrief van december 2024 gecommuniceerd start binnenkort de volgende participatieronde (zie ook **punt C**). Dit draagt bij aan het maatschappelijk draagvlak voor het Ruimtelijk Toekomstperspectief.

Communicatie
Communicatie over het ruimtelijk toekomstperspectief vindt conform het plan van aanpak participatie fase 3 plaats via diverse kanalen(zie in 1.3). Een persbericht is bijgevoegd (bijlage 3). De publieksversie (bijlage 4) heeft als doel het Ruimtelijk Toekomstperspectief toegankelijker te maken.

Financiën
Groei en ontwikkeling betekenen een doorlopende investering. We zien dat nog veel nodig is om de verdere groei van Zwolle in goede banen te leiden. Onderzoek moet ook uitwijzen welke investeringen aan de orde zijn, hoe deze kunnen worden gedragen en hoe we kunnen optrekken met onze publieke en private partners. Op dit moment van visievorming is een indicatie van de financiële impact van de koers, zoals beschreven in het Ruimtelijk Toekomstperspectief nog niet te geven. Dit betekent dat we ambities mogelijkerwijs moeten optimaliseren of bijstellen met de uitkomsten van (ontwerpend) onderzoek in de komende jaren. Dat is inherent aan het werken met een integrale visie voor de lange termijn. Bovenal kunnen we deze ambities niet alleen realiseren. We hebben partners als het Rijk, provincie Overijssel en het waterschap nodig om mee samen te werken en om tot investeringen te komen.

Risico's
Met het Ruimtelijk Toekomstperspectief naar buiten gaan zonder het vestigen van een voorkeursrecht zorgt voor grote kans op speculatie op gronden. Dit kan gevolgen hebben voor ontwikkelingen die we voorzien op die locaties. U wordt apart geïnformeerd over het voorkeursrecht dat door de gemeente is gevestigd op gronden rondom Zwolle.

Vervolg
Het vervolgproces om te komen tot een aanvulling op de omgevingsvisie, zoals uitgebreid omschreven in de raadsbrief van december 2024, blijft ongewijzigd

1. Verzamelen van bouwstenen voor de aanvulling omgevingsvisie
2. Uitvoeren van een scenariostudie
3. Opstellen van een ruimtelijk toekomstperspectief voor Zwolle op weg naar 2040
4. In beeld brengen van effecten en te maken keuzes
5. Besluiten over de omgevingsvisie Ons Zwolle van Overmorgen

Op 15 april staat er een Technische Briefing gepland om u te informeren over het RTP. Daarna is er de mogelijkheid tot een raadsdebat, bij voorkeur begin mei, waarin u als gemeenteraad richtinggevende uitspraken kunt meegeven. Na afronding van participatiefase 3 worden ook de opbrengsten uit de participatieronde meegenomen in het opstellen van het definitieve RTP.

Datum 10 april 2025

Samen met de beoordeling van omgevingseffecten wordt het definitieve RTP in juni ter vaststelling aan u aangeboden, met opnieuw de mogelijkheid tot een Technische Briefing en raadsdebat. De wens is om het RTP voor het zomerreces door u te laten vaststellen.
De zomer wordt gebruikt om het definitieve Ruimtelijk Toekomstperspectief te vertalen naar een Ontwerp Omgevingsvisie. Deze kan in september ter inzage worden gelegd. Daarmee heeft eenieder de mogelijkheid om zienswijzen in te dienen. Deze zienswijzen worden meegenomen om tot een definitieve aangevulde Zwolse Omgevingsvisie te komen die in het najaar van 2025 ter vaststelling aan de gemeenteraad aangeboden. Daarbij hoort een digitalisering op het landelijke platform voor plannen voor de fysieke leefomgeving: ‘Het digitaal stelsel Omgevingswet’.

Samenvattend:

- Q1 2025: werksessie met stakeholders, afronden ruimtelijk toekomstperspectief;
- Q2 2025: participatie Zwollenaren, mogelijkheid tot technische briefings (2x) gemeenteraad, mogelijkheid tot raadsdebat over het concept Ruimtelijk Toekomstperspectief;
- Q3 2025: besluit over het Ruimtelijk Toekomstperspectief, opstellen ontwerp omgevingsvisie, ter inzage legging ontwerp omgevingsvisie;
- Q4 2025: beoogde vaststelling aangevulde omgevingsvisie ‘Ons Zwolle van Overmorgen’ met bijbehorende bijlagen (nota van antwoord op zienswijzen, participatiejournaal, OER).

Openbaarheid
Deze raadsbrief is openbaar.

Burgemeester en wethouders van Zwolle,

burgemeester, Peter Snijders

secretaris, Dick Emmer

Legenda toegepaste uitzonderingsgrondslagen

In dit document zijn gegevens definitief geanonimiseerd op grond van:

Wet	Artikel	Omschrijving	Pagina's
Wet open overheid	Art. 5.1 lid 2 sub e	De eerbiediging van de persoonlijke levenssfeer	7

From: "5.1.2e " <5.1.2e @zwolle.nl>
Sent: 2/18/2025 12:55:30 PM
To: "5.1.2e " <5.1.2e @zwolle.nl>
Cc:
Subject: bouwestenen.pptx

Legenda toegepaste uitzonderingsgrondslagen

In dit document zijn gegevens definitief geanonimiseerd op grond van:

Wet	Artikel	Omschrijving	Pagina's
Wet open overheid	Art. 5.1 lid 2 sub e	De eerbiediging van de persoonlijke levenssfeer	1

Toekomst: Traject aanvulling Omgevingsvisie

Bouwsteen	Opgaven
Wonen	Groei van 5.000 tot 15.000 woningen: ambitie ligt hoger dan demografische groei
	Demografie: toenemende vergrijzing bevolking, mate van doorstroming
Economie	Toevoegen van 50 tot 135 hectare bedrijventerrein voor een groeiende economie
	Behouden en versterken van de huidige werklocaties
Mobiliteit	Voortzetten van onze mobiliteitstransitie (STOMP)
	Groei van Zwolle betekent ook autonome toename aantal auto's
Energie	Haerst als locatie voor windmolens
	Versterken energie-infrastructuur (trafohuisjes, HS/MS-stations, etc.)
Water & Klimaat	Meer ruimte voor retentiegebied(en)
	Water en bodem als drager voor de ruimtelijke ontwikkeling van Zwolle
Maar ook!	Groen en voorzieningen 'groeien' mee. En verbinding met sociaal domein

Inleiding

De afgelopen jaren hebben we hard gewerkt aan het versterken van onze positie als veelzijdige en aantrekkelijke stad. Zwolle staat voor maatschappelijke opgaven die slimme oplossingen en betrokken bewoners vragen. Ook ligt de arbeidsproductiviteit in de regio Zwolle iets lager dan in andere economische regio's en Zwolle wil ten behoeve van de brede welvaart haar concurrentiepositie behouden. Om de juiste doelgroepen bewoners vast te houden en nieuwe inwoners te trekken die bij kunnen dragen aan deze opgaven is er met het Kompas van Zwolle voor gekozen om Zwolle meer te ontwikkelen als een Experimentele, Creatieve en Ondernemende Hanzestad. Om aantrekkelijk te zijn voor deze doelgroepen, moet het juiste aanbod op Wonen, Werken en Vrije Tijd worden gerealiseerd. Zwolle voegt een nieuw hoofdstuk toe aan de stad. In het Economisch Perspectief is dit vertaald door een focus op specifieke sectoren en sterke samenwerkingen binnen de regio. Echter, de wereld verandert snel. Daarom actualiseren we ons Economisch Perspectief. Grote maatschappelijke transities zoals digitalisering, verduurzaming en circulariteit stellen ons voor nieuwe uitdagingen én bieden tegelijkertijd allerlei economische kansen. Daarnaast heeft Nederland steeds meer te maken met schaarsten in ruimte, grondstoffen (zoals water en energie) en ook personeel.

“We moeten meer doen met minder.
En wat we doen, moet duurzamer.”

Deze ontwikkelingen dwingen ons niet om het roer volledig om te gooien, maar wel om ons bestaande economisch beleid aan te scherpen en nog toekomstgerichter te maken. De aanpassing van de economische koers heeft ook ruimtelijk gevolgen. Deze ruimtelijk gevolgen dienen zich in essentie aan op drie sporen: ruimte voor werk, ruimte voor innovatie en ruimte voor vrije tijd en cultuur. En, voor een goed vestigingsklimaat en vrije tijdsbezoek aan de stad, zijn goede voorzieningen voor vrije tijd en cultuur van belang.

Ruimte voor bedrijventerreinen

In het spoor ruimte voor werk hebben we te maken met de ontwikkeling van nieuwe ruimte voor onze economie in verandering. De voorbereiding voor de uitbreiding van Hessenpoort 4 met 50 ha. Netto voorziet hier in een eerste stap. Tegelijk staan we voor de uitdaging om onze bestaande bedrijventerreinen beter te benutten (intensiveren en herstructureren) en klaar te maken voor de toekomst. Met het masterplan Toekomstbestendige bedrijventerreinen is hiervoor belangrijke stap gezet. Het masterplan werken we op dit moment uit voor de verschillende terreinen en daarmee werken we bottom-up met de bedrijven aan gerichte projecten. Ook werken we aan een bedrijventerreinenbeleid. Dit gaat een beeld geven van waar de bedrijventerreinen in de toekomst naartoe ontwikkeld moeten worden, en vanuit welke gedachte, om als een compleet pallet van werklocaties te kunnen bijdragen aan de economie van de toekomst. Dit houdt ook in dat we voor deze locaties specifieke profielen opstellen. Op dit moment hebben we het volgende in beeld:

Marslanden Toekomstbestendig MKB

- Een bedrijventerrein dat groen, duurzaam en circulair is en een mix van diverse MKB-bedrijven huisvest. De traditionele bedrijven die willen verduurzamen en innovatieve bedrijven die al volledig op de toekomst zijn gericht.
- Enkele typen MKB-bedrijven die hier goed passen zijn duurzame productiebedrijven, groene technologiebedrijven, creatieve en kennisintensieve bedrijven, traditionele bedrijven met verduurzamingsambities en logistieke bedrijven met een duurzame focus.
- Dit soort bedrijventerrein combineert de kracht van innovatie met een praktische transitie voor traditionele bedrijven, waardoor samenwerking en synergie mogelijk worden.

- **Hessenpoort - Werklandschap vd toekomst, grootschalig, slim en duurzaam**
  Functionele bedrijfsomgeving met grootschalige industrie en handel met een bovenregionale functie. Hoge kwaliteit bedrijvigheid met grote ruimtevraag. Hier is ruimte om te experimenteren binnen de transities en in te zetten op circulariteit en op de energietransitie. Bijvoorbeeld smart factories en geavanceerde productie, grootschalige producenten van geautomatiseerde machines voor duurzame productie, duurzame logistieke en mobiliteitsbedrijven, circulaire bouw en industrie, vertical farming en fabrikanten van plant-based voedsel. Nauwe samenwerking met circulaire en biobased bedrijvigheid in Noord Nederland

- **Voorst- watergebonden en circulair**

  Functionele bedrijfsomgeving met waterkavels, kantoren en maakindustrie. Hier vindt watergebonden bedrijvigheid plaats en dit terrein vormt een belangrijke schakel in de circulaire transitie voor Zwolle regio en stad. Het is de toegangspoort van Zwolle over water. Dit terrein huisvest Industrieën gericht op hergebruik en refurbishment, Watergebonden logistiek en transport, Productiebedrijven met focus op circulaire processen en Energie- en grondstoffenhubs.Op Voorst zijn bedrijven met een zwaardere milieucategorie gevestigd. Het is nodig om deze milieuruimte te behouden.

  Het heeft in de toekomst goede connectie met robotica en AI gedreven bedrijfsvoering en het HBO. Het is eveneens een kantorenlocatie.

- **Vrolijkheid/Berkum - Future Makersdistrict**

  Gemengd bedrijvenpark met mkb, zorg, onderwijs en PSP/ Zwinc.

  Dit terrein ontwikkelt zich tot een Makersspace: een broedplaats voor talentontwikkeling (MBO) met een focus op de maakindustrie en techniek. Het wordt gekenmerkt door een connectie tussen bedrijfsleven en onderwijs met speciale aandacht voor future personnel. Op dit terrein bevinden zich materialenlabs, innovatieve bedrijven die oplossingen bouwen voor productieautomatisering (robotica), kleinere innovatieve maakbedrijven gespecialiseerd in het maken van prototypes; **Smart manufacturing labs**:

Bedrijven die werken aan de toepassing van nieuwe technologieën. En ook start-up incubators en onderwijsinstellingen die verbonden zijn aan het terrein, met praktijkgerichte opleidingen in bijvoorbeeld metaalbewerking, elektrotechniek en logistiek. Zo'n Makerspace combineert praktische ervaring met moderne technologie en biedt een omgeving waar jongeren worden opgeleid tot technisch talent van de toekomst. De samenwerking tussen onderwijs, bedrijfsleven en overheid vormt hierbij de kern.

Uiteraard ligt er een verband tussen de benutting van de bestaande terreinen en de behoefte aan de ontwikkeling van nieuw bedrijventerreinen. Naarmate we in staat zijn om meer ruimte te winnen op de bestaande locaties, zal de behoefte aan nieuw te ontwikkelen terrein afnemen. Andersom geldt natuurlijk ook: als we bestaande bedrijventerreinen transformeren naar wonen, neemt de noodzaak om nieuwe terreinen te ontwikkelen toe.

Samenhang met ontwikkelingen op vlak van innovatie en de spoorzone/innovatiedistrict Kantoren

Ruimte voor innovatie
Aandacht voor innovatie is een belangrijke pijler in het economisch beleid van Zwolle (stad en regio). Innovatie in bedrijven en organisaties is nodig om in te spelen op de krapte op de arbeidsmarkt, stappen te maken op weg naar een duurzame economie en antwoorden te vinden op de grote uitdagingen op het gebied van energie en klimaat. Daarmee blijven we economisch relevant en weerbaar.

Innovatie vraagt om intensieve samenwerking tussen bedrijven, hogescholen en universiteiten. Met het innovatiedistrict Spoorzone werken we aan een fysieke plek waar onderwijs, bedrijven, onderzoeksinstellingen samen werken aan de opgaven van morgen en overmorgen. Het Innovatiedistrict Regio Zwolle [IDZ] is voor de stad en de Regio Zwolle ***DE*** omgeving om ambities rond maakindustrie, creatieve industrie, ICT, E-Commerce, klimaatadaptatie en smart sustainable living te realiseren.
Recent onderzoek heeft het belangt van deze ontwikkeling voor stad en regio herbevestigd. BCI heeft daarbij gewezen op het belang van placemaking. Denk hierbij aan de invulling van ruimte voor de maakindustrie en de creatieve industrie. Ook wijst BCI op het belang van de aanwezigheid van een cultureel programma in het innovatiedistrict.

Daarnaast wordt het voormalige bedrijventerrein van Philips aan de Ceintuurbaan een belangrijke innovatieve werklocatie voor de stad en regio, gericht op toegepaste innovatie, energietransitie en circulariteit in de maakindustrie. ‘De Makersfabriek’. Hier krijgen start-ups en scale-ups de ruimte in de oude fabriekshallen van Philips, met daaromheen een diverse groep van synergie bedrijven die het ecoysteem verder vormgeven. Dit gebied richt zicht hoofzakelijk op bedrijven waarvan de activiteiten uitsluitend of in hoofdzaak gericht zijn op:

- het ontwikkelen, testen, bewerken, toepassen en demonsteren van:
    1. innovatieve producten en materialen

    2. (deel)producten van innovatieve producten en materialen
    3. nieuwe manieren van het produceren van producten en materialen
2. op kleine schaal (proef)produceren van innovatieve producten en materialen en (deel)producten van deze producten en materialen.

Om deze reden koesteren we de bedrijvenbestemming (milieucategorie 3.2) op deze locatie en voegen we geen kwetsbare functies toe, die de bedrijven in hun activiteiten kunnen belemmeren (zoals woningen). We maken een uitzondering voor onderwijs, omdat de kruisbestuiving tussen onderwijs, onderzoek en bedrijfsleven cruciaal is voor personeel in de techniche branches en het ontwikkelen van nieuwe ideeën voor de uitdagingen van nu en de toekomst.

Ruimte voor Kantoren

Nederland, en dus ook Zwolle, komt uit een tijd van forse leegstand en onzekerheid op de kantorenmarkt. Daardoor is er de afgelopen jaren een beleid ingezet waarbij veel kantoorruimte is getransformeerd naar woningen. Deze beweging is door gebrekkige regie doorgeslagen naar een dreigend tekort van circa 100.000 m2 kantoorruimte in Zwolle. Vanwege dit dreigende tekort en het belang van een gezonde en florerende kantorenmarkt voor de werkgelegenheid van Zwolle en het vasthouden van talent in de regio, is er een Omgevingsprogramma Kantoren in de maak die op zowel stad- als gebiedsniveau strakke kaders geeft voor transformatie (onttrekken / functieverandering), herontwikkeling en nieuwbouw (toevoeging) van kantoren.

De Zwolse Kantorenmarkt kent 5 hoofdopgaven:

1. Een **vervangingsopgave** om circa 100.000 m2 nieuwe kantoorruimte te realiseren tot 2040
2. Verbeteren / voorkomen van de **kwalitatieve mismatch** tussen vraag en aanbod
3. **Verduurzamen** van de bestaande voorraad
4. **Waarborgen van diversiteit én betaalbaarheid**
5. **Voorkomen onnodige leegstand door scheefwerken**

Uit die opgaven volgen ook 5 strategische keuzes die voor de hele gemeente gelden:

1. We koesteren de bestaande kantorenvoorraad en werken in principe dus niet meer mee aan verdere sloop/transformatie en zetten in op herontwikkeling (vernieuwing en verduurzaming) van bestaande gebouwen
2. We geven prioriteit aan het (slim) toevoegen van kantoren op de beste locaties in de stad. Primair in de Spoorzone en het stationsgebied, maar ook (beperkt) in de Singelzone en Voorsterpoort
3. We schrappen onbenutte plancapaciteit op Oosterenk en aan de Zwartewaterallee
4. We benutten de woningbouwbehoefte om kansarme kantoren uit de markt te halen en een nieuwe bestemming te geven
5. We gaan sturen op meer diversiteit tussen de verschillende kantoorlocaties (wie kiest, wordt gekozen)

Het omgevingsprogramma Kantoren zal richtinggevend zijn voor de uitwerking van bovenstaande keuzes. Daarin komen ook handelingskaders per kantoorgebied en hierin

beschrijven we de beleidskaders, programmering en profilering die specifiek gelden voor een gebied. Op hoofdlijnen denken we aan de volgende richtingen:

Oosterenk: Focus op zorg, gezondheid en sport = vitaliteit (Vitality Valley)
Onderscheidt zich door:
- Betaalbaar voor maatschappelijke instellingen en zorgondernemers
- Goed bereikbaar per auto vanuit gehele regio en Oost Nederland + Duitsland
- Betere verbinding met stadshart en functiemenging kan gebied versterken en aantrekkelijker maken.

Voorsterpoort: Snelweglocatie voor regionale en nationale (hoofd)kantoren met voorkeur voor autobereikbaarheid
Onderscheidt zich door:
- Zichtlocatie aan de snelweg en zakelijke uitstraling gebouwen
- Grotere kantoorvloeren
- Nog ontwikkelruimte voor langere termijn
- Inzetten op verbeteren omgevingskwaliteit

Spoorzone: Topwerklocatie en innovatiedistrict voor de stad en regio
Onderscheidt zicht door:
- Tweede OV-knooppunt van Nederland en dus uitstekende bereikbaarheid per OV én per auto (A28)
- Aanwezigheid creatieve en culturele ondernemers leiden tot meer nieuwe ideeën en innovatieve oplossingen
- Nabijheid kennisinstellingen met Windesheim en Universiteit Twente, en in de toekomst mogelijk ook ARTEZ en CIBAB.
- Inzetten op meer diversificatie; kruisbestuiving met innovatiedistrict en relatief minder overheid

NB: Binnen het gebied Spoorzone zijn verschillende deelgebieden te onderscheiden met weer eigen kenmerken. In het handelingskader voor de Spoorzone gaan we dieper in op dit onderscheid.

Singelzone: Aantrekkelijke vestigingslocatie voor brede doelgroepen die zich graag dichtbij voorzieningen presenteren of dichtbij bepaalde klanten gevestigd willen zitten.
- Aantrekkelijk voor doelgroepen die veel waarde hechten aan cultuurhistorische kwaliteiten van de historische binnenstad.
- Mogelijkheid te vestigen in een kantoor met eigen imago en uitstraling; bijvoorbeeld kantoorvilla
- Dichtbij voorzieningen en faciliteiten

Ruimte voor vrije tijd en cultuur:

Voor de economie van Zwolle is een goed vestigingsklimaat en een aantrekkelijke stad voor toerisme van groot belang. Daarom willen we ook ruimte reserveren voor vrije tijd en cultuur. In het Kompas Zwolle stelt de gemeente nieuwe doelgroepen aan te willen trekken, waaronder jonge, creatieve mensen; de innovators en early adopters met

interesse in technologie en cultuur. In het Cultureel perspectief 2040 is de ambitie gesteld om in 2040 de experimentele Hanzestad te zijn, ‘het kloppend culturele hart van de regio waar kunst en cultuur bijdraagt aan de hoge kwaliteit van leven van iedereen die in de gemeente of regio woont, er werkt of bezoekt’. Om deze ambities te bereiken, moeten we de stad verder verlevendigen en het aanbod in voorzieningen verbreden. In de groei van de stad is het daarom van belang dat we ook ruimte reserveren voor deze voorzieningen, in vrije tijd, en in goede culturele voorzieningen.

Daarbij heeft voor cultuur het centrumgebied de aandacht, en bouwen we voort op de Omgevingsvisie 2021. In 2022 is in het Ontwikkelprogramma Stadshart de culturele as geïntroduceerd die alle culturele functies in het centrum ruimtelijk met elkaar verbindt. De as loopt van het Noorderkwartier tot het Innovatiedistrict Spoorzone. Samen vormen de gebieden één vergroot centrum, waardoor uitwisseling van functies mogelijk is. Daar waar de Binnenstad zich vooral richt op winkelen, cultuur en horeca ligt het accent in de Spoorzone op werken, onderwijs en innovatie, met een belangrijke verbindende rol voor cultuur. Samen vormen zij één vergroot centrum waardoor uitwisseling van functies mogelijk is. Ruimte voor cultuur is hier van groot belang, en ook onderdeel van de plannen van de Spoorzone en het Stadshart en Noorderkwartier.

Ook horeca en commerciele vrijetijdsvoorzieningen (leisure) spelen een belangrijke rol in het creëren van het vergrootte centrumgebied. Horeca wordt gevestigd langs de doorgaande routes, waar het een aantrekkende werking heeft om ook verderop te gaan kijken wat daar te beleven is. Met het toevoegen van horeca wordt aangesloten bij de gewenste doelgroepen uit het Kompas en uit de woonagenda. De mogelijkheden van leisure om bij te dragen aan een levendig gebied worden nogal eens onderschat. De huurbijdrage is minder hoog, maar de bijdrage aan de levendigheid is er volop, waardoor deze functie mogelijkheden zou moeten krijgen in het vergrootte centrumgebied.

Ook wordt [PM Gemeenteraadsbehandeling] de komende jaren het atelierbeleid van de gemeente uitgevoerd. Dit betekent dat we ruimte maken voor makers, die de creativiteit van de stad dragen en verder door ontwikkelen. Bij een groeiende stad hoort ook dat de stad niet stil staat in de ontwikkeling van voorzieningen. Daarom kijken we naar wat we van andere steden kunnen leren, bijvoorbeeld in het gebruik van rekenmodellen hoeveel ruimte er voor cultuur en andere voorzieningen moet worden gereserveerd. Voor cultuur kijken we dan niet alleen naar het centrumgebied, maar ook in andere gebieden waar ontwikkeling plaatsvindt. Ook voor de wijken geldt dat cultuur een belangrijk aandeel heeft in verbinding en beleving van brede welvaart. We werken dit verder uit in een meerjarig cultureel huisvestingsplan, gekoppeld aan de ontwikkelingen in de stad.

Met toerisme wordt met name ingezet op de doelgroepen uit het kompas. Een aantrekkelijk en verrassend toeristisch bezoek kan de aanzet zijn om Zwolle te overwegen als woon- en werkstad. Er wordt ingezet op spreiding van bezoekers over de stad. Zij worden door nieuwe aanbodontwikkeling uitgenodigd om “het andere Zwolle” te bezoeken. Dus het vergrootte centrumgebied en de verschillende wijken van de stad.

From: "5.1.2e " <5.1.2e @zwolle.nl>
Sent: 2/29/2024 2:55:56 PM
To: "5.1.2e (5.1.2e " <5.1.2e @zwolle.nl>, "5.1.2e " <5.1.2e @zwolle.nl>, "5.1.2e 5.1.2e " <5.1.2e @zwolle.nl>, "5.1.2e " <5.1.2e @zwolle.nl>
Cc:
Subject: Bouwsteen Kwalitatief Toekomstbeeld wonen

Beste 5.1.2e , 5.1.2e , 5.1.2e , 5.1.2e ,
Bijgaand ontvangen jullie het format voor de bouwsteen Kwalitatief Toekomstbeeld wonen.
Het rapport staat al in teams. Dat heeft 5.1.2e daar neergezet. Het is te zwaar om via mail toe te sturen. Ik denk ook dat jullie de laatste versie allemaal al hebben gehad via 5.1.2e .
In mijn format geef ik ook duiding aan de vragen die jullie in de mail stellen.
Veel succes met het verwerken van alle bouwstenen. Mochten er nog vragen zijn dan hoor ik het graag.

5.1.2e

Maandag weer prima bereikbaar!
Met vriendelijke groet,

5.1.2e
5.1.2e
Gemeente Zwolle
5.1.2e

Legenda toegepaste uitzonderingsgrondslagen

In dit document zijn gegevens definitief geanonimiseerd op grond van:

Wet	Artikel	Omschrijving	Pagina's
Wet open overheid	Art. 5.1 lid 2 sub e	De eerbiediging van de persoonlijke levenssfeer	1

Bouwsteen WONEN

Historie Hoe heeft het thema zich in de openbare ruimte ontwikkeld tot wat het nu is? Welke ontwikkelingen/veranderingen hebben zich voorgedaan na vaststelling van de omgevingsvisie in 2021?	• Krapte woningmarkt Net als in de rest van Nederland focus op realisatie woningbouw inclusief ambities (verstedelijkingsagenda / woondeal) • Marktomstandigheden veranderd : hoge kosten/onzekerheid. • Programmering onder druk, grote vraag naar betaalbare woningen ook in Zwolle • Onzekerheidsmarges , overprogrammeren (130% of meer) Net als in de rest van Nederland verwachten we dat ook in Zwolle de komende jaren minder nieuwe woningen worden opgeleverd dan gepland, ambities worden niet gehaald. • Buitenlandse migratie groot vraagstuk. Taakstellingen vanuit landelijke overheid op huisvesting van aandachtsgroepen Druk op sociale woningmarkt.
Opgave(n) En tot welke nieuwe opgave leiden deze ontwikkelingen/veranderingen t.o.v. het huidige beleid?	*Prognoses groei huishoudens in de gemeente Zwolle (figuur 2 pagina 14)* *• 2023: 62.400 huishoudens/woningen* *• 2040: 71.000 (CBS) tot 74.100 (Primos) huishoudens/woningen* *• 2050: 74.000 (CBS)* *• Daarna afvlakking huishoudensprognose op basis van prognoses* *• Tot 2040: 8.600 (CBS) tot 11.700 woningen (Primos).* *Ontwikkelingen per huishoudenstype (figuur 5 pagina 16)* • *Afname van 1-2 persoonshuishoudens tot 30 jaar (starters, jonge stellen, studenten)* • *Aandeel van 1-2 persoonhuishoudens 30-64 jaar en gezinnen op het totaal stabiel, wel absolute groei* • *Forse toename van 1-2 persoonshuishoudens vanaf 64 jaar (deels met zorgvraag)* *Trends:* • *Groei van Zwolle grotendeels afhankelijk van migratie (binnenland en buitenland) door hogere migratie en dalende natuurlijke aanwas* • *Vergrijzing en toenemende zorgvraag* • *Toenemende huishoudensverdunning: toename kleinere huishoudens (meer kleinere woningen en 'meer woningen' per persoon).*

	De huidige omgevingsvisie biedt plek voor de 11.700 woningen, de doelgroep voor deze woningen is nagenoeg bekend. Onze plannen passen qua locaties en qua capaciteit. Kwantitatief op koers: plancapaciteit toereikend. *Ambitie* Via de regionale verstedelijkingsstrategie hebben we ons gecommitteerd aan een ambitie om 15.000 tot 20.000 woningen te bouwen tot 2040. Met de huidige realisatie en ambitie om 1000 woningen per jaar te bouwen tot 2030 resulteert dit in een opgave van 5.000 – 15.000 woningen in de periode 2030-2040. Een groeiambitie die is onderbouwd door de prognoses met daarboven op de toenemende binnenlandse migratie en extra inzet voor de huisvesting van talenten en arbeidskrachten. **1 Plancapaciteit is niet toereikend om de opgave woningbouw 2040 2050 (5.000-15.000) woningen te realiseren.** In de huidige omgevingsvisie gaan we uit van 60% inbreiding vs 40% uitbreiding. Met de huidige plannen Stadshagen, Wijthmen en Harculo zitten we op ongeveer 40% (zonder overprogrammering). **2 Voor de aanvulling van 5.000-15.000 woningen is er nog geen mogelijkheid tot uitbreiding concreet aangewezen**. De inbreidingsontwikkelingen van Ceintuurbaan Zone en de Stadsscan komen daar bovenop. De mate waarin Zwolle sterker groeit dan de *prognoses* wordt in belangrijke mate bepaald door de aantrekkingskracht van Zwolle in de regio en het land. Voor een deel hebben we een aardig beeld voor wie we bouwen. Voor een groot deel ook niet. **3 Meer sturing nodig op welke doelgroepen de gemeente wil aantrekken.** Want welke doelgroepen hebben wij nodig voor de groei van Zwolle, voor wie moeten wij gaan bouwen? Deze keuze vloeit voort uit de scenarioplanning voor de aanvulling van de omgevingsvisie. **4 Het is van belang om de kwantitatieve groeiambitie met de kwalitatieve woonvraag uit het onderzoek mee te nemen in de scenarioplanning voor de aanvulling van de omgevingsvisie.**
<u>Achtergrond</u> Uit welke onderzoeken/documenten blijkt wat de ontwikkelingen/veranderingen en opgaven voor Zwolle zijn? (Graag URL's toevoegen / bestanden delen)	Zie bouwsteen, bijlage met verantwoording en verwijzingen 2 punten rond de kwalitatieve vraag: • Huishoudens zijn doorgaans vaker op zoek naar **extra ruimte, zowel binnen** – bijvoorbeeld een extra kamer – **als buiten de woning** – een grotere tuin, privé of gedeeld. Boodschap vanuit experts dat de traditionele, kleine appartementen binnen de woonwensen grotendeels niet terugkomen. Hoe er kan worden voorzien in de meer onderliggende woonbehoefte van deze doelgroepen, namelijk voldoende ruimte zowel binnen als buiten. • Traditionele wind met neiging naar groen stedelijk lijkt op gespannen voet te staan met de centrumstedelijke plancapaciteit. Accent ligt steeds meer op klein en betaalbaar door marktomstandigheden en aandacht voor beschikbaarheid betaalbare woningen. Dit laat zich zo lijkt niet goed matchen met de uitkomsten van het

	Toekomstbeeld wonen. **Er dreigt een mismatch tussen vraag (groen-stedelijk) en aanbod (centrumstedelijk) tot 2040**
Ruimtelijke impact (de belangrijkste input voor de scenariostudie) Wat is de ruimtelijke impact van de ontwikkelingen/veranderingen en opgaven voor Zwolle?	Huisvesting voor de ambitieuze groei van Zwolle. Groei afhankelijk van de aantrekkingskracht. Wie wil Zwolle aantrekken voor de gewenste groei? Wat we zien is dat generiek behoefte is aan : • MEER RUIMTE VOOR STEDELIJK WONEN OP Z'N ZWOLS: GROEN, GEMENGD EN MET VOLDOENDE LEEFRUIMTE BINNEN ÉN BUITEN • OOK SUBURBAAN WOONMILIEU MET MEER GRONDGEBONDEN WONINGEN • BENUTTEN HUIDIGE WONINGVOORRAAD MET VEEL GROENSTEDELIJKE WOONMILIEUS • GROEIENDE GROEPEN HUISHOUDENS MET KWETSBAARHEID VRAGEN OM ONTMOETING, SOCIAAL TOEZICHT EN VEILIGHEID • SPONTANE ONTMOETING IN OVERGANG PUBLIEK/PRIVÉ • GECLUSTERDE WOONVORMEN • EEN ANDER PERSPECTIEF OP NABIJHEID EN (DIGITALE) BEREIKBAARHEID VOORZIENINGEN • FLEXIBILITEIT VOOR DE PERIODE RICHTING 2050 EN VERDER • ZWOLLE IS EEN TRADITIONELE WONINGMARKT, MAAR GROEPEN DIE OPEN STAAN VOOR NIEUWE WOONVORMEN EN STEDELIJKE WOONMILIEUS GROEIEN • WONING: ZWOLLENAREN WONEN EN LEVEN GRAAG RUIM • WOONOMGEVING STEEDS BELANGRIJKER • VOORZIENINGEN NABIJ: VAN PRAKTISCH NAAR BETEKENISVOL CONTACT • SAMENLEVING / DYNAMIEK MET NAME VOOR BIJZONDERE DOELGROEPEN VAN BELANG • KANSEN VOOR GEDEELDE VOORZIENINGEN EN RUIMTES Huishoudens zijn doorgaans vaker op zoek naar extra ruimte, zowel binnen – bijvoorbeeld een extra kamer – als buiten de woning – een grotere tuin, privé of gedeeld. Boodschap vanuit experts dat de traditionele, kleine appartementen binnen de woonwensen grotendeels niet terugkomen. Hoe er kan worden voorzien in de meer onderliggende woonbehoefte van deze doelgroepen, namelijk voldoende ruimte zowel binnen als buiten.
1. Kwantitatief Wat en hoeveel? Maak hierbij ook	Scenario A: lage ambitie, beperkte groei

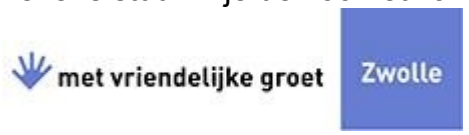
onderscheid in verschillende typen/thema' (zie ook punten 2 en 3).	• Groei van 15.000 (tot 2040) • Daarvan: 8.600 huishoudensgroei (CBS), • Restant: 6.400 (migratie en 'achterstand' inlopen) • Gerealiseerd: ca 2.000 woningen (tot 2023) • Nog te realiseren: 13.000 woningen tot 2040 (ca 750 p/j) Scenario B: hoge ambitie, beperkte groei • Groei van 25.000 (tot 2040) • Daarvan: 8.600 huishoudensgroei, • Restant: 16.400 (migratie en 'achterstand' inlopen) • Gerealiseerd: ca 2.000 woningen (tot 2023) • Nog te realiseren: 23.000 woningen tot 2040 (ca 1350 p/j) Scenario C: hoge ambitie, forse groei • Groei van 25.000 (tot 2040) • Daarvan: 10.600 huishoudensgroei (Primos) • Restant: 13.300 (migratie en 'achterstand' inlopen) • Gerealiseerd: ca 2.000 woningen (tot 2023) • Nog te realiseren: 23.000 woningen tot 2040 (ca 1350 p/j)
2. Kwalitatief Is er onderscheid te maken tussen verschillende onderdelen/typen/thema's?	Kwalitatieve woonvraag (o.b.v. advies Ruimtevolk) in Zwolle naar woning en woonmilieu • Starters, jonge stellen: gestapeld of grondgebonden, suburbaan of groen-stedelijk • Studenten: gestapeld, stedelijk • Kennismigranten: grondgebonden of gestapeld, stedelijk • Statushouders, arbeidsmigranten: geclusterd, stedelijk • Gezinnen: grondgebonden, groen-stedelijke buitenwijk • Senioren: grondgebonden, groen-stedelijk • Senioren met zorgvraag: geclusterd gestapeld of grondgebonden, divers Overall • Voorkeur voor groen-stedelijke woonmilieus • Bij senioren ontstaat (voorzichtig) beweging naar meer stedelijke woonmilieus • Vasthouden en aantrekken van starters, jonge stellen: vooral grondgebonden milieus
3. Ruimtelijke consequenties	Advies is om de prognose bevolkingsgroei + ambitie mee te nemen in scenarioplanning. Zie onze eigen scenario's a, b en c.

- Welke ruimte vragen de kwantitatieve en kwalitatieve uitkomsten? Met andere woorden: wat is het ruimtebeslag (m2/ha) om de opgave uit te voeren na 2030? - En wat is de ruimtelijke consequentie bovenop dat wat in de huidige omgevingsvisie staat aangegeven (wat is er extra nodig)? - Is er een prioritering te maken (bijv. in de kwalitatieve vraag: gaan we voor bedrijventerreinen of kantoren)?	Advies is om rekening te houden met de huidige inzet inbreiding (centrum stedelijk over de hele stad) in relatie tot de kwalitatieve behoeften geschetst in de bouwsteen wonen. Herijking inbreiding vs uitbreiding. Voorkomen vergroten mismatch tussen vraag (groen-stedelijk) en aanbod (centrumstedelijk) tot 2040. De mate waarin Zwolle sterker groeit dan de prognoses wordt in belangrijke mate bepaald door de aantrekkingskracht van Zwolle in de regio en het land. Voor een deel hebben we een aardig beeld voor wie we bouwen. Voor een groot deel ook niet. Want welke doelgroepen hebben wij nodig voor de groei van Zwolle, voor wie moeten wij gaan bouwen? Deze keuze vloeit voort uit de scenarioplanning voor de aanvulling van de omgevingsvisie. Het is van belang om de kwantitatieve groeiambitie met de kwalitatieve woonvraag uit het onderzoek mee te nemen in de scenarioplanning voor de aanvulling van de omgevingsvisie.
4. Randvoorwaarden - Wat is randvoorwaardelijk vanuit andere thema's nodig om jouw thema/ontwikkeling mogelijk te maken (mobiliteit, energie, voorzieningen, etc.) - Is er een prioritering te maken?	De aantrekkingskracht van Zwolle in de regio en in het land zowel economisch als leefomgeving. Bereikbaarheid (mobiliteit) Zwolle (incl parkeren) Beschikbaarheid van netaansluitingen Beschikbaarheid van voldoende drinkwater
5. Risico's Welke inhoudelijke risico's worden voorzien om de opgave te realiseren (denk aan grondeigendom, gelden wet- en regelgeving, bodemgesteldheid, andere ruimteclaims etc.)?	Ruimteclaim van groei economie, energie, groen op beschikbare ruimte voor woningbouw Water en bodem sturend Weinig grondbezit gemeente geeft afhankelijkheid van partijen in de stad (markt, corporaties) goede gezamenlijke afspraken nodig.
<u>Sociaal domein</u> Wat is de impact van ontwikkelingen/veranderingen/opgaven binnen dit thema op het sociaal domein?	Grotere zorgvraag, behoefte aan communities, zorg om sociale cohesie, veiligheid in wijken bij hogere dichtheden. Toename migratie (buitenland) veroorzaakt druk op specifieke wijken, specifieke categorie woningen In algemeen leefbaarfheid wijken.

<u>Overige opmerkingen, ideeën etc.</u> Kun je iets niet kwijt onder bovenstaande? Daar is hier plek voor.	Een (t)huis voor iedereen + aandacht voor de keuze voor wie je een aantrekkelijke stad wilt zijn (wie kiest wordt gekozen) omdat we ook voor deze doelgroepen moeten gaan bouwen.

From: "5.1.2e " <5.1.2e @zwolle.nl>
Sent: 12/11/2024 10:51:27 PM
To: "5.1.2e " <5.1.2e @zwolle.nl>, "5.1.2e " <5.1.2e @zwolle.nl>
Cc:
Subject: bouwsteen wonen

Dag 5.1.2e en 5.1.2e ,
Hierbij mij reactie ten behoeve van de bouwsteen wonen.
We hebben met ons beleidsteam deze week overleg gehad om de Omgevingsvisie en jullie vraag te bespreken.
We hebben de huidige Omgevingsvisie en de bouwsteen Wonen bekeken en we komen tot de conclusie dat daar de richting voor Wonen goed in verwoord is. Dit geeft richting voor het door ons op te stellen volkshuisvestingsprogramma. Dit VH programma gaat beschrijven;
De omvang en samenstelling van de woningvoorraad
De actuele en verwachte woningbehoefte
Woonbehoefte van aandacht groepen en ouderen.
De prognoses, trends en ontwikkelingen zoals omschreven in de bouwsteen zijn nog passend.
Ontwikkelscenario's kunnen wij als wonen niet alleen formuleren, dit is een integrale afweging en deels ambitie. We kunnen deze discussie wel voeden met de informatie ter overweging. Dat staat voor een groot deel al verwoord in de bouwsteen. Ik heb daar nog een aanvulling op gedaan.
Tevens stuur ik je de voorzet van 5.1.2e over mogelijke scenario's wellicht voedt dit jullie behoefte.

5.1.2e
5.1.2e
Gemeente Zwolle
Postadres: Postbus 10007, 8000 GA Zwolle
Bezoekadres: Lübeckplein 2
Tel: 5.1.2e
5.1.2e @zwolle.nl
5.1.2e

Legenda toegepaste uitzonderingsgrondslagen

In dit document zijn gegevens definitief geanonimiseerd op grond van:

Wet	Artikel	Omschrijving	Pagina's
Wet open overheid	Art. 5.1 lid 2 sub e	De eerbiediging van de persoonlijke levenssfeer	1

Scenario's voor de bouwsteen wonen (als onderdeel van de Aanvulling OGV)
5.1.2e
4 december 2024

Dit is een eerste ruwe opzet. Door Team Wonen verder uit te werken.

#1 Stedelijke ambities
In mijn beeld moeten we starten met het benoemen/aanscherpen van onze stedelijke ambities rond wonen. Wat willen we bereiken met onze nieuwe omgevingsvisie? Hierbij kunnen we rijkelijk putten uit al vastgesteld beleid (zoals de huidige omgevingsvisie), woondeals, verstedelijkingsafspraken etc. Goed om dit een keer – systematisch – op een rij te zetten. Het gaat daarbij primair over kwalitatieve ambities, daar waar dat relevant is ook kwantitatief vertaald. Een mogelijke invalshoek is om dit te koppelen aan doelgroepen. Voor wie willen we bouwen?

Denk daarbij aan:
- Bouwen voor de doorstroming (beter benutten)
- Zorggeschikt bouwen
- Bouwen voor starters
- Aantrekken van nieuwe inwoners aan de stad
- Etc etc

Dat deel vormt in feite de basis (of toetssteen) voor de scenario's. Gebruik ook de primos prognoses als input om een beeld te schetsen van de (toekomstige) omvang van deze groep. Dit nemen wij mee in het volkshuisvestingsprogramma.

#2 Huidige plancapaciteit
In mijn presentatie geef ik inzicht in de consequenties van onze huidige visies/plannen. Kort door de bocht: we bouwen heel veel klein en gestapeld. Dat is waardevol voor een specifieke doelgroep (starters, deel van de zorgvraag), maar sluit in het algemeen niet goed aan bij de vraag op de Zwolse woningmarkt. We bouwen nauwelijks voor de doorstroming. En in beperkte mate voor gezinnen.

#3 Scenario's (of modellen of verkenningen of ontwikkellijnen)
Eerste gedachten.

> **Doorgaan op de ingeslagen weg:** huidige plancapaciteit/programmering als referentie voor nieuwe (binnenstedelijke) plannen. Dus aanvullen met stadsscan, ceintuurbaanzone. En beperkt aandeel buitenstedelijk (stadsbroek, ijsselvizier).
>
> **Inzetten op doorstroming:** huidige plancapaciteit deels herzien door een substantieel deel van de kleine woningen te vergroten. Dat leidt dus tot lagere aantallen. Verder primair blijven inzetten op binnenstedelijk (stadscan, cbz) en beperkt buitenstedelijk.
>
> **Kleinschalig buitenstedelijk:** doorgaan op de ingeslagen weg, maar beperkt binnenstedelijk aanvullen (stadsscan). Verder inzetten op kleinschalige buitenstedelijk (bijvoorbeeld stadsbroek), aangevuld met nieuwe (kleinere) zoekgebieden voor buitenstedelijk.
>
> **Grootschalig buitenstedelijk:** doorgaan op de ingeslagen weg, maar beperkt binnenstedelijk aanvullen (stadsscan). Verder inzetten op nieuwe grootschalig buitenstedelijke ontwikkellocatie.

Deze scenario's kunnen we vervolgens kwalitatief en kwantitatief toetsen aan de stedelijke ambities.

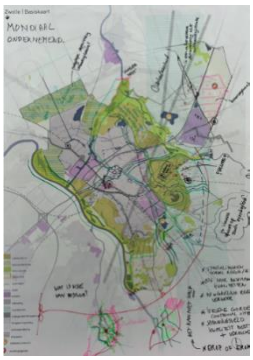
Legenda toegepaste uitzonderingsgrondslagen

In dit document zijn gegevens definitief geanonimiseerd op grond van:

Wet	Artikel	Omschrijving	Pagina's
Wet open overheid	Art. 5.1 lid 2 sub e	De eerbiediging van de persoonlijke levenssfeer	1

Box 6.2: Vertaling van nationale scenario's naar scenariokaarten voor gemeente Zwolle

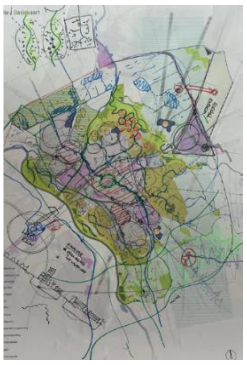
Verkende scenariokaarten

Mondiaal Ondernemend

Snelle Wereld

Groen Land

Regionaal Geworteld

Aangescherpte scenariokaarten

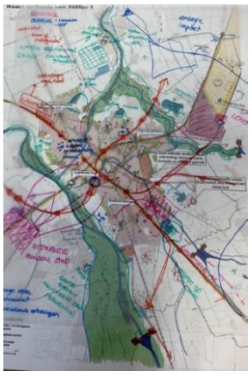
Poort naar het Noorden

Hightech Zwolle

Natuurlijk Zwolle

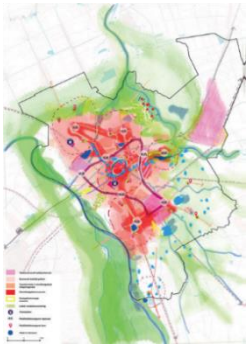

Zwolle voor elkaar

Uitgewerkte scenariokaarten

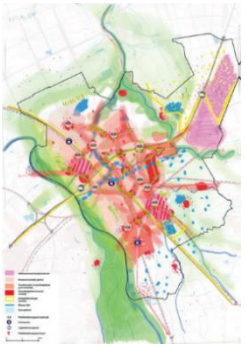
Poort naar het Stedelijk Netwerk Nederland

Hightech Zwolle

Natuurlijk Zwolle

Zwolle voor elkaar

Afbeelding 6.3: Van verkende via aangescherpte naar uitgewerkte scenariokaarten voor gemeente Zwolle. Bron: PosadMaxwan 2024

De gemeente Zwolle heeft de scenario's uit de Ruimtelijke Verkenning gebruikt voor een Zwolse scenariostudie, die op zijn beurt dient als basis voor de aanvulling op haar omgevingsvisie. In 2021 heeft de gemeente de Omgevingsvisie vastgesteld. Hierin zijn voor de thema's Wonen, Economie, Mobiliteit, Energie en Water & Klimaat, die ook in de bestaande omgevingsvisie voorop staan, de ambities vastgelegd. De gemeente wil de ambities aanvullen met strategische keuzes voor de periode tot 2040. Hiermee wil zij antwoord geven op maatschappelijke ontwikkelingen zoals de behoefte aan passende woningen, ruimte voor opvang van klimaatverandering en bereikbaarheid. De aanvullende keuzes leiden tot een aanvulling op de huidige omgevingsvisie.

De gemeente heeft een ontwerpbureau opdracht gegeven om de nationale scenario's van het PBL naar het lokale niveau te vertalen (PosadMaxwan 2024). Het ontwerpbureau heeft dit in samenwerking met het planbureau gedaan. Er is een praktijkgemeenschap georganiseerd, waarbij het planbureau de eerste ateliers leidde en het ontwerpbureau de laatste ateliers. Bij de eerste ateliers gebeurde dit met medewerkers van verschillende afdelingen van de gemeente; bij de laatste ook met een diverse groep Zwolse belanghebbenden erbij.

Tijdens de ateliers stonden dialoog en co-creatie voorop: via schetsen en trefzinnen werden de nationale scenario's naar de gemeente vertaald. Hierbij werden de genoemde thema's meegenomen. Daarna werden de schetsen en de beschrijvingen aangescherpt. Dit gebeurde door sleutellocaties aan te wijzen die bepalend zijn voor een scenario en per locatie ruimtelijke ingrepen te benoemen die kenmerkend zijn voor het scenario. Een voorbeeld is de Ceintuurbaanzone, waar nu veel verouderde kantoren zijn en die de gemeente wil transformeren tot een groen woonwerkgebied. Mogelijke ingrepen zijn verdichting met nieuwe woningen en/of bedrijfsgebouwen en afwaardering van de weg en/of bouw van een openbaarvervoer hub. Dit gebeurde met de bestaande omgevingsvisie als vertrekpunt en voortbouwend op de uitgangspunten uit de verstedelijkingsstrategie en de gebiedsbiografie van de regio. Op basis van de uitkomsten van de ateliers, de scenario's van het planbureau en eigen ontwerpend onderzoek heeft het bureau de Zwolse scenario's uitgewerkt en onderbouwd en hiervoor ook scenariokaarten gemaakt (afbeelding 6.3). 'Poort naar het Stedelijk Netwerk Nederland', 'Hightech Zwolle', 'Natuurlijk Zwolle' en 'Zwolle voor Elkaar' verkennen elk een andere ontwikkelrichting van de gemeente.

From: "Rots, Gerdien" <5.1.2e @zwolle.nl>
Sent: 1/27/2025 4:01:00 PM
To: "5.1.2e " <5.1.2e @zwolle.nl>, "5.1.2e " <5.1.2e @zwolle.nl>, "5.1.2e " <5.1.2e @zwolle.nl>, "5.1.2e " <5.1.2e @zwolle.nl>, "5.1.2e " <5.1.2e @zwolle.nl>
Cc:
Subject: Brief CBZ

Verzonden vanuit Outlook voor iOS

Legenda toegepaste uitzonderingsgrondslagen

In dit document zijn gegevens definitief geanonimiseerd op grond van:

Wet	Artikel	Omschrijving	Pagina's
Wet open overheid	Art. 5.1 lid 2 sub e	De eerbiediging van de persoonlijke levenssfeer	1

MEMO

aan: raadsfracties gemeente Zwolle

van: Woningcorporatie SWZ

datum: 24 december 2024

betreft: Input voor de raadsbijeenkomst ‘fysieke leefomgeving’ 13 januari

---

Beste raadsleden,

Maandag 13 januari vindt een Raadsplein plaats met twee belangrijk thema’s die een relatie hebben met het oplossen van de woningnood in de gemeente Zwolle.
Via deze notitie delen wij graag met u onze inzichten over het thema ‘fysieke leefomgeving’.

Debat Fysieke leefomgeving (punt 2m):

- Bij punt 2m. (scenariostudie Omgevingsvisie) vindt u de afrondende stukken van de scenariostudie ter informatie. Deze scenariostudie is conform de bestuursopdracht uitgevoerd.
- Op basis van deze scenariostudie, de inzichten uit de bouwstenen én de inbreng die is geleverd vanuit het participatieproces, bereidt de gemeente aanvullende keuzes voor die worden vertaald naar het Ruimtelijk Toekomstperspectief.
- Wij zijn van mening dat in deze scenariostudie een scenario ontbreekt met de mogelijkheid tot een grote toekomstige nieuwe woonwijk op een uitbreidingslocatie. In slechts één scenario wordt de mogelijkheid van twee kleine uitbreidingswijken benoemd (nl. in het scenario ‘Poort’, met Stadsbroek en ergens in Zwolle-Zuid).
- De andere scenario’s gaan alleen over de mogelijkheden vanuit de Stadsscan en verdichting van de bestaande stad. (De corporaties zijn overigens van mening dat de gemeente de mogelijkheden vanuit de stadsscan zwaar overschat, gezien de resultaten uit de praktijk van de inbreidingslocaties de afgelopen jaren.)
- Opmerkingen over het ontbreken van een scenario met grote uitbreidingslocatie, zijn tijdens de stakeholdersbijeenkomsten regelmatig gemaakt door ontwikkelaars en corporaties. Diverse potentiële locaties zijn tijdens de ateliers op kaart getekend. Dit alles heeft geen plaats gekregen in de rapportage van de scenariostudie.
- Het college geeft aan dat Hanza!, fase 1 en 2 in dit project zijn afgerond.
- Het proces van ‘participatie/Hanza!’ heeft wel plaatsgevonden, maar met de inhoudelijke opbrengst wordt niet altijd op de juiste wijze of compleet verwoord in de rapportage.

- Naar onze mening maakt het college, door het ontbreken van een open vizier op een toekomstige uitbreidingslocatie, een ingekaderde start van de totstandkoming van het ruimtelijk toekomstperspectief.

From: "5.1.2e 5.1.2e " <5.1.2e @zwolle.nl>
Sent: 4/29/2025 1:45:13 PM
To: "5.1.2e " <5.1.2e @zwolle.nl>, "5.1.2e (5.1.2e)" <5.1.2e @zwolle.nl>, "5.1.2e 5.1.2e " <5.1.2e @zwolle.nl>, "5.1.2e " <5.1.2e @zwolle.nl>, "5.1.2e 5.1.2e (5.1.2e)" <5.1.2e @zwolle.nl>, "5.1.2e " <5.1.2e @zwolle.nl>, "5.1.2e 5.1.2e " <5.1.2e @zwolle.nl>, "5.1.2e (5.1.2e)" <5.1.2e @zwolle.nl>, "5.1.2e " <5.1.2e @zwolle.nl>, "5.1.2e (5.1.2e " <5.1.2e @zwolle.nl>, "5.1.2e " <5.1.2e @zwolle.nl>, "5.1.2e (5.1.2e " <5.1.2e @zwolle.nl>
Cc: "5.1.2e " <5.1.2e @zwolle.nl>, "5.1.2e (5.1.2e " <5.1.2e @zwolle.nl>, "5.1.2e (5.1.2e)" <5.1.2e @zwolle.nl>
Subject: briefing inloopbijeenkomst vanavond Zwolle Zuid

Hoi collega's,
Wat fijn dat je vanavond bij de inloopbijeenkomst over het Ruimtelijk Toekomstperspectief in Zwolle zuid bent!
Aanvullend op de algemene briefing over de inloopavonden van vorige week, in deze mail een schriftelijke briefing.
De mondelinge briefing is vanavond op locatie SIO Zwolle (Thorbeckelaan 2, 8014 AZ Zwolle Overijssel) om 18.30 uur.
De inloopbijeenkomst begint om 19 uur en eindigt om 21.00 uur.

- Vooraf heb ik contact gehad met de wijkregisseur en de locatie over de verwachtingen van de avond; het leeft nog niet zo erg. We houden rekening met 40-60 inlopers. De wijkvereniging heeft de bijeenkomst op de website geplaatst. We verwachten wel de nodige aanloop vanuit buurtverenigingen Schelle Oldeneel en Windesheim.
- Bij binnenkomst zal 5.1.2e (onze programma-assistent) mensen welkom heten en een flyer geven met info over het RTP en de enquête (onze projectleider participatie 5.1.2e 5.1.2e .
- Om 18.30 worden aanwezige ambtenaren mondeling gebriefd;
    - ieder krijgt een 'eigen' vaste tafel op zijn/haar thema. Planologen bemensen de tafel van het ruimtelijk toekomstperspectief (totaalbeeld. Op de tafels liggen A0 formaat themakaarten, post-its en pen. Wil je voor een betere oriëntatie met stift enkele straatnamen op de kaart toevoegen? En je naam op het naamkaartje schrijven?). Collega's van grondzaken een eigen WVG tafel
    - informeer mensen over de plannen; het ruimtelijk toekomstperspectief ligt nog niet vast. De gemeente heeft gebieden aangewezen waar ruimte is voor wonen, werken, mobiliteit, energie, water & klimaat. De kaarten zijn indicatief. We weten nog niet precies hoeveel woningen, in welke dichtheden waar precies komen (vandaar de stippels). Dat moet nog worden uitgewerkt. Hetzelfde geldt voor het station en andere ruimtevragers.
    - Van 10 april t/m 7 mei kan iedereen zijn of haar mening geven over het Ruimtelijk Toekomstperspectief:
        - Reacties worden gebruikt voor de definitieve versie van het Ruimtelijk Toekomstperspectief:
        - 7 juli vaststelling Ruimtelijk Toekomstperspectief door de gemeenteraad
        - Daarna wordt de Omgevingsvisie geschreven
        - Deze ligt in het najaar ter inzage
        - In december vaststelling door de gemeenteraad
        - Daarna worden de plannen uitgewerkt en vindt opnieuw participatie plaats
    - Mensen kunnen vragen stellen. Suggesties voor het RTP worden genoteerd op post-its, mensen worden uitgenodigd om specifieke vragen en opmerkingen of meningen via ons emailadres of in de enquête achter te laten
- Om 19.15 en om 20.15 is er twee keer een plenair moment:
    - Ik geef Gerdien het woord voor een korte toelichting op wat er nu ligt (een RTP waar mensen hun mening over kunnen geven) en in welke fase we nu zitten (meningen ophalen waarmee het RTP kan worden verrijkt voordat het vastgesteld wordt). Daarna neem ik het stokje over en zal aangeven dat we verschillende tafels hebben (thema's benoem ik) met ambtenaren (te herkennen aan naambordjes) waar mensen terecht kunnen met hun vragen en suggesties. En geef ik info over de mogelijkheden van participatie (zie bijgevoegde ppt). Daarna kan het gesprek worden gestart/voortgezet rondom de tafels.
- Wanneer mogelijk laten we de presentatie van het open college op de achtergrond draaien met info over het RTP.

- In geval van lastige gesprekken: 1) veer mee 2) licht toe 3) rond af. In geval van buitengewone emotie of agressie: er is beveiliging aanwezig (Veneberg).
- In geval van constructieve en/of leuke gesprekken: geef het ook aan ons terug! Tips en reflectie ontvangen we natuurlijk ook graag.

Veel plezier en graag tot vanavond!
Groet,

5.1.2e
5.1.2e
5.1.2e 5.1.2e of 5.1.2e
Provincie Overijssel postbus 10078 I 8000 GB Zwolle
5.1.2e @overijssel.nl

Legenda toegepaste uitzonderingsgrondslagen

In dit document zijn gegevens definitief geanonimiseerd op grond van:

Wet	Artikel	Omschrijving	Pagina's
Wet open overheid	Art. 5.1 lid 2 sub e	De eerbiediging van de persoonlijke levenssfeer	1, 2

Ruimtelijk Toekomstperspectief

(Aanvulling) Omgevingsvisie Zwolle

Inloopbijeenkomst Zwolle Zuid

29 april 2025

Doe en denk mee

Het ruimtelijk toekomstperspectief ligt nog niet vast

De gemeente heeft gebieden aangewezen waar ruimte is voor wonen, werken, mobiliteit, energie, water & klimaat

Van 10 april t/m 7 mei kan iedereen zijn of haar mening geven over het Ruimtelijk Toekomstperspectief:

- Vul de enquête in op www.zwolle.nl/omgevingsvisie
- Reizende woonkamers
- Inloopavonden

Reacties worden gebruikt voor de definitieve versie van het Ruimtelijk Toekomstperspectief:

- 7 juli vaststelling Ruimtelijk Toekomstperspectief door de gemeenteraad

Daarna wordt de Omgevingsvisie geschreven

- Deze ligt in het najaar ter inzage
- In december vaststelling door de gemeenteraad

Daarna worden de plannen uitgewerkt en vindt opnieuw participatie plaats

Vanavond

Zwolle

Tafels met informatie over

- Het Ruimtelijk Toekomstperspectief (totaalbeeld)
- Wonen
- Economie
- Water & Klimaat
- Mobiliteit
- Energie

- Gelegenheid tot het stellen van vragen
- We horen ook graag uw opmerkingen en suggesties voor het Ruimtelijk Toekomstperspectief

Geef je mening!

Zwolle

30 april
informatie en gesprek in onze reizende woonkamer
Zwolle Zuid Markt
10.30-12.30 uur voor meer locaties en tijden: www.zwolle.nl/omgevingsvisie

Voor het zomerreces
Bijwonen of inspreken in de gemeenteraad
op het Ruimtelijk Toekomstperspectief

In het najaar
schriftelijk zienswijze geven
op ontwerp Omgevingsvisie

In december
bijwonen of inspreken in de gemeenteraad
over de Omgevingsvisie Ons zwolle van overmorgen

Tot Slot

Zwolle

Waar vind ik meer informatie over de (aanvulling) Omgevingsvisie Zwolle?

www.zwolle.nl/omgevingsvisie

Vragen, opmerkingen en suggesties: Omgevingsvisie@zwolle.nl

Wil je niks missen?

Meld je op de website aan voor de nieuwsbrief

From: "5.1.2e " <5.1.2e @zwolle.nl>
Sent: 4/1/2025 3:39:48 PM
To: "5.1.2e 5.1.2e " <5.1.2e @zwolle.nl>, "5.1.2e " <5.1.2e @zwolle.nl>, "Ki5.1.2e 5.1.2e " <5.1.2e @zwolle.nl>, "5.1.2e " <5.1.2e @zwolle.nl>
Cc:
Subject: colum

nav opmerking 5.1.2e nog wat aangepast, minder beleid meer overall.

5.1.2e
Gemeente Zwolle

5.1.2e
5.1.2e

Gemeente Zwolle,
Postadres: Postbus 10007, 8000 GA Zwolle
Bezoekadres: Lübeckplein 2
: 5.1.2e
@ : 5.1.2e @zwolle.nl

Niet printen spaart het milieu.

De gemeente Zwolle beschouwt e-mail als volwaardig communicatiemiddel. Dit betekent dat u erop mag vertrouwen dat de inhoud van dit bericht correct en compleet is.

Legenda toegepaste uitzonderingsgrondslagen

In dit document zijn gegevens definitief geanonimiseerd op grond van:

Wet	Artikel	Omschrijving	Pagina's
Wet open overheid	Art. 5.1 lid 2 sub e	De eerbiediging van de persoonlijke levenssfeer	1

Zwolle, samen leven met water

Essay of column; HS 270325

De ligging van Zwolle midden in de flessenhals van de delta van de IJssel en de Vecht vraagt van de inwoners steeds hun relatie tot het water opnieuw te onderzoeken en met elkaar te bespreken. Dat doen we al eeuwenlang, niks nieuws onder de zon.
Zwolle is water. Via het water stond Zwolle in verbinding met steden dichtbij en ver weg, wat de handel bevorderde. Zo groeiden we in de 14^{e} en 15^{e} eeuw uit tot een internationale Hanzestad en dat maakte Zwolle machtig en welvarend.

Het water in Zwolle komt van alle kanten. Een eeuwlang zijn we beschermd door de Afsluitdijk en konden we onbezorgd ons leven leiden. Klimaatverandering zet die onbezorgdheid onder druk. Wat als de zeespiegel meer stijgt dan verwacht? Wat als grote delen van de gletsjers in de Alpen zijn gesmolten? Zoetwaterbeschikbaarheid en waterveiligheid zullen het stadsdebat de komende decennia bepalen. Water is lang behandeld als het effect van ons handelen. Het wordt nu het doel van ons handelen.

Keuzes maken is nooit waardenvrij. Zelfs uiterst rationele keuzes die voortkomen uit techniek kennen een waardensysteem. Vaak blijven die waarden impliciet want we willen resultaten, en snel een beetje! Wat als we vertragen en met elkaar onderzoeken welke waarden ons bepalen en dat we van daaruit onderzoeken welke keuzes het beste bij ons passen? Of bij jou passen? Wie wil jij dan zijn?

Het water trekt, we willen er naar toe want het geeft ons zoveel. Water kleurt de stad en geeft ons plezier. Maar het water bedreigt soms ook. We willen ons beschermen want het pakt ook van ons af. Het zijn de twee kanten van dezelfde medaille; we zijn erdoor gevormd, onze identiteit. Het is als een gesprek tussen twee mensen. Elkaar bevragend, onderzoekend en becommentariërend. Dan is de een aan het woord en dan de ander meer welbespraakt. Met het doel een slimme balans te vinden om succesvol te kunnen samenleven. Die balans gaat over twee opvattingen; het water managen en met het water meebewegen. Techniek en nature based solutions.

Zwolle en het landschap zijn innig met elkaar verbonden. Dat is van enorme waarde. Centraal door de stad loopt een rivier die het landschap van de weteringen verbindt met de stad en met de veenweides in het noorden. De Willemsvaart en de Nieuwe Vecht, de gemaakte cultuurlijnen, maken de verbinding van deze stadsrivier met de IJssel en de Vecht. Deze twee lijnen, natuurlijk en gemaakt, zijn een solide basis van waaruit we verder in samenhang en met kwaliteit aan onze stad kunnen bouwen. En gaandeweg, de komende jaren, leren we die balans steeds beter te begrijpen en passen we ons continu aan. Want omgaan met water, dat zit in onze identiteit.

From: "5.1.2e " <5.1.2e @zwolle.nl>
Sent: 2/1/2024 2:07:49 PM
To: "5.1.2e " <5.1.2e @ruimtevolk.nl>, "5.1.2e " <5.1.2e @zwolle.nl>, "5.1.2e " <5.1.2e @zwolle.nl>, "5.1.2e 5.1.2e " <5.1.2e @zwolle.nl>
Cc:
Subject: Combi PFO (5.1.2e /5.1.2e): voorbereiding themacollege Stadsscan d.d. 13 februari

Allen
Voor aanstaande maandag heb ik via een combi PFO (5.1.2e /5.1.2e) de voorbereiding van het themacollege Stadsscan (d.d. 13 februari) geagendeerd.
Als bijlage een toelichtende memo voor het college en een presentatie. Groot deel daarvan is gemaakt door 5.1.2e 5.1.2e (Ruimtevolk).
Bedoeling is dat ik tijdens het themacollege een aftrap (aanleiding maken ervan en relatie met Omgevingsvisie) doe en 5.1.2e de inhoud.
Alvast wat zaken om over na te denken:

- Wat vragen we het college? Ik zat te denken aan:
  - Reflectie op de inhoud van de voorliggende stadsscan en;
  - Welke inzichten biedt de stadsscan voor de gemeente Zwolle?
- De presentatie is nog wat lang. Hoe kunnen we deze inkorten? Wel hebben we ruim een uur de tijd, van 14.45 tot 16.00 uur. Dus andere kant is het ook zaak de inhoud en aanpak goed over het voetlicht te brengen.

met vriendelijke groet

Zwolle 5.1.2e
5.1.2e

Gemeente Zwolle, Team Ruimte en Economie
Postadres: Postbus 10007, 8000 GA Zwolle
Bezoekadres: Lübeckplein 2
☎ : 5.1.2e
@ : 5.1.2e @zwolle.nl

Niet printen spaart het milieu.

De gemeente Zwolle beschouwt e-mail als volwaardig communicatiemiddel. Dit betekent dat u erop mag vertrouwen dat de inhoud van dit bericht correct en compleet is.

Legenda toegepaste uitzonderingsgrondslagen

In dit document zijn gegevens definitief geanonimiseerd op grond van:

Wet	Artikel	Omschrijving	Pagina's
Wet open overheid	Art. 5.1 lid 2 sub e	De eerbiediging van de persoonlijke levenssfeer	1

Themacollege

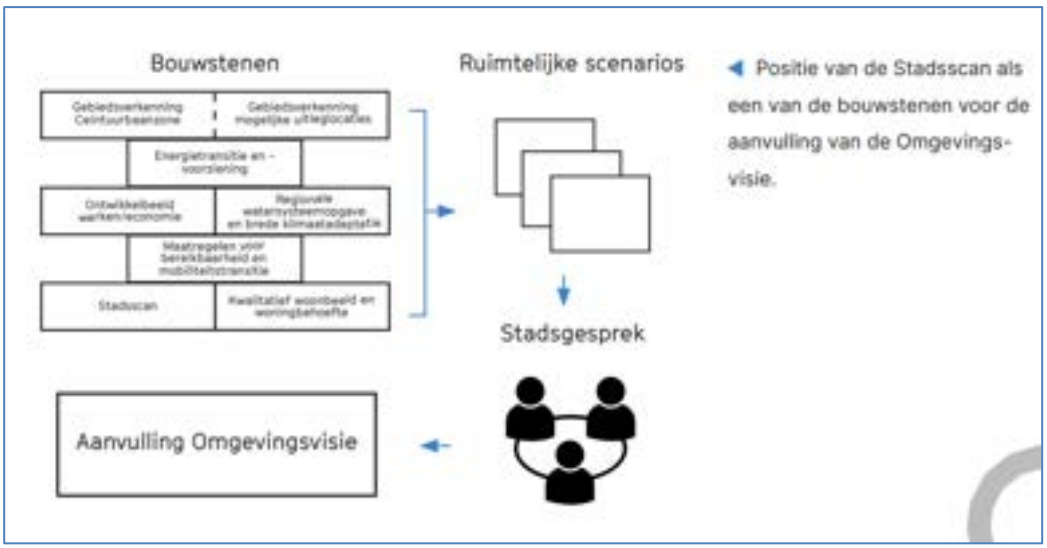
Stadscan Zwolle: Verkenning naar kwalitatief verdichten met woningen in bestaande Zwolse woonwijken'

Aan: College van B&W
Van: 5.1.2e
Cc: 5.1.2e, 5.1.2e, extern adviesbureau RUIMTEVOLK en projectteam Stadsscan

Doel themacollege:

- Inzicht geven in de resultaten van de Stadsscan Zwolle en;
- bespreken welke inzichten de Stadsscan ons als gemeente biedt.

Inleiding:
Bij vaststelling van de omgevingsvisie op 13 september 2021 heeft de gemeenteraad van Zwolle een motie (bijlage 1) aangenomen om een Stadsscan uit te voeren. Die scan moet inzichtelijk maken welke ruimte er is voor kwalitatieve verdichting met woningen in bestaande Zwolse woonwijken. De uitkomsten van de stadsscan zijn, zoals de motie oproept, input voor een eerstvolgende aanpassing van de Zwolse Omgevingsvisie. We zijn ondertussen gestart, conform een door het college van B&W vastgestelde bestuursopdracht, met het traject 'aanvulling Omgevingsvisie'.

Een concept-Stadsscan (zie bijlage 2) is gereed en ligt ter bespreking via dit themacollege aan u voor.

Deze memo geeft u inzicht in de tot standkoming van de Stadsscan en wat de inhoudelijke resultaten ervan zijn. Tijdens het themacollege zullen we dit nader toelichten met een presentatie (bijlage 3) om vervolgens als college in gesprek te gaan welke inzichten de uitkomsten van de stadsscan ons als gemeente biedt.

De stadsscan bevat geen beleid, maar geeft inzicht in de potentie van bestaande woonwijken in Zwolle om hier kwalitatief te verdichten met woningbouw.

Tot standkoming Stadsscan
In het voorjaar van 2023 heeft het adviesbureau Ruimtevolk van de gemeente Zwolle opdracht gekregen om de stadsscan te maken. Hierna zijn de volgende stappen doorlopen.

1. Voorjaar 2023: Formeren ambtelijke projectteam, inclusief een vertegenwoordiging namens de Zwolse woningbouwcorporaties
2. 13 september 2023: Gebiedsatelier I*: Toelichting op de stadsscan en eerste verkenning van locaties.
3. 11 Oktober 2023: Gebiedsatelier II*: bespreken eerste opbrengst Stadsscan;
4. 14 november 2023: Ophalen input Zwolse Woningbouwcorporaties
5. 12 december 2023: Oplevering concept-Stadsscan
6. 13 februari 2024: Themacollege
7. 27 februari 2024: Gebiedsatelier III*: Presentatie Stadsscan

Bij het maken van de Stadsscan zijn de stappen gevolgd die in het Zwolse participatiekader Hanza! Staan. Dit in de vorm van het organiseren van drie gebiedsateliers. (Buurt)belangenorganisaties, woningbouwcorporaties, huurdersverenigingen en verschillend beleidsdisciplines van de gemeente Zwolle waren hiervoor genodigd.

Inhoudelijke resultaten Stadsscan Zwolle
Voordat inzicht gegeven kan worden in de resultaten van de Stadsscan is het van belang te beschrijven hoe deze is opgebouwd. Die is als volgt:

a. Onderzochte wijken
b. Zwolse spelregels voor verdichting;
c. Verdichtingsmogelijkheden;
d. Overzicht verdichtingspotentieel;

Ad. a. De scan heeft voor Zwolle betrekking op alle wijken, exclusief Stadshagen en lopende gebiedsontwikkelingen/programma's. Stadshagen is ontwikkeld volgens relatief recente stedenbouwkundige en planologisch principes. Hier extra woningen in toevoegen leidt naar verwachting niet perse tot een kwalitatief betere fysieke leefomgeving. Ook de lopende gebiedsontwikkelingen/programma's in Zwolle maken geen onderdeel uit van de stadsscan. Programmering van stedelijke functies in deze gebieden is/wordt in het kader van die gebiedsontwikkelingen/programma's bepaald. De gemeenteraad heeft op dit vlak de afgelopen jaren diverse kaders vastgesteld voor de ontwikkeling van die gebieden. Te denken valt aan de Spoorzone, het Stadshart, Oosterenk en de Zwartewaterzone en -Allee.

Ad b. Het doel van verdichten is niet alleen het toevoegen van woningen om het woningtekort aan te pakken. Verdichten biedt ook kans om de stad en bestaande wijken te verbeteren. Op basis van de Omgevingsvisie en de uitkomsten van de ateliers met betrokkenen hebben we spelregels opgesteld, die kaders en richting hebben

meegegeven aan de verkenning van de verdichtingsmogelijkheden in de wijken. Thema's als het behouden en versterken van de groen/blauwe structuur, de mobiliteitstransitie en bevorderen van leefbaarheid spelen daarbij een rol.

Bij het opstellen van de spelregels hebben we ons laten inspireren door het boek Soft City van David Gehl met 9 principes voor het goed functioneren van een woonwijk.

Ad. c. Op basis van de hiervoor genoemde spelregels onderscheidt de stadsscan 12 verschillende verdichtingsmethoden gericht op de woningvoorraad, maatschappelijk/commercieel vastgoed en publieke ruimte. Enkele voorbeeld van methoden zijn 'optoppen', 'wonen boven winkels' en 'parkeren stapelen'.

Ad. d. Met behulp van de verdichtingsmethodes hebben we per woonwijk/milieu in beeld gebracht wat de verdichtingspotentie is. We maken daarin onderscheid in 'goede kansrijkheid' en 'kansrijk, mits'.

- Goede kansrijkheid gaat over verdichten dat (grotendeels) passend is binnen bestaande ruimtelijke kaders (De Zwolse Omgevingsvisie).
- Kansrijk, mits: verdichten die minder goed passen binnen de bestaande ruimtelijke beleidskaders (en dus mogelijk aanvulling geven voor het maken van nieuw beleid).

De eerste categorie biedt een potentieel om in totaal tussen de 0 en 2000 woningen te verdichten in de bestaande Zwolse woonwijken. Bij de tweede categorie gaat het om een aantal van tussen de 0 en 5000 woningen (categorie a+b).

De meest kansrijke verdichtingsopties zijn optoppen/aanplakken/uitplinten, functies stapelen en parkeren stapelen.

Tot slot:
Hier volgen nog enkele slotopmerkingen/noties die van belang zijn voor de verdere afronding en doorvertaling van de stadsscan.

- Quickscan: wel een zorgvuldige analyse met realiteitszin;
- Vooral gestapeld wonen;
- Getallen moeten geen eigen leven gaan leiden;
- Als bouwsteen voor de Zwolse Omgevingsvisie;
- Stadsscan is input voor op te stellen stadsdeal met de Zwolse woningbouwcorporaties;
- Uitvoeringsparagraaf Stadsscan nog nader vorm geven:
    - Voorkom 'Cherry picking';
    - Haalbaarheid (financieel en ruimtelijk) inzichtelijk maken;
- Onderzoek naar effect op voorzieningen.

Legenda toegepaste uitzonderingsgrondslagen

In dit document zijn gegevens definitief geanonimiseerd op grond van:

Wet	Artikel	Omschrijving	Pagina's
Wet open overheid	Art. 5.1 lid 2 sub e	De eerbiediging van de persoonlijke levenssfeer	1

voorstel

Zwolle

Beslisnota voor het college

Datum 8 april 2025

Onderwerp
Versienummer

Portefeuillehouder Gerdien Rots, Dorrit de Jong, Paul Guldemond

Samenvatting

Financiële gevolgen

Betreft doel	611 Omgevingsvisie als leidende agenda
Begroting wijzigen	Nee
Budgetnummer	54000737

Bijlagen
Bijlage 3 – Vechtpoort I overzichtskaart *(nog niet gereed)*
Bijlage 4 – Vechtpoort I percelen *(nog niet gereed)*

Openbaarheid
Geheim

Ontwerp besluit
Het college besluit:

1. **Op grond van artikel 9 lid 2 Omgevingswet een voorkeursrechtbeschikking te nemen, waardoor een gemeentelijk voorkeursrecht wordt gevestigd op de bij dit besluit behorende lijst met onroerende zaken en weergegeven op de bijbehorende kadastrale tekening;**
2. **Vanwege het beoogde doel met toepassing van artikel 4:11 sub c Algemene wet bestuursrecht af te zien van het vooraf horen van belanghebbenden en geen gelegenheid te bieden voorafgaand zienswijzen in te dienen;**
3. **De voorkeursrechtbeschikking bekend te maken door kennisgeving van de terinzagelegging daarvan met de bijbehorende stukken in het Gemeenteblad en door toezending van de voorkeursrechtbeschikking met bijlagen aan de in artikel 9.7 bedoelde personen.**

Collegebesluit d.d.:
☐ Conform
☐ Gewijzigd
☐ Aangehouden
☐ Teruggenomen[OBJ]

GEHEIM

Datum 8 april 2025

Inleiding
Het college zal op 8 april 2025 een eerste versie van het Ruimtelijk Toekomstperspectief vrijgeven voor participatie ter voorbereiding op de vaststelling van een definitieve versie door de raad in juli 2025. Het Ruimtelijk Toekomstperspectief is een voorbereidende studie voor de later vast te stellen Omgevingsvisie Ons Zwolle van Morgen. Onderdeel van het Ruimtelijk Toekomstperspectief zijn enkele sleutelgebieden voor de ontwikkeling van nieuwe woonlocaties in combinatie met andere ruimtelijke ambities. Dit betreft Zwolle-Zuid en Vechtrand. Vechtpoort 1 maakt deel uit van Vechtrand. De gemeente wil bij de ontwikkeling van Zwolle-Zuid en Vechtpoort 1 zoveel mogelijk de regie en sturing houden en prijsspeculatie te voorkomen. Daarvoor is het noodzakelijk met het vestigen van een gemeentelijk voorkeursrecht te voorkomen dat andere partijen grondposities verwerven en de door de gemeente gewenste wijze van ontwikkeling kunnen frustreren, bijvoorbeeld door prijsopdrijvende speculatieve aankopen en versnippering. Dit besluit ziet op de ontwikkeling van Vechtpoort 1.

Kader
Ruimtelijk Toekomstperspectief
De voorgenomen ontwikkeling van Zwolle Zuid is uitgebreid beschreven in de gelijktijdig ter participatie vrijgegeven eerste versie van het Ruimtelijk Toekomstperspectief. Voor een onderbouwing van de voorgenomen ontwikkeling wordt hier dan ook verwezen naar dat Ruimtelijk Toekomstperspectief, in het bijzonder paragraaf … en …..

Nota grondbeleid
Omgevingswet
Voor het vestigen van een gemeentelijk voorkeursrecht door middel van een voorkeursrechtbeschikking van het college onder de Omgevingswet (artikel 9 lid 2) wordt de eis gesteld dat aan de locatie een niet-agrarische functie wordt toegedacht of het een moderniseringslocatie betreft, en dat het huidige gebruik afwijkt van deze toegedachte functie.

Na de inschrijving van de voorkeursrechtbeschikking in de openbare registers dient de raad binnen drie maanden het voorkeursrecht te bestendigen door het nemen van een voorkeursrechtbeschikking voor dezelfde onroerende zaken. De grondslag voor dat raadsbesluit is dan artikel 9 lid 1 sub c Omgevingswet. Ook hier geldt weer de eis dat het huidige gebruik moet afwijken van de in het besluit toegedachte functie.

Beoogd effect
Als gevolg van de vestiging van een voorkeursrecht op grond van de Omgevingswet kunnen de huidige eigenaren[1] de onroerende zaken niet meer direct verkopen aan derden. De onroerende zaken moeten eerst aan de gemeente te koop worden aangeboden. Hiermee wordt voorkomen dat de onroerende zaken worden verkocht aan derden met als doel te speculeren of op een andere wijze de toekomstige ontwikkeling van de genoemde sleutelgebieden te frustreren.

[1] Met eigenaren worden alle personen bedoeld die vallen onder de definitie van “vervreemder” in de zin van artikel 9.7 Omgevingswet.

GEHEIM

Datum 8 april 2025

Argumenten

1.1 Hieronder wordt uiteengezet dat is voldaan aan de wettelijke vereisten voor de vestiging van een voorkeursrecht, wat het gemeentelijk belang daarbij is en waarom die belangen zwaarder wegen dan het belang van de eigenaar bij het ongestoorde genot van zijn eigendom.

- *Grondslag*: op grond van artikel 9.1 lid 1 Omgevingswet kan het college een voorkeursrecht vestigen als in het besluit tot vestiging aan de betrokken onroerende zaken (1) een niet agrarische functie is toebedeeld en (2) die functie afwijkt van het huidige gebruik. Aan beide voorwaarden is voldaan.
    - *Niet-agrarisch*: Allereerst voorziet het Ruimtelijk Toekomstperspectief in de ontwikkeling van de betrokken onroerende zaken tot woningbouwlocatie / woonwijk met bijbehorende functies, waar onder in ieder geval verkeer", "groen", "water", maar mogelijk ook functies als "maatschappelijk" en "commercieel". Daarmee wordt voorzien in een niet-agrarische functie. Ter onderbouwing van de voorziene ontwikkeling Vechtpoort 1 wordt verwezen naar het Ruimtelijk Toekomstperspectief.
    - *Huidig gebruik*: het gebied waarop het voorkeursrecht wordt gevestigd, is weergegeven op de als bijlage … aan dit besluit gehechte kaart. Het gebied wordt begrensd door …. Het gebied is momenteel grotendeels agrarisch in gebruik, met enkele losstaande bedrijfsopstallen / woningen en …. Daarmee wijkt het huidig gebruik van de onroerende zaken af van het toegedachte gebruik als woonwijk met bijbehorende voorzieningen. Hierbij zij aangetekend dat in deze fase van de planvoorbereiding nog niet duidelijk is of alle onroerende zaken zijn benodigd voor de ontwikkeling, of dat bepaalde functies behouden kunnen blijven. Dat hoeft ook niet. Bij de verdere planontwikkeling zal dit blijken en worden de concrete functies nader uitgewerkt. Ook stelt de wet niet de eis dat het moet gaan om een wezenlijke andere gebruiksvorm. Het is ook voldoende als het gaat om (bijvoorbeeld) een intensievere vorm van gebruik. Daarmee is ook aan de wettelijk eis voldaan voor wat betreft in het gebied bestaande bebouwing, nu het Ruimtelijk Toekomstperspectief in ieder geval voorziet in een intensievere vorm van bebouwing en gebruik dan nu het geval.
- *Ongewenste ontwikkelingen*: met de vestiging van het voorkeursrecht voorkomt de gemeente ongewenste ontwikkelingen in het gebied. De gemeente houdt grip op de gebiedsontwikkeling doordat derden geen grondposities meer kunnen verwerven. Dit is van belang, omdat het uitgangspunt bij de ontwikkeling van de sleutelgebieden is dat de gemeente de regie voert en sturingsinstrumenten heeft. Ook versterkt de gemeente haar onderhandelingspositie met ontwikkelaars die (een deel van) het gebied willen ontwikkelen. Daarmee draagt de vestiging van het voorkeursrecht bij aan een succesvolle verdere ontwikkeling van het gebied.
- *Prijsopdrijving*: daarnaast voorkomt de gemeente met de vestiging van het voorkeursrecht grondspeculatie doordat derden vanwege de mogelijke ontwikkeling posities gaan innemen en hiermee de prijs van de benodigde onroerende zaken opdrijven. Indien marktpartijen de onroerende zaken gaan opkopen, dan zullen zij immers hogere bedragen kunnen gaan betalen aan zittende eigenaren, mogelijk in de hoop om deze weer met winst aan de gemeente te gaan verkopen. Hiernaast kunnen dergelijke transacties met zich meebrengen dat ook in andere vergelijkbare onderhandelingen de gemeente wordt geconfronteerd met transacties die niet de marktwaarde vertegenwoordigen. De ontwikkeling kan hierdoor onnodig duur worden en mogelijk zelfs tot gevolg hebben dat de ontwikkeling niet meer rendabel te ontwikkelen is.

CONCEPT

Vestiging van het voorkeursrecht vergroot dus de economische haalbaarheid van de ontwikkeling van de sleutelgebieden op gemeentelijke voorwaarden.

- *Belangenafweging*: het college realiseert zich dat de vestiging van het voorkeursrecht belastend is voor de huidige eigenaren. Tegelijkertijd is die belasting beperkt, in die zin dat het voorkeursrecht een passief instrument is. Eigenaren zijn niet verplicht om aan de gemeente te verkopen. Pas als zij dat willen, dan zullen zij hun onroerende zaak eerst aan de gemeente moeten aanbieden. De Omgevingswet kent daarnaast een procedure om vervolgens te komen tot een prijsbepaling, die de rechten van de eigenaars voldoende beschermt. Daarnaast betekent de vestiging van het voorkeursrecht niet dat de ontwikkeling daadwerkelijk plaatsvindt. Dit betekent ook, dat het op dit moment niet nodig is om een afweging te maken tussen het belang van de eigenaar bij het behoud van zijn eigendom en het algemeen belang gediend bij de vestiging van het voorkeursrecht.. Die afweging vindt pas plaats bij de daadwerkelijke ruimtelijke besluitvorming die de woonwijk mogelijk gaat maken. Al met al, vindt het college de belangen gediend bij de vestiging zwaarder wegen dan de individuele belangen van eigenaars bij het ongestoord genot van hun eigendom. Daarbij is ook van belang dat de wetgever in algemene zin het private belang al heeft afgewogen tegen het algemene belang door het instrument van het voorkeursrecht op te nemen in de Omgevingswet..

2.1 Achterwege laten van zienswijzenprocedure voorafgaand aan het collegebesluit
De voorbereiding van een besluit om een voorkeursrecht te vestigen moet volgens de regels van de Awb. In dat kader schrijft artikel 4:8 Algemene wet bestuursrecht voor dat in voorbereiding op een besluit belanghebbenden een zienswijze (schriftelijk of mondeling) naar voren kunnen brengen. Hiervan kan worden afgeweken indien de aard van het te nemen besluit dat rechtvaardigt. Artikel 4:11 sub c Algemene wet bestuursrecht biedt namelijk de mogelijkheid af te zien van de zienswijzenprocedure indien het beoogde doel van de beschikking slechts kan worden bereikt indien de belanghebbende daarvan niet reeds in kennis is gesteld. Deze situatie doet zich voor bij de vestiging van dit voorkeursrecht, waarbij immers wordt beoogd prijsopdrijving en speculatie te voorkomen. Ter voorbereiding op het te nemen raadsbesluit (zie hierna onder 4.1) zal aan eigenaars een zienswijze worden gevraagd.

3.1 bekendmaking en inschrijving voorkeursbeschikking
De voorkeursrechtbeschikking van het college moet bekend worden gemaakt. Deze bekendmaking geschiedt door toezending van het besluit/de voorkeursrechtbeschikking aan de eigenaren. Er dient daarnaast een kennisgeving van de terinzagelegging te worden gedaan in het Gemeenteblad. De kennisgeving dient een zakelijke beschrijving te bevatten van het voorkeursrecht en de gevolgen daarvan. De beschikking dient voorts te worden ingeschreven in de openbare registers. De beschikking treedt in werking na de bekendmaking en de inschrijving van de beschikking in de openbare registers.

4.1 Het besluit van het college vraagt om een (opvolgende) voorkeursrechtbeschikking door de raad
Om het voorkeursrecht te behouden zal de raad binnen de 3 maanden na de inschrijving op de onroerende zaken een voorkeursrecht moeten vestigen bij voorkeursrechtbeschikking op grond van artikel 9.1. lid 1 sub c Omgevingswet. Daarmee blijft het voorkeursrecht op de onroerende zaken voor een opvolgende periode van 3 jaren gevestigd. Het college zal tijdig een raadsvoorstel worden voorgelegd voor een raadsbesluit uiterlijk 7 juli 2025.

CONCEPT

Datum 8 april 2025

Maatschappelijk draagvlak & participatie
Er heeft geen participatie plaatsgevonden over dit voorstel vanwege de aard van het te nemen besluit. Belanghebbenden (personen bedoeld in artikel 9.7 Omgevingswet) zouden immers voordat het voorkeursrecht is gevestigd nog transacties kunnen sluiten met het doel het rechtsgevolg van de vestiging te voorkomen.

Financiën
De vestiging van het voorkeursrecht leidt niet tot directe financiële gevolgen. **PM**

Risico's
Het toepassen van het voorkeursrecht kan financiële gevolgen hebben voor de gemeente in geval van aanbiedingen
Als de eigenaren die betrokken zijn bij het voorkeursrecht hun onroerende zaak willen verkopen, zullen zij het eerst aan de gemeente moeten aanbieden. Dit kan betekenen dat de gemeente tot aankoop van deze onroerende zaken (en alle opstallen die daarop aanwezig zijn) overgaat. De gemeente is hiertoe echter niet verplicht, in welk geval het de eigenaar vrij staat om zijn eigendom aan een derde te verkopen.

Het toepassen van het voorkeursrecht geeft geen garantie dat de gemeente positie verkrijgt
Grondeigenaren en zakelijk gerechtigden worden niet verplicht hun onroerende zaken te verkopen. Alleen als zij willen verkopen, moeten zij de onroerende zaken eerst aan de gemeente aanbieden. De vestiging van een voorkeursrecht geeft dus geen zekerheid tot verwerving en realisatie. Indien nodig kan te zijner tijd altijd nog onteigening worden overwogen, als een partij niet zelf kan of wil ontwikkelen.

Tegen het besluit (voorkeursrechtbeschikking) van het college staat bezwaar open (inclusief de mogelijkheid van het aanvragen van een voorlopige voorziening bij de rechtbank).
De eigenaren en beperkt zakelijk gerechtigden kunnen binnen een periode van 6 weken, na bekendmaking en inwerkingtreding van de beschikking, bezwaar indienen tegen de voorkeursrechtbeschikking. Indien de raad een opvolgende voorkeursrechtbeschikking neemt, dan behoeft een belanghebbende niet nogmaals bezwaar in te dienen, omdat een bezwaar tegen de voorkeursrechtbeschikking van het college mede wordt geacht te zijn gericht tegen de opvolgende voorkeursrechtbeschikking van de raad.

Vervolg
Na besluitvorming door het college zullen de volgende zaken worden opgepakt:

1. Bekendmaking van de voorkeursrechtbeschikking door deze te verzenden naar de eigenaren en zakelijk gerechtigden.
2. Kennisgeving van de terinzagelegging van de voorkeursrechtbeschikking in het gemeenteblad (officiëlebekendmakingen.nl) publiceren.
3. Digitale ter inzagelegging in het Gemeenteblad en een fysieke terinzagelegging via het KCC van de gemeente Zwolle.
4. Binnen 4 dagen na bekendmaking de voorkeursrechtbeschikking in te schrijven in de openbare registers; het voorkeursrecht treedt in werking op het moment van inschrijving.

het voorbereiden van het raadsvoorstel en het informeren van de raad over het gevestigde voorkeursrecht.

GEHEIM

Datum 8 april 2025

Communicatie
Op woensdag 9 april 2025 om 09.00 uur zal het besluit openbaar worden gemaakt. Dit betekent dat de grondeigenaren en beperkt zakelijk gerechtigden per brief geïnformeerd zullen worden over het besluit (zij zullen deze brief op woensdag nog ontvangen). Op woensdag 9 april a.s. zal ook de kennisgeving van het besluit in het Gemeenteblad plaatsvinden, tevens zal rond dit tijdstip de inschrijving van het besluit in de openbare registers plaats vinden.

Voor de algemene communicatielijn geldt dat op woensdag 9 april a.s. een persbericht beschikbaar wordt gesteld, waarin wordt ingegaan op de motivering waarom de gemeente voor de inzet van dit instrument heeft gekozen.

Bijzondere aandacht is er voor de communicatie richting de grondeigenaren en beperkt zakelijk gerechtigden. Zij zullen naast de formele besluit brief in de gelegenheid worden gesteld een zienswijze in te dienen. Ook ontvangen zij een informatiefolder (Q&A) met concrete informatie over de achtergrond en de werking van het voorkeursrecht. Daarnaast zullen de eigenaren de mogelijkheid geboden krijgen om een persoonlijke afspraak met de gemeente in te plannen, waarbij zij op een laagdrempelige manier (ambtelijk) in gesprek kunnen over de gevolgen van dit besluit voor hen persoonlijk.

Openbaarheid
Deze beslisnota is geheim, inclusief bijlagen 3 en 4.

GEHEIM

From: "5.1.2e " <5.1.2e @zwolle.nl>
Sent: 3/28/2025 10:37:09 AM
To: "5.1.2e " <5.1.2e @zwolle.nl>, "5.1.2e " <5.1.2e @zwolle.nl>, "5.1.2e " <5.1.2e @zwolle.nl>
Cc: "5.1.2e " <5.1.2e @zwolle.nl>
Subject: concept geheime collegenota's tbv consulterend college 1 april

Hoi 5.1.2e ,

Zou jij bijgevoegde geheime concept-collegenota's willen toevoegen aan de agenda voor het consulterend college van aankomende dinsdag?
Uiteraard achter een slotje.
Voor Zwolle Zuid heb ik een voorlopig concept van de tekening en een overzichtskaart, zie bijlage. Die tekening is nog in bewerking, daarom twijfel ik of we die er al bij moeten doen. @5.1.2e /@5.1.2e , wat is jullie inschatting hierbij?
Voor 5.1.2e heb ik nog geen concept tekening.

Ik ga proberen er nu ook nog snel een concept raadsbrief bij te maken.
Ik laat nog weten of het lukt om die voor 15.00 u gereed te hebben.

met vriendelijke groet Zwolle

5.1.2e
5.1.2e

Gemeente Zwolle, afdeling Vastgoed
Postadres: Postbus 10007, 8000 GA Zwolle
Bezoekadres: Lübeckplein 2
☎: 5.1.2e
☎: 5.1.2e (secretariaat Vastgoed)
@ : 5.1.2e @zwolle.nl

Legenda toegepaste uitzonderingsgrondslagen

In dit document zijn gegevens definitief geanonimiseerd op grond van:

Wet	Artikel	Omschrijving	Pagina's
Wet open overheid	Art. 5.1 lid 2 sub e	De eerbiediging van de persoonlijke levenssfeer	1

From: "5.1.2e " <5.1.2e @zwolle.nl>
Sent: 5/6/2024 6:46:12 PM
To: "5.1.2e " <5.1.2e @pbl.nl>
Cc: "5.1.2e 5.1.2e " <5.1.2e @zwolle.nl>, "5.1.2e " <5.1.2e @zwolle.nl>
Subject: concept notitie atelier 3

Hallo 5.1.2e ,
Afgelopen week hebben 5.1.2e , 5.1.2e en ik gewerkt aan de notitie. De basis die je stuurde heeft ons geholpen. Toch hebben we ervoor gekozen om de opzet aan te passen.

- Opbrengst sessie 1: een hoofdstuk aan gewijd. Ook met verwijzing naar bijlage en kaartbeelden.
- Opbrengst sessie 2: opgaven à Dit op basis van de opbrengsten uit de bouwstenen en sessie 2;
- Een opdrachtbeschrijving voor ateliersessie 3:

Zo heeft het document een kop, kern en een staart. Kop met de inleiding, kern met de opbrengsten uit de ateliersessies en staart met een opdracht. Voor de opdracht is gebruik gemaakt van het draaiboek.
Het document is nog niet af, maar we delen dit alvast met je zodat je weet waar we mee bezig zijn. Wat vindt je er van?
Het is de bedoeling dat ook de externe stakeholders dit document krijgen. Middels een 'bijpraatuurtje' volgende week willen we de stakeholders, wanneer ze daar behoefte aan hebben, bijpraten over het wie wat waar waarom hoe en wanneer van de aanvulling op de omgevingsvisie en de scenariostudie.
Groet,

5.1.2e
5.1.2e

Gemeente Zwolle, Afdeling Proces, Programma, Projectmanagement
Bezoekadres: Lübeckplein 2, 8017 JZ Zwolle

☎ 5.1.2e
@ 5.1.2e @zwolle.nl

Niet printen spaart het milieu.
De gemeente Zwolle beschouwt e-mail als volwaardig communicatiemiddel. Dit betekent dat u erop mag vertrouwen dat de inhoud van dit bericht correct en compleet is.

Legenda toegepaste uitzonderingsgrondslagen

In dit document zijn gegevens definitief geanonimiseerd op grond van:

Wet	Artikel	Omschrijving	Pagina's
Wet open overheid	Art. 5.1 lid 2 sub e	De eerbiediging van de persoonlijke levenssfeer	1

From: "5.1.2e " <5.1.2e @zwolle.nl>
Sent: 9/22/2024 1:26:10 PM
To: "5.1.2e " <5.1.2e @zwolle.nl>, "5.1.2e " <5.1.2e @zwolle.nl>
Cc:
Subject: concept ppt en stellingen tbv concillium 26/9

Hoi 5.1.2e **en** 5.1.2e **,**
Bijgaand mijn concept ppt met drie stellingen.
Ik heb de focus gelegd op ruimte en wonen en besteed aandacht aan het wie (doelgroepen), wat (woonmilieus), waar (locaties). 5.1.2e : wil jij ingaan op het wanneer? Dus wat we nu moeten doen?
Het lijkt mij mooi om het gesprek vervolgens aan tafel te laten gaan over waar de leden van het concillium elkaar nodig hebben, wanneer je 1 van de volgende stelling onderschrijft of juist verwerpt:
wie
Er is meer sturing nodig op welke doelgroepen we willen aantrekken
wat
Er is meer sturing nodig op kwalitatief ontwikkelen en een verfijning van het beeld wat centrum stedelijk, groen stedelijk en sub urbaan is
waar
De bouwsteen wonen geeft aanleiding om de verdeling 60/40 opnieuw te beoordelen
wanneer
5.1.2e : wil jij daarvoor een stelling aandragen?
Groet,
5.1.2e
5.1.2e
5.1.2e
telefoon 5.1.2e of 5.1.2e
5.1.2e @zwolle.nl

Legenda toegepaste uitzonderingsgrondslagen

In dit document zijn gegevens definitief geanonimiseerd op grond van:

Wet	Artikel	Omschrijving	Pagina's
Wet open overheid	Art. 5.1 lid 2 sub e	De eerbiediging van de persoonlijke levenssfeer	1

Ons Zwolle van Overmorgen

Zwolle

Aanvulling Omgevingsvisie

ALV Concilium

26092024

5.1.2e

5.1.2e

Doel van deze bespreking

Zwolle

Concilium meenemen in

- Waarom een Aanvulling omgevingsvisie?
- Hoe komen we tot een aangevulde omgevingsvisie?
- Hoe ziet de bouwsteen wonen eruit?

Bespreken aan de hand van stellingen:

- waar hebben we elkaar nodig?

Waarom een Aanvulling Omgevingsvisie

Zwolle

Grote opgaven vragen om keuzes:

voor wie, wat, waar en wanneer

Bestuurlijke opdracht Aanvulling Omgevingsvisie

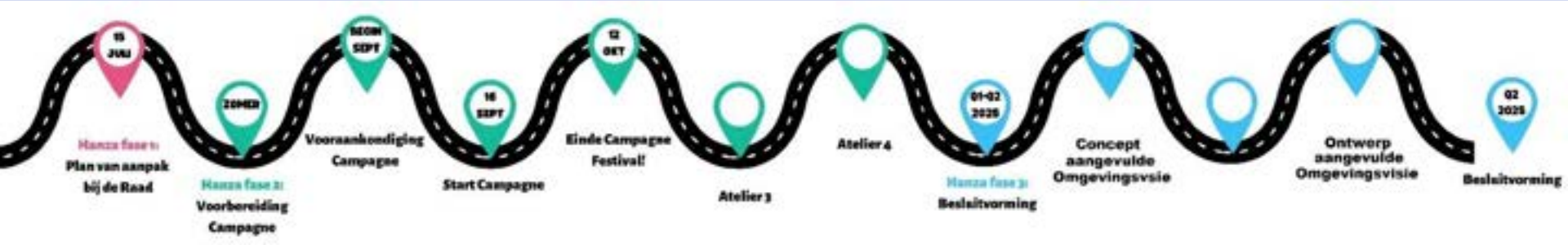
- Strategische en majeure ruimtelijke keuzes voor wonen, economie, mobiliteit, energie en water & klimaat
- Aanvullend op de huidige Omgevingsvisie

Waar werken we naartoe?

- Scenariostudie: vier voorstelbare toekomsten
- Ruimtelijk ontwikkelperspectief: het beste van de scenario's komt hierin samen
- Concept omgevingsvisie
- Ontwerp omgevingsvisie 'Ons Zwolle van Overmorgen'

Opgave kwalitatief

- Stedelijk wonen op z'n Zwols: groen, gemengd en met voldoende leefruimte binnen én buiten;
- Ook behoefte aan sub urbaan woonmilieu met meer grondgebonden woningen
- Benutten van de huidige woningvoorraad met veel groen-stedelijke woonmilieus;
- Behoefte aan geclusterde woonvormen om wonen en zorg te combineren;

Opgave kwantitatief

- 5.000 – 15.000 extra woningen tov huidige plancapaciteit

Basisprincipes voor een toekomstbestendig Zwolle

Zwolle

- groen in en om de stad groeit mee en dient verschillende doelen, zoals biodiversiteit, gezondheid en ontmoeten
- Bij groei van de stad is extra recreatief uitloopgebied nodig en ook:
  - Sport- en maatschappelijke voorzieningen
  - Blijven inzetten op een veilige en gezonde leefomgeving;
  - Onderwijs en retail
- Afstemming met beleidsopgaven rijk, provincie en waterschap (o.a. NOVEX, (N)PPLG, POVI)
- Verbinding van stad en land: toekomstperspectief agrarisch- en gemengd landelijk gebied.
  - Extensieve landbouw vraagt ook om extra ruimte

Inzichten en spanningen

Zwolle

Voor wie bouwen we?

- verschil tussen opgaven obv prognoses en ambitie uit verstedelijkingsstrategie
  - mate waarin Zwolle sterker groeit dan de *prognoses* wordt in belangrijke mate bepaald door de aantrekkingskracht van Zwolle in de regio en het land.
  - groei van Zwolle is grotendeels afhankelijk van migratie

Wat bouwen we?

- dreiging mismatch tussen vraag (groen-stedelijk) en aanbod (centrum stedelijk) tot 2040

Waar bouwen we?

- in huidige omgevingsvisie gaan we uit van 60% inbreiding vs 40% uitbreiding
- naast bestaande Zwolse wijken en de ceintuurbaanzone ook 1 of meerdere uitleglocatie(s)?

voor wie

Er is meer sturing nodig op welke doelgroepen we willen aantrekken

wat

Er is meer sturing nodig op kwalitatief ontwikkelen en een verfijning van het beeld wat centrum stedelijk, groen stedelijk en sub urbaan is

waar

De bouwsteen wonen geeft aanleiding om de verdeling 60/40 opnieuw te beoordelen

Waar hebben we elkaar nodig?

bedankt voor uw tijd

Zwolle

Legenda toegepaste uitzonderingsgrondslagen

In dit document zijn gegevens definitief geanonimiseerd op grond van:

Wet	Artikel	Omschrijving	Pagina's
Wet open overheid	Art. 5.1 lid 2 sub e	De eerbiediging van de persoonlijke levenssfeer	1

From: "5.1.2e " <5.1.2e @zwolle.nl>
Sent: 3/11/2024 9:12:11 PM
To: "5.1.2e 5.1.2e " <5.1.2e @zwolle.nl>
Cc:
Subject: concept presentatie MT stadsontwikkeling - Kopie.pptx

Hoi 5.1.2e ,
Ik heb bij de sheets hier en daar opmerkingen geplaatst. Evt nog plaatje van proces in presentatie opnemen (die al wel in de notitie zit). Hoop dat je hier zo verder mee kunt.
Morgenochtend heb ik van 9 tot 12 uur NT Fysiek Domein. Mocht je mij nodig hebben, app dan even, dan leg ik wel contact met je,
Met groet,
5.1.2e

Legenda toegepaste uitzonderingsgrondslagen

In dit document zijn gegevens definitief geanonimiseerd op grond van:

Wet	Artikel	Omschrijving	Pagina's
Wet open overheid	Art. 5.1 lid 2 sub e	De eerbiediging van de persoonlijke levenssfeer	1

Ons Zwolle van Overmorgen
aanvulling Omgevingsvisie

Presentatie MTStadsontwikkeling

14 maart 2024

Doel van deze MT bespreking

Het MT Stadsontwikkeling meenemen

- in het proces: hoe komen we tot een Aanvulling Omgevingsvisie?

- op inhoud: korte duiding van de oogst van de thematische bouwstenen voor de Aanvulling Omgevingsvisie

- bespreken: wat wil dit MT meegeven voor het vervolg?
  - Op proces?
  - Op inhoud?

1 Proces

Hoe komen we tot een Aanvulling Omgevingvisie?

Bestuurlijke opdracht Aanvulling Omgevingsvisie

Zwolle

- strategische en majeure ruimtelijke keuzes voor wonen, economie, mobiliteit, energie en water & klimaat
- aanvullend op de huidige Omgevingsvisie

Een programmatische aanpak

- complexe, tijdelijke en intensieve inspanning
- opgaven vragen om een samenhangende en doelgerichte aanpak
- opdracht is onderhevig aan dynamiek in de politiek-bestuurlijke context van de gemeente, regio en Rijk

Dit vraagt de nodige wendbaarheid in het proces dat we gaan doorlopen

Kern van de uitdaging

- Komen tot samenhangende ruimtelijke keuzes voor wonen, economie, mobiliteit, energie en water & klimaat;
- die aanvullend zijn op de huidige Omgevingsvisie (nieuw helpt bestaand);
- en waar een zekere sturingskracht vanuit gaat.

Focus en Visie

Ligt op het bereiken van de doelen en het leveren van resultaten

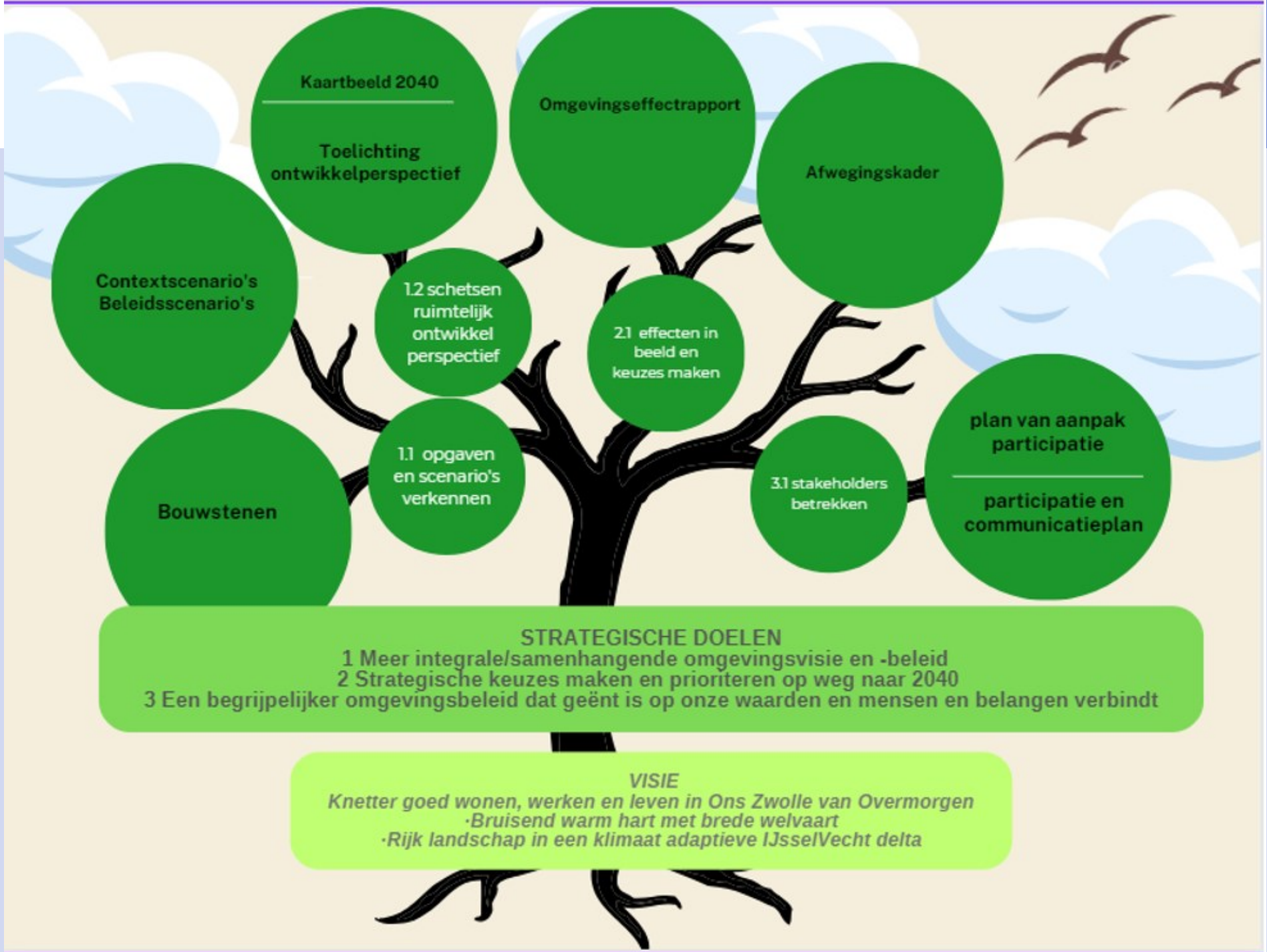
Doelen dragen echter altijd bij aan een groter geheel, aan onze

visie

Knettergoed wonen, werken en leven in Ons Zwolle van Overmorgen

- Bruisend warm hart met brede welvaart
- Rijk landschap in een klimaat adaptieve IJsselVecht delta

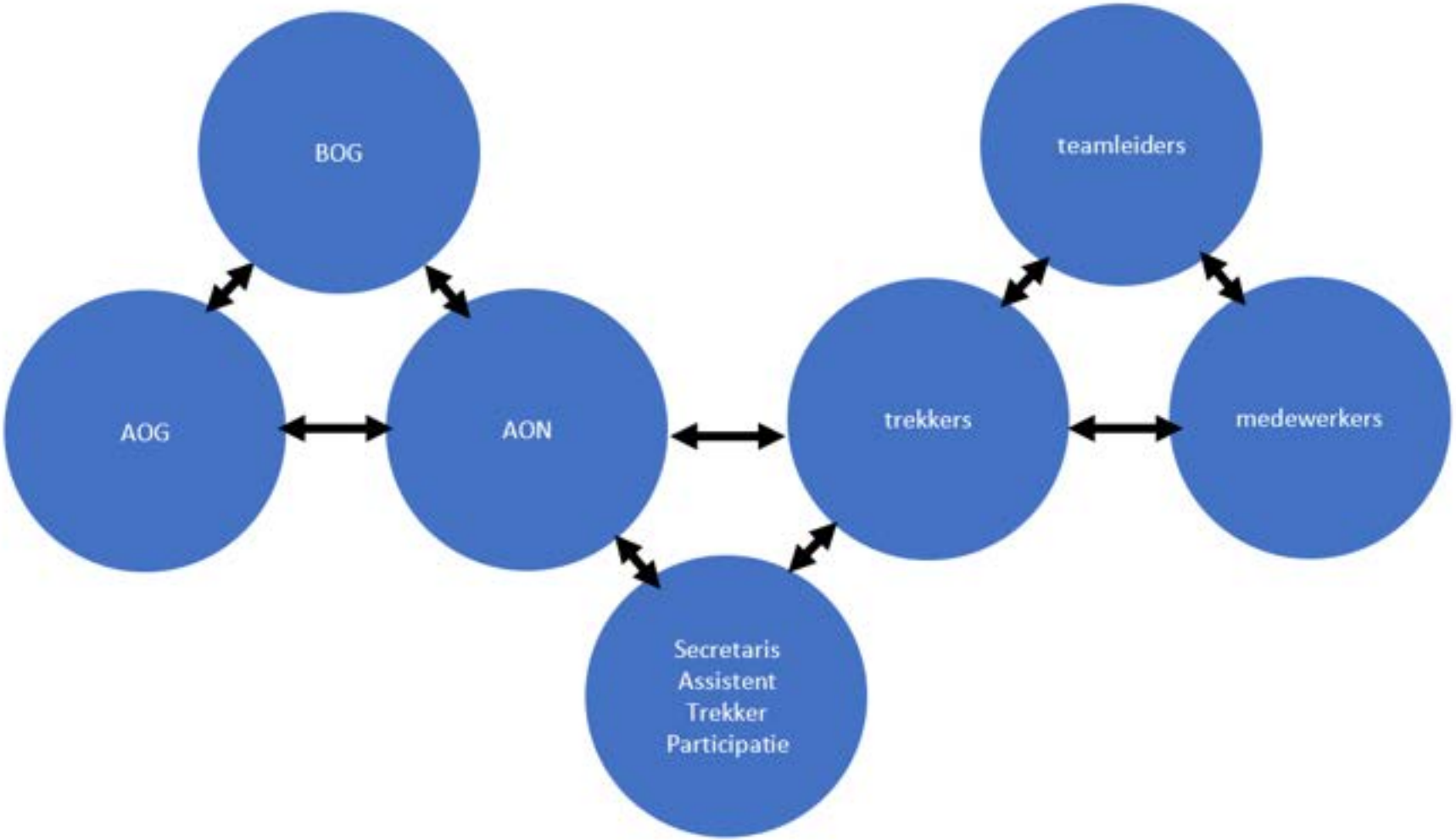
Dit is een belangrijke bron van energie voor het programma

Kaartbeeld 2040
Toelichting ontwikkelperspectief
Omgevingseffectrapport
Afwegingskader
Contextscenario's
Beleidsscenario's
1.2 schetsen ruimtelijk ontwikkel perspectief
2.1 effecten in beeld en keuzes maken
plan van aanpak participatie
participatie en communicatieplan
Bouwstenen
1.1 opgaven en scenario's verkennen
3.1 stakeholders betrekken
STRATEGISCHE DOELEN
1 Meer integrale/samenhangende omgevingsvisie en -beleid
2 Strategische keuzes maken en prioriteren op weg naar 2040
3 Een begrijpelijker omgevingsbeleid dat geënt is op onze waarden en mensen en belangen verbindt
VISIE
Knetter goed wonen, werken en leven in Ons Zwolle van Overmorgen
·Bruisend warm hart met brede welvaart
·Rijk landschap in een klimaat adaptieve IJsselVecht delta

Strategie

- Door dwars door de organisatie sectorale belangen bij elkaar brengen
- Meer sturen op het maken van strategische keuzes
- ons richten op realisatie van de grote (transitie) opgaven op het gebied van wonen (eerste prioriteit), de transitie van mobiliteit, energie, water en klimaat en daartussen te prioriteren.
- Participatie aanpak Zwolle ‘Hanza!’ in de praktijk brengen

organisatie

teams

- Atelier/productieteam maakt producten en resultaten
- Kernteam verzorgt de dagelijkse procesmatige sturing
- Programmateam stuurt op de inhoud
- Reflectieteam reflecteert op inhoud en strategie

NT stadsontwikkeling om te sparren en voor strategisch advies

2 Inhoud

korte duiding van de oogst van de thematische bouwstenen voor de Aanvulling Omgevingsvisie

Door de oogharen heen

- Rijke oogst aan opgaven: kwalitatief en kwantitatief
- Rijp en groen bij elkaar
- Nog niet alle ruimteclaims zijn bekend

Oogst is voldoende om de scenariostudie te gaan starten

bouwsteen wonen uitgelicht

Zwolle

Opgave kwantitatief

- 5.000 – 15.000 extra woningen tov huidige plancapaciteit

Opgave kwalitatief

- Stedelijk wonen op z'n Zwols: groen, gemengd en met voldoende leefruimte binnen én buiten;
- Benutten van de huidige woningvoorraad met veel groen-stedelijke woonmilieus;
- geclusterde woonvormen om wonen en zorg te combineren;
- Ruimte voor nieuwe woonvormen
- Groei stedelijke woonmilieus

Ruimtelijke impact

- bestaande Zwolse wijken (zie stadsscan hierna)
- de ceintuurbaanzone
- een uitleglocatie

Stadsscan uitgelicht

Zwolle

Potentie kwantitatief

- 0-2000 woningen passend binnen huidige kaders
- 0-5000 woningen bij aanpassing huidige kaders

Potentie kwalitatief (randvoorwaarden)

- Versterken en benutten groenblauwe kwaliteiten;
- Verdichten als vliegwiel voor de mobiliteitstransitie;
- Verdichten as strategie voor woningdifferentiatie op wijkniveau;
- Verdichting als impuls voor sterke en leefbare wijken

Ruimtelijke impact

- Centrumstedelijke milieus Wipstrik, Pierik, Dieze, Assendorp, Veerallee 810 - 1770
- Groenstedelijke woonmilieus Holtenbroek / aa-landen / zwolle-zuid / ittersum 950 - 2020
- Buitenwijken westenholte / berkum / brinkhoek 165 - 1205 woningen

duurzame energie uitgelicht

Zwolle

Opgave kwantiatief

- 650 trafostations de komende 10 jaar (waar mogelijk inpandig oplossen)
- Tenminste 10 middenspanningsstations
- 1 nieuw hoogspanningsstation om bestaande stations Frankhuis en Weteringkade te ontlasten
- nieuwe 380 kV traces

Opgave kwalitatief

- energieleverend bouwen van woningen en bedrijven.
- energie-arm maken van productieprocessen/productieketens

Ruimtelijke impact

- 650 x 30 m2 = ca 2 ha ruimtebeslag in de bestaande stad
- 10 en 10/20 kV stations 300 – 1.600 m2: ca 5,5 ha ruimtebeslag in totaal
- nieuwe locatie hoogspanningsstation: 5-7 ha ruimtebeslag
- nieuwe 380 kV traces vanuit Ens via Zwolle richting Oost Nederland/Duitsland.

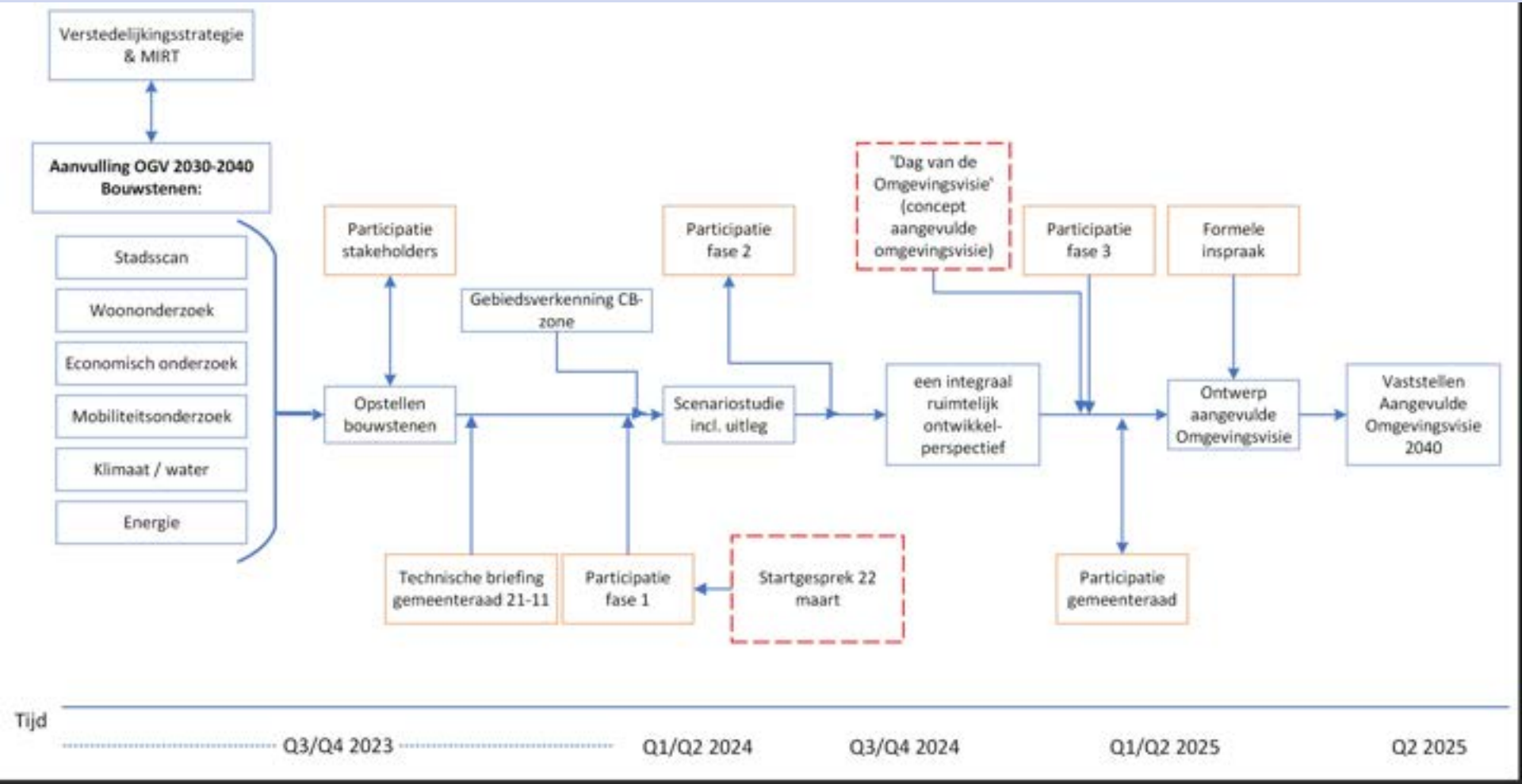
Wat wil dit MT meegeven voor het vervolg?

- Op proces?
- Op inhoud?

kijk

Zwolle

Vervolg

bedankt voor uw tijd

Zwolle

From: "5.1.2e 5.1.2e" <5.1.2e @zwolle.nl>
Sent: 1/25/2024 4:45:36 PM
To: "5.1.2e " <5.1.2e @zwolle.nl>, "5.1.2e (5.1.2e " <5.1.2e @zwolle.nl>, "5.1.2e " <5.1.2e @zwolle.nl>
Cc: "5.1.2e (5.1.2e " <5.1.2e @zwolle.nl>, "5.1.2e (5.1.2e)" <5.1.2e @zwolle.nl>, "5.1.2e 5.1.2e " <5.1.2e @zwolle.nl>
Subject: concept presentatie tbv SO as maandag met Gerdien

Hoi 5.1.2e**,** 5.1.2e**,** 5.1.2e **en** 5.1.2e **,**
5.1.2e: hierbij ontvang je de opbrengst van onze kruisbestuivingssessie (voor jou, niet voor Gerdien) en onze concept ppt tbv strategisch pfo met 5.1.2e aanstaande maandag (wel voor Gerdien, nemen we maandag onder de arm mee):
Het geeft de opbrengst van de bouwstenen in vogelvlucht weer. Het doet de bouwstenen zelf fiks tekort, maar geeft wel per thema een inkijkje in de opgaven en te verwachten ruimtelijk impact ervan.
En, ondanks dat er veel moeite is gedaan om het te comprimeren, het is teveel om toe te lichten.
Daarom stel ik het volgende voor:
Een informele gedachtenwisseling met Gerdien waarin we met haar delen, in vogelvlucht:

- Onze eerste verrassende inzichten uit onze kruisbestuivingssessie
- Nog te beantwoorden vragen (door ons en thematrekkers van de bouwstenen).
- Conclusie: 'Gevecht om de ruimte' in Zwolle vraagt om keuzes
- Vooruitblik: hoe hiermee verder?

De dia's met de opbrengst van de thematische bouwstenen Aanvulling Omgevingsvisie die hierachter staan kunnen we daar waar nodig voor het gesprek/toelichting erbij pakken.
Na een korte inleiding van mij hoe we hiertoe gekomen zijn, stel ik voor dat 5.1.2e of 5.1.2e de inhoud toelicht.
Mits zij @5.1.2e (5.1.2e , @5.1.2e en @5.1.2e (en jij 5.1.2e !) ook kunnen leven met enkele inhoudelijke dia's (4 tm 6) die ik heb toegevoegd. De overige inhoudelijke dia's zijn gemaakt/aangescherpt door 5.1.2e, 5.1.2e en 5.1.2e. Muv 1 toevoeging die ik heb gedaan op dia 2 (geelgemarkeerd)
Graag jullie reactie, dan kunnen we morgen eea afronden.
Groet,

5.1.2e
5.1.2e
5.1.2e
5.1.2e
tlefoon 5.1.2e of 5.1.2e
5.1.2e @zwolle.nl

Legenda toegepaste uitzonderingsgrondslagen

In dit document zijn gegevens definitief geanonimiseerd op grond van:

Wet	Artikel	Omschrijving	Pagina's
Wet open overheid	Art. 5.1 lid 2 sub e	De eerbiediging van de persoonlijke levenssfeer	1

From: "5.1.2e " <5.1.2e @zwolle.nl>
Sent: 9/27/2024 8:25:49 AM
To: "5.1.2e " <5.1.2e @zwolle.nl>, "5.1.2e " <5.1.2e @zwolle.nl>, "5.1.2e " <5.1.2e @zwolle.nl>, "5.1.2e " <5.1.2e @zwolle.nl>, "5.1.2e " <5.1.2e @zwolle.nl>, "5.1.2e " <5.1.2e @zwolle.nl>, "5.1.2e 5.1.2e " <5.1.2e @zwolle.nl>, "5.1.2e " <5.1.2e @zwolle.nl>
Cc: "5.1.2e " <5.1.2e @zwolle.nl>
Subject: concept Raadsbrief uitvoering Stadsscan

Allen,
Als bijlage een concept raadsbrief over de wijze van uitvoering van de Stadsscan Zwolle. Zouden jullie hierin willen meelezen. Vooral op een aantal onderdelen waar jullie annex mee zijn:

- 5.1.2e: Stadsdeal
- 5.1.2e: regeling mobiliteitsnormen
- 5.1.2e: premantelzorgwoningen
- 5.1.2e: beleid splitsen van woningen
- 5.1.2e: manifestatie
- 5.1.2e: grondbeleid

En lees vooral ook de rest van tekst mee ��. Opmerkingen zijn welkom!
Lukt dat uiterlijk volgende week vrijdag?
Alvast hartelijk dank en een goed weekend!

met vriendelijke groet

Zwolle 5.1.2e
5.1.2e

Gemeente Zwolle, Team Ruimte en Economie
Postadres: Postbus 10007, 8000 GA Zwolle
Bezoekadres: Lübeckplein 2

☎ : 5.1.2e
@ : 5.1.2e @zwolle.nl

Niet printen spaart het milieu.

De gemeente Zwolle beschouwt e-mail als volwaardig communicatiemiddel. Dit betekent dat u erop mag vertrouwen dat de inhoud van dit bericht correct en compleet is.

Legenda toegepaste uitzonderingsgrondslagen

In dit document zijn gegevens definitief geanonimiseerd op grond van:

Wet	Artikel	Omschrijving	Pagina's
Wet open overheid	Art. 5.1 lid 2 sub e	De eerbiediging van de persoonlijke levenssfeer	1

From: "5.1.2e " <5.1.2e @zwolle.nl>

Sent: 2/11/2025 12:19:32 PM

To: "5.1.2e " <5.1.2e @zwolle.nl>, "5.1.2e " <5.1.2e @zwolle.nl>, "5.1.2e " <5.1.2e @zwolle.nl>, "5.1.2e 5.1.2e " <5.1.2e @zwolle.nl>, "5.1.2e " <5.1.2e @zwolle.nl>, "5.1.2e (5.1.2e " <5.1.2e @zwolle.nl>, "5.1.2e " <5.1.2e @zwolle.nl>, "5.1.2e (5.1.2e " <5.1.2e @zwolle.nl>, "5.1.2e (5.1.2e " <5.1.2e @zwolle.nl>, "5.1.2e 5.1.2e " <5.1.2e @zwolle.nl>, "5.1.2e " <5.1.2e @zwolle.nl>, "5.1.2e " <5.1.2e @zwolle.nl>, "5.1.2e " <5.1.2e @zwolle.nl>, "5.1.2e 5.1.2e " <5.1.2e @zwolle.nl>, "5.1.2e " <5.1.2e @zwolle.nl>, "5.1.2e " <5.1.2e @zwolle.nl>, "5.1.2e " <5.1.2e @zwolle.nl>, "

Tip: sla het document op een gezamenlijk plek op in teams, en deel de link naar tabel en PDF met je collega's zodat er in één bestand gewerkt kan worden.

Deadline
We verwachten jullie reactie uiterlijk **zondagavond 16 februari** terug op 5.1.2e @zwolle.nl en 5.1.2e @zwolle.nl

Verdeling per bouwsteen / discipline
Zoals hierboven vermeld verwachten we één reactie per bouwsteen / discipline. We hebben de volgende verdeling gemaakt, met de **trekker van de bouwsteen / discipline** die dit coördineert.

Vragen
We kunnen ons voorstellen dat jullie naar aanleiding van dit concept RTP vragen hebben of behoefte hebben om met ons te overleggen. Daarom geven we jullie de mogelijkheid om **donderdag a.s. van 14 tot 17 uur** gebruik te maken van een 'inloopspreekuur'. **Locatie: MTR HZP Het Engelse Werk.**

Economie: 5.1.2e, 5.1.2e, 5.1.2e
Wonen: 5.1.2e, 5.1.2e, 5.1.2e
Energie: 5.1.2e, 5.1.2e, 5.1.2e
Klimaat / water: 5.1.2e, 5.1.2e, 5.1.2e
Mobiliteit: 5.1.2e, 5.1.2e, 5.1.2e
Groen: 5.1.2e, 5.1.2e, 5.1.2e
Stedenbouw / landschapsarchitectuur: 5.1.2e, 5.1.2e, 5.1.2e, 5.1.2e
Sociaal Domein: 5.1.2e, 5.1.2e, 5.1.2e, 5.1.2e, 5.1.2e, 5.1.2e, 5.1.2e
Vastgoed / Planeconomie: 5.1.2e, 5.1.2e, 5.1.2e
Milieu: 5.1.2e
Wijkmanagement: 5.1.2e, 5.1.2e, 5.1.2e, 5.1.2e, 5.1.2e, 5.1.2e (wie coördineert het namens jullie?)
Stadsbouwmeester: 5.1.2e

Namens het programmateam Aanvulling Omgevingsvisie een vriendelijke groet,

5.1.2e
5.1.2e
5.1.2e
Gemeente Zwolle
5.1.2e

Legenda toegepaste uitzonderingsgrondslagen

In dit document zijn gegevens definitief geanonimiseerd op grond van:

Wet	Artikel	Omschrijving	Pagina's
Wet open overheid	Art. 5.1 lid 2 sub e	De eerbiediging van de persoonlijke levenssfeer	1, 2

From: "5.1.2e 5.1.2e " <5.1.2e @zwolle.nl>
Sent: 2/18/2025 8:46:14 AM
To: "5.1.2e " <5.1.2e @zwolle.nl>, "5.1.2e 5.1.2e " <5.1.2e @zwolle.nl>, "5.1.2e 5.1.2e " <5.1.2e @zwolle.nl>
Cc:
Subject: concept voorwoord ruimtelijk toekomstperspectief

Hoi 5.1.2e **en** 5.1.2e **,** 5.1.2e **,**
Hierbij een concept voorwoord van Gerdien tbv het ruimtelijk toekomstperspectief. Evt. suggesties ontvang ik graag uiterlijk morgen.
Groet,

5.1.2e
5.1.2e
5.1.2e
telefoon 5.1.2e of 5.1.2e
5.1.2e @zwolle.nl

Legenda toegepaste uitzonderingsgrondslagen

In dit document zijn gegevens definitief geanonimiseerd op grond van:

Wet	Artikel	Omschrijving	Pagina's
Wet open overheid	Art. 5.1 lid 2 sub e	De eerbiediging van de persoonlijke levenssfeer	1

ALV CONCILLIUM

DE KWALITATIEVE GROEI VAN ZWOLLE

26 september 2024

SJOERD FEENSTRA

ONLANGS IN DE LOKALE MEDIA

Zwolle

Sjoerd Feenstra eerste stadsbouwmeester van Zwolle

Duizenden nieuwe huizen, maar dat is niet zonder risico

“ik ben 63 en woon in een gezinswoning samen met mijn partner, en nee wij willen niet naar een appartement maar wel kleiner wonen met een tuintje en eigen parkeerplaats voor de deur, helaas wordt in Zwolle hierin niet voorzien, we hopen dat er wel meer dit soort huizen worden gebouwd in de toekomst zodat ons huis naar een gezin met kinderen kan”.

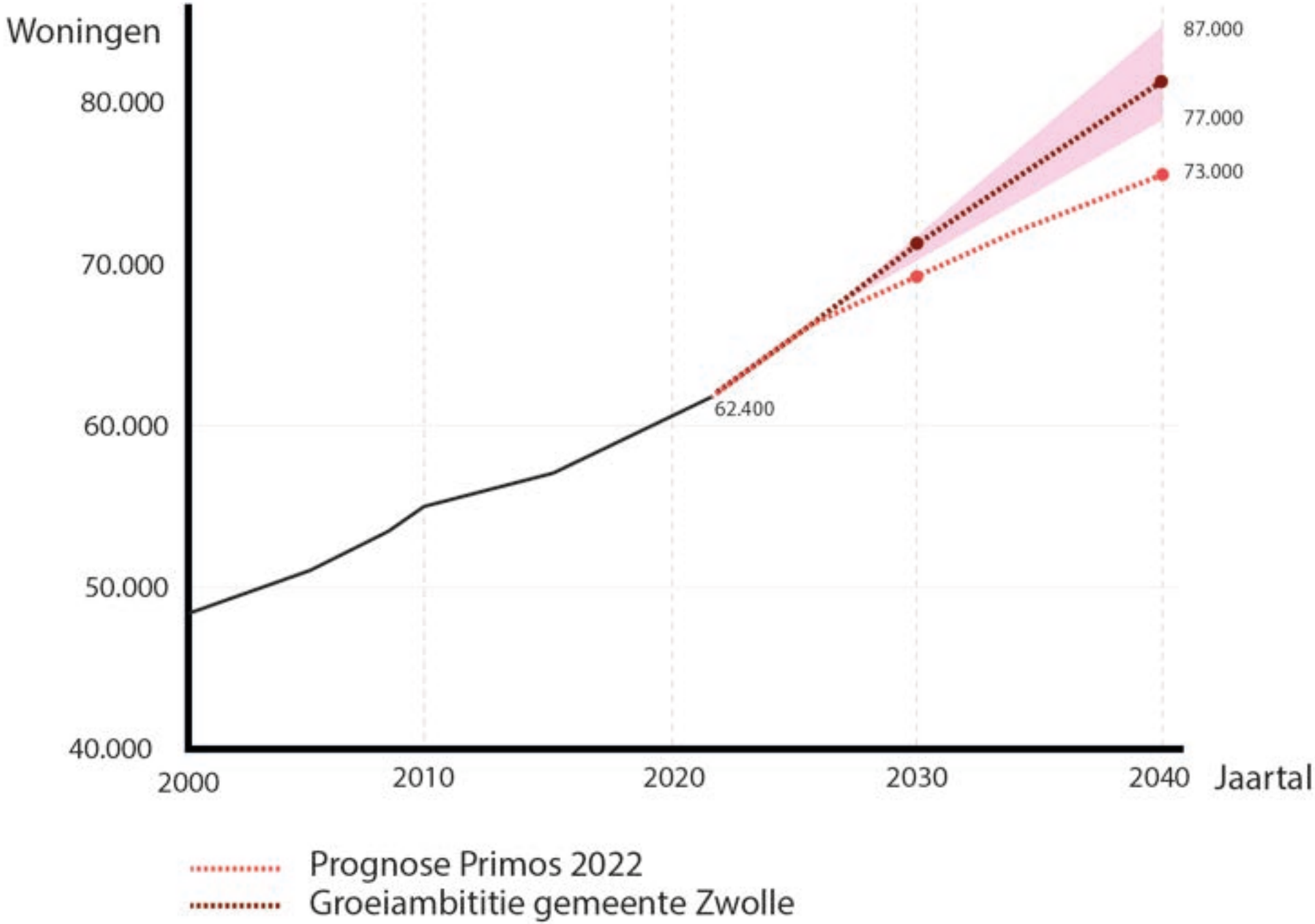
“ik ben blij met onze levensbestendige woning die we jaren geleden hebben gekocht. Ik moet er niet aan denken om op de tigste verdieping van een woonpakhuis te wonen waar iedereen anoniem is. En bovendien in een peperduur appartementje waar je je kont amper kunt keren. En bij een grote storing niet weg kunt of erger nog niet thuis kunt komen”.

“en weer moeten de ouderen een appartement in. wellicht tijd voor een onderzoek of de ouderen dit echt willen!! en daar het toekomstbeleid qua bouw op aan passen”.

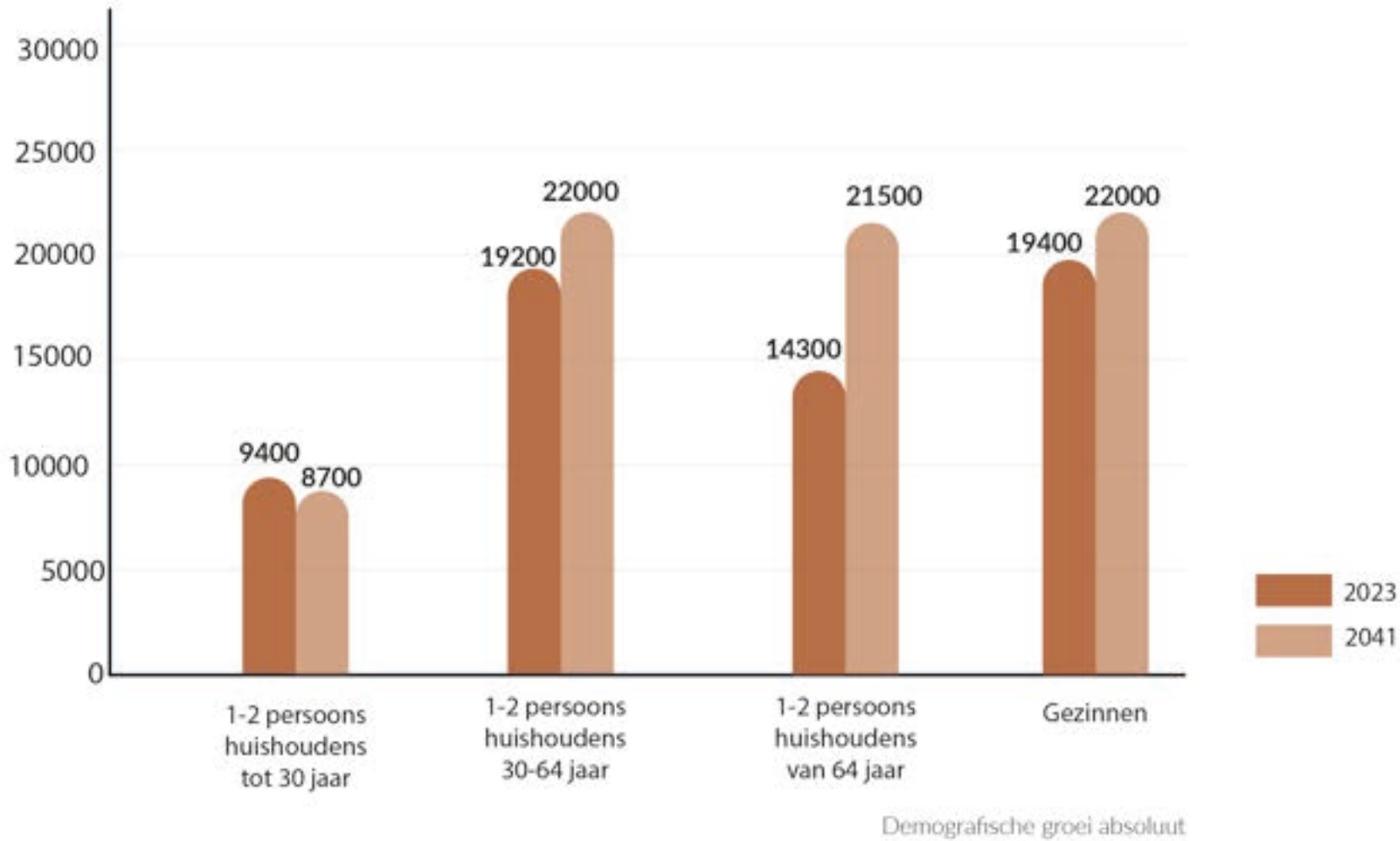
DE GROEI VAN ONZE HANZESTAD

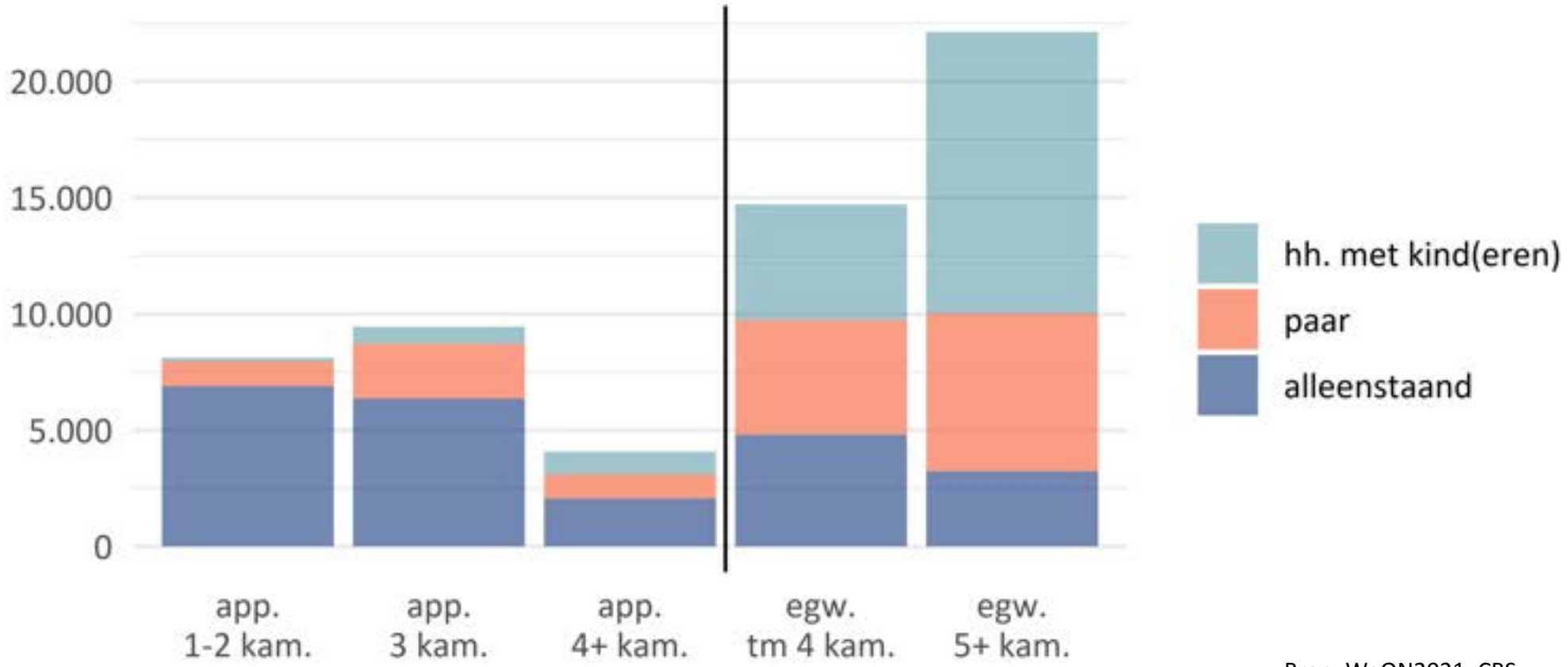
IN CIJFERS

Woningen
80.000
70.000
60.000
50.000
40.000
2000
2010
2020
2030
2040
Jaartal
87.000
77.000
73.000
62.400
Prognose Primos 2022
Groeiambititie gemeente Zwolle

DEMOGRAFISCHE ONTWIKKELING, PER TYPE HUISHOUDEN

#3 VERLEIDEN

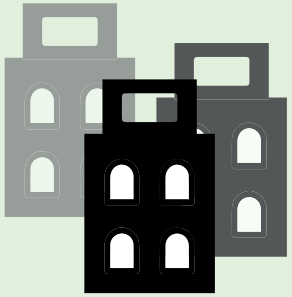
Bron: WoON2021, CBS, bewerking RIGO

KWALITATIEVE VRAAG

Grondgebonden woningen

Erkende Zwolse woonkwaliteit, ook voor de ‘buitenstaander’

stedelijk woonmilieu

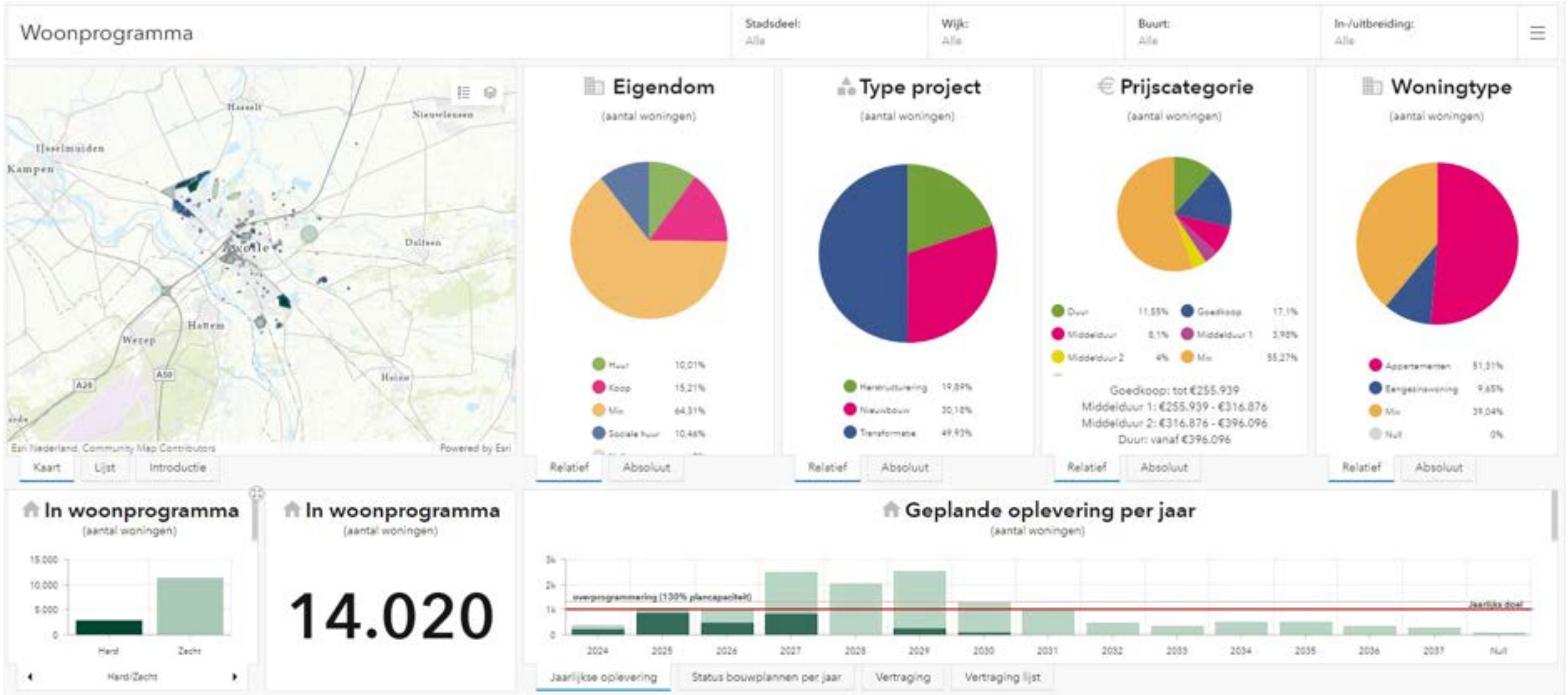
Steeds gewilder onder senioren, o.a. met zorgvraag

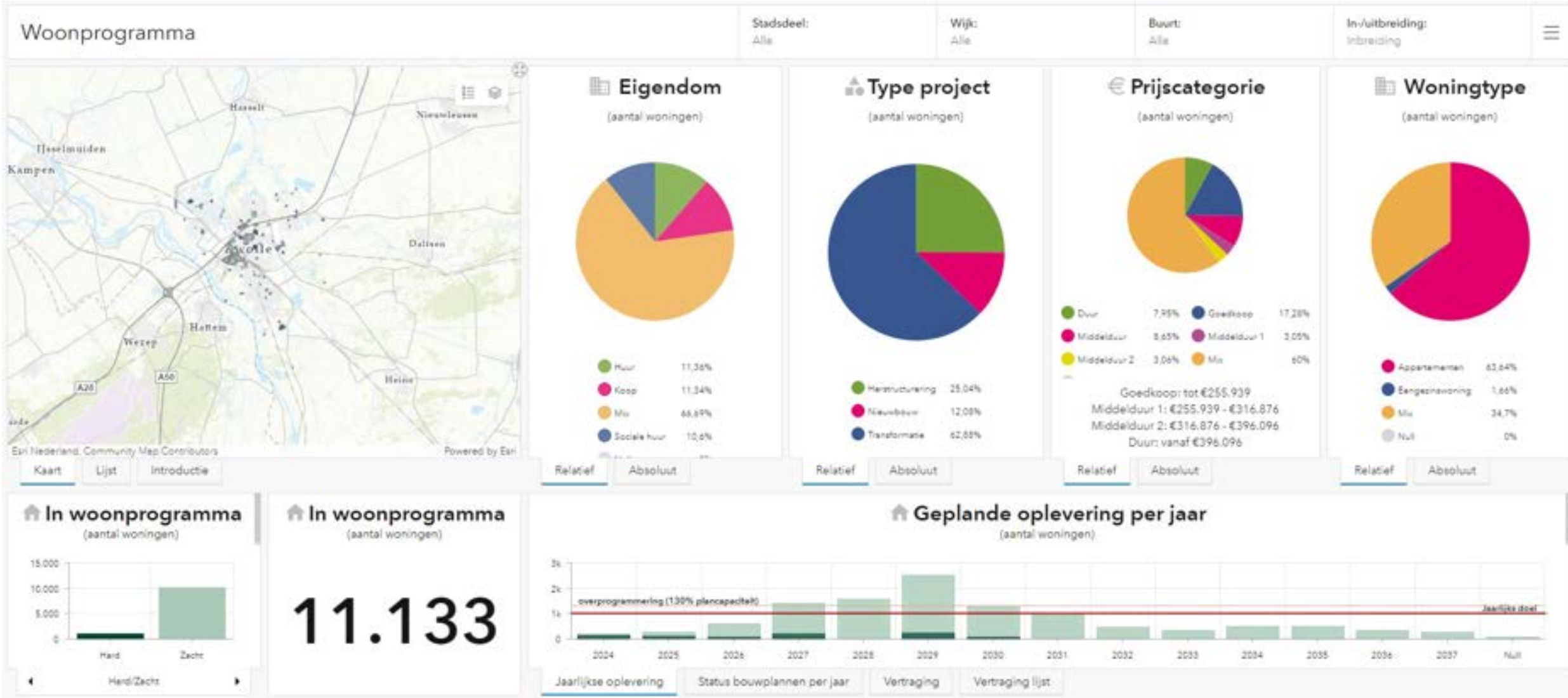
Groen-stedelijk woonmilieu

Van jong tot oud, van vitaal tot zorgbehoevend

PLANCAPACITEIT, TOTAAL (augustus 2024)

PLANCAPACITEIT, BINNENSTEDELIJK (augustus 2024)

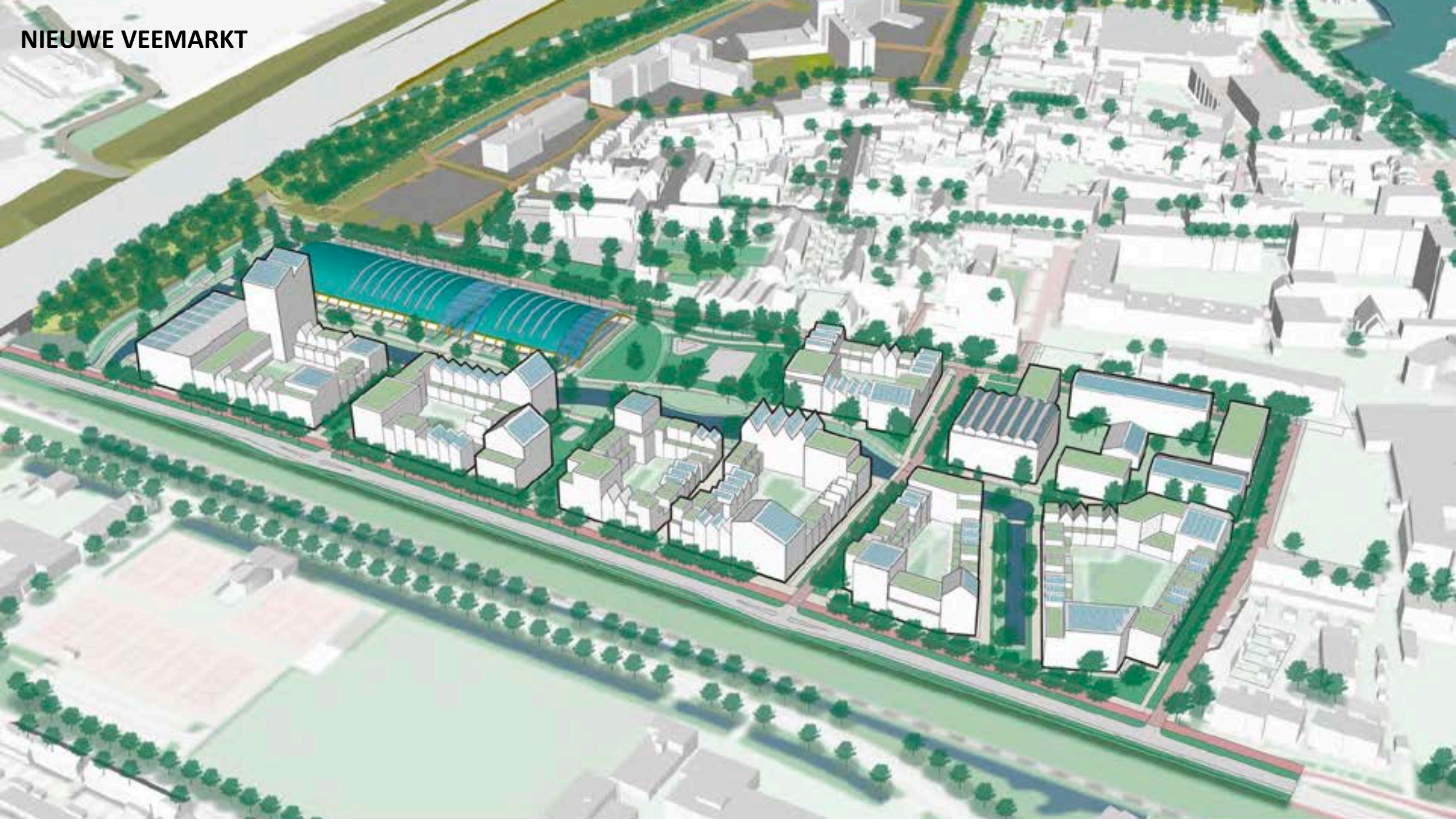

SPOORKWARTIER

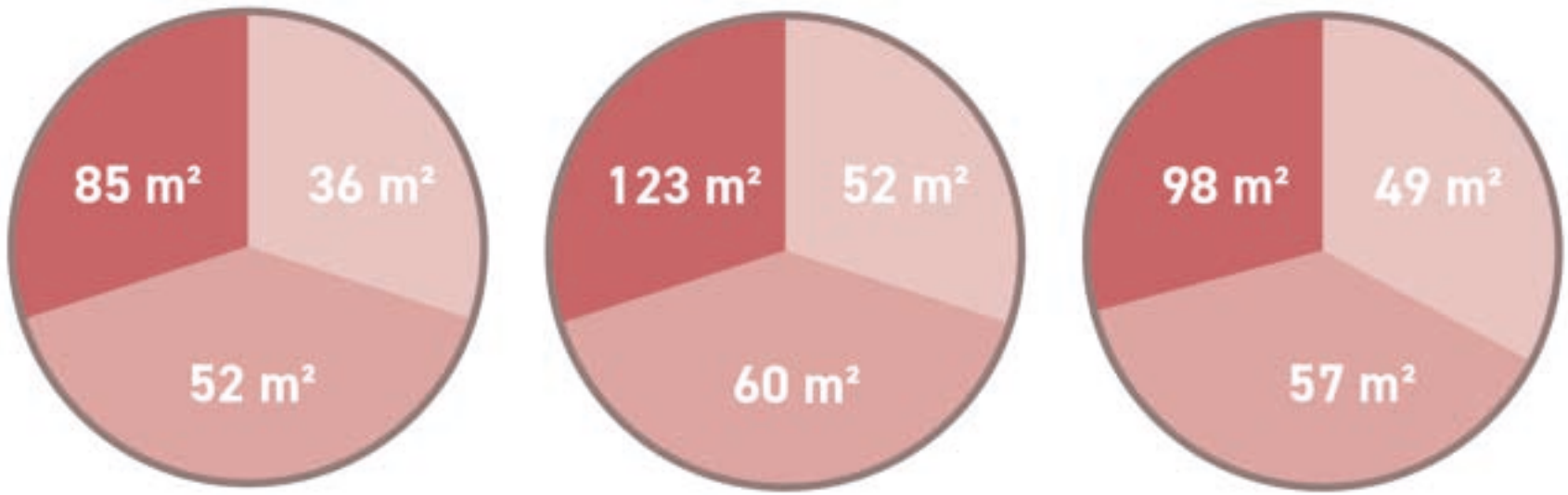

NOORDERKWARTIER

NIEUWE VEEMARKT

VERDIEPING: WONINGPROGRAMMA (peildatum augustus 2024)

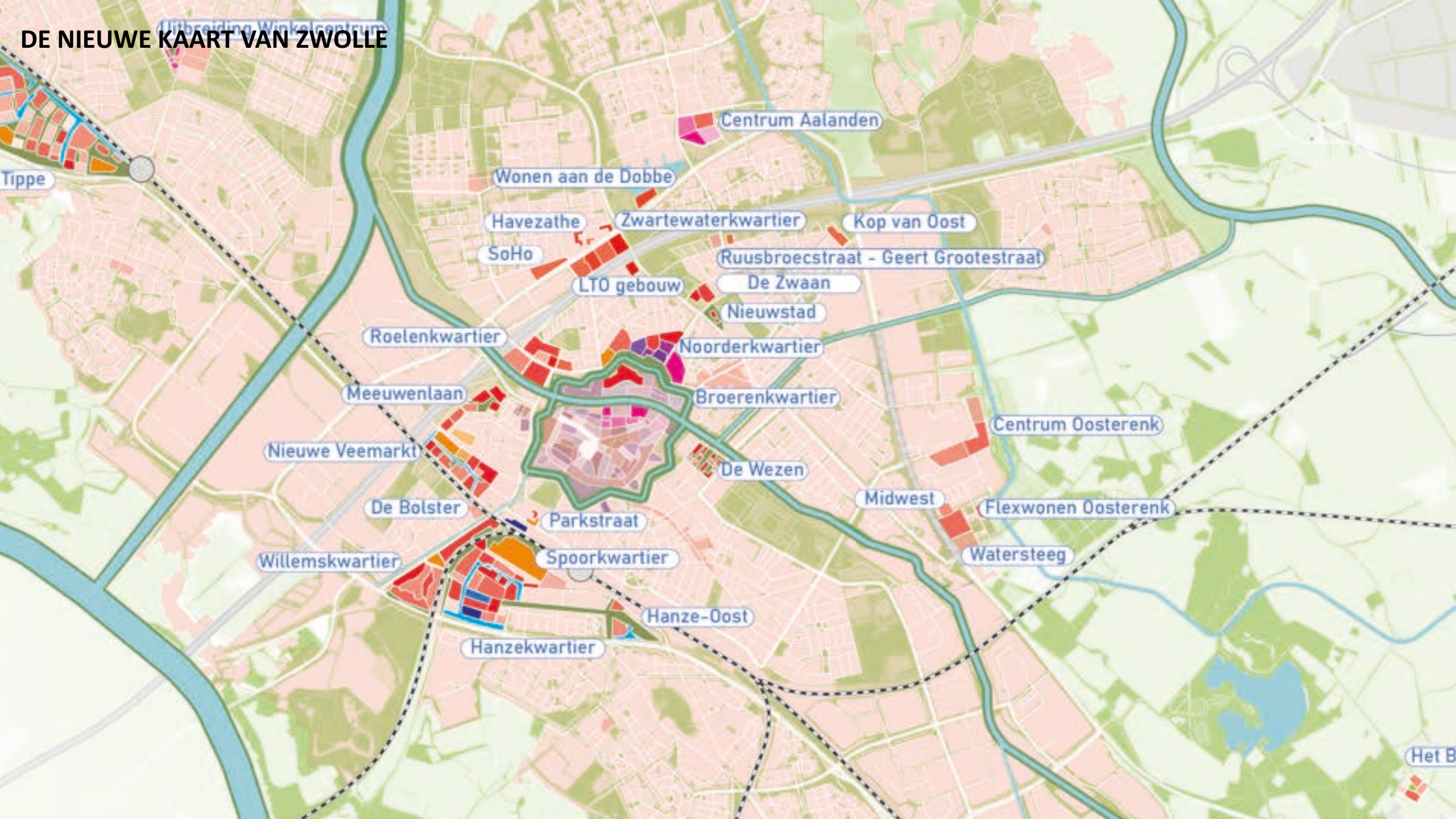

VRAAG & AANBOD

- Meer 1-2 persoonshuishoudens, vooral ouderen
- Vraag naar groen-stedelijk woonmilieus, ook onder ouderen
- Plancapaciteit is primair binnenstedelijk
- Financiële haalbaarheid onder druk
- Beleidskaders knellen
- Behoefte aan betaalbaar wonen
- 90-95% appartementen
- 70% gestapeld en klein
- Aanbod en vraag lopen uit de pas

3 stedelijke strategieën

DE NIEUWE KAART VAN ZWOLLE

#1 PROFILEREN

- Sturen op onderscheidend vermogen tussen gebieden
- Wat voegt het gebied (programmatisch) toe aan de stad?
- Identiteit van gebied staat centraal
- Stad maken: dynamische mix van functies of stedelijk wonen in de luwte
- Scherpere keuzes over (gewenste) doelgroepen
- Ook binnenstedelijke ruimte voor grondgebonden stadswoningen/buurten

#2 PRIORITEREN

- Essentieel om uitvoeringskracht te versterken
- Waakvlam en vlammenwerper
- Ook vanuit financiële beperkingen en capaciteit
- Prioriteren is ook: ‘van stapeling van ambities naar weging van ambities’

#3 VERLEIDEN

- Sterke Zwolse voorkeur voor ‘groen-stedelijk, ontspannen en grondgebonden’
- Vertalen naar (meer) stedelijke woonmilieus
- Inzetten op doorstroomkwaliteit
- Ouderen verleiden om kleiner te wonen
- In de buurt, minimaal 2-3 kamer appartementen, royale buitenruimtes, zorg

ALV CONCILLIUM

DE KWALITATIEVE GROEI VAN ZWOLLE

26 september 2024

SJOERD FEENSTRA

From: "5.1.2e" <5.1.2e@zwolle.nl>
Sent: 11/15/2024 10:51:34 AM
To: "5.1.2e" <5.1.2e@zwolle.nl>
Cc:
Subject: Declaratie

Legenda toegepaste uitzonderingsgrondslagen

In dit document zijn gegevens definitief geanonimiseerd op grond van:

Wet	Artikel	Omschrijving	Pagina's
Wet open overheid	Art. 5.1 lid 2 sub e	De eerbiediging van de persoonlijke levenssfeer	1

From: "5.1.2e" <5.1.2e@zwolle.nl>
Sent: 12/16/2024 2:07:22 PM
To: "5.1.2e" <5.1.2e@zwolle.nl>
Cc: "5.1.2e" <5.1.2e@zwolle.nl>, "5.1.2e" <5.1.2e@zwolle.nl>, "5.1.2e" <5.1.2e@zwolle.nl>, "5.1.2e" <5.1.2e@zwolle.nl>
Subject: definitief persbericht verkenning Ceintuurbaanzone en scenariostudies aanvulling omgevingsvisie

Hoi,
Wil jij checken of dit nu bij de stukken voor B&W is gevoegd? 5.1.2e
Groet,
5.1.2e
5.1.2e
5.1.2e
telefoon 5.1.2e of 5.1.2e
5.1.2e @zwolle.nl

Van: 5.1.2e
Verzonden: donderdag 12 december 2024 23:01
Aan: 5.1.2e ; 5.1.2e ; 5.1.2e ; 5.1.2e
Onderwerp: definitief persbericht verkenning Ceintuurbaanzone en scenariostudies aanvulling omgevingsvisie
Allen,
Veel dank voor jullie feedback, wordt 't beter van!
De quote van Gerdien is ook nog gewijzigd.
Ik mail het gehele persbericht nu ook nog even naar Gerdien.
Weet niet of ze tijd heeft om te reageren.
5.1.2e, laten we afspreken als je niets van me hebt gehoord voor 11 uur, zorg je dan dat deze versie met de collegestukken mee gaat?

met vriendelijke groet Zwolle

5.1.2e
5.1.2e
5.1.2e

Gemeente Zwolle, ZWCO
Postadres: Postbus 10007, 8000 GA Zwolle
Bezoekadres: Grote Kerkplein 15

5.1.2e
5.1.2e @zwolle.nl

Van: 5.1.2e <5.1.2e@zwolle.nl>
Datum: donderdag, 12 december 2024 om 20:50
Aan: 5.1.2e <5.1.2e@zwolle.nl>, 5.1.2e <5.1.2e@zwolle.nl>, 5.1.2e <5.1.2e@zwolle.nl>
CC: 5.1.2e <5.1.2e@zwolle.nl>
Onderwerp: RE: graag reactie op gecombineerd persbericht verkenning Ceintuurbaanzone en scenariostudies aanvulling omgevingsvisie

Hoi allen,
Best een uitdaging om dit inderdaad goed en begrijpelijk te verwoorden in het persbericht.
Ik heb een paar aanvullende suggesties gedaan in het document.
Groet,
5.1.2e

Van: 5.1.2e <5.1.2e@zwolle.nl>
Verzonden: donderdag 12 december 2024 15:12
Aan: 5.1.2e <5.1.2e@zwolle.nl>; 5.1.2e <5.1.2e@zwolle.nl>; 5.1.2e (5.1.2e <5.1.2e@zwolle.nl>
CC: 5.1.2e <5.1.2e@zwolle.nl>

Onderwerp: RE: graag reactie op gecombineerd persbericht verkenning Ceintuurbaanzone en scenariostudies aanvulling omgevingsvisie

Dag allen,
Ik heb m'n commentaar geleverd. Ik heb met name het regionale belang van de Ceintuurbaan(zone) ook benoemd.
@5.1.2e en @5.1.2e, lukt het jullie ook nog om het van commentaar te voorzien?
Met vriendelijke groet,

5.1.2e
5.1.2e
5.1.2e
Gemeente Zwolle
5.1.2e

Van: 5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>
Verzonden: donderdag 12 december 2024 10:39
Aan: 5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>; 5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>; 5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>
CC: 5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>
Onderwerp: graag reactie op gecombineerd persbericht verkenning Ceintuurbaanzone en scenariostudies aanvulling omgevingsvisie
Urgentie: Hoog

Hallo 5.1.2e, 5.1.2e en 5.1.2e,
5.1.2e en ik hebben - zoals is afgesproken in het PFO en ook in het college besproken - een gecombineerd persbericht van verkenning Ceintuurbaanzone en scenariostudie aanvulling omgevingsvisie gemaakt.
Waarin we de relatie met elkaar uitleggen. (er zijn dus 2 aparte raadsbrieven, en er is 1 gecombineerd persbericht)
Best een lastige klus om dit een beetje begrijpelijk te maken.
In de bijlage ons voorstel.
Graag jullie feedback zodat het persbericht nog beter wordt.
Als het goed is kunnen jullie deze link openen en hierin wijzigingen aanbrengen.
Lukt het jullie vandaag te reageren?
Dan hebben we vrijdagochtend een afgestemd persbericht dat met de collegestukken mee kan.
p.s. quote Gerdien moet ik ook nog afstemmen met haar.
Hier vind je het conceptpersbericht:
Persbericht_ceintuurbaanzone_en_scenariosaanvullingomgevingsvisie_TMenCGK.docx
p.s. voor de volledigheid heb ik het persbericht verkenning ceintuurbaanzone zoals dat deze week bij de collegestukken zat ook bijgevoegd. (deze vervalt dus en is nu geintegreerd in het nieuwe persbericht)

met vriendelijke groet Zwolle

5.1.2e
5.2
5.2

Gemeente Zwolle, ZWCO
Postadres: Postbus 10007, 8000 GA Zwolle
Bezoekadres: Grote Kerkplein 15

5.1.2e
5.1.2e @zwolle.nl

Legenda toegepaste uitzonderingsgrondslagen

In dit document zijn gegevens definitief geanonimiseerd op grond van:

Wet	Artikel	Omschrijving	Pagina's
Wet open overheid	Art. 5.1 lid 2 sub e	De eerbiediging van de persoonlijke levenssfeer	1, 2
Wet open overheid	Art. 5.2	Persoonlijke beleidsopvattingen	2

Relevante documenten en onderzoeken - bouwsteen mobiliteit

In het format voor de bouwsteen mobiliteit wordt gevraagd naar de ruimtelijke impact en consequenties (zowel kwantitatief als kwalitatief) van mobiliteit. De algemene trend binnen mobiliteit is de inzet op de mobiliteitstransitie. Dit moet leiden tot minder ruimtebeslag door mobiliteit.

Thema's binnen mobiliteit met ruimtelijke component

Dit plaatje laat goed zien dat inzet op de mobiliteitstransitie (verminderen, veranderen en verschonen; in de kern daarmee inzet op actieve mobiliteit) de ruimteclaim van mobiliteit doet verminderen.

Algemeen

Rapport: Mobiliteitsbeeld 2023

o.a. over ontwikkeling van mobiliteit in afgelopen 10 jaar, mogelijke ontwikkeling van verschillende vervoerwijzen in de komende 5 jaar en ook goederenvervoer

https://www.kimnet.nl/binaries/kimnet/documenten/publicaties/2023/11/14/mobiliteitsbeeld-2023/KiM+Mobiliteitsbeeld_2023_defA2.pdf

Voorbeelden:

- Naar verwachting is in 2028 het fietsgebruik 20% hoger dan in 2019 (groei komt vooral door elektrische fiets)
- Naar verwachting blijft het trein- en bus tram metro gebruik in 2028 lager dan in 2019
- Naar verwachting is het totale wegverkeer in 2028 gegroeid t.o.v. 2019
- Naar verwachting groeit het spoorgoederenvervoer in de periode 2019-2028, terwijl wegvervoer en binnenvaart krimpt

Rapport: Kerncijfers mobiliteit 2022

https://www.kimnet.nl/binaries/kimnet/documenten/publicaties/2022/11/15/kerncijfers-mobiliteit-2022/Kerncijfers+Mobiliteit+2022_A_def.pdf

Rapport: Maatschappelijke kosteneffectiviteitsanalyse Binnen - Buitenstedelijk bouwen (maart 2023)

o.a. over infrakosten per woning binnen en buiten stedelijk

https://www.metropoolregioamsterdam.nl/wp-content/uploads/2023/03/Maatschappelijke-kosteneffectiviteitsanalyse-binnen-buitenstedelijk-bouwen.pdf

Rapport: Verkenning Ruimte in het systeem
o.a. over het efficiënter benutten van infrastructuur en voertuigen
https://www.kimnet.nl/binaries/kimnet/documenten/rapporten/2021/10/04/verkenning-ruimte-in-het-systeem/KiM+rapport+Verkenning+Ruimte+in+het+systeem_pdfA.pdf

Lopen
Beleidskader Amsterdam: Ruimte voor de voetganger (April 2023)
o.a. een onderbouwing om de belangen van de voetganger zorgvuldig te kunnen wegen bij (her)inrichtingen. Een norm van een vrije doorloopruimte van 200 cm (als ondergrens).
https://assets.amsterdam.nl/publish/pages/865282/iv1281-beleidskader_ruimte_voor_voetganger_update_2023-v3_hr.pdf

Rotterdam - Ontwerpwijzer Voetganger
o.a. over bepalen van de benodigde voetgangersruimte (juni 2023)
https://ruimtevoorlopen.nl/wordpress/wp-content/uploads/2023/12/Ontwerpwijzer_rotterdam_loopt_lr.pdf

Januari 2024: Ontwerpwijzer Voetgangers van CROW beschikbaar

Fietsen
Brochure: Fietsfeiten 2023 (november 2023)
o.a. over verschuiving van auto naar fiets bespaart ruimte, ontwikkeling van elektrische fiets (potentie om auto te vervangen)
https://www.kimnet.nl/binaries/kimnet/documenten/publicaties/2023/11/28/fietsfeiten-2023/KiM+brochure_Fietsfeiten+2023_DigTdef.pdf

CROW: leidraad fietsparkeren. In november 2024 gepubliceerd. Beschikbaar voor €124

Openbaar Vervoer
Brochure: Waar is de OV-reiziger gebleven? (oktober 2023)
Sinds COVID-19-pandemie is er minder gebruik van het OV. Daarna is het OV-gebruik nog niet volledige hersteld.
https://www.kimnet.nl/binaries/kimnet/documenten/publicaties/2023/10/10/waar-is-de-ov-reiziger-gebleven/KiM+brochure+Waar+is+de+ov-reiziger+gebleven_defA.pdf

Deelmobiliteit
Rapport: Peer-to-Peer autodelen in Nederland: nieuwe inzichten en vergelijking met andere deelconcepten (december 2023)
o.a. over effect van autodelen op autobezit
https://www.kimnet.nl/binaries/kimnet/documenten/publicaties/2023/12/14/peer-to-peer-autodelen-in-nederland/KiM+Achtergrondrapport+Peer+to+peer+autodelen+in+Nederland_def.pdf

Rapport: Deelauto- en deelfietsmobiliteit in Nederland: ontwikkelingen, effecten en potentie (oktober 2021)
o.a. over effect van autodelen op autobezit en autogebruik, welk vervoersmiddel de deelfiets en -auto vervangen, potentie en opschaling

https://www.kimnet.nl/binaries/kimnet/documenten/rapporten/2021/10/05/deelauto--en-deelfietsmobiliteit-in-nederland-ontwikkelingen-effecten-en-potentie/Deelauto-+en+deelfietsmobiliteit+in+Nederland-Ontwikkelingen%2C+effecten+en+potentie-pdfA.pdf

Mobiliteitsonderzoek 2021 en 2023

- Vragen over deelmobiliteit

Privéauto

Onderzoeksrapport: Hoe helpen we de autoforens anders reizen? (december 2022)
https://www.smartwayz.nl/media/2584/rapportage-reismotievenonderzoek-smartwayznl.pdf

Rapport: autoluw beleid gemeenten: doelen, effecten en rollen (september 2023)
o.a. over de effecten van autoluwe maatregelen
https://www.kimnet.nl/binaries/kimnet/documenten/publicaties/2023/09/26/autoluw-beleid-gemeenten-doelen-effecten-en-rollen/KiM+Brochure+Autoluw+beleid+gemeenten_doelen%2C+effecten+en+rollen_def.pdf

Brochure: Verwachte effecten van betalen naar gebruik
o.a. over dat heffing op autogebruik leidt tot minder autoritten, maar dat het autobezit gaat toenemen met gevolgen voor druk op schaarse openbare ruimte.
https://www.kimnet.nl/binaries/kimnet/documenten/publicaties/2022/11/17/verwachte-effecten-van-betalen-naar-gebruik/KiM+brochure+betalen+naar+gebruik_defA.pdf

Parkeren/ Mobiliteitshub

Rapport: Mobiliteitshubs; maak mobiliteitshubs aantrekkelijk en zorg voor diverse mobiliteit
o.a. over ruimteclaim door parkeren en lagere parkeernorm door mobihubs
Brochure-Mobiliteitshubs.pdf (natuurenmilieu.nl)

Rapport: Leidraad parkeren bij knooppunten en mobiliteitshubs (april 2021
o.a. over het besparen van ruimte nabij woningen door parkeren in hubs
Leidraad-parkeren-bij-knooppunten-en-mobiliteitshubs.pdf.aspx (crow.nl)

Rapport: Nu eens een nuchter verhaal over mobiliteitshubs; geen heilige graal, maar wat dan wel? (november 2021)
o.a. over de hooggespannen verwachtingen van mobiliteitshubs en waar er wel kansen zijn
Nu eens een nuchter verhaal over mobiliteitshubs; geen heilige graal, maar wat dan wel? (goudappel.nl)

From: "5.1.2e " <5.1.2e @zwolle.nl>
Sent: 11/6/2024 12:16:14 PM
To: "5.1.2e " <5.1.2e @zwolle.nl>
Cc: "5.1.2e 5.1.2e " <5.1.2e @zwolle.nl>, "5.1.2e " <5.1.2e @zwolle.nl>
Subject: Document scenariostudie + reactie

Hoi 5.1.2e ,
Hierbij nogmaals de 80%-versie scenariostudie.
(Deze stond op de agenda van ons overleg van 23 oktober).
Ook bijgevoegd het document met opmerkingen van het team en enkele collega's op de 80% versie. Dit is gedeeld met Posad.
Groet,

5.1.2e
5.1.2e

Gemeente Zwolle, Afdeling Proces, Programma, Projectmanagement
Bezoekadres: Lübeckplein 2, 8017 JZ Zwolle

☎ 5.1.2e
@ 5.1.2e @zwolle.nl

Niet printen spaart het milieu.

De gemeente Zwolle beschouwt e-mail als volwaardig communicatiemiddel. Dit betekent dat u erop mag vertrouwen dat de inhoud van dit bericht correct en compleet is.

Legenda toegepaste uitzonderingsgrondslagen

In dit document zijn gegevens definitief geanonimiseerd op grond van:

Wet	Artikel	Omschrijving	Pagina's
Wet open overheid	Art. 5.1 lid 2 sub e	De eerbiediging van de persoonlijke levenssfeer	1

Feedback op 80%-versie scenariostudie

22-10-2024

Kernboodschap:

1. Neem de lezer mee in het document in een logische opbouw, zijnde de stappen die we hebben doorlopen, dus ook in die volgordelijkheid. Daarmee volgt de inhoud het proces.
2. Begin elk hoofdstuk met een inleiding, kern/boodschap en conclusie/slot.
3. Laat de scenario's meer onderscheidend van elkaar zijn aan de hand van de bouwstenen en via de schuiven, en wat betekent dit dan? Zoek daarbij aansluiting met de inhoud van de bouwstenen. Wat betekent het voor wonen (met de stadsscan), mobiliteit, energie, economie en de input van de verkenning CBZ. Bouwstenen gebruiken in hun uiterste speelvelden.
4. Per scenario één kaart gebruiken, deze ook uitleggen. Het is de voorstelbare kaart, mogelijke toekomstbeelden bij het scenario. Dus geen werkelijkheid. Daarom ook niet het woord 'sleutellocaties' gebruiken. Dat leidt tot verwarring.
5. De scenariostudie gaat óver de stadsgrenzen van Zwolle heen en positioneert opgaven in andere gemeenten (afwentelen): is dit wenselijk, welke keuze maken we hierin en hoe presenteren we dit?
6. Breng ook eigen expertise van POSAD in bij de scenario's in hun specifieke betekenis daarvan.

Opmerkingen collega's

- 5.2
-
-
-
-
-
-
-
-

- 5.2
-

- 5.2
-
-
-
-
-
-
-

Opmerkingen Witteveen+Bos (eerder gedeeld via mail)

- Wat is vastgesteld beleid (autonome ontwikkelingen) in de scenario's? Dit zijn ingrepen die in alle scenario's voorkomen. De referentiesituatie van het OER kan hiervoor ook gebruikt worden.
- Hoe gaan de verschillende scenario's om met de huidige opgaven in Zwolle?
- Kan er een aanvullende toelichting worden gegeven op de uitersten van de bandbreedtes op pagina 9? Mobiliteit is bijvoorbeeld niet duidelijk omdat de vragen in de titel niet worden beantwoord:
    - Varieer in de invulling van het OV-netwerk en de wegencategorisering;
    - Wat is de rol van de auto in de verschillende scenario's binnen wijken en buurten? Denk hierbij aan de prioritering van modaliteiten en beperkingen voor modaliteiten per wijk/buurt (bijvoorbeeld autoluwe gebieden);
    - Het type voorzieningen en woningen bepaalt de verkeersbewegingen. Maak daar onderscheid in;
- Onderbouwing van de locaties van pinnen op de bandbreedtes en de combinaties van de verschillende keuzes in de bandbreedtes. Waarom is er geen scenario met minimaal woningen (5000) en minimaal bedrijventerrein (50 ha)?
    - Zwolle Voor Elkaar: Grootschalige uitbreiding van bedrijventerreinen en zeer beperkte uitbreiding van woningen. Is dat wel realistisch? Zijn er voldoende (nieuwe) werknemers voor alle bedrijvigheid?

- Kan er meer variatie worden aangebracht in economie? Denk aan type economie en omvang: dienstverlening, ICT, maakindustrie, gastronomie, bedrijven met een hoge milieucategorie;
- De invulling van het buitengebied en de rol van landbouw kunnen aangescherpt worden;
- Kan er meer duidelijkheid komen over verschillende woonmilieus (rust – reuring), type voorzieningen en verdeling woningvoorraad (eengezinswoningen/meergezinswoningen) per wijk/buurt?
- Ingrepen in het sociale domein ontbreken: buurtcentra, bibliotheken etc.
- Ingrepen in de natuur ontbreken: weidevogelgebieden, stiltegebieden, natuurinclusieve landbouw etc.
- Werk het thema energie in alle scenario's verder uit. Er is nu weinig tot geen invulling aangegeven, behalve in de zoekgebieden. Voor welke bronnen wordt gekozen? Waar wordt elders opgewekt? Waar landt de energie-infrastructuur (stations en kabels)? Een effectbeoordeling op het thema energie is niet mogelijk.

Op basis van dit concept is het onvoldoende voor het OER:

- Overal mist er nog een toelichting op de grote keuzes. Een fijnmazig netwerk van verspreiding van woningen, voorzieningen en mobiliteit ontbreekt. Hierdoor zijn effecten op buurtniveau niet te bepalen. Voor een goede effectbeoordeling ontvangen we graag een onderbouwing van de keuzes.
- Uit de vier scenario's kunnen wij op dit moment geen twee extreme alternatieven selecteren. Scenario's 1 en 3 lijken redelijk op elkaar. Qua woningbouw wordt er enkel in scenario 2 echt een groot aantal woningen en bedrijven toegevoegd. Scenario's 1, 3 en 4 zijn qua aantallen woningen weinig onderscheidend en qua bedrijventerreinen bescheiden.
- Het max scenario lijkt op Poort van het Noorden, maar het min scenario ontbreekt. Scenario Natuurlijke Zwolle zou het minimale alternatief kunnen zijn, maar heeft niet de ondergrens van het bouwprogramma. Het scenario Poort van het Noorden zet maximaal in op het toevoegen van woningen en bedrijventerreinen, zowel door uitbreiding als inbreiding. Zijn er wel voldoende uitleglocaties? Zijn deze aantallen wel realistisch?
- De vier scenario's zijn op dit moment niet op het niveau als input voor een eventuele modelberekening (onderzoek mobiliteit december).

Voorkant:

- De voorkant laat de PBL-scenario's zien. We zien hier graag een meer Zwolse lay-out in terug: afbeeldingen die gaan over scenariostudie Zwolle.

Inhoudsopgave

- Indeling gaat in hoofdstukken met letters.
- In het document gaan de verwijzingen naar de principes ook in A, B, C. Dat kan verwarrend zijn, svp andere opsomming gebruiken.

P3

- Aanleiding is het traject van de Aanvulling Omgevingsvisie. Daarvoor is een bestuursopdracht. Met bouwstenen. Daarmee starten.
- Scenariostudie is daarvan onderdeel en we maken daarbij gebruik van de diensten van het PBL.
- En wat is dan de functie van een scenario. Zie ook hieronder.
- *"…dat input vormt voor de aanvulling van de omgevingsvisie van Zwolle".* Hoe vormt dit de input? Is het achtergrondinformatie voor de AOV, of is het input voor het gesprek dat we voeren richting een gedeelde Zwolse visie?
- Hoofdstukken lezen als losse afzonderlijke blokken.
    - Opbouw: aanleiding, onderzoeksvragen, uitgangspunten, atelier 1, atelier 2, conclusies, Zwolse scenario's, participatie, opbrengsten/conclusies…...
    - Hoofdstukken beginnen met een aanleiding, dan kern en slot en verbindingen leggen met wat is gedaan en komt.

P5

- Vastgelegd in bestaand beleid: dat is alleen de Omgevingsvisie. Verstedelijkingsstrategie is geen beleid dat door de gemeenteraad is vastgesteld. Dat is juist de vraag die nu voorligt. We hebben als Zwolle wel ons gecommitteerd aan de Verstedelijkingsstrategie. Daarin staan de 7 principes. De overige 3 uit de gebiedsbiografie hebben die status niet.
- Bouwstenen zijn juist ook input. Door B&W vastgesteld en met de gemeenteraad besproken.
- Noemen dat dit in samenwerking met het PBL is gedaan en dat dit wel degelijk meerwaarde heeft.
- Uitleggen wat scenario's zijn: voorstelbare toekomstbeelden, helpend, oefenmateriaal…..
- Door middel van slagzinnen en een eerste schets is te lezen. Dat roept vragen op. Meer uitleggen of verwijzen waar dit in het document verder wordt uitgelegd. Of gewoon weglaten.
- Geldt ook voor de volgende zinnen: of meer uitleggen, dan wel verwijzen.
- Spelfout "adviseurs'.

P6

- Inleiden en mensen in het verhaal meenemen, zowel t.a.v. atelier 1 en 2: logische opbouw voor de lezer. Wat doen we hier? Zie ook eerdere opmerkingen daarover.
    - Noem bijvoorbeeld de slagzinnen
    - Hier wel weer de principes, maar niet de bouwstenen.
    - Als dit een schematische weergave is, dan minder tekst en vereenvoudigen, plus toelichting
- Later wordt dit verder uitgelegd, maar hier staat best ook al veel informatie: hier meer algemeen en later concreter?
- * Vier Zwols**e** scenario's

P7

- We hebben de PBL-scenario's Zwols gemaakt, dat verklaart waarom ze zijn, zoals ze geworden zijn. Dan misschien hoofdstuk 2A naar voren. Is dat niet het eerste hoofdstuk na de inleiding? De aanpak is daarop gebaseerd. Vervolgens zijn deze n.a.v. de ateliers etc. Zwols gemaakt. Zie ook eerdere opmerkingen hierover
- Goed om de 7 + 3 + 9 principes te noemen als kapstok! Dan is het ook waardevol waar welk scenario in uitblinkt, of juist te kort komt.

P9

- Teksten in blokken moeilijk leesbaar wanneer dit geprint wordt.
- Nu komt opeens atelier 2 aan bod en de thematische bouwstenen, zie ook p 6.
- Atelier 1 heeft geen hoofdstuk, wat wel zou moeten.
- Wat staat hier, gebeurt hier, waarom zo gedaan: ook hier weer de lezer meenemen in het verhaal.
    - Opbouw: aanleiding, onderzoeksvragen, uitgangspunten, atelier 1, atelier 2, conclusies, Zwolse scenario's, participatie, opbrengsten/conclusies…...
- Dan is de eindconclusie met als vertrekpunt de PBL-scenario's, de ateliers……: de Zwolse scenario's (wat dus betekent dat hoofdstuk 2 naar voren kan).
- Ook stakeholders waren hier aanwezig.
- Inhoudelijk: naast de thematische bouwstenen worden de Ceintuurbaanzone en de waterbergende strategie hier gemist.

Water & Klimaat kaartje

- Water & Klimaat kaartje (aanpassen naam naar 'Water & klimaat'? zo heet de bouwsteen immers ook).
- *Basisprincipes:* Ik zou hier de 7 principes van klimaatadaptief ruimtelijk ontwikkelen willen zien:
    1. vermijd verstedelijking op plekken die veel maatregelen vergen
    2. verstedijking volgt het watersysteem et natuurlijke&meervoudige oplossingen
    3. Houd een druppel zo lang mogelij zo hoog mogelijk vast
    4. gebeidsontwikkeling als groenblauwe klimaatmachine
    5 denk op regionaal&systeemniveau
    6 Zorg dat projecten bijdragen aan het helppenoplossen van regionale opgaven
    7 het sponswerkend vermogen van een (gebieds)ontwikkeling neemt altij toe.
- Voor mij is de bouwsteen te sectoraal opgeschreven. Ik mis juist het integreren in andere opgaven en bouwstenen: 'borgen van uitgangspunten en principes klimaatadaptief ruimtelijk ontwikkelen (NOVEX). Per locatie uitwerken en ontwerpend onderzoek met maatwerk met oog op realiseren van no-regret maatregelen'.
- *'Klimaatadaptatie vraagt om ruimte'*: Graag ook de kans beschrijven. Klimaatadaptatie vraagt niet altijd ruimte. Je kunt het ook integreren, dat is juist de essentie van deze bouwsteen.
- *"Water komt van vier kanten"*: water komt van vijf kanten. Ook grondwater speelt een rol. Er is grondwaterdruk vanuit de Veluwe die in Zwolle omhoog komt. Is minder extreem dan de andere onderdelen, maar blijft relevant.

P10

- Inzichten en ingrediënten uit de scenariostudie: meer context. Ook hier weer de lezer meenemen.
- We hebben niet de scenario's besproken, maar juist de elementen daaruit, daarom ook steeds 4 keuzes in de enquête bijvoorbeeld. Waarom hebben we dat zo gedaan en zijn we toch in het 'scenariodenken' gebleven.

- En de opbrengst maakt deel uit van deze fase van de scenariostudie en wordt meegenomen naar het traject te komen tot een ontwikkelperspectief.
- Is uit de participatie een voorkeur voor een scenario te herleiden?

Hoofdstuk 2

- Zie eerdere opmerkingen, naar het begin. Startpunt van deze scenariostudie.
- Ook hier weer de lezer meenemen. Wat is het? Inleiding, kern, slot…..

P 16

- We vallen met de deur in huis: Inleiden, lezer meenemen. Eerst de Zwolse scenario's kort noemen als resultaat van…. Vervolgens ze afzonderlijk langs.
- Zie laatste bullet bij pagina 9.
- Het zou mooi zijn als we de duiding van de thematische bouwstenen kunnen koppelen aan de verschillend bouwstenen en wat dit dan per scenario betekent.
- '*regenwater wordt opgeslagen'*: overlast door grote hoeveelheden regenwater of; overlast door hoosbuien
- *'…Innovatieve oplossingen zoals natte teelten'* ook iets zeggen over gebouwniveau. Polderdaken, groen gevels enz.
- Wat betekent *natuurpositief?*

P 17

- Op de kaart de gemeentegrens van Zwolle opnemen, geldt voor alle kaarten:
    - Wat betreft de kaart: waren komen de ontwikkelingen op de kaart vandaan? Waarom zo? Ligt ook soms buiten de stadsgrens. Is dit wat we moeten willen na één atelier? Op pagina 18 staat ook een kaart. Eén kaart van maken sowieso. Kaart meer als vlek inrichten, veel minder gedetailleerd. En toelichten (dit geldt dus voor alle scenario's).
    - Leeswijzer bij de kaarten: is niet écht! (= een voorstelbare toekomst)
    - Geen aantallen noemen, komen toch wat uit de lucht vallen.
    - Woningen buitengebied eruit, alleen inbreiden hier.
    - Watercasco ontbreekt en dat is juist kenmerkend aan dit scenario.
    - Kaart meer als vlek inrichten.
- Punt 4: *nature-based solutions* en klimaatadaptief
- Punt 6: en het draagt bij aan het reduceren van wateroverlast in extreem natte perioden

- In dit 'groenmodel' geen uitbreiding voor wonen: maximale inzet op verdichten, schuif wonen naar links schuiven.
    - Dit is de stadsscan!
- Economie: bestaande bedrijventerreinen verdichten, uitbreiding wat echt lokaal moet, dus beperkt en dan wel natuurinclusief (wat dan wel weer extra ruimte vraagt). Dit is uit de bouwsteen Economie het principe: sterk maken wat sterk is en dat is het dan ook.
    - Dus niet alle inzet op vergroenen, ruimte is nodig om te verdichten.
- Mobiliteit: meer woningen in de stad vraagt naast duurzaam vervoer toch ook aandacht voor de auto, extra verkeersbewegingen in de stad, extra hubs nodig, ook aan de randen van de stad. Hubs sowieso in combinatie met goed OV en deelmobiliteit.
    - A28 ondergronds alleen realistisch i.c.m. verdichting (woningen/voorzieningen), niet enkel met groen.
    - Wellicht verdiepte ligging Ceintuurbaan op aantal plaatsen om groen/blauwe corridors te versterken en CB-zone goed met de stad te verbinden.
- Groene recreatie: Verdichten vraagt om stedelijk uitloopgebied.

- WBS is in dit scenario ordenend, sterke verbinding met groen en landschap: benoem het watercasco.
- Bij de schuifjes:
    - Na 2030 alleen de stadsscan
    - 50 ha zit in de huidige visie/opgaven
        - Dus geen uitbreiding hier en al helemaal niet in de stadsranden.
            - Past niet in dit scenario.
    - Kaart correspondeert niet met de bandbreedtes van de schuifjes
- Sleutellocaties zijn geen sleutellocaties hier. Te sterke benaming. Meer beelden die bij dit scenario horen. Verwarrend ook. Zijn beelden die 'passen' bij dit scenario, als voorbeelden.
    - Ander woord: ruimtelijke voorkeuren/toekomstbeelden (voorstelbare…).
    - En ze komen ook enigszins uit de lucht vallen en willekeurig (en botsen).
    - Wellicht juist hier meer koppelen aan de duiding van de bouwstenen.
    - Geen uitspraak over Stadsbroek hier. Groene gordel geldt voor de hele stad in dit scenario, dus ook Zwolle Oost en Zuid (en Stadsbroek ligt rechts van de plas).
    - Geen diffusie stadsranden hier voor wonen, past niet in dit model.
    - Juist hier stedelijk uitloopgebied, sponsbos, watercasco.
    - Waar komt de opmerking van de Ceintuurbaanzone vandaan. Juist behouden als wonen met inbreiden moet en bij werken geldt sterker maken wat sterk is. Bereikbare Ceintuurbaan dan nodig. Juist hier barrière opheffen, bv door een tunnel, Nieuwe Vecht doorstrekken, evenals de Zuid Willemsvaart.
    - Ruimtelijke ingrepen zijn in lijn met dit scenario!

P18

- Schuif klimaat: *'Oplossen door maximaal in te zetten op de natuurlijke systemen'*: Ik lees deze als: de wateropgave aanpakken door oplossingen in de gebieden te zoeken: oplossen in de ruimtelijke ontwikkelingen. Klopt dat?

P19

- Punt 2: Wat is hier de achtergrond van? Hoofdsysteem?
- Punt 5: Ik zou groenblauw netwerk door hele stad als sleutellocaties noemen.
- Punt 8: Ik mis wat we doen voor het regionaal systeem
- Mobiliteit: Fiets, OV en niet-infrastructurele maatregelen (deelmobiliteit) worden hier gemist.

P21

- Dit scenario is groei: zowel voor wonen, als voor werken en dus scherp tegengesteld aan Natuurlijk Zwolle. Dat laten zien! Andere naam dan ook: Poort van het Stedelijk Netwerk Nederland. Past ook bij nationaal beleid (NOVEX, voorontwerp nota Ruimte, de bandstad)
    - Dus stadsscan + uitbreiden = bouwen voor verstedelijking (groei)
    - Dit is het scenario Ringstad van de verkenning CBZ. Dan ook zo noemen.
- Wat betekent dit voor mobiliteit en energie?
    - Toevoegen!
- Zie opmerkingen over de kaart, zoals hiervoor, en verder:
    - Wat is een gespecialiseerd bedrijventerrein?
    - Niet alleen maakindustrie, hier de bovengrens van de bouwsteen Economie, dat is juist anders dan nu (al maak en logistiek), meer op grootschaligheid, circulaire economie, zwaardere milieucategorie….
    - Dus ook meer vervoersbewegingen in dit model als we maximaal op wonen en economie zitten! Ook de auto!
    - Plus ook energie XL.

    - Type wonen: groenstedelijk, suburbaan.
    - Ook hier weer buiten de stadsgrenzen getekend.
    - En een hub in niemandsland.
- Punt 1: Hoogwaardige maakindustrie: ook meer werkgelegenheid?
- Punt 2: past ondertunneling en verbreding A28 niet beter bij dit scenario?
- Punt 6: hoogfrequent OV is voorwaardelijk

P22

- Kaarten combineren en moeten ook kloppen, dan zie je in één keer wat dit scenario doet.
- *'Nieuwe kern*': er zijn minimaal 3.000 woningen nodig voor een station.

P23

- Algemeen: relatie tekst/kaart kan beter. We zien zaken op kaart, die niet tekstueel benoemd zijn.
- Ander woord sleutellocaties.
- Geen wonen op werklocaties, behalve Ceintuurbaanzone
    - Geput uit verkenning CBZ hier? Daar juist geen satelietwijk (wat is dat), maar stadslandschappen.
- Juist in dit model de werklocaties nodig voor werken! Optimaal benutten
    - Waar dan nu werken als er ook gewoond moet worden, terwijl werken in dit model op de maximale groei zit? Kan niet.
    - Staat hier dat de locaties worden herontwikkeld tot woonlocaties waarbij alle bedrijvigheid is verdwenen of gaat het om een combinatie van wonen en werken? Mocht dat eerste het geval zijn dan is een uitbreiding met 135 HA bij lange na niet genoeg! Verduidelijking en doordenken van consequenties is hier nodig!
- Punt 3: wonen op Marslanden en Voorst zien we niet terug in de aantallen op pagina 22. Combinatie wonen/werken is vanuit mobiliteit kansrijk.
- Punt 4: gaat om splitsen doorgaand verkeer en bestemmingsverkeer, niet alleen A28 voor doorgaand verkeer. Is de A28 als route enkel voor doorgaand verkeer passend bij het scenario Poort voor het Noorden?
- Punt 7: is dit dan regionaal systeem en nationaal?
- Logistieke/mobiliteitshubs ontbreken en zijn essentieel in dit scenario

P24

- De eerste 8 regels zijn niet nieuw, er zullen mensen zijn die zeggen dat dit nu al het geval is. Daarnaast staan er in deze samenvatting veel zaken dubbel genoemd. Kan scherper.

P25

- Dit scenario zit meer in het midden, zowel voor wonen en in mindere mate werken, omdat daar voor een specifiek profiel gekozen wordt. Maar ook: gemeenschapszin. Dus veel op sociaal ook hier, dat mag best genoemd worden. Focus dus op maatschappelijke voorzieningen als ziel van stad en wijken.
    - Ook hier weer buiten Zwolle getekend.
- Economie:
    - *"Lokale/regionale circulaire economie"* Wat is de betekenis van het begrip "regionaal" voor dit punt? De toelichting gaat hier niet verder op in.
    - Hessenpoort als circulair bedrijventerrein. (A.6, C.7) - waar moeten bedrijven naartoe die niet/minder circulair zijn?
- En wat hier specifiek op mobiliteit: vooral de S en de T en publieke mobiliteit.
- En Energie: lokale opwek.

- Wonen, stadsscan en beperkt uitbreiden…..?
- Punt 6: Dit geldt niet alleen voor lokale verplaatsingen, maar ook voor regionaal en nationaal. Verschillende typen hubs op verschillende schaalniveau's
- Mobiliteit: OV ontbreekt. Station Zwolle-Zuid is heel passend in dit scenario
- Hier wordt het watercasco wel genoemd! Hoort bij Natuurlijk Zwolle!
- Gaat dit niet meer over herenboeren, stadslandbouw, korte ketens, ommetjes, laarzenpaden, blotevoetenvelden…..

P26

- 120 ha bedrijventerrein vraagt om goede logistieke hubs

P27

- *"…circulaire groei aan zowel (bestaande) regionale als lokale bedrijven duurzame economische groei"* Het begrip "Regionaal" vraagt om verdere duiding. Is dit "Regio Zwolle" of is het nog groter?
- Ik mis groenblauw en gebouwniveau op deze pagina.
- Punt 2: komt niet terug op kaart en in de aantallen woningen
- Punt 4: is niet realistisch met zo weinig woningen
- Punt 6: hub benoemen

P 29

- Zie eerdere opmerkingen over kaarten e.v.
- Wat is hét kenmerkende van dit scenario?
- Mobiliteit: geen auto, juist HOV.
- Wonen: centrum stedelijk.
- Punt 6: minder behoefte aan autoverplaatsingen i.p.v. om te verplaatsen
- Hubs, OV, extra stations ontbreken in deze uitwerking.

P30

- Vlekje van 540 woningen buiten de stad zijn vanuit mobiliteit niet gewenst. Leidt tot grote auto afhankelijkheid en niet rendabel OV.
- Groot energiecluster op Hessenpoort, maar wel bijna maximaal energievraagstuk oplossen door buiten de gemeentegrenzen energie opwek te plaatsen (=schuifje rechts)?

P31

- Tolhuislanden en Haerst worden ontwikkeld als grootschalig energiecluster.
- Hoort hier niet ook groenblauw bij met veel techniek?

P32

- Op blz 32 : Algemene conclusies en reflecties: lees ik over veel thema's iets en soms ook gebiedsgericht, maar rond (de uitbreidingslocatie van) wonen is dit niet zo scherp. Ook op het kaartbeeld van blz 33 is dat nog niet echt te herleiden. De ceintuurbaanzone wordt genoemd als belangrijke zone voor verstedelijking, maar geen woord over Vechtpoort of woongebied aan zuidkant oid. Ook het kaartbeeld geeft hier nog weinig inzicht in.
- Kan in de conclusies en reflectie explicieter aandacht worden gegeven aan het perspectief rond "Wonen" als primaire aanleiding voor deze studie?
- *"…het groen-blauwe raamwerk de basis vormt":*
    - Dat is mooi. Ik zie niet in de scenario's hoe dit zich dan vertaald.

    - Onder het groenblauwe netwerk valt ook een stuk klimaatadaptatie. Kunnen jullie de term klimaatadaptatie hier nog aan toevoegen? Dat is namelijk ook onderdeel van de warme-harten-strategie uit de verstedelijkingsstrategie.
- Is er op basis van deze scenario's meer te zeggen over de bestaande stad (en kwaliteiten) kan worden gezegd: meer inbreiden, soort woonmilieus etc.?

P33

- Punt 4 A28: de punten die hier terugkomen lees ik niet allemaal terug in de scenario's (verhogen, omringen, doorgang)
- Punt 7: Marslanden: Volgens mij is het in de gesprekken vooral gegaan over de intensivering van het ruimtegebruik voor bedrijvigheid en daarnaast ook verkennen van de combinatie met wonen
- Punt 8: Belangrijk voor samenhang met landelijk (water)systeem. Het moet wel passen en zinvol zijn op lange termijn.

P34

- Laatste bullet bij algemene conclusies: niet zo opschrijven. Prima te doen en niet netjes naar het PBL.
- En niet Hessenpoort, maar Tolhuislanden/Haerst worden als…..
- En Zwolle Oost en Zuid vallen niet af als mogelijke uitleglocaties.

P35

- Percentages noemen en niet meest/minst gekozen.

P38

- Het zou interessant zijn om ook meest gekozen per leeftijdsgroep weer te geven (of in ieder geval laten zien wat jongeren kiezen)

P43-50

- Waarom is deze bijlage toegevoegd?

Legenda toegepaste uitzonderingsgrondslagen

In dit document zijn gegevens definitief geanonimiseerd op grond van:

Wet	Artikel	Omschrijving	Pagina's
Wet open overheid	Art. 5.2	Persoonlijke beleidsopvattingen	1, 2

Omgevingsvisie Ons Zwolle van overmorgen Doelgroepenplanning december 2024 t/m december 2025

Doelgroep/ datum	dec	jan	feb	mrt	mei	juni	Juli	sept	nov	dec
B&W	**Stap scenariostudie** 17-12 B&W ontvangt **informerende raadsbrief** over - Resultaat scenariostudie - Vervolgproces aanvulling omgevingsvisie - Plan van Aanpak participatie fase 3	**Stap ruimtelijk toekomstperspectief**	**Stap effecten en te maken keuzes** Begin februari **B&W werksessie** over te maken keuzes voor het ruimtelijk toekomstperspectief en ontwikkelpad	**Stap effecten en te maken keuzes** 4-3 B&W wordt gevraagd voorkeur uit te spreken over te maken keuzes voor het ruimtelijke toekomstperspectief en ontwikkelpad **(scenarionota voor B&W en raad)**	**Stap ruimtelijk toekomstperspectief** 6-5 B&W ontvangt **informerende raadsbrief** over opbrengst participatie fase 3 27-5 B&W beslist over ruimtelijk toekomstperspectief en ontwikkelpad (**beslisnota en raadsvoorstel**)		**Stap ruimtelijk toekomstperspectief**	**Stap effecten en te maken keuzes** 16-9 Besluitvorming ter inzage legging Ontwerp Omgevingsvisie + OER **(beslisnota en informerende raadsbrief**)	**Stap besluiten** Optioneel Themacollege besluitvorming Omgevingsvisie ‘Ons Zwolle van overmorgen’ 18-11 Besluitvorming (**beslisnota** Omgevingsvisie Ons Zwolle van overmorgen, OER, participatiejournaal, Nota van Antwoord zienswijzen + **raadsvoorstel**	**Stap besluiten**
Raad	19-12 Raad ontvangt **informerende raadsbrief** over - Resultaat scenariostudie - Vervolgproces aanvulling omgevingsvisie - Plan van Aanpak participatie fase 3 Volgens mij best kans dat de raad hierover ook wil debatteren kan dat in de tijd?	Bespreken Plan van Aanpak participatie met raadswerkgroep inwonerparticipatie.		11-3 Mogelijkheid **technische briefing** ruimtelijk Toekomstperspectief en ontwikkelpad Vanaf 6-3 mogelijkheid tot **Raadsdebat** over te maken keuzes voor het ruimtelijke toekomstperspectief en ontwikkelpad.	**Informerende raadsbrief** over opbrengst participatie fase 3	17-6 Mogelijkheid **technische briefing** ruimtelijk Toekomstperspectief en ontwikkelpad Mogelijkheid tot **raadsdebat** over te maken keuzes voor het ruimtelijke toekomstperspectief en ontwikkelpad.	07-07 **Raad besluit** over ruimtelijk toekomstperspectief en ontwikkelpad (**raadsvoorstel**)	Raad ontvangt **informerende raadsbrief** over Ter inzage legging	Mogelijkheid tot **hoorzitting** n.a.v. zienswijzen ontwerp Omgevingsvisie Optioneel **Technische briefing** (aangevulde OGV, OER, participatiejournaal, Nota van Antwoord zienswijzen)	01-12 Mogelijkheid tot **raadsdebat** over Omgevingsvisie Ons Zwolle van Overmorgen, OER, participatiejournaal, Nota van Antwoord zienswijzen 15-12 **Besluitvorming** Omgevingsvisie Ons Zwolle van Overmorgen, OER, participatiejournaal, Nota van Antwoord zienswijzen
Stakeholders	Informeren over opbrengst campagne ‘Ons Zwolle van overmorgen’		29-01 Atelier ruimtelijk toekomstperspectief en ontwikkelpad	Uitvoering participatie fase 3				17-9 t/m 29-10 ontwerp Omgevingsvisie + OER ter inzage		Na 15-12 Publicatie nieuw omgevingsbeleid
Inwoners	Informeren over opbrengst campagne ‘Ons Zwolle van overmorgen’			Uitvoering participatie fase 3				17-9 t/m 29-10 ontwerp Omgevingsvisie + OER ter inzage		Na 15-12 Publicatie nieuw omgevingsbeleid

From: "5.1.2e " <5.1.2e @zwolle.nl>
Sent: 12/13/2024 10:31:42 AM
To: "Collegevergadering" <collegevergadering@zwolle.nl>
Cc: "5.1.2e " <5.1.2e @zwolle.nl>
Subject: Dossier 10725 - aanvullende stukken

Dossier 10725
Scenariostudie, Proces & Participatie aanvulling omgevingsvisie
Agenda college 17-12
Goedemorgen,
Zoals in ibabs aangegeven hierbij de laatste stukken voor dossier 10725.

- Raadsbrief
- Bijlage 1 – Scenariostudie Ons Zwolle van Overmorgen
- Persbericht

Bijlage 2 en het voorblad had ik eerder al geüpload.

- Graag de dossiers Ceintuurbaanzone en dit dossier bij elkaar zetten op de agenda als dat kan. Beiden kennen een afhankelijkheid van elkaar en bevatten ook hetzelfde persbericht.
- En het eerste bullit van het dictum in ibabs vervangen door (vanwege een kleine wijziging):
  De opbrengsten uit de scenariostudie 'Ons Zwolle van Overmorgen', die de basis vormt voor de keuzes die gemaakt worden in het opstellen van een ruimtelijk toekomstperspectief en daarmee het fundament is voor de aanvulling omgevingsvisie 'Ons Zwolle van Overmorgen';

Alvast bedankt!
Groet,

5.1.2e
5.1.2e

Gemeente Zwolle, Afdeling Proces, Programma, Projectmanagement
Bezoekadres: Lübeckplein 2, 8017 JZ Zwolle

☎ 5.1.2e
@ 5.1.2e @zwolle.nl

Niet printen spaart het milieu.

De gemeente Zwolle beschouwt e-mail als volwaardig communicatiemiddel. Dit betekent dat u erop mag vertrouwen dat de inhoud van dit bericht correct en compleet is.

Legenda toegepaste uitzonderingsgrondslagen

In dit document zijn gegevens definitief geanonimiseerd op grond van:

Wet	Artikel	Omschrijving	Pagina's
Wet open overheid	Art. 5.1 lid 2 sub e	De eerbiediging van de persoonlijke levenssfeer	1

From: "5.1.2e " <5.1.2e @zwolle.nl>
Sent: 2/7/2025 1:45:58 PM
To: "PFO" <5.1.2e @zwolle.nl>
Cc:
Subject: dossier 10976 - aanvullende bijlage

Hallo,

Ik heb nog een bijlage voor in ibabs, voor bij de agenda Strategisch overleg Rots, agendapunt Stedelijke Ontwikkeling (dossier 10976).
Kan deze bijlage toegevoegd worden?

Omdat ik hier nu erg laat mee ben zal ik zowel 5.1.2e als Gerdien informeren hierover.

Groet,

5.1.2e
5.1.2e
Tip! Schrijf je in voor de nieuwsbrief over de Omgevingsvisie!

Gemeente Zwolle, Afdeling Proces, Programma, Projectmanagement
Bezoekadres: Lübeckplein 2, 8017 JZ Zwolle

☎ 5.1.2e
@ 5.1.2e @zwolle.nl

Niet printen spaart het milieu.

De gemeente Zwolle beschouwt e-mail als volwaardig communicatiemiddel. Dit betekent dat u erop mag vertrouwen dat de inhoud van dit bericht correct en compleet is.

Legenda toegepaste uitzonderingsgrondslagen

In dit document zijn gegevens definitief geanonimiseerd op grond van:

Wet	Artikel	Omschrijving	Pagina's
Wet open overheid	Art. 5.1 lid 2 sub e	De eerbiediging van de persoonlijke levenssfeer	1

From: "5.1.2e " <5.1.2e @posadmaxwan.nl>
Sent: 9/12/2024 8:58:47 AM
To: "5.1.2e " <5.1.2e @zwolle.nl>, "5.1.2e " <5.1.2e @zwolle.nl>
Cc: "5.1.2e " <5.1.2e @posadmaxwan.nl>, "5.1.2e " <5.1.2e @posadmaxwan.nl>
Subject: Downloadlink scenariostudie(concept)

Hi 5.1.2e en 5.1.2e,

Hierbij de link downloadlink van de conceptversie van de scenariostudie:
https://cloud.posadmaxwan.nl/index.php/s/yPayQWCspYE9PbQ

- Het document is compact vormgegeven, zodat het doorklikt als een presentatie.
- De bijlage bestaan nu uit de toelichtingen op de nationale scenario's (door 5.1.2e) en de posters van aterlier 2. Willen we die beide toevoegen aan het document?

Zetten jullie, indien akkoord met deze versie, het door naar het kernteam?

Hartelijke groet,

5.1.2e
5.1.2e
POSAD MAXWAN
strategy x design

Groetjes,
5.1.2e

Legenda toegepaste uitzonderingsgrondslagen

In dit document zijn gegevens definitief geanonimiseerd op grond van:

Wet	Artikel	Omschrijving	Pagina's
Wet open overheid	Art. 5.1 lid 2 sub e	De eerbiediging van de persoonlijke levenssfeer	1

Economische bouwsteen Zwolle

Onderzoeksrapport

In opdracht van:
Gemeente Zwolle

Buck Consultants International
27 februari 2024

Hoofdstuk 1 Inleiding

Aanleiding

De gemeente Zwolle heeft de ambitie om - in nauwe samenspraak met de Regio Zwolle - een stedelijke economie te ontwikkelen gericht op een duurzaam en inclusief verdienvermogen van ondernemers, op een circulair en duurzame wijze, waarbij bewuster wordt voorgesorteerd op de samenleving van de toekomst. Om dat te realiseren wordt ingezet op noodzakelijke transities.

De huidige Omgevingsvisie van de gemeente, met daarin reeds een beeld/koers voor de periode tot 2030, wordt op een viertal onderdelen aangevuld. Eén van deze aanvullingen betreft de bouwsteen economie. Effecten op en uit de regio, zoals de extra toevoeging van woningen, hebben gevolgen voor de stedelijke economie waar Zwolle vol op inzet. Deze gevolgen vragen om een ruimtelijke vertaling.

Het doel van de gemeente Zwolle is om verder door te ontwikkelen als klimaatbestendige woon- en werkgemeente na 2030, richting 2040. Daarvoor moeten, in samenspraak met de regio Zwolle, ruimtelijk-economische keuzes worden gemaakt. Hiertoe heeft de gemeente BCI gevraagd een bouwsteen economie op te stellen. Deze economische bouwsteen laat zien waar Zwolle vandaan komt en geeft inzicht in beïnvloedingsfactoren.

Leeswijzer

Hoofstuk 2: Beleidscontext

Helder beeld van de beleidscontext op basis van beschikbare documentatie

Hoofdstuk 3: Zwolle in regionaal perspectief

Inzichten op landelijke en regionale schaal. Deze uitgangspunten staan aan de basis van verschillende ontwikkelfilosofieën

Hoofdstuk 4: Economische structuur en ruimtegebruik Zwolle

Feitelijke uitgangssituatie van de economie en het vestigingsklimaat

Hoofdstuk 5: Opgaven voor werken

Uitwerking van belangrijkste trends en ontwikkelingen, met focus op economische speerpunten en ruimtevraag vanuit de economie

Hoofdstuk 6: Ruimtelijke opgave 2040

Ruimtelijke doorvertaling van de opgave voor werken, met uitwerking op hoofdlijnen langs drie ontwikkelfilosofieën van het type stad en economie dat je kunt/wilt zijn

© Buck Consultants International, 2024

Hoofdstuk 2 Beleidscontext

Om ontwikkelingen in Zwolle in perspectief te kunnen plaatsen, zijn een aantal beleidsdocumenten geanalyseerd. Het gaat om het Economisch Perspectief Zwolle, Uitvoeringsagenda Economisch Perspectief, de Omgevingsvisie, de Verstedelijkingsstrategie en het Coalitieakkoord. Deze documenten staan in verhouding tot elkaar.

Waar komt Zwolle vandaan?

A. *Economisch perspectief Zwolle (2021)* - Realisatie van Zwolse Economisch Perspectief met 3 speerpunt sectoren: ontwikkelen naar een stedelijke economie.

B. *Uitvoeringsagenda Economisch perspectief (2022)* - Per sector uit het Economisch Perspectief worden actielijnen genoemd met als doel om stevige netwerken te creëren waarin samenwerking, innovatie, onderzoek en kennisdeling centraal staan

C. *Omgevingsvisie (2021)* - Beschrijft de koers voor de leefomgeving van Zwolle. Deze visie helpt stappen te zetten in de ontwikkeling van Zwolle ten aanzien van leefbaarheid, klimaat, duurzaamheid en economie

D. *Verstedelijkingsstrategie regio en stad Zwolle (2021)* - Groei van de stad – meer inwoners. Ook meer banen? Regio groeit meer woningen en +20.000 arbeidsplekken.

E. *Coalitie akkoord (2022)* - ‘Samen naar een waarde(n)volle toekomst voor Zwolle’, start van de doorontwikkeling van Regio Zwolle (netwerksamenwerking)

F. *Samenvattend beeld* - wat nemen we mee uit de beleidsdocumenten?

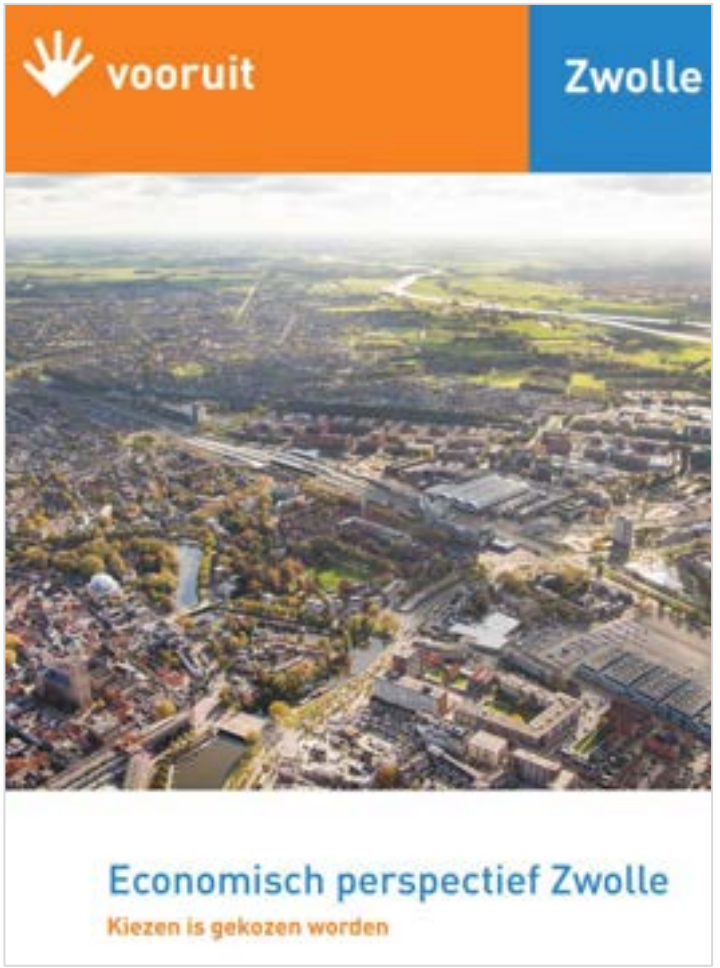
© Buck Consultants International, 2024

A) Economisch perspectief Zwolle

De Regio Zwolle maakt een economische schaalsprong en de stad Zwolle fungeert hierin als vliegwiel. Daarom staat in dit document de stad centraal. Zwolle staat bekend als een ‘allround’ economie, maar voor verdere economische groei, robuustheid en toekomstbestendigheid, is focus nodig. In dit Economisch Perspectief is daarom de keuze gemaakt om te investeren in drie groeiende sectoren die passen bij het karakter van de stad: **ICT & e-commerce**, **health** en de **creatieve en slimme (maak-)industrie**.

Zwolle heeft met haar ligging een duidelijke **centrumfunctie voor de regio** en als onderdeel van het **Stedelijk Netwerk van Nederland**. Vanuit het belang van een sterke concurrentiepositie is het voor Zwolle van belang om niet alleen te kijken naar het toevoegen van banen. Voor een toekomstbestendige economie is het wenselijk om ook te kijken naar hoe er ook voor groei kan worden gezorgd van werkgelegenheid met een hogere toegevoegde waarde. Ruim een derde van de mensen werken bij een bedrijf waar meer dan 250 mensen werken. Dit maakt Zwolle kwetsbaarder voor het vertrek van deze grotere bedrijven.

Zwolle heeft de **ambitie** om als onderdeel van Regio Zwolle de **vierde economische regio van Nederland** te worden en onderdeel te zijn van de economische hoofdstructuur van Nederland. Dit wil Zwolle doen door te groeien met kwaliteit , te ondernemen met impact en in te zetten op een kennisintensieve economie.

© Buck Consultants International, 2024

B) Uitvoeringsagenda Economisch perspectief

In het Economisch Perspectief zijn verschillende lijnen benoemd van waaruit een bijdrage wordt geleverd aan de economische agenda. Eén van de lijnen is het versterken van groeisectoren tot groeiclusters. In de Uitvoeringsagenda worden per sector actielijnen genoemd met als doel om stevige netwerken te creëren waarin samenwerking, innovatie, onderzoek en kennisdeling centraal staan.

Maakindustrie

- Onderdeel slimme maakindustrie: focus op ontwikkeling van het plan ‘Slimme maakindustrie Regio Zwolle’, doorontwikkeling Perron038 en Polymer Science Park (PSP), versterken van de Startupincubator ZWINC en onderzoek naar de haalbaarheid van een scale-up faciliteit in Zwolle;
- Onderdeel creatieve maakindustrie: doorontwikkeling en professionalisering van de brancheorganisatie, uitvoering wervingscampagne en activatie achterban, zichtbaarheid, netwerkvorming en verbinding in de stad en (gezamenlijke) huisvesting in de Spoorzone.

Health

Ontwikkelen van een netwerk van de regionale Health sector en businessclusters, versterken van kennisdeling en samenwerking in de sector, branding & promotie Health sector Regio Zwolle en onderzoek naar de kansen voor realisatie van een field lab / living lab Health.

ICT

Ontwikkelen van een gezamenlijke sectorvisie en -ambitie, ontwikkeling van een integrale jaarprogrammering van bijeenkomsten & workshops, uitwerken internationaal congres over ICT / E-commerce en onderzoek naar een field lab / living lab ICT en E-Commerce

© Buck Consultants International, 2024

C) Omgevingsvisie

Zwolle heeft veel kwaliteiten voor een goede economie. De economie is **divers**, met veel banen in veel sectoren. De **Economische Effectrapportage** (zie ook volgende pagina), opgesteld op basis van de Ontwerp Omgevingsvisie, leert dat Zwolle doorlopend aandacht moet hebben voor het **economisch profiel**. Zwolle dient hierbij rekening te houden met relatie met en afhankelijkheden van de regionale economie.

De Zwolse economie is gebaat bij **randvoorwaarden** die bedrijvigheid mogelijk maken, zoals bereikbaarheid, de ruimte om te vestigen en milieu die een doorslaggevende factor kunnen zijn. Voldoende en kwalitatieve banen zijn belangrijk voor het inkomen van inwoners en voor de economische vitaliteit van de gemeente.

In de Omgevingsvisie wordt gesteld dat Zwolle de economie wil versterken voor **clusters** rond gezondheidszorg, ict/e-commerce en de creatieve industrie. De gemeente ziet ruimte voor groei van de logistieke sector, mede in het licht van deelname in de **Port of Zwolle** en de regionale potentie van **Hessenpoort**, mogelijk met een **railterminal** op de lange termijn. Zwolle stimuleert innovatie en nieuwe bedrijvigheid en kijkt daarbij ook naar de koppeling met maatschappelijke thema's.

Het belang om jong, breed opgeleid **talent en kenniswerkers** in Zwolle te houden en naar Zwolle te trekken is groot. Om interessant te zijn voor deze groep werkt Zwolle aan creatief en vernieuwend aanbod op het gebied van wonen, werken en vrije tijd. In Zwolle opgeleide studenten onderscheiden zich door kwaliteit in samenwerken, ondernemen en grens ontkennend denken. Met deze talenten kunnen nieuwe bedrijven in Zwolle ontstaan, bestaande bedrijven verder groeien en komen ondernemingen naar Zwolle om zich hier te vestigen. Dit vraagt onder andere dat in belangrijke gebiedsontwikkelingen rekening gehouden wordt met ruimte voor verschillende typen bedrijvigheid en met nieuwe bedrijfs- en kantorenconcepten.

© Buck Consultants International, 2024

De **grote bedrijventerreinen**, zoals Hessenpoort, Marslanden en Voorst hebben en houden ieder hun eigen **profiel**. Aan de hand van diverse profielen wordt ingezet op verschillende ambities in Zwolle:

Gebied
Dynamisch centrum (bestaand en gewenst)
Stedelijk gebied (buurten rondom het centrum)
Levendige gebieden: winkelcentra, ontmoetingsplekken en evenementenlocaties
Sub-urbaan gebied/groen stedelijk
Dorpen in het buitengebied
Werkgebieden- en locaties
Stedelijk groen
Agrarisch landschap
Gemengd landelijk gebied en buurtschappen
Natuurlandschap
'Vechtcorridor'

→

Terrein	Profiel
Marslanden	Gemengd bedrijventerrein
Hessenpoort	Bovenregionaal terrein
Voorst	Mix met o.a. maakindustrie
Voorsterpoort	Gemengd gebied
De Vrolijkheid	Gemengd terrein
Stadiongebied	Voetbalstadion en PDV
Berkum	Kleinschalig gemengd terrein

Zwolle is zich bewust dat meer binnenstedelijke ontwikkeling van woongebieden de ruimte voor doorgroei op termijn kan beperken. De positie van Zwolle als **regionale kantorenstad** is sterk. De behoefte aan kantoren voor de (middel)grote gebruikers wordt gevuld in het programma van verschillende gebiedsontwikkelingen. Voor deze bedrijven is een eigen kantoorpand, zichtbaarheid en OV en autobereikbaarheid met voldoende parkeerfaciliteiten relatief belangrijk. Daarnaast speelt **toegankelijkheid**, de **kwaliteit van de inrichting** van het gebied en de **bereikbaarheid** nadrukkelijk een rol. Een opgave waarmee Zwolle samen met de grote groep Zwolse ondernemers aan de slag is en blijft.

Economische Effectrapportage (EER)

In de EER is vooral gekeken naar een aantal economische criteria, zoals werkgelegenheid en verdienvermogen. Een belangrijke conclusie is dat economie goed in de Omgevingsvisie is verweven. Tegelijkertijd zijn aandachtspunten en vraagstukken geformuleerd. Zwolle is ambitieus in alle voornemens. Op termijn kan dit leiden tot dilemma's.

Een voorbeeld van zo'n dilemma is **hoe om te gaan met de groei van bedrijvigheid ten opzichte van de Zwolse woonopgave**. Groei van bedrijvigheid kan op gespannen voet komen te staan met het borgen van een goede leef kwaliteit (milieunormen). Door te blijven werken aan het economisch perspectief, uitwerking te geven aan gebiedsvisies en bijvoorbeeld ook aan de hand van de verstedelijkingsstrategie werkt Zwolle aan de oplossing voor vraagstukken en dilemma's. Belangrijk is de goede werkgelegenheid in en rondom Zwolle. Dat is één op één verbonden aan kwaliteit van leven en toekomstbestendige ontwikkeling.

© Buck Consultants International, 2024

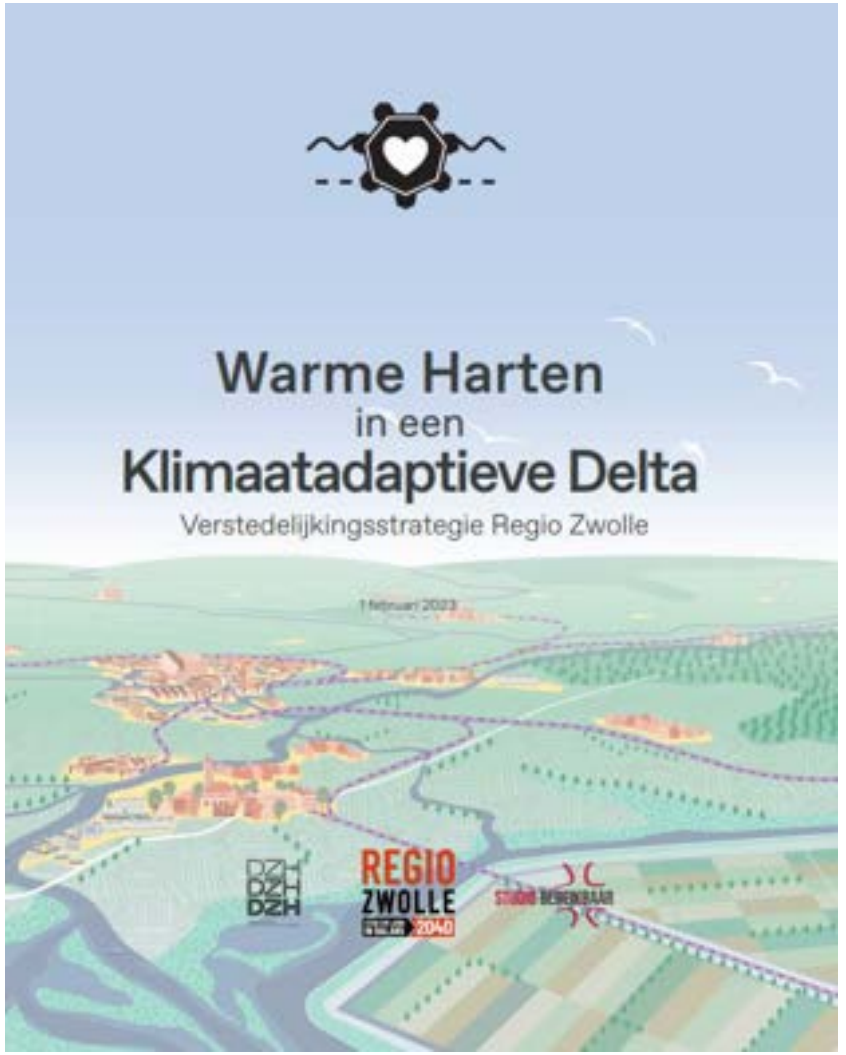
D) Verstedelijkingsstrategie regio en stad Zwolle

De stad Zwolle is het hart van de regio. **Als regionaal centrum** is hier een grote concentratie werkgelegenheid en stedelijke voorzieningen te vinden. De grote economische aantrekkingskracht in een landschappelijk krap gebied zorgt ook voor de grootste uitdagingen om Zwolle veilig, bereikbaar en aantrekkelijk te houden.

Omdat de regio nauwelijks kan leunen op voorzieningen in steden buiten de regio, **moet de kracht van concentratie en stedelijke economie vooral in de stad Zwolle** gevonden worden, om zo massa te maken voor een stedelijke economie, die de regio als geheel nodig heeft, concurrentiekracht heeft en tegen een conjunctureel stootje kan.

Naast die concentratie moet het economisch profiel worden versterkt in combinatie met een aantrekkelijk vestigingsklimaat: de **uitdaging** is om door te bouwen op de diversiteit van cultuur, natuur en bedrijfsleven in de verschillende streken die de regio rijk is.

Het **versterken van de concurrentiekracht** van de Regio Zwolle kan door een sterk en duidelijk economisch profiel te creëren, in combinatie met een aantrekkelijk vestigingsklimaat. De opgave voor het bedrijfsleven bestaat uit het meegroeien in grote transities zoals digitalisering, circulariteit en energietransitie.

© Buck Consultants International, 2024

E) Coalitieakkoord

De kern van de Zwolse aanpak: bouwen aan een duurzaam en inclusief verdienvermogen van ondernemers voor stad en regio, op een circulair en duurzame wijze waarbij we bewuster voorsorteren op de samenleving van de toekomst.

Uitgangspunt in de denklijn is dat economie brede welvaart betaalt, maar ook rekening heeft te houden met die brede welvaart. Samen werken we aan een duurzame economische ontwikkeling.

© Buck Consultants International, 2024

F) Samenvattend beeld: wat nemen we mee uit de beleidsdocumenten?

- In de stad Zwolle is gekozen om te investeren in drie groeiende sectoren die passen bij het karakter van de stad: **ICT & e-commerce**, **health** en de **creatieve en slimme (maak-)industrie**;
- De kern van de **Zwolse aanpak**: bouwen aan een **duurzaam en inclusief verdienvermogen** van ondernemers voor stad en regio, op een circulair en duurzame wijze waarbij we bewuster voorsorteren op de samenleving van de toekomst;
- Aan de hand van **gebiedsprofielen** wordt ingezet op verschillende ambities in de stad, waarbij vooral de werkgebieden- en locaties van belang zijn voor deze economische bouwsteen;
- Omdat de regio nauwelijks kan leunen op voorzieningen in steden buiten de regio, **moet de kracht van concentratie en stedelijke economie vooral in de stad Zwolle** gevonden worden, om zo massa te maken voor een stedelijke economie, die de regio als geheel nodig heeft, concurrentiekracht heeft en tegen een conjunctureel stootje kan;
- Naast die concentratie moet het economisch profiel worden versterkt in combinatie met een aantrekkelijk vestigingsklimaat: de **uitdaging** is om door te bouwen op de diversiteit van cultuur, natuur en bedrijfsleven in de verschillende streken die de regio rijk is.

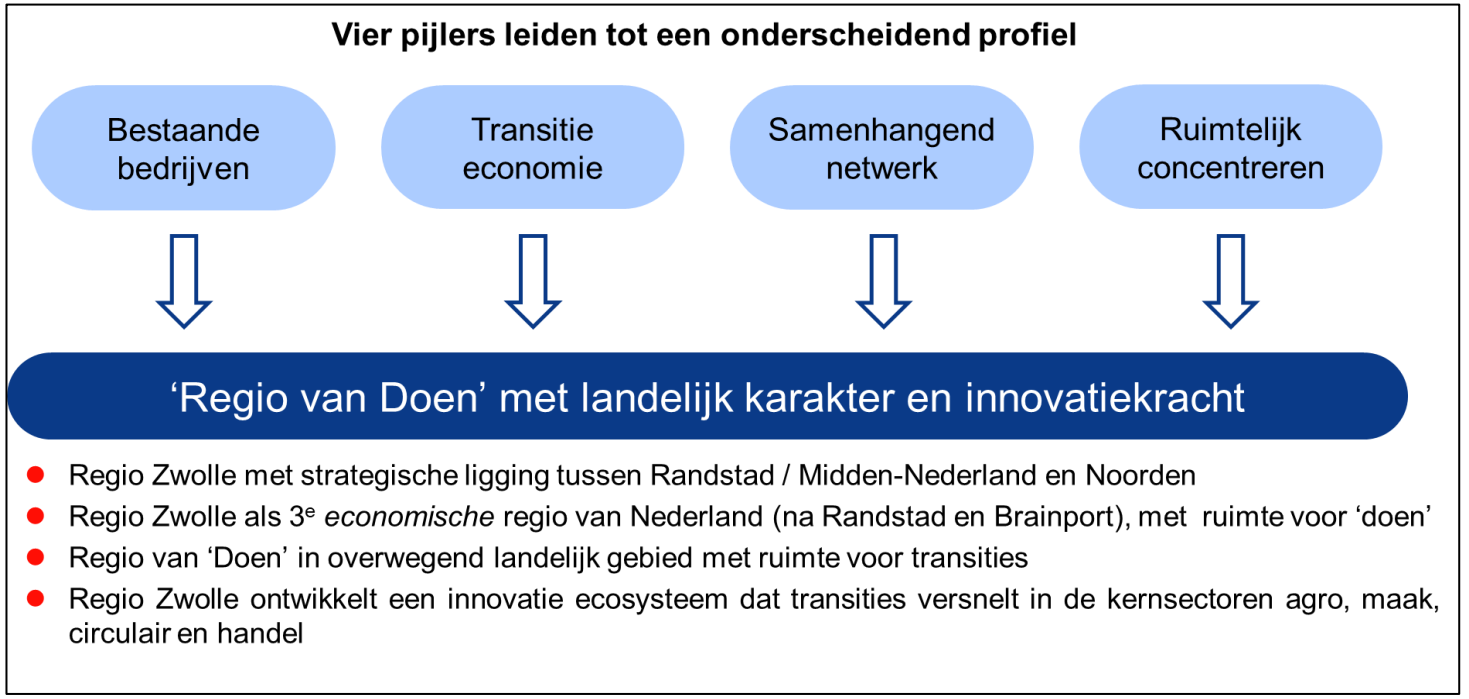

© Buck Consultants International, 2024

Hoofdstuk 3 Zwolle in regionaal perspectief

In dit hoofdstuk wordt Zwolle in regionaal perspectief geplaatst. Het perspectief van Zwolle in samenhang met de (bredere) regio vormt de basis voor ontwikkelkansen en te maken keuzes richting 2040. Voor de informatie in de hoofdstuk is gebruik gemaakt van de Ruimtelijk Economische Bouwsteen (REB 2040) Regio Zwolle waarin de gezamenlijke koers en inzet is beschreven voor het op regionaal niveau bieden van voldoende ruimte voor grootschalige bedrijvigheid en de doorontwikkeling van innovatiemilieus.

A. Regio Zwolle in nationaal perspectief
B. Centrale positie in de Regio Zwolle
C. Toekomstig economisch profiel Regio Zwolle

© Buck Consultants International, 2024

A) Regio Zwolle in nationaal perspectief

Regio Zwolle maakt steeds meer onderdeel uit van een netwerk van belangrijke steden en regio's in Nederland. Het gaat om de Randstad, maar ook steden als Deventer, Enschede, Apeldoorn, Arnhem, Nijmegen en deels Brabant. Tegelijkertijd is Zwolle de poort naar Noord-Nederland. De bijzondere ligging maakt Zwolle economisch aantrekkelijk om er te (gaan) ondernemen en te wonen.

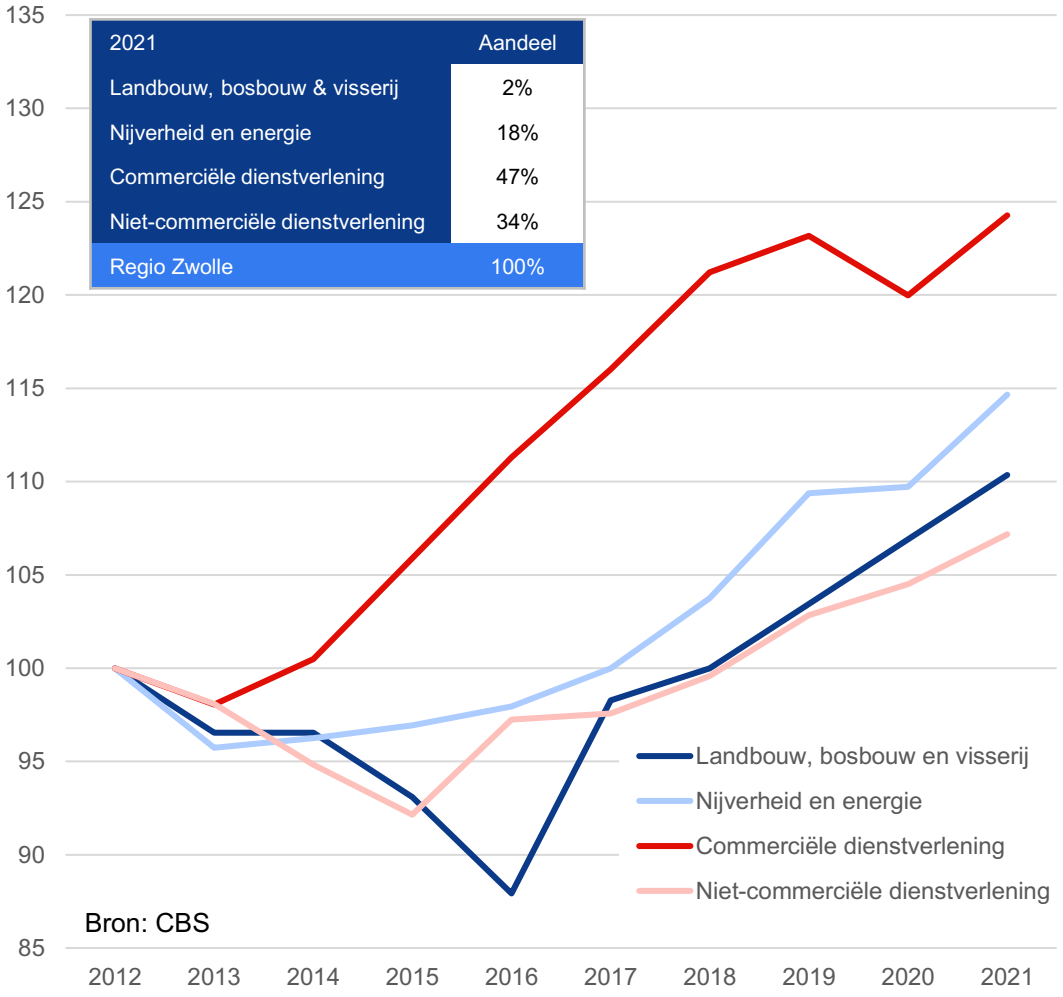
De positieve ontwikkeling is terug te zien in de gunstige ontwikkeling in de afgelopen jaren. Er is een flink herstel geweest van de stuwende sectoren nijverheid en energie, net als een groei van de commerciële dienstverlening (mede door handel & logistiek). De regio wordt gekleurd door regionale accenten, met verschillende (historisch) sterke sectoren in Zuid-Drenthe, Noordelijk Flevoland, Kop van de Veluwe en West-Overijssel. Onderstaande tabel toont Regio Zwolle in vergelijking met andere stedelijke regio's. Door als regio bewust te zijn van de positie op nationaal niveau, kan de regio zich toekomstbestendig en klimaatbestendig blijven ontwikkelen.

Kerncijfers t.o.v. vergelijkbare regio's

Bron: CBS, 2023

Regio	Inwoners 2022	Groei 2013-2022	Banen 2021	Groei 2012-2021
Groene Metropoolregio	793.500	+5%	375.600	+12%
Regio Zwolle	**791.000**	**+5%**	**380.800**	**+15%**
Twente	634.000	+4%	309.700	+12%
Groningen-Assen	542.600	+1%	273.300	+13%
Stedendriehoek	448.000	+1%	218.300	+2%
Nederland		+5%		+11%

Geïndexeerde ontwikkeling banen Regio Zwolle 2012-2021 (2012=100)

© Buck Consultants International, 2024

B) Centrale positie in de Regio Zwolle

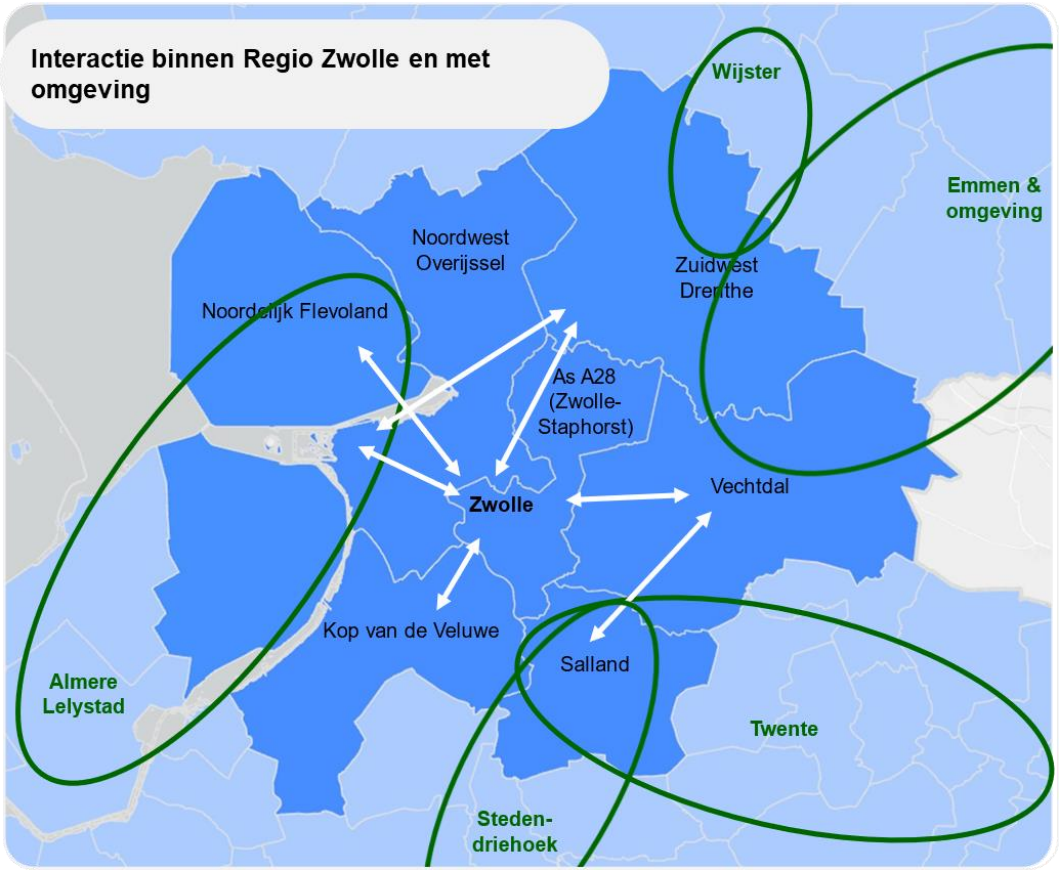
In de Omgevingsvisie van de gemeente wordt gesteld dat Zwolle en de omliggende regio onlosmakelijk met elkaar verbonden zijn op vele vlakken. Als één van de sterkst groeiende economische regio's is de Regio Zwolle de verbindende schakel tussen West- , Oost- en Noord-Nederland. In regionaal verband wordt gezamenlijk opgetrokken om voldoende ruimte te bieden voor grootschalige bedrijvigheid en de doorontwikkeling van innovatiemilieus.

In de Omgevingsvisie van de gemeente wordt gesteld dat Zwolle en de omliggende regio onlosmakelijk met elkaar verbonden zijn op vele vlakken. Als één van de sterkst groeiende economische regio's is de Regio Zwolle de verbindende schakel tussen West- , Oost- en Noord-Nederland. De regio bestaat uit 22 gemeenten verdeeld 4 provincies en meerdere waterschappen. De overheden in de regio werken samen aan een aantal thema's, waaronder **economie**, **werkgelegenheid**, **innovatie**, de aanpak van het **woningtekort**, de **bereikbaarheid** en in deelverbanden ook aan **klimaat** en **energie**.

Zwolle heeft een sterke **regionale werkgelegenheidsfunctie**. De gemeente Zwolle huisvest 27% van de werkgelegenheid in de Regio Zwolle.

Kenmerkend voor de gemeente Zwolle is het zogenaamde **Daily Urban System**. Dat systeem vertelt hoe men zich in de regio verplaatst met auto en ov. De stad Zwolle neemt daarin letterlijk een centrale plaats in. Zwolle is de draaischijf in de regio als het gaat om vervoer, zowel per auto, als per trein, bus en fiets.

In regionaal verband wordt gezamenlijk opgetrokken om voldoende ruimte te bieden voor **grootschalige bedrijvigheid** en de **doorontwikkeling van innovatiemilieus**.

© Buck Consultants International, 2024

C) Toekomstig economisch profiel Regio Zwolle

- Bestaande bedrijven bepalen voor een groot deel de toekomst
  - Brede economische basis met behoud stuwend deel van industrie en handel
  - Koesteren van niches: tapijt, kunststof, maritiem, vis, eiwitten, etc.
  - Doorgroei van al aanwezige bedrijven jagen transities aan

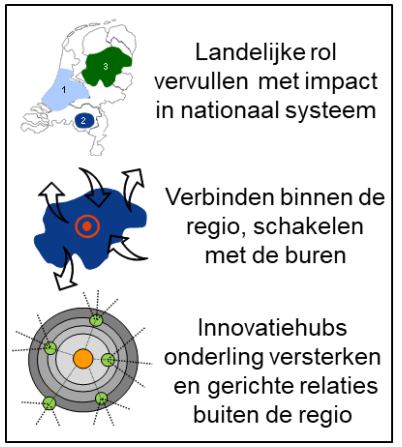
- Transitie economie (inspelen op trends) vanuit regionale speerpunten
  - Circulaire topregio en vernieuwer in agrofoodketens
  - Maakindustrie versnelt transities met nieuwe machines en systemen

- Samenhangend netwerk van innovatie-omgevingen
  - Toegepast toponderzoek in agro, maak en circulair
  - Beter benutten kracht in samenwerking met onder meer de RUG en UT
  - Samenhangend netwerk van innovatie-omgevingen: geconcentreerd rond specifieke faciliteiten, in koploperbedrijven en via regionale ecosystemen
  - **Zwolle Innovatiedistrict als centrum** voor opleidingen, aantrekken talent en innovatieversnelling

- Ruimtelijk concentreren op knooppunten in samenhang met bestaand
  - Biedt kansen om het in één keer goed te doen, o.b.v. regionale meerwaarde
  - Ook ruimte bieden aan bedrijven van elders die het profiel versterken
  - Bundeling van grootschalige ontwikkeling aansluitend op nationale corridors in het gebied op knooppunten vanwege infrastructuur, energie en schaalgrootte
  - Met inzet van **Port of Zwolle** voor natte kavels voor transitie circulaire economie en de **A28-as** als zoekgebied voor grootschalig en bovenregionaal
  - Maakt elders schuifruimte (voor bestaand MKBA) en herontwikkeling absolute prioriteit.

Naar de toekomst toe is er namelijk een combinatie van **een andere én een toenemende vraag naar fysieke ruimte** voor economische activiteit. Enkele voorbeelden:

- De ombouw ‘van fossiel naar duurzaam’ bij bestaande bedrijven en de vestiging van nieuwe duurzame bedrijven vragen in elk geval tijdelijk en mogelijk ook op de langere termijn extra ruimte op werklocaties;
- De omschakeling naar een circulaire economie vraagt om plek en milieuruimte voor grondstoffenverwerking en -opslag en voor het hergebruik van goederen;
- De digitale transitie vraagt ruimte voor de groei van e-commerce, logistieke processen en ontwikkeling van ‘smart industry’;
- De bevolkingsgroei vraagt om meer ruimte voor wonen, werken en recreëren.

REGIO ZWOLLE

© Buck Consultants International, 2024

Hoofdstuk 4 Economische structuur en ruimtegebruik Zwolle

De economische structuur en het ruimtegebruik van Zwolle wordt in beeld gebracht aan de hand van verschillende onderwerpen.

A. Ontwikkeling (beroeps)bevolking
B. Ontwikkeling werkgelegenheid & vestigingen
C. Secundaire sector en speerpuntsectoren
D. Beeld toegevoegde waarde (per sector)
E. Dynamiek en situering bedrijventerreinen
F. Werk op bedrijventerreinen in beeld
G. Dynamiek Zwolse kantorenmarkt
H. Innovatieomgevingen Zwolle
I. Pendel in de gemeente
J. Samenvatting economische structuur en ruimtegebruik

© Buck Consultants International, 2024

A) Ontwikkeling (beroeps)bevolking

De bevolking in Zwolle zal de komende jaren toenemen (+20.000 in 2040), terwijl de beroepsbevolking naar verwachting krimpt. Dit is een nieuw, landelijk fenomeen en geldt voor 31 van de 40 regio's in Nederland.

- Onderstaande tabel toont de verwachte groei van het aantal inwoners in Zwolle
- De tabel laat ook zien dat de beroepsbevolking naar verwachting krimpt in Zwolle
- Een belangrijke ontwikkeling is dat de bevolking in de beroepsleeftijden hoogstens een bescheiden groei zal laten zien. De komende dertig jaar is er dus sprake van een relatieve krimp van de beroepsbevolking
- Deze krimp kan worden gedempt, maar niet volledig goedgemaakt, door een toename van arbeidsmigranten en door een hogere arbeidsdeelname (bijvoorbeeld van vrouwen en ouderen)
- Deze krimp in combinatie met een toenemende vergrijzing zal leiden tot capaciteitsproblemen in de zorg en het sociaal domein en tot concurrentie op de arbeidsmarkt. Concurrentie op individueel niveau was er altijd al, maar nu zal er ook concurrentie tussen sectoren komen

Ontwikkeling inwoners en beroepsbevolking Zwolle

	2013	2022	2030	2040
Inwoners	123.000	130.000	142.000	150.000
Beroepsbevolking*	75.500	78.900	78.500	75.300

**Gebruik gemaakt van categorie 20-65 jarigen, CBS (Statline)*

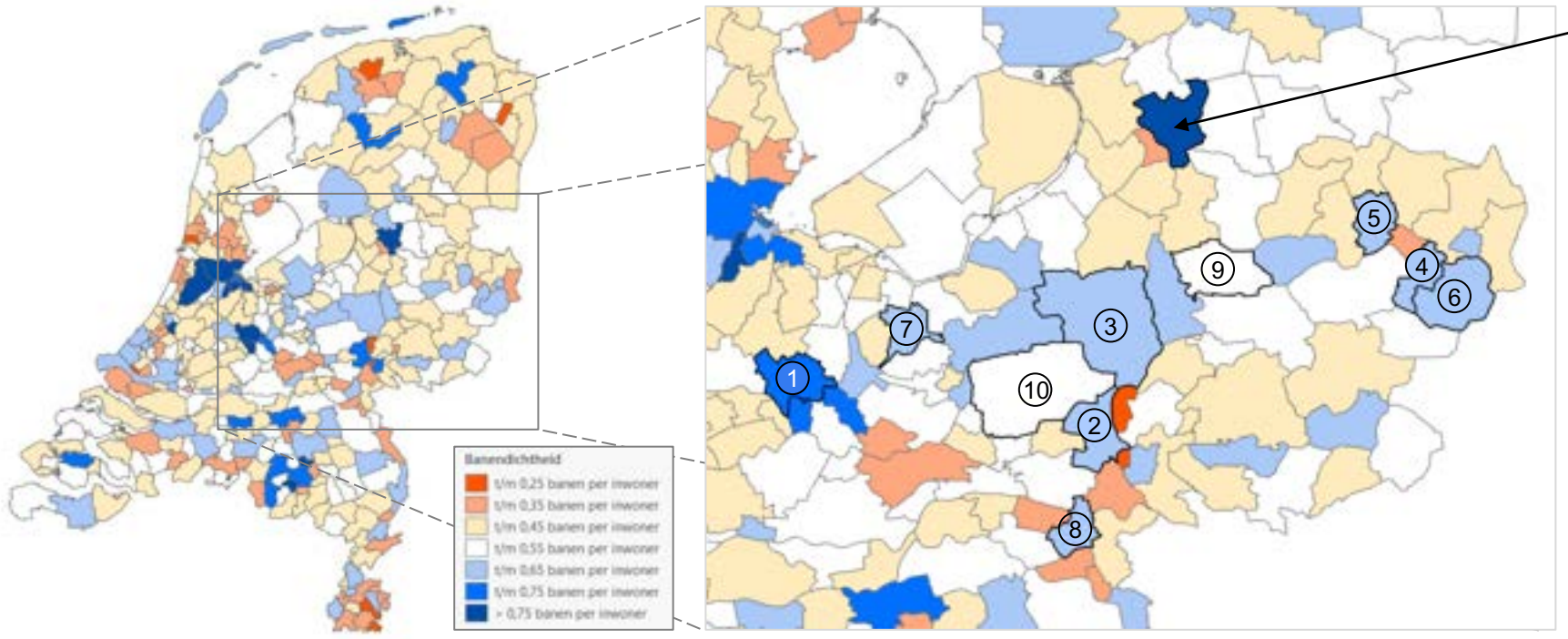
Bron: gemeente Zwolle, CBS, PBL

© Buck Consultants International, 2024

Verhouding banen en beroepsbevolking in perspectief

Zwolle heeft een sterke regionale werkgelegenheidsfunctie (aantal banen ten opzichte van de beroepsbevolking)

Banen	106.000
Beroepsbevolking	75.000

	Gemeente	*Banen gedeeld door beroepsbevolking*
	Zwolle	**1,41**
1	Utrecht	1,30
2	Arnhem	1,19
3	Apeldoorn	1,18
4	Hengelo	1,14
5	Almelo	1,14
6	Enschede	1,05
7	Amersfoort	1,03
8	Nijmegen	1,01
9	Deventer	0,97
10	Ede	0,91

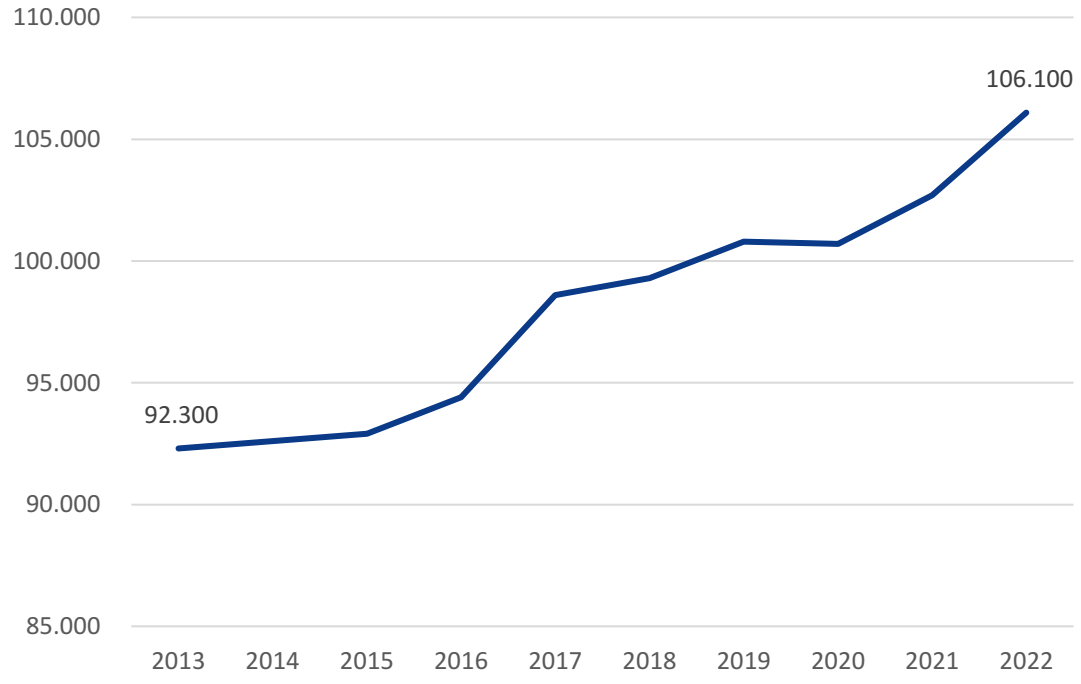
Bron: LISA, CBS

© Buck Consultants International, 2024

B) Ontwikkeling werkgelegenheid & vestigingen

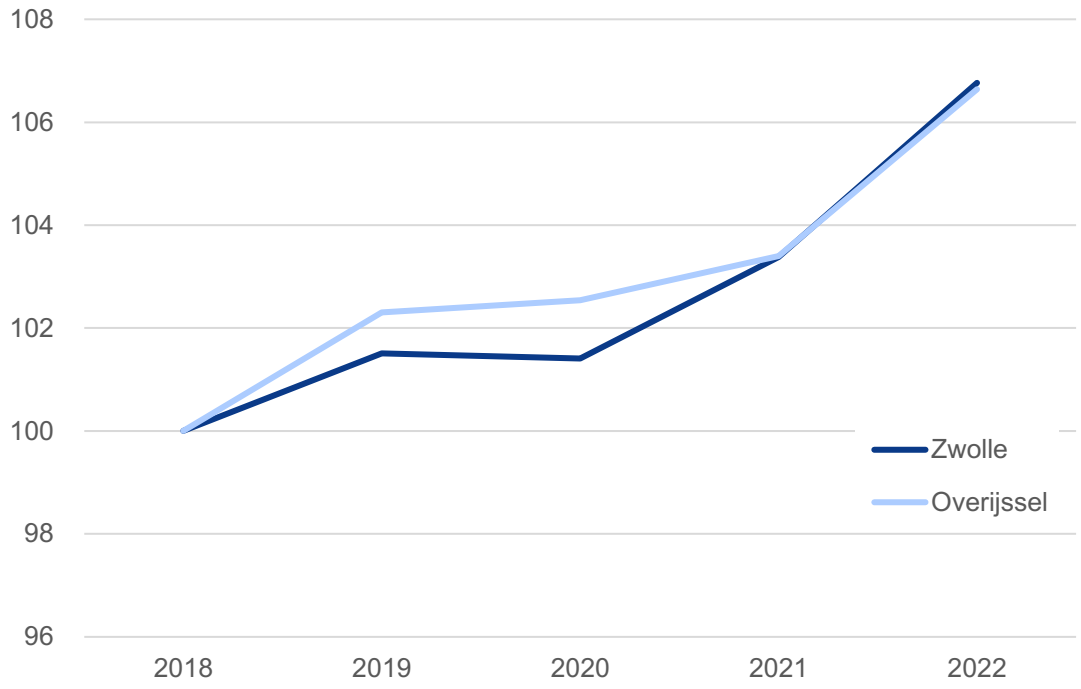
Het aantal banen in Zwolle is in de periode 2013-2022 met 15% toegenomen. Het gaat om een groei van bijna 1.400 banen per jaar. Dit is in lijn met de provinciale trend.

Ontwikkeling banen Zwolle (2013-2022)

Bron: BIRO, 2022

Ontwikkeling banen 2018-2022 t.o.v. Overijssel (index 2018 = 100)

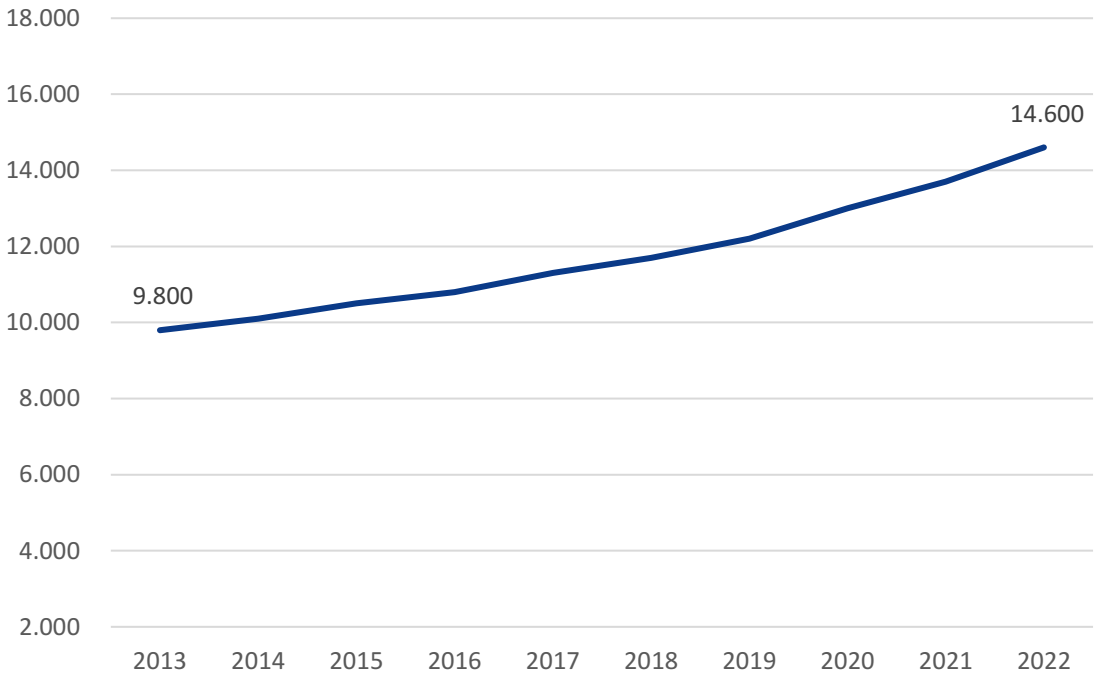

Bron: LISA, 2023

© Buck Consultants International, 2024

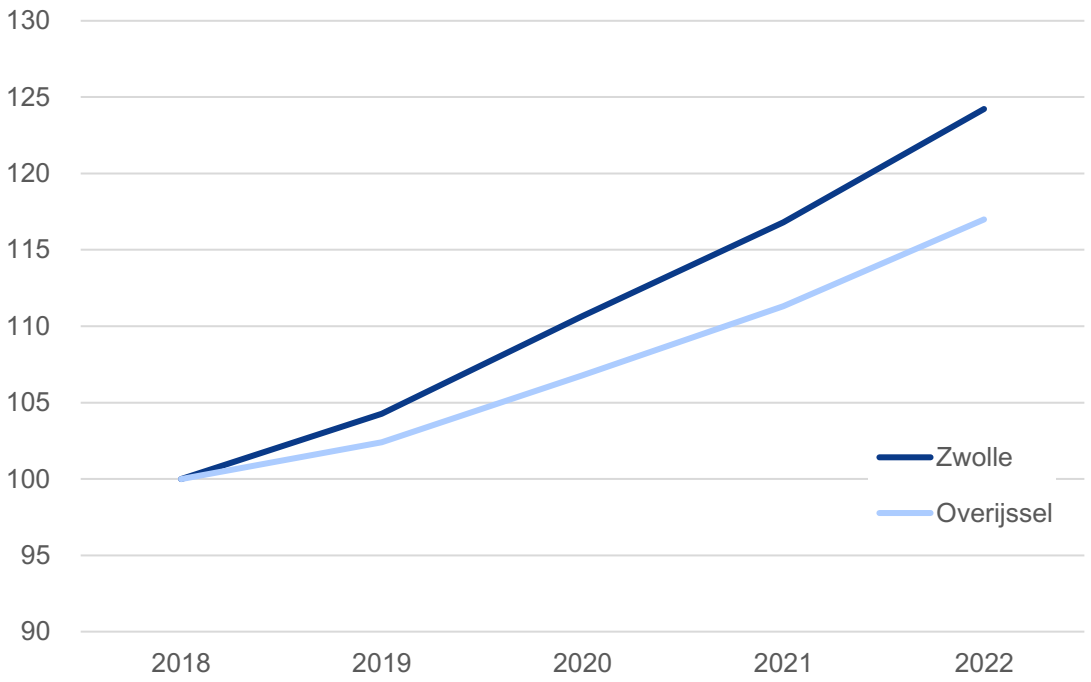
Het aantal vestigingen is in de afgelopen 10 jaar met 48% gegroeid. Het gaat om ca. 475 vestigingen per jaar. De groei van het aantal vestigingen komt overeen met het beeld in andere gemeenten, veelal veroorzaakt door een toename van het aantal zelfstandigen in verschillende branches. Wat opvalt is dat het aantal vestigingen in Zwolle de afgelopen 5 jaar harder groeide dan in de provincie Overijssel.

Ontwikkeling vestigingen Zwolle (2013-2022)

Bron: BIRO, 2022

Ontwikkeling vestigingen 2018-2022 t.o.v. Overijssel (index 2018 = 100)

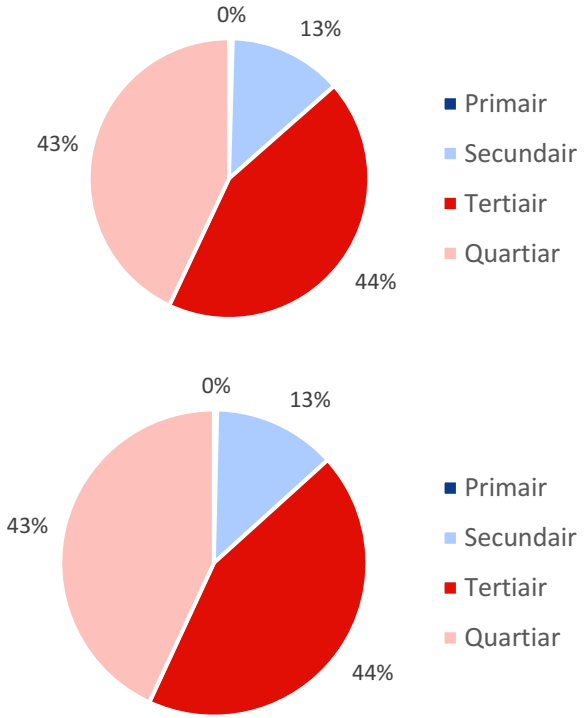
Bron: LISA, 2023

© Buck Consultants International, 2024

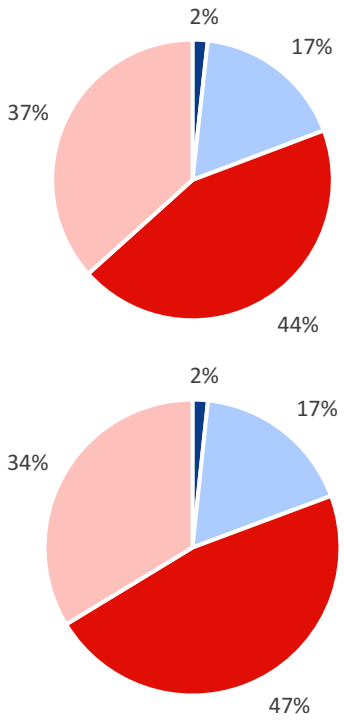
In regionaal perspectief

Gemeente Zwolle is verantwoordelijk voor 27% van de werkgelegenheid in de Regio Zwolle (22 gemeenten, verdeeld over 4 provincies). Tussen 2013 en 2021 heeft er een stabiele ontwikkeling plaatsgevonden in alle vier de hoofdcategorieën, zowel op gemeentelijk als op regionaal niveau. In 2021 was de gemeente Zwolle verantwoordelijk voor 6% van de primaire werkgelegenheid in de hele regio. Voor de secundaire sector was dit 20% en voor de tertiaire sector 25%. Maar liefst 34% van alle quartaire werkgelegenheid in de regio is gevestigd in de gemeente Zwolle.

Verdeling werkgelegenheid Zwolle (2013 en 2021)

Verdeling werkgelegenheid Regio Zwolle (2013 en 2021)

Ontwikkeling banen naar hoofdcategorieën (2013-2021)

	Gemeente Zwolle		Regio Zwolle	
	2013	2021	2013	2021
Primair	400	400	5.600	6.400
Secundair	12.100	13.300	56.200	67.300
Tertiair	40.100	44.800	141.400	179.200
Quartair	39.700	44.300	117.600	128.500
Totaal	92.300	102.800	320.800	381.400

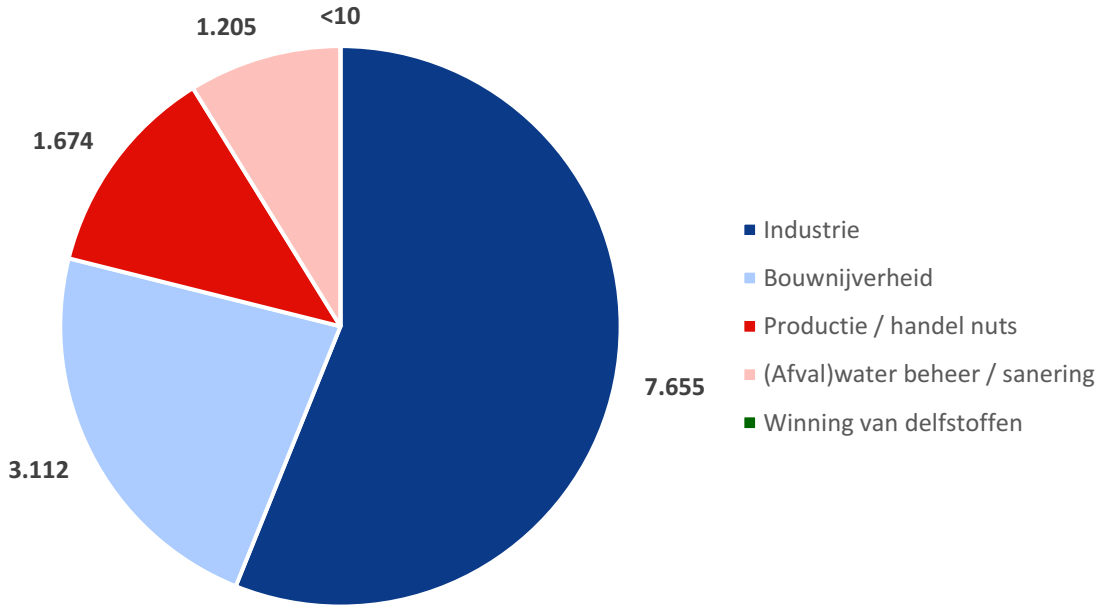
Bron: CBS, BIRO

© Buck Consultants International, 2024

C) Secundaire sector en speerpuntsectoren

De secundaire sector (in totaal 13.650 banen) in Zwolle vertegenwoordigt 13% van de totale economie. Binnen de secundaire sector zijn vijf branches aan te wijzen, waarvan de industrie het grootst is (7.655 banen, oftewel 56%). De top-10 bedrijven in de secundaire sector bestaat voornamelijk uit industriebedrijven. In totaal is de top-10 goed voor 7.660 banen, wat neerkomt op 56% van de secundaire sector (en 7,2% van de totale Zwolse economie).

Samenstelling secundaire sector Zwolle (2022) – 13.650 banen

Bron: BIRO, 2022

Top-10 bedrijven secundaire sector Zwolle

#	Bedrijfsnaam	Branche	Werkplekken
1	Scania Production	Industrie	>2.500
2	Enexis Meetbedrijf	Productie / handel nuts	750 - 1.000
3	Vitens	(Afval)water beheer / sanering	750 - 1.000
4	Abbott Laboratories	Industrie	750 - 1.000
5	Tiem	Industrie	500 - 750
6	ENGIE Energie Nederland	Productie / handel nuts	500 - 750
7	Euroma	Industrie	250 - 500
8	Rova Holding	(Afval)water beheer / sanering	250 - 500
9	Zehnder Group Nederland	Industrie	250 - 500
10	Altrex	Industrie	100 - 250
Totaal			***7.660***

Bron: BIRO, 2022

© Buck Consultants International, 2024

Van alle banen in de secundaire sector in Zwolle is 78% gehuisvest op bedrijventerreinen. Met name de industrie (88%) en de productie / handel in nuts (94%) zijn op bedrijventerreinen gevestigd. Aan de rechterkant zijn de 20 grootste bedrijven (in termen van werkgelegenheid) in de secundaire sector op bedrijventerreinen weergegeven.

Verdieping secundaire sector op bedrijventerreinen (2022)

Branche	Banen			Aandeel	
	Op bedrijven-terrein	Buiten bedrijventerrein	Totaal	Secundaire sector	Totale economie Zwolle
Industrie	88%	12%	7.650	56%	7,2%
Bouwnijverheid	64%	36%	3.100	23%	2,9%
Productie / handel nuts	94%	6%	1.700	12%	1,6%
(Afval)water beheer / sanering	29%	71%	1.200	9%	1,1%
Winning van delfstoffen	0%	100%	<10	0,02%	0,003%
Totaal	78%	22%	13.650	100%	13%

Bron: BIRO, 2022

Top-20 bedrijven secundaire sector Zwolle op bedrijventerreinen

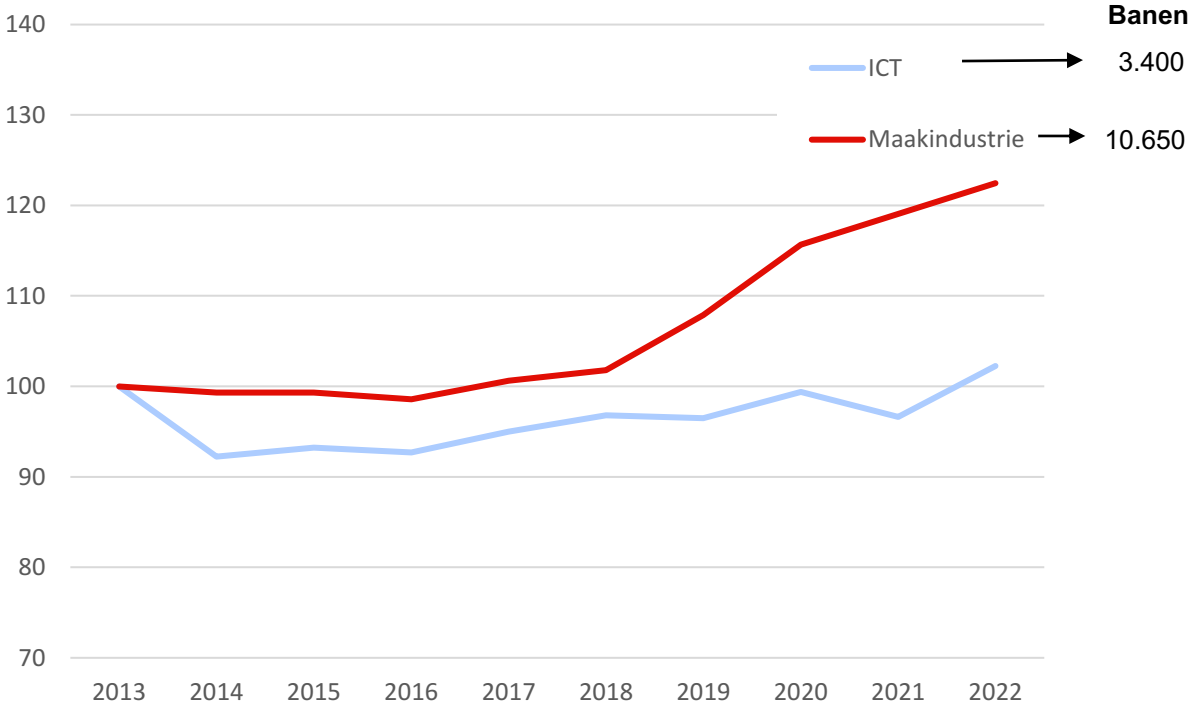
#	Bedrijfsnaam	#	Bedrijfsnaam
1	Scania Production	11	Trebbe Bouw
2	Enexis Meetbedrijf	12	Keolis Nederland
3	Abbott Laboratories	13	Van Wijhe Verf
4	Tiem	14	Unica Installatietechniek
5	ENGIE Energie Nederland	15	Eurosafe
6	Euroma	16	IJssel Technologies
7	Rova Holding	17	AKROH Industries
8	Zehnder Group Nederland	18	Tosec
9	Altrex	19	Energiewacht
10	Breman Utiliteit	20	Axxor Industry

Bron: BIRO, 2022

© Buck Consultants International, 2024

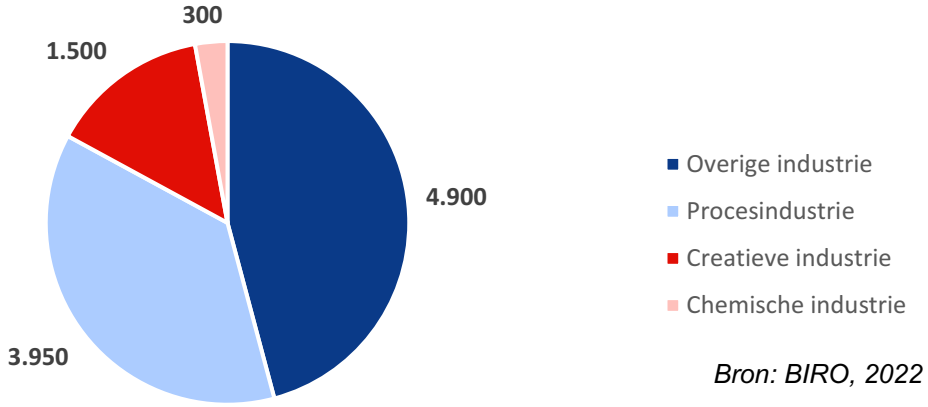
In Zwolle zijn een aantal speerpuntsectoren aangewezen waar de gemeente de komende jaren op wil inzetten: ICT, Health en de Maakindustrie. Dit zijn belangrijke stuwende sectoren die bijdragen aan het verdienvermogen. Een goed voorbeeld is de Health sector; de innovatieve bedrijven in deze sector zijn lastig te herleiden (o.b.v. SBI-codes) en zijn dienend aan een veel grotere verzorgende sector Gezondheids- en Welzijnszorg. De ICT huisvest 3.400 banen en de creatieve en slimme maakindustrie telt circa 10.700 banen.

Geïndexeerde ontwikkeling speerpuntsectoren 2013-2022 (index 2013 = 100)

Bron: BIRO, 2022

Onderdelen binnen de slimme maakindustrie (2022)

Bron: BIRO, 2022

Ontwikkeling 2013-2022

Segment	Relatieve toename	Absolute toename
Overig	12%	+540
Proces	26%	+800
Creatief	55%	+540
Chemisch	36%	+80
Totaal	22%	+1.960

© Buck Consultants International, 2024

D) Beeld toegevoegde waarde (per sector)

De toegevoegde waarde van de Zwolse economie is €5,9 miljard. Bedrijventerreinen zijn verantwoordelijk voor 36% van de toegevoegde waarde (€2,1 miljard). In Zwolle zijn zakelijke- en overige dienstverlening, zorg en onderwijs de sectoren met de meeste toegevoegde waarde. Deze meer regionaal-verzorgende activiteiten zijn traditioneel sterk vertegenwoordigd in stedelijke gebieden.

In 2022 heeft het EIB een actualisatie uitgevoegd van bedrijfstakramingen. Dit onderzoek geeft inzicht in de ontwikkeling van werkgelegenheid en arbeidsproductiviteit voor 18 bedrijfstakken per COROP-regio. Dit onderzoek is gebruikt om een beeld te schetsen van de toegevoegde waarde van de Zwolse economie.

- Zwolle is gelegen in COROP-regio Noord-Overijssel. De getallen voor die COROP-regio staan centraal
- Allereerst is de toegevoegde waarde per sector en het arbeidsvolume per sector vastgesteld voor 2023 in Noord-Overijssel
- Toegevoegde waarde delen door het arbeidsvolume levert de toegevoegde waarde per arbeidsjaar op sectorniveau op voor Noord-Overijssel
- Het BIRO-bestand van de gemeente Zwolle gaat uit van werkzame personen. Om de werkzame personen om te zetten naar arbeidsjaren (deeltijdbanen worden omgerekend naar fulltime banen) is gebruik gemaakt van gegevens die ook in het EIB-onderzoek worden gehanteerd
- De tabel op de volgende pagina laat de toegevoegde waarde per sector in Zwolle zien, en welk aandeel de bedrijventerreinen vertegenwoordigen
- In Zwolle zijn zakelijke dienstverlening, overige dienstverlening, zorg en onderwijs de sectoren met de meeste toegevoegde waarde. Deze meer regionaal-verzorgende activiteiten zijn traditioneel sterk vertegenwoordigd in stedelijke gebieden

© Buck Consultants International, 2024

Toegevoegde waarde Zwolse economie

#	Sector	Toegevoegde waarde per arbeidsjaar (€)	Arbeidsjaren Zwolle	Toegevoegde waarde Zwolse economie (€)	Waarvan op bedrijventerreinen (€)
1	Voedings- en genotmiddelenindustrie	131.993	1.132	149.386.535	135.604.290
2	Textiel- en kledingindustrie	83.013	82	6.811.967	4.541.299
3	Aardoliebasisindustrie*	-	-	-	-
4	Chemische industrie	137.523	282	38.823.482	34.195.393
5	Staalindustrie	82.327	397	32.722.753	29.241.699
6	Scheepsbouw	66.734	89	5.942.847	0
7	Bouwmaterialenindustrie	87.083	114	9.945.745	8.181.219
8	Metaalelektro	133.702	2.103	281.126.869	253.697.494
9	Overige industrie	58.478	1.484	86.800.143	71.463.960
10	Bouwnijverheid	80.435	2.491	200.328.405	124.761.707
11	Groothandel	120.202	3.764	452.495.923	347.260.862
12	Opslag en dienstverlening voor vervoer	104.028	1.323	137.625.416	128.305.163
13	Vervoer	73.465	4.110	301.933.544	223.057.629
14	Detailhandel en horeca	50.150	9.551	479.000.334	114.777.656
15	Zakelijke dienstverlening	94.830	15.201	1.441.516.818	505.134.440
16	Onderwijs	71.012	8.721	619.276.427	29.930.014
17	Zorg	56.468	16.082	908.104.866	29.691.155
18	Overige quartaire sector	75.247	10.675	803.284.229	85.023.571
Totaal			77.601	**5.955.126.302**	**2.124.867.552**

** Niet aanwezig in Noord-Overijssel / Zwolle*
*** Bijna volledige economie weergegeven, o.a. landbouw niet meegenomen in onderzoek EIB*

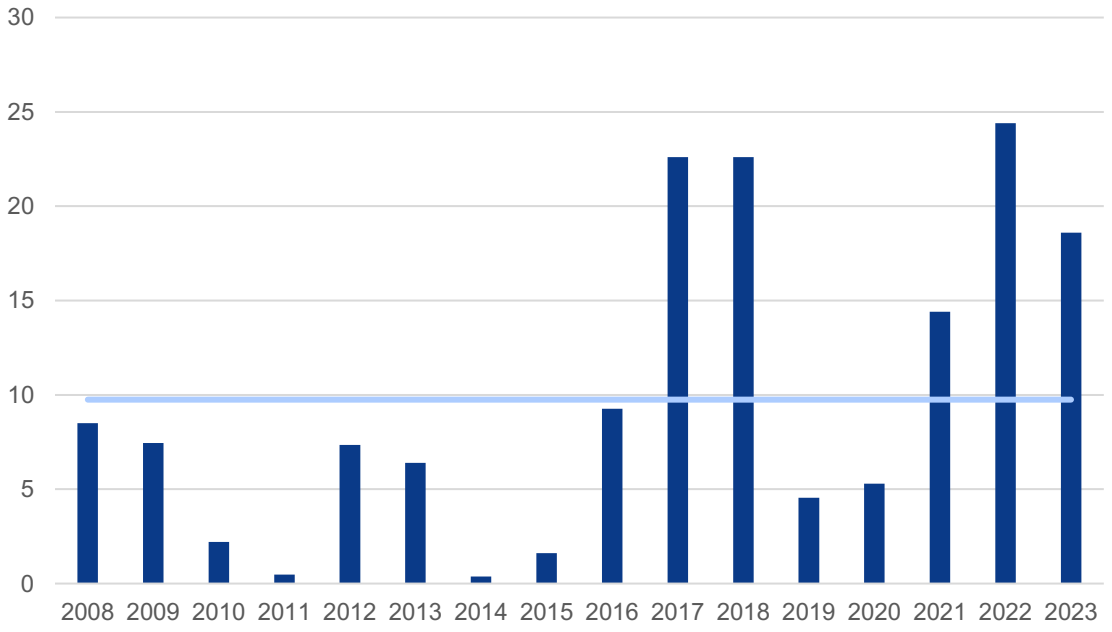
Bron: EIB, BIRO

© Buck Consultants International, 2024

E) Dynamiek en situering bedrijventerreinen

In de periode 2008-2023 is er 156 hectare uitgegeven op bedrijventerreinen in Zwolle. Gemiddeld komt dit neer op 9,8 hectare per jaar. In 2017, 2018 en vanaf 2021 lag de uitgifte boven het jaarlijkse gemiddelde. Bedrijventerreinen in Zwolle hebben een netto omvang van 580 hectare, waarvan 520 hectare is uitgegeven (90%). Op Hessenpoort is het meeste harde aanbod: 54,3 hectare, waarvan 39,3 bij de notaris, 2,5 in optie uitgegeven en nog slechts 12,5 hectare vrij uitgeefbaar. Daarnaast is er met Hessenpoort IV een zoekgebied voor aanvullend (zacht) planaanbod.

Historische uitgifte bedrijventerreinen Zwolle (2008-2023)

Bron: IBIS Nederland, 2021; aangevuld gemeente, januari 2024

Gegevens bedrijventerreinen Zwolle (per 1-1-2024)

Bedrijventerrein	Bruto (ha)	Netto (ha)	Uitgegeven (ha) per 1-1-2024	Hard aanbod (ha)
Bedrijvenpark Berkum	3,9	3,1	3,1	0,0
Hessenpoort	296,8	215,7	171,0	54,3*
Hessenpoort III	13,0	10,0	0,0	0,0
Marslanden	250,7	160,4	160,3	0,1
Scholtenssteeg	3,9	2,2	0,4	1,0
Voorst	227,7	153,8	150,3	3,5**
Vrolijkheid	39,5	34,9	34,9	0,0
Zwolle	***835,4***	***580,0***	***520,2***	***58,9***

Bron: IBIS Nederland, 2021; aangevuld gemeente, januari 2024

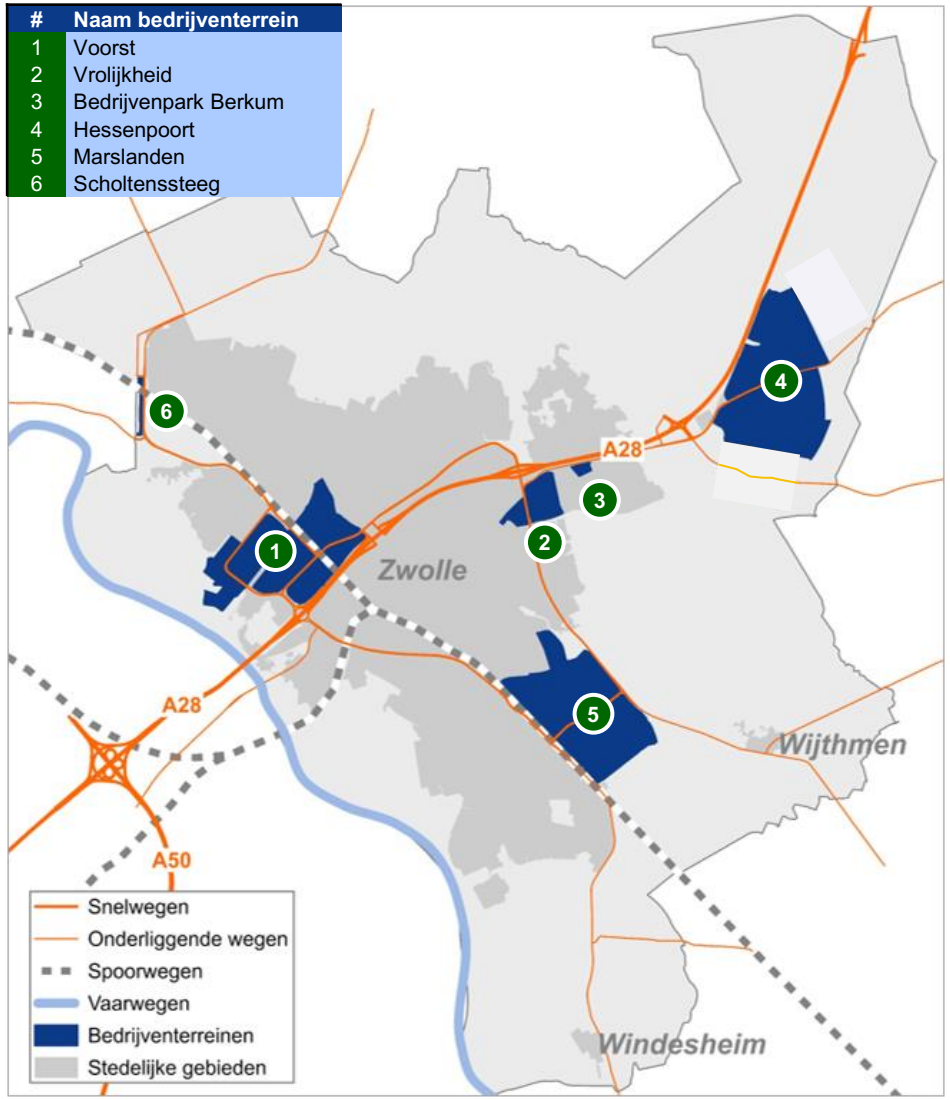
** Aanbod Hessenpoort: 39,3 bij notaris, 2,5 in optie en 12,5 hectare vrij uitgeefbaar*

*** Aanbod Voorst: reeds in optie*

© Buck Consultants International, 2024

Bedrijventerreinen Zwolle (conform IBIS)

#	Naam bedrijventerrein
1	Voorst
2	Vrolijkheid
3	Bedrijvenpark Berkum
4	Hessenpoort
5	Marslanden
6	Scholtenssteeg

In Zwolle liggen 6 bedrijventerreinen verspreid over de stad. Met qua omvang als belangrijkste van oudsher Voorst en Marslanden en meer recentelijk de ontwikkeling van Hessenpoort. Momenteel zijn bijna alle terreinen volledig uitgegeven.

In totaal hebben de terreinen een uitgegeven areaal van 520 hectare en huisvesten ze 31% van de Zwolse werkgelegenheid. Dit is conform het landelijk gemiddelde. Onderstaande tabel toont een benchmark met andere gemeenten in Nederland.

Benchmark uitgegeven areaal (ha)

#	Gemeente	Uitgegeven (ha)
1	Enschede	607
2	Apeldoorn	604
3	Almelo	563
4	Nijmegen	539
5	**Zwolle**	**520**
6	Leeuwarden	515
7	Alkmaar	388
8	Deventer	338
9	Arnhem	235
10	Haarlem	143

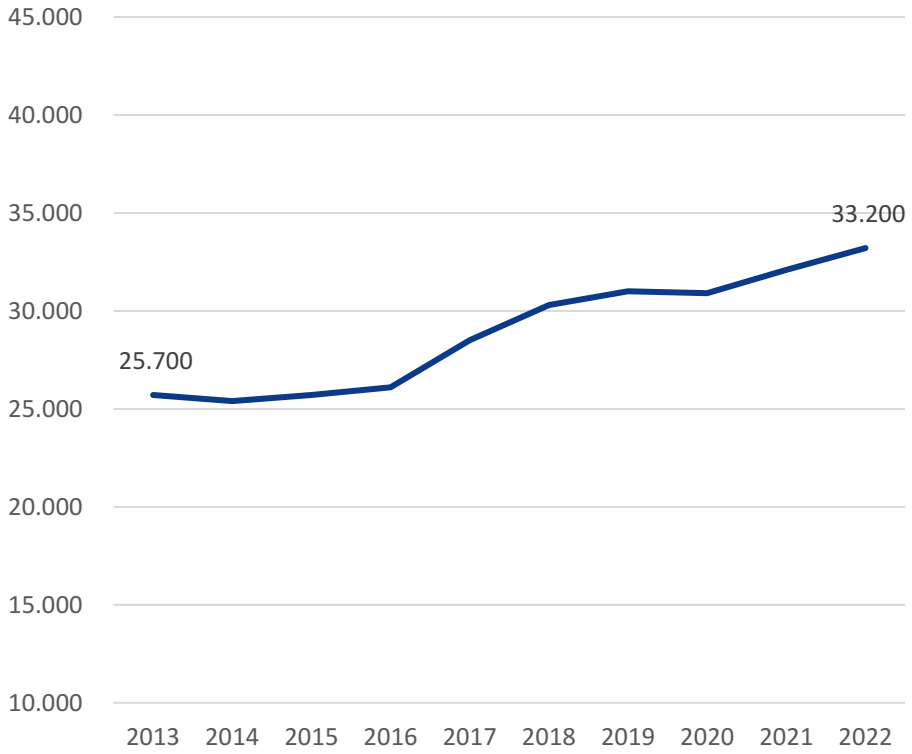
Bron: IBIS Nederland, 2021; aangevuld gemeente, januari 2024

© Buck Consultants International, 2024

F) Werk op bedrijventerreinen in beeld

Het aantal banen op bedrijventerreinen is gegroeid in de afgelopen 10 jaar met gemiddeld 750 banen per jaar. De sectoren industrie, vervoer & opslag en bouwnijverheid in Zwolle hebben volgens het rechter figuur een sterke voorkeur voor bedrijventerreinen. Zorg, overige dienstverlening en onderwijs kiezen (logischerwijs) het minst vaak voor een bedrijventerrein als vestigingslocatie.

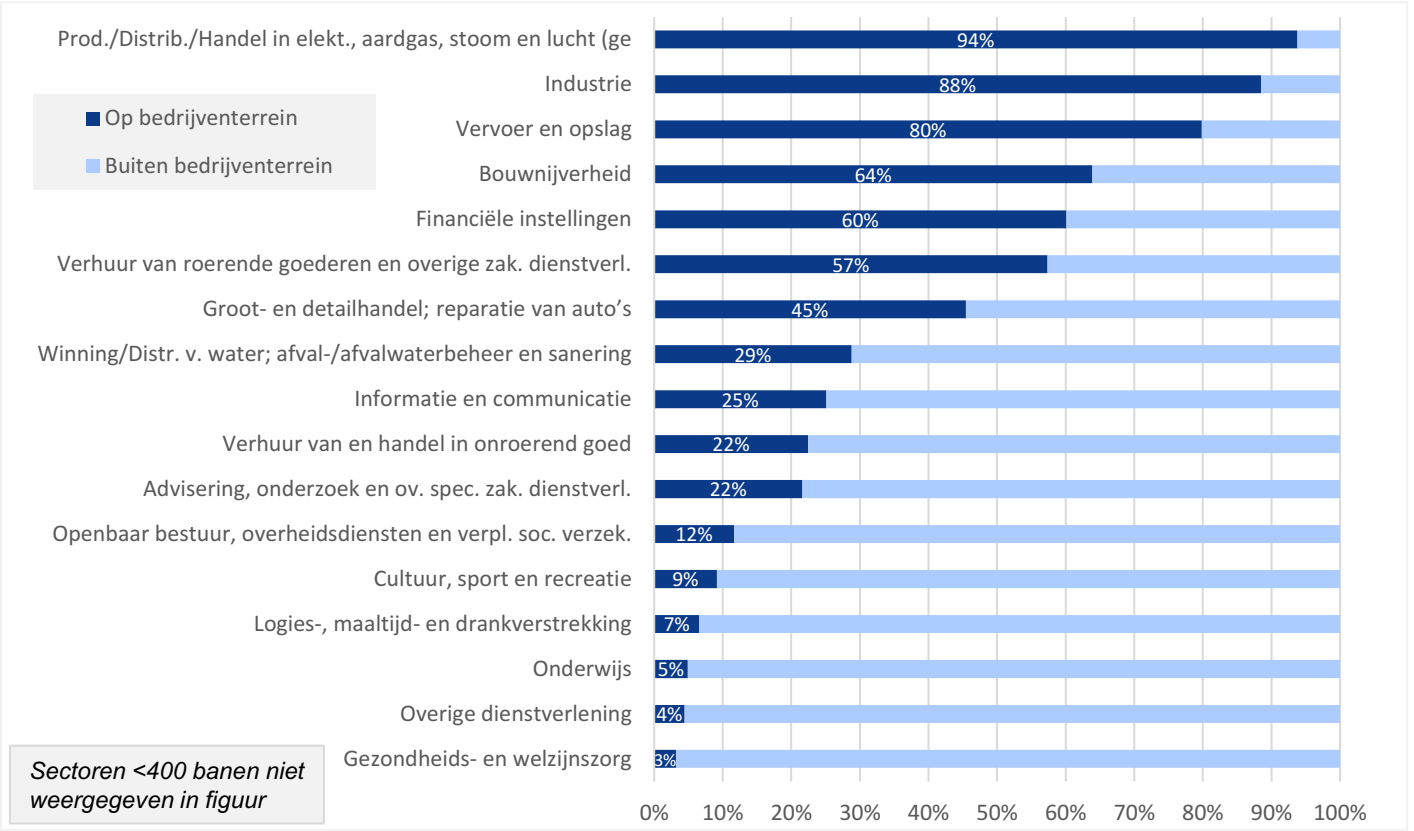
Ontwikkeling banen op bedrijventerreinen (conform IBIS)

Bron: BIRO, 2022

Voorkeur Zwolse bedrijven voor bedrijventerreinen

Bron: BIRO, 2022

Sectoren <400 banen niet weergegeven in figuur

© Buck Consultants International, 2024

G) Dynamiek Zwolse kantorenmarkt

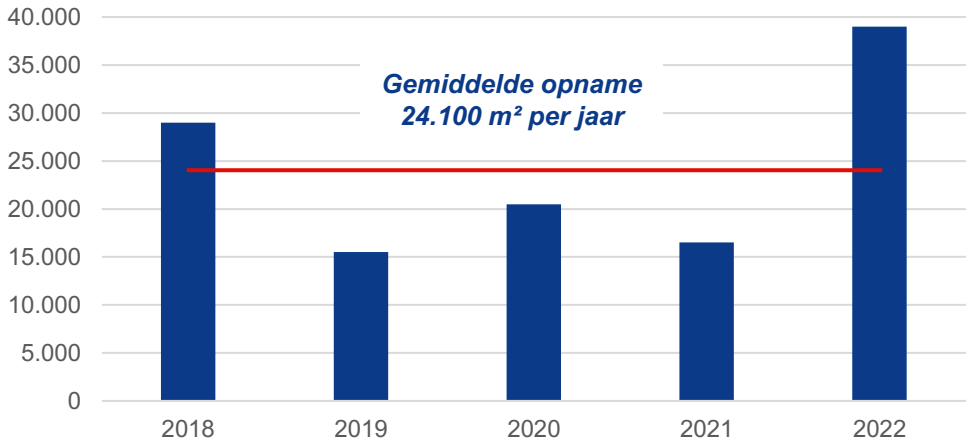
In Zwolle bedraagt de totale kantorenvoorraad momenteel 783.000 vierkante meter, de voorraad is sinds 2018 afgenomen grotendeels door onttrekkingen ten behoeve van woningen. De kantorenvoorraad in Zwolle is deels verouderd en deels beperkt gedateerd (bouwjaar 1990 – 2005). Die laatste categorie heeft moeite om aan de duurzaamheidsverplichtingen te voldoen. De totale leegstand van kantoorruimte bedraagt momenteel 41.700 m². De leegstand is in 2022 substantieel afgenomen van 10,6% in 2018 naar 5,3% in 2022. De oorzaak is te vinden in het hoge opname cijfer.

Kernpunten Zwolse kantorenmarkt

- Het aanbod van kantoren zit met 5,3% op frictieniveau, terwijl er sprake is van een toenemende vraag naar kantoorruimte. De kantorenvoorraad moet dus niet verder afnemen (5% frictieleegstand is de norm voor gezonde kantorenmarkt)
- De komende 4 jaar wordt nog circa 67.000 m² aan kantoorruimte omgezet of getransformeerd tot woonruimte. Deze kantoren zijn grotendeels (87%) gevuld met bedrijven dus er is een vervangingsvraag van ruim 58.000 m² kantoorruimte op korte termijn (CBRE, 2022)
- Daar bovenop wordt een autonome groei van de vraag naar kantoorruimte verwacht van circa 30.000 m² (CBRE, 2021)
- Het aanbod was 42.000 m². Dit concentreert zich vooral op secundaire kantoorlocaties zoals Oosterenk en Voorsterpoort (CBRE, 2021). Er is dus sprake van een kwantitatieve onder programmering en een kwalitatieve mismatch tussen vraag en aanbod
- Er is/dreigt een tekort aan kwalitatief hoogwaardige kantoorruimte op de juiste/beste locaties in de stad (Spoorzone & Centrum)

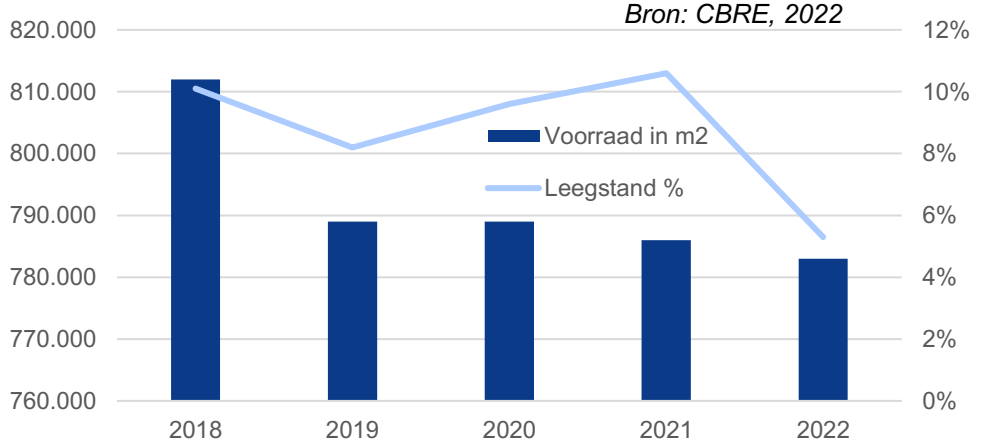
Kantorenopname in m² (2018-2022)

Bron: CBRE, 2022

Ontwikkeling totale voorraad en leegstand in Zwolle (2018-2022)

Bron: CBRE, 2022

© Buck Consultants International, 2024

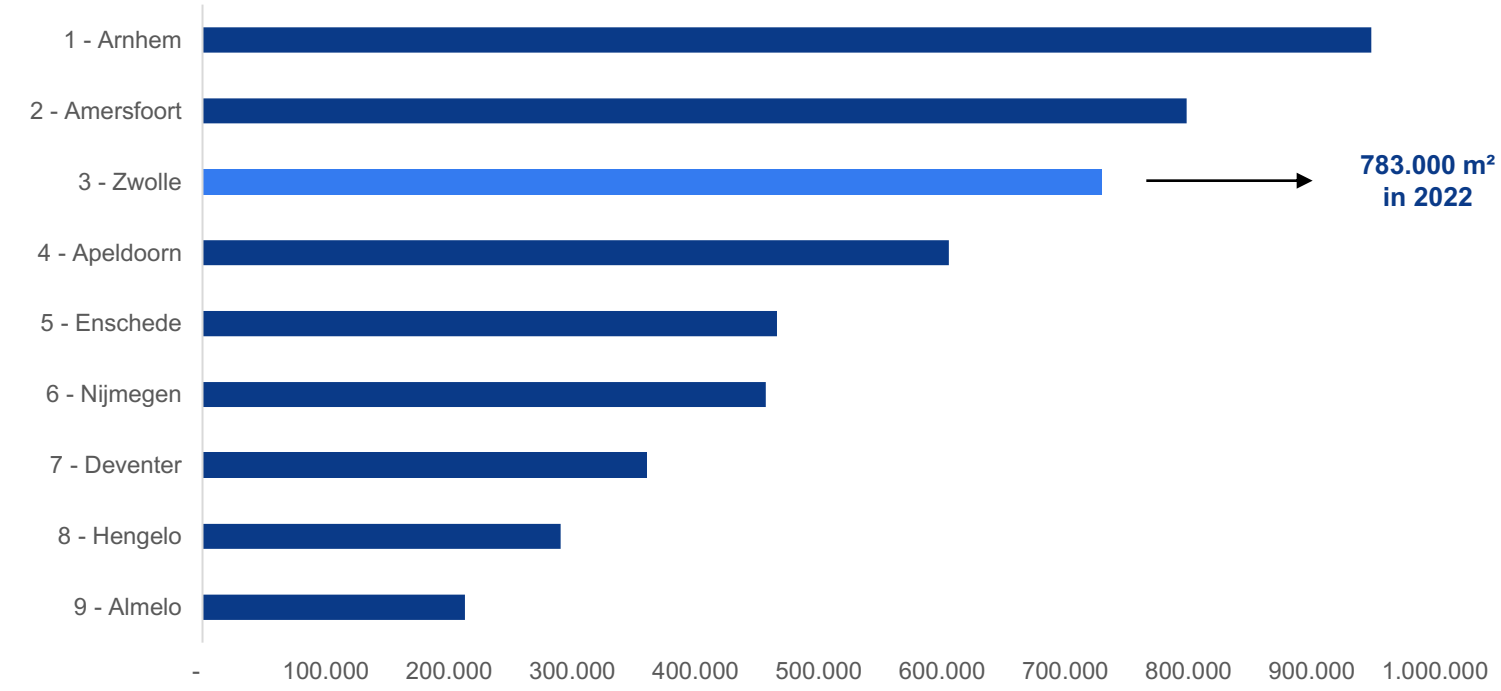
De kantorenmarkt van Zwolle is relatief groot, de voorraad is bijvoorbeeld groter dan in Apeldoorn en Enschede. In Zwolle liggen de tophuren in 2022 op € 190 per vierkante meter, per jaar, terwijl de gemiddelde huurprijs in Zwolle € 135, per vierkante meter per jaar bedraagt. De tophuren laten sinds 2018 een stijgende trend zien en zijn de afgelopen 5 jaar toegenomen met 21,4%, in het afgelopen jaar is de top huur gestegen met 8,3%.

Benchmark Oost- en Midden-Nederland

Kantorenvoorraad (m2) op basis van cijfers eind 2020 (Bron: NVM)

Bron: NVM

© Buck Consultants International, 2024

H) Innovatieomgevingen Zwolle

Het innovatiedistrict Spoorzone Zwolle is van bovenregionale betekenis. Het is een belangrijk concentratiepunt voor kennis en R&D. Met magneetfunctie voor aantrekken en binden van talent in een hoogwaardige stedelijke omgeving. Daarnaast zijn er een viertal plekken in de stad waar innovatie op een specifiek cluster/thema plaatsvindt.

Innovatiedistrict Spoorzone Zwolle (o.a. Perron 038)

In de Spoorzone wordt gewoond en gewerkt. Het is een innovatief gebied waar de hele Regio Zwolle samenkomt. Aan de hand van verschillende thema's wordt er tussen bedrijven, scholen en overheden samengewerkt aan innovatie. Perron 038 is gelegen in de Spoorzone: dé plek voor innovatieve maakindustrie in de regio. Daarnaast zijn focusgebieden ook: creatieve industrie, ICT/E-commerce, klimaatadaptatie/Smart Sustainable Living.

Dutch Circular Polymer Valley (DCPV)

DCPV is een samenwerkingsverband van overheden, bedrijven en kennisinstellingen in Regio Zwolle. Er vinden innovaties plaats om het aandeel gerecycled kunststof materiaal te laten stijgen. Doel is om een circulaire, toekomstbestendige en concurrerende kunststofsector te realiseren. PSP/ZWINC maakt hier ook onderdeel van uit.

Polymer Science Park (PSP) / ZWINC

PSP is een innovatiecentrum voor toegepaste kunststof-technologie. PSP ondersteunt bedrijven bij het ontwikkelen van duurzame en circulaire kunststofproducten en -technologieën. ZWINC – gehuisvest op PSP - is dé plek voor innovatieve startups in de maakindustrie en IT in Regio Zwolle.

Digital District

Digitals en IT professionals uit de Regio Zwolle verenigen zich om het verschil te maken. Digital District organiseert evenementen, themabijeenkomsten en kennissessies. Men werkt samen aan een digitale toekomst vol mogelijkheden en hoogwaardige oplossingen.

Health Innovation Park

Health Innovation Park huisvest zich rondom het Isala ziekenhuis, waar zorg gerelateerde dienstverlening de kernactiviteit is.

© Buck Consultants International, 2024

I) Pendel in de gemeente

Zwolle kent meer ingaande pendel (104.100 banen) dan uitgaande pendel (66.100). De top-10 van ingaande pendelbewegingen laat zien dat Zwolle vooral werknemers uit Kampen, Dalfsen en Raalte ontvangt. Uitgaande pendel gaat vooral richting Kampen, Apeldoorn en Deventer. De pendelcijfers laten een sterke verbintenis met nabijgelegen gemeenten en plaatsen zien.

N.B. De CBS-cijfers hebben betrekking op 2020 en kunnen zodoende door Covid zijn beïnvloed (thuiswerken e.d.)

Ingaande pendel (top-10 gemeenten)

Van	Naar	Pendel
Kampen	Zwolle	4.800
Dalfsen	Zwolle	4.100
Raalte	Zwolle	2.900
Hardenberg	Zwolle	2.700
Meppel	Zwolle	2.600
Deventer	Zwolle	2.400
Zwartewaterland	Zwolle	2.400
Steenwijkerland	Zwolle	2.200
Enschede	Zwolle	2.000
Oldebroek	Zwolle	1.900

Bron: CBS, december 2020

Uitgaande pendel (top-10 gemeenten)

Van	Naar	Pendel
Zwolle	Kampen	1.700
Zwolle	Apeldoorn	1.600
Zwolle	Deventer	1.200
Zwolle	Elburg	1.100
Zwolle	Zwartewaterland	900
Zwolle	Dalfsen	800
Zwolle	Raalte	800
Zwolle	Almere	700
Zwolle	Amsterdam	700
Zwolle	Arnhem	700

Bron: CBS, december 2020

© Buck Consultants International, 2024

J) Samenvatting economische structuur en ruimtegebruik

Banen, vestigingen en ontwikkeling

- Het aantal banen in Zwolle is in de periode 2013-2022 met 15% toegenomen (bijna 1.400 banen per jaar). Gemeente Zwolle is verantwoordelijk voor 27% van de werkgelegenheid in de Regio Zwolle Het aantal vestigingen is in de afgelopen 10 jaar met 48% gegroeid (ca. 475 vestigingen per jaar)
- Onderverdeeld naar hoofdcategorieën is de Zwolse economie al jaren stabiel. In landen met een hoge welvaart zoals Nederland is de tertiaire sector (commerciële dienstverlening) vaak het grootst. De grote omvang van de quartaire sector (niet-commerciële dienstverlening) valt op, vooral veroorzaakt door een groot aantal banen in de zorg en het onderwijs
- Een belangrijke ontwikkeling is dat de bevolking in de beroepsleeftijden hoogstens een bescheiden groei zal laten zien. De komende dertig jaar is er dus sprake van een relatieve krimp van de beroepsbevolking

Waarde economie en speerpuntsectoren

- De toegevoegde waarde van de Zwolse economie is €5,9 miljard. Bedrijventerreinen zijn verantwoordelijk voor 36% van de toegevoegde waarde (€2,1 miljard)
- ICT, Health en de Maakindustrie (speerpuntsectoren) zijn belangrijke stuwende sectoren die bijdragen aan het verdienvermogen van Zwolle

Bedrijventerreinen

- In de periode 2008-2023 is er 156 hectare uitgegeven op bedrijventerreinen in Zwolle. In 2017, 2018 en vanaf 2021 lag de uitgifte boven het jaarlijkse gemiddelde (9,8 hectare)
- Het aantal banen op bedrijventerreinen is de afgelopen 10 jaar met gemiddeld 750 banen per jaar gegroeid. Bedrijventerreinen zijn verantwoordelijk voor 31% van de werkgelegenheid in Zwolle
- De industrie, vervoer & opslag en bouwnijverheid hebben een sterke voorkeur voor bedrijventerreinen in Zwolle

Kantoren

- De kantorenvoorraad is sinds 2018 afgenomen grotendeels door onttrekkingen ten behoeve van woningen
- De kantorenmarkt van Zwolle is relatief groot, de voorraad is bijvoorbeeld groter dan in Apeldoorn en Enschede. In Zwolle liggen de tophuren in 2022 op € 190 per vierkante meter, per jaar, terwijl de gemiddelde huurprijs in Zwolle € 135, per vierkante meter per jaar bedraagt
- Er is/dreigt een tekort aan kwalitatief hoogwaardige kantoorruimte op de juiste/beste locaties in de stad (Spoorzone & Centrum)

Innovatieomgevingen

- Het innovatiedistrict Spoorzone Zwolle is van bovenregionale betekenis. Het is een belangrijk concentratiepunt voor kennis en R&D. Met magneetfunctie voor aantrekken en binden van talent in een hoogwaardige stedelijke omgeving. Daarnaast zijn er een viertal plekken in de stad waar innovatie op een specifiek cluster/thema plaatsvindt

Pendel

- Zwolle kent meer ingaande pendel dan uitgaande pendel. Zwolle ontvangt vooral werknemers uit Kampen, Dalfsen en Raalte. Uitgaande pendel gaat vooral richting Kampen, Apeldoorn en Deventer

© Buck Consultants International, 2024

Hoofdstuk 5 Opgaven voor werken

Aan de hand van een uitwerking van belangrijke trends en ontwikkelingen, met focus op economische speerpunten en ruimtevraag vanuit de economie, worden de opgaven voor werken richting 2040 inzichtelijk gemaakt.

A. Ontwikkeling economie richting 2040
B. Doorgroei naar een stedelijke economie met ruimte voor werken
C. Vraag naar bedrijventerreinen gemeente Zwolle tot 2040
D. Oplopend tekort aan bedrijventerreinen: vraag-aanbod confrontatie
E. Ontwikkeling logistiek en speerpuntsectoren
F. Ruimtevraag, kansen en risico's Zwolse kantorenmarkt
G. Ruimtevraag naar voorzieningen

© Buck Consultants International, 2024

A) Ontwikkeling economie richting 2040

De economie is continue onderhevig aan verschillende trends en ontwikkelingen. Ten aanzien van de economie van Zwolle en werklocaties worden de volgende trends als het meest belangrijk gezien: digitalisering & thuiswerken, robotisering & automatisering, geopolitieke spanningen, kennis- en arbeidsmigratie, transformatie bedrijventerreinen, deeltijdeconomie & ZZP, doorgroei kenniseconomie en duurzaamheid & circulariteit.

Korte omschrijving trends/ontwikkelingen

- **Digitalisering & thuiswerken**: leidt tot snel veranderende eisen aan kennis en vaardigheden, met in het verlengde vooral een veranderende vraag naar kantoren. Vooral goed ontsloten locaties zijn populair (nabij hoogwaardig ov), waarbij de ontmoetingsfunctie steeds belangrijker wordt
- **Robotisering & automatisering**: machines vervangen banen in met name de logistiek en industrie. Tegelijkertijd leidt dit tot vraag naar nieuwe banen, zoals ontwerp en onderhoud van machines, digitale veiligheid en kunstmatige intelligentie
- **Geopolitieke spanningen**: zorgt ervoor dat bedrijven 'reshoren' (terughalen onderdelen productieproces), regionaal produceren in trek is (minder afhankelijkheid) en circulair/energieneutraal ondernemen steeds belangrijker worden
- **Kennis- en arbeidsmigratie**: van groot belang voor het draaiende houden van bepaalde sectoren. Tegelijkertijd leidt dit tot woning- en voorzieningsvraagstukken
- **Transformatie bedrijventerreinen**: vooral binnenstedelijk zorgt dit voor een verlies aan werkplekken. Dit zorgt voor intensiveringsvraagstukken en de vraag naar zoeklocaties voor accommoderen ruimtevraag bedrijven
- **Deeltijdeconomie & ZZP**: er komen steeds meer informele werklocaties (in woonwijken in plaats van bedrijventerreinen/kantoorlocaties). Hier is meer aandacht voor de menselijke maat, sociale dimensies en een mix van wonen, werken en voorzieningen
- **Doorgroei kenniseconomie**: tekort aan praktisch opgeleide werknemers stijgt, anderzijds neemt de populariteit van campussen en innovatiedistricten steeds verder toe
- **Duurzaamheid & circulariteit**: werklocaties kunnen een belangrijke rol spelen in verduurzamingsvraagstuk. Er is een toenemende vraag naar locaties waar circulaire bedrijfsactiviteiten plaats kunnen vinden, wat leidt tot ruimtevraag en vraag naar milieuruimte. Stikstof en netcongestie hangen hier mee samen

© Buck Consultants International, 2024

B) Doorgroei naar een stedelijke economie met ruimte voor werken

Opgave wonen

- Inwoners: groeit met 12.000 tot 2030 en nog eens 8.000 tot 2040
- Beroepsbevolking: ontwikkeling stagneert volgens regionale prognoses CBS Statline – exclusief beleidsmatige woningbouw impuls
- Woningvoorraad: 10.000 woningen extra tot 2030 en nog eens 5.000 tot 15.000 woningen tussen 2030 en 2040
- Banen: groei 17.000 banen, bij aanhouden huidige verhouding inwoners / banen (regionale functie stad Zwolle)

Zwolle:	2013	2022	2030	2040	Groei 2022-2040
Inwoners	123.000	130.000	142.000	150.000	+ 20.000
Beroepsbevolking	75.500	78.900	78.500	75.300	- 2.600
Woningvoorraad	54.000	60.000	70.000	75.000 – 85.000	+ 15.000 tot + 25.000
Banen	92.000	106.000	116.000	123.000	+ 17.000

Ontwikkeling ruimte voor werken

- De groei van Zwolle leidt tot een opgave voor werken
- Hoeveel banen hier uiteindelijk mee gemoeid zijn, hangt af van de intensiteit en het type banen
- Hierna wordt een bandbreedte voor de behoefte aan ruimte voor werken gegeven

© Buck Consultants International, 2024

C) Vraag naar bedrijventerreinen gemeente Zwolle tot 2040

Buck Consultants International

Scenario EIB WLO Laag

Grote vraag naar bedrijventerreinen oplopend naar >75 ha :

- 45 ha voor kavels kleiner dar 3 ha
- 30 ha grootschalige regionale vraag (uitgaande van 20% regionale opgave)
- ? ha additionele vraag door transitie economie

Scenario EIB WLO Hoog

Tot > 135 ha:

- 85 ha voor kavels kleiner dar 3 ha
- 50 ha grootschalige regionale vraag (uitgaande van 20% regionale opgave)
- ? ha additionele vraag door transitie economie

Regio West-Overijssel		Periode 2022-2030		Periode 2030-2040		Periode 2022-2040	
		EIB WLO Laag	EIB WLO Hoog	EIB WLO Laag	EIB WLO Hoog	EIB WLO Laag	EIB WLO Hoog
Behoefteraming bedrijventerreinen Overijssel **Dalfsen, Deventer, Hardeberg, Kampen, Olst-Wijhe, Ommen, Raalte, Staphorst, Steenwijkerland, Zwartewaterland, Zwolle** Bron: STEC Groep (24 januari 2023) Situatie per 1-1-2022	Uitbreidingsvraag	164	292	122	219	286	511
	W.v. grootschalige productie	41	83	26	60	67	143
		25%	28%	21%	27%	23%	28%
	W.v. grootschalig distributie	60	97	46	68	106	165
		37%	33%	38%	31%	37%	32%
	Vervangingsvraag	n.b.	n.b.				
	Totale vraag	n.b.	n.b.				
	Planaanbod < afspraken 2019	190 ha				190 ha	
	PLanaanbod > afspraken 2019	33 ha				33 ha	
	Zachte plannen	106 ha				106 ha	
	Conclusie WLO Laag	Meer aanbod dan vraag	Zachte plannen nodig voor balans			Zachte plannen nodig voor balans	Aanzienlijk tekort
	Conclusie WLO Hoog						
	Inschatting extra mogelijk aan te trekken additionele ruimtevraag	n.b.		n.b.		n.b.	

© Buck Consultants International, 2024

Bandbreedte meer ruimte voor werken, periode 2022-2040

- Onderstaande tabel geeft, onder meer op basis van de WLO scenario's, aan dat de uitbreidingsvraag voor werken varieert van 50 tot 135 hectare
- Naast het aantal hectaren varieert ook het aantal vierkante meters bedrijventerreinen per inwoner (meest rechter kolom)
- Dit geeft aan of er even intensief, minder intensief of juist intensiever met de ruimte wordt omgegaan

Invalshoek	Uitbreidingsvraag (in netto hectares)*	Toelichting	m² bedrijventerrein per inwoner in 2040
Ondergrens	50 hectare	▪ Behoefte scenario WLO Laag ○ Vraag van kavels tot 3 hectare ▪ Dit betreft 10% van het huidig areaal (cruciaal voor schuifruimte)	38 (-5%)
Werkterrein voor nieuwe inwoners	75 hectare	▪ Behoefte scenario WLO Laag ○ Vraag van kavels tot 3 hectare ○ Vraag van kavels groter dan 3 hectare ▪ Sluit aan bij verstedelijkingsopgave: +20.000 inwoners en 40 m²/inwoner ▪ Uitbreidingsvraag conform landelijk gemiddelde +15%**	40 (=)
Beperkt faciliteren economie	85 hectare	▪ Behoefte scenario WLO Hoog ○ Vraag van kavels tot 3 hectare	40 (+1%)
Inspelen op economisch tij	135 hectare	▪ Behoefte scenario WLO Hoog ○ Vraag van kavels tot 3 hectare ○ Vraag van kavels groter dan 3 hectare	44 (+9%)

** Exclusief eventuele additionele, grootschalige transitievraag in het kader van de circulaire economie.*
*** Kabinetsbrief Ruimte voor Economie, 2023*

© Buck Consultants International, 2024

D) Oplopend tekort aan bedrijventerreinen: vraag-aanbod confrontatie

Ruimte voor werken op bedrijventerreinen, periode 2022/2023-2040

- Het uitgegeven bedrijventerrein areaal bedraagt 520 hectare
- Het resterend aanbod bedraagt per 1-1-2024: 45,3 reeds gereserveerd, 13,6 vrij uitgeefbaar en 10 hectare in ontwikkeling
- Dit is onvoldoende om volledig tegemoet te komen aan de behoefte oplopend tot 135 hectare (+ additioneel ruimte voor grootschalige transitievraag)

520 hectare bestaand bedrijventerrein (uitgegeven areaal)

+50 **Behoefte t/m 2040** **+135**

Grootschalige transitievraag

Schuifruimte

ruimtelijke opgave

Acties

- Behoud bestaande bedrijventerreinen voor werken
- Kwaliteitsverhoging middels herontwikkelen (kansenzones)
- Intensivering waar mogelijk voor efficiënt ruimtegebruik

Locaties korte termijn

0,1 ha Marslanden	vrij uitgeefbaar
3,5 ha Voorst	gereserveerd
41,8 ha Hessenpoort	bij notaris/in optie
12,5 ha Hessenpoort	vrij uitgeefbaar
1 ha Scholtenssteeg	vrij uitgeefbaar
10 ha Hessenpoort III	in ontwikkeling

© Buck Consultants International, 2024

E) Ontwikkeling logistiek en speerpuntsectoren

In de **logistiek** zijn ‘value added logistics’, modal shift en smart logistics de belangrijkste trends. Dit leidt tot meer ruimtevraag op werklocaties en in warehouses, behoefte aan multimodaal ontsloten locaties en meer vraag naar grotere logistieke terreinen.

Wat speelt er?

- ‘Value added logistics’: steeds meer wordt er toegevoegde waarde gecreëerd in logistieke vestigingen, zoals het verpakken, ompakken, labelen en assembleren van goederen
- Door modal shift verschuiving van unimodaal- naar multimodaal transport
- Met smart logistics kan bereikbaarheid en doorstroming van de logistiek worden vergroot. Door verkeers- en logistieke data te combineren kunnen bedrijven kosten beheersen en service aan klanten verbeteren

Wat betekent dat voor werklocaties?

- Value added logistics vraagt om meer ruimte op werklocaties en in warehouses, om toegevoegde waarde te kunnen creëren
- Voor modal shift moeten werklocaties zoveel mogelijk multimodaal ontsloten zijn. Dit betekent nabijheid van onder meer spoor- en binnenvaartterminals
- Smart logistics leidt tot meer vraag naar grotere logistieke terreinen. Verschillende logistieke partijen kunnen een logistiek terrein gebruiken t.b.v. gezamenlijke platooning/ bundeling van stromen. Ook is er meer ruimte nodig voor webwinkels en daaraan gebonden logistiek

In de **maakindustrie** zijn ‘servitization’ en het ontstaan van smart industry de belangrijkste trends. Dit leidt tot meer ruimtevraag op werklocaties, ook bij een gelijkblijvend aantal werknemers.

Wat speelt er?

- ‘Servitization’: meer dienstverlening door maakbedrijven aan klanten, met onder meer toenemende digitalisering, automatisering en robotisering
- Ontstaan van smart industry, waardoor innovatie centraal komt te staan in het bedrijfsproces, er behoefte is aan grotere flexibiliteit in het productieproces en er toenemend gezamenlijk belang is bij clustering en samenwerking

Wat betekent dat voor werklocaties?

- Kwaliteit en dienstverlening komt centraal te staan, waarbij er niet lange (uniforme) voorraden worden aangehouden. Hierom worden steeds meer activiteiten gebundeld op één werklocatie, wat zorgt voor extra ruimtevraag
- Door smart industry kan met minder arbeidskrachten meer toegevoegde waarde gerealiseerd worden, wat leidt tot een grotere ruimtevraag bij een gelijk aantal werknemers

© Buck Consultants International, 2024

In de **ICT** spelen diverse trends. Hybride werken en het werken in de cloud zijn bezig aan een opmars, wat ervoor zorgt dat vooral goed ontsloten (ov-)locaties in trek zijn. Kantoren krijgen steeds meer een ontmoetingsfunctie dan een werkfunctie, als gevolg van ICT-mogelijkheden (werken aan huis)

Wat speelt er?

- Hybride werken: sinds de coronacrisis is het hybride werken niet meer weg te denken. Een aantal dagen thuiswerken is voor veel werknemers in bijvoorbeeld de zakelijke dienstverlening een gewoonte geworden
- Werken in de cloud: steeds meer organisaties stappen van traditionele werkwijzen af en kiezen voor werken in de cloud. Zo is altijd en overal toegang tot data en hoeft niet te worden geïnvesteerd in dure hardware wat zorgt voor minder behoefte aan ICT-kennis bij bedrijven

Wat betekent dat voor type ruimtevraag?

- Belangrijkste voor de ruimtevraag is dat vooral hybride werken zorgt voor een andersoortige vraag naar werklocaties. Waar voorheen vooral kantoren een werkfunctie hadden, zijn het nu veelal ontmoetingsplaatsen voor collega's en klanten
- Vooral goed ontsloten ov-locaties zijn in trek, wat leidt tot extra vraag naar deze locaties
- Tegelijkertijd kan werken aan huis zorgen voor meer behoefte aan voorzieningen in (woon)wijken

In de **Health** sector is er enerzijds sprake van groei aan de vraagzijde (vergrijzing en technologie), anderzijds is er een tekort aan de aanbodzijde (personeel en decentralisatie). Dit leidt tot meer ruimtevraag door specialisatie en andersoortige vraag door decentralisatie (kleinere locaties)

Wat speelt er?

- Er is sprake van een groeimarkt aan de vraagzijde: steeds meer vergrijzing en technologische mogelijkheden
- Anderzijds is er een tekort aan de aanbodzijde: steeds minder personeel en inefficiëntie door decentralisatie
- Er is steeds meer focus op preventie. Dit terwijl financiering en verdienmodellen vaak nog contraproductief zijn

Wat betekent dat voor type ruimtevraag?

- Er is enerzijds meer ruimte nodig voor de concentratie van zorginstellingen en specifiek onderwijs
- Tegelijkertijd is er decentralisatie in de vorm van kleinere locaties, zoals zorg in de woonwijk (nabijheid)
- Zorg op afstand leidt tot andersoortige ruimtevraag. Denk aan thuismonitoring en behandeling door middel van digitale producten

© Buck Consultants International, 2024

F) Ruimtevraag, kansen en risico's Zwolse kantorenmarkt

CBRE heeft onderzoek gedaan naar de Zwolse kantorenmarkt. Ten aanzien van de speerpuntsectoren zijn verschillende kansen en risico's in kaart gebracht. Zorg is weinig kantoor gebonden en daardoor beperkt gerelateerd aan de kantorenmarkt. De ICT sector is kleinschalig in Zwolle (daarmee ook de vraag naar kantoren), maar kent een grote vraagdynamiek. De maakindustrie is traditioneel sterk in Zwolle, kantoren zijn vooral onderdeel van productiefaciliteiten.

Zorg (Health & Social Care)

Kansen

- Bestaand ruimtelijk cluster rond het ziekenhuis op Oosterenk
- In algemene zin een groeisector met voortdurende banengroei

Risico

- Het aandeel kantoor gebonden werkgelegenheid in de sector is in algemene zin gering
- Het gaat in Zwolle vooral om uitvoerende, regionaal verzorgende functies

ICT (Technology & Media)

Kansen

- Combinatie met e-commerce
- Spin-off vanuit digitalisering overheid en financiële dienstverlening, Scale-ups vanuit business centres

Risico

- Voorspelde daling werkgelegenheid in regio
- Ontbreken van betaalbare kantoorruimte voor startups en scale-ups op hoogwaardige locaties

Maakindustrie (slim & creatief)

Kansen

- Met Perron 038 en PSP heeft Zwolle gevestigde R&D-centra in het kantorenlandschap
- Voor zowel de maakindustrie als de cultuursector wordt een hoge banengroei voorspeld

Risico

- Het belang voor de kantorenmarkt is en blijft voor deze sector relatief gering
- Er is geen ruimtelijke samenhang in de sector

© Buck Consultants International, 2024

Kern ruimtelijke opgave voor kantorenmarkt Zwolle

- Voor een gezonde kantorenmarkt en om de werkgelegenheidsgroei op te vangen is een beperkte groei van de kantorenvoorraad nodig. Ook om alle bestaande transformatieplannen op te vangen
- Verdere transformatie van kantoorpanden, en dus verkleining van de voorraad, is ongewenst en moet worden beperkt tot alleen het kansarme deel van de kantorenvoorraad (de nog op te stellen kantorenvisie is hiervoor leidend)
- De gemeente zet in op herontwikkeling van kansrijke bestaande kantoorpanden (vernieuwen en verduurzamen) en het toevoegen van kwalitatieve kantoorconcepten op kansrijke locaties, zoals Centrum en Spoorzone (goed ontsloten, bijvoorbeeld nabij een ov-knooppunt)
- Kantoorlocaties voor specifieke doelgroepen waar ingezet zou moeten worden op doorontwikkeling zijn Spooldereiland (Voorsterpoort) en Oosterenk

Kortom: een rem op het onttrekken van kantoren en beter inspelen op de kwalitatieve ruimtevraag van gebruikers en opvangen van de vervangingsvraag.

© Buck Consultants International, 2024

G) Ruimtevraag naar voorzieningen

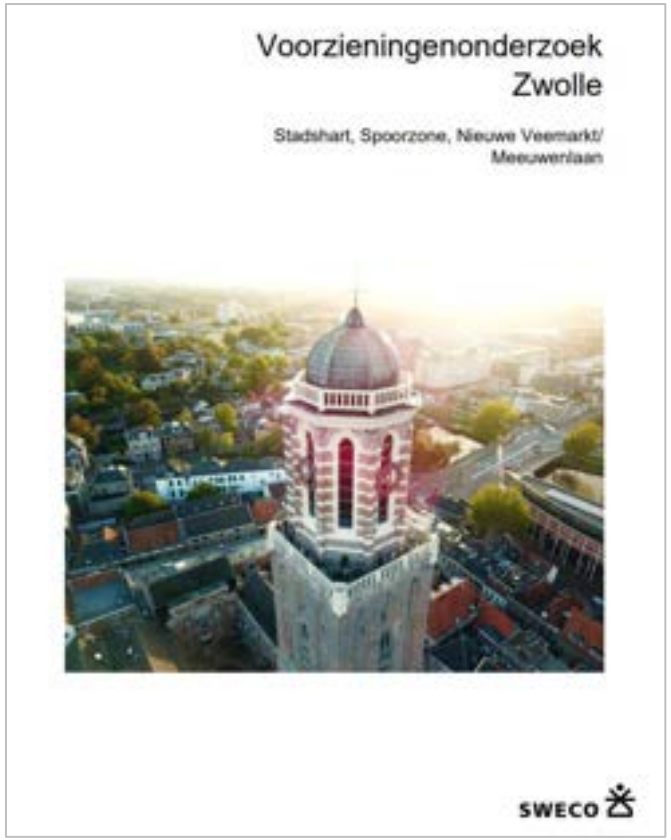
Zwolle is een snel groeiende en economisch sterke stad. Om de groei (van huishoudens en daarmee behoefte aan voorzieningen) te accommoderen, wordt al gewerkt aan een aantal gebiedsontwikkelingen (Stadshart, Spoorzone en Nieuwe Veemarkt/Meeuwenlaan). Echter, in heel Zwolle kunnen leisure en niet-commerciële voorzieningen landen. Afgeleid uit een recent onderzoek van Sweco (2023) blijkt een indicatieve ruimtevraag van 285.000 m² bvo voor leisure en niet-commerciële voorzieningen.

De gegevens in onderstaande tabel zijn afgeleid uit het Sweco onderzoek uit 2023. Er is op basis van de drie onderzochte deelgebieden (Stadshart, Spoorzone en Nieuwe Veemarkt/Meeuwenlaan) en van kengetallen een doorvertaling gemaakt naar Zwolle als geheel. Er is uitgegaan van een lineaire doorgroei van 2023-2035 naar 2023-2040, waarbij rekening is gehouden met een groei van 20.000 inwoners en 15.000-25.000 woningen.

Indicatieve ruimtevraag voorzieningen

Categorie	Ruimtevraag t/m 2040
Dagelijkse detailhandel	5.500 m²
Niet-dagelijkse detailhandel	0 m²
Commerciële dienstverlening	2.400 m²
Horeca	41.500 m²
Leisure & cultuur	98.600 m²
Maatschappelijke voorzieningen	137.000 m²
Totaal	285.000 m² bvo

Bron: SWECO, 2023

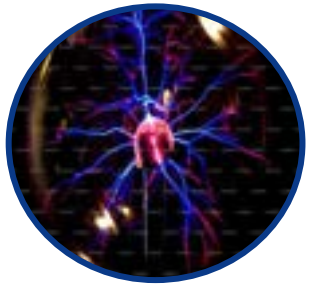
© Buck Consultants International, 2024

Hoofdstuk 6 Ruimtelijke opgave 2040

Buck Consultants International

Langs drie stedelijke perspectieven is een ontwikkelfilosofie geschetst. Deze kunnen de basis vormen om nadere strategische invulling te geven aan de grootste opgaven voor de economie richting 2040. Deze opgaven, op basis van de analyses en gegevens in de voorgaande hoofdstukken, zijn samengevat weergegeven. We zoomen hierbij specifiek in op de ruimtelijke opgave voor bedrijventerreinen. Het hoofdstuk sluit af met majeure ruimtelijke ontwikkelingen tot 2040.

A. Economische ontwikkelfilosofieën
B. De grootste opgaven voor de economie richting 2040
C. Verdieping opgave bedrijventerreinen
D. Samenvattend beeld: voor de majeure ruimtelijke ontwikkelingen 2040

1. Sterker maken wat sterk is

2. Zwolle als technologisch innovatiecentrum van de regio voor vernieuwende economie

3. Zwolle als stad waar de transities praktisch uitgerold worden in economische activiteiten

© Buck Consultants International, 2024

A) Economische ontwikkelfilosofieën

Aan de hand van drie economische ontwikkelfilosofieën zijn de kwantitatieve opgaven en daarmee samenhangende (ruimtelijke) hoofdkeuzes voor werken richting de economie van 2040 in Zwolle uitgewerkt.

Hierbij is rekening gehouden met:

- Afdekken van de breedte aan onderwerpen en keuzes
- Passend bij Zwolse DNA en context
- Dienend als input voor de varianten in de Omgevingsvisie
- Bruikbaar voor destilleren van majeure ruimtelijke opgaven

Uitwerking aan de hand van 8 thema's (zie ook pagina 47)

1. Opgave
2. Type economische activiteit
3. Werklocaties
4. Rol in de regio
5. Type nieuwe banen
6. Ruimtelijke denkrichting
7. Innovatie strategie
8. Opleiding/onderwijs strategie

© Buck Consultants International, 2024

B) De grootste opgaven voor de economie richting 2040

Ruimte voor bedrijventerreinen

1. Realiseren uitgeefbaar areaal op korte termijn
2. Behoud van bestaande werklocaties als werkgebieden
3. Herontwikkeling van bestaande werklocaties waar mogelijk
4. Voldoende nieuwe bedrijventerreinen voor ontwikkeling en schuifruimte
5. Grootschalige vraag in regionaal verband o.b.v. regionale meerwaarde

Ruimte voor kantoren

6. Vernieuwingsopgave (bestaand) kantoren areaal en opvangen vervangingsvraag bij onttrekking
7. Ontwikkelen hoogwaardige kantoorruimte, primair in de Spoorzone met hierbinnen het Innovatiedistrict Zwolle

Versterken innovatie gericht op maatschappelijke transities

8. Transitiegericht versterken van innovatieve en onderscheidende clusters en ketens
9. Investeren in Innovatiedistrict Zwolle als belangrijk bovenregionaal concentratiepunt van kennis en R&D

Versterken ondernemersdienstverlening en selectief vestigingsbeleid

10. Sturen op stuwende bedrijvigheid en toekomstgerichte banen
11. Aantrekken, stimuleren en laten groeien van startups en snelle groeiers

Aansluiting op de arbeidsmarkt

12. Aantrekken van talent
13. Verbeteren nabijheid van banen op aantrekkelijke en goed ontsloten locaties

© Buck Consultants International, 2024

Type economie per ontwikkelfilosofie

Ontwikkelfilosofie		Thema	Omschrijving
Sterker maken wat sterk is		▪ Opgave ▪ Type economische activiteit ▪ Werklocaties ▪ Rol in de regio ▪ Type nieuwe banen ▪ Ruimtelijke denkrichting ▪ Innovatie strategie ▪ Opleiding/onderwijs strategie	▪ Behouden evenwichtige economische structuur ▪ Productie behouden (bedrijven die nu in Zwolle zitten blijven faciliteren) ▪ Bestaande werklocaties vernieuwen/verduurzamen (herontwikkeling) ▪ Zwolle als banenmotor voor de regio, verzorgend karakter ▪ Vooral dienstverlenend / groei MKB conform bevolkingsgroei ▪ Leunen op verzorgende economische functie regio ▪ Toekomstbestendig maken huidige economische functies ▪ Breed pallet (MBO tot WO) aanbieden
Zwolle als technologisch innovatiecentrum van de regio voor vernieuwende economie		▪ Opgave ▪ Type economische activiteit ▪ Werklocaties ▪ Rol in de regio ▪ Type nieuwe banen ▪ Ruimtelijke denkrichting ▪ Innovatie strategie ▪ Opleiding/onderwijs strategie	▪ Hoger kennisniveau / hogere TW per medewerker ▪ Innovatief en technologisch ▪ Focus op (nieuwe) innovatiedistrict(en) ▪ Sterke verbinding met (inter)nationale kennisspelers en ecosystemen ▪ Innovatief / technologisch, gevestigd op een kennispark (relatie met UT) ▪ Specialiseren economische functie regio ▪ Internationaal talent aantrekken en vasthouden, innovatiemilieus (incubator) faciliteren, branding (keuzes/niches/clusters) ▪ Goede verbinding met UT
Zwolle als stad waar de transities praktisch uitgerold worden in economische activiteiten		▪ Opgave ▪ Type economische activiteit ▪ Werklocaties ▪ Rol in de regio ▪ Type nieuwe banen ▪ Ruimtelijke denkrichting ▪ Innovatie strategie ▪ Opleiding/onderwijs strategie	▪ Transities waarmaken en verantwoordelijkheid nemen ▪ MBO/HBO-profiel als kracht ▪ Ruimte voor toekomstgericht MKB (o.a. bouw) ▪ Naast verzorgend, ook werkstad (maak, logistiek, digitaal) ▪ Naast autonome groei, extra ruimte voor productiebanen ▪ Grootschalig circulair initiatief / passende grote logistiek ▪ Aanjagen circulaire economie ▪ Praktische en theoretische opleidingen (o.a. digitalisering, automatisering)

© Buck Consultants International, 2024

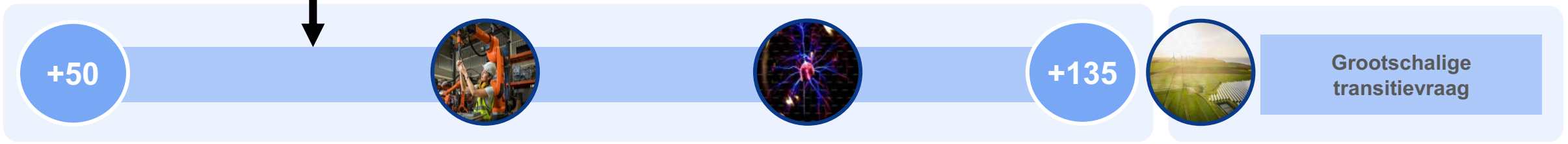
C) Verdieping opgave bedrijventerreinen

Uitbreidingsopgave bedrijventerreinen in relatie tot ontwikkelfilosofieën

De ruimtelijke opgave voor bedrijventerreinen tot en met 2040 bedraagt afhankelijk van het scenario 50 tot 135 hectare (+ additioneel voor transitievraag). Gezien het aanbod bij de notaris/in optie (circa 40 hectare) en het uitgeefbaar/in ontwikkeling zijnde aanbod (circa 25 hectare) resteert een ruimtelijke (zoek)opgave oplopend tot 70 hectare (+ eventuele grootschalige ruimte voor faciliteren transitievraag).

Locaties korte termijn – circa 70 ha

- 0,1 ha Marslanden — vrij uitgeefbaar
- 3,5 ha Voorst — gereserveerd
- 41,8 ha Hessenpoort — bij notaris/in optie
- 12,5 ha Hessenpoort — vrij uitgeefbaar
- 1 ha Scholtenssteeg — vrij uitgeefbaar
- 10 ha Hessenpoort III — in ontwikkeling

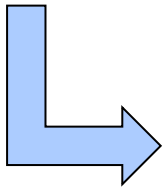
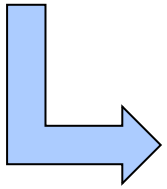
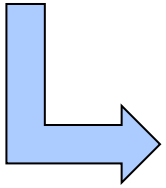

Ruimtelijke (zoek)opgave lange termijn (in orde grootte)

- 00 - 35 ha — perspectief 2
- 35 - 70 ha — perspectief 1
- > 70 ha — perspectief 3

© Buck Consultants International, 2024

D) Samenvattend beeld: voor de majeure ruimtelijke ontwikkelingen 2040

Ontwikkelfilosofie	Naar thema			Waar?	Instrumentarium
	Bestaand	Innovatie	Nieuw & grootschalig		
1. Sterker maken wat sterk is	▪ Juiste bedrijf op juiste plek ▪ Herontwikkelen en intensivering werklocaties ▪ Creëren schuifruimte op/nabij bestaande werklocaties ▪ Werkplekken op goed ontsloten locaties	▪ Beperkt	▪ Beperkt	▪ Herontwikkeling bestaand, m.n. Voorst ▪ Gerichte uitgifte Hessenpoort III ▪ Reservering Hessenpoort IV voor doorgroei bestaand LT	▪ Aanscherpen Omgevingsplannen ▪ Scan bestaand MKB ▪ Selectief uitgiftebeleid ▪ Kansenzones opsporen ▪ Herontwikkeling i.s.m. HMO ▪ Start locatieonderzoek
2. Zwolle als technologisch innovatiecentrum van de regio voor vernieuwende economie		▪ Investeren in Zwolle als magneet van de regio ▪ Innovatiehubs onderling versterken en gerichte relaties buiten de regio	▪ Beperkt	▪ Maximale inzet Innovatie District Zwolle ▪ Impuls overige innovatie omgevingen in de stad: DCPV, Digital District, PSP/ ZWINC, HIP	▪ Investeringsplan versterking economisch profiel IDZ
3. Zwolle als stad waar de transities praktisch uitgerold worden in economische activiteiten			▪ Nieuw bedrijventerrein in de stad voor invulling regionale opgave	▪ Hessenpoort IV grootschalig ▪ Mogelijk i.c.m. realisatie Railterminal	▪ Regionale afstemming en uitgiftebeleid

© Buck Consultants International, 2024

From: "5.1.2e " <5.1.2e @zwolle.nl>
Sent: 3/19/2025 5:03:14 PM
To: "5.1.2e " <5.1.2e @zwolle.nl>
Cc: "5.1.2e " <5.1.2e @zwolle.nl>, "5.1.2e 5.1.2e " <5.1.2e @zwolle.nl>, "5.1.2e 5.1.2e " <5.1.2e @zwolle.nl>, "5.1.2e " <5.1.2e @zwolle.nl>, "5.1.2e (5.1.2e " <5.1.2e @zwolle.nl>, "5.1.2e (5.1.2e)" <5.1.2e @zwolle.nl>
Subject: Eerste versie beslisnota college RTP

Hallo 5.1.2e ,

Vandaag is gewerkt aan de beslisnota voor het college voor het RTP. We hebben ook 5.1.2e en 5.1.2e gesproken hierover. Met 5.1.2e hebben we gesproken over de opbouw van het voorstel, met 5.1.2e hebben we gesproken over de inhoudelijke argumentatie in het voorstel.

Zoals je kunt zien is de beslisnota nog niet af, maar de opbouw staat en inhoudelijke punten die we willen aanstippen staan er in. Het is een werkdocument waar we deze week nog verder aan werken.
Morgen bespreken 5.1.2e en ik dit document met je om 13:45 uur.

Morgen eind van de middag spreken we ook met Gerdien.
Eerst hebben we aandacht voor de wijzigingen in het RTP m.b.v. de presentatie die je gisteren ook hebt gezien. Daarna gaan we in op de beslisnota, specifiek op de beslispunten en de argumentatie.
We willen met Gerdien een open gesprek voeren daarover. De input van Gerdien nemen we mee om de beslisnota verder uit te werken.

Tot morgen.

Groet,

5.1.2e
5.1.2e
Tip! Schrijf je in voor de nieuwsbrief over de Omgevingsvisie!

Gemeente Zwolle, Afdeling Proces, Programma, Projectmanagement
Bezoekadres: Lübeckplein 2, 8017 JZ Zwolle
☎ 5.1.2e
@ 5.1.2e @zwolle.nl

Niet printen spaart het milieu.

De gemeente Zwolle beschouwt e-mail als volwaardig communicatiemiddel. Dit betekent dat u erop mag vertrouwen dat de inhoud van dit bericht correct en compleet is.

Legenda toegepaste uitzonderingsgrondslagen

In dit document zijn gegevens definitief geanonimiseerd op grond van:

Wet	Artikel	Omschrijving	Pagina's
Wet open overheid	Art. 5.1 lid 2 sub e	De eerbiediging van de persoonlijke levenssfeer	1

From: "5.1.2e 5.1.2e " <5.1.2e @zwolle.nl>
Sent: 3/19/2025 5:51:54 PM
To: "Directiesecretariaat 5.1.2e " <5.1.2e 5.1.2e @zwolle.nl>
Cc: "5.1.2e " <5.1.2e @zwolle.nl>, "5.1.2e 5.1.2e " <5.1.2e @zwolle.nl>
Subject: Eerste versie beslisnota college RTP

Hou 5.1.2e ,

Hierbij het stuk tbv afspraak met 5.1.2e morgenmiddag. 5.1.2e en (hoop ik) 5.1.2e zijn er ook bij.
.groet 5.1.2e

Van: 5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>
Verstuurd: woensdag, maart 19, 2025 6:03:47 p.m.
Aan: 5.1.2e <5.1.2e 5.1.2e @zwolle.nl>
CC: 5.1.2e (5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>; 5.1.2e 5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>; 5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>; 5.1.2e (5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>; 5.1.2e (5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>; 5.1.2e (5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>; 5.1.2e 5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>
Onderwerp: Eerste versie beslisnota college RTP

Hallo 5.1.2e ,

Vandaag is gewerkt aan de beslisnota voor het college voor het RTP. We hebben ook 5.1.2e en 5.1.2e gesproken hierover. Met 5.1.2e hebben we gesproken over de opbouw van het voorstel, met 5.1.2e hebben we gesproken over de inhoudelijke argumentatie in het voorstel.

Zoals je kunt zien is de beslisnota nog niet af, maar de opbouw staat en inhoudelijke punten die we willen aanstippen staan er in. Het is een werkdocument waar we deze week nog verder aan werken.
Morgen bespreken 5.1.2e en ik dit document met je om 13:45 uur.

Morgen eind van de middag spreken we ook met Gerdien.
Eerst hebben we aandacht voor de wijzigingen in het RTP m.b.v. de presentatie die je gisteren ook hebt gezien. Daarna gaan we in op de beslisnota, specifiek op de beslispunten en de argumentatie.
We willen met Gerdien een open gesprek voeren daarover. De input van Gerdien nemen we mee om de beslisnota verder uit te werken.

Tot morgen.

Groet,

5.1.2e
5.1.2e
Tip! Schrijf je in voor de nieuwsbrief over de Omgevingsvisie!

Gemeente Zwolle, Afdeling Proces, Programma, Projectmanagement
Bezoekadres: Lübeckplein 2, 8017 JZ Zwolle
☎ 5.1.2e
@ 5.1.2e @zwolle.nl

Niet printen spaart het milieu.

De gemeente Zwolle beschouwt e-mail als volwaardig communicatiemiddel. Dit betekent dat u erop mag vertrouwen dat de inhoud van dit bericht correct en compleet is.

Legenda toegepaste uitzonderingsgrondslagen

In dit document zijn gegevens definitief geanonimiseerd op grond van:

Wet	Artikel	Omschrijving	Pagina's
Wet open overheid	Art. 5.1 lid 2 sub e	De eerbiediging van de persoonlijke levenssfeer	1

From: "5.1.2e " <5.1.2e @zwolle.nl>

Sent: 12/5/2024 5:01:38 PM

To: "Secretariaat ZWRE" <secretariaat.zwre@zwolle.nl>, "5.1.2e " <5.1.2e @zwolle.nl>, "5.1.2e 5.1.2e " <5.1.2e @zwolle.nl>, "5.1.2e 5.1.2e " <5.1.2e @zwolle.nl>, "5.1.2e 5.1.2e " <5.1.2e @zwolle.nl>, "5.1.2e " <5.1.2e @zwolle.nl>, "5.1.2e " <5.1.2e @zwolle.nl>, "5.1.2e " <5.1.2e @zwolle.nl>, "5.1.2e 5.1.2e " <5.1.2e @zwolle.nl>, "5.1.2e " <5.1.2e @zwolle.nl>, "5.1.2e " <5.1.2e @zwolle.nl>, "5.1.2e " <5.1.2e @zwolle.nl>, "

Niet printen spaart het milieu

De gemeente Zwolle beschouwt e-mail als volwaardig communicatiemiddel. Dit betekent dat u erop mag vertrouwen dat de inhoud van dit bericht concreet en compleet is

Legenda toegepaste uitzonderingsgrondslagen

In dit document zijn gegevens definitief geanonimiseerd op grond van:

Wet	Artikel	Omschrijving	Pagina's
Wet open overheid	Art. 5.1 lid 2 sub e	De eerbiediging van de persoonlijke levenssfeer	1

TOEKOMST VAARDIGHEID ZWOLLE 2024

Basispresentatie november 2024

5.1.2e

Opdracht

Opdrachtgever: 5.1.2e

Opdrachtnemer: 5.1.2e

Advies toekomstvaardigheid

Een aanscherpend advies voor de afdeling R en E wat toekomstvaardigheid in het NU van ons vraagt: aan organisatie, competenties en te maken keuzes.

Trendverkenning

Een overzicht van relevante trends voor de afdeling R en E.

Opzet, methode en vorm

Zwolle

Advies toekomstvaardigheid

Opzet

- Aanleiding en doel
- Waarom juist nu van belang?
- Wat is toekomstvaardigheid ?
- Methodes van toekomstverkenning
- Definities megatrends, trends en trendbreuken
- Aanbevelingen

Methode Deskresearch en interviews

Vorm Power Point

Trendverkenning

Opzet

- Definities
- Relevante bronnen
- Uitwerking megatrends, trends en trendbreuken

Methode Deskresearch

Vorm Notitie

Besproken met

In de periode juli-november 2024:

- Opdrachtgever 5.1.2e
- Strategenoverleg Ruimte en Economie
- Diverse collega's Ruimte en Economie
- Strateeg Sociaal domein
- Strateeg Digitalisering
- Stadsbouwmeester
- Overleg Ruimte plus
- Voorbereidingsgroep Strategennetwerk
- Team aanvulling Omgevingsvisie

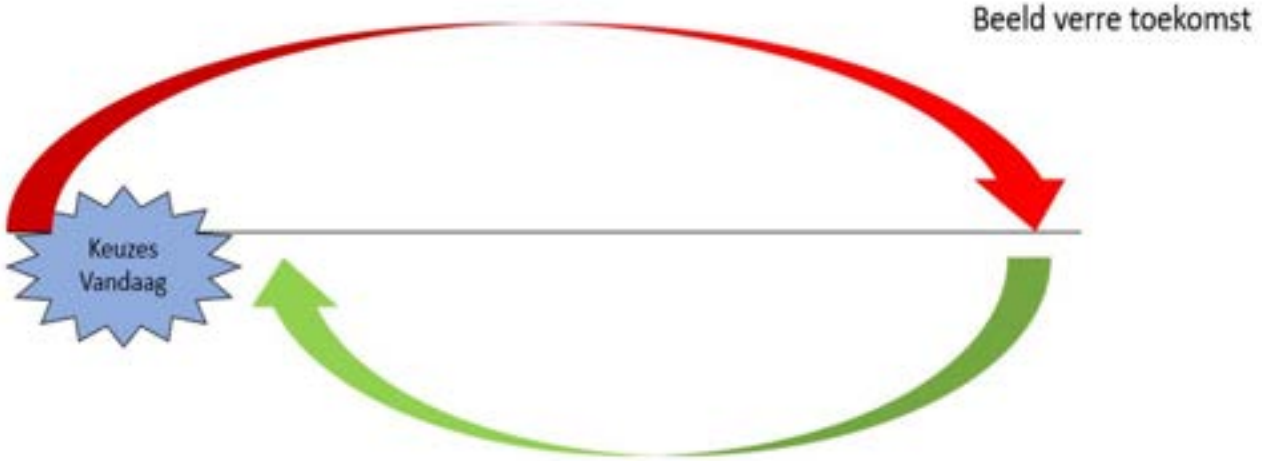
Afbeelding AI : Zwolle-Hanzestad-toekomst-mensen zijn aan te praten over toekomstverkenningen

Zwolle

Uitgangspunt:

Bij het nemen van beslissingen
in het nu,
moeten we rekening houden met de
toekomst

Toekomstbestendigheid Zwolle is belangrijk

Concernplan 2022-2026 '*Wij zijn een flexibele, omgevingsbewuste en toekomstbestendige netwerkorganisatie ’* **….**
Wij zien ontwikkelingen op tijd aankomen, komen in beweging om deze (met elkaar) te duiden, erop te anticiperen en actief te sturen...'

Opzet strategennetwerk: versterken strategisch vermogen: '*doel is versterken van de wijze waarop we als organisatie (…) strategisch en gericht sturen op toekomstgerichte vraagstukken en hoe we dat daadkrachtig organiseren'*

Advies Collegamento: toekomstverkenningen onderdeel van positionering beleidsafdeling R en E

De wil is er, maar.....

- Wij voeren nauwelijks het brede gesprek over de toekomst
- Het agenderen van de lange termijn is moeizaam
- Bij het prioriteren focussen we vooral op het NU

NOS Nieuws • vandaag, 09:00

In Nederland en internationaal problemen door computerstoring

Over de hele wereld komen meldingen binnen van computerstoringen. Het lijkt te maken te hebben met problemen bij cyberbeveiligingsbedrijf CrowdStrike. Door de storing moeten meerdere internationale vluchten aan de grond blijven.

De problemen spelen vooral bij Windows-computers. Die tonen na een update een blauw scherm waardoor ze niet kunnen opstarten.

Onder meer de luchthaven van Sydney zegt dat door de storing vertrekkende en aankomende vluchten vertraging kunnen oplopen. Ook de luchthaven van Berlijn zegt dat er vertragingen zullen ontstaan bij het inchecken.

Geweld Midden-Oosten

NOS Nieuws • 17 september, 16:35 • aangepast: 17 september, 19:45

Doden en duizenden gewonden door exploderende Hezbollah-piepers in Libanon en Syrië

In Libanon zijn ten minste negen mensen om het leven gekomen en zeker 2750 gewonden gevallen doordat hun pieper ontplofte. Onder de doden zijn twee Hezbollah-strijders en een 8-jarig meisje, meldt de militante beweging. Ook in delen van Syrië zijn piepers ontploft, melden internationale persbureaus. Volgens lokale media zijn daarbij zeven mensen omgekomen.

Er was vanmiddag een golf van ontploffingen die ongeveer een uur duurde. Het leidde op veel plaatsen tot grote paniek. De piepers, een klein apparaatje om mee te communiceren, worden door veel Hezbollah-leden op het lichaam gedragen.

TEN EERSTE PAGINA 11 | DINSDAG 23 JULI 2024

De klimaatverandering schiet in een versnelling

Klimaatverandering

TORRENTEN IN ATHENE ZORGEN TIJDENS EEN HITTEGOLF DE SCHAARSE SCHADUW OP IN DE RUÏNES BIJ DE AKROPOLIS, JULI VORIG JAAR. FOTO MILOS BICANSKI/GETTY

De opwarming van de aarde is in een stroomversnelling gekomen, volgens een groeiende stapel onderzoeken. Onder klimaatwetenschappers heerst nervositeit. 'Hiervan zou iedereen rechtop in zijn stoel moeten gaan zitten.'

MAARTEN KEULEMANS

'Kijk', wijst klimaatwetenschapper Frank Selten op zijn laptop. 'Dit is een grafiek die eigenlijk groot op de voorpagina van de krant zou moeten staan.'

NOS Nieuws • vandaag, 20:02 • aangepast: 11 minuten geleden

Minister: zeer waarschijnlijk zit ander land achter politiehack

De inlichtingen- en veiligheidsdiensten vinden het zeer waarschijnlijk dat een andere staat verantwoordelijk is voor de recente hack bij de politie. Dat meldt minister Van Weel van Justitie in een brief aan de Tweede Kamer. Er wordt niet gezegd om welk land het gaat.

Door de hack zijn de "werkgerelateerde contactgegevens" van bijna alle 65.000 politiemedewerkers buitgemaakt. Het gaat daarbij om namen, e-mailadressen en telefoonnummers. In enkele gevallen zouden ook privégegevens zijn gestolen.

NOS Nieuws • vandaag, 10:56

Nederlanders niet goed voorbereid op storing of ramp, 'moeten weerbaarder worden'

Ziekenhuizen die operaties moesten schrappen,

08:50

Terug

TEN EERSTE | DONDERDAG 10 OKTOBER 2024 PAGINA 2

Baanbrekend onderzoek naar AI-bot die getuigen en slachtoffers verhoort bij strafbare feiten

Onderzoekers werken aan een AI-chatbot die getuigen en slachtoffers van strafbare feiten verhoort, en daarmee de politie werk bespaart. Dat kan een 'gigantische impact' hebben, maar is het ethisch en juridisch verantwoord?

MENNO VAN DONGEN

Die vragen staan centraal in een baanbrekend initiatief dat woensdagochtend is gelanceerd door de Rijksuniversiteit Groningen, consulting- en technologiebedrijf Capgemini en het Utrechtse bedrijf Scotty AI, dat gespecialiseerd is in kunstmatige intelligentie.

'Ons onderzoek kan een app opleveren die de politie heel veel werk uit handen neemt', zegt Laura Peters, hoofddocent en onderzoeker strafrecht aan de Rijksuniversiteit Groningen. 'We gaan kijken of en hoe we artificial intelligence (AI) kunnen toepassen bij veelvoorkomende kleine criminaliteit, zoals winkeldiefstal, fietsendiefstal, belediging van een ambtenaar in functie en overlast in de trein.'

Het initiatief heet AIWitness, naar het Engelse woord voor ooggetuige, eyewitness. Slachtoffers en getuigen kunnen zich via de app direct melden bij de politie, volledig geautomatiseerd. Niet door iets te schrijven, maar door te praten met een 'voicebot', met behulp van spraakgestuurde AI. Er zijn ook plannen om de gebruiker te filmen, mits die daarmee instemt. Van elke verklaring wordt meteen een transcriptie gemaakt, die je voor het opsturen kunt nalezen en aanpassen.

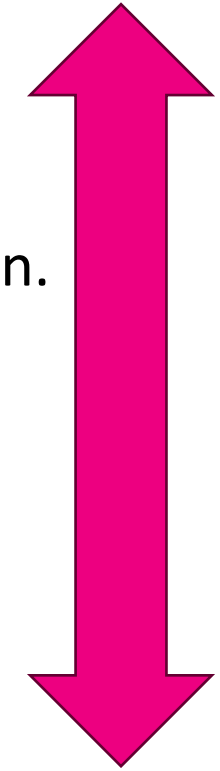
Peters: 'Dit kan een gigantische impact hebben. Wat is de bewijswaarde van een verklaring die is afgelegd tegen zo'n chatbot? Houdt die stand bij de rechter? Hoe voorkom je misbruik? En waar kun je zulke gevoelige data veilig opslaan? Op zulke vragen moeten we een antwoord v

Terwijl ondertussen .....

Dilemma gemeente Zwolle

Minder middelen en tijd: concentratie NU

- Het groeiende aantal opgaven van de stad EN vermindering van financiële middelen (ravijn) vragen om een doordachte prioritering
- Dit vraagt om zakelijkheid: doelmatig efficiënt gebruik van personeel en middelen.
- Natuurlijke neiging: concentratie op problemen in het nu

Terwijl onze samenleving in rap tempo verandert....

- Een doordachte prioritering vraagt dan juist om inzicht op effecten en risico's van investeringen op de langere termijn
- Kunnen we de effecten op de langere termijn toch in beeld brengen ?
- Maar dan op een doelmatige en efficiënte manier?

Rijksoverheid

Veranderende politieke context:

Huidige kabinet: focus oplossing problemen in het NU

Polarisatie debat (asielcrisis) vraagt juist om objectivering discussie

Afwenteling op toekomstige generaties voorkomen

principe
Nationale Omgevingsvisie
2021

Planbureaus: 'Kabinet kiest voor brede welvaart HIER en NU ten koste van later'

In de uitwerking van plannen van het nieuwe kabinet is beperkt aandacht voor de lange termijn. Deze gaat voornamelijk uit naar prioriteiten hier en nu zoals de bestrijding van armoede en het behoud van koopkracht.

17 sept 24 reactie Prinsjesdag

Waarom zijn toekomstverkenningen juist NU van belang ?

TOEKOMSTVERKENNING waarom juist nu ?

Zwolle

Onzekere tijden: het onvoorstelbare gebeurt

- Ingrijpende levensveranderende gebeurtenissen (coronapandemie, oorlog)
- Van overvloed naar schaarste en tekorten: hebben nu al invloed op ons dagelijks leven (energie, ruimte, arbeid, drinkwater en grondstoffen)

Breed besef dat toekomst gaat veranderen

- Klimaatverandering (hitte, droogte en wateroverlast)
- Demografische en technologische veranderingen (vergrijzing en AI)
- Wij zijn bezig met transities in essentiële systemen (energie, mobiliteit)

Besef dat opgaven en veranderingen op elkaar ingrijpen

TIJDSHORIZON van de toekomstverkenning

Zowel korte (tot 2030), middellange (tot 2050) als lange termijn (2100) is van belang.

Verschillende tijdshorizons, afhankelijk van de opgaven:

- Technologie en digitalisering (een jaar vooruit, tot 2025)
- Klimaatverandering (2100)

Op welke momenten is zicht op toekomst EXTRA relevant ?

Zwolle

- Bij het schrijven van de verkiezingsprogramma's
- Bij het opstellen van coalitieakkoord
- In de planning & control-cyclus

- Bij het opstellen van een omgevingsvisie
- Bij het opstellen van de koers sociaal domein

Hoeveel zicht heeft Zwolle op de toekomst ?

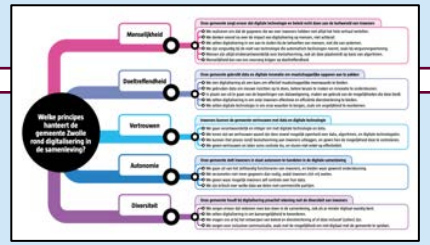
Zwolle

Fysiek domein (R en E)
- Verkenning trends en ontwikkelingen is een logisch onderdeel van actualisatie beleid
- Een brede trendverkenning wordt alleen gemaakt als onderdeel van de Omgevingsvisie
- Laatste brede trendverkenning is gemaakt voor de Omgevingsvisie 1.0. in 2017
- In 2021 Omgevingsvisie 'Mijn Zwolle van Morgen' is een beperkte update van de in 2017 opgestelde trendverkenning uitgevoerd
- Voor de Aanvulling Omgevingsvisie maken we Zwolse scenario's, gebaseerd op PBL scenario's, gebaseerd op trends PBL2022
- Voor de bouwstenen van de Omgevingsvisie is voor economie, wonen en mobiliteit beperkt aandacht besteed aan enkele trends en ontwikkelingen.

Sociaal domein
- Eerste trendrapportage sociaal domein is opgesteld in 2022, opdracht voor twee-jaarlijkse actualisatie

Bedrijfsvoering (digitalisering)
- Strateeg digitalisering bespreekt momenteel digitale trends met enige frequentie met wethouder A. Spaans en burgemeester P. Snijders
- Voornemen om voor de digitale transitie een kennisbank op te richten

Concern
- In 2014 is voor het laatst opdracht gegeven voor opstellen van een brede trendverkenning Zwolle (Platform31)
- Uitnodigen Trendbureau Overijssel in kader van pretretraite, PPN, etc

	Sociaal domein	Informatie samenleving	Fysiek domein
Toekomst -visie	**Koers sociaal domein 2024** 	**Principekaart is de basis voor een nieuwe visie digitale transitie** 	**Omgevingsvisie 2021 Aanvulling omgevingsvisie 2025**
Toekomst -ver- kenning	Twee-jaarlijks actualisatie trendverkenning SD	Opzet Kennisbank (regelmatige update)	4 ruimtelijke scenario's 2050 op basis van PBL Aanvulling omgevingsvisie
Idee	Toekomstverkenning is belangrijk vanwege de vele veranderingen	Ontwikkelingen gaan zo snel en zijn zo onvoorspelbaar, dat vereist adaptiviteit beleid	Belang toekomstverkenning is groot want we bouwen voor 100 jaar. Vanwege klimaatverandering verder kijken dan 2050

Zwolle

Tot zover ...

Toekomstvaardigheid is een must, juist NU

Verschillen tussen de domeinen

Verschillende snelheden trends

Wat zijn logische onderzoeksvragen ?

Zwolle

<u>Hoe</u> kunnen we onze toekomstvaardigheid verbeteren?

- Gezien de geringe middelen: wat zijn effectieve en slimme manieren ?
- Wat zijn logische momenten (relatie met omgevingsvisie, verkiezingen) ?
- Wat zijn betrouwbare externe bronnen?
- Wat vraagt dit vervolgens van R en E (kennis, gedrag, competenties en vaardigheden)?
- En gemeentebreed ?
- Wat vraagt dit specifiek van de strategen ?

Eerst nog een slag dieper.....

Methodes toekomstverkenning

- Wat is toekomstvaardigheid ?
- Wat is de waarde van toekomstverkenningen?
- Methodes toekomstverkenning
- Megatrends, trends en trendbreuken

Zwolle

TRENDBUREAU OVERIJSSEL

Denken over de toekomst roept vaak associaties op met het voorspellen van de toekomst.
Maar de toekomst voorspellen kan niemand.
Verkennen kan wel!
De toekomst is open, niet leeg.

De toekomst is niet voorspelbaar maar wel voorstelbaar

Het trendburau gebruikt de term
Toe·komst·ge·letterd·heid
(op basis van definitie UNESCO: future literacy)

Definitie UNESCO

Zwolle

Wat is toekomstvaardigheid ?

De vaardigheid om goed gebruik te kunnen maken van de toekomst
(definitie UNESCO).

Op 2 verschillende manieren maken mensen gebruik van de toekomst:

1. Om goed te plannen en beter voorbereid te zijn op externe factoren, trends en ontwikkelingen,
2. Een open en creatieve houding, waardoor je beter voorbereid op het onvoorziene.

Wat is de waarde van toekomstverkenningen

Zwolle

Beter voorbereid zijn op.....

- op een onzekere toekomst in een turbulente wereld,
- op verschillende toekomsten die allemaal denkbaar zijn,
- waardoor je beter kunt anticiperen,
- doordat je hebt nagedacht over expliciete, weerlegbare voorstellingen van de toekomst

Scherpt je denken....

- wat een zekere flexibiliteit in denken op gang brengt,
- op die manier worden oude denkbeelden opgefrist,
- helpt bij het ontwikkelen van een antenne voor nieuwe signalen,
- versterkt het zien van de samenhang (ontwikkelingen die op elkaar ingrijpen)

METHODES van TOEKOMSTVERKENNINGEN

Zwolle

Trendverkenning

Prognoses
(modelmatig, getalsmatig)

Beleidsscenario's
(assenkruis)

Ruimtelijke scenario's

Stel-dat verkenningen
(What if)

Early warning
kan al op basis van een signaal

Alle methodes van toekomstverkenning vragen om een mix van ...

- logische redenering,
- wetenschappelijke inzichten,
- fingerspitzengefühl, en
- verbeeldingskracht.

Maak slim gebruik van betrouwbare externe bronnen
Wees je altijd bewust van je bubbel

Het belang van **het gezamenlijke gesprek** over trends en ontwikkelingen om met elkaar de betekenis van veranderingen te kunnen duiden en te verrijken.

Trendverkenning

Prognoses

Zwolle

- Een trendverkenning is een overzicht van verwachte maatschappelijke trends en ontwikkelingen, meestal met een horizon van circa 10 jaar.
- Prognoses zijn getalsmatige trends op basis van modellen
- Noodzaak brede trendverkenning vanwege samenhang opgaven

Trendverkenning

Prognoses

Zwolle

Noodzaak brede trendverkenning vanwege samenhang opgaven

Voorbeeld:
Bij de actualisatie van het **mobiliteitsbeleid** zijn niet alleen trends mobiliteit van belang.

Mobiliteitsontwikkelingen hangen samen met:

- *de voortgang in de energietransitie,*
- *de groei van de bevolking (woningbouwontwikkelingen)*
- *de samenstelling van de bevolking (vergrijzing),*
- *de consequenties van klimaatverandering (bepaalde wegen moeten op hoogte moeten worden aangelegd vanwege de functie van een evacuatieroute),*
- *de noodzaak om ruimte in de stad vrij te maken voor o.a. groen,*
- *voortgang technologie o.a. voertuigen (bv zelfrijdende auto's, systemen deelauto's),*
- *toe- of afname vervoersarmoede.*

Trendverkenning

Prognoses

Zwolle

Definities

- Een **MEGATREND** – is een zeer grote en duidelijke beweging die over het algemeen wereldwijd plaatsvindt en een grote impact heeft op de samenleving. (bron: trendverkenning Almere)

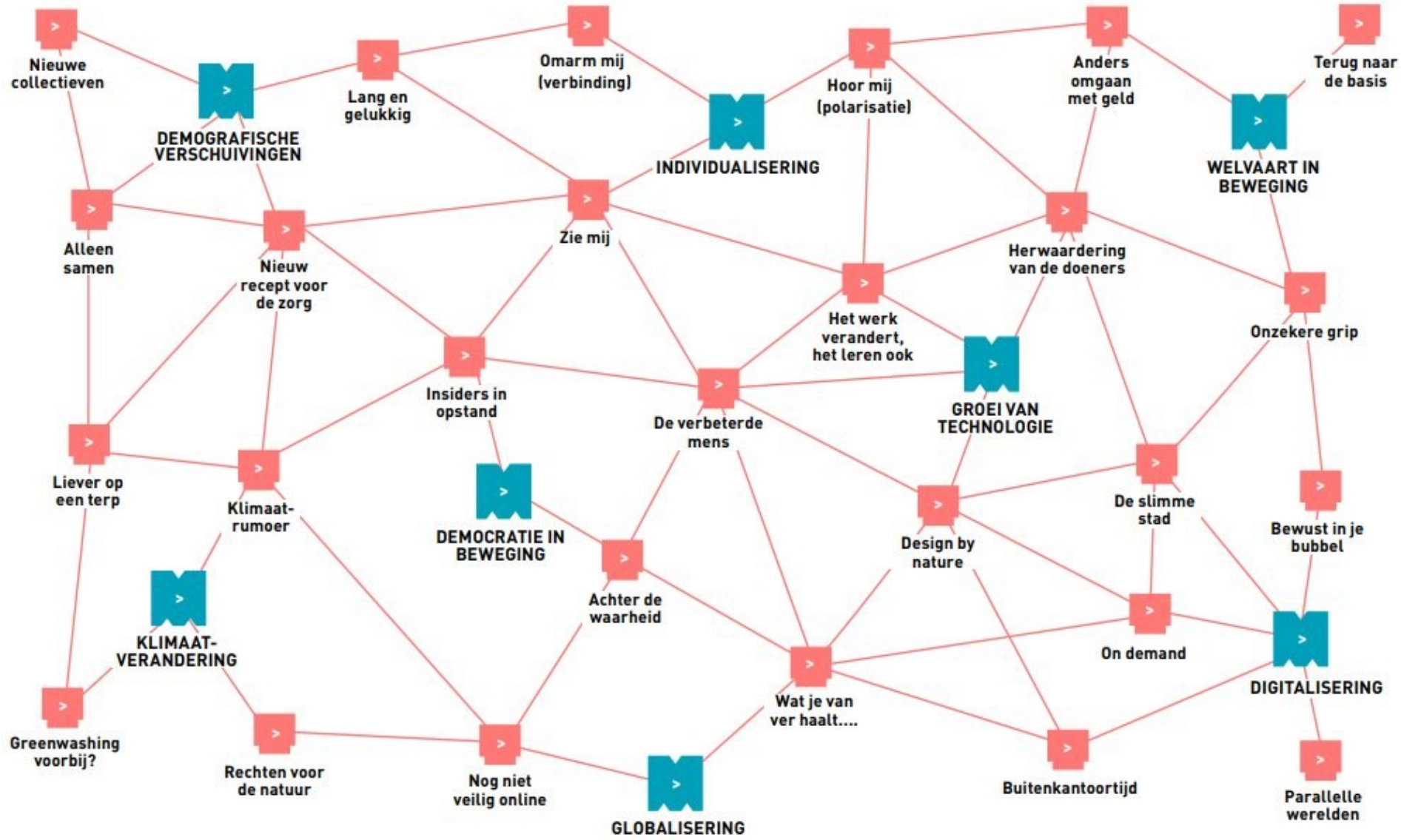
- Een **TREND** is een maatschappelijke of technologische ontwikkeling, gestoeld op meerdere observaties. Of een trend echt gaat doorzetten, is nog onduidelijk (bron: Permanent Alert, RWS, 2018).
- Een trend is een beweging, met een bepaalde richting, die zich afspeelt in een wat kortere tijdsspanne dan een megatrend, vijf á tien jaar. Of een trend gaat plaatsvinden is onzeker. De beweging is zichtbaar, maar of die ook echt doorzet is nog de vraag .

- Een **TRENDBREUK** is een fundamentele wijziging van een bestaande trend, een duidelijk kantelpunt in een ontwikkeling.

- Een **SIGNAAL** is een opmerkelijke gebeurtenis of beweging die nieuw en vaak vluchtig is. Het kan gaan om een vroeg signaal van een nieuwe trend, soms zelfs van een kantelpunt (bron: trendverkenning Almere)

Methode trendweb gemeente Almere (geeft onderlinge verbanden aan)

Zwolle

Trendverkenning

Prognoses

Zwolle

MEGATRENDS

- Demografische veranderingen
- Technologie en digitalisering
- Klimaatverandering

Trendverkenning

Prognoses

Zwolle

TRENDS

- Toename deelmobiliteit
- Mensen ervaren steeds meer polarisatie
- Onzekerheid over de waarheid
- Nature by design
- Meer oog voor de rechten van de natuur
- Brede welvaart als maatstaf

TRENDBREUKEN

Van overvloed naar tekorten
(arbeidskrachten, energie, grondstoffen, drinkwater, ruimte)

Veiligheid in het geding ?
(pandemie, oorlog, watersnood)

NOS Nieuws • gisteren, 12:06

Waterzuivering en gemalen draaien niet altijd op volle kracht: 'Stroom schaars goed'

Waterzuiveringsbedrijven lopen tegen grenzen aan door de problemen op het elektriciteitsnet. De EU stelt strenge eisen aan het zuiveren van afvalwater, bijvoorbeeld met betrekking tot het filteren van medicijnresten. Dat kost veel energie. De hoeveelheid stroom om de zuiveringsinstallaties op volle kracht te laten draaien, is er niet.

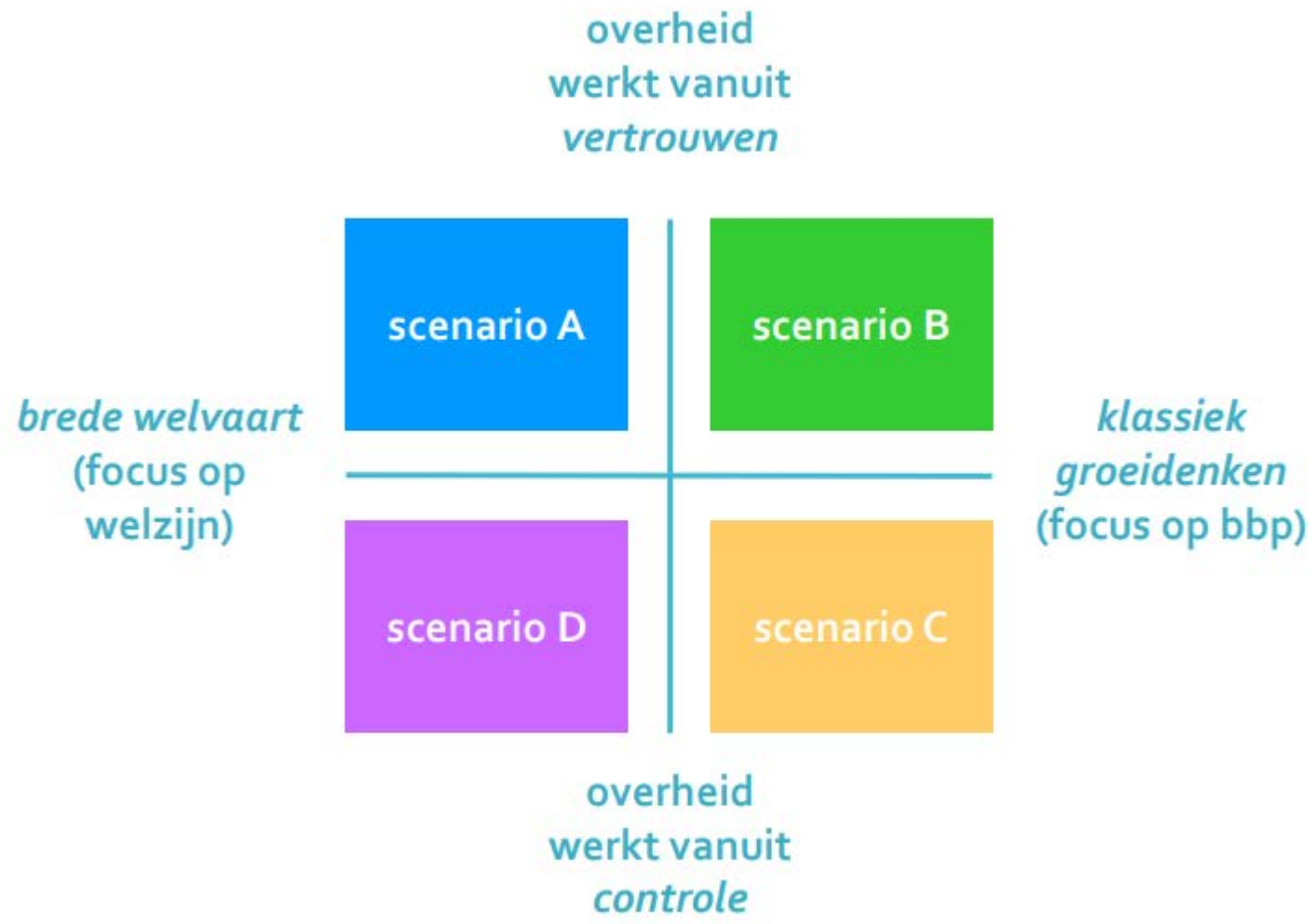

Scenario's zijn mogelijke toekomstbeelden

- Een aannemelijke en vaak vereenvoudigde beschrijving van de manier waarop de toekomst zich zou kunnen ontwikkelen, gebaseerd op een samenhangend en onderling verenigbare reeks veronderstellingen over belangrijke sturende krachten en maatschappelijke ontwikkelingen
- Het is uitdrukkelijk nooit de bedoeling om te kiezen voor een van de scenario's.

Onderscheid beleidscenario's (assenkruis) en ruimtelijke scenario's

Beleidscenario's op basis van assenkruis

Ruimtelijke scenario's zijn voorstelbare toekomsten van de stad/ gemeentelijk grondgebied.

Ruimtelijke scenario's zijn altijd gebaseerd op brede trendverkenningen en prognoses

MOTIVATIE gebruik ruimtelijke scenario's bij Omgevingsvisies (Memorie van toelichting OGW)

- Aan de ene kant vragen de transities dat er decennialang een stabiel omgevingsbeleid wordt gevoerd door de verschillende overheden
- Tegelijkertijd diverse onzekerheden
- Toekomstbestendig omgevingsbeleid vraagt dus om:
  - kaderstellende ruimtelijke keuzes
  - EN het omgaan met onzekerheden
- Maak daarom gebruik van scenario's

Afbeelding: Ruimtelijke Verkenning 2023 (PBL)

Stel-dat verkenningen (what-if)

Enkelvoudige verkenningen van de toekomst

In het programma Mooi Nederland verkennen ze de toekomst op basis van Stel dat-verkenningen:

- Stel dat de bevolking groeit, waar bouwen we dan de woningen?
- Stel dat de zeespiegel stijgt, wat zijn dan de keuzes om hier ons tegen te wapenen?

Steeds vaker worden bij het maken van scenario's '**wild cards**' ingezet.

- Wildcards zijn onverwachte, doorkruisende gebeurtenissen.
- In de economische wereld ook wel zwarte zwanen genoemd.

Early warning

Voorbeeld Rijkswaterstaat
Het Kraaiennest bestaat sinds 15 jaar
is een
Combinatie van
Strategische trendverkenningen
en
Early warning (vroegtijdige signalering)

Metafoor kraaiennest
- Ver vooruit kijken
- Zicht op andere schepen
- En op eigen dek

Early warning

Definitie
Zo vroeg mogelijk trends en ontwikkelingen te signaleren die invloed (kunnen gaan) hebben op het werk van de gemeentelijke organisatie.
Early warnings haalt signalen van buiten naar binnen.

Methode RWS:

- Met brede en open blik nieuws volgen
- Spreken met deskundigen binnen en buiten de stad (maatschappelijke partijen, inwoners, bedrijven, kennisinstellingen en collega-overheden)
- Op basis van een selectie-protocol

Vroeg-signalering

Op basis van deze opdracht, de analyses en de trendverkenning **vragen twee megatrends nu al speciaal onze aandacht:**

- IVM de trendbreuken: **de ontwikkelingen in de demografie, met name de dubbele vergrijzing en het tekort aan arbeidskrachten**. Trendbreuken vragen om handelingsperspectief in het beleid voor de zorg, het economisch beleid en de woningbouw (dus ook de aanvulling omgevingsvisie).
- IVM de snelheid van ontwikkeling in de digitalisering (AI) en de impact op de samenleving.

En dan ?

- Dan heb je zicht op mogelijke toekomsten ….
- Wat dan ?
- Hoe kun je omgaan met al die onzekerheden ?

Hoe ga je om met al deze onzekerheden?

Zwolle

LOCK-IN (jezelf vastzetten, insluiten)
NO-REGRET (geen spijt)

- Dit zijn termen die veel gebruikt in situaties met heel veel onzekerheden maar hoge urgentie
- Deltaprogramma 2023 en 2024: '*uitgangspunt is het openhouden van voldoende opties voor de toekomst (lock-ins voorkomen*)'
- Van no-regret maatregelen krijg je geen spijt, ook al overzie je nog niet alles
- No-regret-maatregelen zijn maatregelen die onder alle plausibele toekomstige scenario's gerechtvaardigd zijn

Voorbeelden van LOCK-INS

Zwolle

- Om in de toekomst bij een overstroming de waterpiek te kunnen verlagen moeten we gericht gebieden in de omgeving van de stad laten onderlopen. We redden het niet met het verhogen van de dijken. Als diezelfde gebieden nu ontwikkeld worden als woonwijk creëren we een lock-in. **(megatrend klimaatverandering)**

- We bouwen momenteel vooral hele kleine appartementen. Goed voor jonge starters. Maar we willen echter ook doorstroming van ouderen naar deze appartementen. Zetten we onszelf zo niet vast ? **(megatrend demografie-vergrijzing)**

- Vanouds is ons (ruimtelijk)economisch beleid gericht op groei van de werkgelegenheid en daarmee groei van het aantal bedrijven. Maar er is nu al een groot tekort aan arbeidskrachten. Zo schieten we onszelf in de voet **(megatrend demografie)**

- Voor de planning van woningbouw is de huishoudensontwikkeling van belang. Het aantal huishoudens groeit de komende jaren maar maakt rond 2050 een omslag, gaat afvlakken. Het plannen van teveel woningbouw in Zwolle heeft leegstand, woon- en grondwaardedaling tot gevolg. **(megatrend demografie).** Het is dus van groot belang om de toekomstige behoefte (prognoses) in de gaten te houden.

Inzichten uit toekomstverkenningen kunnen leiden tot:

Zwolle

- Andere keuzes prioriteiten werk
- Actualisatie toekomstvisies/beleid
- Nieuwe kansen: opdracht om kansen te verkennen (bv slimmer en efficiënter werken
- Nieuwe risico's: opdracht om risico's in beeld te brengen (noodscenario's, protocollen evacuatieplannen)

- Erkenning dat een grotere wendbaarheid nodig is:
  - Adaptiever beleid
  - Tijdelijke bestemmingen, flexibele bestemmingen, flexibele woningen

Goed voorbeeld is adaptieve mobiliteitsstrategie:
  - *Geeft expliciet onzekerheden en verschillende scenario's aan*
  - *Aan welke knoppen je kunt draaien.*

Dus....vanuit het besef dat

- De lange termijn ontwikkelingen van belang zijn voor de besluiten van nu.
- Dat er steeds meer sprake is van trendbreuken
- Dat we lock-ins moeten zien te voorkomen
- Dat opgaven en veranderingen allemaal met elkaar samenhangen, dus alleen een brede toekomstverkenning zinvol is
- Dat we momenteel werken aan een aantal systeemtransities, die grote veranderingen teweeg brengen op het leven in de stad (mobiliteit, energie)
- Invloed megatrends: dat het klimaat van Zwolle verandert en blijft veranderen en dat we de stad daarop moeten aanpassen

Is het gesprek over de toekomst belangrijk !

Terug naar onderzoeksvragen

Zwolle

<u>Hoe</u> kunnen we onze toekomstvaardigheid verbeteren?

- Wat zijn effectieve en slimme manieren ?
- Wat zijn logische momenten om aan te koppelen (relatie met omgevingsvisie, verkiezingen) ?
- Wat zijn betrouwbare externe bronnen?
- Wat vraagt dit vervolgens van R en E (kennis, gedrag, competenties en vaardigheden)?
- Wat vraagt dit specifiek van de strategen ?

TOEKOMSTVERKENNINGEN - aanbevelingen

Methode	**Trendverkenning en prognoses**	**Scenario's (assenkruis)**	**Ruimtelijke scenario's**	**Early warning**
Wanneer en hoe vaak ?	Brede trendverkenning 4 jaarlijks (jaar voor de gem. verkiezingen) Tevens koppelen aan actualisering OGV **Megatrends vragen vaker (NU!) brede bespreking**	Gebruik om grip te krijgen op effect van onzekerheden	Alleen wanneer helpend voor de keuzes die in een Omgevingsvisie gemaakt worden	Permanent oog voor signalen Beperkte tijd dus Maak selectieprotocol
Wie ?	Strategennetwerk Zwolle, afstemming met OGV en afdeling onderzoek	Strategen als kennisdrager	Team Omgevingsvisie	Strategennetwerk Zwolle

Aanbevelingen

Zwolle

Algemeen-toekomstvaardigheid

1.
We hebben momenteel te maken met een aantal megatrends en trendbreuken die vragen om continue focus op lange termijn en soms om een herijking van het beleid (klimaatverandering, tekort arbeidskrachten, netcongestie en schaarste aan ruimte).
Dit vraagt om het vergroten van de toekomstvaardigheid, als onderdeel van het versterken van het strategisch vermogen van de organisatie.

2.
Juist vanwege beperkte financiële middelen en menskracht, kunnen we het ons niet veroorloven om verkeerde keuzes te maken (lock-in). Zakelijkheid vraagt in deze tijd vol veranderingen om toekomstvaardigheid. Gezien alle onzekerheden is het gesprek over **lock-ins en no-regrets** van belang.

Aanbevelingen

Trendverkenning en prognoses

1.
Toewerken naar een brede trendverkenning.
Een brede trendverkenning voor zowel het Sociaal, Fysiek domein als Bedrijfsvoering is efficiënt en een prima middel om de logische relaties onderling te begrijpen, elkaars taal te leren spreken en daar waar nodig de opgaven van de domeinen met elkaar te verbinden.
Het opstellen van een brede trendverkenning eens in de 4 jaar ligt daarbij voor de hand; gekozen kan worden voor uitbesteding of zelf opstellen, in ieder geval verdient het aanbeveling om dit te borgen in de organisatie. Gezien de logische relatie met prognoses dient de afdeling Onderzoek daarbij betrokken te zijn.
Ofwel aan te bevelen is een praktische efficiënte werkwijze, met gebruikmaking van externe bronnen (Planbureau's, RWS en Platform31-G40). Niet aan te bevelen is het maken van een arbeidsintensief trendweb of een ander systeem wat voortdurend aangepast moet worden.

2.
Gezien de logische relatie **met prognoses dient de afdeling Onderzoe**k bij de trendverkenning betrokken te zijn. Zij zijn verantwoordelijk voor de cijfermatige onderdelen van de trendverkenning.

Aanbevelingen

Trendverkenning en prognoses

3.
Binnen de trendverkenning verdienen de **megatrends en de trendbreuken** de meeste aandacht. Deze zijn het meest zeker en hebben de meeste invloed op ons handelen en vragen veelal om directe actie.

4.
Directe aanbeveling is om in aanloop naar nieuwe bestuursperiode **een reeks strategische sessies over de megatrends te organiseren**. Te beginnen met het voorbereiden van een notitie en een debat over de **megatrend demografie.**

- **Trendbreuken in de demografie als dubbele vergrijzing en het tekort aan arbeidskrachten** vragen om handelingsperspectief in het beleid voor de zorg, het economisch beleid en de woningbouw (dus ook de aanvulling omgevingsvisie). Het debat dient te worden georganiseerd op basis van cijfers, prognoses. Te beginnen met de conclusies landelijk door een spreker van de Staatscommissie Demografie NL (bv 5.1.2e) om vervolgens de cijfers van Zwolle te bespreken.
- **Als tweede megatrend** zijn de ontwikkelingen met betrekking tot technologie en digitalisering aan de beurt (gevolgen van bv AI voor de stad en concreet voor ons werk).

Aanbevelingen

Trendverkenning en prognoses

5.
De Omgevingsvisie (en de Koers sociaal domein) is HET beleidsinstrument om standaard een brede trendverkenning aan te koppelen;
Met het ontwikkelen van een gestructureerde beleidscyclus rondom de instrumenten van de Omgevingswet (Omgevings -visie, -programma's en -plan), waaronder een regelmatige actualisatie van de omgevingsvisie, is het raadzaam om aan te haken bij de brede trendverkenning het jaar voor de verkiezingen.

6.
Het belang van het gesprek.
De meerwaarde zit hem niet alleen in het hebben van een handig overzicht aan trends, maar juist ook in **het gesprek over de brede trendverkenning, zowel intern (bestuurlijk en ambtelijk) als met stakeholders in de stad;** begrip over elkaars opgaven, elkaars taal spreken en inzicht in de samenhang van de opgaven, verbeteren van de lange termijn oriëntatie en het met elkaar aanscherpen wat dit betekent voor het gemeentelijk beleid.

Aanbevelingen

Zwolle

Scenario's

1.
Het opstellen van beleidsscenario's (assenkruis) is een handig hulpmiddel om de vele onzekerheden met elkaar in verband te brengen. Alle beleidsmakers moeten het instrument kennen. De strategen (o.a. R en E) zijn de kennisdragers en kunnen helpen bij het toepassen.

2.
Ruimtelijke scenario's zijn voorstelbare toekomsten van de stad/ gemeentelijk grondgebied.
Het is uitdrukkelijk nooit de bedoeling om te kiezen voor een van de scenario's.
Het gebruik van **r**uimtelijke scenario's wordt in de Memorie van Toelichting van de Omgevingswet voor omgevingsvisies zeer aanbevolen.
Ruimtelijke scenario's zijn arbeidsintensief en worden alleen toegepast wanneer behulpzaam bij de beslissingen die in het kader van de Omgevingsvisie worden genomen.

Aanbevelingen

Zwolle

Vroeg-signalering / Permanent alert

1.
Een veranderlijke samenleving vraagt van gemeenten en andere overheden een permanente alertheid en een vroegtijdige signalering van relevante veranderingen.

2.
Vroeg-signalering hoort bij uitstek thuis in een actief netwerk van strategen. Dit gaat alleen werken als strategen hiervoor vrijgemaakt worden. Indien daarvoor wordt gekozen, dienen werkwijze en selectieproces transparant en als protocol vastgelegd te zijn.
De afdeling Strategische Verkenningen van Rijkswaterstaat is een mooi voorbeeld/ inspiratie (Het Kraaiennest).

Tot slot: wat doen we nu al ?

Zwolle

Ruimtelijke scenario's gebruikt voor Aanvulling omgevingsvisie

- Voor de aanvulling Omgevingsvisie worden op basis van PBL scenario's ruimtelijke scenario's voor Zwolle gemaakt.

Tot slot: wat doen we nu al ?

Zwolle

Ervaringen ruimtelijke scenario's/ evalueren:

- We zijn het als organisatie niet gewend om met scenario's te werken, we spreken weinig over trends, prognoses, de toekomst. Onze toekomstvaardigheid is gering, terwijl het instrument ruimtelijke scenario veelomvattend en ingewikkeld is.
- Gezien de geringe toekomstvaardigheid van de organisatie vraagt dit het nodige van het programmateam Aanvulling Omgevingsvisie om dit goed te begeleiden. Niet helpend is de enorme tijdsdruk van het project.
- Het is nooit de bedoeling om te kiezen tussen scenario's. Dat kan niet genoeg benadrukt worden: in ateliers spreken collega's en stakeholders hun voorkeur uit voor het scenario 'Zwolle voor elkaar' (gebaseerd op PBL scenario Regionaal geworteld) , terwijl 'High-tech Zwolle' (gebaseerd op PBL Snelle wereld) niet aanspreekt. Deze uitgesproken voorkeur zegt vooral iets over de heersende onderliggende waarden.
- Ondertussen wordt het PBL scenario Snelle wereld door de snelheid van de ontwikkelingen van de digitalisering steeds werkelijker en voorstelbaarder.

- Het is belangrijk om dit proces na afloop te evalueren: wat heeft het gebruik van scenario's ons gebracht, heeft het tot andere/betere toekomstbestendige keuzes geleid ? Etc.

Tot slot: wat doen we nu al ?

Zwolle

Nieuwe digitale strategie (2024,2025)

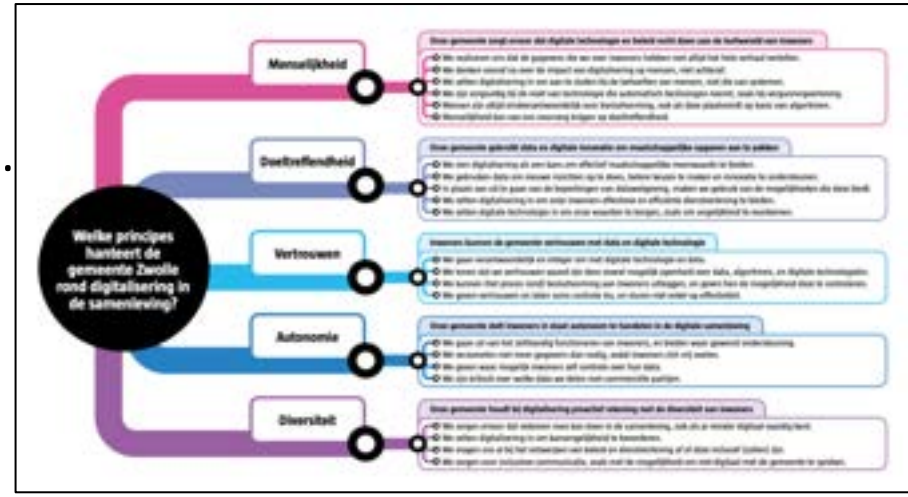
- De gemeente Zwolle wil invulling geven aan de ambities op informatievoorziening en de informatiesamenleving. De nieuwe digitale strategie gaat dienen als richtlijn bij het nemen van beslissingen door de gemeente. Op basis van de eerder vastgesteld principekaart.

Kennisbank trends digitalisering

- Opzetten van een kennisbank over trends digitalisering (WIKI- regelmatige update).

Mogelijke kansen

- Betrek kennis uit het sociaal en fysiek domein, bij verkenning gevolgen van de digitale transitie voor de inwoners en de fysieke stad.
- Kennisbank later uitbreiden naar breder trendoverzicht ?

Tot slot: wat doen we nu al ?

Zwolle

Opdracht actualisering Trendrapportage sociaal domein uit 2022

- De komende maanden wordt de Trendrapportage sociaal domein uit 2022 geactualiseerd (projectleider 5.1.2e). Oplevering mei 2025.
- Thema's zijn:
  - Demografische ontwikkelingen
  - Individualisering
  - Meerdeling
  - Zelfstandig wonen
  - Grillig economie en arbeidsmarkt
- Daarbij wordt gebruik gemaakt van het te ontwikkelen trendweb van de provincie Overijssel in 2025.

Mogelijke kansen

- Actualisatie als basis gebruiken voor een later te ontwikkelen bredere trendverkenning ?

Tot slot: wat doen we nu al ?

- **Voorbereiding opstart organisatiebreed strategennetwerk**
  - 25 november 2024/ begeleid door Hiemstra de Vries
  - Uitgaan van een haalbare gefaseerde agenda en strategen vrij te maken hiervoor

- **Mogelijke eerste opdrachten:**
  - IVM de trendbreuken: **de ontwikkelingen in de demografie, met name de dubbele vergrijzing en het tekort aan arbeidskrachten**. Trendbreuken vragen om handelingsperspectief in het beleid voor de zorg, het economisch beleid en de woningbouw (dus ook de aanvulling omgevingsvisie).
  - Inhoudelijke begeleiding opdracht actualisering sociaal domein.

Kansen beleidsafdeling R en E

Nieuw beleid begint altijd met een toekomstverkenning:

- Toekomstverkenning hoort dus bij R en E
- Brede omgevingsvisie begint altijd met een brede toekomstverkenning (trends, scenario's)
- R en E bevat een breed palet aan professionals uit de fysieke leefomgeving, economie en cultuur
- Die breedte biedt een enorme kans in verband met de grote samenhang van opgaven in de stad
- Breng strategen van de afdeling in positie als toekomstverkenners (cursus beleidsscenario's, tijd, agendering signalen en trends)

Wendbaarheid beleid vergroten door:

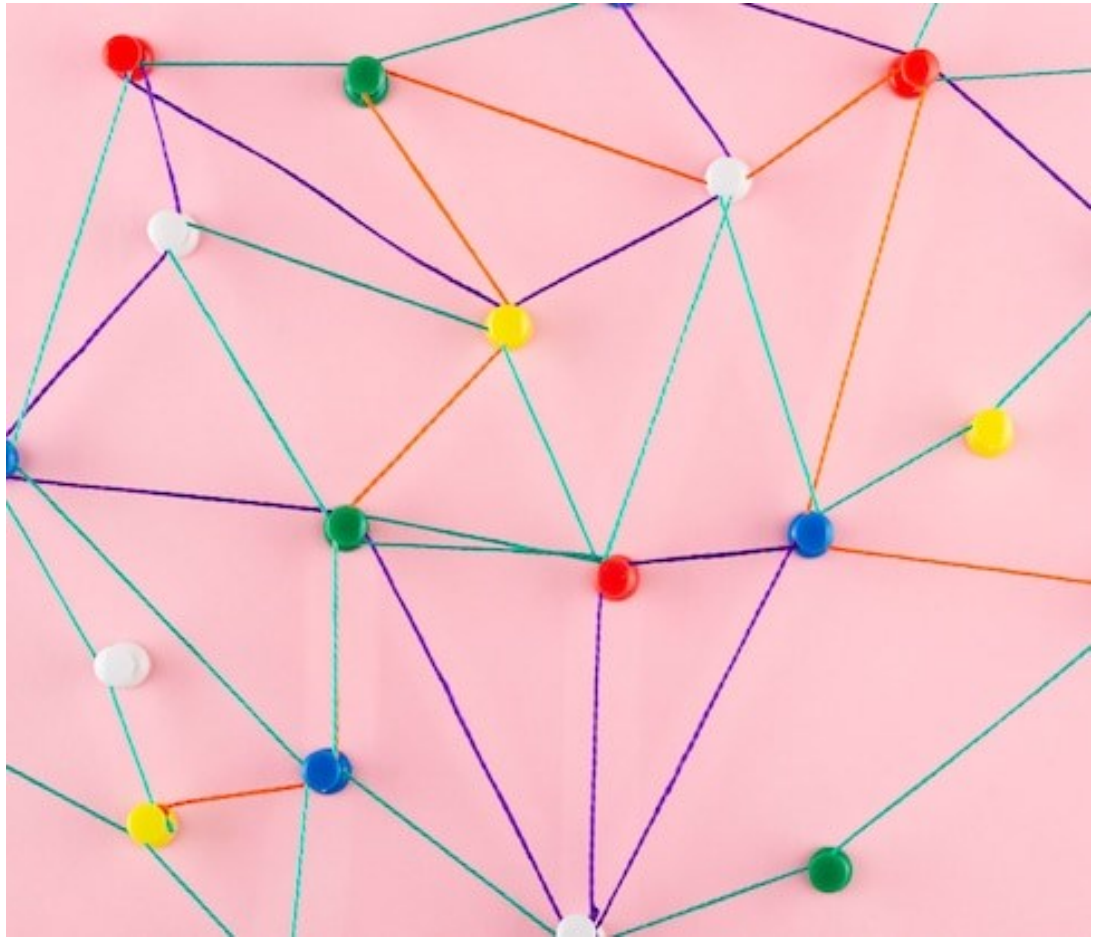
- Bij het inregelen van werkprocessen/ vaststellen beleid direct nadenken over actualisering
- Neem daarbij Omgevingsvisie als centraal beleidsinstrument, ontwerp bewust de beleidscyclus in samenhang met de te maken brede trendverkenning

Kansen strategennetwerk

Zwolle

- Toekomstvaardigheid is onlosmakelijk onderdeel van strategisch vermogen
- Het is slimmer en efficiënter om de verschillende trendverkenningen in de verschillende domeinen samen te voegen tot een brede trendverkenning.
- Brede trendverkenning is een logische opdracht voor een breed strategisch netwerk, met afdeling onderzoek als partner.
- Daarnaast nadenken over vroegtijdige signalering/ kraaiennest als activiteit, belang om te agenderen en weer tijdig los te laten.
- Tijd vrijmaken strategen is noodzakelijk
- Niet alles kan tegelijk: fasering is noodzakelijk.

Overdracht

Zwolle

Teams: Strategennetwerk R en E>Strategenoverleg R en E> Trends en ontwikkelingen>Opdracht [redacted] toekomstvaardigheid>Advies Toekomstvaardigheid en trendverkenning> Definitieve producten

Fysieke rapporten en trendkaarten RWS: [redacted]

Dank voor uw aandacht

Zwolle

Legenda toegepaste uitzonderingsgrondslagen

In dit document zijn gegevens definitief geanonimiseerd op grond van:

Wet	Artikel	Omschrijving	Pagina's
Wet open overheid	Art. 5.1 lid 2 sub e	De eerbiediging van de persoonlijke levenssfeer	1, 2, 4, 48, 55, 59

Trendverkenning Zwolle 2024

Opdrachtgever	5.1.2e
Opdrachtnemer	5.1.2e
Versie	Definitief
Datum	5 december 2024

Afbeelding voorpagina: door AI (ChatGPT) genereerde afbeelding op basis van ‘Zwolle-Hanzestad-toekomst-mensen zijn aan het praten over toekomstverkenningen’.

Inhoud

1	**Aanleiding en opdracht**	**6**
1.1	Aanleiding	6
1.1	Twee opdrachten	7
2	**Definities**	**8**
1.1	Samenhang: vraagt om een brede trendverkenning	8
1.1	Definities megatrends, trendbreuken en trends	10
1.1	Tijdhorizon	10
3	**Relevante bronnen**	**12**
1.1	Interne bronnen	12
1.1	Aanvulling Omgevingsvisie ‘Ons Zwolle van overmorgen 2040’	12
1.1	Trendrapportage Sociaal domein	12
1.1	Bedrijfsvoering: nieuwe digitale strategie	13
1.1	Externe bronnen	14
1.1	Planbureau’s, uitvoeringsorganisaties en adviesorganen Rijk	15
1.1	Provinciale trendbureau’s	19
1.1	Belangenorganisaties/ kennisinstituten/ stichtingen	20
1.1	Gebruikte bronnen voor trendverkenning	22
4	**Megatrends en trendbreuken**	**24**
1.1	Megatrends	24
1.1	Megatrend demografische ontwikkelingen	24
1.1	Megatrend klimaatverandering	31
1.1	Megatrend technologie en digitalisering	39
1.1	Trendbreuken	44
5	**Trends**	**51**
1.1	Trends woningbouw	51
1.1	Trends sociaal-maatschappelijk	53
Trends mobiliteit		57
1.1	Trends economie	59
1.1	Trends energie	64
1.1	Trends environment	66
1.1	Trends cultureel	72
1.1	Trends politiek-institutioneel	72
6	**Tot slot**	**76**

1 Aanleiding en opdracht

1.1 Aanleiding

We werken als gemeentelijke organisatie elke dag aan het leefbaarder, aantrekkelijker en toekomstbestendiger maken van de stad. Daarbij werken we aan de opgaven van vandaag, maar vooral ook aan de opgaven van morgen en overmorgen. In het fysieke domein werken we aan gebiedsontwikkelingen die meestal pas na 10-15 jaar gerealiseerd worden, die vervolgens minstens 50 jaar of zelfs 100 jaar blijven bestaan.

Tegelijkertijd ervaren we dat:
- Ontwikkelingen momenteel wel heel erg snel gaan, met name de ontwikkelingen in de digitalisering (zoals AI);
- Het ontdenkbare gebeurt en een aantal jaren ons leven op zijn kop zet (coronapandemie);
- Geopolitieke ontwikkelingen ingrijpen in ons leven (oorlog Oekraïne zorgt voor kostenstijging energie en bouwmateriaal));
- We als gemeentelijke organisatie met een aantal transities bezig zijn, die veel onzekerheid en zelfs tekorten met zich meebrengen (netcongestie);
- Demografische veranderingen (vergrijzing) leiden tot specifieke behoeftes (meer zorg, andere woningen) en een groeiend tekort aan arbeidskrachten tot een wijziging van economisch beleid, en
- De verandering van het klimaat tenslotte tot diverse aanpassingen van de stad en omgeving (meer waterbergingscapaciteit, anders bouwen).

Het is tijd dus om de toekomstvaardigheid van de organisatie eens onder de loep te nemen. Nemen we de langere termijn effecten van ons handelen voldoende mee in de keuzes die we nu maken ? Hoe staat het eigenlijk met onze vaardigheid om de toekomst te verkennen?

1.1 Twee opdrachten

Opdracht advies toekomstvaardigheid
Nemen we de langere termijn effecten van ons handelen voldoende mee in de keuzes die we nu maken ? Dat begint in de eerste plaats met het zicht hebben op die mogelijke toekomstige veranderingen. Hoe vaardig zijn we in het verkennen van de toekomst, welke methodes van toekomstverkenning bestaan er en hoe kunnen we onze toekomstvaardigheid verbeteren ?
In het najaar van 2024 hebben we op basis van diverse analyses, deskresearch en interviews een advies ontwikkeld over de toekomstvaardigheid van Zwolle. De resultaten daarvan zijn verwerkt in een zelfstandig lezende power point 'Toekomstvaardigheid Zwolle 2024'.

Opdracht trendverkenning
Het tweede deel van de opdracht bestaat uit een inventarisatie van trends die relevant zijn voor de beleidsafdeling Ruimte en Economie, op basis van deskresearch. Verwerkt in voorliggende notitie 'Trendverkenning Zwolle 2024'.

We beginnen deze notitie (hoofdstuk 2) met de gehanteerde uitgangspunten (definities) van de trendverkenning, om vervolgens in hoofdstuk 3 de resultaten van het bronnenonderzoek te beschrijven.
De trendverkenning, het concrete overzicht van megatrends, trendbreuken en trends, staat beschreven in de hoofdstukken 4 en 5.
Het afsluitende hoofdstuk 6 tenslotte bevat adviezen voor een logisch vervolg.

2 Definities

1.1 Samenhang: vraagt om een brede trendverkenning

Brede trendverkenning
Een trendverkenning is een overzicht van verwachte maatschappelijke trends en ontwikkelingen, meestal met een horizon van circa 10 jaar.
Een trend is een maatschappelijke of technologische ontwikkeling, gestoeld op meerdere observaties (bron: Permanent Alert, RWS, 2018)

Het formuleren van nieuw beleid begint in principe altijd met een verkenning van de relevante trends en ontwikkelingen. Vanwege de toenemende samenhang van alle opgaven in de stad, kan niet meer volstaan worden met alleen een inventarisatie van de trends voor één opgave. Meest logisch is dus het maken van een brede trendverkenning voor de gehele organisatie.

Bij de actualisatie van het **mobiliteitsbeleid** zijn bijvoorbeeld niet alleen de mobiliteitstrends van belang.

Mobiliteitsontwikkelingen hangen samen met:
- de voortgang in de energietransitie,
- de groei van de bevolking (woningbouwontwikkelingen)
- de samenstelling van de bevolking (vergrijzing),
- de consequenties van klimaatverandering (bepaalde wegen moeten op hoogte moeten worden aangelegd vanwege de functie van een evacuatieroute),
- de noodzaak om ruimte in de stad vrij te maken voor o.a. groen,
- voortgang technologie o.a. voertuigen (bv zelfrijdende auto's, systemen deelauto's), en
- toe- of afname vervoersarmoede.

Een brede trendverkenning en het gesprek daarover, laat de onderlinge afhankelijkheid van opgaven zien en verbetert daarmee de integraliteit/ het samenwerken. Een brede trendverkenning over domeinen heen kan een basis zijn voor een beter en intensiever domeinoverstijgend geprek van sociaal en fysiek.

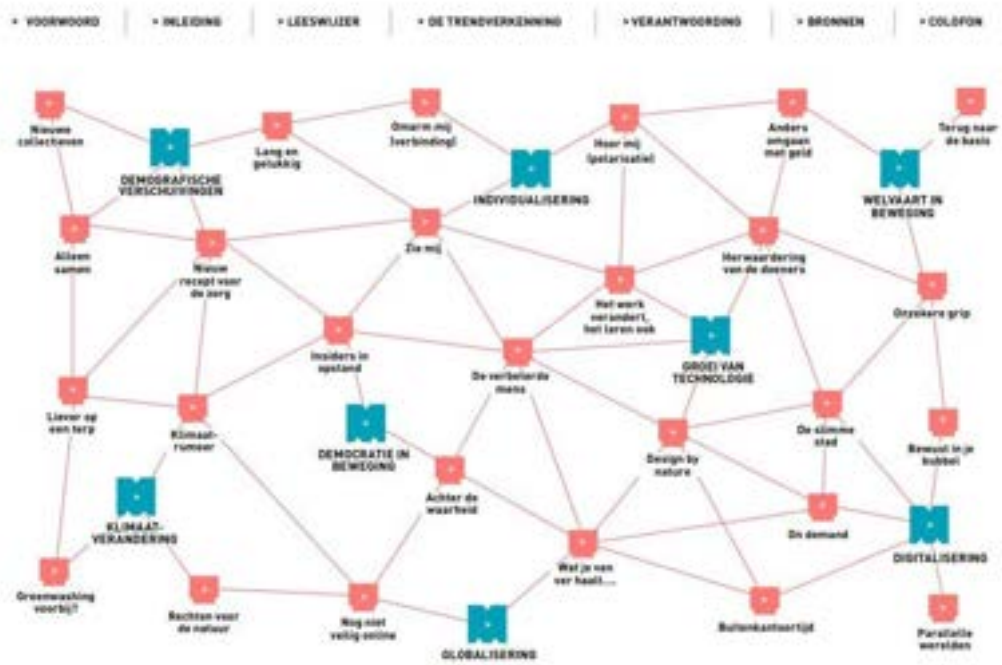
Onzekerheid en complexiteit- de VUCA-wereld
Onze organisatie werkt voor een stad in een wereld die snel verandert, waarbij ontwikkelingen voor een groot deel onzeker en zelfs ambigue zijn. En waarbij de verschillende ontwikkelingen, verschillende maatschappelijke opgaven zodanig samenhangen en onderling afhankelijk zijn dat er sprake is van grote complexiteit. In het bedrijfsleven wordt die snelle veranderlijke wereld steeds vaker aangeduid met de term VUCA. De vier termen waaruit het acroniem bestaat zijn volatility, uncertainty, complexity, en ambiguity). De wereld is dus volatiel, onzeker, complex en ambigu (meerduidig).

De gemeente is voor de voortgang in de energietransitie bijvoorbeeld afhankelijk een groot aantal factoren en actoren. De warmtetransitie, de ambitie om wijk voor wijk van het gas af te gaan, de slagingskans van het net opgerichte warmtebedrijf is bijvoorbeeld afhankelijk van wetgeving van de hogere overheden, de samenwerking met partners als de woningbouwcorporaties (voor de afname van warmwater), de ontwikkelingen van andere energiebronnen en de gedragsverandering van de Zwolse inwoners.

Trends en prognoses: vorm
Een brede trendverkenning bestaat uit een combinatie van beschreven ontwikkelingen en getalsmatige, modelmatige prognoses (bv Primos deografische prognoses).
De vorm van een trendverkenning bestaat daarmee uit een opsomming van tekst en tabellen/ diagrammen (in geval van getalsmatige prognoses). Tegenwoordig worden ook steeds meer infographics gebruikt om de informatie beeldender en overzichtelijker weer te geven.

Het Trendbureau Overijssel en de gemeente Almere geven hun trendverkenning weer in de vorm van een trendweb. Voordeel van een trendweb is dat de ondertlinge samenhang tussen de megatrends en de trends zichtbaar is. Via de website kan doorgeklikt worden op de knooppunten.

Voorbeeld Almere (de blauwe zijn de megatrends, de rode de trends)

1.1 Definities megatrends, trendbreuken en trends

We onderscheiden in deze trendverkening het meest gebruikte onderscheid tussen megatrends, trends en trendbreuken.
Een **megatrend** is een zeer grote en duidelijke beweging die over het algemeen wereldwijd plaatsvindt en een grote impact heeft op de samenleving. (bron: trendverkenning Almere).

Een **trend** is een maatschappelijke of technologische ontwikkeling, gestoeld op meerdere observaties. Of een trend echt gaat doorzetten, is nog onduidelijk (bron: Permanent Alert, RWS, 2018).
Een **trend** is een beweging, met een bepaalde richting, die zich afspeelt in een wat kortere tijdsspanne dan een megatrend, vijf á tien jaar. Of een trend gaat plaatsvinden is onzeker. De beweging is zichtbaar, maar of die ook echt doorzet is nog de vraag . (bron: gemeente Almere)

Een **trendbreuk** is een fundamentele wijziging van een bestaande trend, een duidelijk kantelpunt in een ontwikkeling.

1.1 Tijdhorizon

Hoe ver kijken we vooruit ?
In de verschillende definities van trends zien we verschillende tijdhorizons. In de regel heeft een trendverkenning een tijdhorizon van maximaal zo'n 10 jaar. Prognoses spreken zich meestal uit over een langere periode. Waarbij de onzekerheidsmarge met de jaren groter wordt.

In het fysiek domein is de toekomstverkenning een vast onderdeel om te komen tot een toekomstvisie (Structuurplan, Structuurvisie, Omgevingsvisie). Binnen het fysiek domein zijn we noodzakelijkerwijs gewend om minstens 10- 15 jaar vooruit te kijken. Het laatste Structuurplan van Zwolle (vastgesteld 2008) voorzag in een eindbeeld voor 2030. De in 2017 en 2021 vastgestelde Omgevingsvisies richtten zich op de stad in 2030. De huidige Aanvulling Omgevingsvisie heeft 2040 als horizon. De gebruikte scenario's van het Planbureau voor de Leefomgeving richten zich op 2050.

Meest gebruikelijk tot op heden was: maak je toekomstvisie voor de komende 10 –15 jaar, bv de Omgevingsvisie Ons Zwolle van Morgen 2021, dan is een trendverkenning een logische manier om de toekomst te verkennen. Ga je uitspraken doen over een tijdshorizon die verder weg ligt, bijvoorbeeld het Structuurplan 2008 die een tijdshorizon tot 2030 had, dan is het instrument ruimtelijke scenario's aan te bevelen.

In deze veranderlijke tijd, ligt het instrument ruimtelijke scenario's steeds meer voor de hand. Het voordeel is, dat het een beeld geeft van verschillende toekomsten, waarbij ook een helder inzicht wordt gegeven in de onderlinge samenhang van trends.

Voor de uitleg van de verschillende methodes van toekomstverkenning, verwijzen we hierbij naar de power point ‘Toekomstvaardigheid Zwolle 2024’

Nog verder vooruitkijken: 2100
Tegelijkertijd zie je vanwege de klimaatverandering steeds vaker de oproep binnen de ruimtelijke ordening (concept Nota Ruimte), de ontwerpwereld (Programma 21e eeuw College van Rijksadviseurs (Cra) en de waterwereld (Deltaprogramma) om nu al onderzoeken te doen en scenario’s te maken voor het jaar 2100 en verder.
De reden is dat juist na 2050 ingrijpende veranderingen zijn te verwachten. Bijvoorbeeld de stijgende zeespiegelstijging die Nederland voor enorme opgaven stelt. Ofwel bij fysieke ingrepen moeten we nu al rekening houden met lange termijn ontwikkelingen.

3 Relevante bronnen

1.1 Interne bronnen

De meest actuele bestaande trendverkenningen die door of in opdracht van de gemeente opgesteld zijn, zijn:

- De laatste brede trendverkenning (trends en prognoses) is gemaakt als onderdeel van de eerste Omgevingsvisie uit 2017, die vervolgens beperkt is geupdated als onderdeel van de huidige geldende Omgevingsvisie ‘Ons Zwolle van Morgen 2030’ (vastgesteld september 2021).
- In 2022 is voor het sociaal domein de eerste trendverkenning uitgevoerd. Besloten is om deze Trendrapportage Sociaal domein 2022, tweejaarlijks te actualiseren. De eerste actualisatie zal afgerond worden in 2025.

Aanvulling Omgevingsvisie ‘Ons Zwolle van overmorgen 2040’

Momenteel wordt er gewerkt aan een aanvulling Omgevingsvisie. Ten behoeve van deze aanvulling zijn in 2024 strategische verkenning van een aantal thema's opgesteld, ook wel bouwstenen genoemd.

- Mobiliteit
- Energie
- Woningbouw
- Werken
- Water/klimaatadaptatie

In de bouwstenen wordt in meer of mindere mate aandacht gegeven aan trends en prognoses.
Daarnaast zijn voor de Aanvulling Omgevingsvisie vier scenario's ontwikkeld op basis van de landelijke scenario's van het Planbureau voor de leefomgeving (PBL). Gebaseerd op een PBL-verkenning van trends en ontwikkelingen (2022, 2023). De trends/aannames achter de scenario's PBL, zijn te vinden in de achtergronddocumenten van het PBL. Zie Vier scenario's voor de inrichting van Nederland in 2050 | Planbureau voor de Leefomgeving (pbl.nl)
Zowel de bouwstenen als de achtergrondrapporten zijn gebruikt voor de trendverkenning in hoofdstuk 4 en 5.

Trendrapportage Sociaal domein

De eerste trendrapportage voor het sociaal domein is gemaakt in 2022. Deze rapportage beschreef de vele veranderingen die invloed (gaan) hebben op het sociaal domein, zoals vergrijzing, de toename van het aantal een- en tweepersoonshuishoudens en het tekort aan arbeidskrachten. Deze trendverkenningen

is o.a. de basis geweest voor de nieuwe Koers Sociaal Domein, die in 2024 is vastgesteld.

De Trendrapportage sociaal domein 2022 bestond uit de volgende trends:

- Demografische ontwikkelingen
- Individualisering
- Meerdeling
- (On)gewenst langer thuis wonen
- Grillige economie en arbeidsmarkt

Het MT sociaal domein besloot op 7 november 2023 de trendrapportage tweejaarlijks te actualiseren.
Beslispunten:

1) Toekomstvaardigheid en het meer integreren van trends en ontwikkelingen in ons werk is van belang i.v.m. het versterken van het strategisch vermogen en kwaliteit van beleid;
2) Besluit tot tweejaarlijks opstellen Trendrapportage sociaal domein, opdracht herijking huidige trendrapportage, afronden in 2025;
3) MT ziet meerwaarde in een organisatiebrede trendrapportage in de toekomst, nu eerst voor SD, over 2 jaar verkennen of bredere trendrapportage over 4 jaar wenselijk is.

De inzichten uit deze trendrapportage zijn verwerkt in hoofdstuk 4 en 5.

Bedrijfsvoering: nieuwe digitale strategie

Een trendverkenning op de trends rondom technologie en digitalisering, kan niet twee- of vierjaarlijks, maar is –vanwege om de snelheid van de veranderingen- veel vaker nodig.

In 2021 heeft de gemeente Zwolle een digitale strategie opgesteld, in gesprek met mensen en organisaties uit de stad. In de strategie staat beschreven hoe digitale technologie kan bijdragen aan de opgaven van de stad. In deze digitale strategie lag de aandacht bij vier speerpunten, die een relatie met elkaar hebben:

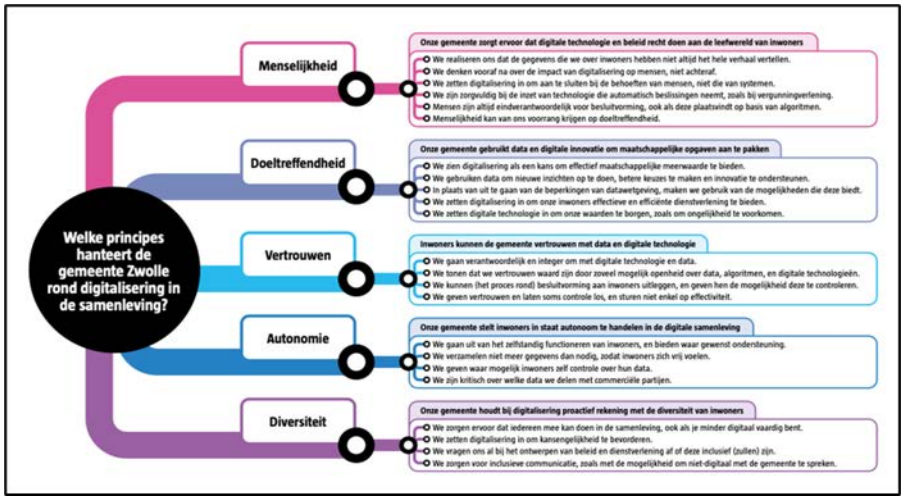
Speerpunt 1: Digitale tweelingstad
Speerpunt 2: Stad in verbinding
Speerpunt 3: Fysieke ontmoetingsplaats
Speerpunt 4: Bewust gebruik van technologie

De strategie is bewust opgesteld voor de stad, niet alleen voor de gemeente. De afgelopen tijd lag de aandacht daarom op het verbinden met de inwoners, ondernemers en onderwijsinstellingen in de stad. Dat hielp en helpt ons om een duidelijker beeld te krijgen van de rol die we als gemeente moeten pakken.

De gemeente Zwolle wil nu opnieuw invulling geven aan de ambities op informatievoorziening en de informatiesamenleving. Er is daarom behoefte aan een

digitale strategie die niet alleen bestaat uit een aantal speerpunten, maar die een langlopend richtinggevend en kaderstellend product oplevert. Geen afgerond en vastgesteld document met een houdbaarheidsdatum, maar een product (website, dashboard, applicatie, infographic) voor de hele gemeente. De nieuwe digitale strategie gaat dienen als richtlijn bij het nemen van beslissingen door de gemeente. Ook verschaft de strategie duidelijkheid over de gewenste positie van de gemeente Zwolle in de informatiesamenleving.
De digitale strategie wordt opgesteld vanuit de in 2024 door het college vastgestelde richtinggevende principes rond digitalisering in de Zwolse samenleving.

Onderdeel van de nieuwe digitale strategie is het opzetten van een **kennisbank van trends en ontwikkelingen.** Op basis van het Wiki-formule (een applicatie of (web)toepassing, waarmee webdocumenten gezamenlijk kunnen worden bewerkt), die continue geupdated wordt. De megatrend technologie en digitalisering ontwikkelt zich namelijk in hoog tempo. Kenmerkend zijn ook de vele hypes. Veelal is het lastig te voorspellen of iets een trend wordt of een hype. Regelmatige updates en een voortdurend gesprek over de ontwikkelingen en de gevolgen daarvan voor ons handelen, is geen overbodige luxe.

1.1 Externe bronnen

Er zijn vooral de grote steden in Nederland die zelf een trendbureau, een team of een afdeling hebben geformeerd om gestructureerd het toekomstdenken in hun organisatie te verankeren. Zo heeft Almere zijn eigen trendweb ontwikkeld. Zie Trendverkenning Almere 2026, Tijd voor Toekomst
Voor middelgrote steden als Zwolle is het maken van een brede trendverkenning veelal gekoppeld aan het opstellen van een toekomstvisie, de Omgevingsvisie en de Koers Sociaal domein. In deze tijd van financiële onzekerheid voor gemeenten en de noodzaak om te prioriteren, is het zaak om dit slim te organiseren en gebruik te maken

van bestaande brede trendverkenningen, zoals van het Trendbureau Overijssel, het Platform 31, Rijkswaterstaat, het PBL en de VNG.
Vandaar dat we in deze notitie uitgebreid stilstaan bij relevante externe bronnen.

Planbureau's, uitvoeringsorganisaties en adviesorganen Rijk

Planbureau's
Toekomstverkenningen, signalering nieuwe ontwikkelingen en monitoring van effecten van beleid zijn een vast onderdeel van de activiteiten van het planbureau's, het Planbureau voor de Leefomgeving (PBL), het Sociaal Cultureel Planbureau (SCP) en het Centraal Planbureau (CPB).

In 2023 ontwikkelde het Planbureau voor de Leefomgeving (PBL) vier ruimtelijke scenario's, op basis van eerdere verkenningen van trends. Met dit project 'gingen ze in 2023/2024 het land in, om hun ervaringen te delen met gemeenten en provincies. Zwolle en Oss werden uitgekozen om een intensief maatwerktraject in te gaan om te helpen bij het bouwen van scenario's voor deze steden. De resultaten van de PBL-tour zijn verwerkt in een handreiking voor het gebruiken van scenario's bij het maken of actualiseren van omgevingsvisies en andere beleidsvisies (publicatie op 22 januari 2025 tijdens het symposium Ruimtelijke Verkenning on Tour - Scenario's voor Visievorming).

Voor Zwolle zijn de vier scenario's van het PBL vertaald naar de stad ten behoeve van de aanvulling van de omgevingsvisie.

Zie Vier scenario's voor de inrichting van Nederland in 2050 | Planbureau voor de Leefomgeving (pbl.nl)

In de Ruimtelijke Verkenning 2023 heeft het PBL scenario's ontwikkeld voor de inrichting van Nederland in 2050. In dit hoofdrapport worden vier mogelijke ruimtelijke toekomsten gepresenteerd. Dat zijn: Mondiaal Ondernemend (een toekomstscenario waarin grote bedrijven de lead hebben), Snelle Wereld (de nog verder toegenomen digitalisering doet afstanden verdwijnen), Groen Land (veel ruimte voor de natuur) en Regionaal Geworteld (burgers nemen het initiatief in hun eigen leefomgeving). Voor elk scenario zijn op basis van ruimtelijke modellering en ontwerpend onderzoek gedetailleerde kaarten van het bijbehorende Nederland van 2050 gemaakt.

Afbeelding: Ruimtelijke Verkenning 2023 (PBL)

Het Centraal Planbureau(CPB) heeft eveneens in oktober 2024 een langetermijn-verkenning 'Kiezen voor later: vier visies voor 2050' (CPB, 2024) gepubliceerd, Kiezen voor later: vier visies voor 2050 | CPB.nl

In de langetermijn-verkenning van de CPB zijn vier scenario's zijn uitgewerkt, waarin vier verschillende maatschappijvisies leidend zijn.

Overige relevante kennisinstituten zijn de Raad voor de Leefomgeving (Rli), het Centraal Bureau voor de Statistiek (CBS), het Kennisinstituut voor Mobiliteitsbeleid (KiM) en het Koninklijk Nederlands Meteorologisch Instituut (KNMI).

Rijksoverheid: ministerie van VRO

Het coördinerend ministerie Volkshuisvesting en Ruimtelijke Ordening (VRO) vraagt in de voorbereiding van de Nota Ruimte aandacht voor de langere termijn. Het programma Mooi Nederland heeft What if verkenningen gemaakt voor het jaar 2100.
Zie What-if verkenningen: Nederland in 2100 - MooiNL

College van Rijksadviseurs en Rijksbouwmeester (Cra)
In de laatste collegeperiode van het College van Rijksadviseurs is gestaag doorgewerkt aan het project 'De 22 eeuw begint nu, met toekomstateliers NL2100'. Zie Agenda | College van Rijksadviseurs
Het College van Rijksadviseurs gebruikt de periode 2021-2024 om letterlijk een eeuw vooruit te kijken. Niet op zoek naar mooie vergezichten, maar juist om terug te redeneren: wat moeten we nú doen. Breed samengestelde ontwerpateliers vormen daarvoor de basis.
Het College van Rijkadviseurs stelt dat de opgaven waarvoor we staan groot zijn. Of het nu gaat om klimaat, energie, mobiliteit, economie, landbouw, water of sociale rechtvaardigheid: we zullen anders met onze ruimte moeten omgaan: alle claims en eisen passen simpelweg niet meer. In plaats van meer en groter, moet het anders en beter.
Om nu de juiste beslissingen te nemen over deze complexe opgaven is het belangrijk om ver vooruit te kijken. Alleen dan kunnen we achterhalen, wat nu verstandig is om te doen. Daarbij neemt het College de lagenbenadering als uitgangspunt: eerst de ondergrond op orde, dan de netwerken en tot slot de occupatie.

Deltaprogramma
In opdracht van het ministerie van Infrastructuur en Water en de deltacommissaris zijn de wateropgaven voor 2050 en 2100 in beeld gebracht door de deltascenario's uit 2017 te actualiseren. Deze nieuwe deltascenario's laten vier mogelijke toekomstbeelden zien:

- Ruim: beperkte bevolkings- en economische groei, beperkte klimaatverandering.
- Warm: beperkte bevolkings- en economische groei, sterke klimaatverandering.
- Vlug: sterke bevolkings- en economische groei, beperkte klimaatverandering.
- Stoom: sterke bevolkings- en economische groei, sterke klimaatverandering.

De deltascenario's zijn gebaseerd op basis van een bandbreedte van de klimaatverandering, de inspanning van Nederland om uitstoot van broeikasgassen terug te dringen en socio-economische ontwikkelingen, zoals bevolkingsgroei, economische groei en ruimtelijke ontwikkelingen. Daarmee schetsen ze op nationale schaal een integraal beeld van de opgaven die daaruit volgen voor zoetwaterbeschikbaarheid, wateroverlast en waterveiligheid.
Zie https://www.deltaprogramma.nl/deltaprogramma/kennisontwikkeling-en-signalering/deltascenarios

Rijkswaterstaat
Het team van de Strategische verkenningen bij Rijkswaterstaat is sinds 15 jaar bezig met het signaleren van ontwikkelingen en trends, het doordenken van deze trends voor Rijkswaterstaat en het verbinden van deze trends binnen de organisatie.
Ongeveer eens per 5 jaar wordt er een brede toekomstverkenning uitgevoerd, op initiatief van de directeur-generaal met de bedoeling om de strategie van de organisatie als geheel te herijken.
Rijkswaterstaat kent inmiddels een lange traditie van dergelijke verkenningen, vaak in de vorm van scenariostudies. Tweejaarlijks organiseren ze een congres. Ze publiceren via hun website RWS website : Strategische verkenningen (rijkswaterstaat.nl) en via het tijdschrift Lichtkogel.

Dit is absoluut relevant materiaal voor gemeentelijke toekomstverkenners.
Een bijzonder onderdeel van de afdeling Strategische verkenningen is het Kraaiennest (Early warning). Zie hiervoor de PP 'Toekomstvaardigheid Zwolle 2024'.
Op het moment dat Zwolle besluit meer met actuele signalering te gaan doen, biedt de volgende analyse daarin houvast. Permanent alert; signaleren en strategie bij Rijkswaterstaat, 5.1.2e , 5.1.2e en 5.1.2e , casestudy 2018 zie Permanent alert : signaleren en strategie bij Rijkswaterstaat : casestudy 2018 - Rijkswaterstaat Publicatie Platform

Tijdens het laatste congres (Kraaiennestdag, 3 oktober 2024) van Rijkswaterstaat ter ere van hun 15 jaar jubileum), werden trendkaarten geïntroduceerd. Aan de hand van een doos met trendkaarten werden gesprekken georganiseerd over trends. Wij beschikken als Zwolle over een doos met trendkaarten en de bijbehorende handleidingen (teams, strategenoverleg R en E).

Provinciale trendbureau's

Trendbureau Overijssel

Trendbureau Overijssel is in 2007 gestart op initiatief van de Staten van Overijssel met de opdracht om het debat over de toekomst van Overijssel te ondersteunen met kennis en toekomstverkenningen. Sindsdien fungeert Trendbureau Overijssel als inhoudelijk onafhankelijk onderdeel van de Provincie Overijssel.

De formule is sinds de coronajaren enigszins veranderd. Van het organiseren van grote bijeenkomsten in Overijssel ligt het accent nu meer op 'op afroep' optreden voor gemeenten/ -besturen/-raden. Door de grote veranderingen van de laatste tijd ligt het accent niet alleen op het duiden van veranderingen, maar ook op 'hoe ga je als gemeentelijke organisatie, bestuurder of raad om met al die veranderingen'. Publiek leiderschap is een van de belangrijke thema's. Om het gesprek daarin vorm te geven heeft het Trendbureau het 'Harige monster'-spel ontwikkeld.

Het Trendbureau heeft de afgelopen jaren verder verkenningen opgesteld over Kunst en Cultuur en het Werken van de toekomst. Verder is er in 2021 en 2022 gewerkt aan een brede trendverkenning in de vorm van een Trendweb 2021 en 2022.

Zie Trendweb - Trendbureau Overijssel

In aanloop naar de gemeenteraadsverkiezingen van 2026 wordt er momenteel een algehele herziening van het Trendweb voorbereid. Het Trendweb 2025 brengt trends en ontwikkelingen in kaart die mogelijk relevant zijn of worden voor Overijsselse gemeenten in de periode 2026-2030. Doel is om lokale politieke partijen te ondersteunen bij het opstellen van hun verkiezingsprogramma's met actuele informatie

over trends en ontwikkelingen. Daarnaast biedt Trendweb 2025 informatie die gebruikt kan worden bij het opstellen van coalitieakkoorden en/of prioriteitennota's.

Brabantkennis en overige provincies
Naast Overijssel zijn steeds meer provincies actief bezig met trendverkenningen en actieve vroeg-signalering. IN Noord-Brabant is al 10 jaar het trendbureau Brabantkennis actief. zie BrabantKennis - Brabant beter begrijpen,

Brabant (weer) toekomstverliefd

*We gaan in onze jubileumverkenning **Brabant (weer) toekomstverliefd (15 en 16 november 2024)** op zoek naar ideeën, verhalen en kiemen van een hoopvolle toekomst. Zodat we weer zin krijgen in de toekomst. Wat je aandacht geeft, groeit. Door te laten zien waar in Brabant hoop en energie te vinden is, helpen we die toekomst te verwelkomen.*

Het wordt dan ook aantrekkelijker om de toekomst en de lange termijn beter mee te nemen in het nemen van besluiten. En om de kennis over het heden en de toekomst te gebruiken. Hoe kan Brabant eruitzien als we kiezen voor een liefdevolle blik? Welke mensen komen we tegen? Welke ideeën?

Voor een terugblik Terugblik Trendweekend Toekomstverliefd | BrabantKennis

Andere voorbeelden zijn het Trendbureau Drenthe (voor trends in het sociale domein) Home - Trendbureau Drenthe en het Fries Planbureau https://www.planbureaufryslan.nl/.

Belangenorganisaties/ kennisinstituten/ stichtingen

Platform31
Voor middelgrote steden als Zwolle zijn de trendverkenningen die Platform 31 maakt voor het netwerkverband van de (middel)grote steden, de G40, heel bruikbaar.

Relevante trendstudies Platform 31:
- Trendstudie voor P10- en K80-gemeenten (2023) zie Trendstudie voor P10- en K80-gemeenten - Platform31 | Kennis en netwerk voor stad en regio
- Herstel en perspectief in tijden van transitie . Gemeentelijke trends en opgaven voor 2022 en verder voor G40 en M50 ('zet relevante trends, ontwikkelingen, opgaven en aandachtspunten op een rij') (2021) zie Stedelijke trends en opgaven voor 2022 e.v. - Platform31 | Kennis en netwerk voor stad en regio

De laatste brede trendverkening voor de grotere G40 steden dateert dus van 2022. Platform31 is van plan om in het voorjaar 2025 een nieuwe trendverkenning voor de G40 op te stellen, in verband met de op handen zijnde gemeentelijke verkiezingen in 2026.

Vereniging van Nederlandse gemeenten (VNG)
De Vereniging van Nederlandse Gemeenten (VNG) is niet de eerste organisatie waar je aan denkt, als het gaat om toekomstverkenningen. Toch is dit een relevante bron, maar dan alleen voor technologie en digitalisering. In verband met de snelheid en de impact van digitale ontwikkelingen stelt de VNG jaarlijks trendverkenningen op over de informatiesamenleving.
Elk jaar verschijnt er een trendrapport, aangevuld met door het jaar heen 3 of 4 trendverkenningen. Bruikbaar, juist ook vanwege de sterke duiding van de gevolgen voor de gemeenten. Welke afwegingen en keuzes moeten gemeenten maken gelet op deze snelle ontwikkelingen.
De Trendrapporten Informatiesamenleving van VNG van de afgelopen jaren: 2024, 2023 en 2022 bestaan uit: een bestuurlijk voorwoord, een aantal trendanalyses, een column door een bekende naam op dit gebied, interviews met verschillende gemeenten op het thema, een artistiek intermezzo en trend *updates* die minder diepgaand zijn maar vaak gedurende het jaar worden aangevuld en dichter op de actualiteit zitten. Door de opbouw van deze verschillende elementen proberen ze het aantrekkelijk en lezenswaardig te maken voor bestuurders, terwijl ze ook de inhoud bieden voor lezers met meer expertise.

ICTU Staat van de uitvoering
ICTU is een onpartijdige advies- en projectenorganisatie binnen de overheid. Ze helpen overheidsorganisaties met uiteenlopende uitdagingen rondom digitalisering. Zo werken ze samen aan een betere digitale overheid. Over STT - Stichting Toekomstbeeld der Techniek en de link naar toekomstverkenningen Toekomstverkenningen - Stichting Toekomstbeeld der Techniek

1.1 Gebruikte bronnen voor trendverkenning

Bij alle trends worden de gebruikte intern en externe bronnen vermeld. Gezien de huidige snelheid van de vele veranderingen is gekozen om alleen de meest actuele bestaande trendverkenningen te gebruiken. De gebruikte trendverkeningen zijn daarmee niet ouder dan 2022. Bestaan er actuele Zwolse trendverkenningen, dan gebruik we deze. De meest recente verkenning van trends die relevant zijn voor Zwolle, zijn de bouwstenen van de Aanvulling Omgevingsvisie uit 2023. Bijvoorbeeld het onderzoek van Ruimtevolk 'Zwolse woonmilieus van de toekomst' (2023).

De brede trendverkenningen die gebruikt zijn:
Bronnen:
Trendrapportage sociaal domein 2022, gemeente Zwolle.
- Trendstudie voor P10- en K80-gemeenten (2023) zie Trendstudie voor P10- en K80-gemeenten - Platform31 | Kennis en netwerk voor stad en regio
- Herstel en perspectief in tijden van transitie . Gemeentelijke trends en opgaven voor 2022 en verder voor G40 en M50 ('zet relevante trends, ontwikkelingen, opgaven

en aandachtspunten op een rij') (2021) zie Stedelijke trends en opgaven voor 2022 e.v. - Platform31 | Kennis en netwerk voor stad en regio
- Staat van de uitvoering, Trendverkenning ICTU, april 2024 zie Toekomstverkenningen - Stichting Toekomstbeeld der Techniek
- Freedomlab
- Trendrapporten Informatiesamenleving van VNG van de afgelopen jaren: 2024, 2023 en 2022
- Toekomstverkenning Digitalisering 2030, Freedomlab, Toekomstverkenning Digitalisering 2030 FreedomLab | Publicatie | Nederland Digitaal
- Trendweb 2022 Toekomst onder druk, Trendbureau Overijssel zie Trendweb - Trendbureau Overijssel
- Bouwsteen woningbouw aanvulling Omgevingsvisie: Zwolse woonmilieu's van de toekomst, Ruimtevolk, februari 2024
- Bouwsteen economie aanvulling Omgevingsvisie: Economische bouwsteen Zwolle, onderzoeksrapport, Buck Consultants International, februari 2024
- Overzicht van trends in de omgeving van RWS, Strategische verkenningen, 2024.

Van de bestaande brede trendverkenningen bleek het overzicht van trends van Rijkswaterstaat het meest bruikbaar, om twee redenen. Deze trendverkenning is het meest actueel en bevat per trend een duidelijke bronvermelding.

4 Megatrends en trendbreuken

1.1 Megatrends

Een **megatrend** is een zeer grote en duidelijke beweging die over het algemeen wereldwijd plaatsvindt en een grote impact heeft op de samenleving (bron: trendverkenning Almere).
Wat is het verschil tussen een megatrend en een trend ? Een trend is een maatschappelijke of een technologische ontwikkeling, die zich afspeelt in een wat kortere tijdsspanne dan een megatrend, namelijk 5 á 10 jaar. In tegenstelling tot de megatrends is het voor trends onduidelijk of een trend zich echt zal doorzetten.

We onderscheiden in deze trendverkenning de volgende drie megatrends:
- Demografische ontwikkelingen
- Klimaatverandering
- Technologische en digitale ontwikkelingen

Dit zijn alle drie ontwikkelingen waarvan zeker is dat ze zich doorzetten, dat ze allesomvattend zijn, met een grote invloed op de stad Zwolle en het buitengebied.

Megatrend demografische ontwikkelingen

Demografische ontwikkelingen
De verwachte demografische ontwikkelingen (dubbele vergrijzing, krimp beroepsbevolking) hebben een grote impact op verschillende gemeentelijke beleidsterreinen (aantal en samenstelling van de te bouwen woningen, (zorg)voorzieningen en economie). In vergelijking met andere trends is deze megatrend redelijk goed voorspelbaar en voorstelbaar aan de hand van prognoses. Bij elk bevolkingsprognosemodel worden aannames gedaan ten aanzien van de geboorte-, sterfte- en migratiecijfers.
Wij gaan in deze trendverkeningen uit van de volgende bestaande gegevens:
- Voor Nederland: rapport Staatscommissie demografische ontwikkelingen 2050;
- Voor Zwolle: bouwsteen Wonen (Ruimtevolk) en Economie (Buck Consultants International) .

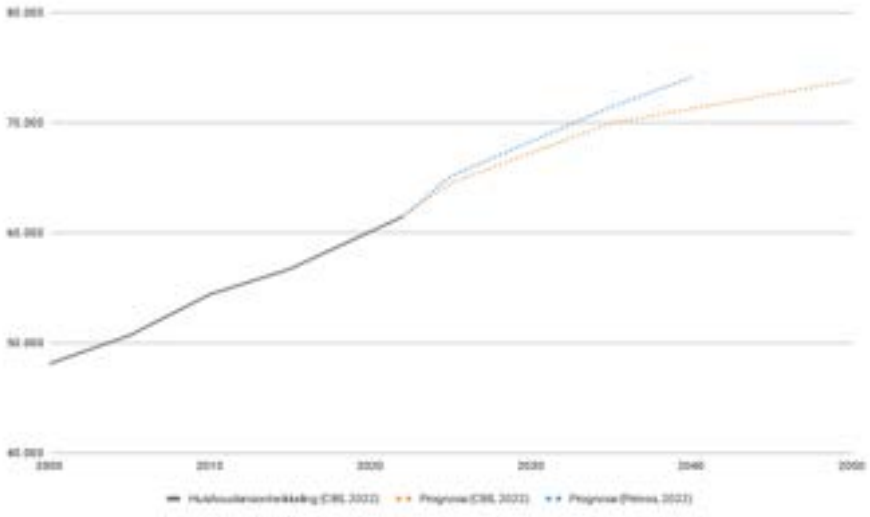
Staatscommissie demografische ontwikkelingen 2050 Nederland
Nederland wordt drukker, diverser, en dubbelgrijs. Om de gevolgen hiervan voor zorg, ruimte, economie en publieke voorzieningen in kaart te brengen is in 2022 de Staatscommissie demografische ontwikkelingen 2050 (CIE) opgericht. Deze kwam op 15 januari 2023 met haar rapport. Zie Home | Staatscommissie demografische ontwikkelingen 2050
Op 3 december 2024 vond in de Tweede Kamer het debat over het rapport en haar aanbevelingen plaats.

Advies staatscommissie ‘scenario gematigde groei’
De Staatscommissie adviseert een scenario van ‘gematigde groei’ richting 19 tot 20 mln. mensen in 2050. Bij een krimpscenario (16- 18 mln.) valt onze economie stil en wordt onze zorg onbetaalbaar wordt, terwijl bij explosieve groei (21+ mln.) er onhoudbare druk op de ruimte en publieke voorzieningen ontstaat.
Gematigde groei volgt vrijwel geheel uit migratie en vereist daarom principiële keuzes over de inrichting van de Nederlandse economie, het gebruik van ruimte en de aard en omvang van de migratie die daarbij passen.

Gevolgen voor zorg, ruimte, economie en publieke voorzieningen
De commissie benadrukt dat migratie in algemene zin geen oplossing is voor vergrijzing. Wel leidt vergrijzing tot toenemende arbeidsmarktkrapte en toenemende druk op publieke voorzieningen. Daarnaast zorgt de toenemende diversiteit tot grote druk op de sociale cohesie, die veelal op lokaal niveau hun weerslag hebben. Dit vereist meer aandacht voor de financiering en verhouding tussen Rijk en medeoverheden, met het oog op de houdbaarheid en betaalbaarheid van het openbaar bestuur op termijn.
Ook waarschuwt de comissie voor de gevolgen van nieuwe ‘veeldelingen (SCP), ofwel nieuwe maatschappelijke scheidslijnen langs leeftijd, herkomst, opleidingsniveau, en regio. Deze kunnen op termijn onderlinge solidariteit onder druk zetten en daarmee ook bijdragen aan afname van democratisch draagvlak.

Demografische ontwikkelingen Zwolle
De demografische ontwikkelingen zijn dus zeer relevant voor het functioneren van de maatschappij en de economie in het algemeen. Het is van groot belang om ook in Zwolle het gesprek te voeren over deze veranderingen en te anticiperen op toekomstige trends en uitdagingen als gevolg van de demografische ontwikkelingen.
Hoe de Zwolse bevolking zich qua aantal en samenstelling ontwikkelt in de komende decennia is in de eerste plaats van belang voor de planning van de woningbouw in de gemeente. De meest actuele duiding van de demografische prognoses heeft plaatsgevonden in het kader van de aanvulling Omgevingsvisie. Voor de bouwsteen woningbouw is het rapport Zwolse woonmilieu's van de toekomst (Ruimtevolk, februari 2024) uitgebracht.

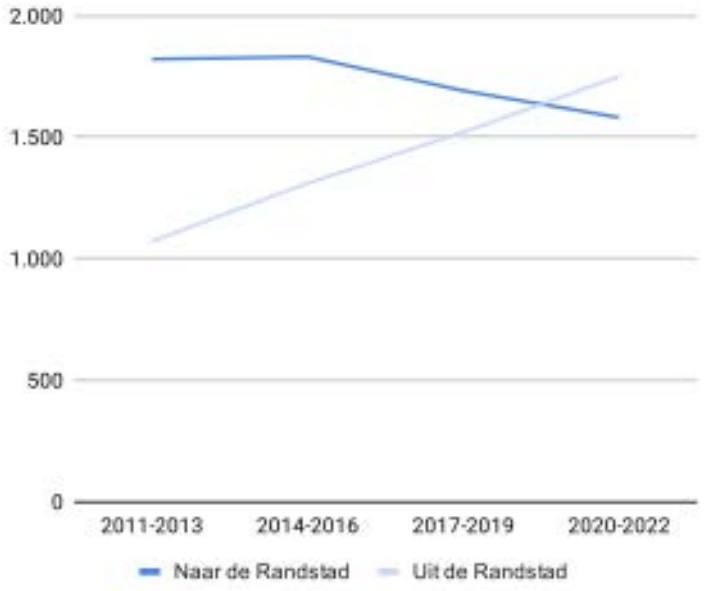
Rapport Zwolse woonmilieu's van de toekomst
Op het moment van het onderzoek van Ruimtevolk (2023) wonen er 62.400 huishoudens in de gemeente Zwolle. Volgens de meest recente prognoses blijft dit aantal de komende jaren gestaag groeien. Om grip te krijgen op het aantal huishoudens dat groeit, vergelijkt Ruimtevolk twee recente prognoses: die van het CBS (2022) en de Primos-prognose van ABF Research (2022). De CBS-prognose is voorzichtiger dan de Primos-prognose. Dat heeft onder andere te maken met andere voorspellingen over het binnenlands en buitenlands migratiesaldo.

Figuur 2. Verwachte toename huishoudens in de gemeente Zwolle (CBS 2023 en Primos 2022 ABF Research, bewerking RUIMTEVOLK)

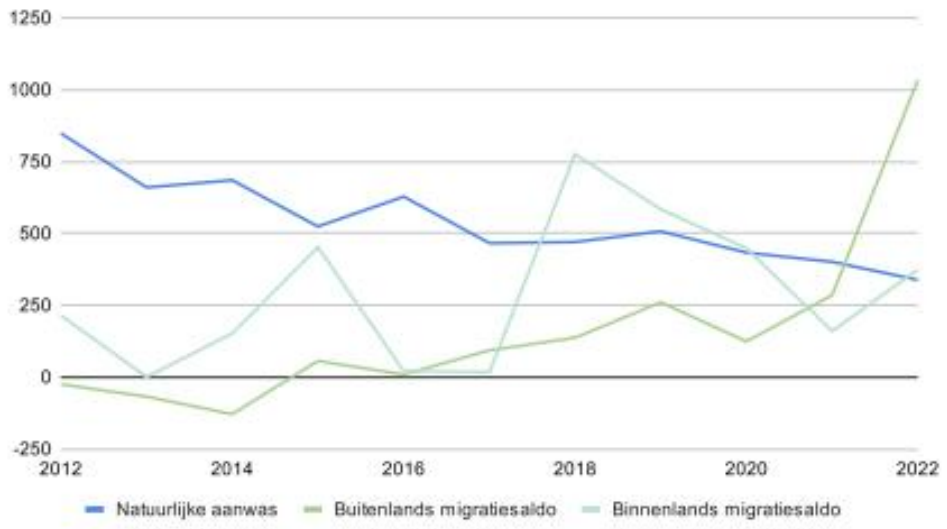
In de vergelijking tussen de twee prognoses wordt een bandbreedte in de groei van het aantal huishoudens zichtbaar (zie figuur 2).
Op basis van de huidige prognoses is het aannemelijk dat de groei na 2040 nog enigszins doorzet, maar dan na 2050 afvlakt. Hier dient ook rekening mee gehouden te worden in het toekomstige woningbouwprogramma.

Ambitie gemeente Zwolle
Via de regionale verstedelijkingsstrategie committeert de gemeente Zwolle zich aan de ambitie om 15.000 tot 25.000 woningen te bouwen tot 2040. Deze brede groeiambitie is onderbouwd door de prognoses – zie bovenstaand, ca. 8.600 tot 10.600 woningen tot 2040 – en daar bovenop de trend van toenemende binnenlandse migratie vanuit andere regio's (RIGO, 2023), het inlopen van het huidige regionale woningtekort (ABF Research, 2023) en een extra inzet voor de huisvesting van talenten en arbeidskrachten in de regio. De Ontwikkelstrategie Wonen en de omgevingsvisie van de gemeente Zwolle gaan momenteel uit van de ambitie van 10.000 woningen tot 2030 – dat zijn er 1.000 per jaar – verdeeld in 60% binnenstedelijk, 40% suburbaan. Inmiddels zijn er al 1.980 woningen van deze ambitie gerealiseerd (peildatum 1-1-2023) (WoonInzicht Zwolle, 2023). De resterende opgave tot 2030 is daarmee 8.020 woningen en 5.000 tot 15.000 in de periode 2030-2040.

Figuur 3. "De trek naar het Oosten": vestigers uit de Randstad in de gemeente Zwolle (RIGO, 2023, bewerking RUIMTEVOLK)

Hogere binnenlandse- en buitenlandse migratie, dalende natuurlijke aanwas
In de ambitie van de gemeente Zwolle is binnenlandse migratie een belangrijke factor. Over hoe de binnenlandse migratie zich de komende jaren gaat ontwikkelen zijn beperkt voorspellingen te doen. Deze ontwikkeling is onder andere afhankelijk van economische factoren, het tempo van de nieuwbouw en beleidskeuzes. Het binnenlands migratiesaldo van de gemeente Zwolle laat de afgelopen jaren dan ook een grillig beeld zien. Het saldo fluctueert elk jaar, is sterk afhankelijk van de oplevering van nieuwbouwprojecten en piekte in 2018. Sindsdien is het saldo gedaald. Het onderzoek ‘Komen en Gaan’ (RIGO, 2023) geeft een beeld van de ontwikkeling van binnenlandse migratie naar Zwolle. Uit dit onderzoek blijkt dat – gemiddeld gezien – het aantal personen dat zich vanuit de Randstad in Zwolle vestigt, de afgelopen jaren is gestegen (zie Figuur 3). Vestigers uit de Randstad zijn inmiddels goed voor 20% van de totale binnenlandse vestiging in Zwolle. Tien jaar geleden was dat nog 16%. Dit past in de bredere trend dat het aantal vertrekkers vanuit de Randstad naar regio’s daarbuiten de afgelopen jaren is toegenomen; de zogenaamde “trek naar het Oosten” (AD, 2022; RIGO, 2023).
Het buitenlands migratiesaldo in Zwolle – afkomstig van immigratie en emigratie – is sinds 2012 fors toegenomen, een ontwikkeling die zich ook op nationaal niveau voordoet. Ten slotte laat de natuurlijke aanwas in Zwolle een dalende trend zien, van ca. 850 personen tien jaar terug in 2012 tot zo’n 340 personen nu (CBS, 2023c). Daarmee heeft migratie een steeds groter aandeel in de totale bevolkingsgroei. De verwachting is dat dit in de toekomst zal blijven (Staatscommissie, 2024).

Figuur 4. Natuurlijke aanwas, binnenlands migratiesaldo, buitenlands migratiesaldo in de gemeente Zwolle (CBS, 2023c, bewerking RUIMTEVOLK)

	Stand	Ontwikkeling					
	2023	2026	2031	2041	'23 t/m '25	'26 t/m '30	'31 t/m '40
Leeftijd x samenstelling							
Alleenstaand < 30 jaar	6800	7400	7000	6400	500	-300	-600
alleenstaand 30 - 64 jaar	11900	12800	13700	14800	900	900	1100
Alleenstaand 65 - 74 jaar	3200	3400	3800	4300	200	400	500
Alleenstaand 75+ jaar	4100	4600	5500	7400	500	800	1900
Paar < 30 jaar	2600	2800	2700	2300	200	-100	-400
Paar 30 - 64 jaar	7300	7400	7500	7200	200	100	-300
Paar 65 - 74 jaar	4100	4300	4600	4800	200	300	200
Paar 75+ jaar	2900	3300	3900	5000	400	600	1100
Gezin	15000	15400	15600	16000	400	200	400
Eenoudergezin	4400	4800	5200	6000	300	400	800
Totaal	**62400**	**66200**	**69400**	**74100**	**3900**	**3200**	**4700**

Figuur 5. Zwolle: ontwikkeling aantal huishoudens naar leeftijd x samenstelling, periode 2023 t/m 2040; bron: ABF Primos 2022 (bewerking uit WoON2021, ABF, 2023. Het onderscheid tussen huishoudenstypen op gemeenteniveau is enkel mogelijk via de Primos-prognoses uit 2022)

Huishoudensverdunning: toename van kleine huishoudens

Voor de woonopgave leiden demografische ontwikkelingen niet simpelweg tot een lineaire stijging van de woonvraag, maar ook tot andere woonbehoeften (Staatscommissie, 2024). Een belangrijke ontwikkeling is de huishoudensverdunning. Dit betekent dat huishoudens gemiddeld genomen steeds kleiner worden en dat binnen het totaal het aandeel een- of tweepersoonshuishoudens groter wordt, de zogenaamde kleine huishoudens. Ongeveer twee op de drie huishoudens in de gemeente bestaat nu al uit kleine huishoudens. De groei komt met name door een sterke toename van eenpersoonshuishoudens en eenoudergezinnen in de gemeente Zwolle. Volgens de prognose van het PBL/CBS zet deze trend door tot 2050. In de Nederlandse steden – waaronder Zwolle – zal er tot 2050 waarschijnlijk altijd netto groei blijven plaatsvinden, maar we zullen relatief gezien meer kleinere huishoudens zien. Dit blijkt ook uit de eerder benoemde Primos-prognose: 75% van de verwachte huishoudensgroei tot 2041 zal bestaan uit een- of tweepersoonshuishoudens, zie Figuur 5 (ABF Research, 2023). De kleine huishoudens vormen daarmee in 2041 circa 70% van het totale aantal

huishoudens. In deze verkenning komen deze kleine huishoudens in verschillende doelgroepen terug. Dit kunnen (koop)starters zijn, uitstromers uit een instelling, statushouders, arbeids- en kennismigranten.

Zwolse gezinnen: een stabiele factor tot nu toe, lichte daling naar de toekomst
De afgelopen 20 jaar is het percentage gezinnen in de gemeente Zwolle nagenoeg stabiel gebleven. Sinds 2000 bestaat ongeveer een derde van de Zwolse huishoudens uit gezinnen met kinderen. Dit ligt op het landelijk gemiddelde. Het percentage gezinnen ligt anno 2023 in Zwolle wel hoger dan in andere (of Randstedelijke) steden zoals Amsterdam (23%), Utrecht (27%), Nijmegen (23%) of Eindhoven (26%). Het laat zien dat Zwolle een sterke aantrekkingskracht heeft op gezinnen, onder andere vanwege het ruime aanbod van woningen in aantrekkelijke groenstedelijke woonmilieus dichtbij hoogstedelijke voorzieningen. De Primos-prognose – zie Figuur 5 – laat zien dat het aantal gezinnen de komende twintig jaar in absolute aantallen blijft stijgen, maar dat het aandeel relatief gezien kleiner wordt. Daarom is de verwachte autonome ontwikkeling dat het aandeel Zwolse gezinnen de komende jaren licht zal afnemen in het totaal aantal huishoudens van 31% naar 29,7% (ABF Research, 2023).

Vergrijzing: toenemend aandeel senioren
Met veel zekerheid is vast te stellen dat – net als in de rest van Nederland – het aantal ouderen in Zwolle de komende decennia sterk zal groeien. Zeker na 2030. In 2022 waren er circa 21.500 65-plussers in Zwolle (CBS). In 2040 loopt dit aantal waarschijnlijk op tot circa 31.500 (Gemeente Zwolle), deze verwachting wordt bevestigd in andere prognoses zoals de Primos-prognose en de Pronexus-prognose. In twintig jaar tijd komen er dus minimaal 10.000 ouderen bij in Zwolle. Een kleine 30% van de Zwollenaren in 2040 is naar verwachting 65--plus (Abf Research, 2023).

Verwachte toename arbeidsmigratie en kennismigratie
Arbeidsmigratie is opgedeeld in twee categorieën: (1) kennismigranten, deze groep is veelal hooggeschoold, en komt vaker van buiten de EU en (2) arbeidsmigranten, veelal laaggeschoold, afkomstig uit EU-landen als Polen, Bulgarije en Roemenië (SEO, 2022). Het onderscheid tussen de twee groepen wordt gemaakt op inkomensniveau2. Daarbij vindt de kennismigrant meestal zijn/haar eigen weg op de woningmarkt, terwijl huisvesting voor arbeidsmigranten met name grootschaliger via de werkgever georganiseerd wordt. Deze huisvesting bevindt zich vaak in de buurt van werkgelegenheid in de industriële of agrarische sector. In de gemeente Zwolle wonen naar schatting 1.015 arbeidsmigranten in 2021, vooral in de wijken Stadshagen, Holtenbroek en Diezerpoort. De komende jaren is de verwachting dat het aantal arbeidsmigranten groeit door de krimpende Nederlandse beroepsbevolking en blijvende groei van werkgelegenheid (Decisio & Companen, 2023). Wanneer dit regionaal wordt vertaald, laat dit een verwachte groei zien van 1.300 tot 2.900 arbeidsmigranten in regio West-Overijssel tot 2030. Een deel van deze groep zal huisvesting zoeken (in de buurt van) Zwolle; als in de regio het aantal arbeidsmigranten toeneemt, clustert dat zich vooral in steden. Dan de kennismigranten: in de pre-corona jaren (2015-2019) groeide

deze groep met 10% tot 15% per jaar, in 2022 wonen er nu naar schatting 223 kennismigranten in de gemeente Zwolle (CBS).

Statushouders: grote (inter)nationale onzekerheid
Via de jaarlijkse taakstelling bepaalt het Rijk hoeveel statushouders gemeenten moeten huisvesten. Dit aantal fluctueert elk jaar, en is sterk afhankelijk van de instroom van asielzoekers in Nederland, en daarmee weer afhankelijk van mondiale economische en geopolitieke ontwikkelingen. Het afgelopen decennium hebben we deze fluctuatie gezien onder andere als gevolg van oorlogen in Syrië en Oekraïne. De huidige taakstelling in 2023 voor de gemeente Zwolle is 294, en volgens de provinciale prognose zal dit in de volgende drie jaren op 337 per jaar zijn tot en met 2025 (Provincie Overijssel, 2023). Dit kan echter zomaar veranderen. Het is dus ook zeer onzeker wat de kwantitatieve ontwikkeling voor deze doelgroep na 2025 zal zijn, maar de verwachting is dat asielmigratie door aanhoudende geopolitieke en regionale instabiliteit de komende jaren substantieel blijft (Staatscommissie, 2024).

Ontwikkeling van de beroepsbevolking
In de Bouwsteen Economie voor de aanvulling Omgevingsvisie beschrijft Buck Consultants International (februari 2024) de ontwikkeling van de beroepsbevolking. De totale bevolking in Zwolle zal de komende jaren toenemen (+20.000 in 2040), terwijl de beroepsbevolking naar verwachting krimpt. Dit is een nieuw, landelijk fenomeen en geldt voor 31 van de 40 regio's in Nederland.

- Onderstaande tabel toont de verwachte groei van het aantal inwoners in Zwolle,
- Een belangrijke ontwikkeling is dat de bevolking in de beroepsleeftijden hoogstens een bescheiden groei zal laten zien. De komende dertig jaar is er dus sprake van een relatieve krimp van de beroepsbevolking,
- Deze krimp kan worden gedempt, maar niet volledig goedgemaakt, door een toename van arbeidsmigranten en door een hogere arbeidsdeelname (bijvoorbeeld van vrouwen en ouderen),
- Deze krimp in combinatie met een toenemende vergrijzing zal leiden tot capaciteitsproblemen in de zorg en het sociaal domein en tot concurrentie op de arbeidsmarkt. Concurrentie op individueel niveau was er altijd al, maar nu zal er ook concurrentie tussen sectoren komen.

Ontwikkeling inwoners en beroepsbevolking Zwolle

	2013	2022	2030	2040
Inwoners	123.000	130.000	142.000	150.000
Beroepsbevolking*	75.500	78.900	78.500	75.300

**Gebruik gemaakt van categorie 20-65 jarigen, CBS (Statline)*
Bron: gemeente Zwolle, CBS, PBL

De daling van de beroepsbevolking is zoals gezegd een nieuw fenomeen. een trendbreuk ten opzichte van de decennia daarvoor. Zie hiervoor Trendbreuken.

Belang monitoring
Inmiddels is er weer een actuelere Primos-prognose van ABF Research voor Zwolle verschenen (2024). Gezien de impact voor de stad is het van belang om de beschikbare gemeentelijke demografische prognoses regelmatig te monitoren.

Bronnen:
- *Bouwsteen woningbouw aanvulling Omgevingsvisie: Zwolse woonmilieu's van de toekomst, Ruimtevolk, februari 2024*
- *Bouwsteen economie aanvulling Omgevingsvisie: Economische bouwsteen Zwolle, onderzoeksrapport, Buck Consultants International, februari 2024*

Megatrend klimaatverandering

Onomkeerbare klimaatverandering
Het klimaat verandert en dat heeft grote gevolgen voor de wereld. Hitterecords, droogte en extreme regenval zijn aan de orde van de dag.
De wetenschap is duidelijk: de mens stoot broeikasgassen uit waardoor de aarde opwarmt, vele malen sneller dan zonder die menselijke impact. Om dat proces te remmen, werken landen aan maatregelen zoals een energietransitie van fossiele brandstoffen naar alternatieve energiebronnen.

Omdat dit proces te traag gaat, verschijnen er keer op keer onderzoeken van de internationale wetenschap die waarschuwen voor onomkeerbare klimaatveranderingen. Klimaatverandering gaat nog sneller dan gedacht en de gevolgen zijn steeds zichtbaarder: hete, droge zomers en natte, zachte winters De klimaatverandering wordt steeds duidelijker zichtbaar en lijkt de laatste jaren ook steeds sneller te gaan. Dat de temperatuur op aarde de komende decennia stijgt, staat volgens de IPCC buiten kijf. Hoe hoog de temperatuurstijging zal zijn, is sterk afhankelijk van het tempo waarin we er wereldwijd in slagen om de uitstoot van CO2 en andere broeikasgassen te reduceren. Ook waarschuwt het IPCC voor de toenemende kans op het bereiken van kantelpunten, waarbij een grote, vaak onomkeerbare verandering plaatsvindt in het klimaatsysteem. In alle IPCCemissiescenario’s wordt de 1,5 graden temperatuurstijging over circa 10 jaar bereikt, een decennium eerder dan verwacht. De temperatuur in Nederland is in de afgelopen drie decennia met gemiddeld 1,1 graden toegenomen (ruim twee keer zoveel als de toename van het wereldgemiddelde).

Nederland ondervindt nu al de gevolgen van klimaatverandering, in de vorm van een toename van weersextremen. Watertekorten, droogte en ernstige wateroverlast nemen toe. In het landelijk gebied ondervinden natuur- en landbouwschade door droogte, en in het stedelijk gebied kunnen hittestress, droogte en piekbuien effecten hebben op de

gezondheid van de bewoners en robuustheid van de gebouwde omgeving. Het KNMI heeft in haar nieuwe klimaatscenario's uit 2023 een vertaling gemaakt van de wereldwijde klimaatprojecties van het IPCC naar Nederland. Alle scenario's laten zien dat we hoe dan ook te maken krijgen met een versnelling van de zeespiegelstijging, een toename van de gemiddelde temperatuur en van hitte, meer zon, toename van droogtes en nattere winters, een toename van extreme zomerbuien, mogelijk sterkere windstoten en valwinden bij buien.
De waargenomen neerslag- en verdampingstrends laten zien dat extreem droge zomers waarschijnlijker worden. De gevolgen hiervan zijn aanzienlijk, zoals een forse achteruitgang van grond- en regenwaterafhankelijke natuurgebieden, landelijke opbrengstderving in de landbouw, schade aan funderingen en infrastructuur en extra bodemdaling. Door toenemende droogte neemt het risico op onbeheersbare natuurbranden toe.

Bron: Overzicht van trends in de omgeving Rijkswaterstaat 2024, Strategische verkenningen, gebruikte bron(nen):

- *Koninklijk Nederlands Meteorologisch Instituut. (2021). IPCC: Menselijke beïnvloeding van het klimaatsysteem vaststaand feit, 1,5 °C-grens 10 jaar eerder bereikt dan verwacht. Geraadpleegd op https://www.knmi.nl/over-het-knmi/nieuws/ipcc-menselijkebeinvloeding-van-het-klimaatsysteem-vaststaand-feit-1-5-graden-grens-tien-jaar-eerderbereikt-dan-verwacht.*
- *Koninklijk Nederlands Meteorologisch Instituut. (2023). KNMI'23-klimaatscenario's. Geraadpleegd op https://www.knmi.nl/kennis-en-datacentrum/achtergrond/knmi-23klimaatscenario-s.*
- *Planbureau voor de Leefomgeving. (2023). Balans van de Leefomgeving 2023. Geraadpleegd op: https://www.pbl.nl/sites/default/files/downloads/pbl-2023-balans-vande-leefomgeving-5008.pdf.*

2024: het warmste jaar sinds de metingen

Ondertussen wordt record op record gepubliceerd. De Europese klimaatdienst Copernicus meldde op 7 november 2024 dat 2024 het warmste jaar op aarde gaat worden sinds het begin van de metingen. Dat kan alleen nog veranderen als de gemiddelde temperatuur de rest van het jaar fors lager wordt dan normaal, en dat is onrealistisch.Copernicus vergeleek de gemiddelde temperatuur op aarde in de eerste tien maanden van dit jaar met die tussen 1991 en 2010. De temperatuur lag in die maanden 0,71 graden hoger. 2024 passeert daarmee 2023 als warmste jaar ooit. In de eerste 10 maanden van dat jaar was de temperatuur 0,16 graden lager dan in 2024.

Klimaatrisico's gaan rol spelen in financierbaarheid en verzekerbaarheid van activiteiten

Door klimaatverandering is economisch verlies, in de traditionele zin van het woord, onvermijdelijk. Het gedrag van de financiële sector zal veranderen om goed om te kunnen gaan met de toenemende klimaatrisico's die zij loopt. Klimaatverandering heeft op verschillende manieren gevolgen voor de financiële sector. Allereerst via vastgoed. In Nederland bestaat een kwart van de bezittingen van banken, verzekeringsmaatschappijen en pensioenfondsen uit vastgoed. Daarbij ligt de helft van al het Nederlands vastgoed in gebieden die kwetsbaar zijn voor overstromingen. Er zijn nu al veranderingen te zien in de verzekerbaarheid van woningen met risico op verzakkingen. Onlangs werd door de AFM bepleit dat kopers van een woning met een klimaatrisico moeten worden gekort op hun hypotheekruimte. Zo houden zij financiële ruimte over voor het dekken van eventuele schade aan hun huis door extreme droogte of hevige regenval. Naast weersextremen zijn er ook geleidelijke klimaatveranderingen die schade met zich meebrengen. Steeds langer aanhoudende droogtes, bodemvervuiling, stijging van de zeespiegel, landgebruik en het verlies van biodiversiteit beïnvloeden ons ecosysteem. Bedrijven in bijvoorbeeld de voedselindustrie kunnen in

kredietwaarde dalen als hun productie door klimaateffecten onzekerder wordt. Wat dan weer effect heeft op de economie.

Verder zijn er ook transitierisico's. De kosten van schade door klimaatverandering worden door de overheid op zo'n 77 tot 173 miljard euro geschat in 2050. Klimaatrisico's verminderen kan door sneller te verduurzamen. De investeringen die bedrijven hiervoor moeten doen, brengen transitierisico's met zich mee. Wanneer de duurzaamheidsinvesteringen onvoldoende snel renderen, kunnen bedrijven failliet gaan. Dat heeft effect op de financiële sector en kan de Nederlandse economie schaden. Om meer grip te krijgen op klimaatrisico's moeten beursgenoteerde bedrijven vanaf 2024 in detail gaan rapporteren over hun impact op het klimaat en de leefomgeving. Deze nieuwe rapportageverplichting, voluit de Corporate Sustainability Reporting Directive (CSRD), gaat gelden voor bijna 50.000 Europese bedrijven en is onderdeel van de EU-klimaatplannen.
Bron: Overzicht van trends in de omgeving Rijkswaterstaat 2024, Strategische verkenningen, gebruikte bron(nen):

- *Deloitte. (2023). Nederland klimaatadaptief. Versnelling van klimaatadaptatie door samenwerking tussen financiële sector en overheid. Geraadpleegd op https://www2.deloitte.com/content/dam/Deloitte/nl/Documents/risk/deloitte-nl-riskonderzoek-naar-maatregelen-die-de-rol-van-de-financiele-sector-versterken-bijklimaatadaptatie.pdf.*
- *De Autoriteit Financiële Markten. (2023). Inprijzen klimaatrisico's op de woningmarkt. Risico's voor (potentiële) woningeigenaren en mogelijke oplossingsrichtingen. Geraadpleegd op https://www.afm.nl/~/profmedia/files/afm/trendzicht2024/klimaatrisicos--woningmarkt.pdf.*
- *De Autoriteit Financiële Markten. (z.j.). Duurzaamheidsverslaggeving en de Corporate Sustainability Reporting Directive (CSRD). Geraadpleegd op https://www.afm.nl/nlnl/sector/themas/duurzaamheid/csrd.*
- *McDonald, O., & Betlem, R. (2023, 12 september). 'Golf aan klimaatclaims dreigt voor bedrijfsleven door nieuwe EU-richtlijn'. Financieel Dagblad. Geraadpleegd op https://fd.nl/bedrijfsleven/1488773/golf-aan-klimaatclaims-dreigt-voor-bedrijfsleven-doornieuwe-eu-richtlijn.*
- *De Nederlandsche Bank. Op weg naar een duurzame balans. duurzame balans Integratie van duurzaamheidsrisico's in de kernprocessen van de financiële sector. Geraadpleegd op https://www.dnb.nl/media/shoftigm/web_brochure_op-weg-naar-een-duurzamebalans.pdf.*
- *Nieuwsbrief Programma Strategische Verkenningen. Early Warning van de maand: Klimaatrisico's gaan financiële sector veranderen. Geraadpleegd op https://www.rijkswaterstaat.nl/nieuws/archief/2023/12/early-warning-van-de-maandklimaatrisicos-gaan-financiele-sector-veranderen.*

Toenemende aandacht voor verdeling kosten en baten klimaatbeleid
Bij het maken van alle klimaatplannen komt steeds nadrukkelijker de vraag op tafel wie betaalt de rekening hiervan en wie profiteert. Deze keuzes zijn nu nog geen expliciet onderdeel van het klimaatbeleid. De verdelingsbeginselen zijn verpakt en onzichtbaar en hier is dikwijls pas achteraf aandacht voor. De WRR (2023) pleit ervoor om dit verdelingsvraagstuk aan de voorkant expliciet mee te nemen bij het formuleren van het beleid.
Er zijn drie soorten klimaatkosten:
1) bij mitigatie: bv. energietransitie
2) bij adaptatie: bv. dijkversterkingen
3) bij schade: bv. herstellen van infra.

Daarnaast zijn er nog andere verdelingsvraagstukken: Hoe verdeel je de reductie van broeikasgassen per sector? En hoe verdelen we het extra ruimtebeslag van windmolens en zonnepanelen over Nederland? Behulpzaam bij deze keuzes zijn rechtvaardigheidsbeginselen.
De WRR onderscheidt vier beginselen:
1. Grootste nut: maximaal realiseren van klimaatdoelen
2. Individuele rechten en vrijheid - Verdeling per capita - - Verdeling op basis van bestaande rechten Verdeling op basis van eigen verantwoordelijkheid
3. Draagkracht en solidariteit - Verdeling op basis van draagkracht - - Verdeling ten gunste van minstbedeelden Verdeling met behoud van minimale ondergrens
4. Bijdrage en profijt - Verdeling op basis van de vervuiler betaalt.

Actueel (start 2 december 2024) is de zaak die de eilandstaat Vanuatu heeft aangespannen bij het Internationaal Gerechtshof in Den Haag om de gevolgen van de opwarming van de aarde tegen te gaan.

Overzicht van trends in de omgeving Rijkswaterstaat 2024, Strategische verkenningen, gebruikte bron:

- *Wetenschappelijke Raad voor het Regeringsbeleid. (2023). Rechtvaardigheid in klimaatbeleid. Over de verdeling van klimaatkosten. Geraadpleegd op https://www.wrr.nl/adviesprojecten/klimaatbeleid/documenten/rapporten/2023/02/16/rechtvaardigheid-in-klimaatbeleid.*

Toegenomen zorgen om klimaatverandering

Zorgen om klimaatsveranderingen bepalen in de mate van klimaatstress. Deze klimaatstress kan zich uiten als burgers de klimaatverandering als problematisch ervaren en negatieve gevoelens hebben bij de gedachte eraan. Ook kan het zijn dat burgers aangeven dat er juist te veel aandacht voor de crisis is, of dat ze de aandacht voor klimaatverandering overdreven vinden. Onderzoek toont aan dat ruim 60% van de Nederlanders klimaatstress ervaart. Vaak wordt aangegeven dat met name jongeren zeer gevoelig zijn voor de (extreme) klimaatveranderingen die ook nu al waarneembaar zijn. Echter ook ouderen (75+) ervaren klimaatstress.

Overzicht van trends in de omgeving Rijkswaterstaat RWS, gebruikte bron(nen):

- *Ipsos(2021). Nederlanders over klimaatverandering. Geraadpleegd op https://www.ipsos.com/nl-nl/nederlanders-over-klimaatverandering.*

Besef bedreiging klimaatverandering voor cultureel erfgoed

Dat de verandering van het klimaat een bedreiging is en in de toekomst zal zijn voor het cultureel erfgoed in Nederland, is onderzocht door de Rijksdienst voor het Cultureel erfgoed. Het cultureel erfgoed bestaat uit restanten die samen met elkaar het verhaal van ons land vertellen. De grootste bedreiging is op dit moment is de droogte. Nu al zijn er onder de grond unieke natte archeologische resten verdroogd, historisch groen is verloren gegaan en verzakken er gebouwde monumenten. Zie www.cultureelerfgoed.nl voor een uitwerking van de huidige klimaatrisico's.

Klimaatverandering in Zwolle

De risico’s op overlast door klimaatverandering voor Zwolle nemen toe.
Zwolle is door haar ligging in de delta extra kwetsbaar. Klimaatrisico's zullen in de toekomst, zoals bovenstaande trends laten zien, een steeds grotere rol gaan spelen bij het kiezen van locaties voor wonen en werken en het doen van investeringen. Ten behoeve van de veiligheid van de huidige bewoners en bedrijven, maar ook om aantrekkelijk te blijven voor nieuwe bedrijven en bewoners, zal Zwolle net als alle andere steden permanent moeten werken aan de toekomstbestendigheid van de stad. We bouwen daarom sterkere dijken en komen in de hetere zomers vaker grond-beregening- en drinkwater tekort. We passen gebouwen en de openbare ruimte aan om

ze koeler te krijgen in de zomer. We vergroenen de omgeving, zowel tegen de hitte en om water sneller af te voeren of juist langer vast te houden om de sponswerking van de bodem te verbeteren, etc..

Zwolle: knooppunt van waterwegen maakt het extra complex

De ligging van de stad Zwolle op een knooppunt van waterwegen is vanaf het ontstaan van de stad de basis geweest voor de voorspoed en de ontwikkeling van de stad.
Nu het klimaat en daarmee het natuurlijk systeem van de stad verandert, maakt de ligging van de stad in de IJssel-Vecht delta, met water dat van alle kanten komt, de stad kwetsbaarder. En het op orde zijn van de waterveiligheid in de stad is randvoorwaardelijk voor het leven, wonen en werken in de stad.
Extra complicerend is de complexiteit van het watersysteem. Het watersysteem van Zwolle bestaat uit verschillende deelsystemen met verschillend belegde verantwoordelijkheden, zowel landelijk (IJsselmeerpeil, IJssel) als regionaal (Vecht, Sallandse weteringen).

IJssel: van gemengde rivier naar regenrivier

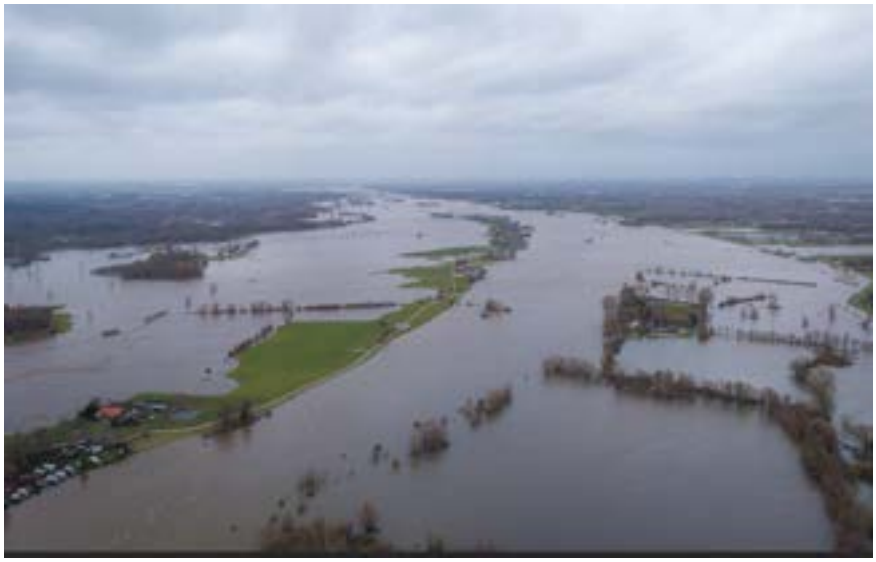
In Nederland is de Rijn een gemengde rivier, ofwel zowel een gletsjer- als een regenrivier. Dat betekent dat ook alle rivieren die uit de Rijn voortkomen, zoals de IJssel, gemengde rivieren zijn. Door klimaatverandering veranderen de Rijn en de IJssel op een gegeven moment in regenrivieren. Een regenrivier krijgt al haar water van regenwater. Regenrivieren hebben in de regel vaak hoog water in de herfst en winter, doordat er dan minder water verdampt (want het is koeler) en laag water in de zomer. De verschillen in afvoer in een regenrivier kunnen heel groot zijn.
Moeten we al rekening houden met grotere fluctuaties in de IJssel vanwege de verandering in een regenrivier, door klimaatverandering wordt die onvoorspelbaarheid nog groter. De zomer van 2021 was bijvoorbeeld uitzonderlijk nat, wat tot een hoogwatersituatie in de IJssel leidde, niet gebruikelijk in de zomer. De rivier is nu al steeds meer aan het fluctueren. De fluctuaties hebben nu al gevolgen voor de inrichting van de buitendijkse gebieden en de bevaarbaarheid van de rivier. Die fluctuaties worden in de toekomst groter.

Hoogwater december 2023

Hoogwateroefening

We moeten en willen voorbereid zijn en mogelijke gevolgen van overstromingen tot een minimum beperken. De gemeente Zwolle heeft daarom samen met Defensie op 15 november 2024 een oefening gehouden rondom de Thorbeckergracht in Zwolle. Verschillende noodkeringen (zandzakken) werden op de kade van de Thorbeckegracht geplaatst in verband met het potentiële risico van hoogwater. Deze relevante ‘oefeningen om overstromingen te beperken’ is een belangrijk onderdeel van meerlaagsveiligheid om de toekomstbestendigheid van de stad te vergroten. Aanleiding voor deze oefening was het hoogwater in december 2023.

Hoogwater december 2023

Bronnen:

- *Interviews gemeentelijke experts.*
- *Trendweb 2022 Toekomst onder druk, Trendbureau Overijssel zie Trendweb - Trendbureau Overijssel*
- *Werkplan Zwolle ruimtelijke en klimaatadaptatie 2025-2028*
- *Overzicht van trends in de omgeving van RWS, Strategische verkenningen, 2024.,*

Megatrend technologie en digitalisering

Grote snelheid: digitale transitie

In rap tempo voltrekken zich in onze informatiesamenleving een groot aantal ontwikkelingen, zodat regelmatig van een digitale transitie wordt gesproken. '*Een digitale transitie die potentieel van een soortgelijke omvang is als de industriële revolutie'*, aldus een nota van het VNG-bestuur geschreven in het voorjaar 2020). Dit omdat de impact zo breed en diepgaand is dat de samenleving er fundamenteel door veranderd.

Toen, in 2020, werd het effect op de inwoners van die informatiesamenleving als volgt omschreven: '*inwoners ervaren enerzijds vollop de mogelijkheden van de digitale trensitie, bv wanneer ze met hun smartphone bellen, films bekijken, hun voordeur openen, kleding (ver)kopen of hun belastingaangifte doen. Anderzijds maken ze zich ook zorgen. Kunnen ze nog wel mee in de digitale samenleving ? Hoe staat het met de privacy ? Leidt de robotisering niet tot het verlies van hun baan ? En worden zij op basis van hun persoonlijke data beïnvloed door (bijvoorbeeld) gepersonaliseerde advertenties? '*

We zijn inmiddels ruim vier jaar verder, en dit tekst klinkt al als 'oud', achterhaald. Inmiddels werken we hybride, vergaderen digitaal, kopen onze boodschappen meer en meer online, waardoor het aantal fysieke winkels achteruit gaat. Kunstmatige intelligentie (AI) kan door iedereen gebruikt worden en vervangt banen (bv vertalers).

Ook zijn de zorgen zijn nog steeds vollop aanwezig. We werden in Nederland in de zomer van 2024 geconfronteerd met:

- Een wereldwijde storing rondom door problemen rondom het cyberbeveiligingsbedrijf Crowdstrike;
- Een storing in het ministerie van Defensie, waar we ook in Zwolle kort last van hebben gehad. Was de de computerstoring van Defensie een storing of een hack-aanval ?

De ontwikkelingen op dit terrein gaan zo snel, en hebben een groot effect op onze wijze van bewegen, leven, werken en wonen. Dit vraagt op alle beleidsterreinen een enorm aanpassingsvermogen.

Een trendverkenning op dit dossier, kan niet vierjaarlijks, maar is – om de relevante veranderingen te kunnen blijven duiden- veel vaker nodig. Vandaar het voornemen van de gemeente om een kennisbank op te richten.

De stad als en bak vol data: van wie is de data?
Slimme steden, huizen, bedrijven genereren een stroom aan data.Met behulp van kunstmatige intelligentie (AI) zal deze data onze leefwereld steeds beter voorspelbaar en bestuurbaar maken. Met name de ontwikkelingen in de AI gaan nu hard. Wat nu vooral relevant is, is het besef dat de stad een bak met data aan het worden is. We zijn met zijn allen continue data aan het produceren. In al deze data zitten waardevolle inzichten verscholen die we kunnen aanwenden voor het aanpakken van maatschappelijke opgaven. Voor andere partijen kunnen dezelfde data commercieel juist heel veel waarde verschaffen. Hoe meer toegevoegde waarde betekent meestal ook meer risico's.

Een kans in het fysieke domein is bijvoorbeeld het voorspellen van de behoefte aan deelvervoer. Of – zeker in deze tijd van netcongestie- het zicht op slimme energieverdeling. Ofwel hoe kun je het net zo balanceren en optimaliseren dat er geen netcongestie ontstaat. Een combinatie van vraagstukken dat bijvoorbeeld relevant is bij het inrichten van een mobihub. De grote vraag is nu, van wie is die data. Ligt het eigenaarschap van die data bij de markt of bij de overheid.
Voor AI geldt dat voor alle toepassingen 1 brandstof de belangrijkste is, en dat is data. Dataverzameling, bijvoorbeeld om AI te optimaliseren ten behoeve van een slimme verkeersregeling, kan bijvoorbeeld door sensoren in de publieke ruimte installeren. Het is nu al relevant om rekening te houden met het scenario van een lock-out, als je het zo organiseert dat de data nooit meer van de publieke overheid is. Dan ben je afhankelijk wat je nog mag kopen.

Van individualisering naar netwerkvorming
Op dit moment is de vraag al relevant of er niet een trendbreuk aan zit te komen, vanuit individualisering naar federatieve netwerken of gedecentraliseerde netwerken. Bv Mastadon, waar iedereen een klein stukje van het netwerk heeft, maar niemand het geheel. Digitale afhankelijkheid van grote (niet-Europese) technologiebedrijven is een zeer reëel risico voor de overheid en daarmee voor ons als gemeente. Het beschouwen van data (van/over inwoners of dat bijvoorbeeld is verzameld in de openbare ruimte) als publiek goed ('digital commons') en het bevorderen van publiek en gedecentraliseerd eigenaarschap van data en digitale voorzieningen helpt mensen en (publieke) organisaties in hun digitale autonomie.

Hyperautomation
Een andere trend is hyperautomation, ofwel de volledige robotisering van een heel werkproces. Er kan momenteel al veel meer dan we gebruiken. Zo'n 60 a 70 % van alle administratieve processen in een gemeente zou in principe nu al volledig te digitaliseren zijn. Dus zowel het interpreteren, de behandeling van het dossier, de beslissing en de communicatie erover. Dit proces wordt enorm versneld door de generatieve AI.
In de samenleving heeft AI heeft grote gevolgen voor onder andere de arbeidsmarkt. Er zullen banen zijn die volledig weg gedigitaliseerd worden. Of deels. Een voorbeeld is dat fotografen die in opdracht werken, in Zwolle nu al zo'n 30 % minder werk hebben vanwege grafische AI toepassingen.

Vergelijkbaar met de industriële revolutie, waarbij ook een deel van de banen overbodig werden. Ook deze digitale revolutie/transitie heeft kansen en bedreigingen. Gezien het tekort aan arbeidskrachten is AI weldegelijk een kans. Zoals elke transitie, heeft dit ethische en juridische consequenties.

Toenemende zorgen over persoonlijke en maatschappelijke risico's m.b.t. digitalisering, AI, en data

De digitale transitie maakt dat we in toenemende mate afhankelijk worden van technologische systemen en hun ontwikkelaars. Dit maakt de samenleving en de economie kwetsbaar in handelsconflicten, maar ook ten opzichte van cyberspionage, sabotage en terrorisme. Een kleine gebeurtenis, een hack of een programmeerfout, kan tenslotte enorme gevolgen hebben. Inmiddels kijken we dan ook vaker met argusogen naar deze 'digitale assistenten'; in hoeverre grijpen zij in ons dagelijks leven in en zijn ze concurrenten geworden van het menselijk handelingsproces? Nog los van de fouten en crisissen die deze systemen ook kunnen genereren, stellen wij ons meer de vraag of we het persoonlijk ingrijpen van deze systemen wel kunnen waarderen. Neem AI's als ChatGTP of Gemini; deze systemen krijgen een steeds beter analytisch vermogen en doen daarmee werk nog binnen het uur waar een beleidsmedewerker minimaal een week mee bezig is. Ook is er een sterk verband tussen de digitalisering en de privacy gevoeligheid. Omdat we aan de ene kant sterk uitgaan van de outcome van digitale producten (het doel dat we nastreven) en daarbij in het proces vergeten wat de consequenties kunnen zijn voor de privacy van mensen. En aan de andere kant omdat wij als mens zeer gesteld zijn op onze privacy; wij willen regie op wat mensen van ons weten of kunnen weten.

Bron: Overzicht van trends in de omgeving van RWS, Strategische verkenningen, 2024, gebruikte bronnen:

- *FreedomLab. (2023). Toekomstverkenning Digitalisering 2030. Geraadpleegd op https://www.rijksoverheid.nl/documenten/kamerstukken/2021/04/26/toekomstverkenning-digitalisering-2030.*

Groeiend energieverbruik door digitalisering en opkomende technologieën voor informatievoorziening (IV)

Data en IV zijn steeds grotere energieverbruikers. Het dataverbruik neemt toe (IoT, streamen, opslag van e-mails) en leidt ook tot meer energieverbruik bij datacenters. Digitalisering is lang gezien als energiebesparend, bijvoorbeeld doordat het aantal reisbewegingen gereduceerd kan worden door telewerken en televergaderen. Berekeningen geven echter aan dat het 26 energieverbruik in de toekomst snel kan toenemen. Dit komt vooral ook doordat het trainen van AI-toepassingen zeer veel energie vraagt.

Bron: Overzicht van trends in de omgeving van RWS, Strategische verkenningen, 2024, gebruikte bronnen:

- *NOS. (2023, 31 mei). Kunstmatige intelligentie vreet stroom, één opdracht hetzelfde als een uur een lamp aan. https://nos.nl/nieuwsuur/artikel/2477186-kunstmatige-intelligentievreet-stroom-een-opdracht-hetzelfde-als-een-uur-een-lamp-aan.*

Toenemende interactie tussen fysieke en virtuele wereld door immersieve technologieën

Immersieve technologieën is de verzamelnaam voor technologieën waarmee iemand als het ware in een ervaring wordt 'ondergedompeld'. Voorbeelden zijn Virtual en Augmented Reality. Behalve voor entertainment wordt het steeds meer toegepast voor doeleinden zoals educatie en training. Afgeleide hiervan is de Digital Twin technologie, waar ook Zwolle gebruik van maakt. Hierbij wordt een virtuele replica van een fysiek systeem, proces of product gemaakt, en gevoed met real-time gegevens. Het kan worden gebruikt voor simulatie, analyse en controle van het systeem. Verdere combinatie met AI en modellen gaat het voorspellend vermogen voor de veroudering en het gedrag van assets sterk verbeteren (predictive twinning).

Bron: Overzicht van trends in de omgeving van RWS, Strategische verkenningen, 2024, gebruikte bronnen:

- *Rijkswaterstaat. (2021). Roadmap Digital Twins. Geraadpleegd op https://rwsinnoveert.nl/focuspunten/data-iv/digital-twins/*

Sensortechnologieën krijgen steeds groter toepassingsbereik en worden breder toegankelijk

Sensortechnologieën ontwikkelen zich razendsnel. Locatiesensoren op basis van GPS worden reeds breed toegepast en zorgen voor nauwkeurige plaatsbepaling. Zij zijn van belang voor de transport- en logistieksector, en spelen een cruciale rol bij de plaatsbepaling van voertuigen, het optimaliseren van routes en het beheersen van de supply chain. Ook op gebied van milieukwaliteit wordt sensortechnologie steeds belangrijker. Een voorbeeld is de e-nose die gassen in de lucht kan identificeren en kwantificeren, vergelijkbaar met de menselijke reukzin. Omwonenden kunnen zelf luchtkwaliteit meten en overheidsinstanties daarmee confronteren. Sensortechnologie is ook van belang voor het Internet of Things (IoT), een netwerk van onderling via internet verbonden apparaten, voertuigen, gebouwen en andere items die zijn uitgerust met software en sensoren en gegevens kunnen verzamelen en uitwisselen. Verwacht wordt dat het aantal IoT-apparaten zal blijven groeien, met tegen 2030 meer dan 50 miljard wereldwijd. Dit vraagt ook om veel aandacht voor adequate beveiligingsprotocollen, om veiligheid en privacy te kunnen blijven garanderen.

Bron: Overzicht van trends in de omgeving van RWS, Strategische verkenningen, 2024, gebruikte bronnen:

- *Programma Strategische Verkenningen. (2018). Heldere keuzes maken over sensortechnologie*.

Communicatie van belang bij sensoren in de openbare ruimte

Bij gebruik van sensoren in de openbare ruimte wordt data verzameld, bijvoorbeeld een bewegingssensor bij een fietspad of een camera in een winkelstraat. Dat levert regelmatig kritiek op van burgers in verband met de wens van privacybescherming. Een nieuwe landelijke communicatierichtlijn moet burgers beter informeren over het gebruik van sensoren in de openbare ruimte. De richtlijn, ontwikkeld door Muzus en een consortium van gemeenten, provincies en kennisinstellingen, moet zorgen voor meer

transparantie en uniformiteit. [Communicatierichtlijn overheidssensoren openbare ruimte | VNG]
Met deze nieuwe richtlijn wil de overheid de balans vinden tussen technologische vooruitgang en maatschappelijke acceptatie. Een gebrek aan informatie over hun werking en doelen zorgt voor wantrouwen. Een belangrijk onderdeel van de richtlijn is de bescherming van privacy. In de nieuwe communicatierichtlijn wordt gebruikgemaakt van simpele communicatiemiddelen, zoals borden, stickers en brieven, die direct uitleg geven over de sensoren. Een online sensorenregister moet verdere informatie bieden, zoals wie de eigenaar van de sensoren is en welke gegevens worden verzameld.

Autonomisering
Kunstmatige intelligentie zal in de komende jaren steeds vaker zelfstandig gaan handelen. In eerste instantie zal dit beperkt blijven tot ‘onschuldige’ toepassingen, maar geleidelijk aan komen hier complexere taken bij en dringt de technologie dieper in ons leven door. Het is echter nog niet duidelijk of en hoe we met deze machines kunnen samenleven en waar we de grens trekken met betrekking tot hun verantwoordelijkheden (*Bron: Freedomlab*).

Zwermcultuur
Digitale platformen brengen mensen samen, introduceren nieuwe vormen van samenwerking en dragen bij aan het ontstaan en verspreiden van ideeën. Deze dynamiek zal de komende jaren versnellen, onder meer door de introductie van nieuwe interfaces, zoals augmented reality dat een digitale laag toevoegt aan onze fysieke werkelijkheid, en laagdrempelige toepassingen van kunstmatige intelligentie (zoals deep fakes) (*Bron: Freedomlab*).

Virtuele leefwerelden

Nieuwe generaties van sociale media en games creëren virtuele werelden, waarin gebruikers betekenisvolle ervaringen opdoen en nieuwe praktijken ontwikkelen. Vermaak, werk en onderwijs verplaatsen zich op deze manier naar de virtuele werkelijkheid. Dit betekent onder meer dat een (nog) groter deel van ons leven zich buiten het toezicht van overheden zal afspelen en digitale platformen nog machtiger worden (*Bron: Freedomlab*)..

Mensoptimalisering
intieme technologie helpt ons om onze fysieke en cognitieve beperkingen te overwinnen. Nieuwe interfaces vormen een uitbreiding van onze zintuigen, robotica versterkt ons fysiek en de samenwerking met digitale assistenten ervaren we als een uitbreiding van onze cognitieve capaciteiten (*Bron: Freedomlab*).

Bronnen:
- *Interviews gemeentelijke expert.*
- *Trendrapporten Informatiesamenleving van VNG van de afgelopen jaren: 2024, 2023 en 2022*
- *Toekomstverkenning Digitalisering 2030, Freedomlab, Toekomstverkenning Digitalisering 2030 FreedomLab | Publicatie | Nederland Digitaal*
- *Staat van de uitvoering, Trendverkenning ICTU, april 2024 zie* Toekomstverkenningen - Stichting Toekomstbeeld der Techniek
- *Trendweb 2022 Toekomst onder druk, Trendbureau Overijssel zie* Trendweb - Trendbureau Overijssel
- *Overzicht van trends in de omgeving van RWS, Strategische verkenningen, 2024.*

1.1 Trendbreuken

Wat zijn trendbreuken ?
We hebben momenteel te maken met een aantal kantelpunten/ trendbreuken die vragen om een lange termijnvisie en een mogelijke herijking van het gemeentelijk beleid.
Een trendbreuk is een fundamentele wijziging van een bestaande trend, een duidelijk kantelpunt in een ontwikkeling.
In de financiele wereld wordt een trendbreuk gedefinieerd als een plotselinge, schoksgewijze c.q. fundamentele wijziging van een bestaande trend, waardoor deze plotseling op een ander niveau komt te liggen. In de economie kan een trendbreuk bijvoorbeeld onstaan door langdurige stakingen of rampen.
De trendbreuken van dit moment worden met name veroorzaakt door de megatrends en de grote transities van de systemen van de stad.

Trendbreuken door transities op de essentiële systemen van de stad

Juist in de belangrijke netwerken van steden -zoals Zwolle- zijn een aantal grote transities gaande. De energie-, mobiliteit- en watersystemen hebben een aantal overeenkomsten. Het zijn netwerken die essentieel zijn voor het functioneren van de stad, zij zijn randvoorwaardelijk voor andere opgaven en stoppen niet bij de gemeentegrens. Met inherent een grote complexiteit en afhankelijkheid van externe factoren (andere overheden en partijen). Waarbij de overheid meestal de verantwoordelijkheid draagt voor het functioneren van deze systemen (in mindere mate voor het energienetwerk). En juist in die netwerken vinden enkele trendbreuken plaats.

Van overvloed naar tekorten

Een duidelijke trendbreuk zijn de verschillende tekorten die momenteel ontstaan met betrekking tot een aantal resources (middelen, bronnen). Te weten energie (leveringszekerheid), arbeidskrachten en te verwachten tekorten aan zoet water, drinkwater en grondstoffen.

Aan een mogelijk tekort aan energie of drinkwater zijn we in Nederland niet gewend. Daarmee is dit behoorlijk ingrijpend. De oorzaken zijn divers. Ook het verloop van trendbreuken is verschillend, soms is er sprake is van een tijdelijk en soms van blijvend tekort.

Van de huidige netcongestie wordt verwacht dat er over aantal jaren (10/15 jaar?) wel weer een nieuw evenwicht zal ontstaan. Het tekort aan arbeidskrachten door de kleiner wordende beroepsbevolking zal blijvend zijn. In dat geval moet om een nieuw evenwicht te bereiken of de vraag aan arbeidskrachten in de toekomst omlaag door bijvoorbeeld een verandering van de economie of robotisering.

Deze trendbreuken zien we bijvoorbeeld in het regeerprogramma van het Rijk en de troonrede op Prinsjesdag (17 september 2024): de begrippen schaarste (ruimte) en tekorten (financieel, leveringszekerheid, arbeidskrapte) steeds prominenter aanwezig zijn.

Regeerprogramma

Hoofdstuk 10b. Arbeidsmarktkrapte

De Nederlandse arbeidsmarkt is historisch krap. Van de zorg tot en met de techniek: een tekort aan personeel is breed aanwezig. Als gevolg van de krapte staan de kwaliteit en toegankelijkheid van publieke en private diensten onder druk en wordt de uitvoering van maatschappelijke opgaven flink bemoeilijkt. Zo rijden er door een gebrek aan chauffeurs minder bussen, trams en metro's, vallen er lessen uit door een tekort aan leraren, worden bedrijven gedwongen om hun openingstijden aan te passen, en zijn er te weinig elektromonteurs om het energienetwerk tijdig uit te breiden.....

Trendbreuk: tekort aan arbeidskrachten

Zwolle krijgt te maken met een daling van de beroepsbevolking. Zie hiervoor de megatrend demografie. Het is belangrijk om te beseffen is dat deze arbeidstekorten

blijvend zijn. Omdat dit een ingrijpende trendbreuk is, wordt ook wel gesproken van een arbeidsmarkttransitie.
Bart Götte (futurist, gespecialiseerd in toekomstdenken, arbeidsmarkt) in een interview in het Binnenlands Bestuur 13 september 2024) licht dit als volgt toe. De arbeidsmarkt is in transitie, omdat er decennialang meer werkenden waren dan er werk was. Onze normen, waarden en overtuigingen zijn daar allemaal op terug te voeren. Dat zijn diep ingesleten paden, terwijl zich een andere context aandient. De komende decennia is er meer werk dan er werkenden zijn. Een fundamentele wijziging die ons overtuigingen, aannames, kaders en wetgeving vanuit het gezichtspunt van het verleden tart. Zo kan goed bedoeld beleid onbedoelde gevolgen hebben.
Hij noemt als voorbeeld hoe de overheid omgaat met inhuur van externen. Een voorbeeld is de wijziging van de wet- en regelgeving om schijnzelfstandigheid van ZZPers te voorkomen. In principe goed, maar als we dat doorvoeren en niet de autonomie van de werkende professional erkennen, heeft dat neveneffecten. Organisaties zijn nog niet klaar voor het erkennen van mensen die vasthouden aan een autonoom arbeidsethos. Götte benoemt de natuurlijke onderstroom: mensen zijn steeds zelfredzamer en koesteren de flexibiliteit.

De arbeidskrapte zal ons leven steeds meer beïnvloeden: beperkte openingstijden van de horeca en andere voorzieningen, tijdelijk afsluiten van wegen omdat reparaties door personeelsgebrek op zich laten wachten, beperkte zorg. Als burgers zijn we gewend aan ultieme serviceniveau's, maar we zullen ons moeten schikken. Götte voorziet een crisis op de arbeidsmarkt tussen 2027 en 2035, met name bij de overheid: we glijden af naar een arbeidsmarkt waar geen rek meer in zit. Dat is niet erg, mits we het in goede banen leiden. Als er geen rek meer is, wil je met wat je hebt maximaal kunnen flexibiliseren, barriéres wegnemen en zo soepel mogelijk werkenden laten stromen naar het werk met de meeste waarde.

Ook Platform31 noemt de stabilisatie van de toename van de potentiële beroepsbevolking (15 tot 75 jaar) en actieve leeftijdsgroep (20 tot 65 jaar) - en de krimp van de (potentiële) beroepsbevolking in meer dan de helft van de Nederlandse regio's- een geheel nieuw fenomeen dat we in de afgelopen decennia niet hebben meegemaakt (Trendstudie voor P10 en K80 gemeenten, 2023). De decennialange toename van de beroepsbevolking was een motor achter de economische ontwikkeling. Deze motor gaat in belangrijke mate ontbreken in en voor de toekomst. Platform31 noemt dit een paradigmashift die ingrijpende gevolgen zal hebben.

Ofwel, deze trendbreuk zal zeker een groot effect zal hebben op de maatschappij en de economie. Voor de publieke overheid heeft dit in de eerste plaats effect op het te voeren eigen personeelsbeleid en ten tweede breed voor alle publieke beleidsambities. Bijvoorbeeld de voortgang van de energietransitie, het bouwen van woningen, de organisatie van voldoende zorg en het te voeren ruimtelijk-economisch beleid.
Er ontstaan tal van nieuwe vragen voor het gemeentelijk beleid. Moeten we wel ruimte bieden aan arbeidsintensieve sectoren, die weinig toegevoegde waarde hebben voor de

stad? De arbeidskrapte is een van de aanleidingen voor de huidige actualisatie van het Zwolse Economisch Perspectief.
Andere relevante vragen zitten in mogelijke (deel) oplossingen, bijvoorbeeld kan AI helpen om capaciteitsproblemen op te lossen?

Trendbreuk: netcongestie
Een paar geleden was dit nog ondenkbaar: een aansluiting op het electriciteitsnetwerk is voor nieuwe grootverbruikers of bv de electrificering van het wagenpark van bestaande bedrijven momenteel niet mogelijk. Nu speelt het probleem het vrijwel overal. De netcongestie leidt in Zwolle in 2024 tot een wachtlijst van 140 of meer bedrijven of voorzieningen (zijnde grootverbruikers van energie). Er is nu een ‘gat’ tussen vraag naar en de capaciteit van, het netwerk. Dat neemt de komende jaren toe. Netcongestie beperkt ontwikkelingsmogelijkheden van bedrijven. Termen als “netneutraal ontwikkelen” en “zelfvoorzienende energievoorziening” komen steeds meer in beeld als mogelijke oplossingen.
Zwolle heeft grote ambities op het gebied van woningbouw, mobiliteit, energie- en warmtetransitie, digitalisering en economie. Al deze ontwikkelingen vragen meer capaciteit van het elektriciteitsnet. Om goed te kunnen (bij)sturen is inzicht nodig in (toekomstige) vraag naar elektriciteit. Inzicht in het toekomstige aanbod en veranderende prognose van de netwerkbeheerder zal gemonitord moeten worden. (zie Bouwsteen Energie Aanvulling Omgevingsvisie 2023).

Trendbreuk: zoetwatertekort
Verschillende onderzoeken hebben het afgelopen jaar aangetoond dat zoetwatertekort op korte termijn het meest urgente probleem voor Nederland is als het gaat om ons aanpassen aan klimaatverandering, aldus een brief van minister Harbers aan de Tweede Kamer (31 mei 2024). Kamerbrief over nieuwe inzichten zoetwaterbeschikbaarheid | Kamerstuk | Rijksoverheid.nl
Het tekort aan zoetwater in de zomer in Twente leidde in de zomer van 2023 tot discussies rondom de vestiging van het bedrijf NX-filtration, gezien de grote waterbehoefte van het bedrijf. In Twente zijn de problemen tijdens droogte groter dan in andere regio’s in Nederland. Moet dit deel van Nederland dan wel ruimte bieden aan bedrijven met een grote watervraag, of is een locatie als Zwolle dan niet veel logischer? Uit een verkennend onderzoek ‘Twente op waterbasis’ (2022) blijkt dat water en bodem in ieder geval meer sturend zouden moeten zijn bij de inrichting van het gebied.

Trendbreuk: mogelijk drinkwatertekort
Voldoende drinkwater van een goede kwaliteit lijkt momenteel nog een vanzelfsprekendheid in Nederland. Ons drinkwater is goedkoop en we maken er zorgeloos gebruik van. Toch zijn er signalen dat die vanzelfsprekendheid in de toekomst niet meer zo zeker is. De drinkwatervoorziening lijkt tegen grenzen aan te lopen. Dit gegeven is aanleiding voor de Raad voor de Leefomgeving (Rli) om onlangs een advies te starten over de drinkwatervoorziening, waarvan het resultaat in de zomer 2025 verwacht wordt.
Drinkwaterbereiding is afhankelijk van de beschikbaarheid van voldoende zoet

oppervlakte- en grondwater van een goede kwaliteit. Op dit moment zijn er volgens de Rli op een aantal plekken in Nederland onvoldoende reserves om aan een plotselinge grote vraag naar drinkwater te voldoen. De beschikbaarheid van voldoende drinkwaterbronnen met een goede kwaliteit neemt af. Klimaatverandering en verslechtering van de waterkwaliteit zijn hier debet aan. De concurrentie om zoetwater wordt groter. Dit alles zorgt dat de stabiele en veilige levering van kwalitatief goed drinkwater in de toekomst niet meer vanzelfsprekend is.
Om de drinkwatervoorziening voor de toekomst te garanderen is Vitens o.a. op het gemeentelijk grondgebied van Zwolle momenteel op zoek naar nieuwe waterwingebieden langs de IJssel.

Trendbreuk: schaarste en mogelijk tekort grondstoffen
De vraag naar grondstoffen en zeldzame aardmetalen is door ons huidige energieverbruik en consumptiegedrag alsmaar rijzende, terwijl de voorraad ervan beperkt is.
Het PBL stelt in haar Integrale Circulaire Economie Rapportage (ICER, 2023): Het wereldwijde grondstoffengebruik is de afgelopen vijftig jaar verdrievoudigd en zal zonder koerswijziging in de jaren tot 2060 verdubbelen. Grondstoffenvoorziening is een geopolitieke achilleshiel van Europa. Ons continent blijft bovengemiddeld afhankelijk van grondstoffen, ook nu de afhankelijkheid verschuift van Russische olie en gas naar Chinese kritieke grondstoffen voor duurzame energieopwekking. Leveringszekerheid staat sinds de pandemie en de oorlog in Oekraïne hoger op de politieke agenda. Effectief circulair beleid kan hieraan bijdragen door strategische grondstoffen uit de bestaande voorraad producten en gebouwen (de urban mine) terug te winnen en beschikbaar te houden voor toekomstig gebruik. Daarnaast zal nieuwe mijnbouw in Europa nodig zijn om voldoende grondstoffen voor de energietransitie beschikbaar te hebben.
Hoe onwaarschijnlijk het ook lijkt; een voorbeeld hiervan is zand. Zand is een van de, zo niet dé belangrijkste grondstof in de bouw. Het wordt gebruikt in onder meer beton, asfalt en glas. Het is daardoor de meest gebruikte natuurlijke grondstof op aarde. Woestijnzand heeft korrels met een bepaalde vorm die zich niet leent voor het maken van beton. We zijn daardoor aangewezen op zand uit rivierbeddingen, uiterwaarden en stranden. Hiervoor moeten hele landbouwgronden en bossen worden afgegraven, waardoor hele leefgebieden van dieren en organismen verwoest worden. Ook mengen zich steeds meer criminele organisaties in de lucratieve handel in zand. Het gaat hier dus niet om absolute schaarste, maar om economische schaarste.

Een ander voorbeeld is bitumen; ook een onmisbaar onderdeel van asfalt. Bitumen is een aardolieproduct, dat via raffinage wordt gewonnen. Echter, het is een laagwaardig bijproduct van producten die veel winstgevender zijn, zoals benzine en nafta. In Europa neemt de vraag naar deze producten af als gevolg van de trend om los te komen van fossiele brandstoffen. Alleen grote, internationale bedrijven investeren daarom nog in raffinagecapaciteit. Daarbij gaat het met name om efficiencyverbetering: meer rendabele producten uit een vat aardolie halen en minder bijproducten, zoals Bitumen. Kleine en oude raffinaderijen, zoals in Nederland, die niet investeren zullen op termijn

verdwijnen. Gevolg is dat de levering van bitumen aan de Nederlandse asfaltindustrie in de knel komt. Op dit moment vindt er onderzoek plaats naar alternatieve biologische bindmiddelen.

Bij grondstoffen zoals nikkel, kobalt, lithium en zeldzame aardmetalen zoals neodymium, lanthaan en cerium (die voornamelijk worden gebruikt in elektronische apparaten en elektrische auto's) dreigt een vergelijkbaar scenario. Evenals bitumen zijn zeldzame aardmetalen vaak bijproducten. Ze komen nooit in zuivere vorm uit de bodem, maar als bijproduct van ontginning van andere (onedele) metalen, zoals ijzer en zink. De raffinage van zeldzame aardmetalen tot hun zuivere vorm vraagt om een enorme investering en is bovendien erg slecht voor het milieu. Ook hier is dus vooral sprake van economische schaarste en niet zozeer van absolute schaarste.

Bron: Overzicht van trends in de omgeving Rijkswaterstaat RWS, gebruikte bron(nen):

- *Programma Strategische Verkenningen Rijkswaterstaat. (2020). Zandtekort?. Lichtkogel 2020(1), 1-55. Geraadpleegd op.*
- *Programma Strategische Verkenningen Rijkswaterstaat. (2019). Early Warning van de maand: beschikbaarheid bitumen niet meer vanzelfsprekend.*
- *Planbureau voor de Leefomgeving. (2023). Integrale Circulaire Economie Rapportage (ICER). Geraadpleegd op https://www.pbl.nl/publicaties/integrale-circulaire-economierapportage-2023.*
- *Bos, M. (2023). Harsfalt zorgt voor belangrijke stap in biobased asfalt. Geraadpleegd op https://acquire-publishing.foleon.com/bouwcirculair/bouw-circulair-digitale-magazine1/combi-pagina-2?overlay=Harsfalt%20zorgt%20voor%20belangrijke%20stap%20in%20 biobased%20asfalt.*

Trendbreuk: schaarste aan ruimte

Of de ruimte in Nederland in het algemeen echt schaars is, is zeer de vraag. Wat wel een trendbreuk is, is het veranderend besef dat er gezien de vele ruimtelijke opgaven in de komende decennia op een groot aantal plekken schaarste aan ruimte ontstaat. Met name in en rondom de dichtbevolkte stedelijke gebieden.
De focus op binnenstedelijk bouwen om daarmee de steden van binnenuit te verbeteren, en de focus om zuinig met de ruimte om te gaan door de ruimte intensief en multifunctioneel te benutten, zijn allemaal passende ontwikkelingen vanuit dat besef. Waarom zou je zonnepanelen in weilanden plaatsen, ten koste van landbouwgrond, als de panelen ook op daken van gebouwen geplaatst kan worden?
Ook voor de langere termijn zal de schaarste aan ruimte alleen maar toenemen. Werd sinds de jaren dertig van de vorige eeuw nog het areaal land uitgebreid met de aanleg van de Flevopolders (o.a. meer landbouwgrond om voedselzekerheid te garanderen) en de Maasvlakte (ruimte voor de havens van Rotterdam). Op de langere termijn zullen we door klimaatverandering meer ruimte voor waterberging moeten bestemmen om droge voeten te houden in onze Delta. Dat geldt ook voor Zwolle, ook rondom Zwolle zal de

vereiste toename van het waterbergend vermogen de nodige ruimte vragen. Zuinig en/of dubbel ruimtegebruik is dus altijd verstandig.

Oorlog en dreiging: netwerken essentiële voorzieningen zijn kwetsbaar
Tijdens de Tweede Wereldoorlog werden vooral vitale netwerken als electriciteitcentrales, treinstations en havens gebombardeerd. Ook in het heden stuurt Rusland raketten op de energievoorziening van Oekraïne. Tegenwoordig ontstaan dreigingen niet alleen door bombardementen, maar ook door cyberaanvallen. En dat is er gewoon nu al: eind september 2024 werd de politie slachtoffer van een hack waarbij de contactgegevens van politiemedewerkers zijn buitgemaakt. Later bleek dat het zeer waarschijnlijk een ander land was die achter de hack zat.

NOS Nieuws • vandaag, 20:02 • aangepast: 11 minuten geleden

Minister: zeer waarschijnlijk zit ander land achter politiehack

De inlichtingen- en veiligheidsdiensten vinden het zeer waarschijnlijk dat een andere staat verantwoordelijk is voor de recente hack bij de politie. Dat meldt minister Van Weel van Justitie in een brief aan de Tweede Kamer. Er wordt niet gezegd om welk land het gaat.

Door de hack zijn de "werkgerelateerde contactgegevens" van bijna alle 65.000 politiemedewerkers buitgemaakt. Het gaat daarbij om namen, e-mailadressen en telefoonnummers. In enkele gevallen zouden ook privégegevens zijn gestolen.

5 Trends

Een trend is een maatschappelijke of technologische ontwikkeling, gestoeld op meerdere observaties. Of een trend echt gaat doorzetten, is nog onduidelijk (bron : Permanent Alert, RWS, 2018).
De keuze voor de in deze trendverkenning opgenomen trends -op basis van deskresearch- wordt bepaald door de gehanteerde definitie: een trend wordt door meerdere bronnen benoemd.

Een trend is een beweging, met een bepaalde richting, die zich afspeelt in een wat kortere tijdsspannen dan een megatrend, 5 á 10 jaar. In tegenstelling tot de megatrends is het voor trends onduidelijk of een trend zich echt zal doorzetten.
De trends zijn geordend aan de hand van de volgende thema's :

- Woningbouw
- Sociaal-maatschappelijk
- Mobiliteit
- Economie
- Energie
- Environment
- Kunst en cultuur
- Politiek-institutioneel

1.1 Trends woningbouw

Voor demografische ontwikkelingen, zie de betreffende megatrend.

Woningbehoefte: conclusies onderzoek 'Zwolse woonmilieus van de toekomst'
Op basis van de (verwachte) kwantitatieve demografische ontwikkelingen (zie megatrend demografische ontwikkelingene) – met de inachtneming van alle disclaimers – trekt Ruimtevolk in haar onderzoek 'Zwolse woonmilieus van de toekomst' de volgende conclusies ten behoeve van het bepalen van de kwalitatieve woningbehoefte van de toekomst:

- Ten eerste krijgt de gemeente Zwolle de komende jaren te maken met **vergrijzing en een bijbehorende toenemende zorgvraag**. Het aantal senioren in Zwolle blijft groeien en maakt een steeds groter deel uit van de totale populatie. Dit betekent dat er in de toekomst relatief meer plekken nodig zullen zijn in woonzorgcentra, geclusterde woonvormen maar ook in reguliere woningen waar senioren langer zelfstandig thuis wonen en – wanneer nodig – zorg ontvangen.
- Ten tweede vraagt toenemende **huishoudensverdunning** richting 2040 – voor alle leeftijdscategorieën – relatief meer kleinere woningen op de Zwolse woningmarkt. Ook betekent huishoudensverdunning dat er relatief steeds 'meer woningen' per persoon nodig zijn.

- Ten derde is de groei van de gemeente Zwolle **grotendeels afhankelijk is van migratie, zowel vanuit het binnen- als buitenland.** Ondanks alle onzekerheden rondom dit thema, laten de huidige trends zien dat Zwolle verschillende doelgroepen uit andere regio's in Nederland zal aantrekken, maar ook arbeidsmigranten en kennismigranten uit het buitenland. In historische context is dit kenmerkend voor een gemeente die sinds de jaren '70 een gestage groei heeft doorgemaakt, en daarbij altijd mensen van buitenaf heeft aangetrokken vanwege de aantrekkelijke woonomgeving.

Overige trends wonen

Zorgvraag van de toekomst : meer zorg, wel langer zelfstandig wonen
De vergrijzingstrend gaat hand in hand met een toename van het aantal mensen met een zorgvraag. Daarbij zien we dat senioren steeds vaker en langer zelfstandig thuis blijven wonen, ook als zij een zorgbehoefte ontwikkelen. Dit vraagt om meer plekken in woonzorgvoorzieningen, maar ook om meer mogelijkheden voor zorg(voorzieningen) op wijkniveau. In de toekomst zal maatschappelijke ondersteuning en zorg meer vraaggestuurd worden, waarbij er gezocht moet worden naar een balans tussen (1) bevordering van zelfredzaamheid en (2) passende ondersteuning – waar nodig – te kunnen bieden. Ook zwelt de roep om woonzorgtussenvormen en geclusterd wonen steeds meer aan.

Toenemen klimaatbewustzijn
Net als de rest van Nederland krijgt de gemeente Zwolle te maken met de gevolgen van klimaatverandering: langere perioden van droogte, extremere regenbuien en hogere temperaturen. De specifieke ligging van Zwolle in de IJsseldelta maakt dit extra duidelijk. Klimaatbewust wonen zal daarom naar verwachting toenemen als belangrijk aspect in de woonbehoefte.

Aan de slag met de bestaande wijken
Met de groeiambitie van de gemeente Zwolle (en niet alleen van Zwolle, maar de meeste grotere steden) wordt er tot 2050 een groot aantal woningen aan de voorraad toegevoegd. Echter, het merendeel van de woningvoorraad in 2050 staat er nu al. Een voorraad die tegen die tijd zonder investeringen voor een belangrijk deel energetisch en (woon- en markt)technisch verouderd is. Daarmee ligt de grootste woonopgave van de gemeente in de bestaande wijken, dorpen en het buitengebied. Met name in de woningen die voor 1985 gebouwd zijn, liggen grote uitdagingen als het gaat om verbetering van de energetische prestaties.

Van woonhuis naar leefhuis
De afgelopen jaren zien we een kwalitatieve trend van traditionele woonhuizen naar meer functionele 'leefhuizen'. Woningen dienen niet meer louter als woonplek, maar ook als ruimte waarin men comfortabel kan thuiswerken, waar genoeg plek is voor hobby's en vrijetijdsbesteding. Dit lijkt te gelden voor diverse groepen huishoudens, ongeacht hun grootte of leeftijd. Logischerwijs impliceert dit dat huishoudens doorgaans

vaker op zoek zijn naar extra ruimte, zowel binnen – bijvoorbeeld een extra kamer – als buiten de woning – een grotere tuin, privé of gedeeld. Dit geldt met name buiten de grote steden. Binnen de regio Zwolle is al door regionale experts vastgesteld dat deze vraag ook hier sterk leeft, en daarmee een fundamenteel onderdeel uitmaakt van de woningbehoefte in de regio, nu en in de toekomst. De behoefte aan ruimte lijkt door te groeien.

Alles komt samen in de ruimte: relatie verdichten met andere thema's
Verdichten betekent dat er meer mensen komen te wonen binnen dezelfde stedelijke contouren, dus sterke en toegankelijke groen-blauw structuren die bijdragen aan klimaatoplossingen, natuurwaarden en hittestress zijn extra van belang. De gemeente zet dan ook in op het behouden en versterken van de stedelijke hoofdgroenstructuur en is terughoudend met nieuwe ruimtelijke initiatieven die deze structuur aantasten. Verdichting kent daarnaast een wederkerige afhankelijk van slimme mobiliteit. Er is binnenstedelijk weinig ruimte om aan de extra parkeervraag te voldoen die daarbij komt kijken als je uit gaat van de bestaande normen. Door een nieuwe blik op autobezit voor bepaalde doelgroepen, het maximaal faciliteren van

Bron:
- *Bouwsteen woningbouw aanvulling Omgevingsvisie: Zwolse woonmilieu's van de toekomst, Ruimtevolk, februari 2024*

1.1 Trends sociaal-maatschappelijk

Individualisering en andere manier van (samen)leven
De Trendrapportage Sociaal Domein van de gemeente Zwolle (2022) definieert individualisering als volgt: ‘mensen bepalen in toenemende mate zelf hoe ze hun leven vorm geven’.
Er is daardoor ‘steeds minder standaard in levensloop dus in relatie, woonvormen en werk’, ‘minder gevoel van samenhang’ en 'een toenemende ervaring dat [mensen] steeds meer op zichzelf aangewezen zijn’. Dit uit zich onder andere in een daling van vrijwilligerswerk en sociale participatie, en een stijging van gevoelens van eenzaamheid, vooral onder ouderen. Naast het gemeentelijke niveau wordt deze trend ook nationaal breed onderkend (RIVM, 2019). Een deel van de samenleving heeft in reactie op de individualiseringbehoefte aan nieuwe manieren van samenleven waarin meer gedeeld wordt. Deze behoefte verschilt wel per doelgroep. Zo blijkt uit onderzoek dat collectieve woonvormen vooral in trek zijn bij jongeren tot 24 jaar en ouderen vanaf 55 jaar (Bron: Zwolse woonmilieu's van de toekomst, Ruimtevolk, 2023).

Meerdeling
Al in 2014 wees het SCP op “een zachte tweedeling” van groepen die langs elkaar heen leven in gescheiden en naar binnen gekeerde leefwerelden. Het SCP zag toen dat het met 72% van de bevolking relatief goed ging, maar dat 28% in zorgelijke

omstandigheden verkeren door lage inkomens, tijdelijke banen, moeilijke relaties, weinig sociale zekerheid en/of het ontbreken van een politieke stem (SCP, 2019). Deze verschillen in leefsituatie en tevredenheid onder burgers nemen niet af. Mensen zien traditionele en sociale media vaak als oorzaak van groeiende inhoudelijke tegenstellingen. Dat 28% in zorgelijke omstandigheden leeft is zorgelijk. Een lage sociaal economische status heeft grote ingrijpende gevolgen, zoals depressies, chronische aandoeningen en minder tevredenheid en kortere levensduur (Omlo, 2016 , SCP 2019 Movisie 2019).
Uit onderzoek van het SCP naar burgerperspectieven (2022) blijkt dat veel Nederlanders zich zorgen maken over polarisatie in Nederland, maar dat uit wetenschappelijk onderzoek naar polarisatietrends niet blijkt dat verschillen in opvattingen over de hele linie groter worden. Ze zien tegenstellingen en meningsverschillen vooral op een aantal hete hangijzers, zoals vaccineren, stikstof, woningnood, Zwarte Piet en lhbtiq+-rechten. Maar verder zien ze vooral verharding in het debat en weinig begrip en respect voor anderen. Mensen zien die verharding vooral in de politiek en in het publieke debat in de (sociale) media.

Godfried Engbersen, hoogleraar sociologie aan de Erasmus Universiteit Rotterdam, vindt het woord tweedeling ‘onprecies’. Er is volgens hem sprake van een ‘complexe verdeeldheid’ langs verschillende soorten breuklijnen, zoals leeftijd, arbeidsvorm, gezondheid, sociaal netwerk en leefomgeving. Met andere woorden: geen tweedeling, maar een meerdeling. (Bron, Geen tweedeling maar een ‘meerdeling’ in de samenleving (binnenlandsbestuur. nl).
Tijdens de voorbereiding van deze Trendrapportage benadrukten meerdere partners dat spreken over tweedelingen niet wenselijke is omdat het polariserend werkt. Zij gaven ook aan dat meerdeling in de maatschappij ook niet perse negatief is. We leven in een samenleving met een grote diversiteit aan mensen. Mensen willen bij groepen horen, zolang dat maar een eigen keuze kan zijn. Het is dan juist positief dat het niet om verplichte keuze of keuze uit twee gaat, maar dat er verschillende groepen zijn. In praktijk maken mensen vaak ook deel uit van meerdere groepen.

In de trendrapoortgae worden de volgende tweedelingen in Zwolle genoemd:
Tweedeling in opleidingsniveau
Het komt steeds meer voor dat niet iemands talent, maar iemands achtergrond de kansen in het onderwijs en daarmee in de maatschappij bepaalt. De kansen voor leerlingen zijn sterk afhankelijk geworden van het opleidingsniveau en het inkomensniveau van de ouders en de kwaliteit van de school.
Tweedeling in inkomen en vermogen
Verdeling van welvaart in Nederland krijgt steeds meer aandacht. Er is sprake van een ongelijke verdeling van de welvaart, waardoor het verschil tussen hoge en lage inkomens toeneemt en financiële ongelijkheid groeit door de vermogenskloof (Verwey Jonker, 2022).
Verdeeldheid in relatie tussen burger en overheid
Nederlanders maken zich zorgen om de verharding in de samenleving. De bevolking groeit, landelijk, en ook in Zwolle. Het SCP verwoordt het treffend: de grootste zorg

onder de bevolking is: gaan we met zo'n groei en al die verschillende groepen nog een beetje leuk om met elkaar? Structurele ongelijkheden tussen sociale groepen in Nederland nagenoeg niet zijn veranderd, ondanks de gunstige economische omstandigheden en veel beleid om sociale verschillen tegen te gaan (SCP, 2022). Dat zet de relatie tussen burger en overheid onder druk.
Bron: Trendrapportage Sociaal Domein van de gemeente Zwolle (2022)

Emancipatie van minderheden in de samenleving leidt tot toenemende aandacht voor inclusie
Emancipatie heeft tot doel om te komen tot gelijke rechten en vrijheden voor alle groepen in de samenleving. Daarbij ging het in het verleden om barrières te doorbreken en gelijkheid te bevorderen door specifieke rechten en kansen op te eisen. Emancipatie leidde tot enkele belangrijke juridische en sociale veranderingen die gelijke rechten voor specifieke groepen mogelijk maakten. Inclusie gaat verder dan emancipatie door te streven naar een samenleving waarin diversiteit wordt gewaardeerd en gerespecteerd en waarin iedereen volledig deelneemt. Een inclusieve samenleving is een samenleving waarin mensen volwaardig kunnen participeren.
Er zijn verschillende factoren die bijdragen aan een inclusieve samenleving. Denk daarbij aan fysieke of digitale toegankelijkheid, het zeker zijn van een inkomen en een woning (bestaanszekerheid), de toegankelijkheid van zorg en ondersteuning en het hebben van eigen regie. De verschuiving van emancipatie naar inclusie impliceert een bredere erkenning van diversiteit en het belang van het creëren van een inclusieve cultuur. Inclusie gaat verder dan wetten en regels; het gaat over het actief streven naar diversiteit in alle aspecten van het leven, zoals werk, onderwijs, digitalisering en maatschappelijke participatie. In plaats van te focussen op specifieke groepen die strijden voor gelijke rechten, richt inclusie zich op het transformeren van de samenleving als geheel om een omgeving te bevorderen waarin gelijkheid vanzelfsprekend is. Inclusie gaat niet vanzelf. Om als organisatie inclusie uit te kunnen dragen, wordt geadviseerd een inclusief beleid op te stellen. In inclusief beleid wordt bepaald hoe je recht doet aan de diversiteit van alle medewerkers maar ook aan diegene waar je je dienstverlening aan biedt.

De volgende aspecten zijn belangrijk om op te nemen in het inclusief beleid:
1. Begrijp de behoeften en diversiteit van de medewerkers en de doelgroepen,
2. Formuleer specifieke doelen en prioriteiten voor inclusiviteit in de organisatie,
3. Zorg ervoor dat deze meetbaar en haalbaar zijn; Ontwikkel meetbare indicatoren om de voortgang van inclusiviteitsdoelen te volgen.
4. Stimuleer open communicatie met aandacht voor diversiteit.

Overzicht van trends in de omgeving Rijkswaterstaat RWS, gebruikte bron(nen):
- *ZonMw. (2023). Inclusieve samenleving, Kennisplatform inclusief samenleven. Geraadpleegd op https://www.zonmw.nl/nl/inclusieve-samenleving.*
- *Movisie. (2023). Inclusief beleid. Geraadpleegd op https://www.movisie.nl/inclusief-beleid.*

Mensen ervaren meer polarisatie

Driekwart van de Nederlanders denkt dat polarisatie toeneemt. Een ruime meerderheid van de Nederlanders maakt zich zorgen over polarisatie. Ze denken daarbij aan verslechterde omgangsvormen en verharding in het politieke en publieke debat. Ook ergeren ze zich aan uitingen die zij als extreem of radicaal ervaren. In hun directe omgeving ervaren mensen minder polarisatie dan in de politiek en in de (sociale) media. Toch kunnen we niet stellen dat er meer polarisatie is in de Nederlandse samenleving. Zoals aangegeven blijkt dat veel mensen in Nederland het idee hebben dat de polarisatie toeneemt. Ze vinden dat de toon in het debat onaangenaam is, dat de standpunten zijn verhard, en dat discussies heftiger zijn geworden. Onderzoek laat zien dat de verdeeldheid in Nederland niet per se is toegenomen. Kijk je naar de ideologische polarisatie, dan zijn de meningsverschillen over bijvoorbeeld inkomensverdeling en immigratie of integratie niet groter geworden. Er is ook geen beweging naar de uitersten. Wel zijn er aanwijzingen dat mensen wat negatiever zijn gaan denken over mensen met andere politieke opvattingen, zeker als ze zich sterk identificeren met een politieke partij. Ook heerst het beeld dat mensen veel polarisatie ervaren omdat media en politici vertellen dat we polariseren terwijl dat feitelijk niet zo is. We praten onszelf polarisatie aan. Sterke beelden over polarisatie zijn niet zonder gevolgen. Een gepolariseerde samenleving - of dat nu daadwerkelijk zo is of door mensen zo wordt beleefd - kan ervaren vijandigheid tussen politieke tegenstanders aanwakkeren. Dat kan op den duur de sociale cohesie en het functioneren van de democratie aantasten.

Bron: Overzicht van trends in de omgeving Rijkswaterstaat RWS, gebruikte bron(nen):

- *Sociaal Cultureel Planbureau. (2022). Burgerperspectieven. https://www.scp.nl/publicaties/ publicaties/2023/04/20/burgerperspectieven-2023-bericht-1.*
- *Tilburg University. (2023). Het valt eigenlijk wel mee met polarisatie in Nederland. Geraadpleegd op https://www.tilburguniversity.edu/nl/actueel/nieuws/meer-nieuws/hetvalt-eigenlijk-wel-mee-met-polarisatie-nederland.*
- *Breemen, E. van. (2023). We praten onszelf een heleboel polarisatie aan. Geraadpleegd op https://www.logeion.nl/kennis/*

Gezondheid: toename overgewicht

Het RIVM publiceert elke vier jaar een rapport Volksgezondheid 'Toekomst Verkenning' over o.a. overgewicht. Effecten van (toekomstige) maatregelen tegen het probleem, zoals de vergoeding van medicijnen, zijn er niet in meegenomen. Op 25 november 2024 publiceerde het RIVM haar meest actuele rapport. Zij verwachten dat het aantal mensen met overgewicht in Nederland in 2050 zal zijn opgelopen tot 64 procent. Ter vergelijking: in 2022 was het percentage van de bevolking met overgewicht 50.
Het RIVM verwacht dat in alle leeftijdsgroepen meer mensen met overgewicht zullen zijn. De grootste stijging is in de categorie 18-44 jaar. Overgewicht is ook op steeds jongere leeftijd een probleem. Zo had in 1990 17 procent van de jongeren van 20-29 jaar overgewicht, in 2020 was dat opgelopen tot 32 procent.
Het instituut wijst erop dat het heel lastig is om van overgewicht af te komen. Mensen die ermee kampen hebben een verhoogd risico op gezondheidsproblemen.

1.1 Trends mobiliteit

Ten behoeve van de op te maken mobiliteits-netwerkanalyse zullen de trends en ontwikkelingen die relevant zijn voor Zwolle binnenkort op een rij worden gezet. Die kunnen vervolgens worden toegevoegd aan de trendverkenning.

Mobiliteit als een ruimtegever

Zwolle is net als veel andere steden momenteel druk bezig met een mobiliteitsstransitie. De mobiliteitstransitie gaat uit van het STOMP principe (Stappen, Trappen, Openbaar vervoer, Mobility as a service en Priveauto). Met het STOMP-ordeningsprincipe geven we prioriteit aan meer duurzame vormen van mobiliteit (lopen, fietsen en ov) en minder prioriteit aan minder duurzame mobiliteitsvormen (zoals de auto). Zo zorgen we voor bereikbare en leefbare gebieden.
Zwolle zet in op de vermindering van de (ruimtelijke) impact van mobiliteit in de openbare ruimte door:

1. Het verminderen van mobiliteit (thuiswerken/ functiemenging)
2. Het veranderen van de mobiliteitskeuze (van auto naar lopen, fiets, OV of deelmobiliteit) door meer ruimte te geven voor alternatieven en deze te verbeteren.
3. Het verschonen van mobiliteit door elektrificatie, maar ook door de eerste twee punten.
4. Het verlagen van de maximumsnelheid van 50 naar 30 km/uur
5. Het bundelen van autoparkeren in de mobihubs i.c.m. parkeerregulering.

Het delen van auto's en fietsen zal de komende jaren gaan groeien, wat op den duur kan leiden tot een lagere behoefte aan parkeerplaatsen op straat. Ook het aandeel elektrisch vervoer onder auto's en fietsen zal de komende jaren stijgen. Gevolg is meer vraag naar oplaadpunten, kansen voor opslag van energie in auto's, beter leefklimaat in de stad en meer elektrisch fietsgebruik over langere afstanden.

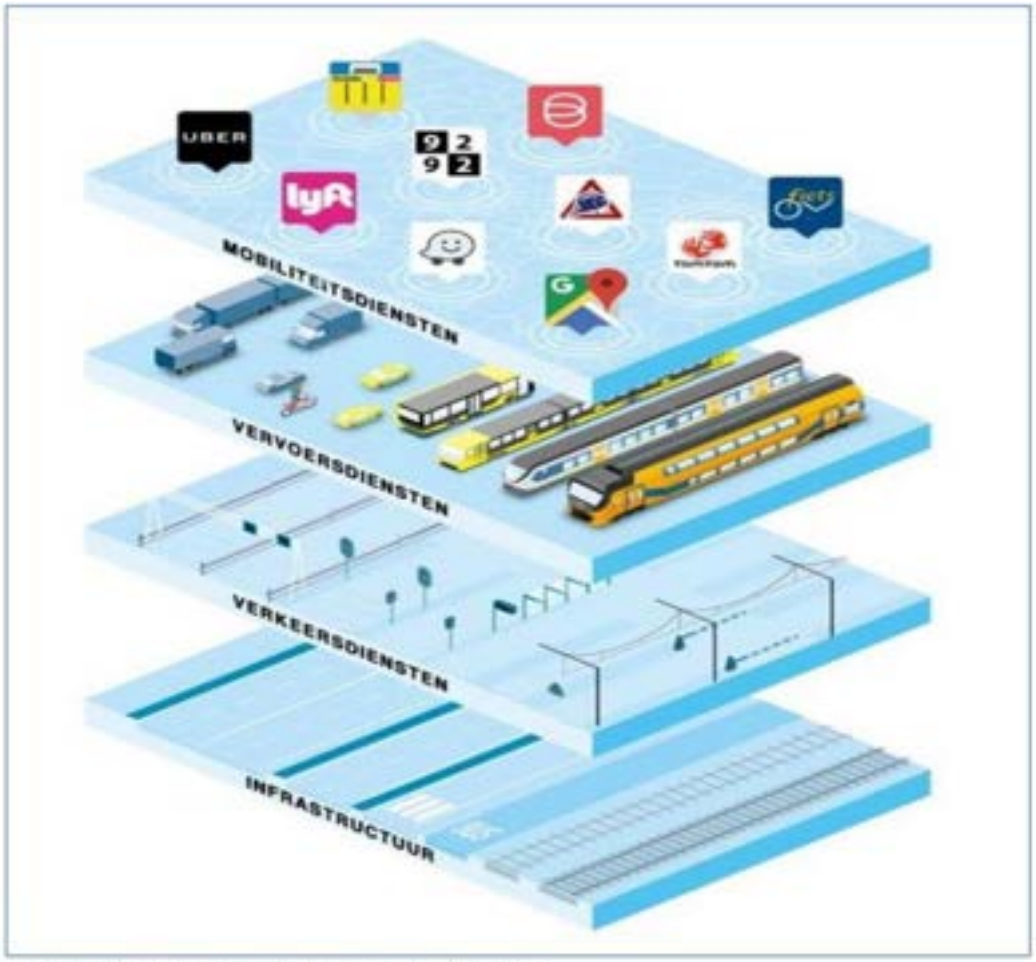

Deze afbeelding laat goed zien dat inzet op de mobiliteitstransitie (verminderen, veranderen en verschonen; in de kern daarmee inzet op actieve mobiliteit) de ruimteclaim van mobiliteit doet verminderen.

Mobiliteit: lagenbenadering

De Raad voor de Leefomgeving en Infrastructuur (Rli) verdeelt het mobiliteitssysteem in vier lagen:

- Infrastructuur (Weg, water en spoor)
- Verkeersdiensten (verkeerslichten, digitale verwijs- en informatieborden)
- Vervoersdiensten (openbaar vervoer, taxi, deelvervoer, logistiek)
- Mobiliteitsdiensten (reisplanners, reserveer-app's navigatiesystemen)

Figuur 2: Het mobiliteitssysteem in lagen. Bron: Rli, 2018

Als gemeente staan wij binnen ons grondgebied vooral aan de lat voor de eerste twee lagen (infrastructuur en verkeersdiensten), waarbij de eerste laag (infrastructuur) de grootste ruimtevrager van de twee is. Op de overige twee lagen kunnen wij als wegbeheerder wel sturen, maar uiteindelijk bepalen de aanbieders het aanbod. Daarmee hebben zij ook een belangrijke rol bij het behalen van de gewenste mobiliteitstransitie.
De realisatie van mobiliteitshubs zijn een belangrijk onderdeel van de mobiliteitstransitie. Mobiliteitshubs zijn ruimtemakers. Zonder hubs kan de stad niet verdichten en vergroenen. Het lijkt hieronder alsof er veel extra ruimte nodig is, en netto klopt dat ook. Echter, zonder hubs is de groei van de stad niet mogelijk, dat zou leiden tot zo veel extra auto's dat het verkeerskundig- en milieutechnische niet maakbaar is.

Mobiliteit: minder OV, meer fiets en micromobiliteit, meer auto
Inwoners van Nederland legden in 2022 meer afstand in Nederland af dan in 2021, maar minder dan voor de coronapandemie (2019). Vooral de afgelegde afstand met het openbaar vervoer (ov) bleef duidelijk onder het niveau van 2019. Dit blijkt uit het Mobiliteitsbeeld van het Kennisinstituut voor Mobiliteitsbeleid (KiM). Het KiM onderzocht ook 3 scenario's voor het ov- en autogebruik in de komende jaren. In 2 van de 3 scenario's blijft het treingebruik in 2028 onder het niveau van 2019. Het gebruik van bus, tram en metro blijft in alle prognoses lager dan in 2019. Voor het wegverkeer wordt voor 2028 wel een groei verwacht ten opzichte van 2019. Zowel tijdens de spitsuren als overdag nam de filezwaarte in 2023 fors toe. Het aantal files tijdens de ochtendspits steeg met 13 procent en in de avondspits met 9 procent. Uit de CBS-cijfers blijkt dat het aantal motorvoertuigen in ons land sinds 2019 is toegenomen met zo'n 500.000. Dit verklaart ook de forse toename (40%) van het aantal files overdag.
Overzicht van trends in de omgeving Rijkswaterstaat RWS, gebruikte bron(nen):

- *Kennisinstituut voor Mobiliteitsbeleid. (2023). Mobiliteitsbeeld 2023. Geraadpleegd op https://www.kimnet.nl/publicaties/publicaties/2023/11/14/mobiliteitsbeeld-2023.*
- *Centraal Bureau voor de Statistiek. (2023) Dashboard verkeer en vervoer. Geraadpleegd op https://www.cbs.nl/nl-nl/visualisaties/verkeer-en-vervoer.*

Bronnen:

- *Interview expert*
- *Herstel en perspectief in tijden van transitie . Gemeentelijke trends en opgaven voor 2022 en verder voor G40 en M50 ('zet relevante trends, ontwikkelingen, opgaven en aandachtspunten op een rij') (2021) zie* Stedelijke trends en opgaven voor 2022 e.v. - Platform31 | Kennis en netwerk voor stad en regio
- *Bouwsteen mobiliteit aanvulling Omgevingsvisie, februari 2024*

1.1 Trends economie

Bouwsteen economie
De economie is continue onderhevig aan verschillende trends en ontwikkelingen.
In de Bouwsteen Economie voor de aanvulling Omgevingsvisie heeft Buck Consultants International (februari 2024) de relevante ontwikkelingen beschreven voor de Zwolse economie. In de eerste plaats is de daling van de broepsbevolking een zeer relevante ontwikkeling (zie megatrend Demografische ontwikkeling) .
Ten aanzien van de economie van Zwolle en werklocaties worden de volgende trends als het meest belangrijk gezien:

- **Digitalisering & thuiswerken**: leidt tot snel veranderende eisen aan kennis en vaardigheden, met in het verlengde vooral een veranderende vraag naar kantoren. Vooral goed ontsloten locaties zijn populair (nabij hoogwaardig ov), waarbij de ontmoetingsfunctie steeds belangrijker wordt

- **Robotisering & automatisering**: machines vervangen banen in met name de logistiek en industrie. Tegelijkertijd leidt dit tot vraag naar nieuwe banen, zoals ontwerp en onderhoud van machines, digitale veiligheid en kunstmatige intelligentie
- **Geopolitieke spanningen**: zorgt ervoor dat bedrijven 'reshoren' (terughalen onderdelen productieproces), regionaal produceren in trek is (minder afhankelijkheid) en circulair/energieneutraal ondernemen steeds belangrijker worden
- **Kennis- en arbeidsmigratie**: van groot belang voor het draaiende houden van bepaalde sectoren. Tegelijkertijd leidt dit tot woning- en voorzieningsvraagstukken
- **Transformatie bedrijventerreinen:** vooral binnenstedelijk zorgt dit voor een verlies aan werkplekken. Dit zorgt voor intensiveringsvraagstukken en de vraag naar zoeklocaties voor accommoderen ruimtevraag bedrijven
- **Deeltijdeconomie & ZZP**: er komen steeds meer informele werklocaties (in woonwijken in plaats van bedrijventerreinen/kantoorlocaties). Hier is meer aandacht voor de menselijke maat, sociale dimensies en een mix van wonen, werken en voorzieningen anderzijds
- **Doorgroei kenniseconomie**: tekort aan praktisch opgeleide werknemers stijgt, neemt de populariteit van campussen en innovatiedistricten steeds verder toe
- **Duurzaamheid & circulariteit:** werklocaties kunnen een belangrijke rol spelen in verduurzamingsvraagstuk. Er is een toenemende vraag naar locaties waar circulaire bedrijfsactiviteiten plaats kunnen vinden, wat leidt tot ruimtevraag en vraag naar milieuruimte. Stikstof en netcongestie hangen hier mee samen.

Bron: Bouwsteen economie aanvulling Omgevingsvisie: Economische bouwsteen Zwolle, onderzoeksrapport, Buck Consultants International, februari 2024

Trendbureau Overijssel; dossier Toekomst voor werk, werk voor de toekomst
Het trendbureau heeft de laatste twee jaar gewerkt aan het dossier Toekomst voor Werk, Werk voor Toekomst.
Voor de toekomst voor werk is het voor het trendbureau belangrijk om naar al het werk te kijken: zowel betaald als onbetaald. Dat was één van de conclusies van de verkenning Toekomst voor Werk, Werk voor Toekomst. Het dossier biedt een aantal signalementen, onderzoeken en cahiers over werken in Overijssel. Basisgedachte daarbij is: een open gesprek, elementen in beeld brengen om breder te kijken en ondersteunen bij het gesprek over de toekomst van werk in Overijssel. Die toekomst vraagt om een nieuw gesprek. Een gesprek dat niet gaat, zoals nu, over de vraag hoe de beroepsbevolking zich kan aanpassen aan het werk dat gedaan moet worden, maar gaat over de vraag hoe het werk zich kan aanpassen aan de mensen die beschikbaar zijn om het werk te doen.

Meer diversificatie van productieketens om afhankelijkheid van één land te verkleinen
De corona-crisis was een wake-up call voor bedrijven die sterk afhankelijk zijn voor hun onderdelen, halffabricaten en producten uit landen die op slot gingen. Toeleveringsketens raakten verstoord. Het globale radarwerk van de economie bleek kwetsbaar. Deze afhankelijkheid van specifieke landen werd nog eens pijnlijk duidelijk

in de Oekraïne-oorlog. Graan, olie en gas worden door Rusland als chantagemiddel ingezet om de oorlog te winnen. Prijzen van deze producten gingen sky high. De EU streeft daarom naar meer strategische autonomie, waarbij we meer regie hebben op cruciale sectoren binnen de Europese economie (bijv. energietransitie). Bij grote bedrijven als Apple zie je een soortgelijke trend waarbij de werkplaats China ingeruild wordt voor meerdere alternatieve productielocaties in de wereld. De overgang naar de circulaire economie zal deze balans mogelijk nog verder veranderen, omdat hergebruik hierin een centrale rol gaat spelen. Veerkracht en autonomie winnen het van efficiëntie en afhankelijkheid. De vraag is in hoeverre dit ten koste gaat van vrijhandel.
Bron: Overzicht van trends in de omgeving Rijkswaterstaat RWS, gebruikte bron(nen):

- **E***uropese Commissie. (2021). Een Europese industriestrategie. Geraadpleegd op https://commission.europa.eu/strategy-and-policy/priorities-2019-2024/europe-fit-digitalage/european-industrial-strategy_nl.*
- *RTL Nieuws. (2023, 3 maart). Apple investeert fors in Indiase iPhone-fabriek en Duitse chipmaker. Geraadpleegd op https://www.rtlnieuws.nl/tech/artikel/5369415/apple-iphonefabriek-india-laboratorium-munchen.*

Toenemende aandacht voor concretisering brede welvaart

Brede welvaart betreft de kwaliteit van het leven hier en nu en de mate waarin deze ten koste gaat van de brede welvaart van latere generaties of van die van mensen elders in de wereld. De roep om te sturen op brede welvaart klinkt steeds luider. De Nederlandse commitment op de Sustainable Development Goals (SDG's) evenals het parlementaire onderzoek naar een breed welvaartbegrip hebben ertoe bijgedragen dat het CBS in 2018 de Monitor Brede Welvaart introduceerde. Ook door de landelijke politiek zijn inmiddels belangrijke stappen gezet. Zo heeft de minister van Financiën toegezegd om vanaf 2023 de begroting te koppelen aan (het behalen van) brede welvaartsaspecten en de SDG's. Ook bij andere overheden, maatschappelijke organisaties en in het bedrijfsleven wordt in toenemende mate geprobeerd het concept brede welvaart een concrete betekenis te geven in het eigen handelen. Deze maatschappelijke en politieke ontwikkelingen getuigen van een groeiende aandacht voor aspecten die binnen onze maatschappij van waarde zijn zoals natuur, sociale inclusie, welzijn, veiligheid en gezondheid. Oftewel, we zien een beweging naar een meer waardegedreven maatschappij.
Bron: Overzicht van trends in de omgeving Rijkswaterstaat RWS, gebruikte bron(nen):

- *Centraal Bureau voor de Statistiek. (2023). Monitor Brede Welvaart en de Sustainable Development Goals 2023. Geraadpleegd op https://www.cbs.nl/nl-nl/dossier/bredewelvaart-en-de-sustainable-development-goals/monitor-brede-welvaart-en-de-sustainabledevelopment-goals-2023.*
- *Ministerie van Infrastructuur en Waterstaat. (2022). Denkkader Brede Welvaart IenW. Geraadpleegd op https://www.rijksoverheid.nl/documenten/brochures/2022/04/29/ denkkader-brede-welvaart-ienw.*

Van wegwerp- naar circulaire economie

De rijksoverheid heeft zich in 2016 ten doel gesteld dat Nederland in 2050 een volledig circulaire economie is en dat er in 2030 een halvering van het abiotisch grondstoffengebruik is. Het rijksbrede programma 'Nederland Circulair 2050' geeft invulling aan deze intentie. Er zijn vele definities van circulaire economie, maar alle zijn gericht op het slimmer omgaan met grondstoffen en het minimaliseren van de milieu impact van productie en consumptie. De rijksoverheid hanteert de vierdeling: vermindering van grondstoffen, substitutie van grondstoffen, levensduurverlenging en hoogwaardige verwerking. Het PBL is kritisch op de voortgang: Met de huidige trends en het ingezette beleid wordt de door het kabinet beoogde halvering van het abiotische grondstoffengebruik in 2030 niet bereikt. Verschillende grondstoffentrends gaan de verkeerde kant op. Zo zijn de hoeveelheden verbrand en gestort afval in Nederland toegenomen. Ook zijn de leveringsrisico's van kritieke grondstoffen toegenomen voor de Nederlandse economie. Dat raakt vooral elektronica en duurzame energietechnologie. Daarnaast is de hoeveelheid plastic verpakkingen de afgelopen jaren toegenomen, en is de gebruiksduur van meubels en kledingstukken afgenomen. Dit is zorgwekkend. Kleding is erg milieubelastend: met slechts 0,5% van het gewicht van het Nederlandse grondstoffengebruik veroorzaakt het ruim 10 % van de totale milieubelasting (RWS)

Bron: Overzicht van trends in de omgeving Rijkswaterstaat RWS, gebruikte bron(nen):

- *Rijksoverheid. (z.j.). Nederland circulair in 2050. Geraadpleegd op https://www.rijksoverheid.nl/onderwerpen/circulaire-economie/nederland-circulair-in2050.*
- *Planbureau voor de Leefomgeving. (2023). Integrale Circulaire Economie Rapportage (ICER). Geraadpleegd op https://www.pbl.nl/publicaties/integrale-circulaire-economierapportage-2023.*
- *Programma Strategische Verkenningen. (2021). Trends voor de infraopgave van de toekomst. Nieuwe kennis, kunde en samenwerking gevraagd?*

Toenemend besef van onhoudbaarheid van huidige productie en consumptie: roep om degrowth

Economische groei als maatschappelijk ideaalmodel komt steeds meer ter discussie te staan. Niet in de laatste plaats omdat de negatieve bijeffecten steeds groter en duidelijker worden. Denk bijvoorbeeld aan klimaatverandering, chemische vervuiling, natuurvernietiging, etc. De overtuiging dat het anders moet, wordt steeds breder gedeeld. Er worden bijeenkomsten georganiseerd over degrowth, ontgroeien, krimp, etc. De praktijk is echter weerbarstig.

Voetafdrukindicatoren laten zien hoeveel druk Nederland legt op het milieu of de grondstofvoorraden van andere landen. Voor het in kaart brengen van de milieueffecten van het Nederlandse grondstoffengebruik wordt gekeken naar de consumptievoetafdruk en de productievoetafdruk. Beide worden veroorzaakt door de uitstoot van broeikasgassen, door landgebruik en door biodiversiteitsverlies. Door de hoge levensstandaard en de emissie-intensieve productie (van o.a. de chemische producten en voedingsmiddelen) zijn zowel de consumptie- als productievoetafdruk in Nederland een stuk groter dan het EU-gemiddelde. Ook is het deel van de voetafdrukken dat

neerslaat in het buitenland duidelijk groter dan het deel van de milieu-impact in Nederland. Dit komt doordat veel van wat Nederlanders consumeren uit het buitenland afkomstig is en er in Nederland daarnaast een relatief efficiënte productie is. De productievoetafdrukken zijn groter is dan consumptievoetafdrukken, doordat Nederland veel grondstoffen importeert en verwerkt voor de export.
Overzicht van trends in de omgeving Rijkswaterstaat RWS, gebruikte bron(nen):

- *Ontgroei The dutch Degrowth platform (degrowth.net)*
- *Postgroei Nederland. (2023). Van groei naar bloei. Naar een gelukkiger Nederland dat binnen de draagkracht van de aarde leeft. Geraadpleegd op https://www.postgroei.nl/. Planbureau voor de Leefomgeving. (2023). Balans van de Leefomgeving 2023. Geraadpleegd op https://www.pbl.nl/sites/default/files/downloads/pbl-2023-balans-vande-leefomgeving-5008.pdf.*
- *Centraal Bureau voor de Statistiek. (z.j.). Monitor Brede Welvaart. Geraadpleegd op https://www.cbs.nl/nl-nl/dossier/dossier-brede-welvaart-en-de-sustainable-developmentgoals/monitor-brede-welvaart-en-de-sustainable-development-goals-2023/bredewelvaart/elders.*

Belang digitale economie groeit
De digitale economie is nu nog 5% van de gehele Nederlandse economie. Op basis van de groeivoet uit de afgelopen 27 jaar is de verwachting dat dit zal toenemen tot ongeveer 18% in 2050. Dat zou betekenen dat in 2050 de omvang van de digitale economie even groot is als de industriële sector en de bouw (secundaire). Deze verwachting gaat over de ontwikkeling van puur digitale middelen. Denk daarbij aan telecommunicatie, informatieservices, computer programmering en online publiceren. Digitale activiteiten van andere sectoren (bv. Uber) zijn hier niet in meegenomen. De 18% is daarom waarschijnlijk nog een onderschatting van de groei. Kenmerkend voor de digitale sector is de schaalbaarheid die geen fysieke of menselijke beperkingen heeft. De groei kan zeer grote sprongen nemen. Een belangrijke groeiversneller hierin is AI. Een onzekerheid die de groei minder sterk zou kunnen maken is maatschappelijke acceptatie en het hoge energieverbruik van de digitale economie. 15 Het toegenomen belang van de digitale economie is in de afgelopen jaren in een rap tempo zichtbaar geworden. Uit CBS-onderzoek blijkt dat zo'n driekwart van de Nederlanders koopt wel eens iets online. Dit gaat zowel over goederen als online producten of diensten. De winkelsluitingen door de coronacrisis waren daarvoor een accelerator; het afgelopen jaar is deze groei gestabiliseerd. Ook in het Koopstromenonderzoek van de Randstad is deze enorme toename van de omvang van de bestedingen online te zien, van 1,7 miljard (2016) naar 3,7 miljard (2021) op jaarbasis.

Een andere manifestatie van de digitale economie zijn de opkomst van platforms. Als je een grotere klus wilt laten doen aan je huis, zocht je vroeger een aannemer die dat voor jou coördineerde en de juiste vakmensen inhuurde. Nu kun je ook zelf deze aannemer zijn met een platform als Werkspot. Je knipt jouw klus op in stukken en gaat online op zoek naar vakmensen die dit volgens de reviews goed zouden moeten kunnen. Deze

mensen nodig je bij je thuis uit of laat je op basis van foto's en opdrachtomschrijving een offerte maken. Al deze klussen stem je in de tijd op elkaar af en laat ze aan de slag gaan. Dit is een voorbeeld van de platformeconomie. Andere voorbeelden zijn te vinden in de taxibranche (Uber), maaltijdbezorging (Deliveroo) en kortdurende online klussen (Mechanical Turk).

Bron: Overzicht van trends in de omgeving Rijkswaterstaat RWS, gebruikte bron(nen):

- *Programma Strategische Verkenningen. (2021). Trends voor de infraopgave van de toekomst. Nieuwe kennis, kunde en samenwerking gevraagd? • Interview van het Programma Strategische Verkenningen met een economisch onderzoeker van BNP Paribas Fortis*
- *Centraal Bureau voor de Statistiek. (2022). Nederlander koopt meer digitale producten maar minder goederen online. Geraadpleegd op https://www.cbs.nl/nlnl/nieuws/2022/42/nederlander-koopt-meer-digitale-producten-maar-minder-goederenonline.*

Voor klimaatrisico's en beprijzen kosten en baten klimaatbeleid zie megatrend klimaatverandering

Groeiend besef van de waarde van praktisch opgeleiden

Er is een groeiende waardering voor praktisch opgeleiden, vakmanschap en technische beroepen. Door de toenemende technologische complexiteit en afhankelijkheid –ook in het infra-domein- van geavanceerde technologieën, groeit de vraag naar vakmensen die gespecialiseerde kennis hebben in technische en praktische gebieden. Daarnaast speelt –binnen alle sectoren- een tekort aan technisch geschoolde arbeidskrachten. De herwaardering van ambachten en vakmanschap is het gevolg van een groeiend besef dat technische beroepen een cruciale rol spelen bij het oplossen van maatschappelijke problemen, zoals duurzaamheid, infrastructuurontwikkeling en gezondheidszorg.

Overzicht van trends in de omgeving Rijkswaterstaat 2024, Strategische verkenningen, gebruikte bron(nen):

- *Sennet, R. (2016). De Ambachtsman. De mens als maker. (1e editie). Meulenhof.*
- *Buisman, M., & Velden, R. van der (Red). (2017). De Toekomst van Vakmanschap. Kohnstamm Instituut. ROA External Reports.*
- *RTL Nieuws. (2023, 3 oktober). Tekort aan ICT'ers, technici en monteurs die industrie moeten verduurzamen. Geraadpleegd op https://www.rtlnieuws.nl/economie/artikel/5410911/ tekort-icters-technici-monteurs-die-industrie-moeten-verduurzamen.*
- *Rijksoverheid. (2023, 3 februari). Aanpak personeelstekort in techniek en ICT. Geraadpleegd op https://www.rijksoverheid.nl/actueel/nieuws/2023/02/03/aanpakpersoneelstekort-in-techniek-en-ict.*

1.1 Trends energie

Zwolle werkt net als de rest van Nederland hard aan de noodzakelijke energietransitie. Voor de stad Zwolle liggen de volgende opgaven:

- Verminder het energiegebruik ;
- Zet, bij nieuwbouw, in op energieleverende gebouwen en functies;
- Stel voldoende locaties beschikbaar voor het opwekken van duurzame energie;
- Creëer robuuste, toekomstbestendige energie-infrastructuur;
- Breng de warmtetransitie op gang richting aardgasvrij Zwolle

Versnelling in ontwikkeling en toepassing van duurzame energie technologieën, wel toenemende netcongestie

De toename van het aandeel van groene elektriciteit is inmiddels in een versnelling gekomen, tot bijna 40% van het elektriciteitsverbruik in 2022. Ook neemt de elektrificering van voertuigen en schepen in recente jaren snel toe. De opwek van groene elektriciteit vraagt veel ruimte. Aan de andere kant worden netwerkcapaciteit, toenemende netcongestie en schaarste van grondstoffen steeds meer snelheidsbeperkend. Zo ook in Zwolle (zie trendbreuken:netcongestie).
Om de verdere elektrificering van vervoer mogelijk te maken moet de laadinfrastructuur langs de (vaar)wegen ook verder uitgebreid worden. Het aantal technologieën met voldoende potentie om een significante bijdrage te leveren is nog steeds groot, al eisen wind- en zonne-energie het grootste aandeel op. Naast de opwek van energie is ook opslag en transport van groene energie van belang. Batterijtechnologie ontwikkelt zich snel met steeds grotere opslagcapaciteit voor onder andere accu's van elektrische auto's, maar ook batterijen voor grootschalige opslag. De toekomstige bijdrage van alternatieve energiedragers zoals waterstof en ammoniak, eventueel in gebonden vorm, is nog niet uitgekristalliseerd.
Overzicht van trends in de omgeving van RWS, Strategische verkenningen, 2024, met daarbij de gebruikte bron:

- *Centraal Bureau voor de Statistiek. (2023). Elektriciteit en warmte; productie en inzet naar energiedrager. Geraadpleegd op https://opendata.cbs.nl/statline/#/CBS/nl/dataset/80030ned/table?ts=1703157401998.*

Warmtetransitie in de maak

Om 7 miljoen woningen in Nederland van het gas af te halen, worden andere warmtebronnen in de omgeving aangesproken: restwarmte uit de industrie, warmte uit diepe boringen in de ondergrond (geothermie), uit oppervlaktewater (aquathermie) en uit afvalwater. In Zwolle is inmiddels een warmtebedrijf opgericht.
Overzicht van trends in de omgeving van RWS, Strategische verkenningen, 2024, met daarbij de gebruikte bron(nen):

- *Rijksoverheid. (z.j.). Overheid stimuleert nuttige toepassingen van restwarmte. Geraadpleegd op https://www.rijksoverheid.nl/onderwerpen/duurzame-energie/overheidstimuleert-nuttige-toepassingen-van-restwarmte.*
- *Rijksoverheid. (z.j.). Rijksoverheid stimuleert aardwarmte (geothermie). Geraadpleegd op https://www.rijksoverheid.nl/onderwerpen/duurzame-energie/aardwarmte.*

Waterstof speelt een steeds belangrijkere rol in de energietransitie

Omdat door het grillige aanbod van wind- en zonne-energie onvoldoende zekerheid wordt geboden, is voor de energie-intensieve industrie de overstap naar volledige elektrificatie vaak niet mogelijk. Waterstof wordt gezien als een alternatief, mits dit groene waterstof (gemaakt met elektrolyse uit hernieuwbare elektriciteit) betreft. Deze transitie krijgt nu snel gestalte. De Gasunie legt een waterstofnetwerk aan dat de vijf grote industrieclusters in Nederland met elkaar verbindt. Voor personenauto's lijkt elektrificatie het te gaan winnen, maar voor vracht- en ander zwaar verkeer over lange afstand en de scheepvaart heeft waterstof wel degelijk potentie. In de luchtvaart is de belemmering vanwege het benodigd volume voorlopig te groot en wordt eerder gedacht aan synthetische kerosine: groene waterstof met uit de lucht afgevangen CO2, die wordt opgewerkt tot koolwaterstoffen geschikt voor vliegtuigmotoren. De prijs is echter nog zeer hoog en er is zeer veel groene waterstof voor nodig. Lekkage van waterstof is een aandachtspunt: het blijkt in de atmosfeer de afbraak van methaan (een sterk broeikasgas) te vertragen, en wordt daarom ook wel als indirect broeikasgas aangeduid.
Overzicht van trends in de omgeving van RWS, Strategische verkenningen, 2024, met daarbij de gebruikte bron(nen):

- TNO. (2023). Waterstof ontwikkelingen in volle gang in de energie- en materialentransitie. Geraadpleegd op https://www.tno.nl/nl/newsroom/insights/2023/07/waterstof-toekomstenergietransitie/.

1.1 Trends environment

Natuur en biodiversiteit
Groen is goed voor de mens. Contact met de natuur zorgt voor een geluksgevoel en vermindert stress. Het contact bevordert vitaliteit, creativiteit en stimuleert ontmoetingen tussen mensen. Een gezond ecosysteem is bovendien essentieel voor het leven op aarde. Vrijwel alles is direct of indirect tot het ecosysteem te herleiden: voedsel, bouwmaterialen, medicijnen, industriële grondstoffen en toerisme. Toch trekt de natuur vaak aan het kortste eind bij de toewijzing van ruimte. Door de intensieve benutting van het land in Nederland is de natuurlijke omgeving onder grote druk komen te staan, met grote gevolgen voor planten, dieren en micro-organismen. De verstoring van natuurlijke kringlopen heeft verschillende oorzaken en herstel vraagt om een aanpak die samenhangt met de aanpak van andere opgaven.
Voor het herstel van de biodiversiteit in Nederland zijn, naast het beschermen en versterken van bestaande en mogelijk nieuwe natuurgebieden, ook natuurinclusieve aanpassingen nodig in andere sectoren. Denk bijvoorbeeld aan natuurinclusieve woningbouw, energietransitie, landbouw, infrastructuur, enzovoorts.

Belang van biodiversiteit
De achteruitgang van biodiversiteit, ook in Nederland, is volgens experts zorgelijk. Biodiversiteit is zo cruciaal voor de economie, dat een afname van biodiversiteit een risico vormt voor diezelfde economie. Bedrijven zijn sterk afhankelijk van de

grondstoffen uit ecosystemen. De Europese Unie stelt zelfs dat de helft van het bruto binnenlands product in Europa afhankelijk is van een goede biodiversiteit. Biodiversiteit staat inmiddels ook in de top drie van de Global Risk Perception Survey van het World Economic Forum.
Klimaatverandering, vervuiling en overexploitatie veroorzaken wereldwijd verlies aan plant- en diersoorten; ecosystemen raken hierdoor verstoord. Biodiversiteit wordt op een website van de WUR helder verwoord als “de verscheidenheid aan leven in een bepaald gebied – van een waterdruppel tot een compleet bos of zelfs de aarde als geheel. Biodiversiteit omvat alle soorten planten, dieren en micro-organismen, maar ook de enorme genetische variatie binnen die soorten en de variatie aan ecosystemen waar ze deel van uitmaken, van moerassen tot woestijnen. Het gaat dus lang niet alleen over bloemen, bomen en aaibare beesten. Het begrip omvat het totaalpakket aan levende organismen en systemen – en de interacties daartussen”.
Bron: Trendweb 2022 Toekomst onder druk, Trendbureau Overijssel zie Trendweb - Trendbureau Overijssel

Toenemende aandacht en zorgen bij burgers over gezondheid en gezonde leefomgeving
De aandacht voor gezondheid in het ruimtelijk domein is de afgelopen jaren toegenomen. Gezondheid en het beschermen en bevorderen van een gezonde leefomgeving zijn ook benoemd tot belangrijke opgaven in de Omgevingswet.
Door toenemend bewustzijn en kennisontwikkeling is steeds meer bekend over mogelijk schadelijke gevolgen van industriële emissies voor de gezondheid van omwonenden en het milieu. De acceptatie van slechte omgevingskwaliteit (lucht, bodem, water, geluid) bij burgers en overheden lijkt afgenomen. Op verschillende plaatsen in Nederland bestaat maatschappelijke onrust over de emissies van bedrijven en de gezondheidsrisico’s voor omwonenden. In de afgelopen jaren zijn er ook nieuwe gezondheidsrisico’s blootgelegd, zoals rond Tata (luchtkwaliteit) en Chemours (PFAS). Een recent rapport van het RIVM stelt voor het eerst onomstotelijk vast dat er een directe link is tussen de hoogovens en de slechtere gezondheid van omwonenden. Dit heeft tot veel zorgen bij burgers geleid en er zijn ook rechtszaken aangespannen om een gezonde leefomgeving af te dwingen.
Zowel bedrijven als betrokken overheden zijn aan zet om dat te veranderen. Eerder heeft de coronacrisis de aandacht voor gezondheid en een gezonde leefomgeving verder versterkt. De pandemie heeft blootgelegd hoe afhankelijk mensen zijn van hun omgeving. De directe woonomgeving en de mogelijkheden om naar buiten te gaan hebben meer waardering gekregen. Ook de betekenis van groen en water voor (mentale) gezondheid en om gevolgen van klimaatverandering op te vangen krijgt meer aandacht.
Overzicht van trends in de omgeving van RWS, Strategische verkenningen, 2024, met daarbij de gebruikte bron(nen):

- *Rijksinstituut voor Volksgezondheid en Milieu. (2021). Volksgezondheid Toekomst Verkenning. Geraadpleegd op https://www.volksgezondheidtoekomstverkenning.nl/.*

- *Onderzoeksraad voor Veiligheid. (2023). Industrie en omwonenden. Geraadpleegd op https://www.rijksoverheid.nl/documenten/rapporten/2023/04/13/rapport-ovv-industrie-enomwonenden.*
- *NOS Nieuws. (2023, 22 september). Hoe de zorgen en het wantrouwen rond Tata Steel door de jaren heen groeiden. Geraadpleegd op https://nos.nl/artikel/2491434-hoe-dezorgen-en-het-wantrouwen-rond-tata-steel-door-de-jaren-heen-groeiden*
- *Rijksinstituut voor Volksgezondheid en Milieu. (2023). De bijdrage van Tata Steel Nederland aan de gezondheidsrisico's van de omwonenden en de kwaliteit van hun leefomgeving. Geraadpleegd op https://www.rivm.nl/publicaties/bijdrage-van-tata-steelnederland-aan-gezondheidsrisicos-van-omwonenden-en-kwaliteit.*

Zwolle: door klimaatverandering noodzaak van versterken en benutten groenblauwe kwaliteiten

Er is een groeiende noodzaak voor Zwolle om in de toekomst het hoofd te kunnen bieden aan extremere weersomstandigheden. In de Omgevingsvisie zijn daarom een aantal belangrijke structuurversterkende doelen geformuleerd voor water en groen. Deze dragen niet alleen bij aan klimaatadaptatie maar ook aan de stedelijke biodiversiteit, ecologie en algehele gezondheid. Het behouden behouden en versterken van de stedelijke hoofdgroenstructuur is dus heel belangrijk en zal in de toekomst ook belangrijk blijven.

Een toenemende aandacht bij overheid en wetenschap voor een vitale bodem

Intensief gebruik en gevaarlijke stoffen zetten de vitaliteit van de bodems in Nederland onder druk. Bodems hebben last van verzuring, vermesting, verdichting, verdroging en een verhoogde kwetsbaarheid. De internationaal afgesproken doelen voor verbetering van bodem, natuur, water en klimaat worden daardoor niet gehaald. Veel functies zijn afhankelijk van de vitaliteit van de bodems. Naast landbouw, bosbouw en natuur, zorgen ze voor de kwaliteit en opslag van water en voor de opslag van koolstof. De afnemende bodemkwaliteit leidt tot lagere landbouwopbrengsten en afnemende natuurkwaliteit. Ook de waterkwaliteit voldoet hierdoor niet aan de normen en bodems houden te weinig water vast en stoten te veel broeikasgassen uit.

De behoefte aan vitalere bodems wordt versterkt door de klimaatverandering. Organische stof in de bodem breekt hierdoor nog sneller af terwijl de verandering van het klimaat en de extremere weersomstandigheden, die daardoor ontstaan, juist bodems vragen die beter in staat zijn om water en koolstof op te slaan.
Bodemdaling is een voor Nederland bekend en problematisch proces. Het is o.a. het gevolg van oxidatie van veen, van klink en zetting van klei of van processen in de diepere ondergrond. Bodemdaling leidt tot schade aan funderingen, leidingen en infrastructuur.
De rijksoverheid beoogt bij de inrichting van Nederland meer rekening te houden met het water- en bodemsysteem (Water en bodem sturend (door nieuwe kabinet afgezwakt).

Een vitale bodem in Zwolle is dus belangrijk. Een vitale bodem werkt als een spons, kan meer water vasthouden en levert een sterkere basis voor groen en gewas. In de stad gaat bodem ook over drukte en schaarste. Veel functies zoals riool, elektriciteit en andere kabels en leidingen maar ook boomwortels en funderingen vragen om plek in de schaarse ondergrond. Dit terwijl ook hier de kwaliteit van de ondergrond gezond dient te blijven. Dit gaat dan niet alleen over het schaarstevraagstuk maar ook over het terugdringen van ongewenste stoffen.

Bronnen:

Trendweb 2022 Toekomst onder druk, Trendbureau Overijssel zie Trendweb - Trendbureau Overijssel

Overzicht van trends in de omgeving van RWS, Strategische verkenningen, 2024, met daarbij de gebruikte bron(nen):

- *Planbureau voor de Leefomgeving. (2023). Balans van de Leefomgeving 2023. Geraadpleegd op https://www.pbl.nl/sites/default/files/downloads/pbl-2023-balans-vande-leefomgeving-5008.pdf.*
- *Raad voor de Leefomgeving en Infrastructuur. (2020). De Bodem Bereikt?. Geraadpleegd op https://www.rli.nl/publicaties/2020/advies/de-bodem-bereikt.*
- *Kennisportaal Klimaatadaptatie. (z.j.). Bodemdaling (veen en klei). Geraadpleegd op https://klimaatadaptatienederland.nl/stresstest/bijsluiter/droogte/basisinformatie/bodemda ling-veen-klei/*

Natuur als rechtspersoon krijgt steeds meer navolging

In de afweging tussen verschillende belangen delft de natuur meestal het onderspit. De natuur legt het af tegen verbreding van snelwegen of een nieuwe geul in de Waddenzee voor elektriciteitskabels. Daarnaast slagen de huidige natuurwet- en regelgeving er onvoldoende in om de natuur te beschermen. Er wordt daarom steeds meer nagedacht om rechten aan de natuur toe te kennen. Daarbij is het idee dat de natuur (via een rechtspersoon) zelf de mogelijkheid krijgt om haar belang in te brengen. Nu is het meestal de overheid die beslissingen neemt over de natuur, maar door rechten toe te kennen heeft de natuur zelf een stem en is het een stakeholder aan tafel bij beslissingen die zowel de overheid en bedrijven als de natuur aangaan. Er wordt onder andere nagedacht om natuurgebieden een rechtspersoonlijkheid toe te kennen, zoals we dat kennen van verenigingen, stichtingen en bv's. Het is een manier om via het publiekrecht een nieuwe juridische entiteit te creëren die vervolgens als rechtssubject namens een bepaald natuurgebied of rivier kan spreken. De belangen van het natuurgebied worden dan vertegenwoordig door een bestuur of een 'voogd'. Het concept 'rechten van de natuur' krijgt internationaal steeds meer aandacht. In Ecuador zijn de rechten van de natuur bijvoorbeeld vastgelegd in de grondwet. Behalve aan de natuur in zijn algemeenheid wordt wereldwijd ook rechtspersoonlijkheid toegekend aan specifieke entiteiten.

Zo zijn rechten toegekend aan de rivier de Rhône in Zwitserland en de Whanganui-rivier in NieuwZeeland en heeft Spanje de rechten van de lagune 'Mar Menor' erkent. In Nederland zijn er de afgelopen jaren ook een aantal initiatieven gestart. In 2018 is de Ambassade van de Noordzee opgericht met als uiteindelijke doel om te leren

onderhandelen namens de Noordzee. Daarnaast wordt onderzocht of het mogelijk is om de Maas en de Waddenzee te erkennen als rechtspersoon. In de Limburgse gemeente Eijsden-Margraten heeft de natuur inmiddels al een stem gekregen. Er wordt een voogd aangesteld die de belangen van de gemeentelijke flora en fauna gaat behartigen.
Bron: *Overzicht van trends in de omgeving van RWS, Strategische verkenningen, 2024, die zich voor deze trend baseren op :*

- *Mr. Online. (2023, 13 november). Natuur gaat als rechtspersoon meepraten in ZuidLimburgse gemeente. Geraadpleegd op Natuur gaat als rechtspersoon meepraten in ZuidLimburgse gemeente - Mr. Online (mr-online.nl).*
- *Programma Strategische Verkenningen. (2022, juni). Rechten van de natuur. Lichtkogel, 2022(1), 1-54.*

Lichte verbetering waterkwaliteit, maar blijft onvoldoende
Voldoende water van een goede kwaliteit is vitaal voor gezondheid, natuur, drinkwatervoorziening, industrie en landbouw. De Europese Kaderrichtlijn Water (KRW), sinds 2000 van kracht, schrijft voor dat alle wateren in Europa uiterlijk in 2027 aan de normen voldoen. Er is sindsdien veel gedaan, maar de doelen van de richtlijn zijn nog verre van gerealiseerd. Het huidige en vastgestelde beleid is onvoldoende om de doelen voor water (Kaderrichtlijn Water) te halen. In 2021 voldeed slechts 14 procent van de waterlichamen aan de KRW-doelen voor biologische kwaliteit en verkeerde 51 procent in een matige biologische toestand. In 2027 zullen de rijkswateren waarschijnlijk voldoen aan alle vier de biologische KRW-doelen (algen, waterplanten, macrofauna en vissen), maar in de meeste regionale wateren zijn die doelen niet haalbaar. De biologische toestand verbeterde tussen 2015 en 2021 van 5 procent van de waterlichamen in een goede toestand naar 14 procent, en van 34 procent naar 51 procent in een matige toestand. De vaststelling dat de waterkwaliteit is verbeterd op basis van het aantal waterlichamen dat voldoet aan de KRW-maatlatten wil niet zeggen dat de natuurkwaliteit daadwerkelijk overal is verbeterd. Ook de in de loop van de tijd aangepaste (meestal versoepelde) doelen spelen hierin een rol. De diversiteit van waterplanten en macrofauna in meren en beken is de laatste jaren juist afgenomen. Wanneer de KRW-doelen niet op tijd worden bereikt, kunnen economische activiteiten in Nederland – zowel in de landbouw als in de rest van de economie – stil komen te liggen. Bijvoorbeeld door een verbod van activiteiten waarbij sprake is van een lozing op het riool of het oppervlaktewater, of door het verbieden van de onttrekking van grondwater. Ook kan Nederland wanneer het niet aan zijn verplichtingen voldoet te maken krijgen met boetes vanuit de Europese Unie.
Overzicht van trends in de omgeving van RWS, Strategische verkenningen, 2024, die zich voor deze trend baseren op :

- *Planbureau voor de Leefomgeving. (2023). Balans van de Leefomgeving 2023. Geraadpleegd op https://www.pbl.nl/sites/default/files/downloads/pbl-2023-balans-vande-leefomgeving-5008.pdf.*
- *Raad voor de Leefomgeving en Infrastructuur. (2023). Goed Water Goed Geregeld. Geraadpleegd op https://www.rli.nl/publicaties/2023/advies/goed-water-goed-geregeld.*

Stikstofreductie en natuurherstel gaat langzaam

De stikstofdepositie op stikstofgevoelige Natura 2000-gebieden in Nederland is al lange tijd veel te hoog. Sinds 2010 is de afname van de stikstofdepositie gestagneerd, met name door een lichte toename van de ammoniakemissie uit de veeteelt. Mede door die te hoge stikstofdepositie staat de natuur onder druk. Het risico op natuurschade verschilt per habitattype en wordt weergegeven met de Kritische Depositie Waarde (KDW) van dat habitattype. Hoe meer en langer de stikstofdepositie deze grenswaarde overschrijdt, hoe hoger het risico wordt op een aantasting van het habitattype. Het gebiedsoppervlak van stikstofgevoelige habitattypen in Natura 2000-gebieden met een stikstofdepositie die onder die KDW bleef, nam toe van circa 20 procent in 2005 tot circa 30 procent in 2010. Sinds 2010 is het oppervlak vrijwel gelijk gebleven door een stagnatie in de afname van de stikstofdepositie. Natuurherstel wordt mede hierdoor vertraagd.

Op 29 mei 2019 oordeelde de Raad van State dat het Programma Aanpak Stikstof niet gebruikt mag worden om toestemming te geven voor activiteiten die extra stikstofuitstoot veroorzaken. Deze aanpak bood niet voldoende waarborgen voor natuurbehoud en -herstel. Na deze uitspraak ontstond wat ook wel de stikstofcrisis is gaan heten: bij onvoldoende natuurherstel en een hoge stikstofdepositie is het lastig geworden om natuurvergunningen te verkrijgen of te behouden voor economische activiteiten die stikstof uitstoten, zoals voor woningbouw en infrastructuur, maar ook voor activiteiten voor de energietransitie. De gemiddelde overschrijding van de KDW van stikstofgevoelige Natura 2000-gebieden daalt naar verwachting met een derde tussen 2021 en 2030. De daling is voor circa een kwart toe te schrijven aan het Programma Stikstofreductie en Natuurverbetering en de recente Landelijke beëindigingsregeling veehouderijlocaties met piekbelasting (Lbv-plus). Ondanks de daling van de overschrijding zijn de stikstofdoelen uit de Wet stikstofreductie en natuurverbetering nog buiten bereik. Een doorrekening van PBL, RIVM en WUR laat zien dat het areaal stikstofgevoelige natuur onder de KDW toeneemt van circa 28 procent in 2021 tot circa 31 procent in 2030 (doel is 50 procent onder de KDW in 2030). Dit komt doordat een deel van de mogelijke maatregelen nog niet is uitgewerkt in regelingen en subsidies. Daarnaast zijn de kritische depositiewaarden in 2023 herzien op basis van nieuwe wetenschappelijke inzichten. Voor een deel van de stikstofgevoelige natuur zijn hierbij de doelen scherper gesteld. Het halen van de doelen vergt hierdoor meer stikstofreductie.

Overzicht van trends in de omgeving van RWS, Strategische verkenningen, 2024, die zich voor deze trend baseren op :

- *Planbureau voor de Leefomgeving. (2024). Monitoring en Evaluatie van het programma Stikstofreductie en Natuurverbetering: syntheserapport. Geraadpleegd op https://www.pbl.nl/publicaties/monitoring-en-evaluatie-van-het-programmastikstofreductie-en-natuurverbetering-syntheserapport • Planbureau voor de Leefomgeving. (2023). Balans van de Leefomgeving 2023. Geraadpleegd op https://www.pbl.nl/sites/default/files/downloads/pbl-2023-balans-vande-leefomgeving-5008.pdf.*

Voor waterveiligheid zie megatrend klimaatverandering

1.1 Trends kunst en cultuur

Trendbureau Overijssel; dossier Kunst en Cultuur
Momenteel werkt het Trendbureau Overijssel aan het dossier Kunst & Cultuur - Trendbureau Overijssel De resultaten kunnen te zijner tijd worden toegevoegd aan de trendverkenning.
Er zijn volgens het Trendbureau Overijssel verschillende manieren waarop je naar kunst en cultuur kan kijken. Onderzocht wordt of het kijken vanuit al die verschillende perspectieven nieuwe inzichten geeft voor de toekomst van kunst en cultuur in Overijssel.
Kunst en cultuur is voor velen als een verzameling objecten en activiteiten waar mensen van kunnen genieten. Anderen zien kunst en cultuur als een productieve sector die bijdraagt aan de economie van en het welzijn in een land. Bij weer anderen groeit het besef dat kunst en cultuur ook helpen bij het begrijpen van een snel veranderende wereld als die veranderingen nog niet eenvoudig in woorden te vatten zijn. Daarbij dragen ze ook bij aan het gevoel ergens bij te horen. Thuis te zijn, ook als dat ver weg is van waar je wieg eens stond.

Onderdeel van het dossier is een documentaire gemaakt door Windesheim studenten Future of arts. In deze documentaire wordt de toekomst van kunst en cultuur verbeeld in het jaar 2043 en het jaar 2123. Daarmee krijgen we van de studenten een beeld van de mogelijke toekomstige veranderingen in de kunst en de vorm en de plek die musea innemen in de toekomstige samenleving. Het belang van musea als openbaar toegankelijke plekken voor kunst voor de hele maatschappij wordt benadrukt, maar er is nog veel werk te doen in het vergroten van de diversiteit, inclusiviteit en de toegankelijkheid van de musea.
Het is logisch dat we verschillende andere trends ook terugzien in de kunst en cultuursector. Bijvoorbeeld het toenemend gebruik van AI om kunst te maken. Voor musea is het al een feit dat er anders gekeken wordt naar koloniale kunst (inclusi).

1.1 Trends politiek-institutioneel

Steeds meer ‘crisispolitiek’ en aanhoudende versplintering in het politieke landschap.
Nederland lijkt de laatste jaren van de ene crisis in de andere te belanden en de politiek is allerlei grote opgaven ook een crisis gaan noemen. De coronacrisis, klimaatcrisis, vluchtelingencrisis, wooncrisis, stikstofcrisis; de ene crisis is nog niet voorbij of de volgende dient zich al aan. Terwijl de crises zich blijven opstapelen, wordt de houding van de politiek steeds meer reactief. De aanpak van problemen lijkt daarmee steeds

meer te verschuiven naar crisispolitiek, waarbij adhocmaatregelen de overhand krijgen boven doordachte langetermijnoplossingen.
De Raad voor het openbaar bestuur (ROB) is kritisch op de trend om opgaven een crisis te noemen, omdat het veelal verwaarloosde problemen zijn. Door iets crisis te noemen lijkt het alsof het je als openbaar bestuur overkomt en het niet een gevolg is van politieke keuzes. Ook kan het een beeld bij burgers oproepen van een onmachtige overheid die het probleem niet in de hand heeft. Gebrek aan proactief beleid heeft ook de politieke versplintering aangewakkerd.
In reactie op de steeds veranderende crisissituaties zien we de opkomst van one-issue-partijen, die zich richten op specifieke kwesties zoals klimaatverandering, immigratie of zorg. Deze partijen ontstaan vaak uit onvrede met het gevoerde beleid en proberen met hun specialisatie in een bepaald onderwerp kiezers aan te trekken die zich door de gevestigde partijen niet vertegenwoordigd voelen. De invloed van deze partijen groeit, omdat ze zich weten te profileren als de enige oplossing voor een specifiek probleem. Dit zorgt voor een versnippering in het politieke landschap, waarbij steeds meer kleine partijen strijden om aandacht en invloed. Deze versplintering heeft nadelige gevolgen voor de effectiviteit van het beleid. Coalitievorming wordt zowel op landelijk als lokaal niveau ingewikkelder, aangezien steeds meer partijen nodig zijn om een meerderheid te vormen. Dit kan resulteren in instabiliteit van het openbaar bestuur en in waterige compromissen die de daadkracht van de overheid verminderen en de implementatie van beleid bemoeilijken.
Overzicht van trends in de omgeving van RWS, Strategische verkenningen, 2024, die zich voor deze trend baseren op :

- *Raad voor het Openbaar Bestuur. (2022). Gezag Herwinnen. Over de gezagswaardigheid van het openbaar bestuur. Geraadpleegd op https://www.raadopenbaarbestuur.nl/ documenten/publicaties/2022/11/10/gezag-herwinnen.-over-de-gezagswaardigheid-vanhet-openbaar-bestuur*
- *Parlement.com. (z.j.). Versplintering. Geraadpleegd op https://www.parlement.com/id/ vly9m046yqsy/versplintering.*

Dalend vertrouwen in politieke instituties
Sinds de Tweede Kamerverkiezingen van 2021 is het vertrouwen in de politiek laag in vergelijking met de afgelopen vijftien jaar. Volgens metingen van het SCP heeft 42 procent van de Nederlandse bevolking (18+) voldoende vertrouwen in de regering. Het vertrouwen in de Tweede Kamer is 43 procent. Deze percentages zijn vergelijkbaar met de jaren 2012/2013 tijdens de financiële crisis en 2016 tijdens de vluchtelingencrisis. Daar houdt de vergelijking op, want daar waar in de jaren 2012, 2013 en 2016 het vertrouwen zich snel herstelde, ziet het SCP in de periode 2021-2023 een langere dip in het vertrouwen.
Het SCP heeft daarnaast onderzocht wat de achtergronden zijn van het lage vertrouwen in de regering. De meest genoemde reden voor het lage vertrouwen is dat de regering niet in staat blijkt om de problemen in Nederland op te lossen. Op het gebied van onder meer de woningbouw, infrastructurele projecten, energietransitie en bescherming van de vitale infrastructuur wordt volgens de respondenten van het SCP nauwelijks vooruitgang geboekt. Ook wordt vaak verwezen naar de toeslagenaffaire en

de gaswinning in Groningen in relatie tot het lage vertrouwen in de regering. Het is volgens de respondenten illustratief voor de onwil en het onvermogen van regering om de grote problemen op te lossen.

Overzicht van trends in de omgeving van RWS, Strategische verkenningen, 2024, die zich voor deze trend baseren op :

- *Sociaal Cultureel Planbureau. (2023). Burgerperspectieven 2023 bericht 2. Geraadpleegd op https://www.scp.nl/publicaties/publicaties/2023/08/31/burgerperspectieven-2023bericht-2.*

Verspreiding van desinformatie neemt toe, meer onzekerheid over 'de waarheid'
Desinformatie is het doelbewust verspreiden van misleidende informatie, vaak met kwade bedoelingen. Het verspreiden van desinformatie heeft verregaande gevolgen. Zo ontstaat er verwarring over de waarheid door de hoeveelheid alternatieve verhalen. We zien dan ook dat steeds vaker feitelijke kennis wordt betwist; het vertrouwen in journalistiek en politiek neemt af. De waarheid lijkt een relatief begrip geworden, het middelpunt van een strijd waar verschillende kanten hun eigen perspectief op hebben. Een op de 3 Nederlanders weet niet wat 'waar' is en wat 'onwaar'. Een veelgenoemde oplossing voor desinformatie is fact-checken. Hierbij controleer je actief of de uitspraken van bijvoorbeeld een politicus of expert wel waarheidsgetrouw zijn, presenteer je duidelijk wat wel en niet waar is en waarom dat zo is. Echter mensen doen pas aan fact-checken als zij twijfelen aan de (des)informatie en open staan voor een alternatieve zienswijze. Ook zien we meer verspreiding van tegenstrijdige informatie over de milieu- en klimaatwetenschap. Er komt steeds meer betwiste informatie, o.a. in relatie tot modellen en kaders waar beleid zich op baseert. Ook discrepantie/spanning tussen modellen en de werkelijkheid, bijvoorbeeld bij geluid.

Overzicht van trends in de omgeving Rijkswaterstaat RWS, gebruikte bron(nen):

- *FreedomLab. (2023). Toekomstverkenning Digitalisering 2030. Geraadpleegd op https://www.rijksoverheid.nl/documenten/kamerstukken/2021/04/26/toekomstverkenning-digitalisering-2030.*

Overheid steekt de duinen bij Castricum door.....

Eind oktober 2024 werd in een persbericht van het Hoogheemraadschap Noordhollands kwartier aangegeven waarom er in de duinen van Castricum 5 gaten worden gegraven in de duinen. Met een duidelijke uitleg van het waarom: deze nature-based solutions zijn juist bewust genomen kustversterkende maatregelen en beter voor de natuur. Ofwel deze maatregel wordt juist genomen om beter bestand te zijn tegen de zeespiegelstijging.

Binnen een paar muisklikken kom je in november 2024 terecht in een complotwereld op social media (Facebook) waar het bericht rondgaat dat de overheid moedwillig de duinen aan het doorsteken is en daarmee onze nationale veiligheid bedreigt. Een gevaarlijke combinatie van algoritmes, sociale media en daarmee hardnekkige geruchten.

6 Tot slot

De voorliggende brede trendverkenning is opgesteld op basis van deskresearch. Dit is de eerste stap van het proces om te komen tot een trendverkenning.

Logische vervolgstappen zijn:
- Bespreken/checken van trends in gesprekken met collega-experts;
- Aanvullen van ontbrekende trends;
- Gesprek over de trends en de gevolgen van deze ontwikkelingen voor ons handelen, het beleid, het prioriteren, het voorkomen van lock-ins etc.

Ervaren trendverkenners benadrukken dat juist het gezamenlijke gesprek over de trends van belang is.

In 2025 wordt gewerkt aan de actualisering van de Trendrapportage Sociaal domein 2022. Wellicht biedt deze actualisatie samen met deze trendverkenning de basis voor een brede trendverkening. Het is in ieder geval efficiënter om in de toekomst toe te werken naar een organisatiebrede trendverkenning.

Bruikbaar om daarbij te betrekken zijn de geplande nieuwe trendstudies van:
- Platform31: de laatste trendstudie van Platform voor G40 en M50 gemeenten dateert alweer van medio 2021, zie: Stedelijke trends en opgaven voor 2022 e.v. - Platform31 | Kennis en netwerk voor stad en regio. Deze trendstudie wordt altijd opgesteld (vlak) voor de gemeenteraadsverkiezingen (maart 2026). De planning is dat Platform31 begin 2025 zullen start met een nieuwe trendstudie die medio 2025 gereed zal zijn;
- Trendbureau Overijssel: ook het trenbureau is van plan om - ten behoeve van de gemeenteraadsverkiezingen van maart 2026- in 2025 hun bestaande Trendweb 2022 te actualiseren.

Legenda toegepaste uitzonderingsgrondslagen

In dit document zijn gegevens definitief geanonimiseerd op grond van:

Wet	Artikel	Omschrijving	Pagina's
Wet open overheid	Art. 5.1 lid 2 sub e	De eerbiediging van de persoonlijke levenssfeer	1, 18

From: "5.1.2e " <5.1.2e @zwolle.nl>
Sent: 1/14/2025 9:28:58 AM
To: "5.1.2e (5.1.2e " <5.1.2e @zwolle.nl>
Cc:
Subject: excursie morgen en afmeldingen

excursie morgen en afmeldingen

Een conversatie met 5.1.2e , 5.1.2e (5.1.2e) , 5.1.2e (5.1.2e) , 5.1.2e , 5.1.2e (5.1.2e) , 5.1.2e , 5.1.2e (5.1.2e , 5.1.2e , 5.1.2e (5.1.2e)

Bericht door 5.1.2e op 14-1-2025 10:28

Vlak voordat we met elkaar op pad gaan, krijg ik afmeldingen.
5.1.2e
5.1.2e, 5.1.2e
5.1.2e
Ik vind dat zeer teleurstellend en eigenlijk niet kunnen. Dit staat al maanden in de agenda's. Ik sla een modderfiguur bij de gemeente Nijmegen. Daar is alles voor ons geregeld, presentaties, lunch, ontvangst door directielid (want 2 wethouders). Voor Gerdien ook niet prettig.
En 5.1.2e heeft in Zutphen rondleiding voorbereid.
Frustatie? Dat dekt de lading niet.
Ik check hierbij of de rest wel meegaat. Want nog 1 afmelding erbij en ik blaas het af.
In de bijlage voor de zekerheid nogmaals het programma en de tijden.
5.1.2e
Gemeente Zwolle

5.1.2e
5.1.2e

Gemeente Zwolle,
Postadres: Postbus 10007, 8000 GA Zwolle
Bezoekadres: Lübeckplein 2
: 5.1.2e
@ : 5.1.2e @zwolle.nl

Niet printen spaart het milieu.

De gemeente Zwolle beschouwt e-mail als volwaardig communicatiemiddel. Dit betekent dat u erop mag vertrouwen dat de inhoud van dit bericht correct en compleet is.

Veilig verstuurd via Zivver - Bekijk in de Zivver-app

Legenda toegepaste uitzonderingsgrondslagen

In dit document zijn gegevens definitief geanonimiseerd op grond van:

Wet	Artikel	Omschrijving	Pagina's
Wet open overheid	Art. 5.1 lid 2 sub e	De eerbiediging van de persoonlijke levenssfeer	1

Op zoek naar plaatsgebonden identiteiten bij gebiedsontwikkeling
HS 051224

Excursie Zutphen en Nijmegen
Datum: **15 januari 2025**

Deelnemers:

1. 5.1.2e
2. Gerdien Rots - wethoudster
3. 5.1.2e
4. 5.1.2e
5. 5.1.2e
6. 5.1.2e en of 5.1.2e
7. 5.1.2e
8. 5.1.2e
9. 5.1.2e

Vanuit gemeente Nijmegen

1. 5.1.2e
2. 5.1.2e
3. 5.1.2e
4. 5.1.2e

Programma:

Vertrek Zwolle	8.50	spoor 10
Aankomst Zutphen	9.26	
Bezoek Noorderhaven eo plus koffie		
Vertrek Zutphen	11.08	
Aankomst Nijmegen	12.06	spoor 3
OV-fietsen pakken		
Lunch, ontvangst gemeente Nijmegen	12.30	
opgaven Nijmegen- **Omgevingsvisie 2.0**	5.1.2e	*&* 5.1.2e
Vertrek naar atelier Stationsdistrict	13.30	
Bezoek atelier **Stationsdistrict**	13.*45*	5.1.2e
Vertrek en fietstocht naar **Eiland e.o.**	14.30	5.1.2e
Bezoek infocentrum **Waalsprong**	15.15	5.1.2e
Vertrek naar station	16.25	
Vertrek Nijmegen	16.54	spoor 1A
Aankomst Zwolle	18.10	

Aanleiding
Rondreizend door Nederland valt het Gerdien op dat nieuwbouw over het algemeen nogal op elkaar lijkt. Dat roept bij haar en mij een aantal essentiële vragen op.

- Hoe zorgen we ervoor dat ontwikkelingen in Zwolle passen bij de identiteit van de stad? En waarom is dat belangrijk?

- Bestaat er wel zoiets als een overall Zwolse identiteit of gaat het om goed inbedden en aansluiten op een plekgebonden context (schaalniveaus)?
- En bestaat die context uit stedelijke dan wel landschappelijke kenmerken, sociale kenmerken of historische gelaagdheid?
- En hoe analyseer je dat en hoe vertaal je dat naar beleidsmatig instrumentarium?
- Is het soms ook mogelijk, wenselijk misschien zelfs noodzakelijk een geheel nieuwe identiteit te ontwikkelen.

Welke goede en minder geslaagde voorbeelden zijn er in Zwolle?

- Is het PEC stadion onderdeel van de Zwolse identiteit?
- Isala is het resultaat van een keuze door Zwollenaren. Dus dan past het bij ons?
- Het Kraanbolwerk gaat terug op de vestingwerken en het industriële verleden van die plek. Was een andere keuze ook mogelijk en tot welke kwaliteiten dad dat geleid?
- Zijn de landschappelijke structuren in Stadshagen voldoende sterk om het gehele stadsdeel ‘Zwols’ te laten zijn.
- Onttrekken bedrijventerrein zich aan deze discussie?

Al trein reizend, wandelend en praten gaan we deze vragen verkennen. Kan dit input opleveren voor de update van de OGV?

Waarom Zutphen en Nijmegen?

De gebiedsontwikkeling ten noorden van het station in Zutphen is een transformatie van een bedrijventerrein naar een gemengd maar toch vooral stedelijk woongebied. Meerdere cultuurhistorische artefacten als gebouwen en een oude haven geven het gebied sfeer en eigenheid. En de prachtige binnenstad ligt net aan de andere kant van het station. In hoeverre heeft die historie geleid tot specifieke architectuur en openbare ruimtes? Dat gaan we met elkaar onderzoeken.

Nijmegen werkt aan hun eigen Spoorzone. Hoe staat het daar mee en tot welke Nijmeegse kwaliteiten leidt dat en zijn er al te zien? Hoe kijken 5.1.2e en 5.1.2e tegen onze zoektocht aan? Leeft dit thema ook bij hun?

De Sprong over de Waal was een sprong in het onbekende. Hoe ontwikkel je een gebied dat zo los staat van de stad? Welke ankerpunten zijn ontdekt en als uitgangspunt genomen?

Het programma Ruimte voor de Rivier en de noodzaak voor een bypass was echt doorkruisende gebeurtenis. Hoe heeft Nijmegen daar regie op gevoerd en van deze ingreep een succes gemaakt?

Legenda toegepaste uitzonderingsgrondslagen

In dit document zijn gegevens definitief geanonimiseerd op grond van:

Wet	Artikel	Omschrijving	Pagina's
Wet open overheid	Art. 5.1 lid 2 sub e	De eerbiediging van de persoonlijke levenssfeer	1, 2

From: "5.1.2e " <5.1.2e @zwolle.nl>
Sent: 2/11/2025 12:03:27 PM
To: "5.1.2e 5.1.2e " <5.1.2e @zwolle.nl>
Cc:
Subject: Feedback Gerdien

5.1.2e
5.1.2e

Gemeente Zwolle, Afdeling Concernstaf
Postadres: Postbus 10007, 8000 GA Zwolle
Bezoekadres: Lübeckplein 2
☎ : 5.1.2e
@ : 5.1.2e @zwolle.nl

Legenda toegepaste uitzonderingsgrondslagen

In dit document zijn gegevens definitief geanonimiseerd op grond van:

Wet	Artikel	Omschrijving	Pagina's
Wet open overheid	Art. 5.1 lid 2 sub e	De eerbiediging van de persoonlijke levenssfeer	1

From: "5.1.2e" <5.1.2e@zwolle.nl>
Sent: 2/24/2025 9:30:09 AM
To: "5.1.2e" <5.1.2e@zwolle.nl>, "5.1.2e" <5.1.2e@zwolle.nl>, "5.1.2e)" <5.1.2e@zwolle.nl>, "5.1.2e" <5.1.2e@zwolle.nl>, "5.1.2e 5.1.2e (5.1.2e)" <5.1.2e@zwolle.nl>
Cc: "5.1.2e" <5.1.2e@zwolle.nl>
Subject: Feedback Gerdien op de stukken

5.1.2e
5.1.2e 5.1.2e

Gemeente Zwolle, Afdeling Concernstaf
Postadres: Postbus 10007, 8000 GA Zwolle
Bezoekadres: Lübeckplein 2
☎ : 5.1.2e
@ : 5.1.2e@zwolle.nl

Legenda toegepaste uitzonderingsgrondslagen

In dit document zijn gegevens definitief geanonimiseerd op grond van:

Wet	Artikel	Omschrijving	Pagina's
Wet open overheid	Art. 5.1 lid 2 sub e	De eerbiediging van de persoonlijke levenssfeer	1

From: "5.1.2e" <5.1.2e@zwolle.nl>
Sent: 3/5/2025 9:02:50 AM
To: "5.1.2e" <5.1.2e@zwolle.nl>, "5.1.2e 5.1.2e" <5.1.2e@zwolle.nl>, "5.1.2e" <5.1.2e@zwolle.nl>, "5.1.2e" <5.1.2e@zwolle.nl>, "5.1.2e 5.1.2e" <5.1.2e@zwolle.nl>, "5.1.2e 5.1.2e" <5.1.2e@zwolle.nl>
Cc: "5.1.2e" <5.1.2e@zwolle.nl>, "5.1.2e (5.1.2e)" <5.1.2e@zwolle.nl>, "5.1.2e 5.1.2e" <5.1.2e@zwolle.nl>
Subject: Feedback memo werkpakketten

Hoi allen,

5.1.2e en ik hebben vanochtend samen even het memo over de werkpakketten doorgenomen. Onze feedback vinden jullie in de bijlage. Willen jullie deze verwerken?
@5.1.2e: kijk jij ook nog mee vandaag? Hopelijk lukt dit.

Planning
Vanmiddag kijken 5.1.2e en ik nog even naar de planning en wil ik ook even kijken op welke momenten we in de agenda van Gerdien nog wat moeten inplannen. Daar komen we dus einde middag even op terug.
Intentie is dat we het einde middag het memo en de planning naar Gerdien kunnen sturen, laten we proberen dat dit lukt.

met vriendelijke groet Zwolle

5.1.2e
5.1.2e

Gemeente Zwolle, Afdeling Concernstaf
Postadres: Postbus 10007, 8000 GA Zwolle
Bezoekadres: Lübeckplein 2
☎ : 5.1.2e
@ : 5.1.2e@zwolle.nl

Legenda toegepaste uitzonderingsgrondslagen

In dit document zijn gegevens definitief geanonimiseerd op grond van:

Wet	Artikel	Omschrijving	Pagina's
Wet open overheid	Art. 5.1 lid 2 sub e	De eerbiediging van de persoonlijke levenssfeer	1

From: "5.1.2e " <5.1.2e @zwolle.nl>
Sent: 4/7/2025 7:28:09 AM
To: "5.1.2e 5.1.2e " <5.1.2e @zwolle.nl>
Cc:
Subject: FW: Aanpassing 'begrenzing' Zwolle zuid zuid

Van: 5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>
Verzonden: Wednesday, March 26, 2025 3:33:42 PM
Aan: 5.1.2e @posadmaxwan.nl <5.1.2e @posadmaxwan.nl>
CC: 5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>
Onderwerp: Aanpassing 'begrenzing' Zwolle zuid zuid

Hoi 5.1.2e,
Zou je de begrenzing van Zwolle zuid zuid willen aanpassen in meer zuidelijke richting. Als bijlage een kaart met een voorgestelde begrenzing aan de zuidkant. Qua kaart wil dat zeggen dat de rode stipjes meer naar beneden doorgetrokken worden. Nu ligt de 'grens' bij de 5.1.2e . Dat mag dus iets meer naar beneden.
Aanpassing is nodig vanwege het vestigen van WVG.
Nb. Voor de zekerheid. Dus niet de lijn letterlijk overnemen, maar de rode stipjes naar beneden doortrekken tot de grens die op de bijgevoegde kaart is getekend.
En het betreft de woonkaart, de integrale kaart en de kaart voor het sleutelgebied.
Als je vragen hebt dan hoor ik het graag.
Alvast dank!

met vriendelijke groet

5.1.2e
5.1.2e
Gemeente Zwolle, Team Ruimte en Economie
Postadres: Postbus 10007, 8000 GA Zwolle
Bezoekadres: Lübeckplein 2
☎ : 5.1.2e
@ : 5.1.2e @zwolle.nl

Niet printen spaart het milieu.

De gemeente Zwolle beschouwt e-mail als volwaardig communicatiemiddel. Dit betekent dat u erop mag vertrouwen dat de inhoud van dit bericht correct en compleet is.

Legenda toegepaste uitzonderingsgrondslagen

In dit document zijn gegevens definitief geanonimiseerd op grond van:

Wet	Artikel	Omschrijving	Pagina's
Wet open overheid	Art. 5.1 lid 2 sub e	De eerbiediging van de persoonlijke levenssfeer	1

From: "5.1.2e " <5.1.2e @zwolle.nl>
Sent: 3/31/2025 9:14:29 PM
To:
Cc:
Subject: FW: Afstemming ruimtelijke en mobiliteitsontwikkelingen Provincie Overijssel en gemeente Zwolle (agenda bijgevoegd)

Hi 5.1.2e ,
Ik heb je uitgenodigd voor deze belangrijke bijeenkomst om als Zwolle en Overijssel onze ruimtelijke en mobiliteitsontwikkelingen af te stemmen. Aanleiding is een gesprek tussen 5.1.2e en Gerdien Rots waarbij 5.1.2e een grotere betrokkenheid van Overijssel hierbij wil hebben en zorg heeft bij de bereikbaarheid van Zwolle en de Regio en het tempo van de woningopgave.
Ik zou je met klem willen vragen om bij het overleg aanwezig te zijn. Ik hoop dat dit je lukt. Ik hoor graag van je.
-----Oorspronkelijke afspraak-----
Van: 5.1.2e (5.1.2e)
Verzonden: maandag 17 maart 2025 12:25
Aan: 5.1.2e (5.1.2e); 5.1.2e (5.1.2e); 5.1.2e (5.1.2e); 5.1.2e (5.1.2e); 5.1.2e (5.1.2e); 5.1.2e 5.1.2e; 5.1.2e (5.1.2e); 5.1.2e (5.1.2e); 5.1.2e ; 5.1.2e ; 5.1.2e (5.1.2e); 5.1.2e ; 5.1.2e ; 5.1.2e (5.1.2e)
CC: 5.1.2e (5.1.2e); 5.1.2e
Onderwerp: Afstemming ruimtelijke en mobiliteitsontwikkelingen Provincie Overijssel en gemeente Zwolle (agenda bijgevoegd)
Tijd: dinsdag 8 april 2025 09:30-11:00 (UTC+01:00) Amsterdam, Berlijn, Bern, Rome, Stockholm, Wenen.
Locatie: Microsoft Teams-vergadering

Met vriendelijke groet,
Namens 5.1.2e en 5.1.2e
5.1.2e
5.1.2e
Team Beleidsvorming Mobiliteit | 5.1.2e | mobiel 5.1.2e
Provincie Overijssel | Postbus 10078 | 8000 GB Zwolle

Microsoft Teams Heeft u hulp nodig?

Nu deelnemen aan de vergadering
Vergadering-id: 5.1.2e
Wachtwoordcode: 5.1.2e

Deelnemen op een apparaat voor videovergaderingen
Tenantsleutel: 5.1.2e
Video-id: 5.1.2e
Meer informatie

Voor organisatoren: Vergaderopties

Legenda toegepaste uitzonderingsgrondslagen

In dit document zijn gegevens definitief geanonimiseerd op grond van:

Wet	Artikel	Omschrijving	Pagina's
Wet open overheid	Art. 5.1 lid 2 sub e	De eerbiediging van de persoonlijke levenssfeer	1

From: "5.1.2e " <5.1.2e @zwolle.nl>
Sent: 2/25/2025 8:13:03 AM
To: "5.1.2e " <5.1.2e @zwolle.nl>
Cc:
Subject: FW: agenderingsformulier MT Stadsontwikkeling

Ter info

Van: 5.1.2e
Verzonden: maandag 24 februari 2025 09:32
Aan: Stadsontwikkeling <stadsontwikkeling@zwolle.nl>
Onderwerp: RE: agenderingsformulier MT Stadsontwikkeling

En aanwezig zijn: 5.1.2e , 5.1.2e en 5.1.2e .

(ik dus niet, zoals nu op agenda staat)

Groet,

5.1.2e
5.1.2e
Tip! Schrijf je in voor de nieuwsbrief over de Omgevingsvisie!

Gemeente Zwolle, Afdeling Proces, Programma, Projectmanagement
Bezoekadres: Lübeckplein 2, 8017 JZ Zwolle
☎ 5.1.2e
@ 5.1.2e @zwolle.nl

Niet printen spaart het milieu.
De gemeente Zwolle beschouwt e-mail als volwaardig communicatiemiddel. Dit betekent dat u erop mag vertrouwen dat de inhoud van dit bericht correct en compleet is.

Van: 5.1.2e
Verzonden: vrijdag 21 februari 2025 17:21
Aan: Stadsontwikkeling <stadsontwikkeling@zwolle.nl>
Onderwerp: RE: agenderingsformulier MT Stadsontwikkeling

Excuus, volle week. Niet meer aan gedacht.
Hierbij.

Groet,
5.1.2e

Van: Stadsontwikkeling <stadsontwikkeling@zwolle.nl>
Verzonden: vrijdag 21 februari 2025 15:03
Aan: 5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>
Onderwerp: RE: agenderingsformulier MT Stadsontwikkeling

5.1.2e ,

Ik heb de stukken nog niet. Kan jij eventueel deze toesturen?

Groeten,

Van: 5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>
Verzonden: woensdag 19 februari 2025 12:24
Aan: Stadsontwikkeling <stadsontwikkeling@zwolle.nl>
Onderwerp: RE: agenderingsformulier MT Stadsontwikkeling

Hoi,

Zoals eerder al gecommuniceerd is bespreking van het onderwerp ruimtelijk toekomstperspectief voor de aanvulling op de omgevingsvisie verplaatst naar het MT op 25 feb.
Bijgevoegd het aangepaste formulier met een kleine toevoeging op proces.

Er wordt deze week hard gewerkt aan het RTP. Uiterlijk vrijdag is het document gereed en kan ik het toesturen voor op de agenda.

Groet,

5.1.2e
5.1.2e
Tip! Schrijf je in voor de nieuwsbrief over de Omgevingsvisie!

Gemeente Zwolle, Afdeling Proces, Programma, Projectmanagement
Bezoekadres: Lübeckplein 2, 8017 JZ Zwolle
☎ 5.1.2e
@ 5.1.2e @zwolle.nl

Niet printen spaart het milieu.
De gemeente Zwolle beschouwt e-mail als volwaardig communicatiemiddel. Dit betekent dat u erop mag vertrouwen dat de inhoud van dit bericht correct en compleet is.

Van: Stadsontwikkeling <5.1.2e @zwolle.nl>
Verzonden: maandag 10 februari 2025 10:24
Aan: 5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>
Onderwerp: RE: agenderingsformulier MT Stadsontwikkeling

Goedemorgen 5.1.2e,

De agendering heb ik aangepast. Zie bijlage. Wil je het nog even checken?
Bij akkoord kan ik het tzt publiceren. Ik hoor graag van je.

Groeten,
5.1.2e

Van: 5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>
Verzonden: vrijdag 7 februari 2025 19:56
Aan: 5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>; Stadsontwikkeling <5.1.2e @zwolle.nl>; 5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>
Onderwerp: RE: agenderingsformulier MT Stadsontwikkeling

5.1.2e,

Super aanpassing ontvangen en doorgezet.

met vriendelijke groet Zwolle

5.1.2e
5.1.2e
5.1.2e

Gemeente Zwolle, Afdeling Proces-, Programma- en Projectmanagement
Postadres: Postbus 10007, 8000 GA Zwolle
Bezoekadres: Lübeckplein 2

T: 5.1.2e
@: 5.1.2e @zwolle.nl

Van: 5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>
Verzonden: donderdag 6 februari 2025 10:08
Aan: 5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>
Onderwerp: FW: agenderingsformulier MT Stadsontwikkeling

Hallo 5.1.2e,

Gisteren het agenderingsformulier naar stadsontwikkeling@zwolle gestuurd.
5.1.2e is nog niet helemaal tevreden over de eerste vraag die we stellen.
Ik snap zijn punt. Denk je dat onderstaande aangepaste vraag wel past bij de rol van het MT?

- ~~Wat spreekt aan? Wat niet? Waarom?~~ Wat wil het MT SO meegeven voor de bestuurlijke besluitvorming en relatie met andere opgaven?
- Worden de ontwikkelgebieden herkend?
- Is het bijbehorende ontwikkelpad navolgbaar en logisch bij dit RTP?

Groet,

5.1.2e
5.1.2e
Tip! Schrijf je in voor de nieuwsbrief over de Omgevingsvisie!

Gemeente Zwolle, Afdeling Proces, Programma, Projectmanagement
Bezoekadres: Lübeckplein 2, 8017 JZ Zwolle
☎ 5.1.2e
@ 5.1.2e @zwolle.nl

Niet printen spaart het milieu.
De gemeente Zwolle beschouwt e-mail als volwaardig communicatiemiddel. Dit betekent dat u erop mag vertrouwen dat de inhoud van dit bericht correct en compleet is.

Van: 5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>
Verzonden: donderdag 6 februari 2025 09:35
Aan: 5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>
CC: 5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>; 5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>; 5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>
Onderwerp: FW: agenderingsformulier MT Stadsontwikkeling

Goedemorgen 5.1.2e,

Fijn dat je dit agenderingsfomulier al hebt opgesteld. Kun je de vraag aan het MT nog wat concretiseren? Feitelijk is het mi niet de bedoeling om een inhoudelijke discussie met het MT te voeren (wat wel en niet aanspreekt…> is natuurlijk wel

interessant, maar mi is dat niet de kern van de doelstelling van behandeling in het MT). Ik ben van mening dat dat door de integrale projectgroep is afgewogen waarbij alle noodzakelijke disciplines zijn vertegenwoordigd.

Van de managers en AO's verwacht ik meer een opinie wat zijn ons nog willen meegeven voor de bestuurlijke besluitvorming en bijv. relatie naar andere opgaven (denk aan binnenstedelijke ontwikkelingen etc. waarvan alle AO's aan tafel zitten). Vraag 3 over het ontwikkelpad vind ik logisch en prima (gaat dan om volgordelijkheid en heeft relatie met diverse stedelijke en lopende gebiedsontwikkelingen).

Wil je hier nog even over nadenken en afstemmen met 5.1.2e (evt 5.1.2e) wat zijn beeld is bij een goede vraagstelling agendering voor het MT Stadsontwikkeling. Juist omdat het MT SO nog in ontwikkeling is, wil ik hier graag een scherpe vraagstelling (gaat om een zuivere rolneming van het MT-SO). Ben benieuwd naar de uitkomst van het overleg.

Met groet,

5.1.2e

Van: 5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>
Verzonden: woensdag 5 februari 2025 14:57
Aan: 5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>
CC: 5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>
Onderwerp: agenderingsformulier MT Stadsontwikkeling

Hallo 5.1.2e ,

Ter info: bijgevoegd het agenderingsformulier voor het MT stadsontwikkeling van 18 februari.

Groet,

5.1.2e
5.1.2e
Tip! Schrijf je in voor de nieuwsbrief over de Omgevingsvisie!

Gemeente Zwolle, Afdeling Proces, Programma, Projectmanagement
Bezoekadres: Lübeckplein 2, 8017 JZ Zwolle
☎ 5.1.2e
@ 5.1.2e @zwolle.nl

Niet printen spaart het milieu.
De gemeente Zwolle beschouwt e-mail als volwaardig communicatiemiddel. Dit betekent dat u erop mag vertrouwen dat de inhoud van dit bericht correct en compleet is.

Legenda toegepaste uitzonderingsgrondslagen

In dit document zijn gegevens definitief geanonimiseerd op grond van:

Wet	Artikel	Omschrijving	Pagina's
Wet open overheid	Art. 5.1 lid 2 sub e	De eerbiediging van de persoonlijke levenssfeer	1, 2, 3, 4

From: "5.1.2e " <5.1.2e @zwolle.nl>
Sent: 8/8/2024 6:56:28 AM
To: "5.1.2e " <5.1.2e @zwolle.nl>, "5.1.2e 5.1.2e " <5.1.2e @zwolle.nl>
Cc:
Subject: FW: Akkoord budgetten campagne

Goedemorgen,
Praktisch gezien is het heel onhandig die bus steeds voor een dag te huren. Je moet de bus ophalen (kost veel tijd), moet dan de spullen inladen (waar staan die? en ook 2 personen voor nodig), dan naar locatie om op te bouwen. En als je klaar bent dus weer hetzelfde riedeltje.
Daarnaast moet je dus ook de opslag voor die meubels hebben. Wie heeft er een dusdanig grote garage? Ofwel doen we het bij zo'n opslagbedrijf ofzo, wat ook geld kost.
Bovenstaande kost veel tijd/uren **en dus ook geld** en is totaal niet praktisch. Als je de bus de gehele periode hebt, kun je 'm
Ik ben ook nagegaan of het goedkoper is om de bus bv. van maandag tm vrijdag te huren en 12 oktober op zaterdag, maar dat kost je ook zo'n € 5.1.2f- dus kun je 'm beter de gehele periode huren.
Al met al denk ik niet dat je er onderuit komt.
Akkoord?
En over de stroom; goed idee, echter is dat geen zekerheid dat we dat op elke locatie zo kunnen regelen, omdat je ook nog niet exact weet op welke plek je bv bij een winkelcentrum staat (en mss ver weg van stroom) dus moet je er rekening mee houden dat je toch iets nodig hebt.
Incalculeren qua kosten maar nagaan of we elders stroom kunnen tappen.
Akkoord?
De kosten voor de give-aways (voor festival) zijn nog niet bekend, dus die moeten dan even los besproken worden zodra ik deze weet.
En @5.1.2e (5.1.2e volgens mij zou jij nog doorgeven of we een artiest of iets willen inschakelen bij het evenement, of dat **akkoord** is ook qua kosten?
Hoor graag nog even over de 3x akkoord of niet, zodat we verder kunnen.
Dank!

5.1.2e
5.1.2e
5.1.2e
Gemeente Zwolle, Afdeling Proces-, Programma- en Projectmanagement
Postadres: Postbus 10007, 8000 GA Zwolle
Bezoekadres: Lübeckplein 2

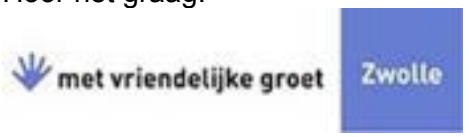
T: 5.1.2e
@: 5.1.2e @zwolle.nl

Van: 5.1.2e
Verzonden: woensdag 7 augustus 2024 16:13
Aan: 5.1.2e ; 5.1.2e (5.1.2e
Onderwerp: RE: Akkoord budgetten campagne I hebben wij eigen bus?

Hoi,
Wat mij betreft akkoord, al heb ik wel een vraag over die bus.
Want eigenlijk hebben we deze maar 8 dagen nodig, a +/- 5.1.2f euro is 5.1.2f euro (ipv de geraamde 5.1.2f euro).
Punt is alleen: waar worden de spullen tussentijds opgeslagen? Als dit nergens anders kan dan moet de bus gehuurd worden voor de volle 33 dagen en als opslag dienen.
Wat betreft stroom: het meest handig is om op de locaties na te gaan of er een stroompunt is. Op het grote kerkplein bijv. is een kast voor de marktlui die daar hun stroom vandaan halen. Dat moet voor het festival wel te regelen zijn lijkt mij. Misschien is dit ook mogelijk op de andere plekken? (een visboer bij een winkelcentrum gebruikt vast ook een stopcontact dat daar aanwezig is). Zo hoeft er geen aggregaat of accu te worden gehuurd en heb je niet te maken met onzekerheid over stroomverbruik/piekbelasting door een waterkoker of koffiezetter.
Groet,
5.1.2e

Van: 5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>
Verzonden: woensdag 7 augustus 2024 10:05
Aan: 5.1.2e 5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>; 5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>
Onderwerp: Akkoord budgetten campagne I hebben wij eigen bus?

Hi,
Ik had net even overleg met 5.1.2e en zij geeft aan dat er zsm akkoord dient te komen op de diverse budgetten, zodat wij de zaken verder kunnen regelen.
Zie bijgaand document (**laatste versie van vandaag**) voor de specifieke budgetten en ook nog de vragen daarover.
Graag antwoorden in dat document, zodat ik dat over kan nemen en mij dat document toesturen.
@5.1.2e, tevens moeten we zsm weten of er vanuit ons een bus is. Heb jij die vraag nog uitgezet bij facilitair of moet ik dat even doen?
Hoor het graag.

5.1.2e
5.1.2e
5.1.2e
Gemeente Zwolle, Afdeling Proces-, Programma- en Projectmanagement
Postadres: Postbus 10007, 8000 GA Zwolle
Bezoekadres: Lübeckplein 2

T: 5.1.2e
@: 5.1.2e @zwolle.nl

Legenda toegepaste uitzonderingsgrondslagen

In dit document zijn gegevens definitief geanonimiseerd op grond van:

Wet	Artikel	Omschrijving	Pagina's
Wet open overheid	Art. 5.1 lid 2 sub e	De eerbiediging van de persoonlijke levenssfeer	1, 2
Wet open overheid	Art. 5.1 lid 2 sub f	De bescherming van andere dan in het eerste lid, onderdeel c, genoemde concurrentiegevoelige bedrijfs- en fabricagegegevens	1

Deel 0 projectmanagement

Beschikbare uren:

5.1.2e 12 uur pw

5.1.2e 3 uur pw

5.1.2e 6 uur pw

5.1.2e 12 uur pw

5.1.2e 5.1.2e

Algemene Planning:

	Week 36 2tm6 sept	Week 37 9tm13 sept	Week 38 16tm20 sept	Week 39 23tm27 sept	Week 40 30sept tm 4okt	Week 41 7tm11okt
Algemene & Digitale campagne						
Reizende woonkamer			5.1.2e 5.1.2e	5.1.2e 5.1.2e		
Verwerken input tot zover						
Festival						Zaterdag 12 oktober

	WK 31	WK 32	WK 33	WK 34	WK 35	WK 36	WK 37	WK 38	WK 39	WK 40	WK 41
LinkedIn Post			Maken	Opsturen		Posten					
Facebook Post			Maken	Opsturen		Posten					
Website			Maken	Opsturen		Plaatsen					
Interview wethouder		Ontwikkelen	Houden	Editen	Editen		Plaatsen				
OpenStad	Ontwikkelen	Ontwikkelen	Ontwikkelen	Ontwikkelen	Ontwikkelen	Start	Verwerken	Verwerken	Verwerken		
Posters		Ontwikkelen		Drukken	Ophangen						
Flyers		Ontwikkelen		Drukken	Uitdelen						
Banners		Ontwikkelen		Drukken							
Locaties kiezen	Zoeken	Zoeken	Kiezen								
Data kiezen	Zoeken	Zoeken	Kiezen								
Melding doen	Info vragen				Aanvragen						
Medewerkers planning		Uitvragen	Finaliseren								
Fake kranten	Ontwikkelen	Ontwikkelen	Ready	Drukken							
Logistiek					Reserveren		Halen				
Stroomvoorziening					Reserveren		Halen				
Meubels					Reserveren		Halen				
Eten en drinken											
Participatie	Ontwikkelen	Ontwikkelen	Ontwikkelen	Ontwikkelen	Ontwikkelen	Ready	Drukken				
Straatgesprekken					Ontwikkelen	Ready	Drukken				
Video 1								Opnemen			Opnemen
Uitvoering woonkamer								Uitvoering	Uitvoering		
Locatie	Zoeken	Kiezen									
Vergunning	Info vragen	Invullen	Aanvragen/uiterlijk 16-8								
Medewerkers planning			Vragen	Finaliseren							
Extra tafels							Besteld				
Artiest		Onderzoek	Afstemmen		Geboekt						
Give-aways					Contact merchandise		Besteld				
Eten en drinken		Onderzoek	Afstemmen				Besteld				
Kinderactiviteit						Ontwikkelen	Besteld				Uitvoeren
Participatie								Bijdrukken			Meenemen
Materiaal								Bijdrukken			Meenemen
Retro woonkamer											Meenemen
Logistiek		Onderzoek	Afstemmen/Vastleggen								
Video 2											Opnemen

Inkoopkosten:

Deel 1: Algemene & Digitale Campagne

	Geschatte kosten	Definitieve kosten	Opmerkingen
Banners			Moet in overleg met ontwerper
Flyers			
Posters			
	€5.1.2f		

Deel 2: Reizende Woonkamer

	Geschatte kosten	Definitieve kosten	Opmerkingen
Meubels kringloop			5.1.2e 5.1.2e 1/8 gebeld; nemen contact op over de mogelijkheden 5/8: Stichting Kringloop Zwolle geeft aan dat we mogen lenen voor de helft van de waarde
Eten & Drinken	€5.1.2f		
Huur busje	€5.1.2f		Via Boels 12/09 tot 14/10 (33 dagen) €5.1.2f Via ffbusjehuren.nl offertes €5.1.2f 5.1.2f (5.1.2e heeft offertes)
Stroom aggregaat / generator	€5.1.2f		Draagbare batterij €5.1.2f per week Bezorgkosten €5.1.2f Offerte aanvragen per mail ivm korting 5.1.2e gesproken met 5.1.2e

5.2

			[2.3 kWh / 2.4 kW batterij - Huur een batterij bij Rent A Battery] Denk ook even aan hoe lang zo'n batterij stroom kan leveren. Is voor koffiezetapparaat en waterkoker (niet continue) en continue voor lampen?
Totaal:			

Deel 3: Festival

	Geschatte kosten	**Kosten**	**Opmerkingen**
Eten & Drinken	€ koffie/thee/fris € petit fours Totaal: €		Petit fours/gebakjes met logo kosten zo'n € p.s.
Knutselspullen	€		Schoenendozen p.s. € Karton A3 p.s. € Knutselspullen (karton, lijm etc)
Statafels, picknicktafels	€		[Huur diverse tafels goedkoop en snel | Partyverhuur Zwolle |] Biertafel sets p.s. per dag € Stafels p.s. per dag €
Artiest/kunstenaar	€		Vanaf € (4 uren)
Give-aways			
Totaal:			

5.2

5.2

Deel 1 Algemene & Digitale campagne WK 36 & 37

Week 35: 26 augustus tot 1 september

Week 36: 2 tot 8 september

Week 37: 9 tot 15 september

Interne deadline:	Deadline uitvoering:	Onderdeel:	Actie:	Uren:	Kosten:	Uitvoering:	Opmerkingen:
Week 35 26tm30 aug	**Week 36 2 tm 6 sept Posten**	LinkedIn Post	Tekst(en) maken + foto/afbeelding erbij	6 uren inkopen EMMA		EMMA	Gaat van EMMA budget af, valt binnen offerte
Week 35 26tm30 aug	**Week 36 2 tm 6 sept posten**	Facebook Post	Tekst(en) maken + foto/afbeelding erbij	6 uren inkopen EMMA		EMMA	Gaat van EMMA budget af, valt binnen offerte
	Week 36 2 tm 6 sept **Ma. 2 sept. Online zetten**	Website	1. Een pagina bij Nieuws op de homepage 2. Bijwerken van zwolle.nl/omgevingsvisie 3. Reizende woonkamer of in ieder geval het festival in de agenda?			EMMA schrijft	**EMMA levert aan, 5.1.2e zorgt voor plaatsing Binnen offerte**
	Week 37 9 tm 13 sept posten	Interview wethouder	Voorbereiden + houden + artikel schrijven	12 uren inkopen EMMA		EMMA en 5.1.2e 5.1.2e plant afspraak EMMA schrijft tekst voor	Gaat van EMMA budget af, valt binnen offerte

5.2

						Wethouder om uit te nodigen	
	Week 36 2 tm 6 sept	OpenStad inrichten	Enquête maken + inrichten participatietool	20 uren inkopen EMMA		EMMA en 5.1.2e	Gaat van EMMA budget af, valt binnen offerte
Week 35 26tm30 aug	Let op: Week 36 **2 tm 6 sept** opgehangen worden	Posters	Input leveren -> Zwolle maak ze zelf. Deze worden gemaakt door 5.1.2e	6 uren inkopen EMMA		EMMA 5.1.2e	Gaat van EMMA budget af, valt binnen offerte
	Uitdelen en meenemen	Flyers	Gemaakt door 5.1.2e	Uitdelen en meenemen via Roscom, 5.1.2e stuurt aan.		5.1.2e	
	Meenemen bij woonkamer	Banners	Input leveren en opmaak, gemaakt door 5.1.2e	4 uren inkopen EMMA		5.1.2e & EMMA	Gaat van EMMA budget af, valt binnen offerte

Deel 2: Reizende woonkamer

Interne Deadline:	Deadline Uitvoering:	Onderdeel:	Actie:	Uren:	Kosten:	Uitvoering:	Opmerkingen:
Week 33 12 tm 16 aug		Locaties kiezen	6 locaties kiezen Waar mogelijk passende locatie bij persona aanhaken (zijn we vanaf gestapt). Graag op woe of vrij	2 uren inkopen EMMA		5.1.2e en EMMA	Het worden 6 locaties. 6 voor de woonkamer (noord, oost, zuid, west, buitengebied, centrum) en 1 voor het festival. 5.1.2e heeft locaties rondgemaild met verzoek om reactie. We missen daarin het buitengebied.
Week 33 12 tm 16 aug			Data kiezen in week 38, 39 en 40 1 of 2 locaties per week			5.1.2e (afstemmen 5.1.2e)	Data door 5.1.2e rondgemaild met vraag op akkoord
Week 33 12 tm 16 aug	**Week 35 Uiterste deadline is 30 augustus (10dgn voor 16/9)**	Melding doen				5.1.2e (ivm melding met digi-d doen)	Bij klein evenement melding tot 10 werkdagen voor tijd
Week 34		Medewerkers aanwezigheidsplanning	Het inplannen van 2 of 3 personen voor elke dag;			5.1.2e	5.1.2e of 5.1.2e sowieso elke keer,

5.2

19 tm 23 aug			iemand vanuit proces, iemand vanuit inhoud, 5.1.2e elke dag.				5.1.2e, 5.1.2e, 5.1.2e, 5.1.2e 5.1.2e of 5.1.2e en 5.1.2e of 5.1.2e sowieso elke keer
Week 36 2 tm 6 sept Af hebben	**Week 37 9 tm 13 sept i.v.m. printen**	Fake kranten	Per zwols toekomstbeeld een krantenpagina maken, printen bij Zwolle. Kan uit een gewone printer	12 uren inkopen EMMA		EMMA	Gaat van EMMA budget af, valt binnen offerte Kranttemplates - Flipsnack
Week 35 26 tm 30 aug Reserveren	**Week 38 16 tm 20 sept**	Logistiek	Bus huren + zorgen voor gratis parkeren			5.1.2e	Meubels blijven in bus
Week 35 26 tm 30 aug Reserveren	**Week 38 16 tm 20 sept**	Stroomvoorziening	Huren kleine generator / aggregraat			5.1.2e	Zie info 5.1.2e bovenin.s
Week 36 2 tm 6 sept Uitzoeken	**Week 38 16 tm 20 sept**	Meubels organiseren	- Vloerkleed - 3 stoelen - 2 lampen - Bijzettafeltje - participatie werkvorm - banners - flyers - Partytent	6 uren inkopen EMMA		5.1.2e en 5.1.2e	Bij de kringloop ROVA -> Stichting Kringloop Zwolle? Vragen of ze het kunnen bewaren totdat wij bus hebben

5.2

Week 36 2 tm 6 sept bestellen	**Week 38 16 tm 20 sept**	Eten en drinken	Koffie, thee, melk, suiker, zoetjes, fris, ranja, koekjes, fruit Koffiezet apparaat			5.1.2e	5.1.2e checkt Zwolle mokken. Denk aan opslag voor alle spullen. Heeft Zwolle hier ruimte voor?
			Banners, flyers & posters mee				
		Participatie materiaal	Ontwikkelen participatie middelen en werkvorm	16 uren Inkopen EMMA		5.1.2e en EMMA	Gaat van EMMA budget af, valt binnen offerte
	Week 38 16 tm 20 sept	Straatgesprekken	Maken vragenlijst	2 uren inkopen EMMA		EMMA	Gaat van EMMA budget af, valt binnen offerte
	Week 37/38 9 tm 20 sept uitvoering	Video 1	Script maken + moment plannen + studio inschakelen	Inkopen EMMA	Vaste prijs € 5.1.2f (voor beide)	EMMA en 5.1.2e	Gaat van EMMA budget af, valt binnen offerte
		Leegstaand winkelpand als plek om resultaten te laten zien				5.1.2e	*Idee voor na 12 oktober*

Deel 3: Het festival: zaterdag 12 oktober

Interne deadline:	Deadline Uitvoering:	Onderdeel:	Actie:	Uren:	Kosten:	Uitvoering:	Opmerkingen:
	Week 29 15tm19juli	Locatie	Het vinden van geschikte locatie voor zaterdag 12 okt Grote kerkplein heeft voorkeur. Echt midden in t centrum en er is markt!			5.1.2e (afstemmen 5.1.2e)	
	Week 30 22tm26juli **16-08-2024**	Melding klein evenement maken: 10 dgn van te voren uiterlijk: **27 september**				5.1.2e	Kan door melding te maken van klein evenement iom VTH Klein evenement
		Medewerkers planning	Floormanager voor de praktische zaken (5.1.2e) + 1 a 2 inhoudelijke mensen van Zwolle/Posad en 1 a 2 mensen voor het proces zoals 5.1.2e /5.1.2e 5.1.2e			5.1.2e	
	Week 41 7tm11 okt	Extra meubilair festival	- Tent (regen) - Statafels - Picknickbanken - 4x tafel scenario			5.1.2e	

5.2

	Week 41 7tm11 okt	Muziek en/of kunstenaars inzetten				[redacted] & [redacted]	[redacted] – Welkom op de website van [redacted] en [redacted] ([redacted] [redacted]
	Week 41 7tm11 okt	Give-aways	Via afdeling merchandise - Mokken - Pennen - Keycords/sleutelhangers			[redacted]	Uitzoeken bij communicatie wat er is of hoe/wat we kunnen/mogen gebruiken ofwel laten maken > *staat uit*
	Week 41 7tm11 okt	Eten en drinken	- Fruit - Taartjes - Koffie/thee/fris			[redacted] / [redacted]	Catering inschakelen? [redacted] bepaalt
	Week 41 7tm11 okt	Kinderactiviteit	Inkooplijst voor gemeente naar [redacted]	4 uren inkopen EMMA		EMMA	Gaat van EMMA budget af, valt binnen offerte “Maak een knutselwerk over de toekomst van Zwolle” Een kijkdoos of een poster
	Week 41 7tm11 okt	Participatie	Zelfde middel als reizende woonkamer			[redacted]	Zelfde als deel 2
	Week 41 7tm11 okt	Banners	Naar locatie brengen			[redacted]	Zelfde als deel 2
	Week 41 7tm11 okt	Retro woonkamer	Naar locatie brengen			[redacted] en [redacted]	

5.2 [redacted]

	Week 41 7tm11 okt	Logistiek	Zorgen dat alles op locatie komt meubels etc			5.1.2e	Sprinter huren
	Week 41 7tm 11 okt **12-10-2024**	Video 2	Script maken + moment plannen + studio inschakelen	Inkopen EMMA	Vaste prijs € 5.1.2f (voor beide)	EMMA en 5.1.2e	Gaat van EMMA budget af, valt binnen offerte

Legenda toegepaste uitzonderingsgrondslagen

In dit document zijn gegevens definitief geanonimiseerd op grond van:

Wet	Artikel	Omschrijving	Pagina's
Wet open overheid	Art. 5.1 lid 2 sub e	De eerbiediging van de persoonlijke levenssfeer	1, 4, 5, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 14
Wet open overheid	Art. 5.1 lid 2 sub f	De bescherming van andere dan in het eerste lid, onderdeel c, genoemde concurrentiegevoelige bedrijfs- en fabricagegegevens	4, 5, 11, 14
Wet open overheid	Art. 5.2	Persoonlijke beleidsopvattingen	4, 5, 7, 8, 9, 10, 12, 13

From: "5.1.2e " <5.1.2e @zwolle.nl>
Sent: 4/4/2025 10:59:48 AM
To: "5.1.2e " <5.1.2e @zwolle.nl>
Cc:
Subject: FW: Alternatieve mogelijkheden Economie in de beslisnoa

Na afweging van deze alternatieven wordt een combinatie voorgesteld van uitbreiding op Hessenpoort en intensivering op bestaande bedrijventerreinen EN UITBREIDING MARSLANDEN

Van: 5.1.2e
Verzonden: vrijdag 4 april 2025 12:43
Aan: Guldemond, Paul <P.Guldemond@zwolle.nl>; Rots, Gerdien <5.1.2e @zwolle.nl>
CC: 5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>; 5.1.2e 5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>; 5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>; 5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>; 5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>
Onderwerp: Alternatieve mogelijkheden Economie in de beslisnoa
Urgentie: Hoog

Goedemiddag,

Er is gevraagd in de beslisnota bij het onderdeel ‘Alternatieve mogelijkheden’ naast wonen, ook het kopje Economie mee te nemen.

Bijgevoegd de tekst die we in de beslisnota willen opnemen, waarvan is afgesproken die met jullie te delen.

Graag jullie reactie. Liefst z.s.m.

Groet,
5.1.2e

Economie
Zoals toegelicht vraagt ook de economische ontwikkeling ruimte in en om Zwolle. Er zijn ruimtelijk gezien twee alternatieve mogelijkheden:

1. Uitbreiding (groot- en kleinschalig) op Hessenpoort
2. Intensivering bestaande bedrijventerreinen

Ad.1.: (grootschalige) uitbreiding op Hessenpoort
Door de gevraagde ruimte aan grootschalige en kleinschalige bedrijven alleen op/ nabij Hessenpoort te creëren ontstaat een groot bedrijventerrein met een divers karakter. Hessenpoort wordt dan een meer gemengd bedrijventerrein met zowel klein- als grootschalige kavels en een mix van typen bedrijvigheid. Dit komt de positionering van Hessenpoort als locatie voor grootschalige (bovenregionale) bedrijvigheid die goed bereikbaar is, niet ten goede. Daarnaast voldoet deze manier van uitbreiden niet aan de opgestelde Zwolse basiswaarde ‘Zwolle nabij’, omdat grootschalige uitbreiding (Hessenpoort) buiten de stad plaatsvindt en vooral zal voorzien in arbeidsextensieve bedrijvigheid en daarmee weinig werkplekken biedt voor de Zwolse inwoner.

Ad.2.: Intensivering bestaande bedrijventerreinen
De vraag naar extra ruimte voor werken is groot. Voor Zwolle tot wel 135 hectare (netto). Door enkel in te zetten op intensivering van bestaande bedrijventerreinen kan niet voldaan worden aan deze grote vraag. Die ruimte is niet beschikbaar op bestaande bedrijventerreinen. Er is geen mogelijkheid om (nieuwe) bedrijven met een grote ruimtevraag plek te bieden. Dit heeft negatieve gevolgen hebben op de economische positie van Zwolle, en daarmee ook de regio, ten opzichte van de rest van Nederland.

Na afweging van deze alternatieven wordt een combinatie voorgesteld van uitbreiding op Hessenpoort en intensivering op bestaande bedrijventerreinen.

Zwolle vormt een sterke economische schakel in zowel (inter)nationaal als regionaal netwerk. Om deze positie te behouden en voor de toekomst te versterken is het van belang dat bedrijven zich kunnen vestigen waar op de daarvoor aangewezen bedrijventerreinen (zie de profilering van de terreinen in het Ruimtelijk Toekomstperspectief) die passen bij het profiel van het bedrijf.

Legenda toegepaste uitzonderingsgrondslagen

In dit document zijn gegevens definitief geanonimiseerd op grond van:

Wet	Artikel	Omschrijving	Pagina's
Wet open overheid	Art. 5.1 lid 2 sub e	De eerbiediging van de persoonlijke levenssfeer	1

From: "5.1.2e " <5.1.2e @zwolle.nl>
Sent: 4/7/2025 9:55:07 AM
To: "5.1.2e " <5.1.2e @zwolle.nl>
Cc:
Subject: FW: Alternatieve mogelijkheden Economie in de beslisnoa

Beide wethouders akkoord.
Wil je dit veranderen in de beslisnota.

Gr
5.1.2e

Van: 5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>
Verzonden: maandag 7 april 2025 11:49
Aan: 5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>; 5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>; 5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>
CC: 5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>; 5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>
Onderwerp: RE: Alternatieve mogelijkheden Economie in de beslisnoa

Nieuwe eerste bullet (rest blijft staan)

1. *We zetten in op het accommoderen van behoefte aan 135 ha in geval van een gunstig economisch tij, zoals geformuleerd in de bouwsteen economie d.m.v. intensiveren en uitbreiden (indien de economische ontwikkeling anders uitpakt kan dit aantal benodigde hectares lager zijn). Het alternatief is minder in Zwolle accommoderen, wat tot gevolg heeft dat de regio meer moet doen en/of we voor onze bedrijven niet voldoende groei- en transitiemogelijkheden kunnen faciliteren.*

Groet,
5.1.2e

Van: 5.1.2e
Verzonden: maandag 7 april 2025 10:32
Aan: 5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>; 5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>; 5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>
CC: 5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>; 5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>
Onderwerp: RE: Alternatieve mogelijkheden Economie in de beslisnoa

Hierbij een nieuw stuk “alternatieven economie” met dank aan de heldere formulering van Paul 😊

Ik hoop dat dit dan is wat we zoeken. Op deze manier blijft het oorspronkelijke verhaal in het RTP overeind, en zijn alternatieven helder geformuleerd passend bij wat we hebben opgeschreven in het RTP. Vond vooral het alternatief grootschalig kleinschalig door elkaar verwarrend).

Economie
Zoals toegelicht vraagt ook de economische ontwikkeling ruimte in en om Zwolle. Op het vlak van Economie liggen de keuzes als volgt.

1. We zetten in op het accommoderen van behoefte aan 135 ha uit de bouwsteen economie d.m.v. intensiveren en uitbreiden. Het alternatief is minder in Zwolle accommoderen, wat tot gevolg heeft dat de regio meer moet doen en/of we voor onze bedrijven niet voldoende groei- en transitiemogelijkheden kunnen faciliteren.
2. Naast intensivering kijken we tegelijk ook naar uitbreiding. Het alternatief hiervoor is om niet uit of beperkt uitbreiden en de rest proberen te vinden via het intensiveren op bestaande terreinen. Die ruimte is niet beschikbaar op bestaande bedrijventerreinen. Dit heeft tot gevolg dat er niet voldoende ruimte gerealiseerd kan worden en dat dat zeer kostbaar wordt.
3. We kijken zowel bij Hessenpoort (grootschalige kavels) als bij Marslanden (kleinschalig) kijken naar uitbreiding. Het alternatief is om alleen bij Hessenpoort uit te breiden en op Marslanden alleen in te zetten op intensivering. Dit heeft als consequentie dat de benodigde ruimte (voor de kleinschalige kavels voor het MKB) onvoldoende, te laat en te duur

wordt gerealiseerd. Hessenpoort (grootschalig bovenregionaal) is niet de locatie voor kleinschalige kavels, zoals regionaal vastgelegd in de REB2040

Samenvattend: Het alternatief bestaat uit de keuze om minder ruimte voor economie te maken en/of dit voornamelijk te realiseren via intensivering en herstructurering. Het nadeel dat hieraan hangt is dat het moeilijk en kostbaar wordt om de benodigde ruimte te vinden. Dit heeft negatieve gevolgen hebben op de economische positie van Zwolle, en daarmee ook de regio, ten opzichte van de rest van Nederland. Ook wordt de transitie naar een circulaire economie belemmerd.

Van: 5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>
Verzonden: maandag 7 april 2025 09:11
Aan: 5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>; 5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>; 5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>
Onderwerp: FW: Alternatieve mogelijkheden Economie in de beslisnoa

5.1.2e 5.1.2e ,
Komen jullie met een aangepaste tekst? Die dan in de nazending van het college meegaat?
Als het er om half 12 kan liggen, kunnen beide bestuurders er nog naar kijken, dan zitten ze samen in pfo.
Laten jullie weten wat er lukt?

Van: Guldemond, Paul <P.Guldemond@zwolle.nl>
Verzonden: zondag 6 april 2025 17:09
Aan: 5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>; 5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>; Rots, Gerdien <5.1.2e @zwolle.nl>
CC: 5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>; 5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>; 5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>; 5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>
Onderwerp: RE: Alternatieve mogelijkheden Economie in de beslisnoa

Dag allen,

Even voor de context: de vraag vanuit het college kwam van mij. Niet primair om alternatieven te bedenken, maar als duiding dat – aangezien in de raadsnota bij alternatieven alleen over alternatieven voor woningbouw werd gesproken – het stuk de suggestie kan wekken dat het eigenlijk alleen/vooral gaat om woningbouw in de aanvulling omgevingsvisie, terwijl we ook keuzes maken voor natuur, economie, mobiliteit etc.

Daarmee vind ik het overigens wel goed om de keuzes voor economie te benoemen. Dat kan inderdaad in de vorm van alternatieven. Volgens mij hebben we t.a.v. economie een paar keuzes gemaakt:

- De volledige gevraagde 135 ha uit de bouwsteen economie accommoderen (alternatief: minder in Zwolle accommoderen, met als consequentie dat de regio meer moet doen en/of we voor onze bedrijven niet voldoende groeimogelijkheden kunnen faciliteren)
- Naast intensivering ook kijken naar uitbreiding (alternatief: geen uitbreiding of slechts een beperkt deel uitbreiden en de rest via intensivering proberen op te lossen, met wederom als consequentie dat het of niet lukt om voldoende ruimte te creëren en/of het heel kostbaar wordt)
- Zowel bij Hessenpoort (grootschalige kavels) als bij Marslanden (kleinschalig) kijken naar uitbreiding (alternatief: alleen bij Hessenpoort uitbreiden, Marslanden alleen via intensivering en/of herstructurering, met als consequentie dat de benodigde ruimte te laat, onvoldoende of te duur wordt gerealiseerd)

Dan zou je kortweg kunnen beschrijven bij de alternatieven dat we ook hadden kunnen kiezen voor minder ruimte voor economie en/of dit alleen/vooral te realiseren via intensivering en herstructurering. Nadeel is dan dat het moeilijk en kostbaar wordt om extra ruimte te vinden, waardoor ook de transitie naar een circulaire economie wordt belemmerd.

Ik zou in de toelichting overigens oppassen om kleinschalig en nabijheid te direct aan elkaar te koppelen. Kleinschalig is niet per se arbeidsintensief, kan ook opslag zijn.

Paul Guldemond
Wethouder

(Circulaire) Economie, Bedrijventerreinen en Afval
Werk & Inkomen, Human Capital Agenda en Beroepsonderwijs
Financiën en Bedrijfsvoering

Niet printen spaart het milieu

De gemeente Zwolle beschouwt e-mail als volwaardig communicatiemiddel. Dit betekent dat u erop mag vertrouwen dat de inhoud van dit bericht correct en compleet is.

Van: 5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>
Verzonden: vrijdag 4 april 2025 14:39
Aan: 5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>; Guldemond, Paul <P.Guldemond@zwolle.nl>; Rots, Gerdien <5.1.2e @zwolle.nl>
CC: 5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>; 5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>; 5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>; 5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>
Onderwerp: RE: Alternatieve mogelijkheden Economie in de beslisnoa

Hoi 5.1.2e

5.2

Groet,
5.1.2e

Van: 5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>
Verzonden: vrijdag 4 april 2025 12:43
Aan: Guldemond, Paul <P.Guldemond@zwolle.nl>; Rots, Gerdien <5.1.2e @zwolle.nl>
CC: 5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>; 5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>; 5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>; 5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>; 5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>
Onderwerp: Alternatieve mogelijkheden Economie in de beslisnoa
Urgentie: Hoog

Goedemiddag,

Er is gevraagd in de beslisnota bij het onderdeel ‘Alternatieve mogelijkheden’ naast wonen, ook het kopje Economie mee te nemen.

Bijgevoegd de tekst die we in de beslisnota willen opnemen, waarvan is afgesproken die met jullie te delen.

Graag jullie reactie. Liefst z.s.m.

Groet,
5.1.2e

Economie

5.2

Legenda toegepaste uitzonderingsgrondslagen

In dit document zijn gegevens definitief geanonimiseerd op grond van:

Wet	Artikel	Omschrijving	Pagina's
Wet open overheid	Art. 5.1 lid 2 sub e	De eerbiediging van de persoonlijke levenssfeer	1, 2, 3
Wet open overheid	Art. 5.2	Persoonlijke beleidsopvattingen	3, 4

From: "5.1.2e" <5.1.2e@zwolle.nl>
Sent: 1/30/2025 7:13:39 AM
To: "5.1.2e" <5.1.2e@zwolle.nl>
Cc:
Subject: FW: collegedirectie21_1_25.pdf

Wil je deze met het PT delen? Ter info.

5.1.2e
5.1.2e
5.1.2e
telefoon 5.1.2e of 5.1.2e
5.1.2e @zwolle.nl

Van: 5.1.2e
Verzonden: woensdag 29 januari 2025 08:04
Aan: 5.1.2e ; 5.1.2e
Onderwerp: FW: collegedirectie21_1_25.pdf

Hoi 5.1.2e en 5.1.2e,
Vorige week is een themabijeenkomst met het college geweest over de “versnelling woningbouwopgave” (ik ben daar niet bij geweest en ontving deze presentatie gisteren).
Voor ons is het goed kennis te hebben van deze info en bij de bespreking van het concept RTP aan te sluiten bij de hoofdlijnen van deze presentatie. Vorige week hebben 5.1.2e en ik dit ook samen even bij stilgestaan (denk aan een thema als: wat kan aanvulling omgevingsvisie bijdrage aan de inzichten die er nu zijn rond de woningbouwprogrammering in de grote ontwikkelgebieden en de inzichten mbt plancapaciteit). Deel het document gerust ook met de andere leden van het programma/projectteam, zodat -ook voor de bijeenkomst met het college- we met elkaar een eenduidig verhaal (en antwoorden) kunnen geven cq vanuit dezelfde context reageren.
Het resultaat van de nadere afstemmingsactie tussen 5.1.2e-5.1.2e-5.1.2e (inzicht in de 14.000 woningen in de pijplijn) is natuurlijk ook van belang in de opbouw van het verhaal. 5.1.2e is vorige week wel bij de themabespreking geweest, dus leg ook gerust met hem contact om de verhaallijn (met benutting van de inzichten uit de bespreking van het themacollege) op te zetten. Ik denk dat het goed is om zijn input zeker ook in deze fase te gebruiken.
Voor nu tot zover en we spreken elkaar!
Groet
5.1.2e

Legenda toegepaste uitzonderingsgrondslagen

In dit document zijn gegevens definitief geanonimiseerd op grond van:

Wet	Artikel	Omschrijving	Pagina's
Wet open overheid	Art. 5.1 lid 2 sub e	De eerbiediging van de persoonlijke levenssfeer	1

wij presenteren u...

Zwolle

Themabijeenkomst versnelling Zwolse woningbouwopgave

21-01-2025

Gezien in de spoorzone:

- Integrale opgave
- Complex en financieel onder druk
- Interventie en versnelling is nodig maar ook mogelijk!mogelijk

‘Warme Harten in een Klimaatadaptieve Delta’.

De strategie van ‘Warme Harten’ bouwt voort op het uitgangspunt dat als je bouwt waar de mensen al zijn, dit als hefboom kan werken voor de grote opgaven in die bestaande gebouwde omgeving. Nieuwbouw zal zo bij moeten dragen aan de sociale samenhang, economisch draagvlak, de mobiliteitstransitie en de opgaven van klimaatadaptatie en energietransitie.

Afspraken stedelijke ontwikkeling en wonen in het bijzonder

- 2020 Omgevingsvisie; 10.000 won. tot 2030.
- 2022 Woondeal 1.0; 12.000 tot 2030 in sleutelgebieden, waarvan 8.800 binnenstedelijk in afspraken met het Rijk en 3000 in Stadshagen. Alleen gebieden opgenomen.
- 2023 Verstedelijkingsstrategie 15.000 – 25.000 woningen tot 2040 en 10.000 arbeidsplaatsen.

Kwantitatieve Prognoses 2030
Harde en zacht plancapaciteit

Sleutelgebied	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	Subtotaal
Spoorzone	0	0	0	0	86	62	211	236	778	**1373**
Stadshart	37	154	44	53	88	333	0	657	307	**1673**
Nieuwe Veemarkt/Meeuwenlaan	0	0	0	0	0	233	444	466	334	**1477**
Zwartewaterallee	0	0	0	119	0	103	0	278	533	**1033**
Oosterenk	0	0	58	0	0	0	173	426	0	**657**
Stadshagen	242	328	273	418	611	557	650	271	0	**3350**
Overig	106	291	93	148	215	578	482	397	57	**2367**
Totaal	**385**	**773**	**468**	**738**	**1000**	**1866**	**1960**	**2731**	**2009**	**11930**

Kwantitatieve prognose 2034
harde en zachte plancapaciteit

Sleutelgebied	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	Subtotaal	2031	2032	2033	2034	Totaal
Spoorzone	0	0	0	0	86	62	211	236	778	**1373**	629	155	228	100	**2485**
Stadshart	37	154	44	53	88	333	0	657	307	**1673**	215	230	100	113	**2331**
Nieuwe Veemarkt/Meeuwenlaan	0	0	0	0	0	233	444	466	334	**1477**	0	0	0	0	**1477**
Zwartewaterallee	0	0	0	119	0	103	0	278	533	**1033**	448	150	0	0	**1631**
Oosterenk	0	0	58	0	0	0	173	426	0	**657**	180	0	0	0	**837**
Stadshagen	242	328	273	418	611	557	650	271	0	**3350**	0	0	0	0	**3350**
Overig	106	291	93	148	215	578	482	397	57	**2367**	85	0	0	0	**2452**
Totaal	**385**	**773**	**468**	**738**	**1000**	**1866**	**1960**	**2731**	**2009**	**11930**	**1557**	**535**	**328**	**213**	**14563**

Kwantitatieve prognose 2034
harde en zachte plancapaciteit

Proces herijking Woondeal 2.0

Prognose 8900 woningen in 2030 in de opgenomen gebieden,1500 extra mogelijk door toevoeging Harculo, Dieze en winkelcentrum Stadshagen.

De boeggolf is nog opgenomen in deze aantallen, heeft nog een dempend effect.

In de afspraken van de vigerende Woondeal neemt Zwolle circa 40% van de woningproductie van West Overijssel voor haar rekening en een kwart van Overijssel als totaal. Het realiseren van de productie in Zwolle is dus ook voor de provincie heel belangrijk in haar afspraken met het rijk.

Wordt gewerkt aan de herijking van de Woondeal . Besluitvorming GS eind maart 2025.

Woondeal belangrijk instrument voor afspraken tussen Rijk en provincie voor de nzet van Rijksmiddelen (o.a de 5+2,5 miljard)

Rijk vraagt provincies in de Woondeal een doorkijk te geven naar 2034.

Dus:

- Hoe gaan we om met boeggolf
- Met welke aantallen gaan we in gesprek met provincie en Rijk

61%
8.600
23%
3.200
16%
2.200
25%
3.500
31%
4.400
5%
700
12%
1.700
10%
1.400
1%
100
10%
1.400
5%
700
1%
100
gestapeld XS | < 51 m²
gestapeld S | < 51-64 m²
ggb S
<90 m²
gestapeld M
66-80 m²
gestapeld L
81-100 m²
XL
<100 m²
ggb M
<100 m²
ggb L
<100 m²
XL
<100 m²
gezinnen
senioren (doorstroming)
klein en betaalbaar (starters, alleenstaanden)
BRON: gebaseerd op analyse woningbouwprogramma's, okt. 2024
Huishoudenssamenstelling
PLANCAPACITEIT TOT 2040
Stadsbouwmeester Zwolle
Waarom we het moeten hebben over de vraag voor wie we bouwen
11 november 2024
11

Kwalitatief programmeren; sluit aanbod aan bij vraag?

- Meer één- en tweepersoonshuishoudens, **vooral ouderen**
- Vraag naar groen-stedelijk woonmilieu, ook **onder ouderen**
- Plancapaciteit: binnenstedelijk (11.000 woningen), buitenstedelijk (3.000 woningen)
- Binnenstedelijk bouwen: 91% gestapeld, waarvan **66% kleiner dan 66 m² GO**
- Veel aandacht voor **klein en betaalbaar** wonen
- Nauwelijks aanbod voor **doorstroming**
- Financiële haalbaarheid onder druk, beleidskaders knellen
- Aanbod en vraag lopen uit de pas
- De centrale vraag is: **voor wie willen we bouwen?**

Kwalitatief programmeren; sluit aanbod aan bij vraag?

- 30/40/30 gedifferentieerd inzetten
- 50% betaalbaar gerichter / gedifferentieerder inzetten
- gemeentelijk grondbezit gericht inzetten
- gesprek ontwikkelaars gericht op uitruil tussen gebieden
- MD1 en M2 gerichter / gedifferentieerder inzetten

Kwantitatieve en kwalitatieve vragen dus!

Niet nieuw, we doen al veel en er is handelingsperspectief

College en raad hebben 2023 en 2024 veelheid aan besluiten genomen in alle gebieden.

Visie- en planvormingsfase slaan echt om richting realisatie.

Wat staat ons te doen: vijf sporen in samenhangende koers

1. Verhaal op orde qua aantal woningen korte termijn en middellange termijn
2. In beeld hebben lopende afspraken met Rijk en provincie
3. Intensiveren set aan interventies in lijn met Woontop, regionaal vertaald.
4. Financiële strategie Rijk en bepalen reikwijdte gemeentebegroting
5. Samenwerking partners op orde, ambtelijk en bestuurlijk

1. Verhaal op orde qua aantal woningen korte termijn en middellange termijn op orde

Kwantitatief

- Ambitie houden
- Boeggolf 'platslaan' 2034 ipv 2030
- Versnellingsinterventies uitwerken tot 2030

Kwalitatief

- Meer aansluiten aanbod bij vraag (grondgebonden). Dit heeft waarschijnlijk gevolgen voor aantallen
- Interventies differentiatie (30,40,30) uitwerken met als doel versnellen en vraag-aanbod versterken

2. In beeld hebben lopende afspraken met Rijk en provincie

- Van Woondeal 1.0 (2022) naar woondeal 2.0 (2025): besluitvorming maart 2025
- Samenwerkingsafspraken Regio en Rijk in het kader van NOVEX actualiseren n.a.v. nieuw landelijk beleid.

3. Intensiveren set aan interventies in lijn met Woontop, regionaal vertaald.

- Een andere wijze van PPS samenwerking
- Zelf ontwikkelen locatie; actief grondbeleid
- Overstijgende vraagstukken naar je toe halen (energie, mobiliteit)
- Financiële injecties (Rijk, provincie, gemeente)
- Investeringen in voorzieningen en openbare ruimte
- Gebiedsgerichte afwegingsafspraken (30,40,30, mobiliteit, groen)
- Versnellingstafels benutten en benoemen specifiek versnellingsgebieden: Noorderkwartier, Nieuwe Veemarkt,.....

Maar bovenal ook nieuw vertrouwen bouwen met zowel ontwikkelaars en woningbouwcorporaties als hierin samen optrekken met Rijk en Provincie.

4. Financiële strategie Rijk en bepalen reikwijdte gemeentebegroting

Niet alles is op te lossen met geld, maar een deel wel.

Wat is de kansrijkheid van:

- Aantal rijksregelingen
  - Realisatiestimulans
  - Middelen I en W op mobiliteit
  - Middelen grootschalig VRO
- Gemeentebegroting: SIA prioritering, financiële scenario's

En wat vraagt prioritering en focus.

5. Samenwerking partners op orde, ambtelijk en bestuurlijk

Hebben we onze gesprekken met partners op orde en benutten en versterken we elkaar hierin;

Bestuurlijke afspraken zoals	Ambtelijke afspraken zoals
5.1.2e in Den Haag rijksregelingen	Kansrijkheid
Gerdien in Den Haag	.....
Gerdien 5.1.2e in gesprek 5.1.2e	
Bezoek Minister Keijzer (17 maart)	
5.1.2e met D-G 5.1.2e	

Vooruitblik op verschillende strategische producten Q1 en Q2 2025

Hebben we ons instrumentarium samenhangend op orde en benut met dit doel in het vizier, zoals:

- Woondeal
- PPN
- Netwerkaanpak Mobiliteit/Nota Parkeren/Mobiliteitsnormen
- NOVEX
- Aanvulling omgevingsvisie en
- Gebiedsproducten

Vragen voor het college

- Waar gaan we voor als het gaat over de achterblijvende en toekomstige woningbouwproductie in de aanstaande overleggen met provincie en Rijk (Woondeal- NOVEX-BOL)?
- Welke interventies voor versnelling woningbouw wil het college graag verder uitgewerkt zien en afgewogen?
- Wat betekent het verhaal voor de korte en middellange termijn (Woondeal/BOL) voor de strategische producten op de langere termijn (aanvulling OGV, CB-zone)?
- *Proces: vervolg*

Legenda toegepaste uitzonderingsgrondslagen

In dit document zijn gegevens definitief geanonimiseerd op grond van:

Wet	Artikel	Omschrijving	Pagina's
Wet open overheid	Art. 5.1 lid 2 sub e	De eerbiediging van de persoonlijke levenssfeer	18

From: "5.1.2e 5.1.2e " <5.1.2e @zwolle.nl>
Sent: 3/27/2025 10:00:37 AM
To: "5.1.2e 5.1.2e " <5.1.2e @zwolle.nl>
Cc:
Subject: FW: column of kort essay over water, zoals toegezegd

Hierbij!

5.1.2e
5.1.2e
5.1.2e
telefoon 5.1.2e of 5.1.2e
5.1.2e @zwolle.nl

Van: 5.1.2e
Verzonden: donderdag 27 maart 2025 08:58
Aan: 5.1.2e (5.1.2e) ; 5.1.2e ; 5.1.2e (5.1.2e ; 5.1.2e (5.1.2e) ; 5.1.2e
Onderwerp: column of kort essay over water, zoals toegezegd

Gemeente Zwolle

5.1.2e
5.1.2e

Gemeente Zwolle,
Postadres: Postbus 10007, 8000 GA Zwolle
Bezoekadres: Lübeckplein 2
: 5.1.2e
@ : 5.1.2e @zwolle.nl

Niet printen spaart het milieu.

De gemeente Zwolle beschouwt e-mail als volwaardig communicatiemiddel. Dit betekent dat u erop mag vertrouwen dat de inhoud van dit bericht correct en compleet is.

Legenda toegepaste uitzonderingsgrondslagen

In dit document zijn gegevens definitief geanonimiseerd op grond van:

Wet	Artikel	Omschrijving	Pagina's
Wet open overheid	Art. 5.1 lid 2 sub e	De eerbiediging van de persoonlijke levenssfeer	1

From: "5.1.2e " <5.1.2e @zwolle.nl>
Sent: 2/14/2025 12:08:17 PM
To: "5.1.2e " <5.1.2e @zwolle.nl>, "5.1.2e " <5.1.2e @zwolle.nl>, "5.1.2e " <5.1.2e @zwolle.nl>
Cc:
Subject: FW: Concept Ruimtelijk Toekomstperspectief

Met vriendelijke groet,

5.1.2e
5.1.2e
5.1.2e
Gemeente Zwolle
5.1.2e

Van: 5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>
Verzonden: vrijdag 14 februari 2025 12:12
Aan: 5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>
CC: 5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>; 5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>; 5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>
Onderwerp: RE: Concept Ruimtelijk Toekomstperspectief

Ha 5.1.2e,

Bij deze de reactie van het team economie op het ruimtelijk toekomstperspectief.
Ondanks de beperkte tijd hebben we er goed naar gekeken. In de Excel sheet vind je een aantal opmerkingen. In het bijgevoegde word-bestand vind je onze herziening van de pagina's 31 en 32. Het leek ons makkelijker voor het jullie en het bureau om het zo te doen.
Met onze reactie willen we bijdragen aan een goed en doordacht ontwikkelperspectief. We vertrouwen erop dat jullie uit de voeten kunnen met onze reactie en dat we dat ook terugzien in de volgende versie van het ontwikkelperspectief. Mochten jullie daar nog hulp van ons/ overleg met ons willen hebben dan kan dat uiteraard. We gaan er ook vanuit dat we in het vervolgproces nog voldoende gelegenheid krijgen om onze bijdrage te leveren. En uiteraard: veel succes met de vervolgstappen!

Namens het team economie,

met vriendelijke groet Zwolle

5.1.2e
5.1.2e

Gemeente Zwolle, Ruimte en Economie
Postadres: Postbus 10007, 8000 GA Zwolle
Bezoekadres: Lübeckplein 2
T : 5.1.2e
@: 5.1.2e @zwolle.nl
5.1.2e

Niet printen spaart het milieu
De gemeente Zwolle beschouwt e-mail als volwaardig communicatiemiddel. Dit betekent dat u erop mag vertrouwen dat de inhoud van dit bericht concreet en compleet is

Van: 5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>
Verzonden: dinsdag 11 februari 2025 13:20
Aan: 5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>; 5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>; 5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>; 5.1.2e (5.1.2e) <5.1.2e @zwolle.nl>; 5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>; 5.1.2e (5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>; 5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>; 5.1.2e 5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>; 5.1.2e (5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>; 5.1.2e 5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>; 5.1.2e 5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>; 5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>; 5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>; 5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>; 5.1.2e 5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>; 5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>; 5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>; 5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>;

We willen jullie vragen om per inhoudelijke bouwsteen / discipline op dit stuk te reageren. Dit betekent dus dat we per bouwsteen / discipline gebundeld twee documenten terugverwachten (zie hieronder de verdeling per bouwsteen / discipline):

- 1 excel-tabel met alle opmerkingen op het RTP;
- 1 PDF-bestand met alle opmerkingen op kaarten en figuren.

Tip: sla het document op een gezamenlijk plek op in teams, en deel de link naar tabel en PDF met je collega's zodat er in één bestand gewerkt kan worden.

Deadline
We verwachten jullie reactie uiterlijk **zondagavond 16 februari** terug op 5.1.2e @zwolle.nl en 5.1.2e @zwolle.nl

Verdeling per bouwsteen / discipline
Zoals hierboven vermeld verwachten we één reactie per bouwsteen / discipline. We hebben de volgende verdeling gemaakt, met de **trekker van de bouwsteen / discipline** die dit coördineert.

Vragen
We kunnen ons voorstellen dat jullie naar aanleiding van dit concept RTP vragen hebben of behoefte hebben om met ons te overleggen. Daarom geven we jullie de mogelijkheid om **donderdag a.s. van 14 tot 17 uur** gebruik te maken van een 'inloopspreekuur'. **Locatie: MTR HZP Het Engelse Werk.**

Economie: 5.1.2e, 5.1.2e, 5.1.2e
Wonen: 5.1.2e (5.1.2e, 5.1.2e
Energie: 5.1.2e, 5.1.2e, 5.1.2e
Klimaat / water: 5.1.2e, 5.1.2e, 5.1.2e
Mobiliteit: 5.1.2e, 5.1.2e, 5.1.2e
Groen: 5.1.2e, 5.1.2e, 5.1.2e
Stedenbouw / landschapsarchitectuur: 5.1.2e, 5.1.2e, 5.1.2e, 5.1.2e
Sociaal Domein: 5.1.2e, 5.1.2e, 5.1.2e, 5.1.2e, 5.1.2e, 5.1.2e, 5.1.2e
Vastgoed / Planeconomie: 5.1.2e, 5.1.2e, 5.1.2e
Milieu: 5.1.2e
Wijkmanagement: 5.1.2e, 5.1.2e, 5.1.2e, 5.1.2e, 5.1.2e, 5.1.2e (wie coördineert het namens jullie?)
Stadsbouwmeester: 5.1.2e

Namens het programmateam Aanvulling Omgevingsvisie een vriendelijke groet,

5.1.2e
5.1.2e
5.1.2e
Gemeente Zwolle
5.1.2e

Legenda toegepaste uitzonderingsgrondslagen

In dit document zijn gegevens definitief geanonimiseerd op grond van:

Wet	Artikel	Omschrijving	Pagina's
Wet open overheid	Art. 5.1 lid 2 sub e	De eerbiediging van de persoonlijke levenssfeer	1, 2, 3

From: "5.1.2e " <5.1.2e @zwolle.nl>
Sent: 11/4/2024 11:19:39 AM
To: "5.1.2e " <5.1.2e @posadmaxwan.nl>
Cc: "5.1.2e " <5.1.2e @posadmaxwan.nl>
Subject: FW: Data en bijlagen landelijk gebied

Van: 5.1.2e
Verzonden: maandag 4 november 2024 12:19
Aan: 5.1.2e
CC: 5.1.2e
Onderwerp: Data en bijlagen landelijk gebied

Hoi 5.1.2e,
Hierbij de data voor de gesprekken met de bouwstenen. Hopelijk passen deze:

- Wonen:
  - 11-11 12.00-13.00 of
  - 11-11 16.00-17.00
- Economie
  - 13-11 11.30-14.00
- Mobiliteit
  - 15-11 08.30-10.00
- Energie
  - 20-11 10.30-12.00
- Gesprek met Water en klimaat vinden we niet nodig, die informatie is op orde en uitgangspunten zijn duidelijk.

In de bijlage het document over landelijk gebied wat 5.1.2e heeft samengesteld. De bijlagen die op sharepoint staan heb ik toegevoegd.
Gebiedsbiografie regio zwolle: Climate Campus Kennisbank. | Gebiedsbiografie NOVI / NOVEX gebied Regio Zwolle
Groet,

5.1.2e
5.1.2e

Gemeente Zwolle, Afdeling Proces, Programma, Projectmanagement
Bezoekadres: Lübeckplein 2, 8017 JZ Zwolle

☎ 5.1.2e
@ 5.1.2e @zwolle.nl

Niet printen spaart het milieu.

De gemeente Zwolle beschouwt e-mail als volwaardig communicatiemiddel. Dit betekent dat u erop mag vertrouwen dat de inhoud van dit bericht correct en compleet is.

Legenda toegepaste uitzonderingsgrondslagen

In dit document zijn gegevens definitief geanonimiseerd op grond van:

Wet	Artikel	Omschrijving	Pagina's
Wet open overheid	Art. 5.1 lid 2 sub e	De eerbiediging van de persoonlijke levenssfeer	1

Gemeenten Zwolle, Zwartewaterland en Kampen

18-08-2010
Definitief rapport
9T7550.A0

Deel 1 Landschapsontwikkelingsplan
LANDSCHAPSONTWIKKELINGVISIE
LOP Zwolle, Zwartewaterland en Kampen

ROYAL HASKONING

HASKONING NEDERLAND B.V.
VESTIGING ENSCHEDE

Colosseum 3
Postbus 26
7500 AA Enschede
+31 (0)53 483 01 20 Telefoon
+31 (0)53 432 27 85 Fax
info@enschede.royalhaskoning.com E-mail
www.royalhaskoning.com Internet
Arnhem 09122561 KvK

Documenttitel	Deel 1 Landschapstontwikkelingsplan Landschapsontwikkelingvisie
Verkorte documenttitel	Deel 1 LOP ZZK
Status	Definitief rapport
Datum	18-08-2010
Projectnaam	LOP ZZK
Projectnummer	9T7750.A0
Opdrachtgever	Gemeenten Zwolle, Zwartewaterland en Kampen
Referentie:	100818 9T7550/R004/CTC/Ensc/Visie document

Auteur(s)	Ir. 5.1.2e
Collegiale toets	Ir. 5.1.2e, 5.1.2e
Datum/paraaf	17/08/10
Vrijgegeven door	In 5.1.2e
Datum/paraaf	17/08/10

VOORWOORD

Wij kunnen trots zijn op ons landschap! Waarom? …dat laten wij u graag zien in het voorliggende Landschapsontwikkelingsplan (LOP).

Onze gemeenten kenmerken zich door stoere landschappen die betrekkelijk gaaf zijn. De verschillende ontstaansgeschiedenissen zijn nog duidelijk herkenbaar. Al eeuwen lang is er gewoond en gewerkt binnen de mogelijkheden die de natuur en met name het water de bewoners van ons gebied boden. De landbouw heeft zich als een belangrijke drager van het landschap ontwikkeld. Het landschap heeft mede daardoor zijn huidige, ook landelijk gewaardeerde, vorm gekregen. Die vorm is niet statisch. De ontwikkelingen gaan door. Steden en kernen breiden zich uit. In het buitengebied zorgt de schaalvergroting in de landbouw voor ingrijpende veranderingen. Ook zijn er steeds meer mensen die in dit landschap willen wonen, werken en recreëren.
Het uitgangspunt in het Landschapsontwikkelingsplan is dat bij nieuwe ontwikkelingen voldoende rekening gehouden wordt met de bijzondere landschappelijke kwaliteiten en kenmerken. Dit stemt ook overeen met het standpunt van de provincie over ruimtelijke kwaliteit zoals verwoord in de Omgevingsvisie.

Gelet op de samenhang tussen onze landschappen, het feit dat we het Nationaal Landschap IJsseldelta delen en werken aan de vernieuwing van de bestemmingsplannen voor onze buitengebieden, is gekozen voor een gezamenlijk Landschapsontwikkelingsplan. Het plan is een belangrijke (sectorale) onderlegger voor de actualisatie van bestemmingsplannen. Dit plan biedt ons eveneens de vereiste onderbouwing voor het kunnen toepassen van het instrument Groene en blauwe diensten: betaling aan particulieren voor landschapsonderhoud. Tenslotte, maar niet in de laatste plaats zal het LOP ook inspiratiebron en richtsnoer zijn voor initiatiefnemers en gemeenten bij het uitwerken en toetsen van plannen. Daartoe bevat het LOP Ontwikkelkaarten waarop per landschapstype zowel landschappelijke kenmerken als goede en slechte voorbeelden van inpassing van ruimtelijke ontwikkelingen staan.

Water, en de strijd tegen het water, hebben een belangrijke rol gespeeld bij het ontstaan van ons landschap en de stedelijke kernen. Water en dijken zijn belangrijke structuurdragers als het gaat om de huidige kwaliteit van het landschap. De lijnen in het gebied worden gevormd door wegen, watergangen en dijken. Het veenweidegebied is een kernkwaliteit van het Nationaal Landschap IJsseldelta. Het Waterschap Groot Salland houdt rekening met de instandhouding van het veenweidegebied. Zij heeft daarmee, als water- en dijkbeheerder, een rol bij de instandhouding van de bestaande landschappelijke kwaliteiten. Het waterschap is daarom nauw betrokken geweest bij het opstellen van het LOP en hecht hier grote waarde aan. Bij de herinrichting van het watersysteem en het beleefbaar maken van het water houdt zij rekening met het landschap en de ruimtelijke kwaliteit. Het LOP is daarbij een onmisbaar handvat en het is ook voor het waterschap een belangrijke concretisering van de Omgevingsvisie en de Catalogus Gebiedskenmerken van de provincie Overijssel.

Wij zijn ervan overtuigd dat wij met dit Landschapsontwikkelingsplan een waardevol instrument in handen hebben om de kwaliteit van ons landschap ook in de toekomst te verzekeren en tegelijk de gewenste dynamiek te waarborgen.

Wethouder Erik Dannenberg,	gemeente Zwolle
Wethouder Wolbert Meijer,	gemeente Zwartewaterland
Wethouder Bert Boerman,	gemeente Kampen
[redacted]	waterschap Groot Salland

INHOUDSOPGAVE

Voorwoord

Samenvatting 1
1. Inleiding 5
1.1 Een landschap om trots op te zijn! 5
1.2 Doel van een landschapsontwikkelingsplan 5
1.3 Brede visie 5
1.4 De status van het landschapsontwikkelingsplan 6
1.5 Inhoud van dit plan 6
1.6 Totstandkoming en planproces van het landschapsontwikkelingsplan 7
1.7 Wat treft u in dit document aan? 7

2. Analyse 9
2.1 Inleiding 9
2.2 Landschappelijke kenmerken 9
2.2.1 Algemeen 9
2.2.2 Natuurlandschap 9
2.2.3 Cultuurhistorie en archeologie 9
2.2.4 Het landschap: de beeldstructuur 13
2.2.5 Landschapstypen 15
2.3 Sectorale kenmerken en trends 15
2.3.1 Landbouw 15
2.3.2 Wonen en werken 17
2.3.3 Verkeer en infrastructuur 18
2.3.4 Recreatie en toerisme 18
2.3.5 Water 19
2.3.6 Natuur en ecologie 20
2.3.7 Duurzaamheid 24
2.3.8 Relatie met (beleids)plannen 25
2.4 Uitdagingen 25
2.4.2 Landbouw 26
2.4.3 Wonen en werken 26
2.4.4 Verkeer en infrastructuur 26
2.4.5 Recreatie en toerisme 27
2.4.6 Water 27
2.4.7 Natuur en ecologie 27

3. Landschapsontwikkelingsvisie op hoofdlijn 29
3.1 Doorontwikkeling beeldstructuur 29
3.2 Landschapsontwikkeling: in balans met bestaande activiteiten! 30
3.3 Landschapsontwikkeling: vele handen maken het werk licht 31

4. Van hoofdlijn naar meer detail: gebiedsperspectief per landschapstype 33
Gebiedsperspectief D1: IJssel - IJssel natuurlijk 35
Gebiedsperspectief D2: Kampereiland, Mandjeswaard en Zuiderzeepolders - Delta mooi 37
Gebiedsperspectief D3: Kraggenlandschap - Recreatief veen 39
Gebiedsperspectief D4: Kamperveen en Polder Dronthen - Veen en landbouw 41
Gebiedsperspectief D5: Stroomruggen en dijken - Leefbaar bovenland 43
Gebiedsperspectief D6: Polder Mastenbroek - Belvedère en Bisschop 45
Gebiedsperspectief D7: Zwartewater - Kievitsbloemen en schepen 47
Gebiedsperspectief D8: Broekgebieden - Broeden en weiden 49
Gebiedsperspectief D9: Veldontginning en De Ruiten - Dambord met natuurwaarden 51
Gebiedsperspectief D10: Vecht - Vecht natuurlijk 53
Gebiedsperspectief D11: Ruggen en weteringen Zwolle - Kleinschalig landschap Zwolle 55

5. Landschapsontwikkelingsvsie: het kader 59
5.1 Ontwikkelingskader: sturen en stimuleren 59
5.2 Leidraad; opbouw en gebruik 59
5.3 Nadere toelichting gebruik 60
5.4 En verder? 63

6 De uitvoering van het landschapsontwikkelingsplan 65

Bijlage 1 ontwikkelkaarten 67
Bijlage 2 inventarisatie kleine landschapselementen 97
Bijlage 3: samenstelling van de stuurgroep, adviesgroep en projectgroep 99
Bijlage 4 Literatuurlijst 101

SAMENVATTING

Een prachtig landschap!
Het buitengebied van de gemeenten Zwolle, Zwartewaterland en Kampen wordt gekenmerkt door het voorkomen van vele afwisselende landschapstypen. Grootschalige weidse veenweidegebieden worden afgewisseld met lijnen die een veelal kleinschaliger karakter en eigen vormentaal hebben. De lijnen in het gebied worden voornamelijk gevormd door water en/of dijken. Het buitengebied is prachtig! Een mooi cultuurlandschap blijft echter niet vanzelf mooi. Realisatie van woningbouw, nieuwe bedrijventerreinen en infrastructuur verkleinen langzaamaan de groene ruimte en zorgen voor versnippering. Landbouwactiviteiten veranderen het landschap, recreatieactiviteiten drukken er een stempel op. Dit soort ontwikkelingen kunnen het landschap vervlakken en/of verrommelen.

Landschapsontwikkelingsplan
De gemeenten herkennen de kwaliteiten van het buitengebied en de gedeelde ontstaansgeschiedenis van het landschap, maar zij zien ook de bedreigingen. Daarom hebben de drie gemeenten besloten samen te werken aan een integraal landschapsontwikkelingsplan voor hun hele buitengebied. Dit plan zal een belangrijke bouwsteen zijn voor het eveneens gezamelijk op te stellen bestemmingsplan Buitengebied (Nationaal Landschap IJsseldelta en overig Zwartewaterland). Met het landschapsontwikkelingsplan zetten de gemeenten zich in voor het behoud en de versterking van de kwaliteiten en kenmerken van het landschap. Met dit streven worden de landschappelijke kwaliteiten gewaardeerd en waar nodig verbeterd, wordt het landschap als belangrijke pijler voor de economie in de regio versterkt en wordt een belangrijke bijdrage geleverd aan het welbevinden van inwoners en bezoekers. Een geleidelijk en duurzaam ontwikkeld landschap vertegenwoordigt immers dikwijls een hoge belevingswaarde.

In de landschapsvisie in dit plan speelt de eeuwenoude strijd met het water een vooraanstaande rol. Het bedwingen van het water en het ontginnen en in gebruik nemen van onontgonnen gebieden had vrijwel altijd economische redenen. Hanzesteden ontstonden langs de waterwegen, veenmoerassen werden ontgonnen voor de landbouw. De landbouw heeft het landschap mede vormgegeven en zij heeft steeds een belangrijke rol gespeeld in het behouden van de karakteristieken. Nu, in de 21e eeuw, zijn de Hanzesteden met hun historische centra een belangrijke uitvalsbasis voor een bezoek aan de IJsseldelta. De polders vervullen niet meer alleen een functie voor de landbouw, maar ook voor natuur, recreatie en wonen.

Deze visie borduurt voort op reeds opgestelde deelgebiedvisies, waaronder het Nationaal Landschap IJsseldelta. De landschapsontwikkelingsvisie vult de visies aan en verfijnt ze. Dit landschapsontwikkelingsplan is niet rechtstreeks bindend voor burgers, organisaties of bedrijven. De grote lijnen in de gemeentelijke ruimtelijke ontwikkelingen zijn neergelegd in gemeentelijke structuurvisies. Daar waar vernieuwing van deze plannen en/of van bestemmingsplannen aan de orde is of waar het gemeentebestuur overweegt een nadere invulling aan die plannen te geven, wordt dit landschapsontwikkelingsplan als richtsnoer gebruikt om die invulling vorm te geven. De juridische doorwerking van de essentiële onderdelen van het landschapsontwikkelingsplan kunnen daarmee via het bestemmingsplan worden geborgd.

Dit landschapsontwikkelingsplan is opgesteld op basis van intensief overleg met vele partijen uit Zwolle, Zwartewaterland en Kampen en daarbuiten.

Doorontwikkeling beeldstructuur
De landschappelijke kernkwaliteiten zijn verbeeld in de beeldstructuur. Deze beeldstructuur van het landschap vormt feitelijk de onderlegger van het gebied in een heleboel zichtbare en onzichtbare lagen. Oude abiotische patronen en cultuurhistorische lagen schemeren door de nieuwste lagen van verstedelijking en landgebruik heen. De beeldstructuur kent een krachtige vormentaal. Stoere vlakken worden van elkaar gescheiden door lijnen met een heel eigen en onderscheidend beeld en schaal. Er is evenwicht in hiërarchie tussen

de vlakken en lijnen. De vlakken – veelal polders – vormen grote gebaren en worden gekenmerkt door een eigenwijs en kloek patroon aan watergangen en infrastructuur. In dit spel van lijnen en vlakken liggen de oude Hanzesteden. Daarnaast zijn er 20e en 21e eeuwse ingrepen in het gebied die grote impact hebben op de beeldstructuur. Het zijn stedelijke uitbreidingen, harde (infrastructurele) doorsnijdingen in of overgangen naar het landschap. Hier ligt een belangrijke ontwerpopgave om de nieuwe ingrepen te laten versmelten met het krachtige patroon van de beeldstructuur.

Doorontwikkeling van de beeldstructuur vormt het uitgangspunt voor de landschappelijke ontwikkeling. Dit betekent dat de kernkwaliteiten en daarmee de karakteristiek van het landschap behouden en versterkt dienen te worden; het landschap vormt het kader dat de ontwikkelingen richting gaat geven. Aanwezige kwaliteiten zijn in beeld gebracht in de ontwikkelkaarten. Deze kaarten worden gehanteerd bij de beoordeling van ontwikkelingen en initiatieven op perceelsniveau. Daarnaast vinden er grootschaliger ontwikkelingen plaats in het buitengebied. Deze gaan dikwijls samen met functieveranderingen. De visie op deze ontwikkelingen wordt per zogenaamd gebiedsperspectief beschreven.

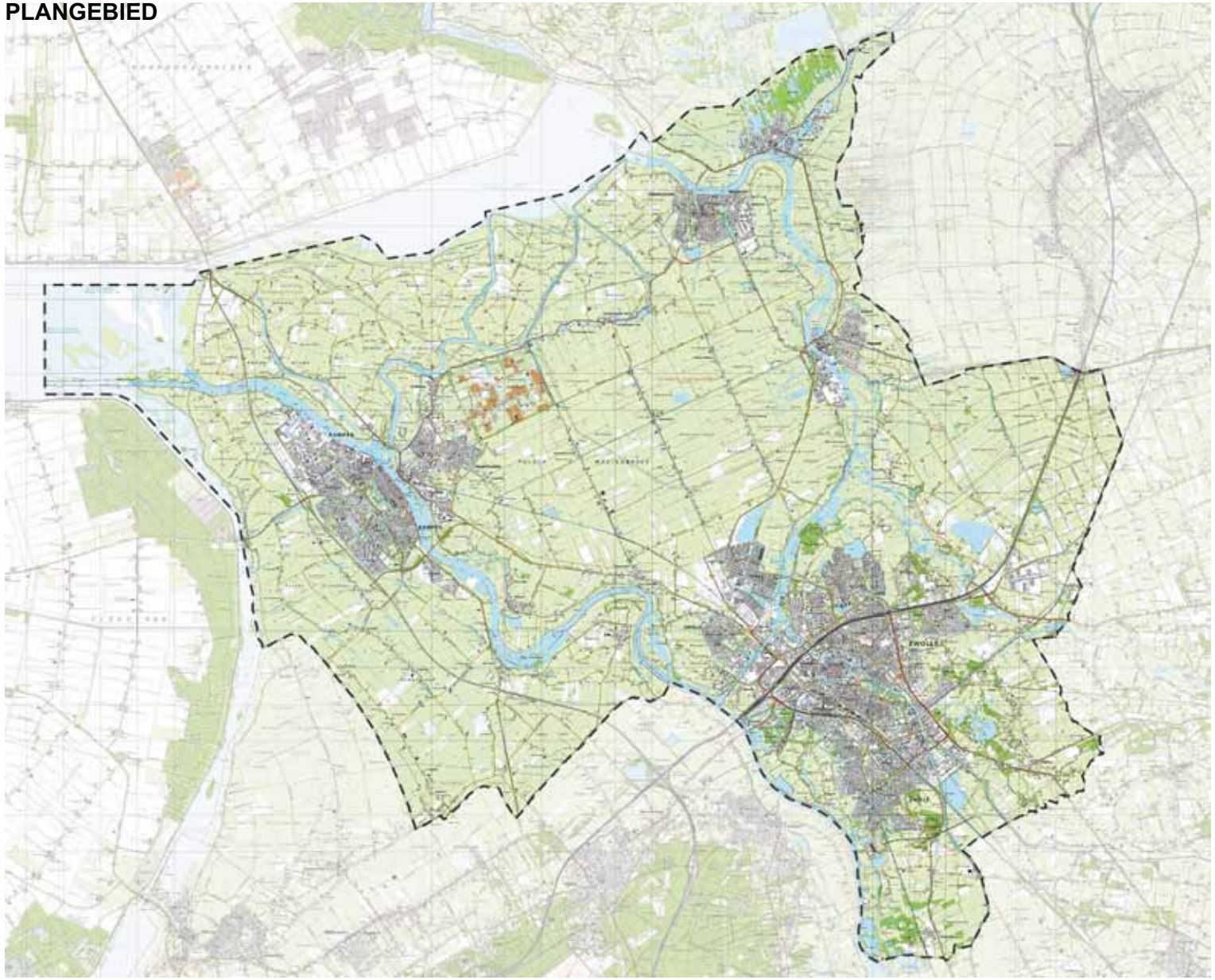
Landschapsontwikkeling: in balans met bestaande activiteiten!
Landschapsontwikkeling vindt niet plaats in een lege ruimte. In het plangebied wordt gewoond, gewerkt en gerecreëerd. Deze landschapsvisie baseert zich op de notie dat landschapsontwikkeling niet kan en mag voorbijgaan aan deze activiteiten en functies. Landschap heeft niet een zelfstandige waarde, maar is ook de drager voor sectorale activiteiten. Een hoogwaardig en attractief landschap draagt bij aan de waardering van de woon- en werkomgeving. Diverse recreatieve activiteiten bestaan dankzij het landschap. Het landschap draagt bij aan het persoonlijke welbevinden van bewoners en bezoekers.

De gemeenten streven dan ook naar een landschapsontwikkeling in balans met de ontwikkeling van de uiteenlopende activiteiten in het gebied, zoals de landbouw.

Op weg naar een krachtige en duurzame doorontwikkeling van de beeldstructuur!
Hoe denken de gemeenten de landschapsvisie dichterbij te brengen? Hiervoor zien zij verschillende mogelijkheden. In het ene spoor werken overheden en natuur- en landschapsorganisaties aan het beheer en de ontwikkeling van het landschap. In een parallelspoor werken boeren, burgers en bedrijven mee aan landschapsontwikkeling en beheer. Met hun blik gericht op hun eigen bestaan (‘er moet ook brood op de plank komen’) maar ook met oog voor en besef van de grote landschappelijke kwaliteiten van het plangebied, dragen zij in kleine en grotere mate bij aan de realisatie van de landschapsvisie. Het gaat hier niet zozeer om andere dingen te doen, het gaat er vooral om sommige dingen anders te doen.

Werken aan het landschap
De gemeenten gebruiken daarom de landschapsontwikkelingsvisie om initiatieven in het buitengebied vanuit landschappelijke optiek tegen het licht te houden. Dit geldt voor zowel eenmalige investeringsprojecten als voor initiatieven die gericht zijn op langdurig beheer van landschapselementen (Groene en Blauwe Diensten). Voor elk initiatief wordt de vraag gesteld of dit initiatief in strijd is met de doorontwikkeling van de beeldstructuur of dat het juist een positieve bijdrage levert. In het eerste geval vormt de visie het aanknopingspunt om initiatieven zo mogelijk om te buigen, zodat een initiatief de gewenste landschapsontwikkeling zo min mogelijk aantast of zelfs toch ondersteunt. In het tweede geval geeft de visie houvast om de stimulering van initiatieven te beargumenteren. Dit landschapsontwikkelingsplan geeft vorm aan dit afwegingsproces met een stappenplan voor gemeentelijke besluitvorming. Besluitvorming die bijdraagt aan een doordacht gekozen pad naar een krachtige en duurzame doorontwikkeling van de beeldstructuur!

PLANGEBIED

1. INLEIDING

1.1 Een landschap om trots op te zijn!

De gemeenten Zwolle, Zwartewaterland en Kampen kenmerken zich door het voorkomen van vele afwisselende landschapstypen. De grootschalige weidse veenweidegebieden worden afgewisseld met lijnen die een veelal kleinschaliger karakter en eigen vormentaal hebben. De lijnen in het plangebied worden voornamelijk gevormd door water en/of dijken. Oude abiotische patronen en cultuurhistorische lagen schemeren door de recentere vormen van landgebruik en verstedelijking heen.
Een deel van het plangebied wordt op nationaal niveau hoog gewaardeerd. Het centraal gelegen gebied is aangewezen als Nationaal Landschap. Niet alleen het rijk, maar zeker ook de inwoners van het gebied zijn met recht trots op hun buitengebied.

1.2 Doel van een landschapsontwikkelingsplan

Het buitengebied van de drie gemeenten is een prachtig landschap, waar we zuinig op moeten zijn. Een mooi cultuurlandschap blijft echter niet vanzelf mooi; daar moeten we wel wat aan doen en blijven doen. Van diverse kanten staat het landschap onder druk. Realisatie van woningbouw en nieuwe bedrijventerreinen en infrastructuur hebben tot gevolg dat langzaamaan de groene ruimte kleiner wordt en versnippert. Landbouwactiviteiten brengen grotere of kleinere veranderingen met zich mee en recreatieactiviteiten drukken een steeds steviger stempel op het landschap. Al dat soort ontwikkelingen hebben hun consequenties voor het landschap en de ontwikkelingen ervan.

Met het landschapsontwikkelingsplan willen de gemeenten zich inzetten voor het behoud en de versterking van de kwaliteiten en kenmerken van het landschap. De zwakkere plekken worden verstevigd en samenhang in verscheidenheid wordt aangebracht. Dit willen ze doen door beheer, herstel en nieuwe aanleg van elementen.

Met dit streven worden de landschappelijke kwaliteiten gekoesterd en waar nodig verbeterd, wordt het landschap als belangrijke pijler voor de economie in de regio versterkt en wordt een belangrijke bijdrage geleverd aan het welbevinden van inwoners en bezoekers. Een geleidelijk en duurzaam ontwikkeld landschap vertegenwoordigt immers vaak een hoge belevingswaarde, niet alleen voor de eigen inwoners maar ook voor de toeristen.

Door de samenwerking tussen de drie gemeenten kunnen gemeentegrensoverschrijdende ontwikkelingen beter worden aangestuurd en vormgegeven.

Dit plan draagt met recht de naam landschapsontwikkelingsplan. Het geeft niet alleen sturing aan de ontwikkeling van het buitengebied van de drie gemeenten, maar met het eraan gekoppelde uitvoeringsprogramma geeft het ook een impuls aan die ontwikkeling.

1.3 Brede visie

Het behouden, versterken en toevoegen van landschappelijke kwaliteiten in het buitengebied wordt in dit ontwikkelingsplan breed opgevat. De visie op het landschap is gericht op het landschap zelf en de daarvoor gewenste kwaliteiten. Maar de visie gaat verder dan landschap alleen. Het landschap is immers een beeldbepalend deel van een gebied waarin wordt geleefd, gewerkt en gerecreëerd. Kortom, alle maatschappelijke activiteiten beïnvloeden de landschapsontwikkeling en omgekeerd. Dit betekent dat de visie op landschapsontwikkeling ook oog heeft voor de plek die deze activiteiten in het landschap opeisen.

In de landschapsvisie speelt de eeuwenoude strijd met het water een vooraanstaande rol. Het bedwingen van het water en het ontginnen en in gebruik nemen van onontgonnen gebieden had vrijwel altijd economische redenen. Hanzesteden ontstonden langs de waterwegen, veenmoerassen werden ontgonnen voor de landbouw. Nu, in de 21e eeuw, zijn de Hanzesteden met hun historische binnensteden een belangrijke uitvalsbasis voor een bezoek aan de

IJsseldelta. De polders vervullen niet meer alleen een functie voor de landbouw, maar ook voor natuur, recreatie en wonen.

Vanwege de wisselwerking tussen economische activiteiten en het landschap staat de landschapsvisie stil bij de vraag welke rol de huidige activiteiten spelen bij de verwezenlijking van de visie. De aandacht gaat dan uit naar:

- de aard en omvang van activiteiten in het buitengebied, zoals landbouw en recreatie, die passen bij de gewenste landschappelijke ontwikkeling;
- de wijze waarop landschappelijke kwaliteiten en inrichting kunnen bijdragen aan het functioneren van deze activiteiten;
- de wijze waarop de activiteiten kunnen bijdragen aan de financiering van onderhoud, beheer en versterking van het landschap en daarmee aan de biodiversiteit.

Door deze onderwerpen te belichten, verstrekt dit landschapsontwikkelingsplan de ingrediënten om te komen tot een duurzame balans tussen landschap en maatschappelijke activiteiten.

1.4 De status van het landschapsontwikkelingsplan

Het landschapsontwikkelingsplan wordt door de gemeenten gebruikt om mede sturing te geven aan ontwikkelingen in het buitengebied. De visie op het landschap en de ontwikkelingen in de komende 10 jaar zijn daarvoor de basis. Met deze visie in de hand kunnen de gemeenten vervolgens nagaan:

- op welke wijze landschapsdoelen te realiseren zijn;
- hoe ontwikkelingen zijn bij te sturen zodat deze passen in de landschapsontwikkelingsvisie.

Hierbij gaat het om ontwikkelingen die op enigerlei wijze een invloed hebben op de landschappelijke kwaliteiten van het gebied van de drie gemeenten. De ontwikkelingen kunnen zowel groot- als kleinschalig zijn, kunnen afkomstig zijn van particulieren of organisaties, maar het kunnen ook initiatieven van de gemeenten zelf of van andere overheden zijn.

Dit landschapsontwikkelingsplan is niet rechtstreeks bindend voor burgers, organisaties of bedrijven. De grote lijnen in de gemeentelijke ruimtelijke ontwikkelingen zijn neergelegd in gemeentelijke structuurvisies. Daar waar vernieuwing van deze plannen en/of van bestemmingsplannen aan de orde is of waar het gemeentebestuur overweegt een nadere invulling aan die plannen te geven, wordt dit landschapsontwikkelingsplan als richtsnoer gebruikt om die invulling vorm te geven. De juridische doorwerking van de essentiële onderdelen van het landschapsontwikkelingsplan kunnen daarmee via het bestemmingsplan worden geborgd.

1.5 Inhoud van dit plan

Hoe is dit plan opgebouwd, zodat het de sturende functie ten aanzien van landschapsontwikkelingen kan invullen? Dit plan bestaat uit enkele delen.

Centraal staat een eenvoudige overkoepelende **visie op het landschap**. De cultuurhistorie met de bijbehorende beeldstructuur van het gebied staat daarin centraal als inspiratiebron voor nieuwe functies en vormen. In de overkoepelende visie zijn beelden over het toekomstige landschap geïntegreerd met een beeld over de aard en schaal van ‘bijbehorende’ activiteiten.

Ter onderbouwing van de visie is een **analyse** van de huidige situatie van het landschap zelf (de landschapsanalyse) en een sectorale analyse van ontwikkelingen op het vlak van landbouw, natuur, wonen, werken en recreëren in het buitengebied van de drie gemeenten in dit document opgenomen.

Er is een **inventarisatie** uitgevoerd van **kleine landschapselementen**. Deze inventarisatie geeft inzicht in het aantal en de soort elementen. De vitaliteit en het voorgestane beheer zijn eveneens in kaart gebracht. Deze informatie vormt belangrijke input voor de Groene en Blauwe Diensten (zie deel 2 Uitvoeringsprogramma).

De visie wordt aangevuld met een **ontwikkelingskader**. Dit kader geeft een handvat voor de gemeenten en initiatiefnemers. Daarmee kan de vraag worden beantwoord of en onder welke randvoorwaarden projecten in het buitengebied ontwikkeld kunnen worden.

Visie en ontwikkelingskader samen geven het beleid van de gemeenten weer. Het laatste deel van het landschapsontwikkelingsplan wordt gevormd door een **uitvoeringsprogramma en uitvoeringsorganisatie**. Hierin zijn de activiteiten en projecten van de gemeenten, bewoners en gebruikers zelf opgenomen, die invulling geven aan de visie. De uitvoeringsorganisatie en het uitvoeringsprogramma kunt u vinden in deel 2 van het LOP met de referentie 100818 9T7550/R005/CTC/Ensc/Uitvoeringsprogramma.

1.6 Totstandkoming en planproces van het landschapsontwikkelingsplan

Een intergemeentelijke projectgroep heeft de planopsteller – Royal Haskoning – gevoed met informatie. Hieraan hebben Landschap Overijssel, de provincie Overijssel en Het Oversticht hun bijdrage geleverd. Daarnaast heeft het Bestuurlijk Kernteam Nationaal Landschap IJsseldelta, die optrad als stuurgroep, het werkproces gevolgd.

Buiten deze groepen is vanaf het begin van de werkzaamheden aan dit landschapsontwikkelingsplan geregeld contact gezocht met de bevolking van de drie gemeenten, met organisaties en met belangenverenigingen. Via overleg met een adviesgroep, waarin bewoners en organisaties zitting namen, is geregeld overlegd over de voortgang en tussenresultaten van de werkzaamheden. Aanvullend is een aantal huiskamersessies georganiseerd, met deelname van onder meer de landbouworganisaties, een afvaardiging van de recreatie en toerismesector en het waterschap Groot Salland.
Nieuwsbrieven, berichten op gemeentelijke websites en artikelen in de pers hebben dit uitgebreide palet van interactie en communicatie gecompleteerd.

Met het interactieve proces dat zo is gevolgd, is een gedegen en gedragen plan tot stand gebracht.

1.7 Wat treft u in dit document aan?

In hoofdstuk 2 worden alle voor landschapsontwikkeling relevante facetten beschreven: de landschapskarakteristieken, te onderscheiden landschapstypen en de ontwikkelingen rond de uiteenlopende activiteiten in het buitengebied. Ook worden de hoofdlijnen van nationaal, provinciaal en gemeentelijk beleid, die bepalend zijn voor verdere ontwikkelingen van het gebied, uit de doeken gedaan. Aansluitend wordt beschreven wat dit geheel betekent voor het landschap in het plangebied. Waar staat het landschap onder druk en waar liggen kansen voor versterking van landschappelijke kwaliteiten. Als basis voor de landschapsontwikkelingsvisie wordt de beeldstructuur gebruikt. Wat die beeldstructuur precies is en hoe deze wordt verankerd in het plangebied kunt u lezen in paragraaf 2.2 en hoofdstuk 3. De visie op hoofdlijn wordt in hoofdstuk 4 verder uitgewerkt per gebiedsperspectief. Er zijn 11 gebiedsperspectieven te onderscheiden. In hoofdstuk 5 wordt beschreven hoe de visie wordt gebruikt om ontwikkelingen in het gebied te beoordelen op hun betekenis voor het landschap: het ontwikkelingskader.

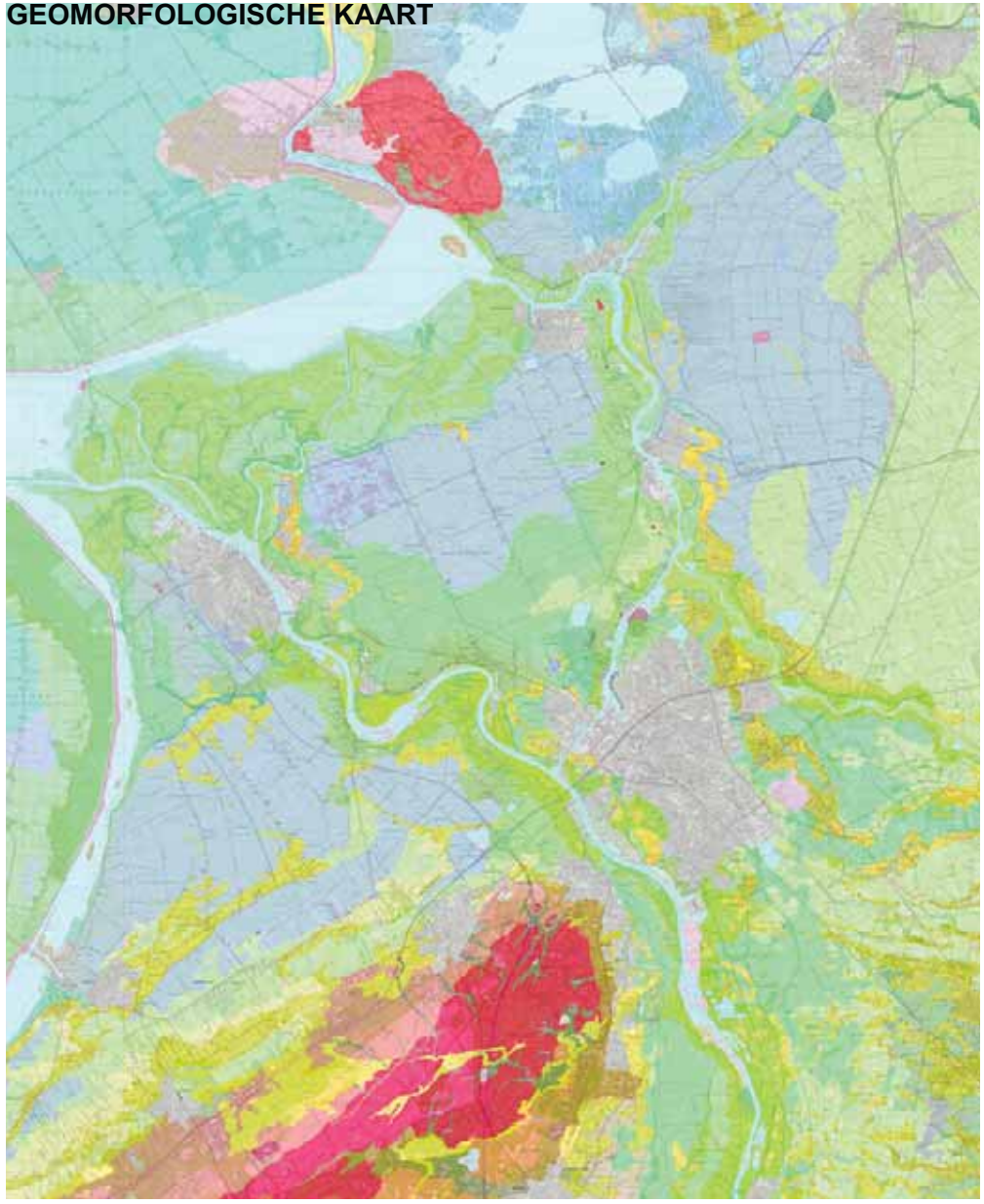
In bijlage 1 vindt u de ‘ontwikkelkaarten’. Met foto, schets en woord geven deze kaartbeelden per landschapstype de te beschermen kwaliteiten weer. Daarnaast geven de ontwikkelkaarten aan welke ontwikkelingen en landschappelijke situaties de gemeenten per landschapstype nastreven. Deze ontwikkelkaarten worden gebruikt bij de beoordeling van ontwikkelingen in het gebied.

In bijlage 2 vindt u een voorbeeld van de inventarisatie van kleine landschapselementen.

Bijlage 3 bevat de samenstelling van de stuurgroep, adviesgroep en projectgroep.

De literatuurlijst is opgenomen in bijlage 4.

GEOMORFOLOGISCHE KAART

BODEMKAART

2. ANALYSE

2.1 Inleiding

Een visie op de landschapsontwikkeling in Zwolle, Zwartewaterland en Kampen komt niet uit de lucht vallen. De visie is gebaseerd op een grondige analyse van de landschaps- en abiotische kwaliteiten van het gebied. Daarnaast is rekening gehouden met sectorale ontwikkelingen in het gebied zoals recreatie, landbouw en natuur, die bijdragen aan veranderingen in het landschap.

Nationaal ruimtelijk beleid en in het bijzonder beleid voor natuurontwikkeling, Natura 2000, of waterkwantiteitsbeheer, Ruimte voor de Rivier, geeft ruimtelijke kaders voor natuur- en landschapsontwikkeling. Dat geldt eveneens voor de Europese Kaderrichtlijn Water. Daarnaast zijn er al diverse regionale en gemeentelijke visies opgesteld. Het landschapsontwikkelingsplan bouwt hier logischerwijs op voort.

In dit hoofdstuk gaan we eerst in op de kenmerken en kwaliteiten van het landschap. Vervolgens gaan we in op sectorale ontwikkelingen in het plangebied. Welke trends zijn zichtbaar in woningbouw, in werklocaties en infrastructuur, landbouw en recreatie? Dit hoofdstuk eindigt met een samenvatting van de uitdagingen waarvoor de landschapsontwikkeling de komende jaren staat.

2.2 Landschappelijke kenmerken

2.2.1 Algemeen

Het plangebied kenmerkt zich door sterke contrasten. Het levert ‘stoere’ adembenemende landschappen op. Het is een gebied waar de dekzanden bij Zwolle over gaan in het rivierenlandschap en de klei- en veenpolders van Kampen en Zwartewaterland. Het estuarium van de voormalige Zuiderzee is nu een waterrijk en open weidelandschap, afgewisseld met intieme nederzettingen op oeverwallen, terpen en dijken. De Hanze- en handelssteden Zwolle, Kampen, Hasselt, Genemuiden en Zwartsluis hebben zich aan de rivierarmen en voormalige Zuiderzeekust ontwikkeld tot aantrekkelijke steden. Zwolle-Kampen is uitgegroeid tot een stedelijk netwerk met een centrumfunctie en scharnierpositie in Noord Nederland.
Het plangebied is een rijk cultuurlandschap met een grote gelaagdheid. Naast de watergebonden grote ecologische rijkdom zijn er watergebonden industrielandschappen, recreatielandschappen, vele kenmerkende gemalen en andere cultuurhistorische relicten en de huidige infrastructuur, die onlosmakelijk onderdeel van het landschap zijn geworden.

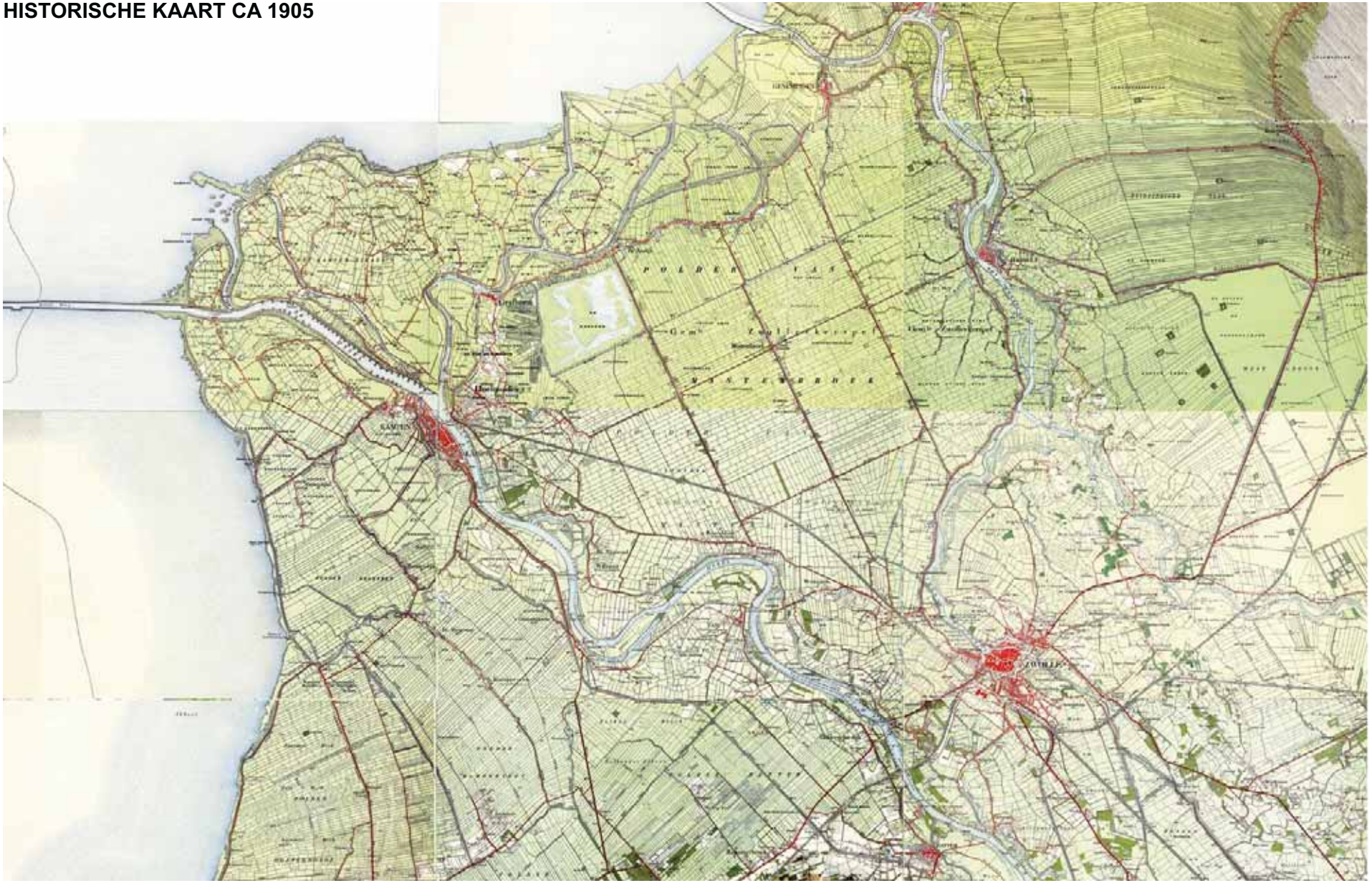
2.2.2 Natuurlandschap

In het plangebied gaan de dekzanden bij Zwolle over in het noordelijker gelegen rivierenlandschap en de klei- en veenpolders. Zuidelijk van het plangebied ligt de stuwwal van de Veluwe, noordelijk de stuwwal van het Land van Vollenhove en oostelijk het Drents Plateau. Deze stuwwallen zijn ontstaan in de voorlaatste ijstijd en vormen hoger gelegen gebieden in het landschap.
Water is van oudsher bepalend geweest voor de ontwikkeling van het plangebied. De voormalige Zuiderzee en de IJsseldelta hebben hun invloed doen gelden. Het gebied grenst aan het voormalige getijdengebied van de Zuiderzee. Kleipolders zijn onder invloed van de getijden ontstaan. Onder invloed van de zeespiegelrijzing na de laatste ijstijd en vanwege opwellend grondwater vanaf de stuwwallen hebben zich uitgestrekte laagveenmoerassen ontwikkeld. Geulafzettingen en oeverwallen zijn te vinden in de ondergrond van de IJsseldelta. Het zijn de benedenlopen van de IJssel, de Vecht, het Zwartewater en de Reest (Meppelerdiep). Deze stroomgeulen zetten zich voort in de voormalige Zuiderzee.
Het plangebied behoort tot de laagste delen van Overijssel. Het gebied ligt tussen -0,5 en +0,5 meter NAP. De IJsseluiterwaarden liggen echter 2 meter hoger.

2.2.3 Cultuurhistorie en archeologie

Het landschap wordt mede vormgegeven door de aanwezigheid van cultuurhistorische elementen. Rondom Zwolle zijn dit met name de landgoederen en buitenplaatsen zoals Windesheim en Soeslo.
In de polders zijn het de karakteristieke verkavelingspatronen, dijken

HISTORISCHE KAART CA 1905

Weidsheid

(Water-)erfgoed

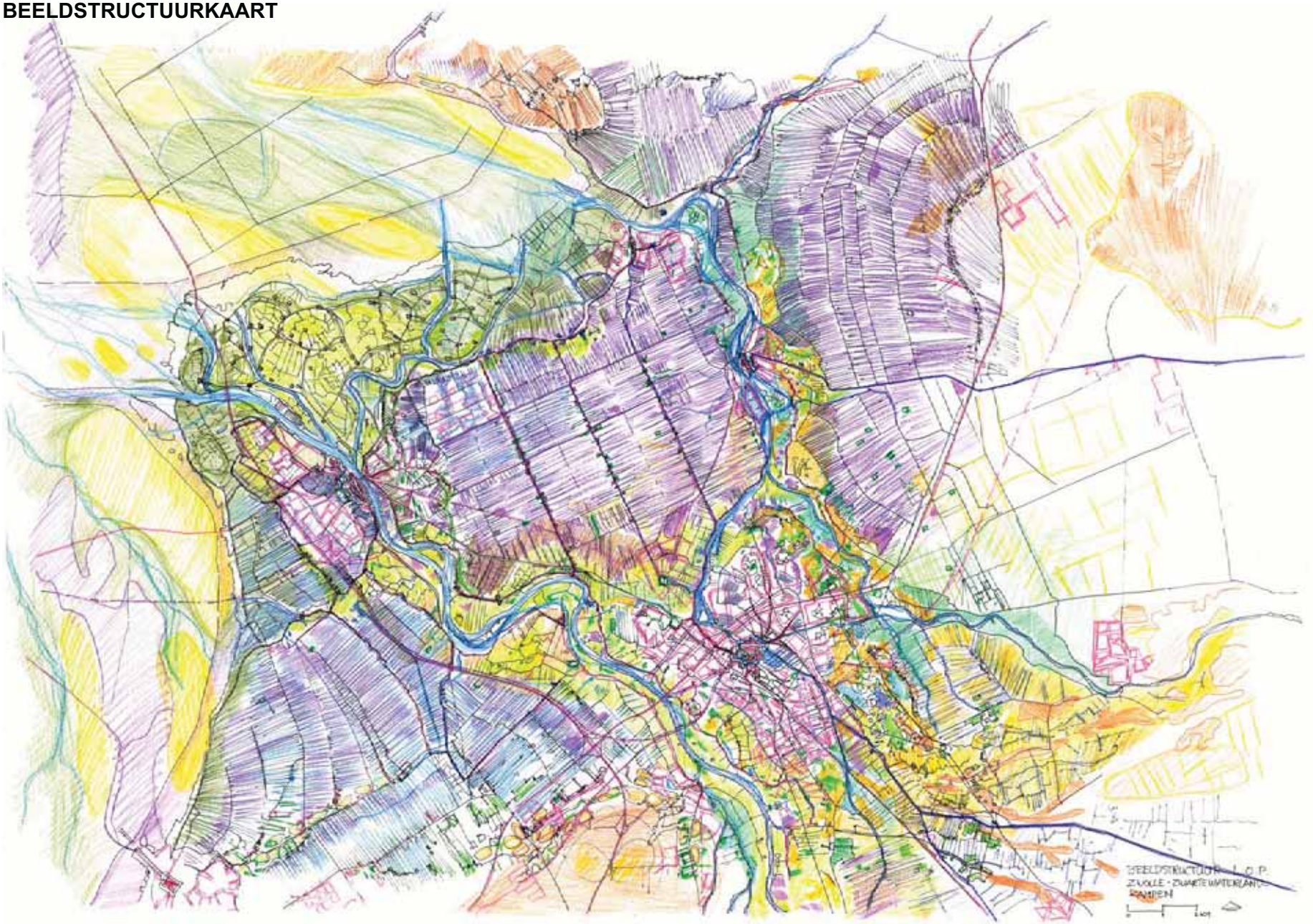

Waterweg

Kleine kernen

BEELDSTRUCTUURKAART

en oude (terp)erven. Langs de oude Zuiderzeedijken en rivierdijken liggen nog steeds talloze doorbraakkolken.
Een hoge archeologische waarde wordt met name aangetroffen op de dekzandruggen, stroomruggen, oeverwallen en rivierduinen, op de oude erven en essen en in de historische kernen. Dit betekent dat in de bodem naar verwachting archeologisch waardevolle objecten en structuren zijn aan te treffen die het beschermen waard zijn.

In de nota Belvedère zijn de cultuurhistorisch meest waardevolle gebieden en steden in Nederland aangegeven. Doel van de Nota is om de cultuurhistorische identiteit sterker richtinggevend te laten zijn voor de inrichting van de ruimte. In het plangebied liggen de volgende Belvedèregebieden:

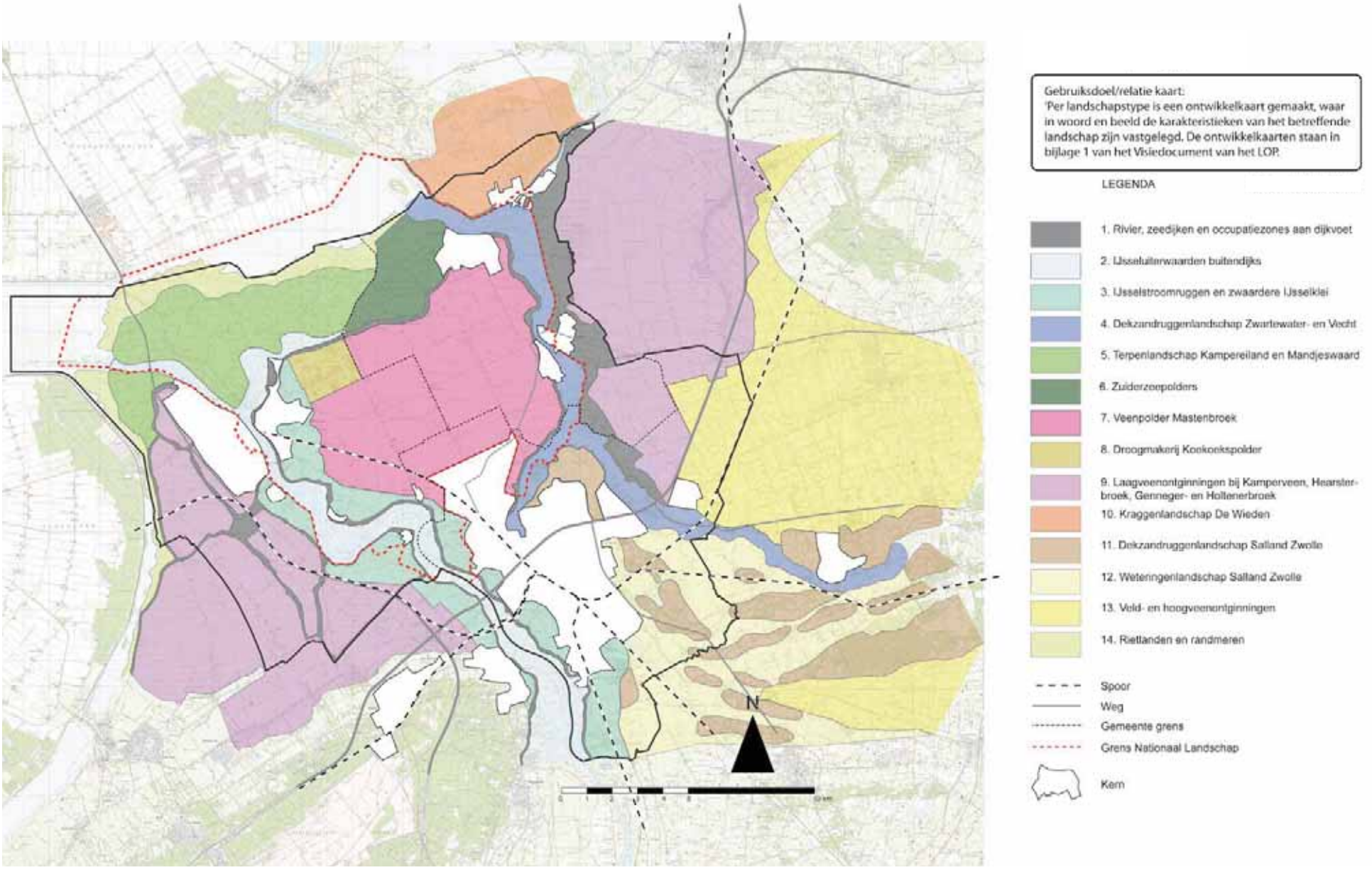
- Kampereiland;
- Polder Mastenbroek;
- Vecht en Regge (deels);
- De Wieden – Weerribben;

Hasselt, Kampen en Zwolle zijn aangewezen als cultuurhistorisch belangrijke steden.

2.2.4 Het landschap: de beeldstructuur
De zogenaamde beeldstructuur van het plangebied is te vergelijken met een soort perkamenten rol, waar oude teksten zijn uitgekrast en waarbij de rol steeds opnieuw is beschreven. Oude abiotische patronen en cultuurhistorische lagen schemeren door de nieuwste lagen van verstedelijking en landgebruik heen. De beeldstructuur vormt feitelijk de onderlegger van het gebied in een heleboel zichtbare en onzichtbare lagen.
Naast het grafisch patroon gaat er een ’collectief weten’ in het landschap schuil. Met dat weten wordt de verhalende kant van de beeldstructuur bedoeld (in vaktermen de narratieve kant). Dat is niet te tekenen in kaarten maar is vastgelegd in mondelinge en schriftelijke persoonlijke verhalen. Het gaat dan over de sociale geschiedenissen, de economische ontwikkelingsstadia en de ruimtelijke belevingen van oudsher. Die geschiedenis laat zich vertellen in verhalen over de archeologie, de nautische geschiedenis, het gevecht tegen het water en de verdediging met terpen en dijkenbouw. Maar ook het sociale verhaal van arbeiders, boeren en adel heeft onuitwisbare sporen achtergelaten in de identiteit en trots van de bewoners op hun landschap. De bewegelijkheid en identiteit van deze delta is verbeeld met de beeldstructuur.

De beeldstructuur in het plangebied is in grote mate bepaald door het water; het water heeft van oudsher een belangrijke rol gespeeld en bepaalt het karakter. De eeuwenoude ontginningsgeschiedenis en het gevecht met het water heeft een open landschap tot stand gebracht. Erven, boombeplantingen, dijken en kleine nederzettingen vallen door die openheid nu sterk op. Er zijn veel oude terp-erven met grote melkveehouderijbedrijven en de woonboerderijen. Deze terp-erven komen niet alleen voor in Polder Mastenbroek, maar ook op het Kampereiland en de Mandjeswaard. Langs de oude Zuiderzeedijken – zoals de Zwartendijk en de Kamperzeedijk – en rivierdijken liggen nog steeds talloze doorbraakkolken. Als gevolg van die doorbraken, is vruchtbare grond afgezet op en in het veen.
De onregelmatige vormen in het verkavelingspatroon van de klei- en buitenpolders zijn het gevolg van de oude rivierarmen en geulen uit het onbedijkte stadium. Naast deze onregelmatige patronen, zijn er ook kaarsrechte brede poldervaarten en weteringen aanwezig. Deze watergangen bepalen mede de opvallende regelmatige structuur van de veenpolders, zoals Polder Mastenbroek en het Kamperveen. De IJsseluiterwaarden kennen oude riviergeulen en liggen duidelijk hoger in het landschap dan het omringende land.
Kenmerkend voor het plangebied zijn de dorpen en steden, die op de stroomruggen van de IJssel, de Vecht en langs de zee- en rivierdijken liggen, bijvoorbeeld Wilsum, Zalk, Zwartsluis, Genemuiden en Kampen. De cultuurhistorische handelsstad Hasselt heeft een grote bloei gekend doordat ze de hoogveengebieden van Overijssel en Drenthe ontsloot.
Het is typerend dat Zwolle niet aan de IJssel of Vecht is ontstaan, maar aan de samenvloeiing van enkele Sallandse waterlopen. Ter hoogte van Zwolle gaan deze waterlopen over in een veenkreek die het begin vormde van het Zwartewater. De ontginning van de

LANDSCHAPSTYPENKAART

lage Sallandse moerassen, waarbij de waterlopen werden verbreed tot zogenaamde weteringen, is belangrijk geweest voor Zwolle. Zwolle werd hierdoor de marktplaats van een groot achterliggend landbouwgebied.

De ruimtelijke ontwikkelingen van de 20e eeuw zijn over dit oude patroon geprojecteerd. Door schaalvergroting in de landbouw zijn veel terp-erven uit hun cultuurhistorische jasje gegroeid. De plaatsing van nieuwe bedrijfsgebouwen werd louter functioneel bepaald; er werd niet of nauwelijks rekening gehouden met oude structuren. Nieuwe bedrijfsgebouwen werden naast de terp of buiten bestaande erfbeplanting gebouwd. Nieuwe ruilverkavelingsboerderijen zijn los van de nederzettingen toegevoegd en staan niet op terpen.

De grootschalige infrastructuur van hoofdwegen en leidingen ligt met een eigen esthetiek over het oude landschap heen en is vooral zichtbaar bij de bruggen en viaducten. Met name de dijkdorpen kennen een zware verkeersbelasting.

Grote stadsuitbreidingen van Zwolle en Kampen bepalen het beeld. Dat geldt ook voor de nieuwe industrielandschappen langs het Zwartewater (Genemuiden en Hasselt) en het Meppelerdiep (Zwartsluis). Opvallend is de glastuinbouw in de Koekoekspolder bij Grafhorst. Rondom Zwolle liggen diverse ontgrondingen.

2.2.5 Landschapstypen
Als de beeldstructuur wordt vereenvoudigd, dan zijn in het plangebied verschillende onderling vergelijkbare onderdelen in het landschap terug te vinden. Dat zijn gebieden met een duidelijke eigen identiteit: de zogenaamde landschapstypen. De volgende landschapstypen zijn te onderscheiden:

1. Rivier-, zeedijken en occupatiezones aan dijkvoet;
2. IJsseluiterwaarden buitendijks;
3. IJsselstroomruggen en zwaardere IJsselklei;
4. Dekzandruggenlandschap Zwartewater en Vecht;
5. Terpenlandschap Kampereiland en Mandjeswaard;
6. Zuiderzeepolders;
7. Veenpolder Mastenbroek;
8. Droogmakerij Koekoekspolder;
9. Laagveenontginningen bij Kamperveen, Haersterbroek, Genneger- en Holtenerbroek;
10. Kraggenlandschap De Wieden;
11. Dekzandruggenlandschap Salland Zwolle;
12. Weteringenlandschap Salland Zwolle;
13. Veld- en hoogveenontginningen;
14. Rietlanden en randmeren.

Op de landschapstypenkaart is de ligging van de diverse landschapstypen in het plangebied aangegeven. Per landschapstype is een ontwikkelkaart gemaakt. Deze geeft in woord en beeld een waardering van de karakteristieken van het betreffende landschap. Blije en trieste icoontjes geven aan wat de identiteit versterkt en wat afbreuk doet aan de identiteit. Deze ontwikkelkaarten zijn te vinden in bijlage 1.

2.3 Sectorale kenmerken en trends

Om een goed beeld te krijgen van een haalbare en wenselijke landschapsontwikkeling is het noodzakelijk kenmerken van en trends in sectorale ontwikkelingen op het netvlies te hebben. Welke bedreigingen voor het landschap vloeien voort uit de sectorale ontwikkelingen, welke kansen voor landschapsontwikkeling gaan gepaard met sectorale trends? Naast deze sectorale trends zijn er integrale gemeentelijke structuurvisies, die belangrijke stedelijke ontwikkelingen mogelijk maken. Het LOP geeft vanuit landschap en cultuurhistorie input aan die stedelijke ontwikkelingen in het landschap. Het LOP stelt de stedelijke ontwikkelingen niet ter discussie.

2.3.1 Landbouw
In de agrarische analyse is met name ingezoomd op de melkveehouderij en deels op de intensieve veehouderij. De andere sectoren zijn zo divers van karakter en van relatief geringe omvang dat

een verbijzondering daarvoor niet essentieel was. Gezien de omvang is er wel stilgestaan bij de 85 hectare glastuinbouw, dat grotendeels is gesitueerd in het glastuinbouwgebied Koekoekspolder.

Huidige situatie
Het plangebied beslaat met 22.750 hectare cultuurgrond een groot gebied, waar zich een sterke relatief extensieve veehouderij sector bevindt. De historische ontwikkeling en toekomstlijnen voor Nederland worden ook teruggevonden in de veehouderij in het plangebied. De daling van het aantal bedrijven in het plangebied is iets minder sterk dan de daling in andere delen van Overijssel.

De melkveehouderij is in het plangebied sterk vertegenwoordigd. Dit komt in zowel het aantal bedrijven als in de economische omvang van de verschillende deelsectoren naar voren. De graasdiersector vertegenwoordigt met 42.853 Nederlandse grootte-eenheden (nge) 73% van de economische omvang van de primaire sector in het plangebied.

Naast de graasdierbedrijven zijn met name de circa 45 glastuinbouwbedrijven in Kampen zeer bepalend voor het beeld van de economische omvang van de sector. Met 85 hectare vertegenwoordigen die ruim 10.000 nge. Buiten de glastuinbouw betekent dit dat de graasdierhouderij 90% bepalend is voor de economische omvang van de agrarische sector in het plangebied.

Wat verder opvalt, is dat slechts 43% (in Overijssel 55%) van de 783 bedrijven in het plangebied een geringe omvang heeft van minder dan 50 nge en dat 22% (in Overijssel 16%) groot is te noemen met meer dan 100 nge.

De leeftijdsopbouw van de bedrijfshoofden is in het plangebied gunstiger dan gemiddeld in Overijssel.

Toekomstige ontwikkelingen
De veehouderijbedrijven – voor het grootste gedeelte melkveebedrijven – zullen zich met name ontwikkelen richting de internationaal georiënteerde landbouw. Daarnaast zal een groot gedeelte van de (vooral kleine) bedrijven stoppen. Een verdergaande schaalvergroting en specialisatie zullen dan ook een belangrijke ontwikkelstrategie zijn voor de ontwikkelende bedrijven.

Het aantal bedrijven in het plangebied zal naar verwachting met ruim 3% per jaar dalen. Dat leidt tot een vermindering van het aantal bedrijven van 666 in 2005 richting de 400 in het jaar 2020, die bij gelijkblijvende economische omvang van de sector gemiddeld 110 nge zullen zijn (circa 85 melkkoeien). Om dit te faciliteren zijn o.a. de volgende specifieke aandachtspunten aan de orde:

- ruimte voor ondernemen en ruimte voor kostprijsgerichte schaalvergroting;
- verbeteringen van de ruimtelijke structuur en vooral de verkaveling van melkveebedrijven. Grotere huiskavels zijn nodig en grotere bouwblokken (grotere bedrijfsgebouwen).

Naast de ontwikkeling van schaalvergroting gaat een andere groep bedrijven groeien door andere activiteiten te ontwikkelen. Een vorm van verbreding (recreatie, toerisme, zorg) of door producten voor een niche markt te gaan produceren. Grootschalige melkveehouderij moet goed worden ingepast in de omgeving, maar met name de verbreders zijn gebaat bij een zeer aantrekkelijke omgeving voor de consument en burger. Bovendien moeten de verschillende ontwikkelingen elkaar niet in de weg gaan zitten.

De intensieve veehouderij zal zich verder ontwikkelen op gespecialiseerde bedrijven. In totaal hebben we het dan over ruim 10 bedrijven in het plangebied. Deze zullen zich over het algemeen op bestaande locaties ontwikkelen.

De gemeente Zwolle wil ruimte bieden voor de groei van de bestaande intensieve veehouderijbedrijven, maar biedt geen ruimte voor nieuwe intensieve bedrijven. Bestaande intensieve bedrijven in Zwolle mogen wel verplaatsen naar een vrijkomend erf van een grondgebonden

bedrijf. In het gemengd landelijk gebied (zie 'Visie Buitengebied Zwolle') blijft landbouw behouden als drager en beheerder van het landschap. Verduurzaming en verbreding behoren tot de mogelijkheden.
In de gemeente Kampen is nieuwvestiging van intensieve veehouderijbedrijven alleen mogelijk in de polder Kamperveen. Omschakeling van grondgebonden landbouw naar intensieve veehouderij is slechts mogelijk in bestaande situaties. In 2009 heeft de gemeenteraad een motie aangenomen om bij de herziening van het bestemmingsplan buitengebied geen nieuwvestiging van intensieve veehouderij meer toe te staan.
De gemeente Zwartewaterland doet geen specifieke uitspraken voor nieuwvestiging of groei van intensieve bedrijven.

2.3.2 Wonen en werken
Stedelijke bebouwing
In het plangebied liggen twee grote kernen, te weten Zwolle en Kampen. Deze steden vormen een belangrijk stedelijk netwerk met een centrumfunctie en scharnierpositie in Noord Nederland. Daarnaast hebben de Hanze- en handelssteden Hasselt, Zwartsluis en Genemuiden zich ontwikkeld tot volwaardige kernen, evenals IJsselmuiden. Ze hebben een eigen voorzieningencentrum. In het buitengebied liggen enkele kleine kernen en buurtschappen.

De ontstaansgeschiedenis van kernen is dikwijls gerelateerd aan het water: de ligging aan belangrijke watergangen of op natuurlijke hoogtes in het landschap zoals oeverwallen of rivierduinen.
Met name de grote kernen zijn in de loop van de tijd flink gegroeid. Daardoor zijn de afgelopen decennia vele hectares buitengebied verloren gegaan als gevolg van nieuwbouw. Uitbreidingen zijn vrijwel altijd centrumgeoriënteerd en worden tegen de kern aan gerealiseerd. Dit is niet altijd ten goede gekomen van de relatie van de kern met de omgeving. Dikwijls zijn rommelige achterkanten en onduidelijke overgangen naar het landschap het gevolg.

Bij nieuwe uitbreidingen van de kernen wordt gepleit voor inbreiding vóór uitbreiding, waarbij behoud van karakteristieke groene ruimtes of lijnvormige elementen worden gehandhaafd. Indien er sprake is van uitbreiding, dan is het landschap veelal leidend; het landschap bepaalt mede de omvang en vormgeving van de uitbreiding. Cultuurhistorische en waardevolle landschappelijke elementen worden ingepast.
Tegenwoordig is beleid geformuleerd om zorgvuldig met (nieuwe) bebouwing in het buitengebied om te gaan. De steden Zwolle en Kampen hebben daarin de belangrijkste centrumfunctie. Zwolle is volop bezig met de realisatie van de vinexlocatie Stadshagen en Kampen heeft een grote opgave neergelegd in het Onderdijks en de Bypass. In dit gebied ten zuidwesten van Kampen ligt een integrale opgave waardoor een nieuw waterrijk woonmilieu met nieuwe vormen van waterrecreatie kan worden toegevoegd. Voor de stadsranden geldt dat er een integrale ontwerpgave ligt. Deze randen dienen op zorgvuldige wijze ingevuld en vormgegeven te worden. De gemeente Zwolle heeft hiervoor de Visie Noordelijke Stadsrandzone vastgesteld.

Landelijke bebouwing
Er is beleid geformuleerd voor vrijkomende agrarische bebouwing. De gemeenten staan in beginsel positief ten opzichte van Rood voor Rood (RvR) en hergebruik van Vrijkomende Agrarische Bebouwing (VAB) mits het de bestaande agrarische bedrijfsvoering niet stoort en de ontsluiting voldoende is. Door hergebruik van VAB's kan worden bijgedragen aan het in stand houden van karakteristieke bebouwing in het buitengebied. Het LOP zal mede antwoord gaan geven hoe een en ander landschappelijk wordt vormgegeven.

Bedrijventerreinen
De steden Zwolle en Kampen vervullen ook een belangrijke regionale rol in de bedrijvigheid. In het kader van Netwerkstad Zwolle-Kampen (visie 2030) willen de gemeenten Zwolle en Kampen samenwerken om tot een duurzame kwalitatieve groei te komen. De volgende projecten zijn daartoe geformuleerd:
- Bypass Kampen – integrale opgave, naast bedrijvigheid wordt hier ook woningbouw gerealiseerd.

- Nieuw station ten zuiden van Kampen, in combinatie met ontwikkeling kantorenlocatie.
- A28-zone - de etalage van Zwolle-Kampen Netwerkstad.
- Integrale ontwerpopgave van de stadsranden.

Bovendien wordt aan de noordzijde van Kampen de Zuiderzeehaven ontwikkeld en oostelijk van Zwolle het regionale bedrijventerrein Hessenpoort gerealiseerd. In de structuurvisie van Kampen is de mogelijke ontwikkeling van een tweede Zuiderzeehaven ten westen van de N50 opgenomen.

In de kernen Hasselt, Genemuiden en Zwartsluis liggen eveneens opgaven voor uitbreiding van bedrijvigheid. Deze locaties zijn gelegen aan het Zwartewater en Meppelerdiep en ze maken onderdeel uit van het Nationale Landschap IJsseldelta. In het Nationale Landschap IJsseldelta geldt een ja, mits regime voor ruimtelijke ontwikkelingen. Ontwikkelingen zijn mogelijk mits de kernkwaliteiten van het gebied worden behouden of versterkt. Dit betekent dat een goede landschappelijke inpassing onlosmakelijk verbonden is met uitbreiding van bedrijvigheid. Het transformeren van achterkanten naar nieuwe voorkanten om zo een nieuwe positieve relatie tussen bedrijventerreinen en het water te creëren behoort tot de mogelijkheden.

De glastuinbouwlocatie Koekoekspolder wordt ontwikkeld tot een hoogwaardig en duurzaam glastuinbouwgebied. Het landschapsplan dat voor de Koekoekspolder is opgesteld, heeft als doel het waarborgen van de landschappelijke kwaliteiten in de polder zelf en in de omgeving en het creëren van voldoende woon- en leefmilieu.

2.3.3 Verkeer en infrastructuur

Op het gebied van citymarketing profileert het stedelijk netwerk Zwolle-Kampen zich als economische en verkeerskundige poort naar Noord-Nederland.

De steden Zwolle en Kampen vervullen een regionale functie voor wonen, werken en voorzieningen. Een goede bereikbaarheid is belangrijk. De A28 en A50/N50 vormen belangrijke hoofdinfrastructuur. Delen vna de N35 en N340 worden in de nabije toekomst vierstrooks. Ook de N307, de Kamperzeedijk en de N331 vervullen een belangrijke rol in het regionale wegennet. In de toekomst is een verdere druk op het wegennet te verwachten. Vooral de N331 nabij Zwartsluis is in verband met recreatief verkeer richting De Wieden en Weerribben druk bezet en niet ingericht voor grote toename van verkeersstromen. De Kamperzeedijk is eveneens niet ingericht voor grote verkeersstromen.

Zwolle vormt een belangrijke schakel in het spoorwegennet. De Hanzelijn wordt momenteel aangelegd. Deze vormt samen met de N50 en N307 een nieuwe verstedelijkingsknoop ten zuiden van de stad Kampen.

De grootschalige infrastructuur van rondwegen, snelwegen en spoorwegen heeft nieuwe elementen toegevoegd aan het landschap. Bijvoorbeeld dijken van opritten naar snelwegen zijn toegevoegd aan de cultuurhistorische dijkvormen. Voor de hoogspanningsleidingen door de open polders geldt dit ook.

Vervoer vindt niet alleen plaats over de weg en het spoor, maar ook over het water. Het Zwartewater en de IJssel vervullen een belangrijke positie voor de beroepsvaart.

2.3.4 Recreatie en toerisme

De landschappelijke kernkwaliteiten vormen de kracht van het plangebied. De bijzondere landschappen en de variatie daarbinnen in een betrekkelijk klein oppervlak maken het gebied erg geschikt voor wandelen, fietsen en andere vormen van (water)recreatie. Lange afstandsfietspaden lopen door de gemeenten, waaronder de Zuiderzeeroute. De pont van Genemuiden naar de overzijde van het Zwartewater is een belangrijke schakel in veel lange afstandswandel- en fietspaden.
Het water en de cultuurhistorie zijn belangrijke aangrijpingspunten voor de recreatieve sector en bieden veel potentie. Met name langs

de IJssel, de Vecht, het Zwartewater en het Ganzendiep liggen prachtige kansen om het netwerk voor fietsers – en in mindere mate voor wandelaars – uit te breiden. Ook het netwerk van waterroutes kan worden verbeterd. In de uiterwaarden zijn mogelijkheden voor struinnatuur met voorzieningen als observatiehutten aanwezig. De vele kernen vormen mooie pleisterplaatsen. Zwartsluis vormt de poort naar natuurgebied De Wieden en vervult een belangrijke rol voor de pleziervaart. De kern kent een groot aantal jachthavens en herbergt een camping. Ook Kampen vormt met haar jachthavens een belangrijke uitvalsbasis voor de pleziervaart. De Vecht en het Ganzendiep, de randmeren van Flevoland en de Noordoostpolder vervullen eveneens een belangrijke functie voor de watersport.
De Hanze- en handelssteden hebben veelal prachtige historische kernen (veelal beschermde stadsgezichten). Daarnaast zijn er diverse musea in het gebied gevestigd, die verwijzen naar de cultuurhistorie in het gebied. Het tapijtmuseum in Genemuiden is hier een mooi voorbeeld van.

De toegankelijkheid en bereikbaarheid van het plangebied dienen vergroot te worden. Het rijk stimuleert provincies om samen met waterschappen en andere eigenaren lijnvormige elementen, zoals dijken, oevers en houtwallen toegankelijker te maken voor wandelen, fietsen en varen. Uitbreiding van het aantal pontverbindingen en aanleg van waterrecreatieoevers kan een bijdrage leveren aan het vergroten van de toegankelijkheid. Daarnaast dient ook de toegankelijkheid van natuurgebieden en landbouwgrond verder vergroot te worden.

De relatie stad-land van Zwolle en Kampen wikkelt zich af via de oude linten en waterlopen. Het buitengebied rond de steden vervult voor zowel de bewoners (uitloopgebied) als voor toeristen en recreanten een belangrijke rol. In het ‘Masterplan Toerisme Zwolle – Kampen’ wordt ingezet op het versterken van de toeristische ontsluiting en beleving. Themaroutes ontwikkelen, pleisterplaatsen realiseren en aandacht op de vaarverbinding Zwolle – Kampen dragen bij aan die versterking. Nabij de steden komen intensievere vormen van recreatie voor. In de ‘Recreatievisie Zwolle’ is de zone Herfte – Wijthmen aangewezen voor sportieve en actieve recreatie (zwemmen, golfen, skaten, mountainbiken en survival) in combinatie met bosaanleg, maar ook met commerciële voorzieningen.
Voor het buitengebied is vooral de wens tot ontwikkeling van routestructuren en (eenvoudige) verblijfsaccommodaties, zoals Bed&Breakfast, van belang. Dit sluit aan bij de mogelijkheid nevenactiviteiten te ontwikkelen op agrarische bedrijven, die de mogelijkheden voor recreatie en toerisme vergroten.

2.3.5 Water

In het programma ‘Ruime om te leven met water’ zijn de bestaande opgaven vanuit Waterbeheer 21e eeuw (WB21) en de Kaderrichtlijn Water (KRW) met elkaar gecombineerd.

In de PKB Ruimte voor de Rivier zijn maatregelen voor zowel de korte termijn (tot 2015) als de lange termijn (voor 2100) voorgesteld. De volgende maatregelen gelden voor dit plangebied:
- dijkverlegging Westenholte;
- uiterwaardvergraving Schelle Oldeneel;
- zomerbedverlaging Beneden-IJssel;
- hoogwatergeul Kampen;
- verlegging Noorddiep.

Het in stand houden van de veenweidegebieden, zoals in de polders Mastenbroek, Kamperveen en Olde Maten, heeft prioriteit. De grondwaterstand dient zodanig hoog te zijn, dat het voor de landbouw nog aanvaardbaar is en dat de veenweidepolders voldoende worden beschermd tegen inklinking en vertering.
In Polder Mastenbroek worden de volgende maatregelen voorgesteld:
- De KRW-waterlichamen in Polder Mastenbroek (Nieuwe Wetering, Oude Wetering en Bisschopswetering) worden conform ecologische doelen ingericht. Dit betekent dat binnen of in uitbreiding op de bestaande profielen een vooroever wordt gerealiseerd.

- Waterberging vindt plaats in herstelde oude getijdenkreken zoals de Molenstreng en de Lange Riete tegenover Hasselt en de Ruimzichtkreek bij Zwolle.
- Kap ruilverkavelingsbosjes en omvorming naar water.

Naast bovengenoemde KRW-waterlichamen in Polder Mastenbroek zijn de volgende watergangen in het plangebied eveneens aangewezen als KRW-waterlichaam:

- Vecht;
- Zwartewater;
- Kloosterzielstreng;
- Kosteverlorenstreng;
- Steenwetering;
- Dedemsvaart;
- Groote Grift;
- Goot/Ganzendiep;
- Emmertochtsloot;
- Reeve;
- Uitwateringskanaal;
- Soestwetering;
- Westerveldse Aa.

Op het Kampereiland ligt een opgave voor waterberging. Door de vele verschillende peilgebieden is het echter lastig eenduidig beleid te ontwikkelen.
De Koekoekspolder is een droogmakerij en ligt ongeveer 2,5 meter beneden NAP. De Koekoekspolder heeft hydrologisch gezien grote impact op de omgeving. Dagelijks wordt er 17 mm aan kwel opgepompt. Dat zorgt voor verdroging en verdere inklinking aan de randen van de polder. Uitbreiding van glastuinbouw buiten de polder is ongewenst.

Het waterschap wil in het kader van ‘Ruimte voor de Vecht’ de Vecht inrichten als ‘halfnatuurlijke’ rivier. Waar mogelijk krijgen daardoor dynamische processen als meandering, erosie, sedimentatie en inundatie opnieuw de ruimte. Het project wordt integraal opgepakt en beslaat ongeveer een gebied van circa vijf km ter weerszijden van de Vecht.

Ten zuiden van het geplande bedrijventerrein bij Hasselt zit een nieuwe ontgronding in de pijplijn. Voor deze ontgrondingen geldt, dat ze op zorgvuldige wijze ingepast moeten worden in het landschap.

2.3.6 Natuur en ecologie

Natuur als onderdeel van het landschap

De natuur heeft zowel invloed op het functioneren van het landschap als op het uiterlijke beeld. We hebben hier te maken met natuurrijke veenweidegebieden, lage kleipolders met veel sloten en dijken met veel oude doorbraakkolken.

- De poldersloten zijn de haarvaten van het watersysteem en de plaatsen met ondiep water zijn plekken waar vissen paaien en opgroeien. Deze haarvaten zijn ook van belang voor amfibieën, insecten en water- en oeverplanten. Als deze haarvaten wegvallen of dicht slibben loopt de kwaliteit van het gehele watersysteem terug. In open sloten, die met elkaar in verbinding staan en passeerbaar zijn voor vissen, leven aanzienlijk meer vissen dan in geïsoleerde sloten. Een kwalitatief goed watersysteem is ook bevorderlijk voor de functie als leefgebied voor moerasvogels. Daarom is het van belang dat er wordt geïnvesteerd in het wegwerken van het achterstallig onderhoud van het slotensysteem (inclusief de duikers). De waterpeilen moeten zodanig zijn, dat de sloten zonder extra aanpassingen watervoerend zijn. Het is daarbij ook van belang dat er bepaalde sloten en poelen worden geïsoleerd en worden gereserveerd voor amfibieën.
- In de veenweidepolders is het waterpeil – om oxidatie van het veen te beperken – afgestemd op gebruik als grasland en er is daarom alleen ruimte voor grondgebonden melkveehouderij. Akkerbouw (inclusief de teelt van maïs) is een ongewenste ontwikkeling omdat het de oxidatie van het veen versnelt.
- Grote delen van het plangebied zijn belangrijke weidevogel- en ganzenfourageergebieden.

- Voor alle dijken, ruggen, kreken en rivierlopen geldt dat het aanwezige reliëf behouden moet blijven. Dit geldt in het bijzonder voor de uiterwaarden van de rivieren en het dekzandruggenlandschap. Veel leefsituaties voor dieren en planten zijn gebonden aan het reliëf. Voor alle kolken geldt dat het gewenst is dat deze worden hersteld en dat er natte natuurontwikkeling plaats vindt.
- Er is ecologische samenhang tussen de binnen- en buitendijkse gebieden, in het bijzonder de foerageermogelijkheden van de soorten uit de buitendijkse natuurgebieden die voor hun staat van instandhouding afhankelijk zijn van de foerageermogelijkheden binnendijks.
- Voor het hele plangebied is het gewenst wegbermen, sloten, taluds en dijken ecologisch/extensiever te beheren, zodat deze als ecologische verbindingszones het agrarisch gebied omlijsten.
- Bij alle erfbeplantingen dient te worden uitgegaan van streekeigen beplanting met inheemse soorten. Erven zijn belangrijke ecologische punten in het open landschap;
- Een belangrijk kwalitatief aspect is de mate van stilte. Het centrum van de Mastenbroekerpolder is stil, evenals delen van het Kampereiland. Veiligstelling daarvan draagt bij aan de natuur.
- Een ander belangrijk kwalitatief aspect is de mate van donkerte. In relatie tot dit aspect dient er aandacht te zijn voor de verlichting in de Koekkoekspolder en bij de verlichting van stallen.
- Openheid van het landschap is een kwaliteit, die het leefgebied voor diverse weidevogels en ganzensoorten sterk positief beïnvloedt. Bevordering van een open landschap heeft een positieve werking op het weidevogelbroedsucces.
- Kleinschaligheid bevorderende beplanting (heggen, houtwallen, knotbomen in rijen) is daarentegen van belang als leefgebied voor diverse soorten met sterk gevarieerde territoria (das, steenuil, knoflookpad, vleermuizen en sleedoornpage).

Natura 2000-gebieden

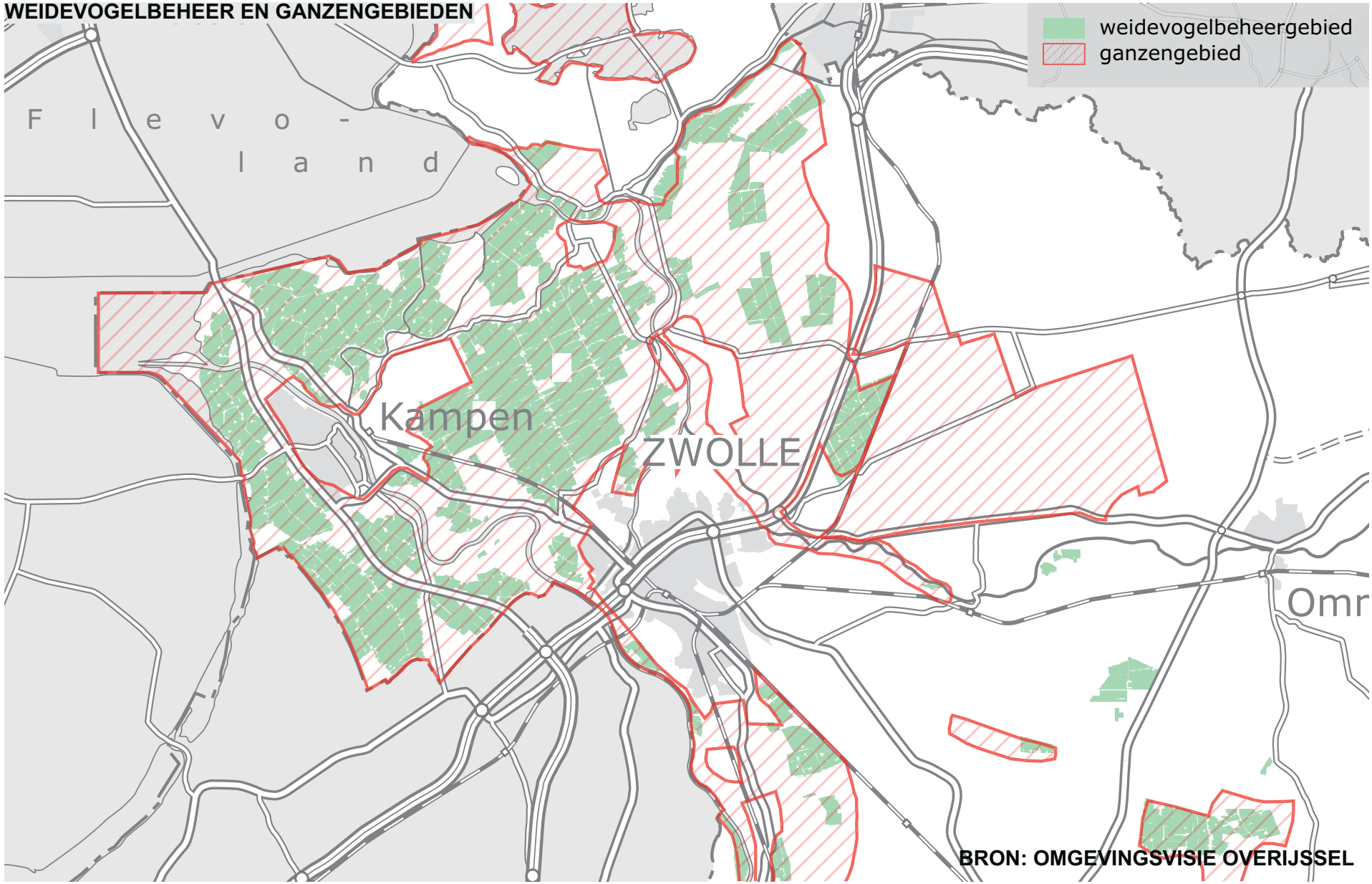
In het kader van de Europese Vogel- en Habitatrichtlijn zijn meerdere natuurgebieden aangewezen. In het plangebied zijn zeven Natura 2000-gebieden aanwezig, namelijk:

- De Wieden;
- Oldematen en Veerslootlanden;
- Uiterwaarden Zwartewater en Vecht;
- Zwartemeer;
- Uiterwaarden IJssel;
- Veluwerandmeren;
- Ketelmeer/Vossemeer.

Robuuste verbindingszone

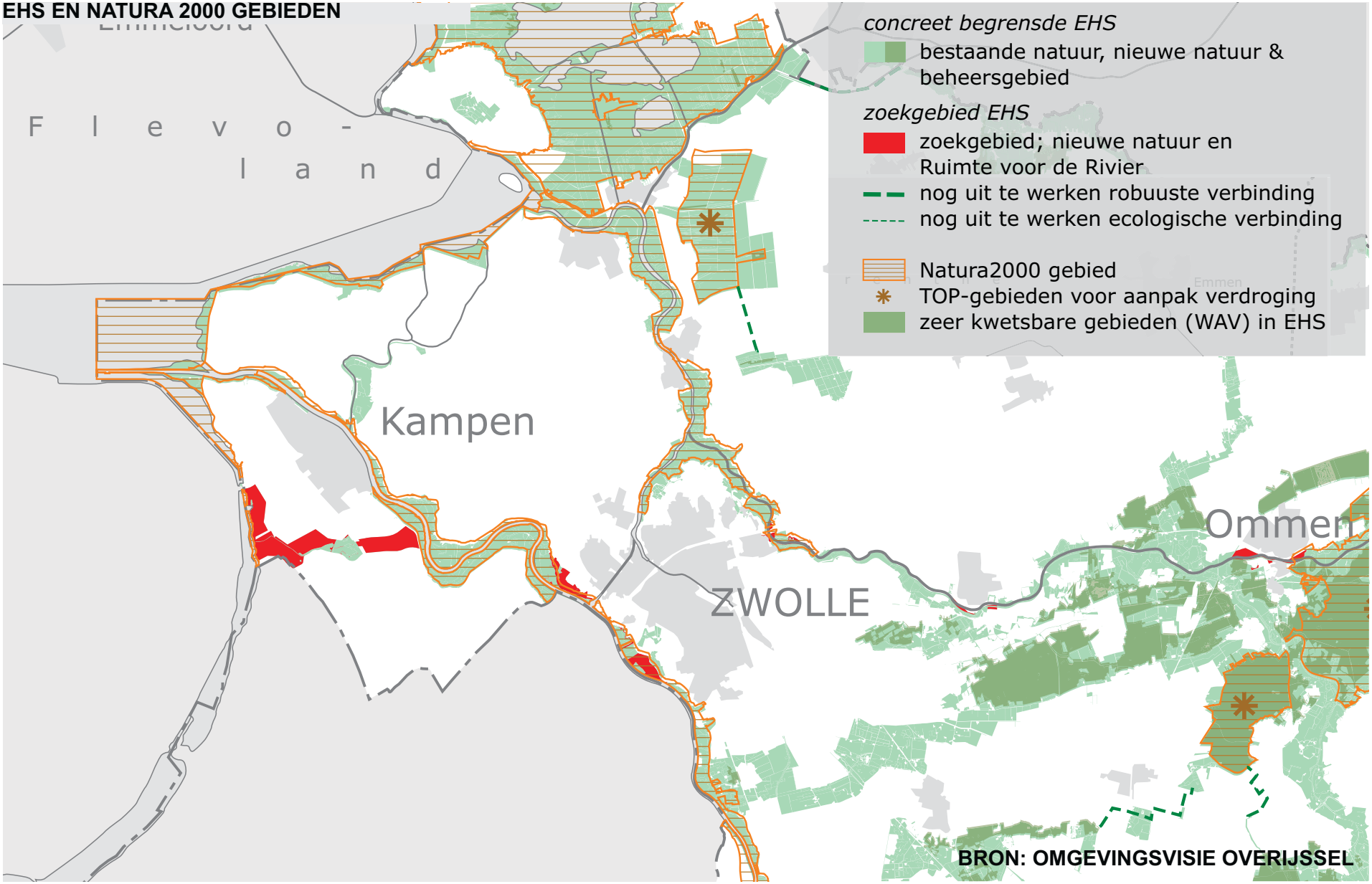
Aan de zuidelijke rand van het plangebied ligt de robuuste verbindingszone Hattem – Ommen. Deze verbindt de Veluwe met de bos- en natuurgebieden langs de Vecht. De volgende gebieden maken deel uit van de robuuste verbinding: Windesheim, Molenpolder/ Soestwetering, Lierder en Molenbroek, Den Alerdinck en het Overijssels Kanaal. Het tracé is opgenomen in de Nota Ruimte. Deze verbinding heeft ten opzichte van de andere verbindingen in Overijssel een hoog ambitieniveau en is gericht op de verbinding van de ecosystemen bos en grasland. Op de lange termijn kan deze verbinding een rol gaan vervullen voor de uitwisseling van het Edelhert tussen de Veluwe en de Sallandse heuvelrug. De provincie Overijssel zal op de lange termijn bekijken of dit haalbaar is. Om de verbinding goed inpasbaar te maken in het landschap legt de provincie in het Lieder en Molenbroek meer nadruk op de ontwikkeling van grazige en moerasvegetaties en minder op bosontwikkeling. De minimale eisen aan de omvang van deze robuuste verbindingszone zijn: een corridor met een gemiddelde breedte van 1000 meter.

WEIDEVOGELBEHEER EN GANZENGEBIEDEN

BRON: OMGEVINGSVISIE OVERIJSSEL

EHS EN NATURA 2000 GEBIEDEN

BRON: OMGEVINGSVISIE OVERIJSSEL

2.3.7 Duurzaamheid

De klimaatverandering geeft een belangrijke impuls aan nieuwe vormen van grondgebruik in het buitengebied. Deze impuls bestaat uit twee sporen, namelijk:

- Het adaptatiespoor: het aanpassen van de maatschappij in al zijn doen en laten aan veranderende klimaatomstandigheden. Hier spelen allerlei aspecten rond water een rol. Veranderende neerslagpatronen zowel qua hoeveelheid als periode, piekafvoeren op rivieren en zeespiegelstijging, zijn hiervan de uitingen.
- Het mitigatiespoor: het verminderen van de uitstoot van CO2 om de opwarming van de aarde te temperen.

Wat heeft dit met landschap te maken? In het waterbeheer wordt werk gemaakt van het anders omgaan met waterkwantiteitsbeheer om de gevolgen van veranderende neerslagpatronen en piekafvoeren in rivieren te kunnen beheersen. Het streven naar ruimte voor de rivier en ruimte voor waterberging komt hieruit voort. Dit streven biedt kansen en het stelt kaders aan landschapsontwikkeling.
De wens de CO2-uitstoot te verminderen resulteert in de verhoging van het percentage duurzaam opgewekte energie. Zonne-energie en windenergie zijn daarin voorname opwekkingsmethoden, geothermie is in opkomst. Ook de inzet van meer biobrandstoffen komt voort uit de wens de CO2-uitstoot te reduceren. Ook hier is het verband met landschap heel duidelijk. Vrijwel iedereen heeft wel iets vernomen van de grote maatschappelijke discussies over de plaatsing van windmolens. Provinciale studies gaan in op de plaatsingsmogelijkheden van windmolens. Naast diverse technische randvoorwaarden speelt hier de discussie over mogelijke aantasting van het landschap.
Minder in het oog springend, maar daarom niet minder van belang is de toename van ‘groengas’ als energiebron. Door biomassa te vergisten, wordt gas verkregen dat al dan niet vermengd met aardgas uitstekend is in te zetten om energie op te wekken. Biomassa kan worden verkregen door specifieke gewassen te telen, bijvoorbeeld koolzaad, maar ook door biomassa (of zelfs huishoudelijk afval) dat als afval van allerlei processen vrijkomt in te zetten. Via deze laatste lijn is het kleinschalig opwekken van groengas in opkomst. Dit gebeurt veelal in kleine installaties die op een boerenerf zijn geplaatst, maar vindt ook al wel plaats op industrieterreinen. In dit soort installaties is onder meer mest, landbouwgroen maar ook bijvoorbeeld biomassa afkomstig uit landschapsonderhoud en bosbouwwerkzaamheden in te zetten. Voor landschapsbeheer is het van belang dat er een drang ontstaat naar de plaatsing van biomassa-installaties in het buitengebied en dat de aanwezigheid van deze installaties leidt tot aan- en afvoer bewegingen en mogelijk ontsiering van het landschap.

In de structuurvisie van de gemeente Kampen worden enkele opgaven gedefinieerd voor het opwekken van schone en duurzame energie:

- realisatie van windmolens langs de N50 bij het knooppunt Hattemerbroek en langs de Zuiderzeehaven.
- de glastuinbouw in de Koekoekspolder biedt mogelijkheden voor energie-opwekking, bijvoorbeeld in de vorm van warmteopslag.

Na vaststelling van de structuurvisie heeft de gemeenteraad van Kampen besloten geen medewerking te verlenen c.q. uitvoering te geven aan de opgave voor windmolens langs de N50 bij Kamperveen.

Ook de gemeente Zwolle heeft in haar Visie Buitengebied uitgesproken zich in te willen zetten voor duurzame energie:

- De gemeente Zwolle wil structureel en georganiseerd gebruik gaan maken van koude-warmteopslag in de bodem en deze koppelen aan grondwatersaneringen, waterwinning en peilbeheer.
- Mestvergisting op het agrarische bedrijf acht de gemeente om redenen van verkeershinder en landschap alleen gewenst als de omvang beperkt blijft tot het vergisten van de eigen mest van maximaal vier nabij elkaar gelegen bedrijven, zonder bijmenging van biomassa van elder.
- De gemeente onderzoekt de mogelijkheid om een centrale groenverwerking in te richten op Hessenpoort.
- Realisatie van vier windmolens in het gebied Tolhuislanden (ten noorden van Hessenpoort, parallel aan de spoorlijn Zwolle

– Meppel). Aan de overzijde van de spoorlijn realiseert de gemeente Dalfsen eveneens een lijnopstelling van windmolens.

De gemeente Zwartewaterland richt zich met name op duurzame bedrijventerreinen, het zoeken naar mogelijkheden voor intensief ruimtegebruik en de inrichting van een groene woonwerkomgeving. Duurzaamheid dient bij alle nieuwe ontwikkelingen onderdeel van de ontwerpopgave te zijn.

2.3.8 Relatie met (beleids)plannen
Nationaal ruimtelijk beleid en in het bijzonder beleid voor natuurontwikkeling (Natura 2000, waterkwantiteitsbeheer en Ruimte voor de Rivier) geeft ruimtelijke kaders voor natuur- en landschapsontwikkeling. De Omgevingsvisie en de Omgevingsverordening van de provincie Overijssel geeft een ruimtelijk kader waaraan ontwikkelingen in het buitengebied kwalitatief worden getoetst. Daarnaast zijn er al diverse regionale en gemeentelijke visies opgesteld, zoals het Ontwikkelingsperspectief IJsseldelta. Het landschapsontwikkelingsplan bouwt hier logischerwijs op voort. De uitvoeringsprogramma's van deze visies worden in het LOP overgenomen. De visie van het LOP is volgend op de vastgestelde visies. De visie van het LOP maakt het begrip 'veiligstellen en ontwikkelen van landschappelijke kwaliteit' zoals het in de vastgestelde visies als containerbegrip wordt genoemd operationeel. Het LOP voegt geen nieuwe strategische visie toe. Het LOP beweegt zich op operationeel niveau. Daarnaast geeft het LOP vanuit landschap en cultuurhistorie handvatten voor grootschalige nieuwe ontwikkelingen in het buitengebied.

Dit landschapsontwikkelingsplan bindt burgers, organisaties of bedrijven niet rechtstreeks. Een bestemmingsplan doet dat echter wel. De visie van het LOP (de doorvertaling van de beeldstructuur) vormt mede de basis voor nieuwe bestemmingsplannen.

Het LOP sluit qua visie en uitvoeringsprogramma aan op onderstaand beleid:

- Nationaal Landschap IJsseldelta;
- Netwerkstad Zwolle – Kampen visie 2030;
- Kampen structuurvisie 2030;
- Structuurvisie, Zicht op Zwartewaterland;
- Structuurvisie Zwolle;
- Visie Buitengebied Zwolle;
- Ontwikkelingsvisie Buurtschap IJsselzone Zwolle;
- Masterplan Ruimte voor de Vecht;
- Een dag op het Zwartewater/Zwartewaterlint;
- Landschapsplan Koekoekspolder;
- Schetsplan landschapsontwikkeling IJsseldelta West.

2.4 Uitdagingen
De uitdagingen zijn talrijk, maar voor de landschapsontwikkeling springt er een aantal uitdagingen uit:

- het meer zichtbaar maken van het watersysteem en het meer betekenis geven;
- imago- en marktontwikkeling toerisme/economie baseren op de beeldstructuur;
- versterking van het verblijfskarakter voor bewoners en bezoekers;
- versterking van de water- en oeverrecreatie;
- het koesteren van vergezichten;
- het versterken van duurzame samenhangende landschappelijke raamwerken voor de te onderscheiden landschapstypen (maatwerk);
- het verbeteren/opstellen van de landschappelijke inpassing van verstedelijking;
- van erfuitbreidingen en –transformaties maatwerk maken;
- het behoud van de biodiversiteit door het behoud en herstel van het leefgebied van voorkomende zeldzame soorten;
- kwaliteitsverbetering zoeken op het gebied van slowmotion, bezinning en verstilling.

Hieronder staan de uitdagingen per sector nader beschreven.

2.4.2 Landbouw
De uitdagingen voor de komende jaren liggen in de sfeer van het geleiden van de dynamiek in de agrarische sector op een zodanige wijze, dat deze dynamiek leidt tot resultaten die de landschapsontwikkelingsvisie ondersteunen.

De uitdaging bestaat concreet uit de volgende punten:
- Het behouden van de voor het gebied kenmerkende grondgebonden landbouw/melkveehouderij inclusief de daarbij behorende verkavelingsstructuur.
- De bedrijfsontwikkeling (verbouw en nieuwbouw van agrarische gebouwen en herinrichting erven) laten aansluiten bij de landschapsontwikkelingsvisie.
- Het definiëren van combinatiemogelijkheden tussen de agrarische sector en natuurontwikkeling.
- Het (verder) organiseren van het agrarisch beheer van het landschap (bijvoorbeeld in samenwerking met agrarische natuurverenigingen).
- Het aanreiken van instrumenten om dit proces te faciliteren.
- Het geleiden van gebruiksveranderingen van agrarische bebouwing en het handhaven van karakteristieke en/of monumentale bebouwing die een belangrijke bijdrage levert aan de identiteit van het landschap.

2.4.3 Wonen en werken
Voor alle kernen geldt dat op zorgvuldige en kernspecifieke wijze omgegaan dient te worden met uitbreidingen. Een goede landschappelijke inpassing is noodzakelijk, waarbij de kernkwaliteiten te allen tijde behouden of versterkt dienen te worden (‘dorps’ bouwen). Indien kansen zich voordoen om groene, blauwe of grijze dragers (waterlopen, dijklichamen, etc.) op te knappen en/of uit te bouwen, dan moeten deze worden benut.
De uitdaging ligt dus in het realiseren van stedenbouwkundige plannen, die een goede overgang creëren tussen bebouwd gebied en het buitengebied waarin landschappelijke en cultuurhistorische patronen worden gerespecteerd. Concrete opgaven liggen bij de waterfronten en bedrijventerreinen bij Hasselt, Genemuiden, Zwartsluis, de Hessenpoort, de hoogwatergeul c.a. bij Kampen en de stadsranden van Stadshagen en IJsselmuiden.

In het buitengebied komt bebouwing vrij. Het vinden van passende functies voor die bebouwing is van belang. Daarnaast dient op zorgvuldige wijze omgegaan te worden met uitbreidingen op of nabij de oude erven. Het doel ervan is het behoud van karakteristieke en/of monumentale bebouwing en het vinden van het gewenste economische draagvlak, zonder dat dit leidt tot ongewenste invloeden op het landschap.

2.4.4 Verkeer en infrastructuur
Afwaarderen verkeersfunctie oude dijken
De kwaliteit en beleving van het landschap wordt mede bepaald door de verkeersdruk. Het verkeer en de bijbehorende geluidsproductie kunnen een impressie van groene rust en ruimte onaangenaam verstoren en zelfs een gevoel van onveiligheid creëren.

De grootschalige infrastructuur van rondwegen, snelwegen en spoorwegen heeft impact op het landschap. Het leidt tot ruimtelijke versnippering en de introductie van nieuwe (lijn)elementen in het landschap. Belangrijk is de ontwikkeling van 2 wegenstelsels. Een regionaal snel ontsluitingsstelsel en een lokaal stelsel met de nadruk op het verblijfskarakter.

De volgende uitdagingen zijn geformuleerd voor verkeer en infrastructuur:
- het verminderen van de verkeersdruk op de dijkwegen;
- het zorgvuldig landschappelijk inpassen van eventuele nieuwe infrastructuur.

2.4.5 Recreatie en toerisme

Een belangrijke uitdaging ligt erin om de regio als geheel op de kaart te zetten. De combinatie van het Nationaal Landschap IJsseldelta met de steden rondom. Stad en ommeland zijn een geheel. Centraal daarin staat het thema water, het nautisch en cultureel erfgoed. Ontwikkelingen hebben een kleinschalig karakter.

Recreatieve ontsluiting en de toegankelijkheid van het gebied dienen verbeterd te worden. Het accent ligt hierbij op ‘the art of slow motion’. Een begrip dat nog verder uitgewerkt dient te worden in acties en beelden. Het digitaal vermarkten van het gebied in arrangementen is daarbij van belang. Het betrekken van de burgers bij de ontwikkeling van die arrangementen is tevens cruciaal. Een uitbreiding van de fiets- en wandelroutes en het vullen van de missende onderdelen in het netwerk is een belangrijke opgave. De waterwegen dienen recreatief beter ontsloten te worden. Denk bijvoorbeeld aan het opzetten van een kanoroute netwerk.

Een belangrijke opgave is eveneens het creëren van bewustzijn bij de bewoners en ondernemers in het gebied; bewustzijn van de authenticiteit en historie van het gebied.
Educatie en toelichting spelen daarbij een belangrijke rol, zoals het plaatsen van informatiepanelen en het opstellen van lespakketten.

2.4.6 Water

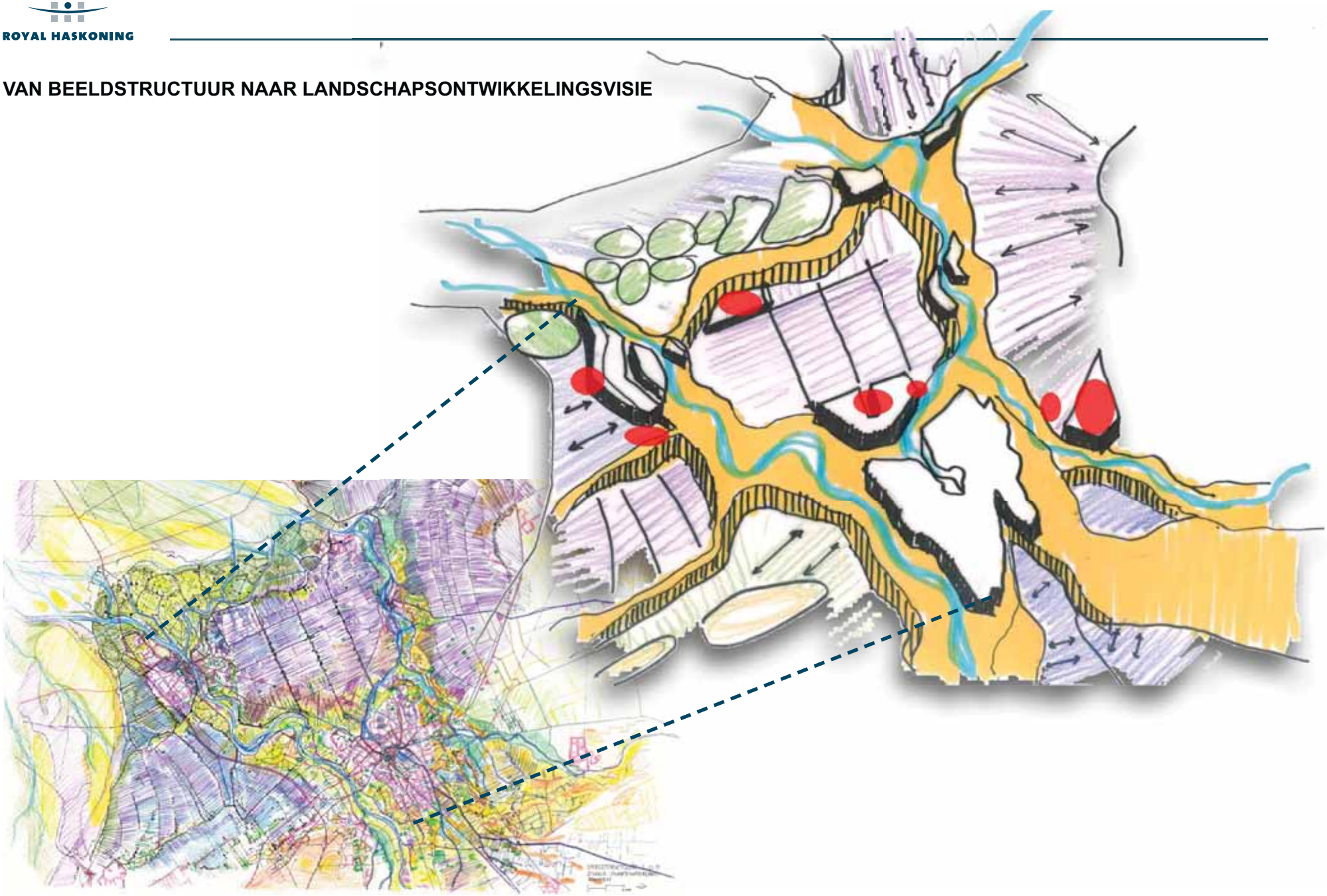
Water is van oudsher bepalend geweest voor de ontwikkeling van het plangebied. Een belangrijke opgave voor het water is het optimaal beleefbaar maken van (de betekenis van) het water.

Daarnaast zijn er belangrijke nationale opgaven geformuleerd voor water, die gericht zijn op waterkwantiteitsbeheer (bijvoorbeeld. Ruimte voor de Rivier). Dit rijksbeleid wordt via provinciaal naar gemeentelijk ruimtelijk en ander beleid doorvertaald. Het landschapsontwikkelingsplan bouwt hier logischerwijs op voort. Deze opgaven dienen op zorgvuldige wijze ingepast te worden in het landschap.

2.4.7 Natuur en ecologie

Het landschap is het leefgebied van een groot aantal zeldzame planten en dieren. De omvang en kwaliteit van het leefgebied van deze soorten – en daarmee ook de biodiversiteit – is de afgelopen decennia sterk achteruit gegaan. De uitdaging voor de komende jaren is dat proces te stoppen en om te draaien.
De realisatie van de robuuste ecologische verbindingszone ten zuiden van Zwolle behoort tot een van de opgaven in het buitengebied.
De IJssel en de bypasses krijgen een belangrijke functie als verbindingszone tussen de grote moerassen van de IJsseldelta en die van de Gelderse Poort. De Vecht gaat een belangrijke functie vervullen als natte, doorgaande ecologische verbindingszone voor flora en fauna. De Wieden en in de toekomst ook De Olde Maten worden verder versterkt en ontwikkeld als natuurgebied. Het gebied De Ruiten ligt in de Ecologische Hoofdstructuur (EHS). Voor de inrichting van De Ruiten als natuurgebied zijn plannen in ontwikkeling. Naast ontwikkeling van bovengenoemde gebieden, wordt er ingezet op het realiseren van een fijnmazig netwerk voor flora en fauna. Dat kan bijvoorbeeld door herstel en aanplant van landschapselementen of het stimuleren van ecologisch beheer van sloten en slootoevers.

VAN BEELDSTRUCTUUR NAAR LANDSCHAPSONTWIKKELINGSVISIE

3. LANDSCHAPSONTWIKKELINGSVISIE OP HOOFDLIJN

3.1 Doorontwikkeling beeldstructuur

De landschappen zijn, op enkele grote industriële ontwikkelingen na, nog relatief weinig aangetast. Op veel plekken is de zeer verschillende ontstaansgeschiedenis nog duidelijk herkenbaar in het landschap. Het landschap vertelt het verhaal van de eeuwenoude strijd met het water. De landschappelijke kernkwaliteiten zijn verbeeld in de beeldstructuur. Deze vormt feitelijk de onderlegger van het gebied in een heleboel zichtbare en onzichtbare lagen. De beeldstructuur kent een krachtige vormentaal. Stoere vlakken worden van elkaar gescheiden door lijnen met een heel eigen en onderscheidend beeld en schaal. Er is evenwicht in hiërarchie tussen de vlakken en lijnen. De vlakken – veelal polders – vormen grote gebaren en worden gekenmerkt door een eigenwijs en kloek patroon aan watergangen en infrastructuur. In dit spel van lijnen en vlakken liggen de oude Hanzesteden. Deze steden kennen volop levendigheid. Daarnaast zijn er 20e en 21e eeuwse ingrepen in het gebied die grote impact hebben op de beeldstructuur. Het zijn stedelijke uitbreidingen, harde (infrastructurele) doorsnijdingen in of overgangen naar het landschap. Hier ligt een belangrijke ontwerpopgave om de nieuwe ingrepen te laten versmelten met het krachtige oude patroon van de beeldstructuur.

Doorontwikkeling van de beeldstructuur vormt het uitgangspunt voor de landschappelijke ontwikkeling. Dit betekent dat de kernkwaliteiten en daarmee de karakteristiek van het landschap behouden en versterkt dienen te worden; het landschap vormt het kader dat de ontwikkelingen richting gaat geven. Aanwezige kwaliteiten zijn in beeld gebracht in de ontwikkelkaarten (zie bijlage 1). Behoud, versterking en beheer van de kwaliteiten staat centraal.
Daarnaast zijn plekken in de gemeentelijke structuurvisies aangewezen waar stedelijke programma's ontwikkeld kunnen worden. Door deze locaties aan te wijzen, kunnen andere waardevolle gebieden worden gevrijwaard van stedelijke ontwikkelingen. Op de aangewezen locaties kunnen kwalitatief hoogwaardige stedelijke omgevingen worden ontwikkeld door bundeling en integratie van programma's. In hoofdstuk 4 wordt specifieker ingegaan op de beoogde ontwikkelingen in de afzonderlijke landschapstypen/ samenhangende landschappen.

<u>Vlakken</u>
De instandhouding van de veenweidegebieden zoals in de polders Mastenbroek, Kamperveen en Olde Maten staat centraal. Ieder vlak heeft haar eigen specifieke kenmerken. In veel gevallen is een belangrijk kenmerk de openheid van het vlak. Daarnaast is het lijnenspel van watergangen en infrastructuur karakteristiek en daaraan gekoppeld de situering van bebouwing. Er wordt ingezet op behoud en versterking van deze kenmerken. De invulling en vormgeving van de randen van de vlakken is daarbij eveneens van belang. De randen hebben veelal een kleinschaliger karakter. Door dat te versterken wordt de openheid van de polders benadrukt. Daarnaast moet voorkomen worden dat de beslotenheid van de randen zich uitbreidt de open polders in.

<u>Lijnen</u>
De grote lijnen in het plangebied worden voornamelijk gevormd door water en/of dijken. De IJssel, Kamperzeedijk, het Zwartewater en de Vecht zijn enkele belangrijke lijnen. Deze lijnen hebben veelal een kleinschaliger karakter dan de vlakken. Net als voor de vlakken geldt ook voor de lijnen dat ze qua verschijningsvorm van elkaar verschillen. Er wordt ingezet op behoud en versterking van de kenmerken van de verschillende lijnen.

<u>Punten</u>
De 20e en 21e eeuwse stedelijke uitbreidingen en ontwikkelingen vragen aandacht in de landschapsontwikkelingsvisie. Hoe worden de randen van de nieuwe woon- en werkgebieden vormgegeven? Zijn het harde of geleidelijke overgangen naar het landschap? Het landschap waarin deze bebouwde gebieden liggen, geeft voldoende aanleiding om uitspraken te kunnen doen over een betere inbedding van de stad in het landschap. Voor grote infrastructurele ontwikkelingen is het eveneens van belang om te kijken naar het landschap waar deze

in liggen of komen te liggen. Algemeen kan worden gesteld dat de karakteristieke kwaliteiten van de landschappen, de natuurwaarden en de cultuurhistorische kenmerken uitgangspunt zijn bij ontwikkelingen in het landschap.
De randen van de grotere kernen worden zodanig vormgegeven, dat ze bijdragen aan het terugdringen van de visuele en ecologische verstoring, maar vooral ook aan de toegankelijkheid en herkenbaarheid van het landschap. Uitloopmogelijkheden zijn van essentieel belang.

Voor de randen van de dorpen geldt het principe ‘dorps bouwen’. Hierbij gaat het er niet alleen om waar wordt gebouwd, maar vooral ook op welke wijze. Uitgangspunt daarbij is dat er aansluiting wordt gezocht bij de specifieke identiteit en beeldstructuur van het landschap. De specifieke identiteit van de plek wordt versterkt.

De landschappelijke kernkwaliteiten van de IJsseldelta vormen het krachtige uitgangspunt voor ruimtelijke ontwikkeling. Het landschap vertelt het verhaal van de eeuwenoude strijd met het water. Het deltakarakter van de IJsseldelta dient behouden en versterkt te worden. Dit betekent in de eerste plaats dat de aanwezige waarden worden gekoesterd en beheerd. Daarnaast zal de beleving van de delta op specifieke plaatsen worden versterkt, onder andere door het uitgraven van kreken en hanken. (bron: NL IJsseldelta)

3.2 Landschapsontwikkeling: in balans met bestaande activiteiten!

Landschapsontwikkeling vindt niet plaats in een lege ruimte. In het plangebied vinden veel verschillende activiteiten een plek. Er wordt gewoond, gewerkt en gerecreëerd op uiteenlopende wijzen. In het plangebied liggen diverse grotere en kleinere woonkernen. Daarnaast staat verspreid in het buitengebied woonbebouwing. De polders en het weteringenlandschap ten zuiden van Zwolle zijn bij uitstek geschikt voor de grootschalige melkveehouderij. Bedrijventerreinen zijn vooral gekoppeld aan de kernen. Glastuinbouwgebied Koekoekspolder ligt nabij Kampen. Diverse gebieden hebben een grote natuurwaarde. Op het vlak van recreatie en toerisme kenmerken Zwolle, Zwartewaterland en Kampen zich door een hoog recreatief medegebruik van het buitengebied. De dijken nabij de rivieren zijn ideaal voor fietsen en wandelen. Daarnaast lenen de rivieren, kreken, weteringen en het gebied De Wieden zich uitstekend voor aan water gerelateerde recreatie zoals de pleziervaart, kanoën en aangenaam vertoeven langs de oever.

De landschapsvisie is gebaseerd op de notie dat landschapsontwikkeling niet kan en mag voorbijgaan aan deze activiteiten en functies. Het is duidelijk dat er op de punten van landbouw, recreatie en water veranderingen komen. Enerzijds leggen die activiteiten restricties op aan de mogelijkheden voor landschapsontwikkelingen, doordat ze beslag leggen op de ruimte. Anderzijds kan landschapsontwikkeling een positieve bijdrage leveren aan de kwaliteit van die activiteiten. Zo draagt een hoogwaardig en attractief landschap aanzienlijk bij aan de waardering van de woonomgeving, het woongenot en de werkomgeving. Voor diverse recreatieve activiteiten is een dergelijk landschap zelfs de doorslaggevende factor, de bestaansreden, voor die activiteit. Landschap heeft dus niet een zelfstandige waarde, maar dat landschap is ook te zien als de drager voor sectorale activiteiten. Tenslotte, het landschap zoals we dat nu aantreffen in het plangebied en zoals we dat ons in de toekomst voor ogen hebben, draagt bij aan het persoonlijk welbevinden van bewoners en bezoekers.

Een tweede reden voor aandacht voor de sectorale ontwikkelingen is de bijdrage die zij kunnen leveren aan landschapsontwikkeling. De agrarische sector heeft in belangrijke mate het huidige landschap gevormd. Deze sector is dus een belangrijke drager van landschappelijke structuur en ontwikkelingen in het open landschap van de polders en weteringen. Maar ook stedenbouwkundige activiteiten en recreatieve ontwikkelingen kunnen positieve bijdragen leveren aan landschapsontwikkelingen. Deze ontwikkelingen kunnen zelf het landschap verrijken, maar kunnen ook landschapsontwikkelingen financieren.

Met deze visie geven de gemeenten vorm aan hun wens om te komen tot een landschapsontwikkeling in balans met de ontwikkeling van de uiteenlopende activiteiten in het gebied. Landschapsontwikkeling staat centraal, maar de blik is ook gericht op de belangen van onder meer de landbouw. Ook de belangen van recreatie, wonen en werken in het algemeen zijn te respecteren. Dit geldt eens te meer daar waar dergelijke activiteiten de culturele identiteit van het landschap hebben bepaald.
Een overkoepelend onderwerp in dit verband is bouwen in het landschap. Of het nu om bedrijfsbebouwing, agrarische bebouwing of recreatieve bebouwing gaat, het is de uitdaging om rekening te houden met de aanwezige landschapskwaliteiten en zo mogelijk kenmerkende cultuurhistorische en landschapsstructuren en –elementen te behouden of terug te brengen. Daarbij past het streven naar een samenspel van steden en dorpen met het ommeland, waarin de randen zorgvuldig worden vormgegeven. Ook is te denken aan het bouwen in een stijl die identiteit en eigenheid van de streek en het landschap recht doet.

Duidelijk is dat er een veelkleurige achtergrond bestaat waartegen het landschapsontwikkelingsplan is opgesteld en wordt uitgevoerd. Ook is duidelijk dat de kracht van het plan alleen tot volle uitdrukking kan komen als bestaande activiteiten met de landschapsontwikkeling worden ondersteund en visa versa.

3.3 Landschapsontwikkeling: vele handen maken het werk licht

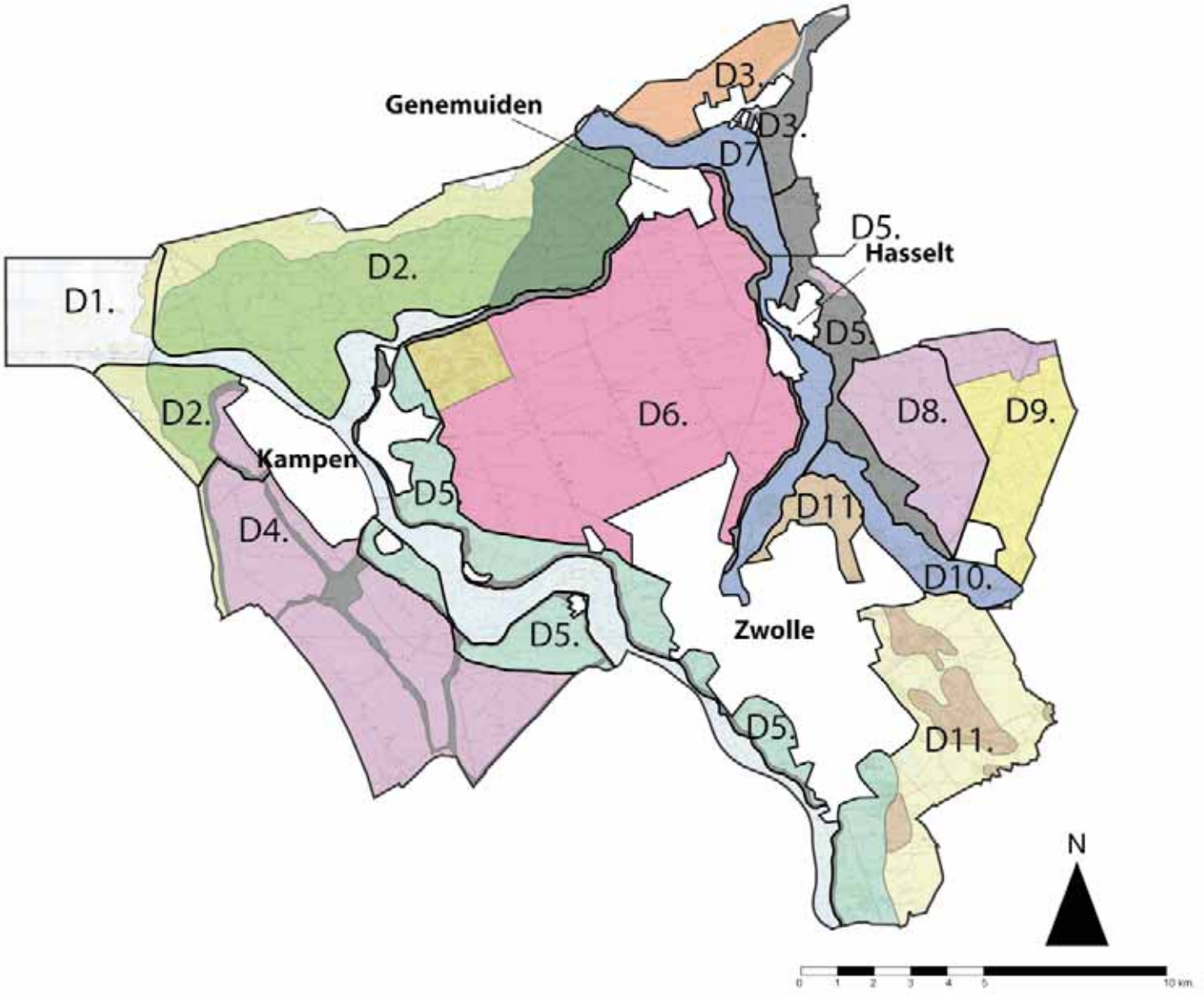
De vorige paragraaf schetst een beeld van de kenmerkende eigenschappen van het huidige landschap, die als leidraad kunnen worden gebruikt om de landschapsontwikkelingsvisie te realiseren. Hoe denken we echter de visie dichterbij te brengen? Zwolle, Zwartewaterland en Kampen zien daar verschillende mogelijkheden voor. In het ene spoor werken overheden en natuur- en landschapsorganisaties aan het beheer en de ontwikkeling van het landschap. Dit zijn naast de gemeenten organisaties als Landschap Overijssel, Staatsbosbeheer, Natuurmonumenten en het waterschap.

In een parallelspoor werken boeren, burgers, bedrijven en agrarische natuurverenigingen mee aan landschapsontwikkeling en beheer. Met hun blik gericht op hun eigen bestaan (‘er moet ook brood op de plank komen’) maar ook met oog voor en besef van de grote landschappelijke kwaliteiten van het grondgebied van de drie gemeenten dragen zij in kleine en grotere mate bij aan de realisatie van het landschapsbeeld. Het gaat hier niet zozeer om andere dingen te doen, andere activiteiten te ontplooien of juist te laten, het gaat er vooral om sommige dingen anders te doen. Wij denken bijvoorbeeld aan woningbouw of –verbouw met oog voor typerende bouwstijlen en situering in het landschap. Het zoeken en gebruiken van oude cultuurhistorische structuren voor ingrepen in de ruimte. Het beheer en de aanleg van landschapselementen en het communiceren over de landschappelijke en cultuurhistorische kwaliteiten in het gebied behoren ook tot de mogelijkheden.

Langs deze twee sporen wordt zowel gericht als bijna terloops gewerkt aan het voorgestane landschapsbeeld; gericht of bijna terloops, maar altijd doelbewust!

Werken aan realisatie van de landschapsontwikkelingsvisie heeft zijn prijs. In het uitvoeringsprogramma geven de gemeenten aan welke middelen voor handen zijn, welke activiteiten bijdragen aan de visie en voorrang hebben. Ook biedt het programma inzicht in de nog ontbrekende middelen en mogelijkheden om dit te financieren.

GEBIEDSPERSPECTIEVENKAART

Gebruiksdoel/relatie kaart:
In hoofdstuk 4 van het visiedocument van het LOP staat een beschrijving van de gebiedsperspectieven in het uitvoeringsprogramma staan per gebiedsperspectief de projecten beschreven.

LEGENDA

D1. IJssel - *IJssel natuurlijk*

D2. Kampereiland, Mandjeswaard en Zuiderzeepolders - *Delta mooi*

D3. Kraggenlandschap - *Recreatief Veen*

D4. Kamperveen en Polder Dronthen - *Veen en landbouw*

D5. Stroomruggen en dijken - *Leefbaar bovenland*

D6. Polder Mastenbroek - *Belvedère en Bisschop*

D7. Zwartewater - *Kievitsbloemen en schepen*

D8. Broekgebieden - *Broeden en weiden*

D9. Veldontginning en De Ruiten - *Dambord met natuurwaarden*

D10. Vecht - *Vecht natuurlijk*

D11. Ruggen en weteringen Zwolle - *Kleinschalig landschap Zwolle*

Kern

4. VAN HOOFDLIJN NAAR MEER DETAIL: GEBIEDSPERSPECTIEF PER LANDSCHAPSTYPE

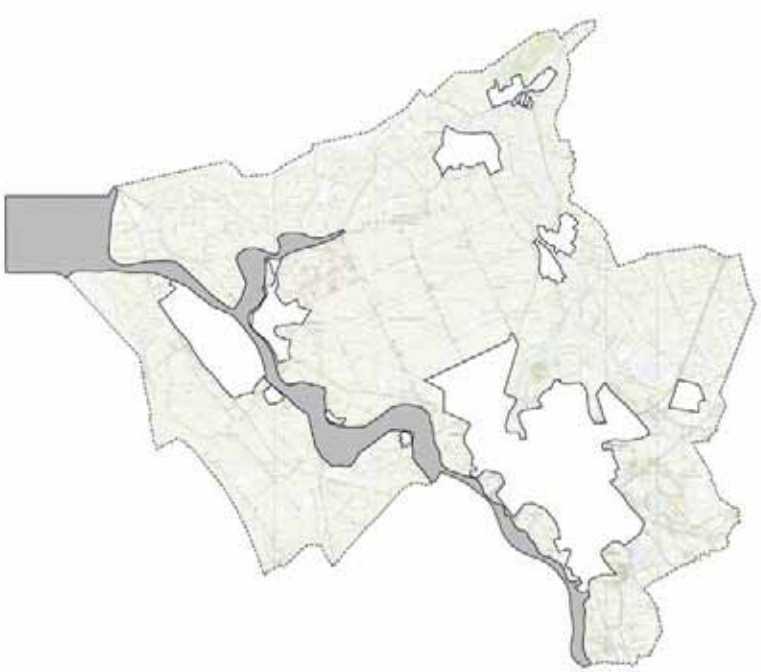
De voorgaande tekst schetst het toekomstbeeld van het landschap. Binnen de grote vlakken en stoere lijnen zijn vele interessante details aanwezig. Juist deze details, het DNA van de gebieden, geven het eigene en onderscheidene aan de vlakken en lijnen. De vormentaal van het water verschilt per vlak of lijn, evenals de vormgeving en inrichting van de boerenerven, de dijken en de aanwezige beplantingen.
Zoomen we nog verder in, dan is de achterliggende betekenis af te lezen uit het landschap. De strijd met het water heeft een rode draad door de geschiedenis van het gebied gespeeld. Dat water is nog steeds overal zichtbaar. Ofwel in kaarsrechte watergangen ofwel in meanderende rivieren en grillige kreken of de kolken en wielen.

Het is nu tijd om van dit beeld op hoofdlijn in te zoomen naar de onderscheidende en samenhangende landschappen. Tijd om de vraag te beantwoorden: ‘Wat betekent één en ander nu precies?’.
In het plangebied zijn diverse landschapstypen te onderscheiden. Per landschapstype zijn de karakteristieken verbeeld en verwoord in zogenaamde ontwikkelkaarten. Blije en trieste icoontjes geven aan wat de identiteit versterkt en wat afbreuk doet aan de identiteit. De ontwikkelkaarten worden gehanteerd bij de beoordeling van ontwikkelingen en initiatieven op perceelsniveau. Te denken valt aan erfplannen, realisatie van nieuwe landschapselementen, situering van nieuwe bebouwing, etc. De ontwikkelkaarten vindt u in bijlage 1.

Naast deze kleinschalige ontwikkelingen en initiatieven op perceelsniveau, vinden er ook grootschaliger ontwikkelingen plaats in het buitengebied. Deze gaan dikwijls samen met functieveranderingen. Denk bijvoorbeeld aan de realisatie van grootschalige infrastructuur, zandwinning, ontwikkeling stadsranden, realisatie van de ecologische hoofdstructuur (EHS), etc. Dit zijn veelal grootschaliger projecten die door een overheid en/of publieke organisatie worden geïnitieerd. In dit hoofdstuk wordt de visie op deze grootschaliger ontwikkelingen per zogenaamd gebiedsperspectief beschreven. Een gebiedsperspectief gaat dikwijls over meerdere landschapstypen. Deze landschapstypen vertonen echter zodanig veel samenhang, dat ze in één gebiedsperspectief behandeld kunnen worden. Er worden per gebiedsperspectief ook uitspraken gedaan over de invloed van landschapsontwikkeling op de overige sectoren die voorkomen in het buitengebied, zoals bijvoorbeeld recreatie en landbouw.

Op de volgende pagina’s beschrijven we achtereenvolgens de volgende gebiedsperspectieven:

D1. IJssel - IJssel natuurlijk
D2. Kampereiland, Mandjeswaard en Zuiderzeepolders - Delta mooi
D3. Kraggenlandschap - Recreatief veen
D4. Kamperveen en Polder Dronthen - Veen en landbouw
D5. Stroomruggen en dijken - Leefbaar bovenland
D6. Polder Mastenbroek - Belvedère en Bisschop
D7. Zwartewater - Kievitsbloemen en schepen
D8. Broekgebieden - Broeden en weiden
D9. Veldontginning en De Ruiten - Dambord met natuurwaarden
D10. Vecht - Vecht natuurlijk
D11. Ruggen en weteringen Zwolle - Kleinschalig landschap Zwolle

Dynamisch en afwisselend landschap

- prachtige uitzichten in lengterichting rivier;
- contact met water;
- natte natuurontwikkeling en waterberging;
- herstel oude rivierlopen;
- extensieve recreatie op dijken en kades.

Gebiedsperspectief D1: IJssel - IJssel natuurlijk
Vanaf de dijken en kades hebben bewoners en recreanten prachtige uitzichten over de meanderende IJssel. Dit zijn zichtlijnen in de lengterichting van de rivier. Natte natuurgebieden liggen aan weerszijden van de IJssel. Daarnaast grazen koeien in de weiden. Het (visuele) contact met het water en de grote dynamiek en afwisseling in dit gebied, maken het een aantrekkelijk landschap voor mens en dier (waaronder de trekvogels).

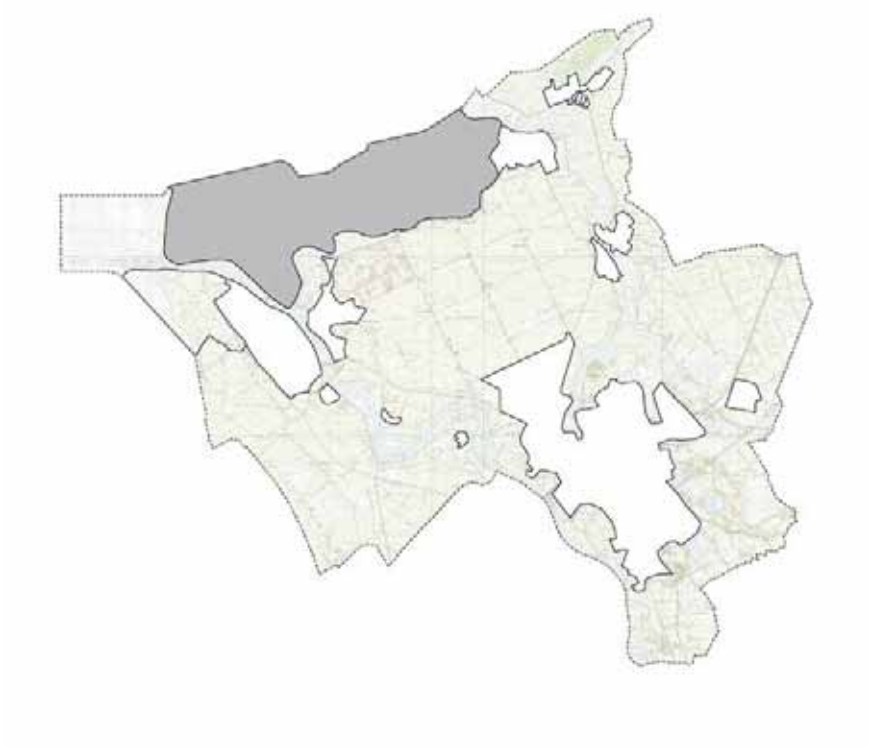
Voor de landschapsontwikkeling op de open buitendijkse gronden langs de IJssel spelen zowel natuurbehoud en –ontwikkeling als de landbouw een belangrijke rol. Het accent ligt op natuurontwikkeling en extensieve begrazing van weiden in de uiterwaarden. Natuurontwikkeling en waterberging zijn hier op zijn plaats. Grootschalige grondgebonden melkveehouderij komt met name binnendijks voor, maar blijft ook in de uiterwaarden mogelijk. Het landbouwkundige gebruik vervult een belangrijke betekenis voor de natuur.

Natte natuurontwikkeling en vergroting van de waterafvoer gaan zoveel mogelijk hand in hand in de buitendijkse gebieden. Natuurontwikkeling heeft invloed op de openheid in deze gebieden, maar er zal geen volledig besloten landschap ontstaan door de afvoerbehoefte van de IJssel. Dit is vertaald in ‘Ruimte voor de Rivier’; er moet voldoende mogelijkheid worden gecreëerd voor de waterafvoer. Dat kan door realisatie van nevengeulen en herstel van oude meanders. De natuurrijkdom van de uiterwaarden kan worden versterkt door herstel van cultuurhistorisch kenmerkende landschapselementen, zoals vlechtheggen, meidoornhagen, knotwilgen en hakhout. Dit geldt ook voor bakenbomen (oude eiken bij de vaargeul).
Door de hydrologische en morfologische dynamiek in uiterwaarden waar mogelijk te bevorderen, ontstaat er meer ruimte voor dynamische riviergebonden natuur. Hierbij is bijzondere aandacht voor grote eenheden met grootschalig beheer met natuurlijke begrazing.

De IJssel krijgt een belangrijke functie als verbindingszone tussen de grote moerassen van de IJsseldelta en die van de Gelderse Poort. Dit betekent dat er op regelmatige afstand (kwel)moerassen behouden c.q. ontwikkeld moeten worden. De IJsseldelta en de omgeving van het Zwartewater zijn vooral van belang als weidevogelgebied maar ze zijn ook voor riet-, water-, en moerasvogels van belang.

De kades en dijken worden geschikt gemaakt voor recreatief medegebruik. Daarnaast wordt de IJssel gebruikt voor waterrecreatie. Struinpaden in de uiterwaarden en ommetjes nabij de woonplekken vergroten de beleving van het gebied. Kleinschalige vormen van horeca en recreatie gerelateerde functies vinden plaats in de kernen. Nieuwe bebouwing past niet bij het karakter en de functies van het buitendijkse gebied.

Kenmerkende dieren en planten:
Bever, Kwartelkoning, Rivierrombout, Zwarte stern, Kleine zwaan, Kruisdistel, Wilde cichorei, Pastinaak, Kievitsbloem (Scherenwelle).

Cultuurhistorisch patroon van terpboerderijen en wegen in het weidse landbouwgebied

- openheid versterken;
- onregelmatige verkavelingspatroon Kampereiland handhaven;
- orthogonal verkavelingspatroon Zuiderzeepolders handhaven;
- terp- en erfkarakter versterken;
- opgaande beplanting bij erven; erfbeplantingen versterken;
- dijken die hun functie verloren hebben koesteren;
- maatwerk voor schaalvergroting landbouwbedrijven;
- weidevogels.

Gebiedsperspectief D2: Kampereiland, Mandjeswaard en Zuiderzeepolders - Delta mooi

Openheid is bij het Kampereiland, Mandjeswaard en de Buitenpolders een grote kernkwaliteit. Die openheid krijgt maat door de puntsgewijze verspreid gelegen verdichtingen van de terpen en andere erven. Deze openheid en het terp- en erfkarakter worden behouden en versterkt.

Landbouw is een belangrijke functie in het gebied. Door het landbouwkundig gebruik wordt de openheid van deze gebieden behouden. Er wordt dan ook ingezet op een duurzame toekomst voor de landbouw. Per erf waar schaalvergroting gewenst is, wordt maatwerk geleverd. Nevenfuncties sluiten prima aan bij de visie van dit deelgebied. Het wordt gecombineerd met cultuurtoerisme. Voor karakteristieke boerderijen die geen landbouwkundige functie meer vervullen, wordt een nieuwe duurzame functie gezocht.

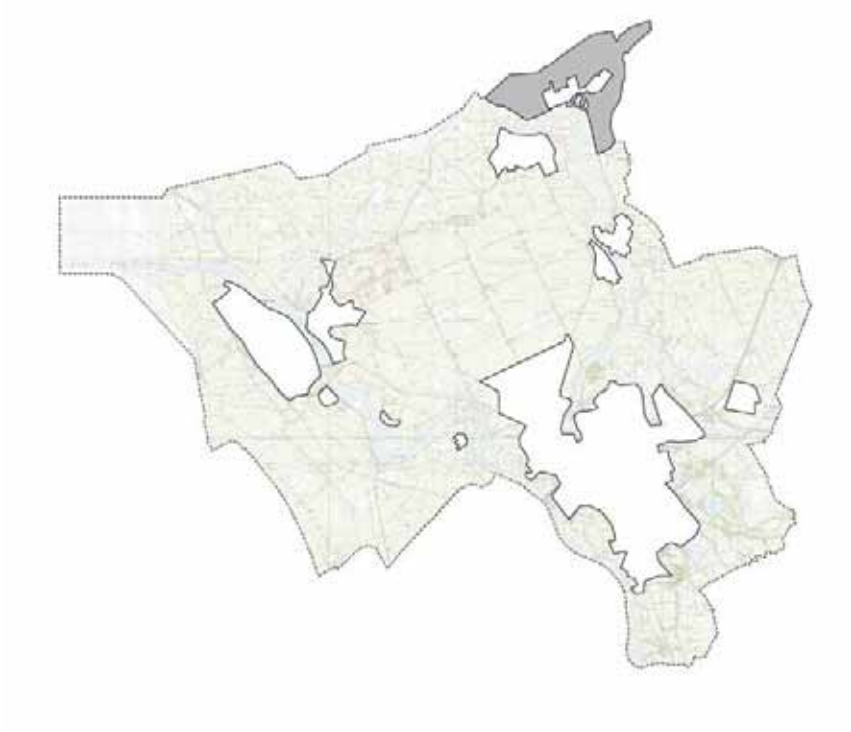
Daarnaast is de visie gericht op instandhouding en versterking van het cultuurhistorisch patroon van de terpboerderijen en wegen in het weidse landbouwgebied. Deze wegen liggen veelal op dijken, relicten van vroeger toen er nog strijd geleverd moest worden met het water. Ook de dijken die hun functie hebben verloren worden gekoesterd.

De verkaveling op Kampereiland en de Mandjeswaard wordt gekenmerkt door onregelmatige, kronkelige vormen. Wegen en waterlopen volgen deze kronkelige patronen. De Zuiderzeepolder heeft daarentegen een rechte structuur. Het onderscheid tussen deze patronen blijft gehandhaafd.

De IJsseldelta en omgeving van het Kampereiland zijn vooral van belang als weidevogelgebied en ganzenfourageergebied, maar ze zijn ook voor riet-, water-, en moerasvogels van belang. Daarnaast is de natuur gericht op vegetatieverschillen van dijken en sloten. Deze vegetatieverschillen zullen ontstaan door extensiever beheer.

De randen van dit gebied worden vormgegeven door dijken, water en rietvelden.
De dijklichamen worden gekoesterd. Waterbeheer en natuurontwikkeling vinden voornamelijk plaats in de kreken en oude geulen en rivierarmen als Ganzendiep, Goot en Noorddiep.

Kenmerkende dieren en planten:
Kolgans, Zwarte Stern, Purperreiger, Bittervoorn, Muizestaartje, Watergentiaan, Mattenbies.

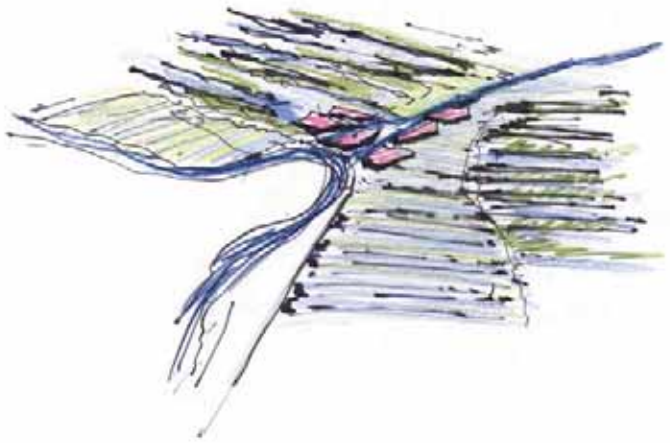

Aantrekkelijk natuur- en recreatielandschap

- afwisselend en gevarieerd nat landschap;
- historische kern Zwartsluis als poort tot het kraggenlandschap ontwikkelen;
- verkavelingspatroon (smal en langgerekt) handhaven;
- cultuurhistorisch slotenpatroon veiligstellen;
- natuurrijkdom versterken;
- landbouw in dienst van natuurbeheer.

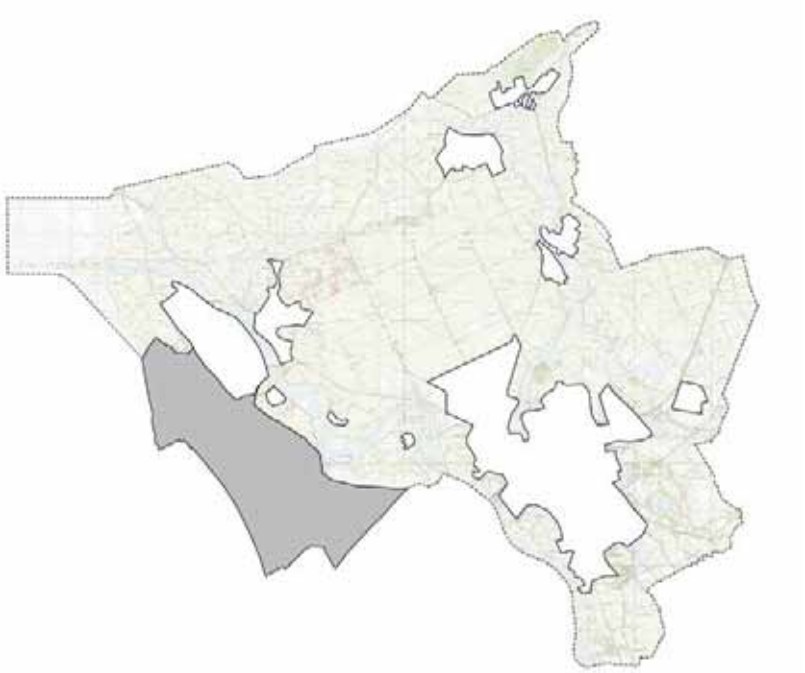

Gebiedsperspectief D3: Kraggenlandschap - Recreatief veen
De Wieden en het gebied (nabij) De Olde Maten zijn door de veenafgravingen in lange strekken grotendeels veranderd in water. Het is een aantrekkelijk natuur- en recreatielandschap met een zeer hoge grondwaterstand. Het gebied wordt gekenmerkt door een afwisseling en variatie tussen open- en geslotenheid, beheerd en ruig groen. Landbouw en rietteelt en natuurontwikkeling en –beheer trekken samen op.

Natuurdoelen zijn hier het mozaïek van laagveenmoeras, open water (zoetwatergemeenschap), rietcultuur, rietland/ruigte en beperkt bloemrijk grasland. Het accent ligt hier sterk op rietcultuur. De aanleg van een mozaïekpatroon heeft een zeer grote meerwaarde voor bijzondere riet-, water- en moerasvogels (o.a. Roerdomp, Bruine kiekendief, Purperreiger, Waterral).

De historische kern Zwartsluis wordt omringd door het kraggenlandschap. Het vormt een belangrijke uitvalsbasis voor recreanten. Verblijfsrecreatie is alleen toegestaan in de kern. Rondom Zwartsluis wordt een fijnmazig vaar- en padennetwerk aangelegd. Verder van de kern is de dynamiek lager en ligt het accent meer op natuurontwikkeling.

Kenmerkende dieren en planten:
Bruine Kiekendief, Waterral,
Krabbescheer, Blaasjeskruid.

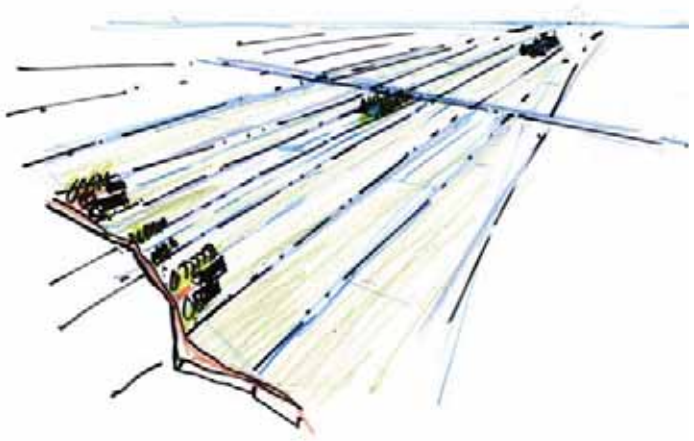

Agrarische en open veenpolders als belangrijk uitloopgebied

- grootschalig karakter behouden en versterken;
- belangrijke cultuurhistorische relicten en patronen veilig stellen voor toekomst;
- opgaande beplanting bij dijken en erven;
- zichtlijnen vanaf dijken behouden;
- agrarische functie en weidevogels;
- inpassing stedelijke ontwikkelingen in landschap.

Gebiedsperspectief D4: Kamperveen en Polder Dronthen - Veen en landbouw

Deze agrarische en open veenpolders nabij Kampen zijn van belang voor weidevogels. Dit geldt vooral voor het gebied ten zuiden van de Bypass. Grondgebonden landbouw en intensieve veehouderijbedrijven zijn gevestigd in Kamperveen. Door het landbouwkundig gebruik van de polders, wordt de openheid van de polders behouden. Naast de agrarische en ecologische functie heeft dit gebied ook een recreatieve functie voor zowel bewoners als recreanten. Het is het belangrijkste uitloopgebied voor de bewoners van Kampen. Een fijnmazig padennetwerk ligt rondom Kampen. De Zwartendijk maakt hier deel van uit. Het historische centrum van Kampen wordt verder ontwikkeld als toeristische trekker. Extra aandacht is er voor de vormgeving en programmering van de entrees van Kampen, met name nabij de Molenkolk. Beeldkwaliteit is hierbij van belang.

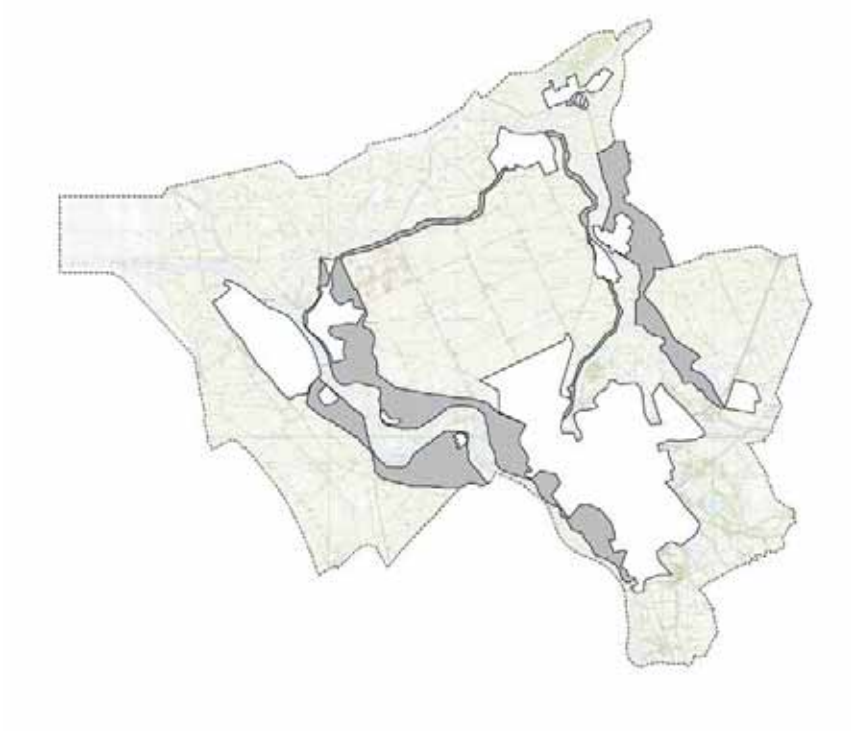
In dit deelgebied liggen belangrijke cultuurhistorische elementen, waaronder de parallel aan elkaar gelegen dijken. De Zwartendijk en Slaperdijk zijn waardevolle cultuurhistorische relicten. De dijken vormen besloten en kleinschalige lijnen in de open veenpolders. De dijken worden begeleid met opgaande beplantingen en (nieuwe) bebouwing is georiënteerd op de dijk. De erven zijn voorzien van stevige erfbeplantingen. Nabij de dijken ligt een groot aantal kolken. Deze zijn ontstaan als gevolg van dijkdoorbraken; ze laten het gevecht met het water goed zien. De kolken worden hersteld en er vindt natte natuurontwikkeling plaats. Deze cultuurhistorische relicten vormen dragers bij nieuwe stedelijke ontwikkelingen en dienen herkenbaar en beleefbaar te blijven bij nieuwe stedelijke ontwikkelingen. Dat geldt eveneens voor de kenmerkende verkavelingspatronen.

Recente grootschalige ingrepen in dit deelgebied zijn de infrastructurele lijnen: de N50 en de Hanzelijn. De Bypass zit in de pijplijn. Deze nieuwe ontwikkelingen moeten het grootschalige karakter van het gebied handhaven. Dat betekent niet het ‘verbergen’ van de dijklichamen door beplantingen, maar robuuste zichtbare dijklichamen waar de nieuwe infrastructuur zich tentoon stelt.

De kleine kernen Kamperveen en Zuideinde worden beschouwd als onderdeel van de landschappelijke linten. Herstel van oude dijken is van belang.

Meer dan 80% van het gebied bestaat uit grasland. In het westen liggen de uitgestrekte weilanden rondom Kampen en worden gekenmerkt door bijzondere sloot- en slootkantvegetaties. De natuur is gericht op verhogen van de biodiversiteit van de poldersloten en dijklichamen.

Kenmerkende dieren en planten:
Grote Zilverreiger, Boerenzwaluw, Vleermuizen, Kleine modderkruiper en Snoek, Krabbescheer, Mattenbies, Muizeoortje, Wilde tijm en Knolboterbloem.

Waterlopen, ruggen en oeverwallen als ruggengraat van het gebied

- cultuurhistorische identiteit van de oude kernen, kronkelende dijken, kolken en verkavelingspatronen versterken en toegankelijk maken;
- zichtlijnen vanaf dijken naar achterliggende open polders handhaven en versterken;
- opgaande beplanting bij erven en dijken;
- wilgenstruweel langs wielen en kolken;
- onregelmatig mozaïekvormige verkaveling;
- multifunctioneel karakter;
- inzetten op verblijfskarakter en recreatief gebruik.

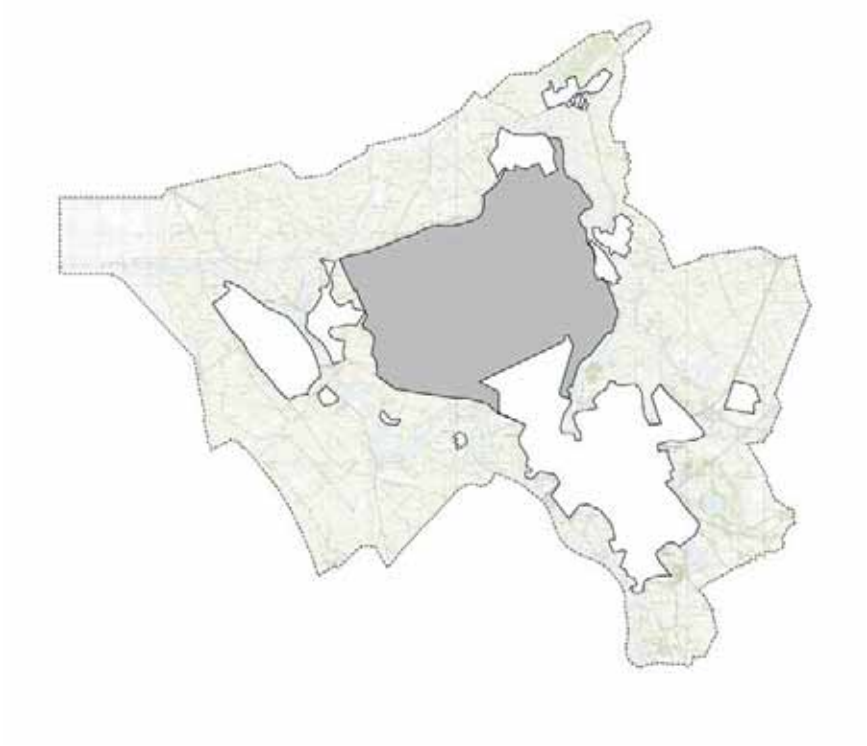
Gebiedsperspectief D5: Stroomruggen en dijken - Leefbaar bovenland

Dit deelgebied ademt een rijke cultuurhistorie. Er is een concentratie van diverse cultuurhistorische elementen en functies aanwezig. Het multifunctionele karakter is eveneens van belang.

Samen met de waterlopen (IJssel, Zwartewater en Vecht) vormen de ruggen en oeverwallen de ruggengraten van het gebied. De dijken verbinden prachtige historische kernen die allemaal op de één of andere wijze een relatie hebben met het water. Aan weerszijden van de dijken liggen kolken, onregelmatige mozaïekvormige kavels en dijkwoningen.
De visie richt zich op instandhouding en het toegankelijk maken en versterken van de cultuurhistorische identiteit van de oude kernen, rivierduinen, oeverwallen, stroomruggen, kronkelende dijken, kolken en verkavelingspatronen. Kenmerkende cultuurhistorische- en landschapselementen met gebiedskenmerkende soorten worden hersteld en versterkt. Als gevolg van het herstel van landschapselementen zoals meidoornhagen, knotwilgen, hakhout, hoogstamboomgaarden, takkenrillen, poelen, bloeiende en besdragende struiken en extensief en gericht beheer wordt de natuurrijkdom versterkt.
De dijken en kades worden geschikt gemaakt voor recreatief medegebruik. Het verblijfskarakter en recreatief gebruik worden versterkt en de functie voor doorgaand verkeer wordt getemperd. Al fietsend over de kronkelige dijken heeft men prachtige uitzichten over de rivieren. De historische kernen, zoals Grafhorst, IJsselmuiden, Wilsum, 's Heerenbroek, Zalk en Kampen vormen pleisterplaatsen. Er liggen kansen om de relatie van de kernen met het water door nieuwe ontwikkelingen nieuw leven in te blazen (bijvoorbeeld horeca, opstapplekken voor watergebonden recreatie of zitgelegenheden). De huidige vorm van landbouw wordt voortgezet.
Historische beeldbepalende gebouwen wordt een duurzame toekomst geboden door nieuwe functies te zoeken. Voor het vinden van een nieuwe invulling mag ruim worden gedacht, experimenteren is toegestaan! Er kan bijvoorbeeld worden gedacht aan bewoning, bedrijvigheid, horeca of een maatschappelijke functie. Maat en schaal van de ontwikkeling moet echter passen bij de plek binnen het deelgebied.
Kortom, in dit deelgebied wordt ingezet op het behoud en de versterking van de cultuurhistorische, natuurlijke landschappelijke kwaliteiten en het multifunctionele karakter.

Warmte- en droogteminnende soorten komen voor op dijken, rivierduinen en oeverwallen. De natuur is gericht op gradiëntrijkdom van kolken, dijken, oeverwallen, sloten en erfbeplantingen.

Kenmerkende dieren en planten:
Steenuil, Ooievaar, Boerenzwaluw, Weidegeelster, stinsplanten, Kleine bevernel.

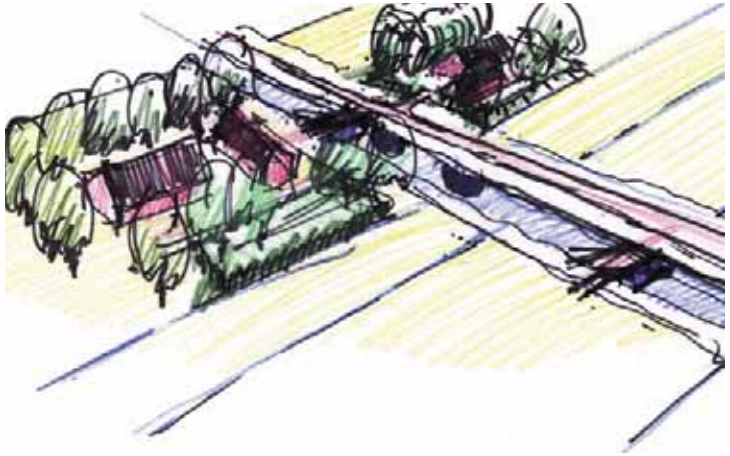

Weidsheid en dramatiek van deze polder staan centraal in de ontwikkeling

- grote mate van weidsheid versterken;
- reliëf in de vorm van huisterpen en kreekruggen behouden;
- oudste rationele, geometrische verkaveling behouden en versterken;
- behoud en versterking erfbeplanting;
- landbouw als dominante functie;
- waardevol weidevogelgebied;
- weteringen en kreken ecologische, waterhuishoudkundige en beeldbepalende functie; peilhandhaving waterstanden;
- detaillering bruggen, beschoeiingen, taluds en kades;
- verbetering profielen en knooppunten;
- overgang glastuinbouw – open polder vormgeven als ecologische zone met veel groen en water;
- waterrecreatie;
- natte natuurontwikkeling in randen.

Gebiedsperspectief D6: Polder Mastenbroek - Belvedère en Bisschop

Voor Polder Mastenbroek wordt ingezet op behoud en versterking van de kernkwaliteiten:

- de grote mate van weidsheid;
- de oudste rationele, geometrische verkaveling;
- reliëf in de vorm van huisterpen en kreekruggen.

De weteringen met de erven vormen de ruggengraat van het polderlandschap.
De erven zijn omgeven door groene 'mantels'. Erfbosjes, fruitgaarden en losse bomen langs de weilanden in de nabijheid van de erven worden hersteld en versterkt. De besloten erven vormen een contrast met de weidsheid van de polder. Erfuitbreiding of nieuwbouw van een boerderij is maatwerk. In ieder geval dient de terp in zijn cultuurhistorische waarde te worden gelaten. Erven dienen compact te blijven, met duidelijk onderscheid tussen de voorkanten (de boerderij met nuts- en siertuin) en de achterkanten (het bedrijfsgedeelte). Nieuwe bedrijfsgebouwen dienen zich te voegen in de bestaande erfstructuur, zoveel mogelijk aan de achterzijde van de boerderij. Bij nieuwe bedrijven of uitbreidingen van bestaande erven dient de afstand tussen twee erven zo te zijn, dat de doorkijken naar het landschap zoveel mogelijk in stand worden gehouden. De erfbeplantingen zullen het karakter van 'eilanden in de leegte' moeten houden.

Landbouw is een belangrijke functie in het gebied. Er is ruimte voor grote intensieve melkveehouderijen. Door gebruik van de polder als weidegrond, zorgt de landbouw voor het behoud van de weidsheid van de polder.
Vanwege de hoge waterstanden zorgden sloten van oudsher voor de afscheiding van weidepercelen. Daarnaast is het van belang de waterstand in de polder (kunstmatig) hoog te houden om inklinking van de veengrond te voorkomen. De waterstand dient zodanig hoog te zijn dat de draagkracht en bewerkbaarheid voor de landbouw voldoende zijn. Door de openheid die hierdoor ontstond is het gebied nog steeds een waardevol weidevogelgebied.

Er wordt plaatselijk gestreefd naar halfnatuurlijke graslandvegetaties zowel gericht op flora/vegetatie als op de fauna (weidevogels, wintergasten). De doelen zijn nat soortenrijk grasland (Dotterbloem grasland), soortenrijk weidevogel grasland, riet en moeras en open water. Het weidevogelbeheer vereist een hoog waterpeil en in de natte perioden plas-dras situaties. Aanleg van permanent natte laagtes is wenselijk. Locaties dienen zorgvuldig gekozen te worden.

De drie ontginningsassen – de Bisschopswetering, Oude Wetering en Nieuwe Wetering – zijn aangewezen als KRW-waterlichamen. Dat betekent dat ze conform de ecologische doelen worden ingericht; natuurvriendelijke oevers worden gecreëerd. Waterberging vindt plaats in oude getijdenkreken, zoals de Molenstreng tegenover Hasselt, in de herstelde Ruimzichtkreek bij Zwolle en de Lange Riete.
Naast de ecologische en waterhuishoudkundige functie, heeft het water een belangrijke beeldbepalende functie voor Polder Mastenbroek. Dat uit zich in een zorgvuldige detaillering van de bruggen, beschoeiingen, taluds en kades. Het draagt tevens bij aan het zichtbaar en beleefbaar maken van de vaarwatergeschiedenis, zowel vanaf de weg als vanuit de kano.

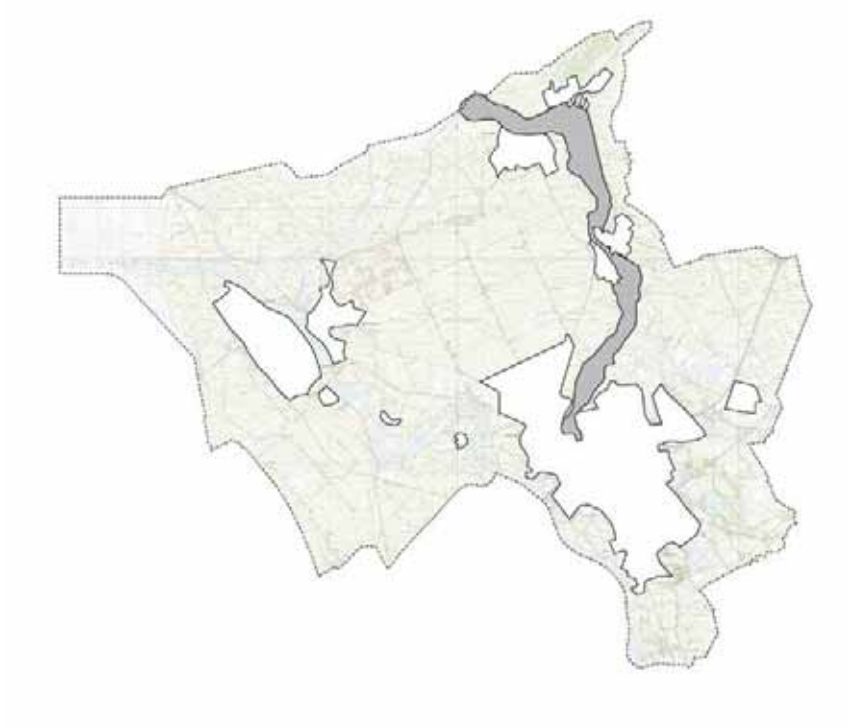
De profielen van de wegen worden aangepast aan het gebruik door recreanten en de landbouw. In verband met de beeldkwaliteit wordt niet ingezet op verbreding, maar op verbetering van de profielen.

Het glastuinbouwgebied Koekoekspolder ligt als afgerond blok in één van de compartimenten van Polder Mastenbroek. Voor de overgang van glastuinbouw naar de open polder wordt een stadsrandstudie opgesteld.

In groter verband is een integrale studie nodig naar de verkeersstructuur in de polder. Daarbij zijn vier doelen in het geding: afwaardering van de verkeersfunctie van de Kamperzeedijk, vergroting van de leefbaarheid in de polder, functieverbetering voor de landbouw en verbetering van de ontsluiting van het glastuinbouwgebied van de Koekoekspolder.

Ook de stadsrand van Genemuiden en andere nieuwe functies verdienen een integraal plan. Voorbeelden van nieuwe functies zijn de nieuwe zandwinning en bedrijventerreinontwikkeling van Hasselt die nog goed moeten worden ingepast in de verkavelingstructuur van de polder.

Kenmerkende dieren en planten:
Grote Modderkruiper, Grutto, Tureluur, Kleine zwaan, Purperreiger, Zwarte stern, Dotterbloem, Gele plomp, Kolgans, Krabbescheer, Mattenbies.

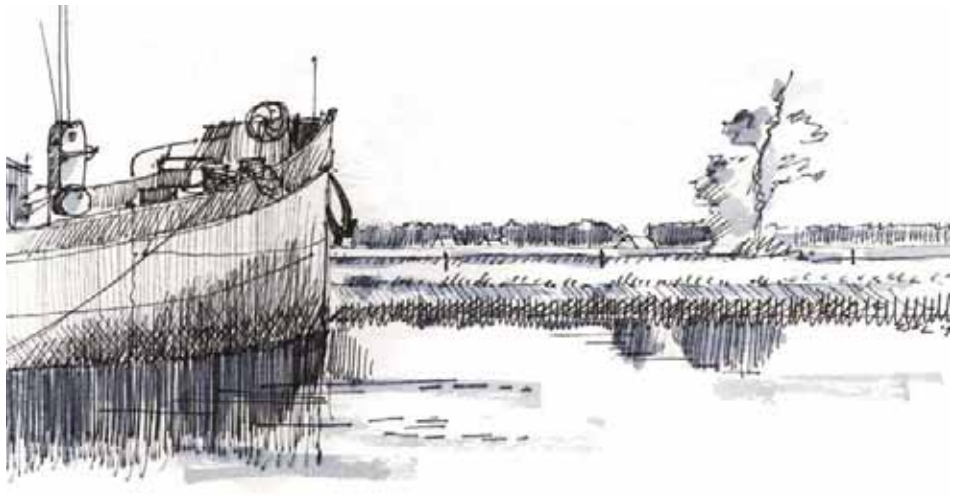

Natuurlijke rivier geschikt voor de beroepsscheepvaart

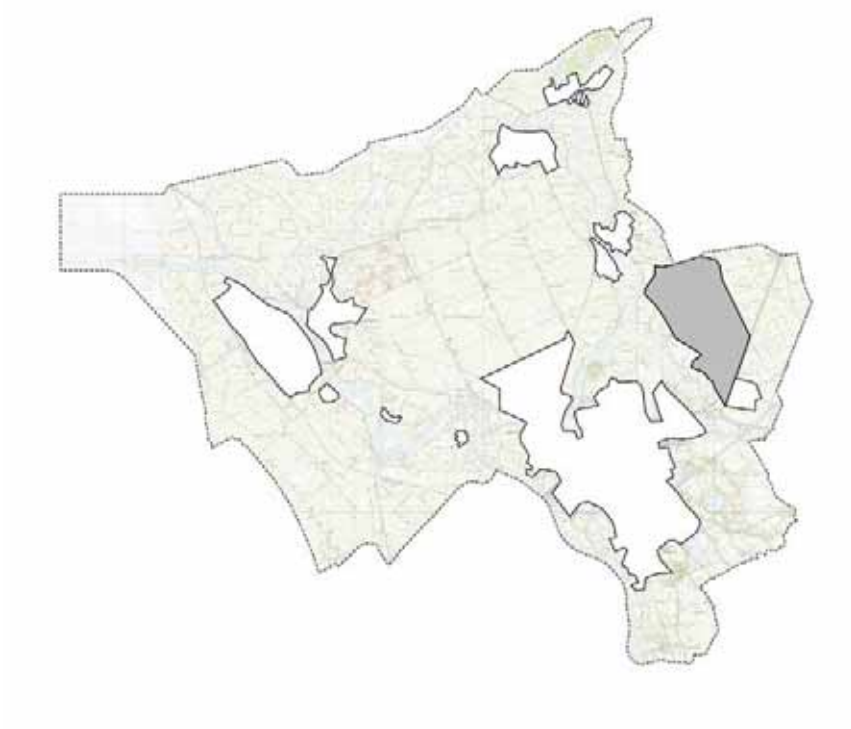
- natuurontwikkeling in uiterwaarden;
- prachtige vergezichten over het water;
- extensieve vormen van landbouw;
- recreatief medegebruik op de dijken en waterrecreatie.

Gebiedsperspectief D7: Zwartewater - Kievitsbloemen en schepen

Het Zwartewater maakt deel uit van de Ecologische Hoofdstructuur (EHS) en is van internationale betekenis voor doortrekkende en overwinterende vogelsoorten, zoals Kleine Zwaan en Kollgans. Daarnaast vervult het een belangrijke functie voor de beroepsscheepvaart en watersport. Ontwikkeling tot een meer natuurlijke rivier is ondergeschikt aan de functie beroepsscheepvaart. De uiterwaarden worden beheerd als natuurgebied en zijn van belang voor stroomdalflora, die voorkomt op oeverwallen, dijken en in graslanden. De oeverlanden zijn één van de belangrijkste groeiplaatsen van de Kievitsbloem in Noordwest Europa. Hier wordt dan ook ingezet op een afwisseling van kievitsbloemgrasland tot (zachthout) ooibos, van oevervegetaties tot moerasvegetaties en van broedgebied voor weidevogels en water- en moerasvogels tot rust- en voedselgebied voor doortrekkende soorten en wintergasten.
Het gebied heeft een kleinschalig karakter, maar er zijn wel prachtige vergezichten over het water. Extensieve vormen van landbouw passen prima in dit deelgebied. Het landbouwkundige gebruik heeft een belangrijke betekenis voor het natuurbeheer. De dijkwegen zijn geschikt voor recreatief medegebruik, met name voor fietsen. Struinpaden dragen bij aan de beleving van het water.

Kenmerkende dieren en planten:
Ree, Kleine zwaan, Slobeend, Smient, Zwarte stern, Kwartelkoning, Gulden boterbloem, Kievietsbloem, Grote karekiet, Krabbescheer.

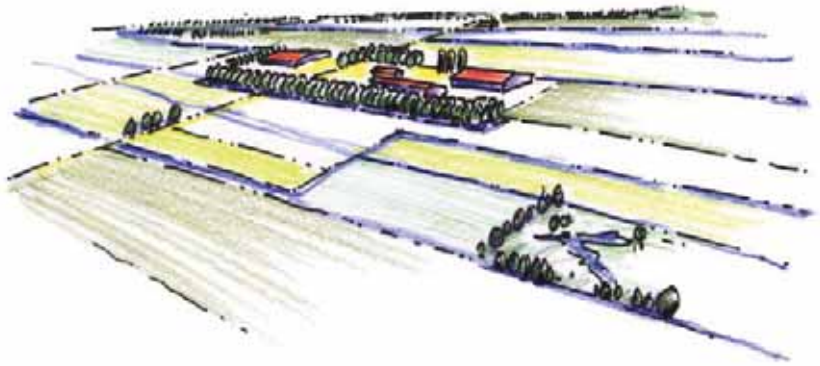

Open landbouwgebied met karakteristieke gestrektheid in verkaveling

- versterking openheid en behoud gestrektheid verkaveling;
- bebouwing langs de ontginningsas;
- erfbeplantingsplannen;
- ontginningslijnen versterken met beplanting;
- behoud eendenkooien;
- zichtlijnen vanaf ontginningslijnen behouden;
- landbouw heeft primaat;
- weidevogelgebied;
- natuurontwikkeling langs de wetering.

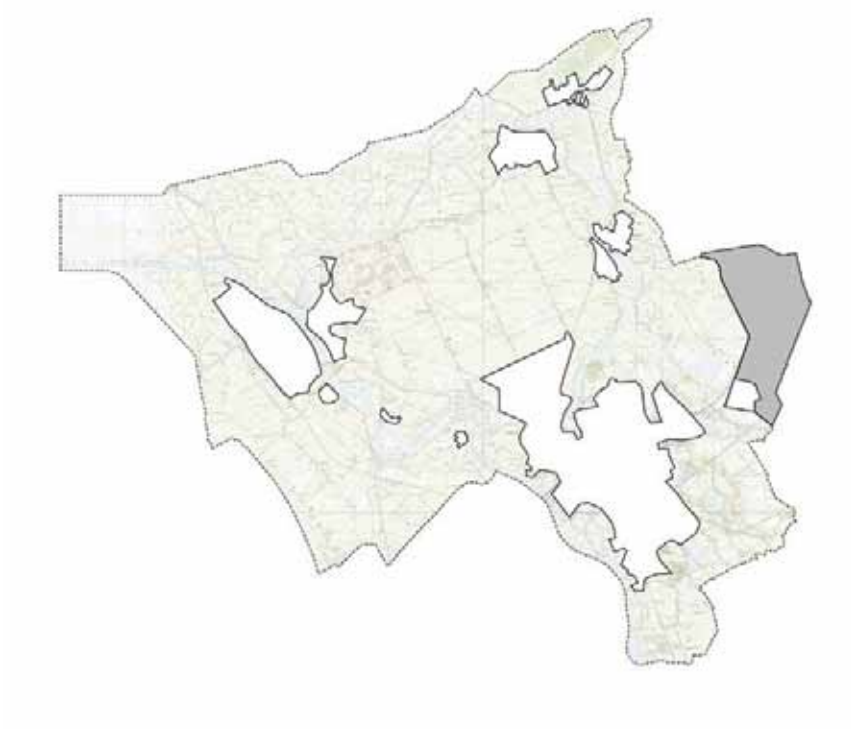

Gebiedsperspectief D8: Broekgebieden - Broeden en weiden
Dit gebied van Holtenerbroek, Gennegerbroek en Haesterbroek kenmerkt zich door haar openheid met lange, door sloten gescheiden, opstrekkende kavels. De visie richt zich op het versterken van de openheid in het gebied. De langwerpige kavels en sloten staan haaks op de ontginningsas, een oude zandrug bij Haerst, Genne en Holten (gelegen in gebiedsperspectief 5). De andere rand van het gebied wordt gevormd door een ontginningsgrens: de Steenwetering. Hierlangs is vanaf begin vorige eeuw een bebouwingslint ontstaan. Hierbij past een bescheiden beplanting. Natuurontwikkeling vindt plaats langs de oevers van de Steenwetering, mits de openheid van het gebied niet wordt aangetast. Een hoogspanningsleiding doorkruist het gebied. De landbouw vormt hier de belangrijkste functie. Het gebied is tevens een redelijk belangrijk weidevogelgebied.

De Bomhofsplas als grote nieuwe ingreep wordt bij voorkeur zoveel mogelijk open in het landschap gelegd, zodat de authentieke landschapsbelijning beleefd kan worden.

De natuur is gericht op weidevogelbeheer en vegetatierijkdom van natte graslanden en sloten en de aanleg van kleine landschapselementen als lage struwelen ten behoeve van kleine zoogdieren als muizen en marterachtigen.

Kenmerkende dieren en planten:
Wilde Zwaan, Knobbelzwaan, Kievit, Kleine zwaan,
Dotterbloem, Echte Koekoeksbloem, Grote ratelaar.

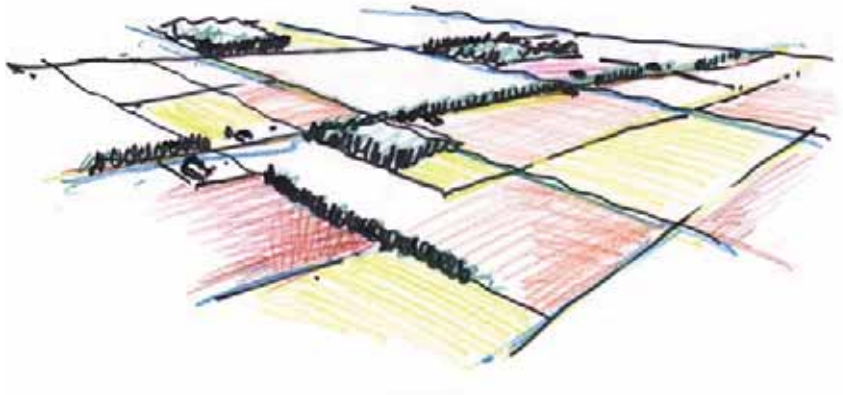

Grootschalig landbouwgebied met blokvormige verkaveling en natuurwaarden

- grootschaligheid behouden en versterken;
- erfbeplantingen stimuleren;
- landbouw heeft primaat;
- nieuwe vormen landbouwkundig gebruik toegestaan, met inachtneming van de waardevolle openheid van het gebied;
- inpassing stedelijke ontwikkeling in landschap;
- weidevogelgebied;
- natuurontwikkeling in De Ruiten;
- behoud van zandwegen, schrale bermen en slootranden.

Gebiedsperspectief D9: Veldontginning en De Ruiten - Dambord met natuurwaarden

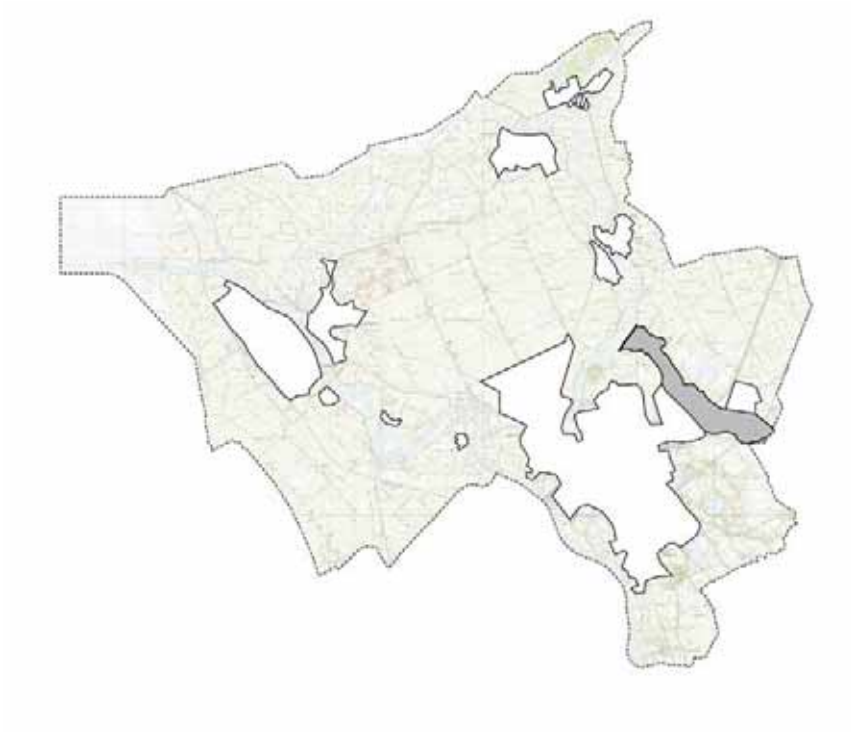
Kenmerkend voor dit gebied zijn de grootschaligheid en de blokvormige verkaveling.
De A28 doorsnijdt het gebied, de spoorlijn Zwolle – Meppel begrenst het gebied aan de oostzijde. De voornaamste functie is de landbouw. De maatvoering van de blokvormige kavels is leidend voor eventueel nieuw landbouwkundig gebruik. Voor ogen staat een dambordachtig patroon. Op de scheidslijnen tussen de vlakken wordt de natuurwaarde vergroot. Struweel is karakteristiek op de kavelgrenzen. Opgaande wegbeplanting wordt beperkt tot het gebied rond De Meele.

In de zuidelijke punt ligt een uitbreidingslocatie voor bedrijvigheid: Hessenpoort. Grote bedrijfshallen sluiten aan bij de maat en schaal van het landschap. De rand van Hessenpoort wordt versterkt met een stevige singelbeplanting of beplantingscoulissen.

Een deel van het gebied, De Ruiten en Venekampen, ligt in de Ecologische Hoofdstructuur (EHS). Het geldt als een belangrijk weidevogelgebied en wordt daarnaast gekenmerkt door bijzondere sloot- en slootkantvegetaties. Het gebied de Ruiten betreft een kwelgebied. In dit gebied komen in een groot deel van de sloten en langs de slootkanten kwelindicatoren en soorten die kenmerkend zijn voor dotterbloemgrasland voor. Voor de inrichting als natuurgebied zijn plannen in ontwikkeling. De Tolhuislanden is eveneens een belangrijk weidevogelgebied: de zandwegen waarborgen rust. De heischrale bermen en slootkanten vertegenwoordigen botanische natuurwaarden.

De natuur is gericht op weidevogelbeheer, botanische graslanden, blauwgraslanden en dotterbloemgrasland.

Kenmerkende dieren en planten:
Kievit, Grutto, Wulp, Patrijs,
Grote Pimpernel, Dotterbloem, Krabbescheer, fonteinkruiden, Waterdrieblad, Waterviolier.

Natuurlijk meanderende rivier

- natuurontwikkeling staat centraal;
- prachtige vergezichten over het water;
- recreatief medegebruik.

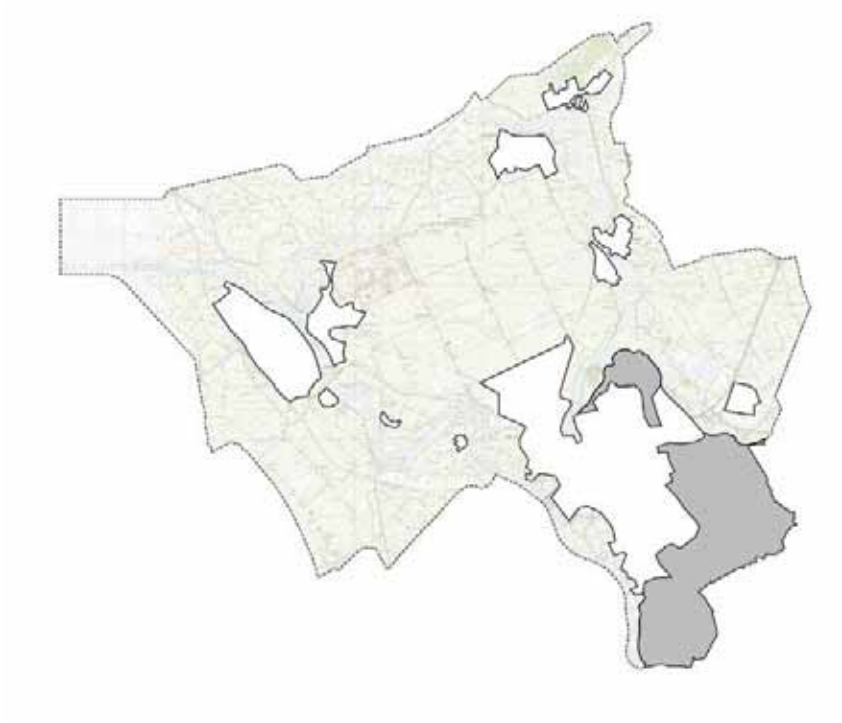

Gebiedsperspectief D10: Vecht - Vecht natuurlijk
Vernatuurlijking van de Vecht staat centraal in de landschapsontwikkeling van dit deelgebied. Oude meanders worden hersteld. De Vecht met haar oeverlanden van het winterbed (uiterwaarden) loopt als een groen-blauw lint door een gebied dat vooral is verstedelijkt. Deze ader vervult een belangrijke functie als natte, doorgaande ecologische verbindingszone voor flora en fauna. Samen met het Zwartewater maakt de Vecht deel uit van een natura-2000 gebied waarvoor een beheerplan wordt ontwikkeld. De oeverlanden van de Vecht-Zwartewater kennen een hoge botanische rijkdom en er komen veel weidevogels en wintergasten voor.

De natuur is gericht op riviergebonden natuur en vegetatierijkdom. Er wordt ingezet op het ontwikkelen van een aanmerkelijk natuurlijker Vecht met natuurlijker rivierprofielen, nevengeulen, erosie en sedimentatie, overstroming en zandafzetting in de uiterwaarden en rivierduinvorming. Het herstellen van oude meanders, aanleg van natuurvriendelijke oevers, ontwikkelen van (hardhout) ooibos en aanleg van poelen voor amfibieën hoort erbij, evenals het behoud en de versterking van weidevogelreservaten

Naast de ecologische functie vervult dit deelgebied een belangrijke functie voor recreanten en doet het gebied dienst als uitloopgebied voor inwoners uit Zwolle. Rust en natuur- en landschapsbeleving staan hierbij centraal, zowel langs als op het water.
De landbouwgronden in het winterbed buiten de natuurgebieden worden merendeels (tamelijk) extensief beheerd door landbouwbedrijven in de omgeving. Het landbouwkundige gebruik heeft – daar waar gronden in eigendom zijn van natuurbeherende organisaties – een belangrijke betekenis voor het natuurbeheer.
Er zijn kansen voor recreatiegebonden nevenfuncties op de landbouwbedrijven en landschappelijk wonen.

Kenmerkende dieren en planten:
Rivierdonderpad, Winde, Kwartelkoning, Beekjuffer, Knoflookpad, Kleine zwaan, Zwarte stern,
Glanshaver, Steenanjer, Lange ereprijs, Kievitsbloem.

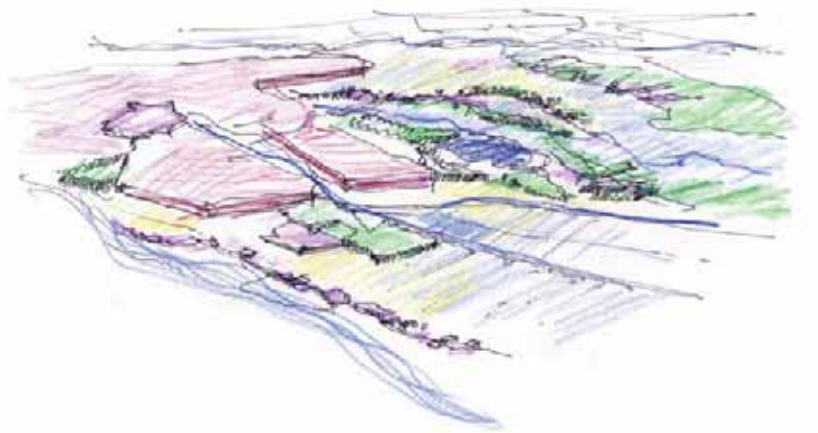

Aantrekkelijk kleinschalig landschap waar hoger gelegen dichte rivierduinen en het meer open gebied van de weteringen elkaar afwisselen

- versterken contrast tussen besloten ruggen en open laagtes;
- hoger gelegen ruggen:
  - functiemenging en afwisselend en divers beeld;
  - afwisseling bos en open ruimtes;
  - versterking landschapselementen en vergroten biodiversiteit;
  - verbreding landbouw;
  - hoogwaardige bebouwing;
  - recreatieve ontwikkeling;
- lager gelegen gebieden:
  - openheid handhaven;
  - accent op grondgebonden landbouw;
  - natte natuurontwikkeling langs de weteringen;
  - recreatief medegebruik.

Gebiedsperspectief D11: Ruggen en weteringen Zwolle - Kleinschalig landschap Zwolle

Een aantrekkelijk kleinschalig landschap, waar hoger gelegen dichte rivierduinen worden afgewisseld met het meer open gebied van de weteringen. De hoger gelegen gebieden kenmerken zich door meervoudig grondgebruik en door krachtige functionele relaties met de stad Zwolle. Het landschap is er divers en afwisselend. Het beeld wordt vooral bepaald door bos, open ruimtes, recreatieve elementen en hoogwaardige bebouwingen. Landbouw vervult er een rol in het beheer van nog aanwezige open ruimten.
In de laagtes ligt het accent op grondgebonden landbouw en natte natuurontwikkeling langs de weteringen. Het contrast tussen de besloten ruggen en open laagtes wordt versterkt. De natuur is eveneens gericht op gradiënten en biodiversiteit in het kleinschalige landschap. Daarnaast is de natuur gericht op kleine natuurgebiedjes met waardevolle stroomdalflora en natte riviernatuur, zoals grienden.

Op de hoger gelegen gebieden is sprake van functiemenging en een afwisselend en divers beeld. Naast de gangbare landbouw, wordt biologische landbouw in het gemengd landelijke gebied gestimuleerd. Daarnaast is verbreding van agrarische bedrijven mogelijk. Agrarische gebouwen die hun oorspronkelijke functie hebben verloren krijgen een ander gebruik, zoals wonen of recreatie. Het watersysteem is door (her)inrichting en passend beheer natuurlijker en veerkrachtiger geworden en afgestemd op de nieuwe functionele gebiedsindeling. De Westerveldse Aa is daarin hoofdader en ruggengraat.

Het gebied tussen Wijthmen en Berkum is één van de hoger gelegen gebieden. In het Structuurplan Zwolle is dit gebied aangewezen voor recreatieve ontwikkeling, het is een zoekgebied voor waterretentie, aanleg bos in combinatie met buitenplaatsen, nieuwe recreatieve verbindingen en voor incidentele woningbouw (Rood voor Rood).

Het buitengebied van Zwolle en het stedelijk gebied zijn nauw met elkaar vervlochten. Watergangen en recreatieve routes vormen de schakels en zijn dragers van de groene vingers in het stedelijke gebied. Nieuwe functies worden bij voorkeur aan of nabij die routes gezocht.

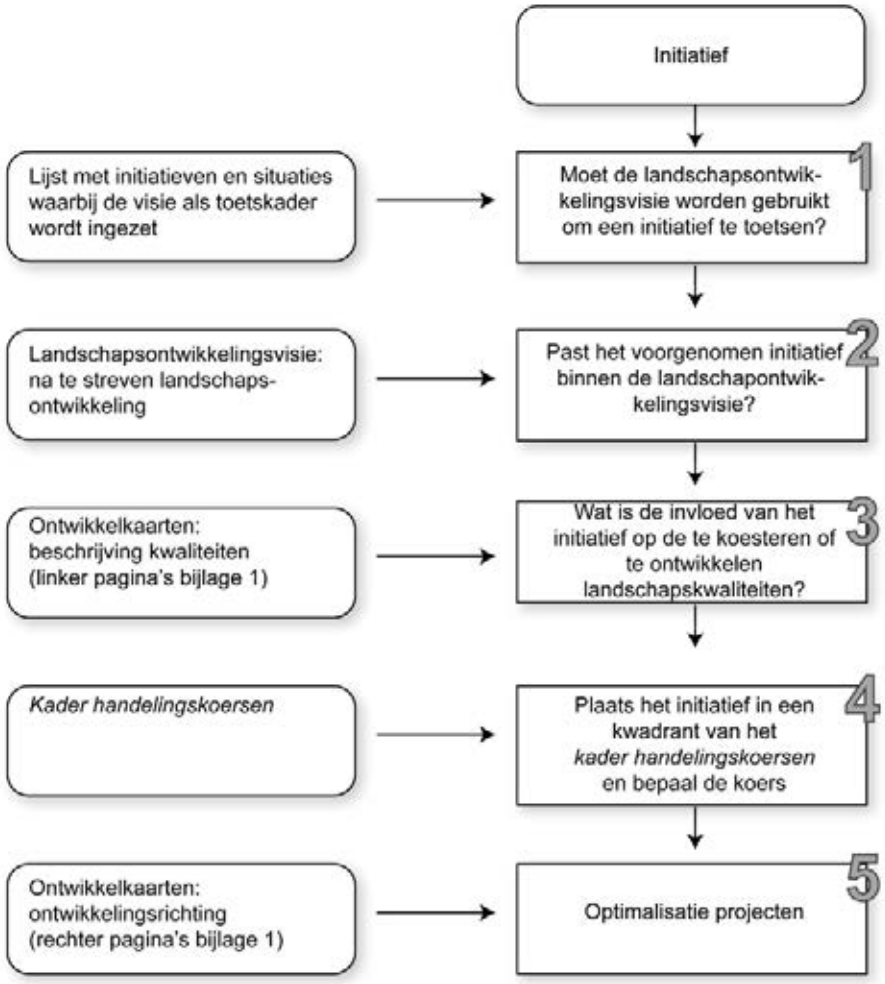
In het zuidelijke deel van dit deelgebied loopt een robuuste ecologische verbindingszone; het vormt de schakel tussen de Vecht en het Veluwemassief. Op de lange termijn kan deze verbinding een rol gaan vervullen voor de uitwisseling van het Edelhert tussen de Veluwe en de Sallandse heuvelrug. Deze verbindingszone krijgt vorm door het vergroten van de biodiversiteit in de al aanwezige rijke landschappelijke differentiatie. De natuurlijke kwaliteit van de stapstenen wordt daarmee vergroot.

Kenmerkende dieren en planten:
Das, Eekhoorn, Groene specht, IJsvogel, Ringslang, Kerkuil, Salomonszegel, Bosanemoon, Kievitsbloem.

Onderstaande tabel laat zien uit welke landschapstypen de gebiedsperspectieven bestaan.

Gebiedsperspectief	Landschapstypen
D1. IJssel - *IJssel natuurlijk*	2. IJsseluiterwaarden buitendijks 14. Rietlanden en randmeren
D2. Kampereiland, Mandjeswaard en Zuiderzeepolders - *Delta mooi*	5. Terpenlandschap 6. Zuiderzeepolders 14. Rietlanden en randmeren
D3. Kraggenlandschap - *Moerassing toerisme*	1. Rivier, zeedijk en occupatiezones aan dijkvoet 10. Kraggenlandschap de Wieden
D4. Kamperveen en Polder Dronthen - *Veen en landbouw*	1. Rivier, zeedijk en occupatiezones aan dijkvoet 9. Laagveenontginningen bij Kamperveen, Heasterbroek, Genneger- en Holtenerbroek
D5. Stroomruggen en dijken - *Leefbaar bovenland*	1. Rivier, zeedijk en occupatiezones aan dijkvoet 3. IJsselstroomruggen en zwaardere IJsselklei 9. Laagveenontginningen bij Kamperveen, Heasterbroek, Genneger- en Holtenerbroek
D6. Polder Mastenbroek - *Belvedère en Bisschop*	7. Veenpolder Mastenbroek 8. Droogmakerij Koekoekspolder
D7. Zwartewater - *Kievitsbloemen en schepen*	4. Dekzandruggenlandschap Zwartewater- en Vecht
D8. Broekgebieden - *Broeden en weiden*	9. Laagveenontginningen bij Kamperveen, Heasterbroek, Genneger- en Holtenerbroek
D9. Veldontginning en De Ruiten - *Dambord met natuurwaarden*	9. Laagveenontginningen bij Kamperveen, Heasterbroek, Genneger- en Holtenerbroek 13. Veld- en hoogveenontginningen
D10. Vecht - *Vecht natuurlijk*	4. Dekzandruggenlandschap Zwartewater- en Vecht
D11. Ruggen en weteringen Zwolle - *Kleinschalig landschap Zwolle*	11. Dekzandruggenlandschap Salland Zwolle 12. Weteringenlandschap Salland Zwolle

Een leidraad voor de toepassing van de visie; hoe pas je de visie toe?
Het gebruik van de visie om initiatieven in het buitengebied te beoordelen kent enkele eenvoudige regels. In de leidraad worden deze beschreven. Hiermee wordt voor iedereen duidelijk hoe de landschapsontwikkelingsvisie wordt toegepast. De leidraad neemt de gebruiker mee langs de volgende vragen:

5. LANDSCHAPSONTWIKKELINGSVSIE: HET KADER

5.1 Ontwikkelingskader: sturen en stimuleren

In de inleiding op deze landschapsontwikkelingsvisie is het doel van de visie toegelicht. Dit hoofdstuk beschrijft hoe de visie wordt gebruikt om ontwikkelingen in het gebied te beoordelen op hun betekenis voor het landschap.

De gemeenten gebruiken de landschapsontwikkelingsvisie om initiatieven in het buitengebied vanuit landschappelijke optiek tegen het licht te houden. Dat gebeurt vanuit een toetsende en een stimulerende invalshoek. Vanuit de toetsende invalshoek wordt nagegaan of initiatieven passen in de landschapsontwikkelingsvisie en wel of niet een aantasting van de kenmerkende landschappelijke kwaliteiten van het buitengebied kunnen betekenen. De landschapsontwikkelingsvisie heeft in dit geval een toetsende functie. Een toetsing die aan het begin van verdere uitwerking van een initiatief plaats vindt, zodat er een sturende impuls van uitgaat. Vanuit de stimulerende invalshoek wordt de vraag gesteld in welke mate een initiatief bijdraagt aan de doorontwikkeling van de beeldstructuur. Is het initiatief in meer of mindere mate te ondersteunen. In dit geval kan de visie houvast geven om de stimulering van initiatieven te beargumenteren.

De landschapsontwikkelingsvisie vervult hiermee een belangrijke dubbelrol voor het behoud en de doorontwikkeling van de beeldstructuur. Om het gebruik van de landschapsontwikkelingsvisie handen en voeten te geven en te zorgen dat de visie in alle denkbare situaties op een gelijke wijze wordt gebruikt is een leidraad opgesteld.

De leidraad dat op de volgende pagina's wordt omschreven, is niet een checklist 'voor alle gevallen' die na invulling in een eenduidig antwoord resulteert. De denkbare ontwikkelingen en initiatieven in het buitengebied zijn zo divers, en de uitgangssituaties van waaruit zij worden ondernomen zo verschillend, dat de leidraad niet meer is dan een richtsnoer dat tot indicatieve uitkomsten leidt. De grootte van het maatschappelijke belang dat met de diverse initiatieven is gemoeid, is hierbij een factor van betekenis.

Is de leidraad daarmee een lege dop, heeft het weinig nut? Nee, door gebruik van de leidraad worden de gemeenten geholpen om een eenduidige lijn in denken, besluiten en doen te bereiken; een eenduidigheid in lijn met het gedachtegoed van de visie: de doorontwikkeling van de beeldstructuur.

5.2 Leidraad; opbouw en gebruik

Hoe gebruiken de gemeenten de landschapsontwikkelingsvisie om initiatieven in het buitengebied te beoordelen op hun betekenis voor het landschap? Hiervoor is een beknopte leidraad opgesteld dat het gebruik van de landschapsontwikkelingsvisie vorm geeft. Hierin staan de vragen vermeld die de gemeente zich achtereenvolgens stelt, de informatie die de gemeente gebruikt bij het beantwoorden van die vragen en de wijze waarop de gemeente besluiten neemt over de initiatieven.

De onderdelen die in de leidraad zijn verwerkt zijn:

1. Bij welke initiatieven wordt de landschapsontwikkelingsvisie toegepast?

Voor gemeenten en voor mensen of organisaties die in het buitengebied iets willen ondernemen moet duidelijk zijn wanneer de landschapsontwikkelingsvisie wordt toegepast. In paragraaf 5.3 zijn deze initiatieven en situaties verwoord. Met behulp van dit overzicht wordt bepaald wanneer de visie is toe te passen.

2. Past het initiatief binnen de voorgestane landschapsontwikkeling?

Doorontwikkeling van de beeldstructuur is de visie van de gemeenten op de landschapsontwikkeling en de voorgestane gebiedskwaliteiten. Hoofdstuk 3 en 4 beschrijven de visie. Aan de hand van de visie wordt op hoofdlijnen bepaald of een initiatief passend is vanuit de voorgestane landschapsontwikkeling.

3. Wat is de invloed van het initiatief op de te koesteren landschapskwaliteiten?
Met foto, schets en woord geven de ontwikkelkaarten weer wat de bijzondere landschapstypen zijn in het gebied en wat de te beschermen kwaliteiten zijn. De ontwikkelkaarten zijn opgenomen in bijlage 1. Met behulp van deze kaartbeelden wordt meer in detail bepaald wat de mogelijke invloed is van een initiatief op het landschap.

4. Is het initiatief op een aanvaardbare wijze vorm te geven?
Na beoordeling door de gemeente van een initiatief aan de visie (vraag 2) en ontwikkelkaarten (vraag 3) zijn verschillende uitkomsten denkbaar. Een initiatief past bijvoorbeeld wel binnen de visie of een initiatief staat haaks op de voorgestane landschapsontwikkeling. Een initiatief kan ook wel binnen de visie passen, maar qua vormgeving minder gunstig uitpakken voor het landschap. Om de gemeenten houvast te geven bij het precies beoordelen van initiatieven en richting te geven aan hun vervolghandelingen en besluitvorming is het kader handelingskoersen opgesteld. Het *kader handelingskoersen* is beschreven in paragraaf 5.3.

5. Hoe wordt het initiatief gestimuleerd en vormgegeven?
Na de vorige stap belandt de gemeente in de afsluitende fase dat in overleg met de initiatiefnemer de vormgeving van een initiatief wordt besproken. Dit om de aansluiting van het project op het gedachtegoed van de landschapsontwikkelingsvisie – de doorontwikkeling van de beeldstructuur – te optimaliseren. Een aantal referentiebeelden staat ter beschikking om dit overleg te ondersteunen. Ze geven aan welke ontwikkelingen en landschappelijke situaties de gemeenten nastreven. De referentiebeelden zijn opgenomen in bijlage 1 (de ‘achterzijde’ van de ontwikkelkaarten).

5.3 Nadere toelichting gebruik

Ad 1. Bij welke initiatieven wordt de landschapsontwikkelingsvisie toegepast?
In het buitengebied gebeuren heel veel en uiteenlopende zaken die een effect kunnen hebben op het landschap. Daarom is het niet mogelijk om één complete lijst op te stellen, waarop alle initiatieven en situaties zijn vermeld die met behulp van de landschapsontwikkelingsvisie tegen het licht worden gehouden. We zoeken daarom de toevlucht tot een opsomming van voorbeelden.

De landschapsontwikkelingsvisie wordt gebruikt om de volgende initiatieven in het buitengebied te beoordelen:
- infrastructurele ingrepen die leiden tot een blijvende zichtbare verandering;
- structuurvisies;
- woningbouw;
- de aanleg van bedrijventerreinen en bouw van bedrijfspanden.
- de verbouw van woon- of bedrijfspanden met blijvende zichtbare veranderingen aan de buitenzijde van de panden;
- functieverandering van bebouwing in het buitengebied;
- agrarische activiteiten die tot landschappelijke verandering leiden;
- de aanleg van erfbeplantingen;
- de her- of verkaveling van gronden;
- Groene en blauwe projecten in de sfeer van natuur- en/of landschapsbouw;
- activiteiten in het buitengebied, ook als deze niet direct leiden tot fysieke ingrepen zoals georganiseerde reguliere buitensportactiviteiten.

Voor al deze voorbeelden geldt dat de landschapsontwikkelingsvisie in ieder geval gebruikt wordt als:
- de activiteit aanlegvergunningplichtig is en de gemeente het bevoegd gezag is;
- de gemeente vanuit een toekomstig bevoegd gezag bij projecten van andere overheden wordt betrokken.

In deze situaties kunnen de gemeenten hun eigen wijze van optreden bepalen en dat van andere partijen binden aan bestuurlijke en/of juridische regels.

Gemeenten hebben voor diverse initiatieven in het buitengebied niet de bevoegdheid om gewenst gedrag van initiatiefnemers ‘af te dwingen’. Wanneer gemeenten niet vanuit een rol als bevoegd gezag kunnen handelen, dan gebruiken de gemeenten de landschapsontwikkelingsvisie als voorbeeld waaraan initiatiefnemers ideeën kunnen ontlenen.

Hoe werkt dit in de praktijk?
Een initiatief in het buitengebied wordt bij de gemeente aangemeld. De gemeente beantwoordt dan de vraag of de landschapsontwikkelingsvisie moet worden toegepast door na te gaan of het initiatief op de hiervoor beschreven lijst staat. Als de gemeente voor het betreffende initiatief ook nog bevoegd gezag is, dan is het duidelijk: met de landschapsontwikkelingsvisie in de hand wordt het initiatief beoordeeld.

Het is van belang om hierbij direct te melden dat de beoordeling niet gaat over het wel of niet toelaten van een initiatief – daarvoor dient het bestemmingsplan – maar om een principe standpunt te bepalen: is de ingreep vanuit landschapsontwikkeling positief dan wel negatief te waarderen? In aansluiting daarop wordt nagegaan hoe een initiatief door de gemeenten verder tegemoet is te treden. Dit om de invloed van het initiatief op het landschap zoveel mogelijk in overeenstemming te brengen met de landschapsontwikkelingsvisie.

Ad 2. Past het initiatief binnen de voorgestane landschapsontwikkeling?
De landschapsontwikkelingsvisie wordt gebruikt om de vraag te beantwoorden of een initiatief op hoofdlijnen binnen de voorgestane landschapsontwikkeling past. De landschapsontwikkelingsvisie geeft een beeld van de landschappelijke ontwikkelingsrichting en van ontwikkelingen in recreatie, wonen, werken en landbouw, die bijdragen aan de realisatie van de visie.

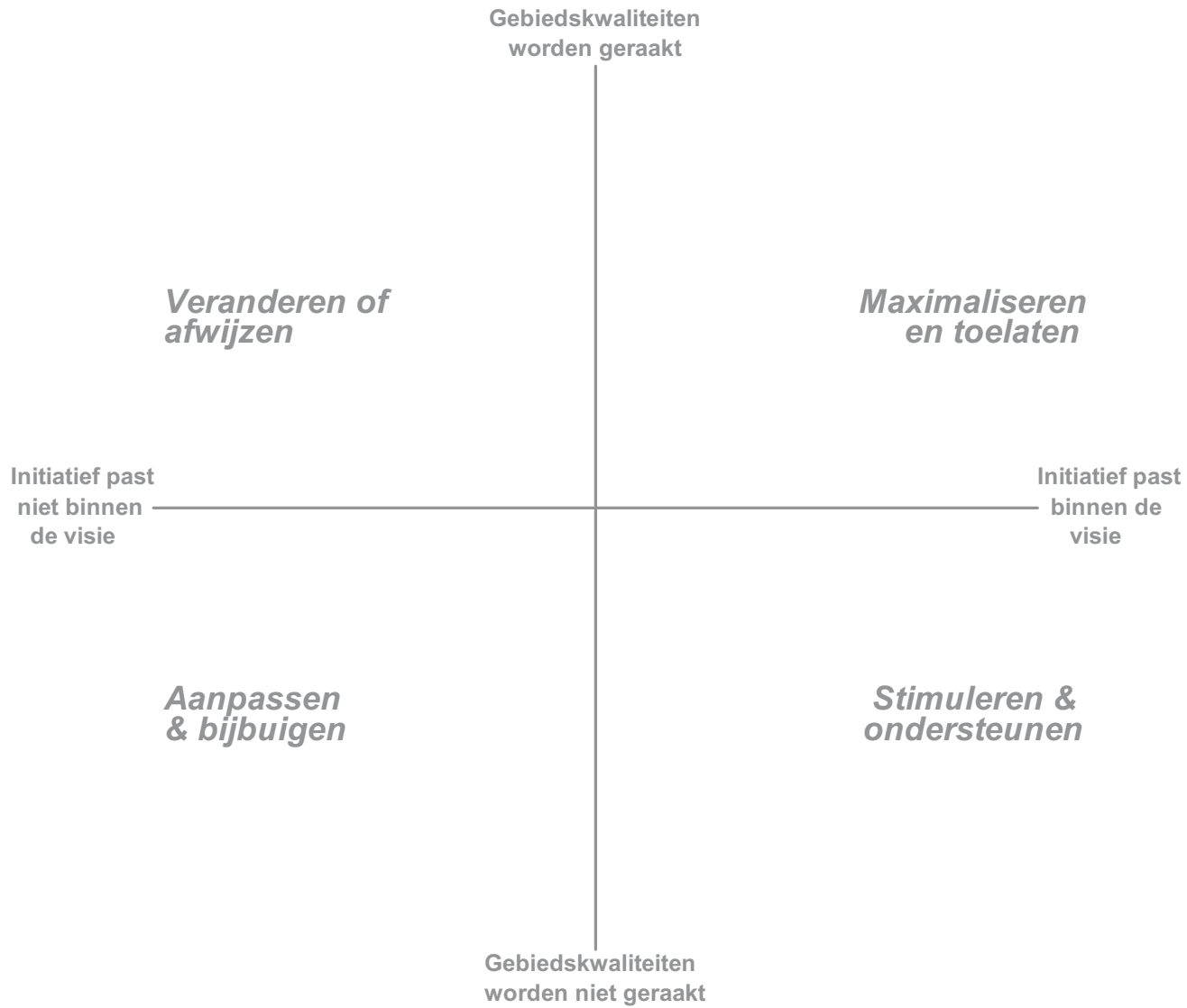
Aan de hand van de gebiedsperspectieven wordt nagegaan of een voorgenomen ingreep of activiteit past binnen de visie. Een initiatief past binnen de visie als deze:
- in de visie wordt genoemd als een mogelijk of gewenst initiatief in het betreffende deelgebied waar het initiatief wordt voorgesteld.
- met een redelijke inspanning kan worden aangepast tot een in de visie vermelde gewenste ingreep of activiteit, bijvoorbeeld door omvang of intensiteit aan te passen.
- redelijkerwijs vergelijkbaar is met andere initiatieven die wel expliciet in de visie staan vermeld als gewenst initiatief.

Belangrijk bij deze vraagstelling is of ontwikkelingen qua aard en intensiteit passen in het gedachtegoed van de doorontwikkeling van de beeldstructuur of dat deze dit streefbeeld juist belemmeren.

Ad 3. Wat is de invloed van het initiatief op de te koesteren landschapskwaliteiten?
In de aansluitende stap wordt bekeken of de al dan niet passende ingreep of activiteit een te koesteren (hoge) landschapskwaliteit raakt. Hier bekijkt de gemeente meer in detail of bijzondere landschapskenmerken worden aangetast door een voorgenomen initiatief. Wanneer dit inderdaad het geval is, dan wordt beoordeeld wat de invloed van het initiatief is op de landschapskwaliteit en de bijzondere elementen daarin. Dit oordeel kan een handvat bieden om een initiatief qua vormgeving, inrichting of exacte locatie te veranderen zodat het landschap er niet door wordt aangetast of omgekeerd, dat het initiatief de gewenste landschapsontwikkeling maximaal ondersteunt.

Ad 4. Is het initiatief op een aanvaardbare wijze vorm te geven?
Met behulp van de antwoorden uit de stappen twee en drie kunnen initiatieven in één van de kwadranten van het weergegeven *kader handelingskoersen* worden geplaatst. In het kader is per kwadrant een handelingskoers beschreven voor gemeentelijke vervolgacties en besluitvorming over een initiatief.
Deze handelingskoersen geven een hoofdlijn weer voor de

KADER ‘HANDELINGSKOERSEN’

gemeentelijke afhandeling van initiatieven. Om deze lijnen helder af te bakenen zijn eenduidige termen gebruikt om de polen in handelen goed uit te drukken. De werkelijkheid is genuanceerder. De handelingskoersen staan hieronder nader omschreven.

Handelingskoers 'Maximaliseren en toelaten'
Een initiatief dat bijdraagt aan de (hoge) landschappelijke kwaliteiten en past binnen de visie wordt in principe positief beoordeeld en is daarmee toelaatbaar. Dit zullen veelal initiatieven zijn die gericht zijn op conservering en/of bescherming van bestaande hoge kwaliteiten en bijzondere landschapstypen. Hier is het zaak om het onderste uit de kan te halen wat betreft het te realiseren initiatief. De gemeenten streven er dus naar dat initiatieven die in dit kwadrant zijn geplaatst qua aard, omvang, exacte locatie en vormgeving zo zijn uitgewerkt dat het initiatief zo goed mogelijk bijdraagt aan de doorontwikkeling van de beeldstructuur. Landschap staat hier absoluut voorop.

Handelingskoers 'Veranderen of afwijzen'
Initiatieven die niet passen binnen de visie, hoge landschapskwaliteiten raken en daarmee dus de essentie van de doorontwikkeling van de beeldstructuur negatief beïnvloeden, worden negatief beoordeeld. De gemeenten willen dergelijke initiatieven bij voorkeur voorkomen. Dit soort projecten wordt afgewezen. Afhankelijk van de aard en herkomst van een initiatief en de bevoegdhedenverdelingen over ruimtelijke toelating daarvan, zal een gemeente een project op grond van landschappelijke overwegingen in de landschapsvisie niet altijd kunnen voorkomen. De terugvaloptie is dan om met kracht na te streven dat projecten zodanig worden veranderd dat de landschappelijke schade wordt geminimaliseerd.

Handelingskoers 'Stimuleren en ondersteunen'
De gemeenten willen initiatieven die passen binnen de visie en hoge landschapskwaliteiten niet aantasten in principe stimuleren en ondersteunen. Deze initiatieven dragen immers bij om, daar waar de doorontwikkeling van de beeldstructuur in mindere mate tot uitdrukking komt, de gewenste kwaliteiten te versterken. Het zijn juist de projecten in dit kwadrant die in hoge mate kunnen bijdragen de beeldstructuur te versterken of doorontwikkelen. Dit zijn daarmee bij uitstek projecten, die gerelateerd zijn aan andere maatschappelijke activiteiten en die op alle mogelijke wijzen dienen te worden ondersteund.

Handelingskoers 'Aanpassen en bijbuigen'
In dit kwadrant van het kader worden projecten geplaatst die niet passen binnen de landschapsontwikkelingsvisie en die geen hoge landschapskwaliteiten raken. Dit soort initiatieven draagt niet bij aan realisatie van de doorontwikkeling van de beeldstructuur. De negatieve invloed op dat gedachtegoed is tegelijkertijd beperkt. Bij dit soort projecten past een gemeentelijke handelingskoers die erop is gericht om initiatieven wat aan te passen of bij te buigen zodat de negatieve landschappelijke invloed wordt geminimaliseerd.

Ad 5. Hoe wordt het initiatief gestimuleerd en vormgegeven?
Gegeven de in eerdere stappen bepaalde handelingskoers wordt als afsluiting van de leidraad in overleg met de initiatiefnemer besproken hoe het initiatief zo goed mogelijk kan aansluiten op de doorontwikkeling van de beeldstructuur. Daarbij worden de ontwikkelkaarten (zie bijlage 1) ingezet om de wijze van uitvoering van initiatieven te optimaliseren. Aan de ontwikkelkaarten kunnen ideeën worden ontleend om deze aansluiting vorm te geven. Het overzicht van stimulerend instrumentarium wordt gebruikt om na te gaan hoe de positief beoordeelde initiatieven eventueel kunnen worden ondersteund.

5.4 En verder?
Na het doorlopen van deze stappen is de beoordeling van de consequenties voor landschapsontwikkeling van een initiatief afgerond. Een initiatief dat via de leidraad is beoordeeld, is voorzien van een advies om maximaal aan te sluiten bij het gedachtegoed van de landschapsontwikkeling – de doorontwikkeling van de beeldstructuur. Het is daarna aan de initiatiefnemer om zijn of haar initiatief door te zetten. De vervolgstap voor de gemeente is veelal besluitvorming in het spoor van de ruimtelijke ordening of een besluit

om het initiatief te ondersteunen met financiën, menskracht, expertise of anderszins.

Het bovenstaande hoeft niet te betekenen dat een initiatief eerst een landschappelijke beoordeling moet doorlopen en pas daarna een ruimtelijke beoordeling of een beoordeling aan weer andere kaders. Het is goed mogelijk om het initiatief min of meer tegelijkertijd op basis van verschillende beleidskaders te beoordelen. Daarmee worden procedurele last en doorlooptijd beperkt.

6 DE UITVOERING VAN HET LANDSCHAPSONTWIKKELINGSPLAN

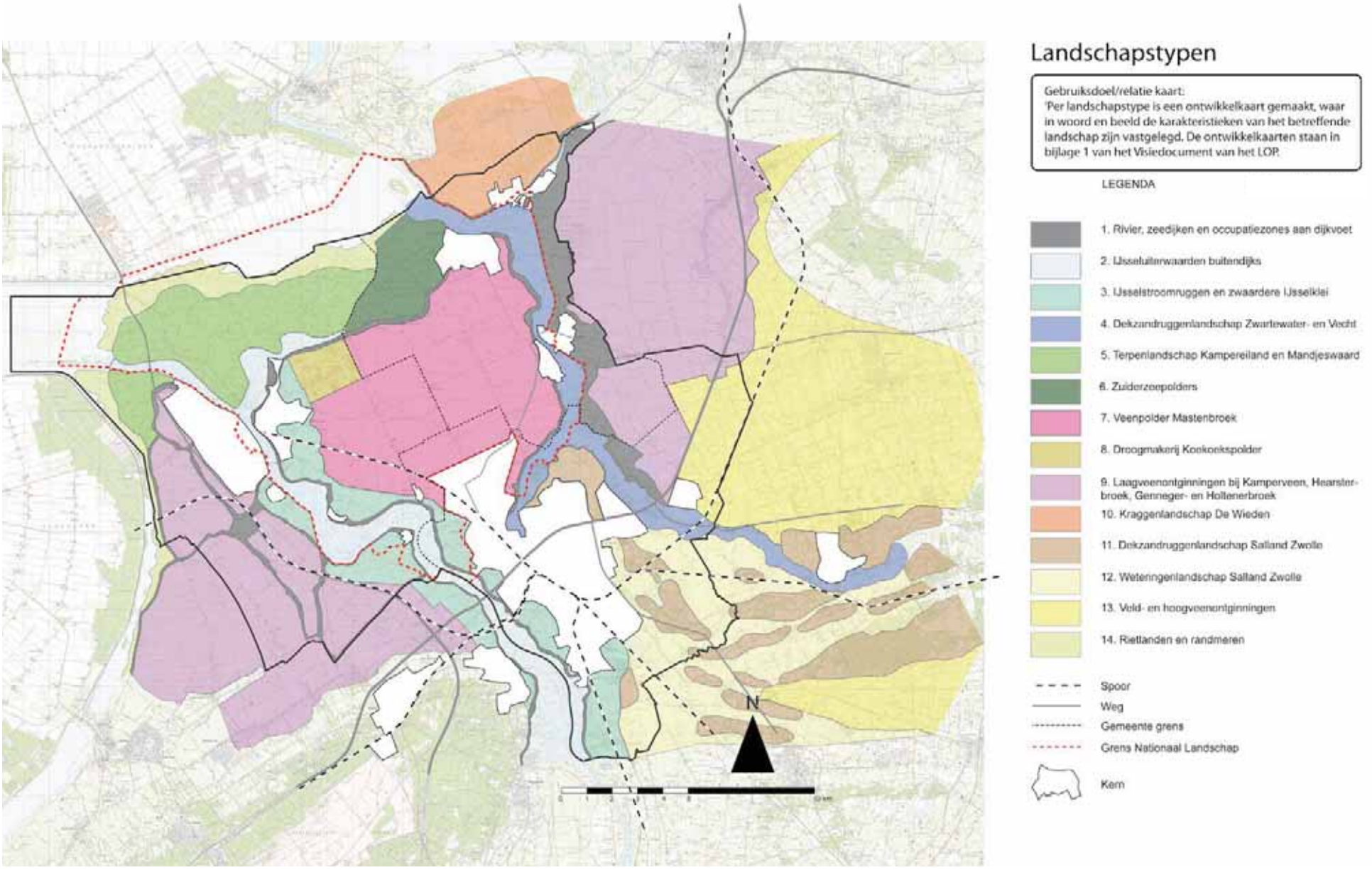
Voor de uitvoering van de landschapsontwikkelingsvisie is het, naast het beschikbaar hebben van uitvoeringsprojecten, van belang een duurzame organisatie in te richten die zorg draagt voor de financiering en uitvoering van de projecten.

De uitvoeringsprojecten zijn te vinden in het 'Uitvoeringsprogramma'. Naast de vele bestaande projecten zijn nieuwe projecten nodig om de landschapsontwikkelingsvisie te kunnen realiseren. Voor zowel de overkoepelende landschapsvisie als voor de gebiedsperspectieven zijn de vragen gesteld: Wat zijn de uitdagingen en opgaven voor dit gebied? Hoe vertalen we deze door naar een project? Valt dit project in een bestaand uitvoeringsprogramma of is het LOP-specifiek? Is het een deelgebiedspecifiek project of kunnen deze activiteiten onder een koepelproject worden geschaard? Het resultaat is een lijst met projecten. De projecten zijn qua aard van de uitvoering onder te verdelen in twee categorieën:

- Eenmalige investeringsprojecten;
- Langdurig beheer van landschapselementen (Groene en Blauwe Diensten).

Per categorie zal een organisatiestructuur worden ingericht. Informatie over de uitvoeringsorganisatie en het uitprogramma is te vinden in deel 2 van het LOP met de referentie 100818 9T7550/R005/CTC/Ensc/Uitvoeringsprogramma.

LANDSCHAPSTYPENKAART

BIJLAGE 1 ONTWIKKELKAARTEN

Op de landschapstypenkaart is de ligging van de diverse landschapstypen in het plangebied aangegeven. Per landschapstype is een ontwikkelkaart gemaakt. In deze bijlage vindt u de ontwikkelkaarten.

Op de linkerpagina van de ontwikkelkaart worden in woord en beeld de karakteristieken van het betreffende landschap gegeven. Op de rechterpagina staat een waardering van de karakteristieken. Blije en trieste icoontjes geven aan wat de identiteit versterkt en wat afbreuk doet aan de identiteit.

1. RIVIER, ZEEDIJKEN EN OCCUPATIEZONES AAN DIJKVOET

Algemeen, sfeer, karakter van het landschap
- Veelzijdig karakter, de dijk is beeldbepalend
- Dijklichaam heeft vaak kronkelend verloop, hoger liggend in landschap
- Veelal begrazing van schapen op dijklichaam en flank
- Wieldoorbraken/kolken
- Kleinschalige percelen, extensief begraasd door koeien, paarden, schapen
- Afwisseling van weides, rietkragen, wilgenstruwelen, boomgroepen, laanbomen
- Oude lintdorpen en dijkhuizen

Gerichtheid van de verkaveling
- Dijklichaam heeft vaak kronkelend verloop
- Onregelmatige blokverkaveling

Mate van openheid
- Relatief kleinschalig karakter op de flanken van de dijk
- Veel variatie in beplantingsmassa's
- Vanaf dijk met haar relatief kleinschalige karakter contrastrijk uitzicht/ vergezicht op weidsheid van de polders (figuur 1.)
- Ruimtemaat 20 á 50 meter in contrast met 1000 á 2000 meter in de polders
- De dijken besloten & de polders open

De aard van waterlopen en beplantingssoorten
- Oude veenkreken aan de polderzijde
- Kolken (wielen) aan weerszijden van het dijklichaam
- Langs de wielen van de oude dijkdoorbraken opgaande boombeplanting en rietkragen.
- Incidenteel lanen op de veelal bebouwde dijklichamen (soorten; iepen, essen)

De aard van bebouwing en erven
- Bebouwing op flanken van de dijk en onderaan de dijk
- Verspreid gelegen dijkwoningen met veel beplanting
- Voorzijde woning georiënteerd op het dijklichaam
- Boerderijen met erfbeplanting, nieuwste stallen vaak buiten het erf

Figuur 1

Ongewenste ontwikkelingen:

- Aaneengesloten lint van bebouwing
- Bebouwing overheerst dijk en kolk
- Blokkeren van zichtlijnen op achtergelegen polders
- Oude verkavelingen veranderen/vergroten
- Bomen verspreid in gebied, los van kolken, erven of dijken
- Verkeersruimte vergroten
- Monotoon grondgebruik
- Projectmatige bouw

Gewenste ontwikkelingen:

- Kralensnoer van bebouwing, kolken en open plekken in mozaïekvormig/ onregelmatig verkavelingpatroon
- Zichtlijnen naar achterliggende open polders handhaven en versterken
- Dwarsrichting verkaveling t.o.v. dijk benadrukken
- Erf, kolk en dijk vormen ruimtelijke eenheid
- Bomen gekoppeld aan erf,dijk en langs de wielen veelal wilgenstruwelen
- Automobilist is ondergeschikt aan verblijfsfunctie, langzaam recreatief verkeer stimuleren
- Functiemenging wonen/werken/toerisme/cultuurhistorie, kleinschaligheid en afwisselend karakter staat voorop
- Individueel karakter bebouwing stimuleren
- Natte natuurontwikkeling kolken
- Ecologisch beheer dijken en kolken

2. IJSSELUITERWAARDEN BUITENDIJKS

Algemeen, sfeer, karakter van het landschap
- Variatie in ruimte van landschap, openheid uiterwaarden
- Beslotenheid rietkragen, wilgenstruwelen
- Dijken, nevengeulen, microreliëf
- Uiterwaarden liggen hoger dan omliggende gronden
- Beperkt publiek toegankelijk
- Ganzen en andere weidevogels
- Variërende waterstanden
- Gras(weide) en ruigtes
- Kleigronden

Gerichtheid van de verkaveling
- Brede rechthoekige kavels en onregelmatige blokverkaveling

Mate van openheid
- Diversiteit van open uiterwaarden en beslotenheid bij strengen (oude rivierlopen)
- Successie van wilgenstruwelen
- Ruimtemaat 500-2500 meter

De aard van waterlopen en beplantingssoorten
- IJssel als brede scheepvaartrivier, meandert door het landschap
- Oude rivierarmen (plekken voor natuurontwikkeling)
- Rietkragen, wilgenstruwelen, hooilanden
- Ooibosrestanten in nevengeulen
- Gevarieerd verkavelingsbeeld

De aard van bebouwing en erven
- Incidenteel bebouwing, uitsluitend op terpen en rivierduinen
- Erfbeplanting: eiken, populieren, essen en iepen

Ongewenste ontwikkelingen:

- Blokkeren van lange zichtlijnen in open uitwaarden
- Verdwijnen cultuurhistorische landschapselementen
- Diepe ontgrondingen
- Intensieve verblijfsrecreatie
- Aantasting open karakter rivierbeeld
- Bebouwing en intensieve recreatie tot aan de IJssel
- Akkerbouw op laaggelegen kleigronden
- Nieuwe bebouwing

Gewenste ontwikkelingen:

- Openheid van de uiterwaarden in rivierrichting
- Herstel oude rivierlopen
- Oude rivierlopen veiligstellen, natte natuurontwikkeling, rietkragen en wilgenstruwelen
- Herstel en versterking hagen (als scheiding tussen weidegronden)
- Rivierbeeld heeft open karakter
- Weidebouw en natuurbeheer, plaatselijk akkerbouw
- Begrazingsbeheer
- Extensieve recreatie op dijken, kades en struinnatuur om de uiterwaarden
- Enkel bebouwing bij de dijk, geen lintbebouwing, voldoende doorzicht
- Geen nieuwe bebouwing in uiterwaarde
- Recreatief medegebruik voor natuurbeleving

3. IJSSELSTROOMRUGGEN EN ZWAARDERE IJSSELKLEI BINNENDIJKS

Algemeen, sfeer, karakter van het landschap
- Halfopen karakter, veel grasland met af en toe moerasbosjes
- Weinig bebouwing, hoger liggend, op de oude rivierduinen
- Stroomruggen half besloten (boomgaarden)
- Komgronden zijn open en in gebruik als grasland

Gerichtheid van de verkaveling
- Blokverkaveling, loodrecht op dijken en variatie in verkavelingvormen

Mate van openheid
- Halfopen karakter, veel weides afgewisseld met moerasbosjes en enkele eendenkooien in kommen
- Ruimtemaat 200-400 meter

De aard van waterlopen en beplantingssoorten
- Restanten van oude rivierlopen
- Brede sloten, kronkelig van karakter
- Wilgenopslag en meidoornhagen
-

De aard van bebouwing en erven
- Typerende bebouwing in de vorm van voorhuis met dwarshuis
- Voorhuis georiënteerd naar de weg
- Erfbeplanting (essen) met hoostam boomgaard
- Dijkhuizen opstroomrug

Ongewenste ontwikkelingen:
- Verkaveling rechttrekken
- Dijken en stroomruggen vanuit omgeving onzichtbaar
- Hoogstam boomgaarden weghalen
- Nivelleren
- Zichtlijnen op dorpen onderbreken
- Dorpsilhouetten beplanten
- Monofunctioneel gebruik gronden

Gewenste ontwikkelingen:
- Variatie in verkavelingsvormen koesteren
- Zichtbaarheid dijken handhaven
- Zichtbepalende dorpssilhouetten stroomrugdorpen veiligstellen(niet beplanten)
- Stimuleren goede overgang landschap-dorp
- Windsingels en hoogstam boomgaarden versterken
- Functiemenging landbouw/cultuurhistorie/recreatief medegebruik

4. ZWARTEWATER- EN VECHT DEKZANDRUGGENLANDSCHAP

Algemeen, sfeer, karakter van het landschap
- Afwisselend landschap, divers in openheid en beslotenheid
- Natuur in de uiterwaarden van het Zwarte Water en de Vecht
- Reliëfrijk gebied, mede door de kolken, oude rivierduinen, oude rivierlopen en oude dekzandruggen
- Grasland met hier en daar rietland

Gerichtheid van de verkaveling
- Onregelmatige blokverkaveling

Mate van openheid
- Bij de weiden van de uiterwaarden langs het water veelal openheid
- Afwisseling van ruimtes door restanten van buitenplaatsen
- Ruimtemaat 500-1500 meter

De aard van waterlopen en beplantingssoorten
- Afwisselende reeksen van graslanden, beplantingssingels, meidoornhagen, rietlanden en restanten van buitenplaatsen
- Meanderende rivier met natuurrijke randen van overstromingsgebieden, plassen en kreken
- Bosjes en dijktaluds hebben waardevolle flora
- Patroon van waterlopen is kronkelig
- Patroon van Zwarte water is zeer verschillend ten opzichte van de Vecht; Vecht: natuurlijke regenrivier - Zwarte water: scheepvaartrivier
- Zwartewater: breder, stenen beschoeiing

De aard van bebouwing en erven
- Boerderijen liggen tegen de dijken en een enkele keer op ruggen op enige afstand van de dijk
- Op erven; paardekastanje, linde, taxus en fruitbomen

Ongewenste ontwikkelingen:
- Vechtoevers verharden
- Dempen oude lopen, plassen
- Bebouwing en recreatie die de oeverlijn blokkeert
- Watergebonden bebouwing aan het oog ontrekken door beplanting
- Standaard woon- en bedrijfsbebouwing los van water
- Egaliseren
- Verblijfsrecreatie
- Akkerbouw

Gewenste ontwikkelingen:
- Vecht natuurlijke oevers
- Zwartewater scheepvaartkarakter, met plaatselijk steenglooiing langs oevers
- Oude lopen, plassen
- Natuurontwikkeling, half open beeld
- Oevers bebouwingsvrij, percelen hebben landbouw- of natuurfunctie
- Koesteren van microreliëf
- Kolken en oude kreken veiligstellen, natte natuurontwikkeling
- Meidoornhagen herstellen en versterken
- Bij Hasselt, Genemuiden en Zwartsluis watergebonden bedrijvigheid zichtbaar in het landschap ‘tentoonstellen’
- Extensieve recreatie; recreatief medegebruik dijken, kades en oevers voor natuurbeleving

5. TERPENLANDSCHAP KAMPEREILAND EN MANDJESWAARD

Algemeen, sfeer, karakter van het landschap
- Openheid van een agrarisch weidelandschap
- Boerderijen als geïsoleerde eilanden in openheid weidelandschap
- Beplantingmassa's bij terpboerderijen
- Ontginningsboerderijen niet op terpen, wel erfbeplanting
- Rechtlijnige watergreppels en kromme restanten van kreken
- De vele dijken met en zonder waterkerende functie illustreren ontstaansgeschiedenis van het Kampereiland

Gerichtheid van de verkaveling
- Onregelmatig verkavelingspatroon

Mate van openheid
- Zeer grote mate van openheid, intimiteit uitsluitend op het erf
- Aan de horizon wel bomen van andere erven waarneembaar
- Grasdijken zonder opgaande beplanting
- Ruimtemaat 1000 – 3000 meter

De aard van waterlopen en beplantingssoorten
- Sloten als veekering
- Sloten met steile taluds en een minimale breedte van1,5 meter
- Restanten van kreken, kronkelig
- Weinig beplanting langs waterlopen enkel in vorm van rietkragen
- Knotwilgen langs de sloten, om de erven bij Mandjeswaard ook elzensingels
- Om de woning en moestuin zijn meestal hagen aangeplant van meidoorn en soms vlier

De aard van bebouwing en erven
- Terp- (tot 1940) en ruilverkavelingsboerderijen (na 1950)
- Bebouwing als losse groepering van gebouwen en kapbergen.
- Hoogstamfruit naast of voor het woonhuis
- *zie ook 'streekeigen huis en erf – Kampereiland, De Pieper, Mandjeswaard, Zuiderzeepolder'*
- Solitaire bomen, voorzijde erf/weide voor huis (linde, kastanje, es)
- Beplanting op terp als rafelig silhouet (soort: linde, es, populier) merendeels zonder onderbeplanting

Ongewenste ontwikkelingen:
- Doorbreken van open karakter landschap
- Orthogonaal verkavelingpatroon
- Terpen aantasten, weghalen typerende erfbeplanting
- Bebouwing los van beplantingsbeeld erven
- Kreken (kronkelige sloten) rechttrekken
- Wegbeplantingen aanbrengen
- Verblijfsrecreatie los van erven
- Hoge snelheden en wegverbredingen

Gewenste ontwikkelingen:
- Openheid handhaven en versterken
- Onregelmatige verkavelingpatronen handhaven
- Terpen met boerderijen, bomen en erfbeplanting
- Hoogstam boomgaarden en moestuinen als onderdeel van erf, hagen(streekeigen) stimuleren
- Erven centraal stellen, opgaande beplanting enkel gekoppeld aan erven
- Nieuwe bebouwing in erfontwerp opnemen, herstel grondlichaam terp
- Dijken, kolken, kreken en sloten veiligstellen en versterken ecologisch beheer
- Toerisme en recreatie op erven, recreatief medegebruik plattelandsweg
- Voldoende maat voor weidevogels
- *zie ook 'streekeigen huis en erf – Kampereiland, De Pieper, Mandjeswaard, Zuiderzeepolder'*

6. ZUIDERZEEPOLDERS

Algemeen, sfeer, karakter van het landschap
- Openheid van polderlandschap
- Enkele nieuwe ruilvervakelingsboerderijen van na 1950
- Stroken verkaveling

Gerichtheid van de verkaveling
- Polder de Pieper Zuiderzeepolder, Polder Dronthen, Binnenpolder en polder Oosterwolde hebben een strokenverkaveling

Mate van openheid
- Landschap kenmerkt zicht door zeer open karakter
- Erfbeplanting rondom bebouwing
- Ruimtemaat 500-2000 meter

De aard van waterlopen en beplantingssoorten
- Brede waterlopen;Veneriete en de Goot
- Brede sloten, veelal haaks op waterafvoerend kanaal
- Gemaal Veneretie slaat het water uit de polders via Veneriete

De aard van bebouwing en erven
- Bebouwing op regelmatige afstand langs wegen gelegen
- Oriëntatie boerderijen naar weg
- Bebouwing veelal bungalow met bedrijfsgebouw
- Polder de ‘Oude Pieper’ heeft terpboerderijen uit jaren 30
- Karakteristiek erfbeeld, erfbeplanting als windkering rondom boerenerf (soorten; populier, meidoorn en es)
- *zie ook ‘streekeigen huis en erf – Kampereiland, De Pieper, Mandjeswaard, Zuiderzeepolder’*

Ongewenste ontwikkelingen:
- Schaalverkleining
- Aantasting lange lijnen
- Bosjes
- Erven zonder erfbeplanting
- Hoofdwegen niet beplant
- Toerisme en verblijfsrecreatie

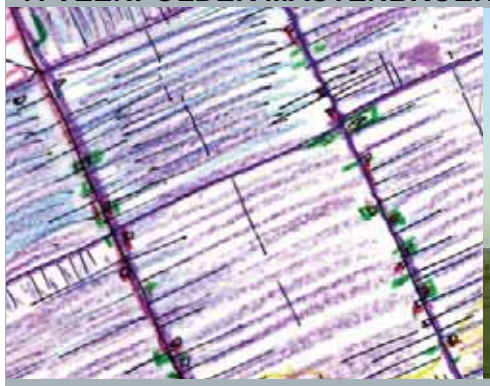

Gewenste ontwikkelingen:
- Openheid handhaven en versterken
- Strokenverkaveling handhaven
- Orthogonaal patroon koesteren
- Erven meestal aan wegen gelegen
- Erfbeplantingen versterken
- Rechtlijnig slotenpatroon
- Hoofdwegen beplant
- Akkerbouw en weidebouw
- Voldoende maat voor weidevogels
- *zie ook 'streekeigen huis en erf – Kampereiland, De Pieper, Mandjeswaard, Zuiderzeepolder'*

7. VEENPOLDER MASTENBROEK

Algemeen, sfeer, karakter van het landschap
- Bijzonder vlak, laaggelegen open veenweidegebied in polderlandschap met melkveehouderijen
- Van oudsher een vaarverkaveling met de 3 weteringen als ontginningsbasis.
- De erven voor 1940 liggen op terpen
- Begrenzing door rivierdijken van de IJssel en het Zwarte Water, de Kamperzeedijk en de Zalkerdijk. Waarneembaar als hoger gelegen grillige randen
- Hoogspanningsmasten vrij door polder

Gerichtheid van de verkaveling
- Verkaveling centrale deel van polder is in slagen, regelmatige, smalle langgerekte percelen
- Gerichtheid zuidwestelijk, noordoostelijk

Mate van openheid
- Weids en open polderlandschap
- Vrijwel geen opgaande beplanting langs wegen en weteringen
- Kleinschaligheid rond de erven
- Ruimtemaat oost-west 2000 meter en noord-zuid 6000 meter

De aard van waterlopen en beplantingssoorten
- De Bisschopswetering, de Oude en Nieuwe Wetering, zijn 3 evenwijdig lopende ontginningsbasissen van zuidoost naar noordwest
- Loodrecht hierop staan de stegen
- Oude inbraak- en getijdenkreken als sporen overgebleven van de periode voor bedijking 1390
- Deze oude inbraak- en getijdenkreken, zijn moerassige delen van de polder met o.a. blauwgraslanden
- Natuur watergebonden
- Beplanting; schietwilg, zwarte els op nattere gronden
- Populier en es bij erven

De aard van bebouwing en erven
- Boerderijen langs de lopende weteringen
- De erven met boerderijen vóór 1940 staan op terpen, bijbehorende typen zijn het hallehuis en het dwarshuis
- De erven uit de 20ste eeuw tot 1970 zijn zeer divers. Boerderijen liggen niet meer op terpen, oriëntatie wel naar de weg, rode pannendaken
- De erven gebouwd na 1970 worden gekenmerkt door vrijstaande woonhuizen met grote stallen en schuren daarachter. De jonge boerderijen liggen voornamelijk langs randen van de polder
- Beplanting enkel bij erven
- *Zie ook ‘streekeigen huis en erf – Polder Mastenbroek’*

Ongewenste ontwikkelingen:

- Onderbreking openheid en aantasting lange lijnen
- Bebouwing langs de stegen
- Bouwen buiten erven op sloten
- Water onzichtbaar maken
- Details ontkennen; koppen sloten dempen, dammen aanleggen
- Nivellering van cultuurhistorische waterpatronen
- Peilverlaging
- Voorrang snelverkeer, ‘uitwonen’ profielen
- Wegverbreding
- Akkerbouw
- Duikers hoofdwaterlopen ongewenst

Gewenste ontwikkelingen:

- Weidsheid handhaven en versterken
- Orthogonaal patroon koesteren
- Weteringen herstellen
- Waterrecreatie voor kano ontwikkelen
- Peilhandhaving i.v.m. zichtbaarheid/beleving water en inklinking
- Grillige randen handhaven (oude dijken, kreken en kolken)
- Natte natuurontwikkeling in randen
- Versterken erfbeplantingen
- Landbouw (weidebouw), gecombineerd met weidevogelgebied
- Vaar-/watergeschiedenis zichtbaar maken, kunstwerken en beschoeiingen (kruisingen met wegen, entree erf) zorgvuldig vormgeven
- *Zie ook ‘streekeigen huis en erf – Polder Mastenbroek’*
- Bruggen over hoofdwaterlopen
- Toegankelijkheid voor recreatief gebruik vanuit Stadshagen
- Voldoende maat voor weidevogels

8. DROOGMAKERIJ KOEKOEKSPOLDER

Algemeen, sfeer, karakter van het landschap
- Besloten, grotendeels glastuinbouw ‘werklandschap’, weinig beleving van ‘publiek’ groen
- ’s Avonds als herkenbare maar ongewenste lichtbron te herkennen in omgeving
- Relatief harde overgang bij rand naar Mastenbroekpolder
- Voormalige droogmakerij

Gerichtheid van de verkaveling
- Verkaveling evenwijdig en rechthoekig, langwerpige kavels met brede sloten
- De kavels kennen blokstructuur

Mate van openheid
- Kassen, woningen en bedrijfsgebouwen zijn beeldbepalend
- Intern besloten karakter
- Ruimtemaat 50-500 meter

De aard van waterlopen en beplantingssoorten
- Brede watergangen evenwijdig langs de kassen en percelen
- Groen in de vorm van grasbermen, kleine weides begraasd door schapen en pony’s, volkstuinen en particuliere tuinen
- Enkele bomen in gebied, merendeels aan de rand van gebied i.v.m. leidingen en ongewenste schaduwwerking op kascomplex; soorten: es en ratelpopulier
- Vaarten in gebied, van oudsher bevaarbaar

De aard van bebouwing en erven
- Woningen, bedrijfshallen en kassen
- Grote diversiteit in bebouwing, kleur stenen, bouwjaar, type
- Kassen staan zonder overgang in het landschap, weide horizontaal – kas verticaal
- Kassen niet in 1 rooilijn

Ongewenste ontwikkelingen:
- Doorbreking van eenduidig casco
- Erven onbeplant, stenig karakter
- Monotone vegetatie langs ecologische zone aan west- en noordzijde
- Uitbreiding, verstedelijking buiten het ‘koekkoekscompartiment’
- Verdere peilverlaging
- Lichtvervuiling

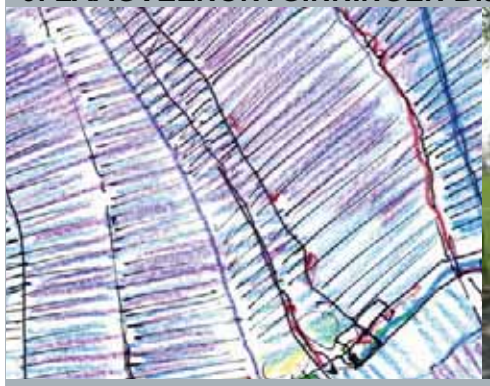

Gewenste ontwikkelingen:
- Stevig en eenduidig casco van watergangen en bermen langs infrastructuur
- Stevige groenzone met gelaagde opbouw langs oost- en zuidrand
- Oudendijk als relict handhaven en versterken
- Gevarieerde ecologische zone aan west- en noordzijde
- Erven als groene eilanden tussen glas

9. LAAGVEENONTGINNINGEN BIJ KAMPERVEEN, HEARSTERBROEK, GENNEGER- EN HOLTENERBROEK

Algemeen, sfeer, karakter van het landschap
- Vlak open landschap ‘slagenlandschap’
- In gebruik als grasland
- Langgerekte, smalle kavels, iets uitwaaierend
- In verband met vaarverkaveling(gestrekte) , hoge cultuurhistorische waarde
- Huizen staan georiënteerd op en aan de wegen en aan ontginningsbasis
- Harde overgangen van achterzijde bedrijvigheid naar openheid landschap

Gerichtheid van de verkaveling
- Evenwijdige, langgerekte, smalle kavels, iets uitwaaierend

Mate van openheid
- Zeer open karakter
- Enkel beplantingsmassa’s van enkele omzoomde eendenkooien en erven
- Ruimtemaat 500-3000 meter

De aard van waterlopen en beplantingssoorten
- Weteringen verdelen de kavels, geen afrastering nodig
- Sommige weteringen zijn begroeid met rietkragen
- Beplanting bij eendenkooien; els, wilg, populieren
- Beplanting op erven; fruitbomen, paardekastanje, essen en meidoorn

De aard van bebouwing en erven
- Nieuwe erven aan wegen
- Incidenteel lintbebouwing

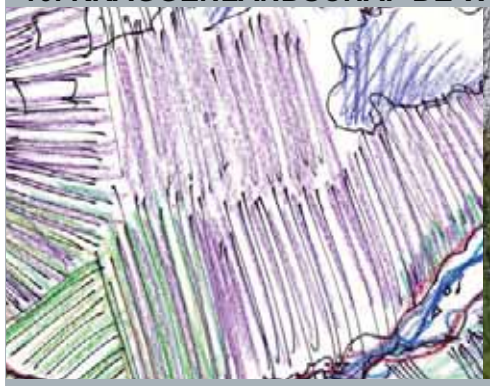
Ongewenste ontwikkelingen:
- Verdichting van het landschap, wegbeplantingen los van ontginningsbasis
- Aantasting percelering
- Onderbreking zichtlijnen
- Nieuwe bebouwing buiten ontginningsbasis
- Peilverlaging
- Verkeerskarakter occupatielint
- Aaneengesloten lintbebouwing
- Gebiedsvreemde beplanting erven

Gewenste ontwikkelingen:
- Openheid handhaven en versterken
- Opgaande beplanting bij erven en eendenkooien en wegen
- Smalle verkaveling, van elkaar gescheiden door sloten
- Weteringen onderscheiden van sloten door diversiteit in breedte
- Peilhandhaving in verband met zichtbaarheid en beleving van water
- Ontginningslijnen versterken met beplanting
- Zeer lange zichtlijnen vanaf ontginningslijnen behouden
- Natte natuurontwikkeling bij weteringen
- Verblijfskwaliteit ontginningsbasis verhogen
- Erfbeplanting aan ontginningsbasis
- Streekeigen beplanting met inheemse soorten
- Voldoende maat voor weidevogels

10. KRAGGENLANDSCHAP DE WIEDEN

Algemeen, sfeer, karakter van het landschap
- Het gebied is ontstaan door turfwinning en ademt de historie van turfstekers, vaarboeren en rietsnijders
- Belangrijkst laagveenmoeras van West-Europa
- Moerasbossen, trilvenen
- Riet- en hooilanden
- Natuurmonument
- Slagenverkaveling

Gerichtheid van de verkaveling
- Slagenverkaveling
- Rafelige percelen door moerasbossen

Mate van openheid
- Water open karakter
- Moerasbossen gesloten karakter
- Ruimtemaat 20-750 meter

De aard van waterlopen en beplantingssoorten
- Doolhof van plassen, kreken, sloten en trekgaten & petgaten
- Er groeien bijzondere planten, zoals krabbescheer en verschillende soorten wilde orchideeën

De aard van bebouwing en erven
- Wonen aan het water (incidenteel)
- Veelal rieten daken

Ongewenste ontwikkelingen:
- Ontwatering/verdroging
- Vergroting kavels
- Verstening
- Niet grondgebonden intensieve landbouw
- Grootschalige percelen
- Verdere intensivering recreatieve ontsluitingswegen en paden
- Verblijfsrecreatie

Gewenste ontwikkelingen:
- Smalle langgerekte kavels met sloten in stand houden
- Deels moerasbos, deels open weidelandschap
- Grote natuurrijkdom versterken.
- Hoge grondwaterstand bevorderen
- Landbouw ten dienste van natuurontwikkeling
- Natte weilanden en kleinschalige percelen koesteren
- onverharde paden
- Cultuurhistorisch slotenpatroon veiligstellen
- Voldoende maat voor weidevogels

11. DEKZANDRUGGENLANDSCHAP SALLAND ZWOLLE

Algemeen, sfeer, karakter van het landschap
- Bebouwing op de ruggen en kleine essen
- Landgoederen en veel oude bomen
- Kleinschalig afwisselend karakter met enken en incidenteel stuifduinen
-

Gerichtheid van de verkaveling
- Mozaïekachtige verkaveling

Mate van openheid
- Kleinschaligheid
- Ruimtemaat 50-200 meter

De aard van waterlopen en beplantingssoorten
- Houtwallen, steilranden, weides, laanbomen, bospercelen
- Lanen in de vorm van lindes, essen, eiken
- Bospercelen hebben een struikenlaag

De aard van bebouwing en erven
- Bebouwing staat grotendeels op dekzandruggen
- Diversiteit in bouwstijl en jaartal, Sallandse boerderijen en naoorlogse burgerwoningen tussen landgoederen
- Oriëntatie op weg is ondergeschikt, boerderijen zijn gericht op essen

Ongewenste ontwikkelingen:

- Ruggen ruimtelijk openbreken door houtwallen te verwijderen
- Afname contrasten, minder onderscheid tussen besloten rug en open wetering
- Microreliëf aantasten; verwijderen van houtwallen en es-/stijlranden
- Monotone beplanting
- Blokkeren recreatief medegebruik
- Stads-/dorpsuitbreidingen
- Afgesloten grote privéterreinen

Gewenste ontwikkelingen:

- Dichte/besloten karakter van de ruggen handhaven en versterken
- Ontwerprelaties(zichtlijnen) leggen met meer open lager gelegen weteringenlandschap waar deze ruggen in liggen.
- Contrast met open weteringenlandschap vergroten
- Binnen besloten rug is een afwisseling van open en gesloten gewenst
- Microreliëf koesteren, es-/stijlranden
- Vergroten biodiversiteit beplanting
- Coulissen, houtwallen verjongen, lanen
- Nieuwe landgoederen, uitloopgebied
- Robuuste verbindingszone intensief door dicht netwerk van beplanting en natte natuur met hoge biodiversiteit
- Fijnmazig recreatief routenetwerk

12. WETERINGENLANDSCHAP SALLAND ZWOLLE

Algemeen, sfeer, karakter van het landschap
- Open weidelandschap
- Landschap met vele weteringen
- Oud cultuurlandschap

Gerichtheid van de verkaveling
- Langwerpige verkaveling

Mate van openheid
- Open karakter
- Ruimtemaat 200-500 meter
- Hier en daar moerasbosjes

De aard van waterlopen en beplantingssoorten
- Rechte weteringen en sloten
- Enkele moerasbosjes met elzen en wilgen
- Rietkragen bij brede weteringen

De aard van bebouwing en erven
- Bebouwing kenmerkt zich door de wolfskap en weinig details
- Oriëntatie met voorgevel naar weg

Ongewenste ontwikkelingen:
- Peilverlaging
- Openheid doorbreken
- Rechtlijnig verkavelingpatroon doorbreken
- Weteringen laten meanderen
- Monotoon grondgebruik landbouw
- Beplanting in de open laagtes
- Bebouwing stimuleren
- Grootschalige dorps-/stadsuitbreiding

Gewenste ontwikkelingen:
- Relatie leggen met hoger gelegen besloten ruggen
- Openheid handhaven
- Rechtlijnige weteringen en verkaveling
- Spaarzaam gebruik van beplanting als tegenhanger van de besloten ruggen
- Cultuurhistorische vormgeving weteringen: veiligstellen rechtlijnigheid
- Begrensd door besloten ruggen
- Recreatief medegebruik
- Verspreis staande bebouwing
- Robuuste verbindingszone door intensief dicht netwerk van beplanting en natte natuur met hoge biodiversiteit

13. VELD- EN HOOGVEENONTGINNINGEN

Algemeen, sfeer, karakter van het landschap
- Open landschap, grootschalig, lange lijnen
- Nieuw bedrijventerrein Zwolle; Hessenpoort
- Grasland en akkerbouw
- Kweldruk, ijzerhoudende kwel in sloten

Gerichtheid van de verkaveling
- Blokverkaveling
- Middelgrote percelen (200 x 200 meter)

Mate van openheid
- Open weidelandschap en akkerbouw
- Water in de vorm van een zandwinningplas en greppels
- Incidenteel laanbeplanting langs wegen
- Ruimtemaat 500 -2500 meter

De aard van waterlopen en beplantingssoorten
- Sloten verdelen de agrarische percelen
- Voornamelijk in het oostelijk deel zijn de wegen voorzien van bomenrijen

De aard van bebouwing en erven
- Woonhuis vrijstaand voor de agrarische bedrijfsgebouwen
- Eenvoud in bouwstijl, weinig details, meestal naoorlogs
- Geen tot incidentele erfbeplanting

Ongewenste ontwikkelingen:
- Schaalverkleining
- Differentiatie los van dambordpatroon
- Monotoon landbouwkundig gebruik
- Volledige bebossing
- Onderbreking van beplantingscasco; wegen deels onbeplant
- Verstoring natuurwaarden op gebied van weidevogels

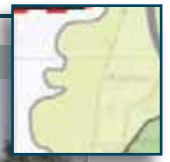
Gewenste ontwikkelingen:
- Grootschaligheid handhaven, stimuleren
- Dambordpatroon van grote kavels met verschillend landbouwkundig gebruik
- Beplantingscasco versterken; hoofdwegen beplanten, rekening houden met natuurwaarden
- Voldoende maat houden voor weidevogels
- Erfbeplantingen stimuleren, mits natuuwaarden dat toestaan
- Recreatief medegebruik
- Input geven voor vormgeving/begrenzing Hessenpoort

14. RIETLANDEN EN RANDMEREN

Algemeen, sfeer, karakter van het landschap
- Het land tussen dijk en meer, grote invloed van water (Zuiderzee)
- Natuurreservaat,
- Rietlanden op zandbodem, kleine eilanden en open oeverlanden beplant met gras
- Meren vrij ondiep (0,5 tot 2 meter), alleen vaargeul is dieper dan 2 meter

Gerichtheid van de verkaveling
- Het gebied is niet verkaveld
- Langgerekte zone met rafelige rand

Mate van openheid
- Randmeren hebben zeer grote mate van openheid
- Rietlanden zeer grote diversiteit in massa's van groen, meer besloten
- Ruimtemaat land 400 – 1000 meter

De aard van waterlopen en beplantingssoorten
- Brede rietkragen, incidenteel elzenbos
- Moerasvegetaties, voedselrijke overstromingsgraslanden, klein areaal van waardevolle kievietsbloemhooilanden

De aard van bebouwing en erven
- Géén bebouwing langs het Zwarte Meer, Ketelemeer en Vossemeer
- Enkel bebouwing nabij sluis

Ongewenste ontwikkelingen:
- Openheid landschap aantasten
- Successiereeksen doorbreken
- Statisch (natuur)beeld
- Verlanden van water rondom eilanden
- Aanlegsteigers aan grasland

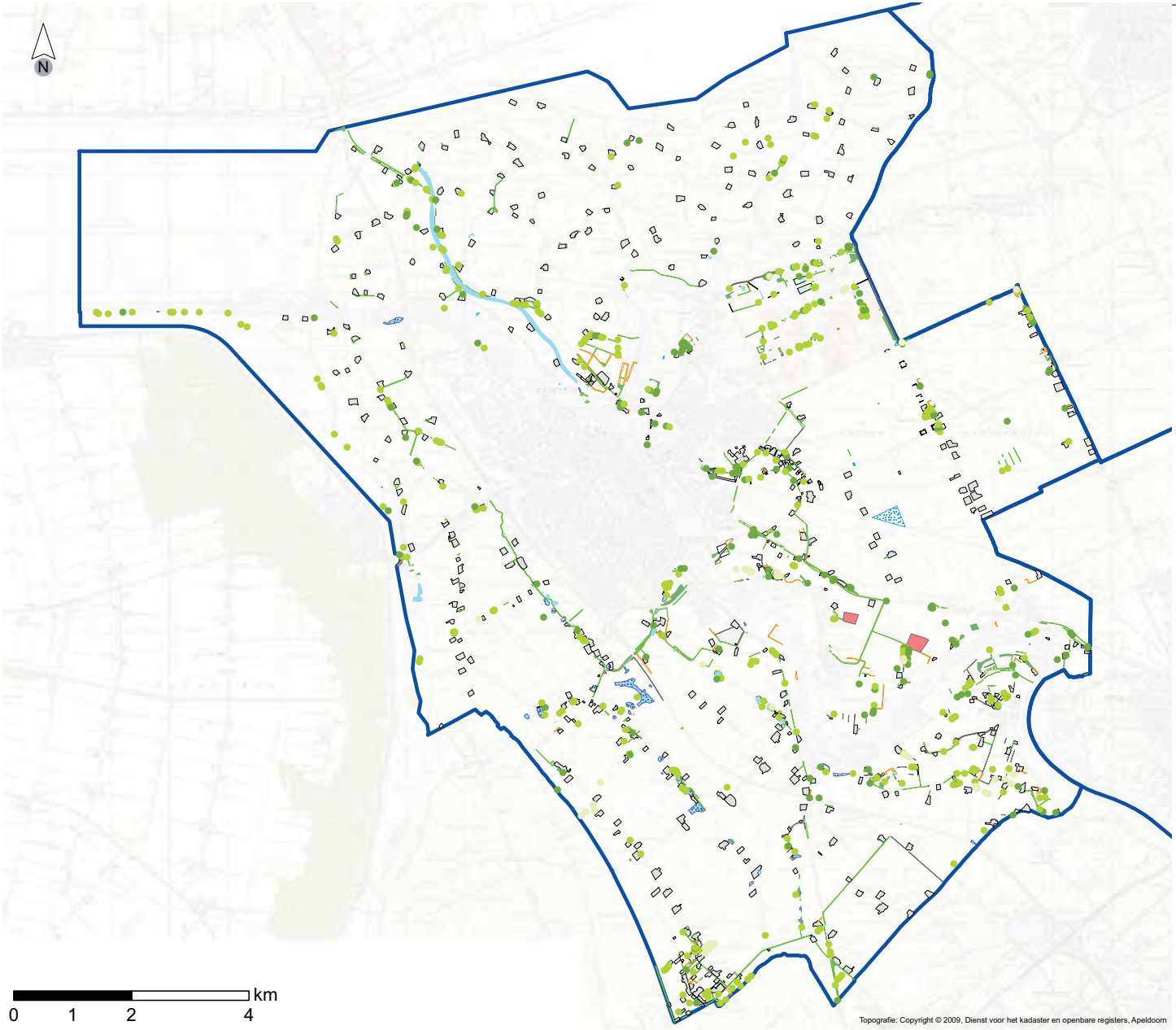

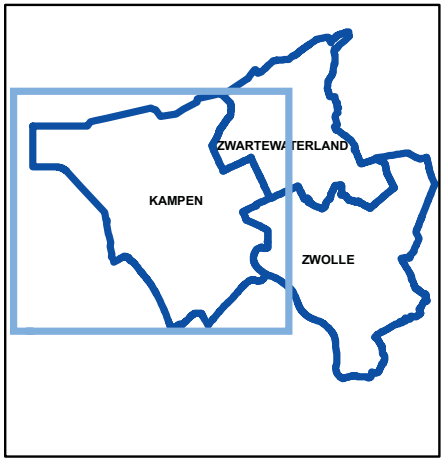
Gewenste ontwikkelingen:
- Openheid
- Rietkragen en elzenbos beheren
- Zicht en oriëntatie op bos Roggebotzand
- Dynamische natuur, successiereeksen beheren: maai- en hakbeheer
- Water rondom eilanden mag niet geheel verlanden
- Verhogen van biodiversiteit
- Successiereeksen beheren

UITSNEDE KLEINE LANDSCHAPSELEMENTEN GEMEENTE KAMPEN

Legenda

- Boomgroep
- Solitaire boom
- Solitaire knotboom
- Struikengroep
- (Elzen)Singel
- Beplanting bij kasteel of buitenplaats
- Bomendijk
- Bomenrij met struiken
- Boomweide
- Dijk
- Dode meander/rivierarm
- Dubbele bomenrij en laan
- Eendenkooi
- Elzenbroekbos
- Enkele bomenrij
- Erf
- Fietspad
- Gemengd bos
- Hakhoutbos
- Halfverharde weg
- Heg en Haag
- Hoogstamboomgaard
- Hooigrasland
- Houtwal
- Knotbomenrij
- Loofbos
- Moeras
- Naaldbos
- Overig
- Oude zandwinplas
- Poel
- Rietland, rietkraag
- Struikenrij
- Struikenrij met bomen
- Ven
- Wiel
- Wilgenstruweel
- Gemeentegrens

BIJLAGE 2 INVENTARISATIE KLEINE LANDSCHAPSELEMENTEN

De volgende elementen zijn geïnventariseerd:

Recreatief:
- Wandelpad
- Fietspad

Infrastructuur:
- Onverharde weg
- Halfverharde weg

Landbouwgrond:
- Hoogstamboomgaard

Natuurgebied < 5 ha:
- Dijk
- Rietland-rietkraag > 1 meter breed
- Moeras

Water < 5 ha:
- Poel
- Kreek, maar, priel
- Dode meander / rivierarm
- Beek
- Wiel / weel, kolk, braak
- Ven

Bossen en beplantingen:
- Bomen (puntvorming):
  - Solitaire boom
  - Boomgroep
  - Knotboom (solitairen)
  - (leiboom) veldwerk
- Bomen (lijnvormig):
  - Enkele bomenrij
  - Dubbele bomenrij / laan
  - Knotbomenrij
  - Dubbele bomenrij met struiken
- Struiken (lijnvormig):
  - Heg of haag (wilde / geschoren hagen)
  - (elzen)singel
  - Struikenrij
- Bomen en struiken (lijnvormig):
  - Bomenrij met struiken
  - Hakhoutsingels
  - Houtkade
  - Struikenrij met bomen
  - Houtwal
- Bijzondere vormen (lijnvormig):
  - Bomendijken
  - Graft steilranden
- Bomen (vlakvormig < 5 ha):
  - Loofbos
  - Naaldbos
  - Gemengd bos
  - Boomweide
- Struiken (vlakvormig < 5 ha):
  - Elzenbroekbos
  - Wilgenstruweel
  - Hakhoutbos
  - Griend
- Bomen en struiken (vlak < 5 ha):
  - Loofbos met struiken
  - Naaldbos met struiken
  - Gemengd bos met struiken

- Bijzondere typen (vlak < 5 ha)
  - Eendenkooi
  - Erfbeplanting boerderij (erf alleen als vlak weergegeven)
  - Bijzondere (boeren)tuin
  - Beplantingen bij fort of verdedigingswerk
  - Beplanting bij kasteel of buitenplaats

BIJLAGE 3: SAMENSTELLING VAN DE STUURGROEP, ADVIESGROEP EN PROJECTGROEP

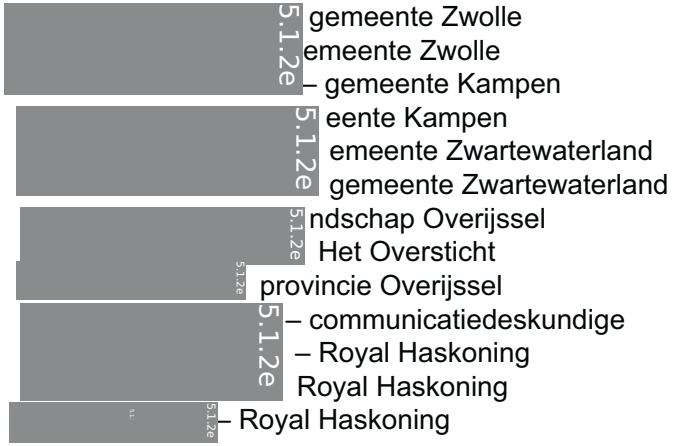
Stuurgroep
de heer E. Dannenberg, wethouder gemeente Zwolle
de heer W.I. Meijer, wethouder gemeente Zwartewaterland
de heer E. Boerman, wethouder gemeente Kampen
de heer J. Laarman, Dagelijks Bestuur Waterschap Groot Salland

Adviesgroep
Vertegenwoordigers van de volgende organisaties:
Agrische Natuurvereniging Camperland
Biologische Landbouw
Buurtschap IJsselzone
Buurtvereniging Langenholte
Buurtvereniging Schelle-Oldeneel
Dorpsvereniging Zuidzijde IJssel
Dorpsvereniging Noordzijde Ijssel (Wilsum)
Historisch Centrum Overijssel
Kunst en Cultuur Overijssel
LTO Noord
LTO afdeling West-Overijssel
Nationaal Landschap IJsseldelta
Natuurbeschermingscommissie KNVV
Natuurvereniging IJsseldelta
Het Oversticht
Polderbelangen Mastenbroek
Regionaal Bureau voor Toerisme Vechtdal IJsseldelta
Plaatselijk Belang Windesheim
Spoolderbelangen
Stichting Milieuraad
Stichting Natuur en Milieu Zwartewaterlanden
Streekvereniging de Marsen
Variya
Vereniging Streekbelangen Kamperveen
Waterschap Groot Salland
Wijkvereniging Berkum
Wijkvereniging Westenholte
Wijkvereniging Wijthmen
Provincie Overijssel
Initiatiefgroep IJssel-Vecht delta

Agendaleden Adviesgroep:
Buurtschap IJsselzone Zwolle
Dorpsbelangen ‘s Heerenbroek
Dorpsvereniging Grafhorst
Dorpsvereniging Zalk
LIMAC advies B.V.
Natuur en Milieu Overijssel
Natuurmonumenten
Polderbelangen Mastenbroek
Provincie Overijssel
Regio IJssel Vecht
Staatsbosbeheer
Stichting Kampereiland
Stichting Menne van Coehoorn
Vereniging Dorpsbelangen Wilsum
Vereniging Doprsbelangen Zalk

Gemeente Dalfsen
Gemeente Hattem
Gemeente Oldenbroek
Gemeente Olst Wijhe
Gemeente Raalte
Gemeente Staphorst
Gemeente Steenwijkerland
Gemeente Zwolle

Projectgroep

BIJLAGE 4 LITERATUURLIJST

- “Nota Ruimte - Ruimte voor ontwikkeling”, Ministeries VROM, LNV, VenW en EZ (2006)
- “Nota Belvedere – Beleidsnota over de relatie cultuurhistorie en ruimtelijke inrichting”, Ministeries OCenW, VROM en LNV (1999)
- “Nationaal Landschap IJsseldelta – ontwikkelingsvisie/ uitvoeringsprogramma” (2006)
- “Nationaal Landschap IJsseldelta – uitvoeringsprogramma Nationaal Landschap IJsseldelta 2006 -2013” (herziene versie 2009)
- “Netwerkstad Zwolle-Kampen – visie 2030” (2006)
- “Kampen structuurvisie 2030 – toekomstperspectief voor de IJsseldelta” , Kuiper Compagnons (14oktober 2008, concept)
- “Structuurvisie – Zicht op zwartewaterland, Enno Zuidema Stedebouw, (2005)
- “Structuurplan 2020 Zwolle” (16juni 2008)
- “Visie buitengebied Zwolle – Blik op buiten” (oktober 2008, concept)
- “Buurtschap IJsselzone Zwolle – Ideeën voor een gezamelijke inrichting exploitatie en gebruik”, KDO advies (2003)
- “Groene diensten in de Buurtschap IJsselzone Zwolle – Ervaringen met vormgeving en financiering”, KDO advies (2005)
- “Groene en andere diensten in de Buurtschap – verantwoording voor de bijdrage van de provincie aan de uitvoering van de visie van de Buurtschap IJsselzone Zwolle”, (2007)
- “Ontwikkelingsplan Hasselt-Zwolle, uitwerking van de gebiedsperspectief Vecht-Regge”, dienst landelijk gebied (2002)
- “Een dag op het Zwarte Water– strategische ontwikkelingsvisie voor het stroomgebied van het Zwarte Water”, Kuiper Compagnons (2006)
- “Project IJsseldelta – Nu de kansen grijpen, veilig wonen, werken en recreëren in IJsseldelta Zuid”, (2006)
- “Landschapsplan Koekoekspolder”, Grontmij (2007)“Schetsplan landschapsontwikkeling IJsseldelta West”, dienst landelijk gebied (2003)

Legenda toegepaste uitzonderingsgrondslagen

In dit document zijn gegevens definitief geanonimiseerd op grond van:

Wet	Artikel	Omschrijving	Pagina's
Wet open overheid	Art. 5.1 lid 2 sub e	De eerbiediging van de persoonlijke levenssfeer	3, 5, 108

Bestaande kwaliteiten en opgaven in het Zwolse buitengebied.

Omgevingsvisie 'Ons Zwolle van Morgen'

- Paragraaf 4.7: Naar een multifunctioneel buitengebied: Stad en land verbonden
    - Algemeen deel
    - Zwolle ten noorden van de Vecht
    - Vechtpoort
    - Dijklanden
- Hoofdstuk 5: Zwolse kwaliteiten als basis voor de toekomst
    - 5.2 Het fysiek kapitaal met: natuurwaardenkaart Zwolle, Natuurwaarden per gebied, Landschapswaarden per gebied, parken, cultuurhistorie en de stedelijke hoofdgroenstructuur. Deze paragraaf sluit af met spelregel 'hoe om te gaan met het fysiek kapitaal'
    - 5.3 Klimaatadaptatie:
        - Het Zwols watersysteem: o.a. met watercasco ten oosten van Zwolle, buitendijkse gebieden en noodventielen en overloopgebieden in extreme situaties op systeem niveau.
    - 5.4 Gezondheid met diverse milieuthema's. Geluid en externe veiligheid staan op kaart geduid met diverse zones.
        - A28 en spoor (geluid)
        - Gastransport, boven- en ondergrondse hoogspanning(externe veiligheid);
    - 5.5 Mobiliteit: kaarten met de hoofdinfrastructuur en het fietsnetwerk. Infrastructuur dat ook in het buitengebied aanwezig is.
    - 5.6: Zwolle energieneutraal met kaarten waar wel en niet ruimte is voor grootschalige opwek van duurzame energie (zon en wind);
    - 5.8: De ondergrond met kaarten over grondwaterbescherming, boringsvrijezones en hoge druk aardgasleidingen;
- Hoofdstuk 6: Gebiedsprofielen.
    - 6.4.3: Evenementenlocaties: met aandacht voor de Agnietenplas en de Wijthmenerplas;
    - 6.6 Dorpen in het buitengebied van Zwolle;
    - 6.9 Agrarisch landschap
    - 6.10 Gemengd landelijk gebied (incl. buurtschappen en waterplassen)
    - 6.11 Natuurlandschap
    - Vechtcorridor

BRON: Document Zwolle - Omgevingsvisie-2021-november.pdf - iBabs Publieksportaal (bestuurlijkeinformatie.nl)

Bijlage Omgevingsvisie 'Ons Zwolle'

- Bijlage 1: de identiteit en ontwikkelingsgeschiedenis van Zwolle;
- Bijlage 2: Cultuurhistorische waarden per gebied;
- Bijlage 3: Gebiedskenmerken en omgevingskwaliteiten van Zwolse wijken, buurten en buitengebied.

BRON: Document Zwolle - Omgevingsvisie-2021-november.pdf - iBabs Publieksportaal (bestuurlijkeinformatie.nl)

Landschapsontwikkelingsplan Zwolle (deel 1 en 2)

BRON: Landschapsbeleid (sharepoint.com)

Gebiedsbiografie NOVEX-gebied Regio Zwolle

BRON: Gebiedsbiografie en Ontwikkelprincipes NOVEX-regio Zwolle Lres spread.pdf

Atlas van de Regio Zwolle

BRON: Atlas Regio Zwolle by MUST stedebouw - Issuu
BRON: Atlas van de Regio - Ruimtelijke differentiatie en integratie in kaart (pbl.nl)

Gebieds/beleidstrajecten buitengebied Zwolle

- Gebiedsontwikkeling ten noorden van de Vecht. met o.a. de mogelijkheid van de uitbreiding van Hessenpoort 4, de ontwikkeling van een railterminal en het opwekken van duurzame energie uit zon en wind (concept);
- Actualisatie dorpsplan Wijthmen (concept);
- Dorpsplan Windesheim (gereed);
- Gebiedsplan Spoolde (concept);
- Richtinggevende uitspraken Stadsbroek/IJsselvizier (gereed);
- Gebiedsontwikkeling Wijthmenerplas en omgeving (o.a. ontwikkeling golfbaan);
- Zoektocht naar extra ruimte voor waterwinning (Vitens);
- Nationaal/Provinciaal Programma Landelijk gebied;
- Nieuwe Provinciale Omgevingsvisie en landbouwvisie;
- Een toekomstbestendige waterhuishouding van de Polder Mastenbroek: Veenweidestrategie;
- Diverse erftransformaties in het buitengebied (‘KGO’, ‘rood-voor-rood’);
- Beheer en ontwikkeling natura200-gebieden: De IJssel en de Vecht (inclusief uiterwaarden).
- Gemeentelijk groen en recreatiebeleid.

Deel 2 Landschapsontwikkelingsplan
Uitvoeringsprogramma

LOP Zwolle, Zwartewaterland en Kampen

Gemeenten Zwolle, Zwartewaterland en Kampen

18-08-2010
Definitief rapport
9T7550.A0

ROYAL HASKONING

HASKONING NEDERLAND B.V.
VESTIGING ENSCHEDE

Colosseum 3
Postbus 26
7500 AA Enschede
+31 (0)53 483 01 20 Telefoon
+31 (0)53 432 27 85 Fax
info@enschede.royalhaskoning.com E-mail
www.royalhaskoning.com Internet
Arnhem 09122561 KvK

Documenttitel	Deel 2 Landschapsontwikkelingsplan uitvoeringsprogramma
Verkorte documenttitel	Deel 2 LOP ZZK
Status	Definitief rapport
Datum	18-08-2010
Projectnaam	LOP ZZK
Projectnummer	9T7750.A0
Opdrachtgever	Gemeenten Zwolle, Zwartewaterland en Kampen
Referentie:	100818 9T7550/R005/CTC/Ensc/Uitvoeringsprogramma

Auteur(s)	5.1.2e
Collegiale toets	5.1.2e , 5.1.2e
Datum/paraaf	17/08/10
Vrijgegeven door	5.1.2e
Datum/paraaf	17/08/10 5.1.2e

INHOUDSOPGAVE

1 Inleiding 1
1.1 Landschapsontwikkelingsplan 1
1.2 Wat treft u in dit document aan? 1

2 Organisatie rondom eenmalige investeringsprojecten 3
2.1 Inleiding 3
2.2 De actoren 3

3 Organisatie rondom Groene en Blauwe Diensten (GBD) 5
3.1 Inleiding 5
3.2 De actoren 5
3.3 Het proces 6

4 Uitvoeringsprogramma 7
4.1 Totstandkoming 7
4.2 Uitgangspunten voor het uitvoeringsprogramma 7
4.3 Opbouw 8
4.4 Projectenlijst 8

Bijlage 1 Groene en Blauwe Diensten in de IJsseldelta
Landschappen in de IJsseldelta
Aanwezige landschapselementen
Financieringsbehoefte voor landschapelementen
Beheersnoodzaak

1 INLEIDING

1.1 Landschapsontwikkelingsplan

De gemeenten Zwolle, Zwartewaterland en Kampen hebben samen een landschapsontwikkelingsplan (LOP) opgesteld. Met dit plan willen de gemeenten zich inzetten voor het behoud en de versterking van de kwaliteiten en kenmerken van het landschap. De zwakkere plekken worden verstevigd en samenhang in verscheidenheid wordt aangebracht. Dit willen ze doen door beheer, herstel en nieuwe aanleg van elementen.

Met dit streven worden de landschappelijke kwaliteiten gekoesterd en waar nodig verbeterd, wordt het landschap als belangrijke pijler voor de economie in de regio versterkt en wordt een belangrijke bijdrage geleverd aan het welbevinden van inwoners en bezoekers. Een geleidelijk en duurzaam ontwikkeld landschap vertegenwoordigt immers vaak een hoge belevingswaarde, niet alleen voor de eigen inwoners maar ook voor de toeristen.

Door de samenwerking tussen de drie gemeenten kunnen gemeenteoverschrijdende ontwikkelingen beter worden aangestuurd en vormgegeven.

Het LOP bestaat uit twee delen: de landschapsontwikkelingsvisie en het uitvoeringsprogramma. De visie staat beschreven in deel 1 van het LOP: ‘Landschapsontwikkelingsvisie Zwolle, Zwartewaterland en Kampen’ met kenmerk 9T7550/R004/CTC/Ensc/Visiedocument. In voorliggend document staat informatie over de uitvoeringsorganisatie en het uitvoeringsprogramma.

1.2 Wat treft u in dit document aan?

In voorliggend document wordt de uitvoering van het LOP beschreven. Er wordt ingegaan op de organisatiestructuur. Hierbij wordt onderscheid gemaakt tussen de organisatie rondom eenmalige investeringsprojecten en voor de Groene en Blauwe Diensten (GBD). Aan de GBD ligt een inventarisatie van kleine landschapselementen ten grondslag. Deze inventarisatie geeft inzicht in het aantal en de soort elementen. De vitaliteit en het voorgestane beheer zijn eveneens in kaart gebracht. Deze informatie is verwerkt in een beoordelingssystematiek voor GBD. Dat heeft geleid tot inzicht in de financieringsbehoefte voor landschapselementen. Informatie hierover kunt u vinden in bijlage 1.

Om daadwerkelijk met de uitvoering van het LOP aan de slag te gaan, moet bekend zijn welke projecten daarvoor nodig zijn. Deze projecten zijn opgenomen in het uitvoeringsprogramma. Dit is een projectenlijst. Het is de doorvertaling van de landschapsontwikkelingsvisie naar uitvoeringsgerichte projecten en programma’s. Aan de hand van bestaande uitvoeringsprogramma’s en bijeenkomsten met de projectgroep en adviesgroep zijn projecten gedefinieerd. Informatie over de totstandkoming en opzet van het uitvoeringsprogramma en de projectenlijsten kunt u vinden in hoofdstuk 4.

2 ORGANISATIE RONDOM EENMALIGE INVESTERINGSPROJECTEN

2.1 Inleiding

De gezamenlijke landschapsontwikkelingsvisie op het buitengebied van de drie gemeenten is in een intensieve samenwerking tussen de gemeenten opgesteld. Dit heeft de goede verstandhouding op zowel ambtelijk als bestuurlijk niveau op het gebied van landschap versterkt. De gemeenten hebben dan ook voorgenomen om op dit gebied de samenwerking voort te zetten. Dit uit zich heel concreet in de organisatiestructuur voor de eenmalige investeringsprojecten.

Er zijn al diverse overlegstructuren in het buitengebied van de drie gemeenten die in meer of mindere mate sterk betrekking hebben op het landschap:

- Zwolle en Kampen vormen één Bestuurlijk Gebiedsoverleg (BGO), voorgezeten door de betrokken gedeputeerde en met deelname van wethouders van de gemeenten Zwolle en Kampen en een bestuurder van het waterschap Groot Salland. Dit overleg wordt voorbereid door een ambtelijk aanjaagteam.
- Zwartewaterland vormt met de gemeente Steenwijkerland een ander Bestuurlijk Gebiedsoverleg (BGO).
- Er is een Bestuurlijke Kernteam (BKT) voor Nationaal Landschap IJsseldelta. De projectwethouders van de drie gemeenten Zwolle, Zwartewaterland en Kampen en de projectgedeputeerde hebben zitting in het BKT.
- Het Breed Bestuurlijk Overleg Ruimte voor de Vecht betreft de gemeenten Zwolle, Dalfsen, Ommen en Hardenberg. Dit overleg wordt voorgezeten door de projectgedeputeerde, de projectwethouder uit de gemeente Zwolle en de projectwethouders uit de overige gemeenten welke buiten dit landschapsontwikkelingsplan vallen.
- Er bestaat een stuurgroep voor het project IJsseldelta Zuid (Bypass Kampen).
- Er spelen twee Ruimte voor de Rivierprojecten bij Zwolle. Hiervoor is een stuurgroep opgericht.

Geen van deze overlegstructuren dekt het totale buitengebied van de drie gemeenten. Dat is één van de redenen waarom een aparte organisatie wordt opgezet voor de uitvoering van de landschapsontwikkelingsvisie. Dit is echter niet het enige argument om de samenwerking voort te zetten. Het buitengebied van de drie gemeenten vormt immers van nature een samenhangend geheel, zoals dat zich heel concreet uit in Nationaal Landschap IJsseldelta. Daarnaast biedt samenwerking schaalvoordeel en zijn er gezamenlijke projecten geformuleerd.

2.2 De actoren

Ambtelijk kernteam

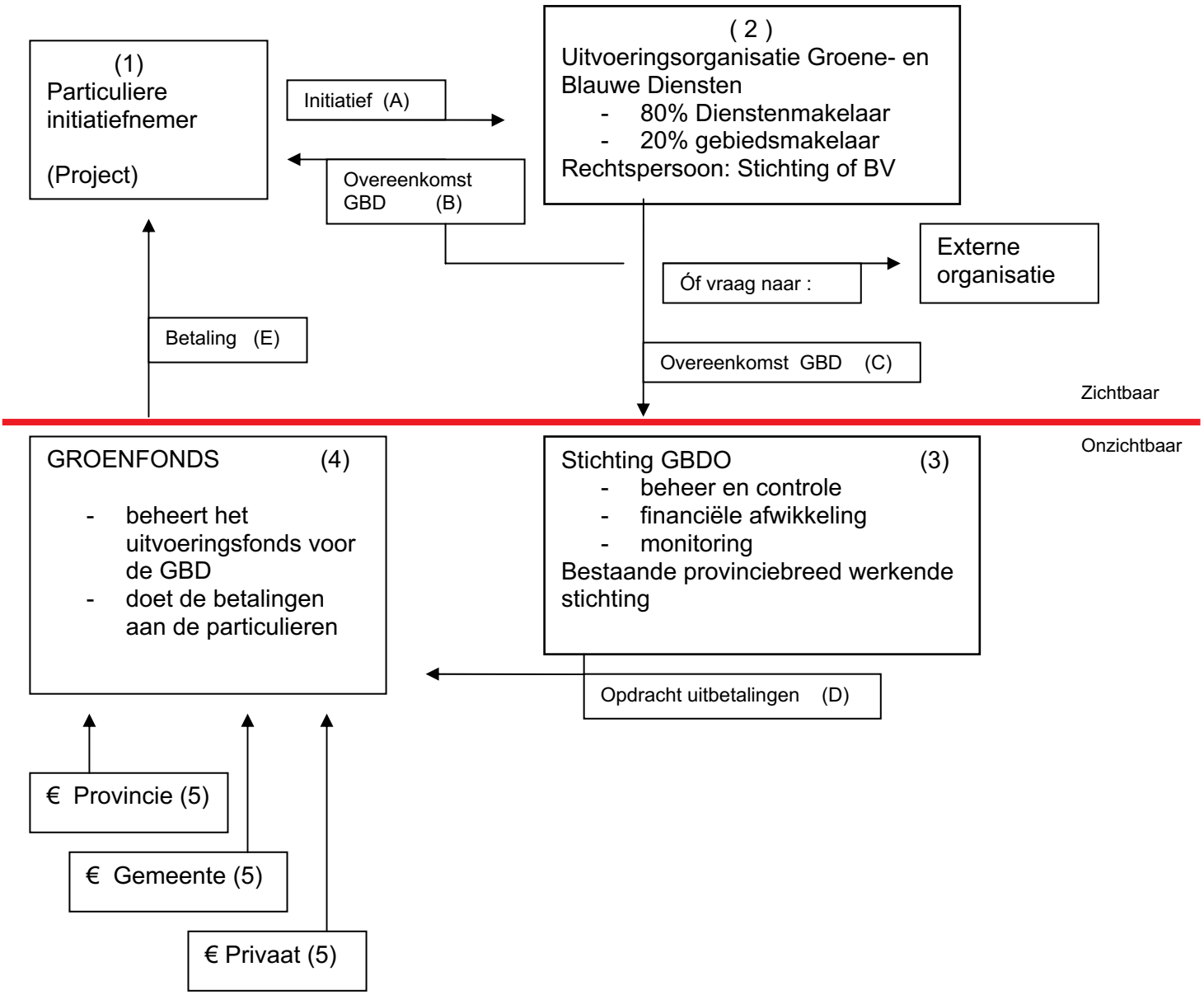
De ambtelijke samenwerking wordt voortgezet bij de uitvoering van de landschapsontwikkelingsvisie. Per gemeente wordt een ambtenaar afgevaardigd in het ambtelijk kernteam en eventueel ook een ambtenaar van waterschap Groot Salland. Zij zullen één keer per maand bij elkaar komen. Een paar keer per jaar wordt het overleg gecombineerd met het uitvoeringsteam Nationaal Landschap IJsseldelta.

Het ambtelijk kernteam ziet er op toe dat investeringsprojecten van het landschapsontwikkelingsplan daadwerkelijk worden opgepakt. Dit houdt concreet in:

- De door de gemeenteraden geprioriteerde projecten oppakken; eventueel aanvullende middelen zoeken en voorleggen aan de besturen voor vaststelling;
- Vinger aan de pols houden voor nieuwe ontwikkelingen in het buitengebied;
- Het up to date houden van het uitvoeringsprogramma;
- Zicht houden op de voortgang van het particuliere landschapsbeheer (Groene en Blauwe Diensten).

Stuurgroep

De stuurgroep houdt de supervisie op de voortgang van de uitvoering van de landschapsontwikkelingsvisie. Hieronder vallen zowel de eenmalige investeringsprojecten als de particuliere GBD. Per gemeente neemt één wethouder zitting in de stuurgroep. Zij komen 2 à 3 keer per jaar samen, mogelijk één keer gecombineerd met het Bestuurlijk Kernteam Nationaal Landschap IJsseldelta.

(1)
Particuliere initiatiefnemer
(Project)
Initiatief (A)
Overeenkomst GBD (B)
(2)
Uitvoeringsorganisatie Groene- en Blauwe Diensten
- 80% Dienstenmakelaar
- 20% gebiedsmakelaar
Rechtspersoon: Stichting of BV
Óf vraag naar :
Externe organisatie
Betaling (E)
Overeenkomst GBD (C)
Zichtbaar
Onzichtbaar
GROENFONDS (4)
- beheert het uitvoeringsfonds voor de GBD
- doet de betalingen aan de particulieren
Stichting GBDO (3)
- beheer en controle
- financiële afwikkeling
- monitoring
Bestaande provinciebreed werkende stichting
Opdracht uitbetalingen (D)
€ Provincie (5)
€ Gemeente (5)
€ Privaat (5)

3 ORGANISATIE RONDOM GROENE EN BLAUWE DIENSTEN (GBD)

3.1 Inleiding

In de provincie Overijssel wordt inmiddels veel ervaring opgedaan met uitvoeringsorganisaties voor landschapsprojecten. Met name de organisaties die betrokken zijn bij de uitvoering van Groene en Blauwe Diensten zijn voorbeelden van duurzame organisaties. Deze zijn zowel maatschappelijk als bestuurlijk goed ingevuld en ingebed. Daarom is ervoor gekozen om de uitvoeringsorganisatie voor dit landschapsontwikkelingsplan aan te laten sluiten bij de bewezen uitvoeringspraktijk van Groene en Blauwe Diensten (GBD).

Het systeem van GBD is ingericht met als doel een duurzaam beheer van groene en blauwe elementen in het buitengebied. De elementen zijn geïnventariseerd en in kaart gebracht (zie ook bijlage 2). Hierbij kan bijvoorbeeld worden gedacht aan houtwallen, singels, bomenrijen, kolken, poelen en beken. Met name het duurzame beheer van elementen in agrarisch gebied is een speerpunt van GBD. Vanuit een fonds wordt geld beschikbaar gesteld voor aanleg, onderhoud en beheer van elementen. Daarvoor gaat de organisatie van GBD langjarige contracten aan met de eigenaren van de elementen. In ruil voor een financiële vergoeding verzorgen de eigenaren het onderhoud en beheer van de elementen. Dit gebeurt conform een vastgesteld beheerplan, dat standaard deel uit maakt van de overeenkomst. Het onderhoud en beheer van de elementen hoeven de eigenaren niet per se zelf uit te voeren. Hiervoor kunnen zij ook een agrarische natuurvereniging inschakelen. In de volgende paragrafen wordt beschreven welke actoren betrokken zijn bij de GBD en hoe het proces verloopt.

3.2 De actoren

De verschillende actoren zijn in het schema op pagina 4 met cijfers aangegeven. Hieronder wordt nader ingegaan op deze actoren.

Ad 1. De initiatiefnemer

Om te beginnen is er natuurlijk een initiatiefnemer die een project wil uitvoeren. De hoedanigheid van de initiatiefnemer kan zeer divers zijn, maar zal voornamelijk particulier zijn.

Ad 2. De uitvoeringsorganisatie – *frontoffice*

Het is de bedoeling dat de uitvoeringsorganisatie een lokaal karakter krijgt met tussen de 3 en 6 fte. De organisatie zal zich voor 80% van de beschikbare tijd richten op het uitvoeren van groene en blauwe diensten en voor 20% optreden als gebiedsmakelaar. Dat betekent dat de organisatie zichzelf voor een belangrijk deel ‘terugverdient’ uit de middelen die in het kader van de GBD beschikbaar zijn voor planvorming en contractvorming. De financiering van de gebiedsmakelaar komt voor rekening van de gemeenten, het waterschap Groot Salland en Nationaal Landschap IJsseldelta.
De rechtspersoonlijkheid van de organisatie kan zowel een Besloten Vennootschap als een Stichtingsvorm worden. Het is van belang dat het bestuur van de organisatie wordt gevormd door personen van lokale komaf met een breed netwerk. Dat is zowel van belang voor het creëren van draagvlak als voor het werven van fondsen. Om de organisatie onafhankelijk te kunnen laten opereren, is het niet gewenst dat de bestuurders tegelijkertijd (lokale) politieke functies hebben.

De uitvoeringsorganisatie vervult een belangrijke frontoffice rol. De frontoffice is het loket en gezicht voor initiatiefnemers in het buitengebied. De particulier heeft dus te maken met één loket. De gebiedsmakelaar heeft zitting in de organisatie. De taken van de organisatie zijn tweeledig:

- Voor GBD:
  - de intake van de initiatieven;
  - het geleiden en opstellen van de contracten samen met de deelnemers;
  - het adviseren van de deelnemers over het te voeren beheer gedurende de looptijd van de contracten;
  - het doorsturen van de afgesloten contracten naar de Stichting Groene en Blauwe Diensten Overijssel (SGBO).

- Voor initiatieven en vragen die niet op het gebied van GBD liggen:
  - deze initiatieven en vragen doorspelen naar de bevoegde instanties.

Ad 3. Stichting GBDO – *backoffice*
Dit is een bestaande stichting die provincie breed opereert. Deze stichting verzorgt het beheer, de monitoring en de financiële administratie van de afgesloten contracten in het kader van de GBD. De Stichting GBDO is verantwoordelijk voor de doorgeleiding van de betalingsopdrachten naar het Groenfonds en voor de financiële rapportages van de projecten aan de uitvoeringsorganisatie.

Ad 4. Groenfonds – *backoffice*
Het Groenfonds vormt samen met de Stichting GBDO de backoffice. Samen verzorgen ze de financiële en administratieve werkzaamheden. Het Groenfonds beheert de financiële middelen die door provincie, gemeenten en particulieren worden opgebracht en die bestemd zijn voor de uitvoering van GBD. Het Groenfonds verzorgt de betaling van vergoedingen aan de particulieren.

Ad 5. Financiers
De financiële inbreng zal in eerste instantie van provincie en gemeenten komen. Op termijn zal privaat geld worden ingebracht.

3.3 Het proces
De verschillende interacties tussen de actoren zijn in het schema op pagina 4 met letters aangegeven. Hieronder worden de verschillende interacties nader omschreven.

Ad A. Het initiatief
De initiatiefnemer bespreekt zijn/haar initiatief/vraag/project met de dienstenmakelaar van de uitvoeringsorganisatie. Als het initiatief betrekking heeft op andere zaken dan GBD, dan zorgt de makelaar ervoor dat de vraag op de juiste plek terecht komt (extern). Dat kan zijn bij een gemeente, het waterschap, de provincie, Nationaal Landschap IJsseldelta, etc. Indien het gaat om een GBD, dan zorgt de makelaar voor de planvorming (of besteed dat uit) en voor de contractvorming.

Ad B. Overeenkomst GBD
De plan- en contractvorming leiden tot een overeenkomst GBD, die ter ondertekening wordt aangeboden aan de initiatiefnemer.

Ad C. Overeenkomst GBD
De overeenkomst wordt, nadat ook de wederpartij (de uitvoeringsorganisatie GBD) haar handtekening heeft gezet, ter verdere afhandeling doorgestuurd aan de Stichting GBDO. Deze stichting toetst de overeenkomst en controleert periodiek of de overeenkomst wordt nageleefd.

Ad D. Opdracht uitbetaling
De Stichting GBDO zorgt ervoor dat het Groenfonds jaarlijks de betalingsopdrachten voor de rechthebbenden (particuliere initiatiefnemers) krijgt.

Ad E. Betaling
Het Groenfonds verricht de daadwerkelijke betalingen aan de beheerders/eigenaren (veelal) particulieren), waarmee overeenkomsten worden gesloten. De overeenkomsten in het kader van GBD hebben veelal een looptijd van 20 à 30 jaar.

4 UITVOERINGSPROGRAMMA

4.1 Totstandkoming

Het uitvoeringsprogramma (UVP) is de doorvertaling van de gebiedsanalyse en landschapsontwikkelingsvisie naar uitvoeringsgerichte projecten en programma's. Aan de hand van bestaande plannen, gesprekken met de projectgroep en adviesgroep zijn projecten gedefinieerd.

Bronlijst

Er is een inventarisatie uitgevoerd naar alle bestaande plannen en projectideeën. Deze inventarisatie is gebaseerd op bestaande uitvoeringsprogramma's van diverse gebiedsprocessen (zoals Nationaal Landschap IJsseldelta). Daarnaast is tijdens de adviesgroepbijeenkomsten en diverse 'huiskamergesprekken' geïnventariseerd welke projecten en ideeën onder de bevolking en bij belangenorganisaties spelen. Dit heeft geleid tot een zogenaamde bronlijst. De projecten verschillen sterk van inhoud en schaalniveau, evenals de mate van uitwerking.

Doorvertaling landschapsontwikkelingsvisie

De projecten uit de bronlijst zijn beoordeeld op hun LOP-waardigheid; draagt het project wel of niet bij aan het realiseren van de visie op het landschap voor de komende 10 jaar? Er is ook gekeken of er projecten geclusterd konden worden tot logische eenheden. Dit heeft de basis gevormd voor het UVP.

Naast de vele bestaande projecten zijn er nieuwe projecten nodig om de landschapsontwikkelingsvisie te kunnen realiseren. Zowel voor de overkoepelende visie als voor de gebiedsperspectieven zijn de vragen gesteld:

- Wat zijn de uitdagingen en opgaven voor dit gebied?
- Hoe vertalen we deze door naar een project?
- Is het een gebiedsperspectief specifiek project of kan het project onder een koepelproject worden geschaard?

De hieruit voortvloeiende lijst met nieuwe projecten is samengevoegd met de bestaande LOP-waardige projecten uit de bronlijst.

4.2 Uitgangspunten voor het uitvoeringsprogramma

De volgende uitgangspunten zijn van toepassing op het uitvoeringsprogramma (UVP):

- Het UVP is opgesteld voor een periode van 10 jaar.
- Het UVP is afgestemd op de landschapsontwikkelingsvisie.
- In het UVP zijn alleen projecten opgenomen waar de gemeenten bij betrokken zijn. Dit kan in verschillende vormen, zoals in de rol van initiatiefnemer, regisseur, co-financier of uitvoerder.
- Het UVP bevat verschillende soorten projecten:
  - De projecten uit de uitvoeringsprogramma's van **Nationaal Landschap IJsseldelta** zijn opgenomen. Hierdoor ontstaat een compleet beeld van alle projecten die in het buitengebied van de drie gemeenten spelen.
  - Projecten van algemene aard, die op het buitengebied van alledrie de gemeenten of in twee of meer gebiedsperspectieven van toepassing zijn, vallen binnen de **koepelprojecten**. Dit zijn projecten die betrekking hebben op algemene opgaven zoals de versterking van landschapstypen of het recreatief en toeristisch ontsluiten van het buitengebied. Het ontwikkelen van instrumenten en de ontwikkeling van de uitvoeringsorganisatie kunnen echter ook deel uitmaken van de koepelprojecten. Afhankelijk van het project kan iedere gemeente zelfstandig aan het project werken of is intergemeentelijke samenwerking vereist.
  - **Gebiedspecifieke** projecten worden per gebiedsperspectief beschreven.
- In het UVP is een balans aangebracht tussen flexibiliteit en doelgerichtheid. Flexibiliteit is nodig om het UVP actueel te houden voor de geldigheid van het LOP en om in te kunnen springen op nieuwe kansen en ontwikkelingen die zich de komende jaren zullen voordoen in het buitengebied. Doelgerichtheid is gewenst om de doelen van het LOP voldoende concreet te maken.
- In principe wordt bij de uitvoering een gebiedsgerichte, zoveel mogelijk integrale aanpak gehanteerd.

4.3 Opbouw

Het UVP bestaat uit een drietal projectlijsten:

- Het uitvoeringsprogramma van Nationaal Landschap IJsseldelta.
- De koepelprojecten.
- Per gebiedsperspectief een overzicht van gebiedspecifieke projecten.

De projectbeschrijvingen zijn kort geformuleerd. Bij de uitwerking van een project in een projectvoorstel wordt nader onderzoek verricht naar de gewenste inhoud, organisatie en financiering. Onderstaand een toelichting op de projectenlijst.

Projectcode
Ieder project is voorzien van een unieke code. Voor de projecten uit het UVP Nationaal Landschap IJsseldelta wordt de code vooraf gegaan met 'NLIJ'. Voor de koepelprojecten wordt de code vooraf gegaan met een 'K'. Voor de specifieke projecten per gebiedsperspectief staat een 'D'. Een subnummering vindt plaats per onderdeel.

Programma/Relatie LOP
In de tweede kolom van links staat voor de specifieke projecten per gebiedsperspectief de relatie aangegeven van het betreffende project met andere projecten uit de lijst.

Project
Elk project heeft een projectnaam. Dit is een voorlopige werktitel. Bij de nadere uitwerking van het project wordt een definitieve, aansprekende naam vastgesteld.

Projectbeschrijving
In het kort wordt het doel van het project benoemd en – zo mogelijk – de hoofdactiviteiten die daarvoor worden ontplooid.

Trekker
De trekker is degene die naar verwachting het initiatief zal of moet nemen om het project op te starten. Bijvoorbeeld vanuit maatschappelijke verantwoordelijkheid, vanuit eigen belangen of vanwege de kennis en ervaring die bij een bepaalde partij aanwezig is. De trekker hoeft niet per definitie ook de uiteindelijke projecttrekker of financier te zijn. De verwachting is echter dat de trekker bij de verdere planuitwerking en uitvoering betrokken zal blijven.

Betrokkenen
Dit zijn de partijen van wie vooralsnog wordt verwacht dat zij op een bepaalde manier bij het project betrokken zullen zijn. Bijvoorbeeld als projectgroeplid, adviseur, belanghebbende of vertegenwoordiger van een doelgroep.

Financieringsvorm
Indien bekend, wordt aangegeven op welke wijze de projecten gefinancierd kunnen worden. Te denken aan bijvoorbeeld diverse subsidiekaders en/of provinciale gelden.

Sectoren
Globaal zal worden aangegeven met welke sectoren een project raakvlakken heeft. Hiermee wordt snel duidelijk hoe integraal een project wordt, of kan worden, ingestoken. Maar ook welke afdelingen van de gemeenten bij een project betrokken zijn.

4.4 Projectenlijst

De projecten van het Nationaal Landschap IJsseldelta, de koepelprojecten en de gebiedspecifieke projecten per gebiedsperspectief zijn op de volgende pagina's te vinden.

Programma	Projecten
NLIJ	**UVP NL IJsseldelta**
	Oude kavels, nieuwe kreken
	Herstel Ruimzichtkreek
	Herstel Lange Riete
	Herstel Roebollige Hoek
	Plan van de weidsheid
	Streekeigen huis en erf
	Beheer dijken buitenpolders(voorbereiding)
	Plan van Aanpak Veenweidegebied
	Integrale aanpak natuurcompensatie
	Kwaliteitsimpuls stallenbouw
	Bestemmingsplan
	Herstel Hank Scherenwelle
	Uitvoeringsmaatregelen Jutjesriet
	Reanimatie industrieel en agrarisch erfgoed
	Natuurontwikkeling Zwarte Meer en Zwarte Hoek
	Cultuurhistorisch waterbergen
	Herstel kreek Werkerlaan
	Beheer dijken buitenpolders(uitvoering)
	Landgoedontwikkeling Buckhorst
	Verdere ontwikkeling Koggewerf
	Sloten

Programma	Projecten
NLIJ	**UVP NL IJsseldelta**
	Van melk, tapijt en tomaten
	Stadsrandzone IJsselmuiden Koekoek
	Samenwerking buitenpolders
	Dorpsontwikkeling
	Kavelruil(deels)
	Ruimtelijk kwaliteitsfons buitenpolders
	Visie Zwartewaterlint
	Begeleiden zandwinning
	Inrichting Noordelijke Stadsrand
	Kavelruil(deels)
	Bedrijventerrein Genemuiden (deels)
	Inpassing manege Zwartewaterruiters en volkstuinen
	Inpassing bedrijventerrein Zevenhont
	Bedrijventerrein Genemuiden (deels)
	Uitvoeringsprogramma Industrieterrein Zwartewater
NLIJ	**UVP NL IJsseldelta**
	Dwalen door de Delta
	Pleisterplaatsen
	Fietsverbinding Veneriete
	Verbetering fietspaden Mastenbroek
	Uitbreiding kanoroutenetwerk
	Recreatieve ontsluiting grachten Hasselt fase 4
	Platform maritiem erfgoed
	Uitvoeringsmaatregelen wandelen
	Uitbreiding inventarisatie wandelnetwerk
	Herstel Veerweg Genemuiden
	Tijdbalk Canon van Kampen
	Nieuwe Fietspaden Mastenbroek
	Recreatieve ontsluiting grachten Hasselt fase 4 (deels)
	Pont Kijk in de Vegt
	Fiets Ramspol Genemuiden
	Stimulering

UITVOERINGSPROGRAMMA LOP ZWOLLE, ZWARTEWATERLAND, KAMPEN

18-aug-10

Lijst overkoepelende projecten

Code	Projecten	*Projectbeschrijving / doel*	Trekker	Betrokkenen	Financieringsvorm	Sectoren									
						Stad & platteland	Landbouw	Natuur/ecologie	Water	Landschap(selementen)	Cultuurhistorie	Recreatie, toerisme & beleving	Wonen/werken & economie	Duurzaamheid & leefbaarheid	Communicatie, kunst & cultuur
	Koepelprojecten														
K1	**LANDSCHAPSPROJECTEN**														
K1.1	Versterking landschapstypen (= Groenblauwediensten)	*versterking landschapstypen obv de karakteristieken van de afzonderlijke landschapstypen (aanplant, beheer en/of verwijderen landschapselementen)*		particulieren	Gemeente, pMJP, privaat, waterschap				X	X					
K1.2	Versterking landschapstypen	*versterking landschapstypen obv de karakteristieken van de afzonderlijke landschapstypen (aanplant, beheer en/of verwijderen landschapselementen)*		publieke partijen	eigen begroting					X					
K1.3	Landschappelijke inpassing ontwikkeling incl. locatieontwikkeling	*inpassen van (nieuwe) wijken, (dorps)uitbreidingen, infrastructuur, wonen, bedrijvigheid en recreatieve ontwikkelingen in het landschap door gebruik making van karakteristieken van het landschap en toepassing landschapselementen en overige beplantingen*	Gemeenten	recreatie ondernemers, particulieren, ontwikkelaars	Grondexploitatie subsidie NLIJ				X	X		X	X		
K1.4	Behoud en versterken dijkstructuren en -contouren	*behoud van alle dijken, dus ook niet functionele dijken (beschermingsniveau) Via Ruimtelijke Ordening*	Gemeenten, waterschap en Rijkswaterstaat	particulieren						X	X				
K1.5	Behoud en versterken vergezichten	*- in beeld brengen waardevolle zichtlijnen* *- in stand houden waardevolle zichtlijnen* *Via Ruimtelijk Ordening*	Gemeenten	Grondeigenaren	nvt					X					
K1.6	Hoogspanningsmasten Hessenpoort - Noordoostpolder	*In de toekomst de leidingen onder grond leggen, knikken in tracé eruit halen*	Tennet	Kampen, Zwolle	Tennet					X		X			
K1.7	Waardevolle boerderijen behouden	*Waardevolle boerderijenen plaatsen op gemeentelijk monumentenlijst. Geld beschikbaar stellen*	Gemeenten	Oversticht, Landschap Overijssel	Gemeenten						X				
K1.8	Beeldbepalende waardevolle boerderijen behouden	*Hoe gaan we om met inventarisatie behoud en herstel beeldbepalende boerderijen, inventarisatie en onderzoek:lijstmonumenten, karakteristieke boerderijen ; Beleidstuk via Ruimtelijke Ordening*	Gemeenten	Oversticht, Landschap Overijssel	Gemeenten						X				x
K1.9	Behoud kwaliteit erfgoed; Streekeigen huis en erf	*SHE voor heel(ook buiten NL IJsseldelta) buitengebied*	Zwolle, Zwartewaterland, Kampen, Oversticht, Ervenconsulent	Oversticht, Landschap Overijssel, Monumenten wacht	NLIJ/ Ruimte voor de Vecht, gemeente, provincie					X	X				x
K1.10	Cultuurhistorie in bestemmingsplan buitengebied	*Inventarisatie en implementatie Cultuurhistorische waarden wordt uitgevoerd, kaart (archeologie, vindplaatsen beplanting, zichtlijn etc.)*	Zwolle, Kampen (offertefase Zwartewater-land)	Zwolle, Kampen, Zwartewaterland	Gemeenten						X				
K1.11	Beleidsimplementatie	*beleidsontwikkeling inpassing paardenbakken en toepassing , juridisch regelen. Via Ruimtelijke Ordening*	Gemeenten	BP Buitengebied, uitvoering in SHE	Gemeenten					X		X			
K1.12	Verondiepen zandwingaten	*locatie afhankelijk*	Overheden, private partijen		Overheden, private partijen			X		X		X			
K1.13	Herstel en versterking kolken, oude meanders, kreken									X					
K1.14	Inschakeling ervenconsulent bij inpassing bedrijfsontwikkeling	*Landschappelijk inpassing erven*	Gemeenten	Particulier			X			X			X		

UITVOERINGSPROGRAMMA LOP ZWOLLE, ZWARTEWATERLAND, KAMPEN **18-aug-10**

Lijst overkoepelende projecten

Code	Projecten	*Projectbeschrijving / doel*	Trekker	Betrokkenen	Financieringsvorm	Sectoren									
						Stad & platteland	Landbouw	Natuur/ecologie	Water	Landschap(selementen)	Cultuurhistorie	Recreatie, toerisme & beleving	Wonen/werken & economie	Duurzaamheid & leefbaarheid	Communicatie, kunst & cultuur
K2	**NATUUR EN BIODIVERSITEIT**														
K2.1	Natuur vriendelijke beheer oevers,	*Integraal beleid en vertaling in beheersplannen oevers, taluds*	Waterschap /		waterschap, gemeenten			X	X						
K2.2	Ecologische betekenis van GroenBlauwe dooradering versterken	*Beleidsplannen opstellen voor versterking Groenblauwe dooradering*	Gemeenten	Particulieren en waterschappen	Gemeenten, pMJP			X	X						
K2.3	Lop als toetsingskader maatregelen KRW		Gemeenten							X					
Code	**Projecten**	***Projectbeschrijving / doel***	**Trekker**	**Betrokkenen**	**Financieringsvorm**	**Sectoren**									
						Stad & platteland	Landbouw	Natuur/ecologie	Water	Landschap(selementen)	Cultuurhistorie	Recreatie, toerisme & beleving	Wonen/werken & economie	Duurzaamheid & leefbaarheid	Communicatie, kunst & cultuur
K3	**LANDBOUW**														
K3.1	Implementatie behoud karakterstiek kavelpatronen / slootdichtheid karakteristiek zonder landbouwontwikkeling (bovenmatig) te hinderen	*regelen in bestemmingsplan aanlegvergunning, afstemming met Keur waterschap (Blauwe dienst)*	gemeenten, waterschap	Gemeenten, waterschap, LTO, KNNV, Provincie			X			X	X				
K3.2	Ultvoering behoud karakterstiek kavelpatronen / slootdichtheid karakteristiek zonder landbouwontwikkeling (bovenmatig) te hinderen		Gemeenten, Waterschap	Gemeenten, Waterschap, particulieren	Gemeenten, pMJP (Groenblauwe diensten)					X	X				
K3.3	Landbouw duurzaam betrekken / inzetten bij natuurbeheer	*Pachtovereenkomst in natuurgebieden, weidevogelbeheer*	Natuur beschermings-organisaties, Gemeenten, Waterschap	particulieren en natuurbeschermings-organisaties	(pacht)overeenkomst, SAN, Groene dienst natuurcompensatie		X	X							
K3.4	Gebiedseigen stallenbouw (effecten	*Opschalen project IJsseldelta (studie Oversticht als basis)*	Zwolle,	Oversticht, particulieren	Stimuleren vanuit provincie		X			X	X				

UITVOERINGSPROGRAMMA LOP ZWOLLE, ZWARTEWATERLAND, KAMPEN

18-aug-10

Lijst overkoepelende projecten

Code	Projecten	*Projectbeschrijving / doel*	Trekker	Betrokkenen	Financieringsvorm	Sectoren									
						Stad & platteland	Landbouw	Natuur/ecologie	Water	Landschap(selementen)	Cultuurhistorie	Recreatie, toerisme & beleving	Wonen/werken & economie	Duurzaamheid & leefbaarheid	Communicatie, kunst & cultuur
K4	**VRIJE TIJD EN BELEVING**														
K4.1	Donkerte	*Plan van aanpak; Tegengaan lichtvervuiling. Innovatie wegverlichting, reclame uitingen, stadsranden (Stadshagen, Koekoekspolder)*	Gemeenten + Provincie	BP Buitengebied, energietoeleveranciers, wegbeheerders	Provincie, NLIJ, grondexploitatie beheersbegroting		X	X						X	
K4.2	Beter recreatief en toeristisch ontsluiten van het buitengebied in combinatie met landschapsversterking	*1) vergroten en verbeteren fiets- en wandelroutes* *2) verbeteren samenhang routestructuren* *3) beleving water* *4) pontverbindingen* *5) Picknickplaatsen en pleisterplaatsen* *6) thematische routes, zoals waterstaatkundig erfgoed*	Gemeenten, dorpsverenigingen, particulieren	Gemeenten, dorpsverenigingen, particulieren, provincie en grondeigenaeren	pMJP		X			X		X			
K4.3	Behoud en herstel en onderhoud zandwegen	*Actie: opname in bestemmingsplan, onderhoud door particulieren stimuleren*	Gemeenten	Particulieren	Gemeenten, Groenblauwe diensten					X	X				
						Stad & platteland	Landbouw	Natuur/ecologie	Water	Landschap(selementen)	Cultuurhistorie	Recreatie, toerisme & beleving	Wonen/werken & economie	Duurzaamheid & leefbaarheid	Communicatie, kunst & cultuur
K5	**PROMOTIE EN COMMUNICATIE LANDSCHAP**														
K5.1	Communicatieplan, bewustwording burgers van gebiedskwaliteiten	*Opstellen communicatieplan voor promotie landschap. Verder uitdragen van het LOP na vaststelling. Middelen: 1) cursussen en activiteiten organiseren, 2) lespakketten promoten van het landschap; 3) landschapsgerelateerde activiteiten organiseren, stimuleren burgerparticipatie 4) diverse communicatiemiddelen ontwikkelen waaronder folders, website, populaire versie LOP, etc.*	Gemeenten	VVV's, Landschap Overijssel, LTO, Oversticht, Recron, NMO, het milieu Overijssel, dorpsverenigingen	Gemeenten, provincie	X				X					X
K5.2	Imago- en marktontwikkeling	*beeldstructuur en (waterstaatkundig) erfgoed en cultuurhistorie vermarkten / zichtbaar maken*	RBT, gemeenten	Recron, Kvk, VVV	NLIJ, provincie, gemeenten				X	X	X		X		X

UITVOERINGSPROGRAMMA LOP ZWOLLE, ZWARTEWATERLAND, KAMPEN **18-aug-10**
Lijst projecten per gebiedsperspectief

Code	Relatie	Projecten	*Projectbeschrijving / doel*	Initiator	Betrokkenen	Financieringsvorm	Sectoren									
							Stad & platteland	Landbouw	Natuur/ecologie	Water	Landschap(selementen)	Cultuurhistorie	Recreatie, toerisme & beleving	Wonen/werken & economie	Duurzaamheid & leefbaarheid	Communicatie, kunst & cultuur
D1		**IJssel**														
	NLIJ	**nummers NLIJ-projecten noemen**														
	K2.3	**KRW, Goot/Ganzendiep > 2015**	**Vernatuurlijk Goot en Ganzendiep**													
D1.1	**K4.2**	Ontsluiting IJsseluiterwaarden voor langzaam verkeer	*Ontwikkelen van duurzame pont- , wandel- en fietsverbindingen, alsmede het recreatief toegankelijk maken van kades, dijken en uiterwaarden --> fiets en struinpaden*	gemeenten	grondeigenaren, gemeenten	pMJP, gemeenten, privaat							X			
D1.2		Vernatuurlijken, IJssel buiten bestaande Ruimte voor de rivier projecten	*1) Steenbestortingen weghalen (ontstenen)*	rijkswaterstaat, private partijen	gemeenten, grondeigenaren	privaat, EHS, Natuurbeschermings-organisaties			X	X						
D1.3	**K1.2**	IJssel met karakter	*Herstel en aanleg van karakteristieke landschapselementen zoals vlechtheggen, meidoornhagen, knotwilgen en hakhout op publieke gronden*	gemeenten, niet particuliere eigenaren	niet particuliere eigenaren	gemeenten, natuurbeschermings-organisaties, waterschap			X		X	X				
D1.4	**K1.5**	Versterken zicht van dijken op IJssel	*1) In kaart brengen waardevolle zichtlijnen* *2) Openheid in uiterwaarden beheren*	gemeenten, publieke eigenaren, particulieren, natuurbeschermings-organisaties	koploperprojecten Ruimte voor de rivier	GBD, Rijkswaterstaat, natuurbeschermings-organisaties			X		X					
D1.5	**K1.13**	Herstel en versterking kolken, oude meanders, kreken		gemeenten, publieke eigenaren, particulieren, natuurbeschermings-organisaties	particulieren en natuurberschermings organisaties	Gemeenten, GBD, pMJP, NLIJ			X	X	X	X	X			

UITVOERINGSPROGRAMMA LOP ZWOLLE, ZWARTEWATERLAND, KAMPEN

18-aug-10

Lijst projecten per gebiedsperspectief

Code	Relatie	Projecten	*Projectbeschrijving / doel*	Initiator	Betrokkenen	Financieringsvorm	Sectoren								
							Stad & platteland	Landbouw	Natuur/ecologie	Water	Landschap(selementen)	Cultuurhistorie	Recreatie, toerisme & beleving	Wonen/werken & economie	Duurzaamheid & leefbaarheid	Communicatie, kunst & cultuur
D2		**Kampereiland+Mandjeswaard+Zuiderzeepolders**														
	NLIJ	**nummers NLIJ-projecten noemen**														
	K2.3	**KRW, Goot/Ganzendiep > 2015**	**Vernatuurlijk Goot en Ganzendiep**													
D2.1	**K1.13 + NLIJ**	herstel en versterking kolken, rivierarmen, kreken		Gemeente Kampen, Zwartewaterland, NLIJ	NIET-particuliere eigenaren (particulier eigendom valt binnen GBD)	NLIJ, Natuurbeschermings-organisaties, gemeenten Kampen en Zwartewaterland, waterschap										
D2.2		versterking openheid	*'gebiedsvreemde' landschapselementen verwijderen*	gemeente Kampen	Gemeente, particulieren	NLIJ										
D2.3	**K1.4**	Duurzame dijken	*1) beheerovereenkomsten opstellen voor dijken, ook de niet functionele dijken* *2) herstellen contouren niet functionele dijken*	Gemeenten, particulieren, waterschap	Gemeenten, particulieren, waterschap	GDB, SAN					X	X	X	X		
D2.4	**K4.2+ NLIJ**	Verdichting routenetwerk t.b.v. stedelijke kern Kampen en Genemuiden	*routestructuur voor fietsen en wandelen ontwikkelen in directe omgeving kern Kampen en Genemuiden incl. voorzieningen rustpunten (picknickplaatsen, banken etc)*	Gemeenten	Gemeenten	Gemeenten, NLIJ										
D2.5	**D.6.7**	Stadsrand Genemuiden	*Visie ontwikkelen*	Zwartewaterland	Particulier Gemeenten	NLIJ	X	X	X				X		X	
Code	**Relatie**	**Projecten**	***Projectbeschrijving / doel***	**Initiator**	**Betrokkenen**		**Sectoren**									
							Stad & platteland	Landbouw	Natuur/ecologie	Water	Landschap(selementen)	Cultuurhistorie	Recreatie, toerisme & beleving	Wonen/werken & economie	Duurzaamheid & leefbaarheid	Communicatie, kunst & cultuur
D3		**Kraggenlandschap**														
	K2.3	**KRW, Kostverlorenstreng**	**Voor 2015 vernatuurlijken**	WGS	grondeigenaren											
D3.1		Recreatief Zwartsluis	*Zwartsluis als poort tot De Wieden versterken*	gemeente Zwartewaterland	horeca en ondernemers, natuurmonumenten	NPWW			X	X			X			
D3.2	**K4.2**	Rondje Zwartsluis	*fijnmazig vaar- en padennetwerk rondom Zwartsluis realiseren*	gemeente Zwartewaterland	natuurmonumenten	NPWW, pMJP, natuurmonumenten				X			X			
D3.3	**K1.3**	Hasselt om de Weede	*Overgang Olde Maten bij Hasselt om de Weede en herstel strengensysteem bij Weede*	Gemeente Zwartewaterland	Waterschap Groot Salland, Staatsbosbeheer	pMJP				X	X					

UITVOERINGSPROGRAMMA LOP ZWOLLE, ZWARTEWATERLAND, KAMPEN 18-aug-10
Lijst projecten per gebiedsperspectief

Code	Relatie	Projecten	*Projectbeschrijving / doel*	Initiator	Betrokkenen	Financieringsvorm	Sectoren									
							Stad & platteland	Landbouw	Natuur/ecologie	Water	Landschap(selementen)	Cultuurhistorie	Recreatie, toerisme & beleving	Wonen/werken & economie	Duurzaamheid & leefbaarheid	Communicatie, kunst & cultuur
D4		**Kamperveen en Polder Dronthen**														
	K2.3	**KRW ; Reeve**		WGS												
	K2.3	**KRW : uitwateringskanaal**		WGS												
D4.1	**K1.13**	herstel en versterking kolken en kreken		Gemeenten, waterschap, natuurbeschermings-organisaties, NIET-particuliere eigenaren (particulier eigendom valt binnen GBD)	Gemeenten, waterschap, natuurbeschermings-organisaties, NIET-particuliere eigenaren (particulier eigendom valt binnen GBD)	pMJP			X	X	X		X			
D4.2		openheid door landbouw	*duurzame en perspectiefvolle grondgebonden landbouw faciliteren*	Gemeenten				X						X		
D4.3	**K4.2**	Verdichting routenetwerk t.b.v. stedelijke kern Kampen	*routestructuur voor fietsen en wandelen ontwikkelen in directe omgeving kern Kampen incl. voorzieningen rustpunt vb. Rondje Kamperveen, de Dompe, fietspaden, Kamperveenroute (convenant) (zie ook Dorpsplan Plus) + kleine kernen*	Gemeente Kampen, dorpsvereniging		Gemeente, pMJP					X		X			
D4.4	**K1.4**	Herstellen contouren niet functionele dijken	*Herstellen contouren; zichtbaar maken,Bij ruimtelijke ontwikkelingen dijken en andere cultuurhistorische elementen gebruiken*								X	X	X			
D4.5	**K3.1**	Behoud slotenpatroon		Gemeenten, Waterschap, Particulier						X	X	X				

UITVOERINGSPROGRAMMA LOP ZWOLLE, ZWARTEWATERLAND, KAMPEN

18-aug-10

Lijst projecten per gebiedsperspectief

Code	Relatie	Projecten	*Projectbeschrijving / doel*	Initiator	Betrokkenen	Financieringsvorm	Sectoren									
							Stad & platteland	Landbouw	Natuur/ecologie	Water	Landschap(selementen)	Cultuurhistorie	Recreatie, toerisme & beleving	Wonen/werken & economie	Duurzaamheid & leefbaarheid	Communicatie, kunst & cultuur
D5		**Stroomruggen en dijken**														
	NLIJ	**nummers NLIJ-projecten noemen**														
	K2.3	**KRW, Kloosterzielstreng**	**Voor 2015 vernatuurlijken**													
D5.1	**K1.13**	herstel en versterking kolken, kreken en landschapselementen			NIET-particuliere eigenaren (particulier eigendom valt binnen GBD)					X	X					
D5.2	**K1.3**	Hasselt 'om de Weede'	*1) landschappelijke inpassing nieuwe woonwijk* *2) Overgang Olde maten bij HodW* *3) Herstel strengelsysteem De Weede* *4) stroomruggen en dijken*	Gemeente	WGS					X	X					
D5.3	**K4.2**	Verdichting routenetwerk t.b.v. stedelijke kern Kampen en Zwolle	*routestructuur voor fietsen en wandelen ontwikkelen fietspad Doornweg incl voorzieningen rustplaatsen*								X		X			
D5.4		Planvorming/inventarisatie afwaardering (dijk)wegen		Gemeenten (Kampen, Zwartewaterland)	Gemeenten, provincie									X	X	
D5.5		Uitvoering afwaarderen wegen												X	X	
D5.6	**K4.2**	pleisterplaatsen	*Kleine kernen en historische centra ontwikkelen / toegankelijk maken als rustplaats (concrete vb noemen)*		horeca, ondernemers, vvv							X		X	X	
D5.7	**D6.1, NLIJ**	Stadsrandzone Koekoekspolder	*Visie ontwikkelen voor deelgebieden, Koekoekspolder-Mastenbroekpolder, Ijsselmuiden - Koekoekspolder, Spoorlanden*	gemeente Kampen		NLIJ		X			X			X		

UITVOERINGSPROGRAMMA LOP ZWOLLE, ZWARTEWATERLAND, KAMPEN
Lijst projecten per gebiedsperspectief

18-aug-10

Code	Relatie	Projecten	*Projectbeschrijving / doel*	Initiator	Betrokkenen	Financieringsvorm	Sectoren									
							Stad & platteland	Landbouw	Natuur/ecologie	Water	Landschap(selementen)	Cultuurhistorie	Recreatie, toerisme & beleving	Wonen/werken & economie	Duurzaamheid & leefbaarheid	Communicatie, kunst & cultuur
D6		**Polder Mastenbroek**														
	NLIJ	nummers NLIJ-projecten noemen														
	K2.3	KRW; Marswetering														
	K2.3	KRW; Mastenbroek (2011)														
D6.1	**K1.3, NLIJ, D5.7**	Stadsrandzone Koekoekspolder - open polder	*Visie ontwikkelen voor deelgebieden, Koekoekspolder-Mastenbroekpolder, IJsselmuiden - Koekoekspolder,*	gemeente Kampen		NLIJ, gemeenten		X			X					
D6.2		Herstel en versterking karakteristieken vaarpolder	*Beeldkwaliteitsplan Polder Mastenbroek; weteringen als dragers polder, herstel en versterking bruggen, kades, dijken ter versterking / zichtbaarder maken water (zie ook landschapsplan rvk Mastenbroek)*	gemeenten, NLIJ	gemeenten, waterschap, grondeigenaren, NLIJ	NLIJ, gemeenten				X	X					
D6.3		profielen polderwegen	*Herprofileren polderwegen in Polder Mastenbroek vanuit landschap*	Gemeenten, NLIJ	Gemeenten, gebruikers, NLIJ	NLIJ, gemeenten					X					
D6.4	**K4.2**	Verdichting routenetwerk t.b.v. stedelijke kern Kampen, Zwolle en kernen Zwartewaterland	*routestructuur voor fietsen, wandelen en kanoën ontwikkelen*	Gemeenten, NLIJ	gemeenten, grondeigenaren, waterschap	NLIJ, gemeenten							X			
D6.5	**K3.1**	Sloten project	*herstel, ontwikkeling en beheer/onderhoudlandschapsbeeld en Biodiversiteit*	NLIJ	Waterschap, gemeenten, particulieren	GBD voor particulier, NLIJ, waterschap			X	X						
D6.6		Weidevogelboerderijen	*Afsluiten lang jarige weidevogelbeheer contracten voor natuurcompensatie Stadshagen*	Zwolle	particulier, gemeente	SAN, Zwolle, provincie		X	X							
D6.7	**D2.5**	Stadsrand Genemuiden	*Visie ontwikkelen*	Zwartewaterland	particulier, gemeente	NLIJ	X				X			X		
D6.8	**K1.13**	herstel Roebolligerkreek	*herstel kreek dmv natuurvriendelijke oevers met fiets- en wandelpaden*	Waterschap	particulier, gemeente	NLIJ			X		X		X			

UITVOERINGSPROGRAMMA LOP ZWOLLE, ZWARTEWATERLAND, KAMPEN

18-aug-10

Lijst projecten per gebiedsperspectief

Code	Relatie	Projecten	*Projectbeschrijving / doel*	Initiator	Betrokkenen	Financieringsvorm	Sectoren									
							Stad & platteland	Landbouw	Natuur/ecologie	Water	Landschap(selementen)	Cultuurhistorie	Recreatie, toerisme & bele	Wonen/werken & econom	Duurzaamheid & leefbaarh	Communicatie, kunst & cul
D7		**Zwartewater**														
	NLIJ	**nummers NLIJ-projecten noemen**														
	K2.3	**KRW ; Galgenrak**														
D7.1	**K1,5**	Versterken zicht op het Zwartewater vanaf de dijken	*Herstel en aanleg van karakteristieke landschapselementen zoals vlechtheggen, meidoornhagen, knotwilgen en hakhout op publieke gronden*	Gemeenten, niet particuliere eigenaren	NIET-particuliere eigenaren						X					
D7.2	**K1.13**	herstel en versterking kolken, oude meanders, kreken			NIET-particuliere eigenaren (particulier eigendom valt binnen GBD)				X	X	X					
D7.3		recreatieve dijken / slow motion	*Dijkwegen (beter) geschikt maken voor recreatief medegebruik m.u.v. Provinciale weg Hasselt-Zwartsluis*	Gemeente									X			
D7.4	**K4.2**	Verdichting routenetwerk t.b.v. stedelijke kern Zwolle	*routestructuur voor fietsen en wandelen ontwikkelen incl. voorzieningen rustpunten*				X						X			
D7.5		Natuurontwikkeling projecten	*Verschillende projecten zoals het verondiepen van zandwingaten ten behoeve van natuur*	Landschap Overijssel, particulieren, SBB	Gemeenten, provincie	Privaat, provincie			X							

Code	Relatie	Projecten	*Projectbeschrijving / doel*	Initiator	Betrokkenen	Financieringsvorm	Sectoren									
							Stad & platteland	Landbouw	Natuur/ecologie	Water	Landschap(selementen)	Cultuurhistorie	Recreatie, toerisme & beleving	Wonen/werken & economie	Duurzaamheid & leefbaarheid	Communicatie, kunst & cultuur
D8		**Broekgebieden**														
	K2.3	**KRW ; Dedemsvaart (>2027)**														
	K2.3	**KRW; Groote Grift (<2015)**														
	K2.3	**KRW; Steenwetering (<2015)**														
D8.1		Openheid versterken	*Overige wegbeplantingen verwijderen*	gemeenten	gemeenten	Gemeenten					X					
D8.2	**D9.4**	Landschappelijke inpassing A28 visie	*Landschapsvisie opstellen voor A28*	Rijkswaterstaat	gemeenten	Rijkswaterstaat, gemeenten					X					
D8.3	**D9.5**	Landschappelijke inpassing A28 uitvoering	*Uitvoering visie landschappelijke inpassing A28*	Rijkswaterstaat	gemeenten	Rijkswaterstaat, gemeenten					X					
D8.4	**K1.10**	Eendenkooien herstellen + duurzaam beheer	*eendenkooien herstellen + duurzaam beheer*	Natuurbeschermingsorganisatie, particulier	gemeenten, particulier	GBD particulier, Natuurbeschermings-organisaties			X		X	X				

UITVOERINGSPROGRAMMA LOP ZWOLLE, ZWARTEWATERLAND, KAMPEN **18-aug-10**

Lijst projecten per gebiedsperspectief

Code	Relatie	Projecten	*Projectbeschrijving / doel*	Initiator	Betrokkenen	Financieringsvorm	Sectoren									
							Stad & platteland	Landbouw	Natuur/ecologie	Water	Landschap(selementen)	Cultuurhistorie	Recreatie, toerisme & beleving	Wonen/werken & economie	Duurzaamheid & leefbaarheid	Communicatie, kunst & cultuur
D9		**Veldontginning en De Ruiten**														
	K2.3	**KRW; Groote Grift(<2015)**														
D9.1	**K1.3**	landschappelijke inpassing Hessenpoort	*beplantingsplan (randen) Hessenpoort opstellen inclusief lichtoverlast verminderen + fietspad*	gemeente	Gemeente, ondernemersvereniging	Grex, grondexploitatie					X					
D9.2		Natuurlijk De Ruiten en Venekampen	*Realisatie nieuwe natuur*		Waterschap											
D9.3	**D8.2**	Landschappelijke inpassing A28 visie	*Landschapsvisie opstellen voor A28*								X					
D9.4	**D8.3**	Landschappelijke inpassing A28 uitvoering	*Uitvoering visie landschappelijke inpassing A28*								X					
D9.5	**K4.3**	Beleid: Behoud zandwegen	*Voorkomen verharden (particuliere) zandwegen*	Gemeente	grondeigenaren	pMJP, gemeente										
D9.6		Uitvoering: Behoud zandwegen	*Toegankelijk maken zandwegen voor fietsers en voetgangers*	Gemeente	grondeigenaren	pMJP, gemeente					X	X				
D9.7		Vergroten openheid de Ruiten	*weghalen wegbeplanting*	Gemeente	Gemeente	Beheersbegroting										
D9.8		Landschappelijke casco De Meele	*Stevig casco van wegbeplanting realiseren*	Gemeente Zwolle	Gemeente	Beheersbegroting					X					

UITVOERINGSPROGRAMMA LOP ZWOLLE, ZWARTEWATERLAND, KAMPEN

18-aug-10

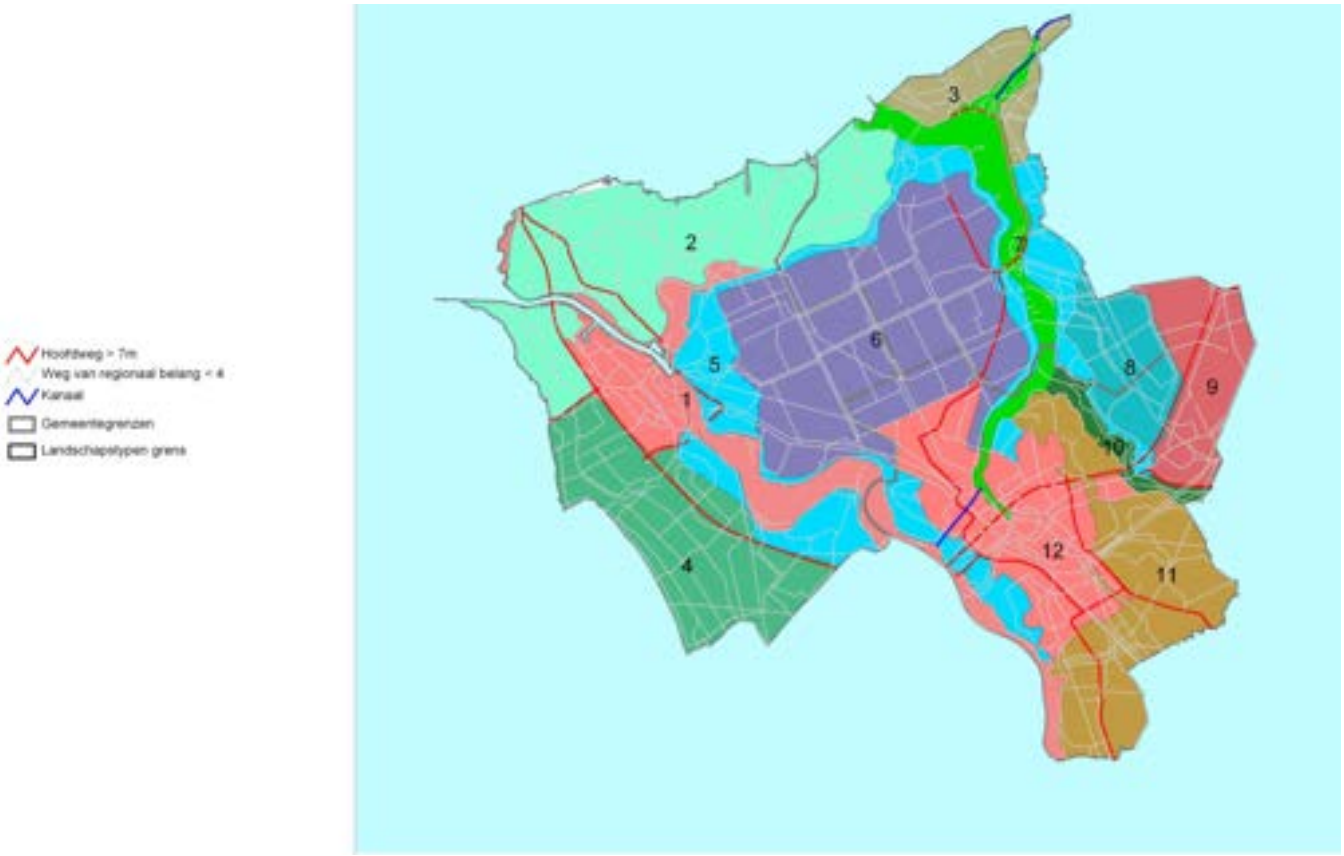
Lijst projecten per gebiedsperspectief

Code	Relatie	Projecten	*Projectbeschrijving / doel*	Initiator	Betrokkenen	Financieringsvorm	Sectoren									
							Stad & platteland	Landbouw	Natuur/ecologie	Water	Landschap(selementen)	Cultuurhistorie	Recreatie, toerisme & beleving	Wonen/werken & economie	Duurzaamheid & leefbaarheid	Communicatie, kunst & cultuur
D10		**Vecht**														
	K2.3	**KRW; Vecht/Zwartewater**	**vernatuurlijken (ontstening oevers) verondiepen zandwinplassen**													
D10.1	**K1.5**	Versterken zicht op de Vecht vanaf de dijken	*Studie naar de bestaande zichtlijnen, ten behoeve van handhaving van openheid en ruimtebeleving*	Gemeenten	NIET-particuliere eigenaren, gemeenten	nvt					X					
D10.2	**K1.13**	herstel en versterking kolken, oude meanders, kreken		Gemeenten, publieke eigenaren, particulieren, natuurbeschermingsorganisaties	particulieren en natuurbeschermings-organisaties	RvV, pMJP			X	X	X	X	X			
D10.3		Beleid: Landgoedversterkingsplannen	*Opstellen landgoedversterkingsplannen (o.a. Dijkzicht)*	Gemeenten	landgoedeigenaren	pMJP					X					
D10.4		Uitvoering: Landgoedversterkingsplannen	*Uitvoeren landgoedversterkingsplannen*	Landgoed	Overijssels Particulier Grondbezit	RvV					X					
D10.5	**K4.2**	Verdichting routenetwerk t.b.v. stedelijke kern Zwolle	*routestructuur voor fietsen, wandelen en kanoën ontwikkelen incl voorzieningen rustplaatsen*	Gemeente	Gemeente, provincie, grondeigenaren	RvV, gemeente, pMJP					X		X			
D10.6		Vernatuurlijken	*1) Ontstening oevers* *2) verondiepen zandwindplassen*	Waterschap	gemeente, provincie, natuurbeschermings-organisaties, private partijen	RvV,pMJP, privaat			X	X						
D10.7		Terra Nautic herontwikkelen inclusief natuur ontwikkeling		Terra Nautic	Gemeente, provincie, SBB	RvV			X	X						
D10.8		Struinwaard noordelijk deel en aansluitend gebied noordelijk van de A28, westzijde Vecht		Gemeente	Landschap Overijssel, provincie, particulieren	RvV			X		X					
D10.9		Bufferzone Agnietenberg	*Recreatiezonering door herstel moeraszone*	Gemeente	Landschap Overijssel, waterschap	RvV, gemeente, Landschap Overijssel			X		X					

UITVOERINGSPROGRAMMA LOP ZWOLLE, ZWARTEWATERLAND, KAMPEN
Lijst projecten per gebiedsperspectief

18-aug-10

Code	Relatie	Projecten	*Projectbeschrijving / doel*	Initiator	Betrokkenen	Financieringsvorm	Sectoren									
							Stad & platteland	Landbouw	Natuur/ecologie	Water	Landschap(selementen)	Cultuurhistorie	Recreatie, toerisme & beleving	Wonen/werken & economie	Duurzaamheid & leefbaarheid	Communicatie, kunst & cultuur
D11		**Ruggen en weteringen Zwolle**														
	K2.3	**KRW; Emmertochtsloot (huidig)**														
	K2.3	**KRW; Nieuwe Wetering (benedenloop)**														
	K2.3	**KRW Soestwetering (benedeloop >2027)**														
	K2.3	**KRW; Westerveldse AA (deelprojecten <2015)**														
	K2.3	**KRW ; Zandwetering (2027)**														
D11.1	**K1.3**	Landschappelijke inpassing dorpsranden	*Wijthmen, Windesheim, Molenbiotoop, Windesheim en uitbreidingsplannen*	Gemeente	Dorpsverenigingen, Molenstichting	pMJP, GBD			X		X					
D11.2		Landschapsplan Windesheim Noord	*Opstellen plan*	Gemeente	Dorpsvereniging Windesheim, molenaars. Landgoed. Nederlands Hervormde Kerk	Gemeente			X		X					
D11.3		Landschapsplan Windesheim Noord	*Uitvoering plan , o.a. behoud en herstel grienden*	Gemeente	Dorpsvereniging Windesheim, molenaars. Landgoed. Nederlands Hervormde Kerk	pMJP, GBD			X		X					
D11.4		inrichtingsplan Robuuste verbindingszone Veluwe-Vecht		Provincie	particulieren	pMJP, Programma Beheer			X		X					
D11.5		Ontwikkeling Wijthmenerplas	*Opstellen visie ontwikkeling Wijthmenerplas, incl kansen horeca en buitensport nabij Zwolle vergroten*	Gemeente	particuliere organisaties	Gemeente										
D11.6	**D10.3, D10.4**	Verdichting routenetwerk t.b.v. stedelijke kern Zwolle	*routestructuur voor fietsen, wandelen en kanoën ontwikkelen inclusief voorzieningen rustplaatsen*								X		X			
D11.7		Landgoedontwikkelingsplannen	*Opstellen landgoedontwikkelingsplannen (o.a. Helmhorst)*						X		X					
D11.8		Landgoedontwikkelingsplannen	*Uitvoering landgoedontwikkelingsplannen*													
									X		X					
TOTAAL																

Figuur1 12 de gemeenten verdeeld in landschapstypen

Figuur 2 drie hoofdlandschappen in IJsseldelta

BIJLAGE 1 GROENE EN BLAUWE DIENSTEN IN DE IJSSELDELTA

Landschappen in de IJsseldelta

Het landschapsontwikkelingsplan (LOP) voor de gemeenten Zwolle, Zwartewaterland en Kampen vormt het vertrekpunt voor de Groene en Blauwe Diensten (GBD). In het LOP is het landschap van de IJsseldelta – het buitengebied van de drie gemeenten – opgedeeld in 12 verschillende landschapstypen. Deze onderscheiden zich van elkaar door bijvoorbeeld andere bodemtypen en occupatiegeschiedenis. In figuur 1 zijn de 12 landschapstypen op kaart weergegeven.

In het kader van de uitvoering van Groenblauwe Diensten zijn omwille van de eenvoud de 12 landschapstypen samengevoegd tot 3 hoofdlandschappen:

- het polderlandschap;
- de zandgronden;
- het rivierenlandschap.

Deze landschappen komen in het beoordelingskader voor de Groenblauwe Diensten steeds terug. Hiermee ontstaat een overzichtelijk systeem.

In onderstaande tabel is aangegeven welke landschapstypen uit het LOP onder welk hoofdlandschap vallen. Het stedelijk gebied is behandeld als een aparte categorie.

Landschapstype	Corresponderende nummers op de kaart
Polderlandschap	2, 4, 6 en 8
Rivierenlandschap	1, 5, 7 en 10
Zandlandschap	3, 9 en 11
Stedelijk gebied	12

Tabel 1 – clustering van landschappen tot drie hoofdlandschapstypen en stedelijk gebied

Figuur 2 geeft een overzicht van de drie hoofdlandschappen in de IJsseldelta, zoals die in het kader van de Groenblauwe Diensten zullen worden gehanteerd.

Aanwezige landschapselementen

In het kader van het LOP is een inventarisatie gemaakt van de in het gebied aanwezige landschapselementen. Dit is deels op basis van veldwerk en deels op basis van databestanden gedaan. Deze analyse geeft een uitgebreid overzicht van de landschapselementen die in het gebied aanwezig zijn. In totaal zijn 48 verschillende typen landschapselementen onderscheiden. Voor de uitvoering van de Groenblauwe Diensten is het onderscheid in 48 typen landschapselementen lastig. Bovendien sluit de naamgeving niet aan bij de zogenaamde Catalogus Groen-Blauwe Diensten (Catalogus) die door de Rijksoverheid is ontwikkeld als geaccepteerd beoordelingskader voor de financiering van het beheer van Groenblauwe Diensten. De systematiek die in de Catalogus wordt gehanteerd is goedgekeurd door de Europese Unie. Bovendien is de Catalogus een uitgewerkt en duidelijk beoordelingskader voor zowel uitvoerders als subsidieverstrekkers van Groenblauwe Diensten waarin per type landschapelement in detail is aangegeven welk onderhoud en beheer gepleegd zou moeten worden. De Catalogus wordt van rijkswege periodiek herzien. Op basis daarvan lijkt de Catalogus een goede basis voor de beoordeling en uitvoering van Groenblauwe Diensten in de IJsseldelta.

Om een uniforme beoordelingssystematiek te krijgen was het nodig de beschrijving van landschapselementen uit het LOP te vertalen naar de beschrijving die in de Catalogus wordt gehanteerd. Met de vertaalslag treedt soms enige versimpeling op van de beschrijving van landschaptypen. In tabel 2 is aangegeven hoe de omvorming van de beschrijving van landschapselementen van de LOP-systematiek naar de systematiek van de Catalogus is gedaan. Het betreft zowel punt- als vlakelementen.

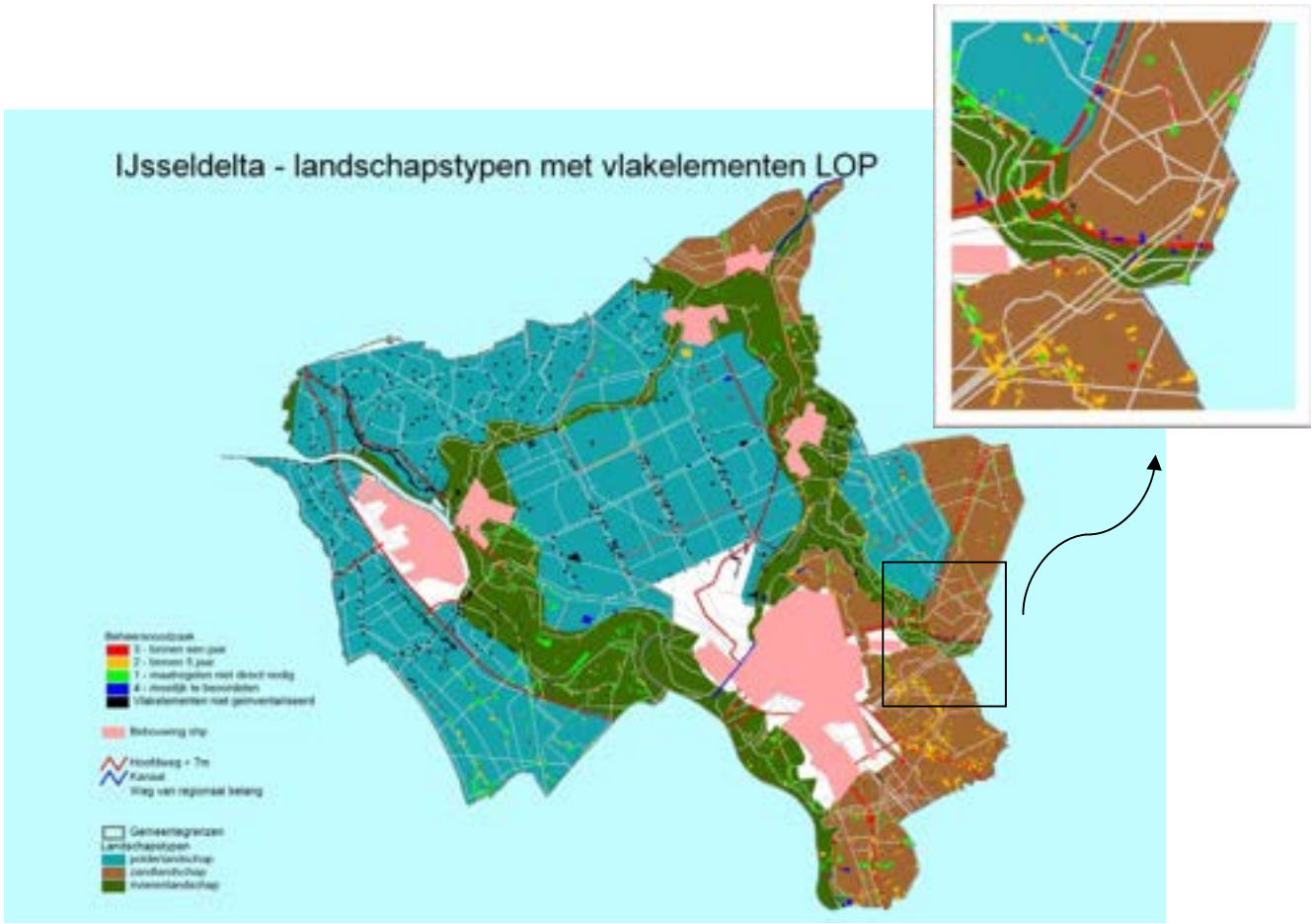
Omschrijving LOP	Catalogus nr.	Catalogus Naam
601 - Solitaire boom	8	bomen
602 - Boomgroep	8	bomen
621 - Enkele bomenrij	8	bomen
622 - Dubbele bomenrij en laan	8	bomen
641 - Bomenrij met struiken	8	bomen
631 - Heg en Haag	11	hagen
633 - Struikenrij	11	hagen
644 - Struikenrij met bomen	11	hagen
642 - Hakhoutsingel	12	hakhout
673 - Hakhoutbos	12	hakhout
674 - Griend	12	hakhout
645 - Houtwal	13	houtwallen
603 - Solitaire knotboom	14	knotbomen
623 - Knotbomenrij	14	knotbomen
072 - Kreek	16	natuurlijke waterloop (hoofdader)
073 - Dode meander/rivierarm	16	natuurlijke waterloop (hoofdader)
73 - Dode meander/rivierarm	16	natuurlijke waterloop (hoofdader)
071 - Poel	18	poel
71 - Poel	18	poel
664 - Boomweide	19	productiebos
671 - Elzenbroekbos	19	productiebos
681 - Loofbos	19	productiebos
682 - Naaldbos	19	productiebos
683 - Gemengd bos	19	productiebos
052 - Rietland, rietkraag	20	rietzoom
52 - Rietland, rietkraag	20	rietzoom
632 - (Elzen)Singel	22	singels
691 - Eendenkooi	27	eendenkooi
692 - Erf	28	erfbeplanting
695 - Beplanting bij kasteel of	28	erfbeplanting
604 - Leiboom	28	erfbeplanting
041 - Hoogstamboomgaard	29	hoogstamfruitbomen
41 - Hoogstamboomgaard	29	hoogstamfruitbomen
51 - Dijk	32	onverharde wegen
053 - Moeras	36	moeras
53 - Moeras	36	moeras
075 - Wiel	38	open water
75 - Wiel	38	open water
76 - Ven	38	open water
076 - Ven	39	open water
611 - Solitaire struik	40	struweel
612 - struikengroep	40	struweel
672 - Wilgenstruweel	40	struweel
000 - Overig	999	onbekend
077 - (oude) zandwinplas	999	onbekend
23 - Fietspad	999	onbekend
32 - Halfverharde weg	999	onbekend
77 - Oude zandwinplas	999	onbekend

Tabel 2 – vertaaltabel beschrijving landschapselementen LOP en Catalogus

De landschapselementen in de IJsseldelta zijn in een digitaal geografisch informatiebestand opgenomen. In het bestand is onder andere het type landschapselement, de onderhoudstoestand en de beheersnoodzaak af te lezen. Er is daarbij onderscheid gemaakt naar puntelementen (zoals bomen, kleine poelen) en naar vlakelementen (zoals bosjes struweel en eendenkooien).
Het digitale databestand maakt het mogelijk diverse ruimtelijke analyses te maken van de aanwezige landschapselementen, zoals:

- kaarten met verschillende typen elementen;
- kaarten met de onderhoudstoestand van elementen;
- kaarten met de beheersnoodzaak.

Ook kan op deelgebieden worden ingezoomd waarmee bijvoorbeeld een planning van de uitvoering van werkzaamheden kan worden gemaakt. In principe kunnen de digitale kaartlagen ook worden gecombineerd met andere ruimtelijke gegevens zoals een kaart van grondeigenaren of van gemeenten.
In figuur 3 is een voorbeeld van een kaart van de landschapselementen weergegeven.

Figuur 3 Voorbeeld kaart landschapselementen

In het gebied zijn in totaal 5.060 vlakelementen. Daarvan zijn er 999 op gronden in beheer bij overheid (gemeente, provincie en waterschap) of natuurorganisaties (Natuurmonumenten, Staatsbosbeheer, Landschap Overijssel). Er zijn dus 4.061 particuliere elementen. Daarvan liggen er 439 binnen de grenzen van de ecologische hoofdstructuur (EHS). Het betreft 238 in Zwolle, 63 elementen in Zwartwaterland en 138 in Kampen. Daarnaast zijn er in totaal 1.891 puntelementen waarvan 887 in Zwolle, 361 in Zwartwaterland en 643 in Kampen. Van de 1.891 elementen liggen er 424 op gronden van overheden of natuurorganisaties. Er zijn dus 1.467 elementen in particulier beheer. Daarvan ligger en 371 binnen de omgrenzing van de EHS.

Beheersnoodzaak

In het kader van het LOP is geïnventariseerd welke beheersnoodzaak er voor elementen is. Dit is overigens voor een deel van de elementen gedaan, omdat dit aspect in het veld beoordeeld moest worden. In het kader van het LOP was een volledige veldinventarisatie te tijdrovend. Van een relatief groot aantal elementen is daarom de beheersnoodzaak onbekend. Hieronder is voor elk van de drie hoofdlandschappen aangegeven hoeveel landschapselementen er zijn en welke beheersnoodzaak er is. Daarbij is onderscheid gemaakt in de volgende categorieën:

- binnen 1 jaar beheersnoodzaak;
- binnen 5 jaar beheersnoodzaak;
- onduidelijk/object niet benaderbaar;
- geen directe noodzaak;
- niet geinventariseerd.

Puntelementen	Rivierenlandschap	Polderlandschap	Zandlandschap
Binnen een jaar	93	17	47
Binnen 5 jaar	206	30	248
Niet direct nodig	258	122	195
Onduidelijk	10	5	14
Niet geïnventariseerd	202	355	40
Totaal	**769**	**529**	**544**

Vlakelementen	Rivierenlandschap	Polderlandschap	Zandlandschap
Binnen een jaar	153	74	93
Binnen 5 jaar	326	109	805
Niet direct nodig	436	242	282
Onduidelijk	36	12	40
Niet geïnventariseerd	687	1.177	163
Totaal	**1.638**	**1.614**	**1.383**

Tabel 5 – beheersnoodzaak vlakelementen volgens LOP per landschap

Financieringsbehoefte voor landschapelementen

Op basis van de aanwezige aantallen en oppervlakte aan landschapselementen in het gebied en in combinatie met de benodigde beheerspakketten uit de Catalogus is een analyse gemaakt van de benodigde financiering voor Groenblauwe Diensten. In deze paragraaf wordt deze analyse beschreven.

Zwolle, Zwartewaterland en Kampen

Diverse overheden dragen bij aan de financiering. Daarom is onderscheid gemaakt tussen de werkgebieden van de drie gemeenten binnen de IJsseldelta: Zwolle, Kampen en Zwartewaterland. De analyse heeft voor Zwartewaterland betrekking op hun gronden binnen én buiten de begrenzing van Nationaal Landschap IJsseldelta.

Natuurorganisaties buiten beschouwing

In de analyse zijn alleen gronden meegenomen, die in gebruik zijn bij particulieren. Gronden die reeds in eigendom of langdurig beheer zijn bij overheden (gemeenten, provincies, rijk en waterschap) of bij professionele natuur- en landschapsbeheerorganisaties (Natuurmonumenten, Staatsbosbeheer, Landschap Overijssel) zijn buiten beschouwing gelaten.

Binnen EHS nog veel particulieren
Er is onderscheid gemaakt tussen gronden die binnen of buiten de begrensde netto EHS liggen. In principe worden gronden binnen de begrenzing van de EHS verworven voor natuur- en landschapsbeheer. Echter, in de praktijk hebben veel particuliere gebruikers nog gronden binnen de EHS. Zij zouden in aanmerking kunnen komen voor rijkssubsidies. In praktijk blijkt echter (mondelinge mededeling provincie) dat de middelen hiervoor beperkt zijn en dat met name wordt ingezet op continuering van reeds bestaande contracten. In de analyse zijn daarom wel alle landschapselementen binnen de EHS die in gebruik zijn bij particuliere eigenaren betrokken. Van de 4.061 particuliere vlakelementen liggen er 439 in de EHS. Dit is circa 10%. Van de 1.467 particuliere puntelementen liggen er 371 in de EHS. Dit is bijna 25%.

Erfbeplanting
Erven zijn karakteristieke elementen in het buitengebied. Met name in de open polders zijn erven opvallende elementen. Een fraai aangelegd en onderhouden erf is beeldbepalend. Op basis van de Catalogus is geen inschatting te maken van de beheerskosten voor erven. Dit is maatwerk en afhankelijk van het type erf (huis, boerderij), de historie (oud of nieuw), het landschap waar het in ligt, et cetera.

Hieronder is per gemeente aangegeven welke landschapselementen er voorkomen en welke financieringsbehoefte dat met zich meebrengt. Dit is afzonderlijk gedaan voor vlakelementen en puntelementen. Het betreft alle elementen van particuliere eigenaren.

Zwartewaterland

Zwartewaterland	polders		zand		rivier		totaal	
	aantal	m2	aantal	m2	aantal	m2	aantal	m2
bomen	17	21284,63	8	2642,81	41	51301,62	66	75229,06
eendenkooi	1	1907,374					1	1907,374
erfbeplanting	145	1111060	14	111971,5	85	410156,6	244	1633188
hagen			2	210,785	4	7258,272	6	7469,057
hakhout	1	3044,282	3	9347,728	2	4138,262	6	16530,27
hoogstamfruitbomen	3	2059,182	1	300,79	1	12567,66	5	14927,63
houtwallen	1	1105,898					1	1105,898
knotbomen	12	9865,166	1	132,256	17	5494,134	30	15491,56
moeras								
natuurlijke waterloop								
onbekend	1	97587,53	2	3336,701	3	2968,5	6	103892,7
open water			1	2803,655	7	28274,77	8	31078,43
poel	3	36586,55	3	2832,905	12	13130,84	18	52550,29
productiebos	19	76107,02	4	24573,84	16	63201,99	39	163882,8
rietzoom			2	51881,26	1	2692,216	3	54573,48
singels	15	10299,69	13	22036,67	8	9850,647	36	42187,02
struweel			1	3538,196	6	2593,162	7	6131,358
Totaal	218	1370907	55	235609,1	203	613628,7	476	2220145

zwartew				
	polder	zand	rivier	
bomen	55	17	110	182
erfbeplanting				0
hagen				0
hakhout				0
hoogstamfruitbome	2		1	3
knotbomen	18	3	16	37
onbekend				0
open water	1		2	3
poel				0
productiebos	2	1		3
singels			3	3
struweel			7	7

Tabel 6a en 6b – Overzicht aantal vlakelementen en puntelementen in de gemeente Zwartewaterland die particulier beheerd worden.

In Zwartewaterland zijn er 476 vlakelementen met een gezamenlijke oppervlakte van circa 220 hectare. Daarnaast zijn er ruim 200 puntelementen.

Zwolle

Zwolle								
	polders		zand		rivier		totaal	
	aantal	m2	aantal	m2	aantal	m2	aantal	m2
bomen	18	6509,35	259	194116	98	75739,48	375	276364,8
erfbeplanting	63	317399,5	421	1873840	96	334828,9	580	2526068
hagen	8	2975,394	81	31271,25	44	9324,474	133	43571,12
hakhout			10	93752,3	9	6016,963	19	99769,26
hoogstamfruitbomen			7	6354,014	11	20143,62	18	26497,63
houtwallen	1	157,781			2	760,215	3	917,996
knotbomen	5	3060,315	54	41697,71	48	19571,75	107	64329,78
onbekend	1	38913,46	1	37558,31			2	76471,77
open water	1	99,95	2	3393,566	7	8079,385	10	11572,9
onbekend			8	89072,78	19	63777,23	27	152850
open water			23	15782,56	13	25906,13	36	41688,69
poel			13	7614,625	9	8597,725	22	16212,35
productiebos	13	23083,11	215	1005505	27	131483,1	255	1160072
rietzoom	2	919,656	7	7244,495	7	9117,026	16	17281,18
singels	12	8305,256	81	105667,2	35	36607,52	128	150580
struweel	5	1301,871	36	48494,13	23	34871,68	64	84667,68
totaal	129	402725,6	1218	3561364	448	784825,3	1795	4748915

zwolle				
	polder	zand	rivier	
bomen	34	369	173	576
erfbeplanting		3		3
hagen		1	1	2
hakhout			3	3
hoogstamfruitbomen		3	1	4
knotbomen	1	41	26	68
onbekend			1	1
open water				0
poel		2		2
productiebos				0
singels			1	1
struweel	4	24	15	43

Tabel 7a en 7b – Overzicht aantal vlakelementen en puntelementen in de gemeente Zwolle die particulier beheerd worden.

In het buitengebied van de gemeente Zwolle zijn 1.795 vlakelementen met een gezamenlijke oppervlakte van circa 474 hectare. Daarnaast zijn er circa 600 puntelementen.

Kampen

Kampen	polders		zand		rivier		totaal	
	aantal	m2	aantal	m2	aantal	m2	aantal	m2
bomen	297	208698,7			141	128313,2	438	337011,9
eendenkooi	3	182456,3					3	182456,3
erfbeplanting	549	3716818			242	1080832	791	4797650
hagen	44	21020,45			32	18064,49	76	39084,95
hakhout	13	24035,65			12	43120,8	25	67156,44
hoogstamfruitbomen	11	5444,175			2	1768,187	13	7212,362
houtwallen	1	305,084					1	305,084
knotbomen	39	20960,45			64	36811,18	103	57771,63
moeras	2	7889,985			2	9901,13	4	17791,12
natuurlijke waterloop (h	3	379150			2	9901,129	5	389051,1
onbekend	13	47101,3			15	239222,2	28	286323,5
open water	44	246410,7			17	85449,61	61	331860,3
poel	15	95662,8			11	7375,592	26	103038,4
productiebos	53	149186,2			44	253292,4	97	402478,6
singels	43	81802,08			46	67144,85	89	148946,9
struweel	17	21469,79			13	38160,72	30	59630,51
	1147	5208412			643	2019358	1790	7227769

Kampen	polder	zand	rivieren	totaal
bomen	264		164	428
erfbeplanting			1	1
hagen				0
hakhout				0
hoogstamfruitbome	1			1
knotbomen	25		43	68
onbekend	6			6
open water			1	1
poel				0
productiebos			1	1
singels	3			3
struweel	14		2	16

Tabel 8a en 8b – Overzicht aantal vlakelementen en puntelementen in de gemeente Kampen die particulier beheerd worden.

In het buitengebied van de gemeente Kampen zijn 1.790 vlakelementen met een gezamenlijke oppervlakte van circa 722 hectare. Daarnaast zijn er ruim 500 puntelementen.

Conclusie

In de gemeenten Zwolle, Zwartewaterland en Kampen liggen op basis van de analyse uit het LOP ruim 1.400 puntelementen en ruim 4.000 vlakelementen met een gezamenlijke oppervlakte van ruim 1.400 hectare. Dit betreft alleen particulier beheerde elementen. Voor een deel liggen deze binnen de EHS, ze worden echter niet beheerd door natuur- en landschapsorganisaties. De financieringsbehoefte voor landschapselementen is per gemeente bepaald. Het beheer van erven, open water, natuurlijke waterlopen en dijken is buiten beschouwing gelaten, doordat voor deze elementen geen eenduidige begroting van de kosten kon worden gemaakt. Met name erven zijn in de open landschappen (polders) een belangrijke landschappelijke factor. Het gaat om circa 1.600 erven in het gehele gebied.

Legenda toegepaste uitzonderingsgrondslagen

In dit document zijn gegevens definitief geanonimiseerd op grond van:

Wet	Artikel	Omschrijving	Pagina's
Wet open overheid	Art. 5.1 lid 2 sub e	De eerbiediging van de persoonlijke levenssfeer	3

GROENE AGENDA 2015-2025

Vooraf
Zwolle heeft gekozen voor het opstellen van een Groene Agenda als actualisatie van het Groenbeleidsplan (GBP) uit 1998. De Groene Agenda is globaler van aard en bepaalt de opstelling en rol van de gemeente Zwolle ten aanzien van nieuwe ontwikkelingen in het groen, die niet voorzien waren in het GBP. Het kán globaal omdat alle beleidsuitgangspunten uit het GBP onverkort van kracht blijven (bijlage1). De Groene Agenda richt zich vooral op de ontwikkelingsaspecten van het groen en niet op de aspecten van het onderhoud. Daarvoor wordt de BOR- visie opgesteld.

Andere tijden, nieuwe richtingen voor het groen

Zwolle is een groene stad. Dat draagt bij aan een aantrekkelijk woonklimaat. Zwolle scoort mede door het groen hoog in ranglijsten, zoals die van de Atlas voor Gemeenten uit 2013. De stad heeft zijn beroemde Groene Vingers, die het groen in de stad onderling en met het buitengebied verbinden. Dit vergroot de beleving van het groen voor bijvoorbeeld wandelaars, fietsers en kanoërs, en versterkt ecologische routes en cultuurhistorische patronen. Daarmee is het groen een drager van de stedelijke structuur en identiteit.

Groenbeleid, een analyse
Het groen in de gemeente Zwolle heeft zich de afgelopen jaren goed ontwikkeld en wordt intensiever gebruikt dan ooit. Het Groenbeleidsplan 1998 heeft daaraan sterk bijgedragen. Een groot deel van de daarin genoemde Beleidsuitgangspunten gelden nog onverkort (bijlage 1). Veel projecten zijn uitgevoerd (bijlage 2). Opvallende resultaten op een rij:

1e Zwolle heeft zich naar het water gekeerd en de groene oevers langs het water herontdekt.

Langs de IJssel, Vecht, Zwarte Water, Westerveldse Aa en de Weteringen zijn nieuwe natuurgebieden ontstaan en is recreatief medegebruik mogelijk geworden (voorbeelden Vreugderijkerwaard en Struinwaard).
Opgaven liggen o.a nog bij de oevers langs het Zwarte Water en een herstelmogelijkheid van de Zandwetering.

2e De bruikbaarheid en bereikbaarheid van de parken is verbeterd en uitgebreid

.
Bestaande parken zoals Wezenlanden, Nooterhof, Eekhout, Potgietersingel en Hogenkamp zijn gerevitaliseerd. Ook de groene wandeling langs de singel rondom de binnenstad is sterk verbeterd. Nieuwe parken en groenstructuren zijn aangelegd zoals het Twistvlietpark in Stadshagen, Schellerdriehoek etc.
Opgaven liggen o.a. nog bij de Nooterhof–Marslanden A, de omgeving van Hofvliet en in Dieze (Diezerpark).

3e De recreatieve routes in het groen zijn aangevuld en verbeterd.

Veel recreatieve fietsroutes, onder meer in het Rondje Zwolle, zijn verbreed. Bovendien zijn er flink wat nieuwe routes toegevoegd. Het gebruiksplezier is toegenomen door een betere verharding.
Opgaven zijn o.a nog de invulling van ontbrekende schakels (bijvoorbeeld langs het Zwarte Water) en de verbetering van het wandelnetwerk (door vrij liggende wandelpaden, gescheiden van fietspaden).

4e In de stadsranden zijn nieuwe uitloop- en natuurgebieden gerealiseerd.

Voorbeelden zijn Goosebroek (langs de Westerveldse Aa ter hoogte van Oosterenk), Zalné, Gerenvonder, Vegtlusterbos, Bikkenrade, bos bij Wijthmen en Zandhove, etc..
Opgave is onder meer het verder faciliteren van de professionele stadslandbouw in de stadsranden. Deze kan tevens bijdragen aan de natuurontwikkelingen en het recreatief medegebruik zoals bij de Vreugdehoeve.

5e Veel beleidsproducten zijn gerealiseerd.

Aanvullend is het Landschapsontwikkelingsplan opgesteld, dat zeer nuttig is geweest bij het toepassen van het instrumentarium van Groene en Blauwe Diensten en bij de nieuwe bestemmingsplannen Buitengebied.
De Groene Kaart legt o.a. de geactualiseerde stedelijke hoofdgroenstructuur en wijkgroenstructuur vast en is daarmee eveneens een kader stellend document.

Nieuwe ontwikkelingen
Er zijn nieuwe ontwikkelingen bij groen en recreatie die in de toekomst aandacht vragen. Voor landschap is al recentelijk beleid gemaakt. Voor het groenbeheer is op dit moment de nieuwe BOR-visie in de maak en voor sport wordt dit jaar eveneens een agenda opgesteld. Voor de onderstaande punten biedt het huidige Groenbeleidsplan echter onvoldoende basis voor het bepalen van de gemeentelijke opstelling en rol. Een actualisatie is daarom noodzakelijk. Het gaat om de onderstaande in willekeurige volgorde opgesomde punten, die op de volgende pagina's zijn toegelicht:

1 Andere maatschappij, andere overheid
1.1 Zelf doen in het groen
1.2 Andere planning en tijdelijk gebruik van openbaar groen
1.3 Waarde van het groen

2 Ander gebruik van groen
2.1 Eetbaar groen
2.2 Groen als werkomgeving
2.3 Groen als podium
2.4 Natuurlijk spelen
2.5 Groen voor nieuwe gebruiksvormen

3 Maatschappelijke baten
3.1 Biodiversiteit
3.2 Natuureducatie
3.3 Groen voor gezondheid
3.4 Klimaatverandering
3.5 Groen en nieuwe energiebronnen

In de puntsgewijze toelichting is bij het onderdeel "accent" ook beschreven welke aard de gemeentelijke rol heeft: actief, faciliterend of volgend.
Een actieve rol kan betekenen dat de gemeente de realisatie zelf ter hand neemt. Vaker zal het samen met partners worden gerealiseerd, door bundelen en synchroniseren van investeringsstromen. Een faciliterende rol betekent dat de gemeente vooral verbindend en stimulerend bezig is ten aanzien van andere partijen. Deze nemen het initiatief en zo nodig stelt de gemeente daarbij nieuwe kaders. Een volgende rol betekent dat de gemeente de realisatie overlaat aan derden binnen de bestaande kaders.

Naast bovenstaande afweging is relevant of een project c.q. initiatief past binnen het gemeentelijke (groen)beleid, of er breed draagvlak voor is en of er sprake is van financiële haalbaarheid. Duidelijk mag zijn dat uitvoering van de agenda gespreid is over een langere periode en dat het bestuur in aparte voorstellen aan de raad voorlegt welke onderwerpen wanneer en met welke inzet van middelen worden opgepakt.

Groenbeheer
Het beheer en onderhoud van het groen wordt grotendeels geregeld in de BOR-visie. Bij nieuwe ontwikkelingen speelt niet alleen de keuze van een eenmalige inzet of investering een rol, maar ook de gevolgen voor het groenbeheer (de *total cost of ownership)*. Goede afstemming van nieuwe investeringen met het MeerjarenOnderhoudsplan (MJOP) kunnen besparingen opleveren.

1 Andere maatschappij, andere overheid

Zwolle blijft naar verwachting in de toekomst licht groeien. Voor een leefbare en daarmee aantrekkelijke stad zijn een goede woon- en werkomgeving tegenwoordig een harde randvoorwaarde. De aanwezigheid van groen staat zonder uitzondering in de top 3 van woonwensen. Zwolle scoort daarbij goed. De ruimtelijk ontwikkelingen zullen minder ingrijpend zijn, maar veelal wel dynamischer en daardoor minder goed voorspelbaar. Een andere, kleinere overheid moet daarop inspelen door een flexibele opstelling en het voeren van regie. Daarbij gaat het om het benutten van maatschappelijke initiatieven en het betrekken van (markt)partijen.

1.1 Zelf doen in het groen

Een kleinere overheid kan minder zelf doen. Er is een grotere inbreng van bewoners, bedrijven en instellingen nodig. Tegelijk willen bewoners graag meer invloed en mogelijkheden. Mensen beginnen in nieuwe, lokale verbanden samen te werken. Dit gebeurt bijvoorbeeld in de energieproductie. ICT en sociale media spelen hierbij een rol.

Bewoners adopteren openbaar groen

kaart met projecten op de site

Zelf doen in Zwolle

De mogelijkheden om bij te dragen aan de inrichting en het beheer van de woonomgeving, zijn in 2013 aangegeven in een boekje en op de site http://www.zwolle.nl/doemee. Ter stimulans is een ideeënkaart opgenomen met de vele initiatieven die al spelen. Een groot deel daarvan heeft betrekking op groen. Deels zijn het bestaande ideeën, zoals de aanleg van geveltuinen, nutstuinen en buurtweides. Nieuw is bijvoorbeeld dat bewoners de mogelijkheid hebben om openbaar groen te adopteren. Ook plaatsen bewoners zelf kleine speeltoestellen. In samenwerking met bedrijven en instellingen ontstaan meer omvangrijke burgerinitiatieven, zoals Schellerdriehoek en Stadshoeve (Stadshagen). Hierdoor nemen echter de verantwoordelijkheden voor bewoners toe.

Toekomst

Sommige initiatieven hebben zich in de loop der tijd bewezen. Andere bevinden zich meer in een experimenteel stadium. Het is zaak om te leren van de resultaten en te bekijken hoe duurzaamheid en continuïteit zijn te bereiken. De provinciale stimulans met het initiatief “Groene Loper” draagt hier aan bij en wordt opgepakt door lokale initiatieven. Bij dit alles speelt de vraag: wat moet gereguleerd worden en wat kan vrij gelaten worden, kortom waar moet het basispakket van de gemeentelijke verantwoordelijkheid voor de openbare ruimte uit bestaan?

Accent

Faciliteren van het zelf doen in het groen door het verhelderen van de kaders (o.a. actualiseren van de driedeling Natuur-, Gebruiks- en Beeld-groen) en het ontwikkelen/verbeteren van een database (website waarop eigendom, contactpersoon, contractvorm, contractduur, openbare toegankelijkheid e.d. zichtbaar zijn).

1.2 Andere planning en tijdelijk gebruik van openbaar groen

Het stedelijk openbaar groen is in de 20e eeuw gegroeid tot bij uitstek een taak van de (gemeentelijke) overheid. In de 21e eeuw ontstaat hierin een nieuwe taakverdeling. Kwetsbaar, waardevol groen verdient bescherming. Het waarborgen van een groene woonomgeving is nodig. Groene structuurdragers zullen zich meer gefaseerd en modulair ontwikkelen. Voor het behoud en de ontwikkeling van het groen zijn nieuwe strategieën nodig. Daarbij speelt tijdelijk grondgebruik een grotere rol. Fasering vraagt langere termijnen. Gronden kunnen tijdelijk een ander gebruik krijgen. Er is een toenemend aantal voorbeelden van stadslandbouw op braakliggende grond. Maar ook sport, natuurlijke speelplaatsen of terreinen voor honden behoren tot de mogelijkheden.

'Stukje bij beekje'; gefaseerd herstel van de Westerveldse Aa

Fasering en tijdelijk gebruik in Zwolle

De aanwezigheid van het Groenbeleidsplan maakt het de gemeente Zwolle mogelijk om snel in te spelen op kansen. Doordat doelen en projecten zijn geformuleerd, is vaak meegelift met particuliere ontwikkelingen en plannen van andere overheden. Voorbeelden zijn de Westerveldse Aa ('Stukje bij beekje'), de Katerdijk, Nationaal Landschap IJsseldelta en Ruimte voor de Vecht.
Voor tijdelijk gebruik van gronden zijn richtlijnen gemaakt. Verschillende initiatieven beginnen vorm te krijgen. Voor bijvoorbeeld Stadshagen en de Stationsomgeving kan tijdelijk gebruik bijdragen aan de aantrekkelijkheid van de locatie.

Toekomst

De inzet van de gemeente is geformuleerd in het Groenbeleidsplan. Een deel van de wensen is nog niet gerealiseerd. Het is zaak nog sterker dan voorheen alert te zijn op de ontwikkelingen in de stad om daarmee projecten uit het Groenbeleidsplan uit te voeren. Door de andere tijden en de ontwikkeling van Zwolle zijn er nieuwe wensen. Het Groenbeleidsplan heeft aangetoond dat een wensenlijstje goed werkt.

<u>Accent</u>

Inventariseren van groene wensen om samen te kunnen werken met anderen. Voor de komende periode staan o.a. op de rol: Zwartewaterzone (partner waterschap), Stadshagen, Herfte (partner Prorail) en initiatieven uit Klimaatactieve stad. Voor wat betreft het tijdelijk gebruik ligt het accent op faciliteren binnen de kaders van een te actualiseren functie- zonering van het groen (Natuur-, Gebruiks- en Beeld-groen).

1.3 Waarde van groen

Allereerst biedt "groen" bewoners en bezoekers rust en ruimte voor ontspanning, sporten, genieten van de natuur en aangenaam wandelen, fietsen en varen. Er zijn echter ook tal van andere functies van groen. Een groene omgeving maakt mensen gezonder, doordat het stress vermindert en beweging stimuleert. Groen zorgt voor biodiversiteit, neemt CO2 op, produceert zuurstof en dempt de temperatuurstijging in de stad. Het reguleert de waterhuishouding en drukt de kosten voor (piek)afvoeren en wateroverlast. Bovendien leidt groen door verfraaiing van de stad tot een hogere economische waarde van onroerend goed. Er zijn dus vele, vaak indirecte, baten. De kosten van aanleg en onderhoud liggen echter nu vooral bij de gemeente.

Andere mogelijke kostendragers voor groen

Zwolle heeft, samen met het rijk en tien andere gemeenten, deel genomen aan de studie 'Groen loont in de Stad: gemeenten redeneren, rekenen en verdienen met de baten van natuur en water' (2012). Daarin is een instrument ontwikkeld dat de economische en maatschappelijke waarde van groen,

water en natuur in en om de stad zichtbaar maakt (methode TEEB*). Tegelijk is gekeken hoe de partijen die baat hebben bij de aanleg of omvorming naar groen en water, hieraan ook financieel kunnen bijdragen. Zodat ook andere kostendragers voor groen gevonden kunnen worden.
*) The Economics of Ecosystems and Biodiversity.

Toekomst
De ervaringen en uitkomsten uit de zojuist genoemde studie kunnen als voorbeeld dienen bij inrichtingskeuzes en besluitvormingstrajecten bij de ontwikkeling van groen. Om dat in de praktijk te brengen, zijn nieuwe financieringsmodellen en samenwerkingsverbanden met andere baathouders nodig. Het verregaand toerekenen van verschillende kosten aan verschillende partijen kan echter ook tot bureaucratie leiden en verlammend werken.
Accent
Het actief volgen van de ontwikkeling rondom de waarde van groen, vooral de poging om te komen tot praktische instrumenten. We willen die in Zwolle vooral gebruiken om in samenwerkingsverbanden de baten helder te krijgen. Dit kan bijdragen aan heldere keuzes over de inzet van de gemeente.

Bevrijdingsfestival in Park de Wezenlanden

Tuinen in het openbaar groen van Holtenbroek

2 Ander gebruik van groen

Bewoners (her)ontdekken de directe woonomgeving. Recreatie dichtbij huis wordt belangrijker. Het gebruik van fiets- en wandelpaden groeit, ook voor toeristische doelen. Het gebruik van het groen, vooral van recreatieplassen en parken neemt toe. Het is belangrijk dat het openbaar groen toegankelijk is en (sociaal) veilig is ingericht. Dit nodigt uit tot verblijf, divers gebruik en ontmoeting. Daarmee speelt het groen een rol in de sociale samenhang. Bewoners die samen activiteiten ontplooien in het groen of bijdragen aan de inrichting, stimuleren de samenhang nog verder.
In Zwolle zijn de afgelopen jaren veel parken opgeknapt. Soms door ingrijpende herinrichtingen, zoals bij Park Eekhout en Park de Wezenlanden, soms door kleinere ingrepen vanuit het beheer. Nog niet van alle parken is de bruikbaarheid verbeterd; bijvoorbeeld bij de groene vinger langs de Middelweg is nog winst te halen. Een aantal verbeteringen is als doel opgenomen in het Groenbeleidsplan. Het is zaak om hier ontwikkelingen in de bebouwde omgeving te beoordelen op kansen voor verbetering van het groen.

2.1 Eetbaar groen en stadslandbouw

De laatste jaren is stadslandbouw sterk in opkomst. Het zelf verbouwen van groente en fruit in grote steden is sterk opgekomen. Bewoners raken weer vertrouwd met gezond voedsel. Door de toename van voedselbewustzijn en zelfwerkzaamheid is er op veel plaatsen een zoektocht naar extra mogelijkheden. Voedsel is ook te verbouwen in bakken, op het balkon, op het dak en zelfs in leegstaande gebouwen.

Eten uit het groen in Zwolle
In Zwolle zijn vanouds mogelijkheden om eigen groente en fruit te verbouwen bij volkstuin-verenigingen. Ook zijn er kleinere complexen van tuintjes in het openbaar groen. Recent zijn er initiatieven voor boomgaarden in de buurt. Het openbaar groen biedt mogelijkheden voor het planten van fruit; het eetbare groen. Vooral de stadsrand biedt mogelijkheden voor de professionele stadslandbouwinitiatieven die zich concreet aandienen.

Toekomst
Wanneer er geactualiseerde uitspraken gedaan zijn over de potentiële woningbouwlocaties, dienen zich wellicht extra kansen aan voor professionele stadslandbouw (zowel permanent als tijdelijk). Dit kan de bruikbaarheid en kwaliteit van de stadsranden ten goede komen (extra recreatiemogelijkheden en nieuwe groenstructuren kunnen zo relatief eenvoudig gerealiseerd worden).
Accent
Voor wat betreft (professionele) stadslandbouw betekent dit voor de gemeente een actieve rol samen met de initiatiefnemers;
Voor wat betreft eetbaar groen in de stad wordt dit al maatschappelijk opgepakt en kan de gemeente hier volstaan met faciliteren.

2.2 Groen als werkomgeving

De ontwikkeling van ICT maakt het mogelijk om meer plaats onafhankelijk te werken. Dit leidt onder meer tot meer vrijheid bij de keuze van de woonplaats. Dat zorgt voor hogere eisen aan de woonomgeving en meer concurrentie tussen woonlocaties. Een belangrijke factor daarbij is groen en ruimte. Daarnaast biedt draadloos internet mensen op mooie dagen een prettige werkplek in een park. Toenemend gebruik is goed voor het park, onder meer door een betere sociale veiligheid.

Werkomgeving in Zwolle
Voor Stadshagen is het streven om te komen tot vergroening en verlaging van de woningdichtheid (thuiswerken in het groen). Dit kan de concurrentiepositie van deze groenstedelijke woonlocatie verbeteren. De Zwolse parken en groenstroken worden door werknemers veel gebruikt voor een wandeling in de pauze.

Toekomst
Het kunnen blijven bieden van een aantrekkelijke groene werk- en leefomgeving is belangrijk voor een goede concurrentiepositie ten opzichte van andere steden. Een groene profilering werkt positief.
Accent
Dit vraagt blijvende aandacht en gezamenlijke inzet van gemeente en partners bij nieuwe of te reconstrueren woon- en werklocaties.

2.3 Groen als podium

De laatste jaren is er een toenemend aantal evenementen in het groen, in heel Nederland. Parken zijn bedoeld om gebruikt te worden. Evenementen leggen echter ook een toenemende druk op de openbare ruimte, die daar niet altijd voor is gemaakt.

Evenementen in Zwolle
Park de Wezenlanden en de Wijthmenerplas zijn in het oog springende voorbeelden, maar ook in andere parken vinden vele activiteiten plaats. Met evenementen gaan kosten gepaard, voor begeleiding en herstel van schade.

Toekomst
Er zal blijvend een vinger aan de pols gehouden moeten worden met betrekking tot de draagkracht van het groen. Het is noodzakelijk om een deel van de baten van evenementen voor de instandhouding van het groen te gebruiken.
Accent
De gemeentelijke rol zal bestaan uit: het blijven hanteren van de regels en compensatie vragen bij eventueel geleden schade.

Wildland

Nooterhof

2.4 Natuurlijk spelen

Kinderen die opgroeien in een groene omgeving zijn minder vaak ziek, leren beter, ontwikkelen een goede motoriek en voelen zich meer verbonden met de natuur. Ook kinderen met aandachts- en gedragsstoornissen hebben baat bij groen.

Natuurspeelplaatsen in Zwolle

Er is een toenemende belangstelling voor natuurspeelplaatsen. Kinderen kunnen daar meer hun gang gaan dan op de traditionele plekken met speeltoestellen. Grote voorbeelden in Zwolle zijn Wildland in Zwolle Zuid, de Nooterhof en de Schellerdriehoek. Er zijn echter ook steeds meer kleinere plekken in andere delen van de stad. Ook veel schoolpleinen worden “vergroend”.

Toekomst

Behalve een natuurlijker inrichting van speelplekken is er ook een trend om de gehele omgeving als speelruimte te zien. Een organisatie als Jantje Beton heeft in Dieze onderzocht in hoeverre de speelbaarheid van buurten in zijn geheel te verbeteren is. Wellicht kunnen we daarvan leren voor toepassingen in andere buurten. Verder kan een combinatie met natuur- en milieueducatie een basis leggen voor milieubesef bij kinderen, zodat ze later meer oog hebben voor duurzaamheid.

Accent

Voor het inrichten van meer natuurlijke plekken (multifunctioneel gebruik) is er een actieve rol voor de gemeente bij het verkennen van de mogelijkheden, samen met bewoners en partners in de stad.

2.5 Groen voor nieuwe gebruiksvormen

De recreatiepaden en de groene openbare ruimte worden behalve door de gewone wandelaar en fietser steeds vaker bevolkt door nieuwe gebruikers en gebruiksvormen. Het “buiten actief zijn” neemt toe. Knelpunten ontstaan met name in de sfeer van al dan niet commerciële groepsactiviteiten, die het individueel recreëren soms belemmeren Dan moet gedacht worden aan: wielren- en hardloopgroepen, outdooractiviteiten, hondenuitlaatservices etc. De variatie in mobiliteitsvormen, deverschillende snelheden en de intensiteit op recreatiepaden nemen toe. Daardoor ontstaat een toenemende vraag naar bredere fietspaden en meer gescheiden routestructuren (bijv. specifiek voor wandelaars). Bepaalde gebruikersgroepen vragen ook om meer banken, sanitair of een speciale plek (honden of outdoor).

Situatie in Zwolle

Afgelopen jaren is er een slag gemaakt in het verbreden van recreatieve fietspaden. De streefwaarde voor Rondje Zwolle is nu een minimale breedte van 2.50 m. Ook het comfort is groter geworden door het toepassen van betonverharding. Er zijn meer zitplekken langs routes gerealiseerd. Er zijn fiets en wandelroutes gemarkeerd die aansluiten op provinciale en landelijke netwerken.

Toekomst

De scheiding van conflicterende gebruikers en de toegankelijkheid voor mensen met een beperking zal meer aandacht vergen.

Accent

Voor infrastructurele verbeteringen, breedte, verharding, knelpunten en scheiding gebruiksvormen moet de gemeente het voortouw blijven nemen. Er zal een studie worden verricht naar het faciliteren van de nieuwe gebruikersgroepen zodanig dat ze elkaar minder hinderen.

Voor de realisatie van commerciële vrijetijdsvoorzieningen ligt de rol bij de particuliere markt.

Meer divers gebruik van recreatiepaden

3 Maatschappelijke baten van groen

Groen draagt bij aan de biodiversiteit, een veerkrachtige waterhuishouding, verhoging van de waterkwaliteit en verbetering van de luchtkwaliteit. Groen zorgt voor een duurzaam, gezond en veilig stadsklimaat. Naast deze bekende baten, zijn er de laatste jaren studies verschenen die nieuwe kanten van het groen aantonen.

3.1 Biodiversiteit

De biodiversiteit, het aantal soorten planten en dieren, staat onder druk. Het belang van de stad bij het in stand houden ervan neemt toe. Vooral in de stadsrand is het aantal soorten planten en dieren groot. Soms groter dan in het omliggende landelijk gebied. De diverse belevingsmogelijkheden die een soortenrijke natuur biedt, worden beschouwd als een kernkwaliteit.
Tegelijk is de waardering voor de natuur niet onverdeeld. Als keerzijde van het succes is er soms overlast, bijvoorbeeld van ganzen en steenmarters. Wet- en regelgeving die het behoud van biodiversiteit beoogt, geeft ook starheid en heeft soms negatieve effecten. Een bijzondere rol spelen exoten en invasieve soorten als Japanse Duizendknoop. Deze soorten verdringen andere en zijn vaak zeer moeilijk te bestrijden.
Daarnaast openbaren zich meer ziekten bij bomen (iepziekte, watermerkziekte bij de wilg, bloedingsziekte bij kastanjes en essentaksterfte). De effecten zijn groot en er vallen veel bomen weg. De bestrijding vraagt veel aandacht. Ook is het onduidelijk of deze soorten nog gebruikt moeten worden of niet. Wel is duidelijk dat bomen die minder goede groeiplaatsen hebben (bijvoorbeeld door slechte grond of verstoring door kabels en leidingen) meer last hebben van ziektes.

Zwolse situatie
Over het algemeen kan gezegd worden dat de dynamische natuur gebonden aan de rivieren en de bossen zich positief ontwikkelen, maar dat kwetsbare vegetaties die gebaat zijn bij sterke continuïteit van beheer het moeilijker hebben (voedselarme milieus, akkervegetaties en milieus met hoge grondwaterstanden). Ook weide- en akkervogels gaan achteruit.
Voor gemeentelijk groen wordt momenteel de biodiversiteit in een monitoringsprogramma over meerdere jaren bijgehouden. Die ontwikkelingen kunnen over een aantal jaren gemeld worden.

Toekomst in Zwolle
Bij het beheer kan explicieter worden gestuurd op biodiversiteit, o.a. door monitoring. Ook kan het stimuleren van aanpassingen aan gebouwen (bijvoorbeeld ten aanzien van nestgelegenheid voor vogels of vleermuizen) de biodiversiteit in de stad doen toenemen en tegelijk verplichte mitigerende maatregelen voorkomen. Gerichte soort-beschermende maatregelen kunnen worden gestimuleerd door het aanwijzen van een aantal zogenaamde ambassadeurssoorten, soorten waarvoor Zwolle een speciale verantwoordelijkheid op zich neemt, bijvoorbeeld de Kievitsbloem. Wat betreft de nieuwe Natuurwet kan er onderzocht worden in hoeverre deze ruimte biedt voor gemeentelijke experimenten in de uitvoering, bijvoorbeeld een gebiedsgerichte aanpak.

Accent
Er is voor de gemeente een actieve rol weggelegd bij de verhoging van de biodiversiteit, door inrichting en beheer van het openbaar groen en gemeentelijke eigendommen, en door het aanwijzen van ambassadeurssoorten en het nemen van maatregelen hiervoor. Ook is actie vereist bij de uitvoering van monitoring van biodiversiteit. Deze actieve rol geldt tevens voor beleidsvorming en onderzoek en maatregelen op het gebied van boomziekten en de bestrijding van exoten.
Vooral faciliterend is de gemeente bij aanpassingen aan gebouwen en het nemen van mitigerende maatregelen door particulieren.

Zwarte Water bij Westerveld

Kievitsbloemen in Langenholte

3.2 Natuureducatie

Het belang van Natuureducatie, als onderdeel van Communicatie voor Duurzame Ontwikkeling (CDO), is groot. Het gaat dan om educatie in brede zin: beleving, participatie en kennis. Het is bewezen dat mensen die op jonge leeftijd regelmatig in contact zijn gekomen met natuureducatie, als volwassenen meer respect en zorg hebben voor de natuur en voor duurzaamheid in algemene zin. Natuureducatie is een proces van lange adem dat zich op termijn terug verdient. Het is een middel om ambities te realiseren van zowel de gemeente als partners.
Ouders hebben een belangrijke rol bij natuureducatie, maar ook de (brede)basisscholen en de buitenschoolse opvang. Veelal zijn er geschikte locaties dichtbij huis, zoals de wijkboerderijen, natuurspeelplaatsen en pluktuinen.

Groot aanbod in Zwolle
Na het stoppen van het Ecodrome is geconstateerd dat er veel aanbod is, maar erg versnipperd. Door de tijdelijk aangestelde CDO-makelaar zijn verbindingen gelegd en netwerken gestart. Ook zijn initiatieven ondersteund. Op dit moment loopt dat via het provinciale project De Groene Loper.

Toekomst
Het is wenselijk tot verdere bundeling en samenwerking te komen tussen de verschillende partijen die elk al actief zijn op het vlak van CDO. Daardoor kan een structurele ondersteunende en coördinerende functie voor het lokale CDO bereikt worden. Om de scholen te kunnen faciliteren, zal het totale aanbod gebundeld worden.
Accent
Voor het faciliteren van Natuureducatie zal de gemeente de partners vragen (zoals onder meer Natuurplatform Zwolle, primair onderwijs, Rova en Travers) te onderzoeken wat de nodige stappen zijn om Natuureducatie voor kinderen structureel op te zetten.

3.3 Groen voor gezondheid

Dat groen een rol speelt bij gezondheid is al sinds het begin van de 20e eeuw een uitgangspunt van de stadsplanning. Nieuw is de aandacht voor de maatschappelijke en economische baten van groen op het gebied van gezondheid. Zo bleek uit onderzoek van KPMG in opdracht van het ministerie van Economische Zaken in 2012 dat meer groen in de stad leidt tot verlaging van ziektekosten en een aanzienlijke verlaging van vermeden arbeidskosten. Depressies en angststoornissen komen minder

voor in een groenere omgeving. Er is minder overgewicht. Groen heeft een positief effect op onder meer diabetes, nek- en rugklachten en hartziekten, maar ook negatieve aspecten zoals hooikoorts en Lyme.

Zwolle Gezonde stad
Zwolle Gezonde stad is een brede coalitie die in Zwolle werkt via de JOGG (Jongeren Op Gezond Gewicht) aanpak. Dit is een paraplu voor alle projecten die te maken hebben met de aanpak van overgewicht bij jongeren, als gezonde voeding en meer bewegen. Het groen in de buitenruimte speelt hierbij een grote rol. Bewegen kan juist in de buitenruimte. Daarvoor zijn veilige en toegankelijke plekken en routes nodig. In Zwolle is de aanpak vooral gericht op Holtenbroek en Dieze.
Een voorbeeld is de natuurspeelplek de Groene Bieste aan de Kastanjestraat in Diezerpoort. Hier heeft de projectgroep Speelnatuur (Hogeschool Windesheim, TraversWelzijn, gemeente Zwolle, GGD IJsselland, SportService Zwolle en Icare) gebruik gemaakt van sociale marketing technieken om ouders en kinderen intensief te betrekken bij de ontwikkeling van de natuurspeelplek.

Toekomst
In de toekomst is het voor de gezondheid van de inwoners belangrijk om het groen in de directe woonomgeving op peil te houden. Om het bewegen onder jongeren te stimuleren is de aanpak voor Holtenbroek en Dieze ook in andere wijken toe te passen. Daarbij kunnen ook volwassenen en ouderen baat bij hebben. JOGG zal de komende drie jaar worden voortgezet.
<u>Accent</u>
Een actieve gemeentelijke inzet is vereist voor het hebben van voldoende voor iedereen bereikbare parken en speelvelden en goede netwerken van wandel- en fietsroutes.
De gemeente overstijgende problematiek van hooikoorts kan het beste worden opgepakt door landelijke instituten (als Alterra, GGD, e.a.).
Voor het ontplooien van activiteiten in het groen ligt het voor de hand dat mensen en organisaties dit zelf oppakken (een ommetje maken of een hardloopparcours uitstippelen, of joggen, Tai Chi, *bootcamp,* etc.).

Voorbeeld van gevelbegroeiing in Arnhem

3.4 Klimaatverandering
Het is de verwachting dat er de komende decennia meer klimaatextremen zullen voorkomen. Dat zijn perioden van heftige regenval of juist van extreme droogte, maar ook veel langere warme perioden. Hittestress ontstaat bij (erg) warm weer en kan vooral bij ouderen tot gezondheidsproblemen leiden, zeker wanneer de temperatuur ’s nachts niet meer voldoende daalt. Door meer steen en minder wind is het warmer in de stad. Het verschil in nachttemperatuur kan oplopen tot 8 graden Celsius. Vooral volgroeide bomen hebben een verkoelend effect. Daarnaast zijn groen en recreatie goed te combineren met de retentie van water. Door water op te vangen in bekkens (wadi’s) en geleidelijk af te voeren, zijn zowel natte als droge periodes beter te doorstaan.

Ontstening, wateropvang en hittestress in Zwolle
Uit de hittestress-kaart die sinds kort voor Zwolle beschikbaar is, blijkt vooral dat de aanwezigheid van grote (oude) bomen een belangrijke factor is (verdamping door bladerdek). Vandaar dat de binnenstad met haar oude bomenbestand langs de singels relatief goed scoort. De nieuwste

stadsdelen scoren slecht. Uiteraard zijn grote stenige ruimten of zandige vlakten ongunstige plekken qua klimaat. Voorbeelden daarvan zijn de Spoorzone, Assendorp en bedrijventerreinen.
Wat betreft wateropvang wordt er steeds meer gecombineerd met groenaanleg. Voorbeelden zijn de groengebieden die de laatste jaren zijn aangelegd langs de Westerveldse Aa, als het Goosebroek. Dit was mogelijk door samen te werken met andere partijen zoals het waterschap. In het kader van de Klimaatbestendige stad zijn er sinds kort gedetailleerde wateroverlastkaarten beschikbaar. Het ontstenen en toepassen van beter waterdoorlatende verharding zijn ontwikkelingen in Zwolle.

Groene daken en groene gevels in Zwolle
Op plaatsen waar weinig ruimte is voor bomen en heesters, kan beplanting op gebouwen (groene daken) en begroeiing tegen gevels (verticaal groen) een positief effect geven. Deze vormen van groen zullen bijna altijd op particuliere gebouwen worden toegepast. Gezien de gunstige stedenbouwkundige opbouw van Zwolle met de vele Groene Vingers, speelt deze problematiek beperkt. Vooral in heel stenige omgevingen zoals de Spoorzone/Hanzeland en delen van Assendorp kunnen groene daken en gevels een aantrekkelijke toevoeging zijn.

Toekomst
De gemeente zal op eigen terreinen en bij eigen gebouwen het goede voorbeeld moeten geven. Groen en recreatie gaan goed samen met maatregelen bijvoorbeeld voor een klimaatbestendige stad en (op langere termijn) in het kader van het Deltaprogramma. Soms kan het gaan om goedkope oplossingen; een klimplant is aanzienlijk minder duur dan een geavanceerde groene gevel, maar geeft ook veel effect. Soms gaat het echter om meer complexe integrale gebiedsontwikkelingen.
Accent
Voor het nemen van maatregelen tegen hittestress, (een combinatie van water(berging) en het ontstenen en vergroenen van de openbare ruimte) zoekt Zwolle de samenwerking met andere partijen op.
Voor wat betreft ontstening in particuliere tuinen, en aanleg van groene gevels en daken kiest Zwolle voor informatievoorziening aan bewoners over de positieve aspecten van deze maatregelen.

3.5 Groen en nieuwe energiebronnen

Energie wordt in toenemende mate op alternatieve wijze opgewekt. Bewoners doen dat zelf, al dan niet in groepen. Zonnepanelen zouden ook in de openbare ruimte gebruikt kunnen worden. Deze energieproductie kan positieve maar ook onverwachte gevolgen hebben. Bomen in de stad zijn goed voor duurzaamheid, maar kunnen ook zorgen voor schaduw op zonnepanelen. Doordat zonnepanelen nog vaak in serie geschakeld zijn, kan een beetje schaduw al voor een forse afname van het rendement zorgen.
Door energieopwekking uit biomassa zou het groenafval, ook van het openbaar groen, in de toekomst geld kunnen opbrengen. Energie uit windmolens wordt in Nederland vaak in het buitengebied toegepast. Hier spelen dan vooral de landschappelijke waarden.

Energie in Zwolle
Zwolle scoort in Nederland hoog wat betreft het leveren van zelf opgewekte energie. Er zijn nog geen grote conflicten gesignaleerd tussen schaduw brengende bomen en zonnepanelen. Dit kan veranderen. Uitgangspunt is dat bomen er meestal al langer staan, van groot belang zijn en dat bewoners dus rekening moeten houden met dit feit (en ook met de groei van bomen). Voor wat betreft biomassa zijn houtsnippers uit het openbaar groen mogelijk te gebruiken in plaatselijke biomassa-installaties, zoals in Breecamp Oost en Holtenbroek. Windmolens zijn op dit moment geconcentreerd langs de spoorlijn naar Meppel. Vanwege de landschappelijke kwaliteit wordt in het Nationaal Landschap IJsseldelta als uitgangspunt gehanteerd om geen windmolens toe te passen.

Toekomst
Zonnepanelen zullen in parken als niet wenselijk worden beschouwd. Redenen hiervoor zijn ruimtebeslag, landschappelijke overwegingen en het conflicteren met de schaduw van de bomen. De in de Groene Kaart benoemde Stedelijke en Wijkgroenstructuur zal prevaleren bij de afweging tot zonnepanelen.
Voor wat betreft biomassa is het verstandig de markt goed in de gaten te houden en contracten te wijzigingen als daar aanleiding toe is.
Ten aanzien van windmolens in het buitengebied zullen de landschappelijke waarden een overwegende afwegingsfactor blijven.

Accent
Gezien de ruimtelijke implicaties van zonnepanelen en windmolens in de openbare ruimte en in het landschap zal van de gemeente een kaderstellende rol worden gevraagd, los van de eigen ambities op het gebied van (stimulering van) duurzame energieopwekking.

Bijlage 1 Continuering Beleidsuitgangspunten Groenbeleidsplan 1998

1 Aanwijzing van de stedelijke hoofdgroenstructuur (HGS)

Uitgangspunt
Er wordt een stedelijke hoofdgroenstructuur aangewezen met de volgende omschrijving:
"bestaande uit een samenstel van groenelementen die tezamen een betekenis hebben voor de stad als geheel. Water maakt er veelal een onlosmakelijk onderdeel van uit. Deze hoofdgroenstructuur moet stevig genoeg zijn om duurzaam in stand te worden gehouden. Hij zal meerdere functies vervullen, zal natuurwaarden in zich bergen en zal duidelijk herkenbaar zijn in de stad. Groen en water behoren tot de stedelijke hoofdgroenstructuur als zij een functie vervullen in één of meer van de volgende verbanden:

- het draagt ruimtelijk of functioneel bij aan een min of meer aaneengesloten netwerk;
- het is op stedelijk niveau in belangrijke mate structuur – en identiteit bepalend;
- het behoort op stedelijk niveau tot de belangrijkste recreatieve gebruiksruimtes;
- het begeleidt een recreatieve hoofdroute;
- het heeft een belangrijke betekenis voor de stedelijke ecologische structuur;
- het draag in belangrijke mate bij aan de leefbaarheid van de stad."

De aanwijzing is verdeeld over vier lagen:

- eerste laag: IJssel, Zwarte Water en Vecht
- tweede laag: de "groene vingers"
- derde laag: groen langs infrastructuurlijnen
- vierde laag: recreatieve gebruiksruimtes

Deze structuur is op kaart gezet. De visie is dat dit de structuur is die in de toekomst in essentie overeind gehouden moet worden, omdat dat van belang is voor de stad als geheel.

Resultaat:
De hoofdgroenstructuur is vrijwel volledig overgenomen in het Structuurplan 2008 en in de verschillende vernieuwde bestemmingsplannen. Wat de derde laag betreft (infrastructuurlijnen) is omwille van de gewenste flexibiliteit vaak gekozen voor de bestemming Verkeer. Dit vergt bij wegreconstructies extra aandacht voor de functievervulling van de HGS.
De "bestaande HGS" is vrijwel overal in takt gebleven. De "te ontwikkelen HGS" is voor een belangrijk deel gerealiseerd (in Hessenpoort, Stadshagen, parklandschap Herfte-Wijthmen, langs de IJssel en de Weteringen (zie bijlage 2 Resultaten van projecten).
De HGS kon weer praktisch gebruikt worden bij het opstellen van de "Groene kaart" en heeft zo tot vereenvoudiging van het Bomenbeleid / -verordening geleid. Bovendien zijn HGS en Wijkgroenstructuur geactualiseerd opgenomen in de "Groene kaart".

Actualisatie
Uitgangspunt Hoofdgroenstructuur, zoals vastgelegd in de "Groene kaart", handhaven.
Deze benutten bij de opstelling van de nieuwe Omgevingsvisie (Structuurplan).

2 Zonering van het groen

Uitgangspunt:
Bij inrichting, vormgeving en beheer van het groen wordt gestreefd naar multifunctionaliteit en flexibiliteit, maar waar dat nodig is wordt een scheiding van functies bewerkstelligd. De zonering geeft aan welke functie op de eerste plaats staat. Voor iedere zone geldt een hoofduitgangspunt, gericht op de functie die het groen allereerst heeft te vervullen. Dit hoofduitgangspunt geeft richting bij de soort inrichting en het soort beheer. Bij herinrichting is Gebruiksgroen flexibeler dan bijvoorbeeld Natuurgroen.

Resultaat:
Als gevolg van het Groenbeleidsplan is al het Zwolse groen gezôneerd in Beeldgroen, Gebruiksgroen en Natuurgroen. De zonering heeft de afgelopen jaren geholpen bij planvorming/herinrichting (bijvoorbeeld bij Park de Wezenlanden; het natuurgroen ligt hier langs de weteringen, het overig is bestempeld als gebruiksgroen, dat ruimte gaf aan manifestatieveld, speeltuin etc.). Het heeft richting gegeven aan het soort beheer (hooiland- of gazonbeheer).

Actualisatie
Uitgangspunt en zonering handhaven.

3 Groen en groei van de stad

Hier zijn meerdere uitgangspunten geformuleerd, die uitgesplitst zijn weergegeven.

1e Uitgangspunt:
De verdere ontwikkeling en uitbouw van het stedelijk groen zal gelijk oplopen met de groei en ontwikkeling van de stad op andere terreinen (woningbouw, bedrijfsterreinen, e.d.). De onderdelen in de stadsrand die op de kaart van de HGS zijn aangegeven zullen daarbij een rol gaan spelen.

Resultaat:
Dit heeft onder meer geleid tot de (doorzetting van de) groenstructuren van Stadshagen langs het Zwarte Water en de Oude Wetering, en de opname van de Milligerplas in de groen- en recreatiestructuur van Stadshagen.
Idem voor Hessenpoort: langs de Vecht en de groene vingerstructuur in het bedrijventerrein zelf. Bij de herontwikkeling van bedrijfsterreinen langs het Zwarte Water zijn bij het RIAGG en Achmea /Zilveren Kruis openbare oevers ontwikkeld en is voor Voorst A de eerste aanzet voor een openbare oever gerealiseerd.
Groene vinger Voorsterweg Westenholte wordt nu gevormd door het groen langs Hasselterweg en Spoorlijn. Het groen langs de Westenholterallee is door functie onderdeel van HGS geworden

Actualisatie
Uitgangspunt handhaven.

2e Uitgangspunt:
Als er een directe relatie is te leggen tussen de behoefte aan nieuw groen en de stadsuitleg zal de bekostiging van de nieuwe groenaanleg zoveel mogelijke worden gebracht binnen de exploitatie van deze uitleggebieden (of herinrichtinggebieden). Kan binnen deze financiële kaders niet (of slechts gedeeltelijk) verantwoord dekking van de kosten plaatsvinden, dan zullen ook andere wegen worden aangegeven om tot realisering te komen

Resultaat:
Voor de groenstructuren ín Hessenpoort en Stadshagen is dit vrijwel overal gelukt.
Met name voor de uitloopgebieden en recreatiestructuren in de aansluitende stadsrand is dit niet gelukt. Dit is hersteld door aparte projecten en programma's te starten (zoals de Noordelijke Stadsrand binnen Nationaal Landschap IJsseldelta en Vechtcorridor-Noord binnen Ruimte voor de Vecht).
Ook bij de ontwikkeling van bedrijventerrein Oosterenk (-Watersteeg) was eerst geen rekening gehouden met de wens van een nieuw uitloopgebied. Dit is hersteld via het project Beekherstel Westerveldse Aa.

Actualisatie
Uitgangspunt handhaven.

3e Uitgangspunt:
Bij nieuwe aanleg en reconstructie van infrastructurele werken gaat de speciale aandacht uit naar het voorkómen en opheffen van knelpunten in recreatieve routes en in verbindingen in de ecologische structuur.

Resultaat:
Dit is succesvol geweest, hoewel niet overal gerealiseerd.
Recreatieve route's of aanlopen er naartoe, alsmede tunnels, zijn meegenomen in de aanleg van Oldeneelallee, Wijheseweg en Hasselterweg; en bij de reconstructie van Heinoseweg, Rechterland en Ceintuurbaan (hoewel hier de Nieuwe Vecht als recreatieve vaarroute helaas niet hersteld is)
Verbindingen in de ecologische structuur zijn hersteld bij de reconstructie Ceintuurbaan, Rechterland en Oude Meppelerweg, alsmede bij de aanleg van Hasselterweg (Oude Wetering) en Wijheseweg.

Actualisatie
Uitgangspunt handhaven.

4 Groen en het bestemmingsplan

Uitgangspunt:
Het stedelijk groen zal in de bestemmingsplannen een goed op de groenfuncties toegesneden bestemming krijgen.

Resultaat:
Een belangrijk deel van het openbaar groen (en HGS) heeft de bestemming Groenvoorziening gekregen. In bijzondere gevallen is sprake van de bestemming Natuur (blauw grasland langs Westerveldse Aa in Aalanden) of de bestemming Dagrecreatieterrein (o.a. Wijthmenerplas en hooggelegen deel van Westerveldse bos) of de bestemming Bos (o.a. Erfgenamenbos, Schrevenbos en overige deel Westerveldse bos).
In het streven het bestemmingsplan langs wegen flexibel te maken ivm wegreconstructies heeft veel groen langs wegen de bestemming Verkeer.
Kleine stukjes groen worden omwille van vereenvoudiging vaak niet apart bestemd.
De agrarische enclaves in Berkum Brinkhoek (HGS) hebben bij herziening ook de bestemming Groenvoorziening gekregen. Deze particuliere gronden dreigen hierdoor de gewenste openheid en hun agrarisch karakter te verliezen.

Actualisatie
Uitgangspunt handhaven. Voorzichtig zijn met de omzetting van bestemming Agrarisch in Groenvoorziening.

5 Ontwerp van nieuw groen

Uitgangspunten
- het groen moet goed en veilig bruikbaar en bereikbaar zijn
- esthetische kwaliteit en technische kwaliteit gaan zoveel mogelijk hand in hand
- de inrichting maakt een doelmatig beheer op een zo laag mogelijk kostenniveau mogelijk;
- binnen de geven kaders van de zonering wordt te allen tijde gestreefd naar ondersteuning van de ecologische structuur

Resultaat:
Meestal worden deze uitgangspunten goed gevolgd. Een enkele keer gaat het mis (bijv. keienstrand Milligerplas bleek niet beheerbaar). De speelplekken zijn nu allen gecertificeerd veilig. Er zou nog meer geïnvesteerd kunnen worden in een kwalitatief betere aanleg (bijv. bomen), om qua beheer kosten te sparen.

Actualisatie
Uitgangspunten handhaven.

6 Groen en kunst

Uitgangspunt
Het streven blijft er op gericht om tezamen met de Commissie Beeldende Kunst bij grotere groenprojecten vormen van beeldende kunst toe te passen en zo mogelijk te integreren in het ontwerp.

Resultaat:
Stadshagen heeft veel kunstwerken in het openbaar groen/ruimte gekregen. Ook in Hessenpoort is kunst geplaatst in de groene openbare ruimte. In park de Wezenlanden is kunst gesitueerd in de Bloementuin. Kunst kan een bijzondere betekenis / waarde geven aan een bepaalde plek.

Actualisatie
Uitgangspunt handhaven.

7 Groen en de bestaande stad

Uitgangspunten
1e Areaalvermindering zal nadrukkelijk in de beschouwingen worden betrokken bij eventuele toekomstige structurele bezuinigingstaakstellingen. Zowel de vermindering van de beheerslasten als de verkoop van de grond als de grond-met-groenbestemming zullen daarbij dan als bezuiniging te boek worden gesteld. Ook minder aanleg van nieuw groen dan waar aanvankelijk rekening mee gehouden is zal daarbij in de afweging worden betrokken.
2e In de toekomst zal bij voorkomende herbestemmingen van openbaar groen nadrukkelijk in beeld gebracht worden welke middelen noodzakelijk zijn om per saldo het groen op het zelfde niveau te houden. Dit kan worden gezocht in maatregelen die de kwaliteit of de bruikbaarheid van bestaand groen verhogen maar, indien noodzakelijk, ook in maatregelen die het groenareaal op peil houden.

Resultaat:
Dit uitgangspunt (1) is minder tot zijn recht gekomen. Er is wel areaalvermindering toegepast (zoals bij Zuidas Holtenbroek, inbreiding Pergolesistraat, parkeerplaats Fitplaza, Basisschool Klokbeker in park Ittersummerbroek, oude Dierenweide Dieze (is nu winkelcentrum), Nieuwe Dierenweide Dieze (uitgebreid met woonwagens), Clauspark (achter Moskee bebouwd). Bouwgrondopbrengsten zijn echter niet als groenbezuinigingen ingeboekt. De enige areaalvermindering die wel ten goede is gekomen aan het groen is de verkoopopbrengst van park Boschwijk.
Tegenwoordig wordt de waarde van openbaar groen voor de leefbaarheid zodanig gewaardeerd dat eerder een omgekeerde beweging waarneembaar is (opheffen parkeerplaatsen Potgietersingel).

Actualisatie
Uitgangspunt handhaven en uitwerking via BOR-visie.

8 Parken met karakter

Uitgangspunten

Parken, zoals het Engelse Werk, Park Eekhout, Potgietersingel, Park de Wezenlanden en Park Aa-landen vertegenwoordigen qua vormgeving een specifiek tijdsbeeld. De speciale kenmerken die daaruit voortkomen worden gerespecteerd.
De parken rond de binnenstad (Eekhout en de grachtengordel zelf) spelen door hun ligging een bijzondere rol in de (binnen-) stedelijke structuur en identiteit. Speciale aandacht wordt daarom besteed aan de kwaliteitsverbetering ten behoeve van de bijzondere betekenis van deze parken voor de binnenstad.

Resultaat:
Voor bovengenoemde parken zijn beheersplannen opgesteld waarbij aandacht voor het specifieke tijdsbeeld is opgenomen. Sommige parken zijn geheel of gedeeltelijk gerenoveerd (zie projecten overzicht). Er wordt gestreefd naar een doorgaande groene wandeling over de bolwerken rondom de binnenstad.

Actualisatie
Uitgangspunt handhaven.

9 Particulier groen binnen de stedelijke hoofdgroenstructuur

Uitgangspunt
Veiligstellen van particulier groen dat strategisch ligt binnen de stedelijke hoofdgroenstructuur zal primair gebeuren via de planologische lijn. De in bestemmingsplannen daartoe op te nemen regels zijn afhankelijk van de plaats en de aard van het groen.

Resultaat:
Hierbij is speciaal aandacht besteed aan het zwaar onder druk staand groen in en rond de binnenstad. De druk om te parkeren binnen de grote villatuinen is met een aanlegvergunningstelsel gereguleerd. Bij de herziening van de Bestemmingsplannen is daarnaast aandacht besteed aan toekennen van de bestemming Tuin en aan het opnemen in de Bestemmingsplannen van bijzondere en waardevolle bomen. Het belangrijke particuliere groen dat in de stedelijke hoofdgroenstructuur ligt (bijvoorbeeld het Ecodrome-terrein, het Enexisterrein bij het Almelose kanaal, de Kop van Voorst, het Hofvlietpark) is in het Structuurplan opgenomen als structuurgroen.

Actualisatie
Uitgangspunt handhaven.

10 Groen binnen wijken

Uitgangspunten
Binnen het kader van de verdere ontwikkeling van het wijkbeheer zullen wijkactieplannen worden opgesteld. Wat het wijkbeheer zullen hierin, naast een weergave van het gewenste beheer, de wijk- en buurtkarakteristieken worden vastgesteld (wijkprofiel). Vervolgens vormen zij de leidraad voor het wijkbeheer.

Resultaat:
Deze wijkactieplannen zijn niet op deze wijze tot uitvoering gebracht.
Wel is de wijkgroenstructuur opgenomen in de vernieuwde bestemmingsplannen en vastgelegd op de Groene Kaart. Er is voortdurend gezocht naar meer efficiënte, innovatieve en duurzame vormen van beheer. Een voorbeeld is het gebruik van een schaapskudde voor het grasbeheer in Holtenbroek en Westerveld.

Actualisatie
Uitgangspunt handhaven, binnen BOR oppakken.

11 Betrokkenheid van de bevolking

Uitgangspunten
Het bevorderen van een zo groot mogelijke betrokkenheid van bewoners bij het groen in hun directe woonomgeving wordt onverkort voortgezet.Er zullen nieuwe impulsen worden gegeven aan dit beleid via de lijn van het vernieuwend besturen. Dit zal vooral gebeuren in het kader van het wijkbeheer.

Resultaat:
Dit uitgangspunt is alleen maar belangrijker geworden, participatie bij en adoptie van beheer van de openbare ruimte zijn belangrijke thema's. Samenwerking met partners uit de stad is inmiddels gemeen goed geworden. Voorbeelden zijn: Nooterhof (beheer door Landstede), Schellerdriehoek (deels beheer door Belangenvereniging), Struinwaard (Landschap Overijssel), Stadskolk (biologische boer). Helaas is de samenwerking met Klooienberg en KNNV in het beheer van natuurterrein Diezerdijk gestaakt. Daar is de samenwerking met lokale biologische agrariërs voor teruggekomen. Er zijn nieuwe ontwikkelingen gaande (Groene Loper) en er zijn volop activiteiten en initiatieven op het vlak van stadslandbouw en natuurlijke speelplekken.

Actualisatie
Uitgangspunt handhaven, vooral via BOR oppakken.

12 Groen en spelen

Uitgangspunten
In directe verband met de “Nota Jeugdbeleid” zal een notitie over het Speelruimtebeleid worden opgesteld. Niet alleen de jongste leeftijdsgroepen komen daarin aan bod, ook de oudere jongeren en de jongere ouderen krijgen daarin de aandacht.

Resultaat:
De nota Speelruimte is opgesteld en door de Raad vastgesteld. Op basis hiervan en ook als gevolg van wettelijke eisen, heeft een totale upgrading van de openbare speelruimten in Zwolle plaats gehad.
Er zijn onder meer skate voorzieningen aangelegd in Stadshagen en park de Wezenlanden. Ook is een avontuurlijk speelterrein in park de Wezenlanden gerealiseerd. In de stad zijn ook diverse natuur speelplaatsen gerealiseerd zoals Wildland in Zwolle – Zuid.

Actualisatie
Uitgangspunt handhaven, met accent richting Natuurspeelplaatsen.

13 Bomen

Uitgangspunten
1e De doelstellingen uit het Bomenstructuurplan dienen nog steeds als uitgangspunt voor het beleid. Het planvormingsgedeelte zal worden geactualiseerd en uitgebreid tot de hele stad.
2e Het beleid rond de Bijzondere Bomen worden voortgezet. De lijst met Bijzondere Bomen wordt regelmatig geactualiseerd
3e Voor de waardebepaling van bomen in gemeentelijk eigendom wordt de methode Raad of een daarop geënte methode gehanteerd.
4e De werkwijze rondom het vervangen van bomen die is ingevoerd als gevolg van bezuinigingen in 1995, blijft tot nader order gehandhaafd.

Resultaat
1e De boomstructuur (onderverdeeld in bomen in hoofdgroenstructuur, wijkgroenstructuur en bijzondere bomen) is vastgelegd op de Groene Kaart. Deze vervangt het Bomenstructuurplan.
2e De inventarisatie van Bijzondere Bomen is geactualiseerd voor wat betreft de bebouwde kom en uitgebreid met gemeentelijke en particuliere bomen in het Buitengebied. Alle bijzondere bomen staan ook op de Groene Kaart, die een onderdeel wordt van de Bomenverordening.
3e Bij het kappen van bomen is een beslissingsladder opgesteld. Herplant is uitgangspunt. Als er geen andere opties meer zijn wordt de waardebepaling van boom (met behulp van de Richtlijn 2010 van de Nederlandse Vereniging van Taxateurs van Bomen) vastgesteld voor financiële vergoeding / compensatie.
4e Bij het vervangen en inboet van bomen is duurzaam vervangen het uitgangspunt. Daarbij kan de kwantiteit van het aantal te planten bomen minder worden als dat voordelen heeft ten aanzien van de kwaliteit van de overige bomen. De Groene Kaart is gebruikt als de basis voor de nieuw opgestelde bomenverordening, waardoor het aantal kapaanvragen vermindert.

Actualisatie
Uitgangspunt handhaven. Is verwoord in de “Groene Kaart” en de Bomenverordening.

14 Bestrijding van ongewenste begroeiing

Uitgangspunten
1e Het niet toepassen van chemische middelen wordt bij de bestrijding van ongewenste begroeiing onverkort voortgezet. De technische ontwikkelingen op het vlak van alternatieve bestrijdingsmethoden worden ook in de toekomst op de voet gevolgd
2e In het ontwerp en bij de technische detaillering zullen maatregelen die ongewenste begroeiing kunnen voorkomen of minder storend maken, nog nadrukkelijker de aandacht krijgen.

Resultaat:
Zwolle heeft al decennia consequent volhard in het niet toepassen van chemische middelen. Dit heeft geresulteerd in een volledig acceptatie en appreciatie vanuit een groot deel van de burgers, en van acceptatie van de gehanteerde andere methoden van verwijdering van ongewenste begroeiing. Waar in andere delen van het land soms problemen ontstonden t.a.v. de kwaliteit van het oppervlakte water (bijv. Eindhoven), en waar

zuiveringsschappen en drinkwaterbedrijven alarm moesten slaan en het Ministerie aanvullend regulerend moest optreden, hebben we daar in Zwolle in het geheel geen last van gehad. De invoering van een algeheel verbod op “Round Up” in de openbare ruimte per 2015 vormt voor de gemeente Zwolle geen enkel probleem.

Actualisatie
Uitgangspunt handhaven.

16 Gebouwen, muren en verhardingen

Uitgangspunten
Bij restauratie, onderhoud, beheer en nieuwbouw van gebouwen, muren en verharding wordt waar mogelijk speciale aandacht gegeven aan het handhaven en versterken van de positie van specifieke stadbewonende planten en dieren.

Resultaat:
Dit uitgangspunt is niet vanzelfsprekend gebleken. Voornamelijk ad hoc is ingespeeld op kansen die zich voordeden (Maagjesbolwerk, De Spiegel, RK kerkhof, Stadsmuren). Van een gestructureerde aanpak is geen sprake geweest. Soms zijn spectaculaire resultaten behaald. Zoals het niet slopen van een schuur in Hessenpoort, maar deze eenvoudig weg ombouwen naar een groot Vleermuizenverblijf. Ook private bouwers zoals Isala-klinieken en SWZ besteden aandacht aan verblijfplaatsen van vleermuizen en vogels bij nieuwbouw en renovatie. Steun voor uitvoering van dit uitgangspunt wordt ook gevonden in wettelijke bepalingen (Flora- en faunawet) en in duurzaamheidscertificering van gebouwen.

Actualisatie
Uitgangspunt handhaven.

17 Verkoop van openbaar groen

Uitgangspunten
1e Het terughoudende beleid ten aanzien van verkoop openbaargroen wordt voortgezet. Aanvragen worden in het vervolg ook getoetst aan de stedelijke hoofdgroenstructuur en de wijk- en buurtkarakteristieken in het wijkactieplan
2e Het beleid dat is ingezet om annexatie van openbaar groen terug te dringen wordt voortgezet.

Resultaat:
1e Deze uitgangspunten zijn met beleid uitgevoerd. Hard waar noodzakelijk om de hoofdgroenstructuur overeind te houden, zacht waar dat kon en waar het om snippergroen ging.
2e Bestaande annexaties zijn gedoogd, vanwege de juridische haken en ogen bij het optreden hiertegen. Bij nieuw groen en herinrichting is gestreefd naar duidelijke grenzen (bijvoorbeeld hagen) tussen privé en openbaar groen, om nieuwe annexaties tegen te gaan.

Actualisatie
Uitgangspunt handhaven.

18 Welke knelpunten het eerst oplossen of uitvoeren

Uitgangspunten
Bij de totstandkoming van een beleidsmatige prioriteitsstelling zal altijd een toets plaatsvinden op de volgende aspecten:
- wat is de betekenis voor de stedelijke hoofdgroenstructuur;
- wat is de betekenis voor het wijkgroen;
- is er sprake van een opeenstapeling van knelpunten en kan een oplossing dus meerdere doelen dienen;
- zijn er subsidiemogelijkheden;
- kan er worden meegelift met andere beleidsdoelen;
- en zeker niet in de laatste plaats: is er draagvlak te genereren.

Resultaat:
Deze aanpak is goed gevolgd, voor de talloze projecten die de afgelopen periode gerealiseerd zijn. Voorbeelden zijn Westerveldse Aa, Ruimte voor de Rivier en Sekdoorn (o.a. compensatie waterberging voor uitbreiding Rodetorenplein). Voor een overzicht zie Bijlage 2 Resultaten uitvoering van de projecten uit het GBP 1998.

Actualisatie
Uitgangspunt handhaven.

Bijlage 2. Resultaten uitvoering projecten Groenbeleidsplan 1998

		Omschrijving maatregelen 1998	Stand van zaken oktober 2014
	Blauw Groene projecten		
1	IJsselzone	IJsselzone bij de stad betrekken -Uitbreiden/verbeteren recreatieve. mogelijkheden -Natuurontwikkeling. (aanvullend op Ecologische Hoofdstructuur) -Parkzone Spoolde	- Ontwikkelingsvisie Buurtschap gereed - Vreugderijkerwaard nevengeul gereed - Vereniging Buurtschap is opgericht - Fonds Groene en Blauwe diensten gereed en uitgevoerd - Ruimte voor de Rivier: Twee projecten Dijkverlegging Westenholte en Uiterwaardvergraving Scheller- en Oldeneler uiterwaarden zijn aanbesteed en worden uitgevoerd. Hierdoor komen o.a. meer recreatiemogelijkheden direct langs de IJssel, nieuwe natuur, landschappelijke verbetering, grotere waterveiligheid en nieuwe drinkwaterwinninglocatie. Nieuw landgoed Vreugderijk planologisch geregeld Fietspad Hertsenbergpad in Spoolde gereed
2	Revitalisering Westerveldse Aa	Beekherstel ter versterking groene vinger - Verbetering recreatief. netwerk en natuurbouw.	- Ontwikkelingsplan Hasselt-Zwolle vastgesteld door Raad (Vecht Regge) - Masterplan Beleidslijn Westerveldse Aa vastgesteld - Zalné; 6,5 ha waterretentie, natuur- en uitloopgebied gereed. - Bosgebied Wijthmen-Golfbaan; natuur-vriendelijke oevers en waterretentie gereed. - Oosterenk-Watersteeg; waterretentie gereed - PECZwolle Stadion; 1,6 ha verlegging W'aa gereed inclusief fietspad en waterberging - Kuijerhuislaan-noord (Goosebroek); 13 ha waterretentie natuur- en uitloopgebied gereed - Kuijerhuislaan-zuid Marsweg; fiets- / wandelpad en twee bruggen gereed - Faunapassages bij A28, Ceintuurbaan, Oude Meppelerweg, Rechterland, Boerendanserdijk en Nieuwe Vecht zijn gereed.
3	Vechtcorridor	Optimaliseren diverse functies Vechtdalgebied - Verbeteren recreatieve voorzieningen. -Natuurontwikkeling. (aanvullend op Ecologische Hoofdstructuur) - Realisatie boscoulissen bedrijventerrein Hessenpoort	- Boscoulissen Hessenpoort: gereed - Struinwaard bij Berkum: gereed en overgedragen aan Landschap Overijssel - gronden Vechterweerd overgedragen aan Landschap Overijssel - Natuurbuffer Agnietenberg aangelegd - Masterplan Ruimte voor de Vecht vastgesteld door Raad - Verlegging en verbreding N340 is met een provinciaal inpassingsplan vastgesteld. - Structuurvisie Vechtcorridor Noord (VCN) is vastgesteld door Raad inclusief middelen voor de eerste fase (met subsidie vanuit programma Ruimte voor de Vecht) - Uiterwaard Vechtcorridor 7,5 ha blijft Ecologische Hoofdstructuur en inrichtingsplan gereed. - Pilot Ruimtelijke Kwaliteit Stadsrand Langenholte vastgesteld.

	Groene projecten in centrumzone	**Omschrijving maatregel**	**Stand van zaken oktober 2014**
4	Zwartewaterzone en Kamperpoort / Voorst A	Koppeling Binnenstad-Stadshagen - Groene boulevards en plekken	- Planvorming en deels uitvoering openbare oever Zilveren Kruis / Achmea - startnotitie Hofvlietpark (echter nog niet uitgevoerd) - Parels aan het Zwarte Water, Cultuurhistorische kansenverkenning en kansenanalyse gereed.
5	Revitalisering Stadsparken en bolwerken	Herinrichting parken Eekhout + Wezenlanden en aanpassen groene verbindingen (bolwerken)	- Parkennota gereed - Park Eekhout gereed - Park de Wezenlanden eind 2014 gereed - Badhuiswal gereed - park Potgietersingel gereed - parkeerplaats Potgietersingel deels groen omgevormd, gereed - groene wandeling bolwerken
6	Herinrichting terreinen Nooterhof e.o.	Aanpassen inrichting gebied op nieuwe functies; versterken samenhang met park de Wezenlanden en stadsentree Landwijk-Urbana - Voorzieningen gebruik - Versterk. natte natuurzone - Verbeteren beeldkwaliteit	- Planvorming Landstede in Nooterhof gereed - beheersovereenkomst met Landstede gesloten - herstel tuinen Nooterhof afgerond - Earthship gereed - versterken verdere samenhang door: aanpassing entree Leo Majorlaan gereed - bouw Ateliers gereed - lange termijn visie Nooterhof / Enexis-terrein in ontwikkeling door partners
7	Stadsentree Landwijk-Urbana	Herinrichting groene knoop - Verbeteren recreatief netwerk - Natuurontwikkeling - Verbeteren beeldkwaliteit	- aanleg fietspad Kuijerhuislaan-zuid Marsweg; (Marslandenpad) Gereed
	Parken in de woonomgeving		
8	Herstructurering groene vinger Middelweg	Inrichtingsaanpassingen ter verbetering samenhang en gebruiksmogelijkheden groene vinger - Aanpassing routes - Aanpassing parkinrichting - Verbeteren ecologische verbindingen - Verbeteren beeldkwaliteit	- Herinrichting park Hogenkamp gereed - Diezerpark genoemd als project in Ontwikkelingvisie Nieuwstad Diezerpoort 2009-2020 - Omgeving Stilohal planvorming start in kader van Diezerpoort, is in ontwikkeling
9	Centrumpark SH	Realisering stadspark	- Twistvlietpark gereed - Park Frankhuis gereed
	Groen op bedrijventerreinen		
10	Revitalisering oudere bedrijventerreinen Aanleg nieuwe bedrijventerreinen	Verbetering vestigingsklimaat door aanpassing (groene) openbare ruimte - aanbrengen nieuwe groenstructuren	- Marslanden: grotendeels gereed m.u.v. Marslanden A (nu in ontwikkeling door Enexis) - Gerenvonder, natuurontwikkeling en waterberging gereed - Voorst A aanleg openbare oever langs Zwarte Water opgenomen in plannen herontwikkeling voormalig Shellterrein (Hornbach) - Bedrijventerrein Vrolijkheid, herinrichting, inclusief Rechterland, Westerveldse Aa - Hessenpoort I en II: aanleg boscoulissen en interne groen- en waterstructuur gereed (inclusief ecologische zone Steenwetering)

	Zwolle beter met bos en recreatie	**Omschrijving maatregel**	**Stand van zaken oktober 2014**
11	Tweede fase BMB&R	Afronden parklandschap door bosaanleg - Bosaanleg - Recreatievoorz. - Natuurontwikkeling - Ontw. lanenstructuur	Eerste Fase BMB&R afgerond, 60 ha bos aangelegd, deel kavels voor buitenplaatsen verkocht of in optie Tweede fase bij Herfte is op andere wijze gerealiseerd door aanleg bos in Goosebroek (in waterberging) en villapark Kiekeboslaantje
	Stadsranden		
12	Zuidelijke stadsrand compleet	Realisering stepping-stones tussen Veluwe + Vechtstreek i.c.m. recreatief netwerk -Recreatieve voorzieningen -Natuurontwikkeling/ Landschapsbouw	- Bosaanleg Bikkenrade gereed. - Natuurgebied Sekdoorn en fietspad gereed - Visie Zandwetering gereed - Oude Mars villapark en groene ruimte in uitvoering. Hergebruik monumentale boerderij en theetuin aan Rondje Zwolle - fietspad Bikkenrade in uitvoering (Hoog Zuthemerpad) - nieuw landgoed Herculosche Esch als particulier initiatief gefaciliteerd
13	Uitloopgebied Stadshagen	Realisering recreatief Netwerk i.c.m. kleinschalige natuurontwikkeling -Recreatieve voorzieningen -Natuurontwikkeling ./ Landschaps bouw	- Natuurgebied Stadskolk gereed - Visie Noordelijke Stadsrand Zwolle gereed en uitvoering binnen programma Nationaal Landschap IJsseldelta met o.a. : herstel Riete bij Ruimzicht (gereed), fietspad Ruimzichtsweg gereed, plan voor wandelpad en natuurstroken in Stadsbroek (plan, uitvoering in 2015), tweede tranche NL IJsseldelta (2012 -2015) met subsidie t.b.v. fietspad over geluidswal langs Hasselterweg - Natuurcompensatie Stadshagen gerealiseerd bij weidevogelboerderij (en deels bezuinigd)
	Netwerk van recreatieve routes		
14	Groene ster	Realisering ontbrekende schakels en oplossen knelpunten in best. routes - recreatieve voorzieningen - natuurontwikkeling -verb. belevingswaarde route	- Recreatieve fietspaden langs Vecht en Zwarte Water en bij Windesheim zijn verbreed - Beekmanpad en Schellerdijkpad zijn verbreed - Westerveldse Aa pad tussen Boerendanser-dijk en Kuijerhuislaan gereed - Selhorstpad bij Zalné gereed - Hertsenbergpad bij Spoolde gereed - Steenweteringpad gereed - Hoog Zuthemerpad gereed - Marslandenpad gereed - Tweede tranche NL IJsseldelta (2012 -2015) Subsidie beschikt tbv fietspad over geluidswal langs Hasselterweg - Nog ontbrekende schakels staan in Structuurplan
	Nieuwe onderdelen Aanvullend op GBP		
14A	Planmatige reconstructie van bestaand groen	-	Vanaf 2004 zijn Jaarplannen Licht op Groen opgesteld en maatregelen zijn uitgevoerd

	Voortgezette groene beleidsvorming	Omschrijving maatregel	Stand van zaken oktober 2014
15	Functiezonering	Zonering naar de functies Gebruik, Natuur en Beeld van de Hoofdgroenstructuur en beschrijving.	Gereed, vergt “up to date” houden
16	Methode/richtlijn groene inbreng wijkactieplannen	Ontwikkeling van een methode hoe om te gaan met wijkspecifieke groenstructuur en de identiteit v.h. groen	N.v.t. wel BOR-systeem ontwikkeld Vernieuwing in studie t.b.v. bezuinigingen 2013 e.v.
17	Actualisatie Bomenstructuurplan	Vernieuwing van het Bomenstructuurplan 1979 met opsomming van maatregelen ter verbetering.	Bomenbeleid en -beheer gereed Groene kaart / Bomenbeleid gereed
18	Opstellen beheersvisies grote groengebieden	Het op basis van gebiedsanalyses en gesignaleerde knelpunten opstellen van een toekomst-visie voor het beheer en de ontwikkeling van een van de 14 grote groengebieden.	Deels gereed en in ontwikkeling
19	Toekomstvisie begraafplaatsen	Een lange termijn notitie over de gemeentelijke begraafplaatsen inzake capaciteit, locatie en uitbreidingsstudies.	Gereed Door PUV
20	Beleidsnota´s recreatief gebruik	Het opstellen van de beleidsnotities ´volkstuinen´ en ´speelruimtebeleid´.	Recreatievisie 2004 gereed Speelruimtebeleid gereed
21	Stimulering particulier groen/natuur	Het ontwikkelen van stimuleringskaders voor het in stand houden en verbeteren particulier groen	Dit is alleen ontwikkeld voor het buitengebied door implementatie Groene en Blauwe Diensten Zwolle/Kampen/Zwartewaterland en oprichting Stichting Particuliere Landschapsdiensten IJsseldelta plus (SPLIJ+)
-	Kartering en monitoring	Het digitaal bijhouden basisgegevens natuur en recreatie en monitoring van de ontwikkelingen.	Lid van Nationale databank Flora en Fauna Natuurmonitoring is in ontwikkeling i.s.m. prov. waterschap en terreinbeherende instanties en circa 80 vrijwilligers . Onderzoeken naar gebruik parken en stadsranden in 2005 en 2012 (O&S)
-	-	-	Toekomstperspectief Landbouw gereed
-	-	-	Visie Buitengebied gereed
-	-	-	Landschaps Ontwikkeling Plan (LOP) Zwolle Zwartewaterland Kampen gereed en vastgesteld door de Raad
-	-	-	Bestemmingsplannen Buitengebied in 2013 gereed

From: "5.1.2e " <5.1.2e @zwolle.nl>
Sent: 9/4/2024 3:39:58 PM
To: "5.1.2e 5.1.2e " <5.1.2e @zwolle.nl>
Cc:
Subject: Fwd: concept onderbouwing enexis - TenneT

Hoi 5.1.2e ,

Proces loopt, eind deze week af.

Groet,
5.1.2e

Van: 5.1.2e
Verzonden: woensdag, september 4, 2024 12:15 PM
Aan: 5.1.2e (5.1.2e ; 5.1.2e ; 5.1.2e ; 5.1.2e 5.1.2e ; 5.1.2e ; 5.1.2e (5.1.2e ; 5.1.2e
CC: 5.1.2e
Onderwerp: concept onderbouwing enexis - TenneT

Dag,
Dank voor de input die ik van jullie heb gekregen de laatste weken. Grotendeels heb ik deze informatie overgenomen in bijgevoegd dataset voor Zwolle. Tussentijds is de deadline (was voor 1 sept.) met een week verschoven aangezien we vorige week donderdag een laatste update van Primos data kregen (door provincie gedaan) via enexis met het verzoek hierop te reflecteren voor 7 september. 5.1.2e heeft dit al heel snel kunnen doen en zijn input is uiteraard ook verwerkt en als bijlage A geven we dit terug richting enexis (met CC naar TenneT).
Ik maak er nog een korte begeleidende brief bij die namens een MT lid zal worden verzonden (5.1.2e is dan de meest logische) waarin we belang van verbreding scope aangeven, constateren dat het realiseren van een nw HS station eerder 10 jaar dan 7 jaar duurt, dus zaak om nu al verder te gaan kijken (vandaar 2040 als stip op de horizont) en afsluitend dat we enexis vragen ons in te lichten als men in de berekeningen tbv het IP26 met afwijkende gegevens voor Zwolle gaat werken.
Morgenmiddag wordt Arjan Spaans al kort ingelicht over dit proces en de Zwolse conceptinbreng, het zou goed zijn als via jullie reguliere contacten met de wethouder wonen en economie ook binnenkort zorgen voor een kort bijpraat moment.
Graag jullie reactie/aanvullingen op de bijlage ‘dataset’. Kan dit voor donderdag 13 uur?

met vriendelijke groet Zwolle

5.1.2e
5.1.2e
5.1.2e
Gemeente Zwolle, afd. ZWLM
Postadres: Postbus 10007, 8000 GA Zwolle
Bezoekadres: Lübeckplein 2
T : 5.1.2e
@ : 5.1.2e @zwolle.nl

Niet printen spaart het milieu.

De gemeente Zwolle beschouwt e-mail als volwaardig communicatiemiddel. Dit betekent dat u erop mag vertrouwen dat de inhoud van dit bericht correct en compleet is.

Legenda toegepaste uitzonderingsgrondslagen

In dit document zijn gegevens definitief geanonimiseerd op grond van:

Wet	Artikel	Omschrijving	Pagina's
Wet open overheid	Art. 5.1 lid 2 sub e	De eerbiediging van de persoonlijke levenssfeer	1

From: "5.1.2e 5.1.2e " <5.1.2e @zwolle.nl>
Sent: 4/24/2024 8:55:10 AM
To: "5.1.2e " <5.1.2e @zwolle.nl>
Cc: "5.1.2e " <5.1.2e @zwolle.nl>
Subject: Fwd: extra woningbouw Harculo

Hoi 5.1.2e,

Zie hieronder. Heb je nog suggesties voor deze duiding of volstaaf deze zo?
Groet
5.1.2e

Van: 5.1.2e
Verstuurd: woensdag, april 24, 2024 10:09:06 a.m.
Aan: 5.1.2e ; Rots, Gerdien ; 5.1.2e 5.1.2e
CC: Pers
Onderwerp: RE: extra woningbouw Harculo

Dag allen,
Ik ben niet betrokken bij de aanvulling op de Omgevingsvisie (wel bij Harculo), dus voor mij is dit ook nieuw.
Wordt misschien het gebied aan de andere kant van de spoorlijn of het gebied rondom de buurtschap Harculo bedoeld? In dat geval zou 'in de buurt van Harculo' misschien volstaan.

met vriendelijke groet Zwolle

5.1.2e
5.1.2e

Gemeente Zwolle, afdeling ZWPPGO
Postadres: Postbus 10007, 8000 GA Zwolle
Bezoekadres: Lübeckplein 2
☎ : 5.1.2e
@ : 5.1.2e @zwolle.nl

Niet printen spaart het milieu.

De gemeente Zwolle beschouwt e-mail als volwaardig communicatiemiddel. Dit betekent dat u erop mag vertrouwen dat de inhoud van dit bericht correct en compleet is.

Van: 5.1.2e
Verzonden: woensdag 24 april 2024 10:00
Aan: Rots, Gerdien ; 5.1.2e (5.1.2e ; 5.1.2e
CC: Pers
Onderwerp: FW: extra woningbouw Harculo
Beste Gerdien, 5.1.2e en 5.1.2e,
Onderstaande vraag van de Wijkkrant Zwolle-Zuid kwam binnen naar aanleiding van het artikel in de Stentor van gisteren. Ik zou graag de volgende duiding geven, lezen jullie even mee?
"De uitspraak van de wethouder is gedaan in de context van de aanvulling op de Omgevingsvisie waar de gemeente aan werkt. Daarvoor zijn in zogenaamde bouwstenen de opgaven voor de stad in kaart gebracht. Een van die opgaven is het realiseren van 5.000-15.000 woningen na 2030. Op basis van de zogenaamde bouwstenen gaan we scenario's maken en in dit najaar met de inwoners van Zwolle in gesprek over de toekomstscenario's.
Specifiek voor Harculo: daar zijn nu plannen voor ongeveer 500 woningen, die naar verwachting worden opgeleverd in de periode 2028-2030. Voor de benodigde woningen na 2030 kijken we breed naar mogelijkheden binnen de stad maar ook naar gebieden als de Ceintuurbaanzone, Vechtpoort en Harculo. Maar zoals je hierboven leest zijn dat nog geen vastomlijnde plannen.
In bijgaand nieuwsbericht lees je over het proces aanvulling omgevingsvisie, ik denk ook interessant voor Wijkkrant Zwolle-Zuid om te volgen!" Nieuwsbericht start Aanvulling Omgevingsvisie.docx

Met vriendelijke groet,
5.1.2e

Van: Pers <5.1.2e@zwolle.nl>
Datum: dinsdag, 23 april 2024 om 18:43
Aan: 5.1.2e <5.1.2e@zwolle.nl>
Onderwerp: RE: extra woningbouw Harculo

Top. Fijne avond!

5.1.2e
5.1.2e
Gemeente Zwolle, afdeling Communicatie (ZWCO)
Postadres: Postbus 10007, 8000 GA Zwolle
Bezoekadres: Grote Kerkplein 15, Zwolle
T: 5.1.2e
E: 5.1.2e@zwolle.nl
5.1.2e

Niet printen spaart het milieu.

De gemeente Zwolle beschouwt e-mail als volwaardig communicatiemiddel. Dit betekent dat u erop mag vertrouwen dat de inhoud van dit bericht correct en compleet is.

Van: 5.1.2e <5.1.2e@zwolle.nl>
Verzonden: dinsdag 23 april 2024 18:42
Aan: Pers <5.1.2e@zwolle.nl>
Onderwerp: Re: extra woningbouw Harculo
Ja pak ik op.

Van: Pers <5.1.2e@zwolle.nl>
Verzonden: Tuesday, April 23, 2024 6:40:59 PM
Aan: 5.1.2e <5.1.2e@zwolle.nl>
Onderwerp: FW: extra woningbouw Harculo
Ha 5.1.2e,
Zie onderstaande. Heb jij hier meer context bij?

5.1.2e
5.1.2e
Gemeente Zwolle, afdeling Communicatie (ZWCO)
Postadres: Postbus 10007, 8000 GA Zwolle
Bezoekadres: Grote Kerkplein 15, Zwolle
T: 5.1.2e
E: 5.1.2e@zwolle.nl
5.1.2e

Niet printen spaart het milieu.

De gemeente Zwolle beschouwt e-mail als volwaardig communicatiemiddel. Dit betekent dat u erop mag vertrouwen dat de inhoud van dit bericht correct en compleet is.

Van: 5.1.2e <5.1.2e@outlook.com>
Verzonden: dinsdag 23 april 2024 17:12
Aan: Pers <5.1.2e@zwolle.nl>
Onderwerp: extra woningbouw Harculo
Geachte perswoordvoerder,
In de Stentor van 23 april jl. stond een interview met wethouder Gerdien Rots over de extra woningbouw die nodig is vanaf 2030. Er wordt een aantal woningen genoemd tussen de vijf en vijftienduizend voor de jaren 2030

tot 2040. Daarbij valt mij 1 zin op: "Bij Harculo, waar we nu 500 woningen realiseren, kijken we of uitbreiding van woningaanbod mogelijk is."
Als verslaggever van de Wijkkrant Zwolle-Zuid viel me deze zin op. De 500 woningen voor de komende jaren moeten nog gebouwd worden en nu wordt door de wethouder kennelijk al vooruitgekeken naar de woningbouw na 2030. Heeft de wethouder dit inderdaad tegen de Stentor gezegd en zo ja, dan zou ik graag een onderbouwing willen hebben wat de opmerking "kijken of uitbreiding van woningaanbod bij Harculo mogelijk is" concreet betekent. Alvast dank voor uw reactie.
met vriendelijke groet van
5.1.2e
Wijkkrant Zwolle-Zuid

Legenda toegepaste uitzonderingsgrondslagen

In dit document zijn gegevens definitief geanonimiseerd op grond van:

Wet	Artikel	Omschrijving	Pagina's
Wet open overheid	Art. 5.1 lid 2 sub e	De eerbiediging van de persoonlijke levenssfeer	1, 2, 3

From: "5.1.2e " <5.1.2e @zwolle.nl>
Sent: 3/19/2025 8:59:12 AM
To: "5.1.2e " <5.1.2e @zwolle.nl>
Cc:
Subject: Fw: Document1 - Compatibiliteitsmodus

Zie onderstaande

Verzonden vanuit Outlook voor iOS

Van: 5.1.2e
Verzonden: Wednesday, March 19, 2025 9:55:50 AM
Aan: 5.1.2e
Onderwerp: RE: Document1 - Compatibiliteitsmodus

Dag 5.1.2e,
Bijgaand onze input t.a.v. Zwolle Zuid Zuid.
Verder valt het me in het andere stuk dat bij de agenda-uitnodiging zat op dat cultuurhistorie/erfgoed niet genoemd wordt.
Bijgaand wat snelle input na een hele snelle quick scan van het document zodat er in ieder geval nog iets over erfgoed wordt opgenomen in dit belangrijke toekomstig kader. Ook mis ik kaart en beeldmateriaal, daar moet erfgoed m.i. ook in betrokken worden.
Ten slotte, het lijkt me goed om de tekst van Zwolle Zuid Zuid ook op te nemen bij Vechtpoort/Vechtrand.
Graag word ik betrokken bij de aangepaste versie en het vervolg.

met vriendelijke groet

Zwolle
5.1.2e
5.1.2e
5.1.2e

Gemeente Zwolle,
Team Erfgoed
Postadres: Postbus 10007, 8000 GA Zwolle
Bezoekadres: Lübeckplein 2

☎ : 5.1.2e
: 5.1.2e
@ : 5.1.2e @zwolle.nl
: https://twitter.com/5.1.2e
5.1.2e

De gemeente Zwolle beschouwt e-mail als volwaardig communicatiemiddel. Dit betekent dat u erop mag vertrouwen dat de inhoud van dit bericht correct en compleet is.

Van: 5.1.2e
Verzonden: vrijdag 14 maart 2025 12:04
Aan: 5.1.2e ; 5.1.2e ; 5.1.2e ; 5.1.2e
CC: 5.1.2e (5.1.2e ; 5.1.2e 5.1.2e ; 5.1.2e
Onderwerp: Document1 - Compatibiliteitsmodus

Allen,
Zojuist spraken we elkaar over het sleutelgebied ‘Zwolle-Zuid’.
Op basis daarvan heb ik de concept tekst uit het RTP hier op aangepast.
Graag jullie opmerkingen en suggesties.
Alvast dank!
Groet,
5.1.2e

Legenda toegepaste uitzonderingsgrondslagen

In dit document zijn gegevens definitief geanonimiseerd op grond van:

Wet	Artikel	Omschrijving	Pagina's
Wet open overheid	Art. 5.1 lid 2 sub e	De eerbiediging van de persoonlijke levenssfeer	1

From: "5.1.2e" <5.1.2e@zwolle.nl>
Sent: 10/24/2024 2:47:44 PM
To:
Cc:
Subject: Fwd: Reactie op werkbestand staat van Zwolle - deadline 18-10

Hoi 5.1.2e,

Ben benieuwd hoe je de bijeenkomst gisteren in de buitensocieteit hebt ervaren?

Hieronder de mail waar ik op doelde. Lukt het jou om per omgaande jouw bijdrage hieraan te leveren?

Van: 5.1.2e
Verzonden: donderdag 10 oktober 2024 13:51
Aan: 5.1.2e
Onderwerp: Reactie op werkbestand staat van Zwolle - deadline 18-10

Hallo 5.1.2e,
Ik begrijp dat je nieuw bent bij gemeente Zwolle, dus allereerst: welkom!
Zoals je misschien hebt meegekregen zijn we bezig met het aanvullen van de huidige omgevingsvisie.
De aanvulling op de omgevingsvisie is vastgelegd in een bestuursopdracht (zie bijlage) uit mei 2023.
Sindsdien:

- Hebben we vijf thematische bouwstenen opgesteld: wonen, economie, klimaat&water, energie en wonen
  In deze map vind je de bouwstenen, waaronder ook het onderzoek dat Ruimtevolk voor wonen en de stadsscan heeft gedaan.
- Is er een gebiedsverkenning naar de Ceintuurbaanzone gedaan (bijna afgerond)
- Hebben we een scenariostudie uitgevoerd (bijna opgeleverd)
- Wordt er op dit moment gewerkt aan het vervolg op de scenariostudie: het ruimtelijk ontwikkelperspectief (ROP)
- Voeren we een participatieproces uit, waarvan a.s. zaterdag de laatste dag is van de campagne die vier weken heeft geduurd.
- En dient het ROP straks als basis voor het schrijven van de aanvulling op de omgevingsvisie.

Sinds mei wordt er door Witteveen + Bos gewerkt aan een omgevingseffectrapport (OER). Hiervoor ligt de onderzoeksopzet Notitie reikwijdte en detailniveau (NRD) nu ter inzage, en werkt Witteveen+Bos ondertussen door aan de eerste stappen voor het OER. Een van deze stappen is de autonome situatie en referentiesituatie. Onderstaande mail gaat daarover.
Daarom mijn vraag of je hier ook naar wilt kijken, aangezien je vanuit wonen de trekker bent van de bouwsteen wonen.
We kunnen ook een half uurtje kennis te maken, dan kan ik je evt. wat meer bijpraten over de omgevingsvisie als je daar behoefte aan hebt.
Mocht je in de tussentijd nog vragen hebben hierover dan mag je mij altijd bellen of mailen.
Groet,

5.1.2e
5.1.2e

Gemeente Zwolle, Afdeling Proces, Programma, Projectmanagement
Bezoekadres: Lübeckplein 2, 8017 JZ Zwolle
☎ 5.1.2e
@ 5.1.2e@zwolle.nl

Niet printen spaart het milieu.
De gemeente Zwolle beschouwt e-mail als volwaardig communicatiemiddel. Dit betekent dat u erop mag vertrouwen dat de inhoud van dit bericht correct en compleet is.

Van: 5.1.2e <5.1.2e@zwolle.nl>
Verzonden: donderdag 10 oktober 2024 13:28

Aan: 5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>; 5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>
Onderwerp: RE: Reactie op werkbestand staat van Zwolle - deadline 18-10
Hallo 5.1.2e ,
Volgens mij hebben we dat al doorgegeven. Dat is 5.1.2e .
@ 5.1.2e als je hulp nodig hebt laat het me dan weten.
Groet,
5.1.2e

Van: 5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>
Verzonden: donderdag 10 oktober 2024 12:46
Aan: 5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>
Onderwerp: Reactie op werkbestand staat van Zwolle - deadline 18-10
Hallo 5.1.2e ,
Aangezien 5.1.2e niet meer werkzaam is voor gem. Zwolle en voor team wonen, aan jou de vraag bij wie ik hiervoor terecht kan.
Met andere woorden: wie is nu vanuit wonen de trekker voor de bouwsteen wonen en aangehaakt op programma aanvulling omgevingsvisie?
Groet,
5.1.2e
5.1.2e

Gemeente Zwolle, Afdeling Proces, Programma, Projectmanagement
Bezoekadres: Lübeckplein 2, 8017 JZ Zwolle
☎ 5.1.2e
@ 5.1.2e @zwolle.nl

Niet printen spaart het milieu.
De gemeente Zwolle beschouwt e-mail als volwaardig communicatiemiddel. Dit betekent dat u erop mag vertrouwen dat de inhoud van dit bericht correct en compleet is.

Van: 5.1.2e
Verzonden: donderdag 10 oktober 2024 12:44
Aan: 5.1.2e (5.1.2e) <5.1.2e @zwolle.nl>; 5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>; 5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>; 5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>; 5.1.2e (5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>; 5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>
CC: 5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>; 5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>
Onderwerp: Reactie op werkbestand staat van Zwolle - deadline 18-10
Beste trekkers van de bouwstenen,
Zoals jullie weten is Witteveen+Bos bezig met het opstellen van de ‘Staat van de leefomgeving voor Zwolle’. Hierin beschrijven zij de huidige situatie (2024) en de referentiesituatie (na 2040). Om de staat van Zwolle te baseren op recente informatie, hebben zij jullie ondersteuning nodig. Eerder hiervoor hebben jullie een uitvraag ontvangen om via een excel-tabel aan te geven welke beleidsmaatregelen er op dit moment zijn. Deze tabel is door iedereen (in meer of mindere mate) aangevuld en teruggestuurd. Witteveen+Bos heeft dit gebruikt om de Staat van de verder uit te werken.
Dit heeft geresulteerd in het volgende tussenproduct: Staat van de leefomgeving Zwolle werkbestand 9-10-2024.docx
Dit is een werkbestand met een complete invulling van de huidige situatie. Voor sommige thema’s is het ook gelukt om een beoordeling voor de referentiesituatie te geven.
Jullie worden nu aExcel-bestand met de uitgangspunten is in deze tabellen verwerkt, maar nog niet overal compleet.

1. **Vul de beschrijving van de referentiesituatie aan**. Ambities kunnen gesteld worden, maar in de referentiesituatie is het de bedoeling om nu te reflecteren hoever de gemeente is om de ambities te realiseren. Op basis van jullie input kan Witteveen+Bos een beoordeling geven.
   Definitie referentiesituatie
   De referentiesituatie betreft de situatie als de aanvulling van de omgevingsvisie niet doorgaat. Na de vaststelling van de huidige omgevingsvisie zijn er beleidsstukken vastgesteld die moeten landen in de aanvulling van de omgevingsvisie. Hiervoor wordt een integrale afweging gedaan over uitspraken na 2030. Om een duidelijk onderscheid te maken tussen vastgesteld beleid dat hoort bij de referentiesituatie en het voorgenomen beleid, hebben wij gekozen voor de koppeling met het woningbouwprogramma. Beleid dat een uitwerking is van eerder vastgestelde kaderstellende uitspraken van de huidige omgevingsvisie en de ambitie van 10.000 woningen

mogelijk maakt, hoort tot de referentiesituatie. Beleid dat ingrepen bevat om het aanvullende woningbouwprogramma van +5.000 en +15.000 woningen uit de verstedelijkingsstrategie mogelijk te maken, hoort tot het voorgenomen beleid en daarmee de alternatieven.

Witteveen+Bos heeft mij gevraagd het document uiterlijk vrijdag 18 oktober 15.00 uur terug te sturen. Dit is dan ook de deadline.

Als jullie vastlopen tijdens de uitvoering van deze twee vragen, is er tijdens de lunchlezing van 16 oktober (12.00 – 13.00 uur) gelegenheid om vragen te stellen aan Witteveen+Bos. Willen jullie vooraf aangeven of jullie vragen hebben? Dan kan er eventueel na de lunchlezing nog extra tijd worden gereserveerd.

Groet,

5.1.2e
5.1.2e

Gemeente Zwolle, Afdeling Proces, Programma, Projectmanagement
Bezoekadres: Lübeckplein 2, 8017 JZ Zwolle

☎ 5.1.2e
@ 5.1.2e @zwolle.nl

Niet printen spaart het milieu.

De gemeente Zwolle beschouwt e-mail als volwaardig communicatiemiddel. Dit betekent dat u erop mag vertrouwen dat de inhoud van dit bericht correct en compleet is.

Legenda toegepaste uitzonderingsgrondslagen

In dit document zijn gegevens definitief geanonimiseerd op grond van:

Wet	Artikel	Omschrijving	Pagina's
Wet open overheid	Art. 5.1 lid 2 sub e	De eerbiediging van de persoonlijke levenssfeer	1, 2, 3

From: "5.1.2e 5.1.2e " <5.1.2e @zwolle.nl>
Sent: 6/26/2024 6:19:13 AM
To: "5.1.2e (5.1.2e " <5.1.2e @zwolle.nl>
Cc:
Subject: Fwd: sheets PPP

Hoi 5.1.2e ,

Dit is waar ze in Zwolle, voor onze tijd, mee aan de slag zijn geweest. Misschien ken je dit.

Wel heel herkenbaar en prima bruikbaar lijkt mij. Tot vanmiddag!

Gr
5.1.2e

Van: 5.1.2e
Verzonden: Friday, March 15, 2024 2:02:10 PM
Aan: 5.1.2e (5.1.2e
Onderwerp: sheets PPP
Hoi 5.1.2e ,
Hier wat beeldmateriaal. Soms is eea ook wat verouderd…
Gr. 5.1.2e

Legenda toegepaste uitzonderingsgrondslagen

In dit document zijn gegevens definitief geanonimiseerd op grond van:

Wet	Artikel	Omschrijving	Pagina's
Wet open overheid	Art. 5.1 lid 2 sub e	De eerbiediging van de persoonlijke levenssfeer	1

PPP beeldmateriaal programma management

5.1.2e , 5.1.2e

Zwolle

Juni 2018

Agenda

1. Status PPP, positionering
2. Thematisch vs gebiedsprogramma's
3. Programma en project management sociaal domein

Status PPP Programma management, positionering en vervolgstappen

De positie van portfolio, programma en project, proces en procedure management ten opzichte van elkaar

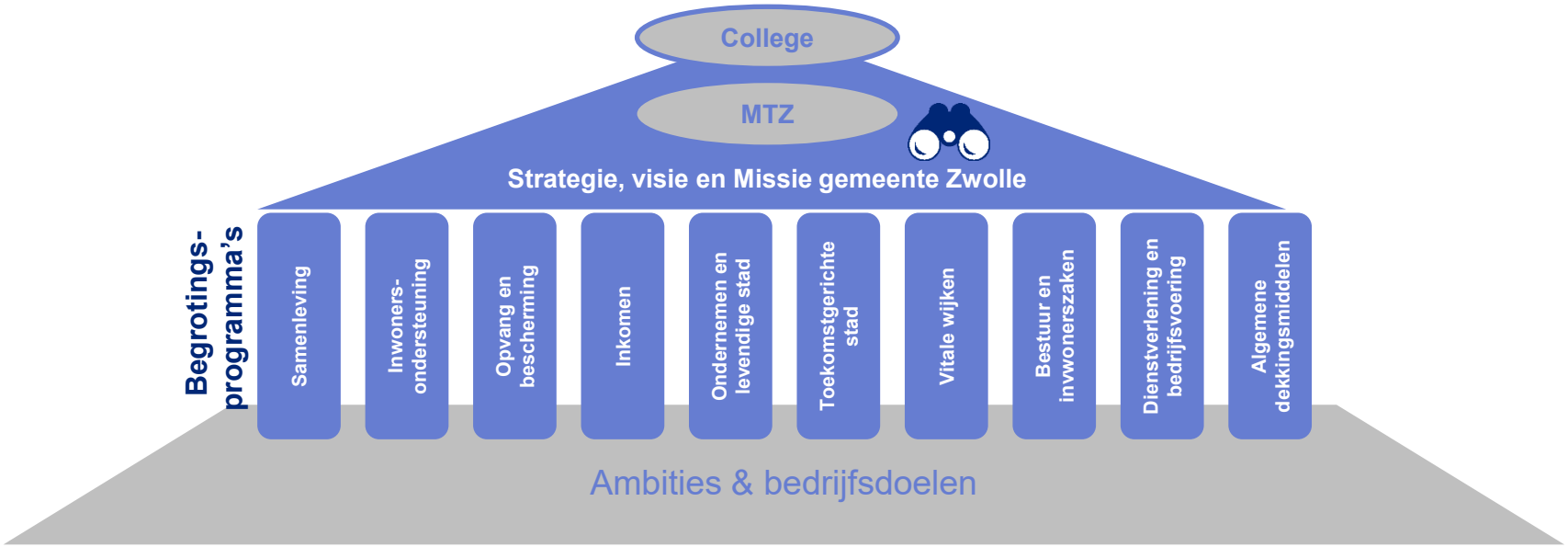
	Omschrijving	Kenmerken
Portfolio management	Het portfoliomanagement prioriteert, beoordeelt en evalueert de toegevoegde waarde van investeringen in veranderingen die nodig zijn om strategische doelstellingen te realiseren. Een portfolio heeft een permanent karakter en zorgt voor een passende balans tussen de activiteiten in de dagelijkse organisatie en de investeringen in verandering.	• Beoordeelt en evalueert toegevoegde waarden van projecten en programma's aan strategische doelen • Verantwoordelijk voor verdeling van gelden en resources over programma's en projecten • Permanent karakter
Programma management	Een programma is een tijdelijke organisatie die de implementatie van de uitkomsten van een set projecten en activiteiten overziet, coördineert en stuurt. De uitkomsten vertalen zich in effecten/baten die bijdragen aan strategische doelen. Programma's beslaan enkele jaren.	• Realisatie van effecten en/of baten • Tijdelijke organisatie vorm • Programma bestuur budgettair en inhoudelijk verantwoordelijk over projecten heen • Lange termijn, meerjarig / plateauplanning • Einddoel is niet in detail duidelijk, een vergezicht dient als punt op de horizon • Beheersing; THEFD
Project management	Een project is een tijdelijk organisatievorm die tot doel heeft om concrete resultaten te leveren voor een vaak unieke opgaven met schaarse middelen.	• Realisatie van doelen en levering van producten • Tijdelijke organisatie vorm • Korte middellange termijn • Implementatie verantwoordelijkheid • Voor zowel projecten in de stad als veranderprojecten in de organisatie • Beheersing; TGKIO
Proces management	Proces management houdt zich bezig met ongestructureerde problemen (problemen waarvoor geen eenduidige oplossing voorhanden is) en die zich afspelen in een 'netwerk van afhankelijkheden.	• Tijdelijk, met een niet te voorspellen einde • Gericht op (on)mogelijke volgende stap(pen) • Interactieve besluitvorming • Niet inhoud staat centraal maar proces van besluitvorming • Ad hoc besluitvorming; zodra het mogelijk is • Beheersing; De 7 T's
Procedure management	Procedure management houdt zich bezig met het inrichten, monitoren en besturen van (afdeling overstijgende) werkprocessen die levering van producten en diensten tot doel hebben en vaak routinematig, cyclisch van aard zijn.	• Vaak routinematig en cyclisch van aard • Gericht op efficiency • Voorgeschreven werkwijze • Beheersing; monitoring van het proces

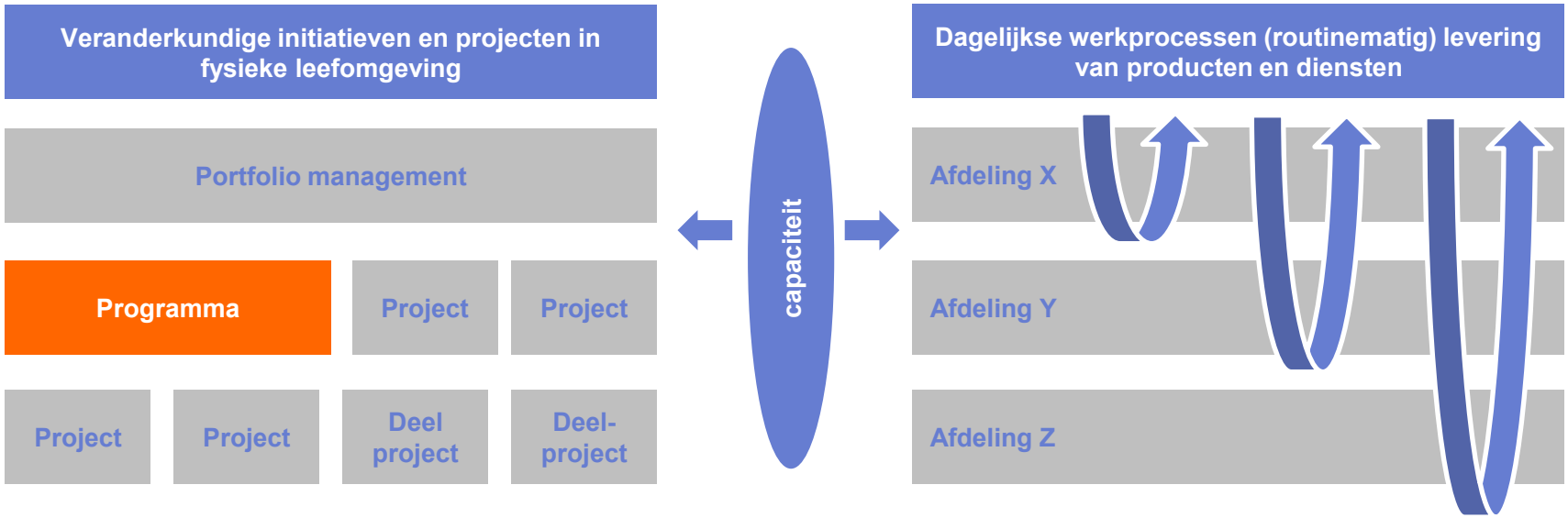
De bovenstaande definities en kenmerken voor projecten, programma's en portfolio's zijn afgeleid van de definities van PRINCE2, MSP en MoP en specifiek gemaakt voor de gemeente Zwolle

THEFT, TGKIO en de 7 T’s

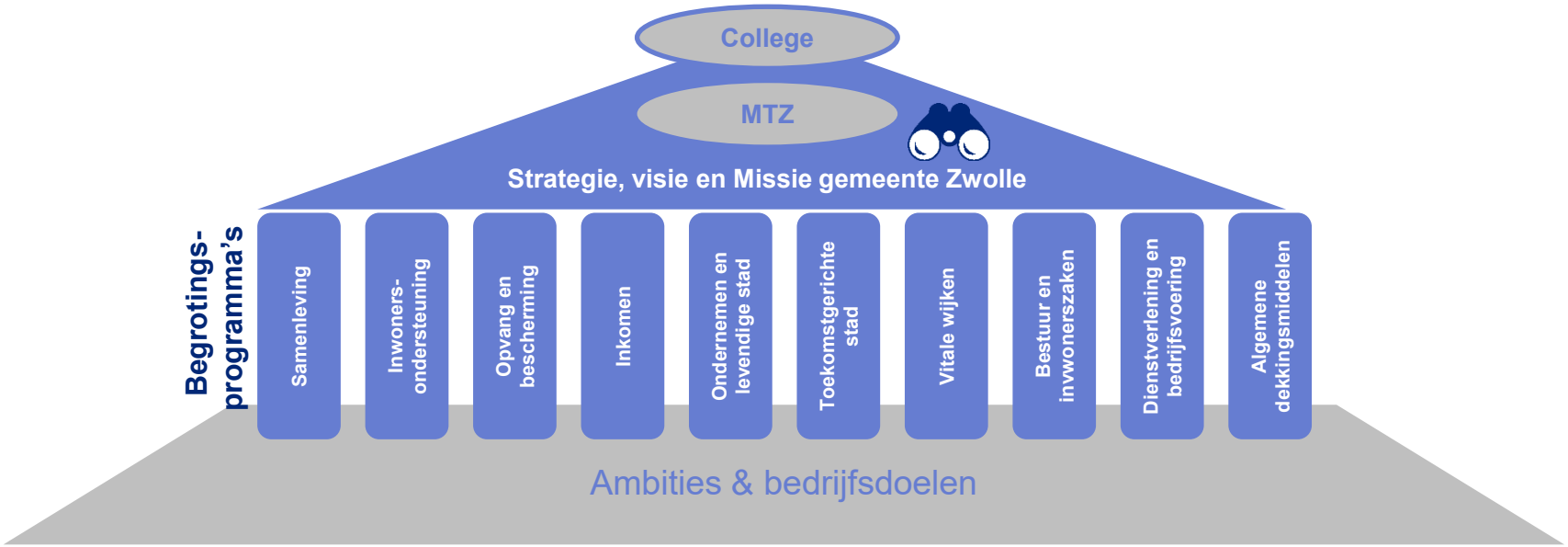
THEFT	-	Tempo
	-	Haalbaarheid
	-	Efficientie
	-	Flexibiliteit
	-	Doelgerichtheid
TGKIO	-	Tijd
	-	Geld
	-	Kwaliteit
	-	Informatie
	-	Organisatie
7 T’s	-	Thema; bepaal onderwerp en kader ze af
	-	Timing; Kies de juiste momenten
	-	Tempo; Bepaal de snelheid
	-	Toegang; selecteer de deelnemende partijen
	-	Toneel; creeer een juiste omgeving
	-	Toon; communiceer passend
	-	Tol; ben je bewust van ieders bijdrage

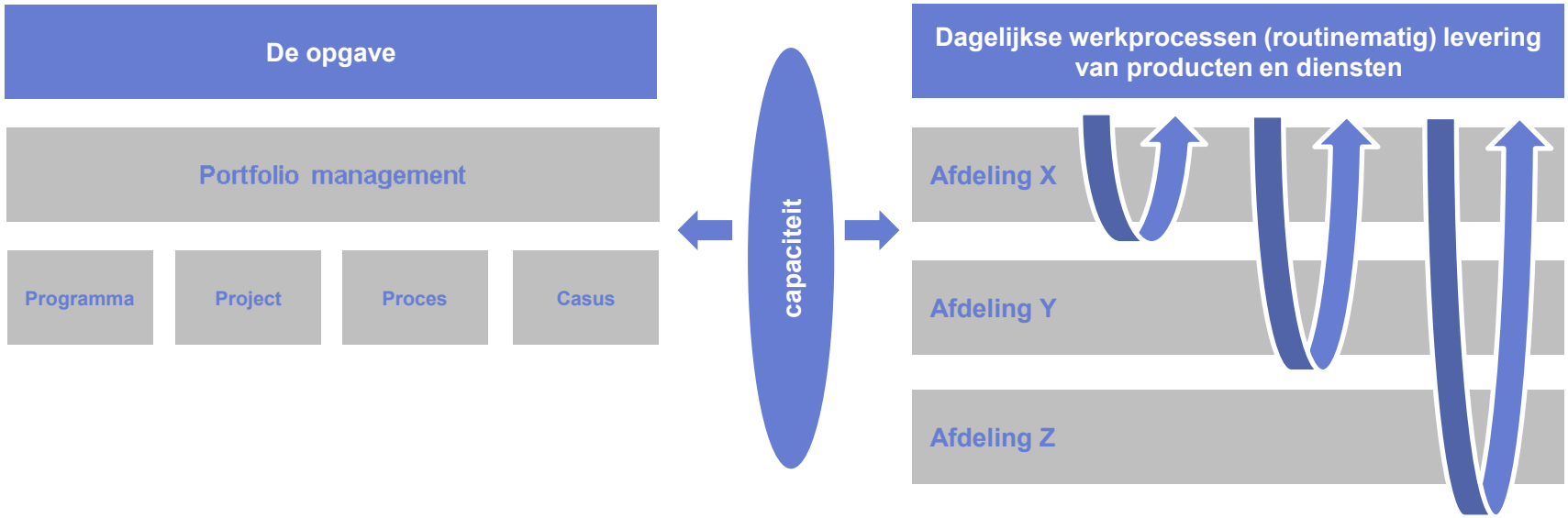
Integrale begrotingsprogramma's, ambities en bedrijfsdoelen bepalen de capaciteit voor programma's, projecten en de dagelijkse werkprocessen

Integrale begrotingsprogramma's, ambities en bedrijfsdoelen bepalen de capaciteit voor programma's, projecten en de dagelijkse werkprocessen

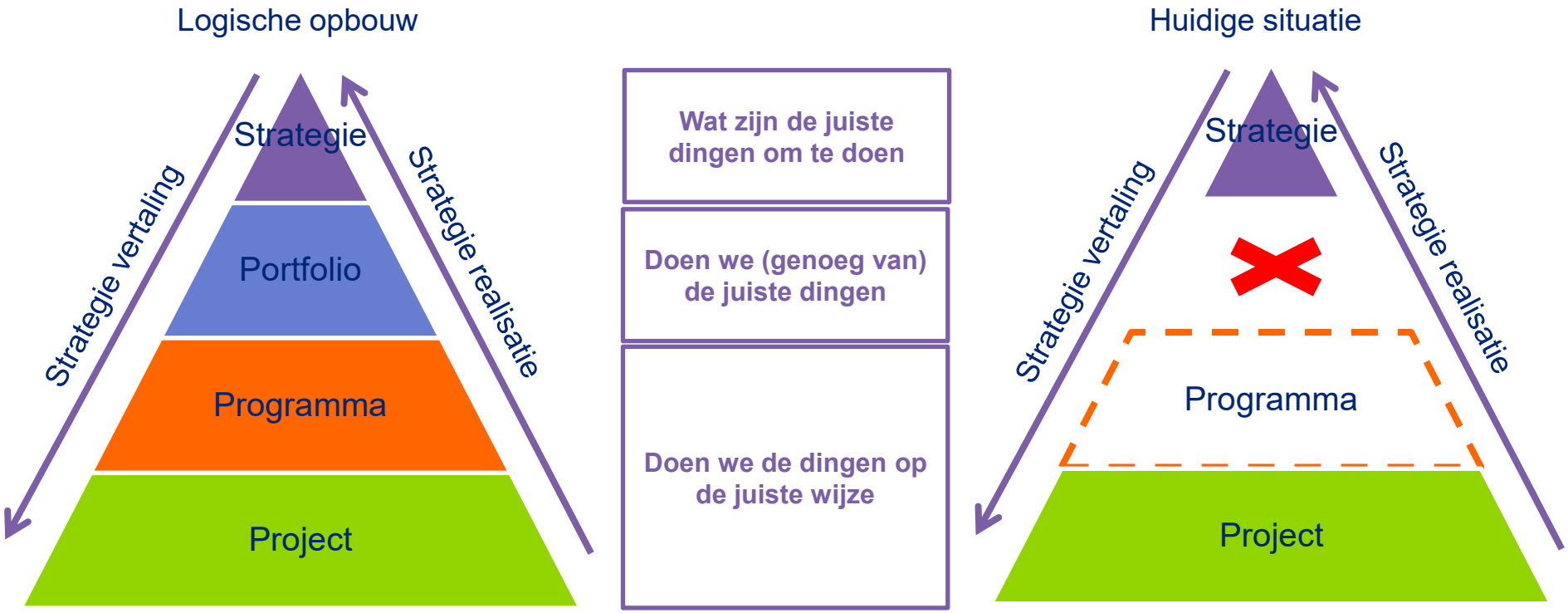

Programma management staat in de kinderschoenen en portfolio management is niet aanwezig

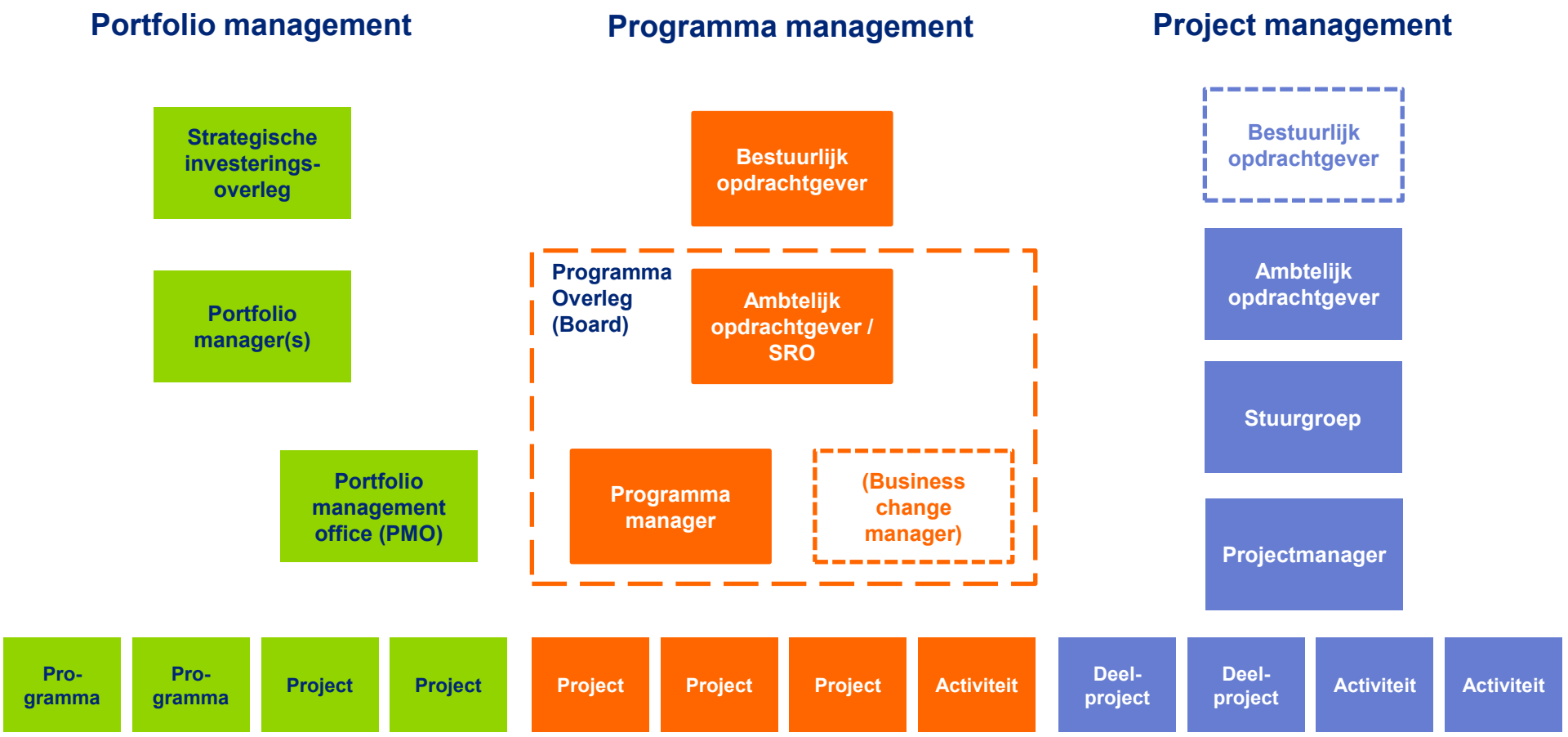
Het programmatische benaderen van veranderingen en initiatieven staat in de kinderschoenen en wordt binnen PPP verder geprofessionaliseerd

Het ontbreken van portfolio management heeft gevolgen namelijk;

- Dat er geen keuzes gemaakt worden om schaarse resources te verdelen onder projecten en programma's met de meeste toegevoegde waarde aan de strategische doelen. De neiging bestaat om alles te doen.
- Het niet inzichtelijk is wat de toegevoegde waarde is van de afzonderlijke projecten en programma's aan de strategische doelen

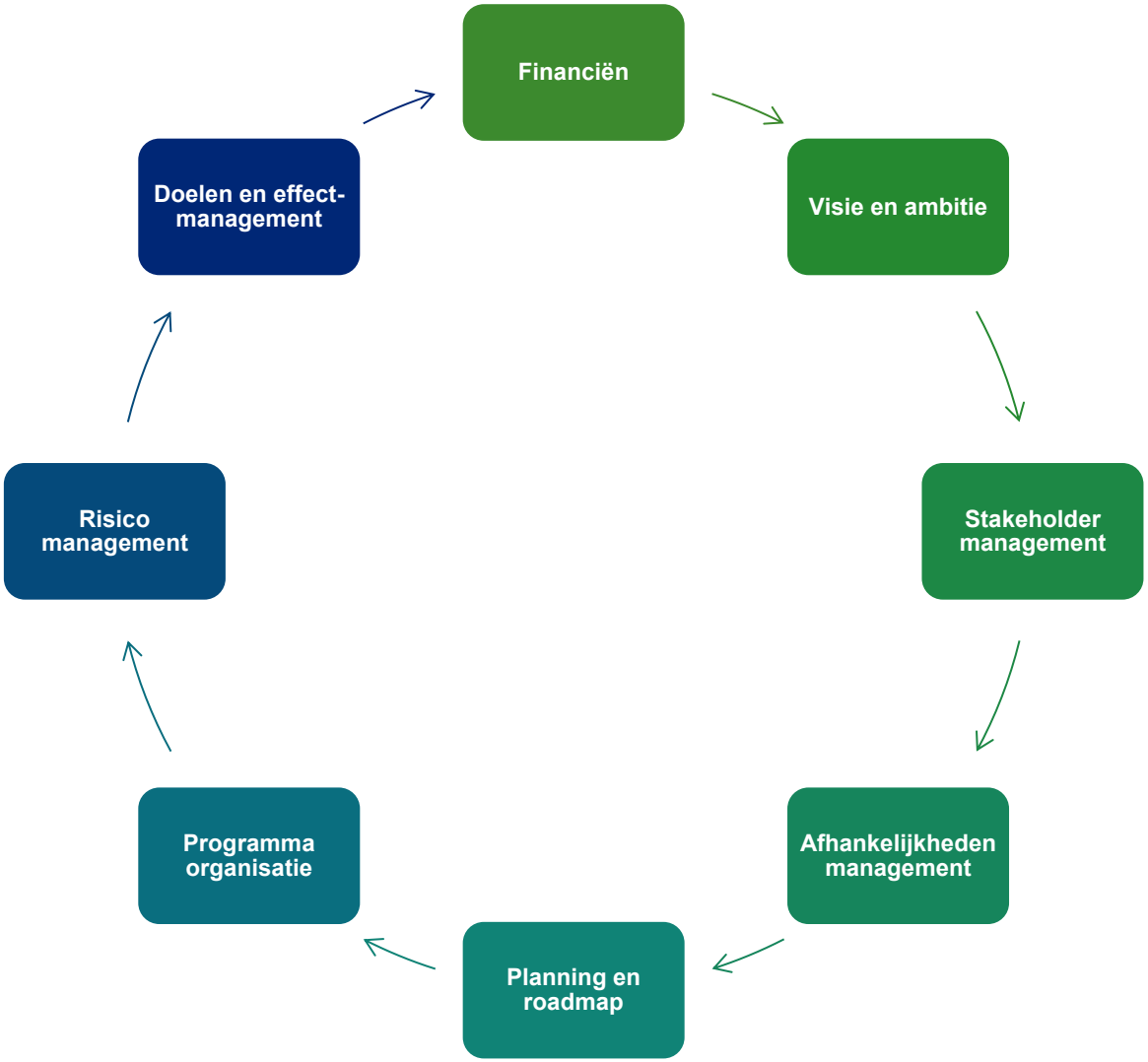
Sturingsstructuren voor portfolio, programma en project management

- Programma's die een organisatorische verandering tot gevolg hebben kennen een business change manager

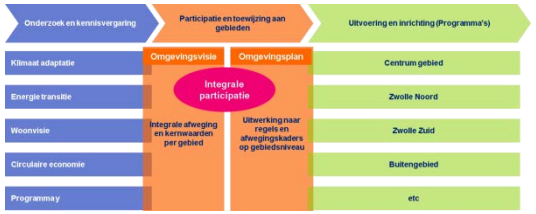
- Niet alle projecten kennen hoogstwaarschijnlijk een bestuurlijk opdrachtgever

Gedurende een programma of project wordt het er beheerst en bestuurt op basis van verschillende aspecten

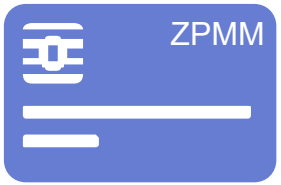
Streefbeeld, wanneer is er sprake van een optimale implementatie van programma management bij de gemeente zwolle

- Er wordt onderscheid gemaakt tussen gebieds-, thematische- en organisatorische programma's in de programmatische aanpak.
- Programma management is van toepassing binnen de gehele gemeente; Fysiek- sociaal domein, bedrijfsvoering (IV) en burgerzaken
- De definitie van een programma is helder, er bestaan geen programma's meer die geen programma's zijn

- Er is een duidelijke scheiding in verantwoordelijkheden tussen gebiedsprogramma's en thematische programma's.
- Als basisregel geldt dat de implementatie/uitvoering in de stad bij gebiedsprogramma's ligt tenzij….
- De gemeentelijke organisatie en budgettering is hierop ingericht

- Afdelingen leveren capaciteit aan programma's. Medewerkers vallen rechtstreeks onder het programma. Producten worden rechtstreeks onder het programma opgeleverd. (Opgave gericht werken)
- Programma's kennen een eenduidige en gestandaardiseerde governance in aansturing. De rolverdeling binnen de governance is helder en mandaten zijn duidelijk.

- Programma's kennen een duidelijke start en eindpunt
- Er is sprake van een Zwolse programma management Methode (ZPMM) met templates en producten waardoor de snelheid en kwaliteit in uitvoering toeneemt.
- Gebieds-, thematische- en organisatorische programma's kunnen variëren in methode en onderliggende templates en producten
- De templates en producten zijn digitaal en centraal beschikbaar.

Streefbeeld, wanneer is er sprake van een optimale implementatie van programma management bij de gemeente zwolle

- In het functiehuis van de gemeente Zwolle zijn programma managers functies opgenomen met marktconforme schalen.
- Het is duidelijke wat er van programma managers verwacht wordt en er vinden periodieke evaluaties plaats.
- Mogelijke carrièrepaden zijn duidelijk m.b.t. programma management
- Er is een opleidingscurriculum beschikbaar

- Kennis tussen programma managers wordt gedeeld in kennisdelingssessies
- Programma managers onderling geven elkaar advies bij uitdagingen en risico's
- Externe sprekers worden uitgenodigd om een verfrissende blik te geven op programma management en om kennis in te brengen.

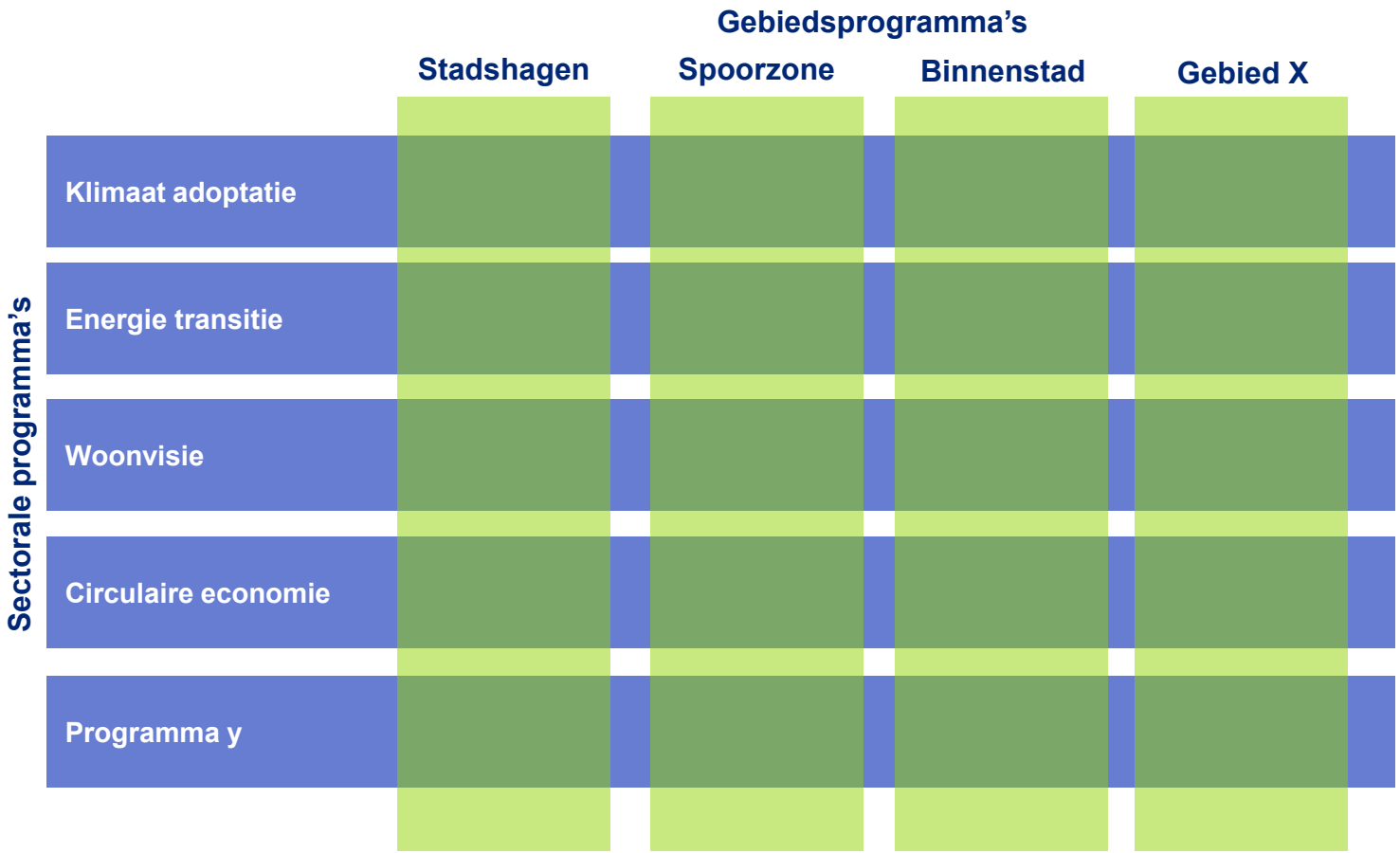

Thematische vs gebiedsprogramma’s

De huidige organisatie van programma's leidt tot onduidelijkheid in verantwoordelijkheid en heeft een teveel aan afstemming tot gevolg

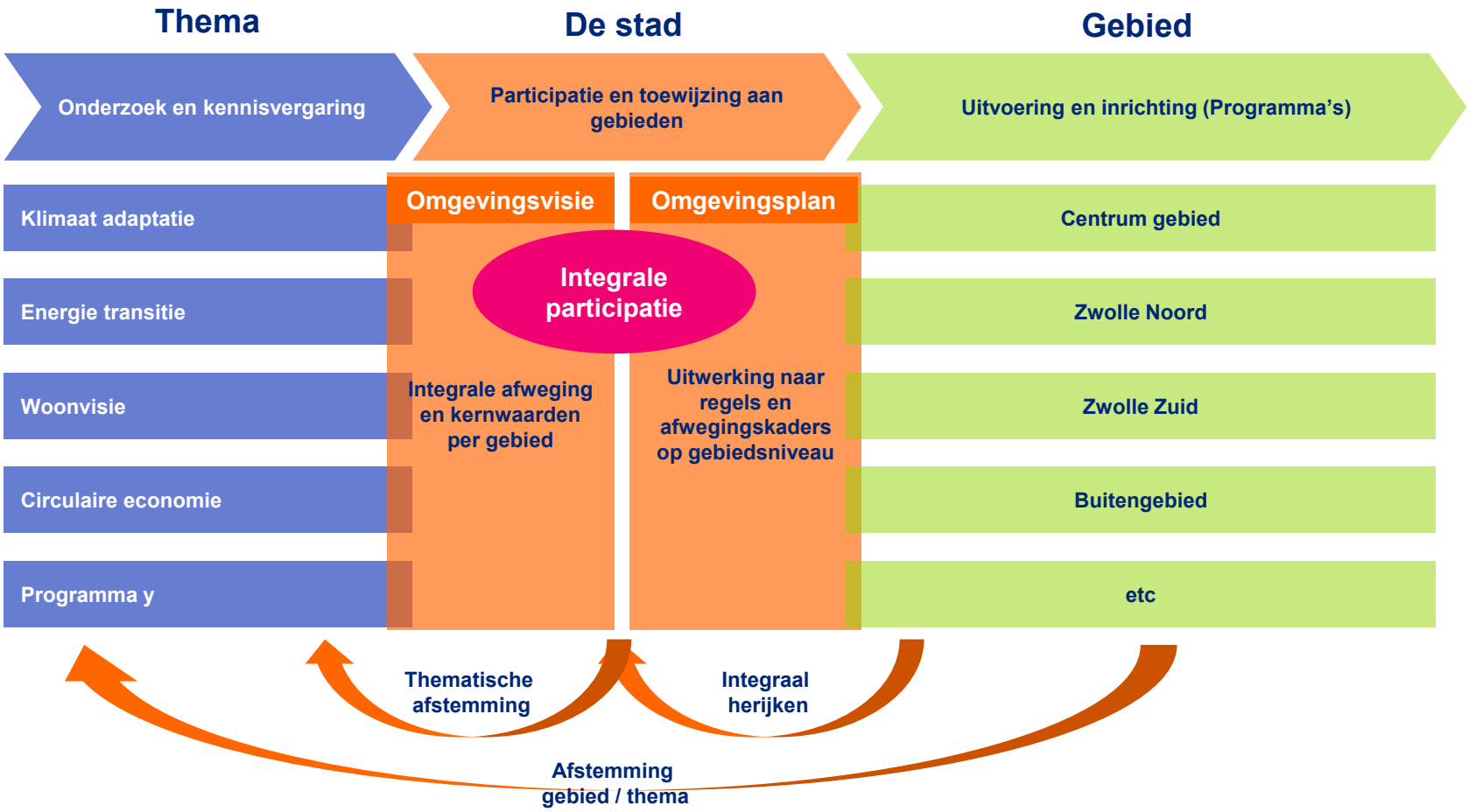
Problematiek/uitdaging bij de programma opbouw in de huidige situatie

- Onduidelijk wie er verantwoordelijk is voor de uitvoering, inrichting en of implementatie van het programma in de stad
- Veelheid aan afstemming tussen sectorale programma's onderling en gebiedsprogramma's om tot integraliteit te komen

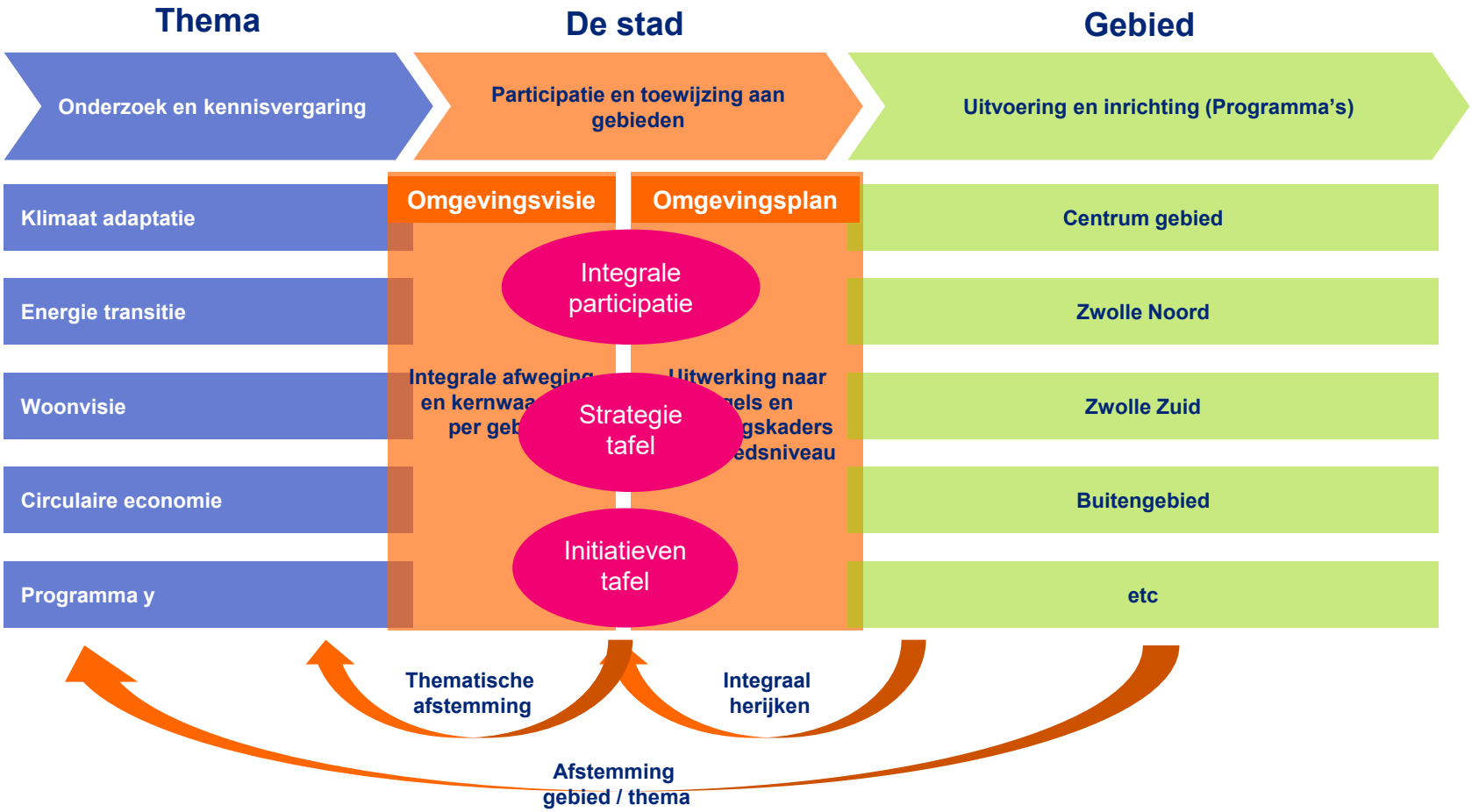
Een duidelijke scheiding tussen de thematisch verkenning en uitvoering op gebiedsniveau draagt bij tot duidelijkheid in verantwoordelijkheid

- De instrumenten Omgevingsvisie en Omgevingsplan vervullen een essentiële en verbindende rol om te komen tot een integrale afweging op gebiedsniveau

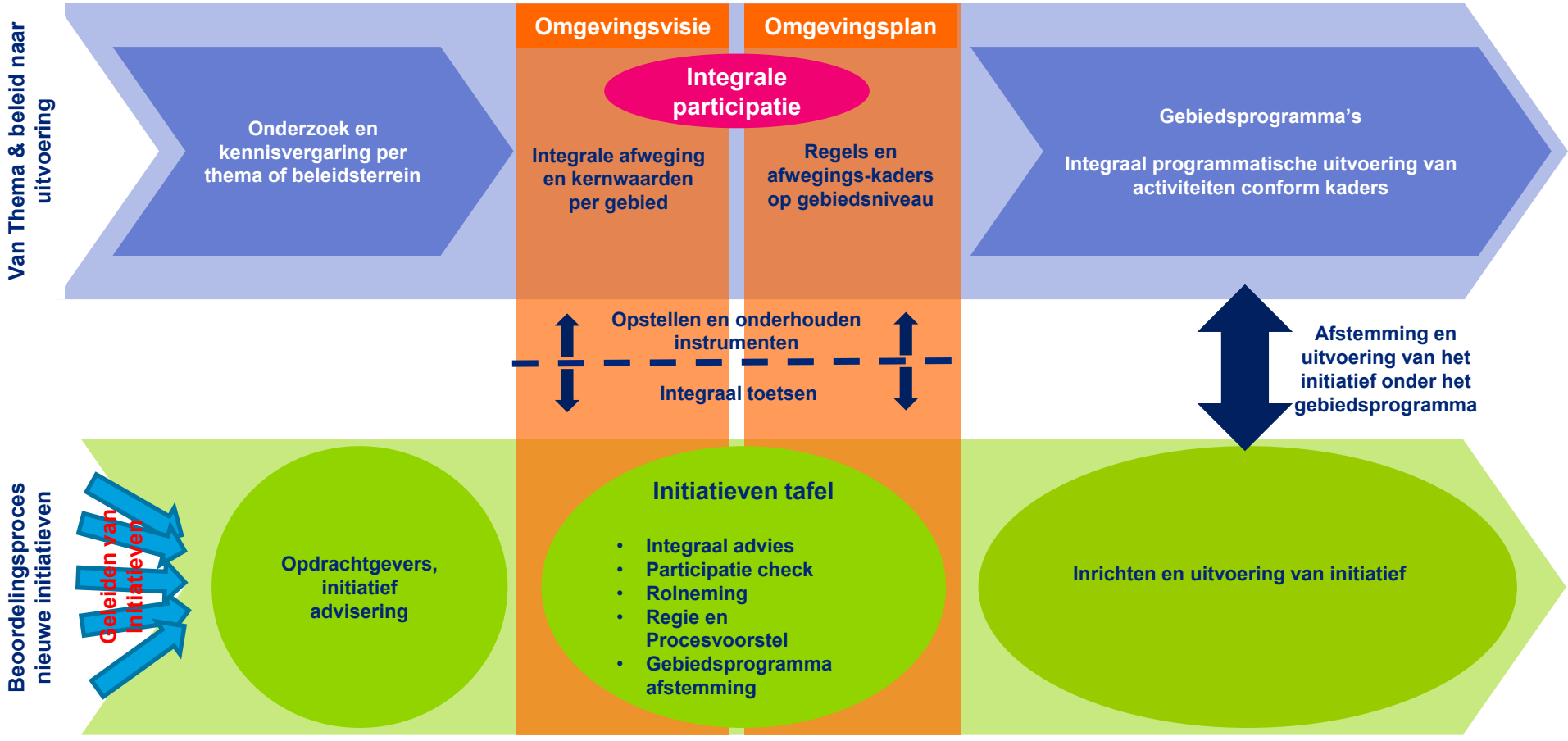

Een duidelijke scheiding tussen de thematisch verkenning en uitvoering op gebiedsniveau draagt bij tot duidelijkheid in verantwoordelijkheid

- De instrumenten Omgevingsvisie en Omgevingsplan vervullen een essentiële en verbindende rol om te komen tot een integrale afweging op gebiedsniveau

Het integraal afwegen conform nieuwe Omgevingswet instrumenten heeft impact op de interne organisatie en hoe wij initiatieven beoordelen en van advies voorzien in de regiekamer

Programma en project management sociaal domein

Hoe kunnen we vanuit PPP helpen?

Twee sporen aanpak?

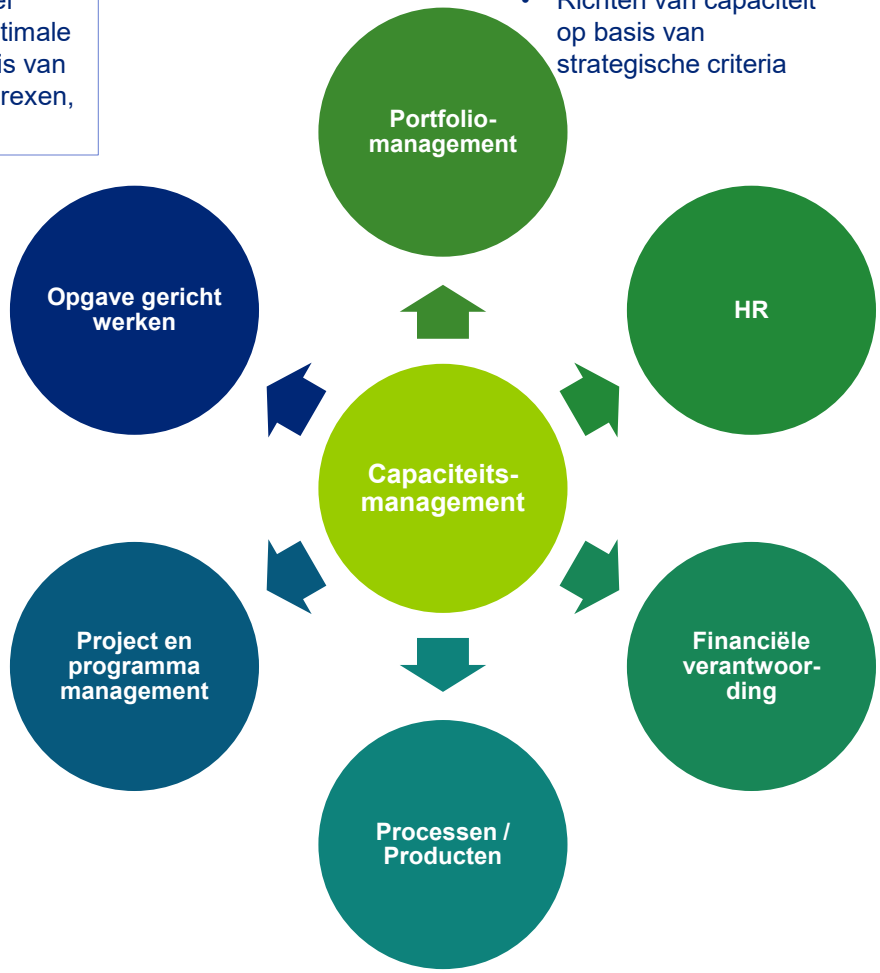
- Doen van pilot aan de hand van lopende en/of nieuwe uitdaging
- Verkennen diepte, breedte, nut en noodzaak van tijdelijk organisatievormen binnen het sociaal domein

Capaciteitsmanageent

Capaciteitsmanagement draagt bij tot verdere optimalisatie van bedrijfsvoering

Doel

Capaciteitsmanagement heeft tot doel vraag en aanbod van capaciteit op optimale wijze op elkaar af te stemmen op basis van een totaal inzicht in zowel projecten/grexen, kredieten als processen/producten.

- Richten van capaciteit op basis van strategische criteria

- Inzicht in de vraag vanuit de opgaves naar de inzet van leverende afdelingen.

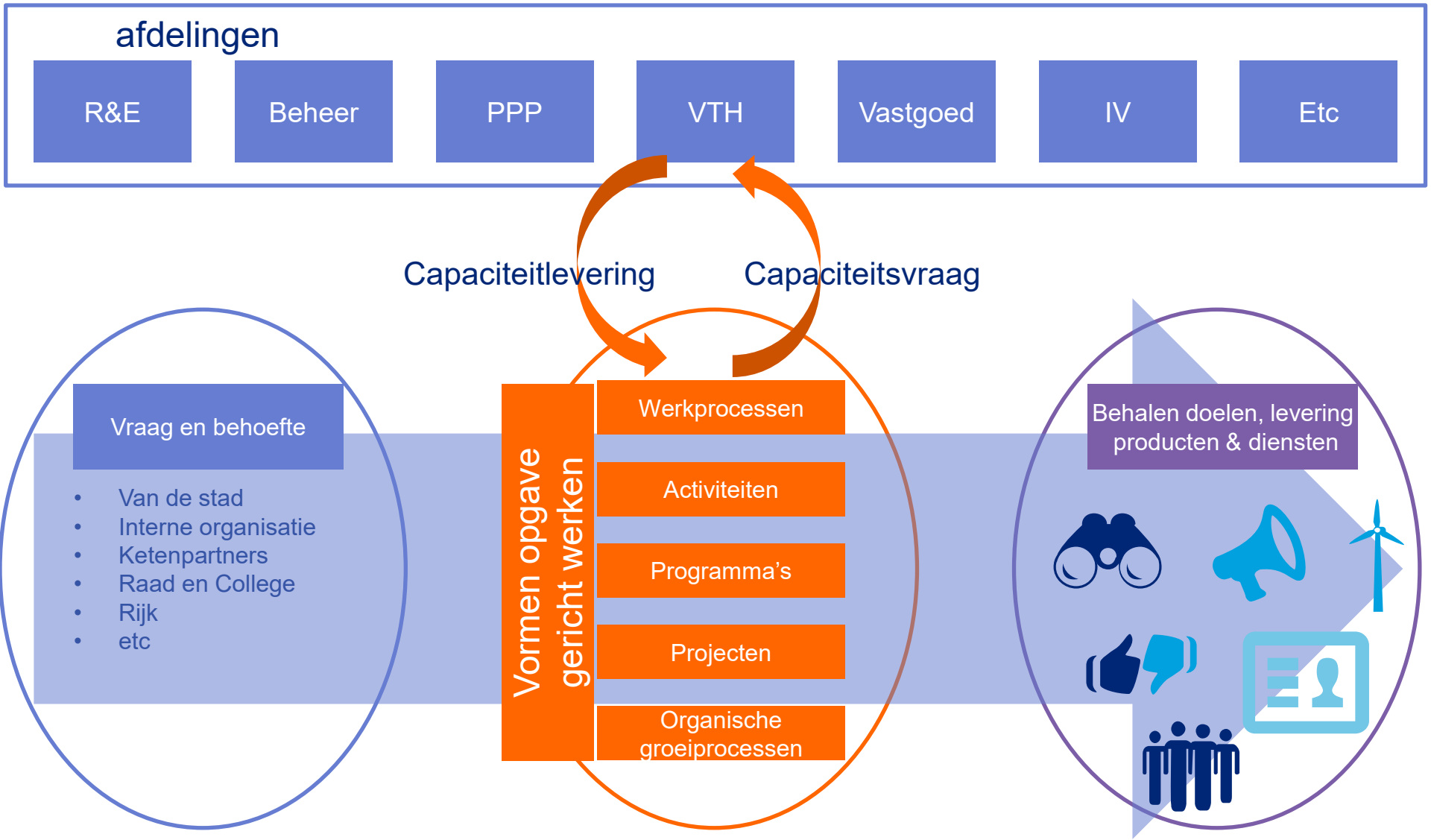
- Inzicht in verwachte werkdruk en het nemen van maatregelen

- Afgestemde, realistische en tijdige capaciteit en resource planning op projecten en grexen

- Wegnemen ongelijkheid in capaciteit uitvraag
- Financiële aanpassingen om dit te bewerkstelligen

- Door verbeterende inzichten actief managen van capaciteit voor baten & lasten op basis van integrale doelen

Opgaves staan centraal, afdelingen zijn faciliterend en leveren capaciteit om opgaves uit te voeren

Opgave gericht werken en capaciteitsmanagement

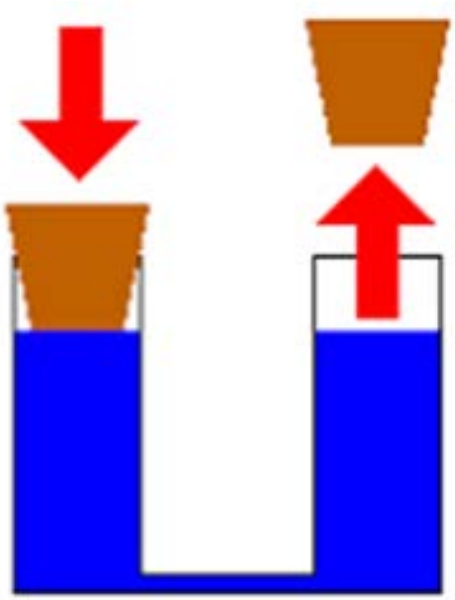
Vormen opgave gericht werken	Uitleg	Voorbeeld
Werkprocessen	• Wederkerende opgaves middels tijdsvolgordelijke activiteiten	• VTH producten/diensten
Activiteiten	• Opgaves uit te voeren door middel van enkelvoudige activiteiten	• Geven van informatie • Bijwonen inhoudelijke seminars
Programma's	• Grote opgaves gericht op behalen strategische doelen en effecten op lange termijn	• Programma Omgevingswet • Programma Spoorzone
Projecten	• Opgaves gericht op het behalen SMART doelen op korte en middelange termijn	• Project PNS • Project capaciteitsmanagement
Organische groeiprocessen	• Opgaves die zich moeilijk laten plannen, stapsgewijze aanpak en budgettering. Innovatief karakter	• Datagedreven werken • Vuurwerkbeleid

Capaciteitsmanagement zorgt voor inzicht in de capaciteitsvraag vanuit de opgaves naar de afdelingen

De problematiek van ongelijkheid in uitvraag; Communicerende vaten, projecten/grexen en Staat van Baten & Lasten

Projecten, programma's en grexen

- Duidelijke doelen en gerelateerd budget
- Budgetaanvragen worden kritisch beschouwd en eventueel bijgesteld
- Gestructureerd management om binnen budget te blijven

Staat van baten en lasten

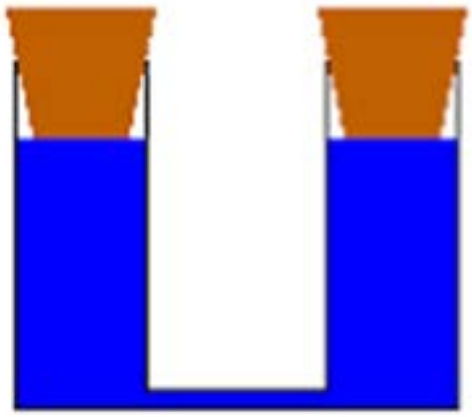
- Medewerkers aan de voorkant afgedekt
- Management op baten en lasten doelen kan beter
- Doelen kunnen scherper

Natuurlijk drang om binnen (krappe) budgetten blijven

waardoor

Er een beroep wordt gedaan op medewerkers tegen een nultarief

Voorkeurs oplossing, maak de baten en lasten kant sterker

- **Aanscherpen Doelen SBL**; Verdere aanscherping (SMART) in baten en lasten doelen en activiteiten in relatie tot de capaciteit
- **Strakker management SBL;** Door een strakkere regie van doeleigenaren op baten lasten maakt dat eventuele onttrekking van capaciteit naar projecten lastiger wordt.
- **Competenties eigenaren SBL;** zijn alle budgethouders/doeleigenaren in staat om sturing te geven op SBL? Moeten we werken aan competenties en vaardigheden
- **Projectgelden onttrekken uit budgetten SBL;** De huidige baten en lasten gelden tegen het licht houden en eventuele projectgelden er uit te halen

Een beroep doen op SBL vanuit projecten/grexen

Leidt tot

Een gesprek omdat SBL doelen ook behaald moeten worden.

Hoe gaan we verder met capaciteitsmanagement en hoe borgen we dit in de organisatie?

Doorzetten huidige capaciteitsuitvraag

- Jaarlijkse uitvraag projecten en grexen hybride afdelingen
- Herijking staat van baten lasten
- Evaluatie en aanscherping van de aanpak

Wederkerende activiteiten borgen in de lijn?

Domeinen / onderdelen

- Hybride afdelingen (scope tot nu toe)
- VTH
- Sociaal domein
- IV verdere verdieping (eerste stap gezet)
- Overige bedrijfsvoering

Aanscherping baten/lasten

- Aanscherpen doelen SBL
- Projectgelden onttrekken uit SBL
- Sterkere sturing inregelen
- Governance SBL en noodzakelijk compententies om te kunnen sturen

Overig

- HR werkdruk; Inzicht in verwachte werkdruk en het nemen van maatregelen
- Portfoliomanagement; Richten van capaciteit op basis van strategische criteria

Legenda toegepaste uitzonderingsgrondslagen

In dit document zijn gegevens definitief geanonimiseerd op grond van:

Wet	Artikel	Omschrijving	Pagina's
Wet open overheid	Art. 5.1 lid 2 sub e	De eerbiediging van de persoonlijke levenssfeer	1

From: "5.1.2e " <5.1.2e @zwolle.nl>
Sent: 2/10/2025 1:49:04 PM
To: "5.1.2e (5.1.2e " <5.1.2e @zwolle.nl>, "5.1.2e (5.1.2e)" <5.1.2e @zwolle.nl>, "5.1.2e " <5.1.2e @zwolle.nl>
Cc:
Subject: FW: Duiding artikel in de Stentor

Zie hieronder en in de bijlage,

Met vriendelijke groet,
5.1.2e
5.1.2e
Tip! Schrijf je in voor onze nieuwsbrief: http://eepurl.com/i1rFq2

Telefoon : 5.1.2e
Mail : 5.1.2e @zwolle.nl
Website : https://www.zwolle.nl/omgevingsvisie

Van: 5.1.2e
Datum: maandag, 10 februari 2025 om 14:23
Aan: Rots, Gerdien , 5.1.2e (5.1.2e)
CC: 5.1.2e , 5.1.2e 5.1.2e , 5.1.2e , 5.1.2e (5.1.2e) , 5.1.2e 5.1.2e , 5.1.2e
Onderwerp: Duiding artikel in de Stentor

Beste Gerdien en 5.1.2e,
Naar aanleiding van het artikel in De Stentor over de toepassing van Hanza! bij de Omgevingsvisie en de brief aan de gemeenteraad geven we graag wat duiding:
In de bijlage vinden jullie het participatieproces van de Omgevingsvisie en de stappen die daarin gezet zijn.
Bij de vaststelling van Hanza! is destijds afgesproken dat de Omgevingsvisie een pilot is voor de toepassing van Hanza!
Dat betekent dat we het proces vormgeven aan de hand van Hanza! en dat we bijsturen waar nodig en leren van hetgeen niet helemaal soepel verloopt.
Het artikel (en ook de brief aan de raad) suggereert dat we ons helemaal niet aan Hanza! houden, maar dat is een misvatting. Elke fase van het proces wordt zorgvuldig doorlopen.
We constateren wel dat een gemeentebreed visievormingsproces in de brede verkenningsfase zich niet zo makkelijk leent voor participatie. Over het algemeen gesteld vonden niet alleen inwoners, maar ook onze stakeholders (wijkraden, belangenverenigingen, etc) het lastig om gemeentebrede toekomstscenario's te verkennen. Er werden bijvoorbeeld voor elk atelier ruim 60 stakeholders uitgenodigd, maar per atelier kwamen er ongeveer 15. Ook nabellen en herhaling van uitnodigingen hielpen niet om dit aantal te verhogen.
In participatiefase 3, 10 -31 maart, kunnen we al een stuk concreter zijn en keuzes voorleggen. We verwachten dat dit de deelname ten goede komt. We zien immers in concretere participatieprocessen (zoals kleinschalige gebiedsontwikkelingen) hele goede resultaten in inwonerparticipatie.
Het Platform Zwolse Wijken geeft aan een platform te zijn van de verschillende wijkverenigingen in Zwolle. Dat betekent vanzelfsprekend dat zij een plicht heeft om de achterban te informeren. Dat zou hun bestaansrecht moeten zijn en wij verbazen ons dan ook dat zij die rol niet vervullen en aangeven dat ze niet wisten dat ze hun achterban ook moesten informeren. Als het dan gaat om participatieprocessen, zouden zij hun achterban moeten mobiliseren om vooral ook te participeren in processen en dat is waar het zichtbaar aan ontbreekt. Alle stakeholders zijn in aanloop naar participatiefase 2 gevraagd om de achterban te betrekken en enthousiasmeren.
Met andere woorden: het artikel in de krant en de brief aan de gemeenteraad doen geen recht aan het feit dat het participatieproces rond de Omgevingsvisie met de grootst mogelijke zorgvuldigheid is en wordt vormgegeven, conform de uitgangspunten van Hanza!
Hartelijke groet, ook namens 5.1.2e, 5.1.2e

met vriendelijke groet Zwolle

5.1.2e
5.1.2e

Gemeente Zwolle, ZWCO
Postadres: Postbus 10007, 8000 GA Zwolle
Bezoekadres: Grote Kerkplein 15, Zwolle
T: 5.1.2e
@ : 5.1.2e @zwolle.nl

Werkdagen: maandag, dinsdag, woensdag en donderdag

Legenda toegepaste uitzonderingsgrondslagen

In dit document zijn gegevens definitief geanonimiseerd op grond van:

Wet	Artikel	Omschrijving	Pagina's
Wet open overheid	Art. 5.1 lid 2 sub e	De eerbiediging van de persoonlijke levenssfeer	1, 2, 3

Hanza! toepassing Ons Zwolle van Overmorgen:

Fase 1: februari tot juni 2024

Startgesprekken met Platform Zwolse Wijken, werkgroep inwonerbetrokkenheid raad, Waterschap, Provincie.

Stakeholders gedefinieerd op basis van input wijkmanagers en getoetst in de startgesprekken.

Ateliers 1 en 2 georganiseerd met stakeholders en ambtenaren samen.

Plan van Aanpak ontwikkeld en vastgesteld door de gemeenteraad.

Fase 2: juli tot december 2024

Enquête onder inwoners. Gaf input aan stedenbouwkundig bureau om landelijke scenario's Zwols te maken

Opstellen Communicatie- en Campagneplan voor de participatie. Gericht op alle inwoners, maar speciale aandacht voor zes verschillende doelgroepen die we in particpatieprocessen vaak wat moeilijker bereiken. Dit zijn o.a. jongeren en mensen met een taalbarrière (laaggeletterd of anderstalig).

Uitvoering paricipatiecampagne:

- Gestart met webinar voor stakeholders en inwoners. Doel = bewustwording, oproep tot deelname en ambassadeurschap naar achterban.
- Enquête online. Aandacht hiervoor via social media, posters langs de weg, flyers, persbericht, artikel voor wijkkranten, oproep in Swollenaer.
- Reizende Woonkamer langs zeven winkelcentra in de gemeente. In deze woonkamer werd het Toekomstspel gespeeld met inwoners. Een uitgebreide mogelijkheid om in gesprek te gaan. In elke woonkamer was ook een planoloog aanwezig. Daarnaast kon hier de online enquete ingevuld worden op iPads.
- Straatinterviews. Op diverse andere plaatsen in de gemeente (o.a. voetbalvereniging, winkelstraten, campus) hielden we straatinterviews waarbij de inwoners de online enquête konden invullen op iPads.
- Meet-Up jongeren. In samenwerking met Blauwhaus en de Jongerenraad organiseerden we een avond in studentencafé Het Vliegende Paard. De jongeren speelden in vier groepen het Toekomstspel en gingen daarna in debat met elkaar en met de planoloog.

Atelier 3 in oktober met stakeholders en ambtenaren.

Atelier 4 in november. Vanaf nu apart atelier voor stakeholders en apart atelier voor ambtenaren.

Resultaat:

De enquête is 600 keer ingevuld. Het Toekomstspel is 55 keer gespeeld.

Wat ging goed:

De Reizende Woonkamers kregen veel aandacht. We kwamen in gesprek met inwoners die we anders niet zouden bereiken (dat kregen we ook vaak te horen). De tolken die we meenamen naar een aantal wijken hadden duidelijk meerwaarde. De jongeren waardeerden dat we 'op hun level' hun mening actief ophaalden. Het is een duidelijke meerwaarde om naar de locatie te gaan waar de doelgroepen zelf komen.

Wat kan beter (en passen we waar mogelijk meteen toe in de volgende participatieronde):

De enquête was aan de lange kant en het taalgebruik had nog eenvoudiger gekund.

De social media campagne kwam te laat op gang, waardoor het online bereik kleiner werd dan gewenst.

Aanpak participatiefase 3:

Atelier 5 georganiseerd in januari. (apart voor stakeholders en apart voor ambtenaren).

- Reizende Woonkamer Express: we doen met een mini woonkamer opnieuw diverse plekken in Zwolle aan. We breiden het aantal locaties uit.
- We toetsen het Ruimtelijk Toekomstperspectief op basis van heldere stellingen op B1 taalniveau. Deze stellingen kunnen online ingevuld worden. Dat kan natuurlijk overal (thuis en onderweg), maar ook via iPads in de Woonkamer Express.
- We geven gastlessen op Windesheim en Deltion.
- We roepen inwoners op om deel te nemen via een communicatie- en social-media campagne. Voor deze campagne zijn in de vroege voorbereiding al specialisten van team communicatie aangehaakt.
- Om de 'klassieke betrokken inwoner' meer aandacht te geven (PZW constateert hierop te weinig inzet) lijkt het mij goed om aan participatiefase 3 een *webinar* en een *live stellingen-avond* voor inwoners toe te voegen. Hierin wordt het RTP gepresenteerd en deelnemers kunnen antwoord geven op de stellingen (dit wordt direct online bij alle andere online input verwerkt). Vervolgens kan debat komen over de uitkomst van de stellingen.

Verder goed om te weten:

We hebben de mening en betrokkenheid van Platform Zwolse Wijken gedurende het gehele proces heel belangrijk gevonden. Daarom hebben wij vier gesprekken speciaal met het Platform gevoerd, namelijk op: 5 maart, 10 juni, 16 oktober en 16 januari. Wij hebben daarin

steeds een coöperatieve en constructieve werkwijze voorgesteld. Elk gesprek kenmerkte zich door een stroeve start vanuit het Platform (het voelde als ‘met gestrekt been erin’). Met inzet van veel rust, begrip en uitleg werden de gesprekken altijd goed afgesloten. Ook hebben we het Platform zowel voorafgaand aan fase 2, maar nog duidelijker voorafgaand aan fase 3, uitgenodigd pro actief inbreng te geven over de participatieaanpak.

We luisteren naar hun input: op basis van de gesprekken met PZW zijn de ateliers anders ingericht (stakeholders en ambtenaren gescheiden) en naar de avond verplaatst. Ook is op basis van hun input de inwoner enquête over de scenario’s (in juli 2024) toegevoegd aan onze participatieaanpak.

From: "5.1.2e" <5.1.2e@zwolle.nl>
Sent: 4/24/2024 10:48:53 AM
To: "5.1.2e 5.1.2e" <5.1.2e@zwolle.nl>
Cc:
Subject: FW: extra woningbouw Harculo

Hoi 5.1.2e,
Onderstaand ter info. De wijkkrant iZwolle Zuid s ook actief!
Groet,
5.1.2e
5.1.2e
5.1.2e
telefoon 5.1.2e of 5.1.2e
5.1.2e @zwolle.nl

Van: 5.1.2e
Verzonden: woensdag 24 april 2024 11:38
Aan: 5.1.2e ; 5.1.2e
Onderwerp: RE: extra woningbouw Harculo
Hoi 5.1.2e,
Ik begrijp dat maar in het interview in de krant was Gerdien wel specifiek, daar ging nu juist de vraag van de wijkkrant over. Jouw duiding erbij helpt zeker wel!
Groetjes,
5.1.2e

Van: 5.1.2e <5.1.2e@zwolle.nl>
Verzonden: woensdag 24 april 2024 11:09
Aan: 5.1.2e <5.1.2e@zwolle.nl>
CC: 5.1.2e <5.1.2e@zwolle.nl>
Onderwerp: RE: extra woningbouw Harculo
Hoi,
Wat mij betreft volstaat de reactie zo. Ik zou alleen Vechtpoort en Harculo anders noemen, namelijk de oost- en zuidzijde van de stad Zwolle. We hebben geen vastomlijnd en begrensd gebied. Dat krijgt nader vorm in de scenariostudie. De uiteindelijke keuzes om al dan niet in en of uit te breiden is ook afhankelijk van gebiedskwaliteiten (landschap, biodiversiteit en cultuurhistorie) en andere ruimtelijke opgaven in de betreffende gebieden. Met het noemen van Vechtpoort en Harculo maak je de begrenzing te ‘eng’ en precies.
Groet,
5.1.2e

Van: 5.1.2e <5.1.2e@zwolle.nl>
Verzonden: woensdag 24 april 2024 10:55
Aan: 5.1.2e <5.1.2e@zwolle.nl>
CC: 5.1.2e <5.1.2e@zwolle.nl>
Onderwerp: Fwd: extra woningbouw Harculo
Hoi 5.1.2e,
Zie hieronder. Heb je nog suggesties voor deze duiding of volstaaf deze zo?
Groet
5.1.2e

Van: 5.1.2e <5.1.2e@zwolle.nl>
Verstuurd: woensdag, april 24, 2024 10:09:06 a.m.
Aan: 5.1.2e <5.1.2e@zwolle.nl>; Rots, Gerdien <5.1.2e@zwolle.nl>; 5.1.2e <5.1.2e@zwolle.nl>
CC: Pers <5.1.2e@zwolle.nl>
Onderwerp: RE: extra woningbouw Harculo
Dag allen,
Ik ben niet betrokken bij de aanvulling op de Omgevingsvisie (wel bij Harculo), dus voor mij is dit ook nieuw.
Wordt misschien het gebied aan de andere kant van de spoorlijn of het gebied rondom de buurtschap Harculo bedoeld? In dat geval zou ‘in de buurt van Harculo’ misschien volstaan.

5.1.2e
5.1.2e

Gemeente Zwolle, afdeling ZWPPGO
Postadres: Postbus 10007, 8000 GA Zwolle
Bezoekadres: Lübeckplein 2
☎ : 5.1.2e
@ : 5.1.2e @zwolle.nl

Niet printen spaart het milieu.

De gemeente Zwolle beschouwt e-mail als volwaardig communicatiemiddel. Dit betekent dat u erop mag vertrouwen dat de inhoud van dit bericht correct en compleet is.

Van: 5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>
Verzonden: woensdag 24 april 2024 10:00
Aan: Rots, Gerdien <5.1.2e @zwolle.nl>; 5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>; 5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>
CC: Pers <5.1.2e @zwolle.nl>
Onderwerp: FW: extra woningbouw Harculo

Beste Gerdien, 5.1.2e en 5.1.2e ,
Onderstaande vraag van de 5.1.2e kwam binnen naar aanleiding van het artikel in de Stentor van gisteren. Ik zou graag de volgende duiding geven, lezen jullie even mee?
“De uitspraak van de wethouder is gedaan in de context van de aanvulling op de Omgevingsvisie waar de gemeente aan werkt. Daarvoor zijn in zogenaamde bouwstenen de opgaven voor de stad in kaart gebracht. Een van die opgaven is het realiseren van 5.000-15.000 woningen na 2030. Op basis van de zogenaamde bouwstenen gaan we scenario’s maken en in dit najaar met de inwoners van Zwolle in gesprek over de toekomstscenario’s.
Specifiek voor Harculo: daar zijn nu plannen voor ongeveer 500 woningen, die naar verwachting worden opgeleverd in de periode 2028-2030. Voor de benodigde woningen na 2030 kijken we breed naar mogelijkheden binnen de stad maar ook naar gebieden als de Ceintuurbaanzone, Vechtpoort en Harculo. Maar zoals je hierboven leest zijn dat nog geen vastomlijnde plannen.
In bijgaand nieuwsbericht lees je over het proces aanvulling omgevingsvisie, ik denk ook interessant voor Wijkkrant Zwolle-Zuid om te volgen!” Nieuwsbericht start Aanvulling Omgevingsvisie.docx
Met vriendelijke groet,
5.1.2e

Van: Pers <5.1.2e @zwolle.nl>
Datum: dinsdag, 23 april 2024 om 18:43
Aan: 5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>
Onderwerp: RE: extra woningbouw Harculo

Top. Fijne avond!

5.1.2e
5.1.2e

Gemeente Zwolle, afdeling Communicatie (ZWCO)
Postadres: Postbus 10007, 8000 GA Zwolle
Bezoekadres: Grote Kerkplein 15, Zwolle
T: 5.1.2e
E: 5.1.2e @zwolle.nl
5.1.2e

Niet printen spaart het milieu.

De gemeente Zwolle beschouwt e-mail als volwaardig communicatiemiddel. Dit betekent dat u erop mag vertrouwen dat de inhoud van dit bericht correct en compleet is.

Van: 5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>
Verzonden: dinsdag 23 april 2024 18:42
Aan: Pers <5.1.2e @zwolle.nl>
Onderwerp: Re: extra woningbouw Harculo
Ja pak ik op.

Van: Pers <5.1.2e @zwolle.nl>
Verzonden: Tuesday, April 23, 2024 6:40:59 PM
Aan: 5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>
Onderwerp: FW: extra woningbouw Harculo
Ha 5.1.2e ,
Zie onderstaande. Heb jij hier meer context bij?

5.1.2e
5.1.2e
Gemeente Zwolle, afdeling Communicatie (ZWCO)
Postadres: Postbus 10007, 8000 GA Zwolle
Bezoekadres: Grote Kerkplein 15, Zwolle
T: 5.1.2e
E: 5.1.2e @zwolle.nl
5.1.2e

Niet printen spaart het milieu.

De gemeente Zwolle beschouwt e-mail als volwaardig communicatiemiddel. Dit betekent dat u erop mag vertrouwen dat de inhoud van dit bericht correct en compleet is.

Van: 5.1.2e <5.1.2e @outlook.com>
Verzonden: dinsdag 23 april 2024 17:12
Aan: Pers <5.1.2e @zwolle.nl>
Onderwerp: extra woningbouw Harculo
Geachte perswoordvoerder,
In de Stentor van 23 april jl. stond een interview met wethouder Gerdien Rots over de extra woningbouw die nodig is vanaf 2030. Er wordt een aantal woningen genoemd tussen de vijf en vijftienduizend voor de jaren 2030 tot 2040. Daarbij valt mij 1 zin op: "Bij Harculo, waar we nu 500 woningen realiseren, kijken we of uitbreiding van woningaanbod mogelijk is."
Als verslaggever van de Wijkkrant Zwolle-Zuid viel me deze zin op. De 500 woningen voor de komende jaren moeten nog gebouwd worden en nu wordt door de wethouder kennelijk al vooruitgekeken naar de woningbouw na 2030. Heeft de wethouder dit inderdaad tegen de Stentor gezegd en zo ja, dan zou ik graag een onderbouwing willen hebben wat de opmerking "kijken of uitbreiding van woningaanbod bij Harculo mogelijk is" concreet betekent. Alvast dank voor uw reactie.
met vriendelijke groet van
5.1.2e
Wijkkrant Zwolle-Zuid

Legenda toegepaste uitzonderingsgrondslagen

In dit document zijn gegevens definitief geanonimiseerd op grond van:

Wet	Artikel	Omschrijving	Pagina's
Wet open overheid	Art. 5.1 lid 2 sub e	De eerbiediging van de persoonlijke levenssfeer	1, 2, 3

From: "5.1.2e" <5.1.2e@zwolle.nl>
Sent: 4/24/2024 7:59:44 AM
To: "Rots, Gerdien" <5.1.2e@zwolle.nl>, "5.1.2e 5.1.2e" <5.1.2e@zwolle.nl>, "5.1.2e 5.1.2e" <5.1.2e@zwolle.nl>
Cc: "Pers" <5.1.2e@zwolle.nl>
Subject: FW: extra woningbouw Harculo

Beste Gerdien, 5.1.2e en 5.1.2e,
Onderstaande vraag van de Wijkkrant Zwolle-Zuid kwam binnen naar aanleiding van het artikel in de Stentor van gisteren. Ik zou graag de volgende duiding geven, lezen jullie even mee?
“De uitspraak van de wethouder is gedaan in de context van de aanvulling op de Omgevingsvisie waar de gemeente aan werkt. Daarvoor zijn in zogenaamde bouwstenen de opgaven voor de stad in kaart gebracht. Een van die opgaven is het realiseren van 5.000-15.000 woningen na 2030. Op basis van de zogenaamde bouwstenen gaan we scenario’s maken en in dit najaar met de inwoners van Zwolle in gesprek over de toekomstscenario’s.
Specifiek voor Harculo: daar zijn nu plannen voor ongeveer 500 woningen, die naar verwachting worden opgeleverd in de periode 2028-2030. Voor de benodigde woningen na 2030 kijken we breed naar mogelijkheden binnen de stad maar ook naar gebieden als de Ceintuurbaanzone, Vechtpoort en Harculo. Maar zoals je hierboven leest zijn dat nog geen vastomlijnde plannen.
In bijgaand nieuwsbericht lees je over het proces aanvulling omgevingsvisie, ik denk ook interessant voor Wijkkrant Zwolle-Zuid om te volgen!” Nieuwsbericht start Aanvulling Omgevingsvisie.docx
Met vriendelijke groet,
5.1.2e

Van: Pers
Datum: dinsdag, 23 april 2024 om 18:43
Aan: 5.1.2e
Onderwerp: RE: extra woningbouw Harculo

Top. Fijne avond!

met vriendelijke groet Zwolle

5.1.2e
5.1.2e
Gemeente Zwolle, afdeling Communicatie (ZWCO)
Postadres: Postbus 10007, 8000 GA Zwolle
Bezoekadres: Grote Kerkplein 15, Zwolle
T: 5.1.2e
E: 5.1.2e@zwolle.nl
5.1.2e

Niet printen spaart het milieu.

De gemeente Zwolle beschouwt e-mail als volwaardig communicatiemiddel. Dit betekent dat u erop mag vertrouwen dat de inhoud van dit bericht correct en compleet is.

Van: 5.1.2e
Verzonden: dinsdag 23 april 2024 18:42
Aan: Pers
Onderwerp: Re: extra woningbouw Harculo
Ja pak ik op.

Van: Pers <5.1.2e@zwolle.nl>
Verzonden: Tuesday, April 23, 2024 6:40:59 PM
Aan: 5.1.2e <5.1.2e@zwolle.nl>
Onderwerp: FW: extra woningbouw Harculo
Ha 5.1.2e,
Zie onderstaande. Heb jij hier meer context bij?

met vriendelijke groet Zwolle

5.1.2e
5.1.2e
Gemeente Zwolle, afdeling Communicatie (ZWCO)
Postadres: Postbus 10007, 8000 GA Zwolle
Bezoekadres: Grote Kerkplein 15, Zwolle
T: 5.1.2e
E: 5.1.2e @zwolle.nl
5.1.2e

Niet printen spaart het milieu.

De gemeente Zwolle beschouwt e-mail als volwaardig communicatiemiddel. Dit betekent dat u erop mag vertrouwen dat de inhoud van dit bericht correct en compleet is.

Van: 5.1.2e <5.1.2e @outlook.com>
Verzonden: dinsdag 23 april 2024 17:12
Aan: Pers <5.1.2e @zwolle.nl>
Onderwerp: extra woningbouw Harculo

Geachte perswoordvoerder,
In de Stentor van 23 april jl. stond een interview met wethouder Gerdien Rots over de extra woningbouw die nodig is vanaf 2030. Er wordt een aantal woningen genoemd tussen de vijf en vijftienduizend voor de jaren 2030 tot 2040. Daarbij valt mij 1 zin op: "Bij Harculo, waar we nu 500 woningen realiseren, kijken we of uitbreiding van woningaanbod mogelijk is."
Als verslaggever van de Wijkkrant Zwolle-Zuid viel me deze zin op. De 500 woningen voor de komende jaren moeten nog gebouwd worden en nu wordt door de wethouder kennelijk al vooruitgekeken naar de woningbouw na 2030. Heeft de wethouder dit inderdaad tegen de Stentor gezegd en zo ja, dan zou ik graag een onderbouwing willen hebben wat de opmerking "kijken of uitbreiding van woningaanbod bij Harculo mogelijk is" concreet betekent. Alvast dank voor uw reactie.
met vriendelijke groet van
5.1.2e
Wijkkrant Zwolle-Zuid

Legenda toegepaste uitzonderingsgrondslagen

In dit document zijn gegevens definitief geanonimiseerd op grond van:

Wet	Artikel	Omschrijving	Pagina's
Wet open overheid	Art. 5.1 lid 2 sub e	De eerbiediging van de persoonlijke levenssfeer	1, 2

From: "Pers" <5.1.2e@zwolle.nl>
Sent: 4/24/2024 3:19:10 PM
To: "5.1.2e" <5.1.2e@zwolle.nl>, "5.1.2e" <5.1.2e@zwolle.nl>, "5.1.2e Gerdien" <5.1.2e@zwolle.nl>
Cc:
Subject: FW: extra woningbouw Harculo

Dit is 'm geworden! Toch jouw input erin gezet, 5.1.2e.

Van: Pers
Verzonden: woensdag 24 april 2024 17:18
Aan: 5.1.2e
Onderwerp: RE: extra woningbouw Harculo

Beste 5.1.2e,
De uitspraak van de wethouder is gedaan in de context van de aanvulling op de Omgevingsvisie waar de gemeente aan werkt. Daarvoor zijn in zogenaamde bouwstenen de opgaven voor de stad in kaart gebracht. Een van die opgaven is het realiseren van 5.000-15.000 woningen na 2030. Op basis van de zogenaamde bouwstenen gaan we scenario's maken en in dit najaar met de inwoners van Zwolle in gesprek over de toekomstscenario's.
Specifiek voor Harculo: daar zijn nu concrete plannen voor ongeveer 500 woningen, die naar verwachting worden opgeleverd in de periode 2028-2030.
Voor de benodigde woningen na 2030 kijken we breed naar mogelijkheden binnen de bestaande stad maar ook naar de oost- en zuidzijde van de stad Zwolle. We hebben geen vastomlijnd en begrensd gebied, dat krijgt pas later vorm in de scenariostudie. De uiteindelijke keuzes om al dan niet in en/of uit te breiden is ook afhankelijk van gebiedskwaliteiten (bijvoorbeeld landschap, biodiversiteit en cultuurhistorie) en andere ruimtelijke opgaven in de betreffende gebieden.
In bijgaand nieuwsbericht lees je over het proces aanvulling omgevingsvisie, ik denk ook interessant voor Wijkkrant Zwolle-Zuid om te volgen!
Met vriendelijke groet,

5.1.2e
5.1.2e

Van: 5.1.2e <5.1.2e@outlook.com>
Verzonden: dinsdag 23 april 2024 17:12
Aan: Pers <5.1.2e@zwolle.nl>
Onderwerp: extra woningbouw Harculo

Geachte perswoordvoerder,
In de Stentor van 23 april jl. stond een interview met wethouder Gerdien Rots over de extra woningbouw die nodig is vanaf 2030. Er wordt een aantal woningen genoemd tussen de vijf en vijftienduizend voor de jaren 2030 tot 2040. Daarbij valt mij 1 zin op: "Bij Harculo, waar we nu 500 woningen realiseren, kijken we of uitbreiding van woningaanbod mogelijk is."
Als verslaggever van de Wijkkrant Zwolle-Zuid viel me deze zin op. De 500 woningen voor de komende jaren moeten nog gebouwd worden en nu wordt door de wethouder kennelijk al vooruitgekeken naar de woningbouw na 2030. Heeft de wethouder dit inderdaad tegen de Stentor gezegd en zo ja, dan zou ik graag een onderbouwing willen hebben wat de opmerking "kijken of uitbreiding van woningaanbod bij Harculo mogelijk is" concreet betekent. Alvast dank voor uw reactie.
met vriendelijke groet van

5.1.2e
Wijkkrant Zwolle-Zuid

Legenda toegepaste uitzonderingsgrondslagen

In dit document zijn gegevens definitief geanonimiseerd op grond van:

Wet	Artikel	Omschrijving	Pagina's
Wet open overheid	Art. 5.1 lid 2 sub e	De eerbiediging van de persoonlijke levenssfeer	1

Zwolle, 10 april 2024

Aanvulling Omgevingsvisie van start

Bouwstenen zijn startsein voor toekomstplannen voor Zwolle in 2040 en verder

Gemeente Zwolle werkt dagelijks aan de toekomst van de stad. Dat doen we samen met onze partners en inwoners op basis van de in 2021 vastgestelde omgevingsvisie 'Ons Zwolle van Morgen'. Hierin zijn strategische ruimtelijke keuzes voor onze leefomgeving tot ongeveer 2030 gemaakt. Grote opgaven op het gebied van wonen, werken, mobiliteit, energie en water en klimaat voor ná 2030 vragen nu om een aanvulling op deze visie. Zo houden we ook in de toekomst de leefkwaliteit in onze gemeente hoog. De opgaven voor de periode 2030-2040 zijn nu in kaart gebracht.

Zwolle in 2040

De aanvulling op de omgevingsvisie, Ons Zwolle van ***Over***morgen, richt zich op 2040 en verder. Hiermee leggen we de basis voor concrete plannen waarmee we ook na 2030 bijvoorbeeld woningen kunnen bouwen. De verstedelijkingsstrategie voor regio Zwolle is vertrekpunt. En natuurlijk de bestaande kwaliteiten van de stad en ons buitengebied.

Opgaven voor 2030-2040: bouwstenen bekend

De aanvulling op de huidige omgevingsvisie start met de vraag voor welke opgaven Zwolle staat. In de bouwstenen wonen, economie, mobiliteit, klimaat, energietransitie, en de stadsscan zijn deze opgaven voor 2040 in beeld gebracht. De bouwstenen geven inzicht in de opgaves voor de ontwikkeling van Zwolle op de langere termijn. De uitkomsten van de bouwstenen zijn bekend en vastgesteld door het college.

Toekomstscenario's

Deze bouwstenen vormen de basis voor scenariostudies naar Zwolle in 2040. Dit zijn verhalen over de toekomst en het DNA van Zwolle. We maken de komende maanden vier verschillende toekomstscenario's die in woorden, beelden en cijfers voorstelbare – niet voorspelbare! – toekomsten laten zien. Dit doen we samen met diverse inhoudelijk deskundigen van binnen en buiten gemeente Zwolle en een groot aantal Zwolse stakeholders. Het is daarbij goed om te weten dat er nog niets vastligt.

Inwoners aan zet: pilotproject van Hanza!

In het najaar zijn de inwoners aan zet: zij mogen de vier toekomstscenario's beoordelen en hun voorkeur uitspreken. Ons Zwolle van Overmorgen is het eerste programma waarin de Zwolse participatieaanpak Hanza! breed wordt toegepast. Op dit moment wordt het Plan van

Aanpak voor de participatie ontwikkeld, onder andere op basis van gesprekken met stakeholders. Dit Plan van Aanpak wordt vastgesteld door de gemeenteraad.

Vervolg proces

Met behulp van de input van de inwoners worden aanvullende keuzes gemaakt voor de omgevingsvisie. Dat kan leiden tot aanpassingen in de huidige visie, bijvoorbeeld in de ruimtelijke strategie en in gebiedsprofielen. Deze aanpassingen leggen we voor aan de gemeenteraad en de Zwolse samenleving, zodat naast participatie ook formele inspraak mogelijk is. Uiteindelijk beslist de gemeenteraad over de aanvullingen en aanpassingen.

From: "5.1.2e " <5.1.2e @zwolle.nl>
Sent: 3/6/2025 11:55:46 AM
To: "5.1.2e " <5.1.2e @zwolle.nl>
Cc: "5.1.2e (5.1.2e " <5.1.2e @zwolle.nl>
Subject: FW: Feedback memo werkpakketten

Zie onderstaande mail van 5.1.2e

Van: 5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>
Verzonden: donderdag 6 maart 2025 08:27
Aan: 5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>; 5.1.2e 5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>; 5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>; 5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>; 5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>; 5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>
CC: 5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>; 5.1.2e (5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>; 5.1.2e 5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>; 5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>
Onderwerp: Re: Feedback memo werkpakketten

Hoi allen, goed overzicht , lijkt me aardig compleet. Heb nog de volgende opm:

- Wp1 5.1.2e bij betrekken

- wp6: wonen behoefte forse redactieslag, is nog veel te kwetsbaar. Heb opm aan 5.1.2e al doorgegeven. Gaat om status primos, haalbaarheid van bijstelling bestaand programma, programma op uitleg mag niet concurreren met binnenstedelijk programma, dus niet of nauwelijks gestapeld en dus veel minder gemengd, geen 26000 tot 2040 noemen, welke uitleg gereed in begin jaren 30, wat is opgeteld het suburbane programma en is dat voldoende voor de vraag. Wat als Zwolle zuid door hoogspanning niet kan, gaan we dan meer doen op stadsbroek?, etc ik wil graag met deel projectteam en 5.1.2e en 5.1.2e dit werkpakket nog gedetailleerd bespreken en bepalen wat in het voorstel komt en wat in het RTP

- Grondinstrumentarium inzetten: niet " kunnen " maar "willen " we inzetten. Er moet een duidelijk advies komen

- Let bij wp8 op: niet te diepgaand uitwerken, gaat om benoemen van essentiële randvoorwaarden en die op een eerste indicatie van geld zetten zodat voor college duidelijk is of haalbaarheid een groot risico is of niet

- Wp11: leisure op kaart?

- Spanning tussen groen en groei benoemen.

tot zover,
Groet
5.1.2e

Van: 5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>
Verzonden: Wednesday, March 5, 2025 4:20:30 PM
Aan: 5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>; 5.1.2e 5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>; 5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>; 5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>; 5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>; 5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>
CC: 5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>; 5.1.2e (5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>; 5.1.2e 5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>
Onderwerp: RE: Feedback memo werkpakketten

Hoi allen,

We hebben ook de planning doorgenomen. Ons voorstel zou zijn om te gaan voor variant B en daarbij de parallelle sporen van de bespreking in MT SO en de eerste bespreking in pfo's. Dat betekent dat het product op 24 maart kan worden geagendeerd voor de combi-pfo's (ipv 31 maart), zodat de weken erna ruim tijd is om de aanpassingen door te voeren.

Dat betekent dat we op 20 of 21 maart een moment moeten inplannen in de agenda om de laatste versie met Gerdien door te spreken, ik ga daarvoor op zoek naar momenten en kom bij jullie terug.
Daarnaast kijk ik ook naar een moment komende weken om haar goed mee te nemen in het ontwikkelkader en kaartmateriaal.

Wat betreft de combi's voor aanstaande maandag. Anders dan ik eerder zei, kan er een combi worden aangevraagd voor:

- Paul Guldemond over werkpakket economie (zonder Gerdien, maar met 5.1.2e, 5.1.2e etc.)
- Combi Gerdien-Dorrit over de keuzes in het RTP (even de eerdere versie daarbij) en werkpakketten wonen en vastgoed: daarbij 5.1.2e, 5.1.2e/5.1.2e. 5.1.2e etc.

Wil jij deze aanmelden voor pfo 5.1.2e ?

Groet,
5.1.2e

Van: 5.1.2e
Verzonden: woensdag 5 maart 2025 10:03
Aan: 5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>; 5.1.2e (5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>; 5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>; 5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>; 5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>; 5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>
CC: 5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>; 5.1.2e (5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>; 5.1.2e 5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>
Onderwerp: Feedback memo werkpakketten

Hoi allen,

5.1.2e en ik hebben vanochtend samen even het memo over de werkpakketten doorgenomen. Onze feedback vinden jullie in de bijlage. Willen jullie deze verwerken?
@5.1.2e: kijk jij ook nog mee vandaag? Hopelijk lukt dit.

Planning
Vanmiddag kijken 5.1.2e en ik nog even naar de planning en wil ik ook even kijken op welke momenten we in de agenda van Gerdien nog wat moeten inplannen. Daar komen we dus einde middag even op terug.
Intentie is dat we het einde middag het memo en de planning naar Gerdien kunnen sturen, laten we proberen dat dit lukt.

met vriendelijke groet Zwolle

5.1.2e
5.1.2e

Gemeente Zwolle, Afdeling Concernstaf
Postadres: Postbus 10007, 8000 GA Zwolle
Bezoekadres: Lübeckplein 2
☎ : 5.1.2e
@ : 5.1.2e @zwolle.nl

Legenda toegepaste uitzonderingsgrondslagen

In dit document zijn gegevens definitief geanonimiseerd op grond van:

Wet	Artikel	Omschrijving	Pagina's
Wet open overheid	Art. 5.1 lid 2 sub e	De eerbiediging van de persoonlijke levenssfeer	1, 2

From: "5.1.2e " <5.1.2e @zwolle.nl>
Sent: 3/6/2025 7:47:58 AM
To: "5.1.2e " <5.1.2e @zwolle.nl>, "5.1.2e " <5.1.2e @zwolle.nl>, "5.1.2e " <5.1.2e @zwolle.nl>
Cc:
Subject: FW: Feedback memo werkpakketten

Hoi,

Ik ben meegenomen in onderstaande mailwisseling maar ken de werkpakketten niet. Kunnen jullie mij werkpakket 6 aanleveren?

Ik heb voor dinsdag en woensdag uitnodigingen gekregen. Ik ben volgende week tot en met woensdag afwezig, dus kan op beide momenten niet.

Haak me even aan dan kunnen we kijken wat ik kan doen.

Groet,

5.1.2e

Van: 5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>
Verzonden: donderdag 6 maart 2025 08:27
Aan: 5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>; 5.1.2e 5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>; 5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>; 5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>; 5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>; 5.1.2e 5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>
CC: 5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>; 5.1.2e 5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>; 5.1.2e 5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>; 5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>
Onderwerp: Re: Feedback memo werkpakketten

Hoi allen, goed overzicht , lijkt me aardig compleet. Heb nog de volgende opm:

- Wp1 5.1.2e bij betrekken

- wp6: wonen behoefte forse redactieslag, is nog veel te kwetsbaar. Heb opm aan 5.1.2e al doorgegeven. Gaat om status primos, haalbaarheid van bijstelling bestaand programma, programma op uitleg mag niet concurreren met binnenstedelijk programma, dus niet of nauwelijks gestapeld en dus veel minder gemengd, geen 26000 tot 2040 noemen, welke uitleg gereed in begin jaren 30, wat is opgeteld het suburbane programma en is dat voldoende voor de vraag. Wat als Zwolle zuid door hoogspanning niet kan, gaan we dan meer doen op stadsbroek?, etc ik wil graag met deel projectteam en 5.1.2e en 5.1.2e dit werkpakket nog gedetailleerd bespreken en bepalen wat in het voorstel komt en wat in het RTP

- Grondinstrumentarium inzetten: niet " kunnen " maar "willen " we inzetten. Er moet een duidelijk advies komen

- Let bij wp8 op: niet te diepgaand uitwerken, gaat om benoemen van essentiële randvoorwaarden en die op een eerste indicatie van geld zetten zodat voor college duidelijk is of haalbaarheid een groot risico is of niet

- Wp11: leisure op kaart?

- Spanning tussen groen en groei benoemen.

tot zover,
Groet
5.1.2e

Van: 5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>
Verzonden: Wednesday, March 5, 2025 4:20:30 PM
Aan: 5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>; 5.1.2e (5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>; 5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>; 5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>; 5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>; 5.1.2e (5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>
CC: 5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>; 5.1.2e (5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>; 5.1.2e (5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>
Onderwerp: RE: Feedback memo werkpakketten

Hoi allen,

We hebben ook de planning doorgenomen. Ons voorstel zou zijn om te gaan voor variant B en daarbij de parallelle sporen van de bespreking in MT SO en de eerste bespreking in pfo's. Dat betekent dat het product op 24 maart kan worden geagendeerd voor de combi-pfo's (ipv 31 maart), zodat de weken erna ruim tijd is om de aanpassingen door te voeren.

Dat betekent dat we op 20 of 21 maart een moment moeten inplannen in de agenda om de laatste versie met Gerdien door te spreken, ik ga daarvoor op zoek naar momenten en kom bij jullie terug.
Daarnaast kijk ik ook naar een moment komende weken om haar goed mee te nemen in het ontwikkelkader en kaartmateriaal.

Wat betreft de combi's voor aanstaande maandag. Anders dan ik eerder zei, kan er een combi worden aangevraagd voor:

- Paul Guldemond over werkpakket economie (zonder Gerdien, maar met 5.1.2e, 5.1.2e etc.)
- Combi Gerdien-Dorrit over de keuzes in het RTP (even de eerdere versie daarbij) en werkpakketten wonen en vastgoed: daarbij 5.1.2e, 5.1.2e/5.1.2e. 5.1.2e etc.

Wil jij deze aanmelden voor pfo 5.1.2e ?

Groet,
5.1.2e

Van: 5.1.2e
Verzonden: woensdag 5 maart 2025 10:03
Aan: 5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>; 5.1.2e (5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>; 5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>; 5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>; 5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>; 5.1.2e 5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>
CC: 5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>; 5.1.2e (5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>; 5.1.2e 5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>
Onderwerp: Feedback memo werkpakketten

Hoi allen,

5.1.2e en ik hebben vanochtend samen even het memo over de werkpakketten doorgenomen. Onze feedback vinden jullie in de bijlage. Willen jullie deze verwerken?
@5.1.2e: kijk jij ook nog mee vandaag? Hopelijk lukt dit.

Planning
Vanmiddag kijken 5.1.2e en ik nog even naar de planning en wil ik ook even kijken op welke momenten we in de agenda van Gerdien nog wat moeten inplannen. Daar komen we dus einde middag even op terug.
Intentie is dat we het einde middag het memo en de planning naar Gerdien kunnen sturen, laten we proberen dat dit lukt.

met vriendelijke groet Zwolle

5.1.2e
5.1.2e

Gemeente Zwolle, Afdeling Concernstaf
Postadres: Postbus 10007, 8000 GA Zwolle
Bezoekadres: Lübeckplein 2
☎ : 5.1.2e
@ : 5.1.2e @zwolle.nl

Legenda toegepaste uitzonderingsgrondslagen

In dit document zijn gegevens definitief geanonimiseerd op grond van:

Wet	Artikel	Omschrijving	Pagina's
Wet open overheid	Art. 5.1 lid 2 sub e	De eerbiediging van de persoonlijke levenssfeer	1, 2

From: "5.1.2e 5.1.2e " <5.1.2e @zwolle.nl>
Sent: 3/6/2025 7:34:41 AM
To: "5.1.2e " <5.1.2e @zwolle.nl>
Cc:
Subject: FW: Feedback memo werkpakketten

Hoi,

Heb je dit verwerkt? Gaat dat lukken zsm, dan moet dit ook (weer zsm) naar Gerdien.

Groet,
5.1.2e

NB: het schijnt dat afgesproken is dat ze alles gisteravond zou krijgen…jouw bekend (mij niet namelijk)?

Van: 5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>
Verzonden: woensdag 5 maart 2025 16:21
Aan: 5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>; 5.1.2e (5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>; 5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>; 5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>; 5.1.2e (5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>; 5.1.2e (5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>
CC: 5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>; 5.1.2e (5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>; 5.1.2e 5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>
Onderwerp: RE: Feedback memo werkpakketten

Hoi allen,

We hebben ook de planning doorgenomen. Ons voorstel zou zijn om te gaan voor variant B en daarbij de parallelle sporen van de bespreking in MT SO en de eerste bespreking in pfo's. Dat betekent dat het product op 24 maart kan worden geagendeerd voor de combi-pfo's (ipv 31 maart), zodat de weken erna ruim tijd is om de aanpassingen door te voeren.

Dat betekent dat we op 20 of 21 maart een moment moeten inplannen in de agenda om de laatste versie met Gerdien door te spreken, ik ga daarvoor op zoek naar momenten en kom bij jullie terug.
Daarnaast kijk ik ook naar een moment komende weken om haar goed mee te nemen in het ontwikkelkader en kaartmateriaal.

Wat betreft de combi's voor aanstaande maandag. Anders dan ik eerder zei, kan er een combi worden aangevraagd voor:

- Paul Guldemond over werkpakket economie (zonder Gerdien, maar met 5.1.2e , 5.1.2e etc.)
- Combi Gerdien-Dorrit over de keuzes in het RTP (even de eerdere versie daarbij) en werkpakketten wonen en vastgoed: daarbij 5.1.2e , 5.1.2e /5.1.2e . 5.1.2e etc.

Wil jij deze aanmelden voor pfo 5.1.2e ?

Groet,
5.1.2e

Van: 5.1.2e
Verzonden: woensdag 5 maart 2025 10:03
Aan: 5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>; 5.1.2e 5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>; 5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>; 5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>; 5.1.2e (5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>; 5.1.2e 5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>
CC: 5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>; 5.1.2e (5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>; 5.1.2e 5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>
Onderwerp: Feedback memo werkpakketten

Hoi allen,

5.1.2e en ik hebben vanochtend samen even het memo over de werkpakketten doorgenomen. Onze feedback vinden jullie in de bijlage. Willen jullie deze verwerken?
@5.1.2e : kijk jij ook nog mee vandaag? Hopelijk lukt dit.

Planning
Vanmiddag kijken 5.1.2e en ik nog even naar de planning en wil ik ook even kijken op welke momenten we in de agenda van Gerdien nog wat moeten inplannen. Daar komen we dus einde middag even op terug.

Intentie is dat we het einde middag het memo en de planning naar Gerdien kunnen sturen, laten we proberen dat dit lukt.

5.1.2e
5.1.2e

Gemeente Zwolle, Afdeling Concernstaf
Postadres: Postbus 10007, 8000 GA Zwolle
Bezoekadres: Lübeckplein 2
☎ : 5.1.2e
@ : 5.1.2e @zwolle.nl

Legenda toegepaste uitzonderingsgrondslagen

In dit document zijn gegevens definitief geanonimiseerd op grond van:

Wet	Artikel	Omschrijving	Pagina's
Wet open overheid	Art. 5.1 lid 2 sub e	De eerbiediging van de persoonlijke levenssfeer	1, 2

From: "5.1.2e " <5.1.2e @zwolle.nl>
Sent: 3/6/2025 6:57:07 AM
To: "Rots, Gerdien" <5.1.2e @zwolle.nl>
Cc: "5.1.2e " <5.1.2e @zwolle.nl>, "5.1.2e " <5.1.2e @zwolle.nl>, "5.1.2e " <5.1.2e @zwolle.nl>
Subject: FW: Feedback memo werkpakketten

Goedemorgen Gerdien,

Omdat je “nu” leestijd hebt, bijgaand alvast het document dat 5.1.2e en ik gisteren van commentaar hebben voorzien. Dat geeft je in ieder geval de gelegenheid om alvast mee te lezen. Ik vraag 5.1.2e /5.1.2e het definitieve stuk ook rechtstreek aan jou te mailen, zodat er zo min mogelijk tijd verloren gaat.

Tot zover,

Met groet,

5.1.2e

Van: 5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>
Verzonden: woensdag 5 maart 2025 10:03
Aan: 5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>; 5.1.2e 5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>; 5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>; 5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>; 5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>; 5.1.2e 5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>
CC: 5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>; 5.1.2e (5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>; 5.1.2e 5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>
Onderwerp: Feedback memo werkpakketten

Hoi allen,

5.1.2e en ik hebben vanochtend samen even het memo over de werkpakketten doorgenomen. Onze feedback vinden jullie in de bijlage. Willen jullie deze verwerken?
@5.1.2e : kijk jij ook nog mee vandaag? Hopelijk lukt dit.

Planning
Vanmiddag kijken 5.1.2e en ik nog even naar de planning en wil ik ook even kijken op welke momenten we in de agenda van Gerdien nog wat moeten inplannen. Daar komen we dus einde middag even op terug.
Intentie is dat we het einde middag het memo en de planning naar Gerdien kunnen sturen, laten we proberen dat dit lukt.

5.1.2e
5.1.2e

Gemeente Zwolle, Afdeling Concernstaf
Postadres: Postbus 10007, 8000 GA Zwolle
Bezoekadres: Lübeckplein 2
☎ : 5.1.2e
@ : 5.1.2e @zwolle.nl

Legenda toegepaste uitzonderingsgrondslagen

In dit document zijn gegevens definitief geanonimiseerd op grond van:

Wet	Artikel	Omschrijving	Pagina's
Wet open overheid	Art. 5.1 lid 2 sub e	De eerbiediging van de persoonlijke levenssfeer	1

From: "5.1.2e " <5.1.2e @zwolle.nl>
Sent: 3/6/2025 1:52:50 PM
To: "5.1.2e " <5.1.2e @zwolle.nl>
Cc:
Subject: FW: Feedback memo werkpakketten

Hoi,

Ook voor je vraag in de chat. Dit eerst afwachten.

Gr
5.1.2e

Van: 5.1.2e 5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>
Verzonden: donderdag 6 maart 2025 13:58
Aan: 5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>
CC: 5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>; 5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>; 5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>; 5.1.2e (5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>
Onderwerp: RE: Feedback memo werkpakketten

Dag 5.1.2e ,

Nav je verzoek bij WP6 twee opties:

1. Je zou kunnen aansluiten bij de bespreking WP6, waar ook 5.1.2e c.s. aanwezig zijn?
2. We zouden op 17 of 18 maart met jou, 5.1.2e , 5.1.2e , 5.1.2e , 5.1.2e , 5.1.2e en mij (evt. 5.1.2e) de totale opbrengst van de werkpakketsessies kunnen bespreken? We staan dan langer stil bij ‘wonen’, maar bespreken dan ook het geheel (integraal).

Ik hoor graag van je. Je mag me ook bellen.

Met vriendelijke groet,

5.1.2e
5.1.2e
5.1.2e
Gemeente Zwolle
5.1.2e

Van: 5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>
Verzonden: donderdag 6 maart 2025 08:27
Aan: 5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>; 5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>; 5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>; 5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>; 5.1.2e 5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>; 5.1.2e 5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>
CC: 5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>; 5.1.2e (5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>; 5.1.2e (5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>; 5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>
Onderwerp: Re: Feedback memo werkpakketten

Hoi allen, goed overzicht , lijkt me aardig compleet. Heb nog de volgende opm:

- Wp1 5.1.2e bij betrekken

- wp6: wonen behoefte forse redactieslag, is nog veel te kwetsbaar. Heb opm aan 5.1.2e al doorgegeven. Gaat om status primos, haalbaarheid van bijstelling bestaand programma, programma op uitleg mag niet concurreren met binnenstedelijk programma, dus niet of nauwelijks gestapeld en dus veel minder gemengd, geen 26000 tot 2040 noemen, welke uitleg gereed in begin jaren 30, wat is opgeteld het suburbane programma en is dat voldoende voor de vraag. Wat als Zwolle zuid door hoogspanning niet kan, gaan we dan meer doen op stadsbroek?, etc ik wil

graag met deel projectteam en 5.1.2e en 5.1.2e dit werkpakket nog gedetailleerd bespreken en bepalen wat in het voorstel komt en wat in het RTP

- Grondinstrumentarium inzetten: niet " kunnen " maar "willen " we inzetten. Er moet een duidelijk advies komen

- Let bij wp8 op: niet te diepgaand uitwerken, gaat om benoemen van essentiële randvoorwaarden en die op een eerste indicatie van geld zetten zodat voor college duidelijk is of haalbaarheid een groot risico is of niet

- Wp11: leisure op kaart?

- Spanning tussen groen en groei benoemen.

tot zover,
Groet
5.1.2e

Van: 5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>
Verzonden: Wednesday, March 5, 2025 4:20:30 PM
Aan: 5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>; 5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>; 5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>; 5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>; 5.1.2e (5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>; 5.1.2e 5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>
CC: 5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>; 5.1.2e (5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>; 5.1.2e 5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>
Onderwerp: RE: Feedback memo werkpakketten

Hoi allen,

We hebben ook de planning doorgenomen. Ons voorstel zou zijn om te gaan voor variant B en daarbij de parallelle sporen van de bespreking in MT SO en de eerste bespreking in pfo's. Dat betekent dat het product op 24 maart kan worden geagendeerd voor de combi-pfo's (ipv 31 maart), zodat de weken erna ruim tijd is om de aanpassingen door te voeren.

Dat betekent dat we op 20 of 21 maart een moment moeten inplannen in de agenda om de laatste versie met Gerdien door te spreken, ik ga daarvoor op zoek naar momenten en kom bij jullie terug.
Daarnaast kijk ik ook naar een moment komende weken om haar goed mee te nemen in het ontwikkelkader en kaartmateriaal.

Wat betreft de combi's voor aanstaande maandag. Anders dan ik eerder zei, kan er een combi worden aangevraagd voor:

- Paul Guldemond over werkpakket economie (zonder Gerdien, maar met 5.1.2e, 5.1.2e etc.)
- Combi Gerdien-Dorrit over de keuzes in het RTP (even de eerdere versie daarbij) en werkpakketten wonen en vastgoed: daarbij 5.1.2e, 5.1.2e/5.1.2e. 5.1.2e etc.

Wil jij deze aanmelden voor pfo 5.1.2e ?

Groet,
5.1.2e

Van: 5.1.2e
Verzonden: woensdag 5 maart 2025 10:03
Aan: 5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>; 5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>; 5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>; 5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>; 5.1.2e 5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>; 5.1.2e (5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>
CC: 5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>; 5.1.2e (5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>; 5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>
Onderwerp: Feedback memo werkpakketten

Hoi allen,

5.1.2e en ik hebben vanochtend samen even het memo over de werkpakketten doorgenomen. Onze feedback vinden jullie in de bijlage. Willen jullie deze verwerken?
@5.1.2e : kijk jij ook nog mee vandaag? Hopelijk lukt dit.

Planning
Vanmiddag kijken 5.1.2e en ik nog even naar de planning en wil ik ook even kijken op welke momenten we in de agenda van Gerdien nog wat moeten inplannen. Daar komen we dus einde middag even op terug.
Intentie is dat we het einde middag het memo en de planning naar Gerdien kunnen sturen, laten we proberen dat dit lukt.

5.1.2e
5.1.2e

Gemeente Zwolle, Afdeling Concernstaf
Postadres: Postbus 10007, 8000 GA Zwolle
Bezoekadres: Lübeckplein 2
☎ : 5.1.2e
@ : 5.1.2e @zwolle.nl

Legenda toegepaste uitzonderingsgrondslagen

In dit document zijn gegevens definitief geanonimiseerd op grond van:

Wet	Artikel	Omschrijving	Pagina's
Wet open overheid	Art. 5.1 lid 2 sub e	De eerbiediging van de persoonlijke levenssfeer	1, 2, 3

From: "5.1.2e " <5.1.2e @zwolle.nl>
Sent: 11/19/2024 1:53:38 PM
To: "5.1.2e " <5.1.2e @zwolle.nl>
Cc:
Subject: FW: Gesprek bouwstenen

Hoi 5.1.2e,
Hierbij.
Groet,
5.1.2e

Van: 5.1.2e
Verzonden: maandag 11 november 2024 12:13
Aan: 5.1.2e
Onderwerp: RE: Gesprek bouwstenen

Hoi,
Ik zie net de mail van 5.1.2e van afgelopen vrijdag die jij ook ontvangen hebt met de kaarten van het atelier.
Kunnen jullie hiermee verder?
Groet,
5.1.2e

Van: 5.1.2e
Verzonden: maandag 11 november 2024 11:18
Aan: 5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>
Onderwerp: FW: Gesprek bouwstenen

Ter info

Van: 5.1.2e
Verzonden: maandag 11 november 2024 11:17
Aan: 5.1.2e <5.1.2e @posadmaxwan.nl>
Onderwerp: Gesprek bouwstenen

Hoi 5.1.2e,
Misschien al gezien, maar alsnog een bericht daarover: het gesprek met de bouwsteen wonen van vanmiddag is verplaatst naar 3 december. 5.1.2e kon niet, en we vinden het belangrijk dat hij wel aanwezig is bij het gesprek.
Nog iets anders: heb je voor mij de kaartlaag voor energie uit jullie perspectieven-kaart (zie bijlage)? Dan kan energie daarmee verder en hopelijk volgende week vrijdag (gesprek bouwsteen energie) al een update aan jullie meegeven.
Groet,

5.1.2e
5.1.2e

Gemeente Zwolle, Afdeling Proces, Programma, Projectmanagement
Bezoekadres: Lübeckplein 2, 8017 JZ Zwolle
☎ 5.1.2e
@ 5.1.2e @zwolle.nl

Niet printen spaart het milieu.
De gemeente Zwolle beschouwt e-mail als volwaardig communicatiemiddel. Dit betekent dat u erop mag vertrouwen dat de inhoud van dit bericht correct en compleet is.

Legenda toegepaste uitzonderingsgrondslagen

In dit document zijn gegevens definitief geanonimiseerd op grond van:

Wet	Artikel	Omschrijving	Pagina's
Wet open overheid	Art. 5.1 lid 2 sub e	De eerbiediging van de persoonlijke levenssfeer	1

From: "5.1.2e " <5.1.2e @zwolle.nl>
Sent: 11/11/2024 10:17:39 AM
To: "5.1.2e " <5.1.2e @zwolle.nl>
Cc:
Subject: FW: Gesprek bouwstenen

Ter info

Van: 5.1.2e
Verzonden: maandag 11 november 2024 11:17
Aan: 5.1.2e
Onderwerp: Gesprek bouwstenen

Hoi 5.1.2e,
Misschien al gezien, maar alsnog een bericht daarover: het gesprek met de bouwsteen wonen van vanmiddag is verplaatst naar 3 december. 5.1.2e kon niet, en we vinden het belangrijk dat hij wel aanwezig is bij het gesprek.
Nog iets anders: heb je voor mij de kaartlaag voor energie uit jullie perspectieven-kaart (zie bijlage)? Dan kan energie daarmee verder en hopelijk volgende week vrijdag (gesprek bouwsteen energie) al een update aan jullie meegeven.
Groet,

5.1.2e
5.1.2e

Gemeente Zwolle, Afdeling Proces, Programma, Projectmanagement
Bezoekadres: Lübeckplein 2, 8017 JZ Zwolle

☎ 5.1.2e
@ 5.1.2e @zwolle.nl

Niet printen spaart het milieu.

De gemeente Zwolle beschouwt e-mail als volwaardig communicatiemiddel. Dit betekent dat u erop mag vertrouwen dat de inhoud van dit bericht correct en compleet is.

Legenda toegepaste uitzonderingsgrondslagen

In dit document zijn gegevens definitief geanonimiseerd op grond van:

Wet	Artikel	Omschrijving	Pagina's
Wet open overheid	Art. 5.1 lid 2 sub e	De eerbiediging van de persoonlijke levenssfeer	1

From: "5.1.2e " <5.1.2e @zwolle.nl>
Sent: 11/19/2024 2:17:07 PM
To: "5.1.2e " <5.1.2e @zwolle.nl>, "5.1.2e " <5.1.2e @zwolle.nl>
Cc: "5.1.2e " <5.1.2e @zwolle.nl>, "5.1.2e " <5.1.2e @zwolle.nl>
Subject: FW: Gesprek bouwstenen

Hi, op 31/10 zijn we bij elkaar geweest , zonder 5.1.2e .
We hebben twee beheofet aan elkaar gekoppeld
De meer direct noodzaak om de ruimtelijke aspecten vanuit de energievisie goed geborgd te krijgen in de omgevinsvsisie (5.1.2e en ik misten onze eerdere inbreng)
En de behoefte om ruimtelijke ontwikkelingen betere in en ook uit arc gis te krijgen.
En eigenlijk zou het mooi zijn als dat dan ook de basis vormt voor de input ET voor de omgevingsvisie, dan kan prosad maxwan dat weer combineren met ander ruimtelijke inzichten
5.1.2e gaf aan dat prosadmaxwan meer had dan ze had laten zien en hij zou die opvragen.
Dat is geschiedt, maar niet naar mij, nu wel en ik zie dat er veel niet klopt of ontbreekt.
Dus ik steek even de peilstok erin voor de zekerheid. In mijn geheugen zouden de vervolg acties nu gebeurt moeten zijn?
Klopt het dat 5.1.2e en 5.1.2e nu arc gis aan het verbeteren zijn, ook obv van de kaarten van prosad maxwan
En klopt het dat prosad maxwan dan nu betere kaarten vanuit arcgis heeft?
Hoor graag en groet 5.1.2e.

Van: 5.1.2e
Verzonden: dinsdag 19 november 2024 14:54
Aan: 5.1.2e
Onderwerp: FW: Gesprek bouwstenen

Hoi 5.1.2e,
Hierbij.
Groet,
5.1.2e

Van: 5.1.2e
Verzonden: maandag 11 november 2024 12:13
Aan: 5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>
Onderwerp: RE: Gesprek bouwstenen

Hoi,
Ik zie net de mail van 5.1.2e van afgelopen vrijdag die jij ook ontvangen hebt met de kaarten van het atelier.
Kunnen jullie hiermee verder?
Groet,
5.1.2e

Van: 5.1.2e
Verzonden: maandag 11 november 2024 11:18
Aan: 5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>
Onderwerp: FW: Gesprek bouwstenen

Ter info

Van: 5.1.2e
Verzonden: maandag 11 november 2024 11:17
Aan: 5.1.2e <5.1.2e @posadmaxwan.nl>
Onderwerp: Gesprek bouwstenen

Hoi 5.1.2e,
Misschien al gezien, maar alsnog een bericht daarover: het gesprek met de bouwsteen wonen van vanmiddag is verplaatst naar 3 december. 5.1.2e kon niet, en we vinden het belangrijk dat hij wel aanwezig is bij het gesprek.
Nog iets anders: heb je voor mij de kaartlaag voor energie uit jullie perspectieven-kaart (zie bijlage)? Dan kan energie daarmee verder en hopelijk volgende week vrijdag (gesprek bouwsteen energie) al een update aan jullie meegeven.
Groet,

5.1.2e
5.1.2e

Gemeente Zwolle, Afdeling Proces, Programma, Projectmanagement

Bezoekadres: Lübeckplein 2, 8017 JZ Zwolle

☎ 5.1.2e

@ 5.1.2e @zwolle.nl

Niet printen spaart het milieu.

De gemeente Zwolle beschouwt e-mail als volwaardig communicatiemiddel. Dit betekent dat u erop mag vertrouwen dat de inhoud van dit bericht correct en compleet is.

Legenda toegepaste uitzonderingsgrondslagen

In dit document zijn gegevens definitief geanonimiseerd op grond van:

Wet	Artikel	Omschrijving	Pagina's
Wet open overheid	Art. 5.1 lid 2 sub e	De eerbiediging van de persoonlijke levenssfeer	1, 2

From: "5.1.2e " <5.1.2e @zwolle.nl>
Sent: 11/11/2024 7:34:54 AM
To: "5.1.2e 5.1.2e " <5.1.2e @zwolle.nl>
Cc:
Subject: FW: gesprek met college

Hoi 5.1.2e ,
Zie de mail van 5.1.2e hieronder (incl. bijlage). Vandaag even kijken hoe Gerdien reageert. Anders dit als mogelijk alternatief bespreken?
Met vriendelijke groet,
5.1.2e
5.1.2e
5.1.2e
Gemeente Zwolle
5.1.2e

Van: 5.1.2e
Verzonden: donderdag 7 november 2024 13:07
Aan: 5.1.2e ; 5.1.2e ; 5.1.2e ; 5.1.2e (5.1.2e) ; 5.1.2e (5.1.2e) ; 5.1.2e
Onderwerp: gesprek met college
we hadden het er kort over vanmorgen. 5.1.2e benoemde basiswaarden als meetlat/toets bespreking.
Voor behandeling Stadsring in college hebben we bijgevoegde belangenmatrix gemaakt. en college laten invullen/tekenen. En dat met elkaar besproken. Resultaat was dat alle collegeleden ontdekten dat een onderdeel van hun portefeuille de stadsring raakt. Dus herkenning, samenhang en draagvlak. En op een vrolijke en niet politieke gestuurde manier. Inhoudelijk gesprek.
Zou dat wat zijn? De drie basiswaarden uitsplitsen naar thema's en daarmee gesprek met college organiseren.
5.1.2e
Gemeente Zwolle

5.1.2e
5.1.2e

Gemeente Zwolle,
Postadres: Postbus 10007, 8000 GA Zwolle
Bezoekadres: Lübeckplein 2
: 5.1.2e
@ : 5.1.2e @zwolle.nl

Niet printen spaart het milieu.

De gemeente Zwolle beschouwt e-mail als volwaardig communicatiemiddel. Dit betekent dat u erop mag vertrouwen dat de inhoud van dit bericht correct en compleet is.

Legenda toegepaste uitzonderingsgrondslagen

In dit document zijn gegevens definitief geanonimiseerd op grond van:

Wet	Artikel	Omschrijving	Pagina's
Wet open overheid	Art. 5.1 lid 2 sub e	De eerbiediging van de persoonlijke levenssfeer	1

From: "5.1.2e" <5.1.2e@zwolle.nl>
Sent: 2/7/2025 7:57:15 AM
To: "5.1.2e 5.1.2e" <5.1.2e@zwolle.nl>, "5.1.2e" <5.1.2e@zwolle.nl>, "5.1.2e 5.1.2e" <5.1.2e@zwolle.nl>, "5.1.2e" <5.1.2e@zwolle.nl>, "5.1.2e 5.1.2e" <5.1.2e@zwolle.nl>
Cc:
Subject: FW: Hanza!

Nou, daar is dan waar we al bang voor waren. En de kritiek in de brief is eenzijdig en grotendeels onterecht. Mijn eerste gedachte is om met de journalist in gesprek te gaan en onze kant van het verhaal toe te lichten. En natuurlijk kijken hoe we met de raadsleden om kunnen gaan.
Gisteren heb ik 5.1.2e bijgepraat en benoemd dat PZW niet constructief is. Zij heeft voorgesteld om het hoger op neer te leggen: 5.1.2e en 5.1.2e op de hoogte te brengen / houden en een gesprek aan te vragen met de bestuursadviseurs van de gemeente en de wethouder burgerzaken. En ik heb volgende week een afspraak met 5.1.2e.

Groet
5.1.2e

Van: Pers
Datum: vrijdag, 7 februari 2025 om 08:42
Aan: 5.1.2e , 5.1.2e
Onderwerp: FW: Hanza!

Hi 5.1.2e en 5.1.2e,
We hebben van De Stentor onderstaande persvragen gekregen over bijgevoegde brief van Platform Zwolse Wijken. Kortgezegd gaat het over ‘zorgen over participatie in het proces aanvulling Omgevingsvisie en de toepassing van Hanza! Daarbij’. Het Platform zou niet blij zijn over de wijze van participatie. Ben ik bij jullie aan het goede adres voor input voor de beantwoording? Of kunnen jullie mij verwijzen naar de juiste collega(‘s)?
5.1.2e wil hier komend weekend qua publicatie iets mee doen zei hij aan de telefoon. Ik ben eigenlijk nog wel benieuwd waar hij precies een reactie op wil, dat kan ik nog achterhalen.
Lukt het in ieder geval om mij vandaag verder te helpen?
Hoor graag. Alvast bedankt!

5.1.2e
5.1.2e
Gemeente Zwolle, afdeling Communicatie (ZWCO)
Postadres: Postbus 10007, 8000 GA Zwolle
Bezoekadres: Grote Kerkplein 15, Zwolle
T: 5.1.2e
E: 5.1.2e@zwolle.nl

Van: 5.1.2e
Datum: donderdag, 6 februari 2025 om 16:37
Aan: Pers
Onderwerp: Hanza!

Hallo,
Ik heb een vraag nav bijgevoegde brief van het Platform Zwolse Wijken. Deze is weliswaar gericht aan de raadsleden, maar de kritiek die erin terug te lezen is, betreft ook het 'gemeentelijk apparaat' en het gemeentebestuur. Ik kan de kritiek die erin staat over Hanza! samenvatten, maar verwijs liever voor de volledigheid naar de brief zelf.
Graag zou ik van de gemeente hierop morgen (vrijdag) een inhoudelijke reactie ontvangen. Alvast bedankt!

Vriendelijke groet,
5.1.2e

5.1.2e

Afbeelding verwijderd door afzender. De Stentor

Burgemeester Drijbersingel 39
8021 JB Zwolle

M 5.1.2e

5.1.2e

destentor.nl

Afbeelding verwijderd door afzender. DPG Media

Legenda toegepaste uitzonderingsgrondslagen

In dit document zijn gegevens definitief geanonimiseerd op grond van:

Wet	Artikel	Omschrijving	Pagina's
Wet open overheid	Art. 5.1 lid 2 sub e	De eerbiediging van de persoonlijke levenssfeer	1, 2

From: "5.1.2e " <5.1.2e @zwolle.nl>
Sent: 3/12/2025 1:20:50 PM
To: "5.1.2e " <5.1.2e @zwolle.nl>
Cc:
Subject: FW: hectares verklaren

Zie onderstaande

Van: 5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>
Verzonden: woensdag 12 maart 2025 11:34
Aan: 5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>; 5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>
Onderwerp: hectares verklaren

Hi,

We hebben zoals gister besproken een poging gedaan om het hectare verhaal te verduidelijken. Als jullie onderstaande lezen, is het da helder hoe het nu in elkaar steekt?

Gr. 5.1.2e en 5.1.2e

Ruime voor economie.
Het is noodzakelijk om voldoende strategische ruimte aan te wijzen voor een nieuwe en duurzame economie. De overgang naar een circulaire economie vraagt ook om extra ruimte. We willen ruimte maken voor groei, vernieuwing en verduurzaming van onze economie in Zwolle en de regio. Op dit moment is daar geen ruimte hiervoor. Alleen al op de gemeente Zwolle komt een behoefte aan extra ruimte voor bedrijventerreinen af van 50-135 ha netto. De ondergrens van 50 ha netto gaat uit van een laag economische groeisituatie, waarbij bovendien alleen kleine kavels tot 3 hectare worden gefaciliteerd. De vraag van 135 hectare gaat uit van het inspelen op zowel de verstedelijkingsopgave en het economisch tij, waarbij zowel lokale kavels tot 3 hectare als regionale kavels groter dan 3 hectare worden gefaciliteerd. Dit is passend bij de regionale rol van de stad Zwolle. Dat is nog exclusief de additionele ruimte die de transitie naar een circulaire economie vraagt. De voorbereiding voor de uitbreiding van Hessenpoort 4 met 50 Hectare netto voorziet hier in een eerste stap voor de Zwolse vraag naar grootschalige kavels. Voor de verdere ruimtebehoefte die op Zwolle afkomt (85 hectare netto, klein- en grootschalige kavels) en de additionele vraag vanuit de transitie is voor een klein deel op te vangen met Hessenpoort 3 (10 ha netto kleinschalig) en een uitbreiding van Marslanden (indicatief 25 ha netto kleinschalig). Voor de overige vraag (35 grootschalig en 15 kleinschalig zal nog ruime voor moeten worden gevonden.

De grootschalige uitbreiding van Hessenpoort is onderdeel van de regionale ruimtelijke vraag, die dus meer omvat dan de 85 ha grootschalige vraag voor alleen Zwolle, die moet landen in de A28 corridor zoals neergelegd in de Ruimtelijk Economische Bouwsteen 2040 Dit pakken we op met onze buurgemeenten.

Tegelijk staan we voor de uitdaging om onze bestaande bedrijventerreinen beter te benutten (intensiveren en herstructureren). Een klein stukje van de resterende kleinschalige vraag kan hierdoor worden gevonden op de bestaande terreinen. Daarnaast maken we onze bedrijventerreinen klaar voor de toekomst. Dit houdt in dat we voor deze locaties specifieke profielen opstellen en inzetten op behoud, intensiveren en verduurzamen van de bestaande bedrijventerreinen.

met vriendelijke groet Zwolle

5.1.2e
5.1.2e

Gemeente Zwolle, Ruimte en Economie
Postadres: Postbus 10007, 8000 GA Zwolle
Bezoekadres: Lübeckplein 2
T : 5.1.2e
@: 5.1.2e @zwolle.nl

Benieuwd naar hoe het is om te werken voor Zwolle? Check voor ervaringsverhalen en vacatures www.werkenvoorzwolle.nl.

Niet printen spaart het milieu.

De gemeente Zwolle beschouwt e-mail als volwaardig communicatiemiddel. Dit betekent dat u erop mag vertrouwen dat de inhoud van dit bericht correct en compleet is.

Legenda toegepaste uitzonderingsgrondslagen

In dit document zijn gegevens definitief geanonimiseerd op grond van:

Wet	Artikel	Omschrijving	Pagina's
Wet open overheid	Art. 5.1 lid 2 sub e	De eerbiediging van de persoonlijke levenssfeer	1

From: "5.1.2e " <5.1.2e @zwolle.nl>
Sent: 1/28/2025 8:48:44 AM
To: "5.1.2e " <5.1.2e @zwolle.nl>, "5.1.2e " <5.1.2e @zwolle.nl>, "Rots, Gerdien" <5.1.2e @zwolle.nl>, "5.1.2e 5.1.2e " <5.1.2e @zwolle.nl>
Cc:
Subject: FW: Ingekomen brief SWZ nav agendapunt 2m themadebat 13-01

Hallo allen,
De brief van SWZ die is binnengekomen n.a.v. de stukken die voor themadebat waren geagendeerd en nu op agenda van maandag 3 feb raadsdebat staan, staat in ibabs maar is niet compleet. Hierbij de complete brief.
Groet,

5.1.2e
5.1.2e

Gemeente Zwolle, Afdeling Proces, Programma, Projectmanagement
Bezoekadres: Lübeckplein 2, 8017 JZ Zwolle

☎ 5.1.2e
@ 5.1.2e @zwolle.nl

Niet printen spaart het milieu.
De gemeente Zwolle beschouwt e-mail als volwaardig communicatiemiddel. Dit betekent dat u erop mag vertrouwen dat de inhoud van dit bericht correct en compleet is.

Van: 5.1.2e
Verzonden: maandag 27 januari 2025 18:39
Aan: 5.1.2e
Onderwerp: RE: Ingekomen brief SWZ nav agendapunt 2m themadebat 13-01
Hoi 5.1.2e ,
Daar is denk ik iets misgegaan met publiceren. Hierbij de hele versie.
Met vriendelijke groet,

5.1.2e
5.1.2e

Gemeente Zwolle,
Postadres: Postbus 10007, 8000 GA Zwolle
Bezoekadres: Grote Kerkplein 15
5.1.2e
5.1.2e @zwolle.nl

Van: 5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>
Verzonden: maandag 27 januari 2025 17:37
Aan: 5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>
Onderwerp: Ingekomen brief SWZ nav agendapunt 2m themadebat 13-01
Hallo,
Ik zag een ingekomen brief van SWZ op ons agendapunt van themadebat fysieke leefomgeving van 13 januari.
Het gaat om deze brief: Document Zwolle - Input 24-12-24 van woningcorporatie SWZ op raadsdebat fysieke leefomgeving van 13 januari - iBabs Publieksportaal
Is dit de complete brief? Bestaat deze slechts uit 1 pagina?
Groet,

5.1.2e
5.1.2e

Gemeente Zwolle, Afdeling Proces, Programma, Projectmanagement
Bezoekadres: Lübeckplein 2, 8017 JZ Zwolle

☎ 5.1.2e
@ 5.1.2e @zwolle.nl

Niet printen spaart het milieu.
De gemeente Zwolle beschouwt e-mail als volwaardig communicatiemiddel. Dit betekent dat u erop mag vertrouwen dat de inhoud van dit bericht correct en compleet is.

Legenda toegepaste uitzonderingsgrondslagen

In dit document zijn gegevens definitief geanonimiseerd op grond van:

Wet	Artikel	Omschrijving	Pagina's
Wet open overheid	Art. 5.1 lid 2 sub e	De eerbiediging van de persoonlijke levenssfeer	1

From: "5.1.2e" <5.1.2e@zwolle.nl>
Sent: 1/29/2025 7:25:23 AM
To: "5.1.2e 5.1.2e" <5.1.2e@zwolle.nl>
Cc:
Subject: FW: Ingekomen brief SWZ nav agendapunt 2m themadebat 13-01

Ter info, maar volgens mij niet meer dan logisch.
Gr. 5.1.2e

Van: 5.1.2e
Verzonden: dinsdag 28 januari 2025 20:05
Aan: 5.1.2e
CC: 5.1.2e
Onderwerp: FW: Ingekomen brief SWZ nav agendapunt 2m themadebat 13-01
Dag 5.1.2e,
Voor de volledigheid: de brief staat nu ook bij de stukken voor het raadsdebat op 3 februari, bij de raadsbrief (Scenariostudie Omgevingsvisie) waar de briefschrijver aan refereert in zijn input.

5.1.2e
5.1.2e
Postadres: Postbus 10007, 8000 GA Zwolle
Bezoekadres: Grote Kerkplein 15
T: 5.1.2e / 5.1.2e
@: 5.1.2e@zwolle.nl
Werkdagen: ma | di | wo | do

Van: 5.1.2e
Verzonden: maandag 27 januari 2025 18:44
Aan: 5.1.2e <5.1.2e@zwolle.nl>
Onderwerp: FW: Ingekomen brief SWZ nav agendapunt 2m themadebat 13-01
Hoi 5.1.2e,
Ik heb je nu een andere input gestuurd (groen en recreatiebeleid).
Wij hebben ook geen andere brief van SWZ die aan de agenda gekoppeld is (in jouw onderstaande link).
Met vriendelijke groet,

5.1.2e
5.1.2e

Gemeente Zwolle,
Postadres: Postbus 10007, 8000 GA Zwolle
Bezoekadres: Grote Kerkplein 15
5.1.2e
5.1.2e@zwolle.nl

Van: 5.1.2e
Verzonden: maandag 27 januari 2025 18:39
Aan: 5.1.2e <5.1.2e@zwolle.nl>
Onderwerp: RE: Ingekomen brief SWZ nav agendapunt 2m themadebat 13-01
Hoi 5.1.2e,
Daar is denk ik iets misgegaan met publiceren. Hierbij de hele versie.
Met vriendelijke groet,

5.1.2e
5.1.2e

Gemeente Zwolle,
Postadres: Postbus 10007, 8000 GA Zwolle
Bezoekadres: Grote Kerkplein 15
5.1.2e
5.1.2e@zwolle.nl

Van: 5.1.2e <5.1.2e@zwolle.nl>
Verzonden: maandag 27 januari 2025 17:37
Aan: 5.1.2e <5.1.2e@zwolle.nl>
Onderwerp: Ingekomen brief SWZ nav agendapunt 2m themadebat 13-01
Hallo,

Ik zag een ingekomen brief van SWZ op ons agendapunt van themadebat fysieke leefomgeving van 13 januari.
Het gaat om deze brief: Document Zwolle - Input 24-12-24 van woningcorporatie SWZ op raadsdebat fysieke leefomgeving van 13 januari - iBabs Publieksportaal
Is dit de complete brief? Bestaat deze slechts uit 1 pagina?
Groet,

5.1.2e
5.1.2e

Gemeente Zwolle, Afdeling Proces, Programma, Projectmanagement
Bezoekadres: Lübeckplein 2, 8017 JZ Zwolle

☎ 5.1.2e
@ 5.1.2e @zwolle.nl

Niet printen spaart het milieu.
De gemeente Zwolle beschouwt e-mail als volwaardig communicatiemiddel. Dit betekent dat u erop mag vertrouwen dat de inhoud van dit bericht correct en compleet is.

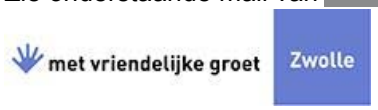
Legenda toegepaste uitzonderingsgrondslagen

In dit document zijn gegevens definitief geanonimiseerd op grond van:

Wet	Artikel	Omschrijving	Pagina's
Wet open overheid	Art. 5.1 lid 2 sub e	De eerbiediging van de persoonlijke levenssfeer	1, 2

From: "5.1.2e " <5.1.2e @zwolle.nl>
Sent: 4/15/2025 10:04:37 AM
To: "5.1.2e " <5.1.2e @zwolle.nl>, "5.1.2e " <5.1.2e @zwolle.nl>, "5.1.2e " <5.1.2e @zwolle.nl>, "5.1.2e " <5.1.2e @zwolle.nl>, "5.1.2e " <5.1.2e @zwolle.nl>, "5.1.2e " <5.1.2e @zwolle.nl>
Cc: "5.1.2e " <5.1.2e @zwolle.nl>
Subject: FW: Inloopavonden Aanvulling Omgevingsvisie

Zie onderstaande mail van 5.1.2e

5.1.2e
5.1.2e
Gemeente Zwolle
Afdeling Proces- Programma- en Projectmanagement (PPP)
Postadres: Postbus 10007, 8000 GA Zwolle
Bezoekadres: Lübeckplein 2
☎: 5.1.2e
@ : 5.1.2e @zwolle.nl
5.1.2e

Van: 5.1.2e
Verzonden: dinsdag 15 april 2025 11:30
Aan: 5.1.2e
Onderwerp: RE: Inloopavonden Aanvulling Omgevingsvisie

Goedemorgen 5.1.2e,
Wat goed dat je mij een bericht stuurt en actief nadenkt over veiligheid.
Ik denk dat met het inzetten van een beveiliger, je al een goede maatregel hebt getroffen, Ik weet niet of je al een beveiligingsbedrijf hebt benaderd maar anders kan ik VST aanbevelen, zij beveiligen al onze locaties en kennen de organisatie erg goed.
Mocht de onrust oplopen, dan zou ik adviseren een tweede beveiliger (in burger) in te zetten. Ook kan je ervoor kiezen een mobiele alarmknop mee te geven aan de beveiliger, hij staat dan in contact met onze meldkamer.
Mocht het misgaan, dan is het verstandig om een BHV'er aanwezig te hebben, dit kan je ook aan de beveiliger vragen.
Wat betreft de instructies is het wat lastig omdat een andere situatie is dan bv ons stadhuis of stadskantoor, mijn advies is om vooraf scenario's te bedenken wat kan er gebeuren en hoe moet er dan gehandeld worden. Uiteraard ben ik beschikbaar om mee te denken.
Scenario's die ik op voorhand kan bedenken zijn:

- EHBO
- Brandalarm
- Ontruiming
- Bommelding
- Orde verstoring
- Stroom uitval

Belangrijk is om vooraf afspraken te maken wie doet wanneer wat.
Ter inspiratie onze BHV instructief van de mogelijke scenario's.
Nogmaals, mocht je details verder willen bespreken, nodig mij vooral uit voor een meeting
Groeten,
5.1.2e

Van: 5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>
Verzonden: dinsdag 15 april 2025 10:07
Aan: 5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>
Onderwerp: Inloopavonden Aanvulling Omgevingsvisie

Beste 5.1.2e,
Binnenkort organiseren we een aantal inloopavonden. Dit naar aanleiding van het vrijgeven van het Ruimtelijk Toekomstperspectief in het kader van de Aanvulling Omgevingsvisie later dit jaar.
Omdat we hier wel e.e.a. aan reacties op verwachten hebben we voor deze avonden in ieder geval geregeld dat er een beveiliger aanwezig is. We hopen natuurlijk dat dit enkel uit voorzorg zal blijven en dat we hem niet daadwerkelijk nodig zullen hebben.

Mocht er echter wel sprake zijn van een incident, welke stappen moeten we dan vervolgens zetten? Kun je ons meer vertellen over de procedures, moeten we dan een melding maken, hoe gaan we dan verder?
We willen graag goed voorbereid zijn en ik hoop dat je ons daar een stapje verder mee kunt helpen!

5.1.2e
5.1.2e
Gemeente Zwolle
Afdeling Proces- Programma- en Projectmanagement (PPP)
Postadres: Postbus 10007, 8000 GA Zwolle
Bezoekadres: Lübeckplein 2
☎: 5.1.2e
@ : 5.1.2e @zwolle.nl
5.1.2e

Legenda toegepaste uitzonderingsgrondslagen

In dit document zijn gegevens definitief geanonimiseerd op grond van:

Wet	Artikel	Omschrijving	Pagina's
Wet open overheid	Art. 5.1 lid 2 sub e	De eerbiediging van de persoonlijke levenssfeer	1, 2

From: "5.1.2e " <5.1.2e @zwolle.nl>
Sent: 4/1/2025 12:45:11 PM
To: "5.1.2e " <5.1.2e @witteveenbos.com>, "5.1.2e " <5.1.2e @witteveenbos.com>
Cc:
Subject: FW: Kaartjes

Hallo 5.1.2e en 5.1.2e ,

Hierbij alvast twee kaartjes van de minimale en maximale alternatieven die goudappel heeft gemaakt.
Dit bevat niet alle aspecten uit de minimale en maximale alternatieven, dus ik denk dat jullie toch nog een aangepaste kaarten moeten maken voor in het OER (i.p.v. mijn paint-creaties 😉)

Met 5.1.2e ook overlegd over de uitkomsten van doorrekening RTP als voorkeursalternatief. Goudappel heeft het al doorgerekend, gebaseerd op gemiddelde aantallen woningen en aannames voor economie die volgens mij redelijk overeen lijken te komen met wat er uiteindelijk in het RTP gaat komen. Volgende week besluit het college, dan weten we het zeker. Woningbouwaantallen liggen in ieder geval al wel vast. Zie hieronder.
5.1.2e ontvangt van jullie graag een overzicht van wat jullie precies nodig hebben voor het OER en berekening voorkeursalternatief/RTP zodat hij dat kan uitvragen bij zijn collega's.

Tot zo!

Groet,
5.1.2e

Deze aantallen zijn nog niet openbaar, dus graag vertrouwelijk behandelen.

Ontwikkeling	**Raming Woningbouwopgave - VERTROUWELIJK**
Volwaardig afronden huidige ontwikkelingen	Circa 10.000 woningen (= huidig programma)
Wijkversterking	Circa 2000 woningen
Stadsrand gebiedsontwikkeling Vechtrand • Ceintuurbaanzone • 'Vechtpoort 1'	 Circa 2500 – 5000 woningen Circa 1500 – 3000 woningen
Stadsrand gebiedsontwikkeling Zwolle-zuid/zuid, incl. Stationsomgeving • Zwolle-Zuid/zuid • Stationsomgeving Station-zuid	 Circa 2000 – 3000 woningen Circa 250 – 500 woningen
Stadsbroek	Aantal woningen afhankelijk van de lopende verkenning, op basis van richtinggevende planologische uitspraken voor dit gebied.
Totaal	Ca 18.250 tot 23.500 woningen

Van: 5.1.2e <5.1.2e @goudappel.nl>
Verzonden: dinsdag 1 april 2025 14:31
Aan: 5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>
Onderwerp: Kaartjes

Vriendelijke groet,

5.1.2e
5.1.2e

M 5.1.2e
T 5.1.2e (algemeen)
www.goudappel.nl

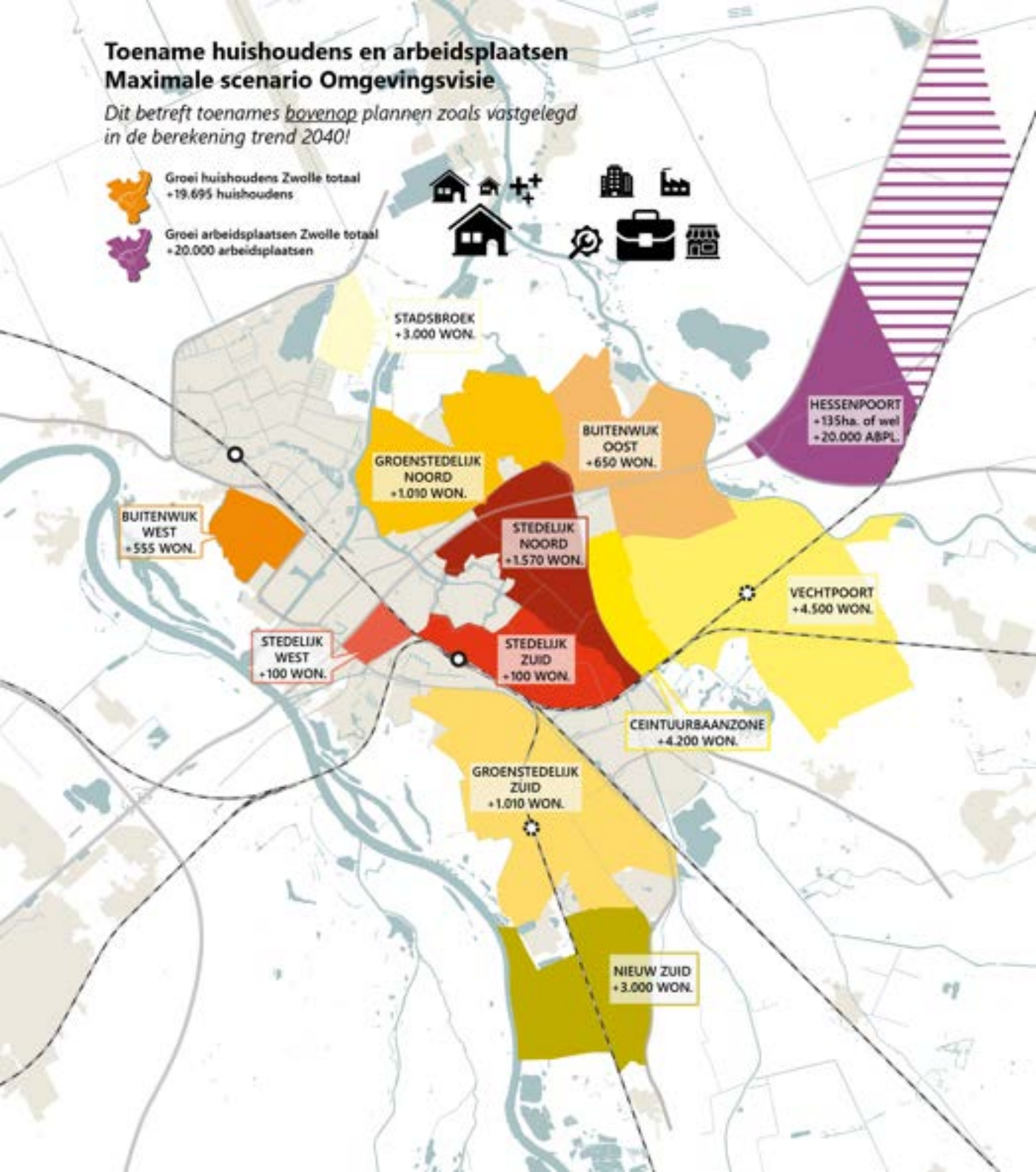
Blijf op de hoogte van het laatste mobiliteitsnieuws.
Schrijf u in voor onze nieuwsbrief.

Wij werken vanuit Amsterdam, Den Haag, Deventer, Eindhoven, Leeuwarden, en via partners in het buitenland

Legenda toegepaste uitzonderingsgrondslagen

In dit document zijn gegevens definitief geanonimiseerd op grond van:

Wet	Artikel	Omschrijving	Pagina's
Wet open overheid	Art. 5.1 lid 2 sub e	De eerbiediging van de persoonlijke levenssfeer	1, 2

Toename huishoudens en arbeidsplaatsen
Maximale scenario Omgevingsvisie
Dit betreft toenames bovenop plannen zoals vastgelegd in de berekening trend 2040!
Groei huishoudens Zwolle totaal +19.695 huishoudens
Groei arbeidsplaatsen Zwolle totaal +20.000 arbeidsplaatsen
STADSBROEK +3.000 WON.
BUITENWIJK WEST +555 WON.
GROENSTEDELIJK NOORD +1.010 WON.
BUITENWIJK OOST +650 WON.
HESSENPOORT +135ha. of wel +20.000 ABPL.
STEDELIJK NOORD +1.570 WON.
VECHTPOORT +4.500 WON.
STEDELIJK WEST +100 WON.
STEDELIJK ZUID +100 WON.
CEINTUURBAANZONE +4.200 WON.
GROENSTEDELIJK ZUID +1.010 WON.
NIEUW ZUID +3.000 WON.

Toename huishoudens en arbeidsplaatsen
Minimaal scenario Omgevingsvisie

Dit betreft toenames bovenop plannen zoals vastgelegd in de berekening trend 2040!

BUITENWIJK WEST +555 WON.

GROENSTEDELIJK NOORD +1.010 WON.

BUITENWIJK OOST +650 WON.

STEDELIJK NOORD +1.570 WON.

STEDELIJK WEST +100 WON.

STEDELIJK ZUID +100 WON.

MARSLANDEN +50ha. of wel +2.500 ABPL.

GROENSTEDELIJK ZUID +1.010 WON.

From: "5.1.2e " <5.1.2e @zwolle.nl>
Sent: 12/19/2024 12:37:37 PM
To: "5.1.2e " <5.1.2e @zwolle.nl>, "5.1.2e " <5.1.2e @zwolle.nl>
Cc:
Subject: FW: Meerwerk overzicht Toekomstperspectief Zwolle

Hoi 5.1.2e en 5.1.2e ,
Zie onderstaand en bijgaand. Meerwerk komt neer op 5.1.2f . Wat vinden we daarvan?
Met vriendelijke groet,
5.1.2e
5.1.2e
5.1.2e
Gemeente Zwolle
5.1.2e

Van: 5.1.2e
Verzonden: dinsdag 17 december 2024 10:20
Aan: 5.1.2e
CC: 5.1.2e
Onderwerp: Meerwerk overzicht Toekomstperspectief Zwolle
Hi 5.1.2e ,
In de bijlage een overzicht van het meerwerk.
Het overzicht is uitgesplitst in een *al uitgevoerd* en *nog niet uitgevoerd* deel.
Elke regel licht toe om wat voor werkzaamheden het gaat. Daarnaast is er in het ‘nog niet uitgevoerd’ deel een stelpost opgenomen.
Wij stellen dit voor als reserve voor eventuele onvoorziene kosten.
We horen het graag of je vragen en/of opmerkingen hebt.
Hartelijke groet,

5.1.2e
5.1.2e
PosadMaxwan

E 5.1.2e @posadmaxwan.nl
M 5.1.2e
T 5.1.2e
W www.posadmaxwan.nl
PosadMaxwan
Binckhorstlaan 36
2516 BE Den Haag

Legenda toegepaste uitzonderingsgrondslagen

In dit document zijn gegevens definitief geanonimiseerd op grond van:

Wet	Artikel	Omschrijving	Pagina's
Wet open overheid	Art. 5.1 lid 2 sub e	De eerbiediging van de persoonlijke levenssfeer	1
Wet open overheid	Art. 5.1 lid 2 sub f	De bescherming van andere dan in het eerste lid, onderdeel c, genoemde concurrentiegevoelige bedrijfs- en fabricagegegevens	1

Overzicht meerwerk

	Activiteiten	PosadMaxwan			Totaal #uren	€	
		Senior Ontwerper en project leider	Medior ontwerper en project secretaris	Junior Ontwerper			
	Dagtarief	€ 5.1.2f	€ 5.1.2f	€ 5.1.2f			
	Uurtarief	€ 5.1.2f	€ 5.1.2f	€ 5.1.2f			
1	Meerwerk (al uitgevoerd)	14,5	18	22	54,5	€ 5.1.2f	
	Extra aanwezigheid tekenaar atelier 1 (22 mei)			4	4	€ 5.1.2f	
	Extra aanwezigheid tekenaar atelier 2 (3 juli)			4	4	€ 5.1.2f	
	Extra aanwezigheid tekenaar atelier 3 (13 november)			4	4	€ 5.1.2f	
	Extra voorbereiding benodigde prints voorbereidingen participatie jongerenavond (communicatie naar printer)		0,5		0,5	€ 5.1.2f	
	Extra printkosten voor posters participatie jongerenavond				/	€ 5.1.2f	(factuur)
	Ontwerp en adviesteam 1 voorbereiding	2	4	4	10	€ 5.1.2f	
	Ontwerp en adviesteam 1 (aanwezigheid + 1/2 reistijd) 1 oktober	4	4	4	12	€ 5.1.2f	
	Ontwerp en adviesteam 2 voorbereiding	1	2	2	5	€ 5.1.2f	
	Ontwerp en adviesteam 2 (aanwezigheid + 1/2 reistijd) 5 november	4,5	4,5		9	€ 5.1.2f	
	Extra fysieke bijeenkomst o.a. inhoudsopgave (donderdag 7 november)	3	3		6	€ 5.1.2f	
2	Meerwerk (nog niet uigevoerd)	13	14	8	35	€ 5.1.2f	
	Ontwerp en adviesteam 3 - bouwsteen opbrengsten (aanwezigheid + 1/2 reistijd) 18 decembe	4	4		8	€ 5.1.2f	
	Voorbereiding extra atelier 5	1	2	4	7	€ 5.1.2f	
	Extra atelier 5 (24 januari)	4	4	4	12	€ 5.1.2f	
	Extra fysieke aanwezigheid bij kernteams in januari	4	4		8	€ 5.1.2f	
	*Stelpost **				/	€ 5.1.2f	

* Voorstel om een stelpost op te nemen om mogelijk extra werk vanwege bijvoorbeeld onzekerheden via deze offerte mee te kunnen nemen.

Legenda toegepaste uitzonderingsgrondslagen

In dit document zijn gegevens definitief geanonimiseerd op grond van:

Wet	Artikel	Omschrijving	Pagina's
Wet open overheid	Art. 5.1 lid 2 sub f	De bescherming van andere dan in het eerste lid, onderdeel c, genoemde concurrentiegevoelige bedrijfs- en fabricagegegevens	1

From: "5.1.2e" <5.1.2e@zwolle.nl>
Sent: 3/31/2025 8:20:30 AM
To: "5.1.2e" <5.1.2e@zwolle.nl>
Cc: "5.1.2e" <5.1.2e@zwolle.nl>, "5.1.2e" <5.1.2e@zwolle.nl>
Subject: FW: Memo achtergronden richtinggevende keuzes met feedback DGr

Hoi 5.1.2e,

Bijgaande memo met suggesties van Gerdien is tbv de bespreking consulterend B&W.

Tot vanmiddag!

Groet,

5.1.2e
5.1.2e
5.1.2e
telefoon 5.1.2e of 5.1.2e
5.1.2e @zwolle.nl

Van: Rots, Gerdien <5.1.2e@zwolle.nl>
Verzonden: vrijdag 28 maart 2025 16:25
Aan: 5.1.2e <5.1.2e@zwolle.nl>; 5.1.2e <5.1.2e@zwolle.nl>
CC: 5.1.2e <5.1.2e@zwolle.nl>; 5.1.2e (5.1.2e <5.1.2e@zwolle.nl>; 5.1.2e <5.1.2e@zwolle.nl>; 5.1.2e <5.1.2e@zwolle.nl>; 5.1.2e <5.1.2e@zwolle.nl>
Onderwerp: Memo achtergronden richtinggevende keuzes met feedback DGr

Dag 5.1.2e,

Dank voor het memo. Geeft veel inzicht aan het college.
Hierbij mijn feedback op het memo. Een aantal zaken moeten we maandag nog even goed doornemen.

Groet, Gerdien

Verzonden vanuit Outlook voor iOS

Legenda toegepaste uitzonderingsgrondslagen

In dit document zijn gegevens definitief geanonimiseerd op grond van:

Wet	Artikel	Omschrijving	Pagina's
Wet open overheid	Art. 5.1 lid 2 sub e	De eerbiediging van de persoonlijke levenssfeer	1

From: "5.1.2e 5.1.2e " <5.1.2e @zwolle.nl>
Sent: 3/27/2025 11:37:51 AM
To: "5.1.2e " <5.1.2e @zwolle.nl>
Cc:
Subject: FW: memo achtergronden RTP

Van: 5.1.2e 5.1.2e
Verzonden: donderdag 27 maart 2025 12:29
Aan: 5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>; 5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>
CC: 5.1.2e 5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>; 5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>
Onderwerp: memo achtergronden RTP
Urgentie: Hoog

5.1.2e ,

Hierbij de beloofde memo.

Graag je reactie.

Groet,
5.1.2e /5.1.2e

Legenda toegepaste uitzonderingsgrondslagen

In dit document zijn gegevens definitief geanonimiseerd op grond van:

Wet	Artikel	Omschrijving	Pagina's
Wet open overheid	Art. 5.1 lid 2 sub e	De eerbiediging van de persoonlijke levenssfeer	1

From: "5.1.2e (5.1.2e " <5.1.2e @zwolle.nl>
Sent: 2/26/2024 8:27:14 AM
To: "5.1.2e 5.1.2e " <5.1.2e @zwolle.nl>
Cc:
Subject: FW: Memo voor pfo straks met Dorrit: Toekomstbeeld Wonen

Hoi 5.1.2e ,
Wil je dit memo ter info met het PT delen en opslaan onder de bouwsteen wonen?
Dank,
Groet,

5.1.2e
5.1.2e
5.1.2e
tlefoon 5.1.2e of 5.1.2e
5.1.2e @zwolle.nl

Van: 5.1.2e (5.1.2e
Verzonden: maandag 26 februari 2024 09:06
Aan: 5.1.2e (5.1.2e
Onderwerp: Memo voor pfo straks met Dorrit: Toekomstbeeld Wonen
Dag 5.1.2e ,
Zoals jij hebt gevraagd hierbij de memo die vandaag met Dorrit bespreek.
Met vriendelijke groet,

5.1.2e
5.1.2e
Gemeente Zwolle
5.1.2e

Legenda toegepaste uitzonderingsgrondslagen

In dit document zijn gegevens definitief geanonimiseerd op grond van:

Wet	Artikel	Omschrijving	Pagina's
Wet open overheid	Art. 5.1 lid 2 sub e	De eerbiediging van de persoonlijke levenssfeer	1

From: "5.1.2e" <5.1.2e@zwolle.nl>
Sent: 3/7/2025 10:02:00 AM
To: "5.1.2e" <5.1.2e@zwolle.nl>, "5.1.2e" <5.1.2e@zwolle.nl>
Cc: "5.1.2e" <5.1.2e@zwolle.nl>
Subject: FW: memo werkpakketten RTP

Ter info.

Met vriendelijke groet,

5.1.2e
5.1.2e
5.1.2e
Gemeente Zwolle
5.1.2e

Van: 5.1.2e
Verzonden: vrijdag 7 maart 2025 10:34
Aan: 5.1.2e <5.1.2e@zwolle.nl>; 5.1.2e <5.1.2e@zwolle.nl>
Onderwerp: RE: memo werkpakketten RTP

Hoi 5.1.2e,

Ik heb je net gebeld, maar zie dat je vrij bent.

Zoals je in onderstaande mail van Paul leest heeft hij geen behoefte aan een pfo maandag.

Wel wil hij aangehaakt zijn op de input die in werkpakket economie wordt geleverd. Wat mij betreft dan drie opties:

1. We (jullie en PT) gebruiken het pfo van 17 maart. Nadeel: teksten zijn dan al verwerkt en liggen al bij Posad voor de laatste check en opmaak.
2. We (jullie of PT) nemen per mail Paul mee in de belangrijkste elementen.
3. We (jullie en PT) plannen eind volgende week (uiterlijk 14 maart) een (half) uur met Paul in om hem mee te nemen. Laatste opmerkingen kunnen dan nog verwerkt worden.

Graag je reactie als je dit leest.

Met vriendelijke groet,

5.1.2e
5.1.2e
5.1.2e
Gemeente Zwolle
5.1.2e

Van: 5.1.2e <5.1.2e@zwolle.nl>
Verzonden: vrijdag 7 maart 2025 10:12
Aan: 5.1.2e <5.1.2e@zwolle.nl>
CC: 5.1.2e <5.1.2e@zwolle.nl>
Onderwerp: FW: memo werkpakketten RTP

5.1.2e komt bij jou op de lijn.

Van: Guldemond, Paul <P.Guldemond@zwolle.nl>
Verzonden: donderdag 6 maart 2025 18:29
Aan: 5.1.2e <5.1.2e@zwolle.nl>
CC: 5.1.2e <5.1.2e@zwolle.nl>; 5.1.2e <5.1.2e@zwolle.nl>; 5.1.2e

<5.1.2e @zwolle.nl>; 5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>; 5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>
Onderwerp: RE: memo werkpakketten RTP

Geen noodzaak voor mij om het proces maandag in PFO te bespreken.
Gezien het krappe tijdpad verwacht ik dan wel dat de collega's van economie op korte termijn met de input bij mij langs komen, voordat e.e.a. verder verwerkt wordt in het RTP.

Paul Guldemond
Wethouder

(Circulaire) Economie, Bedrijventerreinen en Afval
Werk & Inkomen, Human Capital Agenda en Beroepsonderwijs
Financiën en Bedrijfsvoering

Niet printen spaart het milieu

De gemeente Zwolle beschouwt e-mail als volwaardig communicatiemiddel. Dit betekent dat u erop mag vertrouwen dat de inhoud van dit bericht correct en compleet is.

Van: 5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>
Verzonden: donderdag 6 maart 2025 14:43
Aan: Guldemond, Paul <P.Guldemond@zwolle.nl>
CC: 5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>; 5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>; 5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>; 5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>; 5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>
Onderwerp: RE: memo werkpakketten RTP

Hoi Paul,

Dank!
Helder wat je schrijft en de uitlijning die je noemt, is onderdeel van het gesprek de komende tijd, alleen hebben we hem niet expliciet aangegeven.
We nemen wat je schrijft mee in het gesprek met de collega's van Economie.

Heb je nog de behoefte aan een Pfo a.s. maandag?

Groet,
5.1.2e

Van: Guldemond, Paul <P.Guldemond@zwolle.nl>
Verzonden: donderdag 6 maart 2025 14:23
Aan: 5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>
CC: 5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>; 5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>; 5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>; 5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>; 5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>
Onderwerp: Re: memo werkpakketten RTP

Dag 5.1.2e,

Dank voor het delen en de schets van het proces. Ik denk dat ik met mijn vraag/opmerkingen iets anders bedoelde dan bij jou/jullie is overgekomen.

5.2

Ik zou willen voorkomen dat we via het RTP economisch beleid gaan vormgeven en/of dat het RTP niet aansluit op het economisch beleid. Dat is m.i. niet zozeer een uitzoekvraag als wel het goed op elkaar uitlijnen van beleidsprocessen en -keuzes. Dat zie ik nog niet helemaal terug in de werkpakketten, hoewel ik wel deel dat de daarin geformuleerde vragen ook beantwoord moeten worden.

Groet,
Paul

Verzonden vanaf Outlook voor Android

From: 5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>
Sent: Thursday, March 6, 2025 9:44:19 AM
To: Guldemond, Paul <P.Guldemond@zwolle.nl>
Cc: 5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>; 5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>; 5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>; 5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>; 5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>
Subject: memo werkpakketten RTP

Dag Paul,

Je hebt de wens uitgesproken graag mee te willen kijken met de werkpakketten en dan vooral die van Economie: wat hebben we nog te doen?
Een Pfo is prima, maar qua planning richting de collega's die met de werkpakketten aan de slag moeten lopen we dan in de tijd weg. 14 maart a.s. moet namelijk alle ontbrekende informatie zijn opgehaald en we willen graag iedereen vandaag mailen wat van hen verwacht wordt, zodat iedereen zich goed kan voorbereiden.

Vandaar dat we nu op deze manier je informeren en graag je reactie horen. Is wat er nu geschreven staat conform jouw verwachtingen?

Is het mogelijk vandaag (en graag z.s.m. als dat lukt) te reageren? Wil je dan ook aangeven of nog een Pfo nodig is?

Groet,
5.1.2e

Legenda toegepaste uitzonderingsgrondslagen

In dit document zijn gegevens definitief geanonimiseerd op grond van:

Wet	Artikel	Omschrijving	Pagina's
Wet open overheid	Art. 5.1 lid 2 sub e	De eerbiediging van de persoonlijke levenssfeer	1, 2, 3
Wet open overheid	Art. 5.2	Persoonlijke beleidsopvattingen	3

From: "5.1.2e " <5.1.2e @zwolle.nl>
Sent: 3/13/2024 8:19:32 AM
To: "5.1.2e " <5.1.2e @zwolle.nl>
Cc:
Subject: FW: Nazending Groen, Atelier 1

Haha nu krijgen we dit… Kan ik onderstaande antwoorden? Of wil je niet in gesprek hierover?

"Omdat Groen met de kruisbestuivingssessie deze pitch had gegeven hebben we deze nazending besloten op verzoek van 5.1.2e .
Van circulair hebben we nu verder geen informatie om te delen. Wellicht kun je hier een keer over in gesprek met 5.1.2e 5.1.2e *of één van de andere programmateam leden."*

met vriendelijke groet Zwolle

5.1.2e
5.1.2e

5.1.2e

Gemeente Zwolle, Afdeling Proces, Programma, Projectmanagement
Postadres: Postbus 10007, 8000 GA Zwolle
Bezoekadres: Lübeckplein 2
☎ : 5.1.2e
@ : 5.1.2e @zwolle.nl

Niet printen spaart het milieu.

De gemeente Zwolle beschouwt e-mail als volwaardig communicatiemiddel. Dit betekent dat u erop mag vertrouwen dat de inhoud van dit bericht correct en compleet is.

Van: 5.1.2e
Verzonden: woensdag 13 maart 2024 09:11
Aan: 5.1.2e
Onderwerp: RE: Nazending Groen, Atelier 1
Hallo 5.1.2e ,
Hoe zit het met de bouwsteen Circulair?
Ook daarvan wordt binnenkort een visie vastgesteld en dit onderwerp is ruimtelijk gezien ook relevant.
Ik ben benieuwd hoe dat een plek krijgt in de omgevingsvisie? Zie: Visie-Zwolle-Circulair-versie-5-december-2023.pdf (circl.nl)
Groet,
5.1.2e

Van: 5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>
Verzonden: woensdag 13 maart 2024 09:07
Aan: 5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>; 5.1.2e (5.1.2e) <5.1.2e @zwolle.nl>; 5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>; 5.1.2e (5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>; 5.1.2e (5.1.2e) <5.1.2e @zwolle.nl>; 5.1.2e 5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>; 5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>; 5.1.2e (5.1.2e) <5.1.2e @zwolle.nl>; 5.1.2e <5.1.2e @pbl.nl>; 5.1.2e <5.1.2e @pbl.nl>; 5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>; 5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>; 5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>; 5.1.2e 5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>; 5.1.2e (5.1.2e) <5.1.2e @zwolle.nl>; 5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>; 5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>; 5.1.2e (5.1.2e) <5.1.2e @zwolle.nl>; 5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>; 5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>; 5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>; 5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>; 5.1.2e

5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>; 5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>; 5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>; 5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>; 5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>; 5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>
CC: 5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>
Onderwerp: Nazending Groen, Atelier 1
Beste deelnemer,

Hierbij stuur ik jullie deze nazending over het beleid van Groen.
Groen is officieel geen bouwsteen van de Aanvulling Omgevingsvisie maar wel een zeer relevant thema. Daarom is de pitch van de actualisatie van Groen beleid bijgevoegd bij deze e-mail.

5.1.2e
5.1.2e

5.1.2e

Gemeente Zwolle, Afdeling Proces, Programma, Projectmanagement
Postadres: Postbus 10007, 8000 GA Zwolle
Bezoekadres: Lübeckplein 2
☎ : 5.1.2e
@ : 5.1.2e @zwolle.nl

Niet printen spaart het milieu.

De gemeente Zwolle beschouwt e-mail als volwaardig communicatiemiddel. Dit betekent dat u erop mag vertrouwen dat de inhoud van dit bericht correct en compleet is.

Legenda toegepaste uitzonderingsgrondslagen

In dit document zijn gegevens definitief geanonimiseerd op grond van:

Wet	Artikel	Omschrijving	Pagina's
Wet open overheid	Art. 5.1 lid 2 sub e	De eerbiediging van de persoonlijke levenssfeer	1, 2

From: "5.1.2e " <5.1.2e @zwolle.nl>
Sent: 11/20/2024 9:19:45 AM
To: "5.1.2e 5.1.2e " <5.1.2e @zwolle.nl>
Cc:
Subject: FW: Onderzoeksrapport ruimtevraag leisure - wat kan leisure bieden - en cultuur als basiswaarde

Hoi,
Dat is deze.
Gr
5.1.2e

Van: 5.1.2e
Verzonden: maandag 28 oktober 2024 10:18
Aan: 5.1.2e
CC: 5.1.2e 5.1.2e ; 5.1.2e ; 5.1.2e
Onderwerp: RE: Onderzoeksrapport ruimtevraag leisure - wat kan leisure bieden - en cultuur als basiswaarde

Hai 5.1.2e ,
Voor het smalle “leisure-deel”, dus commerciële vrijetijdsvoorzieningen is dit het. Daarbij is er voor mijn gevoel binnen Zwolle wel meer inzet nodig op een betaalbare plint, dus “plintenbeleid”.
Ik ga binnenkort starten met het maken van een omgevingsprogramma horeca. Dat moet daarna in omgevingsvisie en omgevingsplannen vertaald worden. Zie startdocument. In november volgt bestuurlijke opdracht van College als het goed is. Anja en Gerdien zijn akkoord met dit proces.
Dan stuur ik je de stukken voor het Kompas van Zwolle:
Van het kompas zijn twee documenten beschikbaar. De uitgebreide tekst met achtergronden en de two-pager die we veel gebruiken wanneer we hier de stad mee ingaan. Het Kompas is in 2021 door het College vastgesteld. In de Omgevingsvisie staan een paar zinnetjes die naar het kompas verwijzen. Wanneer je kijkt naar de opgaven van de stad, de doelgroepen die we nodig hebben en de jeugd (de bewoner van Ons Zwolle van Overmorgen) die in de participatie van de omgevingsvisie heeft aangegeven dat men meer cultuur wil zien en dat men eenzaamheid een issue vindt, dan is dat ene zinnetje in de omgevingsvisie veel te mager.
De koers - samenvattend:
Zwolle groeit. De stad wil die groei op een kwalitatieve wijze vormgeven. Via onderzoek, hackatons, betrokkenheid hoogleraar (5.1.2e 5.1.2e), de gedachtengang van 5.1.2e , betrokkenheid in de vorm van een begeleidingsgroep met bepalende stakeholders in de stad en gesprekken met de stad is duidelijk geworden dat Zwolle meer kenniswerkers en ondernemende mensen wil trekken. Deze zijn hard nodig voor de opgaven van de toekomst (maatschappelijk en economisch). Deze mensen zullen Zwolle op hun shortlist zetten, wanneer de stad op “Wonen, Werken en Vrije Tijd” het juiste aanbod biedt. Het Kompas van Zwolle is in 2021 ontwikkeld om als leidraad/koers te dienen bij de aanbodontwikkeling van de stad. Die koers luidt als volgt: “Zwolle wil zich meer ontwikkelen als Experimentele, Creatieve en Ondernemende Hanzestad om zo meer kenniswerkers, pioniers en studenten te trekken en de huidige inwoners vast te houden”. Het is dus van belang de juiste woningen te ontwikkelen die door deze doelgroep als aantrekkelijk worden gezien. Daarnaast moet de juiste werkgelegenheid worden geboden. Dus meer inzet op kennisintensieve / innovatieve sectoren en bijvoorbeeld inzet op start en scale ups.
Op basis van leefstijlonderzoeken kan gesteld worden dat de beoogde doelgroepen graag verrast willen worden, houden van cultuur en creativiteit en begaan zijn met duurzaamheid. In Zwolle is cultuur en creativiteit in de basis sterk aanwezig door het creatieve onderwijs en een sterk groeiende creatieve sector. De keuze in het kompas past dan ook bij het DNA van de stad.
In de praktijk wordt nu vorm gegeven aan dit kompas:

- Vanuit het woonbeleid wordt naar verhouding veel meer voor de “rode en blauwe doelgroep” geprogrammeerd.
- In het economisch perspectief wordt meer ingezet op innovatieve- en kennissectoren. Deze moeten op termijn ook in de citymarketing meer in de etage worden gezet.
- Vanuit evenementenbeleid wordt gekoerst op evenementen die passen bij de wenselijke doelgroepen
- Het toeristisch perspectief is gebaseerd op het kompas en pakt alleen projecten op die passen bij het kompas
- In toeristische subsidieregelingen is “passend bij het kompas” 1 van de beoordelingscriteria. Met extra aandacht voor Stadshart, Dieze en Assendorp.
- Er wordt, meer dan eerder, ingezet op cultuur. Hierbij zijn iconisch aanbod (positionering buiten de stad) en een sterke basisstructuur als broedplaats en talentontwikkeling lijnen die passen bij het kompas.
- Er wordt meer ingezet op ateliers en broedplaatsen (Harculo, Spoorzone, Nieuwe Veemarkt, Noorderkwartier)
- De Spoorzone is het exponent van wat met het Kompas wordt beoogd
- De Ontwikkelvisie van het Stadshart heeft “experimentele hanzestad” als een van de ontwikkellijnen.
- Zwolle biedt meer ruimte voor placemaking; passend bij het kompas door meer ruimte te geven voor experiment. (Met name Spoorzone, Noorderkwartier en Stadshart).
- Etc

Vanuit cultuur en toerisme zouden we creativiteit en kunst meer zichtbaar moeten maken in de stad.
Cultuur en creativiteit zijn daarbij geen doel op zich, maar een middel om ontmoeting te creëren, te verrassen, uiteindelijk onze doelgroepen te trekken.

Ik ben laatst naar Leipzig geweest. Dat is een mooi voorbeeld hoe kenniswerkers naar die stad trekken, omdat ze die aantrekkelijk vinden. Waarom willen ze daar graag wonen? Aantrekkelijke maat en schaal met een menselijke maat, veel groen dichtbij en veel culturele voorzieningen. De eerste twee heeft Zwolle al. Nu het laatste nog met idd ook nog meer kennisintensieve banen.
In Leipzig wordt nu bewust meer ingezet op cultuur in wijken. Dat doen ze omdat ze daar polarisatie etc waarnemen. Het is nog te vroeg om daarvan de resultaten te zien. Wel interessant om te zien dat ze cultuur inzetten als middel.

met vriendelijke groet Zwolle

5.1.2e
5.1.2e

Gemeente Zwolle, ZWRE
Postadres: Postbus 10007, 8000 GA Zwolle
Bezoekadres: Lübeckplein 2
: 5.1.2e
@ : 5.1.2e @zwolle.nl

Benieuwd naar hoe het is om te werken voor Zwolle? Check voor ervaringsverhalen en vacatures www.werkenvoorzwolle.nl.

Niet printen spaart het milieu.

De gemeente Zwolle beschouwt e-mail als volwaardig communicatiemiddel. Dit betekent dat u erop mag vertrouwen dat de inhoud van dit bericht correct en compleet is.

Van: 5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>
Verzonden: maandag 28 oktober 2024 09:51
Aan: 5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>
Onderwerp: FW: Onderzoeksrapport ruimtevraag leisure - wat kan leisure bieden - plintenbeleid
Hoi,
Los even van het gesprek over ‘de waarden’, we hebben dit van jullie gehad.
Is dit met wat we hebben, het complete verhaal? Wat missen we nog?
Groet,
5.1.2e
Eerder zijn in de bouwsteen economie voor de actualisatie van de omgevingsvisie getallen opgenomen voor leisure op basis van het onderzoek door Sweco. Dat getal was **285.000 m² bvo**
Dit hoge getal riep vraagtekens op bij jullie en bij ons, waarbij ook het feit dat leisure en cultuur bij elkaar werd genomen zorgde voor onduidelijkheid. Geen idee bv hoeveel ateliers nodig zijn. Wij hebben dan ook nader onderzoek laten uitvoeren door Bureau Ginder. Hierbij delen we graag het rapport met jullie. Qua m2 is de conclusie als volgt:
Voor ‘Restaurants en cafés is’ de marktruimte, volgens onze inschatting, in de toekomst 5.000 m² – 7.000 m².
*Met de inschatting o.b.v. concepten komen wij uit op een extra ruimtebehoefte voor leisure van **23.620 m² - 29.370 m²**. Daarin zit ook een verplaatsing en uitbreiding van Dinoland, dat heeft Sweco niet meegenomen. Daarnaast zijn er plannen van Dinoland om, als het wordt verplaatst, te groeien naar 6 tot 20 hectare. Voor nu zijn wij uitgegaan van een uitbereiding van 5.000 m². Als we de vierkante meters van de uitbereiding Dinoland weghalen, komen we ongeveer uit op de berekening van Sweco. Wij voorzien een uitleglocatie, terwijl Sweco een groot deel van de Spoorzone voorziet als locatie.*
Samengevat komen wij tot de volgende ruimtevraag:
Extra marktruimte voor ‘Restaurants en cafés is’ van 5.000 m² – 7.000 m².
Extra marktruimte voor leisure van 23.620 m² - 29.370 m².
Extra marktruimte voor leisure inclusief verplaatsingsvraag (voornamelijk door verplaatsing Dinoland en Hedon) is geraamd op 61.000 m² - 66.750 m².
Indien Dinoland na verplaatsing minimaal 6 ha tot maximaal 20ha groot wordt, dan is de extra marktruimte inclusief vervangingsruimte 86.000 m² - 231.750 m².
Andere aanbevelingen cq aandachtspunten:

- Leisurefuncties leveren ook hun bijdrage aan de levendigheid van een gebied. Denk niet alleen aan horeca.
- Indien bij Ceintuurbaanzone leisure moet verdwijnen, zorgt dat voor een forse opgave om deze elders te vervangen
- Vestiging van leisure, met een lage toegevoegde waarde per m2, vraagt actief plintenbeleid. Hiervoor kan de gemeente verschillende instrumenten inzetten. Dit plintenbeleid is ook relevant voor andere maatschappelijke en culturele functies
- Ginder voorziet dat een uitleglocatie nodig is om de behoefte aan leisure op te vangen
- De relocatie van Dinoland vraagt specifieke inzet

Legenda toegepaste uitzonderingsgrondslagen

In dit document zijn gegevens definitief geanonimiseerd op grond van:

Wet	Artikel	Omschrijving	Pagina's
Wet open overheid	Art. 5.1 lid 2 sub e	De eerbiediging van de persoonlijke levenssfeer	1, 2

KOMPAS ZWOLLE

INCLUSIEF UITVOERINGSAGENDA

Experimenteel, Creatief en Ondernemend de brede welvaart vergroten.

Bron: Beeldbank MarketingOost; 5.1.2e Fotografie

WAAROM DIT KOMPAS?

De regio Zwolle wil zich landelijk onderscheiden met een economische schaalsprong die heel Noord- en Oost-Nederland ten goede komt. Zwolle wil samen met Amsterdam, Rotterdam en Eindhoven de economische hoofdstructuur van Nederland vormen en de driehoek die nu door de Mainports Amsterdam en Rotterdam en de Brainport Eindhoven wordt gevormd, ombuigen tot een vierkant. Regio Zwolle fungeert hierbij als schakel tussen Randstad en Noord- en Oost-Nederland. En als motor voor de ontwikkeling van nieuwe, duurzame en toekomstbestendige waardeketens die bijdragen aan een bredere welvaart van Noord- en Oost-Nederland. De stad Zwolle functioneert hierin als vliegwiel voor de gehele regio. Zwolle is het kloppend hart van de regio en is het middelpunt van kennis, onderwijs en cultuur.

Dit Kompas beschrijft hoe de stad Zwolle zichzelf gaat profileren en manifesteren als een toekomstbestendige en economische topstad. We gaan daarbij uit van de brede definitie van economie. We richten ons op het verbeteren van de bereikbaarheid met andere steden, in combinatie met het bieden van een prettige omgeving om te wonen, werken en recreëren. Dit moet leiden tot een betere leefomgeving voor huidige én toekomstige inwoners van Zwolle. Het Kompas omarmt de ambities uit beleidsdocumenten zoals het Economisch Perspectief, de Strategische Agenda Spoorzone Zwolle, de Woonvisie en de Omgevingsvisie en geeft er richting aan vanuit de ambitie om een ongekende schaalsprong van Zwolle mogelijk te maken. Het Kompas beschrijft de kracht en het ‘DNA’ van Zwolle, de trends die we zien in de wereld om ons heen, de kansen die we zien, de ambitie die we stellen, de doelgroepen die we willen bereiken, de projecten waarop we ons richten en de wijze waarop we de uitvoering gaan organiseren.

INHOUDSOPGAVE

ESSENTIE	6
ZWOLLE: EEN RIJKE HISTORIE	10
DE POSITIE VAN ZWOLLE	12
HET ZWOLSE ECO-SYSTEEM	14
DE WERELD OM ONS HEEN	16
KANSEN VOOR ZWOLLE	18
DOELGROEPEN	20
OPGAVE	24
AMBITIE	26
‘ECO’-STAD VAN DE TOEKOMST	32
ORGANISATIE	36
CALL TO ACTION	37
BIJLAGE: UITVOERINGSAGENDA	39

ESSENTIE

Experimenteel, creatief en ondernemend de stad vernieuwen

Zwolle heeft een rijk handelsverleden dat gezorgd heeft voor economische voorspoed en een internationaal sterke handelspositie. Het experimentele, creatieve en ondernemende karakter van de stad is overal in Zwolle voelbaar en zichtbaar. Die eigenschappen willen we aanspreken om de vernieuwing van onze stad en economie vorm te geven. En dat is nodig, want de wereld om ons heen verandert razendsnel. Zwolle wil daarin vooroplopen. We willen nieuwe oplossingen ontwikkelen voor een leefbare stad, waar mensen bewuste keuzes kunnen maken en waar we met gebruikmaking van de mogelijkheden die technologie ons biedt, met lef en ondernemerschap de nieuwe economie in stappen. Zo wordt Zwolle de motor voor het realiseren van onze ambitie om de vierde economische regio van Nederland te worden.

Een aantrekkelijke stad voor kenniswerkers, pioniers en studenten

Om die ambitie te realiseren, richten we ons op een aantal doelgroepen die kunnen meebouwen aan het zich ontwikkelende Zwolse profiel. We richten ons specifiek op jonge, creatieve mensen; trendsettende innovators en early adopters met interesse in technologie en cultuur. Hoogopgeleide kenniswerkers, jonge pioniers en studenten. Zij kunnen onze topsectoren verder vernieuwen en toekomstbestendiger maken. Om hen te bereiken, moeten we de stad verder verlevendigen en het aanbod in voorzieningen verbreden. Betere culturele belevenissen, meer creatieve en experimentele woonvormen, bewustere keuzes op het gebied van klimaat. We willen werken aan een toekomst met een extreem gezond klimaat om te wonen, te werken en te recreëren. We moeten ons nu al gedragen alsof het 2030 is door dat in vooruitstrevende projecten tot uitdrukking laten komen.

Ondernemende en innovatieve stad

Zwolle is in die nabije toekomst - nog meer dan nu - een dynamische economische groeibriljant. De stad blinkt uit in een aantal toekomstbepalende sectoren. Op het gebied van e-commerce en ICT, sectoren die gedijen bij de razendsnelle digitalisering, is Zwolle een (inter)nationale hub. Dat geldt ook voor de innovatieve zorg en de creatieve en slimme (maak-) industrie. Bovendien is de stad een motor voor de ontwikkeling van nieuwe, vooruitstrevende logistieke ketens. Met haar aanbod op het gebied van werken, is er uitdagend werk voor iedereen in Zwolle en is Zwolle een magneet voor nieuw talent. Dat wordt versterkt doordat Zwolle ook een unieke stad is om te wonen en te recreëren.

Experimenteel en creatief aanbod

Zwolle wordt een stad waarin we wonen in een nieuw soort klimaatbestendige en gezonde woonomgeving, bestaande uit levensloopbestendige, duurzame en

Bron: Beeldbank MarketingOost; PerfectlyTall

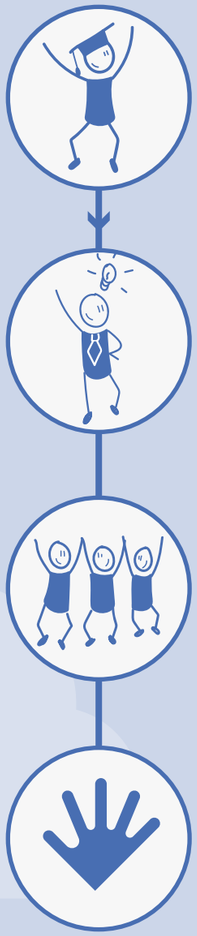
flexibele woonconcepten in gemengde woonlandschappen, die voor meer groepen bereikbaar en betaalbaar worden. De woningbouw vindt plaats op basis van bio-based materialen, die door geïndustrialiseerde en gedigitaliseerde productieprocessen niet alleen minder CO2 uitstoten, maar zelfs bijdragen aan de opslag van CO2. De woningen worden omgeven door een groene buitenruimte die meer ruimte biedt voor ontmoeting en beweging, sport en spel en die naadloos overloopt in de parken en omliggende natuurgebieden. De wijken kennen betere voorzieningen, waaronder inspirerende werkhubs en koffietentjes. En er is een uitgebreid aanbod van avontuurlijke en innovatieve activiteiten. Zwolle kent gewaagde en onderscheidende architectuur, street art, hippe horecaconcepten en overnachtingsmogelijkheden, en een breed aanbod van muziek en andere uitingen van kunst en cultuur. Dat alles is geen beeld van de verre toekomst, het is het perspectief voor het komende decennium.

Call to action

Dit Kompas is een open uitnodiging aan iedereen die een bijdrage kan en wil leveren aan het versterken van het profiel van de stad Zwolle, wat bijdraagt aan de realisatie van de regionale ambitie: de vierde economische regio van Nederland worden.

KOMPAS ZWOLLE

DOELGROEPEN

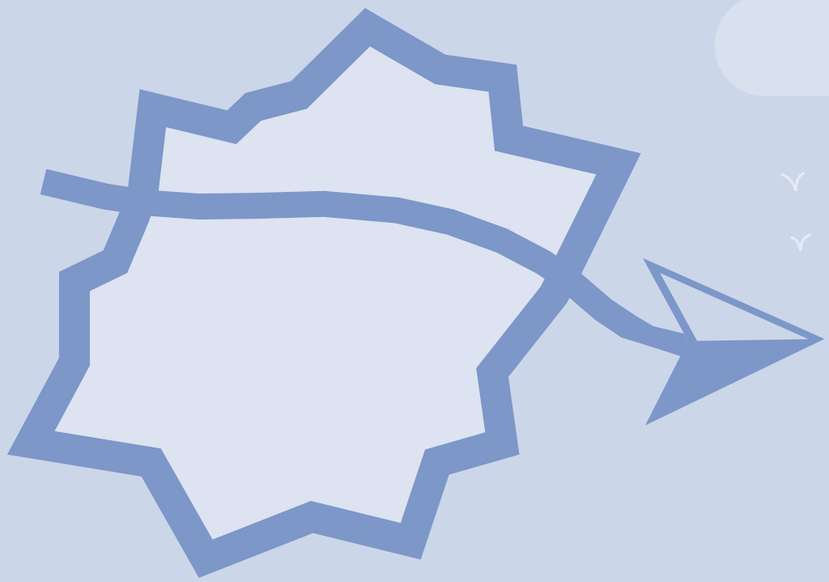

Studenten
- Betaalbare woning (kamer)
- Bijverdienen in de horeca/retail
- Levendige, gezellige stad

Kenniswerkers
- Stijlvol pand in stedelijk gebied
- Ambitieus met goed betaalde baan
- Kunst, cultuur en natuur

Pioniers
- Experimenteel wonen (community)
- Flexibiliteit en vrijheid
- Alternatief, kleinschalig en cultureel

Huidige bewoners
- Kwalitatief en klimaatbestendig wonen
- Elkaar gunnen en samenwerken
- Familiebedrijven en ondernemersgeest

ECO-SYSTEEM

EXPERIMENTEEL
Innovatiekracht heeft de stad gemaakt tot wat het is. Zwolle durft. Of het nou gaat om klimaatbestendig bouwen, innovatie in de zorg, digitalisering van het stedelijk weefsel of vormgeven aan gedurfde samenwerkingen, Zwolle doet het. En dat blijven we doen!

CREATIEF
Zwolle is een creatieve stad. De stad wemelt van kunstenaars, creatieve vormgevers en ontwikkelaars. Naar de toekomst toe willen we deze kwaliteit uitvergroten en inzetten voor de vernieuwing van de stad. In creatieve samenwerkingsvormen willen we met creatieve clusters werken maken van creatieve technologieën en nieuwe oplossingen voor urgente maatschappelijke uitdagingen.

ONDERNEMEND
Ondernemerschap heeft Zwolle tot een bloeiende en vooruitstrevende stad gemaakt. De handelsgeest is overal in de stad voelbaar en de gevolgen ervan zijn zichtbaar in de rijkdom van de stad. Met die ondernemersmentaliteit willen we in nauwe samenwerking tussen overheid, onderwijs en bedrijfsleven werken aan duurzame groei.

"EXPERIMENTEEL, CREATIEF EN ONDERNEMEND DE BREDE WELVAART VERGROTEN"

ZWOLLE: EEN RIJKE HISTORIE

Hanzestad Zwolle

Zwolle heeft een rijke historie. De nederzetting Zwolle is ontstaan in de vroege middeleeuwen op een dekzandrug, tussen de IJssel en de Overijsselse Vecht en langs de rivier de Aa. Een hooggelegen bewoonbare plek in een moeras werd toendertijd ‘suolle’ genoemd, vandaar de naam Zwolle. Door de gunstige geografische ligging, werd de stad een logistieke toegangspoort naar Duitsland en de Oostzee, waardoor het koopmanschap floreerde. De ligging aan het water is in de geschiedenis zeer bepalend geweest voor de identiteit van Zwolle. De strijd tegen het water is altijd zichtbaar en voelbaar geweest in de stad en de ligging aan het water stond garant voor ontmoeting en handelsgeest. Samen met andere steden gelegen aan de IJssel sloot Zwolle een samenwerkingsverband; het Hanzeverbond, tot op de dag van vandaag een belangrijke aanjager voor de handel in Nederland. Samenwerking en ondernemerschap in de genen

Het Hanzeverbond zorgde voor economische voorspoed en een internationaal sterke handelspositie voor Zwolle. Door de grootschalige samenwerking konden kooplieden uit de Hanzesteden veilig reizen, op grote schaal inkopen en kosten drukken. Daarbij konden ze hun politieke krachten bundelen om weerwoord te geven aan plaatselijke autoriteiten, zoals bisschoppen en landheren. Van oudsher zit de wil om samen te werken en de handelsgeest dus al in het DNA van deze stad.

Dat deze samenwerking historisch is, maakt het nog niet achterhaald. ‘Samen sta je sterker’ is een nog altijd relevante leus. Daarom werkt de stad nauw samen met de regio en stimuleren we samenwerking tussen ondernemers, onderwijs en maatschappelijke organisaties om slagkracht te organiseren en nóg beter te presteren. De stad wil zich met haar ondernemende en creatieve DNA onderscheiden als economische top hub in Nederland!

Bron: Beeldbank MarketingOost

“ZWOLLE PLAATST HET HANZEVERLEDEN IN EEN TOEKOMSTPERSPECTIEF; ARBEIDSETHOS MET HET LEF OM TE GAAN VOOR VERNIEUWING EN INNOVATIE”

DE POSITIE VAN ZWOLLE

Zwolle is geografisch gezien gunstig gepositioneerd en ligt op een knooppunt van vervoersmogelijkheden. Zwolle is gelegen aan de IJssel en het Zwarte Water, heeft met CS Zwolle het tweede spoorknooppunt van Nederland en vormt een poort naar het Noorden en Zuiden door de A28. Hierdoor vervult Zwolle een belangrijke vervoers- en verkeersfunctie op regionaal, nationaal en Europees niveau.
Zwolle is de hoofdstad van Overijssel en vormt in de regio het belangrijkste knooppunt van regionale trein-, bus- en waterverbindingen. Nationaal gezien vormt Zwolle het vierde punt in de 'verstedelijkte driehoek' Amsterdam-Rotterdam-Eindhoven-Zwolle waarmee de stad de hoofdstructuur van Nederland afmaakt en als zogenaamde 'gateway' naar Noordoost-Nederland fungeert. Met de trein ben je binnen een uur in Leeuwarden of Groningen en net zo snel bereik je met de Hanzelijn Schiphol of Amsterdam. Dit maakt Zwolle een aantrekkelijke vestigingsstad, zowel voor bedrijven als bewoners; dienstencentra vestigen zich graag in Zwolle en het wordt een steeds populairdere woonstad.
Ook wordt de positie van Zwolle Europees gezien belangrijker als schakel tussen de Randstad en Midden- en Noord-Europa. Zo ligt Zwolle centraal op de route naar Scandinavië en Duitsland. En met name Duitsland is voor Nederland van groot belang. Het Nederlands-Duitse handelsvolume is één van de grootste ter wereld (circa 189,4 miljard euro in 2018, volgens Destatis) en voor Nederland is Duitsland handelspartner nummer één, zowel qua uitvoer als qua invoer. Beide landen profiteren zeer sterk van deze 'Nachbarschaft', die in het bijzonder voelbaar is in en van belang is voor de grensregio's. Dit zien we terug in de handelscijfers van Regio Zwolle (2018). Het grootste deel van de goederenexport van Regio Zwolle, namelijk een kwart, heeft Duitsland als bestemming. 6 jaar eerder was dit nog één vijfde. Dit laat zien dat de Nederlands-Duitse connectie steeds belangrijker wordt voor Zwolle.

Zwolle zit midden op Europese verkeerswegen en dat is al eeuwen zo. De IJsselstreek was een belangrijke Hanze-regio en de regio groot Zwolle is ook in het hier en nu sterk verbonden met Duitsland. Hier liggen grote kansen. Zwolle zou het oostelijk balkon van de Randstad kunnen zijn naar Duitsland, zeker als er ook intensief culturele en wetenschappelijke/onderwijsbanden worden geknoopt met Duitse overheden, instellingen en persoonlijkheden. Deze rol is in Nederland nog vacant. Bijkomend voordeel is dat er een logische inhoudelijke verbinding ontstaat met Twente. Er zijn bedrijven en instellingen in Zwolle (o.a. Fundatie), die al op goed niveau contact hebben in Duitsland en deze netwerken graag inzetten voor Zwolle.

Het is daarom essentieel om de band met Duitsland verder te versterken. De grensprovincies Overijssel en Noordrijn-Westfalen zouden erbij gebaat zijn ook fysiek verbonden te worden, bijvoorbeeld door middel van een spoorlijn, waardoor het grensoverschrijdend werken en leven gestimuleerd wordt. Bovendien zou dit de samenwerking tussen hogescholen en universiteiten in het gebied rondom Münster, Zwolle en Twente ten goede komen. Kruisbestuiving tussen deze streken is er al: woon- en werkverkeer tussen de grensprovincies en samenwerking tussen zorginstellingen. Maar dit kan sterker en effectiever door de realisatie van een spoorverbinding.

Bron: Beeldbank MarketingOost

HET ZWOLSE ECO-SYSTEEM

De cultuur van Zwolle is gevormd door twee belangrijke periodes in de geschiedenis van stad en regio: de eerdergenoemde tijd van de Hanze en de Moderne Devotie. Ze brachten de regio ondernemersmentaliteit, internationaal besef, onderwijs en omzien naar elkaar. Dit DNA is vandaag de dag nog steeds voelbaar in Zwolle. Drie woorden, samen afgekort als ECO, geven de Zwolse kwaliteiten weer: Experimenteel, Creatief en Ondernemend, waarbij de Zwolse waarde ‘er voor elkaar zijn’ er als een rode draad doorheen loopt. Of we nou experimenteren, creëren of ondernemen, Zwollenaren doen dit met elkaar en voor elkaar.

Experimenteel

Innovatiekracht heeft de stad gemaakt tot wat het is. Zwolle durft. Of het nou gaat om klimaatbestendig bouwen, innovatie in de zorg, digitalisering van het stedelijk weefsel of vormgeven aan gedurfde samenwerkingen, Zwolle doet het. En dat blijven we doen. We willen voortdurend werken aan nieuwe waardeketens. Zwolle wordt een innovatiehub voor de nieuwe economie. In Zwolle zien we het experimentele karakter belichaamd worden door de Fundatie: een gewaagde aanpak op de schouders van het oude fundament.

Creatief

Zwolle is een creatieve stad. De stad wemelt van kunstenaars, creatieve vormgevers en ontwikkelaars. De culturele sector is zeer herkenbaar aanwezig in de stad. En de maakindustrie is bezig aan een nieuwe opmars. Naar de toekomst toe willen we deze kwaliteit uitvergroten en inzetten voor de vernieuwing van de stad. In creatieve samenwerkingsvormen willen we met creatieve clusters werken maken van creatieve technologieën en nieuwe oplossingen voor urgente maatschappelijke uitdagingen.

Ondernemend

Ondernemerschap heeft Zwolle tot een bloeiende en vooruitstrevende stad gemaakt. De handelsgeest is overal in de stad voelbaar en de gevolgen ervan zijn zichtbaar in de rijkdom van de stad. Met die ondernemersmentaliteit willen we in nauwe samenwerking tussen overheid, onderwijs en bedrijfsleven werken aan duurzame groei. Samen willen we de stad laten bloeien, met welvaart voor iedereen en het welzijn van de planeet voor ogen.

Bron: Beeldbank MarketingOost; 5.1.2e

Deze kwaliteiten geven de huidige kracht van Zwolle weer en zijn naar de toekomst toe nog belangrijker. We willen het ECO-systeem nog sterker maken, nog meer groeien op het gebied van vernieuwende oplossingen. Samen met het Zwolse ecosysteem van organisaties en netwerken die hier al in uitblinken. Van Perron038, Green PAC ilab, het Polymer Science Park tot Smart Zwolle. Zo willen we een nieuw hoofdstuk toevoegen aan de rijke historie van Zwolle als creatieve Hanzestad en het handelsverleden in een toekomstperspectief plaatsen. En dat willen we doen met een open blik naar de wereld om ons heen.

DE WERELD OM ONS HEEN

De wereld om ons heen verandert razendsnel. Steden veranderen, we leven steeds bewus-ter, de technologische mogelijkheden worden steeds groter en we gaan toe naar een nieuwe economie. Doordat we ons ervan bewust zijn dat dit gebeurt, kunnen we er beter op inspelen. We zien de hieronder genoemde trends.

Steden veranderen

Sinds het begin van deze eeuw leeft meer dan de helft van de wereldbevolking in de stad. Over niet al te lange tijd is dat zelfs tweederde. En Nederland is mondiaal koploper op het gebied van verstedelijking. Het leefbaar houden van de steden – maar ook van het buitengebied - wordt een steeds grotere uitdaging. Juist steden met een voldoende aanbod van rust en ruimte zullen meer in trek zijn. En rust en ontspanning worden in een verstedelijkende samenleving steeds waardevoller. Bovendien verandert de bevolkingssa-menstelling en zijn de huishoudenssamenstellingen flexibeler en meer divers dan ooit tevoren. We leven steeds langer. Gezinnen worden kleiner en er komen steeds meer ouderen bij die zelfstandig willen kunnen blijven wonen.

We leven bewuster

De transitie naar het gebruik van hernieuwbare energiebronnen en het terugdringen van de CO2-uitstoot zijn grote maatschappelijke uitdagingen. Energie-en CO2-neutraal leven en produceren worden steeds meer de standaard. We gebruiken duurzame materialen, technologieën en energieoplossingen. We hebben bovendien steeds meer te maken met het veranderende klimaat. De aarde wordt warmer als gevolg van het nog steeds toe-nemende CO2-gehalte in de lucht en ook door andere broeikasgassen. We hebben warmere zomers met meer droge periodes, maar ook meer overlast door intensieve neerslag. We moeten onze leefomgeving klimaatbestendiger maken door in te spelen op deze veranderingen. We moeten rekening houden met extreem droge, warme en natte periodes, en zorgen dat ons bouwen en produceren niet bijdraagt aan nog meer emissies. En zeker Zwolle is kwetsbaar door klimaatverandering en het stijgende waterpeil door de ligging aan de IJsseldelta. Zwolle heeft door de eeuwen heen altijd al gestreden tegen het water, en zal dat moeten blijven doen door klimaatbestendig te bouwen en innovatieve dijken te ontwikkelen.

Technologische mogelijkheden worden steeds groter

De digitalisering van de maatschappij vindt in een razend tempo plaats. Internet of Things is steeds meer onderdeel van de samenleving en Internet of Everything komt eraan. Daardoor ontstaan veel nieuwe kansen, nieuwe marktproposities en nieuwe netwerken. Er ontstaan nieuwe (clusters van) bedrijven die helemaal geworteld zijn in de digitale economie, en ook bestaande economische sectoren moeten mee met het digitaliseren van

hun bedrijfsprocessen. Nieuwe technologieën zorgen ook voor verdere vooruitgang (en disruptie) van bijvoorbeeld de zorg, de mobiliteit en de bouw.

We gaan toe naar een nieuwe economie

Door nieuwe technologische mogelijkheden verandert ook onze economie. We zitten midden in de transitie van een productgedreven economie naar een waardegedreven economie waarin delen ook meer de norm wordt. We gaan steeds meer toe naar een uitruil van waarde binnen ‘communities’ die samen niet alleen oplossingen vinden, maar die de oplossingen ook continu verbeteren. Bovendien zetten we steeds meer stappen op weg naar een circulaire economie waarbij afval en reststoffen worden hergebruikt in onze leefomgeving.

Deze maatschappelijke veranderingen omarmen we. In Zwolle willen we oplossingen ontwikkelen voor een leefbare stad, waar mensen bewuste keuzes kunnen maken en waar we met gebruikmaking van de mogelijkheden die technologie ons biedt, met lef en ondernemerschap de nieuwe economie in stappen. En we zien verschillende kansen die we daarbij willen benutten.

KANSEN VOOR ZWOLLE

Zwolle is een creatieve en ondernemende stad, rijk aan natuur, cultuur en werkgelegenheid. Het is het centrum van een van de snelst groeiende regio's van Nederland. Hierdoor ontstaat er momentum voor een sprong vooruit. De stad barst van de potentie en die potentie moet nu tot wasdom komen. Daarbij zien we de volgende kansen. Door deze kansen te benutten, willen we de regio economisch verder ontwikkelen, waarbij we hoog inzetten wat betreft de ambitie!

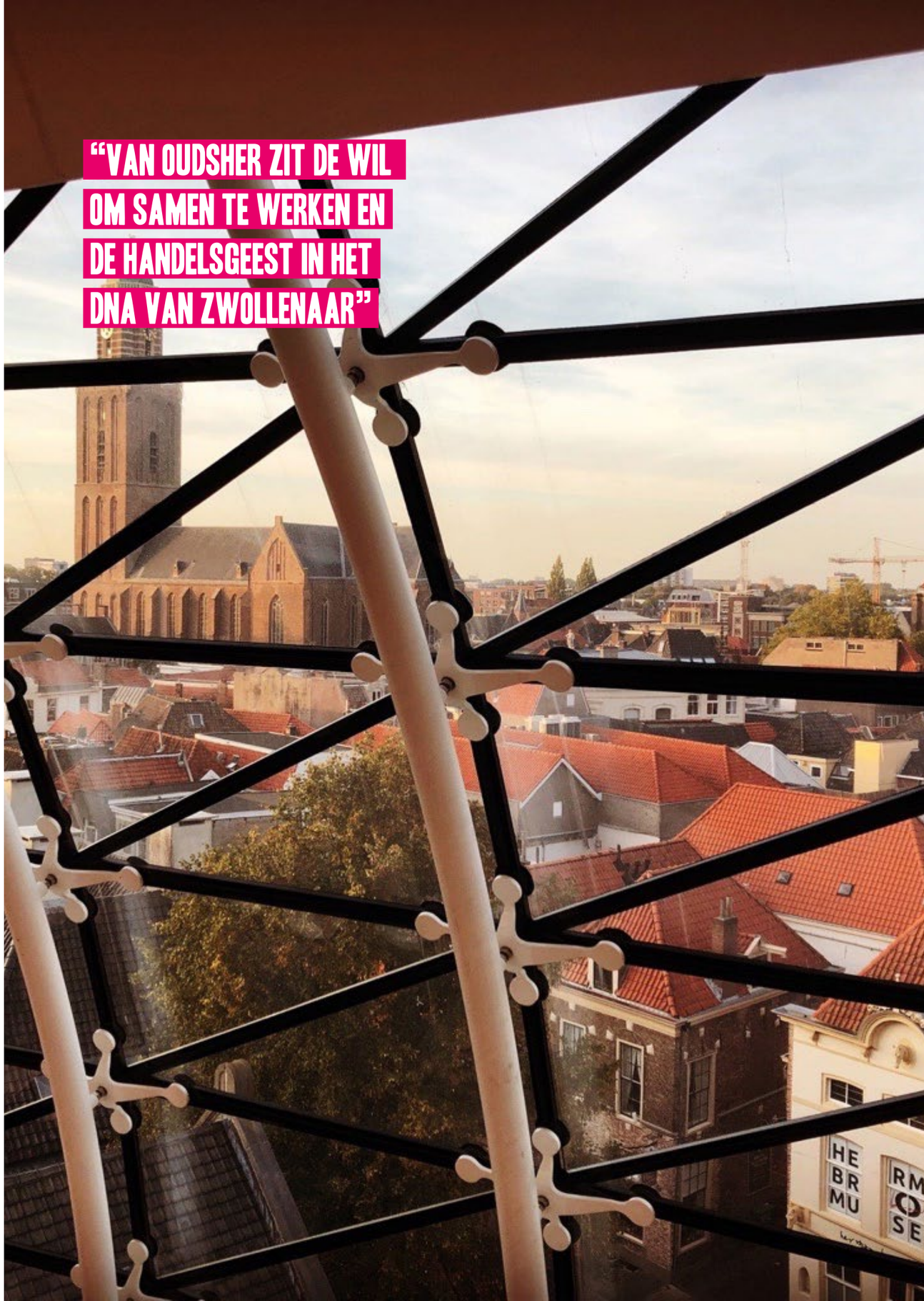
- **Woningbouw als aanjager voor kwaliteit van de leefomgeving**
  In 2030 heeft Nederland 1 miljoen extra woningen nodig. Ook Zwolle groeit bovengemiddeld; de stad is steeds meer in trek. In Zwolle moeten voor 2030 maar liefst 10.000 woningen worden gebouwd. We zien daarbij kansen om de kwaliteit van de leefomgeving te versterken, bijvoorbeeld met inclusieve woningbouw die goed is voor samenleving en klimaat.

- **Een welkom alternatief**
  Zwolle biedt een aantrekkelijk leefklimaat met volop ruimte, betaalbare woningen, prachtige natuur, een rijke cultuur en veel voorzieningen waar iedereen zijn/ haar talenten kan ontwikkelen en benutten. In de Randstad is dat bijvoorbeeld niet allemaal vanzelfsprekend. We zien kansen om Zwolle nog nadrukkelijker te positioneren als een goed alternatief van de Randstad en andere steden in Nederland, om daarmee werkgevers en talent naar Zwolle te trekken.

- **Studentenstad Zwolle**
  Zwolle is een studentenstad, met 40.000 studenten, vele onderwijsinstellingen, het bruisende uitgaansleven en de goede woonvoorzieningen. We zien kansen om Zwolle (inter) nationaal meer als studentenstad op de kaart te zetten en hun kennis te behouden voor de Zwolse economie.

- **Een sterke identiteit en duidelijk profiel**
  Zwolle heeft een prachtige historie en een van de sterkste economieën van Nederland. Dat willen we bij heel Nederland bekend maken. Door te werken aan een sterke economische profilering en een duidelijke identiteit kan Zwolle nog meer een krachtig en herkenbaar merk worden, met betere positionering in Nederland én daarbuiten.

- **Menselijk kapitaal**
  We willen inzetten op human capital, want een stad groeit en leeft door haar bewoners. De Zwolse economie moet haar kracht behouden en tegelijkertijd toekomstbestendig en innovatief worden. Daarom focussen we ons enerzijds op het aantrekken van de young potential: kenniswerkers en pioniers, maar blijven ook uitgaan van de sterktes van de huidige ondernemers en familiebedrijven die Zwolle rijk is.

DOELGROEPEN

Zwolle is al een aantrekkelijke stad voor bewoners, bezoekers en investeerders. Om in de komende jaren onze nieuwe economische ambities te realiseren, richten we ons op een aantal doelgroepen die kunnen meebouwen aan het zich ontwikkelende Zwolse profiel. Daarbij denken we voorbij de klassieke doelgroepen, want mensen laten zich niet vangen in vakjes. Toch maken we keuzes in wie we graag willen aantrekken, zonder in te boeten op onze gastvrijheid naar andere doelgroepen. We richten ons op jonge, creatieve mensen; trendsettende innovators en early adopters met interesse in technologie en cultuur. Meer specifiek richten we ons op onderstaande doelgroepen.

1. Kenniswerkers

Allereerst willen we jonge, toekomstbestendige, hoogopgeleide kenniswerkers naar Zwolle trekken. Young potentials die als kritische wereldburgers waarden als ontplooien en beleven combineren met waarden als succes en genieten. We richten ons op 'kosmopolieten' die sociaal bewogen zijn en een voorliefde hebben voor kunst en cultuur. We hebben meer kenniswerkers nodig om onze economische topsectoren verder te vernieuwen en het Zwolse netwerk toekomstbestendiger te maken.

Kenniswerkers zijn gefocust op uitgaan en levendige straten en willen daarom wonen in stedelijk gebied. Daarbij is status erg belangrijk, dus wonen ze het liefst in bijzondere, stijlvolle of monumentale panden. Ze zijn geïnteresseerd in kunst en cultuur, waardoor ze graag in de nabijheid van musea en historische panden wonen. Kenniswerkers hebben welzijn van de planeet hoog in het vaandel staan; ze maken veel gebruik van OV en de fiets, willen genieten van de natuur, en zijn maatschappelijk betrokken bij thema's als klimaatverandering en milieuvervuiling. Kenniswerkers zijn ambitieus, hechten veel waarde aan hun werk en hebben doorgaans goedbetaalde banen. Ze zijn hoogopgeleid, innovatief en creatief, en zijn werkzaam in sectoren als onderwijs, wetenschap, marketing en PR. In hun vrije tijd combineren ze zelfontplooiing met beleevenis; iets leren of verrast worden. Bijvoorbeeld een fotografiecursus of debatavond. Daarnaast houden ze ervan om tot rust te komen als afwisseling van hun drukke baan: de natuur in, een kuuroord of museum bezoeken of architectuur bewonderen.

2. Pioniers

Daarnaast zetten we actief in op het aantrekken van een andere young potential doelgroep: de jonge pioniers, ook wel bekend als de 'postmoderne hedonist'. Met hun onafhankelijke en avontuurlijke inborst willen we met nog meer creativiteit nieuwe waardeketens ontwikkelen. Zwolle is met een DNA gebaseerd op handelsgeest en

Bron: Beeldbank MarketingOost

ondernemerschap een aantrekkelijke regio voor deze doelgroep, die Zwolle al goed weet te vinden en vaak op zoek is naar een authentiek verhaal (in plaats van de meer ‘mainstream’ Randstad).

Pioniers wonen het liefste in of dicht bij de bruisende (buurt)centra die de stad te bieden heeft. Ze houden namelijk van de voorzieningen die de stad hen biedt, zoals horeca en cultuur. Daarbij willen ze alles met de fiets kunnen bereiken, dus dan is het centrum de ideale woonlocatie. Hun inkomen is echter (nog) niet altijd hoog genoeg voor een plek in de binnenstad, daarom vinden ze experimentele vormen van wonen erg interessant. In een community of een woongroep bijvoorbeeld. Pioniers hebben vaak banen die gericht zijn op vrijheid, zoals zelfstandig ondernemer, consultant of zakelijk dienstverlener. Pioniers houden van diepgang en kleinschaligheid als het om vermaak gaat: alternatieve festivals, muziek, cursussen, zelfontplooiing, natuur en mountainbiken. Ze zijn op zoek naar het idee of verhaal achter de ervaring en willen er graag iets van leren. Ook houden ze van hoogstedelijke cultuur zoals horeca en moderne kunst.

3. Studenten

Het is van belang voor Zwolle om studenten aan te trekken en vooral te behouden. De studenten van vandaag zijn ten slotte de kenniswerkers en de pioniers van morgen. Belangrijkste voorzieningen om de studenten aan te trekken zijn interessante opleidingen en onderwijsinstellingen. Met diverse mbo’s (zoals het Cibap) en hbo’s (zoals Hogenschool Windesheim en ArtEZ) heeft Zwolle al veel. Om te voldoen aan de economische ambitie, willen we echter ook een universitair klimaat creëren in de stad. Naast onderwijs zijn studenten op zoek naar uitgaansmogelijkheden, een divers horeca aanbod, sport-, studenten- en studieverenigingen en een bruisende binnenstad. Studenten willen graag bijverdienen en doet dit voornamelijk in de horeca, retail of sales. Daarbij zijn betaalbare woningen (kamers) voor studenten een must; het liefst in de buurt van de betreffende onderwijsinstelling of in het centrum van de stad. Ook is het faciliteren van flexibele studeerplekken voor studenten erg belangrijk, zoals in de bibliotheek of koffietentjes die hier specifiek op inspelen. De komst van meer studenten geeft een boost aan de levendigheid, creativiteit en innovatievermogen van de stad, waardoor heel Zwolle profiteert.

Met het aantrekken van deze doelgroepen gaan we niet voorbij aan de huidige bewoners en ondernemers in Zwolle. Zij vormen het menselijk kapitaal dat Zwolle heeft gebracht waar het nu staat en het is immens belangrijk dat zij trots blijven en nog trotser worden op deze stedelijke regio. Met het aantrekken van de hierboven genoemde doelgroepen, maken we de Zwolse economie nog meer wendbaar en toekomstbestendig. Bovendien versterken we zo de levendigheid en aantrekkings-kracht van stad en regio. En dat moet ervoor zorgen dat nieuwe én bestaande inwoners en ondernemers, met nog meer plezier in Zwolle wonen en werken en er nog meer genieten van hun vrije tijd.

OPGAVE

Zwolle is een historische Hanzestad in een landschap vol rust en ruimte en met een cultuurrijk verleden, dat nog immer zichtbaar is in het historische stadscentrum met haar statige herenhuizen, de vestigingsmuren, de indrukwekkende Sassenpoort, de Grote Kerk en de Peperbus. Zwolle is bovendien een studentenstad met meer dan 40.000 studenten die zorgen voor een bruisende dynamiek in het centrum. De stad biedt tal van hippe cafés, trendy koffietentjes en is er een flink aanbod van haute cuisine en luxe hotels. De Librije is met zijn 3 Michelin sterren natuurlijk de parel van culinair Zwolle, maar evengoed kun je voor een portie street food terecht bij verschillende foodtrucks. Het centrum bevat grote winkelketens, pop-up stores, schattige boetiekjes en de mooiste boekenwinkel van Nederland: de in de Broerenkerk gehuisveste Waanders in de Broeren. Daarnaast is er een rijk aanbod aan kunst en cultuur: van het landelijk vermaarde Museum De Fundatie tot aan een gamemuseum, en van beeldenpark Anningahof tot muurschilderingen in de binnenstad. Telkens zien we de combinatie van oud en nieuw, jong en oud, en historie en toekomst. Zwolle is een gevarieerde stad, met levendige woonwijken. De stad heeft bovendien een erg hoge werkgelegenheid ten opzichte van het aantal inwoners. De economie van Zwolle is sterk en dynamisch: met name ICT & e-commerce, health en de creatieve en slimme (maak-) industrie zijn sectoren met een goed toekomstperspectief.

Zwolle is kortom een aantrekkelijke stad met goede stedelijke voorzieningen. Tegelijkertijd heeft de stad een aantal stevige opgaven. Deze zijn hieronder benoemd.

Groeien met kwaliteit

De stad Zwolle telt ruim 130.000 inwoners en de stad blijft groeien. Deze groei is zowel intern als extern: er is sprake van natuurlijke bevolkingsgroei en bevolkingsgroei die tot stand komt omdat mensen zich graag in Zwolle vestigen. Alleen al vanuit de Randstad verwachten we bijvoorbeeld de komende 5 jaar zo'n 60.000 nieuwe huishoudens in het Oosten. Dit betekent dat de komende 10 jaar, jaarlijks minimaal 1.000 nieuwe woningen nodig zijn. Dat voor elkaar krijgen is een opgave op zich. Maar de echte opgave is om die groei als motor te benutten voor groei van kwaliteit van de leefomgeving. Met de toename van het aantal nieuwe woningen in Zwolle en het compacter maken van de stad, is het belangrijk om te blijven sturen op kwaliteit en nieuwe, innovatieve woonconcepten. Betaalbaar wonen in een groene, stedelijke omgeving met onderscheidende voorzieningen, dat sluit goed aan bij de wensen van doelgroepen die Zwolle wil aantrekken: de pioniers, kenniswerkers en studenten.

Versterken innovatievermogen

Zwolle kent maar weinig snelgroeiende bedrijven. Dat is bijzonder, zeker als je bedenkt dat er veel onderwijsaanbieders in de stad aanwezig zijn. De samenwerking tussen onderwijs en bedrijfsleven kan beter en er is een gebrek aan focus. Die focus kan worden gevonden in de drie snelgroeiende sectoren die veel potentie hebben en door innovatie toekomstbestendig zijn: ICT & e-commerce, health, en de creatieve en slimme (maak-)industrie. Door juist in die sectoren in te zetten op groei (zowel kwalitatief als kwantitatief), wordt het Zwolse economisch profiel herkenbaarder, op een wijze die ook de nieuwe doelgroepen aanspreekt. Dat vraagt om een ambitieuze samenwerking met alle partners uit de Triple Helix. Werken aan het innovatievermogen van de stad staat hierbij centraal, want een groeiende stad vraagt om een groeiende economie.

Kernopgave: een meer onderscheidend aanbod

Zwolle heeft veel maar valt (inter)nationaal nog te weinig op. De stad heeft een wat braaf imago. Voor de kenniswerkers, pioniers en studenten die we willen aanspreken, is het aanbod nog te weinig avontuurlijk, innovatief en onderscheidend. Dat aanbod moet een boost krijgen met meer uitgesproken woonconcepten, gewaagdere architectuur, hippere horecaconcepten, een spannender winkelaanbod, betere overnachtingsmogelijkheden en een breder aanbod van muziek en cultuur. Het mag kortom, nóg meer experimenteel, creatief en ondernemend, met een uitgesproken ambitie voor de toekomst.

AMBITIE

Zwolle, economische en infrastructurele hub

Zwolle wil samen met Amsterdam, Rotterdam en Eindhoven de economische hoofdstructuur van Nederland vormen en de driehoek die nu door de Mainports Amsterdam en Rotterdam en de Brainport Eindhoven wordt gevormd, ombuigen tot een vierkant. Regio Zwolle fungeert hierbij als schakel tussen Randstad en Duitsland (en Midden-en Noord-Europa). En als motor voor de ontwikkeling van nieuwe, duurzame en toekomstbestendige waardenketens die bijdragen aan een bredere welvaart van Noord- en Oost-Nederland. Als economische en infrastructurele hub in een internationaal netwerk fungeert de stad Zwolle hierin als vliegwiel voor de gehele regio. Daarbij is het van belang de stedelijke economie van de stad wendbaarder en weerbaarder te maken. En het is belangrijk om steviger in te zetten op de netwerkfunctie van de stad, ook door infrastructurele verbeteringen zoals betere treinverbindingen met Amsterdam en Duitsland (waaronder de treinverbinding Zwolle-Enschede-Munster). Een goede bereikbaarheid is een cruciale randvoorwaarde voor Zwolle om op alle fronten te kunnen groeien.

Zwolle, innovatieve woonstad

Door klimaatverandering, energietransitie en de intrede van de circulaire economie zal de wijze waarop we nieuwe woningbehoeftes vervullen, flink veranderen. Er ontstaan nieuwe soorten woningbouw waarop Zwolle mee kan liften - of liever: in voorop kan lopen. Denk daarbij aan geïndustrialiseerde en gedigitaliseerde woningbouw.
En aan biobased materiaalgebruik zoals houtbouw (Cross-Laminated-Timber) dat de komende jaren verder aan terrein zal winnen, mede omdat in houten gebouwen CO2 wordt opgeslagen (terwijl de traditionele bouw met beton en staal verantwoordelijk is voor 5-10% van de CO2 uitstoot). En houtbouw laat zich goed combineren met geïndustrialiseerde en geautomatiseerde productie. Door in deze ontwikkelingen voorop te lopen, wordt Zwolle niet alleen qua woonaanbod voorop, maar kan de stad zich ook economisch onderscheiden als innovatieve maak- en bouwstad. Daarbij kan Zwolle zich onderscheiden door de ontwikkeling van levensloopbestendige en flexibele woonconcepten in gemengde woonlandschappen, waar inclusiviteit en gezondheid meer vanzelfsprekend zijn. En inclusiviteit kun je ontwerpen: met hofjes, het activeren van de plint, meer ontmoetingsruimte op strategische plekken in de openbare ruimte en het verminderen van achterkanten. Niet alleen bij de ontwikkeling van nieuwe woongebieden maar ook bij de transformatie van bestaande historische gebouwen en kantoren tot aantrekkelijke woonomgevingen en voorzieningen kan Zwolle zich onderscheiden.

Zwolle, pionier van nieuwe mobiliteit

De ervaring van onze leefomgeving wordt steeds meer bepaald door het aanbod van stedelijke voorzieningen, werkgebieden, verblijfskwaliteit van de buitenruimte en mobiliteit. Door op een nieuwe manier naar mobiliteit te kijken, bijvoorbeeld door aan de randen van wijken ‘mobiliteitshubs’ te realiseren en gedeeld vervoer te introduceren, verdwijnen de auto’s op steeds meer plekken uit het straatbeeld en ontstaat er steeds meer ruimte voor de bewoners en de natuur in de stad. Iets wat de laatste tijd steeds belangrijker is geworden voor de stedelingen. Mobiliteit kan ook slimmer worden vormgegeven door steeds meer functies te combineren en integreren binnen de wijk, waardoor de afstand tussen wonen, werken en voorzieningen kleiner wordt en er meer ruimte is voor goede fiets- en voetpaden. Juist als fietsstad kan Zwolle zich nationaal en internationaal onderscheiden, met de juiste investeringen heeft Zwolle de potentie om fietsstad nummer één te worden.

Zwolle, kennisintensieve stad

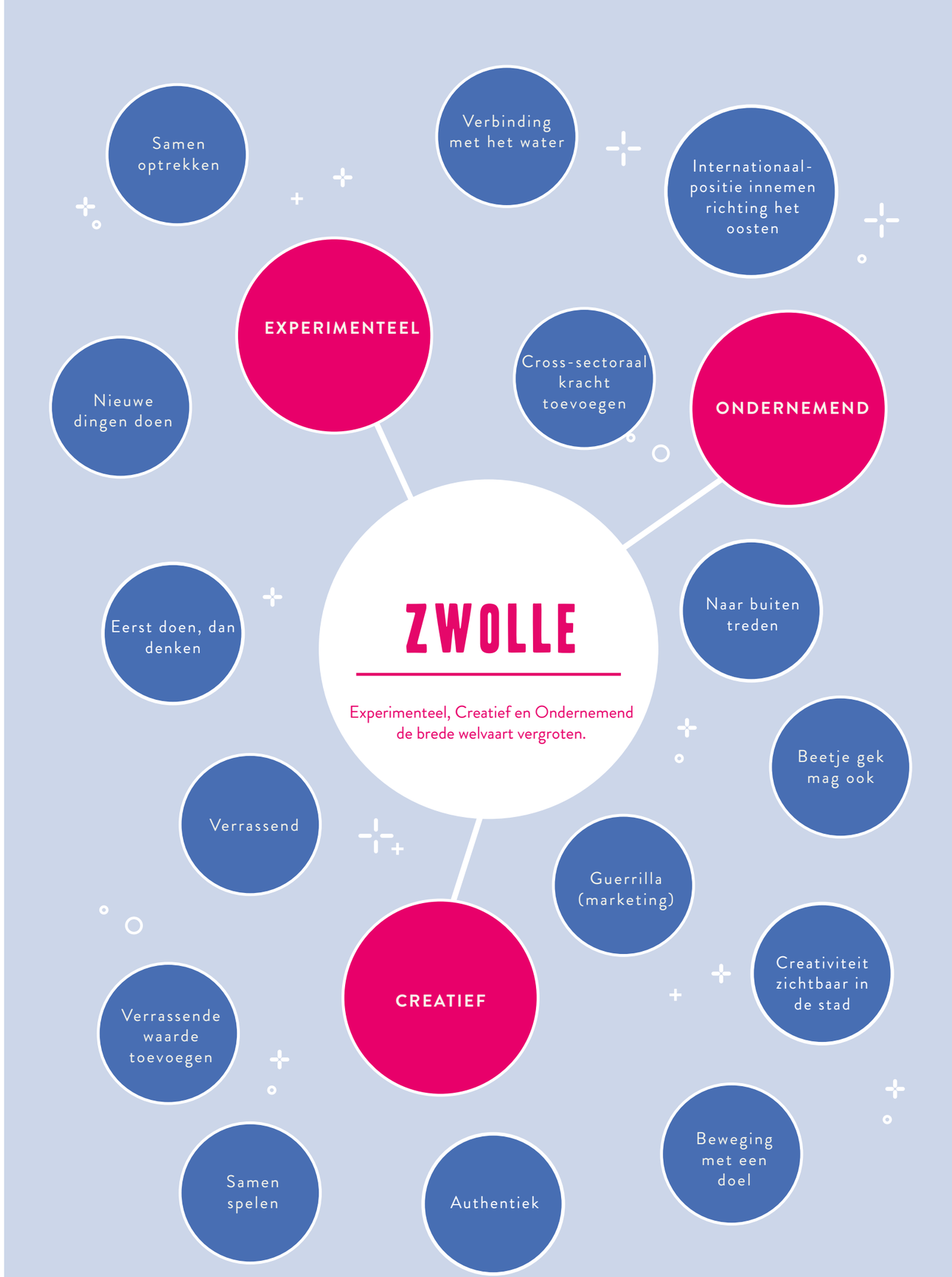
Mondiaal verandert de economie naar een diensten- en kenniseconomie. Ook Zwolle staat voor de opgave om een meer kennisintensieve economie ontwikkelen. Onderwijs en arbeidsmarkt moeten nog beter op elkaar aansluiten en daarbij met name worden gericht op de vraagstukken van de nieuwe economie. Daarnaast is het zaak kennisscentra actief te betrekken bij de opgaven waarvoor we staan, van de Universiteit Twente tot (inter)nationale kennisinstellingen. Dat moet ook leiden tot het vestigen van meer wetenschappelijk georiënteerde instellingen in Zwolle en op termijn zelfs een (dependance) van een universiteit. Daarnaast is het blijven aantrekken van creatieve talenten voor de verschillende creatieve opleidingen die Zwolle rijk is ook een belangrijke doelstelling. Zo ontstaat er genoeg arbeidspotentieel voor de culturele en creatieve sector, die een motor vormt voor het innovatieve vermogen van de stad. Naast educatiemogelijkheden moet er een grootschalig aanbod van voorzieningen en werkgelegenheid bestaan. Hiermee wordt Zwolle aantrekkelijk voor kenniswerkers en pioniers, en blijven studenten na het afronden van hun studie in de stad wonen.

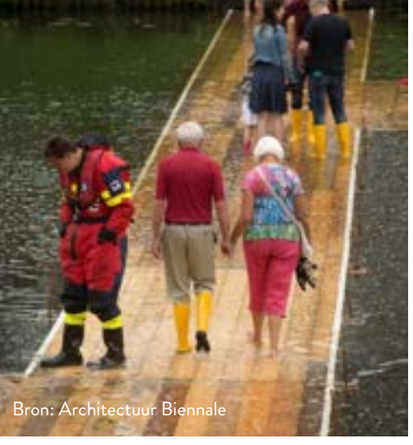
Zwolle, digitale stad

De meest ingrijpende mondiale trend is onmiskenbaar die van de digitalisering. Deze ontwikkeling verloopt exponentieel en zorgt voor een sterke groei van sectoren als e-commerce en ICT die sterk vertegenwoordigd zijn in Zwolle. Deze hubs verdienen dan ook extra aandacht; ze trekken hoogopgeleide kenniswerkers, pioniers en studenten aan en zorgen voor - mits ze goed worden geïntegreerd in de stadse economie - robuuste economische groei voor Zwolle. E-commerce en ICT zijn beide sectoren die sterk gebouwd zijn op een digitale infrastructuur en hebben daardoor veel te winnen als er kruisbestuiving plaatsvindt tussen deze twee hubs zodat vernieuwing en schaalvergroting gestimuleerd wordt. Daarom is het interessant om deze twee sectoren te zien als één digitaal cluster. Ook is het van belang die groei te koppelen aan groei van kwaliteit van de sector en ervoor te zorgen dat de groei ook leidt tot 'impact' met verantwoorde en duurzame waardeketens. Juist op dat gebied kan Zwolle zich onderscheiden. Daarnaast wil Zwolle zich hard maken voor de digitalisering en vernieuwing van traditionele sectoren zoals de zorg en de creatieve maakindustrie.

Zwolle, spannende vrijetijdsstad

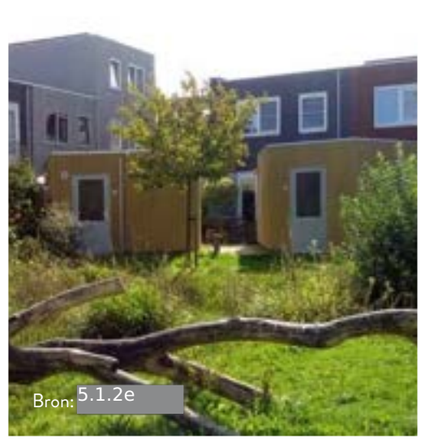
Een belangrijke ontwikkeling in onze hectische maatschappij is het 'onthaasten'. Door onze drukke banen en bomvolle agenda's worden rust en stilte steeds meer luxeproducten. We willen meer wandelen en fietsen in de natuur en zoeken steeds meer naar een bijzonder verhaal, authenticiteit en kleinschaligheid. Zwolle heeft op dat vlak alle troeven in handen. Zwolle biedt naast een levendige binnenstad vol cultuur en winkelmogelijkheden de rust en ruimte die de metropolen in de Randstad en het Ruhrgebied ontberen. Zwolle is in de basis een groene stad met diverse mogelijkheden voor gezonde ontspanning. Alleen mag die ontspanning ook wel wat spannender, met een meer onderscheidend aanbod aan belevenissen. Voor Zwolle is het van belang om in te spelen op nieuwe vrijetijdsbehoeften en de interesses van kenniswerkers, pioniers en studenten. Dit spannende vrijetijdsaanbod willen we realiseren door aanbieders (horecaondernemers, winkeliers, aanbieders van kunst en cultuur, etc.) de ruimte te geven en te enthousiasmeren om jong en creatief aanbod te ontwikkelen binnen het decor van de oude Hanzestad en de mooie groene omgeving. Een spannende tegenstelling tussen oud en nieuw. Hiervoor is samenwerking tussen de creatieve sector en de andere sectoren essentieel.

Bron: Architectuur Biennale

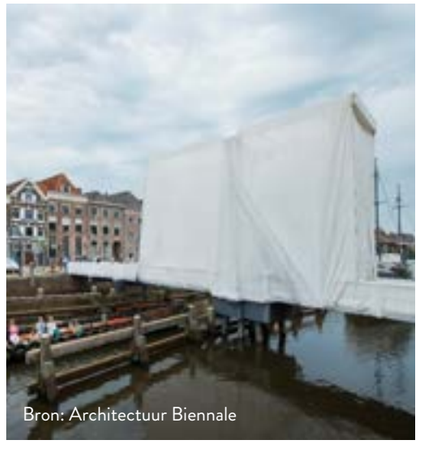

Bron: 5.1.2e

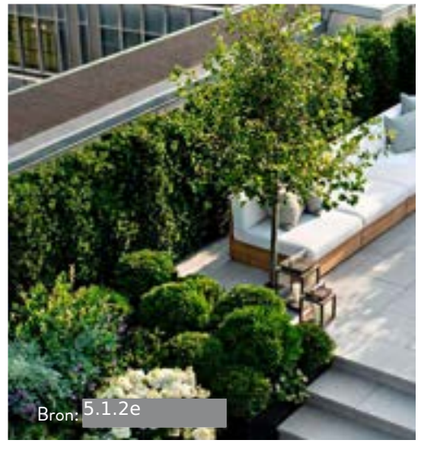

Bron: 5.1.2e

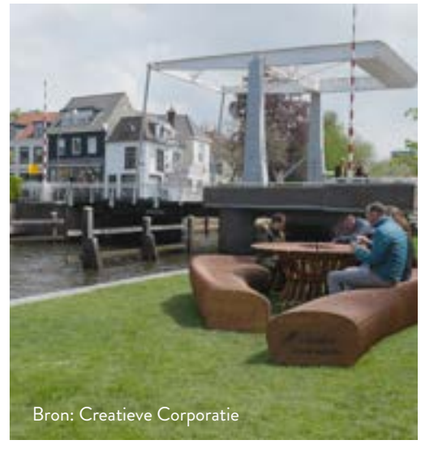

Bron: Klimaatadaptatie in Zwolle 2019-2020

Bron: Creatieve Corporatie

Bron: Architectuur Biennale

Bron: Klimaatadaptatie in Zwolle 2019-2020

Bron: 5.1.2e

Bron: Creatieve Corporatie

Bron: Perron038

Bron: 5.1.2e

Bron: 5.1.2e

Bron: Architectuur Biennale

Bron: 5.1.2e

Bron: Creatieve Corporatie

Bron: 5.1.2e

Bron: Klimaatadaptatie in Zwolle 2019-2020

‘ECO’-STAD VAN DE TOEKOMST

Het is 2030. Zwolle is een ambitieuze koers ingeslagen die geresulteerd heeft in een uiteenlopend creatief en experimenteel aanbod. Bovendien maakt Zwolle deel uit van de economische hoofdstructuur van Nederland. De stad loopt voorop in innovatie en vernieuwingskracht in sectoren als de e-commerce, health en de creatieve maakindustrie. Wanneer je door de historische Hanzestad wandelt, voel je de Zwolse waarden als ‘elkaar gunnen’ en ‘genieten’: er hangt een gemoedelijke sfeer en culinaire hotspots zijn er in overvloed. Daarnaast is de stad creatief en cultureel: exposities, muurschilderingen, graffiti en kunstwerken verschijnen in buitenruimtes, waardoor spontane ontmoetingen plaatsvinden. Zwolle kenmerkt zich door een spannende tegenstelling. Moderne architectuur die circulair en klimaatbestendig is, wordt afgewisseld met monumenten uit de Hanzetijd. En aan de IJsseldelta, die de stad gevormd heeft, ontstaan hippe woonwijken en horecavoorzieningen. In Zwolle voelen zowel kenniswerkers, pioniers, studenten als geboren Zwollenaren zich thuis.

Met volle ambitie willen we vormgeven aan een uitvoeringsagenda met concrete projecten en initiatieven die Zwolle als experimentele, creatieve en ondernemende stad nog meer op de kaart zetten en de aantrekkelijkheid van de stad voor kenniswerkers, pioniers en studenten – en voor de bestaande bewoners – verder versterken. Dit programma gaan we vormen met bedrijfsleven, overheden en kennisinstituten, zodat het echt breed gedragen wordt.

In Zwolle kiezen we voor een effectieve aanpak op basis van projecten die kansrijk zijn, bijdragen aan de gezamenlijke ambities, op korte termijn effect hebben en een regionale vliegwielfunctie hebben. De investeringsbereidheid staat daarbij centraal. We brengen samen de middelen bijeen voor de uitvoering van de pro¬jecten en ontwikkelen samen een strategie om de nog ontbrekende middelen aan te boren. En de haalbaarheid wordt vergroot doordat (publieke en private) investeringen op elkaar worden afgestemd en worden gebundeld.

Criteria voor projecten

Omdat we duidelijk weten wat we willen, hebben we een aantal spelregels (criteria) geïdentificeerd voor het opnemen van projecten. Deze projecten moeten:

1. Een aanzienlijke impact hebben op de economie, het nieuwe economische profiel en het ECO-karakter van Zwolle. En er daarmee aan bijdragen dat Zwolle de vierde economische regio van Nederland wordt;

2. De stad aantrekkelijker maken voor het aantrekken van bedrijven en kennisorganisaties en specifiek van kenniswerkers, pioniers en studenten;

3. Als hefboom kunnen fungeren voor andere waardevolle projecten;

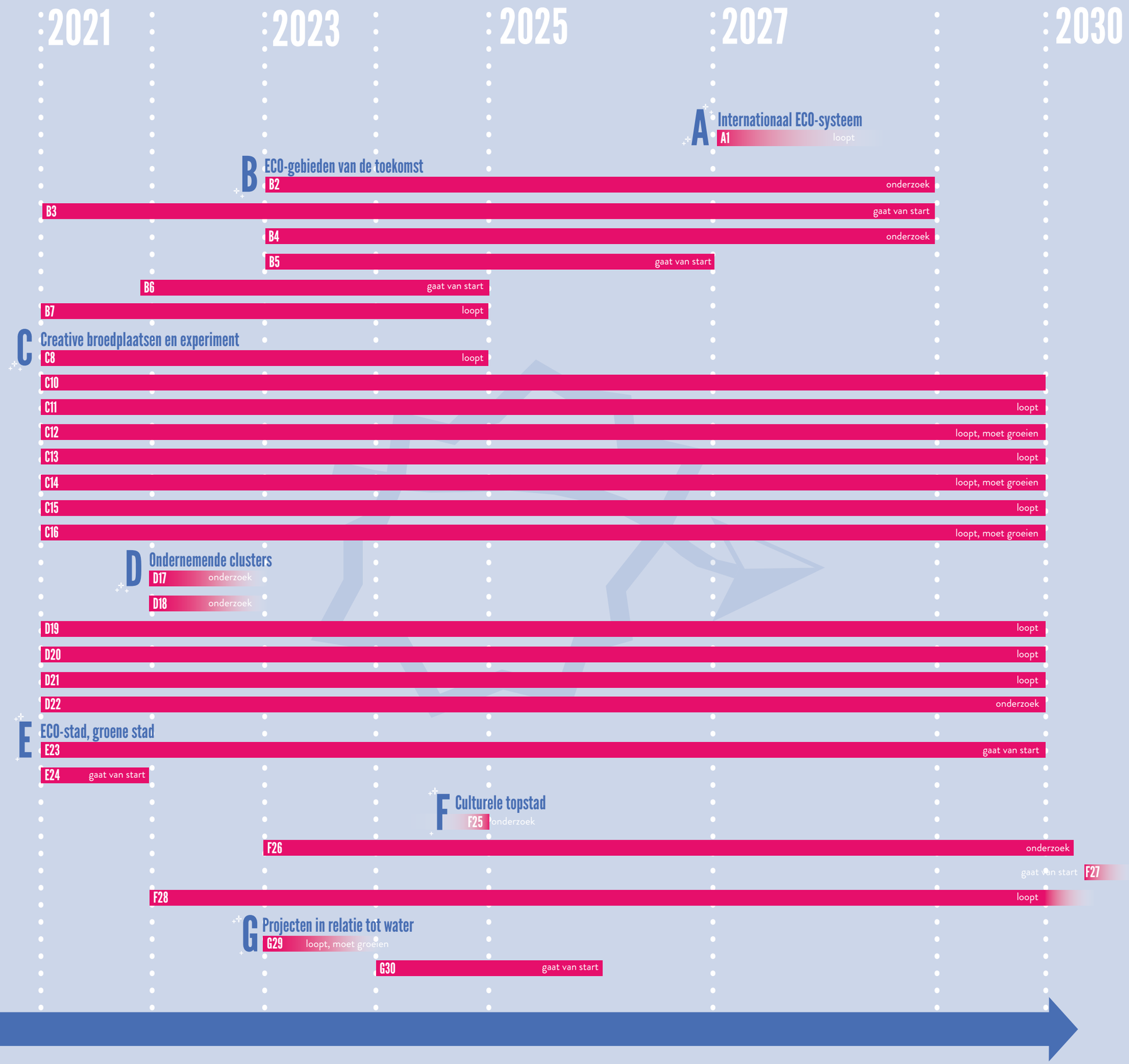
4. Binnen afzienbare tijd en binnen een realistisch te financieren budget te realiseren zijn en een goede business-case kennen;

5. Duidelijk eigenaarschap kennen, met een duidelijke trekker die de realisatie van het project mogelijk maakt;

6. Samenwerking bevorderen tussen verschillende partijen;

7. Aansluiten bij de focus en ambitie van het economische perspectief, de omgevingsvisie (Mijn Zwolle van morgen, 2020) en de Strategische Agenda Spoorzone Zwolle.

Onderstaande projecten vormen de eerste longlist voor de uitvoeringsagenda. Het betreft de doorontwikkeling van bestaande projecten en een aantal nieuwe projecten. De komende jaren zullen we dit soort projecten realiseren in een nauwe samenwerking tussen bedrijfsleven, overheid en onderwijs. Onderstaande figuur is daarbij niet limitatief, noch vastgesteld. Ze zetten simpelweg de toon voor de ambitie die we hebben en we willen zoveel mogelijk van deze ambitie realiseren. De projecten zijn geclusterd in een aantal samenhangende thema’s die Zwolle verder ontwikkelen als experimentele, creatieve en ondernemende Hanzestad. Al de projecten in de figuur op de volgende pagina worden in de bijlage verder gespecificeerd.

Clusters	Projects
A: Internationaal ECO-systeem	1. Grensoverschrijdende verbinding Zwolle-Enschede-Münster
B: ECO-gebieden van de toekomst	2. Spoorzone: nieuwe dynamiek in de binnenstad
	3. Oosterenk: circulair woon-werkgebied in groene context
	4. Nieuwe Veemarkt
	5. IJsselcentrale Harculo
	6. De Tippe
	7. Broerenkwartier
C: Creatieve broedplaatsen en experimentele labs	8. Kattegat 2.0: tijdelijke wooncommunity
	9. Stadslab Zwolle/ Woonlab Zwolle
	10. Expertisecentrum klimaatbestendig ontwikkelen
	11. Smart Zwolle
	12. Polymer Science Park
	13. Green PAC iLab
	14. Kunstbroedplaatsen
	15. Perron038
	16. Hospitality Lab (toeristisch overleg)
D: Ondernemende clusters	17. Zwolle E-commerce hub
	18. Zwolle ICT-Hub
	19. Health Innovation Park
	20. Chainport Zwolle (logistieke hub)
	21. Port of Zwolle
	22. De Zwolse acquisitiemotor (accquistie op bedrijven)
E: ECO- stad, groene stad	23. Wereldfietsstad Zwolle
	24. Parkstad Zwolle
F: Culturele topstad	25. Doorontwikkeling Museum de Fundatie
	26. Hanzejaar 2023
	27. Culturele hoofdstad van Europa
	28. Meer ruimte voor spontaniteit in de stad
G: projecten in relatie tot water	29. Proto exposeert op het water
	30. Zwartewaterzone

ORGANISATIE

Het hiervoor beschreven programma realiseren, vraagt om een effectieve aansturing en afstemming. Op projectniveau is dat (voor de meeste projecten) al goed georganiseerd. De ambities in dit Kompas waarmaken, vraagt om iets anders. Daarvoor is het nodig dat ieder(e) project(organisatie) wordt 'gechallenged' om er het maximale uit te halen, met het project ook daadwerkelijk de experimentele, creatieve en ondernemende kant van Zwolle te laten zien en daarmee nieuwe doelgroepen aan te spreken. Dat vraagt vooral om ambitie en lef. Dat wordt geborgd door het inrichten van een kernteam en een aanjaagteam.

Kernteam

Het kernteam is een speciaal projectteam dat de uitvoering van het Kompas aan de hand van de uitvoeringsagenda bevordert. Het kernteam bewaakt de ambitie, zorgt voor kennisbijeenkomsten en organiseert 'challenges' om de ambitie in de uitvoering te verhogen. Het team kickstart daarnaast projecten die nog niet goed georganiseerd zijn en zorgt voor 'eigenaarschap' op de projecten, ondersteunt bij werving en bijeenbrengen van de benodigde middelen, signaleert behoeftes, informeert actief belanghebbenden en begeleidt de communicatie. De gemeente Zwolle en Marketing Oost zorgen voor de vaste bemensing van het kernteam, voor specifieke activiteiten wordt het team aangevuld met vertegenwoordigers uit het onderwijs en het bedrijfsleven. Het team zorgt jaarlijks voor een kort en wervend jaarprogramma op basis waarvan het de activiteiten vormgeeft.

Aanjaagteam

Het kernteam zorgt ervoor dat er een aanjaagteam wordt ingericht met vertegenwoordigers vanuit het bedrijfsleven, onderwijs, de overheid en de culturele sector. Dit team vormt een dynamische mix van beslissers en beïnvloeders, friskijkers en pioniers. Het team wordt steeds voor een jaar ingericht en verandert per jaar en per fase enigszins van kleur en samenstelling. Het jaarprogramma dat wordt opgezet door het kernteam vormt de basis voor die samenstelling. Het aanjaagteam heeft geen formele functie, maar ze adviseert en inspireert en probeert te prikkelen om het maximale uit de ambities te halen. Daarnaast vormen de leden van het aanjaagteam de ambassadeurs voor de gestelde ambities en het programma waarmee dat vorm krijgt. Ze zorgen ervoor dat de ambities de aandacht krijgen en dragen bij aan de lobby om middelen te realiseren voor de uitvoering. Bovendien verbinden ze het netwerk van publieke, private en maatschappelijke partners die samen de realisatie van de ambities en de agendering en uitvoering van de projecten waar kunnen maken.

CALL TO ACTION

Dit Kompas is een open uitnodiging aan iedereen die een bijdrage kan en wil leveren aan het versterken van het profiel van de stad Zwolle en de aantrekkingskracht voor kenniswerkers, pioniers en studenten. We doen daarbij een beroep op overheden, ondernemers, en mensen die zich bezighouden met onderwijs en onderzoek. Samen willen we werken aan een krachtig programma van concrete initiatieven en projecten waarmee we het experimentele, creatieve en ondernemende karakter van de stad kracht bij zetten en uiteindelijk onze ambitie realiseren. De in dit Kompas genoemde initiatieven zijn daarbij een eerste aanzet, die vooral moet uitdagen om met aanvullende voorstellen te komen en die om te zetten in actie. Bouw mee aan de toekomst van Zwolle!

BIJLAGE:

UITVOERINGSAGENDA

Onderstaande projecten vormen de eerste longlist voor de uitvoeringsagenda. Het betreft de doorontwikkeling van bestaande projecten en een aantal nieuwe projecten. De komende jaren zullen we dit soort projecten realiseren in een nauwe samenwerking tussen bedrijfsleven, overheid en onderwijs. Onderstaande lijst is daarbij niet limitatief, noch vastgesteld. Ze zetten simpelweg de toon voor de ambitie die we hebben en we willen zoveel mogelijk van deze ambitie realiseren. De projecten zijn geclusterd in een aantal samenhangende thema's die Zwolle verder ontwikkelen als experimentele, creatieve en ondernemende Hanzestad. De projecten zijn op blz 34-35 op een tijdlijn geplaatst.

Thema A: Internationaal ECO-systeem

1 Grensoverschrijdende verbinding Zwolle-Enschede-Münster

Aan beide kanten van de Nederlands-Duitse grens bestaat de wens om rechtstreeks met de trein van Zwolle via Enschede naar Münster te kunnen reizen. Deze wens is niet alleen gegrond op vooruitzichten van meer contacten tussen Nederlanders en Duitsers, maar ook op onderzoeken die keer op keer de sociale en economische voordelen van betere spoorverbindingen in onze regio bevestigen. Een directe (snelle) spoorverbinding is geen doel op zich, maar een middel om de grensregio's beter te verbinden. In dit geval de regio's Münsterland, Twente en Zwolle. Deze verbinding brengt een directere relatie tussen Zwolle en Enschede en die is 'strategisch' vanwege de in Enschede gelegen Universiteit Twente. Bovendien versterkt de lijn de verbinding tussen Zwolle en enerzijds Amsterdam, Schiphol, Den Haag en Rotterdam en anderzijds Münster, Hannover, Berlijn, Hamburg en Frankfurt.

Fase: loopt
Realisatie: 2027
Eigenaar/aanjager: gemeente, provincie, EuRegio

Thema B: ECO-gebieden van de toekomst

2 Spoorzone: nieuwe dynamiek in de binnenstad

In de Zwolse Spoorzone komen woningen en ondernemingen in allerlei soorten en maten; bedrijven, kantoren, startups, educatie, cultuur en recreatie, samen in een verrassende dy¬namiek. De Spoorzone vormt de brug tussen twee landschappen: aan de ene kant de IJssel met haar overweldigende natuur en aan de andere kant het stedelijke landschap; de historische binnenstad. Deze combinatie van stedelijkheid en natuur maakt de plek een aantrekkelijke woonlocatie. De levendige Spoorzone biedt ont-zettend veel potentie voor innovatieve woningen en het plan is om er komende jaren drie- tot vierduizend bij te bouwen. Oude kantoren worden ont¬wikkeld tot woningen, er wordt geëxperimenteerd met gedeelde tuinen en met materiaalgebruik studen¬tenwoningen met gedeelde voorzieningen worden gerealiseerd, en er vinden experimenten in eigenaar¬schap en samenwerking tussen beleggers en woningbouwcoöperaties plaats. De Spoorzone biedt woningen aan voor alle doelgroepen die van het hoogstedelijke houden. Naast de toename van het woningaanbod in de Spoorzone neemt ook de bereikbaarheid in deze zone toe. In 2019 is het busstation verplaatst naar de andere zijde van het station en aan de voorzijde van het station is eind 2020 een nieuwe klimaatbestendige fietsenkelder gerealiseerd.
Aankomende jaren zal de bereikbaarheid in de Spoorzone nog meer toenemen door extra verbindingen voor langzaam verkeer. Zo zal er een passerelle over het spoor worden aangelegd om de verbinding met de binnenstad te verbeteren en de Spoorzone voor de voetganger aantrekkelijker en bereikbaarder te maken. Kortom: een goed bereikbare en aantrekkelijke toplocatie om ruimte voor kenniswerkers, pioniers en studenten te creëren!

Naast dat de Spoorzone een geschikte woonlocatie is, is het dé creatieve broedplaats van Zwolle. De creatieve en slimme (maak-) industrie is hier sterk geclusterd met Perron038 als belangrijke aanjager. De combinatie van wonen, werken en leren in de Spoorzone biedt ruimte en mogelijkheid voor innovatieve en creatieve kruisbestuiving.

Fase: onderzoek
Realisatie: 2023-2029
Eigenaar/aanjager: gebiedscoalities

3 Oosterenk: circulair woon-werkgebied in groene context

Oosterenk, een gebied rondom het ISALA ziekenhuis, staat nu vooral bekend als kantorenterrein; een plek waar iedere Zwollenaar komt, maar niemand blijft. Deze locatie biedt echter genoeg potentie om te zorgen dat iedere Zwollenaar hier graag komt én blijft. Het gebied grenst namelijk aan een groen natuurgebied en biedt veel werkgelegenheid; dé omstandigheden voor een aantrekkelijk woonklimaat, mits de juiste aanpassingen plaatsvinden. Voor het gebied is een visie gemaakt waar de mogelijkheid voor het realiseren van een gezonde groene sterke wijk van ca 800/1000 woningen is genomen. De transformatie van de wijk staat in het thema van duurzaamheid: hergebruik van materialen, klimaatbestendig bouwen en energiezuinige kantoren. Om aantrekkelijk te zijn voor kenniswerkers, pioniers en studenten is het van belang om de nieuwe woon- en werkbuurt goed te positioneren met een herkenbare creatieve en experimentele identiteit die zowel in de uitstaling van de woningen als in het vastgoed als in het openbaar gebied duidelijk wordt uitgedragen.

Fase: gaat van start
Realisatie: 2021-2029
Eigenaar/aanjager: gemeente/ontwikkelaars

4 Nieuwe Veemarkt

De woningbouwlocatie van de huidige IJsselhallen is een prachtkans om bij te dragen aan de gewenste positionering van Zwolle, aangezien de grond eigendom van de gemeente is. Daarbij ligt het stuk grond dicht bij de binnenstad; een aantrekkelijke locatie. Opgave is om deze gebiedsontwikkeling een duidelijke identiteit en genoeg creativiteit mee te geven, zodat het in lijn is met de ambitie en de identiteit van het Kompas. Om te anticiperen op de woningopgave, moet het gebied de grootste binnenstedelijke nieuwbouwlocatie in Zwolle worden met een karakter dat past bij de Veerallee en de Kamperpoort, maar ook bij de Spoorzone en de binnenstad. Daarbij draagt elke Zwollenaar levendige herinneringen aan de IJsselhallen, dus ook cultuurhistorisch is dit een plek van waarde. Het rafelige profiel van het gebied biedt de kans om hier niet voor gelikte nieuwbouwontwikkeling te gaan, maar juist voor een spannend woon-werkgebied waarin de creatieve en slimme (maak-)industrie ook een plek houdt. De focus ligt op zelfbouw en collectief wonen; creatieve woonvormen voor starters.

Fase: Onderzoek
Realisatie: 2023-2029
Eigenaar/aanjager: gemeente

5 IJsselcentrale Harculo

IJsselcentrale Harculo en het bijbehorende gebied is in bezit van Engie, die het gebied in de komende jaren zal gaan ontwikkelen. Het gebied heeft potentie voor woningbouw, horeca, leisure en waterbeleving aan de IJssel, en zal veelal in het teken staan van duurzaamheid. Daarbij is dit een mooie kans om Zwolle middels dit gebied meer te verbinden aan de IJssel, waardoor dit gebied zowel blauwe, groene als stedelijke elementen kent. Door deze ontwikkeling keert Zwolle haar gezicht naar de IJssel, waar de stad eerst altijd met de rug naar de IJssel gekeerd was. Natuur inclusief wonen en flexwonen passen daarom goed bij het karakter van dit gebied. Bovendien biedt het gebied een grote kans voor culturele en creatieve buitenexposities: zo zal Harculo het startpunt vormen voor de internationale kunstroute IJsselbiënnale in de zomer van 2021. Deze kunstroute schenkt aandacht aan de impact van klimaatverandering, en dan is de IJsselvallei een erg geschikte locatie aangezien klimaatverandering hier direct waarneembaar is. De titel is dan ook: Tij Tijd en Tijdelijkheid.
In de oude koelwaterhal van de IJsselcentrale komt het nieuwe project ‘Coolwater’ van beeldend kunstenaar 5.1.2e dat een culturele en inspirerende hotspot vormt en zowel letterlijk als figuurlijk voor positieve energie zorgt. Het project is zelfvoorzienend; in energie, water, warmte en voedsel. Horeca, atelier, expositie- en creatieve ruimtes, kwekerij, tuin en terras huizen in dit nieuwste kunstwerk van 5.1.2e 5.1.2e op deze unieke, rauwe locatie aan de IJssel.

Fase: gaat van start
Realisatie: 2023-2027
Eigenaar/aanjager: eigenaren

6 De Tippe

Fase: gaat van start
Realisatie: 2022-2025
Eigenaar/aanjager: gemeente/ particuliere instanties

7 Broerenkwartier

Het Broerenkwartier kent een rijke historie. Het voormalige kloostercomplex heeft in de loop der jaren plaatsgemaakt voor een winkelgebied dat weinig verbinding heeft met de rest van de middeleeuwse binnenstad. En dat terwijl dit stadsdeel mooie kansen biedt voor cultuur, winkelen en wonen in een open structuur naar andere centrumgebieden. Daarom wordt het Broerenkwartier vernieuwd. Zo komt er weer ruimte voor groen en wordt het dakenlandschap een stuk gevarieerder. Het wordt weer een gebied waar van alles valt te beleven, of het nu gaat om wonen, winkelen of cultuur snuiven. De transformatie van de Weeshuispassage en het verlevendigen van het Handelshuys zijn daarbij belangrijke projecten om het Broerenkwartier te ontwikkelen tot een toekomstbestendig gebied voor wonen, winkelen en recreëren.

Fase: loopt
Realisatie: 2021-2025
Eigenaar/aanjager: gemeente, ondernemers en partners

Thema C: Creatieve broedplaatsen en experimentele labs

8 **Kattegat 2.0: tijdelijke wooncommunity voor leven, wonen en werken**

Bij experimenteel en creatief wonen denk je meteen aan Kattegat. Oude containers zijn er omgetoverd tot kleurrijke huizen. Het containerdorp ligt sinds 2015 tussen het spoor en de wijk Hanzeland in en zorgt voor levendigheid en karakter op woon- en werkge¬bied. Vooral jonge creatieve ondernemers en kunstenaars zijn hier gaan wonen. Voor de artistieke sfeer, als tijdelijke woonoplossing of doelbewuste keuze. Het project was bedoeld als tijdelijk project, maar samen met de bewoners en de ontwikkelaar verkent de gemeente nieuwe gemeenschappelijke woonoplossingen op basis van de lessen en ervaringen van Kattegat. Door de creatieve en experimentele aard van de wijk zou een 'Kattegat 2.0' uitstekend passen bij de ambities van dit Kompas.

Fase: loopt
Realisatie: 2021 - 2030
Eigenaar/aanjager: gemeente en bewoners

Bron: Weblog Zwolle

9 **Stadslab Zwolle**

Thema's op het gebied van wonen die aandacht verdienen zijn duurzaamheid, circulariteit, gezondheid, betaalbaarheid en inclusiviteit. Daarnaast is de woonopgave groot en de betaalbaarheid van woningen komt onder druk te staan. Zwolle heeft al een aantal vooruitstrevende initiatieven om antwoord te kunnen geven op deze maatschappelijke en economische ontwikkelingen. Het Zwols Concilium bijvoorbeeld; een samenwerkingsverband tussen ontwikkelaars, bouwers, makelaars en overheden. De partijen ontwikkelden samen een verstedelijkingsperspectief waar woningbouw, klimaatadaptatie, economische ontwikkeling, gezondheid en inclusiviteit integraal worden benaderd. Ook neemt Zwolle deel aan de verdichtingsstudie van Atelier Rijksbouwmeester, waarbij de focus ligt op flexwonen en de betaalbaarheid van wonen. Een goed begin, maar we willen verder. Hoe kunnen we de lessen van het Kattegat zo goed mogelijk vertalen naar nieuwe, experimentele woonconcepten? En hoe zorgen we dat ook het architectonische uiterlijk van nieuwe vastgoedontwikkelingen passen in het ECO-systeem van Zwolle? Hoe benutten we projecten als De Tippe, Spoorzone en Oosterenk om onze ambities nóg meer kracht bij te zetten, bijvoorbeeld door aan de hand van dit soort projecten nieuwe experimenten op te starten? Waar creëren we ruimte voor de eerste modulaire houtbouwprojecten die Zwolle ook op de eerste golf brengen in deze beweging? Hoe zorgen we daarbij voor het ontplooien van nieuwe waardemodellen zoals het inzetten van een CO2-compensatiefonds? En hoe trekken we met ons woonaanbod en een nieuw type voorzieningen kenniswerkers, pioniers en studenten aan? Voortbouwend op de bestaande samenwerkingsverbanden zoals Het Concilium zetten we daarom een 'stadslab' op waarmee we deze uitdagingen van de nieuwe economie op het gebied van wonen te lijf gaan. Centrale opgave in het stadslab is het vernieuwen van het woonaanbod en het bevorderen van (het toepassen van) innovaties in de stedelijke leefomgeving. Afgeleide doelen zijn het creëren van meer samenhang en afstemming van de programmering tussen de Zwolse projecten.

Fase: onderzoek
Realisatie: 2021-2030
Eigenaar/aanjager: gemeente en partners

10 **Expertisecentrum klimaatbestendig ontwikkelen**

Zwolle excelleert in klimaatbestendig ontwikkelen. Bij de herinrichting van het buiten¬dijkse project Kraanbolwerk zijn in nauwe samenwerking met waterschap en provincie klimaatbestendige woningen gerealiseerd. De woningen zijn hoger ge¬bouwd om ook bij hogere waterstanden (als gevolg van klimaatverandering) droog te blijven en de ingang van de parkeergarage is af te sluiten, zodat de auto's droog staan bij hoogwater. Aan de rand van Weezenlanden fungeren de souterrains en kelders van woningen als waterkering, wat op deze schaal uniek is in Nederland. En ook Stadshagen, een grote wijk waar zo'n 25.000 mensen wonen en die nog volop in ontwikkeling is, is een landelijk voorbeeld voor duurzaam en klimaatbestendig ontwikkelen. De wijk kent een slim netwerk van waterwerken (waaronder de ge¬luidswal) en openbare ruimtes die als waterbuffer fungeren. Het duurzaamste huis van Nederland staat zelfs

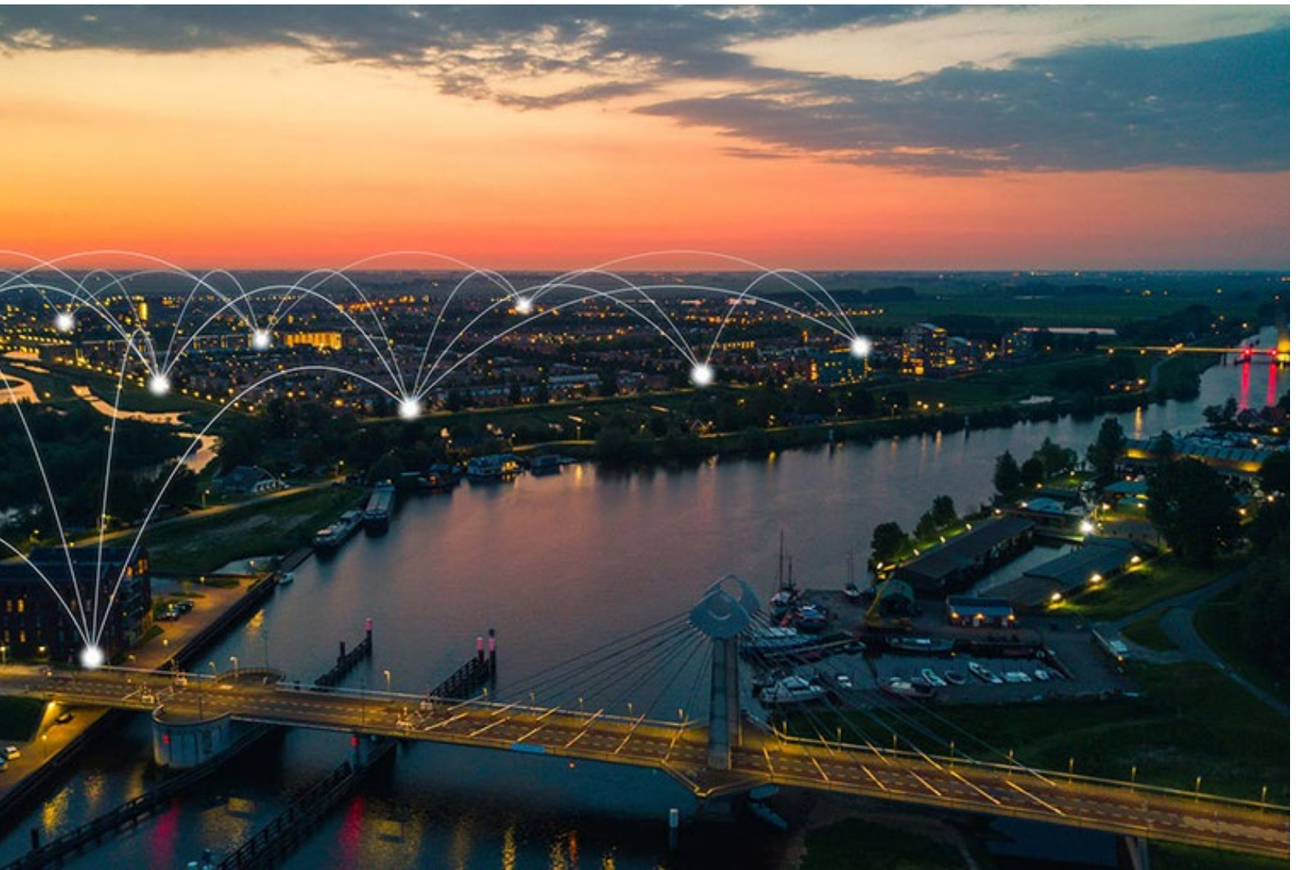
in deze wijk! Deze kennis wil Zwolle in de toekomst exploiteren door een expertisecentrum voor klimaatbestendig ontwikkelen in de markt te zetten. Het expertisecentrum laat zien wat Zwolle op dit vlak in huis heeft en fungeert als een kennismotor om tot nog betere, klimaatbestendige oplossingen te komen. Bovendien biedt klimaatbestendig bouwen kansen om ook architectonisch het experimentele karakter van Zwolle uit te dragen. Hoge woningen op palen plaatsen om het stijgende waterpeil van de IJssel delta te trotseren zou bijvoorbeeld een spannend aangezicht opleveren.

Fase:
Realisatie: 2021 - 2030
Eigenaar/aanjager:

11 Smart Zwolle

Zwolle experimenteert als slimme stad met informatieverzameling onder de noemer 'Smart Zwolle' en is hiermee een internationaal voorbeeld. Smart Zwolle is een initiatief om de stad beter te laten functioneren en toekomstige problemen efficiënt op te kunnen lossen dankzij dataverzameling en informatietechnologie. "Hoe beleven inwoners van Zwolle de stad?" Is de vraag die hierbij centraal staat. Op basis van verzamelde informatie over vervoer, gezondheid, milieu en veiligheid wordt de leefomgeving geoptimaliseerd. Een voorbeeld is het project 'SensHagen' in de wijk Stadshagen. Informatie wordt verzameld door de buurtbewoners zelf, die luchtkwaliteit, neerslag, verdamping, wind en hitte meten. Op deze manier wordt het lokale klimaat inzichtelijk gemaakt en worden bewoners van Zwolle betrokken bij klimaatverandering. Andere projecten zijn 'HanzeHub' en 'WoonInzicht' waarbinnen data over Zwolle wordt verzameld, respectievelijk over de binnenstad en over wonen. Op het dataplatform Smart Zwolle Hub wordt deze en andere informatie gedeeld. De doorontwikkeling van Smart Zwolle tot een regionaal platform op basis waarvan de stedelijke ontwikkeling vormkrijgt, is een belangrijk doel van dit project.

Fase: loopt
Realisatie: 2021 - 2030
Eigenaar/aanjager: gemeente

12 Polymer Science Park

Polymer Science Park (PSP) stimuleert technologische innovatie in de kunststofsector. Circulariteit, duurzaamheid en ICT-automatisering zijn belangrijke speerpunten. Daarnaast entameert het Park samenwerking tussen verschillende bedrijven uit deze sector, om uiteindelijk de 'Silicon Valley van de kunststofsector' te worden. Een goed voorbeeld is de samenwerking van PSP met het initiatief 'The Great Plastic Bake Off' waarbij mobiele 'keukens' plastic afval omzetten naar kwalitatieve bouwmaterialen in gebieden in de wereld waar plastic recycling nauwelijks aanwezig is en de vervuiling het grootst.

Fase: loopt, moet nog groeien
Realisatie: 2021 - 2030
Eigenaar/aanjager: ondernemers

13 Green PAC iLab

Green PAC iLab, een initiatief van de hogenscholen NHL Stenden en Hogeschool Windesheim, is een open innovatiecentrum voor (groene) kunststoffen, vezels en composieten. Kennisontwikkeling, innovatie en samenwerking tussen hogescholen, universiteiten en bedrijven in de brede maakindustrie staan hier centraal, zodat er startups en nieuwe ondernemingen uit voort kunnen vloeien.

Fase: loopt
Realisatie: 2021 - 2030
Eigenaar/aanjager: ondernemers

14 Kunstbroedplaatsen

In Zwolle versterken creativiteit en economie elkaar. De kunstvakopleidingen, kunstinstellingen, studenten, makers en artiesten vormen een actief en energiek ecosysteem en een motor die het innovatieve vermogen van het Zwolse bedrijfsleven verhoogt. Een voorbeeld hiervan is Creative Works, een brancheverenigingvoor alle creatieven in Zwolle. Die ziet creativiteit als motor voor Zwolle: in concepten

en campagnes, vanuit vakmanschap en ondernemerschap, vanuit design thinking en creative technology, vanuit maatschappelijke en actuele thema's. Aan de hand van dit soort initiatieven kunnen kunstbroedplaatsen worden ontwikkeld waar creativiteit en economie structureel hand in hand gaan. Locaties als De Spiegel en de IJsselcentrale lenen zich voor zo'n benadering.

Fase: loopt, moet nog groeien
Realisatie: 2021 - 2030
Eigenaar/aanjager: gemeente

15 **Perron038**
Perron038 staat aan de basis van de ontwikkeling van de creatieve en slimme maakindustrie. Perron038 is gevestigd in de Spoorzone en is een technisch innovatiecentrum dat samenwerking faciliteert tussen bedrijven, onderwijsinstellingen en studenten. Machinebouwers en productontwikkelaars komen hier samen om kennis te delen en producten slimmer en duurzamer te maken. Robotica, IT-technologie, mechatronica, sensoren, additive manufacturing en vision worden hier bijvoorbeeld ontwikkeld. Daarbij zoeken ze naar de koppeling tussen deze industrie en het creatieve onderwijs dat Zwolle rijk is. Cibap kent bijvoorbeeld een aantal opleidingen die ontzettend goed aansluiten bij de creatieve en slimme (maak-)industrie.

Fase: loopt
Realisatie: 2021 - 2030
Eigenaar/aanjager: bedrijfsleven

16 **Hospitality Lab**
Het huidige toeristische overleg met al de vertegenwoordigers van de deelsectoren, zal worden getransformeerd naar het Hospitality Lab, dat zich inzet voor het aanjagen van experimenteel, creatief en ondernemend aanbod met het Toeristische Perspectief 2030 als uitgangspunt. 'Duurzaamheid' en 'balans tussen lust en lasten' voor de bewoners zijn hierbij belangrijke randvoorwaarden. Welk aanbod heeft Zwolle nodig om nieuwe doelgroepen (kenniswerkers, pioniers en studenten) aan te spreken? Hoe creëren we een nieuw type belevenissen, gebruikmakend van de levendigheid van de binnenstad en de rust en ruimte die de omgeving van Zwolle biedt? Hoe benutten we de leegstand van winkels om een nieuw type vrijetijdsaanbod in de binnenstad 'in te pluggen'? Wat betekent de digitalisering van cultuur en sport en hoe kan Zwolle daarin vooroplopen? Het Hospitality Lab, een samenwerking van culturele instellingen, overheden, marketingorganisaties, ondernemers en kennis- en opleidingsinstituten, moet gaan werken aan een vrijetijdsaanbod van de nieuwe economie dat Zwolle nóg interessanter maakt voor toekomstig talent.

Fase: loopt, moet nog groeien
Realisatie: 2021 - 2030
Eigenaar/aanjager: gemeente en ondernemers

Thema D: Ondernemende clusters

17 **Zwolle E-commerce hub**
Zwolle biedt een aantrekkelijk vestigingsklimaat voor e-commerce bedrijven. Zo kent Zwolle vele web¬shops die hun bestellingen door heel Nederland (en soms daarbuiten) leveren en daarbij gebruik maken van de gunstige infrastructurele ligging van regio Zwolle. Niet voor niets is het grootste geautomatiseerde distributiecentrum ter wereld, van e-commerce specialist Wehkamp, in de regio gevestigd. Zoals eerder vermeld, is e-commerce een snelgroeiende sector: er bestaan al 5300 webshops in de re-gio, de enige hbo-opleiding e-commerce van Nederland wordt hier aangeboden en er zijn 3 mbo-opleidingen. Een goed voorbeeld van innovatie van e-commerce, is het 'Topcentrum E-commerce' waarbij 38 bedrijven zijn aangesloten zoals Weh¬kamp, De Nieuwe Zaak, IQ Media en Yourhosting. De groei van de sector wordt versterkt door de pandemie en de razendsnelle groei van ICT-mogelijkheden. Met andere woorden: e-commerce is de sector van nu én van de toekomst!

Fase: onderzoek
Realisatie: 2022 initiatie
Eigenaar/aanjager: gemeente en ondernemers

18 **Zwolle ICT-Hub**
Naast E-commerce is de ICT-sector een van de snelst groeiende sectoren van Zwolle en verdient daarom aandacht. Door de accelaratie van de digitalisering is het een sector met veel potentie en daarnaast bezit Zwolle al veel kennis op dit gebied: de grootste ICT hbo-opleiding van Nederland is te volgen aan de Hogenschool Windesheim en Zwolle herbergt meerdere mbo-studies op het gebied van ICT. Daarbij bestaan er al meerdere ICT-samenwerkingen in de regio, zoals bijvoorbeeld het Regio Zwolle IT Platform. Dit is een samenwerkingsverband tussen al de IT-organisaties uit de regio. Ook zijn er diverse netwerkkantoren zoals HUBHouse, Biljartfabriek, BIJHANZ, THECITYPOST, MYOFFICE en Place Vendome in de stad. Dit zijn verzamelgebouwen voor dynamische, ICT-gerelateerde organisaties, van start-up tot grown-up en van klein tot groot. De mix van hippe ondernemingen binnen één kantoorpand resulteert in innovatie en een duurzame werk- en leeromgeving. Deze clusters kunnen als aanjager werken voor een Zwolse ICT-hub. ICT is immers een groeiende, robuuste sector gericht op de toekomst en Zwolle kent al een sterke ICT-fundering waarop we kunnen bouwen. Daarnaast biedt deze sector werkgelegenheid voor hoogopgeleide kenniswerkers, dus een impuls van de ICT-sector zorgt voor een toename van de doelgroep waarop onze focus ligt.

Fase: onderzoek
Realisatie: 2022 initiatie
Eigenaar/aanjager: gemeente en ondernemers

19 Health Innovation Park

Een krachtige sector van de regio is de gezondheidszorg. Het regio ziekenhuis Isala is met vijf locaties een belangrijke werkgever en tegelijkertijd is het ziekenhuis een innovator. Isala is bijvoorbeeld de grootste partner van het Health Innovation Park (HIP), een organisatie waar regionale zorg- en kennisinstellingen, bedrijven en zorgverzekeraars bij zijn aangesloten, om samen innovaties te kunnen verwezenlij¬ken. De zorg staat namelijk voor enorme uitdagingen: er is een tekort aan perso¬neel, er is sprake van vergrijzing en de betaalbaarheid van de zorg staat onder druk. Ontwikkelingen die pijnlijk duidelijk en versterkt worden door de coronapandemie. Daarom blijft Zwolle vernieuwen en innoveren als het gaat om het leveren van zorg. Met als doel de zorg eenvoudiger, prettiger en effectiever te maken, zonder het menselijke aspect te verliezen. Een voorbeeld van zo'n medische innovatie is de droneverbinding tussen Meppel en Zwolle voor medische spoedtransporten, omdat deze manier van transport sneller, veiliger en schoner is dan vervoer via de weg. Een ander vooruitstrevend project is het inzetten van virtual reality (VR) voor stress-, angst-, en pijnvermindering. Ook het verlichten van de zorg door de ontwikkeling van preventieve, innovatieve woon-zorgprojecten is een belangrijke opgave voor Zwolle. Het onder de vlag van Health Innovation Park doorontwikkelen van dit soort initiatieven en bundelen van deze kennis is dan ook een belangrijk project voor de toekomst.

Fase: loopt
Realisatie: 2021 - 2030
Eigenaar/aanjager: gemeente en ondernemers

Bron: Beeldbank MarketingOost; 5.1.2e

20 Chainport Zwolle

De excellente ligging en aanwezigheid van goede verbindingen over weg, water en spoor maken Zwolle tot 'gateway' naar Noordoost-Europa. Zwolle is misschien geen mainport, maar wel een innovatieve chainport! Historische handelsgeest in een nieuwe economie. Dat is een ontwikkelings- en innovatievraagstuk, maar ook een positioneringsvraagstuk. We willen werk maken van de positionering van Zwolle als logistiek kernpunt van Nederland. Het stimuleren van innovatie in de logistieke sector is daarbij van groot belang om andere bedrijven aan te trekken en de naam van innovatieve chainport waar te maken, zodat er een logistieke hub kan ontstaan. Daarbij ligt de focus op vooruitstrevende, experimentele en vernieuwende organisaties en niet op het volbouwen van de regio met distributiecentra.

De logistieke toekomst van Zwolle staat voornamelijk in het teken van slimme en schone (stads)distributie. Zwolle is een ideale stad om te experimenteren met vernieuwende concepten zoals voorraad koppelen aan IT, kunstmatige intelligentie en het gebruik van robots, voorbeelden waar vooral in de e-commerce al mee gewerkt wordt. Het project B-ITS (Bicycle Intelligent Transport System) bestaat uit meerdere pilots waarbij de distributie van goederen binnen Zwolle via de fiets gestimuleerd wordt. Fietskoeriers krijgen bijvoorbeeld voorrang bij bepaalde stoplichten zodat het fietsvrachtverkeer binnen de stad te stimuleren. Ook biedt de Hogenschool Windesheim drie logistieke hbo-opleidingen aan. Samen met het sterke e-commerce en ICT-cluster biedt de logistiek een krachtige propositie voor de toekomst van Zwolle.

Fase: loopt
Realisatie: 2021 - 2030
Eigenaar/aanjager: gemeente en ondernemers

21 Port of Zwolle

Port of Zwolle kenmerkt de samenwerking binnen Regio Zwolle en is de ambitieuze, logistieke hub van het Noordoosten. Port of Zwolle zet vol in op circulaire bedrijvigheid en energie, gesterkt door de Regio Deal Regio Zwolle. Binnen Port of Zwolle worden er verschillende initiatieven gestimuleerd die bijdragen aan duurzaamheid, klimaatbestendigheid en circulariteit van de regio. Zo moet de haven meer energie gaan opwekken dan er wordt verbruikt en wordt er een reststromen-hub gerealiseerd waarin grondstoffen worden hergebruikt en afvalstromen gerecycled. Daarnaast wordt er een proeftuin gefaciliteerd om te experimenteren met klimaatadaptie én wordt er een circulair lab ontwikkeld waar kennis en innovatie worden gedeeld en gestimuleerd. Ondernemers, overheid en onderwijs worden hierbij betrokken, verbonden en voorbereid op de grootschalige transities en uitdagingen rondom energie, klimaat en economie.

Fase: loopt
Realisatie: 2021 - 2030
Eigenaar/aanjager: gemeente en ondernemers

22 **De Zwolse acquisitiemotor**

Zwolle heeft al veel. Maar niet alles! En dat wat we nog niet bezitten maar wel graag willen hebben, daar gaan we actief naar op zoek. Dat betekent dat we bedrijven en investeerders willen aantrekken die duurzaam willen groeien en excelleren in e-commerce, ICT, health en de creatieve en slimme (maak-)industrie. We richten ons daarbij expliciet op de doelgroep kenniswerkers, pioniers en studenten. Daarnaast willen we actief studenten aantrekken die aan de slag willen met onderzoeks- en praktijkvraagstukken rondom de hierboven genoemde thema's. We richten ons daarbij met name op hbo- en universitaire studenten. En op potentiële studenten voor CIBAP; de middelbare onderwijsinstelling voor de creatieve industrie én beste vakschool van Nederland. Ten slotte gaan we actief bouwen aan een netwerk van congresorganisatoren om een regiobreed programma van experimentele congressen en evenementen te ontwikkelen rondom deze thema's, waarmee het profiel van Zwolle steeds meer gaat leven.

Fase: onderzoek
Realisatie: 2021 - 2030
Eigenaar/aanjager: gemeente

Thema E: ECO-stad, groene stad

23 **Wereldfietsstad Zwolle**

Zwolle is een fietsstad pur sang. Maar Zwolle wil meer zijn dan dat. Zwolle wil wereldfietsstad worden en werkt daarom aan diverse pilots omtrent slimme fietsoplossingen. Denk bijvoorbeeld aan multimodale realtime reisplanners, interactieve apps en connected infra. Het opzetten van een zogeheten 'Cycling Data Hub' is hier ook onderdeel van; een plek waar fietsdata wordt verzameld, geanalyseerd en opengesteld. Dit biedt Zwolle nuttige informatie die de basis vormt voor doelgericht, effectief beleid op het gebied van mobiliteit. Daarnaast heeft het label 'Wereldfietsstad' aantrekkingskracht op de beoogde doelgroepen.

Fase: gaat van start
Realisatie: 2021 - 2030
Eigenaar/aanjager: Rijk, provincie, gemeente en ondernemers

24 **Parkstad Zwolle**

Zwolle herbergt 44 parken en is omringd door bijzondere landschappen. Het verbinden van dit groen is de ambitie achter dit initiatief. Zo ontstaat een netwerk van parken, een groene basisinfrastructuur die woon- en werkomgevingen verbindt en uitnodigt om te wandelen, fietsen en buiten te sporten.

Fase: gaat van start
Realisatie: eind 2022
Eigenaar/aanjager: gemeente

Thema F: Culturele topstad

25 **Doorontwikkeling Museum de Fundatie**

Museum de Fundatie in Zwolle is een architectonisch icoon van de stad waarin de combinatie van historie en moderniteit wordt belichaamd. In een La Group onderzoek scoorde de Fundatie het hoogst als punt van associatie bij de stad Zwolle. Het is een internationaal befaamd museum met een collectie en tentoonstellingen die jaarlijks meer dan 200.000 bezoekers trekken. Niet alleen de nú wereldberoemde kunstenaars, die het museum tentoonstelt zijn van belang. De Fundatie manifesteert zich als een broedplaats voor nieuw talent en een podium voor experiment. Het museum plaatst kunst midden in de wereld en organiseert tentoonstellingen, die de grote maatschappelijke thema's in een kunstcontext aan de orde stellen. Dat doet het museum in nauwe samenwerking met HKU, ArtEZ en Cibap en met de culturele partners in de stad en daarbuiten. De Fundatie laat voortdurend in een sandwichformule gelijktijdig tentoonstellingen zien voor verschillende publieksgroepen en is zo een grens overstijgend platform voor discussie en ideeënvorming, binnen en buiten de kunst. Door het publiekssucces en dit ambitieuze programma is de locatie in Zwolle te klein geworden en zijn er plannen voor het openen van een tweede vestiging in Zwolle van Museum de Fundatie in de spoorzone. Dit zou ook tot een navenante groei in de bezoekersaantallen en profiel leiden.

Fase: onderzoek
Realisatie: 2024/2025
Eigenaar/aanjager: Fundatie

Bron: Beeldbank MarketingOost; 5.1.2e

Hanzejaar 2023

In 2023 wordt het Hanzejaar georganiseerd in samenwerking met de negen Nederlandse Hanzesteden. Een jaar waarin extra betekenis gegeven wordt aan 800 jaar Hanze gedachtengoed. Tijdens dit jaar wordt er aandacht geschonken aan de rijke historie en cultuur van de Hanze die als inspiratiebron moet dienen voor de toekomst. Verbinding en samenwerking stond altijd centraal in de Hanze, en daarom moet dit jaar verbinding en samenwerking stimuleren tussen ondernemers, inwoners en bezoekers. Bovendien wordt het Hanzejaar ingezet als opmaat voor nieuwe mijlpalen zoals de terugkeer van de IJsselkogge in 2024, de Hanzedagen in 2030 en 2031 in Zwolle en Harderwijk en wellicht Culturele Hoofdstad 2033. Met een kwalitatief hoogwaardig programma draagt het Hanzejaar direct bij aan de promotie van de Hanzesteden(-regio) en het aantrekken van (inter)nationale bezoekers. Bovendien worden internationale Hanzesteden hierbij betrokken, om het jaar ook in een Europese context te plaatsen.

Fase: onderzoek
Realisatie: 2023 (mogelijk vervolg 2030 en 2033)
Eigenaar/aanjager: gemeente en partners stad

Culturele Hoofdstad van Europa

Het jaar 2033 moet het jaar worden waarin Zwolle Culturele Hoofdstad van Europa is. In dat jaar wil Zwolle haar experimentele, creatieve en ondernemende in volle samenhang aan de wereld tonen. De weg er naartoe moet ondernemers, innovatoren en creatievelingen activeren het maximale te halen uit ECO-stad Zwolle.

Fase: gaat van start
Realisatie: 2033
Eigenaar/aanjager:

28 Meer ruimte voor spontaniteit in de stad

Fase: loopt
Realisatie: 2022-2030
Eigenaar/aanjager: gemeente

Thema G: Projecten in relatie tot water

29 Proto exposeert op het water

Fase: loopt, moet groeien
Realisatie: 2023
Eigenaar/aanjager: evenementenorganisatie

30 Zwartewaterzone

Fase: gaat van start
Realisatie: 2024-2026
Eigenaar/aanjager: ontwikkelaar

Bron: Beeldbank MarketingOost; 5.1.2e

Dit is een uitgave van BLOC bv in samenwerking met de Gemeente Zwolle. Alle rechten gereserveerd. BLOC heeft zich ingespannen om alleen beelden te gebruiken waar zij toestemming voor had en/of die auteursrechten vrij zijn. Mocht er toch iets fout zijn gegaan gelieve ons dan in te lichten.

BLOC bv
Van Vollenhovenstraat 15
Pakhuis 22
3016 BE Rotterdam
+31 10 843 2395
info@bloc.nl

Legenda toegepaste uitzonderingsgrondslagen

In dit document zijn gegevens definitief geanonimiseerd op grond van:

Wet	Artikel	Omschrijving	Pagina's
Wet open overheid	Art. 5.1 lid 2 sub e	De eerbiediging van de persoonlijke levenssfeer	2, 8, 9, 11, 16, 19, 22, 26, 27, 28, 29

KOMPAS ZWOLLE

DOELGROEPEN

Studenten
- Betaalbare woning (kamer)
- Bijverdienen in de horeca/retail
- Levendige, gezellige stad

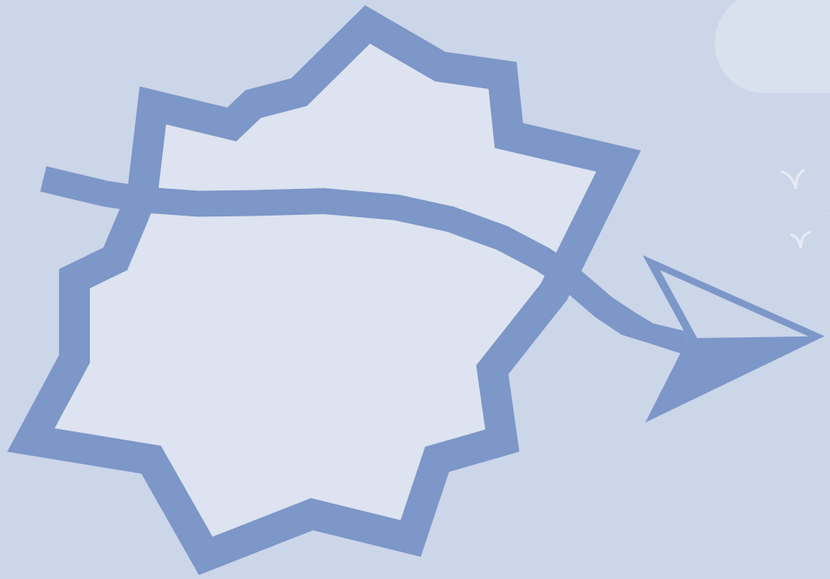
Kenniswerkers
- Stijlvol pand in stedelijk gebied
- Ambitieus met goed betaalde baan
- Kunst, cultuur en natuur

Pioniers
- Experimenteel wonen (community)
- Flexibiliteit en vrijheid
- Alternatief, kleinschalig en cultureel

Huidige bewoners
- Kwalitatief en klimaatbestendig wonen
- Elkaar gunnen en samenwerken
- Familiebedrijven en ondernemersgeest

ECO-SYSTEEM

EXPERIMENTEEL
Innovatiekracht heeft de stad gemaakt tot wat het is. Zwolle durft. Of het nou gaat om klimaatbestendig bouwen, innovatie in de zorg, digitalisering van het stedelijk weefsel of vormgeven aan gedurfde samenwerkingen, Zwolle doet het. En dat blijven we doen!

CREATIEF
Zwolle is een creatieve stad. De stad wemelt van kunstenaars, creatieve vormgevers en ontwikkelaars. Naar de toekomst toe willen we deze kwaliteit uitvergroten en inzetten voor de vernieuwing van de stad. In creatieve samenwerkingsvormen willen we met creatieve clusters werken maken van creatieve technologieën en nieuwe oplossingen voor urgente maatschappelijke uitdagingen.

ONDERNEMEND
Ondernemerschap heeft Zwolle tot een bloeiende en vooruitstrevende stad gemaakt. De handelsgeest is overal in de stad voelbaar en de gevolgen ervan zijn zichtbaar in de rijkdom van de stad. Met die ondernemersmentaliteit willen we in nauwe samenwerking tussen overheid, onderwijs en bedrijfsleven werken aan duurzame groei.

"EXPERIMENTEEL, CREATIEF EN ONDERNEMEND DE BREDE WELVAART VERGROTEN"

WAT BETEKENT DAT VOOR DE STAD?

Laboratorium

Samen optrekken

Nieuwe dingen doen

Eerst doen, dan denken

EXPERIMENTEEL

Verbinding met het water

Cross-sectoraal kracht toevoegen

Internationaal-positie innemen richting het oosten

ONDERNEMEND

Naar buiten treden

Beetje gek mag ook

ZWOLLE

Experimenteel, Creatief en Ondernemend de brede welvaart vergroten.

Authentiek

Verrassend

Verrassende waarde toevoegen

Samen spelen

CREATIEF

Beweging met een doel

Guerrilla (marketing)

Creativiteit zichtbaar in de stad

Laboratorium

From: "5.1.2e " <5.1.2e @zwolle.nl>
Sent: 3/6/2024 3:11:47 PM
To: "5.1.2e 5.1.2e " <5.1.2e @zwolle.nl>, "5.1.2e " <5.1.2e @zwolle.nl>
Cc:
Subject: FW: Oogst bouwstenen Aanvulling Omgevingsvisie: spoorboekje en acties

5.1.2e ,
In aanvulling op onderstaande.
Ik ben op basis van de formats en de kennis die ik heb over de bouwstenen gister bezig geweest met de duiding van de themas Wonen en Energie.
Zie als bijlage die duiding. Zouden jullie dit willen voorzien van commentaar, het aanscherpen. Het is min of meer een samenvatting van de formats. Voor wonen heb ik ook het PFP document gebruikt, zoals al met Dorrit besproken.
Groet,
5.1.2e

Van: 5.1.2e (5.1.2e
Verzonden: woensdag 6 maart 2024 15:17
Aan: 5.1.2e (5.1.2e ; 5.1.2e ; 5.1.2e ; 5.1.2e ; 5.1.2e 5.1.2e ; 5.1.2e ; 5.1.2e ; 5.1.2e
CC: 5.1.2e 5.1.2e ; 5.1.2e ; 5.1.2e 5.1.2e
Onderwerp: Oogst bouwstenen Aanvulling Omgevingsvisie: spoorboekje en acties

Beste trekkers van de bouwstenen voor de Aanvulling Omgevingsvisie,
Hartelijk dank voor de ingevulde formats! Er ligt een mooi pakket aan opgaven waarmee we de komende periode samen aan de slag gaan. Afgelopen dagen heeft het programmateam Aanvulling Omgevingsvisie de oogst geduid vwb de betekenis van de bouwsteen voor de Aanvulling Omgevingsvisie. In deze mail vinden jullie info over de volgende stappen en wordt ook **actie van jullie** gevraagd, Deze acties heb ik gemarkeerd.
Als de portefeuillehouder Aanvulling Omgevingsvisie (Gerdien Rots) morgen akkoord is, en het agendatechnisch allemaal rondkomt, bespreken we volgens planning aanstaande maandag 11 maart de oogst van elke bouwsteen in verschillende combi-pfo's (portefeuillehouder ruimtelijke ordening + betreffende vak portefeuillehouder). Zoals eerder aangekondigd is het natuurlijk de bedoeling dat jij als trekker van 'jouw' bouwsteen hierbij aanwezig bent! Mijn verzoek is dan ook om je agenda hiervoor leeg te maken (uitnodiging volgt via secretariaat) en om een korte inleiding (5 minuten) tijdens het combi-pfo te geven over wat er nu op tafel ligt. Dit om het gesprek op gang te brengen. Voor een leidraad: zie bijgevoegde oplegnotitie die bij elke bouwsteen meegestuurd wordt. Verder zitten tijdens de combi pfo's aan tafel: het aanspreekpunt van jouw bouwsteen vanuit het team Aanvulling Omgevingsvisie (5.1.2e of 5.1.2e), de opdrachtgever (5.1.2e) en ik (opdrachtnemer). De stukken worden morgen gepubliceerd in IBABS.
Na de combi-prfo's (met 18 maart als reservedatum) zijn er meerdere momenten om de stukken af te ronden, aan te scherpen en klaar te maken voor bespreking met het college tot aan het delen van de oogst van de bouwstenen met de gemeenteraad (cf afspraak in de bestuursopdracht Aanvulling Omgevingsvisie). Hiervoor hebben we jou ook nodig: wil je de bouwsteen (format) en eventueel achterliggende rapporten (iig voor wonen, stadsscan en economie) alvast bekijken met de blik van een gemeenteraadslid, belanghebbende en inwoner en klaarmaken voor publicatie? Daarnaast zal jouw aanpreekpunt (zie tabel onderaan deze mail) je mogelijk ook nog vragen om hier en daar tekst te verduidelijken, meer samen te vatten of iets in de vorm aan te passen (cf uitgevraagd format). Bedoeling is om met behoud van relevante inhoud nog beter leesbare bouwstenen te presenteren van een vergelijkbaar niveau. De hiermee gemoeide deadlines zijn hieronder geel gemarkeerd. Let op: deadlines zijn krap en dus echt hard. Te laat aanleveren betekent dat het programmateam de stukken niet op tijd rond krijgt. Vandaar mijn oproep om nu al, en iig na de combi pfo's, met de gevraagde acties aan de slag te gaan. Lukt dat niet? Geef dan een seintje, dan zoeken we samen naar een oplossing ��.

Spoorboekje
Het spoorboekje dat bij mijn vorige mail zat is iets gewijzigd en ziet er nu als volgt uit:

- 7 maart: aanleveren rapportage, format + memo met duiding thematische bouwstenen tbv combi pfo's door programmateam Aanvulling Omgevingsvisie
- 11 maart: combi pfo's Gerdien + vakportedeuillehouders over oogst thematische bouwstenen (hiervoor zijn jullie uitgenodigd). Evt reservedatum: 18 maart.
- 14 maart: oogst bouwstenen in MT stadsontwikkeling (deelgenoot maken)
- 19 maart: aanleveren bouwstenen + evt. achterliggende rapportages voor bespreking themacollege. Thematrekkers leveren aan bij 5.1.2e , 5.1.2e , 5.1.2e en 5.1.2e
- 21 maart: aanleveren memo + presentatie + bouwstenen + evt. achterliggende rapportages voor themacollege door programmateam
- 26 maart: themacollege over de oogst en duiding van de bouwstenen + bandbreedtes van opgaven die meegaan naar de scenariostudie

- 27 maart: aanleveren pakket bouwstenen voor besluitvorming in B&W. Thematrekkers leveren aan bij 5.1.2e, 5.1.2e 5.1.2e en 5.1.2e
- 28 maart: aanleveren concept beslisnota B&W voor pfo Gerdien (concept brief van B&W aan gemeenteraad + pakket bouwstenen gaat daarbij) door programmateam Aanvulling Omgevingsvisie
- 3 april: Aanleveren beslisnota voor B&W door programmateam Aanvulling Omgevingsvisie
- 9 april: besluit B&W over bandbreedtes van opgaven + brief van het college naar de gemeenteraad met daarin de oogst en duiding van de bouwstenen + vervolg
- Na 9 april: Brief B&W + oogst bouwstenen versturen naar gemeenteraad (griffie) door programmateam Aanvulling Omgevingsvisie

Voor technische vragen kunnen jullie wederom terecht bij 5.1.2e. Voor inhoudelijke vragen over de duiding van de bouwstenen voor de Aanvulling Omgevingsvisie kunnen jullie terecht bij:

Bouwsteen	Trekker	Aanspreekpunt team aanv. OGV
Wonen	5.1.2e	
Stadsscan	5.1.2e	
Economie	5.1.2e	
Water & Klimaat	5.1.2e	
Mobiliteit	5.1.2e / 5.1.2e	
Energie	5.1.2e / 5.1.2e	

5.1.2e

Groet,

5.1.2e
5.1.2e
5.1.2e
tlefoon 5.1.2e of 5.1.2e
5.1.2e @zwolle.nl

Legenda toegepaste uitzonderingsgrondslagen

In dit document zijn gegevens definitief geanonimiseerd op grond van:

Wet	Artikel	Omschrijving	Pagina's
Wet open overheid	Art. 5.1 lid 2 sub e	De eerbiediging van de persoonlijke levenssfeer	1, 2

Duiding bouwsteen Wonen, Stadsscan en Duurzame energie

Wonen

Voor de bouwsteen wonen is een kwalitatief woononderzoek gedaan. Die geeft inzicht wat de woonbehoefte is na 2030 en laat het volgende zien:

De verwachte demografische groei van nu t/m 2040 ligt tussen de 8.600 (CBS) en 11.700 (Primos) huishoudens. Na 2050 is de verwachting dat de groei van het aantal huishoudens afvlakt/afneemt.

De huidige omgevingsvisie biedt plek/locaties voor 10.000, in de verhouding 60% binnenstedelijk en 40% sub-urbaan. Kwantitatief liggen we op koers: de huidige plancapaciteit is toereikend voor de opgave uit de huidige Omgevingsvisie en sluit aan bij demografische prognoses tot 2040 en verder. Circa 2000 van de 10.000 woningen zijn gerealiseerd.

Op basis van de Regionale Verstedelijkgsstrategie zetten we in op 5.000 – 15.000 extra woningen ten opzichte van de in de huidige Zwolse Omgevingsvisie vastgelegde opgave om tot 2030 1000 woningen per jaar te bouwen. Deze plancapaciteit en bijbehorende locaties zijn er nog niet. Bij het bepalen hoe tot die locaties te komen zijn de volgende aspecten van belang:

- De mate waarin Zwolle sterker groeit dan de prognoses, dat in belangrijke mate bepaald wordt door de aantrekkeringskracht van Zwolle in de regio en het land en de buitenlandse migratie naar Nederland.
- We krijgen te maken met huishoudensverdunning (gemiddelde omvang van een huishouden) en vergrijzing.
- De mate waarin ‘planologische’ zachte plannen hard kunnen worden en er dus een formele bouwtitel ontstaat.
- Vanwege grotere onzekerheden bij planvorming met woningen zien we het programmeren oplopen van 130% naar 150% of soms 200% in andere gemeenten ten opzichte van de opgave.

Kwalitatief zien we een aantal ontwikkelingen per huishoudenstype

- Afname van 1-2 persoonshuishoudens tot 30 jaar (starters, jonge stellen, studenten)
- Aandeel van 1-2 persoonshuishoudens 30-64 jaar en gezinnen op het totaal stabiel, wel absolute groei
- Forse toename van 1-2 persoonshuishoudens vanaf 64 jaar (deels met zorgvraag)

Voor een deel hebben we een aardig beeld voor wie we in Zwolle woningen willen bouwen. Voor een groot deel ook niet en is afhankelijk van andere factoren. Bijvoorbeeld wat het economisch perspectief voor Zwolle is en op welke sectoren ingezet gaat worden. We zien generiek dat in Zwolle o.a. behoefte is aan:

- Stedelijk wonen op z'n Zwols: groen, gemengd en met voldoende leefruimte binnen én buiten;

- Een aantrekkelijke woonomgeving wordt steeds belangrijker met goede en bereikbare voorzieningen;
- Benutten van de huidige woningvoorraad met veel groen-stedelijke woonmilieus;
- Groeiende groepen huishoudens met kwetsbaarheid vragen om ontmoeting, sociaal toezicht en veiligheid;
- De behoefte aan wonen en zorg neemt toe. Dit vraagt om geclusterde woonvormen;
- Zwolle is een traditionele woningmarkt. Groepen die open staan voor nieuw woonvormen en stedelijke woonmilieus groeien;
- Flexibiliteit in woonprogramma is nodig voor na 2050, wanneer mogelijk een afvlakking van de bevolkings- en huishoudensgroei optreedt.

Potentiële gebieden voor extra locaties voor woningbouw zijn de bestaande Zwolse wijken (stadsscan), de ceintuurbaanzone en een uitleglocatie. In de scenarioplanning matchen we de bouwsteen wonen met deze locaties. Dit gekoppeld aan de verschillende mate van huishoudensgroei.

<u>Stadsscan wonen in bestaande Zwolse wijken</u>
De gemeenteraad heeft bij behandeling van de Zwolse Omgevingsvisie in 2021 een motie aangenomen om een Stadsscan wonen uit te voeren. De stadsscan is uitgevoerd en onderzoekt wat de potentie is in bestaande woonwijken voor kwalitatieve verdichting met woningbouw. De stadsscan leidt niet tot een extra opgave, maar geeft de potentie voor kwalitatief verdichten met woningen in bestaande Zwolse woonwijken. Het resultaat is dat tussen de 0 en 2000 woningen toegevoegd kunnen worden in deze wijken, passend binnen de huidige kaders van de Omgevingsvisie. Dat wil zeggen:

- Passend binnen de stedelijke hoofdgroenstructuur;
- Passend binnen het groen/blauwe raamwerk (klimaatadaptatie)
- Passend binnen de in de Omgevingsvisie opgenomen hoogbouwvisie.

De stadsscan heeft ook in beeld gebracht wat de potentie is om kwalitatief te verdichten in bestaande Zwolse wijken wanneer in mindere mate rekening gehouden hoeft te worden met de bestaande ruimtelijke beleidskaders. Dat geeft een potentie van circa 3000 extra woningen bovenop de al genoemde 2000.

De potentie voor kwalitatief verdichten is voor drie verschillende kwalitatieve woonmilieus in beeld gebracht aan de hand van 12 verdichtingsmethodes. De woonmilieus zijn ‘stedelijk’, ‘groenstedelijk’ en ‘buitenwijken’, waar de verschillende Zwolse wijken onder vallen. De potentie per woonmilieu is:

- Stedelijke (Wipstrik, Pierik, Dieze, Assendorp en Veerallee): 0 - 810/1770 woningen
- Groenstedelijk (Holtenbroek, Aa-Landen, Zwolle-zuid, Ittersum): 0 - 950/2020 woningen
- Buitenwijken (Berkum, Brinkhoek, Westenholte): 0 – 165/1205 woningen

In Zwolle liggen er vooral kansen voor de verdichtingsmogelijkheden ‘Optoppen, aanplakken, uitplinten’, ‘functies stapelen’ en ‘parkeren stapelen’. In zijn algemeenheid

kan gesteld worden dat het potentieel zich uit in gestapeld bouwen. Potentie voor het grondgebonden wonen is er alleen in de ‘buitenwijken’ en in de vorm van erfdelen en eventueel door het verplaatsen van functies en bouwen in het groen.

Het toevoegen van woningen is geen doel op zich, is maatwerk en biedt kansen om de vitaliteit en leefbaarheid in Zwolse wijken te versterken. Dit sluit aan bij de ambitie uit de huidige Omgevingsvisie om te komen tot vitale, gezonde, solidaire en duurzame stadsdelen.

Bij het toevoegen van woningen in bestaande Zwolse wijken horen een aantal randvoorwaarden, in de stadsscan ‘spelregels’ genoemd en richten zich op:

- Versterken en benutten groenblauwe kwaliteiten;
- Verdichten als vliegwiel voor de mobiliteitstransitie;
- Verdichten as strategie voor woningdifferentiatie op wijkniveau;
- Verdichting als impuls voor sterke en leefbare wijken.

<u>De energietransitie</u>

In het coalitieakkoord is opgenomen dat Zwolle in 2040 klimaatneutraal moet zijn. Een versnelling is nodig in de uitvoering van de Energietransitie. Dat betekent dat er:

- Er voldoende plekken moeten zijn om energie duurzaam op te wekken;
- We beschikken over een robuuste energie-infrastructuur;
- Een omslag gemaakt wordt in het verwarmen van woningen en overige (bedrijfs)panden, dus zonder gebruik van aardgas.

De huidige Omgevingsvisie benoemd plekken energie (grootschalig) duurzaam opgewekt kan worden, zowel in als buiten de stad. Het gebied Tolhuislanden is het meest kansrijk voor het plaatsen van extra windmolens. De mogelijkheden voor zon op maaiveld niveau is ingeperkt door provinciaal beleid. Het Zwols coalitieakkoord benoemt ook Haerst als gebied waar windmolens kunnen komen om daarmee de energietransitie te versnellen. Inzetten op waterstof biedt mogelijk ook kansen. Dit ontwikkelt zich op bedrijventerrein Hessenpoort en kan mogelijk uitgebreid worden door dit aan te sluiten op de landelijke backbone waterstof.

Naast het duurzaam opwekken van energie is het noodzakelijk dat de de energie-infrastructuur op orde moet zijn om duurzaam opgewekte energie te transporteren naar de gebruiker ervan en het eventueel opslaan daarvan (batterijopslag). Op basis van de ambities van de Zwolle op het gebied van wonen, economie en mobiliteit is versterking van het elektriciteitsnetwerk nodig. Netwerkcongestie is nu al maatschappelijk vraagstuk.

We weten nu dat er tenminste ruimte moet worden gevonden voor 650 trafostations de komende 10 jaar (650 x 30 m2 = ca 2 ha aan ruimtebeslag in de bestaande stad) en tenminste 10 middenspanningsstations (10 en 10/20 kV stations met een ruimtebeslag tussen der 300 – 1.600 m2: ca 5,5 ha in totaal). Waar mogelijk willen we dit inpandig oplossen.

Ook zal er op de middellange termijn naast de uitbreidingen en nieuwbouw van TenneT op het station Hessenweg, in het zuiden van Zwolle nog een nieuwe locatie voor een

hoogspanningsstation nodig zijn (5-7 ha ruimtebeslag) om de bestaande hoogspanningstations Frankhuis en Weteringkade te ontlasten. Verder is Zwolle in beeld voor nieuwe 380 kV traces vanuit Ens via Zwolle richting Oost Nederland/Duitsland.

Ook moet er sterker ingezet worden op het verminderen van het energieverbruik. Dit betekent het energie-arm maken van productieprocessen/productieketens, wat een groter ruimtebeslag kan vragen. Dit geldt tevens voor het energieleverend bouwen van woningen en bedrijven.

Tot slot speelt binnen de energietransitie ook de omslag naar een andere manier van verwarmen van woningen en overige (bedrijfs)panden. Dit aspect maakt al onderdeel uit van de huidige omgevingsvisie. Op basis van van het Warmteprogramma Zwolle wijzigt op een aantal plekken de manier van verwarmen in Zwolse wijken. Dit moet verwerkt worden in de aanvulling van de Zwolse Omgevingsvisie. Belangrijk is dat wijken die overgaan op all-electric veel ruimte nodig hebben voor kabels en transformatiehuisjes.

From: "5.1.2e 5.1.2e " <5.1.2e @zwolle.nl>
Sent: 4/2/2025 5:59:12 AM
To: "5.1.2e " <5.1.2e @zwolle.nl>
Cc: "5.1.2e (5.1.2e " <5.1.2e @zwolle.nl>
Subject: FW: Opmerkingen uit pfo Gerdien

Hoi 5.1.2e ,
Voor zover nog niet gedaan: wil je deze ook opnemen in het overzicht van te verwerken aanpassingen?
Groet,
5.1.2e
5.1.2e
5.1.2e
telefoon 5.1.2e of 5.1.2e
5.1.2e @zwolle.nl

Van: 5.1.2e (5.1.2e
Verzonden: dinsdag 1 april 2025 13:36
Aan: 5.1.2e (5.1.2e ; 5.1.2e 5.1.2e
CC: 5.1.2e ; 5.1.2e ; 5.1.2e (5.1.2e) ; 5.1.2e ; 5.1.2e (5.1.2e)
Onderwerp: Opmerkingen uit pfo Gerdien

Ha allen,
Hieronder even een terugkoppeling van de bespreking in het pfo.
Beslisnota
In de bijlage de opmerkingen uit het pfo van Gerdien. Deze graag meenemen in de aanpassingen die jullie doen nav bespreking in college. Veel van de opmerkingen gelden ook voor de raadsbrief. Bij de raadsbrief mag ook de titel nog worden aangepast.
Gerdiens opmerkingen bij RTP waren:

- Kijk naar de planning van Stadsbroek in RTP en of de tabel over de planning er uberhaupt (of meer indicatief) in moet
- Sleutelgebieden de volgorde aanhouden die nu ook in de beslisnota staat
- Sleutelproject Ring toevoegen (drie sleutelgebieden, twee projecten: Ring en Stadsrivier)
- 15-minutenstad wil ze er graag uit; zowel in RTP als nota; mag anders omschreven worden
- Voorwoord: kijkt ze zelf nog even naar
- Column van 5.1.2e wordt nog toegevoegd.

Over RTP en economie heb ik het volgende genoteerd:
Wethouders hadden in het weekend al standpunten uitgewisseld. Tav verkenning hectares komt in RTP de tekst dat in relatie tot regionale opgave er al een lokale verkenning van 50 tot max 135 loopt bij Hessenpoort. De 35m3 extra uitbreiding wordt niet expliciet benoemd. Voor Marslanden kiezen bestuurders voor keuze 2: zowel inzetten op intensivering van Marslanden als mogelijke uitbreiding om te kunnen voorzien in de vraag naar kleinschalige kavels. Ook hier wordt de tekst nog bestuurlijk afgestemd en wordt bezien of de samenhangend vraagstukken bij bedrijventerreinen als sleutelproject kunnen worden opgenomen. Voor wijkeconomie beide wethouders akkoord met schrappen van die teksten in RTP. Ambtelijke inzet liever op het voorgaande. Er wordt nog bekeken welke bestuursopdracht er nodig is om uitvoering te geven aan de ambities voor economie in het RTP. De teksten voor het RTP en economie worden deze week nog schriftelijk aan beide bestuurders voorgelegd.
Communicatie RTP en wvg
De communicatie rondom RTP en wvg moeten goed op elkaar worden afgestemd. Zowel de raadsbrieven als persbericht en brieven richting grondeigenaren. Morgenvroeg is een afspraak ingepland met 5.1.2e , 5.1.2e , 5.1.2e , 5.1.2e , 5.1.2e en ik om hier goed naar te kijken. Is het handig dat hier ook iemand vanuit team RTP bij aanschuift of koppel ik qua raadsbrief gewoon aan jullie terug?

met vriendelijke groet Zwolle

5.1.2e
5.1.2e

Gemeente Zwolle, Afdeling Concernstaf
Postadres: Postbus 10007, 8000 GA Zwolle
Bezoekadres: Lübeckplein 2
☎ : 5.1.2e
@ : 5.1.2e @zwolle.nl

Legenda toegepaste uitzonderingsgrondslagen

In dit document zijn gegevens definitief geanonimiseerd op grond van:

Wet	Artikel	Omschrijving	Pagina's
Wet open overheid	Art. 5.1 lid 2 sub e	De eerbiediging van de persoonlijke levenssfeer	1

From: "5.1.2e " <5.1.2e @zwolle.nl>
Sent: 2/6/2025 3:23:11 PM
To: "5.1.2e (5.1.2e " <5.1.2e @zwolle.nl>
Cc:
Subject: FW: Overzicht opbrengst afgelopen weken

Vergeten je in cc te zetten

Van: 5.1.2e
Verzonden: donderdag 6 februari 2025 16:23
Aan: 5.1.2e
Onderwerp: Overzicht opbrengst afgelopen weken

Hallo 5.1.2e ,
Op verzoek van 5.1.2e deel ik hierbij een documentje met een overzicht reacties nav de sessies van afgelopen weken.
Morgen gaan we met het team een rode draad hieruit halen.
Voor het besluitvormingsproces in komende maand, wil 5.1.2e maandag een voorstel doen richting Gerdien, samen met voorstel om ook met andere portefeuillehouders te spreken met daarbij aandacht voor de rol die Gerdien kan vervullen komende week in afstemming naar haar collega's.
Beoogd eindresultaat: naast het RTP dat we opleveren voor B&W, een nota met inhoudelijk gewogen en uitgeschreven advies, waarin duidelijkheid wordt geboden / richting wordt gegeven (afwegingen mbt ruimtelijke ontwikkeling en uitvoerbaarheid).
Groet,

5.1.2e
5.1.2e

Tip! Schrijf je in voor de nieuwsbrief over de Omgevingsvisie!

Gemeente Zwolle, Afdeling Proces, Programma, Projectmanagement
Bezoekadres: Lübeckplein 2, 8017 JZ Zwolle

☎ 5.1.2e
@ 5.1.2e @zwolle.nl

Niet printen spaart het milieu.
De gemeente Zwolle beschouwt e-mail als volwaardig communicatiemiddel. Dit betekent dat u erop mag vertrouwen dat de inhoud van dit bericht correct en compleet is.

Legenda toegepaste uitzonderingsgrondslagen

In dit document zijn gegevens definitief geanonimiseerd op grond van:

Wet	Artikel	Omschrijving	Pagina's
Wet open overheid	Art. 5.1 lid 2 sub e	De eerbiediging van de persoonlijke levenssfeer	1

Overzicht opbrengst januari & februari t.b.v. ontwikkeling RTP

Coalitieakkoord Zwolle: Samen voor een waarde(n)volle toekomst

Belangrijkste punten uit het coalitieakkoord zijn (letterlijke tekst):

- *Goed wonen in wijken met een eigen karakter*
    - *Uitvoeren bestaande woningbouwplannen*
    - *Tot 2030 tenminste 10.000 woningen*
    - *Betaalbare woningen*
    - *Meer grip krijgen op woningmarkt: verschillende doelgroepen*
    - *Meer stedelijkheid, behoud van leefbaarheid en menselijke maat*
    - *Rekening houdend met demografische groei*
- *Klimaatbestendige en gezonde leefomgeving: via nieuwbouw, maar ook in bestaande wijken*
- *Inclusief, duurzaam en sociaal*
- *Focus verstedelijking ligt op ruimte vinden in de bestaande stad. Maar bereid om een uitbreidingswijk aan te wijzen: koesteren mooie buitengebied, ook in bestaande stad ruimte voor groen en biodiversiteit*
- *Groen nabij*
- *Geen concessies op Zwolse kwaliteiten*
- *Afstemming Rijk, provincie en regio*
- *Stad en land verbonden*
- *Voortzetten mobiliteitstransitie: fiets en voetganger*
- *Sociaal domein: kansenongelijkheid, meedoen en bestaanszekerheid.*
- *Windenergie ook in Haerst*
- *Aan de slag met bestaande bedrijventerreinen*
- *Voor ruimte-intensieve economische bedrijvigheid is in principe geen plaats*
    - *Uitbreiding Hessenpoort en mogelijke komst railterminal: alleen als dat bijdraagt aan brede welvaart.*

MT Wonen sessie 1 (13-01) en sessie 2 (27-01)

Belangrijke punten uit mail 5.1.2e na sessie 1

- Sturen op de 3 hoofdwaarden; sociale netwerk, nabijheid en groen-blauw wordt herkend en geaccepteerd. Daarmee een basis om het verhaal op te bouwen.
- We gaan ambtelijk voor Vechtpoort I. Ceintuurbaanzone ontwikkelen pas nadat Spoorzone flink tot ontwikkeling is gekomen. Allebei gelijk trekken we niet, qua capaciteit, financiën en behoefte woningaanbod. Oosterenk wel krachtige ter hand nemen? Of doorgaan op zelfde weg; veel inspanningen en niet al te grote successen. Dat accepteren.
- Haalt het bestuurlijk druk van de ketel als we Ring discussie naar achteren schuiven?
- Met Vechtpoort I kunnen we onze belofte als klimaatbestendige groeiregio waarmaken.
- NOVEX: Van het pompen van water uit gebied Herfte (en verder tot Dalfsen), in het Almelose kanaal en daarmee de (binnen-)stad onnodig belasten naar het omdraaien daarvan. Bij overtollig water vanaf weteringen pompen naar Westerveldse Aa en via Nieuwe Vecht en nieuwe pomp bij Nieuwe Verlaat afvoeren naar Vecht. En Vechtpoort I zo ontwikkelen dat het een landelijk voorbeeld wordt van wonen in een retentiegebied.

- Stadsbroek op de agenda voor meer woningen. Positioneren als onderdeel van de stadsrivier en helpend bij waterrobuust maken stad. Ook hier uniek woonmilieu.

Praktisch

- Vechtpoort II heronderhandelen of deal laten gaan. Wie stuurt dat van ons aan, houdt vinger aan de pols
- De uitvoeringsstrategie sterkere plek moet krijgen. Uitvoeringskracht ontwikkelen en brug slaan tussen beleid en gebiedsontwikkelingen/projecten.

Belangrijke punten uit mail 5.1.2e na sessie 1

- Prominente rol voor stadsscan is terecht. Stadsscan is ook een mooie aanleiding om de bestaande wijken/stad nadrukkelijk een plek te geven in de Omgevingsvisie
- Mooie verdichtingskansen in bestaande wijken. Deze stap kwalitatief positioneren: wonen als hefboom voor wijk- buurtverbetering: denk aan verduurzaming, vergroening, versterken leefbaarheid. Bovendien bieden deze locaties een perfecte kans om doorstroming te organiseren: in de bestaande wijken nabij bestaande sociale netwerken en voorzieningen
- Hoe kan verdichting de hoofdgroenstructuur versterken?
- De aanhechtlocaties gedifferentieerd ontwikkelen. Dus niet alleen positioneren in het kader van de behoefte aan grondgebonden woningen. Een ander belangrijke notie is dat we met deze aanhechtlocaties, als gemeente, grip en controle houden op de groei. Over een aantal jaar is Stadshagen afgerond en met VP1, Stadsbroek en wellicht Dijklanden zetten we dan strategisch onze grondposities in.
- Plancapaciteit van 14.000 woningen. Een opgave om in het licht van de aangevulde omgevingsvisie een (boterzacht) deel hiervan te herdefiniëren naar meer stedelijk grondgebonden/ontsloten en grotere appartementen. Als we dat niet doen, zal de roep om uitleg heel sterk aanwezig blijven.

Belangrijke punten uit mail 5.1.2e na sessie 2

- het verhaal verdient een stevige link met de huidige gebiedsontwikkelingen in de bestaande stad (ook in het begin van het verhaal)
    - Dat zit hem met nadrukkelijk in het belang voor binnenstedelijke ontwikkelingen (de focusgebieden)
    - en de verbinding met "wat voor een stad willen we zijn / voor wie wordt er gebouwd cq welke doelgroepen willen we aan Zwolle binden?”.
- Dit moet herkenbaar worden geformuleerd (het geven van richting!) zodat daar ook een belangrijk "anker" ligt voor de discussie rond toekomstige stedelijke ontwikkeling.
    - Daarin aangeven dat we de bestaande 14.000 " woningen in de pijplijn" qua typologie hebben beoordeeld
    - en dat bij komende keuzes een relatie ligt met de nieuwe ontwikkelingen (hoe kunnen die bijdrage aan deze behoefte cq hoe zit de afstemming tussen bestaande plannen en nieuwe voorstellen in de aanvulling omgevingsvisie).
- Vertrekpunt blijft de "afspraken" vanuit NOVEX en de verstedelijkingsstudie voor regio Zwolle. Dat staat niet ter discussie!

Verhaallijn groei van Zwolle

- Huidige programmering, te weinig grondgebonden en te klein, daarop bijsturen. Zwolle groeit nog stevig en lang door, veel vraag naar groenstedelijk en suburbaan wonen. Dat segment zit niet in onze huidige programmering en ook de stadscan laat vooral veel mogelijkheden zien voor gestapeld bouwen en niet voor grondgebonden woningen.

- Door programmering bij te sturen naar meer grondgebonden en grote appartementen kunnen we beter aansluiten bij woonvraag. Conclusie is dat bestaande stad te weinig mogelijkheden biedt voor huidige en toekomstige woonvraag. Dus zullen we ook woningen moeten aanbieden buiten de bestaande stad.
- Dat kan op twee manieren.
    - Grootschalig bij vechtpoort 2
    - Of op meerdere plekken aan de randen van de stad.
- De laatste jaren laat zien dat grondbezit gemeente een belangrijke factor is bij bouwproductie. Daarnaast speelt mee of er veel investeringen nodig zijn voor ontsluiting. Dat ligt een zware wissel op financiële haalbaarheid. Forse risico's.
- Verder zijn bepalende factoren: nabijheid van stad en voorzieningen en flexibiliteit in de woningbouwproductie.

- Keuze voor verschillende stadsrand locaties
    - Stadsrand Ceintuurbaanzone (Vechtpoort1) en stadsbroek.
    - Zwolle zuid: later, maar het is goed om te realiseren dat er nog meer locaties zijn waar wij veel grondbezit hebben.
    - Stadsbroek: woningbouw ondergeschikt gemaakt hebben tov natuur, water en landschap, lijkt dat toch de locatie om snel aan de dominante woonvraag te kunnen voldoen. Meer aantallen maar wel met een excellent samenspel met natuur, water en landschap.
- werkfunctie ook moet meegroeien met de groei van het aantal inwoners. Zwolle mikt daarbij op jonge, creatieve kenniswerkers en heeft daarmee dus een extra ambitie tov de primos.
- Zwolle een bijdrage wil leveren aan het nationale woningtekort. We willen een betrouwbare partner zijn
- Conclusie: je kunt ervoor kiezen de groeiambitie te temperen en minder aanbod te bieden. Dat heeft consequenties voor de arbeidsmarkt een maakt de positie van de Zwolse woningmarkt zoeker erg kwetsbaar. Bij beperkt aanbod zullen zij het altijd afleggen tegen woningzoekers uit gebieden die een hogere verkoopwaarde hebben.

Werksessie college 4 februari

Terugkoppeling Gerdien

Uitkomst is niet eenvoudig. We hebben eigenlijk geen gemakkelijke locaties:

- Stadsscan veel bestuurlijk draagvlak, maar complexe opgaven waarmee kleine aantallen, weinig tempo gemaakt worden en veel ambtelijke inzet nodig is
- Zuid veel bestuurlijk draagvlak, maar afhankelijk van Tennet waardoor ingewikkeld om te plannen en waarschijnlijk niet mogelijk om zoveel aantallen te halen
- CBZ Randstad veel bestuurlijk draagvlak, maar concurreert qua programma met Spoorzone en Stadshart
- Stadsbroek goede mogelijkheden maar beperkt bestuurlijk draagvlak tot circa 500 woningen
- Mijn conclusie is dat Ringstad nodig zal zijn om meer zekerheid en tempo te realiseren voor suburbaan programma.

Terugkoppeling ambtelijk

5.1.2e

Welke portefeuillehouder vrij stellig was over pro's en contra's:

- 5.2
-

Locaties

- Locatie Zwolle Zuid: redelijk positief, hoogspanningslijn voor de korte termijn vraagstuk.
- Vechtpoort 1 / Berkum-zuid: redelijk positief in combinatie met Ceintuurbaanzone.
- Ceintuurbaanzone zelf: veel draagvlak weinig contra's over primaire gedachte van deze ontwikkeling, echter uitvoerbaarheid is moeizaam en vraagt veel (ook afstemming qua programma en tijd met Spoorzone).

5.1.2e

- Er is lang stil gestaan bij alle ontwikkellocaties woningbouw en de potentie ervan.
- Onder collegeleden zijn daarover nog veel inzichten. Geen éénsluitend beeld onder hen waar we voor moeten kiezen.
- Verder waren mijn aantekeningen nog:
    - Zijn de scenario's vernieuwend genoeg? Voldoende innovatief? Het voelt nu behoudend aan.
    - Hoe verhoudt Zwolle zich tot de regio? Het landelijke netwerk? Zwolle maakt ergens onderdeel van uit. Zwolle heeft een belangrijke regionale functie met tal van voorzieningen, het maakt onderdeel uit van het stedelijk netwerk Nederland.
    - In hoeverre is de Europese Natuurherstelwet betrokken bij de scenario's en het maken van de Aanvulling Omgevingsvisie? Het Zwolse Groenbeleid is in zekere zin daar een doorvertaling van.
    - De wijk wordt een belangrijke eenheid op verschillende schaalniveau's. Is de behoefte van voorzieningen in beeld?
    - Er is behoefte aan een extra basiswaarde: Zwolle, verbonden met de regio. De economische motor.
    - Hoe zorgen we ervoor dat we een unieke leefomgeving maken, waar mensen willen wonen en werken?

5.1.2e

- Opgaven en kernwaarden werden herkend. Opdracht om er 1 (wellicht bovenliggend) aan toe te voegen: over Zwolle als centrum van de regio. Dus de regionale context als waarde.
- Gesprek over ontwikkelmodellen leverde niet veel nieuwe inzichten op.
- Het gesprek over de ontwikkelgebieden wel:
    - Grote verdeeldheid over wel of geen grote uitleg locatie.
    - Men kan zich wel vinden in combi van locaties CB-zone, Vechtpoort 1. Zwolle Zuid wordt omarmd.
    - Klimaatadaptief bouwen in Vechtpoort 1 ook, maar niet voor iedereen in dezelfde mate. Dan bedoel ik dat de aantallen woningen niet worden gehaald.
- Station Zwolle Zuid is een goed idee. Kortom: een lastige puzzel te leggen.

Opbrengst van college

Plus en min ontwikkelgebieden

Vechtpoort 1	
PLUS	**MIN**
Klimaatadaptieve ontwerpopgave	Nat / spons / waterbergingsgebied
Beleid hogere overheid	Grond: paar snippers
In combi met uitbreiding Berkum	Ligt los

In combi met CB zone wel	No-go voor Berkum
Mogelijk ook in combi met Vechtpoort 2	Maatschappelijk draagvlak
Woningbouwpotentie – weinig mogelijkheden voor veel woningen (ander programma)	
Als voorloper van Vechtpoort 2 / Randstad	

Vechtpoort 2	
PLUS	**MIN**
Ringstad / ringmodel (sluit aan bij Zwolle Kerspelgedachte)	Sociale netwerken (draagt wel bij aan Wijthmen)
Grote aantallen	Nabijheid
Grond	Financiën?
Aansluiten op Vechtpoort 1 en Randstad	Ontsluiting / STOMP
Voorbeeld van Demodelta / innovatief	Nieuw helpt bestaand
• **Voorwaarden: auto en OV-hub**	
• **Vraagt veel van organisatie en €€**	

Stadsbroek	
PLUS	**MIN**
Nabijheid	Maatschappelijk draagvlak (niet doorslaggevend!)
Woningbouw	
Grip op grond	
Combi met groen-blauw mogelijk	
• **< 500 woningen**	
• **Dijklanden**	
• **IJsselvizier**	

Ceintuurbaanzone model Randstad		
PLUS	**MIN**	**ONBESLIST**
Nabijheid (t.o.v. voorzieningen)	Grip op grond	Nieuw helpt bestaand
Groen/blauw: gebied erachter benutten	Financiële uitvoerbaarheid	Versterken sociale netwerken (moet nog ontstaan)
STOMP	Woningbouwpotentie (aanvullend op SZ)	Groen/blauw (voegen weinig kwaliteit toe)
Nieuw helpt bestaand:		Snelheid/tempo (hoe erg is

toevoegen uitloopgebied		dat?)
Woningbouwpotentie		
Beleid hogere overheid		
Maatschappelijk draagvlak		
Verbinding Wijthmen / N340		
• **Vraagt veel van ambtelijke organisatie in €€ en mensen**		
• **NB: 500/600 woningen Oosterenk komen er, concurrerend met programma spoorzone**		

Zwolle Zuid		
PLUS	**MIN**	**ONBESLIST**
Zuid afmaken, aansluiting op Nieuw Harculo	Met netcongestie kwetsbaar	Energie – infra / hoogspanning opruimen (lijkt oplosbaar)
Sociale netwerken	Geen grond	
Nabijheid (ook winkelcentrum)	Natura 2000	
HOV-ontsluiting: station (hier rendeert het)	Inbreidingslocaties (stuit op weerstand – wel stadsscanlocaties)	
Wateropgave		
Fietsafstand / STOMP		
Aansluiting op N347		
Beleid hogere overheid		
• **Station is randvoorwaarde**		
• **Concurrerend met programma spoorzone**		

Overwegingen/argumenten/randvoorwaarden		
Stadsscan:	Bestaande stad Doorstroomlocaties	II
Wijkversterking:	Stomp Stomp – te klein effect Financieel uitvoerbaar Nabijheid: nieuw helpt bestaand Versterken sociaal netwerk Passend beleid overheden	II I II I
Relatief veel moeite, weinig effect qua aantallen:	Grip op grond Woningbouwpotentie Maatschappelijk draagvlak Financiële uitvoerbaarheid Samenwerking met corporaties	II
• **LET OP: niet te veel sociale huur erbij waar het al is, + versterkt bestaande wijk**		

	Stadsscan	Model-Randstad	Vechtpoort 1	Vechtpoort 2	Zwolle-Zuid	Stadsbroek
Toets aan basiswaarde: versterken sociale netwerken	+++++ (+5)	+00+0 (+2)	00++ (+2)	-0—0 (-3)	++0+0 (+3)	0+0+ (+2)
Toets aan basiswaarde: nabijheid	+++++ (+5)	++0++ (+4)	0++++ (+4)	-0—0 (-3)	++0+- (+2)	=+++ (+3)
Toets aan basiswaarde: groen/blauw	+0++0 (+3)	++++0 (+4)	-+0– (-2)	0+0-+ (+1)	++0- (+1)	-+-+ (0)
Kansen voor STOMP: Potentie HOV-ontsluiting	+-0++ (+2)	+++++ (+5)	000-0 (-1)	-00– (-3)	++++- (+3)	--00 (-2)
Kansen voor 'nieuw helpt bestaand'	+++++ (+5)	+000+ (+2)	0+-0 (0)	-+--+ (-1)	++++- (+3)	00+0 (+1)
Woningbouwpotentie	0000 (0)	0+++ (+3)	+0++ (+3)	++++ (+4)	+0++ (+3)	++ (+2)
Grip op grond	0--+- (-2)	0+-0- (-1)	0---+ (-2)	+++++ (+5)	----- (-5)	++++ (+4)
Financiële uitvoerbaarheid	+00+- (0)	+0-0- (-2)	-0-0+ (-1)	-0-00 (-2)	00000 (0)	+++0 (+3)
Passend binnen beleid hogere overheden	+++ (+3)	+++ (+3)	-++ (+1)	0+0 (+1)	++0 (+2)	0+0 (+1)
Maatschappelijk draagvlak	+-0 (0)	+0+ (+2)	-00 (-1)	-++ (+1)	+00 (+1)	--- (-3)
Totale afweging	+21	+22	+3	+2	+13	+11

Niet iedereen alle velden ingevuld o.a.:

- Woningbouwpotentie, maatschappelijk draagvlak en past binnen beleid hogere overheden
- Stadsbroek (1x, kolom leeg)
- Dijklanden eenmaal als kolom toegevoegd → score +4 (-maatschappelijk draagvlak)

Inhoudelijke opmerkingen:

- Vechtpoort 1 is stapsteen naar Vechtpoort 2
- Vechtpoort 1: klimaatadaptief bouwen is nodig
- Stadsscan: veel moeite voor weinig woningen
- Vechtpoort 2: Kerspeldorpen
- Model randstad: samenhang andere programma's in de stad, vraagt veel van gebiedscoalities, ondertunneling randstad
- Stadsbroek: richtinggevende uitspraken
- Stadsscan: continue wijkverbetering
- Vechtpoort 1 en 2 en model randstad staan niet op zichzelf
- Dijklanden of Stadsbroek als groene natuur en verbinden
- Stadsbroek: weidevogels

Werkatelier 5 externe stakeholders

Inhoudelijke punten uit werkatelier 29 januari met externe stakeholders

Groep 1

- Als je je woningambitie serieus neemt, helpt het niet als de woningproductie achterblijft. Maak de middelen vrij of zeg dat je je groeiambitie bijstelt. Wees realistisch.
- Over het onderdeel mobiliteit maakt een aantal mensen zich zorgen. Er zit nog geen substantiële OV-investering in de plannen. Terwijl we wel grote groeiambitie hebben.
- Omarming van de groen-blauwe structuur als waardevolle toevoeging in de omgevingsvisie.
- Is het waardevol om buiten de stadsgrenzen uit te breiden?
- Ceintuurbaanzone biedt ruimte voor veel functies: water, groen, sport, wonen. Prioriteit geven aan gestapelde functies.
- Maak ook duidelijk waarom je in buitengebied nadrukkelijk geen woningbouw wil. Andersom benaderen, omdat er al andere belangrijke(re) waarden zijn.

Groep 2

- Mobiliteit. Onderbouwen met data. Duidelijker maken hoe systeem in elkaar zit en waar we voor kiezen.
- Snelfietsroutes krijgen een belangrijke rol. Kijk meer naar buiten de Zwolse grenzen. Geldt voor alle thema's. Ook voor het drinkwatersysteem.
- Neem de regie als gemeente op de ondergrondse infrastructuur.

Groep 3

- Woonopgave: binnenstedelijk ontwikkelen. Nieuwe locaties aan rand van stad beschikbaar hebben om daar te kunnen bouwen. Blijft Berkum wel Berkum als je er 3000 woningen toevoegt?
- Binnenstedelijke ontwikkeling is en blijft een heikel punt: voor inbreiding zijn minder regels nodig. Het is nu moeilijk om woningen toe te voegen in de bestaande stad.
- Is er voldoende onderbouwing voor groei van Zwolle? Kijk ook buiten de gemeentegrenzen voor het laten landen van opgaven.
- Waterveiligheid in oost: keersluis bij Hofvliet is kritiek punt. Daar komt alles samen.
- Woningen bouwen aan oostzijde is spannend, omdat er ruimte nodig is voor waterberging. Die waterberging is nodig voor droge voeten in de stad. Niet op maaiveld bouwen, maar klimaatadaptief ontwerpen is een must. Dat is een conditie voor die locatie.
- Heb oog voor de waarde van het landschap om Zwolle heen. We vinden wonen belangrijk, maar hoe kijken we aan tegen de waarde van het landschap?
- A28: Het vele groen in de tekeningen werd gewaardeerd. A28 overkluizen is niet verstandig, wel groen langs de A28 verstevigen. Het talud van de A28 maakt onderdeel uit van de stedelijke hoofdgroensctuur. Zet meer geluidswallen langs de A28 in kader van het verbeteren van leefbaarheid / gezondheid in bestaande Zwolse wijken
- Polder Mastenbroek en overige delen meer duiding geven, in plaats van alleen een groene of witte vlek op de kaart. Recreatie zien we nog niet zo terug. Geef de witte vlekken op de kaart meer betekenis.
- Als mogelijk sleutelgebied wordt het gebied tussen de Ceintuurbaan en Berkum genoemd, inclusief de sportvelden.

Vastgoed

onderstaand concept cijfers:

resultaat		verhouding ontwikkellocatie t.o.v. natuur/recreatie			
		40%	50%	60%	70%
dichtheid (won/ha)	25,0	-74.100.000	-46.900.000	-19.700.000	7.500.000
	27,5	-53.400.000	-21.000.000	11.400.000	43.900.000
	30,0	-32.600.000	5.000.000	42.600.000	80.200.000

- Een financieel haalbare ontwikkeling lijkt mogelijk met 2.800-3.000 woningen in het gebied. Bij hogere dichtheden zijn hogere winsten mogelijk, middelen die bijvoorbeeld gebruikt kunnen worden voor binnenstedelijke ontwikkelingen.
- Of er kan gekozen worden voor hogere dichtheden met additioneel betaalbaar programma, al dan niet ter compensatie van andere locaties.

- Een belangrijk vraagteken is of er significante investeringen gedaan moeten worden buiten het gebied, om de ontwikkeling mogelijk te maken.
- Binnen het gebied
    - € 5.1.2b aan kosten voor de bereikbaarheid en daarnaast
    - circa € 5.1.2b opgenomen als bijdrage aan bovenwijkse investeringen.
- Het gebied goed verbinden met de stad is een uitdaging, maar in combinatie met Vechtpoort 1 zou dat mogelijk moeten zijn.
- Vechtpoort 2 toevoegen aan Ceintruurbaan/Vechtpoort 1 kan ook mogelijkheden bieden om kwalitatief betere ingrepen te doen, omdat de kosten over meer woningen verdeeld kunnen worden.

- voorlopige conclusie: het ontwikkelen van Vechtpoort 2 in combinatie met de Ceintuurbaan/Vechtpoort 1 biedt opties. Het kan ontwikkeld worden als prima “standaard” woonwijk.
- De marges bij lagere dichtheden en/of een lage verhouding ontwikkellocatie t.o.v. natuur zijn wel beperkt, maar mogelijk.
- De grote meerwaarde van het gebied kan zijn als compensatie van eisen/wensen die in andere gebieden/projecten niet gerealiseerd kunnen worden.

Overige opmerkingen

5.1.2e

- We verkennen de uitbreidingsrichting van Hessenpoort. Een concept onderzoek naar de impact op weidevogels laat zien dat een uitbreiding richting Tolhuislanden nagenoeg (financieel) onhaalbaar gaat worden. O.a. vanwege de compensatie ervan.
- Er blijven twee uitbreidingsrichtingen over.
    - Nabij de Bomhofplas
    - Richting Dalfsen. We komen dan ook echt uit op grondgebied van de gemeente Dalfsen. Dat geldt voor de uitbreiding van Hessenpoort en mogelijk ook de railterminal

Legenda toegepaste uitzonderingsgrondslagen

In dit document zijn gegevens definitief geanonimiseerd op grond van:

Wet	Artikel	Omschrijving	Pagina's
Wet open overheid	Art. 5.1 lid 2 sub b	De economische of financiÃ«le belangen van de Staat, andere publiekrechtelijke lichamen of bestuursorganen, in geval van milieu-informatie slechts voor zover de informatie betrekking heeft op handelingen met een vertrouwelijk karakter	9
Wet open overheid	Art. 5.1 lid 2 sub e	De eerbiediging van de persoonlijke levenssfeer	1, 2, 3, 4, 7, 10
Wet open overheid	Art. 5.2	Persoonlijke beleidsopvattingen	3

From: "5.1.2e " <5.1.2e @zwolle.nl>
Sent: 1/14/2025 6:21:50 AM
To: "5.1.2e 5.1.2e " <5.1.2e @zwolle.nl>, "5.1.2e " <5.1.2e @zwolle.nl>, "5.1.2e 5.1.2e " <5.1.2e @zwolle.nl>, "5.1.2e " <5.1.2e @zwolle.nl>, "5.1.2e 5.1.2e " <5.1.2e @zwolle.nl>
Cc:
Subject: FW: Planning woningbouw

Beste allen,
Gisteren kwam ook de huidige plancapaciteit (de ca 14.000 woningen) ter sprake. Dat wordt gelukkig keurig bijgehouden in wooninzicht. Zie bijlage voor de meest actuele gegevens.

met vriendelijke groet Zwolle

5.1.2e
5.1.2e
☎ : 5.1.2e
@ : 5.1.2e @zwolle.nl
Agendabeheer door 5.1.2e : 5.1.2e @zwolle.nl
5.1.2e

Van: 5.1.2e
Datum: woensdag, 18 december 2024 om 10:37
Aan: 5.1.2e
Onderwerp: RE: Planning woningbouw

Hoi 5.1.2e ,
In de bijlage heb ik een powerpoint opgesteld met daarin verschillende weergaven van het woonprogramma. Dit lijkt me de makkelijkste manier van aanleveren in plaats van een grote selectie afbeeldingen in een mail. Het betreft een overzicht van de totale prognose, per gebiedsprogramma en een paar jaaroverzichten. Nog niet alles is bijgewerkt en in de aankomende voortgangsrapportage aan het begin van volgend jaar kan het zijn dat het beeld weer is verschoven. Dat is echter iets waar we constant mee te maken hebben helaas.

met vriendelijke groet Zwolle

5.1.2e
5.1.2e

Gemeente Zwolle, Stafbureau Project- Programma- en Procesmanagement
Postadres: Postbus 10007, 8000 GA Zwolle
Bezoekadres: Lübeckplein 2
☎ : 5.1.2e
@ : 5.1.2e @zwolle.nl

5.1.2e

Postadres: Postbus 10007, 8000 GA Zwolle
Bezoekadres: Stadskantoor Lubeckplein 2

Interesse in de Zwolse woningmarkt? Check WoonInzicht voor relevante informatie!

Van: 5.1.2e
Verzonden: donderdag 12 december 2024 08:58
Aan: 5.1.2e
Onderwerp: Re: Planning woningbouw
Dank!

met vriendelijke groet Zwolle

5.1.2e
5.1.2e
☎ : 5.1.2e
@ : 5.1.2e @zwolle.nl
Agendabeheer door 5.1.2e 5.1.2e @zwolle.nl
5.1.2e

Van: 5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>
Datum: donderdag, 12 december 2024 om 08:57
Aan: 5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>
Onderwerp: RE: Planning woningbouw

Verwachte start bouw 2029, oplevering 2031.

Van: 5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>
Verzonden: donderdag 12 december 2024 08:45
Aan: 5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>
Onderwerp: Re: Planning woningbouw
En in de tijd?

met vriendelijke groet Zwolle

5.1.2e
5.1.2e
☎ : 5.1.2e
@ : 5.1.2e @zwolle.nl
Agendabeheer door 5.1.2e : 5.1.2e @zwolle.nl
5.1.2e

Van: 5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>
Datum: donderdag, 12 december 2024 om 08:41
Aan: 5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>
Onderwerp: RE: Planning woningbouw

Ja die staat erin, nog wel in de vorm van een oud plan met 85 woningen. Dat leek destijds het meest realistische scenario.

Van: 5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>
Verzonden: donderdag 12 december 2024 08:38
Aan: 5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>
Onderwerp: Re: Planning woningbouw
Ha 5.1.2e ,
Helemaal prima!
Staat de Stilohal ook al in de planning?

met vriendelijke groet Zwolle

5.1.2e
5.1.2e
☎ : 5.1.2e
@ : 5.1.2e @zwolle.nl
Agendabeheer door 5.1.2e : 5.1.2e @zwolle.nl
5.1.2e

Van: 5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>
Datum: donderdag, 12 december 2024 om 08:23
Aan: 5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>
Onderwerp: RE: Planning woningbouw

Hoi 5.1.2e ,
Als ik informatie in de GIS-registratie wijzig, duurt het een paar seconden voor het dashboard (inclusief de grafieken) wijzigt. Het kost weinig tijd en moeite om het op die manier aan te leveren woensdag. Op maat gemaakte kaarten gaan denk ik wel heel lastig worden.
Nieuwe Veemarkt staat nu nog als volgt in WoonInzicht:

Som van AANTAL Rijlabels	Kolomlabels 2028	2029	2030	Eindtotaal
Veld 1	83			83
Veld 2	128			128
Veld 3		72		72
Veld 4		68		68
Veld 5		64	65	129
Veld 6		29	30	59
Veld 7			156	156
Veld 8			83	83
Eindtotaal	**211**	**233**	**334**	**778**

De jaren betreffen de opleverjaren en de aantallen zijn het aantal woningen dat per jaar opgeleverd worden. Deze informatie komt overeen met de aantallen uit de VP van de zomer. Vorige week heb ik echter een uurtje met 5.1.2e gezeten en ik weet dat de daadwerkelijke aantallen anders zijn. 5.1.2e plant Nieuwe Veemarkt/Meeuwenlaan en haar spreek ik woensdag aan het einde van de ochtend pas. Met de informatie die zij heeft opgehaald kan ik het nieuwe programma in de tijd uitzetten.
Vriendelijke groet,
5.1.2e

Van: 5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>
Verzonden: woensdag 11 december 2024 14:45
Aan: 5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>
Onderwerp: Re: Planning woningbouw
Hi 5.1.2e ,
Is het mogelijk om woensdagochtend 18/12 de informatie op een visueel aantrekkelijk manier aan te leveren? Als ik leesbare grafieken of kaartlagen in wooninzicht? Ik snap natuurlijk dat de tijd beperkt is, dus waarschijnlijk is dit een onmogelijke vraag. Natuurlijk geen man over boord als het exceltabellen zijn.
Hoe staat de planning voor de Nieuwe Veemarkt nu bij jou in de boeken?

met vriendelijke groet Zwolle

5.1.2e
5.1.2e
☎ : 5.1.2e
@ : 5.1.2e @zwolle.nl
Agendabeheer door 5.1.2e : 5.1.2e @zwolle.nl
5.1.2e

Van: 5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>
Datum: dinsdag, 10 december 2024 om 09:12
Aan: 5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>
Onderwerp: RE: Planning woningbouw

Hoi 5.1.2e ,
Is woensdagochtend 18 december daar nog op tijd voor? Maandag 16 spreek ik de drie NRI-projectleiders en dinsdag 17 de planningsadviseurs van Oosterenk, Spoorzone en Stadshart. Zelf heb ik eind deze week Zwartewaterallee/Holtenbroek hopelijk weer bijgewerkt. Alleen Nieuwe Veemarkt en Stadshagen zijn dan nog niet gewijzigd verwacht ik, tenzij de wijzigingen van de andere gebieden zo groot zijn dat het me meer tijd kost om de wijzigingen aan te brengen.

met vriendelijke groet Zwolle

5.1.2e
5.1.2e

Gemeente Zwolle, Stafbureau Project- Programma- en Procesmanagement
Postadres: Postbus 10007, 8000 GA Zwolle
Bezoekadres: Lübeckplein 2

☎ : 5.1.2e
@ : 5.1.2e @zwolle.nl

5.1.2e

Postadres: Postbus 10007, 8000 GA Zwolle
Bezoekadres: Stadskantoor Lubeckplein 2

Interesse in de Zwolse woningmarkt? Check WoonInzicht voor relevante informatie!

Van: 5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>
Verzonden: dinsdag 10 december 2024 09:08
Aan: 5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>
Onderwerp: Re: Planning woningbouw

Ha 5.1.2e,
Op 18 december heb ik een masterclass Gebiedsontwikkeling met de heel bataljon AO's en bestuurders. We willen het dit maal hebben over versnellingskansen. Mocht je al tussentijdse resultaten hebben nav van jouw onderzoek wat betreft de planning van de projecten dan houd ik me zeer aanbevolen. Mogen natuurlijk ook voorlopige conclusies zijn.

met vriendelijke groet Zwolle

5.1.2e
5.1.2e

☎ : 5.1.2e
@ : 5.1.2e @zwolle.nl
Agendabeheer door 5.1.2e : 5.1.2e @zwolle.nl
5.1.2e

Van: 5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>
Datum: dinsdag, 3 december 2024 om 09:28
Aan: 5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>
Onderwerp: RE: Planning woningbouw

Hoi 5.1.2e,
Er wijzigen constant allerlei projecten, maar de veranderingen in het geheel zijn niet heel groot. Denk aan splitsingen die worden vergund of het opleverjaar van Nieuwstad waar duidelijker op wordt gepland nu de verkoop is gestart. Er is nog steeds sprake van een boeggolf, met de grootste piek in 2029. Ik kan iets voor je uitdraaien, maar om de volgende reden wacht ik daar nog heel even mee.
Als planningsadviseurs leveren we de nieuwe data voor de gebiedsprogramma's aan voor kwartaalrapportages en vervolgens de VP. De deadline voor het ophalen van die informatie is de week voor de kerstvakantie. In Holtenbroek heb ik volgende week donderdag de laatste gesprekken gevoerd en mijn collega's in Oosterenk, het Stadshart, Nieuwe Veemarkt/Meeuwenlaan en Spoorzone ook rond die tijd. In de week van 16-20 december heb ik met alle planningsadviseurs een apart gesprek om de planningen van deze gebieden naast de gegevens uit WoonInzicht te leggen en die vervolgens aan te passen. Kwantitatieve wijzigingen in de projecten halen zij ook op bij de projectmanagers.
Op 16 december spreek ik 5.1.2e, 5.1.2e en 5.1.2e (projectleiders NRI) ook allemaal een uur om de NRI-projecten die zij begeleiden goed te registreren. Het kan even duren om alle gegevens correct in het systeem te hebben, maar mijn verwachting is dat het voor de kerstvakantie nog moet lukken. Zodra het is bijgewerkt lever ik een actueel overzicht bij je aan. Nu iets uitdraaien kan namelijk met deze informatie over een paar weken alweer achterhaald zijn. Dat kan natuurlijk altijd, maar deze keer extremer dan normaal.
Vriendelijke groet,
5.1.2e

Van: 5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>
Verzonden: dinsdag 3 december 2024 09:18

Aan: 5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>
Onderwerp: Planning woningbouw
Ha 5.1.2e,
Is er in de planning rond de woningbouw (in wooninzicht) onlangs nog iets gewijzigd? Eerder was er sprake van een boeggolf.
Is dat nog steeds het geval?
Mocht je een actueel overzicht hebben, dan houd ik me aanbevolen.

5.1.2e
5.1.2e
☎: 5.1.2e
@ : 5.1.2e @zwolle.nl
Agendabeheer door 5.1.2e : 5.1.2e @zwolle.nl
5.1.2e

Legenda toegepaste uitzonderingsgrondslagen

In dit document zijn gegevens definitief geanonimiseerd op grond van:

Wet	Artikel	Omschrijving	Pagina's
Wet open overheid	Art. 5.1 lid 2 sub e	De eerbiediging van de persoonlijke levenssfeer	1, 2, 3, 4, 5

From: "5.1.2e " <5.1.2e @zwolle.nl>
Sent: 2/12/2025 7:49:49 PM
To: "5.1.2e " <5.1.2e @zwolle.nl>, "5.1.2e (5.1.2e)" <5.1.2e @zwolle.nl>, "5.1.2e 5.1.2e " <5.1.2e @zwolle.nl>
Cc: "5.1.2e " <5.1.2e @zwolle.nl>, "5.1.2e " <5.1.2e @zwolle.nl>
Subject: FW: Presentatie DO 13 februari

Dag 5.1.2e , 5.1.2e en 5.1.2e ,
Morgenmiddag zullen 5.1.2e (<2030, huidige gebiedsontwikkelingen) en ik (>2030, AOV en Ceintuurbaanzone) bij het DO Regio Zwolle een presentatie houden. Insteek: we laten zien dat we als Zwolle zowel op de korte als lange termijn een bijdrage leveren op de verstedelijkingsopgaven (wonen, economie, mobiliteit en klimaat / water). 5.1.2e heeft nog aanvullende vragen (zie mail hieronder). Graag morgenochtend nog even contact. Wanneer past dat?
Met vriendelijke groet,
5.1.2e
5.1.2e
5.1.2e
Gemeente Zwolle
5.1.2e

Van: 5.1.2e
Verzonden: woensdag 12 februari 2025 18:23
Aan: 5.1.2e ; 5.1.2e
Onderwerp: Re: Presentatie DO 13 februari
Hoi 5.1.2e en 5.1.2e , even snel gekeken. Wat mij betreft de volgende sheets maar weglaten: 4,5,6,7,8 en 11. Wordt compacter, geeft geen aanleiding om vragen te stellen over de subsidies. Wil accent op centuurbaanzone. Wel nog even met 5.1.2e afstemmen wat we na de laatste sheets melden over vervolgproces en contact met rijk en regiopartners. Gaan we in het participatieproces in gesprek met hen over het RTP? En wanneer gebeurt dat dan? Kun jij daarover morgenochtend nog even met 5.1.2e /5.1.2e schakelen?
Groet
5.1.2e

Van: 5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>
Verzonden: Wednesday, February 12, 2025 11:51:55 AM
Aan: 5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>;5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>
Onderwerp: Presentatie DO 13 februari
Dag 5.1.2e en 5.1.2e ,
Bijgaand de presentatie voor het DO van morgen. Graag jullie reactie of dit de lijn is die jullie ook willen volgen. Vanmiddag ben ik in principe vrij, maar wel telefonisch te bereiken. Vanavond heb ik nog tijd om de laatste punten aan te passen.
Ik hoor graag.
Met vriendelijke groet,
5.1.2e
5.1.2e
5.1.2e
Gemeente Zwolle
5.1.2e

Legenda toegepaste uitzonderingsgrondslagen

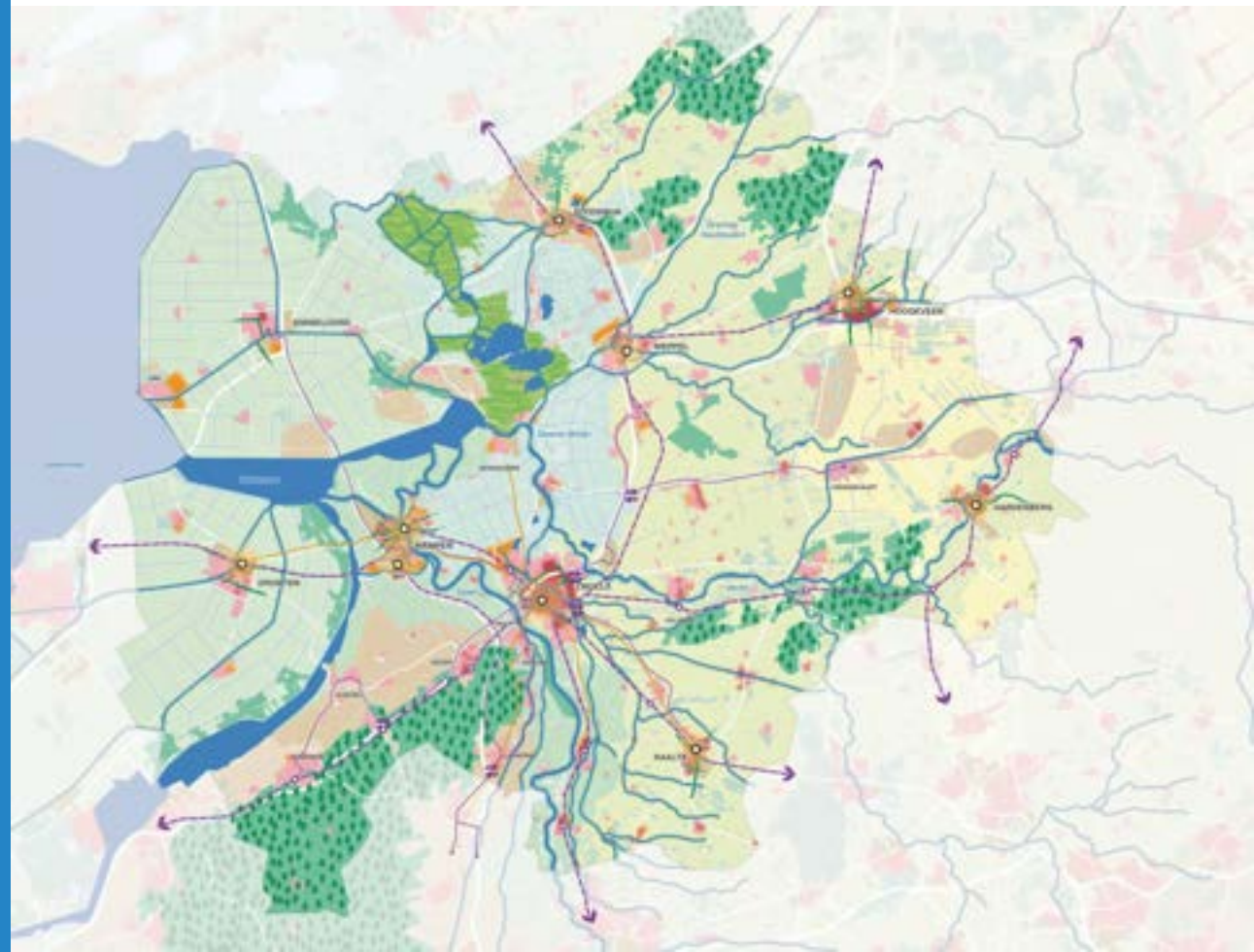
In dit document zijn gegevens definitief geanonimiseerd op grond van:

Wet	Artikel	Omschrijving	Pagina's
Wet open overheid	Art. 5.1 lid 2 sub e	De eerbiediging van de persoonlijke levenssfeer	1

Novex-programma Stedelijk Zwolle

13 februari 2025

Zwolle

Novex-programma Stedelijk Zwolle

Novex-programma Stedelijk Zwolle

Zwolle

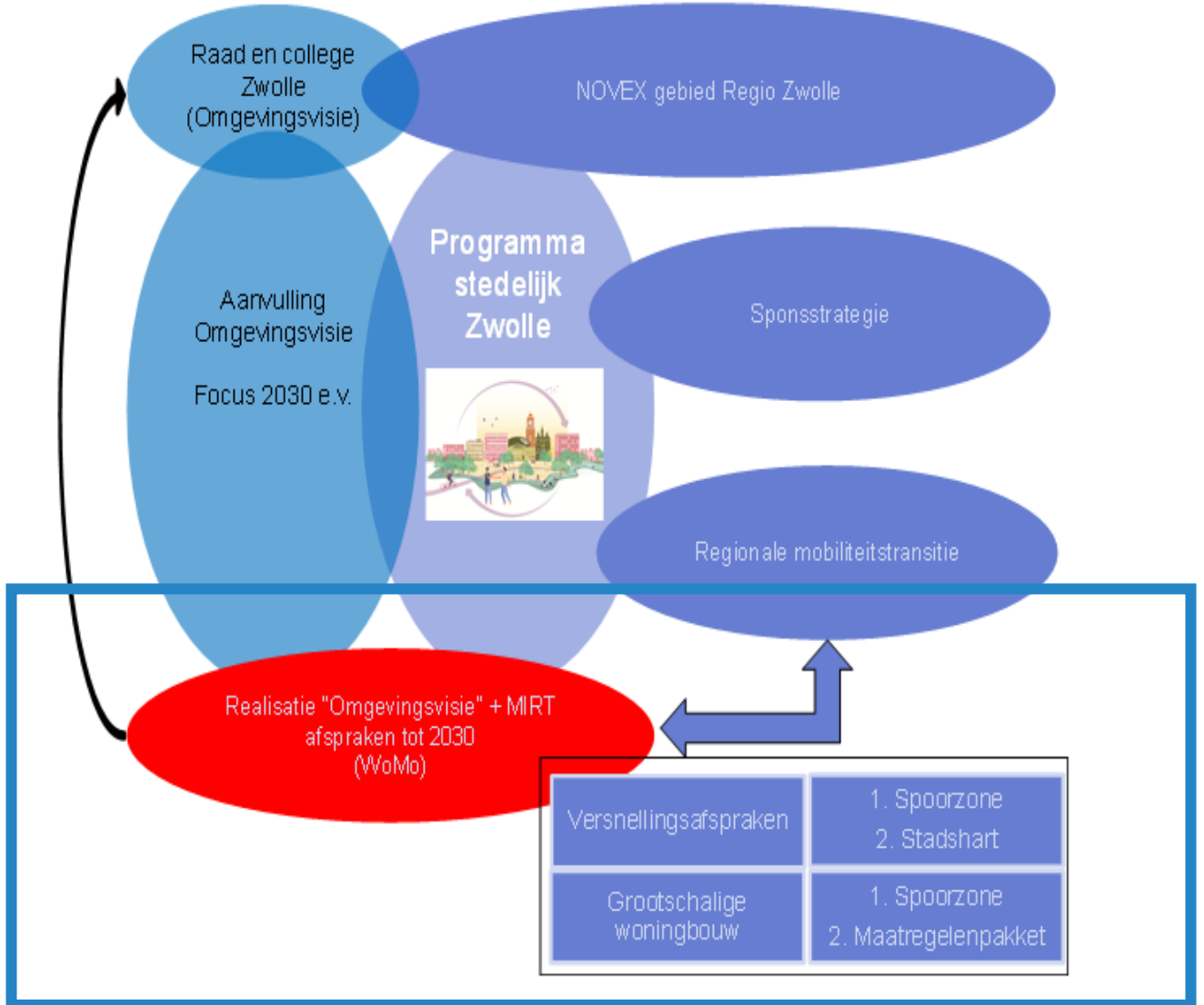
Korte termijn (<2030)

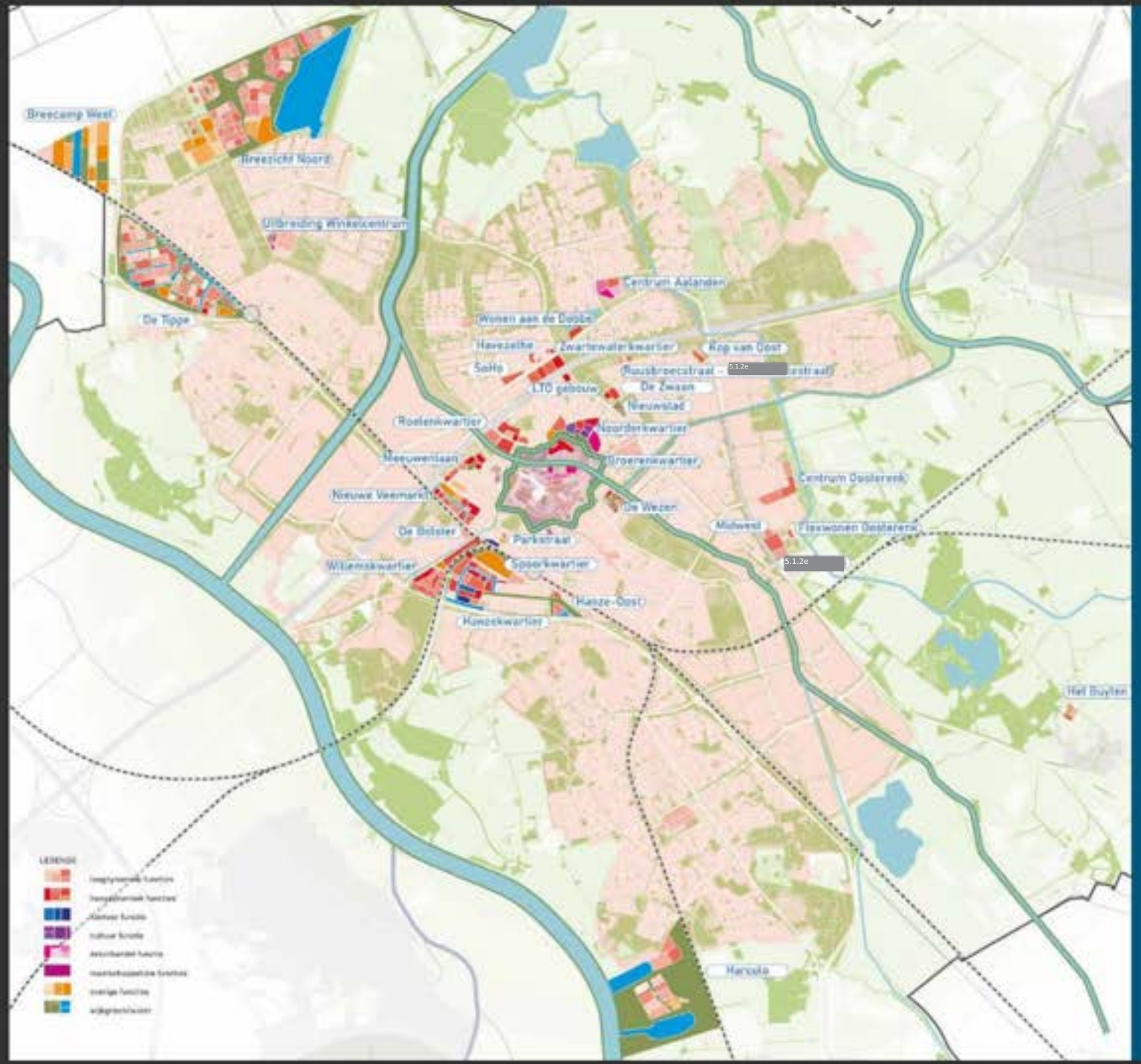
- Voortgang woningbouwopgave (ook i.r.t. regionale mobiliteitstransitie en regionale sponsstrategie)

Middellange en lange termijn (> 2030)

- Aanvulling Omgevingsvisie (2040)
- Relatie met systeemopgaven
- Verkenning Ceintuurbaanzone

Novex-programma Stedelijk Zwolle

+14.000

TOTAAL

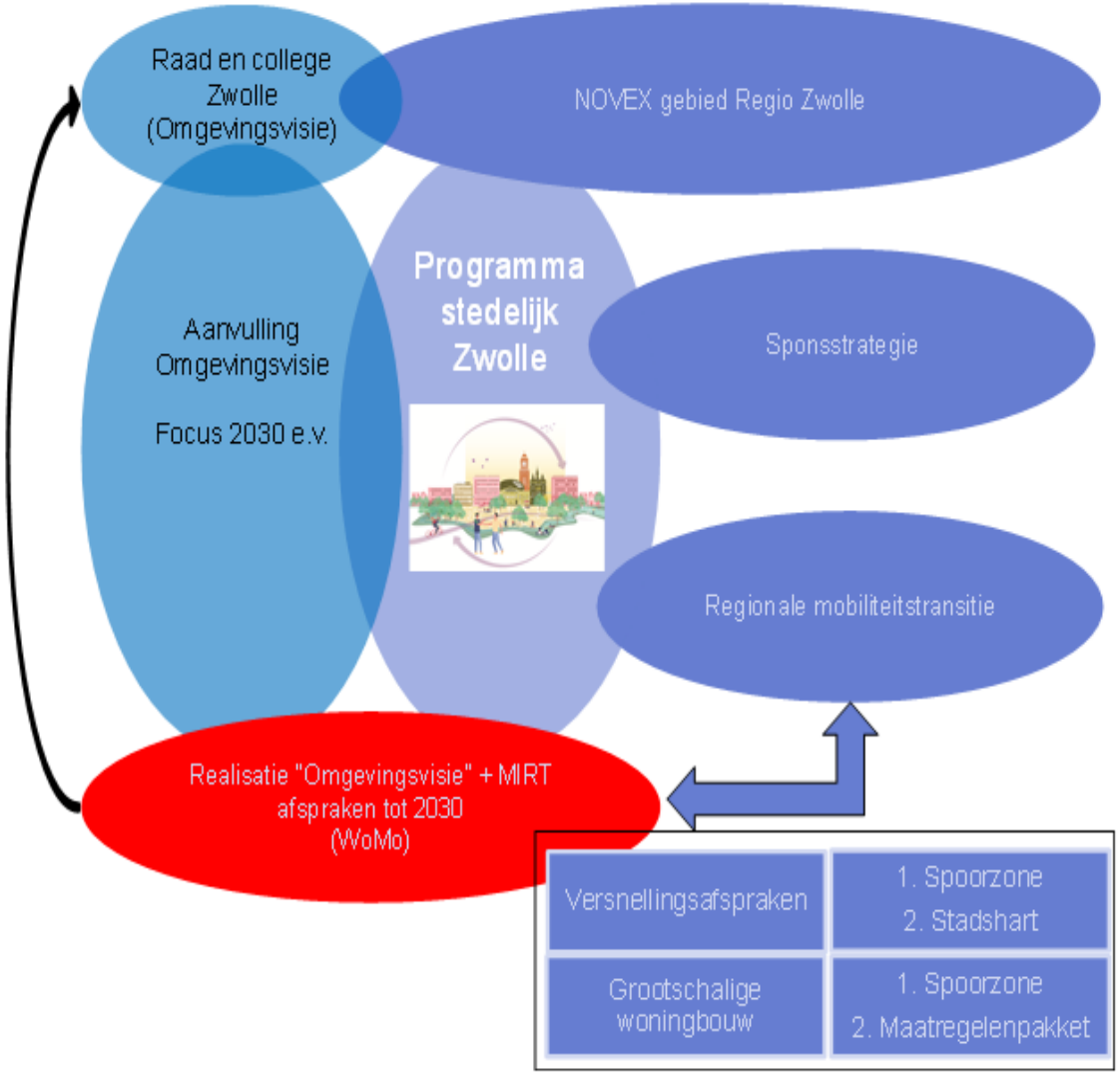
11.000

BINNENSTEDELIJK

3.000

BUITENSTEDELIJK

Novex-programma Stedelijk Zwolle i.r.t. Aanvulling Omgevingsvisie 2040

Aanvulling Omgevingsvisie
Ons Zwolle van overmorgen

Zwolle

Aanleiding
- Huidige omgevingsvisie ‘Ons Zwolle van morgen’ (2021)
- Verstedelijkingsstrategie ‘Warme harten in een klimaatadaptieve delta’ (2023)
  - Klimaatadaptief accommoderen van minimaal 50.000 woningen en 20.000 arbeidsplaatsen
  - Sterke samenhang met mobiliteits- en klimaatopgave
  - Zeven ontwikkelprincipes

Thematische bouwstenen
- Wonen
- Economie
- Mobiliteit
- Klimaat / water
- Energie

Gebiedsgerichte bouwstenen
- Stadsscan
- Ceintuurbaanzone
- Uitleg Oost en Zuid

Aanvulling Omgevingsvisie
Ons Zwolle van overmorgen

Zwolle

Aanvulling Omgevingsvisie
Ons Zwolle van overmorgen

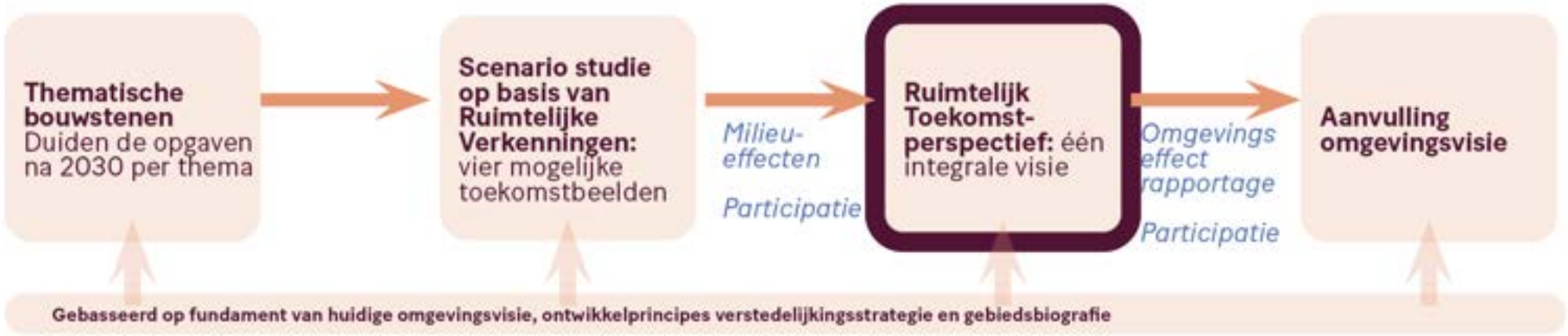
Zwolle

Aanleiding
- Huidige omgevingsvisie ‘Ons Zwolle van morgen’ (2021)
- Verstedelijkingsstrategie ‘Warme harten in een klimaatadaptieve delta’ (2023)
  - Klimaatadaptief accommoderen van minimaal 50.000 woningen en 20.000 arbeidsplaatsen
  - Sterke samenhang met mobiliteits- en klimaatopgave
  - Zeven ontwikkelprincipes

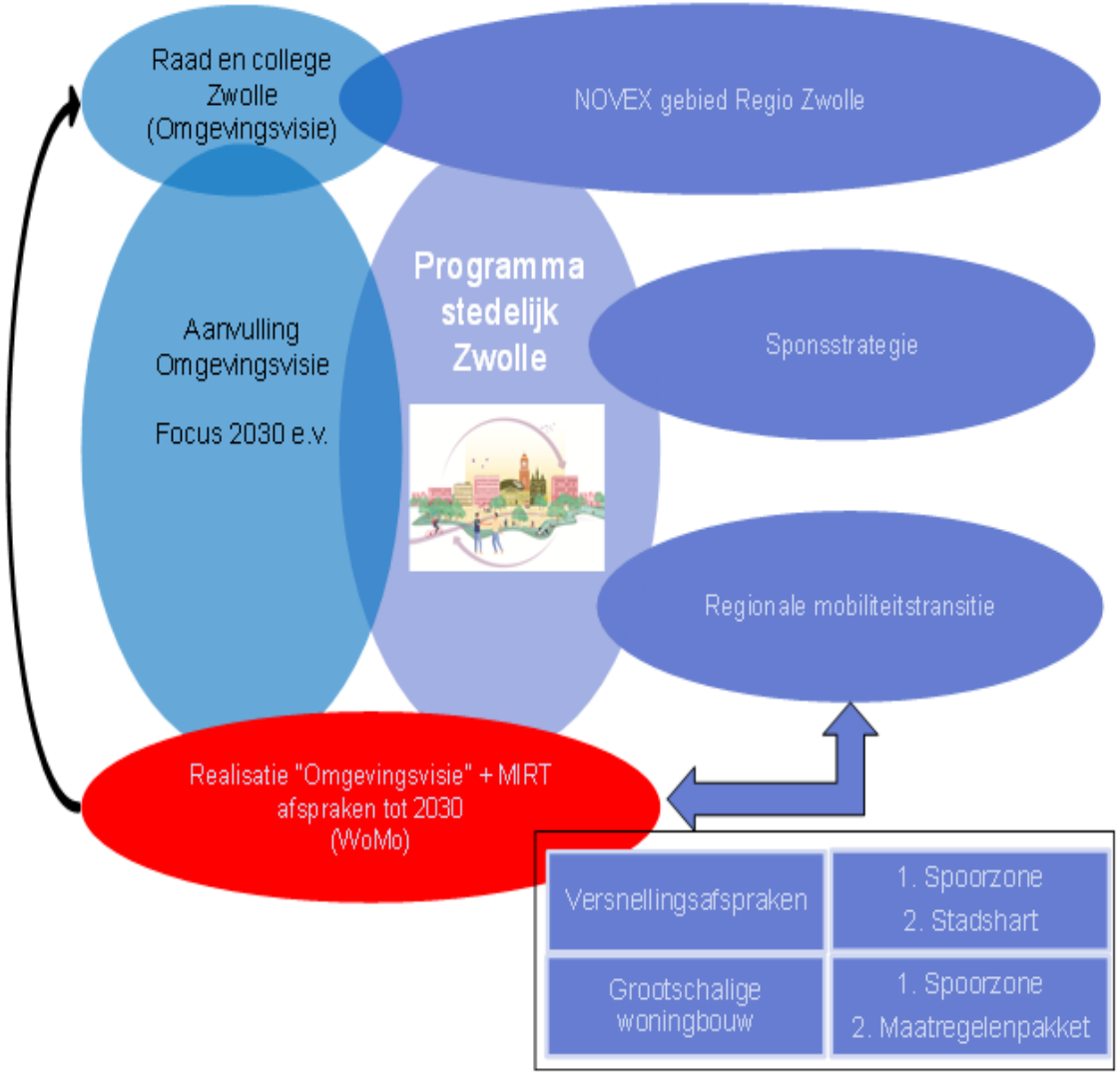
Thematische bouwstenen
- Wonen
- Economie
- Mobiliteit
- Klimaat / water
- Energie

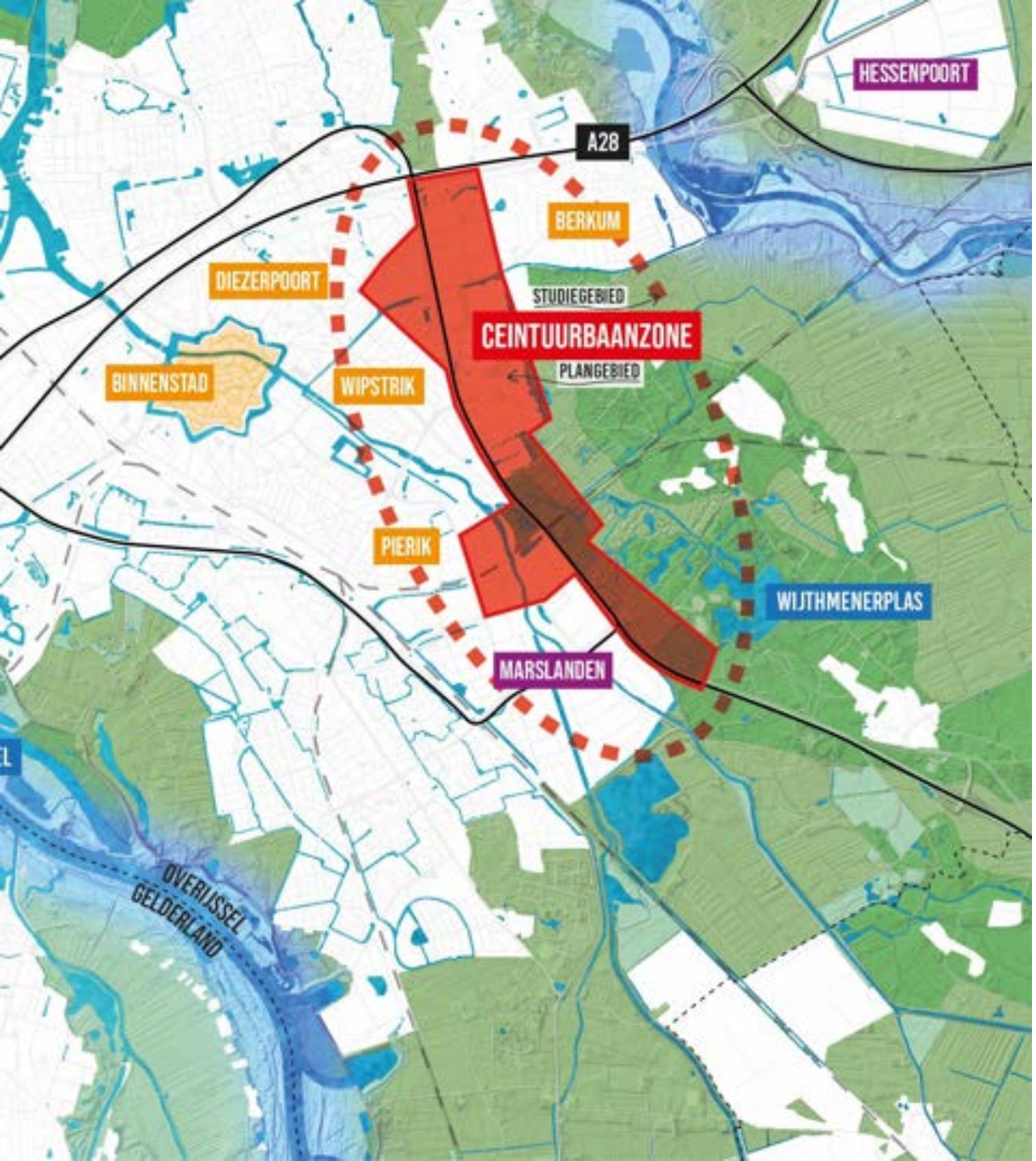
Gebiedsgerichte bouwstenen
- Stadsscan
- Ceintuurbaanzone
- Uitleg Oost en Zuid

Aanvulling Omgevingsvisie
Ons Zwolle van overmorgen

Novex-programma Stedelijk Zwolle

Zwolle

Waarom een gebiedsverkenning?

- Verstedelijkingsstrategie: Potentie oplossingen thematische, systeem- en gebiedsopgaven
- Komen tot inzichten, nog geen keuzes
- Gebiedsgerichte bouwsteen Aanvulling Omgevingsvisie 2040

Verkenning Ceintuurbaanzone

Aanleiding en vertrekpunt

Zwolle

- Huidige omgevingsvisie ‘Ons Zwolle van morgen’ (2021)
- Verstedelijkingsstrategie ‘Warme harten in een klimaatadaptieve delta’
  - Tot 2040: 50.000 woningen en 20.000 arbeidsplaatsen
  - Sterke samenhang met regionale mobiliteits- en klimaatopgave
  - Zeven ontwikkelprincipes

Verkenning Ceintuurbaanzone

Vraagstelling

Zwolle

Op welke wijze kan de Ceintuurbaanzone als grootschalig hoogstedelijk ontwikkelgebied volwaardig onderdeel worden van de stad en het landschap, waarbij een kwalitatieve schaalsprong kan worden gemaakt waarin de vier hoofdopgaven van klimaatbestendigheid, mobiliteitstransitie, stedelijke economie en woonmilieu worden gecombineerd?

Verkenning Ceintuurbaanzone

Uitwerking in modellen

Zwolle

- Systeemwerking mobiliteit en modaliteiten

- Toekomstbestendige systeemwerking regionaal watersysteem (Sallandse Weteringen / Sponsstrategie)
  - i.c.m. lokale stedelijke wateropgave

- Programma van wonen en werken

- Nb. We kiezen geen model!

Verkenning Ceintuurbaanzone

Drie modellen

Zwolle

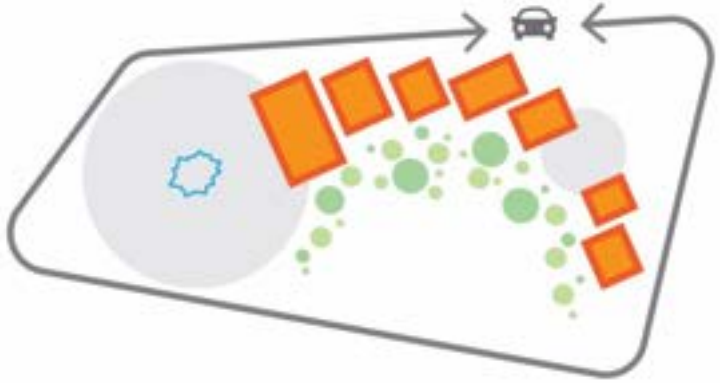
Raamwerkstad
kwaliteitssprong

Randstad
compact, gemengd stedelijk gebied

Ringstad
verspreid en gevarieerd

Verkenning Ceintuurbaanzone

Raamwerkstad

- Focus op aangename publieke ruimte met plek voor ontmoeting, groen en water, fietsen en wandelen
- Aanpak hittestress en meer waterinfiltratie (sponsstrategie)
- No-regret maatregelen

Verkenning Ceintuurbaanzone

Randstad

- Grootschalige **transformatie** (veel sloop en nieuwbouw)
- **Gemengd** gebied met meer wonen en voorzieningen
- **Tunnel** in de Ceintuurbaan
- Nieuwe stadsrand voor Zwolle, met **dijk**
- Landelijk gebied wordt **klimaatbuffer**: het water kan komen

Wonen aan het landschap

Nieuw hart CBZ

Stedelijke mix en hublocaties

Verkenning Ceintuurbaanzone

Ringstad

- Nieuwe **stadsuitbreiding** langs de enken,
  met hechte buurtschappen en eigen karakter
- Nieuw **treinstation** + regionale oostelijke **randweg**
- **Stadspark** met recreatieve en landschappelijk voorzieningen
- Deel van de wateropvang wordt buiten het gebied opgelost

Groot stadspark

Wonen in het landschap

Sterke Zwolse bedrijvigheid

Verkenning Ceintuurbaanzone
Afhankelijkheden

Zwolle

- Functioneren regionale mobiliteit i.r.t. STOMP (bijv. regionale OV-component, functioneren spoor, functioneren autonetwerk)
- Keuze(s) doorwerking regionale sponsstrategie
  - Bovenstrooms vasthouden / infiltreren
  - Benedenstrooms bergen

Verkenning Ceintuurbaanzone

Tot slot

Zwolle

- Potentie aanwezig:
  - Wonen
  - Economie
  - Mobiliteit
  - Klimaat / water
- Samenwerking cruciaal:
  - Rijk, provincie, waterschap, gemeente, gebiedspartijen
  - Koppeling thematiek

Zwolle

Dank voor uw aandacht

ceintuurbaanzone@zwolle.nl

Legenda toegepaste uitzonderingsgrondslagen

In dit document zijn gegevens definitief geanonimiseerd op grond van:

Wet	Artikel	Omschrijving	Pagina's
Wet open overheid	Art. 5.1 lid 2 sub e	De eerbiediging van de persoonlijke levenssfeer	5

From: "5.1.2e " <5.1.2e @zwolle.nl>
Sent: 4/15/2025 12:26:09 PM
To: "5.1.2e " <5.1.2e @zwolle.nl>
Cc:
Subject: FW: Presentatie/ training omgaan met ongewenst gedrag tbv Inloopavonden Aanvulling Omgevingsvisie

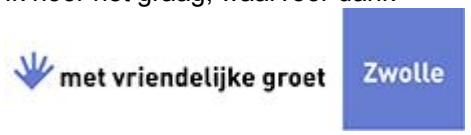
Ter info

5.1.2e
5.1.2e
Gemeente Zwolle
Afdeling Proces- Programma- en Projectmanagement (PPP)
Postadres: Postbus 10007, 8000 GA Zwolle
Bezoekadres: Lübeckplein 2
☎: 5.1.2e
@ : 5.1.2e @zwolle.nl
5.1.2e

Van: 5.1.2e
Verzonden: dinsdag 15 april 2025 14:23
Aan: 5.1.2e Training & Consultancy | 5.1.2e
CC: 5.1.2e
Onderwerp: Presentatie/ training omgaan met ongewenst gedrag tbv Inloopavonden Aanvulling Omgevingsvisie

Hi 5.1.2e
Vanaf 22-04-2025 organiseert de gemeente Zwolle enkele inloopavonden naar aanleiding van het vrijgeven van het Ruimtelijk Toekomstperspectief in het kader van de Aanvulling Omgevingsvisie later dit jaar.
Er worden mogelijk wat onvriendelijke reacties verwacht en de gemeente anticipeert hierop door, o.a. een beveiliger in te zetten.
Voorafgaand aan de eerste inloopavond wordt er een operationele (digitale) briefing georganiseerd. Een van de agendapunten is omgaan met ongewenst gedrag en er is behoefte aan een inhoudelijke instructie.
Ben jij beschikbaar om digitaal aan te sluiten en een korte presentatie te geven of eventueel een presentatie vooraf te kunnen delen?
Datum en tijdstip is nog niet bekend, dit kan afgestemd worden met 5.1.2e (zie cc). Voorkeurstijd is tussen 13:30 en 17:00 uur.
Ik hoor het graag, waarvoor dank

5.1.2e
5.1.2e
5.1.2e

Gemeente Zwolle,
Postadres: Postbus 10007, 8000 GA Zwolle
Bezoekadres: Grote Kerkplein 15
Je kan me nu direct bellen via teams!

Telefoon : 5.1.2e
Email : 5.1.2e @zwolle.nl

P *Niet printen spaart het milieu.*

De gemeente Zwolle beschouwt e-mail als volwaardig communicatiemiddel. Dit betekent dat u erop mag vertrouwen dat de inhoud van dit bericht correct en compleet is.

Legenda toegepaste uitzonderingsgrondslagen

In dit document zijn gegevens definitief geanonimiseerd op grond van:

Wet	Artikel	Omschrijving	Pagina's
Wet open overheid	Art. 5.1 lid 2 sub e	De eerbiediging van de persoonlijke levenssfeer	1

From: "5.1.2e " <5.1.2e @zwolle.nl>
Sent: 3/19/2025 4:16:52 PM
To: "5.1.2e " <5.1.2e @zwolle.nl>
Cc: "5.1.2e " <5.1.2e @zwolle.nl>
Subject: FW: Raadsbrief planning aanvulling OGV

Hierbij de memo voor de agendacommissie voor de laatste check.
@5.1.2e 5.1.2e : data's kloppen. 5.1.2e stuurt deze na haar check naar de griffie en 5.1.2e .
Groet,
5.1.2e

Van: 5.1.2e
Verzonden: woensdag 19 maart 2025 10:58
Aan: 5.1.2e
CC: 5.1.2e ; 5.1.2e (5.1.2e
Onderwerp: RE: Raadsbrief planning aanvulling OGV
Ha 5.1.2e ,
Mag gewoon namens het college, net afgestemd met Gerdien. Stuur jij het naar de griffie?
Groet,
5.1.2e

Van: 5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>
Verzonden: dinsdag 18 maart 2025 19:37
Aan: 5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>
CC: 5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>; 5.1.2e (5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>
Onderwerp: RE: Raadsbrief planning aanvulling OGV
Hoi 5.1.2e ,
Dan komt deze memo dus van Gerdien en niet van college? (want daar is ie niet langs geweest, dus moet ik in de koptekst dat aanpassen)
Gr. 5.1.2e

Van: 5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>
Verzonden: dinsdag 18 maart 2025 17:13
Aan: 5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>
CC: 5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>; 5.1.2e (5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>
Onderwerp: Re: Raadsbrief planning aanvulling OGV
Ha 5.1.2e ,
Gerdien is akkoord. Wil jij 'm naar de griffie en 5.1.2e sturen? Dank!
Groet,
5.1.2e

Van: 5.1.2e
Verzonden: Tuesday, March 18, 2025 1:48:01 PM
Aan: 5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>
CC: 5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>; 5.1.2e (5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>
Onderwerp: RE: Raadsbrief planning aanvulling OGV
Ha 5.1.2e ,
Ik heb 'm nog iets aangescherpt en hij ligt nu nog als laatste check bij Gerdien. Hoop dat ik je vandaag reactie kan geven en hij naar de griffie kan.
Wil jij nog even kijken of de momenten voor de TB's en debatten er nu goed instaan bij kopje samenvattend?
Groet,
5.1.2e

Van: 5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>
Verzonden: donderdag 13 maart 2025 18:03
Aan: 5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>
CC: 5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>; 5.1.2e (5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>
Onderwerp: RE: Raadsbrief planning aanvulling OGV
Hoi 5.1.2e ,
Zoals aan de telefoon besproken: hierbij de memo voor de agendacommissie.
Alles is gekopieerd en geplakt uit de raadsbrief, behalve het geel gearceerde. Dit benoemt zoals we hebben besproken de nadruk op TB in april en nadruk op debat in juni, met eventueel een TB voorafgaand.
Is het verwoord zoals jij en Gerdien voor ogen hebben?
Groet,

5.1.2e
5.1.2e
Tip! Schrijf je in voor de nieuwsbrief over de Omgevingsvisie!

Gemeente Zwolle, Afdeling Proces, Programma, Projectmanagement
Bezoekadres: Lübeckplein 2, 8017 JZ Zwolle

☎ 5.1.2e
@ 5.1.2e @zwolle.nl

Niet printen spaart het milieu.
De gemeente Zwolle beschouwt e-mail als volwaardig communicatiemiddel. Dit betekent dat u erop mag vertrouwen dat de inhoud van dit bericht correct en compleet is.

Van: 5.1.2e
Verzonden: dinsdag 11 maart 2025 16:09
Aan: 5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>
CC: 5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>; 5.1.2e 5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>
Onderwerp: RE: Raadsbrief planning aanvulling OGV

Hoi 5.1.2e,
Dank voor de terugkoppeling.
5.1.2e mail lezende komen we dus toch uit bij een raadsbrief.
Wat betreft de participatie: een optie kan zijn om de meivakantie niet te benoemen, maar vraag mij af of dat wel een goed idee is.
Daarom is het misschien goed om het onderdeel participatie onder kopje “risico’s” wat verder uit te schrijven met wat we allemaal doen, zodat we de raad laten zien dat er verschillende fysieke manieren en momenten zijn om deel te nemen, naast dat men digitaal altijd en overal een mening kan geven in die periode.
Groet,
5.1.2e

Van: 5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>
Verzonden: dinsdag 11 maart 2025 13:42
Aan: 5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>; 5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>
Onderwerp: Raadsbrief planning aanvulling OGV

Ha 5.1.2e en 5.1.2e,
Gisteren nog even met Gerdien over de raadsbrief gesproken. En al pratende kwamen we erop uit dat een raadsbrief mogelijk ook wel te zwaar kan zijn voor de wijziging van de planning (hij kan dan ook weer geagendeerd worden in themadebat en staan natuurlijk ook haakjes in voor discussie over participatie rondom meivakantie). Ik wil dus even met de griffie kijken of we ook op een andere manier naar de raad kunnen. Gerdien dacht zelf aan een wethoudersmemo en een memo aan de agendacommissie (waarin we inzetten op TB in eerste stukje (en optioneel debat) en debat 23 juni (en optioneel TB).
Ga even mailen met de griffie en neem jullie even mee in cc.

met vriendelijke groet Zwolle

5.1.2e
5.1.2e

Gemeente Zwolle, Afdeling Concernstaf
Postadres: Postbus 10007, 8000 GA Zwolle
Bezoekadres: Lübeckplein 2

☎ : 5.1.2e
@ : 5.1.2e @zwolle.nl

Legenda toegepaste uitzonderingsgrondslagen

In dit document zijn gegevens definitief geanonimiseerd op grond van:

Wet	Artikel	Omschrijving	Pagina's
Wet open overheid	Art. 5.1 lid 2 sub e	De eerbiediging van de persoonlijke levenssfeer	1, 2

From: "5.1.2e " <5.1.2e @zwolle.nl>
Sent: 10/16/2024 7:13:54 AM
To: "5.1.2e " <5.1.2e @zwolle.nl>
Cc:
Subject: FW: Reactie op scenariostudie - deadline 22-10 15:00 uur

Ter info

Van: 5.1.2e
Verzonden: woensdag 16 oktober 2024 09:13
Aan: 5.1.2e
CC: 5.1.2e 5.1.2e
Onderwerp: FW: Reactie op scenariostudie - deadline 22-10 15:00 uur

Hoi 5.1.2e.
Onderstaande mail is natuurlijk ook voor jou.
Ik heb maandag direct bij 5.1.2e gevraagd of deze scenariostudie te beOERen is. Dit n.a.v. gemeente Kampen die vorige week drie varianten had liggen waar WB ook al een eerste beOERing op had gedaan (5.1.2e is bij de sessie in Kampen geweest en heeft dit opgemerkt).
Zie bijgevoegde mail met de reactie van 5.1.2e op de scenariostudie. In het kort: er missen uitersten en daarom nog niet beOERbaar.
Ben je aanwezig bij het overleg met 5.1.2e om 11.00 uur? 5.1.2e en 5.1.2e zijn ook aanwezig bij dit overleg.
Groet,
5.1.2e

Van: 5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>
Verzonden: dinsdag 15 oktober 2024 11:02
Aan: 5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>; 5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>; 5.1.2e 5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>; 5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>; 5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>; 5.1.2e 5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>; 5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>; 5.1.2e 5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>; 5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>; 5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>
CC: 5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>
Onderwerp: Reactie op scenariostudie - deadline 22-10 15:00 uur

Beste trekkers van de bouwstenen,
Afgelopen maanden is er gewerkt aan de scenariostudie. Bureau Posad Maxwan heeft nu een 80%-versie opgeleverd.
We vinden het belangrijk dat jullie, de experts binnen de thema's, meelezen met deze versie van de scenariostudie.
We vragen jullie daarom om de scenariostudie te beoordelen (zie bijlage).

1. Sla het document op
2. Stem evt. met je collega-trekker af, en voorzie het bestand van commentaar: vragen, opmerkingen of eventueel tekstsuggesties die niet mogen ontbreken volgens jou/jullie.
   Denk hierbij ook aan:
   - De bouwsteen die je eerder voor de aanvulling omgevingsvisie hebt opgesteld
   - De 3 ateliers waar we samen de input voor de scenariostudie hebben behandeld
3. Stuur het uiterlijk dinsdag 22 oktober 15:00 terug naar mij en 5.1.2e (cc).

Wij zorgen ervoor dat de reacties gebundeld worden en Posad deze dinsdag eind van de dag ontvangt. Zij hebben tot 27 oktober de tijd om jullie reacties te verwerken en de opbrengst uit de campagnemaand te verwerken tot een definitieve versie.
Deze definitieve versie delen we op maandag 29 oktober met jullie. Opmerkingen die er dan nog zijn worden meegenomen in de uitwerking van het ruimtelijk ontwikkelperspectief (de volgende stap na de scenariostudie).

Vervolg
Op 5 november leggen we de opbrengst uit de campagnemaand en de scenariostudie voor aan het college. Op 12 november volgt een consultatie en op 19 november een werksessie met het college.
Groet,

5.1.2e
5.1.2e
5.1.2e
Gemeente Zwolle

5.1.2e

Legenda toegepaste uitzonderingsgrondslagen

In dit document zijn gegevens definitief geanonimiseerd op grond van:

Wet	Artikel	Omschrijving	Pagina's
Wet open overheid	Art. 5.1 lid 2 sub e	De eerbiediging van de persoonlijke levenssfeer	1, 2

From: "5.1.2e " <5.1.2e @zwolle.nl>
Sent: 10/18/2024 12:46:26 PM
To: "5.1.2e 5.1.2e " <5.1.2e @zwolle.nl>
Cc:
Subject: FW: Reactie op werkbestand staat van Zwolle - deadline 18-10

Hoi,
Zoals verwacht: geen reactie van collega's op onderstaande..
Zie bijgevoegde mail voor de eerste 'basis-uitvraag'. Kwaliteit van de input toen was niet zoals gewenst, waardoor input op onderstaande mail wel echt nodig is.
Hoe kan ik dit het beste aanpakken? Zelf maar aan de slag met het document? Is eigenlijk niet de bedoeling, dat weet ik. Maar dit schiet niet op zo.
Gr. 5.1.2e

Van: 5.1.2e
Verzonden: donderdag 10 oktober 2024 12:44
Aan: 5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>; 5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>; 5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>; 5.1.2e 5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>; 5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>
CC: 5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>; 5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>
Onderwerp: Reactie op werkbestand staat van Zwolle - deadline 18-10

Beste trekkers van de bouwstenen,
Zoals jullie weten is Witteveen+Bos bezig met het opstellen van de 'Staat van de leefomgeving voor Zwolle'. Hierin beschrijven zij de huidige situatie (2024) en de referentiesituatie (na 2040). Om de staat van Zwolle te baseren op recente informatie, hebben zij jullie ondersteuning nodig. Eerder hiervoor hebben jullie een uitvraag ontvangen om via een excel-tabel aan te geven welke beleidsmaatregelen er op dit moment zijn. Deze tabel is door iedereen (in meer of mindere mate) aangevuld en teruggestuurd. Witteveen+Bos heeft dit gebruikt om de Staat van de verder uit te werken.
Dit heeft geresulteerd in het volgende tussenproduct: Staat van de leefomgeving Zwolle werkbestand 9-10-2024.docx
Dit is een werkbestand met een complete invulling van de huidige situatie. Voor sommige thema's is het ook gelukt om een beoordeling voor de referentiesituatie te geven.
Jullie worden nu gevraagd om dit bestand **te controleren en aan te vullen** met behulp van de volgende twee vragen voor jouw thema:

1. **Toets de huidige situatie en vul aan** (met wijzigingen bijhouden) als er essentiële informatie mist. Indien je het niet eens bent met de beoordeling, ontvangt WB graag **een voorstel met toelichting in de opmerkingen**;
2. **Vul de tabel over de autonome ontwikkelingen aan** met concrete ruimtelijke ingrepen en ambities. Jullie eerdere input op het Excel-bestand met de uitgangspunten is in deze tabellen verwerkt, maar nog niet overal compleet.
3. **Vul de beschrijving van de referentiesituatie aan**. Ambities kunnen gesteld worden, maar in de referentiesituatie is het de bedoeling om nu te reflecteren hoever de gemeente is om de ambities te realiseren. Op basis van jullie input kan Witteveen+Bos een beoordeling geven.
   Definitie referentiesituatie
   De referentiesituatie betreft de situatie als de aanvulling van de omgevingsvisie niet doorgaat. Na de vaststelling van de huidige omgevingsvisie zijn er beleidsstukken vastgesteld die moeten landen in de aanvulling van de omgevingsvisie. Hiervoor wordt een integrale afweging gedaan over uitspraken na 2030. Om een duidelijk onderscheid te maken tussen vastgesteld beleid dat hoort bij de referentiesituatie en het voorgenomen beleid, hebben wij gekozen voor de koppeling met het woningbouwprogramma. Beleid dat een uitwerking is van eerder vastgestelde kaderstellende uitspraken van de huidige omgevingsvisie en de ambitie van 10.000 woningen mogelijk maakt, hoort tot de referentiesituatie. Beleid dat ingrepen bevat om het aanvullende woningbouwprogramma van +5.000 en +15.000 woningen uit de verstedelijkingsstrategie mogelijk te maken, hoort tot het voorgenomen beleid en daarmee de alternatieven.

Witteveen+Bos heeft mij gevraagd het document uiterlijk vrijdag 18 oktober 15.00 uur terug te sturen. Dit is dan ook de deadline.
Als jullie vastlopen tijdens de uitvoering van deze twee vragen, is er tijdens de lunchlezing van 16 oktober (12.00 – 13.00 uur) gelegenheid om vragen te stellen aan Witteveen+Bos. Willen jullie vooraf aangeven of jullie vragen hebben? Dan kan er eventueel na de lunchlezing nog extra tijd worden gereserveerd.

Groet,
5.1.2e
5.1.2e

Gemeente Zwolle, Afdeling Proces, Programma, Projectmanagement
Bezoekadres: Lübeckplein 2, 8017 JZ Zwolle

☎ 5.1.2e
@ 5.1.2e @zwolle.nl

Niet printen spaart het milieu.
De gemeente Zwolle beschouwt e-mail als volwaardig communicatiemiddel. Dit betekent dat u erop mag vertrouwen dat de inhoud van dit bericht correct en compleet is.

Legenda toegepaste uitzonderingsgrondslagen

In dit document zijn gegevens definitief geanonimiseerd op grond van:

Wet	Artikel	Omschrijving	Pagina's
Wet open overheid	Art. 5.1 lid 2 sub e	De eerbiediging van de persoonlijke levenssfeer	1, 2

From: "5.1.2e " <5.1.2e @zwolle.nl>
Sent: 10/16/2024 7:06:52 AM
To: "5.1.2e 5.1.2e " <5.1.2e @zwolle.nl>
Cc:
Subject: FW: Reactie op werkbestand staat van Zwolle - deadline 18-10

Hoi,
Ter info voor het overleg van straks met WB. De staat van de Leefomgeving ligt nu bij de trekkers om te toetsen/aan te vullen.
Groet,
5.1.2e

Van: 5.1.2e
Verzonden: donderdag 10 oktober 2024 12:44
Aan: 5.1.2e (5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>; 5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>; 5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>; 5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>; 5.1.2e (5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>; 5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>
CC: 5.1.2e 5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>; 5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>
Onderwerp: Reactie op werkbestand staat van Zwolle - deadline 18-10

Beste trekkers van de bouwstenen,
Zoals jullie weten is Witteveen+Bos bezig met het opstellen van de 'Staat van de leefomgeving voor Zwolle'. Hierin beschrijven zij de huidige situatie (2024) en de referentiesituatie (na 2040). Om de staat van Zwolle te baseren op recente informatie, hebben zij jullie ondersteuning nodig. Eerder hiervoor hebben jullie een uitvraag ontvangen om via een excel-tabel aan te geven welke beleidsmaatregelen er op dit moment zijn. Deze tabel is door iedereen (in meer of mindere mate) aangevuld en teruggestuurd. Witteveen+Bos heeft dit gebruikt om de Staat van de verder uit te werken.
Dit heeft geresulteerd in het volgende tussenproduct: Staat van de leefomgeving Zwolle werkbestand 9-10-2024.docx
Dit is een werkbestand met een complete invulling van de huidige situatie. Voor sommige thema's is het ook gelukt om een beoordeling voor de referentiesituatie te geven.
Jullie worden nu gevraagd om dit bestand **te controleren en aan te vullen** met behulp van de volgende twee vragen voor jouw thema:

1. **Toets de huidige situatie en vul aan** (met wijzigingen bijhouden) als er essentiële informatie mist. Indien je het niet eens bent met de beoordeling, ontvangt WB graag **een voorstel met toelichting in de opmerkingen**;
2. **Vul de tabel over de autonome ontwikkelingen aan** met concrete ruimtelijke ingrepen en ambities. Jullie eerdere input op het Excel-bestand met de uitgangspunten is in deze tabellen verwerkt, maar nog niet overal compleet.
3. **Vul de beschrijving van de referentiesituatie aan**. Ambities kunnen gesteld worden, maar in de referentiesituatie is het de bedoeling om nu te reflecteren hoever de gemeente is om de ambities te realiseren. Op basis van jullie input kan Witteveen+Bos een beoordeling geven.
   Definitie referentiesituatie
   De referentiesituatie betreft de situatie als de aanvulling van de omgevingsvisie niet doorgaat. Na de vaststelling van de huidige omgevingsvisie zijn er beleidsstukken vastgesteld die moeten landen in de aanvulling van de omgevingsvisie. Hiervoor wordt een integrale afweging gedaan over uitspraken na 2030. Om een duidelijk onderscheid te maken tussen vastgesteld beleid dat hoort bij de referentiesituatie en het voorgenomen beleid, hebben wij gekozen voor de koppeling met het woningbouwprogramma. Beleid dat een uitwerking is van eerder vastgestelde kaderstellende uitspraken van de huidige omgevingsvisie en de ambitie van 10.000 woningen mogelijk maakt, hoort tot de referentiesituatie. Beleid dat ingrepen bevat om het aanvullende woningbouwprogramma van +5.000 en +15.000 woningen uit de verstedelijkingsstrategie mogelijk te maken, hoort tot het voorgenomen beleid en daarmee de alternatieven.

Witteveen+Bos heeft mij gevraagd het document uiterlijk vrijdag 18 oktober 15.00 uur terug te sturen. Dit is dan ook de deadline.
Als jullie vastlopen tijdens de uitvoering van deze twee vragen, is er tijdens de lunchlezing van 16 oktober (12.00 – 13.00 uur) gelegenheid om vragen te stellen aan Witteveen+Bos. Willen jullie vooraf aangeven of jullie vragen hebben? Dan kan er eventueel na de lunchlezing nog extra tijd worden gereserveerd.
Groet,

5.1.2e
5.1.2e

Gemeente Zwolle, Afdeling Proces, Programma, Projectmanagement
Bezoekadres: Lübeckplein 2, 8017 JZ Zwolle
☎ 5.1.2e
@ 5.1.2e @zwolle.nl

Niet printen spaart het milieu.
De gemeente Zwolle beschouwt e-mail als volwaardig communicatiemiddel. Dit betekent dat u erop mag vertrouwen dat de inhoud van dit bericht correct en compleet is.

Legenda toegepaste uitzonderingsgrondslagen

In dit document zijn gegevens definitief geanonimiseerd op grond van:

Wet	Artikel	Omschrijving	Pagina's
Wet open overheid	Art. 5.1 lid 2 sub e	De eerbiediging van de persoonlijke levenssfeer	1, 2

From: "5.1.2e" <5.1.2e@zwolle.nl>
Sent: 10/10/2024 10:46:22 AM
To: "5.1.2e 5.1.2e" <5.1.2e@zwolle.nl>, "5.1.2e" <5.1.2e@zwolle.nl>
Cc:
Subject: FW: Reactie op werkbestand staat van Zwolle - deadline 18-10

Voor jullie ter info.
Heb 5.1.2e gevraagd wie ik voor wonen hiervoor mag benaderen.
Gr. 5.1.2e

Van: 5.1.2e
Verzonden: donderdag 10 oktober 2024 12:44
Aan: 5.1.2e (5.1.2e) ; 5.1.2e ; 5.1.2e ; 5.1.2e ; 5.1.2e 5.1.2e ; 5.1.2e
CC: 5.1.2e (5.1.2e) ; 5.1.2e
Onderwerp: Reactie op werkbestand staat van Zwolle - deadline 18-10

Beste trekkers van de bouwstenen,
Zoals jullie weten is Witteveen+Bos bezig met het opstellen van de 'Staat van de leefomgeving voor Zwolle'. Hierin beschrijven zij de huidige situatie (2024) en de referentiesituatie (na 2040). Om de staat van Zwolle te baseren op recente informatie, hebben zij jullie ondersteuning nodig. Eerder hiervoor hebben jullie een uitvraag ontvangen om via een excel-tabel aan te geven welke beleidsmaatregelen er op dit moment zijn. Deze tabel is door iedereen (in meer of mindere mate) aangevuld en teruggestuurd. Witteveen+Bos heeft dit gebruikt om de Staat van de verder uit te werken.
Dit heeft geresulteerd in het volgende tussenproduct: Staat van de leefomgeving Zwolle werkbestand 9-10-2024.docx
Dit is een werkbestand met een complete invulling van de huidige situatie. Voor sommige thema's is het ook gelukt om een beoordeling voor de referentiesituatie te geven.
Jullie worden nu gevraagd om dit bestand **te controleren en aan te vullen** met behulp van de volgende twee vragen voor jouw thema:

1. **Toets de huidige situatie en vul aan** (met wijzigingen bijhouden) als er essentiële informatie mist. Indien je het niet eens bent met de beoordeling, ontvangt WB graag **een voorstel met toelichting in de opmerkingen**;
2. **Vul de tabel over de autonome ontwikkelingen aan** met concrete ruimtelijke ingrepen en ambities. Jullie eerdere input op het Excel-bestand met de uitgangspunten is in deze tabellen verwerkt, maar nog niet overal compleet.
3. **Vul de beschrijving van de referentiesituatie aan**. Ambities kunnen gesteld worden, maar in de referentiesituatie is het de bedoeling om nu te reflecteren hoever de gemeente is om de ambities te realiseren. Op basis van jullie input kan Witteveen+Bos een beoordeling geven.
   Definitie referentiesituatie
   De referentiesituatie betreft de situatie als de aanvulling van de omgevingsvisie niet doorgaat. Na de vaststelling van de huidige omgevingsvisie zijn er beleidsstukken vastgesteld die moeten landen in de aanvulling van de omgevingsvisie. Hiervoor wordt een integrale afweging gedaan over uitspraken na 2030. Om een duidelijk onderscheid te maken tussen vastgesteld beleid dat hoort bij de referentiesituatie en het voorgenomen beleid, hebben wij gekozen voor de koppeling met het woningbouwprogramma. Beleid dat een uitwerking is van eerder vastgestelde kaderstellende uitspraken van de huidige omgevingsvisie en de ambitie van 10.000 woningen mogelijk maakt, hoort tot de referentiesituatie. Beleid dat ingrepen bevat om het aanvullende woningbouwprogramma van +5.000 en +15.000 woningen uit de verstedelijkingsstrategie mogelijk te maken, hoort tot het voorgenomen beleid en daarmee de alternatieven.

Witteveen+Bos heeft mij gevraagd het document uiterlijk vrijdag 18 oktober 15.00 uur terug te sturen. Dit is dan ook de deadline.
Als jullie vastlopen tijdens de uitvoering van deze twee vragen, is er tijdens de lunchlezing van 16 oktober (12.00 – 13.00 uur) gelegenheid om vragen te stellen aan Witteveen+Bos. Willen jullie vooraf aangeven of jullie vragen hebben? Dan kan er eventueel na de lunchlezing nog extra tijd worden gereserveerd.
Groet,
5.1.2e
5.1.2e

Gemeente Zwolle, Afdeling Proces, Programma, Projectmanagement

Bezoekadres: Lübeckplein 2, 8017 JZ Zwolle
☎ 5.1.2e
@ 5.1.2e @zwolle.nl

Niet printen spaart het milieu.
De gemeente Zwolle beschouwt e-mail als volwaardig communicatiemiddel. Dit betekent dat u erop mag vertrouwen dat de inhoud van dit bericht correct en compleet is.

Legenda toegepaste uitzonderingsgrondslagen

In dit document zijn gegevens definitief geanonimiseerd op grond van:

Wet	Artikel	Omschrijving	Pagina's
Wet open overheid	Art. 5.1 lid 2 sub e	De eerbiediging van de persoonlijke levenssfeer	1, 2

From: "5.1.2e" <5.1.2e@zwolle.nl>
Sent: 10/23/2024 10:53:25 AM
To: "5.1.2e" <5.1.2e@zwolle.nl>
Cc:
Subject: FW: Reactie op werkbestand staat van Zwolle - deadline 18-10

Hoi,
Zoals gisteren afgesproken: ik neem contact op met 5.1.2e, wil jij dan achter wonen aan?
Hierbij de mail die ik naar 5.1.2e heb gestuurd voor check op document van WB.
Hetzelfde geldt eigenlijk ook voor sociaal domein. Daar heb ik na deze laatste mail (bijlage) ook niks meer van vernomen..
Groet,
5.1.2e

Van: 5.1.2e
Verzonden: donderdag 10 oktober 2024 13:51
Aan: 5.1.2e
Onderwerp: Reactie op werkbestand staat van Zwolle - deadline 18-10

Hallo 5.1.2e,
Ik begrijp dat je nieuw bent bij gemeente Zwolle, dus allereerst: welkom!
Zoals je misschien hebt meegekregen zijn we bezig met het aanvullen van de huidige omgevingsvisie. De aanvulling op de omgevingsvisie is vastgelegd in een bestuursopdracht (zie bijlage) uit mei 2023. Sindsdien:

- Hebben we vijf thematische bouwstenen opgesteld: wonen, economie, klimaat&water, energie en wonen
  In deze map vind je de bouwstenen, waaronder ook het onderzoek dat Ruimtevolk voor wonen en de stadsscan heeft gedaan.
- Is er een gebiedsverkenning naar de Ceintuurbaanzone gedaan (bijna afgerond)
- Hebben we een scenariostudie uitgevoerd (bijna opgeleverd)
- Wordt er op dit moment gewerkt aan het vervolg op de scenariostudie: het ruimtelijk ontwikkelperspectief (ROP)
- Voeren we een participatieproces uit, waarvan a.s. zaterdag de laatste dag is van de campagne die vier weken heeft geduurd.
- En dient het ROP straks als basis voor het schrijven van de aanvulling op de omgevingsvisie.

Sinds mei wordt er door Witteveen + Bos gewerkt aan een omgevingseffectrapport (OER). Hiervoor ligt de onderzoeksopzet Notitie reikwijdte en detailniveau (NRD) nu ter inzage, en werkt Witteveen+Bos ondertussen door aan de eerste stappen voor het OER. Een van deze stappen is de autonome situatie en referentiesituatie. Onderstaande mail gaat daarover.
Daarom mijn vraag of je hier ook naar wilt kijken, aangezien je vanuit wonen de trekker bent van de bouwsteen wonen.
We kunnen ook een half uurtje kennis te maken, dan kan ik je evt. wat meer bijpraten over de omgevingsvisie als je daar behoefte aan hebt.
Mocht je in de tussentijd nog vragen hebben hierover dan mag je mij altijd bellen of mailen.
Groet,

5.1.2e
5.1.2e

Gemeente Zwolle, Afdeling Proces, Programma, Projectmanagement
Bezoekadres: Lübeckplein 2, 8017 JZ Zwolle
☎ 5.1.2e
@ 5.1.2e@zwolle.nl

Niet printen spaart het milieu.
De gemeente Zwolle beschouwt e-mail als volwaardig communicatiemiddel. Dit betekent dat u erop mag vertrouwen dat de inhoud van dit bericht correct en compleet is.

Van: 5.1.2e <5.1.2e@zwolle.nl>
Verzonden: donderdag 10 oktober 2024 13:28
Aan: 5.1.2e <5.1.2e@zwolle.nl>; 5.1.2e <5.1.2e@zwolle.nl>
Onderwerp: RE: Reactie op werkbestand staat van Zwolle - deadline 18-10

Hallo 5.1.2e,
Volgens mij hebben we dat al doorgegeven. Dat is 5.1.2e.
@ 5.1.2e als je hulp nodig hebt laat het me dan weten.
Groet,
5.1.2e

Van: 5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>
Verzonden: donderdag 10 oktober 2024 12:46
Aan: 5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>
Onderwerp: Reactie op werkbestand staat van Zwolle - deadline 18-10
Hallo 5.1.2e,
Aangezien 5.1.2e niet meer werkzaam is voor gem. Zwolle en voor team wonen, aan jou de vraag bij wie ik hiervoor terecht kan.
Met andere woorden: wie is nu vanuit wonen de trekker voor de bouwsteen wonen en aangehaakt op programma aanvulling omgevingsvisie?
Groet,
5.1.2e
5.1.2e

Gemeente Zwolle, Afdeling Proces, Programma, Projectmanagement
Bezoekadres: Lübeckplein 2, 8017 JZ Zwolle
☎ 5.1.2e
@ 5.1.2e @zwolle.nl

Niet printen spaart het milieu.
De gemeente Zwolle beschouwt e-mail als volwaardig communicatiemiddel. Dit betekent dat u erop mag vertrouwen dat de inhoud van dit bericht correct en compleet is.

Van: 5.1.2e
Verzonden: donderdag 10 oktober 2024 12:44
Aan: 5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>; 5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>; 5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>; 5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>; 5.1.2e (5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>; 5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>
CC: 5.1.2e (5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>; 5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>
Onderwerp: Reactie op werkbestand staat van Zwolle - deadline 18-10
Beste trekkers van de bouwstenen,
Zoals jullie weten is Witteveen+Bos bezig met het opstellen van de ‘Staat van de leefomgeving voor Zwolle’. Hierin beschrijven zij de huidige situatie (2024) en de referentiesituatie (na 2040). Om de staat van Zwolle te baseren op recente informatie, hebben zij jullie ondersteuning nodig. Eerder hiervoor hebben jullie een uitvraag ontvangen om via een excel-tabel aan te geven welke beleidsmaatregelen er op dit moment zijn. Deze tabel is door iedereen (in meer of mindere mate) aangevuld en teruggestuurd. Witteveen+Bos heeft dit gebruikt om de Staat van de verder uit te werken.
Dit heeft geresulteerd in het volgende tussenproduct: Staat van de leefomgeving Zwolle werkbestand 9-10-2024.docx
Dit is een werkbestand met een complete invulling van de huidige situatie. Voor sommige thema’s is het ook gelukt om een beoordeling voor de referentiesituatie te geven.
Jullie worden nu gevraagd om dit bestand **te controleren en aan te vullen** met behulp van de volgende twee vragen voor jouw thema:

1. **Toets de huidige situatie en vul aan** (met wijzigingen bijhouden) als er essentiële informatie mist. Indien je het niet eens bent met de beoordeling, ontvangt WB graag **een voorstel met toelichting in de opmerkingen**;
2. **Vul de tabel over de autonome ontwikkelingen aan** met concrete ruimtelijke ingrepen en ambities. Jullie eerdere input op het Excel-bestand met de uitgangspunten is in deze tabellen verwerkt, maar nog niet overal compleet.
3. **Vul de beschrijving van de referentiesituatie aan**. Ambities kunnen gesteld worden, maar in de referentiesituatie is het de bedoeling om nu te reflecteren hoever de gemeente is om de ambities te realiseren. Op basis van jullie input kan Witteveen+Bos een beoordeling geven.
   Definitie referentiesituatie
   De referentiesituatie betreft de situatie als de aanvulling van de omgevingsvisie niet doorgaat. Na de vaststelling van de huidige omgevingsvisie zijn er beleidsstukken vastgesteld die moeten landen in de aanvulling van de omgevingsvisie. Hiervoor wordt een integrale afweging gedaan

over uitspraken na 2030. Om een duidelijk onderscheid te maken tussen vastgesteld beleid dat hoort bij de referentiesituatie en het voorgenomen beleid, hebben wij gekozen voor de koppeling met het woningbouwprogramma. Beleid dat een uitwerking is van eerder vastgestelde kaderstellende uitspraken van de huidige omgevingsvisie en de ambitie van 10.000 woningen mogelijk maakt, hoort tot de referentiesituatie. Beleid dat ingrepen bevat om het aanvullende woningbouwprogramma van +5.000 en +15.000 woningen uit de verstedelijkingsstrategie mogelijk te maken, hoort tot het voorgenomen beleid en daarmee de alternatieven.

Witteveen+Bos heeft mij gevraagd het document uiterlijk vrijdag 18 oktober 15.00 uur terug te sturen. Dit is dan ook de deadline.

Als jullie vastlopen tijdens de uitvoering van deze twee vragen, is er tijdens de lunchlezing van 16 oktober (12.00 – 13.00 uur) gelegenheid om vragen te stellen aan Witteveen+Bos. Willen jullie vooraf aangeven of jullie vragen hebben? Dan kan er eventueel na de lunchlezing nog extra tijd worden gereserveerd.

Groet,

5.1.2e
5.1.2e

Gemeente Zwolle, Afdeling Proces, Programma, Projectmanagement
Bezoekadres: Lübeckplein 2, 8017 JZ Zwolle

☎ 5.1.2e
@ 5.1.2e @zwolle.nl

Niet printen spaart het milieu.

De gemeente Zwolle beschouwt e-mail als volwaardig communicatiemiddel. Dit betekent dat u erop mag vertrouwen dat de inhoud van dit bericht correct en compleet is.

Legenda toegepaste uitzonderingsgrondslagen

In dit document zijn gegevens definitief geanonimiseerd op grond van:

Wet	Artikel	Omschrijving	Pagina's
Wet open overheid	Art. 5.1 lid 2 sub e	De eerbiediging van de persoonlijke levenssfeer	1, 2, 3

bericht

Zwolle

Ruimte en Economie

Bestuurlijke opdracht aanvulling Omgevingsvisie Ons Zwolle van Morgen

Definitief

Opdrachtgever	5.1.2e (bestuurlijk), 5.1.2e (ambtelijk)
Opdrachtnemer	5.1.2e
Versie	definitief
Datum	mei 2023

Datum mei 2023
Titel Bestuurlijke opdracht aanvulling Omgevingsvisie Ons Zwolle van Morgen

Inhoud

1	**Inleiding**	**3**
2	**Afbakening en uitgangspunten Omgevingsvisie 2040**	**6**
3	**Inhoudelijke afbakening**	**8**
4	**Werkwijze en planning op hoofdlijnen**	**13**
5	**Participatie en commuicatie**	**16**
6	**Financiën**	**19**

Datum mei 2023
Titel Bestuurlijke opdracht aanvulling Omgevingsvisie Ons Zwolle van Morgen

1 Inleiding

Vertrekpunt en aanleiding
De huidige Zwolse Omgevingsvisie, Ons Zwolle van morgen, heeft stevige gemeentelijke ambities vastgelegd voor heel veel beleidsthema's. Dat biedt een solide en uitdagende basis om de komende jaren te werken aan de ontwikkeling van Zwolle vanuit het oogpunt van brede welvaart, gezondheid, energie en klimaatbestendige leefbaarheid. De huidige en toekomstige inwoner van onze gemeente staat centraal in deze visie. De omgevingsvisie is en blijft daarmee het kader op hoofdlijnen waarmee we werken aan de ontwikkeling van onze stad en ons buitengebied.

In de huidige visie zijn strategische (ruimtelijke) keuzes voor onze leefomgeving tot en met ongeveer 2030 gemaakt. Bijvoorbeeld als het gaat om de gebieden waar we woningbouw mogelijk maken. In samenhang creëren we meer leefbaarheid, de inpassing van de energieopgave, aandacht voor natuur en biodiversiteit en onze gezondheid. We hebben ook de beweging ingezet om onze aandacht voor bereikbaarheid en mobiliteit in de stedelijke omgeving te richten op de voetganger, fietser en het openbaar vervoer waarbij de auto meer te gast is. Dat doen we ook voor de langere termijn, om te borgen dat de leefkwaliteit in Zwolle hoog is en blijft.

Nu aan de slag om later te kunnen blijven ontwikkelen
Het is van belang om nu aan de slag te gaan met strategische en majeure ruimtelijke keuzes voor na 2030. Door in de komende jaren keuzes op hoofdlijnen te maken, leggen we de basis voor concrete plannen waarmee we ook na 2030 bijvoorbeeld woningen kunnen blijven bouwen.

We hebben rekening te houden met het gegeven dat tussen een keuze op hoofdlijnen en de concrete bouw van een woning, zeker bij grootschaliger gebieden, vijf tot acht jaar aan voorbereiding nodig is. Dat betekent dat we uiterlijk in 2025 aanvullende keuzes willen maken en deze verankeren in onze Omgevingsvisie. Daarmee ontstaat ook de mogelijkheid om vanuit de gemeente op deze ontwikkelingen te sturen in de vorm van actief grond- en vastgoedbeleid.

Een andere aanleiding voor aanvullende keuzes is de Verstedelijkingsstrategie voor de regio Zwolle. Deze strategische verkenning is samen met Rijk en regiopartners in de voorbije jaren uitgevoerd. De uitkomst is een ontwikkelkoers voor onze regio, waarin Zwolle zich verder ontwikkelt tot het stedelijke Warme Hart van de regio. Op 1 februari 2023 heeft de stuurgroep van Rijk en regio partners de verstedelijkingstrategie vastgesteld. Tot slot geven we met de aanvulling van de Omgevingsvisie invulling aan eerder aangenomen moties van de gemeenteraad. Heel wezenlijk is de motie voor het uitvoeren van een Stadsscan. Dat is één van eerste activiteiten die we gaan uitvoeren.

Datum mei 2023

Titel Bestuurlijke opdracht aanvulling Omgevingsvisie Ons Zwolle van Morgen

Het gaat om een aanvulling van de huidige omgevingsvisie

Als college willen we mede aan de hand van de Verstedelijkingsstrategie enkele onderdelen van de huidige Omgevingsvisie aanvullen. Het gaat om keuzes hoe Zwolle zich verder ontwikkeld als klimaatbestendige woon- en werkgemeente na 2030. Daarin worden ook de uitkomsten van het MIRT onderzoek bereikbaarheid Zwolle en omgeving meegenomen en nieuwe Rijks- en provinciale kaders voor ruimte, klimaat, bodem en water. Tot slot krijgt ook de koers van huidige coalitieakkoord “Samen voor een waarde(n)volle toekomst” van 25 mei 2022 plaats in de aanvulling.

Voor veel onderwerpen in de Omgevingsvisie worden geen aanvullende keuzes gemaakt. Onze ambities blijven onverkort van kracht en zijn vaak niet of veel minder gebonden aan tijd. Sprekend voorbeelden hiervan zijn onze inzet voor gezond leven in Zwolle, het creëren van een klimaatbestendige leefomgeving in onze bestaande wijken en buurten en de doorwerking van ruimtelijke ingrepen voor de energietransitie. De ambities hiervoor zijn krachtig verwoord in de Omgevingsvisie en blijven onveranderd. We nemen deze ambities mee als randvoorwaarde bij aanvullende keuzes.

De aanvulling van de Omgevingsvisie is als activiteit ook opgenomen in onze begroting. Er zijn reeds middelen gereserveerd. In deze opdracht geven we inzicht in aanwezige en verwachte benodigde middelen.

Doel van de bestuursopdracht

Met deze bestuursopdracht bakent het college af waar de aanvulling van de Omgevingsvisie over gaat. We geven richting aan het procesverloop, de invulling van de participatie en de inhoudelijke ontwikkeling. Daarmee is de bestuursopdracht het kader op hoofdlijnen van waaruit het college uitvoering geeft aan de werkzaamheden om te komen tot aanvullende majeure ruimtelijke keuzes.

Brede welvaart als ‘gids’

Zwolle is momenteel één van koplopers binnen Nederland als gemeente met een hoge brede welvaart. Binnen brede welvaart wordt verder gekeken dan materiële welvaart. Het draait om het welzijn van de mens. Daarom wordt gewerkt vanuit een uitgebreid besef voor zaken als zorg, woontevredenheid, veiligheid, natuur, onderwijs en maatschappelijke betrokkenheid. We hebben als ambitie dat door de verdere

(stedelijke) ontwikkeling van Zwolle en onze keuzes daarvoor voor de langere termijn, de huidige brede welvaart op een gelijk niveau blijft of verder verbetert.

Leeswijzer

In het volgende hoofdstuk wordt de afbakening van de opdracht nader beschreven en toegelicht. In hoofdstuk 3 beschrijven we de afbakening van de inhoud waarop de aanvulling zich richt en hoe we deze inhoud ontwikkelen. In hoofdstuk 4 beschrijven we de werkwijze, de raakvlakken en de risico's. Hoofdstuk 5 geeft inzicht in hoe we de participatie willen aanpakken en tot slot wordt in hoofdstuk 6 een beeld geschetst over de financiële impact.

2 Afbakening en uitgangspunten

We willen helder zijn in waar de aanvulling over gaat. Dat geeft duidelijkheid naar iedereen die betrokken is of wil worden over wat verwacht kan worden over de inhoud en het verloop van het proces. We hanteren de volgende uitgangspunten:

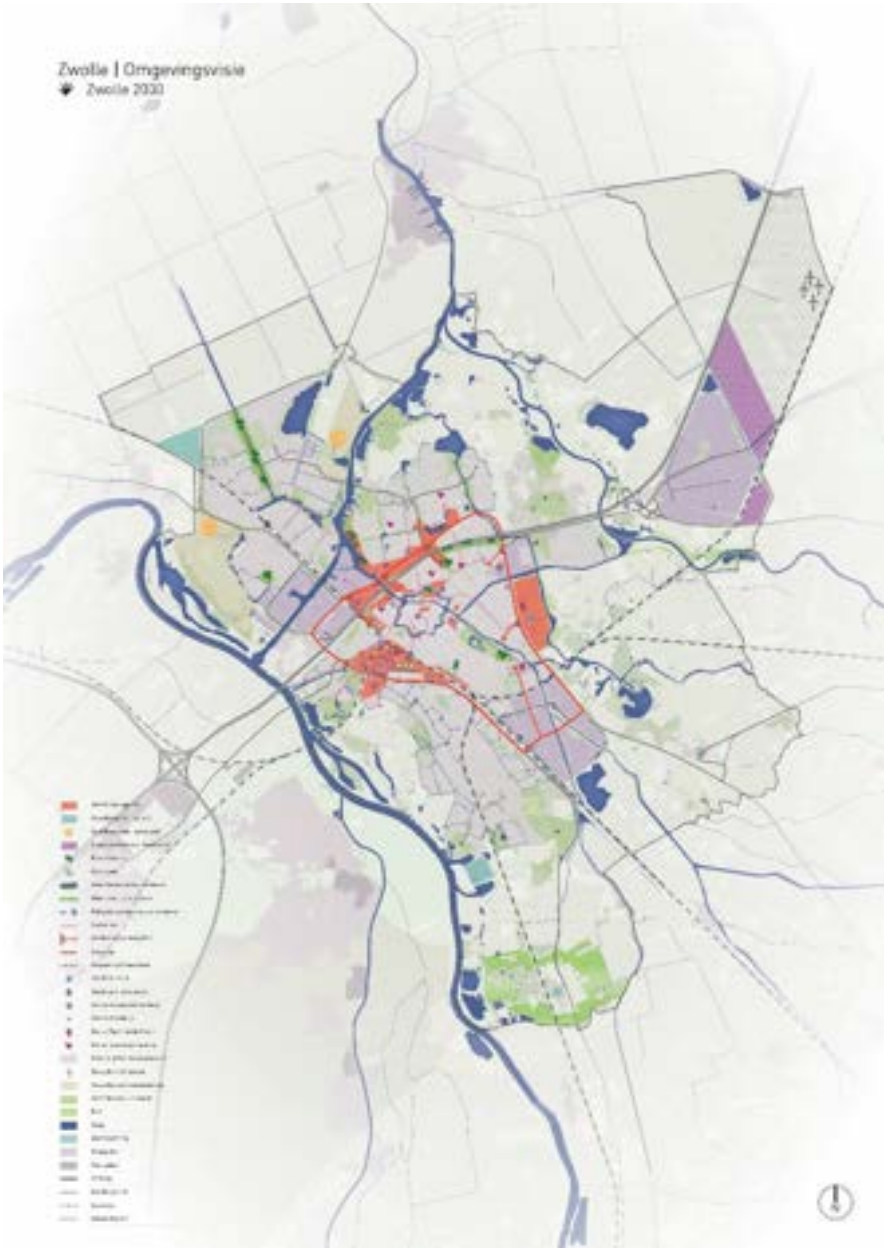

1. De huidige Omgevingsvisie wordt breed gedragen. Veel ambities voor de leefomgeving blijven ongewijzigd en daarmee van kracht. Dat geldt ook voor de kernambities in ‘Het Huis van Zwolle’ waarin het menselijk en fysiek kapitaal van Zwolle centraal staan.
2. De Omgevingsvisie focust zich op de leefomgeving van Zwolle en gaat in op ambities, kernopgaven en ontwikkelingen waaraan de gemeente zich verbindt.
3. Eventuele feitelijke onjuistheden in de huidige visie kunnen worden hersteld.
4. Indien in de periode tot vaststelling van aanvullende keuzes, besluiten worden genomen door de gemeenteraad met een afwijking t.o.v. de huidige visie, dan worden deze besluiten één op één overgenomen.
5. We anticiperen op de verwachte vaststelling van de Zwolse participatie aanpak en de Omgevingsvisie is in de geest van deze aanpak pilot voor het ‘eigen initiatief’. Hierop richten we het participatieproces in.
6. De uitkomsten van verstedelijkingsstrategie en MIRT onderzoek worden als basis gebruikt. Dat geldt ook voor beleidskaders vanuit de landelijke overheid of de provincie die na vaststelling van de huidige Omgevingsvisie zijn of worden vastgesteld. Hiervoor geldt dat deze voldoende moeten aansluiten bij het niveau van de Omgevingsvisie. Met name vraagstukken in het landelijk gebied (provinciaal programma landelijk gebied) en gebiedsplannen voor de stikstofaanpak zijn hierin mogelijk impactvolle ontwikkelingen.
7. Vanwege de looptijd van de aanvulling wordt rekening gehouden met een aantal procesmatige vereisten van de nog in werking tredende Omgevingswet (1 januari 2024). Daarmee zijn participatie en een milieueffectenonderzoek onderdeel van het proces voor de aanvulling van de Omgevingsvisie.

Doelstellingen voor de aanvulling van de Omgevingsvisie: ontwikkelrichting tot 2040 bepalen

Met de aanvulling van de Omgevingsvisie wil het college bereiken dat er een duidelijke richting is voor de ruimtelijke ontwikkeling van Zwolle op de lange(re) termijn. Centraal staat het menselijk en natuurlijk kapitaal van Zwolle. Bij de ontwikkeling van de huidige visie is ervaren dat de menselijke maat bepalend is in Zwolle. Dat is bij deze aanvulling niet anders. Voor de toekomst is het belangrijk om een antwoord te hebben op maatschappelijke ontwikkelingen, zoals de behoefte aan passende woningen, ruimte voor de opvang van klimaatverandering en inclusieve bereikbaarheid voor de Zwollenaar. Met de aanvulling heeft college vooral voor ogen dat we bewegingsruimte

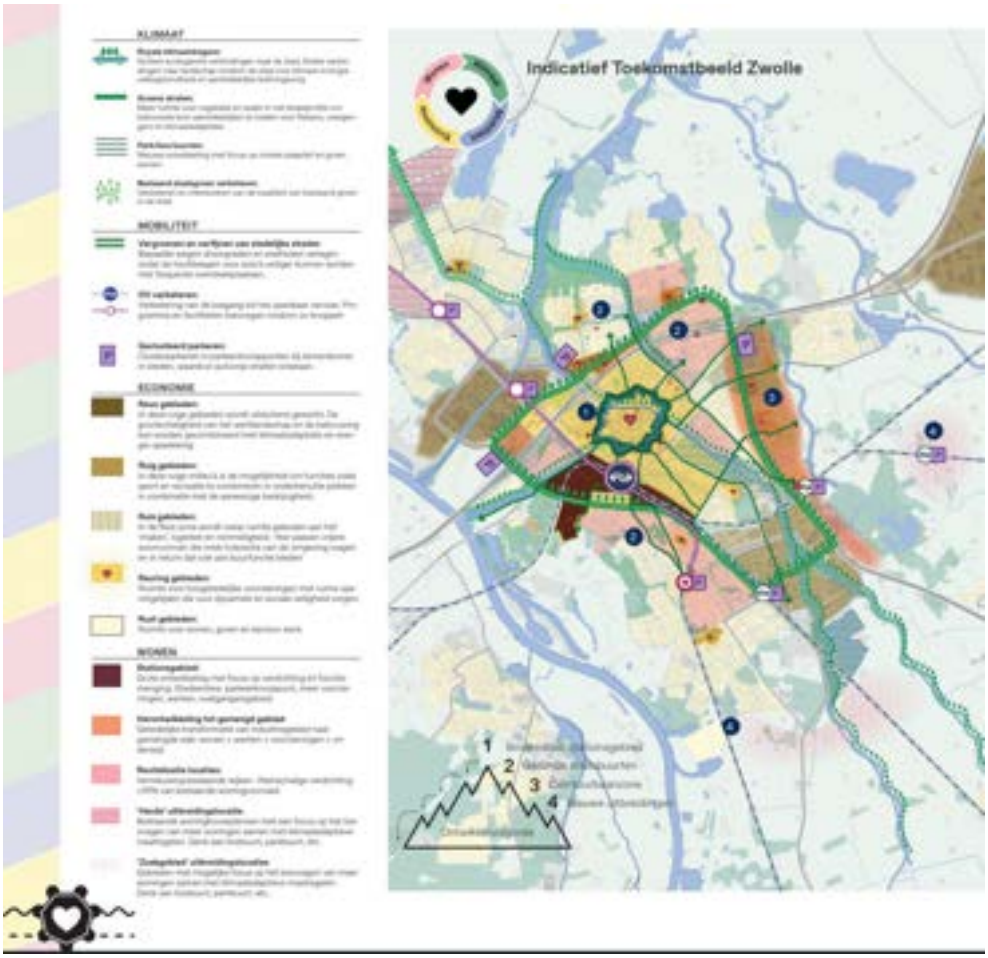
voor 2040 scheppen. Bijvoorbeeld door meer plancapaciteit voor wonen te creëren en te kunnen blijven werken aan klimaat- en mobiliteitsopgaven. Hierdoor kunnen we zowel op korte als lange termijn blijven werken aan de ontwikkeling van onze stad en het omliggend landelijk gebied.

3 Inhoudelijke afbakening

Voor deze opdracht is aan de hand van (ambtelijke) gesprekken en het onderlinge gesprek in het College verkend voor welke thema's en onderwerpen aanvullende keuzes aan de orde zijn voor onze Omgevingsvisie.

Het vertrekpunt is de verstedelijkingsstrategie voor de regio Zwolle. Hierin zijn vier majeure thema's leidend: wonen, economie, mobiliteit en klimaatadaptatie. In de Regionale Verstedelijkingsstrategie is benoemd dat gemeenten in de regio ontwikkelingen in gang zetten waarmee 50.000 nieuwe woningen wordt toegevoegd en minimaal 20.000 arbeidsplaatsen. Daarbij wordt een bijdrage geleverd aan meer klimaatbestendigheid en een transitie in mobiliteit en bereikbaarheid vindt plaats gebaseerd op het STOMP-principe. Een principe dat al leidend is onze huidige omgevingsvisie.

Zwolle heeft als stedelijk warm hart van en voor de regio een (fors) aandeel in deze ontwikkelopgave. Een deel van deze opgave is aanvullend op de opgave in onze omgevingsvisie. Het gaat daarbij om het toevoegen van specifieke woon- en werkmilieus, passend bij een stedelijk karakter en uniek in de regio.

Voor de nieuwe woningen en arbeidsplaatsen zijn studies en verkenningen nodig zodat uiteindelijk gebieden in onze gemeente in beeld komen voor de realisatie van deze ontwikkelopgaven. Dit betekent dat de opgaven op de thema's uiteindelijk ook een vertaling krijgen in keuzes voor en in gebieden. Randvoorwaardelijk daarbij is voldoende beschikbaarheid van energie, ruimte voor energietransport en -productie, een goede bereikbaarheid en ontwikkeling van bijbehorende natuur en landschap.

Om te komen tot voorstellen voor thematische oplossingen en gebiedsgerichte, ruimtelijke keuzes wordt een aantal bouwstenen en producten ontwikkeld. Deze zijn opgesomd in onderstaande tabel:

Bouwsteen	Toelichting
Kwalitatief woonbeeld en woningbehoefte	We bepalen in welke mate en voor welke doelgroepen we woningen toevoegen in de gemeente Zwolle in de periode 2030-2040. Van belang hierin is dat er een uitspraak volgt wat de Zwolse ambities zijn, mede gelet op bevolkings- en huishoudensprognoses en de verwachte kwalitatieve woonbehoefte (soorten woningen en woonmilieus) in aansluiting op de doelgroepen die we in Zwolle kunnen onderscheiden. De combinatie wonen en zorg komt hierin aan de orde en specifieke aandacht voor doelgroepen als jongeren, starters en senioren. Rekening wordt gehouden met de bestaande woningvoorraad. Vanuit de verscheidenheid aan doelgroepen wordt verkend welke woonmilieus, woonvormen en woningtypen noodzakelijk zijn om toe te voegen aan de bestaande woningvoorraad. Het doel is een brede toegankelijkheid van de woningmarkt te creëren.
Stadsscan	De 'stadsscan' is een instrument om inzichtelijk te maken welke ruimte er is in bestaande woonwijken voor kwalitatieve verdichting. Bij vaststelling van de Omgevingsvisie is besloten deze stadsscan uit te voeren bij de aanvulling van de Omgevingsvisie. Aan deze aangenomen motie van de gemeenteraad wordt invulling gegeven. De inzichten worden benut in de scenario-ontwikkeling en gebiedsgerichte keuzes.
Maatregelen voor bereikbaarheid en mobiliteitstransitie	Het is nodig te bepalen op welke wijze de mobiliteitstransitie in Zwolle na 2030 verder vorm krijgt. Daarbij is sprake van nauwe samenhang met afspraken in het kader van het MIRT-onderzoek bereikbaarheid Zwolle en omgeving. Ruimtelijk gezien is nader onderzoek aan de orde voor verbetering van de OV-bereikbaarheid (oa stations) van de oost- en zuidzijde van Zwolle in samenhang met ontwikkeling in het regionale OV- en autonetwerk. Eén van de opgaven die hier nauw mee samenhangt is de aanpak van congestie in het regionaal autonetwerk. Hiervoor worden inzichten benut over het functioneren van de Stadsring voortkomend uit acties/onderzoek op basis van de huidige omgevingsvisie. Er is sprake van een nauwe relatie met het programma regionale mobiliteitsstrategie.
Ontwikkelbeeld werken/economie	We onderzoeken de mate waarin ruimtelijk behoefte bestaat aan verdere groei van werklocaties, gegeven de verwachting

	dat het aantal banen/arbeidsplaatsen in Zwolle in de pas blijft met een groeiend aantal inwoners en de behoefte van werkgevers om zich in Zwolle te vestigen of verder te groeien. Dit hangt samen met de huidige economische rol van Zwolle, regionaal en nationaal. Ook is sprake van nauwe samenhang met de regionale ruimtelijke economische visie die in de komende 1 tot 2 jaar wordt ontwikkeld door de regio. Daarvoor is het ook nodig om tot een nadere concretisering van ons economische profiel te komen. We willen de vraag beantwoorden of nieuwe arbeidsplaatsen ook leiden tot een nieuwe ruimtevraag. We hanteren het vertrekpunt dat wonen en werken vanuit het principe van nabijheid in samenhang worden gecreëerd. Tegelijkertijd willen we rekenschap geven aan het feit dat we steeds flexibeler worden in waar en wanneer we werken. Dit heeft bijvoorbeeld invloed op de benutting van kantoren. Bij deze verdieping op economie hoort ook de vrijetijdseconomie in Zwolle.
Regionale watersysteemopgave en brede klimaatadaptatie	De klimaatbestendigheid van Zwolle wordt mede beïnvloed door het functioneren van het regionale watersysteem van de Sallandse weteringen, door een mogelijk stijgend peil van het IJsselmeer en grotere ‘pieken en dalen’ in de afvoer van de rivieren IJssel en Vecht. We hebben al globale ruimtelijke ambities geduid voor meer klimaatbestendigheid in relatie tot dit systeem. De verstedelijkingsstrategie geeft aanvullende inzichten over de systeemwerking. We krijgen ook te maken met hogere normen voor waterveiligheid en het beleidskader water/bodem sturend. Gelet daarop onderzoeken we in welke mate en met welke urgentie ruimtelijke reserveringen moeten worden geconcretiseerd naar harde(re) ruimtelijke reserveringen. Daarbij verkennen we hoe deze specifieke opgaven kunnen worden verbonden met stedelijke opgaven. Naast een focus op het watersysteem speelt zowel nu als op de langere termijn het vraagstuk en opgave voor de omgang met hitte en droogte. In het verlengde daarvan komt ook de beschikbaarheid van drinkwater in het geding. Dit leidt tot opgaven die we in ruimtelijke keuzes mee moeten laten wegen en bij de inrichting moeten inpassen. Deze randvoorwaarden werken we specifiek voor Zwolle en passen we toe bij gebiedsgerichte onderzoeken en te maken keuzes voor gebieden.
Energietransitie en -voorziening	Als het gaat om de grootschalige opwek van duurzame energie gaan we op zoek naar een aanvullende locatie voor windenergie. Hiervoor wordt Haerst als meest kansrijke locatie geduid. Het moet nog blijken of het zoekproces met daarin een belangrijke rol voor inwoners en lokale partners tijdig (voor eind 2023) een uitkomst oplevert zodat deze in de aanvulling een plaats kan krijgen. In ieder geval wordt de ambitie vastgelegd. (op basis van het coalitieakkoord en stand van het zoekproces).

	Uit parallelle trajecten kan blijken dat aanvullend op de huidige omgevingsvisie een ruimteclaim aan de orde is voor de energieopgave van Zwolle. Deze kan worden ingebed in de aanvulling, in ieder geval qua ambitie/noodzaak.
Gebiedsverkenningen	Gegeven de uitkomsten op de thematische bouwstenen wordt onderzocht op welke (grootschalige) locaties woningen aan Zwolle kunnen worden toegevoegd. Hiervoor worden in eerste instantie twee onderzoeken als bouwsteen uitgevoerd: 1. een gebiedsverkenning naar de Ceintuurbaanzone in het kader van het programma Stedelijk Zwolle (vervolg verstedelijkingsstrategie in het NOVEX-gebied regio Zwolle) 2. een gebiedsverkenning naar mogelijke uitleglocaties aan de oost- en zuidzijde van de bestaande stedelijke kern conform de uitkomsten van de studies in de verstedelijkingsstrategie. Daarbij wordt ook gemotiveerd waarom de aandacht naar deze gebieden uit gaat en worden de mogelijkheden voor eventuele treinstations aan de oost- en zuidzijde verkend. Dit is al een langer bestaande behoefte.

Ruimtelijke scenario's als opmaat naar keuzes voor aanvulling van de Omgevingsvisie

De bouwstenen geven inzicht hoe de (stedelijke) opgaven voor Zwolle voor langere termijn op te lossen zijn. Aan de hand van ruimtelijke scenario's laten we oplossingsrichtingen ontstaan. Deze scenario's omvatten telkens gebiedsgerichte oplossingen vanuit een combinatie van opgaven en oplossingen. Bijvoorbeeld: het type baan/arbeidsplaats leidt tot een meer specifieke woonbehoefte en mobiliteitsbehoefte en tegelijkertijd maakt een ruim aanbod van een bepaald type woningen het bedrijven/ werkgevers aantrekkelijk om zich te vestigen in Zwolle. Dat moet altijd gebeuren in een omgeving die is voorbereid op veranderingen in het klimaat. In de scenario's brengen we verschillende opgaven en oplossingen dus bij elkaar. Vervolgens willen we afwegingen maken voor gebieden, gericht op mensen (inwoners, bezoekers en werknemers) en door hen gewenste kwaliteiten. Tevens geldt dat de unieke rol van Zwolle in de regio (als regionale netwerkstad in Nederland) aanleiding geeft om deze rol te blijven vervullen op de lange termijn. Ten behoeve van deze scenario's zal het college een uitspraak in hoeverre de A28 daarin een rol spelen, indien deze als reële mogelijkheid ondergronds kan worden gebracht binnen voorziene tijdsspanne tot 2040.

De ruimtelijke scenario's vormen de basis voor een onderzoek naar milieueffecten. In formele termen is dat het MER, bij de huidige Omgevingsvisie betrof dat de OmgevingsEffectRapportage (OER). Voor de aanvulling voeren we ook een dergelijk onderzoek uit, waarbij we waar mogelijk economische effecten integreren (vanuit de optiek van Brede Welvaart).

Bij dit onderzoek hoort ook een beoordeling op de beïnvloeding van natuurgebieden. Dit is gelet op de stikstof opgave van groot belang. Daarom volgen we ook nadrukkelijk het

gebiedsproces van de provincie in het kader van de stikstofopgave (Programma Landelijk Gebied), zodat we ons werkproces optimaal kunnen afstemmen, zowel inhoudelijk als in de beïnvloeding om de ontwikkeling van Zwolle mogelijk te kunnen blijven maken.

Aanvullende keuzes in de huidige Omgevingsvisie
Aan de hand van de scenariostudie en de inzichten uit de bouwstenen maken we aanvullende keuzes voor de Omgevingsvisie. Dat leidt naar verwachting tot een aantal aanpassingen in de huidige visie, bijvoorbeeld in de ruimtelijke strategie, in sommige raamwerken en in een aantal gebiedsprofielen.

Deze aanpassingen leggen we voor aan de Gemeenteraad en de Zwolse samenleving, zodat naast participatie in het voorbereidende onderzoek (zie navolgend) ook formele inspraak mogelijk is en het college mogelijk haar voorstellen kan aanpassen. Uiteindelijk beslist de gemeenteraad over de aanvullingen en aanpassingen. Naast het formele besluit nemen we raad ook mee in de uitkomsten van de bouwstenen en de scenariostudie zodat de Raad al tussentijds richtinggevende uitspraken kan doen.

4 Werkwijze en planning op hoofdlijnen

In de werkwijze voor de aanvulling van de Omgevingsvisie onderscheiden we drie samenhangende sporen waarin inhoudelijk onderzoek, betrokkenheid van samenleving en een zorgvuldig besluitvormingsproces centraal staan. We lichten deze kort toe:

1. Binnen het inhoudelijke onderzoekspoor wordt gewerkt aan bouwstenen, onderzoeken en voorstellen voor de aanvulling van de Omgevingsvisies. De inhoud vormt de basis voor het gesprek in het college, met de gemeenteraad en uiteraard met de Zwolse samenleving. Dit gesprek met de samenleving vindt plaats in het participatieve spoor.
2. Het participatieve spoor. Betrokkenheid van de Zwolse samenleving en bestuurlijke partners binnen en buiten Zwolle is essentieel bij het maken van voorstellen om de Omgevingsvisie aan te vullen. In het volgende hoofdstuk is op hoofdlijnen uitgewerkt hoe we dit spoor invullen en hoe uitkomsten een plek krijgen in de andere twee sporen. We werken in de geest van de Zwolse participatieaanpak, zoals deze in het afgelopen jaar is ontwikkeld samen met betrokkenen uit de samenleving. We anticiperen daarmee ook op de besluitvorming van de gemeenteraad. Op basis van het uiteindelijke besluit werken we de specifieke aanpak voor de participatie vanuit deze opdracht verder uit.
3. Het besluitvormingsspoor. Hierin is het college aan de slag met het maken van voorstellen voor de besluiten over de aanvulling. Deze voorstellen worden voorgelegd aan de gemeenteraad. Daarnaast informeert het college de Raad periodiek over voortgang en inhoudelijke ontwikkelingen. In de betrokkenheid van de Raad wordt voorzien aan de hand van technische briefings, thematische debatten en beeldvormende en besluitvormende rondes. De Raadswerkgroep Omgevingswet wordt als sparringpartner voor het procesverloop aangehaakt. We gaan er van uit dat door regelmatige informatievoorziening de gemeenteraad in staat is om tijdig momenten te agenderen voor een briefing of een debat. Na de inspraakperiode biedt het college een aangevulde omgevingsvisie aan de Raad aan ter vaststelling.

Tijdspad

Het college heeft de ambitie om het volledige proces, van de afbakening van de opdracht tot de vaststelling van de aangevulde visie door de gemeenteraad in ongeveer 2 tot 2,5 jaar af te ronden. Dit betekent dat een raadsbesluit over de aanvullingen medio 2025 de sturende mijlpaal is in het ontwikkelproces. In het proces zijn zorgvuldigheid en maatschappelijke betrokkenheid belangrijke kwaliteitskenmerken. Op hoofdlijnen wordt het tijdspad als volgt voorgesteld:

Fase	Doorlooptijd	Wat gaan we doen
Opstarten en verdiepend onderzoek	Q2 2023 – Q1 2024	Afbakening opdracht, werken aan bouwstenen, 1e ronde participatie Uitkomsten van bouwstenen worden besproken in College en met de raad gedeeld.
Bijeen brengen en beelden	Q2 – Q3 2024	Scenariostudie, 2e ronde

vormen		participatie In de scenario-ontwikkeling worden College en Raad betrokken, idem voor beeldvorming en duiding van uitkomsten
Vertalen naar voorstellen	Q3 – Q4 2024	Het schrijven van de aanpassingen en aanvullingen in de Omgevingsvisie Ons Zwolle van morgen. Het college maakt haar voorstel voor de (ruimtelijke) keuzes voor de aanvulling kenbaar aan samenleving en gemeenteraad
Besluiten nemen	Q1 2025 – Q2 2025	Inspraak, bijstelling en besluitvorming Hierin geven we antwoord op inspraakreacties en passen we waar nodig het voorstel voor de aanvullingen aan. Vervolgens biedt het college het voorstel aan de gemeenteraad aan.

Raakvlakken en risico's voor het proces van aanvulling

In de afgelopen jaren is de samenwerking met Rijk en regionale bestuurlijke partners op het ruimtelijke domein geïntensiveerd. Dat stelde ons in de gelegenheid om te komen tot voorstellen én afspraken waarmee partners investeren in Zwolse opgaven, met name gericht op woningbouw, klímaat en mobiliteit.

Deze samenwerking wordt voortgezet in het kader van het NOVEX-gebied regio Zwolle; een rijk-regio samenwerking voor klimaatbestendige groei in onze regio. In verschillende programma's binnen deze samenwerking hebben we een rol en betrokkenheid: Stedelijk Zwolle, Sponsstrategie, Mobiliteitsstrategie. Ook participeren we actief in de ontwikkeling van de ruimtelijke economische visie voor de Regio Zwolle.

Deze activiteiten zijn er op gericht om vanuit de continue samenwerking met partners te komen tot meer afspraken om gezamenlijk te werken aan de ontwikkeling van Zwolle én regio. Dat kan bijvoorbeeld gaan om woningbouw, om de verdere ontwikkeling van openbaar vervoer of een robuuste klimaatbestendige inrichting.

Deze programma's en activiteiten dragen met (nadere) onderzoeken en visievorming bij aan inhoud voor bouwstenen en te maken keuzes voor de aanvulling. Dit creëert een afhankelijkheid in het proces en op de inhoud. Enerzijds gaat het om het draagvlak bij partners en de mogelijkheid om afspraken te kunnen blijven maken met bijvoorbeeld het Rijk. Anderzijds gaat het om het kunnen maken van tempo en mogelijke beïnvloeding van besluitvorming. Daarom maakt het college periodiek de balans op over deze raakvlakken, zorgt zij voor directe bestuurlijke aanhaking en informeert zij de gemeenteraad met regelmaat over de ontwikkelingen, zowel inhoudelijk als procesmatig.

Risico's
Een traject als de aanvulling van onze omgevingsvisie is niet zonder risico of onzekerheid; vooral vanuit het oogpunt van een tijdige afronding van de aanvulling. We willen het tempo er in houden. Risico's voor het behalen van de deadline worden door het college gezien op:

1. Het kunnen voldoen aan de verwachtingen rondom participatie nu we gaan leren werken met een nieuw kader.
2. Een haperende woningmarkt en economie waardoor het nadenken over de lange termijn wordt 'gehinderd' door de actualiteit.
3. De doorwerking van de omgevingswet en de eisen die daaruit volgen (we anticiperen, maar zijn afhankelijk van de landelijke overheid).
4. Verschuivingen in het bestuurlijk-politieke speelveld bij de provincie, waardoor beleidsontwikkeling in een impasse geraakt of juist een fundamentele koerswijziging ontstaat als het gaat om de ontwikkeling van steden in de provincie
5. Voldoende beschikbaarheid van kennis en kunde door een overspannen marktsituatie.
6. Het grote beroep dat wordt gedaan op de ambtelijke organisatie, het college en gemeenteraad gelet op de grote en noodzakelijke aandacht voor de realisatie van onze ambities en doelen tot 2030.
7. Een zeer goed gevulde agenda van de gemeenteraad waardoor behandeling voor voorstellen en het goede debat op zich kan laten wachten.

Deze risico's beheersen we vooral door een intensief contact tussen portefeuillehouder en ambtelijke organisatie wat betreft dilemma's, het regelmatig bespreken van de voortgang in het college en een voldoende geëquipeerd projectteam. De huidige beschikbaarheid van middelen borgt dat we doorlopend de keuze kunnen maken tussen inzet van eigen capaciteit en het gericht inkopen van kennis en kunde van de markt.

5 Participatie en communicatie

Participatie is een belangrijk onderdeel van het proces om te komen tot de aanvulling van de Omgevingsvisie. In de basis onderscheiden we twee niveaus waarop we met de Zwolse samenleving het gesprek aan willen gaan:

1. Betrokkenheid van de samenleving in de bovenliggende stedelijke opgaven; de leidende thema's als het gaat om wonen, mobiliteit, economie en klimaat. We gaan in gesprek over groei en ontwikkeling van Zwolle als stad en gemeente.
2. Betrokkenheid van de samenleving in de gebiedsverkenningen, de ontwikkeling van de ruimtelijke scenario's en de ruimtelijke strategie. We gaan in gesprek en willen via co-creatie komen tot voorstellen hoe specifieke gebieden in Zwolle zich in de toekomst verder ontwikkelen.

Ons vertrekpunt voor de participatie is dat we werken in de geest van de Zwolse participatieaanpak. Deze aanpak is nagenoeg afgerond en wordt naar verwachting in de eerste helft van 2023 ter besluitvorming voorgelegd aan de Raad. Ook lessen van de participatieaanpak van de huidige Omgevingsvisie zijn benut om te komen tot de aanpak.

Spelregels Zwolse participatieaanpak
Binnen de tot nu toe uitgewerkte Zwolse participatieaanpak worden enkele spelregels gehanteerd die voor ieder participatieproces in Zwolle gelden. Deze zijn ook van toepassing op het gehele proces van de aanvulling. De spelregels zijn als volgt:

A. De initiatiefnemer is verantwoordelijk voor zorgvuldige participatie.
B. De initiatiefnemer zorgt ervoor dat alle Zwollenaren kunnen meedoen.
C. We maken gebruik van kennis en contacten die er in Zwolle al zijn.
D. We streven er met elkaar naar dat iedereen zich aan het einde van het proces serieus genomen voelt.

De initiatiefnemer waar in het geval van deze uitgangspunten wordt verwezen, is in dit geval de gemeente en specifiek het College. Daarbij geldt dat we spelregels toepassen op de opgaven die we in de aanvulling centraal stellen. We maken dus geen hele nieuwe omgevingsvisie met een bijpassend participatieproces. We richten de participatie specifiek in op opgaven die in de aanvulling aan de orde zijn.

Fases in de Zwolse participatieaanpak
In de participatieaanpak wordt gewerkt met een drietal fasen. In de eerste fase worden afspraken gemaakt over het onderwerp en het proces en de wijze waarop we in gesprek gaan. Hier wordt bijvoorbeeld ook over de ambities, kansen en aandachtspunten gesproken.

In het kader van de aanvulling van de Omgevingsvisie geven we tweeledig invulling aan deze fase:

1. In gesprek met de gemeenteraad
2. In gesprek met een diversiteit aan mogelijke partners zowel stadsbreed en voor specifieke gebieden. Daarmee haken we aan op de ontwikkeling van de verschillende bouwstenen.

Aan het eind van deze fase is er overeenstemming over de vraag die in dit participatieproces centraal staat, de kaders én de ruimte en de wijze waarop de deelnemers de vraag met elkaar op zorgvuldige wijze gaan beantwoorden. Deze fase voeren we uit voor en na de zomer van 2023.

In de tweede fase van de participatieaanpak bespreken we met betrokkenen uit de samenleving en specifieke gebieden welke aanvullingen en aanpassingen aan de orde zijn. Tijdens deze gesprekken worden mogelijke ideeën en oplossingen geïnventariseerd. De gesprekken worden gevoerd met verschillende doelgroepen en via verschillende middelen. We werken zowel gebiedsgericht als thematisch (gehele gemeente).

Doorwerking participatie in thematische bouwstenen
Voor de thematische bouwstenen leggen we de verbinding met maatschappelijke partners en inwoners in gesprekken en stadsdialogen. Daaruit halen we op hoe de Zwolse samenleving in de breedte aankijkt tegen opgaven en uitdagingen t.a.v. wonen, klimaat, werkgelegenheid, bereikbaarheid en mobiliteit.

Doorwerking participatie in gebiedsgerichte bouwstenen en scenariostudie
Waar we studie en onderzoek gaan uitvoeren in gebieden dan betrekken we inwoners, bedrijven en instellingen in deze gebieden. Hiervoor wordt per bouwsteen een aanpak voor de participatie uitgewerkt op maat voor het gebied, aan de hand van de afspraken uit de eerste fase. Als voorbeeld: we betrekken inwoners en maatschappelijk betrokken organisaties in de uitvoering van de Stadsscan voor geselecteerde wijken en buurten.

We werken volgens de afspraken die we daarover maken in de eerste fase van participatie. Het zwaartepunt van deze tweede fase ligt na de zomer van 2023 tot de zomer van 2024.

In de derde en laatste fase van de participatieaanpak wordt de nieuwe Omgevingsvisie vastgesteld. Belangrijk daarin is de rol van de inspraak: iedereen wordt in de gelegenheid gesteld te reageren op voorstellen van het college. Ten behoeve van de besluitvorming verantwoorden we ons over de uitvoering van de participatie. Daarvoor wordt een participatieverslag opgeleverd dat met alle betrokken deelnemers wordt gedeeld. Uiteraard staat het iedereen ook vrij in te spreken bij de gemeenteraad op het moment dat besluitvorming over de voorstellen van het College aan de orde is.

We leren tijdens en na het proces
We zien dat dit een eerste toepassing van de participatieaanpak betreft vanuit een gemeentelijk initiatief. Daarom nemen we tijdens en na het proces de tijd om te evalueren en leren van dit proces.

Organisatie van participatie en communicatie
Binnen de ambtelijke werkorganisatie wordt een deelteam geformeerd dat zich bezig houdt met de inrichting en uitvoering van de participatie. Onderdeel daarvan is de

communicatie en de ontwikkeling van de noodzakelijke middelen daarvoor. Het spreekt voor zich dat gemeente de reguliere communicatiekanalen zal benutten.

6 Financiën

In 2021 en 2022 is reeds budget gereserveerd om de aanvulling van de Omgevingsvisie mogelijk te maken. Dit budget is benodigd voor:

- De werkorganisatie voor alle uit te voeren werkzaamheden. Het betreft deelnemers uit de ambtelijke organisatie aangevuld, met specifieke inhuur voor rollen die tijdelijk zijn.
- De inkoop van extern advies. Het betreft diverse onderzoeken en studies, de inzet voor de m.e.r. (zoals de Commissie m.e.r.)
- De bekostiging van activiteiten en middelen ten behoeve van participatie. Dit betreft organisatiekosten voor sessies, bijeenkomsten, etc en kosten voor specifieke communicatiemiddelen.

Momenteel is een budget van ongeveer € 5.1.2b beschikbaar. We voorzien dat we daarmee de werkzaamheden in 2023 kunnen uitvoeren met een doorloop in 2024 en lichten dat navolgend verder toe.

Kosten organisatie (in huis) voor 2023	**Kosten**
Project- en procesmanagement	€ 5.1.2b
Participatie en communicatie	€ 5.1.2b
Inhoudelijke specialisten	€ 5.1.2b
Totaal	€ 5.1.2b

Kosten producten/bouwstenen 2023	**Kosten**
Stadsscan	€ 5.1.2b
Kwalitatief woonbeeld	€ 5.1.2b
Voorbereiding MER	€ 5.1.2b
Gebiedsverkenning ‘nieuwe uitleg’	€ 5.1.2b
Bijdrage aan studie Stedelijk Zwolle (CB-zone) incl mobiliteit	€ 5.1.2b
Klimaat, water en bodem	€ 5.1.2b
Totaal	€ 5.1.2b

De precieze verdeling van het budget over voornoemde posten is afhankelijk van de bestaande capaciteitsbeschikbaarheid, de mate van benodigde inhuur en een goede balans tussen zelf maken en extern inkopen. Gelet op hoge belasting van de organisatie om het huidige aantal ruimtelijke opgaven en projecten goed uit te voeren is de verwachting dat relatief veel kennis en capaciteit van de markt zal worden betrokken.

De indicatie van kosten voor 2024 met uitloop naar 2025 is qua organisatiekosten gelijkwaardig aan 2023. Qua kosten voor onderzoek en producten is indicatief het beeld als volgt.

Kosten producten/bouwstenen 2024/medio 2025	**Kosten**
Scenario studie	€ 5.1.2b

MER (incl Cie MER	€ 5.1.2b
Digitalisering Omgevingsvisie cf vereisten OW	€ 5.1.2b
Opstellen inspraaknota	€ 5.1.2b
Overig onderzoek en specialistische ondersteuning	€ 5.1.2b
Totaal	€ 5.1.2b

Daarmee mag worden verwachten dat voor de begroting van 2024 met uitloop naar 2025 een vergelijkbaar budget van in totaal € 5.1.2b wordt aangevraagd om te komen tot de aanvulling van de omgevingsvisie. Hiervoor vindt besluitvorming plaats in de specifieke aanvraag bij de begrotingsbehandeling van 2024 en verder. Het is mogelijk dat naar aanleiding van de begrotingsbehandeling een bijstelling van de aanpak aan de orde is.

Legenda toegepaste uitzonderingsgrondslagen

In dit document zijn gegevens definitief geanonimiseerd op grond van:

Wet	Artikel	Omschrijving	Pagina's
Wet open overheid	Art. 5.1 lid 2 sub b	De economische of financiÃ«le belangen van de Staat, andere publiekrechtelijke lichamen of bestuursorganen, in geval van milieu-informatie slechts voor zover de informatie betrekking heeft op handelingen met een vertrouwelijk karakter	19, 20
Wet open overheid	Art. 5.1 lid 2 sub e	De eerbiediging van de persoonlijke levenssfeer	1

From: "5.1.2e" <5.1.2e@zwolle.nl>
Sent: 5/7/2024 2:00:09 PM
To: "5.1.2e" <5.1.2e@zwolle.nl>
Cc:
Subject: FW: REB

5.1.2e
5.1.2e
5.1.2e
telefoon 5.1.2e of 5.1.2e
5.1.2e @zwolle.nl

Van: 5.1.2e
Verzonden: dinsdag 7 mei 2024 15:36
Aan: 5.1.2e
CC: 5.1.2e 5.1.2e
Onderwerp: RE: REB

Hoi 5.1.2e
Toch nog een wijziging, het gaat om een gewijzigde aanhef en verderop ook nog een kleine tekstuele aanpassing
Zie hieronder. Zorg jij dat het bij de griffie komt?
@5.1.2e 5.1.2e dank voor de scherpte

Geachte Raadleden,
De Regionale Ruimtelijk-Economische Bouwsteen 2040 (REB 20240) bevindt zich op dit moment in een afrondende fase. De eindrapportage zal naar verwachting in de loop van de maand mei beschikbaar komen. In de bijlage ontvangt u de concept-rapportage die eerder die jaar is vastgesteld in het PHO Economie als input voor de dialoog in de regio.
De bouwsteen economie die in het kader van de aanvulling op de omgevingsvisie is ontwikkeld, is overigens als eigenstandige rapportage opgesteld en als zodanig te lezen. De verwijzingen naar de REB 20240 die in de bouwsteen zijn opgenomen hebben betrekking op de aanvullende regionale vraag naar grootschalige kavels, boven de bandbreedte 50 – 135 HA die in de bouwsteen economie voor Zwolle is genoemd. Daarnaast wijst de REB 2024 nog op de extra vraag die kan ontstaan als gevolg van de transitie naar een circulaire economie. De omvang van deze extra vraag is nog niet exact te benoemen.

Van: 5.1.2e
Verzonden: dinsdag 7 mei 2024 12:54
Aan: 5.1.2e <5.1.2e@zwolle.nl>; 5.1.2e <5.1.2e@zwolle.nl>
CC: 5.1.2e 5.1.2e <5.1.2e@zwolle.nl>; 5.1.2e <5.1.2e@zwolle.nl>
Onderwerp: REB

Collega's
De Regionale Ruimtelijk-Economische Bouwsteen 2040 (REB 20240) bevindt zich op dit moment in een afrondende fase. De eindrapportage zal naar verwachting in de loop van de maand mei beschikbaar komen. In de bijlage vinden jullie de concept-rapportage die eerder die jaar is vastgesteld in het PHO Economie als input voor de dialoog in de regio.
De bouwsteen economie die in het kader van de aanvulling op de omgevingsvisie is ontwikkeld, is overigens als eigenstandige rapportage opgesteld en als zodanig te lezen. De verwijzingen naar de REB 20240 die in de bouwsteen zijn opgenomen hebben betrekking op de aanvullende regionale vraag naar grootschalige kavels, boven de bandbreedte 50 – 135 HA die in de bouwsteen economie voor Zwolle is genoemd. Daarnaast wijst de REB 2024 nog op de extra vraag die kan ontstaan als gevolg van de transitie naar een circulaire economie. De omvang van deze extra vraag is nog niet exact te benoemen.

met vriendelijke groet Zwolle

5.1.2e
5.1.2e
Gemeente Zwolle, Ruimte en Economie
Postadres: Postbus 10007, 8000 GA Zwolle
Bezoekadres: Lübeckplein 2
T : 5.1.2e
@: 5.1.2e @zwolle.nl
5.1.2e

Niet printen spaart het milieu

De gemeente Zwolle beschouwt e-mail als volwaardig communicatiemiddel. Dit betekent dat u erop mag vertrouwen dat de inhoud van dit bericht concreet en compleet is

Legenda toegepaste uitzonderingsgrondslagen

In dit document zijn gegevens definitief geanonimiseerd op grond van:

Wet	Artikel	Omschrijving	Pagina's
Wet open overheid	Art. 5.1 lid 2 sub e	De eerbiediging van de persoonlijke levenssfeer	1

From: "5.1.2e" <5.1.2e@zwolle.nl>
Sent: 2/22/2024 4:27:03 PM
To: "5.1.2e" <5.1.2e@zwolle.nl>
Cc:
Subject: FW: redeneerlijn bij de provinciale omgevingsvisie : reactie uiterlijk 23 februari

Hoi 5.1.2e,
Onderstaand natuurlijk ook voor jou ter info!
Groet,
5.1.2e
5.1.2e
5.1.2e
tlefoon 5.1.2e of 5.1.2e
5.1.2e@zwolle.nl

Van: 5.1.2e
Verzonden: donderdag 22 februari 2024 15:48
Aan: 5.1.2e
CC: 5.1.2e; 5.1.2e
Onderwerp: RE: redeneerlijn bij de provinciale omgevingsvisie : reactie uiterlijk 23 februari
Hoi 5.1.2e,
Als beloofd bij deze mijn reactie op de concept redeneerlijn:
Pluspunten:

- De redeneerlijn maakt duidelijk dat er opgaven zijn die moeten (vanwege wet- en regelgeving) en dat niet alles overal kan. Ofwel: dat er uitgangpunten zijn die richtinggevend zijn (zoals 'inbreiding gaat voor uitbreiding'). In dit lijstje uitgangspunten mis ik overigens nog wel dat aangesloten moet worden op de kenmerken en identiteit van een gebied
- De redeneerlijn kan helpen om te komen tot afweging op regionale schaal
- Het 'aflopen' van de redeneerlijn maakt het mogelijk om vooraf op gebiedsniveau meer inzicht te krijgen waar welke functies mogelijk zijn.

Minpunten:

- Het is best een ingewikkeld ding om te begrijpen
- begrippen verdienen uitleg
- De redeneerlijn lijkt minder geschikt voor het maken van lokale afwegingen:
  - Hoe dit toe te passen in de praktijk?
  - wat betekent dit voor intiatieven uit de samenleving?
  - Voor de afwegingsruimte van gemeenten?

Tot slot zou ik nog graag willen weten wat de inschatting is van ambtenaren in hoeverre deze redeneerlijn daadwerkelijk gehanteerd gaat worden, gezien de politiek-bestuurlijke context waarin zij werken.
Groet,
5.1.2e
5.1.2e
5.1.2e
tlefoon 5.1.2e of 5.1.2e
5.1.2e@zwolle.nl

Van: 5.1.2e <5.1.2e@zwolle.nl>
Verzonden: vrijdag 16 februari 2024 11:48
Aan: 5.1.2e <5.1.2e@zwolle.nl>; 5.1.2e <5.1.2e@zwolle.nl>; 5.1.2e <5.1.2e@zwolle.nl>; 5.1.2e <5.1.2e@zwolle.nl>; 5.1.2e <5.1.2e@zwolle.nl>; 5.1.2e <5.1.2e@zwolle.nl>; 5.1.2e <5.1.2e@zwolle.nl>; 5.1.2e <5.1.2e@zwolle.nl>; 5.1.2e <5.1.2e@zwolle.nl>; 5.1.2e <5.1.2e@zwolle.nl>; 5.1.2e <5.1.2e@zwolle.nl>; 5.1.2e <5.1.2e@zwolle.nl>; 5.1.2e <5.1.2e@zwolle.nl>; 5.1.2e <5.1.2e@zwolle.nl>
Onderwerp: redeneerlijn bij de provinciale omgevingsvisie : reactie uiterlijk 23 februari
Hoi,
De laatste sessie van de provincie over hun omgevingsvisie gaat over de redeneerlijn. Daar hebben ze het vaak over en ook GS schijnt veel voor zo'n redeneerlijn te volgen.
Het idee is dat de omgevingsvisie het wat/waarom/waar (waar in de zin van strategisch/beleidsmatig, o.a. ook met kaarten) en de redeneerlijn over het hoe/waar (de landing in de ruimte) gaat. De redeneerlijn is dan het stappenplan van de motivatie zowel als het passend is met het wat/waarom/waar, als om aan te tonen dat écht andere keuzes nodig zijn (het hoe en waar), gemotiveerd vanuit de urgentie en opgave.

Het lastige is dat we alleen dit hebben (zie bijlage). Er ligt nog geen verhaal bij, dan alleen het mondelinge verhaal van de provinciale collega's (waar zij de redeneerlijn zien als 'mogelijkhedenmaker').
Wat hiervan ook zij, dit is waarmee we het nu moeten doen.
5.1.2e en ik en waarschijnlijk ook 5.1.2e gaan naar de sessie over de redeneerlijn 26 februari a.s.
Voor zover mogelijk is op basis van één sheet, graag jullie input daarvoor en dat mag van alles zijn (eerste reactie, wat roept het op, blij mee, of juist niet, wat is niet zo goed, wat kan veel beter etc.).
Wat willen jullie ons vooral meegeven?
Graag jullie reactie uiterlijk 23 februari a.s. naar mij.
Groet,
5.1.2e

Legenda toegepaste uitzonderingsgrondslagen

In dit document zijn gegevens definitief geanonimiseerd op grond van:

Wet	Artikel	Omschrijving	Pagina's
Wet open overheid	Art. 5.1 lid 2 sub e	De eerbiediging van de persoonlijke levenssfeer	1, 2

From: "5.1.2e " <5.1.2e @zwolle.nl>
Sent: 3/31/2025 10:21:16 AM
To: "5.1.2e " <5.1.2e @zwolle.nl>, "5.1.2e " <5.1.2e @zwolle.nl>, "5.1.2e " <5.1.2e @zwolle.nl>
Cc: "Spaans, Arjan" <A.Spaans@zwolle.nl>
Subject: FW: RTP, enkele knip en plak teksten

Enkele tekstsuggesties van 5.1.2e door mij beetje geredigeerd.

Oud pag 19. Zwolle is …. Inwoners.
Nieuw pag 19
“Zwolle is in 2050 energieneutraal of zoveel eerder als mogelijk. De ambitie is om in 2040 deze opgave te realiseren. Daarbij zijn we grotendeels afhankelijk van innovaties en aanpassingen in wet-en regelgeving. Centraal staat dat de overgang naar duurzame energiesystemen haalbaar en betaalbaar moet blijven voor inwoners, ondernemers en instellingen”

Oud pag 20.
5.2

Nieuwe tekst tbv pag 52 (ter vermijding groen gas discussie):
". Belangrijkste ontwikkelingen en principes:
- (Potentiele) locaties voor:
- uitbreiding van het hoogspanningsnet.
- opwek van niet-fossiele elektriciteit en gassen
- opslag, van buurt(kavel)opslag tot op het niveau van smart energy hubs
- productie van waterstof (via elektrolyse) met aansluiting op de waterstofbackbone.

Clustering van energie intensieve bedrijvigheid die voorzien wordt door de nabijheid van energie infra en opwek, maar ook profiteert van voorzieningen zoals truckloading."

Van: Spaans, Arjan <A.Spaans@zwolle.nl>
Verzonden: zaterdag 29 maart 2025 11:27
Aan: 5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>; 5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>
Onderwerp: RTP

Dag 5.1.2e en 5.1.2e,

In het RTP, wat ter consultatie in college ligt, zie ik het volgende (bijlage).
Daarbij moeten we even in gedachten houden dat RTP naar 2040 kijkt met een doorkijk naar 2050(!)

5.2

Kan zoiets ook:
1 "Zwolle is in 2050 energieneutraal of zoveel eerder als mogelijk. De ambitie is om in 2040 deze opgave te realiseren. Daarbij zijn we grotendeels afhankelijk van innovaties en aanpassingen in wet-en regelgeving. Centraal staat dat de overgang naar duurzame energiesystemen haalbaar en betaalbaar moet blijven voor inwoners, ondernemers en instellingen."

En

2 "Ter versterking van de energie-infrastructuur moet ruimte worden gevonden voor circa 650 trafostations en circa 13 middenspanningstations. Ook is vervanging van 10 middenspanningsstations nodig . In hoogstedelijk gebied en in de historische binnenstad zal dit vaker inpandig moeten worden opgelost. In de overige gebieden..."

5.2

Pag 52
". Belangrijkste ontwikkelingen en principes:

- Er wordt ruimte geboden aan uitbreiding 380 kv station.

- Locaties voor de productie van biogassen en waterstof (via elektrolyse) met aansluiting op de waterstofbackbone.

- Nieuwe windturbines (op bedrijventerrein en Haerst).

Clustering van energie intensieve bedrijvigheid die voorzien wordt door de nabijheid van energie infra en opwek, maar ook profiteert van voorzieningen zoals truckloading."

Mn het voorschot nemen op biogassen ligt gevoelig merk ik in debat groen gas en ook willen we mi wat (denk)ruimte houden als we zo ver vooruit kijken, kan zoiets?

". Belangrijkste ontwikkelingen en principes:

- (Potentiele) locaties voor:

- uitbreiding van het hoogspanningsnet.

- opwek van niet-fossiele elektriciteit en gassen

- opslag, van buurt(kavel)opslag tot op het niveau van smart energy hubs

- productie van waterstof (via elektrolyse) met aansluiting op de waterstofbackbone.

Clustering van energie intensieve bedrijvigheid die voorzien wordt door de nabijheid van energie infra en opwek, maar ook profiteert van voorzieningen zoals truckloading."

En 5.1.2e kijkt nog naar de kaart, waarbij deze ter indicatie is en dat de SEHZ leidend is

Arjan Spaans
Wethouder Duurzame Stadsontwikkeling

Gemeente Zwolle
Postadres: Postbus 10007, 8000 GA, Zwolle
Bezoekadres: Grote Kerkplein 15, 8011 PK Zwolle
T 5.1.2e
@ A.Spaans@Zwolle.nl

Legenda toegepaste uitzonderingsgrondslagen

In dit document zijn gegevens definitief geanonimiseerd op grond van:

Wet	Artikel	Omschrijving	Pagina's
Wet open overheid	Art. 5.1 lid 2 sub e	De eerbiediging van de persoonlijke levenssfeer	1, 2
Wet open overheid	Art. 5.2	Persoonlijke beleidsopvattingen	1, 2

From: "5.1.2e 5.1.2e " <5.1.2e @zwolle.nl>
Sent: 2/17/2025 7:16:58 AM
To: "5.1.2e " <5.1.2e @zwolle.nl>
Cc:
Subject: FW: RTP wat meer op opbouw ook

Sorry, vergeten te cc'en…

5.1.2e
5.1.2e
5.1.2e
telefoon 5.1.2e of 5.1.2e
5.1.2e @zwolle.nl

Van: 5.1.2e 5.1.2e
Verzonden: zaterdag 15 februari 2025 15:18
Aan: 5.1.2e (5.1.2e
Onderwerp: RE: RTP wat meer op opbouw ook

Hoi 5.1.2e,
Ik ben het eens met jouw suggesties vwb opbouw. Daarbij denk ik wel dat we het stuk over hoe het RTP tot stand gekiomen is ook naar achter kunnen verplaatsen, als een soort verantwoording. In de aanleiding moet wel het belang en urgentie van de aanvulling goed naar voren komen.
Aanvullend op jouw suggesties wil ik de opbouw van het verhaal in elk hoofdstuk meer aan laten sluiten op het verhaal van Gerdien en haar collega's: beginnen bij wat we zijn/willen zijn/keuzes die we maken in nationaal en regionaal verband, dan het sociale netwerk (de mens centraal), gevolgd door het groen-blauwe netwerk (basis voor alle ontwikkelingen). De volgorde wat betreft thema's is voor mij: eerst water en klimaat (ondergrond als basis), dan wonen, dan economie (grote ruimtevragen), dan mobiliteit, dan energie (mobiliteit en energie kunnen wat mij betreft ook omgedraaid worden, beide volgen uit de grote ruimtevragen voor wonen en mobiliteit).
Groet,

5.1.2e
5.1.2e
5.1.2e
telefoon 5.1.2e of 5.1.2e
5.1.2e @zwolle.nl

Legenda toegepaste uitzonderingsgrondslagen

In dit document zijn gegevens definitief geanonimiseerd op grond van:

Wet	Artikel	Omschrijving	Pagina's
Wet open overheid	Art. 5.1 lid 2 sub e	De eerbiediging van de persoonlijke levenssfeer	1

From: "5.1.2e " <5.1.2e @zwolle.nl>
Sent: 1/30/2025 2:34:20 PM
To: "5.1.2e " <5.1.2e @zwolle.nl>
Cc: "5.1.2e " <5.1.2e @zwolle.nl>, "5.1.2e " <5.1.2e @zwolle.nl>
Subject: FW: Stukken werksessie omgevingsvisie

Hoi 5.1.2e ,
Zie hieronder. Vanmiddag bespreken we de opzet van de werksessie. Ik mail m morgenochtend naar je.
Wil jij morgen ervoor zorgen dat deze aangeleverd wordt?
Groet,

5.1.2e
5.1.2e
5.1.2e
telefoon 5.1.2e of 5.1.2e
5.1.2e @zwolle.nl

Van: Collegevergadering
Verzonden: woensdag 29 januari 2025 09:44
Aan: 5.1.2e ; 5.1.2e
CC: Collegevergadering
Onderwerp: Stukken werksessie omgevingsvisie
Goedemogen,
Volgende week dinsdag staat de werksessie aanvulling omgevingsvisie op de agenda van de collegevergadering. Zouden jullie voor vrijdag 15.00 bijgevoegde memo en eventuele andere stukken willen mailen naar mij. Dan voeg ik het toe in iBabs.

met vriendelijke groet Zwolle

5.1.2e
5.1.2e
Postadres: Postbus 10007, 8000 GA, Zwolle
Bezoekadres: Grote Kerkplein 15, 8011 PK Zwolle
☎ 5.1.2e

Niet printen spaart het milieu
De gemeente Zwolle beschouwt e-mail als volwaardig communicatiemiddel. Dit betekent dat u erop mag vertrouwen dat de inhoud van dit bericht correct en compleet is.

Legenda toegepaste uitzonderingsgrondslagen

In dit document zijn gegevens definitief geanonimiseerd op grond van:

Wet	Artikel	Omschrijving	Pagina's
Wet open overheid	Art. 5.1 lid 2 sub e	De eerbiediging van de persoonlijke levenssfeer	1

bericht

Zwolle

Memo

Concernstaf

Telefoon 5.1.2e

Aan College van B&W

Van Collegevergadering@zwolle.nl. 5.1.2e

Datum 2024

Onderwerp Memo voor Themabijeenkomst collegevergadering

Wij ontvangen de memo graag voor vrijdag 12.00 uur voorafgaande aan de dinsdag van de Themabijeenkomst.

Naam: Themabijeenkomst:

- **Wat is de aanleiding voor de themabijeenkomst?**
- **Wat is het doel om het te bespreken?**
- **Wat zijn de vragen aan het college?**
- **Wie zijn er ambtelijk of extern aanwezig? (maximaal 4 personen)**

Legenda toegepaste uitzonderingsgrondslagen

In dit document zijn gegevens definitief geanonimiseerd op grond van:

Wet	Artikel	Omschrijving	Pagina's
Wet open overheid	Art. 5.1 lid 2 sub e	De eerbiediging van de persoonlijke levenssfeer	1

From: "5.1.2e " <5.1.2e @zwolle.nl>
Sent: 3/13/2025 8:56:44 AM
To: "5.1.2e " <5.1.2e @zwolle.nl>
Cc:
Subject: FW: stukkie

Van: 5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>
Verzonden: woensdag 12 maart 2025 17:07
Aan: 5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>; 5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>; 5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>; 5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>
Onderwerp: FW: stukkie

Wat 5.1.2e en ik geproduceerd hebben. Zie het als een voorzet.
5.1.2e en 5.1.2e

Gemeente Zwolle

5.1.2e
5.1.2e

Gemeente Zwolle,
Postadres: Postbus 10007, 8000 GA Zwolle
Bezoekadres: Lübeckplein 2
: 5.1.2e
@ : 5.1.2e @zwolle.nl

Niet printen spaart het milieu.

De gemeente Zwolle beschouwt e-mail als volwaardig communicatiemiddel. Dit betekent dat u erop mag vertrouwen dat de inhoud van dit bericht correct en compleet is.

Van: 5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>
Verzonden: woensdag 12 maart 2025 16:09
Aan: 5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>
Onderwerp: RE: stukkie

Hoi 5.1.2e,

Ik heb wat suggesties gedaan en wat gepuzzeld.

Wat zullen we doen?
Wil jij ernaar kijken en dan naar 5.1.2e, 5.1.2e en 5.1.2e sturen?
Ik vermoed dat dit niet de eindversie is en dat ze er zelf ook nog mee gaan stoeien. Ik ben een beetje zoekende, leveren wij input of een soort 'eind'tekst. Als dat het laatste is (denk ik niet), dan moeten wij samen misschien nog een rondje doen.

met vriendelijke groet Zwolle

5.1.2e

Gemeente Zwolle, Adviseur Ruimtelijke Adaptatie
Postadres: Postbus 10007, 8000 GA Zwolle

Bezoekadres: Lübeckplein 2
☎ : 5.1.2e of 5.1.2e
@ : 5.1.2e @zwolle.nl

Werkdagen: ma, di, wo en do

Niet printen spaart het milieu.

De gemeente Zwolle beschouwt e-mail als volwaardig communicatiemiddel. Dit betekent dat u erop mag vertrouwen dat de inhoud van dit bericht correct en compleet is.

Van: 5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>
Verzonden: dinsdag 11 maart 2025 14:03
Aan: 5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>
Onderwerp: stukkie

Gemeente Zwolle

5.1.2e
5.1.2e

Gemeente Zwolle,
Postadres: Postbus 10007, 8000 GA Zwolle
Bezoekadres: Lübeckplein 2
: 5.1.2e
@ : 5.1.2e @zwolle.nl

Niet printen spaart het milieu.

De gemeente Zwolle beschouwt e-mail als volwaardig communicatiemiddel. Dit betekent dat u erop mag vertrouwen dat de inhoud van dit bericht correct en compleet is.

Legenda toegepaste uitzonderingsgrondslagen

In dit document zijn gegevens definitief geanonimiseerd op grond van:

Wet	Artikel	Omschrijving	Pagina's
Wet open overheid	Art. 5.1 lid 2 sub e	De eerbiediging van de persoonlijke levenssfeer	1, 2

Hoe het wonen zich kwalitatief in Zwolle heeft ontwikkeld en hoe dat de weg wijst naar de komende decennia?

De eerste uitbreidingen van Zwolle vanaf de jaren ‘20 vonden plaats rondom de binnenstad en aansluitend op de 3 kernen Kamperpoort, Dieze en Assendorp. Deze stedelijke en gemengde woonwijken zijn onverminderd populair voor mensen die in een gevarieerde omgeving willen wonen met voorzieningen dichtbij en de kwaliteit van de binnenstad op loopafstand. Met het instellen van het Stadshart worden delen van die woonmilieus zelfs onderdeel van het nieuwe, grotere centrumgebied. De vele ontwikkelingen in het Stadshart spelen in op de grote vraag naar dit soort leefomgevingen.
Na de oorlog heeft Zwolle zich stapsgewijs ontwikkelt in bijna alle windrichtingen. Eerst Holtenbroek als uitdrukking van het optimisme van de wederopbouw en daarna Aa-landen waar de groene vingers met waterlopen met de wijk werden geïntegreerd tot een aantrekkelijke leefomgeving met menselijke maat en schaal.
Zwolle zuid werd vanaf de jaren ’80 ontwikkelt waarbij de lessen geleerd uit de Aa-landen werden toegepast. Niet zozeer met groene vingers maar met een robuust landschap tussen de IJssel en de bebouwde omgeving. Een fijnmazig stelsel van sloten en de oude dorpslinten als fietsroutes verbonden dit nieuwe stadsdeel (30.000+ inwoners) in de tijd, plek en geschiedenis.
Vanaf de jaren ’90 wordt gebouwd aan Stadshagen. Waren de voorgaande wijken nog onderdeel van het landschap van Zwolle, de stap in de Mastenbroekenpolder was tevens de stap in een ander landschap. Dat heeft Zwolle verrijkt met nieuwe leefomgevingen. Het was de tijd van de Vinex; de grootschalige stedelijke ontwikkelingen onder regie van het Rijk en uitgewerkt door gemeente in samenwerking met projectontwikkelaars. De maatschappij veranderde onder andere dat vrouwen massaal gingen werken. Aansluiten op de bestaande stad werd belangrijk uitgangspunt opdat gezinnen comfortabel en efficiënt gebruik konden maken van alles wat de stad te bieden heeft.
De Tippe, het sluitstuk van Stadshagen, laat alweer een ander beeld zien. Meer vraag gestuurd dan aanbodgericht. Meer Collectief Particulier Opdrachtgeverschap (CPO) al dan bijgestaan door de professionaliteit van bouwers/projectontwikkelaars. De nabijheid van het nieuwe station is een belangrijke asset gebleken. Het gebruik van het station overtreft de verwachtingen. Er wordt gebouwd in samengestelde blokken met eigen identiteiten en in hogere dichtheden. De wijk Assendorp, onderdeel van het Stadshart, is de inspiratiebron. Na de projectmatige aanpak en repetitie van dezelfde woningen van grote delen van Stadshagen, komt een andere leefomgeving en kwaliteit naar boven. Deze trend zal zich nog doorzetten en verder ontwikkelen en het beeld gaan bepalen voor de nieuwe woonmilieus in de stadsranden.

5.2

Nieuwe woonmilieus of leefomgevingen in de Zwolse stadsranden.
Relatief eenvoudige uitbreidingen van Zwolle zijn niet meer voorhanden en ze zijn ook niet meer eenduidig. Grote maatschappelijke (systeem)opgaven als mobiliteit, brede welvaart, energie en klimaat landen niet alleen in de stad maar definiëren tevens de brede context van de stadsranden. Gemakkelijke uitbreidingen zijn er niet meer en de opgaven zijn ook niet altijd helder en voorspelbaar. De tijden zijn veranderd. Meer dan in het verleden vragen ontwikkelingen om een uitgebalanceerde stedelijke strategie en

5.2

een doorkijk naar de lange termijn. Omarmen van onzekerheden, strak op de hoofdlijnen en lenigheid in de uitwerkingen. Agile and Fragile.
Bij de stadsranden speelt altijd mee hoe ze onderdeel te maken van bestaande wijken zodat ook die profiteren. Nieuwe helpt oud, niet waar?. Dat vraagt om het maken van goede verbindingen zodat nieuwe sociale netwerken kunnen groeien. Stadsranden kunnen ook nieuwe stadsentrees zijn tot landschapsparken waar een zich verdichtende stad van kan profiteren.
Het denken over klimaatverandering en de kwetsbare positie van Zwolle in de IJsselVecht delta heeft zich razendsnel ontwikkeld. De urgentie wordt gevoeld en er wordt op geacteerd. Het besef groeit dat rivieren en weteringen ~~met weliswaar meer ruimte maar~~ opgesloten door steeds hogere dijken niet toereikend zijn voor wat er op ons afkomt. We leven met elkaar midden in de delta en onze leef/werkomgevingen willen we ~~zullen steeds meer~~ daarop ~~in~~gerichten in samenspel met landschap en water en bodem ~~worden~~. Meer opvangen en langer vasthouden van water is het credo. De Zwolse Spons. De te ontwikkelen stadsranden zijn een kans om hier vorm aan te geven in samenhang met bestaand Zwolle en de Regio ~~zullen met deze nieuwe opgaven ontworpen moeten worden~~. Het is een grote opgave en kan het uniek selling point (vestigingsklimaat) zijn door~~maar ook een kans om~~ geheel nieuwe woonmilieus te maken en het nieuwe (delta)landschap van NL vorm te geven. Op terpen, palen, drijvend of nieuwe WaterHavezathes verbonden door~~.~~ Fietspaden, wegen en spoorlijnen die water opvangen en geleiden.

Stadsrand Ceintuurbaanzone en Vechtpoort.
Deze ontwikkeling aan de oostzijde van Zwolle brengt twee ontwikkel locaties in samenhang bij elkaar. Omdat ze elkaar versterken en elkaar helpen succesvol te zijn. De Ceintuurbaanzone gaat over herstructurering waarbij met het toevoegen van een stevig stedelijk woningbouwprogramma het hele gebied volwaardig onderdeel wordt van het stedelijk leven in Zwolle. Meer activiteiten dus mensen gedurende de gehele dag. Verbetering van de ruimtelijke samenhang en functies die elkaar versterken; dat de som meer is dan nu. Essentieel daarbij is de verbinding met de bestaande stad. Hoe kan de barrière van de Ceintuurbaan geslecht worden zonder de functie van weg, ook regionaal, te veronachtzamen? De verkenning van de Ceintuurbaanzone geeft een aantrekkelijk maar ook ambitieus perspectief van het gedeeltelijk ondertunnelen van de Ceintuurbaan ter hoogte van het stadion en de Nieuwe Vecht. Wat de passerelle betekent voor de gebiedsontwikkeling van de Spoorzone, kan deze ingreep de gamechanger zijn voor de herontwikkeling van de Ceintuurbaanzone en de geplande woonwijk Vechtpoort. Te fiets en wandelend is de stad te bereiken maar andersom ook: bewoners van de Wipstrik krijgen een nieuwe verbinding, ook naar het landschapspark Herfte.
Een groeiende stad heeft meer groen, parken en een aantrekkelijke landschap nodig. Hier ligt een kans het gebied Herfte verder te ontwikkelen tot een landschapspark van formaat. Natuur, ecologie, wonen, recreatie, wateropvang in een uitgebalanceerde mix bij elkaar gebracht. En naadloos aangesloten op het fiets- en wandelnetwerk vanuit de stad en het stedelijk Blauwgroen netwerk.
Vechtpoort, de nieuwe woonwijk, is gesitueerd aansluitend aan Berkum, tussen de Vecht, het spoor naar Groningen en de Ceintuurbaanzone. Het landschap kent verschillende kwaliteiten; kleinschalig ten westen van de Kuyerhuislaan, als uitloper van

5.2

5.2

het hoger gelegen en zanderige Herfte en grootschalig in het noord-oosten in het voormalige stroomgebied van de Vecht. Dat leidt tot gedifferentieerde woonmilieus. Meer kleinschalig in de vorm van dorpen, brinken en Havezathes en meer projectmatig in de vorm van wonen in, aan en met water. Amfibisch wonen in alle mogelijke vormen; het laboratorium waarin wonen en watersysteem versmelten ~~van de klimaatbestendige stadsontwikkeling~~. Compartimenteren van de sponswerking Vechtstrangen. Van grootschalige wateropvang (extreme situatie) in balans met landbouw, natuur en drinkwaterwinning naar balans wonen en water in Vechtpoort I. En de spoorlijn Groningen als dijk en grens compartiment.

5.2

5.2

Het uitgangspunt is dat Vechtpoort Berkum een impuls geeft; klaar maken voor de toekomst. Denk aan het vergroten van maatschappelijke en gezondheidsvoorzieningen, winkels, aanvullend woonprogramma (doorstroming). Nieuw helpt oud.
De ingreep bij de Ceintuurbaan bedient optimaal fietsers en voetgangers. Voor de ontsluiting voor auto's is de Broerendansendijk een mogelijkheid maar qua capaciteit niet toereikend. En is het wenselijk, gezien de nabijheid van het langzame verkeer. Een aansluiting bij de Kuyerhuislaan is ook een mogelijkheid. Snel en langzaam verkeer worden dan apart bedient; met de fiets en wandelend rechtstreeks en met de auto enigszins aan de rand. Nadeel is dat de Kuyerhuislaan in combinatie met de Wipstrikkerallee een prachtige entree is naar het landschapspark Herfte. Dit vraagt om nader onderzoek en goede afweging. Functioneel is veel mogelijk, de afweging is vooral kwalitatief.
Om de Ceintuurbaan niet met al het autoverkeer uit Vechtpoort te belasten, wordt ingezet op het zo snel mogelijk realiseren van een verbinding over de Vecht naar de Hessenweg. Voor langzaam verkeer uit Dalfsen, Nieuweleusen ook fijn (denk aan Hanzeboog).

5.2

Stukje over bus ontsluiting. Een volwaardig busstation in de Ceintuurbaanzone, bereikbaar via nieuwe route langs het spoor Pierik en dan centraal door Vechtpoort I en via nieuwe brug naast spoorbrug naar Hessenweg.

Strategie

5.2

Van buiten naar binnen. Vechtpoort I zo snel mogelijk opstarten.
Eerst Spoorzone op stoom. We kunnen niet 2 van dergelijke complexe opgaves tegelijkertijd aan.
Aanpak Ceintuurbaan in de planning naar achteren. Wel aanpassen van 70 naar 50 km/u.
Ceintuurbaanzone klaar maken voor transformatie: rol gemeente? Visie op hoofdlijnen.Tijd kopen voor afboeken vastgoed door eigenaren. Vooraleerst een faciliterende rol van de gemeente. Later, bij gamechanger verandert die rol, actief, regie, risicodragend etc.
Ontsluiting naar Hessenweg direct oppakken. Overleg met Prorail over spoorbrug en spoordijk.
Governance wateropgave regelen. Wie is eigenaar? Is aanpak Park Lingezegen goede referentie? Wateropgave en landschapspark Herfte als 1 ontwikkeling.
Vechtrand gaat over toekomst en ook op lange termijn fijn kunnen leven, werken en wonen. Ook aantrekkelijk zijn als vestigingsplaats zonder risico's bij extreem weer.

Vechtrand gaat over systeemopgaven, waarbij water, landbouw, drinkwater, natuur, mobiliteit, woningmarkt, energie het niet in hun eentje op kunnen lossen. Maakbaarheid vanuit functies bereikt haar grenzen, we gaan naar meer meebewegen met ondergrond en natuurlijk dynamiek. Zowel inhoudelijk als organisatie en betaalbaarheid. Zwolle kan dat niet alleen. In Vechtrand komen Regio, Rijk en Zwolle samen, ook organisatorisch. Essentieel is samen met buren en gebiedspartners uitstijgen boven de eigen taken en verantwoordlijkheden van vandaag en samenwerken vanuit de (systeem)opgaven en lange termijn.

Stadsrand Zwolle zuid

Stadsrand Stadsbroek

Legenda toegepaste uitzonderingsgrondslagen

In dit document zijn gegevens definitief geanonimiseerd op grond van:

Wet	Artikel	Omschrijving	Pagina's
Wet open overheid	Art. 5.2	Persoonlijke beleidsopvattingen	1, 2, 3

From: "5.1.2e 5.1.2e" <5.1.2e @zwolle.nl>
Sent: 12/10/2024 9:53:47 AM
To: "5.1.2e 5.1.2e" <5.1.2e @zwolle.nl>, "5.1.2e 5.1.2e" <5.1.2e @zwolle.nl>, "5.1.2e (5.1.2e)" <5.1.2e @zwolle.nl>, "5.1.2e " <5.1.2e @zwolle.nl>
Cc:
Subject: Fw: Terugkoppeling bespreking college verkenning Ceintuurbaanzone

---

Hallo 5.1.2e, 5.1.2e, 5.1.2e, 5.1.2e,

Zie onderstaand.
De opdracht is dus een gecombineerd nieuw persbericht Ceintuurbaanzone én scenariostudie aanvulling omgevingsvisie.

Ceintuurbaanzone boodschap heb ik duidelijk.

Concept Persbericht zat bij collegestukken.

5.1.2e, kun jij input geven voor de boodschap voor scenariostudies?

Dan combineren we e.e.a. tot 1 persbericht.

Moet donderdag gereed zijn om mee te kunnen met collegestukken van 17 dec en dan 19 decversturen bij overdracht naar de raad

met vriendelijke groet Zwolle

5.1.2e
5.1.2e

Gemeente Zwolle, ZWCO
Postadres: Postbus 10007, 8000 GA Zwolle
Bezoekadres: Grote Kerkplein 15
5.1.2e
@: 5.1.2e @zwolle.nl

Van: 5.1.2e
Verzonden: dinsdag, december 10, 2024 10:24 AM
Aan: 5.1.2e (5.1.2e ; 5.1.2e (5.1.2e) ; Rots, Gerdien ; 5.1.2e (5.1.2e ; 5.1.2e (5.1.2e)
Onderwerp: Terugkoppeling bespreking college verkenning Ceintuurbaanzone

Hallo allen,
Hieronder mijn terugkoppeling: in rood de antwoorden van Gerdien en in groen de aanpassingen. **Voor nu aangehouden, graag in aangepaste vorm met wijzigingen geel gearceerd volgende week terug in college (dan als hamerstuk)**
Aftrap Gerdien:

- Volgende week scenariostudie in college, beter om dan ook de ceintuurbaanzone dan naar de raad te sturen (overdracht dus week later)

Paul:

- Het helpt als het als aanvulling van de omgevingsvisie wordt gezien en dus ook wordt aangeboden naar de raad en ook naar buiten, dus geen apart persbericht rondom dit deel. **Gerdien zegt toe dat er geen apart persbericht rondom Ceintuurbaanzone komt maar dan over het geheel en uitgelegd wordt wat de relaties tot elkaar zijn, ook in de nota's zal dit toegelicht worden.**
- Ringstad variant vraagt enorme investeringen, leest dat onvoldoende in de nota, financiële haalbaarheid Gerdien: niet te bescheiden zijn in financiën. In het debat in de raad zal dit vast ook over eventuele uitleglocatie gaan. IN de aanvulling omgevingsvisie zitten bredere scenario's in voor de stad, zodat de raad

ook kansen ziet voor andere delen stad. Dit bouwsteen is er uitgelicht, maar wordt ingebracht in groter geheel. Politiek zal dit wel het nodige doen, zal gezien worden als een voorkeur voor Vechtpoort, maar het debat moet een keer gevoerd worden

- Gehoopt op scenario waarop we ook kiezen dat het belangrijk is voor de regio, leest wel tussen de regels door, maar is geen expliciet scenario geworden. Nu wordt Ceintuurbaan zone vooral als probleem gezien, niet als kans. Gerdien zegt toe daar even naar te kijken of dat er duidelijk genoeg in staat dat het gebied belangrijk is voor de regio want is het eens dat dit gebied een belangrijke rol heeft voor de regio

Arjan:

- Zie het als denkkader voor de aanvulling omgevingsvisie, prima

Michiel:

- Helpt inderdaad als het gezien wordt en geschreven wordt als onderdeel van de omgevingsvisie, maar dat doet recht aan het hele doorgelopen proces? Gerdien: in de nota even goed kijken naar maatregelen voor de korte termijn, die ook benoemen (maatregelen raamwerkmodel). Goed om expliciet te noemen die we in het ontwikkelkader Oosterenk aan de orde komen

Anja:

- Eens om in een pakket te doen, tis een groot iets, zal ook vragen oproepen in de raad
- Opvang vluchtelingen Oosterenk, wordt hier niet genoemd, waar dan wel Komt terug in Ontwikkelkader Oosterenk
- Persbericht: moeilijk leesbaar Al aangegeven dat er een nieuw persbericht komt voor het geheel

5.1.2e:

- Goed om samen te doen, maar dan wel de relatie met elkaar uitleggen, want in aanvulling omgevingsvisie ook scenario's en hoe verhouden zich die dan tot scenario's ceintuurbaanzone. **Wordt toegevoegd in nota's en persbericht**

Gemeente Zwolle

5.1.2e
5.1.2e

Gemeente Zwolle,
Postadres: Postbus 10007, 8000 GA Zwolle
Bezoekadres: Lübeckplein 2
:
@ : 5.1.2e @zwolle.nl
5.1.2e

Niet printen spaart het milieu.

De gemeente Zwolle beschouwt e-mail als volwaardig communicatiemiddel. Dit betekent dat u erop mag vertrouwen dat de inhoud van dit bericht correct en compleet is.

Legenda toegepaste uitzonderingsgrondslagen

In dit document zijn gegevens definitief geanonimiseerd op grond van:

Wet	Artikel	Omschrijving	Pagina's
Wet open overheid	Art. 5.1 lid 2 sub e	De eerbiediging van de persoonlijke levenssfeer	1, 2

From: "5.1.2e " <5.1.2e @zwolle.nl>
Sent: 5/1/2025 6:56:39 AM
To: "5.1.2e 5.1.2e " <5.1.2e @zwolle.nl>
Cc: "5.1.2e 5.1.2e " <5.1.2e @zwolle.nl>, "5.1.2e 5.1.2e " <5.1.2e @zwolle.nl>
Subject: FW: Top 3 vragen tijdens inloopavond(en) RTP

Hoi 5.1.2e ,

Hierbij ook onderstaande vraag voor jou, ik bedacht me zojuist dat ik jij natuurlijk ook aanwezig was.

Groet,

5.1.2e
5.1.2e
Tip! Schrijf je in voor de nieuwsbrief over de Omgevingsvisie!

Gemeente Zwolle, Afdeling Proces, Programma, Projectmanagement
Bezoekadres: Lübeckplein 2, 8017 JZ Zwolle
☎ 5.1.2e
@ 5.1.2e @zwolle.nl

Niet printen spaart het milieu.
De gemeente Zwolle beschouwt e-mail als volwaardig communicatiemiddel. Dit betekent dat u erop mag vertrouwen dat de inhoud van dit bericht correct en compleet is.

Van: 5.1.2e
Verzonden: woensdag 30 april 2025 16:05
Aan: 5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>; 5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>; 5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>; 5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>; 5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>; 5.1.2e 5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>; 5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>; 5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>; 5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>; 5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>; 5.1.2e 5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>; 5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>
CC: 5.1.2e 5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>; 5.1.2e 5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>
Onderwerp: Top 3 vragen tijdens inloopavond(en) RTP

Beste collega's,

Naar aanleiding van afgelopen drie inloopavonden is besloten om voor de inwoner een extra moment te organiseren om informatie te delen over het RTP en hoe dit tot stand is gekomen.
Dit zullen we gaan doen via een webinar op dinsdag 6 mei van 19:30 tot 21:30 uur.

Uiteraard willen we goed voorbereid dit webinar in gaan. We willen met ons verhaal al zoveel mogelijk vragen voor zijn/wegnemen.
Omdat jullie tijdens een of meerdere inloopavonden hebben geholpen bij de tafels (waarvoor nogmaals dank!), willen we aan jullie het volgende vragen:

Welke vragen zijn bij jullie aan tafel het meest gesteld? Graag een top 3 van de vragen die vaak zijn teruggekomen.

De antwoorden op deze vragen kunnen we verwerken in onze presentatie voor dinsdagavond.
Gezien de vrije dag op maandag: lukt het om z.s.m. te reageren op deze mail, maar uiterlijk **morgen (donderdag) einde dag?** Graag 5.1.2e en 5.1.2e meenemen in cc!

(Op deze digitale avond is jullie aanwezigheid niet nodig, maar mocht je geïnteresseerd zijn in de vragen die over jouw thema worden gesteld, wees vrij om digitaal deel te nemen: Microsoft Virtual Events Powered by Teams).

Alvast bedankt!

Groet,

5.1.2e
5.1.2e
Tip! Schrijf je in voor de nieuwsbrief over de Omgevingsvisie!

Gemeente Zwolle, Afdeling Proces, Programma, Projectmanagement
Bezoekadres: Lübeckplein 2, 8017 JZ Zwolle
☎ 5.1.2e
@ 5.1.2e@zwolle.nl

Niet printen spaart het milieu.

De gemeente Zwolle beschouwt e-mail als volwaardig communicatiemiddel. Dit betekent dat u erop mag vertrouwen dat de inhoud van dit bericht correct en compleet is.

Legenda toegepaste uitzonderingsgrondslagen

In dit document zijn gegevens definitief geanonimiseerd op grond van:

Wet	Artikel	Omschrijving	Pagina's
Wet open overheid	Art. 5.1 lid 2 sub e	De eerbiediging van de persoonlijke levenssfeer	1, 2

From: "5.1.2e" <5.1.2e@zwolle.nl>
Sent: 4/29/2025 9:32:36 AM
To: "5.1.2e" <5.1.2e@zwolle.nl>, "5.1.2e" <5.1.2e@zwolle.nl>
Cc: "5.1.2e" <5.1.2e@zwolle.nl>
Subject: FW: Verkeersveiligheid Ten Noorden van de Vecht, Streekvereniging De Marsen

Dag allen,
Willen jullie dit oppakken?
Heb meneer ontvangstbevestiging namens college gestuurd.

met vriendelijke groet Zwolle

5.1.2e
5.1.2e
Gemeente Zwolle
Postadres: Postbus 10007, 8000 GA Zwolle
Bezoekadres: Grote Kerkplein 15
☎ : 5.1.2e
@ : 5.1.2e@zwolle.nl
5.1.2e
5.1.2e)

Van: Streekvereniging de Marsen
Verzonden: dinsdag 29 april 2025 09:32
Aan: Bestuurssecretariaat Burgemeester
Onderwerp: Verkeersveiligheid Ten Noorden van de Vecht, Streekvereniging De Marsen

Geachte College van Burgemeester en Wethouders,
Namens Streekvereniging De Marsen breng ik via de bijgevoegde brief de zorgen van onze buurtbewoners onder uw aandacht over de verkeersveiligheid in het buitengebied van Zwolle, ten noorden van de Vecht. Aanleiding hiervoor is een recent noodlottig ongeval in ons gebied.
Wij hopen op uw serieuze aandacht en zien uw reactie met belangstelling tegemoet.
Met vriendelijke groet,

5.1.2e
5.1.2e Streekvereniging De Marsen
5.1.2e

streekvereniging De Marsen

Legenda toegepaste uitzonderingsgrondslagen

In dit document zijn gegevens definitief geanonimiseerd op grond van:

Wet	Artikel	Omschrijving	Pagina's
Wet open overheid	Art. 5.1 lid 2 sub e	De eerbiediging van de persoonlijke levenssfeer	1

streekvereniging
De Marsen

Geachte heer/mevrouw, Bestuurder van de gemeente Zwolle, Beste wethouder,

Zoals u wellicht bekend is, wordt het buitengebied van Zwolle, ten noordoosten van de Vecht, vertegenwoordigd door de Streekvereniging ‘De Marsen’. Als breed gedragen belangenbehartiger van het buitengebied waarderen wij de goede gesprekken die we met u als gemeente voeren, evenals met het waterschap en de buurgemeenten. Veel thema’s die in ons gebied spelen, kunnen worden besproken, waarbij we gezamenlijk constructieve oplossingen zoeken.

Echter, de afgelopen jaren, en met name het afgelopen jaar, lopen wij tegen hardnekkige problematiek aan rondom de A28 en de bijbehorende wegen, de Hermelenweg en de Lichtmisweg. Hierbij spelen de volgende kwesties:

- De Streekvereniging is al jarenlang in gesprek met zowel bewoners als de gemeente over de verkeerssituatie op de bijwegen. Dit staat in relatie tot het vastlopen van de A28, de diversiteit van verkeersstromen op de lokale wegen en het woongenot van de bewoners.
- In 2014 werd een belangrijke mijlpaal bereikt met de aanleg van een vrijliggend fietspad aan de Hermelenweg en de uitvoering van diverse veiligheidsmaatregelen, zoals aanplant ter voorkoming van verblinding op kruisingen, snelheidsbeperkende maatregelen en duidelijke wegmarkeringen.
- Wij ervaren echter veel frustratie over het moeizame of zelfs afwezige overleg met de weg beheerder van de A28, waarbij de gemeente helaas slechts een beperkte rol speelt.
- Al jaren wijzen wij op de verkeersveiligheid van de bewoners van het buitengebied, maar ook van forenzen en scholieren uit Staphorst, Rouveen en Dalfsen. Een specifiek knelpunt vormt de verblinding door verkeer op de A28, vooral tijdens de donkere/ regenachtige maanden in de ochtend en avond.
- Het vrijliggende fietspad aan de Hermelenweg wordt deels gemeden door scholieren en forenzen, omdat de route via de Lichtmisweg als sneller en praktischer wordt ervaren.

- Bewoners van de bijwegen, met name de Lichtmisweg en de aangrenzende wegen, voelen zich onvoldoende gehoord. Dit wordt zowel schriftelijk als op de jaarvergaderingen van de Streekvereniging kenbaar gemaakt.
- De Streekvereniging erkent de complexiteit van de situatie rondom de A28 in relatie tot de Lichtmisweg, maar wij missen een constructief overleg met zowel de gemeente als Rijkswaterstaat.

Gezien bovenstaande willen wij u met klem verzoeken om op korte termijn in gesprek te gaan met de bewoners, vertegenwoordigd door Streekvereniging 'De Marsen', Rijkswaterstaat en de gemeente Zwolle over de verkeersveiligheid van de Lichtmisweg en de A28.

Helaas werd de urgentie van dit vraagstuk in januari 2025 onderstreept door een tragisch ongeval met dodelijke afloop. Uit respect voor de nabestaanden en in afwachting van een analyse van dit ongeval, hebben wij enige tijd gewacht met deze oproep. Echter, door de vele reacties van bewoners en leden van onze vereniging voelen wij ons genoodzaakt u hierover te informeren en de urgentie van ons verzoek te benadrukken.

Mede door het ongeval vernemen wij ook van bewoners in ons werkgebied zorgen over de verkeersveiligheid. Hoge snelheden, onvoldoende ingerichte wegen voor grote verkeersbelasting, onduidelijke en/of onoverzichtelijke kruisingen, en tijdens spitsuren het buitengebied gebruiken als 'vlucht' route wordt geopperd als zorg door leden van onze vereniging. Het lijkt ons daarom goed om naast de separate problematiek van de lichtmisweg, ook deze zorgen met u te delen, waarbij we graag met elkaar willen onderzoeken naar mogelijkheden om dergelijke accidenten te voorkomen.

Wij hopen dat u dit onderwerp de aandacht geeft die het verdient en verzoeken u vriendelijke om voor de zomer met ons in gesprek te gaan, zodat er ruimschoots vóór de donkere wintermaanden een gedegen plan kan worden opgesteld en uitgevoerd.

Wij horen graag van u.

Met vriendelijke groet,

Streekvereniging de Marsen

Haersterbroekweg 2a

8038PM Zwolle

info@streekverenigingdemarsen.nl

From: 5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>
Sent: 6/5/2025 7:15:32 AM
To: "5.1.2e " <5.1.2e @zwolle.nl>
Cc: "5.1.2e " <5.1.2e @zwolle.nl>, "5.1.2e " <5.1.2e @zwolle.nl>, "5.1.2e 5.1.2e " <5.1.2e @zwolle.nl>, "5.1.2e 5.1.2e " <5.1.2e @zwolle.nl>, 5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>
Subject: FW: Verkeersveiligheid Ten Noorden van de Vecht, Streekvereniging De Marsen

Goedemorgen,
Bijgaande mail heb ik ontvangen waarin gevraagd wordt om een reactie.
In mijn archief zag ik jouw antwoord, zie bijgaand.
Wil jij ervoor zorgdragen dat meneer een reactie krijgt of dit doorzetten naar de juiste persoon? Alvast dank.

met vriendelijke groet Zwolle

5.1.2e ,
5.1.2e
Gemeente Zwolle, afdeling ondersteuning
Postadres: Postbus 10007, 8000 GA, Zwolle
Bezoekadres: Grote Kerkplein 15, 8011 PK Zwolle
☎ 038 498 22 22 of 5.1.2e
@ 5.1.2e @zwolle.nl
5.1.2e
(5.1.2e)

Van: Streekvereniging de Marsen
Verzonden: donderdag 5 juni 2025 08:51
Aan: Bestuurssecretariaat Burgemeester
Onderwerp: RE: Verkeersveiligheid Ten Noorden van de Vecht, Streekvereniging De Marsen

Beste 5.1.2e ,
Streekvereniging De Marsen is erg benieuwd naar een reactie op haar mail.
We zijn inmiddels meer dan een maand verder…….
Met vriendelijke groet,
5.1.2e
Voorzitter streekvereniging De Marsen
5.1.2e

Van: 5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>
Verzonden: donderdag 1 mei 2025 16:04
Aan: Bestuurssecretariaat Burgemeester <5.1.2e @zwolle.nl>; 5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>
CC: 5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>; 5.1.2e 5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>; 5.1.2e 5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>; 5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>
Onderwerp: RE: Verkeersveiligheid Ten Noorden van de Vecht, Streekvereniging De Marsen

Hoi allen,
Ik kan wel een eerste reactie geven, zonder daarmee meteen te zeggen dat ik mij persoonlijk ‘in-the-lead’ voel om dit gesprek te gaan regelen.
De brief is vast (mede) het gevolg van de informatieavond bij De Lichtmis (of beter gezegd bij De Deel, net over de grens in Staphorst) over het Ruimtelijk ToekomstPerspectief (kortweg RTP), waar ik dinsdag 22 april, samen met onder andere 5.1.2e en 5.1.2e was. Daar sprak ik ook bewoners van de Hermelenweg. Ze gaven daar een aantal aandachtspunten mee:

1. Het toenemende sluipverkeer van vrachtauto’s over de Hermelenweg vanaf De Lichtmis naar Hessenpoort en vice versa.
2. Dat sluipverkeer gebruik maakt van deze wegen en dan ter hoogte van de verzorgingsplaatsen De Markte of Haers via een doorsteek naar de A28 rijdt, of omgekeerd om daarmee de file op de A28 te omzeilen.
3. Bewoners kunnen met name in de donkere maanden als het zicht slecht is soms moeilijk inschatten of een auto op de A28 of de Hermelenweg rijdt, met onveiligheid tot gevolg en met enige regelmaat rijden er nog auto’s (bewust of zonder opzet) door de berm van de A28 naar de Hermelenweg.

Ad 1) Dit heb ik doorgezet naar 5.1.2e en zij pakt dit op met Hessenpoort
Ad 2) Hier heb ik RWS over benaderd en zij komen hier nog op terug
Ad 3) 5.1.2e heeft hierover contact met RWS en hem heb ik gevraagd of hij al reactie van RWS heeft gekregen op ons voorstel.
Daarnaast heb ik hen verteld dat we samen met Staphorst, Dalfsen, Zwartewaterland, Zwolle en de provincie Overijssel bezig zijn met een samenwerking rondom het knooppunt De Lichtmis met als doel het hier beter, veiliger en mooier te maken en dat ik hoop dat we (vanuit ons projectteampje) in Q3 of Q4 daar meer over kunnen melden. Eerst moeten we onze bestuurders hier nog verder in mee gaan nemen…
Kortom:

- We zijn op veel fronten bezig en kunnen daar uiteraard in een overleg meer over vertellen. Of dat samen met RWS kan/ moet weet ik niet.
- Misschien kunnen 5.1.2e of 5.1.2e iets betekenen in het faciliteren van zo'n overleg?

5.1.2e
5.1.2e

Gemeente Zwolle, ZWRE
Postadres: Postbus 10007, 8000 GA Zwolle
Bezoekadres: Lübeckplein 2
T : 5.1.2e
@: 5.1.2e @zwolle.nl

Van: Bestuurssecretariaat Burgemeester
Verzonden: dinsdag 29 april 2025 10:16
Aan: Streekvereniging de Marsen
Onderwerp: RE: Verkeersveiligheid Ten Noorden van de Vecht, Streekvereniging De Marsen

Beste 5.1.2e,
Hartelijk dank voor uw mail aan het college.
We komen er zo spoedig mogelijk bij u op terug.

5.1.2e
5.1.2e
Gemeente Zwolle
Postadres: Postbus 10007, 8000 GA Zwolle
Bezoekadres: Grote Kerkplein 15
☎ : 5.1.2e
@ : 5.1.2e @zwolle.nl
5.1.2e
5.1.2e)

Van: Streekvereniging de Marsen <info@streekverenigingdemarsen.nl>
Verzonden: dinsdag 29 april 2025 09:32
Aan: Bestuurssecretariaat Burgemeester <5.1.2e @zwolle.nl>
Onderwerp: Verkeersveiligheid Ten Noorden van de Vecht, Streekvereniging De Marsen

Geachte College van Burgemeester en Wethouders,
Namens Streekvereniging De Marsen breng ik via de bijgevoegde brief de zorgen van onze buurtbewoners onder uw aandacht over de verkeersveiligheid in het buitengebied van Zwolle, ten noorden van de Vecht. Aanleiding hiervoor is een recent noodlottig ongeval in ons gebied.
Wij hopen op uw serieuze aandacht en zien uw reactie met belangstelling tegemoet.
Met vriendelijke groet,

5.1.2e
5.1.2e Streekvereniging De Marsen
5.1.2e

streekvereniging
De Marsen

Legenda toegepaste uitzonderingsgrondslagen

In dit document zijn gegevens definitief geanonimiseerd op grond van:

Wet	Artikel	Omschrijving	Pagina's
Wet open overheid	Art. 5.1 lid 2 sub e	De eerbiediging van de persoonlijke levenssfeer	1, 2

From: "5.1.2e " <5.1.2e @zwolle.nl>
Sent: 3/19/2025 9:16:43 AM
To: "5.1.2e " <5.1.2e @zwolle.nl>, "Directiesecretariaat 5.1.2e " <5.1.2e @zwolle.nl>
Cc: "5.1.2e " <5.1.2e @zwolle.nl>, "5.1.2e " <5.1.2e @zwolle.nl>, "5.1.2e " <5.1.2e @zwolle.nl>, "5.1.2e " <5.1.2e @zwolle.nl>, "5.1.2e " <5.1.2e @zwolle.nl>, "5.1.2e " <5.1.2e @zwolle.nl>
Subject: FW: Voorkeursrecht - Hoofdlijn

Dag 5.1.2e ,
Onderstaand voorlopig advies hebben we ontvangen vanuit vastgoed/grondzaken. We hebben daar nog twee verduidelijkende vragen gesteld.
Vandaag volgt de definitieve memo. Ik stel voor om daar zo snel mogelijk over in gesprek te gaan. Maandag volgen de combi-pfo's. Idealiter wordt de memo 'strategische grondzaken' daaraan toegevoegd, zodat bestuurders een integrale afweging kunnen maken. Heb je deze week (donderdag / vrijdag) daar nog een (half) uur de tijd voor? @5.1.2e
Met vriendelijke groet,
5.1.2e
5.1.2e
5.1.2e
Gemeente Zwolle
5.1.2e

Van: 5.1.2e 5.1.2e
Verzonden: dinsdag 18 maart 2025 17:40
Aan: 5.1.2e
CC: 5.1.2e
Onderwerp: Voorkeursrecht - Hoofdlijn

Hallo 5.1.2e ,
Vanmiddag hebben we vanuit Vastgoed bij elkaar gezeten om te kijken wat mogelijk is met betrekking tot het Voorkeursrecht. Onderstaand een samenvatting, morgen willen wij de memo afmaken.

Algemeen

De gemeente kan het voorkeursrecht inzetten om speculatie tegen te gaan, haar onderhandelingspositie te verbeteren of om meer controle te krijgen op de ruimtelijke ontwikkeling. Het voorkeursrecht is daarmee een belangrijk instrument in gebieden waar de gemeente (grond)speculatie verwacht of waar zij actief wil kunnen sturen. Met het vestigen van een voorkeursrecht geeft de gemeente een duidelijk signaal af over de gewenste ontwikkelingen van een gebied.
Het voorkeursrecht is wel een "afwachtend" instrument omdat de eigenaar zelf bepaalt of hij het eigendom te koop aanbiedt. Daarnaast is het vestigen van een voorkeursrecht een complex en tijdrovend proces dat onderworpen is aan strakke (juridische) kaders en mag het voorkeursrecht voor een maximale duur gevestigd worden.
Een aandachtpunt is dat het voorkeursrecht kan leiden tot aanzienlijke investeringen en eventuele risico's op afwaarderingen als er over gegaan wordt tot daadwerkelijke aankopen. Er zich is echter altijd nog een beslismoment tussen het moment waarop een eigenaar zijn eigendom onder voorkeursrecht aanbiedt en de daadwerkelijke verwerving door de gemeente, daardoor deze risico's beheersbaar zijn. Indien de gemeente niet overgaat tot verwerving moet zij het voorkeursrecht intrekken en is de grondeigenaar 3 jaar vrij om aan derden te verkopen.
Tevens zal de gemeente om het voorkeursrecht niet te laten verlopen binnen een termijn van 3 jaar na vestigen van het voorkeursrecht een Omgevingsvisie of -plan moeten vaststellen.
Hoewel de keuze om een gebied te transformeren niet vanuit de beslissing tot het vestigen van het voorkeursrecht komt, kan het vestigen van dit recht wel tot onrust leiden onder eigenaren en omwonenden.

Strategisch

In de RTP zijn een aantal gebieden opgenomen waar transformatie gaat plaatsvinden. Hieronder worden deze gebieden kort beoordeeld in het licht van het voorkeursrecht.
Uitbreiding Zwolle-Zuid
Het toepassen van voorkeursrecht kan effectief zijn op deze locatie. Het is een nieuwe locatie, die nog niet breed bekend is in de markt. Dit maakt dat nog weinig marktpartijen (waaronder speculanten en ontwikkelaars) positie ingenomen hebben. Ook de gemeente heeft nog nauwelijks positie. Binnen de termijnen van het voorkeursrecht, maximaal 6 jaar en 3 maanden (3 maanden + 3 jaar + 3 jaar), wordt er waarschijnlijk geen omgevingsplan voor dit gebied vastgesteld. Het is daarom waarschijnlijk dat het voorkeursrecht op een gegeven moment verloopt en ingetrokken moet worden. Echter kan de gemeente tot die tijd posities verwerven en een gebiedsvisie te maken. Ook kan zij deze tijd gebruiken om haar andere instrumenten (waaronder kostenverhaal) verder uit te werken. Dit om haar sturing te verbeteren ook als het voorkeursrecht verlopen is.
Vechtpoort 1

In dit gebied heeft de gemeente al positie en veel andere posities zijn ingenomen door marktpartijen. Het voorkeursrecht is daarom minder effectief in dit gebied omdat het niet waarschijnlijk is dat marktpartijen/ontwikkelaars hun positie onder het voorkeursrecht zullen gaan aanbieden. Er zijn wel locaties binnen Vechtpoort aan te wijzen die wellicht wel in aanmerking kunnen komen. Dit moet nog nader uitgezocht worden. Wel zou in dit gebied binnen 6 jaar en 3 maanden een omgevingsplan vastgesteld kunnen worden. Wat de termijn voor een eventueel voorkeursrecht langer maakt.
Stadsbroek
De gemeente heeft al een grote positie in dit gebied. De gemeente is al bezig met een scenario onderzoek voor deze locatie. De uitwerking op gebiedsniveau is daarmee gedetailleerde dan de RTP. Mocht voorkeursrecht wel wenselijk zijn, dan zijn die stukken een betere onderbouwing dan de RTP.
Hessenpoort
De marges op bedrijventerreinen zijn minder groot dan bij woningbouw. Het is daarom minder waarschijnlijk dat speculanten hier positie innemen. Ook is nog niet bekend welke kant Hessenpoort gaat uitbreiden. Dit maakt de risico's bij grondaankoop groter, ook voor de gemeente. Vanuit de wens om te kunnen sturen op welke type bedrijven zich in Hessenport vestigen, kan grondbezit wel een belangrijk sturingsinstrument zijn. Richting de toekomst kan het vestigen van voorkeursrecht alsnog wenselijk blijken, maar dit hoeft niet direct vanuit de context van de RTP.
Marslanden
Ook voor Marslanden geldt dat de kans op grootschalige speculatie kleiner wordt geacht dan bij woningbouw, maar ook hier kan grondbezit in de toekomst een belangrijk sturingsinstrument zijn.
Binnenstedelijke ontwikkelingen
In deze gebieden gaat het vaak om percelen waar vastgoed op staat. Dit maakt dat het hierbij om aanzienlijk hogere verwervingsbedragen gaat en de financiële risico's groter zijn. Dit maakt deze locatie minder geschikt voor het vestigen van voorkeursrecht vanuit de RTP. Dit kan wel vanuit een afweging op projectniveau.
Operationeel
Het vestigen van een voorkeursrecht kent een gedetailleerd (juridisch) procedure, waarbij er krappe doorlooptijden zijn. Deze termijnen beginnen te lopen op het moment dat het college een besluit genomen heeft. Het is daarom vereist dat het proces dat doorlopen moet worden nadat een besluit genomen is, al goed voorbereid is voordat het besluit genomen wordt. Dit proces bestaat onder meer uit een goede afbakening van het gebied, het inventariseren van de percelen, kadastrale recherche van de percelen, het voorbereiden van de kadastrale inschrijving en de communicatie richting de eigenaren. Ook moet er rekening gehouden worden met benodigde capaciteitsinzet na het besluit, in de vorm van communicatie, afhandelen van bezwaren en het te doorlopen proces als percelen aangeboden worden (principebesluit binnen vier weken).
Advies
Het vestigen van voorkeursrecht kan in alle gebieden extra sturingsmogelijkheden geven, maar de effectiviteit is niet in alle gebieden gelijk.
Het meest effectief en urgent is het vestigen van voorkeursrecht in Zwolle-zuid. Het advies is daarom om voorkeursrecht te vestigen op dit gebied.

Voor de andere uitbreidingslocatie lijkt voorkeursrecht minder effectief (Vechtpoort 1 en Stadbroek) of minder urgent (Hessenpoort en Marslanden). Dit wil niet zeggen dat op deze gebieden geen voorkeursrecht gevestigd kan worden, maar deze heeft een lagere prioritering.
Vervolg proces
Naar verwachting zal het in Zwolle-zuid gaan om circa 200 percelen met 80 verschillende eigenaren. Dit zal een aanzienlijke inspanning van de organisatie vereisen om hier het voorkeursrecht op te vestigen. Ook is het proces van het vestigen van voorkeursrecht rigide, waardoor het zorgvuldig voorbereid moet worden. Hierbij zal waarschijnlijk externe juridische ondersteuning nodig zijn en waarschijnlijk een uitvoerende notaris. Dit alles maakt dat 8 april voor een besluit over het vestigen van voorkeursrecht waarschijnlijk niet haalbaar is. Het risico op een fout in het proces met de daarbij horende consequenties, wordt groter geacht dan het risico dat marktpartijen positie verwerven in de periode tussen openbaar maken RTP en het vestigen van voorkeursrecht.
Het is zaak om het proces te prioriteren, maar niet te forceren.
Ook moet rekening gehouden worden met een intensief proces, waarvoor mogelijk mensen vrijgespeeld moeten worden. Hierbij gaat om de disciplines: vastgoedjuristen, verwerving, planeconomie, planoloog, tekenaar/GIS.
Groet,
5.1.2e

Legenda toegepaste uitzonderingsgrondslagen

In dit document zijn gegevens definitief geanonimiseerd op grond van:

Wet	Artikel	Omschrijving	Pagina's
Wet open overheid	Art. 5.1 lid 2 sub e	De eerbiediging van de persoonlijke levenssfeer	1, 2

From: "5.1.2e 5.1.2e " <5.1.2e @zwolle.nl>

Sent: 3/21/2025 12:29:33 PM

To: "5.1.2e 5.1.2e " <5.1.2e @zwolle.nl>, "Directiesecretariaat 5.1.2e " <5.1.2e 5.1.2e @zwolle.nl>, "5.1.2e " <5.1.2e 5.1.2e @zwolle.nl>, "5.1.2e 5.1.2e " <5.1.2e @zwolle.nl>, "5.1.2e " <5.1.2e @zwolle.nl>, "5.1.2e (5.1.2e " <5.1.2e @zwolle.nl>, "5.1.2e " <5.1.2e @zwolle.nl>, "5.1.2e (5.1.2e " <5.1.2e @zwolle.nl>

Cc:

Subject: FW: Vooroverleg Pfo WVG

Hoi 5.1.2e,
Kun jij mij bij dit overleg vervangen? Ik kan niet omdat ik ‘s ochtends voor de provincie werk en daar verwacht wordt bij pfo’s met gedeputeerden.
Groet,
5.1.2e

-----Oorspronkelijke afspraak-----

Van: 5.1.2e

Verzonden: vrijdag 21 maart 2025 13:17

Aan: 5.1.2e ; 5.1.2e ; 5.1.2e ; 5.1.2e ; 5.1.2e (5.1.2e ; 5.1.2e ; 5.1.2e (5.1.2e

Onderwerp: Vooroverleg Pfo WVG

Tijd: maandag 24 maart 2025 10:30-10:55 (UTC+01:00) Amsterdam, Berlijn, Bern, Rome, Stockholm, Wenen.

Locatie: SH 0.09

21-03-2025YH

Zou je hier ook 5.1.2e *(cc) bij uit willen nodigen?*
5.1.2e

Hoi allen, ik zou graag voorafgaand aan het Pfo van as maandag over de WVG nog graag met jullie een half uur spreken over de notitie. 5.1.2e *wil jij aan afspraak inplannen ?*
Groet
5.1.2e

Legenda toegepaste uitzonderingsgrondslagen

In dit document zijn gegevens definitief geanonimiseerd op grond van:

Wet	Artikel	Omschrijving	Pagina's
Wet open overheid	Art. 5.1 lid 2 sub e	De eerbiediging van de persoonlijke levenssfeer	1

Werken met scenario's voor de aanvulling van de Zwolse omgevingsvisie – Draaiboek voor het derde atelier 'Toekomstige situaties verkennen'

Datum, tijd en locatie

- Op woensdag 22 mei houden we het derde atelier voor de aanvulling van de Zwolse omgevingsvisie. Het atelier duurt van 09.00 tot 13.00 uur.
- Het onderwerp van het atelier is verwoorden en verbeelden hoe enkele alternatieve toekomstige situaties van de Zwolse leefomgeving er uit zouden kunnen zien.
- Het derde atelier vindt plaats in de Panoramazaal van het stadhuis van Zwolle, Grote Kerkplein 15, Zwolle

Contactgegevens van organisatoren

- De persoonlijke gegevens van de organisatoren zijn:
  - 5.1.2e , 5.1.2e @pbl.nl; 5.1.2e
  - 5.1.2e , 5.1.2e @zwolle.nl, 5.1.2e
  - 5.1.2e , 5.1.2e @zwolle.nl; 5.1.2e
  - 5.1.2e , 5.1.2e @zwolle.nl; 5.1.2e

Voorbereiding (deadlines)

- 5.1.2e en 5.1.2e mailen de definitieve notitie met de opgaven en de samenvattingen van de scenario's naar 5.1.2e (15/05)
- 5.1.2e mailt de definitieve notitie naar de deelnemers (15/05)
- 5.1.2e en 5.1.2e maken een groepsindeling en delen de ontwerpers groepsfacilitators in (15/05)
- 5.1.2e geeft de inrichting van de ruimte aan het facilitaire bedrijf door: 1 beeldscherm en afhankelijk van het aantal deelnemers 4 of 8 tafels met elk 8 stoelen er omheen en 4 of 8 flap-overs (15/05)
- 5.1.2e , 5.1.2e en 5.1.2e mailen hun presentaties naar de andere organisatoren (17/05)
- 5.1.2e laat afhankelijk van het aantal deelnemers 4 of 8 basiskaarten (A0) plotten en 4 of 8 kaarten van de Centuurbaanzone (A3) printen (17/05)
- Optie: 5.1.2e reserveert de lunches voor de deelnemers (voor of in de zaal) (17/05)
- 5.1.2e , 5.1.2e e.a. houden een online-bijeenkomst om deelnemers te briefen (21/05)
- 5.1.2e brengt 4 of 8 basiskaarten (A0) en 4 of 8 kaarten van de Centuurbaanzone mee (22/05)
- 5.1.2e en 5.1.2e brengen mee: voor alle deelnemers een notitie, inclusief de opgaven en de samenvattingen van de scenario's (22/05)
- 5.1.2e brengt mee: 1 laptop, 1 fototoestel, 1 presentatie en voor alle deelnemers een instructie (22/05)
- 5.1.2e en 5.1.2e bereiden het atelier praktisch voor (22/05)

Deelnemers en doelen

- Aan het derde atelier nemen de gemeentelijke medewerkers die ook aan de eerste twee ateliers hebben meegedaan en een selectie van belanghebbenden deel: bij elkaar 35 tot 50 deelnemers.
- Het doel van het atelier is om de nationale scenario's uit de Ruimtelijke Verkenning, die het Planbureau voor de Leefomgeving heeft gepubliceerd, naar Zwolle te vertalen en hierdoor enkele alternatieve toekomstige situaties van de Zwolse leefomgeving te verkennen.
- Tijdens het atelier willen we met elkaar een eerste antwoord vinden op de vraag 'Welke stad willen we zijn?'
- Aan het einde van het atelier hebben we in grote lijnen verwoord en verbeeld hoe de Zwolse leefomgeving er volgens vier verschillende scenario's zou kunnen uitzien.

- Hierbij gaat het om de vraag hoe de toekomstige samenleving en economie van Zwolle er uit kunnen zien, wat de ruimtelijke vertaling hiervan kan zijn (ruimtelijke structuren, ruimtelijke kwaliteiten, sleutelgebieden) en welke de dilemma's en kansen zich voordoen.
- Daarnaast is duidelijk wat er nog moet gebeuren om de resultaten van het atelier tot volwaardige scenario's over de Zwolse leefomgeving uit te werken en te onderbouwen.

Aanpak

- We wisselen korte presentaties af met doelgericht werken in parallelle groepen en reflectie op de resultaten van de groepen.
- In de parallelle groepen gaan de deelnemers via doelgerichte opdrachten aan de slag met het verkennen van de toekomstige situaties van de Zwolse leefomgeving.
- We delen de deelnemers al voor het atelier in groepen in. Elke groep richt zich op één scenario. De groepen zijn gemengd: alle bouwstenen zijn in elke groep vertegenwoordigd.
- Voor de bijeenkomst vragen we de deelnemers om de notitie over de strategische vraagstukken, de opgaven voor de bouwstenen en de samenvattingen van de scenario's te lezen.
- Voor de bijeenkomst houden we voor de deelnemers die er behoefte aan hebben een online-bijeenkomst om ze te briefen.

Programma

09:00 – 09:15 u Welkom en programma

- 5.1.2e heet de deelnemers welkom en licht het doel en het programma van het derde atelier kort en bondig toe.

09:15 – 09:30 u Stand van zaken van aanvulling van Zwolse omgevingsvisie

- 5.1.2e en 5.1.2e geven een korte en bondige presentatie over de stand van zaken van het project, de moties die de raadsleden dinsdagavond hebben ingediend en de notitie die als input dient.
- De **deelnemers** kunnen informatieve vragen hierover stellen.

09:30 – 09:45 u Toekomstige leefomgeving van Zwolle verkennen

- 5.1.2e geeft een korte en bondige presentatie over de vier scenario's uit de Ruimtelijke Verkenning zodat iedereen ze scherp heeft.
- Hij geeft ook een presentatie over het verkennen van de toekomstige situaties van de Zwolse leefomgeving m.b.v. de RVK-scenario's.
- Er zijn 4 (of 8) groepen; aan elke groep neemt in elk geval iemand die een bouwsteen werkt deel: Wonen, Economie, Mobiliteit, Klimaat & water, Energietransitie.
- Aan elke groep neemt een ontwerper van Posad Maxwan en/of een ontwerper van de gemeente deel (bij 8 groepen 1 ontwerper per groep).
- Elke groep besteedt aandacht aan de Zwolse leefomgeving als geheel en aan de Ceintuurbaanzone, de stadsscan en het buitengebied in het bijzonder.
- In elke groep faciliteert **een deelnemer** de discussie en noteert hij of zij de resultaten op een flap. Hij of zij geeft na elke ronde een pitch.
- Elke groep werkt aan de ontwikkeling van één scenario over de toekomstige leefomgeving van Zwolle.
- De RVK-scenario's vormen hierbij het vertrekpunt, maar de groepen kunnen de scenario's als zij dat nodig vinden aanpassen.
- De uitvoering van de opdracht gebeurt in twee ronden. Tijdens elke ronde krijgen de groepen een opdracht. Na elke ronde geven de groepen een pitch en reflecteren 5.1.2e en 5.1.2e kort hierop.
- Voordat de deelnemers in groepen uiteengaan laten we voor degenen die voor het eerst aan de ateliers meedoen het YouTube-filmpje over Zwolle als klimaatbestendige groeiregio zien.

- Op elke tafel liggen 8 notities, 8 samenvattingen van het scenario, 1 kaart van Zwolle (A0), 1 kaart van de Centuurbaanzone (A3), 8 instructies en 1 set poster buddies; naast de tafel staat 1 flap-over.

09:45 – 10:45 Ronde I: Toekomstige Zwolse samenleving en economie verkennen

- Het doel van deze ronde is om vertrouwd te raken met de RVK-scenario's en om een eerste slag te maken bij de vertaling van de nationale scenario's naar Zwolle.
- De **deelnemers** aan de groep stellen zich kort aan elkaar voor: naam, organisatie en onderwerp (bouwsteen).
- De **groepen** voeren de volgende opdracht uit: '*Geef via trefzinnen en een schets aan hoe de samenleving en de economie van Zwolle er volgens het scenario in 2050 uitzien'.* De groepen zetten hierbij de volgende stappen:
  1. Neem de strategisch vraagstukken en de opgaven voor de Zwolse leefomgeving uit de notitie als vertrekpunt en bepaal welke opgaven het programma voor het scenario vormen
  2. Neem de samenvatting van het scenario waar de groep mee aan de slag gaat door en bedenk hoe de Zwolse samenleving en economie er in 2050 uitzien
  3. Besteed hierbij aandacht aan de dominante groepen en waarden, de houdingen tegenover de leefomgeving en de technologie en de ontwikkeling en opbouw van de economie
- Terwijl de groepen bezig zijn lopen 5.1.2e en 5.1.2e er gezamenlijk langs en geven zij reacties op de voortgang en de resultaten.

10:45 – 11:00 Plenaire presentaties over ronde I en reflectie

- Een **vertegenwoordiger** uit elke groep geeft een pitch (1 minuut met stopwatch). 5.1.2e en 5.1.2e reflecteren kort op de resultaten.
- Elk beantwoordt de vraag of de groep ergens tegenaan loopt bij de vertaling van de nationale scenario's naar Zwolle.

11:00 – 11:15 Pauze

11:15 – 12:30 Ronde II: Toekomstig ruimtegebruik in Zwolle verkennen

- Het doel van de tweede ronde is om de eerste aanzetten tot de Zwolse scenario's die in de eerste ronde zijn gegeven ruimtelijke te vertalen.
- De **groepen** voeren als opdracht uit: '*Geef via trefzinnen en een schets aan hoe volgens het scenario de ruimte in Zwolle in 2050 wordt gebruikt'.* De groepen zetten hierbij de volgende stappen:
  1. Neem de resultaten van de eerste ronde als vertrekpunt en raadpleeg de samenvatting van het scenario waar de groep mee aan de slag is
  2. Bedenk op basis hiervan hoe de toekomstige samenleving en economie van Zwolle zich vertalen in termen van ruimtelijke structuren (verdichting, uitbreiding e.d.), ruimtelijke kwaliteiten (gebruikswaarde, belevingswaarde, toekomstwaarde) en sleutelgebieden (waar grootste ruimtelijke veranderingen plaatsvinden)
  3. Besteedt hierbij aandacht aan de bouwstenen Wonen, Economie, Mobiliteit, Energietransitie en Klimaat & Water en aan de Centuurbaanzone, de stadsscan en het buitengebied
- Terwijl de groepen bezig zijn lopen 5.1.2e en 5.1.2e er gezamenlijk langs en geven zij reacties op de voortgang en de belangrijkste resultaten (alleen highlights).

12:30 – 12:45 Plenaire presentaties over ronde II en reflectie

- De **deelnemers** pakken hun lunch.
- Een **vertegenwoordiger** uit elke groep geeft een pitch (1 minuut met stopwatch). 5.1.2e en 5.1.2e reflecteren kort op de resultaten.

12:45 – 13:00 u Uitwerking, evaluatie en afsluiting

- 5.1.2e geeft een korte toelichting op het uitwerken van de resultaten van het atelier. Hij geeft ook aan wat het doel en de opzet van het vierde atelier is.
- Hij vraagt de deelnemers wat ze goed vonden aan het atelier (tops) en wat er beter zou kunnen (tips).
- 5.1.2e bedankt de deelnemers en sluit het atelier af.

Nazorg (deadlines)

- 5.1.2e mailt de foto's van de flappen en de schetsen (22/05)
- De **gespreksleiders** mailen de verslagen van hun groepen (24/05)
- 5.1.2e redigeert de verslagen en mailt ze naar alle deelnemers (31/05)

Legenda toegepaste uitzonderingsgrondslagen

In dit document zijn gegevens definitief geanonimiseerd op grond van:

Wet	Artikel	Omschrijving	Pagina's
Wet open overheid	Art. 5.1 lid 2 sub e	De eerbiediging van de persoonlijke levenssfeer	1, 2, 3, 4

GROEN LAND

Algemene situatie in 2050

Samenleving

- De meeste mensen zien zichzelf als een onderdeel van de natuur en als een actief lid van de samenleving.
- Wat betreft de verschillende dimensies van duurzaamheid gaat *Planet* in dit scenario voor *People* en *Profit*.
- In het verlengde hiervan hebben natuurlijke oplossingen de voorkeur boven technische oplossingen.

Economie

- De economie is niet meer op groei gericht (post-groei-economie). Het binnen de planetaire grenzen blijven en het verminderen van materiaalgebruik staat namelijk voorop.
- Er is veel publieke rijkdom, maar niet zoveel private rijkdom. De inkomens- en vermogensverschillen zijn klein.

Ruimtelijke structuur

- Steden zijn zodanig ingericht dat dagelijkse bestemmingen dichtbij zijn o.a. door meervoudig ruimtegebruik. Bedrijventerreinen met reparatie en hergebruik liggen dicht bij de steden.
- Er is een sterke, nationale ruimtelijke hoofdstructuur. Water en bodem, en de netwerken van, openbaar vervoer, energie en lopen en fietsen zijn structurerend.
- Zij vormen kralensnoeren van bebouwing en infrastructuur. Middelgrote bedrijventerreinen liggen bij middelgrote steden.

Wonen

- Het land komt de stad in; meer open water en groenvoorzieningen in, op en om woningen en bedrijfspanden; natuurlijke oplossingen voor stedelijke water- en warmtebuffers.
- Woningdelen en kleinschaliger wonen worden gebruikelijk; werk gebeurt vaker thuis en op fietsafstand, ontmoetingsplaatsen zijn populair.
- Winkelen gebeurt nog steeds fysiek, maar is kleinschaliger; recreëren gebeurt vooral dicht bij huis.
- Non-profit projectontwikkelaars en corporaties opereren binnen kaders van de overheid; uitgangspunt is de vereniging van duurzaamheid en betaalbaarheid.
- Energy-oriented development: de beschikbaarheid van hernieuwbare energie is medebepalend voor de keuze van stedelijke ontwikkellocaties.
- In de rivierengebied wordt niet gebouwd tot duidelijk is welke toekomstige ruimtelijke reserveringen hier nodig zijn. De zoekgebieden voor woningbouw is hierdoor sterk beperkt.

Mobiliteit

- De noodzaak tot reizen wordt zoveel mogelijk geminimaliseerd. Nabijheid gaat voor snelheid, lopen en fietsen gaan voor het OV. De auto wordt alleen gebruikt als het niet anders kan.
- Minder consumptie = minder vervoer. Het binnenstedelijke transport gebeurt vooral met (goederen)fietsen. Daarbuiten is er geen next day delivery en is het aantal ritten geminimaliseerd.
- Er is vooral geïnvesteerd in infrastructuur voor lopen en fietsen en voor het openbaar vervoer (voor de beperking van het autogebruik).

Economie

- De publieke sector (overheid en zorg) en de zakelijke dienstverlening zijn in omvang toegenomen. De bouwnijverheid en de consumentendiensten zijn iets gegroeid.
- De logistiek en de detailhandel zijn gekrompen en de maakindustrie is fors afgenomen.
- Er is een grotere spreiding van economische activiteiten over het land, maar wel met concentraties van activiteiten rond knooppunten.
- Er komen er wel nieuwe bedrijventerreinen, maar het totale ruimtebeslag van bedrijventerreinen is afgenomen.
- Bij stedelijke centra zijn er meer locaties bijgekomen voor hergebruik van onderdelen en producten, reparatie en tijdelijke opslag. Het aantal datacentra is toegenomen.
- De vraag naar kantoorruimte is afgenomen. Er wordt namelijk vaker in deelkantoorruimten in de nabijheid en vanuit huis gewerkt, zowel in de private als in de publieke sector.

Energietransitie

- Het hoofddoel van het energiesysteem is dat het systeem schoon moet zijn: de ecologische voetafdruk is bepalend.
- De energievraag is relatief laag: besparen is een nationale plicht geworden en er zijn duidelijke nationale regels
- Het energieaanbod wordt nationale gecoördineerd en lokaal ingevuld.
- De baseload is laag doordat er veel werk wordt gemaakt van energiebesparing. Geothermie en aquathermie spelen een belangrijke rol bij warmte.
- Voor het flexibele aanbod zijn batterijen en waterstof belangrijk. De elektriciteit die hiervoor nodig is wordt vooral geleverd via wind op zee en import (bij weinig zon en wind).
- In het variabele aanbod wordt voorzien met grootschalige inzet van hernieuwbare energie: zon, wind op land en wind op zee.
- De Rijksoverheid reguleert het energiesysteem sterk en neemt zelf vaak het initiatief.

Klimaat & Water

- De natuurlijke gesteldheid van water, bodem en ondergrond is leidend geworden voor het gebruik ervan.
- Er is meer ruimte voor de rivier ontstaan en er zijn veel multifunctionele dijken (deltadijken) en overstroombare dijken.
- Er zijn veel reserveringen voor hoge afvoeren in rivierengebied, gebieden waar het overstromingsgevaar (zeer) hoog is en dijkringen langs de grote rivieren.
- Het IJsselmeer en de grote rivieren zijn heel belangrijk geworden als drinkwaterbron. Het Oostelijke deel van het Markermeer is een overstroombare groene archipel geworden.
- Als bron is grondwater grotendeels vervangen door oppervlaktewater; de grondwateronttrekkingen voor drinkwater en door industrie zijn met 30% afgenomen.
- Binnen 1.000 m van grondwaterafhankelijke natuurgebieden is beregening uit grondwater niet meer toegestaan.

Landelijk gebied

- In de landbouw staan natuur en dierwelzijn voorop. Er heeft zich een eiwittransitie voltrokken. De grondgebonden landbouw is grotendeels natuur-inclusief, circulair en biologisch geworden.
- De intensieve veehouderij is vrijwel uit het land verdwenen en de melkveehouderij grotendeels. De glastuinbouw is klimaatneutraal en energetisch gemengd geworden
- Het Natuurnetwerk Nederland is voltooid en sterk uitgebreid; daarnaast is er overal natuur-inclusief ruimtegebruik met ecosysteemdiensten
- Hierdoor zijn geen overgangsgebieden rond verzuringsgevoelige natuur nodig, maar wel hydrologische buffers tegen verdroging. Beekdalen en veengebieden fungeren als klimaatbuffers.
- Het landelijke gebied is voor een belangrijk deel met groenblauwe landschapselementen dooraderd.

MONDIAAL ONDERNEMEND

Algemene situatie in 2050

Samenleving

- De samenleving is sterk geïndividualiseerd: individuele vrijheid en verantwoordelijkheid zijn belangrijk, evenals prestatiegerichtheid en hedonisme.
- Wat betreft duurzaamheid gaat *Profit* gaat voor *People* en *Planet*. De sociale en economische ongelijkheid is groot.
- De houding tegenover technologie is positief voor zover zij zorgt voor meer welvaart en minder milieubelasting.

Economie

- De economische ontwikkeling wordt gekenmerkt door groene groei, waarbij meer welvaart voor een groot deel samengaat met minder milieubelasting.
- Grote, internationale bedrijven domineren de economie, inclusief de infrastructuur en de stedelijke ontwikkeling.
- De overheid faciliteert het bedrijfsleven, maar stelt strenge eisen wat betreft verduurzaming. As principe geldt de vervuiler betaalt.

Ruimtelijke structuur

- De Randstad is veranderd in de Middenstad. Zij concurreert met Londen en Parijs en contrasteert met Kransland, dat in het noorden, oosten en zuiden van het land ligt.
- Bedrijven zijn gevestigd op centrale vervoersknopen en andere goed bereikbare plekken. Hier hebben zij hun kantoren en worden veel producten voor de internationale markt verhandeld.
- Er zijn veel grote bedrijventerreinen; deze bedrijventerreinen liggen vooral bij multimodale transportknooppunten.
- Naast veel exclusieve woonmilieus, waaronder drijvende woningen, zijn er ook veel woonmilieus die een basale kwaliteit hebben.

Wonen

- Alle varianten van wonen komen voor in dit scenario: van heel luxe tot gestandaardiseerd en basaal.
- Werken gebeurt in central business districts en campussen; ook op doorsnee bedrijventerreinen en thuis.
- Onzuinige gebouwen maken plaats voor zuinige; dit gebeurt ook uit economische overwegingen; stedelijke energieopwekking speelt een beperkte rol.
- De stad komt het land in: harde scheidingen, maar ook groen wonen op stad-land-overgangen; natuur als plus voor vestigingsklimaat.
- Er wordt niet gebouwd in gebieden die gereserveerd zijn voor de opvang van grotere rivierafvoeren. Wel wordt er in diepe polders gebouwd.
- Grote, internationale bedrijven bepalen de stedelijke ontwikkeling grotendeels onder randvoorwaarden van overheden; de grote private investeerders domineren.

Mobiliteit

- Er is een grote voorkeur voor de eigen auto; veel auto's rijden autonoom, ook in de steden. De reisafstanden zijn groot.
- Er is hoogwaardig OV binnen en tussen de grote steden en regionaal OV voor wie geen auto kan betalen.
- Het vervoerd volume is sterk toegenomen; hoge efficiency door platooning en grote distributiecentra; in stedelijk gebied worden autonome voertuigen ingezet.
- Er is flink geïnvesteerd in het wegennet en in het OV in en rond de grote steden. Veel wegen zijn privaat en beprijsd.
- Het internationale vervoer is verbeterd door hogesnelheidstreinen, intercity's en bus rapid transit.

Economie

- De zakelijke dienstverlening is sterk gegroeid; de logistiek, bouwnijverheid, detailhandel en consumentendiensten zijn ook gegroeid.
- In de publieke sector is de zorg gegroeid; de rest van de publieke sector is juist gekrompen.
- Bestaande bedrijventerrein zijn uitgebreid en verdicht en er zijn nieuwe bedrijventerreinen ontwikkeld.
- Het totale ruimtebeslag is met 40% gegroeid; verspreid over het land zijn er installaties voor recycling en zijn er hubs voor hergebruik en recycling van bouwmaterialen.
- Het aantal distributiecentra is blijven groeien; dat geldt ook voor de schaal ervan; het aantal datacentra is sterk toegenomen.
- De vraag naar kantoren is toegenomen; dat komt vooral door de sterke groei van de zakelijke dienstverlening.

Energietransitie

- Het belangrijkste doel van het energiesysteem is dat het betaalbaar moet zijn.
- De energievraag is hoog, vooral in de Middenstad. Energie wordt wel efficiënt ingezet.
- Het energieaanbod wordt door grote internationale bedrijven gedomineerd; het aanbod is grootschalig en (inter)nationaal
- De baseload bestaat uit grootschalige kernenergie en uit waterstof (importeren en omzetten van elektriciteit)
- Het flexibele deel wordt ingevuld door import en export van elektriciteit en waterstof, met acceptatie van het energieverlies dat optreedt
- Het variabele deel bestaat uit grootschalig inzet van hernieuwbare energie, windenergie op land en windenergie op zee.

Klimaat & Water

- Er is een sterke voorkeur voor technische en economische oplossingen.
- De waterveiligheid van de Middenstad is vergroot: er zijn veel verzwaarde dijken en met nieuwe technieken gebouwde smalle en hoge dijken en ook veel retentiegebieden.
- Er zijn vele reserveringen voor hoge afvoeren in de rivierengebied en de beekdalen waar het overstromingsgevaar heel hoog is.
- De inrichting van het IJsselmeer en het Markermeer is afgestemd op de optimale zoetwaterbuffer.
- Afhankelijk van het overstromingsgevaar zijn de dijken verhoogd of wordt er aangepast gebouwd, bijv. drijvend of op palen.
- Bij de drinkwatervoorziening staan de leveringszekerheid en een goede drinkwaterkwaliteit voorop.

Landelijk gebied

- De landbouw is grootschalig en sterk gemechaniseerd en gerobotiseerd. Dit levert rationele cultuurlandschap met grote gebouwen en technische installaties op.
- De niet-grondgebonden landbouw is geconcentreerd in greenports en agro-industriële clusters. De veehouderijbedrijven zijn vanwege het zoönosegevaar van elkaar gescheiden.
- Deze landbouw is verspreid over het land en gecombineerd met datacentra, energievoorziening, bedrijventerreinen en woningbouw i.v.m. gedeelde reststoffen en andere verbonden stromen.
- Het Natuurnetwerk Nederland is voltooid en vormt de kern van een groen-recreatieve ruggengraat met veel verblijfsrecreatie en zorgbedrijven.
- De natuur is gescheiden van de landbouw m.u.v. overgangsgebieden (1000 m) met natuur-inclusieve landbouw en beperkte hydrologische buffers rond kwetsbare natuurgebieden.

REGIONAAL GEWORTELD

Algemene situatie in 2050

Samenleving

- In dit scenario zorgen burgers via gemeenschappen voor elkaar en ook voor de natuur en voor het landschap.
- Wat betreft duurzaamheid gaat *People* in de meeste gemeenschappen voor *Planet* en *Profit*. Vertrouwen, samenredzaamheid en menselijke maat zijn belangrijk.
- De houding tegenover technologie verschilt: sommige gemeenschappen zijn in dit opzicht terughoudend, terwijl andere positief staan tegenover technologische vernieuwing

Economie

- Kleine en middelgrote bedrijven spelen een voorname rol; burgers en bedrijven werken veel samen.
- Regionale zelfvoorziening staat voorop, ook al is dat niet volledig te bereiken; de informele economie is sterk gegroeid.

Ruimtelijke structuur

- Nederland bestaat uit een mozaïek van lokale en regionale landschappen; er is een gevarieerd patroon van bestaande woonkernen.
- Het lokale is belangrijk: in de eigen buurt komen veel activiteiten samen; in wijken zijn er buurthubs voor kleinschalige reparatie en hergebruik van producten.
- Kleinschalige bedrijventerreinen liggen in woonkernen; regionale identiteiten verschillen duidelijk van elkaar.
- Er is een grote diversiteit aan natuur-inclusieve landbouwbedrijven; veel natuurgebieden zijn klein maar toegankelijk.

Wonen

- In bepaalde stedelijke gebieden zijn er groene en blauwe wijken. Wat betreft klimaatadaptatie gaat het vooral om kleinschalige oplossingen.
- De woonkwaliteit staat voorop: er zijn veel levensloopbestendige en meer-generatiewoningen en er zijn veel buurtwerkhubs.
- De detailhandel is kleinschalig en vooral op kwaliteit gericht; de openluchtrecreatie is op ‘streekeigenheid’ gericht.
- Bewonerscollectieven, kleinschalige corporaties, lokale overheden en marktpartijen ontwikkelen samen; burgergroepen nemen hierbij vaak het initiatief.
- Er is veel sprake van kleinschalige energieopwekking door energiecoöperaties; dit gebeurt vooral op de schaal van de wijk, de stad en de regio.
- Er wordt niet bouwen in gebieden die gereserveerd zijn voor de opvang van grotere rivierafvoeren. In diepe polders wordt wel gebouwd: er zijn hogere dijken of er is aangepast gebouwd.

Mobiliteit

- De vervoerssystemen worden op lokaal niveau georganiseerd. De omgevingskwaliteit is belangrijker dan de reistijd of de snelheid. Wijkbussen en deelsystemen spelen een belangrijke rol.
- De regionalisering van de economie brengt korte afstanden van het goederenvervoer met zich mee. De buurthubs spelen een centrale rol bij de verzending en de ontvangst van pakketten.
- Wat betreft de infrastructuur is er vooral in regionale projecten geïnvesteerd. Dat geldt zowel voor de wegen als voor het openbaar vervoer.

Economie

- Er is een uitbreiding en een schaalverkleining van de publieke dienstverlening opgetreden. Door het terughalen van productie en de groei van ambachtelijke productie is er mee maakindustrie.
- De bouwnijverheid, de consumentendiensten en de detailhandel zijn ook gegroeid; de zakelijke dienstverlening en de logistiek zijn juist gekrompen.
- Bepaalde bedrijvigheid is rond regionale centra geclusterd, omdat transportkosten hoog zijn en bedrijven bepaalde voorzieningen en infrastructuur delen, zoals de energievoorziening.
- Bedrijventerreinen zijn uitgebreid en bevinden zich vooral rond en binnen de steden en verspreid in de regio’s.
- Er is sprake van het terughalen van sommige productie en van een toename van de ambachtelijke productie. Er is sprake van meer lokale recycling, reparatie en revisie.
- Daarnaast vergen het hergebruik en het lokaal delen tijdelijke opslagruimte. De logistiek neemt minder ruimte in. En het aantal datacentra is niet toegenomen.
- De vraag naar kantoorruimte voor de zakelijke dienstverlening is sterk gekrompen, vooral in de Randstad.

Energietransitie

- Het voornaamste doel van het energiesysteem is dat het betaalbaar moet zijn (consumententarieven).
- Er is sprake van een lage energievraag. Energie besparen met de straat of met de buurt is een sport geworden (leuk en noodzakelijk).
- Het energieaanbod is regionaal: elke regio ziet wat zij wil en kan doen; er is alleen nationale coördinatie waar dat nodig is.
- Het regelbare vermogen bestaat vooral uit het gebruik van fossiel gas en houtige biomassa, beide in combinatie met CO_2-afvang en opslag (CCS).
- Wat betreft het flexibele aanbod treedt er door de grote nadruk op regionale zelfvoorziening soms netwerkfalen op. Hierdoor komt de leveringszekerheid in het geding.
- Het variabele aanbod wordt geleverd via de kleinschalige inzet van hernieuwbare energie: zon, wind op land en ook wind op zee.

Klimaat & Water

- De verantwoordelijkheden liggen vooral bij de lokale en regionale gemeenschappen en overheden. Een nationale aanpak is hierdoor lastig geworden.
- Wat betreft waterveiligheid ligt de nadruk op maatregelen die waterschappen en regioprovincies kunnen treffen. Karakteristieke landschappen worden ontzien of juist versterkt.
- Er zijn verschillende regionale oplossingen: buffering, grondwater, oppervlaktewater, hergebruik en ontzilting.
- Het accent ligt op de regionale zelfvoorziening; in sommige regio's staat de leveringszekerheid onder druk.
- De belangen van de benedenstroomse gebieden komen vaak in de knel. Er is veel sprake een combinaties van waterwinning met recreatie en natuur, ook in de steden.

Landelijk gebied

- Voedsel wordt vooral voor de lokale en regionale markt geproduceerd. Lokale en regionale gemeenschappen participeren in de landbouw en in het natuurbeheer. Er zijn korte kringlopen.
- De grondgebonden landbouw is natuur-inclusief, circulair met korte ketens en afhankelijk van de gemeenschap biologisch. Veel zijn veel coöperatieve bedrijven met een verbreed verdienmodel.
- De greenports en de intensieve veehouderijen zijn gekrompen en zijn voor een groot deel versmolten met de stad. De grootschalige import van veevoer en kunstmest is vrijwel verdwenen.
- Het Natuurnetwerk Nederland is voltooid. Daarnaast is er veel boerennatuur en natuur voor mensen. Verder is er veel natuur-inclusief ruimtegebruik met ecosysteemdiensten.
- Er zijn geen overgangsgebieden tussen landbouw en natuur nodig, wel hydrologische buffers tegen de verdroging. De beekdalen en de veengebieden fungeren als klimaatbuffers.

SNELLE WERELD

Algemene situatie in 2050

Samenleving

- De samenleving wordt gedomineerd door digitale leefstijlgroepen (bubbels). De leefstijlgroepen zijn vluchtig, maar ondernemen wel veel initiatieven.
- Wat betreft de dimensies van duurzaamheid verschilt de voorkeur voor *Planet*, *People* of *Profit* per leefstijlgroep.
- De houding tegenover technologie is heel positief. Er is veel vertrouwen in en ook veel belangstelling voor technologische innovatie.

Economie

- Nederland is economisch gezien welvarend. De beleveniseconomie, waarbij het niet alleen gaat om het product maar ook om de beleving ervan, draait op volle toeren.
- Kleine hightechbedrijven zijn leidend in de economie. Veel goederen en diensten worden gedeeld en de bezorgdiensten floreren sterk.
- De mededingingsautoriteit treedt krachtig op en garandeert de concurrentie tussen de bedrijven en de individuele vrijheden van burgers en consumenten.

Ruimtelijke structuur

- De digitale ruimte is belangrijker dan de fysieke ruimte. De locatie doet er minder toe, wat leidt tot spreiding. Fysiek levert dit een veranderende lappendeken op.
- Naast hotspots zijn er ook coldspots. Bedrijven en burgers zijn naar buiten de Randstad getrokken.
- Ruimte wordt meervoudig gebruikt en digitaal geprogrammeerd. Veel plekken en gebouwen zijn onbestemd. Werklocaties zijn flexibel voor verschillende bedrijfsactiviteiten.
- De landbouw varieert van grootschalig en hightech tot kleinschalig en multifunctioneel. Veel natuurgebieden op land zijn klein en tijdelijk.

Wonen

- De verschillen tussen stad en land zijn vervaagd; in en bij stedelijke gebieden ligt pop-up-natuur; de draagkracht van inwoners en bedrijven bepaalt de klimaatbestendigheid van gebieden.
- Tijdelijke woonvormen en flexibele huurvormen domineren; er is een hoge doorstroming.
- Kantoorgebieden en bedrijventerreinen zijn gekrompen; veel mensen werken thuis; de retail is voornamelijk online; horeca, recreatie en toerisme zijn gekrompen.
- Kleinschalige marktpartijen die specifieke doelgroepen bedienen domineren; zij zijn op specifieke doelgroepen gericht; er is nauwelijks een rol voor de overheid.
- Energievoorziening vindt zowel binnen als buiten de steden plaats; er vaak sprake van kleinschalige maatregelen.

Mobiliteit

- Digitale verbondenheid (connectiviteit) is belangrijker dan fysieke mobiliteit en flexibiliteit is belangrijker dan snelheid.
- Er is een groot aanbod aan mobiliteitsdiensten (openbaar en privé, deel- en huurauto's, -fietsen e.d.) dat bovendien geregeld veranderd. Mobility as a Service heeft een hoge vlucht genomen.
- Binnen de uitgebreide stedelijke gebieden doen zich veel kriskraspatronen voor.
- Hoewel mensen minder spullen hebben is er veel goederentransport. Er zijn namelijk veel bezorgdiensten en er is veel kleinschalige distributie in en rond de steden.
- De infrastructuurnetwerken zijn niet veel uitgebreid. De plannen die in de jaren twintig bestonden zijn wel gerealiseerd. De digitale infrastructuur is sterk uitgebreid.

Economie

- Technologiebedrijven, incl. de ICT, de zakelijke dienstverlening en de bezorgdiensten zijn sterk gegroeid. De maakindustrie, de detailhandel en de publieke sector zijn gekrompen.
- Op allerlei plekken zijn initiatieven ontstaan die elkaar opvolgen; In de innovatie-hotspots is de dynamiek het grootst, maar waar deze hotspots zich bevinden wisselt in de tijd.
- Het ruimtegebruik door bedrijventerreinen is gelijk gebleven, maar de functies op de terreinen zijn meer divers geworden.
- Verspreid over het land zijn er daarnaast hubs voor tijdelijke opslag, reparatie, renovatie, kleinschalige maatwerkproductie, verhuur e.d. ontstaan.
- Het ruimtebeslag door de logistiek is iets toegenomen; het aantal datacentra en de schaal ervan zijn sterk toegenomen.
- De vraag naar kantoorruimte is verminderd; kantoren bevinden zich vooral nog op centrale plekken waar mensen af en toe samenkomen.
- De groei van de ICT-sector en de andere zakelijke dienstverlening heeft zich vertaalt in een toename van hubs waar mensen op afstand werken en waar ook andere activiteiten plaatsvinden.

Energietransitie

- Het energiesysteem moet in brede zin betrouwbaar zijn: elektriciteit dient altijd beschikbaar te zijn, desnoods via zelfredzaamheid; zo mogelijk door het Rijk, zo nodig door de bubbels zelf.
- Door de groei van sectoren is de energievraag relatief hoog. Er is namelijk sprake van veel elektrificatie en van matige efficiëntie.
- Het energieaanbod is sterk internationaal. Nationale coördinatie vindt plaats waar dat nodig is.
- De baseload wordt vooral geleverd via geïmporteerde waterstof, kernenergie in een groot aantal kleine centrales (small modular reactors).
- Voor het flexibele aanbod wordt vooral een beroep gedaan op vraagsturing via apps, virtuele netwerken, regionale waterstofopslag en lokale batterijen.
- Voor het variabele aanbod is er een bescheiden inzet van hernieuwbare energie, vooral windenergie op land en op zee.
- Er zijn veel (private) aanbieders en arrangementen, die bovendien veel wisselen.

Klimaat & Water

- Er worden veel ad hoc-maatregelen genomen voor de waterveiligheid, early warning speelt een belangrijke rol evenals het tijdelijke gebruik van buitendijks gebieden.
- Er wordt niet gebouwd in gebieden die gereserveerd zijn voor de opvang van grotere rivierafvoeren.
- In diepe polders wordt wel gebouwd; hier zijn hogere dijken aangelegd of wordt er, afhankelijk van het overstromingsgevaar, tijdelijk of verplaatsbaar gebouwd.
- De drinkwatervraag per persoon is door de technologische innovaties maar beperkt toegenomen; de totale drinkwaterbehoefte is minder toegenomen dan de bevolking.
- Bij drinkwatertekorten worden er noodplannen in werking gesteld; onder bijzonder omstandigheden vervalt de leveringsplicht.
- Er vindt een verdere uitputting van de grondwatervoorraden plaats; de kwaliteit van het grondwater en van het oppervlaktewater is weinig verbeterd.

Landelijk gebied

- De grondgebonden landbouw is hoogproductief en hoogtechnologisch. Er is sprake van flexibele een productie, die sterk reageert op de marktprijzen van voedsel-, voeder-, biomassagewassen.
- Er is sprake van een koppeling van glastuinbouw en intensieve veehouderijen i.v.m. de reststromen die zij van elkaar kunnen gebruiken. De *greenports* zijn verder uitgebreid.
- Het Natuurnetwerk Nederland is voltooid; daarnaast is er op allerlei plekken pop-up-natuur; het gaat hierbij vooral om beleefbare natuur (recreatie).
- Landbouw en natuur zijn gescheiden; wel zijn er smalle overgangsgebieden (500m) met natuur-inclusieve landbouw rond kwetsbare beschermde natuurgebieden.
- Natuurontwikkeling en natuurbeheer gebeuren vooral door de bubbels, m.u.v. de beschermde natuurgebieden.

From: "5.1.2e" <5.1.2e@zwolle.nl>
Sent: 2/13/2025 12:36:12 PM
To: "5.1.2e 5.1.2e" <5.1.2e@zwolle.nl>
Cc:
Subject: FW: Zwolle Zeer Zuid

Hoi 5.1.2e,
Tav punt 1 van je chat: Is dit wat jou betreft het beoogde abstractieniveau van de globale begrenzing van cb-zone en vp1 (en andere potentiële ontwikkellocaties)?
Met vriendelijke groet,
5.1.2e
5.1.2e
5.1.2e
Gemeente Zwolle
5.1.2e

Van: 5.1.2e
Verzonden: dinsdag 11 februari 2025 15:46
Aan: 5.1.2e 5.1.2e ; 5.1.2e ; 5.1.2e ; 5.1.2e 5.1.2e ; 5.1.2e
Onderwerp: Zwolle Zeer Zuid
Dag allemaal,
5.1.2e en ik zijn druk bezig de beruchte blokjeskaart te updaten naar de laatste stand van zaken. De kaart is geen ontwerp. Zie het als een werkdocument.
Zwolle Zeer Zuid hebben we inmiddels aangepast. 5.1.2e kan er aan gaan rekenen.
Ter info en verhaallijn.
De afstand van Zzz tot binnenstad is gelijk aan noordelijk deel Stadshagen. Stadshageb heeft een goed functionerend station die helpt de grotere afstand te overbruggen. Zzz krijgt station ter hoogte centrum.
Dan ook gebiedsontwikkeling bij station en in de scheg naar de IJssel. Voor verplaatsen sportvelden (zoals elders in de rand van Zwolle zuid is gebeurt) en woningbouw.
Bij Zzz worden de hoogspanningsleidingen gesaneerd dan wel ondergronds gebracht. Daarmee is naadloze aansluiting op bestaande bebouwing mogelijk.
Zzz wordt opgespannen tussen drie ankerpunten:
1 het parkachtige karakter van landgoed Zandhove wordt doorgetrokken en versterkt in Zzz.
2 Harculo wordt verbonden met de nieuwbouwwijk en fungeert als balkon naar de IJssel en culturele voorzieningen in restanten Harculo centrale.
3 landgoed Windesheim wordt in lanenstructuur doorgezet in de nieuwbouwwijk.
Zo ontstaat een landschappelijk casco waarbinnen woningbouw wordt gesitueerd. Zzz krijgt zelfs een eigen landgoed aan de westzijde van het spoor met zicht op het park IJsselblij.
Op termijn wordt dit casco met referenties aan landgoederen verder ontwikkelt naar het oosten en neemt het Soeslo, de Horte en Mataram op in een landgoedernzone die doorloopt tot voorbij Ommen. In dit casco kan ook een uitbreiding van bedrijventerrein Marslanden plek krijgen.
Auto ontsluiting op de N 337. Dat is eenvoudig.
Er worden 2 snelfietsroutes van Zzz naar station Zuid aangelegd door bestaande wijken. Dat vraagt om aanpassingen van wegprofielen.
Concreet betekent dit:
3150 woningen, meeste in dichtheid van 30 w/h. op de grens met landgoed Windesheim 15 w/h
3 spoortunnels: bij sation, bij Harculo en het nieuwe landgoed.
En zoals al vermeld geld voor aanleggen 2 fietsroutes ter weerzijden van spoor.
Bij station aanpassingen autoroutes en doortrekken voetgangersgebied naar perron van het station.
Neem ajb ruim budget op voor landschappelijke structuren en parken. Want dat is de USP van deze ontwikkeling.
Morgen gaan we verder met VPI en II; vanaf nu geheten: de Vechtveranda's.
5.1.2e
Gemeente Zwolle

5.1.2e
5.1.2e

Gemeente Zwolle,

Postadres: Postbus 10007, 8000 GA Zwolle
Bezoekadres: Lübeckplein 2
: 5.1.2e
@ : 5.1.2e @zwolle.nl

Niet printen spaart het milieu.

De gemeente Zwolle beschouwt e-mail als volwaardig communicatiemiddel. Dit betekent dat u erop mag vertrouwen dat de inhoud van dit bericht correct en compleet is.

Legenda toegepaste uitzonderingsgrondslagen

In dit document zijn gegevens definitief geanonimiseerd op grond van:

Wet	Artikel	Omschrijving	Pagina's
Wet open overheid	Art. 5.1 lid 2 sub e	De eerbiediging van de persoonlijke levenssfeer	1, 2

Nieuwe wijken

resp. **10** ha, **5** ha, **5** ha, **2,5** ha, **1,25** ha

Landelijk wonen
15 woningen/ha

Groenstedelijk wonen
30 woningen/ha

Centrumstedelijk wonen
50 woningen/ha

Hoogstedelijk wonen
75 woningen/ha

Bedrijventerrein

Sportlocatie

Parklocatie

Singels-, houtwallen- en lanennetwerk
Toekomstvisie

Bos(jes)

Landgoed
Bestaand en toekomstig

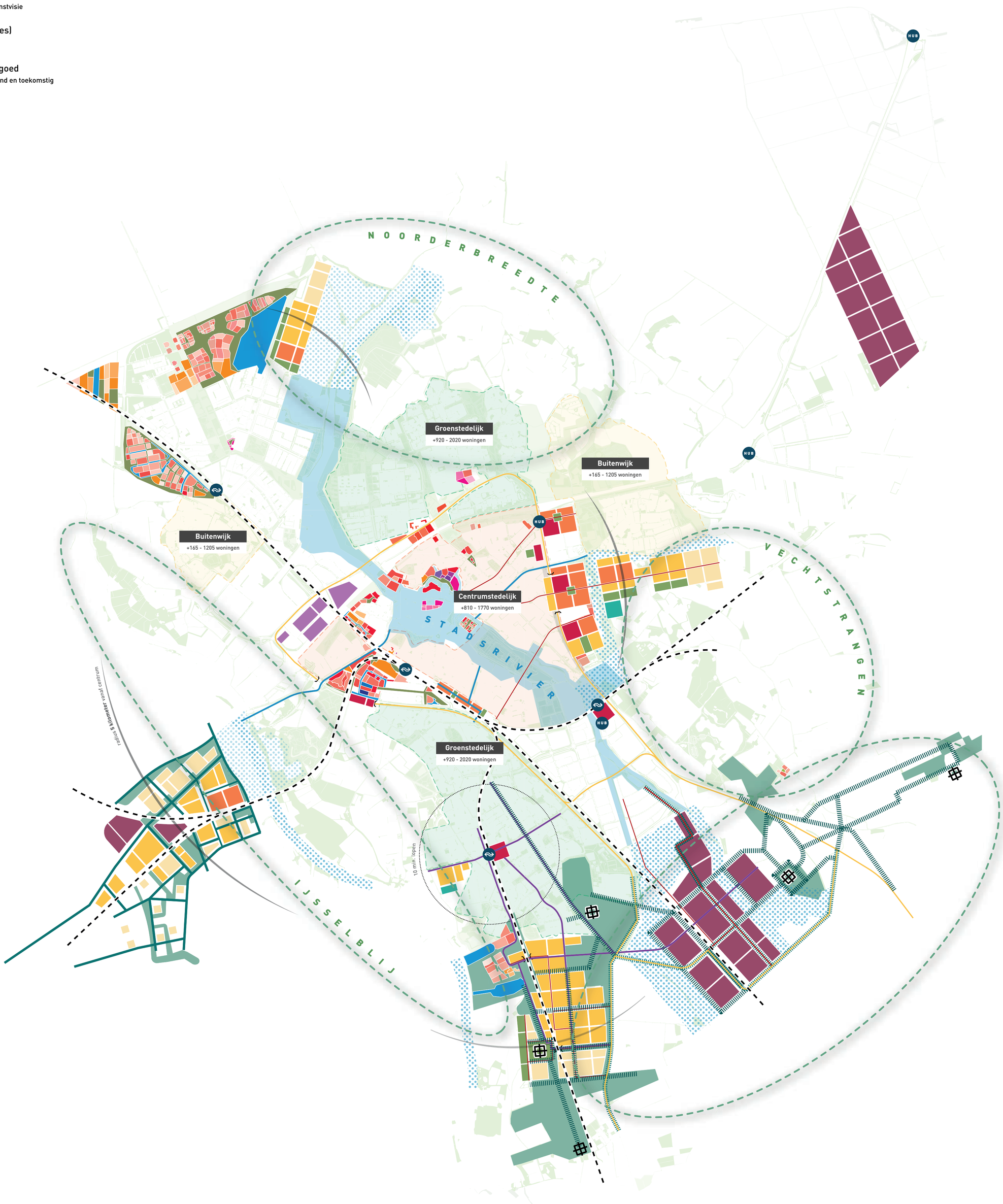
Stadsscan

Groenstedelijk
920 - 2020 woningen

Stadsscan, inbreidingszone
mogelijk aantal extra in te passen woningen

VECHTSTRANGEN

Aanduiding landschapszone
aan de randen van de stad

From: "5.1.2e" <5.1.2e@zwolle.nl>
Sent: 3/21/2025 11:03:24 AM
To: "5.1.2e 5.1.2e" <5.1.2e@zwolle.nl>, "5.1.2e" <5.1.2e@zwolle.nl>, "5.1.2e" <5.1.2e@zwolle.nl>
Cc:
Subject: Geannuleerd: Afronding Programmamanagement - deel 2 (eigen lunch meenemen)

21/3 JCr: Dit moment wordt geannuleerd i.v.m. het MT Stadsontwikkeling. Woensdag 26/3 wordt nu definitief.
17/3 JCr: Zie bijgevoegde e-mail, opgesplits en deel 1 is op maandag 24/3 van 12.30 – 13.30 uur.

Legenda toegepaste uitzonderingsgrondslagen

In dit document zijn gegevens definitief geanonimiseerd op grond van:

Wet	Artikel	Omschrijving	Pagina's
Wet open overheid	Art. 5.1 lid 2 sub e	De eerbiediging van de persoonlijke levenssfeer	1

From: "5.1.2e " <5.1.2e @zwolle.nl>
Sent: 11/25/2024 6:22:27 AM
To: "5.1.2e (5.1.2e " <5.1.2e @zwolle.nl>, "5.1.2e " <5.1.2e @zwolle.nl>, "5.1.2e (5.1.2e " <5.1.2e @zwolle.nl>
Cc:
Subject: Geannuleerd: presentatie advies toekomstvaardigheid/trendverkenning

Vergadering is een half uur vroeger op verzoek van 5.1.2e,
Vergadering is inderdaad live, geboekte kamer is ook aangepast.
Bij deze de mail met de gegevens/ bestanden. Zie voor info bijgevoegde mail,
Groet 5.1.2e

Microsoft Teams Heeft u hulp nodig?

Nu deelnemen aan de vergadering

Vergadering-id: 5.1.2e
Wachtwoordcode: 5.1.2e

Deelnemen op een apparaat voor videovergaderingen

Tenantsleutel: 5.1.2e @zwolle.nl
Video-id: 5.1.2e
Meer informatie

Voor organisatoren: Vergaderopties

Legenda toegepaste uitzonderingsgrondslagen

In dit document zijn gegevens definitief geanonimiseerd op grond van:

Wet	Artikel	Omschrijving	Pagina's
Wet open overheid	Art. 5.1 lid 2 sub e	De eerbiediging van de persoonlijke levenssfeer	1

From: "5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>
Sent: 12/18/2024 12:45:37 PM
To: "5.1.2e (5.1.2e " <5.1.2e @zwolle.nl>, "5.1.2e (5.1.2e)" <5.1.2e @zwolle.nl>
Cc: "5.1.2e " <5.1.2e @zwolle.nl>
Subject: Geannuleerd: Reservering - Technische briefing aanv. OGV / Regio Zwolle

18-12
Alvast agendareservering.
Voor meer details zie bijgevoegde mail.
Groet,
5.1.2e

Microsoft Teams Need help?

Join the meeting now

Meeting ID 5.1.2e
Passcode 5.1.2e

Join on a video conferencing device

Tenant key: 5.1.2e @zwolle.nl
Video ID: 5.1.2e

More info

For organizers: Meeting options

Legenda toegepaste uitzonderingsgrondslagen

In dit document zijn gegevens definitief geanonimiseerd op grond van:

Wet	Artikel	Omschrijving	Pagina's
Wet open overheid	Art. 5.1 lid 2 sub e	De eerbiediging van de persoonlijke levenssfeer	1

From: "Omgevingsvisie Zwolle" <5.1.2e @zwolle.nl>
Sent: 3/10/2025 3:21:35 PM
To: "5.1.2e 5.1.2e " <5.1.2e @zwolle.nl>, "5.1.2e (5.1.2e " <5.1.2e @zwolle.nl>
Cc: "5.1.2e " <5.1.2e @zwolle.nl>
Subject: Geannuleerd: Reservering - Technische briefing aanv. OGV / Regio Zwolle

18-12
Alvast agendareservering.
Voor meer details zie bijgevoegde mail.
Groet,
5.1.2e

Legenda toegepaste uitzonderingsgrondslagen

In dit document zijn gegevens definitief geanonimiseerd op grond van:

Wet	Artikel	Omschrijving	Pagina's
Wet open overheid	Art. 5.1 lid 2 sub e	De eerbiediging van de persoonlijke levenssfeer	1

From: "5.1.2e " <5.1.2e @zwolle.nl>
Sent: 11/11/2024 10:16:38 AM
To: "5.1.2e " <5.1.2e @posadmaxwan.nl>
Cc:
Subject: Gesprek bouwstenen

Hoi 5.1.2e,
Misschien al gezien, maar alsnog een bericht daarover: het gesprek met de bouwsteen wonen van vanmiddag is verplaatst naar 3 december. 5.1.2e kon niet, en we vinden het belangrijk dat hij wel aanwezig is bij het gesprek.
Nog iets anders: heb je voor mij de kaartlaag voor energie uit jullie perspectieven-kaart (zie bijlage)? Dan kan energie daarmee verder en hopelijk volgende week vrijdag (gesprek bouwsteen energie) al een update aan jullie meegeven.
Groet,

5.1.2e
5.1.2e

Gemeente Zwolle, Afdeling Proces, Programma, Projectmanagement
Bezoekadres: Lübeckplein 2, 8017 JZ Zwolle

☎ 5.1.2e
@ 5.1.2e @zwolle.nl

Niet printen spaart het milieu.
De gemeente Zwolle beschouwt e-mail als volwaardig communicatiemiddel. Dit betekent dat u erop mag vertrouwen dat de inhoud van dit bericht correct en compleet is.

Van: 5.1.2e
Verzonden: maandag 4 november 2024 12:19
Aan: 5.1.2e
CC: 5.1.2e
Onderwerp: Data en bijlagen landelijk gebied
Hoi 5.1.2e,
Hierbij de data voor de gesprekken met de bouwstenen. Hopelijk passen deze:

- Wonen:
  - 11-11 12.00-13.00 of
  - 11-11 16.00-17.00
- Economie
  - 13-11 11.30-14.00
- Mobiliteit
  - 15-11 08.30-10.00
- Energie
  - 20-11 10.30-12.00
- Gesprek met Water en klimaat vinden we niet nodig, die informatie is op orde en uitgangspunten zijn duidelijk.

In de bijlage het document over landelijk gebied wat 5.1.2e heeft samengesteld. De bijlagen die op sharepoint staan heb ik toegevoegd.
Gebiedsbiografie regio zwolle: Climate Campus Kennisbank. | Gebiedsbiografie NOVI / NOVEX gebied Regio Zwolle
Groet,

5.1.2e
5.1.2e

Gemeente Zwolle, Afdeling Proces, Programma, Projectmanagement
Bezoekadres: Lübeckplein 2, 8017 JZ Zwolle

☎ 5.1.2e
@ 5.1.2e @zwolle.nl

Niet printen spaart het milieu.

De gemeente Zwolle beschouwt e-mail als volwaardig communicatiemiddel. Dit betekent dat u erop mag vertrouwen dat de inhoud van dit bericht correct en compleet is.

Legenda toegepaste uitzonderingsgrondslagen

In dit document zijn gegevens definitief geanonimiseerd op grond van:

Wet	Artikel	Omschrijving	Pagina's
Wet open overheid	Art. 5.1 lid 2 sub e	De eerbiediging van de persoonlijke levenssfeer	1

From: "5.1.2e " <5.1.2e @zwolle.nl>
Sent: 3/21/2025 12:33:25 PM
To: "Directiesecretariaat 5.1.2e " <5.1.2e 5.1.2e @zwolle.nl>
Cc: "5.1.2e " <5.1.2e @zwolle.nl>, "5.1.2e " <5.1.2e @zwolle.nl>
Subject: Geweigerd: Vooroverleg Pfo WVG

Ik heb 5.1.2e gevraagd mij te vervangen. Ik kan niet omdat ik '5.1.2e 5.1.2e .

Groet,
5.1.2e

Legenda toegepaste uitzonderingsgrondslagen

In dit document zijn gegevens definitief geanonimiseerd op grond van:

Wet	Artikel	Omschrijving	Pagina's
Wet open overheid	Art. 5.1 lid 2 sub e	De eerbiediging van de persoonlijke levenssfeer	1

From: "5.1.2e " <5.1.2e @zwolle.nl>
Sent: 2/21/2024 8:58:52 AM
To: "5.1.2e " <5.1.2e @zwolle.nl>, "5.1.2e " <5.1.2e @zwolle.nl>
Cc:
Subject: Graag reflectie op bespreekstuk Scenariostudie

Hoi 5.1.2e **en** 5.1.2e **,**
In deze mail ontvangen jullie een notitie waarin ik materiaal uit besprekingen met het programmateam Aanvulling Omgevingsvisie, PBL, 5.1.2e en de opdrachtgever van de aanvulling Omgevingvisie bij elkaar heb gezet en hier en daar ingekleurd/ richting aan heb gegeven.
Graag ontvang ik jullie reflectie hierop. (ivm de voorjaarsvakantie verwacht ik dat niet meer deze week ��).
Maandag ontmoeten we PBL digitaal tijdens ons programmateamoverleg Aanvulling Omgevingsvisie en bespreken we met elkaar
(1) in hoeverre dit een vertrekpunt kan zijn voor de scenariostudie en
(2) wat daar dan bij komt kijken qua organisatie.
Bedoeling is om samen met PBL en programmateam de notitie door te lopen en samen de vragen te bespreken die opgenomen zijn in de tekstkaders.
Als achtergrond informatie is het verslag van onze laatste bespreking met PBL toegevoegd.
De planning stuur ik aan het eind van de week nog na.
Groet,

5.1.2e
5.1.2e
5.1.2e
tlefoon 5.1.2e of 5.1.2e
5.1.2e @zwolle.nl

Legenda toegepaste uitzonderingsgrondslagen

In dit document zijn gegevens definitief geanonimiseerd op grond van:

Wet	Artikel	Omschrijving	Pagina's
Wet open overheid	Art. 5.1 lid 2 sub e	De eerbiediging van de persoonlijke levenssfeer	1

Aantekeningen gesprek gemeente Zwolle - PBL

Datum: 31 januari 2024
Tijd: 09:00 – 10:00 uur
Aanwezig: 5.1.2e (PBL), 5.1.2e (PBL), 5.1.2e, 5.1.2e, 5.1.2e, 5.1.2e 5.1.2e, 5.1.2e, 5.1.2e (not.)

Doel werken met scenario's: check

- 5.1.2e ziet, kijkend naar de werkplaatsen van het PBL zoals die bij provincies worden georganiseerd, er na de inventarisatie (bij ons de bouwstenen) de grootste uitdagingen worden geïnventariseerd. Is dat voor ons ook niet de volgende stap? En zijn onze grootste uitdagingen de ruimtelijke uitdagingen, of zit daar nog iets voor?
- 5.1.2e geeft aan dat bij een provinciale bijeenkomst over de omgevingsvisie eerder deze week werd aangegeven dat in de getoonde uitwerkingen de huidige uitdagingen en urgentie onvoldoende waren weergegeven. Zouden dat ook niet de vertrekpunten moeten zijn in onze scenario's?
- 5.1.2e is het hier mee eens: trends en ontwikkelingen, opgaven (niet alleen ruimtelijk), toewerken naar ruimtelijk ontwikkelperspectief.Daarom zowel context- als beleidsscenario's uitwerken.

- 5.1.2e heeft niet zozeer de vraag wat voor stad we willen zijn want de huidige OGV biedt al aanknopingspunten. Maar er is een veranderende context, dat zal ingewikkeld blijven. De discussies die ontstaan over bijvoorbeeld circulaire economie en het bijbehorende ruimtebeslag, wordt dat in de scenario's uitgewerkt of moet dat vantevoren al duidelijk zijn?
- 5.1.2e laat weten dat veel van elkaar afhangt en dat het goed is om het ruimtebeslag te verbinden met de huidige ontwikkelingen (context). Voor bijv. circulaire economie is nu eenmaal veel onzeker, gezien dit op verschillende manieren is in te vullen en verschillend kan uitpakken (zowel ruimtebeslag als type ruimte). Goed om dat vóór de beleidsscenario's al te verkennen. Bouwstenen verder uitwerken zodat naar voren komt wat er specifiek nodig is (type ruimte).
- Afgesproken wordt dat we zowel beleids- als contextscenario's uitwerken. Daarbij kijken we zowel naar wat Zwolle nodig heeft als waar vanuit de politiek om wordt gevraagd.

Scenario's: wat nemen we als vertrekpunt, eigen scenario's of iets daartussen?

- 5.1.2e licht toe dat wanneer we scenario's maken het goed is om te kijken wat er al beschikbaar is. De vraag is of we di geschikt achten voor Zwolle. Natuurlijk dienen deze scenario's aangepast te worden. Denk bijvoorbeeld aan het schaalniveau (nationaal/lokaal) en de geschiktheid van de opgestelde scenario's voor Zwolle. Opties zijn om
  - Een aantal kleine aanpassingen te doen waarmee ze zijn te vertalen naar Zwolle (zoals bijv. prov. Noord-Holland heeft gedaan).
  - Een scenario weg te laten en/of een eigen scenario toe te voegen.
  - Nieuwe, eigen scenario's maken. Dit kost wel veel werk, je begint immers opnieuw.

- 5.1.2e vraagt of het mogelijk is om de contextscenario's Zwols te maken en dat voor de beleidsscenario's in mindere mate doet. 5.1.2e vult aan met de vraag of het doel dat we hebben ook iets zegt over waar we voor moeten kiezen. De PBL scenario's zijn voor het Rijk en lastiger Zwols te maken. Hoe ziet PBL dit voor zich?
- 5.1.2e geeft aan dat er twee stappen zijn (scenario's' ontwikkelen en het ontwikkelperspectief). Het heeft de voorkeur om aantal workshops te organiseren waarbij zowel context- als beleidsscenario's naar Zwolle worden vertaald. Het bureau dat we inhuren kan de resultaten uit de ateliers verder uitwerken. Uit de ateliers kunnen we veel informatie halen. De vertaling van scenario's voor Zwolle moet gaan over wat de ambities voor Zwolle zijn, maar ook wat Zwolle daar zelf in kan doen. Hiervoor moet de methodiek wel iets aangepast worden. Maar omdat de scenario's er in grote lijn al zijn hoeft dat geen grote stap te zijn.

- 5.1.2e geeft aan dat ruimtelijke en beleidsscenario's van ons verschillende keuzes kunnen vragen.
- 5.1.2e laat weten dat deze twee typen scenario's door elkaar heen lopen. Het gaat hierbij over dingen die je als gemeente zelf in de hand hebt. Het kan ook gaan om een combinatie uit verschillende scenario's. Dit levert vaak een beter beleid op.

- 5.1.2e vraagt hoe we met conflicten tussen twee thema's omgaan (bijv. woningen en groen) in een scenario zoals 'Groenland'.
- 5.1.2e geeft aan dat we het beter kunnen omdraaien: wat is de woonbehoefte en hoe past dit in het scenario Groenland? Daarbij kun je denken aan hoeveelheid en type van verdichting. Volgens 5.1.2e kan dat betekenen dat daarmee wel de vraag naar een bepaald type woningen daarmee in het gedrang kan komen. Volgens 5.1.2e bieden meerdere beleidsscenario's de mogelijkheden om dat te verkennen.

- 5.1.2e noemt dat het waardevolle vanuit de PBL scenario's is dat ze vanuit waarden zijn opgesteld. Dat is voor Zwolle een interessant vertrekpunt. Welke vragen willen wij beantwoorden? We moeten scherper benoemen waar de scenario's antwoorden/richtingen op moet gaan geven, daar begint het mee. De waardebenadering van het PBL omvormen zodat het Zwols wordt. Vanuit de bouwstenen liggen er belangrijke keuzes die we moeten verkennen. Belangrijk is: tot welke bandbreedte/speelveld leidt dit? En welke scenario's leiden tot antwoorden op deze vragen? 5.1.2e voegt nog toe dat ook goed gekeken moet worden naar de impact van keuzes op de bestaande stad. Het lijkt vooral te gaan op dat wat we toevoegen, maar ook kijken naar de bestaande stad.
- 5.1.2e laat weten dat daar de eerste sessie mee begint: wat zijn precies de strategische vraagstukken? Daarmee scherpen we de scenario's aan.

- 5.1.2e vindt dat de uitdagingen/grote vraagstukken nu nog onvoldoende scherp zijn. Dat is een belangrijke tussenstap. Moeten we dit doen middels een eigen analyse?
- 5.1.2e stelt voor om dat in een sessie te doen (evt. met belanghebbenden) om het daarover te hebben.
- 5.1.2e: we zeggen 'de opgaven scherp stellen'. Dit kan middels een workshop maar ook door individuele gesprekken met de trekkers van de bouwstenen. Deze gaan we sowieso plannen.
- 5.1.2e laat weten dat er in het programmateam al is afgesproken om een rondje langs de trekkers te maken met de vraag scherp te zijn op wat dit betekent voor de aanvulling die we doen. Hier kunnen we aan toevoegen: schets de keuzemogelijkheden en de betrek daarbij de kaart voor mogelijke uitleglocaties. Daarnaast spreken we dus af dat we ook een atelier plannen en organiseren. Duidelijk moet worden of er dan nog onbeantwoorde vragen zijn.
- 5.1.2e stelt voor om de druk op de trekkers te verhogen om alsnog het format in te vullen.

Werkwijze/organisatie: hoe organiseren we het?

- 5.1.2e geeft aan dat er al veel voorwerk verricht is en stelt voor het atelier te beginnen met het presenteren van de strategische vraagstukken en eventueel de opties met elkaar te verkennen. Daarna kijken naar de samenhang tussen de bouwstenen en het beeld dat daar bij hoort. Daarbij zouden we atelier 1 en 2 kunnen samenvoegen. Goed om een aantal weken tussen de ateliers te laten zitten zodat we de inzichten uit het eerdere atelier kunnen verwerken en daarmee het volgende atelier kunnen beginnen.
    - Atelier 1: huidige situatie
    - Atelier 2: Opgave / strategische vraagstukken
    - Atelier 3: gewenste situatie: hoe kan Zwolle er volgens 4 scenario's uit zien in 2040-2050?
    - Atelier 4: wat te doen om die scenario's te bewerkstelligen, en wat is daarvoor nodig?
    - Na de zomer: inzicht uit de scenario's gebruiken om 1 ontwikkelperspectief te maken. Welk inzicht uit welk beleidsscenario's past in het ontwikkelperspectief? Wat is de gewenste situatie en wat is er nodig om dit te realiseren?
- 5.1.2e laat weten dat we de sessie van vorige week zouden kunnen zien als een eerste atelier. Nu moet duidelijk worden uit welke bouwstenen welk programma wordt verwacht met minstens twee mogelijkheden als basismateriaal: een minimale prognose en een maximale prognose.
- 5.1.2e vraagt zich af of we de ateliers 1 en 2 (situatie en opgave) wel samen moeten voegen. Laten we vooral de tijd nemen om de strategische vraagstukken goed te bespreken. Iedereen is het daar mee eens.

- 5.1.2e vraagt op welk moment het externe ontwerpbureau dient aan te haken.
- 5.1.2e ziet het als een voordeel wanneer het ontwerpbureau op alle onderdelen meedoet en kennis inbrengt op de strategische vraagstukken. Het ontwerpbureau dient vooral bij de 3de bijeenkomst aanwezig te zijn (ruimtelijke uitwerking). Wat betreft de organisatie van de sessies: het PBL kan deze uitdenken en organiseren, maar als het bureau dit kan doen dan kan het daar beter van worden.

5.1.2e stelt dat het misschien niet nodig is om het bureau al bij atelier 1 aan te haken als dat qua tijd niet lukt, maar pas bij atelier 2.

- We vragen 5.1.2e om datumprikkers te versturen om de ateliers in de agenda's van iedereen te krijgen, rekening houdende met een verwerkingstijd per atelier van 6-8 weken. Tussen 1ste en 2de atelier kan de verwerkingstijd korter zijn.

- We maken binnenkort een nieuwe afspraak om het over de uitgewerkte opzet te hebben.

Legenda toegepaste uitzonderingsgrondslagen

In dit document zijn gegevens definitief geanonimiseerd op grond van:

Wet	Artikel	Omschrijving	Pagina's
Wet open overheid	Art. 5.1 lid 2 sub e	De eerbiediging van de persoonlijke levenssfeer	1, 2, 3

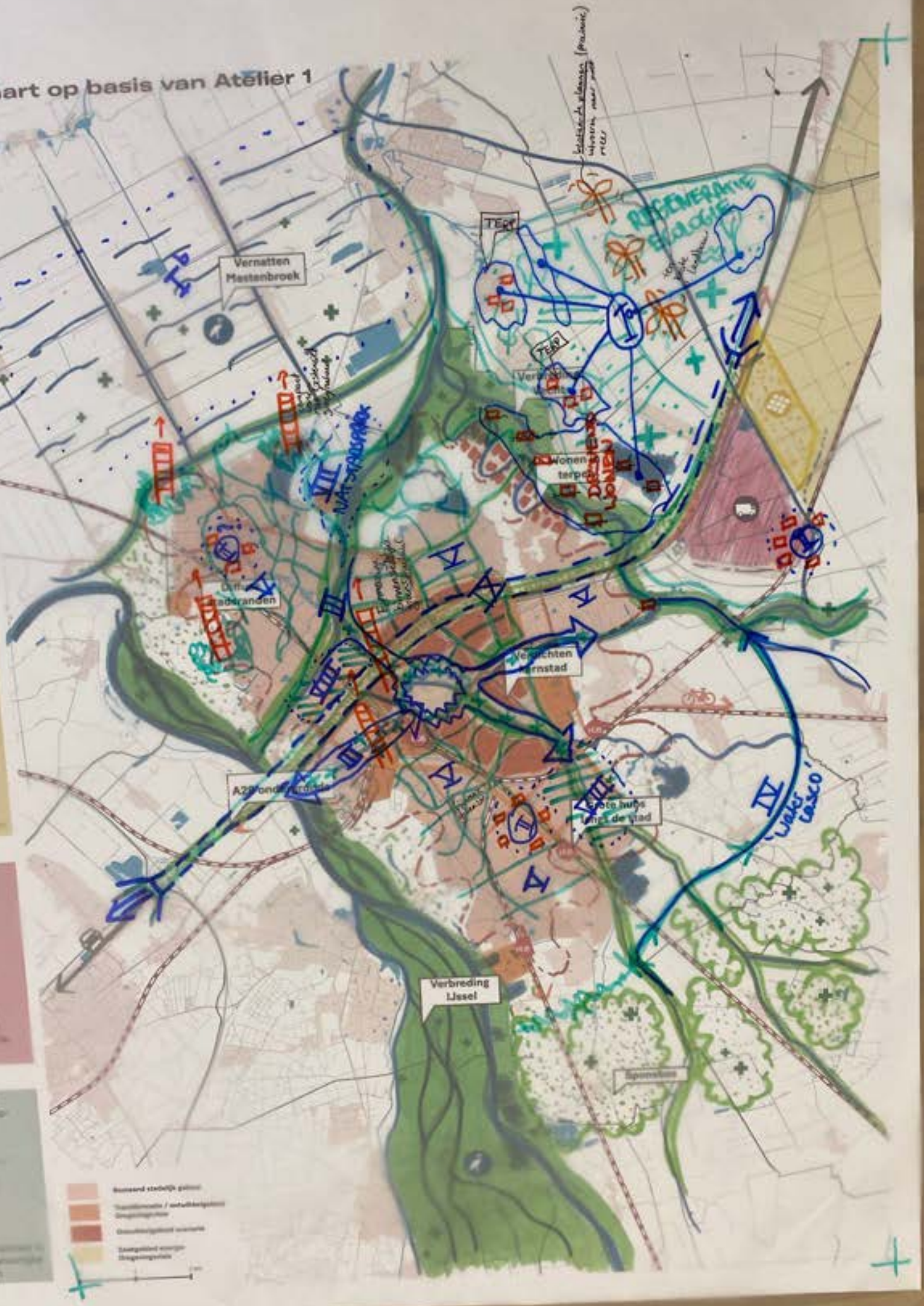
baarheid. Binnen de stad ligt de nadruk op voetgangers- en fiets-

den

groen-blauwnetwerken, wat bijdraagt aan biodiversiteit en een aan-

groeid.

Kaart op basis van Atelier 1

Legenda toegepaste uitzonderingsgrondslagen

In dit document zijn gegevens definitief geanonimiseerd op grond van:

Wet	Artikel	Omschrijving	Pagina's
Wet open overheid	Art. 5.1 lid 2 sub e	De eerbiediging van de persoonlijke levenssfeer	1

Groen Land

groen + water tendienste van
- Toekomst vd stad.

- Ontwikkeling zorgt altijd voor verbetering.
  ↳ spons werking vergroten.

- Wonen + economie onderdeel van landschap.
  ↳ biobased bouwen + economie.
  ↳ circulaire economie
  ↳ waterwoningen → adaptief.
  ↳ ruimte in bestaande stad max. benutten.
  → Maar: water ruimte kunnen geven buiten de stad

- Economie:
  ↳ "duur" scenario
  ↳ onderscheidend zijn m.b.v. onze ligging in delta.
  wij hebben de "know how"
  ↳ sterk maken wat sterk is, maar vraag naar extra ruimte faciliteren.
  ↳ bestaande bedrijventerreinen transformeren.

- meebewegende woningvoorraad
- Sociaal: het wordt drukker, kans op meer conflicten
- Dit scenario past bij de waarden die we nu hebben / nastreven.
- Dit scenario enigzins ook mondiaal vanwege klimaatverandering.
- Regionale kaart nodig voor dit scenario

Het verhaal van Zwolle: Wendbaar en adaptief

De toekomst is voorstelbaar, niet voorspelbaar. Demografische en klimaatveranderingen komen op ons af. We leven in een tijd van geopolitieke onrust. We weten dat veranderingen op Zwolle afkomen, maar de mate ervan is onzeker. Om die verandering te begeleiden zijn voor Zwolle keuzes nodig op het gebied van o.a. wonen, economie, waterveiligheid, leefbaarheid en mobiliteit voor een toekomstbestendig Zwolle. Belangrijk is wel om wendbaar en adaptief te zijn en blijven om op elk moment een antwoord te kunnen bieden aan verandering. Keuzes maken doen we zowel in de lokale- als de regionale context. We zijn dé klimaatbestendige groeiregio Zwolle, en daarmee inspiratiebron voor Nederland. Ook zijn we landelijk van betekenis en zijn we onderdeel van het stedelijk netwerk Nederland en de poort naar het Noorden en Oosten.

Wat Zwolle uniek in Nederland maakt is onze ligging in de delta. Het water komt van alle kanten en we staan in directe verbinding met het IJsselmeer. Water heeft Zwolle en haar inwoners gevormd. Dit blijk onder andere uit ons Hanzeverleden. Dat waterrijke landschap geeft nog steeds vorm aan ons Zwolle van overmorgen, juist ook in een veranderd klimaat. Dat veranderende klimaat vraagt om innovatieve oplossingen. Zwolle ziet deze uitdaging als een kans en wil daarin excelleren. Door samen te werken met regionale en landelijke partners (o.a. binnen het NOVEX-programma), werken we aan een klimaatbestendig Zwolle. We investeren daarbij in duurzame oplossingen die niet alleen onze stad, maar ook het omliggende deltalandschap ten goede komen. Met een robuuste blauwgroene structuur in én buiten de stad houden we droge voeten, versterken we biodiversiteit en dragen we bij aan een gezonde en aantrekkelijke leefomgeving. Zwolle wordt het voorbeeld van hoe stedelijke ontwikkeling en natuur hand in hand kunnen gaan en hoe het toekomstige deltalandschap kan worden vormgegeven.

Zwolle ligt van oudsher op een strategische plek waar energieinfrastructuur, spoor, weg en water samenkomen. Waardoor het een onmis(ken)baar knooppunt én belangrijke economische motor is. Die strategische plek zorgde voor een bloeiende en levendige stad met 135.000 inwoners. Zwolle is daardoor de logische plek voor belangrijke voorzieningen voor de brede regio op het gebied van zorg, cultuur, beleving en leisure. Met meer dan 100.000 werkenden en 60.000 studenten speelt Zwolle dé centrale rol in de regio. Deze unieke positie houden we vast en versterken in combinatie met de groei van Zwolle.

Mobiliteit is een cruciaal en sturend onderdeel voor Zwolle. Door te investeren in slimme en duurzame mobiliteitsoplossingen houden we Zwolle bereikbaar, leefbaar en gezond. Mobiliteit wordt hierdoor een ruimtemaker voor wonen, werken, water en groen en draagt daardoor bij aan een aangenaam en leefbaar verblijfsgebied. We ontwikkelen mobiliteitshubs die niet alleen knooppunten zijn voor multimodale vervoersopties, energie en voorzieningen, maar ook plekken zijn waar (sociale) interactie plaatsvindt en waar vanuit het omliggende wegennet Zwolle goed bereikbaar en bovendien veilig en betrouwbaar begaanbaar is voor iedereen.

Het creëren van nabijheid is hierin een belangrijk mantra. Niet alleen binnen de stad voor onze (nieuwe) Zwollenaren, maar voor iedereen die naar Zwolle komt vanuit de gehele regio. En dit betekent breed investeren in bereikbaarheid. Voor de wandelaar, fietser, ov-gebruiker en automobilist. De ringstructuur (o.a. ceintuurbaanzone, IJsselallee en Blaloweg) van Zwolle zal versterkt moeten worden en ook nieuwe verbindingen worden op de langere termijn niet uitgesloten. Om zo toenemende kwetsbaarheid qua bereikbaarheid (o.a. van belangrijke voorzieningen en (werk)gebieden te voorkomen. En uiteraard ook bezien vanuit het perspectief om ruimtescheppend te zijn voor de woningbouwopgave en werkgelegenheid, bij te dragen

aan ruimtelijke kwaliteit en bovendien kansrijk is om andere opgaven te versterken waaronder klimaat, waterveiligheid en economie. Om daarmee tegelijkertijd de positie van Zwolle als landsdelige draaischijf voor auto, spoor en logistieke stromen vanuit de verschillende windrichtingen te waarborgen. Hier horen hoogwaardige spoorverbindingen en openbaar vervoer bij dat Zwolle regionaal, landelijk en internationaal verbindt.

We zijn klimaatbestendig wat betekent dat we unieke en vernieuwende woon- en werkmilieus ontwikkelen. Om iedereen een (t)huis te kunnen bieden heeft Zwolle een forse forse woonopgave. Met het toevoegen van woningen in en aan de stad kunnen we de deltastad van de toekomst maken. We hebben daarbij aandacht voor betaalbaarheid en beschikbaarheid van wonen en doorstroming op de woningmarkt, zodat iedereen een passende woning heeft en kan vinden. We creëren woonomgevingen waar mensen kunnen leven met water en genieten van de natuurlijke schoonheid van onze stad en het landelijk gebied. Zonder risico's door extreem weer zoals hittegolven en natte winters. Gemeenschapsvorming en nabijheid staan centraal; we streven naar een leefomgeveving die ruimte biedt voor sociale interactie en samenhorigheid. Zwolle kenmerkt zich als een sterke gemeenschap. We zijn met elkaar in verbinding en kijken naar elkaar om.

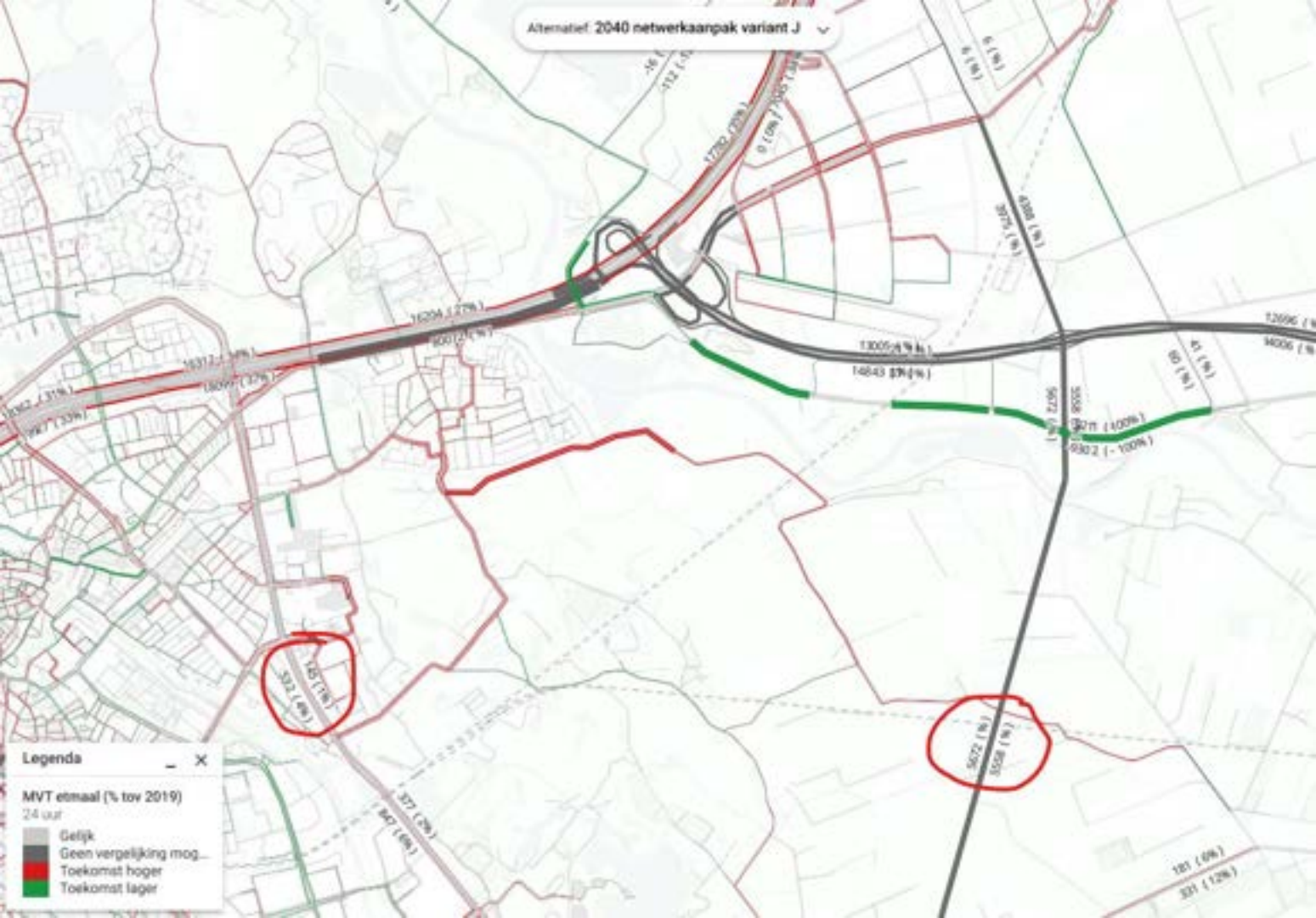
Een vitale economie is nodig om onze brede welvaart te behouden. We zullen meer moeten doen met minder mensen en wat we doen, moeten we duurzamer doen. Dat zorgt voor opgaven op drie gebieden: mens, ruimte en innovatie. De vergijzing zorgt voor een structureel krappe arbeidsmarkt. Dat betekent dat we slimme innovaties nodig hebben om zorg te leveren, huizen te bouwen en te werken aan onze energietransitie. Het betekent ook dat we letterlijk ruimte moeten maken voor een circulaire economie. Tenslotte is innovatie cruciaal voor de ontwikkeling van Zwolle. De Spoorzone Zwolle zien we als de motor voor innovatie van stad en Regio.

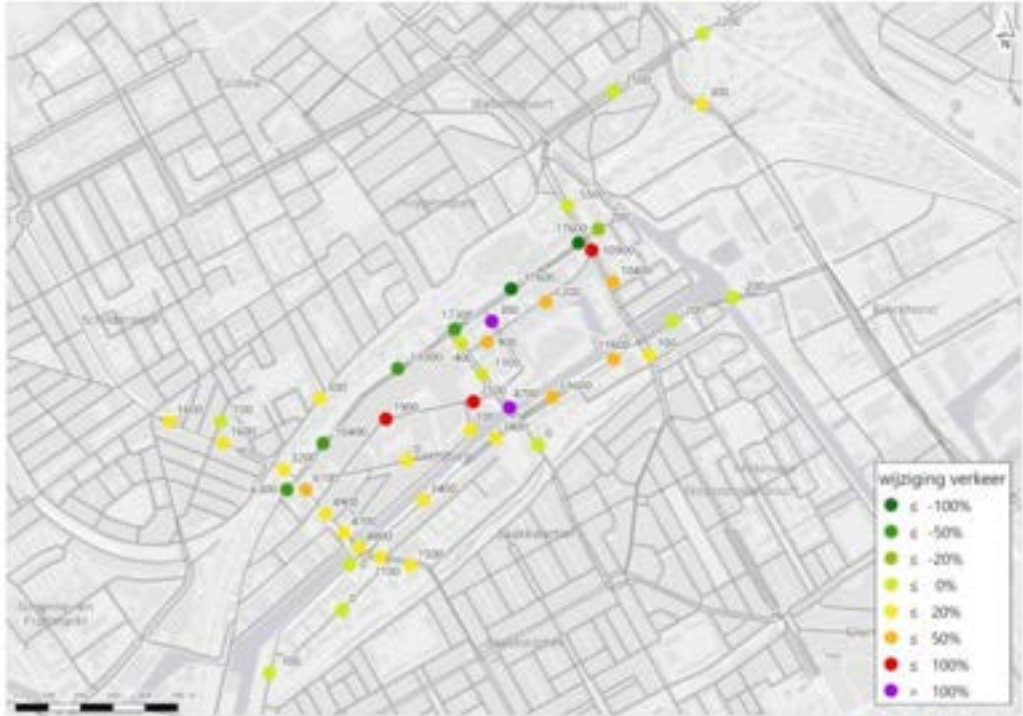
Energie speelt een centrale rol in onze visie voor Zwolle. We creëren ruimte voor duurzame energieoplossingen en organiseren vraag en aanbod dicht bij elkaar om efficiëntie te bevorderen. Wijk voor wijk, bedrijfsterrein voor bedrijfsterrein worden we aardgasloos. Beschikbaar en betaalbaar. We benutten lokale bronnen en mogelijkheden om energie op te wekken optimaal en verbinden deze door te sturen op een robuuste infrastructuur voor de transport en opslag van diverse vormen van energie. Ook voor de electrificatie van de mobiliteit. Zwolle is daarbij cruciaal onderdeel van het landelijk netwerk van energie-infrastructuur. Deze potentie zien we als kans om van Zwolle dé centrale energiehotspot te maken, die de groei van de stad mogelijk maakt.

In Zwolle denken we in kansen. We zien de uitdagingen van vandaag als de mogelijkheden voor morgen. We wentelen niet af op toekomstige generaties. Keuzes van nu dragen bij aan een toekomstbestendig Zwolle op de lange termijn. Door slimme koppelingen te maken tussen verschillende opgaven en de investeringskracht die daarbij hoort, creëren we een aantrekkelijke (delta)stad om ook op lange termijn te wonen, te werken en te ontspannen. We benutten de unieke Zwolse ruimtelijke kwaliteit bij zowel verdichting als uitbreiding. En doordat we zowel mentaal als fysiek weerbaar zijn voor extreem weer blijven we aantrekkelijk als vestigingsplaats.

Vechtrand: gezond en veilig wonen/werken samen met water in het landschap

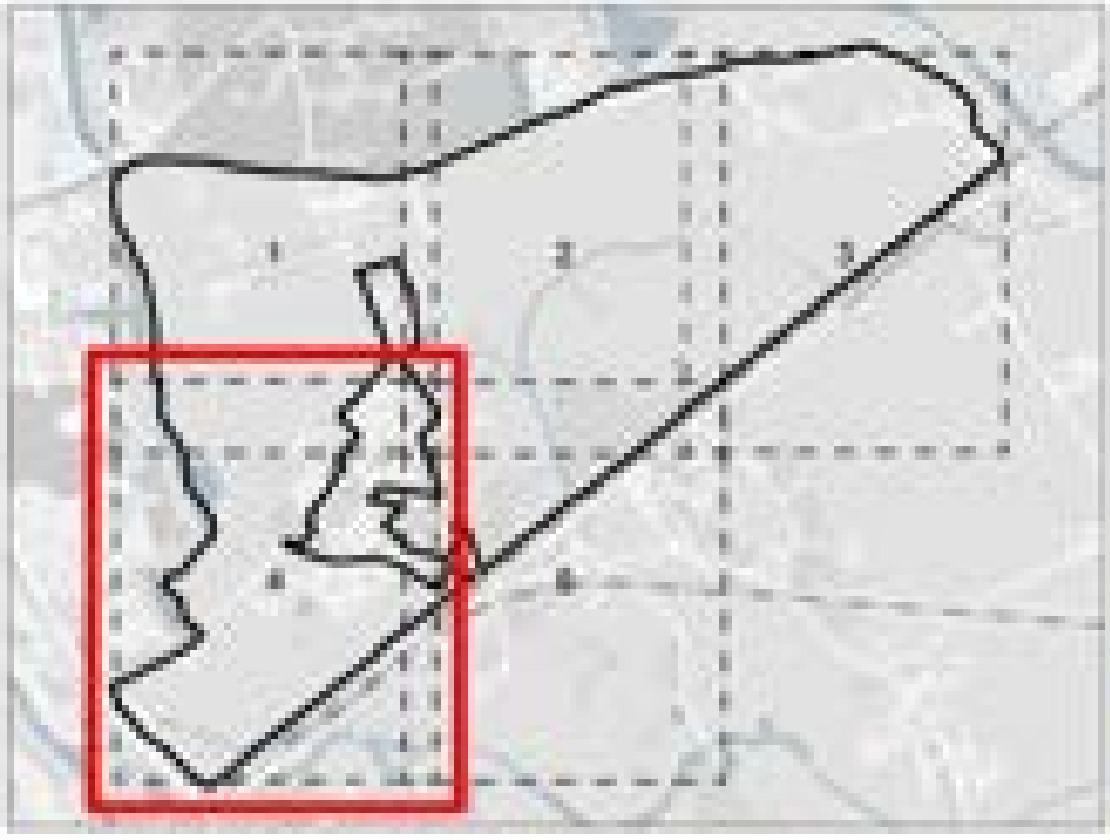

Alternatief: 2040 netwerkaanpak variant J
Legenda
MVT etmaal (% tov 2019)
24 uur
Gelijk
Geen vergelijking mog...
Toekomst hoger
Toekomst lager

wijziging verkeer
≤ -100%
≤ -50%
≤ -20%
≤ 0%
≤ 20%
≤ 50%
≤ 100%
> 100%

Alternatief: 2040 netwerkaanpak variant J
Legenda
MVT etmaal t.o.v.
24 uur
Gelijk
Geen vergelijking
Toename
Afname

Zwolle-zuid/zuid: (nieuwe) stadswijk met nieuw station

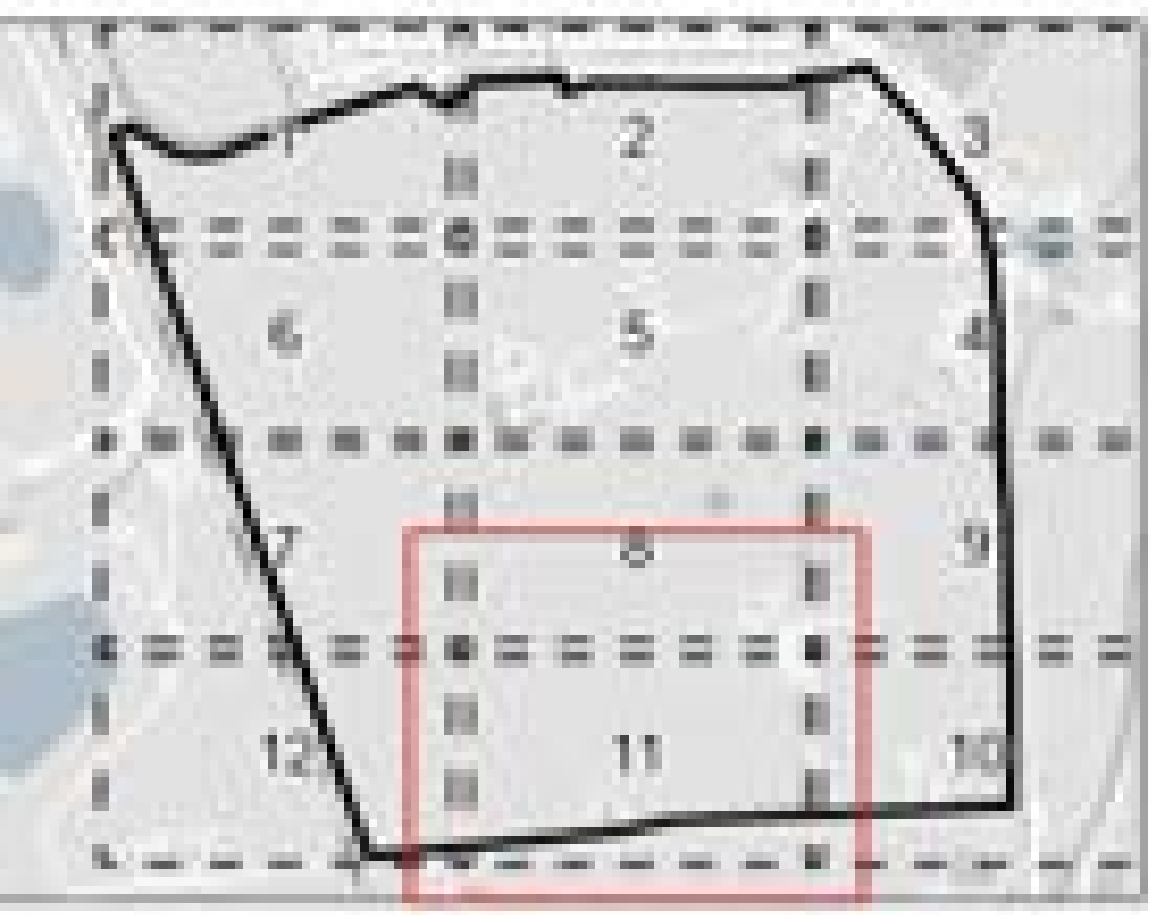
Gebiedskaart Vechtpoort 1

Gemeente Zwolle

Blad 4 van 5

Status: CONCEPT

Datum: 01-04-2025 Samenstelling: EVV
Schaal: 1:2.000
Formaat: A1

Gebiedskaart sleutelgebied Zwolle-Zuid

Blad 11 van 12

Gemeente Zwolle

Status: CONCEPT

Datum: 07-04-2025 Samenstelling: BvV

Schaal: 1:3.000

Formaat: A4

Zwolle

From: "5.1.2e (5.1.2e " <5.1.2e @zwolle.nl>
Sent: 1/27/2024 3:48:26 PM
To: "5.1.2e (5.1.2e " <5.1.2e @zwolle.nl>, "5.1.2e " <5.1.2e @zwolle.nl>
Cc: "5.1.2e " <5.1.2e @zwolle.nl>, "5.1.2e " <5.1.2e @zwolle.nl>, "5.1.2e " <5.1.2e @zwolle.nl>, "5.1.2e " <5.1.2e @zwolle.nl>
Subject: ingekorte ppt tbv SO Gerdien as maaandag

Hoi 5.1.2e , ,
Als afgesproken hierbij de ingekorte versie retour.
5.1.2e : kun je hiermee uit de voeten?
: zullen we het zo doen?
Groet,
5.1.2e
5.1.2e
5.1.2e
tlefoon 5.1.2e of 5.1.2e
5.1.2e @zwolle.nl

Legenda toegepaste uitzonderingsgrondslagen

In dit document zijn gegevens definitief geanonimiseerd op grond van:

Wet	Artikel	Omschrijving	Pagina's
Wet open overheid	Art. 5.1 lid 2 sub e	De eerbiediging van de persoonlijke levenssfeer	1

Opbrengsten bouwstenen in vogelvlucht

Voor aanvulling Omgevingsvisie

Zwolle

Bouwsteen kwalitatief toekomstbeeld wonen

Zwolle

Welke opgave(n) liggen er voor deze bouwsteen?

Zwolle

- Prognose bevolkingsgroei in huishoudens:
  - 62.400 in 2023
  - 71.000-74.000 in 2040
  - daarna nog enigszins groei, na 2050 afvlakking.

- Vergrijzing en toenemende zorgvraag

- Groei Zwolle voornamelijk door migratie: hogere binnenlandse en buitenlandse migratie, dalende natuurlijke aanwas

- Toenemende huishoudensverdunning: steeds meer woningen nodig

- Zwolle heeft aantrekkingskracht op gezinnen, lichte daling naar toekomst

Ingrediënten voor omgevingsvisie

Zwolle

- Meer ruimte voor stedelijk wonen op z’n zwols: groen, gemengd en met voldoende leefruimte binnen én buiten
- Ook behoefte aan suburbaan woonmilieu met meer grondgebonden woningen
- Zwolle kent al veel groenstedelijke woonmilieus: benutten huidige woningvoorraad
- Groeiende groepen huishoudens met kwetsbaarheid vragen om ontmoeting, sociaal toezicht en veiligheid
  - Spontane ontmoeting in overgang publiek/privé
  - Behoefte aan geclusterde woonvormen
  - Een ander perspectief op nabijheid en (digitale) bereikbaarheid voorzieningen
- Flexibiliteit voor de periode richting 2050 en verder

Verrassende inzichten

Zwolle

Traditionele neiging naar groenstedelijk lijkt op gespannen voet te staan met de centrumstedelijke plancapaciteit

Voor wie bouwen we, welke doelgroepen willen we aantrekken?
Een (t)huis voor iedereen.

Inbreiding versus uitbreiding: verfijning nodig
(in ontwikkelstrategie van 50/50 naar 60/40 gegaan).

Aandacht voor groenstedelijk, suburbaan

Bouwsteen Economie

Zwolle

Welke opgave(n) liggen er voor deze bouwsteen?

Zwolle

- Realiseren uitgeefbaar areaal op korte termijn
- Groeiende bevolking vraagt meer banen in de stad (die aansluiten bij huidige en toekomstige beroepsbevolking stad & regio)
- Behoud van bestaande werklocaties als werkgebieden
- Voldoende nieuwe bedrijventerreinen voor ontwikkeling, verduurzamning en schuifruimte
- Grootschalige vraag in regionaal verband o.b.v. regionale meerwaarde
- Sturen op stuwende bedrijvigheid en toekomstgerichte banen
- Regionale clusters en ketens transitiegericht versterken
- Versterken innovatief vermogen (verandervermogen)
- Aantrekken talent (relatie woningbouw)
- Ontwikkeling nieuwe kantoren in Spoorzone (in samenhang met innovatiedistrict) + behouden, vernieuwen en herontwikkelen bestaande voorraad
- Ruimte voor grootschalige leisure in de stad (kartbaan, padel, sportscholen, etc.)

Bouwsteen Economie: ruimtelijke opgaven

Bedrijventerreinen

- Invulling ruimtevraag oplopend tot 135ha
- Hessenpoort III voor lokale bedrijvigheid
- Nieuw bedrijventerreinontwikkeling met zoekgebied aan noordzijde stad
- Haalbaarheidsonderzoeken voor ontwikkeling Railterminal
- Grootschalige bedrijvigheid in regionaal verband afstemmen en ontwikkelen
- bestaande werklocaties voor werken behouden
- Herontwikkeling waar mogelijk
- Juiste bedrijf op de juiste plek

Kantoren

- Vraag met name in Spoorzone huisvesten
- Strategie nodig voor Oosterenk(CB)
- Transformatievraag opvangen op goed ontsloten locaties

Gemixt woon-werk milieu

- Bij nieuwe woonwijken rekening houden met werkfunctie
- Ontwikkeling gebied rondom IJsselhallen concreet voorbeeld
- Waarde werkfunctie in woongebieden onderschrijven in Omgevingsvisie

Leisure/commerciële voorzieningen

- Leisure verdient ruimte, zeker in Zwolle als spil van de regio
- Mag niet ten koste gaan van (huidige) ruimte op werklocaties
- Indicatieve ruimtevraag van 285.000 m² bvo

Bouwsteen Water/Klimaat

Zwolle

Welke opgave(n) liggen er voor deze bouwsteen?

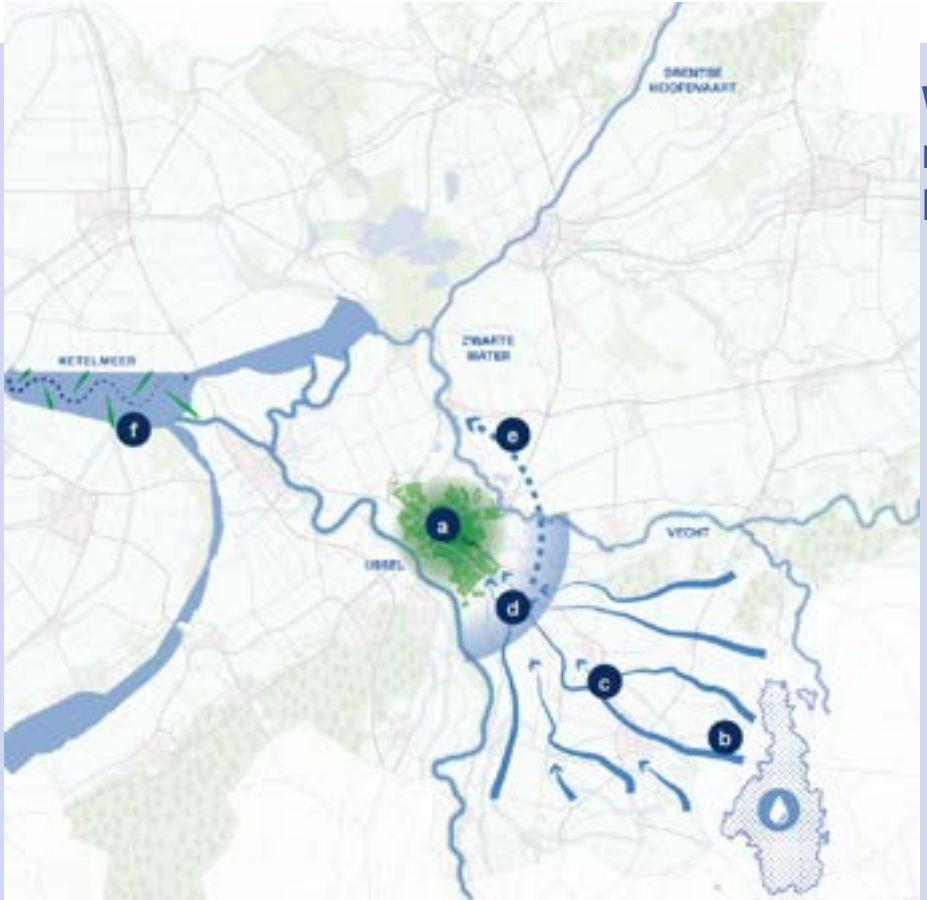
Zwolle

- Next step en vertaling resultaten studie ‘Hydrologic’ naar groenblauwnetwerk niveau stad + aangrenzend landelijk gebied

- Van streefbeelden naar planologische status groenblauw netwerk? (inclusief noodventielen, verbindingen enz.)

- Concreet maken op (beleid)niveau stad brief Water&Bodem Sturend, o.a. MeerlaagsVeiligheid: inrichting in samenhang beperken gevolgen overstromingen (laag 2), inrichting ondersteunt evacuatie/crisisbeheersing (laag 3) en inrichting gericht op herstelvermogen (laag 4)

- Water en klimaatverandering integreren in Wonen, Mobiliteit, Energie, Werken, Beheer enz. (Nieuw helpt Bestaande stad) → innovatie en ontwikkelen/bouwen/beheren in samenspraak met ondergrond en systeem incl. samenhang gebiedsontwikkelingen

Woonopgave (50.000 woningen) in samenspel met mobiliteitsopgave, economische opgave en klimaatopgave

Koppelen gebiedsontwikkelingen:

- Spoorzone
- Zwartewaterallee
- Zwartewaterzone
- Stadshart
- Stadsbroek

Enz.

met regionaal en landelijk systeem

Bouwsteen Mobiliteit

Zwolle

Welke opgave(n) liggen er voor deze bouwsteen?

Jaar	Inwoners Zwolle	Aantal personenauto's
1960	66.000	Ca 3.000 • 45 per 1.000 inw
1980	82.000	Ca 24.500 • 300 per 1.000 inw
2000	106.000	Ca 41.500 • 390 per 1.000 inw
2020	129.000	Ca. 64.500 • 500 per 1.000 inw
2040	*142.000*	*Ca. 74.500* • *525 per 1.000 inw**

Kortom:

- Het aantal inwoners in Zwolle is sinds 1960 in 60 jaar bijna verdubbeld
- Het aantal auto's is sindsdien met een factor **twintig** toegenomen

* De verwachting is dat de groei van het aantal auto's afvlakt, maar tot 2040 nog wel doorzet (bron: CBS en KiM)

Autobezit per woning groeit nog altijd. Samen met de ambitie om meer woningen toe te voegen betekent dit:

- nog meer inzet op alternatieven voor de auto
- realiseren mobihubs om daarmee ruimte te maken
- Politiek, maar vooral publiek draagvlak!

Toenemende verkeersonveiligheid vraagt om een gerichte aanpak:

- zowel met focus op een veilige inrichting van wegen en
- verlaging van de snelheid van 50 naar 30

Onderzoek naar functioneren van de Singel en de inprikkers in het mobiliteitsnetwerk betekent:

- concreter en duidelijke nadenken over de interne verkeersstructuur
- goede onderbouwing en toetsing

Bereikbaarheidsagenda Binnenstad leidt tot een overkoepelend beeld van het functioneren van mobiliteit in de binnenstad

- het wordt daarmee een faseringsvraagstuk

Binnen de AOS Hubs en de gebiedsontwikkelingen in en rondom het Stadshart wordt onderzocht waar en hoe de parkeercapaciteit geoptimaliseerd wordt

Wat is de ruimtelijke impact en welke mogelijke gebieden zijn daarvoor in beeld?

Zwolle

Er is zowel een positieve als negatieve ruimtelijke impact, maar de financiële consequenties van deze randvoorwaardelijke ingrepen zijn (zeer) groot.

- Mobihubs en reconstructie van wegen (Singelzone) zijn ruimtemakers

  Zonder hubs kan de stad niet verdichten en vergroenen, maar dit kost ook (zeer) veel geld
- Vraagt ook inzet op:
  - Fietsparkeren
  - (Hoogwaardig) Openbaar Vervoer
  - Verkeersmanagement

De gebieden zijn vooral:

- Het Stadshart
- Overige ontwikkelgebieden:
  - Spoorzone
  - Oosterenk
  - Nieuwe Veemarkt

Bouwsteen Energietransitie

Zwolle

Welke opgave(n) liggen er voor deze bouwsteen?

Zwolle

- Naar een energieneutraal Zwolle
- De bouw van energiesysteem van de toekomst
  - Opwekken, opslaan, transporteren en gebruiken
- De ontwikkeling van (meer) duurzame energie- en warmtebronnen
- Het verminderen van het energiegebruik
- De opslag en buffering van energie
- Lokaal opwekken → lokaal gebruiken
- Verminderen energiegebruik
  - Het isoleren van woningen, instellingen, bedrijfsgebouwen, maatschappelijk vastgoed
  - Het energie-arm maken van productieprocessen/productieketens
- Ontwikkelruimte voor innovatie!

Wat is de ruimtelijke impact en welke mogelijke gebieden zijn daarvoor in beeld?

Zwolle

- Uitvoering geven aan de RES in Tolhuislanden en Haerst → windenergie en zonne-energie
- Het verzwaren van de infrastructuur voor elektriciteit
  - Bouw verdeelstations Frankhuis en Zwolle-Zuid
  - Op grote schaal uitbreiden van transformatorhuisjes in de wijk
- Het uitfaseren van het aardgasnet
  - Aanleg warmtenetten
  - Bouw van duurzame warmtebronnen en piek- en backup installaties
- De bouw van smartenergy-hubs
- Aanleg van waterstof-infrastructuur
- De ontwikkeling van locaties voor opwekken duurzame gassen → biogas en waterstof
- Energieleverend bouwen

Bouwsteen groen

Zwolle

Welke ontwikkelingen/veranderingen hebben zich voorgedaan na vaststelling van de Omgevingsvisie in 2021?

Zwolle

Nadere uitwerking nieuw groen- en recreatiebeleid:

Ambitie

- Het groen in de stad groeit mee met de groei van de stad
- Iedere inwoner heeft groen nabij zijn/haar woning en kan via groene routes en stapstenen naar de groene vingers en daarlangs naar het groene buitengebied

Het groen is multifunctioneel

- Biodiversiteit, Klimaat, Ontmoeten, bewegen en mentale gezondheid zijn belangrijke invullingen van het groen

Welke opgave(n) liggen er voor deze bouwsteen?

Zwolle

Normering:

Per nieuwe woning 75m2 groen toevoegen

- Stadsbrede invulling
- Waar mogelijk nabij de ontwikkelingen
- Versterking van de hoofdgroenstructuur (knelpuntenkaart)
- Uitbreiding van de hoofdgroenstructuur

2-22-200

- 2 toekomstbomen per 100m straat
- 22% kroonbedekking stadsbreed
- Elke woning heeft binnen 200m een plantsoen of park
- 2 en 200 zijn lokale invullingen die in de inbreidingsopgaven moeten worden meegenomen

Hoe:

Verder uitbouwen van de:

Hoofdgroenstructuur,

Ecologische structuur,

Recreatieve structuur

Knelpunten- en kansenkaarten geven inzicht in locaties

Wat is de ruimtelijke impact en welke mogelijke gebieden zijn daarvoor in beeld?

Zwolle

- Ruimte voor groen dicht bij huis
- Nieuw groen meegroeiend met nieuwe woningen
- Extra groen en recreatief uitloopgebied rond de stad

10.000 nieuwe woningen = 75ha nieuw groen

Ter vergelijking:

- De bebouwde wijk Berkum is ruim 80 ha
- De binnenstad van Zwolle inclusief grachten is ruim 60 ha
- Park Weezenlanden en Nooterhof is bijna 30 ha

Vooruitkijken

Zwolle

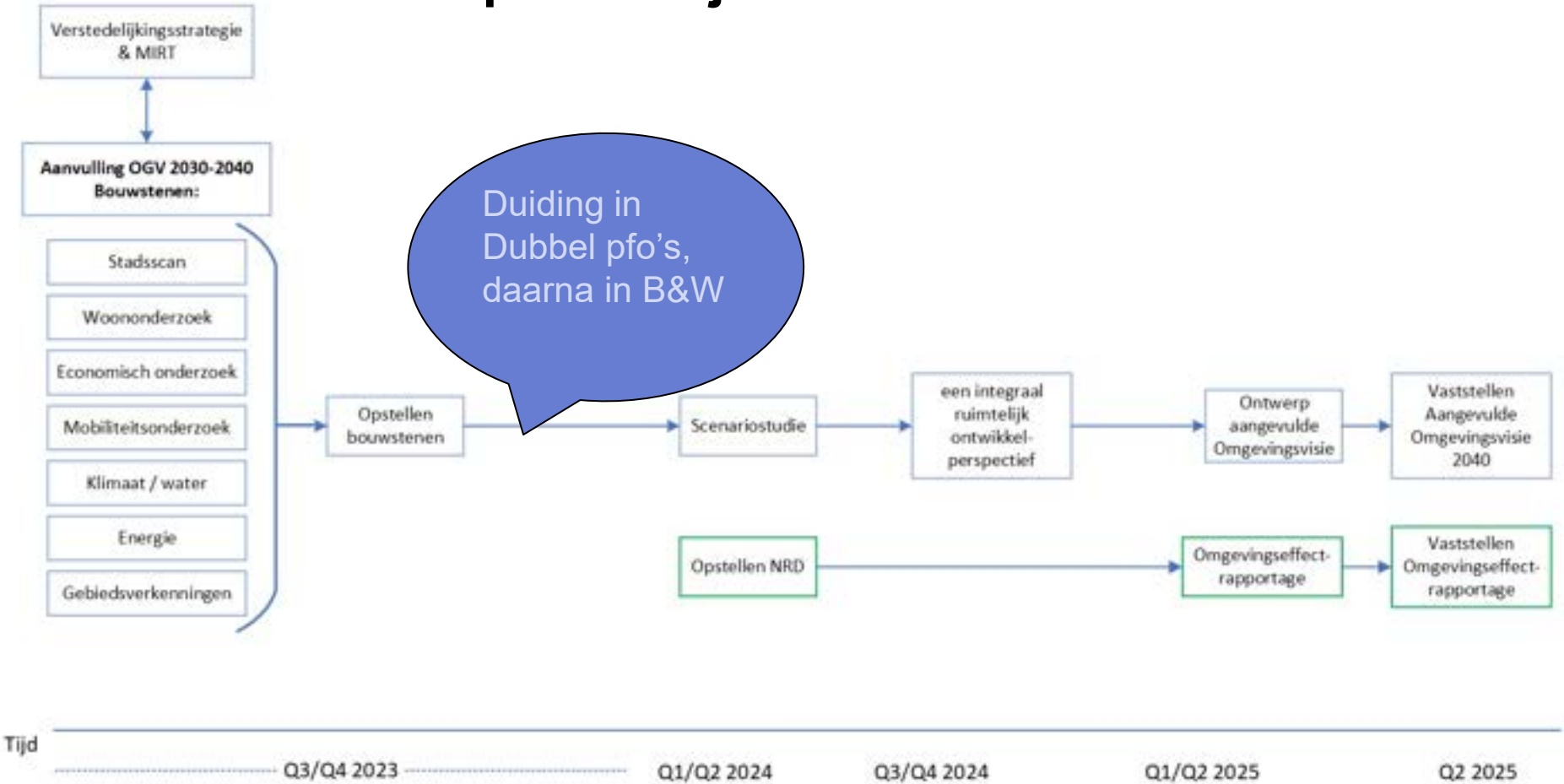
Duiding bouwstenen in dubbel pfo

Zwolle

Bouwsteen	Gerdien +vak-portefeuillehouder	Trekker bouwsteen	Team OGV 5.1.2e +
Wonen	5.1.2e		
Stadsscan	5.1.2e	5.1.2e	
Economie	5.1.2e		
Water & Klimaat	5.1.2e / opvolger		5.1.2e
Mobiliteit	5.1.2e /	5.1.2e	
Energie	5.1.2e /	5.1.2e	
Gebiedsverkenning CB-zone	5.1.2e		
Gebiedsverkenning Uitleglocaties	5.1.2e /		5.1.2e

Hierna duiding bouwstenen in B&W, in onderlinge samenhang

Proces op hoofdlijnen

Legenda toegepaste uitzonderingsgrondslagen

In dit document zijn gegevens definitief geanonimiseerd op grond van:

Wet	Artikel	Omschrijving	Pagina's
Wet open overheid	Art. 5.1 lid 2 sub e	De eerbiediging van de persoonlijke levenssfeer	23

From: "5.1.2e 5.1.2e " <5.1.2e @zwolle.nl>
Sent: 11/1/2024 12:57:40 PM
To: "5.1.2e " <5.1.2e @zwolle.nl>, "5.1.2e 5.1.2e " <5.1.2e @zwolle.nl>
Cc:
Subject: in PFO a.s. maandag

Hoi,
Verrassend! De randweg al op gesprek bij RWS.
Zijn we denk ik niet bij betrokken, toch? Bij deze annotatie.
Gr
5.1.2e

Legenda toegepaste uitzonderingsgrondslagen

In dit document zijn gegevens definitief geanonimiseerd op grond van:

Wet	Artikel	Omschrijving	Pagina's
Wet open overheid	Art. 5.1 lid 2 sub e	De eerbiediging van de persoonlijke levenssfeer	1

bericht

Zwolle

Verslag

Datum	7 november 2024 09:00 – 10:00 uur
Vergadering	Bestuurlijke kennismaking: Rijkswaterstaat en Gemeente Zwolle
Locatie	Stadhuis gemeente Zwolle, kamer wethouder Rots
Uitgenodigd	Wethouder G. Rots (gemeente Zwolle) Districtshoofd 5.1.2e (Rijkswaterstaat) 5.1.2e (Rijkswaterstaat) 5.1.2e of 5.1.2e
Afwezig	N.v.t.

1. Opening en voorstelronde (09:00 – 09:15 uur)

2. Ontwikkelingen Rijkswaterstaat (09:15 – 09:30 uur)

2.1. Uitspoeling bij taluds door hemelwaterafvoer

Begin mei van dit jaar informeerde toenmalig districtshoofd van RWS, 5.1.2e 5.1.2e wethouder Rots over het feit dat er op een aantal plaatsen van de A28 in Zwolle sprake is van uitspoeling van het zandpakket onder het asfalt, waardoor het asfalt niet meer voldoende wordt ondersteund. Destijds is de vluchtstrook van de A28 ter hoogte van het viaduct over de Monteverdilaan al met spoed afgesloten doordat het zandpakket tot vlak onder de vluchtstrook was uitgespoeld.

De uitspoeling vroeg om werkzaamheden en daarmee samenhangende rijstrookafsluitingen. Er is voor de zomer al eerste spoedherstel gepleegd, om vervolgens op een later moment definitief te herstellen. Rijkswaterstaat en de gemeente hebben hier afstemming over.

Districtshoofd 5.1.2e informeert Zwolle over de laatste stand van zaken.

2.2. Graffiti op de geluidswallen langs A28

Vanaf eind 2021/ begin 2022 staan er ‘anti-coronaleuzen’ op de geluidswallen langs de A28 bij Zwolle (zie afbeelding hieronder). RTV Oost heeft hier begin mei van dit jaar persvragen over gesteld aan zowel Rijkswaterstaat als de gemeente Zwolle, wat uiteindelijk tot dit artikel heeft geleid:

- Waarom haalt Rijkswaterstaat leuzen op geluidsschermen Zwolle niet weg? "Kostbare zaak" - Oost.

Samengevat komt het er op neer dat Rijkswaterstaat geen prioriteit heeft om deze leuzen weg te halen. Hiervoor is een aantal redenen:

- Financiële overwegingen
- Overlast voor het verkeer bij het afsluiten van de weg tijdens het reinigen.
- De leuzen hebben geen invloed op de verkeersveiligheid. In tegenstelling tot spandoeken of vlaggen.

Districtshoofd 5.1.2e informeert Zwolle over de laatste stand van zaken.

3. Ontwikkelingen Zwolle (09:30 – 09:55 uur)

3.1. Actualisatie van de Omgevingsvisie

De huidige omgevingsvisie 'Ons Zwolle van morgen' is vastgesteld door de gemeenteraad in 2021. In de huidige visie zijn strategische (ruimtelijke) keuzes voor onze leefomgeving tot en met ongeveer 2030 gemaakt. De gemeente Zwolle werkt nu aan een aanvulling van de omgevingsvisie met keuzes voor na het jaar 2030.

De actualisatie van de Omgevingsvisie wordt gedaan met behulp van een scenariostudie. Elk scenario gaat op een verschillende wijze in op de thematische bouwstenen (waaronder mobiliteit) en twee gebiedsgerichte bouwstenen. De verkenning naar de Ceintuurbaanzone en de gebiedsverkenning naar een mogelijke uitleglocatie voor woningbouw zijn de twee gebiedsgerichte bouwstenen. De uitleglocatie voor woningbouw vraagt mogelijk om een nieuwe rondweg ten zuiden van Zwolle.

Wethouder G. Rots geeft een toelichting op de actualisatie van de Omgevingsvisie.

Toelichting

In de actualisatie van de Omgevingsvisie is de Ceintuurbaanzone in elk scenario een belangrijke locatie voor verstedelijking en ontwikkeling als kwalitatieve stadsrand waarin stad en landschap samenkomen met verschillende verkeersmogelijkheden zoals afwaarderen of aanleg van een ringweg met een aansluiting op de A28 (en N35).

VNO-NCW Regio Zwolle gaat verder wat betreft de ringweg: voorstel om in de omgevingsvisie naar 2040/2050 een onderzoek naar een Zuidelijke ringweg met aantakking op de A28 & A50 (Hattemerbroek-Apeldoorn) mee te nemen (zie bijlage)

3.2. Toe- en afritten A28
In de avond- en ochtendspits is er een grote verkeersdrukte bij de toe- en afritten van de A28 bij Zwolle-Zuid en Zwolle-Noord. We zijn bezig met de verkenning naar de Ceintuurbaanzone en het opstellen van een netwerkaanpak. Hierbij wordt ook gekeken naar de verkeersafwikkeling bij Zwolle-Zuid en Zwolle-Noord en mogelijk oplossingsrichtingen. Keuzes die gemaakt worden voor de toe- en afritten hebben ook effect (op de doorstroming) op de A28.

De toe- en afrit Zwolle-Centrum behoren daarnaast tot het gebied Roelenkwartier. Voor het Roelenkwartier is een gebiedsvisie opgesteld. In de gebied komt een centrumhub naast de A28 om het autoverkeer op te vangen. De wegaanpassing nabij de toe- en afritten naar de A28 vragen om afstemming met Rijkswaterstaat.

Wethouder G. Rots geeft een verdere toelichting.

Toelichting
Netwerkaanpak:
Onderzoek naar het stedelijk mobiliteitsnetwerk van Zwolle met de geplande ontwikkelingen (gebiedsontwikkelingen en autonome groei van de stad) tot 2040. Met als doel om Zwolle in 2040 ook bereikbaar te houden.

Alle projecten hebben grote invloed op de ontwikkeling van de mobiliteit in Zwolle en het gebruik van de verschillende mobiliteitsnetwerken. De effecten zijn tot nu toe echter vooral projectgewijs onderzocht, terwijl deze projecten ook elkaar beïnvloeden. Met de netwerkaanpak Zwolle wil de gemeente komen tot meer inzicht in de samenhang tussen projecten en tot een heldere en gedragen ruimtelijke uitvoeringsagenda voor de korte, middellange en langere termijn te komen, waarin de ruimtelijke intensiveringsprojecten en de mobiliteitsprojecten samenhangen.

Roelenkwartier:
De mobiliteitshub biedt ruimte voor een veilige omgeving voor fietsers en voetgangers. De snelheid op de Burgemeester Roelenweg wordt verlaagd naar 30 km/uur. De ontsluiting van deze hub voorzien we tegenover de oprit van de A28. Daarbij is het voorstel om op bij de op en afrit een rotonde aan te leggen. Vanwege de ontsluiting van de hub én overgang van een 50 naar 30 km/ uur. Dit wordt verder uitgewerkt in het Ruimtelijke Ontwikkelplan.

3.3. Mobiliteitshubs
In Zwolle zetten we in op mobiliteitshubs. Dit doen we stadsbreed maar ook in de regio in samenwerking met de provincie Overijssel en andere gemeenten. Onlangs is de Adaptieve Ontwikkelstrategie Mobiliteitshubs vastgesteld. In deze strategie zijn er onder andere uitspraken gedaan over verschillende type mobiliteitshubs en de verwachte locaties van deze hubs. Stadsrandhubs zijn goed bereikbare locaties aan de rand van Zwolle. Een beoogde locatie voor een stadsrandhub is nabij Hessenpoort op grond van Rijkswaterstaat, gelegen tussen de huidige zoutloods en de N340.

Wethouder G. Rots geeft een verdere toelichting over mobiliteitshubs.

Toelichting
Hub Hessenpoort:
In samenwerking met Rijkswaterstaat worden de inpassingsmogelijkheden van de hub verkend.

We zijn voornemens om toe te werken naar een bestuurlijke intentieovereenkomst.
In deze intentieovereenkomst willen we o.a. het volgende opnemen:

- Uitkomst van de verkenning die met RWS wordt gedaan of de grond waarop de mobiliteitshub komt, kan worden aangekocht door de gemeente.
- Rijkswaterstaat had voor ogen om deze grond te gebruiken voor groencompensatie. Met de komst van de hub moet de groencompensatie elders ondergebracht worden. Hier heeft de gemeente Zwolle een locatie voor aangedragen.

Aangezien wij nu met een haalbaarheidsonderzoek bezig zijn wordt deze bestuurlijke intentieovereenkomst getekend zodra het college positief besluit over een vervolgaanpak op de hub. Het haalbaarheidsonderzoek wordt in Q1 2025 verwacht.

4. Rondvraag en afsluiting (09:55 – 10:00 uur)

Legenda toegepaste uitzonderingsgrondslagen

In dit document zijn gegevens definitief geanonimiseerd op grond van:

Wet	Artikel	Omschrijving	Pagina's
Wet open overheid	Art. 5.1 lid 2 sub e	De eerbiediging van de persoonlijke levenssfeer	1, 2

From: "5.1.2e " <5.1.2e @zwolle.nl>
Sent: 2/14/2024 1:28:01 PM
To: "5.1.2e " <5.1.2e @zwolle.nl>, "5.1.2e " <5.1.2e @zwolle.nl>, "5.1.2e " <5.1.2e @zwolle.nl>
Cc:
Subject: Invulformat bouwsteen wonen + memo tbv PFO Dorrit Toekomstbeeld Wonen 26 feb

Beste 5.1.2e , 5.1.2e , 5.1.2e ,
Bijgaand ontvangen jullie een concept memo tbv het PFO met Dorrit op 26 februari inzake Toekomstbeeld wonen. Het idee is om het bespreken van dit toekomstbeeld te combineren met de gesprekken die wij hebben over de betekenis ook voor de huidige woningbouwprogrammering. Daarom graag ook jullie kritische en aanvullende input op dit memo gewenst.
Ook voeg ik het format toe dat ik heb ingevuld voor het team aanvulling omgevingsvisie. Hier ook graag kritisch meekijken en aanvullen. Uiteindelijk zullen wij wellicht toch enigszins teleurstellen omdat we niet in m2 denken of in specifieke locaties. Des te belangrijker dat we de betekenis van deze bouwsteen voor het totaal van een aanvulling / update omgevingsvisie wel goed weten te duiden.
Alvast veel dank voor jullie spoedige reactie.
Ben ik nog iemand vergeten die wat jullie betreft ook moet worden meegenomen? Ik hoor het graag.
Groet,
5.1.2e

Legenda toegepaste uitzonderingsgrondslagen

In dit document zijn gegevens definitief geanonimiseerd op grond van:

Wet	Artikel	Omschrijving	Pagina's
Wet open overheid	Art. 5.1 lid 2 sub e	De eerbiediging van de persoonlijke levenssfeer	1

From: "5.1.2e " <5.1.2e @zwolle.nl>
Sent: 4/5/2024 10:21:10 AM
To: "5.1.2e " <5.1.2e @pbl.nl>
Cc: "5.1.2e " <5.1.2e @pbl.nl>, "5.1.2e (5.1.2e " <5.1.2e @zwolle.nl>, "5.1.2e 5.1.2e " <5.1.2e @zwolle.nl>
Subject: Kwaliteiten en opgaven buitengebied Zwolle

Hallo 5.1.2e ,
Ik had nog op mijn to-do-lijst een overzicht maken van kwaliteiten en opgaven in het Zwolse buitengebied.
Als bijlage een overzicht daarvan. Vooral bronnen waar die kwaliteiten en opgaven te raadplegen zijn. Interessant zijn ook de bijlagen bij de huidige Omgevingsvisie met een beschrijving van de huidige kenmerken en cultuurhistorische van de gebieden in Zwolle, ook het buitengebied.
Deze inzichten zijn waardevol voor de scenariostudie.

met vriendelijke groet Zwolle En goed weekend!

5.1.2e
5.1.2e

Gemeente Zwolle, Team Ruimte en Economie
Postadres: Postbus 10007, 8000 GA Zwolle
Bezoekadres: Lübeckplein 2
☎ : 5.1.2e
@ : 5.1.2e @zwolle.nl

Niet printen spaart het milieu.

De gemeente Zwolle beschouwt e-mail als volwaardig communicatiemiddel. Dit betekent dat u erop mag vertrouwen dat de inhoud van dit bericht correct en compleet is.

Legenda toegepaste uitzonderingsgrondslagen

In dit document zijn gegevens definitief geanonimiseerd op grond van:

Wet	Artikel	Omschrijving	Pagina's
Wet open overheid	Art. 5.1 lid 2 sub e	De eerbiediging van de persoonlijke levenssfeer	1

Bestaande kwaliteiten en opgaven in het Zwolse buitengebied.

Omgevingsvisie 'Ons Zwolle van Morgen'

- Paragraaf 4.7: Naar een multifunctioneel buitengebied: Stad en land verbonden
  - Algemeen deel
  - Zwolle ten noorden van de Vecht
  - Vechtpoort
  - Dijklanden
- Hoofdstuk 5: Zwolse kwaliteiten als basis voor de toekomst
  - 5.2 Het fysiek kapitaal met: natuurwaardenkaart Zwolle, Natuurwaarden per gebied, Landschapswaarden per gebied, parken, cultuurhistorie en de stedelijke hoofdgroenstructuur. Deze paragraaf sluit af met spelregel 'hoe om te gaan met het fysiek kapitaal'
  - 5.3 Klimaatadaptatie:
    - Het Zwols watersysteem: o.a. met watercasco ten oosten van Zwolle, buitendijkse gebieden en noodventielen en overloopgebieden in extreme situaties op systeemniveau.
  - 5.4 Gezondheid met diverse milieuthema's. Geluid en externe veiligheid staan op kaart geduid met diverse zones.
    - A28 en spoor (geluid)
    - Gastransport, boven- en ondergrondse hoogspanning(externe veiligheid);
  - 5.5 Mobiliteit: kaarten met de hoofdinfrastructuur en het fietsnetwerk. Infrastructuur dat ook in het buitengebied aanwezig is.
  - 5.6: Zwolle energieneutraal met kaarten waar wel en niet ruimte is voor grootschalige opwek van duurzame energie (zon en wind);
  - 5.8: De ondergrond met kaarten over grondwaterbescherming, boringsvrijezones en hoge druk aardgasleidingen;
- Hoofdstuk 6: Gebiedsprofielen.
  - 6.4.3: Evenementenlocaties: met aandacht voor de Agnietenplas en de Wijthmenerplas;
  - 6.6 Dorpen in het buitengebied van Zwolle;
  - 6.9 Agrarisch landschap
  - 6.10 Gemengd landelijk gebied (incl. buurtschappen en waterplassen)
  - 6.11 Natuurlandschap
  - Vechtcorridor

BRON: Document Zwolle - Omgevingsvisie-2021-november.pdf - iBabs Publieksportaal (bestuurlijkeinformatie.nl)

Bijlage Omgevingsvisie 'Ons Zwolle'

- Bijlage 1: de identiteit en ontwikkelingsgeschiedenis van Zwolle;
- Bijlage 2: Cultuurhistorische waarden per gebied;
- Bijlage 3: Gebiedskenmerken en omgevingskwaliteiten van Zwolse wijken, buurten en buitengebied.

BRON: Document Zwolle - Omgevingsvisie-2021-november.pdf - iBabs Publieksportaal (bestuurlijkeinformatie.nl)

Landschapsontwikkelingsplan Zwolle (deel 1 en 2)

BRON: Landschapsbeleid (sharepoint.com)

Gebiedsbiografie NOVEX-gebied Regio Zwolle

BRON: Gebiedsbiografie en Ontwikkelprincipes NOVEX-regio Zwolle Lres spread.pdf

Atlas van de Regio Zwolle

BRON: Atlas Regio Zwolle by MUST stedebouw - Issuu
BRON: Atlas van de Regio - Ruimtelijke differentiatie en integratie in kaart (pbl.nl)

Gebieds/beleidstrajecten buitengebied Zwolle

- Gebiedsontwikkeling ten noorden van de Vecht. met o.a. de mogelijkheid van de uitbreiding van Hessenpoort 4, de ontwikkeling van een railterminal en het opwekken van duurzame energie uit zon en wind (concept);
- Actualisatie dorpsplan Wijthmen (concept);
- Dorpsplan Windesheim (gereed);
- Gebiedsplan Spoolde (concept);
- Richtinggevende uitspraken Stadsbroek/IJsselvizier (gereed);
- Gebiedsontwikkeling Wijthmenerplas en omgeving (o.a. ontwikkeling golfbaan);
- Zoektocht naar extra ruimte voor waterwinning (Vitens);
- Nationaal/Provinciaal Programma Landelijk gebied;
- Nieuwe Provinciale Omgevingsvisie en landbouwvisie;
- Een toekomstbestendige waterhuishouding van de Polder Mastenbroek: Veenweidestrategie;
- Diverse erftransformaties in het buitengebied (‘KGO’, ‘rood-voor-rood’);
- Beheer en ontwikkeling natura2000-gebieden: De IJssel en de Vecht (inclusief uiterwaarden).
- Gemeentelijk groen en recreatiebeleid.

bericht

Zwolle

Memo

Aan Burgemeester en wethouders

Telefoon 5.1.2e

Van 5.1.2e /5.1.2e

Datum 1 april 2025

Onderwerp Achtergronden richtinggevende keuzes RTP

Status: Niet-Openbaar

Inleiding

In het RTP worden uitspraken gedaan over uitbreidingslocaties voor wonen. We zetten daarbij vooral in op Vechtrand en Zwolle Zuid. Deze memo geeft nader inzicht in de achtergronden van keuzes die zijn gemaakt om tot aanvullende woningbouwlocaties te komen ten opzichte van de huidige Omgevingsvisie. We gaan in op kansen, dilemma's en belemmeringen.

We starten in deze memo met een toelichting op de ontwikkeling van Zwolle Zuid., Vervolgens komt Stadsbroek aan de orde, omdat daar op dit moment een gebiedsproces loopt. We gaan in op Marslanden in relatie tot intensiever ruimtegebruik en uitbreiding en we sluiten voor de gebieden af met Vechtrand. Tot slot gaan we nog kort in op de basiswaarden en de uitgangspunten bij blauwgroen en hoe dit zich verhoudt tot de lopende gebiedsontwikkelingen.

Marslanden staat aAanstaande maandag staat nog een combi-pfo tussen wethouders Rots en Guldemond geagendeerd over Marslanden. Hierin wordt de bestuurlijke lijn rondom uitbreiding Marslanden besproken en een procestekst voorgelegd over de resterende 85 ha zoekgebied in relatie tot de regionale opgave. geagendeerd voor het PFO. Eventuele aanpassingen aan het RTP moeten daarna nog worden verwerkt.

Zwolle- Zuid

In Zwolle-Zzuid zien we nabij het winkelcentrum mogelijkheden voor een nieuw treinstation en reserveren we ruimte aan de zuidkant van de wijk voor 2000 tot 3000 woningen. De toegevoegde waarde van het nieuwe station hangt samen met een verdubbeling van het spoor Deventer-Olst, wat nu nog enkelspoor is. Bij het nieuwe station zien we kansen om zo'n 500 woningen toe te voegen. Goede fietsverbindingen en het nieuwe station geven invulling aan het STOMP-principe bij de ontwikkeling van deze nieuwe woonwijk. Een andere conditie is het verwijderen van de (landschapsontsierende) hoogspanningskabels die parallel aan de bestaande wijk Zwolle-zuid lopen. Met het verwijderen ervan kunnen we de nieuwe woonwijk stedenbouwkundig laten aansluiten op de bestaande wijk. Fietsafstanden naar het station, het centrumgebied en overige voorzieningen houden we dan zo kort mogelijk. Onder de hoogspanningslijnen woningen bouwen is niet toegestaan. De magneetvelden tasten de volksgezondheid aan.

5.2

Om woningen in dit gebied te kunnen realiseren zijn we afhankelijk van andere partijen. Tennet voor hoogspanningskabels. NS en Prorail voor het nieuwe treinstation. Het risico is dat deze partijen (voorlopig) niet willen investeren. Vraag is of het niet realiseren van een treinstation en/of het laten staan van de hoogspanningskabels showstoppers zijn voor de gewenste woningbouw.

Dat is niet het geval. Woningbouw kan, maar heeft wel een aantal nadelen:

- Wanneer de hoogspanningskabels niet verdwijnen komt de nieuwe woonwijk stedenbouwkundig verder af te liggen van de bestaande woonwijk. Dit gaat ten koste van de basiswaarde 'Nabijheid'. De fiets- en loopafstanden naar bestaande voorzieningen nemen toe. Stedenbouwkundig en landschappelijk kan desondanks wel een uniek woonmilieu gerealiseerd worden op basis van de aanwezige groenstructuren, het verbinden daarvan en de inbedding van de woonwijk daartussen. Dat kan op de middellange termijn mét de hoogspanningskabels. Voor de lange termijn is het wenselijk dat ze worden verwijderd om de wijk af te maken richting de bestaande woonwijk.
- Met het schrappen van het treinstation bieden we geen alternatief voor de auto. Het STOMP-principe is hierdoor veel minder goed in te vullen op de ontwikkeling van deze nieuwe woonwijk. Het is echter wel relatief eenvoudig de nieuwe wijk voor de auto te ontsluiten. Dan kan via de bestaande provinciale weg N337. Nota bene: ook met een treinstation is ontsluiting van de nieuwe woonwijk op de provinciale weg nodig.

De keuze om in het RTP stevig in te zetten op het verwijderen van de hoogspanningskabels is ~~ook~~ een strategische keuze naar Tennet ten behoeve van het gesprek dat op dit moment met hen gevoerd wordt. Het is de opgave om belangen met elkaar te verbinden. Tennet zet in op het versterken van de nationale energie-infrastructuur. Daarvoor is ruimte nodig rondom Zwolle. Bijvoorbeeld bij Hessenpoort en de Sekdoornseplas. De gemeente Zwolle wil graag dat de hoogspanningslijnen verdwijnen voor de Zwolse woonopgave.

Stadsbroek

Voor Stadsbroek loopt een gebiedsproces waarin vier varianten nader worden onderzocht. Dit op basis van de door de gemeenteraad vastgestelde 'richtinggevende uitspraken' voor dit gebied. De varianten hebben steeds een andere invalshoek, waarbij vervolgens wordt bekeken welk type woning daarbij past en welke aantallen dit oplevert. Uitgangspunt daarbij is dat Stadsbroek ~~altijd~~ een kleinschalige bijdrage levert aan de woningbouwopgave.

Het gebiedsproces voor Stadsbroek wordt apart doorlopen, los van het RTP en levert uiteindelijk een resultaat op, waarbij ook inzicht gegeven wordt aan de bijdrage in de woonopgave. De verwachting is dat dit ook in het najaar is. De participatie over Stadsbroek is voorzien voor de zomervakantie. Het is nu nog onzeker of de uitkomsten van het gebiedsproces Stadsbroek meegenomen kunnen worden in de Aanvulling van de Omgevingsvisie.

In het traject van het RTP is gesproken over de potentie van Stadsbroek voor woningbouw, juist ook als aanvulling op de bestaande Zwolse woningbouwprogrammering met een groot aandeel stedelijke woonmilieu (Stadshart, Spoorzone, etc.).

Het merendeel van de grond in het gebied Stadsbroek is in eigendom van de gemeente Zwolle. We hebben hier de regie en daarmee grip op een eventuele woningbouwopgave (betaalbaarheid, bijzondere woonconcepten, wonen met water/NOVEX) en kunnen daardoor ook snel schakelen in het toevoegen van het gewenste sub-urbane woonmilieu. Juist in de behoefte aan dit sub-urbane milieu kan Stadsbroek voorzien in de wetenschap dat de huidige ontwikkelingen met sub-urbane woonmilieus komende jaren tot een afronding komen en ontwikkeling van dit milieu in Vechtrand of Zwolle-Zuid meer tijd kost. ~~Ook kunnen we hier de~~Dit geldt ook voor de aantallen. Als ~~realiseren als~~ we uitgaan van 20 woningen per hectare ~~in de wetenschap~~met de kennis dat we voor de eerste woningen bij Vechtrand of Zwolle Zuid aanmerkelijk meer tijd nodig hebben. Ook dan is een blauwgroene omgeving te creëren met de functie van een stadspark.

5.2

We redeneren in het gebiedsproces vanuit de waarde van het gebied. Dat mondt uit in een voorkeursrichting, wat er ook toe zou kunnen leiden dat er een reële potentie voor woningbouw is in het gebied. Zover zijn we op dit moment nog niet in het gebiedsproces. Resultaten volgen, zoals hiervoor aangegeven, later dit jaar.

Marslanden

Het RTP gaat in op de toekomstige ontwikkeling van Marslanden. We zetten in op een efficiënter ruimtegebruik op dat terrein. Ook is een uitbreiding ervan (op termijn) niet uitgesloten om aan de vraag naar MKB-bedrijvigheid te kunnen voldoen. Uitgangspunt is in ieder geval te starten met een traject voor het optimaal benutten van de huidige ruimte op Marslanden. Dat kan bijvoorbeeld door het verplaatsen van grootschalige bedrijvigheid (naar Hessenpoort) en daarmee ruimte te creëren voor kleinschalige (MKB) bedrijvigheid.

Vraagstuk is wanneer we de planvorming oppakken voor de uitbreiding van Marslanden. Risico is dat het intensiever gebruik van het bestaande bedrijventerrein veel tijd in beslag neemt. Bijvoorbeeld als een verplaatsing niet van de grond komt. We zijn als gemeente afhankelijk van ondernemers in het gebied in de bereidheid om te gaan verplaatsen. Wanneer het intensiever gebruik van de ruimte op Marslanden niet van de grond komt kunnen we aan nieuwe MKB-bedrijvigheid die zich op Marslanden wil vestigen geen ruimte bieden. Daar zou de uitbreiding van het terrein wel invulling aan kunnen geven. Anderzijds betekent het direct starten van de planvorming voor uitbreiding van Marslanden dat de prikkel om volop in te zetten op intensiever ruimtegebruik van het bestaande terrein (deel) verloren gaat.

Voorstel is om de komende jaren eerst volop in te zetten op intensiever ruimtegebruik. Afhankelijk van de resultaten van dat traject kan besloten worden om Marslanden te gaan uitbreiden. De omvang van de behoefte in nieuwe MKB-bedrijvigheid op

Marslanden speelt daarbij een rol. Het zou zonde zijn als die bedrijvigheid voor Zwolle verloren gaat, omdat er geen plek is.

5.2

Vechtrand

Vechtrand is de neerslag van de uitgangspunten uit de Verkenning Ceintuurbaanzone en het antwoord op de vraag of de gebieden Vechtpoort 1 en Vechtpoort 2 al dan niet voor woningbouw in aanmerking komen. Samen met de wateropgave kan de ontwikkeling van de Vechtrand zich ontpoppen tot een majeure regionale- en landelijke propositie (NOVEX).

Er is dan ook voor één gebied gekozen. Het betreft het één grote, samenhangende gebiedsontwikkeling waarbij de thema's wonen, werken mobiliteit en klimaat integraal aan bod komen. Die opgave is complex en meervoudig.

In de beslisnota en het RTP is aangegeven dat we vanuit de basiswaarden en het principe 'nieuw helpt bestaand' het gebied Vechtpoort 1 (voor 2035-2040) als woningbouwlocatie aanwijzen ~~is aangewezen~~. Vechtpoort 2 ontwikkelt zich als gebied waar de blauwgroene opgave de ruimte krijgt met mogelijk ondergeschikt daaraan kleinschalige woningbouw.

In de paragraaf 'Blauwgroen' van het RTP is de wateropgave beschreven. Daaruit blijkt dat we ten oosten/zuiden tijdelijke waterberging hebben te organiseren om droge voeten te houden in de stad. Vechtpoort 1 en Vechtpoort 2 maken deel uit van het gebied waar de wateropgave speelt. Vechtpoort 2 is daarmee uitgesloten als locatie voor grootschalige woningbouw.

Juist het gebied van Vechtpoort 2 kan een bijdrage leveren aan de klimaatopgave, als onderdeel ~~ook~~ van de sponsstrategie Sallandse Weteringen. Daarmee past het gebied naadloos in de NOVEX-afspraken, zoals onder andere ook geformuleerd in de (concept) Uitvoeringsagenda van de regio Zwolle. Tegelijk lopen er op dit moment bestuurlijke gesprekken om het betreffende gebied mee te nemen in de Rregiodeal.

Mobiliteit

5.2

Voor mobiliteit zetten we vol in op het versterken van het hoofdwegennet waar de Ceintuurbaan onderdeel van uitmaakt. De ring wordt opgewaardeerd met doorstroming en betrouwbaarheid als basisprincipes. Over de Ceintuurbaan wordt gezegd dat daar de grootste opgave ligt, met wellicht ook ongelijkvloerse kruisingen. In de verkenning Ceintuurbaanzone is een model uitgewerkt met een gedeeltelijke ondertunneling van de Ceintuurbaan. Verder wordt voor Vechtrand ingezet op een sterke HOV-busstructuur vanaf het station, via Vechtrand naar de stadsrandhub. In het RTP wordt aangegeven dat daarvoor in de toekomst een aparte busbaan ~~voor~~ nodig zou kunnen zijn.

In het RTP staat ~~niet een~~geen oostelijke randweg ingetekend. Uit studies (Witteveen en Bos/Omgevingseffectrapportage en Goudappel/netwerkanalyse mobiliteit) blijkt dat een

oostelijke randweg vanuit de mobiliteitsopgave nauwelijks toegevoegde waarde heeft en niet nodig is. Ook voor Vechtpoort 1 heeft een nieuwe randweg geen toegevoegde waarde, omdat de ontsluiting daar vooral gericht moet zijn op het ontsluiten van de nieuwe woonwijk. Focus moet dan ook liggen op de Ceintuurbaanzone en het HOV, wat dan ook in het RTP is opgenomen en waarvan wordt gezegd dat zo spoedig mogelijk het onderzoek naar het 'hoe dan' moet worden opgepakt. Dit ook in de wetenschap dat ook verkeer vanuit Oosterenk daarop ontsloten moeten worden. Zowel het opwaarderen van de Ceintuurbaan, ~~als~~ de versterking van het HOV, als de ontsluiting van Vechtpoort 1 naar de Hessenweg/N340 is complex, duur en kwetsbaar. Het is dan ook belangrijk dit zo snel mogelijk ~~dit~~ verder te onderzoeken.

5.2

Voor de ontsluiting van Vechtpoort 1 is het vooral belangrijk in het RTP aan te geven dat de auto-ontsluiting van het gebied niet via Berkum gaat. Vandaar dat is opgenomen dat de ontsluiting richting de Ceintuurbaan en richting de Hessenweg/N340 zal moeten. Hiermee zijn aanzienlijke kosten gemoeid. In de ontwerpopgave is daarbij rekening te houden met een mogelijke ontwikkeling van Vechtpoort 2 met woningbouw. Verder is het zo dat gestart zou kunnen worden met een kleinschalige start van de wijk Vechtpoort 1, aansluitend aan het stadspark. Dit kunnen enkele honderden woningen zijn. De ontsluiting hiervan kan dan nog via het bestaande wegennet.

5.2

Voorgesteld wordt in het RTP de volgende tekst op te nemen:

1. Een goede verbinding van Vechtrand met de rest van Zwolle en naar het omliggend gebied is nodig. De Ceintuurbaan is en blijft hierin dé centrale schakel, ook voor de regio, waarbij we de Ringfunctie willen versterken. Tegelijk is de Ceintuurbaan een barrière om Vechtrand met de stad te verbinden. Dit is een grote opgave en vraagt om nader onderzoek naar de ruimtelijke inpassing van de Ceintuurbaan en de kruisende verbindingen. Belangrijk is dit onderzoek op korte termijn te starten vanwege de randvoorwaardelijkheid daarvan voor de ontwikkeling en bereikbaarheid van Zwolle. Bij het onderzoek voor de Ceintuurbaan houden we ook de lange termijn bereikbaarheid (na 2040), en andere opties die er zijn om de Ceintuurbaan te ontlasten, nadrukkelijk in het vizier. Zodat keuzes in het hier en nu ook robuuste keuzes naar de toekomst zijn. En daarmee de bereikbaarheid en cruciale scharnierfunctie van Zwolle in het regionale mobiliteitssysteem goed geborgd blijft. Samenwerking met onze regionale partners en Rijk, o.a. in het kader van NOVEX, is daarbij van groot belang.
2. De ontsluiting van een grootschalige woningbouwontwikkeling in Vechtpoort 1 voor de auto kan niet volledig lopen via het bestaande wegennet. Dat geeft problemen in Oosterenk en Berkum. Hier is een nieuwe ontsluitingsweg voor Vechtpoort 1 voor nodig. We zien kansen in een wijkontsluitingsweg voor Vechtpoort 1 naar de Ceintuurbaan en de Hessenweg/N340. Deze weg kan ook bijdragen aan een robuuster regionaal mobiliteitssysteem. Verder onderzoek is nodig om de ligging van deze weg scherper te krijgen. Het betreft daarbij een integrale opgave waarbij landschap en de klimaatopgave medebepalend zijn. Voor voetganger en fiets wordt conform het STOMP-principe ingezet op directe verbindingen naar Berkum en Oosterenk.

5.2

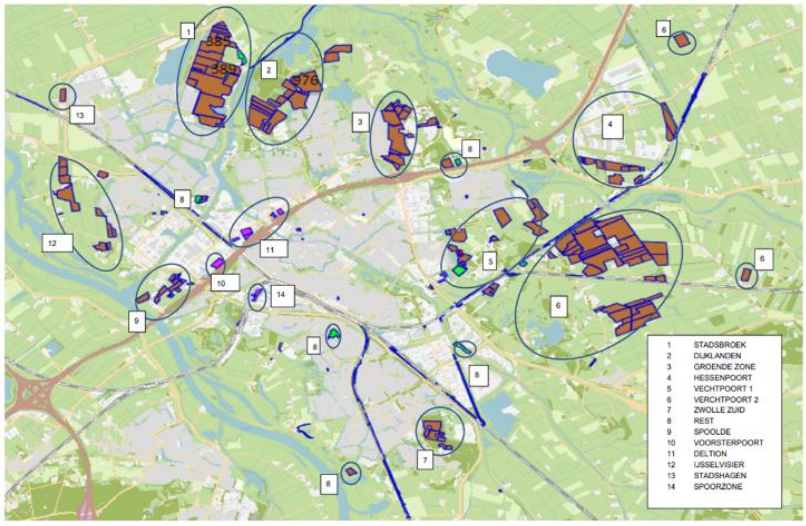
Vechtpoort 2 (als onderdeel van Vechtrand)
In de beslisnota over het Ruimtelijk Toekomstperspectief staat toegelicht waarom we Vechtpoort 2 niet aanwijzen als gebied voor grootschalige woningbouw voor 2040. Dit, ondanks dat de gemeente Zwolle hier veel gronden in bezit heeft. De onderstaande kaart laat dat zien. Vechtpoort 2 staat genoemd onder '6'.

Als gemeente zijn we eigenaar van de gronden. Bij de grondaankoop zijn wel privaatrechtelijke afspraken gemaakt.

- De verkopende partij van destijds heeft tot 1-1-2028 vruchtgebruik van de gronden (vooral agrariërs);
- Na 1-1-2028 is er een keuzemoment voor de gemeente. Gronden houden of verkopen.
    - Houden: nabetaling aan de voormalige grondeigenaren: €5.1.2b per m2. Het totale gebied is 171 hectare. De nabetaling is in totaal dan maximaal 5.1.2b euro. Ongeacht al dan niet toekomstige wijziging van bestemming grond.
    - Verkopen tegen een vast bedrag aan de voormalige eigenaren: In totaal kan dat 5.1.2b euro opleveren. We hebben als gemeente de gronden gekocht voor 5.1.2b euro.

Voor 1-1-2028 zullen we als gemeente een besluit moeten nemen over het houden of verkopen van de gronden. Dat vraagt nader onderzoek en een strategie om dit kunnen te bepalen. Daarbij valt onder andere te denken aan:

- Is het bijvoorbeeld mogelijk de gronden in te zetten voor water- en natuuropgaven(stikstof)? Zijn collega-overheden geïnteresseerd om hier in mee te financieren? Of;
- Is het mogelijk nadere afspraken te maken met de voormalige grondeigenaren om de datum van 1-1-2028 naar een later moment op te schuiven?

De vier basiswaarden en blauwgroen in relatie tot lopende gebiedsontwikkelingen
In het proces van het RTP en ook uit het participatietraject kwam de vraag naar voren wat de identiteit is van Zwolle~~:~~ waarin zijn we onderscheidend? Dit heeft geleid tot de vier basiswaarden, waarbij de waarden noaberschap, nabijheid en blauwgroen nagenoeg unaniem worden onderschreven. De basiswaarden ‘Zwolle ondernemend’ is tijdens het ambtelijk/bestuurlijk traject toegevoegd. Blauwgroen is ook wat Zwolle is: de deltastad, het leven met water, NOVEX. In het RTP wordt dit op een aantal plaatsen nadrukkelijk benoemd. Vandaar dat in de paragraaf over blauwgroen ontwikkelprincipes zijn geformuleerd. Juist ook om recht te doen aan onze basiswaarden. We zien deze als een kans, als onderdeel van de ontwerpopgave en de uniforme aanpak daarin. Het Noorderkwartier is daarvan een goed voorbeeld ~~nu~~, evenals Harculo en de aanpak van de Singel in combinatie met de woonopgave. We zien dan ook geen belemmeringen voor lopende gebiedsontwikkelingen waar bijvoorbeeld nog geen ROP, of andere door de gemeenteraad vastgestelde kaders aan ten grondslag liggen. Het RTP biedt daarvoor ook de gewenste flexibiliteit en maatwerk per locatie.

In het RTP hebben we daar de volgende passage over opgenomen (hoofdstuk 4, paragraaf 4.1):

“We zetten in op het kwalitatief verbeteren van de groenstructuren. We zien bij de lopende gebiedsontwikkelingen dat woningbouwplannen mede liggen in de hoofdgroenstructuur. We leveren dan maatwerk per opgave en benutten de kansen die zich voordoen voor een robuuste groene structuur die wijken, buurten, gebieden, de stad en het landelijk gebied met elkaar verbindt. Daarbij kijken we altijd naar het grotere geheel: de gehele Zwolse hoofdgroenstructuur, waarbij we inzetten op een kwalitatieve

versterking daarvan. In specifieke gevallen kunnen we er dan voor kiezen om ruimte te geven aan een woningbouwinitiatief als deze is gelegen in een laagwaardig deel van de hoofdgroenstructuur, waar geen specifieke opgave vanuit groen ligt. Dit ter plaatse van bijvoorbeeld gras, lage beplanting en niet/weinig waardevolle bomen. Tegelijkertijd kijken we wel hoe we elders de hoofdgroenstructuur kunnen versterken, waarbij we zoeken naar structuurversterking en verbindingen".

Legenda toegepaste uitzonderingsgrondslagen

In dit document zijn gegevens definitief geanonimiseerd op grond van:

Wet	Artikel	Omschrijving	Pagina's
Wet open overheid	Art. 5.1 lid 2 sub b	De economische of financiÃ«le belangen van de Staat, andere publiekrechtelijke lichamen of bestuursorganen, in geval van milieu-informatie slechts voor zover de informatie betrekking heeft op handelingen met een vertrouwelijk karakter	6
Wet open overheid	Art. 5.1 lid 2 sub e	De eerbiediging van de persoonlijke levenssfeer	1
Wet open overheid	Art. 5.2	Persoonlijke beleidsopvattingen	1, 3, 4, 5

From: "5.1.2e " <5.1.2e @zwolle.nl>
Sent: 3/27/2025 7:55:06 AM
To: "5.1.2e " <5.1.2e @zwolle.nl>, "5.1.2e " <5.1.2e @zwolle.nl>, "5.1.2e 5.1.2e " <5.1.2e @zwolle.nl>, "5.1.2e " (5.1.2e " <5.1.2e @zwolle.nl>
Cc: "5.1.2e 5.1.2e " <5.1.2e @zwolle.nl>
Subject: memo afhechting punten RTP voor pfo

Collega's

Op het gevaar af dat ik het gisteren niet helemaal goed begrepen heb reageer ik toch nog even op de memo die ik nu bij de pfo stukken zie en dan mn het deel rond de regionale opgave en de tekst rond Marslanden.

Tav regionale opgave spraken we volgens mij af dat we zouden komen tot een additionele tekst voor RTP (collegevoorstel) en die met Paul en Gerdien in pfo af te stemmen. Met de lijn: we zien regionaal in het proces van REB onvoldoende beweging. Het lijkt verstandig om zelf te gaan verkennen of naast de 50 ha ook nog 35 ha bij ons (met dalfsen, staphorst) zou kunnen landen. En zo als Zwolle positie in te nemen en regionale beweging te organiseren. Ik zie dit nu in hele korte bewoordingen als vraag bij Paul liggen maar nog geen voorstel voor concept tekst RTP? Of zien jullie het proces anders?

Tav Marslanden: er staat nu verwoord hoe we kijken naar de schaarse ruimte. De crux zit m volgens mij erin of je vindt dat de uitbreiding van ML nu al nodig is. Maw, moet je niet bij scenario 1 toevoegen dat je eerst deze beweging wilt afwachten om te bezien of uitbreiding wel nodig is. Dus uitplaatsing grote spelers met eigenlijk de verwachting dat je daarmee voldoende ruimte hebt voor de intensivering van Marslanden. Maar ook hier:misschien begrijp ik het niet goed. Maar voor pfo is m.i. klip en klare scherpe formulering nodig.

1. Alleen verplaatsing van grotere spelers en kijken wat deze schuifruimte mogelijk maakt in intensivering van Marslanden.

2. Keuze 1 plus een mogelijke uitbreiding van Marslanden om te kunnen voorzien in de grote vraag naar kleinschalige kavels als uit analyses blijkt dat intensivering niet voldoende en binnen elke jaren, ruimte gaat bieden (anders zit je als Zwolle op slot voor de ondernemers die kleine kavels nodig hebben).

met vriendelijke groet Zwolle

5.1.2e
5.1.2e
5.1.2e
Postadres: Postbus 10007, 8000 GA Zwolle
Bezoekadres: Grote Kerkplein 15
@: 5.1.2e @zwolle.nl
5.1.2e

Niet printen spaart het milieu.

De gemeente Zwolle beschouwt e-mail als volwaardig communicatiemiddel. Dit betekent dat u erop mag vertrouwen dat de inhoud van dit bericht correct en compleet is.

Legenda toegepaste uitzonderingsgrondslagen

In dit document zijn gegevens definitief geanonimiseerd op grond van:

Wet	Artikel	Omschrijving	Pagina's
Wet open overheid	Art. 5.1 lid 2 sub e	De eerbiediging van de persoonlijke levenssfeer	1

Nadere aanvulling RTP-uitbreidingsruimte bedrijventerreinen Zwolle

Inleiding
Nav het combi PFO over het RTP bestaan nog wat open einden ten aanzien HP4, Marslanden en wijkeconomie. In dit memo wordt op elk afzonderlijk ingegaan en een voorstel of keuze neergelegd zoals besproken in een vooroverleg met 5.1.2e, 5.1.2e en het projectteam RTP/Omgevingsvisie.

1. Voorstel om een verkenning naar het toevoegen van 35 HA aan de uitbreiding van HP4 op te nemen
2. Keuze ten aanzien van uitbreiding van Marslanden
3. Het schrappen van een aparte passage over wijkeconomie

Hessenpoort
Er komst een vraag naar ruimte op Zwolle af van 50-135HA netto. Deze bestaat voor 50 HA uit vraag naar kleinschalige kavels en voor 85HA uit grootschalige kavels. Hessenpoort 4 voorziet in een eerste uitbreiding van 50 HA met grootschalige kavels. Er resteert dan nog een vraag van 35 HA grootschalige kavels.
De grootschalige bovenregionale vraag van geheel Regio Zwolle (250HA) moet landen in de A28 corridor. In regionaal verband is Zwolle hierover in gesprek met Staphorst en Dalfsen (en in later stadium ook met Meppel en Steenwijkerland).
Om dit proces meer kracht bij te zetten, is het voorstel dat Zwolle de resterende 35HA plakt aan de uitbreiding van Hessenpoort 4. Daarmee kunnen we als Zwolle duidelijkheid creëren in wat wij maximaal in regionaal verband kunnen en willen faciliteren. Hiermee pakken we onze voortrekkersrol in de regio. We kunnen dan dus ook stellen dat de rest van de 250 HA elders een plek moet krijgen.

Vraag: akkoord op het opnemen verkenning tot 35 HA aansluitend op eerste 50 HA HP4 in het RTP

Marslanden
Er bestaat een ruimtebehoefte van 50 ha voor kleinschalige kavels, waarvan een klein deel (10 ha) terecht kan op Hessenpoort 3. Voor de overige behoefte (40ha) moet gekeken worden naar intensivering/beter benutten van bestaande terreinen en eventueel uitbreiding met nieuw terrein.
Voor intensivering/beter benutten zal een onderzoek gedaan moeten worden op scherp te krijgen wat de intensiveringspotentie is op onze bestaande terreinen (Marslanden en Voorst). Intensivering vraagt ook om schuifruimte.
We kunnen grote spelers van Marslanden overbrengen naar Hessenpoort 4, daarmee creëren we een deel van de benodigde schuifruimte voor intensivering. Een uitbreiding van Marslanden kan extra schuifruimte bieden
In de tussentijd blijft een enorme vraag bestaan naar kleinschalige kavels (bovenop wat Hessenpoort 3 kan bieden). Daarbij zal deze vraag niet geheel opgevangen kunnen worden d.m.v. intensivering. Hessenpoort 3 zal naar verwachting geen schuifruimte kunnen bieden, gezien de grote vraag zullen deze kavels mogelijk snel weg zijn. Een uitbreiding van Marslanden kan, naast schuifruimte voor intensivering, dan ook voor een

deel voorzien in de grote vraag naar kleinere kavels vanuit ondernemers en voor scale-ups).

Keuze:

1. *Alleen verplaatsing van grotere spelers en kijken wat deze schuifruimte mogelijk maakt in intensivering van Marslanden.*
2. *Keuze 1 plus een mogelijke uitbreiding van Marslanden om te kunnen voorzien in de grote vraag naar kleinschalige kavels als uit analyses blijkt dat intensivering niet voldoende en binnen elke jaren, ruimte gaat bieden (anders zit je als Zwolle op slot voor de ondernemers die kleine kavels nodig hebben).*

Wijkeconomie

Ten aanzien van het onderwerp wijkeconomie is besloten de specifiek hieraan gewijde passage te schrappen. Elders in de tekst zal met een zin worden verwezen naar het verkennen van bedrijvigheid en ondernemen in wijken en buurten.

Legenda toegepaste uitzonderingsgrondslagen

In dit document zijn gegevens definitief geanonimiseerd op grond van:

Wet	Artikel	Omschrijving	Pagina's
Wet open overheid	Art. 5.1 lid 2 sub e	De eerbiediging van de persoonlijke levenssfeer	1

From: "5.1.2e 5.1.2e " <5.1.2e @zwolle.nl>
Sent: 3/21/2025 11:51:58 AM
To: "5.1.2e (5.1.2e " <5.1.2e @zwolle.nl>, "5.1.2e (5.1.2e " <5.1.2e @zwolle.nl>, "5.1.2e " <5.1.2e @zwolle.nl>
Cc: "5.1.2e " <5.1.2e @zwolle.nl>, "5.1.2e (5.1.2e " <5.1.2e @zwolle.nl>, "5.1.2e " <5.1.2e @zwolle.nl>
Subject: Memo agc planning aanvulling OGV

Hoi allen,
In de bijlage het memo richting agc dat 5.1.2e en ik vanochtend nog hebben aangescherpt (gele onderdelen zijn gewijzigd/toegevoegd).
Graag jullie blik er nog even op. Ik zoek nog een scherper antwoord op de vraag (die ik verwacht vanuit de agc) over wat er mis gaat als we deze planning niet halen en de aanvulling OGV niet kunnen vaststellen eind dit jaar. Mochten jullie hier nog wat input op hebben, is dat mooi.
Ik heb straks om 13.30 uur nog een overleg met Gerdien en neem het dan even mondeling mee, zodat we het voor 15.00 uur kunnen versturen.

5.1.2e
5.1.2e

Gemeente Zwolle, Afdeling Concernstaf
Postadres: Postbus 10007, 8000 GA Zwolle
Bezoekadres: Lübeckplein 2
☎ : 5.1.2e
@ : 5.1.2e @zwolle.nl

Legenda toegepaste uitzonderingsgrondslagen

In dit document zijn gegevens definitief geanonimiseerd op grond van:

Wet	Artikel	Omschrijving	Pagina's
Wet open overheid	Art. 5.1 lid 2 sub e	De eerbiediging van de persoonlijke levenssfeer	1

bericht

Zwolle

Memo

Project-, Programma- en Procesmanagement

Aan Agendacommissie

Van College

Datum 20 maart 2025

Onderwerp Aangepaste planning aanvulling omgevingsvisie

Inleiding

In december 2024 is de raad geïnformeerd over het proces voor om te komen tot een aangevulde omgevingsvisie. Om tot een aangevulde omgevingsvisie te komen wordt, op basis van de scenariostudie, de inzichten uit de bouwstenen en de inbreng die is geleverd in het participatieproces, een Ruimtelijk Toekomstperspectief opgesteld. Het Ruimtelijk Toekomstperspectief beschrijft de koers en geeft inzicht in de te maken keuzes en vormt het fundament voor de aanvulling op de omgevingsvisie 'Ons Zwolle van Overmorgen'. De wens is om het Ruimtelijk Toekomstperspectief voor het zomerreces te laten vaststellen door de gemeenteraad. In het najaar van 2025 bieden we de aangevulde omgevingsvisie ter vaststelling aan de gemeenteraad aan.

Kernboodschap

Ons voornemen was begin maart het Ruimtelijk Toekomstperspectief (RTP) met de gemeenteraad te delen. Er is echter meer tijd nodig om te komen tot een volwaardig RTP. Het voornemen is om de raadsbrief met hierbij het RTP donderdag 10 april over te dragen aan de raad. De gezamenlijke wens om het RTP in 2025 door de gemeenteraad vast te laten stellen, blijft ongewijzigd. Daarop blijven we koersen.

Toelichting

Uitstel concept Ruimtelijk Toekomstperspectief

Het opschuiven van het RTP met enkele weken leidt er mede toe dat de technische briefing die op 11 maart a.s. gepland stond, niet is doorgegaan. Hierover is de gemeenteraad al geïnformeerd. Ook vervalt het raadsdebat in Q1 en schuift het moment van de participatie in tijd op. Betrokken stakeholders zijn hier inmiddels van op de hoogte gebracht.

Aangepaste planning

In de komende weken wordt het RTP afgerond. Het RTP wordt op donderdag 10 april a.s. met de raad gedeeld. Tegelijkertijd start ook participatiefase 3 (10 april t/m 7 mei). Na overdracht van het RTP aan de raad is er de mogelijkheid voor een toelichting in een technische briefing en de mogelijkheid tot een raadsdebat, bij voorkeur begin mei. Na afronding van participatiefase 3 worden, zoals ook in de oorspronkelijke planning het geval was, de opbrengsten uit de participatieronde meegenomen in het opstellen van het definitieve RTP.

Samen met de beoordeling van omgevingseffecten wordt het definitieve RTP in juni ter vaststelling aan de gemeenteraad aangeboden, met mogelijkheid tot een technische briefing en raadsdebat. Het raadsbesluit over het Ruimtelijk Toekomstperspectief is de basis voor het uitschrijven en digitalisering van de ontwerp omgevingsvisie, waaraan in de zomervakantie gewerkt kan worden. Daardoor kan in Q3 en Q4 de ontwerp omgevingsvisie ter inzage gelegd worden, en uiteindelijk de definitieve aanvulling op de omgevingsvisie door de gemeenteraad in 2025 vastgesteld kan worden.

Samenvattend vraagt het college de agendacommissie om:

- Technische briefing
  De eerder aangevraagde technische briefing van 11 maart 2025 te verplaatsen naar 15 april 2025. (Het gaat dan om de technische briefing over de uitvoering regionale agenda i.r.t. Omgevingsvisie, het ruimtelijk toekomstperspectief voor de aanvulling van de omgevingsvisie en de netwerkaanpak mobiliteit)
- Optioneel
  Raadsdebat waarin de raad richtinggevende uitspraken kan meegeven begin of half mei
- Optioneel
  Technische briefing in aanloop naar debat over definitieve versie van het RTP voorafgaand aan het raadsdebat
- Raadsdebat
  De wens is om het RTP voor het zomerreces te laten vaststellen door de gemeenteraad. In afstemming met de griffie komen we tot twee mogelijkheid voor een debat:
  1) Een raadsdebat op 10 juni 2025, waarbij college op 3 juni 2025 besluit en overdracht 3 juni 2025 plaatsvindt;
  2) Een raadsdebat op 30 juni 2025 met besluitvorming op 7 juli 2025 (laatste vergadering voor het reces);

  Bij beide opties is het verzoek aan de agendacommissie om af te wijken van de publicatietermijn à 10 dagen.

Een besluit over het RTP voor de zomer is nodig, omdat anders de planning om de aangevulde omgevingsvisie op 15 december 2025 vast te stellen in de gemeenteraad niet haalbaar is. De zomerperiode wordt benut om de Aanvulling Omgevingsvisie te schrijven.

Vervolg

Het vervolgproces om te komen tot een aanvulling op de omgevingsvisie, zoals uitgebreid omschreven in de raadsbrief van december 2024, verandert niet:

1. Verzamelen van bouwstenen voor de aanvulling omgevingsvisie
2. Uitvoeren van een scenariostudie
3. Opstellen van een ruimtelijk toekomstperspectief voor Zwolle op weg naar 2040
4. In beeld brengen van effecten en te maken keuzes
5. Besluiten over de omgevingsvisie Ons Zwolle van Overmorgen

Concreet betekent dit:

- Q1 2025: werksessie met stakeholders, afronden ruimtelijk toekomstperspectief;
- Q2 2025: participatie Zwollenaren, mogelijkheid tot technische briefings (2x) gemeenteraad, mogelijkheid tot raadsdebat over het concept Ruimtelijk Toekomstperspectief;
- Q3 2025: besluit over het Ruimtelijk Toekomstperspectief, opstellen ontwerp omgevingsvisie, ter inzage legging ontwerp omgevingsvisie;
- Q4 2025: beoogde vaststelling aangevulde omgevingsvisie ‘Ons Zwolle van Overmorgen’ met bijbehorende bijlagen (nota van antwoord op zienswijzen, participatiejournaal, OER).

From: "5.1.2e " <5.1.2e @zwolle.nl>
Sent: 12/19/2024 3:21:54 PM
To: "5.1.2e " <5.1.2e @zwolle.nl>, "5.1.2e " <5.1.2e @zwolle.nl>, "5.1.2e 5.1.2e " <5.1.2e @zwolle.nl>, "5.1.2e " <5.1.2e @zwolle.nl>, "5.1.2e 5.1.2e " <5.1.2e @zwolle.nl>
Cc: "5.1.2e " <5.1.2e @zwolle.nl>
Subject: Memo technische briefing Weteringlanden

Beste collega's,
Ter kennisname:
In afstemming met 5.1.2e deel ik het memo dat vanmorgen verstuurd is aan de Raad. Met dit memo kunnen de betrokken raadsleden zich inlezen voordat ze de technische briefing op dinsdag 14 januari (19:30 uur) bijwonen.

met vriendelijke groet Zwolle

5.1.2e
5.1.2e

Gemeente Zwolle, ZWRE
Postadres: Postbus 10007, 8000 GA Zwolle
Bezoekadres: Lübeckplein 2
☎ : 5.1.2e
@ : 5.1.2e @zwolle.nl
Werkdagen: ma, di, do en vr

Niet printen spaart het milieu.

De gemeente Zwolle beschouwt e-mail als volwaardig communicatiemiddel. Dit betekent dat u erop mag vertrouwen dat de inhoud van dit bericht correct en compleet is.

Legenda toegepaste uitzonderingsgrondslagen

In dit document zijn gegevens definitief geanonimiseerd op grond van:

Wet	Artikel	Omschrijving	Pagina's
Wet open overheid	Art. 5.1 lid 2 sub e	De eerbiediging van de persoonlijke levenssfeer	1

toekomst

Zwolle

Memo

Aan Gemeenteraad Zwolle

Telefoon 5.1.2e

Van 5.1.2e, 5.1.2e en 5.1.2e
5.1.2e

Datum 17 december 2024

Onderwerp Informatie omringende watersystemen Zwolle (i.r.t. gebiedsuitwerking Marsweteringlanden)

Inleiding
In het raadsdebat 9 december jl. over Marsweteringlanden is gevraagd waar informatie te vinden is over omringende watersystemen, o.a. bij andere overheden.

Dit memo heeft ten doel deze informatie aan te reiken. Verdere toelichting over deze informatie en de betekenis van deze informatie voor o.a. Marsweteringlanden, vindt plaats in de technische briefing over dit onderwerp.

Kernboodschap
Zwolle is gelegen in de IJssel-Vechtdelta in het beheergebied van Waterschap Drents Overijsselse Delta. Het watersysteem in de IJssel-Vechtdelta is een samenspel van de rivieren IJssel, Vecht en Zwarte Water, het regionaal watersysteem Sallandse Weteringen en het IJsselmeer.
Er zijn de afgelopen jaren diverse studies en onderzoeken gedaan over de IJssel-Vechtdelta, door bijv. Deltaprogramma, Rijkswaterstaat, Provincie Overijssel, Waterschap Drents Overijsselse Delta enz. Via landelijke en regionale samenwerking participeert Zwolle vanuit ruimtelijke belangen en mogelijke overstromingsrisico's in dergelijke onderzoeken/studies.

Toelichting
Zoals vermeld zijn afgelopen jaren diverse studies gedaan over het watersysteem van de IJssel-Vechtdelta inclusief invloed van klimaatverandering. Hieronder zijn een aantal links met rapporten/informatie opgenomen over de IJssel-Vechtdelta (betreft een selectie, niet compleet).

Het Verhaal van de IJsseldelta en Vechtmonding, RWS:
Het Verhaal van de IJsseldelta en Vechtmonding - Rijkswaterstaat Publicatie Platform

Waterrobuust Zwolle en klimaatbestendige groeiregio:
Waterrobuust Zwolle (2019)
Regio Zwolle – klimaatbestendige groeiregio (ondertiteld)

Handelingsperspectieven om te komen tot een waterrobuust Zwolle in het water van de Sallandse Weteringen, STOWA:
Handelingsperspectieven om te komen tot een waterrobuust Zwolle in het water van de Sallandse weteringen. Een strategienotitie | STOWA

Klimaatadaptief ruimtelijke ontwikkelen Regio Zwolle, uitgangspunten voor de verstedelijkingsopgave vanuit het bodem- en watersysteem en klimaatadaptatie:
6-4-3-a-Bijlage-1-Verstedelijkingsstrategie-Regio-Zwolle.pdf

Regionale Sponsstrategie:
Regionale sponsstrategie - Regio Zwolle
buro MA.AN buro MA.AN - Regionale Sponsstrategie Regio Zwolle
20230206_Zwolle_strategieboek_printversie_boek_spreads-1.pdf (pagina 62 e.v.)

Gebiedsbiografie NOVI-regio Zwolle, Strootman landschapsarchtecten:
Gebiedsbiografie 2023 - Regio Zwolle

Hoogwaterbeschermingsprogramma (HWBP): Waterschap drents Overijsselse Delta:
Hoogwaterbescherming (HWBP) | Waterschap Drents Overijsselse Delta | Waterschap Drents Overijsselse Delta

Waterveiligheidsrapportage WDOD incl. normering Sallandse Weteringen:
Waterveiligheidsrapportage 2021

Omgevinsgvisie Zwolle 'Ons Zwolle van morgen 2030', (5.3.2. De groen/blauw structuur in de stad Zwolle:
Document Zwolle - Omgevingsvisie-2021-november.pdf - iBabs Publieksportaal

Vervolg
In een technische briefing in januari 2025 zal nader in worden gegaan op de watersystemen in en rond Zwolle en hoe wordt omgegaan met overstromingsrisico's. In de technische briefing zal ook worden ingegaan op de wisselwerking tussen water(systemen) en ruimtelijke inrichting.
Het samenspel tussen 'water' en 'ruimte' is in 2019 mede de basis geweest voor de Zwolse Adaptatie Strategie (ZAS). Door de combinatie van ZAS en regionale samenwerking IJssel-Vechtdelta wordt er in ruimtelijke projecten in Zwolle de afgelopen jaren ingespeeld op klimaatverandering in samenhang met water(systemen). Voorbeelden hiervan zijn Kraanbolwerk en de noodwaterkering geluidswal Stadshagen (zie boek IJssel-Vechtdelta) waar ruimtelijke ontwerpen of ingrepen goed afgestemd zijn met de kenmerken van het watersysteem.

5.2

De ZAS is in 2021 geïntegreerd in de Zwolse Omgevingsvisie 'Ons Zwolle van morgen 2030'. Met het lopende proces voor de aanvulling Omgevingsvisie 'Ons Zwolle van overmorgen 2040' worden de ontwikkelingen en nieuwe inzichten van afgelopen jaren van bijvoorbeeld het landelijk beleid over 'water&bodem' en de Verstedelijkingstrategie Regio Zwolle 'Warme Harten in een Klimaatadapatieve delta' beleidsmatig vertaald naar Zwolle.

De Verstedelijkingsstrategie zelf wordt momenteel in samenwerking met Rijk en Regio verder uitgewerkt in programma's zoals 'Stedelijk Zwolle' en 'Regionale Sponsstrategie'. De doorwerking hiervan is o.a. terug te zien in de 'Verkenning Ceintuurbaanzone' en de scenariostudie aanvulling Omgevingsvisie. Inzichten hieruit worden meegenomen bij de het opstellen van een gebiedsuitwerking 'Marsweteringlanden'. In praktijk betekent dit dat in 'Marsweteringlanden' beleid wordt geconcretiseerd in samenspel met (water)systeemwerking en ruimtelijke ontwikkelingen op stedelijk niveau. Op die manier kan 'Marsweteringlanden' een bijdrage leveren c.q. een bouwsteen zijn voor een klimaatbestendig Zwolle, waarin het ook in de toekomst prettig wonen, werken en recreëren is.

Kaart gebied Marsweteringlanden

Legenda toegepaste uitzonderingsgrondslagen

In dit document zijn gegevens definitief geanonimiseerd op grond van:

Wet	Artikel	Omschrijving	Pagina's
Wet open overheid	Art. 5.1 lid 2 sub e	De eerbiediging van de persoonlijke levenssfeer	1
Wet open overheid	Art. 5.2	Persoonlijke beleidsopvattingen	2

afgewogen

Zwolle

Memo

Vastgoed

Telefoon 5.1.2e

Aan College van B&W

Van 5.1.2e

Datum 27 maart 2025

Onderwerp Voorkeursrecht in relatie tot het Ruimtelijk Toekomst Perspectief

Deze memo is vertrouwelijk. Openbaarheid van de informatie in de memo kan de (financiële) positie van de gemeente nadelig beïnvloeden.

Inleiding

De gemeente heeft een Ruimtelijk Toekomstperspectief (RTP) gemaakt. Dit RTP is de basis voor een nieuwe, aangevulde Omgevingsvisie. In het RTP geeft de gemeente aan welke functies de grond in de toekomst kan krijgen. Soms zal de grond hierdoor een andere functie krijgen. Een verandering van functie kan deze plekken aantrekkelijk maken voor speculanten en ontwikkelaars. Speculanten willen winst maken door de stijging van de grondprijs bij functiewijziging, en ontwikkelaars willen invloed op de ruimtelijke ontwikkeling. Voor een goede ruimtelijke ordening is dit niet altijd wenselijk. Speculatie kan de grondprijzen verhogen, waardoor de ontwikkeling financieel moeilijker wordt. Als ontwikkelaars eigenaar van de grond zijn, heeft de gemeente minder controle over de ontwikkeling en kunnen minder van haar ambities verwezenlijkt worden.

Het voorkeursrecht is een middel waarmee de gemeente speculatie kan stoppen, haar onderhandelingspositie kan verbeteren en controle kan houden over de gewenste ontwikkeling.

Het voorkeursrecht maakt onderdeel uit van de het gemeentelijke grondbeleid. Het grondbeleid bevat instrumenten waarmee de gemeente kan sturen op de gewenste ruimtelijke ontwikkeling. De meeste van deze instrumenten kunnen gelijktijdig met het Omgevingsplan of daarna gebruikt worden. Voor één van de instrumenten, het voorkeursrecht, is het echter beter om deze ook al te gebruiken vóór het Omgevingsplan. Dit omdat openbaarheid van de intenties van de gemeente aanleiding kan zijn voor grondaankopen door speculanten of ontwikkelaars.

In deze memo wordt het gebruik van het voorkeursrecht in relatie tot het RTP toegelicht.

Kernboodschap

Het college vestigend een voorkeursrecht op de gebieden uitbreiding Zwolle-Zuid en (delen van) Vechtpoort 1, zoals opgenomen in Ruimtelijk Toekomstperspectief. Binnen een termijn van 3 maanden moet de gemeenteraad een besluit nemen over de definitieve voorkeursrechtbeschikking.

De eigenaren worden per aangetekende brief geïnformeerd over het vestigen van voorkeursrecht op hun eigendommen, nadat het voorkeursrecht gevestigd is.

Communicatie over het voorkeurrecht voorafgaand aan het vestigen van het voorkeursrecht, kan de effectiviteit van het instrument, en daarmee de positie van de gemeente, nadelig beïnvloeden.

Toelichting

Eerste recht van koop

Als op een perceel een voorkeursrecht[1] rust, is de grondeigenaar[2] die het perceel wil verkopen, verplicht deze eerst aan de gemeente te koop aan te bieden[3]. Dit geeft de gemeente de kans het perceel te verwerven voordat marktpartijen – bijvoorbeeld speculanten en ontwikkelaars - dat kunnen doen. Een voorkeursrecht betekent niet dat de grondeigenaar verplicht is om de grond te verkopen aan de gemeente. Een grondeigenaar beslist zelf of hij wil verkopen of niet.

Het vestigen van voorkeursrecht verplicht de gemeente niet tot aankoop als het perceel aangeboden wordt. Er mag echter wel verwacht worden dat de gemeente de intentie heeft om het perceel daadwerkelijk te verwerven. Als de gemeente afziet van de aankoop of niet tijdig beslist blijft het voorkeursrecht op het perceel rusten, maar mag de eigenaar gedurende 3 jaar het perceel vrij verkopen. Als het voorkeursrecht grondslag had in een omgevingsplan, is het gevolg dat het voorkeursrecht vervalt[4].

Grondslagen en duur voorkeursrecht

Een voorkeursrecht mag alleen gevestigd worden op een perceel waaraan een niet-agrarische functie is toegedacht, of een moderniseringslocatie. Ook moet het huidige functie van het perceel afwijken van de nieuwe functie. Daaronder valt ook het toestaan van vergelijkbaar, maar intensiever gebruik van een bestaande functie (bijvoorbeeld: meer woningen op een perceel).

De nieuwe functie moet een grondslag hebben in een omgevingsplan, een Omgevingsvisie of in het besluit zelf. Het RTP kan worden gebruikt als onderbouwing van de grondslag in het besluit zelf (de voorkeursrechtbeschikking). Er is (nog) geen Omgevingsvisie of omgevingsplan dat als grondslag kan dienen.

De gemeenteraad kan een voorkeursrecht instellen. Voorafgaand hieraan kan het college een tijdelijk voorkeursrecht instellen.

De maximale (theoretische) geldingsduur van het voorkeursrecht is 16 jaar en 3 maanden. Deze geldigheidsduur is als volgt opgebouwd:

- *Tijdelijke voorkeursrecht: maximaal 3 maanden*
- *Voorkeursrechtbeschikking: maximaal 3 jaar*
- *Omgevingsvisie of omgevingsprogramma: maximaal 3 jaar*
- *Omgevingsplan: maximaal 5 jaar*
- *Verlenging o.b.v. omgevingsplan: maximaal 5 jaar.*

Concreet betekent dit, dat het voorkeursrecht alleen de maximale geldingsduur kan hebben, als uiterlijk binnen 6 jaar en 3 maanden (3 maanden + 3 jaar + 3 jaar) na het vestigen van het eerste voorkeursrecht, eerst een Omgevingsvisie of

omgevingsprogramma vastgesteld is, gevolgd door een vastgesteld omgevingsplan. Door het herhalingsverbod is het belangrijk om rekening te houden met de timing van het inzetten van het voorkeursrecht. Voor een aantal van de locaties uit het RTP is de verwachting dat binnen die termijn geen omgevingsplan vastgesteld zal zijn.

Gevolgen voorkeursrecht
Als een grondeigenaar een perceel wil verkopen waar voorkeursrecht op rust, dan moet hij deze eerst aanbieden aan de gemeente. De gemeente heeft dan een termijn van zes weken om te beslissen of zij in onderhandeling wil treden. Verstrijkt die termijn óf laat de gemeente weten de grond niet te willen kopen? Dan mag de grondeigenaar het perceel gedurende drie jaar vrij verkopen[5]. Wil de gemeente de grond wel kopen? Dan volgen onderhandelingen met de grondeigenaar over de verkoopprijs van het perceel en over de overige verkoopvoorwaarden. Als het niet lukt om tot overeenstemming te komen, dan kan de grondeigenaar een verzoek indienen bij de gemeente om aan de rechter te vragen om de prijs te bepalen. Daar moet de gemeente binnen 4 weken op reageren. Doet zij dat niet, dan is ook hier het gevolg dat de grondeigenaar het perceel drie jaar vrij kan verkopen. De kosten van een eventuele prijsvaststellingsprocedure via de rechter komen voor rekening van de gemeente.

Als het daadwerkelijk tot aankoop komt op basis van het voorkeursrecht, kan de verwerving een aanzienlijk beslag leggen op gemeentelijke middelen. Naast de koopsommen zijn hier ook andere kosten aan verbonden, waaronder rentelasten. Ook loopt de gemeente het risico dat zij moet afwaarderen op de verwerving als het voor een te hoge prijs aangekocht is, de ruimtelijke ontwikkeling niet doorgaat of de markt verslechtert.

De wetgever heeft bij het uitwerken van de wettelijke regeling al een evenwicht aangebracht tussen de belangen van de gemeente en bescherming van de eigenaar tegen inbreuk op zijn eigendomsrecht. De gemeente moet wel zorgen voor een goede motivering van het besluit om voorkeursrecht te vestigen.

Wat is nodig om tot verwerving over te kunnen gaan?
Als de gemeente beslist om de aangeboden grond te kopen, zal zij ook verwervingsbudget beschikbaar of leencapaciteit moeten hebben. Op dit moment zijn hier geen middelen voor gereserveerd. Dit betekent dat er per verwerving bij de gemeenteraad budget gevraagd moet worden. Mocht er afgeschreven moeten worden op de percelen, dan moeten hier ook middelen voor zijn.

Procedure voorkeursrechtbeschikking
De voorkeursbeschikking moet voldoen aan de gedetailleerde eisen uit de Omgevingswet en het Omgevingsbesluit. Zo moeten bijvoorbeeld alle percelen en grondeigenaren vermeld worden.

Als een besluit is gepubliceerd, moeten al deze eigenaren (en andere rechthebbenden) per aangetekende brief geïnformeerd worden over het voorkeursrecht op hun grond. Het besluit moet binnen 4 dagen in het kadaster zijn ingeschreven. Ook de

inschrijvingsverklaring moet aan voorschriften voldoen. Het voorkeursrecht is van kracht vanaf de inschrijving in het kadaster.

Overwegingen
In de periode dat het voorkeursrecht geldt met als grondslag de voorkeursrechtbeschikking (maximaal 3 jaar en 3 maanden) en aansluitend de Omgevingsvisie (maximaal 3 jaar), kan de gemeente gebruik maken van haar voorkeursrecht.

Hoewel de verwachting is dat er niet binnen 6 jaar en 3 maanden een nieuw omgevingsplan is voor alle gebieden, kan de gemeente die tijd wel benutten om o.a. beleidsregels en werkwijzen over het kostenverhaal en de financiële bijdragen verder uit te werken. Dit zijn publiekrechtelijke instrumenten om eventuele speculatie te beperken en om grip te houden/krijgen op ontwikkelingen in gebieden waar de gemeente geen eigenaar is. Ook als het voorkeursrecht zou verlopen, helpt het vestigen van het voorkeursrecht bij het beperken van speculatie.

Volledig grondeigendom geeft de gemeente maximale sturing op de toekomstige ontwikkeling. Maar strategische posities of een aanzienlijk aandeel in het grondeigendom vergroot de sturingsmogelijkheden van de gemeente. Het voorkeursrecht kan helpen om deze posities te verwerven, ook als het voorkeursrecht mogelijk verloopt.

De financiële consequenties voor de gemeente ontstaan pas als de gemeente daadwerkelijk overgaat tot verwerving. Omdat het voorkeursrecht de gemeente niet verplicht om de gronden te kopen, is dit risico te beheersen.

Het vestigen van het voorkeursrecht kan gezien worden als een signaal dat de gemeente werk wil maken van de uitvoering van het toekomstperspectief. Het vestigen van het voorkeursrecht kan echter ook tot onrust leiden onder de huidige grondeigenaren in het gebied. Deze eigenaren informeren voorafgaand aan het vestigen van het voorkeursrecht is niet wenselijk, omdat hierdoor een periode ontstaat waarin de intentie van de gemeente openbaar is, maar het voorkeursrecht nog niet gevestigd is. Dit heeft als risico dat marktpartijen percelen van de eigenaren kopen met het oog op speculatie.

Dit risico bestaat ook als de gemeenteraad niet binnen 3 maanden na het college het voorkeursrecht bevestigt, omdat dan het voorkeursrecht vervalt en pas na 2 jaar weer opnieuw kan worden gevestigd.

Afweging
Het college vestigt het voorkeursrecht op de gebieden uitbreiding Zwolle-Zuid en (delen van) Vechtpoort 1.

Uitbreiding Zwolle-Zuid
Dit gebied is een nieuwe woningbouwlocatie voor ongeveer 3000 woningen, waar marktpartijen nog geen posities hebben ingenomen. Hierdoor kan het voorkeursrecht hier nog erg effectief ingezet worden. Een aandachtpunt hierbij is wel de duur van het voorkeursrecht. Conform de huidige planning is het niet waarschijnlijk dat er binnen 6 jaar en 3 maanden een Omgevingsplan vastgesteld is voor dit gebied. Er bestaat hierdoor een kans dat het voorkeursrecht verloopt.
In de periode waarin het voorkeursrecht van kracht is, kan de gemeente mogelijk wel een strategische of dominante positie krijgen in het gebied. Als de plannen voor het gebied in deze periode nader uitgewerkt worden, heeft dit ook een beperkend effect op eventuele speculatie na het vervallen van het voorkeursrecht, omdat de plannen voor het gebied dan al doorwerken naar de 'werkelijke waarde'. Te hoge grondwaarden die de ontwikkeling hinderen worden hiermee beperkt.

Vechtpoort 1
Het RTP voorziet in Vechtpoort 1 een dynamische stadswijk waar stad en landschap samenkomen.
De gemeente heeft al positie in dit gebied en de andere percelen zijn voor een groot deel van marktpartijen. Er zijn echter nog losse percelen in het gebied waar het voorkeursrecht effectief kan zijn voor het versterken van de onderhandelingspositie van de gemeente en het sturen op gemeentelijke ambities. Ook kan met het voorkeursrecht voorkomen worden dat de marktpartijen hun posities doorverkopen en daarmee de prijs opdrijven. Een Omgevingsplan binnen 6 jaar en 3 maanden zou mogelijk moeten zijn voor dit gebied.

Voor de overige gebieden uit het RTP is het advies om (nog) geen voorkeursrecht te vestigen.

In Stadsbroek heeft de gemeente al een dominante positie, waardoor een grotere positie niet direct effectief is.

Voor de bedrijfslocaties, Marslanden en Hessenpoort, is de verwachting dat het risico op speculatie kleiner is, omdat de financiële marges op deze functies kleiner zijn en omdat er in deze markt minder ontwikkelaars actief zijn. Dit geldt ook voor locaties waar het RTP functies heeft toebedacht voor bijvoorbeeld waterberging en midden-/hoogspanningsstations.

Voor deze gebieden geldt overigens dat in de (nabije) toekomst een voorkeursrecht wel wenselijk kan zijn, bijvoorbeeld om als gemeente meer te kunnen sturen. Dit zijn echter afwegingen per project en hoeven niet vanuit de context van de RTP genomen te worden.

Ook is het mogelijk om het voorkeursrecht te gebruiken om positie te krijgen in inbreidingslocaties. Hierbij gaat het echter vaak om grond met daarop vastgoed. Dit verhoogt de benodigde middelen en risico's aanzienlijk. Daarom worden deze beslissing op projectniveau genomen en niet vanuit de RTP.

Datum 13 maart 2025

Vervolg

De beslissing van de gemeenteraad inzake de definitieve voorkeursrechtbeschikking moet maximale 3 maanden na het collegebesluit genomen worden. Hierbij moet rekening gehouden worden met het zomerreces. Besluitvorming door de gemeenteraad zal uiterlijk 7 juli moeten plaatsvinden.

Legenda toegepaste uitzonderingsgrondslagen

In dit document zijn gegevens definitief geanonimiseerd op grond van:

Wet	Artikel	Omschrijving	Pagina's
Wet open overheid	Art. 5.1 lid 2 sub e	De eerbiediging van de persoonlijke levenssfeer	1

From: "5.1.2e (5.1.2e " <5.1.2e @zwolle.nl>
Sent: 2/26/2024 8:06:26 AM
To: "5.1.2e (5.1.2e " <5.1.2e @zwolle.nl>
Cc:
Subject: Memo voor pfo straks met Dorrit: Toekomstbeeld Wonen

Dag 5.1.2e ,
Zoals jij hebt gevraagd hierbij de memo die vandaag met Dorrit bespreek.
Met vriendelijke groet,

5.1.2e
5.1.2e
Gemeente Zwolle
5.1.2e

Legenda toegepaste uitzonderingsgrondslagen

In dit document zijn gegevens definitief geanonimiseerd op grond van:

Wet	Artikel	Omschrijving	Pagina's
Wet open overheid	Art. 5.1 lid 2 sub e	De eerbiediging van de persoonlijke levenssfeer	1

bericht

Zwolle

Memo

Ruimte en Economie

Telefoon 5.1.2e

Aan Wethouder De Jong

Van 5.1.2e
5.1.2e 5.1.2e en 5.1.2e
5.1.2e

Datum 21 februari 2023

Onderwerp Kwalitatief Toekomstbeeld Wonen Zwolle na 2030: Bouwsteen voor de omgevingsvisie

Doel van het gesprek

Het onderzoek van Ruimtevolk naar het kwalitatieve toekomstbeeld wonen in Zwolle na 2030 is afgerond. Het toekomstbeeld wonen is een van de bouwstenen voor de aanvulling van de omgevingsvisie.
We bespreken de betekenis van de bouwsteen voor deze aanvullingen op de omgevingsvisie.
Om je te laten zien hoe onze feedback verwerkt is tot deze definitieve versie, is de bijlage met vragen en antwoorden achteraan de memo als achtergrond informatie toegevoegd.

1 De feiten

Prognoses groei huishoudens in de gemeente Zwolle tot 2050 groei daarna afvlakking.

• 2023: 62.400 huishoudens
• 2040: 71.000 (CBS) tot 74.100 (Primos) huishoudens
• 2050: 74.000 (CBS)
• Daarna afvlakking huishoudensprognose op basis van prognoses

• Tot 2040: 8.600 (CBS) tot 11.700 woningen (Primos).

Ontwikkelingen per huishoudenstype

- Afname van 1-2 persoonshuishoudens tot 30 jaar (starters, jonge stellen, studenten)
- Aandeel van 1-2 persoonhuishoudens 30-64 jaar en gezinnen op het totaal stabiel, wel absolute groei
- Forse toename van 1-2 persoonshuishoudens vanaf 64 jaar (deels met zorgvraag)

Trends:

- Groei van Zwolle grotendeels afhankelijk van migratie (binnenland en buitenland) door hogere migratie en dalende natuurlijke aanwas
- Vergrijzing en toenemende zorgvraag
- Toenemende huishoudensverdunning: toename kleinere huishoudens (meer kleinere woningen en ‘meer woningen’ per persoon).

Huidige omgevingsvisie
De huidige omgevingsvisie biedt plek voor de 11.700 woningen, de doelgroep voor deze woningen is nagenoeg bekend. Onze plannen passen qua locaties en qua capaciteit.
Kwantitatief op koers: plancapaciteit toereikend.

Extra ambitie
Via de regionale verstedelijkingsstrategie hebben we ons gecommitteerd aan een ambitie om 15.000 tot 20.000 woningen te bouwen tot 2040. Een groeiambitie die is onderbouwd door de prognoses met daarboven op de toenemende binnenlandse migratie en extra inzet voor de huisvesting van talenten en arbeidskrachten.

Met de huidige realisatie en ambitie om 1000 woningen per jaar te bouwen tot 2030 resulteert dit in een opgave van 5.000 – 15.000 woningen in de periode 2030-2050. Onze plancapaciteit is niet toereikend om deze opgave woningbouw (5.000-15.000) woningen te realiseren.

2 De kwalitatieve bevindingen uit het rapport van Ruimtevolk
Dit toekomstbeeld is het resultaat van een exploratief en kwalitatief onderzoek. De resultaten zijn verkregen via:

1. Literatuurstudie
2. Negen diepte-interviews met experts (onderzoekers, professionals uit de praktijk en de Zwolse context
3. Drie focusgroepen met experts (onderzoekers, professionals uit de praktijk en Zwolse context

De kwalitatieve woonbehoefte is zoveel mogelijk geïsoleerd. Woonbehoefte wordt uiteraard ook voor een belangrijk deel ingekaderd door de sociaal-economische positie (of welstand) van een huishouden. Hypothese is dat huishoudens met een enigszins vergelijkbaar budget grotendeels overeenkomstige woonwensen hebben. De betaalbaarheid en woonlasten, alsmede de beschikbaarheid van woningen voor jonge huishoudens, lage inkomens en kwetsbare groepen is bewust en separaat geagendeerd als een op zichzelf staande en belangrijke factor in het rapport.

Constanten in de kwalitatieve woonbehoeften van verschillende doelgroepen:

- Zwolle is een traditionele woningmarkt, maar groepen die open staan voor nieuwe woonvormen en stedelijke woonmilieus groeien
- Woning: Zwollenaren wonen en leven graag ruim
- Woonomgeving steeds belangrijker
- Voorzieningen nabij: van praktisch naar betekenisvol contact
- Samenleving/dynamiek met name voor bijzondere doelgroepen van belang
- Kansen voor gedeelde voorzieningen en ruimtes

Kwalitatieve woonvraag in Zwolle naar woning en woonmilieu

- Starters, jonge stellen: gestapeld of grondgebonden, suburbaan of groen-stedelijk
- Studenten: gestapeld, stedelijk
- Kennismigranten: grondgebonden of gestapeld, stedelijk
- Statushouders, arbeidsmigranten: geclusterd, stedelijk
- Gezinnen: grondgebonden, groen-stedelijke buitenwijk
- Senioren: grondgebonden, groen-stedelijk
- Senioren met zorgvraag: geclusterd gestapeld of grondgebonden, divers Overall
- Voorkeur voor groen-stedelijke woonmilieus

3 Inzichten en spanningen op basis van uitkomsten rapport

- Plancapaciteit is niet toereikend om de opgave woningbouw 2040 2050 (5.000-15.000) woningen te realiseren.
- De groei van Zwolle is grotendeels afhankelijk van migratie: meer sturing nodig op welke doelgroepen de gemeente wil aantrekken.
- Er dreigt een mismatch tussen vraag (groen-stedelijk) en aanbod (centrum stedelijk) tot 2040. Traditionele wind met neiging naar groen stedelijk lijkt op gespannen voet te staan met de centrum stedelijke plancapaciteit. Accent ligt steeds meer op klein en betaalbaar door marktomstandigheden en aandacht voor beschikbaarheid betaalbare woningen. Dit laat zich zo lijkt niet goed matchen met de uitkomsten van het Toekomstbeeld wonen.
- Huishoudens zijn doorgaans vaker op zoek naar extra ruimte, zowel binnen – bijvoorbeeld een extra kamer – als buiten de woning – een grotere tuin, privé of gedeeld. Boodschap vanuit experts is dat de traditionele, kleine appartementen binnen de woonwensen grotendeels niet terugkomen. Hoe er kan worden voorzien in de meer onderliggende woonbehoefte van deze doelgroepen, namelijk voldoende ruimte zowel binnen als buiten. Relevant ook bij verdichten en beter benutten bestaande voorraad.
- De genoemde kwaliteiten vragen om sterkere sturing op kwalitatief ontwikkelen in de huidige programmering en een verfijning van het beeld wat centrum stedelijk, groen stedelijk en sub urbaan is. Een verrijking van de woonlegenda is nodig met productverrijking ten behoeve van de wensen van doelgroepen.
- We zien een binnenstedelijk boeggolf: de bulk van de woningen komt (op papier) op hetzelfde moment op de markt (2027-2030)
- Vanwege grotere onzekerheidsmarges zien we de overprogrammering oplopen van 130% naar 150% tot soms 200% in andere gemeenten.

4 Betekenis bouwsteen voor de aanvulling op de omgevingsvisie:

Voor wie we bouwen:

De mate waarin Zwolle sterker groeit dan de *prognoses* wordt in belangrijke mate bepaald door de aantrekkingskracht van Zwolle in de regio en het land.

Voor een deel hebben we een aardig beeld voor wie we bouwen. Voor een deel ook niet. Meer sturing nodig op welke doelgroepen de gemeente wil aantrekken.

Waar we bouwen:
In de huidige omgevingsvisie gaan we uit van 60% inbreiding vs 40% uitbreiding. Met de huidige plannen Stadshagen, Wijthmen en Harculo zitten we nog mooi op ongeveer 40% (zonder overprogrammering). Voor de aanvulling van 5.000-15.000 woningen is er nog geen enkele mogelijkheid tot uitbreiding concreet aangewezen. De ontwikkelingen van Ceintuurbaan Zone en de Stadsscan komen daar nog bovenop. De *ingrediënten (zie onderstaand)* die de bouwsteen geeft voor de aanvulling op de omgevingsvisie geven aanleiding om deze verdeling opnieuw te beoordelen.

Wat we bouwen:
De genoemde *kwaliteiten* en *trends* vragen om sterkere sturing op kwalitatief ontwikkelen en een verfijning van het beeld wat centrum stedelijk, groen stedelijk en sub urbaan is.

Ingrediënten voor de aanvulling omgevingsvisie (advies van Ruimtevolk):

- Meer ruimte voor stedelijk wonen op z'n Zwols: Groen, gemengd en met voldoende leefruimte binnen en buiten.
- Ook behoefte aan sub urbaan woonmilieu met meer grondgebonden woningen
- Zwolle kent al veel groen stedelijke woonmilieus : Benutten huidige woningvoorraad
- Groeiende groepen huishoudens met kwetsbaarheid vragen om ontmoeting, sociaal toezicht en veiligheid
- Spontane ontmoeting in overgang tussen publiek/privé
- Behoefte aan geclusterde woonvormen
- Een ander perspectief op nabijheid en (digitale) bereikbaarheid voorzieningen
- Flexibiliteit voor de periode richting 2050 en verder

5 Vervolg
Deze bouwsteen met ingevulde formats wordt 29 februari aangeleverd aan de projectgroep Aanvulling omgevingsvisie.
Voor de aanvulling omgevingsvisie worden de volgende data aangehouden:
11 maart zijn er combi PFO's van Gerdien met de vak portefeuillehouders.
12 maart wordt de oogst van de bouwstenen in MT stadsontwikkeling besproken.
26 maart volgt een themacollege over de oogst van de bouwstenen.
28 maart volgt een brief van college naar de gemeenteraad.

BIJLAGE TER ACHTERGROND INFORMATIE
Verwerking vragen en feedback op 95% versie.
Op 18 december is in het Strategisch overleg de 95% versie van de bouwsteen besproken. Vragen uit dit overleg en de feedback van de stadsbouwmeester en planologen zijn verwerkt in twee slagen.
Onderstaand de antwoorden op onze vragen en de verwerking in het stuk.

Slag 1: 15 januari
De grootste aanpassingen zijn gemaakt in:

- de samenvatting
- de inleiding: aanleiding en doel, positie van het document, onderzoeksverantwoording, beperkingen/disclaimer
- hoofdstuk 3: starters en jonge stellen (woonbehoefte wat meer uit elkaar getrokken)
- woonlasten en betaalbaarheid
- ingrediënten voor de omgevingsvisie en toekomstig woonbeleid: eerste drie ingrediënten

Ter toelichting volgen hieronder in blauw onze reactie op jullie opmerkingen.

1 Het rapport laveert tussen ‘wishful thinking’ en daadwerkelijke wensen van doelgroepen. In de onderzoeksverantwoording is gekozen voor het geen rol laten spelen van inkomen of budget. Bij het trekken van de conclusies en bepalen van de ingrediënten voor de omgevingsvisie lopen we hier tegenaan. In alle realiteit hebben we fors te maken met de rol van het inkomen of budget.Het dilemma tussen de vraag naar meer woonoppervlakte (extra kamers voor hobbies, werken, etc.) enerzijds en de financiële haalbaarheid van deze wensen wordt nu volledig buiten beschouwing gehouden. Zouden we hiervoor op een of andere manier nog een toets in kunnen bouwen? Verzoek om de onderzoeksresultaten van de quickscan 30-40-30 prijsverdeling woningbouwprogramma RIGO 2022 mee te nemen.

In dit onderzoek hebben we inderdaad de variabele ‘kwalitatieve woonbehoefte’ zoveel mogelijk geïsoleerd. Dit hebben we in het stuk nu wat nader geduid en beschreven: We hebben verdiept voor welke woning, woonomgeving, en samenleving & dynamiek kiezen mensen uit een bepaalde doelgroep dan (in 2030 en verder) kiezen. Daar hoort ook een kanttekening bij. Immers, woonbehoefte wordt uiteraard ook voor een belangrijk deel ingekaderd door de sociaal-economische positie (of welstand) van een huishouden. Om de complexiteit van deze verkenning beheersbaar te houden, zijn we uitgegaan van de hypothese dat huishoudens met een enigszins vergelijkbaar budget grotendeels overeenkomstige woonwensen hebben. De betaalbaarheid en woonlasten, alsmede de beschikbaarheid van woningen voor jonge huishoudens, lage inkomens en kwetsbare groepen is daarnaast bewust en separaat in hoofdstuk 4 geagendeerd als

een op zichzelf staande en belangrijke factor. Hierin hebben we ook de quickscan (die nog niet eerder bij ons bekend was) van RIGO 2022 meegenomen. Ook in de conclusies is opgenomen dat verkend moet worden hoe het ingredient "*Meer ruimte voor stedelijk wonen op z'n Zwols: groen, gemengd en met voldoende leefruimte binnen én buiten zich verhoudt tot de gemeentelijke ambities met betrekking tot woonlasten van Zwollenaren in de toekomst en een verdeling 30% goedkoop - 40% betaalbaar en 30% duur bij nieuwbouw.

2.Groen-stedelijke milieus zijn erg in trek bij de (toekomstige) Zwollenaar. Jullie maken in het rapport vrij direct de koppeling met de vraag naar een grondgebonden woning, terwijl groen-stedelijke woonmilieus ook prima een (groot) deel appartementen kunnen bevatten. Het is zinvol om te begrijpen wat jullie onder een groen-stedelijk woonmilieu verstaan. Kunnen jullie deze indeling (en kenmerken) nog nader duiden?

Dat klopt, vanuit de experts kwam nadrukkelijk grondgebonden als een veel genoemde type naar voren terwijl de praktijk uitwijst dat dit ook (net als in Zwolle nu, zie Stadsscan) een mix kan zijn. Het gaat met name om boodschap vanuit experts dat de traditionele, kleine appartementen binnen de woonwensen grotendeels niet terugkomen. Hierbij is het vooral het advies te onderzoeken hoe er voorzien kan worden in de meer onderliggende woonbehoefte van deze doelgroepen, namelijk voldoende ruimte zowel binnen als buiten. Deze nuancering is verwerkt in hoofdstuk 5.

3. Het onderzoek geeft nog geen duidelijk beeld welke doelgroepen we nu in Zwolle daadwerkelijk terug gaan zien. Daar zit natuurlijk een interactie in met de keuzes die je maakt en dat je een (t)huis wil bieden voor iedereen. Een conclusie is dan wellicht dat je veel variatie in woonaanbod moet bieden. Zou hier op een of andere manier nog meer aandacht aan kunnen worden besteed?
Dat klopt inderdaad en stond er nog onvoldoende in. Deze conclusie is verwerkt in het eerste ingrediënt in hoofdstuk 5.

4. De resultaten zijn verkregen via exploratief en kwalitatief onderzoek. Kan Ruimtevolk iets zeggen over de getrouwheid en de zwaarte die gegeven kan worden aan het beeld (conclusies en ingrediënten) dat wordt geschetst? Gelet ook op het aantal focusgroepen (deelnemers) en diepte-interviews.

Kan een extra disclaimer of uitleg in de onderzoeksverantwoording hierover meer duidelijkheid scheppen?

Zeker, we hebben de beperkingen/kanttekeningen opgenomen in de onderzoeksverantwoording.

5. Om de conclusies en ingrediënten goed te kunnen wegen is nodig dat we deze afzetten tegen de huidige status in Zwolle (zowel in behoeften als kwantiteiten). Hoe is het nu, wat verandert er en wat betekent dit voor toevoegingen gelet ook op doorstroming in de bestaande voorraad. Wat gaat dit betekenen voor de bestaande (particuliere) voorraad? Het is de vraag of dat in dit document thuishoort, maar met de genoemde ingrediënten wordt deze vraag wel opgeroepen.

Als voorbeeld: De snelst groeiende doelgroep is die van de senioren, die steeds langer thuis wonen en in toenemende mate een vorm van thuiszorg gaan ontvangen. Een derde van de huishoudensgroei betreft zelfs wonen met zorg. In het ideale scenario kan deze groep voor 2030 gehuisvest worden in de huidige focusgebieden en zal er sprake zijn van doorstroming. Echter is een kritisch punt uit de ontwikkeling van de kwalitatieve woonbehoefte dat senioren behoorlijk wijkgebonden zijn en alleen willen verhuizen als een nieuwe woning en woonomgeving duidelijk van meerwaarde zijn. In de bestaande focusgebieden moet er nog veel gebeuren voor deze groeiende groep vrijwillig kiest voor een levensloopbestendig appartement in bijvoorbeeld Oosterenk, Spoorzone of de Zwartewaterallee als ze nu comfortabel in Zwolle Zuid wonen bijvoorbeeld. Als deze keuze niet aantrekkelijk is kan ik me best voorstellen dat er senioren zijn die liever in hun eigen wijk blijven wonen en alleen de begane grond van hun ruime woning gaan gebruiken.

Kunnen jullie daar iets over zeggen?

We weten dat de praktijk uitwijst (ook geven experts dit aan) dat senioren (in algemene zin) graag in hun eigen wijk oud zouden willen worden. Dat kan door hun woning aan te passen (niet in alle gevallen natuurlijk) of door te verhuizen binnen hun wijk. We hebben hierover (ook met de blik op de uitkomsten in de stadsscan) enkele zinsneden over opgenomen: Ook liggen er kansen in de bestaande woningvoorraad die past bij de kwalitatieve woonbehoefte van de toekomst: in de bestaande groenstedelijke woonmilieus in bijvoorbeeld Holtenbroek, AA-landen, Zwolle-Zuid en Ittersum. Dit kan door het zoeken naar verdichtingsmogelijkheden (splitsen, optoppen, aanplakken, uitplinten en het delen van percelen). Verdichting in de bestaande wijken kan ook bijdragen aan de mogelijkheden voor bijvoorbeeld senioren (snelst groeiende doelgroep) om in hun eigen vertrouwde wijk te blijven wonen (via aanpassing woning) of te verhuizen (doorstroming). De inzet op verdichting en hiermee doorstroming biedt dus kansen.

5. Er wordt als bron verwezen naar het Toekomstbeeld van de Regio. Kan in het rapport de wisselwerking met de regio een plek krijgen en wat dit voor de keuzes voor Zwolle betekent?

Hebben jullie gekeken naar de Ontwikkelstrategie wonen van Zwolle 2017-2027 en het Coalitieakkoord? Dan deze graag nog vermelden in de bronvermelding.

Deze zijn ondertussen opgenomen.

6. Nog een aantal specifieke vragen die ook in de punten hierboven in algemene zin naar voren komen.

Hoofdstuk 2:

- Op pagina 12 wordt uitgegaan van groei van 71.000 – 73.000 huishoudens tot 2040, op pagina 14 kom ik een getal van 74.100 huishoudens tegen. Hoe verhouden deze getallen zich tot elkaar? Dit ging om twee verschillende prognoses. Voor de helderheid hebben we er nu 1 gebruikt, Primos 2022. Hierover is ook een voetnoot extra opgenomen.

- In de alinea ‘Ambitie Gemeente Zwolle’ lees ik dat Zwolle een ‘bouwachterstand’ heeft van 7.200 woningen. Hebben we deze doelgroep scherp in beeld? Is een vraag aan onszelf, maar vermoedelijk weten jullie meer. Deze 7.200 is het regionaal tekort, niet enkel van Zwolle. Dit staat nu explicieter benoemd in het stuk. Dit getal komt uit de regio.

- In een scenario waarbij de gemeente tot 2040 25.000 woningen wil/gaat bouwen (en de autonome groei is laag, bijvoorbeeld 8.600 woningen tot 2040), dan zijn er (16.400-7.200 =) 9.200 woningen te realiseren voor doelgroepen van buiten (dus binnen- en buitenlandse migratie). Klopt deze redenering? Deze redenering klopt niet, zoals eerder gezegd is het bouw tekort het totaal van de regio. Wij hebben geen zicht op dat tekort in Zwolle zelf.

- Wat is de huidige opbouw van de Zwolse woningmarkt, qua woningtypes? Dit is een belangrijk vertrekpunt om eventuele ‘mismatch’ te kunnen duiden. Hierop hebben wij niet direct zicht nu, maar kan volgen uit de kruisbestuiving met de Stadsscan.

Hoofdstuk 3:

Er worden 8 verschillende doelgroepen geïnventariseerd. Het rapport richt zich op de kwalitatieve woonvraag. Maar om enig beeld te krijgen van omvang van deze groep nu en in 2040 (en dus een vertaling te kunnen maken naar woonmilieus) is het prettig om de doelgroepen ‘onder te verdelen’ in het staatje op pagina 14. De groep 1-2 persoonshuishoudens in de leeftijd van 30-64 jaar lijkt namelijk onderbelicht in de kwalitatieve analyses.

Kunnen jullie deze acht doelgroepen verbinden aan het type huishoudens (leeftijd x samenstelling) op pagina 14?
Helaas kan dat niet een op een. Hierover hebben we nu ook een toelichting geschreven in het rapport. Voor niet alle doelgroepen zoals uitgewerkt in deze verkenning, is op gemeentelijk schaalniveau een cijfermatige prognose beschikbaar. Dit maakt het dus niet mogelijk om de kwantitatieve ontwikkeling van álle doelgroepen beschreven in hoofdstuk drie één op één te koppelen aan openbare kwantitatieve prognoses zoals beschreven in hoofdstuk 2. Gezinnen zijn bijvoorbeeld wel één op één te koppelen, echter in de doelgroep van huishoudens tussen de 30 en 64 jaar vallen verschillende doelgroepen. Wanneer je dit zou willen koppelen, is aanvullend onderzoek nodig

Slag 2 op 8 februari:
- We schrijven een korte passage over het nieuwe rapport van de Staatscomissie, daarmee sluiten we aan bij de actualiteit. *> op vier plekken in het Toekomstbeeld nu aan de Staatscommissie gerefereerd, de uitspraken uit het Staatscommissie-rapport ondersteunen namelijk de bevindingen van het Kwalitatief Toekomstbeeld. Pagina 15, 16, 18 en 19.*
- In de onderzoeksverantwoording voegen we nog toe: we hebben het stuk ook teruggelegd bij experts voor een schriftelijke reactie. *> toegevoegd bij de*

onderzoeksverantwoording, pagina 9. - We voegen referentiebeelden toe in hoofdstuk 5: inspiratie voor innovatieve woonmilieus op Zwolse schaal. Hiervoor gebruiken we zoveel mogelijk dezelfde foto's als in de Stadsscan *> referentiebeelden toegevoegd op pagina 44 en 45. Met name voorbeelden van ruime appartementcomplexen die momenteel in ontwikkeling zijn. Deze gestapelde woningen worden gekenmerkt door een kwalitatief goede buitenruimte met ruimte voor ontmoeting en groen.* - Ontwikkelstrategie Wonen: 60% binnenstedelijk, 40% suburbaan en 1.000 woningen per jaar bouwen tot 2030. Hier gaan we aan refereren *> aangepast op pagina 15 en in de conclusies.* - Op p.14 verwijderen we "7.200 woningen**".** We willen niet de discussie gaan voeren over dit getal *> verwijderd* - We checken het document nog een laatste keer op type- en spelfouten *> check*

Legenda toegepaste uitzonderingsgrondslagen

In dit document zijn gegevens definitief geanonimiseerd op grond van:

Wet	Artikel	Omschrijving	Pagina's
Wet open overheid	Art. 5.1 lid 2 sub e	De eerbiediging van de persoonlijke levenssfeer	1

Sleutelprojecten en -gebieden

MIDSIZE UTOPIA

Scenarionaam: MONDIAAL ONDERNEMEND 'POORT VAN NOORDEN'

A. Wat zijn de sleutelprojecten en -gebieden van dit scenario?
B. Zijn bepaalde sleutelprojecten en -gebieden afhankelijk van elkaar? Hebben we het bij de ontwikkeling over lange en/of korte termijn? (zie tijdlijn onderaan de pagina)

A) HOSSENPOORT CLUSTER XL
- ENERGIE CLUSTER
- BEDRIJVEN XL
- CIRCULAIR

B) TRANSFORMATIE MARSLANDEN + WONEN (FSI: 2,0)

C) " VOORST + WONEN (MWK2) FSI 2,5

D) A28 - 'TUNNEL OP PROEFJE' → NIEUWE WOON LOCATIE
-ALLEEN DOORMAAND

E) A28 - N35 'RAACTIE → A28 BY PASS

F) SATELLIET 'OOSTERPOORT' / VECHTPOORT
-STEDELIJK + DIVERS

G) GROEN/BLAUW GORDEL

H) GROENE VINGERS VERSTERKEN

Korte termijn — Lange termijn

2030 — 2040 — 2050

Mondiaal Ondernemend — RONDE 1

- "wereldstad met sociale cohesie"
  ↳ beiden zijn goed te combineren.
- Woninggroei nodig voor realiseren infrastructuur (rondweg + OV)
- Intensiveren: bestaand kern uitbreiden + verdichten
- Wonen: sturen op doorstroming en doelgroepen
- Zwolle = nu al regiofunctie, dat stopt niet!
- Versterken van water al is aan industrie → mondiaal verder brengen
  ↳ willen in de stad wonen
- Hebben we veel ruimte nodig voor kenniswerkers?
- Gaan bedrijventerreinen een eigen leven leiden?
  ↳ Sluit het nog aan bij identiteit vd stad?
- Mondiaal = wonen in de stad, werken erbuiten / rand vd stad-
  ↳ ruimtevraag erg afhankelijk van type eco.: kennis, ict, circulair etc.
- Wonen
  ↳ transformatie naar hogere dichtheid in bestaande stad.
  ↳ Voorst, Marslanden
- Mondiaal ondernemend: willen we energievreters hier naarboe halen? → kans om in te zetten op eigen opwek en koppelen aanbod aan vraag.
  ↳ randvoorwaarde = goede energie infrastructuur.
  ↳ gebruik je historie als exportproduct.
- Mobiliteit: Mondiaal ondernemend = max. op mengpaneel
  ↳ beter benutten en uitbreiden bestaande OV-netwerk
- Waterveiligheid: natuurlijk – technisch.
  ↳ ~~belangrijk een~~ als randvoorwaarde voor verdichting

Kaart op basis van Atelier 1

Bij dit scenario waren er meerdere denkrichtingen.
Op onderstaande kaart is de gordelstructuur uitgewerkt.

Mondiaal Ondernemend → kaart op grotere schaal!

- Kennkwaliteit (dorps, plek voor ontmoeting) kunnen bieden aan (internationale) werknemer.
  ↳ zowel hoog als ~~laag~~ praktisch opgeleiden
- Speelveld ~~we~~ eco. markt = europees.
- niet enorm verdichten om kwaliteit van leven te behouden.
  ↳ daardoor: uitbreiding buiten bestaande stad.
- Zwolle wordt onderdeel van G5.
- een goed onderscheidend eco. profiel is essentieel!
- Waterveiligheid opschroeven! anders blijven investeerders weg.
- Wonen staat ten dienste aan de economie.
- Mogelijkheid voor onderwijsvernieuwing.
- Mobiliteit: rondweg wordt veeleer (→ brief VNO-NCW)
  ↳ wat doen met A28? Waar ruimte voor inzetten
  ↳ R.O. nodig om rondweg te financieren
  + stations, HSL, knoop ontw.
- plek geven aan vergrijzing.

Bandbreedtes
- begint bij economie!
- wonen ~~en~~ ee volgt in dezelfde mate
- waterveiligheid staat voorop.
  ↳ robuuste groene zone.

From: "5.1.2e " <5.1.2e @zwolle.nl>
Sent: 7/12/2024 7:35:22 AM
To: "5.1.2e (5.1.2e " <5.1.2e @zwolle.nl>
Cc: "5.1.2e " <5.1.2e @zwolle.nl>, "5.1.2e " <5.1.2e @zwolle.nl>, "5.1.2e " <5.1.2e @zwolle.nl>
Subject: Motie VVD: bouwen aan inkomsten

Ha 5.1.2e ,
De VVD heeft een motie ingediend rondom de PPN met de titel Bouwen aan inkomsten: M-24 VVD - Neem niet alles op je nek.docx (sharepoint.com)

5.2

We zitten momenteel middenin het proces tot de aanvulling op de omgevingsvisie. De groei van de stad en wat dit betekent voor de bouwsteen wonen is onderdeel van dit proces. Kan je nog in een paar zinnen aanvullen dat deze discussie nog komt in het kader van de aanvulling en de raad hier begin 2025 volgens mij (?) een besluit over gaat nemen?
Dat mag even per mail, dan kunnen 5.1.2e en ik het maandag nog even meenemen richting het pfo.

met vriendelijke groet Zwolle

5.1.2e
5.1.2e
5.1.2e

Gemeente Zwolle, Afdeling Concernstaf
Postadres: Postbus 10007, 8000 GA Zwolle
Bezoekadres: Lübeckplein 2
☎ : 5.1.2e
@ : 5.1.2e @zwolle.nl

Legenda toegepaste uitzonderingsgrondslagen

In dit document zijn gegevens definitief geanonimiseerd op grond van:

Wet	Artikel	Omschrijving	Pagina's
Wet open overheid	Art. 5.1 lid 2 sub e	De eerbiediging van de persoonlijke levenssfeer	1
Wet open overheid	Art. 5.2	Persoonlijke beleidsopvattingen	1

Motie: bouwen aan inkomsten

De gemeenteraad van Zwolle, in vergadering bijeen op 5 juli 2024, gehoord hebbende de beraadslaging over de Perspectiefnota.

Overwegende dat:

- Uit het CEBEON onderzoek blijkt dat de gunstige positie van Zwolle te danken is aan de positieve inkomsten als gevolg van grondexploitatie,
- Uit de MPV blijkt dat de toekomstige winstnames richting 2032 volledig opdrogen,
- Het Planbureau voor de Leefomgeving rapporteert dat de opbrengsten van uitleglocaties over het algemeen hoger liggen dan bij binnenstedelijke locaties,

Van mening dat:

- De financieel positieve effecten van een grote nieuwe grondexploitatie tenminste onderkend moeten worden,

Spreekt uit:

- Dat een uitleglocatie een aanvullend positief effect kan hebben op de meerjarige winstnames uit de grondexploitatie.

En gaat over tot de orde van de dag,

5.1.2e

5.1.2e

VVD Zwolle

Ambtelijke advies

Amendement/Motie	Motie
Titel	
Ingediend door fractie	o VVD
Advies	o Ontraden
Toelichting op advies	Motie sluit niet aan bij de voorgestelde beleidslijn, of gaat zelfs daartegen in; motie is onuitvoerbaar Bestuurlijke toezegging die reeds is gedaan vormt de op te stellen nota grondbeleid die kader stellend dient te zijn inzake dit onderwerp.
Consequenties voor capaciteit en budget	
Portefeuillehouder	5.1.2e
Beantwoord door	5.1.2e
Hoort bij doel	6.1.5

Legenda toegepaste uitzonderingsgrondslagen

In dit document zijn gegevens definitief geanonimiseerd op grond van:

Wet	Artikel	Omschrijving	Pagina's
Wet open overheid	Art. 5.1 lid 2 sub e	De eerbiediging van de persoonlijke levenssfeer	1, 2

From: "5.1.2e (5.1.2e" <5.1.2e @zwolle.nl>
Sent: 3/17/2025 1:04:27 PM
To: "5.1.2e " <5.1.2e @zwolle.nl>
Cc:
Subject: 5.1.2e (5.1.2e) heeft een opmerking geplaatst in Tekstdummy RTP Zwolle_Maart 2025

Tekstdummy RTP Zwolle_Maart 2025.docx

5.1.2e (5.1.2e) heeft een opmerking toegevoegd

5.2

Ga naar opmerking

Waarom ontvang ik deze melding van Office?

Instellingen voor meldingen

Dit e-mailbericht wordt gegenereerd door het gebruik van Microsoft 365 door Gemeente Zwolle en kan inhoud bevatten die wordt beheerd door Gemeente Zwolle.

Legenda toegepaste uitzonderingsgrondslagen

In dit document zijn gegevens definitief geanonimiseerd op grond van:

Wet	Artikel	Omschrijving	Pagina's
Wet open overheid	Art. 5.1 lid 2 sub e	De eerbiediging van de persoonlijke levenssfeer	1
Wet open overheid	Art. 5.2	Persoonlijke beleidsopvattingen	1

From: "SharePoint Online" <no-reply@sharepointonline.com>
Sent: 3/25/2025 4:12:50 PM
To: '5.1.2e (5.1.2e)" <5.1.2e @zwolle.nl>
Cc:
Subject: 5.1.2e 5.1.2e) heeft een opmerking in Beslisnota voor college - besluit concept RTP beantwoord

Beslisnota voor college - besluit concept RTP.docx

U hebt een opmerking geplaatst

@5.1.2e 5.1.2e heeft vastgoed de link ontvangen en dragen ze bij?

5.1.2e 5.1.2e) heeft geantwoord

Het document is als het goed (?) is door @5.1.2e gedeeld?

5.2

Ga naar opmerking

5.1.2e heeft een opmerking geplaatst

5.2

U hebt een opmerking geplaatst

@5.1.2e of @5.1.2e 5.1.2e) 5.2

5.1.2e 5.1.2e) heeft geantwoord

5.2

5.1.2e 5.1.2e) heeft geantwoord

5.2

Financiële gevolgen

Betreft doel	611 Omgevingsvisie als leidende agenda
Begroting wijzigen	Nee
Budgetnummer	54000737

Bijlagen

Bijlage 2 – Ruimtelijk Toekomstperspectief

Bijlage 3Effectbeoordeling leefomgeving voor het ruimtelijk toekomstperspectief

Bijlage 4 – *Evt bijlagen van vastgoed*

Bijlage 5 - P~~p~~ublieksversie Ruimtelijk Toekomstperspectief

Bijlage 6 - P~~p~~ersb…

Ga naar opmerking

Waarom ontvang ik deze melding van Office?

Dit e-mailbericht wordt gegenereerd door het gebruik van Microsoft 365 door Gemeente Zwolle en kan inhoud bevatten die wordt beheerd door Gemeente Zwolle.

Legenda toegepaste uitzonderingsgrondslagen

In dit document zijn gegevens definitief geanonimiseerd op grond van:

Wet	Artikel	Omschrijving	Pagina's
Wet open overheid	Art. 5.1 lid 2 sub e	De eerbiediging van de persoonlijke levenssfeer	1
Wet open overheid	Art. 5.1 lid 2 sub f	De bescherming van andere dan in het eerste lid, onderdeel c, genoemde concurrentiegevoelige bedrijfs- en fabricagegegevens	1
Wet open overheid	Art. 5.2	Persoonlijke beleidsopvattingen	1, 2

From: "5.1.2e " <5.1.2e @zwolle.nl>
Sent: 1/15/2024 7:32:22 AM
To: "5.1.2e " <5.1.2e @zwolle.nl>
Cc:
Subject: 5.1.2e heeft u vermeld in Uitvraag gebiedsverkenningen uitleglocatie (concept)_011024).

Uitvraag gebiedsverkenningen uitleglocatie (concept)_011024).docx

@

5.1.2e 5.1.2e heeft een opmerking geplaatst

@5.1.2e 5.2
5.2

U hebt een opmerking geplaatst

5.2

5.1.2e heeft u vermeld

5.2

5.2

Ga naar opmerking

Waarom ontvang ik deze melding van Office?

Microsoft

Privacyverklaring

Legenda toegepaste uitzonderingsgrondslagen

In dit document zijn gegevens definitief geanonimiseerd op grond van:

Wet	Artikel	Omschrijving	Pagina's
Wet open overheid	Art. 5.1 lid 2 sub e	De eerbiediging van de persoonlijke levenssfeer	1
Wet open overheid	Art. 5.2	Persoonlijke beleidsopvattingen	1

From: "5.1.2e " <5.1.2e @zwolle.nl>
Sent: 3/31/2025 10:00:20 AM
To: "5.1.2e " <5.1.2e @zwolle.nl>, "5.1.2e (5.1.2e)" <5.1.2e @zwolle.nl>, "5.1.2e " <5.1.2e @zwolle.nl>
Cc:
Subject: 5.1.2e /5.1.2e /5.1.2e

N.a.v. mail 5.1.2e
5.1.2e, ik weet niet of jij er dan ook bij kunt zijn?
Grt. 5.1.2e

Legenda toegepaste uitzonderingsgrondslagen

In dit document zijn gegevens definitief geanonimiseerd op grond van:

Wet	Artikel	Omschrijving	Pagina's
Wet open overheid	Art. 5.1 lid 2 sub e	De eerbiediging van de persoonlijke levenssfeer	1

-gebieden

Scenarionaam: Natuurlijk Zwolle

A. Wat zijn de sleutelprojecten en -gebieden van dit scenario?
B. Zijn bepaalde sleutelprojecten en -gebieden afhankelijk van elkaar? Hebben we het bij de ontwikkeling over lange en/of korte termijn? (zie tijdlijn onderaan de pagina)

I^a Haerst/De Ruiten → Monofunctioneel agrarisch gebied
2030-2040
↳ extensieve multifunctioneel Ruimte gebruik
↳ Natuur.
→ Waterrijke natuur.
→ Wind energie
→ Biobased landbouw t.b.v. bouwmaterialen.
→ Waterrijk "amfibisch wonen / rood voor rood
~~→ Aardgas op nabij gebied~~

I^b polder maken hoog
= Waterberging
↳ Dan pas andere functies.

II Bouw naby Energie infrastructuur. → Energiestations
2030-'40 ↳ Hessenpoort
↳ Zwolle zuid
↳ Frankhuis.

III Ecologische verbindingen (otters + bevers)
2030 '40 ↳ kop v. Voorst.
↳ Singelzone
↳ Willemsvaart.
↳ toegankelijk voor bevers.
↳ Weidig beheer.

IV Watercasco. → Water, amf. wonen + Natuur
2030-'40.

V Stadsscan locaties. → Herstructurering, mylne
↳ Sloop oud vastgoed
2030-2040. → optoppen.
→ Wonen boven winkels
→ Niet ten koste van Groen

VI Groene alles → Geintaurbaanzone.
↳ of ondertunnelen.

VII 2030-2040 - Stadsbroek. = Stadspark.

Korte termijn — Lange termijn

VIII - Vergroen bedrijventerreinen
4 term. → Groene rijk.
→ "tegelwippen"
<2030 → Gebundeld parkeren = bedrijventerreinen hub.
→ Maarsbergen/Voorst/Wijkgebied

IX ondertunneling A28 → 2040

Eerst stadsscan binnen woon buitengebied.

- Anders kijken
↳ Amfibisch wonen. - wonen op Water

▷ Natuur inclusief is geen doekje voor het bloeden. Mag het niet zijn.

▷ Groen komt nog niet 'extreem genoeg terug'

▷ Hubs: Argument = Ruimte voor groen blauw.

▷ ER is Veel 'aandacht VOOR verstedelijking

▷ "Continuiteit ⇒ behoudan water is.

↓

moet zijn Meer Ruimte voor Groen!

→ Maak duidelijk wat "Groen" is.

→ Huidig agrarisch landschap niet.

↳ Meer dan agrarisch landschap

→ Wat is de "Kernsteen"

→ Hoogte in?

→ gevelstreek bebouwen

→ Verstedelijken op Grote OV-punten.

- Veel Sociaal economische component te.

Wonen

- Anders bouwen

↳ Amfibisch Wonen. = wonen op Water.

Voor discussie hoeveel welke woningen.

→ Doorstroming op de woningmarkt

↳ "nieuw villapark"

→ Ook extensief wonen in buitengebied

From: "5.1.2e " <5.1.2e @zwolle.nl>
Sent: 10/11/2024 8:22:29 AM
To: "5.1.2e (5.1.2e " <5.1.2e @zwolle.nl>, "5.1.2e " <5.1.2e @zwolle.nl>
Cc: "5.1.2e " <5.1.2e @zwolle.nl>, "5.1.2e " <5.1.2e @zwolle.nl>
Subject: Netwerkaanpak Zwolle & OER Omgevingsvisie

Beste 5.1.2e en 5.1.2e ,
Jullie hebben er vast al iets over gehoord, maar we gaan de komende maanden bij mobiliteit aan de slag met een netwerkanalyse. Zie ook de bijlages. Hierbij brengen we het effect van alle ruimtelijke ontwikkelingen in Zwolle op het mobiliteitssysteem in beeld. Met als doel om scherp te krijgen welke maatregelen in de toekomst nodig gaan zijn. En om antwoord te kunnen geven op vragen vanuit gebiedsontwikkelingen waar men ingrepen in het netwerk wil doen (bijv. knip Drijbersingel). We hebben Goudappel gevraagd om dit voor ons te doen.
Vanuit de aanvulling Omgevingsvisie laten jullie een OER maken. Deze heeft raakvlakken en wellicht deels overlap met onze netwerkaanpak. Dat willen we met jullie doorspreken. Ik plan hiervoor een overleg.
Groeten 5.1.2e

Legenda toegepaste uitzonderingsgrondslagen

In dit document zijn gegevens definitief geanonimiseerd op grond van:

Wet	Artikel	Omschrijving	Pagina's
Wet open overheid	Art. 5.1 lid 2 sub e	De eerbiediging van de persoonlijke levenssfeer	1

Procesnotitie Netwerkaanpak Zwolle

Aanleiding

Op dit moment lopen er verschillende studies (Verkenning Ceintuurbaanzone, Visie op de Singel, Aanvulling Omgevingsvisie met o.a. nieuwe ontwikkellocaties) en lopende gebiedsontwikkelingen (o.a. Stadshart, Spoorzone, Zwartewaterzone, Oosterenk) die allemaal een impact hebben op het mobiliteitssysteem. We zien dat deze impact verder reikt dan het directe gezichtsveld en invloedgebied van deze afzonderlijke studies en gebiedsontwikkelingen. Maar juist dat er onderlinge afhankelijkheden aan de orde zijn. Ook in relatie tot de autonome groei die gestaag doorgaat.
Het mobiliteitsonderzoek rond de visie op de Singel heeft bijvoorbeeld aangetoond dat de groei van de stad én keuzes in en rondom de Singel (en het Stadshart) invloed heeft op het functioneren van de ring van Zwolle. Net als dat de Ceintuurbaanzone en diverse gebiedsontwikkelingen dat ook hebben. Stedelijk inzicht, stedelijke impact, en bijbehorende consequenties en randvoorwaardelijke keuzes kunnen daardoor niet sec vanuit een enkele gebiedsontwikkeling of studie aangevlogen worden. We hebben dit in samenhang te duiden en op het schaalniveau van het stedelijk netwerk te beschouwen én te besluiten. Daarvoor is een netwerkaanpak noodzakelijk. In deze notitie beschrijven we hoe we dat de komende periode willen aanpakken.

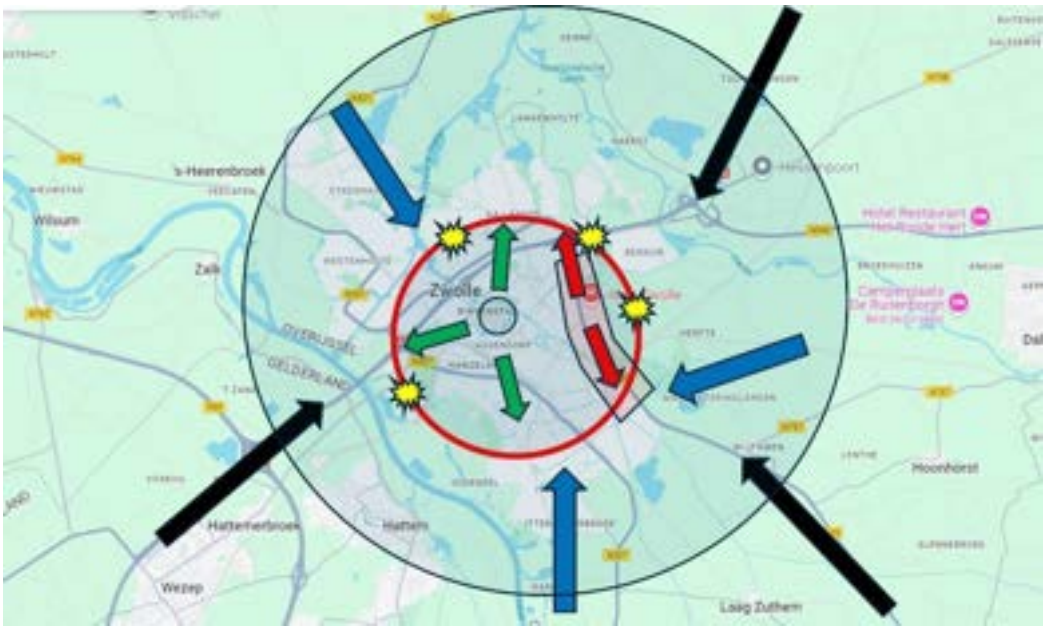
Onze aanpak

We stellen voor om een onderzoek te doen naar de totale impact op het stedelijk netwerk, voor de termijn tot 2030 en de termijn daarna. Om zo vanuit het integrale perspectief op het mobiliteitssysteem:

1) handelingsperspectief te bieden voor de gebiedsontwikkelingen t/m 2030. Zodat we kunnen aangeven welke verkeersingrepen en ruimtelijke keuzes haalbaar zijn en tegen welke consequenties. Zodat daarin minimaal een afgewogen keuze mogelijk is.
2) De randvoorwaardelijke maatregelen en interventies voor een robuust en toekomstbestendig mobiliteitssysteem t/m 2040. Daarin gebruiken we de inzichten vanuit de lopende studies en zorgen we voor de samenhang en ‘optelsom’ van deze studies. Dit gaan we zoveel mogelijk in lijn brengen met de bouwsteen ‘Mobiliteit’ in het proces Aanvulling Omgevingsvisie.

We kiezen daarbij voor een conceptuele benadering van beschikbare restcapaciteit (of ‘lucht’) in het systeem. M.a.w.: hoeveel ‘lucht’ is er nu nog en hoeveel blijft er over nadat je bepaalde ingrepen of opgaven realiseert. En hoe zorg je ervoor dat er ook weer voldoende ‘lucht’ wordt toegevoegd, zodat het systeem voor de stad en regio blijft functioneren (volgens een nog op te stellen normenkader). Dit geeft namelijk inzicht in de ingrepen en maatregelen die óf capaciteit innemen óf capaciteit toevoegen. Denk hierbij aan fysieke ingrepen, benuttingsmaatregelen, gedragsverandering, aanbod van beschikbare alternatieven en ook welke mobiliteitswaarden/normen we acceptabel vinden (incl. de ondergrens qua bereikbaarheid en doorstroming).

Qua onderzoeksgebied gaat het om de stad Zwolle met de uitlopers de regio in (N35, N337, A28, N340). Globaal afgebakend door de buitenste cirkel in onderstaande afbeelding.

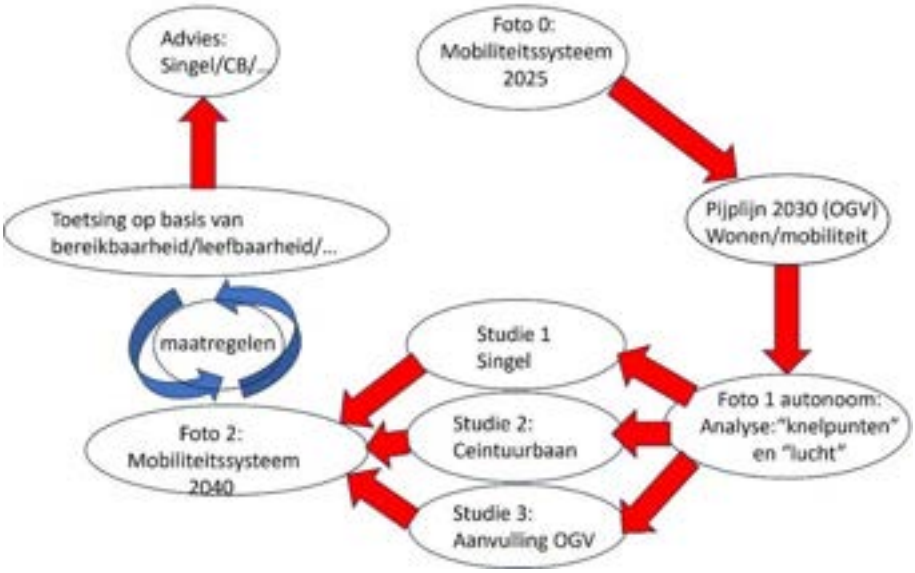

Figuur 1 Gevolg van ontwikkelingen op het systeem

Onderzoekstappen

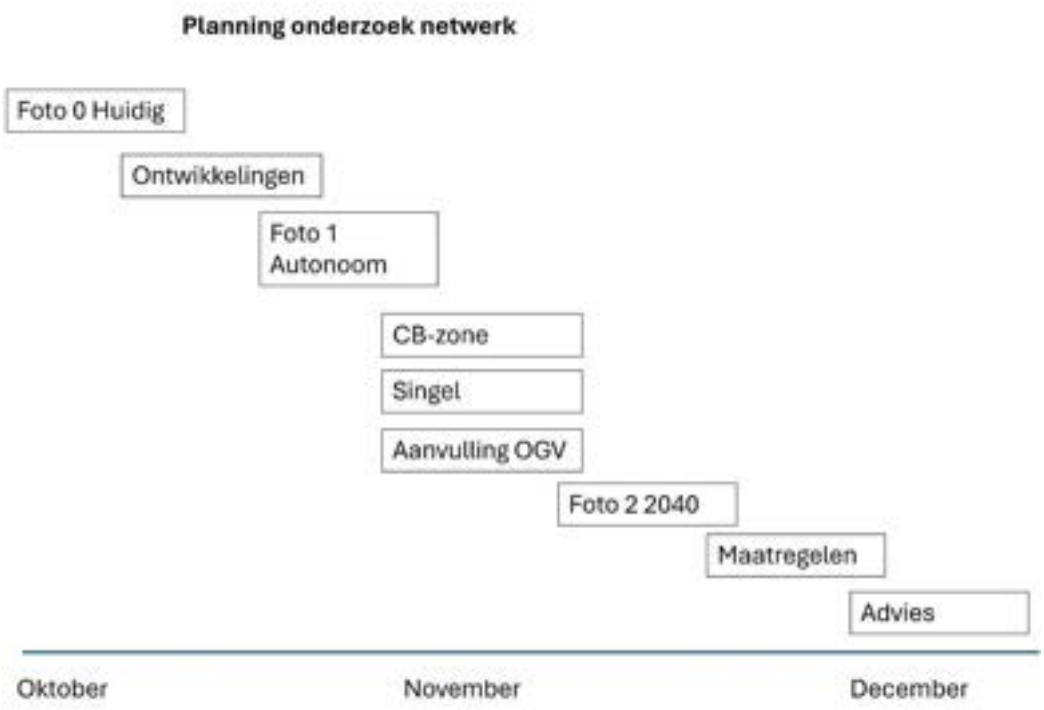
Startpunt is de huidige situatie. Vervolgens brengen we de autonome ontwikkelingen en de mobiliteitseffecten van onze groeiopgave t/m 2030 in beeld. Hierin bepalen (en duiden) we de effecten van de gebiedsontwikkelingen inclusief de mobiliteitsmaatregelen waarover al besluitvorming heeft plaatsgevonden en/of waar financiële afspraken over zijn gemaakt (bijv. MIRT-afspraken).

Volgtijdelijk (en al zoveel mogelijk parallel) creëren we inzicht in de impact van in ieder geval de lopende studies (o.a. Ceintuurbaanzone, Visie op de Singel) en de verdere autonome groei. Vanuit de genoemde studies zijn diverse wensen en toekomstperspectieven geschetst ten aanzien van mobiliteit. Deze brengen we samen en rekenen we door in een verkeersmodel. Dan krijgen we zicht op de effecten van de maatregelen en kunnen we ze toetsen én duiden op het gebied van (maatschappelijke) impact op bereikbaarheid en leefbaarheid. Effecten brengen we afzonderlijk en in samenhang in beeld, direct verbonden aan het proces Aanvulling Omgevingsvisie. En we doen dit voor de verschillende vervoerswijzen, dus multimodaal voor fiets, OV en auto en vrachtverkeer.

Het in beeld brengen, analyseren, toetsen en waar nodig bijstellen van ingrepen/maatregelen zien we voor ons als een iteratief proces. Zo krijgen we op zorgvuldige wijze inzicht op welk deel van het systeem en het netwerk de afhankelijkheden zitten en op welk deel van het netwerk (nog) niet. Dat maakt het eenvoudiger om keuzes te maken of voor te kunnen leggen. En kunnen we in het samenspel met de gebiedsontwikkelingen adviseren over de mogelijkheden voor benodigde en/of randvoorwaardelijke verkeersingrepen. Om daarmee ook voortgang te kunnen houden en niet de stedelijke ontwikkeling van de stad op slot te zetten.
Wanneer de impact op het stedelijk netwerk in beeld is gebracht, kunnen we adviseren waar, wanneer en op welke wijze de majeure (toekomstige) knelpunten moeten worden opgelost. En dus ook welk pakket aan maatregelen daarvoor nodig is en waar mogelijk al met een fasering. Om van daaruit het juiste gesprek te kunnen voeren over de investeringsopgave in relatie tot de gestelde ambities. En concrete voeding te geven aan het proces Regionale Mobiliteitsstrategie vanuit de Regio Zwolle en de lobbyagenda richting het Rijk.

Planning & raakvlakken
Het is gewenst om de uitkomsten van deze aanpak te gebruiken in de studies die nu parallel lopen. Voor de Singelzone en aanvulling Omgevingsvisie loopt dit goed mee in de planning. Voor de Verkenning Ceintuurbaanzone lukt dit niet helemaal, die is bijna klaar. Maar de uitkomsten van die verkenning worden als bouwsteen meegegeven in de Aanvulling Omgevingsvisie. Daar moet het verder verrijkt en concreet gemaakt worden en resulteert het in structurerende keuzes. Dus omdat dit onderzoek samen op loopt met de Aanvulling Omgevingsvisie kunnen we de uitkomsten ook betrekken v.w.b. keuzes in de Ceintuurbaanzone.
Andersom hebben we voor een goede netwerkaanpak ook de structurerende keuzes nodig vanuit de Aanvulling Omgevingsvisie. In november is voorzien dat er een ontwikkelperspectief ligt waarin de inzichten vanuit mobiliteit al zoveel mogelijk zijn meegenomen. Dit perspectief wordt als input vanuit de Omgevingsvisie in de netwerkaanpak doorgerekend. De afhankelijkheden en samenhang maken dat het onderzoek naar het stedelijk netwerk eind 2024 gereed moet zijn.

Aansturing en organisatie
De AO Mobiliteit, 5.1.2e , zal opdrachtgever zijn van het uit te voeren onderzoek. Bestuurlijk opdrachtgever is 5.1.2e . Opdrachtnemer is 5.1.2e .

Gezien de raakvlakken die er zijn met lopende studies en het tempo dat nodig is, stellen we voor deze opdracht extern weg te zetten en een ervaren procesmanager of onderzoeksbureau aan te stellen om dit onderzoek te trekken.

Kosten
De kosten van dit onderzoek worden ingeschat op € 5.1.2f en worden gedekt vanuit het Programma Mobiliteit.

Betrokkenheid andere partijen
Het is een onderzoek dat we in eerste instantie zelf nodig hebben om inzicht te krijgen in het functioneren van ons stedelijk netwerk. En wat ons helpt te reflecteren op de ambities die we hebben en om keuzes te maken.
Maar de impact op het stedelijk netwerk is ook relevant voor onze regionale partners. Daarom is het goed hen mee te nemen dat wij dit onderzoek gaan doen en later ook te betrekken bij de uitkomsten van het onderzoek.
Dat is ook verstandig omdat dit onderzoek weleens de basis kan zijn voor onze strategische mobiliteitsinvesteringen na 2030 en daarmee agenderend is voor gesprekken met provincie & Rijk. Zo levert het onderzoek waardevolle input op voor de grootschalige ontwikkelgebieden (NOVEX), nieuw te maken afspraken v.w.b. de Nationale Woningbouw Impuls en voor het Regionaal Mobiliteitsplan van de provincie Overijssel (c.q. SUMP vanuit de Europese Commissie).

Doorkijk vervolg na dit onderzoek

We maken op de korte termijn een slag om de netwerk -en systeemeffecten in beeld te krijgen. Tegelijk ligt hier een structurele opgave. De regie en strategische inzet op het stedelijk mobiliteitssysteem moet steviger vorm krijgen dan in de huidige situatie. Zowel wat betreft het huidig functioneren als het functioneren naar de toekomst. Om zo grip te houden op de 'lucht' in het systeem, en tegelijkertijd het samenspel met de gebiedsontwikkeling optimaal te faciliteren. Goede monitoring is tevens een must. Hier gaan we op acteren.

Daarin is het een vereiste dat er wordt nagedacht over bereikbaarheidscriteria (rijtijden, capaciteit/intensiteit, verkeersveiligheid en leefbaarheid). Wat verstaan we onder een goede bereikbaarheid? En is die overal in de stad hetzelfde? En kunnen we in een vervolg ook breder dan alleen mobiliteit kijken, naar de impact van de mobiliteitseffecten op de water-, groen- en energiesystemen. Voorbeeld hiervan is Urban Strategy-tool van TNO. Zodat we de impact op het stedelijk netwerk en maatregelen die daar mee samen hangen in verhouding kunnen brengen tot benodigde (ruimtelijke) keuzes en besluiten in de gebieden. Waardoor het MT Stadsontwikkeling ook beter in positie kan komen om de ruimtelijke ambities vanuit de gebieden af te wegen tegen de netwerkeffecten. Parallel aan deze studie denken we uit hoe we de strategische rolneming, de sturing en de governance voor ons zien.

Legenda toegepaste uitzonderingsgrondslagen

In dit document zijn gegevens definitief geanonimiseerd op grond van:

Wet	Artikel	Omschrijving	Pagina's
Wet open overheid	Art. 5.1 lid 2 sub e	De eerbiediging van de persoonlijke levenssfeer	4
Wet open overheid	Art. 5.1 lid 2 sub f	De bescherming van andere dan in het eerste lid, onderdeel c, genoemde concurrentiegevoelige bedrijfs- en fabricagegegevens	4

From: "5.1.2e " <5.1.2e @zwolle.nl>
Sent: 4/2/2025 12:15:23 PM
To: "5.1.2e " <5.1.2e @posadmaxwan.nl>, "5.1.2e " <5.1.2e @posadmaxwan.nl>
Cc: "5.1.2e " <5.1.2e @posadmaxwan.nl>, "5.1.2e (5.1.2e " <5.1.2e @zwolle.nl>, "5.1.2e 5.1.2e " <5.1.2e @zwolle.nl>, "5.1.2e " <5.1.2e @zwolle.nl>, "5.1.2e " <5.1.2e @zwolle.nl>, "5.1.2e 5.1.2e " <5.1.2e @zwolle.nl>
Subject: Nieuwe versie tekstdummy RTP

Dag 5.1.2e en 5.1.2e,

Bijgaand ontvangen jullie de nieuwste tekstdummy RTP! Hieronder nog een aantal aandachts- en verwerkingspunten:

- Zwolle ondernemend is veranderd in Zwolle ondernemende groeiregio – ook graag aanpassen in de figuren
- Speciaal aandacht voor 'de column van 5.1.2e'. Deze willen we invoegen in hoofdstuk 3. Willen jullie deze (zonder gele arcering) op een losse pagina in een tekstvak toevoegen
- Kijk ook goed naar de nummering van de paragrafen.
- Uitbreiding Marslanden: graag verwerken in de integrale kaart.
- Energie: nog graag wijzigingen aanbrengen in de kaart (zie bijlage), ook in de legenda.
- Economie: 'hartjes wijkeconomie' moeten van de kaart.
- Sleutelgebied stadsring: maken kaart + moet worden opgenomen in de integrale kaart.

Graag de volgende aanpassingen in de planningstabel:

1. *Het jaartal 2035 schrappen. Daarmee krijt de tabel een globaler karakter*
2. *De bevolkingsprognoses schrappen en het donkerrode blok over de 10.000 woningen. Staat ook al in de grijze rij eronder.*
3. *Gele blok wijkversterkinglocaties schrappen. Nb. We onderbouwen dit programma in tekst verder nergens. Rood/oranje blok wijkversterkingslocaties al in 2025 starten. Immers we geven er nu ook al uitvoering aan, wanneer initiatieven zich voordoen.*
4. *Gele blok 'Gebiedsproces Stadsbroek laten lopen van 2025 t/m 2029. Rode blok 2029 t/m 2040*
5. *Waarom zit er een gat tussen planvorming railterminal en de uitvoering? Dit op elkaar laten aansluiten*
6. *Planning bedrijventerreinen laten aansluiten op nieuwe teksten.*
7. *Programma ondergrond. Waar komt deze vandaan? Staat verder nergens in de teksten. Stadspark Stadsbroek is daaraan gekoppeld. Waarom? Wellicht hier een koppeling maken met het gebiedsproces.*
8. *Hebben we de andere onderdelen (de programma's) van de planning genoemd in de teksten? Anders schrappen.*
9. *Woningbouw Zwolle-zuid/zuid koppelen aan het station bij mobiliteit.*
10. *Wonen: Zwolle zuid opsplitsen in twee woningbouwontwikkelingen*
    - *Stationsomgeving: 250-500 woningen*
    - *Zwolle-zuid/zuid 2000-3000 woningen*

Mochten jullie nog vragen hebben, dan hoor ik het graag!

Met vriendelijke groet,

5.1.2e
5.1.2e
5.1.2e
Gemeente Zwolle
5.1.2e

Legenda toegepaste uitzonderingsgrondslagen

In dit document zijn gegevens definitief geanonimiseerd op grond van:

Wet	Artikel	Omschrijving	Pagina's
Wet open overheid	Art. 5.1 lid 2 sub e	De eerbiediging van de persoonlijke levenssfeer	1

From: "5.1.2e " <5.1.2e @zwolle.nl>
Sent: 12/11/2024 1:06:01 PM
To: "5.1.2e " <5.1.2e @zwolle.nl>
Cc:
Subject: Nieuwste versie raadsbrief cb-zone

Hoi 5.1.2e ,
Mocht je nog van plan zijn (of tijd hebben) om mee te lezen, hierbij de meest recente versie.
Met vriendelijke groet,

5.1.2e
5.1.2e
5.1.2e
Gemeente Zwolle
5.1.2e

Legenda toegepaste uitzonderingsgrondslagen

In dit document zijn gegevens definitief geanonimiseerd op grond van:

Wet	Artikel	Omschrijving	Pagina's
Wet open overheid	Art. 5.1 lid 2 sub e	De eerbiediging van de persoonlijke levenssfeer	1

From: "5.1.2e" <5.1.2e@zwolle.nl>
Sent: 4/9/2025 8:38:21 AM
To: "5.1.2e" <5.1.2e@zwolle.nl>, "5.1.2e" <5.1.2e@zwolle.nl>
Cc: "5.1.2e" <5.1.2e@zwolle.nl>, "5.1.2e" <5.1.2e@zwolle.nl>
Subject: Online versie samenvatting RTP, graag jullie tips

Hoi,

Hierbij de online versie van de samenvatting van het RTP (de publieksversie, maar zo mogen we die niet meer noemen). Kunnen jullie hiermee uit de voeten, willen we zaken anders? Misschien toch beter om de kaart en de tekst als aparte bestanden te zien? Aan de andere kant is het voor mensen ook lastig om twee schermen naast elkaar te openen…. Graag jullie advies.

Met vriendelijke groet,

5.1.2e
5.1.2e

Tip! Schrijf je in voor onze nieuwsbrief: http://eepurl.com/i1rFq2

Telefoon : 5.1.2e
Mail : 5.1.2e @zwolle.nl
Website : https://www.zwolle.nl/omgevingsvisie

Legenda toegepaste uitzonderingsgrondslagen

In dit document zijn gegevens definitief geanonimiseerd op grond van:

Wet	Artikel	Omschrijving	Pagina's
Wet open overheid	Art. 5.1 lid 2 sub e	De eerbiediging van de persoonlijke levenssfeer	1, 2

Zwolle

Ons Zwolle van Overmorgen

Toekomstplannen 2040 - Zwolle kiest voor gebalanceerde groei

Wij Zwollenaren houden van onze stad en het prachtige buitengebied. Ook in de toekomst willen we een thuis zijn voor iedereen. Daarom hebben we plannen gemaakt voor de toekomst. Daarin staat hoe Zwolle zich ontwikkelt tot 2040, met een doorkijk naar 2050. Dit noemen we het Ruimtelijk Toekomstperspectief. Het is de basis voor de aanvulling en vernieuwing van de huidige Omgevingsvisie.

In het najaar van 2024 gingen we met onze partners en inwoners in gesprek over verschillende opties voor de toekomst van de stad en het buitengebied. Nu hebben we de eerste belangrijke keuzes gemaakt. Zwolle gaat voor groei en ontwikkeling. We bouwen extra woningen, op een manier die past bij onze stad en omgeving. In deze samenvatting lees je wat de belangrijkste keuzes zijn, waar Zwolle naartoe wil en hoe jij je mening kan geven over deze plannen.

Zwolle.nl/Omgevingsvisie
Van 10 april tot en met 7 mei
Geef je mening!

De vier basiswaarden van Ons Zwolle van Overmorgen

Wie zijn wij, waar komen we vandaan en wat vinden we belangrijk? De Zwolse basiswaarden gaan over onze identiteit. Het gaat over verleden, heden én toekomst. Zwolle wil met behulp van deze waarden gebalanceerd groeien, zowel in de stad zelf als in het buitengebied. Dit zijn onze basiswaarden:

1. **Zwolle ondernemende groeiregio**
   Zwolle is de motor voor stedelijke en economische ontwikkeling.
2. **Zwols noaberschap**
   We zorgen voor elkaar, werken samen en bouwen aan sterke buurten.
3. **Zwolle nabij**
   Wonen, werken en ontspannen kan dichtbij huis.
4. **Zwolle deltaspons**
   Water en natuur bepalen hoe we bouwen en leven. Zo houden we droge voeten.

De grote thema's voor de toekomst

Wonen
Zwolle wil bouwen aan een stad waar iedereen zich thuis voelt. Hoeveel woningen er precies bijkomen, hangt af van ontwikkelingen in de toekomst. We groeien in balans. Er komen tot 2040 tussen de 18.250 en 23.500 nieuwe woningen bij, dit is inclusief de 10.000 woningen uit de huidige omgevingsvisie (2030). De nieuwe huizen komen zowel in de bestaande wijken als in uitbreidingswijken in Vechtrand (Zwolle Oost) en ten zuiden van Zwolle Zuid.

Klimaat en water
Zwolle ligt in de delta van de Vecht en de IJssel en ook de Sallandse Weteringen stromen richting Zwolle. We hebben dus veel water om ons heen. Door klimaatverandering worden droge én natte periodes extremer. Daarom moeten we ruimte maken voor water. Dat doen we in de stad en in het buitengebied, zodat we het tijdelijk teveel aan water in natte periodes kunnen opvangen

Groen
Groen is niet alleen 'mooi om te zien'. We maken er ook volop gebruik van. Het is hard nodig voor onze gezondheid, voor de biodiversiteit en voor aanpassing aan het veranderende klimaat. Groen groeit mee met de groei van Zwolle en we zetten ons in voor twee nieuwe stadsparken als onderdeel van Stadsbroek en Vechtrand.

Mobiliteit
De Ring (Ceintuurbaanzone, Zwartewaterallee, Blaloweg, IJsselallee en Oldeneelallee) wordt belangrijk voor de auto. Zowel lokaal als regionaal. We maken verder ruimte voor wandelen, fietsen en openbaar vervoer en versterken daarmee onder meer het verblijfsgebied binnen de Ring. Zwolle is ook een knooppunt voor de bereikbaarheid per spoor. We zetten ons dan ook in voor een nieuw station bij Zwolle Zuid.

Energie
Zwolle wordt stap voor stap energieneutraal. We zetten in op lokale, duurzame energie, op slimme opslag en op een betrouwbaar energienetwerk. Energie moet voor iedereen beschikbaar en betaalbaar blijven. Voor de energietransitie is ook ruimte nodig. In de stad, met nieuwe trafohuisjes, en daarbuiten, voor de versterking van het energienetwerk.

Economie
Zwolle is en blijft het economische hart van de regio. We kiezen voor investering en uitbreiding van onze bedrijventerreinen. Hessenpoort wordt het bedrijventerrein voor circulaire economie en grootschalige bedrijvigheid. Marslanden is er voor onze MKB-bedrijven en kleinschalige bedrijvigheid.

Sleutelgebieden en -projecten

- **Stadsrivier:** de wateren die in de binnenstad samenkomen, vormen de groenblauwe ruggengraat van Zwolle.
- **Vechtrand:** klimaatbestendige uitbreiding ten oosten van de Ceintuurbaan, met een nieuwe ontsluitingsweg.
- **Zwolle Zuid:** uitbreiding van deze stadswijk aan de zuidkant, inclusief een nieuw station.
- Bedrijventerreinen: intensivering en uitbreiding van het kloppend hart van de economie voor Zwolle en de regio.
- **De Ring:** de hoofdwegen om het centrum heen worden een stadsring.

Waar gaat Zwolle ontwikkelen?

We maken ontwikkelingen af waar we al mee begonnen zijn, we versterken de bestaande stad en kiezen tegelijkertijd voor uitbreiding aan de randen van de stad. Hiervoor wijzen we sleutelgebieden aan. Zwolle kiest ervoor om:

- Door te bouwen in bestaande wijken
- Stad en natuur te verbinden, want Zwolle leeft met water
- Te bouwen aan de randen van de stad
- Bedrijventerreinen efficiënter te gebruiken én uit te breiden.

Wat kun jij doen?

De toekomstplannen liggen nog niet vast. Van 10 april tot en met 7 mei kan iedereen meepraten. De reacties worden gebruikt voor de definitieve versie van het Toekomstperspectief. Dit vormt de basis voor de nieuwe, aangevulde Omgevingsvisie die eind 2025 vastgesteld wordt.

Dus geef je mening over de toekomst van de stad en het buitengebied!

- Vul de online **enquête** in op www.zwolle.nl/onsovermorgen
- Kom naar het **Open College** op 16 april
- Bezoek de **inloopavonden** in Berkum, Wijthmen, Tolhuislanden of Zwolle Zuid
- Kom langs in de **Reizende Woonkamer**. We komen ook bij jou in de buurt

Voor meer informatie en een kalender met alle bijeenkomsten, bezoek je:
www.zwolle.nl/omgevingsvisie

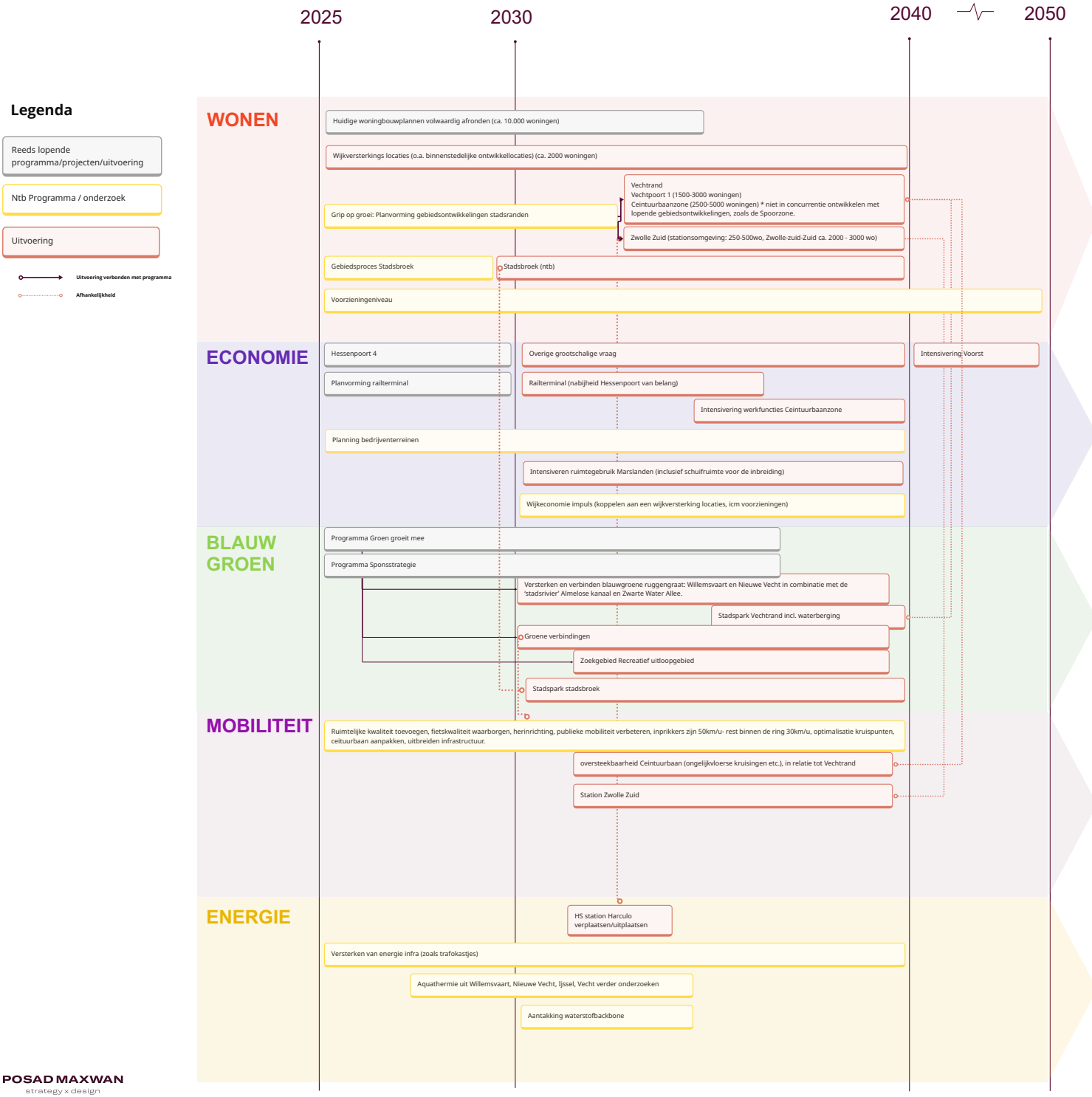
Bekijk hier de toekomstvisie van Zwolle

Toekomstplannen 2040 - Zwolle kiest voor gebalanceerde groei

0 1 km 2 km

CONCEPT ontwikkelpad

POSAD MAXWAN
strategy x design

From: "5.1.2e 5.1.2e " <5.1.2e @zwolle.nl>
Sent: 3/6/2024 2:16:52 PM
To: "5.1.2e (5.1.2e " <5.1.2e @zwolle.nl>, "5.1.2e " <5.1.2e @zwolle.nl>, "5.1.2e " <5.1.2e @zwolle.nl>, "5.1.2e (5.1.2e)" <5.1.2e @zwolle.nl>, "5.1.2e " <5.1.2e @zwolle.nl>, "5.1.2e " <5.1.2e @zwolle.nl>, "5.1.2e " <5.1.2e @zwolle.nl>
Cc: "5.1.2e (5.1.2e)" <5.1.2e @zwolle.nl>, "5.1.2e " <5.1.2e @zwolle.nl>, "5.1.2e (5.1.2e)" <5.1.2e @zwolle.nl>
Subject: Oogst bouwstenen Aanvulling Omgevingsvisie: spoorboekje en acties

Beste trekkers van de bouwstenen voor de Aanvulling Omgevingsvisie,
Hartelijk dank voor de ingevulde formats! Er ligt een mooi pakket aan opgaven waarmee we de komende periode samen aan de slag gaan. Afgelopen dagen heeft het programmateam Aanvulling Omgevingsvisie de oogst geduid vwb de betekenis van de bouwsteen voor de Aanvulling Omgevingsvisie. In deze mail vinden jullie info over de volgende stappen en wordt ook **actie van jullie** gevraagd, Deze acties heb ik gemarkeerd.
Als de portefeuillehouder Aanvulling Omgevingsvisie (5.1.2e) morgen akkoord is, en het agendatechnisch allemaal rondkomt, bespreken we volgens planning aanstaande maandag 11 maart de oogst van elke bouwsteen in verschillende combi-pfo's (portefeuillehouder ruimtelijke ordening + betreffende vak portefeuillehouder). Zoals eerder aangekondigd is het natuurlijk de bedoeling dat jij als trekker van 'jouw' bouwsteen hierbij aanwezig bent! Mijn verzoek is dan ook om je agenda hiervoor leeg te maken (uitnodiging volgt via secretariaat) en om een korte inleiding (5 minuten) tijdens het combi-pfo te geven over wat er nu op tafel ligt. Dit om het gesprek op gang te brengen. Voor een leidraad: zie bijgevoegde oplegnotitie die bij elke bouwsteen meegestuurd wordt. Verder zitten tijdens de combi pfo's aan tafel: het aanspreekpunt van jouw bouwsteen vanuit het team Aanvulling Omgevingsvisie (5.1.2e of 5.1.2e), de opdrachtgever (5.1.2e) en ik (opdrachtnemer). De stukken worden morgen gepubliceerd in IBABS.
Na de combi-prfo's (met 18 maart als reservedatum) zijn er meerdere momenten om de stukken af te ronden, aan te scherpen en klaar te maken voor bespreking met het college tot aan het delen van de oogst van de bouwstenen met de gemeenteraad (cf afspraak in de bestuursopdracht Aanvulling Omgevingsvisie). Hiervoor hebben we jou ook nodig: wil je de bouwsteen (format) en eventueel achterliggende rapporten (iig voor wonen, stadsscan en economie) alvast bekijken met de blik van een gemeenteraadslid, belanghebbende en inwoner en klaarmaken voor publicatie? Daarnaast zal jouw aanpreekpunt (zie tabel onderaan deze mail) je mogelijk ook nog vragen om hier en daar tekst te verduidelijken, meer samen te vatten of iets in de vorm aan te passen (cf uitgevraagd format). Bedoeling is om met behoud van relevante inhoud nog beter leesbare bouwstenen te presenteren van een vergelijkbaar niveau. De hiermee gemoeide deadlines zijn hieronder geel gemarkeerd. Let op: deadlines zijn krap en dus echt hard. Te laat aanleveren betekent dat het programmateam de stukken niet op tijd rond krijgt. Vandaar mijn oproep om nu al, en iig na de combi pfo's, met de gevraagde acties aan de slag te gaan. Lukt dat niet? Geef dan een seintje, dan zoeken we samen naar een oplossing ��.

Spoorboekje
Het spoorboekje dat bij mijn vorige mail zat is iets gewijzigd en ziet er nu als volgt uit:

- 7 maart: aanleveren rapportage, format + memo met duiding thematische bouwstenen tbv combi pfo's door programmateam Aanvulling Omgevingsvisie
- 11 maart: combi pfo's Gerdien + vakportedeuillehouders over oogst thematische bouwstenen (hiervoor zijn jullie uitgenodigd). Evt reservedatum: 18 maart.
- 14 maart: oogst bouwstenen in MT stadsontwikkeling (deelgenoot maken)
- 19 maart: aanleveren bouwstenen + evt. achterliggende rapportages voor bespreking themacollege. Thematrekkers leveren aan bij 5.1.2e , 5.1.2e , 5.1.2e en 5.1.2e
- 21 maart: aanleveren memo + presentatie + bouwstenen + evt. achterliggende rapportages voor themacollege door programmateam
- 26 maart: themacollege over de oogst en duiding van de bouwstenen + bandbreedtes van opgaven die meegaan naar de scenariostudie
- 27 maart: aanleveren pakket bouwstenen voor besluitvorming in B&W. Thematrekkers leveren aan bij 5.1.2e , 5.1.2e 5.1.2e en 5.1.2e
- 28 maart: aanleveren concept beslisnota B&W voor pfo Gerdien (concept brief van B&W aan gemeenteraad + pakket bouwstenen gaat daarbij) door programmateam Aanvulling Omgevingsvisie
- 3 april: Aanleveren beslisnota voor B&W door programmateam Aanvulling Omgevingsvisie
- 9 april: besluit B&W over bandbreedtes van opgaven + brief van het college naar de gemeenteraad met daarin de oogst en duiding van de bouwstenen + vervolg
- Na 9 april: Brief B&W + oogst bouwstenen versturen naar gemeenteraad (griffie) door programmateam Aanvulling Omgevingsvisie

Voor technische vragen kunnen jullie wederom terecht bij 5.1.2e . Voor inhoudelijke vragen over de duiding van de bouwstenen voor de Aanvulling Omgevingsvisie kunnen jullie terecht bij:

Bouwsteen	Trekker	Aanspreekpunt team aanv. OGV
Wonen	5.1.2e	
Stadsscan	5.1.2e	
Economie	5.1.2e	
Water & Klimaat	5.1.2e	
Mobiliteit	5.1.2e / 5.1.2e	
Energie	5.1.2e / 5.1.2e	

En voor het geheel (overall proces en inhoud) bij mij, 5.1.2e

Groet,

5.1.2e

5.1.2e

5.1.2e

tlefoon 5.1.2e of 5.1.2e

5.1.2e @zwolle.nl

Legenda toegepaste uitzonderingsgrondslagen

In dit document zijn gegevens definitief geanonimiseerd op grond van:

Wet	Artikel	Omschrijving	Pagina's
Wet open overheid	Art. 5.1 lid 2 sub e	De eerbiediging van de persoonlijke levenssfeer	1, 2

bericht

Zwolle

Memo

Telefoon 5.1.2e

Aan Xxx en wethouder ruimtelijke ordening (combi pfo)

Van Programmateam Aanvulling Omgevingsvisie – xxxx 5.1.2e, xxxx (trekker bouwsteen)

Datum 11 maart 2024

Onderwerp Oogst bouwstenen voor de aanvulling Omgevingsvisie

Doel van het gesprek

1) Portefeuillehouder xxxx informeren over de oogst van de bouwsteen xxxx voor de Aanvulling Omgevingsvisie
2) Van gedachten wisselen over de betekenis van deze bouwsteen voor de Aanvulling Omgevingsvisie

Inleiding

De huidige Zwolse Omgevingsvisie, Ons Zwolle van morgen, heeft stevige gemeentelijke ambities vastgelegd voor heel veel beleidsthema's. Dat biedt een solide en uitdagende basis om de komende jaren te werken aan de ontwikkeling van Zwolle vanuit het oogpunt van brede welvaart, gezondheid, energie en klimaatbestendige leefbaarheid.

In de huidige visie zijn strategische (ruimtelijke) keuzes voor onze leefomgeving tot en met ongeveer 2030 gemaakt. Het is echter ook van belang om nu aan de slag te gaan met strategische en majeure ruimtelijke keuzes voor na 2030. Door in de komende jaren keuzes op hoofdlijnen te maken, leggen we de basis voor concrete plannen waarmee we ook na 2030 bijvoorbeeld woningen kunnen blijven bouwen.

De opdracht om te komen tot een aanvulling Omgevingsvisie is beschreven in de bestuursopdracht hier link naar de bestuursopdracht . Met deze opdracht wil het college de huidige Omgevingsvisie aanvullen. Het gaat om keuzes hoe Zwolle zich verder ontwikkeld als klimaatbestendige woon- en werkgemeente op weg naar 2040.

De kern van de uitdaging in het komen tot samenhangende ruimtelijke keuzes met betrekking tot wonen, economie, mobiliteit, energie en water & klimaat, die aanvullend zijn op de huidige Omgevingsvisie (nieuw helpt bestaand) en waar een zekere sturings/realisatiekracht vanuit gaat.

Om te komen tot voorstellen voor thematische oplossingen en gebiedsgerichte, ruimtelijke keuzes is een aantal bouwstenen ontwikkeld. De bouwstenen geven inzicht hoe de (stedelijke) opgaven voor Zwolle voor langere termijn op te lossen zijn.
Het gaat om zes thematische bouwstenen (kwalitatief woonbeeld, stadsscan, mobiliteit, economie, water, klimaat en energie) waarvan de opbrengsten in verschillende combi pfo's vandaag wordt besproken.

De twee gebiedsgerichte bouwstenen, namelijk de Ceintuurbaanzone en een gebiedsverkenning naar mogelijke uitleglocaties aan de oost- en zuidzijde, als onderdeel van de scenariostudie) volgen later in het proces.

Datum 11 maart 2024

Over dit combi-pfo
In dit combi-pfo gaan vakportefeuillehouder xxx en de portefeuillehouder ruimtelijke ordening met elkaar in gesprek over de oogst en de betekenis van de bouwsteen xxxx. In bijlage 1 vind u onze duiding van de bouwsteen. Hierin staat de kern van de opgave, de impact ervan op de ruimte en de betekenis voor de Aanvulling omgevingsvisisie. In bijlage 2 vindt u de bouwsteen zelf. Bijlage 3 bevat de achterliggende rapportage.

Leidraad voor het gesprek tijdens dit combi-pfo
Voorgesteld wordt om een open gesprek te voeren aan de hand van de volgende leidraad:

Oogst van de bouwsteen en betekenis voor de Aanvulling Omgevingsvisie

- Hoe kijkt u beide naar de oogst van deze bouwsteen?
    - Herkent u de kwalitatieve opgave?
    - Wat vindt u van de kwantitatieve opgave?
    - Hoe kijkt u naar het ruimtebeslag van deze bouwsteen?
- In hoeverre sluit deze bouwsteen aan bij uw ambitie?
- Wat roept het verder bij u op? In positieve of negatieve zin?

Vervolg
Omdat de thematische bouwstenen elk impact hebben op (mogelijk dezelfde) ruimte wijden we aan de oogst en de duiding van de bouwstenen in onderlinge samenhang een apart themacollege.Dit themacollege is op 26 maart. Op basis van die bespreking zullen wij een concreet voorstel (beslisnota) doen voor de bandbreedtes van opgaven die meegaan naar de scenariostudie. Daarbij zal een concept brief van het college aan de gemeenteraad gaan, waarin het college de gemeenteraad informeert over de bouwstenen en de bandbreedte van de opgaven die meegaan in de scenario-studies hetgeen vervolgens na de zomer moet leiden tot een ruimtelijk ontwikkelperspectief voor Zwolle op weg naar 2040.

Legenda toegepaste uitzonderingsgrondslagen

In dit document zijn gegevens definitief geanonimiseerd op grond van:

Wet	Artikel	Omschrijving	Pagina's
Wet open overheid	Art. 5.1 lid 2 sub e	De eerbiediging van de persoonlijke levenssfeer	1

From: "5.1.2e " <5.1.2e @zwolle.nl>
Sent: 2/22/2024 3:51:47 PM
To: "5.1.2e (5.1.2e " <5.1.2e @zwolle.nl>
Cc: "5.1.2e " <5.1.2e @zwolle.nl>, "5.1.2e " <5.1.2e @zwolle.nl>, "5.1.2e 5.1.2e " <5.1.2e @zwolle.nl>
Subject: opmaat naar scenariostudie 19 februari 2024

Hoi 5.1.2e e.a.,
Een mooi stuk en goede opzet voor de stappen die we de komende tijd gaan zetten.
In de tekst heb ik wat opmerkingen/suggesties gedaan, die je nog kunt betrekken bij het gesprek met PBL over de scenario's en het vervolg.
Mochten er nog specifieke vraagstukken zijn, dan ben ik morgenochtend tot ca 11.15 uur goed bereikbaar.
Met groet en een goed gesprek gewenst a.s. maandag,
5.1.2e

Legenda toegepaste uitzonderingsgrondslagen

In dit document zijn gegevens definitief geanonimiseerd op grond van:

Wet	Artikel	Omschrijving	Pagina's
Wet open overheid	Art. 5.1 lid 2 sub e	De eerbiediging van de persoonlijke levenssfeer	1

From: "5.1.2e " <5.1.2e @zwolle.nl>
Sent: 3/28/2025 3:23:56 PM
To: "5.1.2e " <5.1.2e @witteveenbos.com>, "5.1.2e " <5.1.2e @witteveenbos.com>
Cc:
Subject: Opmerkingen OER

Hallo 5.1.2e en 5.1.2e ,

Hierbij ontvangen jullie het eerste deel van de opmerkingen.
Ik heb mijn best gedaan maar ben nog maar tot pagina 61 gekomen.
Maandagochtend ga ik verder, maar dan kunnen jullie alvast hiermee aan de slag.

Sommige collega's hebben hun reactie aangeleverd, maar doordat dit via Zivver (beveiligde mail) is gegaan, lijkt er iets mis te zijn gegaan met bijlagen. Daar kwam ik net pas achter omdat ik hun reacties wilde invoegen.
Ik heb hen gemaild dus hopelijk krijg ik die reacties maandag alsnog. Deze neem ik dan mee in het overzicht.

Groet,

5.1.2e
5.1.2e
Tip! Schrijf je in voor de nieuwsbrief over de Omgevingsvisie!

Gemeente Zwolle, Afdeling Proces, Programma, Projectmanagement
Bezoekadres: Lübeckplein 2, 8017 JZ Zwolle
☎ 5.1.2e
@ 5.1.2e @zwolle.nl

Niet printen spaart het milieu.

De gemeente Zwolle beschouwt e-mail als volwaardig communicatiemiddel. Dit betekent dat u erop mag vertrouwen dat de inhoud van dit bericht correct en compleet is.

Legenda toegepaste uitzonderingsgrondslagen

In dit document zijn gegevens definitief geanonimiseerd op grond van:

Wet	Artikel	Omschrijving	Pagina's
Wet open overheid	Art. 5.1 lid 2 sub e	De eerbiediging van de persoonlijke levenssfeer	1

Opmerkingen concept Omgevingseffectrapportage (OER)
Maart 2025

Alle opmerkingen van collega's

Pagina	Onderwerp / passage over	Opmerking
Hoofdstuk 1 (6-10)		
Hoofdstuk 2 (11-17)		
Hoofdstuk 3 (18-32)		
HD3	Spelfouten	5.2
20	*de toename in het aantal inwoners gaat gepaard gaat met toenemende ruimteclaims*	
Hoofstuk 4 (33-40)		
Hoofdstuk 5 (41-45)		
Hoofstuk 6 (46-89)		
Algemeen	4 basiswaarden	
Algemeen	Maatregelen	
46	Eerste zin van het hoofdstuk	
47	*en leidt tot en zorgt niet voor*	
47	*Er worden te weinig woningen gebouwd om aan de grote vraag naar woningen te voldoen*	

47	*De betaalbaarheid staat onder druk en de stad wordt onbetaalbaar voor de inwoner van Zwolle.*	5.2
47	*waarbij de stadse identiteit en kernwaarden*	
47	*De binnenstad krijgt betaalbare appartementen voor starters, terwijl in groene stedelijke wijken zowel appartementen als grondgebonden woningen worden toegevoegd.*	
47	*Nieuwe kernen*	
47	*terwijl in groene stedelijke*	
47	*en een nieuwe uitbreidingswijk rondom de Ceintuurbaanzone met een station biedt een mix van meergezinswoningen, groen en voorzieningen.*	
47	*Tot slot worden er 3.000 woningen gebouwd met de uitbreiding van Stadshagen in Stadsbroek.*	
47	*Dit lost het huidige tekort van circa 10.000 woningen op en creëert ruimte voor regionale groei.*	
47	*Een aandachtspunt blijft voldoende beschikbaarheid van de grondgebonden (gezins)woningen.*	
47	*Als doelbereik voor de **ambitie versterken stedelijkheid en economie** voor het thema **wonen** is uitgegaan van:*	

		5.2
48	*Maatregelen*	
48	*Zo kan het knelpunt in Stadshagen-Noord verminderd worden door de woningbouw uit de referentiesituatie*	
48	*Stadshagen-Noord*	
48	*kan het knelpunt in Stadshagen-Noord verminderd mogelijk verminderd worden.*	
48	*Als doelbereik voor de **ambitie versterken stedelijkheid en economie** voor het thema **wonen***	
48	*In dit alternatief is er een lage potentie om het voorzieningenaanbod te vergroten.*	
49	*Toegankelijkheid*	
49	*centraal zorgcentrum*	
49	*Openbare ruimte*	
49	*Bestaande groene en blauwe netwerken in de stad worden daarbij versterkt.*	
	De rol van de fiets neemt in dit alternatief af.	
49	*In het buitengebied wordt 'lege ruimte' ingevuld als productielandschap.*	
49	Alternatief 2	
49	*al is er een risico voor het buitengebied.*	
49	*Bereikbaarheid openbaar groen:*	

49	*Maatregelen*	5.2
50	*‘lege’ ruimte*	
50	*bedrijfs- en kantorenlocaties*	
50	*ruimte intensieve bedrijven*	
50	*Als er wordt gekeken naar werkgelegenheid dan zorgt de uitbreiding van circa 2.500 extra arbeidsplaatsen binnen de gemeente voor een gelijkblijvende ratio tussen arbeidsplaatsen en beroepsbevolking.*	
50	*Daarnaast is de verwachting dat vanwege de beperkte uitbreidingsmogelijkheden voor grote ruimtevragers er slechts beperkte extra banen worden toegevoegd voor middelbare en praktisch geschoolde arbeiders. Vooral onder deze groep is er een grotere kans op werkloosheid.*	
51	*met meerlaagse logistiek.*	
51	*De toevoeging van het extra aantal hectares voor nieuwe bedrijfs- en kantorenlocaties is positief en biedt veel ruimte aan de vraag naar bedrijfs- en kantoorlocaties in alle sectoren.*	
51	*wat een zorgt*	
51	*Als er wordt gekeken naar werkgelegenheid dan zorgt de uitbreiding van circa 20.000 extra arbeidsplaatsen binnen de gemeente*	

	veel kansen zijn voor het vergroten van het aanbod en diversifiëring in sectoren.	5.2
51	*De focus ligt op economische specialisatie in de dienstensector*	
50/51	*zoals de maakindustrie en circulaire economie.*	
51	*Toelichting score doelbereik*	
51	*In alternatief 1 is er een beperkte potentie om de werkgelegenheid te vergroten,* ***maar het is onvoldoende om iedere inwoner hiervan te laten profiteren***	
51	*Er worden in dit alternatief weinig extra hectare bedrijfs- en kantoorruimte toegevoegd;*	
51	*Maatregelen*	
52	*potentiële agrarische agrarisch grondgebruik*	
52	*De circulaire economie wordt gezien als toekomst. Een passend aantal arbeidsplaatsen in relatie tot de beroepsbevolking staat daarbij centraal. In*	
52	*'lege ruimte'*	
52	*Daarom wordt dit alternatief als negatief beoordeeld*	
52	*Bleekt*	
52	*hoe passend zijn natte teelten bij het huidig agrarisch grondgebruik*	

52	*Maatregelen*	5.2
54	*Alternatief 1:* *Daarom wordt dit alternatief gelijk beoordeeld aan de referentiesituatie, met een beperkte potentie voor doelbereik.*	
54	*Onderzoek van Goudappel laat echter zien*	
55	*Hierdoor wordt het drukker op de ontsluitingswegen richting het Centrum, wat in dat stadsdeel voor een verminderde bereikbaarheid zorgt.*	
55	*In de tabel is te zien dat een aantal bestaande knelpunten, zoals kruispunten op de Ceintuurbaan, sterk in drukte afnemen*	
56	*Titel tabel 6.6*	
57	*Tabel*	
58	*waarvan de realisatie van een rondweg de grootste is. Deze ingrepen verbeteren de bereikbaarheid van Zwolle voor gemotoriseerd verkeer significant,*	
58	*Deze ingrepen verbeteren de bereikbaarheid van Zwolle voor gemotoriseerd verkeer significant, wat gereflecteerd wordt in het grotere aandeel reizigers die voor gemotoriseerd verkeer kiest bij verplaatsingen binnen, van of naar Zwolle.*	
59	*buiten de be-staande bebouwde bereikbaar*	

59	*Zwolle CS*	5.2
60	*Hiertegenover staat het onderliggende OV-netwerk wat niet meegroeit met de nieuwe*	
60	*Hierdoor worden er, ten opzichte van de referentiesituatie, geen nieuwe knelpunten verwacht in het fietsnetwerk. Waardoor er geen nieuwe knelpunten optreden in het fietsnetwerk ten opzichte van de referentiesituatie.*	
61	*op basis van de beschikbare data en modelresultaten is het lastig om een goed beeld te krijgen van de situatie voor voetgangers in de referentiesituatie en de twee alternatieven. Hierdoor kunnen potentiële toekomstige knelpunten op dit moment niet geïdentificeerd worden;*	

Legenda toegepaste uitzonderingsgrondslagen

In dit document zijn gegevens definitief geanonimiseerd op grond van:

Wet	Artikel	Omschrijving	Pagina's
Wet open overheid	Art. 5.2	Persoonlijke beleidsopvattingen	1, 2, 3, 4, 5, 6, 7

From: "5.1.2e " <5.1.2e @zwolle.nl>
Sent: 5/14/2024 1:35:33 PM
To: "5.1.2e 5.1.2e " <5.1.2e @zwolle.nl>
Cc:
Subject: Opmerkingen raadsdebat bouwstenen aanvulling OGV

Ha 5.1.2e ,
Ter info wat ik heb meegetikt, misschien vind je het handig.

met vriendelijke groet Zwolle

5.1.2e
5.1.2e

Gemeente Zwolle, Afdeling Concernstaf
Postadres: Postbus 10007, 8000 GA Zwolle
Bezoekadres: Lübeckplein 2
☎ : 5.1.2e
@ : 5.1.2e @zwolle.nl

Legenda toegepaste uitzonderingsgrondslagen

In dit document zijn gegevens definitief geanonimiseerd op grond van:

Wet	Artikel	Omschrijving	Pagina's
Wet open overheid	Art. 5.1 lid 2 sub e	De eerbiediging van de persoonlijke levenssfeer	1

Bouwstenen OGV

- CDA en GroenLinks twee sprekers, twee interrupties kan ook
- SP neemt geen deel aan het debat

VVD

- Kan zich in de bandbreedtes an sich goed vinden
- Keuzes maken en consequenties accepteren
- Legt het college keuzes met lef voor aan de raad?
- Wonen: VVD is voor komst uitleglocatie/nieuwe woonwijk buiten de stad
- Zij zien in het onderzoek van Ruimtevolk een bevestiging van hun standpunt
- Verhouding in- en uitbreiding moet doorslaan in uitbreiding
- Beperkt perspectief in de stadsscan
- Wordt uitleglocatie wordt op z'n meritus beoordeeld?
- Rekening houden met planuitval
- 135 ha is wat betreft VVD de ondergrens: met lef kiezen (CU: waarop gebaseerd? En hoe verhoudt zich dat tot de economische tij?)
- Groei van auto's gaan we niet stoppen
- Nieuwe ringweg ten zuiden moet serieus op tafel komen, VVD overweegt motie
- 50 tot 30 km per uur doorvertalen naar de stad, hoe ziet de wethouder dat voor zich?
- Alleen als je uitbreidt, kunnen de ambities worden ingevuld

D66

- Kan zich vinden in een deel van de uitgangspunten in de bandbreedtes
- Minder woon-werkverkeer en minder bewegingen op de weg
- Hoe gaat de gemeente sturen op minder energiegebruik? (CU: waarom koppeling aan de ruimtelijke invulling, waar denken ze aan?)
- Komt er een uitwerking van wat het scheelt in de ruimte als we energiegebruik beperken?
- Volgens hen moet ambitie leidend zijn en is er genoeg ruimte om de extra woningen te bouwen. Volgens d66 liggen de plannen er al in de plancapaciteit voor inbreiding en de huidige gebiedsontwikkelingen. Uitleg (wordt niet genoemd) is niet nodig, maar zien ze tegemoet in de scenariostudie (vragen van CDA en VVD over plancapaciteit) (VVD ziet andere cijfers ook in de huidige plancapaciteit (niet voldoende) en wijst ook op de kwalitatieve behoefte)
- D66 wil overal eigenlijk nog verder op ingaan. Kritisch zijn op waar we woningen gaan ontwikkelen
- Wil inzetten op woningmarkt in beweging (doorstroming) om aan die behoefte te voldoen. (PVDA: verantwoordelijkheid gemeente voor doorstroming, hoe? Wanneer bereid om te kijken naar uitleglocatie als dat niet lukt?)
- Cijferdiscussie over aantallen woningen bij inbreiding, uitbreiding, plancapaciteit etc
- Krijgt natuur en klimaat voldoende aandacht
- Energie en economie roept vragen op. Vraag om technische sessies om te verduidelijken welke keuzes op deze thema's gemaakt worden

GroenLinks

- Water en klimaat en economie doet Theo
- Water- en bodemsturend vinden zij erg belangrijk, halen de kamerbrief aan
- Behoud van landbouwgrond. Visie op plaatsen water en bodem als fundament in de OGV?
- Grote inkomende pendel: stimuleer werkgelegenheid in de regio.
- Zien graag scenario waarin geen ruimte is opgenomen voor meer werkgelegenheid (vraag naar circulariteit van CDA, GL wil wel kijken naar circulariteit en de ruimte daarvoor. Nulscenario is dus geen extra groei, maar wel ruimte voor circulair) VVD interrumpeert dat de brede welvaart in de regio dan ook onder druk staat.

Vergeer

- Verheugd over stadsrandhubs, autoluwe binnenstad
- Blij dat er serieus werk is gemaakt van de stadsscan: Kamperpoort en Stadshagen mochten wat hen betreft ook worden meegenomen
- Wonen: wens om een soberder scenario. Niet alleen kijken naar de wens, maar ook naar de ruimte die er nog is.
- Twijfelachtig of er een uitleglocatie nodig is. Als we de cijfers bij elkaar optellen komen we tot een ondergrens die voldoende is voor realiseren cijfers verstedelijkingsstrategie zonder de uitleg (vragen CDA over woonbehoefte)
- CU: hoe waardeert GL het groen in de stad? GL moet keuzes maken en is zich ervan bewust dat dit ten koste gaat wat iets/beetje groen in de binnenstad. CU: hoe houden we groenstedelijk wonen zo goed mogelijk in de stad (af van de tegenstelling uitleg of hoogbouw)
- Vraag: scenario zonder uitleglocatie met meer wonen in de regio, scenario zonder extra werkruimte voor economie
- CDA: GL wil wonen in de regio, maar ook meer werken en wonen bij elkaar. Hoe verhoudt zich dat tot elkaar?

Swollwacht

- Mobiliteit: zorgen van de plek regio en economie en beperking van vervoer in de stad. Ze voorzien verkeersinfarcten. Ziet het college deze tegenstelling en hoe gaan ze dit voorkomen?
- Vraag energie? Onteigenen en of hier locaties voor bekend zijn?
- Wonen: onder de indruk stadsscan. Potentie van stadsscan, zet druk op kwaliteit van wonen en voorzieningen door constante inbreiding. Roep om uitleglocatie
- Zorgen over dat mensen met een kleine portemonnee moeten opdraaien voor de kosten. Agenderingsverzoek voor optoppen en splitsen?
- Motie voor parkeerstrategie en de uitwerking: oprecht luisteren en input meenemen. Wil het college dit breder toe passen en willen ze dit toepassen in participatie OGV
- Aandacht voor aantal formuleringen die onbegrijpelijk en onduidelijk voor de raad. Zegt niks over wat we willen. Kan college toezeggen deze formuleringen niet meer te gebruiken?

CDA

- Rijke oogst die overweldigend voelt
- Nicolet beperkt zich tot wonen
- Nu voldoende plancapaciteit voor 10.000 woningen irt plancapaciteit 130%
- Onvoldoende plancapaciteit voor die extra woningen
- Na 2030 volgen ze het advies voor meer plancapaciteit
- 50/50 is de inzet van CDA als het gaat over inbreiden en uitbreiden
- Nog meer inbreiding doet afbreuk aan de randvoorwaarden die we voor inbreiding hebben gesteld
- We kunnen niet om een uitbreidingslocatie heen, komt een motie van CDA. Gecombineerd met treinstation.
- 5.1.2e : mobiliteit. Parkeermogelijkheden in de leefomgeving moeten voldoende zijn. Hoe kijkt de wethouder daar tegenaan?
- Zorgen om meer druk op de CB-zone door afwaarderen van de Singel. Zijn er mogelijkheden voor extra optie rondweg in de scenariostudie.
- Woon-werkbalans andersom dan nu is
- Ondersteunen principe lokaal opwekken en gebruiken. Meer smart energy hubs

PvdD

- Economie: blijven inzetten op slimmer inzetten huidige ruimte en hoe we dat intensiever kunnen doen. Aan welke bedrijvigheid willen we ruimte geven? Circulair, praktisch geschoold, samenwerking onderwijs
- Korte woon-werkafstand heeft de voorkeur
- Blijven inzetten op STOMP, lokaal openbaar vervoer moet beter, hoe gaan we daarop inzetten?
- VVD: concrete voorstellen om woon-werkverkeer dichter bij elkaar te regelen
- Hoe verhoudt de wens om te groeien economisch zich tot de wens om te besparen? Dat zouden ze graag terugzien in de scenariostudie
- Inzetten op optoppen, splitsen, meerdere generatie woningen, levensloopbestendige woningen
- Wanneer is Zwolle af en wat zijn de grenzen van de groei?
- Niet als Zwolle in je eentje alles oplossen. Landbouwgrond omzetten in natuur en dat biedt ruimte voor woningen
- PvdD is altijd voor inbreiden, bovenstaande ging over echt landelijk uitzoomen
- Samenwonen met mensen die niet je partner zijn, woningdelen zonder fiscale partners te zijn
- Wil het water kijken naar waterbewust bouwen? Ivm drinkwatertekort

CU

- Voorstelbare Zwolle van 2040. Streven naar een stad waar mensen in allerlei samenstellingen zich thuisvoelen.
- Woonbehoefte is belangrijk onderdeel van de puzzel: wat is de stad waar je in wilt wonen? Overlap bouwen en wensen moet goed zijn. Roep om groenstedelijk bouwen herkennen ze, combi wonen en zorg, verbinden gemeenschappen
- Kom voorbij de Excels en focus je op waar inwoners gelukkig van worden

- Nieuw helpt bestaand
- Logisch is om te kijken naar hoger percentage plancapaciteit. Afhankelijk van de complexiteit kijken naar meer plancapaciteit. Kijken uit naar CB-zone en mogelijke uitleglocaties
- Extra vraag bedrijventerreinen: doen wat nodig is met passend ruimte voor circulaire economie. 50 lijkt ondergrens, maar wat is de onderbouwing van die bovengrens?
- Ruimtevraag voor klimaat en water is niet gekwantificeerd. Kan dat? Groen blauwe kaart vertalen naar een groenblauwe bouwsteen om daarin ook groen mee te nemen (GL: water en klimaat leidend laten zijn. Water en bodemsturend: ja, klimaatopgave is randvoorwaardelijk voor hoe we met elkaar gaan leven)
- Blij met de stadsscan. Potentie moet blijken in de praktijk. Zien in de praktijk dat er veel tijd en uren nodig is in uitvoering. We moeten ons niet rijk rekenen. Kansrijk A, kijken wat realiseerbaar is, B moet ook worden gekeken naar groenstructuur
- Kernkwaliteiten centraal en wij moeten die keuzes en tradities voortzetten
- VVD: wanneer uitleg? Bij scenariostudie, want dan kan je tot een goede keuze komen

VOLT

- Communicatieplan gericht op jongeren vinden ze goed, die moeten over hun toekomst meepraten
- Jongeren worden verder weinig genoemd, slechts twee keer
- Hoe gaan we jongeren duurzaam binden aan onze stad?
- Kracht in maakindustrie en innovatie, binnen Europese context
- Wat voor stad en regio willen we zijn binnen Europese context? Moet onderdeel zijn van de omgevingsvisie
- Willen we specifieke niche innemen in Europa? Uitspraak daarover missen ze
- Digitalisering is onderbelicht, technologie is de ruggengraat van moderne steden. Moet dit worden meegenomen als onderdeel van de OGV

PvdA

- PvdA gaat voor een nieuwe uitleglocatie, nieuwe woonwijk.
- Mismatch tussen vraag en aanbod
- Dure grond om woningen te bouwen.
- Goed voor de betaalbaarheid, plancapaciteit etc om huizen te bouwen in grasvelden (niet zo biodivers grasveld)
- Woonwijk met biodivers groen
- Rem is de netcongestie.
- Meer vraag naar groenstedelijke woningen
- Warmtebedrijf publiek inzetten wil pvda, zodat de kosten en baten bij de juiste mensen terecht komen

Gerdien

- Hoe behapbaar zijn de scenario's met de raad? Hoe gaan we dat met de raad bespreken, zodat ze hier ook goede keuzes in kunnen maken?
-

Legenda toegepaste uitzonderingsgrondslagen

In dit document zijn gegevens definitief geanonimiseerd op grond van:

Wet	Artikel	Omschrijving	Pagina's
Wet open overheid	Art. 5.1 lid 2 sub e	De eerbiediging van de persoonlijke levenssfeer	3

From: "5.1.2e " <5.1.2e @zwolle.nl>
Sent: 3/19/2025 8:59:40 AM
To: "5.1.2e 5.1.2e " <5.1.2e @zwolle.nl>, "5.1.2e " <5.1.2e @zwolle.nl>
Cc: "5.1.2e " <5.1.2e @zwolle.nl>, "5.1.2e " <5.1.2e @zwolle.nl>
Subject: outline B&Wvoorstel Ruimtelijk Toekomstperspectief

Hoi 5.1.2e , 5.1.2e ,
Hierbij ontvangen jullie alvast de outline + de link naar het concept B&W voorstel Ruimtelijk Toekomstperspectief. Ik stel voor dat 5.1.2e en ik vanochtend input halen bij 5.1.2e , deze verwerken en vanmiddag om 16 uur in teams met 5.1.2e bespreken (ik zie namelijk dat 5.1.2e vanmiddag om 16 uur niet beschikbaar is).

Wat mij betreft richt het gesprek zich op:

- Hebben we de goede beslispunten geformuleerd?
- Welke argumenten mogen niet missen?
- Welke alternatieve mogelijkheden zien we?

Groet, Beslisnota voor college - besluit concept RTP.docx

5.1.2e
5.1.2e
5.1.2e
telefoon 5.1.2e of 5.1.2e
5.1.2e @zwolle.nl

Legenda toegepaste uitzonderingsgrondslagen

In dit document zijn gegevens definitief geanonimiseerd op grond van:

Wet	Artikel	Omschrijving	Pagina's
Wet open overheid	Art. 5.1 lid 2 sub e	De eerbiediging van de persoonlijke levenssfeer	1

From: "5.1.2e" <5.1.2e@zwolle.nl>
Sent: 2/10/2025 9:57:09 AM
To: "5.1.2e" <5.1.2e@zwolle.nl>, "5.1.2e (5.1.2e" <5.1.2e@zwolle.nl>, "5.1.2e (5.1.2e" <5.1.2e@zwolle.nl>, "5.1.2e (5.1.2e)" <5.1.2e@zwolle.nl>, "5.1.2e" <5.1.2e@zwolle.nl>, "5.1.2e (5.1.2e)" <5.1.2e@zwolle.nl>
Cc:
Subject: participatie input in SO

Dit heb ik ter duiding van de participatie zojuist naar 5.1.2e en 5.1.2e gestuurd.

Met vriendelijke groet,
5.1.2e
5.1.2e
Tip! Schrijf je in voor onze nieuwsbrief: http://eepurl.com/i1rFq2

Telefoon : 5.1.2e
Mail : 5.1.2e @zwolle.nl
Website : https://www.zwolle.nl/omgevingsvisie

Legenda toegepaste uitzonderingsgrondslagen

In dit document zijn gegevens definitief geanonimiseerd op grond van:

Wet	Artikel	Omschrijving	Pagina's
Wet open overheid	Art. 5.1 lid 2 sub e	De eerbiediging van de persoonlijke levenssfeer	1, 2

Hanza! toepassing Ons Zwolle van Overmorgen:

Fase 1: februari tot juni 2024

Startgesprekken met Platform Zwolse Wijken, werkgroep inwonerbetrokkenheid raad, Waterschap, Provincie.

Plan van Aanpak ontwikkeld en vastgesteld door de gemeenteraad.

Fase 2: juli tot december 2024

Enquête onder inwoners. Gaf input aan stedenbouwkundig bureau om landelijke scenario's Zwols te maken

Opstellen Communicatie- en Campagneplan voor de participatie. Gericht op alle inwoners, maar speciale aandacht voor zes verschillende doelgroepen die we in particpatieprocessen vaak wat moeilijker bereiken. Dit zijn o.a. jongeren en mensen met een taalbarrière (laaggeletterd of anderstalig).

Uitvoering paricipatiecampagne:

- Gestart met webinar voor stakeholders en inwoners. Doel = bewustwording, oproep tot deelname en ambassadeurschap naar achterban.
- Enquête online. Aandacht hiervoor via social media, posters langs de weg, flyers, persbericht, artikel voor wijkkranten, oproep in Swollenaer.
- Reizende Woonkamer langs zeven winkelcentra in de gemeente. In deze woonkamer werd het Toekomstspel gespeeld met inwoners. Een uitgebreide mogelijkheid om in gesprek te gaan. In elke woonkamer was ook een planoloog aanwezig. Daarnaast kon hier de online enquete ingevuld worden op iPads.
- Straatinterviews. Op diverse andere plaatsen in de gemeente (o.a. voetbalvereniging, winkelstraten, campus) hielden we straatinterviews waarbij de inwoners de online enquête konden invullen op iPads.
- Meet-Up jongeren. In samenwerking met Blauwhaus en de Jongerenraad organiseerden we een avond in studentencafé Het Vliegende Paard. De jongeren speelden in vier groepen het Toekomstspel en gingen daarna in debat met elkaar en met de planoloog.

Resultaat:

De enquête is 600 keer ingevuld. Het Toekomstspel is 55 keer gespeeld.

Wat ging goed:

De Reizende Woonkamers kregen veel aandacht. We kwamen in gesprek met inwoners die we anders niet zouden bereiken (dat kregen we ook vaak te horen). De tolken die we meenamen naar een aantal wijken hadden duidelijk meerwaarde. De jongeren waardeerden dat we ‘op hun level’ hun mening actief ophaalden. Het is een duidelijke meerwaarde om naar de locatie te gaan waar de doelgroepen zelf komen.

Wat kan beter (en passen we waar mogelijk meteen toe in de volgende participatieronde):

De enquête was aan de lange kant en het taalgebruik had nog eenvoudiger gekund.

De social media campagne kwam te laat op gang, waardoor het online bereik kleiner werd dan gewenst.

Aanpak participatiefase 3:

- Reizende Woonkamer Express: we doen met een mini woonkamer opnieuw diverse plekken in Zwolle aan. We breiden het aantal locaties uit.
- We toetsen het Ruimtelijk Toekomstperspectief op basis van heldere stellingen op B1 taalniveau. Deze stellingen kunnen online ingevuld worden. Dat kan natuurlijk overal (thuis en onderweg), maar ook via iPads in de Woonkamer Express.
- We geven gastlessen op Windesheim en Deltion.
- We roepen inwoners op om deel te nemen via een communicatie- en social-media campagne. Voor deze campagne zijn in de vroege voorbereiding al specialisten van team communicatie aangehaakt.

Verder goed om te weten:

We hebben de mening en betrokkenheid van Platform Zwolse Wijken gedurende het gehele proces heel belangrijk gevonden. Daarom hebben wij vier gesprekken speciaal met het Platform gevoerd, namelijk op: 5 maart, 10 juni, 16 oktober en 16 januari. Wij hebben daarin steeds een coöperatieve en constructieve werkwijze voorgesteld. Elk gesprek kenmerkte zich door een stroeve start vanuit het Platform (het voelde als ‘met gestrekt been erin’). Met inzet van veel rust, begrip en uitleg werden de gesprekken altijd goed afgesloten.

From: "5.1.2e " <5.1.2e @zwolle.nl>
Sent: 2/27/2025 8:41:26 AM
To: "5.1.2e " <5.1.2e @zwolle.nl>
Cc: "5.1.2e (5.1.2e)" <5.1.2e @zwolle.nl>
Subject: PFO: memo + planning

Hallo 5.1.2e ,

Voor a.s. maandag is een schriftelijk pfo in verband met carnaval.
We hebben voor Gerdien een aanpassing van de planning gedaan met een toelichtende memo.

Groet,

5.1.2e
5.1.2e
Tip! Schrijf je in voor de nieuwsbrief over de Omgevingsvisie!

Gemeente Zwolle, Afdeling Proces, Programma, Projectmanagement
Bezoekadres: Lübeckplein 2, 8017 JZ Zwolle

☎ 5.1.2e
@ 5.1.2e @zwolle.nl

Niet printen spaart het milieu.
De gemeente Zwolle beschouwt e-mail als volwaardig communicatiemiddel. Dit betekent dat u erop mag vertrouwen dat de inhoud van dit bericht correct en compleet is.

Legenda toegepaste uitzonderingsgrondslagen

In dit document zijn gegevens definitief geanonimiseerd op grond van:

Wet	Artikel	Omschrijving	Pagina's
Wet open overheid	Art. 5.1 lid 2 sub e	De eerbiediging van de persoonlijke levenssfeer	1

bericht

Zwolle

Memo

Project-, Programma- en Procesmanagement

Aan Gerdien Rots

Van Programmateam aanvulling omgevingsvisie

Datum 27 februari 2025

Onderwerp Aangepaste planning tot vaststelling RTP

Inleiding

Afgelopen week is in de combi pfo ronde en het brede MT Stadsontwikkeling gebleken dat het concept Ruimtelijk Toekomstperspectief nog aan kracht en uitwerking kan winnen. Besloten is om het RTP niet op 6 maart aan het college ter vaststelling aan te bieden, maar de tijd te nemen om het RTP te vervolmaken.
We hebben afgesproken om te bekijken hoe vaststelling van de aangevulde Omgevingsvisie in 2025 toch haalbaar kan worden. We denken dat dit, met een aantal aanpassingen, kan.

Kernboodschap

Om in 2025 tot een vastgestelde omgevingsvisie te komen is de eerder besproken planning tot de zomer aangepast (besproken in SO 02-12-24 middels memo en bijlage zie optie 2).

Toelichting

De grootste wijzigingen ten opzichte van de vorige planning zijn:

- We nemen in **maart** ruimte om de punten die het MT en portefeuillehouders ons mee hebben gegeven uit te werken.
- We starten **april** met een nieuwe ronde combi pfo's, waarna het college een week later het concept RTP vrii kan geven voor participatie
- De **participatiefase** verschuift naar eind april en begin mei en korten we in tot 3 weken. Deze valt nu wel grotendeels in de meivakantie.
- We maken, indien gewenst, **begin juni** opnieuw een ronde langs de portefeuillehouders (combi pfo's). Een week later volgt vrijgave van het RTP door college ten behoeve van een technische briefing en raadsdebat (volgens oorspronkelijke planning). De gemeenteraad kan de uitkomsten van de participatie betrekken in het debat.
- Op **7 juli** stelt raad het definitieve RTP vast (volgens oorspronkelijke planning).

Vervolg

Het vervolg is de oorspronkelijke planning.

Aangepaste planning tot vaststelling RTP voor aanvulling op omgevingsvisie

Datum	Werkzaamheden
Februari	
Woe 26 februari – vrij 7 maart	Werkpakketten vormgeven - Mobiliteit: (regionaal rol, verdiepte ligging/tunnel CB, rondweg, ontsluiting VP1 - Wonen: Woonmilieus, aantallen, financiën Vechtrand en Zwolle-Zuid, hoe klimaatadaptief te bouwen - Economie: waar krijgt overige 85 hectare een plek? - Wat doet RTP met bestaande gebiedsontwikkelingen? Impact op o.a. groenblauwe-structuur?
Maart	
Ma 10 maart – vrij 21 maart:	Uitwerking inhoud - Hei-dagen - … - RTP aanpassen - Ambtelijk moment met Dalfsen en Raalte over RTP
Vrij 21 maart	Aanleveren RTP voor MT Stadsontwikkeling breed
Di 25 maart	MT Stadsontwikkeling breed
Eind maart	Verwerken uitkomst onderzoek Economie verkenning uitbreiding Hessenpoort + antwoord op 85 hectare
April	
Do 3 april	RTP aanleveren ter bespreking in (combi) pfo's
Ma 7 april	(Combi) pfo's
Di 8 april – vrij 10 april	Bestuurlijke afstemming over RTP tussen Gerdien Rots en portefeuillehouder Ruimte/RO gemeenten Dalfsen en Raalte.
Woe 9 april	RTP aanleveren voor college
Woe 9 april – vrij 9 mei	Effectbeoordeling RTP door Witteveen+Bos in het kader van de Omgevingseffectrapportage
Di 15 april	College besluit RTP vrij te geven voor participatie
Woe 16 april – woe 7 mei	Participatie fase 3 (Meivakantie: 26 april – 4 mei)
Mei	
Do 8 mei – vrij 9 mei	Verwerken opbrengst participatie door team communicatie / Open Stad

Ma 12 mei – vrij 16 mei	Verwerken door Programmateam in RTP • opbrengsten participatie • effectbeoordeling Witteveen+Bos
Vrij 16 mei	RTP aanleveren voor MT Stadsontwikkeling breed
Di 20 mei	MT Stadsontwikkeling breed
Di 20 mei – Woe 28 mei	Verwerkingstijd n.a.v. mogelijke opmerkingen MT Stadsontwikkeling
Woe 28 mei	RTP aanleveren (combi) pfo's
Juni	
Ma 2 juni	(Combi) pfo's RTP
Woe 4 juni	RTP aanleveren voor college
Vrij 9 juni	Eventueel voorbereiding collegebesluit met Gerdien (i.v.m. 2de pinksterdag ma 9 juni)
Di 10 juni	Vaststelling RTP door college
Do 12 juni	RTP beschikbaar voor gemeenteraad
Di 17 juni	Technische Briefing over RTP aan gemeenteraad
Ma 23 juni	Raadsdebat RTP.
Di 24 juni	Verwerkingstijd n.a.v. mogelijke opmerkingen uit raadsdebat
Woe 25 juni	Definitief RTP aanleveren voor college
Di 1 juli	Vaststelling definitief RTP door college
Do 2 juli	Definitief RTP beschikbaar voor gemeenteraad
Ma 7 juli	Raad stelt definitief RTP vast

From: "5.1.2e " <5.1.2e @zwolle.nl>
Sent: 11/28/2024 12:35:15 PM
To: "5.1.2e " <5.1.2e @zwolle.nl>, "5.1.2e " <5.1.2e @zwolle.nl>, "5.1.2e " <5.1.2e @zwolle.nl>, "5.1.2e " <5.1.2e @zwolle.nl>, "5.1.2e " <5.1.2e @zwolle.nl>, "5.1.2e " <5.1.2e @zwolle.nl>, "5.1.2e " <5.1.2e @zwolle.nl>, "5.1.2e 5.1.2e " <5.1.2e @zwolle.nl>
Cc:
Subject: PFO memo wijze van besluitvorming gebiedsvisies buitengebied

Allen,
Voor het buitengebied zijn een aantal gebiedsvisies (nagenoeg) in concept gereed. De volgende stap is besluitvorming door college en raad erover.
Mede op verzoek van 5.1.2e Ik heb een PFO memo voor Gerdien gemaakt over de wijze van besluitvorming per gebiedsvisie. Dat wisselt namelijk. Het is wel van belang gemotiveerd en uitlegbaar te kiezen voor een bepaalde wijze van een besluitvormingstraject. En uiteindelijk de formulering van een dictum bij een beslisnota. Hiervoor benoem ik een aantal uitgangspunten en heb deze toegepast op de gebiedsvisies. Ook maak ik een koppeling met het traject aanvulling Omgevingsvisie.
Zouden jullie de memo van commentaar willen voorzien? Bedoeling is de memo te agenderen voor het PFO van 9 december. Uiterlijk reactie voor aanstaande woensdag 12 uur.

Gemeente Zwolle, Team Ruimte en Economie
Postadres: Postbus 10007, 8000 GA Zwolle
Bezoekadres: Lübeckplein 2

☎ : 5.1.2e
@ : 5.1.2e @zwolle.nl

Niet printen spaart het milieu.

De gemeente Zwolle beschouwt e-mail als volwaardig communicatiemiddel. Dit betekent dat u erop mag vertrouwen dat de inhoud van dit bericht correct en compleet is.

Legenda toegepaste uitzonderingsgrondslagen

In dit document zijn gegevens definitief geanonimiseerd op grond van:

Wet	Artikel	Omschrijving	Pagina's
Wet open overheid	Art. 5.1 lid 2 sub e	De eerbiediging van de persoonlijke levenssfeer	1

PFO Memo

Onderwerp: Wijze van besluitvorming gebiedstrajecten buitengebied Zwolle

Aan: Gerdien Rots
Van: 5.1.2e

Cc.: 5.1.2e, 5.1.2e, 5.1.2e 5.1.2e
5.1.2e, 5.1.2e en 5.1.2e

Datum: 28-11-2024

Advies: In te stemmen met de wijze van besluitvorming van verschillende gebiedstrajecten in het buitengebied van de gemeente Zwolle.

Inleiding
De afgelopen jaren is in verschillende gebieden van het Zwolse buitengebied gewerkt aan gebiedsvisies. Bewonersorganisaties waren hierbij actief betrokken. Het gaat om de volgende gebiedstrajecten:

- Gebiedsvisie 'Ten noorden van de Vecht'
- Actualisatie dorpsplan Wijthmen
- Dorpsplan Windesheim
- Gebiedsvisie Spoolde

Behalve het dorpsplan Windesheim is de verwachting dat begin 2025 de opgeleverde gebiedsvisies ter besluitvorming aangeboden gaan worden aan college en gemeenteraad. Deze memo geeft een advies hoe op een consistente wijze college en raad hier over te laten besluiten. Eerst komen de uitgangspunten voor de wijze van besluitvorming aan bod. Daarna een voorstel per gebiedstraject over de wijze van besluitvorming.

Uitgangspunten voor wijze van besluitvorming
Voorstel is om de wijze van besluitvorming af te wegen aan de hand van de volgende uitgangspunten:

- Zijn extra financiële middelen nodig om uitvoering te geven aan een gebiedsvisie?
    - Ja: besluitvorming gebiedsvisie door de gemeenteraad en financiële aanvraag koppelen aan de begrotingscyclus;
- Bevat de gebiedsvisie nieuwe inhoudelijke kaders? En is daarmee kaderstelling nodig?
    - Ja: besluitvorming door de gemeenteraad
- Past de gebiedsvisie binnen de kaders van Zwolse Omgevingsvisie, is vooral uitvoerend en geen extra budget nodig?
    - Ja: besluitvorming door college van B&W (ter kennisname of instemmen)
        - Is de gebiedsvisie opgesteld is samenwerking met verschillende partijen, waaronder buurtbewonersorganisaties?

- Ja: instemmen door college van B&W en ter informatie naar de gemeenteraad.

▪ Is de gebiedsvisie primair opgesteld door de buurtbewonersorganisatie?
- Ja: ter kennisname naar College van B&W.

Overall geldt dat alle gebiedsvisies input zijn voor de aanvulling van de Omgevingsvisie of een daarna volgende actualisatie ervan. Of de inhoud van een gebiedsvisie input kan zijn van het traject aanvulling Omgevingsvisie hangt af van:

- Tijdige besluitvorming, passend binnen de planning van het traject aanvulling Omgevingsvisie;
- Of de inhoud zich redelijkerwijs goed verhoud tot de bestuursopdracht aanvulling Omgevingsvisie. En daarmee ook eenvoudig is toe te voegen aan Omgevingsvisie.

Wijze van besluitvorming per gebiedstraject

De onderstaande tabel is een voorstel tot wijze van besluitvorming per gebiedstraject:

Gebiedstraject	**Extra financiële vraag**	**Nieuwe kaderstalling**	**Binnen kaders Omgevingsvisie, uitvoerend.**	**Samenwerking**	**Voorstel**
Gebiedsvisie ten noorden van de Vecht			X	X	Instemmen door college, raad informeren
Actualisatie dorpsplan Wijthmen	X	X		X	Vaststellen door gemeenteraad
Dorpsplan Windesheim			X		Ter informatie naar college
Gebiedsvisie Spoolde			X	X	Instemmen door college, raad informeren

Tot Slot: voorstel dictum beslisnota's gebiedstrajecten

De uitgangspunten en wijze van besluitvorming per gebiedstraject zou leiden tot de volgende dictum per beslisnota aan college van B&W:

Gebiedstraject	**Dictum Beslisnota B&W**
Gebiedsvisie ten noorden van de Vecht	In te stemmen met de 'Gebiedsvisie ten noorden van de Vecht' als input op de aanvulling 'Omgevingsvisie Zwolle' en de gemeenteraad hierover informeren

Actualisatie dorpsplan Wijthmen	De gemeenteraad voor te stellen in te stemmen met de ‘Actualisatie dorpsplan Wijthmen’
Dorpsplan Windesheim	Kennis te nemen van het dorpsplan ‘Windesheim 2035’. Nb: dit besluit heeft al plaatsgevonden in oktober 2023.
Gebiedsvisie Spoolde	In te stemmen met de ‘Gebiedsvisie Spoolde’ als input op de aanvulling ‘Omgevingsvisie Zwolle’ en de gemeenteraad hierover informeren

Legenda toegepaste uitzonderingsgrondslagen

In dit document zijn gegevens definitief geanonimiseerd op grond van:

Wet	Artikel	Omschrijving	Pagina's
Wet open overheid	Art. 5.1 lid 2 sub e	De eerbiediging van de persoonlijke levenssfeer	1

Bouwsteen groen

Zwolle

Welke ontwikkelingen/veranderingen hebben zich voorgedaan na vaststelling van de Omgevingsvisie in 2021?

Zwolle

Nadere uitwerking nieuw groen- en recreatiebeleid:

Ambitie:

- Het groen in de stad groeit mee met de groei van de stad.
- Iedere inwoner heeft groen nabij zijn/haar woning en kan via groene routes en stapstenen naar de groene vingers en daarlangs naar het groene buitengebied.
- Het groen is multifunctioneel:

  Biodiversiteit, Klimaat, Ontmoeten, bewegen en mentale gezondheid zijn belangrijke invullingen van het groen

Welke opgave(n) liggen er voor deze bouwsteen?

Zwolle

Normering:

Per nieuwe woning 75m2 groen toevoegen

- Stadsbrede invulling
- Waar mogelijk nabij de ontwikkelingen
- Versterking van de hoofdgroenstructuur (knelpuntenkaart)
- Uitbreiding van de hoofdgroenstructuur

2-22-200

- 2 toekomstbomen per 100m straat
- 22% kroonbedekking stadsbreed
- Elke woning heeft binnen 200m een plantsoen of park
- 2 en 200 zijn lokale invullingen die in de inbreidingsopgaven moeten worden meegenomen

Hoe:

Verder uitbouwen van de:

Hoofdgroenstructuur,

Ecologische structuur,

Recreatieve structuur

Knelpunten- en kansenkaarten geven inzicht in locaties

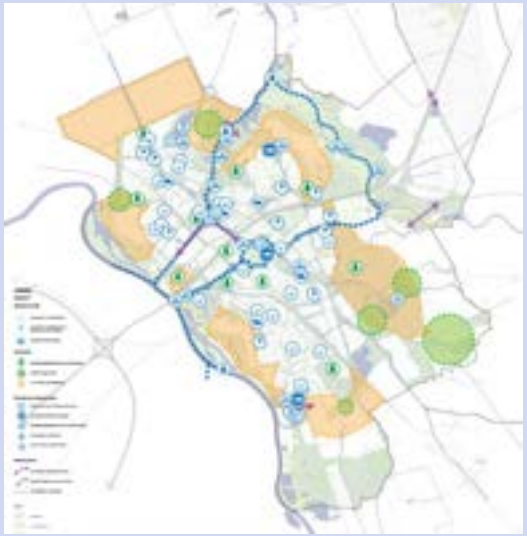
Wat is de ruimtelijke impact en welke mogelijke gebieden zijn daarvoor in beeld?

Zwolle

Ruimte voor groen dicht bij huis

Nieuw groen meegroeiend met nieuwe woningen

Extra groen en recreatief uitloopgebied rond de stad

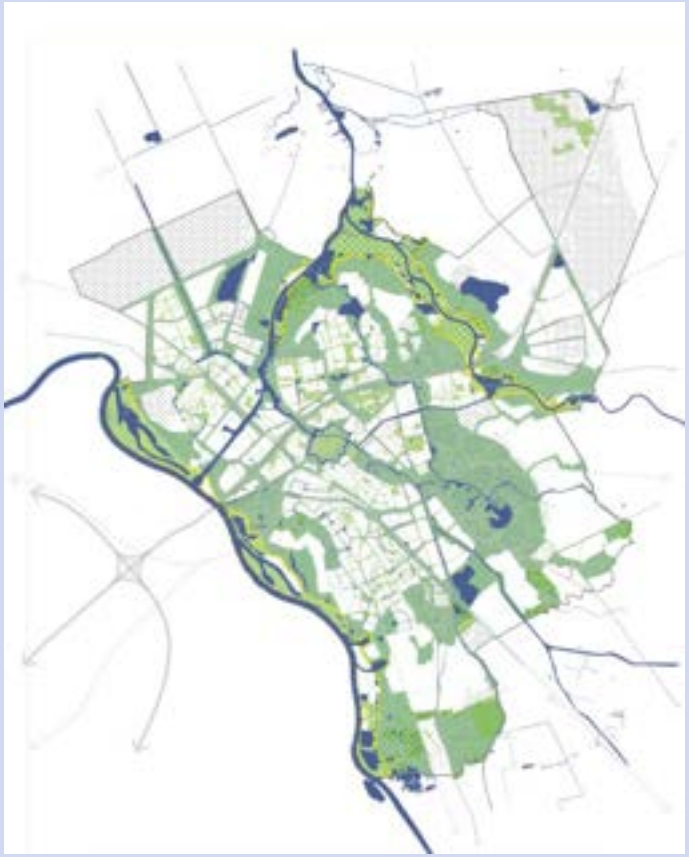
10.000 nieuwe woningen = 75ha nieuw groen

Ter vergelijking:

- *De bebouwde wijk Berkum is ruim 80 ha*
- *De binnenstad van Zwolle inclusief grachten is ruim 60 ha*
- *Park Weezenlanden en Nooterhof is bijna 30 ha*

Kaartbeeld

Zwolle

From: "5.1.2e" <5.1.2e@zwolle.nl>
Sent: 3/3/2025 10:26:38 AM
To: "5.1.2e" <5.1.2e@zwolle.nl>, "5.1.2e 5.1.2e" <5.1.2e@zwolle.nl>, "5.1.2e" <5.1.2e@zwolle.nl>, "5.1.2e" <5.1.2e@zwolle.nl>, "5.1.2e 5.1.2e" <5.1.2e@zwolle.nl>
Cc: "5.1.2e" <5.1.2e@zwolle.nl>
Subject: Planning aanvulling OGV

Hoi allen,

Fijn dat we net even bij elkaar konden zitten om de planning scherp te stellen. In de bijlage voor de volledigheid de opmerkingen van Gerdien.

We spraken af dat:

- De verschillende vervolgopdrachten/werkpakketten deze week per mail volgen
- Het bestuurlijk verhaal en de publieksversie gelijktijdig meegaan in de combi's en richting college
- 5.1.2e en 5.1.2e naar de communicatieaanpak rondom het naar buiten brengen van het RTP en het voorinformeren van doelgroepen kijken
- We streven naar besluitvorming op 8 april in college, maar jullie nog even kijken en terugkoppelen of dit haalbaar/realistisch is
- We naar een apart moment kijken (half/eind maart) om Gerdien goed mee te nemen, zodat ze met een RTP waar zij achterstaat de combi's in kan
- Er nog even wordt gekeken wat plan B/de consequentie is als vaststelling van RTP voor de zomer niet lukt
- Er een raadsbrief wordt opgesteld richting de raad over de aanpaste planning. Even goed kijken naar formulering: eerste TB en laatste debat meest van belang

Mochten jullie nog aanvullingen hebben, hoor ik dat graag. Wat betreft de raadsbrief. Lukt het om deze maandag in pfo te hebben, zodat deze naar het college van 18 maart kan?

5.1.2e
5.1.2e

Gemeente Zwolle, Afdeling Concernstaf
Postadres: Postbus 10007, 8000 GA Zwolle
Bezoekadres: Lübeckplein 2
☎ : 5.1.2e
@ : 5.1.2e@zwolle.nl

Legenda toegepaste uitzonderingsgrondslagen

In dit document zijn gegevens definitief geanonimiseerd op grond van:

Wet	Artikel	Omschrijving	Pagina's
Wet open overheid	Art. 5.1 lid 2 sub e	De eerbiediging van de persoonlijke levenssfeer	1

From: "5.1.2e " <5.1.2e @zwolle.nl>
Sent: 1/15/2025 11:51:05 AM
To: "5.1.2e " <5.1.2e @posadmaxwan.nl>
Cc: "5.1.2e " <5.1.2e @zwolle.nl>
Subject: Planning

Hoi 5.1.2e,

Ik zou nog bij je terugkomen met de planning.
Morgen rond ik deze af met 5.1.2e, maar daarvoor zou ik vooral van jullie willen weten of onderstaande haalbaar is:

	Evt. aanleveren voorbereiding college werksessie RTP					29-1									
Werksessie B&W RTP							4-2								
Strategisch overleg Rots	Uitvoerige bespreking hoofdlijnen concept RTP?						10-2								
Concept RTP	Uitzetten concept RTP collega's							11-2							
	Verzamelen reacties op concept RTP							14-2							
	PT bespreken reacties concept RTP								17-2						
	Reacties op concept RTP naar Posad								17-2						
	Duiding RTP schrijven voor PFO + B&W														
100% RTP door Posad									19-2						
	Agenderen 100% RTP PFO								20-2						
PFO bespreking 100% RTP										24-2					
	Agenderen 100% RTP B&W									26-2					
MAART															
B&W vaststellen 100% RTP											4-3				
100% RTP beschikbaar voor debat											6-3				
	Start Participatiecampagne fase 3														
Mogelijkheid technische briefing aan raad over RTP												11-3			

- De collega's hebben 3 dagen de tijd om te reageren vanaf 14-2
- Jullie ontvangen de reacties van collega's op ma 17-2 eind van de dag en hebben dan tot 19-2 eind van de dag om de opmerkingen te verwerken (= 2 werkdagen =16 uur). Is dit haalbaar?

In principe vraagt dit dus om een RTP dat af is voor te leggen aan de collega's, waar zij op kunnen reageren met laatste opmerkingen (dus geen 90%-versie)

Groet,

5.1.2e
5.1.2e

Gemeente Zwolle, Afdeling Proces, Programma, Projectmanagement
Bezoekadres: Lübeckplein 2, 8017 JZ Zwolle

☎ 5.1.2e
@ 5.1.2e @zwolle.nl

Niet printen spaart het milieu.

De gemeente Zwolle beschouwt e-mail als volwaardig communicatiemiddel. Dit betekent dat u erop mag vertrouwen dat de inhoud van dit bericht correct en compleet is.

Legenda toegepaste uitzonderingsgrondslagen

In dit document zijn gegevens definitief geanonimiseerd op grond van:

Wet	Artikel	Omschrijving	Pagina's
Wet open overheid	Art. 5.1 lid 2 sub e	De eerbiediging van de persoonlijke levenssfeer	1

From: "5.1.2e " <5.1.2e @zwolle.nl>
Sent: 3/17/2025 6:18:10 PM
To: "5.1.2e " <5.1.2e @posadmaxwan.nl>, "5.1.2e " <5.1.2e @posadmaxwan.nl>
Cc: "5.1.2e 5.1.2e " <5.1.2e @zwolle.nl>, "5.1.2e " <5.1.2e @zwolle.nl>, "5.1.2e " <5.1.2e @zwolle.nl>, "5.1.2e (5.1.2e)" <5.1.2e @zwolle.nl>, "5.1.2e (5.1.2e " <5.1.2e @zwolle.nl>, "5.1.2e (5.1.2e " <5.1.2e @zwolle.nl>
Subject: Platte tekst RTP

Hoi 5.1.2e en 5.1.2e,
Bijgaand ontvangen jullie de platte tekst van het RTP.
Naar aanleiding van de werkpakketsessies hebben we het RTP aangescherpt. We zijn wellicht ook wat ‘blind’ voor het stuk geworden, dus een goede redactieslag door jullie is gewenst!
Het gaat in ieder geval om een redactieslag op:

- algemene check
- taal- en spelfouten
- opzet RTP: staat alles op de juiste plek?
- verhaal RTP: leest het prettig en is het logisch?
- check op dubbelingen of tegenstrijdigheden.

Zouden jullie willen welke met ‘wijzigingen bijhouden’?
Alvast dank en succes!
Met vriendelijke groet,

5.1.2e
5.1.2e
5.1.2e
Gemeente Zwolle
5.1.2e

Legenda toegepaste uitzonderingsgrondslagen

In dit document zijn gegevens definitief geanonimiseerd op grond van:

Wet	Artikel	Omschrijving	Pagina's
Wet open overheid	Art. 5.1 lid 2 sub e	De eerbiediging van de persoonlijke levenssfeer	1

From: "5.1.2e " <5.1.2e @zwolle.nl>
Sent: 3/18/2025 4:11:12 PM
To: "5.1.2e " <5.1.2e @zwolle.nl>, "5.1.2e 5.1.2e " <5.1.2e @zwolle.nl>
Cc: "5.1.2e " <5.1.2e @zwolle.nl>, "5.1.2e 5.1.2e" <5.1.2e @zwolle.nl>
Subject: Platte tekst RTP

Hoi 5.1.2e **en** 5.1.2e **,**
Bijgaand ontvangen jullie de platte tekst van het RTP.
Naar aanleiding van de werkpakketsessies is 5.1.2e het RTP aangescherpt.
Het is wat mij betreft wervender, inspirerender EN specifieker geworden.
Ik ben benieuwd wat jullie ervan vinden. Er is heel weinig tijd, ook voor jullie om te lezen, dus vraag ik jullie om morgen alleen de cruciale zaken door te geven aan 5.1.2e en mij.
Op inhoud zijn dit mijn belangrijkste punten:
Voorwoord
Hierin mis ik de drie punten die Gerdien ons meegaf:

1. ‘leven in de delta’, als inspiratiebron. Demodelta als inzet. Amfibische leefcultuur
2. Optimale bereikbaarheid
3. Verbinding stad en regio

Het verhaal van Zwolle:
Hiermee doen we onszelf te kort. Dit is vooral de manier waarmee we omgaan met onze opgaven.
Het verhaal van Zwolle is denk ik meer: adaptief leven in de delta.
In het verhaal van Zwolle nog meer Zwolle in (inter)nationale context benoemen: bij economie ligging aan de north sea baltic corridor, bij mobiliteit Zwolle Twente Munster. Ook minder voorzihtig zijn in het benoemen van de noodzaak van nieuwe verbindingen die op termijn nodig zijn, bijv. om VP1 te ontsluiten.
De thematische bouwstenen
2.7 De opgaven vanuit de thematische bouwstenen samengevat
Bij mobiliteit mis ik dat we bereikbaar willen blijven voor alle modaliteiten, in Gerdiens woorden: ‘optimale bereikbaarheid’
Toekomstbeeld
hier hebben we het over 'voorziene groei in banen [JW1]'. 5.1.2e heeft gezegd dat groei aantal arbeidsplaatsen geen doel is. Wel ruimte geven aan bedrijvigheid.

[JW1]Groei aantal arbeidsplaatsen is volgens mij geen doel van onze ph economie. Wel ruimte geven aan bedrijvigheid.
Voorzieningen
Er staat veel genoemd over (het meegroeien van) voorzieningen. Dit is geen opgave voor de aanvulling. 5.1.2e heeft dit meerder malen aangegeven.
4.1. Blauwgroen
in de eerste alinea al benoemen dat blauw een opgave is op systeemniveau. Daar dus ook koppelkansen pakken.
I**nvesteringen**
Moeten we in B&W voorstel iets zeggen over investeringen die nodig zijn? denk aan stadsparken, opwaardering van het huidige netwerk naar een ring
4.2 Wonen
Is deze zin 'We sluiten de ontwikkeling van Vechtpoort 2 op de lange termijn niet uit, maar zien dit gebied nu niet als een potentiële woningbouwlocatie' goed verwoord met oog op strategisch grondbeleid?
Mobiliteit
'extra stations toe te voegen op het regionale spoor, in combinatie met ontwikkelingen aldaar' is nieuw voor mij. Wel een wens van Gerdien. Is dit afgestemd met mobiliteit?
Posad doet nog een redactieslag op:

- algemene check
- taal- en spelfouten
- opzet RTP: staat alles op de juiste plek?
- verhaal RTP: leest het prettig en is het logisch?
- check op dubbelingen of tegenstrijdigheden.

Ik hoop jullie morgen te spreken!
Groet,
5.1.2e

Legenda toegepaste uitzonderingsgrondslagen

In dit document zijn gegevens definitief geanonimiseerd op grond van:

Wet	Artikel	Omschrijving	Pagina's
Wet open overheid	Art. 5.1 lid 2 sub e	De eerbiediging van de persoonlijke levenssfeer	1

Ruimtelijk Toekomstperspectief

(Aanvulling) Omgevingsvisie Zwolle

Open College

16 april 2025

Doe en denk mee

Zwolle

De toekomstplannen liggen nog niet vast

Van 10 april t/m 7 mei kan iedereen zijn of haar mening geven over het Ruimtelijk Toekomstperspectief:

- Vul de enquête in
- Reizende woonkamers
- Inloopavonden

Reacties worden gebruikt voor de definitieve versie van het Ruimtelijk Toekomstperspectief:

- 7 juli vaststelling Ruimtelijk Toekomstperspectief door de gemeenteraad

Daarna wordt de Omgevingsvisie geschreven

- Deze ligt in het najaar ter inzage
- In december vaststelling door de gemeenteraad

Doe en denk mee

Zwolle

- De aangevulde omgevingsvisie is een strategisch document waarin gemeente Zwolle ambities en beleidsdoelen voor de fysieke leefomgeving vastlegt voor de periode tot 2040. Daarmee geeft de omgevingsvisie richting aan de ontwikkeling en het beheer van de leefomgeving en zorgt voor samenhang tussen verschillende beleidsvelden. Het streeft een integrale benadering van de fysieke leefomgeving na.
- De Omgevingsvisie voor Zwolle gaat over de toekomst van een gemeente, stad en daarbinnen gebieden. Dat vraagt om een realistisch verhaal met ambities en doelen. Daarbij horen (gebiedsgerichte)keuzes en een werkwijze om invulling te geven aan een aantrekkelijke toekomst voor onze Zwolse samenleving.
- Met de aanvulling op de Omgevingsvisie kijken we naar Zwolle tot 2040. We kiezen op bepaalde plekken voor woningbouw, economie, mobiliteit, ruimte voor water en klimaat en/of energie. Maar bijna altijd in samenhang met elkaar.
- Concretere uitwerkingen op gebiedsniveau volgen wanneer er wordt gestart met het ontwikkelen van een (deel)gebied. Pas dan worden zaken als type woningbouw, dichtheden, ontsluiting, openbaar groen, voorzieningenniveau etc. echt concreet. Ook hierover zal dan worden geparticipeerd.

Vanavond

- Tafels met toelichting op het Ruimtelijk Toekomstperspectief en de thema’s
  - Wonen
  - Economie
  - Water & Klimaat
  - Mobiliteit
  - Energie
- Gelegenheid tot het stellen van vragen
- We horen ook graag uw opmerkingen en ideeën over het Ruimtelijk Toekomstperspectief

Geef je mening!

1. Vul de enquête in

Meedoen is heel eenvoudig. Vul de korte digitale enquête in.

Naar de enquête ›

2. Open College in het stadhuis

Wil je meer weten over de toekomst van Zwolle en meedenken over de plannen? Kom dan naar het open college op 16 april van 19:00 tot 20:30 uur in het stadhuis. Hier krijg je meer uitleg over het Ruimtelijk Toekomstperspectief en kun je je vragen stellen. Aanmelden kan via de aanmeldlink hieronder: Aanmelden Open College.

3. Reizende Woonkamer

We gaan ook opnieuw de wijken in met onze Reizende Woonkamer. Dan gaan we met je in gesprek, bijvoorbeeld over locaties voor betaalbare woningen, snelfietsroutes, behoud van groen en ruimte voor water. Je kunt daar ook de enquête invullen. We komen ook bij jou in de buurt.

▸ Bekijk wanneer de reizende woonkamer bij jou in de buurt is:

4. Inloopavond

Kom naar onze inloopavonden. Je kunt hier je vragen stellen en informatie ophalen.

▸ Bekijk waar en wanneer de inloopbijeenkomsten zijn:

Wil je niks missen?

- Schrijf je in via deze link: aanmelden voor de nieuwsbrief.
- Wil je een seintje krijgen om weer met ons mee te denken? Laat je mailadres dan achter via omgevingsvisie@zwolle.nl.

Tot Slot

Zwolle

Waar vind ik meer informatie over de (aanvulling) Omgevingsvisie Zwolle?

www.zwolle.nl/omgevingsvisie

Vragen: Omgevingsvisie@zwolle.nl

From: "5.1.2e " <5.1.2e @zwolle.nl>
Sent: 2/25/2025 8:15:35 AM
To: "Rots, Gerdien" <5.1.2e @zwolle.nl>, "5.1.2e " <5.1.2e @zwolle.nl>
Cc:
Subject: PPT richtinggevende keuzes RTP

Hallo Gerdien en 5.1.2e ,

Bijgevoegd de powerpoint met richtinggevende keuzes die als bijlage ook bij de stukken van gisteren zat.

Groet,

5.1.2e
5.1.2e
Tip! Schrijf je in voor de nieuwsbrief over de Omgevingsvisie!

Gemeente Zwolle, Afdeling Proces, Programma, Projectmanagement
Bezoekadres: Lübeckplein 2, 8017 JZ Zwolle

☎ 5.1.2e
@ 5.1.2e @zwolle.nl

Niet printen spaart het milieu.
De gemeente Zwolle beschouwt e-mail als volwaardig communicatiemiddel. Dit betekent dat u erop mag vertrouwen dat de inhoud van dit bericht correct en compleet is.

Legenda toegepaste uitzonderingsgrondslagen

In dit document zijn gegevens definitief geanonimiseerd op grond van:

Wet	Artikel	Omschrijving	Pagina's
Wet open overheid	Art. 5.1 lid 2 sub e	De eerbiediging van de persoonlijke levenssfeer	1

Ons Zwolle van Overmorgen
Concept ruimtelijk toekomstperspectief

Pfo en SO ronde 24-02-2025

Doel van dit overleg

Portefeuillehouders meenemen in:

Welk Zwolle we willen zijn in 2040

het ruimtelijk toekomstperspectief 2040

Te maken keuzes

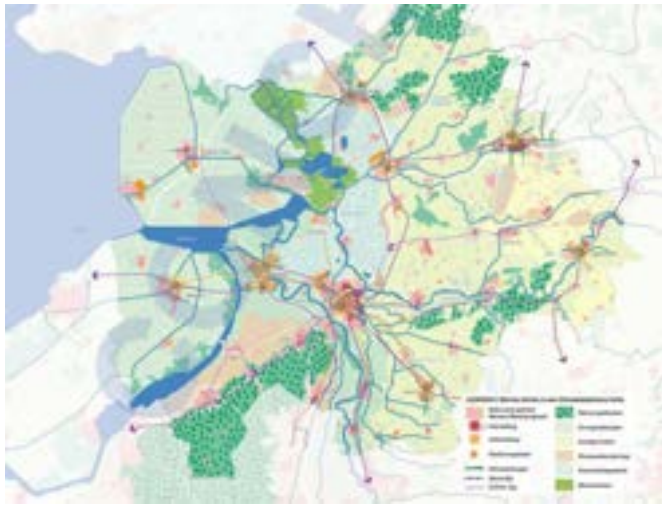
Ontwikkelstrategie

Welke aandachtspunten wil de portefeuillehouder aan ons meegeven?

Opgaven uit de bouwstenen

Bouwsteen	**Opgaven**
Wonen	Groei van 5.000 tot 15.000 woningen: Verstedelijkingsstrategie vv demografische groei
	Demografie: toenemende vergrijzing bevolking, mate van doorstroming
Economie	Toevoegen van 50 tot 135 hectare bedrijventerrein voor een groeiende economie
	Behouden en versterken van de huidige werklocaties
Mobiliteit	Voortzetten van onze mobiliteitstransitie (STOMP)
	Groei van Zwolle betekent ook autonome toename aantal auto's
Energie	Haerst als locatie voor windmolens
	Versterken energie-infrastructuur (trafohuisjes, HS/MS-stations, etc.)
Water & Klimaat	Meer ruimte voor retentiegebied(en)
	Water en bodem als drager voor de ruimtelijke ontwikkeling van Zwolle
Maar ook!	Groen en voorzieningen 'groeien' mee. En verbinding met sociaal domein

Zwolle – klimaatbestendige groeistad:

3 basiswaarden over de identiteit van Zwolle:

Zwols ‘noaberschap’
door sterke sociale weefsels

Zwolle nabij
door duurzame en aantrekkelijke verbondenheid

Zwolle deltaspons
door een robuust groen-blauw netwerk

Ruimtelijk Toekomst-perspectief

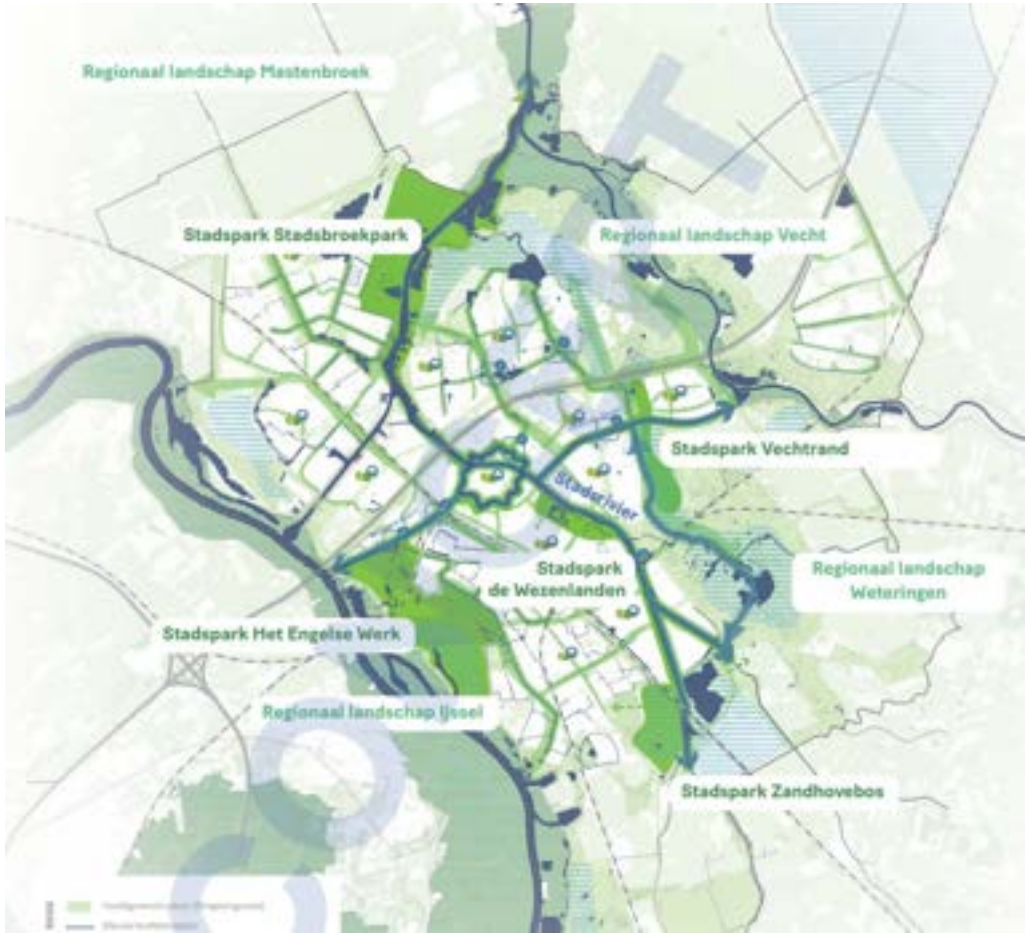

Richtinggevende keuzes

WATER EN KLIMAAT

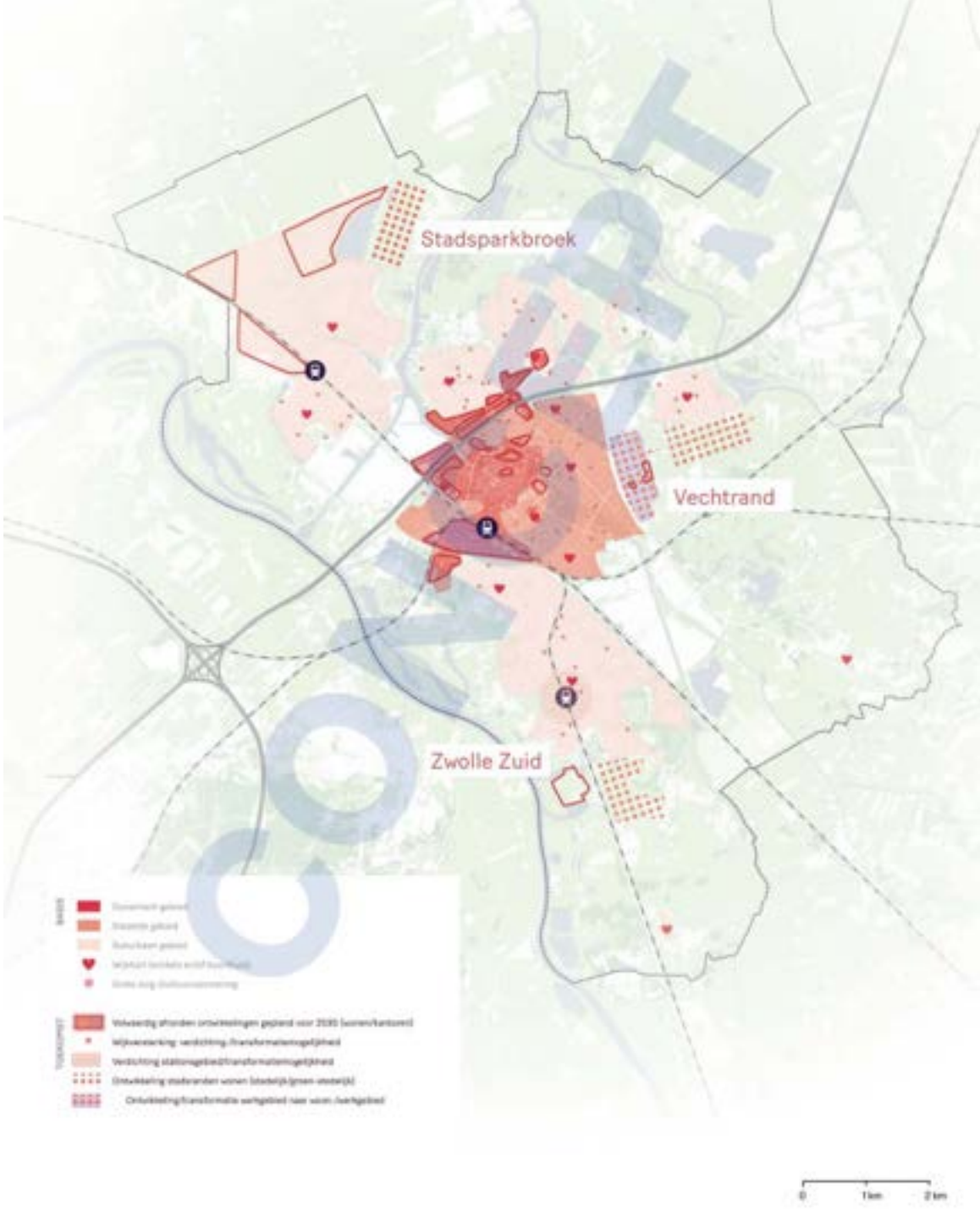
- **Groenblauwe ruggengraat** die stad en buitengebied verbindt: Nieuwe Vecht en Willemsvaart (oost-west) en Stadsrivier (noord-zuid: Almelose kanaal, stadsgrachten en Zwarte water)
- Langs de goenblauwe ruggengraat **Nieuwe Stadsparken** bij Stadsbroek en Vechtrand, toonbeeld van klimaatbestendige proeftuin
- In buitengebied grote **landschapsparken** met eigen identiteit
- **Waterbergingen** rondom Zandhovebos, Marslanden en Stadspark Vechtrand. Noodventielen langs de IJssel, rondom Aa-landen en in de Mastenbroekerpolder

Richtinggevende keuzes

WONEN

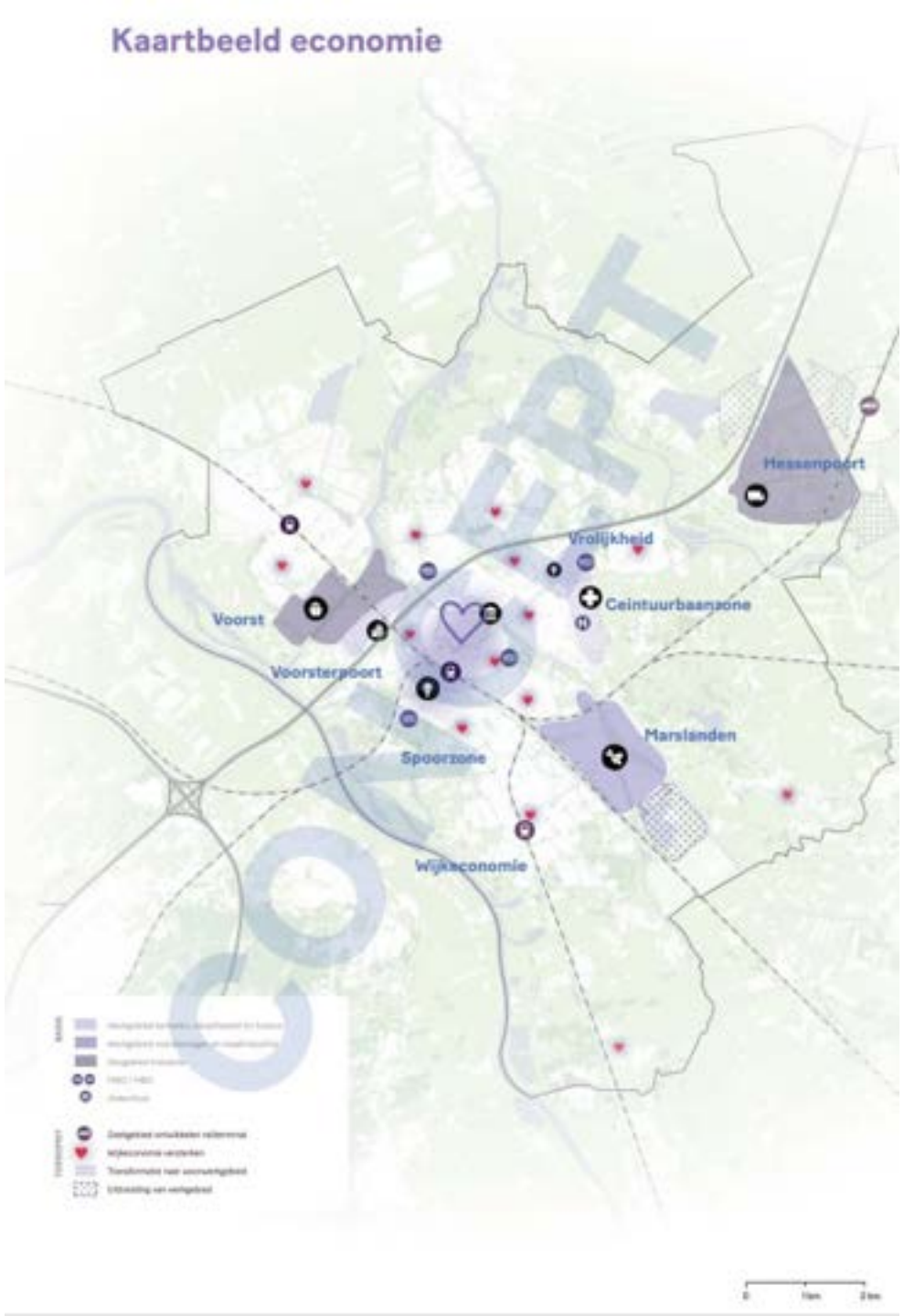
- Volwaardig afronden huidige ontwikkelingen om de **bestaande stad te versterken:** Spoorzone, StadsHART, Nieuwe Veemarkt/Meeuwenlaan, Zwartewaterallee/-zone, Oosterenk, uitbreiding Stadshagen
- **Wijkversterking:** kleine interventies in de wijken: optoppen, uitbreiden, herontwikkelen en inbreiden.
- **kwalitatief bijsturen** huidige planningslijst woningbouw
- **Nieuwe stadswijken en –buurten in de stadsranden** om wendbaar te zijn i.r.t. de ontwikkelingen in de bestande stad
- Inzetten op **gedifferentieerd aanbod**: 30-40- 30 regel: meer maatwerk op wijk- en buurtniveau

Richtinggevende keuzes

ECONOMIE

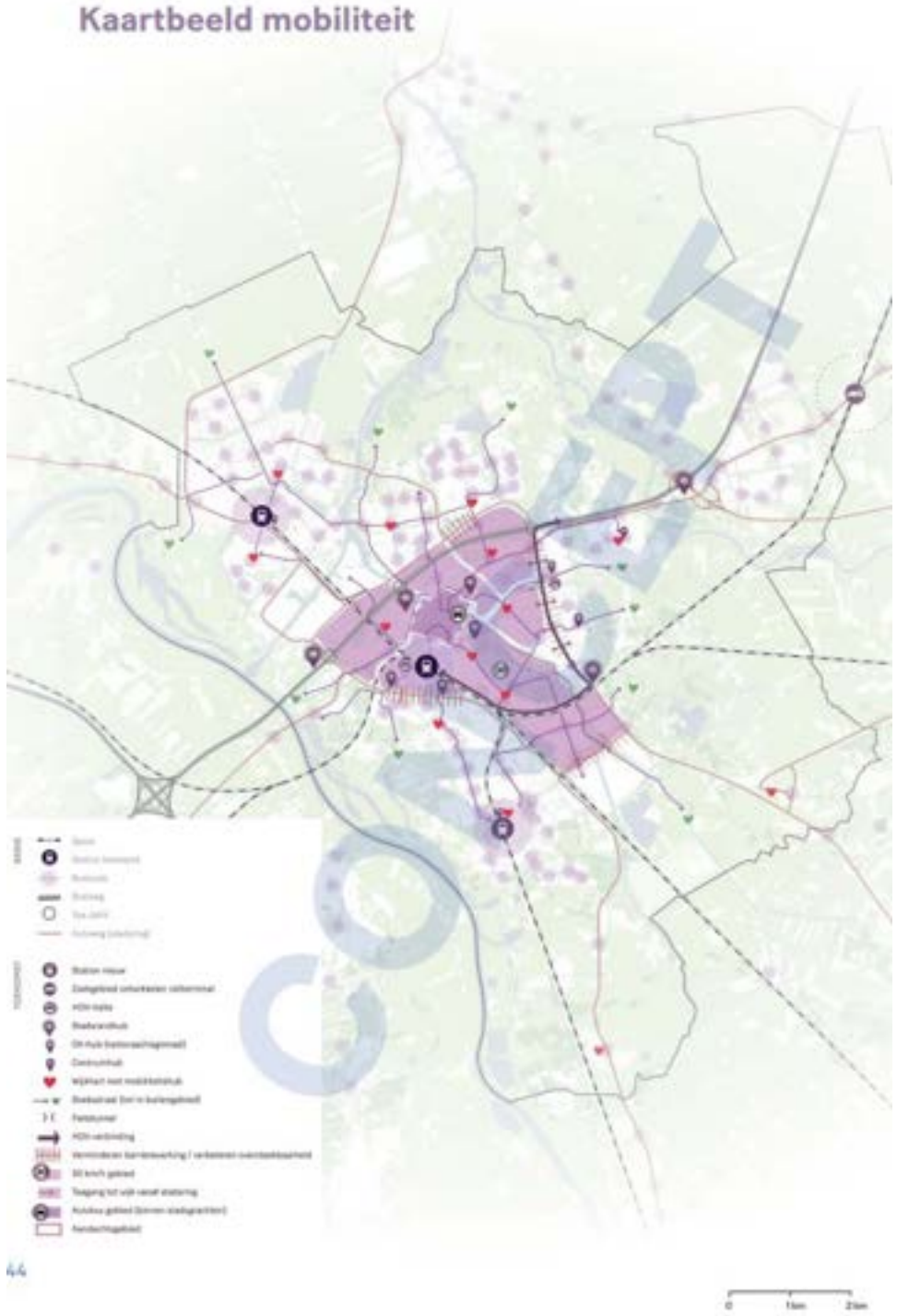
- **Nabijheid van werk behouden**: voor zowel praktijkgeschoolden als theoretische geschoolden
- **Sterkere profilering** van bedrijventerreinen: clusteren zelfde typen of aanverwante sectoren
  - Wijkeconomie in woonwijken
  - Regionale voorzieningen: centrumgebied
  - Kennisclusters: Spoorzone, Ceintuurbaanzone, Voorsterpoort
  - Lokaal MKB: Marslanden
  - Logistiek en zwaardere industrie: Hessenpoort en Voorst (Watergebonden)
- **uitbreiding van Hessenpoort 4** met 50 Hectare netto loopt
- Met buurgemeenten onderzoek naar **ruimtebehoefte 85ha in zoekgebied 'corridor A28'.**

Richtinggevende keuzes

MOBILITEIT

- **Ruimtelijke kwaliteit staat centraal:** meer ruimte voor groen, voetgangers en fietsers in de stad binnen de Ring
- **Inzetten op de mobiliteitstransitie**
  sterke fiets- en wandelverbindingen, het verder autoluw maken van de stad, snelheid naar 30km/h binnen de ring, parkeernormen bijstellen, en zorgen voor kwalitatief hoogwaardige stallingsvoorzieningen
- **Bouwen aan robuuste hoofdstructuur voor voetganger, fiets en OV**
- **Versterken van de Ring (robuuste hoofdstructuur auto)** met als doel een goede doorstroming en betrouwbouwbare reistijden.
- **Terugdringen van sluipverkeer om ruimte te maken** voor een aantrekkelijker woonomgeving.
- **Nieuw station** in Zwolle zuid

Richtinggevende keuzes

ENERGIE

Uitbreiding van toekomstbestendige infrastructuur door

- nieuw ondergronds 110 kV-tracé ten zuid-oosten van Zwolle
- realisatie nieuwe MS-stations in zoekgebieden, waaronder het knooppunt A28-N35.
- aansluiting van een waterstof-backbone in Hessenpoort + onderzoek naar aantakking tot Voorst
- nieuw 380kv tracé ten noorden van Zwolle (regionale opgave)
- opslag faciliteiten bij Hessenpoort en Voorst

Hessenpoort als energiehub met ruimte voor energie-intensieve bedrijvigheid, opweklocaties en infrastructuur.

Nieuwe windturbines (op bedrijventerrein en Haerst)

Warmtenetten voor bestaande wijken en nieuwe ontwikkelingen

Slimme functiecombinaties voor duurzame opwekking

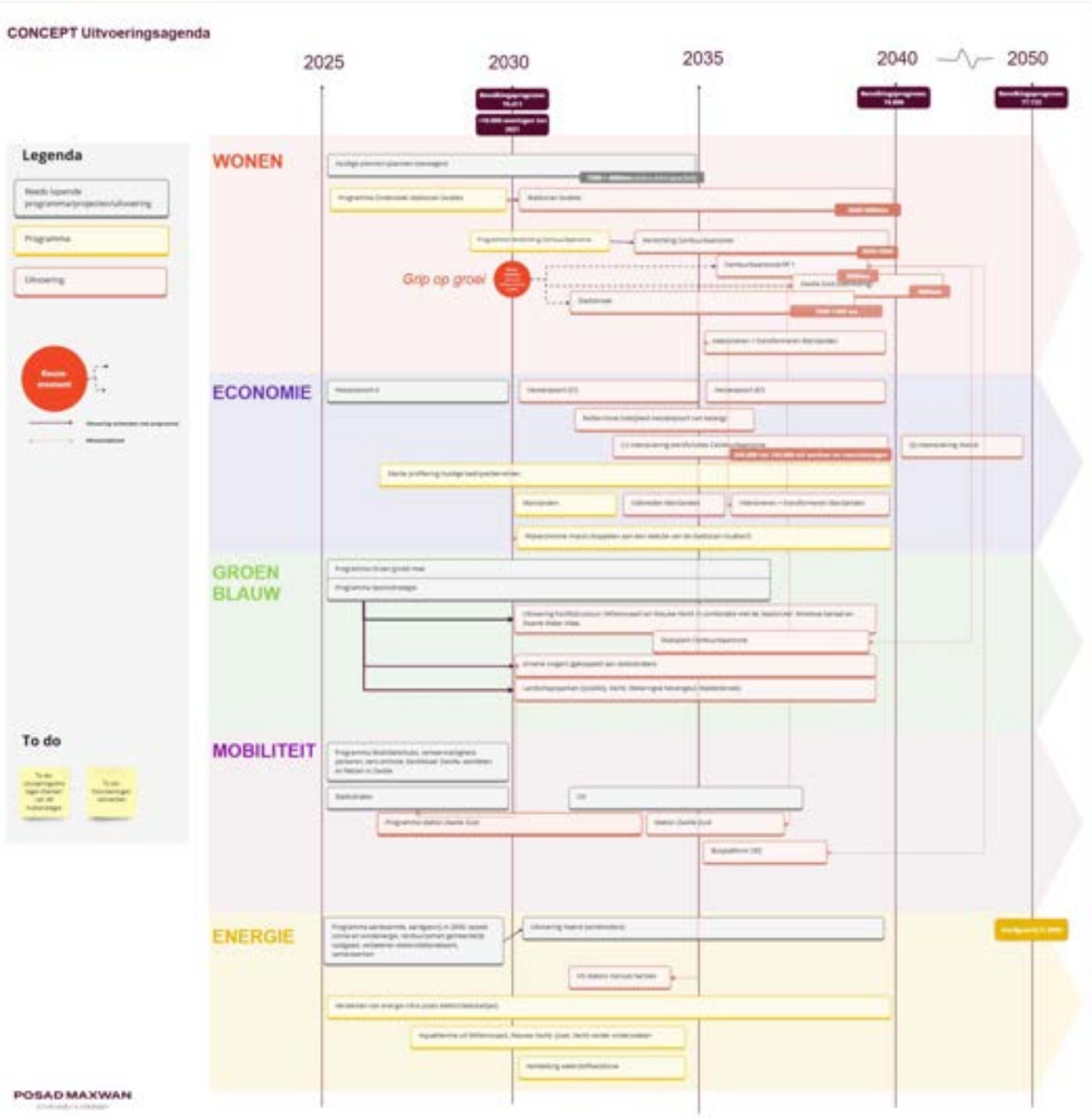
- Slimme toepassing energieopwek-opslag-gebruik op Hessenpoort, Voorst en (uitbreiding van) Marslanden
- Het benutten van wijkversterkingslocaties om ruimte energie infra te integreren in de wijken

Ontwikkelstrategie

1. Bestaande inzet afmaken (huidige Omgevingsvisie)
2. Wijkversterking (stadsscan locaties)
3. A) Uitbreidingslocatie Vechtrand (Ceintuurbaanzone + Vechtpoort 1)
   B) Uitbreidingslocatie Zwolle Zuid

Stadsbroek als overbruggingslocatie, passend bij de verkenning

Overzicht wonen

Ontwikkeling	Woningaantallen	Woonmilieu
1) Volwaardig afronden huidige ontwikkelingen	14.500	
2) Wijkversterking	2.000 (max)	Hoog- en centrumstedelijk
3a) Stadsrand gebiedsontwikkeling Vechtrand'	3.000 – 5.000 (Ceintuurbaanzone) 2.000 – 3.000 (Vechtpoort 1)	Gemengd woon-werk, hoog- en groenstedelijk
3b) Stadsrand gebiedsontwikkeling Zwolle Zuid, inclusief stationsomgeving	3.500	Hoog- en groenstedelijk
Stadsbroek *	0 - 500	Gemengd woon-werk, hoogstedelijk

* Stadsbroek als overbruggingslocatie, passend bij de verkenning

Afweging

De voorgestelde Ontwikkelstrategie

- Voorziet in realisatie van onze opgaven, ook voor verstedelijkingsstrategie Regio en Rijk (NOVEX)
- Sluit aan bij onze basiswaarden Versterken sociale netwerken, Nabijheid van voorzieningen, wonen/werken, OV, Passend binnen groen-blauw raamwerk
- Is een hefboom voor versterken bestaande Zwolse wijken
- Gaat uit van 'nieuw helpt bestaand’
- Is adaptief en flexibel: ruimte om in te spelen op (alle) nieuwe ontwikkelingen
- Waar bij groen meegroeit
- Gaat uit van van klimaatadaptief ontwikkelen/beheren en adresseert de wateropgave
- Waar de Moliteitstransitie onvermindert doorgaat (STOMP: o.a. potentie op aansluiting HOV/ nieuw station in Zwolle Zuid
- De ring als verblijfsgebied verder wordt versterkt
- Past binnen beleid hogere overheden (rijk/provincie)
- Kan rekenen op maatschappelijk draagvlak
- Benoemd sleutelprojecten

Afweging

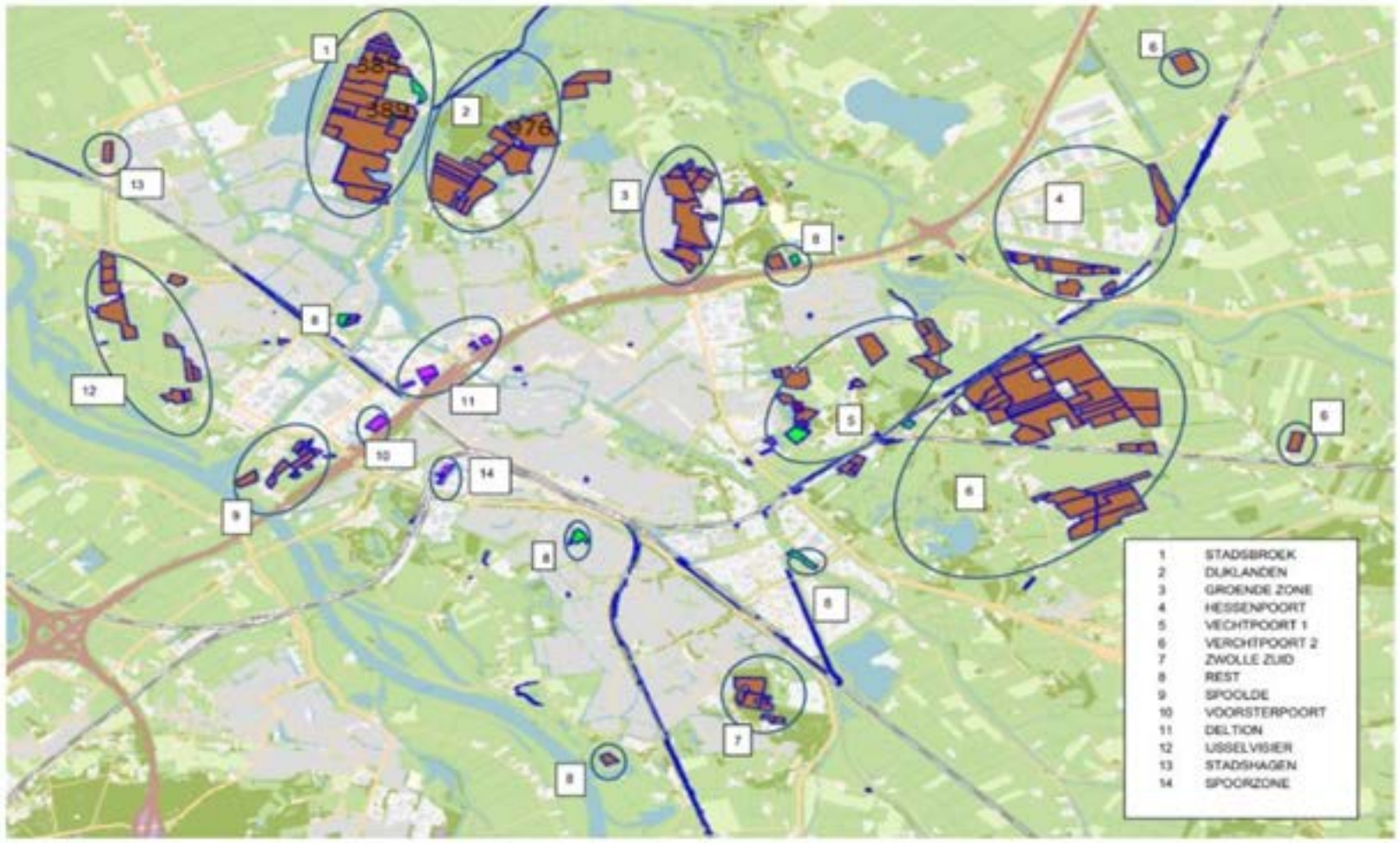
- Vechtpoort 2

Nu *geen* grootschalige uitbreidingslocatie Vechtpoort 2 omdat deze niet voldoet aan bovenstaande punten (muv grip op grond). Wel in het vizier houden

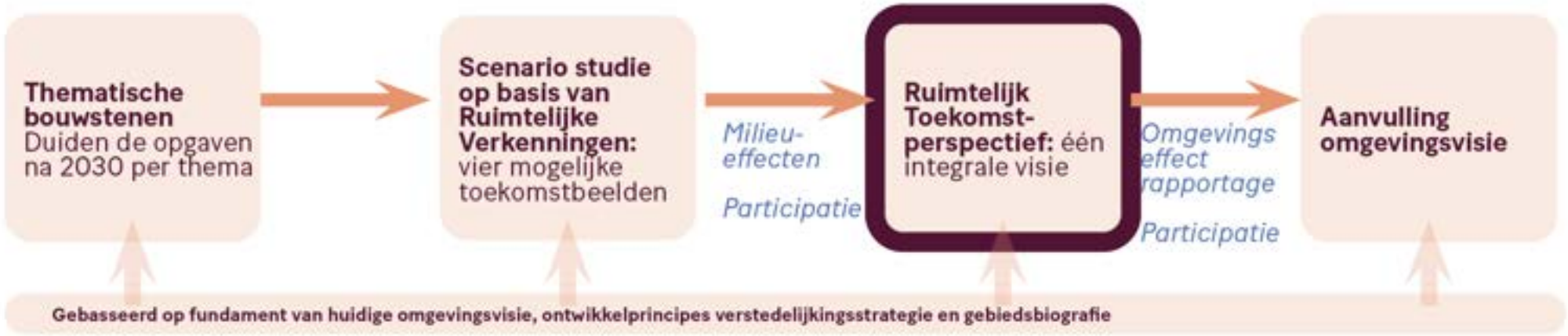
Sleutelprojecten:

- Hessenpoort
- Stadsrivier (i.c.m. Nieuwe Vecht en Willemsvaart)
- Marslanden
- Zwolle-zuid
- Vechtrand
- Stadsbroek
- Regionale landschappen

Grondeigendom gemeente (strategie in ontwikkeling)

Vervolg

Hierna:

Debat gemeenteraad: geeft richting mee

Participatie: huiskamerexpres, stemmodule toekomstperspectief, digitaal discussieforum

Besluitvorming B&W *en* raad over definitief ruimtelijk toekomstperspectief

Daarna uitwerking in Aanvulling Omgevingsvisie

Ruimtelijk Toekomstperspectief

(Aanvulling) Omgevingsvisie Zwolle

Technische Briefing

15 april 2025

Wat komt aan de orde?

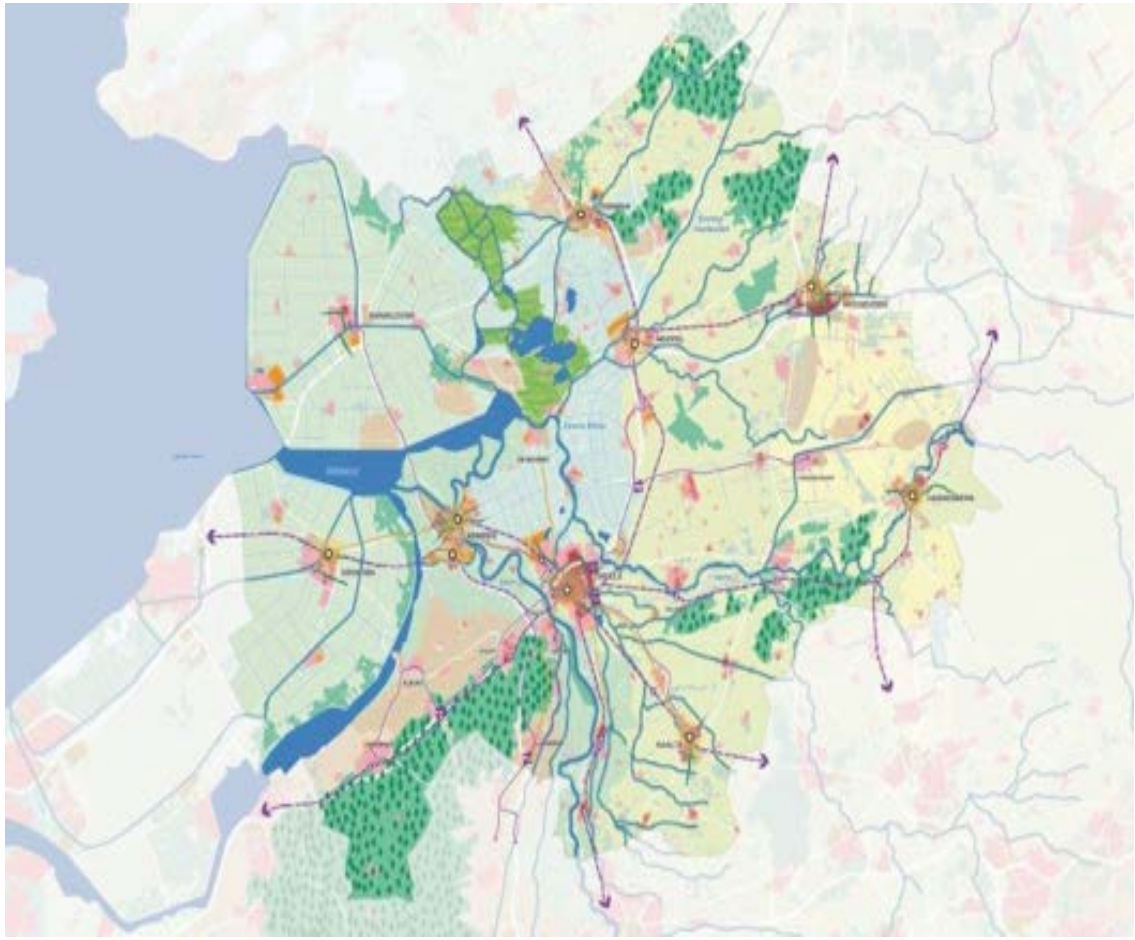
Zwolle

- Waarom een aanvulling op de huidige Omgevingsvisie?
- Relatie Verstedelijkingsstrategie
- Hoe pakken we dat aan?
- Wat staat in de huidige Omgevingsvisie?
- Wat staat in het ‘Ruimtelijk Toekomstperspectief’?
- Hoe ziet het vervolgproces er uit?

Waarom een aanvulling?

- September 2021: huidige Omgevingsvisie in 2021 vastgesteld
- 2023: Regionale verstedelijkingsstrategie Zwolle
- 2023: BO-Mirt afspraken (mobiliteit)
- (Recente) maatschappelijke ontwikkelingen
  - Demografie;
  - Klimaatveranderingen;
  - Economie;
  - Etc.
- Huidige Omgevingsvisie → 2030
  - Blik op 2040 nodig
  - Doorkijk naar 2050

VERSTEDELIJKINGSSTRATEGIE REGIO ZWOLLE

WARME HARTEN IN EEN KLIMAAT ADAPTIEVE DELTA!

Zwolle

VIER OPGAVEN

1. Klimaatopgave
2. Economische opgave
3. Woningbouw opgave
4. Mobiliteitsopgave

DOEL

Het klimaat adaptief accommoderen van stedelijke en economische groei van de regio in een dynamische en kwetsbare delta. Belangrijk is hierbij dat deze opgave integraal wordt opgepakt met behoud en ontwikkeling van de kwaliteit van de leefomgeving en bereikbaarheid van de regio. Met als doelstelling het realiseren van 50.000 woningen en 20.000 arbeidsplaatsen in samenhang met een mobiliteitstransitie om de regio op korte en lange termijn bereikbaar te houden.

ZEVEN ONTWIKKELPRINCIPES

1. Wees zuinig met ruimte
2. Klimaataanpak bij de bron
3. Nieuw helpt bestaand bij transitieopgaven
4. Passend woningaanbod
5. Voorrang aan voetganger, fietser en OV
6. Werken aan economisch elan
7. Bouwen met oog voor lokale identiteit

VIJF PROGRAMMA'S

1. Regionale Sponsstrategie
2. Regionale Mobiliteitsstrategie
3. Stedelijk Zwolle
4. Karakteristieke Stationsomgevingen
5. Vitale Kernen en Gezonde Buurten

22 GEMEENTEN
Gezonde Buurten

6 GEMEENTEN
Karakteristieke Stationsomgevingen

1 GEMEENTE
Stedelijk Zwolle

Regionale sponsstrategie

Regionale Mobiliteitsst

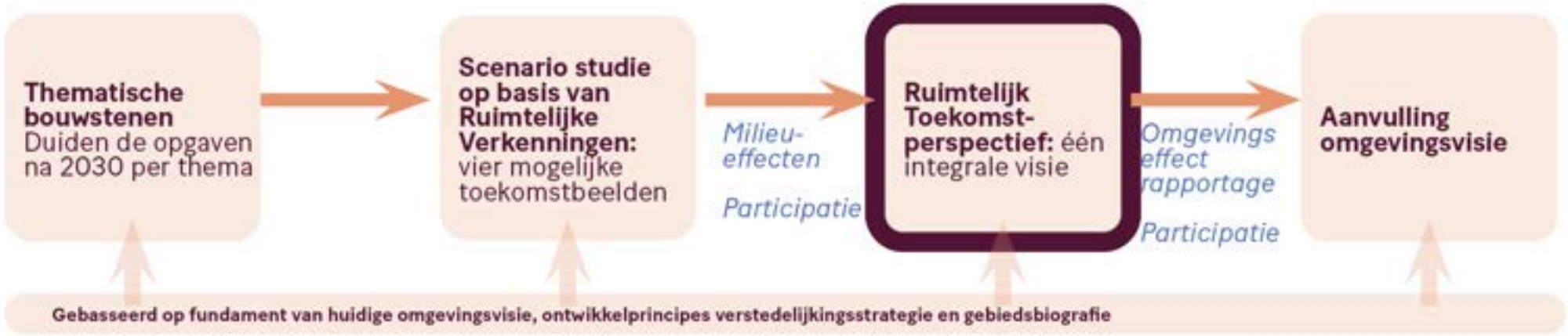
Economie

Regionale programma's
Krachtige en toegankelijke kennis- en innovatiestructuur gericht op de sectoren en transities. Ondernemers-ecosystemen en dienstverlening, Ruimtelijk economische visie-beleids-verkenning regionaal vestigingsklimaat voor bedrijven. Lerende regio en onderzoeksprogrammering. Leven Lang Ontwikkelen en inzet op leercultuur. Versterken en uitbreiden arbeidsmarkt-infrastructuur, inclusiviteit, talenten binden en boeien en Verander-opgaven op de arbeidsmarkt.

Ruimtelijke Opgaven

Regionale programma's
Regionale sponsstrategie, Ruimtelijk economische visie, Stedelijk Zwolle, Vitale Kernen, Landelijk gebied- groeien in balans, kennisdeling en overkoepelend programma, Regionale mobiliteitstransitie, Port of Zwolle en Karakteristieke stationsomgevingen.

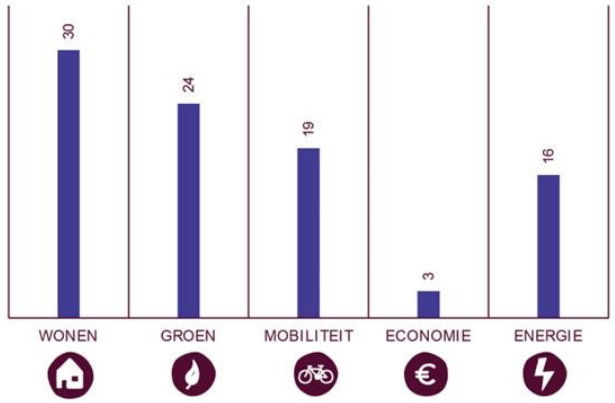
Het Ruimtelijk Toekomst Perspectief: op weg naar de Aanvulling Omgevingsvisie

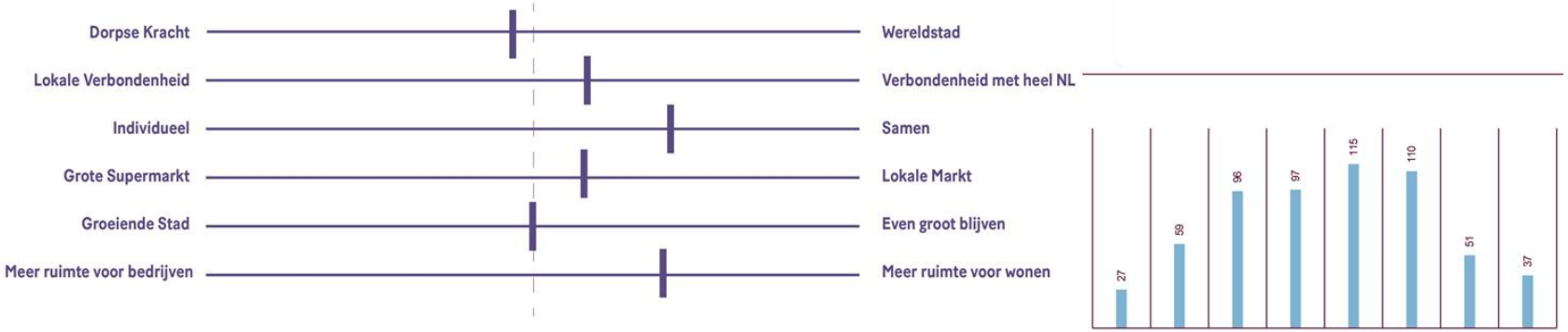

Participatie: enquête en opbrengst kaartspel

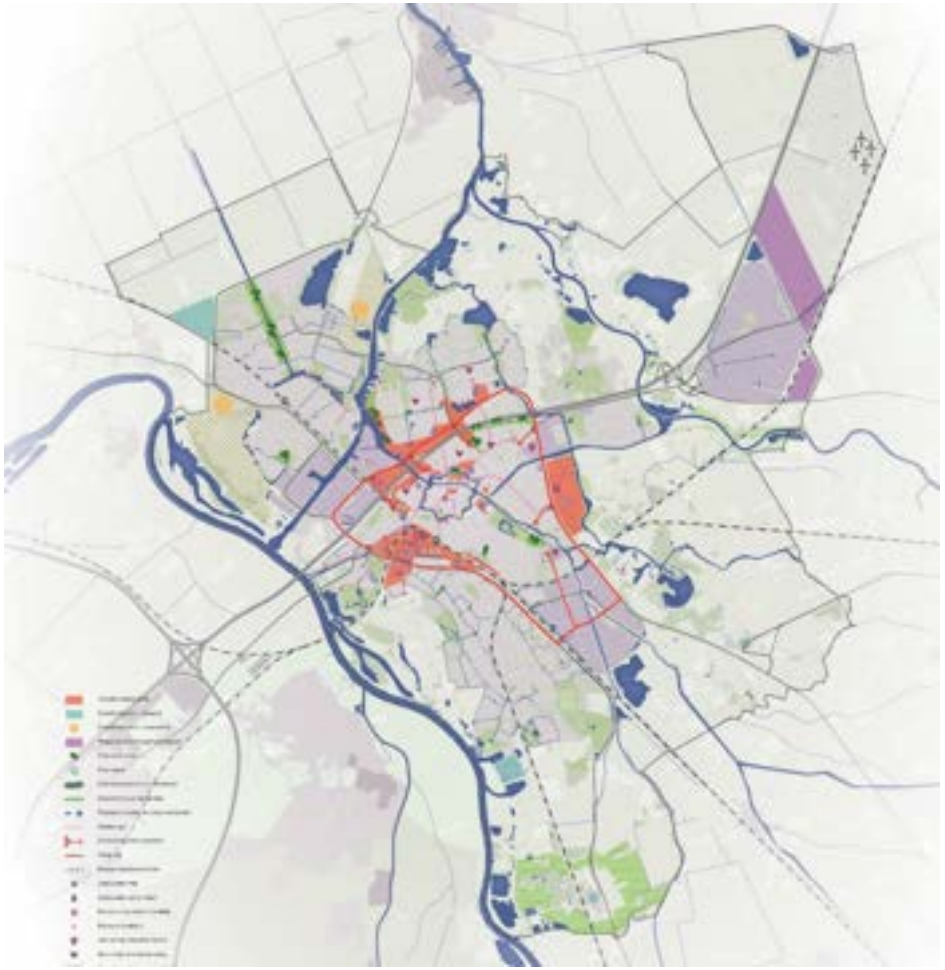

Huidige omgevingsvisie als basis

- Meervoudig ruimtegebruik
- Kenmerken en identiteit van een gebied staan centraal;
- Afwenteling wordt voorkomen
- 10.000 woningen tot 2030
- STOMP-principe
- Watercasco
- Ruimte voor opwek duurzame energie
- Een gezonde leefomgeving: buitengeluk
- Uitbreiding Hessenpoort

Het Ruimtelijk Toekomstperspectief

Zwolle

1. Inleiding
   Het verhaal van Zwolle: wendbaar en adaptief

2. Wat komt er op ons af?
   2.1 Inleiding
   2.2 De Regionale Verstedelijkingsstrategie
   2.3 De BO-MIRT afspraken (mobiliteit)
   2.4 De Regionale Gebiedsbiografie
   2.5 De huidige Zwolse Omgevingsvisie
   2.6 De thematische bouwstenen
   2.7 Samenvatting thematische bouwstenen

3. De basiswaarden
   3.1 Inleiding
   3.2 De Basiswaarden
   3.3 Principes van de basiswaarden
   3.4 Toekomstbeeld
   3.5 Integraal kaartbeeld
   3.6 Ontwikkelrichting

4. Wat gaan we doen; welk Zwolle willen we zijn in 2040?
   4.1 Inleiding
   4.2 Blauwgroen
   4.3 Wonen
   4.4 Economie
   4.5 Mobiliteit
   4.6 Energie

5. Sleutelgebieden
   5.1 Inleiding
   5.2 Sleutelgebieden

6. Ontwikkelpaden
   6.1 Inleiding
   6.2 Adaptieve planning: fasering
   6.3 Programma's

Het verhaal van Zwolle: 'leven met water'

Zwolle

- De toekomt is voorstelbaar, niet voorspelbaar
- Keuzes nodig: wendbaar en adaptief

- Zwolle: 135.000 inwoners, Hanzestad en…
  - Onderdeel stedelijk netwerk Nederland;
  - Hart van de Regio Zwolle
  - Ligging in de Delta
- Stedelijke ontwikkeling en natuur gaan hand in hand;
  - Wonen, economie, sociaal weefsel, mobiliteit, waterveiligheid, energietransitie, etc.

- **We denken in kansen, werken samen en nemen verantwoordelijkheid voor toekomstige generaties**

Het RTP: de Opgaven

Zwolle

Bouwsteen	Opgaven
Wonen	• Opgave verstedelijkingsstrategie. Groei met 5.000 tot 15.000 woningen, extra ten opzichte van de opgave uit de huidige Omgevingsvisie (10.000 woningen): • Kwalitatieve programmering gericht op differentiatie van woonmilieus en toenemende vergrijzing
Economie	• Toevoegen van 50 tot 135 hectare bedrijventerrein (groot- en kleinschalig) voor een groeiende economie • Behouden en versterken van de huidige werklocaties
Mobilteit	• Voortzetten van onze mobiliteitstransitie (STOMP) • Inzet bereikbaarheid Zwolle per weg en via het spoor • Groei van Zwolle betekent ook autonome toename aantal auto's
Energie	• Haerst als locatie voor windmolens • Locatie hoogspanningsstation Zwolle-Zuid • Versterken energie-infrastructuur (trafohuisjes, HS/MS-stations, etc.)
Water & klimaat	• Meer ruimte voor retentiezones en -gebied(en) • Water en bodem als drager voor de ruimtelijke ontwikkeling van Zwolle
Groen	• Groen groeit mee met de groei van Zwolle

Het RTP: de Basiswaarden

Zwolle

Zwolle ondernemende groeiregio

Warme hart
van de regio

Stedelijk netwerk

Hanzementaliteit

Het RTP: de Basiswaarden

Zwolle

Zwols noaberschap door sterke sociale weefsels

Nieuw helpt bestaand

Gevarieerd woonmilieu

Levensloopbestendig

Collectieve initiatieven

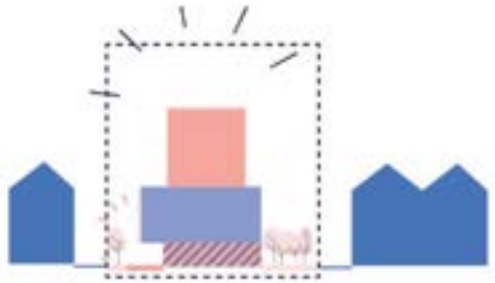

Ontmoeting dichtbij

Het RTP: de Basiswaarden

Zwolle

Zwolle nabij door duurzame en aantrekkelijke verbondenheid

Nieuw helpt bestaand

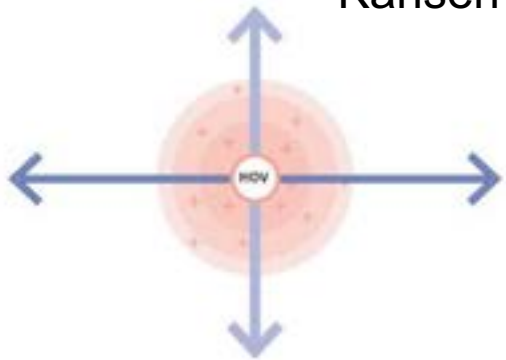
Actieve mobiliteit

Kansen koppelen

Werken en Wonen nabij

Openbaar Vervoer nabij

Het RTP: de Basiswaarden

Zwolle

Zwolle deltaspons door een robuust blauwgroen netwerk

Groen groeit mee

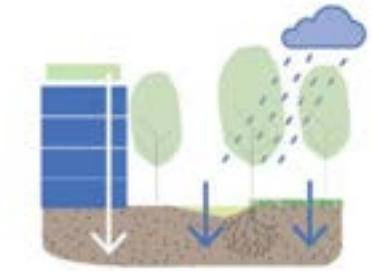
Ontwikkelingen als motor

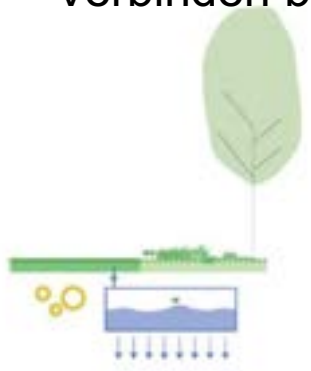
Verbinden blauw/groen

Druppel opvangen

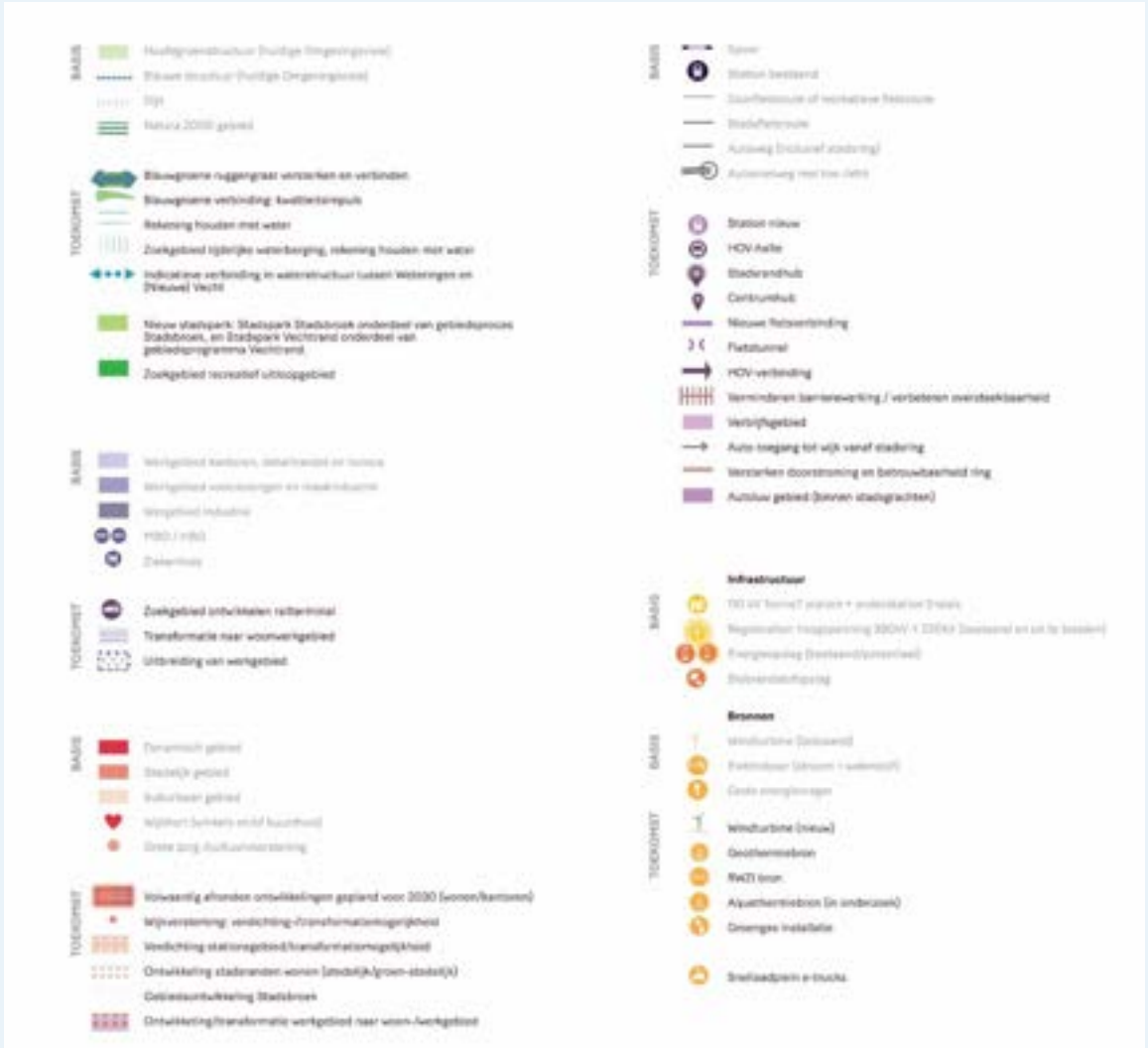

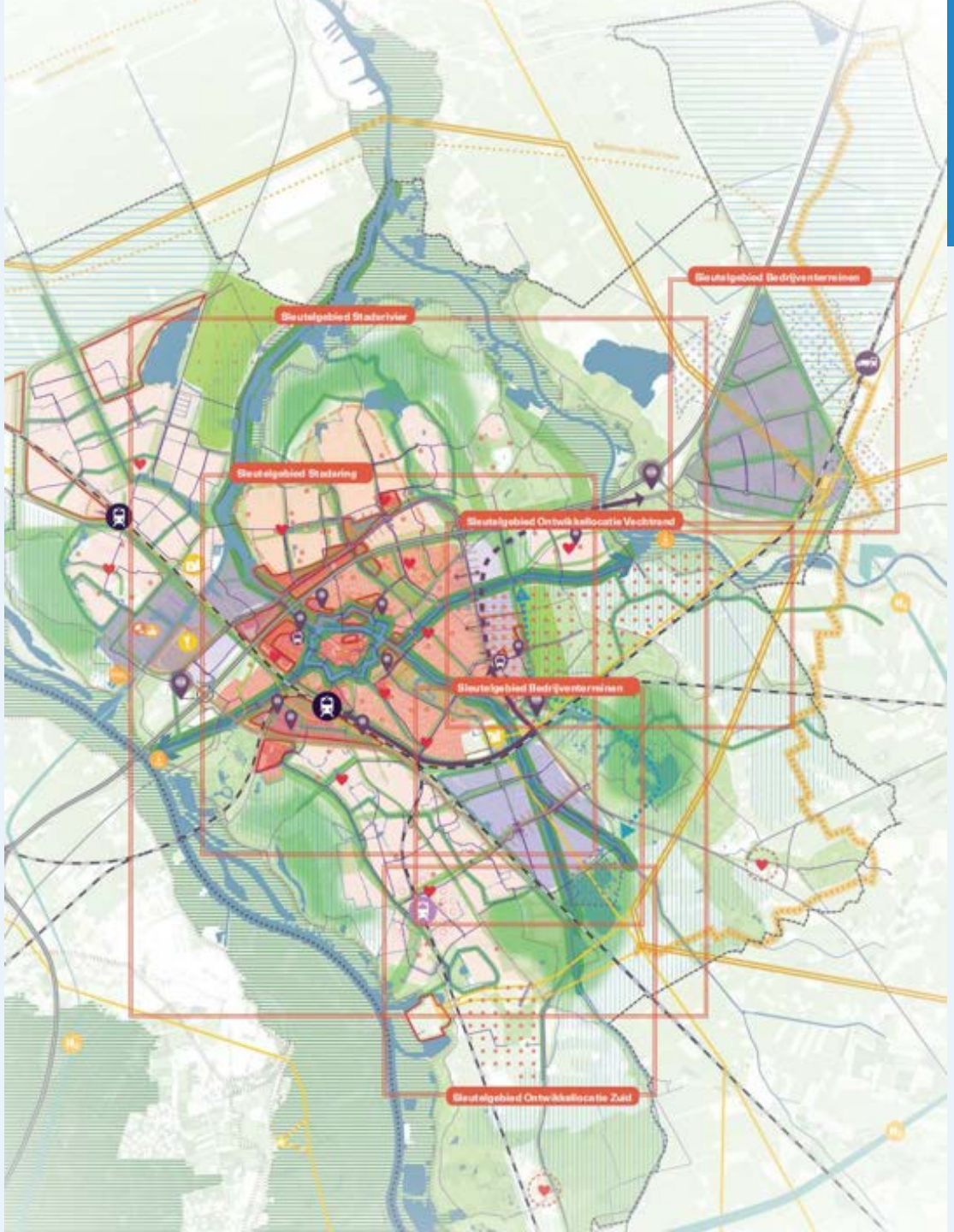
Vergroten sponswerking

Ruimte voor de bodem

Integrale visiekaart

Blauwgroen

- Veranderend klimaat
- Droge voeten, hittestress tegengaan
- Groen groeit mee;
  - Stedelijke hoofdgroenstructuur;
  - Nieuwe Stadsparken
- Waterberging, Willemsvaart, Nieuwe Vecht.
- Biodiversiteit, gezonde en aantrekkelijke leefomgeving

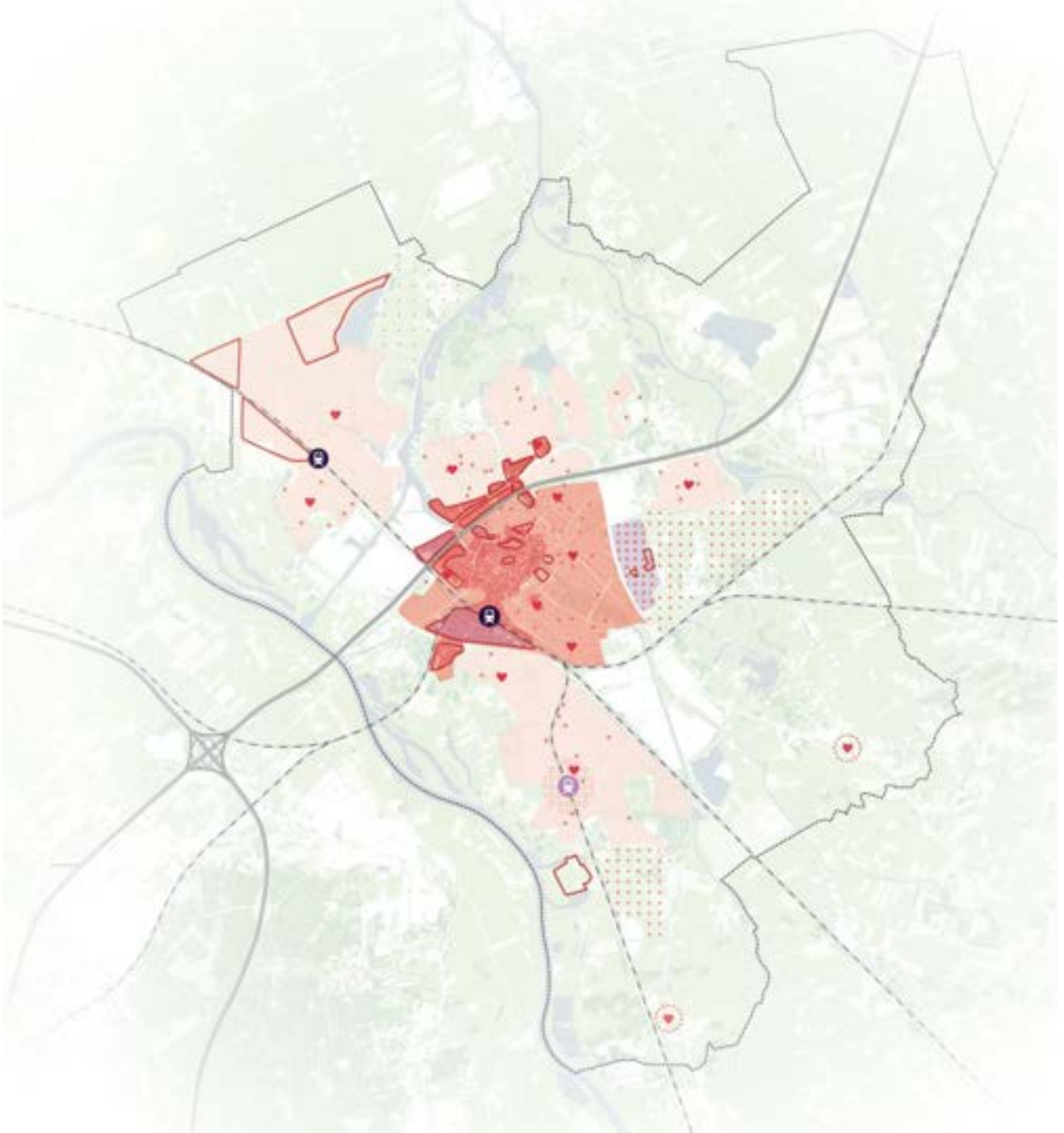

Wonen

Ontwikkeling	Woningaantallen
Volwaardig afronden huidige ontwikkelingen	ca. 10.000 woningen (= huidig programma)
Wijkversterking	ca. 2000 woningen
Stadsrand gebiedsontwikkeling Vechtrand - Ceintuurbaanzone - 'Vechtpoort 1'	 ca. 2500-5000 woningen ca. 1500-3000 woningen
Stadsrand gebiedsontwikkeling Zwolle-zuid/zuid, incl. stationsomgeving - Zwolle-zuid/zuid - Stationsomgeving Zwolle Zuid	 ca. 2000 - 3000 woningen ca. 250 - 500 woningen
Stadsbroek	Aantal woningen afhankelijk van de lopende verkenning, op basis van richtinggevende planologische uitspraken voor dit gebied.
Totaal	*Ca 18.250 tot 23.500 woningen*

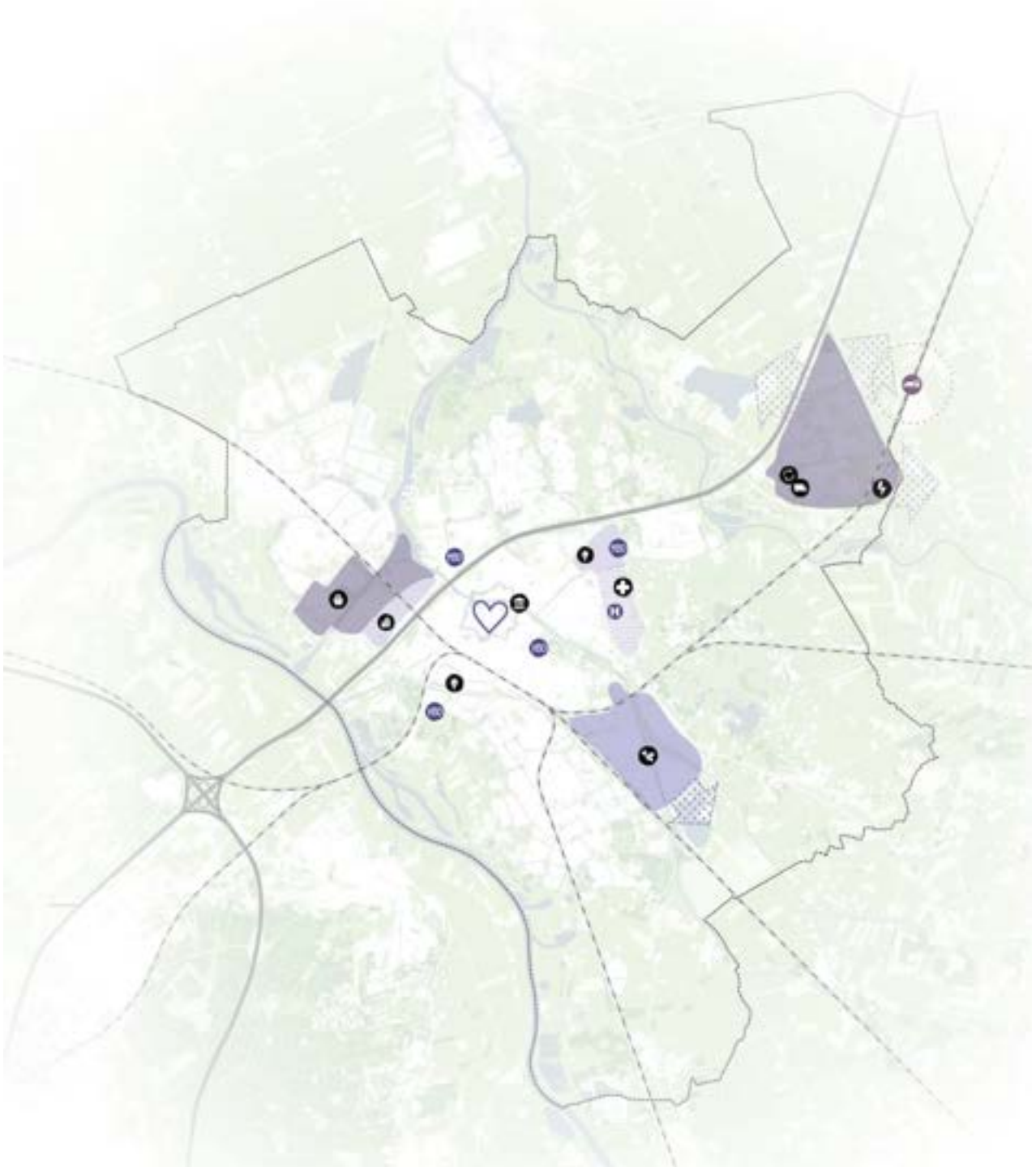

Zwolle

Economie

- Ondernemende groeiregio
- Wonen en werken nabij;
- Sterkere profilering bestaande bedrijventerreinen;
  - Marslanden
  - Uitbreiding Hessenpoort
- Centrumgebied
- Ceintuurbaanzone

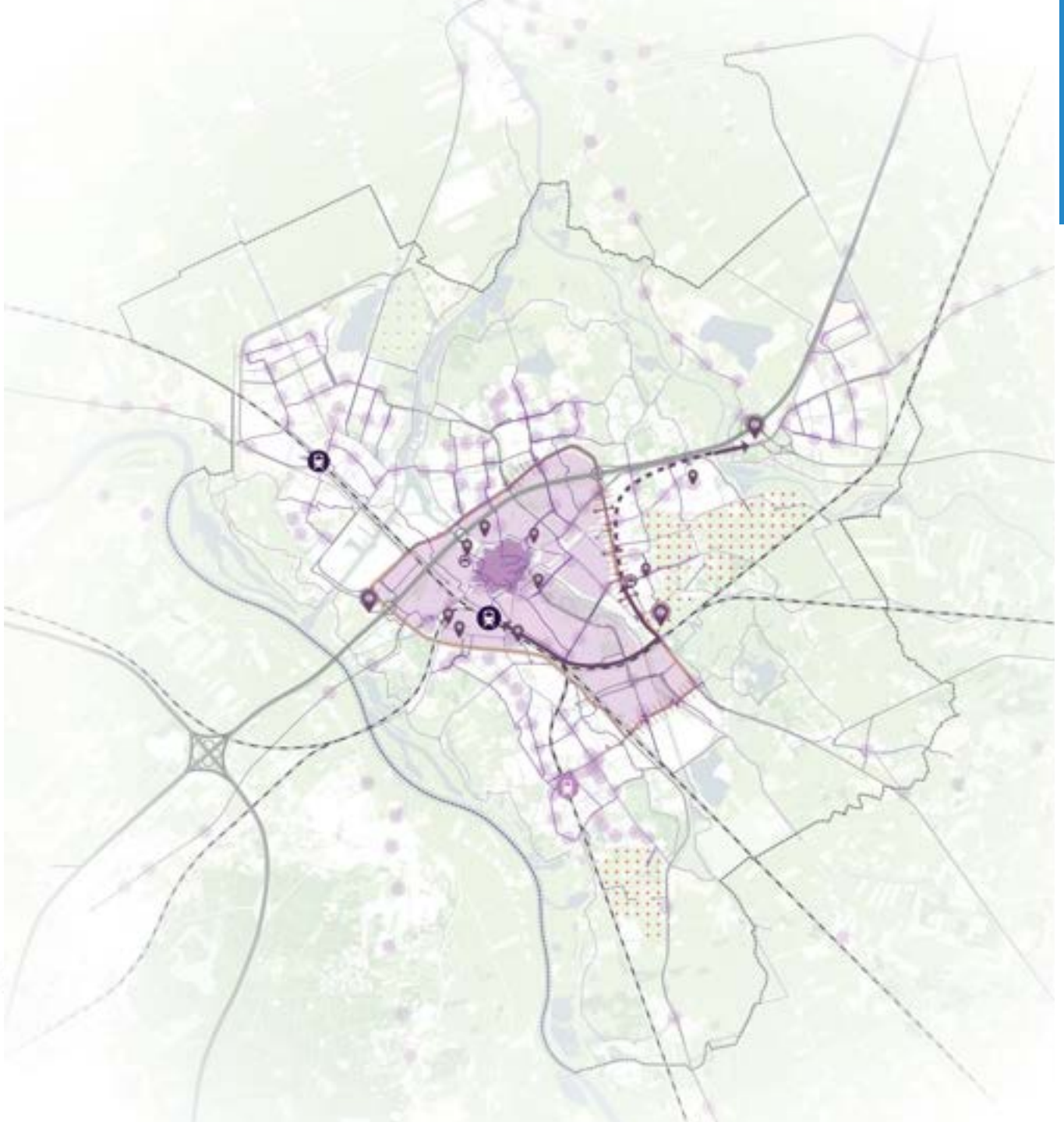

Zwolle

Mobiliteit

- Voortzetten mobiliteitstransitie: Het STOMP-principe;
- Een volwaardige autoring
- Station Zwolle-zuid
- OV-busbaan

Zwolle

Energie

- Energieneutraal in 2050
- Versterken energie infrastructuur
- Windturbines bij Haerst
- Trafohuisjes
- Hoogspanningsstations
- Ondergronds kabeltracés.

Zwolle

Zwolle

Sleutelgebied

Stadsrivier: Zwarte Water- Almelose kanaal i.c.m. Nieuwe Vecht Stadssingel- Willemsvaart, tijdelijke waterberging: blauwgroene ruggengraat van Zwolle

Zwolle

Sleutelgebied

Vechtrand: gezond en veilig wonen/werken samen met water in het landschap

Zwolle

Sleutelgebied

Zwolle-zuid/zuid: (nieuwe) stadswijk met nieuw station

Sleutelgebied

Bedrijventerreinen

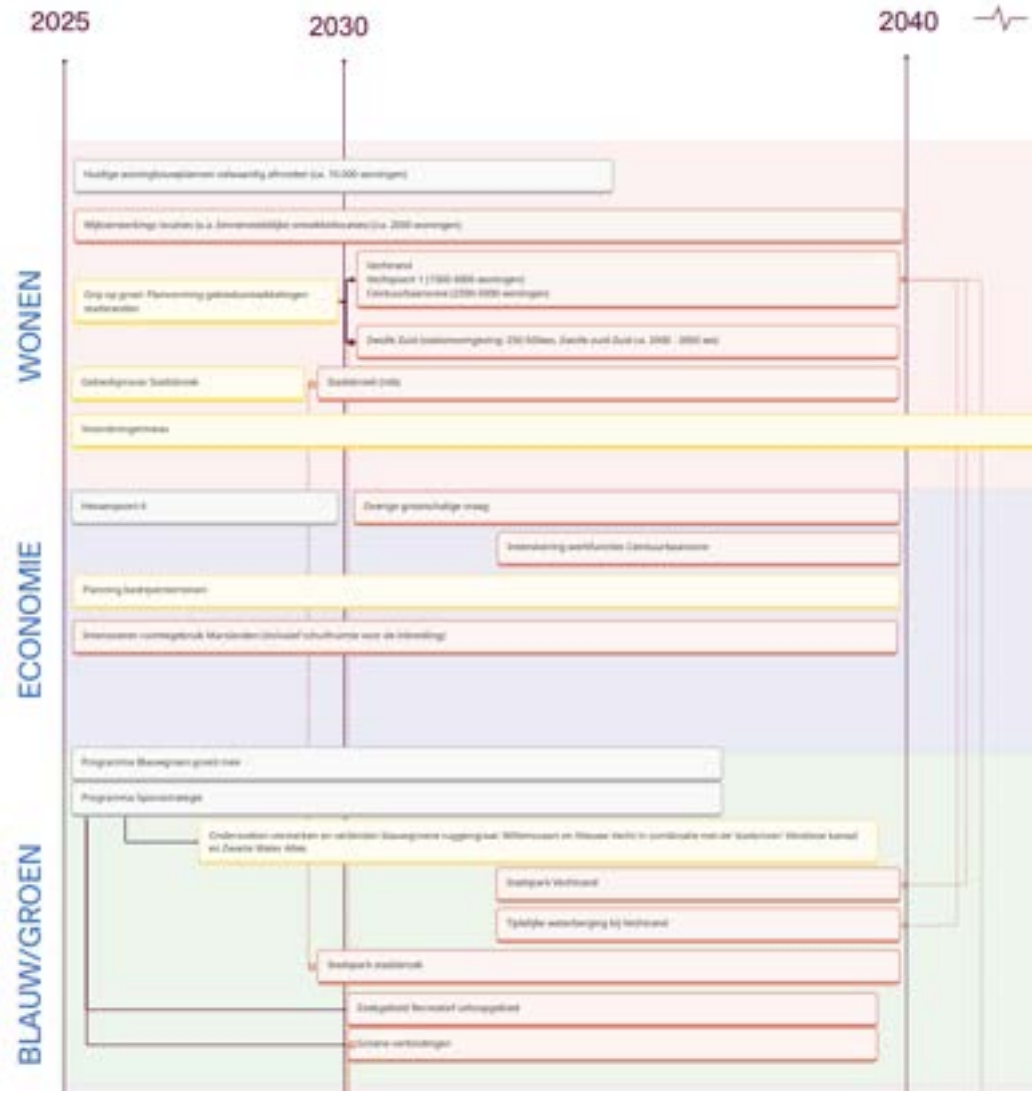
Zwolle

Sleutelgebied

Stadsring (IJsselallee, Oldeneelallee, Ceintuurbaan en Zwartewaterallee)

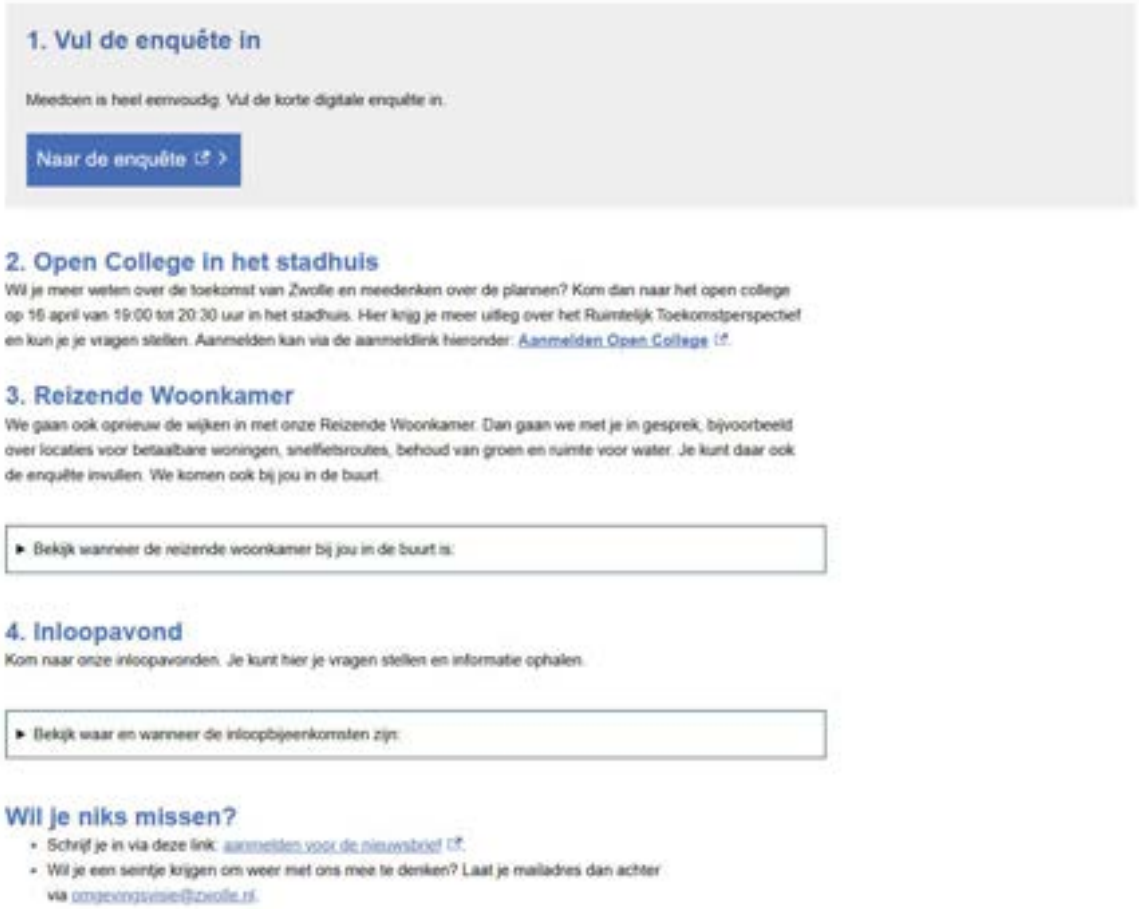
Het Ontwikkelpad

Vervolgplanning

- 8 april: vrijgeven RTP door college
- 11 april tot en met 7 mei: participatiefase 3
- 3 juni: vaststellen RTP door college
- 7 juli: vaststellen RTP door gemeenteraad.
- Juli-december: vertalen RTP naar Omgevingsvisie
  - Conform Omgevingswet
  - Omgevingseffectrapportage (OER)
  - Najaar 2025: formele inzagetermijn
- 15 december: vaststellen Aanvulling Omgevingsvisie (incl. OER) door gemeenteraad

Participatie: Geef je mening!

1. Vul de enquête in

Meedoen is heel eenvoudig. Vul de korte digitale enquête in.

Naar de enquête

2. Open College in het stadhuis

Wil je meer weten over de toekomst van Zwolle en meedenken over de plannen? Kom dan naar het open college op 16 april van 19:00 tot 20:30 uur in het stadhuis. Hier krijg je meer uitleg over het Ruimtelijk Toekomstperspectief en kun je je vragen stellen. Aanmelden kan via de aanmeldlink hieronder: Aanmelden Open College

3. Reizende Woonkamer

We gaan ook opnieuw de wijken in met onze Reizende Woonkamer. Dan gaan we met je in gesprek, bijvoorbeeld over locaties voor betaalbare woningen, snelfietsroutes, behoud van groen en ruimte voor water. Je kunt daar ook de enquête invullen. We komen ook bij jou in de buurt.

▸ Bekijk wanneer de reizende woonkamer bij jou in de buurt is:

4. Inloopavond

Kom naar onze inloopavonden. Je kunt hier je vragen stellen en informatie ophalen.

▸ Bekijk waar en wanneer de inloopbijeenkomsten zijn:

Wil je niks missen?

- Schrijf je in via deze link: aanmelden voor de nieuwsbrief
- Wil je een seintje krijgen om weer met ons mee te denken? Laat je mailadres dan achter via omgevingsvisie@zwolle.nl

Tot Slot

Zwolle

Waar vind ik meer informatie over de (aanvulling) Omgevingsvisie Zwolle?

www.zwolle.nl/omgevingsvisie

Vragen: Omgevingsvisie@zwolle.nl

we presenteren u…

Zwolle

Start Toekomstscenario’s Zwolle

22 mei 2024

Start Toekomstscenario's Zwolle

Zwolle

Programma

09:00 – 09:15 uur	Welkom en programma
09:15 – 09:30 uur	Stand van zaken aanvulling Zwolse Omgevingsvisie
09:30 – 09:45 uur	Toekomstige leefomgeving van Zwolle verkennen
09:45 – 10:45 uur	**Ronde I** – Toekomstige Zwolse samenleving en economie verkennen
10:45 – 11:00 uur	Plenaire presentaties over ronde I en reflectie
11:00 – 11:15 uur	Pauze
11:15 – 12:30 uur	**Ronde II** – Toekomstig ruimtegebruik in Zwolle verkennen
12:30 – 12:45 uur	Plenaire presentaties over ronde II en reflectie (incl. broodje)
12:45 – 13:00 uur	Uitwerking, evaluatie en afsluiting

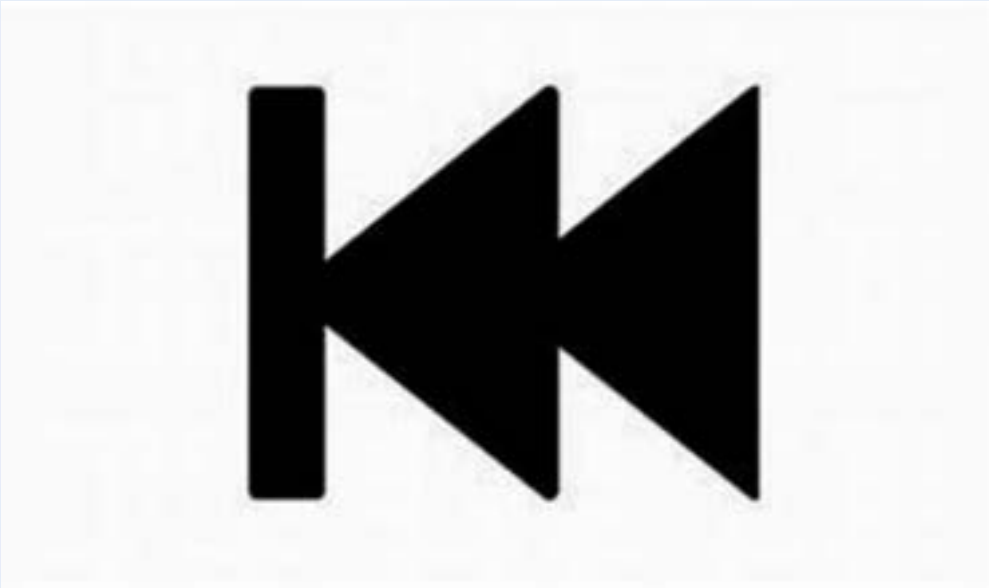
Hoe zat het ook alweer?

Bandbreedtes/kaders voor een scenariostudie

- Bijlage: Strategische opgaven
- Bijlage: Beeld van de huidige Zwolse leefomgeving
- Bijlage: De 4 scenario's van het PBL

Zwolle

Hoe zit het ook alweer?

Zwolle

Wat is een omgevingsvisie?

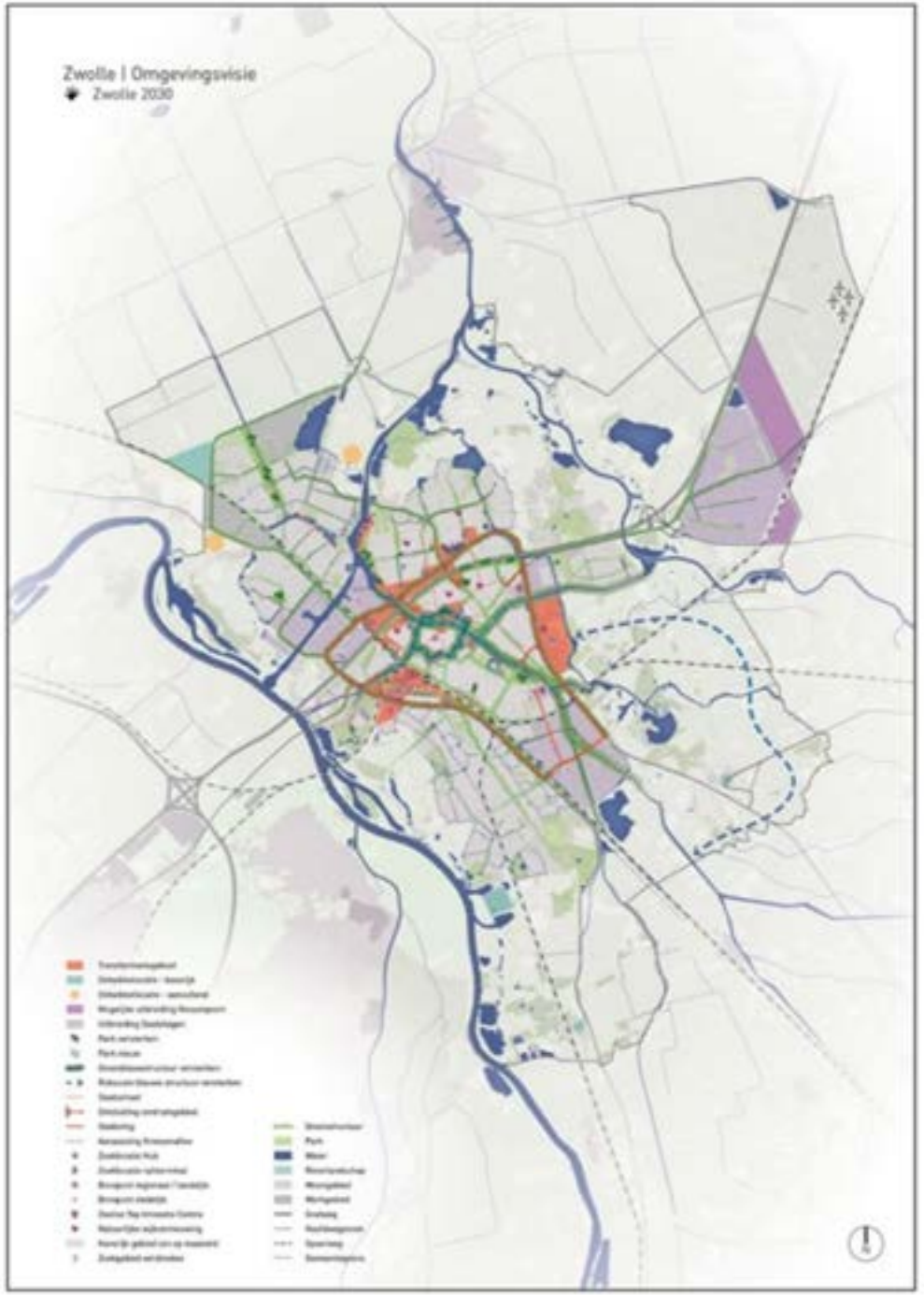
In een Omgevingsvisie legt een overheid haar ambities en beleidsdoelen voor de fysieke leefomgeving voor de lange termijn vast.

- Instrument uit de landelijke Omgevingswet
- Kader voor alle planologische besluiten die de gemeente neemt: van wijziging Omgevingsplan tot handhaving
- Voor het gehele grondgebied van de gemeente Zwolle
- Geeft inzicht, is integraal en geeft duidelijkheid
- Input voor het Omgevingsplan

De huidige Zwolse Omgevingsvisie

- Omgevingsvisie ‘Ons Zwolle van morgen 2030’ – vastgesteld september 2021
- Vervangt structuurplan uit 2008
- Aangenomen moties zoals de Stadsscan

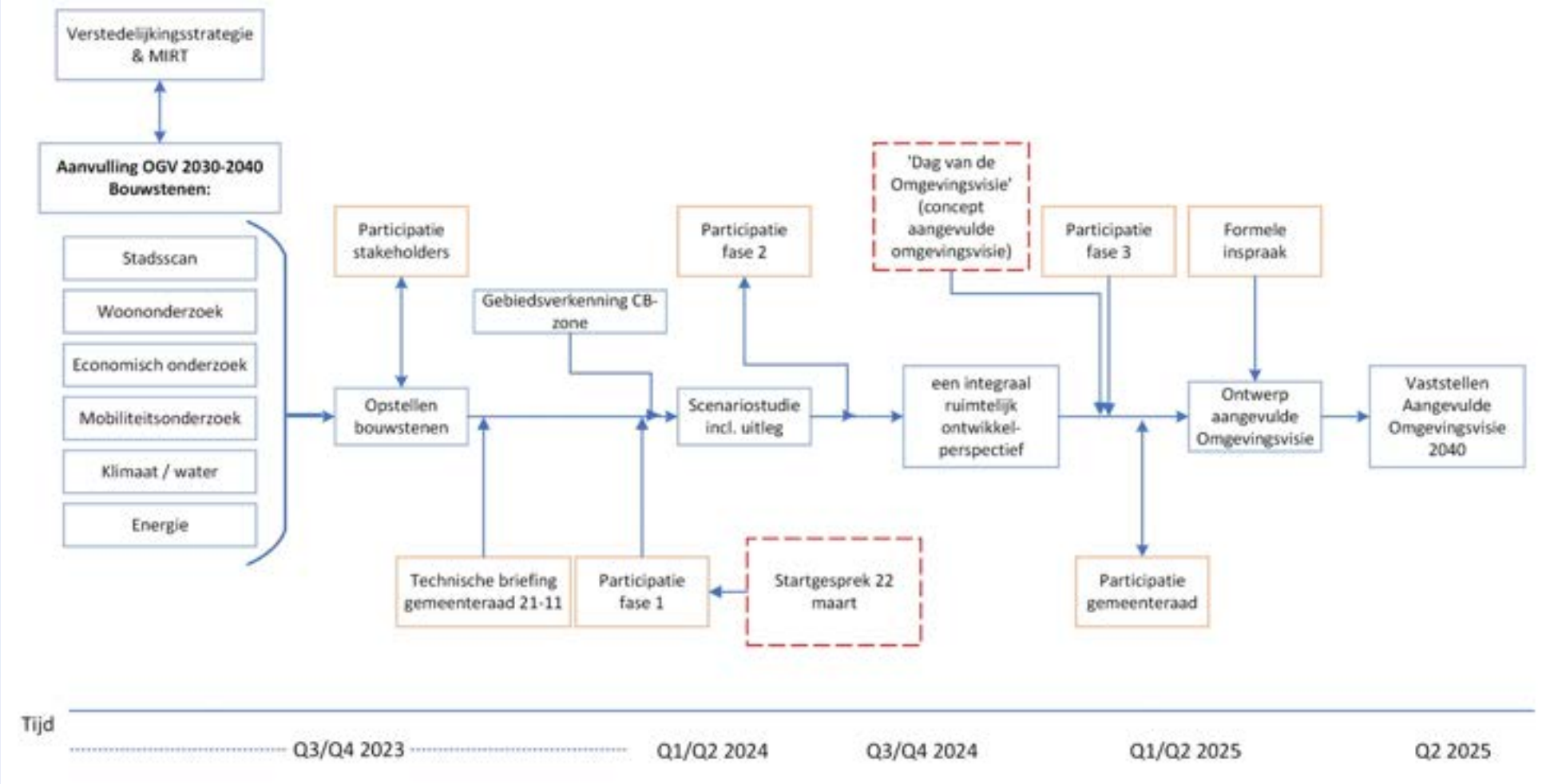

Zwolle

Aanleiding om huidige Omgevingsvisie aan te vullen

- Regionale verstedelijkingsstrategie en MIRT-onderzoek
- Bestuurlijke opdracht aanvulling Omgevingsvisie – mei 2023
  - De aanvulling is gericht op een aantal thema's en gebiedsverkenningen
  - Basis is en blijft de huidige Omgevingsvisie
    - Multifunctioneel ruimtegebruik;
    - Niet afwentelen op de toekomst;
    - Behouden en versterken van leefbaarheid en ruimtelijke kwaliteit;
    - Strategische ontwikkelzones;
    - Etc.

Hoe gaan we te werk: het proces voor de aanvulling Omgevingsvisie Zwolle

Bandbreedtes/vertrekpunten Scenariostudie

<u>Wonen</u>

- Verschil in demografische groei in relatie ambitie uit verstedelijkingsstrategie;
- Toenemende vergrijzing, huishoudens verdunning;
- Behoefte aan groen-stedelijk wonen.
- Benut bestaande woonvoorraad (o.a. doorstroming)

- We gaan uit van minimaal 5.000 en maximaal 15.000 extra woningen.
- Er wordt gekeken naar ruimte in de bestaande wijken, Ceintuurbaan-zone en uitleglocaties (buitengebied) voor woningen.
- We kijken naar ruimte voor groenstedelijke en suburbane woonmilieus

Bandbreedtes/kaders Scenariostudie

<u>Energie (klimaatmitigatie, terugdringen van…)</u>

- Versnellen van de opgave Zwolle klimaatneutraal
- Versterken van de energiehoofdstructuur
- Wind: Haerst als zoekgebied
- Toename trafo's, Hoogspanning en middenspanning-stations, hoogspanning station Zwolle-zuid
- Smart-energy hub
- Hoogspanningstracé Zwolle → Oost-Nederland

Bandbreedtes/kaders Scenariostudie

Economie

- Behoud van bestaande werklocaties met aanscherping profielen
- Behoefte aan ruimte voor nieuwe werklocaties (50 – 135 ha);
- **Exclusief** transitieopgave circulair, klimaat etc.
- Geprognotiseerde vraag naar voorzieningen (o.a. leisure, 285.000m2/98.600extra) op basis van groei van de stad

Bandbreedtes/kaders Scenariostudie

- We kijken naar de stedelijke groei (wonen én economie) i.r.t. benodigde infrastructuur voor auto, fiets en OV en het ruimtebeslag vanuit STOMP-principe/publieke mobiliteit
- Rekening houden met autonome groei van het autobezit
  - 10.000 extra auto's/50.000 extra autoritten)
- Onderzoeken van het effect op mobiliteitssysteem in bestaande stad en mogelijke uitleglocatie(s)
- Mobiliteit is ruimtevrager én gever

Bandbreedtes/kaders Scenariostudie

Water & klimaat (adaptatie, inspelen op…)

- Klimaatscenario's en geografische positie van Zwolle in de IJssel/Vechtdelta als vertrekpunt
- Vertaling klimaatadaptief ontwikkelen en beheren;
- Meer ruimte nodig voor waterbergend vermogen
- Meerlaagse veiligheid adresseren;
- Relatie/versterking groen-blauwe netwerken;
- Principe van 'Water, bodem sturend' Zwols maken;
- Doorwerking van landelijke en regionale afspraken in Zwolse Omgevingsvisie (o.a. Sponsstrategie).

Bandbreedtes/kaders Scenariostudie

<u>Basisprincipes voor een toekomstbestendig Zwolle</u>

- Groen in en om de stad groeit mee en dient verschillende doelen, zoals biodiversiteit, gezondheid en ontmoeten
- Bij groei van de stad dienen voorzieningen mee te groeien (sport, onderwijs, retail, maatschappelijke voorzieningen)
- We blijven inzetten op een veilige en gezonde leefomgeving/buitenruimte
- Afstemming op meerdere schaalniveaus
- Behouden verbinding tussen stad en land

Zwolle

Bandbreedtes/kaders Scenariostudie

- Motie onderzoek 21 mei jl. (zuidelijke) ringweg en meenemen in scenariostudie

Werken met scenario's voor de aanvulling van de Zwolse omgevingsvisie

Atelier: Wenselijke situaties verkennen

Werkplaats

Formeel omgevingsbeleid

Huidige situatie → **Verwachte opgaven** → **Wenselijke situatie** → **Nodige maatregelen**

Informele bijeenkomsten

Interne voorbereiding: Nulscenario

Interne voorbereiding: Contextscenario's

1e Atelier: Beleidsscenario's: situaties in 2050

2e Atelier: Beleidsscenario's: paden naar 2050

Doelen

- De nationale scenario's uit de Ruimtelijke Verkenning naar Zwolle vertalen en hierdoor alternatieve toekomstige situaties van de Zwolse leefomgeving verkennen.
- Met elkaar een eerste antwoord vinden op de vraag 'Welke stad willen we zijn?'

Resultaten

In grote lijnen verwoord en verbeeld hoe de Zwolse leefomgeving er volgens vier verschillende scenario's zou kunnen uitzien.

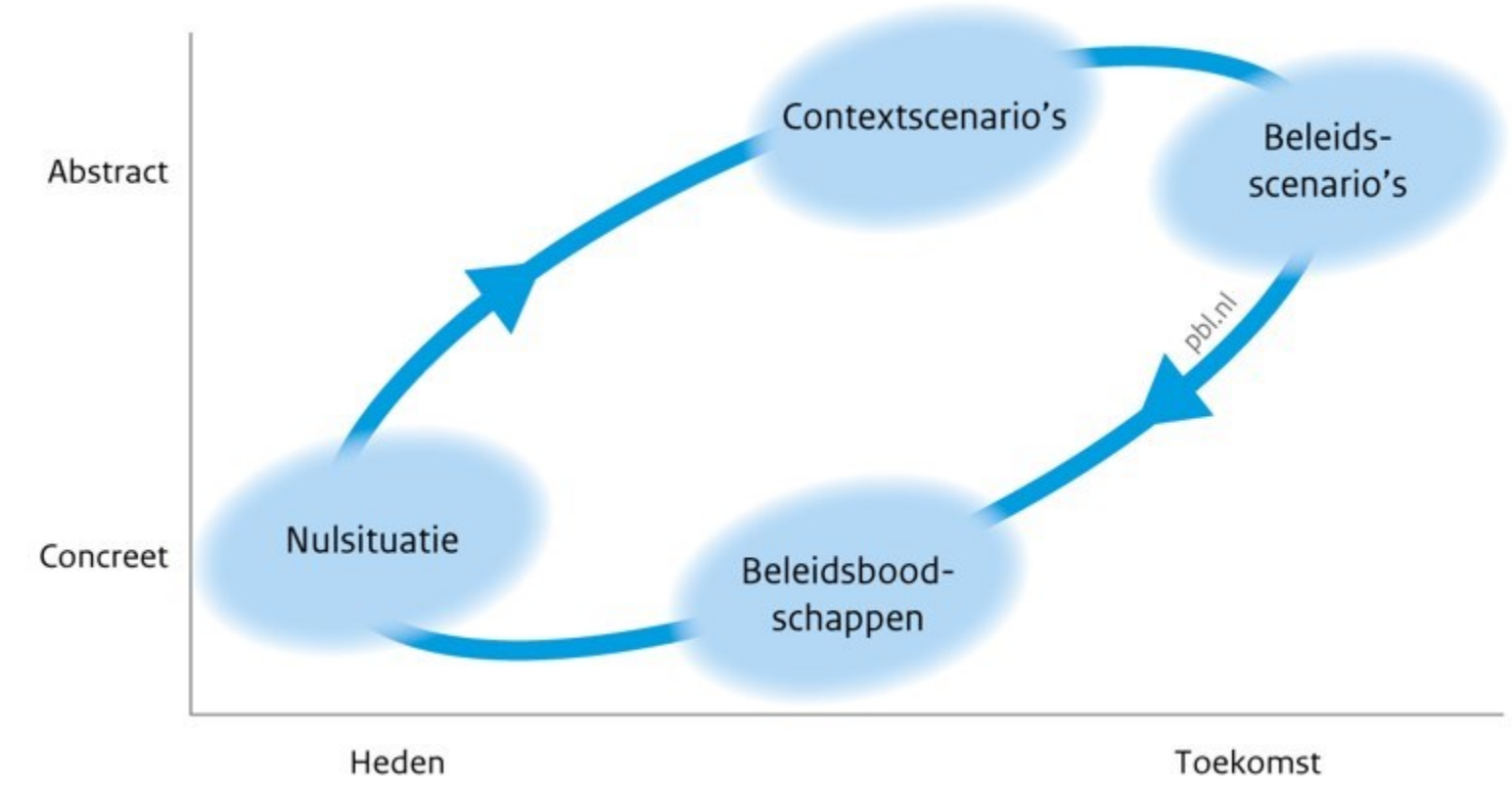
Kenmerken van scenario's

- Verhalen over de toekomst
- Over strategische vraagstukken
- Voor de lange termijn: 10 tot 50 jaar
- Via woorden, beelden en cijfers
- In meervoud: alternatieve richtingen
- Met verbeeldingskracht en realisme

Gebruik van scenario's

- De opgaven voor een omgevingsvisie in beeld krijgen
- De ambities en doelen voor de leefomgeving expliciet maken
- De effecten van de keuzes voor de leefomgeving in beeld brengen
- Een eigen verhaal en een gezamenlijke taal ontwikkelen
- De voorwaarden voor de uitvoerbaarheid in beeld brengen
- De betrokkenheid van beleidsmakers en belanghebbenden vergroten

Hoofdonderdelen van scenariostudie

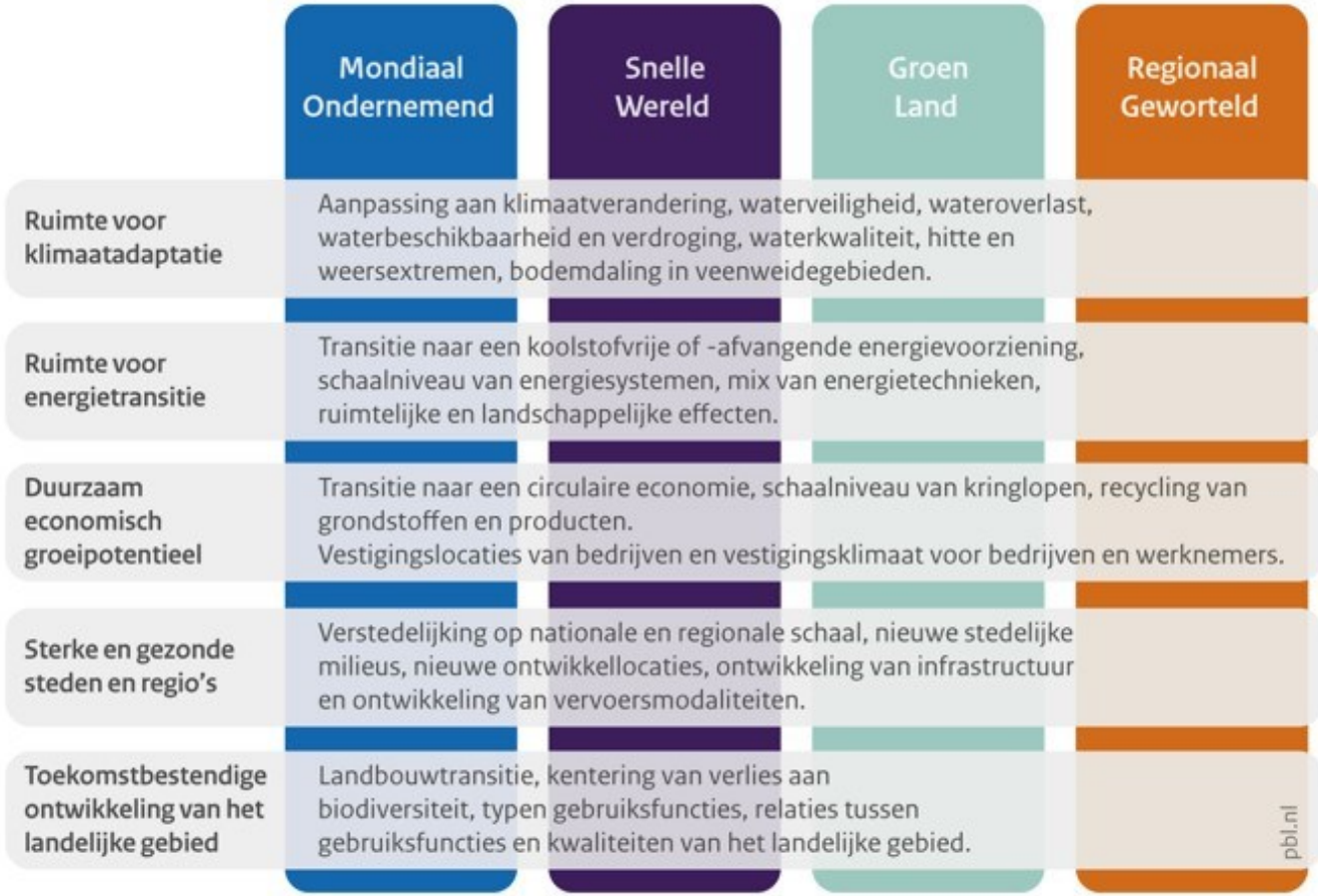

Bron: PBL

Doel van Ruimtelijke Verkenning

- Er zijn grote opgaven voor de fysieke leefomgeving: naast traditionele opgaven ook transities
- Inzicht geven in de ruimtelijke voorwaarden en effecten en in de ruimtelijke conflicten en kansen

Opbouw van scenario's

Mondiaal Ondernemend

- De samenleving is prestatiegericht, individualistisch en hedonistisch. *Profit* gaat voor *People* of *Planet*. De ongelijkheid is groot.
- De verder ontwikkelde technologie zorgt voor meer materiële welvaart en voor minder milieubelasting. De economie is op groene groei gericht.
- Grote, internationale bedrijven domineren de economie, inclusief de infrastructuur en de stedelijke ontwikkeling.
- De overheid ondersteunt het bedrijfsleven, maar stelt strenge eisen wat betreft verduurzaming; de milieubelasting wordt in rekening gebracht.
- De Randstad is veranderd in de Middenstad. Zij concurreert met Londen en Parijs.

Mondiaal Ondernemend

Mondiaal Ondernemend

- Alle varianten van wonen komen voor: van heel luxe tot gestandaardiseerd en basaal; er zijn ook drijvende woningen en wijken.
- Er is een grote voorkeur voor de eigen auto; veel auto's rijden autonoom. Er is hoogwaardig OV binnen en tussen de grote steden.
- De zakelijke dienstverlening is sterk gegroeid; de logistiek, bouwnijverheid en detailhandel zijn ook gegroeid. De publieke sector is gekrompen.
- Het belangrijkste doel van de energievoorziening is betaalbaarheid. De energie-vraag is hoog, vooral in de Middenstad. Energie wordt wel efficiënt ingezet.
- Er zijn vele reserveringen voor hoge afvoeren in de rivierengebieden en de beekdalen waar het overstromingsgevaar heel hoog is.

Snelle Wereld

- Vluchtige, digitale leefstijlgroepen nemen initiatieven. De voorkeur voor *Planet*, *People* of *Profit* verschilt per bubbel. Veel vertrouwen in technologie.
- Nederland is economisch welvarend. De beleveniseconomie draait op volle toeren. Kleine hightechbedrijven zijn leidend.
- De overheid garandeert vrije markten via een sterke mededingingsautoriteit. Het Rijk investeert in energienetwerken en datanetwerken.
- De digitale ruimte is belangrijker dan de fysieke ruimte. De locatie doet er minder toe. Dit leidt tot spreiding.
- Veel bedrijven en burgers zijn naar buiten de Randstad getrokken. Fysiek is er sprake van een veranderende lappendeken.

Snelle Wereld

Snelle Wereld

- Tijdelijke woonvormen en flexibele huurvormen domineren in dit scenario. Er is ook een hoge doorstroming.
- Er is een groot aanbod aan mobiliteitsdiensten dat geregeld veranderd: openbaar en privé, deel- en huurauto's, -fietsen e.d.
- Technologiebedrijven, zakelijke dienstverlening en bezorgdiensten zijn sterk gegroeid. Maakindustrie, detailhandel en publieke sector zijn gekrompen.
- Het energiesysteem moet in brede zin betrouwbaar zijn. Door veel elektrificatie en matige efficiëntie is de energievraag hoog.
- Veel ad hoc-maatregelen voor waterveiligheid. Early warning en tijdelijk gebruik van buitendijks gebieden zijn belangrijk.

Groen Land

- Mensen zien zichzelf als onderdeel van de natuur en als actieve leden van de samenleving. *Planet* gaat voor *People* en *Profit*.
- Natuurlijke oplossingen hebben de voorkeur boven technische oplossingen. Het materiaalgebruik is sterk verminderd.
- De economie is niet meer op groei gericht; er is veel publieke rijkdom, maar niet zoveel private rijkdom. De inkomens- en vermogensverschillen zijn klein.
- Het Rijk voert de regie. Het heeft een planeetpuntensysteem ingevoerd: een jaarlijks persoonlijk budget voor leefomgevingsonvriendelijk gedrag.
- De stedelijke ontwikkeling is geconcentreerd rond openbaarvervoersknopen. Dit levert een kralensnoer van bebouwing en infra op.

Groen Land
HUB

Groen Land

- Woningdelen en kleinschaliger wonen zijn gebruikelijk; werk gebeurt vaak thuis en op fietsafstand, ontmoetingsplaatsen zijn populair.
- Noodzaak tot reizen is geminimaliseerd. Nabijheid gaat voor snelheid, lopen en fietsen voor OV. Auto alleen als het niet anders kan.
- Publieke sector en zakelijke dienstverlening zijn toegenomen. Logistiek en detailhandel zijn gekrompen en maakindustrie is fors afgenomen.
- Hoofddoel van de energievoorziening is dat zij schoon moet zijn. De energievraag is laag: besparen is nationale plicht.
- Veel reserveringen voor hoge afvoeren in rivierengebied, gebieden waar overstromingsgevaar hoog is en dijkringen langs grote rivieren.

Regionaal Geworteld

- Gemeenschappen zorgen voor elkaar en voor natuur en landschap. Er is veel vertrouwen en aandacht voor menselijke maat. *People* heeft prioriteit.
- Kleine en middelgrote bedrijven spelen een voorname rol. Regionale zelfvoorziening staat voorop. De informele economie is sterk gegroeid.
- Het beleid is gedecentraliseerd naar regioprovincies, gemeenten, buurtraden en coöperaties. Zij voorzien in hun eigen belastinginkomsten.
- Er is sprake van groei in of aan de bestaande steden en dorpen. Het bereik van burgers en bedrijven is kleiner geworden.
- Nederland bestaat uit een mozaïek van regionale landschappen. De regionale identiteiten verschillen.

Regionaal Geworteld

Regionaal Geworteld

- Woonkwaliteit staat voorop: veel levensloopbestendige en meergeneratie-woningen en er zijn veel buurtwerkhubs.
- Vervoer wordt op lokaal niveau georganiseerd. Omgevingskwaliteit is belangrijker dan reistijd of snelheid. Wijkbussen delen zijn belangrijk.
- Door terughalen van productie en groei van ambachtelijke productie is er meer maakindustrie. Zakelijke dienstverlening en logistiek zijn gekrompen.
- De energievoorziening moet betaalbaar zijn. Er is een lage energievraag. Energie besparen met de straat of met de buurt is een sport.
- Wat betreft waterveiligheid ligt de nadruk op maatregelen die water-schappen en regioprovincies kunnen treffen.

Opdracht ronde I

- Het doel is vertrouwd raken met de RVK-scenario's en een eerste slag maken bij de vertaling van de nationale scenario's naar Zwolle.
- De deelnemers aan de groep stellen zich kort voor: naam, organisatie en onderwerp (bouwsteen).
- De opdracht is: '*Geef via trefzinnen en een schets aan hoe de samenleving en de economie van Zwolle er volgens het scenario in 2050 uitzien'.*

Stappen

1. Neem de opgaven uit de notitie als vertrekpunt en bepaal welke opgaven het programma voor het scenario vormen
2. Neem de samenvatting van het scenario door en bedenk hoe de Zwolse samenleving en economie er in 2050 uitzien
3. Besteed hierbij aandacht aan:
   - de dominante groepen en waarden
   - de houdingen tegenover de leefomgeving en de technologie
   - de ontwikkeling en opbouw van de economie

Plenaire presentaties I en reflectie

Waar loop je tegenaan bij de vertaling van de nationale scenario’s naar Zwolle?

Opdracht ronde II

- Het doel is om de eerste aanzetten tot de Zwolse scenario's uit de eerste ronde ruimtelijke te vertalen.
- De opdracht is: '*Geef via trefzinnen en een schets aan hoe volgens het scenario de ruimte in Zwolle in 2050 wordt gebruikt'.*

Stappen

1. Neem de resultaten van de eerste ronde als vertrekpunt en raadpleeg de samenvatting van het scenario
2. Bedenk hoe de toekomstige samenleving en economie van Zwolle zich ruimtelijke vertalen
3. Besteed hierbij aandacht aan:
   - Ruimtelijke ingrepen, ruimtelijke structuren en ruimtelijke kwaliteiten
   - Wonen, Economie, Mobiliteit, Energietransitie en Klimaat & Water
   - Ceintuurbaanzone, stadsscan en buitengebied

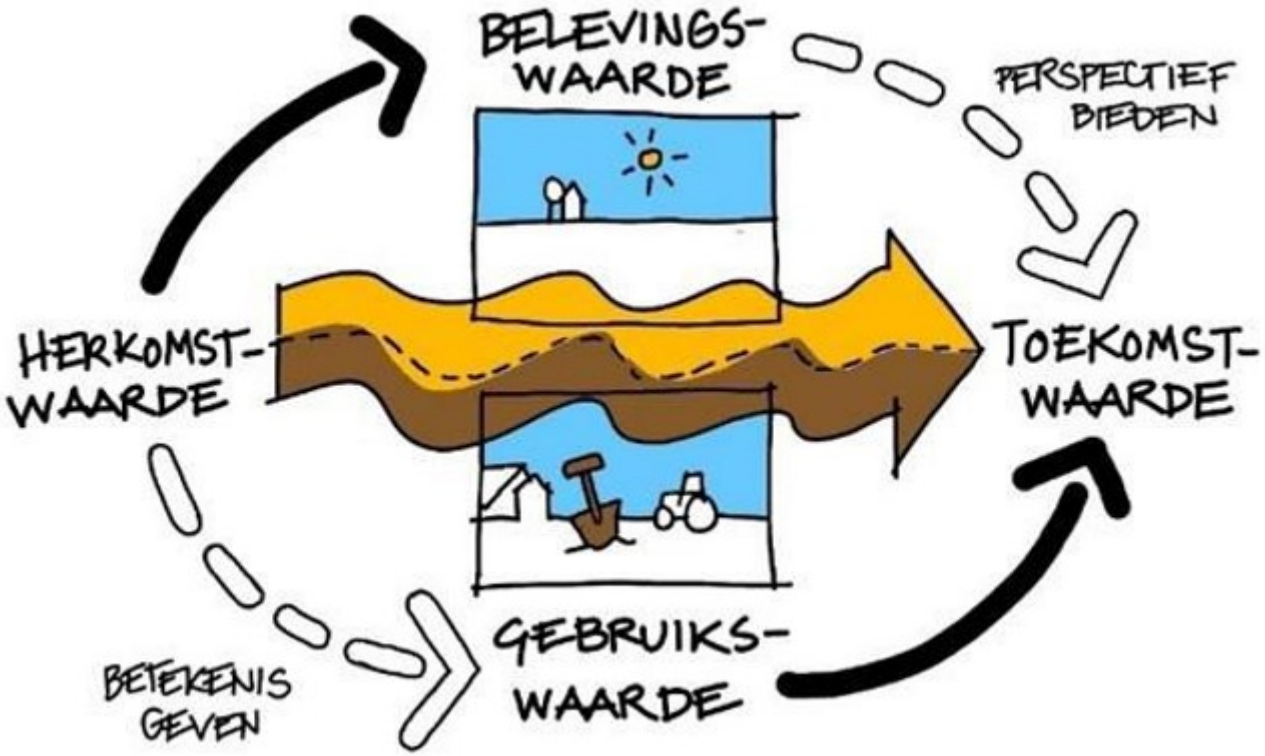
Toelichting

- Ruimtelijke ingrepen: waar, welk ruimtelijke veranderingen plaatsvinden, bijv. door woningbouw of aanleg retentiegebied
- Ruimtelijke structuren: verdichting, kleinschalige uitbreiding, grootschalige uitbreiding, spreiding e.d.
- Ruimtelijke kwaliteiten: gebruikswaarde, toekomstwaarde en belevingswaarde en economisch, sociaal en ecologisch belang

Ruimtelijke kwaliteiten

	Profit	*People*	*Planet*
Gebruikswaarde	• Doelmatige omgang met ruimte • Bereikbaarheid en connectiviteit	• Keuzevrijheid (vooral met betrekking tot wonen) • Toegankelijkheid • Ontmoeting	• Gezond en veilig (fysiek) • Ecosysteemdiensten
Belevingswaarde	• Uitstraling en aantrekkelijkheid • Afwisseling	• Ruimtelijke rechtvaardigheid • Verbondenheid, sociale veiligheid en inclusie • Eigenheid	• Evenwichtige zintuigelijke balans • Beleving van milieu- en gezondheidsrisico's • Natuurbeleving
Toekomstwaarde	• Ontwikkelruimte • Robuustheid en veerkracht	• Weerbaarheid en betrokkenheid • Demografische spreiding (vitaliteit)	• Biodiversiteit • Natuurlijke systemen (vooral water en bodem)

Vierde kwaliteit

Plenaire presentaties II en reflectie

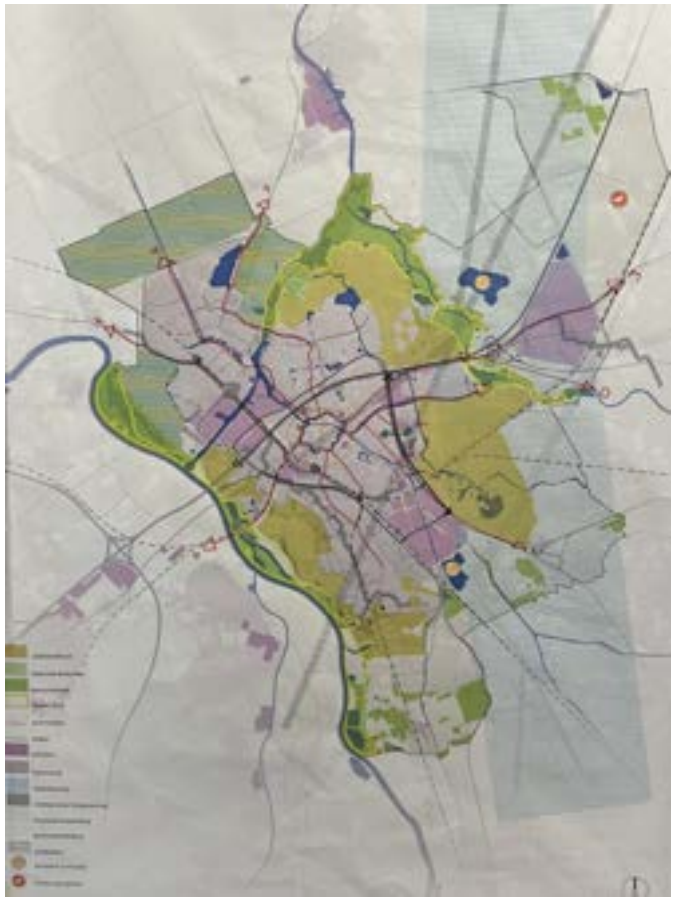
Wat zijn de highlights uit de vertaling van de nationale scenario's naar Zwolle?

Format

Scenario

- Dominante groepen en waarden
- Houding tegenover leefomgeving en technologie
- Ontwikkeling en opbouw van economie

- Sleutelgebieden
- Ruimtelijke structuren
- Ruimtelijke kwaliteiten

Methode

Spelregels

- Elk idee is welkom
- Niet eens, dan beter idee leveren
- Kort en duidelijk zijn
- Meteen schrijven en schetsen

Inspiratie

Regio Zwolle - klimaatbestendige groeiregio

Groepsindeling

Mondiaal Ondernemend

- 5.1.2e PosadMaxwan
- 5.1.2e Stedenbouw
- 5.1.2e Energie
- 5.1.2e Economie
- 5.1.2e Wijkmanagement
- 5.1.2e Platform Zwolse Wijken
- 5.1.2e Strateeg Ruimte
- 5.1.2e Groen / Landschap
- 5.1.2e Maatschappelijk
- 5.1.2e Projectleider participatie
- 5.1.2e Sportservice Zwolle

Snelle Wereld

- 5.1.2e Ruimte
- 5.1.2e PosadMaxwan
- 5.1.2e Economie
- 5.1.2e SWZ
- 5.1.2e Streekvereniging de Marsen
- 5.1.2e Energie
- 5.1.2e Vastgoed
- 5.1.2e Milieuraad
- 5.1.2e Wijkmanagement
- 5.1.2e EMMA
- 5.1.2e Toekomst van Wonen

Groepsindeling

Groen Land

- 5.1.2e PosadMaxwan
- 5.1.2e Stedenbouw
- 5.1.2e Mobiliteit
- 5.1.2e Groen / Landschap
- 5.1.2e VNO NCW MKB
- 5.1.2e Jongerenraad
- 5.1.2e Water / Klimaat
- 5.1.2e Wonen
- 5.1.2e Programmasecretaris
- 5.1.2e Stichting Landschapsbelangen Harculo-Herxen-Windesheim
- 5.1.2e Ondernemersclub Marslanden

Regionaal Geworteld

- 5.1.2e Ruimte
- 5.1.2e PosadMaxwan
- 5.1.2e Economie
- 5.1.2e Wijkmanagement
- 5.1.2e Openbaar Belang
- 5.1.2e SWA
- 5.1.2e Economie
- 5.1.2e Milieu
- 5.1.2e Participatieraad
- 5.1.2e Vrienden van Assendorp
- 5.1.2e EMMA
- 5.1.2e Staatsbosbeheer

Evaluatie

- Wat ging er goed (tops)?
- Wat kon er beter (tips)?

Uitwerking, evaluatie en afsluiting

Zwolle

Vervolg

- Wat gebeurt er met de resultaten van vandaag?
- Volgende bijeenkomst woensdag 3 juli 09:00 – 13:00 uur

Bedankt voor uw tijd

Zwolle

Legenda toegepaste uitzonderingsgrondslagen

In dit document zijn gegevens definitief geanonimiseerd op grond van:

Wet	Artikel	Omschrijving	Pagina's
Wet open overheid	Art. 5.1 lid 2 sub e	De eerbiediging van de persoonlijke levenssfeer	50, 51

Aanvulling Omgevingsvisie

Zwolle

Aanvulling omgevingsvisie

Biefing voor atelier ‘Toekomstscenario Zwolle 3 juli 2024’

Wat bespreken we in deze briefing?

1. Programma 3 juli

2. Hoe zit het ook alweer?

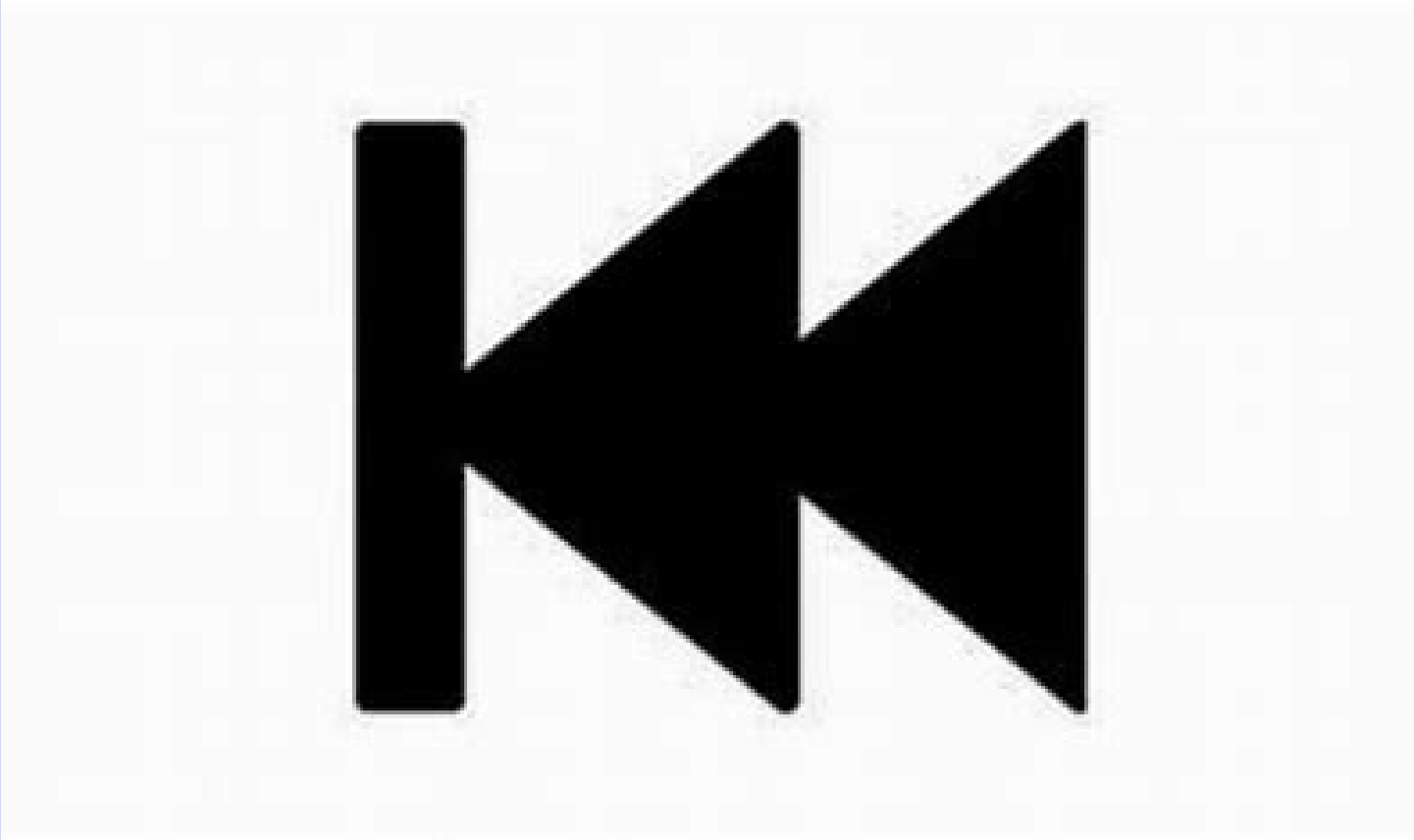
3. Wat is een scenariostudie?

4. Bandbreedtes/kaders scenariostudie
   - Bijlage: Strategische opgaven
   - Huidige Zwolse leefomgeving

Programma 3 juli

1. Welkom
2. Traject aanvulling Omgevingsvisie
   - Proces tot op heden
   - Bandbreedtes/kaders voor scenariostudie
3. Landelijke scenario’s als vertrekpunt
   - Zie bijlagen met scenario’s
4. Landelijke scenario’s Zwols maken
   - Hoe ziet dat er ruimtelijke uit?
   - Wat zijn de voor- en nadelen ervan?
5. Afsluiting en evaluatie

Hoe zit het ook alweer?

Hoe zit het ook alweer?

Wat is een Omgevingsvisie?

In een Omgeingsvisie legt een overheid haar ambities en beleidsdoelen voor de fysieke leefomgeving voor de lange termijn vast.

- Instrument uit de landelijke Omgevingswet
- Kader voor alle planologische besluiten die de gemeente neemt: van wijziging Omgevingsplan tot handhaving
- Voor het gehele grondgebied van de gemeente Zwolle
- Geeft inzicht, is integraal en geeft duidelijkheid
- Input voor het Omgevingsplan

Hoe zit het ook alweer?

- Omgevingsvisie ‘Ons Zwolle van morgen 2030’ – vastgesteld september 2021
- Vervangt structuurplan uit 2008
- Aangenomen moties zoals de Stadsscan

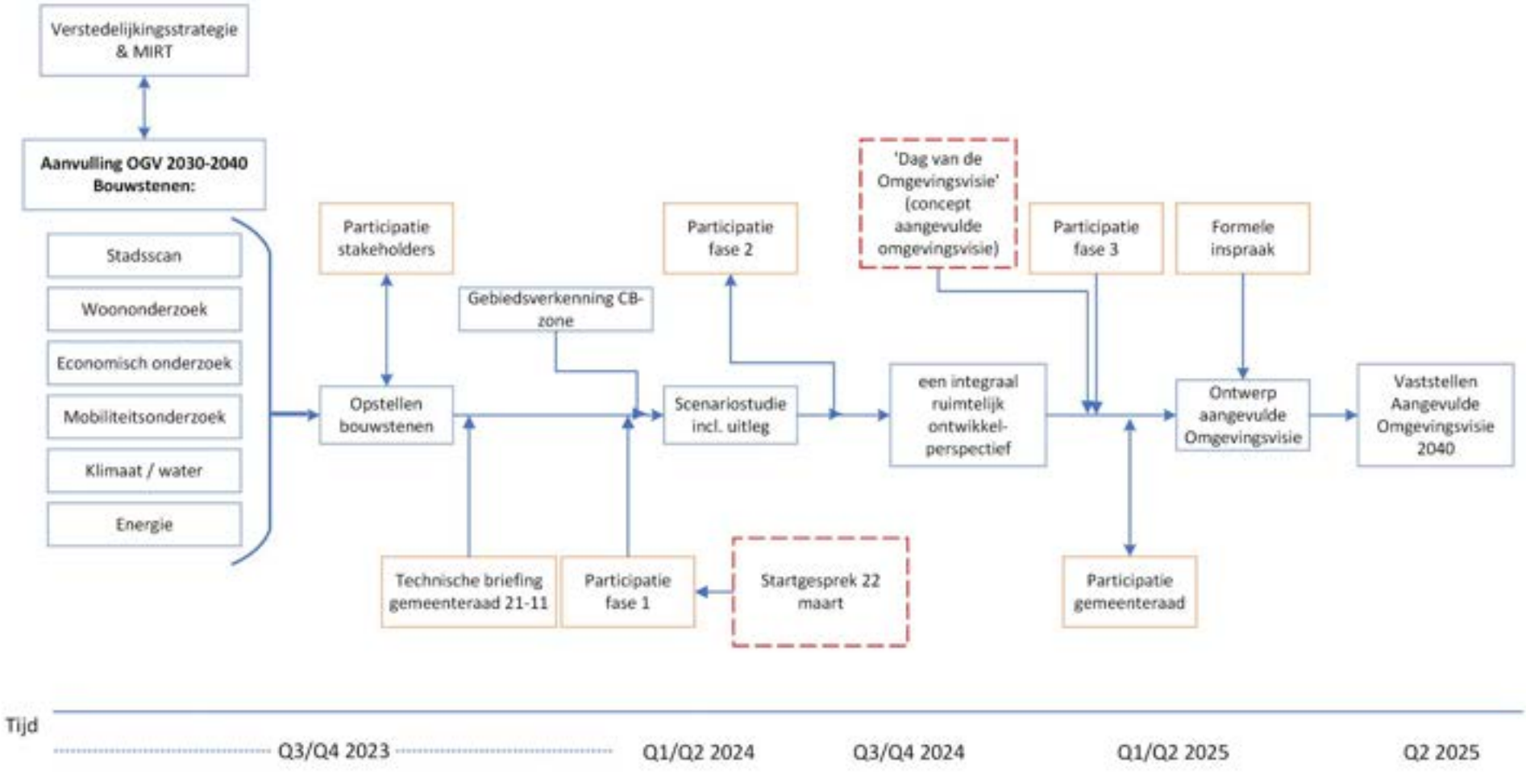

Hoe zit het ook alweer?

Aanvulling Omgevingsvisie

- Bestuurlijke opdracht aanvulling Omgevingsvisie – mei 2023
  - De aanvulling is gericht op een aantal thema's en gebiedsverkenningen
  - Op basis van Regionale verstedelijkingsstrategie en MIRT-onderzoek
  - Basis is en blijft de huidige Omgevingsvisie
    - Multifunctioneel ruimtegebruik;
    - Niet afwentelen op de toekomst;
    - Behouden en versterken van leefbaarheid en ruimtelijke kwaliteit;
    - Strategische ontwikkelzones;
    - Etc.

Proces aanvulling Omgevingsvisie

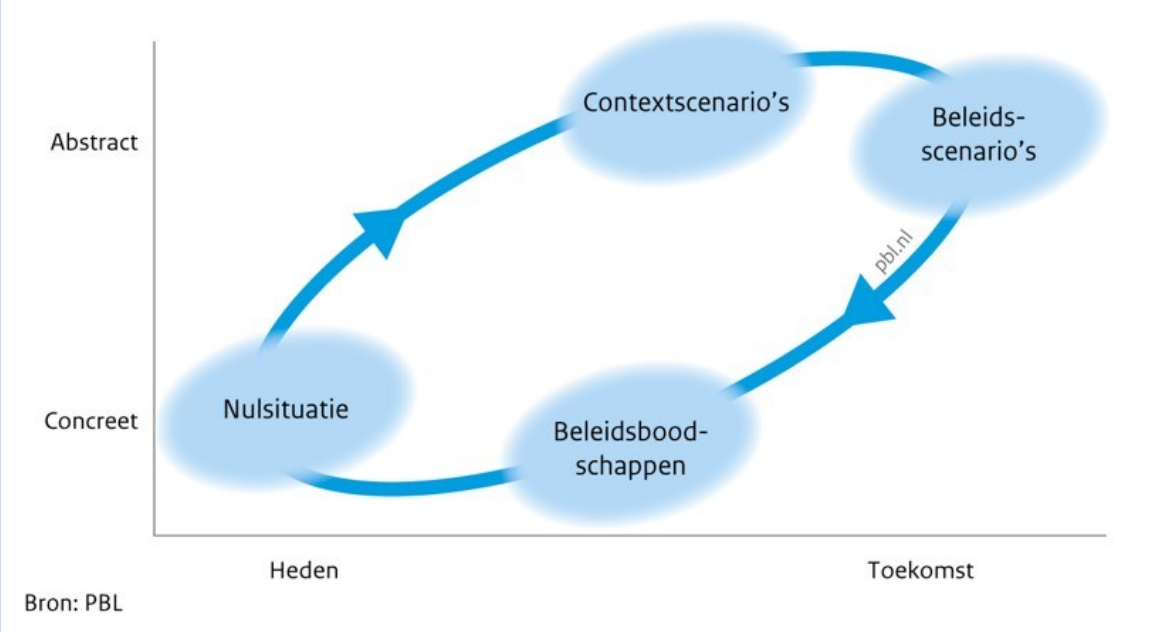

Doorkijk scenariostudie

Zwolle

Wat zijn scenario's?

- Het gaat om voorstelbare ruimtelijke toekomsten
- We zoeken naar de randen van het speelveld vanuit verschillende toekomstperspectieven voor Zwolle
- We hebben straks eigen Zwolse scenario's
- We hebben onze eigen Zwolse ruimtelijke puzzel te leggen

Scenario Snelle Wereld
CCS

Scenario Groen Land

Scenario Regionaal Geworteld

Scenario Mondiaal Ondernemend
CCS

Bandbreedtes en kaders voor toekomstscenario

Bandbreedtes/kaders Scenariostudie

Zwolle

Wonen

- Verschil in demografische groei in relatie ambitie uit verstedelijkingsstrategie;
- Toenemende vergrijzing, huishoudens verdunning;
- Behoefte aan groen-stedelijk wonen.
- Benut bestaande woonvoorraad (o.a. doorstroming)

- We gaan uit van minimaal 5.000 en maximaal 15.000 extra woningen.
- Er wordt gekeken naar ruimte in de bestaande wijken, Ceintuurbaan-zone en uitleglocaties (buitengebied) voor woningen.
- We kijken naar ruimte voor groenstedelijke en suburbane woonmilieus

Bandbreedtes/kaders Scenariostudie

Zwolle

Energie (klimaatmitigatie, terugdringen van…)

- Versnellen van de opgave Zwolle klimaatneutraal
- Versterken van de energiehoofdstructuur
- Wind: Haerst als zoekgebied
- Toename trafo's, Hoogspanning en middenspanning-stations, hoogspanning station Zwolle zuid
- Smart-energy hub
- Hoogspanningstracé Zwolle → Oost-Nederland

Bandbreedtes/kaders Scenariostudie

Zwolle

Economie

- Behoud van bestaande werklocaties met aanscherping profielen
- Behoefte aan ruimte voor nieuwe werklocaties (50 – 135 ha);
  - **Exclusief** transitieopgave circulair, klimaat etc.
- Geprognotiseerde vraag naar voorzieningen (o.a. leisure, 285.000m2/98.600extra) op basis van groei van de stad

Bandbreedtes/kaders Scenariostudie

Zwolle

Mobiliteit

- We kijken naar de stedelijke groei (wonen én economie) i.r.t. benodigde infrastructuur voor auto, fiets en OV en het ruimtebeslag vanuit STOMP-principe
- Rekening houden met autonome groei van het autobezit
  - 10.000 extra auto's/50.000 extra autoritten)
- Onderzoeken van het effect op mobiliteitssysteem in bestaande stad en mogelijke uitleglocatie(s)
- Mobiliteit is ruimtevrager én gever

Bandbreedtes/kaders Scenariostudie

Zwolle

Water & klimaat (adaptatie, inspelen op…)

- Klimaatscenario's en geografische positie van Zwolle in de IJssel/Vechtdelta als vertrekpunt
- Vertaling klimaatadaptief ontwikkelen en beheren;
- Meer ruimte nodig voor waterbergend vermogen
- Meerlaagse veiligheid adresseren;
- Relatie/versterking groen-blauwe netwerken;
- Principe van 'Water, bodem sturend' Zwols maken;
- Doorwerking van landelijke en regionale afspraken in Zwolse Omgevingsvisie (o.a. Sponsstrategie).

Bandbreedtes/kaders Scenariostudie

Zwolle

Basisprincipes voor een toekomstbestendig Zwolle

- Groen in en om de stad groeit mee en dient verschillende doelen, zoals biodiversiteit, gezondheid en ontmoeten
- Bij groei van de stad dienen voorzieningen mee te groeien (sport, onderwijs, retail, maatschappelijke voorzieningen)
- We blijven inzetten op een veilige en gezonde leefomgeving/buitenruimte
- Afstemming op meerdere schaalniveaus
- Behouden verbinding tussen stad en land

Bandbreedtes/kaders Scenariostudie

Zwolle

Bron voor de bandbreedtes

- Kwalitatief/kwantitatief woononderzoek
- Kwalitatief/kwantitatief economisch onderzoek
- Stadsscan Zwolle
- Gebiedsverkenning potentie Ceintuurbaanzone van start
- Gebiedsverkenning mogelijke uitleglocaties maakt integraal deel uit van de scenariostudie

bedankt voor uw tijd

Zwolle

From: "5.1.2e " <5.1.2e @zwolle.nl>

Sent: 2/3/2025 8:46:11 PM

To: "5.1.2e " <5.1.2e @zwolle.nl>, "5.1.2e " <5.1.2e @zwolle.nl>, "5.1.2e " <5.1.2e @zwolle.nl>, "5.1.2e 5.1.2e " <5.1.2e @zwolle.nl>, "5.1.2e " <5.1.2e @zwolle.nl>, "5.1.2e (5.1.2e " <5.1.2e @zwolle.nl>, "5.1.2e " <5.1.2e @zwolle.nl>, "5.1.2e (5.1.2e " <5.1.2e @zwolle.nl>, "5.1.2e 5.1.2e " <5.1.2e @zwolle.nl>, "5.1.2e 5.1.2e " <5.1.2e @zwolle.nl>, "5.1.2e " <5.1.2e @zwolle.nl>, "5.1.2e " <5.1.2e @zwolle.nl>, "5.1.2e " <5.1.2e @zwolle.nl>, "5.1.2e 5.1.2e " <5.1.2e @zwolle.nl>, "5.1.2e " <5.1.2e @zwolle.nl>, "5.1.2e " <5.1.2e @zwolle.nl>, "5.1.2e " <5.1.2e @zwolle.nl>, "

5.1.2e
5.1.2e
&
5.1.2e
5.1.2e

Legenda toegepaste uitzonderingsgrondslagen

In dit document zijn gegevens definitief geanonimiseerd op grond van:

Wet	Artikel	Omschrijving	Pagina's
Wet open overheid	Art. 5.1 lid 2 sub e	De eerbiediging van de persoonlijke levenssfeer	1, 2

Aanvulling Omgevingsvisie

ALV Concilium

26092024

5.1.2e

Doel van deze bespreking

Zwolle

Concilium meenemen in

- Waarom een Aanvulling omgevingsvisie?
- Hoe komen we tot een aangevulde omgevingsvisie?
- Hoe ziet de bouwsteen wonen eruit?

Waarom een Aanvulling Omgevingsvisie

Zwolle

- Wonen
- Economie
- Mobiliteit
- Water en klimaat
- Energie

Grote opgaven vragen om keuzes:

voor wie, wat, waar en wanneer

Bestuurlijke opdracht Aanvulling Omgevingsvisie

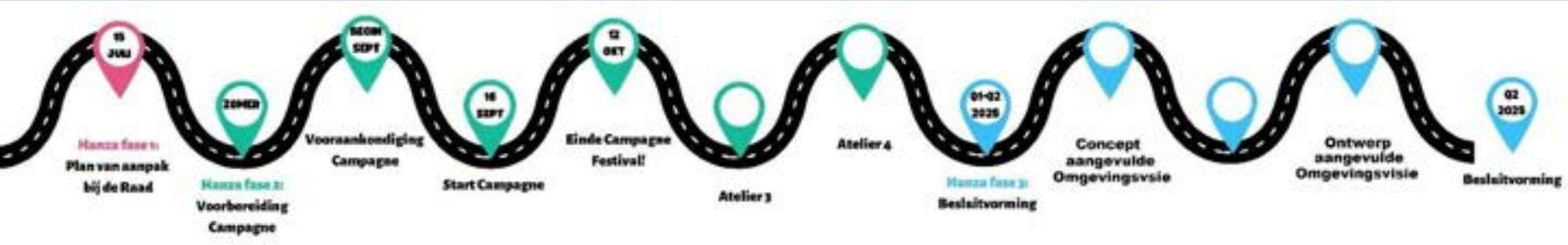
- Strategische en majeure ruimtelijke keuzes voor wonen, economie, mobiliteit, energie en water & klimaat
- Aanvullend op de huidige Omgevingsvisie

Waar werken we naartoe?

- Scenariostudie: vier voorstelbare toekomsten
- Ruimtelijk ontwikkelperspectief: het beste van de scenario's komt hierin samen
- Concept omgevingsvisie
- Ontwerp omgevingsvisie 'Ons Zwolle van Overmorgen'

Duiding kwalitatief

- Stedelijk wonen op z'n Zwols: groen, gemengd en met voldoende leefruimte binnen én buiten;
- Ook behoefte aan sub urbaan woonmilieu met meer grondgebonden woningen
- Benutten van de huidige woningvoorraad met veel groen-stedelijke woonmilieus;
- Behoefte aan geclusterde woonvormen om wonen en zorg te combineren;

Duiding kwantitatief

- 5.000 – 15.000 extra woningen tov huidige plancapaciteit

Basisprincipes voor een toekomstbestendig Zwolle

Zwolle

- groen in en om de stad groeit mee en dient verschillende doelen, zoals biodiversiteit, gezondheid en ontmoeten
- Bij groei van de stad is extra recreatief uitloopgebied nodig en ook:
  - Sport- en maatschappelijke voorzieningen
  - Blijven inzetten op een veilige en gezonde leefomgeving;
  - Onderwijs en retail
- Afstemming met beleidsopgaven rijk, provincie en waterschap (o.a. NOVEX, (N)PPLG, POVI)
- Verbinding van stad en land: toekomstperspectief agrarisch- en gemengd landelijk gebied.
  - Extensieve landbouw vraagt ook om extra ruimte

Inzichten en spanningen

Zwolle

Voor wie bouwen we?

- verschil tussen opgaven obv prognoses en ambitie uit verstedelijkingsstrategie
  - mate waarin Zwolle sterker groeit dan de *prognoses* wordt in belangrijke mate bepaald door de aantrekkingskracht van Zwolle in de regio en het land.
  - groei van Zwolle is grotendeels afhankelijk van migratie

Wat bouwen we?

- dreiging mismatch tussen vraag (groen-stedelijk) en aanbod (centrum stedelijk) tot 2040

Waar bouwen we?

- in huidige omgevingsvisie gaan we uit van 60% inbreiding vs 40% uitbreiding
- naast bestaande Zwolse wijken en de ceintuurbaanzone ook 1 of meerdere uitleglocatie(s)?

Vragen

Zwolle

1. Hoe kunnen we sturen op de doelgroepen die we nodig hebben?

2. Hoe komen we tot meer onderscheidende binnenstedelijke woonmilieus?

3. Hoe kunnen we binnenstedelijke plancapaciteit inzetten om de doorstroming te bevorderen?

Waar hebben we elkaar nodig?

bedankt voor uw tijd

Zwolle

Legenda toegepaste uitzonderingsgrondslagen

In dit document zijn gegevens definitief geanonimiseerd op grond van:

Wet	Artikel	Omschrijving	Pagina's
Wet open overheid	Art. 5.1 lid 2 sub e	De eerbiediging van de persoonlijke levenssfeer	1

Ons Zwolle van Overmorgen
aanvulling Omgevingsvisie

Presentatie MT Stadsontwikkeling

14 maart 2024

Doel van deze MT bespreking

Het MT Stadsontwikkeling meenemen

- Vooral in het proces: hoe komen we tot een Aanvulling Omgevingsvisie 2040
- Daarnaast kort op inhoud: aanstippen van de oogst van drie thematische bouwstenen voor de Aanvulling Omgevingsvisie

Bespreken

- Is de opdracht en het traject dat we doorlopen voldoende duidelijk?
- Wat wil het MT-Stadsontwikkeling meegeven voor het vervolg (tbv bijv de scenariostudie, participatie, het ruimtelijke ontwikkelingsperspectief)?

1 Proces

Hoe komen we tot een Aanvulling Omgevingsvisie?

Bestuurlijke opdracht Aanvulling Omgevingsvisie

Zwolle

- Strategische en majeure ruimtelijke keuzes voor wonen, economie, mobiliteit, energie en water & klimaat
- Aanvullend op de huidige Omgevingsvisie

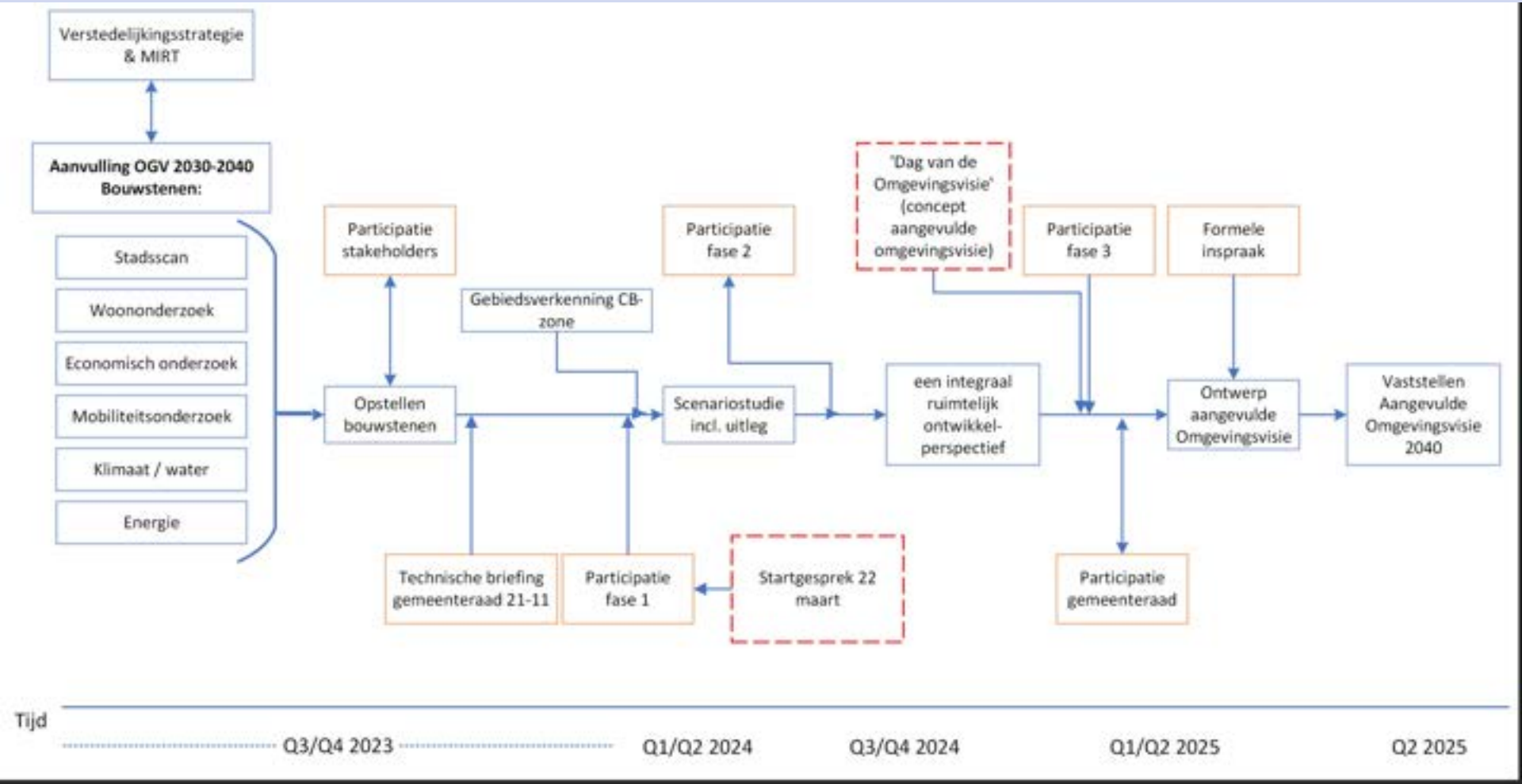

kijk

Zwolle

Vervolg

Een programmatische aanpak

- Complexe, tijdelijke en intensieve inspanning
- Opgaven vragen om een samenhangende en doelgerichte aanpak
- Opdracht is onderhevig aan dynamiek in de politiek-bestuurlijke context van de gemeente, regio en Rijk

Dit vraagt de nodige wendbaarheid in het proces dat we (gaan) doorlopen

Kern van de uitdaging

- Komen tot samenhangende ruimtelijke keuzes voor wonen, economie, mobiliteit, energie en water & klimaat;
- Die aanvullend zijn op de huidige Omgevingsvisie (nieuw helpt bestaand);
- En waar een zekere sturingskracht vanuit gaat.

Nb: nieuw vastgesteld beleid kan meegenomen, beleid dat nog niet vastgesteld is gaat mee bij een volgende (jaarlijkse) actualisatie

Focus en Visie

Ligt op het bereiken van de doelen en het leveren van resultaten

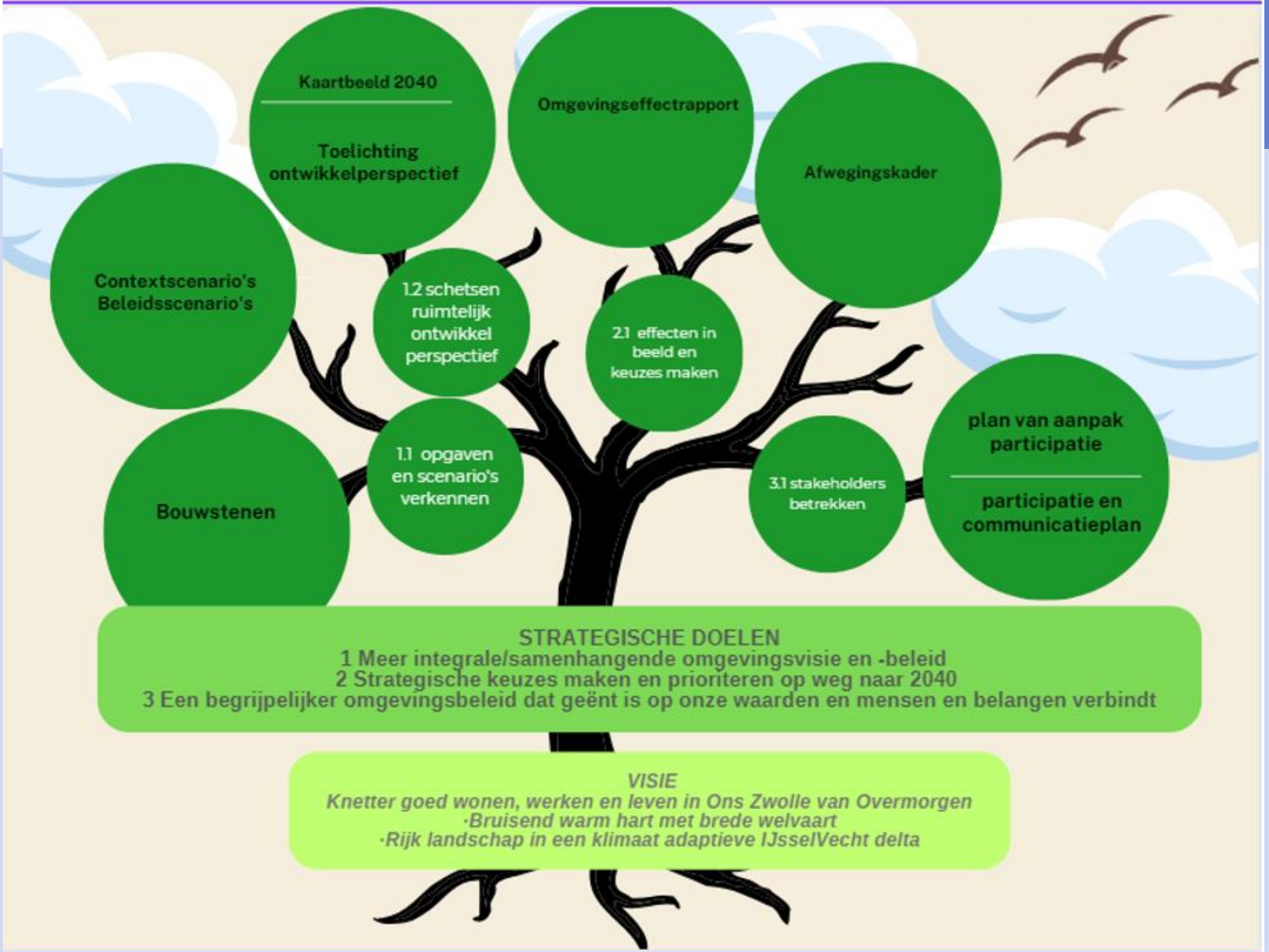
Doelen dragen echter altijd bij aan een groter geheel, aan onze

Visie

Knettergoed wonen, werken en leven in Ons Zwolle van Overmorgen

- Bruisend warm hart met brede welvaart
- Rijk landschap in een klimaat adaptieve IJsselVecht delta

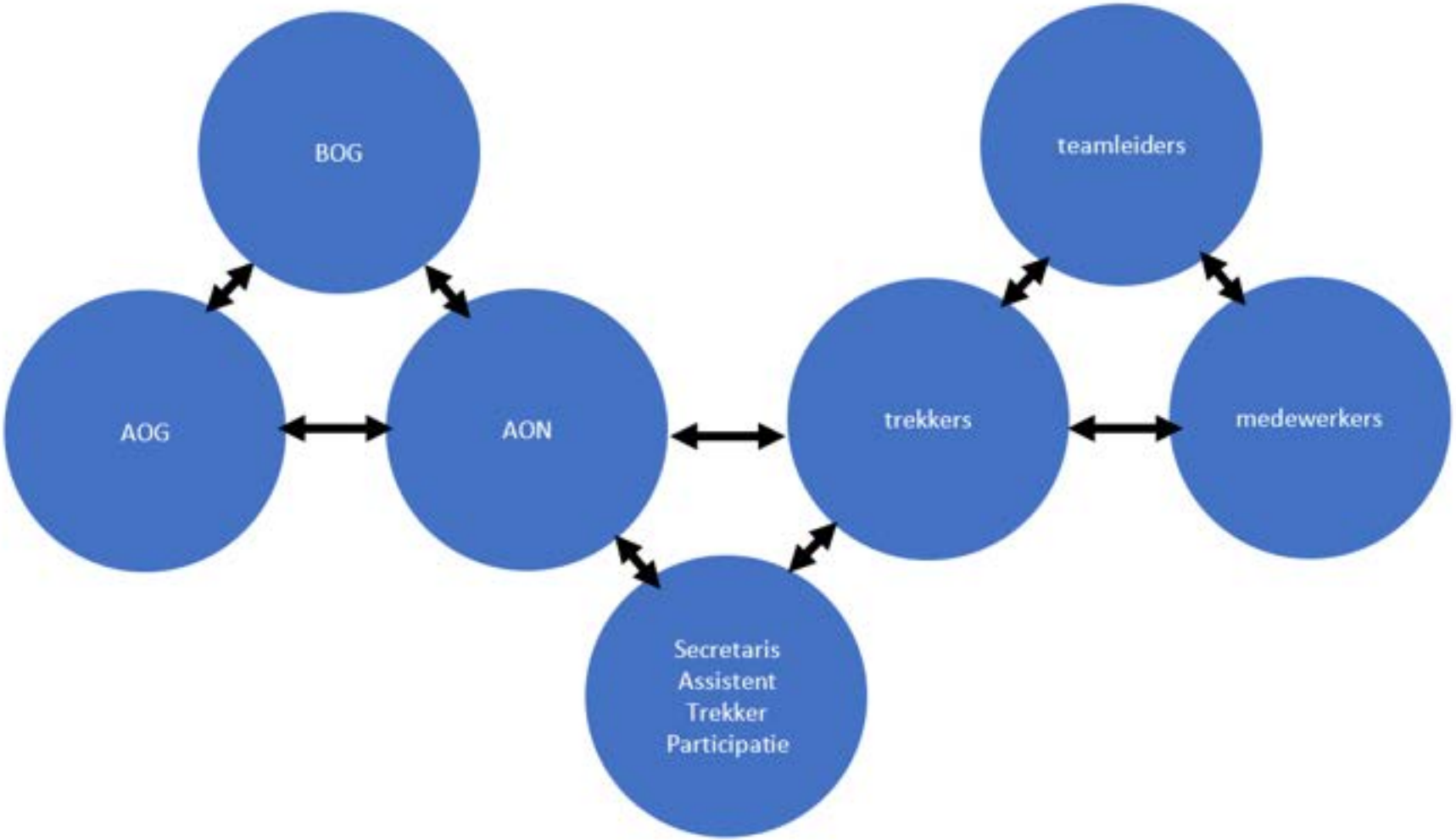
Dit is een belangrijke bron van energie voor het programma

Kaartbeeld 2040
Toelichting ontwikkelperspectief
Omgevingseffectrapport
Afwegingskader
Contextscenario's
Beleidsscenario's
1.2 schetsen ruimtelijk ontwikkel perspectief
2.1 effecten in beeld en keuzes maken
plan van aanpak participatie
participatie en communicatieplan
Bouwstenen
1.1 opgaven en scenario's verkennen
3.1 stakeholders betrekken
STRATEGISCHE DOELEN
1 Meer integrale/samenhangende omgevingsvisie en -beleid
2 Strategische keuzes maken en prioriteren op weg naar 2040
3 Een begrijpelijker omgevingsbeleid dat geënt is op onze waarden en mensen en belangen verbindt
VISIE
Knetter goed wonen, werken en leven in Ons Zwolle van Overmorgen
·Bruisend warm hart met brede welvaart
·Rijk landschap in een klimaat adaptieve IJsselVecht delta

Strategie

- Door dwars door de organisatie sectorale belangen bij elkaar brengen
- Meer sturen op het maken van strategische keuzes
- Ons richten op realisatie van de grote (transitie) opgaven op het gebied van wonen (eerste prioriteit), de transitie van mobiliteit, energie, water en klimaat en daartussen te prioriteren.
- Participatie aanpak Zwolle ‘Hanza!’ in de praktijk brengen

organisatie

teams

- Atelier/productieteam maakt producten en resultaten
- Kernteam verzorgt de dagelijkse procesmatige sturing
- Programmateam stuurt op de inhoud
- Reflectieteam reflecteert op inhoud en strategie

NT stadsontwikkeling om te sparren en voor strategisch advies

2 Inhoud

Korte duiding van de oogst van drie thematische bouwstenen voor de Aanvulling Omgevingsvisie

Nb 1: Gebiedsverkenning Ceintuurbaanzone start dit voorjaar

Nb 2: Gebiedsverkenning uitleg maakt integraal deel uit van de scenariostudie die vandaag start

Door de oogharen heen

- Rijke oogst aan opgaven: kwalitatief en kwantitatief
- Rijp en groen bij elkaar
- Nog niet alle ruimteclaims zijn bekend

PBL: ‘Oogst is voldoende om de scenariostudie te gaan starten’

Bouwsteen 'Wonen' uitgelicht

Zwolle

Opgave kwantitatief

- 5.000 – 15.000 extra woningen tov huidige plancapaciteit
- Huishoudensgroei: 62.400 nu – 71.000-74.00 in 2040 - afvlakking 2050
- Groei afhankelijk van migratie

Opgave kwalitatief

- Vergrijzing en huishoudensverdunning
- Stedelijk wonen op z'n Zwols: groen, gemengd en met voldoende leefruimte binnen én buiten;
- Benutten van de huidige woningvoorraad met veel groen-stedelijke woonmilieus;
- geclusterde woonvormen om wonen en zorg te combineren;
- Traditionele woonbehoefte: ruimte voor nieuwe woonvormen
- Groei stedelijke woonmilieus

Ruimtelijke impact

- Bestaande Zwolse wijken (zie stadsscan hierna)
- De ceintuurbaanzone
- Een uitleglocatie

Bouwsteen Stadsscan uitgelicht

Zwolle

Potentie kwantitatief

- 0-2000/5000 woningen. Aantal hangt af van diverse factoren:
  - Omgevingsbeleid (parkeren, splitsen, hoofdgroenstructuur), grondeigendom, leeftijd vastgoed, inzet grondinstrumentarium, etc.
  - Per verdichtingsstrategie bandbreedte bepaald
  - Mogelijke bouwstenen ontwikkelstrategie (per verdichtingsstrategie): beleidswijziging (parkeren, splitsen, hoogbouw), omgevingsplan op orde, sturen met grondbeleid, programmatische aanpak, focussen op locaties/gebieden, samenwerken (met woningbouwcorporaties), inspireren, motiveren en verbeelden (stadsbouwmeester) etc.

Potentie kwalitatief (randvoorwaarden)

- Versterken en benutten groenblauwe kwaliteiten;
- Verdichten als vliegwiel voor de mobiliteitstransitie;
- Verdichten as strategie voor woningdifferentiatie op wijkniveau;
- Verdichting als impuls voor sterke en leefbare wijken

Bouwsteen Stadsscan uitgelicht

Zwolle

Ruimtelijke impact

Woonmilieu	Potentie (aantal woningen)
Stedelijk (Wipstrik, Pierik, Dieze, Assendorp, Veerallee)	0- 810/1770
Groenstedelijke (Holtenbroek / Aa-landen / Zwolle-zuid / Ittersum)	0- 950/2020
Buitenwijken (Westenholte/Berkum/Brinkhoek)	0 - 165/1205

Bouwsteen 'Energie' uitgelicht

Zwolle

Opgave kwantitatief

- Klimaatneutraal Zwolle in 2040 (coalitieakkoord)
  - Onderscheid in klimaatadaptatie en -mitigatie

Opgave kwalitatief

- Realiseren van een robuuste energie-infrastructuur
- Energieleverend bouwen van woningen en bedrijven.
- Energie-arm maken van productieprocessen/productieketens

Ruimtelijke impact

- Haerst als gebied voor plaatsen van Windmolens (coalitieakkoord)
- Tenminste 10 middenspanningsstations -
- 1 nieuw hoogspanningsstation om bestaande stations Frankhuis en Weteringkade te ontlasten
- Waterstof (backbone)
- Nieuwe 380 kV traces vanuit Ens via Zwolle richting Oost Nederland/Duitsland.
- 650 trafostations de komende 10 jaar (waar mogelijk inpandig oplossen
- Wijze van 'verwarmen van wijken' verandert (tov huidige Omgevingsvisie).

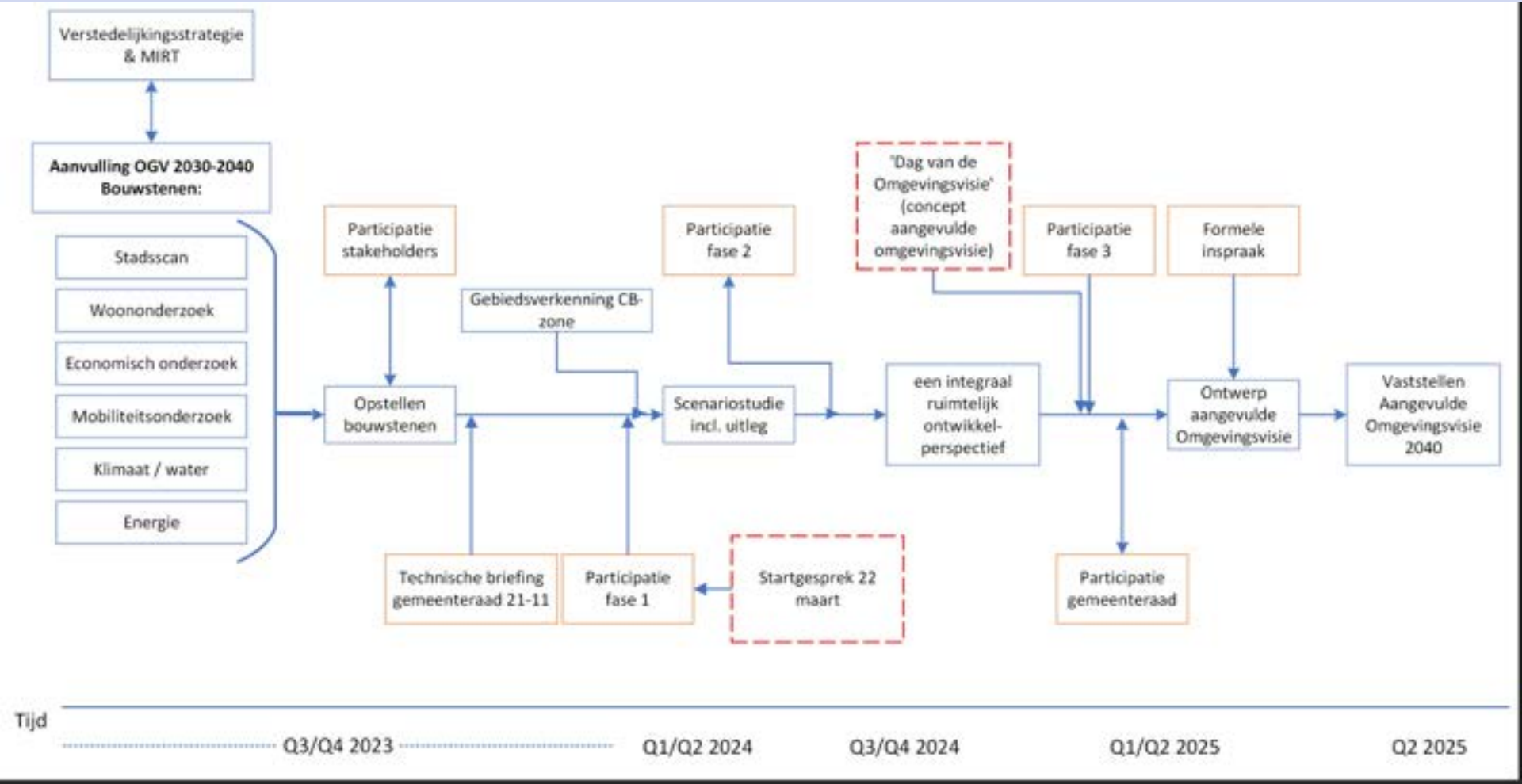
Bespreken

- Is de opdracht en het traject dat we doorlopen voldoende duidelijk?
- Wat wil het MT-Stadsontwikkeling meegeven voor het vervolg (tbv bijv de scenariostudie, participatie, het ruimtelijke ontwikkelingsperspectief)?

kijk

Zwolle

Vervolg

bedankt voor uw tijd

Zwolle

Aanvulling Omgevingsvisie

Zwolle

Aanvulling Omgevingsvisie

5 november 2024

5.1.2e *en* 5.1.2e

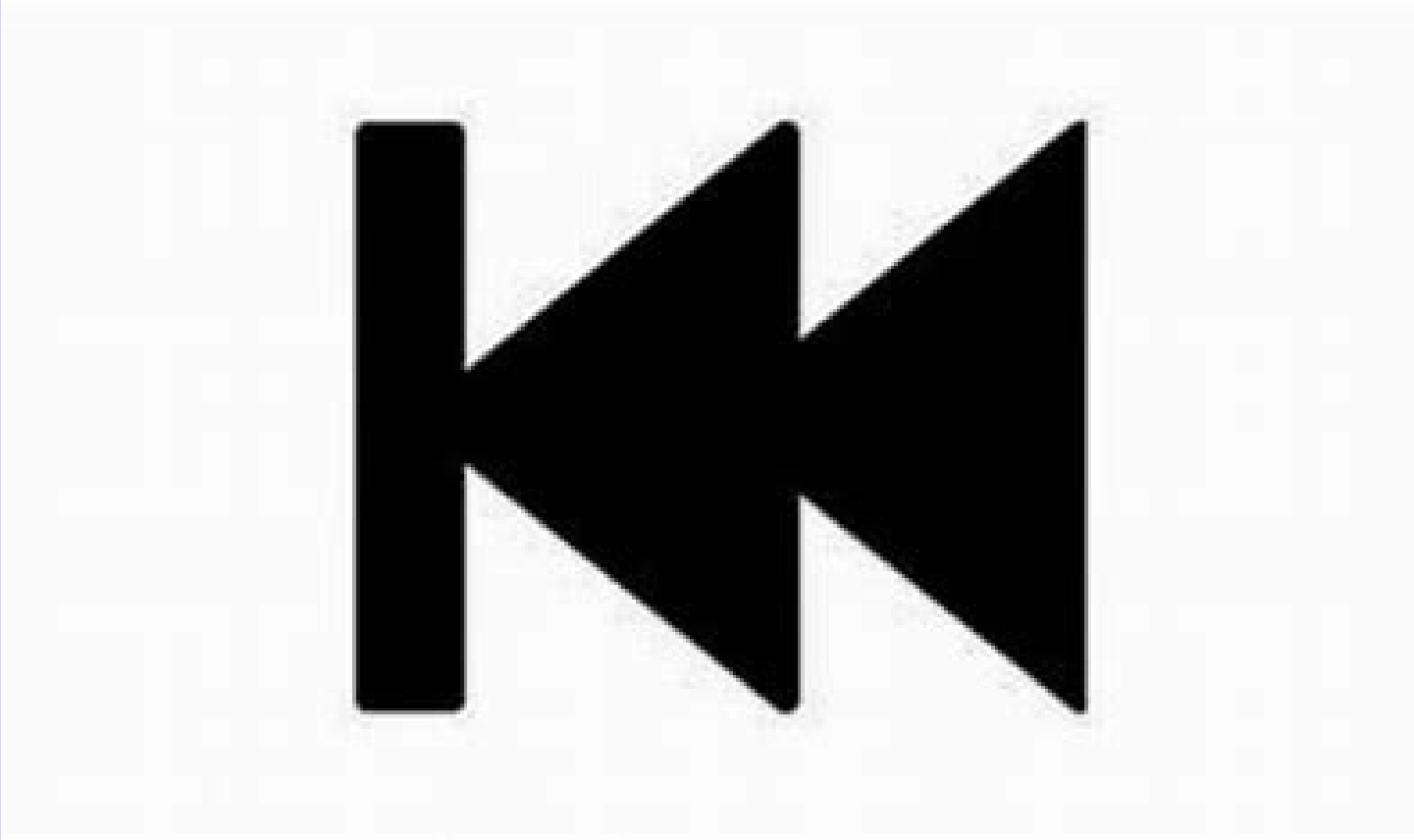
Informerend (*inhoud komt later in het proces nog uitvoerig op de agenda)*

Zwolle

Wat bespreken we?

1. Hoe zit het ook alweer?
2. Duiding bouwstenen
3. Doorkijk scenariostudie
4. Vervolg en participatie

1. Hoe zit het ook alweer?

Hoe zit het ook alweer?

Wat is een Omgevingsvisie?

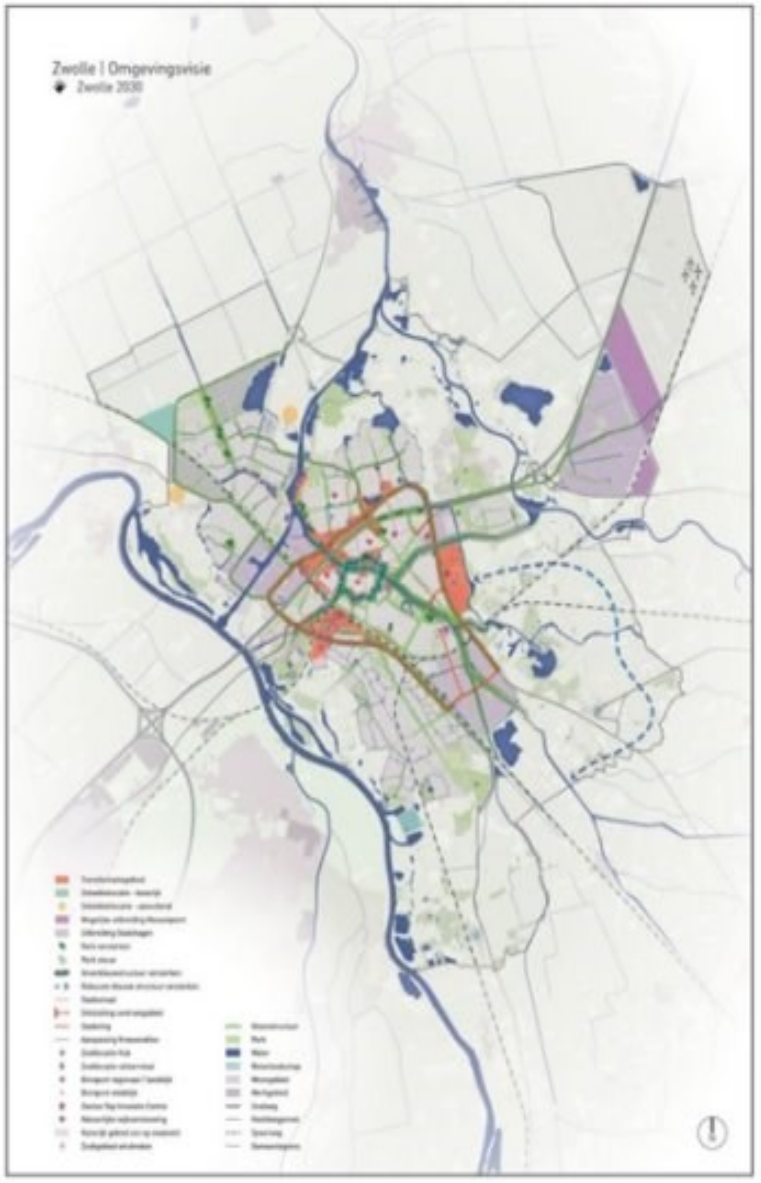
In een Omgeingsvisie legt een overheid haar ambities en beleidsdoelen voor de fysieke leefomgeving voor de lange termijn vast.

- Instrument uit de landelijke Omgevingswet
- Kader voor alle planologische besluiten die de gemeente neemt: van wijziging Omgevingsplan tot handhaving
- Input voor het Omgevingsplan
- Voor het gehele grondgebied van de gemeente Zwolle
- Geeft inzicht, is integraal en geeft duidelijkheid

Hoe zit het ook alweer?

Terugblik

- Omgevingsvisie ‘Ons Zwolle van morgen 2030’ – vastgesteld september 2021
  - Vervangt structuurplan uit 2008
- Belangrijkste keuzes Omgevingsvisie 2021
  - Plek voor 10.000 woningen tot 2030
  - Mobiliteitstransitie
  - Klimaatadaptatie en -mitigatie
  - Menselijk en fysiek kapitaal
  - Gezonde leefomgeving

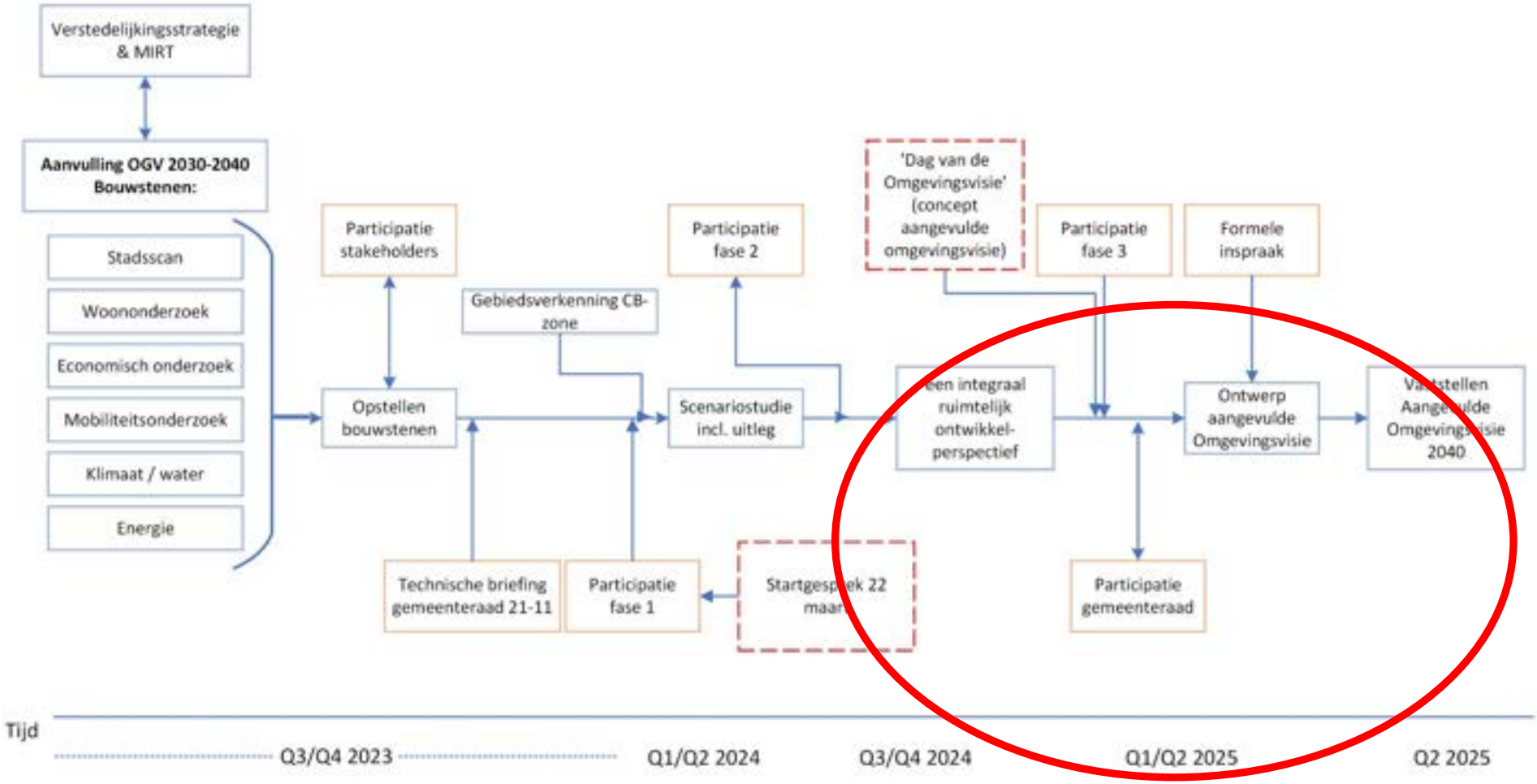

Hoe zit het ook alweer?

Aanvulling Omgevingsvisie

- Bestuurlijke opdracht aanvulling Omgevingsvisie – mei 2023
  - De aanvulling is gericht op een aantal thema's en gebiedsverkenningen;
  - Op basis van Regionale verstedelijkingsstrategie en MIRT-onderzoek;
  - Basis is en blijft de huidige Omgevingsvisie
    - Multifunctioneel ruimtegebruik;
    - Niet afwentelen op de toekomst;
    - Behouden en versterken van leefbaarheid en ruimtelijke kwaliteit;
    - Zie ook sheet hiervoor met keuzes

Proces aanvulling Omgevingsvisie

2. Duiding bouwstenen op hoofdlijnen

Duiding bouwstenen op hoofdlijnen

Zwolle

Wonen

- Verschil in demografische groei in relatie ambitie uit verstedelijkingsstrategie;
- Toenemende vergrijzing, huishoudens verdunning;
- Behoefte aan groen stedelijk wonen.
- Benut bestaande woonvoorraad (o.a. doorstroming)
- We gaan uit van minimaal 5.000 en maximaal 15.000 extra woningen.
- Er wordt gekeken naar ruimte in de bestaande wijken (stadsscan), Ceintuurbaan-zone en uitleglocaties (buitengebied) voor woningen.
- We kijken naar ruimte voor groenstedelijke en suburbane woonmilieus

Duiding bouwstenen op hoofdlijnen

Zwolle

Energie (klimaatmitigatie, terugdringen van…)

- Versnellen van de opgave Zwolle klimaatneutraal
- Versterken van de energiehoofdstructuur
- Wind: Haerst als zoekgebied
- Toename trafo's, HS/MS-station, HS Zwolle zuid
- Smart-energy hub
- Hoogspanningstracé Zwolle → Oost-Nederland

Duiding bouwstenen op hoofdlijnen

Zwolle

Economie

- Behoud van bestaande werklocaties met aanscherping profielen
- Behoefte aan ruimte voor nieuwe werklocaties (50 – 135 ha);
  - **Exclusief** transitieopgave circulair, klimaat etc.
- Extra vraag naar voorzieningen (o.a. leisure) op basis van groei van de stad

Duiding bouwstenen op hoofdlijnen

Zwolle

Mobiliteit

- Inzet op mobiliteitstransitie
- Mobiliteit als ruimtegever
- Mobiliteit als ruimtevrager
- We kijken naar de stedelijke groei (wonen én economie) i.r.t. benodigde infrastructuur voor auto, fiets en OV en het ruimtebeslag
- Rekening houden met autonome groei van het autobezit
  - 10.000 extra auto's/50.000 extra autoritten)
- Onderzoeken van het effect op mobiliteitssysteem in bestaande stad en mogelijke uitleglocatie(s)

Duiding bouwstenen op hoofdlijnen

Zwolle

Water & klimaat (adaptatie, inspelen op…)

- Vertaling klimaatadaptief ontwikkelen en beheren;
- Meer ruimte nodig voor waterbergend vermogen
- Meerlaagse veiligheid adresseren;
- Relatie/versterking groen-blauwe netwerken;
- Principe van ‘Water, bodem sturen’ Zwols maken;
- Doorwerking van landelijke en regionale afspraken in Zwolse Omgevingsvisie (o.a. Sponsstrategie).

Basisprincipes voor een toekomstbestendig Zwolle

- Groen in en om de stad groeit mee en dient verschillende doelen, zoals biodiversiteit, gezondheid en ontmoeten
- Bij groei van de stad dienen voorzieningen mee te groeien (sport, onderwijs, retail, maatschappelijke voorzieningen en cultuur)
- We blijven inzetten op een veilige en gezonde leefomgeving/buitenruimte
- Afstemming op meerdere schaalniveaus
- Behouden verbinding tussen stad en land

Gebiedsgerichte bouwstenen

- gebiedsverkenning potentie Ceintuurbaanzone van start
- gebiedsverkenning mogelijke uitleglocaties maakt integraal deel uit van de scenariostudie

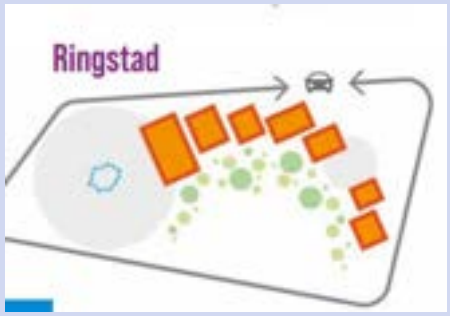
Verkenning CBZ: 3 voorstelbare modellen

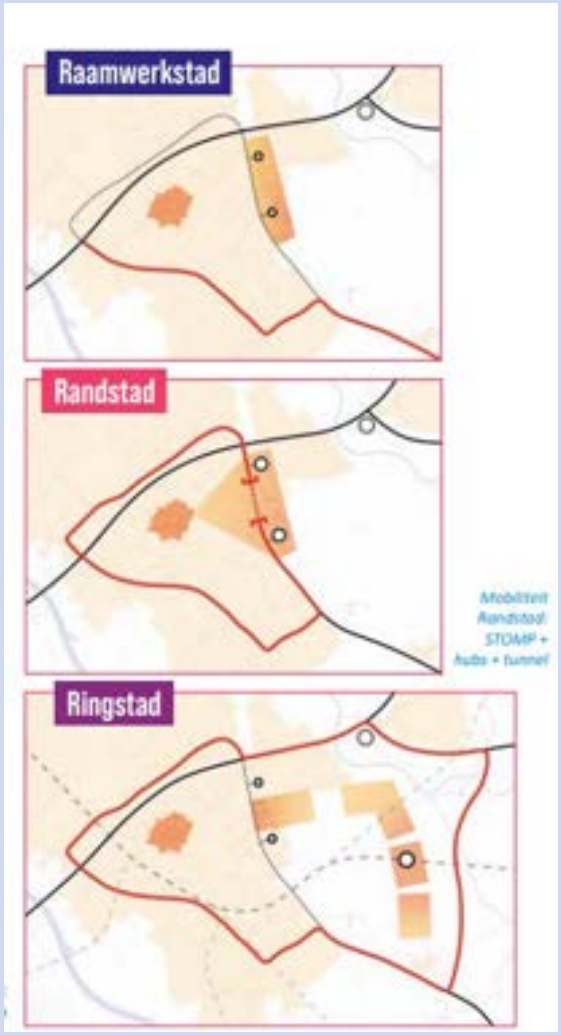
Zwolle

Meer dan alleen een bouwsteen!

3. Doorkijk Scenariostudie

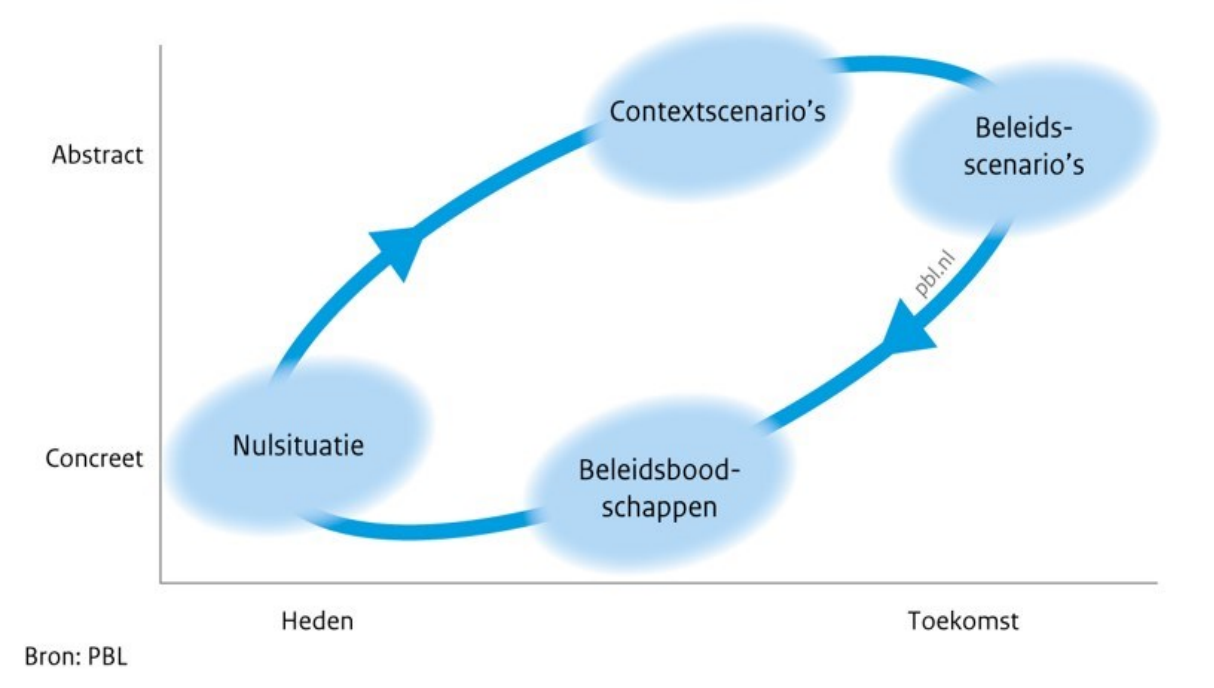

Scenariostudie

Zwolle

Wat zijn scenario's?

- Het gaat om voorstelbare ruimtelijke toekomsten, niet voorspelbare
- We zoeken naar de randen van het speelveld vanuit verschillende toekomstperspectieven voor Zwolle m.b.v. de PBL-scenario's
- We hebben straks eigen Zwolse scenario's
- We hebben onze eigen Zwolse ruimtelijke puzzel te leggen

Scenariostudie in concept

4. Scenario Natuurlijk Zwolle

5. Poort voor het Noorden

6. Zwolle voor elkaar

7. High-tech Zwolle

Participatie

Zwolle

Doe, denk en droom mee over ons Zwolle van overmorgen!

Hoe denk jij over wonen, werken, klimaat, energie, vervoer en water? Wat vind jij belangrijk? Wij zijn benieuwd naar jouw mening. Deel jouw ideeën en denk mee over de toekomst van Zwolle! Jouw mening telt in de aanvulling van de omgevingsvisie die de gemeenteraad in 2025 gaat vaststellen.

Enquête

Vul de enquête in op deze speciale webpagina en geef aan wat jij belangrijk vindt voor Zwolle.

Naar de enquête ›

Reizende Woonkamer

Onze Reizende Woonkamer reist door heel Zwolle en bezoekt elk stadsdeel om zoveel mogelijk inwoners te bereiken. In deze gezellige sfeer kun je in gesprek gaan over wat jij belangrijk vindt voor de toekomst van onze gemeente.

Over de Reizende Woonkamer ›

Toekomstfestival

Als afsluiter van de campagne organiseren we het Toekomstfestival op zaterdag 12 oktober. Het Grote Kerkplein wordt omgetoverd tot een bruisende plek vol activiteiten en gezelligheid. Dit vrolijke festival biedt jou de kans om jouw eigen stem te laten horen.

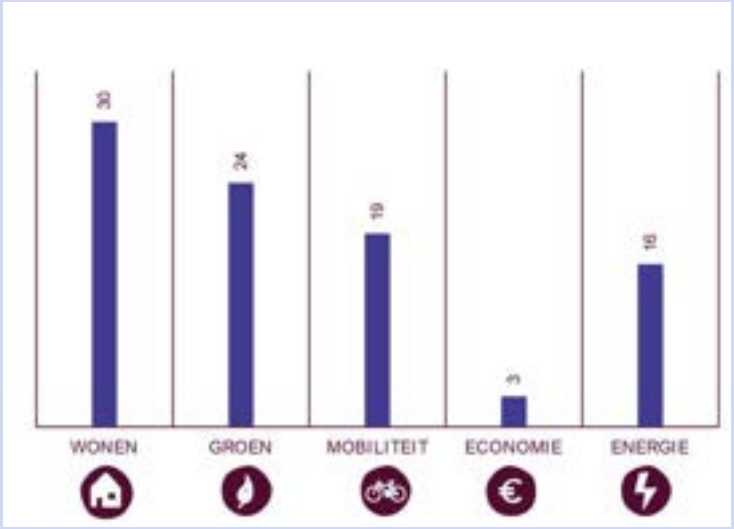
Over het Toekomstfestival ›

WWW.ZWOLLE.NL/OMGEVINGSVISIE

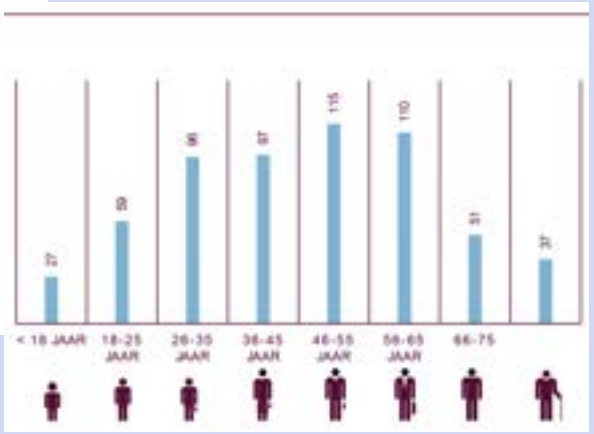
Participatie: Enquête en opbrengst kaartspel

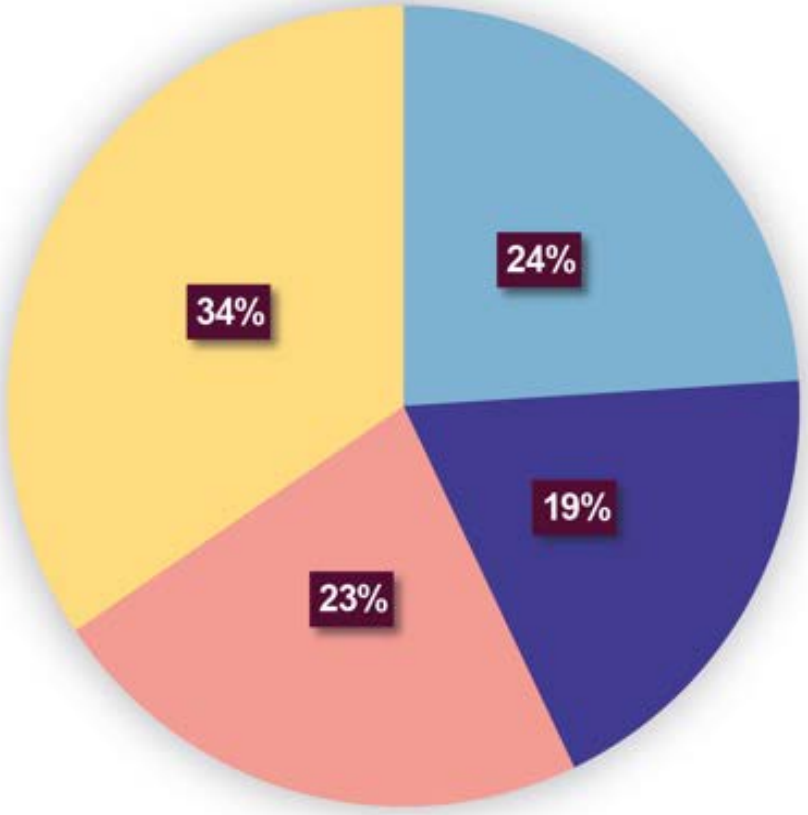

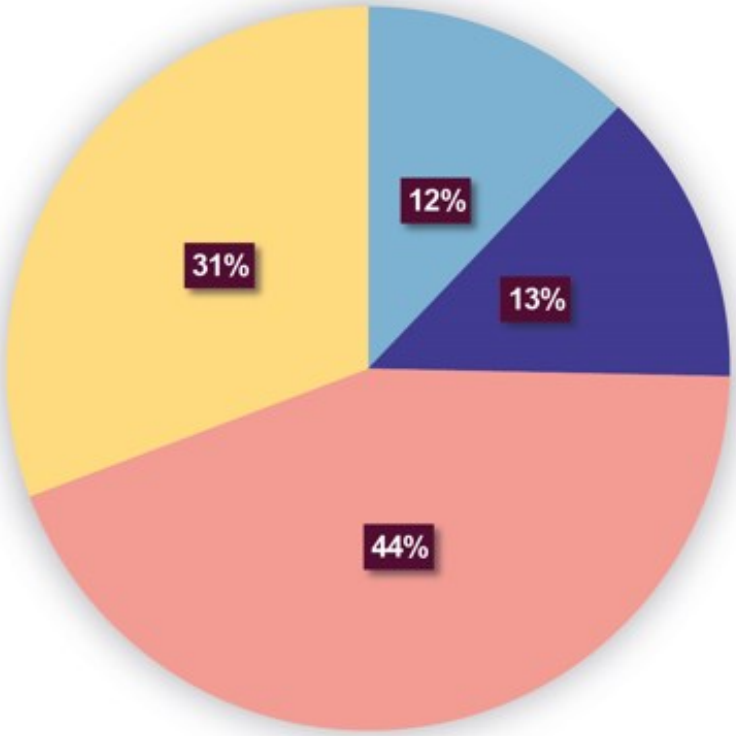

Enquête: Mobiliteit

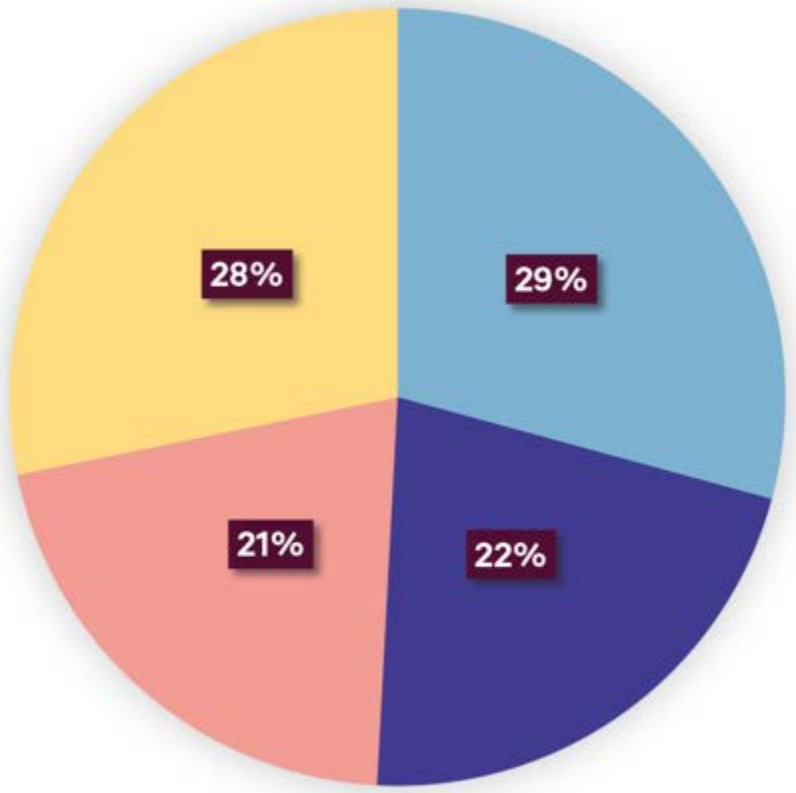
- De gemeente Zwolle is goed bereikbaar met de trein, auto, fiets en te voet. De stad is makkelijk te bereiken met de auto, maar er wordt gewerkt aan minder autoverkeer door de stad.
- In de gemeente Zwolle verplaatsen we ons vooral te voet of met de fiets. In de regio hebben we goede treinverbindingen en deelauto's. We proberen het aantal auto's te verminderen. Daarom komen er parkeergebouwen aan de randen van de stad.
- De gemeente Zwolle is snel bereikbaar met fiets en trein. Het is belangrijk om goede wegen naar andere steden in Nederland te bouwen. Er komt ook goed openbaar vervoer, zoals een bovengrondse metro naar omliggende steden en gebieden.
- De gemeente Zwolle is een 10-minutenstad: alles is dichtbij. Mensen verplaatsen zich gezond. Zwolle wordt de fietsstad van Nederland, met (snel)fietspaden die je overal naartoe brengen en wijken met het buitengebied verbinden.

Enquête: Energie

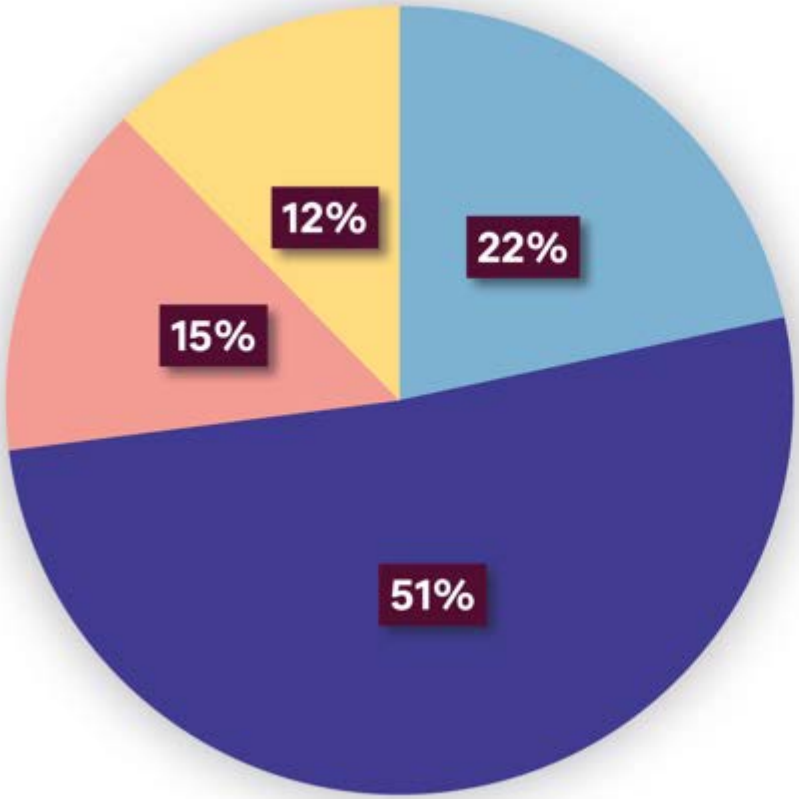
- Er wordt veel energie opgewekt in en rond Zwolle. Dit gebeurt op grote schaal met zonnepanelen en windmolens langs wegen en het spoor.
- Er wordt veel energie opgewekt in Zwolle. Dit gebeurt lokaal en kleinschalig, zoals met zonnepanelen op daken, lokale opslag, transformatorhuisjes in de buurt en zelfvoorzienende woningen.
- Er wordt veel energie opgewekt in Zwolle. Om deze energie goed te gebruiken, komen er opslagplekken, zoals grote batterijen. Hier wordt de energie tijdelijk opgeslagen en daarna lokaal gebruikt.
- Er wordt veel energie opgewekt in en rond Zwolle. Vooral op een grote locatie buiten de stad, zoals een bedrijventerrein met windmolens en zonnevelden. De kabels en leidingen voor energie worden zoveel mogelijk ondergronds gelegd.

Enquête: Wonen

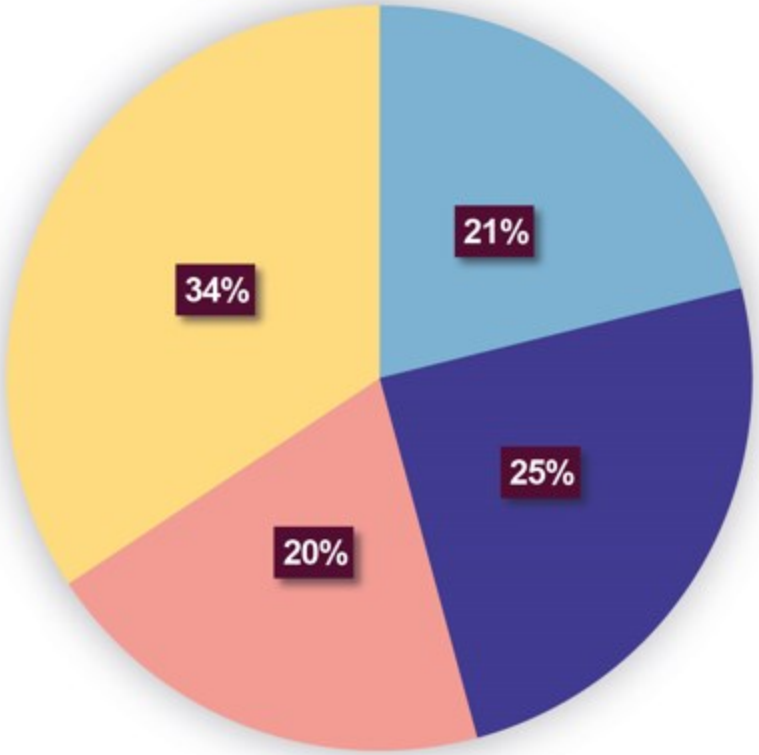
- De gemeente Zwolle groeit en bouwt nieuwe woningen in de stad en dorpen. Aan de rand van de stad gaat de stad over in het landschap. Hier komen groene woonvormen, zoals wonen op terpen (wonen op een verhoogd stuk land, omringd door water).
- De gemeente Zwolle groeit en bouwt nieuwe woningen in de stad en dorpen. Er komen vooral collectieve woonvormen in meerdere lagen, binnen bestaande wijken of op plekken die veranderen, zoals een bedrijventerrein waar ook woningen komen.
- De gemeente Zwolle groeit, maar bouwt alleen woningen in de stad. Hierdoor worden de stad en dorpen voller. Gebouwen worden gedeeld voor verschillende doelen. Waar mogelijk wordt alles hergebruikt. Ook komen er extra verdiepingen en nieuwe hoge gebouwen.
- De gemeente Zwolle groeit. Er komen nieuwe woningen in de stad en dorpen. Zwolle krijgt een groene wijk voor verschillende mensen. Deze wijk ligt buiten de stad, maar wel dichtbij een (nieuw) treinstation. Er komen veel huizen op een klein oppervlakte.

Enquête: groen/blauw

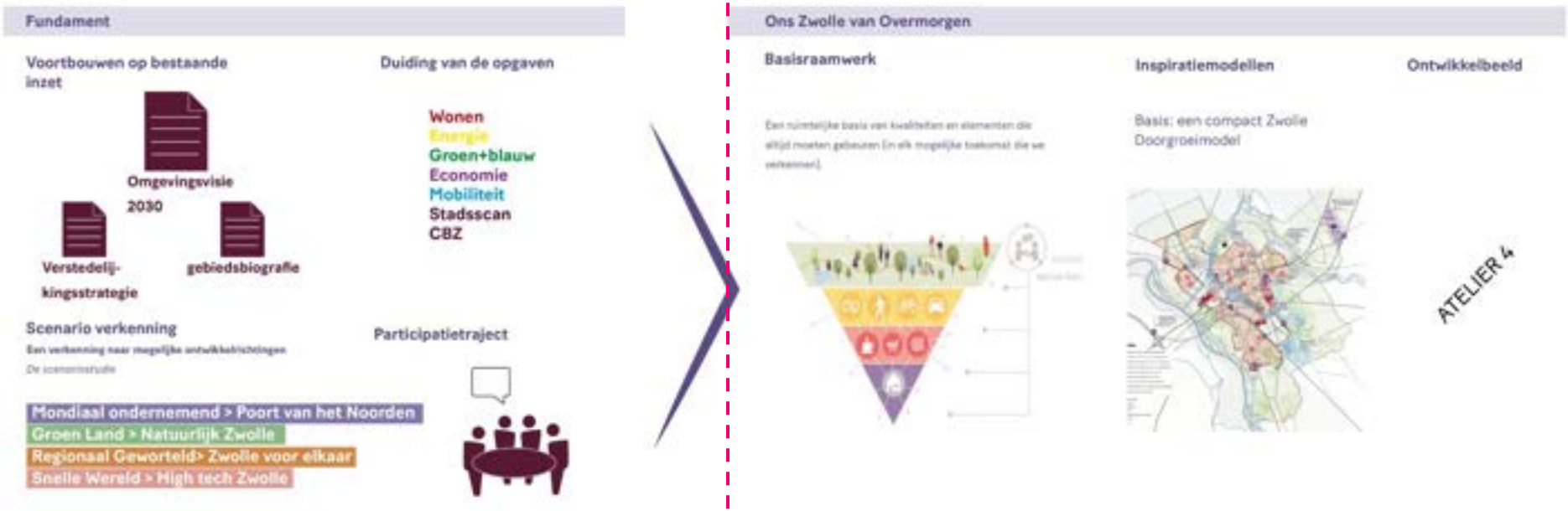
- In de gemeente worden de groen-blauwe bossen en wateren versterkt en waar mogelijk uitgebreid. In het buitengebied komt een landschap met veel water, bijvoorbeeld met sponsbossen (bossen met bomen die water kunnen vasthouden).
- De stad en dorpen worden verbeterd met meer groen en water langs straten en pleinen. Er komen zoveel mogelij aantrekkelijke fiets- en wandelroutes, die ook het buitengebied en verschillende wijken met elkaar verbinden.
- De gemeente Zwolle werkt aan een betere veiligheid teg water. Om overstromingen en natte voeten te voorkome worden de dijken hoger gemaakt. Dit helpt om het wate buiten de stad en dorpen te houden.
- De gemeente Zwolle groeit, en groen groeit mee. Zwolle krijgt een 'groene ring': een groene cirkel rond de stad. I deze groene ring is ruimte voor natuur en recreatie.

Enquête: Economie

- Bedrijventerreinen worden zo ontwikkeld dat ze goed zijn voor de natuur. Ze worden groener en krijgen ruimte voor bijvoorbeeld voedselproductie.
- De economie van Zwolle groeit. Grote bedrijven verhuizen naar een groot bedrijventerrein met slimme, gestapelde gebouwen. Dit maakt ruimte voor nieuwe werkplekken en woningen in de stad.
- De gemeente Zwolle werkt aan hergebruik en minder afval. Er komt een groot, regionaal bedrijventerrein buiten de stad waar bedrijven afval en materialen van de stad en elkaar gebruiken. In de stad worden werk en wonen gecombineerd.
- Zwolle heeft een diverse economie, met veel verschillende soorten bedrijven en banen. We werken aan het aantrekken van meer (hoge)scholen om innovatie in de stad te verbeteren. Deze scholen kunnen zich vestigen bij goed bereikbare plekken zoals stations.

Waar staan we nu..

We gaan meer tijd nemen
Proces opnieuw uitlijnen (vanuit de bestuursopdracht)

Zwolle

Vragen

1. Hoe kan de Omgevingsvisie helpen bij de positionering van R&E en wat betekent dit voor jouw werk?

2. Welke tips geef je ons mee voor het vervolgproces?

bedankt voor uw tijd

Zwolle

Legenda toegepaste uitzonderingsgrondslagen

In dit document zijn gegevens definitief geanonimiseerd op grond van:

Wet	Artikel	Omschrijving	Pagina's
Wet open overheid	Art. 5.1 lid 2 sub e	De eerbiediging van de persoonlijke levenssfeer	2

Opbrengsten bouwstenen in vogelvlucht

Voor aanvulling Omgevingsvisie

Zwolle

Bouwsteen kwalitatief toekomstbeeld wonen

Zwolle

Welke opgave(n) liggen er voor deze bouwsteen?

Zwolle

- *Prognose bevolkingsgroei in huishoudens: 62400 in 2023 - 71000/74000 in 2040 daarna nog enigszins groei, na 2050 afvlakking.*
- Vergrijzing en toenemende zorgvraag
- Groei Zwolle door voornamelijk door migratie: Hogere binnenlandse en buitenlandse migratie, dalende natuurlijke aanwas
- Toenemende huishoudensverdunning: steeds meer woningen nodig
- Zwolle heeft aantrekkingskracht op gezinnen, lichte daling naar toekomst

Ingrediënten voor omgevingsvisie

Zwolle

- Meer ruimte voor stedelijk wonen op z’n zwols: groen, gemengd en met voldoende leefruimte binnen én buiten
- Ook behoefte aan suburbaan woonmilieu met meer grondgebonden woningen
- Zwolle kent al veel groenstedelijke woonmilieus: benutten huidige woningvoorraad
- Groeiende groepen huishoudens met kwetsbaarheid vragen om ontmoeting, sociaal toezicht en veiligheid
- Spontane ontmoeting in overgang publiek/privé
- Behoefte aan geclusterde woonvormen
- Een ander perspectief op nabijheid en (digitale) bereikbaarheid voorzieningen
- Flexibiliteit voor de periode richting 2050 en verder

Traditionele wind met neiging naar groen stedelijk lijkt op gespannen voet te staan met de centrumstedelijke plancapaciteit

Voor wie we bouwen, welke doelgroepen willen we aantrekken?

Een (t)huis voor iedereen.

Inbreiding versus uitbreiding: verfijning nodig (in ontwikkelstrategie van 50/50 naar 60/40 gegaan).

Aandacht voor groenstedelijk, suburbaan.

Bouwsteen Economie

Zwolle

Welke opgave(n) liggen er voor deze bouwsteen?

Zwolle

- Realiseren uitgeefbaar areaal op korte termijn
- Groeiende bevolking vraagt meer banen in de stad (die aansluiten bij huidige en toekomstige beroepsbevolking stad & regio)
- Behoud van bestaande werklocaties als werkgebieden
- Voldoende nieuwe bedrijventerreinen voor ontwikkeling, verduurzamning en schuifruimte
- Grootschalige vraag in regionaal verband o.b.v. regionale meerwaarde
- Sturen op stuwende bedrijvigheid en toekomstgerichte banen
- Regionale clusters en ketens transitiegericht versterken
- Versterken innovatief vermogen (verandervermogen)
- Aantrekken talent (relatie woningbouw)
- Ontwikkeling nieuwe kantoren in Spoorzone (in samenhang met innovatiedistrict) + behouden, vernieuwen en herontwikkelen bestaande voorraad
- Ruimte voor grootschalige leisure in de stad (kartbaan, padel, sportscholen, etc)

Bouwsteen Economie

Zwolle

Ruimtelijke opgaven

Bedrijventerreinen

- Invulling ruimtevraag oplopend tot 135 hectare
- Ontwikkeling Hessenpoort III voor lokale bedrijvigheid
- Nieuw bedrijventerrein ontwikkeling met zoekgebied aan noordzijdestad
- Haalbaarheidsonderzoeken voor ontwikkeling Railterminal
- Grootschalige bedrijvigheid in regionaal verband afstemmen en ontwikkelen
- Beschermen van bestaande werklocaties voor behoud werkfunctie
- Herontwikkeling waar mogelijk
- Juiste bedrijf op de juiste plek

Kantoren

- Vraag met name in Spoorzone huisvesten
- Strategie nodig voor Oosterenk (Ceintuurbaan)
- Transformatievraag opvangen op goed ontsloten locaties

Gemixt woon-werk milieu

- Bij nieuwe woonwijken rekening houden met werkfunctie
- Ontwikkeling gebied rondom IJsselhallen concreet voorbeeld
- Waarde werkfunctie in woongebieden onderschrijven in Omgevingsvisie

Leisure / commerciële voorzieningen

- Leisure verdient ruimte, zeker in Zwolle als spil van de regio
- Mag niet ten koste gaan van (huidige) ruimte op werklocaties
- Indicatieve ruimtevraag van 285.000 m² bvo

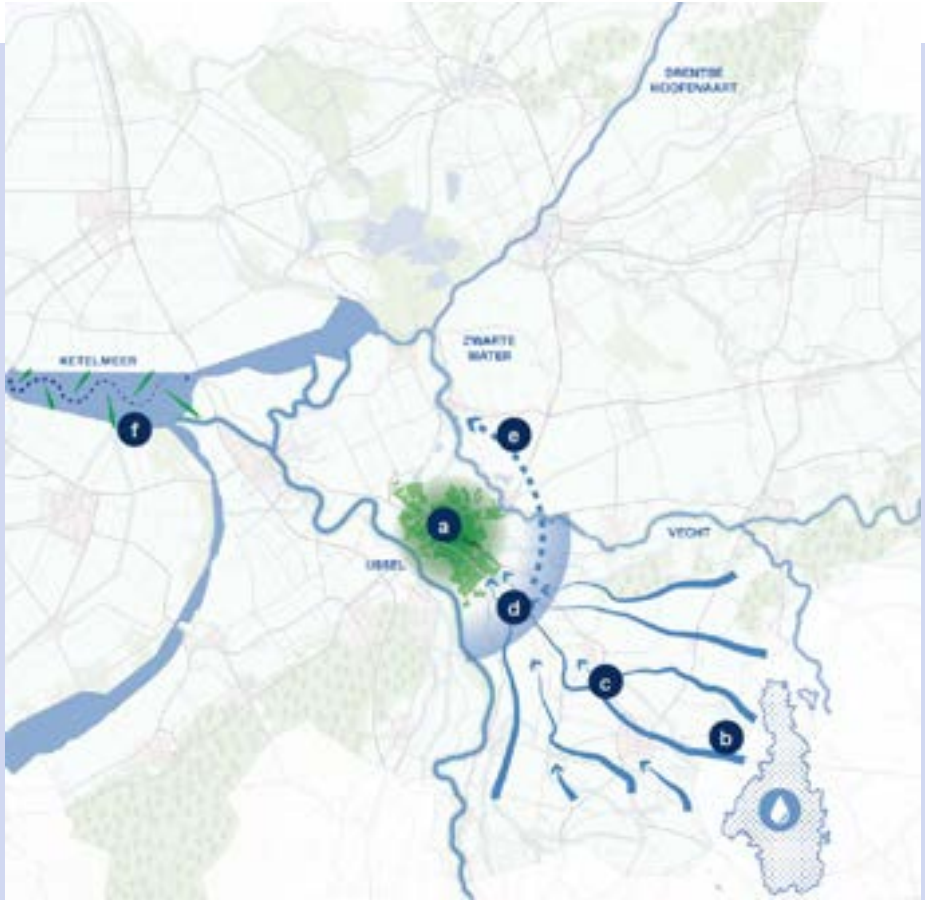
Bouwsteen Water/Klimaat

Zwolle

Welke opgave(n) liggen er voor deze bouwsteen?

Zwolle

- Next step en vertaling resultaten studie ‘Hydrologic’ naar groenblauw netwerk niveau stad + aangrenzend landelijk gebied.
- Van streefbeelden naar planologische status groenblauw netwerk? (inclusief noodventielen, verbindingen enz.).
- Concreet maken op (beleid)niveau stad brief Water&Bodem Sturend, o.a. MeerlaagsVeiligheid: inrichting in samenhang beperken gevolgen overstromingen (laag 2), inrichting ondersteunt evacuatie/crisisbeheersing (laag 3) en inrichting gericht op herstelvermogen (laag 4).
- Water en klimaatverandering integreren in Wonen, Mobiliteit, Energie, Werken, Beheer enz. (Nieuw helpt Bestaande stad) → innovatie en ontwikkelen/bouwen/beheren in samenspraak met ondergrond en systeem incl. samenhang gebiedsontwikkelingen.

Woonopgave (50.000 woningen) in samenspel met mobiliteitsopgave, economische opgave en klimaatopgave.

Koppelen gebiedsontwikkelingen:

- Spoorzone
- Zwartewaterallee
- Zwartewaterzone
- Stadshart
- Stadsbroek

Enz.

met regionaal en landelijk systeem

Bouwsteen Mobiliteit

Zwolle

Welke opgave(n) liggen er voor deze bouwsteen?

Zwolle

- Autobezit per woning groeit nog altijd. De combinatie met de ambitie om meer woningen toe te voegen betekent
  - nog meer inzet op alternatieven voor de auto
  - realiseren mobihubs om daarmee ruimte te maken
  - Politiek, maar vooral publiek draagvlak!
- Toenemende verkeersonveiligheid vraagt om een gerichte aanpak:
  - zowel met focus op een veilige inrichting van wegen en
  - verlaging van de snelheid van 50 naar 30
- Onderzoek naar het functioneren van de Singel van Zwolle en de inprikkers in het mobiliteitsnetwerk betekent:
  - Concreter en duidelijke nadenken over de interne verkeersstructuur
  - Goede onderbouwing en toetsing
- Bereikbaarheidsagenda Binnenstad:
  - Leidt tot een overkoepelend beeld van het functioneren van mobiliteit in de binnenstad. Het wordt daarmee een faseringsvraagstuk.
- Binnen de AOS Hubs en de gebiedsontwikkelingen in en rondom het Stadshart wordt onderzocht waar en hoe de parkeercapaciteit geoptimaliseerd wordt.

Jaar	Inwoners Zwolle	Aantal personenauto's
1960	66.000	Ca 3.000
1980	82.000	Ca 24.500
2000	106.000	Ca 41.500
2020	129.000	Ca. 64.500
2040	142.000	Ca. 74.500

Kortom:

- Het aantal inwoners in Zwolle is sinds 1960 in 60 jaar bijna verdubbeld
- Het aantal auto's is sindsdien met een factor [illegible] toegenomen

* De verwachting is dat de groei van het aantal auto's afvlakt, maar tot 2040 nog wel doorzet (bron: CBS en KiM)

Wat is de ruimtelijke impact en welke mogelijke gebieden zijn daarvoor in beeld?

Zwolle

- Er is zowel een positieve als negatieve ruimtelijke impact, maar de financiële consequenties van deze randvoorwaardelijke ingrepen zijn (zeer) groot.
  - Mobihubs en reconstructie van wegen (Singelzone) zijn ruimtemakers. Zonder hubs kan de stad niet verdichten en vergroenen, maar dit kost ook (zeer) veel geld.
  - Vraagt ook inzet op:
    - Fietsparkeren
    - (Hoogwaardig) Openbaar Vervoer
    - Verkeersmanagement
- De gebieden zijn vooral:
  - Het Stadshart
  - Overige ontwikkelgebieden
    - Spoorzone
    - Oosterenk
    - Nieuwe Veemarkt

Bouwsteen Energietransitie

Zwolle

Welke opgave(n) liggen er voor deze bouwsteen?

Zwolle

- Naar een energieneutraal Zwolle
- De bouw van energiesysteem van de toekomst
  - Opwekken, opslaan, transporteren en gebruiken
- De ontwikkeling van (meer) duurzame energie- en warmtebronnen
- Het verminderen van het energiegebruik
- De opslag en buffering van energie
- Lokaal opwekken → lokaal gebruiken
- Verminderen energiegebruik
  - Het isoleren van woningen, instellingen, bedrijfsgebouwen, maatschappelijk vastgoed
  - Het energie-arm maken van productieprocessen/productieketens
- Ontwikkelruimte voor innovatie!

Wat is de ruimtelijke impact en welke mogelijke gebieden zijn daarvoor in beeld?

Zwolle

- Uitvoering geven aan de RES in Tolhuislanden en Haerst → windenergie en zonne-energie
- Het verzwaren van de infrastructuur voor elektriciteit
  - Bouw verdeelstations Frankhuis en Zwolle-Zuid
  - Op grote schaal uitbreiden van transformatorhuisjes in de wijk
- Het uitfaseren van het aardgasnet
  - Aanleg warmtenetten
  - Bouw van duurzame warmtebronnen en piek- en backup installaties
- De bouw van smartenergy-hubs
- Aanleg van waterstof-infrastructuur
- De ontwikkeling van locaties voor opwekken duurzame gassen → biogas en waterstof
- Energieleverend bouwen

Bouwsteen groen

Zwolle

Welke ontwikkelingen/veranderingen hebben zich voorgedaan na vaststelling van de Omgevingsvisie in 2021?

Zwolle

Nadere uitwerking nieuw groen- en recreatiebeleid:

Ambitie:

- Het groen in de stad groeit mee met de groei van de stad.
- Iedere inwoner heeft groen nabij zijn/haar woning en kan via groene routes en stapstenen naar de groene vingers en daarlangs naar het groene buitengebied.
- Het groen is multifunctioneel:

  Biodiversiteit, Klimaat, Ontmoeten, bewegen en mentale gezondheid zijn belangrijke invullingen van het groen

Welke opgave(n) liggen er voor deze bouwsteen?

Zwolle

Normering:

Per nieuwe woning 75m2 groen toevoegen

- Stadsbrede invulling
- Waar mogelijk nabij de ontwikkelingen
- Versterking van de hoofdgroenstructuur (knelpuntenkaart)
- Uitbreiding van de hoofdgroenstructuur

2-22-200

- 2 toekomstbomen per 100m straat
- 22% kroonbedekking stadsbreed
- Elke woning heeft binnen 200m een plantsoen of park
- 2 en 200 zijn lokale invullingen die in de inbreidingsopgaven moeten worden meegenomen

Hoe:

Verder uitbouwen van de:

Hoofdgroenstructuur,

Ecologische structuur,

Recreatieve structuur

Knelpunten- en kansenkaarten geven inzicht in locaties

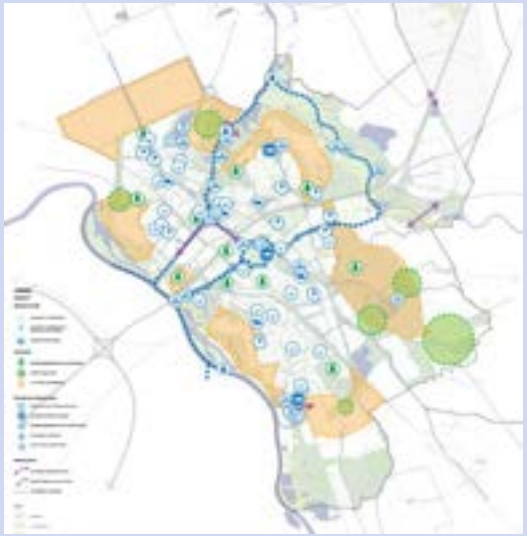
Wat is de ruimtelijke impact en welke mogelijke gebieden zijn daarvoor in beeld?

Zwolle

Ruimte voor groen dicht bij huis

Nieuw groen meegroeiend met nieuwe woningen

Extra groen en recreatief uitloopgebied rond de stad

10.000 nieuwe woningen = 75ha nieuw groen

Ter vergelijking:

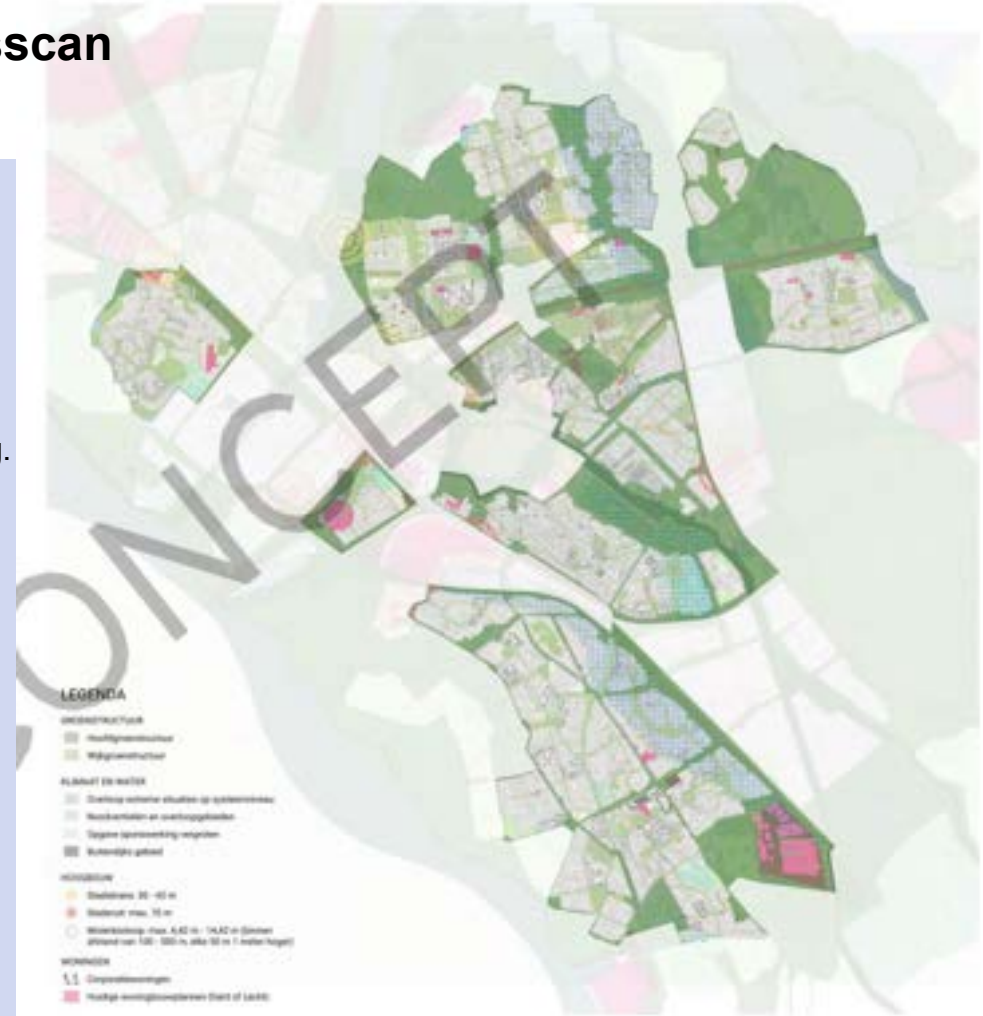
- *De bebouwde wijk Berkum is ruim 80 ha*
- *De binnenstad van Zwolle inclusief grachten is ruim 60 ha*
- *Park Weezenlanden en Nooterhof is bijna 30 ha*

Bouwsteen Stadsscan

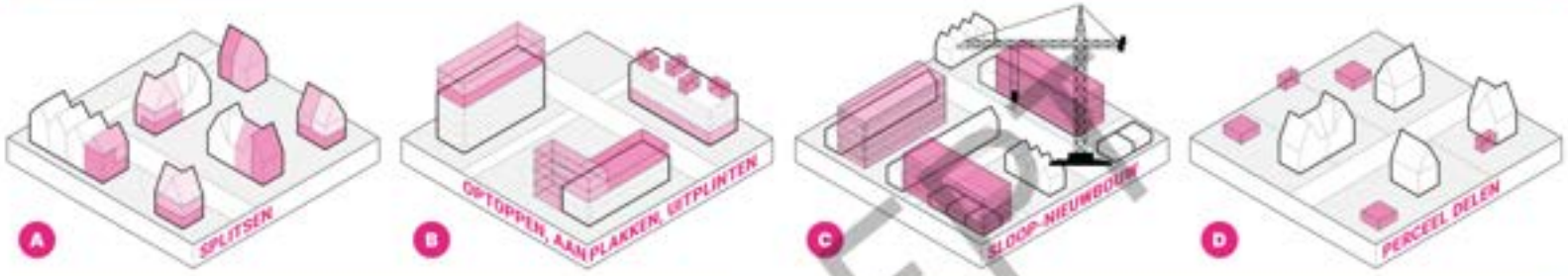
Zwolle

Bouwsteen Stadsscan

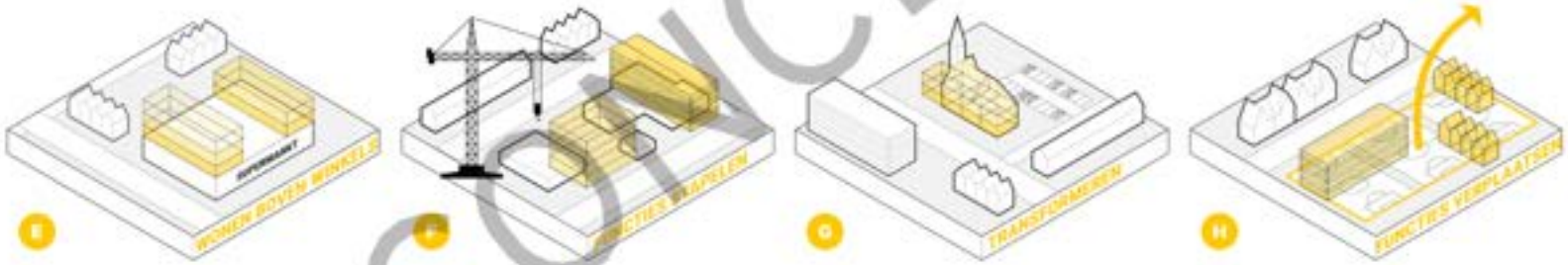
- Voor de te analyseren wijken is er een onderscheid gemaakt in drie woonmilieus; centrumstedelijk, groenstedelijk en buitenwijk.
- Elk woonmilieu bezit eigen kwaliteiten en dus ook eigen kansen op verdichting. Potentie in beeld gebracht.
- In het kader van woningdifferentiatie en leefbaarheid is er uitgebreid aandacht besteed aan het corporatiebezit;
- Kwalitatief verdichten
  - Hoofdgroenstructuur
  - Blauwe structuur
  - Hoogbouw
  - Milieuzones
  - Opgaves uit gebiedsprofielen

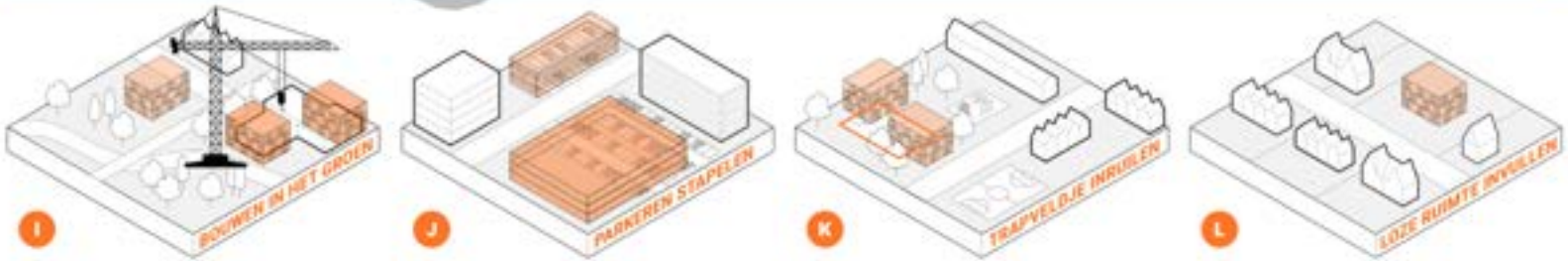
WONINGVOORRAAD

MAATSCHAPPELIJK EN COMMERCIEEL VASTGOED

PUBLIEKE RUIMTE

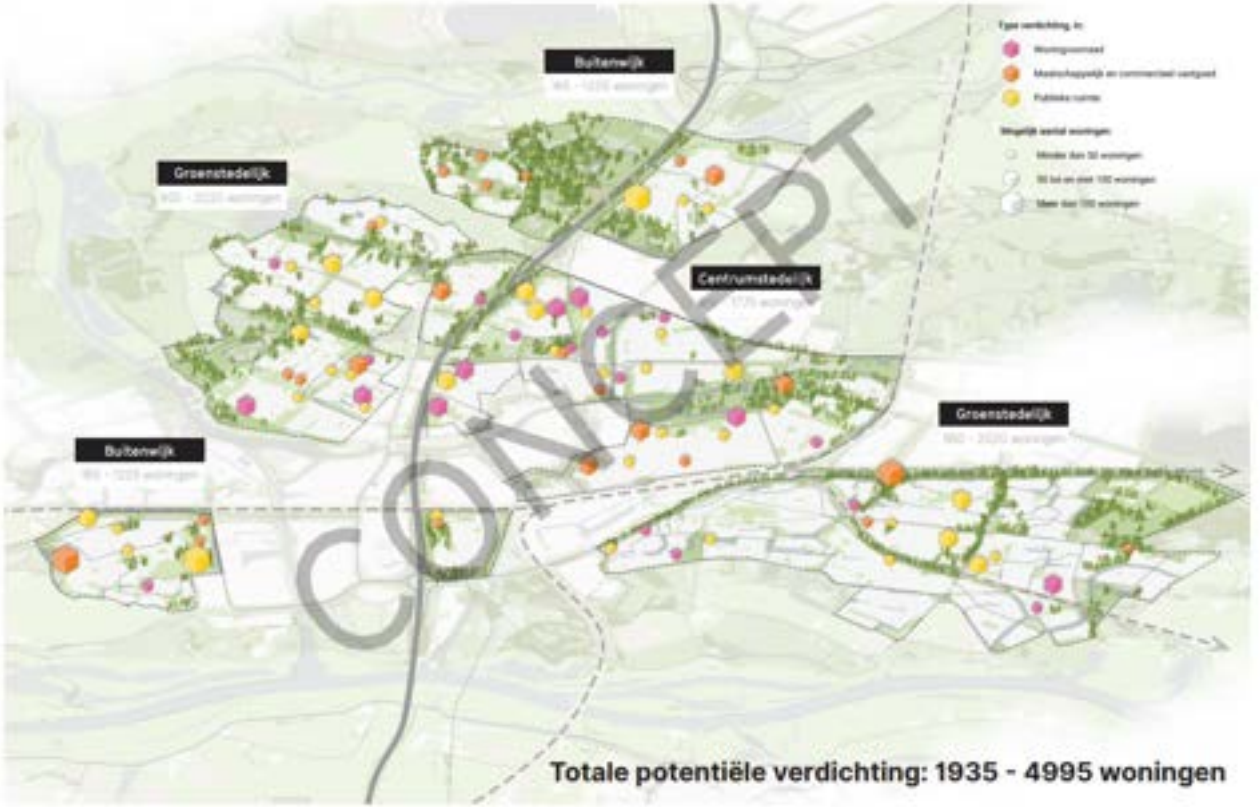
CONCEPT

Bouwsteen Stadsscan

Zwolle

Ruimtelijke opgave

- Potentie inbreiding tot ± 5.000 woningen
- Verdeeld over mogelijke locaties:
  - Woningvoorraad
  - Maatschappelijk en commercieel vastgoed
  - In de publieke ruimte

Bouwstenen Gebiedsverkenningen Nieuwe uitleg & Ceintuurbaanzone

Zwolle

6-1-2026

Welke ontwikkelingen/veranderingen hebben zich voorgedaan na vaststelling van de Omgevingsvisie in 2021?

Zwolle

Uitvragen gebiedsverkenningen CB-zone en uitleg wordt aan gewerkt en moeten nog worden uitgezet. Op dit moment nog geen opbrengsten.

Vooruitkijken

Zwolle

Vooruitkijken

Zwolle

Meest verassende inzichten

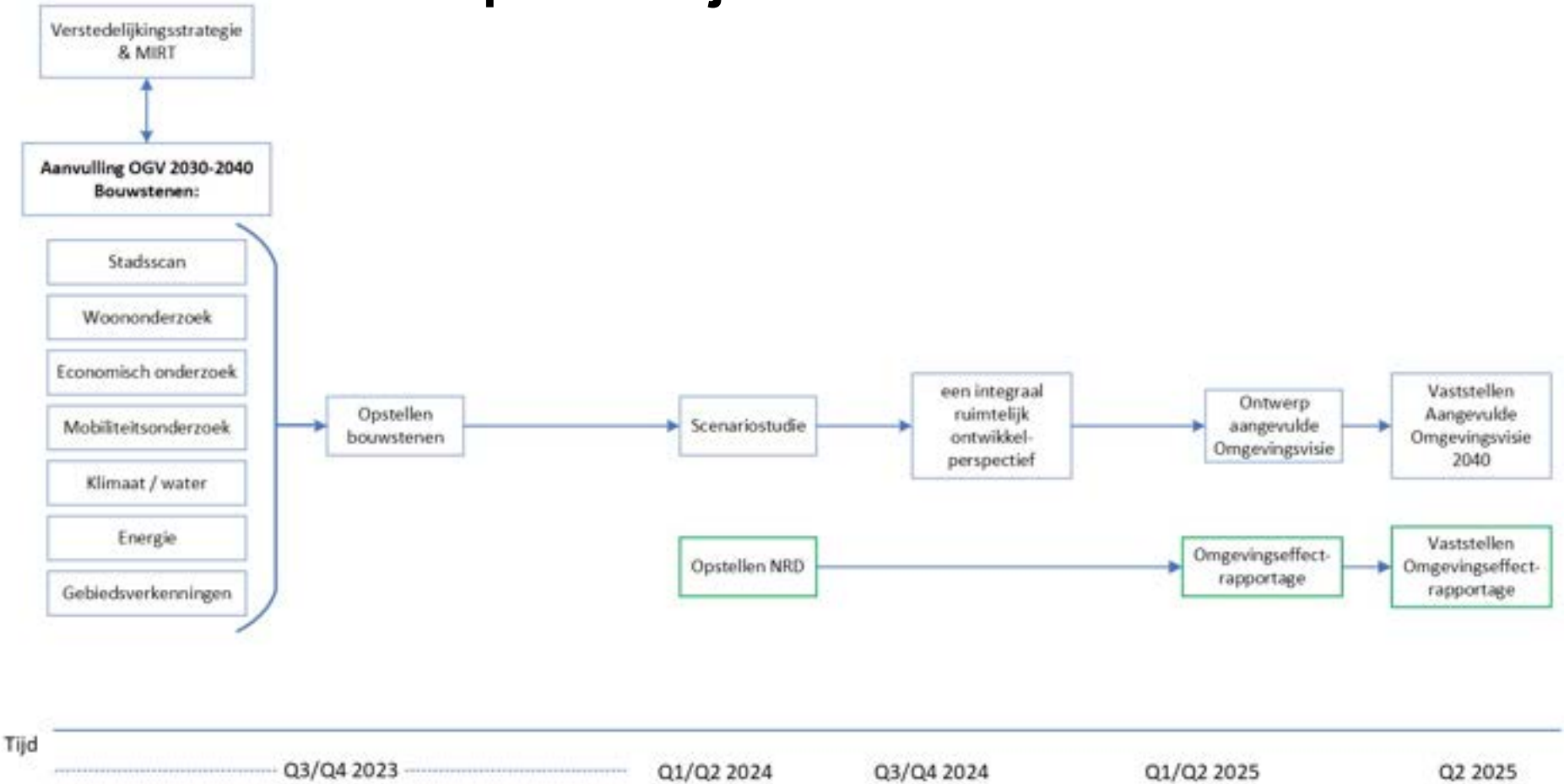
- Afhankelijkheden en wederkerigheid van elkaar
  - Naast water- en bodemsturen lijkt ook energie een ordenend principe te zijn
  - Ruimtebeslag Economie is fors
- Bestaande stad als uitgangspunt
- Sociale component fysieke leefomgeving van belang
- We moeten keuzes maken
- Let ook op realisatie/uitvoeringskracht
- …

Vooruitkijken

Zwolle

Scenariostudie

Proces op hoofdlijnen

From: "5.1.2e " <5.1.2e @zwolle.nl>
Sent: 4/16/2025 2:59:33 PM
To: 5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>
Cc:
Subject: Presentatie TB RTP 16 april 2025

Hallo,

Ik begreep dat er om de presentatie van gisterenavond gevraagd is. Deze is bijgevoegd aan deze mail.

Groet,

5.1.2e
5.1.2e
Tip! Schrijf je in voor de nieuwsbrief over de Omgevingsvisie!

Gemeente Zwolle, Afdeling Proces, Programma, Projectmanagement
Bezoekadres: Lübeckplein 2, 8017 JZ Zwolle

☎ 5.1.2e
@ 5.1.2e @zwolle.nl

Niet printen spaart het milieu.

De gemeente Zwolle beschouwt e-mail als volwaardig communicatiemiddel. Dit betekent dat u erop mag vertrouwen dat de inhoud van dit bericht correct en compleet is.

Legenda toegepaste uitzonderingsgrondslagen

In dit document zijn gegevens definitief geanonimiseerd op grond van:

Wet	Artikel	Omschrijving	Pagina's
Wet open overheid	Art. 5.1 lid 2 sub e	De eerbiediging van de persoonlijke levenssfeer	1

Ruimtelijk Toekomstperspectief

(Aanvulling) Omgevingsvisie Zwolle

Technische Briefing

15 april 2025

Wat komt aan de orde?

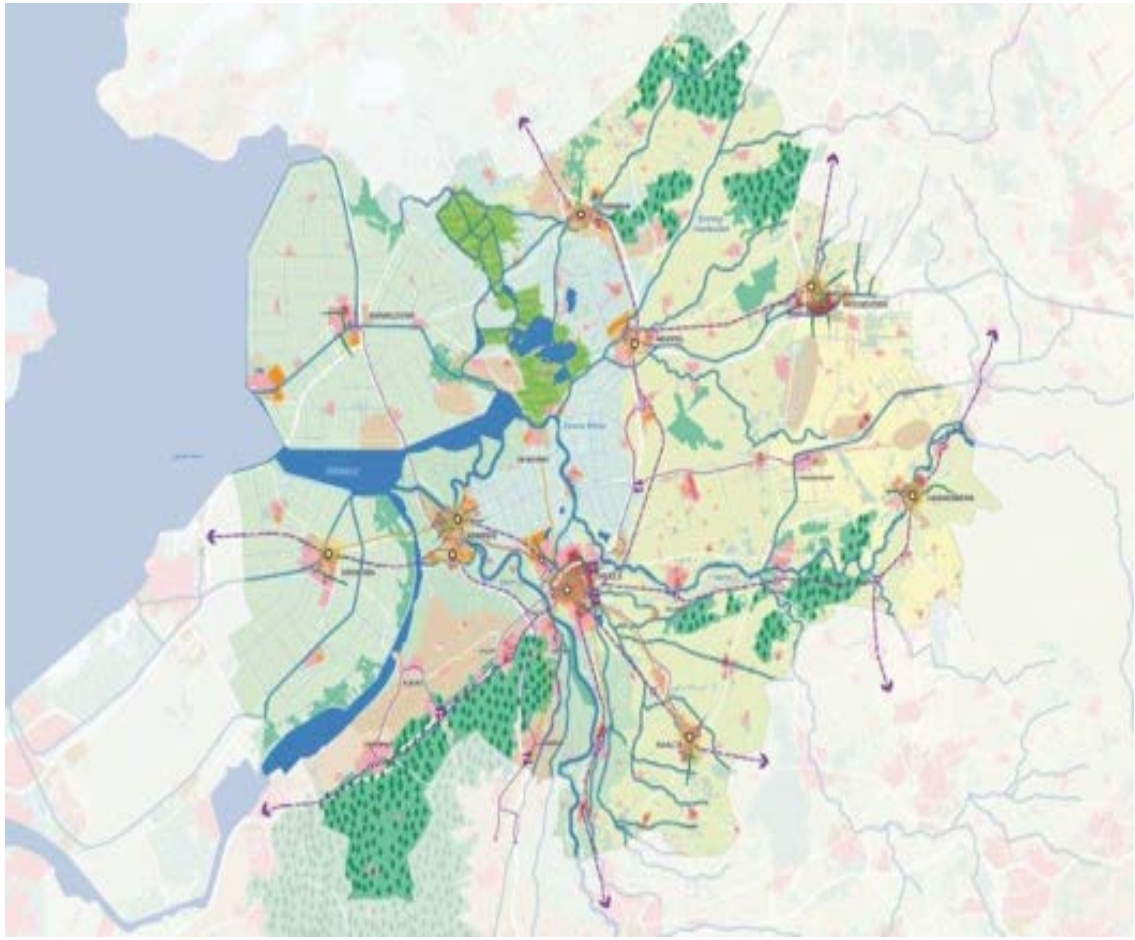
Zwolle

- Waarom een aanvulling op de huidige Omgevingsvisie?
- Relatie Verstedelijkingsstrategie
- Hoe pakken we dat aan?
- Wat staat in de huidige Omgevingsvisie?
- Wat staat in het ‘Ruimtelijk Toekomstperspectief’?
- Hoe ziet het vervolgproces er uit?

Waarom een aanvulling?

- September 2021: huidige Omgevingsvisie in 2021 vastgesteld
- 2023: Regionale verstedelijkingsstrategie Zwolle
- 2023: BO-Mirt afspraken (mobiliteit)
- (Recente) maatschappelijke ontwikkelingen
  - Demografie;
  - Klimaatveranderingen;
  - Economie;
  - Etc.
- Huidige Omgevingsvisie → 2030
  - Blik op 2040 nodig
  - Doorkijk naar 2050

VERSTEDELIJKINGSSTRATEGIE REGIO ZWOLLE

WARME HARTEN IN EEN KLIMAAT ADAPTIEVE DELTA!

Zwolle

VIER OPGAVEN

1. Klimaatopgave
2. Economische opgave
3. Woningbouw opgave
4. Mobiliteitsopgave

DOEL

Het klimaat adaptief accommoderen van stedelijke en economische groei van de regio in een dynamische en kwetsbare delta. Belangrijk is hierbij dat deze opgave integraal wordt opgepakt met behoud en ontwikkeling van de kwaliteit van de leefomgeving en bereikbaarheid van de regio. Met als doelstelling het realiseren van 50.000 woningen en 20.000 arbeidsplaatsen in samenhang met een mobiliteitstransitie om de regio op korte en lange termijn bereikbaar te houden.

ZEVEN ONTWIKKELPRINCIPES

1. Wees zuinig met ruimte
2. Klimaataanpak bij de bron
3. Nieuw helpt bestaand bij transitieopgaven
4. Passend woningaanbod
5. Voorrang aan voetganger, fietser en OV
6. Werken aan economisch elan
7. Bouwen met oog voor lokale identiteit

VIJF PROGRAMMA'S

1. Regionale Sponsstrategie
2. Regionale Mobiliteitsstrategie
3. Stedelijk Zwolle
4. Karakteristieke Stationsomgevingen
5. Vitale Kernen en Gezonde Buurten

22 GEMEENTEN
Gezonde Buurten

6 GEMEENTEN
Karakteristieke Stationsomgevingen

1 GEMEENTE
Stedelijk Zwolle

Regionale sponsstrategie

Regionale Mobiliteitsst

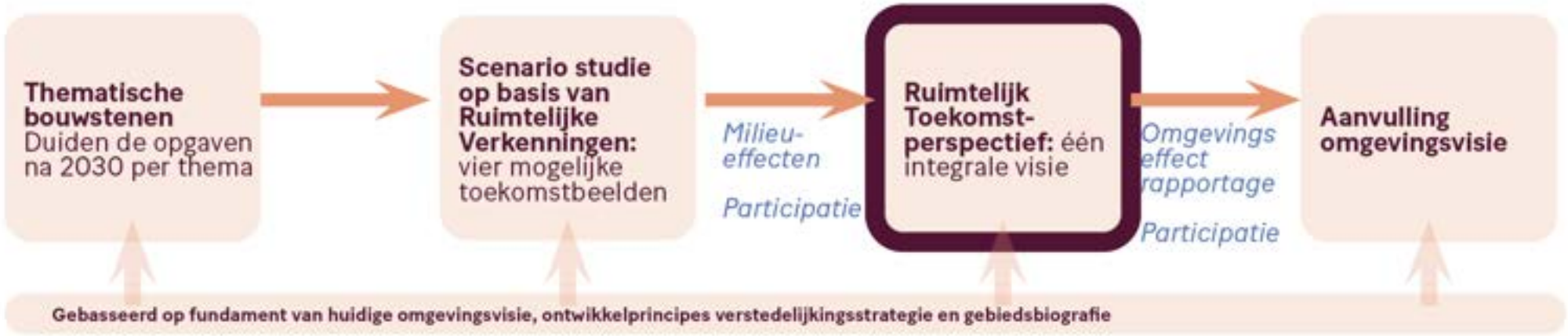
Economie

Regionale programma's
Krachtige en toegankelijke kennis- en innovatiestructuur gericht op de sectoren en transities. Ondernemers-ecosystemen en dienstverlening, Ruimtelijk economische visie-beleids-verkenning regionaal vestigingsklimaat voor bedrijven. Lerende regio en onderzoeksprogrammering. Leven Lang Ontwikkelen en inzet op leercultuur. Versterken en uitbreiden arbeidsmarkt-infrastructuur, inclusiviteit, talenten binden en boeien en Verander-opgaven op de arbeidsmarkt.

Ruimtelijke Opgaven

Regionale programma's
Regionale sponsstrategie, Ruimtelijk economische visie, Stedelijk Zwolle, Vitale Kernen, Landelijk gebied- groeien in balans, kennisdeling en overkoepelend programma, Regionale mobiliteitstransitie, Port of Zwolle en Karakteristieke stationsomgevingen.

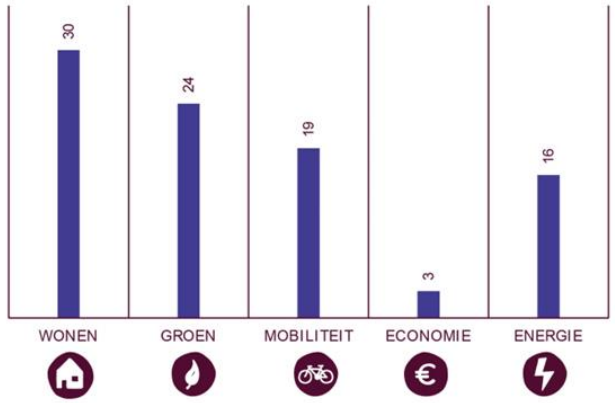
Het Ruimtelijk Toekomst Perspectief: op weg naar de Aanvulling Omgevingsvisie

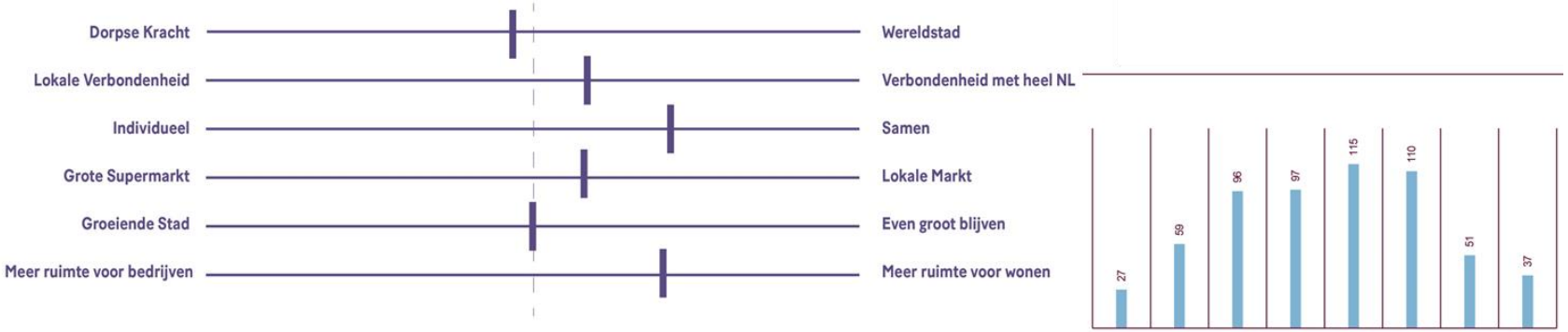

Participatie: enquête en opbrengst kaartspel

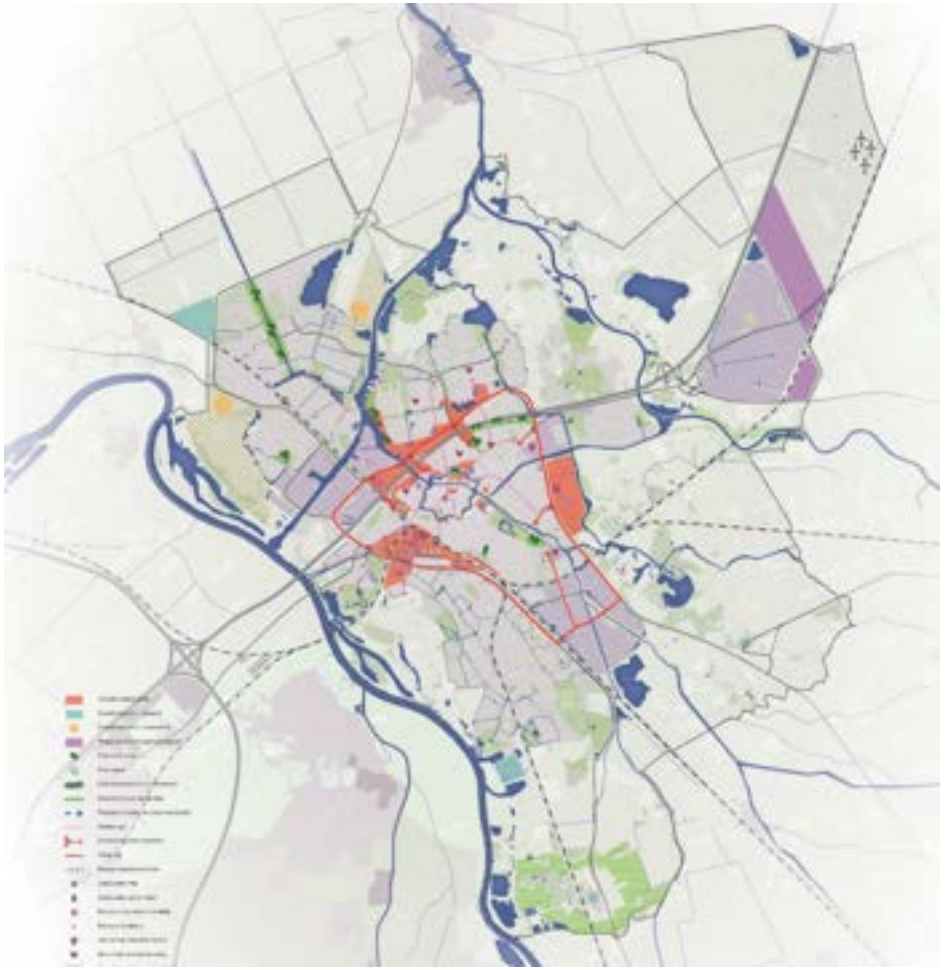

Huidige omgevingsvisie als basis

- Meervoudig ruimtegebruik
- Kenmerken en identiteit van een gebied staan centraal;
- Afwenteling wordt voorkomen
- 10.000 woningen tot 2030
- STOMP-principe
- Watercasco
- Ruimte voor opwek duurzame energie
- Een gezonde leefomgeving: buitengeluk
- Uitbreiding Hessenpoort

Het Ruimtelijk Toekomstperspectief

Zwolle

1. Inleiding
   Het verhaal van Zwolle: wendbaar en adaptief

2. Wat komt er op ons af?
   2.1 Inleiding
   2.2 De Regionale Verstedelijkingsstrategie
   2.3 De BO-MIRT afspraken (mobiliteit)
   2.4 De Regionale Gebiedsbiografie
   2.5 De huidige Zwolse Omgevingsvisie
   2.6 De thematische bouwstenen
   2.7 Samenvatting thematische bouwstenen

3. De basiswaarden
   3.1 Inleiding
   3.2 De Basiswaarden
   3.3 Principes van de basiswaarden
   3.4 Toekomstbeeld
   3.5 Integraal kaartbeeld
   3.6 Ontwikkelrichting

4. Wat gaan we doen; welk Zwolle willen we zijn in 2040?
   4.1 Inleiding
   4.2 Blauwgroen
   4.3 Wonen
   4.4 Economie
   4.5 Mobiliteit
   4.6 Energie

5. Sleutelgebieden
   5.1 Inleiding
   5.2 Sleutelgebieden

6. Ontwikkelpaden
   6.1 Inleiding
   6.2 Adaptieve planning: fasering
   6.3 Programma's

Het verhaal van Zwolle: 'leven met water'

Zwolle

- De toekomt is voorstelbaar, niet voorspelbaar
- Keuzes nodig: wendbaar en adaptief

- Zwolle: 135.000 inwoners, Hanzestad en…
  - Onderdeel stedelijk netwerk Nederland;
  - Hart van de Regio Zwolle
  - Ligging in de Delta
- Stedelijke ontwikkeling en natuur gaan hand in hand;
  - Wonen, economie, sociaal weefsel, mobiliteit, waterveiligheid, energietransitie, etc.

- **We denken in kansen, werken samen en nemen verantwoordelijkheid voor toekomstige generaties**

Het RTP: de Opgaven

Zwolle

Bouwsteen	Opgaven
Wonen	• Opgave verstedelijkingsstrategie. Groei met 5.000 tot 15.000 woningen, extra ten opzichte van de opgave uit de huidige Omgevingsvisie (10.000 woningen): • Kwalitatieve programmering gericht op differentiatie van woonmilieus en toenemende vergrijzing
Economie	• Toevoegen van 50 tot 135 hectare bedrijventerrein (groot- en kleinschalig) voor een groeiende economie • Behouden en versterken van de huidige werklocaties
Mobilteit	• Voortzetten van onze mobiliteitstransitie (STOMP) • Inzet bereikbaarheid Zwolle per weg en via het spoor • Groei van Zwolle betekent ook autonome toename aantal auto's
Energie	• Haerst als locatie voor windmolens • Locatie hoogspanningsstation Zwolle-Zuid • Versterken energie-infrastructuur (trafohuisjes, HS/MS-stations, etc.)
Water & klimaat	• Meer ruimte voor retentiezones en -gebied(en) • Water en bodem als drager voor de ruimtelijke ontwikkeling van Zwolle
Groen	• Groen groeit mee met de groei van Zwolle

Het RTP: de Basiswaarden

Zwolle

Zwolle ondernemende groeiregio

Warme hart
van de regio

Stedelijk netwerk

Hanzementaliteit

Het RTP: de Basiswaarden

Zwolle

Zwols noaberschap door sterke sociale weefsels

Nieuw helpt bestaand

Gevarieerd woonmilieu

Levensloopbestendig

Collectieve initiatieven

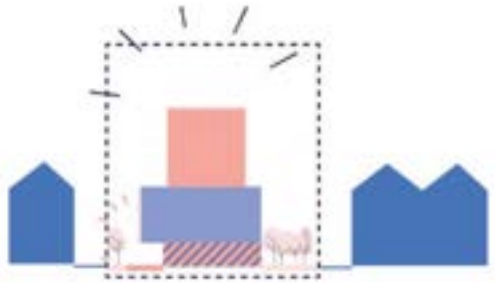

Ontmoeting dichtbij

Het RTP: de Basiswaarden

Zwolle

Zwolle nabij door duurzame en aantrekkelijke verbondenheid

Nieuw helpt bestaand

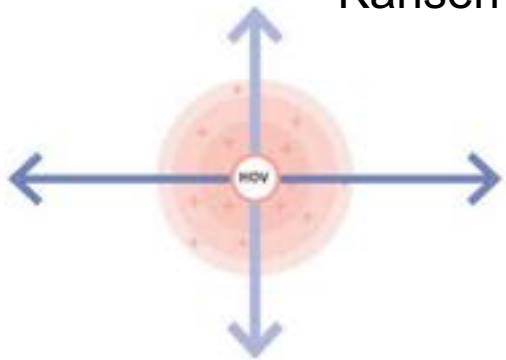
Actieve mobiliteit

Kansen koppelen

Werken en Wonen nabij

Openbaar Vervoer nabij

Het RTP: de Basiswaarden

Zwolle

Zwolle deltaspons door een robuust blauwgroen netwerk

Groen groeit mee

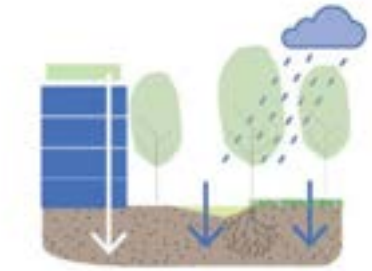
Ontwikkelingen als motor

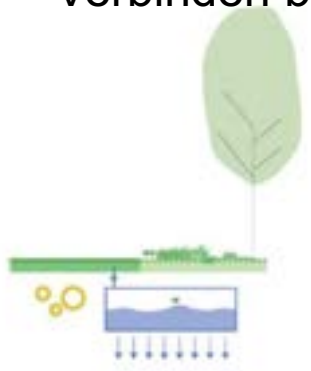
Verbinden blauw/groen

Druppel opvangen

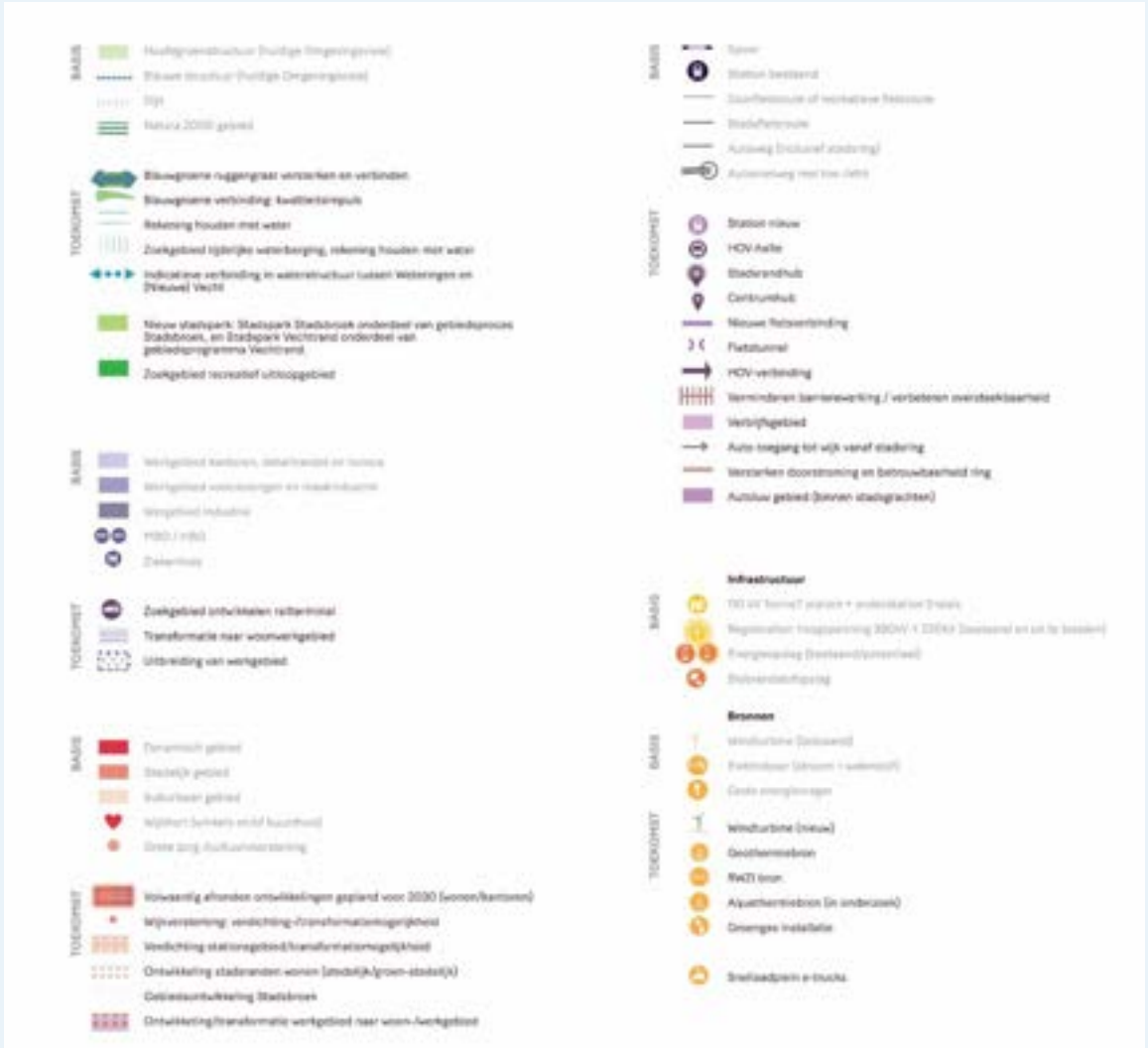

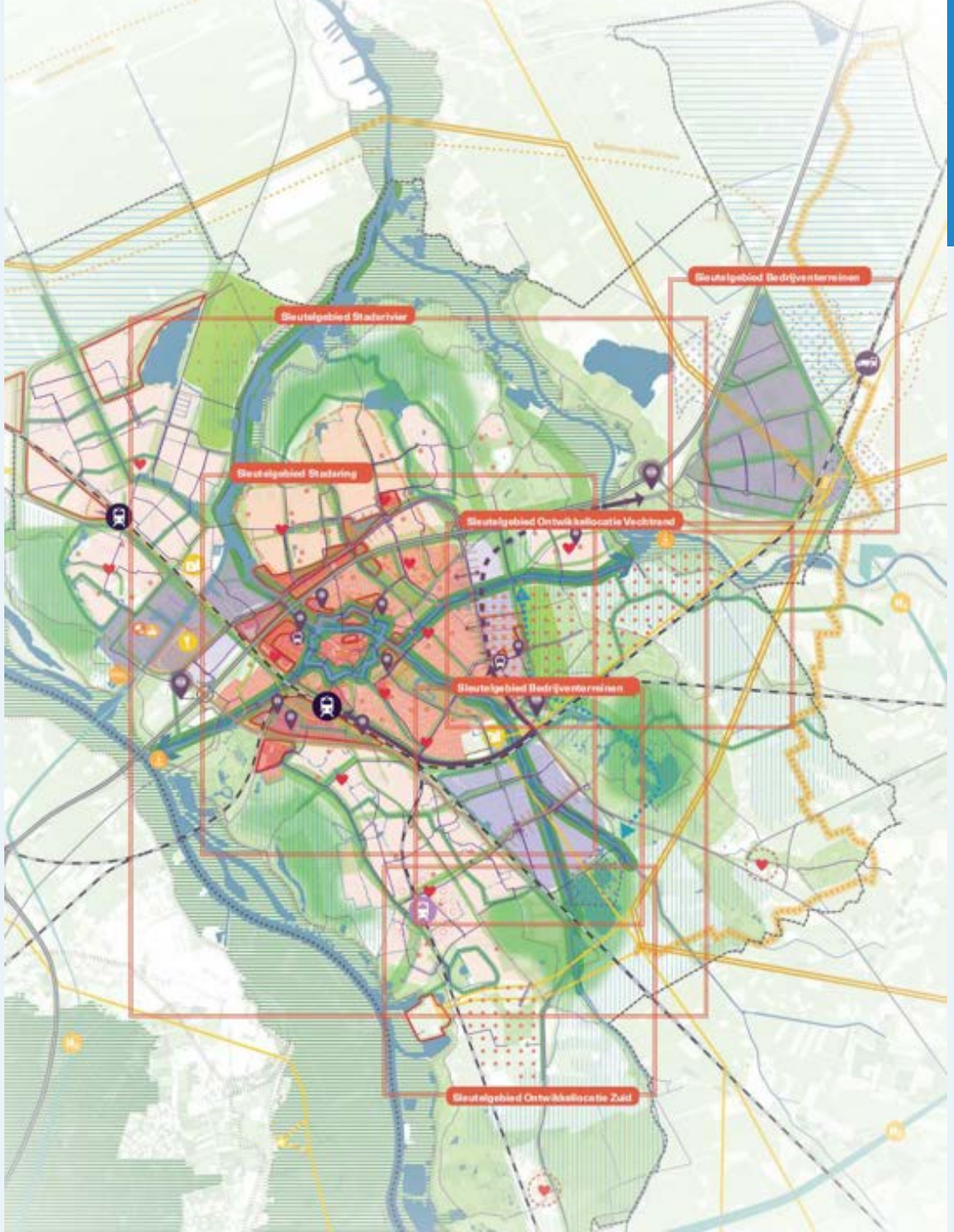
Vergroten sponswerking

Ruimte voor de bodem

Integrale visiekaart

Blauwgroen

- Veranderend klimaat
- Droge voeten, hittestress tegengaan
- Groen groeit mee;
  - Stedelijke hoofdgroenstructuur;
  - Nieuwe Stadsparken
- Waterberging, Willemsvaart, Nieuwe Vecht.
- Biodiversiteit, gezonde en aantrekkelijke leefomgeving

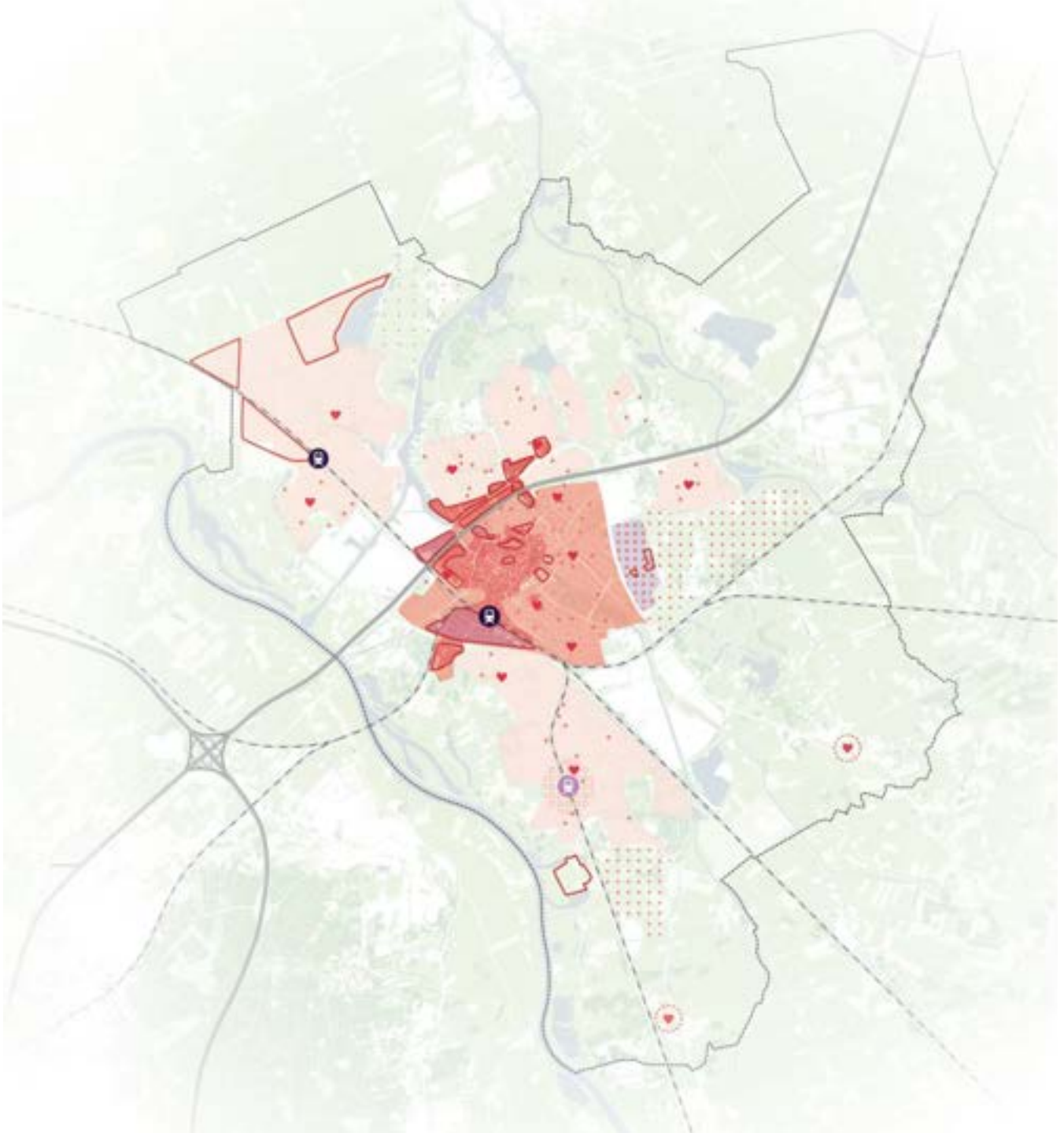

Wonen

Ontwikkeling	Woningaantallen
Volwaardig afronden huidige ontwikkelingen	ca. 10.000 woningen (= huidig programma)
Wijkversterking	ca. 2000 woningen
Stadsrand gebiedsontwikkeling Vechtrand - Ceintuurbaanzone - 'Vechtpoort 1'	 ca. 2500-5000 woningen ca. 1500-3000 woningen
Stadsrand gebiedsontwikkeling Zwolle-zuid/zuid, incl. stationsomgeving - Zwolle-zuid/zuid - Stationsomgeving Zwolle Zuid	 ca. 2000 - 3000 woningen ca. 250 - 500 woningen
Stadsbroek	Aantal woningen afhankelijk van de lopende verkenning, op basis van richtinggevende planologische uitspraken voor dit gebied.
Totaal	*Ca 18.250 tot 23.500 woningen*

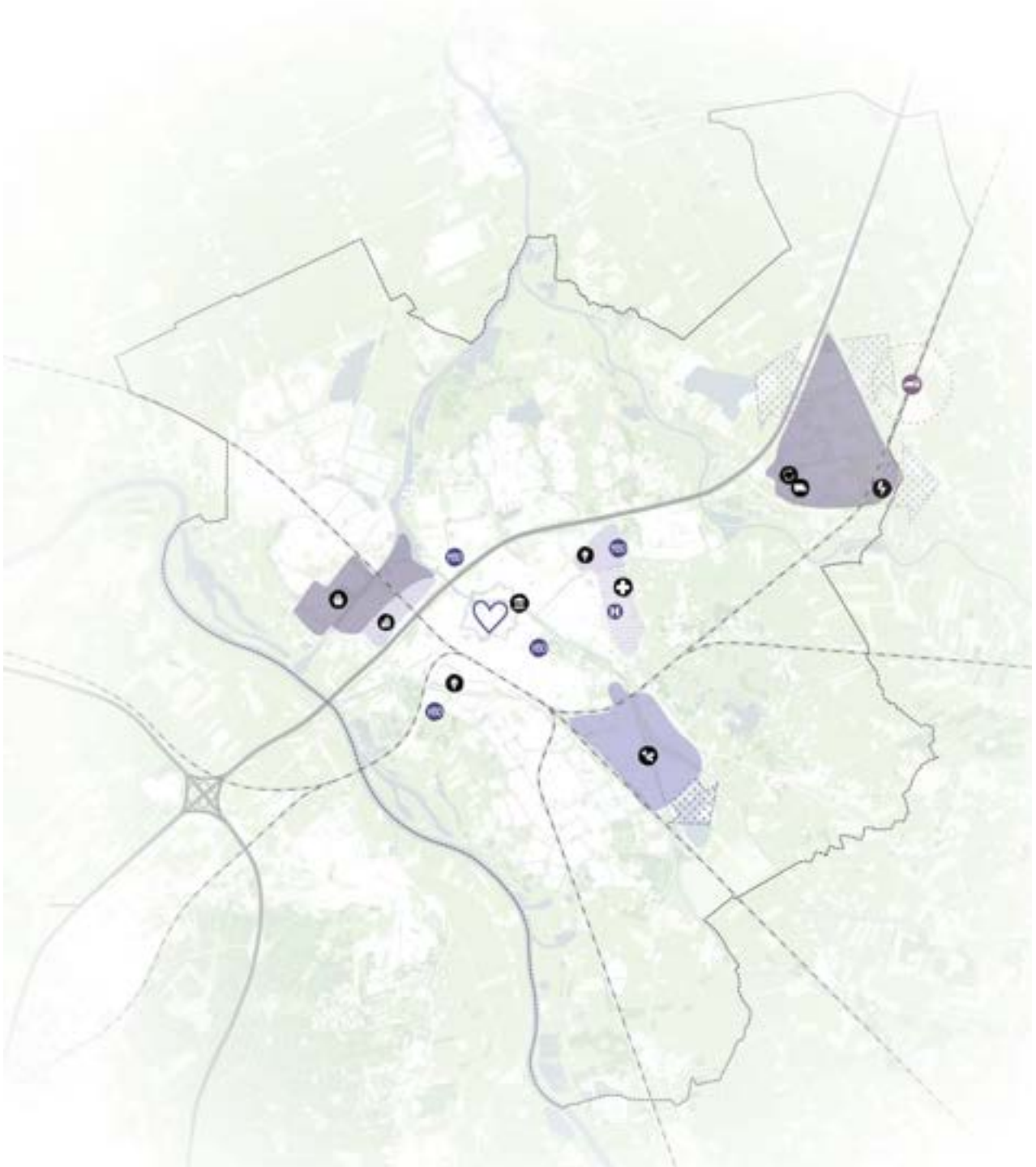

Zwolle

Economie

- Ondernemende groeiregio
- Wonen en werken nabij;
- Sterkere profilering bestaande bedrijventerreinen;
  - Marslanden
  - Uitbreiding Hessenpoort
- Centrumgebied
- Ceintuurbaanzone

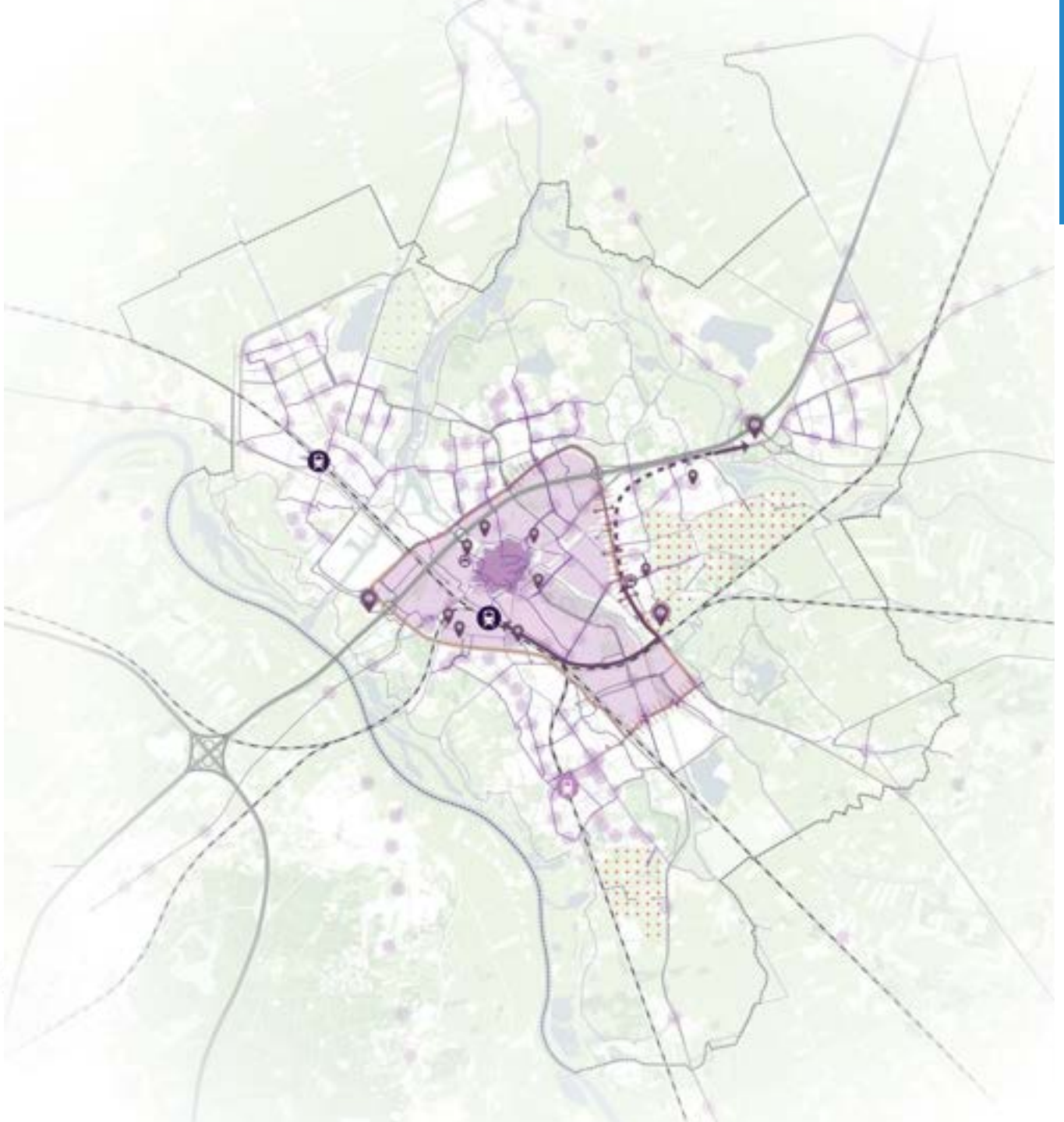

Zwolle

Mobiliteit

- Voortzetten mobiliteitstransitie: Het STOMP-principe;
- Een volwaardige autoring
- Station Zwolle-zuid
- OV-busbaan

Zwolle

Energie

- Energieneutraal in 2050
- Versterken energie infrastructuur
- Windturbines bij Haerst
- Trafohuisjes
- Hoogspanningsstations
- Ondergronds kabeltracés.

Zwolle

Zwolle

Sleutelgebied

Stadsrivier: Zwarte Water- Almelose kanaal i.c.m. Nieuwe Vecht Stadssingel- Willemsvaart, tijdelijke waterberging: blauwgroene ruggengraat van Zwolle

Zwolle

Sleutelgebied

Vechtrand: gezond en veilig wonen/werken samen met water in het landschap

Zwolle

Sleutelgebied

Zwolle-zuid/zuid: (nieuwe) stadswijk met nieuw station

Sleutelgebied

Bedrijventerreinen

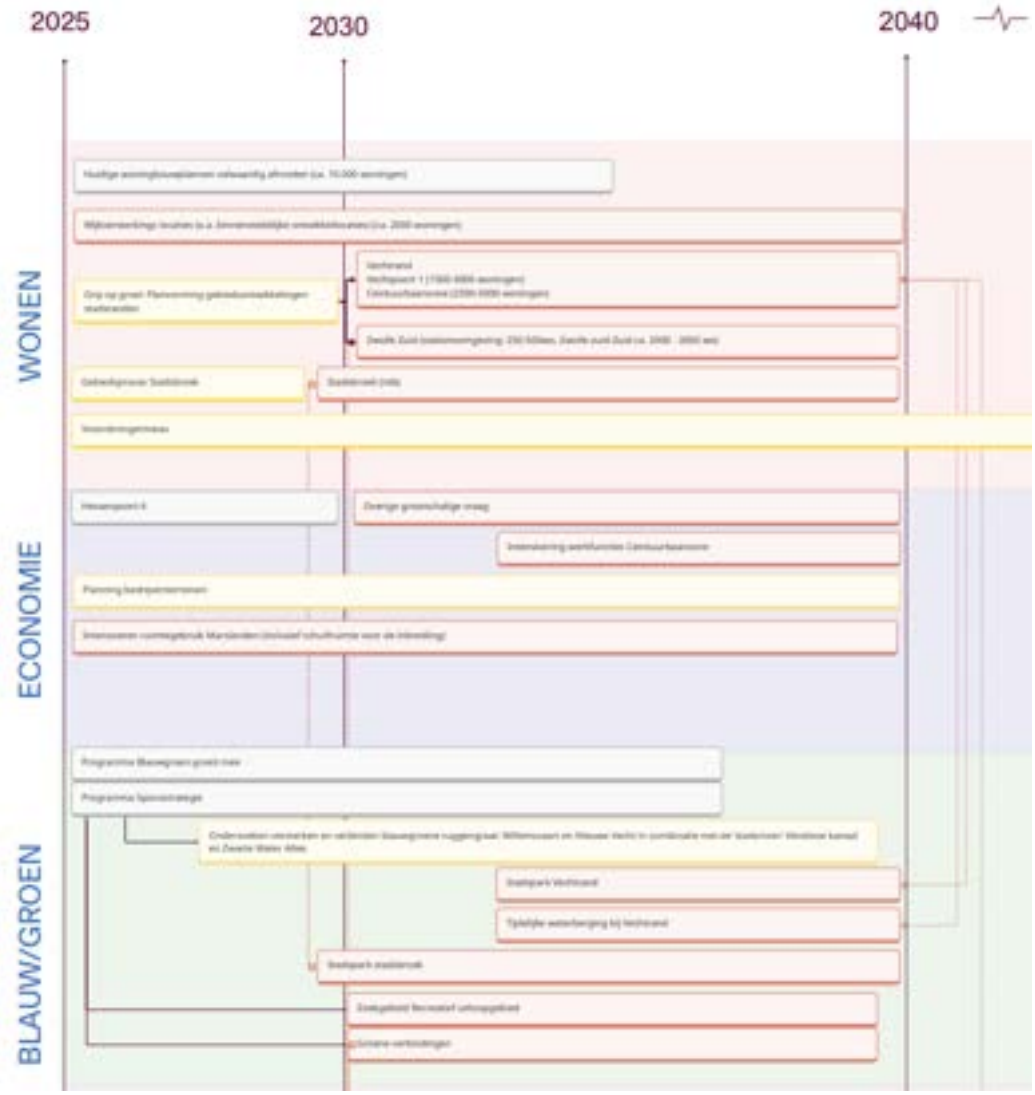
Zwolle

Sleutelgebied

Stadsring (IJsselallee, Oldeneelallee, Ceintuurbaan en Zwartewaterallee)

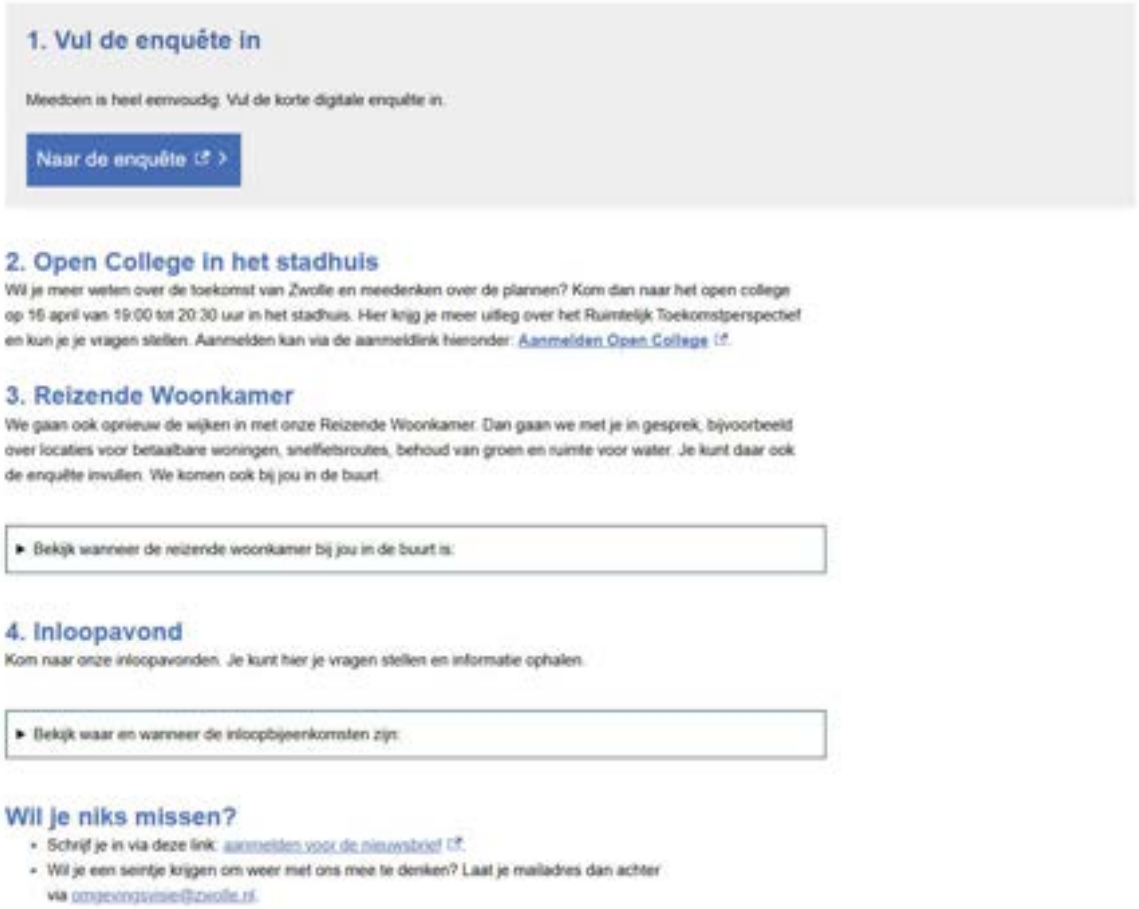
Het Ontwikkelpad

Vervolgplanning

- 8 april: vrijgeven RTP door college
- 11 april tot en met 7 mei: participatiefase 3
- 3 juni: vaststellen RTP door college
- 7 juli: vaststellen RTP door gemeenteraad.
- Juli-december: vertalen RTP naar Omgevingsvisie
  - Conform Omgevingswet
  - Omgevingseffectrapportage (OER)
  - Najaar 2025: formele inzagetermijn
- 15 december: vaststellen Aanvulling Omgevingsvisie (incl. OER) door gemeenteraad

Participatie: Geef je mening!

1. Vul de enquête in

Meedoen is heel eenvoudig. Vul de korte digitale enquête in.

Naar de enquête

2. Open College in het stadhuis

Wil je meer weten over de toekomst van Zwolle en meedenken over de plannen? Kom dan naar het open college op 16 april van 19:00 tot 20:30 uur in het stadhuis. Hier krijg je meer uitleg over het Ruimtelijk Toekomstperspectief en kun je je vragen stellen. Aanmelden kan via de aanmeldlink hieronder: Aanmelden Open College

3. Reizende Woonkamer

We gaan ook opnieuw de wijken in met onze Reizende Woonkamer. Dan gaan we met je in gesprek, bijvoorbeeld over locaties voor betaalbare woningen, snelfietsroutes, behoud van groen en ruimte voor water. Je kunt daar ook de enquête invullen. We komen ook bij jou in de buurt.

▸ Bekijk wanneer de reizende woonkamer bij jou in de buurt is:

4. Inloopavond

Kom naar onze inloopavonden. Je kunt hier je vragen stellen en informatie ophalen.

▸ Bekijk waar en wanneer de inloopbijeenkomsten zijn:

Wil je niks missen?

- Schrijf je in via deze link: aanmelden voor de nieuwsbrief
- Wil je een seintje krijgen om weer met ons mee te denken? Laat je mailadres dan achter via omgevingsvisie@zwolle.nl

Tot Slot

Zwolle

Waar vind ik meer informatie over de (aanvulling) Omgevingsvisie Zwolle?

www.zwolle.nl/omgevingsvisie

Vragen: Omgevingsvisie@zwolle.nl

From: "5.1.2e " <5.1.2e @zwolle.nl>
Sent: 9/25/2024 2:00:13 PM
To: "5.1.2e 5.1.2e " <5.1.2e @zwolle.nl>
Cc:
Subject: Presentatie Waterschap.pptx

Hierbij de presentatie voor morgen. Werk maar vrolijk bij als dat nog nodig is.
Groet,
5.1.2e

Legenda toegepaste uitzonderingsgrondslagen

In dit document zijn gegevens definitief geanonimiseerd op grond van:

Wet	Artikel	Omschrijving	Pagina's
Wet open overheid	Art. 5.1 lid 2 sub e	De eerbiediging van de persoonlijke levenssfeer	1

Aanvulling Omgevingsvisie

Zwolle

Aanvulling omgevingsvisie

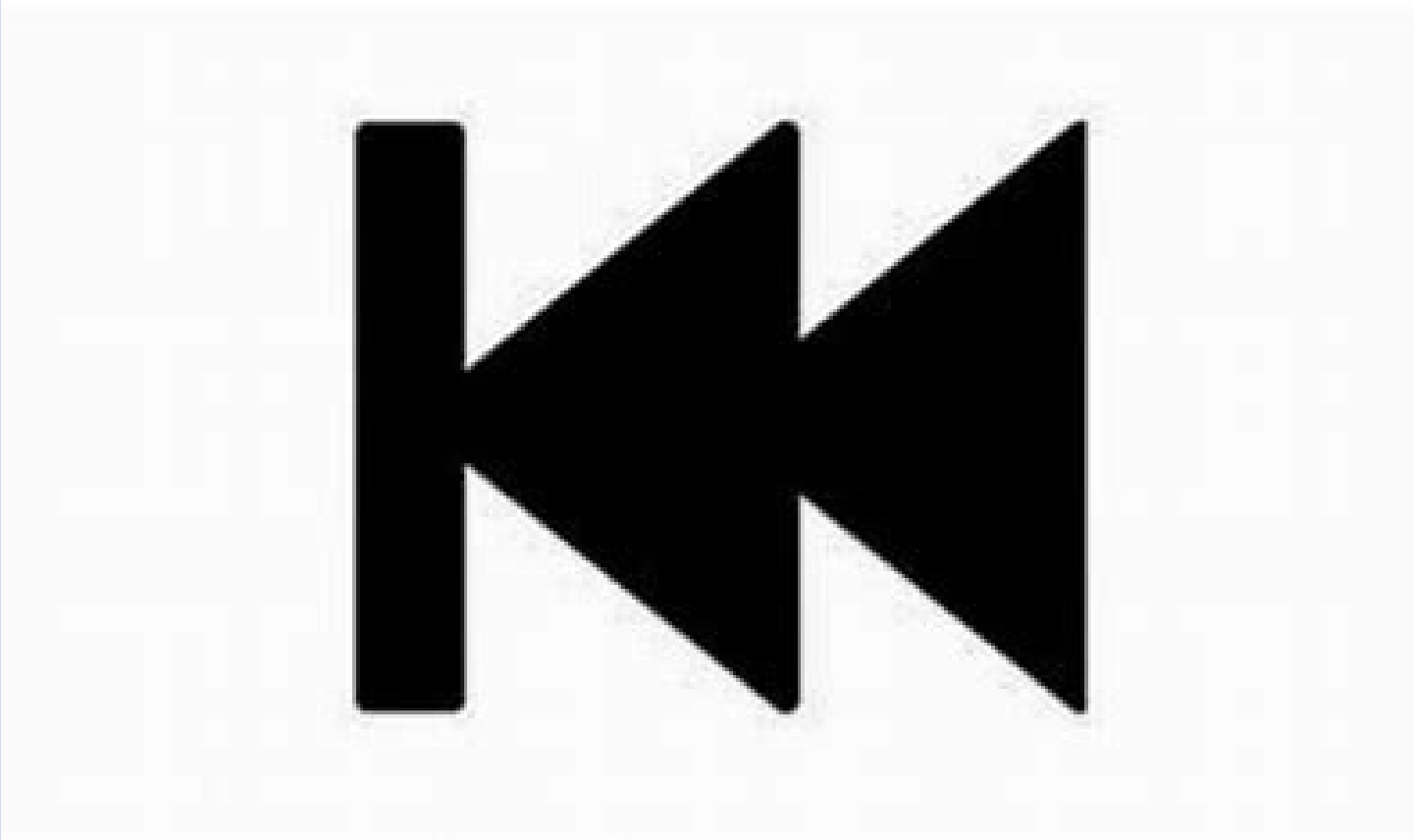
26 september 2024

5.1.2e *en* 5.1.2e

Wat bespreken we?

1. Hoe zit het ook alweer?
2. Duiding bouwstenen
3. Doorkijk scenariostudie
4. Vervolg en participatie

1. Hoe zit het ook alweer?

Hoe zit het ook alweer?

Wat is een Omgevingsvisie?

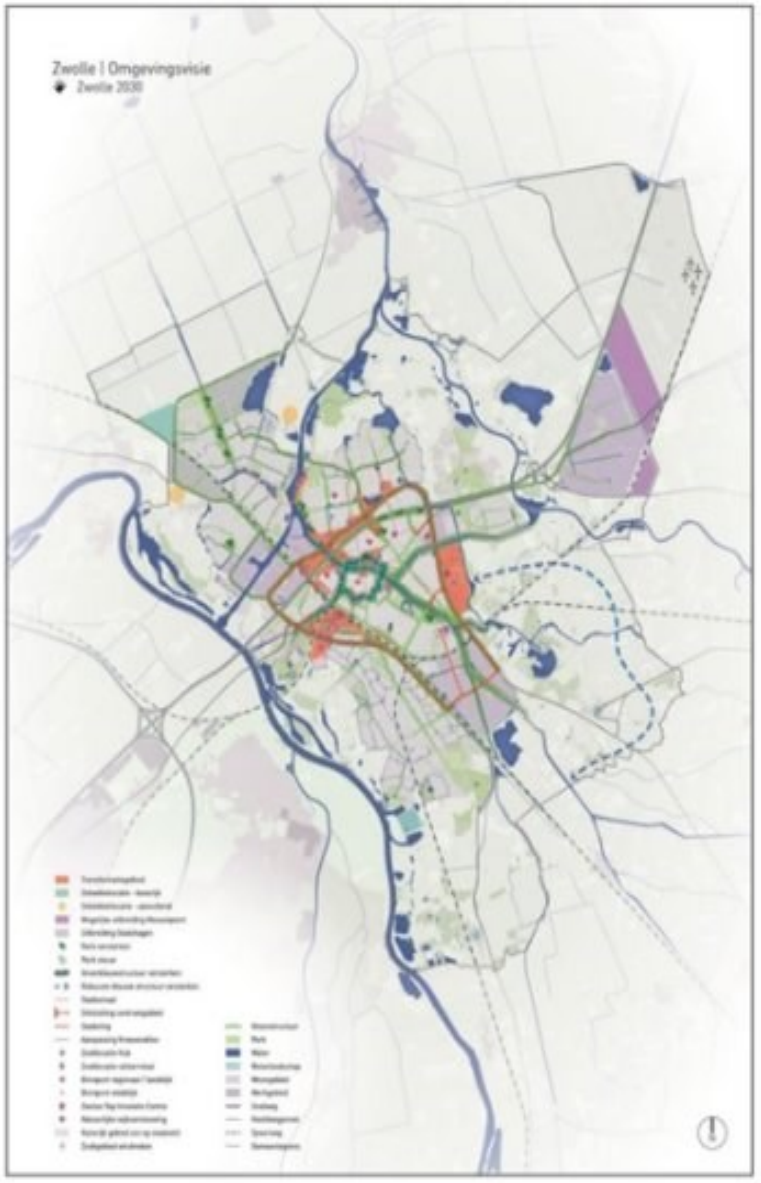
In een Omgeingsvisie legt een overheid haar ambities en beleidsdoelen voor de fysieke leefomgeving voor de lange termijn vast.

- Instrument uit de landelijke Omgevingswet
- Kader voor alle planologische besluiten die de gemeente neemt: van wijziging Omgevingsplan tot handhaving
- Input voor het Omgevingsplan
- Voor het gehele grondgebied van de gemeente Zwolle
- Geeft inzicht, is integraal en geeft duidelijkheid

Hoe zit het ook alweer?

Terugblik

- Omgevingsvisie ‘Ons Zwolle van morgen 2030’ – vastgesteld september 2021
  - Vervangt structuurplan uit 2008
- Belangrijkste keuzes Omgevingsvisie 2021
  - 10.000 woningen
  - Mobiliteitstransitie
  - Klimaatadaptatie
  - Menselijk en fysiek kapitaal
  - Gezonde leefomgeving

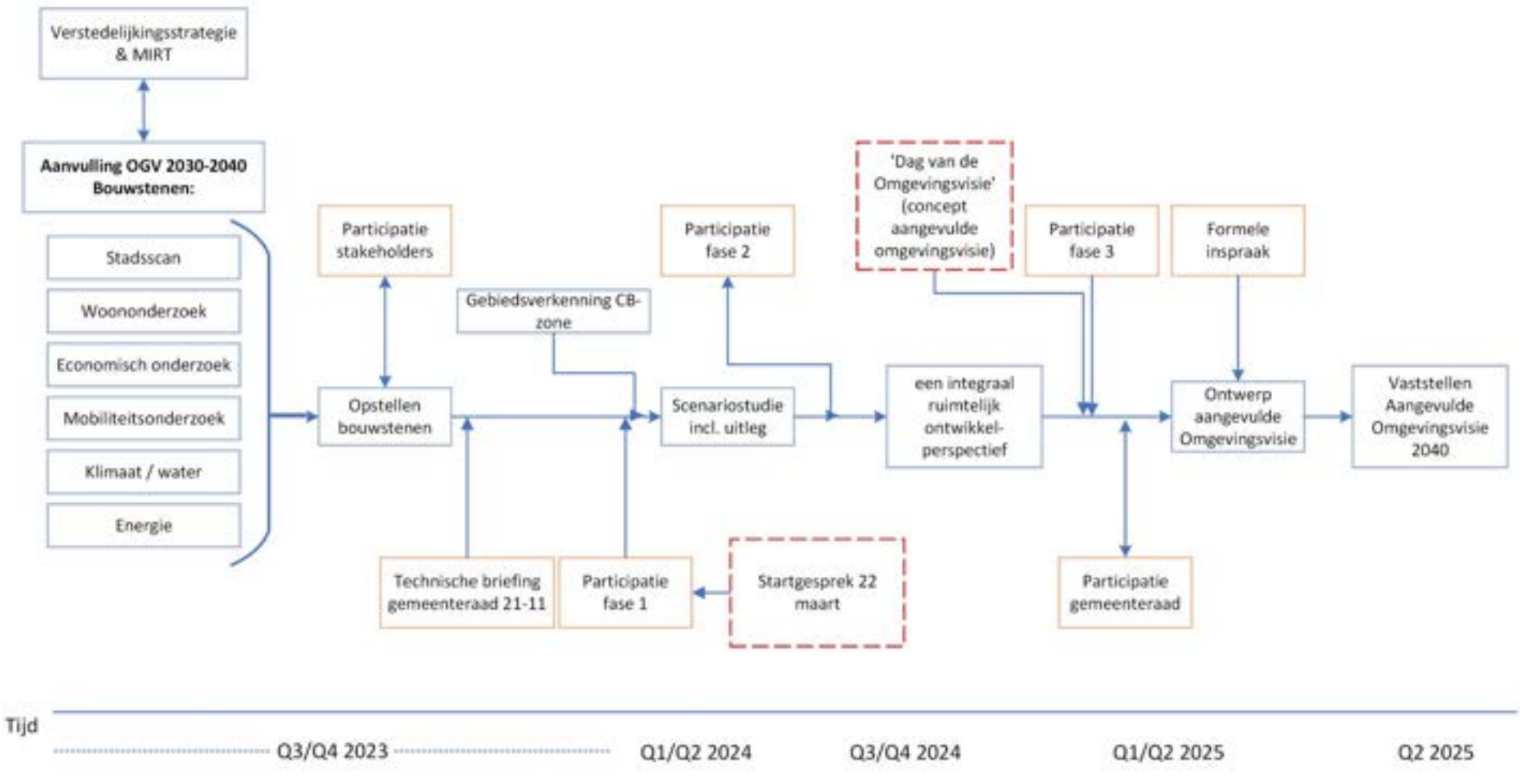

Hoe zit het ook alweer?

Aanvulling Omgevingsvisie

- Bestuurlijke opdracht aanvulling Omgevingsvisie – mei 2023
  - De aanvulling is gericht op een aantal thema's en gebiedsverkenningen
  - Op basis van Regionale verstedelijkingsstrategie en MIRT-onderzoek
  - Basis is en blijft de huidige Omgevingsvisie
    - Multifunctioneel ruimtegebruik;
    - Niet afwentelen op de toekomst;
    - Behouden en versterken van leefbaarheid en ruimtelijke kwaliteit;
    - Zie ook sheet hiervoor met keuzes

Proces aanvulling Omgevingsvisie

2. Duiding bouwstenen op hoofdlijnen

Duiding bouwstenen op hoofdlijnen

Zwolle

Wonen

- Verschil in demografische groei in relatie ambitie uit verstedelijkingsstrategie;
- Toenemende vergrijzing, huishoudens verdunning;
- Behoefte aan groen stedelijk wonen.
- Benut bestaande woonvoorraad (o.a. doorstroming)
- We gaan uit van minimaal 5.000 en maximaal 15.000 extra woningen.
- Er wordt gekeken naar ruimte in de bestaande wijken (stadsscan), Ceintuurbaan-zone en uitleglocaties (buitengebied) voor woningen.
- We kijken naar ruimte voor groenstedelijke en suburbane woonmilieus

Duiding bouwstenen op hoofdlijnen

Zwolle

Energie (klimaatmitigatie, terugdringen van…)

- Versnellen van de opgave Zwolle klimaatneutraal
- Versterken van de energiehoofdstructuur
- Wind: Haerst als zoekgebied
- Toename trafo's, HS/MS-station, HS Zwolle zuid
- Smart-energy hub
- Hoogspanningstracé Zwolle → Oost-Nederland

Duiding bouwstenen op hoofdlijnen

Zwolle

Economie

- Behoud van bestaande werklocaties met aanscherping profielen
- Behoefte aan ruimte voor nieuwe werklocaties (50 – 135 ha);
  - **Exclusief** transitieopgave circulair, klimaat etc.
- Geprognotiseerde vraag naar voorzieningen (o.a. leisure, 285.000m2/98.600extra) op basis van groei van de stad

Duiding bouwstenen op hoofdlijnen

Zwolle

Mobiliteit

- Inzet op mobiliteitstransitie
- Mobiliteit als ruimtegever
- Mobiliteit als ruimtevrager
- We kijken naar de stedelijke groei (wonen én economie) i.r.t. benodigde infrastructuur voor auto, fiets en OV en het ruimtebeslag
- Rekening houden met autonome groei van het autobezit
  - 10.000 extra auto's/50.000 extra autoritten)
- Onderzoeken van het effect op mobiliteitssysteem in bestaande stad en mogelijke uitleglocatie(s)

Duiding bouwstenen op hoofdlijnen

Zwolle

Water & klimaat (adaptatie, inspelen op…)

- Vertaling klimaatadaptief ontwikkelen en beheren;
- Meer ruimte nodig voor waterbergend vermogen
- Meerlaagse veiligheid adresseren;
- Relatie/versterking groen-blauwe netwerken;
- Principe van ‘Water, bodem sturen’ Zwols maken;
- Doorwerking van landelijke en regionale afspraken in Zwolse Omgevingsvisie (o.a. Sponsstrategie).
- Dit is een ordenende bouwsteen op verschillende schaalniveaus (rijk, regio, lokaal)
- Klimaatscenario’s als vertrekpunt voor de scenariostudie
- Hoe water- en bodem sturend in Zwolle toegepast kan worden. Zowel bij nieuwe ontwikkelingen als het beheren van ruimte in de bestaande stad

Doorkijk scenariostudie

Zwolle

Basisprincipes voor een toekomstbestendig Zwolle

- Groen in en om de stad groeit mee en dient verschillende doelen, zoals biodiversiteit, gezondheid en ontmoeten
- Bij groei van de stad dienen voorzieningen mee te groeien (sport, onderwijs, retail, maatschappelijke voorzieningen)
- We blijven inzetten op een veilige en gezonde leefomgeving/buitenruimte
- Afstemming op meerdere schaalniveaus
- Behouden verbinding tussen stad en land

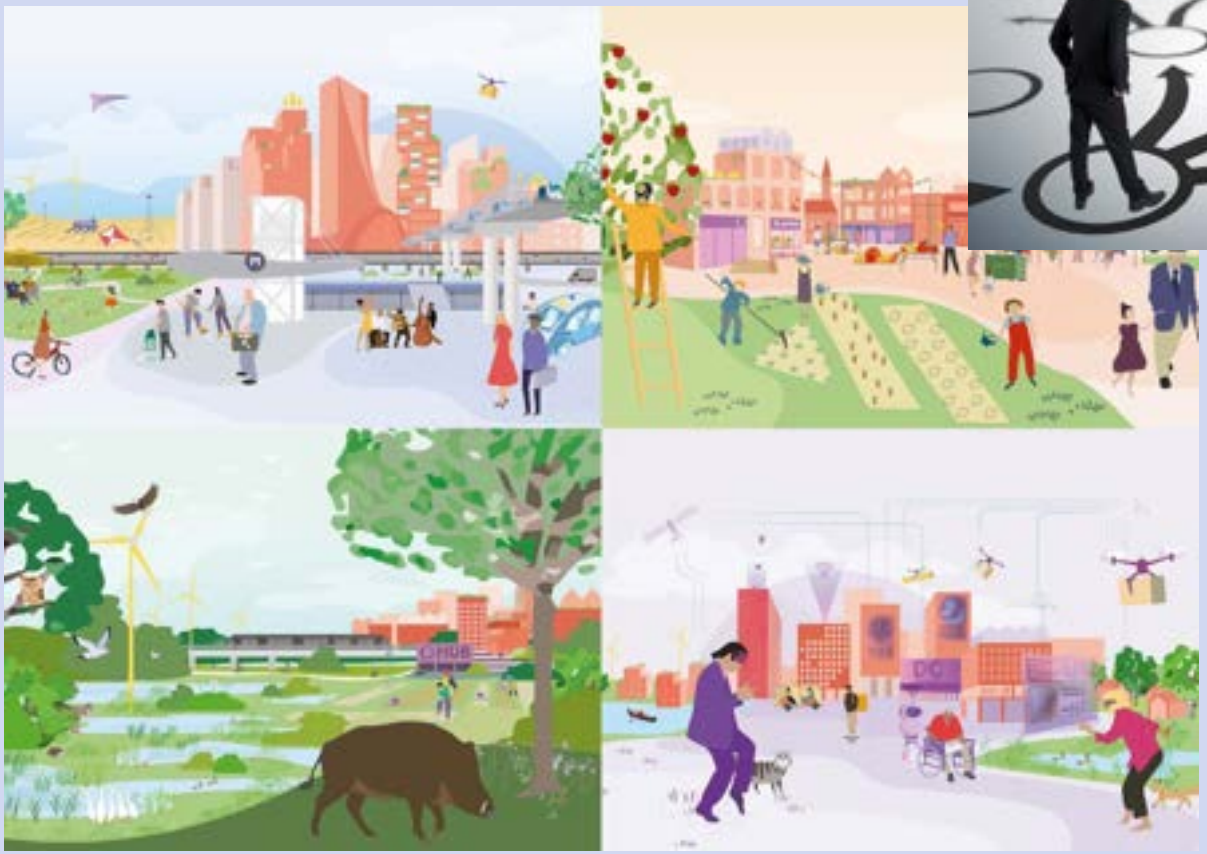
Gebiedsgerichte bouwstenen

- gebiedsverkenning potentie Ceintuurbaanzone van start

- gebiedsverkenning mogelijke uitleglocaties maakt integraal deel uit van de scenariostudie

3. Doorkijk Scenariostudie

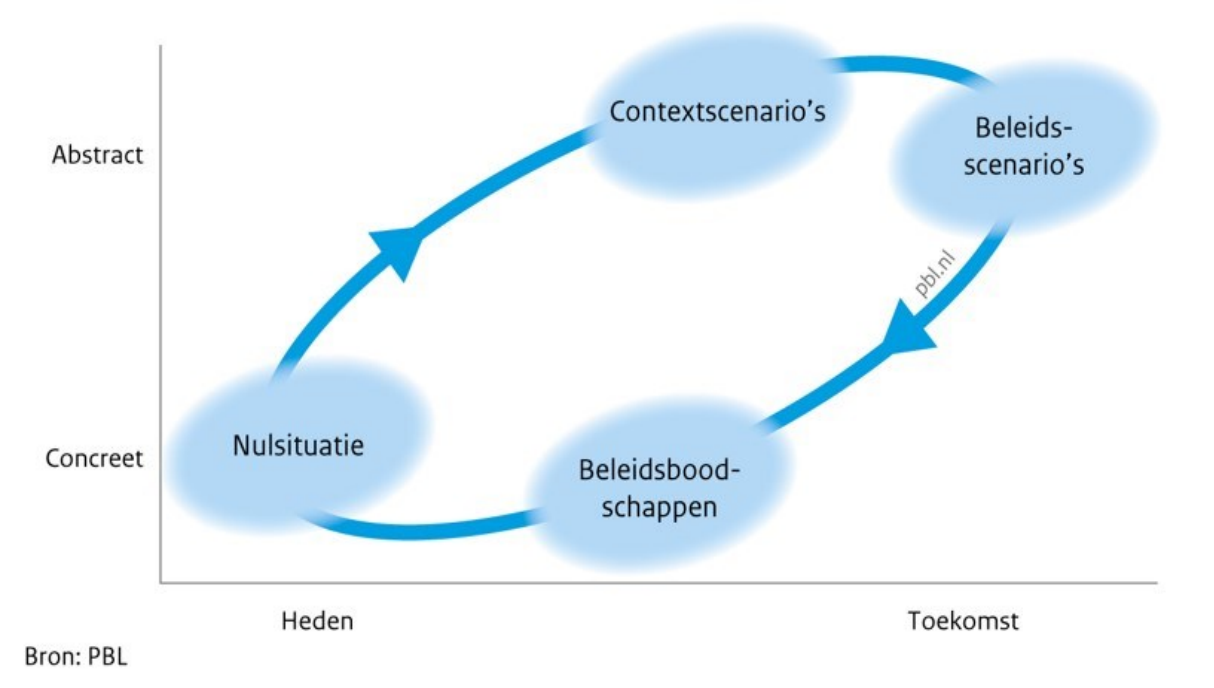

Doorkijk scenariostudie

Zwolle

Wat zijn scenario's?

- Het gaat om voorstelbare ruimtelijke toekomsten, niet voorspelbare
- We zoeken naar de randen van het speelveld vanuit verschillende toekomstperspectieven voor Zwolle m.b.v. de PBL-scenario's
- We hebben straks eigen Zwolse scenario's
- We hebben onze eigen Zwolse ruimtelijke puzzel te leggen

4. Scenario Natuurlijk Zwolle

Ruimtelijke elementen passende bij dit scenario:

- **Duurzame- en innovatielocatie**: waarbij de nadruk ligt op milieuvriendelijke groei en circulaire economie. Economische groei samengaat met natuurinclusiviteit en milieubewustzijn.
- **Sponsstad Zwolle**. De natuurlijke systemen leidend zijn, door bijvoorbeeld maximaal in te zetten op het vasthouden van regenwater in het sponsbos.
- **Natuurinclusieve verdichting**: Groei opvangen in de stedelijke locaties door optoppen, wonen boven winkels, herstructurering vijlen door sloop van oud vastgoed. Verdichting en transformatie van de stad vinden plaats, maar altijd met een hoge mate van bijdrage aan de vergroening en natuurinclusiviteit (groene gevels, daktuinen etc.).
- **Natuurpositieve bedrijventerreinen**: Bedrijventerreinen worden ontwikkeld op basis van nature-based solutions en multifunctionaliteit.
- **Duurzaam verveer**. Grote hubs langs de stad zorgen voor een goede bereikbaarheid. Binnen de stad ligt de nadruk op voetgangers- en fietsverkeer, wat bijdraagt aan een schonere en gezondere leefomgeving.
- **Continuïteit groene en blauwe netwerken**: De stad wordt doorsnerd met groen-blauwe netwerken met meer groene corridors bijvoorbeeld rondom de singels, wat bijdraagt aan biodiversiteit en een aangename leefomgeving.
- **Groene recreatie**. Zwolle is ook koploper in de landschappelijke en groene recreatie, de stad is populair om te bezoeken door zowel het mooie karakteristieke centrum als (de goede groene verbindingen naar) het aantrekkelijke diverse buitengebied.

5. Poort voor het Noorden

(Ruimtelijke) uitgangspunten:

- **Hoogwaardige maakindustrie**. Zwolle richt zich op economische specialisatie in de hoogtechnologische maakindustrie om een belangrijke speler te worden op EU-niveau. Daarnaast versterkt de stad haar rol als logistiek knooppunt.
- **Internationaal knooppunt**. Zwolle positioneert zich als een internationaal knooppunt dankzij de centrale ligging tussen de Randstad en Duitsland, met goede verbindingen via de A28 en de mogelijke HSL-verbinding. De A28 wordt verder ontwikkeld als vervoersbackbone. Regionale knelpunten oplossen door bijvoorbeeld ringweg A28-A50.
- **Ringstad**. Zwolle groeit met behoud van haar identiteit en kernwaarden. Met de mogelijkheid dat nieuwe kernen ontstaan rondom de stad, waarin de balans tussen stedelijke ontwikkeling en natuurlijke omgevingen behouden wordt.
- **Groene/blauwe gordel als contramal tegenover verstedelijking**. Om de groei vorm te geven wordt er ten eerste ingezet op de contramal van deze verstedelijking: de groen/blauwe kwaliteiten.
- **Uitbreidingslocaties duurzaam ontsloten**. Nieuwe woonwijken worden duurzaam ontsloten door bijvoorbeeld een nieuw station en snelfietsroutes.
- **Intensivering op bedrijventerreinen**. Er wordt meer en slimmer ruimte geboden aan de economie. Bijvoorbeeld door toepassen van meerlaagse logistiek.

6. Zwolle voor elkaar

Ruimtelijke) uitgangspunten:

Lokale/regionale circulaire economie. Aan de randen van de stad wordt ruimte gereserveerd voor circulaire economie, waarbij afval en grondstoffen efficiënt worden hergebruikt en lokaal worden verwerkt. Hieraansluit als circulair bedrijventerrein.
Buurtcentra als middelpunt. Elk wijk heeft een buurtcentrum dat fungeert als het centrale punt van de wijk. Deze centra bieden diverse faciliteiten en functies, waaronder lokale voedselproductie, een lokaal energiecoöperatie, een lokaal bedrijventerrein, en een mobiliteitshub.
Collectieve woonvormen. In dit scenario groeit de behoefte aan collectieve woonvormen. Woonvormen zoals hofjes.
Ruimte voor lokale ontmoetingen en zorg voor de stad. Er zijn specifieke plekken ingericht voor ontmoetingen en samen zorg dragen voor de stad en leefomgeving. Bijvoorbeeld door ruimte te geven aan stadslandbouw.
Fijnmaziger landschap met kleinschalige landbouw. Het landschap rondom de stad is fijnmaziger en ondersteunt kleinschalige landbouw, wat bijdraagt aan lokale voedselproductie en landschapsbeheer.
Lokale verplaatsingen middels een sterk mobiliteitshub systeem. Er wordt meer ruimte gegeven aan langzaam verkeer. Door onder andere een hubsysteem op wijkniveau hoe te passen.

7. High-tech Zwolle

(Ruimtelijke) uitgangspunten:

- **High-tech service economie** (aansluitend op ICT en digitale infrastructuur). Zwolle kan zich ontwikkelen tot een belangrijk knooppunt voor ICT-bedrijven en digitale infrastructuur, met onder andere de oprichting als innovatieve hubs.
- **Groei in verschillende binnenstedelijk en landelijke buitenlocaties**. Door druk vanuit de Randstad is er behoefte aan zowel binnenstedelijke als landelijke woonlocaties.
- **Kleine hubs aan de randen**. Met een afname van fossiele verplaatsingen en een groei van bezorgdiensten, ontstaat er ruimte voor kleine logistieke hubs die efficiënt inspelen op de behoefte aan lokaal transport. Dit biedt kansen voor innovatieve bedrijven in de logistieke sector die duurzame bezorgoplossingen ontwikkelen.
- **Water en bodem wordt gestuurd**. Maatkleare en technologische oplossingen om o.a. waterproblematiek te verminderen (bijvoorbeeld dammen).
- **Flexibel gebruik van gebouwen**. Gebouwen worden zo ontworpen dat ze tijdelijk, verplaatsbaar en flexibel inzetbaar zijn. Wanden en werken mengen in één gebouw.
- **Minder behoefte om te verplaatsen**. In lokale hubs kan men deelfietsen en auto's vinden op te verplaatsen.
- **Landbouwtransitie naar plantaardig dieet**. De landbouwsector richt zich op een plantaardig dieet, wat leidt tot een transitie in het gebruik van landbouwgrond.

Participatie: Campagnetijd!

Zwolle

Doe, denk en droom mee over ons Zwolle van overmorgen!

Hoe denk jij over wonen, werken, klimaat, energie, vervoer en water? Wat vind jij belangrijk? Wij zijn benieuwd naar jouw mening. Deel jouw ideeën en denk mee over de toekomst van Zwolle! Jouw mening telt in de aanvulling van de omgevingsvisie die de gemeenteraad in 2025 gaat vaststellen.

Enquête

Vul de enquête in op deze speciale webpagina en geef aan wat jij belangrijk vindt voor Zwolle.

Naar de enquête ›

Reizende Woonkamer

Onze Reizende Woonkamer reist door heel Zwolle en bezoekt elk stadsdeel om zoveel mogelijk inwoners te bereiken. In deze gezellige sfeer kun je in gesprek gaan over wat jij belangrijk vindt voor de toekomst van onze gemeente.

Over de Reizende Woonkamer ›

Toekomstfestival

Als afsluiter van de campagne organiseren we het Toekomstfestival op zaterdag 12 oktober. Het Grote Kerkplein wordt omgetoverd tot een bruisende plek vol activiteiten en gezelligheid. Dit vrolijke festival biedt jou de kans om jouw eigen stem te laten horen.

Over het Toekomstfestival ›

WWW.ZWOLLE.NL/OMGEVINGSVISIE

bedankt voor uw tijd

Zwolle

Legenda toegepaste uitzonderingsgrondslagen

In dit document zijn gegevens definitief geanonimiseerd op grond van:

Wet	Artikel	Omschrijving	Pagina's
Wet open overheid	Art. 5.1 lid 2 sub e	De eerbiediging van de persoonlijke levenssfeer	2

Voorlopige bevindingen OER

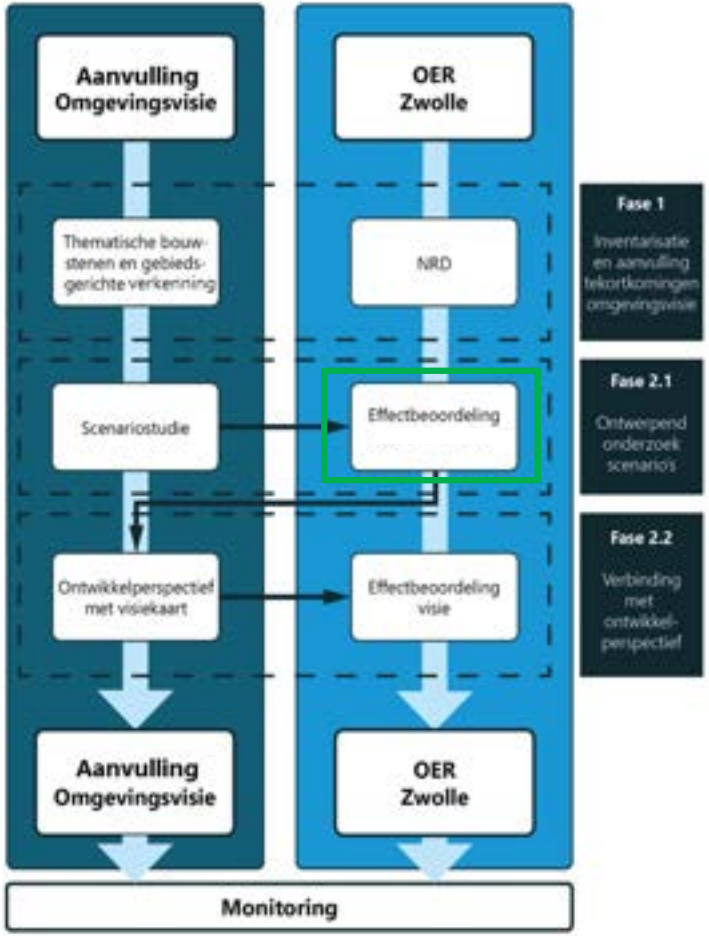
Alternatieven OER aanvulling op de Omgevingsvisie Zwolle

29-1-2025

Agenda

- Proces: waar staan wij?
- Alternatieven: welke alternatieven onderzoeken wij?
- Aanbevelingen
  - Welke (autonome) opgaven moet de gemeente de komende jaren aanpakken?
  - Welke ingrepen van alternatief 1 zorgen voor de positieve en negatieve effecten?
  - Welke ingrepen van alternatief 2 zorgen voor de positieve en negatieve effecten?
  - Wat is randvoorwaardelijk?

Waar staan wij?

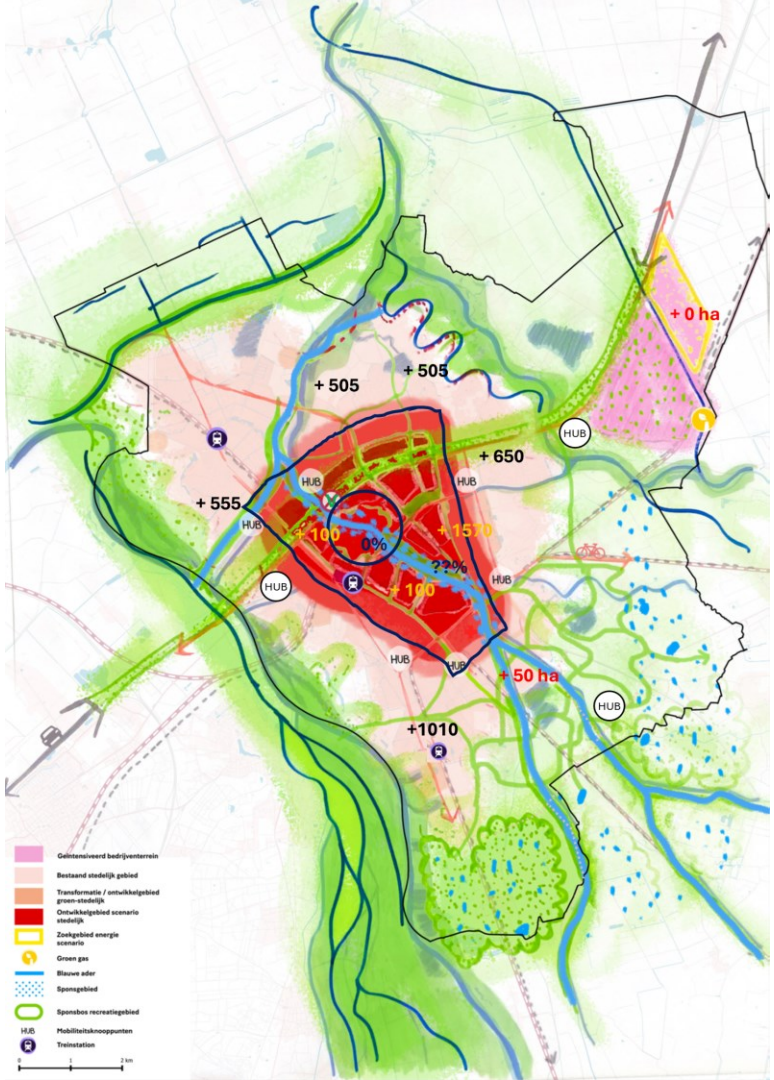

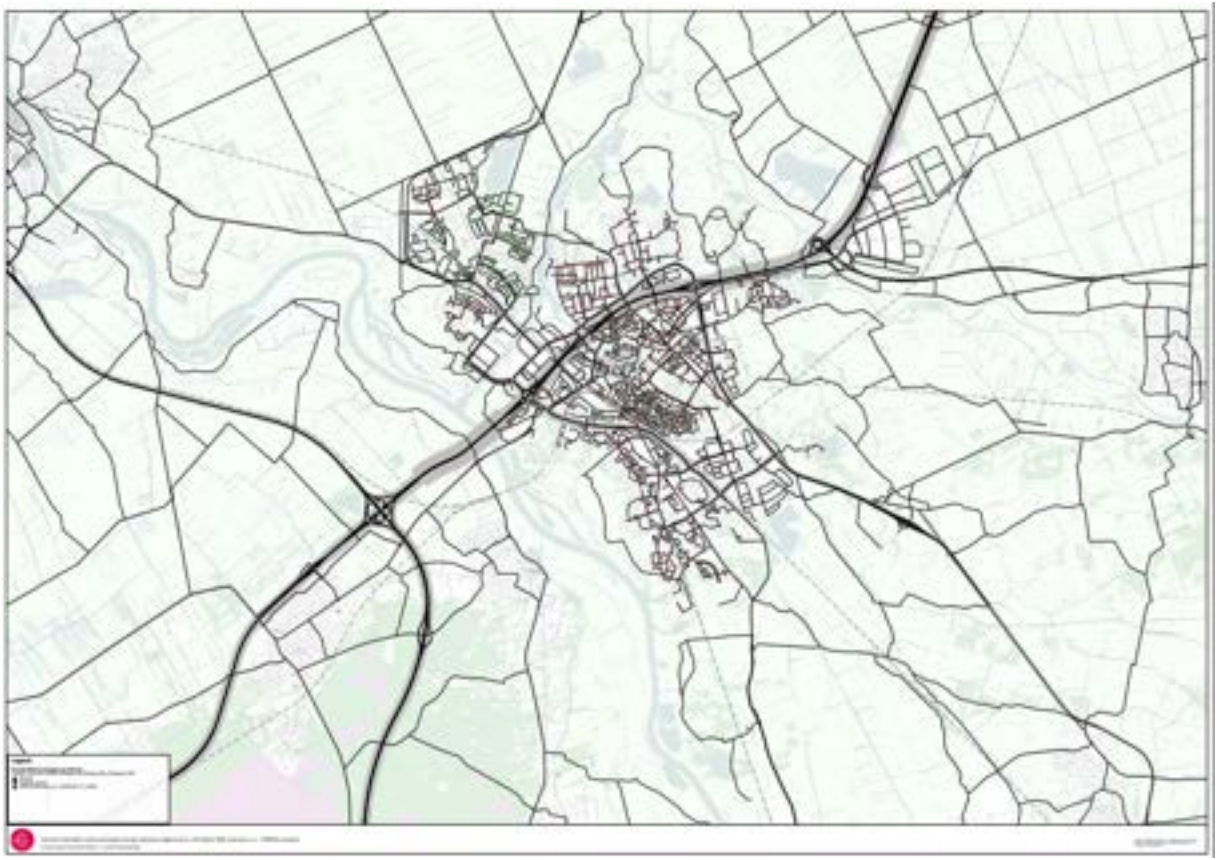
Opgaven

- Vraag naar woningen en bedrijventerreinen
- Mobiliteit: realisatie mobiliteitstransitie en ruimteclaim minimaliseren; aanpak verkeersveiligheid en vervoersarmoede
- Waterveiligheid: het ontwikkelen van een klimaat robuust watersysteem en ruimtelijke reserveringen voor waterveiligheid. Rekening houden met mogelijke overstromingen als gevolg van een hoogwaterpiek op de Sallandse Weteringen in combinatie met een langdurig gesloten keersluis;
- Natuur: stikstof en biodiversiteit

Alternatief 1

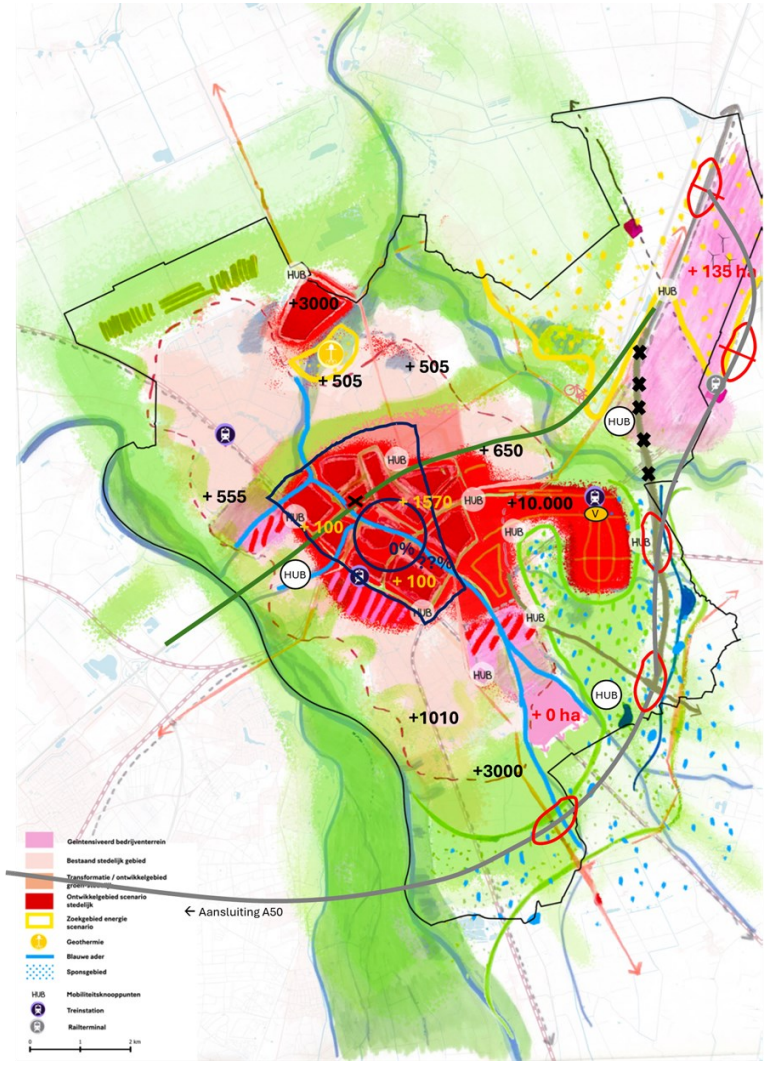
+ 5.000 woningen en + 2.500 arbeidsplaatsen (50 ha)

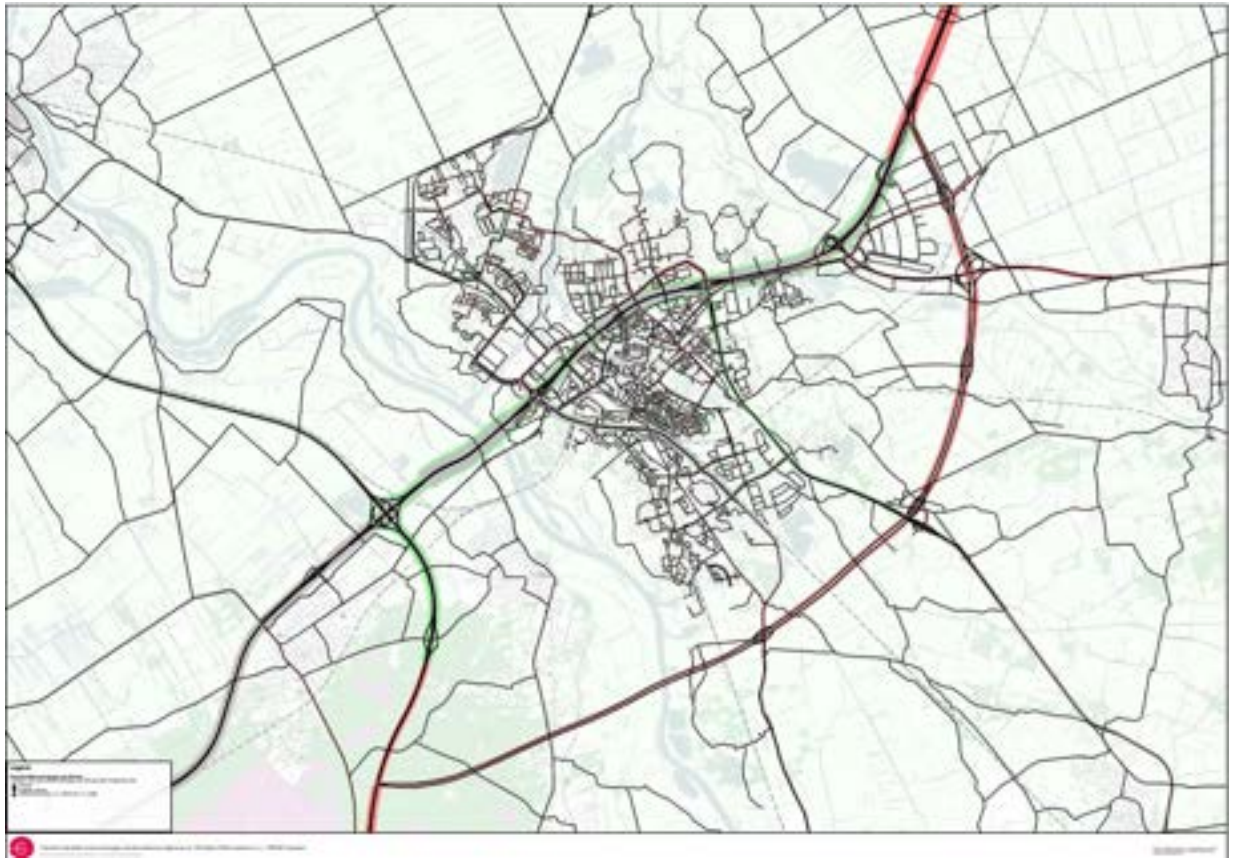

Alternatief 2

+ 19.700 woningen en + 20.000 arbeidsplaatsen (135 ha)

Tabel 6.1 Modal split en totaal aantal verplaatsingen (tussen haakjes verschil ten opzichte van referentiesituatie)

	Referentiesituatie 2040		Alternatief 1 (minimaal)		Alternatief 2 (maximaal)	
	intern	intern + in/uit	intern	intern + in/uit	intern	intern + in/uit
Auto	35 %	46 %	35 % (± 0 %)	46 % (± 0 %)	38 % (+3 %)	49 % (+2 %)
OV	2 %	7 %	2 % (± 0 %)	7 % (± 0 %)	7 % (± 0 %)	7 % (± 0 %)
Fiets	63 %	47 %	63 % (± 0 %)	47 % (± 0 %)	60 % (-3 %)	45 % (-2 %)
Totaal	**100 %**	**100 %**	**100 %**	**100 %**	**100 %**	**100 %**
Totaal aantal verplaatsingen	601.791 (= 100 %)	849.159 (= 100 %)	631.797 (= 105 %)	884.419 (= 104 %)	676.713 (= 112 %)	951.205 (=112 %)

Wonen – alternatief 1

Positief

- Toename van woningen + 5000 (appartementen) → doorstroming mogelijk

Negatief

- Mismatch tussen de nieuw gebouwde appartementen en de vraag naar grondgebonden (gezins)woningen
- Betaalbaarheid grondgebonden (gezins)woningen komt onder druk te staan

Wonen – alternatief 2

Positief

- Toename van woningen + 19.700 (appartementen in de binnenstad en grondgebonden woningen in groene stedelijke wijken) → gevarieerd woningaanbod voorziet in behoefte van starters, ouderen en gezinnen.

Negatief

- Betaalbaarheid onzeker en afhankelijk van marktontwikkelingen (vraag en aanbod)

Economie – alternatief 1

Positief

- Toename van 50 ha bedrijventerrein Marslanden → extra aantal hectares voor nieuwe bedrijfs- en kantorenlocaties
- Ratio arbeidsplaatsen en beroepsbevolking verandert niet → focus op dienstensector
- Voortzetting huidig agrarisch grondgebruik

Negatief

- Geen nieuwe grootschalige uitleglocaties: onvoldoende ruimte voor ruimte intensieve bedrijven zoals de maakindustrie en circulaire economie
- Beperkte tot geen toename werkgelegenheid voor middelbare en laaggeschoolde werknemers

Economie – alternatief 2

Positief

- Toename van 135 ha bedrijventerrein → het vergroten van het aanbod en diversifiëring in sectoren; voldoende ruimte voor ruimte intensieve bedrijven zoals de maakindustrie en circulaire economie
- Railterminal en ringweg→ verbetering bereikbaarheid en vestigingsklimaat

Negatief

- Beperking van agrarisch grondgebruik door uitbreiding van wonen en werken

Mobiliteit en bereikbaarheid – alternatief 1

Positief

- Station Zwolle Zuid → bereikbaarheid met het OV verbetert in Zwolle-Zuid

Negatief

- De modal split blijft hetzelfde, de auto blijft veelgebruikt
- Het wordt (iets) drukker over het hele netwerk, met meer druk op de bestaande knelpunten (toename congestie)
- Drukte op de grotere wegen leidt tot drukte op uitwijkroutes

Mobiliteit en bereikbaarheid – alternatief 2

Positief

- Gemotoriseerd verkeer: de bereikbaarheid neemt toe en aantal knelpunten neemt af door de toevoeging van de ringweg
- De afschaling van de Ceintuurbaan zal de verkeersveiligheid doen toenemen
- De bereikbaarheid per OV neemt toe door de toevoeging van twee stations

Negatief

- Vervoerskeuze: De modal split verandert: meer mensen kiezen de auto door nieuwe ringweg
- Groei huishoudens en arbeidsplaatsen → Het wordt nóg drukker over het hele netwerk, wat tot meer conflicten tussen modaliteiten kan leiden (verkeersveiligheid)

Aanbevelingen mobiliteit en bereikbaarheid

- Zorg voor goed voor- en natransport rondom de nieuwe stations
- Zorg dat de ontsluiting van de uitleglocaties (via alle modaliteiten) vanaf het begin op orde is
- Bedenk of een ringweg een gewenste maatregel is: deze zorgt weliswaar voor een betere ontsluiting voor gemotoriseerd verkeer (bedrijventerreinen) en een afschaling van de Ceintuurbaanzone, maar trekt ook nieuw verkeer aan.

Gezond en sociaal – alternatief 1

Positief

- Sociale veiligheid: toevoegen groen in openbare ruimte kan ontmoetingsplekken creëren
- Geluid en luchtkwaliteit: ondertunneling A28 → afname geluidshinder en verbetering luchtkwaliteit rond de A28

Negatief

- Omgevingsveiligheid: mogelijke risico's park boven A28 en woningbouwontwikkeling langs het spoor (basisnet)
- Geluid en luchtkwaliteit: extra druk op Ceintuurbaan → lokale toename geluidshinder en verslechtering luchtkwaliteit (versterkt door congestie)

Gezond en sociaal – alternatief 1

Positief

- Geur: geen wijzigingen in bronnen als houtstook of agrarisch grondgebruik

Negatief

- Geluid: nieuw station Zwolle Zuid → toename geluidshinder door railverkeer
- Luchtkwaliteit: toename congestie → verslechtering luchtkwaliteit

Gezond en sociaal – alternatief 2

Positief

- Sociale veiligheid: uitbreiding kan nieuwe kernen creëren met ruimte om te ontmoeten

Negatief

- Omgevingsveiligheid: +10.000 woningen bij Ceintuurbaanzone → personendichtheden nemen toe bij risicobronnen (buisleiding en basisnet spoor)
- Geur: Intensivering industrie → toename van uitstoot en geurhinder

Gezond en sociaal – alternatief 2

Positief

- Geluid en luchtkwaliteit: afname geluidshinder en verbetering luchtkwaliteit bij Ceintuurbaanzone

Negatief

- Geluid: toename geluidshinder en afname luchtkwaliteit door
  - afsluiten afrit A28-centrum en afschalen Ceintuurbaan → toename verkeer op ontsluitingswegen richting centrum
  - Intensivering industrie incl. transport
  - Twee nieuwe treinstations en railterminal → geluidshinder door railverkeer

Aanbevelingen gezond en sociaal

- Omgevingsveiligheid:
  - Blootgestelden en risicobronnen zoveel mogelijk scheiden
  - Zo min mogelijk functiemenging (pas op: vanuit sociale veiligheid weer wel positief volgens mij)

Aanbevelingen geluid

- Geluidswallen
- Wegen overkluizen/ondertunnelen
- Hubs aan stadsranden
- Randvoorwaarden stellen aan toegestaan type bedrijvigheid, bijv. milieucategorie (luchtkwaliteit, geur, geluid en trillingen) en nachtelijke verlichting (lichthinder)
- Afstanden aanhouden langs spoorwegen en rijkswegen (geluid en trillingen).

Aanbevelingen luchtkwaliteit

- bij herinrichting van wegen (snelheidsverlaging, vergroening), rekening houden met luchtkwaliteit (cumulatie van luchtverontreinigende stoffen door bomen, verhoudingsgewijs hogere emissies door rijgedrag) (luchtkwaliteit);
- gericht beleid op houtstook opstellen in gebieden waar dit een knelpunt vormt
- Zero emissie zone voor personenauto's of autovrije zones

Natuur – alternatief 1

Positief

- Mobiliteitstransitie (station Zuid – nabijheid-inbreiding) → reduceert verkeersbewegingen en beperkt stikstofuitstoot
- Ondertunneling A28 → meer ruimte voor biodiversiteit, afname versnippering

Negatief

- Oppervlakteverlies, versnippering en verstoring
- Toename inwoners → toename stikstofdepositie & recreatie
- Uitbreiding bedrijventerrein en transport → toename stikstofdepositie
- Windpark Haerst → aanvaringsslachtoffers, afname kwaliteit NNN-gebieden Haerst

Natuur – alternatief 2

Positief

- Natte teelt Mastenbroek → biedt ook kansen voor moerassoorten
- Uitbreiding van groen netwerk

Negatief

- Toename oppervlakteverlies, versnippering en verstoring
- Toename inwoners → toename stikstofdepositie & recreatie
- Uitbreiding bedrijventerrein en transport → toename stikstofdepositie
- Windpark Haerst → aanvaringsslachtoffers, afname kwaliteit NNN-gebieden Haerst
- Nieuwe ringweg A28-A50 → oppervlakteverlies, versnippering, verstoring, stikstofdepositie

Aanbevelingen Natuur

- Ondertunneling A28 biedt kansen voor biodiversiteit
- Ringweg is niet vergunbaar vanuit regel- en wetgeving natuur
- Locatie bedrijventerrein Hessenpoort in gebied van weidevogels is onwenselijk
- Beperk de recreatiedruk in natuurgebieden door zonering en geleiding;
- Onderzoek hoe het toevoegen van groen zoveel mogelijk kan worden aangemoedigd en zorg dat toegevoegd groen ook effectief een bijdrage levert aan leefgebied voor beschermde soorten en biodiversiteit in algemene zin.

Bodem, water en klimaat – alternatief 1

Positief

- Realisatie van 5.000 woningen binnen bestaand bebouwd gebied en netto toename van groen en waterberging
- Opwaarderen van het groenblauwe netwerk → leidt tot betere verdeling overtollig hemelwater, verhoogde waterberging door de stad en verkoeling

Negatief

- Waterbeheer gericht op maakbare en technologische oplossingen hebben beperkter impact dan maatregelen die passen binnen het natuurlijke systeem
- Ondertunneling A28 → lokale grondwateroverlast, risico op opdrijving en waterveiligheidsrisico door vollopen.

Bodem, water en klimaat – alternatief 2

Positief

- Natuurlijke systemen leidend bij alle (her)ontwikkelingen
- Ontwikkelen van een recreatief sponsbos (voldoende compensatie)
- Ceintuurbaanzone: geen negatieve locatie mits voldoende waterberging (meer ruimte meer parkachtige setting)

Negatief

- 19.700 nieuwe woningen, voorzieningen en uitbreiding bedrijventerrein toename verharding → infiltratiecapaciteit neemt af en hittestress neemt toe
- Natte teelt → beperkte waterbergende capaciteit

Aanbevelingen bodem, water en klimaat

- Om voor waterveiligheid vanuit de weteringen te zorgen is het van belang dat al bovenstrooms (buiten de gemeente Zwolle) wordt voorkomen dat er te veel hemelwater in de weteringen beland;
- Het samengaan van veel groen en parken in combinatie met de woningbouw opgave alleen binnen huidig bebouwd gebied vraagt om een flinke ruimte claim ten opzichte van de beschikbare gereserveerde ruimte. Is dit haalbaar?
- Sponsgebieden noodzakelijk voor waterveiligheid
- Een hittestress strategie voor de woonwijken, nu wordt alleen uitgegaan van de groene dooradering.

Landschap, cultuurhistorie en archeologie – alternatief 1

Positief

- Ondertunneling A28 met park → versnippering landschap tegengaan
- Geen uitleglocaties: behoud landschappelijke waarden

Negatief

- Uitbreiding bedrijventerrein Marslanden → toename verharding en verstoring landschap

Landschap, cultuurhistorie en archeologie – alternatief 2

Positief

- Natte teelt Mastenbroek → versterken landgebruik passend bij bodem
- Herontwikkeling Ceintuurbaanzone: aantrekkelijkheid nieuwe stadsdeel

Negatief

- Nieuwe ringweg A28-A50 → versnippering landschap
- Nieuwe uitleglocaties en uitbreiding bedrijventerrein → toename verharding en risico op verstoring landschap (weidevogelgebied)

Aanbevelingen – must

1. Reserveer voldoende ruimte voor waterberging in het centrum en in het buitengebied om waterveiligheid te borgen (toon dit aan)
2. Neem maatregelen bij verdichting rondom stations en ondertunneling A28 om veiligheidsrisico's te verlagen en hinder te minimaliseren afkomstig van geluid en luchtkwaliteit
3. Vermijd de Natura2000-gebieden bij de eventuele inpassing van een ringweg – niet vergunbaar
4. Vermijd weidevogelgebied bij Hessenpoort – onwenselijk

Algemene aanbevelingen

- Zorg voor duidelijke verschillen tussen het voorgenomen beleid en de referentiesituatie op de thema's: energie en circulariteit, groen, gezond gedrag en stikstof
- Benoem doorwerking omgevingsvisie in bijvoorbeeld programma's
- Benoem welke keuzes door schaarse ruimte anders worden opgepakt (waterveiligheid versus verdichting)
- Ontwikkel een integrale visie voor het buitengebied met daarin aandacht voor recreatie, ruimtelijke kwaliteit, natuur en economie

www.witteveenbos.com

From: 5.1.2e " <5.1.2e @zwolle.nl>
Sent: 9/19/2024 3:18:45 PM
To: 5.1.2e 5.1.2e " <5.1.2e @zwolle.nl>
Cc: 5.1.2e " <5.1.2e @zwolle.nl>, 5.1.2e " <5.1.2e @zwolle.nl>
Subject: professionaliseren programmamanagement (historische lijn)

Hoi 5.1.2e,
Heb even zitten “spitten” in eerdere stukken.

Professionaliseren programmamanagement

Als het gaat om het professionaliseren van programmamanagement dan lijkt het goed om te beginnen met ambitie die al stamt uit 2018. Zie bijgevoegd document waarmee het MTZ heeft ingestemd. Het stuk heb ik eerder ook naar 5.1.2e gestuurd per mail. 5.1.2e en 5.1.2e zijn hierop te bevragen. Er is ook een interessante presentatie beschikbaar uit juni 2018 waarbij ingegaan wordt op het verschil tussen portfolio, programma, project en procedure management, programmabeheersing en thematische en gebiedsprogramma’s. In de presentatie staan veel bevindingen die nog steeds actueel zijn. De presentatie heb ik fysiek, mogelijk heeft 5.1.2e of 5.1.2e de presentatie voor 5.1.2e en jou online? Ik kan het fysieke exemplaar in ieder geval volgende week delen.

Trainingen in het kader van “De klus bepaalt de aanpak”

In het kader van “De klus bepaalt de aanpak” zijn er interne trainingen beschikbaar voor projectmanagement, procesmanagement maar (nog) niet voor programmamanagement. In een werkoverleg is eerder (meer dan een jaar geleden) gesproken om hieraan ook een training programmamanagement toe te voegen maar hieraan is nog geen vervolg gegeven. Als het gaat om de opleidingen c.q. methodieken die door de gemeente Zwolle worden omarmd, gerelateerd aan programmamanagement, dan gaat het over:

- MSP (basis en foundation)
- Programmatisch creëren (5.1.2e)
- Programmasturing (VPNG)

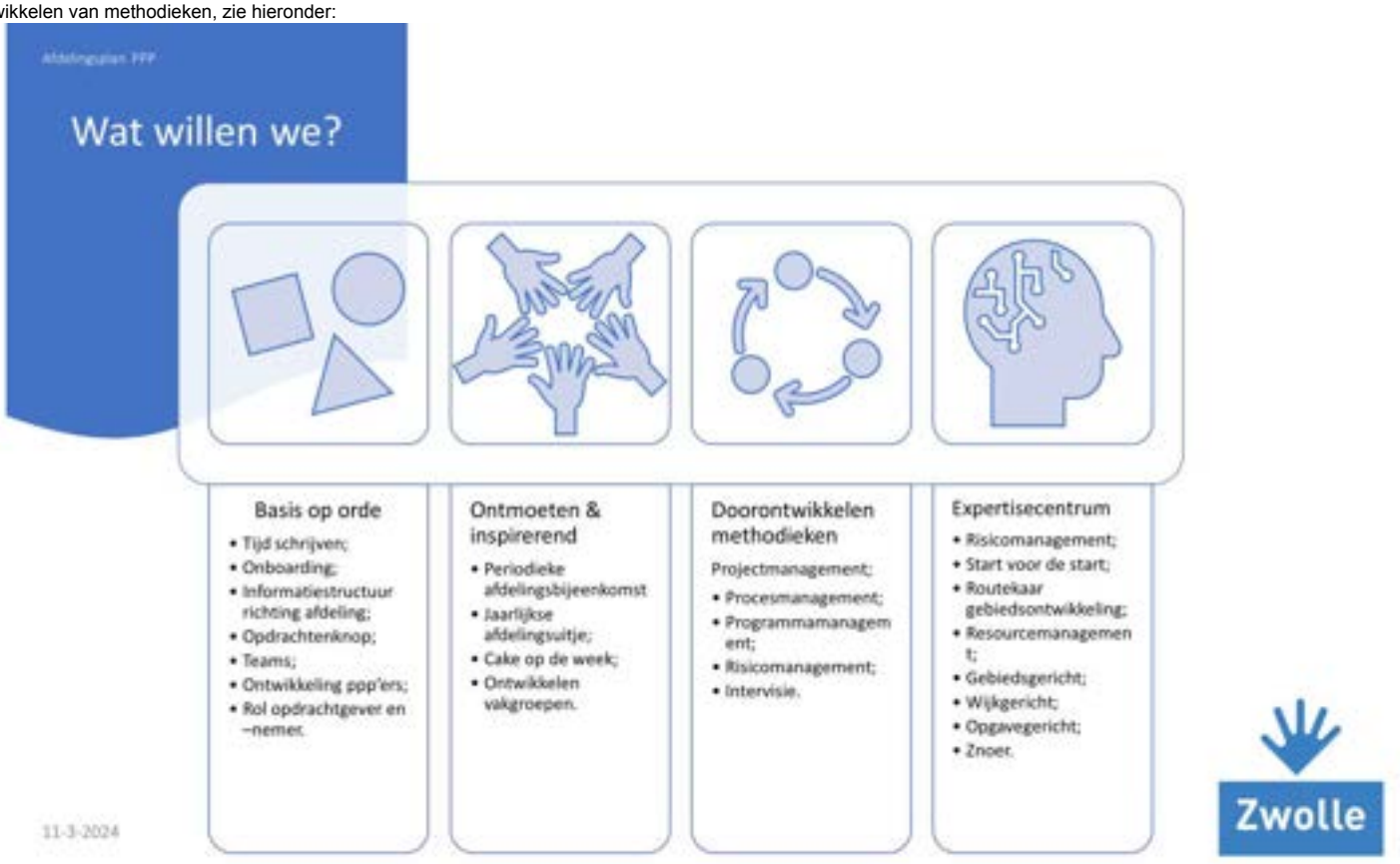
Werksessie programmamanagers 5 december en afdelingsplan PPP

Zie bijgevoegde slides met oogst en afspraken van de werksessie met programmamanagers op 5 december (niet gebiedsgericht) en het concept-implementatieplan voor PPP. Als doelstellingen voor PPP worden in het (concept)plan beschreven:

• Het leveren van een bijdrage aan de strategische en programmadoelen van de gemeente.

• Het zijn van een aantoonbaar betrouwbare partner voor anderen in programma’s projecten en (gebieds)processen participerende medewerkers en organisaties.

• Het realiseren van een voor de gemeente Zwolle eigen programma-, project, en procesmanagement methode, die gedragen wordt door de medewerkers en die zich goed verhoudt tot gebiedsgericht werken en de opgaven in Zwolle en uiteraard past in nieuwe wetgeving en in de prioritering van de gemeente. Er is ook aandacht voor het doorontwikkelen van methodieken, zie hieronder:

Overleg volgende week

Verzoek: wil je voor het overleg dat we hebben afgesproken voor volgende week woensdag svp nog een Outlook-uitnodiging versturen met een link naar teams?
Alvast bedankt!
Enne… eerder gebruikte 5.1.2e de woorden “uniformeren en standaardiseren”, de toevoeging van het woord “standaardiseren” is nog wel een mooie.
Tot volgende week!
Groetjes, 5.1.2e

Legenda toegepaste uitzonderingsgrondslagen

In dit document zijn gegevens definitief geanonimiseerd op grond van:

Wet	Artikel	Omschrijving	Pagina's
Wet open overheid	Art. 5.1 lid 2 sub e	De eerbiediging van de persoonlijke levenssfeer	1

Concept Implementatieplan en werkplan 2024 afdeling *PPP*

1. Inleiding

De stad en regio Zwolle zijn sterk aan het groeien. Dit betekent een forse ontwikkelopgave voor de gemeente. De investeringen in wonen, mobiliteit en verduurzaming nemen aanzienlijk toe. Ook in de bestaande stad nemen de vraagstukken aan intensiteit en complexiteit toe. De ontwikkelopgaven zorgen ook voor een extra opgave voor de bestaande stad.

De noodzaak tot meer samenhang en afstemming wordt groter. Niet alleen binnen de afdelingen die zich bezighouden met de fysieke vraagstukken, ook tussen deze afdelingen en de afdelingen die zich bezighouden met sociale en bedrijfsvoeringvraagstukken. Het is van groot belang meer samenhang en uitvoeringskracht te gaan organiseren en daarop te gaan sturen. In een gedeelte van het Fysieke Domein is in 2022 door Collegamento een onderzoek uitgevoerd gericht op de wijze waarop binnen Zwolle de effectiviteit van de afdelingen (toekomstbestendigheid) in termen van sturing en inrichting, werkwijze, manier van samenwerken en professionaliteit (kwaliteit) vergroot kan worden, aansluitend bij de ontwikkelingen waar de stad voor staat.

Op basis van het onderzoeksrapport van Collegamento heeft de directie een besluit genomen over de nieuwe organisatiestructuur van het fysieke domein. Hierbij is in de Afdeling, Project-, Programma-, en Procesmanagement (hierna PPP) een aantal wijzigingen in de structuur doorgevoerd.

De essentie van de wijzigingen is dat de afdeling door één, in plaats van twee hoofden wordt aangestuurd en vier nieuwe teams en een stafbureau ontstaan. Een deel van de medewerkers wordt geplaatst in de nieuwe afdeling Stadsingenieurs. De nieuwe teams en het stafbureau zijn evenwichtig opgebouwd en toekomstbestendig.

In dit implementatieplan worden de aanpassingen op hoofdlijnen uitgeschreven. Met het schrijven van dit plan bestaat nog geen afgerond beeld. De opdracht voor een zorgvuldige implementatie ligt bij het afdelingshoofd. Samen met de teamleiders worden onderdelen zoveel mogelijk ook samen met de medewerkers uitgewerkt. Voor het management van de afdeling is het plan hét instrument om te sturen op het realiseren van de opgave voor 2024 en verder.

Als bijlage bij dit plan is een meer concrete uitwerking voor 2024 gevoegd die ook is besproken met de afdeling.

2. Structuur

De afdeling PPP ziet er als volgt uit:

Het afdelinghoofd geeft leiding aan het MT PPP bestaande uit drie teamleiders en tevens aan de programmamanagers. Er zijn drie (parttime) teamleiders. Eén teamleider stuurt de project- en procesmanagers aan, één teamleider de projectmanagers gebiedsontwikkeling en het stafbureau en één teamleider de programma en projectsecretarissen en assistenten. Het afdelingshoofd en twee teamleiders hebben daarnaast ook taken als ambtelijk opdrachtgever / projectmanager. De afdeling wordt ondersteund door drie parttime management assistenten.

3. Positionering, missie en visie

In Zwolle hebben we de volgende missie:
Zwolle is een bloeiende stad met ambities. Samenwerken en ondernemerszin zitten in onze genen. We gaan voor kansen en vooruitgang voor iedereen. Iedereen doet ertoe en iedereen doet mee in onze stad én in onze organisatie. We vinden het belangrijk dat we samen tot resultaten komen en onze beloften waarmaken. We maken verschil daar waar het telt: in de samenleving. We maken het verschil mét de stad en inwoners.

Hieruit volgt de visie voor de organisatie:

Wij zijn een flexibele, omgevingsbewuste en toekomstbestendige netwerkorganisatie (verbonden en wendbaar) die integraal werkt aan de opgaven in de stad.

Dit doen we vanuit de kernwaarden *vakmanschap, verantwoordelijkheid, verbinding en vertrouwen.*

Om onze visie uit te voeren zullen we in beweging moeten komen en stappen zetten om beter voorbereid te zijn op wat de Zwolse groei en maatschappelijke transities van ons vragen. Belangrijkste onderwerpen hierbij zijn basis beter op orde, programmeren & prioriteren en leiderschap, sturing, uitvoeringskracht.

Hierop houden we focus en sturing door te werken met vijf concerndoelen:
- Leren programmeren en prioriteiten.
- Versterken van de integraliteit.
- Versterken van de uitvoeringskracht.
- Continu leren en ontwikkelen.
- Versterken gezamenlijk leiderschap.

De medewerkers van de afdeling PPP werken vanuit deze missie en visie integraal samen aan een bloeiende en leefbare stad.

Voor bestuur en organisatie van de gemeente Zwolle is PPP dé afdeling, die benodigde diensten levert ten behoeve van het organiseren en realiseren van maatregelen en inspanningen om de doelstellingen van de gemeente te kunnen bereiken.
De afdeling PPP is daarmee opdrachtnemer voor nagenoeg alle investeringen binnen de gemeente Zwolle ten behoeve van ontwikkelingsactiviteiten en een beperkt deel van activiteiten in de exploitatie.

De doelstellingen voor PPP zijn:

- Het leveren van een bijdrage aan de strategische en programmadoelen van de gemeente.
- Het zijn van een aantoonbaar betrouwbare partner voor anderen in programma's projecten en (gebieds)processen participerende medewerkers en organisaties.
- Het realiseren van een voor de gemeente Zwolle eigen programma-, project, en procesmanagement methode, die gedragen wordt door de medewerkers en die zich goed verhoudt tot gebiedsgericht werken en de opgaven in Zwolle en uiteraard past in nieuwe wetgeving en in de prioritering van de gemeente.

4. Strategie en ontwikkelopdracht

Een groot deel de organisatie van de gemeente Zwolle is voor PPP klant in het programmatisch, projectmatig en procesmatig werken. Dit is nieuw, tot voor kort kwam het werk vrijwel uitsluitend voort uit het fysieke domein. De wens is om de organisatiebrede sturing in te richten op twee pijlers: Lijnsturing in de afdelingen en via ambtelijk opdrachtgeverschap. Onderdeel van de implementatie is het nader uitwerken van de sturing voor PPP in relatie tot de organisatie.
Het management van PPP merkt dat de organisatie ons steeds beter weet te vinden en gebruik wil maken van onze expertise. Dit is ook overeenkomstig de gewenste ontwikkeling om niet alleen het fysieke domein, maar de hele organisatie te bedienen. Echter, dit zorgt er ook voor dat de druk op de medewerkers verder toeneemt. Dit maakt dat sprake is van een serieus capaciteitsprobleem, waarover continu gesprek binnen het MT van PPP en met de medewerkers nodig is over hoe het er nu mee staat en wat er nodig is. Tegelijkertijd wordt waargenomen dat de benodigde capaciteit door beoogde opdrachtgevers niet (altijd) tijdig wordt geagendeerd. De tendens is: 'Vandaag vragen, morgen leveren'. Tot slot wordt regelmatig capaciteit gevraagd, en vanwege de dienstverlenende instelling ook meestal geleverd, die niet per se betrekking heeft op projecten, programma's of processen, maar eerder een lijnactiviteit betreft. Dat leidt soms tot ingewikkelde situaties.

Overall overzicht, inzicht en sturing op project, programma en vooral portfolio niveau is nodig. Grip op het geheel van projecten en programma's en op de capaciteit wordt gemist. Het is essentieel om, juist met de grote ambities van Zwolle en de navenante toename van het aantal opgaven, programma's en projecten te kiezen tussen wat we willen, wat we kunnen en wat we vervolgens gaan doen en niet doen. Kiezen waar je de schaarse mensen en middelen voor inzet met duidelijke verantwoordelijkheden. Portfoliomanagement is hierbij een hulpmiddel. 'Portfoliomanagement is het continu vaststellen van de optimale balans tussen activiteiten en het gebruik van de (schaarse) middelen, om de strategische doelstellingen van de organisatie te bereiken'. Duidelijkheid over wie, wat, hoe, waar en wanneer zorgt voor overzicht van het geheel aan projecten en programma's. Wellicht te beginnen in het fysieke domein, maar ontegenzeggelijk ook voor de overige onderdelen van de organisatie. Concernsturing, ambtelijke opdrachtgevers, financiën en PPP trekken hier samen in op, met een brug naar bestuur en de rest van de organisatie. In het licht hiervan is evident dat ook programmabeheersing, risico management en monitoring, waar het stafbureau van PPP mee belast is, verder worden ontwikkeld.

5. Cultuur

De inrichting van een organisatie is een ding, het succesvol zijn als afdeling vraagt ook nog wat anders. Houding en gedrag, de cultuur van een organisatie is hierbij minstens zo belangrijk. Cultuur gaat vooral om hoe we met elkaar om willen gaan. Naast de ontwikkeling van cultuur binnen de eigen afdeling zullen we ook uitvoering geven aan eventuele initiatieven op concernniveau die voortkomen uit de cultuur aspecten die in het concernplan van de directie zijn benoemd:

- Wees duidelijk in wat je doet en wat je (nu) niet doet.

- Zoek actief verbinding met collega's en partners in de stad en informeer collega's. over voortgang en ontwikkeling.
- Sta open voor feedback.
- Geef aan wat belangrijk is om jouw werk goed te doen.
- Ontwikkel en leer continu.
- Toon leiderschap waarbij je om hulp vraagt als dat nodig is.
- Toon lef om mensen aan te spreken op het nakomen van hun afspraken en hun gedrag.

PPP sluit aan bij de concernbrede acties. Tegelijkertijd vraagt de nieuwe teamindeling op de afdeling ook een verandering en teamontwikkeling. Cultuur is daar uiteraard ook een onderdeel van.
We streven naar een cultuur waarbij we ons allemaal bewust zijn dat we met onze eigen functie bijdragen aan de doelen van de afdeling en de organisatie. Daarom investeren we in de samenwerking met collega's in het team en uit andere teams en delen van de organisatie en zoeken we samen naar oplossingen als het even niet lekker loopt. We hebben een lerende houding en die laten we zien door mee te bewegen met ontwikkelingen en eerlijk te zijn in de fouten die we maken. We merken dat onze opgaven in complexiteit toenemen. We hebben daarom oog voor de waarde eenvoud. Het helpt om tot de essentie te komen, complexiteit te ontwarren, heldere oplossingen te vinden en doelmatig en effectief te werken. We respecteren concernkaders, huisregels en handelen naar de vuistregels integriteit. Last but not least streven we ernaar dat we ons werk met plezier doen en dat stralen we uit. We zien om naar elkaar.

In 2024 wordt in elk geval de 'Cake op de week' heringevoerd, worden ten minste 4 momenten voor de hele afdeling gepland voor het delen van informatie en kennis, inspiratie en informele activiteiten. Voor 2024 wordt, mede op verzoek van de medewerkers, onderzocht of een intervisie traject kan worden opgestart.

6. Medewerkers

Voor de medewerkers heeft de nieuwe organisatiestructuur geen gevolgen voor hun functie en hun werkzaamheden. De medewerkers zijn samen met de leiding van de afdeling uiteraard de pijlers van het realiseren van de hierboven beschreven cultuur en ontwikkelopdracht.

Speerpunt voor 2024 is het uitvoeren van een strategische personeelsplanning. De urgentie is er omdat de SPP mede een antwoord moet geven op een aantal knelpunten die een belemmering vormen voor de uitvoering van het werk en een risico vormen voor het realiseren van de ambities van de gemeente. Het gaat hierbij om:

- Uitstroom (onder meer als gevolg van leeftijd).
- Agenderen van benodigde capaciteit.
- Moeilijk vervulbare functies.
- Snelle groei van de omvang van de afdeling.
- Arbeidsmarktkrapte/arbeidsvoorwaarden.
- Hoge inhuur. De hoge inhuur levert problemen op. De span of control wordt groter (ook groter dan zichtbaar is). Het contracteren, inwerken en afscheid nemen van tijdelijke collega's levert voor management en medewerkers veel extra werk op. Het gebrek aan structurele formatie voor structureel werk wordt niet zichtbaar. Expertises die onmisbaar zijn, maar niet in vaste bezetting aanwezig.

7. Leiderschap

Binnen Zwolle werken we aan gezamenlijk en eenduidig leiderschap en heldere sturing om onze uitvoeringskracht te vergroten. Binnen de organisatie sturen we vanuit de lijn en via ambtelijk opdrachtgeverschap. We nemen de leidende principes binnen de gemeente Zwolle als uitgangspunt:

- we sturen samen op het geheel.
- we hebben visie, brengen focus aan en handelen daarnaar.
- we zijn nabij, sturen op werk en ontwikkeling en hebben aandacht voor het welzijn van de medewerkers.
- we blijven ons leiderschap ontwikkelen.
- we zijn open eerlijk en duidelijk. We kunnen rekenen op elkaar.

Deze principes zijn van toepassing bij zowel leiderschap in lijnsturing als wanneer het gaat om ambtelijk opdrachtgeverschap. Bij leiderschap gaat het ook om persoonlijk leiderschap. Dit komt terug onder het kopje cultuur.

Afdelingshoofd

Het afdelingshoofd is er voor de vertaling van concernbeleid naar afdelingsbeleid (relevantie herkennen), het opstellen van de visie en de jaarplannen (korte en lange termijn) en het zorgen voor draagvlak van dit beleid en juiste prioritering. De volgende drie managementrollen worden ingevuld door het afdelingshoofd:

- Strategisch management: zorgt voor richting, inclusief het vertalen van de ambities naar concrete doelen en activiteiten
- Verandermanagement: zorgt voor beweging, het proactief inspelen op nieuwe ontwikkelingen en het zorgen voor innovatie
- Relatiemanagement: zorgt voor verbinding, het opzetten en onderhouden van de relaties met partners en het bredere netwerk in de stad en de regio en het zorgen voor verbinding tussen de afdelingen en teams binnen de gemeente.

Teamleider

De teamleider is de meest nabije leidinggevende voor de medewerker en is verantwoordelijk voor mens, middelen en resultaat. De volgende drie managementrollen worden ingevuld door de teamleider in samenspel met de medewerkers:

- Talentmanagement: zorgt voor *ontwikkeling,* sturen op en investeren in de expertise, talenten en het (on)gewenst gedrag van de medewerkers
  (Geeft (inhoudelijk) feedback en zorgt voor professioneel vangnet/rugdekking)
- Resultaatmanagement: zorgt voor *resultaat,* het maken, uitvoeren, monitoren en waar nodig bijsturen van prestatieafspraken en daar verantwoording over afleggen.
  (Capaciteiten en bezetting en financieel rendement van het team), hiervoor is een goed werkend systeem van cruciaal belang.
- Continuïteitsmanagement: zorgt voor *stabiliteit,* het garanderen van de kwaliteit van de dienstverlening en het voortbestaan van de organisatie.

Bij PPP zijn zowel het afdelingshoofd als twee teamleiders nieuw in hun functie en/of in de organisatie. In 2024 zal daarom extra aandacht uitgaan naar teambuilding van het nieuwe managementteam PPP. Het afdelingshoofd is voor de strategische vraagstukken (ook organisatie breed) en de verbinding over de afdelingen heen. Dat betekent niet dat het afdelingshoofd geen oog voor de medewerkers heeft. Integendeel, de groep mag rekenen op betrokkenheid, en belangstelling.

De focus voor het management van de afdeling zal liggen op de ontwikkeling van de eenheid, de nieuwe teams en de medewerkers en het tijdig leveren van de afgesproken resultaten aan opdrachtgevers en de borging van de kwaliteit. Het management gaat voorop in het uitdragen van successen en vervult de voorbeeldrol. Vanuit de rollen nemen de leden van het management initiatief voor verbetering en zorgen voor een goed en relevant netwerk. En last but not least wordt bijgedragen aan een goede werksfeer en tijd voor ontspanning en relativering, waar mogelijk met een dosis humor.

8. Middengebied

In het middengebied gaat het om afdelingsoverstijgende onderwerpen en over het verbinden van de verschillende beleidsterreinen en raakvlakken tussen de werkvelden. Het gaat over de integraliteit van beleidskeuzes en hoe deze doorwerken. Zowel in de ketensamenwerking als bij gebiedsgericht werken.
Medewerkers hebben dagelijks te maken met problemen in de keten en weten dan niet wie ervan is. Het middengebied gaat ook over structuur, al is dat niet de (enige) oplossing. De aard van de onderwerpen in het middengebied vraagt om het leggen van goede verbindingen tussen strategie, tactisch en operationeel.

Hoewel de structuur op zichzelf geen garantie is voor een goede werking van het middengebied, is deze wel nodig om te sturen op het middengebied. Deze sturing vraagt inzet en aandacht van alle afdelingshoofden en teamleiders In het NT Fysiek is een keuze gemaakt om in 2024 een viertal sporen prioriteit te geven en daar (een) trekker(s) voor te benoemen:

- Versterken gebieds- en wijkgericht werken door 5.1.2e 5.1.2e zal vanuit zijn rol als ambtelijk opdrachtgever extra inzet plegen om de pilots uit het PvA gebieds- en wijkgericht werken met succes uit te voeren.
- Uitvoeren van de onderzoeken naar de afdelingen Leefomgeving en Mobiliteit en de afdeling Ruimte en Economie. Ook wordt gekeken naar de vergelijkbare vraagstukken bij de afdeling Maatschappelijke ontwikkeling. Trekkers: 5.1.2e 5.1.2e, 5.1.2e, 5.1.2e en 5.1.2e
- Versterken van uitvoeringsgericht beleid om de uitvoerbaarheid, de praktische uitvoering te waarborgen van beleid en beleidsdoelstellingen. Het zorgen dat bij het opstellen van beleid de expertise van de uitvoering wordt betrokken. Hier wordt ook verbinding gelegd naar 5.1.2e (Sociaal Domein). De eerste stap is het opstellen van een opdrachtformulering voor de zomer. Trekkers: 5.1.2e 5.1.2e 5.1.2e, 5.1.2e en 5.1.2e
- Vormgeven van de optimale verbinding en samenwerking tussen de afdelingen. Hierbij gaat het om het vertalen van de gevolgen van de nieuwe organisatiestructuur op de (keten)samenwerking tussen de afdelingen. 5.1.2e, 5.1.2e en 5.1.2e zijn de trekkers. Ook hier beginnen we met het formuleren van een heldere opdracht voor komende zomer.

Bij het vormgeven van het middengebied zijn cultuur, houding en gedrag cruciale aspecten. Deze zijn dan ook onderdeel van de opdrachten.

9. Afstemmingsmomenten

Er is wekelijks een MT PPP overleg. De ene week gaat het gedurende twee uur over de bedrijfsvoering, de borging van integratie en kennisdeling. De Hrm-adviseur en de adviseur bedrijfsvoering worden betrokken bij het MT overleg. De andere week komt het MT PPP een uur bij elkaar om actualiteiten te delen en de planning door te nemen. Zo ziet en spreekt het MT elkaar elke week.
Hét kenmerk van PPP is dat de afdeling werkt voor het hele concern en dus voor verschillende opdrachtgevers. Dit betekent dat het belangrijk is om door middel van maatwerk in de teams en vakgroepen te zorgen voor verbinding, het op orde houden van de uniformiteit en kwaliteit en het bespreken van de werkverdeling/planning. De teamleiders maken daar met de teams afspraken over. Waar dit al goed functioneert wordt dit vanzelfsprekend gewoon gecontinueerd.

Daarnaast heeft het afdelingshoofd met iedere teamleider een persoonlijk afstemmingsoverleg voor verdiepende gesprekken over de (actuele) ontwikkelingen in de teams. De frequentie kan variëren en wordt in onderlinge afstemming vastgesteld.

Binnen het fysiek domein is een tweewekelijks MT waarbij ook afdelingsbrede aangelegenheden worden besproken.

10. Systemen en processen

Het is urgent dat er een planning van financiën, capaciteit, programma's, projecten en andere activiteiten komt, waarmee gestuurd en geprioriteerd kan worden in de afdeling en over de afdeling heen (portfoliomanagement). Met een grote concernbrede langjarige ambities en (gebieds) programma's en projecten en een enorme investeringsagenda en een afdeling als PPP als motorblok van een de gemeente is portfoliomanagement, of iets dat daar veel op lijkt, onontbeerlijk. Naast en goede governance en processen op orde zijn aanvullende tools nodig, die naar alle waarschijnlijkheid verder gaan dan Excel en PowerPoint.

Waar al mee gestart is, maar verdere vervolmaking voor PPP nog aan de orde is, betreft:

- De opdrachtenknop.
- Een afdelingspagina op intranet.
- Het samenvoegen/onderbrengen van teams in Sharepoint.
- Tijdschrijfsysteem.

11. Huisvesting

PPP heeft geen issue in de huisvesting. De huidige ruimte inclusies de projectruimtes, op het stadskantoor en enkele externe locaties volstaan. De beschikbare faciliteiten helpen om goed te kunnen samenwerken. Na consultatie van de afdeling blijkt dat een behoefte bestaat om de ruimte feitelijk wat meer te kunnen inrichten/ gebruiken ten behoeve van de onderlinge verbinding en samenhang. Dit speelt vooral bij mensen die nog niet lang werken bij de gemeente. Aandachtspunt is daarnaast dat voldoende overlegruimte beschikbaar blijft.
Het uitgangspunt is dat je bent daar waar het werk je nodig heeft. We vragen flexibiliteit. Thuiswerken is geen doorslaggevende reden om niet te komen voor een overleg en ook afhankelijk van de behoefte van het team en de omgeving.

12. Participatie en Communicatie

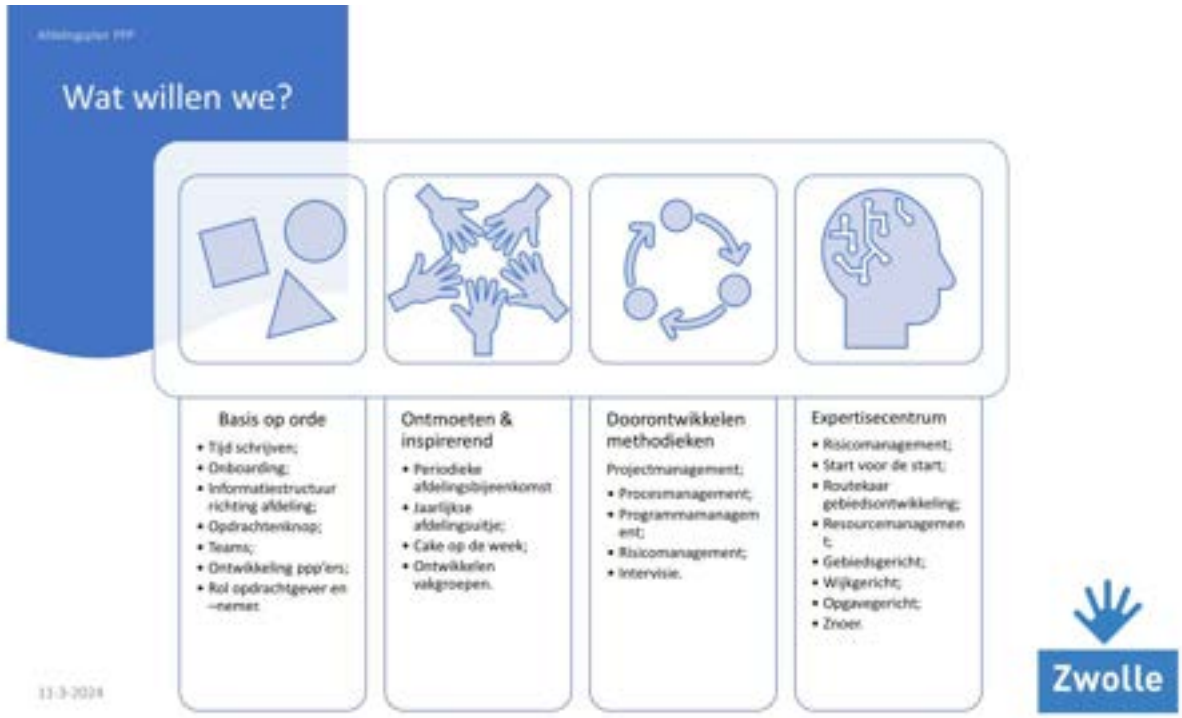
De communicatie gebeurt vanuit het MT PPP en verloopt voornamelijk via de teamoverleggen en de vakgroepen. Daar wordt steeds de voortgang besproken. De eerste afdelingsbijeenkomst heeft op 7 maart 2024 plaatsgevonden met een sessie over het jaarplan en de activiteiten voor 2024, ook in het kader van het implementatieplan. Dat was nuttig en plezierig krijgt een vervolg.

13. Organisatie, planning, monitoring en evaluatie

De start is formeel op 1 april 2024. Omdat de inrichting van PPP feitelijk al eerder is voltooid is PPP al wat eerder aan de slag gegaan. Dat gebeurt 'on the job' in het MT PPP, in de teams en tijdens de afdelingsbijeenkomsten in 2024, in samenhang met de sturing van uit de organisatie. Uitgangspunt is dat, naast het reguliere werk, de tijd wordt genomen om te implementeren. Voor de prioriteiten voor 2024 wordt denk- en doekracht vanuit de afdeling gezocht. Het vraagstuk van de sturing van de organisatie in opgave, programma en projectgericht werken wordt opgepakt in samenspraak met de concernstaf en de directie. Op gezette momenten zal een terugkoppeling plaatsvinden in het MT Fysiek.

Bijlage 1 Nadere uitwerking plan 2024 voor PPP

Legenda toegepaste uitzonderingsgrondslagen

In dit document zijn gegevens definitief geanonimiseerd op grond van:

Wet	Artikel	Omschrijving	Pagina's
Wet open overheid	Art. 5.1 lid 2 sub e	De eerbiediging van de persoonlijke levenssfeer	6

Werksessie positionering programmamanagement

Afdeling PPP

Stellingen, oogst en afspraken

Zwolle

6 december 2023, 5.1.2e **en** 5.1.2e

Achtergrond en doel

Achtergrond

- Sinds het voorjaar van 2023 is er een vakgroep programmamanagers (niet-gebiedsgericht) met een maandelijks vakoverleg.
- Bij de directie is de wens om beter te sturen op de interactie tussen thema's, gebiedsontwikkelingen en beleid.
- Hiervoor is (o.a.) professionalisering van programmamanagement nodig.
- Een goede positionering van programma management is hiervoor wenselijk
- Daarnaast is belangrijk om na te denken over kennisdeling en groepsvorming van de programmamanagers.

Doel van vandaag

- Het komen tot (een eerste aanzet) een visie op programmamanagement → waar willen we over 5 jaar staan met programmamanagement in onze organisatie, ten aanzien van sturing, kennisdeling

Oogst

Wat verstaan we onder een programma?

Een programma kan uit meerdere projecten bestaan, maar ook uit activiteiten. Het gaat erom dat de activiteiten en projecten met elkaar samenhangen. Het programma richt zich niet op het behalen van resultaten (dat gebeurt in de projecten en activiteiten), maar op het realiseren van effecten. Een ander aspect van een programma is dat het gericht is op een organisatieverandering op gang brengen die de lijnorganisatie niet zelf kan realiseren.

Wat verstaan we onder programmamanagement?

Liever spreken we van een programmatische aanpak. Dat is een manier om een programma te leiden, bijvoorbeeld volgens de methodiek van programmatisch creeren (5.1.2e . Deze aanpak is gericht op beweging, met focus op doel, recht doend aan de dynamiek in een organisatie/omgeving en het organiseren van processen.

Het woord ‘programma’ wordt vaak gebruikt als benaming voor een set activiteiten gericht op één of meerdere doelen. Denk aan een uitvoeringsprogramma met een eigen financiering.

Wanneer is een opgave of klus geschikt om op te pakken als programma?

Een programma is geschikt om effecten te bereiken waar nog geen gebaande paden voor zijn. Het gaat om complexe opgaven die meerdere portefeuilles beslaan met een grote politieke ambitie en waar mensen vanuit meerdere afdelingen voor een groot deel van hun tijd samen aan werken.

Wanneer kies je niet voor een programma?

Als de lijnorganisatie zelf in staat is om een opgave of de uitvoering van activiteiten te organiseren, is een programmaorganisatie niet nodig. Het is belangrijk om eerst te kijken wat de lijn zelf kan doen. Een programma kan ook een tijdelijke ondersteuningsvorm zijn om een multidisciplinaire aanpak te organiseren.

Afspraken 5 december 2023

- 5.1.2e en 5.1.2e bereiden samen met 5.1.2e een sessie voor over de wisselwerking tussen thema's en gebiedsprogramma. We gaan dan in gesprek over de ideale situatie.
- 5.1.2e, 5.1.2e en 5.1.2e bereiden daarna een sessie voor over ons ambitieniveau (tav programmamanagement in de organisatie) en onze visie op programmamanagement (waar willen we over vijf jaar staan).
- We willen een keer per maand een uur reserveren voor teamoverleg. Dit uur kan benut worden voor intervisie.
- 5.1.2e checkt bij de programmamanagers van de gebieden of ze mee willen doen met de sessie over de wisselwerking tussen thema's en gebieden.

Wat is een programma; Stelling 1

- een programma bestaat uit meerdere projecten en de projectgroepen bestaan uit meerdere medewerkers die activiteiten uitvoeren en in samenhang producten opleveren.

Wat is een programma; Stelling 2

- een programma richt zich op lange termijn doelen. De onderliggende projecten hebben kortere termijn projectdoelen die bijdragen tot de programmadoelen.

Reactie

Wat is een programma; Stelling 3

- Een programma is geschikt om integrale doelen te realiseren, dit geldt zowel voor gemeentelijke doelen als samenwerking met externe partijen.

Wat is een programma; Stelling 4

- Een programma is altijd een tijdelijke organisatievorm met een begin en een eind. Indien deze niet eindig is ligt het voor de hand om dit als een lijnactiviteit te zien.

Organisatorische- thematische- en gebiedsprogramma's; Stelling 1

- Thematische programma's leveren de visie op gebiedsniveau (voor thema) voor de gebiedsprogramma's. Gebiedsprogramma's vertalen die naar een integrale gebiedsvisie en tot een integrale programmering

Organisatorische- thematische- en gebiedsprogramma's; Stelling 2

- Thematische programma's zijn eigenlijk verkapte beleidsuitwerkingen die onderdeel zijn van lijnactiviteiten.

Organisatorische- thematische- en gebiedsprogramma's; Stelling 3

- Organisatorische programma's doen zich weinig voor, daar gaan we niet op standaardiseren en passen maatwerk toe.

Governance; Stelling 1

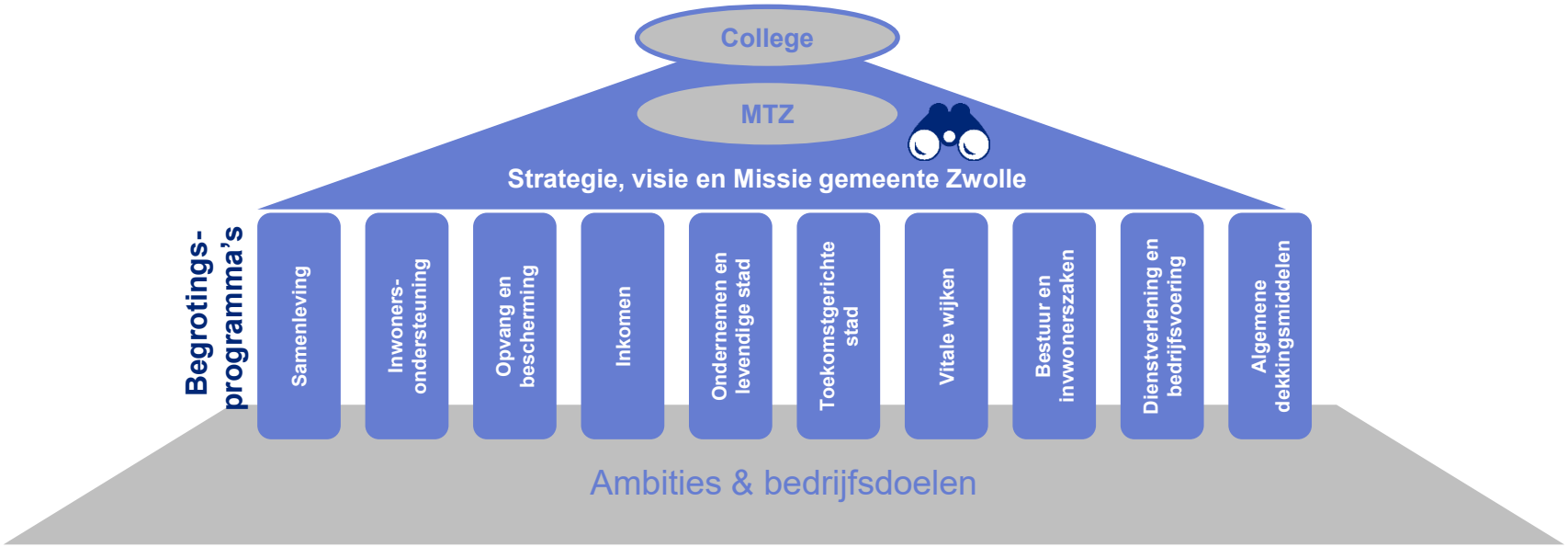
- Organisatorische- thematische en gebiedsprogramma’s kennen een standaard governance die bekend is

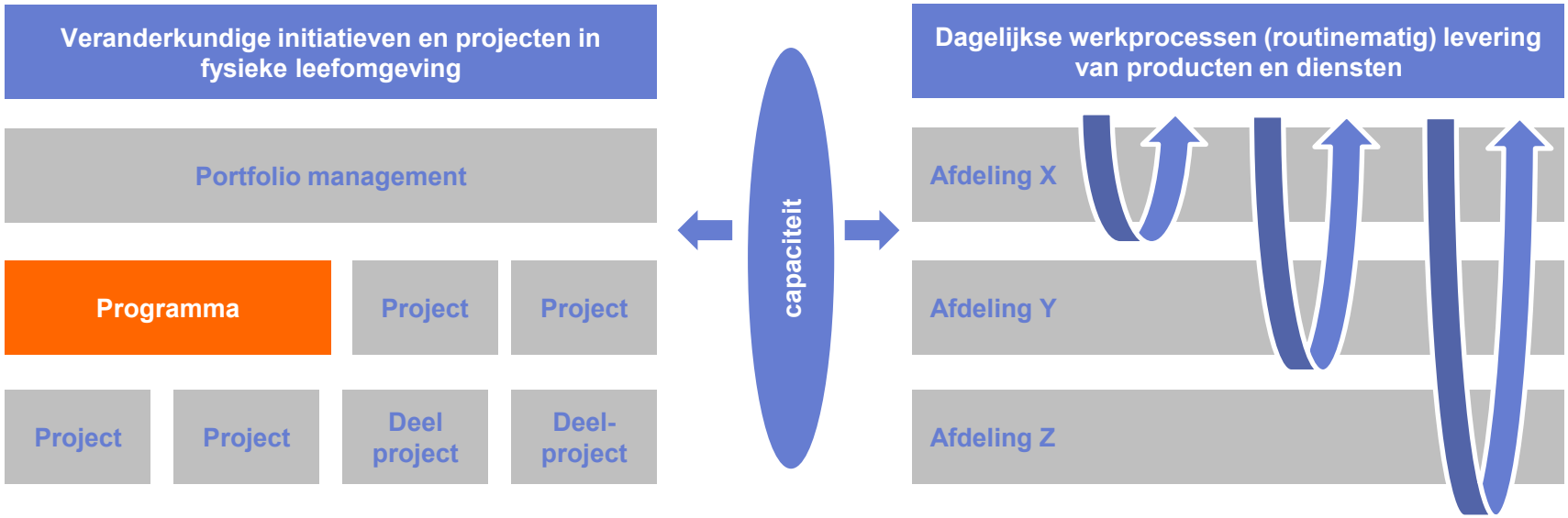
Organisatieontwikkeling; Stelling 1

- Het is duidelijk voor medewerkers hoe ze zich kunnen (door) ontwikkelen tot programma manager en welke carrièremogelijkheden dat met zich mee brengt

Eerder gebruikte programma slides

Integrale begrotingsprogramma's, ambities en bedrijfsdoelen bepalen de capaciteit voor programma's, projecten en de dagelijkse werkprocessen

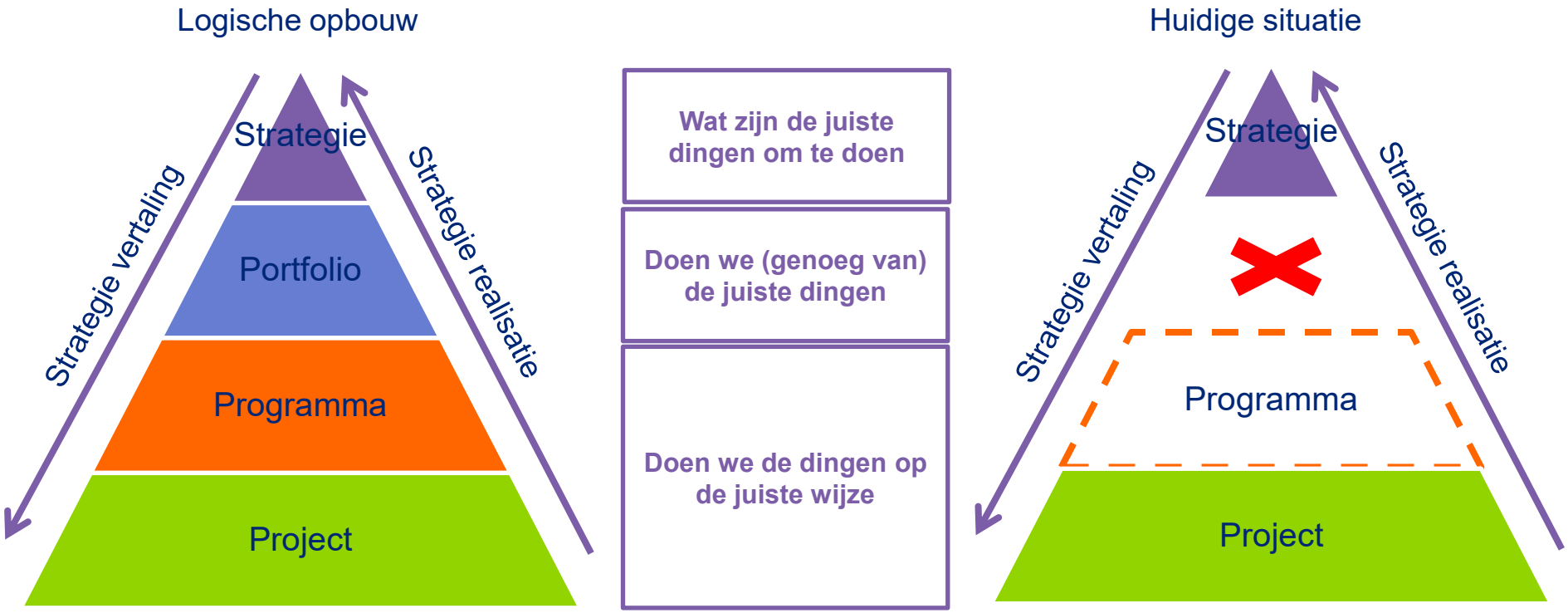

Programma management staat in de kinderschoenen en portfolio management is niet aanwezig

Het programmatische benaderen van veranderingen en initiatieven staat in de kinderschoenen en wordt binnen PPP verder geprofessionaliseerd

Het ontbreken van portfolio management heeft gevolgen namelijk;

- Dat er geen keuzes gemaakt worden om schaarse resources te verdelen onder projecten en programma's met de meeste toegevoegde waarde aan de strategische doelen. De neiging bestaat om alles te doen.
- Het niet inzichtelijk is wat de toegevoegde waarde is van de afzonderlijke projecten en programma's aan de strategische doelen

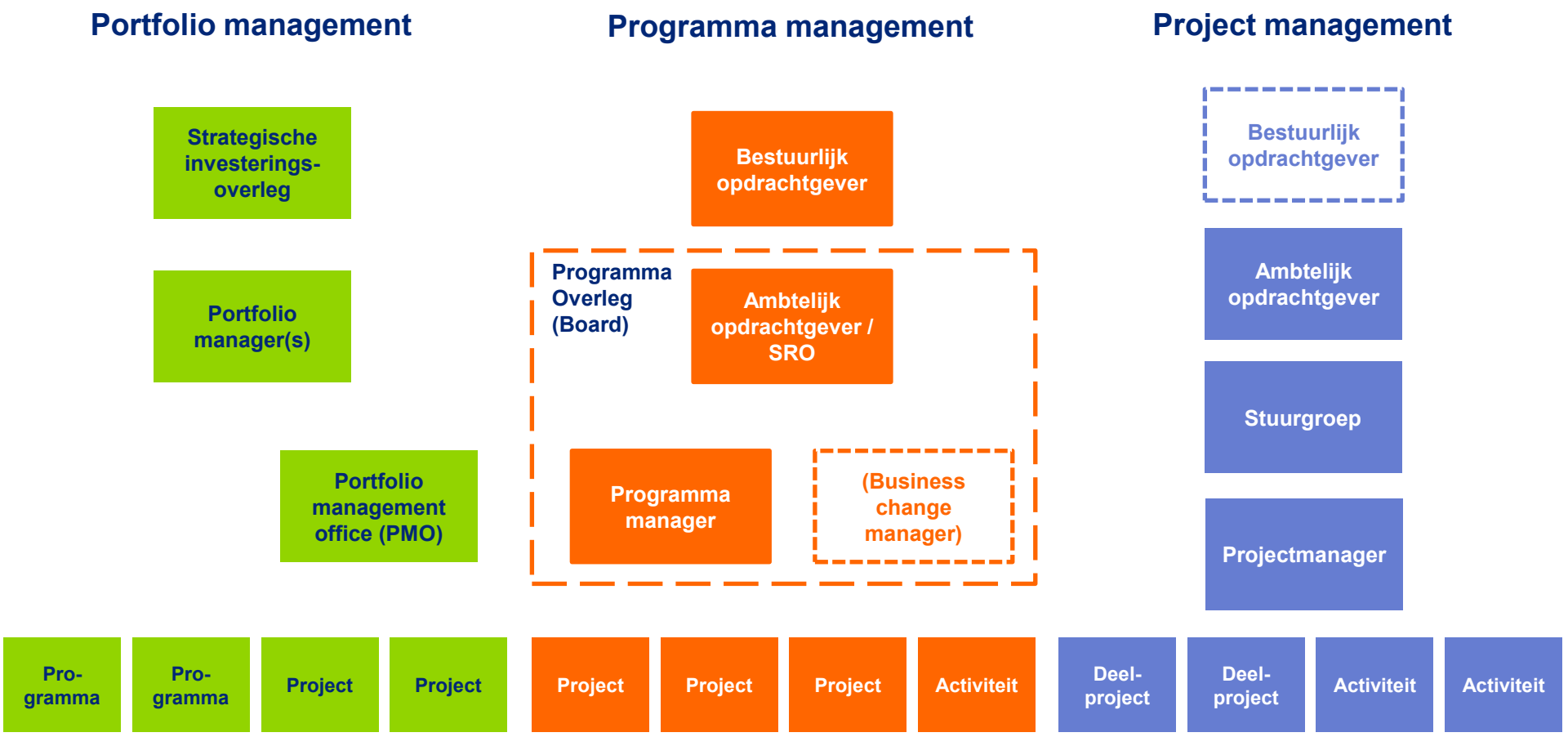

De positie van portfolio, programma en project management ten opzichte van elkaar

	Omschrijving	Kenmerken
Portfolio management	Het portfolio van de gemeente is het totaal van haar investeringen in veranderingen (gemeentelijke organisatie als in gemeente Zwolle) die nodig zijn om strategische doelstellingen te realiseren. Een portfolio heeft een permanent karakter en zorgt voor een passende balans tussen de activiteiten in de dagelijkse organisatie en de investeringen in verandering.	• Beoordeelt en evalueert toegevoegde waarden van projecten en programma's aan strategische doelen • Verantwoordelijk voor verdeling van gelden en resources over programma's en projecten • Permanent karakter
Programma management	Een programma is een tijdelijke organisatie die de implementatie van de uitkomsten van een set projecten en activiteiten overziet, coördineert en stuurt. De uitkomsten vertalen zich in effecten/baten die bijdragen aan strategische doelen. Programma's beslaan enkele jaren.	• Realisatie van effecten en/of baten • Tijdelijke organisatie vorm • Programma bestuur budgettair en inhoudelijk verantwoordelijk over projecten heen • Lange termijn, meerjarig / plateauplanning • Einddoel is niet in detail duidelijk, een vergezicht dient als punt op de horizon
Project management	Een project is een tijdelijke organisatie met specifieke business case die is opgericht met als doel het opleveren en implementeren van producten.	• Realisatie van doelen en levering van producten • Tijdelijke organisatie vorm • Korte middellange termijn • Implementatie verantwoordelijkheid • Voor zowel projecten in de stad als veranderprojecten in de organisatie

De bovenstaande definities en kenmerken voor projecten, programma's en portfolio's zijn afgeleid van de definities van PRINCE2, MSP en MoP en specifiek gemaakt voor de gemeente Zwolle

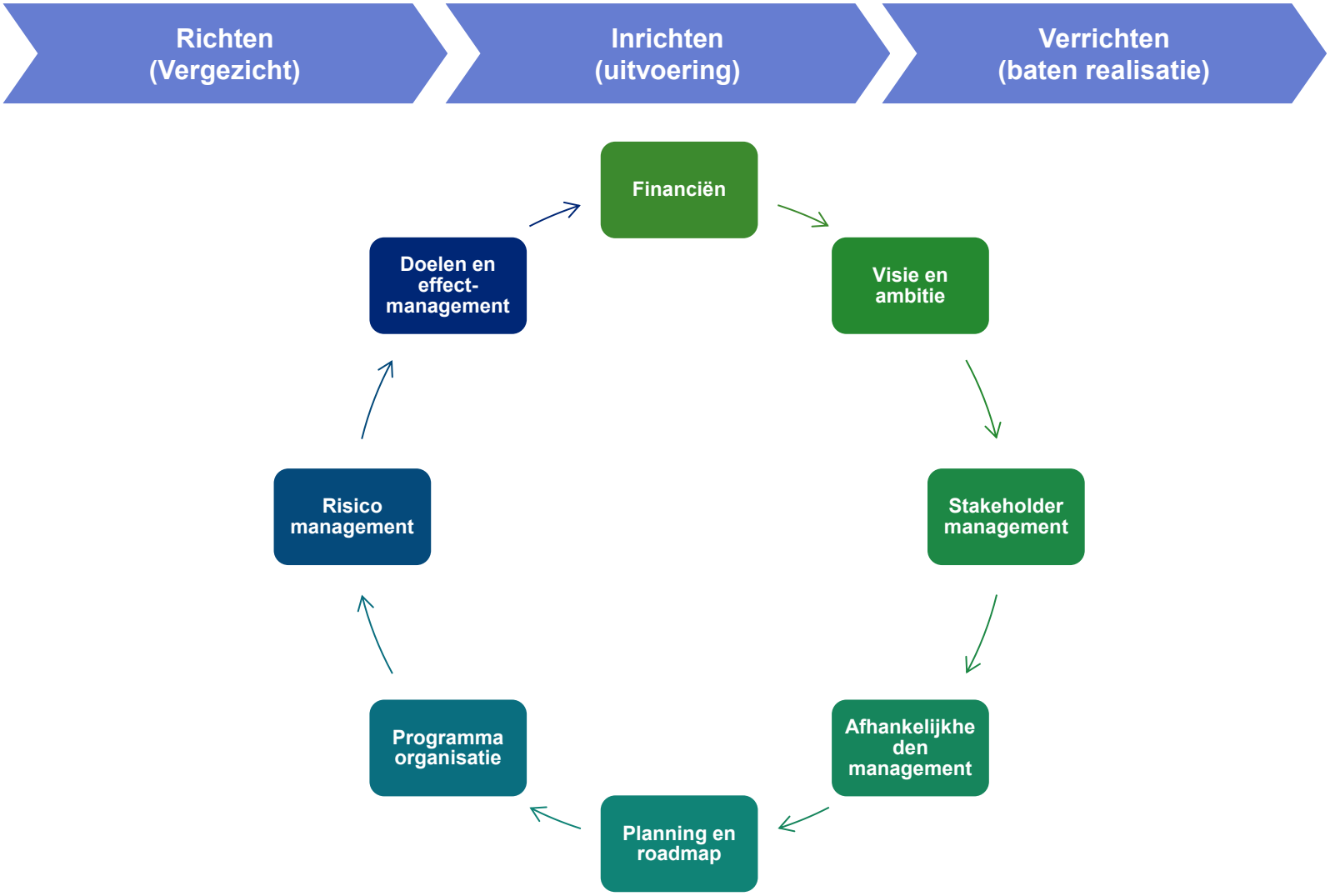
Sturingsstructuren voor portfolio, programma en project management

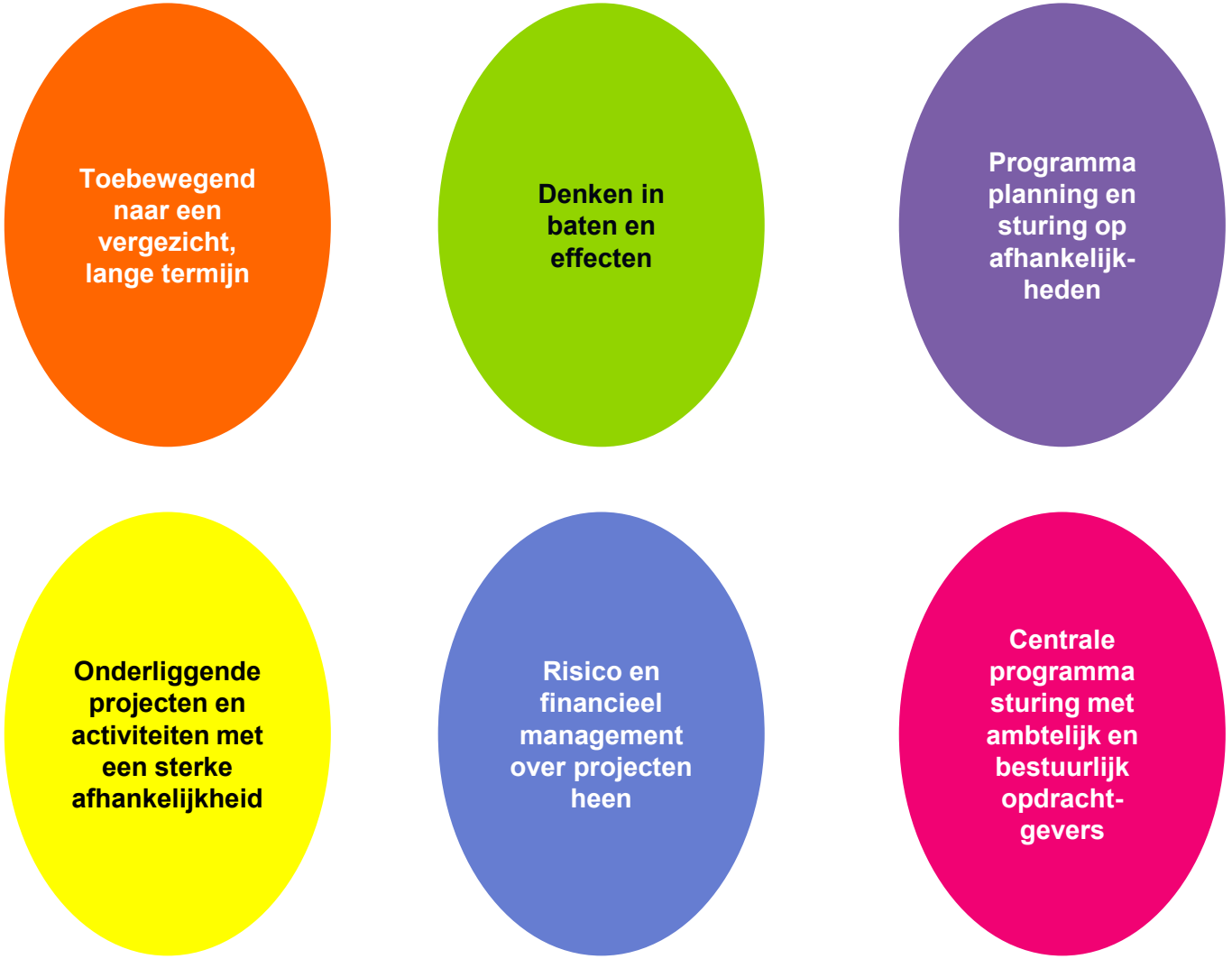
- Programma's die een organisatorische verandering tot gevolg hebben kennen een business change manager

- Niet alle projecten kennen hoogstwaarschijnlijk een bestuurlijk opdrachtgever

Gedurende het programma wordt het programma beheerst en bestuurt op basis van verschillende aspecten in iedere fase

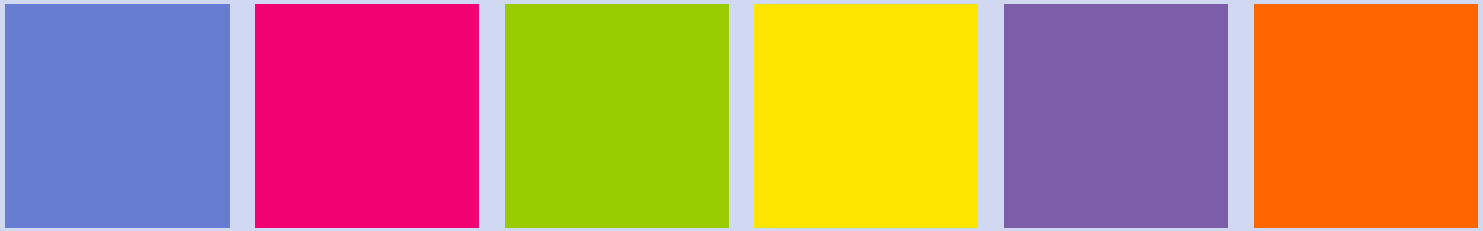

Toetsing en aanscherping van het programma denken aan de hand van praktijkvoorbeelden

Kleurenschema

In het template is de kleurenschema vastgelegd:
Een schema met de Zwolle huisstijlkleuren.
Achtergrondkleur: Zwolle lichtblauw.

Legenda toegepaste uitzonderingsgrondslagen

In dit document zijn gegevens definitief geanonimiseerd op grond van:

Wet	Artikel	Omschrijving	Pagina's
Wet open overheid	Art. 5.1 lid 2 sub e	De eerbiediging van de persoonlijke levenssfeer	1, 3, 4

voorstel

Zwolle

Beslisnota voor het MT Zwolle

Datum 2 november 2018

Openbaar

Voorgestelde routing

Onderwerp	Professionaliseren van programma management (afdeling PPP)
Versienummer	

Portefeuillehouder	5.1.2e
Informant	5.1.2e
Afdeling	Projecten, processen en programmamanagement
Telefoon	5.1.2e
Email	5.1.2e @zwolle.nl

Financiële gevolgen

Betreft doel	Maak een keuze
Begroting wijzigen	Nee
Dekking ten laste van	

Voorgestelde behandeling

- ☐ Bespreekpunt
- ☐ Hamerstuk
- ☐ Ter kennisname

Bijlagen

Kern van het voorstel

Project- en procesmanagement is op dit moment stevig ingebed in de nieuwe afdeling PPP. Nu vraagt programma management om verdere professionalisering. Dit om lopende en nieuwe programma's efficiënter en effectiever in te richten en kennis te clusteren en de juiste competenties te organiseren. Hiermee wordt de continuïteit geborgd en inbedding van professioneel programma management binnen de eigen organisatie gerealiseerd, waardoor minder kosten voor externe inhuur worden gemaakt. Met dit voorstel wordt het MTZ gevraagd om programma management als PPP verder vorm te geven en in te richten.

Ontwerp besluit

Het MT Zwolle besluit:

- Akkoord te gaan met het verder professionaliseren van programma management
- In te stemmen met de inzet van capaciteit en budget om de benodigde activiteiten uit te voeren;
    - Evalueren en aanscherpen van huidige programma's
    - Doorontwikkeling van de Zwolse programma management methode
    - Efficiënter en effectiever organiseren van programma's (thematisch vs gebiedsprogramma's in context Omgevingswetinstrumenten)

    - Het binnen PPP organiseren van programma management in termen van personeel, opleidingen en bewustwording.
    - Het onderzoeken van toegevoegde waarde van project / programma management voor de overige domeinen
- Akkoord te gaan met
    - een loonsomuitbreiding van de afdeling PPP van maximaal € 5.1.2b en een bedrag van maximaal € 5.1.2b (ca 4 fte) aan uitbreiding overhead. De loonsomuitbreiding vindt pas plaats als de conversie van externe inhuur naar intern is gemaakt.
    - Een werkbudget van € 5.1.2b uit het directiebudget.
        - € 5.1.2b tbv budget 2018
        - € 5.1.2b tbv budget 2019

MT Zwolle besluit d.d.:

☐ Conform

☐ Gewijzigd

☐ Aangehouden

☐ Teruggenomen

Datum 2november 2018

Toelichting op het voorstel

Inleiding
In 2017 is de beslissing genomen om de afdeling project- proces- en programmamanagement op en in te richten. Daar waren diverse redenen voor. Opgaven worden complexer, met meer partijen en meerdere doelen die integraal moeten worden gerealiseerd. De rol van de gemeente in deze processen verschilt; faciliteren, verleiden, initiëren, regisseren. In de praktijk zijn al met al meer project- en procesvaardigheiden nodig dan in het verleden om de complexe opgaven voor elkaar te krijgen. Onder andere met de acties uit het verbeterplan 'Sturing en beheersing van projecten' hebben we scherpte aangebracht. Maar dit vraagt continue onderhoud. Daar hoort ook bij dat het management meer gaat sturen op de inhoudelijke opgaven en de rol van opdrachtgever steviger gaat invullen.

Bovenstaande ontwikkelingen maakten dat de organisatie heeft gekozen voor een nieuwe afdeling PPP, omdat de professionalisering van project- proces- en programmamanagement op dit moment het krachtigst vorm gegeven kan worden vanuit één afdeling.

Bij de start van de afdeling is gekozen om eerst de werkwijzes en de governance rondom project- en procesmanagement goed in te bedden in de nieuwe afdeling en daarna programmamanagement verder op te pakken en te professionaliseren. Dit voorstel gaat over dit laatste. Hoe kunnen we deze belangrijke manier van werken zo implementeren dat het complementair is aan de andere methodieken en daardoor een wezenlijke bijdrage gaat leveren in het realiseren van onze grote(re) opgaven.

Beoogd effect
We streven naar het efficiënter, beheersbaarder en bestuurbaarder uitvoeren van programma's, door:

- Een verdere professionalisering van programma management binnen de afdeling PPP waarin programmamanagers met de juiste competenties aanwezig zijn
- Het daarbij toepassen van de "Zwolse Programma Management Methode" die gebaseerd is op landelijke standaarden en "best practices" in de markt
- Een evaluatie van bestaande programma's aan de hand van criteria wat kan leiden tot eventuele bijstelling in benaming, besturing en aanpak
- Een heldere positionering en organisatie van programma's ten opzichte van elkaar (gebiedsgericht versus thematisch)

Argumenten
Wat is programma management?
"Programmamanagement (PGM) is een manier van managen of besturen van een complex van onderlinge samenhangende projecten dat van groot belang is, maar niet past binnen de normale werkwijze van de organisatie. PGM is daarmee uitermate geschikt voor de staande organisatie om extra inspanningen doelgericht te organiseren"[1]. Dit voorstel is niet bedoeld om de staande organisatie aan te passen en op deze manier te gaan sturen op begrotingsprogramma's.

Wanneer en waar zou je programma management kunnen toepassen?

[1] Whitepaper "de essentie van programmamanagement" van Helmuth Stoop, Twijnstra & Gudde

Datum 2november 2018

Een programma aanpak heeft meerwaarde bij opgaven wanneer deze de volgende kenmerken hebben:

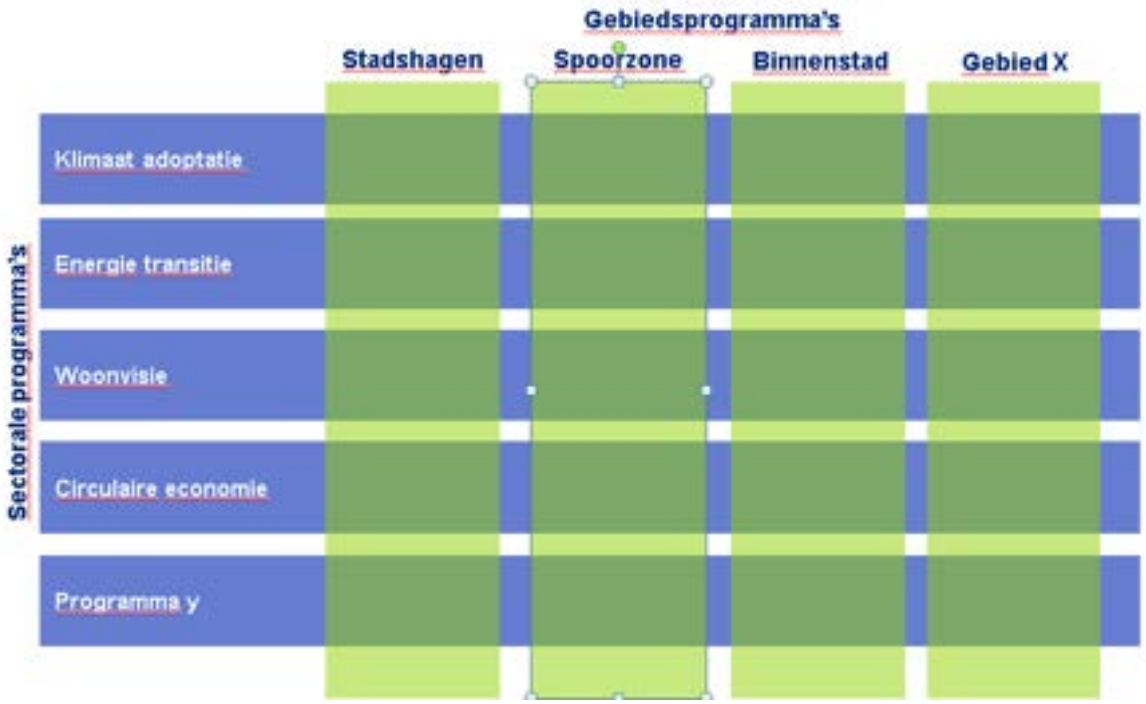
- men zaken nastreeft die weliswaar beïnvloedbaar, maar niet volledig maakbaar zijn
- zeker in die situaties waarbij meerdere organisaties autonoom ten opzichte van elkaar opereren en de gewenste verbetering niet vanzelf ontstaat of kan worden afgedwongen
- de doelen complex, vaag of zelfs tegenstrijdig zijn
- als de organisatie een belangrijke verandering wil effectueren
- als men eigenschappen van een organisatie, markt of regio wil veranderen
- als men wil voorkomen dat de organisatie aandacht, energie en geld te zeer zal versnipperen.

Type programma's binnen onze organisatie.
De programmamanagers binnen het fysiek- en dienstverleningsdomein zijn in de eerste helft van 2018 diverse keren bij elkaar geweest om zich te buigen over de vraag welke stappen er gemaakt moeten worden om programmamanagement verder te professionaliseren. Daarbij zijn vragen gesteld (en beantwoord) m.b.t. definities, inrichting, optimalisatie, sturing e.d. De uitkomst van deze sessies zijn hieronder in het kort beschreven.

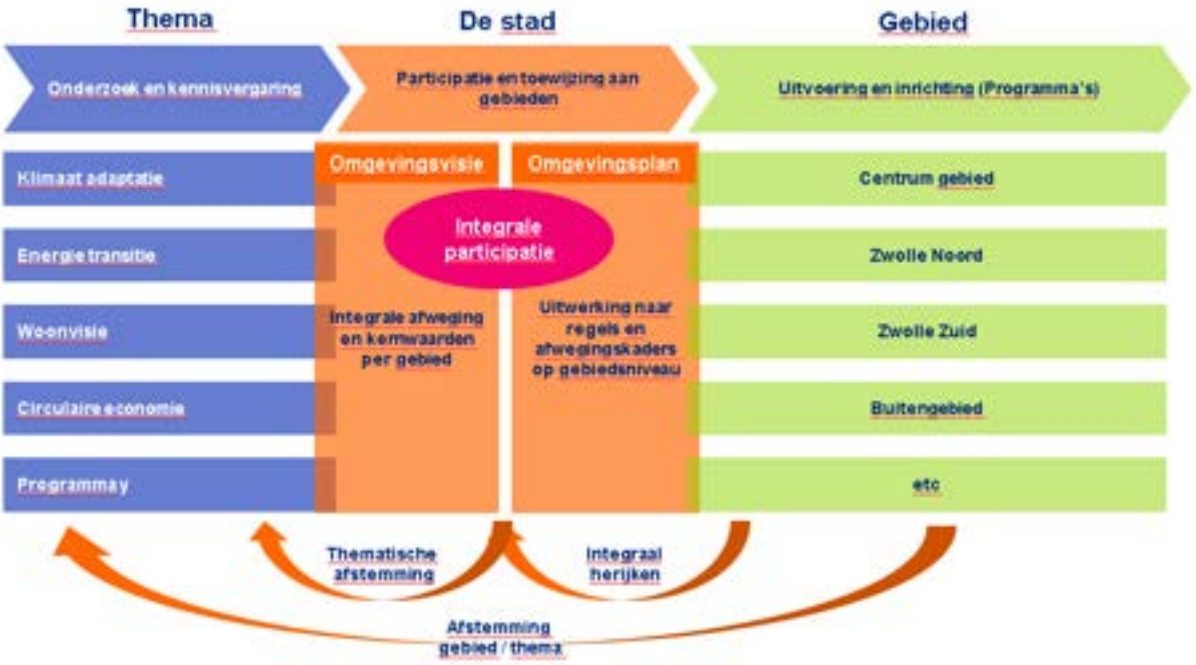
Er is geconstateerd dat er in het fysiek domein een tweetal dominante type programma's zijn;

- Thematische programma's (bijvoorbeeld energietransitie en klimaatadaptie)
- Gebiedsprogramma's.(bijvoorbeeld spoorzone en binnenstad)

De programma managers concludeerden dat de huidige organisatie van programma's leidt tot onduidelijkheid in verantwoordelijkheid en daardoor als gevolg een teveel aan afstemming. Vaak is onduidelijk wie er verantwoordelijk is voor de uitvoering, inrichting en/of implementatie van thematische programma's in de stad. Hierdoor is er (te) veel tijd nodig aan afstemming tussen de thematische programma's en gebied programma's om tot integraliteit en uitvoering te komen. Zie onderstaand figuur.

Om tot een betere sturing van de programma's te komen (en zoveel mogelijk de afstemmingsproblematiek te voorkomen) is er een nieuwe opzet gemaakt waarbij de realisatie van de diverse opgaves van de gemeentelijke organisatie en de stad voorop staat. De basis hiervan is een duidelijke scheiding tussen thematische verkenning en gebiedsontwikkeling. De nieuwe integrale kerninstrumenten Omgevingsvisie en Omgevingsplan - op grond van de Omgevingswet (inwerkingtreding in 2021) - vormen daarbij de verbinding. Zie onderstaand figuur.

Mede op basis van bovenstaande indeling kunnen in Zwolle op dit moment 3 type programma's worden onderscheiden, namelijk;

- Thematische programma's; bijvoorbeeld de energie transitie die in haar verkenning en doorvertaling naar gebieden veelomvattend is en een programmatische benadering vereist.
- Gebiedsprogramma's; bijvoorbeeld Spoorzone/Hanzeland en Binnenstad, grote opgaves op gebiedsniveau bestaande uit meerdere projecten, grote budgetten toewerkend naar een lange termijn visie
- Organisatorische (verander)programma's; bijvoorbeeld Omgevingswet en Dienstverlening; Grote opgaves die onder andere een interne organisatorische verandering tot gevolg hebben om strategische doelen te bereiken.[2]

Evaluatie van huidige programma's

Op basis van de voorgestelde nieuwe inrichting van de programma's is het verstandig om de huidige programma's te evalueren. Wij verwachten dat op termijn het accent van een aantal thematische programma's zich verplaatst naar gebiedsprogramma's. Dit omdat de thematische verkenningen vaak strategisch van aard zijn en de component uitvoering en inrichting op gebiedsniveau wordt belegd.

[2] Doordat de types pgrogramma sterk van elkaar verschillen kan per type een andere passende programmatische benadering worden gekozen; bijvoorbeeld voor de organisatorische programma's zou de MSP benadering geschikt kunnen zijn.

Daarentegen zullen naar alle waarschijnlijkheid ook weer nieuwe strategische thema's opkomen die om een programmatisch aanpak vragen. Ook willen bij deze evaluatie stilstaan of wat we nu een programma noemen ook daadwerkelijk een programma volgens onze huidige definitie is.

Daarnaast verwachten wij een verdere ontwikkeling van gebiedsprogramma's waarin sterk gestuurd gaat worden op integraliteit en visie realisatie.[3] De gebiedsprogramma's zijn verantwoordelijk voor alle inrichting en ontwikkeling van het specifieke gebied. Niet alle gebieden hebben een programmatische aanpak nodig. Bij een groot aantal stadsdelen in Zwolle zou de sturing via wijk/gebiedsmanagement een prima werkwijze zijn om de opgaves die daar aanwezig zijn te realiseren. Beide "aanpakken" kunnen dan complementair zijn aan elkaar.

Op basis van de huidige en nabije situatie schatten we in dat de eerstkomende tijd op de volgende onderdelen programmatisch werken een meerwaarde heeft; (Deze lijst is indicatief en kan veranderen na verdere analyse van huidige programma's)

- *Thematische programma's*
  - Energietransitie
  - Klimaatadaptatie
  - Human capital agenda voor de arbeidsmarktregio Zwolle
- *Gebiedsprogramma's*
  - Stadshagen
  - Spoorzone/hanzeland
  - Topwerklocaties
  - Binnenstad
  - Berkum
- *Organisatorische programma's*
  - Omgevingswet
  - Digitalisering
  - Dienstverlening

De Zwolse programma management methode

Er is al heel veel ontwikkeld op het gebied van programma management. Dat gaan we niet nog eens over doen. Maar om programmatisch werken voor Zwolle naar een hoger niveau te tillen verdient het aanbeveling om methodieken specifiek voor Zwolle uit te werken. Daarbij kun je denken aan bij de start goed nadenken of iets wel een programma is, wat dit dan betekent in de uitwerking en inrichting bijvoorbeeld in fasering, producten en activiteiten, etc. Dat alles moet gaan bijdragen tot een betere beheersing en besturing van de Zwolse programma's. Het streven is wel dat er een duidelijke keuze wordt gemaakt in de standaardaanpak. De gedachte hierbij is dat er dan maximaal twee methodieken geselecteerd worden. Een duidelijke taakverantwoordelijkheid tussen de verschillende rollen in de programma organisatie is hierbij ook essentieel zoals ambtelijk opdrachtgever en ambtelijk opdrachtnemer (zie bijlage1). Daarnaast moet de methode helderheid geven of een specifieke opgave zich het beste laat vangen door een programmatische aanpak. Deze uitwerking vraagt de komende periode extra (ontwikkel) inzet.

[3] Zie ook constatering Sarah Ros; de omgevingswet & impact op de organisatie

Programma / projectmanagement m.b.t. de andere domeinen
Op dit moment richt dit voorstel zich met name op de opgaven binnen het fysiek domein. De andere domeinen kennen op dit moment nauwelijks tijdelijke organisatievormen waarin medewerkers onttrokken worden uit de lijn. Een rol hierbij van de afdeling PPP in programmatische- en projectsturing heeft zin als er binnen de andere domeinen een basis aanwezig is om dit in te kunnen vullen. Het advies is om een verdieping te maken of de behoefte daarvoor aanwezig is en welke randvoorwaarden daarvoor ingevuld moeten worden.

Risico's

- Het onvoldoende vrij kunnen maken van capaciteit om programma management in te richten.
- Het anders organiseren van programma's - thematisch versus gebiedsprogramma's - kent een gemeente brede structurele impact (aspecten rondom sturing, houding, gedrag, taken). Dit vraagt om verdere uitwerking.

Financiën / Organisatorische aspecten
Organisatorische aspecten
Programmatisch handelen en sturing hierop vraagt o.a. om een duidelijke (HR) koers en een goede governance. Enerzijds vereist dit een goede inbedding in de afdeling PPP en anderzijds een heldere inrichting van het ambtelijk opdrachtgeverschap.(zie bijlage1).

Binnen de afdeling PPP zal een apart cluster worden ingericht met programma managers die de specifieke kennis en competenties hebben om via diverse methodieken de diverse programma's aan te sturen. Hierdoor is het mogelijk om de aanwezige kennis in de organisatie te delen en de diverse werkwijzen verder te professionaliseren. Overigens zal dit niet hoeven te betekenen dat iedere programma manager naar de afdeling zal gaan maar er zal van hun wel worden verwacht dat zij mee doen aan verdere professionalisering en onderlinge kennisdeling. We hechten meer belang aan het feit dat we programma managers in eigen dienst hebben wat zal gaan zorgen voor meer samenhang met andere opgaven, kennis van de stad en continuïteit.

Gezien de zwaarte van een aantal programma's zal dit een aanpassing vragen van het huidige functiehuis van de afdeling PPP. De inrichting hiervan zal in nauw overleg gaan met HR en zal passend gemaakt worden binnen HR 21. Daarbij is op dit moment de verhouding intern/extern in tijd 38/62 en in geld 25/75. De ambitie is om dit om te bouwen naar een verhouding met de bandbreedte van 60/40 tot 80/20. In de huidige arbeidsmarkt is deze verdeling alleen mogelijk als we als organisatie gaan inzetten op verschillende sporen:

- Reeds aanwezige kwaliteiten van medewerkers binnen deze organisatie gaan we verder ontwikkelen naar het kwaliteitsniveau wat gevraagd wordt. Dit vraagt om brede (HR)investeringen zoals bijvoorbeeld opleiding en/of begeleiding "on the job" door zeer ervaren (externe) programma managers.
- Zwolle is aantrekkelijk als werkgever voor veel mensen. Dat vraagt soms om gerichte adverteren en/of inzet van netwerken om de juiste mensen te werven voor juiste opgave.

Financiën
Om de (Zwolse)aanpak te schrijven, het cluster verder in te richten en te implementeren, door te groeien naar de optimale inrichting zoals is beschreven, is capaciteit en budget nodig. Door gebruik te maken reeds aanwezige capaciteit, indirecte uren en aanwezige budgetten (denk aan

opleidingskosten) wordt een relatief laag werkbudget voor een tweetal jaren gevraagd; € 5.1.2b per jaar.

Door organisatorische inbedding zoals is beschreven, inclusief de beweging om de huidige verhouding intern/extern te kantelen, is er geen aanvullende financiering qua dekking nodig. Integendeel de uitvoering van dit voorstel zou betekenen dat de programma aansturing een aanzienlijke kostenbesparing van ca.r[4]; € 5.1.2b gaat opleveren.. Wel is het nodig om de loonsom van de afdeling PPP uit te breiden met uiteindelijk maximaal een bedrag van rond de € 5.1.2b zodat de beweging naar 60- 80% intern personeel structureel geregeld kan worden. Nogmaals en voor alle duidelijkheid; de dekking van deze loonsomuitbreiding is aanwezig. De kosten van de externe inhuur van de programma managers zal zoals nu ook gebeurt, jaarlijks via een MTZ loonsomvoorstel worden aangevraagd.

Openbaarheid
Ja

[4] Op basis van de programma's zoals benoemd in het voorstel, de huidige inzet van de programma managers en een verdeling gebaseerd op 60/ 40 intern/extern.

Datum 2november 2018

Bijlage 1

Goed programmatisch handelen vraagt om professioneel opdrachtgeverschap. Dat betekent dat ieder programma een bestuurlijk en ambtelijk opdrachtgever heeft. De ambtelijke opdrachtgever heeft de volgende rollen en taken; Als onderdeel van de Zwolse methode wordt dit verder uitgewerkt

Rol ambtelijke opdrachtgever

- Ambtelijk eindverantwoordelijk voor voortgang en resultaten van het programma.
- Verantwoordelijk voor strategie van het programma, in samenspraak met bestuurlijke opdrachtgever, programmaleider en strateeg energie.
- Verantwoordelijk voor facilitering van het programma en een heldere opdracht.
- Beschermheer van het programma in management overleggen en bij het college.
- Escalatie gaat via de AO (igv botsende belangen in de lijn)

Taken ambtelijke opdrachtgever

- Sturen op voortgang en resultaten. Mede bepalen van programma strategie
- Draagt zorg voor de menskracht en middelen noodzakelijk voor de uitvoering
- Vertegenwoordigt en behartigt het programma in management overleggen en bij het college
- De AO tekent college en raadsvoorstellen en wordt meegenomen met de PFO voorstellen

Legenda toegepaste uitzonderingsgrondslagen

In dit document zijn gegevens definitief geanonimiseerd op grond van:

Wet	Artikel	Omschrijving	Pagina's
Wet open overheid	Art. 5.1 lid 2 sub b	De economische of financiÃ«le belangen van de Staat, andere publiekrechtelijke lichamen of bestuursorganen, in geval van milieu-informatie slechts voor zover de informatie betrekking heeft op handelingen met een vertrouwelijk karakter	2, 8
Wet open overheid	Art. 5.1 lid 2 sub e	De eerbiediging van de persoonlijke levenssfeer	1

Programma bijeenkomst ‘basis op orde’ aanvulling omgevingsvisie

Terugkoppeling bouwstenen

- We hebben de actualisaties van de bouwstenen geduid en op kaart gezet. We kijken samen verder. Wat valt op, welke vragen leven er nog en wat hebben we nog te doen?

Reflectie op integrale schets RTP Zwolle 2040 + doorkijk 2050

- Posad Maxwan heeft een eerste integrale schets van de bouwstenen opgesteld. Posad neemt ons hierin mee. Hiermee ontwikkelen we aan de eerste contouren van het RTP. We gaan hierover met elkaar in gesprek.

Kansen en dilemma’s

- We bespreken de (koppel)kansen, afhankelijkheden en dilemma’s die naar boven zijn gekomen bij het samenbrengen van de bouwstenen voor de eerste uitwerking van het RTP 2040.

From: "5.1.2e 5.1.2e " <5.1.2e @zwolle.nl>
Sent: 11/1/2024 1:27:01 PM
To: "Omgevingsvisie Zwolle" <5.1.2e @zwolle.nl>, "5.1.2e " <5.1.2e @zwolle.nl>, "5.1.2e " <5.1.2e @zwolle.nl>, "5.1.2e " <5.1.2e @zwolle.nl>, "5.1.2e " <5.1.2e @zwolle.nl>, "5.1.2e " <5.1.2e @zwolle.nl>, "5.1.2e " <5.1.2e @zwolle.nl>, "5.1.2e " <5.1.2e @zwolle.nl>, "5.1.2e " <5.1.2e @zwolle.nl>, "5.1.2e " <5.1.2e @zwolle.nl>, "5.1.2e " <5.1.2e @zwolle.nl>, "5.1.2e " <5.1.2e @zwolle.nl>, "5.1.2e " <5.1.2e @zwolle.nl>, "5.1.2e " <5.1.2e @zwolle.nl>, <5.1.2e @posadmaxwan.nl>, "5.1.2e " <5.1.2e @posadmaxwan.nl>, "5.1.2e " <5.1.2e @posadmaxwan.nl>
Cc: "5.1.2e " <5.1.2e @emma.nl>, "5.1.2e " <5.1.2e @zwolle.nl>, "5.1.2e (5.1.2e " <5.1.2e @zwolle.nl>, "5.1.2e (5.1.2e " <5.1.2e @zwolle.nl>, "5.1.2e (5.1.2e " <5.1.2e @zwolle.nl>
Subject: Programma 5 november

Goedemiddag,
Bijgevoegd het programma voor aanstaande dinsdag.
Goed weekend en tot volgende week.
Namens het team,
5.1.2e

-----Oorspronkelijke afspraak-----
Van: Omgevingsvisie Zwolle
Verzonden: donderdag 15 augustus 2024 08:56
Aan: Omgevingsvisie Zwolle; 5.1.2e ; 5.1.2e ; 5.1.2e ; 5.1.2e ; 5.1.2e ; 5.1.2e ; 5.1.2e ; 5.1.2e ; 5.1.2e (5.1.2e ; 5.1.2e ; 5.1.2e ; 5.1.2e (5.1.2e ; 5.1.2e (5.1.2e ; 5.1.2e (5.1.2e ; 5.1.2e (5.1.2e ; 5.1.2e (5.1.2e ; 5.1.2e @posadmaxwan.nl; 5.1.2e ; 5.1.2e
CC: 5.1.2e ; 5.1.2e (5.1.2e); 5.1.2e ; 5.1.2e ; 5.1.2e (5.1.2e ; 5.1.2e 5.1.2e); 5.1.2e ; 5.1.2e 5.1.2e
Onderwerp: Ontwerpteam Ontwikkelperspectief: nabespreking atelier 3 en voorbespreking atelier 4
Tijd: dinsdag 5 november 2024 15:00-17:30 (UTC+01:00) Amsterdam, Berlijn, Bern, Rome, Stockholm, Wenen.
Locatie: MTR SH Hermanbroodzaal; (Stadhuis / hybride)
29-10 MD
Verlenging naar 17.30 i.v.m. langer programma
Zaal toegevoegd
BB 26/8/2024
Een zaal voor 20 personen was/is niet meer beschikbaar. Ik heb deze zaal voor 15 personen gereserveerd. Evt. kan het ook hybride.
**
Helaas moet deze omgezet worden aangezien R&E niet op dit tijdstip kan.
Ik heb naar vele alternatieven gekeken en op deze datum/dit tijdstip zouden de meesten van jullie kunnen.
Graag wat flexibiliteit in de agenda, zodat jullie bij deze meeting aanwezig kunnen zijn.
Wil je laten weten -dmv een reply met verzending van antwoord- of je wel of niet aanwezig bent? Dan weten we hoe of wat qua aanwezigheid.
Dank daarvoor.
Groet,
5.1.2e

21/8
Beste collega's,
In deze ontwerpsessie werken we de gekozen voorkeursvariant uit en scherpen deze aan tot het concept ontwikkelperspectief dat we in het atelier op 13 november presenteren en verder aanscherpen.
Helaas is het niet mogelijk een dag/tijdstip te vinden waarop echt íedereen kan (en in week 44 is het vakantietijd dus ook geen optie). Daarom heb ik obv beschikbaarheid (ook van PosadMaxwan) de beste optie gekozen.
Graag jullie souplesse in de agenda om -indien mogelijk- evt. andere afspraken hiervoor om te zetten, zodat jullie bij deze meeting aanwezig kunnen zijn.
Ik verneem graag dmv een reply op dit vergaderverzoek of jullie al dan niet aanwezig zijn.
Veel dank!
Groet,
5.1.2e

15/8

Microsoft Teams [Heeft u hulp nodig?]

Nu deelnemen aan de vergadering

Vergadering-id: 5.1.2e

Wachtwoordcode: 5.1.2e

Deelnemen op een apparaat voor videovergaderingen

Tenantsleutel: 5.1.2e @zwolle.nl

Video-id: 5.1.2e

Meer informatie

Voor organisatoren: Vergaderopties

Legenda toegepaste uitzonderingsgrondslagen

In dit document zijn gegevens definitief geanonimiseerd op grond van:

Wet	Artikel	Omschrijving	Pagina's
Wet open overheid	Art. 5.1 lid 2 sub e	De eerbiediging van de persoonlijke levenssfeer	1, 2

Ontwerpatelier 5 november 2024

Datum: dinsdag 5 november 2024

Locatie: Stadhuis, Herman Brood zaal

Tijd: 15:00-17:030

Doel

Het ontwerpatelier van 5 november gaat over kernwaarden. De kernwaarden zijn gedestilleerd uit gesprekken die we gevoerd hebben in atelier 1 en 2 én de resultaten van de participatie. Hierin kwam naar voren dat de Zwollenaar grote waarde hecht aan de volgende drie kernwaarden voor Ons Zwolle van Overmorgen:

- **Kernwaarde Zwols 'naoberschap': sterke sociale netwerken**
- **Kernwaarde Zwols robuust groen-blauw netwerk**
- **Kernwaarde Zwolse nabijheid**

We gaan in dit ontwerpatelier in drie tafels aan de slag (met één kernwaarde per tafel).

In elke tafel hebben we aandacht voor wat de kernwaarde betekent voor Zwolle (wat betekent het voor de stad, voor het buitengebied en Zwolle in de context van de regio) en wat een mogelijke ruimtelijke consequentie hiervan kan zijn. Daarnaast hebben we aandacht voor waar het afwijkt of een aanvulling is op de huidige Omgevingsvisie (zowel kwalitatief en kwantitatief).

Daarnaast hebben we aandacht voor de thematische bouwtenen: wat kan de thematische bouwsteen betekenen voor de kernwaarde?

<u>Een accent per tafel:</u>

- Tafel 1: kernwaarde Zwols naoberschap: sterke sociale netwerken
    - Wat is Zwols naoberschap en wat is daar de ruimtelijke vertaling van? Hoe kan woningbouw en economie bijdragen aan de vitale, duurzaam, solidaire stadsdelen?
- Tafel 2: Kernwaarde Zwols robuust groen-blauw netwerk
    - Hoe ziet het groenblauwe netwerk er uit van Zwolle en wat is de rol van het landelijk gebied?
    - We schetsen de nieuwe groenblauwe kaart van Zwolle. (We verwerken hierin de sponsstrategie en we hebben aandacht voor de toekomst van het landelijk gebied).
- Tafel 3: Zwolse nabijheid.
    - Hoe definiëren we de kwaliteit van de nabijheid tussen stad en landschap in Zwolle, en hoe behouden en -waar nodig- versterken we dit?

- Hoe ziet de nabijheid van werk en voorzieningen er uit in 2040, en wat voor kader om keuzes te maken hoort daarbij?
- Hoe kan nieuw bestaand helpen om de nabijheid te versterken?

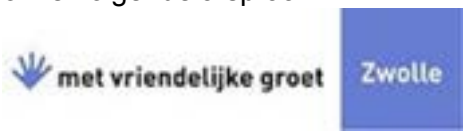
We vragen elke genodigden van tevoren na te denken over bovenstaande vragen. En eventuele input (document/kaart/schets) dat de discussie kan voeden mee te nemen.

Programma

15:00-15:05	**Inloop**
15:05-15:15	- **Waar komen de kernwaarde vandaan en waar krijgen ze straks een plek. Hoe hebben ze tot nu toe invulling gekregen en hoe gaan we vandaag ermee werken.** *Korte toelichting door PosadMaxwan*
15:15-16:15	**Aanscherpen kernwaarden** - **Tafel 1: Kernwaarde Zwols naoberschap: sterke sociale netwerken** Mogelijke thema's: (1) Gemeenschapszin, (2) gezonde inwoners en (3) vitale, duurzaam, solidaire stadsdelen - **Tafel 2: Kernwaarde Zwols robuust groen-blauw netwerk** Mogelijke thema's: (1) Sponsstad, (2) gezond en verbonden groen & (3) toekomstbestendig landelijk gebied - **Tafel 3: Kernwaarde Zwolse nabijheid** Mogelijke thema's :(1) (Duurzaam) bereikbaar (met een hoofdrol voor de fiets), (2) stad en landschap verbonden en (3) nabijheid van werk en voorzieningen. **Per tafel behandelen we drie vragen:** 1. Wat betekent de kernwaarde voor Zwolle? 2. Wat betekent de waarde voor elke thematische bouwsteen. En wat kan de thematische bouwsteen betekenen voor de kernwaarde? (En waar schuurt het?) 3. Wat is de ruimtelijke vertaling? 4. Aandachtspunt: waar wijkt het af van huidige Omgevingsvisie 5. Welke keuzes moeten we nog maken om het streefbeeld te realiseren? (aandacht voor onderscheid tussen gemeenteniveau en wijkniveau) 6. Is een aanscherping van de kernwaarde nodig en/of missen we een kernwaarde?
Korte pauze en 16:30-17:15	**Pitch van drie groepen aan elkaar.** - Reflecteren op elkaars werk - Scherpe vragen formuleren voor de trekkers van de thematische bouwsteen. *Pitch bij voorkeur niet door de tafel begeleider.*

From: "5.1.2e " <5.1.2e @zwolle.nl>
Sent: 1/15/2025 2:01:25 PM
To: "5.1.2e 5.1.2e " <5.1.2e @zwolle.nl>, "5.1.2e 5.1.2e" <5.1.2e @zwolle.nl>
Cc:
Subject: programmamanagement in Gelderland

Hoi 5.1.2e en 5.1.2e,
Ter info, deze informatie had ik een hele tijd geleden uit Gelderland gekregen.
Ik heb 5.1.2e de Overijsselse standaard gegeven en met haar, maar daar heeft ze zelf meer parate informatie over dan ik, de VPNG documenten doorgenomen. Uiteraard baseert ze zich ook op de informatie van 5.1.2e voor onze workshop van oktober 2024.
5.1.2e heeft toegezegd dat ze midden februari een concept Zwolse standaard gereed heeft, ten behoeve van onze volgende afspraak.

5.1.2e
5.1.2e
Gemeente Zwolle
Postadres: Postbus 10007, 8000 GA Zwolle
Bezoekadres: Lübeckplein 2
☎ : 5.1.2e
@ : 5.1.2e @zwolle.nl

Legenda toegepaste uitzonderingsgrondslagen

In dit document zijn gegevens definitief geanonimiseerd op grond van:

Wet	Artikel	Omschrijving	Pagina's
Wet open overheid	Art. 5.1 lid 2 sub e	De eerbiediging van de persoonlijke levenssfeer	1

WERKDOCUMENT VERSIE 22 maart 2012

Programmaplan Uitvoering

Prioritair Programma Gebiedsontwikkeling

Provincie als erkende gebiedsregisseur en publiek ontwikkelaar

Programmaplan 2012-2015

- Toevoegen communicatiekalender (Bijlage B)
- Toevoegen capaciteitsplan (Bijlage C)

Inhoudsopgave

1: Programmadefinitie p.2
1.1: maatschappelijke opgave en uitdaging
1.2: Doelenboom
1.3: Afbakening

2: Context en actoren

3: Risicoanalyse

4: Samenhang met andere programma's

5: Begroting

6: Communicatie

7: Organisatie

8: Evaluatie

Bijlage a: ambities per deelprogramma
Bijlage b: uitvoeringsagenda communicatie
Bijlage c: capaciteitsplan GGO

1. Programmadefinitie

Het prioritair programma Gelderse Gebiedsontwikkeling (GGO) is geen nieuw programma. In de vorige collegeperiode is het programma opgestart en vervolgens door het huidige college van GS als prioritair programma gemarkeerd inclusief een uitvoeringsbudget van 5.1.2b Euro.

Dit programmaplan gaat in op de doelen en accenten die GGO deze collegeperiode zal zetten. Het is een programmaplan dat dient als instrument voor de programmamanager en zijn opdrachtgever. Van belang daarbij is het politieke kader zoals dat geformuleerd is in coalitieakkoord en uitvoeringsprogramma.

In het Coalitieakkoord is het als volgt verwoord. De provincie is de gebiedsregisseur bij uitstek. Om de kansen te kunnen pakken moet gestuurd worden op doelen en ambities die onderstaand worden genoemd. Dat vergt flexibiliteit en integraliteit, ook financieel, binnen vooraf omschreven kaders.

Dit akkoord is vertaald in de Uitvoeringsagenda waarin de doelen en ambities van GGO als volgt zijn opgenomen: De komende jaren staan we voor de uitdaging om enerzijds concrete kansen voor gebiedsontwikkelingen te verkennen en te verzilveren en anderzijds ons provinciaal profiel en onze professionaliteit als gebiedsregisseur op een overtuigende wijze te versterken.

De kern van dit programma is het pakken, verdienen en vervolgens ook waarmaken van een actieve rol en verantwoordelijkheid op het vlak van gebiedsontwikkeling. Het programma richt zich niet op een specifieke inhoudelijk doel of opgav maar heta vergroot de ruimtelijke kwaliteit in Gelderland in brede zin..

1.1 Maatschappelijke opgave en onze uitdaging

De Provincie Gelderland heeft als uitdaging om haar gebieden zo in te richten en te ontwikkelen dat de toekomstige belanghebbenden, zoals bewoners, bedrijven, maatschappelijke organisaties en overheden, er tevreden mee zijn. Gelderland is een provincie waar mensen met plezier wonen, werken en verblijven. Mensen waarderen de omgeving en de diversiteit in landschappen. Met steden als motoren voor een vitale economie in een duurzame omgeving. In Gelderland kunnen we samen leven te midden van natuur, landschap, landbouw en water, met een rijke historie. Deze kwaliteiten van Gelderland zijn niet vanzelfsprekend. Als provincie zien wij het als onze uitdaging om deze (ruimtelijke) kwaliteiten te behouden en te versterken. Daarmee zorgen we dat de inwoners van Gelderland ook in de toekomst met plezier hier wonen, werken en verblijven. Dit kunnen we niet alleen, daar hebben we andere partijen bij nodig, publiek en privaat, bedrijven, instellingen en particulieren. Een manier om deze ambitie concreet vorm te geven is via een integrale gebiedsontwikkelingsaanpak. De kern hiervan wordt in onderstaand figuur cq. paraplu weergeven. De uiteenlopende sectorale uitdagingen komen samen in een gebiedsgerichte aanpak gericht op het verbeteren van de ruimtelijke kwaliteit. Daarbij is sprake van interacties tussen een groot aantal publieke en private partijen.

De samenleving verandert snel en in de maatschappij bestaat behoefte aan nieuwe vormen van procesinrichting. De markt is complexer, de burger mondiger en de rol van de overheid verschuift steeds meer van eigenaar/regisseur naar die van partner. De klassieke manier om vooral vanuit een wettelijk kader het proces in te richten voldoet in de huidige tijd niet meer. Kenmerk van de huidige tijd is een behoefte aan open processen om met alle betrokkenen tot gezamenlijke gedragen duurzame waardecreatie te laten komen (o.a. co-creatie, burgerparticipatie). Op die manier kunnen (diensten)innovaties gerealiseerd worden die niet door individuele overheden/bedrijven/particulieren van de grond komen. Ook hierbij zal maatwerk nodig zijn afhankelijk van de aard van de maatschappelijke opgave. Zo zullen de maatschappelijk moeilijke opgaven zoals dijkverleggingen en bypasses ten behoeve van de waterveiligheid zich minder lenen voor co-creatie dan de maatschappelijk aanvaardbare opgaven.

Het prioritaire programma Gelderse GebiedsOntwikkeling (GGO) is in Gelderland de organisatie om complexe gebiedsontwikkelingen op te pakken en tot duurzame uitvoering te brengen. Dit door inzet van specifiek binnen programma opgebouwde expertise in combinatie met extra investeringsmiddelen en door inzet van provinciale wettelijke bevoegdheden op diverse taakvelden.

.

De maatschappelijke opgave van de provincie waar het programma GGO voor gesteld staat, is in de praktijk breed en kan ook heel divers zijn. Dit programma is daarbij vooral gericht op de rol die we als provincie bij de realisatie van die maatschappelijke opgave willen en moeten kunnen spelen. Onze geambieerde provinciale rol als gebiedsregisseur en publiek ontwikkelaar moeten we extern en intern verdienen. Dat begint met het verkrijgen van vertrouwen. En verder vooral met het boeken van mooie en goede resultaten in het fysieke domein op basis van een sterke externe, maar ook interne, positionering van een programma met mensen die ervaring hebben met complexe vraagstukken in de openbare ruimte. Dat is de basis waarmee we als provincie in staat moeten zijn de gevraagde actieve rol als duurzaam gebiedsontwikkelaar op te pakken en waar te maken. Door de inzet van de juiste combinatie van mensen, middelen en bevoegdheden voegen we als provincie, specifiek het programma GGO, waarde toe.

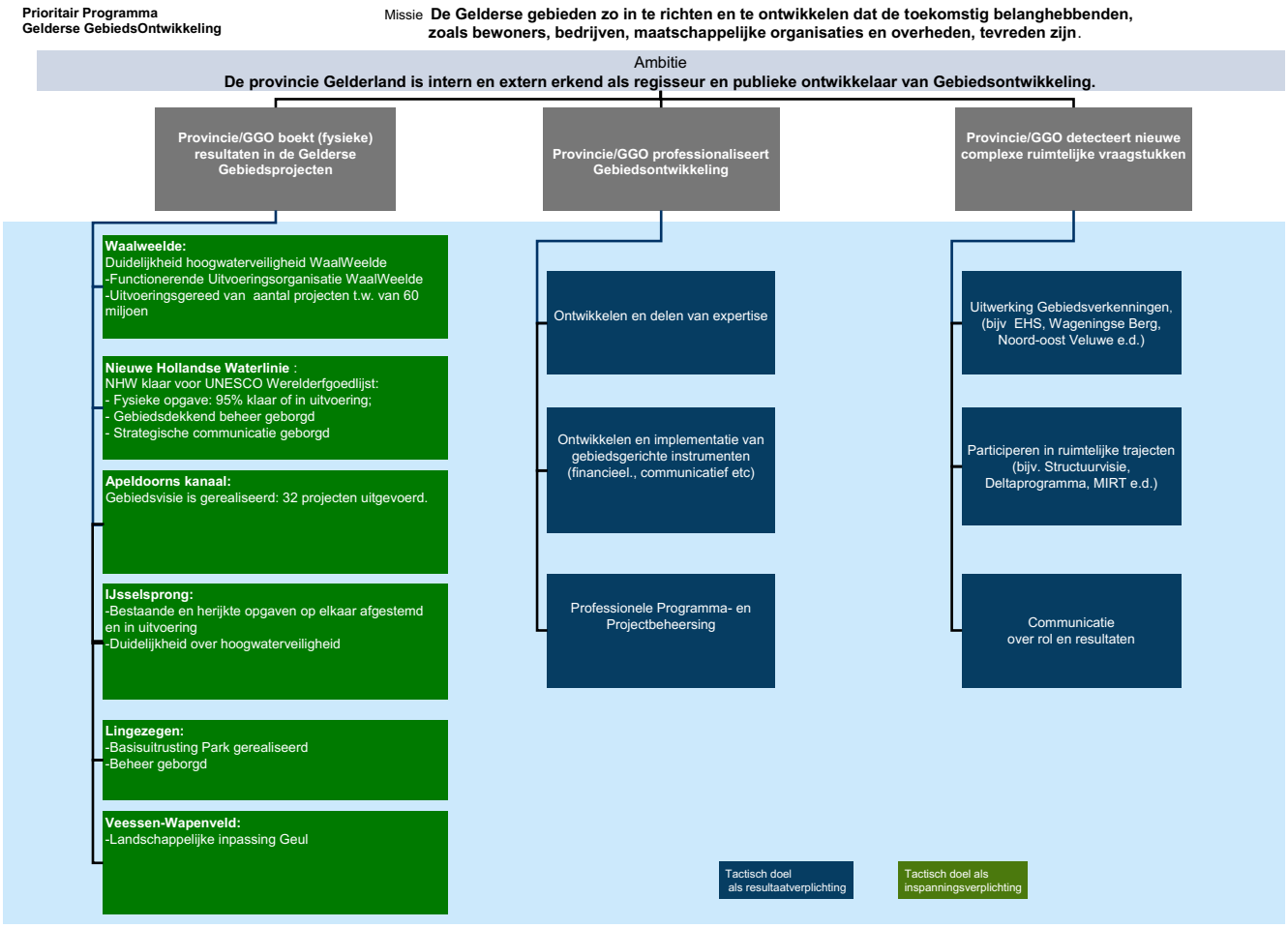
Naast het zijn van een erkend gebiedsregisseur is een aanvullende ambitie om, indien het nodig is om ontwikkelingen voor elkaar te krijgen, ook daadwerkelijk te participeren en meer als publiek ontwikkelaar te acteren. In de kern gaat dat een stap verder. Onderstaand een korte illustratie van het verschil tussen regisseur en ontwikkelaar.

De provincie heeft zich de afgelopen jaar van recensent (toetser) en betalend toeschouwer (subsidiënt) zich steeds meer tot een regisseur ontwikkeld. De komende jaren is de uitdaging voor ons als provincie en specifiek voor GGO om deze rol uit te bouwen en waar mogelijk niet alleen te regisseren maar ook daadwerkelijk zelf mee te spelen in de uitvoering. Dat is de kern van het zijn van

publiek ontwikkelaar (regisseren en participeren). Dat vergt kennis, kunde, middelen en durf ook om vaak nog niet gebaande paden te betreden.

1.2 Doelenboom

Als programmateam hebben we bovenstaande ambitie vertaald naar de “hoe gaan we dit realiseren vraag”. Daartoe is onderstaande doelenboom geformuleerd met daarin een drietal plandoelen.

Om bij te dragen aan onze ambitie zijn bovenstaande drie plandoelen geformuleerd. Deze plandoelen zijn weer opgedeeld in tactische doelen. Bij die doelen maken we met kleuren verschil in resultaatverplichtingen en inspanningsverplichtingen. Voor de plandoelen twee en drie zijn de tactische doelen verder vertaald naar operationele doelen. Voor het eerste plandoel is dit hier niet gedaan omdat voor ieder van deze (deel)programma's en projecten verdere uitwerkingen binnen de teams zijn geformuleerd.

De drie plandoelen zijn:
1. Provincie/GGO boekt (fysieke) resultaten in de Gelderse gebiedsprojecten;
2. Provincie/GGO professionaliseert gebiedsontwikkeling;
3. Provincie/GGO detecteert nieuwe complexe ruimtelijke vraagstukken.

<u>Plandoel 1: Provincie/GGO boekt (fysieke) resultaten in de Gelderse Gebiedsprojecten</u>
In feite is dit waar het om gaat namelijk dat onze inzet resulteert in (fysieke) resultaten de komende jaren. De uitdaging van het programmateam GGO is de concrete kansen te detecteren en te

verzilveren (zaken tot uitvoering(sgereed)) brengen. Het gaat tenslotte om het boeken van kwalitatief goede fysieke resultaten. Dit wel vanuit de wetenschap dat gebiedsontwikkelingen vaak omvangrijk en complex zijn en veelal een kwestie van lange adem is. Binnen die complexiteit is het echter wel belangrijk om zichtbare voortgang te boeken door processen en projecten bijvoorbeeld in kleinere behapbare porties te verdelen. In de bijlage bij dit programmaplan is per deelprogramma een tabel opgenomen met daarin de uitvoeringsagenda 2012.

Gezien de lange doorlooptijd van gebiedsontwikkelingsprocessen bestaat programma uit een select aantal gebiedsprojecten. Dit zijn respectievelijk Waalweelde, IJsselsprong, Apeldoorns Kanaal, Nieuwe Hollandse Waterlinie, Park Lingezegen en Veessen Wapenveld. Bij Park Lingezegen en Veessen Wapenveld zijn de projecten zo ver gevorderd dat de uitvoering inmiddels grotendeels is overgedragen naar externe organisaties, en de provincie van rol is gewisseld: van projectmanagement naar accountmanagement. Voor de uitvoering van project LIngezegen hebben wij een Openbaar Lichaam opgericht, samen met de projectpartners. Het projectmanagement is overgedragen naar dit Openbaar Lichaam. Bij Veessen Wapenveld hebben wij de planvoorbereidingsfase afgerond en het projectmanagement voor het realiseren van de Hoogwatergeul overgedragen naar het Waterschap. Voor de landschappelijke inpassing (gebiedsontwikkeling Veessen Wapenveld) van dit project hebben wij een subsidie verleend aan de gemeente Heerde. De provincie blijft de uitvoering van deze gebiedsontwikkeling begeleiden. Daarnaast voert de provincie nog één deelproject uit: de landbouwstructuurverbetering Veessen Wapenveld

Plandoel 2: GGO professionaliseert Gebiedsontwikkeling
Om de gewenste positionering als gebiedsregisseur te verdienen zullen we onze professionaliteit als gebiedsregisseur en publiek ontwikkelaar op overtuigende wijze moeten versterken.
Dat vereist een sterke externe oriëntatie, waarbij gebiedsurgentie en provinciale beleidsurgentie synchroon lopen, en het vermogen om overheden, maatschappelijke organisaties, markt en inwoners, met een diversiteit aan belangen, kennis, netwerken en culturen te verbinden aan ontwikkelkansen. De inzet daarbij is het benutten van synergie en integreren van opgaven als: wonen, krimp, economie, hoogwaterveiligheid, mobiliteit, ruimtelijke kwaliteit, natuur, landschap, klimaat en energie. Als koepel fungeert de ruimtelijke kwaliteit.

Bovenstaande vereist specifieke deskundigheid van de deelprogrammamanagers en projectleiders en hun team. Het ontwikkelen en delen van expertise is gezien de gestelde ambitie een belangrijke pijler van het programma. Werken aan deze ontwikkeling is een coproductie van het team GGO en het programmabureau van de provincie Gelderland en wordt vertaald in zaken als kennisdelingsbijeenkomsten, intervisiesessies, van buiten naar binnen sessies maar natuurlijk ook in concrete maatgerichte opleidingstrajecten. Vanuit de professionaliseringsdoelstelling is een belangrijk onderdeel de herkenbaarheid van de aanpak binnen het team (gezamenlijk referentiekader, gezamenlijke taal). Het protocol Gelderse Gebiedsontwikkeling vormt wat dat betreft de leidraad voor onze aanpak. Dit naast de projectmatige aanpak van de provincie (projectmatig denken en doen, PDD). Daarnaast zie je steeds meer de samenwerking met het ministerie van IenM, Rijkswaterstaat en Waterschappen. Partijen die gebruik maken van een ander projectmanagement tool (bekend als het IPM model). Vanuit onze professionaliteit is het goed om daar ook kennis van te nemen en waar mogelijk het als verdieping op onze PDD-aanpak aan te brengen. Dit zal als onderwerp ook terugkomen bij expertiseontwikkeling.

Een ander belangrijk element om onze doelstelling waar te kunnen maken in sterk veranderde marktomstandigheden is de mogelijke toepassing van nieuwe instrumenten en alternatieve verdienmodellen. Hierbij wordt gekeken naar instrumenten als revolving funds, risicobewuste participaties, innovatieve financieringsconstructies en grondbeleid. Ook het vinden van en inzet van nieuwe dragers voor gebiedsontwikkelingsprojecten is belangrijk nu in de huidige conjunctuur de vastgoedmarkt behoorlijk vast zit. Wellicht dat in de duurzame energiesector potentie zit met het oog op deze zoektocht naar alternatieve financieringsbronnen.

Een derde element van professionalisering is het voeren van een professionele programma en projectbeheersing. Belangrijke pijlers hierin zijn risicomanagement en financieel management. Wat betreft risicomanagement dienen alle projecten een actueel risicoregister te hebben. Het item risicobeheersing is ook structureel onderwerp van het voortgangsoverleg tussen deelprogrammamanager en programmamanager. Financieel management wordt uitgevoerd in nauwe

samenspraak met de afdeling financiën en daarnaast wordt momenteel een nieuwe tool gebouwd (Intus) waar we als programma op aantakken.

Plandoel 3: GGO detecteert nieuwe complexe ruimtelijke vraagstukken
Het programma GGO is een uit de vorige coalitieperiode doorlopend programma. Het bestaat uit een aantal grote opgaven waar meestal al meerdere jaren aan gewerkt wordt. Voor de vitaliteit en het elan van het programma is het goed als er ook nieuwe componenten aan het programma worden toegevoegd. Daarom is het belangrijk om ook nieuwe gebiedsontwikkelingen te identificeren. Enerzijds is de uitdaging als GGO om je dusdanig te bewijzen dat men (intern en extern) weet dat het opgaven zijn die door GGO opgepakt kan worden maar anderzijds vergt het een proactieve houding.

Een eerste mogelijkheid is dat vanuit GGO op basis van interne of externe signalen of behoeften er een gebiedsverkenning wordt uitgevoerd. Resultaat van een dergelijke verkenning kan zijn dat er wel of geen aanknopingspunten blijken te zijn voor een nieuw gebiedsontwikkelingsproject of programma. Dit bijvoorbeeld door concrete verkenningen uit te voeren en te zien of het past binnen de GGO portefeuille en tevens door helder te communiceren waar we voor staan en wat onze resultaten zijn.

Daarnaast zijn intern en extern ontwikkelingen welke mogelijk interessant of belangrijk kunnen zijn voor het programma GGO. Een voorbeeld daarvan is het opstellen van de nieuwe structuurvisie maar ook ontwikkelingen in andere programma's zoals energietransitie en EHS bieden wellicht aanknopingspunten voor nieuwe accenten. Een meer extern georiënteerd voorbeeld dat aanleiding kan vormen tot nieuwe complexe ruimtelijk vraagstukken vormt de waterveiligheid op de lange termijn in het kader van het Deltaprogramma.

Tenslotte is het ook belangrijk dat helder wordt of is waar het programma voor staat en welke resultaten er geboekt worden. Heldere communicatie over rol en resultaten is een belangrijke pijler van het programma.

. .

1.3 Afbakening

Op basis van het beleidsvoornemen Topbedrijf streeft de provincie Gelderland naar een organisatiemodel dat gestoeld is op het werken vanuit een programmastructuur en een sturingsvisie, dat zich richt op een collegiale bestuursstijl en bijpassende rol voor de directie, de lijn – en het programmamanagement. Kernwaarden hierbij zijn: integraliteit en proces gestuurd. Dit laat zich herkennen in een scherpe afbakening van taken, bevoegdheden en verantwoordelijkheden tussen bestuur en organisatie

Het huidige prioritair programma GGO is ooit ontstaan naar aanleiding van de Rijksopgave rond hoogwaterveiligheid (PKB maatregelen). Een aantal mensen is rond die thematiek georganiseerd om enerzijds te participeren in dit rijkstraject (diverse rivieraccounts) en anderzijds waren er een aantal majeure opgave die uit de betreffende ontwikkeling ontstonden en waar provincie regie op heeft gepakt (o.a WaalWeelde en Veessen Wapenveld).

Binnen de provincie zijn er in totaal 17 programma's gedefinieerd en een zo scherp mogelijke afbakening is gewenst. Zeker voor GGO is een heldere afbakening cruciaal. Ook elders in de organisatie is sprake van gebiedsontwikkelingsprojecten of processen. Waarin onderscheidden we ons als GGO en waar moeten we ons op richten? Deze scherpe afbakening is noodzakelijk om ervoor te zorgen dat GGO een duidelijker smoel krijgt en helder is waar het wel maar ook niet voor staat (en gaat). De in dit plan geformuleerde afbakening kan op punten conflicteren met de huidige content van het programma maar moet vooral ook als afwegingskader naar toekomst gelezen worden. Het huidige programma GGO kent een drietal componenten:

1. Deelprogramma's gebiedsontwikkeling;
2. Projecten gebiedsontwikkeling;
3. Accountschappen.

Ad 1: Binnen het huidig programma is er sprake van drie deelprogramma's: Waalweelde, Nieuwe Hollandse Waterlinie en IJsselsprong.

Ad 2: Het Apeldoorns Kanaal is een gebiedontwikkelingsproject van GGO. Daarnaast wordt vanuit GGO de Berghuizerpapierfabriek gefinancierd (opdrachtgever bij MWLG). Ook worden er verkenningen uitgevoerd voor Wageningse Berg en Noord-Oost Veluwe.

Ad 3:. De meeste accountschappen vloeien rechtstreeks voort uit de PKB besluiten van het Rijk. In totaal vallen 20 van de in totaal 40 rivieropgaven binnen Gelderland en raakt het daarmee een groot provinciaal belang. Via deze accounts werkt de provincie mee aan de hoogwaterveiligheidsopgave en tevens vervullen we onze rol als bevoegd gezag (vergunningen etc). Er zijn een tweetal hoofdaccounts geformuleerd waarvoor GGO accountmanagers levert:

1. Account IJssel
    a. Beneden IJssel (IJsseldelta)
    b. IJsselsprong
2. Account Waal en Rijn
    a. 4 Waalaccounts: Munnikenland, Veur/Lent, Millingerwaard, Oosterhoutsewaarden
    b. 6 Rijnaccounts: Middelwaard, Tollewaard, Doorwerthse waarden, dijkverbeteringen Lekdijk Huissensche Waarden, Meinerswijk

Naast deze twee accounts vervult GGO het accountschap voor het openbaar lichaam Park Lingezegen (realisatie basisuitrusting) en voor de projectorganisatie Veessen Wapenveld (realisatie Geul). Binnen het team GGO moet de rol, inhoud en werkwijze van deze accountrollen nader uitgewerkt worden. De gebiedsontwikkeling Lingezegen is naar uitvoering gebracht middels opdracht aan openbaarlichaam maar is wel een voorbeeld van een majeure opgave waar provincie grote rol en belang heeft. Naast belang om dit goed te blijven volgen is dit ook een programma waar vanuit GGO veel van opgestoken kan worden (als mooi voorbeeld van een gebiedsontwikkelingsproject). Daarnaast is de de exacte relatie ten aanzien van het Deltaprogramma een belangrijk onderwerp. Wat betreft dit Deltaprogramma wordt 2012 een belangrijk jaar omdat na de zomer de zogenaamde regioprocessen pgestart zullen worden. Voor deze regioprocessen zal de provincie als opdrachtgever fungeren. Over de invulling van deze opdracht zal overleg plaatsvinden tussen het programma GGO en het programma fysieke veiligheid.

Zoals aangegeven is het programma deels een voortzetting van een al bestaand deel met daarnaast de uitdaging om het ontwikkelprogramma (“gezicht van het nieuwe programma”) de komende periode concreet vorm te gaan geven. Op basis van de ambitie en gestelde doelen is aangegeven welke eisen (randvoorwaarden) we stellen aan programma´s en projecten opdat ze passen binnen de kaders van het prioritaire programma GGO.

Eisen aan opgaven om predicaat GGO te krijgen

- Bovenlokaal met meerdere bestuurslagen;
- Multisectorale opgave;
- Afgeperkt gebied;
- Direct inhoudelijk provinciaal belang (nationaal belang moet het Rijk doen);
- Publiek – publiek partnerschap;
- Urgentie (moeten, willen, kunnen);
- In tijd beperkt;
- Provincie is regisseur, ontwikkelaar;
- Er moet sprake zijn van functie/eigendomsverandering.

Naast deze eisen zijn er nog een aantal relevante criteria of wensen ten aanzien van de te selecteren trajecten. Bij voorkeur wordt aan zoveel mogelijk van onderstaande criteria voldaan om het profiel zo scherp mogelijk te krijgen.

Aanvullende criteria profiel GGO

- Sprake van samenwerking met de markt;
- Samenhang in ontwikkeling en uitvoering nodig;
- Trajecten met hoog risicoprofiel (politiek/inhoudelijk/financieel);
- Provincie vervult meerdere rollen;
- Het biedt mogelijkheden voor innovatie;
- Cofinanciering en significant investeringsprogramma (>5.1.2b euro);
- Startbesluit via portfolioberaad;
- Mate van efficiënte inzet van middelen in verhouding tot resultaat.

Als provincie en specifiek het team GGO gaat het vooral over het kunnen bewijzen van je deskundigheid in het voor elkaar brengen van complexe ruimtelijke processen. Het gaat om het initiatief nemen en krijgen bij dit soort uitdagingen. Erkend worden vanwege resultaten op basis van rol en positie als middenbestuur en op basis van deskundigheid en niet sec vanwege beschikbare financiële middelen. De eenmalige investeringsmiddelen bieden de mogelijkheid om zaken op gang te brengen omdat bijvoorbeeld de initiële investering een enorme drempel vormt voor partijen in het veld. Vanuit dit programma is het de kunst ervoor te zorgen dat de projecten en processen intern ook door de inhoudelijke afdelingen (programma´s) gedragen worden en dat samenwerking ontstaat. Projecten/ontwikkelingen moeten niet als “GGO” gezien worden maar de uitdaging is dat povinciale collega’s zien dat door inzet van en samenwerking met de deskundigheid vanuit dit programma men eigen doelen (beter, goedkoper) kan realiseren. Dus actief en continue betrekken van andere afdelingen en partijen (extern) en wijzen op feit dat het hun inhoudelijk belang is dat wij dienen. Betekent ook dat GGO bij voorkeur niet de grootste en/of enige investeerder is van processen/projecten. Juist in beginfase direct doorkijken naar toekomst over wie zich waar hard voor gaat maken (vooral ook financieel). Verschil maken we vooral doordat ons de rol wordt gegund vanuit professionaliteit/kwaliteit. Daarbij opgemerkt dat deze rol in processen/projecten van verschillende aard kan zijn (van facilitator tot ontwikkelaar).

2 Context en actoren

Onderstaande tabel is weergave van beknopte SWOT analyse welke is uitgevoerd. Resultaten vormen input voor leggen van accenten binnen programma GGO.

	Sterkte (intern)	**Zwakte (intern)**
Kansen (extern)	**Sterkte/kansen** **Heldere natuurlijke prioriteiten** • Rijk trekt zich terug. Provincie kan op natuurlijke wijze regierol pakken. • WRO instrument inpassingsplan goed gewerkt in Gelderland. Is voordeel met oog op nieuwe GGO trajecten omdat er meer verzoeken komen (o.a vanuit IenM). • Via Waalweelde en IJsselsprong goed extern netwerk bij Rijk. Daarnaast bieden de nieuwe regioprocessen vanuit Deltaprogramma wellicht kansen.	**Zwakte/Kansen** **potentieel interessante opties** • Intern profiel GGO niet scherp. Ambitie college en terugtreding Rijk biedt kansen om door verbetering profiel positionering te versterken • Onderlinge kennisopbouw relatief beperkt. Versterking hiervan biedt kansen voor expertisegroei. Dit in nauwe samenhang met programmabureau vakgroep gebiedsontwikkeling en procesmanagement. • Intern profiel op resultaatvlak niet sterk (relatief weinig fysieke resultaten te zien). Juist komende periode meer kansen op concrete resultaten.

Bedreigingen (extern)	**sterkte/bedreigingen** **Eenvoudig te verdedigen** • Bedrijfsleven voorzichtiger en minder geneigd mee te doen cq te investeren en daarmee minder gebiedsontwikkelingsprocessen en projecten. Zoektocht naar nieuwe verdienmodellen noodzakelijk. • Politieke behoefte aan sturing op het hoe en niet alleen op het wat. Gebiedsontwikkeling vraagt juist flexibiliteit en sturen op doelen. Vraagt duidelijke en transparante communicatie en meenemen Staten.	**Zwakten/bedreigingen** **Hoog risico** • Provincie niet helder in prioritering en begrenzing. Gemeente financieel in zwaar weer. Minder bereidheid bij te dragen in bovengemeentelijke vraagstukken… provincie zal overvraagd worden en overal een beetje doen (duizend bloemen).

Betrokken actoren

We hebben in de voorbereiding van dit programma een krachtenveldanalyse uitgevoerd om te analyseren met welke partijen en doelgroepen we te maken kunnen hebben. Dit is vanuit de deelprogramma's een zeer groot aantal actoren. In dit programmaplan daarom kort een schets op hoofdlijnen van de belangrijkste actoren.

Externe partners
Het uiteindelijke succes van een gebiedsontwikkeling is dat een complexe bovenlokale en intersectorale opgave in een complexe samenleving tot kwalitatief en ruimtelijke goede resultaten leidt. Een veelheid aan actoren is daarbij actief aan zet. Op dit moment is een groot aantal programma's sterk gerelateerd aan Rijksopgaven en dat veelal water en natuur gerelateerd. In dat kader zijn belangrijke actoren de ministeries van I&M en EL&I, Rijkswaterstaat en Waterschappen. Het onderhouden enof verbeteren van de ambtelijke netwerken bij deze organisaties is een focusgebied. Daarnaast is in ieder traject de samenwerking met de betreffende gemeente van groot belang en ook nogal eens zorgpunt. Dit vanwege of beperkte capaciteit danwel deskundigheid binnen gemeenten. In aantal gevallen richten we ons ook proactief op het meenemen van de gemeenten door leveren van specifieke ondersteuning (inzet provinciale ambtenaren of mogelijk maken van inhuur deskundigheid).

Interne Partners
GGO is in feite een organisatie waar diverse sectorale opgaven geïntegreerd opgepakt en uitgewerkt worden. Binnen de lopende deelprogramma's liggen er sterke verbindingen met vooral de nieuwe programma's van MWLG en EHS maar ook met Mobiliteit en Economie. Het is van belang om richting deze partijen helder te blijven maken wat de toegevoegde waarde van GGO is en anderzijds de partijen continue te informeren over de vorderingen en resultaten van de diverse gebiedsontwikkelingsprojecten.

3 Risico-analyse

Risicomanagement krijgt in deze tijd meer aandacht dan voorheen. Processen zijn minder voorspelbaar, kennis raakt snel verouderd en het speelveld met externe partners is complex en moet goed worden gemanaged. Daarnaast wordt de publieke sector geconfronteerd met de gevolgen van de economische recessie en een teruglopende financiering vanuit het Rijk.
De toegenomen complexiteit maakt het managen van risico's uitdagend en divers. De risico's liggen in de keten tussen partijen, zijn niet direct aanwijsbaar of voorspelbaar, en hoeven niet direct binnen één organisatie, afdeling en functie te vallen. Daarom is het van groot belang om deze risico's in kaart te brengen en afspraken te maken over hoe de risico's worden beheerst en verdeeld tussen partijen.

Voor het programma Gebiedsontwikkeling geldt in sterke mate dat ambities samen met andere partijen worden gerealiseerd. De uitdaging is om in deze tijd met beperkte financiële middelen waarin de bereidheid van partijen om te participeren in de doelen die door de Provincie zijn vastgesteld moet worden geborgd, een kwalitatief voldoende resultaat te behalen. De belangrijkste risico's hebben we in beeld gebracht en voorzien van maatregelen om de gevolgen van het optreden van de risico's te minimaliseren. De belangrijkste risico's zijn:

1) Op het gebied van doelbereiking
Risico: De financiering wordt onzeker als gevolg van de economische crisis en teruglopende geldstromen vanuit de Rijksoverheid. Partijen zijn minder dan voorheen bereid om te investeren.
Het gevolg is dat provinciale ambities mogelijk moeten worden bijgesteld en dat nieuwe initiatieven niet of lastig van de grond komen.
Wij nemen de volgende *maatregelen* om de risico's te beperken:
- Gezamenlijke aanpak met andere provinciale beleidsvelden en inzet van 'sectorale middelen' om doelen gebiedsontwikkeling te realiseren;
- Creatief zoeken, in beeld brengen van alternatieven en slimme oplossingen en 'de boer opgaan' om nieuwe middelenstromen aan te boren en samenwerkingsverbanden aan te gaan;
- Vooraf duidelijk communiceren met beoogde partners en continu commitment aftasten in afstemming met andere beleidsvelden;
- Zonodig herijken plannen en ambities en kwaliteiten bijstellen.

2) Op het gebied van stakeholders en participanten
Risico: Als gevolg van de financiële crisis wordt gezocht naar nieuwe vormen van samenwerking en naar nieuwe kansen en investeerders in de markt. Dit komt echter onvoldoende van de grond.
Het gevolg is dat er onvoldoende partners en (mede)financiers te vinden zijn om projecten te starten en veelbelovende initiatieven uit te werken.
Wij nemen de volgende *maatregelen* om de risico's te beperken:
- Voorbeeldprojecten initiëren en opstarten;
- Stakeholders en potentiële deelnemers niet beperken tot de 'gangbare' partners maar verbreden tot andere partijen die door hun activiteiten gebiedsontwikkeling beïnvloeden; bijvoorbeeld op gebied van Openbaar Vervoer, stationsomgevingen, bedrijventerreinen enz.;
- Andere beleidsvelden betrekken bij inventarisatie stakeholders en mogelijke (mede)financiers.

3) Op het gebied van financiën
Risico: Bijdrage vanuit het de rijksoverheid valt weg of wordt sterk verminderd
Het gevolg is dat de beoogde doelen en ambities niet volledig worden gerealiseerd.
Wij nemen de volgende *maatregelen* om de risico's te beperken:
- Wij gaan op zoek naar andere vormen van samenwerken met externe partners en sonderen bij mogelijke nieuwe deelnemers;
- Gezamenlijke aanpak met andere provinciale beleidsvelden en inzet van 'sectorale middelen' om doelen gebiedsontwikkeling te realiseren;
- Zo nodig worden de doelen en ambities afgestemd op de beschikbare middelen.

4) Op het gebied van risicomanagement
Risico: Risico's worden eenzijdig bij de provincie gelegd, private investeerders zijn niet bereid risico te dragen.
Het gevolg is dat de provincie de risico's volledig zelf loopt.
Wij nemen de volgende *maatregelen* om de risico's te beperken:
- Deskundige en effectieve inbreng in onderhandelingen borgen;
- Consequenties van (bewust) niet participeren expliciet maken en expliciet opnemen in besluitvorming;
- Second opinion over risico inschatting betrekken bij de besluitvorming.

De risico's worden binnen het programma nog uitgewerkt in meer kwantitatieve aspecten. De risico's worden minimaal één keer per jaar geactualiseerd en constant gemonitord. Per project van enige omvang wordt, zo mogelijk samen met onze partners, een risicoanalyse uitgevoerd.
Gedeputeerde Staten worden minimaal één keer per jaar, bij de Jaarrekening, geïnformeerd over mogelijke risico's en over eventuele risico's die zich hebben voorgedaan. Indien zich substantiële risico's voordoen of dreigen voor te doen, worden uw Staten hiervan direct in kennis gesteld.

4 Samenhang met andere programma's

Gezien de aard van het programma (faciliterend voor realiseren inhoudelijke doelstellingen andere programma´s en afdelingen) is er een nauwe samenhang met vele afdelingen en programma´s. Uit een analyse worden onderstaande relaties als belangrijke bestempeld.

Programma of ontwikkeling	Relatie met GGO	Hoe invullen
Opstellen structuurvisie	Structuurvisie kan zicht geven op toekomstige opgaven en mogelijk faciliteren bij lopende trajecten.	• Programmamanager GGO heeft zitting in stuurgroep
Stad en Regio	Integraal programma van waaruit cofinanciering ten behoeve van gebiedsontwikkelingsprocessen; Het sleutelproject IJsselsprong maakt onderdeel uit van de gebiedsontwikkeling	• Deelprogrammaleiders stemmen af met accountmanagers • Accountmanager S&R hebben zicht op ontwikkelingen in de regio. Kennis benutten vanuit GGO • Voor IJsselsprong: rolverdeling 5.1.2e /5.1.2e blijven afstemmen
PP EHS	Herbegrenzing EHS speelt rol bij dossiers NHW, Waalweelde, Veessen Wapenveld.	• Effect van akkoord moet nog duidelijk worden maar gezien sterke verwevenheid verbindingsofficier benoemen. • Binnen GGO beheeraspecten van groot belang. Formuleren gezamenlijk opdracht ten behoeve van pilot beheer.
PP Topsectoren en Innovatie	In PP komt fysieke component aan de orde	• Ontwikkelingen binnen Topsectoren geeft wellicht kansen voor GGO. Periodiek overleg 5.1.2e /5.1.2e georganiseerd.
PP Energietransitie	Kan onderdeel zijn van een gebiedsontwikkeling. Wellicht nieuwe bron van financiering van beheer	• Opzetten pilotprojecten (o.a Waalweelde) • Organiseren kennismiddag • Periodiek overleg 5.1.2e 5.1.2e
Programma Fysieke veiligheid	Nauwe relatie met Waalweelde en gezamenlijk belang richting Deltaprogramma	• Scherp maken rolverdeling (actie 5.1.2e /5.1.2e) • Goede bemensing deltaprogramma organiseren • Opdrachtnemer gebiedsprocessen benoemen.
Programmabureau	Er is een vakgroep gebiedsontwikkeling en procesmanagement opgericht	• Afstemmen ontwikkeling gebiedsontwikkeling- en procesmanagementexpertise
Mobiliteit	Discussie over scope van bijvoorbeeld rondwegprojecten	• Volgen acties zoals ingezet vanuit PCMero (strategisch uurtje GS)

Bovenstaande tabel gaat alleen in op de concrete samenhang met interne programma's. Gebiedsontwikkeling is vanzelfsprekend zeer gericht op externe samenwerking (zie ook korte actorenananalyse). De komende jaren blijft het van belang om de samenwerkingsmogelijkheden met diverse externe partijen te verkennen. Hierbij valt te denken aan het Deltaprogramma, RWS, EL&I, I&M/MIRT, Prorail, KvK, Radboud, WUR, Kenniskring TU Delft.

5 Begroting

Voor de zomer wordt het statenvoorstel Gelderse Gebiedsontwikkeling met de Staten besproken. Streven is om in dit voorstel zo specifiek als mogelijk een meerjarenbegroting op te nemen. Inzet is binnen de begroting maximale flexibiliteit te behouden gezien de specifieke aard van gebiedsontwikkelingen waarmee tussen projecten en programma´s geschoven moet kunnen worden. GS hebben in principe voor de benoemde majeure opgaven een bedrag van 5.1.2b euro binnen de beschikbare 5.1.2b gereserveerd. De specifieke details rond de begroting staan weergegeven in het Statenvoorstel GGO.

Het programma kent een inzichtelijke administratie. Aan de hand hiervan worden kwartaalrapportages gemaakt ter bespreking met het bestuur en het management. De controlfunctie binnen het programma is een verbeterpunt en wellicht dat de nieuwe tool (Intus) hier verbetering in kan brengen. Dit vooral wat betreft het sturen op doelstellingen, planning en uitvoering.

Binnen het topbedrijf vertalen we de programma's naar een aantal concrete indicatoren. Als beleidseffectindicator bij de uitvoeringsagenda is opgenomen: "Het aantal gebiedsprojecten dat voldoende resultaten heeft geboekt". Van de zes grote gebiedsprojecten zijn een aantal essentiële resultaten benoemd. Deze moeten in 2015 zijn bereikt. Dit kan worden beoordeeld d.m.v. expert judgement. De streefwaarde is dat minimaal 3 projecten een voldoende hebben gescoord

6. Communicatie

Vanuit communicatie wordt een uitvoeringsagenda communicatie opgesteld. Belangrijk aandachtspunt is zorgdragen voor heldere positionering en profilering van het Prioritair Programma GGO. Op programmaniveau geldt deze profilering voor intern (naar extern is het vooral de profilering van de provincie in niet sec GGO). In de onderliggende deelprogramma's speelt communicatie juist een belangrijke rol naar externe betrokken.

In de bijlage bij dit programmaplan is de uitvoeringagenda bijgevoegd.
.

7. Organisatie

Onderstaande tabel geeft op hoofdlijnen de rol- en taakverdeling binnen het PP GGO weer. Bestuurlijk en ambtelijk opdrachtgever van het programma zijn respectievelijk gedeputeerde 5.1.2e en directeur 5.1.2e. Programmamanager PP GGO is 5.1.2e.
Zie bijlage C voor een detailtabel met rol-, taakverdeling en capaciteitsinzet (uren) voor het PP GGO (situatie Maart 2012). Daarnaast wordt er binnen het GGO programma intensief samengewerkt met DLG. Hiervoor is een prestatiecontract opgesteld waarin DLG een groot aantal producten oplevert ten behoeve van GGO.

OGON-overleg
Overleg tussen ambtelijk opdrachtgever (5.1.2e) en opdrachtnemer (5.1.2e) vind regelmatig plaats.

Onderstaand capaciteitenoverzicht betreft alleen de project danwel de accounthouders van de projecten of accounts. In bijlage C staan de volledige teams genoemd.

Opdrachtgever	
Bestuurlijk opdrachtgever	Gedeputeerde 5.1.2e (GS)
Ambtelijk opdrachtgever	Directeur 5.1.2e
Opdrachtnemer	

Programmamanager PP GGO	5.1.2e
Project / activiteit	Deelprogrammamanager (DP) Projectleider (PL)
Deelprogramma's (incl. bestuurlijke OG)	
Waalweelde (5.1.2e)	5.1.2e (DP)
Ijsselsprong (5.1.2e)	5.1.2e (DP)
Nieuwe Hollandse Waterlinie (5.1.2e)	5.1.2e (DP)
Gebiedsontwikkelingsprojecten	
Apeldoorns Kanaal (5.1.2e)	5.1.2e (PL)
Berghuizer Papierfabriek (5.1.2e)	5.1.2e (PL)
Overnachtinghaven Lobith (5.1.2e)	5.1.2e (PL)
Verplaatsing 5.1.2e (5.1.2e)	5.1.2e (PL)
Accounts	
Lingezegen	5.1.2e
Veessen Wapenveld	5.1.2e
Ruimte voor de Rivier - Ijssel	5.1.2e
Ruimte voor de Rivier – Waal/Rijn	5.1.2e
Deltaprogramma Rivieren (deelname programmabureau Deltaprogramma)	Vacature
Munikkenland (Verdaas)	5.1.2e (PL)
Verkenningen	
Wageningse Berg (Verdaas)	5.1.2e (PL)
Programma Noord-Oost Veluwe	5.1.2e (PL)
Algemeen programma	
Financiën / begroting	5.1.2e / 5.1.2e
Risicomanagement	5.1.2e / 5.1.2e
Communicatie GGO	5.1.2e
Programma ondersteuning	5.1.2e

Werkoverleg kernteam programma GGO
Tweewekelijks vind overleg plaats van het programmateam PP GGO. Hier worden de voortgang en actuele onderwerpen besproken en vindt de belangrijkste afstemming tussen projecten plaats. Lid van het programmateam zijn vooralsnog programmamanager 5.1.2e , programma ondersteuner 5.1.2e , deelprogrammamanagers 5.1.2e , 5.1.2e , 5.1.2e en projectleiders 5.1.2e en 5.1.2e . Afhankelijk van de inhoudelijke agenda schuiven betrokken projectleiders aan bij dit werkoverleg.

Kwartaaloverleg
Ieder kwartaal vindt er een "special" plaats met de volledige groep van mensen die bij GGO direct betrokken zijn (inclusief alle deelprojectleiders en ondersteuners).

8 Evaluatie

Het programma zal op een aantal momenten worden geëvalueerd.

Bijlagen

1. Gebiedsontwikkeling WaalWeelde

Bestuurlijk opdrachtgever	Gedeputeerde 5.1.2e
Programmaleider	5.1.2e
Provinciale rol(len)	Regisseur

Doel(en)

Een uitvoerbaar plan dat de Waal duurzaam veiliger en mooier maakt. De provincie betrekt zoveel mogelijk partijen bij het planproces om zo samen tot één ontwerp voor de 80 kilometer lange Waal te komen. Het plan wordt uitgevoerd door een WaalWeelde-uitvoeringsorganisatie.

Resultaten 2012

- Herinrichten Bato's Erf en plaatsen van een Baken (ihkv project Bakens aan het Water)
- Start uivoering Gendtsche Waard
- Start uitvoering 1e fase project Beuningen (Klimaatbuffer)
- Start uitvoering nevengeul en herstel natuur Kil van Hurwenen
- De Provincie krijgt de regie over de 2x 30 miljoen en potjes worden omgekeerd
- Uitvoeringsorganisatie WaalWeelde
- Meerjarenprogrammering
- Uitvoeringsprogramma WaalWeelde Beleefspoor
- Burgers, raads- en statenleden, kamerleden zijn geïnformeerd over Structuurvisie WaalWeelde West
- Programma's van Eisen voor de Buitenstand Zaltbommel, Bitumarinterrein Opijnen, Heuffterrein Vuren
- Vaststellen VKA (voorkeursalternatief) voor Structuurvisie en MER WaalWeelde West
- Duidelijkheid van het Deltaprogramma wat betreft de normering
- 1 Natura 2000-aanwijzing voor de Waal
- WaalWeelde staat model voor co-creatie in gebiedsontwikkelingen

Resultaten op termijn

- De Waal accommodeert verwachte hoge rivierafvoeren en het contact van de bewoners langs de Waal met de rivier is toegenomen.
- Publiek-Private Samenwerking (PPS) ihkv uiterwaardenbeheer
- PPS tbv revitalisering functieveranderingslocaties (Ruiterwaard, Heuffterrein, Bitumarin, Poederoijen, Haaften)
- Provincie is erkend als gebiedsautoriteit voor de Waal
- Opname WaalWeelde in Nationaal Waterplan en het MIRT.
- Bakens aan het water gerealiseerd bij Gent, Beuningen, Tiel, Munnikenland en bij veerstoepen
- Opening Waalpad
- Aanleg langsdammen
- Verplaatsing De Beijer naar de WaalWaard
- Aanleg overnachtingshaven Lobith
- Meer bedrijvigheid op en langs de rivier zowel bedrijfsmatig als toeristisch recreatief. Door het ontwikkelen van natuur en monumenten langs de Waal is een uitgestrekt parklandschap ontstaan.

Maatschappelijke effecten

Vanuit de PKB Ruimte voor de Rivier wordt ruim € 5.1.2b geïnvesteerd in rivierverruimende werken langs de Waal met als belangrijkste de dijkteruglegging in Lent Nijmegen. Via uitvoering van het Deltaprogramma zal het rijk de komende decennia verder investeren. Door mee te liften met dit rivierverruimingsprogramma ontstaan er lokaal mogelijkheden voor investeringen door marktpartijen.
De Waal als toeristisch recreatief product zal verder worden ontwikkeld en leiden tot meer werk in die sector.

Partners en Partijen

Partners:	Partijen:
➢ Provincie Gelderland ➢ 15 gemeenten. ➢ Waterschap Rivierenland ➢ I&M (incl. RWS) ➢ EL&I (incl. DLG, SBB) ➢ Maatschappelijke organisaties ➢ Kennisinstituten ➢ Bewonersgroepen	Heijmans, Van Oord, Basal, Van Uden, Groep Maapron, de K3 Delta, etc.

Investeringen

Op dit moment wordt gewerkt aan het sluiten van een deal met het Rijk waarbij zowel de provincie als het Rijk 5.1.2b beschikbaar stellen ten behoeve van de uitvoering van een 1e tranche kansrijke WaalWeelde gebiedsprojecten.

Huidige fase (protocol)

WaalWeelde als geheel bevindt zich in de definitiefase. De afzonderlijke WaalWeelde-projecten bevinden zich in verschillende fasen, variërend van pre-initiatief tot exploitatie-/beheer

Komende fase (protocol)

Ontwikkel-/contracteringsfase (samenwerkingsovereenkomsten, WaalWeelde in het MIRT, SOK's in WaalWeelde West)
Overige aandachtspunten

2. Gebiedsontwikkeling Nieuwe Hollandse Waterlinie

Bestuurlijk opdrachtgever	Gedeputeerde 5.1.2e
Projectleider	5.1.2e
Provinciale rol	regisseur, financier, initiator

Doelen

De volgende doelen moeten conform het programma in 2020 zijn bereikt:
- Herstel van het fysieke waterlinieprofiel;
- De Linie in hoofden en harten (bekendheid, maatschappelijke benutting, toegankelijkheid, beleving);
- Duurzame economische benutting.

Resultaten 2012

Hieronder staat een selectie van de prioritaire resultaten in 2012 in Gelderland. De projecten dragen gezamenlijk bij aan het realiseren van het ruimtelijk streefbeeld voor 2020 zoals vastgelegd in het programmaplan "Doelgericht Uitvoeren!".
- Projecten:
  - de opening van Werk aan het Spoel, forten Vuren, Asperen en Nieuwe Steeg, stoomgemaal De Oude Horn
  - de oplevering van het Masterplan Fase 1 van Slot Loevestein, een Vliegende Start-project;
  - de oplevering van de gerestaureerde Waaiersluizen bij Asperen, provinciaal eigendom;
  - de start van de cascorestauratie Batterijen onder Poederoijen;
  - de start van de integrale verbetering van de Diefdijklinie: waterveiligheid, verkeersveiligheid, recreatieve benutting, cultuurhistorisch herstel, landschappelijke beleving, ecologische waarde;
  - de oplevering van 26 betonwerken aan de Diefdijklinie die zijn geconsolideerd en vleermuisvriendelijk gemaakt;
  - start van aanbestedingsproject van forten Everdingen en Honswijk via de methodiek 'Concurrentiegerichte Dialoog'. Gelderland doet als partner mee.
  - het opleveren van een openbare parkeerplaats bij fort Nieuwe Steeg en enkele Park&Rides in het Lingekwartier;
  - het opleveren van diverse verkeersmaatregelen tegen sluipverkeer en wildparkeren en voor verkeersveiligheid;
  - de aanleg van enkele wandel-, fiets en struinpaden, en het ontsluiten van de waterlinie via *apps*; diverse manifestaties op gebied van kunst, cultuur, sport, educatie, natuur;
  - begeleiding van gemeenten bij de ontwikkeling van hun structuurvisies en bestemmingsplannen om de Waterlinie de adequate planologische bescherming te geven (voldoen aan UNESCO-Werelderfgoed).
- Gebiedsontwikkeling:
  - op 16 maart kan het 10-jarige Pact van Loevestein het programmaplan "Doelgericht Uitvoeren!" voor 2011-2020 formeel vaststellen omdat alle aangesloten partners hebben hem bestuurlijk hebben vastgesteld. Daarmee wordt de ambitie voor de middellange (2015) en lange termijn definitief door de 17 aangesloten partners onderschreven;
  - met de Gelderse structuurvisie en ruimtelijke verordening zorgt Gelderland voor bestendiging van de planologische bescherming van de Waterlinie die adequaat is voor de UNESCO Werelderfgoedstatus;
  - het Pact start de maatschappelijke dialoog om te komen tot de ontwikkeling van toekomstbestendige planmatige samenwerking voor gebiedsdekkend beheer van de Nieuwe Hollandse Waterlinie. Dit proces zal *bottom-up* ontstaan, gefaciliteerd door overheden met hulp van middelen uit Europa en het regiocontract. Onder meer praktische projecten worden gestart zoals educatie en training van vrijwilligers voor onderhoud van monumenten.
- Overige processen:
  - provincies en het Rijk maken een afspraak over de samenwerking voor de toekomst van het Nationale Project;
  - Gelderland stemt bestuurlijk in met het inhoudelijk programma voor het Nationaal Project Nieuwe Hollandse Waterlinie. Deze bevat de thema's die gelijktijdig liniebreed (in alle provincies) worden opgepakt tot aan 2020;
  - een thema is de aanmelding voor de UNESCO Werelderfgoedlijst in 2016. De samenwerkende overheden pakken de voorbereiding projectmatig op;
  - onder coördinatie van het Waterschap Rivierenland en Dienst Landelijk Gebied loopt het gebiedsproces voor de totstandkoming van het Gewenst Grond- en Oppervlaktewater Regime (GGOR), het maatregelenplan tegen verdrogings en het beheerplan Natura2000.

Resultaten op termijn
- De militaire en waterstaatkundige bouwwerken van het voormalige militaire systeem zijn gerestaureerd. De forten worden daarnaast ook gebruikt door zichzelf bedruipende ondernemingen of stichtingen die het beheer verzorgen.
- De Diefdijklinie en het omliggende open landschap zijn behouden gebleven en herkenbaar gemaakt als hoofdverdedigingslijn en open schietvlaktes van de Waterlinie.
- De ecologische hoofdstructuur is versterkt met nieuwe natuur en wordt onder meer door agrariërs beheerd. De veel aanwezige Natura2000-natuur wordt beschermd met beheersplannen.
- Voor de recreant/toerist zijn diverse voorzieningen gerealiseerd en bestaat een aantrekkelijk cultureel aanbod. Daardoor komen er meer mensen en verblijven voor langere tijd.

Maatschappelijke effecten
- Voorkomen van hogere restauratiekosten in de toekomst door nu te investeren.
- Beschikbaar zijn van een recreatief en cultureel aantrekkelijk gebied voor de rust-, ruimte- en cultuurminnende recreant, internationale en nationale toeristen.

- Behoud van het totale ensemble (monumenten, landschap, waterwerken) van een mondiaal uniek militair verdedigingswerk met hoge ecologische, cultuurhistorische, landschappelijke en recreatieve waarden.
- Economische groei in de regio.

Publieke Partners en Private Partijen (Hier worden alleen de partijen genoemd die betrokken zijn bij Diefdijk/Loevestein, onderdeel van het nationale project Nieuwe Hollandse Waterlinie)

Partners verenigd in het Pact van Loevestein:	Partijen:
➢ Provincies Zuid Holland, Brabant en Gelderland. ➢ Elf gemeenten uit bovengenoemde provincies ➢ Waterschap Rivierenland ➢ Staatsbosbeheer en het Brabants Landschap	➢ Fortenexploitanten: stichtingen en ondernemers

Investeringen

Van 2006 tot halverwege 2011 hebben vele partijen € 5.1.2f in Gelderland geïnvesteerd waarmee grofweg twee-derde van de fysieke inrichting wordt gehaald. De ambitie van dit college en de gebiedspartners is om deze prestatie in de periode tot en met 2015 te vergroten tot 95% (zie programmaplan “Doelgericht Uitvoeren! 2011-2020”). Hiervoor is bijna € 5.1.2b nodig waarbij de (semi-)overheden zich inspannen voor € 5.1.2b en private partijen € 5.1.2b. Uitgaande van gebruikelijke subsidiepercentages staat Gelderland voor € 5.1.2b aan de lat.

Overige aandachtspunten

Dit programma binnen het prioritaire programma Gebiedsontwikkeling heeft bijzondere kanten:
- Het Pact van Loevestein vormt een samenwerking over provinciegrenzen heen. Gelderland trekt dit bestuurlijk en ambtelijk.
- Het is onderdeel van het nationaal project Nieuwe Hollandse Waterlinie waarvoor vijf provincies en vijf ministeries in 2005 een bestuursovereenkomst hebben vastgesteld.

3. Gebiedsontwikkeling IJsselsprong

Bestuurlijk opdrachtgever	Gedeputeerde 5.1.2e
Ambtelijk opdrachtgever	5.1.2e
Programmaleiding	5.1.2e , 5.1.2e
Provinciale rol(len)	Regie voeren, afstemming aanbrengen tussen de opgaven; uitvoering van de opgaven voor instrastructuur en natuur en landschap

Doel(en)

De IJsselsprong is de gebiedsontwikkeling in de omgeving van Zutphen waarin vier opgaven integraal worden uitgevoerd:

- de **blauwe** opgave betreft de verruiming van de rivier om duurzaam meer water af te kunnen voeren en te zorgen voor veiligheid tegen hoog water;
- de **groene** opgave betreft investeringen in natuur en landschap (EHS) in relatie tot de nieuwe functies in het gebied;
- de **grijze** opgave betreft aanleg en verbetering van (vooral provinciale) wegen, waaronder de N345;
- de **rode** opgave betreft het revitaliseren van de Hoven en het (deels) reconstrueren van de rivieroevers en bijbehorende voorzieningen.

Resultaten 2012

Op programmaniveau:
- afronden en besluiten over het Masterplan voor het Middengebied inclusief bijbehorende businesscase;
- in businesscase ook aangegeven hoe Nota Ruimtemiddelen worden aangewend;
- door communicatie op programmaniveau het draagvlak voor de gebiedsontwikkeling borgen;
- met het oog op langetermijn waterveiligheid in de gebiedsontwikkeling samenwerking met Deltaprogramma vervolgen;
- accountrol vervullen voor IJsselsprong als sleutelproject; bevorderen dat gemeente Zutphen de uitwerking en uitvoering van maatregelen ter hand neemt en verhelderen hoe de uitvoeringsverantwoordelijkheid voor Rivier in de Stad zich verhoudt tot de verantwoordelijkheid voor het Masterplan.

Resultaten van de opgaven in 2012:
- SNIP-3besluit over de dijkterugleggingen Cortenoever en Voorsterklei en grotendeels doorlopen van de procedure tot wijziging van de bestemmingsplannen, af te ronden in 2013.
- Verkenningsfase uitgevoerd voor de Rondweg om de Hoven
- planvorming voor Rivier in de Stad door Zutphen nader uitgewerkt; uitvoering van maatregelen voorbereid en organisatie daarvoor ingericht .
- gestart met uitvoering van herijkte groene opgave, zowel wat betreft natuur als landbouwstructuur.

Resultaten op termijn

De rivier is verruimd, waardoor een betere bescherming is ontstaan tegen hoogwater, de wegenstructuur is verbeterd, de kwaliteit van de leefomgeving ie vergroot, het aantal woningen is organische gegroeid en de natuur is ontwikkeling. Door de onderlinge afstemming van de maatregelen is de ruimtelijke kwaliteit van het gebied verbeterd.

Maatschappelijke effecten

Regionale structuurversterking met een impuls op gebied van economie, mobiliteit, leefbaarheid en ruimtelijke kwaliteit; door de zichtbare provinciale rol tevens een legitimatie van provincie als bestuurslaag.

Partners en Partijen

De gemeenten Brummen, Voorst, Zutphen, de provincie Gelderland, Waterschap Veluwe en de ministeries EL&I en I&M werken de ambities gezamenlijk uit.

Investeringen

blauw: ca 5.1.2b
groen: ca 5.1.2b
grijs: ca 5.1.2b
rood: ca 5.1.2b

Huidige fase (protocol)

Ontwikkel- en contracteringsfase

4. Gebiedsontwikkeling Apeldoorns Kanaal

Bestuurlijk opdrachtgever	Gedeputeerde 5.1.2e
Projectleider	5.1.2e
Provinciale rol(len)	Regisseur, financier, initiator

Doel(en)

- Het in samenwerking met de gemeenten Hattem en Heerde en Waterschap Veluwe onderzoeken en realiseren van de maatregelen genoemd in de Agenda Gebiedsontwikkeling 5e en 6e pand Apeldoorns Kanaal. Een en ander in samenhang met de andere (provinciale) projecten in de regio zoals Berghuizer Papierfabriek, hoogwatergeul Veeesen-Wapenveld en Hattemerpoort.

Resultaten 2012

- Afsluiten samenwerkingsovereenkomst met bestuurlijke partners
- Afronding onderzoek naar sanering 5e pand Apeldoorns Kanaal

Resultaten op termijn

- Uitvoeren van de sanering van het 5e pand van het Apeloorns Kanaal en gefaseerde uitvoering van de maatregelen uit de Agenda Gebiedsontwikkeling. Inzicht krijgen in de mogelijke profielen van het Apeldoorns Kanaal en de werkzaamheden verbonden aan een Apeldoorns Kanaal als recreatieve vaarweg.

Maatschappelijke effecten

- Versterken van economie, ecologie, cultuurhistorie, beleving en recreatie&toerisme passend bij het karakter van het Apeldoorns Kanaal en haar omgeving.

Partners en Partijen

Partners:	Partijen:
➢ Gemeenten Heerde en Hattem ➢ Waterschap Veluwe ➢ Stuurgroep Apeldoorns Kanaal	➢ Stichting Apeldoorns Kanaal ➢ Stichting recreatie Wapenveld ➢ Overige betrokkenen (onder andere ANWB, Recreatiegemeenschap Veluwe)

Investeringen

Middelen van betrokken partijen en waar mogelijk van private partijen. Provinciale bijdrage bestaat uit middelen afkomstig uit het budget van het Programma Gelderse Gebiedsontwikkeling, het Regiocontact en Programma Bodemsanering.

Huidige fase (protocol)

Initiatief- en definitiefase

Komende fase (protocol)

Ontwikkel- en contracteringsfase.

Overige aandachtspunten

De (financiering van de) sanering van de verontreinigde waterbodem is één van de belangrijkste knelpunten voor de ontwikkeling van dit deel van het Apeldoorns Kanaal

5. Overige opgaven Ruimte voor de Rivier

Bestuurlijk opdrachtgever	Gedeputeerde 5.1.2e en 5.1.2e
Accountmanager	5.1.2e , 5.1.2e en 5.1.2e
Provinciale rol(len)	Regisseur, adviseur en bevoegd gezag

Doel(en)

Voldoen aan de eisen van hoogwaterveiligheid in 2015.

Resultaten 2012

Riviertak IJssel
Hoogwatergeul Veessen-Wapenveld (reconstructie) account
Dijkverlegging Voorster Klei (landschap/cultuurhistorie account.
Dijkverlegging (Cortenoever (landschap/cultuurhistorie) account.
Hoogwatergeul Zutphen / IJsselsprong account.
Zomerbedverlaging account

Riviertak Nederrijn-Lek
Uiterwaardvergraving Meinerswijk (natuur, stedelijke ontwikkeling) account
Uiterwaardvergraving Doorwerthsche Waarden (natuur/ cultuurhistorie) account
Uiterwaardvergraving Middelwaard (natuur/bedrijvigheid) account
Uiterwaardvergraving De Tollewaard (natuur/cultuurhistorie) account
Uiterwaardvergraving Huissensche Waarden (natuur/delfstofwinning) account
Dijkverbeteringsproject Lekdijk Dijkring 43 account

Riviertak Waal
Uiterwaardvergraving Millingerwaard (natuur) account
Uiterwaardvergraving Brakelse Benedenwaarden en Munnikenland (natuur/cultuurhistorie) account
Dijkverlegging Lent (natuur/stedelijke ontwikkeling) account
Dijkverlegging Munnikenland (natuur/cultuurhistorie) account
Uiterwaardvergraving Drutensche waarden oost en west (Waal)
Kribverlaging account
Oosterhoutse Waarden (NURG) account

Resultaten op termijn

Verlaging van de maatgevende hoogwaterstand en verbetering van de ruimtelijke kwaliteit.

Maatschappelijke effecten

Maatregelen in het kader van Ruimte voor de Rivier, die tevens bijdragen aan de ruimtelijke kwaliteit en waarvoor draagvlak bestaat in de omgeving.

Partners en Partijen

Partners:	Partijen:
➢ Waterschappen ➢ RWS-PDR, RWS-DON ➢ DLG ➢ Diverse gemeenten ➢ EL&I ➢ Terreinbeherende organisaties	vele marktpartijen

Investeringen

Conform PKB.

Huidige fase (protocol)

Planfase en realisatiefase

Komende fase (protocol)

Realisatiefase

Overige aandachtspunten

Projecten zijn zeer verschillend van karakter en kennen dientengevolge een verschillende dynamiek waar de rol van de provincie kan gaan van regisseur (relatie met WaalWeelde) tot bevoegd gezag en adviseur.

Bijlage B: communicatiekalender

Provincie Gelderland: communicatiekalender Gelderse Gebieds Ontwikkeling

Datum	Activiteit	Doel	Doelgroep	Vorm	Betrokken partijen. Trekker	Opmerking
GGO	**Algemeen & overkoepelend**					
doorlopend	activiteitenkalender GGO	overzicht, structureren	management, communicatie	excel	5.1.2e	GGO algemeen quick wins en structurele comm
mrt-12	digitale informatie GGO	actuele informatie bieden	professional, politiek, partners, algemene bezoeker	www.gelderland.nl, intranet, websites projecten		Oude algemene informatie omzetten naar nieuw programmaplan, actualiteit, verbinden digitale middelen. Structuur GGO op eigen site herzien
mrt-12	digitale communicatie	inventariseren en uitwerken gebruik digitale communicatie	n.t.b.	E-zine, Twitter, Hyves, Facebook, Linked-in, You Tube, Flickr, Slideshare		Inventariseren en mogelijkheden bekijken, eerste voorstel maken. Dan bespreken met management.
mrt-12	Corporate story GGO	K-2 uit de C-factor. Weet wat je verteld, de kernboodschap	divers	website, GLD.info		aan de hand van nieuw programmaplan kernboodschap herijken
Q3	Smoelenboek GGO	overzicht, structureren		intranet, pdf (in huisstijl)		Ook communicatiemensen opnemen
doorlopend	Communicatie richting PS	zichtbaar zijn, resultaten laten zien	PS	opleidingsdag GGO (wie is trekker?)		Bijdrage van communicatieadviseur PS
doorlopend	Communicatie richting PS	zichtbaar zijn, resultaten laten zien	PS	persberichten (5.1.2e 5.1.2e website, mededelingenbrief commissie, nieuwsbrieven		
doorlopend	Vervolg PO-projecten	koppeling GS en programma	GS, projectleiders, programmamanagement	geplande bijeenkomsten met 4 gedeputeerden		meer dan alleen bij elkaar zijn, hoe PS betrekken, politieke communicatie, rollen gebiedsbeheer, reflectie, kennis uit wisselen, onderwerpen uit de lijn bespreken
2013	Symposium GGO (De lessen van Gelderland)	kennisdeling, netwerken, profilering	professionals uit Nederland, politiek in Nederland	Symposium in HDP of op locatie		
doorlopend	GGO in nieuwsbrieven	zichtbaar zijn, resultaten laten zien	divers	GLD Nieuws (er blijft maar 1 nieuwsbrief over)		
feb/maart 2012	Wie doet wat aan comm bij/voor GGO	overzicht en structuur, capaciteit benutten	commadv, projectassistenten	inventariseren en opschrijven		Wacht o.a. op beslissing directie over extra capaciteit

Bijlage C: capaciteitsplan

Medewerker	Schaal	Aantal uren	Aantal fte	Project/programma
5.1.2e	14	1350	1	GGO
5.1.2e	9	788	0,6	Programmaondersteuner
5.1.2e	11	1350	0,5	Accountmanager Ijssel + ureninzet
5.1.2e	12	1350	1	Apeldoorns kanaal / accountmanager
5.1.2e	12	1215	0,8	Lingezegen / Veessen
Vacature	12	1215	0,8	Deltaprogramma
5.1.2e				Communicatie
NHW				
5.1.2e	12	1350	1	programmaleider NHW
5.1.2e	8	1244	0,9	Programma-assistent
Secretariele ondersteuning	6	280	0,2	
5.1.2e	11	560	0,4	Projectleider
5.1.2e	10	840	0,6	Projectleider
5.1.2e	8	1120	0,8	Projectleider
5.1.2e	12	700	0,5	Adviseur algemeen
5.1.2e	10	210	0,1	
5.1.2e	10	280	0,2	Vakspecialist
Financieel specialist	11	140	0,1	
Waalweelde				
5.1.2e	12	1350	1	Waalweelde
5.1.2e	7	1080	0,8	Waalweelde
5.1.2e	12	1080	0,8	Waalweelde
5.1.2e	11	1215	0,9	Waalweelde
5.1.2e	11	1215	0,9	Waalweelde
5.1.2e	7	750	0,56	Waalweelde
5.1.2e	10	1080	0,8	Waalweelde
Secoraal werk			2	Structuurvisie Waalweelde West
5.1.2e	12	1350	1	Projectleiding Bato's Erf + overnachtingsh Lobith
5.1.2e	11	1250	0,8	Overnachtingshaven Lobith
5.1.2e	12	700	0,5	Projectleiding Beijer/Waalwaard
5.1.2e		250	0,2	Communicatie
5.1.2e	12			Omgevingsmanager overnachtingshaven
5.1.2e	11			Waalweelde West (deelprojectleider rekenen/tekenen)
5.1.2e	11			Waalweelde West (stedebouwkundige)
5.1.2e	11			Overnachtingshaven Lobith (planologisch
5.1.2e	11			De Beijer (planologisch/juridisch)
5.1.2e	11			De Beijer (IP medewerker)
Ijsselsprong				
5.1.2e	13	800	0,6	Ijsselsprong
5.1.2e	12	800	0,6	Ijsselsprong
5.1.2e (Gemeente Zutphen)	8	756	1	Ijsselsprong

Lingezegen				
Vacature	10	1350	1	Project C-Change
Apeldoorns Kanaal				
5.1.2e		100		
5.1.2e		200		

Legenda toegepaste uitzonderingsgrondslagen

In dit document zijn gegevens definitief geanonimiseerd op grond van:

Wet	Artikel	Omschrijving	Pagina's
Wet open overheid	Art. 5.1 lid 2 sub b	De economische of financiÃ«le belangen van de Staat, andere publiekrechtelijke lichamen of bestuursorganen, in geval van milieu-informatie slechts voor zover de informatie betrekking heeft op handelingen met een vertrouwelijk karakter	3, 8, 13, 16, 19, 20
Wet open overheid	Art. 5.1 lid 2 sub e	De eerbiediging van de persoonlijke levenssfeer	12, 13, 14, 16, 18, 20, 21, 22, 23, 24, 25
Wet open overheid	Art. 5.1 lid 2 sub f	De bescherming van andere dan in het eerste lid, onderdeel c, genoemde concurrentiegevoelige bedrijfs- en fabricagegegevens	19

provincie Gelderland

Werken in programma's

Werkboek bij de training Werken in programma's

Arnhem
Najaar 2013 (tweede versie)

provincie Gelderland

Dit boekje is bedoeld als illustratie bij het visiedocument Programmatisch Werken (mei 2013) en zal gebruikt worden in de trainingen die in 2013/2014 worden verzorgd door het programmabureau.

Je kunt het gebruiken om aantekeningen te maken tijdens of na de training.

provincie Gelderland

Inhoud

- Wat is de context en het belang van werken in programma's?
- Wat is doel, resultaat en programma van de training?
- Wat is een programma?
- Wat is (het verschil tussen) een project, proces en een programma?
- Uit welke stadia bestaat een programma?
- Welke principes zitten er in de programmatische werkwijze?
- Programmeren
- Besturen
- Autoriseren (beslissen en risicomanagement)
- Organiseren (rollen en omgeving)
- Samenwerken

provincie Gelderland

Context

provincie Gelderland

Belang van werken in programma's

- We krijgen meer zicht en grip op de maatschappelijke doelen: Coalitieakkoord naar Uitvoeringsagenda, programmatisch werken helpt de keuze maken 'de juiste dingen te doen'.
- We sturen meer op plandoelen/effecten: van sturen op output ('welke concrete tastbare, beloofbare resultaten realiseren we?') naar sturen op outcome ('welke maatschappelijke doelen hebben we bereikt?')
- We leggen maatschappelijk rekenschap af
- We vergroten ons strategisch handelen
- We vergroten onze flexibiliteit en lenigheid;
- We ontwikkelen meer in samenwerking met externe partijen
- Daarnaast sluit programmatisch werken aan bij de *provinciale (programma)begroting* die een aantal jaar geleden is ingevoerd. Een systematiek van begroten die uitgaat van 3 W-vragen:
  1. Wat willen we bereiken? (maatschappelijke effecten/plandoelen)
  2. Wat gaan we daarvoor doen? (inspanningen)
  3. Welke middelen zijn daarvoor nodig? (middelen)

provincie Gelderland

Ruimte voor aantekeningen

provincie Gelderland

Ruimte voor aantekeningen

provincie Gelderland

Doelen training werken in programma's

- Beter programmamanagement
- Meer eenduidigheid in taal en werkwijze
- Betere uitvoering programma's
- Betere doelbereiking van programma's

provincie Gelderland

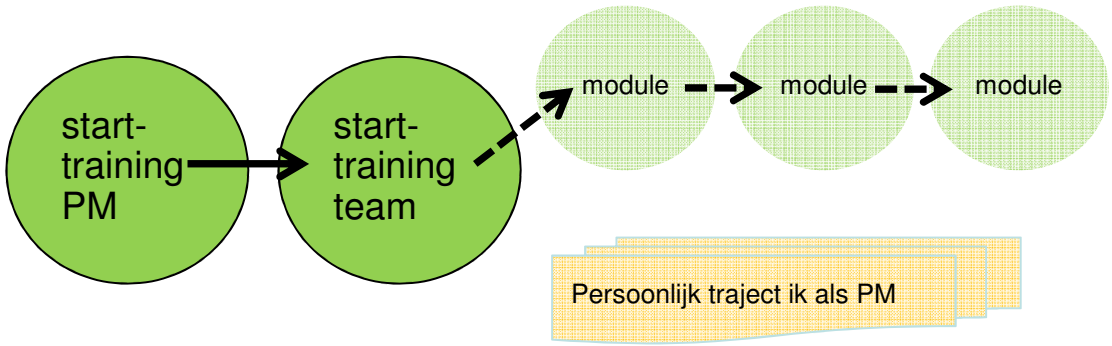
Resultaten training werken in programma's

Na de training heb je

- kennis van de theorie volgens onze visie
- de theorie naar het eigen programma vertaald
- inzicht in wat dit van jou en jullie als team vraagt
- input verzameld voor de routekaart van je team

provincie Gelderland

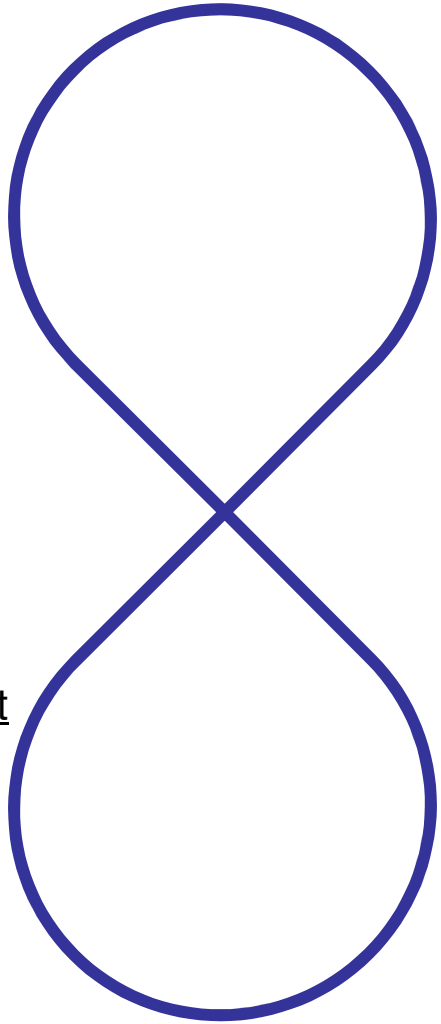
Routekaart

provincie Gelderland

De Creatielemniscaat

HET-KANT
- Taal en methodiek
- Opstellen programmacontract
- Doelen-inspanningen
- Monitoren en sturen

WIJ-KANT
- Programma-organisatie
- Samenwerking in team
- Afstemming programma- en lijnorganisaties
- Samenwerking in de keten

IK-KANT
- Persoonlijk commitment
- Sturen zonder macht
- Persoonlijk leiderschap
- Competenties en kwaliteiten

ZIJ-KANT
- Opdrachtgeverschap
- Strategisch omgevingsmanagement
- Macht en politiek
- Sturen van krachtenvelden

provincie Gelderland

Programma

- Waarom?
  - werken in programma's
  - dit traject
- De visie programmatisch werken in vogelvlucht
  - Wat is een programma (project, proces, routine)
  - Wat zijn de stadia binnen een programma
  - Wat zijn de belangrijkste principes
- Verdieping op enkele principes van werken in programma's
- Een succesvol programma(team)

provincie Gelderland

Wat is een programma?

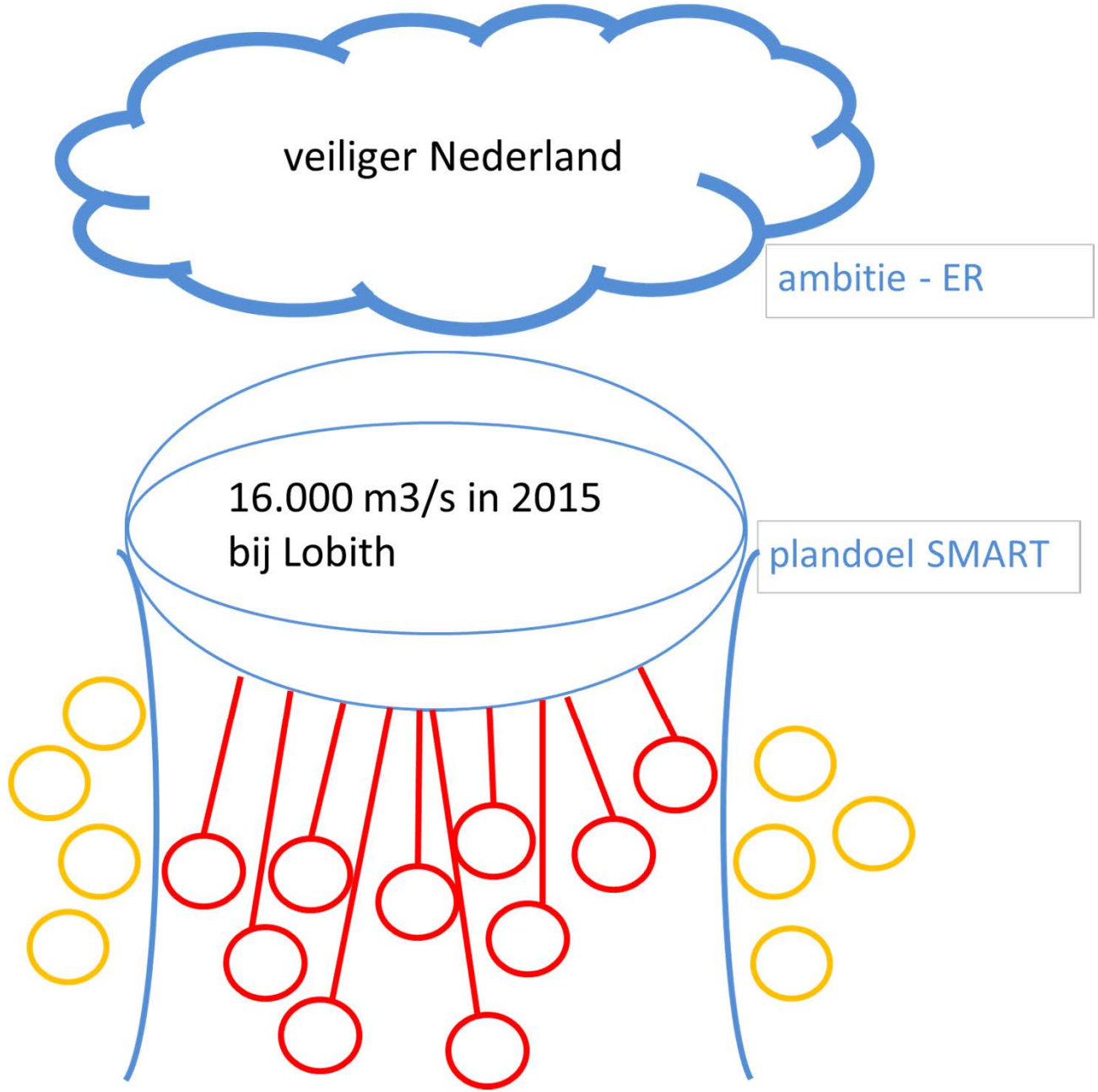
Een **programma** is een uniek, tijdelijk en complex geheel van initiatieven (routines, projecten en processen) die op samenhangende wijze bijdragen aan een of meerdere, vooraf overeengekomen doelen.

provincie Gelderland

www.ruimtevoorderivier.nl

Kijk en luister welke elementen van een programma je herkent.

provincie Gelderland

provincie Gelderland

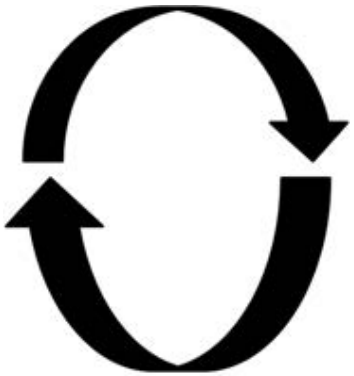
Programma

Project

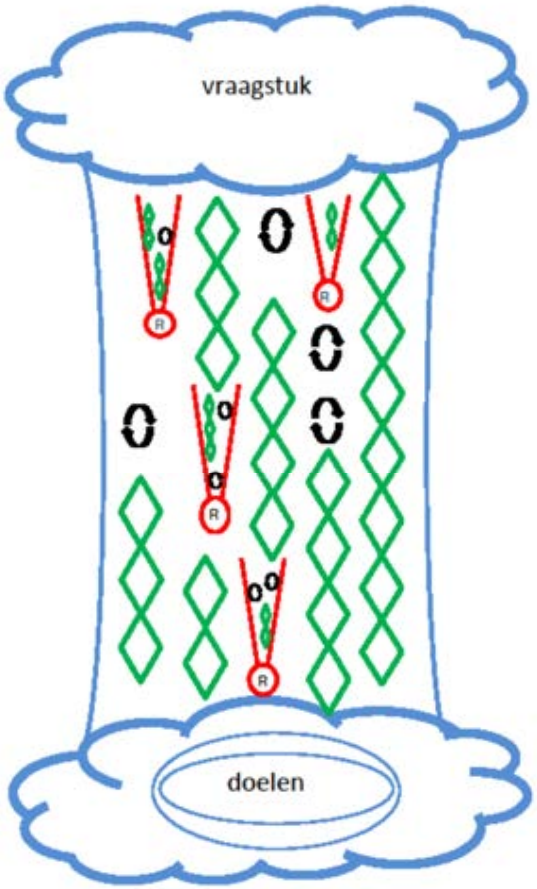
Proces

Routine

provincie Gelderland

Programma's, processen en projecten

provincie Gelderland

Wat is (het verschil tussen) een project, proces en een programma? (1)

	Project	Proces	Programma
Resultaatgerichtheid	Resultaat vooraf helder en vastgesteld	Doel per partij	Doelen helder en duidelijk
Waarop gericht/uitkomst	Resultaat	Volgende stap	Doel
Omgaan met onzekerheid	Zo weinig mogelijk onzekerheid	Onzekerheid als strategisch uitgangspunt	Onzekerheid accepteren
Wijze van sturing	Planmatig en tussendoor rapporteren	Divergeren, convergeren en verankeren	Planmatig, per stadium, regelmatig bijsturen
Planning	Projectplan	Procesontwerp of Realisatie-strategie	Programmaplan
Rol van de opdrachtgever	Op afstand	In te zetten als joker	Dichtbij, betrokken

provincie Gelderland

Wat is (het verschil tussen) een project, proces en een programma? (2)

	Project	Proces	Programma
Leiding	Projectleiding	Procesregisseur	Programmamana-ger/coördinator
Tijdsaspect	Beperkt en strak	Beperkt en lastig voorspelbaar	Langer en deels voorspelbaar
Middelen	Van tevoren te definiëren	Niet van tevoren te definiëren	Periodiek nader te bepalen
Volgtijdelijkheid	Project na proces	Proces voor project of programma	Projecten en processen als onderdeel van programma
Management	GOTICK	Faciliteren en regisseren	THEFD
Plan van Aanpak	Gefaseerd in logische stappen	Alleen de huidige stap voorzien	Gepland in coherente inspanningen

provincie Gelderland

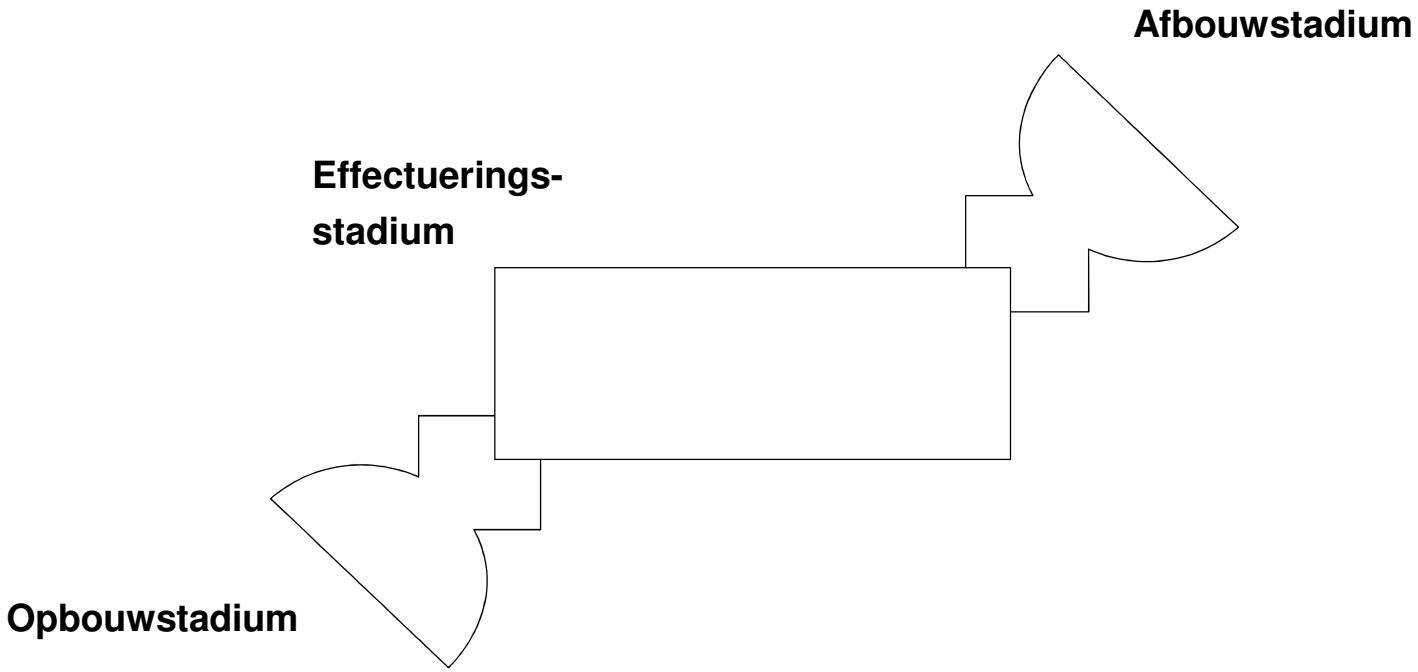
Ruimte voor aantekeningen

provincie Gelderland

Ruimte voor aantekeningen

provincie Gelderland

Fasering in programma's

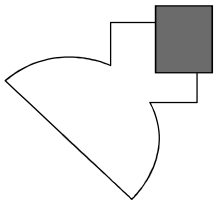
De inhoudelijke inspanningen per programmastadium

provincie Gelderland

Opbouwstadium

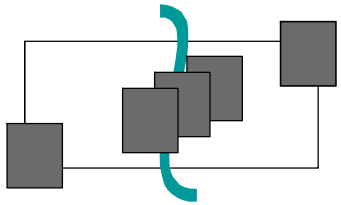
Oriënteren:
- bepalen of er een programma is
- globaal afbakenen programma

Opbouwen:
- formuleren doelenboom en begroting
- opstellen programma startplan

Effectuerings-stadium

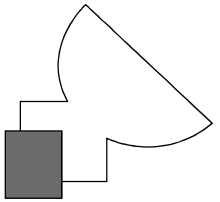
- uitvoeren inspanningen
- (her-) formuleren doelenboom en begroting
- overdragen/verzilveren uitkomsten initiatieven
- meten en monitoren

Afbouwstadium

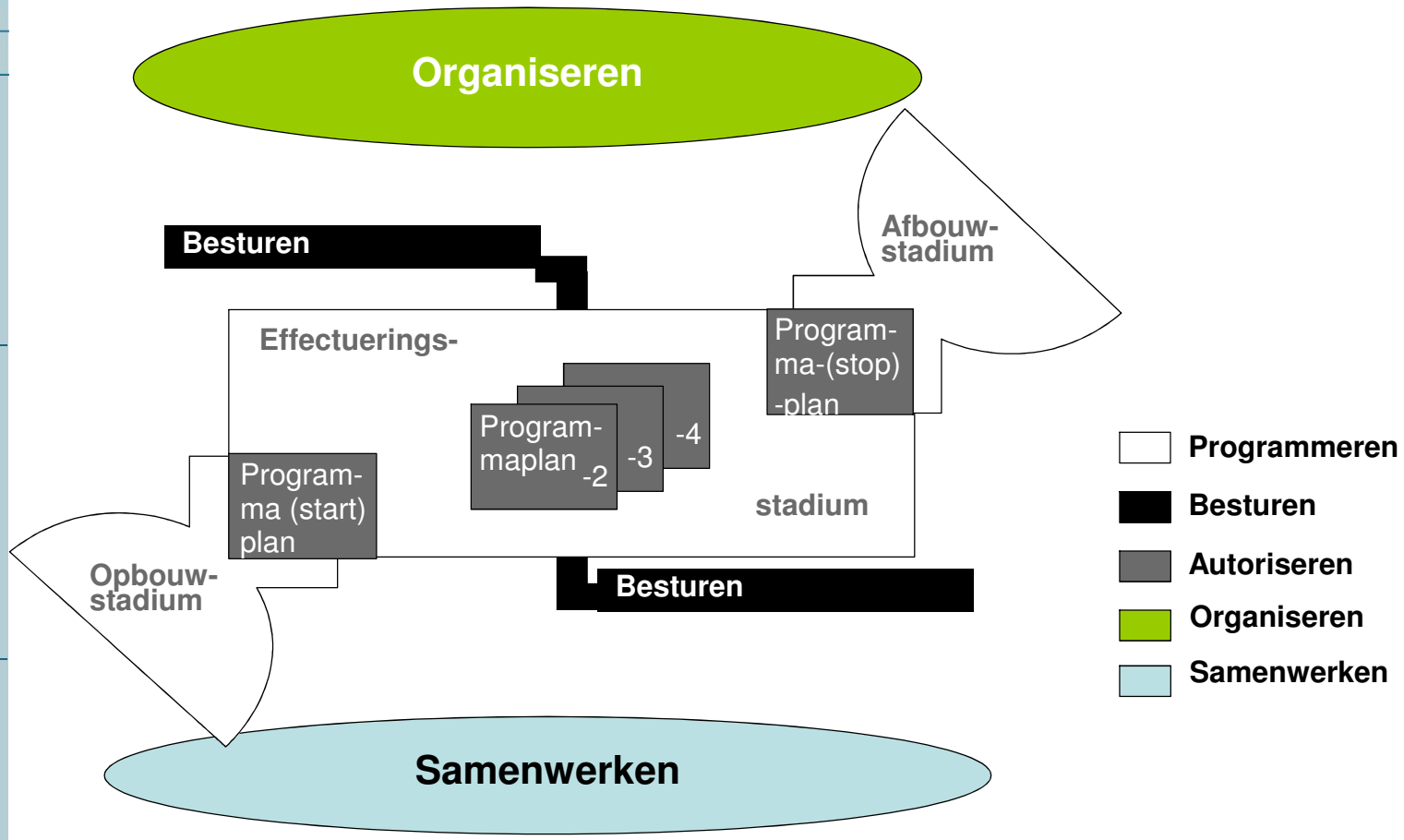
Afbouwen:
- afronden inspanningen
- opstellen programma stopplan

Overdragen:
- overdragen / verzilveren uitkomsten programma
- overdragen inspanningen

provincie Gelderland

Welke principes zitten er in een programmatische werkwijze?

De essenties van de 5 principes

Programmeren

- doelen, inspanningen en middelen expliciteren, doelenboom/begroting
- inspanningen uitvoeren, resultaten realiseren en verzilveren
- programma zo nodig inhoudelijk bijstellen

Besturen

- stuurplannen opstellen
- voortgang programma bewaken (monitoring)
- bijsturingsmaatregelen initiëren en uitvoeren

Autoriseren

- programmaplannen opstellen
- programmaplannen goed- of afkeuren
- programmaplannen tussentijds aanpassen

Organiseren

- rollen, gremia en TVB* bepalen en inrichten
- omgeving analyseren en betrekken

* Taken Verantwoordelijkheden Bevoegdheden

Samenwerken

- samenwerking vormgeven, teambuilding
- communicatie inrichten en uitvoeren

provincie Gelderland

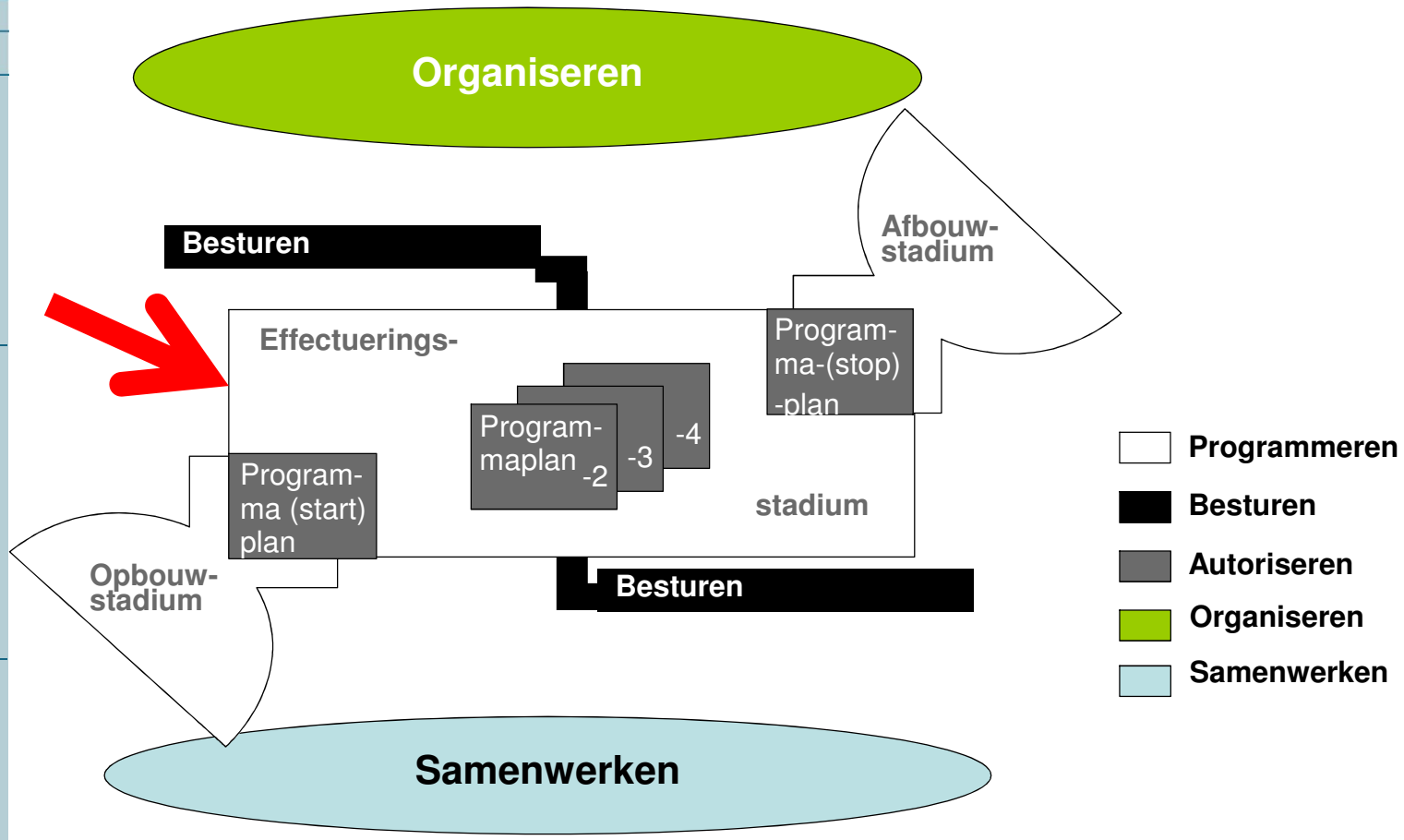
Ruimte voor aantekeningen

provincie Gelderland

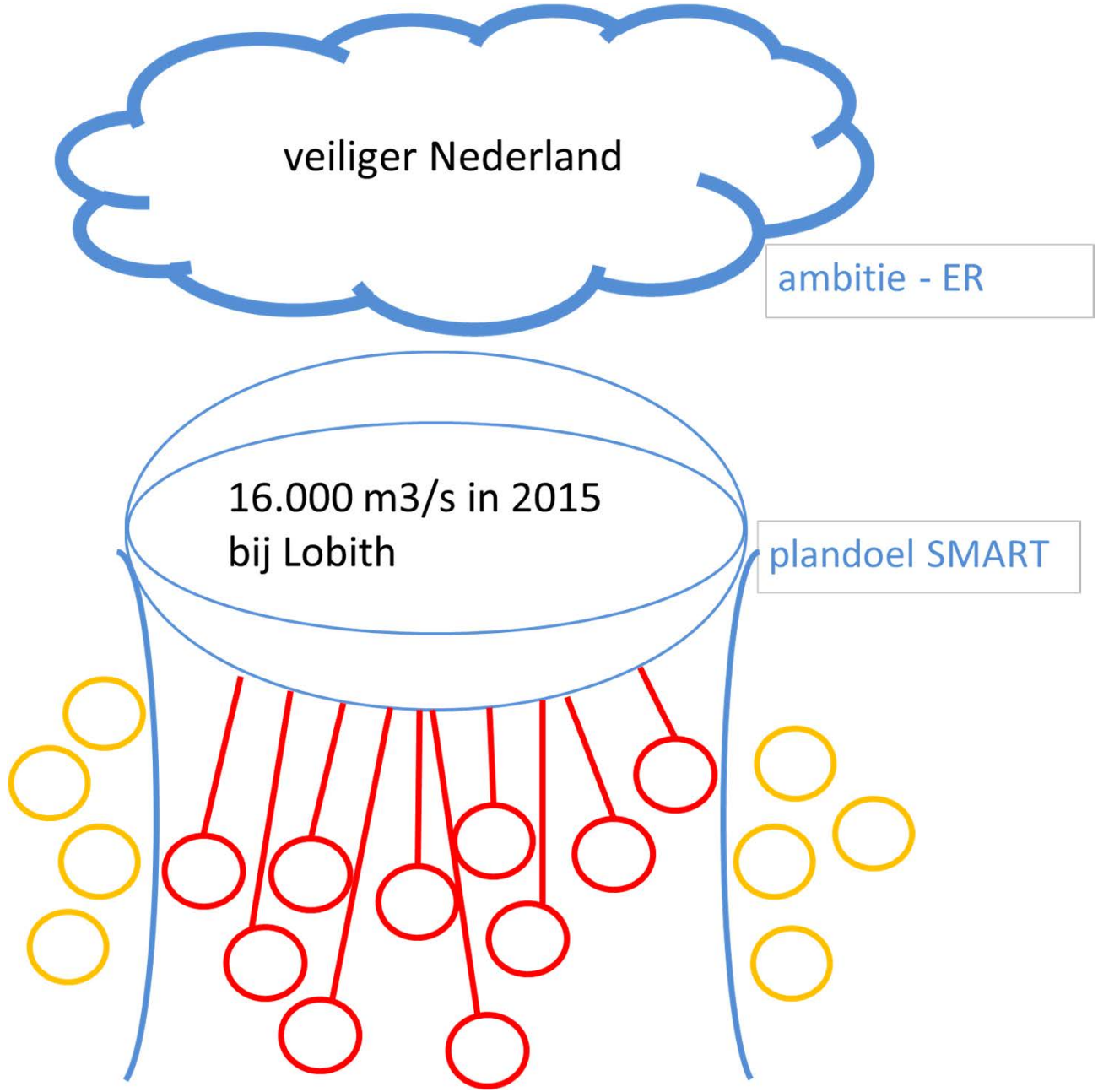
Ruimte voor aantekeningen

provincie Gelderland

Principe: programmeren

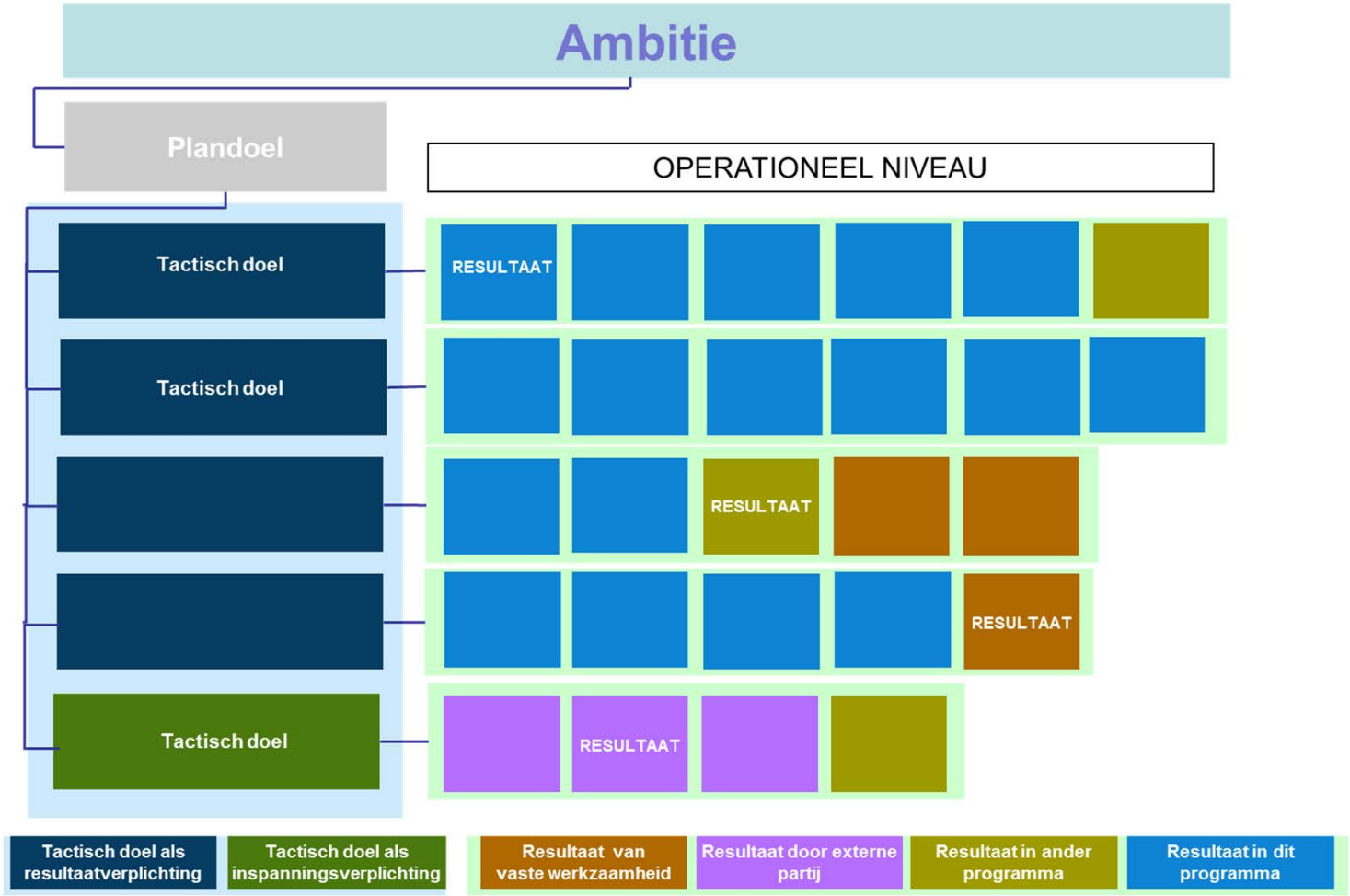

provincie Gelderland

provincie Gelderland

Basis voor een programma: de doelenboom

Basis voor een programma: definities

Een doelenboom bestaat uit:

- ***Ambitie**, die aangeeft wat de missie van de provincie is en wat zij op de lange termijn (10 – 50 jaar) wil bereiken m.b.t. een specifieke maatschappelijke opgave;*

- ***Plandoel(en)**, die aangeven wat de provincie op middellange termijn (Coalitie- en/of planperiode van ca. 4 jaar) wil bereiken (maatschappelijke effecten);*

- ***Tactisch(e) doel(en)** , die aangeven hoe de provincie, cq. langs welke hoofdwegen, de plandoelen wil bereiken (bijv. instrumenten, doelgroepen, gebieden e.d.);*

- ***Operationeel niveau**, de resultaten die gerealiseerd moeten worden door de provincie of de externe partij.*

provincie Gelderland

Voorbeelden van SMART doelen

Thema Een doel is	Veiligheid	Veiligheid	Leefbaarheid	Leefbaarheid
een gewenste toestand	10% minder	een groter (6,0 → 7,5)	25% meer	hogere waardering (6,5 → 7,0) door burgers
van een eigenschap	winkeldiefstallen	gevoel van veiligheid	m2 oppervlakte groenvoorzie-ning (groen-stroken)	van de kwaliteit
van een object	onder autochtone jongeren tussen de 15 en 25 jaar	onder ouderen boven de 50 jaar	in de openbare ruimte	van de eigen woonomgeving
in een bepaalde omgeving	in gemeente Y	in gemeente Y	van gemeente Y	in wijk Z van gemeente Y
voor een bepaald tijdstip	Voor 1-1-2011	Voor 1-1-2010	Voor 1-7-2010	Voor 1-7-2011

provincie Gelderland

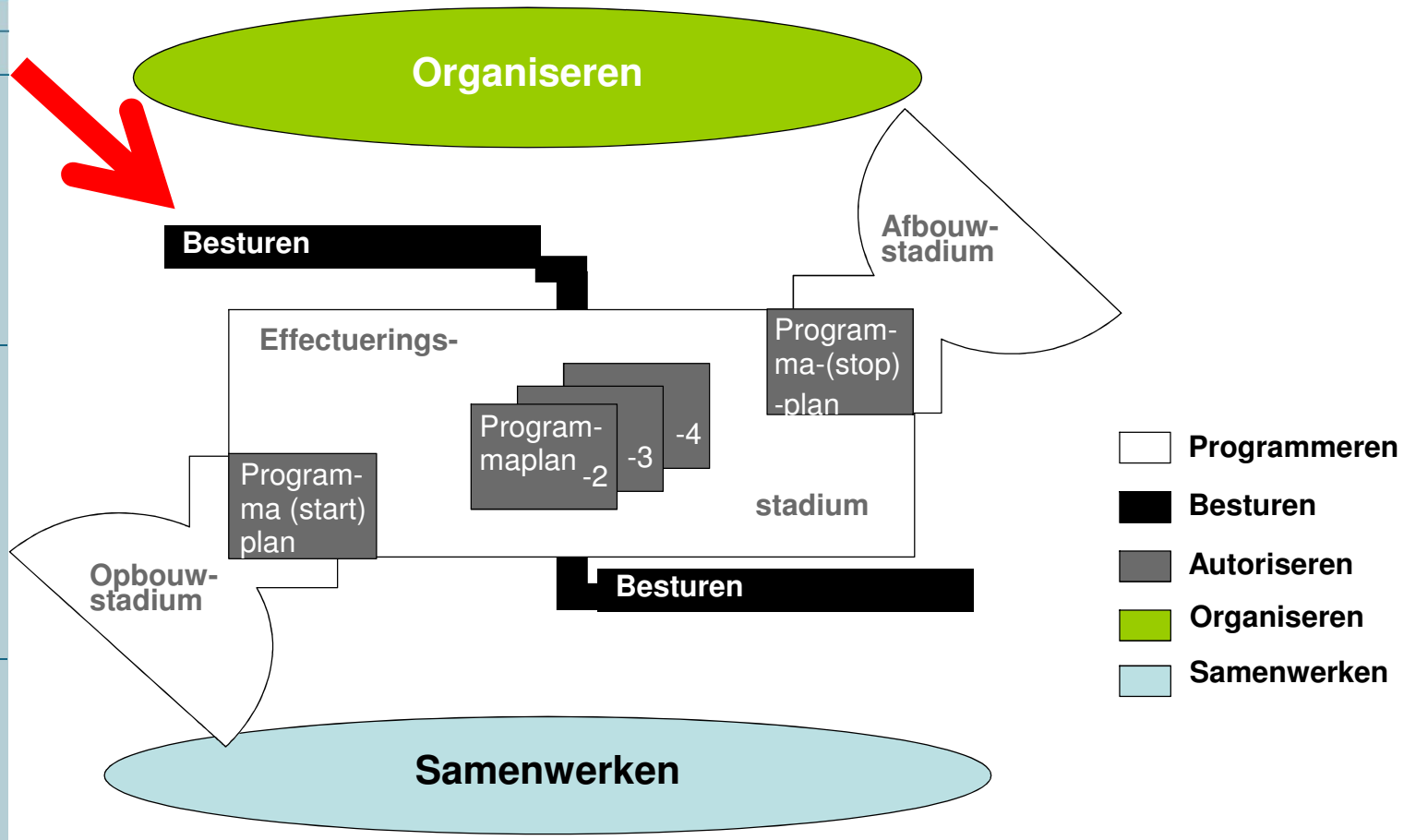
Ruimte voor aantekeningen

provincie Gelderland

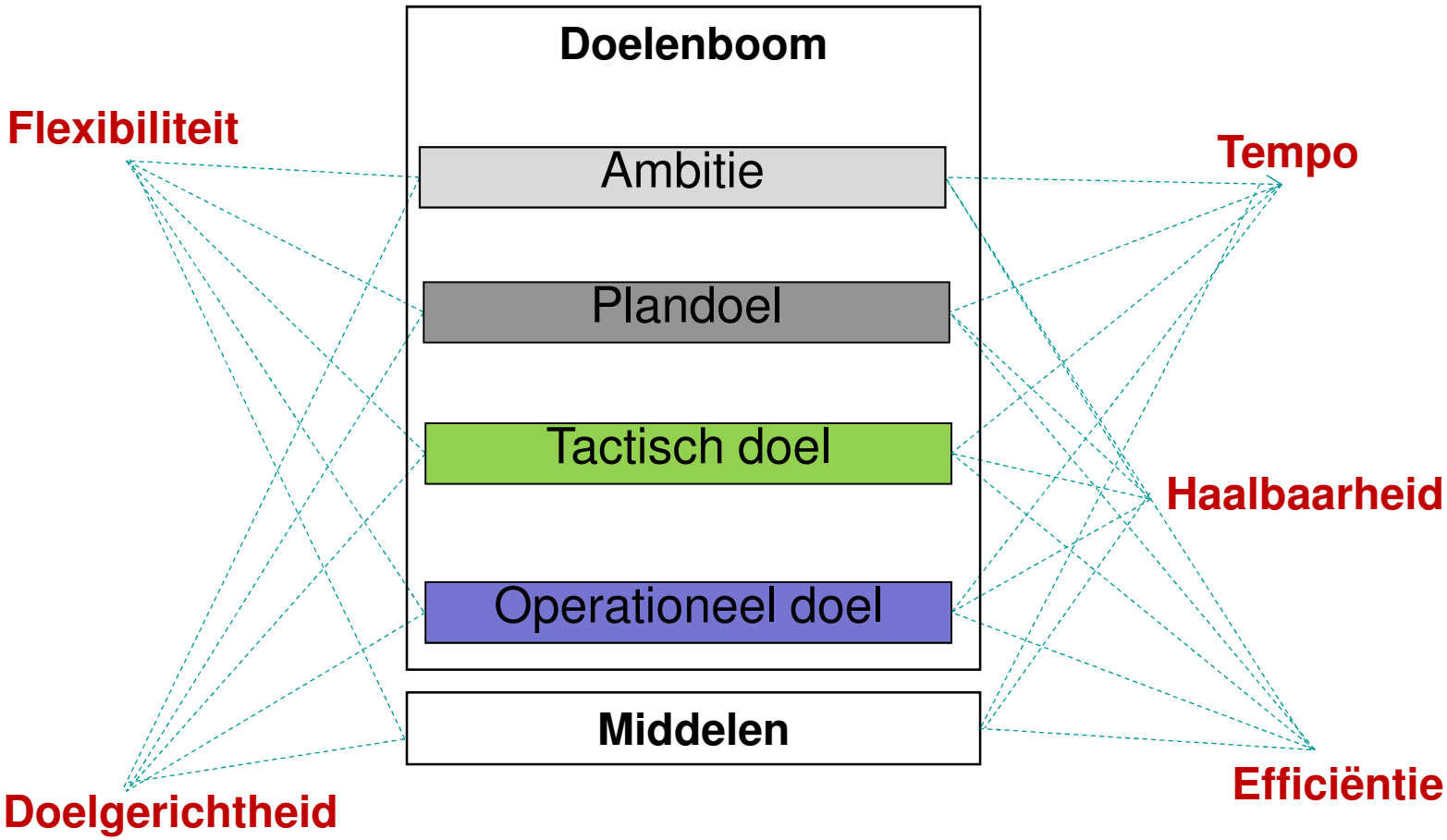
Ruimte voor aantekeningen

provincie Gelderland

Principe: besturen

Besturen is richting geven en houden m.b.v. vijf besturingscriteria

Elk besturingscriterium is gericht op doelenboom en middelen(1)

provincie Gelderland

Tempo is de snelheid waarmee:

- de afgesproken doelen geëffectueerd worden
- de afgesproken inspanningen verricht worden
- de afgesproken middelen (mensen, geld, faciliteiten) beschikbaar zijn

Haalbaarheid is de waarschijnlijkheid dat:

- de afgesproken doelen gehaald kunnen worden (draagvlak)
- de afgesproken inspanningen uitvoerbaar zijn
- de afgesproken middelen (mensen, geld, faciliteiten) bruikbaar zijn

Elk besturingscriterium is gericht op doelenboom en middelen(2)

provincie Gelderland

Efficiëntie is de mate waarin:

- de afgesproken doelen toegevoegde (financiële) waarde leveren
- de afgesproken inspanningen rendabel zijn
- de afgesproken middelen (mensen, geld, faciliteiten) nuttig zijn

Flexibiliteit is de mate waarin:

- de afgesproken doelen bij te stellen zijn
- de afgesproken inspanningen aan te passen zijn
- de afgesproken middelen (mensen, geld, faciliteiten) alternatief ingezet kunnen worden

Doelgerichtheid is de mate waarin:

- de afgesproken tactische doelen bijdragen aan de plandoelen
- de afgesproken inspanningen leiden tot resultaten (operationeel)
- de afgesproken middelen (mensen, geld, faciliteiten) bijdragen aan de inspanningen

provincie Gelderland

Programmabesturingsvragen

Criteria / Objecten	Tempo	Haalbaarheid	Efficiëntie	Flexibilliteit	Doel-gerichtheid
Doelen	Worden de gestelde doelen voldoende snel dichterbij gebracht?	Zijn de doelen in voldoende mate haalbaar / realiseerbaar?	Zijn de doelen het waard om de gevraagde middelen in te investeren?	Zijn de doelen in voldoende mate bij te stellen?	Dragen de doelen voldoende bij aan de ambitie?
Inspan-ningen	Worden de inspanningen voldoende snel uitgevoerd?	Zijn de inspanningen voldoende haalbaar / realiseerbaar / uitvoerbaar?	Worden de inspanningen voldoende efficiënt uitgevoerd?	Zijn de inspanningen in voldoende mate aan te passen?	Dragen de inspanningen in voldoende mate bij aan het realiseren van de doelen?
Middelen (€, fte, etc)	Komen de middelen voldoende snel ter beschikking?	Zijn de middelen in voldoende mate beschikbaar en bruikbaar?	In welke mate vragen de middelen offers op andere plekken?	Zijn de middelen in voldoende mate anders aan te wenden (re-allocatie)?	Dragen de middelen in voldoende mate bij aan het realiseren van de doelen?

provincie Gelderland

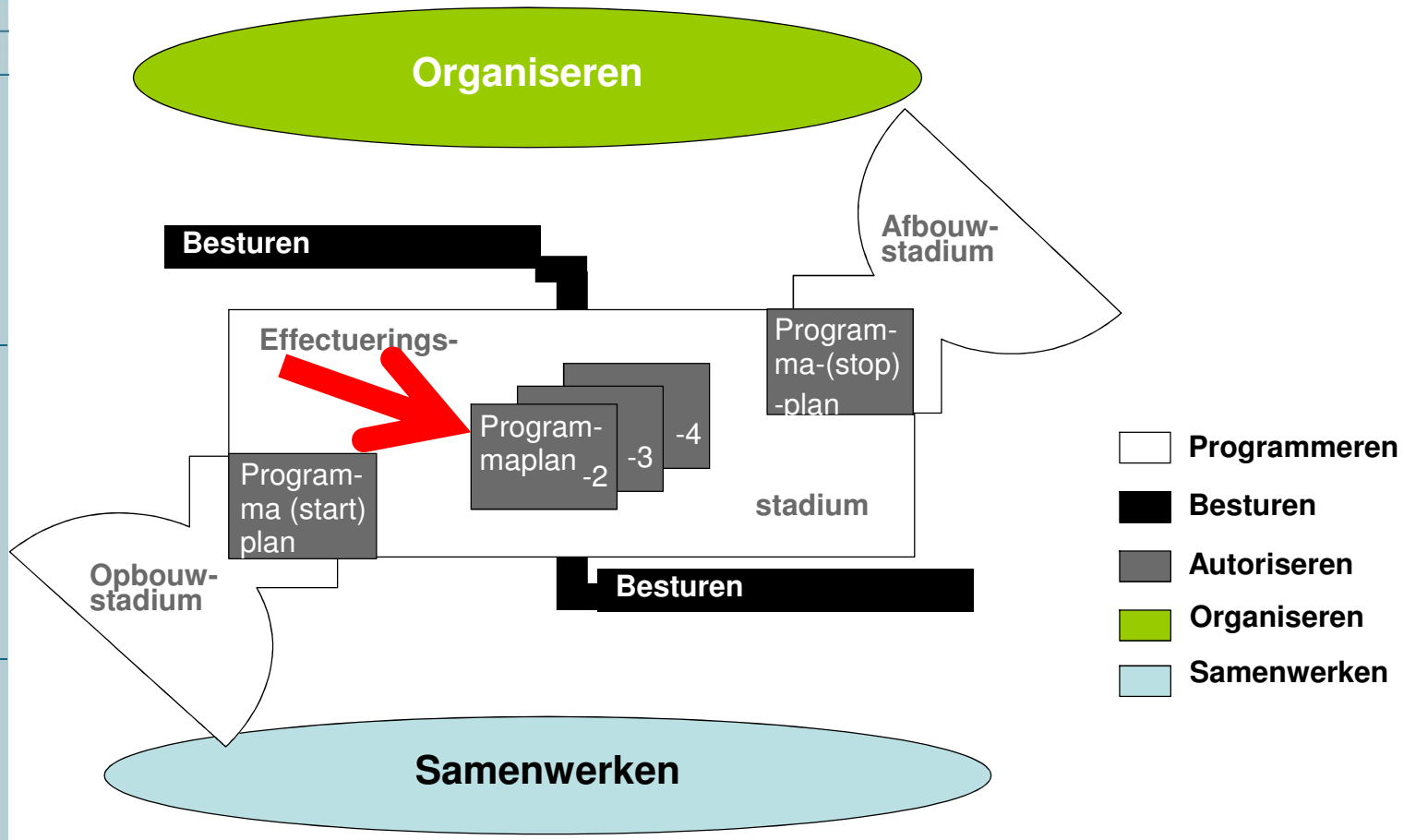
Ruimte voor aantekeningen

provincie Gelderland

Ruimte voor aantekeningen

provincie Gelderland

Principe: autoriseren

provincie Gelderland

Beslissen vraagt om helderheid over…

- besluitvormingslijn in programmaorganisatie (van OG tot medewerker)
  - welke personen en gremia nemen besluiten waarover
  - wat zijn de bevoegdheden/mandaten van deze personen en gremia
  - wat zijn de toleranties, normen, marges van eenieder (o.a. wijzigen van doelen, inspanningen en middelen)
  - welke meldingsnormen gelden bij (dreigende) overschrijdingen
- te hanteren besluitvormingsprocedure en formats
- verhouding tussen programma en lijnorganisatie
- gehanteerde stadia- overgangen

provincie Gelderland

Ruimte voor aantekeningen

provincie Gelderland

Ruimte voor aantekeningen

provincie Gelderland

Risicomanagement

Stap 1: vaststellen doel

Stap 2: in kaart brengen risico's
- voor SMART doelen
- voor het verzilveren van resultaten
- per inspanning

Stap 3: vaststellen belangrijkste risico's

Stap 4: beheersmaatregelen in kaart brengen

provincie Gelderland

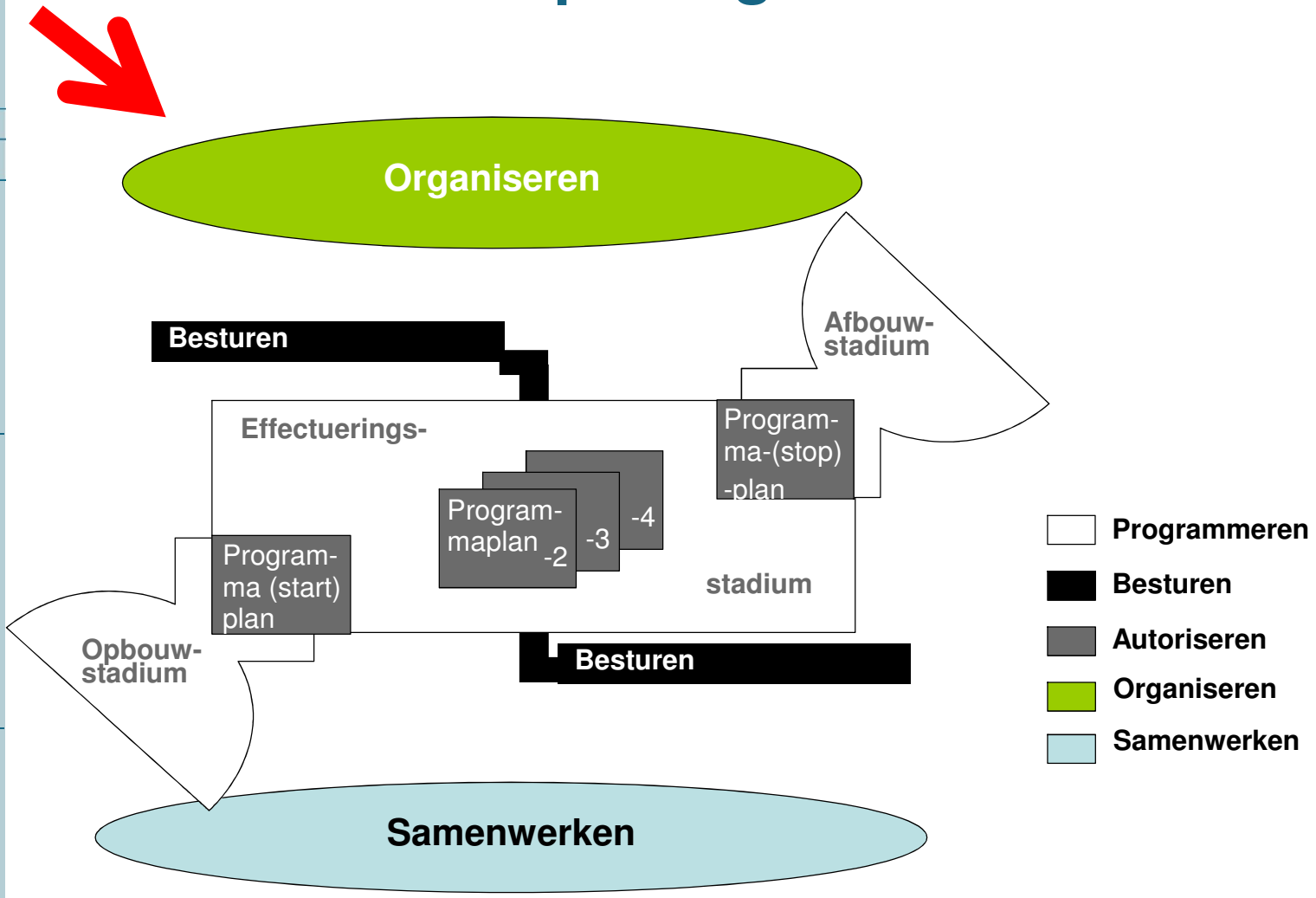
Ruimte voor aantekeningen

provincie Gelderland

Ruimte voor aantekeningen

provincie Gelderland

Principe: organiseren

provincie Gelderland

Organiseren: rollen

- Bestuurlijk opdrachtgever
- Ambtelijk opdrachtgever
- Programmamanager
- HR manager
- Programma-assistent
- Projectleider
- Procesregisseur
- Accountmanager
- Project/programmamedewerkers

provincie Gelderland

De opdrachtgever

+ Wil de doelen nastreven
+ Beschikt over macht, middelen en motivatie
+ Delegeert bevoegdheden
+ Straalt betrokkenheid uit
+ Kan, mag, wil beslissen
+ Ervaart lasten en lusten
+ ...

Bestuurlijk opdrachtgever en ambtelijk opdrachtgever

provincie Gelderland

Bestuurlijk opdrachtgever

Dominant

Gericht op inhoud

Ambitieus

Wil draagvlak

Stelt ER-doelen

Wil de effecten

. . .

Ambtelijk opdrachtgever

Ondergeschikt

Gericht op procedures

Pragmatisch

Wil iets haalbaars

Wil SMART-doelen

Wil de middelen

. . .

provincie Gelderland

De programmamanager

+ Definieert doelen, inspanningen, middelen
+ Monitort effecten en voortgang inspanningen en middelen
+ Zorgt voor besluitvorming
+ Lobbyt, regelt en coördineert
+ Adviseert c.q. beslist zelf over bijsturing
+ Kan kudde bij elkaar houden
+ …

provincie Gelderland

De HR manager

+ Denkt (kritisch) mee met de programmamanager over de capaciteit (kwaliteit, kwantiteit en vorm) die nodig is voor het programma
+ Maakt een match tussen vraag naar en aanbod van capaciteit, nu en in de toekomst
+ Voert gesprekken met medewerkers over hun ontwikkeling, zodat vraag en aanbod op elkaar afgestemd blijven

provincie Gelderland

De programma-assistent

+ Is “spin in het web” van programmateam
+ Ondersteunt programmamanager en programmateam
+ Bewaakt de voortgang
+ Ontvangt, verspreidt en archiveert informatie
+ Voert de (financiële) administratie
+ Bereidt met de programmamanager overleggen voor
+ Handelt binnenkomende post, telefoontjes en e-mails af
+ Ondersteunt bij communicatie over het programma

provincie Gelderland

De projectleider

+ Zal het resultaat waarmaken
+ Voelt zich verbonden met het programma
+ Initieert en integreert
+ Plant activiteiten en managet op TGKIO
+ Staat ten dienste van activiteiten en doelen
+ ...

De procesregisseur

+ Wordt door andere partijen nog niet teveel met de inhoud geïdentificeerd
+ Weet (op korte termijn) voldoende van de inhoud
+ Zit voldoende hoog in de organisatie, heeft voldoende positie (sterren en strepen)
+ Durft voor een deel buiten de organisatie te staan (niet de pet van de eigen organisatie opzetten)
+ Laat kennis en belangenvertegenwoordiging van de eigen organisatie door een ander vertegenwoordigen in het proces
+ Wordt actief erkend in rol als procesregisseur door de te betrekken partijen; de rol wordt hem/haar gegund

provincie Gelderland

De accountmanager

+ Vertegenwoordigt in externe initiatieven (projecten, programma's) de provincie
+ Heeft een eigen opdrachtgever bij de provincie
+ Bevordert het realiseren van provinciale doelen via externe partner(s)
+ Werkt nauw samen met zowel externe partner(s) als interne netwerk

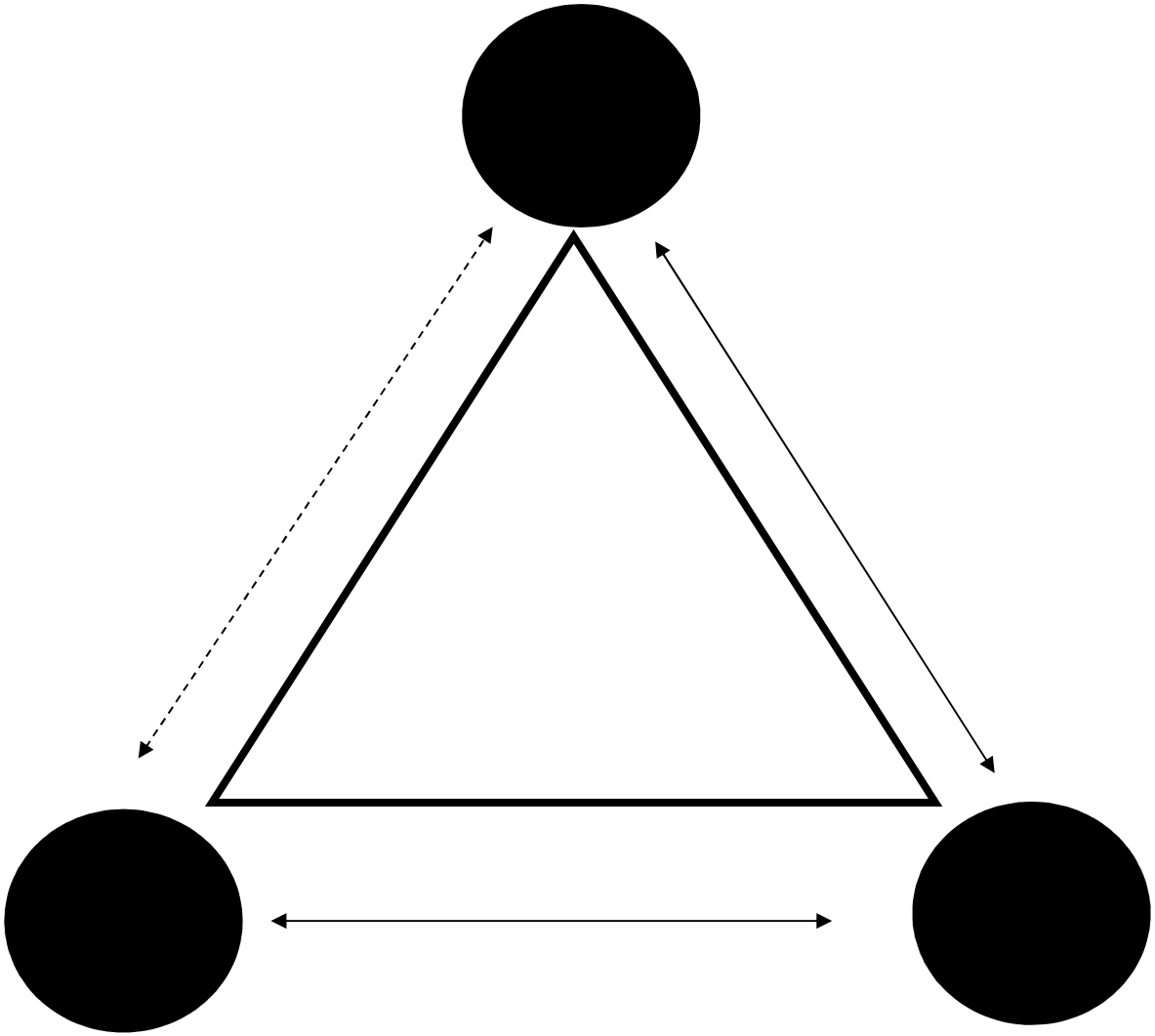
provincie Gelderland

De programmamedewerker

+ Maakt het
+ Is deskundig
+ Stemt af
+ Houdt van zijn werk
+ Levert bijdrage
+ Wil samenwerken
+ ...

provincie Gelderland

Creëren van een ragfijn rollenspel

provincie Gelderland

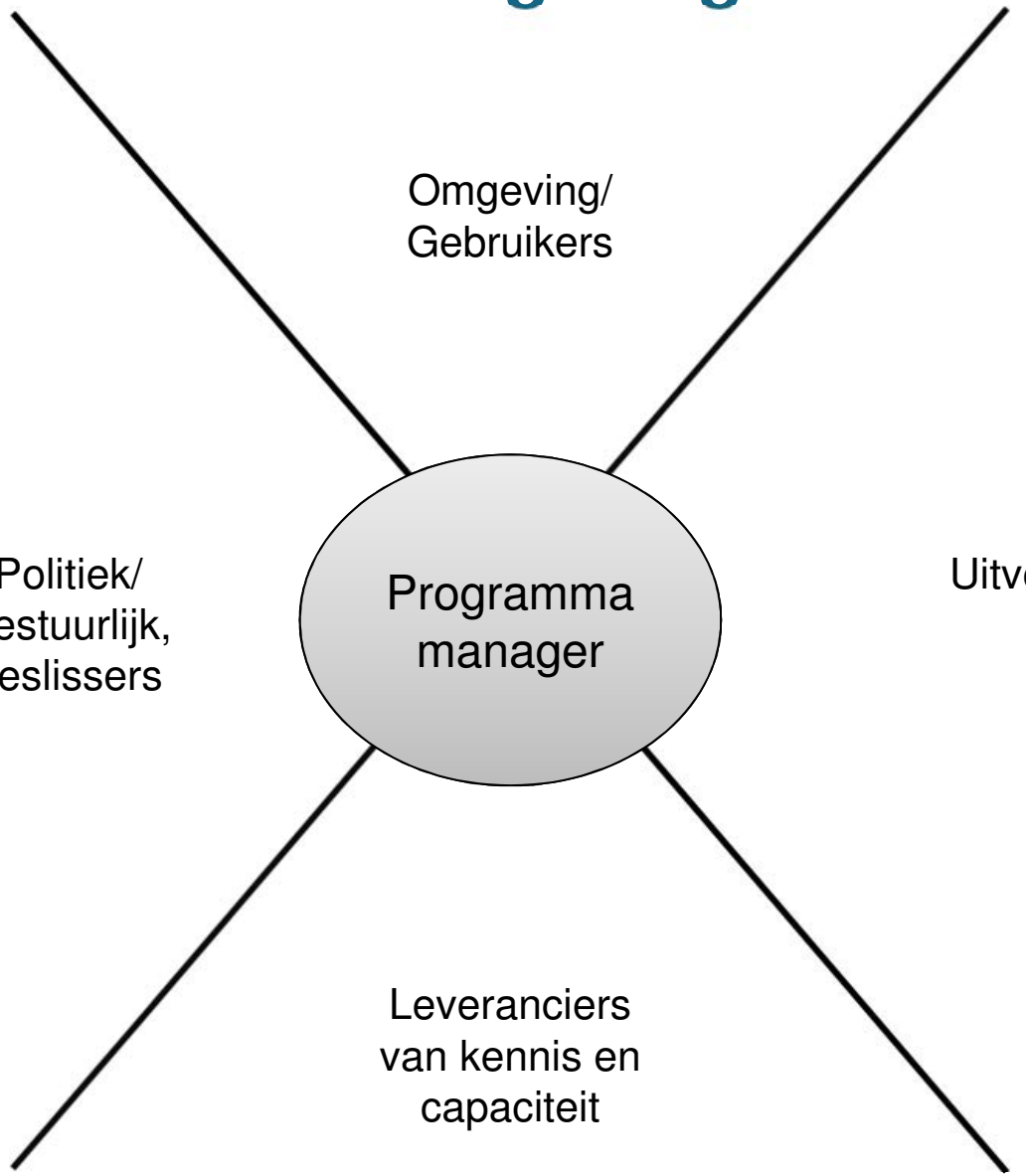
Ruimte voor aantekeningen

provincie Gelderland

Ruimte voor aantekeningen

provincie Gelderland

Organiseren: de omgeving

provincie Gelderland

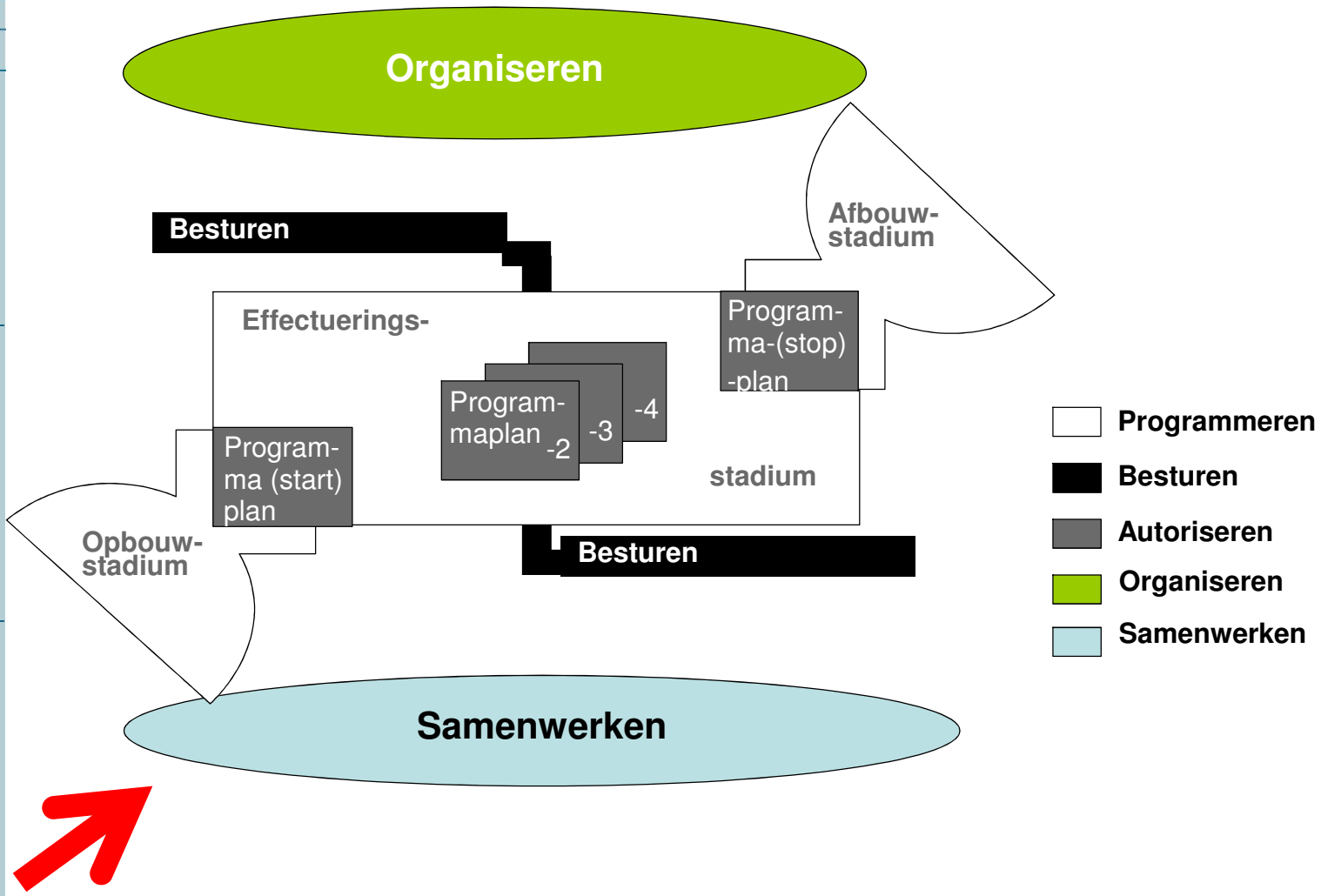
Ruimte voor aantekeningen

provincie Gelderland

Ruimte voor aantekeningen

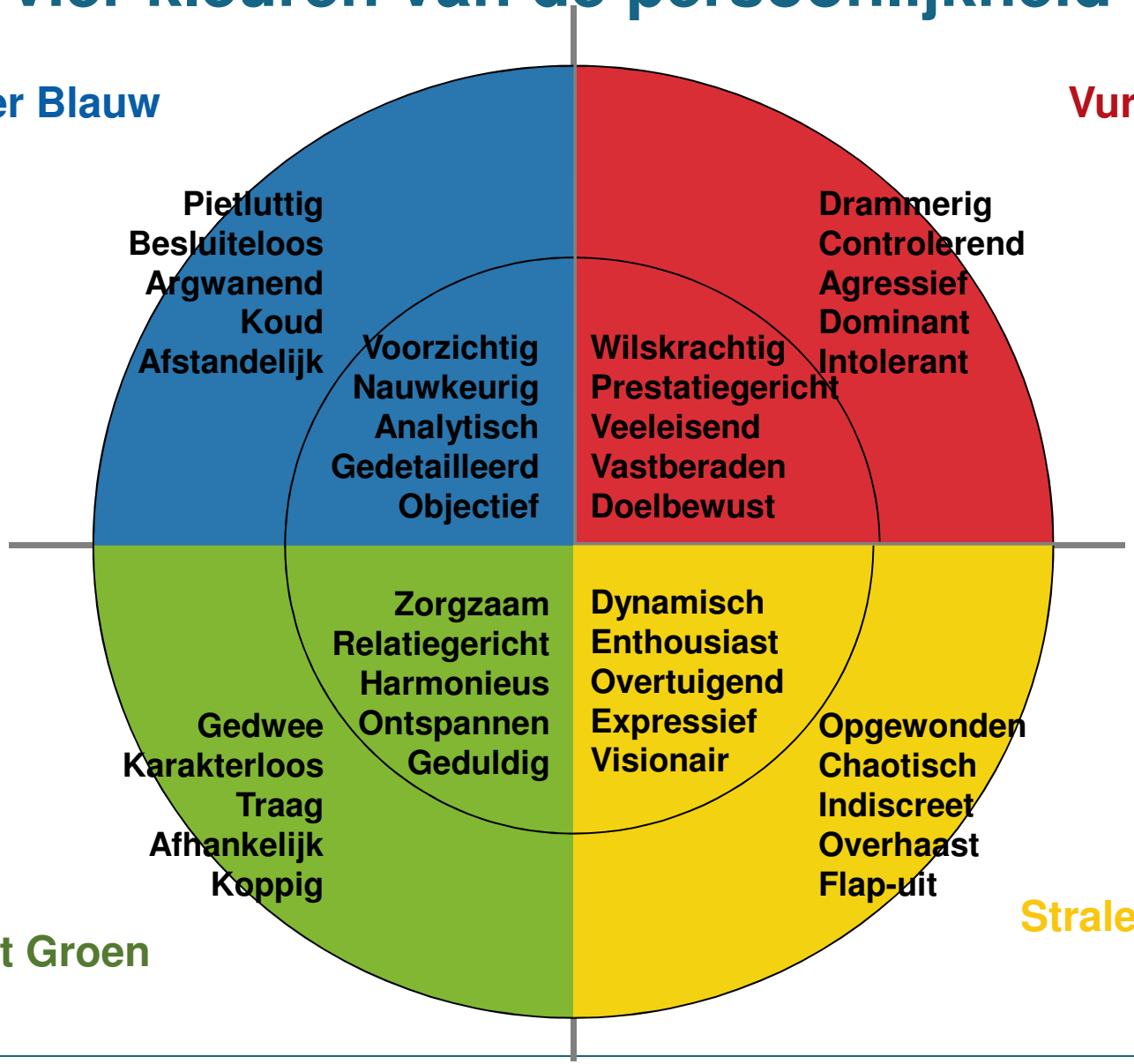
provincie Gelderland

Principe: samenwerken

provincie Gelderland

De vier kleuren van de persoonlijkheid

provincie Gelderland

Teambijdrage

provincie Gelderland

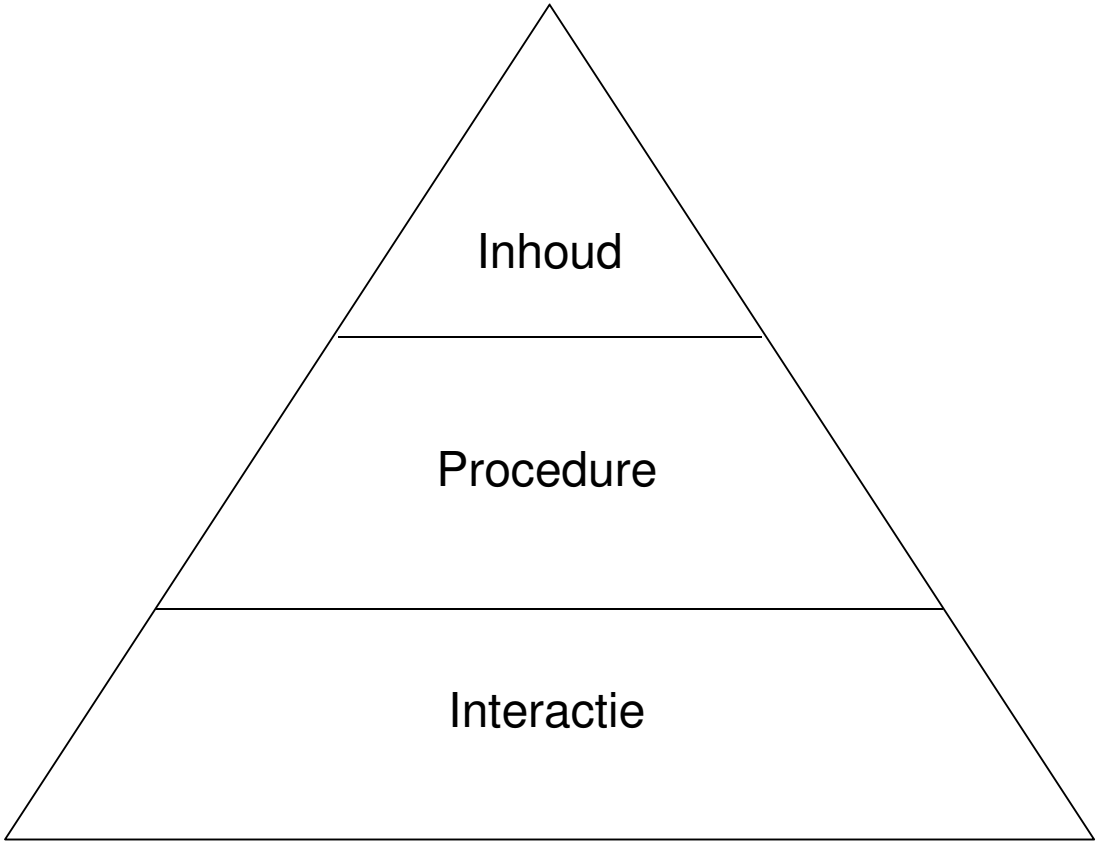
Ruimte voor aantekeningen

provincie Gelderland

Ruimte voor aantekeningen

provincie Gelderland

Drie dimensies van samenwerken

provincie Gelderland

Ruimte voor aantekeningen

provincie Gelderland

Ruimte voor aantekeningen

provincie Gelderland

Ruimte voor aantekeningen

provincie Gelderland

Ruimte voor aantekeningen

provincie Gelderland

Ruimte voor aantekeningen

provincie Gelderland

Ruimte voor aantekeningen

provincie Gelderland

Ruimte voor aantekeningen

provincie Gelderland

Ruimte voor aantekeningen

provincie Gelderland

Ruimte voor aantekeningen

Aterlier 4 op 13 november 2024

Datum: woensdag 13 november 2024

Locatie: Nieuwe Buitensociëteit, Zweolle

Tijd: 18.30-21.00

Doel

Op 23 oktober hebben we het verhaal van Ons Zwolle van Overmorgen gepresenteerd. We merken dat er aan de hand van de opbrengsten op 23 oktober een vervolg gesprek nodig is over de basiswaarden. Het vierde atelier op 13 november zal daarom gaan over de basiswaarden. De basiswaarden zijn gedestilleerd uit gesprekken die we gevoerd hebben in atelier 1 en 2 én de resultaten van de participatie. Hierin kwam naar voren dat de Zwollenaar grote waarde hecht aan de volgende drie basiswaarden voor Ons Zwolle van Overmorgen:

- **Basiswaarde Zwols 'naoberschap': sterke sociale netwerken**
- **Basiswaarde Zwols robuust groen-blauw netwerk**
- **Basiswaarde Zwolse nabijheid**

We hebben een gesprek over de basiswaarden en scherpen ze gezamenlijk aan. Dit gesprek zal enkel plaatsvinden met de vertegenwoordiging van de samenleving, de collega's van de gemeente zijn voor deze sessie niet uitgenodigd.

Programma

17:00-18:30	**Eten met kernteam** **18:30 verzamelen bij Nieuwe Buitensociëteit**
19:00-19:20	**Start programma** **Korte presentatie met toelichting:** - Waar komen de basiswaarden vandaan en waar krijgen ze straks een plek. - Hoe hebben de basiswaarden tot nu toe invulling gekregen en hoe gaan we er vandaag mee werken. *Korte toelichting door PosadMaxwan*
19:20-20:20	**Werksessie over de basiswaarden** *Drie groepen verdeeld over drie tafels. Elke tafel behandelt één basiswaarde.* - **Tafel 1: Basiswaarde Zwols naoberschap: sterke sociale netwerken** - **Tafel 2: Basiswaarde Zwols robuust groen-blauw netwerk** - **Tafel 3: Basiswaarde Zwolse nabijheid**

	Per tafel behandelen we drie vragen: 1. Wat betekent de basiswaarde voor Zwolle? 2. Wat betekent de basiswaarde in 2040? 3. Wat voor keuzes moeten daarvoor gemaakt worden en wat is de ruimtelijke vertaling?
20:20-20:30	*Korte pauze*
20:30-21:00	**Pitch van drie groepen aan elkaar.** - Reflecteren op elkaars werk. *Pitch bij voorkeur niet door de tafel begeleider.*
21:00	*Afsluiting*

Naast de hoofdvragen zijn er een aantal specifieke hulpvragen die t gesprek kunnen helpen.

<u>Hulpvragen per tafel:</u>

Tafel 1: Basiswaarde Zwols naoberschap: sterke sociale netwerken

- Is er een mismatch tussen het aanbod aan woningen en de wens van bewoners?
- Hoe is de kwaliteit en hoeveelheid aan voorzieningen in de wijken?
- Hoe willen we wonen in 2040? Wat voor woonvormen passen daarbij?

Tafel 2: Basiswaarde Zwols robuust groen-blauw netwerk

- Hoe ziet het groenblauwe netwerk er uit en wat betekent het voor de wijken?
- Wat is de relatie tussen stad en land?

Tafel 3: Basiswaarde Zwolse nabijheid

- Hoe ziet nabijheid van werk en voorzieningen er uit in 2040?
- Welk mobiliteitssysteem faciliteert de nabijheid het beste?

From: "5.1.2e 5.1.2e" <5.1.2e @zwolle.nl>

Sent: 7/1/2024 3:12:38 PM

To: "5.1.2e 5.1.2e " <5.1.2e @zwolle.nl>, "5.1.2e " <5.1.2e @zwolle.nl>, "5.1.2e 5.1.2e " <5.1.2e @zwolle.nl>, "5.1.2e (5.1.2e " <5.1.2e @zwolle.nl>, "5.1.2e 5.1.2e" <5.1.2e @zwolle.nl>, "5.1.2e 5.1.2e" <5.1.2e @zwolle.nl>, "5.1.2e 5.1.2e " <5.1.2e @zwolle.nl>, "5.1.2e " <5.1.2e @pbl.nl>, "5.1.2e " <5.1.2e @zwolle.nl>, "5.1.2e " <5.1.2e @zwolle.nl>, "5.1.2e 5.1.2e " <5.1.2e @zwolle.nl>, "5.1.2e " <5.1.2e @zwolle.nl>, "5.1.2e " <5.1.2e @zwolle.nl>, "5.1.2e " <5.1.2e @zwolle.nl>, "5.1.2e " <5.1.2e @zwolle.nl>, "5.1.2e " <5.1.2e @zwolle.nl>, "5.1.2e " <5.1.2e @posadmaxwan.nl>, "5.1.2e " <5.1.2e @emma.nl>, "5.1.2e " <5.1.2e @zwolle.nl>, <5.1.2e @pbl.nl>, "5.1.2e " <5.1.2e @zwolle.nl>, "5.1.2e " <5.1.2e @zwolle.nl>, "5.1.2e " <5.1.2e @zwolle.nl>, "5.1.2e " <5.1.2e @zwolle.nl>, "5.1.2e " <5.1.2e @zwolle.nl>, "5.1.2e " <5.1.2e @zwolle.nl>, "5.1.2e " <5.1.2e @zwolle.nl>, "5.1.2e " <5.1.2e @zwolle.nl>, "5.1.2e " <5.1.2e @zwolle.nl>, "5.1.2e " <5.1.2e @zwolle.nl>, "5.1.2e " <5.1.2e @zwolle.nl>, "5.1.2e " <5.1.2e @zwolle.nl>, "5.1.2e (5.1.2e " <5.1.2e @zwolle.nl>, "5.1.2e " <5.1.2e @zwolle.nl>, "5.1.2e (5.1.2e)" <5.1.2e @zwolle.nl>, "5.1.2e " <5.1.2e @zwolle.nl>, "5.1.2e " <5.1.2e @zwolle.nl>, "5.1.2e 5.1.2e" <5.1.2e @zwolle.nl>, "5.1.2e " <5.1.2e @zwolle.nl>, "5.1.2e " <5.1.2e @zwolle.nl>, "5.1.2e " <5.1.2e @posadmaxwan.nl>, <5.1.2e @emma.nl>, "5.1.2e 5.1.2e " <5.1.2e @zwolle.nl>, "5.1.2e <5.1.2e @witteveenbos.com>" <5.1.2e 5.1.2e <5.1.2e @witteveenbos.com>>, "5.1.2e <5.1.2e @witteveenbos.com>" <5.1.2e 5.1.2e <5.1.2e @witteveenbos.com>>

Cc: "5.1.2e (5.1.2e)" <5.1.2e @zwolle.nl>, "5.1.2e " <5.1.2e @posadmaxwan.nl>

Subject: Programma Werkatelier: Toekomstscenario's "Ons Zwolle van Overmorgen" (let op: gewijzigde tijd!)

Beste collega's,

Graag nodigen wij jou uit voor het tweede atelier, waarin wij gezamenlijk voortbouwen op de inzichten en resultaten van ons eerste atelier. Tijdens het vorige atelier hebben we samen de PBL-scenario's vertaald naar de context van Zwolle. In dit atelier bouwen wij voort op de uitkomsten van atelier 1.

Doel
We scherpen de scenariobeelden die in atelier 1 zijn gemaakt naar de Zwolse situatie, door onder andere de Zwolse opgaven per scenario te bepalen aan de hand van de thematische bouwstenen*. Daarnaast zullen we de belangrijksten sleutelprojecten en – gebieden per scenario bepalen.

** De thematische bouwstenen zijn: wonen (en de stadsscan), economie, mobiliteit, duurzame energie, Klimaatadaptatie en Waterveiligheid.*

In de bijlagen vind je nog meer informatie ter voorbereiding op het werkatelier.

Focus
We focussen ons op de toekomstige situaties voor de scenario's voor de Zwolse leefomgeving en zullen deze gaan aanscherpen en de belangrijkste sleutelprojecten en –gebieden definiëren. Dit doen we door middel van korte presentaties af te wisselen met doelgericht werken in parallelle groepen en reflectie op de resultaten van de groepen.

Locatie
We zien je graag woensdag 3 juli om 17:00 uur in de Nieuwe Buitensociëteit, Stationsplein 1, 8011 CW Zwolle

Diner
Er zal worden gezorgd voor avondeten.

Programma atelier

17.00 – 17.10 uur: Inloop
17.10 – 17.30 uur: Welkom, introductie, toelichting proces en toelichting aanpak van dit atelier (plenaire presentaties)

17.30 – 18.30 uur: Ronde 1 - We scherpen de Zwolse scenario's aan (uiteen in groepen)
Pauze 18:30-19:15 Pauze voor diner
19.15 – 20.15 uur: Ronde 2 - Op zoek naar sleutelprojecten en -gebieden (uiteen in groepen)
20.15 – 20.45 uur: Ronde 3 – Terugkoppeling (plenair)
20.45 uur – eind: Ronde 4 – Stickeren: meest wenselijke sleutelprojecten en -gebieden

Wij kijken uit naar het volgende atelier. Bij vragen over of suggesties voor dit tweede atelier kunt u terecht bij mij of 5.1.2e.
Met vriendelijke groet, ook namens het programmateam Aanvulling omgevingsvisie en PosadMaxwan,

5.1.2e
5.1.2e

5.1.2e

Gemeente Zwolle, Afdeling Proces, Programma, Projectmanagement
Postadres: Postbus 10007, 8000 GA Zwolle
Bezoekadres: Lübeckplein 2
☎ : 5.1.2e
@ : 5.1.2e @zwolle.nl

P *Niet printen spaart het milieu.*

De gemeente Zwolle beschouwt e-mail als volwaardig communicatiemiddel. Dit betekent dat u erop mag vertrouwen dat de inhoud van dit bericht correct en compleet is.

Legenda toegepaste uitzonderingsgrondslagen

In dit document zijn gegevens definitief geanonimiseerd op grond van:

Wet	Artikel	Omschrijving	Pagina's
Wet open overheid	Art. 5.1 lid 2 sub e	De eerbiediging van de persoonlijke levenssfeer	1, 2

Bijlage: Een samenhangend beeld van de huidige Zwolse Leefomgeving

Eén van de stappen voor het doen van een scenariostudie is het beschrijven van de huidige situatie en het benoemen van de Zwolse Omgevingskwaliteiten.

Een beschrijving van de Zwolse huidige leefomgeving per wijk/buurt staat in bijlage I van de huidige omgevingsvisie: Document Zwolle - 3.1 bijlagen Omgevingsvisie 2021 - iBabs Publieksportaal (bestuurlijkeinformatie.nl)

In die bijlage staan ook verwijzingen naar kaarten en teksten die de kwaliteiten van de Zwolse leefomgeving in beeld brengen. Voor een groot deel staat dit in de huidige Zwolse Omgevingsvisie. In de bijlage bij dit document staan kaarten uit de huidige Omgevingsvisie met de belangrijkste omgevingskwaliteiten op het gebied van:

- Natuurwaarden;
- Landschapstypen en -waarden
- Zwolse hoofdgroenstructuur;
- Cultuurhistorische waarden;
- Klimaatadaptatie;
- Mobiliteit;
- Milieucontouren.

Verder is van belang:

Gebiedsbiografie NOVEX-gebied Regio Zwolle

BRON: Gebiedsbiografie NOVEX-gebied regio Zwolle - Strootman

Atlas van de Regio Zwolle

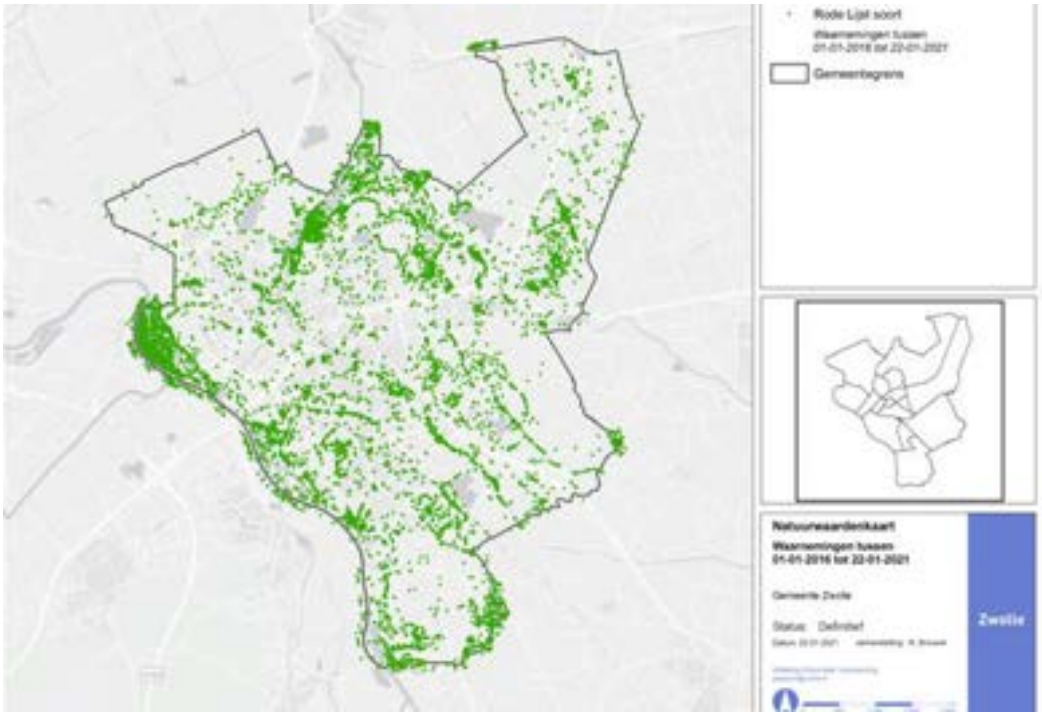
BRON: Atlas Regio Zwolle by MUST stedebouw - Issuu
BRON: Atlas van de Regio - Ruimtelijke differentiatie en integratie in kaart (pbl.nl)

Gebieds/beleidstrajecten buitengebied Zwolle

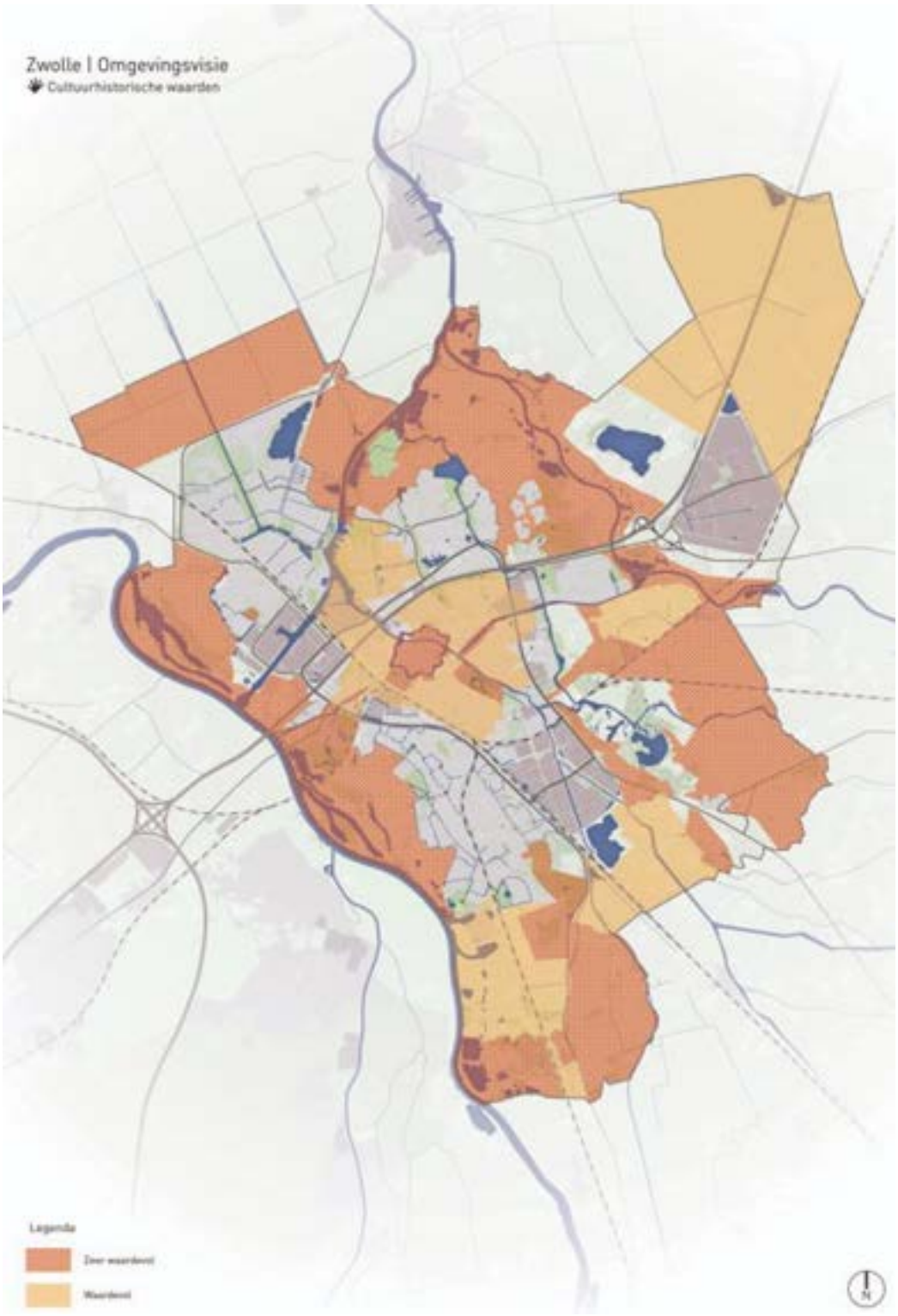
- Gebiedsontwikkeling ten noorden van de Vecht. met o.a. de mogelijkheid van de uitbreiding van Hessenpoort 4, de ontwikkeling van een railterminal en het opwekken van duurzame energie uit zon en wind (concept);
- Actualisatie dorpsplan Wijthmen (concept);
- Dorpsplan Windesheim (gereed);
- Gebiedsplan Spoolde (concept);
- Richtinggevende uitspraken Stadsbroek/IJsselvizier (gereed);
- Gebiedsontwikkeling Wijthmenerplas en omgeving (o.a. ontwikkeling golfbaan);
- Zoektocht naar extra ruimte voor waterwinning (Vitens);
- Nationaal/Provinciaal Programma Landelijk gebied;
- Nieuwe Provinciale Omgevingsvisie en landbouwvisie;
- Een toekomstbestendige waterhuishouding van de Polder Mastenbroek: Veenweidestrategie;
- Diverse erftransformaties in het buitengebied (‘KGO’, ‘rood-voor-rood’);

- Beheer en ontwikkeling natura2000-gebieden: De IJssel en de Vecht (inclusief uiterwaarden).
- Gemeentelijk groen en recreatiebeleid.

Bijlage: Zwolse Omgevingskwaliteiten op kaart

Zwolle | Omgevingsvisie
Fysiek kapitaal - Natuurwaarden
Legenda
Zeer waardevol
Waardevol
Natuurnetwerk Nederland
Natura 2000 gebied
N

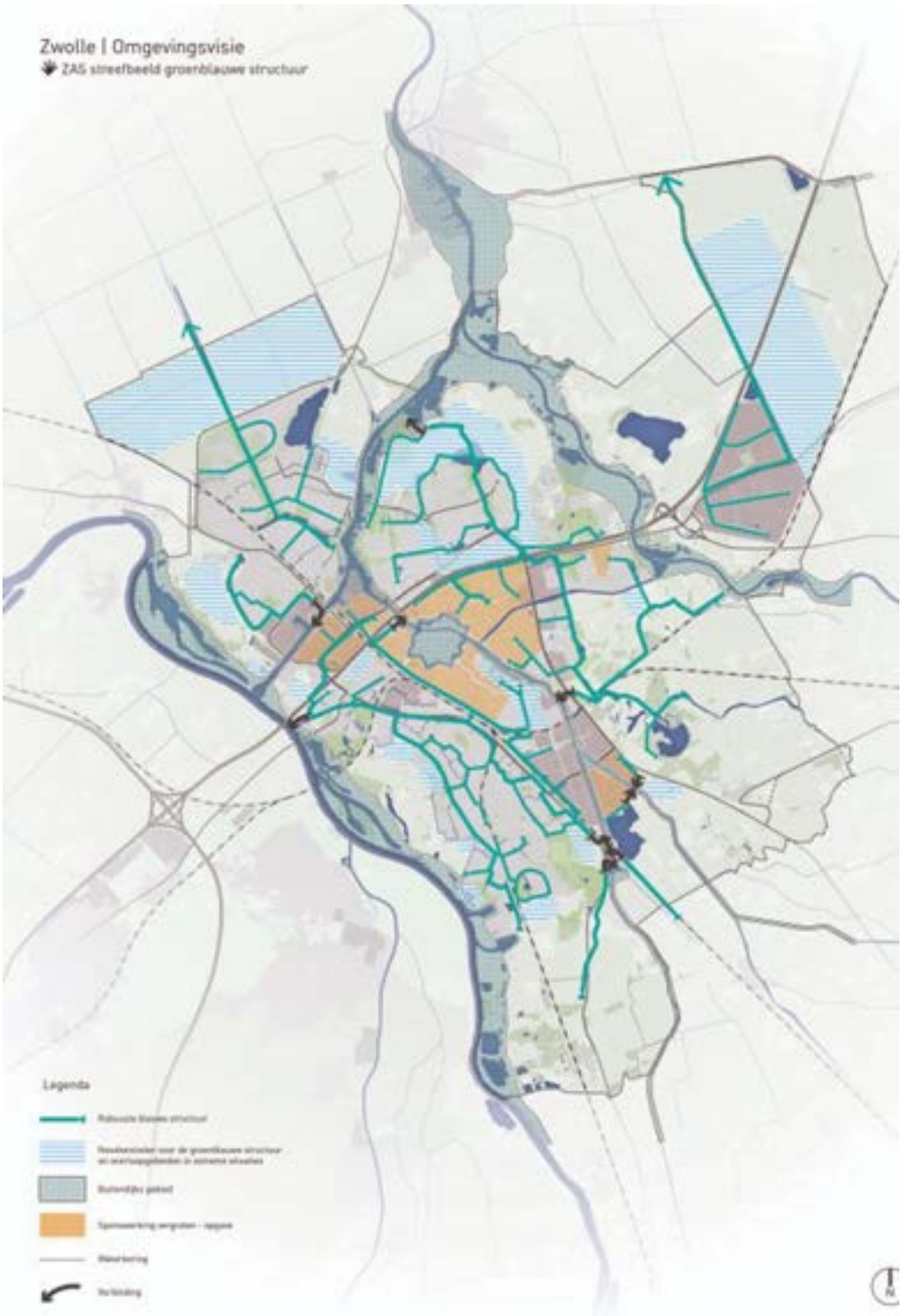

Zwolle | Omgevingsvisie
Cultuurhistorische waarden
Legenda
Zeer waardevol
Waardevol
N

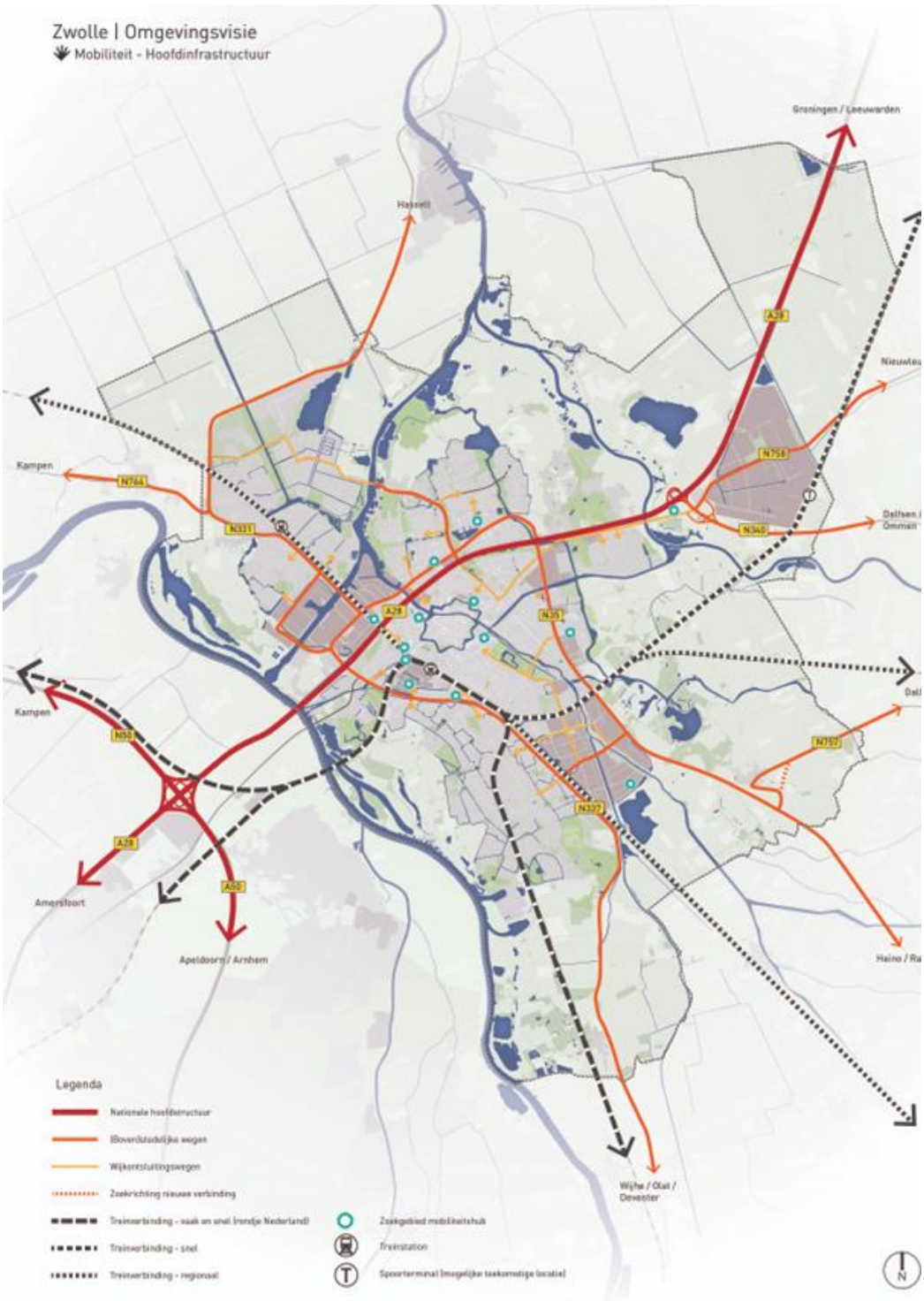

Zwolle | Omgevingsvisie
Stedelijke groenstructuur
Legenda
Hoofdgroenstructuur
Wijkgroenstructuur
N

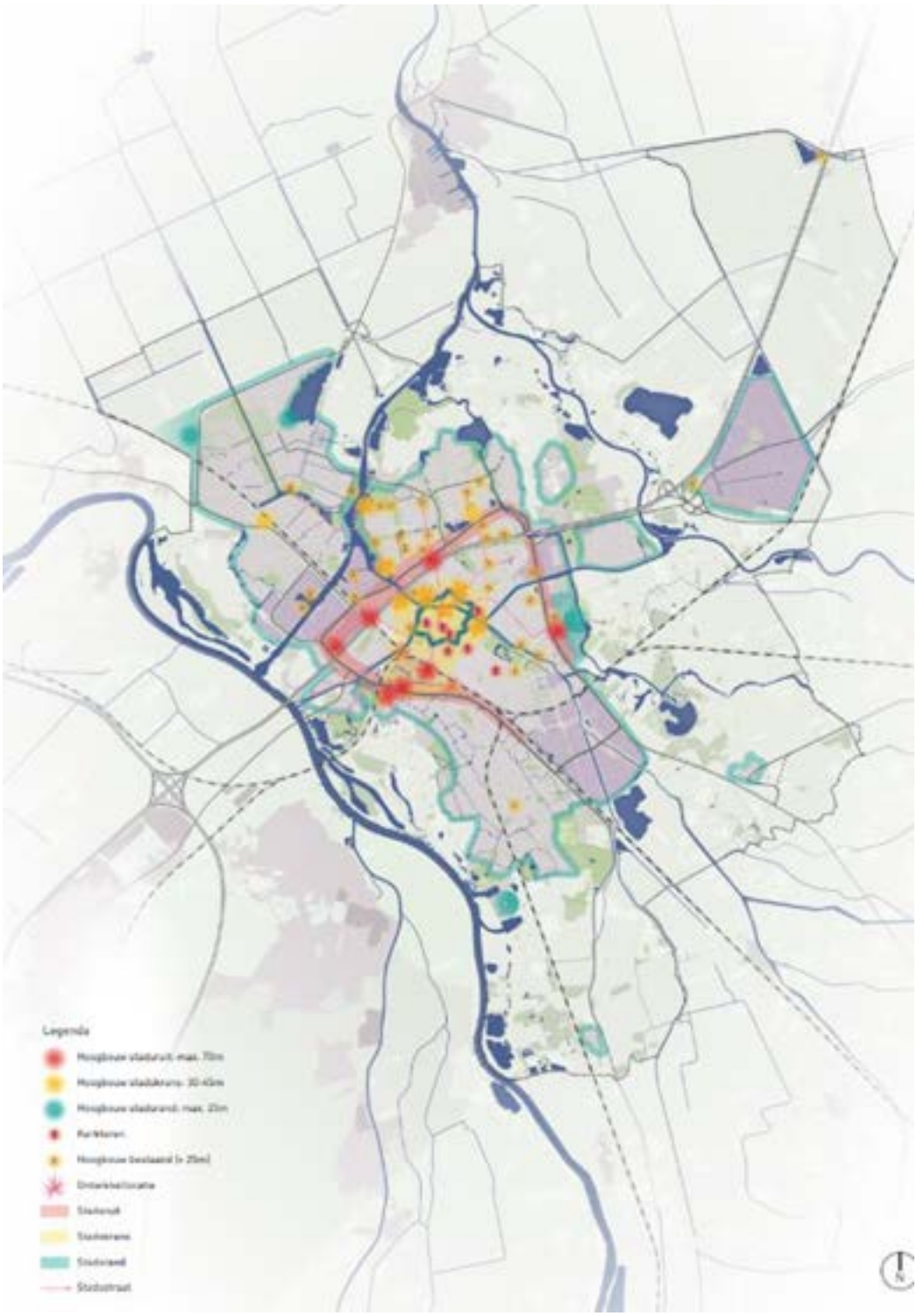

[Einde van tekstterugloop]

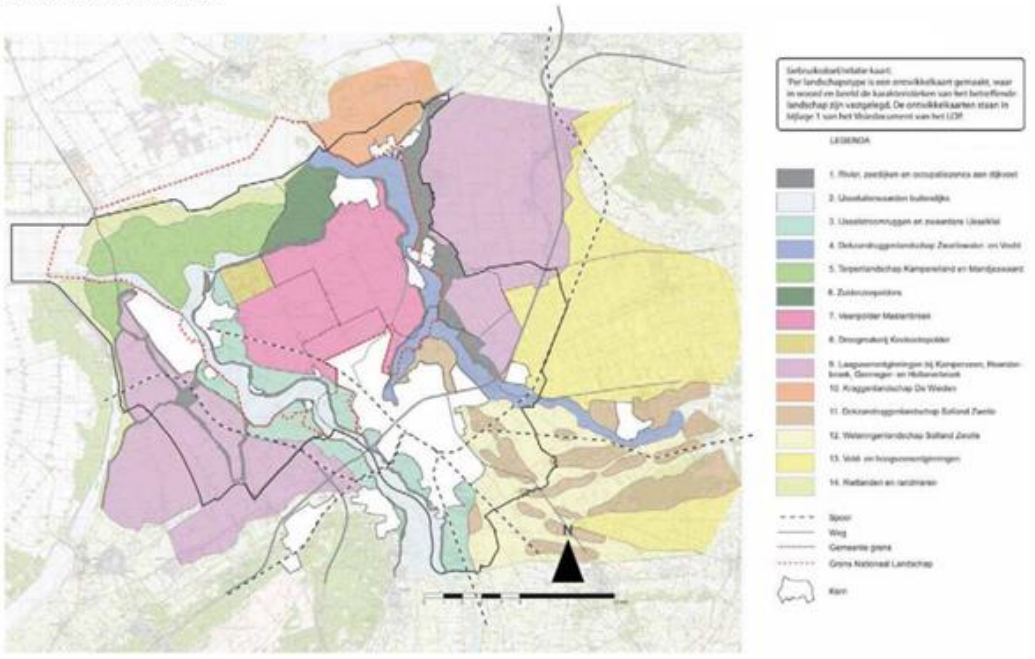

Zwolle | Omgevingsvisie
ZAS streefbeeld watersysteem
Legenda

Zwolle | Omgevingsvisie
ZAS streefbeeld groenblauwe structuur
Legenda

Zwolle | Omgevingsvisie
Mobiliteit - Hoofdinfrastructuur
Groningen / Leeuwarden
Hasselt
A28
Kampen
N764
N331
N758
N340
A28
N35
Kampen
N50
A28
A50
Amersfoort
Apeldoorn / Arnhem
N332
Wijhe / Olst / Deventer
Legenda
Nationale hoofdstructuur
(Boven)lokale wegen
Wijkontsluitingswegen
Zoekrichting nieuwe verbinding
Treinverbinding - vaak en snel (rondje Nederland)
Treinverbinding - snel
Treinverbinding - regionaal
Zoekgebied mobiliteitshub
Treinstation
Spoortermunt (mogelijke toekomstige locatie)
N

Legenda

LANDSCHAPSTYPENKAART

Bijlage 2: Strategische (ruimtelijke) opgaven en bandbreedtes

Inleiding

In mei 2023 heeft het college van B&W de 'Bestuurlijke opdracht aanvulling Omgevingsvisie Ons Zwolle van Morgen' vastgesteld. In de huidige visie zijn strategische (ruimtelijke) keuzes gemaakt voor de inrichting van de Zwolse fysieke leefomgeving. Bijvoorbeeld als het gaat om gebieden waar we woningbouw mogelijk maken, de energietransitie vormgeven en ruimte vinden voor klimaatadaptatie en waterveiligheid. Het behoud en de ontwikkeling van brede welvaart en de Zwolse menselijk maat zijn hierbij belangrijke ingrediënten.

Veel van de (ruimtelijke) keuzes in de huidige Omgevingsvisie hebben een planhorizon tot 2030. Het is van belang tijdig aan de slag te gaan met strategische ruimtelijke keuzes voor na 2030. Door die de komende jaren te gaan maken, leggen we als gemeente de basis voor concrete plannen waarmee we ook na 2030 bijvoorbeeld woningen kunnen bouwen, in kunnen spelen op klimaatverandering en vormgeven aan economische ontwikkeling. Belangrijke input voor de aanvulling van de Zwolse Omgevingsvisie is de Regionale Verstedelijkingsstrategie Zwolle, waarmee het college in mei 2023 mee heeft ingestemd en waarover de raad is geïnformeerd. Het resultaat is een ontwikkelkoers voor de regio Zwolle, waarin Zwolle zich verder ontwikkeld tot het stedelijke 'Warme Hart' van de regio. De strategie bevat aanvullende opgaven ten opzichte van de Zwolse Omgevingsvisie. Het gaat daarbij om het toevoegen van specifieke woon- en werkmilieus, passend bij een stedelijk karakter en uniek in de regio.

Met de aanvulling van de Omgevingsvisie wil het college bereiken dat er een duidelijke richting is voor de ruimtelijke ontwikkeling van Zwolle op de lange(re) termijn. Centraal daarbij staat het menselijk en natuurlijk kapitaal van Zwolle. Bij de ontwikkeling van de huidige visie is ervaren dat de menselijke maat bepalend is in Zwolle. Dat is bij deze aanvulling niet anders. Voor de toekomst is het belangrijk om een antwoord te hebben op maatschappelijke ontwikkelingen, zoals de behoefte aan passende woningen, ruimte voor de opvang van klimaatverandering en inclusieve bereikbaarheid voor de Zwollenaar.

Onderdeel van het traject 'Aanvulling Omgevingsvisie Zwolle' is het doen van een scenariostudie met vier (ruimtelijk) voorstelbare toekomsten van Zwolle tot 2040 met een doorkijk naar 2050. In een scenariostudie worden voorstelbare toekomsten voor de ruimtelijke ontwikkeling van Zwolle op weg naar 2040 uitgewerkt. Uitgaande van deze scenario's worden mogelijke aanvullende keuzes ten opzichte van de in 2021 vastgestelde Zwolse Omgevingsvisie gemaakt. Uiteraard zijn er veel scenario's denkbaar. Om het beheersbaar te houden werken we voor Zwolle vier scenario's uit.

Vertrekpunt zijn de scenario's van het PBL:

- Mondiaal ondernemend;
- Snelle Wereld;
- Groen Land;
- Regionaal geworteld.

De eerste fase van de aanvulling Omgevingsvisie betrof 'de bouwstenen'. De bouwstenen hebben de (ruimtelijke) strategische opgaven in beeld gebracht voor een aantal thema's. Dit mede op basis van trends en ontwikkelingen die we zien. Het resultaat uit de bouwstenen staat hieronder samengevat en is per thema weergegeven. Daarbij zijn kwantitatieve- en kwalitatieve bandbreedtes van de opgaven benoemd met puntsgewijs relevante aanvullende informatie. De bandbreedtes zijn mede gebaseerd op het autonome verloop van ontwikkelingen.

Wonen:

1. **We gaan uit van minimaal 5.000 en maximaal 15.000 extra woningen.**
    - De mate waarin Zwolle sterker groeit dan de prognoses hangt af van de aantrekkingskracht van Zwolle door extra binnenlandse en buitenlandse migratie.
    - Er is sprake van huishoudensverdunning (gemiddelde omvang van een huishouden) en vergrijzing.
    - Kwalitatief zijn er de volgende ontwikkelingen per huishoudenstype
        - Afname van 1-2 persoonshuishoudens tot 30 jaar (starters, jonge stellen, studenten)
        - Aandeel van 1-2 persoonshuishoudens 30-64 jaar en gezinnen op het totaal stabiel, wel absolute groei
        - Forse toename van 1-2 persoonshuishoudens vanaf 64 jaar (deels met zorgvraag)
    - Er is een groeiende groep huishoudens met kwetsbaarheid die vragen om ontmoeting, sociaal toezicht en veiligheid;
    - De behoefte aan wonen en zorg neemt toe. Dit vraagt om geclusterde woonvormen
    - Het is van belang de doorstroming op gang brengen, zodat een verhuisketen op gang komt, waarbij het van belang is ook te kijken naar de huidige woningvoorraad (o.a. type woning).
    - Er wordt steeds meer waarde toegekend aan een kwalitatief hoogwaardige leefomgeving:
        - Voorzieningen nabij;
        - Voldoende groen;
        - Geen nadelige milieueffecten: geluid, geur, luchtkwaliteit, etc.

2. **Er wordt gekeken naar ruimte in de bestaande wijken, Ceintuurbaan-zone en uitleglocaties (buitengebied) voor woningen.**
    - Er is vraag naar stedelijk wonen op z'n Zwols: groen, gemengd en met voldoende leefruimte binnen én buiten;
    - Zwolle is in de basis een traditionele woningmarkt. Wel zijn er steeds meer groepen die open staan nieuwe woonvormen en stedelijke woonmilieus.

3. **We kijken naar de verhouding in- en uitbreiding/verdichting, bijvoorbeeld 50/50, 60/40 of een andere verhouding.**
    - Er is flexibiliteit in het woonprogramma nodig voor na 2050, wanneer mogelijk een afvlakking van de bevolkings- en huishoudensgroei optreedt.

4. **We kijken naar ruimte voor groenstedelijke en suburbane woonmilieus**
    - Er is vraag naar
        - Een aantrekkelijke woonomgeving met goede en bereikbare voorzieningen;
        - Er liggen kansen in het benutten van de huidige woningvoorraad met veel groen-stedelijke woonmilieus;

Stadsscan Wonen

In de stadsscan is onderzocht wat de potentie is in bestaande woonwijken voor kwalitatieve verdichting met woningbouw. Het gaat om de wijken Westenholte, Aa Landen, Holtenbroek, Brinkhoek, Berkum, woonwijken rondom de binnenstad en Zwolle-zuid.

De bestaande Zwolse woonwijken bieden ruimte voor kwalitatief verdichten met woningbouw in de bandbreedte van 0 tot 5.000 woningen. Daarbij gelden de volgende spelregels:

- Versterken en benutten groenblauwe kwaliteiten;
- Verdichten als vliegwiel voor de mobiliteitstransitie;
- Verdichten as strategie voor woningdifferentiatie op wijkniveau;
- Verdichting als impuls voor sterke en leefbare wijken.

De potentie voor het kwalitatief verdichten van woningen in bestaande wijken betreft vooral niet-grond gebonden woningen. Dit door middel van optoppen, splitsen en herontwikkelingen van locaties met zakelijk of maatschappelijk vastgoed.

Economie:

1. We gaan uit van minimaal 50 tot maximaal 135 hectare (netto) voor extra werklocaties + ruimte voor circulaire transitie

- Behoud van de bestaande werklocaties als werkgebieden
- Herontwikkeling van bestaande werklocaties waar mogelijk
- Voldoende nieuwe bedrijventerreinen voor ontwikkeling en schuifruimte
- Grootschalige vraag op basis van regionale meerwaarde
- Vernieuwingsopgave (bestaand) kantorenareaal en opvangen vervangingsvraag bij onttrekking
- Bedrijventerreinen: nieuw bedrijventerrein ontwikkeling met zoekgebied aan Noordzijde stad (corridor A28)
- Kantoren: vraag met name in Spoorzone en in beperkte mate in het centrum
- Kantoren: strategie nodig voor Oosterenk (Ceintuurbaan)
- Benut specifieke locatiekenmerken beter voor de invulling van de ruimte voor werken.
- Ruimte voor ontwikkeling is beperkt. Wat is de haalbaarheid van verdichten en ‘verkleuren’ van werklocaties?
- De functie van economie koppelen aan de klimaatopgave, wateropgave en energieopgave.

2. We maken onderscheid tussen lokale en regionale economie

<u>Uitgangspunt ‘sterker maken wat sterk is’ (minimaal)</u>

- Aanvullende ruimtevraag maximaal 50 hectare
- Ratio arbeidsplaatsen/beroepsbevolking blijft gelijk
- Grootschalige bedrijvigheid in regionaal verband afstemmen en ontwikkelen
- Naar hogere toegevoegde waarde per medewerkers vraagt om investeringen in economie
- Versterken innovatief vermogen met toepassing in praktijkomgeving
- Verbeteren van nabijheid van banen op aantrekkelijke en goed ontsloten locaties
- Ontwikkeling Hessenpoort III voor lokale bedrijvigheid
- Transformatievraag opvangen op goed ontsloten locaties
- Lokale ontwikkelingen hangen sterk samen met regionale, nationale en internationale ontwikkelingen.

3. We maken onderscheid tussen lokale en regionale economie

<u>Uitgangspunt ‘ruimte voor transities’ (maximaal)</u>

- Aanvullende ruimtevraag oplopend tot 135 hectare
- Ratio arbeidsplaatsen/beroepsbevolking neemt toe
- Kwaliteitsverhoging, verduurzaming en intensivering

- Haalbaarheidsonderzoeken voor ontwikkeling Railterminal
- Versterken innovatief vermogen door in te spelen op transities
- Sturen op stuwende bedrijvigheid en toekomstgerichte banen
- Ontwikkeling hoogwaardige kantoorruimte, primair in de spoorzone met daar binnen het innovatiedistrict
- Aantrekken, stimuleren en laten groeien van startups en snelle groeiers
- Transitiegericht versterken van innovatieve onderscheidende clusters en ketens

De keuze in type economie is afhankelijk van aspecten als:

- Technologie (innovatie), de (anti)globalisering, het sentiment, de politieke wil, een nieuw huis van Thorbecke, afhankelijkheid van essentiële producten uit andere landen (zoals computerchips), voldoende stikstofruimte, het consumentengedrag
- Stimuleren van de triple helix
- Samenwerking tussen ondernemers

De keuze in type economie heeft gevolgen voor

- Arbeidsmarkt en arbeidspotentieel: groeiende Zwolse bevolking vraagt om meer banen in de stad
- Veranderende demografie (vergrijzing): een krimpende beroepsbevolking vraagt om meer aandacht voor het aantrekken van nieuw talent.
- Ecologie: de toe- of afname van de flora en de fauna

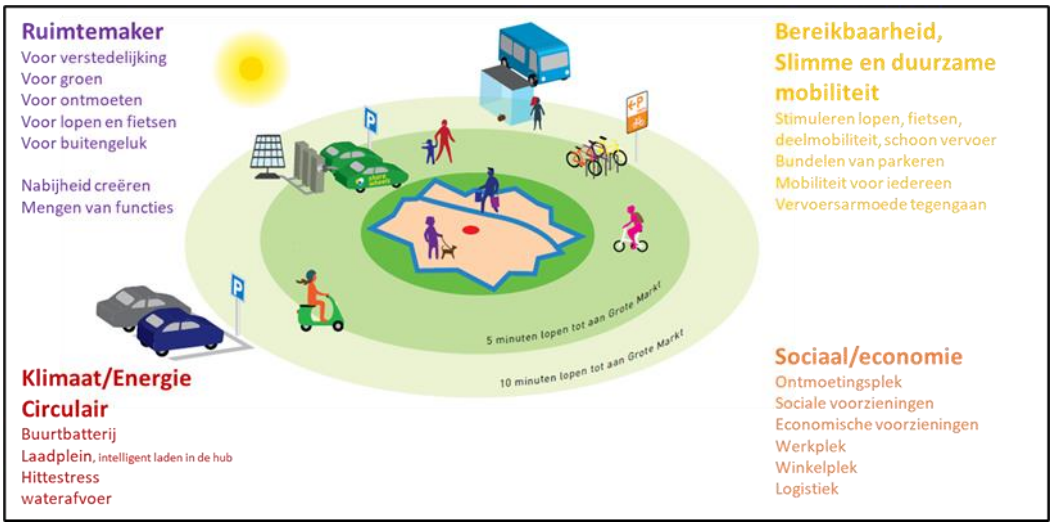
4. Bij groei van Zwolle hoort ook toename van voorzieningen (o.a. leisure) van 285.000 m² bvo

- Leisure verdient ruimte, zeker in Zwolle als spil van de regio
- Terughoudendheid bij vestiging Leisure op bedrijventerrein is nodig. Uitgangspunt is ‘nee, tenzij…’

Mobiliteit:

1. We kijken naar de stedelijke groei i.r.t. benodigde infrastructuur voor auto, fiets en OV, waarbij mobiliteit zowel een ruimtegever, als een ruimtevrager is. We hanteren daarbij het STOMP-principe en werken aan een systeem van publieke mobiliteit.
2. De realisering van HUBS (waarvan er verschillende vormen zijn, zoals regio, stad, wijk) en het meervoudig ruimtegebruik (en ook maatschappelijke functies) vraagt om extra ruimtebeslag en koppeling gebiedsopgaven, zoals woningbouw.
3. We houden rekening met een autonome toename van 10.000 auto’s richting 2040, wat leidt tot 50.000 extra autoritten (en waarbij de eventuele extra groei van de stad voor wonen nog niet is meegenomen).
4. We onderzoeken wat het effect is op het mobiliteitssysteem bij het toevoegen van extra woningen in de bestaande stad (o.a. stadsscan) en/of uitleglocaties, en de groei van de economie aan de hand van de bandbreedte aan extra bedrijventerrein van 50-135 ha (exclusief circulaire transitie)

Principe HUB:

Klimaat & Water:

Bandbreedtes voor water & klimaat
Dit is een ordenende bouwsteen op verschillende schaalniveaus (rijk, regio, lokaal) en bij elk scenario van toepassing (water en bodem sturend)

1. We gebruiken klimaatscenario's als vertrekpunt voor de scenariostudie.
2. We kijken naar de verdichtingsopgave i.r.t. water vasthouden/water afvoeren; de stad (wonen + werken) als spons.
3. Hoe combineren we de groei van de stad met de klimaatopgave?
4. Elke opgave draagt bij aan 'water-bodem sturend' en dan gaat het om te nat, te droog en te heet, waarbij:
    a. De wateropgaven groter en complexer worden (en zich opstapelen)
    b. Watertekort (vraag naar zoetwater), wateroverlast, waterveiligheid
    c. Toekomstbestendigheid op gebiedsniveau realiseerbaar?
5. Verwerken regionale sponsstrategie (NOVEX: klimaatadaptieve groeiregio)
    a. Verwerking regionale principes:

1. Vermijd verstedelijking op plekken die veel maatregelen vergen. Plekken die niet aansluiten op het natuurlijke watersysteem en die bestaande bebouwing niet helpen bij haar opgaven.

2. Verstedelijking volgt het watersysteem met natuurlijke & meervoudige oplossingen. Gedacht vanuit de logica van het systeem en door ter plaatse opgaven te combineren.

3. Houd een druppel: zo lang mogelijk, zo hoog mogelijk vast, en benut deze zo veelzijdig mogelijk, vóór afvoer naar zee of verdamping.

4. Gebiedsontwikkeling als blauw-groene klimaatmachine (zonder stekker): stedelijke ontwikkelingen leveren altijd een bijdrage aan klimaatadaptatie en helpen daarbij ook de directe omgeving. Zo worden gloeiende kooltjes in het stedelijk weefsel ijsklontjes. Bovendien dragen gebiedsontwikkelingen bij aan de gezondheid & het geluk van bewoners in de omgeving, en geeft de ruimtelijke verschijningsvorm expressie aan de specifieke lokale situatie.

5. Denk op regionaal & systeemniveau. Handel locatie-specifiek. Kies natuurlijke & meervoudig te gebruiken oplossingen.

6. Zorg dat projecten bijdragen aan het helpen oplossen van regionale opgaven. Door buiten het bouwhek en de projectgrens te denken en te borgen dat een ontwikkeling de regio als geheel bekeken op alle relevante onderdelen een verbetering.

7. Het sponswerkend vermogen van een gebiedsontwikkeling neemt altijd toe.

<u>Ter info en van toepassing in alle scenario's. Een eerste doorkijk.</u>

- De sponswerking is het grootst in de laaggelegen deelgebieden met relatief veel groen en een lage bebouwingsdichtheid. De locaties met een relatief lage bebouwingsdichtheid (veelal aan de randen van de stad) spelen een belangrijke rol in de ‘sponswerking’ van Zwolle en kunnen relatief veel water opvangen. Voor de waterrobuustheid van Zwolle is het van belang om deze ‘sponsen’ te behouden en zowel voor de bestaande stad, als toekomstige, ruimtelijk projecten, locaties zo vorm te geven dat de sponswerking behouden blijft. Met verstedelijking en verdichting is het waardevol om nieuwe ‘sponsen’ toe te voegen in de bestaande stad (zoals Herstel Willemsvaart).
- Het beter vasthouden van overtollig water in de hogere delen (‘sponsen’), het slimmer sturen van water naar minder kwetsbare (spons)gebieden en het oplossen van de meest kwetsbare, laaggelegen objecten maakt het mogelijk om (zeer) extreme neerslagsituaties voor Zwolle grotendeels op te vangen met beperkte schade.
- Het opvangen van overtollig water buiten de bebouwde omgeving (stroomopwaarts) is de meest effectieve strategie om de gevolgen van overstromingen vanuit de weteringen te beperken.
- Het aanpakken van de meest kwetsbare, laaggelegen locaties (of in sommige gevallen acceptatie van overlast) heeft een groot effect op het waterbergend vermogen van Zwolle en de weerbaarheid van Zwolle tegen extreme neerslag
- Om de kwetsbaarheid van Zwolle bij hoge afvoeren van de Weteringen én hoog buitenwater te verkleinen is het van belang om de sponswerking bovenstrooms van Zwolle te versterken door het inzetten op systeemmaatregelen. Een blauw netwerk in de bebouwde omgeving levert hierin een geringe bijdrage.

Wat moet er gedaan worden?

- Het slim sturen van overtollig water is van cruciaal belang om schade en wateroverlast te beperken. Er zijn verschillende sturingsmogelijkheden waarbij het in de essentie van het ‘blauwe netwerk’ gaat om een samenspel van vasthouden, bergen en afvoeren van water. Tussen sommige deelgebieden gaat het om nieuwe verbindingen terwijl voor andere gebieden compartimenteren en tegenhouden het meest effectief is.
- Verbinding/’samenwerking’ met het groene netwerk.

Energietransitie:

- We houden rekening met de benodigde ruimte voor de energietransitie met trafo’s, midden- en hoogspanning station(s) met bijbehorende tracés (totaal: 12,5-14,5 ha).
- En we gaan uit van Haerst als zoekgebied voor windmolens.

Basisprincipes:

Naast deze bandbreedtes gaan we uit van enkele basisprincipes voor de ontwikkeling van Zwolle die we ook al kennen van het huidige omgevingsbeleid:

- Het groen in en om de stad groeit mee met de stad (5.000 tot 15.000 woningen) en dient verschillende doelen, zoals biodiversiteit, gezondheid en ontmoeten.
- Bij groei van de stad is extra nodig:
    - Recreatief uitloopgebied;
    - Sport- en maatschappelijke voorzieningen;
    - Onderwijs en retail;
    - Blijven inzetten op een veilige en gezonde leefomgeving
- Afstemming met beleidsopgaven rijk, provincie en waterschap (o.a. NOVEX, (N)PPLG, POVI)
- Verbinding van stad en land: toekomstperspectief agrarisch- en gemengd landelijk gebied.
    - Extensieve landbouw vraagt om extra ruimte

GROEN LAND

Algemene situatie in 2050

Samenleving

- De meeste mensen zien zichzelf als een onderdeel van de natuur en als een actief lid van de samenleving.
- Wat betreft de verschillende dimensies van duurzaamheid gaat *Planet* in dit scenario voor *People* en *Profit*.
- In het verlengde hiervan hebben natuurlijke oplossingen de voorkeur boven technische oplossingen.

Economie

- De economie is niet meer op groei gericht (post-groei-economie). Het binnen de planetaire grenzen blijven en het verminderen van materiaalgebruik staat namelijk voorop.
- Er is veel publieke rijkdom, maar niet zoveel private rijkdom. De inkomens- en vermogensverschillen zijn klein.

Ruimtelijke structuur

- Steden zijn zodanig ingericht dat dagelijkse bestemmingen dichtbij zijn o.a. door meervoudig ruimtegebruik. Bedrijventerreinen met reparatie en hergebruik liggen dicht bij de steden.
- Er is een sterke, nationale ruimtelijke hoofdstructuur. Water en bodem, en de netwerken van, openbaar vervoer, energie en lopen en fietsen zijn structurerend.
- Zij vormen kralensnoeren van bebouwing en infrastructuur. Middelgrote bedrijventerreinen liggen bij middelgrote steden.

Wonen

- Het land komt de stad in; meer open water en groenvoorzieningen in, op en om woningen en bedrijfspanden; natuurlijke oplossingen voor stedelijke water- en warmtebuffers.
- Woningdelen en kleinschaliger wonen worden gebruikelijk; werk gebeurt vaker thuis en op fietsafstand, ontmoetingsplaatsen zijn populair.
- Winkelen gebeurt nog steeds fysiek, maar is kleinschaliger; recreëren gebeurt vooral dicht bij huis.
- Non-profit projectontwikkelaars en corporaties opereren binnen kaders van de overheid; uitgangspunt is de vereniging van duurzaamheid en betaalbaarheid.
- Energy-oriented development: de beschikbaarheid van hernieuwbare energie is medebepalend voor de keuze van stedelijke ontwikkellocaties.
- In de rivierengebied wordt niet gebouwd tot duidelijk is welke toekomstige ruimtelijke reserveringen hier nodig zijn. De zoekgebieden voor woningbouw is hierdoor sterk beperkt.

Mobiliteit

- De noodzaak tot reizen wordt zoveel mogelijk geminimaliseerd. Nabijheid gaat voor snelheid, lopen en fietsen gaan voor het OV. De auto wordt alleen gebruikt als het niet anders kan.
- Minder consumptie = minder vervoer. Het binnenstedelijke transport gebeurt vooral met (goederen)fietsen. Daarbuiten is er geen next day delivery en is het aantal ritten geminimaliseerd.
- Er is vooral geïnvesteerd in infrastructuur voor lopen en fietsen en voor het openbaar vervoer (voor de beperking van het autogebruik).

Economie

- De publieke sector (overheid en zorg) en de zakelijke dienstverlening zijn in omvang toegenomen. De bouwnijverheid en de consumentendiensten zijn iets gegroeid.
- De logistiek en de detailhandel zijn gekrompen en de maakindustrie is fors afgenomen.
- Er is een grotere spreiding van economische activiteiten over het land, maar wel met concentraties van activiteiten rond knooppunten.
- Er komen er wel nieuwe bedrijventerreinen, maar het totale ruimtebeslag van bedrijventerreinen is afgenomen.
- Bij stedelijke centra zijn er meer locaties bijgekomen voor hergebruik van onderdelen en producten, reparatie en tijdelijke opslag. Het aantal datacentra is toegenomen.
- De vraag naar kantoorruimte is afgenomen. Er wordt namelijk vaker in deelkantoorruimten in de nabijheid en vanuit huis gewerkt, zowel in de private als in de publieke sector.

Energietransitie

- Het hoofddoel van het energiesysteem is dat het systeem schoon moet zijn: de ecologische voetafdruk is bepalend.
- De energievraag is relatief laag: besparen is een nationale plicht geworden en er zijn duidelijke nationale regels
- Het energieaanbod wordt nationale gecoördineerd en lokaal ingevuld.
- De baseload is laag doordat er veel werk wordt gemaakt van energiebesparing. Geothermie en aquathermie spelen een belangrijke rol bij warmte.
- Voor het flexibele aanbod zijn batterijen en waterstof belangrijk. De elektriciteit die hiervoor nodig is wordt vooral geleverd via wind op zee en import (bij weinig zon en wind).
- In het variabele aanbod wordt voorzien met grootschalige inzet van hernieuwbare energie: zon, wind op land en wind op zee.
- De Rijksoverheid reguleert het energiesysteem sterk en neemt zelf vaak het initiatief.

Klimaat & Water

- De natuurlijke gesteldheid van water, bodem en ondergrond is leidend geworden voor het gebruik ervan.
- Er is meer ruimte voor de rivier ontstaan en er zijn veel multifunctionele dijken (deltadijken) en overstroombare dijken.
- Er zijn veel reserveringen voor hoge afvoeren in rivierengebied, gebieden waar het overstromingsgevaar (zeer) hoog is en dijkringen langs de grote rivieren.
- Het IJsselmeer en de grote rivieren zijn heel belangrijk geworden als drinkwaterbron. Het Oostelijke deel van het Markermeer is een overstroombare groene archipel geworden.
- Als bron is grondwater grotendeels vervangen door oppervlaktewater; de grondwateronttrekkingen voor drinkwater en door industrie zijn met 30% afgenomen.
- Binnen 1.000 m van grondwaterafhankelijke natuurgebieden is beregening uit grondwater niet meer toegestaan.

Landelijk gebied

- In de landbouw staan natuur en dierwelzijn voorop. Er heeft zich een eiwittransitie voltrokken. De grondgebonden landbouw is grotendeels natuur-inclusief, circulair en biologisch geworden.
- De intensieve veehouderij is vrijwel uit het land verdwenen en de melkveehouderij grotendeels. De glastuinbouw is klimaatneutraal en energetisch gemengd geworden
- Het Natuurnetwerk Nederland is voltooid en sterk uitgebreid; daarnaast is er overal natuur-inclusief ruimtegebruik met ecosysteemdiensten
- Hierdoor zijn geen overgangsgebieden rond verzuringsgevoelige natuur nodig, maar wel hydrologische buffers tegen verdroging. Beekdalen en veengebieden fungeren als klimaatbuffers.
- Het landelijke gebied is voor een belangrijk deel met groenblauwe landschapselementen dooraderd.

MONDIAAL ONDERNEMEND

Algemene situatie in 2050

Samenleving

- De samenleving is sterk geïndividualiseerd: individuele vrijheid en verantwoordelijkheid zijn belangrijk, evenals prestatiegerichtheid en hedonisme.
- Wat betreft duurzaamheid gaat *Profit* gaat voor *People* en *Planet*. De sociale en economische ongelijkheid is groot.
- De houding tegenover technologie is positief voor zover zij zorgt voor meer welvaart en minder milieubelasting.

Economie

- De economische ontwikkeling wordt gekenmerkt door groene groei, waarbij meer welvaart voor een groot deel samengaat met minder milieubelasting.
- Grote, internationale bedrijven domineren de economie, inclusief de infrastructuur en de stedelijke ontwikkeling.
- De overheid faciliteert het bedrijfsleven, maar stelt strenge eisen wat betreft verduurzaming. As principe geldt de vervuiler betaalt.

Ruimtelijke structuur

- De Randstad is veranderd in de Middenstad. Zij concurreert met Londen en Parijs en contrasteert met Kransland, dat in het noorden, oosten en zuiden van het land ligt.
- Bedrijven zijn gevestigd op centrale vervoersknopen en andere goed bereikbare plekken. Hier hebben zij hun kantoren en worden veel producten voor de internationale markt verhandeld.
- Er zijn veel grote bedrijventerreinen; deze bedrijventerreinen liggen vooral bij multimodale transportknooppunten.
- Naast veel exclusieve woonmilieus, waaronder drijvende woningen, zijn er ook veel woonmilieus die een basale kwaliteit hebben.

Wonen

- Alle varianten van wonen komen voor in dit scenario: van heel luxe tot gestandaardiseerd en basaal.
- Werken gebeurt in central business districts en campussen; ook op doorsnee bedrijventerreinen en thuis.
- Onzuinige gebouwen maken plaats voor zuinige; dit gebeurt ook uit economische overwegingen; stedelijke energieopwekking speelt een beperkte rol.
- De stad komt het land in: harde scheidingen, maar ook groen wonen op stad-land-overgangen; natuur als plus voor vestigingsklimaat.
- Er wordt niet gebouwd in gebieden die gereserveerd zijn voor de opvang van grotere rivierafvoeren. Wel wordt er in diepe polders gebouwd.
- Grote, internationale bedrijven bepalen de stedelijke ontwikkeling grotendeels onder randvoorwaarden van overheden; de grote private investeerders domineren.

Mobiliteit

- Er is een grote voorkeur voor de eigen auto; veel auto's rijden autonoom, ook in de steden. De reisafstanden zijn groot.
- Er is hoogwaardig OV binnen en tussen de grote steden en regionaal OV voor wie geen auto kan betalen.
- Het vervoerd volume is sterk toegenomen; hoge efficiency door platooning en grote distributiecentra; in stedelijk gebied worden autonome voertuigen ingezet.
- Er is flink geïnvesteerd in het wegennet en in het OV in en rond de grote steden. Veel wegen zijn privaat en beprijsd.
- Het internationale vervoer is verbeterd door hogesnelheidstreinen, intercity's en bus rapid transit.

Economie

- De zakelijke dienstverlening is sterk gegroeid; de logistiek, bouwnijverheid, detailhandel en consumentendiensten zijn ook gegroeid.
- In de publieke sector is de zorg gegroeid; de rest van de publieke sector is juist gekrompen.
- Bestaande bedrijventerrein zijn uitgebreid en verdicht en er zijn nieuwe bedrijventerreinen ontwikkeld.
- Het totale ruimtebeslag is met 40% gegroeid; verspreid over het land zijn er installaties voor recycling en zijn er hubs voor hergebruik en recycling van bouwmaterialen.
- Het aantal distributiecentra is blijven groeien; dat geldt ook voor de schaal ervan; het aantal datacentra is sterk toegenomen.
- De vraag naar kantoren is toegenomen; dat komt vooral door de sterke groei van de zakelijke dienstverlening.

Energietransitie

- Het belangrijkste doel van het energiesysteem is dat het betaalbaar moet zijn.
- De energievraag is hoog, vooral in de Middenstad. Energie wordt wel efficiënt ingezet.
- Het energieaanbod wordt door grote internationale bedrijven gedomineerd; het aanbod is grootschalig en (inter)nationaal
- De baseload bestaat uit grootschalige kernenergie en uit waterstof (importeren en omzetten van elektriciteit)
- Het flexibele deel wordt ingevuld door import en export van elektriciteit en waterstof, met acceptatie van het energieverlies dat optreedt
- Het variabele deel bestaat uit grootschalig inzet van hernieuwbare energie, windenergie op land en windenergie op zee.

Klimaat & Water

- Er is een sterke voorkeur voor technische en economische oplossingen.
- De waterveiligheid van de Middenstad is vergroot: er zijn veel verzwaarde dijken en met nieuwe technieken gebouwde smalle en hoge dijken en ook veel retentiegebieden.
- Er zijn vele reserveringen voor hoge afvoeren in de rivierengebied en de beekdalen waar het overstromingsgevaar heel hoog is.
- De inrichting van het IJsselmeer en het Markermeer is afgestemd op de optimale zoetwaterbuffer.
- Afhankelijk van het overstromingsgevaar zijn de dijken verhoogd of wordt er aangepast gebouwd, bijv. drijvend of op palen.
- Bij de drinkwatervoorziening staan de leveringszekerheid en een goede drinkwaterkwaliteit voorop.

Landelijk gebied

- De landbouw is grootschalig en sterk gemechaniseerd en gerobotiseerd. Dit levert rationele cultuurlandschap met grote gebouwen en technische installaties op.
- De niet-grondgebonden landbouw is geconcentreerd in greenports en agro-industriële clusters. De veehouderijbedrijven zijn vanwege het zoönosegevaar van elkaar gescheiden.
- Deze landbouw is verspreid over het land en gecombineerd met datacentra, energievoorziening, bedrijventerreinen en woningbouw i.v.m. gedeelde reststoffen en andere verbonden stromen.
- Het Natuurnetwerk Nederland is voltooid en vormt de kern van een groen-recreatieve ruggengraat met veel verblijfsrecreatie en zorgbedrijven.
- De natuur is gescheiden van de landbouw m.u.v. overgangsgebieden (1000 m) met natuur-inclusieve landbouw en beperkte hydrologische buffers rond kwetsbare natuurgebieden.

REGIONAAL GEWORTELD

Algemene situatie in 2050

Samenleving

- In dit scenario zorgen burgers via gemeenschappen voor elkaar en ook voor de natuur en voor het landschap.
- Wat betreft duurzaamheid gaat *People* in de meeste gemeenschappen voor *Planet* en *Profit*. Vertrouwen, samenredzaamheid en menselijke maat zijn belangrijk.
- De houding tegenover technologie verschilt: sommige gemeenschappen zijn in dit opzicht terughoudend, terwijl andere positief staan tegenover technologische vernieuwing

Economie

- Kleine en middelgrote bedrijven spelen een voorname rol; burgers en bedrijven werken veel samen.
- Regionale zelfvoorziening staat voorop, ook al is dat niet volledig te bereiken; de informele economie is sterk gegroeid.

Ruimtelijke structuur

- Nederland bestaat uit een mozaïek van lokale en regionale landschappen; er is een gevarieerd patroon van bestaande woonkernen.
- Het lokale is belangrijk: in de eigen buurt komen veel activiteiten samen; in wijken zijn er buurthubs voor kleinschalige reparatie en hergebruik van producten.
- Kleinschalige bedrijventerreinen liggen in woonkernen; regionale identiteiten verschillen duidelijk van elkaar.
- Er is een grote diversiteit aan natuur-inclusieve landbouwbedrijven; veel natuurgebieden zijn klein maar toegankelijk.

Wonen

- In bepaalde stedelijke gebieden zijn er groene en blauwe wijken. Wat betreft klimaatadaptatie gaat het vooral om kleinschalige oplossingen.
- De woonkwaliteit staat voorop: er zijn veel levensloopbestendige en meer-generatiewoningen en er zijn veel buurtwerkhubs.
- De detailhandel is kleinschalig en vooral op kwaliteit gericht; de openluchtrecreatie is op ‘streekeigenheid’ gericht.
- Bewonerscollectieven, kleinschalige corporaties, lokale overheden en marktpartijen ontwikkelen samen; burgergroepen nemen hierbij vaak het initiatief.
- Er is veel sprake van kleinschalige energieopwekking door energiecoöperaties; dit gebeurt vooral op de schaal van de wijk, de stad en de regio.
- Er wordt niet bouwen in gebieden die gereserveerd zijn voor de opvang van grotere rivierafvoeren. In diepe polders wordt wel gebouwd: er zijn hogere dijken of er is aangepast gebouwd.

Mobiliteit

- De vervoerssystemen worden op lokaal niveau georganiseerd. De omgevingskwaliteit is belangrijker dan de reistijd of de snelheid. Wijkbussen en deelsystemen spelen een belangrijke rol.
- De regionalisering van de economie brengt korte afstanden van het goederenvervoer met zich mee. De buurthubs spelen een centrale rol bij de verzending en de ontvangst van pakketten.
- Wat betreft de infrastructuur is er vooral in regionale projecten geïnvesteerd. Dat geldt zowel voor de wegen als voor het openbaar vervoer.

Economie

- Er is een uitbreiding en een schaalverkleining van de publieke dienstverlening opgetreden. Door het terughalen van productie en de groei van ambachtelijke productie is er mee maakindustrie.
- De bouwnijverheid, de consumentendiensten en de detailhandel zijn ook gegroeid; de zakelijke dienstverlening en de logistiek zijn juist gekrompen.
- Bepaalde bedrijvigheid is rond regionale centra geclusterd, omdat transportkosten hoog zijn en bedrijven bepaalde voorzieningen en infrastructuur delen, zoals de energievoorziening.
- Bedrijventerreinen zijn uitgebreid en bevinden zich vooral rond en binnen de steden en verspreid in de regio’s.
- Er is sprake van het terughalen van sommige productie en van een toename van de ambachtelijke productie. Er is sprake van meer lokale recycling, reparatie en revisie.
- Daarnaast vergen het hergebruik en het lokaal delen tijdelijke opslagruimte. De logistiek neemt minder ruimte in. En het aantal datacentra is niet toegenomen.
- De vraag naar kantoorruimte voor de zakelijke dienstverlening is sterk gekrompen, vooral in de Randstad.

Energietransitie

- Het voornaamste doel van het energiesysteem is dat het betaalbaar moet zijn (consumententarieven).
- Er is sprake van een lage energievraag. Energie besparen met de straat of met de buurt is een sport geworden (leuk en noodzakelijk).
- Het energieaanbod is regionaal: elke regio ziet wat zij wil en kan doen; er is alleen nationale coördinatie waar dat nodig is.
- Het regelbare vermogen bestaat vooral uit het gebruik van fossiel gas en houtige biomassa, beide in combinatie met CO_2-afvang en opslag (CCS).
- Wat betreft het flexibele aanbod treedt er door de grote nadruk op regionale zelfvoorziening soms netwerkfalen op. Hierdoor komt de leveringszekerheid in het geding.
- Het variabele aanbod wordt geleverd via de kleinschalige inzet van hernieuwbare energie: zon, wind op land en ook wind op zee.

Klimaat & Water

- De verantwoordelijkheden liggen vooral bij de lokale en regionale gemeenschappen en overheden. Een nationale aanpak is hierdoor lastig geworden.
- Wat betreft waterveiligheid ligt de nadruk op maatregelen die waterschappen en regioprovincies kunnen treffen. Karakteristieke landschappen worden ontzien of juist versterkt.
- Er zijn verschillende regionale oplossingen: buffering, grondwater, oppervlaktewater, hergebruik en ontzilting.
- Het accent ligt op de regionale zelfvoorziening; in sommige regio's staat de leveringszekerheid onder druk.
- De belangen van de benedenstroomse gebieden komen vaak in de knel. Er is veel sprake een combinaties van waterwinning met recreatie en natuur, ook in de steden.

Landelijk gebied

- Voedsel wordt vooral voor de lokale en regionale markt geproduceerd. Lokale en regionale gemeenschappen participeren in de landbouw en in het natuurbeheer. Er zijn korte kringlopen.
- De grondgebonden landbouw is natuur-inclusief, circulair met korte ketens en afhankelijk van de gemeenschap biologisch. Veel zijn veel coöperatieve bedrijven met een verbreed verdienmodel.
- De greenports en de intensieve veehouderijen zijn gekrompen en zijn voor een groot deel versmolten met de stad. De grootschalige import van veevoer en kunstmest is vrijwel verdwenen.
- Het Natuurnetwerk Nederland is voltooid. Daarnaast is er veel boerennatuur en natuur voor mensen. Verder is er veel natuur-inclusief ruimtegebruik met ecosysteemdiensten.
- Er zijn geen overgangsgebieden tussen landbouw en natuur nodig, wel hydrologische buffers tegen de verdroging. De beekdalen en de veengebieden fungeren als klimaatbuffers.

SNELLE WERELD

Algemene situatie in 2050

Samenleving

- De samenleving wordt gedomineerd door digitale leefstijlgroepen (bubbels). De leefstijlgroepen zijn vluchtig, maar ondernemen wel veel initiatieven.
- Wat betreft de dimensies van duurzaamheid verschilt de voorkeur voor *Planet*, *People* of *Profit* per leefstijlgroep.
- De houding tegenover technologie is heel positief. Er is veel vertrouwen in en ook veel belangstelling voor technologische innovatie.

Economie

- Nederland is economisch gezien welvarend. De beleveniseconomie, waarbij het niet alleen gaat om het product maar ook om de beleving ervan, draait op volle toeren.
- Kleine hightechbedrijven zijn leidend in de economie. Veel goederen en diensten worden gedeeld en de bezorgdiensten floreren sterk.
- De mededingingsautoriteit treedt krachtig op en garandeert de concurrentie tussen de bedrijven en de individuele vrijheden van burgers en consumenten.

Ruimtelijke structuur

- De digitale ruimte is belangrijker dan de fysieke ruimte. De locatie doet er minder toe, wat leidt tot spreiding. Fysiek levert dit een veranderende lappendeken op.
- Naast hotspots zijn er ook coldspots. Bedrijven en burgers zijn naar buiten de Randstad getrokken.
- Ruimte wordt meervoudig gebruikt en digitaal geprogrammeerd. Veel plekken en gebouwen zijn onbestemd. Werklocaties zijn flexibel voor verschillende bedrijfsactiviteiten.
- De landbouw varieert van grootschalig en hightech tot kleinschalig en multifunctioneel. Veel natuurgebieden op land zijn klein en tijdelijk.

Wonen

- De verschillen tussen stad en land zijn vervaagd; in en bij stedelijke gebieden ligt pop-up-natuur; de draagkracht van inwoners en bedrijven bepaalt de klimaatbestendigheid van gebieden.
- Tijdelijke woonvormen en flexibele huurvormen domineren; er is een hoge doorstroming.
- Kantoorgebieden en bedrijventerreinen zijn gekrompen; veel mensen werken thuis; de retail is voornamelijk online; horeca, recreatie en toerisme zijn gekrompen.
- Kleinschalige marktpartijen die specifieke doelgroepen bedienen domineren; zij zijn op specifieke doelgroepen gericht; er is nauwelijks een rol voor de overheid.
- Energievoorziening vindt zowel binnen als buiten de steden plaats; er vaak sprake van kleinschalige maatregelen.

Mobiliteit

- Digitale verbondenheid (connectiviteit) is belangrijker dan fysieke mobiliteit en flexibiliteit is belangrijker dan snelheid.
- Er is een groot aanbod aan mobiliteitsdiensten (openbaar en privé, deel- en huurauto's, -fietsen e.d.) dat bovendien geregeld veranderd. Mobility as a Service heeft een hoge vlucht genomen.
- Binnen de uitgebreide stedelijke gebieden doen zich veel kriskraspatronen voor.
- Hoewel mensen minder spullen hebben is er veel goederentransport. Er zijn namelijk veel bezorgdiensten en er is veel kleinschalige distributie in en rond de steden.
- De infrastructuurnetwerken zijn niet veel uitgebreid. De plannen die in de jaren twintig bestonden zijn wel gerealiseerd. De digitale infrastructuur is sterk uitgebreid.

Economie

- Technologiebedrijven, incl. de ICT, de zakelijke dienstverlening en de bezorgdiensten zijn sterk gegroeid. De maakindustrie, de detailhandel en de publieke sector zijn gekrompen.
- Op allerlei plekken zijn initiatieven ontstaan die elkaar opvolgen; In de innovatie-hotspots is de dynamiek het grootst, maar waar deze hotspots zich bevinden wisselt in de tijd.
- Het ruimtegebruik door bedrijventerreinen is gelijk gebleven, maar de functies op de terreinen zijn meer divers geworden.
- Verspreid over het land zijn er daarnaast hubs voor tijdelijke opslag, reparatie, renovatie, kleinschalige maatwerkproductie, verhuur e.d. ontstaan.
- Het ruimtebeslag door de logistiek is iets toegenomen; het aantal datacentra en de schaal ervan zijn sterk toegenomen.
- De vraag naar kantoorruimte is verminderd; kantoren bevinden zich vooral nog op centrale plekken waar mensen af en toe samenkomen.
- De groei van de ICT-sector en de andere zakelijke dienstverlening heeft zich vertaalt in een toename van hubs waar mensen op afstand werken en waar ook andere activiteiten plaatsvinden.

Energietransitie

- Het energiesysteem moet in brede zin betrouwbaar zijn: elektriciteit dient altijd beschikbaar te zijn, desnoods via zelfredzaamheid; zo mogelijk door het Rijk, zo nodig door de bubbels zelf.
- Door de groei van sectoren is de energievraag relatief hoog. Er is namelijk sprake van veel elektrificatie en van matige efficiëntie.
- Het energieaanbod is sterk internationaal. Nationale coördinatie vindt plaats waar dat nodig is.
- De baseload wordt vooral geleverd via geïmporteerde waterstof, kernenergie in een groot aantal kleine centrales (small modular reactors).
- Voor het flexibele aanbod wordt vooral een beroep gedaan op vraagsturing via apps, virtuele netwerken, regionale waterstofopslag en lokale batterijen.
- Voor het variabele aanbod is er een bescheiden inzet van hernieuwbare energie, vooral windenergie op land en op zee.
- Er zijn veel (private) aanbieders en arrangementen, die bovendien veel wisselen.

Klimaat & Water

- Er worden veel ad hoc-maatregelen genomen voor de waterveiligheid, early warning speelt een belangrijke rol evenals het tijdelijke gebruik van buitendijks gebieden.
- Er wordt niet gebouwd in gebieden die gereserveerd zijn voor de opvang van grotere rivierafvoeren.
- In diepe polders wordt wel gebouwd; hier zijn hogere dijken aangelegd of wordt er, afhankelijk van het overstromingsgevaar, tijdelijk of verplaatsbaar gebouwd.
- De drinkwatervraag per persoon is door de technologische innovaties maar beperkt toegenomen; de totale drinkwaterbehoefte is minder toegenomen dan de bevolking.
- Bij drinkwatertekorten worden er noodplannen in werking gesteld; onder bijzonder omstandigheden vervalt de leveringsplicht.
- Er vindt een verdere uitputting van de grondwatervoorraden plaats; de kwaliteit van het grondwater en van het oppervlaktewater is weinig verbeterd.

Landelijk gebied

- De grondgebonden landbouw is hoogproductief en hoogtechnologisch. Er is sprake van flexibele een productie, die sterk reageert op de marktprijzen van voedsel-, voeder-, biomassagewassen.
- Er is sprake van een koppeling van glastuinbouw en intensieve veehouderijen i.v.m. de reststromen die zij van elkaar kunnen gebruiken. De *greenports* zijn verder uitgebreid.
- Het Natuurnetwerk Nederland is voltooid; daarnaast is er op allerlei plekken pop-up-natuur; het gaat hierbij vooral om beleefbare natuur (recreatie).
- Landbouw en natuur zijn gescheiden; wel zijn er smalle overgangsgebieden (500m) met natuur-inclusieve landbouw rond kwetsbare beschermde natuurgebieden.
- Natuurontwikkeling en natuurbeheer gebeuren vooral door de bubbels, m.u.v. de beschermde natuurgebieden.

Bijlage: Een samenhangend beeld van de huidige Zwolse Leefomgeving

Eén van de stappenstappen voor het doen van een scenariostudie is het beschrijven van de huidige situatie en het benoemen van de Zwolse Omgevingskwaliteiten.

Een beschrijving van de Zwolse huidige leefomgeving per wijk/buurt staat in bijlage I van de huidige omgevingsvisie: Document Zwolle - 3.1 bijlagen Omgevingsvisie 2021 - iBabs Publieksportaal (bestuurlijkeinformatie.nl)

In die bijlage staan ook verwijzingen naar kaarten en teksten die de kwaliteiten van de Zwolse leefomgeving in beeld brengen. Voor een groot deel staat dit in de huidige Zwolse Omgevingsvisie. In de bijlage bij dit document staan kaarten uit de huidige Omgevingsvisie met de belangrijkste omgevingskwaliteiten op het gebied van:

- Natuurwaarden;
- Landschapstypen en -waarden
- Zwolse hoofdgroenstructuur;
- Cultuurhistorische waarden;
- Klimaatadaptatie;
- Mobiliteit;
- Milieucontouren.

Verder is van belang:

Gebiedsbiografie NOVEX-gebied Regio Zwolle

BRON: Gebiedsbiografie NOVEX-gebied regio Zwolle - Strootman

Atlas van de Regio Zwolle

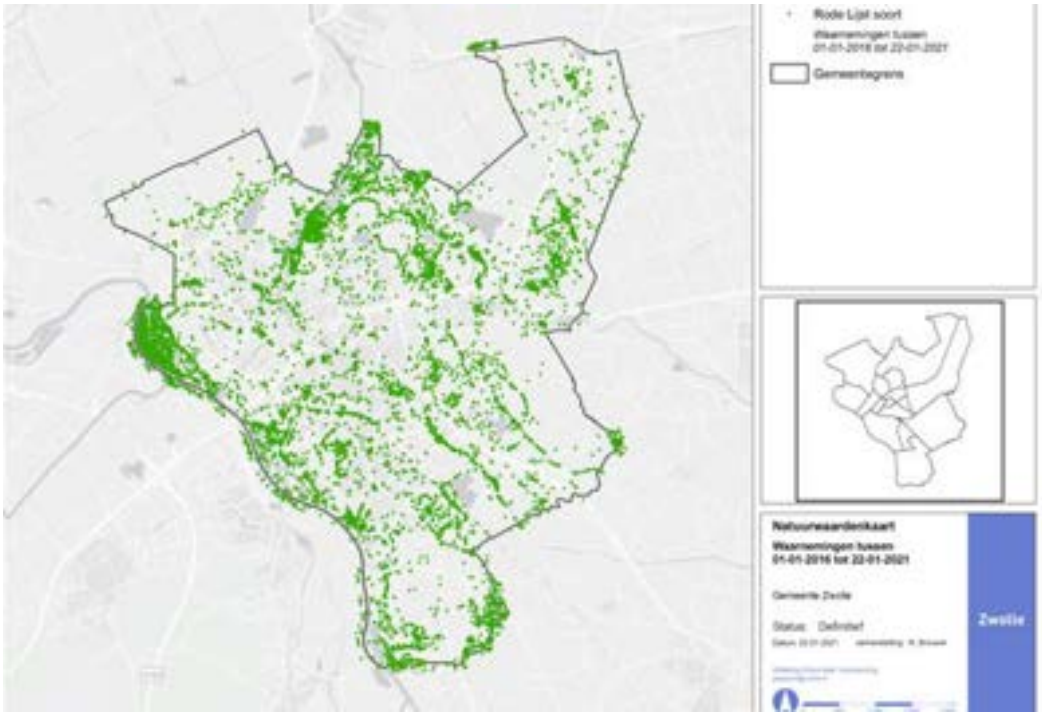
BRON: Atlas Regio Zwolle by MUST stedebouw - Issuu
BRON: Atlas van de Regio - Ruimtelijke differentiatie en integratie in kaart (pbl.nl)

Gebieds/beleidstrajecten buitengebied Zwolle

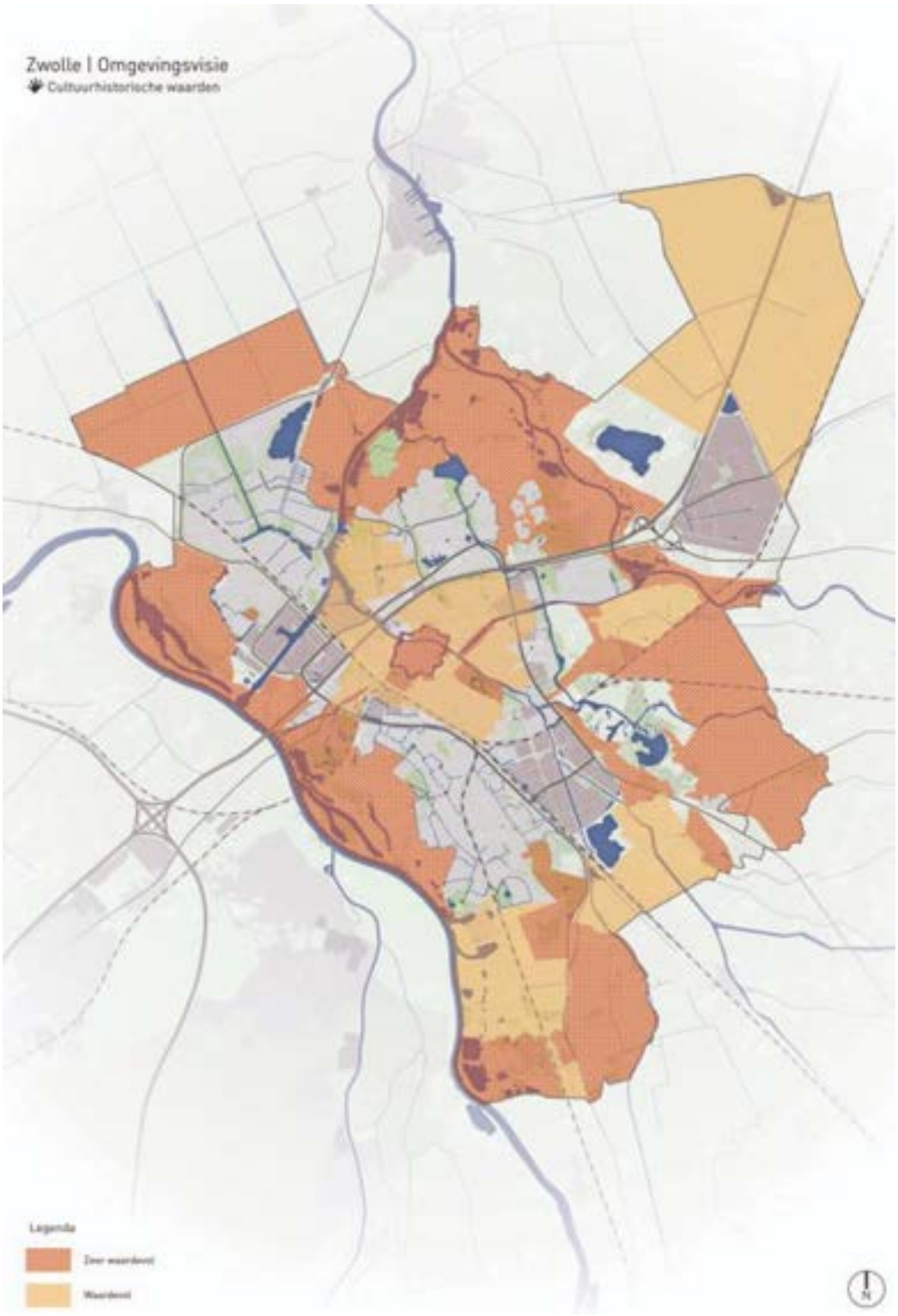
- Gebiedsontwikkeling ten noorden van de Vecht. met o.a. de mogelijkheid van de uitbreiding van Hessenpoort 4, de ontwikkeling van een railterminal en het opwekken van duurzame energie uit zon en wind (concept);
- Actualisatie dorpsplan Wijthmen (concept);
- Dorpsplan Windesheim (gereed);
- Gebiedsplan Spoolde (concept);
- Richtinggevende uitspraken Stadsbroek/IJsselvizier (gereed);
- Gebiedsontwikkeling Wijthmenerplas en omgeving (o.a. ontwikkeling golfbaan);
- Zoektocht naar extra ruimte voor waterwinning (Vitens);
- Nationaal/Provinciaal Programma Landelijk gebied;
- Nieuwe Provinciale Omgevingsvisie en landbouwvisie;
- Een toekomstbestendige waterhuishouding van de Polder Mastenbroek: Veenweidestrategie;
- Diverse erftransformaties in het buitengebied (‘KGO’, ‘rood-voor-rood’);

- Beheer en ontwikkeling natura2000-gebieden: De IJssel en de Vecht (inclusief uiterwaarden).
- Gemeentelijk groen en recreatiebeleid.

Bijlage: Zwolse Omgevingskwaliteiten op kaart

Zwolle | Omgevingsvisie
Fysiek kapitaal - Natuurwaarden
Legenda
Zeer waardevol
Waardevol
Natuurnetwerk Nederland
Natura 2000 gebied
N

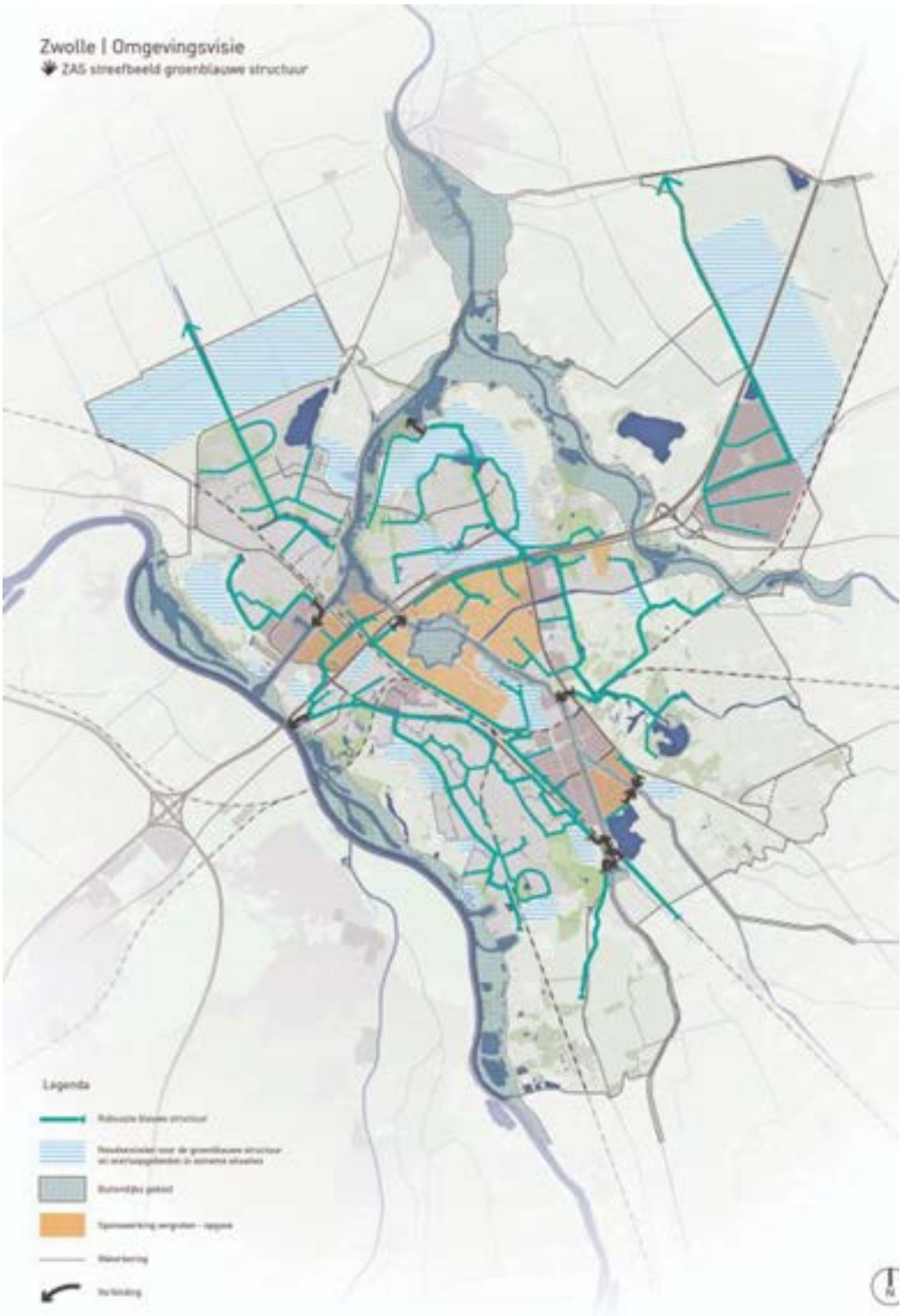

Zwolle | Omgevingsvisie
Cultuurhistorische waarden
Legenda
Zeer waardevol
Waardevol
N

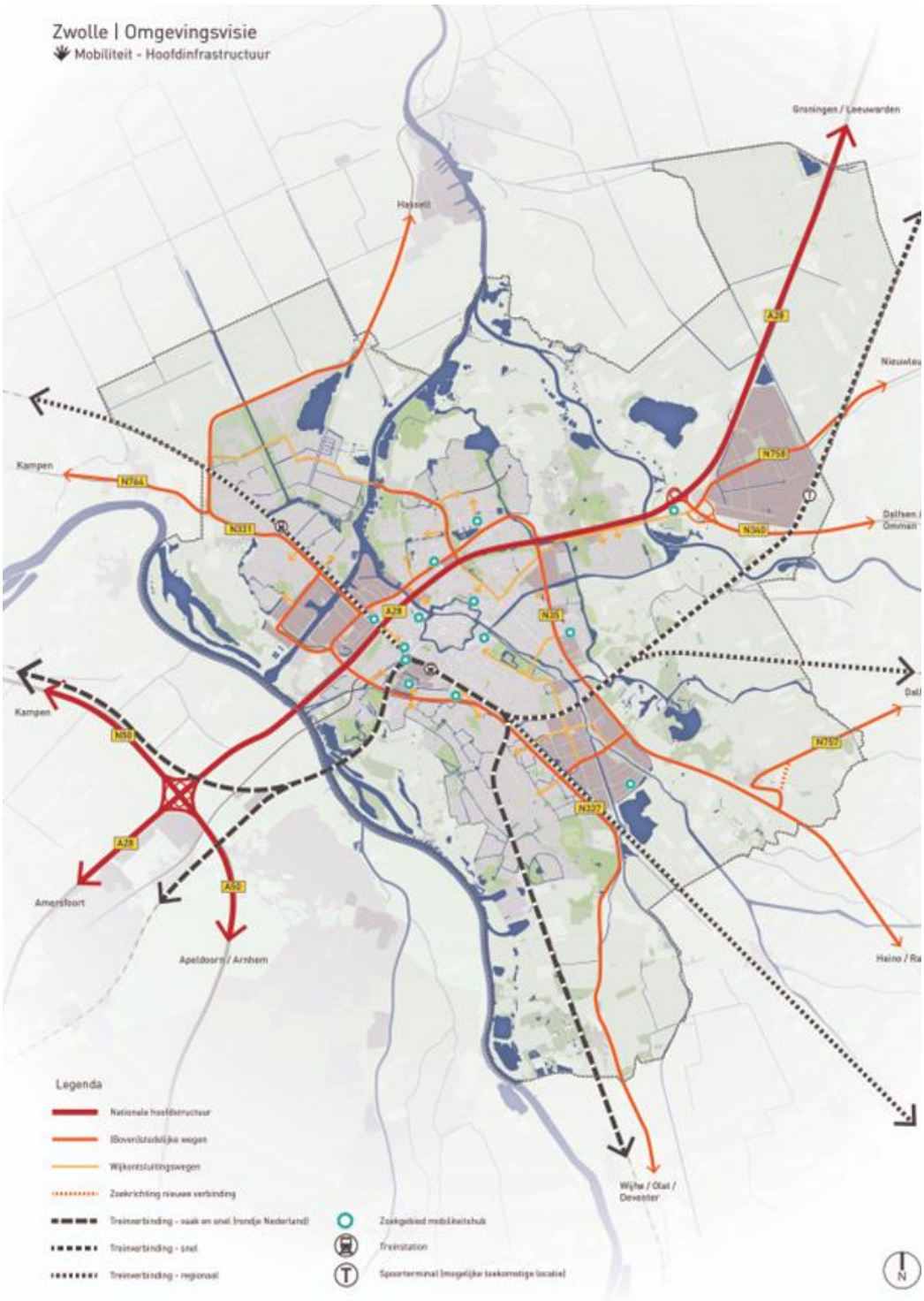

Zwolle | Omgevingsvisie
Stedelijke groenstructuur
Legenda
Hoofdgroenstructuur
Wijkgroenstructuur
N

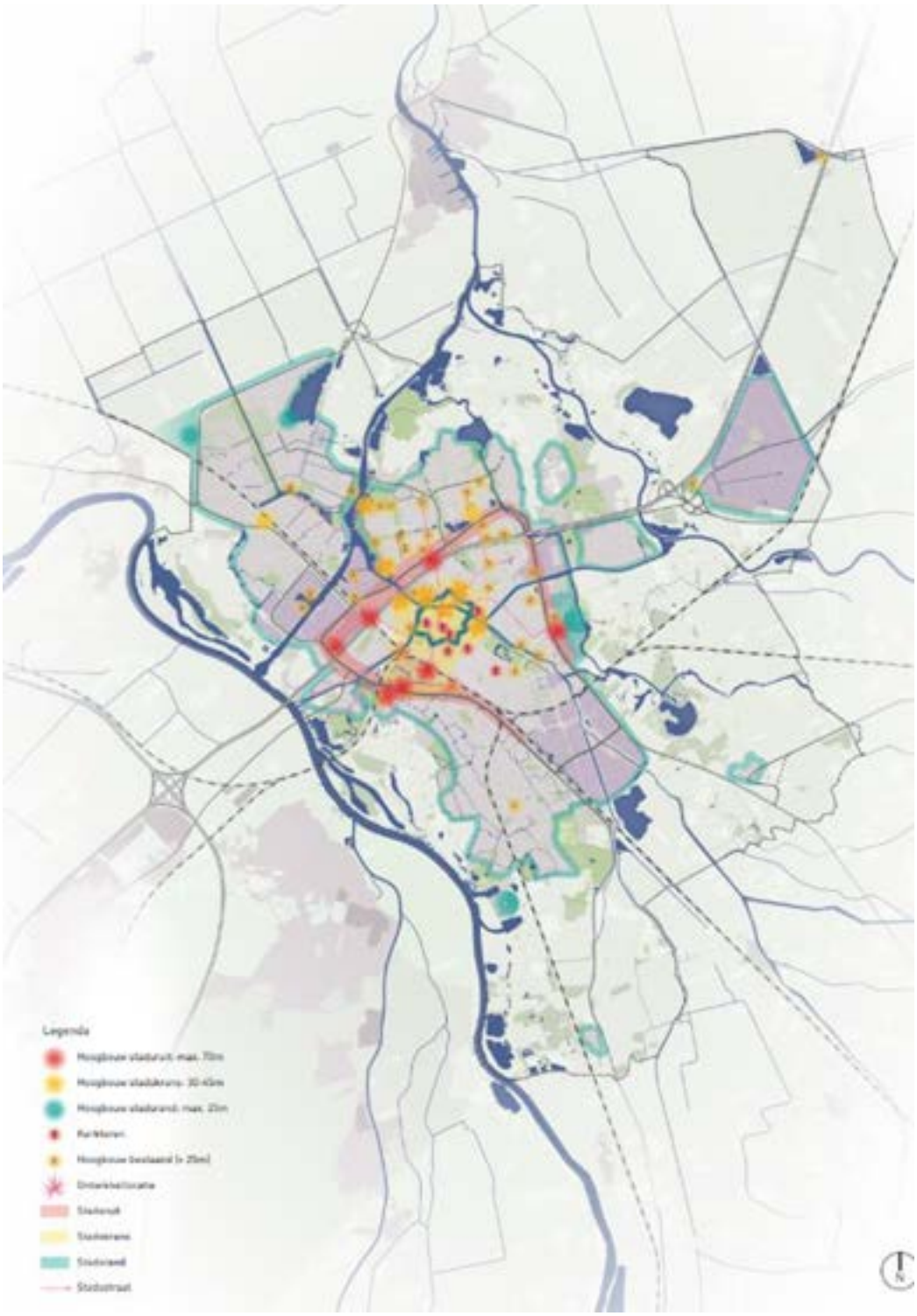

[Einde van tekstterugloop]

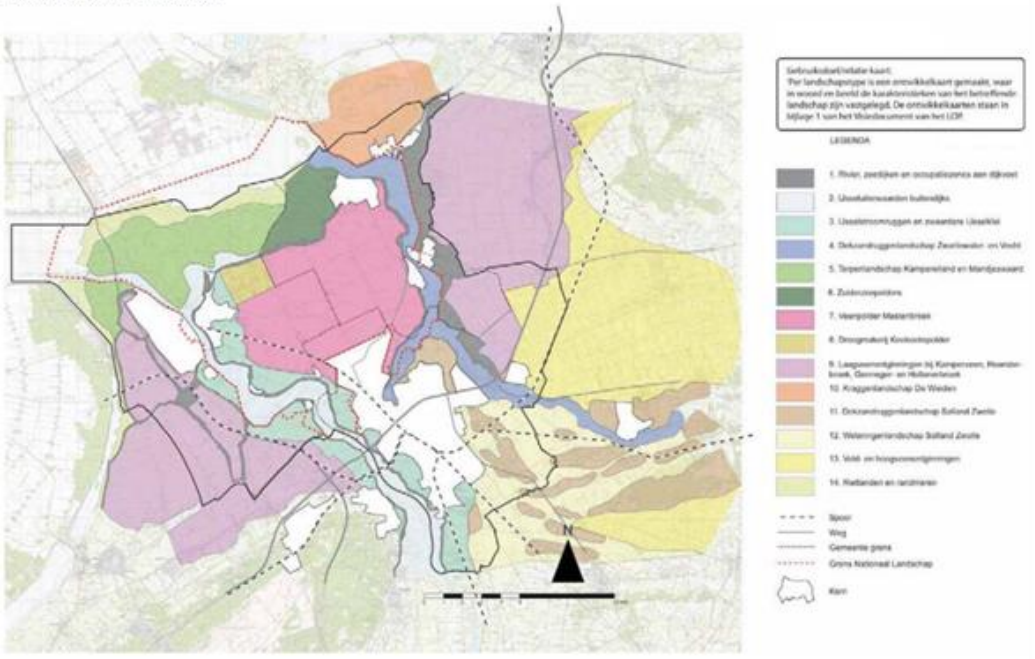

Zwolle | Omgevingsvisie
ZAS streefbeeld watersysteem
Legenda

Zwolle | Omgevingsvisie
ZAS streefbeeld groenblauwe structuur
Legenda

Zwolle | Omgevingsvisie
Mobiliteit - Hoofdinfrastructuur
Groningen / Leeuwarden
Hasselt
A28
Kampen
N764
N331
N758
N340
A28
N35
Kampen
N50
A28
A50
Amersfoort
Apeldoorn / Arnhem
N332
Wijhe / Olst / Deventer
Legenda
Nationale hoofdstructuur
(Boven)lokale wegen
Wijkontsluitingswegen
Zoekrichting nieuwe verbinding
Treinverbinding - vaak en snel (rondje Nederland)
Treinverbinding - snel
Treinverbinding - regionaal
Zoekgebied mobiliteitshub
Treinstation
Spoortermunt (mogelijke toekomstige locatie)
N

Legenda

LANDSCHAPSTYPENKAART

Bijlage 2: Strategische opgaven en bandbreedtes

Inleiding

In mei 2023 heeft het college van B&W de 'Bestuurlijke opdracht aanvulling Omgevingsvisie Ons Zwolle van Morgen' vastgesteld. In de huidige visie zijn strategische (ruimtelijke) keuzes gemaakt voor de inrichting van de Zwolse fysieke leefomgeving. Bijvoorbeeld als het gaat om gebieden waar we woningbouw mogelijk maken, de energietransitie vormgeven en ruimte vinden voor klimaatadaptatie en waterveiligheid. Het behoud en de ontwikkeling van brede welvaart en de Zwolse menselijk maat zijn hierbij belangrijke ingrediënten.

Veel van de (ruimtelijke) keuzes in de huidige Omgevingsvisie hebben een planhorizon tot 2030. Het is van belang tijdig aan de slag te gaan met strategische ruimtelijke keuzes voor na 2030. Door die de komende jaren te gaan maken, leggen we als gemeente de basis voor concrete plannen waarmee we ook na 2030 bijvoorbeeld woningen kunnen bouwen, in kunnen spelen op klimaatverandering en vormgeven aan economische ontwikkeling. Belangrijke input voor de aanvulling van de Zwolse Omgevingsvisie is de Regionale Verstedelijkingsstrategie Zwolle, waarmee het college in mei 2023 mee heeft ingestemd en waarover de raad is geïnformeerd. Het resultaat is een ontwikkelkoers voor de regio Zwolle, waarin Zwolle zich verder ontwikkeld tot het stedelijke 'Warme Hart' van de regio. De strategie bevat aanvullende opgaven ten opzichte van de Zwolse Omgevingsvisie. Het gaat daarbij om het toevoegen van specifieke woon- en werkmilieus, passend bij een stedelijk karakter en uniek in de regio.

Met de aanvulling van de Omgevingsvisie wil het college bereiken dat er een duidelijke richting is voor de ruimtelijke ontwikkeling van Zwolle op de lange(re) termijn. Centraal daarbij staat het menselijk en natuurlijk kapitaal van Zwolle. Bij de ontwikkeling van de huidige visie is ervaren dat de menselijke maat bepalend is in Zwolle. Dat is bij deze aanvulling niet anders. Voor de toekomst is het belangrijk om een antwoord te hebben op maatschappelijke ontwikkelingen, zoals de behoefte aan passende woningen, ruimte voor de opvang van klimaatverandering en inclusieve bereikbaarheid voor de Zwollenaar.

Onderdeel van het traject 'Aanvulling Omgevingsvisie Zwolle' is het doen van een scenariostudie met vier (ruimtelijk) voorstelbare toekomsten van Zwolle tot 2040 met een doorkijk naar 2050. . In een scenariostudie worden voorstelbare toekomsten voor de ruimtelijke ontwikkeling van Zwolle op weg naar 2040 uitgewerkt. Uitgaande van deze scenario's worden mogelijke aanvullende keuzes ten opzichte van de in 2021 vastgestelde Zwolse Omgevingsvisie gemaakt. Uiteraard zijn er veel scenario's denkbaar. Om het beheersbaar te houden werken we voor Zwolle vier scenario's uit.

Vertrekpunt zijn de scenario's van het PBL:

- Mondiaal ondernemend;
- Snelle Wereld;
- Groen Land;
- Regionaal geworteld.

De eerste fase van de aanvulling Omgevingsvisie betrof 'de bouwstenen'. De bouwstenen hebben de ruimtelijke opgaven in beeld gebracht voor een aantal thema's. Dit mede op basis van trends en ontwikkelingen die we zien. Het resultaat uit de bouwstenen staat hieronder samengevat en is per thema weergegeven. Daarbij zijn kwantitatieve- en kwalitatieve bandbreedtes van de opgaven benoemd met puntsgewijs relevante aanvullende informatie.

Wonen:

1. **We gaan uit van minimaal 5.000 en maximaal 15.000 extra woningen.**
    - De mate waarin Zwolle sterker groeit dan de prognoses hangt af van de aantrekkingskracht van Zwolle door extra binnenlandse en buitenlandse migratie.
    - Er is sprake van huishoudensverdunning (gemiddelde omvang van een huishouden) en vergrijzing.
    - Kwalitatief zijn er de volgende ontwikkelingen per huishoudenstype
        - Afname van 1-2 persoonshuishoudens tot 30 jaar (starters, jonge stellen, studenten)
        - Aandeel van 1-2 persoonshuishoudens 30-64 jaar en gezinnen op het totaal stabiel, wel absolute groei
        - Forse toename van 1-2 persoonshuishoudens vanaf 64 jaar (deels met zorgvraag)
    - Er is een groeiende groep huishoudens met kwetsbaarheid die vragen om ontmoeting, sociaal toezicht en veiligheid;
    - De behoefte aan wonen en zorg neemt toe. Dit vraagt om geclusterde woonvormen
    - Het is van belang de doorstroming op gang brengen, zodat een verhuisketen op gang komt, waarbij het van belang is ook te kijken naar de huidige woningvoorraad (o.a. type woning).
    - Er wordt steeds meer waarde toegekend aan een kwalitatief hoogwaardige leefomgeving:
        - Voorzieningen nabij;
        - Voldoende groen;
        - Geen nadelige milieueffecten: geluid, geur, luchtkwaliteit, etc.

2. **Er wordt gekeken naar ruimte in de bestaande wijken, Ceintuurbaan-zone en uitleglocaties (buitengebied) voor woningen.**
    - Er is vraag naar stedelijk wonen op z'n Zwols: groen, gemengd en met voldoende leefruimte binnen én buiten;
    - Zwolle is in de basis een traditionele woningmarkt. Wel zijn er steeds meer groepen die open staan nieuwe woonvormen en stedelijke woonmilieus.

3. **We kijken naar de verhouding in- en uitbreiding/verdichting, bijvoorbeeld 50/50, 60/40 of een andere verhouding.**
    - Er is flexibiliteit in het woonprogramma nodig voor na 2050, wanneer mogelijk een afvlakking van de bevolkings- en huishoudensgroei optreedt.

4. **We kijken naar ruimte voor groenstedelijke en suburbane woonmilieus**
    - Er is vraag naar
        - Een aantrekkelijke woonomgeving met goede en bereikbare voorzieningen;
        - Er liggen kansen in het benutten van de huidige woningvoorraad met veel groen-stedelijke woonmilieus;

Stadsscan Wonen

In de stadsscan is onderzocht wat de potentie is in bestaande woonwijken voor kwalitatieve verdichting met woningbouw. Het gaat om de wijken Westenholte, Aa Landen, Holtenbroek, Brinkhoek, Berkum, woonwijken rondom de binnenstad en Zwolle-zuid.

De bestaande Zwolse woonwijken bieden ruimte voor kwalitatief verdichten met woningbouw in de bandbreedte van 0 tot 5.000 woningen. Daarbij gelden de volgende spelregels:

- Versterken en benutten groenblauwe kwaliteiten;
- Verdichten als vliegwiel voor de mobiliteitstransitie;
- Verdichten as strategie voor woningdifferentiatie op wijkniveau;
- Verdichting als impuls voor sterke en leefbare wijken.

De potentie voor het kwalitatief verdichten van woningen in bestaande wijken betreft vooral niet-grond gebonden woningen. Dit door middel van optoppen, splitsen en herontwikkelingen van locaties met zakelijk of maatschappelijk vastgoed.

Economie:

1. We gaan uit van minimaal 50 tot maximaal 135 hectare (netto) voor extra werklocaties + ruimte voor transitie circulaire transitie

- Behoud van de bestaande werklocaties als werkgebieden
- Herontwikkeling van bestaande werklocaties waar mogelijk
- Voldoende nieuwe bedrijventerreinen voor ontwikkeling en schuifruimte
- Grootschalige vraag op basis van regionale meerwaarde
- Vernieuwingsopgave (bestaand) kantorenareaal en opvangen vervangingsvraag bij onttrekking
- Bedrijventerreinen: nieuw bedrijventerrein ontwikkeling met zoekgebied aan Noordzijde stad (corridor A28)
- Kantoren: vraag met name in Spoorzone en in beperkte mate in het centrum
- Kantoren: strategie nodig voor Oosterenk (Ceintuurbaan)
- Benut specifieke locatiekenmerken beter voor de invulling van de ruimte voor werken.
- Ruimte voor ontwikkeling is beperkt. Wat is de haalbaarheid van verdichten en ‘verkleuren’ van werklocaties?
- De functie van economie koppelen aan de klimaatopgave, wateropgave en energieopgave.

2. We maken onderscheid tussen lokale en regionale economie

<u>Uitgangspunt ‘sterker maken wat sterk is’ (minimaal)</u>

- Aanvullende ruimtevraag maximaal 50 hectare
- Ratio arbeidsplaatsen/beroepsbevolking blijft gelijk
- Grootschalige bedrijvigheid in regionaal verband afstemmen en ontwikkelen
- Naar hogere toegevoegde waarde per medewerkers vraagt om investeringen in economie
- Versterken innovatief vermogen met toepassing in praktijkomgeving
- Verbeteren van nabijheid van banen op aantrekkelijke en goed ontsloten locaties
- Ontwikkeling Hessenpoort III voor lokale bedrijvigheid
- Transformatievraag opvangen op goed ontsloten locaties
- Lokale ontwikkelingen hangen sterk samen met regionale, nationale en internationale ontwikkelingen.

3. We maken onderscheid tussen lokale en regionale economie

<u>Uitgangspunt ‘ruimte voor transities’ (maximaal)</u>

- Aanvullende ruimtevraag oplopend tot 135 hectare
- Ratio arbeidsplaatsen/beroepsbevolking neemt toe
- Kwaliteitsverhoging, verduurzaming en intensivering

- Haalbaarheidsonderzoeken voor ontwikkeling Railterminal
- Versterken innovatief vermogen door in te spelen op transities
- Sturen op stuwende bedrijvigheid en toekomstgerichte banen
- Ontwikkeling hoogwaardige kantoorruimte, primair in de spoorzone met daar binnen het innovatiedistrict
- Aantrekken, stimuleren en laten groeien van startups en snelle groeiers
- Transitiegericht versterken van innovatieve onderscheidende clusters en ketens

De keuze in type economie is afhankelijk van aspecten als:

- Technologie (innovatie), de (anti)globalisering, het sentiment, de politieke wil, een nieuw huis van Thorbecke, afhankelijkheid van essentiële producten uit andere landen (zoals computerchips), voldoende stikstofruimte, het consumentengedrag
- Stimuleren van de triple helix
- Samenwerking tussen ondernemers

De keuze in type economie heeft gevolgen voor

- Arbeidsmarkt en arbeidspotentieel: groeiende Zwolse bevolking vraagt om meer banen in de stad
- Veranderende demografie (vergrijzing): een krimpende beroepsbevolking vraagt om meer aandacht voor het aantrekken van nieuw talent.
- Ecologie: de toe- of afname van de flora en de fauna

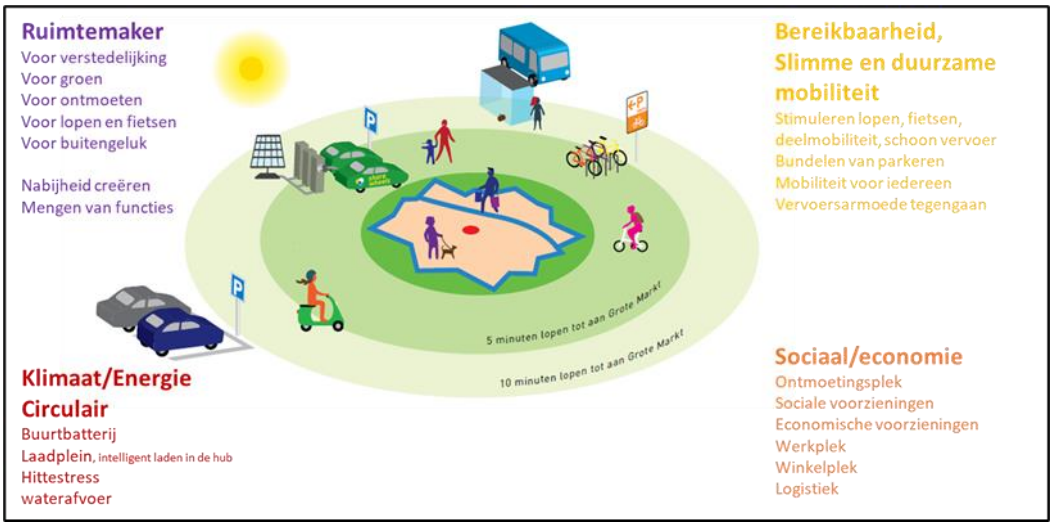
4. Bij groei van Zwolle hoort ook toename van voorzieningen (o.a. leisure) van 285.000 m² bvo

- Leisure verdient ruimte, zeker in Zwolle als spil van de regio
- Terughoudendheid bij vestiging Leisure op bedrijventerrein is nodig. Uitgangspunt is ‘nee, tenzij…’

Mobiliteit:

1. We kijken naar de stedelijke groei i.r.t. benodigde infrastructuur voor auto, fiets en OV, waarbij mobiliteit zowel een ruimtegever, als een ruimtevrager is. We hanteren daarbij het STOMP-principe en werken aan een systeem van publieke mobiliteit.
2. De realisering van HUBS (waarvan er verschillende vormen zijn, zoals regio, stad, wijk) en het meervoudig ruimtegebruik (en ook maatschappelijke functies) vraagt om extra ruimtebeslag en koppeling gebiedsopgaven, zoals woningbouw.
3. We houden rekening met een autonome toename van 10.000 auto’s richting 2040, wat leidt tot 50.000 extra autoritten (en waarbij de eventuele extra groei van de stad voor wonen nog niet is meegenomen).
4. We onderzoeken wat het effect is op het mobiliteitssysteem bij het toevoegen van extra woningen in de bestaande stad (o.a. stadsscan) en/of uitleglocaties, en de groei van de economie aan de hand van de bandbreedte aan extra bedrijventerrein van 50-135 ha (exclusief circulaire transitie)

Principe HUB:

Klimaat & Water:

Bandbreedtes voor water & klimaat
Dit is een ordenende bouwsteen op verschillende schaalniveaus (rijk, regio, lokaal) en bij elk scenario van toepassing (water en bodem sturend)

1. We gebruiken klimaatscenario's als vertrekpunt voor de scenariostudie.
2. We kijken naar de verdichtingsopgave i.r.t. water vasthouden/water afvoeren; de stad (wonen + werken) als spons.
3. Hoe combineren we de groei van de stad met de klimaatopgave?
4. Elke opgave draagt bij aan 'water bodem sturend' en dan gaat het om te nat, te droog en te heet, waarbij:
    a. De wateropgaven groter en complexer worden (en zich opstapelen)
    b. Watertekort (vraag naar zoetwater), wateroverlast, waterveiligheid
    c. Toekomstbestendigheid op gebiedsniveau realiseerbaar?
5. Verwerken regionale sponsstrategie (NOVEX: klimaatadaptieve groeiregio)
    a. Verwerking regionale principes:

1. Vermijd verstedelijking op plekken die veel maatregelen vergen. Plekken die niet aansluiten op het natuurlijke watersysteem en die bestaande bebouwing niet helpen bij haar opgaven.

2. Verstedelijking volgt het watersysteem met natuurlijke & meervoudige oplossingen. Gedacht vanuit de logica van het systeem en door ter plaatse opgaven te combineren.

3. Houd een druppel: zo lang mogelijk, zo hoog mogelijk vast, en benut deze zo veelzijdig mogelijk, vóór afvoer naar zee of verdamping.

4. Gebiedsontwikkeling als blauw-groene klimaatmachine (zonder stekker): stedelijke ontwikkelingen leveren altijd een bijdrage aan klimaatadaptatie en helpen daarbij ook de directe omgeving. Zo worden gloeiende kooltjes in het stedelijk weefsel ijsklontjes. Bovendien dragen gebiedsontwikkelingen bij aan de gezondheid & het geluk van bewoners in de omgeving, en geeft de ruimtelijke verschijningsvorm expressie aan de specifieke lokale situatie.

5. Denk op regionaal & systeemniveau. Handel locatie-specifiek. Kies natuurlijke & meervoudig te gebruiken oplossingen.

6. Zorg dat projecten bijdragen aan het helpen oplossen van regionale opgaven. Door buiten het bouwhek en de projectgrens te denken en te borgen dat een ontwikkeling de regio als geheel bekeken op alle relevante onderdelen een verbetering.

7. Het sponswerkend vermogen van een gebiedsontwikkeling neemt altijd toe.

<u>Ter info en van toepassing in alle scenario's. Een eerste doorkijk.</u>

- De sponswerking is het grootst in de laaggelegen deelgebieden met relatief veel groen en een lage bebouwingsdichtheid. De locaties met een relatief lage bebouwingsdichtheid (veelal aan de randen van de stad) spelen een belangrijke rol in de ‘sponswerking’ van Zwolle en kunnen relatief veel water opvangen. Voor de waterrobuustheid van Zwolle is het van belang om deze ‘sponsen’ te behouden en zowel voor de bestaande stad, als toekomstige, ruimtelijk projecten, locaties zo vorm te geven dat de sponswerking behouden blijft. Met verstedelijking en verdichting is het waardevol om nieuwe ‘sponsen’ toe te voegen in de bestaande stad (zoals Herstel Willemsvaart).
- Het beter vasthouden van overtollig water in de hogere delen (‘sponsen’), het slimmer sturen van water naar minder kwetsbare (spons)gebieden en het oplossen van de meest kwetsbare, laaggelegen objecten maakt het mogelijk om (zeer) extreme neerslagsituaties voor Zwolle grotendeels op te vangen met beperkte schade.
- Het opvangen van overtollig water buiten de bebouwde omgeving (stroomopwaarts) is de meest effectieve strategie om de gevolgen van overstromingen vanuit de weteringen te beperken.
- Het aanpakken van de meest kwetsbare, laaggelegen locaties (of in sommige gevallen acceptatie van overlast) heeft een groot effect op het waterbergend vermogen van Zwolle en de weerbaarheid van Zwolle tegen extreme neerslag
- Om de kwetsbaarheid van Zwolle bij hoge afvoeren van de Weteringen én hoog buitenwater te verkleinen is het van belang om de sponswerking bovenstrooms van Zwolle te versterken door het inzetten op systeemmaatregelen. Een blauw netwerk in de bebouwde omgeving levert hierin een geringe bijdrage.

Wat moet er gedaan worden?

- Het slim sturen van overtollig water is van cruciaal belang om schade en wateroverlast te beperken. Er zijn verschillende sturingsmogelijkheden waarbij het in de essentie van het ‘blauwe netwerk’ gaat om een samenspel van vasthouden, bergen en afvoeren van water. Tussen sommige deelgebieden gaat het om nieuwe verbindingen terwijl voor andere gebieden compartimenteren en tegenhouden het meest effectief is.
- Verbinding/’samenwerking’ met het groene netwerk.

Energietransitie:

- We houden rekening met de benodigde ruimte voor de energietransitie met trafo’s, midden- en hoogspanning station(s) met bijbehorende tracés (totaal: 12,5-14,5 ha).
- En we gaan uit van Haerst als zoekgebied voor windmolens.

Basisprincipes:

Naast deze bandbreedtes gaan we uit van enkele basisprincipes voor de ontwikkeling van Zwolle die we ook al kennen van het huidige omgevingsbeleid:

- Het groen in en om de stad groeit mee met de stad (5.000 tot 15.000 woningen) en dient verschillende doelen, zoals biodiversiteit, gezondheid en ontmoeten.
- Bij groei van de stad is extra nodig:
    - Recreatief uitloopgebied;
    - Sport- en maatschappelijke voorzieningen;
    - Onderwijs en retail;
    - Blijven inzetten op een veilige en gezonde leefomgeving
- Afstemming met beleidsopgaven rijk, provincie en waterschap (o.a. NOVEX, (N)PPLG, POVI)
- Verbinding van stad en land: toekomstperspectief agrarisch- en gemengd landelijk gebied.
    - Extensieve landbouw vraagt om extra ruimte

From: "5.1.2e 5.1.2e " <5.1.2e @zwolle.nl>
Sent: 3/26/2025 5:06:58 PM
To: "5.1.2e (5.1.2e " <5.1.2e @zwolle.nl>, "Rots, Gerdien" <5.1.2e @zwolle.nl>, "5.1.2e 5.1.2e 5.1.2e " <5.1.2e @zwolle.nl>
Cc: "5.1.2e " <5.1.2e @zwolle.nl>, "5.1.2e (5.1.2e)" <5.1.2e @zwolle.nl>, "5.1.2e (5.1.2e)" <5.1.2e @zwolle.nl>, "5.1.2e " <5.1.2e @zwolle.nl>, "5.1.2e (5.1.2e)" <5.1.2e @zwolle.nl>, "5.1.2e (5.1.2e " <5.1.2e @zwolle.nl>, "5.1.2e (5.1.2e " <5.1.2e @zwolle.nl>
Subject: Publieksversie en persbericht ter bespreking morgen

Dag Gerdien, 5.1.2e en 5.1.2e, cc leden programmateam,

Via onderstaande links kunnen jullie de concept platte tekst van de publieksversie en het concept persbericht bekijken. Ter bespreking morgen einde ochtend. Tot dan!

Publieksversie RTP1.docx
PERSBERICHT start participatiefase 3.docx

Fijne avond!

Met vriendelijke groet,

5.1.2e
5.1.2e

Tip! Schrijf je in voor onze nieuwsbrief: http://eepurl.com/i1rFq2

Telefoon : 5.1.2e
Mail : 5.1.2e @zwolle.nl
Website : https://www.zwolle.nl/omgevingsvisie

Legenda toegepaste uitzonderingsgrondslagen

In dit document zijn gegevens definitief geanonimiseerd op grond van:

Wet	Artikel	Omschrijving	Pagina's
Wet open overheid	Art. 5.1 lid 2 sub e	De eerbiediging van de persoonlijke levenssfeer	1, 2

voorstel

Zwolle

Raadsbrief

Datum 17 december 2024

Onderwerp Gebiedsverkenning Ceintuurbaanzone

Versienummer

Portefeuillehouder Gerdien Rots

Samenvatting
De Ceintuurbaanzone is vanuit de Regionale Verstedelijkingsstrategie ('Warme harten in een klimaatadapatieve delta') aangemerkt als potentieel gebied voor grootschalige hoogstedelijke ontwikkeling. Hiermee kan Zwolle zich als stedelijk Warm Hart van de regio Zwolle verder ontwikkelen. Om deze potentie verder te ontdekken is, in samenhang met de bestuursopdracht voor de Aanvulling van de Omgevingsvisie, een Gebiedsverkenning uitgevoerd. De opbrengsten uit deze Gebiedsverkenning worden als gebiedsgerichte bouwsteen meegenomen in het kader van de Aanvulling Omgevingsvisie en zijn verwerkt in de scenariostudie die gelijktijdig met deze verkenning met u wordt gedeeld. Ook bestuurlijke partners in de Rijk-Regio samenwerking ‘Novex-gebied regio Zwolle’ worden meegenomen in de uitkomsten en het vervolgproces.

Bijlagen

- Bijlage 1: Gebiedsverkenning Ceintuurbaanzone Zwolle
- Bijlage 2: Ontwerpend onderzoek Gebiedsverkenning Ceintuurbaanzone Zwolle
- Bijlage 3: Participatiejournaal Verkenning Ceintuurbaanzone
- Bijlage 4: Regionale Verstedelijkingsstrategie 'Warme harten in een klimaatadaptieve delta' van Novex-regio Zwolle
- Bijlage 5: Programmaplan Stedelijk Zwolle in het kader van het Novex-gebied Regio Zwolle

Openbaarheid

☒ Openbaar
☐ Geheim

Wij stellen u voor kennis te nemen van:
De uitkomsten van de 'Gebiedsverkenning Ceintuurbaanzone' in het kader van het Novex-programma Stedelijk Zwolle én als bouwsteen voor de Aanvulling Omgevingsvisie.

Datum 3 december 2024

Inleiding
Er is een gebiedsverkenning uitgevoerd naar de potentie van de Ceintuurbaanzone als grootschalig hoogstedelijk ontwikkelgebied. Deze Gebiedsverkenning volgt uit de Verstedelijkingsstrategie van de Regio Zwolle ('Warme harten in een klimaatadaptieve regio') en is één van de opdrachten uit het programma Stedelijk Zwolle als onderdeel van het Novex-gebied regio Zwolle. Daarnaast is de Gebiedsverkenning een gebiedsgerichte bouwsteen in het kader van de Aanvulling Omgevingsvisie. Deze Gebiedsverkenning is als zodanig opgenomen in de bestuursopdracht 'Aanvulling Omgevingsvisie Ons Zwolle van Morgen'. De Gebiedsverkenning laat zien wat de potentie is van verdere stedelijke ontwikkeling in de Ceintuurbaanzone.

De Gebiedsverkenning bestaat uit de rapportage Gebiedsverkenning Ceintuurbaanzone Zwolle met als bijlage daarbij de uitgebreide toelichtende rapportage van Ontwerpend Onderzoek Gebiedsverkenning Ceintuurbaanzone Zwolle. Het ontwerpend onderzoek betreft de basis voor de Gebiedsverkenning en geeft op verschillende thema's (mobiliteit/bereikbaarheid, water/klimaat, economie/werken en wonen waardevolle inzichten die breed bruikbaar zijn. Daarnaast is op basis van de Zwolse participatie aanpak 'Hanza' invulling gegeven aan een participatieproces. Ook daarvan wordt in de toelichtende rapportage verslag gedaan.

Kader

Onderstaande documenten dienen als kader voor de Gebiedsverkenning Ceintuurbaanzone:

- Bestuurlijke opdracht aanvulling Omgevingsvisie Ons Zwolle van Morgen – Vergaderingen - College 2022-2026 - 16 mei 2023 - iBabs
- Regionale Verstedelijkingsstrategie 'Warme harten in een klimaatadaptieve delta' van Novex-regio Zwolle (bijlage 4)
- Programmaplan Stedelijk Zwolle in het kader van het Novex-gebied Regio Zwolle (bijlage 5)

Kernboodschap
De Gebiedsverkenning biedt inzicht in de mogelijke ontwikkelpotentie van de Ceintuurbaanzone op de thema's wonen, water/klimaat, economie en mobiliteit op gemeentelijke, regionale en nationale schaal. De Gebiedsverkenning is een gebiedsgerichte bouwsteen voor de Aanvulling Omgevingsvisie. De Gebiedsverkenning is een inspiratiedocument, waarbij tekst en beeld voeding zijn voor het gesprek over de toekomst van de oostkant van stad en gemeente Zwolle wat we voeren in het kader van de aanvulling van de Omgevingsvisie. In dit proces worden de inzichten benut voor de scenariostudie en gaan mee in het maakproces om te komen tot een ruimtelijk toekomstperspectief 2040. Daarnaast bieden de inzichten van de Gebiedsverkenning en het ontwerpend onderzoek waardevolle informatie voor de lopende gebiedsontwikkeling Oosterenk. Met name de ingrepen die worden benoemd in het model Raamwerkstad komen aan de orde in het ontwikkelkader Oosterenk.

Er zijn drie onderscheidende modellen ontwikkeld. Ieder model geeft inzichten en aanknopingspunten voor keuzes in de ruimtelijke ontwikkeling van het gebied. In de aanvulling van de Omgevingsvisie worden deze gerelateerd aan stedelijke ontwikkelopgaven. Er is sprake is van een zeker abstractieniveau waarbij – los van welk model dan ook – verdere uitwerking en onderzoek nodig is. Daarbij geldt dat er niet wordt gekozen voor een model. De gebiedsverkenning krijgt geen formele status. Het is een denkkader en inspiratiebron voor de Aanvulling Omgevingsvisie en toekomstige planvorming.

De gebiedsverkenning is mede mogelijk gemaakt vanuit het programma Novex-gebied Regio Zwolle, een Rijk-regio samenwerking. Het gebied kent een grote regionale waarde met veel regiofunctie, waaronder Isala en PEC. Deze waarde wordt in de gebiedsverkenning ook onderkend en speelt in alle modellen een belangrijke rol. Het Rijk heeft als partner meegedacht en heeft op voorhand geen denkrichting uitgesloten. De uitkomsten worden benut om met het Rijk en de regio verder te verkennen

of deze samenwerking kansen biedt voor Rijks- en regio-opgaven en bijbehorende (financiële) ondersteuning daarbij.

Toelichting

Aan de hand van de thema's Woonmilieus & Gezondheid, Mobiliteit & Brede welvaart, Stedelijke economie & Nabijheid en Klimaatadaptatie & Menselijke maat is samenhangend de potentie van de Ceintuurbaanzone onderzocht in de vorm van drie modellen, te weten raamwerkstad, randstad en ringstad. Het zijn onderscheidende modellen, die helpend zijn in het verdere gesprek over de mogelijke toekomstige ontwikkeling van het gebied en die elk op een verschillende manier de thema's zoals hierboven genoemd inhoud geven vanuit de ambitie en opgaven zoals geformuleerd in de Verstedelijkingsstrategie en die mede de basis vormen voor de noodzaak tot aanvulling van de Omgevingsvisie. Ook zijn als onderdeel van de verkenning verdiepende onderzoeken uitgevoerd voor water/klimaat en mobiliteit.

Drie onderscheidende modellen
Hieronder worden de modellen kort toegelicht met als belangrijke kanttekening dat niet wordt gekozen voor een model. Ieder model geeft inzichten en aanknopingspunten voor mogelijke keuzes die aan de orde zijn in de aanvulling van de Omgevingsvisie.

Raamwerkstad
Bij Raamwerkstad zijn ingrepen aan de orde om huidige knelpunten op te lossen en de leef- en gebruikskwaliteit te vergroten, zoals mobihubs, het toevoegen van wonen, vergroening en verbindingen voor voetgangers en fietsers door het gebied. Deze ingrepen komen aan de orde in het ontwikkelkader Oosterenk. Dit ontwikkelkader is naar verwachting in 2025 gereed. De bestaande situatie staat daarbij centraal en deze ontwikkelt zich autonoom. Ook de verbinding van de stad met het landschap krijgt hier aandacht.

Randstad
Het model Randstad schetst een toekomst van een hoogstedelijk gemengd gebied met een stevige verdichting met vooral wonen, een scherpe afgebakende rand tussen het bebouwde gebied van de stad en het landelijk gebied, waarbij het landelijk gebied gaat fungeren als waterberging voor stad en regio. Ook stelt dit model een tunnel in de Ceintuurbaan voor, zodat het gebied onderdeel kan worden van de aanpalende wijken en het centrum van Zwolle en tegelijkertijd doorstroming van lokaal en regionaal autoverkeer wordt geborgd.

Ringstad
Bij het model Ringstad vindt eveneens een transformatie van het gebied plaats naar wonen, waarbij het landelijk gebied ook ingezet wordt voor wonen in de vorm van buurtschappen (stadslandschap) en met behoud van bestaande functies. Ook hier wordt het gebied ingezet als waterberging, alleen dan ten behoeve van de stad Zwolle. Verder wordt in dit model gedacht aan een oostelijke randweg als extra ontsluiting van de Ceintuurbaan(zone) én als verbinding tussen N340/N35. Tevens komt bij grote woningaantallen een treinstation in beeld, waarmee ook de OV-bereikbaarheid van de gebieden aan/om de Ceintuurbaan kan verbeteren.

Interpretatie van de modellen
De Gebiedsverkenning laat zien op welke wijze nagedacht kan worden over de ontwikkeling van het gebied en biedt daarmee handvatten voor het proces Aanvulling Omgevingsvisie. De Gebiedsverkenning is daarmee een inspiratiedocument, waarbij tekst en beeld voeding zijn voor het gesprek over de toekomst van de oostkant van stad en gemeente Zwolle. In dat traject vindt dan ook het verdere gesprek, de communicatie, participatie en integrale afweging plaats.

De meerwaarde van de Gebiedsverkenning
De opgedane inzichten uit de Gebiedsverkenning en het ontwerpend onderzoek zijn ook bruikbaar voor meerdere programma's/projecten, zoals de gebiedsontwikkeling Oosterenk en in het kader van de

De Gebiedsverkenning laat zien, vanuit regionaal perspectief, hoe een vervolg mogelijk is op de brede ambitie van de Verstedelijkingsstrategie en de ingezette koers voor mobiliteit en klimaatadaptatie. Hierbij is de lange termijnstrategie vertaald naar het hier en nu. Er kan nu al gestart worden met voorgestelde ingrepen die passen bij de ingezette koers, zoals de HUB-strategie en water en bodemsturend.

Maatschappelijk draagvlak & participatie
De Gebiedsverkenning is uitgevoerd volgens de uitgangspunten van de Zwolse participatieaanpak Hanza!. De volgende participatiemomenten zijn onderdeel geweest van het traject om te komen tot een gedegen eindproduct:

Werkateliers 8 en 15 mei 2024

De Gebiedsverkenning naar de potentie van de Ceintuurbaanzone richt zich primair op de vier hoofdopgaven (verstedelijkingsthema's): klimaatbestendigheid, mobiliteitstransitie, stedelijke economie en woonmilieu. Daarnaast zijn er thema’s die we belangrijk vinden om toekomstige ontwikkelingen te laten aansluiten bij het DNA van Zwolle: menselijke maat, gezondheid, nabijheid en brede welvaart. Door de hoofdopgaven en Zwolse thema's daaraan elkaar te koppelen zijn de volgende thema's ontstaan:

- Klimaatadaptatie en menselijke maat;
- Mobiliteit en brede welvaart;
- Stedelijke economie en nabijheid;
- Woonmilieus en gezondheid.

In elk werkatelier zijn bovengenoemde thema’s door experts van de gemeente, andere (semi))overheden en relevante stakeholders uitgewerkt. Dit heeft per thema drie toekomstperspectieven opgeleverd die op het Baanmakerscongres zijn getoond.

Baanmakerscongres 30 mei 2024

De resultaten van de werkateliers zijn gepresenteerd tijdens het Baanmakerscongres waar ruim 120 mensen aan deel hebben genomen (middag en avond). In de middag zijn twaalf perspectieven (vier thema’s in drie modellen) besproken met inhoudelijk experts van de gemeente, andere (semi)overheden en relevante stakeholders uit het gebied. In de avond vond een inloopsessie plaats voor raadsleden, inwoners, omwonenden en buurgemeenten. Ook vond een gesprek plaats met de portefeuillehouder en een aantal bestuurders van binnen en buiten het gebied.

Het waren overwegend positieve bijeenkomsten, juist ook omdat met open vizier naar de toekomst werd gekeken. Men vond het fijn frank en vrij de 12 perspectieven te bestuderen en tot zich te kunnen nemen.

Mini-congres raadsleden 8 juli 2024

Op maandag 8 juli is een ‘mini-congres’ voor raadsleden georganiseerd. Zo kreeg u nogmaals de mogelijkheid om kennis te nemen van de twaalf toekomstperspectieven en werd in u staat gesteld vragen te stellen en het gesprek aan te gaan.

Consultatie concept modellenstudie september 2024

Na het Baanmakerscongres zijn de drie modellen ontwikkeld waarin de thema’s zijn geïntegreerd. De drie modellen zijn met een brede groep betrokkenen besproken, waaronder de interne klankbordgroep van de gemeente Zwolle, leden van de ondernemersvereniging OVB, afvaardigingen vanuit het gebied (Isala, onderwijs, PEC) en buiten het gebied (buurgemeenten, provincie Overijssel en WDOD) en bestuurders van buurgemeenten en uit de Stuurgroep Novex.

In de bijlage is een uitgebreid participatiejournaal toegevoegd. Hierin staat ook vermeld wat de belangrijkste reacties waren tijdens het participatieproces en hoe deze reacties zijn meegenomen in de Verkenning Ceintuurbaanzone.

Communicatie

Er wordt een persbericht verzonden naar de regionale media over de gebiedsverkenning Ceintuurbaanzone. De belangrijkste stakeholders worden schriftelijk geïnformeerd dat de definitieve gebiedsverkenning Ceintuurbaanzone is toegestuurd aan de gemeenteraad. We laten hen tevens weten dat de opbrengsten uit de gebiedsverkenning worden gebruikt als gebiedsgerichte bouwsteen in de Aanvulling Omgevingsvisie.

Financiën

N.v.t.

Risico's

De gebiedsverkenning is uitgevoerd met veel betrokkenen vanuit een participatieve benadering. Ook was sprake van deelname van ministeries en overheden uit de regio. Er leeft waardering voor het uitgevoerde onderzoek en het bereikte resultaat. Daarbij kan de verwachting zijn gaan leven dat de gemeente daadwerkelijk één van de modellen gaat organiseren, of bijvoorbeeld dat gestelde aantallen woningen in het gebied komen. Hierin schuilt een risico voor lopende processen zoals de aanvulling Omgevingsvisie of de ontwikkeling van Oosterenk. Daar wordt rekening mee gehouden door in lopende processen en in verdere afstemming met betrokkenen de omgang met het bereikte resultaat helder te duiden. Tegelijkertijd is dit zelfde risico een kans om de stedelijke ontwikkeling van Zwolle verder te brengen, juist vanuit een brede betrokkenheid. Daarbij wordt rekenschap gegeven aan het feit dat iedere keuze uitgelegd en onderbouwd moeten worden.

Vervolg

De Gebiedsverkenning Ceintuurbaanzone is een gebiedsgerichte bouwsteen in het kader van de Aanvulling Omgevingsvisie. De resultaten worden integraal meegenomen in het traject Aanvulling Omgevingsvisie. U wordt in dat kader verder geïnformeerd, ook in relatie met de overige bouwstenen.

Ook worden vanuit het programma Stedelijk Zwolle partners in de samenwerking voor het Novex-gebied Regio Zwolle geïnformeerd en wordt met hen gesproken over de wijze waarop verkregen inzichten onderdeel kunnen worden van regionale opgaven. Daartoe zullen we met regiopartners, uit het daily urban system (DUS) van Zwolle, bestuurlijke overleggen gaan inrichten. Dit kan op termijn leiden tot voorstellen voor afspraken met deze partners, zowel regionaal als enkele ministeries hoe om te gaan met opgaven. Inhoudelijk is daarbij de huidige en aangevulde Omgevingsvisie een belangrijk sturend kader.

Datum 3 december 2024

Openbaarheid

Deze brief en alle bijlagen zijn openbaar.

Burgemeester en wethouders van Zwolle,

burgemeester, Peter Snijders

secretaris, Dick Emmer

From: "5.1.2e 5.1.2e " <5.1.2e @zwolle.nl>
Sent: 12/10/2024 1:00:29 PM
To: "5.1.2e " <5.1.2e @zwolle.nl>, "5.1.2e 5.1.2e " <5.1.2e @zwolle.nl>
Cc: "5.1.2e " <5.1.2e @zwolle.nl>, "5.1.2e " <5.1.2e @zwolle.nl>, "5.1.2e " <5.1.2e @zwolle.nl>
Subject: Raadsbrieven scenariostudie en CB-zone en persbericht

Ook voor jullie! Willen jullie wijzigingen in de stukken geel markeren?

5.1.2e
5.1.2e
5.1.2e
telefoon 5.1.2e of 5.1.2e
5.1.2e @zwolle.nl

Van: 5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>
Verzonden: dinsdag 10 december 2024 11:31
Aan: 5.1.2e 5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>; 5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>; 5.1.2e 5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>; 5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>
CC: 5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>
Onderwerp: Raadsbrieven scenariostudie en CB-zone en persbericht

Ha allen,

Jullie hebben allemaal de terugkoppeling van 5.1.2e ontvangen. Zoals gisteren al besproken in het pfo gaan we dus naar twee raadsbrieven die we gelijktijdig naar de raad versturen met een persbericht over beide raadsbrieven.
Over het algemeen is het van belang dat in beide nota's de relaties onderling goed terugkomen en dat dit ook duidelijk is in het persbericht.

CB-zone
Ik heb net de aanpassingen al even met 5.1.2e doorgesproken, fijn dat jij het oppakt.

Scenariostudie
In de bijlage vinden jullie de feedback op de documenten die gisteren in het pfo lagen. Willen jullie deze verwerken? Ik lees graag mee als dat handig is.

Actie: 5.1.2e en ik gaan nog even om tafel met de griffie om het raadsproces door te spreken. @5.1.2e (5.1.2e : plan jij wat in? Mijn agenda is bij
Actie: Gerdien deelt vandaag mee in college dat we 4 februari naar een langere sessie willen. Ik zal daarna het in de agenda's laten inplannen

Proces
Zouden jullie de wijzigingen in de raadsbrieven geel gearceerd kunnen maken, zodat meteen zichtbaar is waar de wijzigingen zitten? Mijn voorstel is – als jullie dit redden - om de raadsbrieven donderdag per mail voor te leggen aan Gerdien, zodat zij nog even kan meekijken. In dat geval kunnen we het pfo van maandag skippen. Na de laatste aanpassingen, kan het dan worden toegevoegd aan het college. (dossier uiteraard al wel vast aanmelden voor college).

met vriendelijke groet Zwolle

5.1.2e
5.1.2e

Gemeente Zwolle, Afdeling Concernstaf
Postadres: Postbus 10007, 8000 GA Zwolle
Bezoekadres: Lübeckplein 2
☎ : 5.1.2e
@ : 5.1.2e @zwolle.nl

Legenda toegepaste uitzonderingsgrondslagen

In dit document zijn gegevens definitief geanonimiseerd op grond van:

Wet	Artikel	Omschrijving	Pagina's
Wet open overheid	Art. 5.1 lid 2 sub e	De eerbiediging van de persoonlijke levenssfeer	1

Omgevingsvisie Ons Zwolle van overmorgen Doelgroepenplanning december 2024 t/m december 2025

Doelgroep/ datum	dec	jan	feb	mrt	mei	juni	Juli	sept	nov	dec
B&W	**Stap scenariostudie** 17-12 B&W ontvangt **informerende raadsbrief** over - Resultaat scenariostudie - Vervolgproces aanvulling omgevingsvisie - Plan van Aanpak participatie fase 3	**Stap ruimtelijk toekomstperspectief** 5.2	**Stap effecten en te maken keuzes** 5.1.2e Begin februari **B&W werksessie** over te maken keuzes voor het ruimtelijke toekomstperspectief en ontwikkelpad	**Stap effecten en te maken keuzes** 4-3 B&W wordt gevraagd voorkeur uit te spreken over te maken keuzes voor het ruimtelijke toekomstperspectief en ontwikkel_ad 5.2	**Stap ruimtelijk toekomstperspectief** 6-5 B&W ontvangt **informerende raadsbrief** over opbrengst participatie fase 3 27-5 B&W beslist over ruimtelijk toekomstperspectief en ontwikkelpad (**beslisnota en raadsvoorstel**)		**Stap ruimtelijk toekomstperspectief**	**Stap effecten en te maken keuzes** 16-9 Besluitvorming ter inzage legging Ontwerp Omgevingsvisie + OER **(beslisnota en informerende raadsbrief**)	**Stap besluiten** Optioneel Themacollege besluitvorming Omgevingsvisie ‘Ons Zwolle van overmorgen’ 18-11 Besluitvorming (**beslisnota** Omgevingsvisie Ons Zwolle van overmorgen, OER, participatiejournaal, Nota van Antwoord zienswijzen + **raadsvoorstel**	**Stap besluiten**
Raad	19-12 Raad ontvangt **informerende raadsbrief** over - 5.2 - Vervolgproces aanvulling omgevingsvisie - Plan van Aanpak participatie fase 3 5.2	Bespreken Plan van Aanpak participatie met raadswerkgroep inwonerparticipatie.		11-3 Mogelijkheid **technische briefing** ruimtelijk Toekomstperspectief en ontwikkelpad Vanaf 6-3 mogelijkheid tot 5.2 over te maken keuzes voor het ruimtelijke toekomstperspectief en ontwikkelpad.	**Informerende raadsbrief** over opbrengst participatie fase 3	17-6 Mogelijkheid **technische briefing** ruimtelijk Toekomstperspectief en ontwikkelpad Mogelijkheid tot 5.2 over te maken keuzes voor het ruimtelijke toekomstperspectief en ontwikkelpad.	07-07 **Raad besluit** over ruimtelijk toekomstperspectief en ontwikkelpad (**raadsvoorstel**)	Raad ontvangt **informerende raadsbrief** over Ter inzage legging	Mogelijkheid tot **hoorzitting** n.a.v. zienswijzen ontwerp Omgevingsvisie Optioneel **Technische briefing** (aangevulde OGV, OER, participatiejournaal, Nota van Antwoord zienswijzen)	01-12 Mogelijkheid tot **raadsdebat** over Omgevingsvisie Ons Zwolle van Overmorgen, OER, participatiejournaal, Nota van Antwoord zienswijzen 15-12 **Besluitvorming** Omgevingsvisie Ons Zwolle van Overmorgen, OER, participatiejournaal, Nota van Antwoord zienswijzen
Stakeholders	Informeren over opbrengst campagne ‘Ons Zwolle van overmorgen’		29-01 Atelier ruimtelijk toekomstperspectief en ontwikkelpad	Uitvoering participatie fase 3				17-9 t/m 29-10 ontwerp Omgevingsvisie + OER ter inzage		Na 15-12 Publicatie nieuw omgevingsbeleid
Inwoners	Informeren over opbrengst campagne ‘Ons Zwolle van overmorgen’			Uitvoering participatie fase 3				17-9 t/m 29-10 ontwerp Omgevingsvisie + OER ter inzage		Na 15-12 Publicatie nieuw omgevingsbeleid

Legenda toegepaste uitzonderingsgrondslagen

In dit document zijn gegevens definitief geanonimiseerd op grond van:

Wet	Artikel	Omschrijving	Pagina's
Wet open overheid	Art. 5.1 lid 2 sub e	De eerbiediging van de persoonlijke levenssfeer	1
Wet open overheid	Art. 5.2	Persoonlijke beleidsopvattingen	1

From: "5.1.2e" <5.1.2e@zwolle.nl>
Sent: 5/6/2024 6:46:47 AM
To: "5.1.2e" <5.1.2e@zwolle.nl>, "5.1.2e 5.1.2e" <5.1.2e@zwolle.nl>
Cc: "5.1.2e" <5.1.2e@zwolle.nl>
Subject: Raadsvragen mbt bouwstenen aanvulling omgevingsvisie

Hoi 5.1.2e, 5.1.2e,
We hebben toch rechtstreekse vragen van een raadslid binnengekregen.
5.1.2e: wil jij vraag 2 en 3 beantwoorden? Lukt dat voor woensdag? Graag je antwoorden naar 5.1.2e.
5.1.2e: Wil jij vraag 3 uitzetten bij 5.1.2e? Zie hieronder in groen. En uiterlijk woensdag de gebundelde beantwoording sturen aan 5.1.2e EN de griffie?
Dank,
Groet,
5.1.2e
5.1.2e
5.1.2e
5.1.2e
telefoon 5.1.2e of 5.1.2e
5.1.2e @zwolle.nl

Van: 5.1.2e
Verzonden: zondag 5 mei 2024 19:30
Aan: 5.1.2e
CC: 5.1.2e
Onderwerp: Vragen mbt aanvulling omgevingsvisie
Ha 5.1.2e,
Allereerst nog(maals) hartelijk dank voor de informatieve technische sessie mbt de aanvulling omgevingsvisie. Dat gaf al een goed beeld van de verschillende bouwstenen. Na eea gelezen te hebben, heb ik nog wat aanvullende vragen. Zie jij kans deze te (laten) beantwoorden? En lukt dat uiterlijk woensdag?

1. Klopt het dat ik de bandbreedtes voor de bouwsteen Stadsscan mis? Is dat bewust? 5.1.2e
2. Tijdens de technische sessie stelde ik de vraag waarom er nog geen bandbreedtes liggen voor de gebiedsvisies (uitleglocatie). Ik begrijp dat deze wel/pas worden meegenomen in het scenario. Wat is de reden hiervan? En hoe wordt voorkomen (of hoe wordt bewerkstelligd) dat ze afhankelijk worden gesteld van andere bouwstenen? Of anders: waarom is de stadsscan wel meegenomen nu, volgt Ceintuurbaan nog en uitleg pas later? 5.1.2e
3. In het advies mbt de bouwsteen wonen wordt aangegeven rekening te houden met overprogrammering en inhalen van achterstanden: waar denken jullie zelf aan? Zal er en hoeveel meer dan 130% bijvoorbeeld zal nodig zijn? En is overwogen om dat (of planuitval) mee te nemen als bandbreedte? 5.1.2e
4. T.a.v. de bouwsteen water en klimaat: ten zuiden van de stad Zwolle wordt gekeken naar een retentiegebied voor onze waterveiligheidsopgave. Bij uitleglocatie wordt ook gekeken naar zuiden van Zwolle. Tegelijkertijd weet ik niet hoe groot dit gebied is en waar precies ten zuiden van Zwolle. Het kan 1 hectare zijn, maar ook 50 hectare. Kun je hier iets over zeggen? 5.1.2e

Mijn dank is groot!

Met vriendelijke groet,
5.1.2e
M: 5.1.2e

Legenda toegepaste uitzonderingsgrondslagen

In dit document zijn gegevens definitief geanonimiseerd op grond van:

Wet	Artikel	Omschrijving	Pagina's
Wet open overheid	Art. 5.1 lid 2 sub e	De eerbiediging van de persoonlijke levenssfeer	1

From: "5.1.2e" <5.1.2e@zwolle.nl>
Sent: 5/6/2024 6:47:57 AM
To: "5.1.2e" <5.1.2e@zwolle.nl>
Cc: "5.1.2e" <5.1.2e@zwolle.nl>, "5.1.2e 5.1.2e" <5.1.2e@zwolle.nl>
Subject: Raadsvragen mbt bouwstenen aanvulling omgevingsvisie

...en nog 1.

5.1.2e
5.1.2e
5.1.2e
telefoon 5.1.2e of 5.1.2e
5.1.2e @zwolle.nl

Van: 5.1.2e
Verzonden: zondag 5 mei 2024 19:45
Aan: 5.1.2e
CC: 5.1.2e
Onderwerp: Re: Vragen mbt aanvulling omgevingsvisie

Ha 5.1.2e,
Nog 1 nabrander:

- Er wordt in de bouwsteen mobiliteit gesproken over het verlagen van de snelheid van 50 naar 30 kmpu. Voor welke delen van de stad wordt dit (voor)gesteld? 5.1.2e en 5.1.2e

Dank!
Met vriendelijke groet,

5.1.2e

M: 5.1.2e

Op zo 5 mei 2024 om 19:29 schreef 5.1.2e <5.1.2e@gmail.com>:

> Ha 5.1.2e,
> Allereerst nog(maals) hartelijk dank voor de informatieve technische sessie mbt de aanvulling omgevingsvisie. Dat gaf al een goed beeld van de verschillende bouwstenen. Na eea gelezen te hebben, heb ik nog wat aanvullende vragen. Zie jij kans deze te (laten) beantwoorden? En lukt dat uiterlijk woensdag?
>
> 1. Klopt het dat ik de bandbreedtes voor de bouwsteen Stadsscan mis? Is dat bewust?
> 2. Tijdens de technische sessie stelde ik de vraag waarom er nog geen bandbreedtes liggen voor de gebiedsvisies (uitleglocatie). Ik begrijp dat deze wel/pas worden meegenomen in het scenario. Wat is de reden hiervan? En hoe wordt voorkomen (of hoe wordt bewerkstelligd) dat ze afhankelijk worden gesteld van andere bouwstenen? Of anders: waarom is de stadsscan wel meegenomen nu, volgt Ceintuurbaan nog en uitleg pas later?
> 3. In het advies mbt de bouwsteen wonen wordt aangegeven rekening te houden met overprogrammering en inhalen van achterstanden: waar denken jullie zelf aan? Zal er en hoeveel meer dan 130% bijvoorbeeld zal nodig zijn? En is overwogen om dat (of planuitval) mee te nemen als bandbreedte?
> 4. T.a.v. de bouwsteen water en klimaat: ten zuiden van de stad Zwolle wordt gekeken naar een retentiegebied voor onze waterveiligheidsopgave. Bij uitleglocatie wordt ook gekeken naar zuiden van Zwolle. Tegelijkertijd weet ik niet hoe groot dit gebied is en waar precies ten zuiden van Zwolle. Het kan 1 hectare zijn, maar ook 50 hectare. Kun je hier iets over zeggen?
>
> Mijn dank is groot!
>
> **Met vriendelijke groet,**
>
> 5.1.2e
> **M:** 5.1.2e

Legenda toegepaste uitzonderingsgrondslagen

In dit document zijn gegevens definitief geanonimiseerd op grond van:

Wet	Artikel	Omschrijving	Pagina's
Wet open overheid	Art. 5.1 lid 2 sub e	De eerbiediging van de persoonlijke levenssfeer	1

From: "5.1.2e " <5.1.2e @zwolle.nl>
Sent: 3/23/2025 3:35:34 PM
To: "5.1.2e (5.1.2e " <5.1.2e @zwolle.nl>, "5.1.2e (5.1.2e " <5.1.2e @zwolle.nl>, 5.1.2e 5.1.2e " <5.1.2e @zwolle.nl>
Cc:
Subject: RE: aangepaste concept versie 'Zwolse standaard voor programmatisch werken

Hoi Allemaal,
Ik vond erg prettig lezen, dus mijn opmerkingen zijn vooral om met elkaar nog wat meer scherpte te krijgen.
Helaas was het geen live document, dus hebben 5.1.2e en ik nu in twee verschillende documenten onze opmerkingen geplaatst�� morgen even bij elkaar vegen als we bespreken.
Ik ben gekomen tot organisatie, maar ga nu nog even van zondag genieten.
Tot morgen
Groeten
5.1.2e

Van: 5.1.2e (5.1.2e
Verzonden: zondag 23 maart 2025 16:00
Aan: 5.1.2e (5.1.2e ; Haar 5.1.2e , 5.1.2e ; 5.1.2e
Onderwerp: RE: aangepaste concept versie 'Zwolse standaard voor programmatisch werken
Dank voor het (opnieuw) delen, 5.1.2e
@5.1.2e complimenten voor wat er nu ligt. Ik heb het met plezier gelezen.
Alle drie: ik heb een aantal suggesties gedaan. Die vind je in de bijlage.
Tot morgen,
Groet,
5.1.2e
5.1.2e
5.1.2e
telefoon 5.1.2e of 5.1.2e
5.1.2e @zwolle.nl

Van: 5.1.2e (5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>
Verzonden: vrijdag 21 maart 2025 20:27
Aan: 5.1.2e (5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>
CC: Haar 5.1.2e 5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>; 5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>
Onderwerp: Fw: aangepaste concept versie 'Zwolse standaard voor programmatisch werken
Beter laat dan niet, hierbij opnieuw en alsnog. N.a.v. de vraag van 5.1.2e van vanmiddag.
Mooi weekend!
Groet
5.1.2e

Van: Haarlem, 5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>
Verzonden: maandag, maart 17, 2025 4:24 PM
Aan: 5.1.2e 5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>; 5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>; 5.1.2e (5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>
Onderwerp: aangepaste concept versie 'Zwolse standaard voor programmatisch werken
Hoi collega's,
Volgende week bespreken we met elkaar het document "Zwolse standaard voor programmatisch werken'.
Zie hier de link: 20250317 Zwolse standaard voor programmatisch werken 0.3.docx
5.1.2e heeft deze versie al doorgenomen. Zouden jullie deze voor volgende week maandag willen doorlezen?
@5.1.2e , heb jij de betreffende tabel voor mij? Dan voeg ik die nog toe.
Ik heb 5.1.2e (programmabeheerser) gevraagd om hoofdstuk 4 daar waar nodig aan te vullen (vooral tav de beheersing). Ik stuur ze aan jullie door zodra ik ze heb ontvangen.

met vriendelijke groet Zwolle

5.1.2e
5.1.2e

Gemeente Zwolle, Afdeling Proces, Programma, Projectmanagement (ZWPPSB)
Postadres: Postbus 10007, 8000 GA Zwolle
Bezoekadres: Lübeckplein 2
☎ : 5.1.2e
@ : 5.1.2e @zwolle.nl

Niet printen spaart het milieu.

De gemeente Zwolle beschouwt e-mail als volwaardig communicatiemiddel. Dit betekent dat u erop mag vertrouwen dat de inhoud van dit bericht correct en compleet is.

Legenda toegepaste uitzonderingsgrondslagen

In dit document zijn gegevens definitief geanonimiseerd op grond van:

Wet	Artikel	Omschrijving	Pagina's
Wet open overheid	Art. 5.1 lid 2 sub e	De eerbiediging van de persoonlijke levenssfeer	1, 2

Zwolse standaard voor Programmatisch werken

5.2

"Zo doen we dat in Zwolle"

Conceptversie 0.3

d.d. 17-03-2025

Inhoud

1	**Inleiding**	**4** ~~3~~
2	**De programmatische aanpak**	**5** ~~4~~
2.1	De klus bepaalt de aanpak	5 ~~4~~
2.2	Welke aanpakken zijn er?	5 ~~4~~
2.3	Wat is een programmatische aanpak?	5 ~~4~~
3	**De fasen van programmamanagement**	**8** ~~7~~
3.1	De verkenningsfase	8 ~~7~~
3.2	De opbouwfase	9 ~~8~~
3.3	De uitvoeringsfase	10 ~~9~~
3.4	De afbouwfase	12 ~~11~~
4	**Besturen en beheersen van een programma**	**14** ~~12~~
4.1	Besturen	14 ~~13~~
4.2	Beheersen	16 ~~15~~
5	**Organisatie, rollen en programmateam**	**20** ~~18~~
5.1	De organisatie van een programma	20 ~~18~~
5.2	De rollen binnen de sturingsdriehoek	21 ~~19~~
5.2.1	Het politiek bestuurlijke veld en de bestuurlijk opdrachtgever (BOG)	21 ~~19~~
5.2.2	Het interne organisatie veld en de ambtelijk opdrachtgever (AOG)	21 ~~19~~
5.2.3	Het uitvoerende veld en de opdrachtnemer (ON)	22 ~~20~~
6	**Lijst met definities**	**25** ~~22~~

Bijlagen:

Bijlagen bij hoofdstuk 2:
A: Criteria programma

Bijlagen bij hoofdstuk 3
A: Krachtenveld analyse
B: Positie analyse
C: Analyse en actieplan volgend uit krachtenveld- en positieanalyse
D: voorbeeld van een inhoudsopgave van een programmaplan
E: Format DIN (Doelen Inspanningen Netwerk)
F: Welke stappen helpen om de opdracht scherp te krijgen en uiteindelijk te vertalen in een DIN?

Bijlagen bij hoofdstuk 4
A: Het Lemniscaat
B: Evaluatie op basis van de lemniscaat

Bijlagen bij hoofdstuk 5

A: Rolbeschrijving ambtelijk opdrachtgever

B: Totale speelveld (organisatie)

C: Organisatie en rollen

D: Voorbeeld van een Organisatie: Programma Spoorzone

Bijlage algemeen:

Tekening van de verschillende Zwolse aanpakken in relatie tot elkaar inclusief de lemniscaat

1 Inleiding

Werken voor de gemeente Zwolle betekent werken in een dynamische omgeving waarbinnen veel gebeurt en veel in ontwikkeling is. De stad kent vele ambities waar wij onze steen aan bij dragen. Ieder van ons met eigen kennis, kunde en expertise.

Zowel de stad Zwolle als de gemeente Zwolle groeiden enorm de afgelopen jaren. Gebieden zijn of worden (her)ontwikkeld en er is een enorme woningbouwopgave. Daarnaast zijn er ambities op bijvoorbeeld duurzaamheids- en mobiliteitsvraagstukken en wonen en zorg. Ook binnen het sociaal domein zijn er ontwikkelopgaven op verschillende beleidsterreinen te benoemen. Je kunt hierbij denken aan thema's als jeugd en vluchtelingen(opvang).

Uit deze verschillende ontwikkelopgaven komen talloze klussen voort die om een bepaalde aanpak vragen. Eén van de methoden die hiervoor door de gemeente Zwolle wordt toegepast, is programmatisch werken.

Waarom een Zwolse 'standaard' methode voor programmatisch werken?

Er is nog geen vastgestelde methode voor programmatisch werken. Om een professionaliseringslag te maken is het nodig om met elkaar afspraken te maken over de werkwijze en deze vast te leggen. Dat doen we in dit document.

Wat willen we bereiken met deze standaard?

Er zijn verschillende methoden van programmatisch werken~~. Deze methoden worden door verschillende collega's anders toegepast.~~ Wij willen met deze standaard bereiken dat er op een meer uniforme manier gewerkt wordt aan onze programma's en dat we dezelfde taal spreken, zowel intern als extern. Daarmee ontstaat meer effectiviteit, ook ten aanzien van de beeldvorming van wat een programma is.

Daarnaast hechten wij veel waarde aan leren en ontwikkelen binnen onze organisatie. Deze gestandaardiseerde methode helpt onze medewerkers om te groeien en zich verder te ontwikkelen binnen hun rol.

Met deze Zwolse methode van programmatisch werken beogen we daarom het volgende:

- Er is een gezamenlijk beeld van programmatisch werken in Zwolle. Zo doen we dat!
- We spreken daarin dezelfde taal, ook met onze externe partners. Zij weten daardoor wat ze wanneer van ons mogen verwachten.
- De definitie van een programmamanagement is helder. Er bestaan geen programma's meer die geen programma's zijn.
- Er is een eenduidige en gestandaardiseerde organisatie in aansturing. De rolverdeling binnen de organisatie is helder en mandaten zijn duidelijk.
- Het proces van start tot einde van een programma is beschreven met de daarbij behorende producten en templates. Dit helpt onze collega's bij de uitvoering van hun programma.
- Iedereen werkt volgens deze standaard methode.

Deze methode helpt ons om op een eenduidige, plezierige en praktische manier samen te werken aan programma's.

2 De programmatische aanpak

2.1 De klus bepaalt de aanpak

In Zwolle wordt de interne training ‘De klus bepaalt de aanpak’ gegeven. In deze training worden de verschillende werkwijzen (aanpakken) uitgelegd.

Voordat je start met een opdracht (klus) stel je jezelf de volgende vragen:

- Wat is de klus?
- Wat is de geschikte aanpak voor de klus?

2.2 Welke aanpakken zijn er?

Naast programmatisch werken kent de gemeente Zwolle het projectmatig en het procesmatig werken. Het grootste verschil ligt voornamelijk in het feit dat:

- Een project gericht is op een eindresultaat;
- Een proces gericht is op een volgende stap;
- Een programma gericht is op een doel.

Zowel projecten, processen en programma’s zijn een tijdelijke organisatievorm en hebben een opdrachtgerichte sturing met een opdrachtgever en een opdrachtnemer die met elkaar samenwerken. Deze drie aanpakken worden uitgevoerd naast de bestaande lijnorganisatie en maken geen deel uit van de lijnorganisatie (deze laatste wordt meer hiërarchisch aangestuurd).

2.3 Wat is een programmatische aanpak?

Een gangbare definitie van een programma is deze:

> ***"Een programma is een tijdelijke, unieke en complexe verzameling doelen en inspanningen waar mensen met (beperkte) middelen doelengericht samenwerken”.***

Een programmatische aanpak onderscheidt zich van andere methoden omdat zij:

- **Tijdelijk** van aard is. Er is een gedefinieerd start en eindpunt;
- **Uniek** is. Zij komt maar één keer voor en daarna nooit meer (of over langere tijd);
- **Complex** van aard is (tav speelveld, bestuurlijke belangen, groot maatschappelijke en/of organisatorische impact, veel en/of tegenstrijdige doelen, veel inspanningen met afhankelijkheden, etc)
- **Doelgericht** is. Het gaat om een **veranderopgave**. Als het programma is afgerond dan is de situatie anders dan dat deze nu is. Er is een beoogd effect bereikt. Dat vertaalt zich in een ambitie (ER-doelen), die SMART worden vertaald en concreet, afdwingbaar en tastbaar worden uitgevoerd;
- De **samenhang** in beeld brengt. Er worden in samenhang verschillende inspanningen / resultaten gepland uitgevoerd;
- **Afdelings- en/of organisatie overstijgend** is. De uitvoering vindt niet plaats binnen een afdeling of organisatie. Meerdere organisaties kunnen een rol hebben, maar de gemeente bepaalt de koers op basis van de door het bestuur geformuleerde ambitie.
- Altijd vanuit een **bestuurlijke opdracht** wordt opgestart (al dan niet vanuit een coalitieakkoord).

Wat is GEEN programma?

De term ‘programma’ kent vele betekenissen. Om verwarring te voorkomen, geven wij hieronder enkele alternatieve 'programma’s' (die binnen de overheid worden gebruikt), maar **niet** van toepassing zijn binnen de context van programmatisch werken:

- Partijprogramma
- Coalitieprogramma
- Collegeprogramma
- Raadsprogramma
- Uitvoeringsprogramma
- Beleidsprogramma
- Begrotingsprogramma (Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten BBV))

Wat is programmatisch werken?

Dat is werken conform de programmatische aanpak. Of iets wel of niet een programma is, bepaal je aan de hand van de definitie en de kenmerken die daarbij horen.
Werken volgens een programma aanpak helpt je om een tijdelijk verandervraagstuk op te pakken. Juist omdat dit buiten de lijn organisatie (hiërarchische lijn) wordt georganiseerd. Deze aanpak zorgt ervoor dat de sturingsdriehoek optimaal kan worden ingezet, waardoor er veranderkracht ontstaat. Daarnaast zorgt de verbinding met externe partners en het toewerken naar gezamenlijke doelen voor commitment en eigenaarschap. Dedicated teams (collega’s die in het programmateam zitten en meewerken aan een programma) zorgen ervoor dat er uitvoeringskracht is.

5.2

Wat is het grootste verschil met projectmatige en procesmatige aanpak

Een **project** is een “*is een tijdelijke organisatievorm voor het leveren van een precies omschreven resultaat binnen omschreven grenzen van tijd, geld en kwaliteit*”.

In projecten staat het **resultaat** dat moet worden bereikt voorop. Resultaatgerichtheid is dan ook de drijvende kracht. Het werk dat daarvoor verricht moet worden kan concreet afgeleid worden uit de resultaatomschrijving. Een project is een tijdelijke organisatievorm; als het resultaat is bereikt, houdt het project op te bestaan.

Bij een **procesmatige aanpak** gaat het om een maatschappelijke proces, waarbij ideeën en initiatieven ontwikkeld worden tot een programma, een project of een reguliere aanpak. Deze procesvorm gaat dus altijd daaraan vooraf.

5.2

Bij processen staat de uitkomst vooraf niet precies vast. Er is geen concreet, afdwingbaar en tastbaar resultaat te benoemen. De ambities die er zijn, zijn nog niet omgezet in concrete doelen en/of resultaten. Een processtap is nodig om de ambitie concreter te maken.
Bij processen zijn meerdere partijen betrokken, met uiteenlopende, soms conflicterende belangen. De focus ligt steeds op **de volgende stap**, dit brengt een beweging op gang waarbij de interactie tussen inhoud, relaties en procedures centraal staat.

Een **programma** is een “*tijdelijke, unieke en complexe verzameling doelen en inspanningen waaraan mensen met beperkte middelen doelengericht samenwerken*”. Kenmerkend voor een programma is dat het zich richt op het bereiken van maatschappelijke effecten. De doelgerichtheid van het programma is de drijvende kracht. De inspanningen die deel uitmaken van een programma kunnen (nieuwe) projecten zijn, maar ook (bestaande) routines en improvisaties. Zowel routines, projecten als improvisaties leiden tot resultaten die moeten bijdragen aan het bereiken van de beoogde doelen/maatschappelijke effecten. Ook een programma is tijdelijk c.q. eindig. Op het moment dat de gewenste maatschappelijk effecten in

voldoende mate zijn bereikt of beter via de lijnorganisatie kunnen worden gerealiseerd, kan het programma ophouden te bestaan.

In de tabel hieronder lees je het onderscheid:
(INVOEGEN TABEL incp multiprojectmanagement)
Hier de tabel van 5.1.2e toevoegen van het praktische verschil tussen project, proces en programma.
Bij voorkeur ook aanvullen met multiprojectrmanagement.

Wanneer is programmatisch werken de geschikte aanpak?

Wanneer een klus is geformuleerd en wordt uitgewerkt tot een opdracht, kunnen er criteria worden vastgesteld om te bepalen welke aanpak geschikt is. De bovenstaande tabel, in combinatie met de onderstaande uitgangspunten, vormt een goede basis.

CRITERIA VOOR PROGRAMMATISCH WERKEN:

	Onderwerp	**Uitleg**
☐	Tijdelijk van aard	Het programma heeft een gedefinieerd start- en eindpunt.
☐	Uniek	Het programma is uniek en vindt slechts één keer plaats.
☐	Complexiteit	Het programma is complex van aard, met veel en/of tegenstrijdige doelen en onderling afhankelijke inspanningen.
☐	Doelgericht	Het programma leidt tot een beoogd effect en doelstellingen worden SMART geformuleerd en uitgevoerd.
☐	Maatschappelijke opgave	Het programma adresseert een belangrijke maatschappelijke uitdaging (strategisch onderwerp), die niet alleen door de gemeente opgelost kan worden.
☐	Veranderopgave/transitie	Het programma behelst een duidelijke veranderopgave of transitie. Deze is belangrijk voor de gemeente en heeft daardoor een bestuurlijke impact.
☐	Samenhang tussen inspanningen	Er is een samenhang tussen de verschillende inspanningen / resultaten en deze worden gepland en in samenhang uitgevoerd.
☐	Bestuurlijke opdracht	Het programma wordt altijd gestart vanuit een bestuurlijke opdracht, mogelijk voortvloeiend uit een coalitieakkoord.
☐	Afdelings- en/of organisatie-overstijgend	Het programma overstijgt afdelingen en organisaties; meerdere organisaties kunnen een rol hebben, maar de gemeente bepaalt de koers.
☐	Geen lineair pad	Het programma heeft een niet-lineair verloop en kent "veelkoppigheid."
☐	Financiële middelen	Er zijn vaak aanzienlijke financiële middelen betrokken

3 De fasen van programmamanagement

In de methodiek van de VPNG worden vier fasen beschreven:

1. De verkenningsfase - Richten
2. De opbouwfase - Inrichten
3. De uitvoeringsfase - Verrichten
4. De afbouwfase - Berichten

(Uit: VPNG uitgave 'Programmasturing als vak)

In deze uitgave van de VPNG zijn deze verschillende fasen en wat daarbinnen opgeleverd moet worden uitgebreid en praktisch beschreven. Hieronder volgt een korte samenvatting die voor Zwolle goed implementeerbaar, maar nog nader uit te werken is. De fasen zijn met een 'eigen' Zwolse saus overgoten.

5.2

Per fase is een tabel weergegeven met daarin het doel van de fase, dat wat je te doen hebt in die betreffende fase (aangevuld met beschikbare tools) en wat het uiteindelijke product/ resultaat is van die fase. Maar het ene programma is het andere niet. De inhoud van deze tabellen is daarom richtinggevend en heeft als doel om structuur te bieden en om daarmee helpend te zijn voor de programmamanager.

3.1 De verkenningsfase

Deze fase start met een bestuurlijk idee, die in deze fase wordt vertaald naar een opdracht.

Meestal bepaalt het bestuur of er een programma komt. Dat vertaalt zich vanuit een coalitie akkoord in de begroting. Ook kan een bestaand programma (vanuit een vorige coalitieperiode) worden herijkt. Belangrijk is dat in deze fase onderzocht moet worden waar het vraagstuk vandaan komt (aanleiding en de context), hoe groot het is, wiens opgave het is en waarom. Er moet een maatschappelijke urgentie zijn die door alle betrokken partijen wordt erkend. Deze fase is een politieke fase.

5.2

In deze verkenningsfase ligt de focus daarom op het **RICHTEN**. Het gaat dan om het verkennen van het vraagstuk met daarbij de beoogde effecten en de beoogde impact.

In deze fase denken beoogd programmamanager, BOG, AOG, de lijn en externe partijen mee en soms beslissen ze mee. Het gaat om verkrijgen van commitment. Draagvlak en haalbaarheid worden in deze fase onderzocht.

Doel	*Activiteiten*	*Output*
✓ Komen tot een gedeelde visie en draagvlak. ✓ Je weet welke partijen nodig zijn. ✓ Er is een mogelijke oplossingsrichting die haalbaar is.	Bepalen of het een programma is Globaal afbakenen van het programma Intake met beoogd programmamanager met AOG en BOG. Deze intake en verschillende gesprekken met de omgeving / stakeholders leidt tot een bestuurlijke opdracht (zie stappen hieronder). Organiseer een start- voor -de-start (https://gemeentezwolle.sharepoint.com/sites/Startvoordestart) en gebruik: - De krachtenveldanalyse (zie bijlage) - De positie analyse (zie bijlage) - Het programma-canvas Gebruik formats: - Format bestuurlijke (programma)opdracht (nog te maken) = 1e globale verkenning, ondertekent door BOG, programmamanager is benoemd. - Format programma brief (nog te maken) = 1e globale verkenning met oplossingsrichtingen (scenario's) via AOG aan BOG voor te leggen - Programma visie samen met externen te bepalen en samen te besluiten - Onderzoek bestuurbaarheid via THEFD (tempo, haalbaarheid, efficiëntie, flexibiliteit en doelgerichtheid) – hoe? Nog uit te werken.	✓ Resultaat intake ✓ Resultaat krachtenveldanalyse en positie analyse ✓ (Bestuurlijke) Programma opdracht ✓ Programma brief ✓ Programma visie

5.2

5.2

3.2 De opbouwfase

In deze fase wordt het concept programmaplan omgezet in een definitief programmaplan (en vastgesteld via een raadsbesluit) met inhoudelijke, financiële en organisatorische kaders. De beweging wordt in gang gezet.

In de opbouwfase komt de inhoud vast te staan. Het gaat om het **INRICHTEN**. In deze fase vindt de inhoudelijke afweging met afbakening plaats over de te bereiken doelen, de inspanningen die daar voor nodig zijn, de benodigde middelen (geld en capaciteit), het tijdspad en de programma organisatie. De programmamanager heeft de (bestuurlijke) opdracht gekregen om de programmavisie uit te werken tot een DIN (Doelen Inspanningen Netwerk) en een programmaplan.

5.2

Een programmaplan geeft een beeld van het totale programma over de totale looptijd van het programma. Deze looptijd kan een coalitieperiode zijn, maar meestal is deze langer. Een nieuwe coalitie kan aanleiding zijn om het programmaplan aan te passen / bij te stellen.

Vaak wordt een programmaplan omgezet in een uitvoeringplan met een looptijd van een begrotingsjaar. Deze wordt gekoppeld aan de planning & control cyclus. In dit uitvoeringsplan staat waar het programma zich het komende jaar op gaat richten en welke middelen daar voor nodig zijn (begroot) en welke capaciteit daarvoor wordt vrijgemaakt (via de jaarlijkse capaciteit uitvraag).

In deze fase richt je dus je programma in en worden de volgende vragen gesteld:

- Wat is nodig om het maatschappelijk effect te bereiken?
  (wat wil je bereiken / wat gaan we daarvoor doen / wat mag het kosten)
- Doen we daarvoor de goede dingen?
  (Het gaat daarbij ook om het prioriteren. Welke inspanningen moeten en zijn echt noodzakelijk voor het behalen van het maatschappelijke effect?)

.

Doel	*Activiteiten*	*Output*
✓ Een door de raad vastgesteld programmaplan ✓ De oplossingsrichting is concreet (bepalen van de inspanningen). ✓ We weten hoe we het gaan organiseren (organisatie, mensen en middelen).	Schrijf een programmaplan (zie voorbeeld in de bijlage) Vaststellingbesluit van de raad van het programmaplan Samen met betrokkenen de ambitie vertalen in ER-doelen met de veranderstrategie (hoe) en de inspanningen (vertaald in CAT-resultaten). Maak een DIN (Zie bijlage) Samenstellen van het programmateam (kernteam en uitvoeringsteam) Organiseer een programma start up met het kernteam Doe opnieuw de krachtenveldanalyse Doe een risico analyse en organiseer de beheersmaatregelen Stel een communicatieplan op Schrijf het uitvoeringsplan voor het komende jaar (Format uitvoeringsplan nog te maken)	✓ Vastgesteld programmaplan ✓ Uitgewerkte DIN ✓ Indicatoren (0-meting en streefwaarden) ✓ Uitgewerkte krachtenveldanalyse ✓ Communicatieplan ✓ Uitvoeringsplan

5.2

5.2

3.3 De uitvoeringsfase

In deze fase gaan we DOEN. We leveren de afgesproken resultaten uit het programmaplan op. We sturen op het halen van mijlpalen en rapporteren over de voorgang voor wat betreft input, output en outcome.

Het programmaplan is vastgesteld door de raad en het uitvoeringsplan voor het 1e jaar is opgeleverd. We kunnen aan de slag! Er kan gestart worden met de uitvoering. We gaan nu werk **VERRICHTEN**!

In deze fase gaat het om de combinatie van doen, besturen en beheersen (zie ook hoofdstuk 4). De programmamanager stelt zich steeds de volgende vragen:

- Doen we de juiste dingen?
- Doen we deze goed?
- En dat wat we doen draagt dat in voldoende mate bij om het maatschappelijke effect te bereiken.

Het gaat dus niet alleen om monitoren van de output (gerealiseerde resultaten), maar ook om de outcome (de gerealiseerde doelen). Deze PDCA-cyclus (plan-do-check-act) wordt jaarlijks uitgevoerd en bij voorkeur 2 x per jaar georganiseerd (in aansluiting op de P&C cyclus; voorafgaand aan perspectiefnota en jaarrekening). Hiervoor kan een zogenaamd ‘eiland van reflectie’ worden georganiseerd met de BOG, AOG en programmateam. Tijdens zo’n ‘eiland’ sta je bewust stil met elkaar

5.2

bij de stand van zaken en bespreek je of ontwikkelingen invloed hebben op de uitvoering van het programma.

Tijdens deze reflectiemomenten worden de besturingscriteria ook besproken (Tijd, Haalbaarheid, Efficiëntie, Flexibiliteit, Doelgerichtheid). Deze criteria dienen als mindset:

- Waar kunnen we versnellen?
- Wat kunnen / moeten we stoppen?
- Waar moeten we iets nieuws bedenken?

In de Berap (via voortgangsrapportages) wordt de raad geïnformeerd over de voortgang (op resultaatniveau), de risico's en de financiële stand van zaken. (Doen we de goede dingen en doen we ze goed?)

Wanneer stopt de uitvoeringsfase?

- Deze fase stopt als we tevreden zijn. Met andere woorden als het vooraf bepaalde beoogde maatschappelijke effect in voldoende mate is gehaald.
- Het kan ook zijn dat een programma niet langer van toegevoegde waarde is. De activiteiten kunnen in de lijn worden uitgevoerd en daar geborgd worden.
- De nagestreefde effecten blijven uit en zijn op termijn ook niet aannemelijk te maken,
- De politieke aandacht of die van de partners voor het programma met de doelstelling is verschoven. (draagvlak is weg, bezuinigingen of herprioritering van middelen, een opdrachtgever vertrekt, einde van een collegeperiode)

Doel	***Activiteiten***	***Output***
✓ Het doelgericht uitvoeren en (be)sturen van de geplande (en bijgestelde) inspanningen	Uitvoeren van het programmaplan Indien nodig bijstellen van het programmaplan bij (incl het uitvoeringsplan) Aansturen van het programmateam Sturen op samenhang en voortgang (ook op doelen) Overleg met externe partners Afstemming met projectmanagers Creëer overzicht (pas de DIN aan obv de jaarschijf – uitvoeringsplan) Creëer inzicht (doen we de goede dingen) Stel voortgangsrapportages op Monitor je programma en stuur bij (op effectniveau en resultaatniveau) Evalueer je programma (in samenhang met de P&C cyclus): Organiseer desgewenst een 'eiland van reflectie (in aansluiting met P&C, mooi moment is voorafgaand aan de perspectiefnota, zodat wijzingen / bijstelling in de nieuwe begroting kunnen worden opgenomen) Als besloten wordt om het programma te stoppen, stel dan een programmaresultaat op. Deze wordt aangeboden aan de AOG en de BOG. Na bestuurlijke goedkeuring wordt deze fase afgesloten. BOG legt verantwoording af aan de raad (obv programmaresultaat)	✓ Jaar DIN ✓ Voortgangsrapportage (voor college/raad) ✓ Programmarapportage (voor ON/AOG/BOG) ✓ Bijgesteld uitvoeringsplan (en programmaplan) ✓ Krachtenveldanalyse ✓ Communicatie over de voortgang / behaalde resultaten /doelen ✓ Programmaresultaat (zodra besloten wordt om de uitvoering te stoppen) ✓ Borgingsplan

3.4 De afbouwfase

5.2

In deze fase moet de opdrachtgever kunnen reflecteren (ook naar buiten). De programmamanager schakelt experts in om tot afbouw van het programma te komen.

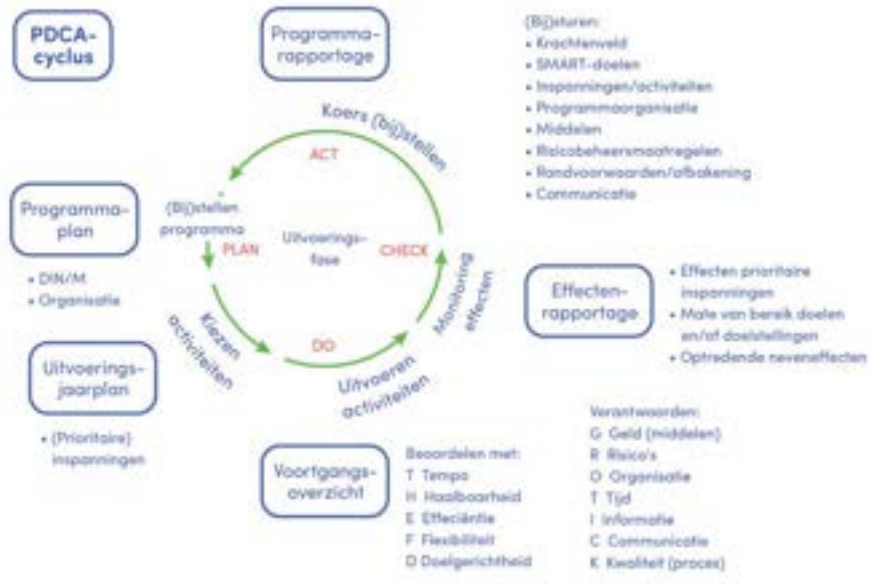
Het borgingsvraagstuk is tijdens het einde van de uitvoeringsfase vastgelegd. Deze fase gaat over het afronden van het programma en de communicatie daarover. We gaan **BERICHTEN**. Dat betekent dat de resultaten en doelen worden verzilverd en dat er overdracht en borging plaatsvindt. Communicatie is erg belangrijk in deze stap. Je bent ooit met het programma begonnen omdat je wat wilde bereiken, je had een veranderopgave. Met deze fase is het moment gekomen om te communiceren over dat wat bereikt is en om dat succes met elkaar te gaan vieren.

Doel	*Activiteiten*	*Output*
✓ De geboekte resultaten zijn geborgd in de lijn en de gerealiseerde effecten zijn voelbaar bij de eindgebruikers /doelgroep	Afbouwen van het programma Borgen van het programma (in de lijn) Afbouwen van de programma organisatie Beoordelen en delen van de resultaten, effecten en impact Verslaglegging / dossiervorming Evaluatie van het programma en vastlegging Formele afsluiting dmv een déchargebesluit	✓ Programma evaluatie ✓ Communicatie over de successen (wat hebben we bereikt?) ✓ Décharge

4 Besturen en beheersen van een programma

In dit hoofdstuk zoomen we nader in op het besturen en beheersen van een programma. Wat heb je daarvoor nodig en hoe verhouden de THEFD en de GROOTICK zich tot elkaar. Want samen zijn ze het kompas om je programma op koers te houden!

In 3.3 is de PDCA-cyclus aan bod gekomen, PDCA staat voor Plan-Do-Check-Act.
Hieronder een uitgebreider overzicht uit de VPNG uitgave (handleiding 4):

Bij de programmatische aanpak zijn de drie W-vragen van belang:

1. Wat willen we bereiken?
2. Wat gaan we daarvoor doen?
3. Wat mag het kosten?

En daarnaast de constante reflectie op:

"Wat is er straks anders dan nu?
"Doen we daarvoor de juiste dingen?
En doen we deze goed?"

Het gaat het stellen van de juiste prioriteiten en om datgene te doen wat echt bijdraagt aan de veranderopgave. "Dragen de uit te voeren inspanningen echt bij aan het maatschappelijk effect (outcome) dat we willen bereiken?" Dat is de vraag die iedere keer bij een reflectie terug moet komen.

4.1 Besturen

De term besturen is door 5.1.2e in 'Werken aan Programma's' als volgt gedefinieerd:

'Besturen is het geheel van werkzaamheden, dat gericht is op het plannen van het programma, het opnemen van de stand van zaken, het vergelijken daarvan met het laatst geldende plan en het nemen van maatregelen om het programma op koers te houden of te krijgen. Daarmee krijg je grip op voortgang in het licht van de ambitie, de doelen en de voortdurend veranderende omstandigheden.'

5.2

Besturingscriteria THEFD van belang

T = Tempo

Tempo is de snelheid waarmee:

- De doelen gerealiseerd worden
- De inspanningen worden uitgevoerd
- De middelen beschikbaar worden gesteld en worden verbruikt

Een programma is eindig, het is een tijdelijke organisatievorm. Het programma moet op een bepaald moment klaar zijn. Denk aan sturen op einddatum, tijdsplanningen en beschikbaarheid van capaciteit. Wanneer zijn de beoogde doelen bereikt en is er een maatschappelijk effect gehaald?

Voor het bepalen van het tempo is er informatie nodig over de:

- Gewenste einddatum van het programma (met eventuele uitloopmogelijkheden).
- Het tijdsbestek waarbinnen welke en (delen van welke) doelen moeten zijn bereikt.
- Tijdplanningen (gedetailleerd, geplande en uitgevoerde activiteiten, risicomarges).
- Tijdige beschikbaarheid van capaciteitsbronnen (mensen, expertises, middelen, budgetten), zowel in kwantiteit als kwaliteit.

H = Haalbaarheid

Haalbaarheid is de waarschijnlijkheid waarmee:

- De doelen gerealiseerd zijn
- De inspanningen uitvoerbaar zijn
- De middelen beschikbaar en bruikbaar zijn

Is het programma financieel haalbaar en is er voldoende draagvlak. Programma's moeten voldoende realistisch, geaccepteerd en ondersteund zijn.

Voor het bepalen van de haalbaarheid is informatie nodig over de:

- Aanwezigheid van (voldoende) draagvlak bij alle betrokken partijen.
- Aanwezigheid van (voldoende) politiek en maatschappelijk draagvlak
- Aanwezigheid van interne en externe bedreigingen (omgevingsfactoren).
- Financiële haalbaarheid van individuele projecten en het programma in zijn geheel.
- Technologische haalbaarheid van toe te passen technieken en hulpmiddelen.

E = Efficiëntie

Efficiëntie in de mate waarin

- De doelen financiële waarde toevoegen
- De inspanningen rendabel zijn
- De middelen offers vragen

Dit gaat over de kosten-baten verhouding. In welke mate voegen de doelen waarde toe? In welke mate zijn inspanningen rendabel? Op het niveau van inspanningen bepaal je deze. Daarmee maak je het makkelijker om te kunnen prioriteren en te schuiven tussen inspanningen om de kans op het behalen van de doelen te vergroten.

Het gaat hier over wat elke inspanning (materieel/immaterieel) oplevert ten opzichte van de kosten om de inspanning te realiseren.
Voor het bepalen van de efficiëntie is informatie nodig over de:

- Kosten van in te zetten capaciteitsbronnen (mensen, expertises, middelen, budgetten).
- Toegevoegde waarde van individuele projecten (kosten/baten analyse).
- Kosteneffectieve waardering van alle individuele projecten ten opzichte van elkaar

F = Flexibiliteit

Flexibiliteit is de mate waarin

- De doelen bij te stellen zijn
- De inspanningen aan te passen zijn
- De middelen de re alloceren zijn

Er is mogelijkheid tot bijsturing van het programmaplan. Programma's hebben ruimte nodig om tussentijds aanpassingen te kunnen doen. Dat is inherent aan de mate van complexiteit van een programma. Deze gaat over de mate van wendbaarheid.

Voor het bepalen van de flexibiliteit is informatie nodig over de:

- mogelijkheden tot bijstellen van programmaplan, prioriteiten, resultaten en doelen
- de mate waarin er politieke mogelijkheden zijn om gewenste effecten toe te voegen, te elimineren, te verhogen of te verlagen
- mate waarin het mogelijk is om ingezette en/of toegewezen ingezette capaciteitsbronnen (mensen, expertises, middelen, budgetten) te herverdelen, de inzet van deze capaciteitsbronnen te verminderen of te verhogen en het moment van inzet te vervroegen of te verlaten
- mate waarin het mogelijk is om technologische of technische aanpassingen door te voeren of over te stappen op andere technologie/techniek;
- mate waarin het mogelijk is om (noodzakelijke/gewenste) beleidsinhoudelijke veranderingen door te voeren
- mate waarin het juridisch mogelijk is (voorgenomen) inspanningen te beëindigen, inhoudelijk te veranderen of aan te passen, zonder dat daarbij onoverkomelijke schade)claims ontstaan

D = Doelgerichtheid

Doelgerichtheid is de maten waarin

- De SMART-doelen bijdragen aan de ER-doelen
- De inspanningen bijdragen aan de SMART-doelen
- De middelen bijdragen aan de inspanningen

In hoeverre dragen de projectresultaten bij aan de programmadoelen. Bij resultaten gaat het om output (een product), bij doelen gaat het om outcome (een maatschappelijk effect). Het gaat in deze om de effectiviteitsvraag.

Voor het bepalen van de doelgerichtheid is informatie nodig over de:

- kwaliteit van de geformuleerde projectresultaten en de programmadoelen: de mate waarin de doelen helder zijn geformuleerd en de gewenste effecten meetbaar zijn of kunnen worden gemaakt ,
- de mate waarin de interfaces (relaties en afhankelijkheden) tussen inspanningen, gewenste effecten, subdoelen n hoofddoelen logisch en consistent zijn weergeven.
- de mate waarin de subdoelen positief of negatief bijdragen aan de hoofddoelen
- de mate waarin de inspanningen positief of negatief bijdragen aan het bereiken van de gewenste effecten.

Onderstaande tabel kan helpend zijn: 5.2

Criteria / Niveau	Tempo	Haalbaarheid	Effectiviteit	Flexibiliteit	Doelgerichtheid
SMART-doelstellingen	Haal ik mijn doelstellingen snel genoeg?	Zijn mijn doelstellingen haalbaar?	Vormen de doelstellingen waarde toe?	Kunnen de doelstellingen worden bijgesteld?	Dragen de SMART-doelstellingen voldoende bij aan de ER-doelen?
Inspanningen	Worden de inspanningen op tijd uitgevoerd?	Zijn de inspanningen haalbaar?	Zijn de inspanningen renderend?	Kunnen de inspanningen worden aangepast?	Dragen de inspanningen voldoende bij aan de SMART-doelstellingen?
Middelen	Zijn de middelen op tijd beschikbaar?	Zijn de middelen beschikbaar?	Vormen de middelen veel, maar nog te accepteren offers?	Kunnen de middelen gereallocaeerd worden?	Dragen de middelen voldoende bij aan de inspanningen?

Bron: basis Program-Canvas (2016, Theo van der Tak, Björn Provaas en Hans Cramer

Bron: boek Programma-management, 2008

4.2 Beheersen

Bij programmabeheersing komen de zelfde aspecten terug als bij projectbeheersing, maar dan op een hoger abstractieniveau. Het gaat dan om de GROTIK: 5.2
(input programmabeheersers vragen!)

G = Geld

Doel: Voortdurend een actuele, volledige en goed onderbouwde prognose-eindstand kunnen presenteren.

Dat organiseer je in je programma idealiter met een programmabeheerser en een financieel adviseur (of projectcontroller). Een planeconoom kan ook aansluiten in programma's waarin gebiedsontwikkeling de boventoon voert.

Producten die hierbij horen: begroting, kostenbewaking in financieel systeem, rapportage via kwartaalrapportage.

R = Risico

Doel: Voortdurend een actueel, volledig en goed onderbouwd beeld van alle risico's hebben zodat je die kunt beheersen.

Dat organiseer je in je programma idealiter met een programmabeheers en de verschillende projectleiders/-managers. PM's/PL's zijn verantwoordelijk voor risicodossiers op projectniveau. De programmabeheerser voor een risicodossier op programmaniveau. Programmabaheerser kan ook ingezet worden om risicosessies in projecten te begeleiden.

Producten die hierbij horen: het Zwolse format voor risicomanagement (zie Handboek PMW en bijbehorende e-learning)

O = Organisatie

Doel: Voortdurend overzicht hebben over alle personen die werken voor het project (capaciteitsinzichten en -ramingen). Zorgen voor een goedlopend (dedicated) team. Weten wie waar eigenaarschap op heeft. Weten wie een bijdrage op het resultaat gaat leveren. Organogram en overlegstructuur. Nieuwe medewerkers efficiënt inwerken.

De programmabeheer kan capaciteitsinzichten en -ramingen begeleiden in samenwerking met PM's/PL's.

Producten die hierbij horen: Organogram, overlegstructuur, capaciteitsraming, tijdschrijf-analyses.

O= Omgeving

Mogelijke invloeden (actoren en factoren) uit de programmaomgeving.

5.2

T = Tijd

Doel: Voortdurend inzicht hebben in de planning zodat je activiteiten goed op elkaar kan afstemmen en tijdig in kan spelen op toekomstige knelpunten en kansen.

Dit organiseer je in je programma met een planningsadviseur en een programmabeheerser. De planningsadviseur voor het maken van (gedetailleerde) planningen en rapportage daarover, de programmabeheer voor portfoliomanagement, scope-bewaking en inbedding in kwartaalrapportage.

I = Informatie

Doel: Informatie op een goede manier opslaan zodat iedereen binnen het project er altijd snel bij kan. Dat kan gaan om 'platte informatie' zoals documenten en tekeningen, maar ook om data, informatie/dashboards en koppelingen daartussen.

Dit organiseer je bijvoorbeeld via een programmabeheer en het toewijzen van de rol van documentbeheerder (vaak bij een project-assistent of programmasecretaris).

Producten die hierbij horen zijn Teamspagina's voor het programma en onderliggende projecten. Een koppeling tussen het projectportfolio en de teamspagina's.

C = Communicatie

De mate van betrokkenheid van de voor het programma relevante omgeving: de maatschappij

5.2

K = Kwaliteit

Het gaat vooral van de aanpak, het (te) doorlopen proces. Maar ook het tussenen eindresultaat van het programma.

Doel: Zorgen dat het resultaat van jouw project voldoet aan de gestelde eisen en verwachtingen van de opdrachtgever.

Net als bij projecten geldt ook hier dat je niet alles 100% kunt doen. Daarom maak je vaak samen met de opdrachtgever heel bewust een keuze over wat belangrijk is voor dat betreffende project binnen het programma (of een thema binnen jouw programma). Het gaat dan echt om een stukje verwachtingsmanagement. Wanneer is de klus klaar (tijd), wat lever je dan op (kwaliteit, hoe ziet het er uit) en wat mag het kosten (middelen; geld en capaciteit).

De driehoek, tijd, geld en kwaliteit is in dat opzicht bepalend voor de scope van de opdracht en staan nauw in relatie tot elkaar.

5.2

Bron: Gemeente Rotterdam RSPW, 2020

5 Organisatie, rollen en programmateam

5.2

Een programma is een tijdelijke organisatievorm. Deze organisatievorm staat los van de hiërarchische gemeentelijke lijnorganisatie. Sterker nog: de programma organisatie gaat dwars door de organisatie heen. Want collega's van verschillende afdelingen worden tijdelijk ingezet om de ambities van een programma waar te maken. Dat vraagt om duidelijke afspraken en vooral om een goede samenwerking tussen ambtelijk opdrachtgever, opdrachtnemer en lijnmanager. Deze laatste levert de capaciteit aan.

Ieder programma is anders. Het is aan de programmamanager om te bepalen wie binnen zijn team nodig is om van zijn programma een succes te maken.

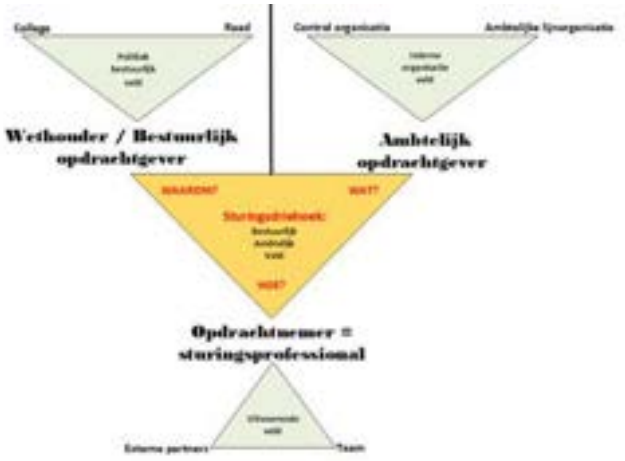
Voor de organisatie van een programma kun je een basis structuur maken. Deze kan de programmamanager helpen bij het sturen en besturen van zijn programma.

5.1 De organisatie van een programma

De organisatie is een begrip dat betrekking heeft op verschillende aspecten en gaat over:

- Het inrichten van het programmateam;
- Het besturen en beheersen van de programmaorganisatie;
- De verantwoordelijkheid en zeggenschap binnen een programmaorganisatie.

Een goede organisatiestructuur geeft dus duidelijkheid over wie waarvoor verantwoordelijkheid is en bij wie je moet zijn voor het nemen van beslissingen. De sturingsdriehoek is daarvoor een middel om inzicht te krijgen.

Centraal staat de 'gouden driehoek', de zogenaamde sturingsdriehoek. Zie de afbeelding hierboven.

De drie sleutelrollen binnen deze sturingsdriehoek moeten goed samenwerken. Want zowel de bestuurlijk als de ambtelijk opdrachtgever en de opdrachtnemer hebben hierin een eigen rol. Zij hebben ieder een eigen driehoek waarbinnen zij opereren. Ieder van hen kan binnen hun eigen driehoek sturend zijn en daarmee zorgen voor een succesvol verloop van het programma. Om de samenwerking

binnen de sturingsdriehoek succesvol te laten zijn, is het belangrijk dat ze van elkaar begrijpen in welke wereld de ander zich dagelijks bevindt.

De gouden driehoek

De sturingsdriehoek gaat dan ook niet over een hiërarchisch model, maar wel over de wijze waarin en hoe wordt afgestemd. Het is een besturingsmodel.
Deze driehoek wordt daarom ook wel de gouden driehoek genoemd:

- De ***WAAROM***-vraag: Vanuit het politieke veld zijn er ambities die moeten worden uitgevoerd (onder meer vanuit een coalitieakkoord). De bestuurlijk opdrachtgever is de portefeuillehouder van het onderwerp en zet opdrachten uit in het netwerk van ambtelijk opdrachtgevers.
- De ***WAT***-vraag: De interne gemeenteorganisatie organiseert dat de mensen en middelen beschikbaar worden gesteld. Dat is de rol van de ambtelijk opdrachtgever. Hij zorgt ervoor dat politieke ambities met beschikbare middelen en capaciteit kunnen worden uitgevoerd.
- De ***HOE***-vraag: De opdrachtnemer neemt de opdracht aan en voert deze samen met zijn team (en externen) uit.

5.2 De rollen binnen de sturingsdriehoek

Een goede rolverdeling is een vereiste voor een succesvolle uitvoering van een programma. Hieronder worden de afzonderlijke rollen en de omgeving waarin zij opereren nader toegelicht.

5.2.1 Het politiek bestuurlijke veld en de bestuurlijk opdrachtgever (BOG)

De bestuurlijk opdrachtgever(BOG)

De bestuurlijk opdrachtgever is de verantwoordelijk wethouder voor de portefeuille waar jouw programma onderdeel van is.

- Zorgt voor het vaststellen van het programmaplan (samen met de AOG);
- Hij ziet er op toe dat het bestuurlijk resultaat behaald wordt en het proces verloopt binnen de bestuurlijke randvoorwaarden en beleidsmatige en financiële kaders;
- Overlegt met ambtelijke opdrachtgever en de opdrachtnemer over te nemen maatregelen bij veranderingen die het vooraf vastgestelde programmakaders te buiten gaan;
- Hij creëert en onderhoudt het politieke draagvlak;
- Hij is bestuurlijk eindverantwoordelijk.

5.2

5.2.2 Het interne organisatie veld en de ambtelijk opdrachtgever (AOG)

De ambtelijk opdrachtgever (AOG)

De ambtelijk opdrachtgever van een programma is meestal een directielid, iemand die door de directie is aangewezen (afdelingshoofd / lijnmanager / lid MT) of iemand die de functie van opdrachtgever (bijvoorbeeld voor gebiedsprogramma's) uitoefent.

5.2

De belangrijkste taken van de ambtelijk opdrachtgever:

- Formuleert de opdracht (zonder opdracht kan en mag de opdrachtnemer niet aan de gang);
- Zorgt voor het vaststellen van het programmaplan (samen met de BOG);
- Zorgt dat de benodigde middelen (tijd, geld) en andere randvoorwaarden beschikbaar zijn;
- Hij maakt de afweging of de bestuurlijk opdrachtgever en bestuurlijke relaties bij een besluit moet worden betrokken;

- Stemt af met de programmamanager op welke momenten de bestuurlijk opdrachtgever betrokken moet worden en op welke manier (informeren, consulteren, beslissen, etc.)
- Goede voortgangsrapportages en inbedding P&C Cyclus
- Heeft voldoende tijd.
- Zorgt voor een goed begin en een goed einde van het programma.
- Afstemming met en tussen de diverse beleidvelden?

Een goede opdrachtgever is bevoegd, beschikbaar, betrokken en bekwaam.

Lees meer over de rol van ambtelijk opdrachtgever in bijlage IV: de omschrijving van een ambtelijk opdrachtgever (uitkomst ontwerpcafé 2024).

De programmamanager is AOG voor de projecten (en processen) die in opdracht (onder de paraplu) van zijn programma worden uitgevoerd.

De programmamanager heeft daardoor meestal een dubbele pet en opereert op verschillende velden, maar nooit op hetzelfde abstractieniveau.

De lijnmanager (afdelingshoofden)

In een programma zijn vaak meerdere lijnmanagers betrokken. De programmamedewerkers (en programmamanager) kunnen immers andere leidinggevenden hebben. Daarnaast wordt binnen een lijnafdeling beleid ontwikkeld wat relevant kan zijn voor de context van het programma.
De lijnmanager is verantwoordelijk voor de kwaliteit van de geleverde inzet, maar niet voor het resultaat van het programma.

De belangrijkste taken:

- De lijnmanager zorgt voor de capaciteit van de gevraagde projectmedewerker(s)
- De lijnmanager zorgt dat de door hem geleverde projectmedewerker over de juiste vakinhoudelijke kennis beschikt

Toeleverende afdelingen zijn verantwoordelijk voor het aanleveren van juiste expertise. De opdrachtgever/of nemer? ormuleert het op te leveren resultaat en overlegt het het afdelingshoorfd van de toeleverende afdeling. Het is aan de toeleverende afdeling (samenspel van Afdelingshoofd, teamleider en uitvoerder) om te bepalen of het gevraagde resultaat kan worden geleverd en of er voldoende capaciteit is. De afdeling bepaalt wie op het programma zal wordenn ingezet en voor hoeveel uur. De toeleverende afdeling stuurt de projectmedewerker niet aan maar blijft wel verantwoordelijk voor het persobnleesmanagement. De opdrachtnemer hefet regelmatig afstemming met de uitvoerder over de voortgang en de kwaliteit. On dien het resultaat niet voldoende is zal de opdrachtnemer de uitvoerder aanspraken. Als opdrachtnemer en uitvoerder er niet uitkomen escaleert de opdrachtnemer naar de opdrachtgever. De opdrachtgever bespreekt het met de teamleider of met het afdelingshoofd.

5.2.3 Het uitvoerende veld en de opdrachtnemer (ON)

De opdrachtnemer

~~De opdrachtnemer wordt ook wel sturingsprofessional genoemd.~~ Bij programmamanagement is de opdrachtnemer de programmamanager.

Een programmamanager voert het programma uit op basis van een heldere opdracht. Hij is daarmee aanspreekbaar op het realiseren van het programmaplan. Als er wijzigingen zijn dan bespreekt hij deze met zijn BOG en AOG.

5.2

5.2

Een programmamanager is bezig met ambities, die vertaald zijn in een veranderopgave. Met andere woorden: *"Wat willen we bereiken?" Wat is de huidige situatie en waar gaan we naartoe? Wat is er straks anders dan nu?*"
Deze veranderopgave wordt programmatisch aangepakt. Het gaat om strategische doelen die gericht zijn op het behalen van een maatschappelijk effect.

Om dat maatschappelijk effect te bereiken worden er in onderlinge samenhang activiteiten uitgevoerd. *´Wat gaan we doen om dichterbij onze doelen en ambities te komen?´* Steeds wordt daarbij de vraag gesteld *"Doen we de goede dingen en doen we ze goed?"*

Een programmamanager stuurt op deze samenhang om de ambities waar te maken. Dat betekent ook dat hij daarmee de rol van ambtelijk opdrachtgever kan vervullen voor projecten en processen die bijdragen aan het betreffende programma. Programma's kunnen gebiedsontwikkelingen zijn, maar het kan ook gaan om een maatschappelijk vraagstuk. Denk hierbij bijvoorbeeld aan de klimaatopgave of energietransitie.

De belangrijkste taken:

- Zet de opdracht van de AOG om in een programmaplan;
- Is verantwoordelijk voor het resultaat van het effect van het programma;
- Doorloopt de verschillende fasen van een programma en rond iedere fase af met een product;
- Stelt het programmateam samen en stuurt deze aan';
- Zorgt voor commitment op doelen en de in samenhang te behalen resultaten;
- Zorgt dat de resultaten gericht zijn op de te behalen doen (doen we de juiste dingen en doen we ze goed?)
- Is verantwoordelijk voor het realiseren van het afgesproken maatschappelijk effect;
- Zorgt er voor dat de opdrachtgever (zowel AOG als BOG) kan beslissen en de consequenties van de beslissingen kent en neemt;
- Hij zorgt ervoor dat het programmateam goed functioneert en bewaakt de relatie tussen lijn en project.
- Staan voor je doelen & gaan voor je doelen!

(bovenstaande nog af te stemmen met de nog op te leveren opbrengst workshop rol programmamanager)

Het programmateam

Het programmateam kan bestaan uit een kernteam en een uitvoeringsteam.

Het kernteam ondersteunt de programmamanager. Je kunt denken aan:

- Een programmasecretaris
- Een programma assistent
- Een programmabeheerser
- Een planner
- Eem communicatie adviseur
- Een financieel adviseur

Het uitvoeringsteam kan bijvoorbeeld bestaan uit:

- Thema / deelgebied coördinatoren
- Projectmanagers
- Procesmanagers

- Programmamedewerkers: beleidsmedewerkers / specialisten (stedenbouwkundige, een vastgoedjurist, werkvoorbereider of een andere specialist)

~~Afdelingen leveren dus capaciteit aan programma's, hun medewerkers vallen rechtstreeks onder het programma en de producten worden rechtstreeks onder het programma opgeleverd.~~

6 Lijst met definities

Activiteiten
Datgene wat je concreet (binnen een project, proces) gaat doen.

Ambitie: Een ambitie is het kompas voor het programma. Het is de inspiratie- en motivatiebron en het richtpunt waar mensen samen naartoe gaan en waarvoor ze samen aan de slag gaan. Van de ambitie worden de doelen en baten afgeleid. Een ambitie is ***betekenisvol*** voor de betrokkenen: hij doet er écht toe. Mensen willen met zinvolle dingen bezig zijn, en dit kan een van die dingen zijn. Een goede ambitie is iets ***gezamenlijks*** van de betrokkenen; ze willen er samen voor gaan. Een ambitie is **ook *oprecht*** en uit het hart.
Denk bij ambitie aan: wens, droom, kernboodschap, stip op de horizon, missie, bestemming, het eindpunt of verlangen. Een ambitie moet altijd ***positief*** worden geformuleerd.
De ambitie bestaat uit een onderwerp met bijbehorende **strategische doelstelling.** Dit is de vertaling van de ambitie. Deze is kwalitatief van aard en geeft de ambitie van het programma in één zin weer. Deze is in **ER-termen** opgesteld. Wat willen we bereiken? En waarom? Wat is onze stip aan de horizon. Lange termijn visie, gesteld in eerste instantie voor 4 jaren.

Baten
Dat zijn concrete, meetbare doelen die door belanghebbenden als positief worden gezien en die bijdragen aan het nastreven van de bovenliggende doelen. Met andere woorden: wat is de opbrengst/wat heeft het opgeleverd.

Besturen
Besturen is het geheel van werkzaamheden, dat gericht is op het plannen van het programma, het opnemen van de stand van zaken, het vergelijken daarvan met het laatst geldende plan en het nemen van maatregelen om het programma op koers te houden of te krijgen. Daarmee krijg je grip op voortgang in het licht van de ambitie, de doelen en de voortdurend veranderende omstandigheden

DIN
Een DIN staat voor Doelen-Inspanningen-Netwerk. Een DIN is een visuele weergave van je strategische doelen, de effecten die je wilt bereiken en de inspanningen/resultaten die je gaat opleveren om deze doelen te bereiken.

Doel
Datgene wat je wil bereiken, gewenste situaties in de toekomst. Met andere woorden: het beoogde effect, de “outcome”. Doelen stel je vooraf, terwijl het uiteindelijke effect (outcome) pas achteraf vast te stellen is.

Doelsturing richt zich op het sturen op doelen. Allerhande inspanningen worden gedaan die samen leiden tot de continue afweging doen we de goede dingen en doen we ze ook goed? Wat kenmerkt nu het werken o.b.v. doelsturing:

- Samenwerken in een meer horizontale manier
- Gericht op een langere termijn
- Vergt geduld en goed opdrachtgeverschap
- Vergt flexibilisering
- Overzicht van samenhang
- Doelgericht samen willen werken met andere partijen

Effect: Datgene wat bereikt is. Dit kan pas na jaren zichtbaar zijn.
Het gaat over datgene wat je met een programma nastreeft door allerlei inspanningen in samenhang uit te voeren.

Inspanningen: Dit zijn projecten, processen en activiteiten binnen een hoofdopgave die een bijdrage leveren aan de gestelde doelen. Dit kunnen interne projecten en processen zijn, maar ook projecten en processen waarbij het initiatief en de uitvoering bij de samenleving ligt.

Programma
Een programma is een tijdelijke, unieke en complexe verzameling doelen en inspanningen waar mensen met (beperkte) middelen doelengericht samenwerken.

Programmatische aanpak
De aanpak van de klus wordt via de methode programmatsch werken opgepakt

Project
Een project is een “is een tijdelijke organisatievorm voor het leveren van een precies omschreven resultaat binnen omschreven grenzen van tijd, geld en kwaliteit”.

Proces: Tijdelijke manier van samenwerken, gericht op het ontwikkelen van een uniek idee of het bereiken van overeenstemming tussen mensen en partijen. Het gaat om sturen en balanceren van haalbaarheid en draagvlak.

Programmamanagement: Een geheel van samenhangende doelstellingen, te bereiken resultaten en daarvoor uit te voeren inspanningen (projecten/ processen).

Project: Tijdelijke manier van samenwerken gericht op het realiseren van een uniek resultaat, dat bijdraagt aan het behalen van bepaalde doelen.

Resultaten: Datgene wat klaar is als een (cluster van) activiteit(en) klaar is. Output

Bijlagen bij hoofdstuk 2

A: Criteria programma

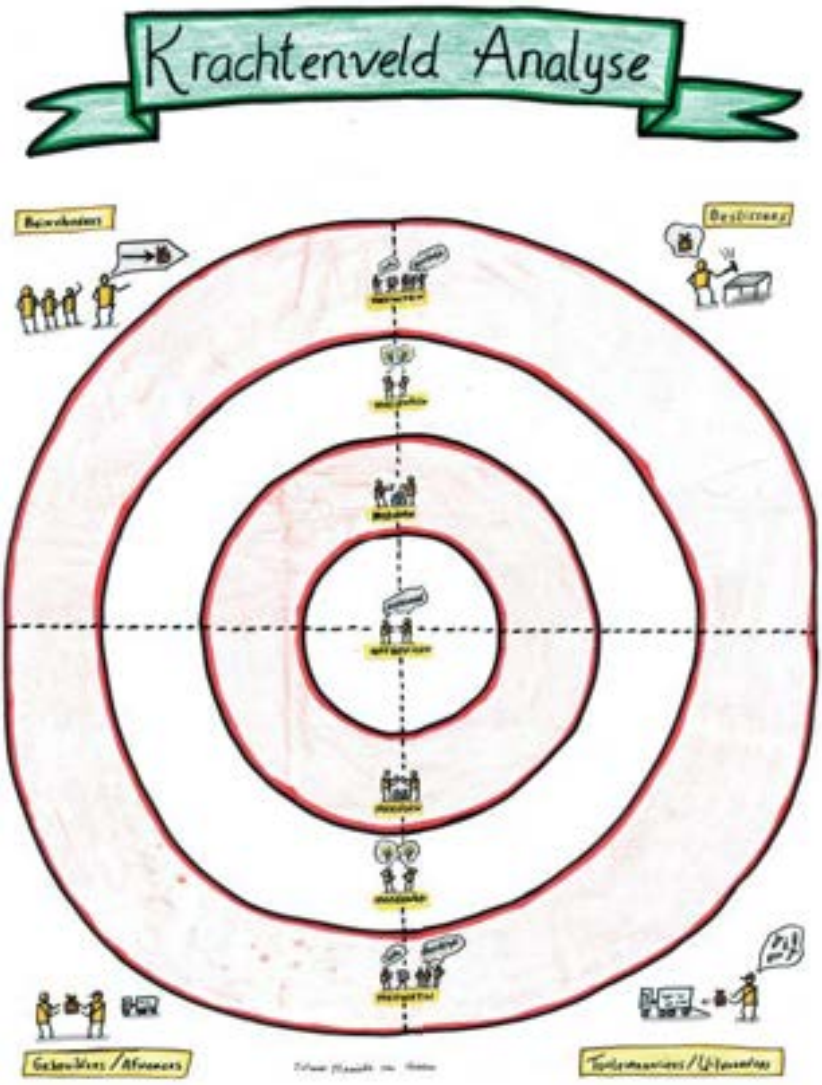
5.2

	Onderwerp	Uitleg
☐	Tijdelijk van aard	Het programma heeft een gedefinieerd start- en eindpunt.
☐	Uniek	Het programma is uniek en vindt slechts één keer plaats.
☐	Complexiteit	Het programma is complex van aard, met veel en/of tegenstrijdige doelen en onderling afhankelijke inspanningen.
☐	Doelgericht	Het programma leidt tot een beoogd effect en doelstellingen worden SMART geformuleerd en uitgevoerd.
☐	Maatschappelijke opgave	Het programma adresseert een belangrijke maatschappelijke uitdaging (strategisch onderwerp), die niet alleen door de gemeente opgelost kan worden.
☐	Veranderopgave/transitie	Het programma behelst een duidelijke veranderopgave of transitie. Deze is belangrijk voor de gemeente en heeft daardoor een bestuurlijke impact.
☐	Samenhang tussen inspanningen	Er is een samenhang tussen de verschillende inspanningen / resultaten en deze worden gepland en in samenhang uitgevoerd.
☐	Bestuurlijke opdracht	Het programma wordt altijd gestart vanuit een bestuurlijke opdracht, mogelijk voortvloeiend uit een coalitieakkoord.
☐	Afdelings- en/of organisatie-overstijgend	Het programma overstijgt afdelingen en organisaties; meerdere organisaties kunnen een rol hebben, maar de gemeente bepaalt de koers.
☐	Geen lineair pad	Het programma heeft een niet-lineair verloop en kent "veelkoppigheid."
☐	Financiële middelen	Er zijn vaak aanzienlijke financiële middelen betrokken

Bijlagen bij hoofdstuk 3

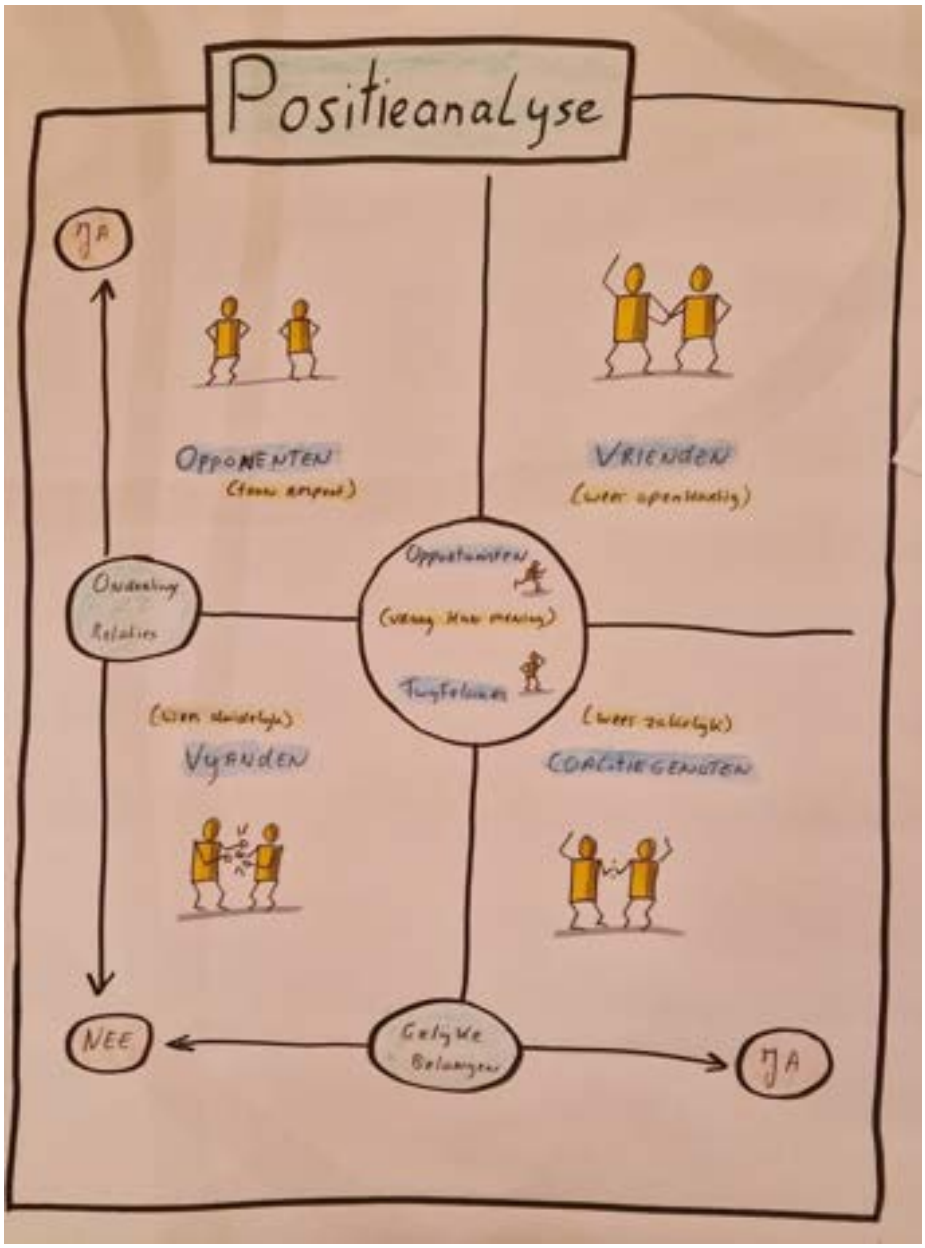
A: Krachtenveld analyse

5.2

B: Positie analyse

5.2

C: Analyse en actieplan volgend uit krachtenveld- en positieanalyse

5.2

Uitleg: In dit overzicht verwerkt je de krachtenveldanalyse (huidige en gewenste situatie) en de positie analyse. De strategie is afhankelijk van de plek van de speler in de analyse. In de laatste twee kolommen adresseer je de acties.

Analyse krachtenveld & Actieplan

			Positieanalyse		Krachtenveldanalyse		Wijzing?		Actie?	
Naam	Rol	Evt cluster	Postie	Strategie	Huidige plek	Gewenste plek	Kwadrant	Niveau	Wie	Wat
			Vrienden	Wees openhartig	Beslisser - meedenken	Beslisser - meebeslissen	nee	ja		
			Vrienden	Wees openhartig	Beïnvloeder - meeweten	Beïnvloeder - meeweten	nee	nee		
			Vijand	Wees duidelijk	Beïnvloeder - meeweten	Beïnvloeder - meeweten	nee	nee		
			Coalitiegenoten	Wees zakelijk	staat er buiten	Beïnvloeder - meeweten	ja	ja		
			Vrienden	Wees openhartig	Beslisser - meebeslissen	Beslisser - meebeslissen	nee	nee		
			Vrienden	Wees openhartig	Beslisser - meebeslissen	Beslisser - meedoen	nee	ja		
			Opponenten	Toon respect	Beslisser - meebeslissen	Beslisser - meedoen	nee	ja		
			Opponenten	Toon respect	Beslisser - meebeslissen	Beslisser - meedoen	nee	ja		
			Opportunist / twijfelaar	Vraag hun mening	Beïnvloeder - meedenken	Beslisser - meedoen	ja	ja		
			Vijand	Wees duidelijk	Gebruikers - meedoen	Toeleveranciers -meedoen	ja	nee		
			Vrienden	Wees openhartig	Gebruikers - meedoen	Toeleveranciers -meedoen	ja	nee		
			Vrienden	Wees openhartig	Gebruikers - meedoen	Toeleveranciers -meedoen	ja	nee		
			Opportunist / twijfelaar	Vraag hun mening	Beïnvloeder - meedoen	Toeleveranciers -meedenken	ja	ja		
			Opportunist / twijfelaar	Vraag hun mening	Beïnvloeder - meedoen	Toeleveranciers -meedenken	ja	ja		
			Coalitiegenoten	Wees zakelijk	Beïnvloeder - meedenken	Toeleveranciers -meedoen	ja	ja		
			Vrienden	Wees openhartig	Toeleveranciers -meedoen	Toeleveranciers -meedoen	nee	nee		
			Vrienden	Wees openhartig	Toeleveranciers -meedoen	Toeleveranciers -meedoen	nee	nee		
			Opportunist / twijfelaar	Vraag hun mening	Beïnvloeder - meedenken	Toeleveranciers -meedoen	ja	ja		
			Coalitiegenoten	Wees zakelijk	Toeleveranciers -meedoen	Toeleveranciers -meedoen	nee	nee		
			Opponenten	Toon respect	staat er buiten	Toeleverancier - meedoen	ja	ja		
			Opponenten	Toon respect	Beïnvloeder - meeweten	Beïnvloeder - meedenken	nee	ja		
			Vrienden	Wees openhartig	Beïnvloeder - meebeslissen	Beïnvloeder - meebeslissen	nee	nee		
			Vrienden	Wees openhartig	Beïnvloeder - meedoen	Toeleverancier - meebeslissen	ja	ja		
			Opponenten	Toon respect	Beïnvloeder - meeweten	Toeleveranciers -meedoen	ja	ja		
			Opportunist / twijfelaar	Vraag hun mening	Beïnvloeder - meeweten	Toeleveranciers -meedoen	ja	ja		
			Coalitiegenoten	Wees zakelijk	staat er buiten	Beïnvloeder - meeweten	ja	ja		
			Coalitiegenoten	Wees zakelijk	Beïnvloeder - meebeslissen	Beïnvloeder - meedenken	nee	ja		
			Opportunist / twijfelaar	Vraag hun mening	Beïnvloeder - meebeslissen	Beïnvloeder - meedenken	nee	ja		
			Opportunist / twijfelaar	Vraag hun mening	Beïnvloeder - meeweten	Beïnvloeder - meedenken	nee	ja		
			Opponenten	Toon respect	Beïnvloeder - meeweten	Toeleveranciers -meedenken	nee	ja		
			Opportunist / twijfelaar	Vraag hun mening	Toeleverancier - meeweten	Toeleveranciers -meedenken	nee	ja		
			Coalitiegenoten	Wees zakelijk	Beïnvloeder - meeweten	Beïnvloeder - meeweten	nee	nee		
			Opponenten	Toon respect	Beïnvloeder - meeweten	Toeleveranciers -meedenken	ja	ja		
			Vrienden	Wees openhartig	Toeleverancier - meedenken	Toeleveranciers -meedoen	nee	ja		
			Vrienden	Wees openhartig	Toeleveranciers -meedenken/weten	Toeleveranciers -meedoen	nee	ja		
			Vrienden	Wees openhartig	Toeleveranciers -meedenken/weten	Toeleveranciers -meedoen	nee	ja		
			Coalitiegenoten	Wees zakelijk	Toeleveranciers -meedenken/weten	Toeleveranciers -meedoen	nee	ja		
			Coalitiegenoten	Wees zakelijk	Toeleveranciers -meedenken/weten	Toeleverancier -meeweten	nee	nee		
			Vrienden	Wees openhartig	Toeleveranciers -meedenken/weten	Toeleveranciers -meedoen	nee	ja		
			Coalitiegenoten	Wees zakelijk	Toeleveranciers -meedenken/weten	Toeleveranciers -meedoen	nee	ja		
			Vrienden	Wees openhartig	Toeleveranciers -meedenken/weten	Toeleveranciers -meedoen	nee	ja		
			Niet meegenomen	niet meegenomen	Toeleveranciers -meedenken/weten	Toeleveranciers -meedoen	nee	ja		
			Opportunist / twijfelaar	Vraag hun mening	Toeleveranciers -meedenken/weten	Beïnvloeder - meeweten	nee	nee		
			Opportunist / twijfelaar	Vraag hun mening	staat er buiten	Beïnvloeder - meeweten	ja	ja		
			Opportunist / twijfelaar	Vraag hun mening	Beïnvloeder - meedenken	niet meegenomen				
			Opponenten	Toon respect	Beïnvloeder - meeweten	niet meegenomen				
			Niet meegenomen	niet meegenomen	staat er buiten	niet meegenomen				
			Opportunist / twijfelaar	Vraag hun mening	Gebruikers - meedoen	Gebruiker- meedoen	nee	nee		
			Niet meegenomen	niet meegenomen	staat er buiten	niet meegenomen				
			Niet meegenomen	niet meegenomen	staat er buiten	niet meegenomen				
			Niet meegenomen	niet meegenomen	staat er buiten	niet meegenomen				
			Vrienden	Wees openhartig	Toeleverancier - meeweten	niet meegenomen				
			Vrienden	Wees openhartig	Toeleverancier - meeweten	niet meegenomen				

D: voorbeeld van een inhoudsopgave van een programmaplan

Inhoudsopgave

1. Visie .....
1.1 Context, aanleiding en urgentie .....
1.2 Kern van de uitdaging .....
1.3 Missie en visie .....
2. Doelen en strategie .....
2.1 Doelen .....
2.2 Strategie .....
2.3 Geleerde lessen .....
3. Aanpak en afbakening .....
3.1 Activiteiten en producten .....
3.2 Samenhang .....
3.3 Eindproducten .....
3.4 Stadia .....
3.5 Afbakening .....
3.6 Sturing .....
3.7 Management van risico's .....
4. Organisatie en besluitvorming .....
4.1 Rollen binnen dit programma .....
4.2 Organisatie .....
4.3 Besluitvorming .....
5. Samenwerking en communicatie .....
5.1 Interne omgeving .....
5.2 Samenwerken met de externe omgeving .....
5.3 Communicatie .....
6. Middelen .....
6.1 Budget .....
6.2 Inzet van capaciteit .....
Bijlage productenplanning .....

E: Format DIN (Doelen Inspanningen Netwerk)

5.2

F: Welke stappen helpen om de opdracht scherp te krijgen en uiteindelijk te vertalen in een DIN?

De beschreven stappen hieronder kunnen helpen bij het formuleren van de visie, ambitie en doelen en uiteindelijk een DIN. Een DIN helpt bij het creëren van overzicht en het daarmee zichtbaar laten zijn van de samenhang van alle inspanningen in relatie tot de gestelde doelen en het uiteindelijk te bereiken maatschappelijke effect.

1. Zelfde uitgangspunten, verwachtingen en definiëring hanteren
2. Veranderdriehoek toepassen
3. Prioritering bepalen via principes van MoSCow en Noodzaak / urgentiematrix
4. Doorlopen cirkelredenatie of de ambities kloppen
5. Controleren met bestuur of uitgangspunten, verwachtingen en definiëring gelijk zijn voor de ambities,
6. Ga vervolgens conform stap 1 t/m 4 de thema's / gebieden uitwerken
7. Commitment en overeenstemming met bestuur over de ambitie met de thema's / deelgebieden
8. Inspanningen definiëren
    i. Wat is (minimaal) nodig om het doel te bereiken?
    ii. Wat moeten we nu doen om het resultaat later te bereiken? (adhv MoSCoW en noodzaak/urgentie)
9. Na vaststelling inspanningen cirkelredenatie opnieuw volgen
10. Commitment en overeenstemming met bestuur over de inhoud van het programma

Ad 1 Zelfde uitgangspunten, verwachtingen en definiëring hanteren

Ad 2 Veranderdriehoek toepassen

Ad 3 Prioritering bepalen via principes van MoSCow en Noodzaak / urgentiematrix

	Urgent	Niet Urgent
Noodzakelijk		
Niet noodzakelijk		

Ad 4 Doorlopen cirkelredenatie of de hoofdopgaven kloppen

Ad 5 Controleren met bestuur of uitgangspunten, verwachtingen en definiëring gelijk zijn voor de ambities

Met andere woorden: Ambities worden op een abstract niveau opgeschreven (strategisch). Controleer en bespreek me elkaar of dezelfde taal wordt gesproken. Je maakt de ambities meer specifiek. Algemene ‘container’termen krijgen een definitie, zodat er een gedeeld beeld ontstaat.

Ad 6 Vervolgens conform stap 1 t/m 4 de thema’s/gebieden uitwerken

Als de beeldvorming over de ambitie helder is, dan ga je een laag dieper specificeren. Dan gaat het over de thema’s over de deelgebieden (tactisch niveau). Denk aan prioriteren. Door deze laag geef je nog meer betekenis aan dat waar je je met het programma op wilt richten. Je zou dit ook het definiëren van speerpunten kunnen noemen. Deze laag specificeert waar we ons binnen de ambities op willen richten.

Ad 7 Commitment en overeenstemming met bestuur over de ambitie met de thema’s / deelgebieden

Het bestuur moet het eens zijn over de ambitie met de thema’s. Zie bijlage V de rode en de groene blokken.

Ad 8 Inspanningen definiëren

Dit is de operationele laag in de DIN (zie format bijlage V, de blauwe blokken onderin)

i. Wat is (minimaal) nodig om het doel (maximale resultaat te bereiken?
ii. Wat moeten we nu doen om het resultaat later te bereiken? (adhv MoSCoW en noodzaak/urgentie)

Ad 9 Na vaststelling inspanningen cirkelredenatie opnieuw volgen

Volg de cirkelredenatie van stap 4 om te controleren of je de goede dingen gaat doen om het maatschappelijk effect te bereiken.

Ad 10 Commitment en overeenstemming met bestuur over de inhoud van het programma
De DIN is vastgesteld en kan als basis dienen voor het programmaplan. Laat het programmaplan goedkeuren door de BOG.

Bijlagen bij hoofdstuk 4

A: Het Lemniscaat

Een lemniscaat is een symbool dat staat voor beweging, een oneindig proces en de wisselwerking tussen tegengestelde en continue krachten. Het symbool staat verder voor: constante vernieuwing, harmonie, evenwicht en verbondenheid.

Zowel binnen project- als programmamanagement wordt de lemniscaat ingezet. Vooral bij de methode projectmatig en programmatisch creëren wordt de lemniscaat toegepast. Sterker nog: deze dynamische spiraal is kenmerkend voor programmatisch creëren: een wendbare vorm van werken en organiseren, binnen een bewust gekozen structuur en grenzen. Het laat zichtbaar zijn dat programmatisch werken een niet-lineair proces is. Het is een constante beweging waarbij je bij iedere evaluatie het proces doorloopt (het proces van de lemniscaat). Je ziet dat de onderdelen van dit lemniscaat terugkomen in de vorige hoofdstukken (rollen, organisatie, organisatie en fasen programma). De ik-kant is in dit document nog onderbelicht en kan op basis van eventuele typering van programmamanager, -leider, -directeur of -regisseur verder worden uitgewerkt.

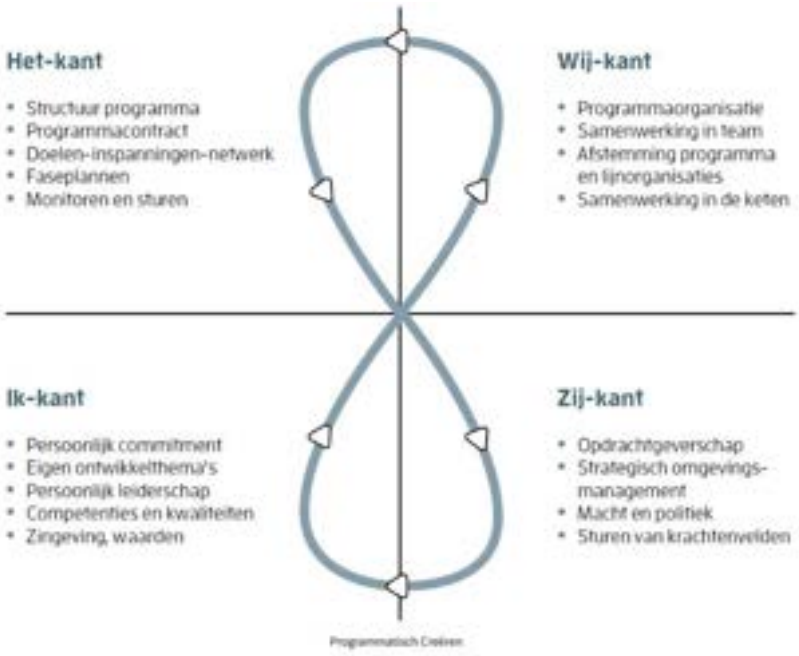
Hoe werkt het lemniscaat?

Het lemniscaat bestaat uit vier krachten die allemaal aandacht nodig hebben om een programma effectief te laten verlopen:

- ZIJ-kant: Omgeving
- IK-kant: Leiderschap
- WIJ-kant: Samenwerking
- HET-kant: Structuur

Elke kracht is steeds in interactie met de andere drie.

.

De Zij-kant (Waarom)

Je begint het lemniscaat altijd aan de ZIJ-kant, de omgeving waarin het programma wordt uitgevoerd. Dit is de 'waarom' kant. Het is de kant van de opdrachtgever en zijn vraag en de kant van de gebruikers en hun wensen. Het gaat ook over draagvlak en is daarom een belangrijke kant waar de programmamanager veel energie in moet steken. Het gaat over de legitimatie van zijn programma. Het bestaansrecht.

De IK-kant (Wie)

Van de ZIJ-kant ga je naar de IK-kant. Deze kant gaat over commitment en je verbonden voelen met en aan de gestelde doelen om het beoogde maatschappelijke effect te bereiken. Deze kant borgt de drijvende kracht achter de opdracht; dat wat mensen in zich hebben en hun wens om een zinvolle bijdrage te leveren (hun drijfveren).

De WIJ-kant (Met wie)

Van persoonlijke kracht kom je terecht bij samenwerking; de WIJ-kant. Het gaat over het samen aangaan van een opdracht. Dat doe je met je team, met je opdrachtgever en met je omgeving

De HET-kant (Hoe)

Deze kant gaat over de methode van programmamanagement. "Hoe' gaan we het doen en wat hebben we daarbij nodig? Denk aan formats en op te leveren documenten. Het gaat over planning, geld en beheersing en sturing.

Kortom:

Op basis van de vraag vanuit de samenleving, politiek en bestuur (ZIJ), je eigen waarden, normen en ambities (IK), gaat het team de samenwerking aan (WIJ) en maakt de programma-opdracht (HET).
Dit leidt tot een lichte structuur waarbij een grote verantwoordelijkheid ligt bij het programmateam. Zo wordt programmatisch creëren leuker, doelgerichter en boeiender!
Maar dit vraagt wel dat de lemniscaat gedurende het programma verschillende keren moet worden doorlopen. Dat kan met een evaluatie. Zie bijlage VI.

Uitwerking kan op hoofdlijnen met kleuren zichtbaar worden gemaakt. Zie afbeelding hieronder.

(Uit: Programmatisch creëren; 5.1.2e, 5.1.2e *en* 5.1.2e *)*

B: Evaluatie op basis van de lemniscaat

De samenwerking met de omgeving (ZIJ-kant)

1. Was het duidelijk wie de ambtelijk opdrachtgever was?	JA	NEE
Toelichting:		
2. Had de opdrachtgever voldoende kennis van zaken?	JA	NEE
Toelichting:		
3. Is er regelmatig contact geweest tussen het team en de ambtelijk opdrachtgever?	JA	NEE
Toelichting:		
4. Was het duidelijk wie de bestuurlijk opdrachtgever was?	JA	NEE
Toelichting:		
5. Is er regelmatig contact geweest met de opdrachtnemer en de bestuurlijke opdrachtgever?	JA	NEE
Toelichting:		
6. Verliepen de besluitvormingsprocessen goed?	JA	NEE
Toelichting:		
7. Is er gewerkt met mijlpalen? (go / no-go-momenten)	JA	NEE
Toelichting:		
8. Is er een omgevingsanalyse uitgevoerd?	JA	NEE
Toelichting:		
9. Heeft dit geleid tot interventies?	JA	NEE
Toelichting:		

Jouw eigen rol (ik-kant)

1. Was het duidelijk wat jij als opdracht had binnen de klus?	JA	NEE
Toelichting:		
2. Had jij commitment bij jouw opdracht?	JA	NEE
Toelichting:		
3. Is jouw commitment veranderd in de loop van de opdracht?	JA	NEE
Toelichting:		
4. Zijn er conflicten geweest?	JA	NEE
Toelichting:		
5. (Hoe) zijn deze conflicten opgelost?	JA	NEE
Toelichting:		
6. Had je invloed op het proces van de opdracht?	JA	NEE
Toelichting:		
7. Is de opdracht in voldoende mate ook jouw opdracht geweest?	JA	NEE
Toelichting:		
8. Heb jij jouw persoonlijke kwaliteiten kunnen inzetten?	JA	NEE
Toelichting:		
9. Heb je plezier beleefd aan deze opdracht?	JA	NEE
Toelichting:		

10. Heb je werkdruk ervaren?	JA	NEE
Toelichting:		
11. Heb je wat geleerd tijdens deze opdracht?	JA	NEE
Toelichting:		

De samenwerking binnen het team (WIJ-kant)

1. Was gedurende de opdracht duidelijk welke rol/taak ieder teamlid vervulde?	JA	NEE
Toelichting:		
2. Is bij het samenstellen van het team rekening gehouden met individuele kwaliteiten en wensen?	JA	NEE
Toelichting:		
3. Is duidelijk geworden wat het effect was van individuele kwaliteiten en wensen van teamleden mbt de samenwerking in het team?	JA	NEE
Toelichting:		
4. Zijn er teamafspraken gemaakt?	JA	NEE
Toelichting:		
5. Zijn deze afspraken nagekomen?	JA	NEE
Toelichting:		
6. Zijn er mensen aangesproken als afspraken niet of niet (volledig) zijn nagekomen?	JA	NEE
Toelichting:		
7. Verliep de communicatie goed binnen het team?	JA	NEE
Toelichting:		
8. Zijn de projectteamvergaderingen goed verlopen?	JA	NEE
Toelichting:		

Het proces (HET-kant)

1. Was voorafgaand aan de klus de ‘nut & noodzaak’ ervan helder?	JA	NEE
Toelichting:		
2. Is deze ‘nut & noodzaak’ bewaakt? Met andere woorden: doe je nog steeds de geode dingen?	JA	NEE
Toelichting:		
3. Heeft er een intake plaatsgevonden voor start opdracht?	JA	NEE
Toelichting:		
4. Was er een duidelijke opdrachtomschrijving?	JA	NEE
Toelichting:		
5. Was er een plan van aanpak?	JA	NEE
Toelichting:		
6. Is er een risicoanalyse gemaakt?	JA	NEE
Toelichting:		

7. Is de klus uitgevoerd binnen de GROTICK- kaders/ beheersaspecten?	JA	NEE
Toelichting:		
8. Waren de projecten en procedures voor iedereen duidelijk?	JA	NEE
Toelichting:		
9. Is er een PSU geweest?	JA	NEE
Toelichting:		
10. Is er een Start-voor-de-start geweest?	JA	NEE
Toelichting:		
11. Is er een facilitator / procesbegeleider bij de PSU en/of de Start-voor-de-start geweest?	JA	NEE
Toelichting:		
12. Is het resultaat na de oplevering van de deze opdracht goed uitgevoerd, geborgd en geëvalueerd?	JA	NEE
Toelichting:		

Bijlagen bij hoofdstuk 5

A: Rolbeschrijving ambtelijk opdrachtgever

Concept Rolbeschrijving Ambtelijk Opdrachtgever

'De AOG stuurt op de opdracht, op het samenspel in de sturingsdriehoek en op het resultaat.'

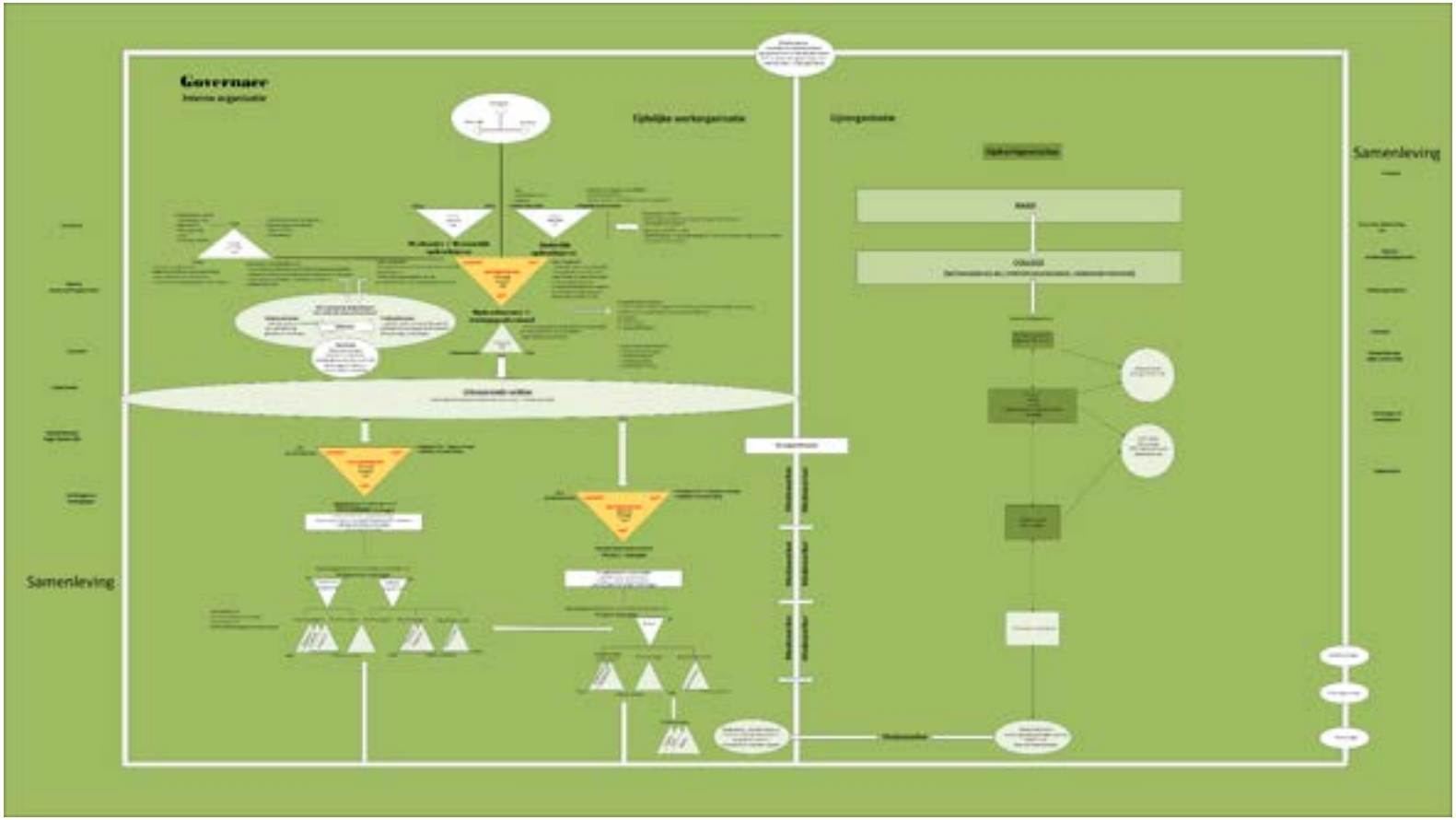
Kern
De Ambtelijke Opdrachtgever (AOG) stuurt op vraagstukken die door de directie als ambtelijke opdrachten zijn aangewezen. De directie kan een AOG aanwijzen voor langjarige transities, zeer ingewikkelde gebiedsontwikkelingen, grote en risicovolle projectontwikkelingen en nieuwe op de gemeente afkomende taken. De AOG is ambtelijk verantwoordelijk voor een opdracht en wordt benoemd op basis van kennis, competenties en ervaring die passen bij de complexiteit van de opdracht en het karakter van het vraagstuk. De AOG treedt op als aanspreekpunt en vertaler naar de omgeving en is namens de gemeente verantwoordelijk voor de ambtelijke goedkeuring, acceptatie van het eindresultaten en de manier om er te komen.
De AOG brengt het vraagstuk verder tot aan een geformuleerde opdracht vanuit de bredere opgave, de bestuurlijke ambities en de strategische koers van de organisatie. De AOG is verantwoordelijk voor het creëren van de condities en randvoorwaarden voor de uitvoering van de opdracht. Daarbij kiest de AOG de bij de aard van het vraagstuk passende benadering. Zolang de opdracht loopt en binnen de scope van die opdracht blijft, ligt de sturing van de opdracht bij de AOG. De AOG zoekt hierin de afstemming met de BOG, de directie en lijnmanagement om samenhang met andere opgaven of opdrachten en uitvoerbaarheid te borgen en signaleert zaken die buiten scope vallen bij de directie of het lijnmanagement.

De AOG stuurt samen met de Bestuurlijke Opdrachtgever (BOG) vanuit het overzicht van het grotere geheel op de opdracht en de specifieke werkwijze die erbij past. De AOG kent het krachtenveld van de opdracht en monitort de bewegingen die intern en extern plaatsvinden. Daarbij herkent en vertaalt de AOG schuivende behoeften naar de organisatie en stuurt op die manier op inspanningen en randvoorwaarden van de gemeente. De AOG stuurt op mijlpalen en beslismomenten, en keurt (tussentijdse) resultaten goed. De AOG geeft hiermee vanuit Zwols Leiderschap functioneel leiding aan de ambtelijk opdrachtnemer (AON). De AOG brengt de ambtelijk opdrachtnemer in positie en steunt de opdrachtnemer in de opdracht.

De AOG legt inhoudelijk verantwoording af aan de BOG, bewaakt het overzicht vanuit verbinding met het krachtenveld, bepaalt of de kwaliteit voldoende is en neemt verantwoordelijkheid voor de aanpak en de behaalde resultaten. AOG levert de geaccepteerde resultaten op aan de bestuurlijk opdrachtgever en stuurt op de inbedding in de organisatie.

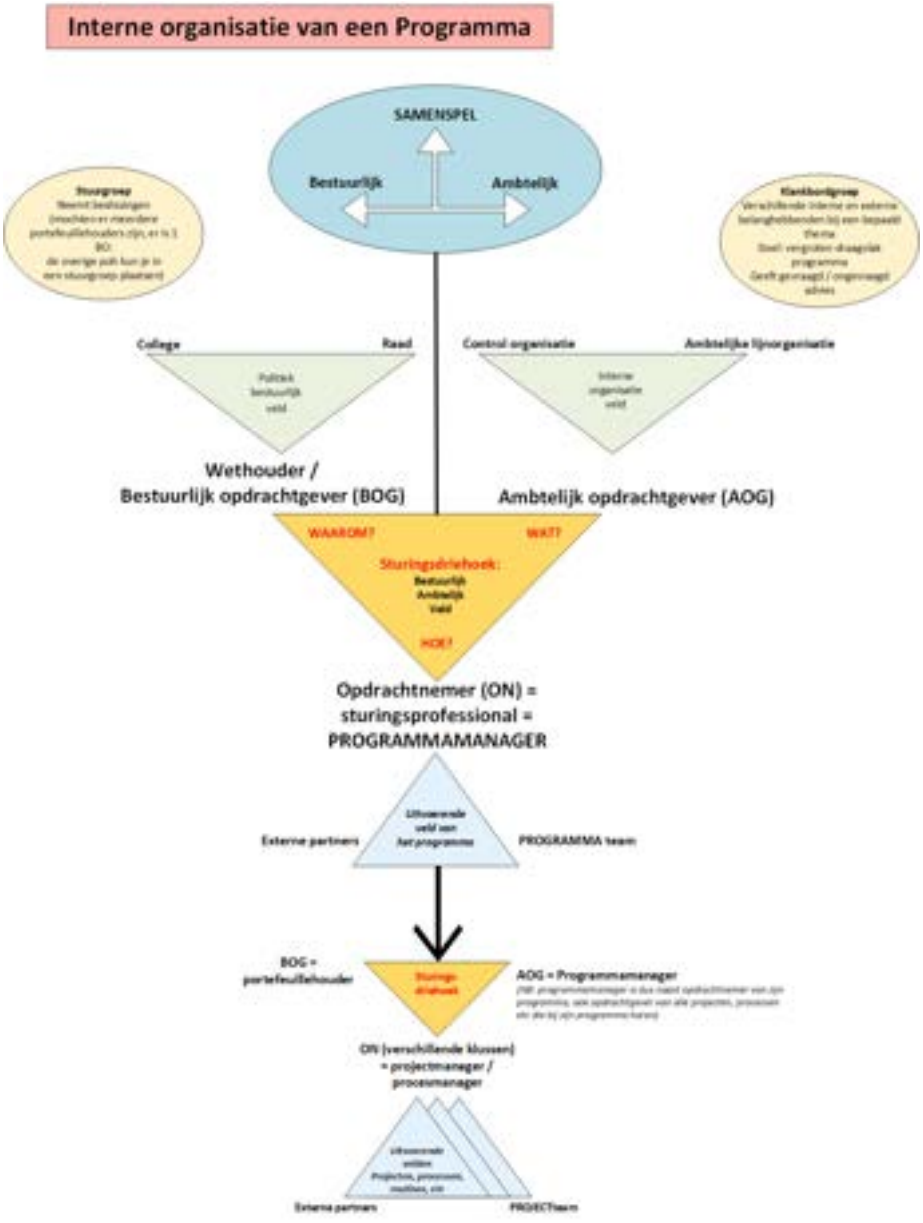

B: Totale speelveld (organisatie)

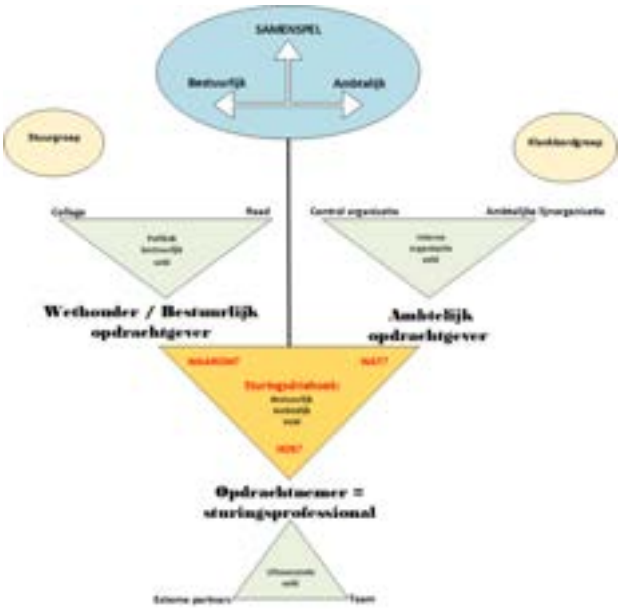

C: Organisatie en rollen

I: Interne organisatie van en programma

Bestuurlijk ambtelijk samenspel

In de afbeelding hierboven is dit bestuurlijk ambtelijk samenspel verder uitgewerkt.

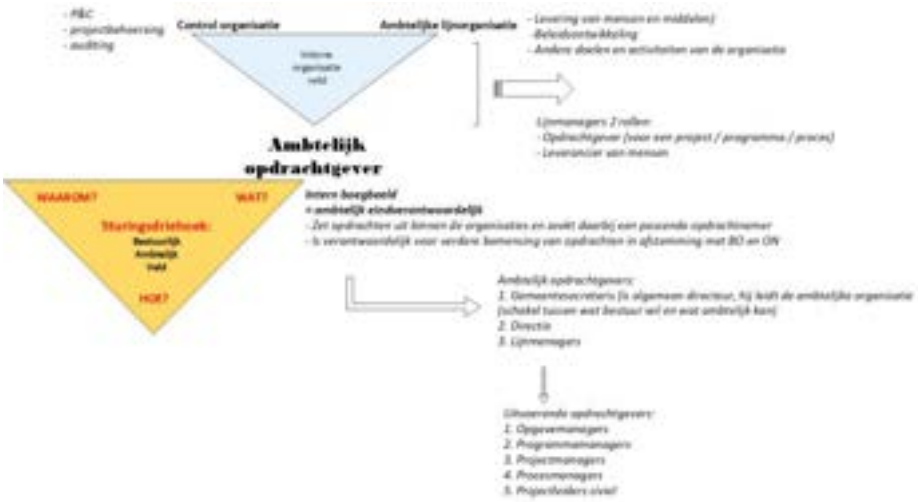
Politieke veld van de bestuurlijk opdrachtgever

In de afbeelding hierboven is het politiek bestuurlijke veld waarin hij opereert uitgetekend.

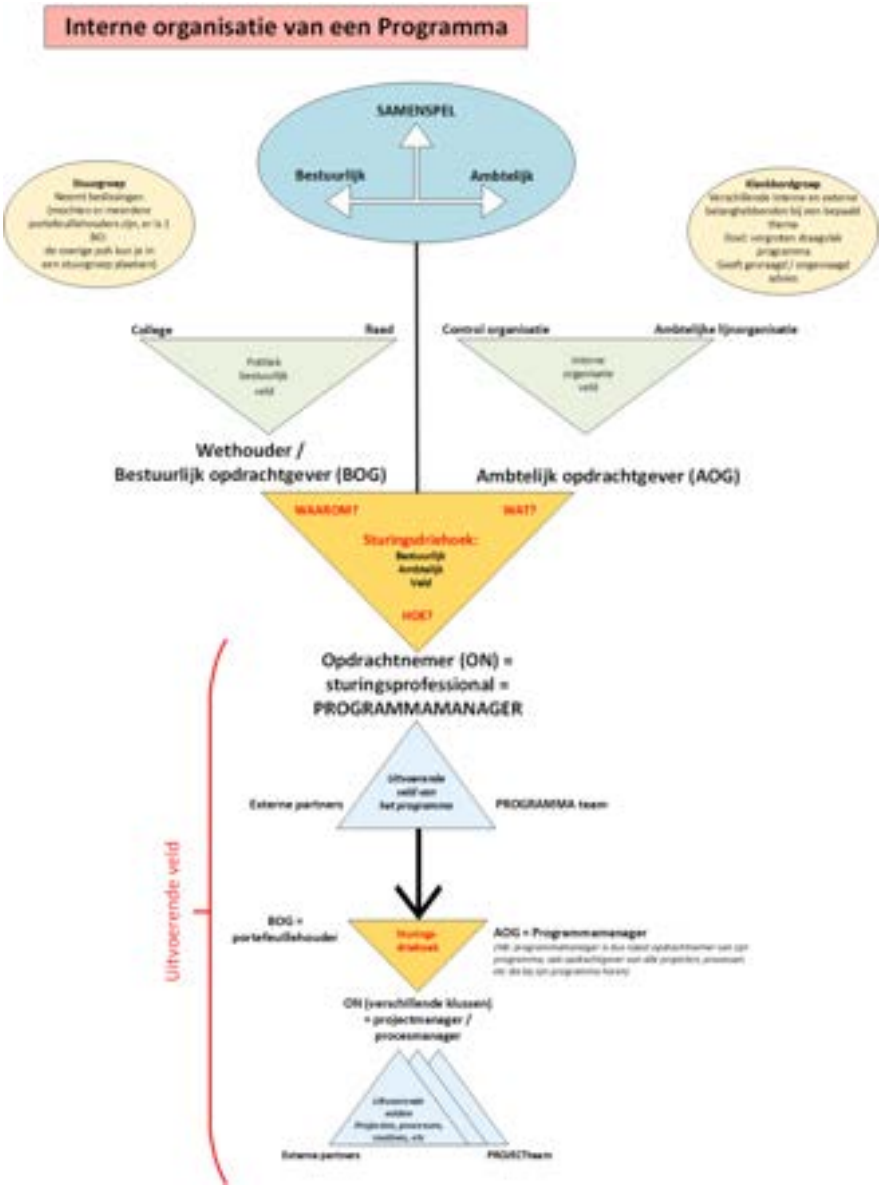
Het interne organisatie veld

In de afbeelding hieronder is het interne organisatie veld waarin de ambtelijk opdrachtgever opereert uitgetekend:

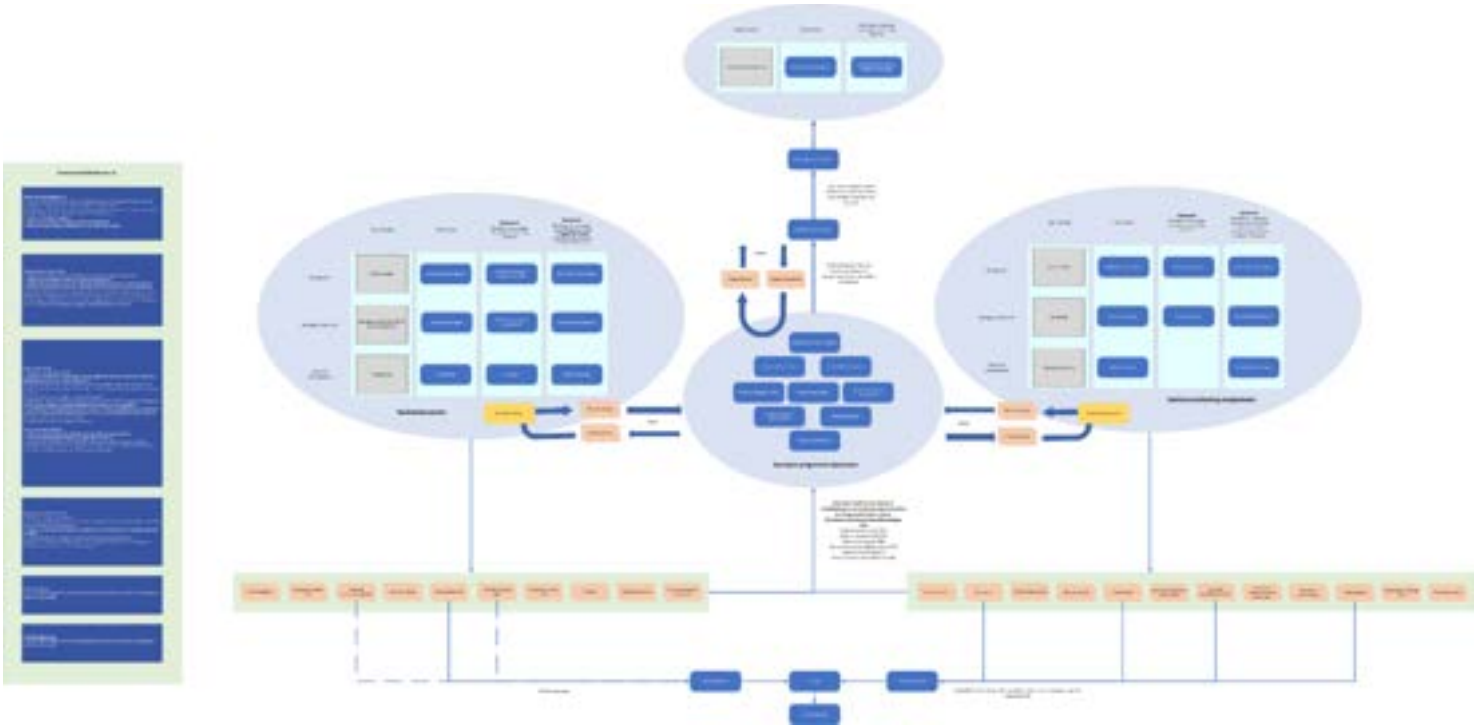

Het uitvoerende veld

In de afbeelding hieronder is het totale speelveld en het daarin behorende uitvoerende veld uitgetekend:

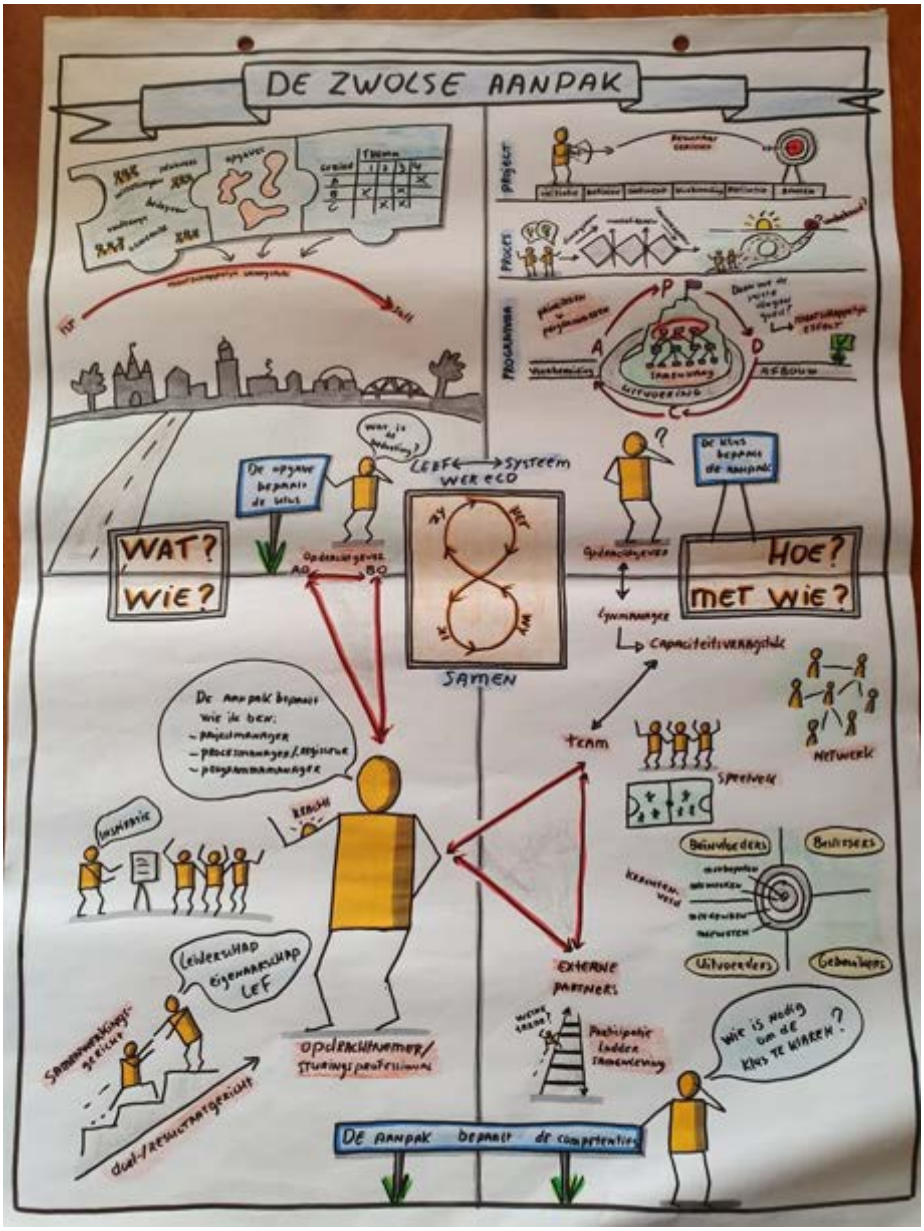

D: Voorbeeld van een Organisatie: Programma Spoorzone

Tekening van de verschillende Zwolse aanpakken in relatie tot elkaar inclusief de lemniscaat

De Zwolse aanpak als geheel: de 3 P's uitgetekend in de context van werken voor Zwolle

Legenda toegepaste uitzonderingsgrondslagen

In dit document zijn gegevens definitief geanonimiseerd op grond van:

Wet	Artikel	Omschrijving	Pagina's
Wet open overheid	Art. 5.1 lid 2 sub e	De eerbiediging van de persoonlijke levenssfeer	7, 14, 27, 29, 39
Wet open overheid	Art. 5.2	Persoonlijke beleidsopvattingen	1, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 12, 14, 16, 17, 18, 20, 21, 22, 23, 27, 28, 29, 30, 31, 32

From: "5.1.2e " <5.1.2e @zwolle.nl>
Sent: 3/24/2025 8:36:46 AM
To: "5.1.2e 5.1.2e " <5.1.2e @zwolle.nl>, "5.1.2e " <5.1.2e @zwolle.nl>, "5.1.2e 5.1.2e " <5.1.2e @zwolle.nl>
Cc:
Subject: RE: aangepaste concept versie 'Zwolse standaard voor programmatisch werken

Hoi allen,
Ik voeg de opmerkingen samen in 1 document. En stuur jullie deze zo toe.
Groeten,
5.1.2e

Van: 5.1.2e 5.1.2e
Verzonden: maandag 24 maart 2025 09:36
Aan: 5.1.2e ; 5.1.2e 5.1.2e ; 5.1.2e
Onderwerp: RE: aangepaste concept versie 'Zwolse standaard voor programmatisch werken
Dank jullie wel! Ik neem zekerheidshalve printjes voor ons allemaal mee.
Tot straks.

5.1.2e
5.1.2e
Gemeente Zwolle
Postadres: Postbus 10007, 8000 GA Zwolle
Bezoekadres: Lübeckplein 2
☎ : 5.1.2e
@ : 5.1.2e @zwolle.nl

Van: 5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>
Verzonden: zondag 23 maart 2025 16:36
Aan: 5.1.2e 5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>; 5.1.2e 5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>; 5.1.2e 5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>
Onderwerp: RE: aangepaste concept versie 'Zwolse standaard voor programmatisch werken
Hoi Allemaal,
Ik vond erg prettig lezen, dus mijn opmerkingen zijn vooral om met elkaar nog wat meer scherpte te krijgen.
Helaas was het geen live document, dus hebben 5.1.2e en ik nu in twee verschillende documenten onze opmerkingen geplaatst�� morgen even bij elkaar vegen als we bespreken.
Ik ben gekomen tot organisatie, maar ga nu nog even van zondag genieten.
Tot morgen
Groeten
5.1.2e

Van: 5.1.2e 5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>
Verzonden: zondag 23 maart 2025 16:00
Aan: 5.1.2e (5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>; 5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>; 5.1.2e (5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>
Onderwerp: RE: aangepaste concept versie 'Zwolse standaard voor programmatisch werken
Dank voor het (opnieuw) delen, 5.1.2e !
@5.1.2e complimenten voor wat er nu ligt. Ik heb het met plezier gelezen.
Alle drie: ik heb een aantal suggesties gedaan. Die vind je in de bijlage.
Tot morgen,
Groet,

5.1.2e
5.1.2e
5.1.2e
telefoon 5.1.2e of 5.1.2e
5.1.2e @zwolle.nl

Van: 5.1.2e 5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>
Verzonden: vrijdag 21 maart 2025 20:27
Aan: 5.1.2e (5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>

CC: 5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>; 5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>
Onderwerp: Fw: aangepaste concept versie 'Zwolse standaard voor programmatisch werken
Beter laat dan niet, hierbij opnieuw en alsnog. N.a.v. de vraag van 5.1.2e van vanmiddag.
Mooi weekend!
Groet
5.1.2e

Van: 5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>
Verzonden: maandag, maart 17, 2025 4:24 PM
Aan: 5.1.2e (5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>; 5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>; 5.1.2e (5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>
Onderwerp: aangepaste concept versie 'Zwolse standaard voor programmatisch werken
Hoi collega's,
Volgende week bespreken we met elkaar het document "Zwolse standaard voor programmatisch werken'.
Zie hier de link: 20250317 Zwolse standaard voor programmatisch werken 0.3.docx
5.1.2e heeft deze versie al doorgenomen. Zouden jullie deze voor volgende week maandag willen doorlezen?
@5.1.2e, heb jij de betreffende tabel voor mij? Dan voeg ik die nog toe.
Ik heb 5.1.2e (programmabeheerser) gevraagd om hoofdstuk 4 daar waar nodig aan te vullen (vooral tav de beheersing). Ik stuur ze aan jullie door zodra ik ze heb ontvangen.

met vriendelijke groet Zwolle

5.1.2e
5.1.2e

Gemeente Zwolle, Afdeling Proces, Programma, Projectmanagement (ZWPPSB)
Postadres: Postbus 10007, 8000 GA Zwolle
Bezoekadres: Lübeckplein 2
☎ : 5.1.2e
@ : 5.1.2e @zwolle.nl

Niet printen spaart het milieu.

De gemeente Zwolle beschouwt e-mail als volwaardig communicatiemiddel. Dit betekent dat u erop mag vertrouwen dat de inhoud van dit bericht correct en compleet is.

Legenda toegepaste uitzonderingsgrondslagen

In dit document zijn gegevens definitief geanonimiseerd op grond van:

Wet	Artikel	Omschrijving	Pagina's
Wet open overheid	Art. 5.1 lid 2 sub e	De eerbiediging van de persoonlijke levenssfeer	1, 2

From: <5.1.2e @zwolle.nl>
Sent: 4/7/2025 7:29:55 AM
To: "5.1.2e 5.1.2e " <5.1.2e @zwolle.nl>
Cc:
Subject: RE: aanpassingen nodig ! n.a.v. RE: bijlagen Ruimtelijk Toekomstperspectief aanvulling Omgevingsvisie - pfo/college

---

5.1.2e
5.1.2e
5.1.2e
telefoon 5.1.2e of 5.1.2e
5.1.2e @zwolle.nl

Van: 5.1.2e 5.1.2e
Verzonden: zondag 6 april 2025 21:52
Aan: 5.1.2e ; 5.1.2e (5.1.2e
Onderwerp: Re: aanpassingen nodig ! n.a.v. RE: bijlagen Ruimtelijk Toekomstperspectief aanvulling Omgevingsvisie - pfo/college

Hoi 5.1.2e,
5.1.2e en ik hebben de contacten met communicatiecollega's Vastgoed en met 5.1.2e over alles rond voorkeursrecht. Het persbericht is met medewerking van diverse meelezers (inderdaad alleen uit RTP hoek) aangepast en op vrijdagmiddag ook nog voorzien van opmerkingen door Arjan Spaans. Die zijn last minute nog verwerkt en daarna is het in ibabs gezet. We hadden het zeker ook langs 5.1.2e en 5.1.2e, comm.adv. van vastgoed, kunnen en moeten sturen. Maar, het is in mijn ogen geen - groot - probleem. Verdeling van taken. Zij zaten volop in alle brieven etc en hun eigen persbericht. Het persbericht is na het pfo nog twee dagen lang aan te passen voordat het 9 april onder embargo verzonden wordt. Dus dat komt sowieso goed.
Overigens: lees ik nou dat 5.1.2e Zwolle Zuid Zuid wil als term? Dat wil Gerdien niet. Even op letten.
Tot zover. Morgen weer volop door!
5.1.2e
Amerika.
Groet!
5.1.2e
Met vriendelijke groet,
5.1.2e
5.1.2e
Tip! Schrijf je in voor onze nieuwsbrief: http://eepurl.com/i1rFq2

Telefoon : 5.1.2e
Mail : 5.1.2e @zwolle.nl
Website : https://www.zwolle.nl/omgevingsvisie

Van: 5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>
Datum: zaterdag, 5 april 2025 om 19:43
Aan: 5.1.2e 5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>, 5.1.2e (5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>
Onderwerp: Fw: aanpassingen nodig ! n.a.v. RE: bijlagen Ruimtelijk Toekomstperspectief aanvulling Omgevingsvisie - pfo/college

Hoi 5.1.2e,
Heb je hier net over geappt. Denk dat dit nog wat aandacht behoeft. Geldt overigens ook voor de andere punten @5.1.2e (5.1.2e.

Van: 5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>
Verzonden: zaterdag, april 5, 2025 10:06 AM
Aan: 5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>; 5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>; 5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>; 5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>
CC: 5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>
Onderwerp: aanpassingen nodig ! n.a.v. RE: bijlagen Ruimtelijk Toekomstperspectief aanvulling Omgevingsvisie - pfo/college

Hi 5.1.2e en 5.1.2e,
Ik scroll net door de stukken (voor laatste input voor de collegestukken die ik nog moet afronden).
Een paar opmerkingen daarover:

1. Het persbericht is niet afgestemd met Vastgoed. Het is nu niet helemaal juist en behoeft aanpassing:
   · De term ‘wvg’ bestaat niet meer (dat was de afkorting voor de oude Wet voorkeursrecht gemeenten, die met inwerkingtreding van de Omgevingswet is ingetrokken). We spreken nu alleen nog van een voorkeursrecht. “Wvg” is hardnekkig spraakgebruik, dat is niet anders. Maar in stukken moet het wel goed staan.
   · Idem voor ‘onroerend goed’. Die term is sinds 1992 al niet meer juist. Het moet zijn: onroerende zaken.
   · Deze alinea moet als volgt luiden:

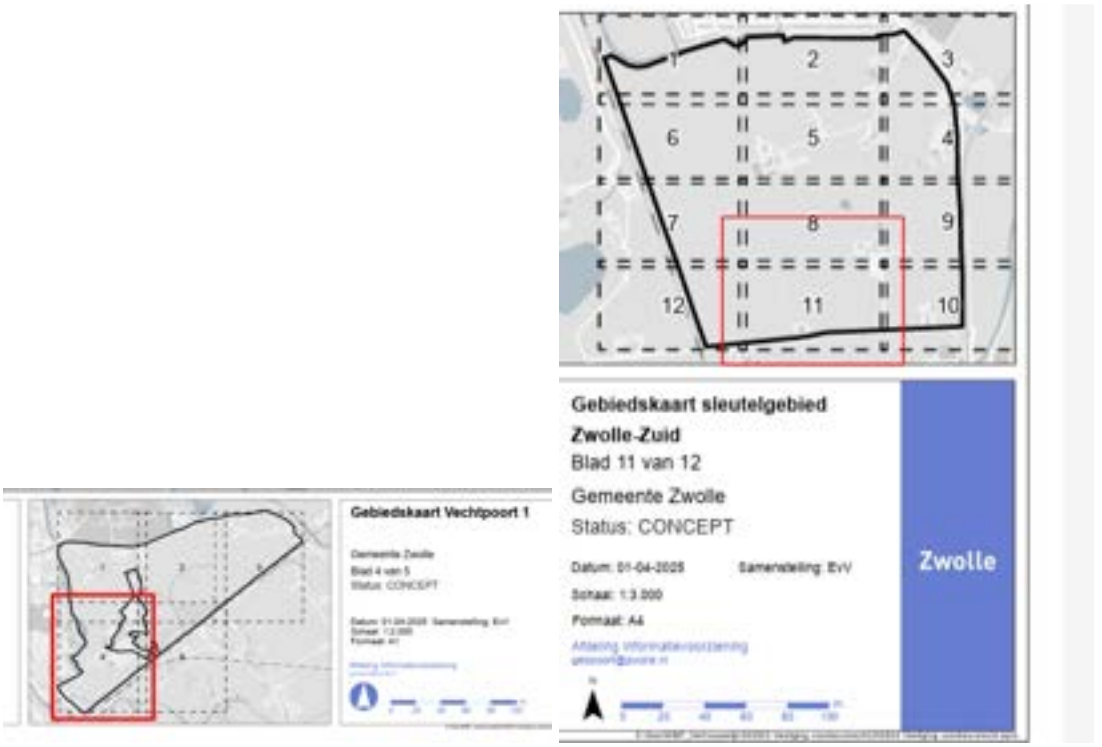
   Het college vindt het belangrijk het tempo van de uitvoering van deze ontwikkelingen zelf in de hand te houden. Het college heeft op percelen nabij Zwolle Zuid en Vechtrand waar in de toekomst mogelijk gebouwd gaat worden een voorlopig voorkeursrecht gevestigd. Het voorkeursrecht geeft de gemeente het eerste recht van koop van onroerende zaken ~~goed~~ in het betreffende gebied. Over ~~dit zogenaamde ‘wvg-besluit~~’ deze voorkeursrechten heeft de gemeente vandaag een apart persbericht uitgedaan.

2. Ik zie bij de collegenota staan: “Deze beslisnota wordt consulterend besproken en is niet openbaar.” Misschien dat dit juist de bedoeling is. Maar in mijn beeld was consulterend college vorige week en is deze week besluitvormend.
3. Ik zie in de collegenota staan: “Zwolle-zuid/zuid”. Dit ga ik proberen nog consequent mee te nemen in de collegenota en overige stukken waar nu staat Zwolle Zuid.

4. De plaatjes van sleutelgebieden Vechtrand (oa.Vechtpoort 1) en Zwolle-zuid/zuid geven met stippels weer waar woningbouw wordt verwacht. Mijn indruk is dat dit de gebieden waar voorkeursrechten op komen groter zijn dan die gestippelde gebieden. Bij mijn weten – ik heb er iig meerdere keren op aangedrongen - is dat afgestemd met @5.1.2e (en/of 5.1.2e?), en ook bij jou @5.1.2e. Aanpassen is vast niet meer haalbaar, in ieder geval niet voor de grondplankaarten en grondplanlijsten die allemaal al door de notaris gecontroleerd zijn/worden. Dan is de uitkomst waarschijnlijk dat we het zo laten. Ik vrees wel dat het een flink aantal vragen en waarschijnlijk ook bezwaarschriften/zienswijzen gaat opleveren, die de komende weken beantwoord/behandeld moeten worden.

5. Ik noemde net al de verwachte hoeveelheid vragen, bezwaarschriften en zienswijzen. Die kunnen binnenkomen tot en met 22 mei en moeten daarna in de voorbereiding van het raadsbesluit van 7 juli (aanleveren: ook ongeveer 22 mei??) allemaal meegenomen worden. Daar hebben we een projectteam bij nodig, met ook mensen die vanuit RTP voor onderbouwing en toelichting kunnen zorgen. Waarschijnlijk loopt dat gelijk op met het verwerken van de uitkomst van participatieronde 3 over het RTP.

   Zouden jullie alvast willen nadenken wie er vanuit programmateam RTP allemaal kunnen aansluiten bij het beantwoorden van vragen en behandelen van bezwaarschriften/zienswijzen over de voorkeursrechten?

   @5.1.2e, is er al iemand vanuit PPP benaderd om het projectteam voorkeursrechten ivm RTP van aansturing en coördinatie te voorzien?

6. @5.1.2e, nog een paar checkvragen en verzoeken aan jou.
   - Volgens mij is bovenstaande info uit de laatste kaarten. Gaat het nu goed met de begrenzing voor wat betreft zonnepark en joodse begraafplaats op de gebiedskaart in het kader?
   - In het kader staat nog status ‘concept’. Dat moet er nog uit.
   - Zou je de oude versies in het submapje daarvoor op teams willen zetten, en alleen de definitieve kaarten in de hoofdmappen ‘grondplankaart’?

met vriendelijke groet Zwolle

5.1.2e
5.1.2e

Gemeente Zwolle, afdeling Vastgoed
Postadres: Postbus 10007, 8000 GA Zwolle
Bezoekadres: Lübeckplein 2
☎: 5.1.2e
☎: 5.1.2e (secretariaat Vastgoed)
@ : 5.1.2e @zwolle.nl

Van: 5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>
Verzonden: vrijdag 4 april 2025 15:30
Aan: 5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>; 5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>
CC: 5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>
Onderwerp: FW: bijlagen Ruimtelijk Toekomstperspectief aanvulling Omgevingsvisie - pfo/college

Hoi 5.1.2e en 5.1.2e
Ik heb zojuist de bestanden mbt RTP opgestuurd. Voor jullie ter info.

Alvast een fijn weekend!
Groet,
5.1.2e

Van: 5.1.2e
Verzonden: vrijdag 4 april 2025 15:28
Aan: 5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>; 5.1.2e (5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>; 5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>; 5.1.2e (5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>; 5.1.2e (5.1.2e) <5.1.2e @zwolle.nl>; 5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>
CC: 5.1.2e (5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>; 5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>
Onderwerp: bijlagen Ruimtelijk Toekomstperspectief aanvulling Omgevingsvisie - pfo/college

Hallo allen,
Hierbij de bijlagen voor het pfo van maandag met Gerdien (15.40) / college dinsdag.
Zojuist met secretariaat gedeeld.
Fijn weekend!
Groet,

5.1.2e
5.1.2e

Tip! Schrijf je in voor de nieuwsbrief over de Omgevingsvisie!

Gemeente Zwolle, Afdeling Proces, Programma, Projectmanagement
Bezoekadres: Lübeckplein 2, 8017 JZ Zwolle
☎ 5.1.2e
@ 5.1.2e @zwolle.nl

Niet printen spaart het milieu.
De gemeente Zwolle beschouwt e-mail als volwaardig communicatiemiddel. Dit betekent dat u erop mag vertrouwen dat de inhoud van dit bericht correct en compleet is.

Legenda toegepaste uitzonderingsgrondslagen

In dit document zijn gegevens definitief geanonimiseerd op grond van:

Wet	Artikel	Omschrijving	Pagina's
Wet open overheid	Art. 5.1 lid 2 sub e	De eerbiediging van de persoonlijke levenssfeer	1, 2, 3, 4

From: "5.1.2e " <5.1.2e @zwolle.nl>
Sent: 4/7/2025 11:15:24 AM
To: "5.1.2e " <5.1.2e @zwolle.nl>, "5.1.2e " <5.1.2e @zwolle.nl>
Cc: "5.1.2e (5.1.2e " <5.1.2e @zwolle.nl>, "5.1.2e " <5.1.2e @zwolle.nl>
Subject: RE: aanpassingen nodig ! n.a.v. RE: bijlagen Ruimtelijk Toekomstperspectief aanvulling Omgevingsvisie - pfo/college

Hoi 5.1.2e ,
Dank voor je terugkoppeling.
Wat betreft 'Zwolle Zuid/zuid': dit wordt in het gehele RTP ook zo aangeduid. Ik heb nooit eerder gehoord dat Gerdien deze term niet wil.
Met vriendelijke groet,
5.1.2e
5.1.2e
5.1.2e
Gemeente Zwolle
5.1.2e

Van: 5.1.2e
Verzonden: zondag 6 april 2025 21:52
Aan: 5.1.2e ; 5.1.2e
Onderwerp: Re: aanpassingen nodig ! n.a.v. RE: bijlagen Ruimtelijk Toekomstperspectief aanvulling Omgevingsvisie - pfo/college
Hoi 5.1.2e ,
5.1.2e en ik hebben de contacten met communicatiecollega's Vastgoed en met 5.1.2e over alles rond voorkeursrecht. Het persbericht is met medewerking van diverse meelezers (inderdaad alleen uit RTP hoek) aangepast en op vrijdagmiddag ook nog voorzien van opmerkingen door Arjan Spaans. Die zijn last minute nog verwerkt en daarna is het in ibabs gezet. We hadden het zeker ook langs 5.1.2e en 5.1.2e , comm.adv. van vastgoed, kunnen en moeten sturen. Maar, het is in mijn ogen geen - groot - probleem. Verdeling van taken. Zij zaten volop in alle brieven etc en hun eigen persbericht. Het persbericht is na het pfo nog twee dagen lang aan te passen voordat het 9 april onder embargo verzonden wordt. Dus dat komt sowieso goed.
Overigens: lees ik nou dat 5.1.2e Zwolle Zuid Zuid wil als term? Dat wil Gerdien niet. Even op letten.
Tot zover. Morgen weer volop door!
Ik ben morgen online aanwezig, omdat ik met mijn dochter naar de GGD moet ivm inentingen voor Amerika.
Groet!
5.1.2e
Met vriendelijke groet,
5.1.2e
5.1.2e
Tip! Schrijf je in voor onze nieuwsbrief: http://eepurl.com/i1rFq2

Telefoon : 5.1.2e
Mail : 5.1.2e @zwolle.nl
Website : https://www.zwolle.nl/omgevingsvisie

Van: 5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>
Datum: zaterdag, 5 april 2025 om 19:43
Aan: 5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>, 5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>
Onderwerp: Fw: aanpassingen nodig ! n.a.v. RE: bijlagen Ruimtelijk Toekomstperspectief aanvulling Omgevingsvisie - pfo/college

Hoi 5.1.2e ,
Heb je hier net over geappt. Denk dat dit nog wat aandacht behoeft. Geldt overigens ook voor de andere punten @5.1.2e .

Van: 5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>
Verzonden: zaterdag, april 5, 2025 10:06 AM
Aan: 5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>; 5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>;

5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>; 5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>
CC: 5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>
Onderwerp: aanpassingen nodig ! n.a.v. RE: bijlagen Ruimtelijk Toekomstperspectief aanvulling Omgevingsvisie - pfo/college

Hi 5.1.2e en 5.1.2e,

Ik scroll net door de stukken (voor laatste input voor de collegestukken die ik nog moet afronden).
Een paar opmerkingen daarover:

1. Het persbericht is niet afgestemd met Vastgoed. Het is nu niet helemaal juist en behoeft aanpassing:
   · De term 'wvg' bestaat niet meer (dat was de afkorting voor de oude Wet voorkeursrecht gemeenten, die met inwerkingtreding van de Omgevingswet is ingetrokken). We spreken nu alleen nog van een voorkeursrecht. "Wvg" is hardnekkig spraakgebruik, dat is niet anders. Maar in stukken moet het wel goed staan.
   · Idem voor 'onroerend goed'. Die term is sinds 1992 al niet meer juist. Het moet zijn: onroerende zaken.
   · Deze alinea moet als volgt luiden:

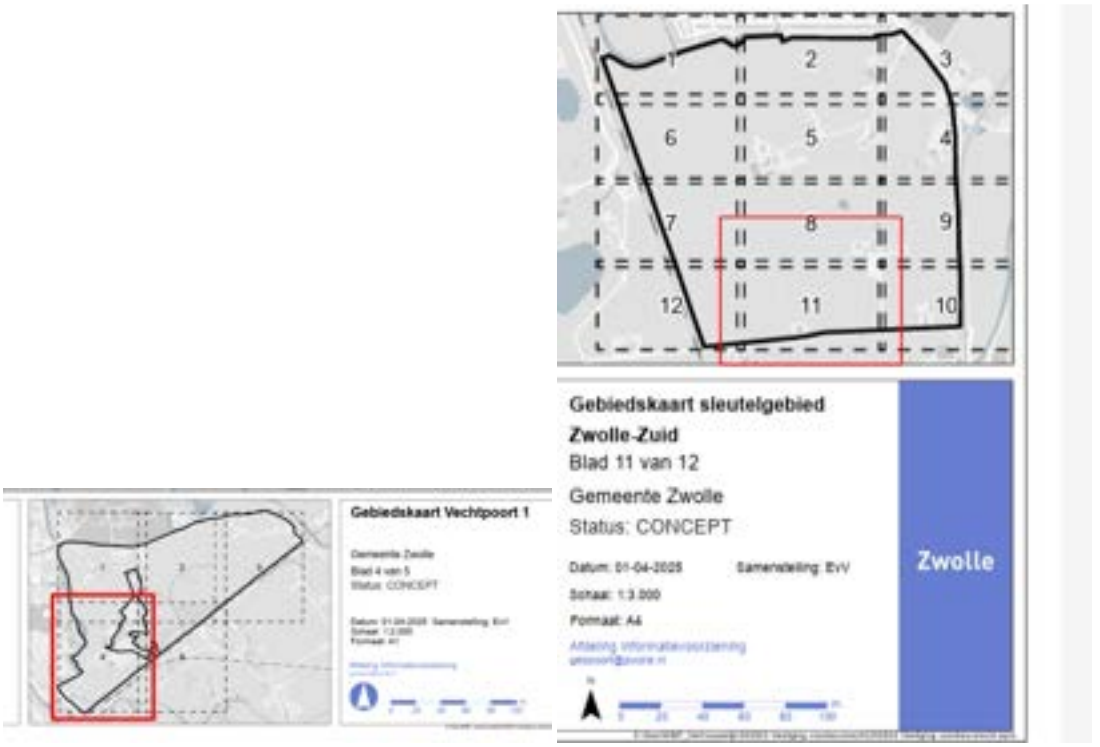
   Het college vindt het belangrijk het tempo van de uitvoering van deze ontwikkelingen zelf in de hand te houden. Het college heeft op percelen nabij Zwolle Zuid en Vechtrand waar in de toekomst mogelijk gebouwd gaat worden een voorlopig voorkeursrecht gevestigd. Het voorkeursrecht geeft de gemeente het eerste recht van koop van onroerende zaken ~~goed~~ in het betreffende gebied. Over ~~dit zogenaamde 'wvg-besluit'~~ deze voorkeursrechten heeft de gemeente vandaag een apart persbericht uitgedaan.

2. Ik zie bij de collegenota staan: "Deze beslisnota wordt consulterend besproken en is niet openbaar." Misschien dat dit juist de bedoeling is. Maar in mijn beeld was consulterend college vorige week en is deze week besluitvormend.
3. Ik zie in de collegenota staan: "Zwolle-zuid/zuid". Dit ga ik proberen nog consequent mee te nemen in de collegenota en overige stukken waar nu staat Zwolle Zuid.

4. De plaatjes van sleutelgebieden Vechtrand (oa.Vechtpoort 1) en Zwolle-zuid/zuid geven met stippels weer waar woningbouw wordt verwacht. Mijn indruk is dat dit de gebieden waar voorkeursrechten op komen groter zijn dan die gestippelde gebieden. Bij mijn weten – ik heb er iig meerdere keren op aangedrongen - is dat afgestemd met @5.1.2e (en/of 5.1.2e?), en ook bij jou @5.1.2e. Aanpassen is vast niet meer haalbaar, in ieder geval niet voor de grondplankaarten en grondplanlijsten die allemaal al door de notaris gecontroleerd zijn/worden. Dan is de uitkomst waarschijnlijk dat we het zo laten. Ik vrees wel dat het een flink aantal vragen en waarschijnlijk ook bezwaarschriften/zienswijzen gaat opleveren, die de komende weken beantwoord/behandeld moeten worden.

5. Ik noemde net al de verwachte hoeveelheid vragen, bezwaarschriften en zienswijzen. Die kunnen binnenkomen tot en met 22 mei en moeten daarna in de voorbereiding van het raadsbesluit van 7 juli (aanleveren: ook ongeveer 22 mei??) allemaal meegenomen worden. Daar hebben we een projectteam bij nodig, met ook mensen die vanuit RTP voor onderbouwing en toelichting kunnen zorgen. Waarschijnlijk loopt dat gelijk op met het verwerken van de uitkomst van participatieronde 3 over het RTP.

   Zouden jullie alvast willen nadenken wie er vanuit programmateam RTP allemaal kunnen aansluiten bij het beantwoorden van vragen en behandelen van bezwaarschriften/zienswijzen over de voorkeursrechten?

   @5.1.2e, is er al iemand vanuit PPP benaderd om het projectteam voorkeursrechten ivm RTP van aansturing en coördinatie te voorzien?

6. @5.1.2e, nog een paar checkvragen en verzoeken aan jou.
   · Volgens mij is bovenstaande info uit de laatste kaarten. Gaat het nu goed met de begrenzing voor wat betreft zonnepark en joodse begraafplaats op de gebiedskaart in het kader?
   · In het kader staat nog status ‘concept’. Dat moet er nog uit.
   · Zou je de oude versies in het submapje daarvoor op teams willen zetten, en alleen de definitieve kaarten in de hoofdmappen ‘grondplankaart’?

met vriendelijke groet Zwolle

5.1.2e
5.1.2e

Gemeente Zwolle, afdeling Vastgoed
Postadres: Postbus 10007, 8000 GA Zwolle
Bezoekadres: Lübeckplein 2
☎: 5.1.2e
☎: 5.1.2e (secretariaat Vastgoed)
@ : 5.1.2e @zwolle.nl

Van: 5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>
Verzonden: vrijdag 4 april 2025 15:30
Aan: 5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>; 5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>
CC: 5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>
Onderwerp: FW: bijlagen Ruimtelijk Toekomstperspectief aanvulling Omgevingsvisie - pfo/college

Hoi 5.1.2e en 5.1.2e
Ik heb zojuist de bestanden mbt RTP opgestuurd. Voor jullie ter info.
Alvast een fijn weekend!

Groet,
5.1.2e

Van: 5.1.2e
Verzonden: vrijdag 4 april 2025 15:28
Aan: 5.1.2e (5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>; 5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>; 5.1.2e 5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>; 5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>; 5.1.2e 5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>; 5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>
CC: 5.1.2e 5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>; 5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>
Onderwerp: bijlagen Ruimtelijk Toekomstperspectief aanvulling Omgevingsvisie - pfo/college

Hallo allen,
Hierbij de bijlagen voor het pfo van maandag met Gerdien (15.40) / college dinsdag.
Zojuist met secretariaat gedeeld.
Fijn weekend!
Groet,

5.1.2e
5.1.2e

Tip! Schrijf je in voor de nieuwsbrief over de Omgevingsvisie!

Gemeente Zwolle, Afdeling Proces, Programma, Projectmanagement
Bezoekadres: Lübeckplein 2, 8017 JZ Zwolle

☎ 5.1.2e
@ 5.1.2e @zwolle.nl

Niet printen spaart het milieu.

De gemeente Zwolle beschouwt e-mail als volwaardig communicatiemiddel. Dit betekent dat u erop mag vertrouwen dat de inhoud van dit bericht correct en compleet is.

Legenda toegepaste uitzonderingsgrondslagen

In dit document zijn gegevens definitief geanonimiseerd op grond van:

Wet	Artikel	Omschrijving	Pagina's
Wet open overheid	Art. 5.1 lid 2 sub e	De eerbiediging van de persoonlijke levenssfeer	1, 2, 3, 4

From: "5.1.2e" <5.1.2e@zwolle.nl>
Sent: 3/17/2025 12:38:58 PM
To: "5.1.2e" <5.1.2e@zwolle.nl>
Cc: "5.1.2e" <5.1.2e@zwolle.nl>
Subject: RE: aanvulling omgevingsvisie

In aanvulling op onderstaande, zie ook locatie van HP 3, langs HP Zuid (stukje kleinschalig) en de N340.

Van: 5.1.2e
Verzonden: maandag 17 maart 2025 13:35
Aan: 5.1.2e <5.1.2e@zwolle.nl>
CC: 5.1.2e <5.1.2e@zwolle.nl>
Onderwerp: RE: aanvulling omgevingsvisie

We bieden alleen nog kleinschalige kavels in bestaande ontwikkelingen, Hessenpoor t3 in dit geval. De uitbreiding verder van Hessenpoort inde toekomst, HP 4 en verder (ook in kader van de REB zal alleen grootschalig zijn.
Dus geen tegenstrijdigheid, naast de bestaande ontwikkelingen is er dus in de toekomst alleen ruimte bij Marslanden voor kleinschalige kavels. Ook enige logische plek, is nl een MKB terrein en voorzien we ook zo in de toekomst. Voorst heeft geen ruimte en Hessenpoort valt voor de toekomst in de A8 corridor voor grootschalig bovenregionale vraag conform REB

Groet,
5.1.2e

Van: 5.1.2e <5.1.2e@zwolle.nl>
Verzonden: maandag 17 maart 2025 12:37
Aan: 5.1.2e <5.1.2e@zwolle.nl>
CC: 5.1.2e <5.1.2e@zwolle.nl>
Onderwerp: aanvulling omgevingsvisie

Ha 5.1.2e,

Ik kreeg onderstaand bericht van 5.1.2e (PT aanvulling Omgevingsvisie) . 5.1.2e signaleert een tegenstijdigheid in onze inbreng.
Graag jouw reactie daarop

Hoi 5.1.2e.
In het format heb je deze alinea geschreven:

Naast ruimte voor grootschalige vraag (die moet landen op Hessenpoort 4) omvat de ruimte vraag van 50-135 ha ook kleinschaliger kavels (<3ha). Hiervoor is Marslanden de enige locatie om dit te realiseren. Ook hiervoor kan niet alles gerealiseerd worden dmv het beter benutten van bestaand terrein en dit geeft eveneens schuifruimte ten behoeve van de benodigde herstructurering. Hoeveel ha (25?).

5.1.2e heeft vorige week ook een stuk tekst aangeleverd waarin staat:

Het is noodzakelijk om voldoende strategische ruimte aan te wijzen voor een nieuwe en duurzame economie. De overgang naar een circulaire economie vraagt ook om extra ruimte. We willen ruimte maken voor groei, vernieuwing en verduurzaming van onze economie in Zwolle en de regio. Op dit moment is daar geen ruimte hiervoor. Alleen al op de gemeente Zwolle komt een behoefte aan extra ruimte voor bedrijventerreinen af van 50-135 ha netto. De ondergrens van 50 ha netto gaat uit van een laag economische groeisituatie, waarbij bovendien alleen kleine kavels tot 3 hectare worden gefaciliteerd. De vraag van 135 hectare gaat uit van het inspelen op zowel de verstedelijkingsopgave en het economisch tij, waarbij zowel lokale kavels tot 3 hectare als regionale kavels groter dan 3 hectare worden gefaciliteerd. Dit is passend bij de regionale rol van de stad Zwolle. Dat is nog exclusief de additionele ruimte die de transitie naar een circulaire economie vraagt. De voorbereiding voor de uitbreiding van Hessenpoort 4 met 50 Hectare netto voorziet hier in een eerste stap voor de Zwolse vraag naar

*grootschalige kavels. V**oor de verdere ruimtebehoefte die op Zwolle afkomt (85 hectare netto, klein- en grootschalige kavels) en de additionele vraag vanuit de transitie is voor een klein deel op te vangen met Hessenpoort 3** (10 ha netto kleinschalig) en een uitbreiding van Marslanden (indicatief 25 ha netto kleinschalig). Voor de overige vraag (35 grootschalig en 15 kleinschalig zal nog ruime voor moeten worden gevonden.*

Dit is dus tegenstrijdig. we bieden dus op HP wél ruimte aan kleinschalige kavels? Wel beperkt, maar het gebeurt wel toch?

met vriendelijke groet Zwolle

5.1.2e
5.1.2e

Gemeente Zwolle, Ruimte en Economie
Postadres: Postbus 10007, 8000 GA Zwolle
Bezoekadres: Lübeckplein 2
T : 5.1.2e
@: 5.1.2e @zwolle.nl
Werkt op ma-di-wo-do

Niet printen spaart het milieu
De gemeente Zwolle beschouwt e-mail als volwaardig communicatiemiddel. Dit betekent dat u erop mag vertrouwen dat de inhoud van dit bericht concreet en compleet is

Legenda toegepaste uitzonderingsgrondslagen

In dit document zijn gegevens definitief geanonimiseerd op grond van:

Wet	Artikel	Omschrijving	Pagina's
Wet open overheid	Art. 5.1 lid 2 sub e	De eerbiediging van de persoonlijke levenssfeer	1, 2

From: "5.1.2e " <5.1.2e @zwolle.nl>
Sent: 12/3/2024 10:00:10 AM
To: "5.1.2e 5.1.2e " <5.1.2e @zwolle.nl>, "5.1.2e (5.1.2e " <5.1.2e @zwolle.nl>
Cc: "5.1.2e " <5.1.2e @zwolle.nl>, "5.1.2e " <5.1.2e @zwolle.nl>
Subject: reactie economie op 99% scenariostudie

Hoi 5.1.2e, 5.1.2e,
Zie reactie van 5.1.2e hieronder. Kunnen jullie tav punt dat 5.1.2e hieronder maakt aangeven of het idd gaat over Voorst en of (of waarom) we dat zien als een dilemma?
Groet,
5.1.2e
5.1.2e
5.1.2e
telefoon 5.1.2e of 5.1.2e
5.1.2e @zwolle.nl

Van: 5.1.2e
Verzonden: dinsdag 3 december 2024 10:31
Aan: 5.1.2e
CC: 5.1.2e
Onderwerp: scenariostudie

Ha 5.1.2e,
t.a.v. feitelijke onjuistheden: bouwsteen economie is goed opgenomen in de studie. Dat zit wat mij betreft wel goed.
Wel maak ik me zorgen over een gepresenteerd dilemma m.b.t. de transformatie van bedrijventerreinen, dat zie ik ook als een feitelijke onjuistheid.
Volgens mij gaat het hier over Voorst. Door dit te presenteren als een dilemma, ontstaat het beeld dat het een reële optie is. Dat is volgens mij niet het geval….

met vriendelijke groet Zwolle

5.1.2e
5.1.2e
Gemeente Zwolle, Ruimte en Economie
Postadres: Postbus 10007, 8000 GA Zwolle
Bezoekadres: Lübeckplein 2
T : 5.1.2e
@: 5.1.2e @zwolle.nl
5.1.2e

Niet printen spaart het milieu
De gemeente Zwolle beschouwt e-mail als volwaardig communicatiemiddel. Dit betekent dat u erop mag vertrouwen dat de inhoud van dit bericht concreet en compleet is

Legenda toegepaste uitzonderingsgrondslagen

In dit document zijn gegevens definitief geanonimiseerd op grond van:

Wet	Artikel	Omschrijving	Pagina's
Wet open overheid	Art. 5.1 lid 2 sub e	De eerbiediging van de persoonlijke levenssfeer	1

Opmerkingen 99%-versie scenariostudie
27-11-24

Pagina	Onderwerp / passage over	Opmerking
53	Een ander belangrijk dilemma is de positie van bedrijven met een hoge milieucategorie. Het behouden van deze bedrijven binnen de stad zorgt voor economische diversiteit en nabijheid van werkgelegenheid, maar vraagt om strikte milieueisen en zorgvuldige inpassing. Het verplaatsen van deze bedrijven naar buiten de stad kan daarentegen ruimte vrijmaken voor woningbouw, groen en recreatie. Het biedt ook kansen voor clustering en duurzame ontsluiting van bedrijventerreinen.	Vanuit Economie is gewezen op het belang / noodzaak om werklocaties et behouden. Zeker ook de locatie waar hier op gedoeld wordt. Het transformeren van Voorst (wamt daar gaat het hier volgens mij over) presenteren als een dilemma en dus als een optie lijkt me niet reëel.

From: "5.1.2e " <5.1.2e @zwolle.nl>
Sent: 5/15/2024 8:54:43 PM
To: "5.1.2e " <5.1.2e @zwolle.nl>
Cc: "5.1.2e 5.1.2e " <5.1.2e @zwolle.nl>, "5.1.2e " <5.1.2e @zwolle.nl>, "5.1.2e (5.1.2e)" <5.1.2e @zwolle.nl>, "5.1.2e (5.1.2e " <5.1.2e @zwolle.nl>, "5.1.2e 5.1.2e (5.1.2e " <5.1.2e @zwolle.nl>, "5.1.2e " <5.1.2e @zwolle.nl>
Subject: RE: afdronk raadsdebat oogst bouwstenen Aanvulling Omgevingsvisie + vervolgacties

Dag 5.1.2e ,
Dank! Voegen we aan de scenario's ook een risicoprofiel toe? Ik doel dan op draagvlak, participatie, inpassing en doorlooptijden.
Dat omdat ik merk dat de raad wel heel veel ambitie heeft, dat vertaald wil zien naar visies maar we weten ook dat de gemeente echt keuzes moet gaan maken.
Met vriendelijke groet,

5.1.2e
5.1.2e
Afdeling Ruimte & Economie | Team Ruimte
Email: 5.1.2e @zwolle.nl
Mob. 5.1.2e

Van: 5.1.2e
Verzonden: woensdag 15 mei 2024 14:56
Aan: 5.1.2e (5.1.2e ; 5.1.2e ; 5.1.2e ; 5.1.2e 5.1.2e ; 5.1.2e ; 5.1.2e ; 5.1.2e ; 5.1.2e ; 5.1.2e ; 5.1.2e ; 5.1.2e ; 5.1.2e ; 5.1.2e ; 5.1.2e ; 5.1.2e (5.1.2e) ; 5.1.2e (5.1.2e)
CC: 5.1.2e ; 5.1.2e (5.1.2e ; 5.1.2e ; 5.1.2e (5.1.2e) ; 5.1.2e (5.1.2e ; 5.1.2e (5.1.2e ; 5.1.2e
Onderwerp: afdronk raadsdebat oogst bouwstenen Aanvulling Omgevingsvisie + vervolgacties

Ha collega's,
Afgelopen maandag 13 mei was het Raadsdebat over de door ons verzorgde bouwstenen en bandbreedtes van opgaven voor de Aanvulling Omgevingsvisie. In deze mail lees je onze afdronk en vervolg + mogelijke actie, dus lees vooral door tot het eind ��.
Alle fracties, muv de SP, waren vertegenwoordigd. VVD, Groenlinks en CDA hadden twee woordvoerders, de overige partijen 1. Namens B&W waren Gerdien Rots (ph Omgevingsvisie) en Paul Guldemond (economie) aanwezig. Opvallend was dat het debat vanaf het begin meteen politiek was. En dat de partijen elk hun eigen interpretatie hebben van de behoeftecijfers, met name de aantallen woningen bij inbreiding, uitbreiding, plancapaciteit etc.
Hieronder per partij de meest opvallende punten, reactie van het college en het vervolg.

Meest opvallende punten per partij

VVD
trapte af met een pleidoor voor een uitleglocatie/nieuwe woonwijk buiten de stad. Zij zien het onderzoek van Ruimtevolk als een bevestiging van dit standpunt. Voor bedrijventerreinen zien ze de bandbreedte van 50-135ha als ondergrens. En een rondweg moet serieus op tafel komen.

D66
De bijdrage van D66 spitste zich toe op de energietransitie: hoe sturen we op minder energiegebruik en wat scheelt dat dan aan ruimte? D66 ziet in de bestaande stad voldoende ruimte om de woningbouwbehoefte op te vangen, maar ziet de scenariostudie graag tegemoet. D66 Ziet doorstroming als deel van de oplossing.

Groenlinks
Brengt het principe 'Water en Bodem Sturend' in. Ziet graag een nul scenario voor werkgelegenheid: geen extra groei, wel ruimte voor circulariteit. En vraagt zich af of een uitleglocatie wonen wel nodig is?

Swollwacht
voorziet een verkeersinfact en heeft zorg over de druk op kwaliteit van wonen en voorzieningen door constante inbreiding. Roep om uitleglocatie. Oproep om in de uitwerking van de Aanvulling omgevingsvisie oprecht te luisteren, input meenemen en dat allemaal in begrijpelijke taal.

CDA
zet in op 50/50 inbreiden/uitbreiden. kondigt een motie aan voor een uitbreidingslocatie in combinatie met een extra treinstation. Noemt ook de optie van een nieuwe rondweg. En doet een pleidooi voor meer smar energy hubs.

Partij voor de dieren
raagt zich af wanneer Zwolle af is en of er grenzen zijn aan de groei? Gaat voor inbreiden, waterbewust bouwen en mobiliteit volgens het STOMP principe.

Christenunie

Wil doen wat nodig is, zet in op circulaire eonomie en zoekt naar onderbouwing van bovengrens bandbreedtes economie. Is op zoek naar de ruimtevraag die volgt uit water en klimaat. Keuzes of en waar uit te beiden volgt uit de scenariostudie. Focus op kernkwaliteiten gemeente en welzijn van inwoners.
Volt
Doet oproep voor participatie, vooral ook van jongeren. Verder: wat voor stad en regio willen we zijn binnen Europese context? Vindt digitalisering onderbelicht, 'technologie is de ruggengraat van moderne steden'.
PvdA
gaat voor uitleglocatie. Heeft zorg over netcongestie, wil warmtebedrijf publiek inzetten, zodat de kosten en baten bij de juiste mensen terecht komen.
Reactie college
geeft aan dat nu nog geen keuzes worden gemaakt. Eerst volgende stap is scenariostudie op 22 mei. Raad kan suggesties megeven.
Vervolg en acties
De afhandeling van het raadsdebat vindt plaats op dinsdag 21 mei. Voorstel is dat de gemeenteraad de raadsbrief +het pakket bijlagen ter kennisgeving aannemen.
Desgewenst kunnen moties nav het debat worden ingediend. Zodra moties bij ons binnenkomen zet 5.1.2e deze uit naar de betreffende inhoudelijk adviseur met de vraag om advies:

- Kan B&W de motie overlaten aan 'oordeel gemeenteraad' of
- Adviseer je B&W om de motie te ontraden (omdat deze bijvoorbeeld niet uitvoerbaar is, of niet past binnen geldende beleidskaders, waaronder ook de bestuursopdracht Aanvulling Omgevingsvisie)?

Mijn inschatting voor nu is dat we iig rekening moeten houden met een motie van het CDA met oproep voor een uitbreidingslocatie + treinstation. Mogelijk van Groenlinks een motie voor het hanteren van een nulscenario, VVD en PvdD voor een mogelijke rondweg, groenlinks: water en bodem sturend als fundament.
Tijdens de Start Scenariostudie op 22 mei zullen de moties als input meegenomen worden. Ik wens degenen die daarbij zijn een heel goede sessie toe, met voorstelbare toekomsten voor Zwolle op weg naar 2040.
Groet,

5.1.2e
Ps: 5.1.2e . 5.1.2e is gedurende deze periode aanspreekpunt voor het programma.
Groet,
5.1.2e
5.1.2e
5.1.2e
telefoon 5.1.2e of 5.1.2e
5.1.2e @zwolle.nl

Legenda toegepaste uitzonderingsgrondslagen

In dit document zijn gegevens definitief geanonimiseerd op grond van:

Wet	Artikel	Omschrijving	Pagina's
Wet open overheid	Art. 5.1 lid 2 sub e	De eerbiediging van de persoonlijke levenssfeer	1, 2

From: "5.1.2e 5.1.2e" <5.1.2e @zwolle.nl>
Sent: 3/21/2025 1:26:21 PM
To: "5.1.2e (5.1.2e" <5.1.2e @zwolle.nl>
Cc: "5.1.2e " <5.1.2e @zwolle.nl>, "5.1.2e 5.1.2e " <5.1.2e @zwolle.nl>
Subject: RE: Afronding Programmamanagement

Hoi 5.1.2e ,
5.1.2e heeft het gestuurd, volgens mij begin deze week. Ik zoek het zo op.
Het is de bedoeling dat we het allemaal goed hebben gelezen en maandag tussen 12.30 en 13.30 (voor dinsdag en woensdag staan ook nog reserveringen als we er maandag in dat uurtje niet uitkomen, agenda's zijn lastig passend te maken) tot een bijna eindconcept te komen. Op 3 april is er weer een programmamanagers overleg, daar wil ik het dan ook graag bespreken.

met vriendelijke groet Zwolle

5.1.2e
5.1.2e
Gemeente Zwolle
Postadres: Postbus 10007, 8000 GA Zwolle
Bezoekadres: Lübeckplein 2
☎ : 5.1.2e
@ : 5.1.2e @zwolle.nl

Van: 5.1.2e 5.1.2e
Verzonden: vrijdag 21 maart 2025 14:13
Aan: 5.1.2e 5.1.2e
CC: 5.1.2e 5.1.2e ; 5.1.2e
Onderwerp: Afronding Programmamanagement

Hoi 5.1.2e ,
Verwacht je nog iets specifieks van mij tijdens de geplande bijeenkomst ihkv afronding programmamanagement?

- Maandag 24 maart van 12.20 – 13.30 uur op het Stadhuis, Typhoonzaal

En klopt het dat ik het product nog niet heb gezien/ontvangen?
Groet,

5.1.2e
5.1.2e
5.1.2e
telefoon 5.1.2e of 5.1.2e
5.1.2e @zwolle.nl

Legenda toegepaste uitzonderingsgrondslagen

In dit document zijn gegevens definitief geanonimiseerd op grond van:

Wet	Artikel	Omschrijving	Pagina's
Wet open overheid	Art. 5.1 lid 2 sub e	De eerbiediging van de persoonlijke levenssfeer	1

From: "5.1.2e " <5.1.2e @zwolle.nl>
Sent: 2/11/2025 2:35:03 PM
To: "5.1.2e " <5.1.2e @zwolle.nl>
Cc: "5.1.2e " <5.1.2e @zwolle.nl>, "5.1.2e " <5.1.2e @zwolle.nl>, "5.1.2e (5.1.2e " <5.1.2e @zwolle.nl>, "5.1.2e (5.1.2e " <5.1.2e @zwolle.nl>
Subject: RE: Afspraken komende weken ikv AOV

Hoi 5.1.2e,

Ik was nog een puntje vergeten; de terugblik die Gerdien mij heeft gegeven was geen mailtje. Het was een whatsapp bericht dat ik vorige week woensdag in de chat aan je heb doorgestuurd.

Groet,
5.1.2e

5.1.2e
5.1.2e
5.1.2e
telefoon 5.1.2e of 5.1.2e
5.1.2e @zwolle.nl

Van: 5.1.2e
Verzonden: dinsdag 11 februari 2025 12:14
Aan: 5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>
CC: 5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>; 5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>; 5.1.2e (5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>; 5.1.2e (5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>
Onderwerp: RE: Afspraken komende weken ikv AOV

Hoi 5.1.2e,

Dank voor jouw terugkoppeling. In jouw mail onderaan in groen mijn reactie.

Groet,

5.1.2e
5.1.2e
5.1.2e
telefoon 5.1.2e of 5.1.2e
5.1.2e @zwolle.nl

Van: 5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>
Verzonden: dinsdag 11 februari 2025 10:14
Aan: 5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>
CC: 5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>
Onderwerp: RE: Afspraken komende weken ikv AOV

Goedemorgen 5.1.2e,

Goed punt! Voor 2025 en daarmee de afronding van de Aanvulling omgevingsvisie zijn nog voldoende middelen. Voor de jaren daarna is er mi zondermeer geld nodig om te komen tot uitwerking van studies etc. Hier moeten we mi voor het goede verhaal wel een relatie leggen met de ontwikkelstrategie (wanneer is welk gebied nodig en welke middelen hebben we nodig om tot planvorming te komen). Daarbij de vraag of dat via de begroting gaat lopen (wel PPN), dan wel het openen van een grex of een voorbereidingskrediet aanvragen.

Overigens net met het “programmateam” Oosterenk om tafel gezet over het ontwikkelingskader voor Oosterenk dat nu wordt gemaakt en de daarbij behorende ontwikkelingsstrategie. Ook daar liggen belangrijke relaties met de

Ceintuurbaanzone/Vechtrand.

Fijn als je met de programmagroep (evt met wat verbreding vanuit Vastgoed) hier tot een voorstel komt. Mi nodig om ook 5.1.2e vanuit het programma Oosterenk aanhaken. Laat maar weten als er nog behoefte is om verder te sparren.

Met groet,

5.1.2e

Van: 5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>
Verzonden: dinsdag 11 februari 2025 08:49
Aan: 5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>
CC: 5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>
Onderwerp: RE: Afspraken komende weken ikv AOV

Hoi 5.1.2e,

Ook mede naar aanleiding van onderstaande.

We zijn ook bezig met de PPN (voorjaarsmoment) en daarna de begroting 2026 (najaarsmoment). Hebben we nog middelen nodig om ‘acties’ uit het RTP in gang te kunnen gaan zetten in 2026. Ik zat te denken aan het gaan maken ‘programma Vechtrand’ en/of een verkenning ‘Zwolle-zuid’.

Hoe kijk jij daar tegen aan? En anders ook goed om in volgend programmateam te bespreken. Ik moet nog even checken waar eerst een besluit over is. PPN of RTP.

Van: 5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>
Verzonden: maandag 10 februari 2025 16:52
Aan: 5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>
CC: 5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>; 5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>; 5.1.2e 5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>; 5.1.2e 5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>
Onderwerp: Afspraken komende weken ikv AOV

Hoi 5.1.2e,

Vanmorgen in het pfo met Gerdien de lijn van voorstellen (aan de hand van een sheet uit de presentatie) doorgenomen. Ik begreep dat Gerdien jou vorige week haar terugblik had gegeven per mail. Wil je die ook aan mij mailen (programmagroep kende deze afdronk van Gerdien wel, maar ik nog niet).

Gerdien kan zich vinden in de hoofdlijn, waarbij natuurlijk nog nodige vraagstukken zijn:

- begrenzing Ceintuurbaanzone en Vechtrand; en daarbij ook een duiding van woonmilieus en aantallen
- Eens dat Stadsbroek geen grootschalige woningbouw wordt > wel graag meer beelden met referenties (met verhaal waarin we aangegeven dat bij uitwerking van de vastgestelde startnotitie voor dit gebied de uiteindelijke capaciteit wordt bepaald > bijv op basis van ontwerpend-onderzoek) we hebben 5.1.2e gevraagd hiervoor samen met Posad de nodige beelden te leveren.
- Zuid: akkoord, maar vraagt concrete beelden en begrenzing van het gebied en daarbij (meer) helderheid over aantallen en woonmilieus > voorziet deze locatie ook daadwerkelijk in het sub urbane woonmilieu! Ook dit hebben we aan 5.1.2e gevraagd.
- Vechtpoort 2: akkoord om nu niet voor te kiezen. Wel expliciet antwoord/ aandacht geven aan wat dit betekent voor de besluiten die we nog moeten nemen over de grondtransacties. Dit wil ik opnemen in de nota voor het college. Daarmee wordt het meteen een vertrouwelijke nota.
- Helderheid over het in te zetten grondinstrumentarium. Er moet bij het voorstel een helder strategisch advies over het al dan niet in te zetten grondinstrumentarium. 5.1.2e zit vandaag met Vastgoed om tafel. We hebben afgesproken dat hij vandaag aan mij terugkoppelen wat de

uitkomsten van het gesprek zijn en of Vastgoed nu daadwerkelijk tijdig in het kader van het RTP een advies gaat leveren. Inmiddels heb ik met 5.1.2e contact gehad (regulier PO vandaag) dan koppel het resultaat ook aan hem terug. Ik ben ook benieuwd waar Vastgoed mee komt.

- Het vraagt expliciete aandacht om ook andere relevante wethouders op korte termijn mee te nemen (volgende week is het al voorjaarsvakantie en is Gerdien afwezig > wel bereikbaar!). Het is noodzakelijk dat we op korte termijn met Paul Guldemond een gesprek hebben over Economie en zijn gedachten horen. Dit kan niet wachten tot de week na de voorjaarsvakantie. Graag actief dit laten plannen! Zal mogelijk in twee etappes gesprek met hem gewenst zijn. Morgen in AOG komen we met een voorstel voor de rondjes langs ph. Er is iig een SO economie – ruimte die we al mooi meekunnen pakken.

Bij het totale verhaal dat nu wordt gebouwd op basis van deze lijn is het noodzakelijk dat er helder inzichtelijk wordt gemaakt dat met deze keuzes wordt voldaan aan de woonbehoefte en woonmilieu (sub-urbaan) en daarmee Vechtpoort 2 geen noodzaak is. Alleen hiermee voldoen we aan onze opdracht.

Tot zover een korte terugkoppeling. Aanvullend hebben de andere deelnemers van het pfo wellicht al even contact met je gehad! Zeker!

Hiernaast is nog stilgestaan bij Hanza en de technische briefings voor de raad.

Met vriendelijke groet,
5.1.2e

Legenda toegepaste uitzonderingsgrondslagen

In dit document zijn gegevens definitief geanonimiseerd op grond van:

Wet	Artikel	Omschrijving	Pagina's
Wet open overheid	Art. 5.1 lid 2 sub e	De eerbiediging van de persoonlijke levenssfeer	1, 2, 3

From: "5.1.2e" <5.1.2e@zwolle.nl>
Sent: 10/15/2024 7:20:51 AM
To: "5.1.2e" <5.1.2e@zwolle.nl>
Cc:
Subject: RE: Afstemming Ceintuurbaanzone

Bij deze
Met vriendelijke groet,
5.1.2e
5.1.2e
5.1.2e
Gemeente Zwolle
5.1.2e

Van: 5.1.2e
Verzonden: dinsdag 15 oktober 2024 08:38
Aan: 5.1.2e
Onderwerp: RE: Afstemming Ceintuurbaanzone

Hoi 5.1.2e,
Heb je de pfo notitie die jij en 5.1.2e hebben gemaakt voor Gerdien ook voor mij?
Groet,
5.1.2e
5.1.2e
5.1.2e
telefoon 5.1.2e of 5.1.2e
5.1.2e @zwolle.nl

Van: 5.1.2e <5.1.2e@zwolle.nl>
Verzonden: maandag 14 oktober 2024 17:04
Aan: 5.1.2e <5.1.2e@zwolle.nl>; 5.1.2e <5.1.2e@zwolle.nl>; 5.1.2e <5.1.2e@zwolle.nl>; 5.1.2e <5.1.2e@zwolle.nl>; 5.1.2e <5.1.2e@zwolle.nl>
Onderwerp: Afstemming Ceintuurbaanzone

Dag allen,
Morgen spreken we elkaar in het kader van de Verkenning Ceintuurbaanzone. Ter informatie zijn ‘de Gebiedsverkenning Ceintuurbaanzone’ en de modellenstudie (beide in concept) bijgevoegd. Zoals jullie weten bevindt deze opdracht zich in de afrondende fase. De (opbrengst uit de) Verkenning Ceintuurbaanzone zal in de komende weken worden besproken:

- Pfo - maandag 21 oktober
- MT Stadsontwikkeling – dinsdag 22 oktober
- College – dinsdag 5 november

De Verkenning Ceintuurbaanzone is conform de bestuursopdracht ‘Aanvulling Omgevingsvisie’ één van de (gebiedsgerichte) bouwstenen. Dat betekent dat het Ruimtelijk Ontwikkelperspectief mede gebaseerd is op de opbrengsten uit de Verkenning Ceintuurbaanzone. Krijgt de Verkenning Ceintuurbaanzone dezelfde status als de andere bouwstenen (zie bijlage) waarmee er wordt ingestemd met de opbrengst uit de bouwsteen?
Met vriendelijke groet,
5.1.2e
5.1.2e
5.1.2e
Gemeente Zwolle
5.1.2e

Legenda toegepaste uitzonderingsgrondslagen

In dit document zijn gegevens definitief geanonimiseerd op grond van:

Wet	Artikel	Omschrijving	Pagina's
Wet open overheid	Art. 5.1 lid 2 sub e	De eerbiediging van de persoonlijke levenssfeer	1

Bericht

Zwolle

Memo

Aan Het college van B&W

Telefoon 5.1.2e

Van 5.1.2e en 5.1.2e

Datum 3 oktober 2024

Onderwerp Verkenning Ceintuurbaanzone i.r.t. Aanvulling Omgevingsvisie

Inleiding

De verkenning naar de potentie van de Ceintuurbaanzone als grootschalig hoogstedelijk ontwikkelgebied bevindt zich in de afrondende fase. Deze verkenning volgt uit de verstedelijkingsstrategie van de Regio Zwolle (‘Warme harten in een klimaatadaptieve regio’) en is één van de opdrachten uit het programma Stedelijk Zwolle als onderdeel van het Novex-gebied regio Zwolle. Daarnaast is de verkenning een gebiedsgerichte bouwsteen in het kader van de Aanvulling Omgevingsvisie. Deze verkenning is als zodanig opgenomen in de bestuursopdracht ‘Aanvulling Omgevingsvisie Ons Zwolle van Morgen’.

Op dinsdag 24 september is de Verkenning Ceintuurbaanzone ter consultatie in het college behandeld. Naast de inhoudelijke bespreking van de modellen heeft het college ook stilgestaan bij de status van het product ‘Verkenning Ceintuurbaanzone’. In deze memo stellen we de wethouder voor de besluitvorming van de bouwsteen Verkenning Ceintuurbaanzone in lijn met de bestuursopdracht 'Aanvulling Omgevingsvisie' te houden.

Kernboodschap

We adviseren het college onderstaand voorgesteld besluit voor te leggen:

1. In te stemmen met de opbrengst van de bouwsteen Verkenning Ceintuurbaanzone voor de Aanvulling Omgevingsvisie Zwolle.
2. De opbrengst van de bouwsteen Verkenning Ceintuurbaanzone aan te laten sluiten op de bandbreedten van de thematische bouwstenen ten behoeve van de Aanvulling Omgevingsvisie.
3. De gemeenteraad per brief te informeren over de opbrengst van de bouwsteen Verkenning Ceintuurbaanzone.
4. Geheimhouding op te leggen ten aanzien van [ONTWIKKELSTRATEGIE] bij deze beslisnota, en deze geheimhouding op te leggen tot 1 januari 2040.

Datum 17 september 2024

Toelichting

1.
Deze besluitvorming sluit aan op eerdere besluitvorming van de 'thematische bouwstenen' (zie bijlage). Hier is nadrukkelijk bij vermeld dat de bouwstenen nog in onderling verband bezien moeten worden en de afstemming en integratie daartussen nog moet plaatsvinden. De bouwsteen Verkenning Ceintuurbaanzone wordt aan dat palet toegevoegd en gaat onderdeel uitmaken van de integrale afweging ten behoeve van de Aanvulling Omgevingsvisie. Er worden nu nog geen keuzes gemaakt en besluiten genomen.

2.
De start van de Aanvulling Omgevingsvisie vormt de bestuursopdracht. Daar staat het volgende: “Om te komen tot voorstellen voor thematische oplossingen en gebiedsgerichte, ruimtelijke keuzes wordt een aantal bouwstenen en producten ontwikkeld”. De verkenning Ceintuurbaanzone is één van deze bouwstenen.

3.
In de beslisnota is het goed te benadrukken dat de bouwsteen Verkenning Ceintuurbaanzone één van de puzzelstukken is, samen met de overige puzzelstukken (de bouwstenen: ...) om uiteindelijk tot een integraal afgewogen Aanvulling Omgevingsvisie te komen. Juist ook, omdat de thematiek uit de gebiedsverkenning Ceintuurbaanzone (met de thema's: wonen, economie, mobiliteit en klimaat) juist ook in verbinding gebracht moet worden met de thematische bouwstenen.

Juist het Ruimtelijk Ontwikkelperspectief, voorafgaand aan het concept van de Aanvulling Omgevingsvisie, is bij uitstek geschikt om in- en extern het gesprek aan te gaan over ambities, de te maken keuzes, ontwikkelpaden en opgaven (waarbij dat perspectief ook zou kunnen/moeten inspireren/enthousiasmeren).

4.
Er wordt een Omgevingseffectrapportage gemaakt. De verkenning Ceintuurbaanzone maakt daarvan onderdeel uit, evenals de overige thematische bouwstenen. Ook daar wordt een integrale beoordeling gemaakt en vindt een afweging plaats op basis van de afspraken in de Notitie Reikwijdte en Detailniveau.

Legenda toegepaste uitzonderingsgrondslagen

In dit document zijn gegevens definitief geanonimiseerd op grond van:

Wet	Artikel	Omschrijving	Pagina's
Wet open overheid	Art. 5.1 lid 2 sub e	De eerbiediging van de persoonlijke levenssfeer	1

From: "5.1.2e " <5.1.2e @zwolle.nl>
Sent: 10/15/2024 6:38:18 AM
To: "5.1.2e " <5.1.2e @zwolle.nl>
Cc:
Subject: RE: Afstemming Ceintuurbaanzone

Hoi 5.1.2e ,
Heb je de pfo notitie die jij en 5.1.2e hebben gemaakt voor Gerdien ook voor mij?
Groet,
5.1.2e
5.1.2e
5.1.2e
telefoon 5.1.2e of 5.1.2e
5.1.2e @zwolle.nl

Van: 5.1.2e
Verzonden: maandag 14 oktober 2024 17:04
Aan: 5.1.2e ; 5.1.2e ; 5.1.2e ; 5.1.2e ; 5.1.2e 5.1.2e
Onderwerp: Afstemming Ceintuurbaanzone

Dag allen,
Morgen spreken we elkaar in het kader van de Verkenning Ceintuurbaanzone. Ter informatie zijn ‘de Gebiedsverkenning Ceintuurbaanzone’ en de modellenstudie (beide in concept) bijgevoegd. Zoals jullie weten bevindt deze opdracht zich in de afrondende fase. De (opbrengst uit de) Verkenning Ceintuurbaanzone zal in de komende weken worden besproken:

- Pfo - maandag 21 oktober
- MT Stadsontwikkeling – dinsdag 22 oktober
- College – dinsdag 5 november

De Verkenning Ceintuurbaanzone is conform de bestuursopdracht ‘Aanvulling Omgevingsvisie’ één van de (gebiedsgerichte) bouwstenen. Dat betekent dat het Ruimtelijk Ontwikkelperspectief mede gebaseerd is op de opbrengsten uit de Verkenning Ceintuurbaanzone. Krijgt de Verkenning Ceintuurbaanzone dezelfde status als de andere bouwstenen (zie bijlage) waarmee er wordt ingestemd met de opbrengst uit de bouwsteen?
Met vriendelijke groet,
5.1.2e
5.1.2e
5.1.2e
Gemeente Zwolle
5.1.2e

Legenda toegepaste uitzonderingsgrondslagen

In dit document zijn gegevens definitief geanonimiseerd op grond van:

Wet	Artikel	Omschrijving	Pagina's
Wet open overheid	Art. 5.1 lid 2 sub e	De eerbiediging van de persoonlijke levenssfeer	1

From: "5.1.2e " <5.1.2e @zwolle.nl>
Sent: 10/15/2024 9:10:51 AM
To: "5.1.2e " <5.1.2e @zwolle.nl>, "5.1.2e " <5.1.2e @zwolle.nl>, "5.1.2e 5.1.2e " <5.1.2e @zwolle.nl>, "5.1.2e " <5.1.2e @zwolle.nl>, "5.1.2e (5.1.2e " <5.1.2e @zwolle.nl>, "5.1.2e 5.1.2e " <5.1.2e @zwolle.nl>
Cc:
Subject: RE: Afstemming Ceintuurbaanzone

Dag allen,
Aanvullend op mijn mail van gister vinden jullie in de bijlage een indicatieve schematische weergave van het traject 'Aanvulling Omgevingsvisie' (gemaakt door 5.1.2e). Dit overzicht geeft goed weer in welke trechter we ons bevinden in de komende maanden.
Met vriendelijke groet,

5.1.2e
5.1.2e
5.1.2e
Gemeente Zwolle
5.1.2e

Van: 5.1.2e
Verzonden: maandag 14 oktober 2024 17:04
Aan: 5.1.2e ; 5.1.2e ; 5.1.2e ; 5.1.2e 5.1.2e ; 5.1.2e 5.1.2e
Onderwerp: Afstemming Ceintuurbaanzone

Dag allen,
Morgen spreken we elkaar in het kader van de Verkenning Ceintuurbaanzone. Ter informatie zijn 'de Gebiedsverkenning Ceintuurbaanzone' en de modellenstudie (beide in concept) bijgevoegd. Zoals jullie weten bevindt deze opdracht zich in de afrondende fase. De (opbrengst uit de) Verkenning Ceintuurbaanzone zal in de komende weken worden besproken:

- Pfo - maandag 21 oktober
- MT Stadsontwikkeling – dinsdag 22 oktober
- College – dinsdag 5 november

De Verkenning Ceintuurbaanzone is conform de bestuursopdracht 'Aanvulling Omgevingsvisie' één van de (gebiedsgerichte) bouwstenen. Dat betekent dat het Ruimtelijk Ontwikkelperspectief mede gebaseerd is op de opbrengsten uit de Verkenning Ceintuurbaanzone. Krijgt de Verkenning Ceintuurbaanzone dezelfde status als de andere bouwstenen (zie bijlage) waarmee er wordt ingestemd met de opbrengst uit de bouwsteen?
Met vriendelijke groet,

5.1.2e
5.1.2e
5.1.2e
Gemeente Zwolle
5.1.2e

Legenda toegepaste uitzonderingsgrondslagen

In dit document zijn gegevens definitief geanonimiseerd op grond van:

Wet	Artikel	Omschrijving	Pagina's
Wet open overheid	Art. 5.1 lid 2 sub e	De eerbiediging van de persoonlijke levenssfeer	1

Omgevingsvisie Zwolle 2021.

Regionale Verstedelijkingsstrategie 2023

Bestuursopdracht Aanvulling 2023.

participatie

Haza! - fase.

Bouwstenen:

Ruimtelijke opgave 5 thema's + Stadsscan (ceint. boanzone).

Ontwerpend onderzoek → 4 Zwolse scenario's.

pbl-scenario's.

Extremen afgeleid

NRD.

Zwolse Ruimtelijke Vraagstukken

Campagne!

= Bouwstenen
= Denkb. Scenario's
= Campagne verslag

OER.

OER. Varianten

= Rop vha.

Concept Omgevingsvisie.

Ontwerp Omg. Visie OZR.

Omgevings Visie.

mei 2024 - sept/okt 2024

okt - dec 2024

jan-feb 2025.

mei-jun 2024.

I Stakeholders per thema.

I Stake hol

Vaststellingsbesluit
Inzicht
Communicatie
abstract
Alle al vaststaande
Inzicht

II Alle Zwolse incl. overh. + stakeholders

III .....

.....

? Vraagstuk

status Scenario's
→ Niet in Campagne
- Varianten OER
→ participatie

From: "5.1.2e" <5.1.2e@zwolle.nl>
Sent: 2/23/2024 9:11:32 AM
To: "5.1.2e" <5.1.2e@zwolle.nl>
Cc: "5.1.2e" <5.1.2e@zwolle.nl>, "5.1.2e" <5.1.2e@zwolle.nl>, "5.1.2e 5.1.2e" <5.1.2e@zwolle.nl>
Subject: RE: Afstemming Financiën aanv. OGV & Stedelijk Zwolle

Dag 5.1.2e,
Nog even terugkomend op jouw mail van 6 februari.
In mijn beleving zou de verkenning Ceintuurbaanzone zowel vanuit AOV als SZ worden gedekt. De reden hiervoor is dat deze verkenning als input dient in het traject AOV. Dat betekent 5.1.2b uit AOV en 5.1.2b uit SZ.
Ik zie dat in het meegestuurde document AOV niet terugkomen.
@5.1.2e: kan jij hier uitsluitsel over geven?
Met vriendelijke groet,
5.1.2e
5.1.2e
Gemeente Zwolle
5.1.2e

Van: 5.1.2e
Verzonden: dinsdag 6 februari 2024 08:43
Aan: 5.1.2e ; 5.1.2e ; 5.1.2e
Onderwerp: RE: Afstemming Financiën aanv. OGV & Stedelijk Zwolle
Hoi,
Ceintuurbaanzone wordt expliciet benoemd in de begrotingsaanvraag voor Programma Stedelijk Zwolle uit 2023, dus het lijkt me dat dit primair vanuit daar wordt opgepakt en gedekt
In de aanvraag voor Aanvulling Omgevingsvisie zie ik wel termen als ‘verkenning’ en ‘nieuwe uitleg’.
In hoeverre dit inhoudelijk raakvlakken heeft met Ceintuurbaanzone kan ik niet beoordelen
Wellicht kunnen jullie daar onderling over doorpraten
Bijgevoegd de begrotingsaanvragen Aanvulling Omgevingsvisie en Programma Stedelijk Zwolle
Groeten, 5.1.2e

Van: 5.1.2e <5.1.2e@zwolle.nl>
Verzonden: maandag 5 februari 2024 16:48
Aan: 5.1.2e <5.1.2e@zwolle.nl>; 5.1.2e <5.1.2e@zwolle.nl>; 5.1.2e <5.1.2e@zwolle.nl>
Onderwerp: RE: Afstemming Financiën aanv. OGV & Stedelijk Zwolle
Hoi 5.1.2e,
Ik heb 5.1.2e al gemaild dat ik er vanwege een ander overleg niet bij kan zijn.
Afhankelijk van welke vraag voorligt, is het de vraag of een overleg nodig is. Volgens mij moeten we antwoord krijgen op de volgende vraag:

- Vanuit welk programma (of programma’s) wordt de verkenning Ceintuurbaanzone gedekt?

Volgens mij wordt deze verkenning zowel vanuit het programma Stedelijk Zwolle als programma Aanvulling Omgevingsvisie.
Kan jij dat bevestigen 5.1.2e?
Mocht het wel nodig zijn hier verder over door te praten, dan moeten we even een nieuwe afspraak maken (ervan uitgaande dat er verwacht wordt dat ik erbij ben).
Met vriendelijke groet,
5.1.2e
5.1.2e
Gemeente Zwolle
5.1.2e

Van: 5.1.2e <5.1.2e@zwolle.nl>
Verzonden: maandag 5 februari 2024 16:43
Aan: 5.1.2e <5.1.2e@zwolle.nl>; 5.1.2e <5.1.2e@zwolle.nl>; 5.1.2e <5.1.2e@zwolle.nl>
Onderwerp: RE: Afstemming Financiën aanv. OGV & Stedelijk Zwolle
Hoi 5.1.2e,
Kan ik digitaal aansluiten?
Groeten, 5.1.2e
-----Oorspronkelijke afspraak-----
Van: 5.1.2e <5.1.2e@zwolle.nl>

Verzonden: dinsdag 19 december 2023 16:25
Aan: 5.1.2e ; 5.1.2e ; 5.1.2e ; 5.1.2e ; 5.1.2e
Onderwerp: Afstemming Financiën aanv. OGV & Stedelijk Zwolle
Tijd: dinsdag 6 februari 2024 11:00-12:00 (UTC+01:00) Amsterdam, Berlijn, Bern, Rome, Stockholm, Wenen.
Locatie: SK 3.56
n.a.v. overleg vanochtend met 5.1.2e een extra overleg om een en ander af te stemmen over o.a. kosten gebiedsverkenning CB-zone en mogelijke acties die nodig zijn voor budget van beide programma's.
Ik kon helaas geen eerder moment vinden.
Gr. 5.1.2e

Legenda toegepaste uitzonderingsgrondslagen

In dit document zijn gegevens definitief geanonimiseerd op grond van:

Wet	Artikel	Omschrijving	Pagina's
Wet open overheid	Art. 5.1 lid 2 sub b	De economische of financiÃ«le belangen van de Staat, andere publiekrechtelijke lichamen of bestuursorganen, in geval van milieu-informatie slechts voor zover de informatie betrekking heeft op handelingen met een vertrouwelijk karakter	1
Wet open overheid	Art. 5.1 lid 2 sub e	De eerbiediging van de persoonlijke levenssfeer	1, 2

From: "5.1.2e" <5.1.2e@zwolle.nl>
Sent: 2/6/2024 12:18:24 PM
To: "5.1.2e" <5.1.2e@zwolle.nl>
Cc: "5.1.2e (5.1.2e" <5.1.2e@zwolle.nl>
Subject: RE: Afstemming Financiën aanv. OGV & Stedelijk Zwolle

Hoi 5.1.2e,
We hadden vanochtend overleg met 5.1.2e. Eerder gaf je aan dat het budget voor verkenning CB-zone zowel uit budget aanvulling OGV als Stedelijk Zwolle. 2 vragen daarover:

- Een check: is de verdeling 50/50? Volgens mij heb je dit eerder aangegeven
- Wat is het totale budget voor deze verkenning? Is dat 5.1.2b, of een ander bedrag? Met andere woorden: met welk bedrag dienen wij vanuit budget aanvulling OGV rekening te houden?

Als we dit weten, en na akkoord door programmateam op budgetverdeling a.s. maandag kan ik 5.1.2e dit laten weten.
Groet,
5.1.2e

Van: 5.1.2e
Verzonden: dinsdag 6 februari 2024 08:43
Aan: 5.1.2e ; 5.1.2e ; 5.1.2e 5.1.2e
Onderwerp: RE: Afstemming Financiën aanv. OGV & Stedelijk Zwolle
Hoi,
Ceintuurbaanzone wordt expliciet benoemd in de begrotingsaanvraag voor Programma Stedelijk Zwolle uit 2023, dus het lijkt me dat dit primair vanuit daar wordt opgepakt en gedekt
In de aanvraag voor Aanvulling Omgevingsvisie zie ik wel termen als 'verkenning' en 'nieuwe uitleg'.
In hoeverre dit inhoudelijk raakvlakken heeft met Ceintuurbaanzone kan ik niet beoordelen
Wellicht kunnen jullie daar onderling over doorpraten
Bijgevoegd de begrotingsaanvragen Aanvulling Omgevingsvisie en Programma Stedelijk Zwolle
Groeten, 5.1.2e

Van: 5.1.2e <5.1.2e@zwolle.nl>
Verzonden: maandag 5 februari 2024 16:48
Aan: 5.1.2e <5.1.2e@zwolle.nl>; 5.1.2e <5.1.2e@zwolle.nl>; 5.1.2e 5.1.2e <5.1.2e@zwolle.nl>
Onderwerp: RE: Afstemming Financiën aanv. OGV & Stedelijk Zwolle
Hoi 5.1.2e,
Ik heb 5.1.2e al gemaild dat ik er vanwege een ander overleg niet bij kan zijn.
Afhankelijk van welke vraag voorligt, is het de vraag of een overleg nodig is. Volgens mij moeten we antwoord krijgen op de volgende vraag:

- Vanuit welk programma (of programma's) wordt de verkenning Ceintuurbaanzone gedekt?

Volgens mij wordt deze verkenning zowel vanuit het programma Stedelijk Zwolle als programma Aanvulling Omgevingsvisie.
Kan jij dat bevestigen 5.1.2e?
Mocht het wel nodig zijn hier verder over door te praten, dan moeten we even een nieuwe afspraak maken (ervan uitgaande dat er verwacht wordt dat ik erbij ben).
Met vriendelijke groet,
5.1.2e
5.1.2e
Gemeente Zwolle
5.1.2e

Van: 5.1.2e <5.1.2e@zwolle.nl>
Verzonden: maandag 5 februari 2024 16:43
Aan: 5.1.2e <5.1.2e@zwolle.nl>; 5.1.2e <5.1.2e@zwolle.nl>; 5.1.2e 5.1.2e <5.1.2e@zwolle.nl>
Onderwerp: RE: Afstemming Financiën aanv. OGV & Stedelijk Zwolle
Hoi 5.1.2e,
Kan ik digitaal aansluiten?
Groeten, 5.1.2e
-----Oorspronkelijke afspraak-----
Van: 5.1.2e <5.1.2e@zwolle.nl>
Verzonden: dinsdag 19 december 2023 16:25
Aan: 5.1.2e ; 5.1.2e ; 5.1.2e ; 5.1.2e (5.1.2e ; 5.1.2e

Onderwerp: Afstemming Financiën aanv. OGV & Stedelijk Zwolle
Tijd: dinsdag 6 februari 2024 11:00-12:00 (UTC+01:00) Amsterdam, Berlijn, Bern, Rome, Stockholm, Wenen.
Locatie: SK 3.56
n.a.v. overleg vanochtend met 5.1.2e een extra overleg om een en ander af te stemmen over o.a. kosten gebiedsverkenning CB-zone en mogelijke acties die nodig zijn voor budget van beide programma's.
Ik kon helaas geen eerder moment vinden.
Gr. 5.1.2e

Legenda toegepaste uitzonderingsgrondslagen

In dit document zijn gegevens definitief geanonimiseerd op grond van:

Wet	Artikel	Omschrijving	Pagina's
Wet open overheid	Art. 5.1 lid 2 sub b	De economische of financiÃ«le belangen van de Staat, andere publiekrechtelijke lichamen of bestuursorganen, in geval van milieu-informatie slechts voor zover de informatie betrekking heeft op handelingen met een vertrouwelijk karakter	1
Wet open overheid	Art. 5.1 lid 2 sub e	De eerbiediging van de persoonlijke levenssfeer	1, 2

From: "5.1.2e " <5.1.2e @zwolle.nl>
Sent: 2/6/2024 8:45:39 AM
To: "5.1.2e " <5.1.2e @zwolle.nl>, "5.1.2e " <5.1.2e @zwolle.nl>, "5.1.2e 5.1.2e " <5.1.2e @zwolle.nl>
Cc:
Subject: RE: Afstemming Financiën aanv. OGV & Stedelijk Zwolle

Zelf ben ik op SH, hier moet ik straks ook weer zijn
Wellicht dan via laptop via Teams?
Groeten, 5.1.2e

Van: 5.1.2e
Verzonden: dinsdag 6 februari 2024 09:41
Aan: 5.1.2e ; 5.1.2e ; 5.1.2e (5.1.2e
Onderwerp: RE: Afstemming Financiën aanv. OGV & Stedelijk Zwolle
Hoi 5.1.2e,
Ik zie je mail nu pas, ik weet niet of het handig is aangezien 3.56 geen hybride ruimte is. 5.1.2e en ik zijn op SK dus voorkeur voor fysiek.
Gr. 5.1.2e

Van: 5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>
Verzonden: maandag 5 februari 2024 16:43
Aan: 5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>; 5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>; 5.1.2e (5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>
Onderwerp: RE: Afstemming Financiën aanv. OGV & Stedelijk Zwolle
Hoi 5.1.2e,
Kan ik digitaal aansluiten?
Groeten, 5.1.2e
-----Oorspronkelijke afspraak-----
Van: 5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>
Verzonden: dinsdag 19 december 2023 16:25
Aan: 5.1.2e ; 5.1.2e ; 5.1.2e ; 5.1.2e 5.1.2e ; 5.1.2e
Onderwerp: Afstemming Financiën aanv. OGV & Stedelijk Zwolle
Tijd: dinsdag 6 februari 2024 11:00-12:00 (UTC+01:00) Amsterdam, Berlijn, Bern, Rome, Stockholm, Wenen.
Locatie: SK 3.56
n.a.v. overleg vanochtend met 5.1.2e een extra overleg om een en ander af te stemmen over o.a. kosten gebiedsverkenning CB-zone en mogelijke acties die nodig zijn voor budget van beide programma's.
Ik kon helaas geen eerder moment vinden.
Gr. 5.1.2e

Legenda toegepaste uitzonderingsgrondslagen

In dit document zijn gegevens definitief geanonimiseerd op grond van:

Wet	Artikel	Omschrijving	Pagina's
Wet open overheid	Art. 5.1 lid 2 sub e	De eerbiediging van de persoonlijke levenssfeer	1

From: "5.1.2e " <5.1.2e @zwolle.nl>
Sent: 2/6/2024 7:43:28 AM
To: "5.1.2e " <5.1.2e @zwolle.nl>, "5.1.2e " <5.1.2e @zwolle.nl>, "5.1.2e " <5.1.2e @zwolle.nl>
Cc:
Subject: RE: Afstemming Financiën aanv. OGV & Stedelijk Zwolle

Hoi,
Ceintuurbaanzone wordt expliciet benoemd in de begrotingsaanvraag voor Programma Stedelijk Zwolle uit 2023, dus het lijkt me dat dit primair vanuit daar wordt opgepakt en gedekt
In de aanvraag voor Aanvulling Omgevingsvisie zie ik wel termen als 'verkenning' en 'nieuwe uitleg'.
In hoeverre dit inhoudelijk raakvlakken heeft met Ceintuurbaanzone kan ik niet beoordelen
Wellicht kunnen jullie daar onderling over doorpraten
Bijgevoegd de begrotingsaanvragen Aanvulling Omgevingsvisie en Programma Stedelijk Zwolle
Groeten, 5.1.2e

Van: 5.1.2e
Verzonden: maandag 5 februari 2024 16:48
Aan: 5.1.2e ; 5.1.2e ; 5.1.2e
Onderwerp: RE: Afstemming Financiën aanv. OGV & Stedelijk Zwolle
Hoi 5.1.2e ,
Ik heb 5.1.2e al gemaild dat ik er vanwege een ander overleg niet bij kan zijn.
Afhankelijk van welke vraag voorligt, is het de vraag of een overleg nodig is. Volgens mij moeten we antwoord krijgen op de volgende vraag:

- Vanuit welk programma (of programma's) wordt de verkenning Ceintuurbaanzone gedekt?

Volgens mij wordt deze verkenning zowel vanuit het programma Stedelijk Zwolle als programma Aanvulling Omgevingsvisie.
Kan jij dat bevestigen 5.1.2e ?
Mocht het wel nodig zijn hier verder over door te praten, dan moeten we even een nieuwe afspraak maken (ervan uitgaande dat er verwacht wordt dat ik erbij ben).
Met vriendelijke groet,
5.1.2e
5.1.2e
Gemeente Zwolle
5.1.2e

Van: 5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>
Verzonden: maandag 5 februari 2024 16:43
Aan: 5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>; 5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>; 5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>
Onderwerp: RE: Afstemming Financiën aanv. OGV & Stedelijk Zwolle
Hoi 5.1.2e ,
Kan ik digitaal aansluiten?
Groeten, 5.1.2e
-----Oorspronkelijke afspraak-----
Van: 5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>
Verzonden: dinsdag 19 december 2023 16:25
Aan: 5.1.2e ; 5.1.2e ; 5.1.2e ; 5.1.2e ; 5.1.2e
Onderwerp: Afstemming Financiën aanv. OGV & Stedelijk Zwolle
Tijd: dinsdag 6 februari 2024 11:00-12:00 (UTC+01:00) Amsterdam, Berlijn, Bern, Rome, Stockholm, Wenen.
Locatie: SK 3.56
n.a.v. overleg vanochtend met 5.1.2e een extra overleg om een en ander af te stemmen over o.a. kosten gebiedsverkenning CB-zone en mogelijke acties die nodig zijn voor budget van beide programma's.
Ik kon helaas geen eerder moment vinden.
Gr. 5.1.2e

Legenda toegepaste uitzonderingsgrondslagen

In dit document zijn gegevens definitief geanonimiseerd op grond van:

Wet	Artikel	Omschrijving	Pagina's
Wet open overheid	Art. 5.1 lid 2 sub e	De eerbiediging van de persoonlijke levenssfeer	1

6.1.1 Aanvulling Omgevingsvisie

Begroting 2024

Type informatie	
Onderwerp	Aanvulling Omgevingsvisie
Informant	5.1.2e en 5.1.2e
Doel (nummer + titel)	6.1.1. We ontwikkelen samen de kracht van de stad (en regio) met als leidende agenda een inspirerende, uitnodigende, strategische en integrale Omgevingsvisie als vervolg op de in 2020 vast te stellen Omgevingsvisie
Doeleigenaar	5.1.2e
Financieel adviseur	5.1.2e
Portefeuillehouder(s)	5.1.2e
Type	Vervolgfinanciering

Uitwerking bestedingsvoorstel

Interne toelichting

De aanvulling van de Omgevingsvisie heeft een budget van € 5.1.2b. Dit budget is in de afgelopen jaren opgebouwd. De werkzaamheden zijn in 2023 gestart en worden dit jaar fors geïntensiveerd. Er zijn diverse uitbestedingen om inhoudelijke bouwstenen op te kunnen leveren en het projectteam komt op sterkte. In de tweede helft van dit jaar wordt in toenemende mate een beroep gedaan op diverse afdelingen. Tijd schrijvende collega's kunnen terecht op beschikbaar budget. De verwachting is dat dit leidt tot een (verplichte) uitputting van € 5.1.2b.- Daarmee resteert een budget van € 5.1.2b. De raming voor 2024 en 2025 is navolgend aangegeven. Op basis van deze raming is de aanvullende budgetbehoefte bepaald.

0-Scenario: Als we geen invulling geven aan het maken van deze aanvulling beschikt de gemeente niet over een heldere koers voor de ontwikkeling van de fysieke leefomgeving na 2030. Dat wil onder andere zeggen dat er geen weloverwogen besluit genomen kan worden over waar in de gemeente Zwolle nog extra ruimte (in de stad en/of een uitleglocatie) is voor het realiseren van woningen ten opzichte van de al geplande locaties in de huidige Omgevingsvisie. 30/50%-scenario: Het is niet kansrijk om de aanvulling van de Omgevingsvisie te ontwikkelen met een beperkt aantal middelen. Zo leidt bijvoorbeeld het niet uitvoeren van milieueffectonderzoek tot een juridische niet goed onderbouwde Omgevingsvisie. Het schrappen van het onderdeel participatie gaat in tegen het zeer recent vastgesteld Zwolse participatiebeleid. Ook vanuit het oogpunt van de Omgevingswet is het niet wenselijk geen of zeer beperkt participatie te doen bij het maken van beleid voor de fysieke leefomgeving. En door de brede beleidsthematiek is het essentieel dat van diverse gemeentelijke afdelingen een bijdrage wordt geleverd. Uitstel-scenario: Uitstel van de 'aanvulling Omgevingsvisie' betekent dat de huidige gemeenteraad geen besluit neemt over een mogelijke uitleg en of extra binnenstedelijk bouwen. De verdere planvorming voor mogelijke uitleg en of extra binnenstedelijk bouwen schuift op, waarschijnlijk naar rond 2026/2027.

2024						
Spoor / onderdelen	Inzet (uren)	Tarief	Kosten	Inkoop	Totaal verwachte kosten	Opmerkingen
Spoor procesmanagement		5.1.2b				
Procesmanager	1104					
Junior projectleider (Matthijs)	920					obv inhuur tarief
Projectassistent	368					
Spoor Participatie						
Participatiemanager	736					uitgaande van inhuur, gem 2 dagen per week
Support communicatie	400					
Wijkmanagement	200					
Spoor inhoud						
Nieuwe uitleg						
MER						MER en scenariostudie mogelijk combineren
Scenario studie						
Inspraak nota						
Inzet afdelingen/thema						
ZWLM (mobiliteit)	736					
ZWLM (milieu) (nrd)	240					
ZWVG (vastgoed)	80					
ZWRP (atelier)	552					
Overig	600					oa tbv digitalisering
Voorziening onvoorzien						
Totaal						
overschot/tekort						

2025						Afronding geheel proces in Q2 2025
Spoor procesmanagement		5.1.2b				
Procesmanager	552					inzet neemt af naar 2d/week
Junior projectleider (Matthijs)	276					inzet neemt af naar 1,5 d/week
Projectassistent	184					
Spoor Participatie						
Participatiemanager	184					inzet neemt af naar 1 dag/week
Support communicatie	100					
Wijkmanagement	40					
Spoor inhoud						
Vormgeving						
Inzet afdelingen/thema						
ZWLM (mobiliteit)	80					
ZWLM (milieu) (nrd)	40					
ZWVG (vastgoed)	40					
ZWRP (atelier)	120					
Overig	200					oa tbv digitalisering

Bestaat er een relatie met eerdere besluitvorming?
Op 16 mei 2023 heeft het college de bestuursopdracht voor de aanvulling van de Omgevingsvisie vastgesteld iBabs - Vergaderen met inhoud) waarin de inhoudelijke en procesmatige scope van de aanvulling is afgebakend. De raad is op 18 mei 2023 geïnformeerd.

Financiële consequenties

	Berap 2023-2	2024	2025	2026	2027	2028 e.v.
Lasten		5.1.2b				
Baten						
Saldo						

Formatieve consequenties

A.	Formatie-uitbreiding?	ja / nee	Indien ja, ga door naar C. Indien nee, naar B.			
B.	Gestalde capaciteit	ja	Indien ja, ga door naar D. Indien nee,			
C.	Functieomschrijving	Schaal	Aantal fte	Loonkosten	Overhead	Totaal €
D.	Soort project *weghalen wat nvt is		Uren	Uurtarief	Overhead	Totaal €
	Beleids Grex Activeerbaar					

NB. Overhead bedraagt in 2023 (berap) € 5.1.2b en in 2024 (begroting) € 5.1.2b bij volledige formatieplaats (verhoging van 6,1% conform rekenregels begroting).
Het overheadtarief per uur gestalde capaciteit bedraagt € 5.1.2b (inclusief inhuurtoeslag van € 5.1.2b) in 2023. In 2024 bedraagt het overheadtarief per uur gestalde capaciteit € 5.1.2b (inclusief inhuurtoeslag van € 5.1.2b)

Bestuurlijke toelichting

We willen zorgen dat de gemeente Zwolle ook na 2030, het richtjaar van de huidige Omgevingsvisie, een duidelijke koers voor ogen heeft voor de ontwikkeling van de fysieke leefomgeving waarin groei en brede welvaart hand in hand gaan. We willen met de 'Aanvulling Omgevingsvisie' weloverwogen en op hoofdlijnen keuzes maken, als aanvulling op de huidige Omgevingsvisie, zodat we daarna concrete plannen kunnen maken. Plannen voor extra nieuwe woningen in en/of aan de stad, voor de ontwikkeling van bedrijvigheid, voor mobiliteit en bereikbaarheid en de aanpak van klimaatopgaven die samen moeten blijven bijdragen aan onze zeer hoge standaard voor brede welvaart. We willen onze landelijke koppositie hierin blijven behouden, ook ver na 2030.

Het proces van het maken van de aanvulling is medio 2023 gestart en loopt tot medio 2025. We werken langs drie sporen gericht op (1) het creëren van inhoud, door onderzoek, verkenningen en analyses, (2) betrokkenheid van de Zwolse samenleving op basis van onze Zwolse participatie aanpak en (3) het spoor waarin college en gemeenteraad zorgen dragen voor besluitvorming over de aanvulling van de Omgevingsvisie. Voor 2023 zijn bestaande middelen beschikbaar. Voor de jaren 2024 en 2025 is een bedrag van respectievelijk € 5.1.2b en € 5.1.2b - nog om uitvoering te geven aan de 'Aanvulling Omgevingsvisie, Ons Zwolle van morgen'.

Feedback en accordering

Functie	Naam	Akkoord	Datum	Feedback of toelichting
Afdelingshoofd				
Financieel adviseur	5.1.2e	akkoord	5-7-23	
Business controller				
Bestuursadviseur				
HR-adviseur				
Coördinatoren Cyclus	5.1.2e	Nee	17-07-2023	De directie heeft aangegeven dat de omgevingsvisie (lijst doorgeschoven onderwerpen) en Novexgebied Regio Zwolle (spoor 2, overige onderwerpen en capaciteitsvraagstukken) in samenhang moeten worden bezien. Tezamen een investering van 5.1.2b 5.1.2b euro incidenteel. Zij wenst een scenario-analyse voor deze onderwerpen. Deze moet wel worden gemaakt, conform uitvraag van de directie. Geef daarnaast inzicht wat in welk traject plaatsvindt en welke verbindingen (optimaliseringskansen) er zijn. Financiële consequenties ontbreken in de bestuurlijke toelichting. Formatieve consequenties zijn ook niet ingevuld. Reactie 5.1.2e Gestalde

				capaciteit, zie raming onder interne toelichting. Akkoord afdelingshoofd ontbreekt.

NB. Akkoord van het afdelingshoofd en de financieel adviseur is verplicht. Zonder akkoord wordt dit bestedingsvoorstel niet in behandeling genomen. Let op: begrotingswijzigingen worden verwerkt in OneWorld na vaststelling door het College.

Besluitvormingsproces

Wie	Datum	Besluit	Toelichting
NT	5-9-23	aanvraag akkoord	volledig honoreren, zeer hoge prioriteit.
Programmeertafel			
Directie	13-9-2023	Akkoord	
College retraite	27-9-2023	Conform directieadvies	
College vaststelling			
Gemeenteraad			

Legenda toegepaste uitzonderingsgrondslagen

In dit document zijn gegevens definitief geanonimiseerd op grond van:

Wet	Artikel	Omschrijving	Pagina's
Wet open overheid	Art. 5.1 lid 2 sub b	De economische of financiÃ«le belangen van de Staat, andere publiekrechtelijke lichamen of bestuursorganen, in geval van milieu-informatie slechts voor zover de informatie betrekking heeft op handelingen met een vertrouwelijk karakter	1, 2, 3
Wet open overheid	Art. 5.1 lid 2 sub e	De eerbiediging van de persoonlijke levenssfeer	1, 3

6.1.1 NOVEX-regio Zwolle / Programma Stedelijk Zwolle

Berap 2023-2 en Begroting 2024

Type informatie	
Onderwerp	NOVEX-regio Zwolle / Programma Stedelijk Zwolle
Informant	5.1.2e
Doel (nummer + titel)	6.1.1. We ontwikkelen samen de kracht van de stad (en regio) met als leidende agenda een inspirerende, uitnodigende, strategische en integrale Omgevingsvisie als vervolg op de in 2020 vast te stellen Omgevingsvisie.
Doeleigenaar	5.1.2e
Financieel adviseur	5.1.2e
Portefeuillehouder(s)	5.1.2e
Type	Nieuwe aanvraag

Uitwerking bestedingsvoorstel

Interne toelichting

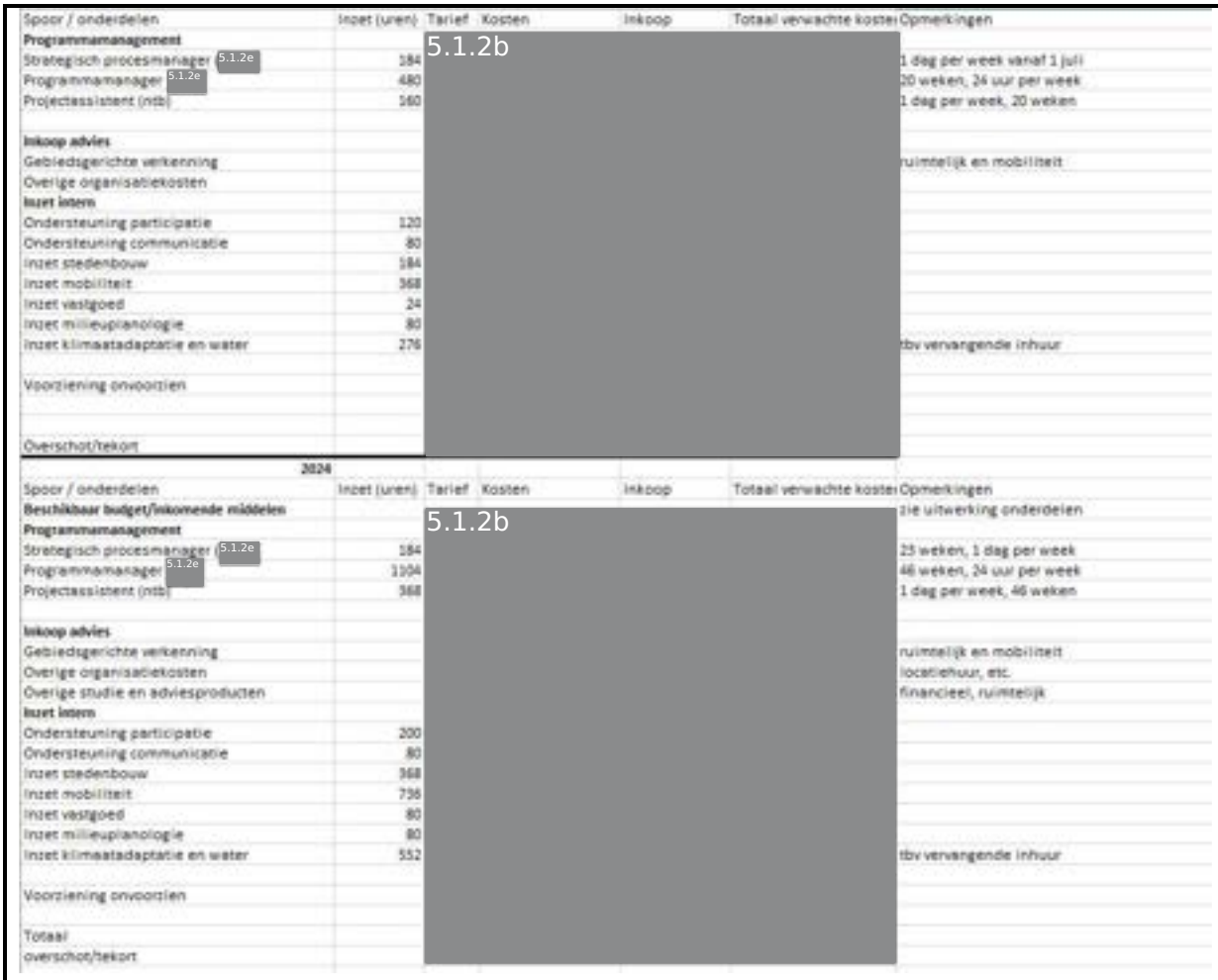
In 2023 zijn de verstedelijkingsstrategie en het MIRT-onderzoek bereikbaarheid afgerond. Ook vonden verschillende activiteiten plaats op basis van het plan van doorpakken voor het NOVI-gebied. Mede op aangeven van het Rijk, op basis van de Novex-beleidslijn, gaan Rijk en regio verder aan de slag met de uitkomsten van voornoemde in een samenbundeling van activiteiten onder de vlag van NOVEX-gebied regio Zwolle. Daartoe heeft de interbestuurlijke stuurgroep, waarin Zwolle zitting heeft, besloten. Zwolle neemt daarin actief deel met een eigen uitvoeringsprogramma: het programma Stedelijk Zwolle en is betrokken bij diverse andere programma's. Het belang van Zwolle ligt in nog te maken keuzes voor de invulling van de groeiambities, ambities voor klimaatadaptaties en voor mobiliteit en bereikbaarheid. Samenwerking met regio en Rijk is daarin essentieel om op termijn gezamenlijk te blijven investeren in grootschalige opgaven, net zoals dat nu aan de orde is voor het grootschalig ontwikkelgebied Spoorzone.

Voor de Stedelijk Zwolle is een uitvoeringsprogramma uitgewerkt met een mix aan activiteiten in 2023, 2024 en mogelijk uitloop in 2025. Deze activiteiten leiden onder meer tot essentiële inhoud voor de te maken keuzes in de aanvulling van de Omgevingsvisie, maar ook over mogelijk toekomstige ingrepen in regionale bereikbaarheid en mobiliteit.

Voor de werkzaamheden in 2023 en deels voor 2024 kan worden gewerkt vanuit bestaande en beschikbare middelen vanuit het **NOVI-gebied** (€ 5.1.2b, waarin tevens is meegenomen een bijdrage van de provincie van € 5.1.2b t.b.v. de inzet van de projectsecretaris NOVI-gebied, welke d.m.v. dit voorstel wordt geformaliseerd), **MIRT** (€ 5.1.2b, waarin tevens is meegenomen een bijdrage van de provincie van € 5.1.2b t.b.v. afrekening 2020, welke d.m.v. dit voorstel wordt geformaliseerd), **bijdrage NOVEX-gebied** (€ 5.1.2b, d.m.v. dit voorstel geformaliseerd) en bijdrage aanvulling omgevingsvisie (€ 5.1.2b). Tegenover deze opbrengsten van derden staan ook kosten.
Het beschikbare budget bedraagt daarmee ongeveer € 5.1.2b.

De verwachte kosten in 2023 zijn € 5.1.2b (zie raming hieronder). Voor 2024, met doorloop in 2025 zijn de verwachte kosten ongeveer 5.1.2b. Dit betekent dat sprake is van een tekort van € 5.1.2b. Hierop is de aanvraag gericht. Daarbij wordt nog geen rekening gehouden met eventuele bijdrage(n) vanuit het NOVEX-gebied. Dit is nog te onzeker.

Scenarios's uitwerken is voor deze aanvraag op dit moment ingewikkeld. We zijn voor de inzet op dit onderwerp afhankelijk van de Regio. Ander aspect is dat niet wij als gemeente, maar juist met de regio, rijk en provincie het tempo bepalen over de voortgang van dit traject. Daarbij heeft een vertraging in dit spoor directe effecten op het planvormingsspoor van de Omgevingsvisie.

Spoor / onderdelen	Inzet (uren)	Tarief	Kosten	Inkoop	Totaal verwachte kosten	Opmerkingen
Programmamanagement						
Strategisch procesmanager	184					1 dag per week vanaf 1 juli
Programmamanager	480					20 weken, 24 uur per week
Projectassistent (ntb)	160					1 dag per week, 20 weken
Inkoop advies						
Gebiedsgerichte verkenning						ruimtelijk en mobiliteit
Overige organisatiekosten						
Inzet intern						
Ondersteuning participatie	120					
Ondersteuning communicatie	80					
Inzet stedenbouw	184					
Inzet mobiliteit	368					
Inzet vastgoed	24					
Inzet milieuplanologie	80					
Inzet klimaatadaptatie en water	276					tbv vervangende inhuur
Voorziening onvoorzien						
Overschot/tekort						

2024						
Spoor / onderdelen	Inzet (uren)	Tarief	Kosten	Inkoop	Totaal verwachte kosten	Opmerkingen
Beschikbaar budget/inkomende middelen						zie uitwerking onderdelen
Programmamanagement						
Strategisch procesmanager	184					23 weken, 1 dag per week
Programmamanager	1104					46 weken, 24 uur per week
Projectassistent (ntb)	368					1 dag per week, 46 weken
Inkoop advies						
Gebiedsgerichte verkenning						ruimtelijk en mobiliteit
Overige organisatiekosten						locatiehuur, etc.
Overige studie en adviesproducten						financieel, ruimtelijk
Inzet intern						
Ondersteuning participatie	200					
Ondersteuning communicatie	80					
Inzet stedenbouw	368					
Inzet mobiliteit	736					
Inzet vastgoed	80					
Inzet milieuplanologie	80					
Inzet klimaatadaptatie en water	552					tbv vervangende inhuur
Voorziening onvoorzien						
Totaal						
overschot/tekort						

Bestaat er een relatie met eerdere besluitvorming?
Nee

Financiële consequenties

	Berap 2023-2	2024	2025	2026	2027	2028 e.v.
Lasten	€	€				
Baten	€ (formaliseren bijdragen provincie + Novex-gebied)					
Saldo	€	- €				

Formatieve consequenties

A.	Formatie-uitbreiding?	ja / nee	Indien ja, ga door naar C. Indien nee, naar B.			
B.	Gestalde capaciteit	Ja, zie overzicht Interne Toelichting	Indien ja, ga door naar D. Indien nee,			
C.	Functieomschrijving	Schaal	Aantal fte	Loonkosten	Overhead	Totaal €
D.	Soort project *weghalen wat nvt is		Uren	Uurtarief	Overhead	Totaal €
	Beleids Grex Activeerbaar					

NB. Overhead bedraagt in 2023 (berap) € 5.1.2b en in 2024 (begroting) € 5.1.2b bij volledige formatieplaats (verhoging van 6,1% conform rekenregels begroting).
Het overheadtarief per uur gestalde capaciteit bedraagt € 5.1.2b (inclusief inhuurtoeslag van € 5.1.2b) in 2023. In 2024 bedraagt het overheadtarief per uur gestalde capaciteit € 5.1.2b (inclusief inhuurtoeslag van € 5.1.2b --)

Bestuurlijke toelichting

Rijk en Regio Zwolle werken samen aan de integrale verstedelijkingsopgave voor de regio in directe samenhang met randvoorwaardelijke opgaven voor klimaat, bereikbaarheid en economie/werkgelegenheid. De Verstedelijkingsstrategie voor de regio Zwolle “Warme Harten in een klimaat adaptieve delta" is daarin leidend. Samen met het eerder vastgestelde Plan van Doorpakken voor het NOVI-gebied. In het kader van het Rijksprogramma Novex is de Regio Zwolle daarom van NOVI-gebied, NOVEX-gebied geworden.

Zwolle heeft een nauwe inhoudelijke betrokkenheid bij 3 ontwikkelprogramma’s: Regionale Mobiliteitsstrategie (o.l.v. provincie Overijssel), Regionale Sponstrategie (o.l.v. waterschap Drents Overijsselse Delta en Provincie Overijssel) en Stedelijk Zwolle. Het programma Stedelijk Zwolle valt onder uitvoerende verantwoordelijkheid van ons, mede gelet op samenhang en samenloop met de aanvulling van de Zwolse Omgevingsvisie. Inmiddels is een programmaplan gereed (95% versie) waarin doelen, opgaven en beoogde resultaten zijn beschreven. Belangrijke onderdelen zijn het gebiedsgericht onderzoek naar de Ceintuurbaanzone en naar mogelijkheden voor nieuwe uitleglocaties voor wonen aan de zuid- en oostzijde van de stad. Het zijn integrale onderzoeken waarin een combinatie van opgaven en maatregelen voor klimaatbestendigheid in het regionaal watersysteem, maatregelen in het kader van bereikbaarheid en mobiliteitstransitie, de ontwikkeling van (hoogwaardig) openbaar vervoer, het functioneren van de Stadsring en ontwikkeling van werkgelegenheid aan de orde komen.

Voor de werkzaamheden in 2023 en deels voor 2024 kan worden gewerkt vanuit bestaande en beschikbare middelen vanuit het NOVI-gebied, MIRT en de bijdrage van het NOVEX-gebied. De raad wordt gevraagd € 5.1.2b beschikbaar te stellen voor de resterende inzet in 2024. Middels dit voorstel worden tevens de ontvangen bijdragen van de provincie en het NOVEX-gebied geformaliseerd (€ 5.1.2b - 2023).

Feedback en accordering

Functie	Naam	Akkoord	Datum	Feedback of toelichting
Afdelingshoofd				
Financieel adviseur	5.1.2e	ja	20-7-23	
Business controller	5.1.2e		20-7-23	aanvraag Novex in samenhang bezien met aanvraag Omgevingsvisie (lijst doorgeschoven onderwerpen ,ad 5.1.2b in 24 en 5.1.2b in 25). Novex aanvraag koppelen met aanvragen openbaar vervoer . Scenario's zijn niet/nauwelijks uitgewerkt. wat is er minimaal nodig ? wat kan evt. doorgeschoven worden? mis akkoord fin. adv.
Bestuursadviseur				
HR-adviseur				
Coördinatoren Cyclus				

NB. Akkoord van het afdelingshoofd en de financieel adviseur is verplicht. Zonder akkoord wordt dit bestedingsvoorstel niet in behandeling genomen. Let op: begrotingswijzigingen worden verwerkt in OneWorld na vaststelling door het College.

Besluitvormingsproces

Wie	Datum	Besluit	Toelichting
NT	5-9-23	Akkoord	478 incidenteel 2024. hoge prioriteit.
Programmeertafel			
Directie	13-9-2023	Akkoord	
College retraite	27-9-2023	Conform directieadvies	
College vaststelling			
Gemeenteraad			

Legenda toegepaste uitzonderingsgrondslagen

In dit document zijn gegevens definitief geanonimiseerd op grond van:

Wet	Artikel	Omschrijving	Pagina's
Wet open overheid	Art. 5.1 lid 2 sub b	De economische of financiÃ«le belangen van de Staat, andere publiekrechtelijke lichamen of bestuursorganen, in geval van milieu-informatie slechts voor zover de informatie betrekking heeft op handelingen met een vertrouwelijk karakter	1, 2, 3
Wet open overheid	Art. 5.1 lid 2 sub e	De eerbiediging van de persoonlijke levenssfeer	1, 2, 3

From: "5.1.2e " <5.1.2e @zwolle.nl>
Sent: 2/5/2024 3:43:00 PM
To: "5.1.2e " <5.1.2e @zwolle.nl>, "5.1.2e " <5.1.2e @zwolle.nl>, "5.1.2e 5.1.2e " <5.1.2e @zwolle.nl>
Cc:
Subject: RE: Afstemming Financiën aanv. OGV & Stedelijk Zwolle

Hoi 5.1.2e ,
Kan ik digitaal aansluiten?
Groeten, 5.1.2e
-----Oorspronkelijke afspraak-----
Van: 5.1.2e
Verzonden: dinsdag 19 december 2023 16:25
Aan: 5.1.2e ; 5.1.2e ; 5.1.2e ; 5.1.2e 5.1.2e ; 5.1.2e
Onderwerp: Afstemming Financiën aanv. OGV & Stedelijk Zwolle
Tijd: dinsdag 6 februari 2024 11:00-12:00 (UTC+01:00) Amsterdam, Berlijn, Bern, Rome, Stockholm, Wenen.
Locatie: SK 3.56
n.a.v. overleg vanochtend met 5.1.2e een extra overleg om een en ander af te stemmen over o.a. kosten gebiedsverkenning CB-zone en mogelijke acties die nodig zijn voor budget van beide programma's.
Ik kon helaas geen eerder moment vinden.
Gr. 5.1.2e

Legenda toegepaste uitzonderingsgrondslagen

In dit document zijn gegevens definitief geanonimiseerd op grond van:

Wet	Artikel	Omschrijving	Pagina's
Wet open overheid	Art. 5.1 lid 2 sub e	De eerbiediging van de persoonlijke levenssfeer	1

From: "5.1.2e " <5.1.2e @zwolle.nl>
Sent: 2/26/2024 11:30:17 AM
To: "5.1.2e " <5.1.2e @zwolle.nl>, "5.1.2e " <5.1.2e @zwolle.nl>
Cc: "5.1.2e " <5.1.2e @zwolle.nl>, "5.1.2e (5.1.2e " <5.1.2e @zwolle.nl>
Subject: RE: Afstemming Financiën aanv. OGV & Stedelijk Zwolle

Dag allen,
Ik heb hier enkele weken terug met 5.1.2e in ieder geval over gesproken. Er heeft al een budgetschuif plaatsgevonden van AOV naar SZ m.b.t. een deel van de financiering van de verkenning CB-zone. Daar is nu geen verdere actie meer op nodig. De verkenning wordt hiermee nu volledig van SZ gefinancierd.
Grt. 5.1.2e

Van: 5.1.2e
Verzonden: vrijdag 23 februari 2024 10:12
Aan: 5.1.2e
CC: 5.1.2e ;5.1.2e (5.1.2e ;5.1.2e
Onderwerp: RE: Afstemming Financiën aanv. OGV & Stedelijk Zwolle
Dag 5.1.2e,
Nog even terugkomend op jouw mail van 6 februari.
In mijn beleving zou de verkenning Ceintuurbaanzone zowel vanuit AOV als SZ worden gedekt. De reden hiervoor is dat deze verkenning als input dient in het traject AOV. Dat betekent 5.1.2b uit AOV en 5.1.2b uit SZ.
Ik zie dat in het meegestuurde document AOV niet terugkomen.
@5.1.2e : kan jij hier uitsluitsel over geven?
Met vriendelijke groet,
5.1.2e
5.1.2e
Gemeente Zwolle
5.1.2e

Van: 5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>
Verzonden: dinsdag 6 februari 2024 08:43
Aan: 5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>; 5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>; 5.1.2e (5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>
Onderwerp: RE: Afstemming Financiën aanv. OGV & Stedelijk Zwolle
Hoi,
Ceintuurbaanzone wordt expliciet benoemd in de begrotingsaanvraag voor Programma Stedelijk Zwolle uit 2023, dus het lijkt me dat dit primair vanuit daar wordt opgepakt en gedekt
In de aanvraag voor Aanvulling Omgevingsvisie zie ik wel termen als ‘verkenning’ en ‘nieuwe uitleg’.
In hoeverre dit inhoudelijk raakvlakken heeft met Ceintuurbaanzone kan ik niet beoordelen
Wellicht kunnen jullie daar onderling over doorpraten
Bijgevoegd de begrotingsaanvragen Aanvulling Omgevingsvisie en Programma Stedelijk Zwolle
Groeten, 5.1.2e

Van: 5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>
Verzonden: maandag 5 februari 2024 16:48
Aan: 5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>; 5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>; 5.1.2e (5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>
Onderwerp: RE: Afstemming Financiën aanv. OGV & Stedelijk Zwolle
Hoi 5.1.2e,
Ik heb 5.1.2e al gemaild dat ik er vanwege een ander overleg niet bij kan zijn.
Afhankelijk van welke vraag voorligt, is het de vraag of een overleg nodig is. Volgens mij moeten we antwoord krijgen op de volgende vraag:

- Vanuit welk programma (of programma’s) wordt de verkenning Ceintuurbaanzone gedekt?

Volgens mij wordt deze verkenning zowel vanuit het programma Stedelijk Zwolle als programma Aanvulling Omgevingsvisie.
Kan jij dat bevestigen 5.1.2e?
Mocht het wel nodig zijn hier verder over door te praten, dan moeten we even een nieuwe afspraak maken (ervan uitgaande dat er verwacht wordt dat ik erbij ben).
Met vriendelijke groet,
5.1.2e
5.1.2e
Gemeente Zwolle

5.1.2e

Van: 5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>
Verzonden: maandag 5 februari 2024 16:43
Aan: 5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>; 5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>; 5.1.2e (5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>
Onderwerp: RE: Afstemming Financiën aanv. OGV & Stedelijk Zwolle

Hoi 5.1.2e,
Kan ik digitaal aansluiten?
Groeten, 5.1.2e
-----Oorspronkelijke afspraak-----
Van: 5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>
Verzonden: dinsdag 19 december 2023 16:25
Aan: 5.1.2e; 5.1.2e; 5.1.2e; 5.1.2e (5.1.2e; 5.1.2e
Onderwerp: Afstemming Financiën aanv. OGV & Stedelijk Zwolle
Tijd: dinsdag 6 februari 2024 11:00-12:00 (UTC+01:00) Amsterdam, Berlijn, Bern, Rome, Stockholm, Wenen.
Locatie: SK 3.56

n.a.v. overleg vanochtend met 5.1.2e een extra overleg om een en ander af te stemmen over o.a. kosten gebiedsverkenning CB-zone en mogelijke acties die nodig zijn voor budget van beide programma's.
Ik kon helaas geen eerder moment vinden.
Gr. 5.1.2e

Legenda toegepaste uitzonderingsgrondslagen

In dit document zijn gegevens definitief geanonimiseerd op grond van:

Wet	Artikel	Omschrijving	Pagina's
Wet open overheid	Art. 5.1 lid 2 sub b	De economische of financiÃ«le belangen van de Staat, andere publiekrechtelijke lichamen of bestuursorganen, in geval van milieu-informatie slechts voor zover de informatie betrekking heeft op handelingen met een vertrouwelijk karakter	1
Wet open overheid	Art. 5.1 lid 2 sub e	De eerbiediging van de persoonlijke levenssfeer	1, 2

From: "5.1.2e " <5.1.2e @zwolle.nl>
Sent: 4/2/2025 8:07:31 AM
To: "5.1.2e " <5.1.2e @zwolle.nl>
Cc: "5.1.2e " <5.1.2e @zwolle.nl>
Subject: RE: Afstemming ruimtelijke en mobiliteitsontwikkelingen Provincie Overijssel en gemeente Zwolle (agenda bijgevoegd)

Hi 5.1.2e ,
Naast je deskundigheid en rol had ik je erg graag bij vanuit je ervaring bij Provincie en Zwolle als “verbinder”��!
Gemeente Zwolle

5.1.2e
5.1.2e

Gemeente Zwolle,
Postadres: Postbus 10007, 8000 GA Zwolle
Bezoekadres: Lübeckplein 2
: 5.1.2e
@ : 5.1.2e @zwolle.nl

Niet printen spaart het milieu.

De gemeente Zwolle beschouwt e-mail als volwaardig communicatiemiddel. Dit betekent dat u erop mag vertrouwen dat de inhoud van dit bericht correct en compleet is.

Van: 5.1.2e
Verzonden: woensdag 2 april 2025 08:02
Aan: 5.1.2e
CC: 5.1.2e
Onderwerp: RE: Afstemming ruimtelijke en mobiliteitsontwikkelingen Provincie Overijssel en gemeente Zwolle (agenda bijgevoegd)
Hoi 5.1.2e ,
Ik zal al in B&W toen je dit schreef…
5.1.2e en 5.1.2e zijn prima vervanging. Sterker: zij zijn mijn eerste adviseurs als het gaat om RTP.
Ik weet dus ook niet zo goed wat de reden is dat je mij erbij wilde hebben.
Groet,
5.1.2e
5.1.2e
5.1.2e
telefoon 5.1.2e of 5.1.2e
5.1.2e @zwolle.nl

Van: 5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>
Verzonden: dinsdag 1 april 2025 09:56
Aan: 5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>
CC: 5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>
Onderwerp: RE: Afstemming ruimtelijke en mobiliteitsontwikkelingen Provincie Overijssel en gemeente Zwolle (agenda bijgevoegd)
Hi 5.1.2e ,
Ik begrijp dat je dan een afspraak hebt waar je niet van kunt afwijken. Kun je in ieder geval zorgen voor vervanging vanuit je team. Ik zag dat 5.1.2e zich had aangemeld. Ook de vraag of het akkoord is dat hij dan het RTP presenteerd. Hebben jullie daar een power point van?
Gemeente Zwolle

5.1.2e
5.1.2e

Gemeente Zwolle,
Postadres: Postbus 10007, 8000 GA Zwolle
Bezoekadres: Lübeckplein 2
: 5.1.2e
@ : 5.1.2e @zwolle.nl

Niet printen spaart het milieu.

De gemeente Zwolle beschouwt e-mail als volwaardig communicatiemiddel. Dit betekent dat u erop mag vertrouwen dat de inhoud van dit bericht correct en compleet is.

Van: 5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>
Verzonden: dinsdag 1 april 2025 08:32
Aan: 5.1.2e <5.1.2e @overijssel.nl>
CC: 5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>
Onderwerp: Re: Afstemming ruimtelijke en mobiliteitsontwikkelingen Provincie Overijssel en gemeente Zwolle (agenda bijgevoegd)

Hoi 5.1.2e,
Ik ben verhinderd. Deze afspraak valt samen met consulterend B&W waarvoor ik uitgenodigd ben.
Groet, 5.1.2e

Van: 5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl> namens 5.1.2e <5.1.2e 5.1.2e @overijssel.nl>
Verstuurd: maandag, maart 31, 2025 11:15:01 p.m.
Aan: 5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>
Onderwerp: FW: Afstemming ruimtelijke en mobiliteitsontwikkelingen Provincie Overijssel en gemeente Zwolle (agenda bijgevoegd)

Hi 5.1.2e,
Ik heb je uitgenodigd voor deze belangrijke bijeenkomst om als Zwolle en Overijssel onze ruimtelijke en mobiliteitsontwikkelingen af te stemmen. Aanleiding is een gesprek tussen 5.1.2e en Gerdien Rots waarbij 5.1.2e een grotere betrokkenheid van Overijssel hierbij wil hebben en zorg heeft bij de bereikbaarheid van Zwolle en de Regio en het tempo van de woningopgave.
Ik zou je met klem willen vragen om bij het overleg aanwezig te zijn. Ik hoop dat dit je lukt. Ik hoor graag van je.
-----Oorspronkelijke afspraak-----
Van: 5.1.2e <5.1.2e @overijssel.nl>
Verzonden: maandag 17 maart 2025 12:25
Aan: 5.1.2e ; 5.1.2e (5.1.2e); 5.1.2e (5.1.2e); 5.1.2e (5.1.2e); 5.1.2e (5.1.2e); 5.1.2e ; 5.1.2e (5.1.2e); 5.1.2e ; 5.1.2e (5.1.2e); 5.1.2e ; 5.1.2e ; 5.1.2e (5.1.2e ; 5.1.2e ; 5.1.2e ; 5.1.2e 5.1.2e
CC: 5.1.2e 5.1.2e); 5.1.2e
Onderwerp: Afstemming ruimtelijke en mobiliteitsontwikkelingen Provincie Overijssel en gemeente Zwolle (agenda bijgevoegd)
Tijd: dinsdag 8 april 2025 09:30-11:00 (UTC+01:00) Amsterdam, Berlijn, Bern, Rome, Stockholm, Wenen.
Locatie: Microsoft Teams-vergadering

Met vriendelijke groet,
Namens 5.1.2e en 5.1.2e
5.1.2e
5.1.2e
Team Beleidsvorming Mobiliteit | 5.1.2e | mobiel 5.1.2e
Provincie Overijssel | Postbus 10078 | 8000 GB Zwolle

Microsoft Teams [Heeft u hulp nodig?]

Nu deelnemen aan de vergadering

Vergadering-id: 5.1.2e
Wachtwoordcode: 5.1.2e

Deelnemen op een apparaat voor videovergaderingen

Tenantsleutel: 5.1.2e

Video-id: 5.1.2e

Meer informatie

Voor organisatoren: Vergaderopties

Legenda toegepaste uitzonderingsgrondslagen

In dit document zijn gegevens definitief geanonimiseerd op grond van:

Wet	Artikel	Omschrijving	Pagina's
Wet open overheid	Art. 5.1 lid 2 sub e	De eerbiediging van de persoonlijke levenssfeer	1, 2, 3

From: "5.1.2e " <5.1.2e @zwolle.nl>
Sent: 4/2/2025 12:42:49 PM
To: "5.1.2e " <5.1.2e @zwolle.nl>, "5.1.2e 5.1.2e " <5.1.2e @zwolle.nl>
Cc: "5.1.2e " <5.1.2e @zwolle.nl>
Subject: RE: Afstemming ruimtelijke en mobiliteitsontwikkelingen Provincie Overijssel en gemeente Zwolle (agenda bijgevoegd)

Net 5.1.2e gesproken. Ik dacht dat dit overleg vandaag was, maar is dinsdag. Dan kan ik.
Ik zal in 1 sheet (de kaart) het concept-RTP toelichten. Natuurlijk met de kanttekening dat college diezelfde ochtend een besluit neemt er over en het vrijgeeft voor participatie.
Groet,
5.1.2e

Van: 5.1.2e
Verzonden: woensdag 2 april 2025 10:15
Aan: 5.1.2e ; 5.1.2e (5.1.2e
Onderwerp: FW: Afstemming ruimtelijke en mobiliteitsontwikkelingen Provincie Overijssel en gemeente Zwolle (agenda bijgevoegd)
Hi,
Zouden (1 van) jullie kort (max 10 minuten) het RTP kunnen toelichten bij dit overleg?
Gemeente Zwolle

5.1.2e
5.1.2e

Gemeente Zwolle,
Postadres: Postbus 10007, 8000 GA Zwolle
Bezoekadres: Lübeckplein 2
: 5.1.2e
@ : 5.1.2e @zwolle.nl

Niet printen spaart het milieu.

De gemeente Zwolle beschouwt e-mail als volwaardig communicatiemiddel. Dit betekent dat u erop mag vertrouwen dat de inhoud van dit bericht correct en compleet is.

Van: 5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>
Verzonden: woensdag 2 april 2025 08:02
Aan: 5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>
CC: 5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>
Onderwerp: RE: Afstemming ruimtelijke en mobiliteitsontwikkelingen Provincie Overijssel en gemeente Zwolle (agenda bijgevoegd)
Hoi 5.1.2e,
Ik zal al in B&W toen je dit schreef…
5.1.2e en 5.1.2e zijn prima vervanging. Sterker: zij zijn mijn eerste adviseurs als het gaat om RTP.
Ik weet dus ook niet zo goed wat de reden is dat je mij erbij wilde hebben.
Groet,

5.1.2e
5.1.2e
5.1.2e
telefoon 5.1.2e of 5.1.2e
5.1.2e @zwolle.nl

Van: 5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>
Verzonden: dinsdag 1 april 2025 09:56
Aan: 5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>
CC: 5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>
Onderwerp: RE: Afstemming ruimtelijke en mobiliteitsontwikkelingen Provincie Overijssel en gemeente Zwolle (agenda bijgevoegd)

Hi 5.1.2e,
Ik begrijp dat je dan een afspraak hebt waar je niet van kunt afwijken. Kun je in ieder geval zorgen voor vervanging vanuit je team. Ik zag dat 5.1.2e zich had aangemeld. Ook de vraag of het akkoord is dat hij dan het RTP presenteerd. Hebben jullie daar een power point van?
Gemeente Zwolle

5.1.2e
5.1.2e

Gemeente Zwolle,
Postadres: Postbus 10007, 8000 GA Zwolle
Bezoekadres: Lübeckplein 2
: 5.1.2e
@ : 5.1.2e @zwolle.nl

Niet printen spaart het milieu.

De gemeente Zwolle beschouwt e-mail als volwaardig communicatiemiddel. Dit betekent dat u erop mag vertrouwen dat de inhoud van dit bericht correct en compleet is.

Van: 5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>
Verzonden: dinsdag 1 april 2025 08:32
Aan: 5.1.2e (5.1.2e <5.1.2e @overijssel.nl>
CC: 5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>
Onderwerp: Re: Afstemming ruimtelijke en mobiliteitsontwikkelingen Provincie Overijssel en gemeente Zwolle (agenda bijgevoegd)
Hoi 5.1.2e,
Ik ben verhinderd. Deze afspraak valt samen met consulterend B&W waarvoor ik uitgenodigd ben.
Groet, 5.1.2e

Van: 5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl> namens 5.1.2e (5.1.2e <5.1.2e 5.1.2e @overijssel.nl>
Verstuurd: maandag, maart 31, 2025 11:15:01 p.m.
Aan: 5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>
Onderwerp: FW: Afstemming ruimtelijke en mobiliteitsontwikkelingen Provincie Overijssel en gemeente Zwolle (agenda bijgevoegd)
Hi 5.1.2e,
Ik heb je uitgenodigd voor deze belangrijke bijeenkomst om als Zwolle en Overijssel onze ruimtelijke en mobiliteitsontwikkelingen af te stemmen. Aanleiding is een gesprek tussen 5.1.2e en 5.1.2e waarbij 5.1.2e een grotere betrokkenheid van Overijssel hierbij wil hebben en zorg heeft bij de bereikbaarheid van Zwolle en de Regio en het tempo van de woningopgave.
Ik zou je met klem willen vragen om bij het overleg aanwezig te zijn. Ik hoop dat dit je lukt. Ik hoor graag van je.
-----Oorspronkelijke afspraak-----
Van: 5.1.2e (5.1.2e <5.1.2e @overijssel.nl>
Verzonden: maandag 17 maart 2025 12:25
Aan: 5.1.2e (5.1.2e; 5.1.2e (5.1.2e); 5.1.2e (5.1.2e); 5.1.2e (5.1.2e); 5.1.2e (5.1.2e); 5.1.2e (5.1.2e); 5.1.2e; 5.1.2e (5.1.2e); 5.1.2e; 5.1.2e; 5.1.2e (5.1.2e; 5.1.2e; 5.1.2e; 5.1.2e (5.1.2e
CC: 5.1.2e (5.1.2e); 5.1.2e
Onderwerp: Afstemming ruimtelijke en mobiliteitsontwikkelingen Provincie Overijssel en gemeente Zwolle (agenda bijgevoegd)
Tijd: dinsdag 8 april 2025 09:30-11:00 (UTC+01:00) Amsterdam, Berlijn, Bern, Rome, Stockholm, Wenen.
Locatie: Microsoft Teams-vergadering
Met vriendelijke groet,
Namens 5.1.2e en 5.1.2e
5.1.2e
5.1.2e
Team Beleidsvorming Mobiliteit | 5.1.2e | mobiel 5.1.2e

Provincie Overijssel | Postbus 10078 | 8000 GB Zwolle

Microsoft Teams [Heeft u hulp nodig?]

Nu deelnemen aan de vergadering

Vergadering-id: 5.1.2e

Wachtwoordcode: 5.1.2e

Deelnemen op een apparaat voor videovergaderingen

Tenantsleutel: 5.1.2e

Video-id: 5.1.2e

[Meer informatie]

Voor organisatoren: [Vergaderopties]

Legenda toegepaste uitzonderingsgrondslagen

In dit document zijn gegevens definitief geanonimiseerd op grond van:

Wet	Artikel	Omschrijving	Pagina's
Wet open overheid	Art. 5.1 lid 2 sub e	De eerbiediging van de persoonlijke levenssfeer	1, 2, 3

From: "5.1.2e " <5.1.2e @zwolle.nl>
Sent: 2/14/2025 9:29:48 AM
To: "5.1.2e " <5.1.2e @zwolle.nl>
Cc: "5.1.2e " <5.1.2e @zwolle.nl>
Subject: RE: Afwegingsschema uitbreidingslocaties Zwolle - aanvulling omgevingsvisie

Ja, volgens mij wel

5.1.2e
5.1.2e

Gemeente Zwolle,
Postadres: Postbus 10007, 8000 GA Zwolle
Bezoekadres: Grote Kerkplein 15
Tel : 5.1.2e / 5.1.2e
@ : 5.1.2e @zwolle.nl

De gemeente Zwolle beschouwt e-mail als volwaardig communicatiemiddel. Dit betekent dat u erop mag vertrouwen dat de inhoud van dit bericht correct en compleet is.

Van: 5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>
Verzonden: vrijdag 14 februari 2025 10:28
Aan: 5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>
CC: 5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>
Onderwerp: Re: Afwegingsschema uitbreidingslocaties Zwolle - aanvulling omgevingsvisie

Doe ik. Heeft hij die meegenomen?

Verzonden vanuit Outlook voor iOS

Van: 5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>
Verzonden: Friday, February 14, 2025 10:15:34 AM
Aan: 5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>
CC: 5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>
Onderwerp: FW: Afwegingsschema uitbreidingslocaties Zwolle - aanvulling omgevingsvisie

Hallo 5.1.2e ,

Zie onderstaande mail van 5.1.2e . Zou jij dat bij 5.1.2e willen checken?

5.1.2e
5.1.2e

Gemeente Zwolle,
Postadres: Postbus 10007, 8000 GA Zwolle
Bezoekadres: Grote Kerkplein 15
Tel : 5.1.2e 5.1.2e
@ : 5.1.2e @zwolle.nl

Niet printen spaart het milieu.

De gemeente Zwolle beschouwt e-mail als volwaardig communicatiemiddel. Dit betekent dat u erop mag vertrouwen dat de inhoud van dit bericht correct en compleet is.

Van: 5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>
Verzonden: vrijdag 14 februari 2025 10:07
Aan: 5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>
Onderwerp: Afwegingsschema uitbreidingslocaties Zwolle - aanvulling omgevingsvisie

Hallo 5.1.2e,

Op dinsdag 4 februari is een werksessie met het college geweest over de aanvulling van de omgevingsvisie.
Van 5.1.2e (prog. leider) en 5.1.2e (AOG) begreep ik dat Peter Snijders eerder weg moest en het afwegingsschema voor uitbreidingslocaties later nog zou invullen en delen.

Weet je of Peter dit heeft ingevuld? Zou je dit kunnen achterhalen?
Zo ja, dan ontvangen we die nog graag. Dat mag door dit naar mij te sturen.

Ik hoor het graag.

Groet,

5.1.2e
5.1.2e
Tip! Schrijf je in voor de nieuwsbrief over de Omgevingsvisie!

Gemeente Zwolle, Afdeling Proces, Programma, Projectmanagement
Bezoekadres: Lübeckplein 2, 8017 JZ Zwolle
☎ 5.1.2e
@ 5.1.2e @zwolle.nl

Niet printen spaart het milieu.
De gemeente Zwolle beschouwt e-mail als volwaardig communicatiemiddel. Dit betekent dat u erop mag vertrouwen dat de inhoud van dit bericht correct en compleet is.

Legenda toegepaste uitzonderingsgrondslagen

In dit document zijn gegevens definitief geanonimiseerd op grond van:

Wet	Artikel	Omschrijving	Pagina's
Wet open overheid	Art. 5.1 lid 2 sub e	De eerbiediging van de persoonlijke levenssfeer	1, 2

From: "5.1.2e " <5.1.2e @zwolle.nl>
Sent: 2/21/2025 4:20:47 PM
To: 5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>
Cc:
Subject: RE: agenderingsformulier MT Stadsontwikkeling

Excuus, volle week. Niet meer aan gedacht.
Hierbij.

Groet,
5.1.2e

Van: 5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>
Verzonden: vrijdag 21 februari 2025 15:03
Aan: 5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>
Onderwerp: RE: agenderingsformulier MT Stadsontwikkeling

5.1.2e ,

Ik heb de stukken nog niet. Kan jij eventueel deze toesturen?

Groeten,

Van: 5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>
Verzonden: woensdag 19 februari 2025 12:24
Aan: 5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>
Onderwerp: RE: agenderingsformulier MT Stadsontwikkeling

Hoi,

Zoals eerder al gecommuniceerd is bespreking van het onderwerp ruimtelijk toekomstperspectief voor de aanvulling op de omgevingsvisie verplaatst naar het MT op 25 feb.
Bijgevoegd het aangepaste formulier met een kleine toevoeging op proces.

Er wordt deze week hard gewerkt aan het RTP. Uiterlijk vrijdag is het document gereed en kan ik het toesturen voor op de agenda.

Groet,

5.1.2e
5.1.2e
Tip! Schrijf je in voor de nieuwsbrief over de Omgevingsvisie!

Gemeente Zwolle, Afdeling Proces, Programma, Projectmanagement
Bezoekadres: Lübeckplein 2, 8017 JZ Zwolle

☎ 5.1.2e
@ 5.1.2e @zwolle.nl

Niet printen spaart het milieu.

De gemeente Zwolle beschouwt e-mail als volwaardig communicatiemiddel. Dit betekent dat u erop mag vertrouwen dat de inhoud van dit bericht correct en compleet is.

Van: 5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>
Verzonden: maandag 10 februari 2025 10:24
Aan: 5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>
Onderwerp: RE: agenderingsformulier MT Stadsontwikkeling

Goedemorgen 5.1.2e ,

De agendering heb ik aangepast. Zie bijlage. Wil je het nog even checken?
Bij akkoord kan ik het tzt publiceren. Ik hoor graag van je.

Groeten,
5.1.2e

Van: 5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>
Verzonden: vrijdag 7 februari 2025 19:56
Aan: 5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>; 5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>; 5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>
Onderwerp: RE: agenderingsformulier MT Stadsontwikkeling

5.1.2e ,

Super aanpassing ontvangen en doorgezet.

5.1.2e
5.1.2e
5.1.2e

Gemeente Zwolle, Afdeling Proces-, Programma- en Projectmanagement
Postadres: Postbus 10007, 8000 GA Zwolle
Bezoekadres: Lübeckplein 2

T: 5.1.2e
@: 5.1.2e @zwolle.nl

Van: 5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>
Verzonden: donderdag 6 februari 2025 10:08
Aan: 5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>
Onderwerp: FW: agenderingsformulier MT Stadsontwikkeling

Hallo 5.1.2e ,

Gisteren het agenderingsformulier naar 5.1.2e @zwolle gestuurd.
5.1.2e is nog niet helemaal tevreden over de eerste vraag die we stellen.
Ik snap zijn punt. Denk je dat onderstaande aangepaste vraag wel past bij de rol van het MT?

- ~~Wat spreekt aan? Wat niet? Waarom?~~ Wat wil het MT SO meegeven voor de bestuurlijke besluitvorming en relatie met andere opgaven?
- Worden de ontwikkelgebieden herkend?
- Is het bijbehorende ontwikkelpad navolgbaar en logisch bij dit RTP?

Groet,

5.1.2e
5.1.2e
Tip! Schrijf je in voor de nieuwsbrief over de Omgevingsvisie!

Gemeente Zwolle, Afdeling Proces, Programma, Projectmanagement
Bezoekadres: Lübeckplein 2, 8017 JZ Zwolle
☎ 5.1.2e
@ 5.1.2e @zwolle.nl

Niet printen spaart het milieu.
De gemeente Zwolle beschouwt e-mail als volwaardig communicatiemiddel. Dit betekent dat u erop mag vertrouwen dat de inhoud van dit bericht correct en compleet is.

Van: 5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>
Verzonden: donderdag 6 februari 2025 09:35
Aan: 5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>
CC: 5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>; 5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>; 5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>
Onderwerp: FW: agenderingsformulier MT Stadsontwikkeling

Goedemorgen 5.1.2e,

Fijn dat je dit agenderingsfomulier al hebt opgesteld. Kun je de vraag aan het MT nog wat concretiseren? Feitelijk is het mi niet de bedoeling om een inhoudelijke discussie met het MT te voeren (wat wel en niet aanspreekt…> is natuurlijk wel interessant, maar mi is dat niet de kern van de doelstelling van behandeling in het MT). Ik ben van mening dat dat door de integrale projectgroep is afgewogen waarbij alle noodzakelijke disciplines zijn vertegenwoordigd.

Van de managers en AO's verwacht ik meer een opinie wat zijn ons nog willen meegeven voor de bestuurlijke besluitvorming en bijv. relatie naar andere opgaven (denk aan binnenstedelijke ontwikkelingen etc. waarvan alle AO's aan tafel zitten). Vraag 3 over het ontwikkelpad vind ik logisch en prima (gaat dan om volgordelijkheid en heeft relatie met diverse stedelijke en lopende gebiedsontwikkelingen).

Wil je hier nog even over nadenken en afstemmen met 5.1.2e (evt 5.1.2e) wat zijn beeld is bij een goede vraagstelling agendering voor het MT Stadsontwikkeling. Juist omdat het MT SO nog in ontwikkeling is, wil ik hier graag een scherpe vraagstelling (gaat om een zuivere rolneming van het MT-SO). Ben benieuwd naar de uitkomst van het overleg.

Met groet,

5.1.2e

Van: 5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>
Verzonden: woensdag 5 februari 2025 14:57
Aan: 5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>
CC: 5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>
Onderwerp: agenderingsformulier MT Stadsontwikkeling

Hallo 5.1.2e,

Ter info: bijgevoegd het agenderingsformulier voor het MT stadsontwikkeling van 18 februari.

Groet,

5.1.2e
5.1.2e
Tip! Schrijf je in voor de nieuwsbrief over de Omgevingsvisie!

Gemeente Zwolle, Afdeling Proces, Programma, Projectmanagement
Bezoekadres: Lübeckplein 2, 8017 JZ Zwolle
☎ 5.1.2e
@ 5.1.2e @zwolle.nl

Niet printen spaart het milieu.
De gemeente Zwolle beschouwt e-mail als volwaardig communicatiemiddel. Dit betekent dat u erop mag vertrouwen dat de inhoud van dit bericht correct en compleet is.

Legenda toegepaste uitzonderingsgrondslagen

In dit document zijn gegevens definitief geanonimiseerd op grond van:

Wet	Artikel	Omschrijving	Pagina's
Wet open overheid	Art. 5.1 lid 2 sub e	De eerbiediging van de persoonlijke levenssfeer	1, 2, 3, 4

Ons Zwolle van Overmorgen
Concept ruimtelijk toekomstperspectief

Pfo- en SO-ronde 24-02-2025

Doel van dit overleg

Portefeuillehouders meenemen in:

Welk Zwolle we willen zijn in 2040

het ruimtelijk toekomstperspectief 2040

Te maken keuzes

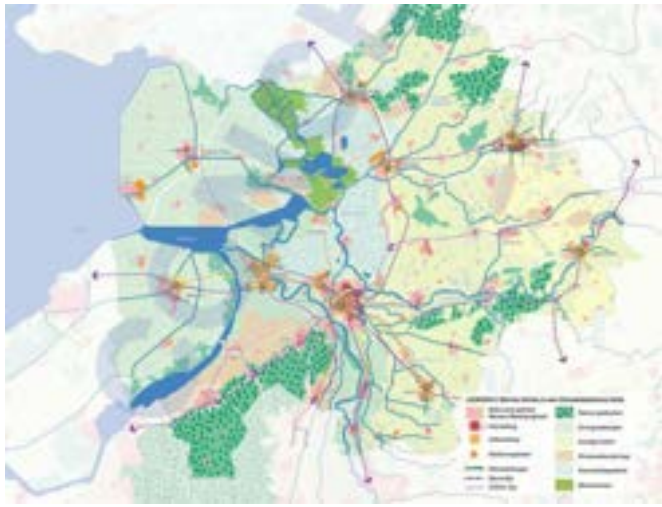
Ontwikkelstrategie

Welke aandachtspunten wil de portefeuillehouder aan ons meegeven?

Opgaven uit de bouwstenen

Bouwsteen	**Opgaven**
Wonen	Groei van 5.000 tot 15.000 woningen: Verstedelijkingsstrategie vv demografische groei
	Demografie: toenemende vergrijzing bevolking, mate van doorstroming
Economie	Toevoegen van 50 tot 135 hectare bedrijventerrein voor een groeiende economie
	Behouden en versterken van de huidige werklocaties
Mobiliteit	Voortzetten van onze mobiliteitstransitie (STOMP)
	Groei van Zwolle betekent ook autonome toename aantal auto’s
Energie	Haerst als locatie voor windmolens
	Versterken energie-infrastructuur (trafohuisjes, HS/MS-stations, etc.)
Water & Klimaat	Meer ruimte voor retentiegebied(en)
	Water en bodem als drager voor de ruimtelijke ontwikkeling van Zwolle
Maar ook!	Groen en voorzieningen ‘groeien’ mee. En verbinding met sociaal domein

Zwolle – klimaatbestendige groeistad:

3 basiswaarden over de identiteit van Zwolle:

Zwols ‘noaberschap’
door sterke sociale weefsels

Zwolle nabij
door duurzame en aantrekkelijke verbondenheid

Zwolle deltaspons
door een robuust groen-blauw netwerk

Ruimtelijk Toekomst-perspectief

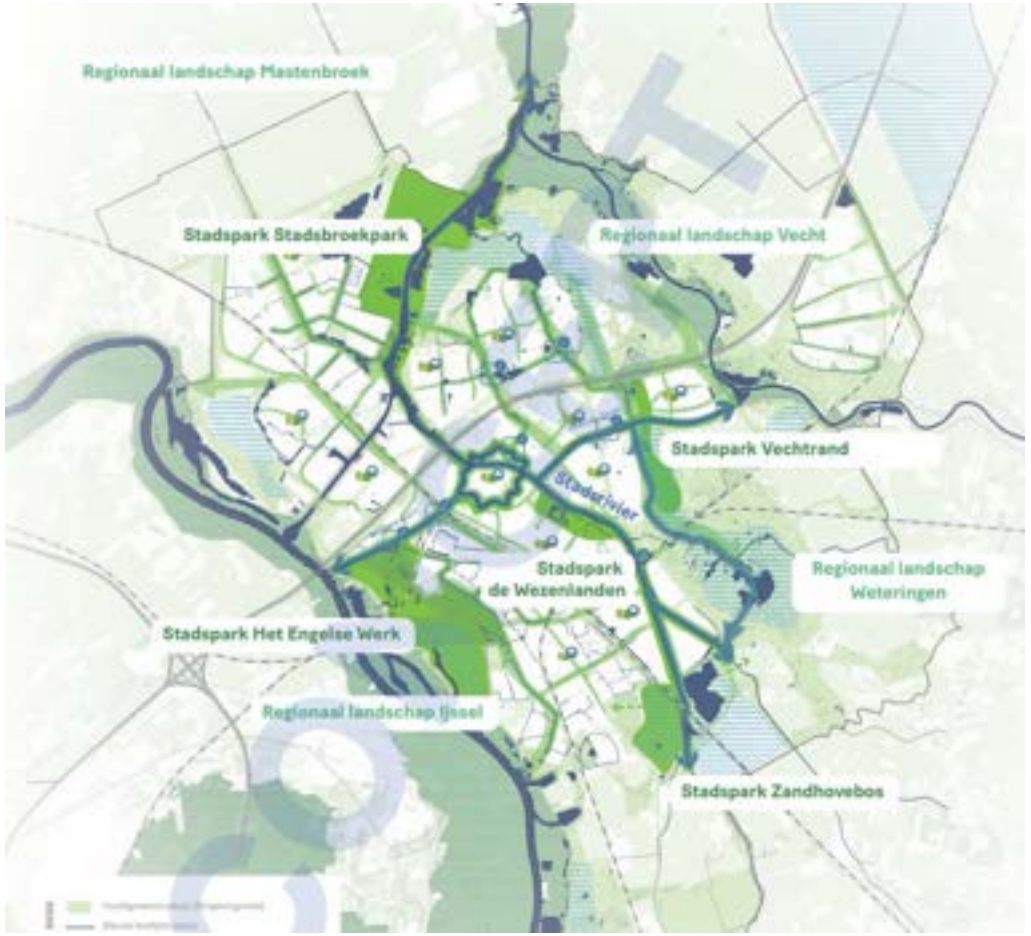

Richtinggevende keuzes

WATER EN KLIMAAT

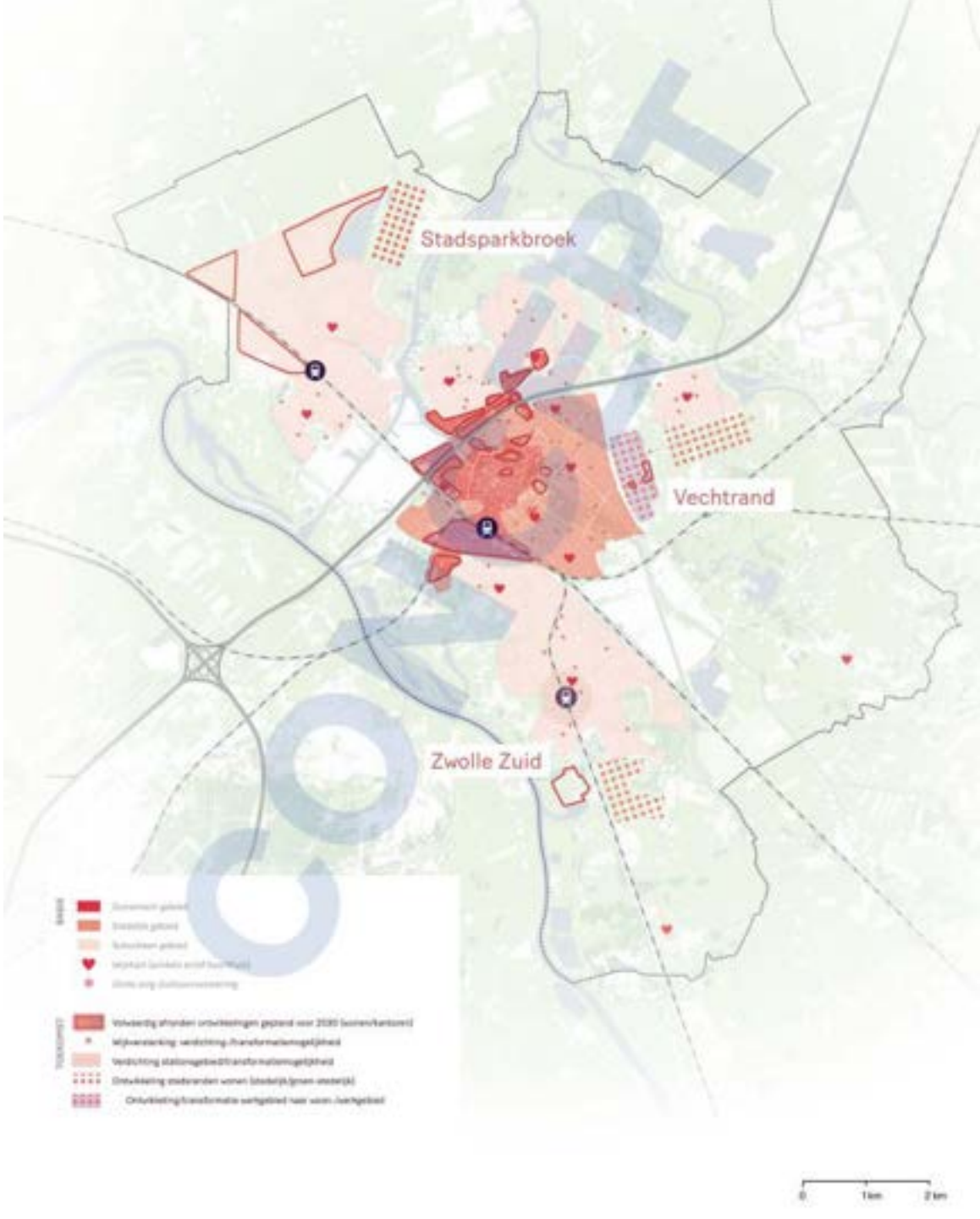
- **Groenblauwe ruggengraat** die stad en buitengebied verbindt: Nieuwe Vecht en Willemsvaart (oost-west) en Stadsrivier (noord-zuid: Almelose kanaal, stadsgrachten en Zwarte water)
- Langs de goenblauwe ruggengraat **Nieuwe Stadsparken** bij Stadsbroek en Vechtrand, toonbeeld van klimaatbestendige proeftuin
- In buitengebied grote **landschapsparken** met eigen identiteit
- **Waterbergingen** rondom Zandhovebos, Marslanden en Stadspark Vechtrand. Noodventielen langs de IJssel, rondom Aa-landen en in de Mastenbroekerpolder

Richtinggevende keuzes

WONEN

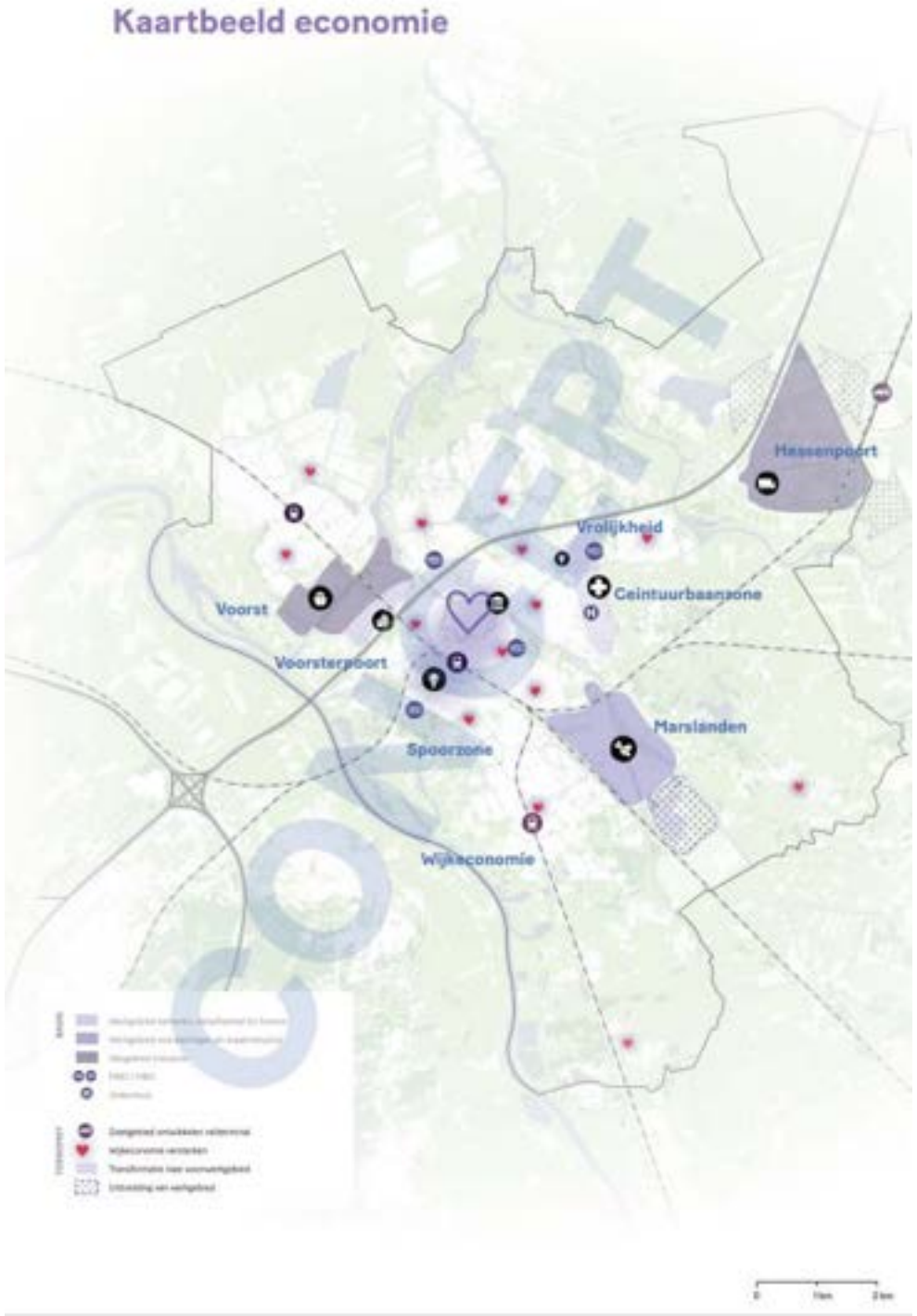
- Volwaardig afronden huidige ontwikkelingen om de **bestaande stad te versterken:** Spoorzone, StadsHART, Nieuwe Veemarkt/Meeuwenlaan, Zwartewaterallee/-zone, Oosterenk, uitbreiding Stadshagen
- **Wijkversterking:** kleine interventies in de wijken: optoppen, uitbreiden, herontwikkelen en inbreiden.
- **kwalitatief bijsturen** huidige planningslijst woningbouw
- **Nieuwe stadswijken en –buurten in de stadsranden** om wendbaar te zijn i.r.t. de ontwikkelingen in de bestande stad
- Inzetten op **gedifferentieerd aanbod**: 30-40- 30 regel: meer maatwerk op wijk- en buurtniveau

Richtinggevende keuzes

ECONOMIE

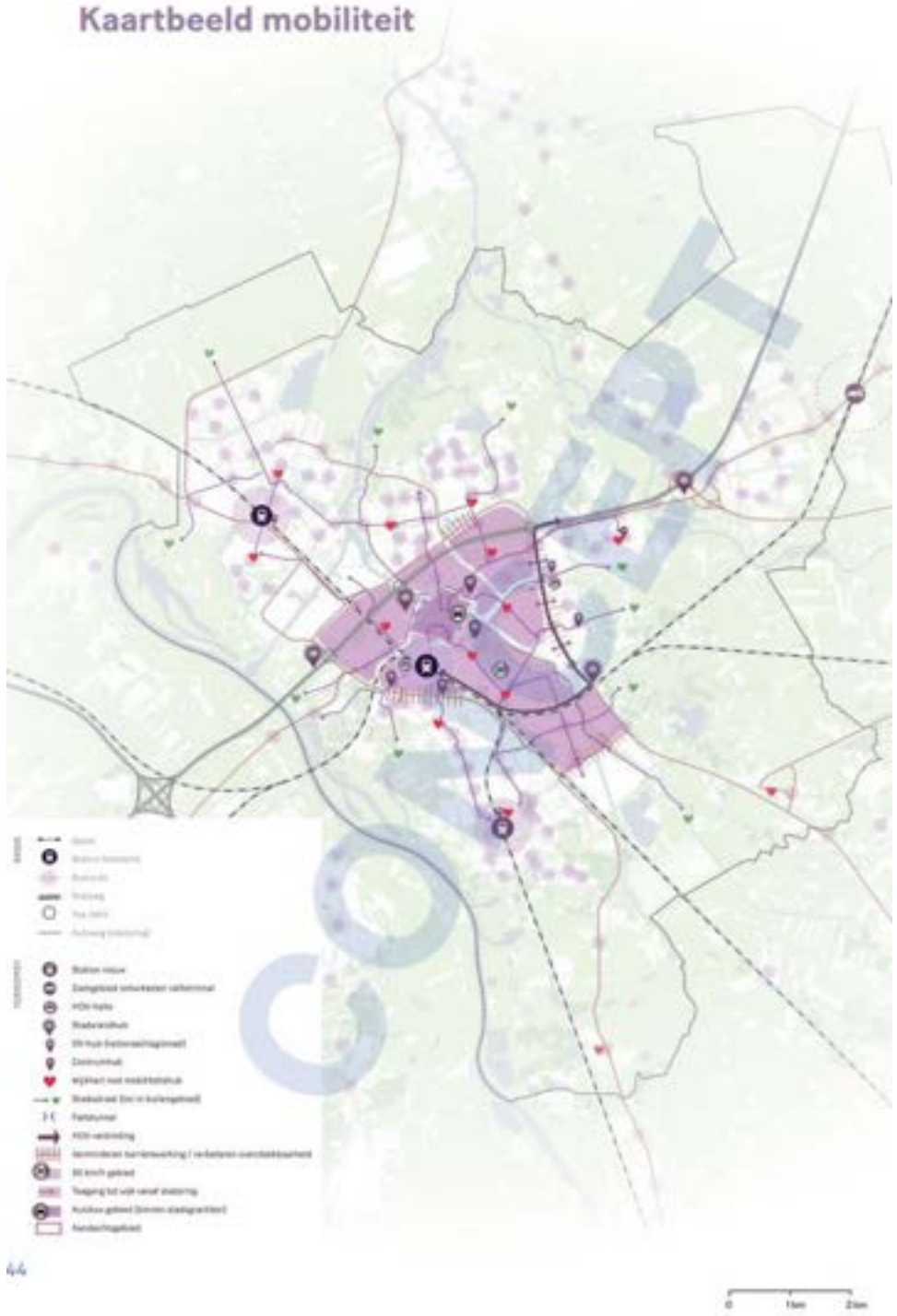
- **Nabijheid van werk behouden**: voor zowel praktijkgeschoolden als theoretische geschoolden
- **Sterkere profilering** van bedrijventerreinen: clusteren zelfde typen of aanverwante sectoren
  - Wijkeconomie in woonwijken
  - Regionale voorzieningen: centrumgebied
  - Kennisclusters: Spoorzone, Ceintuurbaanzone, Voorsterpoort
  - Lokaal MKB: Marslanden
  - Logistiek en zwaardere industrie: Hessenpoort en Voorst (Watergebonden)
- **uitbreiding van Hessenpoort 4** met 50 Hectare netto loopt
- Met buurgemeenten onderzoek naar **ruimtebehoefte 85ha in zoekgebied 'corridor A28'.**

Richtinggevende keuzes

MOBILITEIT

- **Ruimtelijke kwaliteit staat centraal:** meer ruimte voor groen, voetgangers en fietsers in de stad binnen de Ring
- **Inzetten op de mobiliteitstransitie**
  sterke fiets- en wandelverbindingen, het verder autoluw maken van de stad, snelheid naar 30km/h binnen de ring, parkeernormen bijstellen, en zorgen voor kwalitatief hoogwaardige stallingsvoorzieningen
- **Bouwen aan robuuste hoofdstructuur voor voetganger, fiets en OV**
- **Versterken van de Ring (robuuste hoofdstructuur auto)** met als doel een goede doorstroming en betrouwbouwbare reistijden.
- **Terugdringen van sluipverkeer om ruimte te maken** voor een aantrekkelijker woonomgeving.
- **Nieuw station** in Zwolle zuid

Richtinggevende keuzes

ENERGIE

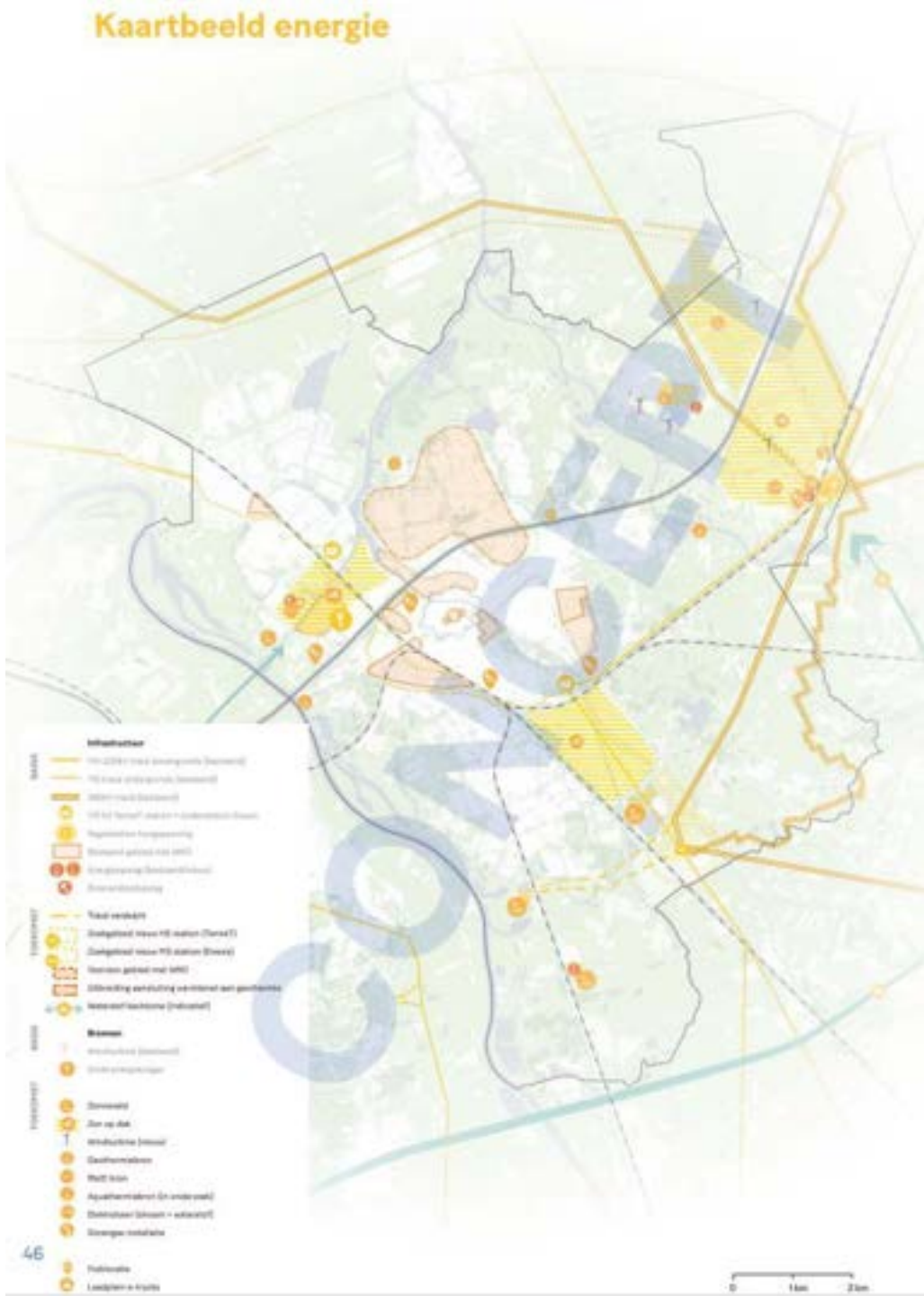
Uitbreiding van toekomstbestendige infrastructuur door
- nieuw ondergronds 110 kV-tracé ten zuid-oosten van Zwolle
- realisatie nieuwe MS-stations in zoekgebieden, waaronder het knooppunt A28-N35.
- aansluiting van een waterstof-backbone in Hessenpoort + onderzoek naar aantakking tot Voorst
- nieuw 380kv tracé ten noorden van Zwolle (regionale opgave)
- opslag faciliteiten bij Hessenpoort en Voorst

Hessenpoort als energiehub met ruimte voor energie-intensieve bedrijvigheid, opweklocaties en infrastructuur.

Nieuwe windturbines (op bedrijventerrein en Haerst)

Warmtenetten voor bestaande wijken en nieuwe ontwikkelingen

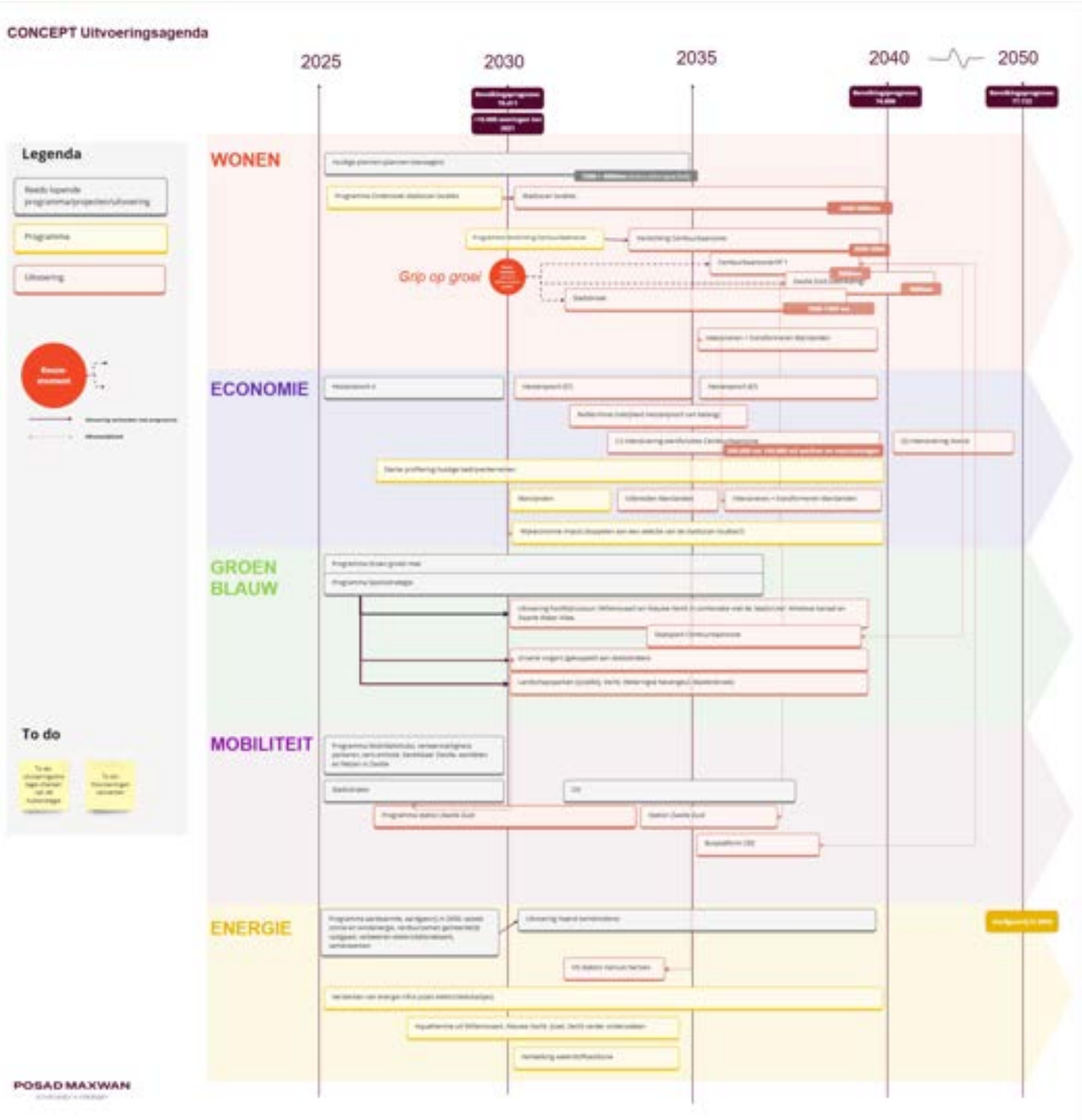
Slimme functiecombinaties voor duurzame opwekking
- Slimme toepassing energieopwek-opslag-gebruik op Hessenpoort, Voorst en (uitbreiding van) Marslanden
- Het benutten van wijkversterkingslocaties om ruimte energie infra te integreren in de wijken

Ontwikkelstrategie

1. Bestaande inzet afmaken (huidige Omgevingsvisie)
2. Wijkversterking (stadsscan locaties)
3. A) Uitbreidingslocatie Vechtrand (Ceintuurbaanzone + Vechtpoort 1)
   B) Uitbreidingslocatie Zwolle Zuid

Stadsbroek als overbruggingslocatie, passend bij de verkenning

Overzicht wonen

Ontwikkeling	Woningaantallen	Woonmilieu
1) Volwaardig afronden huidige ontwikkelingen	14.500	
2) Wijkversterking	2.000 (max)	Hoog- en centrumstedelijk
3a) Stadsrand gebiedsontwikkeling Vechtrand'	3.000 – 5.000 (Ceintuurbaanzone) 2.000 – 3.000 (Vechtpoort 1)	Gemengd woon-werk, hoog- en groenstedelijk
3b) Stadsrand gebiedsontwikkeling Zwolle Zuid, inclusief stationsomgeving	3.500	Hoog- en groenstedelijk
Stadsbroek *	0 - 500	Gemengd woon-werk, hoogstedelijk

* Stadsbroek als overbruggingslocatie, passend bij de verkenning

Afweging

De voorgestelde Ontwikkelstrategie

- Voorziet in realisatie van onze opgaven, ook voor verstedelijkingsstrategie Regio en Rijk (NOVEX)
- Sluit aan bij onze basiswaarden Versterken sociale netwerken, Nabijheid van voorzieningen, wonen/werken, OV, Passend binnen groen-blauw raamwerk
- Is een hefboom voor versterken bestaande Zwolse wijken
- Gaat uit van 'nieuw helpt bestaand’
- Is adaptief en flexibel: ruimte om in te spelen op (alle) nieuwe ontwikkelingen
- Waar bij groen meegroeit
- Gaat uit van van klimaatadaptief ontwikkelen/beheren en adresseert de wateropgave
- Waar de Moliteitstransitie onvermindert doorgaat (STOMP: o.a. potentie op aansluiting HOV/ nieuw station in Zwolle Zuid
- De ring als verblijfsgebied verder wordt versterkt
- Past binnen beleid hogere overheden (rijk/provincie)
- Kan rekenen op maatschappelijk draagvlak
- Benoemd sleutelprojecten

Afweging

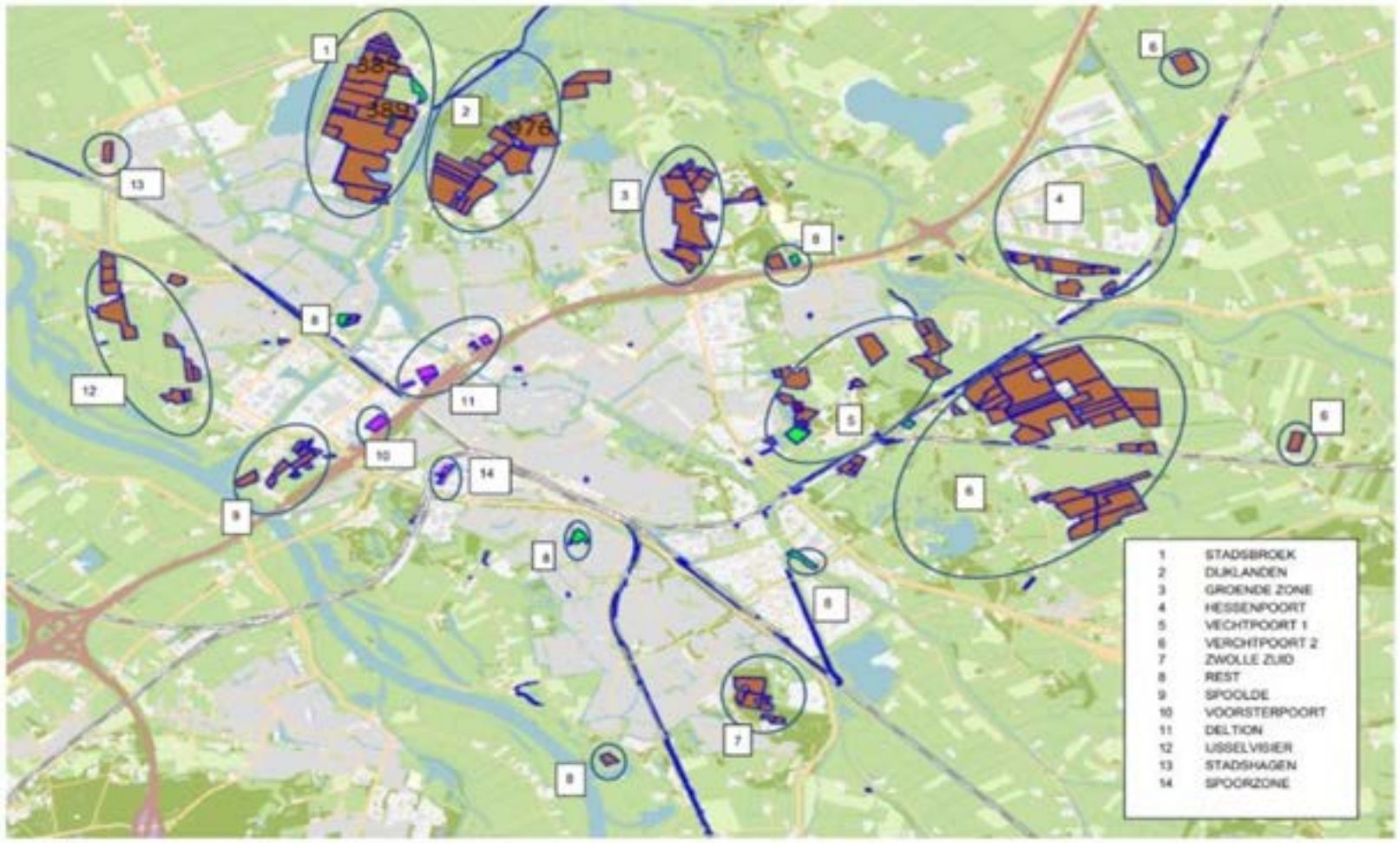
- Vechtpoort 2

Nu *geen* grootschalige uitbreidingslocatie Vechtpoort 2 omdat deze niet voldoet aan bovenstaande punten (muv grip op grond). Wel in het vizier houden

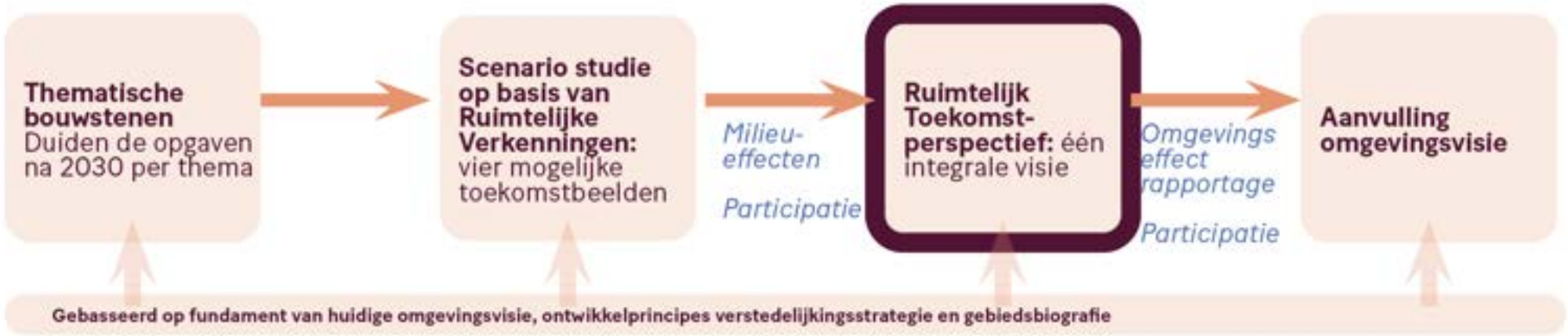
Sleutelprojecten:

- Hessenpoort
- Stadsrivier (i.c.m. Nieuwe Vecht en Willemsvaart)
- Marslanden
- Zwolle-zuid
- Vechtrand
- Stadsbroek
- Regionale landschappen

Grondeigendom gemeente (strategie in ontwikkeling)

Vervolg

Hierna:

Debat gemeenteraad: geeft richting mee

Participatie: huiskamerexpres, stemmodule toekomstperspectief, digitaal discussieforum

Besluitvorming B&W *en* raad over definitief ruimtelijk toekomstperspectief

Daarna uitwerking in Aanvulling Omgevingsvisie

From: "5.1.2e" <5.1.2e@zwolle.nl>
Sent: 8/13/2024 1:25:08 PM
To: "5.1.2e" <5.1.2e@zwolle.nl>
Cc: "5.1.2e" <5.1.2e@zwolle.nl>
Subject: RE: Akkoord budgetten campagne

Ja, akkoord.
5.1.2e
5.1.2e
5.1.2e
telefoon 5.1.2e of 5.1.2e
5.1.2e @zwolle.nl

Van: 5.1.2e
Verzonden: maandag 12 augustus 2024 15:35
Aan: 5.1.2e ; 5.1.2e
Onderwerp: RE: Akkoord budgetten campagne

Even de bevestiging dat (zoals zojuist besproken) de budgetten zoals hieronder genoemd allemaal akkoord zijn, behalve die van de artiest. En dat we dus voor de give-aways nog moeten bekijken hoe of wat om het zo minimaal mogelijk te houden.

Van: 5.1.2e
Verzonden: maandag 12 augustus 2024 07:58
Aan: 5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>; 5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>
Onderwerp: RE: Akkoord budgetten campagne

Goedemorgen,
Ik zal de bus en elektra verder in gang zetten met 5.1.2e.
De give-aways staan idd uit om uit te zoeken wat er precies nog is en als er niks is, of we wat (low budget) kunnen laten maken. Dat wordt vervolgd en wordt niet uitgezet zonder akkoord.
Is de rest (inrichting woonkamer, eten/drinken, knutselspul en tafels) ook akkoord? Dan kunnen we daar ook mee verder.
En artiest moet dus verder uitgezocht worden > 5.1.2e.
Groet,
5.1.2e

Van: 5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>
Verzonden: donderdag 8 augustus 2024 16:31
Aan: 5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>; 5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>
Onderwerp: Re: Akkoord budgetten campagne

Hoi,
Goed dat jullie de overwegingen zo goed in beeld brengen. Bus en elektra zijn akkoord. De artiest zie ik als optioneel. Moet echt iets toevoegen en niet de gesprekken in de weg staan. De give aways zijn niet akkoord. Eerder gaf ik bij 5.1.2e al aan dat het meer basic moet zijn, dus Zwolle merchandising wat we al hebben. Niet teveel poespas, het blijft gemeenschapsgeld.
Groet, 5.1.2e

Van: 5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>
Verstuurd: donderdag, augustus 8, 2024 10:35:41 a.m.
Aan: 5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>; 5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>
Onderwerp: RE: Akkoord budgetten campagne

Hoi,
Eens over de bus hoor, vandaar ook mijn vraag over de opslag. Onder aan de streep zal het uiteindelijk weinig uitmaken maar wel veel extra tijd kosten.
Akkoord op bus en accu/aggregaat.
Áls we al een artiest willen inschakelen dan is het geraamde bedrag prima.
Al met al komen we dan uit op (excl. Give aways):

Reizende woonkamer				
Verhuurbedrijf	Logistiek reizende woonkamer		5.1.2b	
Kringloop	inrichting reizende woonkamer		5.1.2b	
	Eten+drinken		5.1.2b	
	Aggregaat reizende woonkamer		5.1.2b	
		Totaal woonkamer		5.1.2b
Festival				
Cateraar	Eten+drinken festival		5.1.2b	
	Knutselspullen festival		5.1.2b	
	tafels festival		5.1.2b	
	Artiest festival		5.1.2b	
	give aways festival		?	
		Totaal Festival		5.1.2b

Groet,
5.1.2e
5.1.2e

Gemeente Zwolle, Afdeling Proces, Programma, Projectmanagement
Bezoekadres: Lübeckplein 2, 8017 JZ Zwolle
☎ 5.1.2e
@ 5.1.2e @zwolle.nl

Niet printen spaart het milieu.
De gemeente Zwolle beschouwt e-mail als volwaardig communicatiemiddel. Dit betekent dat u erop mag vertrouwen dat de inhoud van dit bericht correct en compleet is.

Van: 5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>
Verzonden: donderdag 8 augustus 2024 08:56
Aan: 5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>; 5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>
Onderwerp: FW: Akkoord budgetten campagne

Goedemorgen,
Praktisch gezien is het heel onhandig die bus steeds voor een dag te huren. Je moet de bus ophalen (kost veel tijd), moet dan de spullen inladen (waar staan die? en ook 2 personen voor nodig), dan naar locatie om op te bouwen. En als je klaar bent dus weer hetzelfde riedeltje.
Daarnaast moet je dus ook de opslag voor die meubels hebben. Wie heeft er een dusdanig grote garage? Ofwel doen we het bij zo'n opslagbedrijf ofzo, wat ook geld kost.
Bovenstaande kost veel tijd/uren **en dus ook geld** en is totaal niet praktisch. Als je de bus de gehele periode hebt, kun je 'm
Ik ben ook nagegaan of het goedkoper is om de bus bv. van maandag tm vrijdag te huren en 12 oktober op zaterdag, maar dat kost je ook zo'n € 5.1.2f dus kun je 'm beter de gehele periode huren.
Al met al denk ik niet dat je er onderuit komt.
Akkoord?
En over de stroom; goed idee, echter is dat geen zekerheid dat we dat op elke locatie zo kunnen regelen, omdat je ook nog niet exact weet op welke plek je bv bij een winkelcentrum staat (en mss ver weg van stroom) dus moet je er rekening mee houden dat je toch iets nodig hebt.
Incalculeren qua kosten maar nagaan of we elders stroom kunnen tappen.
Akkoord?
De kosten voor de give-aways (voor festival) zijn nog niet bekend, dus die moeten dan even los besproken worden zodra ik deze weet.
En @5.1.2e volgens mij zou jij nog doorgeven of we een artiest of iets willen inschakelen bij het evenement, of dat **akkoord** is ook qua kosten?
Hoor graag nog even over de 3x akkoord of niet, zodat we verder kunnen.
Dank!

5.1.2e
5.1.2e
5.1.2e
Gemeente Zwolle, Afdeling Proces-, Programma- en Projectmanagement
Postadres: Postbus 10007, 8000 GA Zwolle
Bezoekadres: Lübeckplein 2

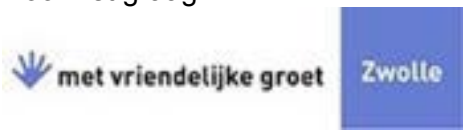
T: 5.1.2e
@: 5.1.2e @zwolle.nl

Van: 5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>
Verzonden: woensdag 7 augustus 2024 16:13
Aan: 5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>; 5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>
Onderwerp: RE: Akkoord budgetten campagne I hebben wij eigen bus?

Hoi,
Wat mij betreft akkoord, al heb ik wel een vraag over die bus.
Want eigenlijk hebben we deze maar 8 dagen nodig, a +/- 5.1.2f euro is 5.1.2f euro (ipv de geraamde 5.1.2f 5.1.2f euro).
Punt is alleen: waar worden de spullen tussentijds opgeslagen? Als dit nergens anders kan dan moet de bus gehuurd worden voor de volle 33 dagen en als opslag dienen.
Wat betreft stroom: het meest handig is om op de locaties na te gaan of er een stroompunt is. Op het grote kerkplein bijv. is een kast voor de marktlui die daar hun stroom vandaan halen. Dat moet voor het festival wel te regelen zijn lijkt mij. Misschien is dit ook mogelijk op de andere plekken? (een visboer bij een winkelcentrum gebruikt vast ook een stopcontact dat daar aanwezig is). Zo hoeft er geen aggregaat of accu te worden gehuurd en heb je niet te maken met onzekerheid over stroomverbruik/piekbelasting door een waterkoker of koffiezetter.
Groet,
5.1.2e

Van: 5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>
Verzonden: woensdag 7 augustus 2024 10:05
Aan: 5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>; 5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>
Onderwerp: Akkoord budgetten campagne I hebben wij eigen bus?

Hi,
Ik had net even overleg met 5.1.2e en zij geeft aan dat er zsm akkoord dient te komen op de diverse budgetten, zodat wij de zaken verder kunnen regelen.
Zie bijgaand document (**laatste versie van vandaag**) voor de specifieke budgetten en ook nog de vragen daarover.
Graag antwoorden in dat document, zodat ik dat over kan nemen en mij dat document toesturen.
@5.1.2e, tevens moeten we zsm weten of er vanuit ons een bus is. Heb jij die vraag nog uitgezet bij facilitair of moet ik dat even doen?
Hoor het graag.

5.1.2e
5.1.2e
5.1.2e
Gemeente Zwolle, Afdeling Proces-, Programma- en Projectmanagement
Postadres: Postbus 10007, 8000 GA Zwolle
Bezoekadres: Lübeckplein 2

T: 5.1.2e
@: 5.1.2e @zwolle.nl

Legenda toegepaste uitzonderingsgrondslagen

In dit document zijn gegevens definitief geanonimiseerd op grond van:

Wet	Artikel	Omschrijving	Pagina's
Wet open overheid	Art. 5.1 lid 2 sub b	De economische of financiÃ«le belangen van de Staat, andere publiekrechtelijke lichamen of bestuursorganen, in geval van milieu-informatie slechts voor zover de informatie betrekking heeft op handelingen met een vertrouwelijk karakter	2
Wet open overheid	Art. 5.1 lid 2 sub e	De eerbiediging van de persoonlijke levenssfeer	1, 2, 3
Wet open overheid	Art. 5.1 lid 2 sub f	De bescherming van andere dan in het eerste lid, onderdeel c, genoemde concurrentiegevoelige bedrijfs- en fabricagegegevens	2, 3

From: "5.1.2e " <5.1.2e @zwolle.nl>
Sent: 4/4/2025 12:38:46 PM
To: "5.1.2e (5.1.2e " <5.1.2e @zwolle.nl>, "Guldemond, Paul" <P.Guldemond@zwolle.nl>, "5.1.2e Gerdien" <5.1.2e @zwolle.nl>
Cc: "5.1.2e " <5.1.2e @zwolle.nl>, "5.1.2e " <5.1.2e @zwolle.nl>, "5.1.2e " <5.1.2e @zwolle.nl>, "5.1.2e " <5.1.2e @zwolle.nl>
Subject: RE: Alternatieve mogelijkheden Economie in de beslisnoa

Hoi 5.1.2e,

Zoals telefonisch al besproken vind ik dit wat verwarrende toevoegingen. Het maakt het er in mijn ogen niet duidelijker/sterker op. De alternatieven zijn niet echt alternatieven.

Zou in de laatste paragraaf (*Na afweging*…) in elk geval ook de gewenste uitbreiding van Marslanden meenemen voor het aanbod van kleinschalige kavels voor MKB

Groet,
5.1.2e

Van: 5.1.2e 5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>
Verzonden: vrijdag 4 april 2025 12:43
Aan: Guldemond, Paul <P.Guldemond@zwolle.nl>; Rots, Gerdien <5.1.2e @zwolle.nl>
CC: 5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>; 5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>; 5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>; 5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>; 5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>
Onderwerp: Alternatieve mogelijkheden Economie in de beslisnoa
Urgentie: Hoog

Goedemiddag,

Er is gevraagd in de beslisnota bij het onderdeel ‘Alternatieve mogelijkheden’ naast wonen, ook het kopje Economie mee te nemen.

Bijgevoegd de tekst die we in de beslisnota willen opnemen, waarvan is afgesproken die met jullie te delen.

Graag jullie reactie. Liefst z.s.m.

Groet,
5.1.2e

Economie
Zoals toegelicht vraagt ook de economische ontwikkeling ruimte in en om Zwolle. Er zijn ruimtelijk gezien twee alternatieve mogelijkheden:

1. Uitbreiding (groot- en kleinschalig) op Hessenpoort
2. Intensivering bestaande bedrijventerreinen

Ad.1.: (grootschalige) uitbreiding op Hessenpoort
Door de gevraagde ruimte aan grootschalige en kleinschalige bedrijven alleen op/ nabij Hessenpoort te creëren ontstaat een groot bedrijventerrein met een divers karakter. Hessenpoort wordt dan een meer gemengd bedrijventerrein met zowel klein- als grootschalige kavels en een mix van typen bedrijvigheid. Dit komt de positionering van Hessenpoort als locatie voor grootschalige (bovenregionale) bedrijvigheid die goed bereikbaar is, niet ten goede. Daarnaast voldoet deze manier van uitbreiden niet aan de opgestelde Zwolse basiswaarde ‘Zwolle nabij’, omdat grootschalige uitbreiding (Hessenpoort) buiten de stad plaatsvindt en vooral zal voorzien in arbeidsextensieve bedrijvigheid en daarmee weinig werkplekken biedt voor de Zwolse inwoner.

Ad.2.: Intensivering bestaande bedrijventerreinen

De vraag naar extra ruimte voor werken is groot. Voor Zwolle tot wel 135 hectare (netto). Door enkel in te zetten op intensivering van bestaande bedrijventerreinen kan niet voldaan worden aan deze grote vraag. Die ruimte is niet beschikbaar op bestaande bedrijventerreinen. Er is geen mogelijkheid om (nieuwe) bedrijven met een grote ruimtevraag plek te bieden. Dit heeft negatieve gevolgen hebben op de economische positie van Zwolle, en daarmee ook de regio, ten opzichte van de rest van Nederland.

Na afweging van deze alternatieven wordt een combinatie voorgesteld van uitbreiding op Hessenpoort en intensivering op bestaande bedrijventerreinen.
Zwolle vormt een sterke economische schakel in zowel (inter)nationaal als regionaal netwerk. Om deze positie te behouden en voor de toekomst te versterken is het van belang dat bedrijven zich kunnen vestigen waar op de daarvoor aangewezen bedrijventerreinen (zie de profilering van de terreinen in het Ruimtelijk Toekomstperspectief) die passen bij het profiel van het bedrijf.

Legenda toegepaste uitzonderingsgrondslagen

In dit document zijn gegevens definitief geanonimiseerd op grond van:

Wet	Artikel	Omschrijving	Pagina's
Wet open overheid	Art. 5.1 lid 2 sub e	De eerbiediging van de persoonlijke levenssfeer	1

From: "5.1.2e " <5.1.2e @zwolle.nl>
Sent: 4/4/2025 11:02:10 AM
To: "5.1.2e " <5.1.2e @zwolle.nl>
Cc:
Subject: RE: Alternatieve mogelijkheden Economie in de beslisnoa

verwerkt

Van: 5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>
Verzonden: vrijdag 4 april 2025 13:00
Aan: 5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>
Onderwerp: FW: Alternatieve mogelijkheden Economie in de beslisnoa
Urgentie: Hoog

Na afweging van deze alternatieven wordt een combinatie voorgesteld van uitbreiding op Hessenpoort en intensivering op bestaande bedrijventerreinen EN UITBREIDING MARSLANDEN

Van: 5.1.2e
Verzonden: vrijdag 4 april 2025 12:43
Aan: Guldemond, Paul <P.Guldemond@zwolle.nl>; Rots, Gerdien <5.1.2e @zwolle.nl>
CC: 5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>; 5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>; 5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>; 5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>; 5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>
Onderwerp: Alternatieve mogelijkheden Economie in de beslisnoa
Urgentie: Hoog

Goedemiddag,

Er is gevraagd in de beslisnota bij het onderdeel ‘Alternatieve mogelijkheden’ naast wonen, ook het kopje Economie mee te nemen.

Bijgevoegd de tekst die we in de beslisnota willen opnemen, waarvan is afgesproken die met jullie te delen.

Graag jullie reactie. Liefst z.s.m.

Groet,
5.1.2e

Economie
Zoals toegelicht vraagt ook de economische ontwikkeling ruimte in en om Zwolle. Er zijn ruimtelijk gezien twee alternatieve mogelijkheden:

1. Uitbreiding (groot- en kleinschalig) op Hessenpoort
2. Intensivering bestaande bedrijventerreinen

Ad.1.: (grootschalige) uitbreiding op Hessenpoort
Door de gevraagde ruimte aan grootschalige en kleinschalige bedrijven alleen op/ nabij Hessenpoort te creëren ontstaat een groot bedrijventerrein met een divers karakter. Hessenpoort wordt dan een meer gemengd bedrijventerrein met zowel klein- als grootschalige kavels en een mix van typen bedrijvigheid. Dit komt de positionering van Hessenpoort als locatie voor grootschalige (bovenregionale) bedrijvigheid die goed bereikbaar is, niet ten goede. Daarnaast voldoet deze manier van uitbreiden niet aan de opgestelde Zwolse basiswaarde ‘Zwolle nabij’, omdat grootschalige uitbreiding (Hessenpoort) buiten de stad plaatsvindt en vooral zal voorzien in arbeidsextensieve bedrijvigheid en daarmee weinig werkplekken biedt voor de Zwolse inwoner.

Ad.2.: Intensivering bestaande bedrijventerreinen

De vraag naar extra ruimte voor werken is groot. Voor Zwolle tot wel 135 hectare (netto). Door enkel in te zetten op intensivering van bestaande bedrijventerreinen kan niet voldaan worden aan deze grote vraag. Die ruimte is niet beschikbaar op bestaande bedrijventerreinen. Er is geen mogelijkheid om (nieuwe) bedrijven met een grote ruimtevraag plek te bieden. Dit heeft negatieve gevolgen hebben op de economische positie van Zwolle, en daarmee ook de regio, ten opzichte van de rest van Nederland.

Na afweging van deze alternatieven wordt een combinatie voorgesteld van uitbreiding op Hessenpoort en intensivering op bestaande bedrijventerreinen.
Zwolle vormt een sterke economische schakel in zowel (inter)nationaal als regionaal netwerk. Om deze positie te behouden en voor de toekomst te versterken is het van belang dat bedrijven zich kunnen vestigen waar op de daarvoor aangewezen bedrijventerreinen (zie de profilering van de terreinen in het Ruimtelijk Toekomstperspectief) die passen bij het profiel van het bedrijf.

Legenda toegepaste uitzonderingsgrondslagen

In dit document zijn gegevens definitief geanonimiseerd op grond van:

Wet	Artikel	Omschrijving	Pagina's
Wet open overheid	Art. 5.1 lid 2 sub e	De eerbiediging van de persoonlijke levenssfeer	1

From: "5.1.2e 5.1.2e " <5.1.2e @zwolle.nl>
Sent: 8/23/2024 9:08:23 AM
To: "5.1.2e 5.1.2e " <5.1.2e @zwolle.nl>
Cc:
Subject: Re: BELANGRIJK: wijziging campagneboodschap

Hoi 5.1.2e ,

Dank je wel. Mooi dat dit er nu ligt. Ik ga het nog goed lezen, maar zag al wel dat er nog steeds dingen in staan die ik in de versie voor Gerdien er al uit gehaald had: project moet programma zijn, flinke groei geen nadruk, ...
Wil je die versie er nog eens naast leggen?

Groet 5.1.2e

Van: 5.1.2e (5.1.2e
Verstuurd: vrijdag, augustus 23, 2024 9:25:39 a.m.
Aan: 5.1.2e (5.1.2e ; 5.1.2e ; 5.1.2e ; 5.1.2e (5.1.2e ; 5.1.2e (5.1.2e ; 5.1.2e (5.1.2e
Onderwerp: Re: BELANGRIJK: wijziging campagneboodschap

Dit is de juiste versie van het campagneplan. Campagneplan_onszwollevanovermorgen V7.docx
Gisteren had ik een paar elementen uit de reactie van Gerdien nog niet meegenomen. Daarin deed zij een suggestie voor de campagne boodschap ‘Samen maken we Zwolle’. Dat is een veilige, goede keuze. Ik ga daarin mee. Dan laten we de boodschap ‘morgen begint vandaag’ dus los. En ziet de volledige boodschap er zo uit:

‘’Doe, denk en droom mee over ons Zwolle van (over)morgen! Deel jouw visie voor de toekomst van onze stad en help ons keuzes te maken voor een duurzame en leefbare toekomst. Want samen maken we Zwolle!”

Groet
5.1.2e

Van: 5.1.2e (5.1.2e
Datum: vrijdag, 23 augustus 2024 om 08:38
Aan: 5.1.2e (5.1.2e , 5.1.2e , 5.1.2e , 5.1.2e 5.1.2e , 5.1.2e 5.1.2e , 5.1.2e (5.1.2e
Onderwerp: Re: BELANGRIJK: wijziging campagneboodschap

Voor jullie in dit plan gaan lezen / werken: ik zal het even uploaden in de juiste teams map en dan daar een link van sturen.

Van: 5.1.2e 5.1.2e
Datum: donderdag, 22 augustus 2024 om 16:56
Aan: 5.1.2e (5.1.2e , 5.1.2e , 5.1.2e , 5.1.2e 5.1.2e , 5.1.2e 5.1.2e , 5.1.2e (5.1.2e
Onderwerp: BELANGRIJK: wijziging campagneboodschap

Hoi team,
Zoals jullie weten, moest de campagneboodschap ‘jouw Zwolle is ons Zwolle’ aangepast worden. Dit op verzoek van Gerdien.
In de bijlage tref je het aangepaste campagneplan. Daarin staat een nieuwe campagneboodschap. Super belangrijk dat jullie daar goed naar kijken en er een goed gevoel bij hebben. Daarnaast is dit meteen de nieuwste versie van het campagneplan. Daarin nog wel wat opmerkingen van mij voor EMMA. Ik stuur ook hun dit document toe.
5.1.2e, jou komt de laatste zin van deze campagneboodschap bekend voor. Ik heb namelijk de slogan ‘morgen begint vandaag’ toegepast, die ook gebruikt gaat worden voor de uitvoeringsagenda omgevingsvisie.
Argumentatie:

1. Uiteindelijk gaat het om een aanvulling op de huidige omgevingsvisie. Het is een vervolg, niet iets nieuws. Dat laten we ook zien in onze programmatitel ‘Ons Zwolle van *over*morgen’. Ook in de aanvulling geldt dat we vandaag moeten beginnen om overmorgen mooi en leefbaar te houden. De

omgevingsvisie blijft de omgevingsvisie. We hebben het eigenlijk over hetzelfde. Dat er dus herkenbaarheid zit in de campagnes is logisch.
2. In onze beelden gaan we ook werken met visionair kijkende mensen met op de achtergrond herkenbare beelden van Zwolle. Ook hierin zit dus herkenning met de huidige omgevingsvisie.
3. Het roept urgentie op. We moeten nu aan de slag met ons Zwolle van overmorgen. Die urgentie zet aan tot actie.

Heel benieuwd naar jullie reactie. Hopelijk zijn jullie er blij mee en kunnen we de campagne nu in ontwikkeling laten gaan (we moeten komende week de middelen laten maken, met de campagneboodschap erop!).

Groet

5.1.2e

Legenda toegepaste uitzonderingsgrondslagen

In dit document zijn gegevens definitief geanonimiseerd op grond van:

Wet	Artikel	Omschrijving	Pagina's
Wet open overheid	Art. 5.1 lid 2 sub e	De eerbiediging van de persoonlijke levenssfeer	1, 2

From: "5.1.2e " <5.1.2e @zwolle.nl>
Sent: 8/23/2024 11:54:41 AM
To: "5.1.2e " <5.1.2e @zwolle.nl>, "5.1.2e " <5.1.2e @zwolle.nl>, "5.1.2e " <5.1.2e @zwolle.nl>, "5.1.2e (5.1.2e " <5.1.2e @zwolle.nl>, "5.1.2e (5.1.2e " <5.1.2e @zwolle.nl>, "5.1.2e " <5.1.2e @zwolle.nl>
Cc:
Subject: RE: BELANGRIJK: wijziging campagneboodschap

Allen,
Ik heb het campagneplan doorgelezen. Vooral ook om kennis te hebben wat er precies op stap staat. En dat gaat wat moois worden ��.
Via de onderstaande link heb ik in het document opmerkingen gemaakt. Ik lees nog te vaak 'de stad', waar dat ook Zwolle of gemeente kan staan. Zie ook de onderstaande kernboodschap.
Campagneplan_onszwollevanovermorgen V7.docx
Ik weet niet in hoeverre mijn opmerkingen nog gewijzigd kunnen worden, wat overigens geen fundamentele zijn. Het was me nog niet gelukt dit document eerder te lezen.
Groet en goed weekend,
5.1.2e

Van: 5.1.2e
Verzonden: vrijdag 23 augustus 2024 09:26
Aan: 5.1.2e ; 5.1.2e ; 5.1.2e ; 5.1.2e (5.1.2e ; 5.1.2e 5.1.2e ; 5.1.2e 5.1.2e
Onderwerp: Re: BELANGRIJK: wijziging campagneboodschap
Dit is de juiste versie van het campagneplan. Campagneplan_onszwollevanovermorgen V7.docx
Gisteren had ik een paar elementen uit de reactie van Gerdien nog niet meegenomen. Daarin deed zij een suggestie voor de campagne boodschap 'Samen maken we Zwolle'. Dat is een veilige, goede keuze. Ik ga daarin mee. Dan laten we de boodschap 'morgen begint vandaag' dus los. En ziet de volledige boodschap er zo uit:

''Doe, denk en droom mee over ons Zwolle van (over)morgen! Deel jouw visie voor de toekomst van onze stad en help ons keuzes te maken voor een duurzame en leefbare toekomst. Want samen maken we Zwolle!''

Groet
5.1.2e

Van: 5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>
Datum: vrijdag, 23 augustus 2024 om 08:38
Aan: 5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>, 5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>, 5.1.2e 5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>, 5.1.2e (5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>, 5.1.2e 5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>, 5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>
Onderwerp: Re: BELANGRIJK: wijziging campagneboodschap

Voor jullie in dit plan gaan lezen / werken: ik zal het even uploaden in de juiste teams map en dan daar een link van sturen.

Van: 5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>
Datum: donderdag, 22 augustus 2024 om 16:56
Aan: 5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>, 5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>, 5.1.2e 5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>, 5.1.2e 5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>, 5.1.2e 5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>, 5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>
Onderwerp: BELANGRIJK: wijziging campagneboodschap

Hoi team,
Zoals jullie weten, moest de campagneboodschap 'jouw Zwolle is ons Zwolle' aangepast worden. Dit op verzoek van Gerdien.
In de bijlage tref je het aangepaste campagneplan. Daarin staat een nieuwe campagneboodschap. Super belangrijk dat jullie daar goed naar kijken en er een goed gevoel bij hebben. Daarnaast is dit meteen de nieuwste versie van het campagneplan. Daarin nog wel wat opmerkingen van mij voor EMMA. Ik stuur ook hun dit document toe.
5.1.2e, jou komt de laatste zin van deze campagneboodschap bekend voor. Ik heb namelijk de slogan 'morgen begint vandaag' toegepast, die ook gebruikt gaat worden voor de uitvoeringsagenda omgevingsvisie.
Argumentatie:

1. Uiteindelijk gaat het om een aanvulling op de huidige omgevingsvisie. Het is een vervolg, niet iets nieuws. Dat laten we ook zien in onze programmatitel ‘Ons Zwolle van *over*morgen’. Ook in de aanvulling geldt dat we vandaag moeten beginnen om overmorgen mooi en leefbaar te houden. De omgevingsvisie blijft de omgevingsvisie. We hebben het eigenlijk over hetzelfde. Dat er dus herkenbaarheid zit in de campagnes is logisch.
2. In onze beelden gaan we ook werken met visionair kijkende mensen met op de achtergrond herkenbare beelden van Zwolle. Ook hierin zit dus herkenning met de huidige omgevingsvisie.
3. Het roept urgentie op. We moeten nu aan de slag met ons Zwolle van overmorgen. Die urgentie zet aan tot actie.

Heel benieuwd naar jullie reactie. Hopelijk zijn jullie er blij mee en kunnen we de campagne nu in ontwikkeling laten gaan (we moeten komende week de middelen laten maken, met de campagneboodschap erop!).

Groet

5.1.2e

Legenda toegepaste uitzonderingsgrondslagen

In dit document zijn gegevens definitief geanonimiseerd op grond van:

Wet	Artikel	Omschrijving	Pagina's
Wet open overheid	Art. 5.1 lid 2 sub e	De eerbiediging van de persoonlijke levenssfeer	1, 2

From: "5.1.2e" <5.1.2e@zwolle.nl>
Sent: 4/18/2025 2:34:41 PM
To: "5.1.2e (5.1.2e" <5.1.2e@zwolle.nl>
Cc:
Subject: RE: bemensing inloopavonden Zuid en Berkum

Hoi 5.1.2e,

Klopt, dit is bekend. Wij kijken hoe we dit kunnen bemensen.

met vriendelijke groet Zwolle

5.1.2e
5.1.2e

Gemeente Zwolle, ZWVG
Postadres: Postbus 10007, 8000 GA Zwolle
Bezoekadres: Lübeckplein 2
☎ : 5.1.2e
@ : 5.1.2e@zwolle.nl

Niet printen spaart het milieu.

De gemeente Zwolle beschouwt e-mail als volwaardig communicatiemiddel. Dit betekent dat u erop mag vertrouwen dat de inhoud van dit bericht correct en compleet is.

Van: 5.1.2e (5.1.2e
Verzonden: donderdag 17 april 2025 14:12
Aan: 5.1.2e
CC: 5.1.2e (5.1.2e) ; 5.1.2e ; 5.1.2e 5.1.2e ; 5.1.2e 5.1.2e ; 5.1.2e (5.1.2e) ; 5.1.2e
Onderwerp: bemensing inloopavonden Zuid en Berkum
Urgentie: Hoog

Hoi 5.1.2e,
Ik belde je zojuist om jouw aandacht te vestigen op het volgende:
zojuist heb ik gebeld met 5.1.2e (cc) over bemensing van inloopavonden Zwolle Zuid en Berkum ihkv Ruimtelijk Toekomstperspectief.
Gaat om medewerkers uit jouw club die verstand hebben van voorkeursrecht.
Gisteren bleek tijdens het open college over het ruimtelijk Toekomstperspectief in het stadhuis dat briefontvangers voorkeursrecht overvallen zijn, hun verhaal kwijt willen en veel vragen hebben.
Om te voorkomen dat zij de komende inloopbijeenkomsten (ook) ‘kapen’ zou het helpen dat mensen van jouw team aanwezig zijn om hen aan te horen en evt. een afspraak te kunnen maken voor een 1 op 1 gesprek.
Wil je helpen dit mogelijk te maken?
Ik begrijp dat 5.1.2e een verzoek hiervoor aan het team klaar heeft staan.
Eea is in lijn met verzoek van Dorrit en Gerdien om voor inloopbijeenkomsten een aparte tafel voor voorkeursrecht te bemensen.
Groet,
5.1.2e
5.1.2e
5.1.2e
telefoon 5.1.2e of 5.1.2e
5.1.2e@zwolle.nl

Legenda toegepaste uitzonderingsgrondslagen

In dit document zijn gegevens definitief geanonimiseerd op grond van:

Wet	Artikel	Omschrijving	Pagina's
Wet open overheid	Art. 5.1 lid 2 sub e	De eerbiediging van de persoonlijke levenssfeer	1

From: "5.1.2e " <5.1.2e @zwolle.nl>

Sent: 2/3/2025 9:49:40 AM

To: "5.1.2e " <5.1.2e @zwolle.nl>, <5.1.2e @metafoor.nl>, "5.1.2e (5.1.2e " <5.1.2e @zwolle.nl>, "5.1.2e " <5.1.2e @zwolle.nl>, "5.1.2e (5.1.2e)" <5.1.2e @zwolle.nl>, "5.1.2e (5.1.2e)" <5.1.2e @zwolle.nl>, "5.1.2e " <5.1.2e @zwolle.nl>, "5.1.2e " <5.1.2e @zwolle.nl>, "5.1.2e " <5.1.2e @zwolle.nl>, "5.1.2e (5.1.2e " <5.1.2e @zwolle.nl>, "5.1.2e " <5.1.2e @zwolle.nl>, "5.1.2e " <5.1.2e @zwolle.nl>, "5.1.2e 5.1.2e " <5.1.2e @zwolle.nl>, "5.1.2e " <5.1.2e @metafoor.nl>, "5.1.2e " <5.1.2e @zwolle.nl>, <5.1.2e @metafoor.nl>

Cc:

Subject: RE: Bespreking nota Grondbeleid

Allen,
Woensdag hebben we een bespreking inzake de nota Grondbeleid. Bijgevoegd de presentatie die gegeven zal worden. Een specifieke voorbereiding is niet nodig, maar in het gesprek willen wij het met jullie hebben over waar de nota Grondbeleid van meerwaarde kan zijn, wat de actuele thema's zijn en wat de eventuele prioritering moet zijn.
Hopelijk tot woensdag.
Groet,
5.1.2e

-----Oorspronkelijke afspraak-----
Van: Secretariaat ZWVG
Verzonden: vrijdag 3 januari 2025 11:52
Aan: Secretariaat ZWVG; 5.1.2e ; 5.1.2e @metafoor.nl; 5.1.2e (5.1.2e ; 5.1.2e 5.1.2e ; 5.1.2e (5.1.2e); 5.1.2e 5.1.2e); 5.1.2e ; 5.1.2e ; 5.1.2e 5.1.2e (5.1.2e ; 5.1.2e ; 5.1.2e ; 5.1.2e ; 5.1.2e ; 5.1.2e 5.1.2e ; 5.1.2e ; 5.1.2e ; 5.1.2e @metafoor.nl
Onderwerp: Bespreking nota Grondbeleid
Tijd: woensdag 5 februari 2025 13:00-14:30 (UTC+01:00) Amsterdam, Berlijn, Bern, Rome, Stockholm, Wenen.
Locatie: Microsoft Teams-vergadering; / SH-B Typhoonzaal; MTR SH Typhoonzaal
IB UPDATE vrijdag 31 januari:
Wij hebben jullie uitgenodigd voor een bespreking van de nota grondbeleid a.s. woensdag.
Tijdens deze sessie zal Metafoor een korte presentatie geven over wat grondbeleid en een nota grondbeleid is of kan zijn. Daarna willen we graag met jullie in gesprek over waar het grondbeleid voor jullie van meerwaarde kan zijn, wat de actuele thema's zijn waar jullie in de praktijk tegen aan lopen en wat de eventuele prioritering kan zijn bij het opstellen van een nota grondbeleid (en de uitwerking daarna).
Om jullie tijd zo efficiënt mogelijk te gebruiken, hebben we ervoor gekozen om de tijd op te delen in twee tijdvakken (13.00-14.30 en 14.30-16.00). De inhoud van de tijdvakken zal gelijk zijn. Op basis van de genodigden/geaccepteerde uitnodigingen hebben we een globale indeling gemaakt (zie onder), maar als het andere tijdvak beter uitkomt, kun je ook dan aansluiten.

Tijdvak 1: 13:00-14:30

5.1.2e
5.1.2e
5.1.2e
5.1.2e (5.1.2e 5.1.2e)
5.1.2e
5.1.2e (5.1.2e 5.1.2e)
5.1.2e
5.1.2e (5.1.2e 5.1.2e)
5.1.2e
5.1.2e
5.1.2e

Tijdvak 2: 14:30-16:00

5.1.2e (5.1.2e)
5.1.2e (5.1.2e)
5.1.2e
5.1.2e
5.1.2e
5.1.2e
5.1.2e

Begeleiding

5.1.2e
5.1.2e
5.1.2e
5.1.2e
IB 21/1: aanvullend uitgenodigd: 5.1.2e
IB 8/1: aanvullend uitgenodigd: 5.1.2e en 5.1.2e
IB 3/1: Op verzoek van Barend
Na behandeling Nota grondbeleid in MT nodig ik jullie uit voor een vervolggesprek met Metafoor
Uitgenodigd hiervoor zijn:

- 5.1.2e
- 5.1.2e
- 5.1.2e
- Wonen: 5.1.2e
- Economie: 5.1.2e
- Mobiliteit: 5.1.2e
- Energie: 5.1.2e
- Groen: 5.1.2e
- 5.1.2e : projectleider verkenning ceintuurbaanzone
- 5.1.2e
- Programma managers: 5.1.2e, 5.1.2e, 5.1.2e, 5.1.2e, 5.1.2e, 5.1.2e en Metafoor (5.1.2e)

Microsoft Teams [Heeft u hulp nodig?]

Nu deelnemen aan de vergadering

Vergadering-id: 5.1.2e
Wachtwoordcode: 5.1.2e

Deelnemen op een apparaat voor videovergaderingen
Tenantsleutel: 5.1.2e@zwolle.nl
Video-id: 5.1.2e
Meer informatie

Voor organisatoren: Vergaderopties

Legenda toegepaste uitzonderingsgrondslagen

In dit document zijn gegevens definitief geanonimiseerd op grond van:

Wet	Artikel	Omschrijving	Pagina's
Wet open overheid	Art. 5.1 lid 2 sub e	De eerbiediging van de persoonlijke levenssfeer	1, 2

METAFOOR
RUIMTELIJKE ONTWIKKELING

Het Zwolse grondbeleid in een integrale Nota Grondbeleid?

28 januari 2025

5.1.2e en 5.1.2e

METAFOOR
RUIMTELIJKE ONTWIKKELING

Aanleidingen

- Zwolse opgaven, uitdagingen en ambities
  - Ons Zwolle van morgen
  - Aanvulling actueel
- Accountants aanbeveling voor Nota Grondbeleid
- Landelijke actualiteit
  - Kamerbrieven modernisering grondbeleid
  - Onderzoeken planbatenheffing en grondbelastin
  - Programma STOER
  - Didam II-arrest
- Momentum

METAFOOR
RUIMTELIJKE ONTWIKKELING

Onderwerpen

- Zwolse opgaven en ambities
- Wat kan grondbeleid bijdragen aan het behalen ervan?
- Karakter grondbeleid
- Een Nota Grondbeleid
  - Meerwaarde
  - Diverse beleidslijnen al uitgewerkt
  - Aanvullende onderwerpen

METAFOOR
RUIMTELIJKE ONTWIKKELING

Zwolse opgaven en ambities

- Ons Zwolle van morgen
- Aanvulling op verschillende bouwstenen
  - Economie
  - Energie
  - Mobiliteit
  - Stadsscan
  - Water en klimaat
  - Wonen

METAFOOR
RUIMTELIJKE ONTWIKKELING

Vervolgvraag

- Centrale vraag na/tijdens formuleren opgaven en ambities
  - *Hoe bereiken we deze zo effectief mogelijk met zo min mogelijk maatschappelijk en financieel risico?*
- Voor verschillende opgaven, verschillende instrumenten beschikbaar
- Voor opgaven met een ruimtelijke component, een specifieke gereedschapskist beschikbaar
  - Fors
  - Complex
  - Juridisch/financieel
  - Soms verplicht/soms facultatief/soms beleidsvrijheid

Voorbeelden instrumenten

- Kostenverhaal
  - Minnelijk/anterieur
  - Afdwingbaar
    - Met tijdvak
    - Zonder tijdvak
- Uitgiftevoorwaarden
  - Duurzaamheidseisen
  - Anti-speculatie
- Posities innemen
  - Voorkeursrecht
  - Onteigening
  - Minnelijk
  - Zelfrealisatie
- Inzetten fin. Bijdrage voor sociale woningbouw
  - Vrijwillig
  - Afdwingbaar

- Slechts enkele voorbeelden
- Instrumenten die helpen/nodig zijn de ambities waar te maken
- Belangrijk om organisatie op inzet instrumenten in te stellen

METAFOOR
RUIMTELIJKE ONTWIKKELING

Doelen inrichten Nota Grondbeleid

- Afwegen wenselijkheid inzet beschikbare instrumenten
  - Vooraf, niet ad hoc
  - Integraal → hele gereedschapskist wordt “even” leeggeschud en doorgenomen
- Transparantie
  - Intern/extern
  - Bestuurlijk/ambtelijk (voorkomt herhaling discussies)
- (Zoveel mogelijk) consistent en uniform handelen
- Integraal overzicht
  - Voorkomen versnippering
  - Eén kapstok
  - Geen onnodige herhalingen in allerlei jaarlijkse (raads)stukken

METAFOOR
RUIMTELIJKE ONTWIKKELING

Samenvattend

- Grondbeleid
  - *Strategie van gemeente over inzet grondbeleidsinstrumenten; hoe en wanneer zet je welke instrumenten in?*

- Nota Grondbeleid
  - *Beleidsnota waarin de algemene ontwikkelstrategie wordt beschreven en grondbeleidsinstrumenten en de inzet daarvan integraal afgewogen worden*

Het Zwolse grondbeleid

- Zwolle heeft al nagedacht over inzet van instrumenten
- Nog wel versnipperd over verschillende documenten
- Heroverweging uiteraard noodzakelijk
- Advies om alles integraal af te wegen en in 1 nota te zetten; kapstokfunctie

- MPV
- NvU MPV
- Bijlagen bij NvU MPV
- Routekaart
- Begroting
- Afdelingsstukken
- Grondprijzenbrief
- Nota voorraadbeheer
- Nota Risicomanagement

METAFOOR
RUIMTELIJKE ONTWIKKELING

Het Zwo

Voorwoord 3

Inleiding 5
1.1 Aanleidingen opstellen nieuwe Beleidsnota Grondbeleid Utrecht 2024 5
1.2 Doelstellingen van deze Beleidsnota Grondbeleid Utrecht 2024 6
1.3 Sturen en verantwoorden 7
1.4 Leeswijzer 8

Deel A
Strategie: Afgewogen actief grondbeleid 9
2. Afgewogen actief grondbeleid 9
2.1 Keuze 9
2.2 Afwegingskader afgewogen actief grondbeleid 12

Deel B
Techniek: De gereedschapskist op orde 15
3. Instrumenten grondbeleid (juridisch) 15
3.1 Inleiding 15
3.2 Verwerving 15
3.3 Beheer 18
3.4 Uitgifte 18
3.5 Grondprijzen 22
3.6 Kostenverhaal 24
3.7 Extra instrumentarium 25

4. Beheersing en verantwoording (financieel) 27
4.1 Inleiding 27
4.2 Grondexploitaties 27
4.3 Risico- en kansenmanagement 29
4.4 Onderdelen financieel administratieve beheersing uitvoering grondbeleid 30
4.5 Voorziening negatieve grondexploitaties 30
4.6 Reserve grondexploitaties 30
4.7 (Tussentijdse) winstneming 33
4.8 Grondexploitatie openen en actualiseren 33

Bijlagen
1 Begrippenlijst
2 Vormen van grondbeleid
3 Wettelijke kaders grondbeleid
4 Schema rolverdeling raad en college bij grondbeleid
5 Verwervings- en taxatieprotocol
6 Conversieregeling erfpachtrechten met algemene voorwaarden van voor 1989
7 Meerwaardeafdracht sociale huurwoningen
8 Nadere toelichting uitgiftevoorwaarden in relatie tot duurzaamheid en eisen aan woningbouw
9 Grondprijsmethodieken

METAFOOR
RUIMTELIJKE ONTWIKKELING

Actuele integrale Nota Grondbeleid

- Biedt gelegenheid om
  - Actuele opgaven en ambities (opnieuw) te koppelen aan strategie en inzet c.q. noodzaak inrichten/wijzigen instrumenten
  - Heroverweging strategie en instrumenten
  - Gewenste aanvullingen?
  - Integraal en consistent
    - Strategie en bijbehorende instrumenten bij elkaar
- Relatief overzichtelijke en beperkte werkzaamheden om tot deze nota te komen

(Aanvullende) onderwerpen

- Strategie

(Aar

- Strat

Beleidsregel

Het college h
gronden en c
vastgesteld.
middels een
verantwoord

Bijlage 4 Schema rolverdeling gemeenteraad, college en ambtelijk

Onderwerp	Gemeenteraad	College van B&W	Ambtelijke organisatie
Grondbeleid	Vaststellen Beleidsnota Grondbeleid	Sturing ruimtelijk beleid en grondbeleid	Operationele uitvoering ruimtelijk beleid en grondbeleid
	Vastellen beleidskaders ruimtelijk beleid (o.a. Omgevingsvisie, programma's, (wijziging van) omgevingsplan, bopa)		
Verwerving			
Minnelijk	Verwervingen buiten de kaders van planmatige, anticiperende en strategische verwervingen		
Planmatig			Verwerving binnen kaders vastgestelde grondexploitatie
Anticiperend	Verwerving buiten kaders risicobandbreedte RG en verantwoording achteraf door college aan de hand van afwegingscriteria Afwegingskader afgewogen actief grondbeleid.	Verwerving binnen kaders risicobandbreedte RG en verantwoording achteraf aan gemeenteraad aan de hand van afwegingscriteria Afwegingskader afgewogen actief grondbeleid.	
Strategisch	Verwerving buiten kaders risicobandbreedte RG en verantwoording achteraf door college aan de hand van afwegingscriteria Afwegingskader afgewogen actief grondbeleid.	Verwerving binnen kaders risicobandbreedte RG en verantwoording achteraf aan gemeenteraad aan de hand van afwegingscriteria Afwegingskader afgewogen actief grondbeleid.	

- Strategisch: zonder vastgesteld ruimtelijk kader, maximaal tegen marktwaarde op basis van de huidige bestemming/functie.

METAFOOR
RUIMTELIJKE ONTWIKKELING

(Aanvullende) onderwerpen

- Verwerings- en taxatieprotocollen?
- Didam-beleid en standaard publicaties?
- Overzicht uitgiftevoorwaarden en wanneer toepassen
  - Zelfbewoning
  - Anti-speculatie
  - Duurzaamheidseisen

METAFOOR
RUIMTELIJKE ONTWIKKELING

(Aanvullende) onderv

- Eigen Reserve Vastgoed?
- Reserve toekomstige negatieve g

6. Denk na c.q. maak beleid (binnen Vastgoe
gronden in het kader van de toekomstige c
kostendekkend ontwikkeld kunnen worden

5. *Middelen om feitelijk te investeren: (her)alloceren*

Het grondbeleid is niet meer vanzelfsprekend de financiële kurk waarop c
sprake zijn van financieel onrendabele ontwikkelingen om de gewenste b
dynamiek van stedelijke ontwikkelingen op gang te houden. Dat leidt tot r

Reservering voor in de toekomst te openen grondexploitaties met een negatief saldo

Als de gemeente regie wenst te voeren op invulling van de brede opgavenbenadering (hoofdstuk2) maar waar vanwege een gewenste transformatie een financieel tekort wordt verwacht, dan kan de gemeente ervoor kiezen een grondexploitatie met een verwacht negatief resultaat te openen. Lang niet altijd heeft de gemeente op dat moment grond in eigendom en zal de gemeente via de door de raad vastgestelde financiële kaders van de grondexploitatie het eigendom moeten verwerven. Deze eigendommen worden ingezet voor realisatie van gebiedsontwikkeling met een negatief financieel resultaat. Het openen van een negatieve grondexploitatie is een bevoegdheid van de raad en pas dan zal het negatieve saldo gedekt moeten worden en onderdeel worden van de hiervoor behandelde verplichte voorziening voor negatieve grondexploitaties (paragraaf 4.5). Tot dat moment zijn wij dus niet verplicht hier in financiële zin rekening mee te houden. Toch is het verstandig dit wel te doen. Binnen de reserve grondexploitatie is er een mogelijkheid om financiële ruimte te reserveren voor in de toekomst te openen negatieve grondexploitaties. De afweging met betrekking tot het concreet vullen van deze reservering en de hoogte ervan vindt niet met het vaststellen van deze beleidsnota plaats, maar bij de voorjaarsnota. Dan vindt de integrale afweging plaats om financiële ruimte te bestemmen voor de reservering voor in de toekomst te openen negatieve grondexploitaties. De raad besluit tot slot over de inzet van deze middelen voor specifieke grondexploitaties. De gewenste omvang van de reservering bepalen wij door een inschatting te maken van de eigendommen en/of grondexploitaties met een negatief resultaat waarvan we verwachten dat deze binnen vijf jaar een bijdrage kunnen leveren aan de doelen uit de RSU 2040.

(Aanvullende) onderwerpen

- Voorbereidingskosten

- Het maken van voorbereidingskosten van ge
  zijn terug te verdienen door actief grondbelei
  kostenverhaal.

Reservering voorbereidingskosten

Om een project te kunnen starten zijn in de beginfase vaak al diverse onderzoeken noodzakelijk om de initiële haalbaarheid van een project te bepalen. Die kosten staan bekend als voorbereidingskosten en worden gemaakt nog voordat een grondexploitatie is geopend dan wel een overeenkomst is gesloten. Indien uit de onderzoeken volgt dat een haalbaar project resulteert, worden deze kosten gedekt door de te openen grondexploitatie dan wel de te sluiten overeenkomst. Het kan echter zo zijn dat de conclusie is dat geen haalbaar project resulteert. De kosten zullen dan alsnog gedekt moeten worden, maar dit kan dan niet ten laste van een te openen grondexploitatie dan wel door een te sluiten overeenkomst. Voor het opvangen van dit risico is binnen de RG financiële ruimte bestemd. Deze reservering is bestemd voor voorbereidingskosten voor eigen beoogde ontwikkelingen (pre-grondexploitaties) en voor beoogde faciliterende projecten (plankosten voorbereidingsfase faciliterend grondbeleid). De actuele stand van deze reservering wordt opgenomen in de jaarstukken en het MPR. De voorbereidingskredieten worden geautoriseerd door de Raad.

METAFOOR
RUIMTELIJKE ONTWIKKELING

(Aanvullende) onderwerpen

- Nota Kostenverhaal Bovenwijkse Voorzieningen?
- Heeft relatie met SIA

METAFOOR
RUIMTELIJKE ONTWIKKELING

(Aanvullende) onderwerpen

- Inzet gemeentelijke capaciteit en middelen t.b.v. gebiedsgerichte programma's
  - Eigen reserve?
  - Verevening tussen gebiedsontwikkelingen?
  - Eigen bovenwijks?

METAFOOR
RUIMTELIJKE ONTWIKKELING

Organisatie

- Hoe een en ander te organiseren geen onderdeel van Nota Grondbeleid
- Proces tot inrichten Nota Grondbeleid daartoe wel van meerwaarde

METAFOOR
RUIMTELIJKE ONTWIKKELING

Concluderend

- Momentum inrichten Nota Grondbeleid
- Veel reeds vastgelegde beleidslijnen in verschillende documenten
- Aanvullende onderwerpen in beeld ten behoeve van integrale Nota Grondbeleid
- Relatief overzichtelijk proces om te komen tot een dergelijke nota
- Organisatie geen onderdeel Nota Grondbeleid → proces inrichten nota biedt daar wel input voor
- Conclusie/advies: Parallel aan aanvulling Omgevingsvisie ook werken aan integrale Nota Grondbeleid

METAFOOR
RUIMTELIJKE ONTWIKKELING

Grondbeleid vanuit MT

- Herkennen jullie het beeld van de presentatie?
- Missen jullie nog onderwerpen?
- Zijn er genoemde onderwerpen die extra van belang zijn?

METAFOOR
RUIMTELIJKE ONTWIKKELING

Vervolg

- Aanvullende presentaties team omgevingsvisie en programmamanagers
- Opstellen adviesnota
- Opstellen Nota Grondbeleid
- Inrichten organisatie/aanvullende nota’s

Legenda toegepaste uitzonderingsgrondslagen

In dit document zijn gegevens definitief geanonimiseerd op grond van:

Wet	Artikel	Omschrijving	Pagina's
Wet open overheid	Art. 5.1 lid 2 sub e	De eerbiediging van de persoonlijke levenssfeer	1

From: "5.1.2e " <5.1.2e @zwolle.nl>
Sent: 4/2/2025 6:44:11 AM
To: "5.1.2e " <5.1.2e @zwolle.nl>
Cc: "5.1.2e (5.1.2e " <5.1.2e @zwolle.nl>, "5.1.2e (5.1.2e)" <5.1.2e @zwolle.nl>, "5.1.2e (5.1.2e)" <5.1.2e @zwolle.nl>
Subject: RE: Column

Ha 5.1.2e,
Mooie tekst en sluit volgens mij aan bij de inhoud van het RTP.
In de bijlage de tekst met nog 3 kleine suggesties. Paar keer gebruik van het woord stad. Terwijl leven met water ook wat betekent voor het buitengebied. Kijk maar of je er iets mee kan.
Volgens mij vindt er nog afstemming plaats hoe en waar deze tekst op te nemen in het RTP. Dat loopt via 5.1.2e (?)
Groet,
5.1.2e

Van: 5.1.2e
Verzonden: dinsdag 1 april 2025 21:52
Aan: 5.1.2e (5.1.2e ; 5.1.2e (5.1.2e) ; 5.1.2e (5.1.2e) ; 5.1.2e
Onderwerp: Fw: Column
En nu met verbeteringen/aanvullingen 5.1.2e
5.1.2e

From: Rots, Gerdien <5.1.2e @zwolle.nl>
Sent: Tuesday, April 1, 2025 9:44:44 PM
To: 5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>
Subject: Column
Dag 5.1.2e,
Heel mooi! En... ik kan het dan niet laten om sommige dingen net wat anders te formuleren. Sorry hoor.
Maar hoe vind je het zo?
Groet, Gerdien
Verzonden vanuit Outlook voor iOS

Legenda toegepaste uitzonderingsgrondslagen

In dit document zijn gegevens definitief geanonimiseerd op grond van:

Wet	Artikel	Omschrijving	Pagina's
Wet open overheid	Art. 5.1 lid 2 sub e	De eerbiediging van de persoonlijke levenssfeer	1

From: "5.1.2e " <5.1.2e @zwolle.nl>
Sent: 3/27/2025 9:06:55 AM
To: "5.1.2e (5.1.2e " <5.1.2e @zwolle.nl>
Cc:
Subject: Re: column of kort essay over water, zoals toegezegd

Kun jij de tekst van 5.1.2e even doorsturen?

Verzonden vanuit Outlook voor iOS

Van: 5.1.2e (5.1.2e
Verzonden: Thursday, March 27, 2025 10:01:57 AM
Aan: 5.1.2e ; 5.1.2e (5.1.2e)
CC: 5.1.2e ; 5.1.2e (5.1.2e) ; 5.1.2e ; 5.1.2e (5.1.2e) ; 5.1.2e
Onderwerp: Re: column of kort essay over water, zoals toegezegd

Hoi 5.1.2e,

Wat een mooie tekst die raakt. Nu de film nog..

De alinea over waarden zou ik of eruit laten of verbinden met de waarden uit het RTP. Zoals je dat verderop wel doet met de stadsrivier etc.

Heb je deze tekst afgestemd met water en klimaat collega's?

Groet,
5.1.2e

Van: 5.1.2e
Verstuurd: donderdag, maart 27, 2025 8:57:51 a.m.
Aan: 5.1.2e (5.1.2e) ; 5.1.2e ; 5.1.2e (5.1.2e ; 5.1.2e (5.1.2e) ; 5.1.2e
Onderwerp: column of kort essay over water, zoals toegezegd

Gemeente Zwolle

5.1.2e
5.1.2e

Gemeente Zwolle,
Postadres: Postbus 10007, 8000 GA Zwolle
Bezoekadres: Lübeckplein 2
: 5.1.2e .
@ : 5.1.2e @zwolle.nl

Niet printen spaart het milieu.

De gemeente Zwolle beschouwt e-mail als volwaardig communicatiemiddel. Dit betekent dat u erop mag vertrouwen dat de inhoud van dit bericht correct en compleet is.

Legenda toegepaste uitzonderingsgrondslagen

In dit document zijn gegevens definitief geanonimiseerd op grond van:

Wet	Artikel	Omschrijving	Pagina's
Wet open overheid	Art. 5.1 lid 2 sub e	De eerbiediging van de persoonlijke levenssfeer	1

From: "5.1.2e " <5.1.2e @zwolle.nl>
Sent: 3/27/2025 9:32:06 AM
To: "5.1.2e " <5.1.2e @zwolle.nl>, "5.1.2e (5.1.2e " <5.1.2e @zwolle.nl>, "5.1.2e 5.1.2e " <5.1.2e @zwolle.nl>
Cc: "5.1.2e " <5.1.2e @zwolle.nl>, "5.1.2e " <5.1.2e @zwolle.nl>, "5.1.2e 5.1.2e " <5.1.2e @zwolle.nl>, "5.1.2e " <5.1.2e @zwolle.nl>
Subject: RE: column of kort essay over water, zoals toegezegd

Tekst is in lijn met wat nu in het RTP staat.
Kan dit niet in het voorwoord van Gerdien?

Van: 5.1.2e
Verzonden: donderdag 27 maart 2025 10:07
Aan: 5.1.2e (5.1.2e ; 5.1.2e
CC: 5.1.2e ; 5.1.2e ; 5.1.2e ; 5.1.2e ; 5.1.2e
Onderwerp: Re: column of kort essay over water, zoals toegezegd

Dank. Ben en route naar den Haag. Kan nu niet aanpassen. 5.1.2e en ik zijn 2 handen op 1 buik. Zie je hem zo. Zal ff vragen.
H

From: 5.1.2e (5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>
Sent: Thursday, March 27, 2025 10:01:57 AM
To: 5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>; 5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>
Cc: 5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>; 5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>; 5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>; 5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>; 5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>
Subject: Re: column of kort essay over water, zoals toegezegd

Hoi 5.1.2e,
Wat een mooie tekst die raakt. Nu de film nog..
De alinea over waarden zou ik of eruit laten of verbinden met de waarden uit het RTP. Zoals je dat verderop wel doet met de stadsrivier etc.
Heb je deze tekst afgestemd met water en klimaat collega's?
Groet,
5.1.2e

Van: 5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>
Verstuurd: donderdag, maart 27, 2025 8:57:51 a.m.
Aan: 5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>; 5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>; 5.1.2e 5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>; 5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>; 5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>
Onderwerp: column of kort essay over water, zoals toegezegd

Gemeente Zwolle

5.1.2e
5.1.2e

Gemeente Zwolle,
Postadres: Postbus 10007, 8000 GA Zwolle
Bezoekadres: Lübeckplein 2
: 5.1.2e
@ : 5.1.2e @zwolle.nl

Niet printen spaart het milieu.

De gemeente Zwolle beschouwt e-mail als volwaardig communicatiemiddel. Dit betekent dat u erop mag vertrouwen dat de inhoud van dit bericht correct en compleet is.

Legenda toegepaste uitzonderingsgrondslagen

In dit document zijn gegevens definitief geanonimiseerd op grond van:

Wet	Artikel	Omschrijving	Pagina's
Wet open overheid	Art. 5.1 lid 2 sub e	De eerbiediging van de persoonlijke levenssfeer	1

From: "5.1.2e" <5.1.2e@zwolle.nl>
Sent: 2/2/2024 10:01:01 AM
To: "5.1.2e" <5.1.2e@zwolle.nl>
Cc: "5.1.2e" <5.1.2e@ruimtevolk.nl>, "5.1.2e" <5.1.2e@zwolle.nl>, "5.1.2e" <5.1.2e@zwolle.nl>
Subject: RE: Combi PFO (Rots/de Jong): voorbereiding themacollege Stadsscan d.d. 13 februari

Hoi 5.1.2e**,**
Ik was niet bij de bespreking in NT, dus ga ervan uit dat de meegekregen richting/ vragen en suggesties daaruit in de ppt verwerkt zijn.
Mijn suggesties zijn dus vanuit een relatief 'frisse' blik:
Ter overweging: wanneer college met name participatief proces belangrijk vindt, dan zou ik eerst beginnen met proces, dan de resultaten.
Als het ze vooral te doen is om het inhoudelijke resultaat van de scan, dan beginnen met de resultaten en daarna het proces hoe daar gekomen.
Als je wil snijden in het aantal dia's, dan zou ik dat op de methodiek doen. Idee om een aantal dia's te verbergen die je wanneer nodig er weer bij kan pakken. Kunnen dia's 35 en 36 eruit? Deze zijn onleesbaar.
De onderzoeksvraag (dia 2) gaat breder dan de oproep van de motie. Suggestie om mondeling ook aan de scope van de motie te refereren (hoe vernieuwing binnen wijken bij kan dragen aan de woon-, duurzaamheids- en mobiliteitsopgaven, als aangegeven in dia 9).
Goed om te benadrukken dat de resultaten van de stadscan nog eens op de collegetafel terugkomen, maar dan in samenhang met de resultaten van de andere bouwstenen. Boodschap: andere opgaven kunnen dezelfde ruimte claimen die nu voor wonen in beeld is.
In dat verband is mijn suggestie voor doel themacollege: *reflectie op de inhoud van de voorliggende stadsscan* (dus niet alleen kennisnemen) en *Welke inzichten of vragen levert de stadsscan op irt de eigen portefeuille* (ipv voor de gemeente Zwolle?). Dit ook als bespreekpunt op dia 42 terug laten komen.
Dia's 10 tm 17 en 24 tm 27: volstaan met de tekening, tabel en foto's (tekst eruit laten)
Dia 42: '*Belangrijk om alle mogelijkheden in onderlinge samenhang te bekijken, met de spelregels en Soft City Criteria in het achterhoofd' **en irt de andere bouwstenen (mobiliteit, energie, klimaat etc)***
Tot slot denk ik goed om je voor te bereiden op de volgende vragen:

- Wat zegt deze stadsscan over de woonwensen van de wijkbewoner? (zie motie)
- Hoe reëel/uitvoerbaar is dit allemaal?

Groet,
5.1.2e
5.1.2e
5.1.2e
tlefoon 5.1.2e of 5.1.2e
5.1.2e@zwolle.nl

Van: 5.1.2e
Verzonden: donderdag 1 februari 2024 15:08
Aan: 5.1.2e ; 5.1.2e ; 5.1.2e ; 5.1.2e
Onderwerp: Combi PFO (5.1.2e/5.1.2e): voorbereiding themacollege Stadsscan d.d. 13 februari
Allen
Voor aanstaande maandag heb ik via een combi PFO (Rots/de Jong) de voorbereiding van het themacollege Stadsscan (d.d. 13 februari) geagendeerd.
Als bijlage een toelichtende memo voor het college en een presentatie. Groot deel daarvan is gemaakt door 5.1.2e 5.1.2e (Ruimtevolk).
Bedoeling is dat ik tijdens het themacollege een aftrap (aanleiding maken ervan en relatie met Omgevingsvisie) doe en 5.1.2e de inhoud.
Alvast wat zaken om over na te denken:

- Wat vragen we het college? Ik zat te denken aan:
  - Reflectie op de inhoud van de voorliggende stadsscan en;
  - Welke inzichten biedt de stadsscan voor de gemeente Zwolle?
- De presentatie is nog wat lang. Hoe kunnen we deze inkorten? Wel hebben we ruim een uur de tijd, van 14.45 tot 16.00 uur. Dus andere kant is het ook zaak de inhoud en aanpak goed over het voetlicht te brengen.

met vriendelijke groet Zwolle 5.1.2e
5.1.2e

Gemeente Zwolle, Team Ruimte en Economie
Postadres: Postbus 10007, 8000 GA Zwolle
Bezoekadres: Lübeckplein 2
☎ : 5.1.2e
@ : 5.1.2e @zwolle.nl

Niet printen spaart het milieu.

De gemeente Zwolle beschouwt e-mail als volwaardig communicatiemiddel. Dit betekent dat u erop mag vertrouwen dat de inhoud van dit bericht correct en compleet is.

Legenda toegepaste uitzonderingsgrondslagen

In dit document zijn gegevens definitief geanonimiseerd op grond van:

Wet	Artikel	Omschrijving	Pagina's
Wet open overheid	Art. 5.1 lid 2 sub e	De eerbiediging van de persoonlijke levenssfeer	1, 2

From: "5.1.2e" <5.1.2e@zwolle.nl>
Sent: 3/28/2025 12:44:40 PM
To: "5.1.2e" <5.1.2e@zwolle.nl>, "5.1.2e" <5.1.2e@zwolle.nl>
Cc: "5.1.2e" <5.1.2e@zwolle.nl>, "5.1.2e" <5.1.2e@zwolle.nl>, "5.1.2e" <5.1.2e@zwolle.nl>
Subject: RE: concept geheime collegenota's tbv consulterend college 1 april

Hoi 5.1.2e,

Bijgevoegd het concept van de raadsinformatiebrief, versie 0.1. Graag ook deze nog toevoegen bij de stukken voor college van 1 april.
Tevens hierbij de link, ook voor de meelezers:
CONCEPT Raadsbrief strategie grondbeleid ivm Ruimtelijk Toekomstperspectief.docx

Ik ben nu uit de lucht tot ongeveer half 4.
Als je me nog heel dringend nodig hebt hierbij, dan graag telefonisch.

@5.1.2e, graag komende maandag afstemmen over de communicatie-aspecten van het voorkeursrecht. Plan jij iets in? Ik heb afgestreept, maar daar mag je dus overheen plannen.

met vriendelijke groet Zwolle

5.1.2e
5.1.2e

Gemeente Zwolle, afdeling Vastgoed
Postadres: Postbus 10007, 8000 GA Zwolle
Bezoekadres: Lübeckplein 2
☎: 5.1.2e
☎: 5.1.2e (secretariaat Vastgoed)
@ : 5.1.2e@zwolle.nl

Van: 5.1.2e <5.1.2e@zwolle.nl>
Verzonden: vrijdag 28 maart 2025 11:49
Aan: 5.1.2e <5.1.2e@zwolle.nl>; 5.1.2e <5.1.2e@zwolle.nl>; 5.1.2e 5.1.2e <5.1.2e@zwolle.nl>; 5.1.2e <5.1.2e@zwolle.nl>
Onderwerp: RE: concept geheime collegenota's tbv consulterend college 1 april

Hallo allen,

Dank 5.1.2e voor het aanleveren. Ik wil het aantal mails richting secretariaat beperkt houden (daarmee voorkomen we ook fouten).
Daarom wacht ik nog even op de reacties m.b.t. concepttekeningen.
Daarna stuur ik het vastgoed-pakket door naar het secretariaat.

Onze eigen documenten zijn nog in bewerking. Die lever ik uiterlijk 15.00 aan. De concept raadsbrief over vastgoed neem ik mee in die laatste zending.

Groet,
5.1.2e

Van: 5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>
Verzonden: vrijdag 28 maart 2025 11:37
Aan: 5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>; 5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>; 5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>
CC: 5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>
Onderwerp: concept geheime collegenota's tbv consulterend college 1 april
Urgentie: Hoog

Hoi 5.1.2e,

Zou jij bijgevoegde geheime concept-collegenota’s willen toevoegen aan de agenda voor het consulterend college van aankomende dinsdag?
Uiteraard achter een slotje.
Voor Zwolle Zuid heb ik een voorlopig concept van de tekening en een overzichtskaart, zie bijlage. Die tekening is nog in bewerking, daarom twijfel ik of we die er al bij moeten doen. @5.1.2e /@5.1.2e , wat is jullie inschatting hierbij?
Voor 5.1.2e heb ik nog geen concept tekening.

Ik ga proberen er nu ook nog snel een concept raadsbrief bij te maken.
Ik laat nog weten of het lukt om die voor 15.00 u gereed te hebben.

met vriendelijke groet Zwolle

5.1.2e
5.1.2e

Gemeente Zwolle, afdeling Vastgoed
Postadres: Postbus 10007, 8000 GA Zwolle
Bezoekadres: Lübeckplein 2
☎: 5.1.2e
☎: 5.1.2e (secretariaat Vastgoed)
@ : 5.1.2e @zwolle.nl

Legenda toegepaste uitzonderingsgrondslagen

In dit document zijn gegevens definitief geanonimiseerd op grond van:

Wet	Artikel	Omschrijving	Pagina's
Wet open overheid	Art. 5.1 lid 2 sub e	De eerbiediging van de persoonlijke levenssfeer	1, 2

From: "5.1.2e " <5.1.2e @zwolle.nl>
Sent: 3/28/2025 10:49:28 AM
To: "5.1.2e " <5.1.2e @zwolle.nl>, "5.1.2e " <5.1.2e @zwolle.nl>, "5.1.2e " <5.1.2e @zwolle.nl>, "5.1.2e " <5.1.2e @zwolle.nl>
Cc:
Subject: RE: concept geheime collegenota's tbv consulterend college 1 april

Hallo allen,

Dank 5.1.2e voor het aanleveren. Ik wil het aantal mails richting secretariaat beperkt houden (daarmee voorkomen we ook fouten).
Daarom wacht ik nog even op de reacties m.b.t. concepttekeningen.
Daarna stuur ik het vastgoed-pakket door naar het secretariaat.

Onze eigen documenten zijn nog in bewerking. Die lever ik uiterlijk 15.00 aan. De concept raadsbrief over vastgoed neem ik mee in die laatste zending.

Groet,
5.1.2e

Van: 5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>
Verzonden: vrijdag 28 maart 2025 11:37
Aan: 5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>; 5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>; 5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>
CC: 5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>
Onderwerp: concept geheime collegenota's tbv consulterend college 1 april
Urgentie: Hoog

Hoi 5.1.2e ,

Zou jij bijgevoegde geheime concept-collegenota's willen toevoegen aan de agenda voor het consulterend college van aankomende dinsdag?
Uiteraard achter een slotje.
Voor Zwolle Zuid heb ik een voorlopig concept van de tekening en een overzichtskaart, zie bijlage. Die tekening is nog in bewerking, daarom twijfel ik of we die er al bij moeten doen. @5.1.2e /@5.1.2e , wat is jullie inschatting hierbij?
Voor 5.1.2e heb ik nog geen concept tekening.

Ik ga proberen er nu ook nog snel een concept raadsbrief bij te maken.
Ik laat nog weten of het lukt om die voor 15.00 u gereed te hebben.

met vriendelijke groet Zwolle

5.1.2e
5.1.2e

Gemeente Zwolle, afdeling Vastgoed
Postadres: Postbus 10007, 8000 GA Zwolle
Bezoekadres: Lübeckplein 2
☎: 5.1.2e
☎: 5.1.2e (secretariaat Vastgoed)
@ : 5.1.2e @zwolle.nl

Legenda toegepaste uitzonderingsgrondslagen

In dit document zijn gegevens definitief geanonimiseerd op grond van:

Wet	Artikel	Omschrijving	Pagina's
Wet open overheid	Art. 5.1 lid 2 sub e	De eerbiediging van de persoonlijke levenssfeer	1

From: "5.1.2e " <5.1.2e @zwolle.nl>
Sent: 3/28/2025 12:59:47 PM
To: "5.1.2e " <5.1.2e @zwolle.nl>
Cc:
Subject: RE: concept geheime collegenota's tbv consulterend college 1 april

Overigens stuur ik de overzichtskaarten van zuid nu dus ook mee, want geen reactie meer van 5.1.2e gehad. (5.1.2e gaf aan: stuur maar gewoon mee)

Gr. 5.1.2e

Van: 5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>
Verzonden: vrijdag 28 maart 2025 13:45
Aan: 5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>; 5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>
CC: 5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>; 5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>; 5.1.2e 5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>
Onderwerp: RE: concept geheime collegenota's tbv consulterend college 1 april

Hoi 5.1.2e ,

Bijgevoegd het concept van de raadsinformatiebrief, versie 0.1. Graag ook deze nog toevoegen bij de stukken voor college van 1 april.
Tevens hierbij de link, ook voor de meelezers:
CONCEPT Raadsbrief strategie grondbeleid ivm Ruimtelijk Toekomstperspectief.docx

Ik ben nu uit de lucht tot ongeveer half 4.
Als je me nog heel dringend nodig hebt hierbij, dan graag telefonisch.

@5.1.2e , graag komende maandag afstemmen over de communicatie-aspecten van het voorkeursrecht. Plan jij iets in? Ik heb afgestreept, maar daar mag je dus overheen plannen.

met vriendelijke groet Zwolle

5.1.2e
5.1.2e

Gemeente Zwolle, afdeling Vastgoed
Postadres: Postbus 10007, 8000 GA Zwolle
Bezoekadres: Lübeckplein 2
☎: 5.1.2e
☎: 5.1.2e (secretariaat Vastgoed)
@ : 5.1.2e @zwolle.nl

Van: 5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>
Verzonden: vrijdag 28 maart 2025 11:49
Aan: 5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>; 5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>; 5.1.2e

(5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>; 5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>
Onderwerp: RE: concept geheime collegenota's tbv consulterend college 1 april

Hallo allen,

Dank 5.1.2e voor het aanleveren. Ik wil het aantal mails richting secretariaat beperkt houden (daarmee voorkomen we ook fouten).
Daarom wacht ik nog even op de reacties m.b.t. concepttekeningen.
Daarna stuur ik het vastgoed-pakket door naar het secretariaat.

Onze eigen documenten zijn nog in bewerking. Die lever ik uiterlijk 15.00 aan. De concept raadsbrief over vastgoed neem ik mee in die laatste zending.

Groet,
5.1.2e

Van: 5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>
Verzonden: vrijdag 28 maart 2025 11:37
Aan: 5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>; 5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>; 5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>
CC: 5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>
Onderwerp: concept geheime collegenota's tbv consulterend college 1 april
Urgentie: Hoog

Hoi 5.1.2e,

Zou jij bijgevoegde geheime concept-collegenota's willen toevoegen aan de agenda voor het consulterend college van aankomende dinsdag?
Uiteraard achter een slotje.
Voor Zwolle Zuid heb ik een voorlopig concept van de tekening en een overzichtskaart, zie bijlage. Die tekening is nog in bewerking, daarom twijfel ik of we die er al bij moeten doen. @5.1.2e /@5.1.2e , wat is jullie inschatting hierbij?
Voor 5.1.2e heb ik nog geen concept tekening.

Ik ga proberen er nu ook nog snel een concept raadsbrief bij te maken.
Ik laat nog weten of het lukt om die voor 15.00 u gereed te hebben.

met vriendelijke groet Zwolle

5.1.2e
5.1.2e

Gemeente Zwolle, afdeling Vastgoed
Postadres: Postbus 10007, 8000 GA Zwolle
Bezoekadres: Lübeckplein 2
☎: 5.1.2e
☎: 5.1.2e (secretariaat Vastgoed)
@ : 5.1.2e @zwolle.nl

Legenda toegepaste uitzonderingsgrondslagen

In dit document zijn gegevens definitief geanonimiseerd op grond van:

Wet	Artikel	Omschrijving	Pagina's
Wet open overheid	Art. 5.1 lid 2 sub e	De eerbiediging van de persoonlijke levenssfeer	1, 2

From: "5.1.2e " <5.1.2e @zwolle.nl>
Sent: 9/27/2024 3:35:12 PM
To: "5.1.2e " <5.1.2e @zwolle.nl>
Cc:
Subject: Re: concept ppt en stellingen tbv concillium 26/9

Het is een combinatie van factoren: de beleidskaders zijn determinerend en de financiële haalbaarheid staat al onder druk. Ik ben iets hoopvoller. Het lukt tot nu toe maar zeer beperkt om het gesprek op stadsbrede schaal te voeren. Daar hebben we gister een begin mee gemaakt. Nu doorpakken. Dat ga ik binnenkort met het college doen. En ook weer met het concillium.
Goed weekend.

5.1.2e
5.1.2e
☎ : 5.1.2e
@ : 5.1.2e @zwolle.nl
Agendabeheer door 5.1.2e : 5.1.2e @zwolle.nl

Van: 5.1.2e
Datum: vrijdag, 27 september 2024 om 09:28
Aan: 5.1.2e
Onderwerp: Re: concept ppt en stellingen tbv concillium 26/9

Ja, blij van en zul je net zien. Jammer dat het gesprek over de bespreekpunten te kort was, waardoor het alleen even aangeraakt bleef. Ik vind het overigens zorgelijk hoe verschillend de leden erin zitten, de stap naar het op stadsniveau sturen lijkt mijlen ver weg. Op gebiedsniveau komt het al niet van de grond. Vraag die ik daarbij heb is in hoeverre het gemeentelijk beleid belemmerend werkt? Of is het het financiële plaatje dat belemmert?
Tot zover.

Lijkt me mooi om verderop in het omfevingsvisie proces nog eens samen bij het Concilium terug te komen en dan meer tijd te nemen voor een goed voorbereid gesprek.
Groet
5.1.2e

Van: 5.1.2e
Verstuurd: donderdag, september 26, 2024 6:51:45 p.m.
Aan: 5.1.2e
Onderwerp: Re: concept ppt en stellingen tbv concillium 26/9
Hier sloegen ze dan – interessant genoeg – niet op aan.

5.1.2e
5.1.2e
☎ : 5.1.2e
@ : 5.1.2e @zwolle.nl
Agendabeheer door 5.1.2e : 5.1.2e @zwolle.nl

Van: 5.1.2e
Datum: donderdag, 26 september 2024 om 12:58
Aan: 5.1.2e
Onderwerp: RE: concept ppt en stellingen tbv concillium 26/9

Dank voor deze onderbouwing, ga ik zo doen.
Tot vanmiddag, ben er iets eerder.

Groet,
5.1.2e
5.1.2e
5.1.2e
telefoon 5.1.2e of 5.1.2e
5.1.2e @zwolle.nl

Van: 5.1.2e
Verzonden: donderdag 26 september 2024 12:25
Aan: 5.1.2e
Onderwerp: Re: concept ppt en stellingen tbv concillium 26/9
Ha 5.1.2e,
Ik heb het Toekomstbeeld Wonen er nog eens op nageslagen. Pagina 45. Strikt genomen klopt dat er 'behoefte is aan een suburbaan woonmilieu met grondgebonden woningen'.
Als je vervolgens het bijbehorende tekstje erop naslaat, wordt dit wel weer genuanceerd:

Voor een deel van de gezinnen, maar met name starters, heeft een suburbaan woonmilieu de voorkeur. Hierbij valt het op dat starters ook op zoek zijn naar de meer traditioneel grondgebonden woningen met tuin. Dit vraagt ruimte en er moet gekeken worden of dit past binnen de integrale ruimtelijke afwegingen. Hierbij is het vooral het advies te onderzoeken hoe er voorzien kan worden in de meer onderliggende woonbehoefte van deze doelgroepen, namelijk voldoende ruimte zowel binnen als buiten. Dit kan mogelijk ook worden vertaald in een meer stedelijk woonmilieu, via innovatieve groene woonconcepten en slim ruimtegebruik (zie referentiebeelden 40 t/m 43). Voor een deel van de jonge stellen, gezinnen, kennismigranten, senioren na 2030 en voor studenten, is een hoogstedelijk woonmilieu wél het meest interessant. Hier wordt grotendeels in het huidige woningbouwprogramma voorzien.

Dus wat mij betreft laten we het in je presentatie staan, maar is het wel goed om bij de toelichting deze nuance aan te brengen. Het kopje suggereert namelijk dat er een nieuwe uitleglocatie nodig is.
OK?

met vriendelijke groet Zwolle

5.1.2e
5.1.2e
☎: 5.1.2e
@ : 5.1.2e @zwolle.nl
Agendabeheer door 5.1.2e : 5.1.2e @zwolle.nl

Van: 5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>
Datum: donderdag, 26 september 2024 om 09:37
Aan: 5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>, 5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>
Onderwerp: Re: concept ppt en stellingen tbv concillium 26/9

Ow. Ik zie nu dat de ppt al verstuurd is. Dat wist ik niet. Wat vind jij, eruit halen of?

From: 5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>
Sent: Thursday, September 26, 2024 9:28:34 AM
To: 5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>
Subject: Re: concept ppt en stellingen tbv concillium 26/9
Hoi 5.1.2e.
Goed dat je nog even op de lijn komt hierover. Ik dacht dat ik die zin eruit gehaald had. Wil jij dat alsnog doen aangezien jij de laatste samengevoegde versie hebt?
Deze zin staat overigens wel in het kwalitatief woonbeeld.
Dank je wel.
Groet
5.1.2e

Van: 5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>
Verstuurd: donderdag, september 26, 2024 7:29:59 a.m.
Aan: 5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>
Onderwerp: Re: concept ppt en stellingen tbv concillium 26/9
Ha 5.1.2e,
Even alleen naar jou. Toch nog een inhoudelijk puntje naar aanleiding van je presentatie. Ik lees dat je bij de 'kwalitatieve duiding' van de bouwsteen wonen hebt opgeschreven: " Ook behoefte aan sub urbaan woonmilieu met meer grondgebonden woningen". Dit is koren op de molen van de ontwikkelaars/concillium. En natuurlijk moeten we dit ook ihkv

de Aanvulling Omgevingsvisie gaan onderzoeken. Maar ik zie, en ik heb het nog een keer nagelezen, dit punt niet terug in de ‘duiding de bouwsteen wonen’ zoals door 5.1.2e aangeleverd. Misschien zie ik iets over het hoofd?

5.1.2e
5.1.2e
☎ : 5.1.2e
@ : 5.1.2e @zwolle.nl
Agendabeheer door 5.1.2e : 5.1.2e @zwolle.nl

Van: 5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>
Datum: woensdag, 25 september 2024 om 15:53
Aan: 5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>, 5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>
Onderwerp: RE: concept ppt en stellingen tbv concillium 26/9

Hoi,
Hierbij mijn ppt. Op de laatste dia staan de vragen.
En ik vind het prima om een tafelgesprek te begeleiden.
Groet,

5.1.2e
5.1.2e
5.1.2e
telefoon 5.1.2e of 5.1.2e
5.1.2e @zwolle.nl

Van: 5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>
Verzonden: woensdag 25 september 2024 13:26
Aan: 5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>; 5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>
Onderwerp: RE: concept ppt en stellingen tbv concillium 26/9
Urgentie: Hoog

5.1.2e kun jij ook je PP mailen?
Er zijn erg veel bestuursleden niet. De vraag is of wij eventueel ook het gesprek aan een tafel kunnen begeleiden. Is dat ok wat jullie betreft?
5.1.2e

Van: 5.1.2e
Verzonden: woensdag 25 september 2024 13:24
Aan: 5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>; 5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>
Onderwerp: RE: concept ppt en stellingen tbv concillium 26/9
Ik heb nog een sheet nodig met de stellingen.

Van: 5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>
Verzonden: woensdag 25 september 2024 13:14
Aan: 5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>; 5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>
Onderwerp: Re: concept ppt en stellingen tbv concillium 26/9
Dag 5.1.2e, 5.1.2e,
Iets later dan gepland: in de bijlage mijn concept presentatie voor morgen. Wellicht dat ik her en der nog een kleine aanpassing doe, maar wat mij betreft is dit de verhaallijn. Ook prima om te delen met 5.1.2e.

5.1.2e
5.1.2e
☎ : 5.1.2e
@ : 5.1.2e @zwolle.nl
Agendabeheer door 5.1.2e : 5.1.2e @zwolle.nl

Van: 5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>
Datum: dinsdag, 24 september 2024 om 17:02

Aan: 5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>, 5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>
Onderwerp: Re: concept ppt en stellingen tbv concillium 26/9
Ik rond mijn presentatie ook morgenochtend af. Zal ingaan nader op de mismatch tussen vraag (prognoses, groeiambities, kwaliteiten) en aanbod (plancapaciteit) en de slag maken naar drie strategieën: profileren, priorteren en verleiden.
Lijkt me handig om de stellingen op een losse dia te plaatsen. Gaan we deze plenair toelichten of doen de gespreksleiders dat aan tafel?

5.1.2e
5.1.2e
☎ : 5.1.2e
@ : 5.1.2e @zwolle.nl
Agendabeheer door 5.1.2e : 5.1.2e @zwolle.nl

Van: 5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>
Datum: dinsdag, 24 september 2024 om 16:30
Aan: 5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>, 5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>
Onderwerp: RE: concept ppt en stellingen tbv concillium 26/9

Goed zo en stelling 3 dan maar schrappen. Ik schrap het dan ook uit mij ppt. Ik mail morgen een nieuwe versie.
Groet,

5.1.2e
5.1.2e
5.1.2e
telefoon 5.1.2e of 5.1.2e
5.1.2e @zwolle.nl

Van: 5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>
Verzonden: dinsdag 24 september 2024 16:18
Aan: 5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>; 5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>
Onderwerp: RE: concept ppt en stellingen tbv concillium 26/9
Ziet er goed uit. Dat betekent dat we stelling 3 laten vervallen?
Groetjes,
5.1.2e

Van: 5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>
Verzonden: dinsdag 24 september 2024 16:00
Aan: 5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>; 5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>
Onderwerp: Re: concept ppt en stellingen tbv concillium 26/9
Ha 5.1.2e ,
Lijken me prima (vraag)stellingen. Stelling 3 is lekker prikkelend, maar de vraag is wel of dit leidt tot een constructief gesprek. “Hoezo wil de gemeente een uitleglocatie voorkomen?” of meer van deze strekking. Bovendien zet stelling 1 ook wel de deur open naar een gesprek over de uitleglocatie. Kortom, ik denk dat we met deze 3 prima uit de voeten kunnen.

5.1.2e
5.1.2e
☎ : 5.1.2e
@ : 5.1.2e @zwolle.nl
Agendabeheer door 5.1.2e : 5.1.2e @zwolle.nl

Van: 5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>
Datum: dinsdag, 24 september 2024 om 14:53
Aan: 5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>, 5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>
Onderwerp: RE: concept ppt en stellingen tbv concillium 26/9

Eens om wat meer een appel te doen op wat leden concilium kunnen doen. In dat geval kom ik op vragen ipv stellingen:

1. Hoe kunnen we sturen op de doelgroepen die we nodig hebben?
2. Hoe komen we tot meer onderscheidende binnenstedelijke woonmilieus?
3. Hoe voorkomen we dat we een uitleglocatie nodig hebben?
4. Hoe kunnen we binnenstedelijke plancapaciteit inzetten om de doorstroming te bevorderen?

Durven jullie nr. 3 aan?
Groet,
5.1.2e
5.1.2e
5.1.2e
telefoon 5.1.2e of 5.1.2e
5.1.2e @zwolle.nl

Van: 5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>
Verzonden: maandag 23 september 2024 23:54
Aan: 5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>; 5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>
Onderwerp: RE: concept ppt en stellingen tbv concillium 26/9

Hoi,
Ik twijfel over de stellingen. Onderstaand wat input. Schiet het gerust lek maar het helpt misschien om in gesprek te komen. Het doel is dat we met elkaar in gesprek gaan over die kwalitatieve programmering. Hoe spelen ontwikkelaars in op de toekomstige bevolkingssamenstelling en hun woningvraag.
Dat ontwikkelaars vinden dat er een nieuwe uitleglocatie moet komen, dat is vragen naar de bekende weg.
Stelling 4. Komt hier wel aan tegemoet. Eigenlijk zou ik nog de vraag hebben: wat is daar dan voor nodig.
Stelling 1. Omgevormd: Hoe sturen partijen op de doelgroepen die ze willen aantrekken -> als je stelt dat er meer sturing nodig is zeggen ze ja, maar de gemeente…
Stelling 3. Antwoord: ja natuurlijk dat roepen we al tijden….
Stelling 2. Wat voor gesprek verwacht je hier? Ik verwacht dat veel partijen niet zo in die definities zitten. Misschien: hoe komen we binnenstedelijk tot onderscheidende woonmilieu's.
Kunnen we de stellingen meer projecteren op de kwalitatieve invulling van de locaties die al in de pijplijn zitten?
Groet,
5.1.2e

Van: 5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>
Verzonden: maandag 23 september 2024 11:03
Aan: 5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>; 5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>
Onderwerp: Re: concept ppt en stellingen tbv concillium 26/9

Ha 5.1.2e **,**
Hierbij 4 (concept) stellingen om voor te leggen aan de ALV van het Concillium:

1. Er is meer sturing nodig op welke doelgroepen we willen aantrekken
2. Er is meer verfijning nodig van het beeld wat in Zwolle centrum stedelijk, groen stedelijk en suburbaan is
3. Er is behoefte aan een nieuw suburbaan woonmilieu met meer grondgebonden woningen **OF** als we zo doorbouwen dan hebben we behoefte aan een nieuwe uitleglocatie.
4. Binnenstedelijke plancapaciteit moet veel nadrukkelijker worden ingezet om de doorstroming te bevorderen

@5.1.2e voor de eenvoud heb ik het onderscheid tussen wie, wat, waar en wanneer achterwege gelaten.
Maar als je daaraan hecht, kunnen we die kapstok alsnog gebruiken.
@5.1.2e we horen graag wat jij ervan vindt, dan ronden we dit vanavond/morgenochtend af.

met vriendelijke groet Zwolle

5.1.2e
5.1.2e
☎: 5.1.2e
@ : 5.1.2e @zwolle.nl
Agendabeheer door 5.1.2e : 5.1.2e @zwolle.nl

Van: 5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>
Datum: maandag, 23 september 2024 om 08:07
Aan: 5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>, 5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>
Onderwerp: Re: concept ppt en stellingen tbv concillium 26/9

Doen we.

met vriendelijke groet Zwolle

5.1.2e
5.1.2e
☎ : 5.1.2e
@ : 5.1.2e @zwolle.nl
Agendabeheer door 5.1.2e : 5.1.2e @zwolle.nl

Van: 5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>
Datum: maandag, 23 september 2024 om 07:32
Aan: 5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>, 5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>
Onderwerp: RE: concept ppt en stellingen tbv concillium 26/9

Hoi 5.1.2e heeft om 9.00 uur een afspraak gepland. 5.1.2e Ben pas om 11.00 op kantoor. Zal daarna reageren. Stuur me anders jullie afstemming dan reageer ik daar op.
5.1.2e

Van: 5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>
Verzonden: zondag 22 september 2024 15:26
Aan: 5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>; 5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>
Onderwerp: concept ppt en stellingen tbv concillium 26/9
Hoi 5.1.2e en 5.1.2e ,
Bijgaand mijn concept ppt met drie stellingen.
Ik heb de focus gelegd op ruimte en wonen en besteed aandacht aan het wie (doelgroepen), wat (woonmilieus), waar (locaties). 5.1.2e : wil jij ingaan op het wanneer? Dus wat we nu moeten doen?
Het lijkt mij mooi om het gesprek vervolgens aan tafel te laten gaan over waar de leden van het concillium elkaar nodig hebben, wanneer je 1 van de volgende stelling onderschrijft of juist verwerpt:
wie
Er is meer sturing nodig op welke doelgroepen we willen aantrekken
wat
Er is meer sturing nodig op kwalitatief ontwikkelen en een verfijning van het beeld wat centrum stedelijk, groen stedelijk en sub urbaan is
waar
De bouwsteen wonen geeft aanleiding om de verdeling 60/40 opnieuw te beoordelen
wanneer
5.1.2e : wil jij daarvoor een stelling aandragen?
Groet,

5.1.2e
5.1.2e
5.1.2e
telefoon 5.1.2e of 5.1.2e
5.1.2e @zwolle.nl

Legenda toegepaste uitzonderingsgrondslagen

In dit document zijn gegevens definitief geanonimiseerd op grond van:

Wet	Artikel	Omschrijving	Pagina's
Wet open overheid	Art. 5.1 lid 2 sub e	De eerbiediging van de persoonlijke levenssfeer	1, 2, 3, 4, 5, 6

From: "5.1.2e " <5.1.2e @zwolle.nl>
Sent: 9/23/2024 9:03:18 AM
To: "5.1.2e " <5.1.2e @zwolle.nl>, "5.1.2e 5.1.2e " <5.1.2e @zwolle.nl>
Cc:
Subject: Re: concept ppt en stellingen tbv concillium 26/9

Ha 5.1.2e ,
Hierbij 4 (concept) stellingen om voor te leggen aan de ALV van het Concillium:

1. Er is meer sturing nodig op welke doelgroepen we willen aantrekken
2. Er is meer verfijning nodig van het beeld wat in Zwolle centrum stedelijk, groen stedelijk en suburbaan is
3. Er is behoefte aan een nieuw suburbaan woonmilieu met meer grondgebonden woningen **OF** als we zo doorbouwen dan hebben we behoefte aan een nieuwe uitleglocatie.
4. Binnenstedelijke plancapaciteit moet veel nadrukkelijker worden ingezet om de doorstroming te bevorderen

@5.1.2e (5.1.2e voor de eenvoud heb ik het onderscheid tussen wie, wat, waar en wanneer achterwege gelaten. Maar als je daaraan hecht, kunnen we die kapstok alsnog gebruiken.
@5.1.2e we horen graag wat jij ervan vindt, dan ronden we dit vanavond/morgenochtend af.

met vriendelijke groet Zwolle
5.1.2e
5.1.2e
☎ : 5.1.2e
@ : 5.1.2e @zwolle.nl
Agendabeheer door 5.1.2e : 5.1.2e @zwolle.nl

Van: 5.1.2e
Datum: maandag, 23 september 2024 om 08:07
Aan: 5.1.2e , 5.1.2e 5.1.2e
Onderwerp: Re: concept ppt en stellingen tbv concillium 26/9

Doen we.

met vriendelijke groet Zwolle
5.1.2e
5.1.2e
☎ : 5.1.2e
@ : 5.1.2e @zwolle.nl
Agendabeheer door 5.1.2e : 5.1.2e @zwolle.nl

Van: 5.1.2e
Datum: maandag, 23 september 2024 om 07:32
Aan: 5.1.2e 5.1.2e , 5.1.2e
Onderwerp: RE: concept ppt en stellingen tbv concillium 26/9

Hoi 5.1.2e heeft om 9.00 uur een afspraak gepland. 5.1.2e Ben pas om 11.00 op kantoor. Zal daarna reageren. Stuur me anders jullie afstemming dan reageer ik daar op.
5.1.2e

Van: 5.1.2e 5.1.2e
Verzonden: zondag 22 september 2024 15:26
Aan: 5.1.2e ; 5.1.2e
Onderwerp: concept ppt en stellingen tbv concillium 26/9
Hoi 5.1.2e **en** 5.1.2e **,**
Bijgaand mijn concept ppt met drie stellingen.
Ik heb de focus gelegd op ruimte en wonen en besteed aandacht aan het wie (doelgroepen), wat (woonmilieus), waar (locaties). 5.1.2e : wil jij ingaan op het wanneer? Dus wat we nu moeten doen?
Het lijkt mij mooi om het gesprek vervolgens aan tafel te laten gaan over waar de leden van het concillium elkaar nodig hebben, wanneer je 1 van de volgende stelling onderschrijft of juist verwerpt:
wie
Er is meer sturing nodig op welke doelgroepen we willen aantrekken
wat
Er is meer sturing nodig op kwalitatief ontwikkelen en een verfijning van het beeld wat centrum stedelijk, groen stedelijk en sub urbaan is
waar

De bouwsteen wonen geeft aanleiding om de verdeling 60/40 opnieuw te beoordelen **wanneer**
5.1.2e : wil jij daarvoor een stelling aandragen?
Groet,
5.1.2e
5.1.2e
5.1.2e
telefoon 5.1.2e of 5.1.2e
5.1.2e @zwolle.nl

Legenda toegepaste uitzonderingsgrondslagen

In dit document zijn gegevens definitief geanonimiseerd op grond van:

Wet	Artikel	Omschrijving	Pagina's
Wet open overheid	Art. 5.1 lid 2 sub e	De eerbiediging van de persoonlijke levenssfeer	1, 2

From: "5.1.2e" <5.1.2e@zwolle.nl>
Sent: 9/26/2024 10:25:18 AM
To: "5.1.2e" <5.1.2e@zwolle.nl>
Cc:
Subject: Re: concept ppt en stellingen tbv concillium 26/9

Ha 5.1.2e,
Ik heb het Toekomstbeeld Wonen er nog eens op nageslagen. Pagina 45. Strikt genomen klopt dat er 'behoefte is aan een suburbaan woonmilieu met grondgebonden woningen'.
Als je vervolgens het bijbehorende tekstje erop naslaat, wordt dit wel weer genuanceerd:

Voor een deel van de gezinnen, maar met name starters, heeft een suburbaan woonmilieu de voorkeur. Hierbij valt het op dat starters ook op zoek zijn naar de meer traditioneel grondgebonden woningen met tuin. Dit vraagt ruimte en er moet gekeken worden of dit past binnen de integrale ruimtelijke afwegingen. Hierbij is het vooral het advies te onderzoeken hoe er voorzien kan worden in de meer onderliggende woonbehoefte van deze doelgroepen, namelijk voldoende ruimte zowel binnen als buiten. Dit kan mogelijk ook worden vertaald in een meer stedelijk woonmilieu, via innovatieve groene woonconcepten en slim ruimtegebruik (zie referentiebeelden 40 t/m 43). Voor een deel van de jonge stellen, gezinnen, kennismigranten, senioren na 2030 en voor studenten, is een hoogstedelijk woonmilieu wél het meest interessant. Hier wordt grotendeels in het huidige woningbouwprogramma voorzien.

Dus wat mij betreft laten we het in je presentatie staan, maar is het wel goed om bij de toelichting deze nuance aan te brengen. Het kopje suggereert namelijk dat er een nieuwe uitleglocatie nodig is.
OK?

met vriendelijke groet Zwolle

5.1.2e
5.1.2e
☎: 5.1.2e
@: 5.1.2e@zwolle.nl
Agendabeheer door 5.1.2e: 5.1.2e@zwolle.nl

Van: 5.1.2e
Datum: donderdag, 26 september 2024 om 09:37
Aan: 5.1.2e, 5.1.2e
Onderwerp: Re: concept ppt en stellingen tbv concillium 26/9

Ow. Ik zie nu dat de ppt al verstuurd is. Dat wist ik niet. Wat vind jij, eruit halen of?

From: 5.1.2e
Sent: Thursday, September 26, 2024 9:28:34 AM
To: 5.1.2e
Subject: Re: concept ppt en stellingen tbv concillium 26/9
Hoi 5.1.2e.
Goed dat je nog even op de lijn komt hierover. Ik dacht dat ik die zin eruit gehaald had. Wil jij dat alsnog doen aangezien jij de laatste samengevoegde versie hebt?
Deze zin staat overigens wel in het kwalitatief woonbeeld.
Dank je wel.
Groet
5.1.2e

Van: 5.1.2e
Verstuurd: donderdag, september 26, 2024 7:29:59 a.m.
Aan: 5.1.2e
Onderwerp: Re: concept ppt en stellingen tbv concillium 26/9
Ha 5.1.2e,
Even alleen naar jou. Toch nog een inhoudelijk puntje naar aanleiding van je presentatie. Ik lees dat je bij de 'kwalitatieve duiding' van de bouwsteen wonen hebt opgeschreven: " Ook behoefte aan sub urbaan woonmilieu met meer grondgebonden woningen". Dit is koren op de molen van de ontwikkelaars/concillium. En natuurlijk moeten we dit ook ihkv de Aanvulling Omgevingsvisie gaan onderzoeken. Maar ik zie, en ik heb het nog een keer nagelezen, dit punt niet terug in de 'duiding de bouwsteen wonen' zoals door 5.1.2e aangeleverd. Misschien zie ik iets over het hoofd?

met vriendelijke groet Zwolle

5.1.2e

5.1.2e

☎ : 5.1.2e

@ : 5.1.2e @zwolle.nl

Agendabeheer door 5.1.2e : 5.1.2e @zwolle.nl

Van: 5.1.2e

Datum: woensdag, 25 september 2024 om 15:53

Aan: 5.1.2e , 5.1.2e

Onderwerp: RE: concept ppt en stellingen tbv concillium 26/9

Hoi,
Hierbij mijn ppt. Op de laatste dia staan de vragen.
En ik vind het prima om een tafelgesprek te begeleiden.
Groet,

5.1.2e
5.1.2e
5.1.2e
telefoon 5.1.2e of 5.1.2e
5.1.2e @zwolle.nl

Van: 5.1.2e

Verzonden: woensdag 25 september 2024 13:26

Aan: 5.1.2e ; 5.1.2e

Onderwerp: RE: concept ppt en stellingen tbv concillium 26/9

Urgentie: Hoog

5.1.2e kun jij ook je PP mailen?
Er zijn erg veel bestuursleden niet. De vraag is of wij eventueel ook het gesprek aan een tafel kunnen begeleiden. Is dat ok wat jullie betreft?

5.1.2e

Van: 5.1.2e

Verzonden: woensdag 25 september 2024 13:24

Aan: 5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>; 5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>

Onderwerp: RE: concept ppt en stellingen tbv concillium 26/9

Ik heb nog een sheet nodig met de stellingen.

Van: 5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>

Verzonden: woensdag 25 september 2024 13:14

Aan: 5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>; 5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>

Onderwerp: Re: concept ppt en stellingen tbv concillium 26/9

Dag 5.1.2e , 5.1.2e ,
Iets later dan gepland: in de bijlage mijn concept presentatie voor morgen. Wellicht dat ik her en der nog een kleine aanpassing doe, maar wat mij betreft is dit de verhaallijn. Ook prima om te delen met 5.1.2e .

met vriendelijke groet Zwolle

5.1.2e
5.1.2e

☎ : 5.1.2e

@ : 5.1.2e @zwolle.nl

Agendabeheer door 5.1.2e : 5.1.2e @zwolle.nl

Van: 5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>

Datum: dinsdag, 24 september 2024 om 17:02

Aan: 5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>, 5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>

Onderwerp: Re: concept ppt en stellingen tbv concillium 26/9

Ik rond mijn presentatie ook morgenochtend af. Zal ingaan nader op de mismatch tussen vraag (prognoses, groeiambities, kwaliteiten) en aanbod (plancapaciteit) en de slag maken naar drie strategieën: profileren, priorteren en verleiden.

Lijkt me handig om de stellingen op een losse dia te plaatsen. Gaan we deze plenair toelichten of doen de gespreksleiders dat aan tafel?

5.1.2e
5.1.2e
☎ : 5.1.2e
@ : 5.1.2e @zwolle.nl
Agendabeheer door 5.1.2e : 5.1.2e @zwolle.nl

Van: 5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>
Datum: dinsdag, 24 september 2024 om 16:30
Aan: 5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>, 5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>
Onderwerp: RE: concept ppt en stellingen tbv concillium 26/9

Goed zo en stelling 3 dan maar schrappen. Ik schrap het dan ook uit mij ppt. Ik mail morgen een nieuwe versie.
Groet,

5.1.2e
5.1.2e
5.1.2e
telefoon 5.1.2e of 5.1.2e
5.1.2e @zwolle.nl

Van: 5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>
Verzonden: dinsdag 24 september 2024 16:18
Aan: 5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>; 5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>
Onderwerp: RE: concept ppt en stellingen tbv concillium 26/9
Ziet er goed uit. Dat betekent dat we stelling 3 laten vervallen?
Groetjes,
5.1.2e

Van: 5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>
Verzonden: dinsdag 24 september 2024 16:00
Aan: 5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>; 5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>
Onderwerp: Re: concept ppt en stellingen tbv concillium 26/9
Ha 5.1.2e ,
Lijken me prima (vraag)stellingen. Stelling 3 is lekker prikkelend, maar de vraag is wel of dit leidt tot een constructief gesprek. “Hoezo wil de gemeente een uitleglocatie voorkomen?” of meer van deze strekking. Bovendien zet stelling 1 ook wel de deur open naar een gesprek over de uitleglocatie. Kortom, ik denk dat we met deze 3 prima uit de voeten kunnen.

5.1.2e
5.1.2e
☎ : 5.1.2e
@ : 5.1.2e @zwolle.nl
Agendabeheer door 5.1.2e : 5.1.2e @zwolle.nl

Van: 5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>
Datum: dinsdag, 24 september 2024 om 14:53
Aan: 5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>, 5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>
Onderwerp: RE: concept ppt en stellingen tbv concillium 26/9

Eens om wat meer een appel te doen op wat leden concilium kunnen doen. In dat geval kom ik op vragen ipv stellingen:

1. Hoe kunnen we sturen op de doelgroepen die we nodig hebben?
2. Hoe komen we tot meer onderscheidende binnenstedelijke woonmilieus?
3. Hoe voorkomen we dat we een uitleglocatie nodig hebben?
4. Hoe kunnen we binnenstedelijke plancapaciteit inzetten om de doorstroming te bevorderen?

Durven jullie nr. 3 aan?
Groet,
5.1.2e
5.1.2e
5.1.2e
telefoon 5.1.2e of 5.1.2e
5.1.2e @zwolle.nl

Van: 5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>
Verzonden: maandag 23 september 2024 23:54
Aan: 5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>; 5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>
Onderwerp: RE: concept ppt en stellingen tbv concillium 26/9
Hoi,
Ik twijfel over de stellingen. Onderstaand wat input. Schiet het gerust lek maar het helpt misschien om in gesprek te komen. Het doel is dat we met elkaar in gesprek gaan over die kwalitatieve programmering. Hoe spelen ontwikkelaars in op de toekomstige bevolkingssamenstelling en hun woningvraag.
Dat ontwikkelaars vinden dat er een nieuwe uitleglocatie moet komen, dat is vragen naar de bekende weg.
Stelling 4. Komt hier wel aan tegemoet. Eigenlijk zou ik nog de vraag hebben: wat is daar dan voor nodig.
Stelling 1. Omgevormd: Hoe sturen partijen op de doelgroepen die ze willen aantrekken -> als je stelt dat er meer sturing nodig is zeggen ze ja, maar de gemeente…
Stelling 3. Antwoord: ja natuurlijk dat roepen we al tijden….
Stelling 2. Wat voor gesprek verwacht je hier? Ik verwacht dat veel partijen niet zo in die definities zitten. Misschien: hoe komen we binnenstedelijk tot onderscheidende woonmilieu's.
Kunnen we de stellingen meer projecteren op de kwalitatieve invulling van de locaties die al in de pijplijn zitten?
Groet,
5.1.2e

Van: 5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>
Verzonden: maandag 23 september 2024 11:03
Aan: 5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>; 5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>
Onderwerp: Re: concept ppt en stellingen tbv concillium 26/9
Ha 5.1.2e **,**
Hierbij 4 (concept) stellingen om voor te leggen aan de ALV van het Concillium:

1. Er is meer sturing nodig op welke doelgroepen we willen aantrekken
2. Er is meer verfijning nodig van het beeld wat in Zwolle centrum stedelijk, groen stedelijk en suburbaan is
3. Er is behoefte aan een nieuw suburbaan woonmilieu met meer grondgebonden woningen **OF** als we zo doorbouwen dan hebben we behoefte aan een nieuwe uitleglocatie.
4. Binnenstedelijke plancapaciteit moet veel nadrukkelijker worden ingezet om de doorstroming te bevorderen

@5.1.2e voor de eenvoud heb ik het onderscheid tussen wie, wat, waar en wanneer achterwege gelaten.
Maar als je daaraan hecht, kunnen we die kapstok alsnog gebruiken.
@5.1.2e we horen graag wat jij ervan vindt, dan ronden we dit vanavond/morgenochtend af.

met vriendelijke groet Zwolle

5.1.2e
5.1.2e
☎ : 5.1.2e
@ : 5.1.2e @zwolle.nl
Agendabeheer door 5.1.2e : 5.1.2e @zwolle.nl

Van: 5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>
Datum: maandag, 23 september 2024 om 08:07
Aan: 5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>, 5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>
Onderwerp: Re: concept ppt en stellingen tbv concillium 26/9

Doen we.

met vriendelijke groet Zwolle

5.1.2e
5.1.2e
☎: 5.1.2e
@ : 5.1.2e @zwolle.nl
Agendabeheer door 5.1.2e : 5.1.2e @zwolle.nl

Van: 5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>
Datum: maandag, 23 september 2024 om 07:32
Aan: 5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>, 5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>
Onderwerp: RE: concept ppt en stellingen tbv concillium 26/9

Hoi 5.1.2e heeft om 9.00 uur een afspraak gepland. 5.1.2e Ben pas om 11.00 op kantoor. Zal daarna reageren. Stuur me anders jullie afstemming dan reageer ik daar op.
5.1.2e

Van: 5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>
Verzonden: zondag 22 september 2024 15:26
Aan: 5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>; 5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>
Onderwerp: concept ppt en stellingen tbv concillium 26/9
Hoi 5.1.2e en 5.1.2e ,
Bijgaand mijn concept ppt met drie stellingen.
Ik heb de focus gelegd op ruimte en wonen en besteed aandacht aan het wie (doelgroepen), wat (woonmilieus), waar (locaties). 5.1.2e : wil jij ingaan op het wanneer? Dus wat we nu moeten doen?
Het lijkt mij mooi om het gesprek vervolgens aan tafel te laten gaan over waar de leden van het concillium elkaar nodig hebben, wanneer je 1 van de volgende stelling onderschrijft of juist verwerpt:
wie
Er is meer sturing nodig op welke doelgroepen we willen aantrekken
wat
Er is meer sturing nodig op kwalitatief ontwikkelen en een verfijning van het beeld wat centrum stedelijk, groen stedelijk en sub urbaan is
waar
De bouwsteen wonen geeft aanleiding om de verdeling 60/40 opnieuw te beoordelen
wanneer
5.1.2e : wil jij daarvoor een stelling aandragen?
Groet,
5.1.2e
5.1.2e
5.1.2e
telefoon 5.1.2e of 5.1.2e
5.1.2e @zwolle.nl

Legenda toegepaste uitzonderingsgrondslagen

In dit document zijn gegevens definitief geanonimiseerd op grond van:

Wet	Artikel	Omschrijving	Pagina's
Wet open overheid	Art. 5.1 lid 2 sub e	De eerbiediging van de persoonlijke levenssfeer	1, 2, 3, 4, 5

From: "5.1.2e " <5.1.2e @zwolle.nl>
Sent: 9/26/2024 5:09:03 AM
To: "5.1.2e " <5.1.2e @zwolle.nl>, "5.1.2e " <5.1.2e @zwolle.nl>
Cc:
Subject: Re: concept ppt en stellingen tbv concillium 26/9

Dag,
Ik voeg de beide presentaties samen en neem een laptop mee.

5.1.2e
5.1.2e
☎ : 5.1.2e
@ : 5.1.2e @zwolle.nl
Agendabeheer door 5.1.2e : 5.1.2e @zwolle.nl

Van: 5.1.2e
Datum: woensdag, 25 september 2024 om 17:54
Aan: 5.1.2e , 5.1.2e
Onderwerp: RE: concept ppt en stellingen tbv concillium 26/9

Hoi, ik denk dat het handig is dat jullie de presentaties achter elkaar zetten en afsluiten met de sheet met de bepreekpunten.
Ik zou het ook bespreekpunten noemen en geen vragen.
Nemen jullie een computer mee?
5.1.2e

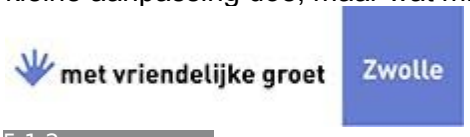
Van: 5.1.2e
Verzonden: woensdag 25 september 2024 15:50
Aan: 5.1.2e ; 5.1.2e
Onderwerp: RE: concept ppt en stellingen tbv concillium 26/9
Hoi,
Hierbij mijn ppt. Op de laatste dia staan de vragen.
En ik vind het prima om een tafelgesprek te begeleiden.
Groet,

5.1.2e
5.1.2e
5.1.2e
telefoon 5.1.2e of 5.1.2e
5.1.2e @zwolle.nl

Van: 5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>
Verzonden: woensdag 25 september 2024 13:26
Aan: 5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>; 5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>
Onderwerp: RE: concept ppt en stellingen tbv concillium 26/9
Urgentie: Hoog
5.1.2e kun jij ook je PP mailen?
Er zijn erg veel bestuursleden niet. De vraag is of wij eventueel ook het gesprek aan een tafel kunnen begeleiden. Is dat ok wat jullie betreft?
5.1.2e

Van: 5.1.2e
Verzonden: woensdag 25 september 2024 13:24
Aan: 5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>; 5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>
Onderwerp: RE: concept ppt en stellingen tbv concillium 26/9
Ik heb nog een sheet nodig met de stellingen.

Van: 5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>
Verzonden: woensdag 25 september 2024 13:14
Aan: 5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>; 5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>
Onderwerp: Re: concept ppt en stellingen tbv concillium 26/9
Dag 5.1.2e , 5.1.2e ,
Iets later dan gepland: in de bijlage mijn concept presentatie voor morgen. Wellicht dat ik her en der nog een kleine aanpassing doe, maar wat mij betreft is dit de verhaallijn. Ook prima om te delen met 5.1.2e .

5.1.2e

5.1.2e
☎ : 5.1.2e
@ : 5.1.2e @zwolle.nl
Agendabeheer door 5.1.2e : 5.1.2e @zwolle.nl

Van: 5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>
Datum: dinsdag, 24 september 2024 om 17:02
Aan: 5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>, 5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>
Onderwerp: Re: concept ppt en stellingen tbv concillium 26/9

Ik rond mijn presentatie ook morgenochtend af. Zal ingaan nader op de mismatch tussen vraag (prognoses, groeiambities, kwaliteiten) en aanbod (plancapaciteit) en de slag maken naar drie strategieën: profileren, priorteren en verleiden.
Lijkt me handig om de stellingen op een losse dia te plaatsen. Gaan we deze plenair toelichten of doen de gespreksleiders dat aan tafel?

met vriendelijke groet Zwolle

5.1.2e
5.1.2e
☎ : 5.1.2e
@ : 5.1.2e @zwolle.nl
Agendabeheer door 5.1.2e : 5.1.2e @zwolle.nl

Van: 5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>
Datum: dinsdag, 24 september 2024 om 16:30
Aan: 5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>, 5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>
Onderwerp: RE: concept ppt en stellingen tbv concillium 26/9

Goed zo en stelling 3 dan maar schrappen. Ik schrap het dan ook uit mij ppt. Ik mail morgen een nieuwe versie.
Groet,
5.1.2e
5.1.2e
5.1.2e
telefoon 5.1.2e of 5.1.2e
5.1.2e @zwolle.nl

Van: 5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>
Verzonden: dinsdag 24 september 2024 16:18
Aan: 5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>; 5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>
Onderwerp: RE: concept ppt en stellingen tbv concillium 26/9
Ziet er goed uit. Dat betekent dat we stelling 3 laten vervallen?
Groetjes,
5.1.2e

Van: 5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>
Verzonden: dinsdag 24 september 2024 16:00
Aan: 5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>; 5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>
Onderwerp: Re: concept ppt en stellingen tbv concillium 26/9
Ha 5.1.2e,
Lijken me prima (vraag)stellingen. Stelling 3 is lekker prikkelend, maar de vraag is wel of dit leidt tot een constructief gesprek. “Hoezo wil de gemeente een uitleglocatie voorkomen?” of meer van deze strekking. Bovendien zet stelling 1 ook wel de deur open naar een gesprek over de uitleglocatie. Kortom, ik denk dat we met deze 3 prima uit de voeten kunnen.

met vriendelijke groet Zwolle

5.1.2e
5.1.2e
☎ : 5.1.2e
@ : 5.1.2e @zwolle.nl
Agendabeheer door 5.1.2e : 5.1.2e @zwolle.nl

Van: 5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>
Datum: dinsdag, 24 september 2024 om 14:53
Aan: 5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>, 5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>
Onderwerp: RE: concept ppt en stellingen tbv concillium 26/9

Eens om wat meer een appel te doen op wat leden concilium kunnen doen. In dat geval kom ik op vragen ipv stellingen:

1. Hoe kunnen we sturen op de doelgroepen die we nodig hebben?
2. Hoe komen we tot meer onderscheidende binnenstedelijke woonmilieus?
3. Hoe voorkomen we dat we een uitleglocatie nodig hebben?
4. Hoe kunnen we binnenstedelijke plancapaciteit inzetten om de doorstroming te bevorderen?

Durven jullie nr. 3 aan?
Groet,
5.1.2e
5.1.2e
5.1.2e
telefoon 5.1.2e of 5.1.2e
5.1.2e @zwolle.nl

Van: 5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>
Verzonden: maandag 23 september 2024 23:54
Aan: 5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>; 5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>
Onderwerp: RE: concept ppt en stellingen tbv concillium 26/9

Hoi,
Ik twijfel over de stellingen. Onderstaand wat input. Schiet het gerust lek maar het helpt misschien om in gesprek te komen.
Het doel is dat we met elkaar in gesprek gaan over die kwalitatieve programmering. Hoe spelen ontwikkelaars in op de toekomstige bevolkingssamenstelling en hun woningvraag.
Dat ontwikkelaars vinden dat er een nieuwe uitleglocatie moet komen, dat is vragen naar de bekende weg.
Stelling 4. Komt hier wel aan tegemoet. Eigenlijk zou ik nog de vraag hebben: wat is daar dan voor nodig.
Stelling 1. Omgevormd: Hoe sturen partijen op de doelgroepen die ze willen aantrekken -> als je stelt dat er meer sturing nodig is zeggen ze ja, maar de gemeente…
Stelling 3. Antwoord: ja natuurlijk dat roepen we al tijden….
Stelling 2. Wat voor gesprek verwacht je hier? Ik verwacht dat veel partijen niet zo in die definities zitten.
Misschien: hoe komen we binnenstedelijk tot onderscheidende woonmilieu's.
Kunnen we de stellingen meer projecteren op de kwalitatieve invulling van de locaties die al in de pijplijn zitten?
Groet,
5.1.2e

Van: 5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>
Verzonden: maandag 23 september 2024 11:03
Aan: 5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>; 5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>
Onderwerp: Re: concept ppt en stellingen tbv concillium 26/9

Ha 5.1.2e,
Hierbij 4 (concept) stellingen om voor te leggen aan de ALV van het Concillium:

1. Er is meer sturing nodig op welke doelgroepen we willen aantrekken
2. Er is meer verfijning nodig van het beeld wat in Zwolle centrum stedelijk, groen stedelijk en suburbaan is
3. Er is behoefte aan een nieuw suburbaan woonmilieu met meer grondgebonden woningen **OF** als we zo doorbouwen dan hebben we behoefte aan een nieuwe uitleglocatie.
4. Binnenstedelijke plancapaciteit moet veel nadrukkelijker worden ingezet om de doorstroming te bevorderen

@5.1.2e voor de eenvoud heb ik het onderscheid tussen wie, wat, waar en wanneer achterwege gelaten. Maar als je daaraan hecht, kunnen we die kapstok alsnog gebruiken.
@5.1.2e we horen graag wat jij ervan vindt, dan ronden we dit vanavond/morgenochtend af.

met vriendelijke groet Zwolle

5.1.2e
5.1.2e
☎ : 5.1.2e
@ : 5.1.2e @zwolle.nl
Agendabeheer door 5.1.2e : 5.1.2e @zwolle.nl

Van: 5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>
Datum: maandag, 23 september 2024 om 08:07
Aan: 5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>, 5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>
Onderwerp: Re: concept ppt en stellingen tbv concillium 26/9

Doen we.

met vriendelijke groet Zwolle

5.1.2e
5.1.2e

☎ : 5.1.2e
@ : 5.1.2e @zwolle.nl
Agendabeheer door 5.1.2e : 5.1.2e @zwolle.nl

Van: 5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>
Datum: maandag, 23 september 2024 om 07:32
Aan: 5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>, 5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>
Onderwerp: RE: concept ppt en stellingen tbv concillium 26/9

Hoi 5.1.2e heeft om 9.00 uur een afspraak gepland. Ik ben eerst nog naar de huisarts. Ben pas om 11.00 op kantoor. Zal daarna reageren. Stuur me anders jullie afstemming dan reageer ik daar op.
5.1.2e

Van: 5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>
Verzonden: zondag 22 september 2024 15:26
Aan: 5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>; 5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>
Onderwerp: concept ppt en stellingen tbv concillium 26/9
Hoi 5.1.2e **en** 5.1.2e **,**
Bijgaand mijn concept ppt met drie stellingen.
Ik heb de focus gelegd op ruimte en wonen en besteed aandacht aan het wie (doelgroepen), wat (woonmilieus), waar (locaties). 5.1.2e : wil jij ingaan op het wanneer? Dus wat we nu moeten doen?
Het lijkt mij mooi om het gesprek vervolgens aan tafel te laten gaan over waar de leden van het concillium elkaar nodig hebben, wanneer je 1 van de volgende stelling onderschrijft of juist verwerpt:
wie
Er is meer sturing nodig op welke doelgroepen we willen aantrekken
wat
Er is meer sturing nodig op kwalitatief ontwikkelen en een verfijning van het beeld wat centrum stedelijk, groen stedelijk en sub urbaan is
waar
De bouwsteen wonen geeft aanleiding om de verdeling 60/40 opnieuw te beoordelen
wanneer
5.1.2e : wil jij daarvoor een stelling aandragen?
Groet,
5.1.2e
5.1.2e
5.1.2e
telefoon 5.1.2e of 5.1.2e
5.1.2e @zwolle.nl

Legenda toegepaste uitzonderingsgrondslagen

In dit document zijn gegevens definitief geanonimiseerd op grond van:

Wet	Artikel	Omschrijving	Pagina's
Wet open overheid	Art. 5.1 lid 2 sub e	De eerbiediging van de persoonlijke levenssfeer	1, 2, 3, 4

From: "5.1.2e" <5.1.2e@zwolle.nl>
Sent: 9/27/2024 4:12:48 PM
To: "5.1.2e" <5.1.2e@zwolle.nl>
Cc:
Subject: Re: concept ppt en stellingen tbv concillium 26/9

Ah, goed te lezen. Er is altijd hoop en mooi dat jij er ook mee aan de slag gaat!
Fijn weekend

Groet, 5.1.2e

Van: 5.1.2e
Verstuurd: vrijdag, september 27, 2024 5:35:14 p.m.
Aan: 5.1.2e
Onderwerp: Re: concept ppt en stellingen tbv concillium 26/9

Het is een combinatie van factoren: de beleidskaders zijn determinerend en de financiële haalbaarheid staat al onder druk. Ik ben iets hoopvoller. Het lukt tot nu toe maar zeer beperkt om het gesprek op stadsbrede schaal te voeren. Daar hebben we gister een begin mee gemaakt. Nu doorpakken. Dat ga ik binnenkort met het college doen. En ook weer met het concillium.
Goed weekend.

met vriendelijke groet Zwolle

5.1.2e
5.1.2e
☎: 5.1.2e
@ : 5.1.2e @zwolle.nl
Agendabeheer door 5.1.2e : 5.1.2e @zwolle.nl

Van: 5.1.2e
Datum: vrijdag, 27 september 2024 om 09:28
Aan: 5.1.2e
Onderwerp: Re: concept ppt en stellingen tbv concillium 26/9

Ja, blij van en zul je net zien. Jammer dat het gesprek over de bespreekpunten te kort was, waardoor het alleen even aangeraakt bleef. Ik vind het overigens zorgelijk hoe verschillend de leden erin zitten, de stap naar het op stadsniveau sturen lijkt mijlen ver weg. Op gebiedsniveau komt het al niet van de grond. Vraag die ik daarbij heb is in hoeverre het gemeentelijk beleid belemmerend werkt? Of is het het financiële plaatje dat belemmert?
Tot zover.

Lijkt me mooi om verderop in het omfevingsvisie proces nog eens samen bij het Concilium terug te komen en dan meer tijd te nemen voor een goed voorbereid gesprek.
Groet
5.1.2e

Van: 5.1.2e
Verstuurd: donderdag, september 26, 2024 6:51:45 p.m.
Aan: 5.1.2e
Onderwerp: Re: concept ppt en stellingen tbv concillium 26/9
Hier sloegen ze dan – interessant genoeg – niet op aan.

met vriendelijke groet Zwolle

5.1.2e

5.1.2e

☎ : 5.1.2e

@ : 5.1.2e @zwolle.nl

Agendabeheer door 5.1.2e : 5.1.2e @zwolle.nl

Van: 5.1.2e
Datum: donderdag, 26 september 2024 om 12:58
Aan: 5.1.2e
Onderwerp: RE: concept ppt en stellingen tbv concillium 26/9

Dank voor deze onderbouwing, ga ik zo doen.
Tot vanmiddag, ben er iets eerder.
Groet,

5.1.2e
5.1.2e
5.1.2e
telefoon 5.1.2e of 5.1.2e
5.1.2e @zwolle.nl

Van: 5.1.2e
Verzonden: donderdag 26 september 2024 12:25
Aan: 5.1.2e
Onderwerp: Re: concept ppt en stellingen tbv concillium 26/9

Ha 5.1.2e ,
Ik heb het Toekomstbeeld Wonen er nog eens op nageslagen. Pagina 45. Strikt genomen klopt dat er ‘behoefte is aan een suburbaan woonmilieu met grondgebonden woningen’.
Als je vervolgens het bijbehorende tekstje erop naslaat, wordt dit wel weer genuanceerd:

Voor een deel van de gezinnen, maar met name starters, heeft een suburbaan woonmilieu de voorkeur. Hierbij valt het op dat starters ook op zoek zijn naar de meer traditioneel grondgebonden woningen met tuin. Dit vraagt ruimte en er moet gekeken worden of dit past binnen de integrale ruimtelijke afwegingen. Hierbij is het vooral het advies te onderzoeken hoe er voorzien kan worden in de meer onderliggende woonbehoefte van deze doelgroepen, namelijk voldoende ruimte zowel binnen als buiten. Dit kan mogelijk ook worden vertaald in een meer stedelijk woonmilieu, via innovatieve groene woonconcepten en slim ruimtegebruik (zie referentiebeelden 40 t/m 43). Voor een deel van de jonge stellen, gezinnen, kennismigranten, senioren na 2030 en voor studenten, is een hoogstedelijk woonmilieu wél het meest interessant. Hier wordt grotendeels in het huidige woningbouwprogramma voorzien.

Dus wat mij betreft laten we het in je presentatie staan, maar is het wel goed om bij de toelichting deze nuance aan te brengen. Het kopje suggereert namelijk dat er een nieuwe uitleglocatie nodig is.
OK?

met vriendelijke groet Zwolle

5.1.2e
5.1.2e
☎ : 5.1.2e
@ : 5.1.2e @zwolle.nl
Agendabeheer door 5.1.2e : 5.1.2e @zwolle.nl

Van: 5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>
Datum: donderdag, 26 september 2024 om 09:37
Aan: 5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>, 5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>
Onderwerp: Re: concept ppt en stellingen tbv concillium 26/9

Ow. Ik zie nu dat de ppt al verstuurd is. Dat wist ik niet. Wat vind jij, eruit halen of?

From: 5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>
Sent: Thursday, September 26, 2024 9:28:34 AM
To: 5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>
Subject: Re: concept ppt en stellingen tbv concillium 26/9

Hoi 5.1.2e .
Goed dat je nog even op de lijn komt hierover. Ik dacht dat ik die zin eruit gehaald had. Wil jij dat alsnog doen aangezien jij de laatste samengevoegde versie hebt?
Deze zin staat overigens wel in het kwalitatief woonbeeld.

Dank je wel.
Groet
5.1.2e

Van: 5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>
Verstuurd: donderdag, september 26, 2024 7:29:59 a.m.
Aan: 5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>
Onderwerp: Re: concept ppt en stellingen tbv concillium 26/9
Ha 5.1.2e ,
Even alleen naar jou. Toch nog een inhoudelijk puntje naar aanleiding van je presentatie. Ik lees dat je bij de 'kwalitatieve duiding' van de bouwsteen wonen hebt opgeschreven: " Ook behoefte aan sub urbaan woonmilieu met meer grondgebonden woningen". Dit is koren op de molen van de ontwikkelaars/concillium. En natuurlijk moeten we dit ook ihkv de Aanvulling Omgevingsvisie gaan onderzoeken. Maar ik zie, en ik heb het nog een keer nagelezen, dit punt niet terug in de 'duiding de bouwsteen wonen' zoals door 5.1.2e aangeleverd. Misschien zie ik iets over het hoofd?

met vriendelijke groet Zwolle

5.1.2e
5.1.2e
☎ : 5.1.2e
@ : 5.1.2e @zwolle.nl
Agendabeheer door 5.1.2e : 5.1.2e @zwolle.nl

Van: 5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>
Datum: woensdag, 25 september 2024 om 15:53
Aan: 5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>, 5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>
Onderwerp: RE: concept ppt en stellingen tbv concillium 26/9

Hoi,
Hierbij mijn ppt. Op de laatste dia staan de vragen.
En ik vind het prima om een tafelgesprek te begeleiden.
Groet,

5.1.2e
5.1.2e
5.1.2e
telefoon 5.1.2e of 5.1.2e
5.1.2e @zwolle.nl

Van: 5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>
Verzonden: woensdag 25 september 2024 13:26
Aan: 5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>; 5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>
Onderwerp: RE: concept ppt en stellingen tbv concillium 26/9
Urgentie: Hoog
5.1.2e kun jij ook je PP mailen?
Er zijn erg veel bestuursleden niet. De vraag is of wij eventueel ook het gesprek aan een tafel kunnen begeleiden. Is dat ok wat jullie betreft?
5.1.2e

Van: 5.1.2e
Verzonden: woensdag 25 september 2024 13:24
Aan: 5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>; 5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>
Onderwerp: RE: concept ppt en stellingen tbv concillium 26/9
Ik heb nog een sheet nodig met de stellingen.

Van: 5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>
Verzonden: woensdag 25 september 2024 13:14
Aan: 5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>; 5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>
Onderwerp: Re: concept ppt en stellingen tbv concillium 26/9
Dag 5.1.2e , 5.1.2e ,
Iets later dan gepland: in de bijlage mijn concept presentatie voor morgen. Wellicht dat ik her en der nog een kleine aanpassing doe, maar wat mij betreft is dit de verhaallijn. Ook prima om te delen met 5.1.2e .

met vriendelijke groet Zwolle

5.1.2e
5.1.2e
☎ : 5.1.2e
@ : 5.1.2e @zwolle.nl
Agendabeheer door 5.1.2e : 5.1.2e @zwolle.nl

Van: 5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>
Datum: dinsdag, 24 september 2024 om 17:02
Aan: 5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>, 5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>
Onderwerp: Re: concept ppt en stellingen tbv concillium 26/9

Ik rond mijn presentatie ook morgenochtend af. Zal ingaan nader op de mismatch tussen vraag (prognoses, groeiambities, kwaliteiten) en aanbod (plancapaciteit) en de slag maken naar drie strategieën: profileren, priorteren en verleiden.
Lijkt me handig om de stellingen op een losse dia te plaatsen. Gaan we deze plenair toelichten of doen de gespreksleiders dat aan tafel?

met vriendelijke groet Zwolle

5.1.2e
5.1.2e
☎ : 5.1.2e
@ : 5.1.2e @zwolle.nl
Agendabeheer door 5.1.2e : 5.1.2e @zwolle.nl

Van: 5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>
Datum: dinsdag, 24 september 2024 om 16:30
Aan: 5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>, 5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>
Onderwerp: RE: concept ppt en stellingen tbv concillium 26/9

Goed zo en stelling 3 dan maar schrappen. Ik schrap het dan ook uit mij ppt. Ik mail morgen een nieuwe versie.
Groet,

5.1.2e
5.1.2e
5.1.2e
telefoon 5.1.2e of 5.1.2e
5.1.2e @zwolle.nl

Van: 5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>
Verzonden: dinsdag 24 september 2024 16:18
Aan: 5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>; 5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>
Onderwerp: RE: concept ppt en stellingen tbv concillium 26/9
Ziet er goed uit. Dat betekent dat we stelling 3 laten vervallen?
Groetjes,
5.1.2e

Van: 5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>
Verzonden: dinsdag 24 september 2024 16:00
Aan: 5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>; 5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>
Onderwerp: Re: concept ppt en stellingen tbv concillium 26/9
Ha 5.1.2e ,
Lijken me prima (vraag)stellingen. Stelling 3 is lekker prikkelend, maar de vraag is wel of dit leidt tot een constructief gesprek. “Hoezo wil de gemeente een uitleglocatie voorkomen?” of meer van deze strekking. Bovendien zet stelling 1 ook wel de deur open naar een gesprek over de uitleglocatie. Kortom, ik denk dat we met deze 3 prima uit de voeten kunnen.

met vriendelijke groet Zwolle

5.1.2e
5.1.2e
☎ : 5.1.2e
@ : 5.1.2e @zwolle.nl
Agendabeheer door 5.1.2e : 5.1.2e @zwolle.nl

Van: 5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>
Datum: dinsdag, 24 september 2024 om 14:53
Aan: 5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>, 5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>
Onderwerp: RE: concept ppt en stellingen tbv concillium 26/9

Eens om wat meer een appel te doen op wat leden concilium kunnen doen. In dat geval kom ik op vragen ipv stellingen:

1. Hoe kunnen we sturen op de doelgroepen die we nodig hebben?
2. Hoe komen we tot meer onderscheidende binnenstedelijke woonmilieus?
3. Hoe voorkomen we dat we een uitleglocatie nodig hebben?
4. Hoe kunnen we binnenstedelijke plancapaciteit inzetten om de doorstroming te bevorderen?

Durven jullie nr. 3 aan?
Groet,

5.1.2e
5.1.2e
5.1.2e
telefoon 5.1.2e of 5.1.2e
5.1.2e @zwolle.nl

Van: 5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>
Verzonden: maandag 23 september 2024 23:54
Aan: 5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>; 5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>
Onderwerp: RE: concept ppt en stellingen tbv concillium 26/9

Hoi,
Ik twijfel over de stellingen. Onderstaand wat input. Schiet het gerust lek maar het helpt misschien om in gesprek te komen. Het doel is dat we met elkaar in gesprek gaan over die kwalitatieve programmering. Hoe spelen ontwikkelaars in op de toekomstige bevolkingssamenstelling en hun woningvraag.
Dat ontwikkelaars vinden dat er een nieuwe uitleglocatie moet komen, dat is vragen naar de bekende weg.
Stelling 4. Komt hier wel aan tegemoet. Eigenlijk zou ik nog de vraag hebben: wat is daar dan voor nodig.
Stelling 1. Omgevormd: Hoe sturen partijen op de doelgroepen die ze willen aantrekken -> als je stelt dat er meer sturing nodig is zeggen ze ja, maar de gemeente…
Stelling 3. Antwoord: ja natuurlijk dat roepen we al tijden….
Stelling 2. Wat voor gesprek verwacht je hier? Ik verwacht dat veel partijen niet zo in die definities zitten. Misschien: hoe komen we binnenstedelijk tot onderscheidende woonmilieu's.
Kunnen we de stellingen meer projecteren op de kwalitatieve invulling van de locaties die al in de pijplijn zitten?
Groet,
5.1.2e

Van: 5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>
Verzonden: maandag 23 september 2024 11:03
Aan: 5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>; 5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>
Onderwerp: Re: concept ppt en stellingen tbv concillium 26/9
Ha 5.1.2e **,**
Hierbij 4 (concept) stellingen om voor te leggen aan de ALV van het Concillium:

1. Er is meer sturing nodig op welke doelgroepen we willen aantrekken
2. Er is meer verfijning nodig van het beeld wat in Zwolle centrum stedelijk, groen stedelijk en suburbaan is
3. Er is behoefte aan een nieuw suburbaan woonmilieu met meer grondgebonden woningen **OF** als we zo doorbouwen dan hebben we behoefte aan een nieuwe uitleglocatie.
4. Binnenstedelijke plancapaciteit moet veel nadrukkelijker worden ingezet om de doorstroming te bevorderen

@5.1.2e voor de eenvoud heb ik het onderscheid tussen wie, wat, waar en wanneer achterwege gelaten.
Maar als je daaraan hecht, kunnen we die kapstok alsnog gebruiken.
@5.1.2e we horen graag wat jij ervan vindt, dan ronden we dit vanavond/morgenochtend af.

met vriendelijke groet Zwolle

5.1.2e
5.1.2e
☎: 5.1.2e
@ : 5.1.2e @zwolle.nl
Agendabeheer door 5.1.2e : 5.1.2e @zwolle.nl

Van: 5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>
Datum: maandag, 23 september 2024 om 08:07
Aan: 5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>, 5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>
Onderwerp: Re: concept ppt en stellingen tbv concillium 26/9

Doen we.

met vriendelijke groet Zwolle

5.1.2e
5.1.2e
☎: 5.1.2e
@ : 5.1.2e @zwolle.nl
Agendabeheer door 5.1.2e : 5.1.2e @zwolle.nl

Van: 5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>
Datum: maandag, 23 september 2024 om 07:32
Aan: 5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>, 5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>
Onderwerp: RE: concept ppt en stellingen tbv concillium 26/9

Hoi 5.1.2e heeft om 9.00 uur een afspraak gepland. 5.1.2e . Ben pas om 11.00 op kantoor. Zal daarna reageren. Stuur me anders jullie afstemming dan reageer ik daar op.
5.1.2e

Van: 5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>
Verzonden: zondag 22 september 2024 15:26
Aan: 5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>; 5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>
Onderwerp: concept ppt en stellingen tbv concillium 26/9
Hoi 5.1.2e **en** 5.1.2e **,**
Bijgaand mijn concept ppt met drie stellingen.
Ik heb de focus gelegd op ruimte en wonen en besteed aandacht aan het wie (doelgroepen), wat (woonmilieus), waar (locaties). 5.1.2e : wil jij ingaan op het wanneer? Dus wat we nu moeten doen?
Het lijkt mij mooi om het gesprek vervolgens aan tafel te laten gaan over waar de leden van het concillium elkaar nodig hebben, wanneer je 1 van de volgende stelling onderschrijft of juist verwerpt:
wie
Er is meer sturing nodig op welke doelgroepen we willen aantrekken
wat
Er is meer sturing nodig op kwalitatief ontwikkelen en een verfijning van het beeld wat centrum stedelijk, groen stedelijk en sub urbaan is
waar
De bouwsteen wonen geeft aanleiding om de verdeling 60/40 opnieuw te beoordelen
wanneer
5.1.2e : wil jij daarvoor een stelling aandragen?
Groet,
5.1.2e
5.1.2e
5.1.2e
telefoon 5.1.2e of 5.1.2e
5.1.2e @zwolle.nl

Legenda toegepaste uitzonderingsgrondslagen

In dit document zijn gegevens definitief geanonimiseerd op grond van:

Wet	Artikel	Omschrijving	Pagina's
Wet open overheid	Art. 5.1 lid 2 sub e	De eerbiediging van de persoonlijke levenssfeer	1, 2, 3, 4, 5, 6

From: "5.1.2e" <5.1.2e@zwolle.nl>
Sent: 3/13/2024 7:10:42 AM
To: "5.1.2e" <5.1.2e@zwolle.nl>
Cc:
Subject: RE: concept presentatie MT stadsontwikkeling - Kopie.pptx

Hoi 5.1.2e,
Ja, dank. Muv 5.1.2e ken ik gelukkig iedereen en is dit ook de groep die idd betrokken is.
Groet,
5.1.2e
5.1.2e
5.1.2e
telefoon 5.1.2e of 5.1.2e
5.1.2e @zwolle.nl

Van: 5.1.2e
Verzonden: dinsdag 12 maart 2024 20:45
Aan: 5.1.2e
Onderwerp: Re: concept presentatie MT stadsontwikkeling - Kopie.pptx
Hoi 5.1.2e,
Het regieteam (is nog hard bezig zich te bewijzen, maar sinds de instelling van het MT Stadsontwikkeling) is het het "voorportaal" van het MT bij ruimtelijke programmeringsvraagstukken. Steeds vaker wordt gevraagd of het regieteam betrokken is geweest. Primair was de doelstelling om te komen met adviezen over knelpunten in de grote gebiedsontwikkelingen, zodat we meer tempo kunnen maken mbt de woonopgave (1000 woningen per jaar).
In het regieteam zitten 5.1.2e, 5.1.2e, 5.1.2e/5.1.2e (MO), discipline Wonen, 5.1.2e 5.1.2e (Wijkmanagement), 5.1.2e en sinds kort ook 5.1.2e als stadsbouwmeester. Daarnaast ben ik daar veelal als "AO" van deze groep aanwezig. De groep wordt facultatief uitgebreid met andere disciplines (afhankelijk van het onderwerp >denk aan Economie, energie).
Kun je hiermee uit de voeten?
Groet
5.1.2e
Met vriendelijke groet,
5.1.2e

Van: 5.1.2e <5.1.2e@zwolle.nl>
Verzonden: Tuesday, March 12, 2024 10:35:58 AM
Aan: 5.1.2e <5.1.2e@zwolle.nl>
Onderwerp: Re: concept presentatie MT stadsontwikkeling - Kopie.pptx

Hoi 5.1.2e,

Dank je wel, ik kan ermee uit de voeten en heb eea verwerkt. Ik heb 5.1.2e gevraagd de inhoudelijke dia's nog even na te lopen en te updaten. De nadruk van de presentatie ligt op proces. Op inhoud worden drie bouwstenen kort aangestipt. Ik heb 5.1.2e gevraagd dit te verzorgen. Daarna leid ik het gesprek om antwoord te krijgen op onze vragen:
· *Is de opdracht en het traject dat we doorlopen voldoende duidelijk?*
· *Wat wil het MT-Stadsontwikkeling meegeven voor het vervolg (tbv bijv de scenariostudie, participatie, het ruimtelijke ontwikkelingsperspectief)?*
Vwb jouw toevoeging in het memo over het regieteam stadsontwikkeling (tekst: 'Gezien de samenstelling van werkgroepen die bij de bouwstenen betrokken zijn, alsmede de fase van de uitvoering van de bestuursopdracht, zijn de (deel) producten niet afzonderlijk in het zgn "regieteam stadsontwikkeling" geagendeerd. De leden van het regieteam zijn veelal wel betrokken bij één of meerdere afzonderlijke bouwstenen'. moet je me nog even helpen: wat doet dit regieteam en wie zitten erin?
groet, 5.1.2e

Van: 5.1.2e <5.1.2e@zwolle.nl>
Verzonden: maandag 11 maart 2024 22:12
Aan: 5.1.2e <5.1.2e@zwolle.nl>
Onderwerp: concept presentatie MT stadsontwikkeling - Kopie.pptx
Hoi 5.1.2e,
Ik heb bij de sheets hier en daar opmerkingen geplaatst. Evt nog plaatje van proces in presentatie opnemen (die al wel in de notitie zit). Hoop dat je hier zo verder mee kunt.

Morgenochtend heb ik van 9 tot 12 uur NT Fysiek Domein. Mocht je mij nodig hebben, app dan even, dan leg ik wel contact met je,
Met groet,

Legenda toegepaste uitzonderingsgrondslagen

In dit document zijn gegevens definitief geanonimiseerd op grond van:

Wet	Artikel	Omschrijving	Pagina's
Wet open overheid	Art. 5.1 lid 2 sub e	De eerbiediging van de persoonlijke levenssfeer	1, 2

From: "5.1.2e " <5.1.2e @zwolle.nl>
Sent: 3/12/2024 7:45:16 PM
To: "5.1.2e 5.1.2e " <5.1.2e @zwolle.nl>
Cc:
Subject: Re: concept presentatie MT stadsontwikkeling - Kopie.pptx

Hoi 5.1.2e ,

Het regieteam (is nog hard bezig zich te bewijzen, maar sinds de instelling van het MT Stadsontwikkeling) is het het "voorportaal" van het MT bij ruimtelijke programmeringsvraagstukken. Steeds vaker wordt gevraagd of het regieteam betrokken is geweest. Primair was de doelstelling om te komen met adviezen over knelpunten in de grote gebiedsontwikkelingen, zodat we meer tempo kunnen maken mbt de woonopgave (1000 woningen per jaar).

In het regieteam zitten 5.1.2e , 5.1.2e , 5.1.2e /5.1.2e (MO), discipline Wonen, 5.1.2e (Wijkmanagement), 5.1.2e en sinds kort ook 5.1.2e als stadsbouwmeester. Daarnaast ben ik daar veelal als "AO" van deze groep aanwezig. De groep wordt facultatief uitgebreid met andere disciplines (afhankelijk van het onderwerp >denk aan Economie, energie).

Kun je hiermee uit de voeten?

Groet

5.1.2e

Met vriendelijke groet,
5.1.2e

Van: 5.1.2e 5.1.2e
Verzonden: Tuesday, March 12, 2024 10:35:58 AM
Aan: 5.1.2e
Onderwerp: Re: concept presentatie MT stadsontwikkeling - Kopie.pptx
Hoi 5.1.2e ,

Dank je wel, ik kan ermee uit de voeten en heb eea verwerkt. Ik heb 5.1.2e gevraagd de inhoudelijke dia's nog even na te lopen en te updaten. De nadruk van de presentatie ligt op proces. Op inhoud worden drie bouwstenen kort aangestipt. Ik heb 5.1.2e gevraagd dit te verzorgen. Daarna leid ik het gesprek om antwoord te krijgen op onze vragen:
· *Is de opdracht en het traject dat we doorlopen voldoende duidelijk?*
· *Wat wil het MT-Stadsontwikkeling meegeven voor het vervolg (tbv bijv de scenariostudie, participatie, het ruimtelijke ontwikkelingsperspectief)?*

Vwb jouw toevoeging in het memo over het regieteam stadsontwikkeling (tekst: 'Gezien de samenstelling van werkgroepen die bij de bouwstenen betrokken zijn, alsmede de fase van de uitvoering van de bestuursopdracht, zijn de (deel) producten niet afzonderlijk in het zgn "regieteam stadsontwikkeling" geagendeerd. De leden van het regieteam zijn veelal wel betrokken bij één of meerdere afzonderlijke bouwstenen'. moet je me nog even helpen: wat doet dit regieteam en wie zitten erin?

groet, 5.1.2e

Van: 5.1.2e
Verzonden: maandag 11 maart 2024 22:12
Aan: 5.1.2e (5.1.2e
Onderwerp: concept presentatie MT stadsontwikkeling - Kopie.pptx
Hoi 5.1.2e ,
Ik heb bij de sheets hier en daar opmerkingen geplaatst. Evt nog plaatje van proces in presentatie opnemen (die al wel in de notitie zit). Hoop dat je hier zo verder mee kunt.
Morgenochtend heb ik van 9 tot 12 uur NT Fysiek Domein. Mocht je mij nodig hebben, app dan even, dan leg ik wel contact met je,
Met groet,

5.1.2e

Legenda toegepaste uitzonderingsgrondslagen

In dit document zijn gegevens definitief geanonimiseerd op grond van:

Wet	Artikel	Omschrijving	Pagina's
Wet open overheid	Art. 5.1 lid 2 sub e	De eerbiediging van de persoonlijke levenssfeer	1, 2

From: "5.1.2e " <5.1.2e @zwolle.nl>
Sent: 3/13/2024 9:26:53 AM
To: "5.1.2e " <5.1.2e @zwolle.nl>
Cc:
Subject: Re: concept presentatie MT stadsontwikkeling - Kopie.pptx

5.1.2e is opgevolgd dat 5.1.2e , dus dat zit mi ook goed

Verzonden vanuit Outlook voor iOS

Van: 5.1.2e
Verzonden: Wednesday, March 13, 2024 8:10:42 AM
Aan: 5.1.2e
Onderwerp: RE: concept presentatie MT stadsontwikkeling - Kopie.pptx

Hoi 5.1.2e ,
Ja, dank. Muv 5.1.2e ken ik gelukkig iedereen en is dit ook de groep die idd betrokken is.
Groet,

5.1.2e
5.1.2e
5.1.2e
telefoon 5.1.2e of 5.1.2e
5.1.2e @zwolle.nl

Van: 5.1.2e
Verzonden: dinsdag 12 maart 2024 20:45
Aan: 5.1.2e
Onderwerp: Re: concept presentatie MT stadsontwikkeling - Kopie.pptx

Hoi 5.1.2e ,
Het regieteam (is nog hard bezig zich te bewijzen, maar sinds de instelling van het MT Stadsontwikkeling) is het het "voorportaal" van het MT bij ruimtelijke programmeringsvraagstukken. Steeds vaker wordt gevraagd of het regieteam betrokken is geweest. Primair was de doelstelling om te komen met adviezen over knelpunten in de grote gebiedsontwikkelingen, zodat we meer tempo kunnen maken mbt de woonopgave (1000 woningen per jaar).
In het regieteam zitten 5.1.2e , 5.1.2e , 5.1.2e /5.1.2e (MO), discipline Wonen, 5.1.2e 5.1.2e (Wijkmanagement), 5.1.2e en sinds kort ook 5.1.2e als stadsbouwmeester. Daarnaast ben ik daar veelal als "AO" van deze groep aanwezig. De groep wordt facultatief uitgebreid met andere disciplines (afhankelijk van het onderwerp >denk aan Economie, energie).
Kun je hiermee uit de voeten?
Groet
5.1.2e
Met vriendelijke groet,
5.1.2e

Van: 5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>
Verzonden: Tuesday, March 12, 2024 10:35:58 AM
Aan: 5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>
Onderwerp: Re: concept presentatie MT stadsontwikkeling - Kopie.pptx

Hoi 5.1.2e ,

Dank je wel, ik kan ermee uit de voeten en heb eea verwerkt. Ik heb 5.1.2e gevraagd de inhoudelijke dia's nog even na te lopen en te updaten. De nadruk van de presentatie ligt op proces. Op inhoud worden drie bouwstenen kort aangestipt. Ik heb 5.1.2e gevraagd dit te verzorgen. Daarna leid ik het gesprek om antwoord te krijgen op onze vragen:
· *Is de opdracht en het traject dat we doorlopen voldoende duidelijk?*
· *Wat wil het MT-Stadsontwikkeling meegeven voor het vervolg (tbv bijv de scenariostudie, participatie, het ruimtelijke ontwikkelingsperspectief)?*
Vwb jouw toevoeging in het memo over het regieteam stadsontwikkeling (tekst: 'Gezien de samenstelling van werkgroepen die bij de bouwstenen betrokken zijn, alsmede de fase van de uitvoering van de bestuursopdracht, zijn de (deel) producten niet afzonderlijk in het zgn "regieteam stadsontwikkeling" geagendeerd. De leden van het regieteam zijn veelal wel betrokken bij één of meerdere afzonderlijke bouwstenen'. moet je me nog even helpen: wat doet dit regieteam en wie zitten erin?
groet, 5.1.2e

Van: 5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>
Verzonden: maandag 11 maart 2024 22:12
Aan: 5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>
Onderwerp: concept presentatie MT stadsontwikkeling - Kopie.pptx

Hoi 5.1.2e ,

Ik heb bij de sheets hier en daar opmerkingen geplaatst. Evt nog plaatje van proces in presentatie opnemen (die al wel in de notitie zit). Hoop dat je hier zo verder mee kunt.

Morgenochtend heb ik van 9 tot 12 uur NT Fysiek Domein. Mocht je mij nodig hebben, app dan even, dan leg ik wel contact met je,

Met groet,

5.1.2e

Legenda toegepaste uitzonderingsgrondslagen

In dit document zijn gegevens definitief geanonimiseerd op grond van:

Wet	Artikel	Omschrijving	Pagina's
Wet open overheid	Art. 5.1 lid 2 sub e	De eerbiediging van de persoonlijke levenssfeer	1, 2

From: "5.1.2e (5.1.2e" <5.1.2e @zwolle.nl>
Sent: 1/26/2024 9:34:15 AM
To: "5.1.2e " <5.1.2e @zwolle.nl>, 5.1.2e (5.1.2e)" <5.1.2e @zwolle.nl>, "5.1.2e " <5.1.2e @zwolle.nl>, "5.1.2e " <5.1.2e @zwolle.nl>
Cc: "5.1.2e (5.1.2e)" <5.1.2e @zwolle.nl>, "5.1.2e (5.1.2e " <5.1.2e @zwolle.nl>, "5.1.2e (5.1.2e" <5.1.2e @zwolle.nl>
Subject: RE: concept presentatie tbv SO as maandag met Gerdien

Hoi 5.1.2e**,**
Ik zie tot mijn schrik dat je niet in de AAN-regel stond! Sorry, bij deze alsnog!
Groet, 5.1.2e

Van: 5.1.2e (5.1.2e
Verzonden: donderdag 25 januari 2024 17:46
Aan: '5.1.2e ' ; 'Kisjes, 5.1.2e (5.1.2e)' ; '5.1.2e '
CC: 5.1.2e (5.1.2e); 5.1.2e 5.1.2e ; 5.1.2e (5.1.2e
Onderwerp: concept presentatie tbv SO as maandag met Gerdien
Hoi 5.1.2e**,** 5.1.2e**,** 5.1.2e **en** 5.1.2e **,**
5.1.2e: hierbij ontvang je de opbrengst van onze kruisbestuivingssessie (voor jou, niet voor Gerdien) en onze concept ppt tbv strategisch pfo met Gedrien aanstaande maandag (wel voor Gerdien, nemen we maandag onder de arm mee):
Het geeft de opbrengst van de bouwstenen in vogelvlucht weer. Het doet de bouwstenen zelf fiks tekort, maar geeft wel per thema een inkijkje in de opgaven en te verwachten ruimtelijk impact ervan.
En, ondanks dat er veel moeite is gedaan om het te comprimeren, het is teveel om toe te lichten.
Daarom stel ik het volgende voor:
Een informele gedachtenwisseling met Gerdien waarin we met haar delen, in vogelvlucht:

- Onze eerste verrassende inzichten uit onze kruisbestuivingssessie
- Nog te beantwoorden vragen (door ons en thematrekkers van de bouwstenen).
- Conclusie: 'Gevecht om de ruimte' in Zwolle vraagt om keuzes
- Vooruitblik: hoe hiermee verder?

De dia's met de opbrengst van de thematische bouwstenen Aanvulling Omgevingsvisie die hierachter staan kunnen we daar waar nodig voor het gesprek/toelichting erbij pakken.
Na een korte inleiding van mij hoe we hiertoe gekomen zijn, stel ik voor dat 5.1.2e of 5.1.2e de inhoud toelicht.
Mits zij @Ki5.1.2e , 5.1.2e (5.1.2e), @5.1.2e en @5.1.2e (en jij 5.1.2e!) ook kunnen leven met enkele inhoudelijke dia's (4 tm 6) die ik heb toegevoegd. De overige inhoudelijke dia's zijn gemaakt/aangescherpt door 5.1.2e, 5.1.2e en 5.1.2e. Muv 1 toevoeging die ik heb gedaan op dia 2 (geelgemarkeerd)
Graag jullie reactie, dan kunnen we morgen eea afronden.
Groet,

5.1.2e
5.1.2e
5.1.2e
5.1.2e
tlefoon 5.1.2e of 5.1.2e
5.1.2e @zwolle.nl

Legenda toegepaste uitzonderingsgrondslagen

In dit document zijn gegevens definitief geanonimiseerd op grond van:

Wet	Artikel	Omschrijving	Pagina's
Wet open overheid	Art. 5.1 lid 2 sub e	De eerbiediging van de persoonlijke levenssfeer	1

Informele gedachtenwisseling

Thematische bouwstenen Aanvulling Omgevingsvisie

in vogelvlucht:

- Onze eerste verrassende inzichten
- Nog te beantwoorden vragen
- Vooruitblik: hoe hiermee verder?

Zwolle

Meest verassende inzichten

Zwolle

uit een kruisbestuivingssessie tussen bouwstenen

- Afhankelijkheden en wederkerigheid van elkaar
  - Naast water- en bodemsturend lijkt ook energie een ordenend principe te zijn
  - Extra ruimtevraag economie en groen is fors t.o.v. huidige Omgevingsvisie
- Demografie (huishoudensgroei) sluit niet aan bij kwantitatieve ambitie regionale verstedelijkingsstrategie. Voor woonopgave van belang hier keuzes in te maken.
- Economische groei (arbeidsplaatsen) sluit niet aan bij kwantitatieve ambitie regionale verstedelijkingsstrategie. Voor economie van belang hier keuzes in te maken.
- Bestaande stad als uitgangspunt --> koppelkansen met opgaven in sociaal domein (Nieuwe koers 'Sociaal domein' in wording)

Meest verassende inzichten

Zwolle

uit een kruisbestuivingssessie tussen bouwstenen

- Beweging maken van wensenlijstje per thema, naar integraal het beste doen voor Zwolle. Meer aandacht nodig per thema voor de waarom-vraag in relatie tot uitgangspunten/principes van de huidige Omgevingsvisie.
    - Bijvoorbeeld economie: houden we vast aan vastgesteld economisch perspectief met focus op een aantal economische sectoren? Of is bijsturing nodig?
- Veel opgaven kunnen ook al binnen de huidige Omgevingsvisie opgepakt worden! Of een transitiekoers is al in de huidige omgevingsvisie ingezet waar ook al ruimte voor is gereserveerd. Denk aan mobiliteit, waterveiligheid en energietransitie (excl. Haerst voor wind). Voor wonen bijsturing nodig om kwalitatief de juiste woningen te bouwen? Er dreigt een mismatch te ontstaan. Planvoorraad is te veel gestapeld en hoogstedelijk, meer behoefte aan groen-stedelijk.
- Let ook op realisatie/uitvoeringskracht

Nog te beantwoorden vragen

Zwolle

Wonen

Na 2050 afvlakking huishoudensgroei: reden om scenario's 2040 met een doorkijk naar 2050 te maken?

Ontwikkelstrategie inbreiding versus uitbreiding herzien? Meer inzetten op groenstedelijk en suburbaan?

Verkennen: welk aandeel wil Zwolle nemen in de regionale vraag naar wonen (50.000) en werken (20.000 arbeidsplaatsen)?

Economie

Gebiedsverkenning naar nieuwe bedrijventerreinontwikkeling o.b.v. keuzes voor economische koers?

Willen we bestaande werklocaties (ook de transformatielocaties) behouden als werklocaties?

In hoeverre willen we de (regionale) vraag naar grootschalige leisure faciliteren?

Willen we in nieuwe woongebieden ook ruimte bieden aan werken?

Nog te beantwoorden vragen

Zwolle

Mobiliteit

Welke ambitie hebben we als het gaat om faciliteren van groeiend autobezit?

Welke gevolgen heeft eventuele uitleg voor het regionale en lokale netwerk?

Water en klimaat

Ruimte voor water en klimaat integreren we met andere ruimtevragers, zoals wonen. Betekent ‘Water en bodem sturend’ dan dus nooit dat we sommige gebieden niet verstedelijken?

Conclusie

Zwolle

‘Gevecht om de ruimte’ in Zwolle vraagt om keuzes

Het ‘gevecht om de ruimte’ is vooral binnenstedelijk en speelt vooral tussen wonen (extra ruimte voor groenstedelijk wonen) en economie (extra ruimte voor bedrijventerreinen, grootschalige leisure).

Ruimtevraag naar wonen leidt tot extra ruimtevraag naar groen, energie (infra en bebouwing) en mobiliteit (herprofilering wegen, hubs en parkeren).

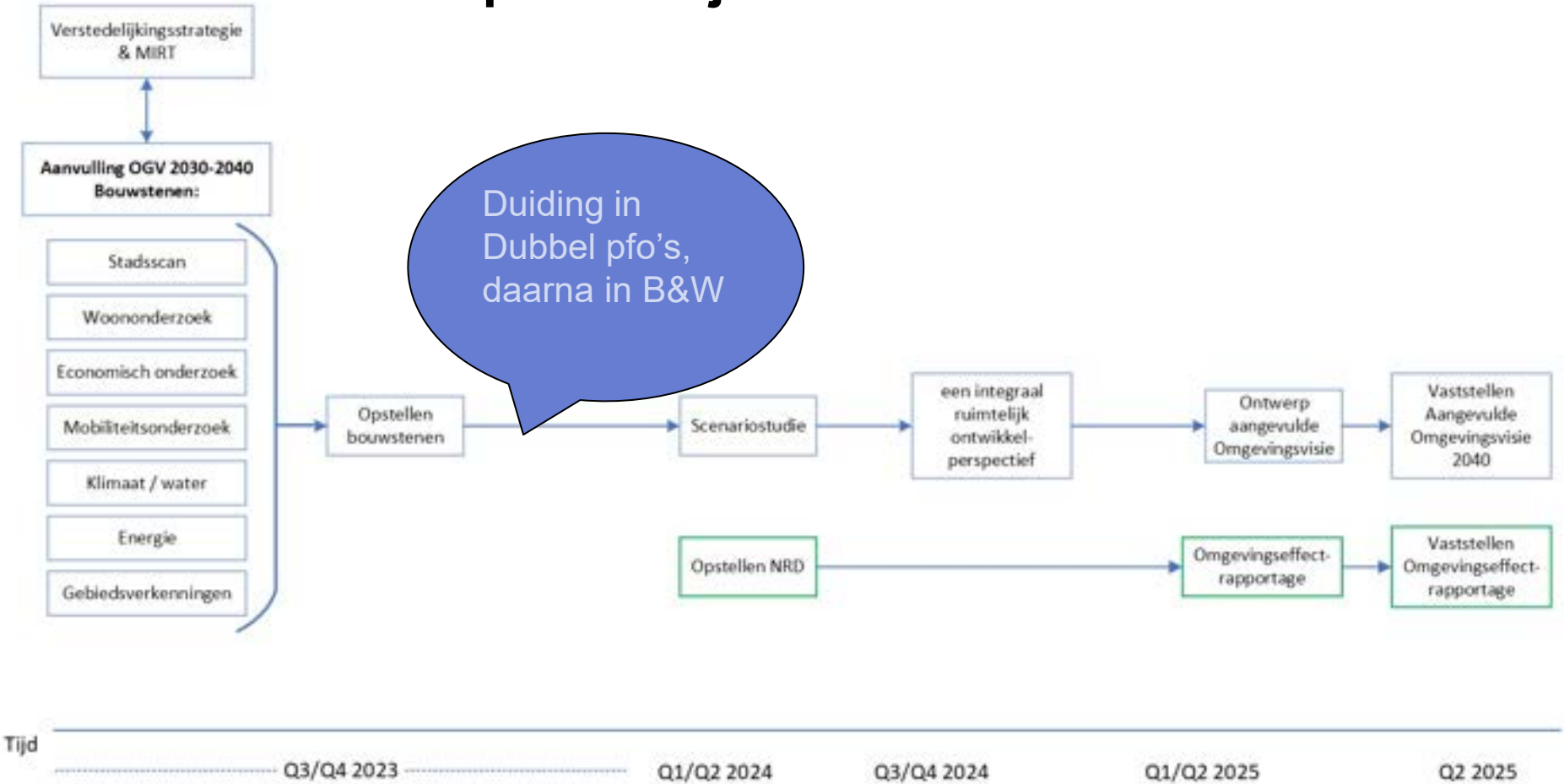
Duiding bouwstenen in dubbel pfo

Zwolle

Bouwsteen	Gerdien +vak-portefeuillehouder	Trekker bouwsteen	Team OGV 5.1.2e +
Wonen	5.1.2e		
Stadsscan	5.1.2e		
Economie	5.1.2e		
Water & Klimaat	5.1.2e	/ opvolger	5.1.2e
Mobiliteit	5.1.2e	/ 5.1.2e	
Energie	5.1.2e	/ 5.1.2e	
Gebiedsverkenning CB-zone	5.1.2e		
Gebiedsverkenning Uitleglocaties	5.1.2e		/ 5.1.2e

Hierna duiding bouwstenen in B&W, in onderlinge samenhang

Proces op hoofdlijnen

Opbrengsten bouwstenen in vogelvlucht

Voor aanvulling Omgevingsvisie

Zwolle

Bouwsteen kwalitatief toekomstbeeld wonen

Zwolle

Welke opgave(n) liggen er voor deze bouwsteen?

Zwolle

- Prognose bevolkingsgroei in huishoudens:
  - 62.400 in 2023
  - 71.000-74.000 in 2040 daarna nog enigszins groei
  - na 2050 afvlakking

- Vergrijzing en toenemende zorgvraag

- Groei Zwolle voornamelijk door migratie: Hogere binnenlandse en buitenlandse migratie, dalende natuurlijke aanwas

- Toenemende huishoudensverdunning: steeds meer woningen nodig

- Zwolle heeft aantrekkingskracht op gezinnen, lichte daling naar toekomst

Ingrediënten voor omgevingsvisie

- Meer ruimte voor stedelijk wonen op z'n Zwols: groen, gemengd en met voldoende leefruimte binnen én buiten
- Ook behoefte aan suburbaan woonmilieu met meer grondgebonden woningen
- Zwolle kent al veel groenstedelijke woonmilieus: benutten huidige woningvoorraad
- Groeiende groepen huishoudens met kwetsbaarheid vragen om ontmoeting, sociaal toezicht en veiligheid
  - Spontane ontmoeting in overgang publiek/privé
  - Behoefte aan geclusterde woonvormen
  - Een ander perspectief op nabijheid en (digitale) bereikbaarheid voorzieningen
- Flexibiliteit voor de periode richting 2050 en verder

Verrassende inzichten

Zwolle

- Traditionele neiging naar groen stedelijk lijkt op gespannen voet te staan met de centrumstedelijke plancapaciteit
- Voor wie we bouwen, welke doelgroepen willen we aantrekken? Een (t)huis voor iedereen.
- Inbreiding versus uitbreiding: verfijning nodig (in ontwikkelstrategie van 50/50 naar 60/40 gegaan).
- Aandacht voor groenstedelijk, suburbaan.
- Behoefte op basis van demografische groei huishoudens i.r.t. tot plancapaciteit huidige Omgevingsvisie:
  - Overschot van ca. 1.400 woningen (71.000-62.400, - ruimte in huidige omgevingsvisie)
  - extra ruimte nodig voor ca. 1.600 woningen (74.000-62.400, - ruimte in huidige omgevingsvisie)

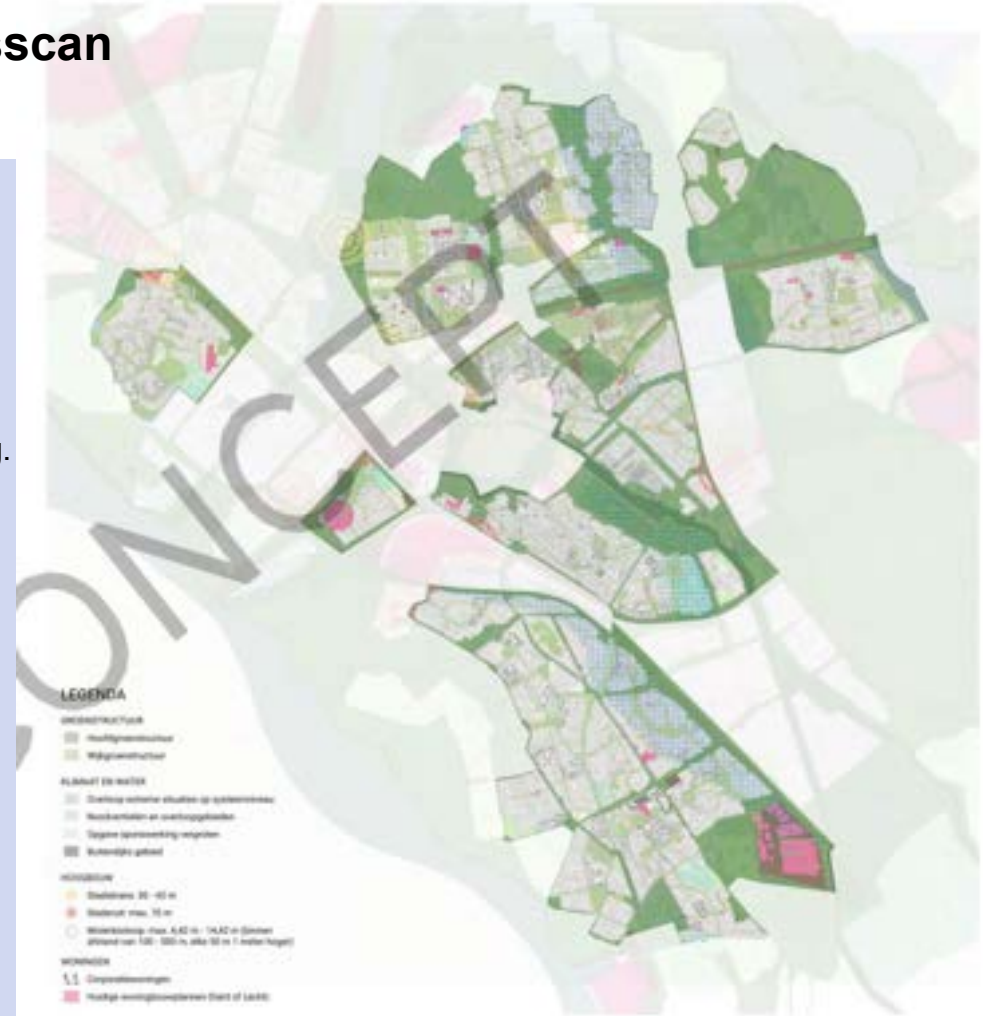
Prognose huishoudens 2040	Woningen gerealiseerd	Plancapaciteit	Nog nodig
71.000: **+8.600** t.o.v. 2023	2.500	7.500	-1.400
74.000: **+11.600** t.o.v. 2023	2.500	7.500	+1.600

Bouwsteen Stadsscan

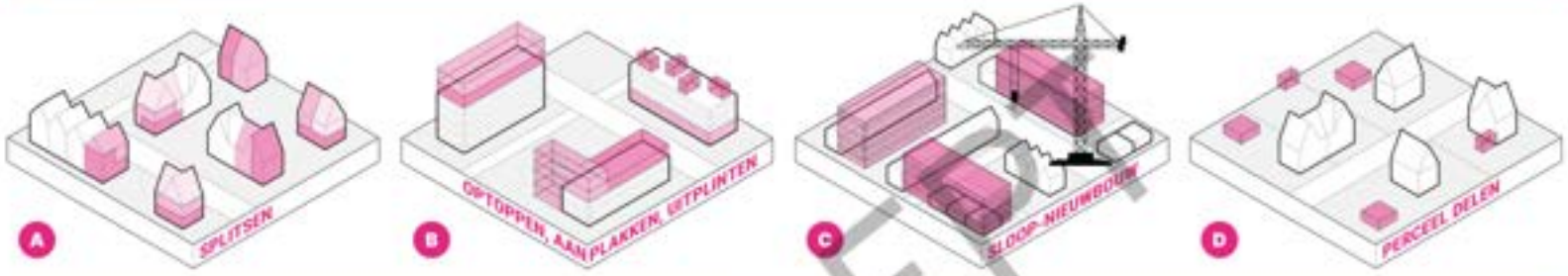
Zwolle

Bouwsteen Stadsscan

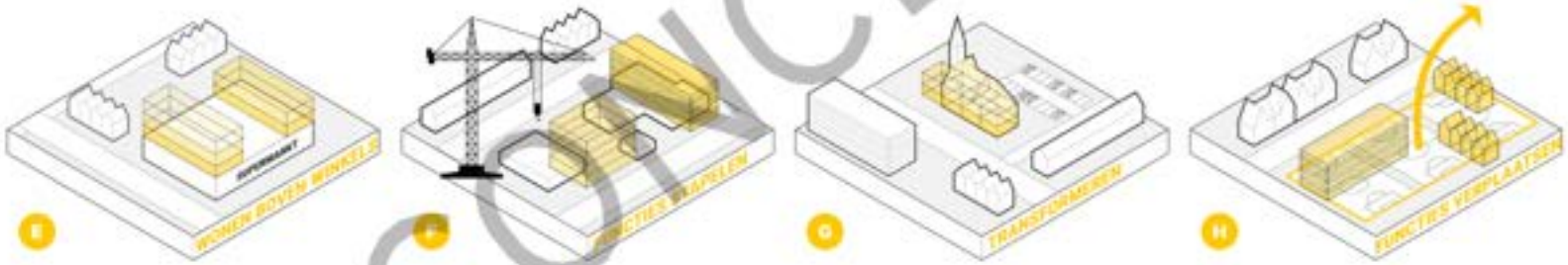
- Voor de te analyseren wijken is er een onderscheid gemaakt in drie woonmilieus; centrumstedelijk, groenstedelijk en buitenwijk.
- Elk woonmilieu bezit eigen kwaliteiten en dus ook eigen kansen op verdichting. Potentie in beeld gebracht.
- In het kader van woningdifferentiatie en leefbaarheid is er uitgebreid aandacht besteed aan het corporatiebezit;
- Kwalitatief verdichten
  - Hoofdgroenstructuur
  - Blauwe structuur
  - Hoogbouw
  - Milieuzones
  - Opgaves uit gebiedsprofielen

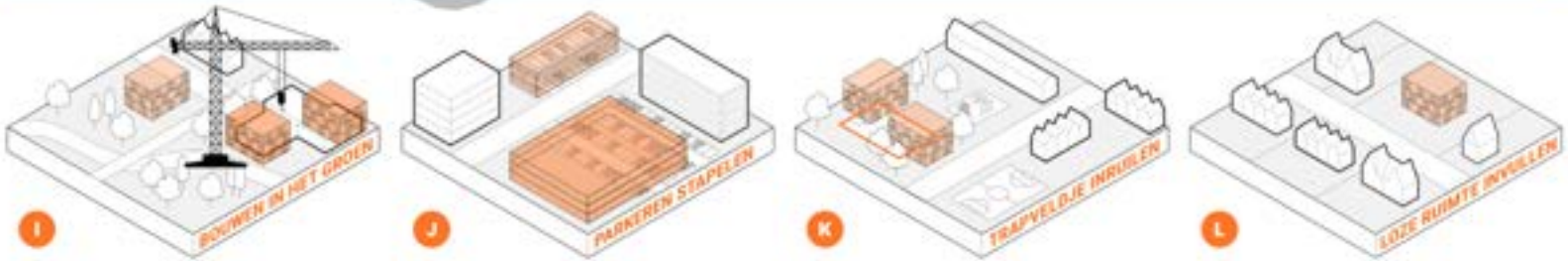
WONINGVOORRAAD

MAATSCHAPPELIJK EN COMMERCIEEL VASTGOED

PUBLIEKE RUIMTE

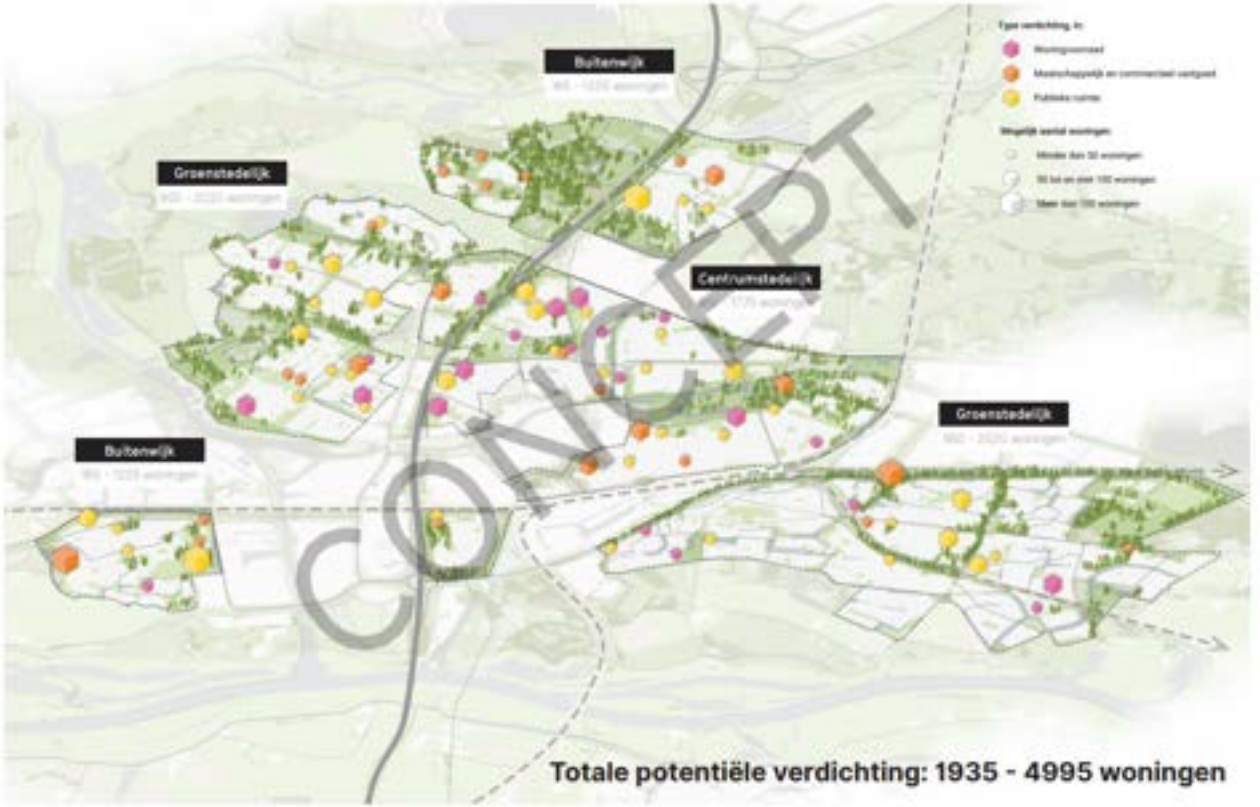
CONCEPT

Bouwsteen Stadsscan

Zwolle

Ruimtelijke opgave

- Potentie inbreiding ca 2.000 tot 5.000 woningen
- Verdeeld over mogelijke plekken:
  - Woningvoorraad
  - Maatschappelijk en commercieel vastgoed
  - In de publieke ruimte

6-1-2026

Bouwsteen Economie

Zwolle

Welke opgave(n) liggen er voor deze bouwsteen?

Ontwikkeling inwoners en beroepsbevolking Zwolle

	2013	2022	2030	2040
Inwoners	123.000	130.000	142.000	150.000
Beroepsbevolking*	75.500	78.900	78.500	75.300

*Gebruik gemaakt van categorie 20-65 jarigen, CBS (Statline) Bron: gemeente Zwolle, CBS, PBL

- Realiseren uitgeefbaar areaal op korte termijn
- Groeiende bevolking vraagt meer banen in de stad (aansluiten bij beroepsbevolking zie figuur).
- Behoud van bestaande werklocaties als werkgebieden en toekomstbestendig maken daarvan
- Voldoende nieuwe bedrijventerreinen voor ontwikkeling, verduurzaming en schuifruimte. Grootschalige vraag in regionaal verband o.b.v. regionale meerwaarde. Ruimtevraag zie dia 13
- Versterken innovatief vermogen (verandervermogen). Focus op sectoren afhankelijk van economische koers
- Aantrekken talent (relatie woningbouw), afhankelijk van economische koers
- Ontwikkeling nieuwe kantoren in Spoorzone (in samenhang met innovatiedistrict) + behoud, vernieuwen en herontwikkelen bestaande voorraad
- Extra Ruimte nodig voor grootschalige leisure in de stad (kartbaan, padel, sportscholen, etc. Zie figuur).

Categorie	Ruimtevraag t/m 2040
Dagelijkse detailhandel	5.500 m²
Niet-dagelijkse detailhandel	0 m²
Commerciële dienstverlening	2.400 m²
Horeca	41.500 m²
Leisure & cultuur	98.600 m²
Maatschappelijke voorzieningen	137.000 m²
Totaal	285.000 m² bvo

Ruimtevraag Bedrijventerreinen

- Invulling ruimtevraag oplopend tot 135 hectare (zie volgende dia)
- Zoekgebied definiëren voor nieuw bedrijventerreinontwikkeling o.b.v. keuzes voor economische koers.
- Huidige omgevingsvisie onderzoekt mogelijkheden voor uitbreiding Hessenpoort IV en een Railterminal, ook vanuit regionaal economisch perspectief.
- Grootschalige bedrijvigheid in regionaal verband afstemmen en ontwikkelen
- Beschermen van bestaande werklocaties voor behoud werkfunctie
- Herontwikkeling waar mogelijk.
- Goede balans in nieuwe woon- en werkfuncties per gebiedsontwikkeling

Ruimtevraag Kantoren

- Vraag met name in Spoorzone huisvesten
- Strategie nodig voor Oosterenk (Ceintuurbaan)
- Transformatievraag opvangen op goed ontsloten locaties

Ruimtevraag gemixt woon-werk milieu

- Bij nieuwe woonwijken rekening houden met werkfunctie.
  - Ontwikkeling gebied rondom IJsselhallen concreet voorbeeld
  - Waarde werkfunctie in woongebieden onderschrijven in Omgevingsvisie

Ruimtevraag Leisure / commerciële voorzieningen

- Leisure verdient ruimte, zeker in Zwolle als spil van de regio
  - Mag niet ten koste gaan van (huidige) ruimte op werklocaties
- Indicatieve ruimtevraag van 285.000 m² bvo

Bandbreedte ruimte voor werken tot en met 2040

Invalshoek	Uitbreidings-vraag	Toelichting	m² bedrijventerrein per inwoner in 2040
Ondergrens	50 hectare	▪ Behoefteraming scenario WLO Laag tot 3 ha ▪ Betreft 10% huidig areaal (cruciaal voor schuifruimte)	34 (-6%)
WLO laag	75 hectare	▪ Behoefteraming scenario WLO Laag totaal ▪ Inclusief 20% van de regionale vraag met kavels >3 ha ▪ Conform landelijk gemiddeld +15% extra ruimtebeslag (Kabinetsbrief Ruimte voor Economie, 2023)	36 (=)
Voldoende werkterrein voor nieuwe inwoners	85 hectare	▪ Behoefteraming scenario WLO Hoog tot 3 ha ▪ Dit komt overeen met +20.000 inwoners, waarvan 31% werkzaam op bedrijventerreinen en 140 m² per baan	37 (+3%)
Bovengrens	135 hectare	▪ Behoefteraming scenario WLO Hoog totaal ▪ Inclusief 20% van de regionale vraag met kavels >3 ha ▪ Exclusief eventuele additionele transitievraag	40 (+11%)

Bouwsteen Water/Klimaat

Zwolle

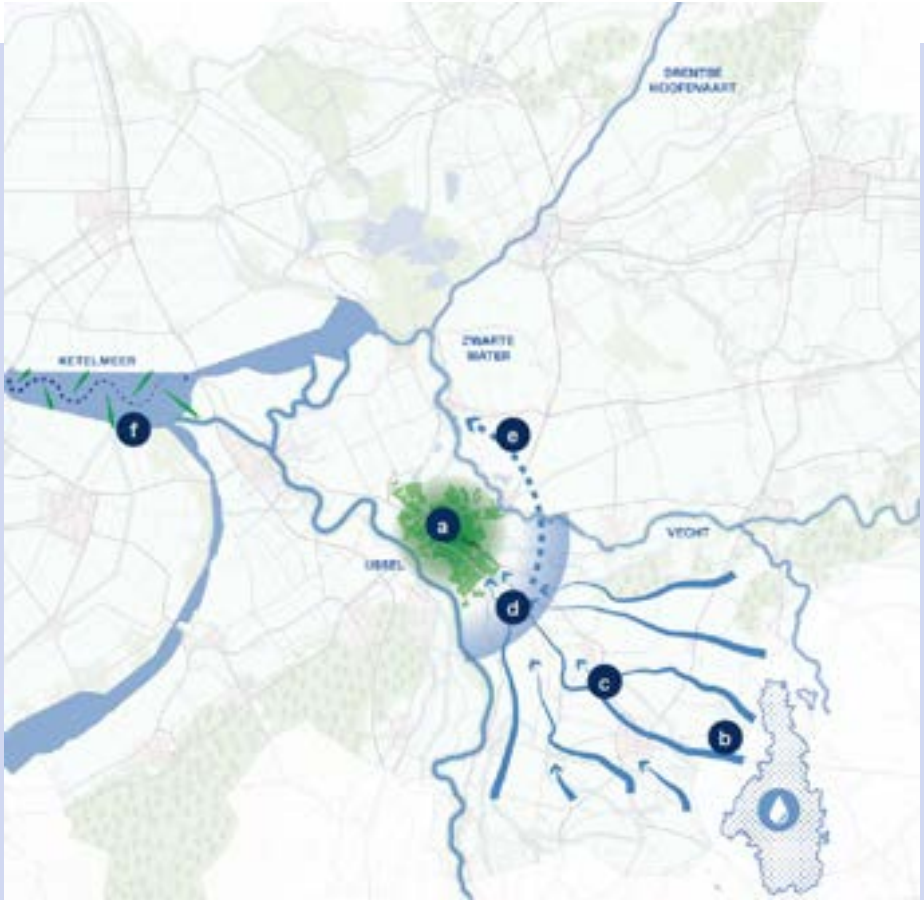
Welke opgave(n) liggen er voor deze bouwsteen?

Zwolle

- Next step en vertaling resultaten studie ‘Hydrologic’ naar groenblauw netwerk niveau stad + aangrenzend landelijk gebied.
- Van streefbeelden naar planologische status groenblauw netwerk? (inclusief noodventielen, verbindingen enz.).
- Concreet maken op (beleid)niveau stad brief Water&Bodem Sturend, o.a. MeerlaagsVeiligheid: inrichting in samenhang beperken gevolgen overstromingen (laag 2), inrichting ondersteunt evacuatie/crisisbeheersing (laag 3) en inrichting gericht op herstelvermogen (laag 4).
- Water en klimaatverandering integreren in Wonen, Mobiliteit, Energie, Werken, Beheer enz. (Nieuw helpt Bestaande stad) → innovatie en ontwikkelen/bouwen/beheren in samenspraak met ondergrond en systeem incl. samenhang gebiedsontwikkelingen.
- Water en klimaat is ook vooral inzetten op de ingeslagen weg vanuit de huidige Omgevingsvisie. Gaat om concreter maken. Ruimte ervoor is in de huidige omgevingsvisie al geduid: watercasco, noodventielen, groen/blauw raamwerk, etc.

NOVEX

Zwolle

Regionale woonopgave (50.000 woningen) in samenspel met mobiliteitsopgave, economische opgave en klimaatopgave.

Koppelen gebiedsontwikkelingen:

- Spoorzone
- Zwartewaterallee
- Zwartewaterzone
- Stadshart
- Stadsbroek

Enz.

met regionaal en landelijk systeem

Bouwsteen Mobiliteit

Zwolle

Welke opgave(n) liggen er voor deze bouwsteen?

Zwolle

- Autobezit per woning groeit nog altijd. De combinatie met de ambitie om meer woningen toe te voegen betekent
  - nog meer inzet op alternatieven voor de auto
  - realiseren mobihubs om daarmee ruimte te maken
  - Politiek, maar vooral publiek draagvlak!

- Toenemende verkeersonveiligheid vraagt om een gerichte aanpak:
  - zowel met focus op een veilige inrichting van wegen als verlaging van de snelheid van 50 naar 30

Jaar	Inwoners Zwolle	Aantal personenauto's
1960	66.000	Ca 3.000 • 45 per 1.000 inw
1980	82.000	Ca 24.500 • 300 per 1.000 inw
2000	106.000	Ca 41.500 • 390 per 1.000 inw
2020	129.000	Ca. 64.500 • 500 per 1.000 inw
2040	*142.000*	*Ca. 74.500* • *525 per 1.000 inw**

Kortom:

- Het aantal inwoners in Zwolle is sinds 1960 in 60 jaar bijna verdubbeld
- Het aantal auto's is sindsdien met een factor **twintig** toegenomen

* De verwachting is dat de groei van het aantal auto's afvlakt, maar tot 2040 nog wel doorzet (bron: CBS en KiM)

Welke opgave(n) liggen er voor deze bouwsteen?

Zwolle

- Onderzoek naar het functioneren van de Singel van Zwolle en de inprikkers in het mobiliteitsnetwerk betekent:
  - Concreter en duidelijk nadenken over de interne verkeersstructuur
  - Goede onderbouwing en toetsing
- Bereikbaarheidsagenda Binnenstad:
  - Leidt tot een overkoepelend beeld van het functioneren van mobiliteit in de binnenstad. Het wordt daarmee een faseringsvraagstuk.
- Binnen de AOS Hubs en de gebiedsontwikkelingen in en rondom het Stadshart wordt onderzocht waar en hoe de parkeercapaciteit geoptimaliseerd wordt.

Jaar	Inwoners Zwolle	Aantal personenauto's
1960	66.000	Ca 3.000 • 45 per 1.000 inw
1980	82.000	Ca 24.500 • 300 per 1.000 inw
2000	106.000	Ca 41.500 • 390 per 1.000 inw
2020	129.000	Ca. 64.500 • 500 per 1.000 inw
2040	*142.000*	*Ca. 74.500* • *525 per 1.000 inw**

Kortom:

- Het aantal inwoners in Zwolle is sinds 1960 in 60 jaar bijna verdubbeld
- Het aantal auto's is sindsdien met een factor **twintig** toegenomen

* De verwachting is dat de groei van het aantal auto's afvlakt, maar tot 2040 nog wel doorzet (bron: CBS en KiM)

Wat is de ruimtelijke impact en welke mogelijke gebieden zijn daarvoor in beeld?

Zwolle

- Er is zowel een positieve als negatieve ruimtelijke impact van mobiliteitsingrepen. De financiële consequenties van deze randvoorwaardelijke ingrepen zijn (zeer) groot.
  - Een nieuw profiel voor de Ceintuurbaan heeft gevolgen voor de afwikkeling van de regionale verkeersstroom over de IJsselallee (zie afbeelding, waarbij gebiedsontwikkelingen ook zijn aangegeven).
  - Mobihubs en reconstructie van wegen (Singelzone) zijn ruimtemakers.
    Zonder hubs kan de stad niet verdichten en vergroenen, maar dit kost ook (zeer) veel geld.
    Vraagt ook inzet op:
    - Fietsparkeren
    - (Hoogwaardig) Openbaar Vervoer
    - Verkeersmanagement

Wat is de ruimtelijke impact en welke mogelijke gebieden zijn daarvoor in beeld?

Zwolle

- De gebieden zijn vooral:
  - Het Stadshart
  - Overige ontwikkelgebieden
    - Spoorzone
    - Oosterenk
    - Nieuwe Veemarkt

- Voor mobiliteit geldt: vooral inzetten op de ingeslagen weg vanuit de huidige Omgevingsvisie en het concreter maken van maatregelen.

Bouwsteen Energietransitie

Zwolle

Welke opgave(n) liggen er voor deze bouwsteen?

Zwolle

- Naar een energieneutraal Zwolle
- De bouw van energiesysteem van de toekomst
  - Opwekken, opslaan, transporteren en gebruiken
- De ontwikkeling van (meer) duurzame energie- en warmtebronnen
- Het verminderen van het energiegebruik
- De opslag en buffering van energie
- Lokaal opwekken → lokaal gebruiken
- Verminderen energiegebruik
  - Het isoleren van woningen, instellingen, bedrijfsgebouwen, maatschappelijk vastgoed
  - Het energie-arm maken van productieprocessen/productieketens
- Ontwikkelruimte voor innovatie!

Wat is de ruimtelijke impact en welke mogelijke gebieden zijn daarvoor in beeld?

Zwolle

- Uitvoering geven aan de RES in Tolhuislanden en Haerst → windenergie en zonne-energie. Haerst als gebied voor windenergie is nieuw ten opzichte van de huidige omgevingsvisie
- Het verzwaren van de infrastructuur voor elektriciteit
  - Bouw verdeelstations Frankhuis en Zwolle-Zuid
  - Op grote schaal uitbreiden van transformatorhuisjes in de wijk. Dit is ook al benoemd in de huidige omgevingsvisie
- Het uitfaseren van het aardgasnet, wat ook al benoemd is in de huidige omgevingsvisie
  - Aanleg warmtenetten
  - Bouw van duurzame warmtebronnen en piek- en backup installaties
- De bouw van smartenergy-hubs
- Aanleg van waterstof-infrastructuur
- De ontwikkeling van locaties voor opwekken duurzame gassen → biogas en waterstof
- Energieleverend bouwen

Bouwsteen groen

Zwolle

Welke ontwikkelingen/veranderingen hebben zich voorgedaan na vaststelling van de Omgevingsvisie in 2021?

Zwolle

Nadere uitwerking nieuw groen- en recreatiebeleid:

Ambitie:

- Het groen in de stad groeit mee met de groei van de stad.
- Iedere inwoner heeft groen nabij zijn/haar woning en kan via groene routes en stapstenen naar de groene vingers en daarlangs naar het groene buitengebied.
- Het groen is multifunctioneel:

  Biodiversiteit, Klimaat, Ontmoeten, bewegen en mentale gezondheid zijn belangrijke invullingen van het groen

Welke opgave(n) liggen er voor deze bouwsteen?

Zwolle

Normering:

Per nieuwe woning 75m2 groen toevoegen

- Stadsbrede invulling
- Waar mogelijk nabij de ontwikkelingen
- Versterking van de hoofdgroenstructuur (knelpuntenkaart)
- Uitbreiding van de hoofdgroenstructuur

2-22-200

- 2 toekomstbomen per 100m straat
- 22% kroonbedekking stadsbreed
- Elke woning heeft binnen 200m een plantsoen of park
- 2 en 200 zijn lokale invullingen die in de inbreidingsopgaven moeten worden meegenomen

Hoe:

Verder uitbouwen van de:

Hoofdgroenstructuur,

Ecologische structuur,

Recreatieve structuur

Knelpunten- en kansenkaarten geven inzicht in locaties

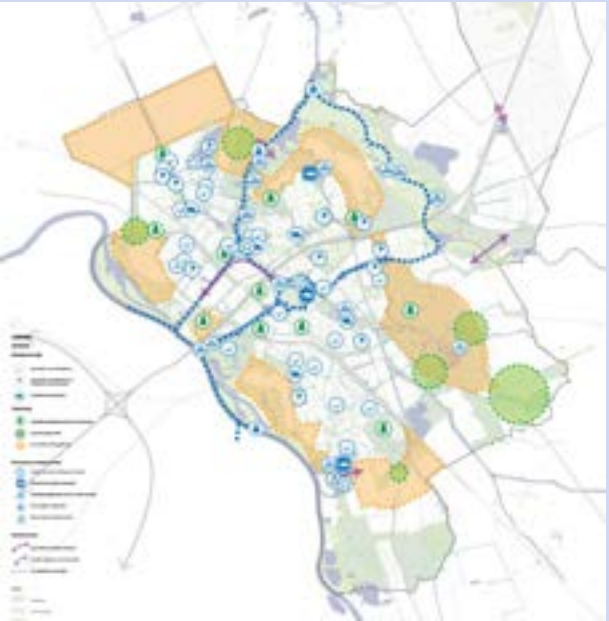
Wat is de ruimtelijke impact en welke mogelijke gebieden zijn daarvoor in beeld?

Zwolle

Ruimte voor groen dicht bij huis

Nieuw groen meegroeiend met nieuwe woningen

Extra groen en recreatief uitloopgebied rond de stad

10.000 nieuwe woningen = 75ha nieuw groen

Ter vergelijking:

- *De bebouwde wijk Berkum is ruim 80 ha*
- *De binnenstad van Zwolle inclusief grachten is ruim 60 ha*
- *Park Weezenlanden en Nooterhof is bijna 30 ha*

Bouwstenen Gebiedsverkenningen Nieuwe uitleg & Ceintuurbaanzone

Zwolle

6-1-2026

Welke ontwikkelingen/veranderingen hebben zich voorgedaan na vaststelling van de Omgevingsvisie in 2021?

Zwolle

Uitvragen gebiedsverkenningen CB-zone en uitleg wordt aan gewerkt en moeten nog worden uitgezet. Op dit moment nog geen opbrengsten.

Legenda toegepaste uitzonderingsgrondslagen

In dit document zijn gegevens definitief geanonimiseerd op grond van:

Wet	Artikel	Omschrijving	Pagina's
Wet open overheid	Art. 5.1 lid 2 sub e	De eerbiediging van de persoonlijke levenssfeer	7

From: "5.1.2e" <5.1.2e@zwolle.nl>
Sent: 2/14/2025 2:27:40 PM
To: "5.1.2e" <5.1.2e@zwolle.nl>, "5.1.2e" <5.1.2e@zwolle.nl>, "5.1.2e" <5.1.2e@zwolle.nl>, "5.1.2e" <5.1.2e@zwolle.nl>
Cc:
Subject: RE: Concept Ruimtelijk Toekomstperspectief

Hoi 5.1.2e / 5.1.2e,

In de bijlage vanuit de bouwsteem Mobiliteit onze reactie op zowel de teksten (word-document) als het kaartbeeld (pdf) van het RTP. We hebben ervoor gekozen om dus qua tekst niet te werken in de/ een Exceltabel, maar het te vatten in een los word-document. Misschien is dat wel zo makkelijk hopen wij.

We beseffen dat jullie (wij) in een moordend proces zitten met harde deadlines, maar voor wat het waard is toch nog even een collegiale kritische noot. Wij begrijpen ook dat jullie waarschijnlijk ook 'maar' de boodschapper zijn, maar we willen het toch even benoemd hebben:

- Ondanks dat het van tevoren was aangekondigd is het bijna geen doen om in 3 dagen een goed afgestemde en doorwrochte reactie te geven op de stukken. Zeker niet met alle andere stukken die ook voor de vakantie af moeten zijn. Fijn dat we in het weekend en de vakantie ook nog tijd krijgen, waardoor het lijkt alsof we 5 dagen hebben, maar dat is natuurlijk niet echt waar.

In de bijlage dus onze reactie binnen de beschikbare tijd, waarbij ik dan maar hoop dat 5.1.2e en 5.1.2e het eens zijn met de aanvullingen die ik op hun stukken heb gemaakt en wat ik nu stuur. Zo niet, dan staat het hen uiteraard vrij hier nog een mail achteraan te sturen voor zondagavond 😉

Voor nu: Goed weekend en voor degene die eraan toe zijn een hele fijne vakantie!

met vriendelijke groet Zwolle

5.1.2e
5.1.2e

Gemeente Zwolle, ZWRE
Postadres: Postbus 10007, 8000 GA Zwolle
Bezoekadres: Lübeckplein 2
T : 5.1.2e
@: 5.1.2e@zwolle.nl

5.1.2e

Benieuwd naar hoe het is om te werken voor Zwolle? Check voor ervaringsverhalen en vacatures www.werkenvoorzwolle.nl.

Niet printen spaart het milieu.

De gemeente Zwolle beschouwt e-mail als volwaardig communicatiemiddel. Dit betekent dat u erop mag vertrouwen dat de inhoud van dit bericht correct en compleet is.

Van: 5.1.2e <5.1.2e@zwolle.nl>
Verzonden: dinsdag 11 februari 2025 13:20
Aan: 5.1.2e <5.1.2e@zwolle.nl>; 5.1.2e <5.1.2e@zwolle.nl>; 5.1.2e <5.1.2e@zwolle.nl>; 5.1.2e (5.1.2e) <5.1.2e@zwolle.nl>; 5.1.2e <5.1.2e@zwolle.nl>; 5.1.2e (5.1.2e <5.1.2e@zwolle.nl>; 5.1.2e <5.1.2e@zwolle.nl>; 5.1.2e (5.1.2e <5.1.2e@zwolle.nl>; 5.1.2e (5.1.2e) <5.1.2e@zwolle.nl>; 5.1.2e (5.1.2e <5.1.2e@zwolle.nl>; 5.1.2e 5.1.2e <5.1.2e@zwolle.nl>; 5.1.2e <5.1.2e@zwolle.nl>; 5.1.2e <5.1.2e@zwolle.nl>; 5.1.2e <5.1.2e@zwolle.nl>; 5.1.2e 5.1.2e

<5.1.2e @zwolle.nl>; 5.1.2e 5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>; 5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>; 5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>; 5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>; 5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>; 5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>; 5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>; 5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>; 5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>; 5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>; 5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>; 5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>; 5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>; 5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>; 5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>; 5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>; 5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>; 5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>; 5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>; 5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>; 5.1.2e 5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>; 5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>; 5.1.2e 5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>;
Omgevingsvisie Zwolle <Omgevingsvisie@zwolle.nl>
CC: 5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>; 5.1.2e (5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>; 5.1.2e 5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>; 5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>; 5.1.2e 5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>; 5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>; 5.1.2e 5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>; 5.1.2e <5.1.2e @posadmaxwan.nl>; 5.1.2e <5.1.2e @posadmaxwan.nl>
Onderwerp: Concept Ruimtelijk Toekomstperspectief
Urgentie: Hoog

Beste collega's

Zoals tijdens de werksessie op 29 januari aangekondigd ontvangen jullie hierbij ontvangen het concept Ruimtelijk Toekomstperspectief (hierna: RTP). We vragen jullie hierop een reactie te geven. We willen benadrukken dat we ook als programmateam dit concept nog niet (inhoudelijk) hebben kunnen beoordelen. Wij zullen dit net als jullie deze week doen.

Zowel het concept RTP als het reactieformulier zijn te vinden in deze link:
https://cloud.posadmaxwan.nl/index.php/s/rzjmBs4zDoZRFtF

Reageren
We vragen jullie het RTP met een integrale blik door te lezen met natuurlijk het accent op jullie eigen thema. We ontvangen graag een reactie op:

- Feitelijke onjuistheden en tegenstrijdigheden
- Tekstsuggesties om bepaalde onderdelen extra 'Zwols' te maken of te verduidelijken waar dat nodig is

Afgelopen maanden zijn er meerdere werksessies geweest om te komen tot het product wat nu voorligt. Daarom vragen we jullie:

- Niet met nieuwe informatie te komen om toe te voegen (nieuw beleid, nieuwe uitgangspunten, nieuwe kenmerken, nieuwe waarden etc.).
- En nu nog niet te reageren op spelling, taalfouten en vormgeving (dit wordt in de allerlaatste check meegenomen)

Aanpak
Vorige week meldden we nog dat we van jullie vragen om in een word-bestand wijzigingen bij te houden. We gaan het toch iets anders doen:

- Jullie vinden in de link een PDF-document van het RTP. Jullie worden gevraagd om in het excel-tabel (in de link) de opmerkingen bij te houden.
- Opmerkingen op kaarten of figuren mogen wel in het PDF worden gemaakt, zodat jullie de opmerking op de juiste plek kunnen plakken.

We willen jullie vragen om per inhoudelijke bouwsteen / discipline op dit stuk te reageren. Dit betekent dus dat we per bouwsteen / discipline gebundeld twee documenten terugverwachten (zie hieronder de verdeling per bouwsteen / discipline):

- 1 excel-tabel met alle opmerkingen op het RTP;
- 1 PDF-bestand met alle opmerkingen op kaarten en figuren.

Tip: sla het document op een gezamenlijk plek op in teams, en deel de link naar tabel en PDF met je collega's zodat er in één bestand gewerkt kan worden.

Deadline
We verwachten jullie reactie uiterlijk **zondagavond 16 februari** terug op 5.1.2e @zwolle.nl en 5.1.2e @zwolle.nl

Verdeling per bouwsteen / discipline
Zoals hierboven vermeld verwachten we één reactie per bouwsteen / discipline. We hebben de volgende verdeling gemaakt, met de **trekker van de bouwsteen / discipline** die dit coördineert.

Vragen
We kunnen ons voorstellen dat jullie naar aanleiding van dit concept RTP vragen hebben of behoefte hebben om met ons te overleggen. Daarom geven we jullie de mogelijkheid om **donderdag a.s. van 14 tot 17 uur** gebruik te maken van een ‘inloopspreekuur’. **Locatie: MTR HZP Het Engelse Werk.**

Economie: 5.1.2e, 5.1.2e, 5.1.2e
Wonen: 5.1.2e **(bij afwezigheid van** 5.1.2e, 5.1.2e
Energie: 5.1.2e, 5.1.2e, 5.1.2e
Klimaat / water: 5.1.2e, 5.1.2e, 5.1.2e
Mobiliteit: 5.1.2e, 5.1.2e, 5.1.2e
Groen: 5.1.2e, 5.1.2e, 5.1.2e
Stedenbouw / landschapsarchitectuur: 5.1.2e, 5.1.2e, 5.1.2e, 5.1.2e
Sociaal Domein: 5.1.2e, 5.1.2e, 5.1.2e, 5.1.2e, 5.1.2e, 5.1.2e, 5.1.2e
Vastgoed / Planeconomie: 5.1.2e, 5.1.2e, 5.1.2e
Milieu: 5.1.2e
Wijkmanagement: 5.1.2e, 5.1.2e, 5.1.2e, 5.1.2e, 5.1.2e, 5.1.2e (wie coördineert het namens jullie?)
Stadsbouwmeester: 5.1.2e

Namens het programmateam Aanvulling Omgevingsvisie een vriendelijke groet,

5.1.2e
5.1.2e
5.1.2e
Gemeente Zwolle
5.1.2e

Legenda toegepaste uitzonderingsgrondslagen

In dit document zijn gegevens definitief geanonimiseerd op grond van:

Wet	Artikel	Omschrijving	Pagina's
Wet open overheid	Art. 5.1 lid 2 sub e	De eerbiediging van de persoonlijke levenssfeer	1, 2, 3

From: "5.1.2e " <5.1.2e @zwolle.nl>
Sent: 2/14/2025 4:46:21 PM
To: "5.1.2e " <5.1.2e @zwolle.nl>, "5.1.2e " <5.1.2e @zwolle.nl>, "5.1.2e " <5.1.2e @zwolle.nl>
Cc: "5.1.2e " <5.1.2e @zwolle.nl>, "5.1.2e " <5.1.2e @zwolle.nl>
Subject: Re: Concept Ruimtelijk Toekomstperspectief

DANK!!

Verzonden vanuit Outlook voor iOS

Van: 5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>
Verzonden: Friday, February 14, 2025 5:11:37 PM
Aan: 5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>; 5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>; 5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>
CC: 5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>; 5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>
Onderwerp: RE: Concept Ruimtelijk Toekomstperspectief

Beste 5.1.2e, 5.1.2e en 5.1.2e,

In de bijlage vinden jullie de feedback vanuit 5.1.2e, 5.1.2e en mijzelf. En ook van mijn kant complimenten voor het werk dat al in dit document zit. We zijn er nog niet, maar wel op weg. Ik sluit me aan bij de mail van 5.1.2e die hieronder staat. En ik hoop dat onze suggesties in de bijlage constructief overkomen. Zijn er nog vragen over onze suggesties en opmerkingen, neem dan gerust contact met mij/ons op.

Door enig tijdgebrek heeft 5.1.2e het stuk tot pagina 40 gelezen. Als hij maandag in de gelegenheid is, zal hij ook het laatste stuk lezen. Eventuele opmerkingen die daar nog uit volgen, ontvangen jullie uiterlijk maandagmiddag.

met vriendelijke groet Zwolle

5.1.2e
5.1.2e

Gemeente Zwolle, 5.1.2e
Postadres: Postbus 10007, 8000 GA Zwolle
Bezoekadres: Lübeckplein 2
☎ : 5.1.2e
@ : 5.1.2e @zwolle.nl

5.1.2e

Niet printen spaart het milieu.

De gemeente Zwolle beschouwt e-mail als volwaardig communicatiemiddel. Dit betekent dat u erop mag vertrouwen dat de inhoud van dit bericht correct en compleet is.

Van: 5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>
Verzonden: vrijdag 14 februari 2025 09:47
Aan: 5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>
CC: 5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>; 5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>; 5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>
Onderwerp: RE: Concept Ruimtelijk Toekomstperspectief

Goedemorgen,

Dank en het RTP lezende heb ik die gedachten ook en dat geldt voor meer onderwerpen, zoals bv arbeidsmarkt. De eerste ca 10 pagina's zijn daarin cruciaal. Ook om iedereen mee te krijgen in het verhaal.

5.2

Groet,
5.1.2e

Van: 5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>
Verzonden: donderdag 13 februari 2025 20:15
Aan: 5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>
CC: 5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>; 5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>; 5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>
Onderwerp: RE: Concept Ruimtelijk Toekomstperspectief

Hoi 5.1.2e ,

Jij gaat morgen ook nog door het RTP. We hebben het erover om te delen wat ik tegenkom, wie weet helpt het.

Allereerst: er staat al heel veel in, chapeau.

5.1.2e

Door klimaatverandering en beslissingen hogere overheden verandert het regionaal en landelijk watersysteem in en rondom Zwolle. Vanuit zeespiegelstijging, zoetwaterbeschikbaarheid en rivierafvoerverdeling zal het in natte perioden natter worden in de delta van Zwolle. Wanneer het hoofdsysteem (Vecht/Zwartewater + IJsselmeer) vol zit kan het regionaal systeem niet afvoeren via de keersluis (Hofvlietbrug). Zwolle en omgeving zal in natte perioden langer haar eigen broek op moeten houden. Voor Zwolle betekent dit in extreme situaties water bergen ten zuiden van Zwolle en water vasthouden in de stad. De opgave hierbij is de inrichting hierop af te stemmen, zowel op gebouwniveau als publieke ruimte.

Het vertaalt zich door naar de HOE. Klimaatadaptatie zien we in Zwolle niet als een zelfstandige sector of onderwerp. We integreren extremer weer in HOE we woningen bouwen, infrastructuur aanleggen en bedrijventerreinen ontwikkelen. Samen met groenblauw bouwen we op die manier aan een gezonde en aantrekkelijke woonomgeving van de toekomst, zonder extra risico's en lockinns. Dit gaat over imago, verzekerbaarheid en inclusiviteit.

Aan de strategie zou ik graag nog proces en samenwerking/coalities vorming willen toevoegen. Zwolle gaat dit niet alleen doen (zie ook hieronder reactie waterschap). Voor mij is een essentieel onderdeel van de ontwikkelstrategie het benutten van kansen en denken in mogelijkheden. De komende jaren/decennia worden er miljarden geïnvesteerd in wonen, werken, mobiliteit, energie, landbouw enz. Gaan die miljarden de opgaven vergroten of creëren ze juist weerbaarheid, adaptiviteit, risico's beperken? Dit gaat over hoe we investeringen en opgaven vanuit de verschillende disciplines bij elkaar brengen. Lokaal en passend als puzzelstuk in het grotere geheel en lange termijn. Dit is meer een proces dan inhoudelijk voorstel. Ik stel voor in de strategie op te nemen dat we altijd Ontwerpend Onderzoek doen waarbij de kennis van de diverse disciplines/partners gelijkwaardig aan mee doen. Dit levert No regret kansen op en vraagstukken/dillema's --> dat zijn in feite de te maken keuzen (bestuurlijk).

Ik heb ook gekeken naar de reactie van het waterschap (5.1.2e en 5.1.2e). Die gaan o.a. over de context en hoe dit doorwerkt in Zwolle. Ik denk dat ik deze punten voor een behoorlijk deel op deze manier (zie boven en Excel tabel) heb verwerkt. Addertje onder het gras is dat het voor mij een behoorlijk deel de opgave van het waterschap is. Dit is voor ons een strategisch vraagstuk. Voor je het weet zijn wij 'eigenaar' van het regionale watervraagstuk. Daarom is die coalitie ook zo belangrijk. Het werkt alleen als we gezamenlijk boven onze eigen grenzen (taken en verantwoordelijkheden vandaag) uitstijgen.

In de Excel tabel heb ik over bovenstaande punten suggesties gedaan voor plekken in het RTP. Samen met 5.1.2e en 5.1.2e werken we in 1 bestand, 5.1.2e deelt morgen (vrijdag) de link. Als je 'dieper 'in de opmerkingen wilt kijken, dan kun je dat raadplegen. Succes vrijdag.
@5.1.2e: voor mij zit meerlaagsveiligheid er nog niet goed in. Zou jij daarnaar willen kijken en voorstellen voor willen doen.

5.1.2e

Gemeente Zwolle, Adviseur Ruimtelijke Adaptatie
Postadres: Postbus 10007, 8000 GA Zwolle
Bezoekadres: Lübeckplein 2
☎: 5.1.2e of 5.1.2e
@ :5.1.2e @zwolle.nl

5.1.2e

Niet printen spaart het milieu.

De gemeente Zwolle beschouwt e-mail als volwaardig communicatiemiddel. Dit betekent dat u erop mag vertrouwen dat de inhoud van dit bericht correct en compleet is.

Van: 5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>
Verzonden: dinsdag 11 februari 2025 13:20
Aan: 5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>; 5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>; 5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>; 5.1.2e (5.1.2e) <5.1.2e @zwolle.nl>; 5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>; 5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>; 5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>; 5.1.2e (5.1.2e) <5.1.2e @zwolle.nl>; 5.1.2e (5.1.2e) <5.1.2e @zwolle.nl>; 5.1.2e (5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>; 5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>; 5.1.2e (5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>; 5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>; 5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>; 5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>; 5.1.2e (5.1.2e) <5.1.2e @zwolle.nl>; 5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>; 5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>; 5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>; 5.1.2e

Zowel het concept RTP als het reactieformulier zijn te vinden in deze link:
https://cloud.posadmaxwan.nl/index.php/s/rzjmBs4zDoZRFtF

Reageren
We vragen jullie het RTP met een integrale blik door te lezen met natuurlijk het accent op jullie eigen thema. We ontvangen graag een reactie op:

- Feitelijke onjuistheden en tegenstrijdigheden
- Tekstsuggesties om bepaalde onderdelen extra 'Zwols' te maken of te verduidelijken waar dat nodig is

Afgelopen maanden zijn er meerdere werksessies geweest om te komen tot het product wat nu voorligt. Daarom vragen we jullie:

- Niet met nieuwe informatie te komen om toe te voegen (nieuw beleid, nieuwe uitgangspunten, nieuwe kenmerken, nieuwe waarden etc.).
- En nu nog niet te reageren op spelling, taalfouten en vormgeving (dit wordt in de allerlaatste check meegenomen)

Aanpak
Vorige week meldden we nog dat we van jullie vragen om in een word-bestand wijzigingen bij te houden. We gaan het toch iets anders doen:

- Jullie vinden in de link een PDF-document van het RTP. Jullie worden gevraagd om in het excel-tabel (in de link) de opmerkingen bij te houden.
- Opmerkingen op kaarten of figuren mogen wel in het PDF worden gemaakt, zodat jullie de opmerking op de juiste plek kunnen plakken.

We willen jullie vragen om per inhoudelijke bouwsteen / discipline op dit stuk te reageren. Dit betekent dus dat we per bouwsteen / discipline gebundeld twee documenten terugverwachten (zie hieronder de verdeling per bouwsteen / discipline):

- 1 excel-tabel met alle opmerkingen op het RTP;
- 1 PDF-bestand met alle opmerkingen op kaarten en figuren.

Tip: sla het document op een gezamenlijk plek op in teams, en deel de link naar tabel en PDF met je collega's zodat er in één bestand gewerkt kan worden.

Deadline
We verwachten jullie reactie uiterlijk **zondagavond 16 februari** terug op 5.1.2e @zwolle.nl en 5.1.2e @zwolle.nl

Verdeling per bouwsteen / discipline
Zoals hierboven vermeld verwachten we één reactie per bouwsteen / discipline. We hebben de volgende verdeling gemaakt, met de **trekker van de bouwsteen / discipline** die dit coördineert.

Vragen
We kunnen ons voorstellen dat jullie naar aanleiding van dit concept RTP vragen hebben of behoefte hebben om met ons te overleggen. Daarom geven we jullie de mogelijkheid om **donderdag a.s. van 14 tot 17 uur** gebruik te maken van een 'inloopspreekuur'. **Locatie: MTR HZP Het Engelse Werk.**

Economie: 5.1.2e, 5.1.2e, 5.1.2e
Wonen: 5.1.2e, 5.1.2e, 5.1.2e
Energie: 5.1.2e, 5.1.2e, 5.1.2e
Klimaat / water: 5.1.2e, 5.1.2e, 5.1.2e
Mobiliteit: 5.1.2e, 5.1.2e, 5.1.2e
Groen: 5.1.2e, 5.1.2e, 5.1.2e
Stedenbouw / landschapsarchitectuur: 5.1.2e, 5.1.2e, 5.1.2e, 5.1.2e
Sociaal Domein: 5.1.2e, 5.1.2e, 5.1.2e, 5.1.2e, 5.1.2e, 5.1.2e, 5.1.2e
Vastgoed / Planeconomie: 5.1.2e, 5.1.2e, 5.1.2e
Milieu: 5.1.2e
Wijkmanagement: 5.1.2e, 5.1.2e, 5.1.2e, 5.1.2e, 5.1.2e, 5.1.2e (wie coördineert het namens jullie?)
Stadsbouwmeester: 5.1.2e

Namens het programmateam Aanvulling Omgevingsvisie een vriendelijke groet,

5.1.2e
5.1.2e
5.1.2e
Gemeente Zwolle
5.1.2e

Legenda toegepaste uitzonderingsgrondslagen

In dit document zijn gegevens definitief geanonimiseerd op grond van:

Wet	Artikel	Omschrijving	Pagina's
Wet open overheid	Art. 5.1 lid 2 sub e	De eerbiediging van de persoonlijke levenssfeer	1, 2, 3, 4
Wet open overheid	Art. 5.2	Persoonlijke beleidsopvattingen	2

From: "5.1.2e " <5.1.2e @zwolle.nl>
Sent: 2/19/2025 7:21:48 AM
To: "5.1.2e " <5.1.2e @zwolle.nl>, "5.1.2e " <5.1.2e @zwolle.nl>, "5.1.2e " <5.1.2e @zwolle.nl>
Cc:
Subject: Re: concept voorwoord ruimtelijk toekomstperspectief

Hierbij het document met mijn redactieslag. Ik zal dit document ook uploaden in Teams.

Met vriendelijke groet,
5.1.2e
5.1.2e
Tip! Schrijf je in voor onze nieuwsbrief: http://eepurl.com/i1rFq2

Telefoon : 5.1.2e
Mail : 5.1.2e @zwolle.nl
Website : https://www.zwolle.nl/omgevingsvisie

Van: 5.1.2e
Datum: dinsdag, 18 februari 2025 om 23:15
Aan: 5.1.2e , 5.1.2e 5.1.2e
Onderwerp: Re: concept voorwoord ruimtelijk toekomstperspectief

Hallo 5.1.2e,
In het document mijn suggesties.

met vriendelijke groet Zwolle

5.1.2e
5.1.2e

Gemeente Zwolle, ZWCO
Postadres: Postbus 10007, 8000 GA Zwolle
Bezoekadres: Grote Kerkplein 15
5.1.2e
@: 5.1.2e @zwolle.nl

Van: 5.1.2e
Datum: dinsdag, 18 februari 2025 om 09:46
Aan: 5.1.2e 5.1.2e , 5.1.2e
Onderwerp: concept voorwoord ruimtelijk toekomstperspectief

Hoi 5.1.2e **en** 5.1.2e 5.1.2e**,**
Hierbij een concept voorwoord van Gerdien tbv het ruimtelijk toekomstperspectief. Evt. suggesties ontvang ik graag uiterlijk morgen.
Groet,

5.1.2e
5.1.2e
5.1.2e
telefoon 5.1.2e of 5.1.2e
5.1.2e @zwolle.nl

Legenda toegepaste uitzonderingsgrondslagen

In dit document zijn gegevens definitief geanonimiseerd op grond van:

Wet	Artikel	Omschrijving	Pagina's
Wet open overheid	Art. 5.1 lid 2 sub e	De eerbiediging van de persoonlijke levenssfeer	1, 2, 3

From: "5.1.2e" <5.1.2e@zwolle.nl>
Sent: 2/19/2025 7:14:26 AM
To: "5.1.2e" <5.1.2e@zwolle.nl>
Cc: "5.1.2e" <5.1.2e@zwolle.nl>, "5.1.2e" <5.1.2e@zwolle.nl>
Subject: RE: concept voorwoord ruimtelijk toekomstperspectief

Dank, ik heb je suggesties overgenomen. De ‘kernwaarden’ hebben we ihkv het RTP met elkaar benoemd. Dus laat ik staan. Alhoewel: ze heten ‘basiswaarden’ ipv kernwaarden.
Groet,
5.1.2e
5.1.2e
5.1.2e
telefoon 5.1.2e of 5.1.2e
5.1.2e @zwolle.nl

Van: 5.1.2e
Verzonden: dinsdag 18 februari 2025 23:15
Aan: 5.1.2e ; 5.1.2e ; 5.1.2e
Onderwerp: Re: concept voorwoord ruimtelijk toekomstperspectief
Hallo 5.1.2e,
In het document mijn suggesties.

met vriendelijke groet Zwolle

5.1.2e
5.1.2e

Gemeente Zwolle, ZWCO
Postadres: Postbus 10007, 8000 GA Zwolle
Bezoekadres: Grote Kerkplein 15
5.1.2e
@: 5.1.2e @zwolle.nl

Van: 5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>
Datum: dinsdag, 18 februari 2025 om 09:46
Aan: 5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>, 5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>, 5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>
Onderwerp: concept voorwoord ruimtelijk toekomstperspectief

Hoi 5.1.2e **en** 5.1.2e, 5.1.2e,
Hierbij een concept voorwoord van Gerdien tbv het ruimtelijk toekomstperspectief. Evt. suggesties ontvang ik graag uiterlijk morgen.
Groet,
5.1.2e
5.1.2e
5.1.2e
telefoon 5.1.2e of 5.1.2e
5.1.2e @zwolle.nl

Legenda toegepaste uitzonderingsgrondslagen

In dit document zijn gegevens definitief geanonimiseerd op grond van:

Wet	Artikel	Omschrijving	Pagina's
Wet open overheid	Art. 5.1 lid 2 sub e	De eerbiediging van de persoonlijke levenssfeer	1

From: "5.1.2e " <5.1.2e @zwolle.nl>
Sent: 2/19/2025 3:25:38 PM
To: "5.1.2e " <5.1.2e @zwolle.nl>
Cc: "5.1.2e " <5.1.2e @zwolle.nl>, "5.1.2e " <5.1.2e @zwolle.nl>
Subject: RE: concept voorwoord ruimtelijk toekomstperspectief

---

Hoi 5.1.2e ,
Ja, hoor, persoonlijk: dat is heel Zwols ��. Met dank aan 5.1.2e hieronder een iets persoonlijker voorwoord.
Groet,
5.1.2e

Waar wilt u straks wonen en werken? Moet Zwolle groeien? En wat is er nodig voor het klimaat?
Ons Zwolle van Overmorgen gaat over de toekomst van álle Zwollenaren.
Voor u ligt het Ruimtelijk Toekomstperspectief Ons Zwolle van Overmorgen. Dit wordt het fundament voor de nieuwe, aangevulde, Omgevingsvisie van gemeente Zwolle. Hierin geven we aan welke keuzes we willen maken op het gebied van water en klimaat, wonen, economie, mobiliteit en energie. Daarnaast bieden we een inspirerend toekomstbeeld van het Zwolle dat we in 2040 voor ogen hebben.
Tijdens de totstandkoming van dit Toekomstperspectief hebben we in talrijke gesprekken in de stad en in werkateliers met onze stakeholders en inwoners gesproken over de waarden van Ons Zwolle en over voorstelbare toekomsten. De opbrengsten hebben we een plek gegeven in dit toekomstperspectief. De drie Zwolse basiswaarden ; Zwols noaberschap', 'Zwolle nabij' en 'Zwolle deltaspons' vormen het vertrekpunt voor verdere ontwikkeling van onze klimaatbestendige woon- en werkgemeente, op weg naar 2040.
In dit toekomstbeeld schetsen we waar we graag ruimtelijke ontwikkelingen zien en welke dat kunnen zijn. We maken ingezette ontwikkelingen af, zetten in op versterking van de bestaande stad en kiezen voor uitbreiding in de stadsranden. Hiervoor wijzen we sleutelgebieden aan waarin water en klimaat, wonen, werken, mobiliteit en energie in samenhang worden aangepakt. Ons werk aan de Omgevingsvisie is hiermee nog niet afgerond; er volgen nog verdere stappen en uitwerkingen.
Ik kijk er naar uit om binnenkort opnieuw met u in gesprek te gaan. De komende tijd gaan we namelijk zowel met de gemeenteraad, met onze stakeholders als met inwoners in gesprek om te horen of de richting die wij kiezen met dit Toekomstperspectief kan rekenen op steun. Zo komen we tot een definitief Toekomstperspectief, dat in het najaar wordt vastgelegd in de Aanvulling Omgevingsvisie: 'Ons Zwolle van Overmorgen'.
Tot snel!

5.1.2e
5.1.2e
5.1.2e
5.1.2e
5.1.2e
telefoon 5.1.2e of 5.1.2e
5.1.2e @zwolle.nl

Van: 5.1.2e
Verzonden: woensdag 19 februari 2025 09:06
Aan: 5.1.2e ; 5.1.2e ; 5.1.2e
Onderwerp: RE: concept voorwoord ruimtelijk toekomstperspectief

Goedemorgen,
5.2
5.2
5.2

Groet
5.1.2e

Van: 5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>
Verzonden: dinsdag 18 februari 2025 23:15
Aan: 5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>; 5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>; 5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>
Onderwerp: Re: concept voorwoord ruimtelijk toekomstperspectief

Hallo 5.1.2e ,
In het document mijn suggesties.

met vriendelijke groet Zwolle

5.1.2e

Gemeente Zwolle, ZWCO
Postadres: Postbus 10007, 8000 GA Zwolle
Bezoekadres: Grote Kerkplein 15
5.1.2e
@: 5.1.2e @zwolle.nl

Van: 5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>
Datum: dinsdag, 18 februari 2025 om 09:46
Aan: 5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>, 5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>, 5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>
Onderwerp: concept voorwoord ruimtelijk toekomstperspectief

Hoi 5.1.2e **en** 5.1.2e 5.1.2e**,**
Hierbij een concept voorwoord van Gerdien tbv het ruimtelijk toekomstperspectief. Evt. suggesties ontvang ik graag uiterlijk morgen.
Groet,

5.1.2e
5.1.2e
5.1.2e
telefoon 5.1.2e of 5.1.2e
5.1.2e @zwolle.nl

Legenda toegepaste uitzonderingsgrondslagen

In dit document zijn gegevens definitief geanonimiseerd op grond van:

Wet	Artikel	Omschrijving	Pagina's
Wet open overheid	Art. 5.1 lid 2 sub e	De eerbiediging van de persoonlijke levenssfeer	1, 2
Wet open overheid	Art. 5.2	Persoonlijke beleidsopvattingen	1

From: "5.1.2e" <5.1.2e@zwolle.nl>
Sent: 12/16/2024 2:18:17 PM
To: "5.1.2e" <5.1.2e@zwolle.nl>, "5.1.2e" <5.1.2e@zwolle.nl>
Cc: "5.1.2e" <5.1.2e@zwolle.nl>, "5.1.2e" <5.1.2e@zwolle.nl>, "5.1.2e" <5.1.2e@zwolle.nl>
Subject: RE: definitief persbericht verkenning Ceintuurbaanzone en scenariostudies aanvulling omgevingsvisie

Dank, 5.1.2e !
Was er al vanuit gegaan, maar beter te vaak gecheckt dan niet.
En nu maar hopen dat het college ook positief is.
Groet,
5.1.2e
5.1.2e
5.1.2e
telefoon 5.1.2e of 5.1.2e
5.1.2e @zwolle.nl

Van: 5.1.2e
Verzonden: maandag 16 december 2024 15:11
Aan: 5.1.2e ; 5.1.2e
CC: 5.1.2e ; 5.1.2e ; 5.1.2e
Onderwerp: Re: definitief persbericht verkenning Ceintuurbaanzone en scenariostudies aanvulling omgevingsvisie
Ja, had ik al gecheckt.
Het persbericht zit bij de collegestukken.
Twee keer zelfs, zowel bij ceintuurbaanzone als bij scenariostudie.
Bij akkoord college versturen we het persbericht donderdag 19 december na overdracht naar de raad.

met vriendelijke groet Zwolle

5.1.2e
5.1.2e
5.1.2e

Gemeente Zwolle, ZWCO
Postadres: Postbus 10007, 8000 GA Zwolle
Bezoekadres: Grote Kerkplein 15

5.1.2e
5.1.2e @zwolle.nl

Van: 5.1.2e <5.1.2e@zwolle.nl>
Datum: maandag, 16 december 2024 om 15:07
Aan: 5.1.2e <5.1.2e@zwolle.nl>
CC: 5.1.2e <5.1.2e@zwolle.nl>, 5.1.2e <5.1.2e@zwolle.nl>, 5.1.2e <5.1.2e@zwolle.nl>, 5.1.2e <5.1.2e@zwolle.nl>
Onderwerp: definitief persbericht verkenning Ceintuurbaanzone en scenariostudies aanvulling omgevingsvisie

Hoi,
Wil jij checken of dit nu bij de stukken voor B&W is gevoegd?5.1.2e
Groet,
5.1.2e
5.1.2e
5.1.2e
telefoon 5.1.2e of 5.1.2e
5.1.2e @zwolle.nl

Van: 5.1.2e <5.1.2e@zwolle.nl>
Verzonden: donderdag 12 december 2024 23:01
Aan: 5.1.2e <5.1.2e@zwolle.nl>; 5.1.2e <5.1.2e@zwolle.nl>; 5.1.2e

(5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>; 5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>
Onderwerp: definitief persbericht verkenning Ceintuurbaanzone en scenariostudies aanvulling omgevingsvisie
Allen,
Veel dank voor jullie feedback, wordt 't beter van!
De quote van Gerdien is ook nog gewijzigd.
Ik mail het gehele persbericht nu ook nog even naar Gerdien.
Weet niet of ze tijd heeft om te reageren.
5.1.2e, laten we afspreken als je niets van me hebt gehoord voor 11 uur, zorg je dan dat deze versie met de collegestukken mee gaat?

5.1.2e
5.1.2e
5.1.2e

Gemeente Zwolle, ZWCO
Postadres: Postbus 10007, 8000 GA Zwolle
Bezoekadres: Grote Kerkplein 15

5.1.2e
5.1.2e @zwolle.nl

Van: 5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>
Datum: donderdag, 12 december 2024 om 20:50
Aan: 5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>, 5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>, 5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>
CC: 5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>
Onderwerp: RE: graag reactie op gecombineerd persbericht verkenning Ceintuurbaanzone en scenariostudies aanvulling omgevingsvisie

Hoi allen,
Best een uitdaging om dit inderdaad goed en begrijpelijk te verwoorden in het persbericht.
Ik heb een paar aanvullende suggesties gedaan in het document.
Groet,
5.1.2e

Van: 5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>
Verzonden: donderdag 12 december 2024 15:12
Aan: 5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>; 5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>; 5.1.2e (5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>
CC: 5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>
Onderwerp: RE: graag reactie op gecombineerd persbericht verkenning Ceintuurbaanzone en scenariostudies aanvulling omgevingsvisie

Dag allen,
Ik heb m'n commentaar geleverd. Ik heb met name het regionale belang van de Ceintuurbaan(zone) ook benoemd.
@5.1.2e en @5.1.2e, lukt het jullie ook nog om het van commentaar te voorzien?
Met vriendelijke groet,

5.1.2e
5.1.2e
5.1.2e
Gemeente Zwolle
5.1.2e

Van: 5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>
Verzonden: donderdag 12 december 2024 10:39
Aan: 5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>; 5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>; 5.1.2e 5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>
CC: 5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>
Onderwerp: graag reactie op gecombineerd persbericht verkenning Ceintuurbaanzone en scenariostudies aanvulling

omgevingsvisie
Urgentie: Hoog
Hallo 5.1.2e, 5.1.2e en 5.1.2e,
5.1.2e en ik hebben - zoals is afgesproken in het PFO en ook in het college besproken - een gecombineerd persbericht van verkenning Ceintuurbaanzone en scenariostudie aanvulling omgevingsvisie gemaakt.
Waarin we de relatie met elkaar uitleggen. (er zijn dus 2 aparte raadsbrieven, en er is 1 gecombineerd persbericht)
Best een lastige klus om dit een beetje begrijpelijk te maken.
In de bijlage ons voorstel.
Graag jullie feedback zodat het persbericht nog beter wordt.
Als het goed is kunnen jullie deze link openen en hierin wijzigingen aanbrengen.
Lukt het jullie vandaag te reageren?
Dan hebben we vrijdagochtend een afgestemd persbericht dat met de collegestukken mee kan.
p.s. quote Gerdien moet ik ook nog afstemmen met haar.
Hier vind je het conceptpersbericht:
Persbericht_ceintuurbaanzone_en_scenariosaanvullingomgevingsvisie_TMenCGK.docx
p.s. voor de volledigheid heb ik het persbericht verkenning ceintuurbaanzone zoals dat deze week bij de collegestukken zat ook bijgevoegd. (deze vervalt dus en is nu geintegreerd in het nieuwe persbericht)

met vriendelijke groet Zwolle

5.1.2e
5.1.2e
5.1.2e

Gemeente Zwolle, ZWCO
Postadres: Postbus 10007, 8000 GA Zwolle
Bezoekadres: Grote Kerkplein 15

5.1.2e
5.1.2e @zwolle.nl

Legenda toegepaste uitzonderingsgrondslagen

In dit document zijn gegevens definitief geanonimiseerd op grond van:

Wet	Artikel	Omschrijving	Pagina's
Wet open overheid	Art. 5.1 lid 2 sub e	De eerbiediging van de persoonlijke levenssfeer	1, 2, 3

From: "5.1.2e " <5.1.2e @zwolle.nl>

Sent: 2/16/2024 10:48:22 AM

To: "5.1.2e " <5.1.2e @zwolle.nl>, "5.1.2e " <5.1.2e @zwolle.nl>, "5.1.2e 5.1.2e " <5.1.2e @zwolle.nl>, "5.1.2e " <5.1.2e @zwolle.nl>, "5.1.2e " <5.1.2e @zwolle.nl>, "5.1.2e (5.1.2e)" <5.1.2e @zwolle.nl>, "5.1.2e " <5.1.2e @zwolle.nl>, "5.1.2e 5.1.2e " <5.1.2e @zwolle.nl>, "5.1.2e " <5.1.2e @zwolle.nl>, "5.1.2e " <5.1.2e @zwolle.nl>, "5.1.2e " <5.1.2e @zwolle.nl>, "5.1.2e " <5.1.2e @zwolle.nl>

Cc:

Subject: redeneerlijn bij de provinciale omgevingsvisie : reactie uiterlijk 23 februari

---

Hoi,

De laatste sessie van de provincie over hun omgevingsvisie gaat over de redeneerlijn. Daar hebben ze het vaak over en ook GS schijnt veel voor zo'n redeneerlijn te volgen.

Het idee is dat de omgevingsvisie het wat/waarom/waar (waar in de zin van strategisch/beleidsmatig, o.a. ook met kaarten) en de redeneerlijn over het hoe/waar (de landing in de ruimte) gaat. De redeneerlijn is dan het stappenplan van de motivatie zowel als het passend is met het wat/waarom/waar, als om aan te tonen dat écht andere keuzes nodig zijn (het hoe en waar), gemotiveerd vanuit de urgentie en opgave.

Het lastige is dat we alleen dit hebben (zie bijlage). Er ligt nog geen verhaal bij, dan alleen het mondelinge verhaal van de provinciale collega's (waar zij de redeneerlijn zien als 'mogelijkhedenmaker').

Wat hiervan ook zij, dit is waarmee we het nu moeten doen.

5.1.2e en ik en waarschijnlijk ook 5.1.2e gaan naar de sessie over de redeneerlijn 26 februari a.s.

Voor zover mogelijk is op basis van één sheet, graag jullie input daarvoor en dat mag van alles zijn (eerste reactie, wat roept het op, blij mee, of juist niet, wat is niet zo goed, wat kan veel beter etc.).

Wat willen jullie ons vooral meegeven?

Graag jullie reactie uiterlijk 23 februari a.s. naar mij.

Groet,

5.1.2e

Legenda toegepaste uitzonderingsgrondslagen

In dit document zijn gegevens definitief geanonimiseerd op grond van:

Wet	Artikel	Omschrijving	Pagina's
Wet open overheid	Art. 5.1 lid 2 sub e	De eerbiediging van de persoonlijke levenssfeer	1

THEMA: “spoorverdubbeling Zwolle-Deventer”

Redeneerlijn “spoorverdubbeling Zwolle-Deventer”

- Tijdens het CD Spoor van 12 september 2024 heeft het kamerlid 5.1.2e aandacht gevraagd voor een spoorverdubbeling tussen Zwolle en Deventer. Dit maakt extra stations mogelijk die dan bediend worden door een sprinter, wat bijdraagt aan de verstedelijkingsopgave. De staatsecretaris Openbaar Vervoer en Milieu heeft toegezegd hierover met de regiopartijen in gesprek te gaan.
- Op basis van eerder onderzoek blijkt dit flinke investeringen te vragen. Ook is er sprake van een te verwachten behoorlijk jaarlijks exploitatietekort en jaarlijkse kosten voor beheer, onderhoud en vervanging. De baten worden beperkt ingeschat.
- Rijk en regio leggen daarom op dit moment meer prioriteit bij andere (spoorse) projecten.
- Eén van deze projecten is een vierde perron voor station Deventer. Deze wordt in de verkenning Berlijntrein onderzocht. en vierde perron in Deventer is ook noodzakelijk voor het rijden van extra treinen tussen Zwolle en Deventer. Door het ontbreken van een vierde perron is de capaciteit op station Deventer beperkt. Dat leidt nu tot kortere treinen op het traject Zwolle-Deventer (en verder naar Arnhem/Roosendaal). Inzet is eerst werk te maken van dit vierde perron ten bate van de treinverbindingen tussen Randstad en Oost-Nederland en capaciteitsuitbreiding op de IJssellijn.

Factsheet “spoorverdubbeling Zwolle-Deventer”

Waar komen we vandaan – wat is het probleem?

- Op dit moment rijden er tussen Zwolle en Deventer alleen twee intercity’s per uur, inclusief stops in Wijhe en Zwolle, als onderdeel van de IJssellijn van Zwolle naar Roosendaal.
- Vanuit woningbouwontwikkeling en een goede OV-ontsluiting daarvan biedt de opening van stations Zwolle-zuid en Deventer-noord kansen.
- Tussen Olst en Deventer ligt enkelspoor, waardoor uitbreiding van de dienstregeling met een of beide van deze stations, inclusief het toevoegen van een sprinter om deze stations te bedienen, niet mogelijk is.
- Voor de gemeente Olst-Wijhe is de huidige situatie juist positief, omdat de huidige intercitystops in Olst en Wijhe bijdragen aan de bereikbaarheid van deze landelijke gemeente.

Waar staan we?

- In 2017 is in opdracht van de provincies Overijssel, Gelderland en Noord-Brabant onderzoek gedaan naar de IJssellijn. In dat onderzoek zijn tussen Zwolle en Deventer de volgende maatregelen inzichtelijk gemaakt:
  - een spoorverdubbeling tussen Deventer en Olst;
  - opening van de stations Zwolle-zuid en Deventer-noord;
  - twee keer per uur een sprinter van Zwolle naar Deventer met tussenstops in Zwolle-zuid, Wijhe, Olst en Deventer-noord;
  - waarbij de intercity niet meer stopt in Olst en Wijhe.
- De conclusie van betrokken decentrale overheden op basis van het onderzoek was dat met de maatregelen grote investeringen (zie verderop bij feiten/cijfers) zijn gemoeid. Dat geldt zowel voor de infrastructuur als voor de exploitatie. De baten, extra reizigers en verkorten van het voor- en natransport voor mensen die van en naar Zwolle-zuid en Deventer-noord reizen, zijn beperkt. Het verbeteren van de IJssellijn zou daarmee een opgave voor de lange termijn zijn.
- Sindsdien is er geen verder initiatief genomen voor spoorverdubbeling tussen Zwolle en Deventer. Wel staat dit als ambitie opgenomen in de huidige coalitieplannen van de provincie Overijssel en gemeente Deventer.
- Bij het opstellen van het Toekomstbeeld OV heeft ProRail in 2020 onderzoek gedaan naar de kosten van de inframaatregelen. In de Contouren Toekomstbeeld OV 2040 geldt voor het traject Zwolle - Deventer (- Arnhem) het principe van ‘vaak & snel’, waarbij wordt ingezet op een intensief aanbod van het openbaar vervoer.

Wat is in het vorige debat besproken? Incl. ingediende moties/reactie.

- Tijdens het CD Spoor van 12 september 2024 heeft het kamerlid 5.1.2e aandacht gevraagd voor een spoorverdubbeling tussen Zwolle en Deventer.
- De staatsecretaris Openbaar Vervoer en Milieu heeft toegezegd hierover met de regiopartijen in gesprek te gaan.
- In de MIRT-brief van eind 2024 aan de Tweede Kamer is aangegeven dat Rijk en regio in gesprek zijn. Daarbij staat vermeld: "In het verleden is hier onderzoek naar gedaan. Er is vastgesteld dat actualisatie van die onderzoeksgegevens nodig is om te bepalen hoe en met welke urgentie dit dossier verder op te pakken. Dit heeft te maken met de woningbouwopgave in de regio en de beperkte budgetten uit het MF en bij de regionale partners."

Wat staat er in het Coalitieakkoord?

- Een spoorverdubbeling tussen Zwolle en Deventer staat niet expliciet opgenomen in het coalitieakkoord van de landelijke regeringspartijen.
- Een spoorverdubbeling en opening van de stations Zwolle-zuid en Deventer-noord draagt bij aan het principe van 'elke regio telt'.
- Verder staat in het hoofdlijnenakkoord: "Bij spoorverbindingen wordt per regio bezien wat nodig is, waarbij niet alleen focus ligt op de grote steden."
- In het coalitieakkoord van Overijssel staat: "Op (inter)nationaal niveau benutten we de strategische ligging van Overijssel en de bestaande verbindingen zoveel mogelijk. We zetten in op verbetering van de spoorlijn Zwolle-Twente-Münster en op behoud en mogelijke versnelling van de Berlijnlijn. We willen het spoor tussen Twente en de Randstad via Deventer, en het bestaande spoor richting het noorden, beter benutten. We vinden een betrouwbaardere treinverbinding via Deventer met Arnhem belangrijk. Daarom blijven we ons inzetten voor een volledig dubbelspoor tussen Deventer-Zwolle. Evenals voor een station in Staphorst. De Nedersaksenlijn zien we als een kans voor een betere verbinding met het noorden van Nederland."
- In het coalitieakkoord van Deventer staat: "We nemen het voortouw om samen met andere steden ons sterk te maken voor behoud en uitbreiding van goede treinverbindingen voor personenvervoer van en naar Deventer. We maken ons daarbij sterk voor de internationale treinverbinding (Berlijnlijn), nachtverbindingen, dubbelspoor richting Zwolle en een station te Bathmen."
- Het bestuursakkoord en de omgevingsvisie van Olst-Wijhe zetten in op woningbouwontwikkeling nabij de stations van Olst en Wijhe, juist in het kader van de regionale verstedelijkingsstrategie.

Waar gaan we naartoe?

- Ook nu geldt dat de maatregelen een flinke investering vragen en de exploitatiekosten toenemen. Daar staat tegenover dat de baten beperkt zijn. De maatregelen hebben ook niet alleen maar voordelen.
- Dit maakt dat betrokken partijen constateren dat op dit moment andere investeringen aan het spoor meer urgentie hebben.
- Zo onderzoekt ProRail voor de verkenning Berlijntrein wat nodig is voor een robuuste inpassing van de treinverbindingen van en naar Oost-Nederland en de Berlijnlijn, bijvoorbeeld door het ontwikkelen van een vierde perron op station Deventer.
- Een vierde perron in Deventer is ook één van de randvoorwaardelijke maatregelen voor het rijden van de extra treinen tussen Zwolle en Deventer. Inzet is daar eerst werk van te maken ten bate van de treinverbindingen tussen Randstad en Twente en als eerste stap in het verbeteren van de verbinding Zwolle-Deventer. Een vierde perron in Deventer betekent ook dat de bestaande treinen tussen Zwolle en Deventer weer op volle sterkte kunnen rijden.
- De regio ziet een vierde perron daarmee als een urgente opgave voor de huidige vervoervraag en in het licht van verstedelijkingsopgave in Zwolle en de Stedendriehoek.

Feiten/cijfers

- Voor het verbeteren van de IJssellijn tussen Zwolle en Deventer zijn tenminste de volgende maatregelen noodzakelijk:
    - Spoorverdubbeling tussen Deventer en Olst;
    - Realiseren stations Zwolle-zuid en Deventer-noord;
    - Aanleg vierde perron Deventer;
    - Aanpassingen emplacement Zwolle;
    - Diverse overwegveiligheidsmaatregelen.
    - Mogelijke aanvullende maatregelen, bijvoorbeeld op het gebied van tractie en energie-voorziening.
- In het kader van Toekomstbeeld OV is de spoorverdubbeling bekeken. Op dat moment is geconstateerd dat er bij deze stap ruimte ontstaat voor één in plaats van twee extra stations voor de nieuwe sprinter.
- De kosteninschattingen uit 2020 door ProRail voor deze maatregelen is € 5.1.2f 5.1.2f exclusief de aanleg van nieuwe stations. De raming uit 2017 voor alleen de stations is € 5.1.2f. Met prijspeil 2025 is de inschatting dat het gaat om een investering van € 5.1.2f 5.1.2f exclusief btw.

- Uit het onderzoek van 2017 bleek dat er sprake is van een jaarlijks exploitatietekort van € 5.1.2f (€ 5.1.2f opbrengsten, € 5.1.2f kosten). Nuancering is dat met de huidige woningbouwopgave in Zwolle en de Stedendriehoek de uitgangspunten voor de exploitatie zijn gewijzigd. Het effect daarvan is niet onderzocht.
- Het onderzoek van 2017 geeft aan dat er reistijdbaten zijn van € 5.1.2f per jaar. Reizigers die potentieel van Zwolle-zuid en Deventer-noord gebruik kunnen maken, hebben een voordeel van 6 minuten minder reistijd voor het voor- en natransport.
- Daarnaast geldt dat de benodigde aanpassingen voor de aanlanding van het dubbelspoor op station Zwolle nog tot aanvullende kosten kunnen leiden.

Krachtenveld

- Het Rijk, decentrale overheden, spoorbeheerder ProRail en NS als huidig vervoerder tussen Zwolle en Deventer hebben een aantal keer overleg gehad over een eventuele spoorverdubbeling tussen Zwolle en Deventer.
- Provincie Overijssel en gemeenten Zwolle en Deventer zien kansen vanwege de opening van nieuwe stations in Zwolle en Deventer en de mogelijkheden die dit biedt voor verstedelijking. Andere spoorprojecten, waaronder het vierde perron in Deventer, hebben op dit moment meer urgentie.
- De gemeente Olst-Wijhe ziet bezwaren, omdat toevoeging van een sprinter ervoor zorgt dat de intercity niet meer stopt in Olst en Wijhe en extra treinen tussen Zwolle en Deventer leiden tot meer barrièrewerking en verkeersonveiligheid in de dorpen Olst en Wijhe.
- NS stelt dat de vervoervraag ook met de huidige inzet meer dan voldoende zitplaatscapaciteit biedt en aanvullende exploitatie van sprinters leidt tot een exploitatietekort.
- Het Rijk heeft beperkte financiële middelen binnen het Mobiliteitsfonds waardoor er financieringsvraagstukken zijn voor meerdere (spoorse) projecten. Gezien de beperkte baten is voor het Rijk een spoorverdubbeling niet prioritair.

Planning

- Specifiek voor het traject Zwolle – Deventer zijn er hiermee voorlopig geen vervolgstappen.
- Verwacht wordt dat ProRail de resultaten van de verkenning Berlijntrein nog in 2025 kan opleveren, waarna verdere besluitvorming over een vierde perron bij Deventer plaats kan vinden.

Legenda toegepaste uitzonderingsgrondslagen

In dit document zijn gegevens definitief geanonimiseerd op grond van:

Wet	Artikel	Omschrijving	Pagina's
Wet open overheid	Art. 5.1 lid 2 sub e	De eerbiediging van de persoonlijke levenssfeer	1, 3
Wet open overheid	Art. 5.1 lid 2 sub f	De bescherming van andere dan in het eerste lid, onderdeel c, genoemde concurrentiegevoelige bedrijfs- en fabricagegegevens	4, 5

From: "5.1.2e " <5.1.2e @zwolle.nl>
Sent: 3/18/2025 1:25:54 PM
To: "5.1.2e " <5.1.2e @zwolle.nl>
Cc: "5.1.2e " <5.1.2e @zwolle.nl>, "5.1.2e " <5.1.2e @zwolle.nl>, "5.1.2e (5.1.2e)" <5.1.2e @zwolle.nl>, "5.1.2e " <5.1.2e @zwolle.nl>
Subject: RE: Document1 - Compatibiliteitsmodus

Dank! We gaan het verwerken.
Groet,
5.1.2e

Van: 5.1.2e
Verzonden: dinsdag 18 maart 2025 08:46
Aan: 5.1.2e
CC: 5.1.2e ; 5.1.2e ; 5.1.2e (5.1.2e) ; 5.1.2e
Onderwerp: RE: Document1 - Compatibiliteitsmodus

Hey 5.1.2e,
Ik heb naar de tekst over het station gekeken. Hierbij nog wat aanscherpingen.
Groeten 5.1.2e

Van: 5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>
Verzonden: vrijdag 14 maart 2025 12:04
Aan: 5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>; 5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>; 5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>; 5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>
CC: 5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>; 5.1.2e (5.1.2e) <5.1.2e @zwolle.nl>; 5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>
Onderwerp: Document1 - Compatibiliteitsmodus

Allen,
Zojuist spraken we elkaar over het sleutelgebied ‘Zwolle-Zuid’.
Op basis daarvan heb ik de concept tekst uit het RTP hier op aangepast.
Graag jullie opmerkingen en suggesties.
Alvast dank!
Groet,
5.1.2e

Legenda toegepaste uitzonderingsgrondslagen

In dit document zijn gegevens definitief geanonimiseerd op grond van:

Wet	Artikel	Omschrijving	Pagina's
Wet open overheid	Art. 5.1 lid 2 sub e	De eerbiediging van de persoonlijke levenssfeer	1

From: "5.1.2e " <5.1.2e @zwolle.nl>
Sent: 3/18/2025 10:18:36 AM
To: "5.1.2e " <5.1.2e @zwolle.nl>, "5.1.2e " <5.1.2e @zwolle.nl>
Cc:
Subject: RE: Document1 - Compatibiliteitsmodus

Dat kan!
@5.1.2e wil je een kattenbelletje maken, dat dit er morgen aankomt?
Groet,
5.1.2e

Van: 5.1.2e
Verzonden: maandag 17 maart 2025 20:09
Aan: 5.1.2e
Onderwerp: Re: Document1 - Compatibiliteitsmodus

Hoi 5.1.2e,
Woensdag krijg je onze reactie.
Groeten van 5.1.2e

From: 5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>
Sent: Friday, March 14, 2025 12:04:13 PM
To: 5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>; 5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>; 5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>; 5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>
Cc: 5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>; 5.1.2e (5.1.2e) <5.1.2e @zwolle.nl>; 5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>
Subject: Document1 - Compatibiliteitsmodus

Allen,
Zojuist spraken we elkaar over het sleutelgebied ‘Zwolle-Zuid’.
Op basis daarvan heb ik de concept tekst uit het RTP hier op aangepast.
Graag jullie opmerkingen en suggesties.
Alvast dank!
Groet,
5.1.2e

Legenda toegepaste uitzonderingsgrondslagen

In dit document zijn gegevens definitief geanonimiseerd op grond van:

Wet	Artikel	Omschrijving	Pagina's
Wet open overheid	Art. 5.1 lid 2 sub e	De eerbiediging van de persoonlijke levenssfeer	1

From: "5.1.2e " <5.1.2e @zwolle.nl>
Sent: 3/18/2025 8:20:36 AM
To: "5.1.2e " <5.1.2e @zwolle.nl>, "5.1.2e " <5.1.2e @zwolle.nl>
Cc:
Subject: RE: Document1 - Compatibiliteitsmodus

Maar het heeft geen zin want het stuk ligt al bij 5.1.2e en 5.1.2e, dus even onthouden welke wijzigingen dan straks nog gedaan moeten worden

Van: 5.1.2e
Verzonden: dinsdag 18 maart 2025 09:17
Aan: 5.1.2e ; 5.1.2e
Onderwerp: RE: Document1 - Compatibiliteitsmodus

verwerkt

Van: 5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>
Verzonden: dinsdag 18 maart 2025 08:59
Aan: 5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>; 5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>
Onderwerp: FW: Document1 - Compatibiliteitsmodus

Hoi 5.1.2e , 5.1.2e ,
Zie bijlage. Betreft tekst sleutelgebied Zwolle zuid. Ik ben het eens met de opmerkingen. Lukt het jou die te verwerken?
@5.1.2e)Wanneer sluit de hefboom voor opmerkingen? Ik verwacht er her en der nog wel wat.
Groet,
5.1.2e

Van: 5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>
Verzonden: dinsdag 18 maart 2025 08:46
Aan: 5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>
CC: 5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>; 5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>; 5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>; 5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>
Onderwerp: RE: Document1 - Compatibiliteitsmodus

Hey 5.1.2e ,
Ik heb naar de tekst over het station gekeken. Hierbij nog wat aanscherpingen.
Groeten 5.1.2e

Van: 5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>
Verzonden: vrijdag 14 maart 2025 12:04
Aan: 5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>; 5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>; 5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>; 5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>
CC: 5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>; 5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>; 5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>
Onderwerp: Document1 - Compatibiliteitsmodus

Allen,
Zojuist spraken we elkaar over het sleutelgebied ‘Zwolle-Zuid’.
Op basis daarvan heb ik de concept tekst uit het RTP hier op aangepast.
Graag jullie opmerkingen en suggesties.
Alvast dank!
Groet,
5.1.2e

Legenda toegepaste uitzonderingsgrondslagen

In dit document zijn gegevens definitief geanonimiseerd op grond van:

Wet	Artikel	Omschrijving	Pagina's
Wet open overheid	Art. 5.1 lid 2 sub e	De eerbiediging van de persoonlijke levenssfeer	1

From: "5.1.2e " <5.1.2e @zwolle.nl>
Sent: 3/19/2025 11:20:02 AM
To: "5.1.2e " <5.1.2e @zwolle.nl>
Cc:
Subject: RE: Document1 - Compatibiliteitsmodus

Ik kan er niet zoveel mee om eerlijk te zijn.
Alleen onderstaande toegevoegd aan sleutelgebied vechtrand en bij zuid wat aangescherpt.
Het gebied ten zuiden van de wijk Zwolle-zuid is archeologisch zeer waardevol. De kans op archeologische vondsten op basis van deelonderzoeken in het gebied is 90 tot 100%. Het beleid is behoud 'in situ'. Wanneer sprake is van grondverstoring, als gevolg van het ontwikkelen van een nieuwe woonwijk, is archeologisch onderzoek nodig.

Van: 5.1.2e
Verzonden: woensdag 19 maart 2025 09:59
Aan: 5.1.2e
Onderwerp: Fw: Document1 - Compatibiliteitsmodus

Zie onderstaande
Verzonden vanuit Outlook voor iOS

Van: 5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>
Verzonden: Wednesday, March 19, 2025 9:55:50 AM
Aan: 5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>
Onderwerp: RE: Document1 - Compatibiliteitsmodus

Dag 5.1.2e,
Bijgaand onze input t.a.v. Zwolle Zuid Zuid.
Verder valt het me in het andere stuk dat bij de agenda-uitnodiging zat op dat cultuurhistorie/erfgoed niet genoemd wordt.
Bijgaand wat snelle input na een hele snelle quick scan van het document zodat er in ieder geval nog iets over erfgoed wordt opgenomen in dit belangrijke toekomstig kader. Ook mis ik kaart en beeldmateriaal, daar moet erfgoed m.i. ook in betrokken worden.
Ten slotte, het lijkt me goed om de tekst van Zwolle Zuid Zuid ook op te nemen bij Vechtpoort/Vechtrand.
Graag word ik betrokken bij de aangepaste versie en het vervolg.

met vriendelijke groet

Zwolle
5.1.2e
5.1.2e
5.1.2e

Gemeente Zwolle,
Team Erfgoed
Postadres: Postbus 10007, 8000 GA Zwolle
Bezoekadres: Lübeckplein 2

☎ : 5.1.2e
: 5.1.2e
@ : 5.1.2e @zwolle.nl
: https://twitter.5.1.2e
bereikbaar op maandag, woensdag, donderdag en vrijdag

De gemeente Zwolle beschouwt e-mail als volwaardig communicatiemiddel. Dit betekent dat u erop mag vertrouwen dat de inhoud van dit bericht correct en compleet is.

Van: 5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>
Verzonden: vrijdag 14 maart 2025 12:04
Aan: 5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>; 5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>; 5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>; 5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>
CC: 5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>; 5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>; 5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>
Onderwerp: Document1 - Compatibiliteitsmodus

Allen,
Zojuist spraken we elkaar over het sleutelgebied 'Zwolle-Zuid'.

Op basis daarvan heb ik de concept tekst uit het RTP hier op aangepast.
Graag jullie opmerkingen en suggesties.
Alvast dank!
Groet,
5.1.2e

Legenda toegepaste uitzonderingsgrondslagen

In dit document zijn gegevens definitief geanonimiseerd op grond van:

Wet	Artikel	Omschrijving	Pagina's
Wet open overheid	Art. 5.1 lid 2 sub e	De eerbiediging van de persoonlijke levenssfeer	1, 2

From: 5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>
Sent: 12/13/2024 2:28:29 PM
To: "5.1.2e " <5.1.2e @zwolle.nl>
Cc: "5.1.2e " <5.1.2e @zwolle.nl>
Subject: RE: Dossier 10725 - aanvullende stukken

Hoi,
Ik heb het verwerkt. Dit is een bespreekpunt en ceintuurbaanzone een hamerstuk dus ze komen niet achter elkaar op de agenda.

5.1.2e
5.1.2e
Postadres: Postbus 10007, 8000 GA, Zwolle
Bezoekadres: Grote Kerkplein 15, 8011 PK Zwolle
☎ 5.1.2e

Let op: de deadline voor de collegevergadering van 7 januari 2025 is op woensdag 18 december om 13.00

Niet printen spaart het milieu
De gemeente Zwolle beschouwt e-mail als volwaardig communicatiemiddel. Dit betekent dat u erop mag vertrouwen dat de inhoud van dit bericht correct en compleet is.

Van: 5.1.2e
Verzonden: vrijdag 13 december 2024 11:32
Aan: Collegevergadering
CC: 5.1.2e
Onderwerp: Dossier 10725 - aanvullende stukken

Dossier 10725
Scenariostudie, Proces & Participatie aanvulling omgevingsvisie
Agenda college 17-12
Goedemorgen,
Zoals in ibabs aangegeven hierbij de laatste stukken voor dossier 10725.

- Raadsbrief
- Bijlage 1 – Scenariostudie Ons Zwolle van Overmorgen
- Persbericht

Bijlage 2 en het voorblad had ik eerder al geüpload.

- Graag de dossiers Ceintuurbaanzone en dit dossier bij elkaar zetten op de agenda als dat kan. Beiden kennen een afhankelijkheid van elkaar en bevatten ook hetzelfde persbericht.
- En het eerste bullit van het dictum in ibabs vervangen door (vanwege een kleine wijziging):
  De opbrengsten uit de scenariostudie 'Ons Zwolle van Overmorgen', die de basis vormt voor de keuzes die gemaakt worden in het opstellen van een ruimtelijk toekomstperspectief en daarmee het fundament is voor de aanvulling omgevingsvisie 'Ons Zwolle van Overmorgen';

Alvast bedankt!
Groet,

5.1.2e
5.1.2e

Gemeente Zwolle, Afdeling Proces, Programma, Projectmanagement
Bezoekadres: Lübeckplein 2, 8017 JZ Zwolle
☎ 5.1.2e
@ 5.1.2e @zwolle.nl

Niet printen spaart het milieu.
De gemeente Zwolle beschouwt e-mail als volwaardig communicatiemiddel. Dit betekent dat u erop mag vertrouwen dat de inhoud van dit bericht correct en compleet is.

Legenda toegepaste uitzonderingsgrondslagen

In dit document zijn gegevens definitief geanonimiseerd op grond van:

Wet	Artikel	Omschrijving	Pagina's
Wet open overheid	Art. 5.1 lid 2 sub e	De eerbiediging van de persoonlijke levenssfeer	1

From: "5.1.2e" <5.1.2e@zwolle.nl>
Sent: 2/11/2025 12:02:38 PM
To: "5.1.2e" <5.1.2e@zwolle.nl>
Cc: "5.1.2e" <5.1.2e@zwolle.nl>, "5.1.2e" <5.1.2e@zwolle.nl>
Subject: RE: Duiding artikel in de Stentor

Hoi 5.1.2e,
Ik dat het in deze fase helpt om juist stevigheid te laten zien. Als wij uitstralen dat we onzeker zijn, dan wordt het bestuur dat ook.
Ik sta achter onze aanpak en de op te leveren resultaten. Bovendien hebben we met college en Raad afgesproken wat we wanneer gaan doen en leveren. Dat is onze planning die met data bekend is bij B&W, griffie en stakeholders.
Groet,
5.1.2e
5.1.2e
5.1.2e
telefoon 5.1.2e of 5.1.2e
5.1.2e @zwolle.nl

Van: 5.1.2e
Verzonden: maandag 10 februari 2025 17:10
Aan: 5.1.2e
CC: 5.1.2e ; 5.1.2e
Onderwerp: Re: Duiding artikel in de Stentor

Hoi 5.1.2e,
Ik begrijp je overweging en herken ook de onzekere factoren in het proces. Maar voor een goede campagne - en daarmee goede deelname van inwoners - is het echt nodig om de data ruim vòòr 4 maart te gaan communiceren. Over precies een maand is het al zo ver, dus het is nu zaak om te starten met de communicatie. Ook in de nieuwsbrief die deze week uitkomt en op onze website wil ik die data nu gaan benoemen.
Hoop op jouw begrip voor deze aanpak, voor het participatieproces zie ik eerlijk gezegd geen andere optie.
Groet!
5.1.2e

Van: 5.1.2e <5.1.2e@zwolle.nl>
Datum: maandag, 10 februari 2025 om 15:52
Aan: 5.1.2e <5.1.2e@zwolle.nl>
CC: 5.1.2e <5.1.2e@zwolle.nl>, 5.1.2e <5.1.2e@zwolle.nl>
Onderwerp: RE: Duiding artikel in de Stentor

Hi 5.1.2e e.a.
Dank voor de opzet. Het werk dat we inhoudelijk nog moeten doen en de combinatie met de te maken bestuurlijke keuzes maken dat ik -in mijn achterhoofd- nog altijd een kleine slag om de arm moet houden of het college daadwerkelijk op 4 maart een besluit neemt. Natuurlijk richten wij alle processen er op in, maar ik vind dat toch nog spannend, mede gezien het recente gesprek met het college. Is het in die zin dan handig om nu al -naar de pers en anderen- de exacte periode 10-31 maart te noemen? Ik zou eerder kiezen voor : “waarschijnlijk in de loop van maart” of woorden van gelijke strekking.
Tot zover,
Met groet!
5.1.2e

Van: 5.1.2e <5.1.2e@zwolle.nl>
Verzonden: maandag 10 februari 2025 14:49
Aan: 5.1.2e <5.1.2e@zwolle.nl>; 5.1.2e <5.1.2e@zwolle.nl>; 5.1.2e <5.1.2e@zwolle.nl>
Onderwerp: FW: Duiding artikel in de Stentor

Zie hieronder en in de bijlage,

Met vriendelijke groet,
5.1.2e
5.1.2e
Tip! Schrijf je in voor onze nieuwsbrief: http://eepurl.com/i1rFq2

Telefoon : 5.1.2e
Mail : 5.1.2e @zwolle.nl
Website : https://www.zwolle.nl/omgevingsvisie

Van: 5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>
Datum: maandag, 10 februari 2025 om 14:23
Aan: Rots, Gerdien <5.1.2e @zwolle.nl>, 5.1.2e 5.1.2e <anja.roelfs@zwolle.nl>
CC: 5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>, 5.1.2e 5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>, 5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>, 5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>, 5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>, 5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>
Onderwerp: Duiding artikel in de Stentor

Beste Gerdien en 5.1.2e,
Naar aanleiding van het artikel in De Stentor over de toepassing van Hanza! bij de Omgevingsvisie en de brief aan de gemeenteraad geven we graag wat duiding:
In de bijlage vinden jullie het participatieproces van de Omgevingsvisie en de stappen die daarin gezet zijn.
Bij de vaststelling van Hanza! is destijds afgesproken dat de Omgevingsvisie een pilot is voor de toepassing van Hanza!
Dat betekent dat we het proces vormgeven aan de hand van Hanza! en dat we bijsturen waar nodig en leren van hetgeen niet helemaal soepel verloopt.
Het artikel (en ook de brief aan de raad) suggereert dat we ons helemaal niet aan Hanza! houden, maar dat is een misvatting. Elke fase van het proces wordt zorgvuldig doorlopen.
We constateren wel dat een gemeentebreed visievormingsproces in de brede verkenningsfase zich niet zo makkelijk leent voor participatie. Over het algemeen gesteld vonden niet alleen inwoners, maar ook onze stakeholders (wijkraden, belangenverenigingen, etc) het lastig om gemeentebrede toekomstscenario's te verkennen. Er werden bijvoorbeeld voor elk atelier ruim 60 stakeholders uitgenodigd, maar per atelier kwamen er ongeveer 15. Ook nabellen en herhaling van uitnodigingen hielpen niet om dit aantal te verhogen.
In participatiefase 3, 10 -31 maart, kunnen we al een stuk concreter zijn en keuzes voorleggen. We verwachten dat dit de deelname ten goede komt. We zien immers in concretere participatieprocessen (zoals kleinschalige gebiedsontwikkelingen) hele goede resultaten in inwonerparticipatie.
Het Platform Zwolse Wijken geeft aan een platform te zijn van de verschillende wijkverenigingen in Zwolle. Dat betekent vanzelfsprekend dat zij een plicht heeft om de achterban te informeren. Dat zou hun bestaansrecht moeten zijn en wij verbazen ons dan ook dat zij die rol niet vervullen en aangeven dat ze niet wisten dat ze hun achterban ook moesten informeren. Als het dan gaat om participatieprocessen, zouden zij hun achterban moeten mobiliseren om vooral ook te participeren in processen en dat is waar het zichtbaar aan ontbreekt. Alle stakeholders zijn in aanloop naar participatiefase 2 gevraagd om de achterban te betrekken en enthousiasmeren.
Met andere woorden: het artikel in de krant en de brief aan de gemeenteraad doen geen recht aan het feit dat het participatieproces rond de Omgevingsvisie met de grootst mogelijke zorgvuldigheid is en wordt vormgegeven, conform de uitgangspunten van Hanza!
Hartelijke groet, ook namens 5.1.2e, projectleider participatie bij de Omgevingsvisie,

5.1.2e
5.1.2e

Gemeente Zwolle, ZWCO
Postadres: Postbus 10007, 8000 GA Zwolle
Bezoekadres: Grote Kerkplein 15, Zwolle
T: 5.1.2e
@ : 5.1.2e @zwolle.nl

5.1.2e

Legenda toegepaste uitzonderingsgrondslagen

In dit document zijn gegevens definitief geanonimiseerd op grond van:

Wet	Artikel	Omschrijving	Pagina's
Wet open overheid	Art. 5.1 lid 2 sub e	De eerbiediging van de persoonlijke levenssfeer	1, 2, 3

From: "5.1.2e" <5.1.2e@zwolle.nl>
Sent: 2/10/2025 4:10:00 PM
To: "5.1.2e" <5.1.2e@zwolle.nl>
Cc: "5.1.2e 5.1.2e" <5.1.2e@zwolle.nl>, "5.1.2e" <5.1.2e@zwolle.nl>
Subject: Re: Duiding artikel in de Stentor

Hoi 5.1.2e,

Ik begrijp je overweging en herken ook de onzekere factoren in het proces. Maar voor een goede campagne - en daarmee goede deelname van inwoners - is het echt nodig om de data ruim vòòr 4 maart te gaan communiceren. Over precies een maand is het al zo ver, dus het is nu zaak om te starten met de communicatie. Ook in de nieuwsbrief die deze week uitkomt en op onze website wil ik die data nu gaan benoemen.
Hoop op jouw begrip voor deze aanpak, voor het participatieproces zie ik eerlijk gezegd geen andere optie.

Groet!
5.1.2e

Van: 5.1.2e
Datum: maandag, 10 februari 2025 om 15:52
Aan: 5.1.2e
CC: 5.1.2e 5.1.2e ,5.1.2e
Onderwerp: RE: Duiding artikel in de Stentor

Hi 5.1.2e e.a.
Dank voor de opzet. Het werk dat we inhoudelijk nog moeten doen en de combinatie met de te maken bestuurlijke keuzes maken dat ik -in mijn achterhoofd- nog altijd een kleine slag om de arm moet houden of het college daadwerkelijk op 4 maart een besluit neemt. Natuurlijk richten wij alle processen er op in, maar ik vind dat toch nog spannend, mede gezien het recente gesprek met het college. Is het in die zin dan handig om nu al -naar de pers en anderen- de exacte periode 10-31 maart te noemen? Ik zou eerder kiezen voor : “waarschijnlijk in de loop van maart” of woorden van gelijke strekking.
Tot zover,
Met groet!
5.1.2e

Van: 5.1.2e
Verzonden: maandag 10 februari 2025 14:49
Aan: 5.1.2e (5.1.2e ; 5.1.2e ; 5.1.2e
Onderwerp: FW: Duiding artikel in de Stentor
Zie hieronder en in de bijlage,
Met vriendelijke groet,
5.1.2e
5.1.2e
Tip! Schrijf je in voor onze nieuwsbrief: http://eepurl.com/i1rFq2

Telefoon : 5.1.2e
Mail : 5.1.2e@zwolle.nl
Website : https://www.zwolle.nl/omgevingsvisie

Van: 5.1.2e <5.1.2e@zwolle.nl>
Datum: maandag, 10 februari 2025 om 14:23
Aan: Rots, Gerdien <5.1.2e@zwolle.nl>, 5.1.2e (5.1.2e <anja.roelfs@zwolle.nl>
CC: 5.1.2e <5.1.2e@zwolle.nl>, 5.1.2e (5.1.2e <5.1.2e@zwolle.nl>, 5.1.2e <5.1.2e@zwolle.nl>, 5.1.2e <5.1.2e@zwolle.nl>, 5.1.2e <5.1.2e@zwolle.nl>, 5.1.2e <5.1.2e@zwolle.nl>, 5.1.2e <5.1.2e@zwolle.nl>
Onderwerp: Duiding artikel in de Stentor

Beste Gerdien en 5.1.2e,

Naar aanleiding van het artikel in De Stentor over de toepassing van Hanza! bij de Omgevingsvisie en de brief aan de gemeenteraad geven we graag wat duiding:
In de bijlage vinden jullie het participatieproces van de Omgevingsvisie en de stappen die daarin gezet zijn.
Bij de vaststelling van Hanza! is destijds afgesproken dat de Omgevingsvisie een pilot is voor de toepassing van Hanza! Dat betekent dat we het proces vormgeven aan de hand van Hanza! en dat we bijsturen waar nodig en leren van hetgeen niet helemaal soepel verloopt.
Het artikel (en ook de brief aan de raad) suggereert dat we ons helemaal niet aan Hanza! houden, maar dat is een misvatting. Elke fase van het proces wordt zorgvuldig doorlopen.
We constateren wel dat een gemeentebreed visievormingsproces in de brede verkenningsfase zich niet zo makkelijk leent voor participatie. Over het algemeen gesteld vonden niet alleen inwoners, maar ook onze stakeholders (wijkraden, belangenverenigingen, etc) het lastig om gemeentebrede toekomstscenario's te verkennen. Er werden bijvoorbeeld voor elk atelier ruim 60 stakeholders uitgenodigd, maar per atelier kwamen er ongeveer 15. Ook nabellen en herhaling van uitnodigingen hielpen niet om dit aantal te verhogen.
In participatiefase 3, 10 -31 maart, kunnen we al een stuk concreter zijn en keuzes voorleggen. We verwachten dat dit de deelname ten goede komt. We zien immers in concretere participatieprocessen (zoals kleinschalige gebiedsontwikkelingen) hele goede resultaten in inwonerparticipatie.
Het Platform Zwolse Wijken geeft aan een platform te zijn van de verschillende wijkverenigingen in Zwolle. Dat betekent vanzelfsprekend dat zij een plicht heeft om de achterban te informeren. Dat zou hun bestaansrecht moeten zijn en wij verbazen ons dan ook dat zij die rol niet vervullen en aangeven dat ze niet wisten dat ze hun achterban ook moesten informeren. Als het dan gaat om participatieprocessen, zouden zij hun achterban moeten mobiliseren om vooral ook te participeren in processen en dat is waar het zichtbaar aan ontbreekt. Alle stakeholders zijn in aanloop naar participatiefase 2 gevraagd om de achterban te betrekken en enthousiasmeren.
Met andere woorden: het artikel in de krant en de brief aan de gemeenteraad doen geen recht aan het feit dat het participatieproces rond de Omgevingsvisie met de grootst mogelijke zorgvuldigheid is en wordt vormgegeven, conform de uitgangspunten van Hanza!
Hartelijke groet, ook namens 5.1.2e, projectleider participatie bij de Omgevingsvisie,

met vriendelijke groet Zwolle

5.1.2e
5.1.2e

Gemeente Zwolle, ZWCO
Postadres: Postbus 10007, 8000 GA Zwolle
Bezoekadres: Grote Kerkplein 15, Zwolle
T: 5.1.2e
@ : 5.1.2e@zwolle.nl

5.1.2e

Legenda toegepaste uitzonderingsgrondslagen

In dit document zijn gegevens definitief geanonimiseerd op grond van:

Wet	Artikel	Omschrijving	Pagina's
Wet open overheid	Art. 5.1 lid 2 sub e	De eerbiediging van de persoonlijke levenssfeer	1, 2

From: "5.1.2e" <5.1.2e@zwolle.nl>
Sent: 2/11/2025 12:21:36 PM
To: "5.1.2e" <5.1.2e@zwolle.nl>, "5.1.2e" <5.1.2e@zwolle.nl>
Cc: "5.1.2e" <5.1.2e@zwolle.nl>
Subject: Re: Duiding artikel in de Stentor

Heb van 5.1.2e hier vanochtend een bevestigend bericht in gekregen, om inderdaad de data te benoemen en door te gaan. Fijn!

Van: 5.1.2e
Datum: dinsdag, 11 februari 2025 om 13:02
Aan: 5.1.2e
CC: 5.1.2e , 5.1.2e
Onderwerp: RE: Duiding artikel in de Stentor

Hoi 5.1.2e,
Ik dat het in deze fase helpt om juist stevigheid te laten zien. Als wij uitstralen dat we onzeker zijn, dan wordt het bestuur dat ook.
Ik sta achter onze aanpak en de op te leveren resultaten. Bovendien hebben we met college en Raad afgesproken wat we wanneer gaan doen en leveren. Dat is onze planning die met data bekend is bij B&W, griffie en stakeholders.
Groet,
5.1.2e
5.1.2e
5.1.2e
telefoon 5.1.2e of 5.1.2e
5.1.2e @zwolle.nl

Van: 5.1.2e
Verzonden: maandag 10 februari 2025 17:10
Aan: 5.1.2e
CC: 5.1.2e ; 5.1.2e
Onderwerp: Re: Duiding artikel in de Stentor
Hoi 5.1.2e,
Ik begrijp je overweging en herken ook de onzekere factoren in het proces. Maar voor een goede campagne - en daarmee goede deelname van inwoners - is het echt nodig om de data ruim vòòr 4 maart te gaan communiceren. Over precies een maand is het al zo ver, dus het is nu zaak om te starten met de communicatie. Ook in de nieuwsbrief die deze week uitkomt en op onze website wil ik die data nu gaan benoemen.
Hoop op jouw begrip voor deze aanpak, voor het participatieproces zie ik eerlijk gezegd geen andere optie.
Groet!
5.1.2e

Van: 5.1.2e <5.1.2e@zwolle.nl>
Datum: maandag, 10 februari 2025 om 15:52
Aan: 5.1.2e <5.1.2e@zwolle.nl>
CC: 5.1.2e <5.1.2e@zwolle.nl>, 5.1.2e <5.1.2e@zwolle.nl>
Onderwerp: RE: Duiding artikel in de Stentor

Hi 5.1.2e
Dank voor de opzet. Het werk dat we inhoudelijk nog moeten doen en de combinatie met de te maken bestuurlijke keuzes maken dat ik -in mijn achterhoofd- nog altijd een kleine slag om de arm moet houden of het college daadwerkelijk op 4 maart een besluit neemt. Natuurlijk richten wij alle processen er op in, maar ik vind dat toch nog spannend, mede gezien het recente gesprek met het college. Is het in die zin dan handig om nu al -naar de pers en anderen- de exacte periode 10-31 maart te noemen? Ik zou eerder kiezen voor : “waarschijnlijk in de loop van maart” of woorden van gelijke strekking.
Tot zover,
Met groet!
5.1.2e

Van: 5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>
Verzonden: maandag 10 februari 2025 14:49
Aan: 5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>; 5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>; 5.1.2e 5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>
Onderwerp: FW: Duiding artikel in de Stentor

Zie hieronder en in de bijlage,
Met vriendelijke groet,
5.1.2e
5.1.2e
Tip! Schrijf je in voor onze nieuwsbrief: http://eepurl.com/i1rFq2

Telefoon : 5.1.2e
Mail : 5.1.2e @zwolle.nl
Website : https://www.zwolle.nl/omgevingsvisie

Van: 5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>
Datum: maandag, 10 februari 2025 om 14:23
Aan: Rots, Gerdien <5.1.2e @zwolle.nl>, 5.1.2e 5.1.2e <anja.roelfs@zwolle.nl>
CC: 5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>, 5.1.2e (5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>, 5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>, 5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>, 5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>, 5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>
Onderwerp: Duiding artikel in de Stentor

Beste Gerdien en 5.1.2e,
Naar aanleiding van het artikel in De Stentor over de toepassing van Hanza! bij de Omgevingsvisie en de brief aan de gemeenteraad geven we graag wat duiding:
In de bijlage vinden jullie het participatieproces van de Omgevingsvisie en de stappen die daarin gezet zijn.
Bij de vaststelling van Hanza! is destijds afgesproken dat de Omgevingsvisie een pilot is voor de toepassing van Hanza!
Dat betekent dat we het proces vormgeven aan de hand van Hanza! en dat we bijsturen waar nodig en leren van hetgeen niet helemaal soepel verloopt.
Het artikel (en ook de brief aan de raad) suggereert dat we ons helemaal niet aan Hanza! houden, maar dat is een misvatting. Elke fase van het proces wordt zorgvuldig doorlopen.
We constateren wel dat een gemeentebreed visievormingsproces in de brede verkenningsfase zich niet zo makkelijk leent voor participatie. Over het algemeen gesteld vonden niet alleen inwoners, maar ook onze stakeholders (wijkraden, belangenverenigingen, etc) het lastig om gemeentebrede toekomstscenario's te verkennen. Er werden bijvoorbeeld voor elk atelier ruim 60 stakeholders uitgenodigd, maar per atelier kwamen er ongeveer 15. Ook nabellen en herhaling van uitnodigingen hielpen niet om dit aantal te verhogen.
In participatiefase 3, 10 -31 maart, kunnen we al een stuk concreter zijn en keuzes voorleggen. We verwachten dat dit de deelname ten goede komt. We zien immers in concretere participatieprocessen (zoals kleinschalige gebiedsontwikkelingen) hele goede resultaten in inwonerparticipatie.
Het Platform Zwolse Wijken geeft aan een platform te zijn van de verschillende wijkverenigingen in Zwolle. Dat betekent vanzelfsprekend dat zij een plicht heeft om de achterban te informeren. Dat zou hun bestaansrecht moeten zijn en wij verbazen ons dan ook dat zij die rol niet vervullen en aangeven dat ze niet wisten dat ze hun achterban ook moesten informeren. Als het dan gaat om participatieprocessen, zouden zij hun achterban moeten mobiliseren om vooral ook te participeren in processen en dat is waar het zichtbaar aan ontbreekt. Alle stakeholders zijn in aanloop naar participatiefase 2 gevraagd om de achterban te betrekken en enthousiasmeren.
Met andere woorden: het artikel in de krant en de brief aan de gemeenteraad doen geen recht aan het feit dat het participatieproces rond de Omgevingsvisie met de grootst mogelijke zorgvuldigheid is en wordt vormgegeven, conform de uitgangspunten van Hanza!
Hartelijke groet, ook namens 5.1.2e

met vriendelijke groet Zwolle

5.1.2e
5.1.2e

Gemeente Zwolle, ZWCO
Postadres: Postbus 10007, 8000 GA Zwolle
Bezoekadres: Grote Kerkplein 15, Zwolle
T: 5.1.2e
@ : 5.1.2e @zwolle.nl

5.1.2e

Legenda toegepaste uitzonderingsgrondslagen

In dit document zijn gegevens definitief geanonimiseerd op grond van:

Wet	Artikel	Omschrijving	Pagina's
Wet open overheid	Art. 5.1 lid 2 sub e	De eerbiediging van de persoonlijke levenssfeer	1, 2, 3

From: "[redacted]" <[redacted]@zwolle.nl>

Sent: 12/5/2024 5:59:56 PM

To: "[redacted]" <[redacted]@zwolle.nl>, "Secretariaat Z[redacted]" <[redacted]@zwolle.nl>, "[redacted]" <[redacted]@zwolle.nl>, "[redacted]" <[redacted]@zwolle.nl>, "

Koppenstrijd ��

Nog een praktisch dingetje. Ik krijg het niet voor elkaar om de koppen (kop 2 en 3) te laten doornummeren. Ik heb het opgegeven en vraag aan het @Secretariaat ZWRE of ze het kunnen oplossen. Wellicht krijgen jullie dan nog een vers -perfect- exemplaar.

Mocht je nog vragen hebben, 12 december is mijn laatste werkdag. Ik ben daarna te bereiken via 5.1.2e @gmail.com en 5.1.2e

met vriendelijke groet Zwolle

5.1.2e
5.1.2e

Gemeente Zwolle, Ruimte en Economie
Postadres: Postbus 10007, 8000 GA Zwolle
Bezoekadres: Lübeckplein 2
T : 5.1.2e
@: 5.1.2e @zwolle.nl
5.1.2e

Niet printen spaart het milieu

De gemeente Zwolle beschouwt e-mail als volwaardig communicatiemiddel. Dit betekent dat u erop mag vertrouwen dat de inhoud van dit bericht concreet en compleet is

Legenda toegepaste uitzonderingsgrondslagen

In dit document zijn gegevens definitief geanonimiseerd op grond van:

Wet	Artikel	Omschrijving	Pagina's
Wet open overheid	Art. 5.1 lid 2 sub e	De eerbiediging van de persoonlijke levenssfeer	1, 2

From: "5.1.2e 5.1.2e " <5.1.2e @zwolle.nl>
Sent: 1/14/2025 9:35:58 AM
To: "5.1.2e " <5.1.2e @zwolle.nl>
Cc:
Subject: RE: excursie Zutphen-Nijmegen; op zoek naar passende identiteiten bij gebiedsontwikkeling def 260824.docx

…of is gezien het Havenbezoek de andere uitgang handiger?

5.1.2e
5.1.2e
5.1.2e
telefoon 5.1.2e of 5.1.2e
5.1.2e @zwolle.nl

Van: 5.1.2e (5.1.2e
Verzonden: dinsdag 14 januari 2025 10:35
Aan: 5.1.2e
Onderwerp: RE: excursie Zutphen-Nijmegen; op zoek naar passende identiteiten bij gebiedsontwikkeling def 260824.docx

Hoi 5.1.2e,
Ik heb er zin in!
Ik stap in Deventer bij jullie in de trein en zoek jullie op. En anders zie ik jullie bij de centrum-uitgang op station Zutphen.
Groet,

5.1.2e
5.1.2e
5.1.2e
telefoon 5.1.2e of 5.1.2e
5.1.2e @zwolle.nl

Van: 5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>
Verzonden: donderdag 5 december 2024 16:44
Aan: Rots, Gerdien <5.1.2e @zwolle.nl>; 5.1.2e (5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>; 5.1.2e (5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>; 5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>; 5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>; 5.1.2e (5.1.2e) <5.1.2e @zwolle.nl>; 5.1.2e 5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>; 5.1.2e 5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>; 5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>; Bestuurssecretariaat 5.1.2e <bestuurssecretariaat.rots@zwolle.nl>
CC: 5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>
Onderwerp: excursie Zutphen-Nijmegen; op zoek naar passende identiteiten bij gebiedsontwikkeling def 260824.docx

Beste mensen,
De excursie is georganiseerd. We worden door collega's van de gemeente Nijmegen met open armen ontvangen en ze hebben een mooi programma samengesteld. Dat met kort bezoek aan gebiedsontwikkeling naast station in Zutphen, pakken we volgens mij het thema van de excursie goed bij de kop.
Het is midden in de winter. Kleed je er goed op want we fietsen in Nijmegen van plek naar plek. Binnen, in de warmte, worden korte presentaties gegeven en kunnen we het gesprek aangaan.
Het inhoudelijke deel ronden we om 16.30 af. Daarna is nog tijd voor een borrel en voor de liefhebbers een hapje eten. Ik vraag onze vrienden ook.
5.1.2e, wil jij 4 historische atlassen kopen als presentjes voor onze Nijmeegse vrienden?
Rest: fijne dagen en zie jullie iig 15 januari.
5.1.2e

Legenda toegepaste uitzonderingsgrondslagen

In dit document zijn gegevens definitief geanonimiseerd op grond van:

Wet	Artikel	Omschrijving	Pagina's
Wet open overheid	Art. 5.1 lid 2 sub e	De eerbiediging van de persoonlijke levenssfeer	1

From: "5.1.2e" <5.1.2e@zwolle.nl>
Sent: 4/24/2024 9:37:52 AM
To: "5.1.2e" <5.1.2e@zwolle.nl>, "5.1.2e" <5.1.2e@zwolle.nl>
Cc:
Subject: RE: extra woningbouw Harculo

Hoi 5.1.2e,
Ik begrijp dat maar in het interview in de krant was Gerdien wel specifiek, daar ging nu juist de vraag van de wijkkrant over. Jouw duiding erbij helpt zeker wel!
Groetjes,
5.1.2e

Van: 5.1.2e
Verzonden: woensdag 24 april 2024 11:09
Aan: 5.1.2e
CC: 5.1.2e
Onderwerp: RE: extra woningbouw Harculo
Hoi,
Wat mij betreft volstaat de reactie zo. Ik zou alleen Vechtpoort en Harculo anders noemen, namelijk de oost- en zuidzijde van de stad Zwolle. We hebben geen vastomlijnd en begrensd gebied. Dat krijgt nader vorm in de scenariostudie. De uiteindelijke keuzes om al dan niet in en of uit te breiden is ook afhankelijk van gebiedskwaliteiten (landschap, biodiversiteit en cultuurhistorie) en andere ruimtelijke opgaven in de betreffende gebieden. Met het noemen van Vechtpoort en Harculo maak je de begrenzing te 'eng' en precies.
Groet,
5.1.2e

Van: 5.1.2e <5.1.2e@zwolle.nl>
Verzonden: woensdag 24 april 2024 10:55
Aan: 5.1.2e <5.1.2e@zwolle.nl>
CC: 5.1.2e <5.1.2e@zwolle.nl>
Onderwerp: Fwd: extra woningbouw Harculo
Hoi 5.1.2e,
Zie hieronder. Heb je nog suggesties voor deze duiding of volstaaf deze zo?
Groet
5.1.2e

Van: 5.1.2e <5.1.2e@zwolle.nl>
Verstuurd: woensdag, april 24, 2024 10:09:06 a.m.
Aan: 5.1.2e <5.1.2e@zwolle.nl>; Rots, Gerdien <5.1.2e@zwolle.nl>; 5.1.2e <5.1.2e@zwolle.nl>
CC: Pers <5.1.2e@zwolle.nl>
Onderwerp: RE: extra woningbouw Harculo
Dag allen,
Ik ben niet betrokken bij de aanvulling op de Omgevingsvisie (wel bij Harculo), dus voor mij is dit ook nieuw.
Wordt misschien het gebied aan de andere kant van de spoorlijn of het gebied rondom de buurtschap Harculo bedoeld? In dat geval zou 'in de buurt van Harculo' misschien volstaan.

5.1.2e
5.1.2e

Gemeente Zwolle, afdeling ZWPPGO
Postadres: Postbus 10007, 8000 GA Zwolle
Bezoekadres: Lübeckplein 2
☎ : 5.1.2e
@ : 5.1.2e@zwolle.nl

Niet printen spaart het milieu.

De gemeente Zwolle beschouwt e-mail als volwaardig communicatiemiddel. Dit betekent dat u erop mag vertrouwen dat de inhoud van dit bericht correct en compleet is.

Van: 5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>
Verzonden: woensdag 24 april 2024 10:00
Aan: Rots, Gerdien <5.1.2e @zwolle.nl>; 5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>; 5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>
CC: Pers <5.1.2e @zwolle.nl>
Onderwerp: FW: extra woningbouw Harculo

Beste Gerdien, 5.1.2e en 5.1.2e ,
Onderstaande vraag van de Wijkkrant Zwolle-Zuid kwam binnen naar aanleiding van het artikel in de Stentor van gisteren. Ik zou graag de volgende duiding geven, lezen jullie even mee?
“De uitspraak van de wethouder is gedaan in de context van de aanvulling op de Omgevingsvisie waar de gemeente aan werkt. Daarvoor zijn in zogenaamde bouwstenen de opgaven voor de stad in kaart gebracht. Een van die opgaven is het realiseren van 5.000-15.000 woningen na 2030. Op basis van de zogenaamde bouwstenen gaan we scenario’s maken en in dit najaar met de inwoners van Zwolle in gesprek over de toekomstscenario’s.
Specifiek voor Harculo: daar zijn nu plannen voor ongeveer 500 woningen, die naar verwachting worden opgeleverd in de periode 2028-2030. Voor de benodigde woningen na 2030 kijken we breed naar mogelijkheden binnen de stad maar ook naar gebieden als de Ceintuurbaanzone, Vechtpoort en Harculo. Maar zoals je hierboven leest zijn dat nog geen vastomlijnde plannen.
In bijgaand nieuwsbericht lees je over het proces aanvulling omgevingsvisie, ik denk ook interessant voor Wijkkrant Zwolle-Zuid om te volgen!” Nieuwsbericht start Aanvulling Omgevingsvisie.docx
Met vriendelijke groet,
5.1.2e

Van: 5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>
Datum: dinsdag, 23 april 2024 om 18:43
Aan: 5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>
Onderwerp: RE: extra woningbouw Harculo

Top. Fijne avond!

met vriendelijke groet Zwolle

5.1.2e
5.1.2e
Gemeente Zwolle, afdeling Communicatie (ZWCO)
Postadres: Postbus 10007, 8000 GA Zwolle
Bezoekadres: Grote Kerkplein 15, Zwolle
T: 5.1.2e
E: 5.1.2e @zwolle.nl
5.1.2e

Niet printen spaart het milieu.

De gemeente Zwolle beschouwt e-mail als volwaardig communicatiemiddel. Dit betekent dat u erop mag vertrouwen dat de inhoud van dit bericht correct en compleet is.

Van: 5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>
Verzonden: dinsdag 23 april 2024 18:42
Aan: Pers <5.1.2e @zwolle.nl>
Onderwerp: Re: extra woningbouw Harculo

Ja pak ik op.

Van: Pers <5.1.2e @zwolle.nl>
Verzonden: Tuesday, April 23, 2024 6:40:59 PM
Aan: 5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>
Onderwerp: FW: extra woningbouw Harculo

Ha 5.1.2e ,

Zie onderstaande. Heb jij hier meer context bij?

met vriendelijke groet Zwolle

5.1.2e
5.1.2e
Gemeente Zwolle, afdeling Communicatie (ZWCO)
Postadres: Postbus 10007, 8000 GA Zwolle
Bezoekadres: Grote Kerkplein 15, Zwolle
T: 5.1.2e
E: 5.1.2e @zwolle.nl
5.1.2e

Niet printen spaart het milieu.

De gemeente Zwolle beschouwt e-mail als volwaardig communicatiemiddel. Dit betekent dat u erop mag vertrouwen dat de inhoud van dit bericht correct en compleet is.

Van: 5.1.2e <5.1.2e @outlook.com>
Verzonden: dinsdag 23 april 2024 17:12
Aan: Pers <5.1.2e @zwolle.nl>
Onderwerp: extra woningbouw Harculo

Geachte perswoordvoerder,
In de Stentor van 23 april jl. stond een interview met wethouder Gerdien Rots over de extra woningbouw die nodig is vanaf 2030. Er wordt een aantal woningen genoemd tussen de vijf en vijftienduizend voor de jaren 2030 tot 2040. Daarbij valt mij 1 zin op: "Bij Harculo, waar we nu 500 woningen realiseren, kijken we of uitbreiding van woningaanbod mogelijk is."
Als verslaggever van de Wijkkrant Zwolle-Zuid viel me deze zin op. De 500 woningen voor de komende jaren moeten nog gebouwd worden en nu wordt door de wethouder kennelijk al vooruitgekeken naar de woningbouw na 2030. Heeft de wethouder dit inderdaad tegen de Stentor gezegd en zo ja, dan zou ik graag een onderbouwing willen hebben wat de opmerking "kijken of uitbreiding van woningaanbod bij Harculo mogelijk is" concreet betekent. Alvast dank voor uw reactie.
met vriendelijke groet van
5.1.2e
Wijkkrant Zwolle-Zuid

Legenda toegepaste uitzonderingsgrondslagen

In dit document zijn gegevens definitief geanonimiseerd op grond van:

Wet	Artikel	Omschrijving	Pagina's
Wet open overheid	Art. 5.1 lid 2 sub e	De eerbiediging van de persoonlijke levenssfeer	1, 2, 3

From: "5.1.2e " <5.1.2e @zwolle.nl>
Sent: 3/6/2025 8:25:19 AM
To: "5.1.2e 5.1.2e " <5.1.2e @zwolle.nl>
Cc:
Subject: RE: Feedback memo werkpakketten

Hoi,

Ga ik mee bezig. Ik ben gisteren om 16.30 gestopt en heb de mail van 5.1.2e niet meer gezien. Zouden we ook niet wachten op reactie van 5.1.2e ? Die komt 45 min. Geleden pas ook binnen.

Ik ga dus:

- Planning aanpassen: variant B met combi pfo's en MT tegelijkertijd, en vaststelling college dus op 7 april ipv 15 april
- Pfo Gerdien+Dorrit aanvragen: werkpakket wonen als nazending (zie reactie 5.1.2e)
- PFo 5.1.2e aanvragen: werkpakket economie ligt nu bij 5.1.2e voor akkoord, daarna als bijlage voor pfo.

Gr. 5.1.2e

Van: 5.1.2e (5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>
Verzonden: donderdag 6 maart 2025 08:35
Aan: 5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>
Onderwerp: FW: Feedback memo werkpakketten

Hoi,

Heb je dit verwerkt? Gaat dat lukken zsm, dan moet dit ook (weer zsm) naar Gerdien.

Groet,
5.1.2e

NB: het schijnt dat afgesproken is dat ze alles gisteravond zou krijgen…jouw bekend (mij niet namelijk)?

Van: 5.1.2e 5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>
Verzonden: woensdag 5 maart 2025 16:21
Aan: 5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>; 5.1.2e (5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>; 5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>; 5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>; 5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>; 5.1.2e 5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>
CC: 5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>; 5.1.2e (5.1.2e) <5.1.2e @zwolle.nl>; 5.1.2e (5.1.2e) <5.1.2e @zwolle.nl>
Onderwerp: RE: Feedback memo werkpakketten

Hoi allen,

We hebben ook de planning doorgenomen. Ons voorstel zou zijn om te gaan voor variant B en daarbij de parallelle sporen van de bespreking in MT SO en de eerste bespreking in pfo's. Dat betekent dat het product op 24 maart kan worden geagendeerd voor de combi-pfo's (ipv 31 maart), zodat de weken erna ruim tijd is om de aanpassingen door te voeren.

Dat betekent dat we op 20 of 21 maart een moment moeten inplannen in de agenda om de laatste versie met Gerdien door te spreken, ik ga daarvoor op zoek naar momenten en kom bij jullie terug.
Daarnaast kijk ik ook naar een moment komende weken om haar goed mee te nemen in het ontwikkelkader en kaartmateriaal.

Wat betreft de combi's voor aanstaande maandag. Anders dan ik eerder zei, kan er een combi worden aangevraagd voor:

- Paul Guldemond over werkpakket economie (zonder Gerdien, maar met 5.1.2e , 5.1.2e etc.)
- Combi Gerdien-Dorrit over de keuzes in het RTP (even de eerdere versie daarbij) en werkpakketten wonen en vastgoed: daarbij 5.1.2e , 5.1.2e /5.1.2e . 5.1.2e etc.

Wil jij deze aanmelden voor pfo 5.1.2e ?

Groet,
5.1.2e

Van: 5.1.2e (5.1.2e
Verzonden: woensdag 5 maart 2025 10:03
Aan: 5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>; 5.1.2e (5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>; 5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>; 5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>; 5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>; 5.1.2e (5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>
CC: 5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>; 5.1.2e (5.1.2e) <5.1.2e @zwolle.nl>; 5.1.2e (5.1.2e) <5.1.2e @zwolle.nl>
Onderwerp: Feedback memo werkpakketten

Hoi allen,

5.1.2e en ik hebben vanochtend samen even het memo over de werkpakketten doorgenomen. Onze feedback vinden jullie in de bijlage. Willen jullie deze verwerken?
@5.1.2e : kijk jij ook nog mee vandaag? Hopelijk lukt dit.

Planning
Vanmiddag kijken 5.1.2e en ik nog even naar de planning en wil ik ook even kijken op welke momenten we in de agenda van Gerdien nog wat moeten inplannen. Daar komen we dus einde middag even op terug.
Intentie is dat we het einde middag het memo en de planning naar Gerdien kunnen sturen, laten we proberen dat dit lukt.

met vriendelijke groet Zwolle

5.1.2e
5.1.2e

Gemeente Zwolle, Afdeling Concernstaf
Postadres: Postbus 10007, 8000 GA Zwolle
Bezoekadres: Lübeckplein 2
☎ : 5.1.2e
@ : 5.1.2e @zwolle.nl

Legenda toegepaste uitzonderingsgrondslagen

In dit document zijn gegevens definitief geanonimiseerd op grond van:

Wet	Artikel	Omschrijving	Pagina's
Wet open overheid	Art. 5.1 lid 2 sub e	De eerbiediging van de persoonlijke levenssfeer	1, 2

From: "5.1.2e " <5.1.2e @zwolle.nl>
Sent: 3/6/2025 12:58:16 PM
To: "5.1.2e " <5.1.2e @zwolle.nl>
Cc: "5.1.2e " <5.1.2e @zwolle.nl>, "5.1.2e 5.1.2e " <5.1.2e @zwolle.nl>, "5.1.2e " <5.1.2e @zwolle.nl>, "5.1.2e 5.1.2e " <5.1.2e @zwolle.nl>
Subject: RE: Feedback memo werkpakketten

Dag 5.1.2e ,

Nav je verzoek bij WP6 twee opties:

1. Je zou kunnen aansluiten bij de bespreking WP6, waar ook 5.1.2e c.s. aanwezig zijn?
2. We zouden op 17 of 18 maart met jou, 5.1.2e , 5.1.2e , 5.1.2e , 5.1.2e , 5.1.2e en mij (evt. 5.1.2e) de totale opbrengst van de werkpakketsessies kunnen bespreken? We staan dan langer stil bij ‘wonen’, maar bespreken dan ook het geheel (integraal).

Ik hoor graag van je. Je mag me ook bellen.

Met vriendelijke groet,

5.1.2e
5.1.2e
5.1.2e
Gemeente Zwolle
5.1.2e

Van: 5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>
Verzonden: donderdag 6 maart 2025 08:27
Aan: 5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>; 5.1.2e (5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>; 5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>; 5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>; 5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>; 5.1.2e 5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>
CC: 5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>; 5.1.2e (5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>; 5.1.2e 5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>; 5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>
Onderwerp: Re: Feedback memo werkpakketten

Hoi allen, goed overzicht , lijkt me aardig compleet. Heb nog de volgende opm:

- Wp1 5.1.2e bij betrekken

- wp6: wonen behoefte forse redactieslag, is nog veel te kwetsbaar. Heb opm aan 5.1.2e al doorgegeven. Gaat om status primos, haalbaarheid van bijstelling bestaand programma, programma op uitleg mag niet concurreren met binnenstedelijk programma, dus niet of nauwelijks gestapeld en dus veel minder gemengd, geen 26000 tot 2040 noemen, welke uitleg gereed in begin jaren 30, wat is opgeteld het suburbane programma en is dat voldoende voor de vraag. Wat als Zwolle zuid door hoogspanning niet kan, gaan we dan meer doen op stadsbroek?, etc ik wil graag met deel projectteam en 5.1.2e en 5.1.2e dit werkpakket nog gedetailleerd bespreken en bepalen wat in het voorstel komt en wat in het RTP

- Grondinstrumentarium inzetten: niet " kunnen " maar "willen " we inzetten. Er moet een duidelijk advies komen

- Let bij wp8 op: niet te diepgaand uitwerken, gaat om benoemen van essentiële randvoorwaarden en die op een eerste indicatie van geld zetten zodat voor college duidelijk is of haalbaarheid een groot risico is of niet

- Wp11: leisure op kaart?

- Spanning tussen groen en groei benoemen.

tot zover,
Groet

5.1.2e

Van: 5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>
Verzonden: Wednesday, March 5, 2025 4:20:30 PM
Aan: 5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>; 5.1.2e (5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>; 5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>; 5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>; 5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>; 5.1.2e (5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>
CC: 5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>; 5.1.2e (5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>; 5.1.2e 5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>
Onderwerp: RE: Feedback memo werkpakketten

Hoi allen,

We hebben ook de planning doorgenomen. Ons voorstel zou zijn om te gaan voor variant B en daarbij de parallelle sporen van de bespreking in MT SO en de eerste bespreking in pfo's. Dat betekent dat het product op 24 maart kan worden geagendeerd voor de combi-pfo's (ipv 31 maart), zodat de weken erna ruim tijd is om de aanpassingen door te voeren.

Dat betekent dat we op 20 of 21 maart een moment moeten inplannen in de agenda om de laatste versie met Gerdien door te spreken, ik ga daarvoor op zoek naar momenten en kom bij jullie terug.
Daarnaast kijk ik ook naar een moment komende weken om haar goed mee te nemen in het ontwikkelkader en kaartmateriaal.

Wat betreft de combi's voor aanstaande maandag. Anders dan ik eerder zei, kan er een combi worden aangevraagd voor:

- Paul Guldemond over werkpakket economie (zonder Gerdien, maar met 5.1.2e, 5.1.2e etc.)
- Combi Gerdien-Dorrit over de keuzes in het RTP (even de eerdere versie daarbij) en werkpakketten wonen en vastgoed: daarbij 5.1.2e, 5.1.2e/5.1.2e. 5.1.2e etc.

Wil jij deze aanmelden voor pfo 5.1.2e ?

Groet,
5.1.2e

Van: 5.1.2e
Verzonden: woensdag 5 maart 2025 10:03
Aan: 5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>; 5.1.2e (5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>; 5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>; 5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>; 5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>; 5.1.2e 5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>
CC: 5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>; 5.1.2e (5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>; 5.1.2e 5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>
Onderwerp: Feedback memo werkpakketten

Hoi allen,

5.1.2e en ik hebben vanochtend samen even het memo over de werkpakketten doorgenomen. Onze feedback vinden jullie in de bijlage. Willen jullie deze verwerken?
@5.1.2e : kijk jij ook nog mee vandaag? Hopelijk lukt dit.

Planning
Vanmiddag kijken 5.1.2e en ik nog even naar de planning en wil ik ook even kijken op welke momenten we in de agenda van Gerdien nog wat moeten inplannen. Daar komen we dus einde middag even op terug.
Intentie is dat we het einde middag het memo en de planning naar Gerdien kunnen sturen, laten we proberen dat dit lukt.

met vriendelijke groet Zwolle

5.1.2e
5.1.2e

Gemeente Zwolle, Afdeling Concernstaf
Postadres: Postbus 10007, 8000 GA Zwolle
Bezoekadres: Lübeckplein 2

☎ : 5.1.2e
@ : 5.1.2e @zwolle.nl

Legenda toegepaste uitzonderingsgrondslagen

In dit document zijn gegevens definitief geanonimiseerd op grond van:

Wet	Artikel	Omschrijving	Pagina's
Wet open overheid	Art. 5.1 lid 2 sub e	De eerbiediging van de persoonlijke levenssfeer	1, 2, 3

From: "5.1.2e " <5.1.2e @posadmaxwan.nl>
Sent: 4/8/2025 10:53:51 AM
To: "5.1.2e)" <5.1.2e @zwolle.nl>, "5.1.2e " <5.1.2e @posadmaxwan.nl>, "5.1.2e " <5.1.2e @posadmaxwan.nl>
Cc: "5.1.2e (5.1.2e)" <5.1.2e @zwolle.nl>, "5.1.2e (5.1.2e " <5.1.2e @zwolle.nl>, "5.1.2e 5.1.2e " <5.1.2e @zwolle.nl>, "5.1.2e " <5.1.2e @zwolle.nl>, "5.1.2e " <5.1.2e @zwolle.nl>
Subject: RE: Finale aanpassingen RTP

Ha 5.1.2e,

Dank voor de email.
Even een check, klopt het dat we enkel de geel gehighlighte teksten overnemen/wijzigen in de opgemaakte versie?
Hartelijke groet,
5.1.2e
M 5.1.2e

PosadMaxwan

Van: 5.1.2e) <5.1.2e @zwolle.nl>
Verzonden: dinsdag 8 april 2025 12:39
Aan: 5.1.2e <5.1.2e @posadmaxwan.nl>; 5.1.2e <5.1.2e @posadmaxwan.nl>; 5.1.2e <5.1.2e @posadmaxwan.nl>
CC: 5.1.2e (5.1.2e) <5.1.2e @zwolle.nl>; 5.1.2e (5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>; 5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>; 5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>; 5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>
Onderwerp: Finale aanpassingen RTP

Dag 5.1.2e, 5.1.2e en 5.1.2e,

Vandaag is het besluit RTP in het college genomen. Zoals beloofd stuur ik hierbij nog een laatste overzicht van de aanpassingen die doorgevoerd moeten worden.

Aanpassingen in tekst
Zie dummy in bijlage

Aanpassen kaarten Zwolle Zuid en VP1 (zie bijlage)
De kaarten in het RTP moeten in overeenstemming zijn met die uit het voorkeursrecht, met dien verstande dat de laatste kaart juridisch is, en de kaart uit het RTP indicatief en beleidsmatig.
Omdat het voorkeursrecht het RTP als basis heeft, moeten de gebieden corresponderen met elkaar (ook omdat tegen het voorkeursrecht bezwaar aangetekend kan worden).

Bijgevoegd de kaarten van het voorkeursrecht voor Vechtrand (VP1) en Zwolle-Zuid/Zuid.

De begrenzing daarvan, moet de begrenzing op de kaarten in het RTP zijn. Willen jullie dit aanpassen en de stipjes voor wonen weider verspreid daarbinnen zetten.
We hebben naast wonen ook ruimte nodig voor een stadspark, mobiliteit etc.

Kan in het gebied Vechtrand op de kaart ook (kleiner) CBZ (Ceintuurbaanzone) VP1 en VP2 gezet worden? De naam Vechtrand is nog vrij onbekend en behelst deze drie verschillende gebieden. Op deze manier wordt het voor inwoners e.a. makkelijker lees- en vindbaar.

Nb. Het gaat dus ook aanpassingen in alle kaarten waar het betrekking op heeft, dus: integrale kaart, kaart ‘wonen’ en de kaarten sleutelgebieden ‘Vechtrand’ en ‘Zwolle-zuid/zuid’.

Daarnaast nog:

- In het RTP wordt de titel op p6: Het verhaal van Zwolle: wendbaar en adaptief

- ‘5.2 Sleutelgebieden’ p. 56 staat er nu wat verloren bij. Graag op de volgende pagina.
- In het ontwikkelpad op p.65 moeten Zwolle-Zuid en Vechtrand gelijk worden getrokken. Dat betekent dat ook Vechtrand hier naar voren wordt getrokken.

Zouden jullie ook los de integrale kaart mee willen sturen? Deze willen we gebruiken voor het persbericht.

Graag zien we de finale versie uiterlijk vanavond tegemoet. Alvast dank!

Met vriendelijke groet,

5.1.2e
5.1.2e
5.1.2e
Gemeente Zwolle
5.1.2e

Legenda toegepaste uitzonderingsgrondslagen

In dit document zijn gegevens definitief geanonimiseerd op grond van:

Wet	Artikel	Omschrijving	Pagina's
Wet open overheid	Art. 5.1 lid 2 sub e	De eerbiediging van de persoonlijke levenssfeer	1, 2

From: "5.1.2e " <5.1.2e @zwolle.nl>
Sent: 11/19/2024 1:56:29 PM
To: "5.1.2e " <5.1.2e @zwolle.nl>
Cc:
Subject: RE: Gesprek bouwstenen

Van: 5.1.2e
Verzonden: dinsdag 19 november 2024 14:54
Aan: 5.1.2e
Onderwerp: FW: Gesprek bouwstenen

Hoi 5.1.2e,
Hierbij.
Groet,
5.1.2e

Van: 5.1.2e
Verzonden: maandag 11 november 2024 12:13
Aan: 5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>
Onderwerp: RE: Gesprek bouwstenen

Hoi,
Ik zie net de mail van 5.1.2e van afgelopen vrijdag die jij ook ontvangen hebt met de kaarten van het atelier.
Kunnen jullie hiermee verder?
Groet,
5.1.2e

Van: 5.1.2e
Verzonden: maandag 11 november 2024 11:18
Aan: 5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>
Onderwerp: FW: Gesprek bouwstenen

Ter info

Van: 5.1.2e
Verzonden: maandag 11 november 2024 11:17
Aan: 5.1.2e <5.1.2e @posadmaxwan.nl>
Onderwerp: Gesprek bouwstenen

Hoi 5.1.2e,
Misschien al gezien, maar alsnog een bericht daarover: het gesprek met de bouwsteen wonen van vanmiddag is verplaatst naar 3 december. 5.1.2e kon niet, en we vinden het belangrijk dat hij wel aanwezig is bij het gesprek.
Nog iets anders: heb je voor mij de kaartlaag voor energie uit jullie perspectieven-kaart (zie bijlage)? Dan kan energie daarmee verder en hopelijk volgende week vrijdag (gesprek bouwsteen energie) al een update aan jullie meegeven.
Groet,

5.1.2e
5.1.2e

Gemeente Zwolle, Afdeling Proces, Programma, Projectmanagement
Bezoekadres: Lübeckplein 2, 8017 JZ Zwolle

☎ 5.1.2e
@ 5.1.2e @zwolle.nl

Niet printen spaart het milieu.

De gemeente Zwolle beschouwt e-mail als volwaardig communicatiemiddel. Dit betekent dat u erop mag vertrouwen dat de inhoud van dit bericht correct en compleet is.

Legenda toegepaste uitzonderingsgrondslagen

In dit document zijn gegevens definitief geanonimiseerd op grond van:

Wet	Artikel	Omschrijving	Pagina's
Wet open overheid	Art. 5.1 lid 2 sub e	De eerbiediging van de persoonlijke levenssfeer	1

Concept energievisie Overijssel

Inhoud

Samenvatting 2

1. Aanleiding en context 5

1.1 Aanleiding – een nieuw energiesysteem voor Overijssel 5

1.2 Een Overijsselse energievisie 6

1.3 Relatie met landelijke en Overijsselse kaders 6

1.4 Leeswijzer 8

2. Een gezamenlijke energievisie 9

2.1 De energievisie in een aantal stappen 9

2.2 Verwachte autonome ontwikkeling in de Overijsselse energievraag 9

2.3 Startprincipes 11

2.4 Toekomstbeelden 12

2.5 Van toekomstbeelden naar een energievisie: de hoofdkeuzes in Overijssel 12

3. Keuzes rond de energiehuishouding voor 2050 13

3.1 Hoofdkeuze 1: Met welke energiemix vullen we in 2050 de Overijsselse energievraag in? 13

3.2 Hoofdkeuze 2: Welk aandeel van onze energievraag wekken we zelf op in Overijssel in 2050? 16

3.3 Hoofdkeuze 3: Keuzes over inrichting energiesysteem 20

4. Gewenste toekomstbeeld voor Overijssel in 2050 24

4.1 Impact per sector 26

Hoofdstuk 5 – Hoe bereiken we ons toekomstbeeld? 30

5.1 Biogas– ontwikkelpad (wordt nog gevisualiseerd) 30

5.2 Elektriciteit (wordt nog gevisualiseerd) 30

5.3 Warmte (wordt nog gevisualiseerd) 32

5.4 Waterstof (wordt nog gevisualiseerd) 32

5.5 Vervolgstappen 34

5.6 PMIEK projecten voortkomend uit de energievisie 34

Bijlage 1 – Landelijke kaders voor de energievisie 35

Bijlage 2 – Werksessies en bijeenkomsten energievisie 37

Bijlage 3 – Startprincipes 40

Bijlage 4 – Samenvatting toekomstbeelden 45

Bijlage 5 – Verantwoording gebruikte data 55

Bijlage 6 – Energiebronnen: kenmerken en verschillen 65

Bibliografie Bijlage 5 en 6 89

Samenvatting

Overijssel zit midden in de energietransitie. In de Klimaatwet is vastgelegd dat we in 2030 55% minder CO2 uitstoten en per 2050 volledig klimaatneutraal zijn. We stappen in hoog tempo van fossiele brandstoffen af en vervangen veel daarvan door elektriciteit. Steeds meer opwek van elektriciteit vindt decentraal plaats met windturbines en zonnepanelen. En op allerlei plekken wordt steeds meer elektriciteit gevraagd doordat verwarming, transport en productieprocessen worden geëlektrificeerd.

Het energiesysteem kan deze ontwikkelingen nauwelijks bijbenen. Het meest actuele symptoom van deze veranderingen in het systeem - netcongestie - heeft grote gevolgen. Bedrijven kunnen geen aansluiting meer krijgen, de opwek van energie kan niet meer worden aangesloten en taxibedrijven krijgen hun wagenpark niet opgeladen. Dit kan voor pijnlijke situaties zorgen. Ondernemers lopen vast. Zaken van groot maatschappelijk belang moeten soms gewoon wachten. En tegelijkertijd moet de verduurzaming wel doorgaan. Nieuwe wijken moeten kunnen worden aangesloten. Overijsselse bedrijven moeten kunnen groeien om toekomstperspectief te houden.

Daarmee staan we voor een dilemma. Gaan we door op de huidige manier? Door in een situatie waarbij nieuwe ontwikkelingen zich vestigen op plekken waar dat vanuit energie niet handig is? Door met een situatie waarin ondernemers nog vele jaren moeten wachten op een netaansluiting? Of zijn we bereid te sturen? Sturen op een toekomstbestendig systeem waarin we onze maatschappelijke opgaven aankunnen. In Overijssel kiezen we voor dat laatste. Waarbij we weten dat frequente bijstelling van de energievisie nodig is vanwege de grote onzekerheden rondom toekomstige ontwikkelingen.

<u>Onze keuzes</u>
Het energiesysteem gaat in essentie om de combinatie van vraag, aanbod en het transport/opslag van energie. Om ons toekomstbeeld te kunnen schetsen geven we antwoord op drie vragen:

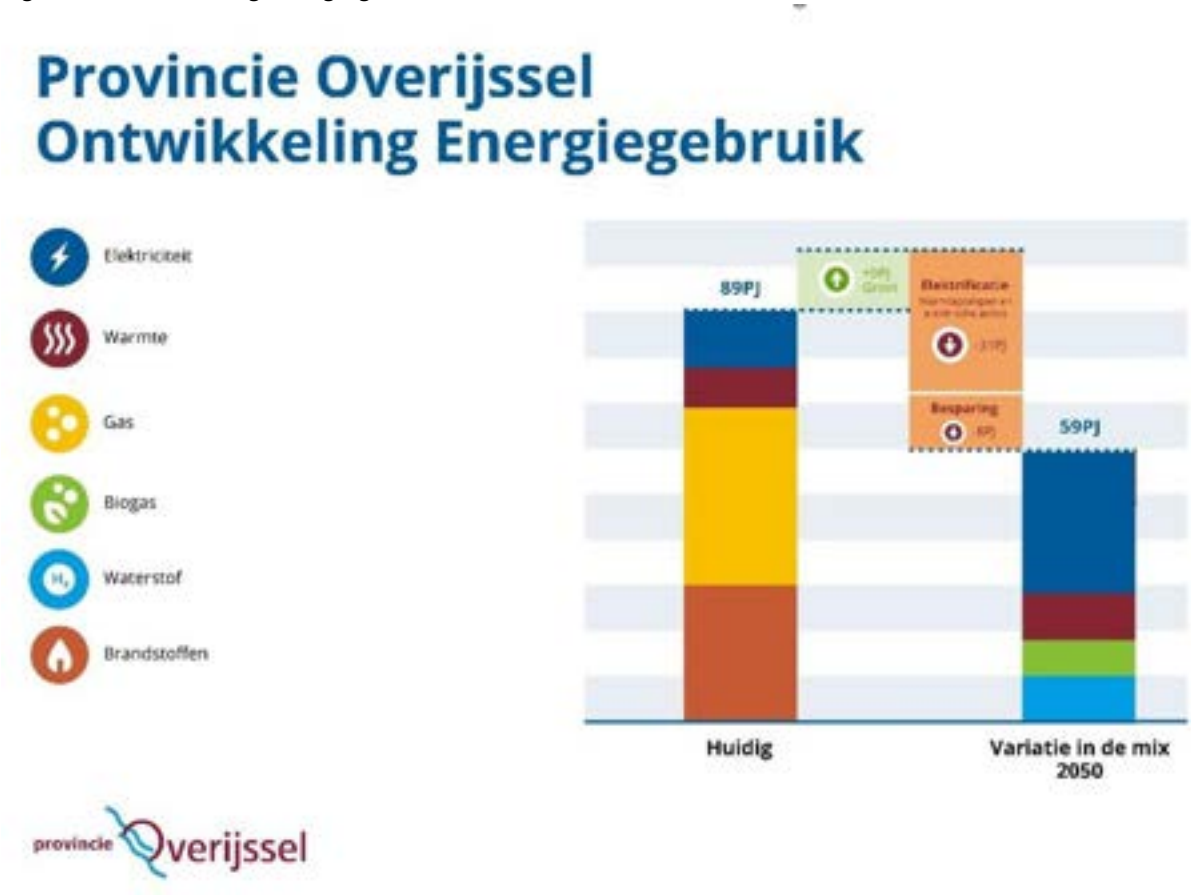
1) Met welke energiemix vullen we in 2050 de Overijsselse energievraag in?
2) Welk aandeel van de Overijsselse energievraag willen we in 2050 zelf opwekken, en met welke mix van technieken?
3) Welke keuzes maken we rond het ontwerp van het energiesysteem?

In Overijssel streven we naar een gebalanceerde energiemix, waarbij we onze vraag vanuit verschillende energiedragers willen invullen. Warmte, waterstof en biogas gaan een belangrijke rol spelen om de grote toename in de elektriciteitsvraag te beperken. Hiermee zetten we in op een robuust systeem, voorkomen we een te grote druk op de beschikbare ruimte in Overijssel en bieden we kansen voor onze inwoners en ondernemers.

De vervolgvraag is welk aandeel van onze energievraag we zelf opwekken. Dat begint met energiebesparing. In lijn met het NPE willen we daar maximaal op inzetten. We zetten in op energiebesparing om de energievraag voor Overijssel in 2050 te beperken. Realisatie daarvan vraagt wel extra inzet. Na besparing blijft er een vraag naar biogas, warmte, waterstof en elektriciteit over. Voor biogas en warmte voorzien we in 2050 zelf in onze behoefte. De beschikbaarheid van waterstof bouwen we lokaal op waarbij we uiteindelijk toewerken naar een situatie waarbij we het grootste deel importeren. Voor elektriciteit streven we naar zelfvoorzienendheid. We beperken de benodigde opwek in Overijssel door in te zetten op energiebesparing en andere energiedragers dan elektriciteit. Rond 2030 zijn we met onze huidige ambities ongeveer op de helft. Om zelfvoorzienend te zijn streven we in 2050 naar een opwek van 34PJ aan elektriciteit. Welke technieken, denk aan zon op dak, SMR's en windenergie, hier na 2030 een rol in gaan spelen, bepalen we later.

De onderstaande figuur geeft inzicht in deze eerste twee hoofdkeuzes. De figuur laat zien dat we overstappen van een fossiel gedreven energievoorziening naar een CO2 neutrale energievoorziening. Door de efficiency van elektrische auto's en warmtepompen, gecombineerd met energiebesparing daalt onze energievraag in grote mate. Met de inzet op een gebalanceerde energiemix komen we uit op een vraag naar 59 PJ energie. Hiermee beperken we de vraag naar elektriciteit en bouwen we aan een robuust systeem.

Figuur 1: ontwikkeling energiegebruik

De derde hoofdkeuze gaat over de inrichting van het energiesysteem. Daarbij zetten we in op clustering waar dat nodig is. Dat wil onder meer zeggen clustering van vraag en aanbod bij waterstof om het kip-ei probleem te doorbreken. En clustering van de opwek van elektriciteit om de ruimtelijke kwaliteit in Overijssel te bewaken. Tot slot zoeken we de balans tussen decentrale en centrale oplossingen. Vraagstukken als lokale opwek van zon op dak en het opladen van elektrische auto's kunnen meestal beter decentraal opgelost worden dan met grote uitbreidingen van het centrale elektriciteitsnet. Voor andere vraagstukken – denk aan grootschalige opwek of het plaatsen van een SMR – maken we gebruik van het centrale net.

<u>Ons toekomstbeeld</u>
Wat betekenen deze keuzes voor het Overijssel van 2050? Hieronder geven we een impressie van het toekomstige energiesysteem, waarbij dit vooral dient ter inspiratie en niet als toetsingskader voor toekomstige ontwikkelingen.

Het aantal woningen, de economische activiteiten en de mobiliteit stijgen tot 2050 naar verwachting nog met circa 10% tot 20%. Ondanks dat is de energievraag in 2050 gedaald met ruim 30%.

Vanuit de wens om een robuust en efficiënt energiesysteem te ontwikkelen en daarbij lokale kansen te benutten, streven we er naar om in Overijssel één op de vier huishoudens te voorzien van warmte vanuit een collectief warmtenet, met name in stedelijk gebied. Daarnaast wordt circa een derde van de proceswarmtevraag uit de industrie ingevuld met warmte. Door deze keuze is de belasting van de elektriciteitsnetten, met name in de winter, beperkter. Daarmee dragen we ook bij aan de betaalbaarheid van de toekomstige energiehuishouding.

We benutten de potentie voor biogas maximaal om onze eigen restvraag aan duurzaam gas in te vullen. Daarbij gebruiken we dit biogas idealiter voor toepassingen waar geen ander (klimaatneutraal en betaalbaar) alternatief voor beschikbaar is: hoge temperatuur warmte voor de industrie en de warmtevraag van monumenten. Waar lokaal geen inzet van biogas mogelijk is, wordt het omgezet naar groen gas en in het gasnet ingevoed.

Om Overijssel qua vestigingsklimaat aantrekkelijk te houden en ondernemers met een hoge energievraag een alternatief te bieden voor elektriciteit, is er een drietal regionale aftakkingen voorzien vanaf de waterstofbackbone. Hiermee zijn de verzwaringen aan het elektriciteitsnet beperkt gebleven en is het Overijsselse energiesysteem bovendien robuuster. Door waar mogelijk gebruik te maken van de huidige bestaande gashoofdinfrastructuur en het voorkomen van grote aanvullende vraag naar elektriciteit is hiermee ook de ruimtelijke impact op de leefomgeving beperkt gehouden.

Met zon op dak en innovatie verhogen we de beoogde eigen opwek van elektriciteit substantieel richting 2050. Vanuit onze wens tot een proportionele bijdrage aan een klimaatneutraal Nederland willen we als provincie met een relatief kleine elektriciteitsvraag en veel ruimte proberen onze eigen elektriciteitsvraag op te wekken. Of dat lukt hangt af van toekomstige ontwikkelingen. Daarbij willen we verdere inzet op opwek met zon op land en wind zoveel als mogelijk beperken.

Al met al hebben we ongeveer een kwart van onze toekomstige energievraag met (lokaal opgewekte) warmte en biogas ingevuld. Om het elektriciteitsnet verder te ontzien is een deel van de regionale gashoofdinfrastructuur omgebouwd tot regionale waterstofinfrastructuur. Onze vraag naar waterstof is grotendeels afhankelijk van aanvoer van de backbone, waarbij we indirect ook een deel wind op zee en grootschalige kernenergie in Overijssel inzetten. Ruim de helft van onze energievraag in 2050 is elektriciteit en deze willen we zelf opwekken zonder grote ruimtelijke impact en met oog voor het energiesysteem. Door deze inzet nemen we onze verantwoordelijkheid door een grote mate van zelfvoorzienendheid na te streven, waarbij we rekening houden met de impact op onze leefomgeving en het energiesysteem, en bieden we hiermee kansen voor lokaal en collectief eigenaarschap.

<u>Samen stappen zetten</u>

Deze energievisie is van de provincie Overijssel, maar vooral ook vóór de provincie Overijssel. Om die reden zijn gedurende het gehele proces gemeenten, netbeheerders en maatschappelijke organisaties actief betrokken bij de realisatie van de energievisie. Deze energievisie is echter slechts de start. Voor het bereiken van het geschetste toekomstbeeld moeten veel partijen aan de slag. Ieder vanuit een eigen rol en verantwoordelijkheid, wetende dat elke bijdrage op zichzelf onmisbaar is. De eerste stap na vaststelling van deze visie is dan ook om samen met gemeenten en netbeheerders een uitvoeringsagenda op te stellen voor de komende jaren. Daarbij betrekken we ook het bedrijfsleven en onderwijs- en kennisinstellingen.

Tegelijkertijd hebben we nog een lange weg te gaan richting 2050. Een weg waarbij we afhankelijk zijn van de voortgang op onderdelen, technologische ontwikkelingen en keuzes die buiten Overijssel worden gemaakt. Dit brengt een grote onzekerheid met zich mee. Daarom is het belangrijk dat we de energievisie frequent herijken.

1. Aanleiding en context

1.1 Aanleiding – een nieuw energiesysteem voor Overijssel

Overijssel zit midden in de energietransitie. In de Klimaatwet is vastgelegd dat we in 2030 55% minder CO2 uitstoten en per 2050 volledig CO2 -neutraal zijn. Daar is een nieuw energiesysteem voor nodig. Dat bouwen we nu en in de komende jaren, maar gaat niet zonder groeipijn.

Het huidige energiesysteem in Nederland is ontstaan vanuit de beschikbaarheid van aardgas uit Groningen, import van olie en grootschalige productie van elektriciteit uit steenkool en aardgas op een paar centrale plekken in Nederland. Deze energie wordt over het hele land getransporteerd naar onze huizen en iedereen die dat wil heeft gas en stroom op ieder gewenst moment van de dag.

Maar deze vanzelfsprekendheid ligt inmiddels achter ons. We stappen in hoog tempo van fossiele brandstoffen af en vervangen veel daarvan door elektriciteit. Steeds meer opwek van elektriciteit vindt decentraal plaats via windturbines en zonnepanelen. En op allerlei plekken wordt steeds meer elektriciteit gebruikt doordat verwarming, transport en productieprocessen worden geëlektrificeerd. Daarmee ligt er een veel grotere opgave om vraag en aanbod goed op elkaar af te stemmen.

> Met een energiesysteem bedoelen we het geheel van vraag en aanbod (opwek en gebruik), transport en opslag van verschillende energievormen. Om klimaatneutraal te zijn, moet het Overijssel energiesysteem overgaan op hernieuwbare (duurzame) energievormen. Zoals elektriciteit en waterstof van duurzame afkomst, warmte, groen gas en groene brandstoffen. Om een nieuw energiesysteem te ontwikkelen hebben we minder dan 30 jaar de tijd. We moeten daarom nú al keuzes maken.

Het gevolg is dat het elektriciteitsnet wordt gebruikt op een manier waarop het niet is ontworpen. Voor veel meer toepassingen wordt elektriciteit gebruikt, vaak ook nog op hetzelfde moment. Op zo'n moment kan capaciteitstekort ontstaan en ontstaat file op het elektriciteitsnet. Meer ruimte via andere infrastructuur, zoals waterstofleidingen of warmtenetten, is vaak nog niet ontwikkeld.

Deze netcongestie - het meest actuele symptoom van het veranderende energiesysteem - heeft grote gevolgen. Het net zit op slot. Wat netbeheerders voorspellen aan stijgende transportvraag kan gewoonweg niet snel genoeg worden bijgebouwd. In ieder geval niet tot 2030. Het gevolg is dat bedrijven geen aansluiting meer krijgen, windparken niet overal meer kunnen worden aangesloten en taxibedrijven hun wagenpark niet opgeladen krijgen.

Dit kan voor pijnlijke situaties zorgen. Ondernemers lopen vast. Zaken van groot maatschappelijk belang moeten soms gewoon wachten. En tegelijkertijd moet de verduurzaming wel doorgaan. Nieuwe wijken moeten kunnen worden aangesloten. Overijsselse bedrijven moeten kunnen groeien om toekomstperspectief te houden.

Concluderend: het gebruik en de productie van energie veranderen in hoog tempo, maar het energiesysteem kan dit niet bijbenen. Daarmee staan we voor een dilemma. Gaan we door op de huidige manier? Door in een situatie waarbij nieuwe ontwikkelingen zich vestigen op plekken waar dat vanuit energie niet handig is? Door met een situatie waarin ondernemers nog vele jaren moeten wachten op een netaansluiting? Of zijn we bereid te sturen? Sturen op een toekomstbestendig systeem waarin we onze maatschappelijke opgaven (energetisch) aankunnen, wetende dat dit vraagt om een hele grote inzet de komende jaren. In Overijssel kiezen we voor dat laatste. Als vertrekpunt maken we een energievisie voor de periode na 2030. Daarmee zetten we ook in op het voorkomen van toekomstige netcongestie.

1.2 Een Overijsselse energievisie

Energiesysteem als een kans voor Overijssel
De verandering van het energiesysteem is geen keuze. De manier waarop dit gebeurt wel. De kansen die dit biedt willen we in Overijssel benutten. De kans om te zorgen voor een goed vestigingsklimaat, waar voldoende energie voorhanden is. De kans om de ruimte in Overijssel goed te benutten, want opwek en transport van energie gaan wel ruimte vragen. En de kans om iedereen mee te laten doen en de lusten en lasten eerlijk te verdelen.

Hier zijn wel keuzes voor nodig. Waar dat vanuit het energiesysteem nodig is sturen we op ruimtelijke ontwikkelingen en kijken we hoe een duidelijke en integrale afweging gemaakt kan worden tussen ruimtelijke ontwikkelingen en de benodigde energie-infra.

Stip op de horizon
Met deze energievisie zetten we een stip op de horizon. Dat doen we in de wetenschap dat we niet alles kunnen sturen én te maken hebben met grote onzekerheden.
Andere overheden en organisaties zijn op veel vlakken in eerste instantie verantwoordelijk Deze visie is dan ook niet een wet van Meden en Perzen waar alle stakeholders zich naar zouden moeten voegen. Deze visie heeft wel de ambitie om richting te geven aan de ontwikkeling van het energiesysteem in Overijssel in de wetenschap dat we er alleen samen komen. Tegen die achtergrond is er ook voor gekozen deze visie tot stand te laten komen in een gezamenlijk proces (zie hoofdstuk 2).

In onze aanpak hebben we ons gebaseerd op een recente verkenning (II3050) van de netbeheerders voor een klimaatneutraal Nederland. Hierin zitten diverse aannames over toekomstige economische en technologische ontwikkelingen. Hierdoor kan het beeld tot achter de komma worden doorgerekend, maar daarmee is de onzekerheid niet weg. Toch zullen we - met alle kennis die we wel hebben - keuzes moeten maken. Wanneer we geen richting geven voor de toekomst, kampen we over 10-20 jaar nog steeds met netcongestie en wordt de leefbaarheid van onze provincie aangetast. Daarbij past de energievisie in een cyclus waarin we regelmatig aanpassingen kunnen doen. Tot slot biedt de langetermijnplanning van het energiesysteem ook kansen. Wat nu niet kan, dat kan straks misschien wel. Denk aan bepaalde technieken die er nu nog niet zijn. En niet alle keuzes hoeven nu al gemaakt te worden.

Scope
Deze energievisie gaat over het energiesysteem in 2050. We richten ons op energie-infrastructuur met een regionaal belang. We brengen de dilemma's, oplossingen én gevolgen in kaart, op de schaal van Overijssel. Daarbij houden we rekening met de verwachte ontwikkelingen op de energie-infrastructuur op nationale schaal en op een lager schaalniveau. Daarbij kijken we niet alleen naar elektriciteit, maar ook naar de ketens van warmte en duurzame gassen. Het gaat om de hele keten van opwek tot aan levering, inclusief conversie en opslag.

1.3 Relatie met landelijke en Overijsselse kaders

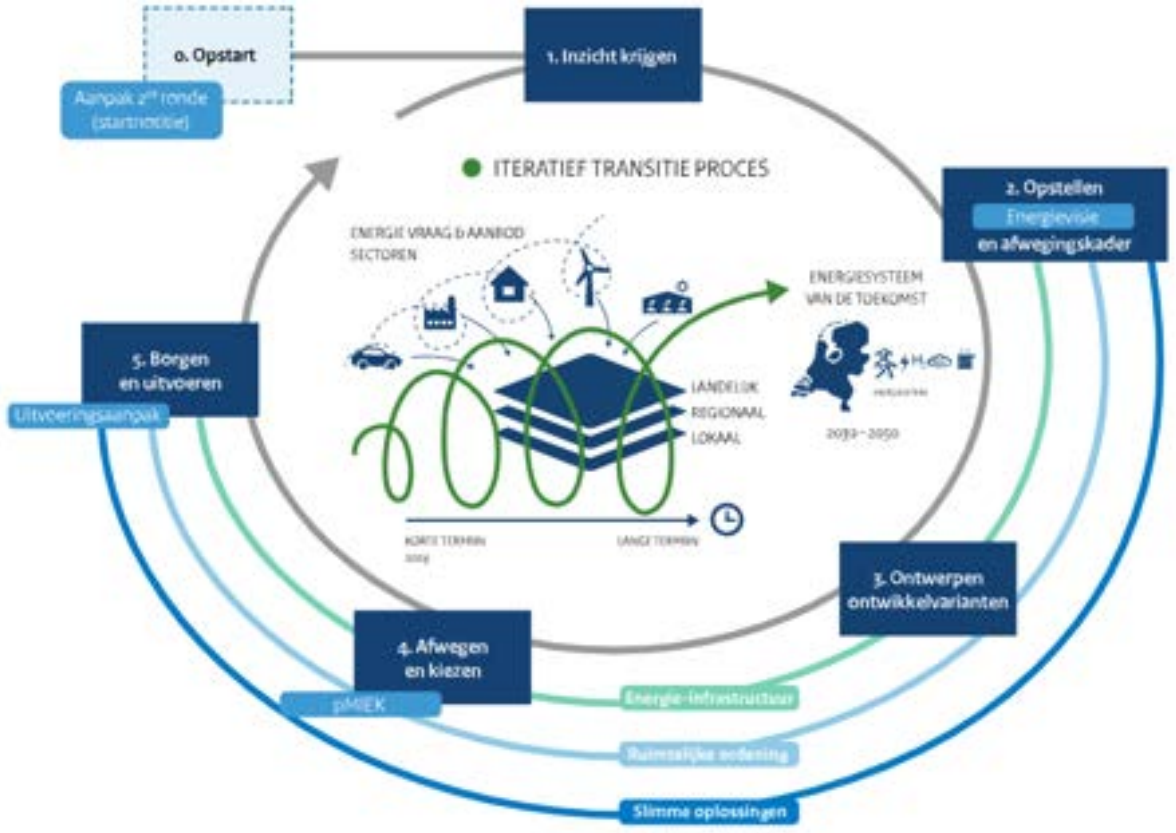
Integraal programmeren
De wens tot een Overijsselse energievisie komt voort uit het coalitieakkoord (Schouder aan schouder), maar staat niet op zichzelf. De netbeheerders hebben aan de provincies gevraagd om regie te nemen op de ontwikkeling van het energiesysteem. Op veel punten heeft deze ontwikkeling invloed op het leven van inwoners en ondernemers. Daarom is het belangrijk dat de politiek keuzes

maakt. Uit die keuzes volgen dan weer de investeringen door netbeheerders, overheden en ondernemers. Voor de regionale infrastructuur heeft de provincie deze regierol, vastgelegd in de nieuwe energiewet.

Het nieuwe energiesysteem heeft ook veel invloed op hoe onze omgeving eruit gaat zien en waar welke ontwikkeling mogelijk is. Om het energiesysteem zo goed mogelijk aan te laten sluiten op die de gewenste ruimtelijk-economische ontwikkelingen van de provincie, is het nodig dat het energiesysteem volwaardig onderdeel wordt van de ruimtelijke ordening. Hieraan werken we met een proces genaamd integraal programmeren van het energiesysteem.

Het opstellen van een energievisie is de eerste stap in dit proces. Hierin staan de gewenste en verwachte ontwikkelingen voor Overijssel. Daarna volgt het provinciaal Meerjarenprogramma Infrastructuur Energie en Klimaat (pMIEK). In dit plan wordt aangegeven welke ontwikkelingen in het energiesysteem eerst moeten gebeuren. In Overijssel heeft GS in maart 2023 het eerste pMIEK vastgesteld. Dit pMIEK 1.0 bevat een advies aan de netbeheerders voor de uitbreidingsinvesteringen in het elektriciteitsnetwerk. Om dit in de toekomst op een goede manier te kunnen doen, worden in de volgende pMIEK de lange termijnontwikkelingen mee genomen, zoals die op het gebied van waterstof en duurzaam gas. Hiervoor geeft de energievisie de juiste richting.

Figuur 2: Cyclus integraal programmeren

Het Nationaal Plan Energiesysteem (NPE) en de provinciale omgevingsvisie
Nu duidelijk is wat de positie van de energievisie in het integraal programmeren is het van belang nog twee belangrijke kaders te schetsen voor de energievisie.

Het NPE beschrijft de ontwikkeling van het Nederlands energiesysteem naar een klimaatneutrale samenleving. In het NPE staat een langetermijnvisie voor het energiesysteem in 2050. Met een aantal richtinggevende keuzes is het NPE ook voor Overijssel kaderstellend. Hoewel de impact per provincie verschilt is het van belang om te weten waar het Rijk op in zet. Daarbij gaat het onder meer om een maximale opschaling van het aanbod van duurzame energie, waaronder hernieuwbare elektriciteitsopwekking op land, en energiebesparing als belangrijke hoeksteen in het energiebeleid waar maximaal op ingezet dient te worden.

Met toekomstige ambities en opgaven geeft de provinciale omgevingsvisie (Overijssel voor en met Elkaar!) kaders, bijvoorbeeld als het gaat over de ruimtelijke mogelijkheden voor het ontwikkelen van duurzame energie op land. De omgevingsvisie is daarmee ook relevant voor keuzes in de energievisie.

Tegelijkertijd is deze energievisie ook een bouwsteen voor en nadere uitwerking van de omgevingsvisie. De hoofdkeuzes uit deze energievisie worden dan ook opgenomen in de omgevingsvisie omdat deze een grote impact op de ruimte kunnen hebben. Tegelijkertijd moet er na vaststelling van de energievisie nog veel werk verzet worden. Dit kan er in resulteren dat we kaders opnemen in de omgevingsverordening of dat we onze inzet voor de realisatie van deze visie bundelen in een programma.

De energievisie zoals die nu voorligt is niet planMER-plichtig. Eventuele kaders voor toekomstige ruimtelijke besluiten en projecten zullen deze plicht mogelijk wel kennen. Die plicht zal dan ingevuld worden binnen het spoor waar die kaders worden gesteld (bijvoorbeeld de omgevingsvisie, verordening of individuele projecten).

Naast het NPE en de provinciale omgevingsvisie zijn er meer kaders en ontwikkelingen die van belang zijn voor de energie. Een aantal hiervan is opgenomen in bijlage 1.

1.4 Leeswijzer

Hoofdstuk 2 geeft een schets van het proces . In hoofdstuk 3 gaan we in op de hoofdkeuzes waar we voor staan. Hoofdstuk 4 beschrijft onze stip op de horizon. Daarbij gaan we ook in op de belangrijkste consequenties voor de verschillende sectoren. Tot slot gaan we in hoofdstuk 5 in op een ontwikkelpad per energiedrager op weg naar de stip op de horizon. Ook schetsen we welke projecten voor regionale energie infrastructuur we vanuit de energievisie voort zien komen om af te wegen in het pMIEK.

2. Een gezamenlijke energievisie

Deze energievisie is van de provincie Overijssel, maar vooral ook vóór de provincie Overijssel. Vanaf het begin zijn gemeenten, netbeheerders en maatschappelijke organisaties daarom betrokken geweest bij de realisatie van de energievisie:

- Eind 2023 is het plan van aanpak - om tot deze energievisie te komen – opgesteld. Hierbij zijn een aantal netbeheerders en gemeenten geraadpleegd.
- Voor het proces van totstandkoming van de energievisie is een kernteam geformeerd met daarin de provincie, TenneT, Gasunie, regionale netbeheerders en zeven gemeenten uit Overijssel.
- Bij de totstandkoming van de diverse deelproducten en discussies (startprincipes, toekomstbeelden, hoofdkeuzes) zijn vele werksessies georganiseerd, vaak opgedeeld in Twente en West-Overijssel. Alle gemeenten in Overijssel hebben aan één of (meestal) meerdere sessies deelgenomen. De input die hieruit naar voren is gekomen vormt de basis voor de energievisie.
- Aanvullend is er een aantal bijeenkomsten geweest voor maatschappelijke partners (startprincipes en concept energievisie).
- De tussentijdse resultaten zijn op een aantal momenten besproken in de Energyboard en de twee bestuurlijke overleggen van de RES Twente en de RES West-Overijssel. Dit is gebeurd voor het plan van aanpak, de startprincipes, hoofdkeuzes en de concept energievisie. Hierna volgt nog een raadpleging bij de colleges van B&W en netbeheerders.

In bijlage 2 is een overzicht te vinden van de bijeenkomsten die zijn gehouden.

2.1 De energievisie in een aantal stappen

De visie is opgebouwd in een aantal stappen. De eerste stap is dat we gekeken hebben naar de Overijsselse energievraag. Hoe ziet die er nu uit, hoe ontwikkelt deze zich richting 2050 en welke keuzes zijn daarin te maken? Vervolgens zijn we aan de slag gegaan met startprincipes die richting moeten geven aan het toekomstige energiesysteem in Overijssel. Als derde stap hebben we mogelijke toekomstbeelden verkend. Deze toekomstbeelden hebben inzicht gegeven in de belangrijkste vraagstukken voor onze energievisie. In dit hoofdstuk staan we stil bij de opbrengsten van deze drie stappen.

2.2 Verwachte autonome ontwikkeling in de Overijsselse energievraag

Huidige energievraag

Op dit moment verbruiken we in Overijssel jaarlijks circa 90 PJ aan energie. Het grootste deel van deze energie bestaat uit fossiele brandstoffen: olie en gas. Slechts 20% van onze huidige vraag bestaat uit elektriciteit waarvan we een klein deel in Overijssel zelf opwekken. Onderstaande figuur geeft inzicht in hoeveel opwek nodig is om 1 PJ (in deze voorbeelden elektriciteit) op te wekken.

Figuur 3: Opwek van 1PJ

	Wind (6MW)	Zonneveld (ha)	Woningen met zonnedaken	Geothermie bronnen	Small Modular Reactors – SMR (20MW)
Benodigd voor 1 PJ	14	275	50.000	6	2

Toekomstige energievraag

Voor een inschatting van de energievraag van Overijssel in 2050 hebben we een scenariostudie van de netbeheerders naar het energiesysteem van een klimaatneutraal Nederland in 2050 (II3050) gebruikt. Deze heeft ook als basis gediend voor het Nationaal Plan Energiesysteem. Het gebruikte scenario (Nationaal Leiderschap) is het meest in lijn is met de huidige ontwikkelingen in Nederland met een hoge mate van elektrificatie. In dit scenario blijven zowel de opkomst van warmtenetten als de inzet van waterstof beperkt.

Dit scenario is vertaald en verrijkt met Overijsselse data. Zo sluit het goed aan op onderstaande verwachte ontwikkelingen qua woningbouw, mobiliteit en industrie in Overijssel (zie bijlage 5 voor een toelichting op de gebruikte cijfers). In al deze sectoren wordt richting 2050 groei van tussen de 10 en 20 procent verwacht met de onderstaande groei in de energievraag als gevolg.

Figuur 4: Groei energievraag over de sectoren

De vraag naar energie in 2050 is naar verwachting, ondanks de groei in de diverse sectoren en bijbehorende behoefte aan energie, toch flink lager dan nu. Dat komt uit op (minimaal) ruim 50 PJ en veronderstelt een (autonome) hoge mate van elektrificatie. Een klein deel van deze verlaging komt door de verwachting dat we in Nederland nog veel energie gaan besparen, bijvoorbeeld door de isolatie van onze huizen.

Energiebesparing
Er zijn verschillende manieren om energie te besparen. Er zijn technische ingrepen zoals isolatie waardoor je met minder energie je huis comfortabel verwarmen. Of gedragsaanpassingen zoals de thermostaat wat lager zetten of carpoolen. In het door ons gebruikte scenario voor een klimaatneutraal Nederland is de totale energiebesparing een fractie lager dan de toename in het energieverbruik als gevolg van de groei in onze sectoren. In alle sectoren wordt circa 10% energie bespaard in de periode tot 2050, met de huishoudens als positieve uitschieter met bijna 15%. Deze besparing komt veelal tot stand door (inter)nationaal beleid en/of hoge energieprijzen. Als het besparingstempo hoger of lager is dan het verwachte tempo, kan dit dus effect hebben op de Overijsselse energievraag.

Het grootste deel van het lagere energieverbruik wordt veroorzaakt doordat elektrische auto's en warmtepompen met een veel lagere hoeveelheid elektriciteit dezelfde prestatie kunnen leveren als de huidige technologieën met hun (fossiele) energiebron (auto's met verbrandingsmotor en cv-ketels). Dit komt doordat elektrische voertuigen geen energie verliezen door warmteverliezen en warmtepompen "gratis" omgevingswarmte gebruiken. Figuur 5[1] geeft inzicht in de verschillen tussen de huidige en toekomstige energievraag van Overijssel. De figuur laat ook zien dat we naast

[1] Dit scenario geeft een beeld over de energievraag in 2050. De energiemix waarmee die vraag wordt ingevuld staat echter niet vast, hierin kunnen we keuzes maken.

duurzaam opgewekte elektriciteit in het toekomstig energiesysteem gebruik maken van warmte, waterstof en biogas[2] om Overijssel van energie te voorzien.

Figuur 5: ontwikkeling energievraag

In 2050 zien we in dit scenario voor Overijssel een vraag van circa 50 PJ, substantieel lager dan de huidige energievraag van circa 90 PJ. We maken geen gebruik meer van de fossiele brandstoffen olie en gas. Wat opvalt is dat de vraag naar elektriciteit meer dan verdubbeld. Dit noemen we ook wel de elektrificatie van het energiesysteem. Veel processen die voorheen gebruik maakten van fossiele brandstoffen stappen in het gekozen scenario over op (duurzaam opgewekte) elektriciteit. Algemene waarschuwing: Bij het interpreteren van toekomstbeelden en het uitwerken van de energievisie moet rekening gehouden met de grote onzekerheid in deze prognose, omdat deze van veel ontwikkelingen afhankelijk is, waarvan een deel niet of beperkt beïnvloedbaar is. Deze ontwikkelingen zijn ook sterk afhankelijk van beleidskeuzes op lokaal, provinciaal, nationaal en internationaal niveau.

Hoe ver zijn we met de verduurzaming van onze eigen energievraag?

Momenteel wekken we circa 14 PJ hernieuwbare energie op, met daarin een relatief groot aandeel vanuit verbranding van restafval (het biogene deel – 5 PJ). Daarnaast mengen we biobrandstoffen bij (2 PJ) en verbranden we (geïmporteerde) houtige biomassa (2 PJ).

Richting 2030 is er vanuit de Regionale Energie Strategie (RES Twente en West-Overijssel) een ambitie geformuleerd voor de opwek van grootschalige hernieuwbare elektriciteit waarmee we de huidige opwek van elektriciteit (5,5 PJ) willen verhogen tot circa 15 PJ.

2.3 Startprincipes

De startprincipes vormen het inhoudelijk vertrekpunt en geven richting aan de keuzes in deze energievisie. Bij de totstandkoming van de startprincipes is er samen met alle partners expliciet voor gekozen om vanuit waarden te redeneren naar startprincipes. Daarmee kijken we wat belangrijk is voor het Overijssel in 2050 en de daarin te maken keuzes op het snijvlak van het energiesysteem en ruimtelijke ontwikkelingen. De principes zijn als volgt:

- Het energiesysteem van de toekomst is robuust en efficiënt. Het systeem is robuust genoeg om onvoorziene ontwikkelingen op te vangen en vergroot onze mogelijkheden om onze maatschappelijke opgaven te realiseren.
- Lokale kansen om van duurzame energie te profiteren worden benut.
- Er worden – waar dit nodig is – duidelijke keuzes gemaakt om te zorgen dat de energietransitie voort kan en dat iedereen daar in mee kan en aan kan bijdragen.

[2] Vanwege leesbaarheid gebruiken we één term (biogas) voor een breder pallet van toepassingen (biogas, groen gas (= biogas op aardgaskwaliteit), biobrandstoffen en andere toepassingen met biomassa), waarbij biogas en groen gas qua orde grootte dominant wordt verwacht binnen deze categorie.

- De inrichting van het toekomstige energiesysteem benut de beschikbare ruimte in Overijssel optimaal: zuinig en multifunctioneel waar mogelijk.
- Overijssel draagt proportioneel bij aan een Klimaatneutraal Nederland met een duidelijke ambitie qua mate van zelfvoorzienendheid

Een nadere toelichting op de startprincipes is te vinden in bijlage 3.

2.4 Toekomstbeelden

Met behulp van de startprincipes zijn vervolgens vier onderscheidende toekomstbeelden uitgewerkt. De twee belangrijkste en van elkaar verschillende toekomstbeelden zijn “Energie is volgend” en “Energie is sturend”.

Als energie volgend is sluit het energiesysteem zoveel mogelijk aan bij de landschappelijke en ruimtelijke structuren. Energie is ‘volgend’ - en daarmee faciliterend - aan andere ruimtelijke opgaven. Wel kunnen er duidelijke keuzes gemaakt worden en kan er regie gepakt worden, alleen is daarin dan het energiesysteem niet sturend of van doorslaggevend belang. Dit scenario lijkt het meest op de huidige situatie.

In een tegenovergesteld toekomstbeeld is energie juist sturend. Energie-infra, opslag en opwek zijn sturend in de ruimtelijke ordening van de toekomst. Vraag en aanbod van energie wordt geclusterd en ruimtelijke opgaven volgen die clustering. In essentie gaat het daarmee om een zo efficiënt mogelijk energiesysteem waarbij andere opgaven daarop volgen. Niet alles wordt per definitie gefaciliteerd, sommige ontwikkelingen met een bepaalde energievraag zullen alleen mogelijk zijn op bepaalde plekken.

Deze toekomstbeelden zijn in diverse werksessies met gemeenten en netbeheerders uitgewerkt. Voor deze werksessies is Overijssel in vier gebieden opgedeeld die overeenkomen met de door TenneT beoogde toekomstige voedingsgebieden voor elektriciteit. We refereren hier in de visie naar als deelnet, waarbij expliciet ook alle andere energieinfrastructuur in het voedingsgebied meegenomen is. Zie bijlage 1 voor een toelichting hierop.

In bijlage 4 is een samenvatting van alle vier de toekomstbeelden te vinden.

2.5 Van toekomstbeelden naar een energievisie: de hoofdkeuzes in Overijssel

Het energiesysteem gaat in essentie om de combinatie van vraag, aanbod en het transport/opslag van energie. De verkenning van de toekomstbeelden heeft het inzicht gegeven dat er drie belangrijke vragen zijn te beantwoorden:

1) Met welke energiemix vullen we in 2050 de Overijsselse energievraag in?
2) Welk aandeel van de Overijsselse energievraag willen we in 2050 zelf opwekken, en met welke mix van technieken?
3) Welke keuzes maken we rond het ontwerp van het energiesysteem?

De antwoorden op deze vragen geven de basis voor de energievisie. Om die reden staan we in het volgende hoofdstuk stil bij de overwegingen en argumenten. In hoofdstuk 4 leidt dit tot het gewenste toekomstbeeld voor Overijssel.

3. Keuzes rond de energiehuishouding voor 2050

In dit hoofdstuk beschouwen we de drie hoofdkeuzes. We schetsen de mogelijke oplossingsruimte, identificeren een aantal voor- en nadelen en concluderen met onze keuze. Hierbij zijn de door Provinciale Staten vastgestelde startprincipes en de overige relevante kaders gebruikt.

3.1 Hoofdkeuze 1: Met welke energiemix vullen we in 2050 de Overijsselse energievraag in?

Het vraagstuk

Het Nationaal Plan Energiesysteem schetst de beoogde contouren van de energiemix voor 2050, waarbij elektriciteit de hoofdrol gaat spelen in onze energievoorziening en er voor waterstof een systeemrol is weggelegd. Daarmee wordt bedoeld dat het grootste deel van onze toekomstige energievraag met elektriciteit wordt voorzien, en dat waterstof een cruciale rol speelt om het gehele energiesysteem robuust en efficiënt te houden. Als alternatieve energiedrager voor energie-intensieve industrie en lastig te verduurzamen transportsectoren met een optie voor langduriger opslag kan zij die systeemrol vervullen. Daarnaast wordt ook in een aantal sectoren ingezet op toepassingen van biogas en warmte.

De vraag is hoe de energiemix voor Overijssel er uit ziet. Wat past het beste bij ons? Hiertoe hebben we twee opties uitgewerkt, die in deze paragraaf verder toegelicht worden en hieronder in perspectief ten opzichte van de huidige energievraag worden gezet.

Figuur 6: opties invulling energiemix

Scenario 1: hoge elektrificatie

De netbeheerders hebben in hun verkenning voor 2050 (II3050) een aantal scenario's uitgewerkt. Het scenario met een grote rol voor elektriciteit (Nationaal Leiderschap) hebben we uitgewerkt voor Overijssel, waarbij we rekening hebben gehouden met hoe Overijssel er nu en in de toekomst uitziet. Het resultaat daarvan is weergegeven in figuur 5 in Hoofdstuk 2 en komt neer op een energieverbruik van ruim 50 PJ waarvan 42 PJ uit elektriciteit bestaat.

In het gepresenteerde scenario wordt ingezet op een sterke elektrificatie waardoor elektriciteit een aandeel van 80% in de energievraag van Overijssel heeft. Dit sluit het meest aan op de huidige trend van elektrificatie en versneld afscheid nemen van aardgas. Het is ook de richting waarvan we verwachten dat het op gaat als er landelijk niet wordt ingegrepen. Alleen met beleidsinstrumenten kunnen op korte termijn (grootschalige) collectieve warmtenetten en voldoende en betaalbare

waterstof zich als alternatieven ontwikkelen, en deze ontbreken momenteel. Deze variant zou gezien kunnen worden als een scenario waarin vanuit overheid, zowel Rijk als provincie, weinig sturend ingegrepen wordt om de huidige trends om te buigen.

Voor- en nadelen van dit scenario:

+ Zeer lage energievraag.
+ Gebaseerd op bestaande technieken.
+ Geen grote afhankelijkheid van onzekerheid of waterstof en warmte zich ontwikkelen tot betaalbare en aantrekkelijke alternatieven.
- Voor 80% afhankelijk zijn van één energiedrager, ook nog eens precies die energiedrager waarbij we momenteel netcongestie ervaren.
- De hoge elektrificatie levert grote uitdagingen voor en een grote verbouwing[3] op van het energiesysteem. De kosten hiervan zijn moeilijk te overzien, en zullen uiteindelijk terecht komen bij onze inwoners en bedrijven.
- De grote verbouwing van het elektriciteitsnet raakt het tempo van de energietransitie en is een grote kans op vertragingen in diverse maatschappelijke opgaven die van energieinfrastructuur afhankelijk zijn. Denk hierbij aan woningbouw, economische ontwikkelingen en de verduurzaming van de mobiliteit.
- Grote beschikbaarheid van voldoende en betaalbare CO_2-vrije elektriciteit nodig. Bij het beoogde grote aandeel van weersafhankelijke opwekopties (wind op zee/land en zon-PV) veel extra maatregelen (zoals opslag) nodig om het elektriciteitsnet betrouwbaar te maken en voldoende leveringszekerheid te borgen.

Scenario 2: meer variatie in de mix

Voor Overijssel hebben we ook een variant met minder elektrificatie onderzocht. Hierbij wordt, in lijn met de visie van het Rijk, een rol voorzien voor waterstof (met name voor industrie, logistiek en zware mobiliteit), duurzaam gas (groen gas en biogas) en warmte (zowel in de stedelijke omgeving (warmtenetten) als voor bepaalde industriële toepassingen). In bijlage 5 geven drie figuren de mogelijke toepassingen weer en welk deel van de elektrische vraag vervangen kan worden door warmte, biogas en waterstof. Ook zijn de belangrijkste voor- en nadelen van de toepassingen kort samengevat. Belangrijk is om te constateren dat deze vormen van energie nog in beperkte mate onderdeel uitmaken van de toekomstplannen van de industrie vanwege de onzekerheid over de betaalbaarheid en beschikbaarheid.

Het NPE stelt dat we zorgvuldige keuzes moeten maken voor de inzet van schaars biogas en voorzien een rol voor inzet in de (hoge temperatuur) industrie, logistiek en zware mobiliteit. Op de lange termijn wordt biogas ook als belangrijke duurzame koolstofbron voor o.a. de chemie en is de inzet voor biogas in de energietransitie op lange termijn mogelijk beperkt.

In Overijssel schatten we de maximaal realistische potentiële vraag naar waterstof in Overijssel in op ruim 9 PJ. Hiervan bestaat een derde deel uit industrie met een vraag naar hoge temperatuur warmte en de rest uit potentiële vraag in de logistiek. Bij deze inschatting is 75% van de zware mobiliteit (vrachtwagens) overgestapt op waterstof[4]. Het lokaal beschikbaar maken van waterstof vraagt nog

[3] Voor dit scenario is een verzwaring en uitbreiding nodig van het elektriciteitsnet op vrijwel alle schaalniveaus (van straat tot hoogspanningstracés) en flinke investeringen in flexibiliteit om het systeem betrouwbaar te houden.

[4] Volledige overstap van de zware mobiliteit kan dit potentieel nog verhogen, maar daarover is zoveel onzekerheid dat we dat op dit moment niet als realistisch kunnen aannemen als basis voor onze visie.

flinke investeringen en doorlooptijd. Niet alle bedrijven willen hier op wachten. Momenteel is het zeer onduidelijk welke prijs duurzame waterstof heeft tegen de tijd dat die gebruikt gaat worden. Nu is deze nog heel duur. Voor investeringsbeslissingen van industrie en de logistieke sector is dit perspectief onzeker waardoor ook de investeringsbeslissing voor de infrastructuur lastig is (kip-ei probleem). Wat wel gunstig is in Overijssel is dat de beoogde nationale waterstof hoofdinfrastructuur (de waterstof backbone) dwars door Overijssel loopt en een regionale aftakking op dit moment nog meegenomen kan worden in de planning (bij voldoende perspectief).

In dit scenario daalt het totale energieverbruik tot net onder de 60 PJ, bijna 15% hoger dan in het scenario hoge elektrificatie. Het elektriciteitsverbruik is wel verdubbeld, maar 20% lager dan het scenario hoge elektrificatie tot circa 34 PJ. Het aandeel elektriciteit in de energievraag daalt van 80% naar circa 55%. Doordat een deel van de seizoensgebonden warmtevraag niet-elektrisch wordt opgelost, wordt met name in de winterperiode de uitdaging op het elektriciteitsnet minder groot.

Voor- en nadelen van dit scenario:

+ Lagere elektriciteitsbehoefte en substantiële vermindering van een groot deel van de geschetste uitdagingen voor het elektriciteitsnet uit de variant hoge elektrificatie variant.
+ Collectieve warmtenetten in dichtbebouwde omgevingen zijn vanuit een maatschappelijk perspectief meestal goedkoper.
+ Beschikbare lokale bronnen (warmte en biogas) worden benut.
+ Meer keuzevrijheid voor ondernemers voor verschillende energiedragers.
- De hogere energievraag vraagt ergens in het energiesysteem meer opwek (evt. via import).
- Biogas vraagt wellicht om een groter deel van de huidige gasinfrastructuur in stand te houden en is qua potentie deels afhankelijk van de toekomst van de veeteelt in Overijssel.
- Warmtenetten zijn momenteel onvoldoende aantrekkelijk: door het huidige beleid en de huidige marktordening voor collectieve warmtenetten komen de lusten bij andere partijen terecht dan bewoners en de partijen, waaronder gemeenten, die aan zet zijn om de warmtenetten te realiseren. En toepassing is afhankelijk van nabije warmtebronnen.
- Om deze variant te realiseren is meer actie nodig van diverse partijen. Voor de nationale overheid en decentrale overheden betekent het dat er steviger beleid nodig is, zowel voor warmte, biogas als waterstof. Een risico hierbij is dat de overheden door de realiteit ingehaald kunnen worden[5].
- Kip-ei dynamiek rond waterstof: ondanks beoogd hergebruik bestaande gasinfrastructuur is er een relatieve lange doorlooptijd voordat waterstof via regionale infrastructuur beschikbaar komt. Ook is er nog onzekerheid over de kosten vergeleken met andere opties.

Onze keuze voor Overijssel: meer variatie in de mix

Bij de twee hiervoor beschreven opties zijn diverse voor- en nadelen beschreven. Als we deze afzetten tegen het NPE en de Overijsselse startprincipes is de keuze eenvoudig en is er een duidelijke voorkeur voor de variant met variatie in de energiemix: In Overijssel streven we naar een gebalanceerde energiemix, waarbij we onze vraag (na besparing) vanuit verschillende energiedragers willen invullen. Warmte, waterstof en biogas gaan een belangrijke rol spelen om de grote toename in de elektriciteitsvraag te beperken.

[5] Individuele keuzes kunnen de aantrekkelijkheid van een collectieve warmtevoorziening verminderen, denk daarbij aan isolatie en individuele elektrische oplossingen.

Figuur 7: scenario's energiemix

De variant hoge elektrificatie scoort relatief slecht op de meeste startprincipes. Een energiesysteem dat voor 80% afhankelijk is van één energiedrager die lastig op te slaan is voor langere tijd is kwetsbaar. Deze variant scoort daarmee slecht op robuustheid. Bovendien is elektriciteit weliswaar in gebruik efficiënt, maar bij opslag, transport en distributie van grote hoeveelheden, relatief gezien duurder. Het niet maximaal inzetten op het benutten van lokale warmtebronnen en biogas strookt niet met het Nationaal Plan Energiesysteem en met ons startprincipe om lokale kansen te benutten om van duurzame energie te profiteren. Door meer inzet op warmte en (geïmporteerde) waterstof, voorkomen we grote druk op de beschikbare ruimte doordat deze grotendeels ondergronds gerealiseerd worden. Ook zullen er minder bovengrondse landschap-doorsnijdende uitbreidingen zijn door de transportinfrastructuur voor elektriciteit. Met inzet op beschikbaarheid van waterstof voor gebruik in de industrie en zware industrie bieden we onze ondernemers keuzevrijheid en flexibiliteit over hoe zij hun energievraag op termijn duurzaam willen invullen. Wel vraagt deze keuze een steviger inzet vanuit diverse partijen en is er een aantal afhankelijkheden die in het ontwikkelpad richting 2050 aandacht vragen. Met name rond de aantrekkelijkheid van collectieve warmtenetten voor gemeenten en bewoners en een tijdig perspectief op toegang (via infrastructuur) tot betaalbare waterstof.

3.2 Hoofdkeuze 2: Welk aandeel van onze energievraag wekken we zelf op in Overijssel in 2050?

Het vraagstuk

Het Nationaal Plan Energiesysteem geeft als richtinggevende keuze maximale inzet op aanbod van duurzame energie, maar werkt dit niet uit naar de provincies. Voor 2050 heeft Overijssel nog geen ambitie geformuleerd voor opwek van duurzame energie. In de startprincipes voor de energievisie is wel opgenomen dat Overijssel proportioneel wil bijdragen aan een klimaatneutraal Nederland met

een duidelijke ambitie qua mate van zelfvoorzienendheid[6]. Dat betekent dat we een substantieel deel van onze eigen energievraag in 2050 zelf op willen wekken.

Hiervoor zijn verschillende technieken nu al beschikbaar, bijvoorbeeld mestvergisting, zon-PV en windturbines. Ook is een aantal meer innovatieve technieken nog in ontwikkeling (o.a. Small Modular Reactors en ultradiepe geothermie) die in de periode 2035-2050 mogelijk ook bij kunnen dragen.

We bepalen in de volgende paragrafen per energiedrager (biogas, warmte, waterstof en elektriciteit) een indicatieve bijdrage met behulp van de startprincipes, en relateren die aan de gerelateerde energievraag. Voor de eerste drie energiedragers geven de mogelijkheden en de startprincipes een duidelijke voorkeurspositie aan. Voor elektriciteit is de afweging minder eenvoudig en is die uitgebreider onderbouwd. Eerst staan we stil bij besparing en bewust omgaan met energie. Daarmee kunnen we de opgave voor opwek verlagen.

Besparing en bewust omgaan met energie
In lijn met het NPE willen we in Overijssel maximaal inzetten op energiebesparing. Alle energie die we niet gebruiken hoeven we ook niet op te wekken. Door maximaal in te zetten op besparing en het voorkomen van energieverbruik (vraagreductie) beperken we de opgave voor lokale opwek. Daarmee beperken we ook de ruimte die we nodig hebben voor onze proportionele bijdrage aan een klimaatneutraal Nederland. Deze maximale inzet op besparing vraagt wel om extra inzet. Dat maken we onderdeel van de ontwikkelpaden (hoofdstuk 5).

Warmte
Per deelnet hebben we het potentieel warmteaanbod vergeleken met de verwachte warmtevraag per deelnet die volgt uit hoofdkeuze 1. Hieruit blijkt dat de potentiële vraag naar warmte (met name de gebouwde omgeving en de industrie) grotendeels bediend kan worden door afvalverwerker Twence en door geothermie. Daarbij is de hoeveelheid restwarmte op lange termijn, als ook de financiële haalbaarheid van geothermie, wel een onzekerheid. In sommige gebieden zijn ook bijdrages van andere bronnen (o.a. power-to-heat) nodig, mede om verschillen tussen continue warmteproductie en seizoensgebonden warmtevraag te overbruggen. Omdat warmte per definitie vanuit een lokale bron komt (behoudens eventuele grensgevallen) zijn we voor warmte dus volledig zelfvoorzienend[7].

Biogas
In Overijssel vergisten we nu nog geen 5 procent van de beschikbare mest, en dat levert samen met een aantal kleine andere toepassingen in totaal nog maar 0,6 PJ biogas op. Als provincie hebben we al de ambitie om in 2030 de helft van de beschikbare mest te vergisten. Voor Overijssel is de totale potentie voor biogasproductie ingeschat op bijna 5 PJ. Hiervoor is het nodig dat we ruim de helft van de huidige mest in Overijssel vergisten, en ook andere biogasproductie maximaal benutten (o.a. bij voedingsindustrie en de rioolwaterzuivering). Dit vraagt om grote stappen, zowel met kleinschalige als grootschalige vergisting, die onder de ontwikkelpaden zijn toegelicht. De startprincipes wijzen hier overwegend richting maximale inzet om deze potentie ook te realiseren (o.a. het benutten van lokale kansen, het leveren van een proportionele bijdrage met een beperkte ruimtelijke impact). Onder hoofdkeuze 1 hebben we, in lijn met het NPE, slechts een beperkt, moeilijk anders te verduurzamen,

[6] Hierbij is het van belang om te beseffen dat de term zelfvoorzienendheid hier gaat over de mogelijkheid om je totale energievraag in te vullen met de totale opwek over het hele jaar heen. Als Overijssel zijn en blijven we iedere dag van het jaar verbonden met de rest van Nederland waarbij we op sommige momenten energie importeren en op andere momenten exporteren.
[7] In principe is het potentieel aan diepe geothermie vrij groot (85 PJ) en kan bij een hogere warmtevraag meer warmte geproduceerd worden. De risico's en kosten zijn in veel gevallen zo groot, dat het potentieel realistisch gezien beperkt wordt verondersteld.

deel van de energievraag vervangen door de inzet van biogas, ruim 5 PJ. Daarmee is ook voor biogas zelfvoorzienendheid in 2050 een reële en aantrekkelijke optie.

Waterstof
Bij hoofdkeuze 1 is aangegeven dat we waterstof als belangrijk onderdeel van de energiemix in Overijssel zien. Voor de productie van waterstof zijn andere energiedragers (o.a. (bio)gas en elektriciteit) nodig. In Overijssel is grootschalige productie dan ook niet voor de hand liggend aangezien we deze energiedragers zelf direct kunnen inzetten. Dit sluit aan bij de keuzes in het Programma Energiehoofdinfrastructuur. Vanuit de startprincipes is volledige zelfvoorzienendheid moeilijk te motiveren als hier een grote aanvullende inzet op opwek van elektriciteit volgt (met name vanuit impact op ruimtelijke kwaliteit). Wel kan lokale waterstofproductie bijdragen aan een robuuster en efficiënter energiesysteem en is het een belangrijke stap in de marktontwikkeling en daarmee bijna voorwaardelijk voor onze hoofdkeuze 1.

Ons uitgangspunt voor 2050 is dat er op kleine schaal, vanuit een behoefte aan een lokale toepassing of als opstap in de marktontwikkeling lokaal waterstofproductie plaatsvindt uit elektriciteit (lokaal opgewekt waar mogelijk). We verwachten dit met name rond de voedingsgebieden van de beoogde regionale aftakkingen of bij specifieke toepassingen waar ook warmte en zuurstof nuttig toegepast kunnen worden. Afhankelijk van de prijs- en marktontwikkeling, zou dit in een derde van onze beoogde waterstofvraag kunnen voldoen[8].

Het merendeel van onze waterstofvraag verwachten we ook op lange termijn te importeren vanuit andere provincies of het buitenland. Via de nationale hoofdinfrastructuur (de backbone) of via logistieke routes (met trailers / containers). Wellicht kan dit beeld veranderen als door innovatieve doorbraken kleinschalige opwek van waterstof een betaalbaar alternatief wordt. In het ontwikkelpad in hoofdstuk 5 staan we stil bij welke rol kleinschalige opwek wel kan spelen om de vraag naar waterstof te ontwikkelen.

Elektriciteit
Onderstaande figuur geeft - onder een aantal aannames die in bijlage 5 worden toegelicht - aan wat de potentie is voor de voornaamste technieken voor elektriciteitsopwekking in Overijssel.

Figuur 8: opties voor invulling elektriciteitsvraag

[8] Ter indicatie: 3 PJ waterstofproductie vraagt circa 180 MWe opgesteld vermogen, wat middels een aantal kleinere installaties gerealiseerd kan worden. Als bijproduct ontstaat ook 1 PJ warmte en een stroom aan zuurstof.

De potentie voor wind en zon overschrijdt de totale elektriciteitsvraag ruim, ook in het scenario van hoge elektrificatie. Bij kleinschalige kernenergie, is een potentie opgenomen die overeenkomt met vier middelgrote SMRs van 20 MW (ruimtebeslag is circa 2 hectare per installatie). Deze leveren ongeveer evenveel elektriciteit als 50 MW aan windturbines (circa 8 grote windturbines). Wij achten dit voorstelbaar op ongeveer 4 plekken in Overijssel.

Er zijn ook SMRs met fors grotere vermogens (bv. 300 MW). Die hebben een groter ruimtebeslag (ca 14 hectare), en vragen veel extra energieinfrastructuur als er lokaal niet een vergelijkbaar grote elektriciteitsvraag is. De nabijheid van een constante en substantiële elektriciteitsvraag is erg van belang. In samenwerking met het Rijk wordt onderzocht hoe groot de potentie van SMRs is. In het ontwikkelpad wordt expliciet aandacht besteed aan hoe omgegaan kan worden met de onzekerheid in deze ontwikkeling. In bijlage 6 is een vergelijking met meer informatie te vinden over de diverse typen SMRs.

In tegenstelling tot de eerste hoofdkeuze en deze keuze voor de andere energiedragers wijzen de startprincipes voor elektriciteit verschillende kanten op.

Een proportionele bijdrage aan de nationale opwek van hernieuwbare opwek op land bedraagt qua orde grootte circa 50 PJ (afhankelijk van de gehanteerde methode[1])), en die overstijgt de beperkte elektriciteitsvraag die Overijssel. Daarmee zou Overijssel netto exporteur kunnen worden. Om deze opgave op realiteit in te schatten en een gevoel te krijgen bij de omvang kan deze vergeleken worden met de verwachte opwek rond 2030: 15 PJ (80% grootschalig vanuit RESsen en 20% kleinschalige zon op dak).

Vanuit de ambitie om proportioneel bij te dragen aan een klimaatneutraal Nederland is het gewenst om zoveel mogelijk van de elektriciteitsbehoefte zelf in te vullen. Een stevige ambitie past bij wat redelijkerwijs van Overijssel verwacht kan worden gezien het beperkte energieverbruik binnen Overijssel en de opwekpotentie. Het realiseren van deze energieopwekking - grotendeels met zonne- en windenergie biedt ook lokale kansen om van duurzame energie te profiteren.

Vanuit het startprincipe robuust en efficiënt is meer opwek in Overijssel dan haar eigen elektriciteitsbehoefte niet voor de hand liggend. Een dergelijke omvang heeft ook impact op het netwerk, die deels beperkt kan worden door aanvullende maatregelen (o.a. curtailment en opslag). Bij een ambitie van 50 PJ zijn met name investeringen nodig in flexibiliteit inclusief opslag, en verzwaringen op de lagere netniveaus (afhankelijk van locatiekeuzes).

Vanuit het benutten van lokale kansen is het ook onduidelijk of een (te) hoge ambitie economisch nog iets oplevert: op momenten dat er in Overijssel een overschot aan productie is, zal dat ook bij onze buurprovincies waarschijnlijk het geval zijn (zon en wind zullen vergelijkbaar zijn) met grote overschotten als gevolg. Deze overschotten geven drukte op het net en leiden waarschijnlijk tot lage elektriciteitsprijzen. Op deze manier wordt het voor ondernemers weinig zinvol om hier kapitaal in te investeren.

Bovendien gaat met name elektriciteitsopwekking gepaard met grote ruimtelijke ingrepen: windparken, zonneparken en in de toekomst mogelijk ook SMR’s hebben allen een niet gering ruimtebeslag. Dit gaat in tegen het startprincipe van zuinig en multifunctioneel ruimtegebruik.

Zon op dak is hiervoor wellicht een uitzondering, aangezien deze techniek per definitie geen aanvullend ruimtebeslag heeft. Indien het toekomstige energiesysteem beter kan omgaan met

decentrale opwek van stroom (zie hoofdkeuze 3), dan is hier nog een flinke slag mogelijk. Hierbij is een aanvullende bijdrage van 5 PJ realistisch.

Voor elektriciteit is er spanning tussen de startprincipes. Door maximale inzet op energiebesparing en de inzet van andere energiedragers, beperken we de elektriciteitsvraag in Overijssel. De resterende elektriciteitsvraag van 34 PJ gebruiken we als richtpunt voor onze opwekambitie in 2050 om daarmee een proportionele bijdrage te leveren aan een klimaatneutraal Nederland.

Onze keuze voor Overijssel: zelfvoorzienend voor alle energiedragers behalve waterstof

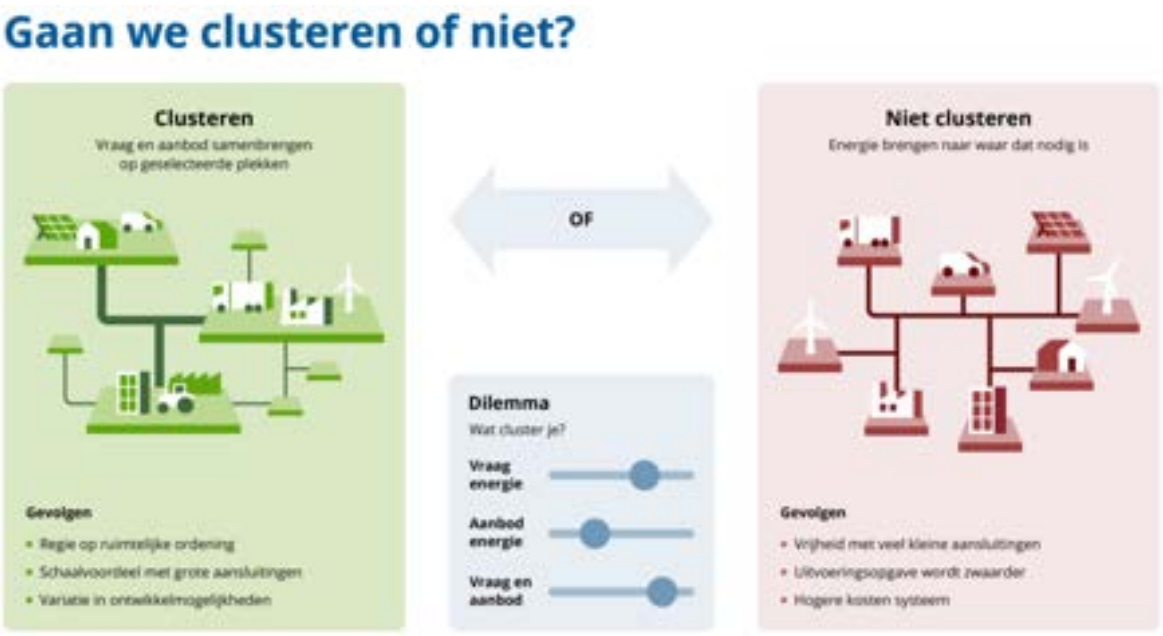
Figuur 9: ambitie voor zelfvoorzienendheid

In Overijssel zetten we vol in op energiebesparing en voorzien we in 2050 zelf in onze behoefte aan warmte en biogas. Waterstof importeren we vanwege het verwachte gebrek aan mogelijkheden om lokaal grootschalige waterproductie te realiseren. Voor elektriciteit streven we zelfvoorzienendheid na door enerzijds in te zetten op een beperkte stijging van de elektriciteitsvraag (tot 34 PJ in plaats van 42 PJ) en anderzijds door maximaal in te zetten op opwek in eigen provincie. Hierbij richten we ons op 34 PJ, tenzij het door toekomstige ontwikkelingen eenvoudiger wordt om meer te doen. Welke technieken, buiten zon op dak, hier na 2030 een rol in gaan spelen, bepalen we later als er meer duidelijkheid is over het perspectief van SMRs en we inzicht hebben in de nationale richting. In het ontwikkelpad schetsen we wanneer we deze ambitie verder willen invullen.

3.3 Hoofdkeuze 3: Keuzes over inrichting energiesysteem

We hebben gesproken over de ambitie voor opwek en daarvoor over de energiemix. Daaruit volgt het ontwerp van het energiesysteem. Waar breng je welke energie naartoe? Keuzes die we hier moeten maken, hebben veel invloed op de ruimtelijke inrichting en het ontwerp van het Overijsselse energiesysteem in 2050. We kijken bij deze hoofdkeuze specifiek naar het aspect van clustering en de vraag op welk schaalniveau in het energiesysteem je bepaalde vragen wil oplossen. Op beide keuzes blijven we bij deze hoofdkeuze op hoofdlijnen, omdat dit op sommige vlakken ook op nationale schaal nog onvoldoende uitgewerkt is.

Figuur 10: opties clusteren

Deze vraag is niet zo zwart-wit als hierboven gepresenteerd. Wel is duidelijk dat een bepaalde mate van clustering de opgave om een robuust en efficiënt energiesysteem te ontwikkelen positief kan beïnvloeden. We lopen kort de betreffende energiedragers langs.

Bij de beoogde rol van warmte in 2050 is nabijheid van vraag en aanbod noodzakelijk, aangezien warmte zich niet makkelijk efficiënt over grote afstanden laat verplaatsen. Ook is het van belang, vanuit efficiëntie, om zo veel mogelijk vraag naar warmte te bundelen en daarmee de aantrekkelijkheid van een collectief warmtenet te vergroten.

Voor biogasproductie is de keuze voor clusteren zeer locatieafhankelijk (en zelfs afhankelijk van de sector). We gaan ervan uit dat de meeste productiebronnen vrij lokaal zijn. Voedselindustrie, rioolwaterzuivering en de land en tuinbouw zitten echter vrij verspreid over Overijssel, en zijn niet makkelijk te verplaatsen vanwege hun karakter. Wel kan het voordelig zijn om biogashubs gezamenlijk te realiseren, bijvoorbeeld als meerdere partijen in een gebied gezamenlijk biogas of groen gas willen produceren. In sommige gevallen kan ook gezamenlijke grootschalige mestverwerking overwogen worden.

Voor waterstof is vraagclustering noodzakelijk door vraagontwikkeling op een aantal plekken te organiseren. Alleen zo kan voldoende vraag georganiseerd worden om regionaal toegang tot waterstof te krijgen vanaf de backbone. Anders resteert een oplossing van lokaal aanvoer via water of land die al snel inefficiënt en prijzig is. Een fijnmazig distributienet ligt hier niet voor de hand, tenzij door innovatie lokale, kleinschalige opwek van waterstof een grote vlucht neemt. Wel kan waterstof daarbij een systeemfunctie aannemen voor een groter gebied dan alleen de direct betrokken afnemers.

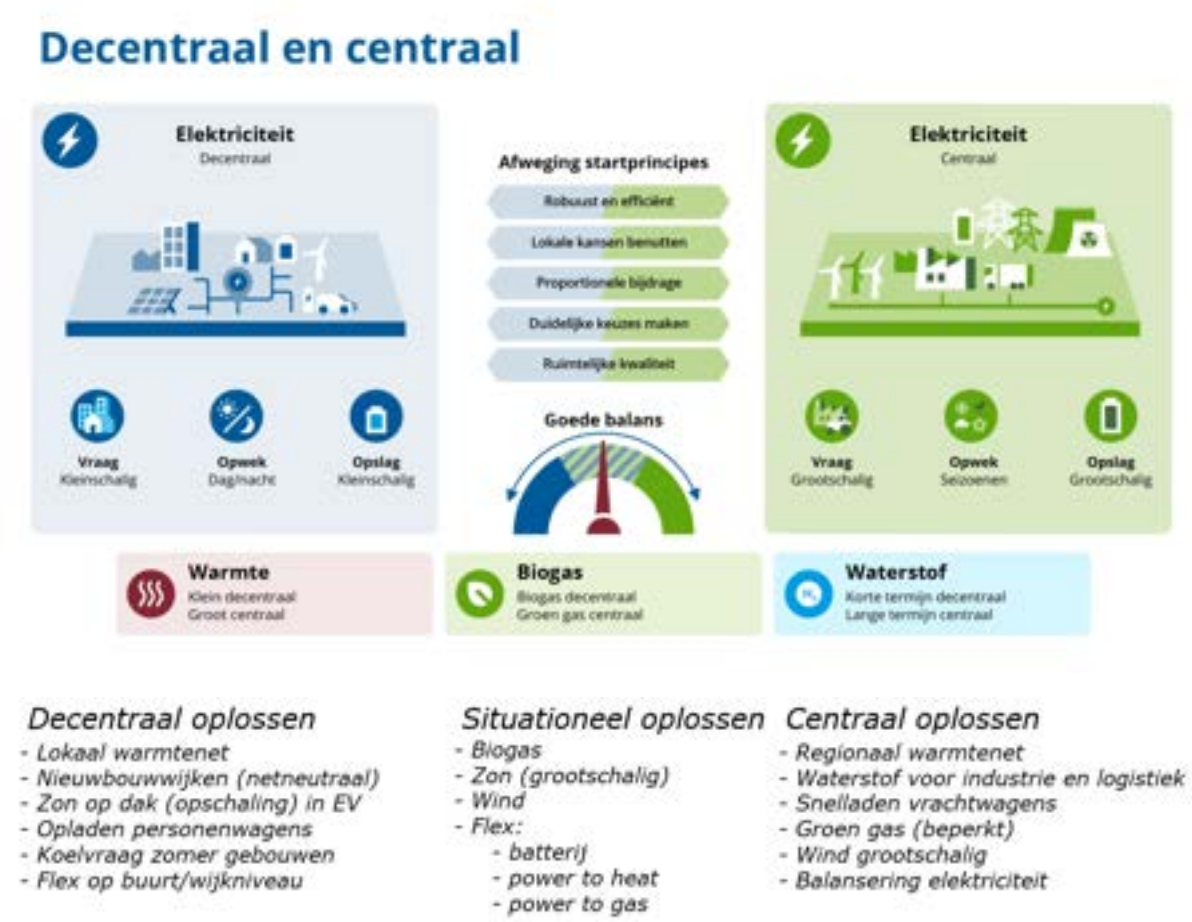
Voor elektriciteit geldt dat een bepaalde mate van clustering, zowel van vraag als van aanbod, bijdraagt aan een efficiënt en robuust energiesysteem. Ook is vraag dichtbij aanbod prettig. Dit past echter niet altijd goed als de impact op de leefomgeving en andere opgaven meegenomen worden. Bovendien vindt grootschalige opwek over het algemeen op enige afstand plaats van de vraag. Dat is niet zorgelijk. Netbeheerders hebben in onze werksessies aangegeven dat clustering van aanvullende opwek in veel gevallen de benodigde infrastructuuruitbreidingen, en dus de kosten, substantieel

verlaagd als daarmee het aantal uitbreidingen beperkt kan worden. Wel zijn er niveaus van clustering waarboven verdere clustering weinig meer toevoegt omdat de gewenste ruimte- en kostenefficiëntie dan bereikt is. Vanuit impact op de leefomgeving zou enige clustering op projectniveau en clusteren bij bestaande opweklocaties goed scoren. Daar staat tegenover dat dit op bepaalde gebieden relatief veel impact heeft. Wel verwachten we dat het voor de haalbaarheid van SMR's realisatie nabij de vraag van groot belang is om uitbreidingen aan het elektriciteitsnetwerk te voorkomen. Het vraagstuk van clustering zal waar nodig een plek krijgen in de omgevingsvisie, en hangt deels ook af van de gewenste keuzes onder de hoofdkeuzes 1 en 2. In het algemeen concluderen we dat een bepaalde mate van clustering gewenst is, maar dat verspreiding ook nodig is om in alle deelnetten ook een goede balans tussen vraag en aanbod te houden.

Onze keuze: voor waterstof is clustering essentieel, voor warmte en biogas ontstaat deze natuurlijk, en voor elektriciteit is deze van beperkt belang.

Figuur 11: keuze clusteren

Figuur 12: decentraal vs. centraal

Bovenstaande figuur geeft onze gedachten weer over welke vraagstukken je op centraal of decentraal niveau wil oplossen. Momenteel wordt er veel gekeken naar decentrale oplossingen, vanwege congestie op het hoogspanningsnet. Is dat na alle verwachte uitbreidingen nog steeds de moeite waard als alle geplande uitbreidingen op het net zijn gerealiseerd? Vanuit een aantal startprincipes is daar zeker voor te pleiten, en dit kwam tijdens de werksessies sterk naar voren, met name als hier dure uitbreidingen in de hoofdinfrastructuur mee te voorkomen zijn. Een aantal vraagstukken is bewust niet op centraal of decentraal ingedeeld, omdat de lokale situatie soms tot een andere afweging kan leiden.

Dit vraagstuk is vanuit de netbeheerders nog lastig te duiden, maar een aantal algemene conclusies is wel te trekken. Zo wil je de lokale opwek van zon op dak het liefst decentraal oplossen door deze lokaal te verbinden met vraag of het tijdelijk op te slaan (bijvoorbeeld met opladen elektrische voertuigen).

Nationaal beleid kan hier een grote rol spelen. Zo zijn ook principiële keuzes voorstelbaar die sterkere prikkels geven, waarmee met name op laagspannings-niveau veel capaciteitsproblemen voorkomen kunnen. Denk aan mensen die hun gedrag veranderen of gewoon beperkt worden in de mogelijkheden.

Naar aanleiding van hoofdkeuzes 1 en 2 gaan we nog met de netbeheerders in gesprek om te bepalen welke impact deze keuzes hebben. Denk aan de behoefte aan flexibiliteitsopties in het systeem (conversie en opslag), en in welke mate er duidelijkheid te geven is over welk vraagstuk je op welk niveau wil oplossen.

4. Gewenste toekomstbeeld voor Overijssel in 2050

In eerdere hoofstukken behandelden we de ontwikkeling van de vraag, startprincipes en hoofdkeuzes. Dit hoofdstuk beschrijft de stip op de horizon voor Overijssel in 2050. Hoe ziet Overijssel er uit als we de keuzes in het voorgaande hoofdstuk realiseren? Dit hoofdstuk geeft een impressie van het toekomstige energiesysteem. Hierbij hebben we gekozen voor een actieve schrijfstijl om te kunnen inspireren. Het is echter niet bedoeld als hard toetsingskader voor toekomstige ontwikkelingen. Aan het einde van dit hoofdstuk staan we ook stil bij de impact op de sectoren.

Ontwikkelingen in de vraag naar energie

Het aantal woningen, de economische activiteiten en de mobiliteit zijn in 2050 naar verwachting met circa 10% tot 20% toegenomen. Deze groei heeft redelijk verspreid over heel Overijssel plaatsgevonden in lijn met de verschillende verstedelijkingsstrategieën. Er is veel aandacht voor energiebesparing in Overijssel en er wordt veel bewuster met energie omgegaan. De blijvende inzet op energiebesparing heeft geleid tot een substantiële verbetering in de efficiëntie van apparaten en productieprocessen. In combinatie met elektrificatie van een groot deel van de mobiliteitssector en de gebouwde omgeving, is de energievraag gedaald met ruim 30% van bijna 90 PJ naar circa 60 PJ. Door een stevige inzet op warmte, biogas en waterstof beperken we de stijging in de elektriciteitsvraag tot ruim 30 PJ, wat nog steeds een verdubbeling is ten opzichte van de vraag in 2024.

Duurzame warmte gaat bijna 10% van de toekomstige vraag naar energie voorzien

Vanuit de wens om een robuust en efficiënt energiesysteem te ontwikkelen en daarbij lokale kansen te benutten, wordt bijna 10% van de Overijsselse energievraag met duurzame warmte ingevuld, vanuit een divers spectrum van bronnen. Zo voorziet geothermie een aantal gebieden van een stabiele warmtevoorziening. In Twente is de bijdrage van warmte relatief hoog, mede door de historische aanwezigheid van restwarmte uit afvalverbranding en het daaraan gekoppelde warmtenet. Door de overgang naar een meer circulaire economie is een groot deel van deze restwarmte in 2050 vervangen door duurzame warmte vanuit andere processen. In Overijssel wordt er daarbij op ingezet om één op de vier huishoudens te voorzien van warmte vanuit een collectief warmtenet, met name in stedelijk gebied. Daarnaast is ongeveer een derde van de proceswarmtevraag uit de industrie ingevuld met warmte. Door deze keuze is de belasting van de elektriciteitsnetten, met name in de winter, beperkter. Daarmee is ook een bijdrage geleverd aan de betaalbaarheid van de toekomstige energiehuishouding.

We benutten de potentie voor biogas maximaal om onze eigen restvraag aan duurzaam gas (nagenoeg) te vervullen

We maken volop gebruik van de lokale kansen bij biogas. Vanuit diverse routes (o.a. rioolwaterzuivering, mestvergisting en voedingsindustrie) is er biogasproductie mogelijk op diverse locaties in Overijssel. We vullen bijna 10% van de Overijsselse energievraag in met biogas. We gebruiken dit biogas vooral voor toepassingen waar geen ander (klimaatneutraal en betaalbaar) alternatief voor beschikbaar is: hoge temperatuur warmte voor de industrie en de warmtevraag van monumenten. Waar lokaal geen inzet van biogas mogelijk is, wordt het omgezet naar groen gas en in het gasnet ingevoed. Welk deel van de energievraag in Overijssel uiteindelijk met biogas of groen gas wordt ingevuld is nog onduidelijk, maar zal ongeveer overeenkomen met de eigen opwek. Doordat

vraag en aanbod zowel qua tijd als locatie zal verschillen blijft een deel van de oude gasinfrastructuur bestaan. Dit is echter veel minder fijnmazig zijn en dekkend dan de oude gasinfrastructuur.

Op een aantal locaties biedt waterstof industrie en zware logistiek een alternatief voor elektriciteit

Om Overijssel qua vestigingsklimaat aantrekkelijk te houden en ondernemers met een hoge energievraag een alternatief te bieden voor elektriciteit, zijn er drie regionale aftakkingen vanaf de waterstofbackbone. Hiermee zijn de verzwaringen aan het elektriciteitsnet beperkt gebleven en is het Overijsselse energiesysteem bovendien robuuster. Iedere aftakking heeft zijn eigen verhaal, en draagt bij aan de keuze om de grootschalige vraag naar waterstof te clusteren rond een aantal gebieden. Zo houden we de kosten van infrastructuur in de hand. De verbinding richting Twente is met name gericht op de Twentse industrie en een aantal logistieke ondernemers (rond A1). Deze wordt op termijn ook verbonden met de Duitse waterstofbackbone. De tweede aftakking voorziet een deel van de energie-intensieve industrie in Noordwest-Overijssel van waterstof. Deze aftakking valt grotendeels samen met een aftakking naar de Maximacentrale in Flevoland. Door gebruik te maken van de oude gashoofdinfrastructuur en het voorkomen van grote aanvullende vraag naar elektriciteit, is de ruimtelijke impact op de leefomgeving beperkt gebleven. Rond Deventer is een derde aftakking gerealiseerd vanwege de zeer korte afstand tot de backbone en de lokale situatie. Er zijn daar beperkte mogelijkheden voor geothermie en warmte. Rond deze regionale aftakkingen is lokaal ook enige lokale waterstofproductie. Ook buiten de voorzieningsgebieden van de drie aftakkingen wordt op kleine schaal waterstof geproduceerd en/of gebruikt. Hiervoor is echter geen hoofdinfrastructuur voor handen.

In 2050 wekken we onze elektriciteitsvraag zelf op met zo min mogelijk impact op de leefomgeving en het energiesysteem

Rond 2030 is circa 15 PJ elektriciteit duurzaam opgewekt, bijna de helft van de elektriciteitsvraag in 2050 (34 PJ). We hebben een relatief kleine elektriciteitsvraag en veel ruimte, daarom voorzien we in onze eigen elektriciteitsvraag. Of dat in 2050 helemaal gelukt is, is nog de vraag. We willen verdere inzet op zon en wind op land zoveel als mogelijk beperken. Daar waar wind op land een rol speelt blijven we dit clusteren en richten we ons op de provinciale voorkeursgebieden. De bijdrage van zon op dak groeit wel door inclusief innovaties op het gebied van lokale opslag (bijvoorbeeld in batterijen van elektrische voertuigen). Zo wordt het energiesysteem er niet sterk mee belast. Dit levert een bijdrage van rond de 5 PJ of meer, afhankelijk van de technische ontwikkelingen. Op een aantal locaties kunnen Small Modular Reactors een aanvullende bijdrage leveren met een stabiele elektriciteitsproductie. Vanuit het energiesysteem bekeken is Twente hier, door de beperkte potentie voor windenergie, de meest voor de hand liggende optie. Geschikte locaties hiervoor zijn nog onbekend, maar nabij industrie met een grote constante elektriciteitsvraag is een pré. Verder is de opwek van elektriciteit redelijk verspreid over Overijssel gerealiseerd, mede omdat onze vraag ook verspreid is.

Overijssel levert een proportionele bijdrage aan een Klimaatneutraal Nederland

Overijssel neemt haar eigen verantwoordelijkheid door een grote mate van zelfvoorzienendheid te realiseren. In 2050 hebben we door energiebesparing, elektrificatie en bewust omgaan met energie ons verbruik met ruim 30% verminderd ten opzichte van 2024, ondanks de groei in activiteiten. Daarnaast hebben we ongeveer een kwart van onze resterende vraag met (lokaal opgewekte) warmte en biogas ingevuld. Om het elektriciteitsnet verder te ontzien is een deel van de regionale gashoofdinfrastructuur omgebouwd tot regionale waterstofinfrastructuur. Onze vraag naar waterstof is grotendeels afhankelijk van aanvoer van de backbone, waarbij we indirect profiteren van wind op zee en grootschalige kernenergie elders in Nederland. Ruim de helft van onze energievraag in 2050 is

elektriciteit en deze wekken we zelf op, met zo min mogelijk ruimtelijke impact en met oog voor het energiesysteem. We zetten daarom in op meer zon op dak en innovaties waaronder Small Modular Reactors, en indien nodig aangevuld met windenergie

Overijssel gaat voor een gebalanceerd systeemontwerp: robuust en efficiënt

In 2050 is het energiesysteem in Overijssel robuust en efficiënt. Robuust door de keuze voor diverse energienetwerken en keuzes om het energiesysteem minder afhankelijk te maken van de hoofdinfrastructuur. Dat doen we met decentrale systeemoplossingen (opslag op het juiste schaalniveau, uitwisseling vraag en aanbod, etc.). Daarmee zijn ook diverse uitbreidingen aan de hoofdinfrastructuur beperkt gehouden. We voorzien in de energievraag met:

- Een beperkt aantal aftakkingen van de waterstof backbone voor grote energievragers
- Vier deelnetten van TenneT
- Beperkte regionale gasinfrastructuur (rond decentrale vraag en opweklocaties)
- Een aantal collectieve warmtenetten

Een deel van de opwek van energie (warmte, biogas en elektriciteit) sluit niet goed aan qua timing op wanneer de energievraag zich voordoet. Denk aan dag en nacht, zomer en winter. Daarom blijven we goed verbonden met de (inter)nationale hoofdinfrastructuur voor uitwisseling. Om het verschil in timing tussen vraag en aanbod van verschillende energiestromen op te lossen is ingezet op de verdere ontwikkeling van decentrale energiesystemen. Er zijn veel meer smart energyhubs, locaties waar vraag- en aanbod van energie lokaal goed op elkaar worden afgestemd. Daarnaast draagt opslag en conversie van energie, ingepast op de juiste plek in de energie-infrastructuur, bij aan een efficiënt systeem. Flexibiliteit in het systeem door energievraag bij te sturen, en opslag en conversie op de juiste momenten in te zetten draagt ook bij aan een robuust systeem. Dit vraagt in veel gevallen ook een gedragsverandering van de eindgebruikers.

4.1 Impact per sector

Figuur 13: impact gebouwde omgeving

Bij de gebouwde omgeving is de grootste uitdaging de verduurzaming van de warmtevraag van het oudere woningbestand. Voor nieuwbouw is de netto energiebehoefte laag en met een beperkte eigen opwek zelf op te wekken. Deze huizen zijn heel goed geïsoleerd en gebruiken lage temperatuurverwarming. Nieuwe wijken worden netneutraal ontworpen, met waar mogelijk warmtenetten op basis van lokale warmtebronnen.

Energievraag van het oudere woningbestand daalt door verdergaande isolatie. Een aantal historische kernen zal nog met groen gas worden verwarmd (waar mogelijk met hybride warmtepomp). Daarnaast wordt een groot deel van dichtbebouwde gebieden met collectieve warmtenetten van warmte voorzien, gevoed vanuit diverse bronnen. Daar waar collectieve warmtenetten geen mogelijkheid bieden, wordt ingezet op isolatie en elektrische warmtepompen.

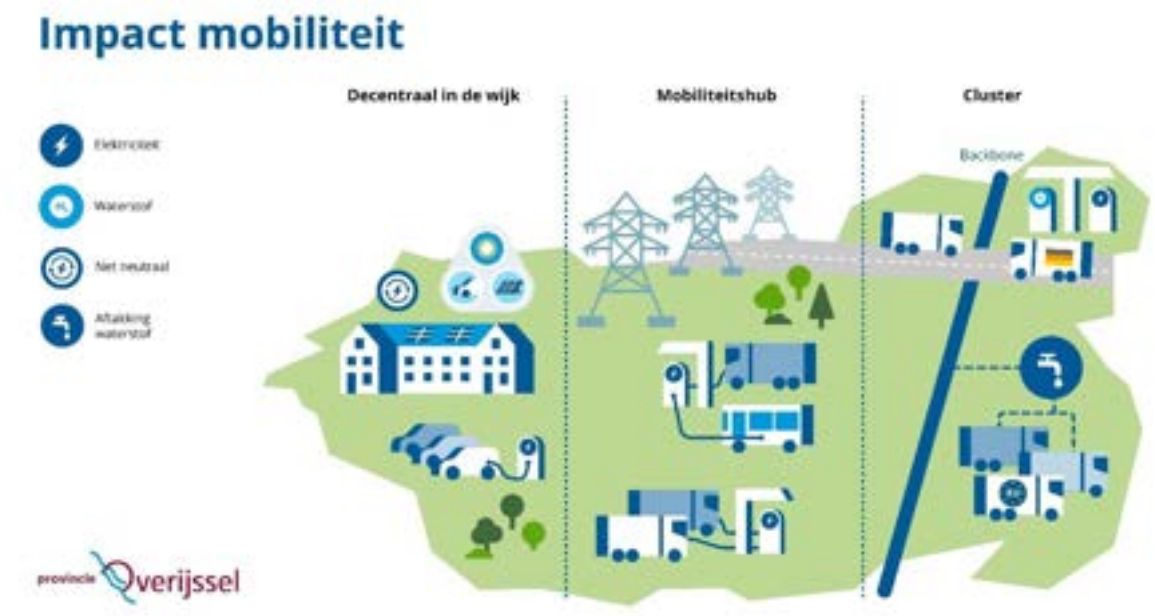
Elektrische warmtepompen, elektrische voertuigen, batterijen en meer zon-op-dak zijn het nieuwe normaal, maar vragen om goede oplossingen op buurt- en wijkniveau. Omdat deze met elkaar verbonden zijn, zijn grote verzwaring van het laagspanningsnet en afwenteling op de nationale hoofdinfrastructuur voorkomen. Hierdoor is ook de hoeveelheid zon-op-dak die een gebied zonder netproblemen kan absorberen, flink toegenomen.

Figuur 14: impact industrie, land- en tuinbouw

De grootste opgave vanuit de energietransitie ligt bij de industrie, met name lokale industrie met een grote warmtevraag. Naast sectorbrede inzet op energiebesparing stappen veel bedrijven over van aardgas naar elektriciteit. Er is een aantal uitzonderingen. Zo gebruikt industrie met een behoefte aan hoge temperatuur warmte, die dichtbij de regionale aftakkingen van de waterstof backbone zit, waterstof. Daar waar in de buurt biogas wordt geproduceerd, wordt deze door industrie gebruikt die een constante vraag heeft. Voor industrie en glastuinbouw met een vraag naar midden temperatuur warmte biedt geothermie op een aantal plekken een alternatief (rekening houdend met beperkingen vanuit drinkwatervoorziening). Nieuwe industrie houdt bij vestiging rekening met de beschikbaarheid van deze alternatieven. Op sommige plekken is vanuit nichetoepassingen ook lokale waterstof beschikbaar. Voor grote volumes is nabijheid bij de regionale aftakkingen noodzakelijk.

De industrie is een grootverbruiker en dus draagt zij actief bij aan het voorkomen van netcongestie. Dooreigen vraag (en opwek) lokaal/decentraal uit te wisselen bijvoorbeeld, of tijdelijk op te slaan op het niveau waarop dit efficiënt kan (o.a. smart energy hubs).

Figuur 15: impact mobiliteit

Door de beschikbaarheid van waterstof langs de snelwegen en logistieke knooppunten, is een groot deel van de grote vermogensvraag die met elektrisch vrachtvervoer gepaard gaat vermeden. Nieuwe logistieke bedrijven kiezen hun vestigingsplaats zorgvuldig. Mobiele werktuigen hebben bij grote projecten (o.a. wegenonderhoud, dijkverzwaring) op basis van lokale omstandigheden een keuze tussen operatie aangedreven vanuit elektriciteit of waterstof.

Alle personenvoertuigen zijn elektrisch aangedreven. Deze voertuigen houden met hun laadgedrag, zowel qua locatie als tijdstip, rekening met de mogelijkheden op het elektriciteitsnet en verlenen, indien niet onderweg, op termijn een bijdrage aan een robuust en efficiënt te opereren elektriciteitsnet.

Vier Overijsselse deelnetten

De vier verschillende deelnetten hebben een vrij vergelijkbare energievraag. De beschikbaarheid van lokale warmtebronnen en het potentieel van biogas en windenergie verschillen wel per deelnet. Twente heeft een grote warmtebron waarmee regionaal een deel van de warmtevraag kan worden ingevuld maar heeft qua windenergie minder potentie dan West-Overijssel. Daarnaast zijn er binnen deelnetten soms ook nog beperkingen (bijvoorbeeld rond geothermie). In de bijlage zijn de gegevens hierover opgenomen.

Een ander belangrijk verschil is dat door de keuze om waterstof op een selectief aantal gebieden vanuit de hoofdinfrastructuur te bedienen, er binnen de deelnetten gebieden zijn met en zonder toegang tot deze waterstofinfrastructuur.

Vanuit de hoofdinfrastructuur elektriciteit bekeken, zijn er voldoende mogelijkheden om zelfs bij de hoge mate van zelfvoorzienendheid op elektriciteit, per deelnet een passende balans tussen vraag en aanbod te kiezen, die recht doet aan de startprincipes. Hierbij helpt het dat de lagere potentie van

windenergie in Twente deels gecompenseerd wordt door de ruimere beschikbaarheid van warmtebronnen.

Hoofdstuk 5 – Hoe bereiken we ons toekomstbeeld?

In dit hoofdstuk beschrijven we de ontwikkelpaden. Waar in het vorige hoofdstuk de stip op de horizon is beschreven, richten de ontwikkelpaden zich meer op de weg er naar toe. Per energieketen schetsen we de belangrijkste mijlpalen die bijdragen aan het bereiken van onze stip op de horizon.

Er zijn veel actoren betrokken bij het zetten van de gewenste stappen en samen met die partijen moeten we dan ook invulling geven aan de genoemde stappen. De ontwikkelpaden zoals in dit hoofdstuk beschreven dienen dan ook gezien worden als een eerste aanzet om samen met alle partners – met name de gemeenten en netbeheerders – een uitvoeringsagenda op te stellen voor de eerstkomende jaren.

5.1 Biogas– ontwikkelpad (wordt nog gevisualiseerd)

- 2022: 0,6PJ biogas / groen gas
- 2025: uitwerking aanpak opschaling productie kleinschalige mestvergisting
- 2025: visie op allocatie biogas/groen gas
- 2026-2035: Opschaling/versnelling
- 2025: strategie ontwikkeling grootschalige mestvergisting (mestfabrieken)
    - Locatie-onderzoek (planMER)
    - Verkennen eventueel benodigde ruimtelijke reserveringen
- 2030-2035: 50% van de beschikbare mest wordt vergist
- 2035: biogasfabrieken operationeel
- 2035: herijken allocatie biogas / groen gas
- 2040-2050: afhankelijk van herijking vervangen bestaande mestvergisters (i.v.m. technische levensduur)
- 2050: 5,7 PJ biogas/groen gas in gebruik

Onze huidige ambitie is dat in 2030 de helft van de beschikbare mest wordt vergist. Momenteel is dit percentage minder dan 5%. Essentieel is om op korte termijn te werken aan een grote opschaling van de productie van biogas/groen gas. Daarbij moeten we rekening houden met de ontwikkeling van de veestapel, de consequenties van de terugloop van het gasgebruik voor de instandhouding van het netwerk, mogelijk alternatieve bronnen (naast mest) en alternatieve technieken (vergassing op termijn). Ook hebben we een gedragen visie nodig op de allocatie van biogas. Conform de lijn in deze visie willen we biogas met name gebruiken voor de industrie en waar nodig voor (historische panden in) oude binnensteden. Een belangrijke factor hierin is de verhouding tussen biogas en groen gas, en voor het groen gas de mate waarin instandhouding van het netwerk houdbaar en haalbaar is op bepaalde plekken.

Tot slot is het van belang om rond 2035 de allocatie van biogas (binnen en buiten Overijssel) te herijken. Afhankelijk van Rijksbeleid is het voorstelbaar dat gestuurd wordt op een inzet van biogas/biogrondstoffen voor primair de industrie om in koolstofbehoefte te voorzien. Tegelijkertijd komt er naar verwachting de komende jaren een bijmengverplichting voor gasleveranciers om groen gas bij te mengen. Omdat dit een impact kan hebben op de benodigde infrastructuur én omdat het mogelijk betekent dat er alternatieven nodig zijn voor verwarming van de gebouwde omgeving of warmte voor de industrie is het van belang deze herijking te doen voordat maximaal is opgeschaald.

5.2 Elektriciteit (wordt nog gevisualiseerd)

<u>Grootschalige opwek – 2050: proportionele bijdrage</u>

- Ontwikkeling van het aanbod *(bovenkant ontwikkelpad)*
    - 2025: nadere verkenning energiebesparing
    - 2025-2026: aanpak zon op dak
    - 2025-2028: verkenning potentie SMR
        - 2025/2026: verkennend locatieonderzoek (mede op basis van versnellingsprogramma, n.a.v. Motie Realistisch Realiseren Kernenergie)
        - aansluiting bij landelijke studies (Versnellingsprogramma SMR EZK)
    - 2025-2028: uitvoering procedures windenergie RES-ambitie 2 TWh
    - 2028: herijking energievisie met invulling eigen opwekambitie + mix (proportionele bijdrage) en tussendoel 2040
    - 2032: opwek 15PJ zon/wind (kleinschalig + RES)
    - 2035-2050: repoweren reeds bestaande zon- en windparken + grootschalig zon op dak
    - 2040: herijken eigen opwekambitie o.b.v. technologische ontwikkeling en voortgang op andere sporen en definitief invullen hoe eigen opwek te verzorgen (gezien ontwikkeltijd van de opwekopties)
        - indien SMR nog niet beschikbaar dan alternatieven aanwenden
        - afhankelijk van vooruitzichten voor 2050 voor andere bronnen + besparing

- Ontwikkeling van de infrastructuur *(onderkant ontwikkelpad)*
    - 2025: capaciteitsstudie benodigde elektriciteitsinfrastructuur inclusief keuzes voor elektrificatie o.b.v. realistisch tempo capaciteitsuitbreiding
    - 2025: verkenning behoefte aan flex (grootschalig + buurtniveau)
        - In samenwerking met Rijk/Tennet voor grootschalig
        - Eventueel ruimtelijke reserveringen
    - 2025-2026: verkenning waar elektrisch laden logistiek / locaties bekend
    - 2025-2035: implementatie en opschaling decentrale oplossingen (o.a. SEH)
    - 2028-2032: 4 deelnetten Tennet gerealiseerd
    - 2030 en verder: plaatsing systeembatterijen
    - 2035-2040: uitbreiding elektriciteitsnet Tennet / HSMS stations gerealiseerd[9]

Gezien de centrale rol van elektriciteit in het systeem staan de komende jaren in het teken van het opschalen van de elektriciteitsproductie, met name door middel van windenergie. De vervolgstap is om richting 2030 de energievisie te herijken en concreet invulling te geven aan onze proportionele bijdrage, zowel qua omvang als het aandeel van de verschillende opwektechnieken. We bepalen hiertoe eerst welke (aanvullende) inzet op besparing nodig is om de verwachte besparing te realiseren. Ook verkennen we de mogelijkheden van opschaling kleinschalige zon op dak in combinatie met slim gebruik en opslag. Rond 2028 verwachten we meer zicht op de haalbaarheid en inzetbaarheid van SMR's en ontstaat er ook in de uitvoeringsagenda weer ruimte om nieuwe projecten aan te jagen voor de periode na 2030.

Voor de infrastructuur is het korte termijn belang dat er maximaal wordt ingezet op uitbreiding en op de ontwikkeling van decentrale oplossingen om de negatieve impact van netcongestie op de energietransitie te beperken. We zetten daarbij in op een nadere capaciteitsstudie: Hoeveel capaciteit wordt er gerealiseerd op basis van de plannen van de netbeheerders (IP26, Targetgrid) en hoeveel is er nodig? Met onze keuze voor meer variatie in de mix willen we met de netbeheerders sturen op

[9] Hierbij gaat het om de hoofdinfrastructuur. Dit laat onverlet dat er ook veel moet gebeuren op MS/LS niveau. Dit kan mogelijk een plek krijgen in gemeentelijke energievisies.

IP28 en een 'Targetgrid 2.0'. Mogelijk volgt daarbij ook de behoefte om ruimtelijke reserveringen te doen voor toekomstige uitbreidingen van de elektriciteitsinfrastructuur. Daarnaast werken we een aanpak uit voor het opschalen van decentrale oplossingen: waar is behoefte aan welke vorm van flexibiliteit, met name in de vorm van opslag? Hoeveel, waar en op welk niveau is dit nodig?

5.3 Warmte (wordt nog gevisualiseerd)

- 2025/2026: WCW/WGIW
- 2025/2026: verbinding tussen inzet warmte (energievisie) en warmteprogramma's gemeenten
    - Vergelijking tussen inzet warmteprogramma's en energievisie
    - Verkenning benodigde inzet isolatie
    - Bronnenstudie (loopt al in Twente) i.c.m. met waar groen gas en potentiestudie geothermie
    - Aanpak voorkomen individuele oplossingen in desbetreffende wijken / geef duidelijkheid
- 2026: warmteprogramma's gemeenten + inzet aanwijsbevoegdheid gemeenten (welke wijken < 2034 van het gas af)
- 2025-2030: opbouw publieke realisatiekracht (inter)provinciaal warmtebedrijf
    - Financieel (garantiefonds/subsidie (WIS))
    - Organisatorisch
- 2033: vanaf dit jaar alle nieuwe warmtenetten in publieke handen
- 2030-2035: realisatie eerste warmtenetten (inzet op ongeveer 80.000 woningen in Zwolle, Twente en Deventer)
- 2035: wijken uit warmteprogramma's van het aardgas af (binnen 8 jaar na aanwijzen)
- 2035: herijken inzet: is er meer nodig?
- 2035-2040: verkenning lange termijn beschikbaarheid duurzame warmte en robuustheid beschikbare bronnen (inclusief mogelijke ontwikkeling afvalstromen)
- 2040: om het doel in 2050 binnen bereik te houden dienen we rond 2040 ongeveer halverwege te zijn met indicatief 100.000-130.000 weq.
- 2050: 180.000 weq op het warmtenet
-

5.4 Waterstof (wordt nog gevisualiseerd)

- 2025: 0 PJ waterstof
- 2025: haalbaarheidsstudie en samenwerkingsverbanden rond Overijsselse aftakkingen backbone, afstemming met o.a. Gasunie/HNS, Rijk, buurprovincies en gemeenten
- 2025: studie naar mogelijke locaties voor productie van waterstof inclusief mogelijk lokale transportinfrastructuur voor waterstof. Hierbij betrekken we ook de toekomstige ontwikkeling van Overijssel en haar energievraag, zoals bijvoorbeeld beïnvloed door de verstedelijkingsstrategieën.
- 2025: verkenning (o.a. met RWS) naar locaties waterstofvulpunten
- 2025-2035: organisatie van het aanbod kleinschalig *(bovenkant ontwikkelpad)*
    - Pilots kleinschalige opwek en kennisontwikkeling stimuleren (o.a. via Hydrogen Valley, ondersteuning hubs, H2 innovatiefonds, borging netaansluitingen)
    - Aanpak mobiliteit: realisatie logistieke vulpunten
    - Op basis van de pilots uitbreiding productiecapaciteit
- 2025-2040: realisatie aftakkingen backbone

    - 2025: studie haalbaarheid regionale aftakkingen + prioritering → PMIEK
    - Commitment overheden en bedrijfsleven organiseren
    - Realisatie aftakkingen: 2035-2040
    - Koppeling met de decentrale productie
- 2025-2030: organisatie van de vraag *(onderkant ontwikkelpad)*
    - Launching customers
    - Gesprekken en beleid voor logistiek en pCES6 over bereidheid tot wachten 2030-2035 en commitment organiseren voor afname
    - Ruimtelijk vestigingsbeleid (bedrijventerreinen) om waterstof vraag geografisch te clusteren (indien nodig)
    - Stimuleren gebruik waterstof
- 2030: H2 backbone oost operationeel
- 2030: ongeveer 0,5-1 PJ waterstof
- 2030: H2 tankstations/vulpunten gerealiseerd
    - Eerste jaren per vrachtwagen voorzien van waterstof
- 2030-2040: opschaling van productiecapaciteit (afhankelijk van aftakking)
- 2035-2040: H2 grootschalig beschikbaar, anders terugvallen op alternatieven *(verbonden met herijking elektriciteit in 2040)*
- 2040: 6 PJ waterstof (3 PJ industrie, 3 PJ mobiliteit waterstof)
- 2050: 9 PJ waterstof (3 PJ industrie, 6 PJ mobiliteit)

De focus bij het gebruik van waterstof ligt op de industrie en mobiliteit. Het grootste risico daarbij is dat ondernemers verduurzamen zonder te wachten op de beschikbaarheid van waterstof. Het is essentieel om zo snel als mogelijk een helder (perspectief op) waterstof te schetsen, de energievisie is daarin een eerste stap.

Uiteindelijk zullen ondernemers alleen overstappen als dat perspectief er is. Dat betekent allereerst maximale inzet op organisatie van het aanbod, voorafgegaan door een studie waar waterstof decentraal geproduceerd wordt. Van belang hierbij is waar de potentiële vraag zit. Daarbij zien we kleinschalige opwek (via elektrolysers) voor een gedeelte als 'korte termijn' opstap naar gebruik van waterstof uit een aftakking van de backbone. Die kleinschalige opwek vindt grotendeels plaats bij bedrijven die op termijn gebruik kunnen maken van waterstof uit de aftakking. Deze initiatieven zien we al ontstaan in bijvoorbeeld Deventer, Almelo/Vriezenveen en Zwolle, met vaak een behoefte aan ondersteuning voor de opschaalfase. Voor de mobiliteit betekent dit dat er niet alleen opwek moet zijn, maar dat er rond 2030 ook een dekkend netwerk van vulpunten voor waterstof moet zijn.

Parallel aan de aanbod ontwikkeling werken we aan de organisatie van de vraag. Omdat ondernemers nu geen perspectief hebben op waterstof richten ze zich al snel op elektriciteit. Dit vraagt om nadere afstemming met ondernemers waarbij we verder in kaart brengen waar de potentiële vraag zit en wat er voor nodig is om hen het comfort te bieden om af te wachten (met perspectief). Hierbij zal ook de inzet van het Rijk nodig zijn en mogelijk flankerend beleid vanuit de provincie. Bij het Rijk zou beleid rekening kunnen houden met het moment dat waterstof beschikbaar komt als optie, of de hogere kosten van belevering met tube trailers. Als provincie kunnen we daarbij – samen met gemeenten – zorgen voor launching customers door te sturen op de inzet van waterstof en door zelf als launching customer te fungeren.

Rond 2030 verwachten we nader inzicht in wanneer en waar er uiteindelijk aftakking van de backbone worden gerealiseerd. Dit betekent dat we dan ook een keuze maken in de mate van verdere opschaling van decentrale productie versus het afnemen van waterstof via een aftakking.

5.5 Vervolgstappen

Deze energievisie is de eerste in het kader van het integraal programmeren en kent een doorwerking naar het pMIEK. Van belang is om de komende tijd met de netbeheerders – regionaal en landelijk – en het Rijk te verkennen hoe de doorwerking van de provinciale energievisies wordt geborgd. Hoe vindt dit zijn weg in de netvisies en investeringsplannen van de netbeheerders. Niet alleen op papier (integraal programmeren), maar ook in de praktijk.

Daarnaast is het vooral van belang om aan de slag te gaan. Veel van de in de ontwikkelpaden opgenomen acties richten zich op de komende jaren en hebben alleen kans van slagen als ze in gezamenlijkheid opgepakt worden. Op basis van de genoemde acties is de eerste stap om samen met gemeenten en netbeheerders een uitvoeringsagenda op te stellen voor de komende jaren.

Het is verstandig om deze energievisie over een aantal jaar te herijken en bij de vertaling naar (omgevings-)beleid voldoende flexibiliteit te houden om onze aanpak bij te kunnen stellen waar nodig. Veel partijen hebben de noodzaak voor een heldere en adaptieve energievisie onderschreven. Het meest logisch lijkt vooralsnog een herijking eens in de vier jaar om zo de aansluiting te houden bij de planning van het pMIEK in de cyclus van het integraal programmeren. Concreet betekent dit een eerste herijking in 2028.

Tot slot hebben diverse gemeenten aangegeven aan de slag te gaan met een gemeentelijke energievisie. Samen met de gemeenten verkennen we daarom hoe deze visies vormgegeven kunnen worden op zo'n manier dat ze qua inhoud, detailniveau en vervolgstappen goed aansluiten bij de provinciale energievisie.

5.6 PMIEK projecten voortkomend uit de energievisie

Op basis van de hoofdkeuzes en de geschetste ontwikkelpaden verwachten wij dat een aantal ontwikkelingen in het pMIEK proces meegenomen worden en daar via het afgesproken proces worden beoordeeld. Een aantal van de genoemde projecten krijgen waarschijnlijk de status verkenningsproject:

- De nieuwe 380 kV koppelpunten voor de vier Overijsselse deelnetten om de centrale elektriciteitsinfrastructuur te verzwaren en daarmee de toenemende elektrificatie te kunnen faciliteren.
- Het regionale warmtenet in Twente vanuit de hoofdkeuze variatie in de mix.
- De drie regionale aftakkingen van de waterstofbackbone vanuit de hoofdkeuzes variatie in de mix en clustering bij waterstof vanuit de hoofdinfrastructuur.
- Een verkenning naar de mogelijkheden van grootschalige mestfabrieken.

Bijlage 1 – Landelijke kaders voor de energievisie

In hoofdstuk is een korte duiding gegeven van de relatie tussen de energievisie, het Nationaal Plan Energiesysteem (NPE) en de provinciale omgevingsvisie (Overijssel voor en met Elkaar!). Voor de volledigheid volgen hieronder nog een drietal (type) kaders die we betrokken hebben bij het opstellen van de energievisie.

Programma Energiehoofdstructuur (PEH)

Het PEH is de ruimtelijke visie voor de energiehoofdstructuur voor Nederland in 2050 op land. Het PEH is een van de programma's onder de Nationale Omgevingsvisie (NOVI) en bevat structurerende keuzes voor de energiehoofdinfrastructuur, en vormt daarmee een belangrijke bouwsteen voor de Nota Ruimte. Een aantal ontwikkelingen uit het PEH raakt Overijssel en is al redelijk concreet qua impact, zoals de voorziene waterstofbackbone die door Overijssel heen loopt. Een aantal andere ontwikkelingen die op weg naar een klimaatneutraal energiesysteem ruimtelijk ingepast moeten worden zijn minder concreet qua omvang en locatie (systeembatterijen en mogelijke ondergrondse opslag van waterstof).

Sectorale plannen

De afgelopen jaren zijn er verschillende sectorale energieplannen ontwikkelt. Denk aan de Regionale Agenda Laadinfrastructuur (RAL), de Cluster Energiestrategieën (CES), transitievisies warmte en de Regionale Energiestrategieën (RES). Maar ook op andere gebieden dan energie zijn al diverse sectorale ambities afgesproken, bijvoorbeeld op het vlak van wonen (Woondeals) en bedrijventerreinen (Programmeringsafspraken bedrijventerreinen). Deze opgaven hebben altijd een vraag naar en/of aanbod van energie, of zijn van invloed op de ruimtelijke mogelijkheden voor energie(infrastructuur). De energievisie is daarmee enerzijds richtinggevend voor de verdere ontwikkelingen in de verschillende sectoren. Anderzijds zijn deze sectorale plannen meegenomen als input voor de ontwikkelingen die verwacht worden, met de kanttekening dat veel sectorale plannen een kortere tijdshorizon hebben, vaak tot 2030.

Specifiek voor de RESsen merken we op dat daarin momenteel gewerkt wordt aan een strategie en uitvoeringsplannen voor de komende jaren. De energievisie is daarbij richtinggevend voor de provinciale rol en opvattingen daarin.

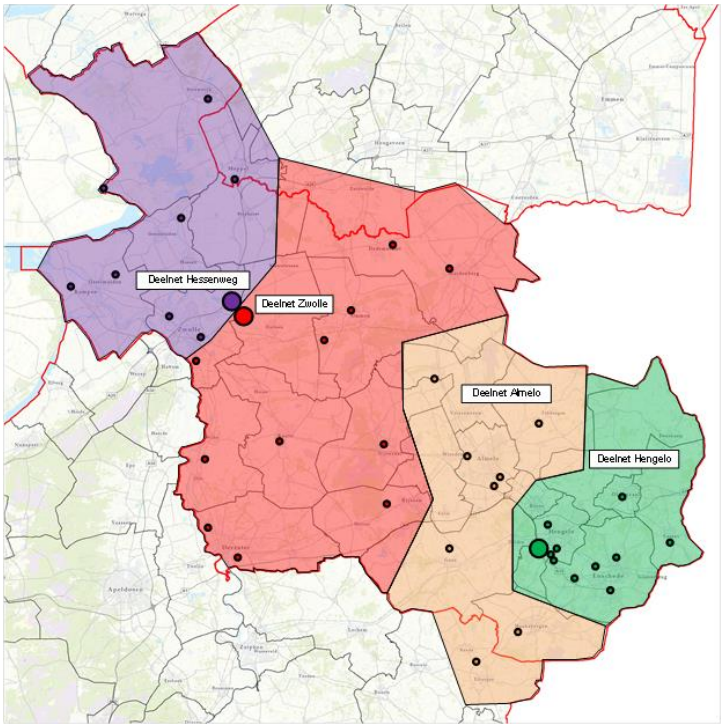
(Investerings)plannen Netbeheerders

De energieinfrastructuur is constant in ontwikkeling. De nationale netbeheerders, TenneT en Gasunie, en de regionale netbeheerders, Enexis, Coteq en RENDO, zijn al diverse uitbreidingen en nieuwe energieinfrastructuur aan het realiseren. Daarnaast hebben ze in hun investeringsplannen diverse uitbreidingen opgenomen die op basis van huidige inzichten noodzakelijk zijn. Mogelijk dat deze nog deels worden bijgesteld op basis van de energievisie of keuzes in het pMIEK. Wel is er een aantal ontwikkelingen aan de energiehoofdinfrastructuur die naar alle waarschijnlijkheid gaan plaatsvinden en we daarom als uitgangspunt voor de Overijsselse energievisie hebben gebruikt:

- Realisatie waterstofbackbone: een deel van de bestaande gashoofdinfrastructuur wordt hiervoor (her)gebruikt. Dit tracé loopt dwars door Overijssel vanuit gasknooppunt Vilsteren zuidwaarts tot het tussen Deventer en Holten Overijssel verlaat.
- Regionaal warmtenet Twente: in een samenwerking tussen een aantal Twentse gemeenten, netbeheerder Cogas en Twence, wordt er gewerkt om het huidige lokale warmtenet, gevoed vanuit restwarmte van Twence, uit te breiden tot een regionaal warmtenet waarmee circa 100.000 woningequivalenten van warmte worden voorzien in Twente.
- TenneT uitbreiding van twee tot vier deelnetten: onderstaande figuur laat de beoogde opsplitsing zien van de twee bestaande deelnetten (Zwolle en Oele) in vier deelnetten (Hessenpoort, Zwolle, Almelo, Hengelo) en een indicatieve schets van de voedingsgebieden.

Deze deelnetten gebruiken we om de impact van ontwikkelingen - bijvoorbeeld rondom de opwek en vraag naar energie - te kunnen beoordelen.

-

Figuur 1: Overzicht vier toekomstige deelnetten van TenneT inclusief de huidige HS/MS stations.

Bijlage 2 – Werksessies en bijeenkomsten energievisie

Deze energievisie is van de provincie Overijssel, maar ook voor de hele provincie Overijssel. Vanaf het begin zijn gemeenten, netbeheerders en maatschappelijke organisaties daarom betrokken geweest. Hieronder vindt u een overzicht van de georganiseerde bijeenkomsten, doelgroep, datum en onderwerp. Voor de volledigheid zijn de momenten waarop de energievisie in GS en PS aan de orde is geweest ook toegevoegd (blauwe tekst).

Onderwerp	**Datum**	**Doelgroep**
	2023	
Plan van aanpak	17 oktober	Netbeheerders + aantal gemeenten
Plan van aanpak	26 oktober	Netbeheerders + aantal gemeenten
Plan van aanpak	7 december	Werkplaats Twente (gemeenten/netbeheerders)
Plan van aanpak	12 december	Vaststelling door GS
Plan van aanpak	14 december	Werkplaats West-Overijssel (gemeenten/netbeheerders)
Plan van aanpak	15 december	Plan van aanpak gedeeld met alle gemeenten/netbeheerders met verzoek intern (ambtelijk/bestuurlijk) te delen/bespreken
	2024	
Startprincipes	8 februari	Werksessie Twente (gemeenten/netbeheerders/maatschappelijke organisaties)
Startprincipes	15 februari	Werksessie West-Overijssel (‘’)
Plan van aanpak	13 maart	Commissie milieu en energie (naar aanleiding van PS-brief: PS24-000125)
Startprincipes	14 maart	Werksessie Twente (‘’)
Startprincipes	21 maart	Werksessie West-Overijssel (‘’)
Toekomstbeelden	22 april	Ontwerpatelier deelnet Hessenweg – West Overijssel (gemeenten/netbeheerders/maatschappelijke organisaties)
Startprincipes	24 april	Webinar voor gemeenten/netbeheerders
Toekomstbeelden	25 april	Ontwerpatelier deelnet Zwolle – West Overijssel (‘’)
Startprincipes	Begin mei	Schriftelijke input bestuurders RES West-Overijssel
Toekomstbeelden	6 mei	Ontwerpatelier deelnet Almelo – Twente(‘’)
Toekomstbeelden	7 mei	Ontwerpatelier deelnet Hengelo – Twente (‘’)
Startprincipes	13 mei	Energyboard
Toekomstbeelden	13 mei	Kwantitatieve werksessie West-Overijssel (gemeenten/netbeheerders)
Toekomstbeelden	14 mei	Kwantitatieve werksessie Twente (gemeenten/netbeheerders)

Algemene toelichting / startprincipes	24 mei	BBO RES Twente
Toekomstbeelden	13 juni	Werksessie opbrengsten - Twente(gemeenten/netbeheerders)
Toekomstbeelden	20 juni	Werksessie opbrengsten – West Overijssel (gemeenten/netbeheerders)
Verduurzaming bedrijven	Juli / augustus	1-op-1 interview aantal bedrijven
Hoofdkeuzes	3 juli	Bestuurlijk platform RES West-Overijssel
Hoofdkeuzes	8 juli	Bestuurders RES Twente
Startprincipes	10 juli	Commissie milieu en energie
Hoofdkeuzes	12 juli	Energyboard
Startprincipes	17 juli	PS
Startprincipes	18 juli	Brief aan gemeenten (colleges) en netbeheerders over vaststellen startprincipes en vervolgproces (waaronder consultatie, verzoek om raden te informeren en waar nodig van gedachten te wisselen)
Proces en data	12 september	Werkplaats Twente (gemeenten/netbeheerders)
Proces en data	19 september	Werkplaats West-Overijssel (gemeenten/netbeheerders)
Concept energievisie	1 oktober	Gemeenten/netbeheerders Twente ambtelijk
Concept energievisie	3 oktober	Gemeenten/netbeheerders West-Overijssel ambtelijk
Procesupdate	4 oktober	Energyboard
Concept energievisie	8 oktober	Buurprovincies
Concept energievisie	8 oktober	Ministerie EZK/KGG
Concept energievisie	11 oktober	Bestuurders RES West-Overijssel / netbeheerders
Concept energievisie	16 oktober	Bestuurders RES Twente / netbeheerders
Concept energievisie	24 oktober	Maatschappelijke organisaties
Concept energievisie	7 november	Webinar voor gemeenten/netbeheerders
Concept energievisie	20 november	Scholieren en hun ouders
Concept energievisie	27 november	Scholieren en hun ouders
Concept energievisie	4 december	Bestuurders RES Twente
Concept energievisie	4 december	Bestuurders RES West-Overijssel

Aanvullend op bovenstaande bijeenkomsten is het proces van de totstandkoming van de energievisie begeleid door een kernteam. Onderdeel van dit kernteam waren:

- Provincie Overijssel

- Tennet
- Gasunie
- Rendo
- Coteq
- Enexis
- Noaberkracht (gemeenten Dinkelland/Tubbergen)
- Gemeente Enschede
- Gemeente Hengelo
- Gemeente Ommen
- Gemeente Zwolle
- Gemeente Dalfsen

Bijlage 3 – Startprincipes

Principe 1

Het huidige energiesysteem is ontworpen op een systeem waarin de energievraag voorspelbaar groeide en van energie voorzien werd vanuit een aantal centrales (elektriciteit), de gasbel bij Slochteren (gas/warmte) en door raffinage van geïmporteerde olie (brandstof). Eenvoudig op- en afregelbaar in lijn met de ontwikkelingen in de vraag en met een hoofdinfrastructuur die energie efficiënt transporteert en distribueert naar de afnemers. Deze afnemers waren qua energievraag vrij voorspelbaar en de vraag ontwikkelde zich vrij stabiel over de tijd. In een paar decennia moet dit hele systeem een transitie doormaken naar een energiesysteem waarin een groot deel van de energieproductie decentraal plaatsvindt en bovendien weers- en seizoensafhankelijk is. Industrie en mobiliteit stappen (groten)deels over van gas en benzine/diesel op hernieuwbare elektriciteit. De voorspelbaarheid qua belasting van het systeem is veel lastiger. Deze ontwikkelingen vragen een enorme verbouwing en systeemverandering die op dit moment niet bij te benen is door de netbeheerders, met alle gevolgen van dien. Ondernemers kunnen niet uitbreiden, de woonopgave en de verduurzaming van diverse sectoren worden vertraagd, en de beschikbaarheid van energie is niet langer vanzelfsprekend op ieder moment. Gezien deze ontwikkelingen is enerzijds een wens om een robuust energiesysteem te ontwikkelen dat om kan gaan met veranderende omstandigheden, zowel incidenteel (storingen) en structureel (vraaguitval of nieuwe innovaties). Anderzijds willen we ook oog voor efficiëntie: een systeem dat op alles voorbereid is, kan ook onbetaalbaar en inefficiënt zijn omdat het met alles rekening houdt. Om die betaalbaarheid mee te nemen is het belangrijk dat kostenefficiëntie (o.a. in de energiemix) en het efficiënt benutten van beschikbare capaciteit (zowel voor transport, opslag en conversie) een grote bijdrage leveren.

Dit leidt tot het volgende principe:

Het energiesysteem van de toekomst is robuust en efficiënt. Het systeem is robuust genoeg om onvoorziene ontwikkelingen op te vangen en vergroot onze mogelijkheden om onze maatschappelijke opgaven te realiseren.

<u>Voor- en nadelen van dit principe:</u>

+ Door energievraag, -aanbod, en -opslag optimaal aan elkaar te koppelen. Door hierbij te kiezen voor het juiste schaalniveau lossen we lokale vraagstukken lokaal op, waardoor onnodige belasting op de hoofdinfrastructuur voorkomen wordt): wijkgericht, lokaal, gebiedsgerichte oplossingen.

+ Door het energiesysteem efficiënt en slim in richten, beperken we de maatschappelijk kosten die het energiesysteem met zich meebrengt. Hiermee beperken we, voor zover mogelijk, de benodigde investeringen in het energiesysteem.

+ Een energiesysteem met een goede mix van energiedragers toegepast op de juiste schaal met mogelijkheden om zich aan te passen aan nieuwe ontwikkelingen vergroot onze mogelijkheden om alle maatschappelijke opgaven te realiseren.

- Een robuust en efficiënt systeem vraagt ook lastige keuzes over waar en in welke sectoren we welke schaarse energiedragers willen inzetten. Denk hierbij bijvoorbeeld aan keuzes rond de inzet van waterstof die vanuit het NPE een systeemfunctie toegeschreven is, met uitspraken over in welke sectoren deze energiedrager wel en geen rol kan spelen. Niet alles kan meer overal.
- Ook bij de keuze in energiebronnen kunnen er spelregels komen. Bijvoorbeeld: om een efficiënt energiesysteem te bouwen, en de druk op het elektriciteitsnet te verlagen kan het gewenst zijn

om een collectief warmtenet aan te leggen. Om dit warmtenet goed te laten functioneren, is een bepaalde afname van warmte een belangrijke randvoorwaarde, en kan het nodig zijn de inzet van andere (individuele) oplossingen zoals een warmtepomp te ontmoedigen.

Principe 2:

De energietransitie biedt veel kansen, waarbij op alle vlakken ook meegeprofiteerd kan worden van de economische kansen die zij biedt. Energie die je niet gebruikt, hoef je niet te betalen, en energie die je zelf opwekt kan veel goedkoper zijn en je veel onafhankelijker maken van marktprijzen. Waar bij de eerste stappen in de energietransitie de lusten en lasten nog onvoldoende eerlijk verdeeld werden, ontstaan nieuwe kansen voor inwoners en bedrijven waarbij ook (lokale) samenwerking zijn vruchten afwerpt. Het benutten van lokale kansen afgestemd op het lokale energiesysteem vraagt goede afstemming met de ontwikkeling van lokale en regionale energieinfrastructuur.

Dit leidt tot het volgende principe:

Lokale kansen om van duurzame energie te profiteren worden benut.

<u>Voor- en nadelen van dit principe</u>

+ Lokaal collectief eigenaarschap van energie biedt kansen en vraagt samenwerking. Winsten vanuit duurzame energie vloeien zoveel mogelijk terug naar de lokale omgeving, waardoor vaak meer mogelijk wordt door het toenemende draagvlak.
+ Betrokkenheid van lokaal bedrijfsleven in lokale energievoorziening stimuleert innovatie.
+ Noaberschap kan een belangrijke basis voor samenwerking zijn in energiegemeenschappen, om energie te besparen, samen op te wekken en samen te delen. Net als bestaande en op te richten publiek-private samenwerkingen.
+ Door lokale kansen voor duurzame energie te benutten, versterken we onze strategische autonomie. Overigens kunnen die soms groter zijn door ze regionaal te delen.
+ Er liggen kansen om recreatie en energie aan elkaar te verbinden. Het energiesysteem van de toekomst biedt perspectief voor nieuwe verdienmodellen in de energietransitie voor (agrarisch) ondernemers en ten aanzien van landschapsbeheer. Deze nieuwe verdienmodellen kunnen doorwerken in een versterking van de leefbaarheid.
- De afstemming van de ontwikkeling van lokale en regionale energieinfrastructuur kan leiden tot beperkt gebruik van regionale infrastructuur, waarbij de wens wel blijft dat deze altijd hulp kan bieden als het incidenteel nodig is. Hoe de kosten van deze leveringszekerheid goed te socialiseren is een complex vraagstuk.
- Lokaal beschikbare energie is niet altijd de meest gewenste en/of “goedkoopste” energiebron.

Principe 3:

In de transitie waar we als samenleving voor staan, gebeurt al heel veel vanzelf. Sommige grote stappen brengen echter grote risico’s en investeringen met zich mee. Om deze stappen te zetten moet er voldoende comfort en zekerheid zijn. Denk bv. aan een grote onderneming die voor een miljoeneninvestering staat om afscheid te nemen van zijn productieproces op basis van aardgas. Hoe ontwikkelt de prijs voor waterstof en/of elektriciteit zich? Komt er voldoende infrastructuur en is die tijdig beschikbaar voor deze onderneming? Waar en in welke mate gaat kernenergie een rol spelen? En vanuit de wens voor een efficiënt energiesysteem weten we dat niet alles overal kan. Sommige

sectoren, denk aan industrie en logistiek, hebben door de aard en intensiteit van hun energiegebruik een beperkt aantal mogelijkheden: hoe gaan we om met de schaarste van energiebronnen? Hoe geven we hierin voldoende duidelijkheid met voldoende ruimte én perspectief voor het nemen van eigen verantwoordelijkheid van alle partijen binnen de energietransitie? Het is hierbij de kunst om de keuzes op het passende schaalniveau te maken.

Dit leidt tot het volgende principe:

Er worden - waar dit nodig is - duidelijke keuzes gemaakt om te zorgen dat de energietransitie voort kan en iedereen daarin mee kan en aan kan bijdragen.

Voor- en nadelen bij dit principe:

+ Duidelijke keuzes geven helderheid over het handelingsperspectief van inwoners en ondernemers. Door de toenemende druk op de ruimte en het energiesysteem kan niet alles meer overal. Duidelijkheid over waar wat wel kan, geeft belangrijk inzicht aan inwoners en ondernemers en richting geven aan de energietransitie.

+ Door de duidelijke keuzes te beperken tot vraagstukken waarvoor dit noodzakelijk is, en te nemen op het relevante schaalniveau, geven we inwoners en ondernemingen, binnen die keuzes, de vrijheid om energie-initiatieven te ontplooien die goed passen bij hun situatie.

+ Overijssel heeft veel industrie verspreid over haar provincie. Met duidelijke keuzes kunnen we de aantrekkelijkheid om ook relevante hoofdinfrastructuur te realiseren in Overijssel verhogen, door een attractief perspectief te bieden aan het Rijk en de nationale netbeheerders en/of private partijen met een rol in het energiesysteem (denk aan flex-aanbieders en huidige warmtebedrijven).

- Het bouwen aan het energiesysteem van de toekomst vraagt om een intensieve inzet vanuit alle overheden, ondernemers, maatschappelijke organisaties en inwoners. Vanwege de verschillende belangen en rollen is een goede rolverdeling van belang om voldoende voortgang te kunnen maken.
- De keuzes die nodig zijn, zijn deels afhankelijk van keuzes op nationale schaal en soms pas wat later in de tijd te maken. Te vroeg de verkeerde keuzes maken kan suboptimaal en kostbaar zijn.
- Soms leiden keuzen, bijvoorbeeld tot clustering, ertoe dat gebieden buiten de clusters voor bepaalde sectoren minder aantrekkelijk worden. Dat kan, in het geval van industrie, effect op werkgelegenheid en leefbaarheid hebben.

Principe 4:

In 2050 wordt Overijssel nog steeds gewaardeerd om haar rust, ruimte en recreatiemogelijkheden. Tegelijkertijd staat de ruimte in de provincie steeds meer onder druk. Want alle ruimtelijke opgaven hebben de afgelopen decennia om meer ruimte gevraagd. Natuurversterking, beheer van landschappelijke kwaliteiten, landschapsversterking, extensivering in de landbouw, versterking van water- en bodemkwaliteit, en zo ook de energietransitie. Tevens is het onvermijdelijk dat het landschap - en ook het stedelijk gebied - gaat veranderen door de energietransitie. In die onvermijdelijke verandering is het belangrijk zoveel mogelijk oog te hebben voor het versterken van ruimtelijke kwaliteit en in te zetten op meer en meer slimme oplossingen om de ruimte multifunctioneel te gebruiken. De benodigde ruimte voor het toekomstige energiesysteem wordt een mee te wegen aspect in de keuze voor het energiesysteem van de toekomst (inclusief energiemix). Ook kan het helpen om onze blik te verbreden van een project-businesscase naar meer brede maatschappelijke welvaart. Hierbij neem je naast enkel economische afwegingen voor een

initiatiefnemer, de maatschappelijke kosten en baten mee voor de hele maatschappij, waarbij o.a. ook aan sociale en milieu-effecten een waarde wordt toegekend. Bepaalde (economisch duurdere) investeringen in energiebronnen of energie-infrastructuur kunnen de moeite waard zijn omdat daarmee fysieke ruimte blijft bestaan voor andere sectoren/ontwikkelingen en daarmee alsnog 'terugverdiend' kunnen worden.

Dit leidt tot het principe:

De inrichting van het toekomstige energiesysteem benut de beschikbare ruimte in Overijssel optimaal: zuinig en multifunctioneel waar mogelijk.

Voor- en nadelen van dit principe

+ Door optimaal en multifunctioneel ruimtegebruik blijft er ruimte voor gewenst ontwikkelingen
+ Het waardevolle landschap in Overijssel blijft zoveel mogelijk behouden
+ Bepaalde ontwerpkeuzes voor het energiesysteem kunnen de behoefte aan, en eventuele zichtbaarheid van, nieuwe en/of verzwaarde energieinfrastructuur flink beperken. Ook menselijk gedrag kan hierin een rol spelen. Besparen is beter dan verzwaren.

- Inzet op multifunctioneel ruimtegebruik maakt oplossingen complexer en kan vertragend werken.
- De ontwikkeling van energieinfrastructuur en de opwek van energie is niet overal mogelijk en kent veel randvoorwaarden. Hierdoor is het niet altijd mogelijk dit goed te combineren met andere functies. Multifunctioneel ruimtegebruik is dan ook slechts een gedeeltelijke oplossing.
- Inzet op multifunctioneel ruimtegebruik beperkt (in eerste instantie) de mogelijkheid om te kiezen voor oplossingen die vanuit energetisch, financieel, draagvlak en andere aspecten een meer logische keuze zijn.

Principe 5:

Heel Nederland is in 2050 klimaatneutraal. We gebruiken 100% duurzame energie, uit verschillende energiebronnen, deels zelf opgewekt, deels geïmporteerd. We werken toe naar een robuust, slim, efficiënt en rechtvaardig energiesysteem, dat vraagt veel. De vraag naar energie in Nederland zal ondanks besparing en innovatie substantieel zijn, en hierbij is het ongewenst om deze volledig te voorzien met grootschalige opwek uit enkele bronnen op locatie elders. Van alle landen en regio's wordt verwacht een bijdrage te leveren aan deze grote opgave. Dit is nog los van de wens naar een kleinere afhankelijkheid van andere landen voor onze energievoorziening. Dit vraagt om het langdurig maatschappelijk rendement mee te nemen bij keuzes over wel of niet aanboren van lokale energiebronnen. Hierdoor kan de mate van zelfvoorzienendheid (individueel en op gebiedsniveau) sterk stijgen, dit wordt uitgedrukt als het aandeel van zelf geproduceerde energie (opwek) in de eigen energievraag. Ook Overijssel kan hiermee – naar haar mogelijkheden – een bijdrage aan leveren. Dit leidt tot het volgende principe:

Overijssel draagt proportioneel bij aan een Klimaatneutraal Nederland met een duidelijke ambitie qua mate van zelfvoorzienendheid

Voor- en nadelen van dit principe

+ Met een substantiële bijdrage nemen we ook de verantwoordelijkheid voor de toekomstige generaties die hun keuze nog niet kenbaar kunnen maken.
+ Er zijn veel sectorplannen ontwikkeld voor (een stap richting) een Klimaatneutraal Nederland (denk aan RES, CES6, RAL). Door een Overijsselse ambitie te bepalen voor de mate van

zelfvoorzienendheid in 2050 kan mede richting gegeven worden aan de gewenste ambitie van deze sectorplannen. Deze ambitie relateren we aan onze opwekmogelijkheden, en zal schuren met de andere startprincipes.

+ Overijssel is verbonden met grotere gebieden: het energiesysteem stopt niet bij de (lands)grens. Door die verbinding te houden, en onze eigen afhankelijkheid te beperken, kunnen we andere regio's helpen en waar nodig geholpen worden. We blijven verbonden met landelijke infrastructuur voor een aantrekkelijk vestigingsklimaat aangezien we voor onze sectoren industrie en mobiliteit (met name) logistiek niet de verwachting hebben alle benodigde energie zelf op te kunnen/willen wekken, zonder hierbij de brede maatschappelijke welvaart in Overijssel flink te verlagen.

- Overijssel blijft voor een gedeelte afhankelijk van de landelijke infrastructuur om al haar sectoren van duurzame energie te voorzien in 2050. In welke mate vraagt een politieke keuze waarbij de toekomstbeelden uit de energievisie de consequenties schetsen.

Bijlage 4 – Samenvatting toekomstbeelden

Als denkoefening voor het komen tot een energievisie voor de provincie Overijssel in 2050 zijn er vier toekomstbeelden bedacht. Welke richtingen zou het systeem zich op kunnen ontwikkelen? Hiermee hebben we getracht inzicht te krijgen in de verschillen en bijbehorende vragen die dit oproept:

1. Energie is volgend. Energie-infrastructuur, opslag en opwek volgen in principe ander ruimtelijk beleid en ruimtelijke structuren. Energie faciliteert dit beleid.
2. Energie is sturend. Energie-infrastructuur, opslag en opwek zijn medesturend in de ruimtelijke ordening van de toekomst. Vraag en aanbod van energie wordt geclusterd en ruimtelijke ordening volgt deze clustering.
3. Energie is innovatie;
4. Energie is lokaal.

Hierbij wordt opgemerkt dat de eerste twee toekomstbeelden op zichzelf staande volwaardige toekomstbeelden zijn. Dit geldt niet voor toekomstbeelden 3 en 4. Deze toekomstbeelden kunnen gezien worden als aanvullingen op de eerste twee toekomstbeelden.

Toekomstbeeld Energie is Volgend

Het energiesysteem sluit zoveel mogelijk aan bij de landschappelijke en ruimtelijke structuren. Energie is 'volgend' – en daarmee faciliterend - aan andere ruimtelijke opgaven. Wel kunnen er duidelijke keuzes gemaakt worden en kan er regie gepakt worden, alleen is daarin dan het energiesysteem niet sturend of van doorslaggevend belang, maar zijn dit andere belangen. Dit toekomstbeeld lijkt het meest op de huidige situatie.

2.1. Energievraag

Overijssel zet maximaal in op energiebesparing. In stedelijk gebied voorzien we een groot deel van de woningen met warmtenetten, mede om de benodigde opwek van elektriciteit met windparken en zonneparken te voorkomen. Waar dit niet mogelijk is, vervullen warmtepompen deze rol. In landelijk gebied helpt isolatie, warmte-koude opslag (waar mogelijk) en elektrificatie iedereen de winter door.

Bedrijventerreinen ontwikkelen zich conform de huidige ideeën waarbij kleine(re) kernen de eigen bedrijventerreinen beperkt uitbreiden voor de 'eigen' ambitie. Daarnaast staan er in Overijssel een aantal grote uitbreidingen gepland zoals Almelo XL (100 ha).

In Overijssel maken 21 locaties deel uit van het CES6-cluster. Naast deze clusters is er ook daarbuiten industrie gevestigd, met name levensmiddelenindustrie. In 2050 is deze industrie verregaand geëlektrificeerd, waarbij relatief eenvoudig winbare geothermie of nabij opgewekt biogas wel gebruikt wordt voor de middentemperatuur warmtevraag . Ook wordt er ingezet op warmte-integratie voor industrie in de omgeving van Twence. Biogas/groen gas wordt in de industrie beperkt ingezet voor hoge temperatuurvraag nabij opweklocaties.

Door het uitblijven van door de overheid gestuurde "vraagclustering" is de aftakking van de waterstofbackbone er niet gekomen, en komen initiatieven die waterstof gebruiken slechts op een paar plekken lokaal van de grond. Deze waterstof wordt per vrachtwagen getransporteerd naar de gebruikers. Energiecoöperaties en bedrijvenverenigingen zijn een drijvende kracht in de ontwikkeling van slimme energiehubs. Zij werken, vanuit economische en bedrijfsmatige motieven, intensief met elkaar samen om 'pieken' in het net te voorkomen, beschikbare energie slim te delen en energie te besparen.

Het openbaar vervoer is in 2050 geheel elektrisch. Het is hierbij wel de verwachting dat de vraag naar OV toeneemt en er dus meer energie voor nodig zal zijn. Ook de personenmobiliteit en de logistieke sector zijn verreweg geëlektrificeerd, waarbij veel gebruik gemaakt wordt van “eigen” laadpalen en de voorzieningen bij de vele (snel)laadstations. Voor het opladen van elektrische voertuigen kunnen grote laadpleinen op strategische locaties (vanuit logistiek perspectief) ontwikkeld worden om de logistieke sector van energie te voorzien. Een klein deel van het zwaar transport gebruikt waterstof. In Overijssel zal een beperkt aantal waterstoftankstations zijn die vooral gericht zijn op het bedienen van transport langs de internationale transport corridors. Waterstof kan ook een bijdrage leveren aan het beperken van de elektriciteitsvraag.

Qua locatiebeleid vindt er geen sturing plaats vanuit energie. Nieuwe of uitbreidingen van activiteiten die energie vragen, bepalen zelf grotendeels waar zij zich vestigen.. Tevens bepalen inwoners en ondernemers zelf of zij op hun terrein energie willen opwekken (zon op dak, “eigen” mestvergister, erfmolen). Zij hoeven hiermee geen rekening te houden met beschikbaarheid van de energie infrastructuur, die volgt uiteindelijk hun behoefte. Daardoor moeten zij over het algemeen wel langer wachten op een aansluiting en/of beschikbare capaciteit van de energie-infrastructuur.

2.2 Energieaanbod

In dit toekomstbeeld worden in Overijssel voor zover als mogelijk voor technieken gekozen die met minimale impact op de directe leefomgeving energie opwekken (zon-op dak, biogasproductie en geothermie). De grootschalige elektriciteitsopwekking die wel plaatsvindt positioneren we op plekken die ruimtelijk het beste geschikt zijn.

Warmtenetten zijn een belangrijke oplossing voor het verwarmen van woningen. Niet zo zeer vanuit een systeem overweging waarbij energie sturend is, het vraagt immers veel regie en vraag coördinatie, maar we vanuit de ambitie om het Overijsselse landschap zo veel mogelijk te ontzien. De potentie voor warmtenetten verschilt daarbij per plek. In Twente springt de beschikbare warmte van Twence daarbij in het oog. Op sommige andere plekken behoort geothermie tot de mogelijkheden en ook restwarmte vanuit de industrie is een belangrijke bron. Naast de grootschalige en collectieve oplossingen voor de warmtevoorziening zullen er ook diverse individuele toepassingen zijn waarbij omgevingswarmte wordt benut voor (ruimte)verwarming.

Voor woningen in het buitengebied en eventueel voor monumenten blijft ook het gebruik van biogas een optie. Dit naast het gebruik van groengas in de industrie. Ook kan groen gas een rol spelen voor flexibele elektriciteitsproductie door bestaande gas gestookte centrales hiervoor aan te passen .

Om ruimte-efficiënt toch voldoende opwek te realiseren, heeft een beperkt aantal grootschalige windparken de voorkeur boven “overal een paar”, en wordt grootschalige zon-op-land niet toegestaan. We sluiten voor het locatiebeleid van grootschalige windenergie hiervan zo veel mogelijk aan op reeds bestaande structuren (zoals snelwegen en bestaande locaties voor grootschalige zon en wind. In de afweging welke locaties we hiervoor beschikbaar stellen kijken we zeer beperkt naar de impact op het Overijsselse energiesysteem (qua efficiëntie).

2.3 Het energiesysteem

In dit toekomstbeeld worden weinig expliciete keuzes gemaakt die een (positieve) impact hebben op energiestromen en het gebruik van verschillende energiedragers. Zo is er geen aftakking van de waterstof backbone omdat er onvoldoende vraag bundeling heeft plaatsgevonden. Veel biogasopwek wordt lokaal toegepast met een buisleiding of als groen gas ingevoed in de huidige gasinfra.

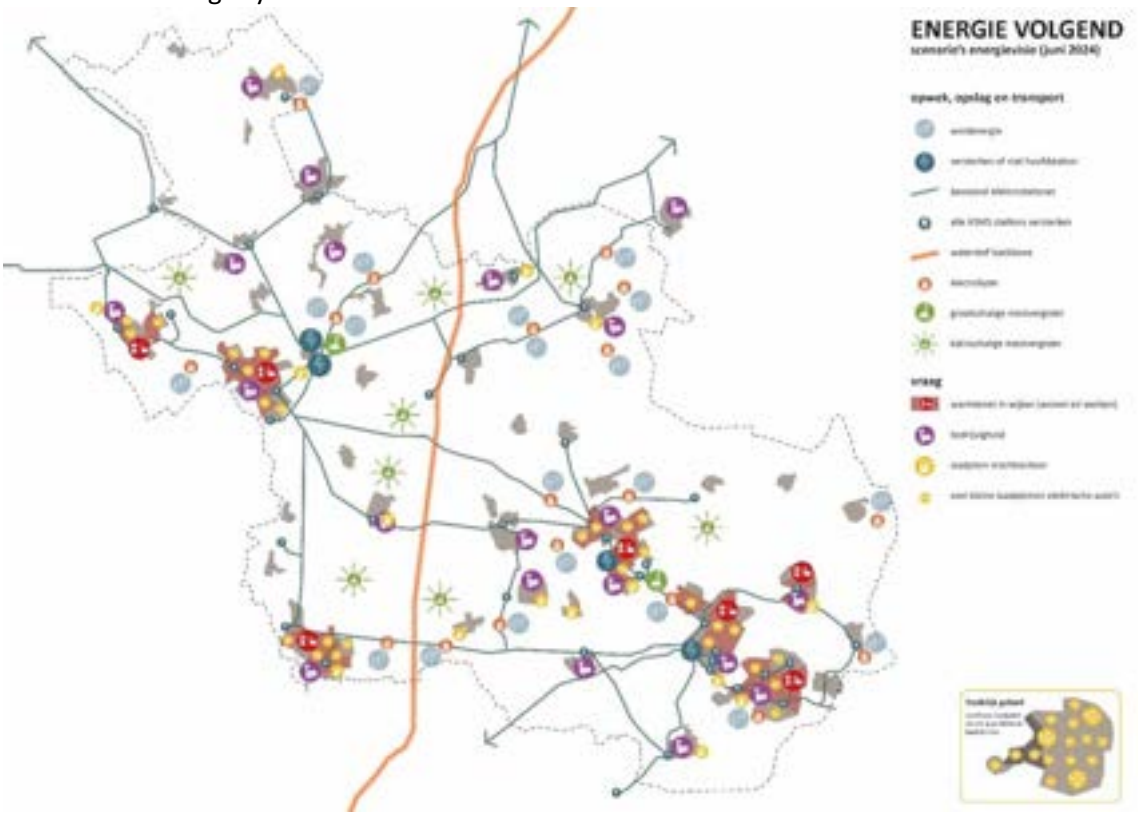
De benodigde energie-infrastructuur volgt in grote mate ontwikkelingen en netbeheerders behouden een faciliterende, reactieve rol. Er zijn weinig prikkels om maatschappelijk optimale keuzes te stimuleren die bijdragen aan systeemefficiëntie. Denk daarbij aan het lokaal en in tijd koppelen van vraag en aanbod van elektriciteit, of het aanwijzen van warmte-intensieve en elektriciteitsluwe gebieden. Door energiebesparing, inzet op warmtenetten en geothermie beperken we de noodzaak tot verzwaring van elektriciteitsnetten enigszins, met name op de lagere netniveaus.

Door het volgende karakter van energie-infrastructuur, zal de ontwikkeling van infrastructuur en benodigde capaciteit hierop altijd in grote mate vertraagd zijn waardoor partijen lang moeten wachten op capaciteit en aansluitingen. Door de keuzevrijheid voor nieuwe activiteiten is er op een groot aantal plekken uitbreiding van bestaande / nieuwe energie-infrastructuur nodig. Dit toekomstbeeld leidt dus naar alle waarschijnlijkheid tot een grotere uitbreiding van het elektriciteitsnetwerk dan het toekomstbeeld Energie is Sturend.

Het is aannemelijk dat meer behoefte aan flexibiliteitstoepassingen (opslag) is om pieken die niet door de infrastructuur kunnen worden opgevangen alsnog te kunnen opvangen. Deze flexibiliteitstoepassingen zullen ook een extra ruimtevraag met zich meebrengen. Op de hogere netten valt op dat er geen oplossing is gevonden voor de grote warmtevraag in de winter en de hoge opwekpiek op zomerse zonnige dagen. Die dagen gebruiken we – waar mogelijk - onze verbindingen met de (inter)nationale elektriciteitsmarkt. Dit vraagt wel flinke uitbreidingen van het HS/MS net.

Door meer infrastructuur en meer opslagbehoefte, is het aannemelijk dat de totale energiekosten zullen stijgen.

Hoe zou het energiesysteem er dan uit kunnen zien?

Figuur 1: conceptuele schets van energiesysteem in toekomstbeeld 'volgend'

3 - Toekomstbeeld Energie is Sturend

In dit toekomstbeeld bepaalt de impact op het energiesysteem waar nieuwe of uitbreidingen van activiteiten die energie vragen, zich kunnen vestigen. Soms direct via omgevingsbeleid, soms door structurerende keuzes, bijvoorbeeld door een regionale aftakking van de waterstofbackbone naar een specifieke locatie te faciliteren. Inwoners en ondernemers bepalen in Overijssel zelf of zij op hun terrein energie willen opwekken (zon op dak, “eigen” mestvergister, erfmolen). Echter zullen zij er rekening mee moeten houden dat de energieinfrastructuur niet alles overal faciliteert en zich concentreert op een aantal locaties in Overijssel.

Er is het besef dat we zonder bepaalde keuzes over ons toekomstige energiesysteem we het bepaalde sectoren niet makkelijk maken om voortgang te maken in de energietransitie. Op provinciale schaal is de puzzel opgelost om vanuit een brede maatschappelijke afweging, de “juiste” energievoorkeursmix te bepalen. Ook is er door slimme keuzes in de oplossingen en energetisch doordacht locatiebeleid gezorgd dat we de uitbreidingen aan het energiesysteem beperkt hebben weten te houden, mede door vraag en aanbod te clusteren rond bepaalde energie-intensieve gebieden.

Energievraag

In stedelijk gebied voorzien we een groot deel van de woningen met collectieve warmtenetten, waardoor er veel minder individuele warmtepompen zijn in stedelijk gebied. In landelijk gebied helpt maximale isolatie, warmte-koude opslag (waar mogelijk) en elektrificatie van de warmtevraag iedereen de winter door.

Daar waar alternatieven zijn voor elektriciteit, via geothermie, restwarmte, waterstof of nabij opgewekt biogas, wordt een afweging gemaakt welke mix de voorkeur heeft voor de industrie. Een goed voorbeeld hiervan is het cluster rondom Twence waar, op dit moment, nog veel warmte beschikbaar is. Ook in dit toekomstbeeld blijft elektrificatie echter een dominante oplossingsrichting voor de verduurzaming van de industrie, echter de uitbreiding van het elektriciteitsnet voor energie-intensieve bedrijvigheid wordt beperkt tot een aantal specifiek daarvoor aangewezen locaties.

Dit betekent niet dat in de overige gebieden geen uitbreiding van het elektriciteitsnet aan de orde is, echter hier is geen plek voor grote energievragers.

Vanwege de realisatie van clusters met energie intensieve bedrijvigheid is er ook ingezet op realisatie van aftakkingen van de waterstofbackbone. Hierdoor is waterstof grootschalig aanwezig voor bepaalde sectoren (met name industrie en de logistiek).

Het OV is geheel elektrisch. De personenmobiliteit en een groot deel van de logistieke sector zijn verreweg geëlektrificeerd. Een aantal nieuwe logistieke ontwikkelingen op basis van waterstof hebben zich geconcentreerd rond de clusters die voorzien zijn van waterstof. Daarbij draagt een grotere beschikbaarheid van waterstof ook bij tot een verdere uitbreiding van het netwerk van vulpunten voor mobiliteit. Hierdoor is een groot deel van het zware transport (en soms ook het lichter transport) en de binnenvaart overgestapt naar waterstof als energiedrager.

Tegelijkertijd is hierdoor de vraag naar (snel)laden voor vrachtverkeer verlaagd ten opzichte van het ‘Energie is Volgend’ toekomstbeeld. Ondanks deze verlaging bestaat er nog steeds een uitgebreid infrastructuur netwerk met (veelal (semi-)publieke) laadpleinen/palen en veel (snel)laadstations.

Energieaanbod

In Overijssel worden vooral technieken gekozen die bijdragen aan een efficiënt energiesysteem.

Lokale warmtebronnen (WKO, geothermie, biogas, restwarmte) worden benut, ook als zij iets duurder zijn, om hiermee grote verzwaring van het elektriciteitsnet te voorkomen en het energiesysteem efficiënt te maken. Dit betekent onder meer een benutting van de warmte die Twence kan leveren. Daarnaast is er intensief onderzoek gedaan daar de rol van geothermie. Daar waar dit beschikbaar is kunnen bedrijven met een grote en constante warmtevraag zich vestigen.

In aanvulling op de bestaande locaties voor wind wordt er verder onderzocht waar grootschalige windparken mogelijk zijn en waar deze energetisch het beste aangesloten kunnen worden in relatie tot de energievraag in de energieclusters.

De potentie voor windenergie is in Twente significant kleiner dan de potentie voor wind in West-Overijssel. Dit bemoeilijkt de clustering van vraag en aanbod voor de energieclusters in Twente. Voor een optimale clustering van vraag en aanbod betekent dit dat de windpotentie in Twente optimaal benut moet worden. Er wordt actief gezocht naar kansen voor grootschalige opwek nabij industrie met een grote elektriciteitsbehoefte.

Ook wordt er, net zoals in het 'Energie is Lokaal' toekomstbeeld, gekeken of het lokaal omzetten van beschikbare elektriciteit van zon en wind op moment dat het aanbod hoger is dan de vraag, naar waterstof zinvol is. Dit heeft op een aantal locaties met een vraag naar waterstof (vanwege beperkte alternatieven) die een te grote afstand tot de regionale aftakking van de waterstofbackbone hebben, geleid tot elektrolysers.

Ook groen gas speelt in dit toekomstbeeld een rol waarbij er voor gekozen wordt om een groter aantal grootschalige mestvergisters te realiseren die indien mogelijk ook in de directe omgeving van de energieclusters worden gerealiseerd omdat hiermee een deel van de vraag naar hoge temperatuur warmte kan worden ingevuld. Daarnaast wordt er in dit toekomstbeeld ook maximaal ingezet op de realisatie van kleinschalige mestvergisters.

Energieinfrastructuur

In dit toekomstbeeld wordt er sterk gestuurd op een energie-efficiënt systeem. Daarin worden vraag en aanbod van energie in de tijd en per energiedrager beter op elkaar afgestemd, wordt vraag zo veel als mogelijk gebundeld, waardoor transport van energie op alle netniveaus en middels alle infrastructuren zoveel mogelijk wordt beperkt. De noodzaak tot verzwaring van de HS/MS stations is dan ook beperkter dan in het toekomstbeeld Energie is volgend. Dit geldt met name voor die gebieden waar andere alternatieven zijn ontsloten. Daar waar deze alternatieven niet ontsloten zijn en we inzetten op elektrificatie is er nog altijd sprake van verregaande elektrificatie en daarmee verzwaring nodig.

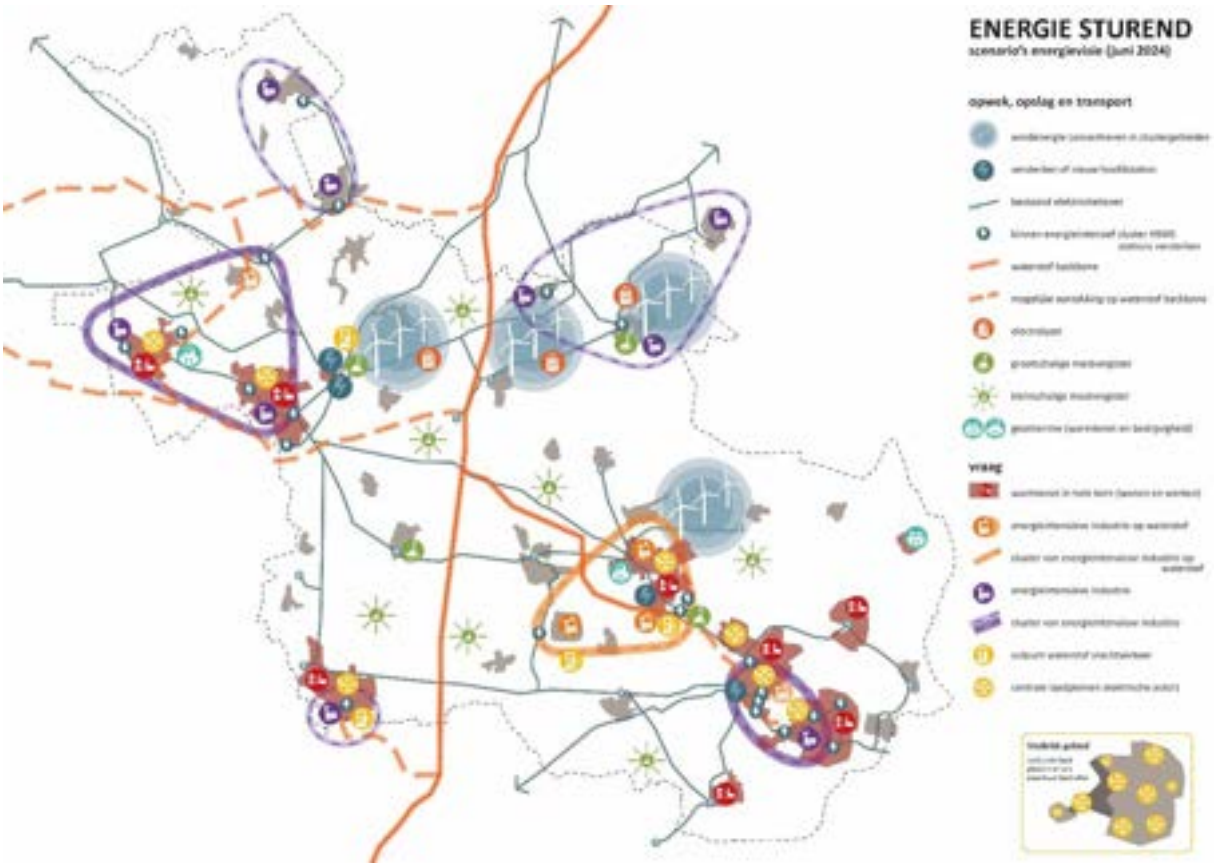
Op energie-intensieve bedrijventerreinen zijn Smart Energy Hubs (gemeengoed en randvoorwaardelijk) geworden, waarbij bij vrijkomende percelen een "passend energieprofiel" meeweegt bij de uitgave van grond op deze bedrijventerreinen. Waar mogelijk is synergie gevonden met omliggende woonwijken, bijvoorbeeld met restwarmte en koelbehoefte. Door de regionale aftakking van de waterstofinfrastructuuris er meer keuzevrijheid voor nieuwe activiteiten met een specifieke energiebehoefte. Ook is er een aantal lokale waterstofnetten ontstaan gevoed door lokale elektrolysers.

Er zijn duidelijke keuzes gemaakt over waar gasnetten blijven liggen, en waar deze komen te verdwijnen/niet meer worden gebruikt. Daar waar potentie voor groen gas groot is, zijn gasnetten gekoppeld en/of gasboosters geplaatst. De hoeveelheid warmtenetten is toegenomen door actieve sturing op de realisatie hiervan, met name in de meer stedelijke gebieden.

Er is op een aantal plekken ruimte gereserveerd voor initiatieven die flexibiliteit kunnen bieden (o.a. batterijsystemen). Mede door strategische locatiekeuze van elektrolysers, de koppeling van vraag en aanbod, en vraagsturing is de hoeveelheid flexibiliteit aan de vraagzijde in het net verhoogd en is de hoeveelheid (systeem)batterijen beperkt gebleven.

Ook zijn er voor flexibiliteit en opslag lokale oplossingen gecreëerd op het juiste schaalniveau (buurtbatterij, collectieve warmteopslag) die met name op de lagere netten de netverzwaring beperkt houden en de noodzaak tot individuele opslag beperken. Op de hogere netten valt op dat door de inzet van waterstof en de grootschaliger inzet van warmtenetten en collectieve flex-oplossingen, de grote warmtevraag in de winter en de hoge opwekpiek op zomerse zonnige dagen beter te verwerken zijn. Onze verbindingen met de (inter)nationale elektriciteitsmarkt zijn nog steeds van belang maar worden minder intensief gebruikt. Al met al is de behoefte aan opslag en flexibele oplossingen in dit toekomstbeeld minder dan bij energie is volgend.

Hoe zou het Overijsselse energiesysteem er dan uit kunnen zien?

Figuur 2: conceptuele schets van energiesysteem in toekomstbeeld ‘sturend

4 Toekomstbeeld Energie is innovatie

In het toekomstbeeld Energie is innovatie verwachten we met innovatieve technieken een sterke bijdrage te leveren aan het reduceren van energietransport. Als gevolg hiervan hebben we met behulp van innovaties de (ruimtelijke) impact die verwacht werd voor het energiesysteem van de toekomst weten te beperken.

Energievraag

Technologische ontwikkelingen hebben verzorgd dat het energiesysteem van de toekomst verregaand geautomatiseerd is. Een aantal dienstverleners hebben de positie verworven om huishoudens betrouwbaar en betaalbaar van energie te voorzien op basis van een gewenst servicepakket. Dit servicepakket wordt gekozen per woning op basis van de wensen van de bewoners en rekening houdend met lokale situatie, zoals bijvoorbeeld de aan- of afwezigheid van lokale energieopslag en/of opwek. Op deze manier worden vraag en aanbod van energie continu op elkaar afgestemd.

Elektrificatie is nog steeds een dominante oplossingsrichting voor de verduurzaming van de industrie, waarbij bedrijven strategische afwegingen maken over hoe afhankelijk zij willen zijn van hun elektriciteitsleverantie. Daarnaast wordt mogelijk gewerkt met een gedeelde backupfaciliteit met eigen elektriciteitsopwekking vanuit waterstof uit een gezamenlijk georganiseerde waterstofopslag. Deze opslag wordt gevoed vanuit lokale opwek of vanuit een regionale aftakking van de waterstofbackbone. Ook andere innovatieve manieren van opslag van energie worden hiervoor ingezet.

Het OV is geheel elektrisch. Zelfrijdende deelauto's verzorgen een groot deel van het lokale (na)transport. De personenmobiliteit en een deel van de logistieke sector zijn geëlektrificeerd. Er is een uitgebreide infrastructuur met (semi-)publieke) laadpleinen/palen en veel (snel)laadstations. Hierbij is het benutten van stilstaande elektrische auto's voor lokale stabiliteit in het netwerk gewoon geworden. Doordat waterstof in een groter gebied beschikbaar is vanuit de regionale aftakking, is een groter deel van het zware transport, en soms ook lichtere transport, overgestapt op waterstof, waardoor ook het aantal vulpunten flink is toegenomen en provinciaal dekkend is. Dit heeft de vraag naar (snel)laden voor vrachtverkeer flink verlaagd.

Innovatie gaat echter niet alleen om technische oplossingen maar ook om het beïnvloeden van gedrag van mensen. Dit gaat niet vanzelf en vraagt om verregaande sturing. Voorbeelden hiervan zijn het op bepaalde momenten aan of uitschakelen van laadsystemen van elektrische auto’s, het uitschakelen van zonnepanelen, het verhogen van de wegenbelasting, strikter handhaven op het nemen van besparingsmaatregelen en terugdringen van de omvang van nieuwbouwwoningen. Maar sturing op gedrag kan ook op een positieve manier, bv. door flinke investeringen in deelmobiliteit waarmee het autobezit wordt vervangen door gezamenlijk autogebruik. Ook het aanpassen van productieprocessen aan de capaciteit van het energiesysteem (in plaats van andersom) door bijvoorbeeld in de winter bepaalde processen niet uit te voeren is een voorbeeld van het veranderen van gedrag.

Energieaanbod

De provincie heeft ingezet op de realisatie van een of meerdere kleine kerncentrales. Deze kerncentrales worden ingezet waar bedrijven zijn met een constante hoge energievraag. Hierbij wordt wel opgemerkt dat het onderzoek naar deze SMR’s nog veel tijd in beslag zal nemen. Het is dan ook onzeker op welke termijn deze reactoren gerealiseerd kunnen worden.

Naast de komst van SMR's is ook het grotere aandeel van zonne-energie verrassend. Deze is het gevolg van een doorbraak in innovatieve toepassingen (op gevels, verticaal in combinatie met landbouw) en de mogelijkheid om toch een vlak profiel te verzorgen met innovatieve aansturing en de nieuwe opslagtechnieken. Dit heeft ervoor gezorgd dat we elektriciteit in overvloed hebben en de luxe hebben om deze gedeeltelijk om te zetten naar groene waterstof. Deze innovatie in de opwek van elektriciteit brengt ook een beperktere ruimtevraag met zich mee dan de traditionele opwek van hernieuwbare elektriciteit.

Naast de mogelijke aanleg van een aftakking op de waterstofbackbone, wordt er in dit toekomstbeeld ook ingezet op het lokaal omzetten van de grote hoeveelheden (met name) energie uit zon naar waterstof. De energie die door middel van deze (relatief kleine) elektrolysers wordt vastgelegd kan op diverse manieren worden ingezet. Dit kan voor mobiliteit, maar ook voor het overbruggen van de piekvragen in de winter voor de gebouwde omgeving en industrie.

Energieinfrastructuur

In dit toekomstbeeld gaan we uit van verregaande (technologische) ontwikkeling, waarvan de implicaties voor het energiesysteem op dit moment nog niet exact duidelijk zijn. In algemene zin gaan we ervanuit dat deze innovaties helpend zijn in het vermijden of verminderen van grootschalige netverzwaringen van het elektriciteitsnet.

De koppeling van (weersafhankelijke) duurzame opwek en afname op alle schaalniveaus zorgt voor afname van de behoefte aan transport van elektriciteit. Op energie-intensieve bedrijventerreinen zijn Smart Energy Hubs rand voorwaardelijk geworden voor het vestiging of uitbreiding bedrijven geworden. SMR's bij grote afnemers zullen er bijvoorbeeld voor zorgen dat er minder behoefte is aan transport van elektriciteit tussen landelijke en regionale netten. Ook is er een regionaal waterstofnet ontstaan gevoed door lokale elektrolysers en/of de backbone, afhankelijk van wat er nodig is, met een ondergrondse opslag. Deze heeft enerzijds de rol om de extra warmtevraag in de winter te vervullen en anderzijds een functie als alternatief voor inzet van elektriciteit (backup voor industrie).

Voor flexibiliteit en opslag zijn dienstverleners die, aanvullend op lokale oplossingen, op het juiste schaalniveau (buurtbatterij, collectieve warmteopslag, elektrolyser) met name op de lagere en regionale netten de netverzwaring beperkt houden. Op de hogere netten valt op dat de inzet en opslag van waterstof, de grote warmtevraag in de winter en de hoge opwekpiek op zomerse zonnige dagen beter te verwerken zijn.Al met al voorkomt innovatie niet dat de energieinfrastructuur op specifieke locaties toch verzwaard zal moeten worden. Zo zullen de laagspanningsnetten alsnog verzwaard moeten worden, aangezien er op het lokale net meer uitwisseling van elektriciteit plaats zal vinden.

Toekomstbeeld Energie is Lokaal

In dit toekomstbeeld bestaat het energiesysteem uit vele lokale energiegemeenschappen (kleine hubs), die lokaal vraag naar en aanbod van energie verbinden en in balans houden. Deze hubs zijn zoveel mogelijk zelfvoorzienende gemeenschappen (voor energie), zullen soms zelf off-grid kunnen functioneren en kunnen verschillende afmetingen kennen. Denk bijvoorbeeld aan het opwekken van warmte op een sportveld, dat gedeeld kan worden met een nabije school en zwembad. Bedrijven, bewoners en (sport)verenigingen delen zelf energie, wekken het op en slaan het op. Energie wordt ook geleverd vanuit collectieve voorzieningen, zoals kleine, lokale warmtenetten. Energie is het nieuwe weefsel in de samenleving: samen energie delen en opwekken brengt verbondenheid en versterkte sociale cohesie. De gemeenschappen vragen wel veel organisatiekracht en aandacht voor brede participatie van iedereen in de gemeenschap.

Energievraag

Doordat er lokaal veel bewustzijn ontstaat over energieverbruik, is de stimulans om energie te besparen in dit toekomstbeeld erg sterk. Er zijn veel energieleverende huizen. De energiegemeenschappen hebben met netbeheerders een afspraak gemaakt over een maximale transportbehoefte lager ligt dan de gangbare gemiddelde transportbehoefte in de andere toekomstbeelden.

Grote energievragers vanuit de industrie kijken welke rol zij lokaal kunnen spelen (bijvoorbeeld in het delen van restwarmte). Smart Energy Hubs vormen de basis voor de energievoorziening op bedrijventerreinen waarbij ook de (directe) omgeving van bedrijventerreinen in beschouwing wordt genomen bij het optimaliseren van het lokale energiesysteem. Indien er geen kansen voor koppeling van lokale opwek en afname aanwezig zijn of indien ondernemers deze kansen niet willen gebruiken dienen zij zelf hun aansluiting op de energieinfrastructuur betalen.

Voor mobiliteit geldt - net als bij de overige toekomstbeelden dat de mobiliteit verregaand is geëlektrificeerd. Hierbij wordt ook voor laadinfrastructuur zoveel mogelijk de koppeling gezocht met lokale opwek en worden er maatregelen genomen om vraag en aanbod op elkaar af te stemmen, bijvoorbeeld door het beïnvloeden van het laadgedrag.

Energieaanbod

Om lokale energiegemeenschappen meer mogelijkheden te geven om zichzelf van voldoende energie te voorzien, is er in het omgevingsbeleid ruimte voor solitaire windmolens en zonneparken van diverse omvang en zijn er mogelijkheden voor kleinschalige energie-opslag.

Lokale energiegemeenschappen rond bedrijventerreinen en rond de uitvalswegen bij grote steden kunnen ook kiezen voor meer grootschalige opwek. De ontwikkeling van nieuwe grootschalig wind- en zonne-energie is meestal in beheer van lokale energiecoöperaties. Winsten vloeien lokaal terug om energiegemeenschappen sterker te maken. Dit toekomstbeeld leidt tot een grote verspreiding in het landschap van kleinere energievragers en energiebronnen.

Er is lokaal een actieve sturing op goede balans tussen wind, zon en opslag. Op de schaal van Overijssel zorgt het bieden van lokale kansen dat waarschijnlijk niet het meest efficiënte systeem wordt ingericht.

In dit toekomstbeeld wordt ook vol ingezet op de productie van biogas vanuit mestvergisting op lokaal niveau en waar mogelijk directe toepassing hiervan op lokale schaal

Energieinfrastructuur

In dit toekomstbeeld vindt er intensieve afstemming plaats op lokaal niveau tussen vraag- en aanbod van energie in de tijd en plaats door de inzet van energiegemeenschappen. Hierdoor verlaagd de behoefte aan energietransporten op lokaal niveau wat een doorwerking heeft op hoge niveaus. Door de afname van transportbehoefte en dus capaciteitsbehoefte, neemt ook de behoefte aan energie-infrastructuur af en kunnen uitbreidingen en verzwaringen van elektriciteits- en gasnetten gedeeltelijk worden voorkomen.

Om dit te realiseren vraagt het wel een grote inzet van lokaal gerealiseerde opslag (o.a. door middel van een buurtbatterij, warmteopslag en kleinschalige batterijen op huisniveau) die pieken in de capaciteitsvraag beperken. Het energienetwerk blijft wel belangrijk en zal in plaatsen alsnog moeten worden verzwaard, daar waar zelfvoorzienendheid niet gerealiseerd kan worden. Naast de beprijzing van energie, zal er ook een beprijzing zijn die afhankelijk is van de grote van de netaansluiting. Dit zal eraan bijdragen dat het lokaal afstemmen en benutten van energie ook financieel aantrekkelijk wordt.

Bijlage 5 – Verantwoording gebruikte data

1. Intro

Voor het creëren van toekomstbeelden van het Overijsselse energiesysteem te komen is gebruik gemaakt van data en modellen. Bij het maken van prognoses wordt de huidige energievraag vertaald naar een toekomstige energievraag, door rekening te houden met socio-economische ontwikkelingen (zoals bijvoorbeeld bevolkingsgroei, groei woningvoorraad, economische groei), technologische verandering, kosten van energiedragers en technologieën, gedragsverandering en inzetbaarheid van energiebronnen.

Hier wordt de data besproken die ten grondslag ligt aan de Overijsselse energievisie. Achtereenvolgens wordt het huidige energiesysteem beschreven, alsmede de opbouw van de twee scenario's voor 2050 (met aandacht voor sectorale ontwikkelingen en besparing), de resultaten per sector en de potentie van energiebronnen.

De beelden van het energiesysteem zijn verdeeld naar vier verschillende deelnetten (zie figuur in hoofddocument). De methode voor de verdeling naar deze deelnetten is hieronder te beschreven.

1.1 Methode ruimtelijke verdeling

Het energiesysteem is gebouwd om in de vraag naar energie te voorzien. De vraag naar energie is voornamelijk geconcentreerd in woonkernen, terwijl de opwek van energie voornamelijk op andere plekken plaatsvindt. Door een goed landsdekkend energienet wordt de elektriciteit (voornamelijk energiecentrales en zonne- en windenergie) en gas (vanuit import en opslagvelden) verplaatst naar plaatsen (de voorzieningsgebieden) waar vraag is.

De basis van onze toekomstige energiesysteem zal bestaan uit elektriciteit. Omdat opgewekte elektriciteit van nature gelijk verbruikt dient te worden, moet aanbod en vraag op elk moment van de dag gekoppeld worden. Door de vertakking van het energienet is het daarom van belang om de energievraag te matchen met het aanbod binnen de voorzieningsgebieden.

Omdat de data voor het maken van scenario's voor 2050 vaak op gemeenteniveau beschikbaar is (zowel voor het huidige energieverbruik als prognoses voor 2050) en voorzieningsgebieden van energieinfrastructuur andere grenzen hebben, is er een methode nodig om inzichten op het niveau van voorzieningsgebieden te presenteren.

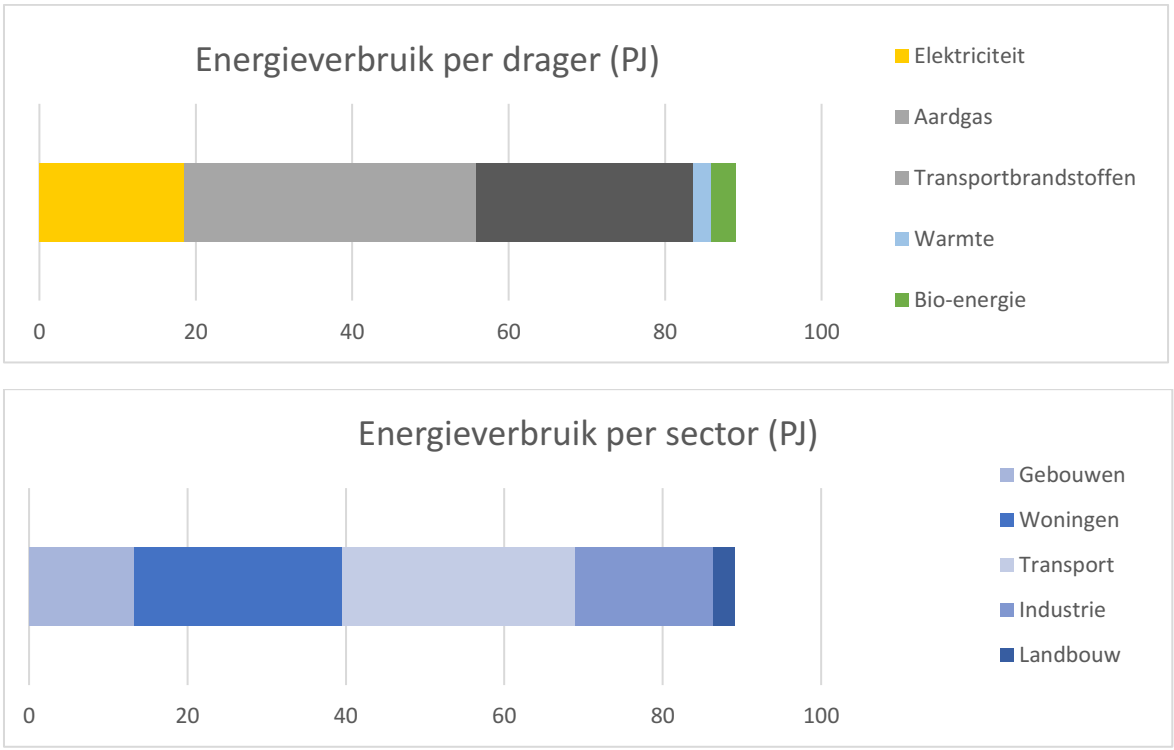
Het databestand *Kerncijfers wijken en buurten* van het CBS bevat informatie over inwonersaantallen, landoppervlakte, woningen, bedrijven en geregistreerde motorvoertuigen op buurtniveau. De dataset van de invulformulieren van NPRES bevat een tabel waarin staat welke buurt onder welk voorzieningsgebied van het elektriciteitsnet valt. Door beide datasets te combineren kan het sectorale energieverbruik op gemeenteniveau worden vertaald naar voorzieningsgebied.

2. Huidige energiesysteem

Het huidige energiesysteem is weergegeven aan de hand van de meest actuele data, in dit geval 2022. Deze is afkomstig van de regionale klimaatmonitor en bevat informatie over 1) de energievraag, per energiedrager en per sector, en 2) de opwek van energie op Overijssels grondgebied. Deze informatie is vertaald naar de vier verschillende deelnetten aan de hand van de ruimtelijke verdeelsleutel (zie vorige paragraaf**Fout! Verwijzingsbron niet gevonden.**).

2.1 Stand van zaken huidige energiesysteem

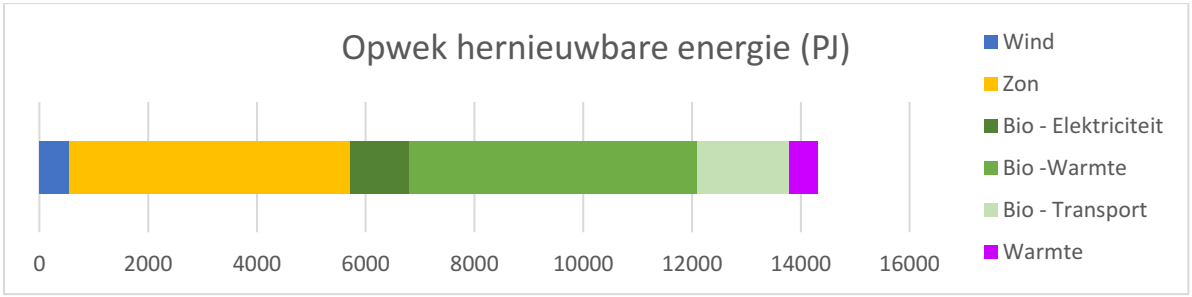
In totaal wordt er 89 PJ aan energie verbruikt in Overijssel in 2022. Als we inzoomen op de energiedrager valt op dat aardgas (37 PJ), transportbrandstoffen (28 PJ) en elektriciteit (18 PJ) verantwoordelijk zijn voor bijna 95% van de totale energievraag. De gebouwde omgeving is de sector met de grootste vraag naar energie (bijna 40 PJ) gevolgd door transport (bijna 30 PJ).

Figuur 1: Energieverbruik in de provincie Overijssel voor 2022 per sector en drager. Bron: (RVO, 2024)

Sinds 2019 is het totale energieverbruik dalende. Destijds bedroeg het totale verbruik ongeveer 100 PJ. De corona-uitbraak heeft tijdelijk voor een vermindering van het wegverkeer geleidt, terwijl de energiecrisis in 2022 zorgde voor een daling van het aardgasverbruik, met name in de gebouwde omgeving. Het is de vraag in hoeverre deze effecten blijvend zijn. Het totale energieverbruik in de transportsector is sinds 2020 licht gegroeid, maar zit nog niet op het niveau van 2019.

Momenteel wordt er voor ruim 14 PJ aan hernieuwbare energie opgewekt. Hiervan wordt 8 PJ geproduceerd uit biomassa, en een kleine 5 PJ aan elektriciteit van windturbines en zonnepanelen. Wel zien we dat de opwek uit biomassa sinds 2019 daalt, terwijl de opwek vanuit zonne-energie juist fors stijgt.

Figuur 2: Opwek van hernieuwbare energie in de provincie Overijssel voor 2022 per sector en drager. Bron: Regionale Klimaatmonitor.

2.2 RES: vooruitblik 2030

Momenteel wordt er volop gewerkt aan de uitvoering van het klimaatakkoord. Een belangrijk onderdeel daarvan is de regionale energiestrategie (RES), met als doel om in 2030 in totaal een jaarlijkse opwek van 35 TWh aan duurzame elektriciteit op land te realiseren. De twee RES regio's in Overijssel hebben gezamenlijk het doel om 3,3 TWh op te wekken. Daarnaast is het de prognose dat er aanvullend nog 0,5 TWh aan zon-PV op woningen wordt opgewekt. In totaal komt dit neer op ongeveer 14 PJ.

3. Energiesysteem 2050

Om inzicht in het toekomstige energiesysteem te krijgen wordt gebruik gemaakt van modellen. Door maatschappelijke en economische trends, en ontwikkelingen van energie-technologieën mee te nemen kan er een toekomstbeeld voor 2050 worden geschetst. In Nederland zijn hier al verschillende onderzoeken naar gedaan.

Recent heeft Netbeheer Nederland de integrale infrastructuurverkenning 2030-2050 (hierna II3050) uitgevoerd om vier ontwikkelpaden inzichtelijk te maken voor een klimaatneutraal energiesysteem richting 2050. Hiervoor is het Energie Transitie Model (ETM) gebruikt. Deze studie heeft ook aan de basis gestaan van het Nationaal Plan Energievisie (NPE). Van de vier ontwikkelpaden is regionale data beschikbaar gesteld (link wordt later nog toegevoegd). Deze regionale data is gebruikt om het basisscenario voor 2050 van de Overijsselse energievisie vorm te geven.

3.1 Scenario hoge elektrificatie

De data van de II3050 scenario's geeft de jaarlijkse energievraag per subsector weer voor alle gemeenten in Nederland, voor de drie belangrijkste energiedragers in 2050: elektriciteit, methaan (groen gas) en waterstof. Van de energievraag zijn landelijk gemiddelde vraagprofielen weergegeven voor elk uur van het jaar (voor alle energiedrager per subsector). In de beschikbare dataset ontbreekt warmte als energiedrager. Deze data is opgevraagd bij NBNL en toegevoegd.

Naast data over energievraag is er ook data beschikbaar over opwek van hernieuwbare energie (per technologie) en inzet van flexoplossingen om vraag en aanbod met elkaar in balans te brengen.

In het eindrapport van II3050 is in detail beschreven hoe het energietransitie model werkt en hoe men tot de vier verschillende ontwikkelpaden is gekomen. Hiervan is het Nationaal Leiderschap scenario genomen als vertrekpunt omdat dit momenteel het beste aansluit bij het klimaatakkoord en het bijbehorende beleid. Dit scenario sluit tevens het beste aan bij het NPE. Belangrijke bronnen voor prognoses van specifieke sectoren zijn: de Nationale Agenda Laadinfrastructuur (NAL), Regionale Energie Strategieën (RES), Cluster Energie Strategieën (CES), Transitievisies Warmte (TVW), Verkenning aanlanding wind op zee (VAWOZ), en het Nationaal Waterstof Programma (NWP). Voor prognoses over bevolkingsgroei en woningbouw is gebruik gemaakt van Primos data.

De data uit de II3050 dataset is verdeeld naar de vier deelnetten door een ruimtelijke verdeelsleutel (zie paragraaf 1.2 voor meer informatie). (CE Delft, 2024)

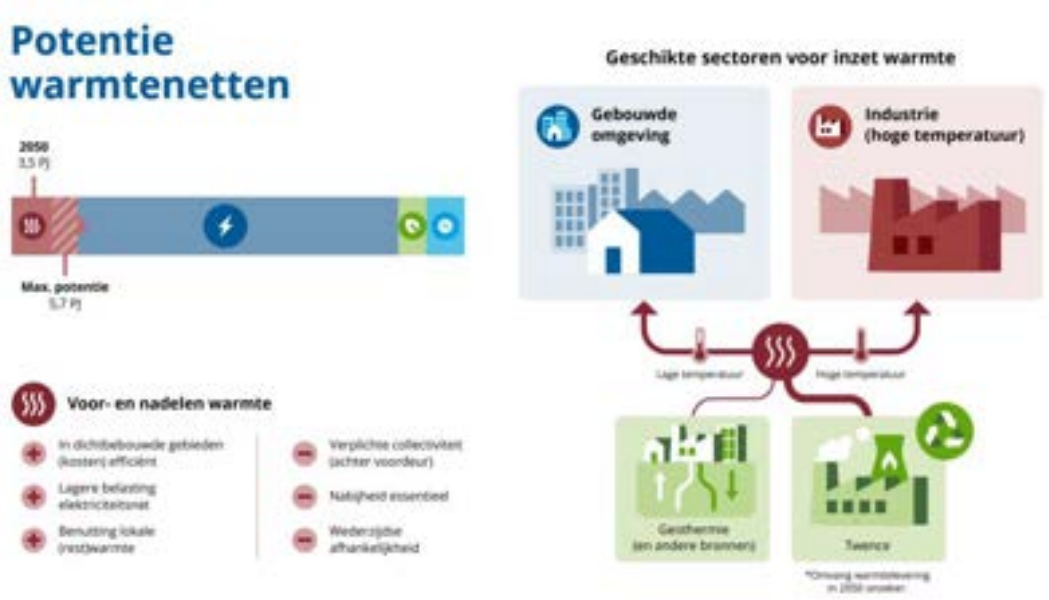
3.2 Alternatief scenario energievisie

Aan de hand van de startprincipes en de hoofdkeuzes is een alternatief scenario ontwikkeld hoe het toekomstige energiesysteem eruit kan zien. De kernvraag hierbij is: met welke energiemix vullen we in 2050 de Overijsselse energievraag in?

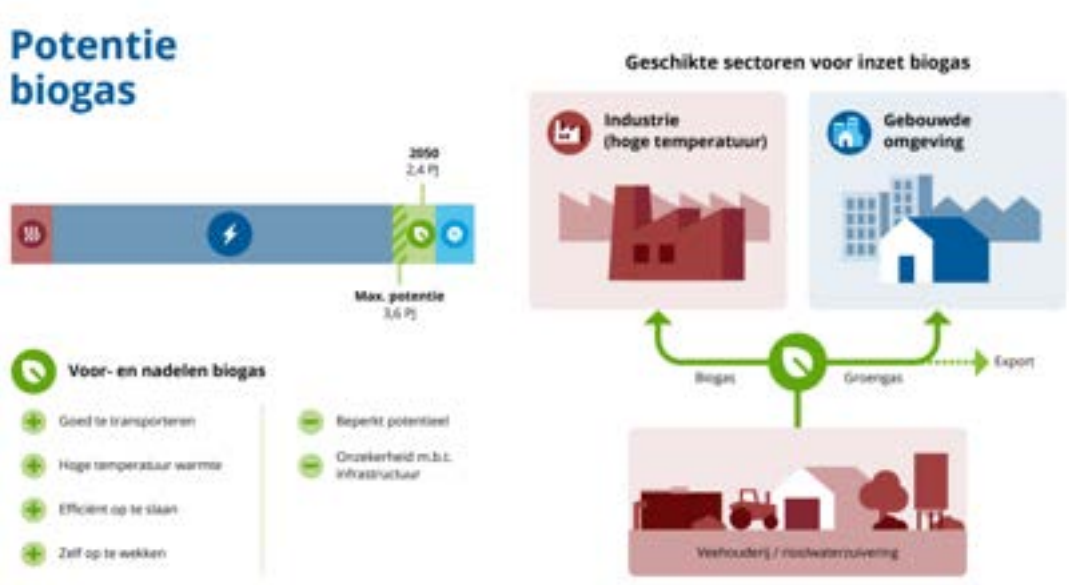
Terwijl het basisscenario inzet op een hoge mate van elektrificatie is voor dit alternatief onderzocht in hoeverre andere energiedragers (waterstof, warmte en duurzaam gas) toegepast kunnen worden. Hiervoor is onderzocht 1) in hoeverre finaal energieverbruik binnen een specifieke sector ingevuld kan worden door een specifieke energiedrager, en 2) of er voldoende potentie is om deze energiedrager (lokaal) op te wekken. Voor de mate van inzetbaarheid is literatuuronderzoek gedaan. Daarnaast is de bandbreedte van de inzetbaarheid in de vier verschillende II3050 ontwikkelpaden gebruikt om de mate van inzetbaarheid te kwantificeren.

Het alternatieve scenario is vervolgens ontwikkeld door te berekenen hoeveel elektriciteit er kan worden vermeden door inzet van een alternatieve bron, en hoeveel energie er dan nodig is van deze alternatieve bron. Hierbij is rekening gehouden met efficiency-verliezen. Ter illustratie: woningverwarming door warmtepompen vergt bijvoorbeeld 1 eenheid elektriciteit (en 3 eenheden omgevingswarmte), terwijl er voor een warmtenet vier eenheden aan warmte nodig zijn. Bij vervanging van 10 eenheden elektriciteit voor woningverwarming door een warmtenet worden de 10 eenheden elektriciteit vervangen door 40 eenheden warmte.

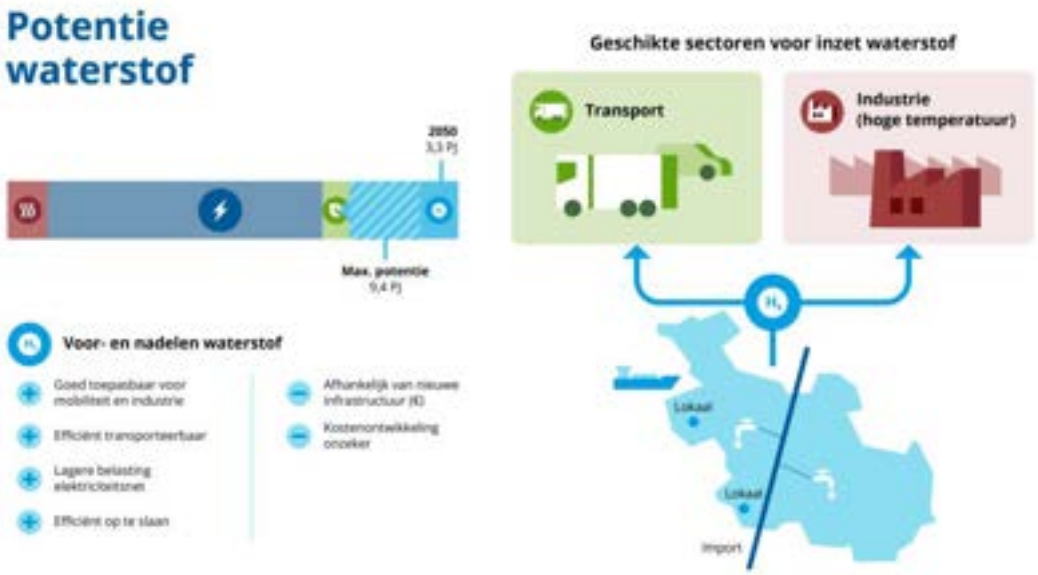
De drie onderstaande figuren geven aan welke potentie we zien voor de energiedragers warmte, waterstof en duurzaam gas, zowel qua omvang als toepassingsmogelijkheden.

Figuur 3: potentie warmtenetten

Figuur 4: potentie biogas

Figuur 5: potentie waterstof

De potentie om elektriciteitsvraag te vervangen door een andere energiebron is ook kort beschreven in **Fout! Verwijzingsbron niet gevonden.**. Dit is de verandering ten opzichte van het basisscenario. De g ebruikte kengetallen voor omzetting van elektriciteit naar een alternatieve bron zijn weergegeven in Tabel 2.

Tabel 1: Potentie vraagverandering

Specifieke energievraag	**Alternatieve bron (i.p.v. elektriciteit)**	**Potentie (% van energievraag)**
Warmtevraag gebouwde omgeving	Houtkachels	3%
Warmtevraag gebouwde omgeving	Houtige biomassa	3%

Warmtevraag gebouwde omgeving (historische kernen)	Biogas	12%
Hoge temperatuur proceswarmte industrie	Waterstof	20%
Energievraag vrachtwagens	Waterstof	75%
Energievraag mobiele werktuigen	Waterstof	50%
Midden temperatuur proceswarmte industrie	Geothermie	40%

Tabel 2: Details vraagverandering elektriciteit

Sector	**Basis**	**Alternatief**	**Omreken-factor**	**Toelichting**
Gebouwde omgeving	Ruimteverwarming door warmtepomp	Warmtenet	0,25 (COP = 4)	Verlies efficiency van warmtepomp
Industrie	Proceswarmte door midden-temperatuur warmtepomp	Biogas of geothermie	0,67 (COP = 1,5)	Verlies efficiency van warmtepomp
Industrie	Proceswarmte door hoge-temperatuur warmtepomp	Waterstof of biogas	1 (COP = 1)	Verlies efficiency van warmtepomp
Mobiliteit	Electromotor	Waterstof motor	0,67	Verlies efficiency electromotor
Mobiliteit	Electromotor	Verbrandings-motor	0,5	Verlies efficiency electromotor

Bronnen: (CE Delft, 2024), (Quintel, 2024).

3.2.1 Inzetbaarheid energiebronnen

In tabel 3 is een overzicht gegeven van de hernieuwbare energiebronnen, hun inzetbaarheid en de potentie. Meer gedetailleerde informatie over de potentie is te vinden in Bijlage 6.

Tabel 3: Inzetbaarheid en realistische potentie energiebronnen in Overijssel

Energiebron	**Inzetbaarheid**	**Potentie (PJ)**
Zonnevelden	Elektriciteit	34
Zon-op-dak	Elektriciteit	18
Windenergie	Elektriciteit	30
Kernenergie (SMR's)	Elektriciteit	2,2*
Biogas/groengas	• Als vervanger voor aardgas.	3,7

	• In gebouwde omgeving (historische kernen, als back-up voor hybride warmtepompen, voor aanvulling piekvraag bij geothermie-warmtenetten). • Industrie	
Houtige biomassa	• In gebouwde omgeving (als bron voor warmtenetten, voor aanvulling piekvraag bij geothermie-warmtenetten). • Industrie	1,7
Industriële restwarmte (hoge temperatuur)	Warmtevraag gebouwde omgeving	3,5
Industriële restwarmte (lage temperatuur)	Voor warmtevraag gebouwde omgeving. Vorm van elektrificatie: behoeft warmtepompen voor opwaardering naar gevraagde temperatuur.	5,4
Geothermie	• Midden temperatuur warmtevraag industrie • Gebouwde omgeving (als bron voor warmtenetten, behoeft een aanvullende bron voor piekvraag in winter).	85
Thermische energie uit water	Voor warmtevraag gebouwde omgeving. Vorm van elektrificatie: behoeft warmtepompen voor opwaardering naar gevraagde temperatuur.	3,5

3.3 Groeiontwikkeling

In de scenario's voor 2050 is rekening gehouden met verwachte maatschappelijke ontwikkelingen voor bevolkingsgroei, woningbouw, mobiliteit en industrie. In Tabel 4 staan de cijfers en de bijbehorende bronnen hiervan genoemd.

Tabel 4: Ontwikkeling sectoren in Overijssel 2022-2050

Sector	**Groei (%)**	**Eenheid**	**Bron**
Huishoudens	+14%	Aantal woningen	(abf Research, 2023)
Gebouwen	+10%	Aantal gebouwen	(Netbeheer Nederland, 2023)
Personenvervoer	+10%	Persoonskilometers	(Netbeheer Nederland, 2023)
Personenvervoer	+19%	Aantal geregistreerde auto's	(Elaad NL, 2024)
Vrachtvervoer	+15%	Vrachtkilometers	(Netbeheer Nederland, 2023)
Industrie	+10%	Omvang industrie	(Netbeheer Nederland, 2023)

Bedrijventerreinen	+12,5%	Hectare bedrijventerrein	(STEC groep, 2022)

De groei van de sectoren staat niet gelijk aan de groei in energievraag. Voor personenvervoer wordt bijvoorbeeld de getankte brandstof weergegeven in de statistieken (finaal energieverbruik), terwijl het afhankelijk is van het rendement van de motor hoeveel kilometers hiermee worden afgelegd (nuttig energieverbruik). In het ETM is rekening gehouden met verbetering van technologieën, en dus een vermindering van de finale energievraag.

3.4 Energiebesparing

In de II3050 scenario's is rekening gehouden met autonome ontwikkeling van energiebesparing. Drie ontwikkelingen zijn daarbij belangrijk:

1) **Energiebesparing door isolatie van gebouwen:**
   Isolatie van gebouwen is effectief in het verminderen van de vraag naar ruimteverwarming. In de scenario's van II3050 is veronderstelt dat isolatie van woningen door uitvoering van het huidige landelijke beleid zorgt voor een vermindering van de vraag naar ruimteverwarming met 15%.

2) **Energiebesparing door elektrische motoren:**
   Bij verbranding van benzine en diesel ontstaat veel warmte welke niet gebruikt wordt om kilometers af te leggen. Elektromotoren hebben ruim twee keer zo weinig energie nodig om hetzelfde aantal kilometers af te leggen. De overstap naar elektrische auto's zorgt daarmee automatisch voor een forse reductie van het finale energieverbruik.

3) **Energiebesparing door warmtepompen:**
   Warmtepompen gebruiken omgevingswarmte om gebouwen te verwarmen. Door middel van elektriciteit wordt deze omgevingswarmte op de juiste temperatuur gebracht. Voor ongeveer vier eenheden ruimteverwarming is één eenheid elektriciteit genoeg om de omgevingstemperatuur op temperatuur te brengen.

Andere vormen van energiebesparing zijn niet of nauwelijks meegenomen in de scenario's van II3050. Dit gaat vaak over energiebesparing door ons gedrag aan te passen. Voorbeelden zijn: verlagen van de thermostaat, minder lang douchen, met het OV reizen i.p.v. met de auto.

4. Resultaten: beelden per sector

Hieronder wordt de energievraag in de verschillende sectoren kort beschreven. Dit is het resultaat van analyse naar de toekomstbeelden voor het basisscenario (optie 1) en het alternatieve scenario (optie 2). Over het algemeen is te zien dat de energievraag in het alternatieve scenario stijgt. Dit komt doordat de efficiencywinst van inzet van elektriciteit verloren gaat. De beschrijving hoe we tot deze alternatieven zijn gekomen is te vinden in hoofdstuk 3.

4.1 Gebouwde omgeving

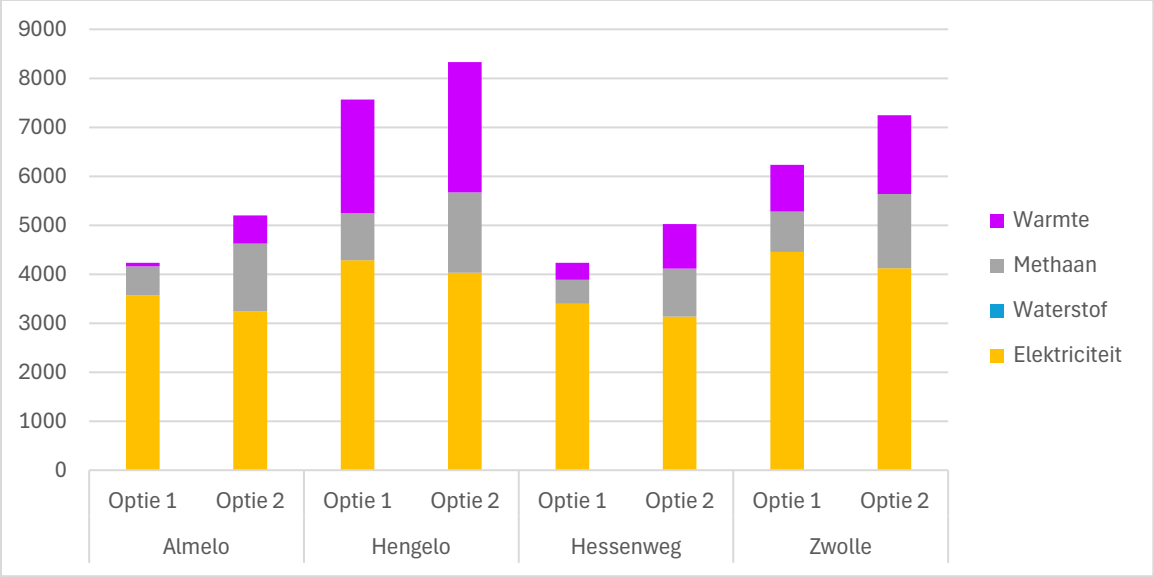
De totale energievraag voor de gebouwde omgeving in de deelnetten varieert tussen de 4 en de 8 PJ. Doordat er meer bebouwing in deelnet Hengelo en Zwolle zit is de vraag daar hoger.

In het scenario van optie twee is aangenomen dat de warmtevraag voor huishoudens in historische kernen niet gevoed wordt door warmtepompen (zoals in optie 1) maar gevoed wordt door biogas.

Omdat deze woningen minder geschikt zijn om te isoleren kunnen ze niet goed op een warmtenet aangesloten worden. Het relatieve aandeel biogas stijgt hiermee gemiddeld van 13% naar 21%.

Daarnaast is in optie twee de gekeken in hoeverre lokale warmtebronnen benut kunnen worden aan de hand van de potentie. Hierdoor stijgt het aandeel warmte gemiddeld van 17% naar 22%. Veel van de beschikbare warmtebronnen zijn in het scenario van optie 1 reeds benut.

Door inzet van lokale bronnen daalt het relatieve aandeel elektriciteit van 71% naar 56%.

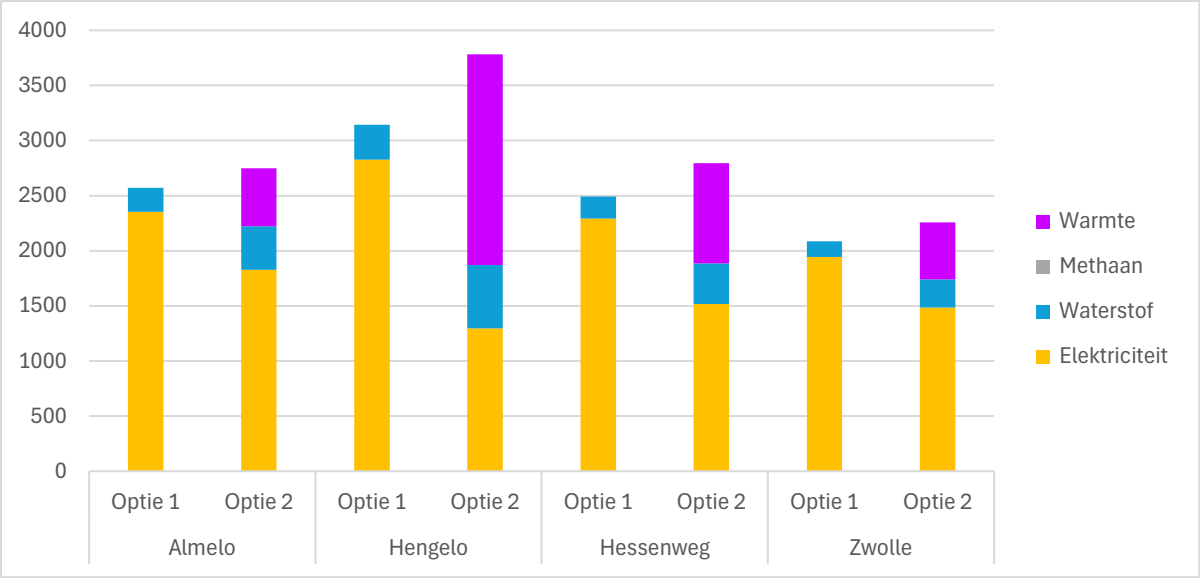
Figuur 6: Energievraag (TJ) in de gebouwde omgeving voor de verschillende deelnetten en de twee scenario's.

4.2 Industrie en landbouw

De energievraag in de industrie en landbouw schommelt tussen de 2 en 3 PJ per deelnet. In optie 1 zien we dat de energievraag in de industrie voor ruim 90% voorzien wordt door elektriciteit.

In optie twee hebben we gekeken naar het verschuiven van de vraag naar midden temperatuur proceswarmte van elektriciteit (geleverd met hoge-temperatuur warmtepompen) naar warmte uit geothermie. Daarnaast hebben we de vraag naar hoge temperatuur proceswarmte ingevuld met waterstof. Doordat de industrie niet gelijkmatig verdeeld is in Overijssel zien we dat de energiemix hierdoor sterk veranderd. Met name in deelnet Hengelo is veel vraag naar proceswarmte met midden- en hoge temperaturen.

Het totale aandeel aan elektriciteit daalt hierdoor gemiddeld voor heel Overijssel van 91% naar 53%.

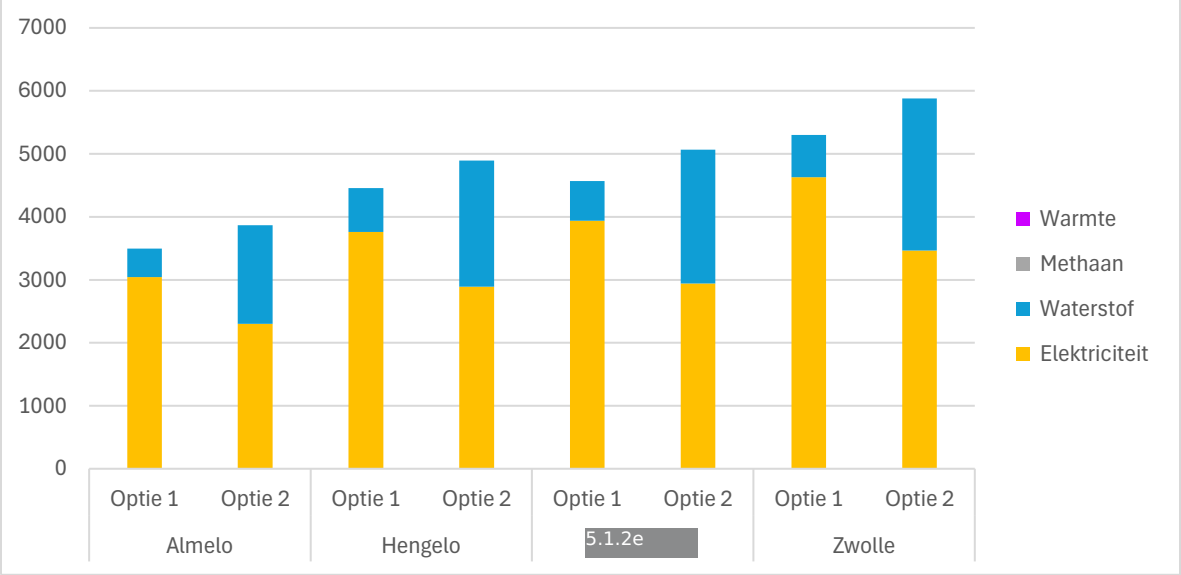
Figuur 7: Energievraag (TJ) in de Industrie en landbouw voor de verschillende deelnetten en de twee scenario's.

4.3 Mobiliteit

De vraag naar energie voor de transportsector varieert tussen de 3,5 en 5,5 PJ per deelnet. Deze verschillen ontstaan met name door de vestigingslocaties van grote logistieke vervoerders.

In optie 2 is de potentie naar waterstofvrachtwagens nader onderzocht. Vrachtwagens leggen relatief veel kilometers af en moeten veel vracht vervoeren. Daardoor zijn ze (in vergelijking tot andere vormen van vervoer) relatief aantrekkelijk om waterstof als brandstof te gebruiken. We hebben aangenomen dat 75% van de vrachtwagens in optie 2 op waterstof rijdt. Daarnaast hebben we aangenomen dat 5% van het personenvervoer en 50% van de mobiele werktuigen op water

Het relatieve aandeel waterstof gaat daarmee omhoog van 14% naar 41%.

Figuur 8: Energievraag (TJ) in de transportsector voor de verschillende deelnetten en de twee scenario's.

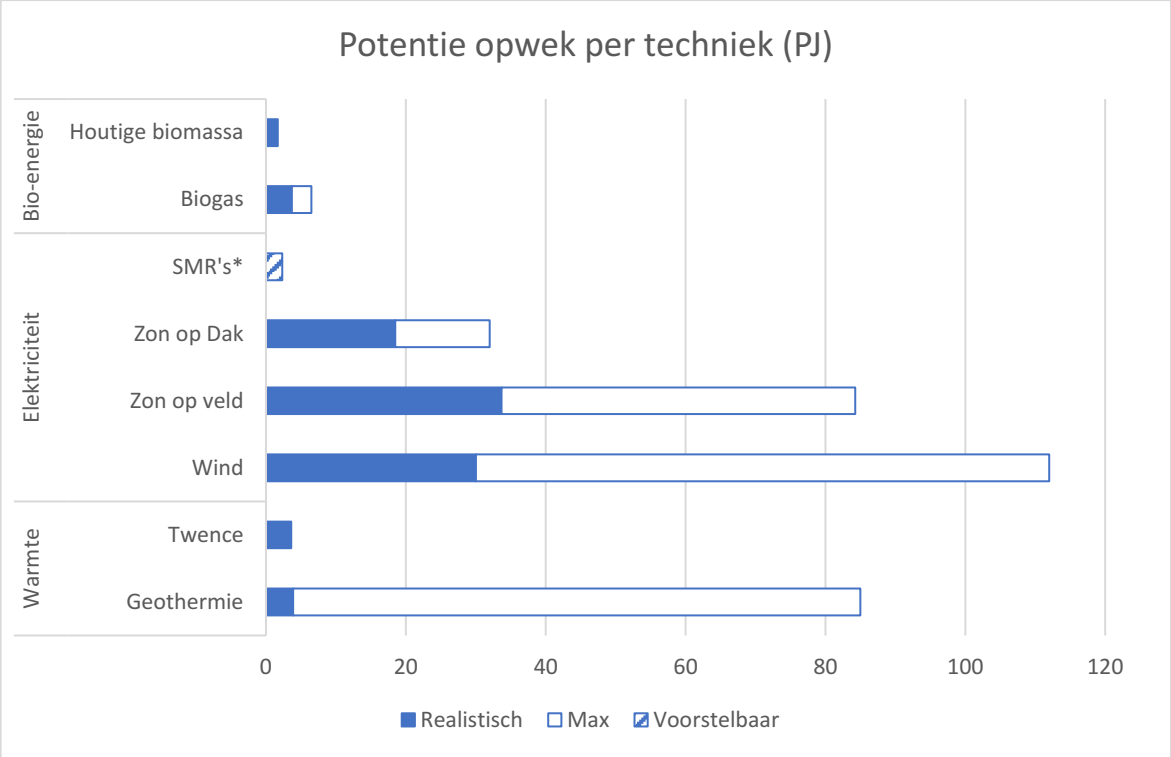
Bijlage 6 – Energiebronnen: kenmerken en verschillen

Hieronder zijn kenmerken en informatie beschreven van verschillende energiebronnen die een rol kunnen spelen in het toekomstige energiesysteem. Voorafgaand daaraan is er een beknopt overzicht gegeven van informatie rondom het energiesysteem, met informatie over de potentie van energiebronnen, energievraag en vermogen van verschillende sectoren.

Samenvatting potentie energiebronnen

Hieronder is een korte samenvatting van de potentie van energiebronnen gegeven (Figuur 3) met daaronder de aannames die ten grondslag liggen aan deze potentieberekeningen (

Tabel 5). Meer specifieke info over de energiebronnen is hieronder te vinden.

*Figuur 3: De realistische en maximale potentie per type opwek in Overijssel. *) De potentie voor SMR's is nog in onderzoek. Voor Overijssel is in de werksessies als voorstelbaar ingeschat dat er op 4 locaties een reactor van 20 MW kan worden gerealiseerd (zie factsheet voor meer informatie).*

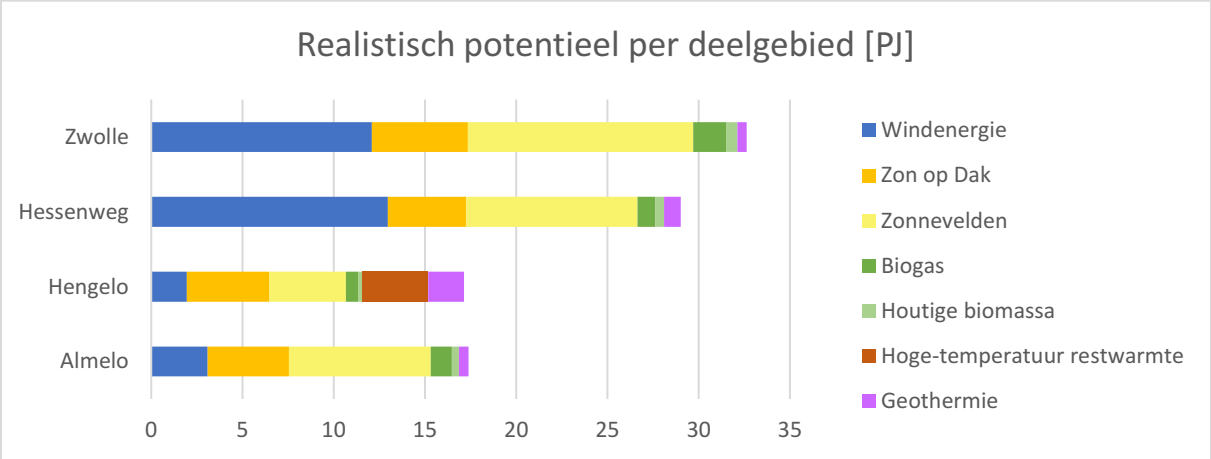
Tabel 5: Aannames voor potentieberekening per techniek

Type opwek	Potentiesoort	Toelichting	Bronnen
Zon op veld	Realistisch	4% landbouwgrond in gebruik voor zonnevelden	(Generation.Energy; CE Delft, 2024)
	Maximum	10% landbouwgrond in gebruik	(Generation.Energy, 2023)
Zon op Dak	Realistisch	Beschikbare en geschikte daken. Daken op noordzijde en in schaduw vallen af. 60% benutting daken (door dakkapellen e.d.). Daken waar al panelen liggen	(Zon op dak Dashboard, 2024)

		vallen af. 20% valt of door constructiebeperking.	
	Maximum	Geschikte daken: rekening gehouden met 60% benuttingsgraad dak	(Zon op dak Dashboard, 2024)
Groen gas	Realistisch	55% van de beschikbare mest (o.b.v. huidige statistieken) beschikbaar voor vergisting	(CE Delft, 2024)
	Maximum	100% benutting beschikbare mest (exc. mest van weidegang)	(CE Delft, 2024)
Houtige biomassa	Realistisch	Op Overijssels grondgebied. Op basis van huidige aandeel kap bestaande bossen, en beschikbare biomassa uit landschap en bebouwde omgeving.	(Probos, 2017)
Geo-thermie	Realistisch	Op basis van de vraag naar midden-temperatuur warmte in de industrie	(WaterEnergySolutions, 2024)
	Maximum	Theoretisch winbare warmte zonder technische of economische beperkingen	(Generation.Energy; CE Delft, 2024)

Verdeling potentie

De realistische potentie is ruimtelijk verdeeld over zes deelgebieden in Overijssel. In totaal varieert de ambitie tussen de 7 en 28 PJ. Twee dingen vallen op: de potentie van windenergie in West-Overijssel is fors hoger dan in Twente, en in Hengelo is de meeste potentie voor warmte.

Figuur 4: Verdeling van de realistische potentie over de vier deelgebieden van Overijssel

Indien er locatiegegevens bekend zijn van de opwekpotentie is dit verdeeld worden over de deelgebieden. Als dit niet bekend is dan is er gebruik gemaakt van een ruimtelijke verdeelsleutel (zie bijlage).

Benchmark Nederland

In Figuur 5 is de potentie van vier toonaangevende energiebronnen van Nederland vergeleken met de potentie in Overijssel. Dit geeft inzicht in de vraag welke opwekambitie we in Overijssel zouden willen hebben. De totale energievraag in Overijssel bedraagt momenteel 5,5% van de landelijke energievraag (Klimaatmonitor, 2022).

Type	Aandeel	Bron
Wind	4,0%	(Generation.Energy, 2023)
Zonnevelden	10,2%	(Generation.Energy; CE Delft, 2024)
Zon op dak	8,9%	(Generation.Energy; CE Delft, 2024)
Biogas	7,6%	(CE Delft, 2024)

Figuur 5: Potentie opwek: aandeel Overijssel t.o.v. NL

Wat is een PJ?

Met 1 PJ energie voorzie je…

- 60.000 auto's, of
- 25.000 woningen, of
- Alle gebouwen van de gemeente Dinkelland, of
- 70% van de benodigde staal voor de bouw van de Eiffeltoren

…van energie.

1 PJ wek je op met…

- 14 windturbines, of
- 275 hectare aan zonneparken, of
- 50.000 woningen met zonnepanelen, of
- 6 geothermiebronnen, of
- 2 Micro-SMR's

Vraag, vermogen en piekvermogen

De vraag naar energie varieert op elk moment van het jaar en hangt of van een bepaalde behoefte aan energie. De hoeveelheid energie wordt vaak uitgedrukt in *joule*. Een andere eenheid die veel gebruikt wordt is kilowattuur (kWh). Het vermogen bepaalt hoeveel energie er geleverd kan worden gedurende een bepaalde tijd. Vermogen wordt uitgedrukt in *watt* (joule per seconde). Eén kilowattuur betekent dat er bijvoorbeeld een stofzuiger met het vermogen van 1000 watt (1kW) één uur aan staat. In een uur zitten 3600 seconden, wat betekent dat 1 kWh in totaal 3.600.000 joule is, ofwel 3,6 megajoule (MJ).

Vraagprofielen

De vraag naar energie wordt veelal gestuurd door ons eigen ritme. In de ochtend stijgt de vraag naar energie omdat we de verwarming aanzetten, de lichten aanzetten enz., terwijl deze juist weer zakt wanneer we gaan slapen. De vraag naar energie op elk uur van het jaar geeft een profiel met alle pieken en dalen. Hier vallen grofweg twee dingen op: er is een specifiek profiel dat door ons dag-nacht ritme wordt bepaald, en er is een profiel dat afhankelijk is van het seizoen.

Dag-nachtprofiel: hierin is het dagelijkse ritme zichtbaar. Met name elektriciteit piekt bij de start van de dag, daarna daalt het omdat we naar ons werk of school gaan, waarna het weer piekt in de avond. In de nacht daalt de elektriciteitsbehoefte fors omdat we veel minder elektrische apparaten gebruiken.

Seizoensprofiel: hier zien we dat met name de vraag naar warmte bepaald wordt door de buitentemperatuur. In de winter is er een grote vraag naar warmte voor ruimteverwarming, terwijl dit erg laag is in de zomer. Ook het gebruik van elektriciteit is in de winter hoger omdat we dan meer binnen zijn.

Onze energie-infrastructuur is op een dusdanige manier gebouwd om de pieken en dalen van onze energievraag op te kunnen vangen. Dit betekent dat er genoeg vermogen geleverd moet worden om aan de piekvraag te voldoen en dat er genoeg flexibiliteit moet zijn om mee te bewegen als de vraag verandert. Ook de opwek van elektriciteit varieert, met name afhankelijk van het weer.

In het toekomstige energiesysteem zal de vraag naar energie door ons ritme worden bepaalt. Om een indruk te krijgen van de verschillen gedurende de dag en het seizoen is de specifieke vraag van elektrische auto's, warmtepompen en de industrie weergegeven (Tabel 6) voor het gehele jaar, het seizoen (piekseizoen en dalseizoen) en het uur van de dag (piekuur en daluur).

Tabel 6: Elektriciteitsvraag en opwek van energie (PJ) in Overijssel gedurende het jaar, seizoen en uur voor drie sectoren. De percentages geven de totale vraag per tijdseenheid weer als percentage van het jaarlijkse totaal. Bij het piekuur betekent dit bijvoorbeeld de totale vraag (of opwek) naar energie tussen 9 en 10 uur voor alle dagen van het jaar van een bepaalde sector. Bron: II3050, scenario nationaal leiderschap (Netbeheer Nederland, 2023).

		Vraag			**Opwek**		
		Elektr. auto's	**Warmte-pompen woning**	**Industrie (overige)**	**Wind**	**Zonne-velden**	**Biogas**
Jaar	Jaar	5,3	3,5	6,2	2,8	3,5	2,1
Seizoen	Piek	0,48	1,05	0,64	0,36	0,46	0,18
	(% van jaartotaal)	9%	30%	10%	13%	13%	9%
	Dal	0,41	0,09	0,45	0,14	0,10	0,17
	(% van jaartotaal)	8%	2%	7%	5%	3%	8%
Uur van de dag	Piek	0,33	0,24	0,32	0,12	0,41	0,09
	(% van jaartotaal)	6%	7%	5%	4%	12%	4%
	Dal	0,07	0,09	0,25	0,10	0,00	0,09
	(% van jaartotaal)	1%	3%	4%	4%	0%	4%

Voor het seizoen valt op dat de vraag naar elektriciteit door warmtepompen voor 30% in de winter ligt, terwijl dit in de zomer maar 2% is. Bij andere sectoren is deze seizoensvariatie veel minder. De opwek van zonne-energie piekt in de zomer (13% van het totaal) terwijl wind juist piekt in de winter (13%).

Bij dag-nachtprofiel valt juist op dat het laden van elektrische auto's piekt na thuiskomst, terwijl er aan het einde van de nacht een hele kleine energievraag is. Het profiel van de industrie is juist heel erg vlak, op elk moment van het jaar is dit min of meer gelijk. Bij de opwek zien we dat zonnevelden 's nachts geen energie leveren, en juist behoorlijk pieken rond het middaguur. Daarentegen leveren windenergie en biogas gemiddeld over de dag juist een relatief gelijke hoeveelheid energie.

Flexibiliteit: omdat het aanbod van elektriciteit in de toekomst voornamelijk afhankelijk is van het weer, de behoefte ook verschilt op elk moment in het jaar, en opgewekte elektriciteit zich van nature moeilijk laat opslaan, is er flexibiliteit nodig om vraag en opwek op elkaar aan te laten sluiten. Batterijen zijn met name goed om verschillen in het dag-nachtprofiel te overbruggen. Doordat veel van het personenvervoer elektrificeert is er een goede kans om het accupakket van elektrische auto's te benutten voor balancering van het elektriciteitsnet.

Voor seizoensopslag hebben batterijen te weinig volume om vraag en aanbod op elkaar aan te laten sluiten. Overaanbod van elektriciteit kan met behulp van elektolysers omgezet worden naar waterstof, wat in bijvoorbeeld zoutkoepels opgeslagen kan worden. Daarnaast kan er in buffervaten warmte vanuit de zomer opgeslagen worden om in de winter te gebruiken. Met name seizoensopslag is nog in ontwikkeling en is momenteel nauwelijks toegepast.

Elektriciteit | Windenergie

Hoe werkt het: omzetten van wind naar elektriciteit door middel van windturbines

Inzetbaar: alle sectoren met vraag naar elektriciteit

Voordelen:

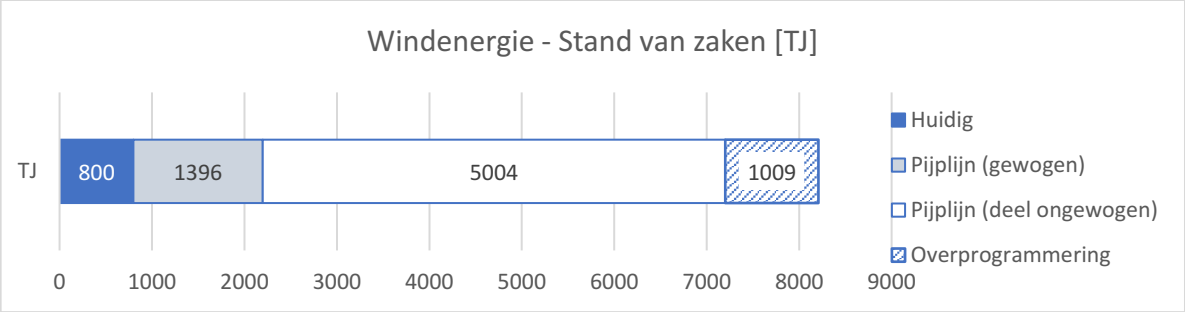
- Opwek gedurende groot deel van het hele jaar
- Weinig ruimtebeslag: kan gecombineerd worden met landbouw

Nadelen:

- Elektriciteit is moeilijk op te slaan
- Energieproductie afhankelijk van de windsterkte
- Milieu/omgevingseffecten: zichtbaar in het landschap, hinder door geluid en slagschaduw

Stand van zaken

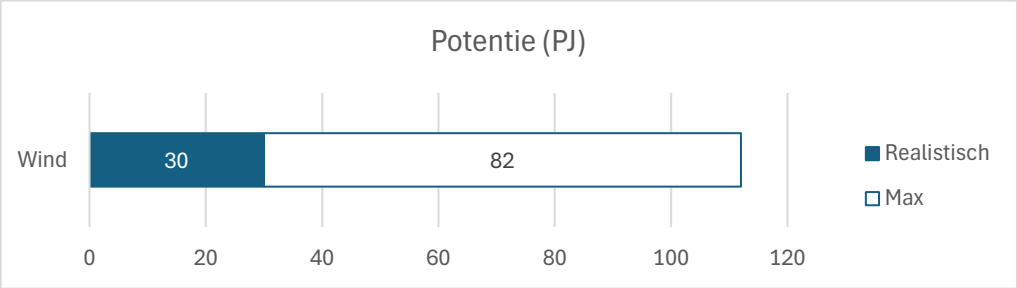
Momenteel wordt er 800 TJ elektriciteit opgewekt in Overijssel. Met het vastgestelde windbeleid is het de bedoeling dat er in 2030 7,2 PJ (2 TWh) opgewekt wordt. Afgaande op de programmeerafspraken zit er ongeveer 7,4 PJ in de pijplijn. Door overprogrammering is de pijplijn iets hoger dan de verwachtte realisatie.

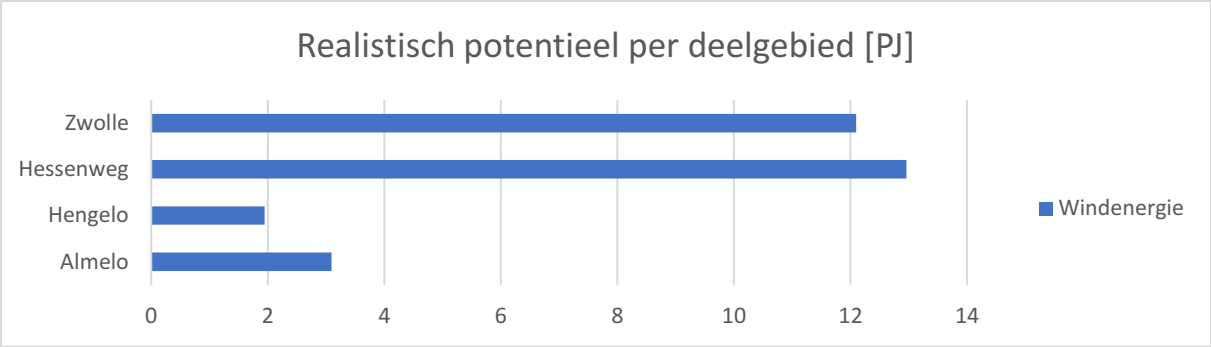
Figuur 6: Stand van zaken windenergie. Bronnen: (RVO, 2024) (RES West-Overijssel, 2021) (RES Twente, 2024)

Potentie

De realistische potentie voor windenergie is bepaald door te kijken naar het plaatsingspotentieel van windturbines van 6 MW. Hiervoor is dezelfde methode gehanteerd als bij de omgevingseffectrapportage van het PPE (Provincie Overijssel, 2024). Daarnaast is aangenomen dat er geen turbines in NNN en weidevogelgebieden gerealiseerd worden en dat er geen solitaire windturbines gerealiseerd worden. De totale realistische potentie komt daarmee op 30 PJ (zie Figuur 7). In Figuur 8 is de ruimtelijke verdeling van de potentie in Overijssel geschetst.

Figuur 7: Potentie van windenergie in Overijssel. Bron: (Provincie Overijssel, 2024)

Figuur 8: Verdeling realistische potentieel over de verschillende deelnetten

Er kan meer windenergie gerealiseerd worden. Voor de maximale potentie zijn we voor het plaatsingspotentieel uitgegaan van turbines van 4,3 MW, en is plaatsing in NNN- en weidevogelgebieden mogelijk. Solitaire turbines zijn uitgesloten. De maximale potentie komt 112 PJ, waarvan 60 PJ overblijft als NNN en weidevogelgebieden zijn uitgesloten.

Kentallen

Turbinetype	**200m**	**240m**	**280m**	**Dorpsmolen**	**Erfmolen (EAZ)**
Tiphoogte [m]	200	240	280	100	25
Ashoogte [m]	131	160	180	75	19
Vermogen [MW]	4,3	6	8	1	0,015
Opwek [GWh/j]	13	20	30	2	0,027
Vollasturen	3100	3350	3750	2000	1800

Bronnen: (Provincie Overijssel, 2024), (RES West-Overijssel, 2021),

Indicator	**Data**	**Eenheid**	**Bron**
Landgebruik (direct)*	-	ha/MW	(Quintel, 2024)
Landgebruik (indirect)	6,7	ha/MW	(Quintel, 2024)
Investeringskosten	710	€/kW	(Berenschot; Kalavasta, 2020)
Netwerkkosten	Gemiddeld	-	

*exclusief ruimte voor plaatsing fundering.

Aandachtspunten

Potentie kleinere turbines: Kleiner turbines zoals bijv. dorpsmolens (1MW) zijn nu niet economisch rendabel. De technische ruimte voor kleinere turbines is groter dan voor de turbines waar nu mee is gerekend voor de potentieberekening. Hoewel kleinere turbines minder opbrengen, is er meer plaatsingsruimte waardoor de totale potentie toch groter zou kunnen zijn.

Milieunormen: Het plaatsingspotentieel van windturbines wordt voornamelijk bepaald door de concept milieu- en afstandsnormen (twee keer tiphoogte). Aanpassingen aan deze normen hebben substantiële invloed voor het plaatsingspotentieel.

Ruimte voor natuur: Een andere factor die invloed heeft op het plaatsingspotentieel is natuur. Momenteel zijn Natura 2000 gebieden uitgesloten voor windenergie, terwijl men gebieden binnen het Natuur Netwerk Nederland (NNN), en weidevogelgebieden probeert te vermijden. Er zijn doelstellingen om het areaal van deze natuurgebieden uit te breiden. Dit kan leiden tot een verminderd plaatsingspotentieel.

Elektriciteit | Zon op dak

Hoe werkt het: omzetten van zonnestraling naar elektriciteit door middel van fotovoltaïsche cellen, welke gebundeld zijn in zonnepanelen.

Inzetbaar: alle sectoren met vraag naar elektriciteit, met name geschikt voor de gebouwde omgeving.

Voordelen:

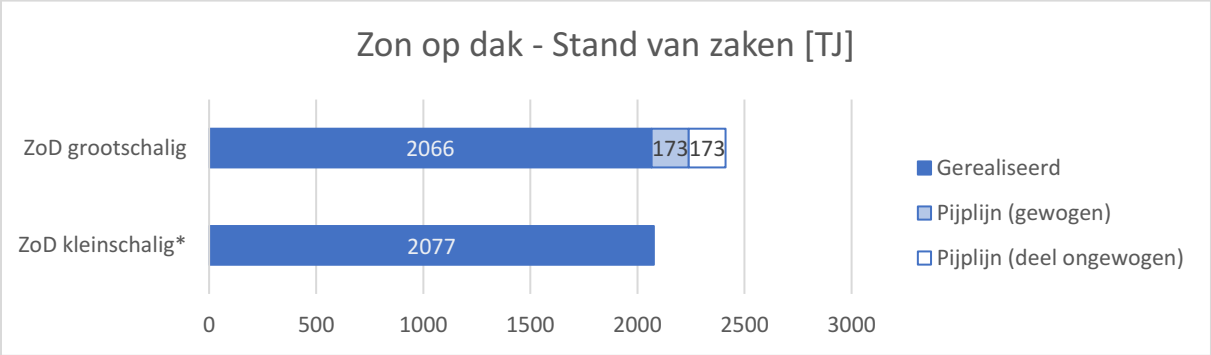
- Brede maatschappelijke acceptatie
- Geen extra ruimtebehoefte
- Levert direct stroom (achter de meter) aan huishoudens/bedrijven, waardoor het minder impact het op het elektriciteitsnet dan zonnevelden

Nadelen:

- Elektriciteit is moeilijk op te slaan
- Mismatch vraag en aanbod: levert alleen stroom als de zon schijnt, weinig productie in de winter
- Vergt veel netcapaciteit door laag aantal vollasturen
- Concurreert met zonthermie op daken.

Stand van zaken

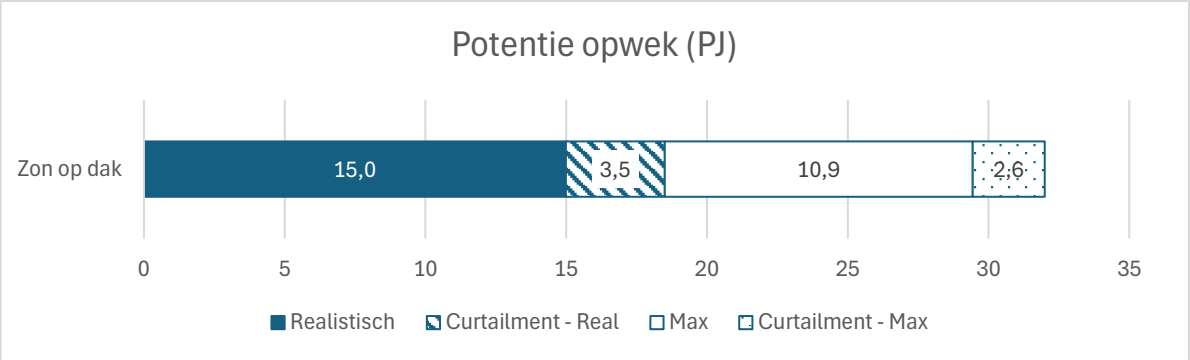
In 2022 is er ruim 4 PJ aan elektriciteit met behulp van zonnepanelen op daken gerealiseerd. De verdeling tussen kleinschalige- (veelal op woningen) en grootschalige zonnedaken (groter dan 15 kW, ongeveer 50 panelen) is gelijk. Er zit nog een klein gedeelte in de pijplijn. Als we dit vergelijken met het realistische potentieel dan is er ongeveer 18% gerealiseerd.

*Figuur 9: gerealiseerd (RVO, 2024), pijplijn (RES Twente, 2024), (RES West-Overijssel, 2024). *) van kleinschalig zon op dak is geen pijplijn bekend.*

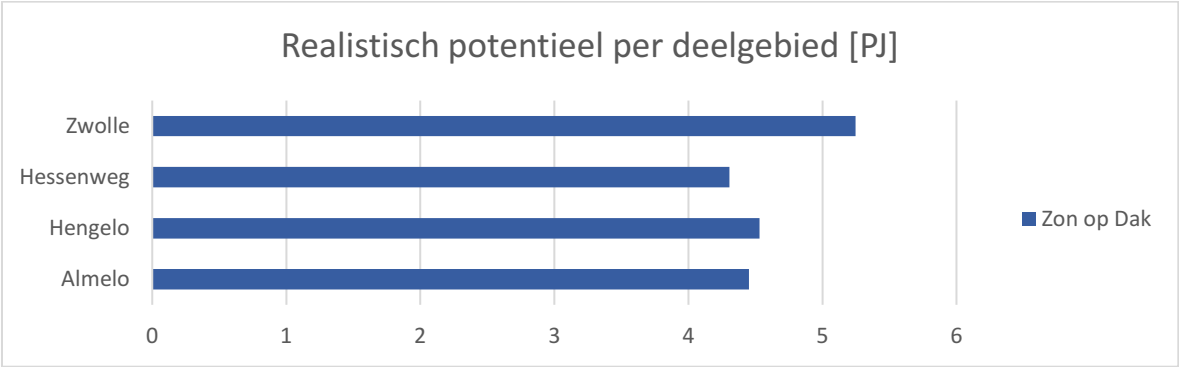
Potentie

Het realistische potentieel van zon-op-dak is berekend door het kijken naar de beschikbare daken in Overijssel. Niet alle daken zijn geschikt, en slechts een gedeelte kan daarvan benut worden. Daken op noordzijde en in schaduw vallen af, en door dakkapellen, schoorstenen en andere objecten op daken is berekend dat 60% van het dakoppervlakte benut kan worden (Sobolt, 2023). Daarnaast is ingeschat dat 20% van de daken een dusdanige slechte constructie heeft dat er geen zonnepanelen geplaatst kunnen worden (Systemiq, 2021). Ook is aangenomen dat er op daken die reeds belegd zijn geen extra panelen geplaatst worden. Hiermee komt het realistische potentieel op 18,5 PJ. Als er rekening wordt gehouden met het aftoppen van zonnepanelen (curtailment, zie ook aandachtspunten) met 50% dan daalt het realistische potentieel met 3,5 PJ naar 15 PJ.

Figuur 10: Potentie zon op dak. Bron: (Zon op dak Dashboard, 2024)

Voor het maximale potentieel is aangenomen dat alle geschikte daken benut kunnen worden. Hier is wel rekening gehouden met en benuttingsgraad van 60%. De potentie voor zon op dak is gelijkmatig verdeeld over de deelnetten en varieert tussen de 4,3 en 5,2 PJ (Figuur 11).

Figuur 11: Ruimtelijke verdeling potentie zon op dak (zonder curtailment).

Kentallen

	Zuid-georiënteerd	**Oost-west**
Vermogen/paneel [W]	350	350
Grootte [m2]	1,63	1,63
Vollasturen [uren/j]	950	760
Opbrengst/paneel [kWh]	330	266
Vollasturen (bij 50% curtailment) [uren/jaar]	865	620
Opbrengst/paneel met 50% curtailment [kWh]	270	215

Bron: (NPRES, 2023), eigen berekeningen

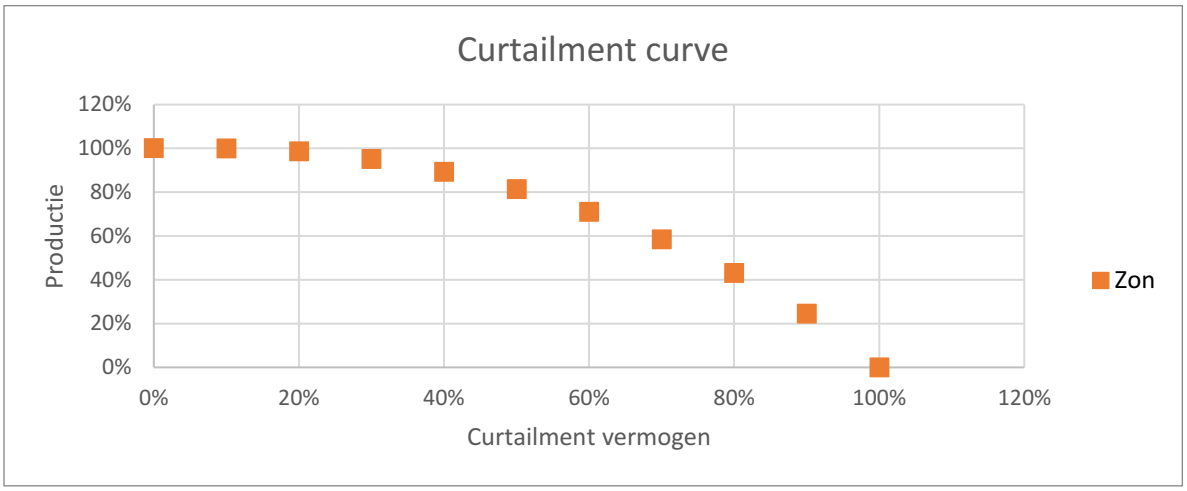
Indicator	**Data**	**Eenheid**	**Bron**
Landgebruik (direct)*	-	ha/MW	(Quintel, 2024)
Landgebruik (indirect)	-	ha/MW	(Quintel, 2024)
Investeringskosten	280	€/kW	(Berenschot; Kalavasta, 2020)
Netwerkkosten	Hoog	-	

*) Hier wordt alleen dakoppervlakte gebruikt

Aandachtspunten

Aftoppen vermogen (ook wel bekend als curtailment): Door een omvormer met een lager vermogen te koppelen aan de zonnepanelen wordt er tijdens piekmomenten minder elektriciteit geleverd.

Daardoor wordt er opwek onbenut gelaten, maar verminderd de impact op het elektriciteitsnet. De verhouding tussen curtailment en het verlies aan opwek is weergegeven in Figuur 12.

Figuur 12: curtailment curve zon-PV. Bron: (Renewables.ninja, 2024)

Benutten eigen opwek: Door de zonnestroom zelf te benutten is er minder overtollige elektriciteit die het net op moet, waardoor de netimpact beperkt kan blijven. Als er niet ingezet wordt op zelfbenutting zal er veel stroom onbenut blijven omdat er op piekmomenten (zonnige zomerse dagen) geen vraag naar elektriciteit zal zijn. Benutting van de accucapaciteit van het toekomstige wagenpark kan een interessante kans zijn om de netimpact van zonne-energie te reduceren.

PVT-panelen: dit zijn PV-panelen gecombineerd met zonnecollectoren voor het opwarmen van water. Bijkomend voordeel is dat PVT-panelen ervoor zorgen dat de zonnepanelen in de zomer iets koeler blijven waardoor het elektrische rendement van de PV-cellen hoog blijft.

Innovatie: momenteel zijn PV-panelen op basis van silicium toonaangevend. Er zijn nieuwe generatie zonnepanelen in ontwikkeling die een hogere opbrengst hebben (multi-layer zonnecellen) of minder kostbare materialen gebruiken en lichter zijn (perovskite zonnecellen). Daarnaast wordt er ook nagedacht over het plaatsen van zon op gevels. Dit gaat ten koste van de jaarlijks opbrengst, maar past mogelijk beter bij het vraagprofiel van elektriciteit waardoor het percentage eigen benutting stijgt, en er minder impact is op het elektriciteitsnet.

Elektriciteit | Zonnevelden

Hoe werkt het: omzetten van zonnestraling naar elektriciteit door middel van fotovoltaïsche cellen.

Inzetbaar: alle sectoren met vraag naar elektriciteit

Voordelen:

- Goedkoop
- Veel potentie

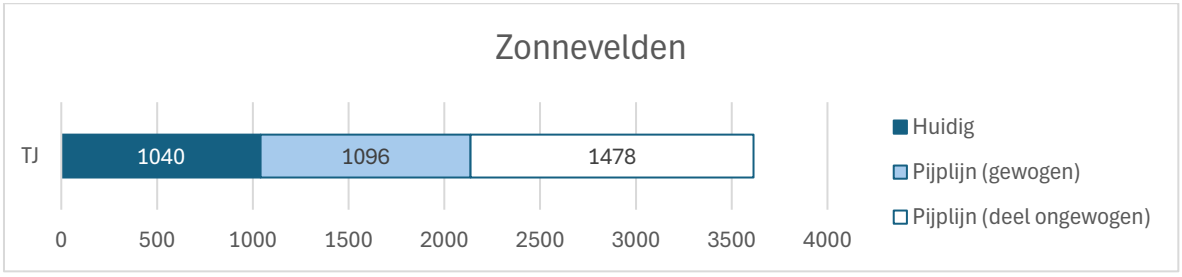
Nadelen:

- Elektriciteit is moeilijk op te slaan
- Mismatch vraag en aanbod: levert alleen stroom als de zon schijnt, weinig productie in de winter

- Vergt veel netcapaciteit, vaak relatief ver van energievraag
- Ruimtebeslag relatief groot

Stand van zaken

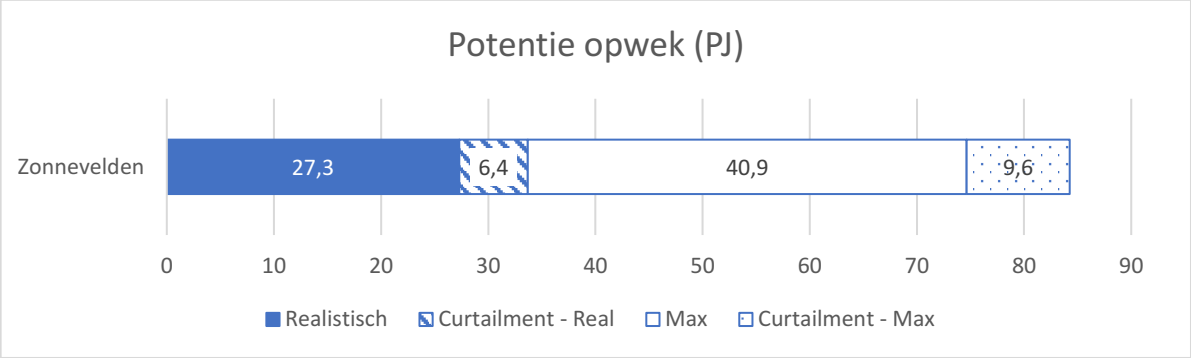
Met het vastgestelde provinciale zonbeleid met de bijbehorende stop van zonnevelden op landbouwgrond, zal de groei van zonnevelden tot 2030 afnemen. In 2022 is er voor ruim 1 PJ aan elektriciteit opgewekt door zonnevelden. De verwachting vanuit de pijplijn van beide RES'en is dat daar nog ongeveer 1 PJ bij komt. Dit is nog enigszins onzeker omdat het nieuwe provinciale beleid nog niet helemaal doorgevoerd is in de RES monitors. Anderzijds wordt de potentie van zon op rijksgronden, het OER programma (opwek energie op rijksgronden) momenteel verkend. Dit kan nog voor extra realisatie zorgen die nog niet in de pijplijn is weergegeven.

Figuur 13: Stand van zaken opwek zonnevelden. Bronnen: (RVO, 2024) (RES Twente, 2024) (RES West-Overijssel, 2024)

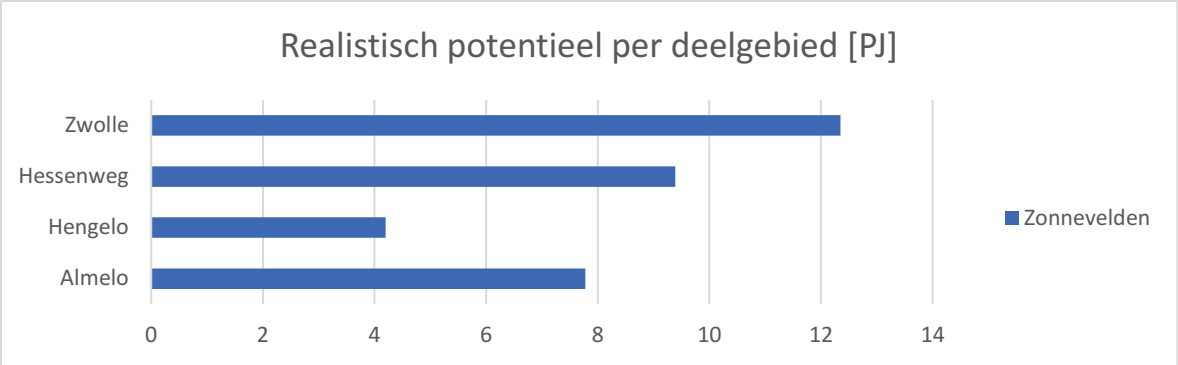
Potentie

De potentie is berekend door te kijken hoeveel elektriciteit er opgewekt wordt als een deel van de landbouwgrond ingezet wordt als zonnepark. De bandbreedte tussen het realistische en maximale aandeel van omzetting van landbouwgrond is door NPRES geschat op respectievelijk 4- en 10%, met een potentie van 34 en 84 PJ. Wanneer er rekening wordt gehouden met het aftoppen van het vermogen van zonnepanelen met 50%, dan daalt het potentieel naar respectievelijk 27 en 41 PJ (zie ook aandachtspunten).

Figuur 14: Potentie zonnevelden. Bron: (Generation.Energy; CE Delft, 2024)

De potentie van zonnevelden varieert tussen de 4,2 en 12,3 PJ. Dit heeft voornamelijk met de hoeveelheid landbouwgrond te maken, dit is relatief groot in deelnet Zwolle en een stuk minder groot in deelnet Hengelo.

Figuur 15: Ruimtelijke verdeling potentie zonnevelden (zonder curtailment).

Kentallen

Opstellingsvariant	**Zuid gericht**	**Oost-West**
Vermogen/paneel [W]	350	350
Afmeting paneel [m2]	1,63	1,63
Landgebruik [bruikbare m2/m2]	0,5	0,8
Vollasturen (bij 30% curtailment) [uren/jaar]	950	750
Opbrengst/ha [GWh/ha]	1,0	1,3

Bron: (NPRES, 2023), eigen berekeningen

Aandachtspunten

Netimpact: Zonneparken vergen relatief veel netcapaciteit. Deze kan echter verlicht worden door verschillende maatregelen:

- Aftoppen omvormercapaciteit (curtailment): hierbij wordt de omvormercapaciteit verlaagd waardoor de netimpact verminderd. Dit gaat ten koste van een deel van de jaarlijkse opwek. De verhouding tussen curtailment en het verlies aan opwek is weergegeven in Figuur 12.
- Cable-pooling: het delen van de netaansluiting van een zonnepark en een windpark. Zon en wind hebben een complementair profiel, als het waait is het vaker bewolkt en in de zomer waait het minder. Door een gezamenlijke netaansluiting (idealiter van een vergelijkbare grootte) is er fors minder capaciteit nodig en stijgt de net-efficiëntie (de geleverde stroom per aansluiting).
- Directe afname (met batterijopslag): door een zonnepark te koppelen aan een bedrijf met een grote vraag naar elektriciteit (idealiter op piekmomenten) wordt een deel van de elektriciteit direct benut waardoor er minder naar het elektriciteitsnet hoeft te worden getransporteerd. Met een batterijopslag kan dit aandeel verder verlaagd worden.

Natuurvriendelijke inpassing: Zonnevelden kunnen bijdragen aan de biodiversiteit door natuurvriendelijke inpassing (de Vries & Klaassen, Ecologie in zonneparken, 2024). Door natuurvriendelijke inpassing daalt de opwek per gebruikte vierkante meter wel.

Elektriciteit | Kernenergie

Hoe werkt het: door splitsing van atomen komt warmte vrij. Deze kan met behulp van een generator omgezet worden in elektriciteit.

Inzetbaar: alle sectoren met vraag naar elektriciteit. Logische sector: grootschalige industrie, voor processen met een (jaarlijks) constante vraag naar elektriciteit. Naast elektriciteit kan er ook hoge-temperatuur warmte opgewekt worden.

Voordelen:

- Levert constante hoeveelheid stroom gedurende het hele jaar
- Kleine ruimtevraag
- Kan ook hoge-temperatuur warmte leveren

Nadelen:

- Relatief duur
- Er komt radioactief afval vrij dat langdurig opgeslagen moet worden
- Doorlooptijd van plan naar realisatie is lang
- Weinig flexibel. Kan moeilijk afgeschaald worden wanneer er minder vraag naar elektriciteit is.

Potentie

De potentie van kernenergie is onbekend. Er zijn drie factoren (los van de economische factor) die de potentie mede bepalen: ruimte, koeling en inpassing in het elektriciteitssysteem. Er is ruimte nodig voor de reactor zelf, maar ook voor een veilige inpassing in de omgeving. Daarnaast dient de reactor gekoeld te worden om oververhitting te voorkomen. De meeste typen kernreactoren gebruiken hiervoor oppervlaktewater, maar nieuwere concepten kunnen ook met lucht gekoeld worden. Koeling met oppervlaktewater is op een beperkt aantal plekken in Overijssel mogelijk.

Omdat het reactieproces een continu proces is leveren kernreactoren constant stroom. Doordat ze minder goed kunnen reageren op een flexibele elektriciteitsvraag zijn ze gebaat bij een continue afname van stroom. Hierdoor zijn ze met name geschikt voor de levering aan grootschalige industrie met een (jaarrond) constante vraag naar elektriciteit. Nieuwe kernreactoren zijn meer flexibel dan oudere typen reactoren en kunnen iets flexibeler ingezet worden.

Doordat er in Overijssel relatief weinig grootschalige industrie is achten we het voorstelbaar dat er mogelijkheden zijn voor vier kleinere reactoren, small modular reactors (SMR's, zie hoofdtekst voor duiding). De grotere reactoren waarvoor de landelijke overheid plannen heeft zijn fors groter dan deze SMR's en met name bedoeld om elektriciteit voor heel Nederland te produceren.

Kentallen

	Lichtwater SMR	**Micro-SMR**	**Gesmolten zout SMR**
Vermogen (MW)	300	20	200
Vollasturen	7800	7800	7800
Opbrengst (GWh/j)	2340	156	1560
Ruimtevraag (ha)	14	2	7
Koeling	Water	Lucht	Water/Lucht
Flexibiliteit	Matig	Redelijk	Redelijk
Investeringskosten (€/kW)	4000	8000	5500
Investeringskosten per reactor (miljard €)	1,20	0,16	1,10

Bronnen: (NRG, 2023), (TNO, 2018), (Turkenburg, 2022), (IES, 2023).

Aandachtspunten

Realisatietermijn[10]: SMR's bevinden zich nog in de onderzoeks- en ontwikkelingsstadium en zijn nog niet op de markt. Naar verwachting komen de eerste SMR's rond 2030 in de Verenigde Staten en het Verenigd Koninkrijk op de markt. Eventuele investeerders willen daar eerst de resultaten van afwachten. Pas daarna is er mogelijk besluitvorming realistisch. Indien een partij toch eerder een SMR wil hebben, betreft dit een First-of-a-kind reactor. Tijd voor voorbereiding en bouw is dan zeker 15 tot 20 jaar. First-of-a-kind betekent dat dit geen 'bewezen technologie' is. Indien van een reactortype reeds tien of twintig zijn geleverd, zou op termijn een voorbereidings- en bouwtijd van ca 8 jaar realiseerbaar kunnen zijn. De verwachting is dan ook dat SMR's wellicht vanaf 2040 een bijdrage leveren.

Kosten: Uit onderzoek blijkt dat de uiteindelijke realisatiekosten over het algemeen ruim twee keer zo hoog zijn dan de kosten bij aanbesteding (Portugal-Pereira et al., 2018), (Strop, 2024). Overigens blijkt wel dat de totale kosten van het toekomstig elektriciteitssysteem met inpassing van kernenergie vergelijkbaar zijn dan met een systeem zonder kernenergie, doordat er minder kosten nodig zijn voor netuitbreiding (Witteveen+Bos; eRisk Group; HCSS; Rethink Zero, 2022). Hierin is echter geen rekening gehouden met een realistische verdubbeling van de kosten van kernenergie.

Bio-energie | Biogas

Hoe werkt het: natte biomassa bevat koolstofverbindingen die door bacteriën worden omgezet (anaerobe vergisting) naar het gas methaan (biogas). Met name reststromen (mest, rioolslib, resten voedselverwerkende industrie) zijn beschikbaar.

Inzetbaar: in alle sectoren met vraag naar aardgas. Logische sectoren:

- industrie met hoge-temperatuur warmtevraag
- Warmtevraag monumentale kernen
- Back-up hybride warmtepompen
- Als piekvoorziening in aanvulling op geothermie

Voordelen:

- Makkelijk op te slaan
- Breed inzetbaar
- Flexibel inzetbaar
- Kan relatief goed ingepast worden in het bestaande aardgasnetwerk

Nadelen:

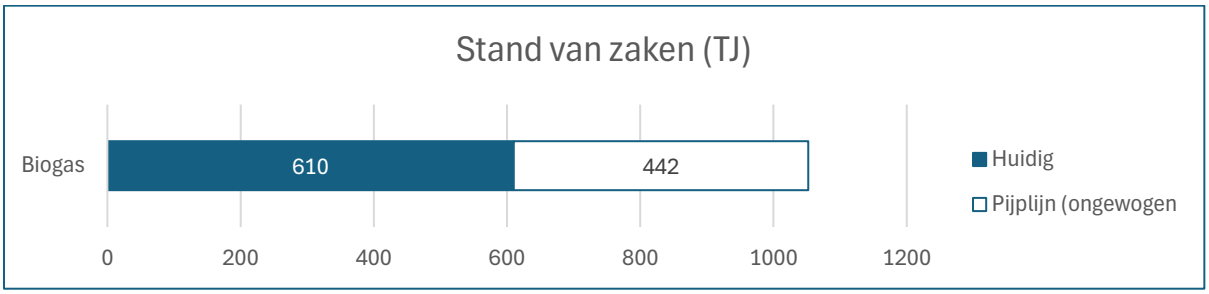
- Relatief kleine potentie vergistbare stromen (10% huidige aardgasverbruik)
- Kans op methaanlekken, uitstoot broeikasgas
- Kleinschalig: opwek op locatie gewenst

Stand van zaken

Momenteel wordt er ruim 600 TJ aan biogas geproduceerd door vergisting van biomassa. In de vastgestelde biomassaroute wordt het belang van biomassa verder toegelicht. Als voortvloeisel uit dit

[10] Bron: *Toepassing kernenergie in Nederland en de perspectieven van SMRs. Notitie voor Overijssel, 28 nov 2022. Wim Turkenburg.*

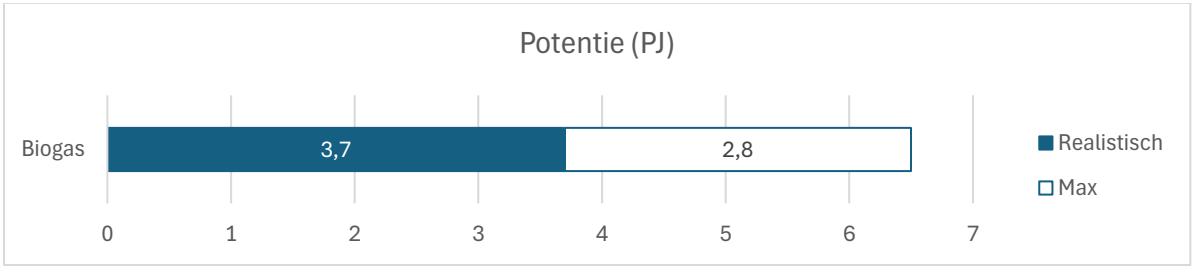
beleid is een subsidieregeling voor kleinschalige monomestvergisting opgezet. Momenteel zijn er 67 aanvragen voor mestvergisters met een geschatte opwek van bijna 450 TJ.

Figuur 16: Stand van zaken biogas. Bronnen: (CBS, 2024), (RVO, 2024).

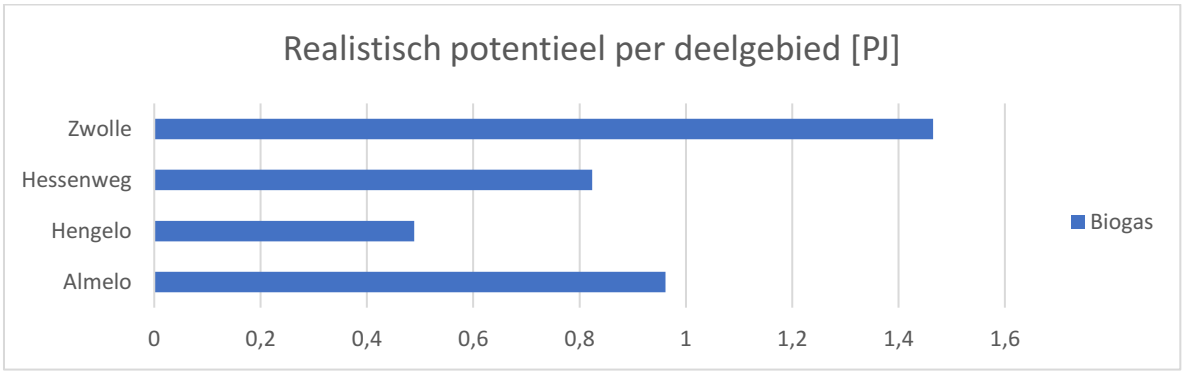
Potentie

De potentie van biogas ligt tussen de 3,7 en 6,5 PJ. Veruit het grootste gedeelte van de potentie bestaat uit de opwek van gas uit mest. De potentie vanuit rioolwaterzuiveringsinstallaties en vergistbare reststromen uit de voedselverwerkende industrie is geschat op iets minder dan 1 PJ. In Tabel 7 zijn de aannames beschreven om tot deze potentie te komen.

Figuur 17: potentie van biogas in Overijssel

De potentie per deelnet varieert van 0,5 tot 1,5 PJ en hangt met name af van het areaal landbouwgrond (waarover de melkveehouderijen verspreid zijn) dat in Zwolle relatief groot is en in Hengelo relatief klein (Figuur 18).

Figuur 18: Ruimtelijke verdeling potentie biogas

Tabel 7: Aannames potentieberekening biogas

Potentieel	Omschrijving

Technisch	**Mestvergisting** (CE Delft, 2024): 75% van de totale mestproductie is beschikbaar voor vergisting door mestopslag. 25% komt vrij door weidegang en is daarmee niet beschikbaar. **RWZI + VGI** (Generation.Energy; CE Delft, 2024): omschrijving analysekaarten NPRES
Realistisch – Hoog	**Mestvergisting**: Uitgangspunt: 55% van de beschikbare mest (o.b.v. huidige statistieken) beschikbaar voor vergisting (CE Delft, 2024). Komt overeen met bovenkant van studie potentie groen gas, welke aangeeft dat dit binnen de marges van verschillende scenario's voor krimp van de veestapel. Inc. varkens/pluimveemest. Aanname krimp veestapel CE Delft: 20%. **RWZI + VGI** (Generation.Energy; CE Delft, 2024): omschrijving analysekaarten NPRES

Kentallen

	Monomestvergisting	**Allesvergisting**
Omvang installatie (MW)	0,27	5,5
Warmtevraag vergister (percentage van potentiële opbrengst)	30%	5%
Vollasturen	8000	8000
Energie inhoud grondstof MJ/t)	0,53	3,4
Investeringskosten (€/kW)	4070	1043

Bron: (PBL, 2023)

Aandachtspunten

Broeikasgasbalans: uit onderzoek (Groenestein, 2020) blijkt dat er bij onjuist gebruik van vergistingsinstallaties methaanlekken ontstaan. Omdat methaan een erg sterk broeikasgas is (25 keer sterker dan CO_2) kunnen kleine lekken al zorgen voor een ongewenste broeikasgasbalans.

Potentie: als de mest nog dezelfde dag in de installatie wordt ingevoerd kan er een hoge efficiency behaald worden, latere invoer zorgt voor een significant daling. Verwerking op het erf is daarom het meest logisch. Ondanks dat de kosten voor grootschalige mestvergisting lager zijn is daling van de kwaliteit van de mest, en de extra benodigde energie voor het aanvoeren van mest een nadelige factor.

Stikstof: als de dagverse mest direct naar de vergistingsinstallatie gevoerd wordt is er in principe geen roostervloer nodig in de stal. Indien er overgeschakeld wordt op een dichte vloer kunnen de ammoniak emissie uit de stal fors dalen wat bijdraagt aan de doelstellingen voor het verminderen van de stikstofuitstoot (Verdoes, Casu, van Gastel, & Hekkert, 2024).

Bio-energie | Houtige biomassa

Hoe werkt het: opwek van warmte door verbranding van hout.

Inzetbaar: alle sectoren met een warmtevraag. Logische sectoren:

- Industrie met hoge-temperatuur warmtevraag
- Warmtevraag woningen buitengebied
- Als piekvoorziening in aanvulling op geothermie

Voordelen:

- Makkelijk op te slaan
- Flexibele inzetbaar
- Potentie voor negatieve emissies (afvang van biogeen CO_2)

Nadelen:

- Weinig potentie, met name reststromen (snoeihout, reststromen houtindustrie) zijn beschikbaar.
- Bij verbranding van biomassa zorgen milieuaspecten (zoals luchtverontreiniging) reeds voor een vermindering van de inzet van biomassa voor energetisch gebruik.

Stand van zaken

Momenteel wordt er al biomassa gebruikt in Overijssel. In totaal wordt er 2,1 PJ aan duurzame energie opgewekt door verbranding van houtige biomassa (CBS, 2024). Het merendeel hiervan wordt opgewekt als hernieuwbare warmte voor bedrijven. Het is wel onbekend welk deel hiervan ook daadwerkelijk biomassa van Overijssels grondgebied is. Volgens het CBS wordt momenteel ongeveer 40% van de totale vraag naar biomassa geïmporteerd uit het buitenland (CBS, 2024).

Naast het gebruik van biomassa door de industrie wordt er ook hout gebruikt voor woningverwarming. In totaal wordt er een kleine 1,4 PJ aan hout gebruikt voor woningverwarming in Overijssel.

Potentie

De potentie voor biomassa is berekend door Probos en is gebaseerd op de vrijkomende houtige reststromen uit het beheer van productiebossen in Overijssel, en de beschikbare biomassa uit beheer van het landschap en de bebouwde omgeving (Probos, 2017).

De totale potentie voor houtige biomassa komt daarmee op 1,7 PJ. In Tabel 8 is de verdeling tussen de verschillende bronnen en de twee regio's in Overijssel weergegeven.

Tabel 8: Potentie houtige biomassa (PJ) verdeeld naar RES-regio op basis van areaal gegevens CBS.

Bronnen	Overijssel	West-Overijssel	Twente
Bos	0,38	0,19	0,19
Landschap	0,66	0,40	0,26
Bebouwde omgeving	0,66	0,34	0,32
Totaal	1,7	0,93	0,77

Het gebruik van hout voor houtkachels is voornamelijk gebaseerd op particuliere kap. Er zijn geen cijfers bekend van deze energiebron. Voor de scenario's van 2050 is aangenomen dat de potentie maximaal gelijk zal blijven.

Kentallen

	Biomassaketel - warmtenet
Installatiegrootte (MW)	16,7
Vollasturen	3625
Efficiency	80%
Energiedichtheid hout (GJ/t droge stof)	18
Opbrengst (TJ)	220

Bron: (Quintel, 2024)

Aandachtspunten

Internationale markt: de herkomst biomassa is vaak onbekend. Een deel van de huidige biomassa zal afkomstig zijn uit het buitenland. Het is aannemelijk dat de toekomstige markt voor houtige biomassa internationaal blijft.

Milieu-aspecten: bij de verbranding van houtige biomassa komen stoffen vrij die schadelijk zijn voor de gezondheid. Op veel plekken wordt nagedacht over een verbod op verbranding van hout in houtkachels voor de verbetering van de (PBL, 2020). Ook komt er stikstof vrij bij de verbranding van hout. De belasting van stikstof op de natuur en de regelgeving daaromtrent kunnen daarom zorgen voor een vermindering van de (toekomstige) inzet van houtige biomassa (NVDE, 2020).

Biobrandstof: houtige biomassa kan ook gebruikt worden om biobrandstoffen voor de transportsector te produceren. Dit zou interessant kunnen zijn voor de logistieke sector, maar ook voor luchtvaart of maritiem transport. Twence maakt momenteel ook pyrolyseolie uit afvalhout wat als biobrandstof gebruikt kan worden.

Warmte | Geothermie

Hoe werkt het: door een diep gat te boren kan warmte van de aardkern gewonnen worden.

Inzetbaar: alle sectoren met vraag naar warmte. Met name interessant voor:

- Industrie met midden-temperatuur warmtevraag
- Gebouwde omgeving

Voordelen:

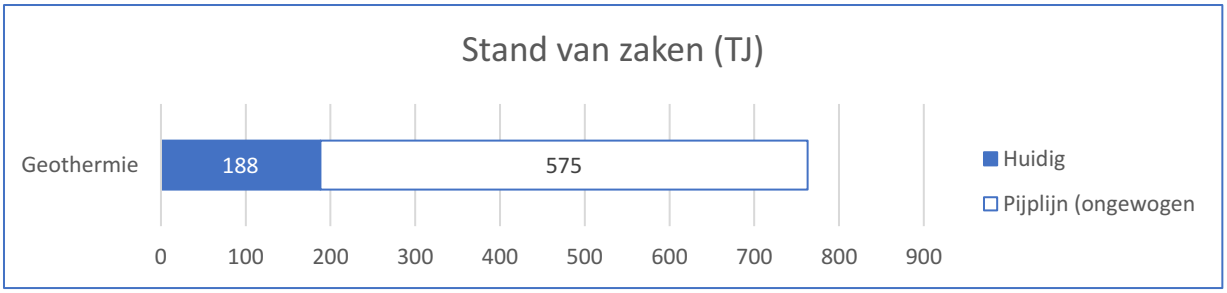
- Opwek gedurende het hele jaar
- Grote potentie
- Weinig ruimtebeslag

Nadelen:

- Vraagprofiel gebouwde omgeving (winterpiek) sluit niet aan bij het aanbodprofiel (constant over het jaar). Vergt piekvoorziening met een andere energiebron om aan de piekvraag te kunnen voldoen.
- Warmteverliezen transport: vraag dient zich bij voorkeur binnen 10 kilometer van de bron te bevinden.
- Relatief duur

Stand van zaken

In de Koekoekspolder levert een geothermie-installatie warmte aan een kassencomplex. In 2022 leverde deze installatie voor 188 TJ aan hernieuwbare energie. Uit de SDE aanvragen blijkt dat deze installatie momenteel wordt opgeschaald, naar een verwachtte opbrengst van 380 TJ (RVO, 2024). Tevens is te zien dat er een SDE aanvraag is gedaan voor een geothermiebron in Zwolle voor ruim 160 TJ. Binnen de gemeente Zwolle loopt een onderzoek naar de inzet van geothermie als warmtebron voor een warmtenet.

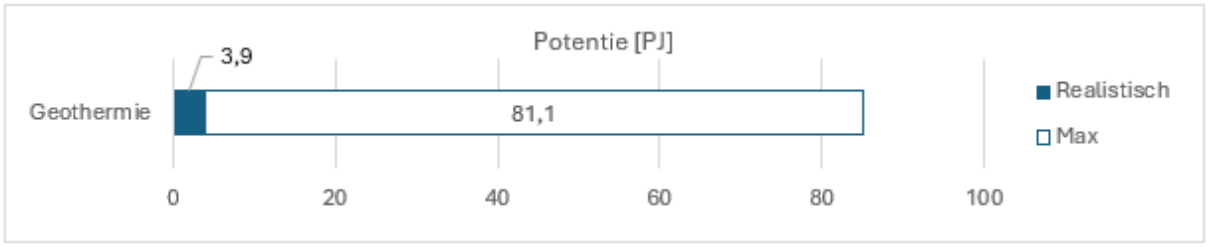

Figuur 19: Stand van zaken geothermie. Bron: RVO, 2024

Potentie

Er zijn verschillende vormen van geothermie. Deze verschillen met name door de diepte van de bron. Bij ondiepe geothermie ligt de bron tussen de 500 en 1500 meter onder het aardoppervlakte, terwijl diepe geothermie tussen de 1500 en 4000 meter reikt. De brontemperatuur wordt hoger naarmate er dieper geboord wordt. Bij ondiepe geothermie gaat het vaak over een brontemperatuur van 40+ °C, terwijl die temperatuur voor diepe geothermie vaak op 70+ °C ligt. De structuur van de bodem is ook erg bepalend. Het westelijke deel van Overijssel is qua bodemopbouw kansrijker voor geothermie, maar is momenteel deels uitgesloten in verband met de strategische drinkwaterreserves.

NPRES heeft in het verleden de potentie van geothermie onderzocht (Generation.Energy; CE Delft, 2024). In totaal wordt de potentie op 85 PJ geschat (zie Figuur 20). Momenteel zijn de kosten voor geothermie relatief hoog. In toekomstscenario's komt het weinig voor omdat het niet als kostenefficiënt optie wordt gezien (TNO, 2020). Dit heeft met name te maken met het feit dat geothermie een constante warmte produceert, terwijl de vraag naar warmte wisselt: warmte is vooral in de winter nodig. Voor bepaalde industrie die een (constante) midden-temperatuur warmtevraag hebben (rond de 100 graden) kan geothermie wel een interessante optie zijn. Vanuit de informatie van de CES6 is geschat wat de potentie is van deze warmtevraag. Dit deel zien wij als realistische potentie.

Figuur 20: Potentie geothermie. Bronnen: (Generation.Energy; CE Delft, 2024), (WaterEnergySolutions, 2024)

Aardwarmte uit lagen tot 500 meter worden beschouwd als warmte-koude opslag. Meer informatie hierover is hieronder te vinden.

Kentallen

	Basislast	**Middenlast**
Installatiegrootte (MW)	9	9
Vollasturen (uren/j)	6000	5000
Opbrengst (TJ/j)	195	162
Investeringskosten (€/kW)	1500	2525

Bron: (PBL, 2023)

Aandachtspunten

Relatie drinkwatervoorziening: In de gemeenten Deventer, Olst-Wijhe, Raalte en het zuidelijke gedeelte van Zwolle is momenteel geen potentie omdat kleipakket Sallands diep een boringsvrije status heeft in verband met potentiële verontreiniging drinkwaterwinning.

Low-unit costs geothermie: dit is een innovatieve manier van geothermie waarbij ook geothermie uit minder dikke aardlagen gewonnen kan worden (Veenstra, Groot, Lange, Mol, & Heuvel, 2020). Deze lagen liggen minder diep wat zorgt voor lagere investeringskosten. Omdat het om kleinere schaal gaat zijn ze makkelijker in te passen in de lokale omgeving. Hoewel deze technologie nog doorontwikkeld moet te worden heeft het potentie als goedkopere geothermie bron.

Warmte | Restwarmte

Hoe werkt het: bij industriële verhittingsprocessen komt restwarmte vrij. Deze kan een bron voor warmtenetten zijn.

Inzetbaar: alle sectoren met vraag naar warmte. Met name interessant voor gebieden met een grote vraagdichtheid, omdat er warmtenetten moeten worden aangelegd.

Voordelen:

- Opwek gedurende het hele jaar
- Benutting van een reststroom

Nadelen:

- Potentie van hoge-temperatuur restwarmte is relatief klein (10% van de huidige vraag naar aardgas).
- Vaak gaat het om restwarmte met een relatief lage temperatuur. Deze moet met behulp van warmtepompen opgewerkt worden tot de juiste temperatuur voor invoeding in een warmtenet. Daar is elektriciteit voor nodig.
- Warmte dient lokaal ingezet te worden in verband met relatief groot energieverlies bij transport.
- Het is onzeker hoe lang en in welke hoeveelheid de warmte beschikbaar is. Elektrificatie zorgt bijvoorbeeld voor minder restwarmte.
- Vergt nieuwe infrastructuur

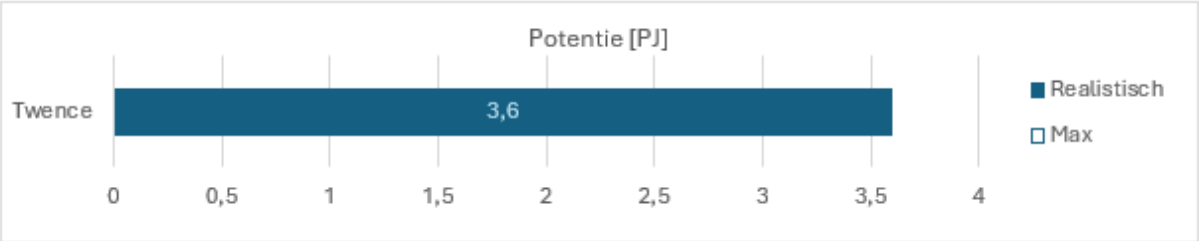
Stand van zaken

Er zijn geen directe cijfers beschikbaar voor de levering van restwarmte. Uit een eigen inventarisatie blijkt dat er momenteel ongeveer 2 PJ aan restwarmte wordt geleverd aan bedrijven.

Potentie

De warmteatlas geeft de potentie voor restwarmte weer per bedrijf (Warmteatlas, 2024). Uit analyse van deze warmteatlas blijkt dat dit over het algemeen gaat over lage temperatuur restwarmte. Met het verduurzamen van de industrie is het realistisch om aan te nemen dat deze potentie deels verdwijnt. Daarnaast gaat het om lage-temperatuur warmte die voor gebruik in de gebouwde omgeving opgewaardeerd moet worden met behulp van warmtepompen. Deze hebben weliswaar een iets beter energetisch rendement, maar kunnen nog steeds beschouwd worden als vorm van elektrificatie.

De enige echte hoge-temperatuur warmtebron in Overijssel is Twence. In potentie zou Twence voor 3,6 PJ aan hoge-temperatuur warmte kunnen leveren aan de regio. Er zijn vergevorderde plannen om 100.000 woningen aan te sluiten op dit warmtenet.

Figuur 21: Potentie hoge-temperatuur restwarmte Twence

Aandachtspunten

Afvalverbranding: Twence is een afvalverbrandingsinstallatie. Landelijk zijn er doelstellingen om over te gaan naar een circulaire economie waarbij grondstoffen zo veel mogelijk hergebruikt worden. Als dit beleid tot uitvoering komt kan dit ervoor zorgen dat de energiebron van Twence (deels) verdwijnt, waarmee de potentie van restwarmte afneemt.

Negatieve emissie: Binnen Twence wordt afval en houtafval gebruikt energie op te wekken. Hierbij komt biogeen CO_2 vrij dat is opgenomen uit de atmosfeer door planten en bomen. Twence heeft al een kleine afvanginstallatie en heeft plannen om deze uit te breiden zodat er op grote schaal CO_2 kan worden afgevangen en opgeslagen. Deze koolstof afvang en opslag (ook wel bekend als Carbon Capture & Storage, CCS) zorgt voor een positieve broeikasgasbalans en wordt daarom ook wel als negatieve emissie aangeduid. Technieken met negatieve emissies zijn reeds onderzocht als optie om CO_2 doelstellingen te halen (CE Delft, 2023).

Warmte | Aquathermie

Hoe werkt het: door energie uit water op te werken met warmtepompen kan er warmte aan warmtenetten worden geleverd. Vaakgenoemde technieken zijn TEO, TEA en TED: thermische energie uit respectievelijk oppervlakte, afvalwater en drinkwaterwinning

Inzetbaar: gebouwde omgeving

Voordelen:

- Lokaal beschikbare bron
- Aquathermie heeft een relatief constante temperatuur. Ten opzichte van lucht-warmtepompen hebben ze op koude dagen dus een relatief hoog omzettingsrendement.
- In de zomer kan er ook in de koelvraag voor gebouwen kunnen worden voorzien.

Nadelen:

- Dit is een vorm van elektrificatie. Watertemperatuur is over het algemeen laag. Deze moet met behulp van warmtepompen opgewerkt worden tot de juiste temperatuur voor invoeding in een warmtenet.
- Warmte dient lokaal ingezet te worden in verband met relatief groot energieverlies bij transport.
- Vergt nieuwe infrastructuur

Potentie

In totaal is er ongeveer 5 PJ aan potentie vanuit TEO en TEA in Overijssel (Warmteatlas, 2024). In de energievisie is niet direct aandacht besteed aan aquathermie omdat het als een vorm van elektrificatie is beschouwd.

Kentallen

	Warmtenet-installatie	**Basislast-installatie**
Installatiegrootte (MW)	0,88	0,88
Vollasturen (uren/j)	3500	6000
Opbrengst (TJ)	11	19
Investeringskosten (€/kW)	2425	2887
Elektriciteitsverbruik (GWh/j)	1,1	1,8

Bron: (PBL, 2023)

Warmte | Zonthermie

Hoe werkt het: met behulp van zonnecollectoren wordt water opgewarmd. Dit kan zowel op kleine schaal op daken van gebouwen toegepast worden, als wel op grote schaal in een veldopstelling.

Inzetbaar: met name interessant om aan de warmwatervraag van huishoudens te voldoen.

Voordelen:

- Lokaal beschikbare bron
- Hoge temperatuur warmte

Nadelen:

- Alleen wanneer de zon schijnt, vereist opslag
- Warmte kan lastig worden opgeslagen, vergt een groot volume.
- Concurreert met zon-PV op daken.

Potentie

De potentie voor zonthermie is niet exact bekend en hangt van twee facetten af: inzetbaarheid en oppervlakte. Momenteel is zonthermie vooral geschikt om in (een deel) van de vraag naar warmwater van huishoudens te voorzien. Dit is ongeveer 10% van de totale warmtevraag van huishoudens. Hiervoor is wel geschikte dakoppervlakte nodig.

Grootschalige zon-thermie kan mogelijk een bron zijn voor lokale warmtenetten. Hier is wel bufferopslag nodig omdat de opwekperiode (zomer) niet overeenkomt met vraagperiode (winter). Daarnaast vraagt het ruimte nabij de vraaglocatie zodat energieverliezen door warmtetransport beperkt blijven.

Kentallen

	Kleinschalige zonthermie
Installatiegrootte (kW)	140
Collectorgrootte (m2)	200
Vollasturen (uren/j)	600
Opbrengst (TJ)	0,3
Investeringskosten (€/kW)	525

Bron: (PBL, 2023)

Aandachtspunten

PVT-panelen: dit zijn PV-panelen gecombineerd met zonnecollectoren voor het opwarmen van water. Bijkomend voordeel is dat PVT-panelen ervoor zorgen dat de zonnepanelen in de zomer iets koeler blijven waardoor het elektrische rendement van de PV-cellen hoog blijft.

Bron warmtenet: Grootschalige veldopstellingen kunnen met behulp van bufferopslag dienen als bron voor warmtenetten. Vraagprofiel in de gebouwde omgeving (winterpiek) sluit echter niet aan bij het aanbodprofiel (zomerpiek), waardoor er relatief veel bufferopslag nodig is om deze periode te overbruggen.

Opslag In Nederland zijn enkele innovatieve oplossingen voor seizoensopslag van warmte. Hierin kan warmte tijdelijke opgeslagen worden om in de winter in te zetten om aan de warmtevraag te voorzien. Deze systemen zijn momenteel niet rendabel.

Warmte | Warmte-koude opslag

Hoe werkt het: Door een buffervat in de grond aan te leggen en hier een (vaak gesloten) leidingsysteem door te laten lopen kan de warmte uit de ondiepe ondergrond benut worden. Over het algemeen is er een locatie waar de energie wordt gewonnen, en eentje waar het afgekoelde water terug wordt gevoerd. Voor goede exploitatie moet de afstand tussen winning en infiltratie niet te klein zijn.

Inzetbaar: met name interessant om aan de warmtevraag van gebouwen en huishoudens te voldoen.

Voordelen:

- Lokaal beschikbare bron
- Constante brontemperatuur. Zorgt voor relatief hoog rendement van de warmtepomp, ook in de winter. Ten opzichte van lucht-warmtepompen relatief net-efficiënt.

Nadelen:

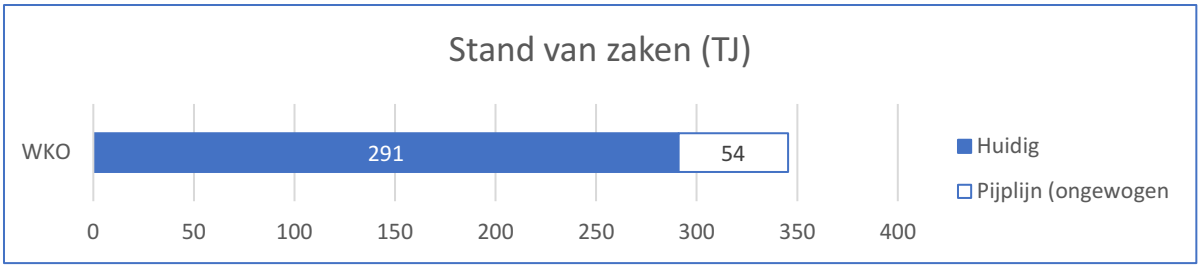
- Dit is een vorm van elektrificatie. Bodemtemperatuur is laag. Deze moet met behulp van warmtepompen opgewerkt worden tot de juiste temperatuur voor koppeling aan het warmtesysteem in woningen of gebouwen.
- Alleen geschikt wanneer er ruimte is om een ondergrondse buffer aan te leggen. Daarmee met name geschikt voor woningen in het buitengebied en niet voor kernen.

Kans:

- Bij toepassing van grootschalige industriële warmtepompen kan het water ook op dusdanige temperatuur gebracht worden dat het als (aanvullende) bron voor warmtenetten kan dienen.

Stand van zaken

In 2022 is er voor 291 TJ aan hernieuwbare warmte opgewekt uit WKO-systemen. Er zijn geen directe cijfers bekend van particuliere WKO projecten in de pijplijn. Vanuit de SDE subsidies zijn er wel vier WKO-projecten voor bedrijven met een verwachte opbrengst van ruim 50 TJ (zie Figuur 22).

Figuur 22: Stand van zaken WKO systemen. Bron: (RVO, 2024), (RVO, 2024).

Potentie

De exacte potentie van WKO-systemen is niet bekend. Dit heeft er met name mee te maken dat de potentie afhangt van de ruimte die nodig is voor het aanbrengen van een buffervat in de grond. Daarnaast moet het gebouw waarop het systeem aangesloten wordt in principe een verwarmingsinstallatie hebben dat gevoed kan worden met lage-temperatuur warmte.

De warmteatlas geeft wel een inschatting van de potentie voor een te selecteren locatie.

Kentallen

	Bodemwarmtepomp + WKO
Installatiegrootte (kW)	11
Vollasturen (uren/j)	4200
SCOP	3,8
Investeringskosten (€/kW)	1200

Bron: (Quintel, 2024)

Aandachtspunten

Aardwarmte: doordat een WKO systeem relatief ondiep is, is de temperatuur laag. De temperatuur wordt bepaald door de jaarlijkse bodemtemperatuur van Nederland van gemiddelde 10°C.

Opslag: WKO systemen zijn niet geschikt voor opslag van warmte. In Nederland zijn er enkele innovatieve oplossingen voor seizoensopslag van warmte. Hierin kan warmte tijdelijke opgeslagen worden om in de winter in te zetten om aan de warmtevraag te voorzien. Deze systemen zijn momenteel niet rendabel.

Bibliografie Bijlage 5 en 6

abf Research. (2023). Primos prognose 2023. Opgehaald van https://primos.abfresearch.nl/dashboard/dashboard/

Berenschot; Kalavasta. (2020). *Klimaatneutrale energiescenario's 2050.*

CBS. (2024). Biomassa regionaal, 2021-2022. Opgehaald van https://www.cbs.nl/nl-nl/maatwerk/2024/18/biomassa-regionaal-2021-2022

CBS. (2024). Hernieuwbare energie in Nederland 2023 - Biomassa. Opgehaald van https://www.cbs.nl/nl-nl/longread/rapportages/2024/hernieuwbare-energie-in-nederland-2023/8-biomassa

CE Delft. (2023). Koolstofverwijdering voor klimaatbeleid. Opgehaald van https://open.overheid.nl/documenten/c1f4818d-bb92-4195-b291-a14a28a7ffe0/file

CE Delft. (2024). *Scenariostudie groengasproductie rond 2030.* Opgehaald van https://ce.nl/publicaties/scenariostudie-groengasproductie-rond-2030/

CE Delft. (2024). *STREAM personenvervoer - emissiekentallen modaliteiten 2023.* Opgehaald van https://ce.nl/wp-content/uploads/2024/03/CE_Delft_210506_STREAM_Personenvervoer_2023_Def.pdf

de Vries, S., & Klaassen, R. (2024). *Ecologie in zonneparken.*

de Vries, S., & Klaassen, R. (2024). Ecologie in zonneparken. Opgehaald van https://www.rug.nl/rudolf-agricola-school/news-and-events/2024/tussenrapportage-ecologie-in-zonneparken-2024-def.pdf

Elaad NL. (2024). Interactieve outlook laadinfra. Opgehaald van https://platform.elaad.io/interactieve-outlook/

Generation.Energy. (2023). *Effecten van verschillende afstandsnormen voor windturbines op land.* Opgehaald van https://www.rvo.nl/sites/default/files/2023-04/230317_Ruimtelijk%20effect%20afstandsnormering%20windenergie_def.pdf

Generation.Energy; CE Delft. (2024). *Analysekaarten NPRES.*

Groenestein, K. R. (2020). Effect mestvergisting op de emissies van broeikasgassen uit mest van melkvee: Een literatuur-en scenariostudie. Opgehaald van https://edepot.wur.nl/515098

IES. (2023). *Cost estimation for advanced nuclear.* Opgehaald van https://ies.inl.gov/Training%20Documents/2023/Day%203%20-02-%20_FORCE2023_CostEst_v3.pdf

Netbeheer Nederland. (2023). *Integrale infrastructuur verkenning 2030-2050.*

NPRES. (2023). *Begrippenkader RES - wind-op-land en zon-PV.*

NRG. (2023). *Kleine modulaire kernreactoren (SMR) Kennisoverzicht van techniek en ontwikkelingen.*

NVDE. (2020). *Stikstofemissies bij verbranding van biomassa en de stikstofcyclus.* Opgehaald van https://www.nvde.nl/wp-content/uploads/2020/01/Stikstofcyclus-van-biomassa.pdf

PBL. (2020). *Beschikbaarheid en toepassingsmogelijkheden van duurzame biomassa.* Opgehaald van https://www.pbl.nl/sites/default/files/downloads/pbl-2020-beschikbaarheid-en-toepassingsmogelijkheden-van-duurzame-biomassa-verslag-zoektocht-naar-gedeelde-feiten-opvattingen_4188.pdf

PBL. (2023). *Eindadvies basisbedragen SDE++ 2023.* Opgehaald van https://www.pbl.nl/uploads/default/downloads/pbl-2023-eindadvies-sde-plus-plus-2023-4814.pdf

Portugal-Pereira et al., J. (2018). Better late than never, but never late is better: Risk assessment of nuclear power construction projects. Opgehaald van repositorium.sdum.uminho.pt/bitstream/1822/70752/1/17. JEPO_Nuclear OCC_Portugal Pereira et al 2018_1.pdf

Probos. (2017). *Houtig biomassapotentieel in Overijssel.*

Provincie Overijssel. (2024). *Nieuwe Omgevingsvisie Overijssel Omgevingseffectrapportage - OER Fase 2a Herziene versie.*

Quintel. (2024, oktober). Energy transition model. Opgehaald van https://energytransitionmodel.com

Renewables.ninja. (2024). Renewables.ninja. Opgehaald van https://www.renewables.ninja/

RES Twente. (2024). Monitor RES Twente. Opgehaald van https://energiestrategietwente.nl/over+de+res/cijfers/default.aspx

RES West-Overijssel. (2021). *Bouwsteen Elektriciteit RES 1.0 West-Overijssel.* Opgehaald van https://www.reswestoverijssel.nl/over+de+res/res1-0/bouwstenen+res10/default.aspx#folder=1952552

RES West-Overijssel. (2024). Monitor RES West-Overijssel. Opgehaald van https://overijssel.maps.arcgis.com/apps/dashboards/c73313bd2d474b4397f879fd13feafb0

RVO. (2024). Regionale Klimaatmonitor. Opgehaald van https://klimaatmonitor.databank.nl

RVO. (2024). *Voortgang van projecten tot en met 1 juni 2024.* Opgehaald van https://www.rvo.nl/subsidies-financiering/sde/aanvragen/feiten-en-cijfers

Sobolt. (2023). *Zon in Overijssel.*

STEC groep. (2022). *Behoefteraming bedrijventerreinen Overijssel.*

Strop, J.-H. (2024). Kerncentrales zijn veel duurder dan kabinet beweert - en de burger betaalt. *Follow the Money*. Opgehaald van https://www.ftm.nl/artikelen/kabinet-blijft-liegen-over-werkelijke-kosten-kerncentrale

Systemiq. (2021). *Constructieve beperkingen voor zon-op-dak in utiliteitsbouw.*

TNO. (2018). *Technology factsheet - Nuclear Energy generation-III nuclear reactors.*

TNO. (2020). *Scenario's voor een klimaatneutraal energiesysteem.* Opgehaald van https://publications.tno.nl/publication/34636594/KRZna2/TNO-2020-scenario.pdf

Topsector Energie. (2024). *ECOVAT: Total Energy System*. Opgehaald van https://projecten.topsectorenergie.nl/projecten/ecovat-total-energy-system-18823

Turkenburg, W. (2022). *Toepassing kernenergie in Nederland en de perspectieven van SMRs. Notitie voor Overijssel.*

Veenstra, E., Groot, P. d., Lange, J. d., Mol, A., & Heuvel, P. v. (2020). Geothermal potential of the Tubbergen Formation in the Twente region of east Netherlands. Opgehaald van https://pubs.geoscienceworld.org/seg/interpretation/article-abstract/8/4/SQ93/592455/Geothermal-potential-of-the-Tubbergen-Formation-in

Verdoes, N., Casu, F., van Gastel, J., & Hekkert, G. (2024). Berekeningen over emissies, massabalansen en economie bij gezamenlijke monomestvergisting. Opgehaald van https://edepot.wur.nl/640987

Warmteatlas. (2024). *Warmteatlas*. Opgehaald van https://www.warmteatlas.nl/viewer/app/Warmteatlas/v2

WaterEnergySolutions. (2024). *PCES Overijssel - Cluster 6.*

Witteveen+Bos; eRisk Group; HCSS; Rethink Zero. (2022). *Scenariostudie kernenergie.* Opgehaald van https://open.overheid.nl/documenten/ronl-46fb6f84d40d2ed22a4db4709e932d03f53b82c2/pdf

Zon op dak Dashboard. (2024). Zon op dak Dashboard. Opgehaald van https://www.kennishuboverijssel.nl/pages/zon-op-dak

Legenda toegepaste uitzonderingsgrondslagen

In dit document zijn gegevens definitief geanonimiseerd op grond van:

Wet	Artikel	Omschrijving	Pagina's
Wet open overheid	Art. 5.1 lid 2 sub e	De eerbiediging van de persoonlijke levenssfeer	64

Nieuwe Energie Overijssel

versnellen door te verbinden

WIJ ZIJN DE ENERGIE ACHTER DE TRANSITIE

Agenda

12:00 – 13:00 Inloop met lunch
13:00 – 13:10 Welkom en introductie
13:10 – 13:30 Toelichting op proces
13:30 – 14:00 Toelichting op concept Energievisie
14:00 – 14:15 Pauze
14:15 – 16:15 Parallelsessies Hoofdkeuzes en Realisatiespoor
14:15 – 15:15 Ronde 1
15:25 – 16:25 Ronde 2
16:25 – 16:30 Plenaire terugkoppeling & afsluiting

provincie Overijssel

Proces (zie plan van aanpak)

Stap 1
- Data op orde

Stap 2
- Startprincipes: 12 mei in Energy Board, 17 juli in PS

Stap 3
- Toekomstbeelden
- Belangrijkste vraagstukken, 12 juli in Energy Board

Stap 4
- Concept energievisie

Stap 5

Consultatie en besluitvorming
- Sept.: intern
- Okt.: ambtelijk en bestuurlijk, provincies/Rijk
- Nov.-dec.: GS & **consultatie B&W**

provincie Overijssel

Concept energievisie: drie keuzes

1. Met welke energiemix vullen we in 2050 de Overijsselse energievraag in?
2. Welk aandeel van onze energievraag wekken we zelf op in Overijssel in 2050?
3. Welke keuzes maken we over de inrichting van ons energiesysteem?

provincie Overijssel

Afronding concept visie

- 12/19 sept: procesupdate op werkplaatsen
- 25 sept: 1e concept delen met partners
- 1/3 okt: 1e concept ambtelijk toelichten Twente/West
- 4 okt: procesupdate in Energy Board
- 11/16 okt: 1e ambtelijk concept toelichten aan bestuurders in werksessie
- 7-11 okt: inhoudelijke toetsing concept bij stakeholders:
  - Het Rijk
  - Buurprovincies
  - Netbeheerders
- 24 okt: bijeenkomst maatschappelijke partners
- 2e helft okt: opstellen definitief concept

provincie Overijssel

Consultatie en besluitvorming

- 5 nov: GS besluit op concept visie
- Begin nov: webinar met toelichting
- 5 nov – 3 dec: consultatie partners
- 27 nov: optioneel - informeel gesprek PS
- Begin december: bestuurlijk gesprek over reacties consultatie
- Dec: verwerken input
- 14 jan ‘25: GS
- 12 feb ‘25: commissie
- 26 feb ‘25: PS

provincie Overijssel

Energiemix Overijssel in 2050

Hoge elektrificatie

Energievraag in 2050
Totaal 52,2 PJ

Voor- en nadelen

- \+ Laagste energievraag
- \+ Bestaande technieken
- \+ Onafhankelijk van ontwikkeling waterstof en warmte
- − Kwetsbaar: voor 80% afhankelijk van één energiedrager
- − Impact op maatschappelijke opgaven (transportschaarste)
- − Verzwaring elektriciteits-infrastructuur
- − Opslag, transport en distributie duurder

Afweging startprincipes

- Robuust en efficiënt
- Lokale kansen benutten
- Proportionele bijdrage
- Duidelijke keuzes maken
- Ruimtelijke kwaliteit

Keuze Overijssel

Variatie in de energiemix

Energievraag in 2050
Totaal 58,9 PJ

Voor- en nadelen

- \+ Lagere vraag elektriciteit t.o.v. hoge elektrificatie
- \+ Meer keuze voor ondernemers en industrie
- \+ Benutten lokale warmte en biogas
- \+ Waterstof en warmte grotendeels ondergronds
- \+ Lagere elektriciteits-piekvraag in winter
- − Steviger inzet van diverse partijen
- − Lusten- en lastenverdeling warmte moet anders
- − Investeringen en doorlooptijd waterstof
- − Meerdere infrastructuren onderhouden

provincie Overijssel

Ambitie voor zelfvoorzienendheid

Elektriciteit
Niet zelfvoorzienend

Import

Voor- en nadelen

- \+ Minder impact op leefomgeving
- \+ Minder ruimte nodig voor opwek
- \+ Minder impact op energiesysteem
- − Grote afhankelijkheid
- − Geen proportionele bijdrage

Afweging startprincipes

- Robuust en efficiënt
- Lokale kansen benutten
- Proportionele bijdrage
- Duidelijke keuzes maken
- Ruimtelijke kwaliteit

Keuze Overijssel

Elektriciteit
Zelfvoorzienend

Voor- en nadelen

- \+ Proportionele bijdrage aan klimaatneutraal NL
- \+ Lokale kansen / inkomsten
- \+ Meer zekerheid over kosten
- − Wind: impact op leefomgeving
- − Kernenergie: onzekerheid en kosten
- − Zon: ruimtebeslag en impact op energiesysteem

Warmte
Lokale bronnen

Biogas
Zelf mestvergisting o.a.

Waterstof
Grootschalige productie geen optie

provincie Overijssel

Clusteren vraag en/of aanbod?

Waterstof
Clusteren

Voor- en nadelen

- ✚ Doorbreken kip-ei door keuze
- ✚ We geven ondernemers op aantal plekken keuze
- ✚ Kostenefficiënte infrastructuur
- ▬ Niet alle gebieden toegang tot hoofdinfra

Afweging startprincipes

- Robuust en efficiënt
- Lokale kansen benutten
- Proportionele bijdrage
- Duidelijke keuzes maken
- Ruimtelijke kwaliteit

Keuze Overijssel

Waterstof
Niet clusteren

Voor- en nadelen

- ✚ Geen investeringen
- ▬ Waterstof blijft (te?) duur
- ▬ Variatie in de mix onbereikbaar

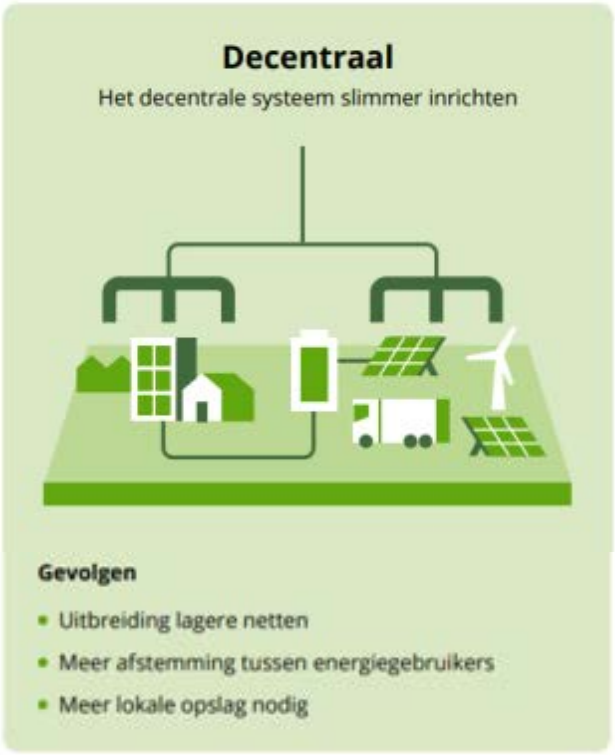
Warmte
Lokaal vraag en aanbod clusteren

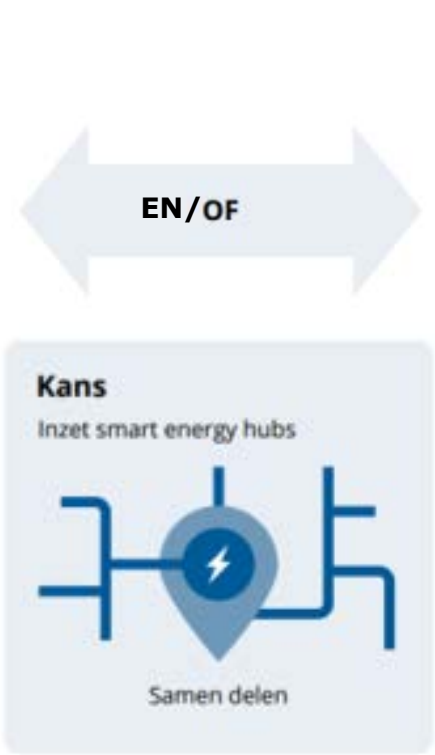
Biogas
Opwek lokaal, inzet lokaal of groen gas

Elektriciteit
Zon/wind: gespreid clusteren
SMR: nabij grote vraag

provincie Overijssel

Welke vraagstukken lossen we (de)centraal op?

- *Lokaal warmtenet*
- *Nieuwbouwwijken (netneutraal)*
- *Zon op dak (opschaling) in EV*
- *Opladen personenwagens*
- *Koelvraag zomer gebouwen*
- *Flex op buurt/wijkniveau*

- *Biogas*
- *Zon (grootschalig)*
- *Wind*
- *Flex:*
  - *batterij*
  - *power to heat*
  - *power to gas*

- *Regionaal warmtenet*
- *Waterstof voor industrie en logistiek*
- *Snelladen vrachtwagens*
- *Groen gas (beperkt)*
- *Wind grootschalig*
- *Balansering elektriciteit*

provincie Overijssel

Gewenst toekomstbeeld

- Ontwikkeling in vraag: van 90 PJ naar 60 PJ
- Duurzame warmte: 10% energie vraag
- Biogas: maximaal benutten om eigen restvraag aan duurzaam gas te vervullen
- Waterstof: op aantal locaties hoofdinfra voor industrie en zware logistiek
- Elektriciteit: zon op dak en innovatie verhogen we beoogde opwek substantieel
- Proportionele bijdrage: elektriciteit hoge mate van zelfvoorzienendheid
- Gebalanceerd systeemontwerp: robuust en efficiënt

provincie Overijssel

Agenda

12:00 – 13:00 Inloop met lunch
13:00 – 13:10 Welkom en introductie
13:10 – 13:30 Toelichting op proces
13:30 – 14:00 Toelichting op concept Energievisie
14:00 – 14:15 Pauze
14:15 – 16:15 Parallelsessies Hoofdkeuzes en Realisatiespoor
14:15 – 15:15 Ronde 1
15:25 – 16:25 Ronde 2
16:25 – 16:30 Plenaire terugkoppeling & afsluiting

provincie Overijssel

1. Hoofdkeuzes

1. Welke aanvullingen en aandachtspunten hebben jullie?

2. Wat zijn de bestuurlijke dilemma's?

2. Ontwikkelpaden

Per energiebron:

1. Welke acties moeten we de komende jaren (tot 2030) direct mee starten?
2. Wat zijn de belangrijkste mijlpalen in de periode tot 2040 en 2050?
3. Welke terugvalopties zijn er?

provincie Overijssel

From: "5.1.2e " <5.1.2e @zwolle.nl>
Sent: 11/11/2024 11:13:14 AM
To: "5.1.2e " <5.1.2e @zwolle.nl>
Cc:
Subject: RE: Gesprek bouwstenen

Hoi,
Ik zie net de mail van 5.1.2e van afgelopen vrijdag die jij ook ontvangen hebt met de kaarten van het atelier.
Kunnen jullie hiermee verder?
Groet,
5.1.2e

Van: 5.1.2e
Verzonden: maandag 11 november 2024 11:18
Aan: 5.1.2e
Onderwerp: FW: Gesprek bouwstenen

Ter info

Van: 5.1.2e
Verzonden: maandag 11 november 2024 11:17
Aan: 5.1.2e <5.1.2e @posadmaxwan.nl>
Onderwerp: Gesprek bouwstenen

Hoi 5.1.2e,
Misschien al gezien, maar alsnog een bericht daarover: het gesprek met de bouwsteen wonen van vanmiddag is verplaatst naar 3 december. 5.1.2e kon niet, en we vinden het belangrijk dat hij wel aanwezig is bij het gesprek.
Nog iets anders: heb je voor mij de kaartlaag voor energie uit jullie perspectieven-kaart (zie bijlage)? Dan kan energie daarmee verder en hopelijk volgende week vrijdag (gesprek bouwsteen energie) al een update aan jullie meegeven.
Groet,

5.1.2e
5.1.2e

Gemeente Zwolle, Afdeling Proces, Programma, Projectmanagement
Bezoekadres: Lübeckplein 2, 8017 JZ Zwolle
☎ 5.1.2e
@ 5.1.2e @zwolle.nl

Niet printen spaart het milieu.
De gemeente Zwolle beschouwt e-mail als volwaardig communicatiemiddel. Dit betekent dat u erop mag vertrouwen dat de inhoud van dit bericht correct en compleet is.

Legenda toegepaste uitzonderingsgrondslagen

In dit document zijn gegevens definitief geanonimiseerd op grond van:

Wet	Artikel	Omschrijving	Pagina's
Wet open overheid	Art. 5.1 lid 2 sub e	De eerbiediging van de persoonlijke levenssfeer	1

From: "5.1.2e " <5.1.2e @zwolle.nl>
Sent: 11/11/2024 11:06:16 AM
To: "5.1.2e " <5.1.2e @posadmaxwan.nl>
Cc:
Subject: RE: Gesprek bouwstenen

Hoi 5.1.2e,
Ik zie zojuist je mail van afgelopen vrijdag, dank voor het delen met 5.1.2e !
Groet,
5.1.2e

Van: 5.1.2e
Verzonden: maandag 11 november 2024 11:17
Aan: 5.1.2e
Onderwerp: Gesprek bouwstenen

Hoi 5.1.2e,
Misschien al gezien, maar alsnog een bericht daarover: het gesprek met de bouwsteen wonen van vanmiddag is verplaatst naar 3 december. 5.1.2e kon niet, en we vinden het belangrijk dat hij wel aanwezig is bij het gesprek.
Nog iets anders: heb je voor mij de kaartlaag voor energie uit jullie perspectieven-kaart (zie bijlage)? Dan kan energie daarmee verder en hopelijk volgende week vrijdag (gesprek bouwsteen energie) al een update aan jullie meegeven.
Groet,

5.1.2e
5.1.2e

Gemeente Zwolle, Afdeling Proces, Programma, Projectmanagement
Bezoekadres: Lübeckplein 2, 8017 JZ Zwolle

☎ 5.1.2e
@ 5.1.2e @zwolle.nl

Niet printen spaart het milieu.

De gemeente Zwolle beschouwt e-mail als volwaardig communicatiemiddel. Dit betekent dat u erop mag vertrouwen dat de inhoud van dit bericht correct en compleet is.

Van: 5.1.2e
Verzonden: maandag 4 november 2024 12:19
Aan: 5.1.2e <5.1.2e @posadmaxwan.nl>
CC: 5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>
Onderwerp: Data en bijlagen landelijk gebied

Hoi 5.1.2e,
Hierbij de data voor de gesprekken met de bouwstenen. Hopelijk passen deze:

- Wonen:
  - 11-11 12.00-13.00 of
  - 11-11 16.00-17.00
- Economie
  - 13-11 11.30-14.00
- Mobiliteit
  - 15-11 08.30-10.00
- Energie
  - 20-11 10.30-12.00
- Gesprek met Water en klimaat vinden we niet nodig, die informatie is op orde en uitgangspunten zijn duidelijk.

In de bijlage het document over landelijk gebied wat 5.1.2e heeft samengesteld. De bijlagen die op sharepoint staan heb ik toegevoegd.
Gebiedsbiografie regio zwolle: Climate Campus Kennisbank. | Gebiedsbiografie NOVI / NOVEX gebied Regio Zwolle
Groet,

5.1.2e
5.1.2e

Gemeente Zwolle, Afdeling Proces, Programma, Projectmanagement
Bezoekadres: Lübeckplein 2, 8017 JZ Zwolle
☎ 5.1.2e
@ 5.1.2e @zwolle.nl

Niet printen spaart het milieu.
De gemeente Zwolle beschouwt e-mail als volwaardig communicatiemiddel. Dit betekent dat u erop mag vertrouwen dat de inhoud van dit bericht correct en compleet is.

Legenda toegepaste uitzonderingsgrondslagen

In dit document zijn gegevens definitief geanonimiseerd op grond van:

Wet	Artikel	Omschrijving	Pagina's
Wet open overheid	Art. 5.1 lid 2 sub e	De eerbiediging van de persoonlijke levenssfeer	1, 2

From: "5.1.2e " <5.1.2e @zwolle.nl>
Sent: 11/22/2024 10:46:27 AM
To: "5.1.2e " <5.1.2e @zwolle.nl>, "5.1.2e " <5.1.2e @zwolle.nl>
Cc: "5.1.2e " <5.1.2e @zwolle.nl>, "5.1.2e " <5.1.2e @zwolle.nl>
Subject: RE: Gesprek bouwstenen

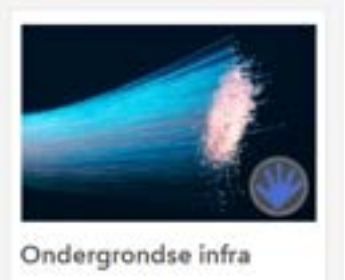
Beste 5.1.2e en 5.1.2e,
Bedankt voor je bericht. Misschien komt het door een cursus deze week, maar ik moet even iets kwijt. Ik merk dat ik je mail chaotisch vind en het lastig vind om op te reageren. (Nu heb je een beetje een idee wat voor cursus dat was). Naar mijn idee valt de behoefte uiteen in twee delen.

Omgevingsvisie naar GIS

De informatie die je bijgevoegde heeft mij nog niet eerder bereikt. Op zich is dat ook niet erg. De nu gedeelde afbeeldingen heb ik gedownload en bekeken. Die zijn mooi, maar niet bruikbaar in (Arc)GIS. Als je bepaalde elementen uit de posters (zoals ontwikkellocaties) in GIS wilt hebben, zou ik direct met de makers van de posters moeten schakelen om te kijken hoe we dat handig kunnen doen. Overtekenen is wat mij betreft geen optie.
Wat ik nodig heb is dat 5.1.2e en jij me helpen te bepalen welke elementen uit de posters je in GIS terug wilt zien.
Zodat ik daarna (indien gewenst) in rechtstreeks contact met prosadmaxwan kan zorgen dat de informatie in GIS komt.

GIS naar omgevingsvisie

Andersom hebben wij ook gegevens in GIS die je graag in de omgevingsvisie wilt laten landen.
Wat in mijn optiek 5.1.2e en jij zouden doen is samen met 5.1.2e kijken naar de kaart Ondergrondse infra en in het bijzonder de Energie initiatieven (via VMware).
Wat ik nodig heb is dat jullie aangeven welke initiatieven daarin relevant zijn om te delen met de omgevingsvisie.
Zodat ik daarna (indien gewenst) in rechtstreeks contact met prosadmaxwan kan zorgen dat de informatie in de omgevingsvisie posters komt.

Naar mijn beste weten heb ik de behoefte zo goed samengevat.

Vraag

Klopt deze behoefte en kunnen jullie op deze manier verder?
Ik hoor graag als je liever samen hiernaar kijkt. Laat gerust weten als ik meer kan toelichten.
Alvast bedankt voor jullie tijd en terugkoppeling. Ik kijk uit naar het vervolg.
Hartelijke groet,
5.1.2e

Van: 5.1.2e
Verzonden: dinsdag 19 november 2024 15:17
Aan: 5.1.2e ; 5.1.2e
5.1.2e: 5.1.2e ; 5.1.2e
Onderwerp: FW: Gesprek bouwstenen

Hi, op 31/10 zijn we bij elkaar geweest , zonder 5.1.2e.
We hebben twee beheofet aan elkaar gekoppeld
De meer direct noodzaak om de ruimtelijke aspecten vanuit de energievisie goed geborgd te krijgen in de omgevinsvsisie (5.1.2e en ik misten onze eerdere inbreng)
En de behoefte om ruimtelijke ontwikkelingen betere in en ook uit arc gis te krijgen.
En eigenlijk zou het mooi zijn als dat dan ook de basis vormt voor de input ET voor de omgevingsvisie, dan kan prosad maxwan dat weer combineren met ander ruimtelijke inzichten
5.1.2e gaf aan dat prosadmaxwan meer had dan ze had laten zien en hij zou die opvragen.
Dat is geschiedt, maar niet naar mij, nu wel en ik zie dat er veel niet klopt of ontbreekt.
Dus ik steek even de peilstok erin voor de zekerheid. In mijn geheugen zouden de vervolg acties nu gebeurt moeten zijn?
Klopt het dat 5.1.2e en 5.1.2e nu arc gis aan het verbeteren zijn, ook obv van de kaarten van prosad maxwan
En klopt het dat prosad maxwan dan nu betere kaarten vanuit arcgis heeft?
Hoor graag en groet 5.1.2e.

Van: 5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>
Verzonden: dinsdag 19 november 2024 14:54
Aan: 5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>
Onderwerp: FW: Gesprek bouwstenen

Hoi 5.1.2e,

Hierbij.
Groet,
5.1.2e

Van: 5.1.2e
Verzonden: maandag 11 november 2024 12:13
Aan: 5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>
Onderwerp: RE: Gesprek bouwstenen

Hoi,
Ik zie net de mail van 5.1.2e van afgelopen vrijdag die jij ook ontvangen hebt met de kaarten van het atelier.
Kunnen jullie hiermee verder?
Groet,
5.1.2e

Van: 5.1.2e
Verzonden: maandag 11 november 2024 11:18
Aan: 5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>
Onderwerp: FW: Gesprek bouwstenen

Ter info

Van: 5.1.2e
Verzonden: maandag 11 november 2024 11:17
Aan: 5.1.2e <5.1.2e @posadmaxwan.nl>
Onderwerp: Gesprek bouwstenen

Hoi 5.1.2e,
Misschien al gezien, maar alsnog een bericht daarover: het gesprek met de bouwsteen wonen van vanmiddag is verplaatst naar 3 december. 5.1.2e kon niet, en we vinden het belangrijk dat hij wel aanwezig is bij het gesprek.
Nog iets anders: heb je voor mij de kaartlaag voor energie uit jullie perspectieven-kaart (zie bijlage)? Dan kan energie daarmee verder en hopelijk volgende week vrijdag (gesprek bouwsteen energie) al een update aan jullie meegeven.
Groet,

5.1.2e
5.1.2e

Gemeente Zwolle, Afdeling Proces, Programma, Projectmanagement
Bezoekadres: Lübeckplein 2, 8017 JZ Zwolle
☎ 5.1.2e
@ 5.1.2e @zwolle.nl

Niet printen spaart het milieu.
De gemeente Zwolle beschouwt e-mail als volwaardig communicatiemiddel. Dit betekent dat u erop mag vertrouwen dat de inhoud van dit bericht correct en compleet is.

Legenda toegepaste uitzonderingsgrondslagen

In dit document zijn gegevens definitief geanonimiseerd op grond van:

Wet	Artikel	Omschrijving	Pagina's
Wet open overheid	Art. 5.1 lid 2 sub e	De eerbiediging van de persoonlijke levenssfeer	1, 2

From: "5.1.2e" <5.1.2e@zwolle.nl>
Sent: 11/11/2024 10:23:23 AM
To: "5.1.2e" <5.1.2e@zwolle.nl>
Cc:
Subject: RE: gesprek met college

Gaat dit over de werksessie met B&W?

5.1.2e
5.1.2e
5.1.2e
telefoon 5.1.2e of 5.1.2e
5.1.2e @zwolle.nl

Van: 5.1.2e
Verzonden: maandag 11 november 2024 08:35
Aan: 5.1.2e
Onderwerp: FW: gesprek met college

Hoi 5.1.2e,
Zie de mail van 5.1.2e hieronder (incl. bijlage). Vandaag even kijken hoe Gerdien reageert. Anders dit als mogelijk alternatief bespreken?
Met vriendelijke groet,

5.1.2e
5.1.2e
5.1.2e
Gemeente Zwolle
5.1.2e

Van: 5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>
Verzonden: donderdag 7 november 2024 13:07
Aan: 5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>; 5.1.2e <5.1.2e @posadmaxwan.nl>; 5.1.2e <5.1.2e @posadmaxwan.nl>; 5.1.2e 5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>; 5.1.2e (5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>; 5.1.2e 5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>
Onderwerp: gesprek met college

we hadden het er kort over vanmorgen. 5.1.2e benoemde basiswaarden als meetlat/toets bespreking.
Voor behandeling Stadsring in college hebben we bijgevoegde belangenmatrix gemaakt. en college laten invullen/tekenen. En dat met elkaar besproken. Resultaat was dat alle collegeleden ontdekten dat een onderdeel van hun portefeuille de stadsring raakt. Dus herkenning, samenhang en draagvlak. En op een vrolijke en niet politieke gestuurde manier. Inhoudelijk gesprek.
Zou dat wat zijn? De drie basiswaarden uitsplitsen naar thema's en daarmee gesprek met college organiseren.

5.1.2e
Gemeente Zwolle

5.1.2e
5.1.2e

Gemeente Zwolle,
Postadres: Postbus 10007, 8000 GA Zwolle
Bezoekadres: Lübeckplein 2
: 5.1.2e
@ : 5.1.2e @zwolle.nl

Niet printen spaart het milieu.

De gemeente Zwolle beschouwt e-mail als volwaardig communicatiemiddel. Dit betekent dat u erop mag vertrouwen dat de inhoud van dit bericht correct en compleet is.

Legenda toegepaste uitzonderingsgrondslagen

In dit document zijn gegevens definitief geanonimiseerd op grond van:

Wet	Artikel	Omschrijving	Pagina's
Wet open overheid	Art. 5.1 lid 2 sub e	De eerbiediging van de persoonlijke levenssfeer	1

From: "5.1.2e " <5.1.2e @zwolle.nl>
Sent: 11/11/2024 10:36:46 AM
To: "5.1.2e " <5.1.2e @zwolle.nl>
Cc:
Subject: RE: gesprek met college

Ja, een mogelijk middel om in te zetten om het gesprek te voeren. Vanmiddag bespreken in het PT?
Met vriendelijke groet,
5.1.2e
5.1.2e
5.1.2e
Gemeente Zwolle
5.1.2e

Van: 5.1.2e
Verzonden: maandag 11 november 2024 11:23
Aan: 5.1.2e
Onderwerp: RE: gesprek met college

Gaat dit over de werksessie met B&W?
5.1.2e
5.1.2e
5.1.2e
telefoon 5.1.2e of 5.1.2e
5.1.2e @zwolle.nl

Van: 5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>
Verzonden: maandag 11 november 2024 08:35
Aan: 5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>
Onderwerp: FW: gesprek met college

Hoi 5.1.2e ,
Zie de mail van 5.1.2e hieronder (incl. bijlage). Vandaag even kijken hoe Gerdien reageert. Anders dit als mogelijk alternatief bespreken?
Met vriendelijke groet,
5.1.2e
5.1.2e
5.1.2e
Gemeente Zwolle
5.1.2e

Van: 5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>
Verzonden: donderdag 7 november 2024 13:07
Aan: 5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>; 5.1.2e <5.1.2e @posadmaxwan.nl>; 5.1.2e <5.1.2e @posadmaxwan.nl>; 5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>; 5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>; 5.1.2e 5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>
Onderwerp: gesprek met college

we hadden het er kort over vanmorgen. 5.1.2e benoemde basiswaarden als meetlat/toets bespreking.
Voor behandeling Stadsring in college hebben we bijgevoegde belangenmatrix gemaakt. en college laten invullen/tekenen. En dat met elkaar besproken. Resultaat was dat alle collegeleden ontdekten dat een onderdeel van hun portefeuille de stadsring raakt. Dus herkenning, samenhang en draagvlak. En op een vrolijke en niet politieke gestuurde manier. Inhoudelijk gesprek.
Zou dat wat zijn? De drie basiswaarden uitsplitsen naar thema's en daarmee gesprek met college organiseren.
5.1.2e
Gemeente Zwolle

5.1.2e
5.1.2e

Gemeente Zwolle,
Postadres: Postbus 10007, 8000 GA Zwolle

Bezoekadres: Lübeckplein 2
: 5.1.2e
@ : 5.1.2e @zwolle.nl

Niet printen spaart het milieu.

De gemeente Zwolle beschouwt e-mail als volwaardig communicatiemiddel. Dit betekent dat u erop mag vertrouwen dat de inhoud van dit bericht correct en compleet is.

Legenda toegepaste uitzonderingsgrondslagen

In dit document zijn gegevens definitief geanonimiseerd op grond van:

Wet	Artikel	Omschrijving	Pagina's
Wet open overheid	Art. 5.1 lid 2 sub e	De eerbiediging van de persoonlijke levenssfeer	1, 2

Sleutelprojecten en -gebieden

Scenarionaam: Regionaal Geworteld (Zwolle voor elkaar)

A. Wat zijn de sleutelprojecten en -gebieden van dit scenario?
B. Zijn bepaalde sleutelprojecten en -gebieden afhankelijk van elkaar? Hebben we het bij de ontwikkeling over lange en/of korte termijn? (zie tijdlijn onderaan de pagina)

Niet groots en meeslepend, *
maar lokaal en kleinschalig in de wijk.

Waterlopen van Centrum de stad
uit van lage kwaliteit/beleving

Overkluizing A28 *
+ combi woningen/groen
→ intensieve (hoge) koffer

Creëren van
centrale hubs voor
zorg, ontmoeting en
mobiliteit
(in iedere wijk) *

Hessenpoort *
~~energie~~, lokale
bedrijven, flexibel/circulair
energie ≠ afhankelijk inpasbaarheid/
+ goede fiets verbinding/weg

niet alleen fysiek,
maar ook in gezamenlijke
activiteiten (bv. Hecken boeren
& landschapsbeheer)

Wijkscan voor maatregelen
passend bij wijk om sociale
cohesie te versterken

Marslanden *
wonen, werken
en onderwijs
+ de lucht in

Mobiliteit
meer inzet op fiets
+ hubstructuur *
voor iedere wijk

Flexontwikkeling Ceintuurbaanzone *
Investeren in woningen/verdichten,
Overweeg een nieuw wegstructuur →
inefficiënt ruimtegebruik
verbeteren ruimtelijke kwaliteit

afwaarderen
creëren afhankelijkheid,
afwenteling op Zwolle Zuid?

Fietsroutes Zwolle Zuid *
+ waterbuffer

Doorwegen
Zuiderwater

* sleutelprojecten

Korte termijn

Lange termijn

Kaart op basis van Atelier

grootschalig circulair bedrijventerrein

Kleinschalig agrarisch gebied

Verbinding en versterking omliggende kernen

Lokale energieopwekking

Regionaal geworteld

- Wat zijn geclusterde woonvormen?
- Demografie in 2040 vs. 2050
- Groei is een middel! → kan helpen om doelen te bereiken
  ↳ wat zijn kwaliteiten vd stad vd toekomst?
- Diversiteit bevolking en wijken in toekomst groot
  ↳ in dit scenario minder / niet realistisch?
- maatschappelijke meerwaarde ↑ (delen, dienen, verbinden)
  ↳ eigenaar van zowel probleem als oplossing.
- collectieve mobiliteit
  - groen-blauwe netwerken verbinden gemeenschappen
    * nabijheid van belang → eisen die men stelt ↑

↳ geldt ook voor OV / mobiliteit

- Verbinding met regio onvoldoende nu
- Past het individualisme van nu in dit scenario?

Bandbreedtes

- groei onder geschikt
- meer groei in de regio
- mengpaneel: meer links

From: "5.1.2e" <5.1.2e@zwolle.nl>
Sent: 12/12/2024 3:19:58 PM
To: "5.1.2e" <5.1.2e@zwolle.nl>, "5.1.2e (5.1.2e" <5.1.2e@zwolle.nl>, "5.1.2e (5.1.2e" <5.1.2e@zwolle.nl>
Cc: "5.1.2e 5.1.2e" <5.1.2e@zwolle.nl>
Subject: Re: graag reactie op gecombineerd persbericht verkenning Ceintuurbaanzone en scenariostudies aanvulling omgevingsvisie

---

Dank 5.1.2e, prima zo.
5.1.2e checkt uiterlijk morgenochtend.
Graag nog even wachten met sturen naar college dus.

met vriendelijke groet Zwolle

5.1.2e
5.1.2e
5.1.2e

Gemeente Zwolle, ZWCO
Postadres: Postbus 10007, 8000 GA Zwolle
Bezoekadres: Grote Kerkplein 15

5.1.2e
5.1.2e @zwolle.nl

Van: 5.1.2e
Datum: donderdag, 12 december 2024 om 16:18
Aan: 5.1.2e , 5.1.2e (5.1.2e , 5.1.2e (5.1.2e
CC: 5.1.2e 5.1.2e
Onderwerp: RE: graag reactie op gecombineerd persbericht verkenning Ceintuurbaanzone en scenariostudies aanvulling omgevingsvisie

5.1.2e en 5.1.2e hebben ernaar gekeken. Als 5.1.2e geen opmerkingen heeft, dan akkoord.
Met vriendelijke groet,

5.1.2e
5.1.2e
5.1.2e
Gemeente Zwolle
5.1.2e

Van: 5.1.2e
Verzonden: donderdag 12 december 2024 15:12
Aan: 5.1.2e ; 5.1.2e (5.1.2e ; 5.1.2e 5.1.2e
CC: 5.1.2e 5.1.2e
Onderwerp: RE: graag reactie op gecombineerd persbericht verkenning Ceintuurbaanzone en scenariostudies aanvulling omgevingsvisie
Dag allen,
Ik heb m'n commentaar geleverd. Ik heb met name het regionale belang van de Ceintuurbaan(zone) ook benoemd.
@5.1.2e (5.1.2e en @5.1.2e (5.1.2e, lukt het jullie ook nog om het van commentaar te voorzien?
Met vriendelijke groet,

5.1.2e
5.1.2e
5.1.2e
Gemeente Zwolle
5.1.2e

Van: 5.1.2e <5.1.2e@zwolle.nl>
Verzonden: donderdag 12 december 2024 10:39
Aan: 5.1.2e <5.1.2e@zwolle.nl>; 5.1.2e (5.1.2e <5.1.2e@zwolle.nl>; 5.1.2e 5.1.2e <5.1.2e@zwolle.nl>
CC: 5.1.2e 5.1.2e <5.1.2e@zwolle.nl>
Onderwerp: graag reactie op gecombineerd persbericht verkenning Ceintuurbaanzone en scenariostudies

aanvulling omgevingsvisie
Urgentie: Hoog
Hallo 5.1.2e, 5.1.2e en 5.1.2e,
5.1.2e en ik hebben - zoals is afgesproken in het PFO en ook in het college besproken - een gecombineerd persbericht van verkenning Ceintuurbaanzone en scenariostudie aanvulling omgevingsvisie gemaakt.
Waarin we de relatie met elkaar uitleggen. (er zijn dus 2 aparte raadsbrieven, en er is 1 gecombineerd persbericht)
Best een lastige klus om dit een beetje begrijpelijk te maken.
In de bijlage ons voorstel.
Graag jullie feedback zodat het persbericht nog beter wordt.
Als het goed is kunnen jullie deze link openen en hierin wijzigingen aanbrengen.
Lukt het jullie vandaag te reageren?
Dan hebben we vrijdagochtend een afgestemd persbericht dat met de collegestukken mee kan.
p.s. quote Gerdien moet ik ook nog afstemmen met haar.
Hier vind je het conceptpersbericht:
Persbericht_ceintuurbaanzone_en_scenariosaanvullingomgevingsvisie_TMenCGK.docx
p.s. voor de volledigheid heb ik het persbericht verkenning ceintuurbaanzone zoals dat deze week bij de collegestukken zat ook bijgevoegd. (deze vervalt dus en is nu geintegreerd in het nieuwe persbericht)

met vriendelijke groet Zwolle

5.1.2e
5.1.2e
5.1.2e

Gemeente Zwolle, ZWCO
Postadres: Postbus 10007, 8000 GA Zwolle
Bezoekadres: Grote Kerkplein 15

5.1.2e
5.1.2e @zwolle.nl

Legenda toegepaste uitzonderingsgrondslagen

In dit document zijn gegevens definitief geanonimiseerd op grond van:

Wet	Artikel	Omschrijving	Pagina's
Wet open overheid	Art. 5.1 lid 2 sub e	De eerbiediging van de persoonlijke levenssfeer	1, 2

From: "5.1.2e " <5.1.2e @zwolle.nl>
Sent: 2/26/2024 8:35:49 AM
To: "5.1.2e 5.1.2e " <5.1.2e @zwolle.nl>, "5.1.2e " <5.1.2e @zwolle.nl>
Cc:
Subject: Re: Graag reflectie op bespreekstuk Scenariostudie

Ha 5.1.2e ,
Het is er inderdaad afgelopen week niet meer van gekomen hierop te reageren. Ik ga er vandaag mee aan de slag. Ik zie dat we morgenmiddag (15 uur) ook een overleg hebben staan. Is dat een goed moment om het te bespreken?

5.1.2e
5.1.2e
☎ : 5.1.2e
@ : 5.1.2e @zwolle.nl
Agendabeheer door 5.1.2e : 5.1.2e @zwolle.nl

Van: 5.1.2e 5.1.2e
Datum: woensdag, 21 februari 2024 om 09:58
Aan: 5.1.2e , 5.1.2e
Onderwerp: Graag reflectie op bespreekstuk Scenariostudie

Hoi 5.1.2e **en** 5.1.2e **,**
In deze mail ontvangen jullie een notitie waarin ik materiaal uit besprekingen met het programmateam Aanvulling Omgevingsvisie, PBL, Stadsbouwmeester en de opdrachtgever van de aanvulling Omgevingvisie bij elkaar heb gezet en hier en daar ingekleurd/ richting aan heb gegeven.
Graag ontvang ik jullie reflectie hierop. (ivm de voorjaarsvakantie verwacht ik dat niet meer deze week ��).
Maandag ontmoeten we PBL digitaal tijdens ons programmateamoverleg Aanvulling Omgevingsvisie en bespreken we met elkaar
(1) in hoeverre dit een vertrekpunt kan zijn voor de scenariostudie en
(2) wat daar dan bij komt kijken qua organisatie.
Bedoeling is om samen met PBL en programmateam de notitie door te lopen en samen de vragen te bespreken die opgenomen zijn in de tekstkaders.
Als achtergrond informatie is het verslag van onze laatste bespreking met PBL toegevoegd.
De planning stuur ik aan het eind van de week nog na.
Groet,

5.1.2e
5.1.2e
5.1.2e
tlefoon 5.1.2e of 5.1.2e
5.1.2e @zwolle.nl

Legenda toegepaste uitzonderingsgrondslagen

In dit document zijn gegevens definitief geanonimiseerd op grond van:

Wet	Artikel	Omschrijving	Pagina's
Wet open overheid	Art. 5.1 lid 2 sub e	De eerbiediging van de persoonlijke levenssfeer	1

From: "5.1.2e" <5.1.2e@zwolle.nl>
Sent: 2/26/2024 2:40:11 PM
To: "5.1.2e" <5.1.2e@zwolle.nl>, "5.1.2e" <5.1.2e@zwolle.nl>
Cc:
Subject: Re: Graag reflectie op bespreekstuk Scenariostudie

Dag 5.1.2e,
Ik kan me je zorgen voorstellen. Een goede analyse van (de opgaven in) het buitengebied zou wat mij betreft ook de basis moeten zijn. Meekoppelen is inderdaad een must-do. Dan positioneren we een uitleglocatie (in termen van woningbouw) ook echt als een hefboom voor grotere vraagstukken (water, landschap, natuur etc). Dus in dat opzicht zou je kunnen zeggen dat niet een uitleglocatie, maar het buitengebied een bouwsteen is voor de scenario's. Dat is ook wat ik bedoel met 'op vlieghoogte' brengen. Het is voor mij lastig inschatten hoe complex het is om alle informatie/opgaven boven tafel te krijgen. De landschapsvisie ken ik niet.
In jouw notitie, @5.1.2e lijkt het alsof we de eerste twee ateliers (tbv de scenario's) gaan wijden aan het buitengebied. Ik zou toch primair de lijn van de PBL aanpak volgen en zorgen dat we parallel de juiste informatie over het buitengebied verzamelen/inbrengen. Maar misschien heb ik het niet goed geïnterpreteerd. Laten we er morgen over doorpraten.

met vriendelijke groet Zwolle

5.1.2e
5.1.2e
☎: 5.1.2e
@ : 5.1.2e @zwolle.nl
Agendabeheer door 5.1.2e : 5.1.2e @zwolle.nl

Van: 5.1.2e
Datum: maandag, 26 februari 2024 om 11:48
Aan: 5.1.2e
CC: 5.1.2e
Onderwerp: RE: Graag reflectie op bespreekstuk Scenariostudie

Hoi 5.1.2e,
5.1.2e Dus heb vandaag slechts een uurtje om de stukken te lezen en wat opmerkingen op te schrijven.
Ik kan alleen een eerste reactie opschrijven, een eerste gevoel.
Wat me in de weg zit, is dat ik nog niet het goede gevoel heb bij wat nu de grote dilemma's/ vraagstukken zijn. Even terugkomend op mijn opmerking op het verslag van 31 januari .
Moeten we niet de werkwijze van het PBL in de werkplaatsen volgen, zie bijlage. Als PBL hier het goede gevoel wel bij heeft, dan is het wat mij betreft prima.
Maar ik wil wel een risico benoemen.
Risico:
Het gegeven dat we de bouwsteen uitleglocaties niet hebben uitgezet, waardoor er geen goede analyse is van het buitengebied: van de opgaven, landschappelijke en natuurkwaliteiten. Dat gaat ons straks in de weg zitten. Sterker nog, omdat deze bouwsteen ontbreekt, gaan we daar een atelier voor gebruiken. (eerste). Terwijl dit door ambtelijke ondercapaciteit en een verouderde Landschapsvisie (denk ik, me alleen baserend op het feit dat deze visie al weer enige jaren oud is) al dun is. Schat ik zo in (5.1.2e en 5.1.2e hebben meer kennis van dit gebied)
De bespreking van de stadscan in het college, en hoe snel iemand (de gemeentesecretaris) met dit onderwerp aan de haal gaat.... Maakt me extra alert. Als de basis, je analyse niet goed is, dat is dat straks geen reden meer om niet gewoon door te stomen en een beslissing te nemen/ te laten forceren op gebrekkige informatie.
In mijn achterhoofd heb ik al jaren mijn eigen overtuiging dat : als deze stad ooit nog weer kiest voor een uitbreiding, dan MOET dat hand in hand gaan met het verbeteren van de waterveiligheid. Meekoppelen als must do. Bereiden we dan nu het juiste proces voor?

met vriendelijke groet Zwolle

5.1.2e
5.1.2e

Gemeente Zwolle, Ruimte en Economie
Postadres: Postbus 10007, 8000 GA Zwolle
Bezoekadres: Lübeckplein 2
T : 5.1.2e
@: 5.1.2e @zwolle.nl
5.1.2e

Niet printen spaart het milieu
De gemeente Zwolle beschouwt e-mail als volwaardig communicatiemiddel. Dit betekent dat u erop mag vertrouwen dat de inhoud van dit bericht concreet en compleet is

Van: 5.1.2e
Verzonden: woensdag 21 februari 2024 09:59
Aan: 5.1.2e ; 5.1.2e
Onderwerp: Graag reflectie op bespreekstuk Scenariostudie

Hoi 5.1.2e **en** 5.1.2e**,**

In deze mail ontvangen jullie een notitie waarin ik materiaal uit besprekingen met het programmateam Aanvulling Omgevingsvisie, PBL, Stadsbouwmeester en de opdrachtgever van de aanvulling Omgevingvisie bij elkaar heb gezet en hier en daar ingekleurd/ richting aan heb gegeven.

Graag ontvang ik jullie reflectie hierop. (ivm de voorjaarsvakantie verwacht ik dat niet meer deze week ��).

Maandag ontmoeten we PBL digitaal tijdens ons programmateamoverleg Aanvulling Omgevingsvisie en bespreken we met elkaar

(1) in hoeverre dit een vertrekpunt kan zijn voor de scenariostudie en

(2) wat daar dan bij komt kijken qua organisatie.

Bedoeling is om samen met PBL en programmateam de notitie door te lopen en samen de vragen te bespreken die opgenomen zijn in de tekstkaders.

Als achtergrond informatie is het verslag van onze laatste bespreking met PBL toegevoegd.

De planning stuur ik aan het eind van de week nog na.

Groet,

5.1.2e
5.1.2e
5.1.2e
tlefoon 5.1.2e of 5.1.2e
5.1.2e @zwolle.nl

Legenda toegepaste uitzonderingsgrondslagen

In dit document zijn gegevens definitief geanonimiseerd op grond van:

Wet	Artikel	Omschrijving	Pagina's
Wet open overheid	Art. 5.1 lid 2 sub e	De eerbiediging van de persoonlijke levenssfeer	1, 2

From: "5.1.2e " <5.1.2e @zwolle.nl>
Sent: 3/12/2025 5:07:45 PM
To: "5.1.2e " <5.1.2e @zwolle.nl>, "5.1.2e " <5.1.2e @zwolle.nl>
Cc:
Subject: RE: hectares verklaren

Heb het onder 2.6 (bouwstenen) toegevoegd.
(Heb het wat leesbaarder gemaakt, maar ben nog niet helemaal tevreden)

Van: 5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>
Verzonden: woensdag 12 maart 2025 14:21
Aan: 5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>
Onderwerp: FW: hectares verklaren

Zie onderstaande

Van: 5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>
Verzonden: woensdag 12 maart 2025 11:34
Aan: 5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>; 5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>
Onderwerp: hectares verklaren

Hi,

We hebben zoals gister besproken een poging gedaan om het hectare verhaal te verduidelijken. Als jullie onderstaande lezen, is het da helder hoe het nu in elkaar steekt?

Gr. 5.1.2e en 5.1.2e

Ruime voor economie.
Het is noodzakelijk om voldoende strategische ruimte aan te wijzen voor een nieuwe en duurzame economie. De overgang naar een circulaire economie vraagt ook om extra ruimte. We willen ruimte maken voor groei, vernieuwing en verduurzaming van onze economie in Zwolle en de regio. Op dit moment is daar geen ruimte hiervoor. Alleen al op de gemeente Zwolle komt een behoefte aan extra ruimte voor bedrijventerreinen af van 50-135 ha netto. De ondergrens van 50 ha netto gaat uit van een laag economische groeisituatie, waarbij bovendien alleen kleine kavels tot 3 hectare worden gefaciliteerd. De vraag van 135 hectare gaat uit van het inspelen op zowel de verstedelijkingsopgave en het economisch tij, waarbij zowel lokale kavels tot 3 hectare als regionale kavels groter dan 3 hectare worden gefaciliteerd. Dit is passend bij de regionale rol van de stad Zwolle. Dat is nog exclusief de additionele ruimte die de transitie naar een circulaire economie vraagt. De voorbereiding voor de uitbreiding van Hessenpoort 4 met 50 Hectare netto voorziet hier in een eerste stap voor de Zwolse vraag naar grootschalige kavels. Voor de verdere ruimtebehoefte die op Zwolle afkomt (85 hectare netto, klein- en grootschalige kavels) en de additionele vraag vanuit de transitie is voor een klein deel op te vangen met Hessenpoort 3 (10 ha netto kleinschalig) en een uitbreiding van Marslanden (indicatief 25 ha netto kleinschalig). Voor de overige vraag (35 grootschalig en 15 kleinschalig zal nog ruime voor moeten worden gevonden.

De grootschalige uitbreiding van Hessenpoort is onderdeel van de regionale ruimtelijke vraag, die dus meer omvat dan de 85 ha grootschalige vraag voor alleen Zwolle, die moet landen in de A28 corridor zoals neergelegd in de Ruimtelijk Economische Bouwsteen 2040 Dit pakken we op met onze buurgemeenten.

Tegelijk staan we voor de uitdaging om onze bestaande bedrijventerreinen beter te benutten (intensiveren en herstructureren). Een klein stukje van de resterende kleinschalige vraag kan hierdoor worden gevonden op de bestaande terreinen. Daarnaast maken we onze bedrijventerreinen klaar voor de toekomst. Dit houdt in dat we voor deze locaties specifieke profielen opstellen en inzetten op behoud, intensiveren en verduurzamen van de bestaande bedrijventerreinen.

met vriendelijke groet Zwolle

5.1.2e
5.1.2e

Gemeente Zwolle, Ruimte en Economie

Postadres: Postbus 10007, 8000 GA Zwolle
Bezoekadres: Lübeckplein 2
T : 5.1.2e
@: 5.1.2e @zwolle.nl

Benieuwd naar hoe het is om te werken voor Zwolle? Check voor ervaringsverhalen en vacatures www.werkenvoorzwolle.nl.

Niet printen spaart het milieu.

De gemeente Zwolle beschouwt e-mail als volwaardig communicatiemiddel. Dit betekent dat u erop mag vertrouwen dat de inhoud van dit bericht correct en compleet is.

Legenda toegepaste uitzonderingsgrondslagen

In dit document zijn gegevens definitief geanonimiseerd op grond van:

Wet	Artikel	Omschrijving	Pagina's
Wet open overheid	Art. 5.1 lid 2 sub e	De eerbiediging van de persoonlijke levenssfeer	1, 2

From: "5.1.2e" <5.1.2e@zwolle.nl>
Sent: 2/29/2024 3:01:07 PM
To: "5.1.2e" <5.1.2e@zwolle.nl>, "5.1.2e" <5.1.2e@zwolle.nl>, "5.1.2e" <5.1.2e@zwolle.nl>, "5.1.2e" <5.1.2e@zwolle.nl>
Cc: "5.1.2e" <5.1.2e@zwolle.nl>
Subject: RE: HERINNERING Afronding en aanscherping bouwstenen Aanvulling Omgevingsvisie 29-2 klaar

Hoi 5.1.2e en anderen,
In de bijlage de aangevulde aangescherpte bouwsteen Mobiliteit.
Het ligt in het verlengde met wat ik eerder al heb mogen pitchen en ook in lijn met de presentatie die 5.1.2e en ik afgelopen dinsdag in het afdelingsoverleg van R&E hebben gepresenteerd over de Mobiliteitstransitie.
Twee opmerkingen die ook wel in het memo staan, maar die ik toch graag met het oog op de kruisbestuiving wil meegeven:

1. Mobiliteit is een afgeleide van allerlei zaken. Meer woningen, meer recreatie/ toerisme, of meer hectare bedrijventerreinen leiden tot meer verplaatsingen. De locatie en het type zijn daarbij ook (zeer) bepalend.
2. De inrichting van de openbare ruimte is een integrale keuze/ afweging. Het versmallen of herinrichting van wegen ten faveure van groen, leefkwaliteit, of iets anders kan vrijwel altijd. De vraag is of we vanuit een integraal beeld de consequenties hiervan bijvoorbeeld ten aanzien van verkeersveiligheid/ congestie/ anders (politiek) acceptabel vinden. Lijkt mij goed om hier in de kruisbestuiving ook bij stil te staan.

Tot slot:

- De Omgevingsvisie gaat hier niet over, maar de sociaal maatschappelijke component is ook zeer belangrijk bij het realiseren van een gedragsverandering. Benieuwd hoe we hier nog iets over kunnen opnemen in de Omgevingsvisie.

met vriendelijke groet Zwolle

5.1.2e
5.1.2e

Gemeente Zwolle, ZWRE
Postadres: Postbus 10007, 8000 GA Zwolle
Bezoekadres: Lübeckplein 2
T : 5.1.2e
@: 5.1.2e@zwolle.nl
5.1.2e

Benieuwd naar hoe het is om te werken voor Zwolle? Check voor ervaringsverhalen en vacatures www.werkenvoorzwolle.nl.

Niet printen spaart het milieu.

De gemeente Zwolle beschouwt e-mail als volwaardig communicatiemiddel. Dit betekent dat u erop mag vertrouwen dat de inhoud van dit bericht correct en compleet is.

Van: 5.1.2e 5.1.2e
Verzonden: dinsdag 27 februari 2024 09:13
Aan: 5.1.2e 5.1.2e ; 5.1.2e ; 5.1.2e ; 5.1.2e ; 5.1.2e 5.1.2e ; 5.1.2e ; 5.1.2e ; 5.1.2e 5.1.2e
CC: 5.1.2e ; 5.1.2e
Onderwerp: HERINNERING Afronding en aanscherping bouwstenen Aanvulling Omgevingsvisie 29-2 klaar
Urgentie: Hoog
Ha collega's,
Bij deze een herinnering aan de deadline om **aanstaande donderdag 29-2** aanleveren rapportages, formats en korte duiding bouwstenen bij 5.1.2e, 5.1.2e, 5.1.2e en 5.1.2e.
We gaan er vrijdagochtend mee aan de slag, dus dan wil ik alles binnen hebben.
Ik ga ervan uit dat het allemaal lukt.
En anders hoor ik het graag!
Groet,
5.1.2e
5.1.2e

5.1.2e

telefoon 5.1.2e of 5.1.2e

5.1.2e @zwolle.nl

Van: 5.1.2e 5.1.2e

Verzonden: dinsdag 6 februari 2024 14:12

Aan: 5.1.2e 5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>; 5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>; 5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>; 5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>; 5.1.2e (5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>; 5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>; 5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>; 5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>

CC: 5.1.2e 5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>; 5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>

Onderwerp: Afronding en aanscherping bouwstenen Aanvulling Omgevingsvisie 29-2 klaar

Urgentie: Hoog

Beste collega's,

Afgelopen periode is door jullie gewerkt aan het inzichtelijk krijgen van thematische opgaven ('de bouwstenen') voor de Aanvulling Omgevingsvisie.

Voor de thema's wonen, economie, water en klimaat en energie heeft dit geresulteerd in bouwstenen, die jullie tijdens de kruisbestuivingssessie hebben gepitcht ~~gepresenteerd~~.

Conclusie was toen dat we de thematische opgaven voldoende in beeld hebben om de scenariostudie te kunnen starten. Dat is mooi, maar we zijn er nog niet!

<u>Wij vragen jullie de bouwstenen aan te scherpen en af te ronden, uiterlijk 29 februari</u>

We hebben met het college afgesproken de bouwstenen *in onderlinge samenhang te duiden*. Hiervoor is het nodig dat de bouwstenen op een voldoende goed en vergelijkbaar niveau worden gebracht.

Voor alle bouwstenen betekent dit dat (1) de rapportages afgerond moeten zijn, (2) formats compleet ingevuld moeten zijn en (3) deze voorzien moeten worden van een korte duiding van de betekenis van de opgave, zowel kwalitatief, als kwantitatief en dat in relatie tot de huidige omgevingsvisie (wat is al geregeld) en de aanvulling (wat zou geregeld moeten worden). Wellicht handig: je kan de huidige omgevingsvisie raadplegen via www.zwolle.nl/omgevingsvisie --> je kan hier op een link klikken om de Omgevingsvisie te openen.

Ofwel: de bouwstenen moeten net een slag verder en scherper, zodat we antwoord hebben op de volgende vragen:

- Welk aandeel van de opgave (geprognosticeerde behoefte van deze bouwsteen) kan gerealiseerd worden met het huidige omgevingsbeleid?
- Welk aandeel niet?
- Wat daarvan in bestaand stedelijk gebied? Wat daarvan in uitleg?
- Is bijsturing (kwantitatief en/of kwalitatief) van de huidige plannen nodig?
- Zijn andere/extra plekken nodig om de opgaven van deze bouwsteen richting 2040 te realiseren?

Hiermee helpen we de betekenis van elke bouwsteen te duiden, met name voor wat betreft de impact op de ruimte.

Spoorboekje

Vervolgens willen we samen met jullie het volgende spoorboekje volgen:

- 13-22 februari: individuele afstemmingsoverleggen thematische bouwstenen met 5.1.2e /5.1.2e , 5.1.2e /5.1.2e , 5.1.2e /5.1.2e (deze zijn door 5.1.2e al ingepland)
- **29 februari: 17 uur deadline aanleveren rapportages, formats en korte duiding bouwstenen bij 5.1.2e , 5.1.2e , 5.1.2e en 5.1.2e**
- 7 maart: aanleveren rapportage, format + memo met duiding thematische bouwstenen tbv combi pfo's
- 11 maart: combi pfo's Gerdien + vakportedeuillehouders over oogst thematische bouwstenen (hiervoor ontvangen jullie een uitnodiging)
- 12 maart: duiding oogst bouwstenen in MT stadsontwikkeling
- 18 maart: concept brief in pfo Gerdien
- 26 maart: themacollege over de oogst van de bouwstenen: reflectie op inhoud en raakvlakken tussen de bouwstenen onderling
- 28 maart: brief van het college naar de gemeenteraad met daarin de oogst en duiding van de bouwstenen + vervolg

Voor technische vragen kunnen jullie terecht bij 5.1.2e . Voor inhoudelijke vragen over de bouwstenen kunnen jullie terecht bij:

Bouwsteen	**Trekker**	**Aanspreekpunt team aanv. OGV**
Wonen	5.1.2e	
Stadsscan	5.1.2e	
Economie	5.1.2e	
Water & Klimaat	5.1.2e / opvolger	5.1.2e
Mobiliteit	5.1.2e / 5.1.2e	
Energie	5.1.2e / 5.1.2e	
Gebiedsverkenning CB-zone	5.1.2e	

Gebiedsverkenning Uitleglocaties	5.1.2e / 5.1.2e

En voor het geheel (overall proces en inhoud) bij mij.

Groet,

5.1.2e
5.1.2e ,
5.1.2e
tlefoon 5.1.2e of 5.1.2e
5.1.2e @zwolle.nl

Legenda toegepaste uitzonderingsgrondslagen

In dit document zijn gegevens definitief geanonimiseerd op grond van:

Wet	Artikel	Omschrijving	Pagina's
Wet open overheid	Art. 5.1 lid 2 sub e	De eerbiediging van de persoonlijke levenssfeer	1, 2, 3

Memo Afronding en aanscherping bouwstenen Aanvulling Omgevingsvisie
Van: 5.1.2e /5.1.2e
Aan: 5.1.2e

We geven in deze memo een duiding van de betekenis van de mobiliteitstransitie, zowel kwalitatief als kwantitatief en dat in relatie tot de huidige omgevingsvisie (wat is al geregeld) en de aanvulling (wat zou geregeld moeten worden). Het gaat daarbij nadrukkelijk niet alleen om de auto, maar omdat de auto een van de belangrijkste ruimtevragers (-eisers) is in de bestaande stad ligt hier wel een belangrijk aandachtspunt.

Algemeen: Betekenis Mobiliteitstransitie voor de ambities van Zwolle voor 2040
De mobiliteitstransitie is een belangrijke bouwsteen om de Zwolse ambities voor 2040 mogelijk te maken. De mobiliteitstransitie zet namelijk in op vermindering van de (ruimtelijke) impact van mobiliteit in de openbare ruimte door:

1. Het verminderen van mobiliteit (thuiswerken/ functiemenging)
2. Het veranderen van de mobiliteitskeuze (van auto naar lopen, fiets, OV of deelmobiliteit) door meer ruimte te geven voor alternatieven en deze te verbeteren.
3. Het verschonen van mobiliteit door elektrificatie, maar ook door de eerste twee punten.
4. Het verlagen van de maximum snelheid van 50 naar 30 km/uur
5. Het bundelen van autoparkeren in de mobihubs i.c.m. parkeerregulering.

Belangrijke voorwaarden daarvoor zijn het verdichten van de stad en daarmee het creëren van nabijheid en het investeren in een samenhangend vervoersalternatief voor de auto. Hierbij moet niet alleen ingezet worden op de nieuwe gebieden (en dus nieuwe bewoners), maar ook een verandering van het gedrag van bestaande bewoners. Hoewel dit feitelijk geen ruimtelijk vraagstuk is (en dus ook geen formeel onderdeel van de Omgevingsvisie), is dit wel een randvoorwaarde om de mobiliteitstransitie en daarmee de bereikbaarheid van de stad richting de toekomst te waarborgen.

De vermindering van de ruimtelijke impact bereiken we door van de proces van de ruimtevragende vicieuze cirkel, zoals we de afgelopen 50 jaar gedaan hebben, naar een ruimte besparende virtueuze cirkel te gaan.

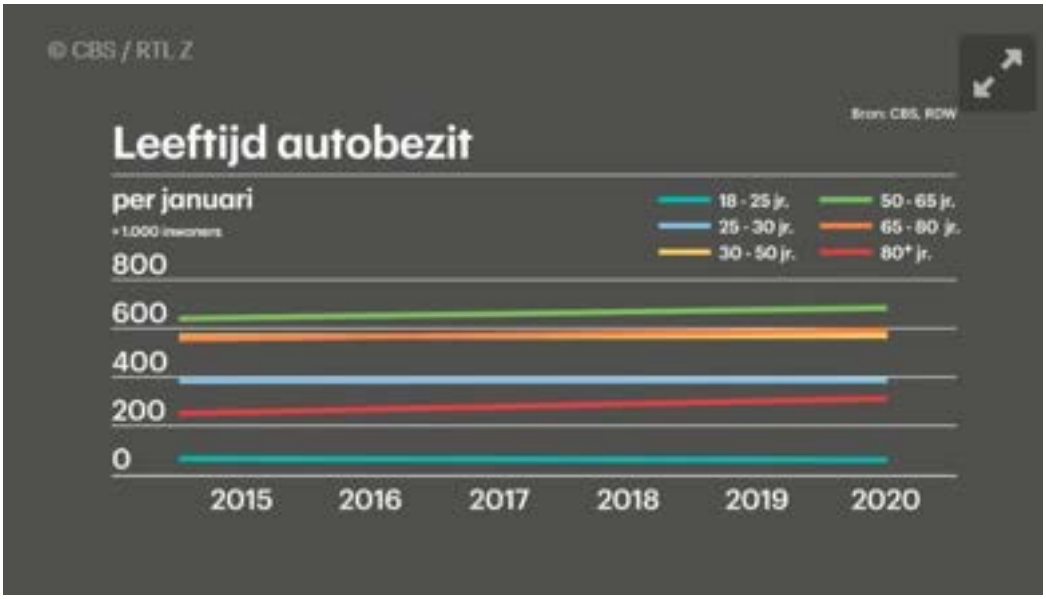
Dit wordt in onderstaande afbeelding aangegeven

Trends
Nu al neemt de rijdende en/ of geparkeerde auto substantieel meer (openbare) ruimte in dan actieve mobiliteit zoals fietsen of lopen (zie bijlage 1). Daarbij is de afgelopen 40 jaar de auto ook nog eens gemiddeld met 1 cm/ jaar in omvang toegenomen (zie ook bijlage 1).

Dezelfde ontwikkeling zien we eigenlijk ook bij de fiets, maar de consequentie op het ruimtegebruik is (nog) niet zo groot. Wel heeft het ‘stalen ros’ van vroeger een vergelijkbare ontwikkeling doorgemaakt als de auto, zowel op technisch vlak als op het vlak van ruimtegebruik. Denk aan de verlichting die automatisch aan gaat, de elektrificatie van de aandrijving, maar ook de aanschafwaarde en het ruimtegebruik van bijvoorbeeld een bakfiets of cargo-bike.

De trend in mobiliteit is echter nog dat het autobezit en -gebruik de komende jaren nog zal stijgen (zie ook bijlage 2), vooral door de vergrijzing van Nederland.

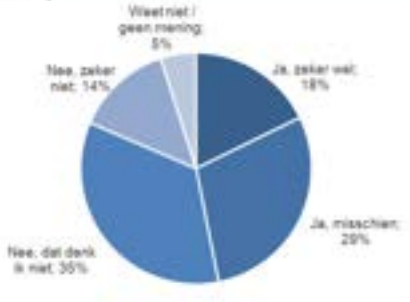

Een laatste trend die we de afgelopen 70 jaar in mobiliteit hebben gezien is dat, ondanks dat we sneller zijn gaan reizen, de reistijd per persoon ongeveer gelijk is gebleven op circa 80 minuten per dag (zie bijlage 3). Dit betekent dus dat we naast sneller ook verder zijn gaan reizen, maar niet minder of korter. De verwachting is dat met de veranderende koers op het gebied van ruimtelijke ordening richting 2050 het ‘marktaandeel’ van de auto iets gaat afnemen en lopen en fietsen iets gaat toenemen, maar dat vooral ook de luchtvaart een (nog) belangrijk(er) aandeel krijgt (zie bijlage 3).

Dit betekent dat de komende jaren een voortvarend beleid van verdichting en flankerend honing en azijn beleid (zowel aanbieden van alternatieven als parkeer- en prijsmaatregelen) nodig zal zijn om te voorkomen dat het ruimtebeslag van de auto in de openbare ruimte toch niet toeneemt. Maar ook dat er (veel) meer ruimte moet worden gemaakt, met name in en rondom de binnenstad, maar ook daarbuiten voor het stallen van fietsen (in hubs, of in de openbare ruimte).

Kansen:
Uit het mobiliteitsonderzoek dat Zwolle in 2023 onder meer dan 5.000 Zwollenaren heeft gehouden blijkt wel dat bijna de helft van de automobilisten bereid om vaker een alternatief voor de eigen auto te gebruiken. Dit betekent dat met de mobiliteitstransitie nog een aanzienlijke winst te behalen is (zie ook bijlage 3).

Grafiek 20 Bent u bereid om (vaker) een alternatief voor de auto te gaan gebruiken? (N=4396)

- *Welk aandeel van de opgave (geprognosticeerde behoefte van deze bouwsteen) kan gerealiseerd worden met het huidige omgevingsbeleid?*

De volgende projecten en thema's worden momenteel voortvarend opgepakt en zullen naar verwachting binnen het huidige omgevingsbeleid tot 2030 gestart kunnen worden:

1. Buitenring wordt binnenring/ ruimtelijk opwaarderen (of verkeerskundig afwaarderen) van de binnenring (Onderzoek Singel van Zwolle)
2. Realisatie mobihubs: Adaptieve OntwikkelStrategie Hubs (AOS)
3. Uitwerking parkeerstrategie
4. Uitvoering maatregelen MIRT (fiets, mobihub, singelpark)
5. Autoluwe Binnenstad/Zero Emissie zone
6. Gebiedsaanpakken Spoorzone, Nieuwe Veemarkt (Kamperpoort), Oosterenk en Stadshart

Onzekerheid daarbij is vooral bij de mobihubs voor de financiering en voor de uitwerking parkeerstrategie in het maatschappelijk draagvlak.

- *Welk aandeel niet?*

Het ontwikkelen van een samenhangend, aantrekkelijk vervoerssysteem voor de huidige autogebruikers zal nog een grote inspanning vergen. Hoewel we al begonnen zijn met het actief stimuleren van alternatieven van de auto, zoals ons fietsbeleid (hoogste aandeel fiets ter wereld) en de strategie deelmobiliteit loopt met name de ontwikkeling van aantrekkelijk openbaar vervoer achter. Hier is sprake van verschraling van het aanbod door bezuinigingen en tekort aan personeel.

- *Wat daarvan in bestaand stedelijk gebied? Wat daarvan in uitleg?*

De basis van de mobiliteitstransitie is nabijheid. Dit betekent dat het blijven inzetten op het verder inbreiden in de bestaande stad de voorkeur heeft boven uitleg.

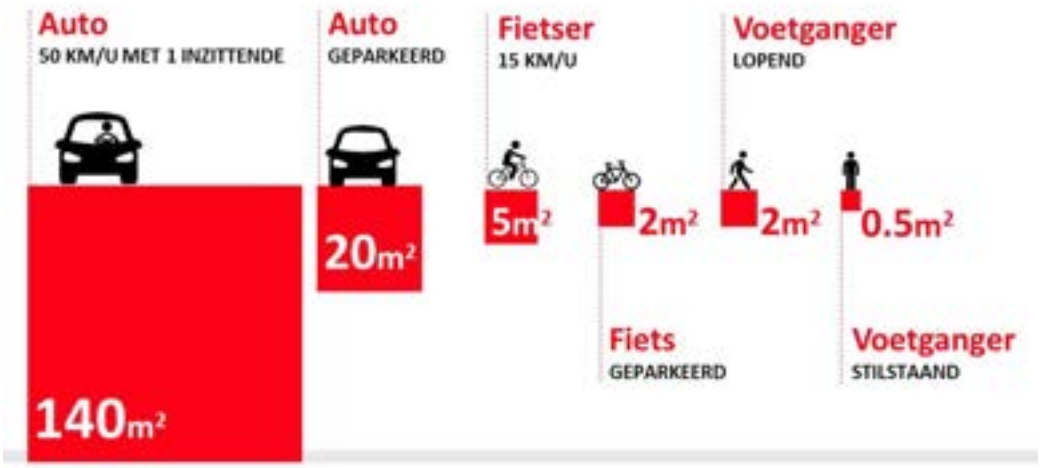
- *Is bijsturing (kwantitatief en/of kwalitatief) van de huidige plannen nodig?*

Er dient beide gedaan te worden. Het genoemde ingezette beleid en projecten dient versterkt (met extra middelen en menskracht) voortgezet te worden. Daarnaast dient een kwalitatief hoogwaardig vervoerssyteem aangeboden te worden als alternatief voor het gebruik (en bezit) van de eigen auto.

- *Zijn andere/extra plekken nodig om de opgaven van deze bouwsteen richting 2040 te realiseren?*

NVT

Bijlage 1

Auto
50 KM/U MET 1 INZITTENDE
140m²
Auto
GEPARKEERD
20m²
Fietser
15 KM/U
5m²
2m²
Fiets
GEPARKEERD
Voetganger
LOPEND
2m²
0.5m²
Voetganger
STILSTAAND

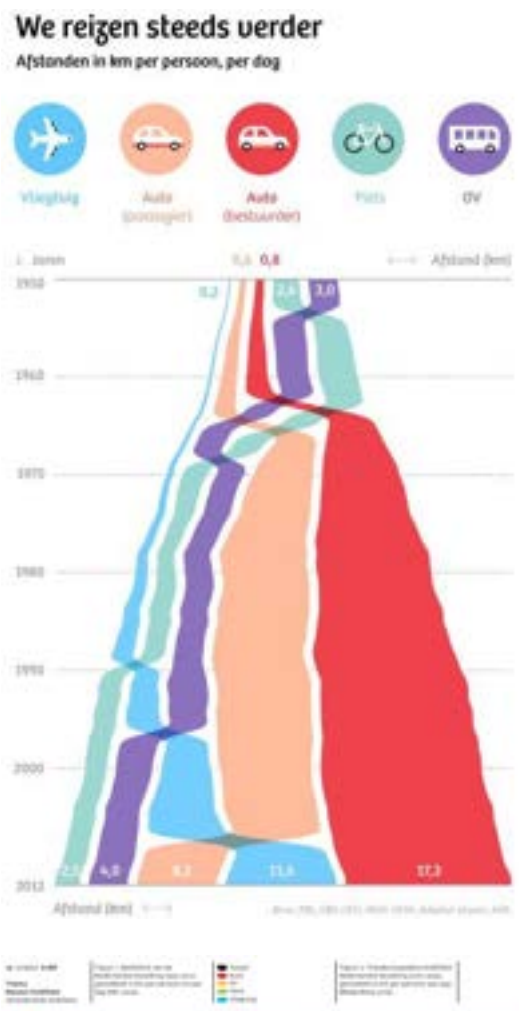

40 Years Difference
SPR ETA

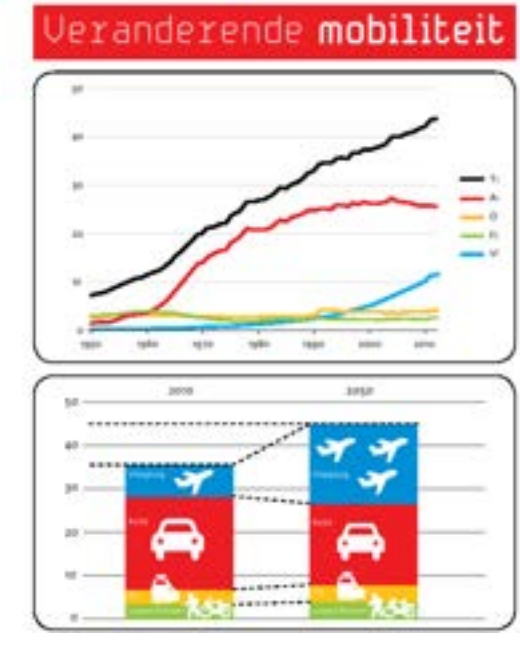
Bijlage 2

Jaar	Inwoners Zwolle	Aantal personenauto's
1960	66.000	Ca 3.000 45 per 1.000 inw
1980	82.000	Ca 24.500 300 per 1.000 inw
2000	106.000	Ca 41.500 390 per 1.000 inw
2020	129.000	Ca. 64.500 500 per 1.000 inw
2040	*142.000*	*Ca. 74.500* *525 per 1.000 inw**

** De verwachting is dat de groei van het aantal auto's afvlakt, maar tot 2040 nog wel doorzet (bron: CBS en KiM)*

Bijlage 3

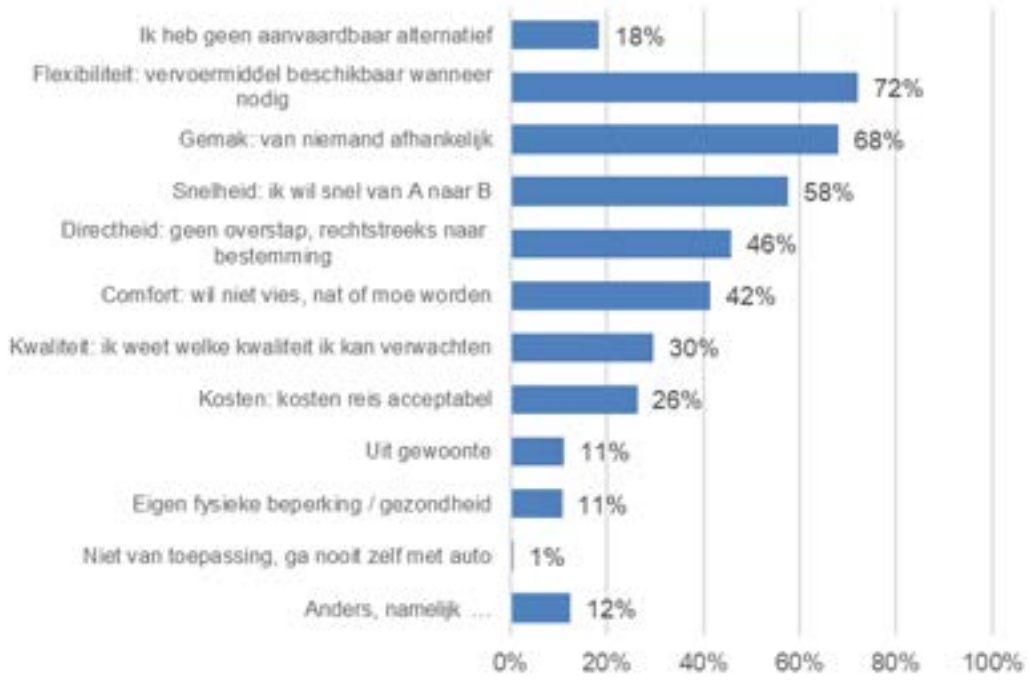

We reizen steeds verder
Afstanden in km per persoon, per dag
Vliegtuig
Auto (passagier)
Auto (bestuurder)
Fiets
OV
Afstand (km)
1950
1960
1970
1980
1990
2000
2012
9,2
2,6
3,0
2,2
4,8
8,2
11,6
17,3

Veranderende mobiliteit

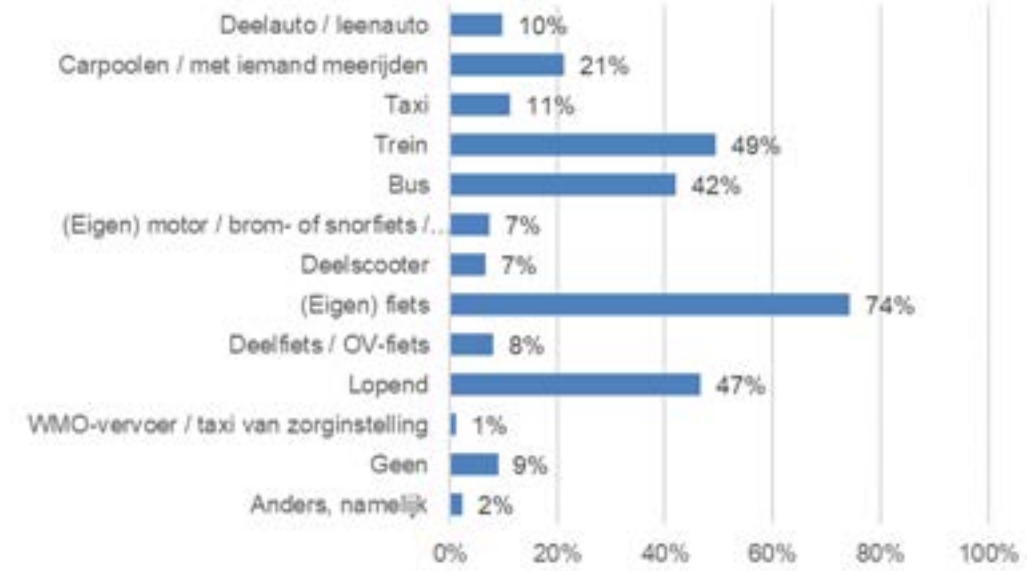
Bijlage 4

Uitkomsten mobiliteitsonderzoek 2023

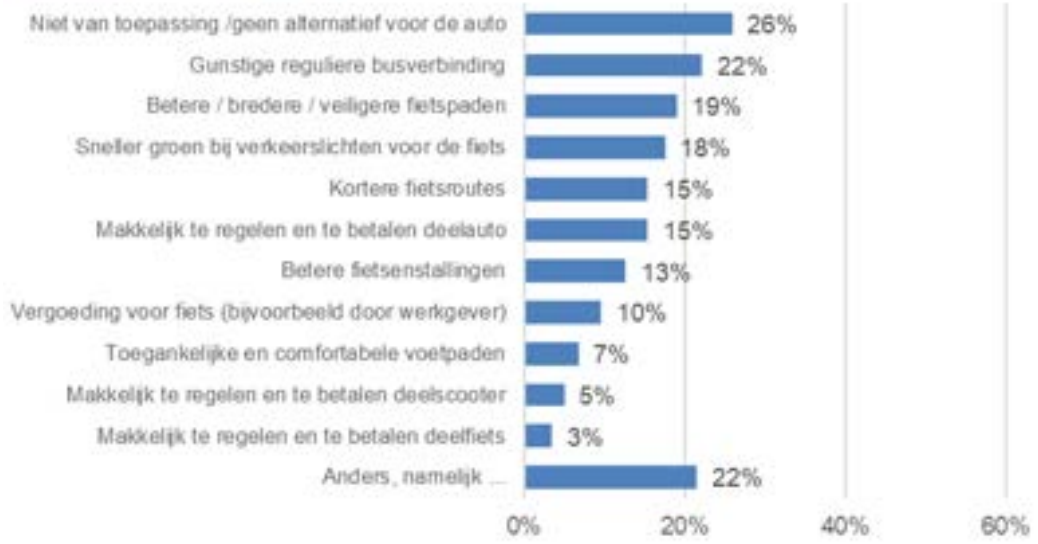
Grafiek 18 Wat is voor u de reden om de auto als vervoermiddel te kiezen? (N=4426)

Grafiek 19 Welke alternatieven hebt u voor het reizen met een auto? (N=4396)

Grafiek 21 Wat is er nodig voor u om vaker een ander vervoermiddel in plaats van de auto te gaan gebruiken? (N=4187)

Legenda toegepaste uitzonderingsgrondslagen

In dit document zijn gegevens definitief geanonimiseerd op grond van:

Wet	Artikel	Omschrijving	Pagina's
Wet open overheid	Art. 5.1 lid 2 sub e	De eerbiediging van de persoonlijke levenssfeer	1

From: "5.1.2e" <5.1.2e@zwolle.nl>
Sent: 3/4/2024 12:54:53 PM
To: "5.1.2e" <5.1.2e@zwolle.nl>
Cc: "5.1.2e" <5.1.2e@zwolle.nl>, "5.1.2e (5.1.2e" <5.1.2e@zwolle.nl>, "5.1.2e" <5.1.2e@zwolle.nl>, "5.1.2e" <5.1.2e@zwolle.nl>
Subject: RE: HERINNERING Afronding en aanscherping bouwstenen Aanvulling Omgevingsvisie 29-2 klaar

Heel fijn, bedankt, 5.1.2e!
Groet,
5.1.2e
5.1.2e
5.1.2e
telefoon 5.1.2e of 5.1.2e
5.1.2e @zwolle.nl

Van: 5.1.2e
Verzonden: vrijdag 1 maart 2024 11:41
Aan: 5.1.2e ; 5.1.2e
CC: 5.1.2e ; 5.1.2e (5.1.2e ; 5.1.2e
Onderwerp: RE: HERINNERING Afronding en aanscherping bouwstenen Aanvulling Omgevingsvisie 29-2 klaar
Kreeg zojuist van 5.1.2e de laatste versie, heb mijn opmerkingen nu daarin opgenomen (scheelt jullie uitzoek werk van het overnemen van opmerkingen).
Groet,
5.1.2e

Van: 5.1.2e
Verzonden: vrijdag 1 maart 2024 10:18
Aan: 5.1.2e <5.1.2e@zwolle.nl>; 5.1.2e <5.1.2e@zwolle.nl>
CC: 5.1.2e <5.1.2e@zwolle.nl>; 5.1.2e (5.1.2e <5.1.2e@zwolle.nl>; 5.1.2e <5.1.2e@zwolle.nl>
Onderwerp: RE: HERINNERING Afronding en aanscherping bouwstenen Aanvulling Omgevingsvisie 29-2 klaar
Beste 5.1.2e,
Zoals gisteren telefonisch besproken heb ik nog even goed gekeken naar de tekst. De hoofdboodschap zit er scherp genoeg in, heb kleine aanvullingen gedaan mbt Port of Zwolle .
Ik heb aanvullingen in de tekst gedaan, ook voor de cijfers. Let op, ik had een oudere versie van het document, dus je zult de wijzigingen zelf over moeten nemen in de laatste versie die 5.1.2e jullie gisterochtend heeft gestuurd (die heb ik dus niet). Alle gewenste wijzigingen zijn rood gemarkeerd, dus goed terug te vinden. Had aantal van jullie gebeld voor laatste versie, maar niemand kunnen bereiken. Dus doe ik het nu even zo.
In de bijlage ook het laatste concept REB en het rapport over Port of Zwolle (deze is wel openbaar in tegenstelling tot wat ik gister melde, staat o.a. op de website van PoZ)
Hartelijke groet,
5.1.2e

Van: 5.1.2e <5.1.2e@zwolle.nl>
Verzonden: donderdag 29 februari 2024 11:08
Aan: 5.1.2e <5.1.2e@zwolle.nl>; 5.1.2e <5.1.2e@zwolle.nl>
CC: 5.1.2e <5.1.2e@zwolle.nl>; 5.1.2e (5.1.2e <5.1.2e@zwolle.nl>; 5.1.2e <5.1.2e@zwolle.nl>
Onderwerp: RE: HERINNERING Afronding en aanscherping bouwstenen Aanvulling Omgevingsvisie 29-2 klaar
Hoi 5.1.2e,
Ik had al van 5.1.2e begrepen dat je nog met een paar aanscherpingen zou komen. Wil je deze verwerken in de tekst?
En kun je ook de ontbrekende stukken toevoegen:

- Het rapport over de bouwsteen
- korte duiding van de betekenis van de opgave, zowel kwalitatief, als kwantitatief en dat in relatie tot de huidige omgevingsvisie (wat is al geregeld) en de aanvulling (wat zou geregeld moeten worden).

5.1.2e
Nb: als dit niet op jouw weg ligt, wil je mij dan even bellen? Dan kunnen we overleggen hoe we eea dan rond kunnen krijgen.
Dank,
Groet,
5.1.2e
5.1.2e
5.1.2e
telefoon 5.1.2e of 5.1.2e
5.1.2e @zwolle.nl

Van: 5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>
Verzonden: donderdag 29 februari 2024 10:53
Aan: 5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>; 5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>; 5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>; 5.1.2e (5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>; 5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>
Onderwerp: RE: HERINNERING Afronding en aanscherping bouwstenen Aanvulling Omgevingsvisie 29-2 klaar
Urgentie: Hoog

Goedemorgen,
In reactie op 5.1.2e mail hieronder stuur ik in de bijlage mijn opmerkingen op het stuk zoals ik die eerder vanochtend ook naar hem stuurde.
Belangrijkste zijn inderdaad even de cijfers, Het gaat dan om het genoemde aantal hectares dat Hessenpoort 3 zou zijn (op p.4). Dat is 11, niet 15 ha.
En op p. 6 zou ik het genoemde aantal hectares voor Voorst weglaten. Ten eerste klopt het aantal niet en daarbij is daarin voor een groot deel ruimte meegenomen wat in werkelijkheid geen ruimte is (zie opmerking in het document)
Verder had ik nog enkele andere opmerkingen, maar deze mbt de cijfers even als belangrijkste.
Groet,

5.1.2e

met vriendelijke groet Zwolle

5.1.2e
5.1.2e

Gemeente Zwolle, Ruimte en Economie
Postadres: Postbus 10007, 8000 GA Zwolle
Bezoekadres: Lübeckplein 2
T : 5.1.2e
@: 5.1.2e @zwolle.nl
Benieuwd naar hoe het is om te werken voor Zwolle? Check voor ervaringsverhalen en vacatures www.werkenvoorzwolle.nl.

Niet printen spaart het milieu.

De gemeente Zwolle beschouwt e-mail als volwaardig communicatiemiddel. Dit betekent dat u erop mag vertrouwen dat de inhoud van dit bericht correct en compleet is.

Van: 5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>
Verzonden: donderdag 29 februari 2024 10:40
Aan: 5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>; 5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>; 5.1.2e (5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>; 5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>
CC: 5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>
Onderwerp: RE: HERINNERING Afronding en aanscherping bouwstenen Aanvulling Omgevingsvisie 29-2 klaar

Collega's
Nog even een aanvulling op mijn vorige mail.
5.1.2e komt nog met enkele correcties op de cijfers die in het format zijn opgenomen.

met vriendelijke groet Zwolle

5.1.2e
5.1.2e
Gemeente Zwolle, Ruimte en Economie
Postadres: Postbus 10007, 8000 GA Zwolle
Bezoekadres: Lübeckplein 2
T : 5.1.2e
@: 5.1.2e @zwolle.nl
5.1.2e

Niet printen spaart het milieu
De gemeente Zwolle beschouwt e-mail als volwaardig communicatiemiddel. Dit betekent dat u erop mag vertrouwen dat de inhoud van dit bericht concreet en compleet is

Van: 5.1.2e
Verzonden: donderdag 29 februari 2024 10:05
Aan: 5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>; 5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>; 5.1.2e 5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>; 5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>
Onderwerp: RE: HERINNERING Afronding en aanscherping bouwstenen Aanvulling Omgevingsvisie 29-2 klaar

Collega's
Hierbij het format voor de bouwsteen economie plus een samenvattende kernboodschap van de rapportage van BCI.
Uiteraard kan ik een en ander toelichten. 5.1.2e
5.1.2e

met vriendelijke groet Zwolle

5.1.2e
5.1.2e
Gemeente Zwolle, Ruimte en Economie
Postadres: Postbus 10007, 8000 GA Zwolle
Bezoekadres: Lübeckplein 2
T : 5.1.2e
@: 5.1.2e @zwolle.nl
5.1.2e

Niet printen spaart het milieu
De gemeente Zwolle beschouwt e-mail als volwaardig communicatiemiddel. Dit betekent dat u erop mag vertrouwen dat de inhoud van dit bericht concreet en compleet is

---

Van: 5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>
Verzonden: dinsdag 27 februari 2024 09:13
Aan: 5.1.2e (5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>; 5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>; 5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>; 5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>; 5.1.2e (5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>; 5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>; 5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>; 5.1.2e (5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>
CC: 5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>; 5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>
Onderwerp: HERINNERING Afronding en aanscherping bouwstenen Aanvulling Omgevingsvisie 29-2 klaar
Urgentie: Hoog

Ha collega's,
Bij deze een herinnering aan de deadline om **aanstaande donderdag 29-2** aanleveren rapportages, formats en korte duiding bouwstenen bij 5.1.2e, 5.1.2e, 5.1.2e en 5.1.2e.
We gaan er vrijdagochtend mee aan de slag, dus dan wil ik alles binnen hebben.
Ik ga ervan uit dat het allemaal lukt.
En anders hoor ik het graag!
Groet,

5.1.2e
5.1.2e
5.1.2e
telefoon 5.1.2e of 5.1.2e
5.1.2e @zwolle.nl

Van: 5.1.2e
Verzonden: dinsdag 6 februari 2024 14:12
Aan: 5.1.2e 5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>; 5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>; 5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>; 5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>; 5.1.2e (5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>; 5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>; 5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>; 5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>
CC: 5.1.2e 5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>; 5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>
Onderwerp: Afronding en aanscherping bouwstenen Aanvulling Omgevingsvisie 29-2 klaar
Urgentie: Hoog

Beste collega's,
Afgelopen periode is door jullie gewerkt aan het inzichtelijk krijgen van thematische opgaven ('de bouwstenen') voor de Aanvulling Omgevingsvisie.

Voor de thema's wonen, economie, water en klimaat en energie heeft dit geresulteerd in bouwstenen, die jullie tijdens de kruisbestuivingssessie hebben gepitcht ~~gepresenteerd~~.
Conclusie was toen dat we de thematische opgaven voldoende in beeld hebben om de scenariostudie te kunnen starten. Dat is mooi, maar we zijn er nog niet!

Wij vragen jullie de bouwstenen aan te scherpen en af te ronden, uiterlijk 29 februari

We hebben met het college afgesproken de bouwstenen *in onderlinge samenhang te duiden*. Hiervoor is het nodig dat de bouwstenen op een voldoende goed en vergelijkbaar niveau worden gebracht.
Voor alle bouwstenen betekent dit dat (1) de rapportages afgerond moeten zijn, (2) formats compleet ingevuld moeten zijn en (3) deze voorzien moeten worden van een korte duiding van de betekenis van de opgave, zowel kwalitatief, als kwantitatief en dat in relatie tot de huidige omgevingsvisie (wat is al geregeld) en de aanvulling (wat zou geregeld moeten worden). Wellicht handig: je kan de huidige omgevingsvisie raadplegen via www.zwolle.nl/omgevingsvisie --> je kan hier op een link klikken om de Omgevingsvisie te openen.
Ofwel: de bouwstenen moeten net een slag verder en scherper, zodat we antwoord hebben op de volgende vragen:

- Welk aandeel van de opgave (geprognosticeerde behoefte van deze bouwsteen) kan gerealiseerd worden met het huidige omgevingsbeleid?
- Welk aandeel niet?
- Wat daarvan in bestaand stedelijk gebied? Wat daarvan in uitleg?
- Is bijsturing (kwantitatief en/of kwalitatief) van de huidige plannen nodig?
- Zijn andere/extra plekken nodig om de opgaven van deze bouwsteen richting 2040 te realiseren?

Hiermee helpen we de betekenis van elke bouwsteen te duiden, met name voor wat betreft de impact op de ruimte.

Spoorboekje

Vervolgens willen we samen met jullie het volgende spoorboekje volgen:

- 13-22 februari: individuele afstemmingsoverleggen thematische bouwstenen met 5.1.2e/5.1.2e, 5.1.2e/5.1.2e, 5.1.2e/5.1.2e (deze zijn door 5.1.2e al ingepland)
- **29 februari: 17 uur deadline aanleveren rapportages, formats en korte duiding bouwstenen bij 5.1.2e, 5.1.2e, 5.1.2e en 5.1.2e**
- 7 maart: aanleveren rapportage, format + memo met duiding thematische bouwstenen tbv combi pfo's
- 11 maart: combi pfo's Gerdien + vakportedeuillehouders over oogst thematische bouwstenen (hiervoor ontvangen jullie een uitnodiging)
- 12 maart: duiding oogst bouwstenen in MT stadsontwikkeling
- 18 maart: concept brief in pfo Gerdien
- 26 maart: themacollege over de oogst van de bouwstenen: reflectie op inhoud en raakvlakken tussen de bouwstenen onderling
- 28 maart: brief van het college naar de gemeenteraad met daarin de oogst en duiding van de bouwstenen + vervolg

Voor technische vragen kunnen jullie terecht bij 5.1.2e. Voor inhoudelijke vragen over de bouwstenen kunnen jullie terecht bij:

Bouwsteen	Trekker	Aanspreekpunt team aanv. OGV
Wonen	5.1.2e	
Stadsscan	5.1.2e	
Economie	5.1.2e	
Water & Klimaat	5.1.2e / opvolger	5.1.2e
Mobiliteit	5.1.2e / 5.1.2e	
Energie	5.1.2e / 5.1.2e	
Gebiedsverkenning CB-zone	5.1.2e	
Gebiedsverkenning Uitleglocaties	5.1.2e / 5.1.2e	

En voor het geheel (overall proces en inhoud) bij mij.
Groet,

5.1.2e
5.1.2e
5.1.2e
tlefoon 5.1.2e of 5.1.2e
5.1.2e @zwolle.nl

Legenda toegepaste uitzonderingsgrondslagen

In dit document zijn gegevens definitief geanonimiseerd op grond van:

Wet	Artikel	Omschrijving	Pagina's
Wet open overheid	Art. 5.1 lid 2 sub e	De eerbiediging van de persoonlijke levenssfeer	1, 2, 3, 4

From: "5.1.2e" <5.1.2e@zwolle.nl>
Sent: 1/28/2025 8:55:02 AM
To: "5.1.2e" <5.1.2e@zwolle.nl>
Cc:
Subject: RE: Ingekomen brief SWZ nav agendapunt 2m themadebat 13-01

Hoi,
Wil je voor ons PT onze reactie op deze brief agenderen? Advies moet dan maandag in pfo besproken.
Groet,
5.1.2e
5.1.2e
5.1.2e
telefoon 5.1.2e of 5.1.2e
5.1.2e @zwolle.nl

Van: 5.1.2e
Verzonden: dinsdag 28 januari 2025 09:50
Aan: 5.1.2e ; 5.1.2e ; Rots, Gerdien ; 5.1.2e
Onderwerp: RE: Ingekomen brief SWZ nav agendapunt 2m themadebat 13-01

Excuus, dit is de brief over groen en recreatiebeleid. Volgens de raadsgriffie is de brief van SWZ voor ons onderdeel wél compleet. Deze bestaat dus uit 1 pagina.
Groet,
5.1.2e

Van: 5.1.2e
Verzonden: dinsdag 28 januari 2025 09:49
Aan: 5.1.2e <5.1.2e@zwolle.nl>; 5.1.2e <5.1.2e@zwolle.nl>; Rots, Gerdien <5.1.2e@zwolle.nl>; 5.1.2e <5.1.2e@zwolle.nl>
Onderwerp: FW: Ingekomen brief SWZ nav agendapunt 2m themadebat 13-01

Hallo allen,
De brief van SWZ die is binnengekomen n.a.v. de stukken die voor themadebat waren geagendeerd en nu op agenda van maandag 3 feb raadsdebat staan, staat in ibabs maar is niet compleet. Hierbij de complete brief.
Groet,
5.1.2e
5.1.2e

Gemeente Zwolle, Afdeling Proces, Programma, Projectmanagement
Bezoekadres: Lübeckplein 2, 8017 JZ Zwolle

☎ 5.1.2e
@ 5.1.2e @zwolle.nl

Niet printen spaart het milieu.

De gemeente Zwolle beschouwt e-mail als volwaardig communicatiemiddel. Dit betekent dat u erop mag vertrouwen dat de inhoud van dit bericht correct en compleet is.

Van: 5.1.2e <5.1.2e@zwolle.nl>
Verzonden: maandag 27 januari 2025 18:39
Aan: 5.1.2e <5.1.2e@zwolle.nl>
Onderwerp: RE: Ingekomen brief SWZ nav agendapunt 2m themadebat 13-01

Hoi 5.1.2e,
Daar is denk ik iets misgegaan met publiceren. Hierbij de hele versie.
Met vriendelijke groet,
5.1.2e
5.1.2e

Gemeente Zwolle,
Postadres: Postbus 10007, 8000 GA Zwolle
Bezoekadres: Grote Kerkplein 15
5.1.2e
5.1.2e @zwolle.nl

Van: 5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>
Verzonden: maandag 27 januari 2025 17:37
Aan: 5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>
Onderwerp: Ingekomen brief SWZ nav agendapunt 2m themadebat 13-01

Hallo,
Ik zag een ingekomen brief van SWZ op ons agendapunt van themadebat fysieke leefomgeving van 13 januari.
Het gaat om deze brief: Document Zwolle - Input 24-12-24 van woningcorporatie SWZ op raadsdebat fysieke leefomgeving van 13 januari - iBabs Publieksportaal
Is dit de complete brief? Bestaat deze slechts uit 1 pagina?
Groet,

5.1.2e
5.1.2e

Gemeente Zwolle, Afdeling Proces, Programma, Projectmanagement
Bezoekadres: Lübeckplein 2, 8017 JZ Zwolle

☎ 5.1.2e
@ 5.1.2e @zwolle.nl

Niet printen spaart het milieu.

De gemeente Zwolle beschouwt e-mail als volwaardig communicatiemiddel. Dit betekent dat u erop mag vertrouwen dat de inhoud van dit bericht correct en compleet is.

Legenda toegepaste uitzonderingsgrondslagen

In dit document zijn gegevens definitief geanonimiseerd op grond van:

Wet	Artikel	Omschrijving	Pagina's
Wet open overheid	Art. 5.1 lid 2 sub e	De eerbiediging van de persoonlijke levenssfeer	1, 2

From: "5.1.2e" <5.1.2e@zwolle.nl>
Sent: 4/30/2025 3:58:18 PM
To: 5.1.2e <5.1.2e@zwolle.nl>, "5.1.2e" <5.1.2e@zwolle.nl>
Cc: "5.1.2e 5.1.2e " <5.1.2e@zwolle.nl>, "5.1.2e" <5.1.2e@zwolle.nl>, "5.1.2e" <5.1.2e@zwolle.nl>, "5.1.2e (5.1.2e" <5.1.2e@zwolle.nl>, "5.1.2e" <5.1.2e@zwolle.nl>, "5.1.2e 5.1.2e " <5.1.2e@zwolle.nl>, "5.1.2e" <5.1.2e@zwolle.nl>, "5.1.2e 5.1.2e" <5.1.2e@zwolle.nl>
Subject: RE: Inloopavonden participatiefase RTP

Hoi allemaal,

Hierbij ook nog even mijn afdronk/ vragen vanuit de inloopavond in SIO Zwolle-Zuid.

Er bestond bij een aantal mensen wat onduidelijkheid over de begrenzing van het beoogde woongebied. Er werd ook gezegd dat kaarten elkaar tegenspraken. Dat laatste heb ik zelf (ook niet bij nadere bestudering) kunnen vinden. De onduidelijkheid op de kaarten uit het RTP kan ik me iets meer bij voorstellen. Overigens waren de kaarten van het WVG wel volstrekt helder. Wellicht kunnen we in de kaarten van het RTP ook nog iets duidelijker de begrenzing aanduiden, namelijk de Wijheseweg in het oosten, de watergang in het verlengde van zorgboerderij Molenzicht in het zuiden, om het zonnepark heen en dan de spoorlijn Zwolle – Deventer in het westen.

Verder vroeg men zich af of de wijkontsluiting nu in het verlengde van het Bikkerradepad kwam te liggen, omdat deze zo op kaart stond ingetekend en waarom niet via de Jan van Arkelweg?

Het landgoed Bikkerrade (Of Bos Bikkerrade) wilde men graag behouden. Als ik goed kijk is dit ook onderdeel van de hoofdgroenstructuur in de huidige Omgevingsvisie, maar men vond het aan mijn tafel onduidelijk wat voor status het daarmee had. Het werd bijvoorbeeld niet genoemd als (Nieuw) Stadspark, zoals in Stadsbroek of Vechtrand.

De belangrijkste vragen aan mijn tafel waren vooral:

- Hoe ziet de gemeente de ontsluiting van de nieuwe woonwijken
  - In Zwolle-Zuid vroeg men dan ook echt aandacht voor de onsluiting op de Wijheseweg (N337). Oude Mars en Windesheim klagen nu al over onveiligheid bij het oprijden van de weg en de drukte, met name in de ochtendspits
- Station Zwolle-Zuid riep toch ook wel veel reacties op. Zowel in positieve (fijn dat er een station komt) als in negatieve zin (zinloos, er gaat toch niemand gebruik van maken en de afwikkeling van de auto wordt er slechter van)
- En uiteraard de grote ambities qua woningbouw (+ ca 40% woningen erbij) tussen nu en 2040 met het deal met het Rijk.

Verder heb ik ook gisteren nog wat specifieke vragen en opmerkingen gehad, maar dit wat niet iets voor het RTP, maar meer over specifieke situaties (belang bus, ontbreken abri's, ontsluiting Harculo etc). Dit pak ik met andere collega's wel op of zet ik uit.

Volgende week sluit 5.1.2e aan in Wijthmen, dus dan blijf ik een keer thuis 😉

met vriendelijke groet Zwolle

5.1.2e
5.1.2e

Gemeente Zwolle, 5.1.2e
Postadres: Postbus 10007, 8000 GA Zwolle
Bezoekadres: Lübeckplein 2
T : 5.1.2e
@: 5.1.2e@zwolle.nl

5.1.2e

Benieuwd naar hoe het is om te werken voor Zwolle? Check voor ervaringsverhalen en vacatures www.werkenvoorzwolle.nl.

Niet printen spaart het milieu.

De gemeente Zwolle beschouwt e-mail als volwaardig communicatiemiddel. Dit betekent dat u erop mag vertrouwen dat de inhoud van dit bericht correct en compleet is.

Van: 5.1.2e
Verzonden: vrijdag 25 april 2025 13:01
Aan: Omgevingsvisie Zwolle <5.1.2e@zwolle.nl>; 5.1.2e <5.1.2e@zwolle.nl>
CC: 5.1.2e 5.1.2e <5.1.2e@zwolle.nl>; 5.1.2e <5.1.2e@zwolle.nl>; 5.1.2e <5.1.2e@zwolle.nl>; 5.1.2e (5.1.2e <5.1.2e@zwolle.nl>; 5.1.2e <5.1.2e@zwolle.nl>; 5.1.2e 5.1.2e <5.1.2e@zwolle.nl>; 5.1.2e <5.1.2e@zwolle.nl>; 5.1.2e (5.1.2e <5.1.2e@zwolle.nl>
Onderwerp: RE: Inloopavonden participatiefase RTP

Hoi allen,

Graag deel ik met jullie mijn afdronk van de eerste twee informatieavonden van het RTP. Dit doe ik vooral op basis van de reacties die ik van de aanwezigen heb gekregen. Daarnaast heb ik aanvullend ook een paar eigen opmerkingen op de kaart Mobiliteit toegevoegd hieronder. Vormgeving, verbeelding en teksten doen er echt toe, maar goed: Dat wisten we natuurlijk wel.

Algemeen:

- Veel aanwezigen tijdens de avond in Berkum vonden de kaarten slecht/ moeilijk leesbaar. Ze konden hierdoor zich lastig oriënteren. Ze begrepen uiteraard na wat toelichting dat we het abstract moeten houden in deze fase, omdat veel nog uitgewerkt moet worden, maar als mensen een kaart niet snappen of kunnen lezen schieten we het doel voorbij. Wellicht goed om her en der wat namen van straten, watergangen, wijken of iets anders op te nemen.
- Een aantal aanwezigen bij Tolhuislanden gaf aan dat door de fade-out van de kaart het toch een beetje voelde of dit deel van Zwolle niet echt bij Zwolle hoorde.

Aantal specifieke opmerkingen:

- De (centrum)hub in Berkum leidde tot veel reuring. Men kreeg (gelet op de locatie) het gevoel dat het complex Driezorg in de toekomst weg ging en er een hub ging komen, wat tot veel commotie leidde. Persoonlijk herken ik deze hub ook (helemaal) niet.
- De (mogelijke) ontsluiting van Vechtrand op de Maatgravenweg werd door omwonende ook in twijfel getrokken. Dit lijkt mij ook niet de bedoeling. Moet dit niet 'gewoon' naar de N340?
- De Stadsrandhub langs de Ceintuurbaan is uiteraard een zoekrichting en niet concreet, maar nu staat deze precies ingetekend op een perceel van een inwoner die hier nog niet zo lang woont en eerder al (gedwongen) moest verhuizen. In het gesprek kon ik veel vragen wegnemen, maar het is beter om hier een bijvoorbeeld een zoekgebied op te nemen. Als je goed kijkt lijkt dit bij de A28-Zuid ook te zijn gebeurd met een stippellijn, hoewel dit niet zo in de legenda staat. Dus ook daar aandacht voor.
- De HOV-lijn is deels een gestippelde lijn en deels een doorgetrokken lijn. Onduidelijk was waarom dit verschil er was en waarom dit in de legenda ontbrak.
- Verder ontbreekt de Centrumhub Nieuwe Veemarkt nog. Dit had ik eerder ook al aangegeven.
- Ook moet er nog even goed naar de legenda in relatie tot de kaart gekeken worden. Sommige zaken zijn nu al zo maar staan bij Toekomstig.
- Verder heb ik nog wat specifieke vragen en opmerkingen gehad, maar dit wat niet iets voor het RTP, maar meer over specifieke situaties (rotonde Ordelseweg, sluipverkeer Hermelenweg etc). Dit pak ik met andere collega's wel op of zet ik uit.

Tot slot:

- 5.1.2e wilde graag 1-op-1 contact n.a.v. het gevestigde WVG op zijn gronden. Ik heb hem aangegeven dat dit uiteraard geen probleem is en dat we graag naar hem toe komen voor een gesprek aan de keukentafel, of dat hij naar ons mag komen en heb dit ook al aan Vastgoed doorgegeven, maar ook nog even hierbij. 5.1.2e heeft in het verleden ook al (vaker) contact gehad met 5.1.2e, dus zijn naam en contactgegevens zijn vast bekend. Ik heb hem aangegeven dat hij dit contact zelf ook kon aanvragen, maar misschien goed als wij n.a.v. woensdag zelf even proactief contact met hem opnemen.

Tot zover. Volgende week verder in Zwolle-Zuid.

met vriendelijke groet

Zwolle

5.1.2e
5.1.2e

Gemeente Zwolle, ZWRE
Postadres: Postbus 10007, 8000 GA Zwolle

Bezoekadres: Lübeckplein 2
T : 5.1.2e
@: 5.1.2e @zwolle.nl

5.1.2e

Benieuwd naar hoe het is om te werken voor Zwolle? Check voor ervaringsverhalen en vacatures www.werkenvoorzwolle.nl.

Niet printen spaart het milieu.

De gemeente Zwolle beschouwt e-mail als volwaardig communicatiemiddel. Dit betekent dat u erop mag vertrouwen dat de inhoud van dit bericht correct en compleet is.

Van: Omgevingsvisie Zwolle <5.1.2e @zwolle.nl>
Verzonden: dinsdag 15 april 2025 17:35
Aan: 5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>; 5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>; 5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>; 5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>; 5.1.2e (5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>; 5.1.2e (5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>; 5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>; 5.1.2e 5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>; 5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>; 5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>; 5.1.2e 5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>; 5.1.2e (5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>; 5.1.2e 5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>; 5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>
CC: 5.1.2e 5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>; 5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>; 5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>; 5.1.2e (5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>; 5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>; 5.1.2e (5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>; 5.1.2e (5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>; 5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>; 5.1.2e (5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>
Onderwerp: Inloopavonden participatiefase RTP

Beste collega's,

Het Ruimtelijk Toekomstperspectief (RTP) is klaar om de volgende stap in de participatie (Hanza participatiebeleid fase 3) te zetten. Jouw hulp is daarbij onmisbaar, dat lees je hieronder! Fase 3 van de participatie is inmiddels gestart en loopt van 10 april tot en met 7 mei. We trekken met onze 'Reizende Woonkamer' naar 14 buurten / wijken / dorpen, nemen de digitale enquêtes af bij sportverenigingen, geven een Open College én organiseren vier inloopavonden. Daarmee halen we de mening op van zoveel mogelijk inwoners. De resultaten uit deze fase worden gebruikt om het Ruimtelijk Toekomstperspectief verder aan te scherpen, waarna het kan worden vastgesteld door de gemeenteraad. Bekijk de participatie-agenda en alle informatie op www.zwolle.nl/omgevingsvisie.

Wat vragen we van jullie?
Als onderdeel van deze participatiefase organiseren we inloopavonden in Berkum, Wijthmen, Zwolle-Zuid en Tolhuislanden om de keuzes uit het Ruimtelijk Toekomstperspectief toe te lichten. Deze locaties zijn gekozen vanwege de ruimtelijke keuzes in het RTP met grote impact voor deze gebieden. Inwoners en organisaties uit deze gebieden zijn uitgenodigd voor de inloopavonden en we verwachten een behoorlijke opkomst. We vragen jullie om vanuit jullie expertise een bijdrage te leveren aan deze inloopavonden: door vragen te beantwoorden en desgevraagd het RTP op jouw beleidsveld toe te lichten.

Ter voorbereiding op deze inloopavonden ontvangen jullie een uitnodiging voor een briefing waarin 1) wordt uitgelegd wat van jullie wordt verwacht en 2) handvatten worden uitgereikt voor 'wat te doen bij lastige gesprekken?'. De definitieve uitnodiging voor deze (digitale) briefing volgt zo snel mogelijk; in de bijlage vinden jullie ter voorbereiding vast de ppt met de handvatten. Tot nu toe hebben we geen signalen gekregen dat er lastige gesprekken aan zitten te komen. Toch lijkt het ons goed om, voor het geval dat, voorbereid te zijn.

We vragen jullie daarnaast om binnen jullie eigen discipline af te stemmen wie aanwezig zal zijn bij de desbetreffende inloopavonden. Het is belangrijk dat op elke inloopavond elke discipline vertegenwoordigd is.

Met vriendelijke groet,

5.1.2e
5.1.2e
5.1.2e
Gemeente Zwolle
5.1.2e

Legenda toegepaste uitzonderingsgrondslagen

In dit document zijn gegevens definitief geanonimiseerd op grond van:

Wet	Artikel	Omschrijving	Pagina's
Wet open overheid	Art. 5.1 lid 2 sub e	De eerbiediging van de persoonlijke levenssfeer	1, 2, 3

Eruit! Waarom staat deze hier? Dit is in ieder geval geen Centrumhub
Moet Vechtrand niet zo aangegeven worden? Bij voorkeur op de N340?
Centrumhub Binnenkwartier staat verkeerd. Dezemoet hier staan
Volgens de legenda is dit een toekomstige HOV-halte, maar dat is het nu ook al
Moet dit niet het icoontje van het stadshuis zijn? Is in ieder geval geen Centrumhub
Eruit! Waarom staat deze hier? We gaan Vechtrand toch niet op de Maatgravenweg ontsluiten?
Centrumhub Nieuwe Veemarkt ontbreekt hier
Volgens de legenda is dit de auto-toegang vanaf de stadsring, maar waarom is de pijl dan niet vanaf de stadsring?
Zoekgebied Stadsrandhub algemener intekenen. Ook in de legenda dan zo opnemen
Er liggen nu 4 voetgangers-/ fietstunnels onder de Ceintuurbaan. Veel beter wordt het niet lijkt mij.
Dit staat nu bij Toekomst, dus ik dacht dat het hier over Vechtpoort ging, maar de pijlen staan ook bij oa Zwolle-Zuid en de Ja Basis
Station inbox
HOV-halte
Stadsrandhub
Centrumhub
Fietstunnel
HOV-verbinding
Verbindingsweg
Autoweg (binnen stadsgrachten)

From: "5.1.2e" <5.1.2e@zwolle.nl>
Sent: 4/28/2025 4:10:10 PM
To: "5.1.2e" <5.1.2e@zwolle.nl>, 5.1.2e <5.1.2e@zwolle.nl>, "5.1.2e" <5.1.2e@zwolle.nl>
Cc: "5.1.2e" <5.1.2e@zwolle.nl>, "5.1.2e" <5.1.2e@zwolle.nl>, "5.1.2e" <5.1.2e@zwolle.nl>, "5.1.2e" <5.1.2e@zwolle.nl>, "5.1.2e" <5.1.2e@zwolle.nl>, "5.1.2e" <5.1.2e@zwolle.nl>, "5.1.2e" <5.1.2e@zwolle.nl>
Subject: RE: Inloopavonden participatiefase RTP

Hallo 5.1.2e,

Bedankt voor het opschrijven van deze punten en bijbehorende afbeelding.
Ik verzamel de aandachtspunten in een overzicht (zowel inhoud als wijzigingen voor kaartbeelden). In de week na participatieperiode (na 7 mei) gaan we aan de slag met de opmerkingen en verwerken we dit in het RTP / geven de punten mee aan Posad die ze moeten verwerken op de kaart.

Groet,
5.1.2e

Van: 5.1.2e <5.1.2e@zwolle.nl>
Verzonden: vrijdag 25 april 2025 13:01
Aan: Omgevingsvisie Zwolle <5.1.2e@zwolle.nl>; 5.1.2e <5.1.2e@zwolle.nl>
CC: 5.1.2e <5.1.2e@zwolle.nl>; 5.1.2e <5.1.2e@zwolle.nl>; 5.1.2e <5.1.2e@zwolle.nl>; 5.1.2e (5.1.2e <5.1.2e@zwolle.nl>; 5.1.2e (5.1.2e <5.1.2e@zwolle.nl>; 5.1.2e 5.1.2e <5.1.2e@zwolle.nl>; 5.1.2e <5.1.2e@zwolle.nl>; 5.1.2e (5.1.2e <5.1.2e@zwolle.nl>
Onderwerp: RE: Inloopavonden participatiefase RTP

Hoi allen,

Graag deel ik met jullie mijn afdronk van de eerste twee informatieavonden van het RTP. Dit doe ik vooral op basis van de reacties die ik van de aanwezigen heb gekregen. Daarnaast heb ik aanvullend ook een paar eigen opmerkingen op de kaart Mobiliteit toegevoegd hieronder. Vormgeving, verbeelding en teksten doen er echt toe, maar goed: Dat wisten we natuurlijk wel.

Algemeen:

- Veel aanwezigen tijdens de avond in Berkum vonden de kaarten slecht/ moeilijk leesbaar. Ze konden hierdoor zich lastig oriënteren. Ze begrepen uiteraard na wat toelichting dat we het abstract moeten houden in deze fase, omdat veel nog uitgewerkt moet worden, maar als mensen een kaart niet snappen of kunnen lezen schieten we het doel voorbij. Wellicht goed om her en der wat namen van straten, watergangen, wijken of iets anders op te nemen.
- Een aantal aanwezigen bij Tolhuislanden gaf aan dat door de fade-out van de kaart het toch een beetje voelde of dit deel van Zwolle niet echt bij Zwolle hoorde.

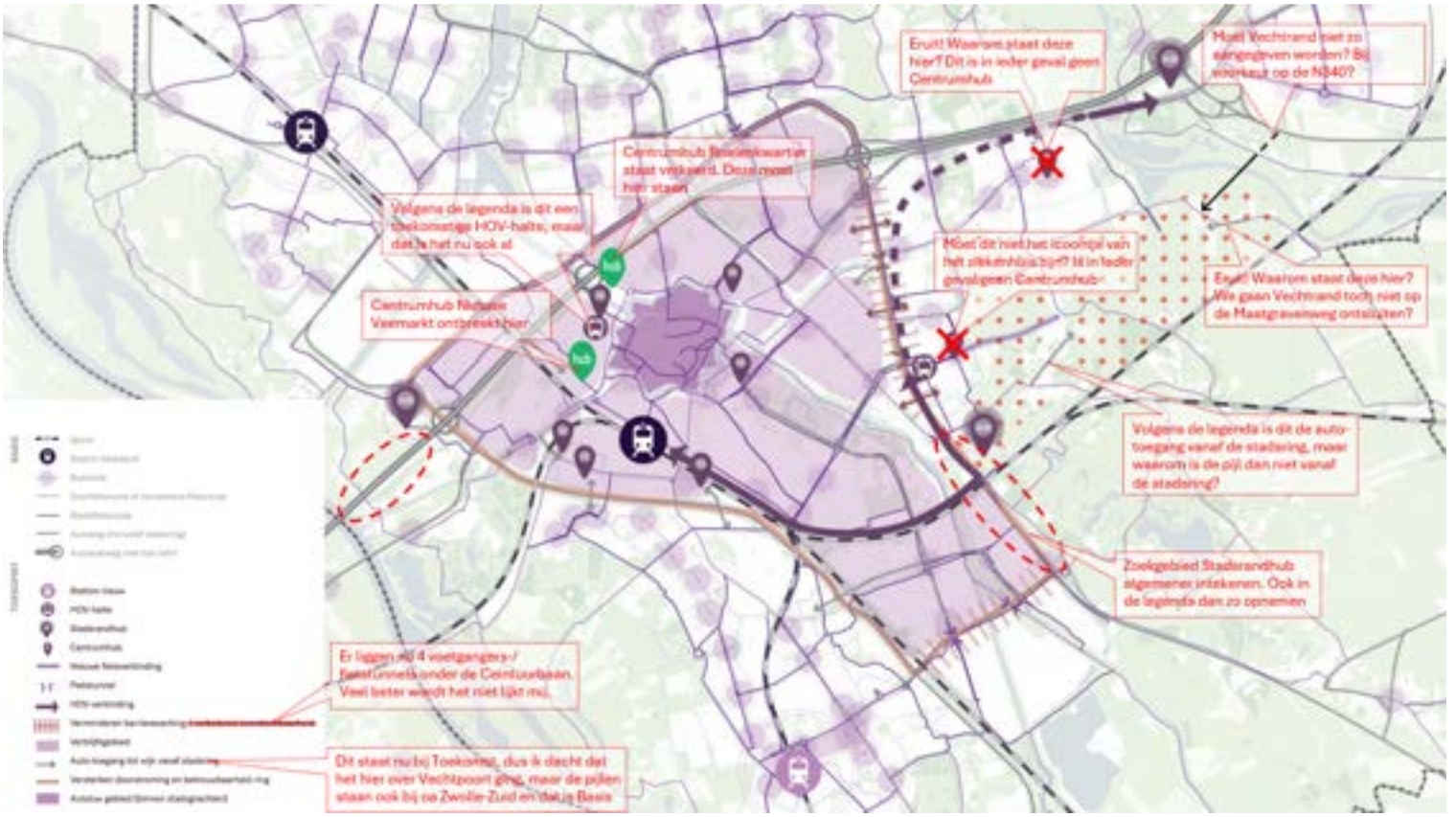
Aantal specifieke opmerkingen:

- De (centrum)hub in Berkum leidde tot veel reuring. Men kreeg (gelet op de locatie) het gevoel dat het complex Driezorg in de toekomst weg ging en er een hub ging komen, wat tot veel commotie leidde. Persoonlijk herken ik deze hub ook (helemaal) niet.
- De (mogelijke) ontsluiting van Vechtrand op de Maatgravenweg werd door omwonende ook in twijfel getrokken. Dit lijkt mij ook niet de bedoeling. Moet dit niet ‘gewoon’ naar de N340?
- De Stadsrandhub langs de Ceintuurbaan is uiteraard een zoekrichting en niet concreet, maar nu staat deze precies ingetekend op een perceel van een inwoner die hier nog niet zo lang woont en eerder al (gedwongen) moest verhuizen. In het gesprek kon ik veel vragen wegnemen, maar het is beter om hier een bijvoorbeeld een zoekgebied op te nemen. Als je goed kijkt lijkt dit bij de A28-Zuid ook te zijn gebeurd met een stippellijn, hoewel dit niet zo in de legenda staat. Dus ook daar aandacht voor.
- De HOV-lijn is deels een gestippelde lijn en deels een doorgetrokken lijn. Onduidelijk was waarom dit verschil er was en waarom dit in de legenda ontbrak.
- Verder ontbreekt de Centrumhub Nieuwe Veemarkt nog. Dit had ik eerder ook al aangegeven.
- Ook moet er nog even goed naar de legenda in relatie tot de kaart gekeken worden. Sommige zaken zijn nu al zo maar staan bij Toekomstig.
- Verder heb ik nog wat specifieke vragen en opmerkingen gehad, maar dit wat niet iets voor het RTP, maar meer over specifieke situaties (rotonde Ordelseweg, sluipverkeer Hermelenweg etc). Dit pak ik met andere collega’s wel op of zet ik uit.

Tot slot:

- 5.1.2e wilde graag 1-op-1 contact n.a.v. het gevestigde WVG op zijn gronden. Ik heb hem aangegeven dat dit uiteraard geen probleem is en dat we graag naar hem toe komen voor een gesprek aan de keukentafel, of dat hij naar ons mag komen en heb dit ook al aan Vastgoed doorgegeven, maar ook nog even hierbij. 5.1.2e heeft in het verleden ook al (vaker) contact gehad met 5.1.2e, dus zijn naam en contactgegevens zijn vast bekend. Ik heb hem aangegeven dat hij dit contact zelf ook kon aanvragen, maar misschien goed als wij n.a.v. woensdag zelf even proactief contact met hem opnemen.

Tot zover. Volgende week verder in Zwolle-Zuid.

met vriendelijke groet Zwolle

5.1.2e
5.1.2e

Gemeente Zwolle, ZWRE
Postadres: Postbus 10007, 8000 GA Zwolle
Bezoekadres: Lübeckplein 2
T : 5.1.2e
@: 5.1.2e @zwolle.nl

5.1.2e

Benieuwd naar hoe het is om te werken voor Zwolle? Check voor ervaringsverhalen en vacatures www.werkenvoorzwolle.nl.

Niet printen spaart het milieu.

De gemeente Zwolle beschouwt e-mail als volwaardig communicatiemiddel. Dit betekent dat u erop mag vertrouwen dat de inhoud van dit bericht correct en compleet is.

Van: Omgevingsvisie Zwolle <5.1.2e @zwolle.nl>
Verzonden: dinsdag 15 april 2025 17:35
Aan: 5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>; 5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>; 5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>; 5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>; 5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>; 5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>; 5.1.2e 5.1.2e) <5.1.2e @zwolle.nl>; 5.1.2e (5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>; 5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>; 5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>; 5.1.2e (5.1.2e) <5.1.2e @zwolle.nl>; 5.1.2e (5.1.2e) <5.1.2e @zwolle.nl>; 5.1.2e (5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>; 5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>
CC: 5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>; 5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>; 5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>; 5.1.2e (5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>; 5.1.2e 5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>; 5.1.2e (5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>; 5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>; 5.1.2e (5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>
Onderwerp: Inloopavonden participatiefase RTP

Beste collega's,

Het Ruimtelijk Toekomstperspectief (RTP) is klaar om de volgende stap in de participatie (Hanza participatiebeleid fase 3) te zetten. Jouw hulp is daarbij onmisbaar, dat lees je hieronder! Fase 3 van de participatie is inmiddels gestart en loopt van 10 april tot en met 7 mei. We trekken met onze ‘Reizende Woonkamer’ naar 14 buurten / wijken / dorpen, nemen de digitale enquêtes af bij sportverenigingen, geven een Open College én organiseren vier inloopavonden. Daarmee halen we de mening op van zoveel mogelijk inwoners. De resultaten uit deze fase worden gebruikt om het Ruimtelijk Toekomstperspectief verder aan te scherpen, waarna het kan worden vastgesteld door de gemeenteraad. Bekijk de participatie-agenda en alle informatie op www.zwolle.nl/omgevingsvisie.

Wat vragen we van jullie?
Als onderdeel van deze participatiefase organiseren we inloopavonden in Berkum, Wijthmen, Zwolle-Zuid en Tolhuislanden om de keuzes uit het Ruimtelijk Toekomstperspectief toe te lichten. Deze locaties zijn gekozen vanwege de ruimtelijke keuzes in het RTP met grote impact voor deze gebieden. Inwoners en organisaties uit deze gebieden zijn uitgenodigd voor de inloopavonden en we verwachten een behoorlijke opkomst. We vragen jullie om vanuit jullie expertise een bijdrage te leveren aan deze inloopavonden: door vragen te beantwoorden en desgevraagd het RTP op jouw beleidsveld toe te lichten.

Ter voorbereiding op deze inloopavonden ontvangen jullie een uitnodiging voor een briefing waarin 1) wordt uitgelegd wat van jullie wordt verwacht en 2) handvatten worden uitgereikt voor ‘wat te doen bij lastige gesprekken?’. De definitieve uitnodiging voor deze (digitale) briefing volgt zo snel mogelijk; in de bijlage vinden jullie ter voorbereiding vast de ppt met de handvatten. Tot nu toe hebben we geen signalen gekregen dat er lastige gesprekken aan zitten te komen. Toch lijkt het ons goed om, voor het geval dat, voorbereid te zijn.

We vragen jullie daarnaast om binnen jullie eigen discipline af te stemmen wie aanwezig zal zijn bij de desbetreffende inloopavonden. Het is belangrijk dat op elke inloopavond elke discipline vertegenwoordigd is.

Met vriendelijke groet,

5.1.2e
5.1.2e
5.1.2e
Gemeente Zwolle
5.1.2e

Legenda toegepaste uitzonderingsgrondslagen

In dit document zijn gegevens definitief geanonimiseerd op grond van:

Wet	Artikel	Omschrijving	Pagina's
Wet open overheid	Art. 5.1 lid 2 sub e	De eerbiediging van de persoonlijke levenssfeer	1, 2, 3

From: "5.1.2e" <5.1.2e@zwolle.nl>
Sent: 5/8/2025 10:26:06 AM
To: "5.1.2e" <5.1.2e@zwolle.nl>, "5.1.2e" <5.1.2e@zwolle.nl>, "5.1.2e" <5.1.2e@zwolle.nl>, "5.1.2e" <5.1.2e@zwolle.nl>
Cc: "5.1.2e" <5.1.2e@zwolle.nl>, "5.1.2e" <5.1.2e@zwolle.nl>, "5.1.2e" <5.1.2e@zwolle.nl>, "5.1.2e 5.1.2e" <5.1.2e@zwolle.nl>, "5.1.2e 5.1.2e" <5.1.2e@zwolle.nl>, "5.1.2e" <5.1.2e@zwolle.nl>, "5.1.2e" <5.1.2e@zwolle.nl>
Subject: RE: Inloopavonden participatiefase RTP

Hoi allen,

Vandaag had ik overleg met o.a. ProRail en andere spoor-partners binnen de aanpak van de flessenhals Meppel – Zwolle.

Bij de voorjaarsnota van het Rijk is bekend gemaakt dat het kabinet € 100 miljoen extra wil investeren in de aanpak van de spoorproblemen, voor onder andere maatregelen bij spoorwegovergangen (zie ook: Kabinet trekt 100 miljoen uit voor knelpunten rondom flessenhals Meppel). Binnen Zwolle gaat het dan concreet om 6 spoorwegovergangen (zie ook afbeeldingen hieronder):

1. 5.1.2e
2. 5.1.2e
3. 5.1.2e (provinciale weg)
4. 5.1.2e
5. 5.1.2e / 5.1.2e
6. 5.1.2e

De mogelijke aanpak van de overwegen raakt echter ook aan ons RTP en de aanvulling Omgevingsvisie en dan in het bijzonder de mogelijke uitbreiding van Hessenpoort en/ of Vechtrand. Vandaar dat ik jullie even mail:

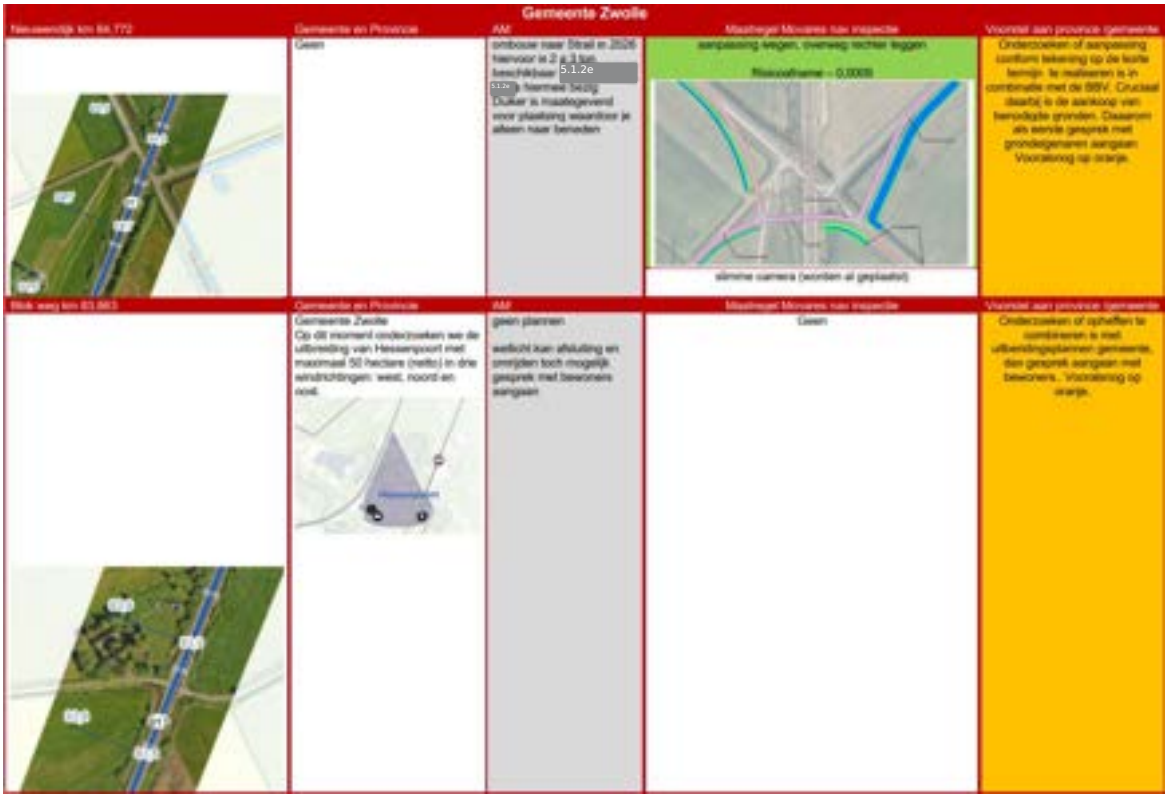
1. Om dit in het collectieve geheugen op te nemen en
2. Met elkaar in de nabije toekomst te bekijken welke kansen/ bedreigingen we zien.

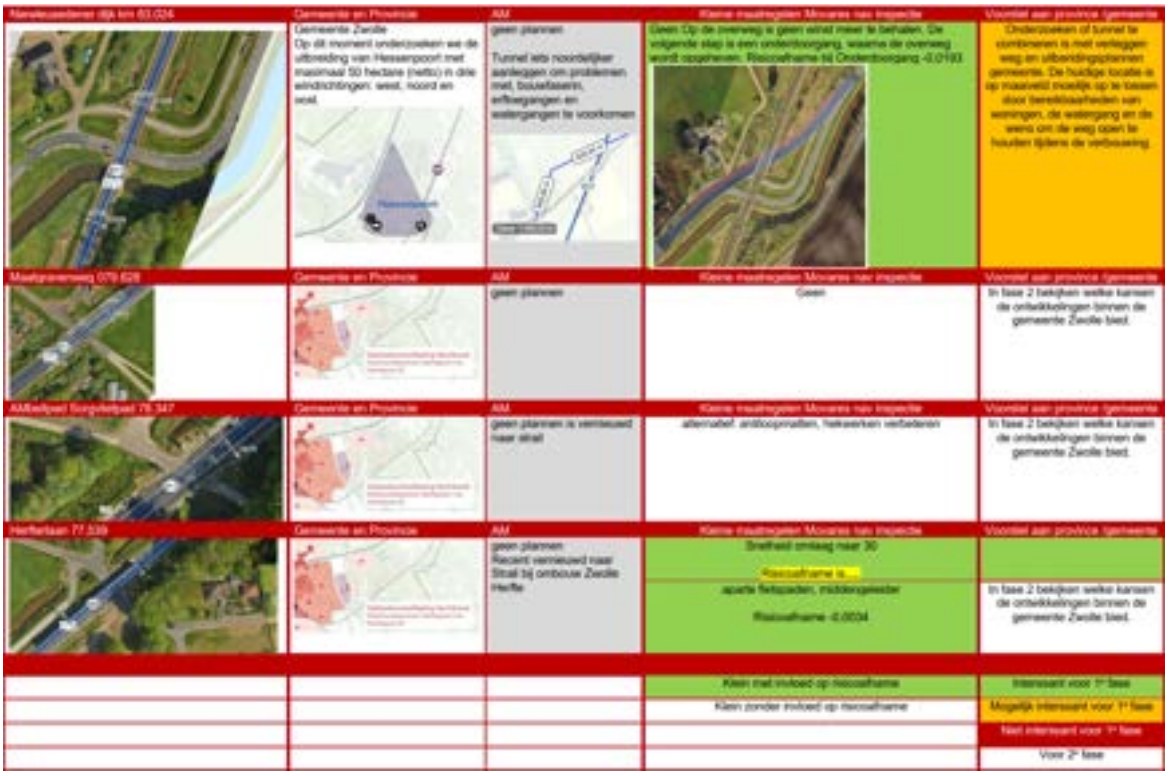
Gelet op het beschikbare geld kan het ook zo zijn dat het verstandig is om bepaalde keuzes juist naar voren te trekken, of actief te betrekken bij de verdere uitwerking van het RTP.

In onderstaande afbeeldingen heeft ProRail de locaties opgenomen en voorzien van context vanuit:

- De gemeente/ provincie,
- Het team Asset Management van ProRail,
- De mogelijke maatregel, opgesteld door Movares
- Prioritering in de tijd (wel, mogelijk of juist niet interessant voor de 1e fase)

Tot zover even en als er vragen zijn hoor ik het graag!

met vriendelijke groet Zwolle

5.1.2e
5.1.2e

Gemeente Zwolle, ZWRE
Postadres: Postbus 10007, 8000 GA Zwolle
Bezoekadres: Lübeckplein 2
T : 5.1.2e
@: 5.1.2e @zwolle.nl

5.1.2e

Benieuwd naar hoe het is om te werken voor Zwolle? Check voor ervaringsverhalen en vacatures www.werkenvoorzwolle.nl.

Niet printen spaart het milieu.

De gemeente Zwolle beschouwt e-mail als volwaardig communicatiemiddel. Dit betekent dat u erop mag vertrouwen dat de inhoud van dit bericht correct en compleet is.

Van: 5.1.2e
Verzonden: vrijdag 25 april 2025 13:01
Aan: Omgevingsvisie Zwolle <5.1.2e @zwolle.nl>; 5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>
CC: 5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>; 5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>; 5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>; 5.1.2e 5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>; 5.1.2e 5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>; 5.1.2e 5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>; 5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>; 5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>
Onderwerp: RE: Inloopavonden participatiefase RTP

Hoi allen,

Graag deel ik met jullie mijn afdronk van de eerste twee informatieavonden van het RTP. Dit doe ik vooral op basis van de reacties die ik van de aanwezigen heb gekregen. Daarnaast heb ik aanvullend ook een paar eigen opmerkingen op de kaart Mobiliteit toegevoegd hieronder. Vormgeving, verbeelding en teksten doen er echt toe, maar goed: Dat wisten we natuurlijk wel.

Algemeen:

- Veel aanwezigen tijdens de avond in Berkum vonden de kaarten slecht/ moeilijk leesbaar. Ze konden hierdoor zich lastig oriënteren. Ze begrepen uiteraard na wat toelichting dat we het abstract moeten houden in deze fase, omdat veel nog uitgewerkt moet worden, maar als mensen een kaart niet snappen of kunnen lezen schieten we het doel voorbij. Wellicht goed om her en der wat namen van straten, watergangen, wijken of iets anders op te nemen.
- Een aantal aanwezigen bij Tolhuislanden gaf aan dat door de fade-out van de kaart het toch een beetje voelde of dit deel van Zwolle niet echt bij Zwolle hoorde.

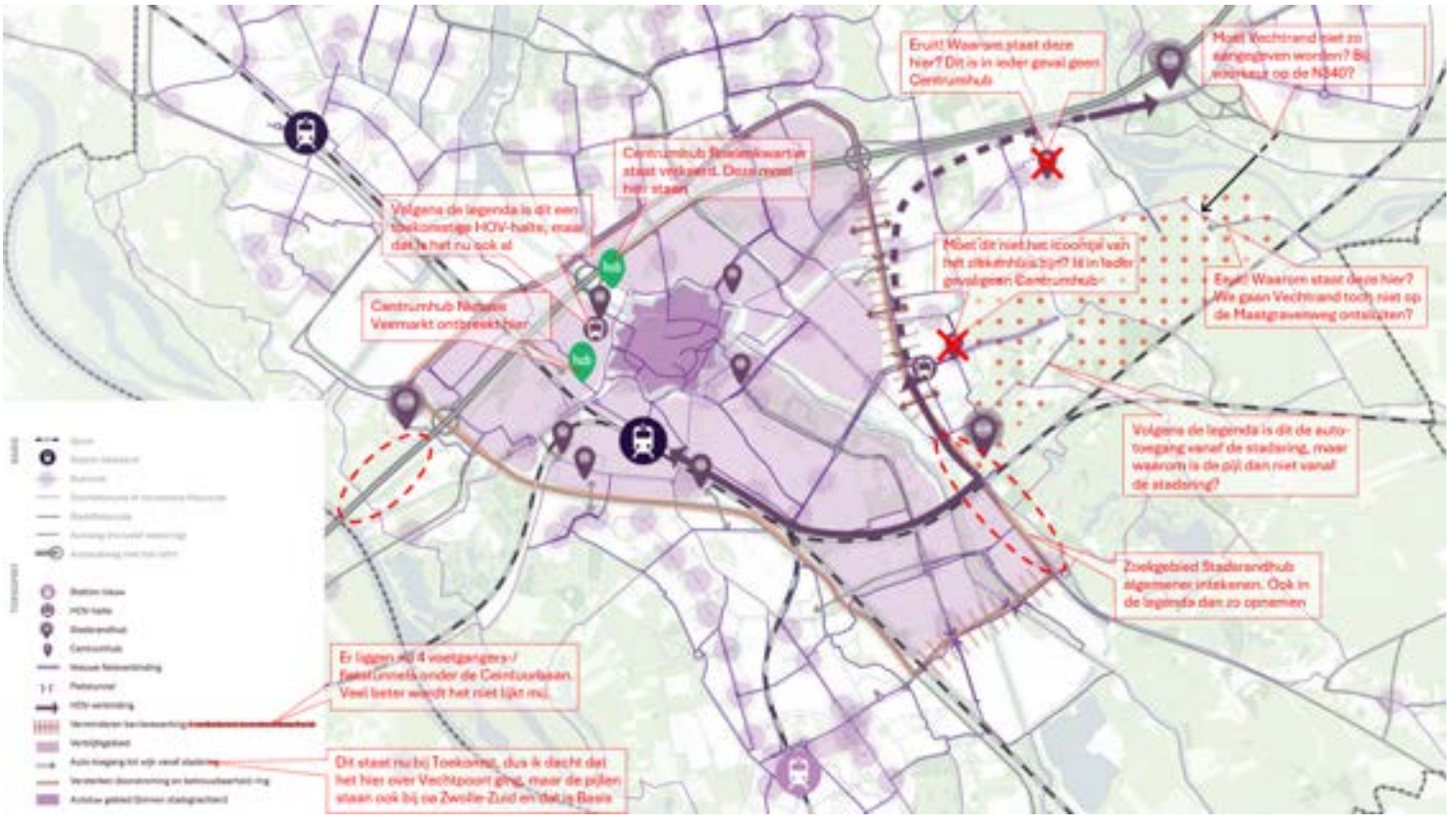
Aantal specifieke opmerkingen:

- De (centrum)hub in Berkum leidde tot veel reuring. Men kreeg (gelet op de locatie) het gevoel dat het complex Driezorg in de toekomst weg ging en er een hub ging komen, wat tot veel commotie leidde. Persoonlijk herken ik deze hub ook (helemaal) niet.
- De (mogelijke) ontsluiting van Vechtrand op de Maatgravenweg werd door omwonende ook in twijfel getrokken. Dit lijkt mij ook niet de bedoeling. Moet dit niet ‘gewoon’ naar de N340?
- De Stadsrandhub langs de Ceintuurbaan is uiteraard een zoekrichting en niet concreet, maar nu staat deze precies ingetekend op een perceel van een inwoner die hier nog niet zo lang woont en eerder al (gedwongen) moest verhuizen. In het gesprek kon ik veel vragen wegnemen, maar het is beter om hier een bijvoorbeeld een zoekgebied op te nemen. Als je goed kijkt lijkt dit bij de A28-Zuid ook te zijn gebeurd met een stippellijn, hoewel dit niet zo in de legenda staat. Dus ook daar aandacht voor.
- De HOV-lijn is deels een gestippelde lijn en deels een doorgetrokken lijn. Onduidelijk was waarom dit verschil er was en waarom dit in de legenda ontbrak.
- Verder ontbreekt de Centrumhub Nieuwe Veemarkt nog. Dit had ik eerder ook al aangegeven.
- Ook moet er nog even goed naar de legenda in relatie tot de kaart gekeken worden. Sommige zaken zijn nu al zo maar staan bij Toekomstig.
- Verder heb ik nog wat specifieke vragen en opmerkingen gehad, maar dit wat niet iets voor het RTP, maar meer over specifieke situaties (rotonde Ordelseweg, sluipverkeer Hermelenweg etc). Dit pak ik met andere collega’s wel op of zet ik uit.

Tot slot:

- 5.1.2e wilde graag 1-op-1 contact n.a.v. het gevestigde WVG op zijn gronden. Ik heb hem aangegeven dat dit uiteraard geen probleem is en dat we graag naar hem toe komen voor een gesprek aan de keukentafel, of dat hij naar ons mag komen en heb dit ook al aan Vastgoed doorgegeven, maar ook nog even hierbij. 5.1.2e heeft in het verleden ook al (vaker) contact gehad met 5.1.2e, dus zijn naam en contactgegevens zijn vast bekend. Ik heb hem aangegeven dat hij dit contact zelf ook kon aanvragen, maar misschien goed als wij n.a.v. woensdag zelf even proactief contact met hem opnemen.

Tot zover. Volgende week verder in Zwolle-Zuid.

met vriendelijke groet Zwolle

5.1.2e
5.1.2e

Gemeente Zwolle, ZWRE
Postadres: Postbus 10007, 8000 GA Zwolle
Bezoekadres: Lübeckplein 2
T : 5.1.2e
@: 5.1.2e @zwolle.nl

5.1.2e

Benieuwd naar hoe het is om te werken voor Zwolle? Check voor ervaringsverhalen en vacatures www.werkenvoorzwolle.nl.

Niet printen spaart het milieu.

De gemeente Zwolle beschouwt e-mail als volwaardig communicatiemiddel. Dit betekent dat u erop mag vertrouwen dat de inhoud van dit bericht correct en compleet is.

Van: Omgevingsvisie Zwolle <5.1.2e @zwolle.nl>
Verzonden: dinsdag 15 april 2025 17:35
Aan: 5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>; 5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>; 5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>; 5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>; 5.1.2e (5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>; 5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>; 5.1.2e 5.1.2e) <5.1.2e @zwolle.nl>; 5.1.2e (5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>; 5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>; 5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>; 5.1.2e (5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>; 5.1.2e (5.1.2e) <5.1.2e @zwolle.nl>; 5.1.2e 5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>; 5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>
CC: 5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>; 5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>; 5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>; 5.1.2e (5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>; 5.1.2e (5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>; 5.1.2e 5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>; 5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>; 5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>
Onderwerp: Inloopavonden participatiefase RTP

Beste collega's,

Het Ruimtelijk Toekomstperspectief (RTP) is klaar om de volgende stap in de participatie (Hanza participatiebeleid fase 3) te zetten. Jouw hulp is daarbij onmisbaar, dat lees je hieronder! Fase 3 van de participatie is inmiddels gestart en loopt van 10 april tot en met 7 mei. We trekken met onze ‘Reizende Woonkamer’ naar 14 buurten / wijken / dorpen, nemen de digitale enquêtes af bij sportverenigingen, geven een Open College én organiseren vier inloopavonden. Daarmee halen we de mening op van zoveel mogelijk inwoners. De resultaten uit deze fase worden gebruikt om het Ruimtelijk Toekomstperspectief verder aan te scherpen, waarna het kan worden vastgesteld door de gemeenteraad. Bekijk de participatie-agenda en alle informatie op www.zwolle.nl/omgevingsvisie.

Wat vragen we van jullie?
Als onderdeel van deze participatiefase organiseren we inloopavonden in Berkum, Wijthmen, Zwolle-Zuid en Tolhuislanden om de keuzes uit het Ruimtelijk Toekomstperspectief toe te lichten. Deze locaties zijn gekozen vanwege de ruimtelijke keuzes in het RTP met grote impact voor deze gebieden. Inwoners en organisaties uit deze gebieden zijn uitgenodigd voor de inloopavonden en we verwachten een behoorlijke opkomst. We vragen jullie om vanuit jullie expertise een bijdrage te leveren aan deze inloopavonden: door vragen te beantwoorden en desgevraagd het RTP op jouw beleidsveld toe te lichten.

Ter voorbereiding op deze inloopavonden ontvangen jullie een uitnodiging voor een briefing waarin 1) wordt uitgelegd wat van jullie wordt verwacht en 2) handvatten worden uitgereikt voor ‘wat te doen bij lastige gesprekken?’. De definitieve uitnodiging voor deze (digitale) briefing volgt zo snel mogelijk; in de bijlage vinden jullie ter voorbereiding vast de ppt met de handvatten. Tot nu toe hebben we geen signalen gekregen dat er lastige gesprekken aan zitten te komen. Toch lijkt het ons goed om, voor het geval dat, voorbereid te zijn.

We vragen jullie daarnaast om binnen jullie eigen discipline af te stemmen wie aanwezig zal zijn bij de desbetreffende inloopavonden. Het is belangrijk dat op elke inloopavond elke discipline vertegenwoordigd is.

Met vriendelijke groet,

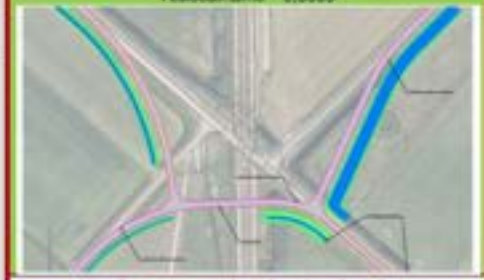
5.1.2e
5.1.2e
5.1.2e
Gemeente Zwolle
5.1.2e

Legenda toegepaste uitzonderingsgrondslagen

In dit document zijn gegevens definitief geanonimiseerd op grond van:

Wet	Artikel	Omschrijving	Pagina's
Wet open overheid	Art. 5.1 lid 2 sub e	De eerbiediging van de persoonlijke levenssfeer	1, 2, 3, 4

Gemeente Zwolle

	Gemeente en Provincie	AM	Maatregel Movares nav inspectie	Voorstel aan province /gemeente
Nieuwendijk km 84.772 	Geen	ombouw naar Strail in 2026 hiervoor is 2 a 3 ton beschikbaar [redacted] is hiermee bezig Duiker is maategevend voor plaatsing waardoor je alleen naar beneden	aanpassing wegen, overweg rechter leggen Risicoafname – 0,0009 slimme camera (worden al geplaatst)	Onderzoeken of aanpassing conform tekening op de korte termijn te realiseren is in combinatie met de BBV. Cruciaal daarbij is de aankoop van benodigde gronden. Daiarom als eerste gesprek met grondeigenaren aangaan. Vooralsnog op oranje.
Blok weg km 83.863 	Gemeente Zwolle Op dit moment onderzoeken we de uitbreiding van Hessenpoort met maximaal 50 hectare (netto) in drie windrichtingen: west, noord en oost. 	geen plannen wellicht kan afsluiting en omrijden toch mogelijk gesprek met bewoners aangaan	Geen	Onderzoeken of opheffen te combineren is met uitberidingsplannen gemeente, dan gesprek aangaan met bewoners.. Vooralsnog op oranje.

Legenda toegepaste uitzonderingsgrondslagen

In dit document zijn gegevens definitief geanonimiseerd op grond van:

Wet	Artikel	Omschrijving	Pagina's
Wet open overheid	Art. 5.1 lid 2 sub e	De eerbiediging van de persoonlijke levenssfeer	1

Nieuwleusedener dijk km 83,024	Gemeente en Provincie	AM	Kleine maatregelen Movares nav inspectie	Voorstel aan province /gemeente
	Gemeente Zwolle Op dit moment onderzoeken we de uitbreiding van Hessenpoort met maximaal 50 hectare (netto) in drie windrichtingen: west, noord en oost. 	geen plannen Tunnel iets noordelijker aanleggen om problemen met, bouwfaserin, erfoegangen en watergangen te voorkomen 	Geen Op de overweg is geen winst meer te behalen. De volgende stap is een onderdoorgang, waarna de overweg wordt opgeheven. Risicoafname bij Onderdoorgang -0,0193 	Onderzoeken of tunnel te combineren is met verleggen weg en uitbreidingsplannen gemeente. De huidige locatie is op maaiveld moeilijk op te lossen door bereikbaarheden van woningen, de watergang en de wens om de weg open te houden tijdens de verbouwing.
Maatgravenweg 079.628	Gemeente en Provincie	AM	Kleine maatregelen Movares nav inspectie	Voorstel aan province /gemeente
		geen plannen	Geen	In fase 2 bekijken welke kansen de ontwikkelingen binnen de gemeente Zwolle bied.
AMbeltpad Sorgvlietpad 78,347	Gemeente en Provincie	AM	Kleine maatregelen Movares nav inspectie	Voorstel aan province /gemeente
		geen plannen is vernieuwd naar strail	alternatef: antiloopmatten, hekwerken verbeteren	In fase 2 bekijken welke kansen de ontwikkelingen binnen de gemeente Zwolle bied.
Herfterlaan 77,539	Gemeente en Provincie	AM	Kleine maatregelen Movares nav inspectie	Voorstel aan province /gemeente
		geen plannen Recent vernieuwd naar Strail bij ombouw Zwolle Herfte	Snelheid omlaag naar 30 Risicoafname is... aparte fietspaden, middengeleider Risicoafname -0,0034	In fase 2 bekijken welke kansen de ontwikkelingen binnen de gemeente Zwolle bied.

			Klein met invloed op risicoafname	Interssant voor 1e fase
			Klein zonder invloed op risicoafname	Mogelijk interssant voor 1e fase
				Niet interssant voor 1e fase
				Voor 2e fase

From: "5.1.2e (5.1.2e " <5.1.2e @zwolle.nl>
Sent: 11/4/2024 8:52:54 AM
To: "5.1.2e (5.1.2e " <5.1.2e @zwolle.nl>, "5.1.2e (5.1.2e " <5.1.2e @zwolle.nl>
Cc:
Subject: Re: in PFO a.s. maandag

Idd verrassend. Ik weet van niks. Jij wel, 5.1.2e ? Wie heeft deze annotatie verzorgd? Groet,

---

From: 5.1.2e (5.1.2e
Sent: Friday, November 1, 2024 1:57:40 PM
To: 5.1.2e (5.1.2e ; 5.1.2e (5.1.2e
Subject: in PFO a.s. maandag

Hoi,
Verrassend! De randweg al op gesprek bij RWS.
Zijn we denk ik niet bij betrokken, toch? Bij deze annotatie.
Gr
5.1.2e

Legenda toegepaste uitzonderingsgrondslagen

In dit document zijn gegevens definitief geanonimiseerd op grond van:

Wet	Artikel	Omschrijving	Pagina's
Wet open overheid	Art. 5.1 lid 2 sub e	De eerbiediging van de persoonlijke levenssfeer	1

From: "5.1.2e " <5.1.2e @zwolle.nl>
Sent: 11/4/2024 9:24:50 AM
To: "5.1.2e (5.1.2e " <5.1.2e @zwolle.nl>, "5.1.2e (5.1.2e " <5.1.2e @zwolle.nl>
Cc:
Subject: RE: in PFO a.s. maandag

Ik weet ook van niks. Ik zie 5.1.2e erbij staan. Ik zal contact met hem opnemen.
Met vriendelijke groet,
5.1.2e
5.1.2e
5.1.2e
Gemeente Zwolle
5.1.2e

Van: 5.1.2e (5.1.2e
Verzonden: vrijdag 1 november 2024 13:58
Aan: 5.1.2e ; 5.1.2e (5.1.2e
Onderwerp: in PFO a.s. maandag

Hoi,
Verrassend! De randweg al op gesprek bij RWS.
Zijn we denk ik niet bij betrokken, toch? Bij deze annotatie.
Gr
5.1.2e

Legenda toegepaste uitzonderingsgrondslagen

In dit document zijn gegevens definitief geanonimiseerd op grond van:

Wet	Artikel	Omschrijving	Pagina's
Wet open overheid	Art. 5.1 lid 2 sub e	De eerbiediging van de persoonlijke levenssfeer	1

From: "5.1.2e " <5.1.2e @zwolle.nl>
Sent: 3/26/2025 9:37:53 AM
To: "5.1.2e " <5.1.2e @zwolle.nl>, "5.1.2e " <5.1.2e @zwolle.nl>
Cc: "5.1.2e " <5.1.2e @zwolle.nl>
Subject: RE: link beslisnota college RTP

Hoi 5.1.2e ,

Dank voor je reactie. Het eerste punt heb ik zojuist al ingevoegd.
De andere twee heb ik als opmerking in de kantlijn gemaakt. Wanneer ik daar ben neem ik ze mee.

Groet,
5.1.2e

Van: 5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>
Verzonden: dinsdag 25 maart 2025 21:23
Aan: 5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>; 5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>
Onderwerp: Re: link beslisnota college RTP

Ha 5.1.2e ,

Ik zie dat er nog stevig gesleuteld wordt aan deze nota. Een paar opmerkingen op het concept van 25 maart 2025, 21:16 uur.

- Neem een haakje op voor Stadsbroek. Of meerdere haakjes. In de trant van: “Voor Stadsbroek zal uit het proces van de gebiedsvisie blijken in welke mate deze locatie een bijdrage levert aan de behoefte aan suburbane woonmilieus.”
- Er ligt in de argumentatie voor de uitbreidingslocaties wel heel veel nadruk op gezinnen. Dit nuanceren. Het gaat om groen-stedelijke diversiteit, in dichtheden, woonmilieus en in doelgroepen.
- Bij alternatieve mogelijkheden: ook optie 3 kan in combinatie met binnenstedelijk verdichten.

met vriendelijke groet Zwolle

5.1.2e
5.1.2e

☎ : 5.1.2e
@ : 5.1.2e @zwolle.nl

Agendabeheer door 5.1.2e : 5.1.2e @zwolle.nl

5.1.2e

Van: 5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>
Datum: dinsdag, 25 maart 2025 om 16:18
Aan: 5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>, 5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>
Onderwerp: link beslisnota college RTP

Hoi 5.1.2e en 5.1.2e ,

Dit is de goede link naar het collegevoorstel.
5.1.2e wist niet zeker of ze wel het goede linkje had doorgestuurd naar 5.1.2e , dus nu voor de zekerheid naar jullie allebei:

Beslisnota voor college - besluit concept RTP.docx

Groet,

5.1.2e
5.1.2e
Tip! Schrijf je in voor de nieuwsbrief over de Omgevingsvisie!

Gemeente Zwolle, Afdeling Proces, Programma, Projectmanagement
Bezoekadres: Lübeckplein 2, 8017 JZ Zwolle
☎ 5.1.2e
@ 5.1.2e@zwolle.nl

Niet printen spaart het milieu.
De gemeente Zwolle beschouwt e-mail als volwaardig communicatiemiddel. Dit betekent dat u erop mag vertrouwen dat de inhoud van dit bericht correct en compleet is.

Legenda toegepaste uitzonderingsgrondslagen

In dit document zijn gegevens definitief geanonimiseerd op grond van:

Wet	Artikel	Omschrijving	Pagina's
Wet open overheid	Art. 5.1 lid 2 sub e	De eerbiediging van de persoonlijke levenssfeer	1, 2

From: "5.1.2e " <5.1.2e @zwolle.nl>
Sent: 1/30/2025 10:40:33 AM
To: "5.1.2e " <5.1.2e @posadmaxwan.nl>, "5.1.2e " <5.1.2e @posadmaxwan.nl>, "5.1.2e " <5.1.2e @zwolle.nl>, "5.1.2e " <5.1.2e @zwolle.nl>
Cc: "5.1.2e (5.1.2e " <5.1.2e @zwolle.nl>, "5.1.2e " <5.1.2e @posadmaxwan.nl>, "5.1.2e (5.1.2e)" <5.1.2e @zwolle.nl>, "5.1.2e " <5.1.2e @zwolle.nl>
Subject: RE: Link presentatie atelier 5

Hoi 5.1.2e,

In de sessie met het MT hebben we het ook gehad over het alternatief: Vechtpoort 2. Ik verwacht dat dit ook aan bod gaat komen aanstaande dinsdag. Als bijlage de sheets die hierover gaan. Nog nader te bepalen hoe die in te bouwen in de presentatie.

Groet,
5.1.2e

Van: 5.1.2e <5.1.2e @posadmaxwan.nl>
Verzonden: woensdag 29 januari 2025 09:11
Aan: 5.1.2e <5.1.2e @posadmaxwan.nl>; 5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>; 5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>
CC: 5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>; 5.1.2e (5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>; 5.1.2e <5.1.2e @posadmaxwan.nl>; 5.1.2e (5.1.2e) <5.1.2e @zwolle.nl>; 5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>
Onderwerp: RE: Link presentatie atelier 5

Hi allen,

Hierbij de presentatie voor de ochtend sessie (voor Gerdien).

Downloadlink: https://cloud.posadmaxwan.nl/index.php/s/M6Df9SYQMxPFoqc

Gr. 5.1.2e

Van: 5.1.2e <5.1.2e @posadmaxwan.nl>
Verzonden: dinsdag 28 januari 2025 10:12
Aan: 5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>; 5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>
CC: 5.1.2e <5.1.2e @posadmaxwan.nl>; 5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>; 5.1.2e (5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>; 5.1.2e <5.1.2e @posadmaxwan.nl>; 5.1.2e (5.1.2e) <5.1.2e @zwolle.nl>; 5.1.2e 5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>
Onderwerp: Link presentatie atelier 5

Ha allen,

Hierbij de link voor de presentatie voor morgen: 250129_Atelier 5- Ruimtelijk Toekomst Perspectief Zwolle.pptx
Het is een interactief bestand, wij zijn de presentatie aan het aanvullen, jullie zijn live onze wijzigingen.
(Het document is ook gedeeld in de teams-omgeving)

Hartelijke groet,

5.1.2e
5.1.2e

PosadMaxwan

E 5.1.2e @posadmaxwan.nl
M 5.1.2e
T 5.1.2e
W www.posadmaxwan.nl

PosadMaxwan
Binckhorstlaan 36
2516 BE Den Haag

Legenda toegepaste uitzonderingsgrondslagen

In dit document zijn gegevens definitief geanonimiseerd op grond van:

Wet	Artikel	Omschrijving	Pagina's
Wet open overheid	Art. 5.1 lid 2 sub e	De eerbiediging van de persoonlijke levenssfeer	1

Strategie 'Compacte stad + uitbreiden'

	Ontwikkelgebied	Aantal woningen
1	Huidige Omgevingsvisie	7300 + 4.000 (extra plancapaciteit)
2	Stadsscan	2000-5000
3a	Ceintuurbaanzone --> model Randstad	3000-5000
3b	Ceintuurbaanzone --> incl. Vechtpoort 1	3000
4	Stadsbroek (en Dijklanden?)	1000-1500
5	Zwolle-Zuid	3000
	Totaal	**19.300 - 24.800**

Demografische huishoudensgroei tot 2040 is 12.406 huishoudens erbij. Tot 2050 is 15.406 huishoudens erbij
Verstedelijkingsstrategie is 15.000 tot 25.000 extra woningen. Regionale verstedelijkingsstrategie 15.00-25.000. 4000 woningen: herprogrammaering en '130%-marge' bij mogelijk planuitval.

Een alternatief...Eén grote uitbreidingslocatie

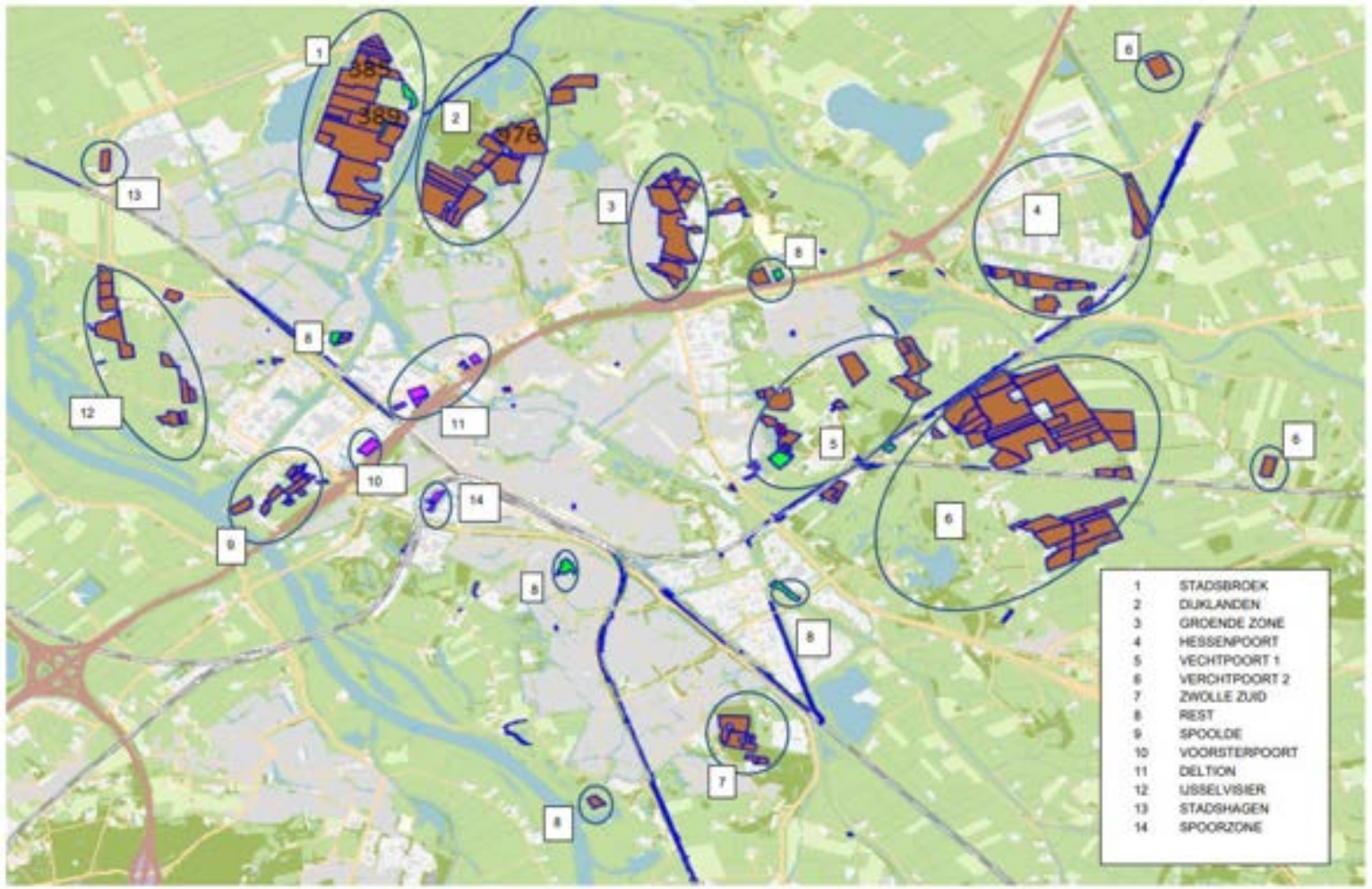
Eén grote uitbreidingslocatie (aan de oostkant van Zwolle) 2030-2040

- Ca. 5000-15.000 woningen
  - model Ringstad uit de Verkenning Ceintuurbaanzone
  - Maar ook andere richtingen zijn denkbaar
  - Aansluiten bij Rijksagenda woningbouw: NOVEX
- Vechtpoort 2: gronden in bezit
- Uitbreidingswijk sluit niet of in mindere mate aan bij de ‘waarden van Zwolle’ en de ruimtelijke uitgangspunten. Nabijheid, nieuw helpt bestaand, STOMP-principe en dreigt ten koste te gaan van landschappelijke kwaliteiten.
- Mate van flexibiliteit is beperkt. Hieraan beginnen is het ook afmaken.
- Risico: hiervoor kiezen verlegt focus van investeerders in de bestaande stad naar de nieuwe uitbreidingswijk
- Kans op overprogrammering met bijbehorende nadelen ontstaat. Met één grote uitbreidingswijk programmatische geen ruimte meer voor woningbouwbouw in de bestaande stad (Stadsscanlocaties, (deel) ceintuurbaanzone, Zwolle-zuid en of Stadsbroek).
- Een grote uitbreidingslocatie staat op gespannen voet met (nieuw) provinciaal beleid? → inbreiding voor uitbreiding, agrarisch perspectief, natuur- en landschapsdoelen.
- *Vraag: kan VP2 (financieel) kleinschalig worden ontwikkeld (i.c.m. de wateropgave/stedelijk uitloop gebied)?*

Grondeigendom (d.d. 2021)

Vechtpoort 2:
- Gemeente bezit gronden
- De verkopende partij van destijds heeft tot 1-1-2028 vruchtgebruik (vooral agrariërs)
- Na 1-1-2028 keuze moment voor de gemeente. Gronden houden of verkopen.
- Houden: nabetaling 5.2 /m2, 171ha) 5.2 euro. Ongeacht al dan niet toekomstige wijziging van bestemming grond.
- Verkopen tegen een vastbedrag aan de vorige eigenaren: 5.2 euro. Gekocht voor 5.2 euro. Saldo: 5.2 .

Overige gemeentelijke gronden:
- Geen relevante afspraken

EIND

Legenda toegepaste uitzonderingsgrondslagen

In dit document zijn gegevens definitief geanonimiseerd op grond van:

Wet	Artikel	Omschrijving	Pagina's
Wet open overheid	Art. 5.2	Persoonlijke beleidsopvattingen	3

From: "5.1.2e (5.1.2e " <5.1.2e @zwolle.nl>
Sent: 3/27/2025 8:05:25 AM
To: "5.1.2e (5.1.2e " <5.1.2e @zwolle.nl>, "5.1.2e " <5.1.2e @zwolle.nl>, "5.1.2e 5.1.2e " <5.1.2e @zwolle.nl>, "5.1.2e (5.1.2e)" <5.1.2e @zwolle.nl>
Cc: "5.1.2e (5.1.2e " <5.1.2e @zwolle.nl>
Subject: RE: memo afhechting punten RTP voor pfo

Hoi,

Klopt, je 1 en 2.

2 zit nu in het RTP.

Groet,

5.1.2e

Van: 5.1.2e (5.1.2e
Verzonden: donderdag 27 maart 2025 08:55
Aan: 5.1.2e ; 5.1.2e ; 5.1.2e (5.1.2e ; 5.1.2e (5.1.2e)
CC: 5.1.2e 5.1.2e
Onderwerp: memo afhechting punten RTP voor pfo

Collega's

Op het gevaar af dat ik het gisteren niet helemaal goed begrepen heb reageer ik toch nog even op de memo die ik nu bij de pfo stukken zie en dan mn het deel rond de regionale opgave en de tekst rond Marslanden.

Tav regionale opgave spraken we volgens mij af dat we zouden komen tot een additionele tekst voor RTP (collegevoorstel) en die met Paul en Gerdien in pfo af te stemmen. Met de lijn: we zien regionaal in het proces van REB onvoldoende beweging. Het lijkt verstandig om zelf te gaan verkennen of naast de 50 ha ook nog 35 ha bij ons (met dalfsen, staphorst) zou kunnen landen. En zo als Zwolle positie in te nemen en regionale beweging te organiseren. Ik zie dit nu in hele korte bewoordingen als vraag bij Paul liggen maar nog geen voorstel voor concept tekst RTP? Of zien jullie het proces anders?

Tav Marslanden: er staat nu verwoord hoe we kijken naar de schaarse ruimte. De crux zit m volgens mij erin of je vindt dat de uitbreiding van ML nu al nodig is. Maw, moet je niet bij scenario 1 toevoegen dat je eerst deze beweging wilt afwachten om te bezien of uitbreiding wel nodig is. Dus uitplaatsing grote spelers met eigenlijk de verwachting dat je daarmee voldoende ruimte hebt voor de intensivering van Marslanden. Maar ook hier:misschien begrijp ik het niet goed. Maar voor pfo is m.i. klip en klare scherpe formulering nodig.

1. Alleen verplaatsing van grotere spelers en kijken wat deze schuifruimte mogelijk maakt in intensivering van Marslanden.

2. Keuze 1 plus een mogelijke uitbreiding van Marslanden om te kunnen voorzien in de grote vraag naar kleinschalige kavels als uit analyses blijkt dat intensivering niet voldoende en binnen elke jaren, ruimte gaat bieden (anders zit je als Zwolle op slot voor de ondernemers die kleine kavels nodig hebben).

met vriendelijke groet Zwolle

5.1.2e

5.1.2e

Gemeente Zwolle
Postadres: Postbus 10007, 8000 GA Zwolle
Bezoekadres: Grote Kerkplein 15
@: 5.1.2e @zwolle.nl
5.1.2e

Niet printen spaart het milieu.

De gemeente Zwolle beschouwt e-mail als volwaardig communicatiemiddel. Dit betekent dat u erop mag vertrouwen dat de inhoud van dit bericht correct en compleet is.

Legenda toegepaste uitzonderingsgrondslagen

In dit document zijn gegevens definitief geanonimiseerd op grond van:

Wet	Artikel	Omschrijving	Pagina's
Wet open overheid	Art. 5.1 lid 2 sub e	De eerbiediging van de persoonlijke levenssfeer	1

From: "5.1.2e 5.1.2e" <5.1.2e @zwolle.nl>
Sent: 3/27/2025 1:45:45 PM
To: "5.1.2e " <5.1.2e @zwolle.nl>, "5.1.2e " <5.1.2e @zwolle.nl>, "5.1.2e 5.1.2e (5.1.2e " <5.1.2e @zwolle.nl>, "5.1.2e (5.1.2e " <5.1.2e @zwolle.nl>
Cc: "5.1.2e (5.1.2e " <5.1.2e @zwolle.nl>
Subject: RE: memo afhechting punten RTP voor pfo

Memo komt in combi om regionale spoor en marslanden met beide bestuurders af te stemmen zoals ook gisteren afgesproken.

Van: 5.1.2e
Verzonden: donderdag 27 maart 2025 11:05
Aan: 5.1.2e (5.1.2e ; 5.1.2e ; 5.1.2e (5.1.2e ; 5.1.2e (5.1.2e
CC: 5.1.2e 5.1.2e
Onderwerp: RE: memo afhechting punten RTP voor pfo

Hallo 5.1.2e,

Mbt Hessenpoort wilden we eerst de conclusie afwachten mbt hetgeen voorgesteld wordt. Daarna kunnen we de tekst opstellen voor in het RTP. Kunne we maandag ook meteen daarvoor de goede richting afstemmen, dan scheelt continu herschrijven van teksten.

Voor wat betreft Marslanden snap ik dat de crux zit in of het nu al nodig is. Het onderzoeken van een uitbreiding en het komen tot een uitbreiding is een langdurig traject. Als we dat voor Marslanden nog moeten gaan starten nadat we twee bedrijven naar Hessenpoort 4 hebben verplaatst, wat nog wel 7,8, 10 jaar kan duren voor dat dat er uberhaupt ligt, laat staan dat die bedrijven dan de ruimte achterlaten en verplaatst zijn… In de tussentijd bied je dan geen enkele mogelijkheid voor de grote vraag van ondernemers naar kleinenere kavels. Ook intensivering is een langdurig traject. Een uitbreiding van Marslanden nu, zou lucht bieden in de tussentijd.

Groet,

5.1.2e

Van: 5.1.2e 5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>
Verzonden: donderdag 27 maart 2025 08:55
Aan: 5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>; 5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>; 5.1.2e (5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>; 5.1.2e (5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>
CC: 5.1.2e 5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>
Onderwerp: memo afhechting punten RTP voor pfo

Collega's

Op het gevaar af dat ik het gisteren niet helemaal goed begrepen heb reageer ik toch nog even op de memo die ik nu bij de pfo stukken zie en dan mn het deel rond de regionale opgave en de tekst rond Marslanden.

Tav regionale opgave spraken we volgens mij af dat we zouden komen tot een additionele tekst voor RTP (collegevoorstel) en die met Paul en Gerdien in pfo af te stemmen. Met de lijn: we zien regionaal in het proces van REB onvoldoende beweging. Het lijkt verstandig om zelf te gaan verkennen of naast de 50 ha ook nog 35 ha bij ons (met dalfsen, staphorst) zou kunnen landen. En zo als Zwolle positie in te nemen en regionale beweging te organiseren. Ik zie dit nu in hele korte bewoordingen als vraag bij Paul liggen maar nog geen voorstel voor concept tekst RTP? Of zien jullie het proces anders?

Tav Marslanden: er staat nu verwoord hoe we kijken naar de schaarse ruimte. De crux zit m volgens mij erin of je vindt dat de uitbreiding van ML nu al nodig is. Maw, moet je niet bij scenario 1 toevoegen dat je eerst deze beweging wilt afwachten om te bezien of uitbreiding wel nodig is. Dus uitplaatsing grote spelers met eigenlijk de verwachting dat je daarmee voldoende ruimte hebt voor de intensivering van Marslanden. Maar ook hier:misschien begrijp ik het niet goed. Maar voor pfo is m.i. klip en klare scherpe formulering nodig.

1. Alleen verplaatsing van grotere spelers en kijken wat deze schuifruimte mogelijk maakt in intensivering van Marslanden.

2. Keuze 1 plus een mogelijke uitbreiding van Marslanden om te kunnen voorzien in de grote vraag naar kleinschalige kavels als uit analyses blijkt dat intensivering niet voldoende en binnen elke jaren, ruimte

gaat bieden (anders zit je als Zwolle op slot voor de ondernemers die kleine kavels nodig hebben).

met vriendelijke groet Zwolle

5.1.2e
5.1.2e
5.1.2e
Postadres: Postbus 10007, 8000 GA Zwolle
Bezoekadres: Grote Kerkplein 15
@: 5.1.2e @zwolle.nl
5.1.2e

Niet printen spaart het milieu.

De gemeente Zwolle beschouwt e-mail als volwaardig communicatiemiddel. Dit betekent dat u erop mag vertrouwen dat de inhoud van dit bericht correct en compleet is.

Legenda toegepaste uitzonderingsgrondslagen

In dit document zijn gegevens definitief geanonimiseerd op grond van:

Wet	Artikel	Omschrijving	Pagina's
Wet open overheid	Art. 5.1 lid 2 sub e	De eerbiediging van de persoonlijke levenssfeer	1, 2

From: "5.1.2e " <5.1.2e @zwolle.nl>
Sent: 3/20/2025 4:47:57 PM
To: "5.1.2e " <5.1.2e @zwolle.nl>
Cc: "5.1.2e (5.1.2e " <5.1.2e @zwolle.nl>, "5.1.2e 5.1.2e " <5.1.2e @zwolle.nl>, "5.1.2e 5.1.2e " <5.1.2e @zwolle.nl>, "5.1.2e " <5.1.2e @zwolle.nl>
Subject: RE: Memo 'strategie grondzaken' - aangescherpte versie

In de tussentijd is nog een nuancering toegevoegd bij scenario a.

Daar staat nu:
Het grootste risico hangt samen met de volledige, tijdige en correcte inschrijving bij het kadaster. Als dit mis gaat moet het voorkeursrecht worden ingetrokken en kan pas na 2 jaar weer opnieuw een voorkeursrecht gevestigd worden op basis van het RTP. *Een nieuw voorkeursrecht op andere grondslag (bijvoorbeeld de Aanvulling omgevingsvisie) kan binnen die periode wel. Zolang* er geen voorkeursrecht is gevestigd, hebben speculanten vrij spel.

Met vriendelijke groet,

5.1.2e
5.1.2e
5.1.2e
Gemeente Zwolle
5.1.2e

Van: 5.1.2e
Verzonden: donderdag 20 maart 2025 17:34
Aan: 5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>
CC: 5.1.2e (5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>; 5.1.2e (5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>; 5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>; 5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>
Onderwerp: Memo 'strategie grondzaken' - aangescherpte versie

Dag 5.1.2e ,

Bijgaand de aangescherpte memo ‘strategie grondzaken’.

Ik heb 5.1.2e gevraagd specifieker te zijn in de voor- en nadelen, risico’s en consequenties. Ze heeft dat verwoord onder het kopje ‘scenario’s’.

Praktisch: morgen moet ik uiterlijk 12 uur de stukken aanleveren voor de combi-pfo’s. We hebben afgesproken deze memo te agenderen voor het combi-pfo met Gerdien, Paul en Dorrit.

Lukt het jou om mij morgenochtend te laten weten of wat jou betreft deze memo voldoende is om maandag het gesprek aan te gaan? In mijn beleving zou de memo nog scherper kunnen, maar dit is wat er nu ligt. Vastgoed kan het maandag in het pfo ook nader duiden.

Aanvullende vraag: volgens mij is het ook verstandig het MT Stadsontwikkeling hierbij te betrekken. Kijk jij daar ook zo naar? En dus ook agenderen voor het MT SO van 25/3?

Ik hoor graag van je. Fijne avond.

Met vriendelijke groet,

5.1.2e
5.1.2e
5.1.2e
Gemeente Zwolle
5.1.2e

Legenda toegepaste uitzonderingsgrondslagen

In dit document zijn gegevens definitief geanonimiseerd op grond van:

Wet	Artikel	Omschrijving	Pagina's
Wet open overheid	Art. 5.1 lid 2 sub e	De eerbiediging van de persoonlijke levenssfeer	1

From: "5.1.2e (5.1.2e " <5.1.2e @zwolle.nl>
Sent: 4/16/2025 2:27:02 PM
To: "5.1.2e " <5.1.2e @zwolle.nl>, "5.1.2e " <5.1.2e @zwolle.nl>, "5.1.2e (5.1.2e " <5.1.2e @zwolle.nl>
Cc:
Subject: RE: 5.1.2e (5.1.2e heeft 'Open College en Technische briefing' met u gedeeld

Yep, stuur je hem ook even rechtstreeks naar de Griffe. Daar hebben ze specifiek om gevraagd.

Van: 5.1.2e
Verzonden: woensdag 16 april 2025 16:23
Aan: 5.1.2e ; 5.1.2e (5.1.2e ; 5.1.2e (5.1.2e
Onderwerp: RE: 5.1.2e (5.1.2e heeft 'Open College en Technische briefing' met u gedeeld
Top 5.1.2e . Dit is hem volgens mij

Van: 5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>
Verzonden: woensdag 16 april 2025 15:35
Aan: 5.1.2e (5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>; 5.1.2e (5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>; 5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>
Onderwerp: RE: 5.1.2e (5.1.2e heeft 'Open College en Technische briefing' met u gedeeld
Ik heb een versie teruggehaald van gisterenavond 18.58.
Graag een check van een van jullie of deze versie klopt. Dan kan ik deze doorsturen.
Gr. 5.1.2e

Van: 5.1.2e (5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>
Verzonden: woensdag 16 april 2025 12:06
Aan: 5.1.2e (5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>; 5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>; 5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>
Onderwerp: RE: 5.1.2e (5.1.2e heeft 'Open College en Technische briefing' met u gedeeld
Moeten we naar geschiedenis in teams, geen idee hoe dat werkt, 5.1.2e ? ��

Van: 5.1.2e (5.1.2e
Verzonden: woensdag 16 april 2025 11:47
Aan: 5.1.2e (5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>; 5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>
Onderwerp: RE: 5.1.2e (5.1.2e heeft 'Open College en Technische briefing' met u gedeeld
En we moeten de ppt van gisteren nog naar de griffie sturen ��, die is nu wat verbouwd…

Van: 5.1.2e 5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>
Verzonden: woensdag 16 april 2025 11:11
Aan: 5.1.2e (5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>; 5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>
Onderwerp: 5.1.2e (5.1.2e heeft 'Open College en Technische briefing' met u gedeeld

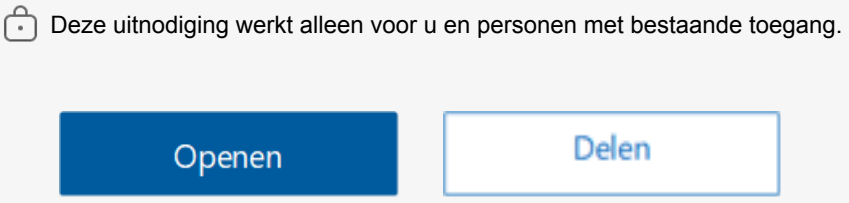
5.1.2e (5.1.2e heeft u uitgenodigd om een bestand weer te geven

Hoi, hierbij de ppt voor vanavond.
dia's toegevoegd die ik zal doen: :
doe & denk mee
Vanavond: doel + programma (nadruk op RTP).

paar kleine aanpassingen:
Dia 'wat is een OGV' op verborgen. (wel vertellen dat we toewerken naar OGV cf de wet),

Dia 'verhaal van Zwolle' titel verandert in 'wendbaar en adaptief' ipv 'leven met water')
Dia Vervolg: vaststelling B&W geschrapt

Dit e-mailbericht wordt gegenereerd door het gebruik van Microsoft 365 door Gemeente Zwolle en kan inhoud bevatten die wordt beheerd door Gemeente Zwolle.

Legenda toegepaste uitzonderingsgrondslagen

In dit document zijn gegevens definitief geanonimiseerd op grond van:

Wet	Artikel	Omschrijving	Pagina's
Wet open overheid	Art. 5.1 lid 2 sub e	De eerbiediging van de persoonlijke levenssfeer	1

From: "5.1.2e 5.1.2e" <5.1.2e @zwolle.nl>
Sent: 4/16/2025 9:44:52 AM
To: "5.1.2e (5.1.2e" <5.1.2e @zwolle.nl>, "5.1.2e" <5.1.2e @zwolle.nl>
Cc:
Subject: RE: 5.1.2e (5.1.2e heeft 'Open College en Technische briefing' met u gedeeld

Wel behoefte aan enige context.
We doen dit niet voor de lol
Dia 8 aangepast en gecomprimeerd.
We doen het voor hun kinderen en kleinkinderen, voor hun ouders of hunzelf als de zorg nodig hebben…
Het gaat over mensen

Van: 5.1.2e (5.1.2e
Verzonden: woensdag 16 april 2025 11:11
Aan: 5.1.2e (5.1.2e ; 5.1.2e
Onderwerp: 5.1.2e (5.1.2e heeft 'Open College en Technische briefing' met u gedeeld

5.1.2e (5.1.2e heeft u uitgenodigd om een bestand weer te geven

Hoi, hierbij de ppt voor vanavond.
dia's toegevoegd die ik zal doen: :
doe & denk mee
Vanavond: doel + programma (nadruk op RTP).

paar kleine aanpassingen:
Dia 'wat is een OGV' op verborgen. (wel vertellen dat we toewerken naar OGV cf de wet),
Dia 'verhaal van Zwolle' titel verandert in 'wendbaar en adaptief' ipv 'leven met water')
Dia Vervolg: vaststelling B&W geschrapt

Open College en Technische briefing

Deze uitnodiging werkt alleen voor u en personen met bestaande toegang.

Openen Delen

Dit e-mailbericht wordt gegenereerd door het gebruik van Microsoft 365 door
Gemeente Zwolle en kan inhoud bevatten die wordt beheerd door Gemeente Zwolle.

Legenda toegepaste uitzonderingsgrondslagen

In dit document zijn gegevens definitief geanonimiseerd op grond van:

Wet	Artikel	Omschrijving	Pagina's
Wet open overheid	Art. 5.1 lid 2 sub e	De eerbiediging van de persoonlijke levenssfeer	1

From: "5.1.2e " <5.1.2e @zwolle.nl>
Sent: 11/14/2024 1:58:27 PM
To: "5.1.2e (5.1.2e " <5.1.2e @zwolle.nl>, "5.1.2e " <5.1.2e @zwolle.nl>, "5.1.2e 5.1.2e " <5.1.2e @zwolle.nl>
Cc:
Subject: RE: 5.1.2e (5.1.2e heeft 'Werksessie Aanvuling Omgevingsvisie 19 november 2024' met u gedeeld

Hoi 5.1.2e,
In aanvulling op onderstaande bericht van 5.1.2e, hierbij ook de bijlage waarnaar verwezen wordt.
(We hebben bij Posad scherpere en geüpdate kaarten van de vier scenario's opgevraagd, zodra ik deze ontvang verwerk ik die in deze bijlage)
Groet,
5.1.2e

Van: 5.1.2e (5.1.2e
Verzonden: donderdag 14 november 2024 14:34
Aan: 5.1.2e ; 5.1.2e ; 5.1.2e
Onderwerp: 5.1.2e (5.1.2e heeft 'Werksessie Aanvuling Omgevingsvisie 19 november 2024' met u gedeeld

5.1.2e (5.1.2e heeft u uitgenodigd om een bestand te bekijken

hoi, hierbij het programma voor B&W. Kan 5.1.2e dit met bijlage (ppt 4 scenario's) zo doorzetten naar B&W? groet, 5.1.2e

Werksessie Aanvuling Omgevingsvisie 19 november 2024

Deze uitnodiging werkt alleen voor u en personen met bestaande toegang.

Openen Delen

Dit e-mailbericht wordt gegenereerd door het gebruik van Gemeente Zwolle van Microsoft 365 en kan inhoud bevatten die wordt beheerd door Gemeente Zwolle.

Legenda toegepaste uitzonderingsgrondslagen

In dit document zijn gegevens definitief geanonimiseerd op grond van:

Wet	Artikel	Omschrijving	Pagina's
Wet open overheid	Art. 5.1 lid 2 sub e	De eerbiediging van de persoonlijke levenssfeer	1

Informatie scenariostudie

Ten behoeve van

Themacollege

Aanvulling Omgevingsvisie

19 november 2024

Zwolle

Scenariostudie

- Voorstelbare toekomstbeelden (geïnspireerd door het PBL);
- Aan de ene kant duidelijk omgevingsbeleid voor lange termijn nodig, tegelijkertijd diverse onzekerheden die de nodige flexibiliteit vragen;
- Geen keuze voor een scenario;
- Wel kader om in Ruimtelijk Toekomstperspectief afgewogen keuzes te kunnen maken.

Scenariostudie

- 4 scenario’s:
  - Natuurlijk Zwolle
  - Zwolle het ‘Warme hart van Nederland’
  - Zwolle voor elkaar
  - High-tech Zwolle

Natuurlijk Zwolle

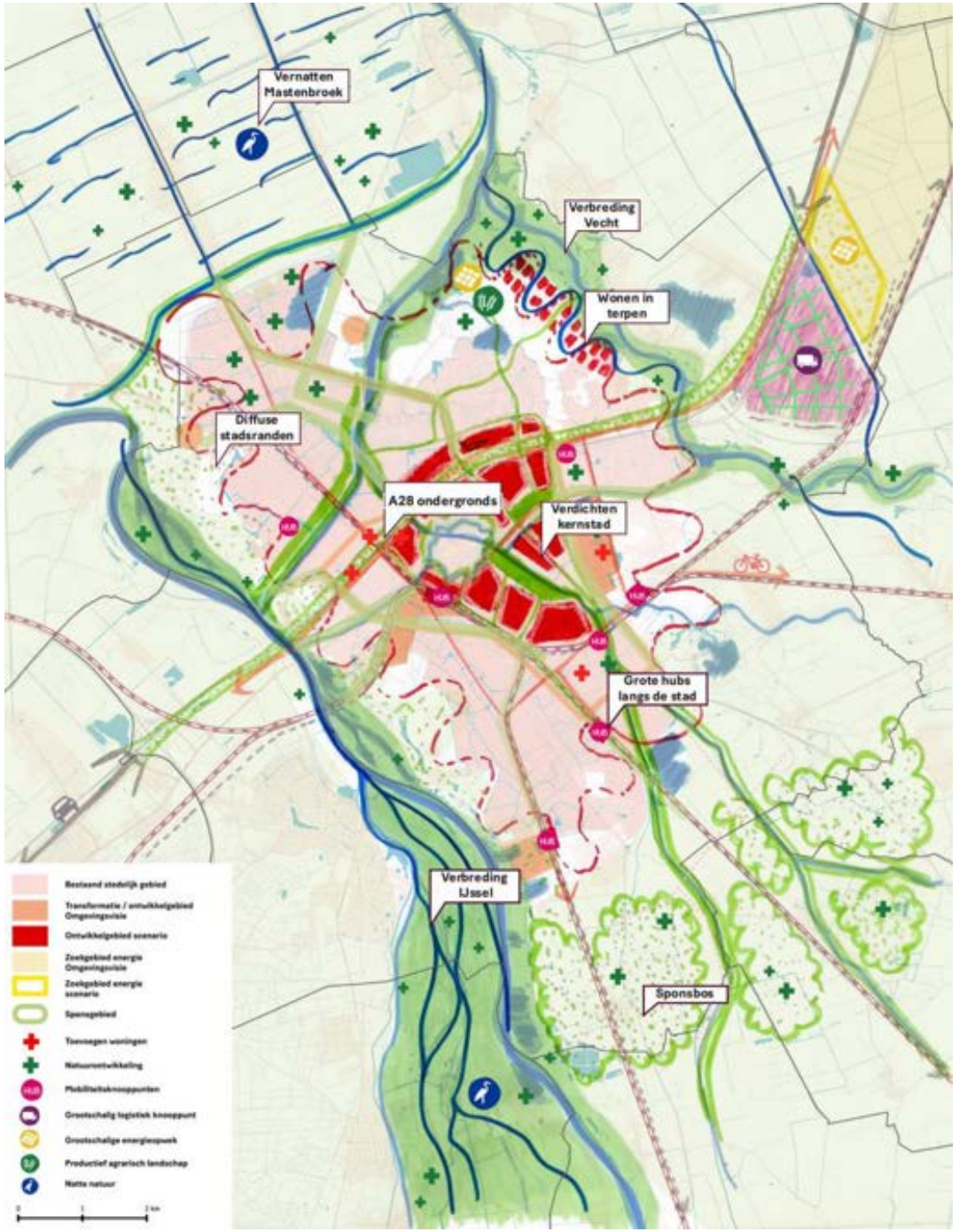
Zwolle

Samenvatting

De bevolking hecht veel waarde aan de kwalitatieve groene omgeving, juist daarom wonen zij in Zwolle. Er is een sterke verbinding tussen het dagelijkse leven en de natuurlijke omgeving. Natuurlijke systemen zijn leidend, regenwater wordt opgeslagen door meer ruimte te geven aan rivieren, sloten en innovatieve oplossingen zoals natte teelten. De stad verdicht en transformeert met een focus op vergroening en biodiversiteit. Ook bedrijvigheid wordt natuurpositief ontwikkeld. De stadsranden worden diffuser wat wonen ‘aan’ het landschap mogelijk maakt.

Natuurlijk Zwolle

- Verdichting van de stad met focus op vergroening en blauwe dooradering;
- We bewegen mee met de natuurlijke systemen;
- Ontwikkelen Stadsscan-locaties
- Realisatie watercasco
- Vernatten van de polder Mastenbroek, Sponsbos, Zwolle zuid
- Stadsbroek, Nieuwe Vecht en Willemsvaart nieuwe dragers in de stedelijk hoofdgroenstructuur
- Focus op de bestaande werklocaties → natuurinclusief, vergroenen etc.
- Vol blijven inzetten op huidige mobiliteitstransitie. Ruimte voor wandelaar, fiets en openbaar vervoer.
- Ten noorden van de Vecht: Energielandschap

Zwolle het ‘Warme hart van Nederland’

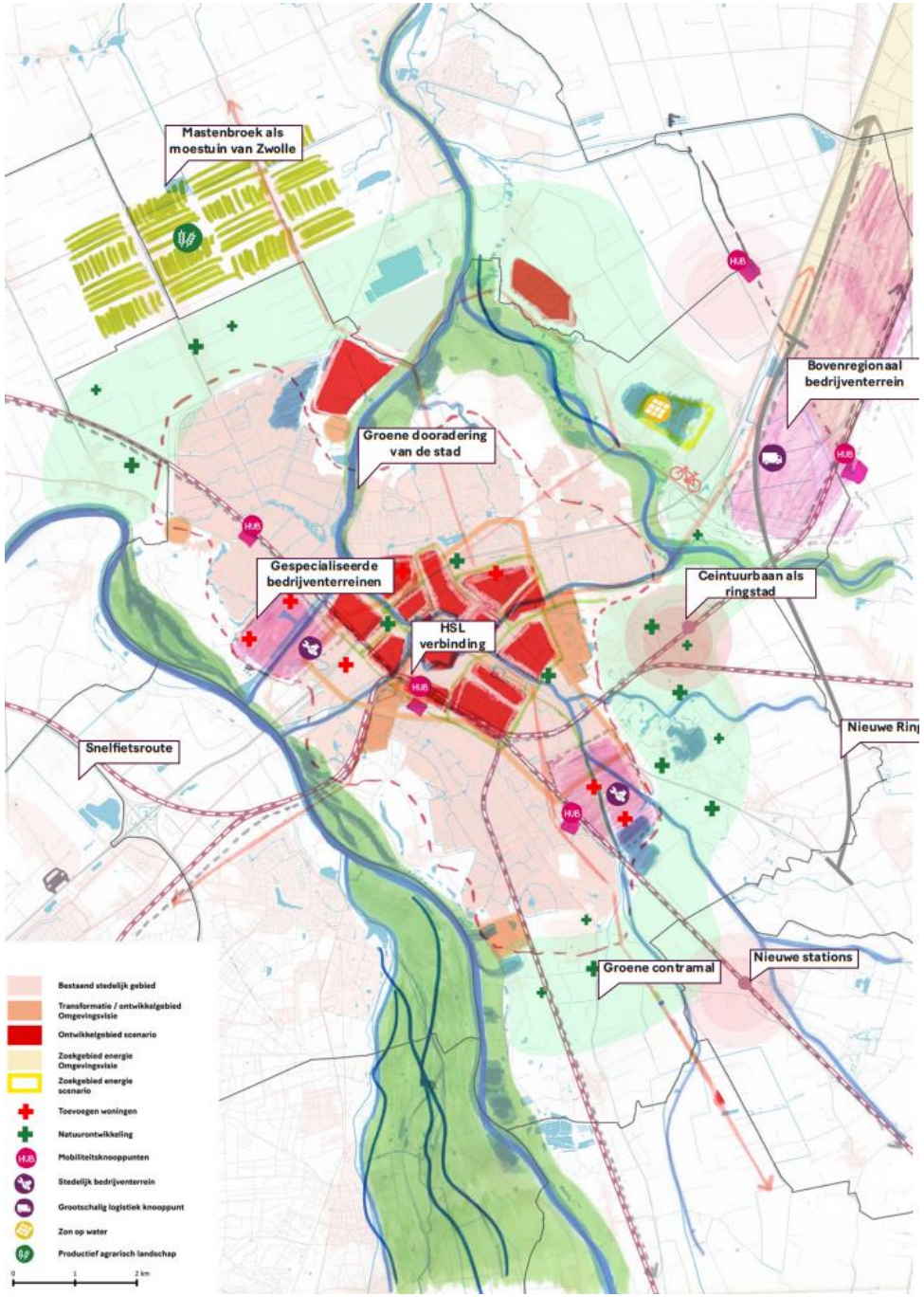
Zwolle

Samenvatting

Zwolle groeit en wordt een wereldspeler. Stedelijke woonmilieus zijn groen, gemengd en bieden voldoende leefruimte. De stad zet in op groene en blauwe kwaliteiten, zoals dooradering rondom waterlopen en een groene gordel rondom Zwolle. Als internationaal knooppunt benut Zwolle haar centrale ligging tussen de Randstad en Duitsland. De A28 wordt ontwikkeld als vervoersbackbone en regionale knelpunten worden opgelost om de internationale bereikbaarheid te optimaliseren. Grootschalige uitbreiding vindt plaats, geïntegreerd en ontsloten via snelfietsroutes en nieuwe stations.

Zwolle het ‘Warme hart van Nederland’

- Zwolle draait volop mee in stedelijk netwerk Nederland →NOVEX;
- De klimaatbestendige groeiregio;
- Volle focus op groei → wonen en economie
  - 15.000 woningen (o.a. Stadscan, Ceintuurbaanzone Ringstad en Zwolle zuid);
  - 135 hectare nieuw bedrijventerrein langs A28-zone;
- Doorgaan met mobiliteitstransitie, inclusief nieuwe ringweg ten oosten van Zwolle en station Zwolle-zuid;
- Interessant is ondertunneling A28.

Zwolle voor elkaar

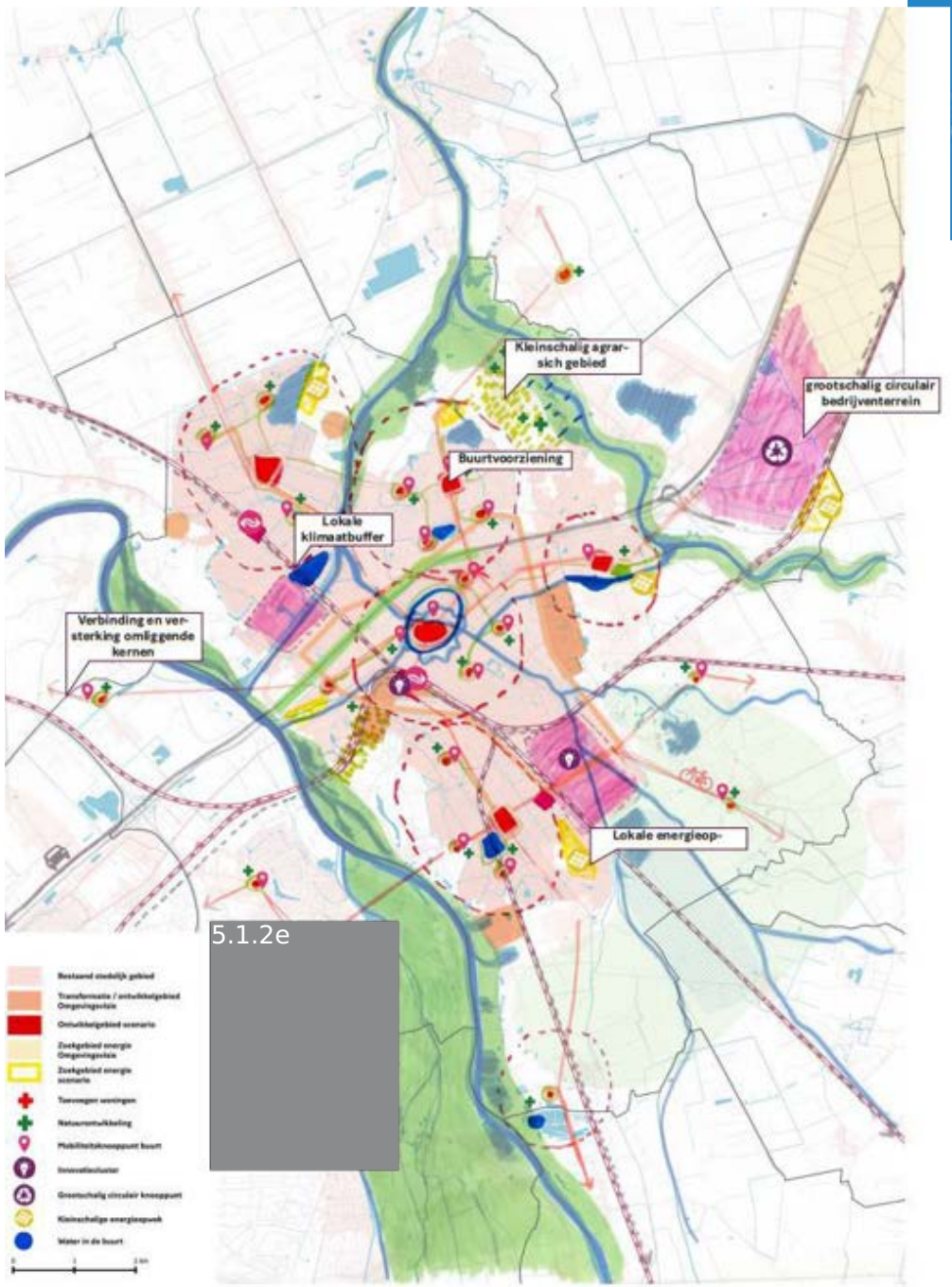
Zwolle

Samenvatting

In Zwolle heerst een sterk gemeenschapsgevoel, waar saamhorigheid en samenwerking centraal staan. De inwoners voelen zich verbonden met hun lokale gemeenschap, mede door gezamenlijke initiatieven zoals gemeenschappelijk eigenaarschap van buurttuinen, waar mensen samenkomen om de buurt te vergroenen en voedsel te verbouwen. Elk wijk heeft een buurtcentrum dat fungeert als centraal punt waar ontmoetingen centraal staan, met lokale faciliteiten zoals lokale voedselproductie, een buurtpark, lokale energie opslag/opwek, lokaal bedrijventerrein, en een mobiliteitshub. De behoefte aan collectieve woonvormen, zoals hofjes, neemt toe, met bijvoorbeeld in combinatie met zorgdiensten aan huis. Het landschap rondom Zwolle wordt fijnmaziger en bevordert kleinschalige landbouw voor lokale voedselvoorziening.

Zwolle voor elkaar

- Gemeenschapszin, saamhorigheid, noaberschap en ruimte voor ontmoeting staan centraal;
- Stadsscan locaties als dragers om voorzieningenniveau in de Zwolse wijken te versterken;
- Lokale energie-opwek staat centraal;
- Focus op bestaande werklocaties;
- Scenario lijkt op ‘Zwolle Natuurlijk’, maar:
  - Prioriteit aan het voorzieningenniveau;
  - Hogere mate van verstedelijking zonder extra groen;
  - 135 hectare nieuw bedrijventerrein voor circulaire bedrijvigheid
  - Mengen van wonen en werken op Marslanden.

High-tech Zwolle

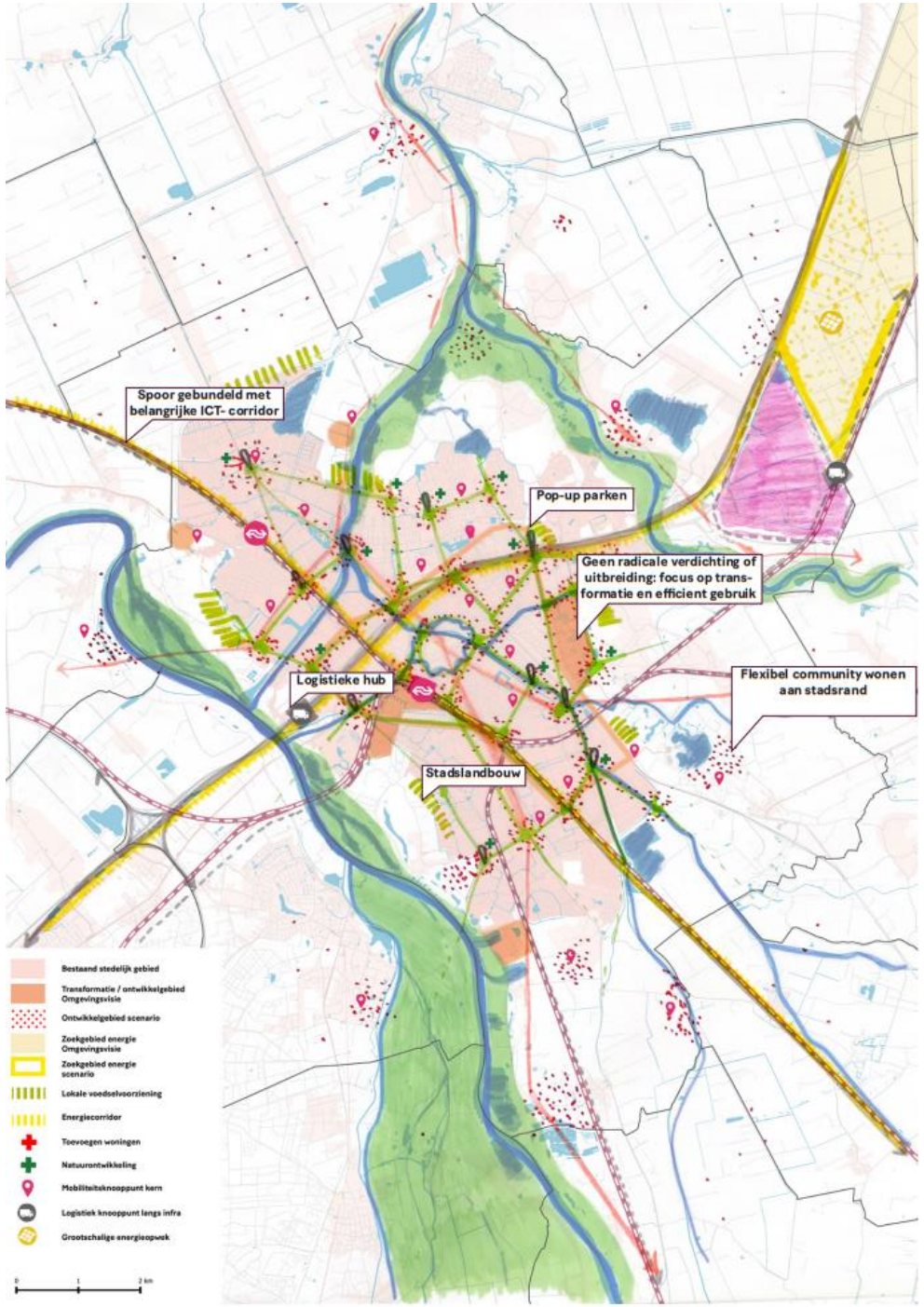
Zwolle

Samenvatting

In een flexibele en innovatieve samenleving staat keuzevrijheid en individuele behoeften centraal, waarbij mensen vooral in online ‘bubbels’ functioneren. Zwolle maakt deel uit van een groter digitaal netwerk, waardoor fysieke voorzieningen minimaal zijn en digitale ontmoetingen de norm. Fysieke verplaatsingen nemen af en bezorgdiensten toenemen. Pop-up parken dienen als tijdelijke ontmoetingsplekken, verbonden met het buitengebied. Doordat thuiswerken de norm is neemt de druk vanuit de Randstad toe en is er vraag naar zowel binnenstedelijke als landelijke woonlocaties. Er is ook vraag naar innovatieve woonvormen zoals verplaatsbare woningen. Gebouwen zijn flexibel ontworpen voor tijdelijk en multifunctioneel gebruik. Er is een focus op technologische oplossingen voor de water en bodem problematiek. De stad zet volop in op high-tech en biedt ruimte voor ICT-bedrijven.

High-tech Zwolle

- Een flexibele en innovatieve samenleving, waarbij keuzevrijheid centraal staat;
- Technologie en digitalisering is reeds een ingezette trend;
- Meer individualistisch, maar gebeurt wel;
- Water en bodem wordt gestuurd (dijken, gemalen en pompen);
- Geen grote ingrepen in de fysieke leefomgeving;
- Binnenstedelijke woon- en werklocaties;
- Weinig overheidssturing, ‘de markt is aan zet’;
- Digitale netwerk staat centraal, minimaal voorzieningenniveau en weinig verplaatsingen;
- Flexibel en multifunctioneel bouwen;
- Ruimte voor ICT-bedrijven op bestaande werklocaties.

Zwolle

Legenda toegepaste uitzonderingsgrondslagen

In dit document zijn gegevens definitief geanonimiseerd op grond van:

Wet	Artikel	Omschrijving	Pagina's
Wet open overheid	Art. 5.1 lid 2 sub e	De eerbiediging van de persoonlijke levenssfeer	9

From: "5.1.2e " <5.1.2e @zwolle.nl>
Sent: 3/27/2025 9:13:25 AM
To: "5.1.2e " <5.1.2e @zwolle.nl>, "5.1.2e " <5.1.2e @zwolle.nl>, "5.1.2e 5.1.2e " <5.1.2e @zwolle.nl>
Cc:
Subject: RE: Natura 2000

Ha 5.1.2e,
Klopt inderdaad dat daar nog een gaatje zit. Dus kan wellicht helpend zijn ��.
Voor zover mijn kennis strekt over natura2000 geldt dat deze gebieden een zogenaamde ‘externe werking’ hebben. Dat wil zeggen dat ruimtelijke ontwikkelingen ook buiten deze gebieden geen significante negatieve effecten mogen hebben op de aangewezen natura 2000 gebieden en de bijhorende natuurdoelen voor een bepaald gebied. Dat moet dus onderzocht worden. Of alleen elektrische auto’s laten rijden over de nieuwe brug ��.
Aanvullend maakt de Vecht wel onderdeel uit van het NatuurNetwerkNederland en is als zodanig vastgelegd in de provinciale verordening. Daar zit geen gaatje in de grensafbakening. Zie onderstaande kaart.
Je zult dus van goeden huize moeten komen om daar een ruimtelijke ontwikkeling mogelijk te maken. In ieder geval de alternatieven onderzoeken, er is aantoonbaar een dringende reden van maatschappelijk belang en er worden compenserende maatregelen getroffen als gevolg van de aantasting van het NNN (zowel kwantitatief als kwalitatief). Nou denk ik dat op al deze punten wel een verhaal is te maken.

Tot zover,
Groet,
5.1.2e

Van: 5.1.2e
Verzonden: donderdag 27 maart 2025 07:53
Aan: 5.1.2e ; 5.1.2e ; 5.1.2e (5.1.2e
Onderwerp: Re: Natura 2000

Het zou zo maar kunnen dat Prorail dit geregeld heeft vanuit het vooruitzicht van een nieuwe spoorbrug aan de oostkant. Vandaar de asymmetrie in de tekening. Kunnen ze die bouwen zonder last van natura 2000. Kunnen wij een brug bouwen op de huidige plek spoorbrug. Dit vermoeden heb ik.
W&B had toch ook aangegeven dat een nieuwe brug in het natura 2000 gebied onmogelijk is. Dit zou een escape kunnen zijn.

From: 5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>
Sent: Wednesday, March 26, 2025 7:37:03 PM
To: 5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>
Subject: Re: Natura 2000

Moet nog ingedikt.

From: 5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>
Sent: Wednesday, March 26, 2025 7:17:33 PM
To: 5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>
Subject: RE: Natura 2000

Dat is krap.
Mail je je essay nog even.

Van: 5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>
Verzonden: woensdag 26 maart 2025 19:15
Aan: 5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>; 5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>; 5.1.2e (5.1.2e

<5.1.2e @zwolle.nl>

Onderwerp: Natura 2000

Verbinding moet door dit gaatje, naast spoorbrug.

5.1.2e

Legenda toegepaste uitzonderingsgrondslagen

In dit document zijn gegevens definitief geanonimiseerd op grond van:

Wet	Artikel	Omschrijving	Pagina's
Wet open overheid	Art. 5.1 lid 2 sub e	De eerbiediging van de persoonlijke levenssfeer	1, 2

From: "5.1.2e " <5.1.2e @zwolle.nl>
Sent: 10/11/2024 10:32:18 AM
To: "5.1.2e " <5.1.2e @zwolle.nl>, "5.1.2e " <5.1.2e @zwolle.nl>
Cc: "5.1.2e " <5.1.2e @zwolle.nl>, "5.1.2e " <5.1.2e @zwolle.nl>
Subject: RE: Netwerkaanpak Zwolle & OER Omgevingsvisie

Hallo 5.1.2e,
Dank voor je mail en goed dat je dit overleg inplant. Ik heb toevallig deze week met Witteveen en Bos contact gehad hierover. Aangezien we een ontwerpend OER opstellen (de eerste effectbeoordelingen worden gedaan tijdens het opstellen van het ruimtelijk ontwikkelperspectief die de basis is voor de aanvulling op de omgevingsvisie) komen de uitslagen uit jullie onderzoek mogelijk te laat.
Maar goed om in ieder geval hierover af te stemmen, want wat ik van WB begreep is zowel voor het OER als voor jullie onderzoek een referentiesituatie nodig, dus daar kunnen we samen in optrekken, aangezien daar volgens mij geen verschillen in moeten zitten.
Overigens is dit nu al voor onze OER nu al aan de orde. 5.1.2e en 5.1.2e weten daarvan.
A.s. woensdag is een lunchlezing van WB hierover. Ik stuur je de uitnodiging en bijbehorende mail door.
Sluit gerust aan!
Groet,

5.1.2e
5.1.2e

Gemeente Zwolle, Afdeling Proces, Programma, Projectmanagement
Bezoekadres: Lübeckplein 2, 8017 JZ Zwolle

☎ 5.1.2e
@ 5.1.2e @zwolle.nl

Niet printen spaart het milieu.

De gemeente Zwolle beschouwt e-mail als volwaardig communicatiemiddel. Dit betekent dat u erop mag vertrouwen dat de inhoud van dit bericht correct en compleet is.

Van: 5.1.2e
Verzonden: vrijdag 11 oktober 2024 10:22
Aan: 5.1.2e ; 5.1.2e
CC: 5.1.2e ; 5.1.2e
Onderwerp: Netwerkaanpak Zwolle & OER Omgevingsvisie

Beste 5.1.2e en 5.1.2e,
Jullie hebben er vast al iets over gehoord, maar we gaan de komende maanden bij mobiliteit aan de slag met een netwerkanalyse. Zie ook de bijlages. Hierbij brengen we het effect van alle ruimtelijke ontwikkelingen in Zwolle op het mobiliteitssysteem in beeld. Met als doel om scherp te krijgen welke maatregelen in de toekomst nodig gaan zijn. En om antwoord te kunnen geven op vragen vanuit gebiedsontwikkelingen waar men ingrepen in het netwerk wil doen (bijv. knip Drijbersingel). We hebben Goudappel gevraagd om dit voor ons te doen.
Vanuit de aanvulling Omgevingsvisie laten jullie een OER maken. Deze heeft raakvlakken en wellicht deels overlap met onze netwerkaanpak. Dat willen we met jullie doorspreken. Ik plan hiervoor een overleg.
Groeten 5.1.2e

Legenda toegepaste uitzonderingsgrondslagen

In dit document zijn gegevens definitief geanonimiseerd op grond van:

Wet	Artikel	Omschrijving	Pagina's
Wet open overheid	Art. 5.1 lid 2 sub e	De eerbiediging van de persoonlijke levenssfeer	1

From: "5.1.2e " <5.1.2e @zwolle.nl>
Sent: 10/11/2024 11:51:13 AM
To: "5.1.2e " <5.1.2e @zwolle.nl>
Cc:
Subject: RE: Netwerkaanpak Zwolle & OER Omgevingsvisie

Hey 5.1.2e ,
Dank voor de uitnodiging voor de lunchlezing. Ik sluit graag aan.
Groeten 5.1.2e

Van: 5.1.2e
Verzonden: vrijdag 11 oktober 2024 12:32
Aan: 5.1.2e ; 5.1.2e
CC: 5.1.2e ; 5.1.2e
Onderwerp: RE: Netwerkaanpak Zwolle & OER Omgevingsvisie

Hallo 5.1.2e ,
Dank voor je mail en goed dat je dit overleg inplant. Ik heb toevallig deze week met Witteveen en Bos contact gehad hierover. Aangezien we een ontwerpend OER opstellen (de eerste effectbeoordelingen worden gedaan tijdens het opstellen van het ruimtelijk ontwikkelperspectief die de basis is voor de aanvulling op de omgevingsvisie) komen de uitslagen uit jullie onderzoek mogelijk te laat.
Maar goed om in ieder geval hierover af te stemmen, want wat ik van WB begreep is zowel voor het OER als voor jullie onderzoek een referentiesituatie nodig, dus daar kunnen we samen in optrekken, aangezien daar volgens mij geen verschillen in moeten zitten.
Overigens is dit nu al voor onze OER nu al aan de orde. 5.1.2e en 5.1.2e weten daarvan.
A.s. woensdag is een lunchlezing van WB hierover. Ik stuur je de uitnodiging en bijbehorende mail door.
Sluit gerust aan!
Groet,

5.1.2e
5.1.2e

Gemeente Zwolle, Afdeling Proces, Programma, Projectmanagement
Bezoekadres: Lübeckplein 2, 8017 JZ Zwolle

☎ 5.1.2e
@ 5.1.2e @zwolle.nl

Niet printen spaart het milieu.

De gemeente Zwolle beschouwt e-mail als volwaardig communicatiemiddel. Dit betekent dat u erop mag vertrouwen dat de inhoud van dit bericht correct en compleet is.

Van: 5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>
Verzonden: vrijdag 11 oktober 2024 10:22
Aan: 5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>; 5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>
CC: 5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>; 5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>
Onderwerp: Netwerkaanpak Zwolle & OER Omgevingsvisie

Beste 5.1.2e en 5.1.2e ,
Jullie hebben er vast al iets over gehoord, maar we gaan de komende maanden bij mobiliteit aan de slag met een netwerkanalyse. Zie ook de bijlages. Hierbij brengen we het effect van alle ruimtelijke ontwikkelingen in Zwolle op het mobiliteitssysteem in beeld. Met als doel om scherp te krijgen welke maatregelen in de toekomst nodig gaan zijn. En om antwoord te kunnen geven op vragen vanuit gebiedsontwikkelingen waar men ingrepen in het netwerk wil doen (bijv. knip Drijbersingel). We hebben Goudappel gevraagd om dit voor ons te doen.
Vanuit de aanvulling Omgevingsvisie laten jullie een OER maken. Deze heeft raakvlakken en wellicht deels overlap met onze netwerkaanpak. Dat willen we met jullie doorspreken. Ik plan hiervoor een overleg.
Groeten 5.1.2e

Legenda toegepaste uitzonderingsgrondslagen

In dit document zijn gegevens definitief geanonimiseerd op grond van:

Wet	Artikel	Omschrijving	Pagina's
Wet open overheid	Art. 5.1 lid 2 sub e	De eerbiediging van de persoonlijke levenssfeer	1

From: "5.1.2e " <5.1.2e @zwolle.nl>
Sent: 4/2/2025 1:19:47 PM
To: "5.1.2e " <5.1.2e @posadmaxwan.nl>, "5.1.2e " <5.1.2e @posadmaxwan.nl>
Cc: "5.1.2e " <5.1.2e @posadmaxwan.nl>, "5.1.2e (5.1.2e)" <5.1.2e @zwolle.nl>, "5.1.2e 5.1.2e " <5.1.2e @zwolle.nl>, "5.1.2e " <5.1.2e @zwolle.nl>, "5.1.2e " <5.1.2e @zwolle.nl>, "5.1.2e (5.1.2e " <5.1.2e @zwolle.nl>
Subject: RE: Nieuwe versie tekstdummy RTP

Hoi 5.1.2e en 5.1.2e,

Hierbij de bijdrage participatie. Zouden jullie dit op een logische plek (bij hoofdstuk 3.2?) willen plaatsen?

Uiterlijk morgenochtend 9.00 uur komt mogelijk een aangepast voorwoord van Gerdien.

Succes!

Met vriendelijke groet,

5.1.2e
5.1.2e
5.1.2e
Gemeente Zwolle
5.1.2e

Van: 5.1.2e
Verzonden: woensdag 2 april 2025 14:15
Aan: 5.1.2e <5.1.2e @posadmaxwan.nl>; 5.1.2e <5.1.2e @posadmaxwan.nl>
CC: 5.1.2e <5.1.2e @posadmaxwan.nl>; 5.1.2e (5.1.2e) <5.1.2e @zwolle.nl>; 5.1.2e (5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>; 5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>; 5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>; 5.1.2e 5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>
Onderwerp: Nieuwe versie tekstdummy RTP

Dag 5.1.2e en 5.1.2e,

Bijgaand ontvangen jullie de nieuwste tekstdummy RTP! Hieronder nog een aantal aandachts- en verwerkingspunten:

- Zwolle ondernemend is veranderd in Zwolle ondernemende groeiregio – ook graag aanpassen in de figuren
- Speciaal aandacht voor 'de column van 5.1.2e'. Deze willen we invoegen in hoofdstuk 3. Willen jullie deze (zonder gele arcering) op een losse pagina in een tekstvak toevoegen
- Kijk ook goed naar de nummering van de paragrafen.
- Uitbreiding Marslanden: graag verwerken in de integrale kaart.
- Energie: nog graag wijzigingen aanbrengen in de kaart (zie bijlage), ook in de legenda.
- Economie: 'hartjes wijkeconomie' moeten van de kaart.
- Sleutelgebied stadsring: maken kaart + moet worden opgenomen in de integrale kaart.

Graag de volgende aanpassingen in de planningstabel:

1. *Het jaartal 2035 schrappen. Daarmee krijt de tabel een globaler karakter*
2. *De bevolkingsprognoses schrappen en het donkerrode blok over de 10.000 woningen. Staat ook al in de grijze rij eronder.*
3. *Gele blok wijkversterkinglocaties schrappen. Nb. We onderbouwen dit programma in tekst verder nergens. Rood/oranje blok wijkversterkingslocaties al in 2025 starten. Immers we geven er nu ook al uitvoering aan, wanneer initiatieven zich voordoen.*
4. *Gele blok 'Gebiedsproces Stadsbroek laten lopen van 2025 t/m 2029. Rode blok 2029 t/m 2040*
5. *Waarom zit er een gat tussen planvorming railterminal en de uitvoering? Dit op elkaar laten aansluiten*
6. *Planning bedrijventerreinen laten aansluiten op nieuwe teksten.*
7. *Programma ondergrond. Waar komt deze vandaan? Staat verder nergens in de teksten. Stadspark Stadsbroek is daaraan gekoppeld. Waarom? Wellicht hier een koppeling maken met het gebiedsproces.*

8. *Hebben we de andere onderdelen (de programma's) van de planning genoemd in de teksten? Anders schrappen.*
9. *Woningbouw Zwolle-zuid/zuid koppelen aan het station bij mobiliteit.*
10. *Wonen: Zwolle zuid opsplitsen in twee woningbouwontwikkelingen*
    - *Stationsomgeving: 250-500 woningen*
    - *Zwolle-zuid/zuid 2000-3000 woningen*

Mochten jullie nog vragen hebben, dan hoor ik het graag!

Met vriendelijke groet,

5.1.2e
5.1.2e
5.1.2e
Gemeente Zwolle
5.1.2e

Legenda toegepaste uitzonderingsgrondslagen

In dit document zijn gegevens definitief geanonimiseerd op grond van:

Wet	Artikel	Omschrijving	Pagina's
Wet open overheid	Art. 5.1 lid 2 sub e	De eerbiediging van de persoonlijke levenssfeer	1, 2

Participatie in het Toekomstperspectief

Belangrijke inbreng van inwoners en betrokken partijen

Het Ruimtelijk Toekomstperspectief is mede gevormd door een brede participatieronde in het najaar van 2024. Inwoners en betrokken partijen gaven via de Reizende Woonkamers, een Jongeren meet-up, een Toekomstfestival, een online enquête en verschillende werkateliers hun ideeën en zorgen mee voor de toekomst van Zwolle. De enquêteresultaten, persoonlijke gesprekken en gespeelde kaarten in het toekomstspel leverden veel inzichten op.

Wonen was verreweg het meest besproken thema. Inwoners deelden hun zorgen over betaalbaarheid, een gebrek aan passende woningen voor jongeren en ouderen en over de druk op bestaande wijken. Er werd veel steun uitgesproken voor het toevoegen van woningen, mits zorgvuldig ingebed in de omgeving. Dat kan door inbreiding op geschikte plekken, zoals het hergebruik van leegstaande panden, en het aantrekkelijker maken van compacte woonvormen zoals studio's en hofjes. In het toekomstspel werd de spelkaart "Een nieuwe wijk" het vaakst gespeeld. Veel deelnemers gaven aan open te staan voor uitbreiding aan de randen van de stad, waarbij de kaarten geplaatst werden ten oosten, ten zuiden en in mindere mate ten noorden van de stad. Daarbij behouden mensen graag het dorpse, groene karakter. Ook zouden die nieuwe wijken moeten bijdragen aan de sociale samenhang.

Groen en water zijn volgens de inwoners essentieel. Vergroening van wijken, stadsnatuur en klimaatmaatregelen werden vaak benoemd. Er werd veel waarde gehecht aan groen dichtbij huis en aan een robuust buitengebied voor recreatie en biodiversiteit. Er was brede steun voor het opwekken van duurzame **energie**, maar dan vooral op logische locaties, zoals bedrijventerreinen.

Inwoners steunden de keuze om meer ruimte te geven aan **wandelen, fietsen en openbaar vervoer**. Wel vroegen zij om maatwerk: oog voor mensen die afhankelijk zijn van de **auto**, zoals ouderen of mensen met een beperking

Jongeren legden de nadruk op **sociale verbinding, duurzaamheid en inclusiviteit.** Zij pleitten voor gemengde woonvormen waar jong en oud samenleven, meer betaalbare woonruimte en levendige wijken met cultuur, sport en natuur. Want met voorzieningen in de buurt krijgt een wijk de *ziel* die elke wijk nodig heeft. Er zouden meer recreatievoorzieningen mogen komen. Zij denken ook in kansen voor stedelijke landbouw, energieopwekking en mobiliteit, met name het OV en fietsroutes.

[toevoegen: beeld van inwoners die het toekomstspel spelen (liefst met kaart 'nieuwe woonwijk ten oosten of zuiden van de stad']

[toevoegen kader met top 10 meest gespeelde kaarten:

Top 10 gekozen kaarten

1. Een nieuwe wijk
2. Vergroening wijk
3. Sponsbos
4. Wonen op terpen
5. Groene gordel: een groot stadspark
6. XL-energiepark
7. Hubs aan de rand
8. Woningen toevoegen bij stations
9. Meer water toelaten veenweidegebied
10. Geleidelijke stadsranden

From: "5.1.2e " <5.1.2e @zwolle.nl>
Sent: 4/2/2025 1:32:58 PM
To: "5.1.2e " <5.1.2e @posadmaxwan.nl>, "5.1.2e " <5.1.2e @posadmaxwan.nl>
Cc: "5.1.2e " <5.1.2e @zwolle.nl>, "5.1.2e " <5.1.2e @zwolle.nl>
Subject: RE: Nieuwe versie tekstdummy RTP

Hoi 5.1.2e en 5.1.2e,

Bijgaand de opmerkingen van 5.1.2e van energie. Het gaat om de kaart, waarin 3 punten moeten worden verwijderd, evenals in de legenda (van sommige onderdelen is geen sprake meer).

Kunnen jullie hiermee uit de voeten?

Met vriendelijke groet,

5.1.2e
5.1.2e
5.1.2e
Gemeente Zwolle
5.1.2e

Van: 5.1.2e
Verzonden: woensdag 2 april 2025 15:20
Aan: 5.1.2e <5.1.2e @posadmaxwan.nl>; 5.1.2e <5.1.2e @posadmaxwan.nl>
CC: 5.1.2e <5.1.2e @posadmaxwan.nl>; 5.1.2e 5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>; 5.1.2e 5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>; 5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>; 5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>; 5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>
Onderwerp: RE: Nieuwe versie tekstdummy RTP

Hoi 5.1.2e en 5.1.2e,

Hierbij de bijdrage participatie. Zouden jullie dit op een logische plek (bij hoofdstuk 3.2?) willen plaatsen?

Uiterlijk morgenochtend 9.00 uur komt mogelijk een aangepast voorwoord van Gerdien.

Succes!

Met vriendelijke groet,

5.1.2e
5.1.2e
5.1.2e
Gemeente Zwolle
5.1.2e

Van: 5.1.2e
Verzonden: woensdag 2 april 2025 14:15
Aan: 5.1.2e <5.1.2e @posadmaxwan.nl>; 5.1.2e <5.1.2e @posadmaxwan.nl>
CC: 5.1.2e <5.1.2e @posadmaxwan.nl>; 5.1.2e 5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>; 5.1.2e 5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>; 5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>; 5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>; 5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>
Onderwerp: Nieuwe versie tekstdummy RTP

Dag 5.1.2e en 5.1.2e,

Bijgaand ontvangen jullie de nieuwste tekstdummy RTP! Hieronder nog een aantal aandachts- en verwerkingspunten:

- Zwolle ondernemend is veranderd in Zwolle ondernemende groeiregio – ook graag aanpassen in de figuren
- Speciaal aandacht voor ‘de column van 5.1.2e’. Deze willen we invoegen in hoofdstuk 3. Willen jullie deze (zonder gele arcering) op een losse pagina in een tekstvak toevoegen
- Kijk ook goed naar de nummering van de paragrafen.
- Uitbreiding Marslanden: graag verwerken in de integrale kaart.
- Energie: nog graag wijzigingen aanbrengen in de kaart (zie bijlage), ook in de legenda.
- Economie: ‘hartjes wijkeconomie’ moeten van de kaart.
- Sleutelgebied stadsring: maken kaart + moet worden opgenomen in de integrale kaart.

Graag de volgende aanpassingen in de planningstabel:

1. *Het jaartal 2035 schrappen. Daarmee krijt de tabel een globaler karakter*
2. *De bevolkingsprognoses schrappen en het donkerrode blok over de 10.000 woningen. Staat ook al in de grijze rij eronder.*
3. *Gele blok wijkversterkinglocaties schrappen. Nb. We onderbouwen dit programma in tekst verder nergens. Rood/oranje blok wijkversterkingslocaties al in 2025 starten. Immers we geven er nu ook al uitvoering aan, wanneer initiatieven zich voordoen.*
4. *Gele blok ‘Gebiedsproces Stadsbroek laten lopen van 2025 t/m 2029. Rode blok 2029 t/m 2040*
5. *Waarom zit er een gat tussen planvorming railterminal en de uitvoering? Dit op elkaar laten aansluiten*
6. *Planning bedrijventerreinen laten aansluiten op nieuwe teksten.*
7. *Programma ondergrond. Waar komt deze vandaan? Staat verder nergens in de teksten. Stadspark Stadsbroek is daaraan gekoppeld. Waarom? Wellicht hier een koppeling maken met het gebiedsproces.*
8. *Hebben we de andere onderdelen (de programma’s) van de planning genoemd in de teksten? Anders schrappen.*
9. *Woningbouw Zwolle-zuid/zuid koppelen aan het station bij mobiliteit.*
10. *Wonen: Zwolle zuid opsplitsen in twee woningbouwontwikkelingen*
    - *Stationsomgeving: 250-500 woningen*
    - *Zwolle-zuid/zuid 2000-3000 woningen*

Mochten jullie nog vragen hebben, dan hoor ik het graag!

Met vriendelijke groet,

5.1.2e
5.1.2e
5.1.2e
Gemeente Zwolle
5.1.2e

Legenda toegepaste uitzonderingsgrondslagen

In dit document zijn gegevens definitief geanonimiseerd op grond van:

Wet	Artikel	Omschrijving	Pagina's
Wet open overheid	Art. 5.1 lid 2 sub e	De eerbiediging van de persoonlijke levenssfeer	1, 2

From: "5.1.2e " <5.1.2e @zwolle.nl>
Sent: 4/9/2025 9:04:25 AM
To: "5.1.2e " <5.1.2e @zwolle.nl>, "5.1.2e " <5.1.2e @zwolle.nl>
Cc: "5.1.2e " <5.1.2e @zwolle.nl>, "5.1.2e " <5.1.2e @zwolle.nl>
Subject: RE: Online versie samenvatting RTP, graag jullie tips

Hi,

De samenvatting kunnen we mooi op de website plaatsen en een verwijzing maken bij de link van de enquête. Tijdens de Reizende Woonkamers kunnen we verwijzen naar de samenvatting, zodat mensen die ter plekke kunnen lezen voor meer info voordat ze de enquête invullen. Denk ook goed om dit fysiek nog te hebben. Ik zag je mail over de roll-up, dat lijkt me dan ook een goed plan zodat we de kaart van Zwolle fysiek hebben. Dus laten we dat doen.

5.1.2e

Van: 5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>
Verzonden: woensdag 9 april 2025 10:38
Aan: 5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>; 5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>
CC: 5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>; 5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>
Onderwerp: Online versie samenvatting RTP, graag jullie tips

Hoi,

Hierbij de online versie van de samenvatting van het RTP (de publieksversie, maar zo mogen we die niet meer noemen). Kunnen jullie hiermee uit de voeten, willen we zaken anders? Misschien toch beter om de kaart en de tekst als aparte bestanden te zien? Aan de andere kant is het voor mensen ook lastig om twee schermen naast elkaar te openen…. Graag jullie advies.

Met vriendelijke groet,

5.1.2e
5.1.2e

Tip! Schrijf je in voor onze nieuwsbrief: http://eepurl.com/i1rFq2

Telefoon : 5.1.2e
Mail : 5.1.2e @zwolle.nl
Website : https://www.zwolle.nl/omgevingsvisie

Legenda toegepaste uitzonderingsgrondslagen

In dit document zijn gegevens definitief geanonimiseerd op grond van:

Wet	Artikel	Omschrijving	Pagina's
Wet open overheid	Art. 5.1 lid 2 sub e	De eerbiediging van de persoonlijke levenssfeer	1

From: "5.1.2e (5.1.2e " <5.1.2e @zwolle.nl>
Sent: 1/23/2025 11:31:24 AM
To: "5.1.2e " <5.1.2e @zwolle.nl>, "5.1.2e (5.1.2e " <5.1.2e @zwolle.nl>, "5.1.2e " <5.1.2e @zwolle.nl>, "5.1.2e (5.1.2e)" <5.1.2e @zwolle.nl>, "5.1.2e (5.1.2e " <5.1.2e @zwolle.nl>
Cc:
Subject: RE: Ontwikkelstrategie wonen: terugblik 13/1 en vooruitblik 27/1

Hoi,

Na het MT van onlangs hebben we met Gerdien dezelfde redeneerlijn doorgenomen maandag jl., waarbij we al wel in hoofdlijnen de opmerkingen uit het MT hebben meegenomen.
Gerdien sprak de wens uit voor meer ambitie en heeft de gedachte om 'de uitleg' in kleine 'buurtschappen/woongemeenschappen' te doen.

A.s. maandag het vervolg in het MT en moet wat we nu hebben verder aangepast/geconcretiseerd worden, ook t.b.v. het RTP.

Vragen o.a.

- Wat in de visie, wat in het VHP en welke piketpalen slaan we in de AOV?
- Adaptief ontwikkelen/programmeren: gedifferentieerd en gefaseerd: wat betekent dat, hoe doen we dat……?
- Zwolle als onderdeel van het Stedelijk Netwerk Nederland/NOVEX
- ……

Gr
5.1.2e

-----Oorspronkelijke afspraak-----
Van: 5.1.2e 5.1.2e @zwolle.nl>
Verzonden: donderdag 16 januari 2025 08:45
Aan: Omgevingsvisie Zwolle; Omgevingsvisie Zwolle; 5.1.2e (5.1.2e ; 5.1.2e (5.1.2e ; 5.1.2e ; 5.1.2e (5.1.2e); 5.1.2e (5.1.2e
Onderwerp: Ontwikkelstrategie wonen: terugblik 13/1 en vooruitblik 27/1
Tijd: donderdag 23 januari 2025 14:00-15:30 (UTC+01:00) Amsterdam, Berlijn, Bern, Rome, Stockholm, Wenen.
Locatie: Microsoft Teams-vergadering

Beste collega's,

Hierbij het vriendelijke (maar ook dringende) verzoek om waar mogelijk aan te sluiten bij dit overleg. Dit is het enige moment op korte termijn waarop de agenda's enige ruimte bieden.

@5.1.2e lukt dit jou? Het is in ieder geval fijn als of jij, of @5.1.2e (5.1.2e hierbij aanwezig is. @5.1.2e (5.1.2e) n.a.v. aantekening 'afspraken in overleg': lukt het om hier ruimte voor te maken?

Met vriendelijke groet,

5.1.2e

Onderwerp:
Ontwikkelstrategie wonen: terugblik 13/1 en vooruitblik 27/1

Microsoft Teams Heeft u hulp nodig?

Nu deelnemen aan de vergadering

Vergadering-id: 5.1.2e
Wachtwoordcode: 5.1.2e

Deelnemen op een apparaat voor videovergaderingen

Tenantsleutel: 5.1.2e @zwolle.nl

Video-id: 5.1.2e

Meer informatie

Voor organisatoren: Vergaderopties

Legenda toegepaste uitzonderingsgrondslagen

In dit document zijn gegevens definitief geanonimiseerd op grond van:

Wet	Artikel	Omschrijving	Pagina's
Wet open overheid	Art. 5.1 lid 2 sub e	De eerbiediging van de persoonlijke levenssfeer	1, 2

From: "5.1.2e " <5.1.2e @zwolle.nl>
Sent: 3/7/2024 5:54:45 PM
To: "5.1.2e " <5.1.2e @zwolle.nl>
Cc:
Subject: RE: Oogst bouwstenen Aanvulling Omgevingsvisie: spoorboekje en acties

Dag 5.1.2e ,
Ik heb geen op- of aanmerkingen op jouw duiding.
We bespreken het maandag en dan kijk ik gelijk ook naar het format vanuit de gevraagde blik.
Groet en fijne avond
5.1.2e

Van: 5.1.2e
Verzonden: woensdag 6 maart 2024 16:12
Aan: 5.1.2e ; 5.1.2e
Onderwerp: FW: Oogst bouwstenen Aanvulling Omgevingsvisie: spoorboekje en acties
5.1.2e ,
In aanvulling op onderstaande.
Ik ben op basis van de formats en de kennis die ik heb over de bouwstenen gister bezig geweest met de duiding van de themas Wonen en Energie.
Zie als bijlage die duiding. Zouden jullie dit willen voorzien van commentaar, het aanscherpen. Het is min of meer een samenvatting van de formats. Voor wonen heb ik ook het PFP document gebruikt, zoals al met Dorrit besproken.
Groet,
5.1.2e

Van: 5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>
Verzonden: woensdag 6 maart 2024 15:17
Aan: 5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>; 5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>; 5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>; 5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>; 5.1.2e (5.1.2e) <5.1.2e @zwolle.nl>; 5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>; 5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>; 5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>
CC: 5.1.2e (5.1.2e) <5.1.2e @zwolle.nl>; 5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>; 5.1.2e (5.1.2e) <5.1.2e 5.1.2e @zwolle.nl>
Onderwerp: Oogst bouwstenen Aanvulling Omgevingsvisie: spoorboekje en acties
Beste trekkers van de bouwstenen voor de Aanvulling Omgevingsvisie,
Hartelijk dank voor de ingevulde formats! Er ligt een mooi pakket aan opgaven waarmee we de komende periode samen aan de slag gaan. Afgelopen dagen heeft het programmateam Aanvulling Omgevingsvisie de oogst geduid vwb de betekenis van de bouwsteen voor de Aanvulling Omgevingsvisie. In deze mail vinden jullie info over de volgende stappen en wordt ook **actie van jullie** gevraagd, Deze acties heb ik gemarkeerd.
Als de portefeuillehouder Aanvulling Omgevingsvisie (Gerdien Rots) morgen akkoord is, en het agendatechnisch allemaal rondkomt, bespreken we volgens planning aanstaande maandag 11 maart de oogst van elke bouwsteen in verschillende combi-pfo's (portefeuillehouder ruimtelijke ordening + betreffende vak portefeuillehouder). Zoals eerder aangekondigd is het natuurlijk de bedoeling dat jij als trekker van 'jouw' bouwsteen hierbij aanwezig bent! Mijn verzoek is dan ook om je agenda hiervoor leeg te maken (uitnodiging volgt via secretariaat) en om een korte inleiding (5 minuten) tijdens het combi-pfo te geven over wat er nu op tafel ligt. Dit om het gesprek op gang te brengen. Voor een leidraad: zie bijgevoegde oplegnotitie die bij elke bouwsteen meegestuurd wordt. Verder zitten tijdens de combi pfo's aan tafel: het aanspreekpunt van jouw bouwsteen vanuit het team Aanvulling Omgevingsvisie (5.1.2e of 5.1.2e), de opdrachtgever (5.1.2e) en ik (opdrachtnemer). De stukken worden morgen gepubliceerd in IBABS.
Na de combi-prfo's (met 18 maart als reservedatum) zijn er meerdere momenten om de stukken af te ronden, aan te scherpen en klaar te maken voor bespreking met het college tot aan het delen van de oogst van de bouwstenen met de gemeenteraad (cf afspraak in de bestuursopdracht Aanvulling Omgevingsvisie). Hiervoor hebben we jou ook nodig: wil je de bouwsteen (format) en eventueel achterliggende rapporten (iig voor wonen, stadsscan en economie) alvast bekijken met de blik van een gemeenteraadslid, belanghebbende en inwoner en klaarmaken voor publicatie? Daarnaast zal jouw aanpreekpunt (zie tabel onderaan deze mail) je mogelijk ook nog vragen om hier en daar tekst te verduidelijken, meer samen te vatten of iets in de vorm aan te passen (cf uitgevraagd format). Bedoeling is om met behoud van relevante inhoud nog beter leesbare bouwstenen te presenteren van een vergelijkbaar niveau. De hiermee gemoeide deadlines zijn hieronder geel gemarkeerd. Let op: deadlines zijn krap en dus echt hard. Te laat aanleveren betekent dat het programmateam de stukken niet op tijd rond krijgt. Vandaar mijn oproep om nu al, en iig na de combi pfo's, met de gevraagde acties aan de slag te gaan. Lukt dat niet? Geef dan een seintje, dan zoeken we samen naar een oplossing ��.
Spoorboekje
Het spoorboekje dat bij mijn vorige mail zat is iets gewijzigd en ziet er nu als volgt uit:

- 7 maart: aanleveren rapportage, format + memo met duiding thematische bouwstenen tbv combi pfo's door programmateam Aanvulling Omgevingsvisie
- 11 maart: combi pfo's Gerdien + vakportedeuillehouders over oogst thematische bouwstenen (hiervoor zijn jullie uitgenodigd). Evt reservedatum: 18 maart.
- 14 maart: oogst bouwstenen in MT stadsontwikkeling (deelgenoot maken)
- 19 maart: aanleveren bouwstenen + evt. achterliggende rapportages voor bespreking themacollege. Thematrekkers leveren aan bij 5.1.2e, 5.1.2e, 5.1.2e en 5.1.2e
- 21 maart: aanleveren memo + presentatie + bouwstenen + evt. achterliggende rapportages voor themacollege door programmateam
- 26 maart: themacollege over de oogst en duiding van de bouwstenen + bandbreedtes van opgaven die meegaan naar de scenariostudie
- 27 maart: aanleveren pakket bouwstenen voor besluitvorming in B&W. Thematrekkers leveren aan bij 5.1.2e, 5.1.2e 5.1.2e en 5.1.2e
- 28 maart: aanleveren concept beslisnota B&W voor pfo Gerdien (concept brief van B&W aan gemeenteraad + pakket bouwstenen gaat daarbij) door programmateam Aanvulling Omgevingsvisie
- 3 april: Aanleveren beslisnota voor B&W door programmateam Aanvulling Omgevingsvisie
- 9 april: besluit B&W over bandbreedtes van opgaven + brief van het college naar de gemeenteraad met daarin de oogst en duiding van de bouwstenen + vervolg
- Na 9 april: Brief B&W + oogst bouwstenen versturen naar gemeenteraad (griffie) door programmateam Aanvulling Omgevingsvisie

Voor technische vragen kunnen jullie wederom terecht bij 5.1.2e. Voor inhoudelijke vragen over de duiding van de bouwstenen voor de Aanvulling Omgevingsvisie kunnen jullie terecht bij:

Bouwsteen	**Trekker**	**Aanspreekpunt team aanv. OGV**
Wonen	5.1.2e	
Stadsscan	5.1.2e	
Economie	5.1.2e	
Water & Klimaat	5.1.2e	
Mobiliteit	5.1.2e / 5.1.2e	
Energie	5.1.2e / 5.1.2e	

En voor het geheel (overall proces en inhoud) bij mij, muv 15 maart tot en met 22 maart, want dan ben ik even met vakantie ☺

Groet,

5.1.2e
5.1.2e
5.1.2e
tlefoon 5.1.2e of 5.1.2e
5.1.2e @zwolle.nl

Legenda toegepaste uitzonderingsgrondslagen

In dit document zijn gegevens definitief geanonimiseerd op grond van:

Wet	Artikel	Omschrijving	Pagina's
Wet open overheid	Art. 5.1 lid 2 sub e	De eerbiediging van de persoonlijke levenssfeer	1, 2

From: "5.1.2e " <5.1.2e @zwolle.nl>
Sent: 2/22/2024 4:30:49 PM
To: "5.1.2e 5.1.2e " <5.1.2e @zwolle.nl>
Cc:
Subject: Re: opmaat naar scenariostudie 19 februari 2024

Hoi 5.1.2e ,

Vanavond reageer ik nog op jouw andere voorstel. We kunnen ook morgenochtend nog even bellen

Fijne avond
5.1.2e

Verzonden vanuit Outlook voor iOS

Van: 5.1.2e (5.1.2e
Verzonden: Thursday, February 22, 2024 5:24:51 PM
Aan: 5.1.2e
Onderwerp: RE: opmaat naar scenariostudie 19 februari 2024
Hoi 5.1.2e ,
Dank voor je opmerkingen en suggesties. Ik kijk er morgenochtend vroeg naar.
Is het ook nog gelukt te kijken naar mijn voorzet voor wat ik aan het college wil vragen vwb de omgang met de opbrengst van de bouwstenen voor de Aanvulling Omgevingsvisie?
Hieronder nog een keer geplakt:
Groet,
5.1.2e

Van: 5.1.2e (5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>
Verzonden: dinsdag 20 februari 2024 11:14
Aan: 5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>
Onderwerp: Voorzet collegevoorstel over opbrengst bouwstenen Aanvulling Omgevingsvisie
Hoi 5.1.2e ,
Als beloofd bij deze een voorzet voor wat ik aan het college wil vragen vwb de omgang met de opbrengst van de bouwstenen voor de Aanvulling Omgevingsvisie.
Graag jouw reflectie op onderstaande voorzet voor wat we gaan vragen aan het college, zodat ik een richting heb om het voorstel uit te werken:
Het college wordt gevraagd:
1) Kennis te nemen van de opbrengst van de bouwstenen wonen, stadsscan, economie, energie, mobiliteit en water & klimaat voor de Aanvulling Omgevingsvisie.
2) Tijdens het themacollege op 26 maart richting te geven aan de bandbreedte van opgaven (kwalitatief en kwantitatief) die het college terug wil zien in de Scenariostudie naar oplossingsrichtingen voor (stedelijke) opgaven voor Zwolle op de lange termijn (heden tot 2040 met een doorkijk naar 2050).
3) De gemeenteraad per brief te informeren over de opbrengst van de bouwstenen en haar tijdens het startgesprek over participatie op 22 maart aanstaande uitnodigen om deel te nemen aan de Scenariostudie.
Toelichting:
Ad1) De opbrengst van de bouwstenen wil ik, als iedereen 29-2 levert cf afspraak, aan het college presenteren in drie delen (zodat ze zelf kunnen kiezen hoe diep ze erin willen gaan):
1) een samenvatting van de opgaven en impact op de ruimte
2) korte duiding van de bouwsteen: betekenis van de opgave, zowel kwalitatief, als kwantitatief en in relatie tot de huidige Omgevingsvisie (wat is al geregeld) en de Aanvulling (wat zou aanvullend geregeld moeten worden).
3) de bouwsteen zelf, de uitgebreide rapportage (als bijlage voor wie alles wil lezen).
De stadsscan gaat er voor de volledigheid nog een keer bij.
Ad2) Ik denk dat het verstandig is om nog niet teveel vooruit te lopen op dilemma's (of 'beleidsobstakels' zoals dat bij de stadsscan werd genoemd). En dus ook geen richtingggevende uitspraken ontlokken als 'zo min mogelijk uitleg'. Deze dilemma's gaan wel heel gericht naar boven komen tijdens de scenariostudie, waarin het college (en de raad) meegenomen wordt. Dan wordt ook inzichtelijk welke afweging en keuzes het college en raad in onderlinge samenhang moeten gaan maken om te komen tot het ruimtelijk ontwikkelperspectief dat zij voor Zwolle zien. Om bij het voorbeeld te blijven denk ik dan bijvoorbeeld aan dat inbreiding ten koste mag gaan van de hoofdgroenstructuur of het aantal parkeerplaatsen.
Wat ik nu wel graag wil, en hoop dat de bouwstenen hiervoor straks voldoende basis bieden, is dat het college zich richtinggevend (dus niet beslissend) uit gaat spreken over bandbreedtes van opgaven die we in de scenariostudie gaan

stoppen: welke ambities wil ze graag terug zien in de scenariostudie? Wat is daarvan de minimum en maximumvariant? In scenariotermen betekent dat ik met het college op zoek wil naar de 'hoeken van het speelveld'. Denk voor wonen bijv. aan een bandbreedte van kwalitatieve woonmilieus hoogstedelijk tot aan suburbaan die we willen aanbieden icm de kwantitatieve opgave van groei met regionale/nationale ambitie tot aan een krimpscenario. Voor economie bijv. aan een bandbreedte obv de huidige lokale speerpunten tot aan een meer regionale duurzame circulaire economie, voor water en klimaat aan gebieden die we louter en alleen voor klimaatadaptatie reserveren tot aan geen ruimte voor water en klimaat doordat we alles technisch oplossen. Enzovoort. Een en ander gerelateerd aan de impact op de ruimte.
Graag hoor ik of je ook denkt dat dit het goede gesprek op het juiste moment oplevert (ik moet weer even denken aan de prikkelende ambities van onze gemeentesecretaris die wel degelijk iets losmaken bij het college). En als je ze hebt, ontvang ik natuurlijk ook heel graag jouw ideeën over bandbreedtes van thematische opgaven.
A3) Met de gemeenteraad is afgesproken dat zij de opbrengst van de bouwstenen ontvangen. Door hen uit te nodigen om vooral deel te nemen aan de scenariostudie maken ze proces en inhoud zelf mee, wat hopelijk leidt tot eigenaarschap. Over het ruimtelijk ontwikkelperspectief zou ik de Raad wel willen vragen te besluiten (om het vervolgens uit te werken in een concept Aanvulling Omgevingsvisie). Vorige week hadden we het over een Raadsvoorstel ipv een brief. Dat kan ook, maar dan moeten we denk ik wel een extra stap inbouwen: na het richting geven tijdens het themacolllege een voorstel aan B&W doen, vergezeld van een Raadsvoorstel waarin de gemeenteraad besluit over de bandbreedte van opgaven die meegaan in de scenariostudie. Dit betekent dan wel dat we onze handen minder vrij hebben om de scenariostudie in te richten. Dat is de reden waarom ik toch zou kiezen voor een brief aan de raad.
Ik hoor/lees graag je reactie,
Groet,

5.1.2e
5.1.2e
5.1.2e
tlefoon 5.1.2e of 5.1.2e
5.1.2e @zwolle.nl

Van: 5.1.2e
Verzonden: donderdag 22 februari 2024 16:52
Aan: 5.1.2e (5.1.2e
CC: 5.1.2e (5.1.2e ; 5.1.2e ; 5.1.2e 5.1.2e
Onderwerp: opmaat naar scenariostudie 19 februari 2024

Hoi 5.1.2e e.a.,

Een mooi stuk en goede opzet voor de stappen die we de komende tijd gaan zetten.
In de tekst heb ik wat opmerkingen/suggesties gedaan, die je nog kunt betrekken bij het gesprek met PBL over de scenario's en het vervolg.
Mochten er nog specifieke vraagstukken zijn, dan ben ik morgenochtend tot ca 11.15 uur goed bereikbaar.
Met groet en een goed gesprek gewenst a.s. maandag,

5.1.2e

Legenda toegepaste uitzonderingsgrondslagen

In dit document zijn gegevens definitief geanonimiseerd op grond van:

Wet	Artikel	Omschrijving	Pagina's
Wet open overheid	Art. 5.1 lid 2 sub e	De eerbiediging van de persoonlijke levenssfeer	1, 2

From: "5.1.2e (5.1.2e" <5.1.2e @zwolle.nl>
Sent: 10/18/2024 12:17:21 PM
To: "5.1.2e " <5.1.2e @zwolle.nl>, "5.1.2e 5.1.2e" <5.1.2e @zwolle.nl>, "5.1.2e (5.1.2e)" <5.1.2e @zwolle.nl>, "5.1.2e " <5.1.2e @zwolle.nl>, "5.1.2e (5.1.2e " <5.1.2e @zwolle.nl>
Cc:
Subject: RE: Opmerkingen 5.1.2e

Van: 5.1.2e
Verzonden: vrijdag 18 oktober 2024 14:16
Aan: 5.1.2e (5.1.2e ; 5.1.2e (5.1.2e) ; 5.1.2e ; 5.1.2e (5.1.2e ; 5.1.2e (5.1.2e
Onderwerp: RE: Opmerkingen 5.1.2e
Hoi 5.1.2e.
Wilde je een bestand meesturen? Want dan ben je die volgens mij vergeten?
Gr. 5.1.2e

Van: 5.1.2e (5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>
Verzonden: vrijdag 18 oktober 2024 14:14
Aan: 5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>; 5.1.2e (5.1.2e) <5.1.2e @zwolle.nl>; 5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>; 5.1.2e (5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>; 5.1.2e (5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>
Onderwerp: Opmerkingen 5.1.2e
Hoi,
Zoals beloofd.
Veel werk nog te verzetten om als PT en uiteindelijk B&W richting raad achter dit stuk te kunnen gaan staan.
Groet,
5.1.2e (mede namens 5.1.2e)
-----Oorspronkelijke afspraak-----
Van: 5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>
Verzonden: vrijdag 18 oktober 2024 11:58
Aan: 5.1.2e ; 5.1.2e (5.1.2e); 5.1.2e ; 5.1.2e (5.1.2e ; 5.1.2e (5.1.2e ; 5.1.2e (5.1.2e
Onderwerp: 16:00 PFO Rots - Opbrengst scenariostudie + participatiecampagne aanv. Omgevingsvisie
Tijd: maandag 21 oktober 2024 16:00-16:15 (UTC+01:00) Amsterdam, Berlijn, Bern, Rome, Stockholm, Wenen.
Locatie: Oproep via Teams
Stukken via 102124 - PFO 5.1.2e - Informeren opbrengst scenariostudie
Of via Vergaderingen - PFO Rots - 21 oktober 2024 - iBabs Agendapunt 09.01
Aanwezig (nog afstemmen):

- 5.1.2e of 5.1.2e
- 5.1.2e of 5.1.2e
- 5.1.2e
- 5.1.2e

Legenda toegepaste uitzonderingsgrondslagen

In dit document zijn gegevens definitief geanonimiseerd op grond van:

Wet	Artikel	Omschrijving	Pagina's
Wet open overheid	Art. 5.1 lid 2 sub e	De eerbiediging van de persoonlijke levenssfeer	1

From: "5.1.2e (5.1.2e" <5.1.2e @zwolle.nl>
Sent: 10/18/2024 2:21:25 PM
To: "5.1.2e (5.1.2e" <5.1.2e @zwolle.nl>; "5.1.2e " <5.1.2e @zwolle.nl>
Cc: "5.1.2e " <5.1.2e @zwolle.nl>; "5.1.2e (5.1.2e" <5.1.2e @zwolle.nl>; "5.1.2e (5.1.2e" <5.1.2e @zwolle.nl>
Subject: RE: Opmerkingen 5.1.2e

Hoi,
Dank voor jullie (uitgebreide) reactie. Dinsdag in PT bespreken hoe hiermee om te gaan.
Wat willen jullie 5.1.2e en mij meegeven voor de presentatie in MT? Graag een paar bullits met de belangrijkste punten.
Groet,

5.1.2e
5.1.2e
5.1.2e
telefoon 5.1.2e of 5.1.2e
5.1.2e @zwolle.nl

Van: 5.1.2e (5.1.2e
Verzonden: vrijdag 18 oktober 2024 14:17
Aan: 5.1.2e ; 5.1.2e 5.1.2e ; 5.1.2e (5.1.2e ; 5.1.2e ; 5.1.2e (5.1.2e
Onderwerp: RE: Opmerkingen 5.1.2e

Van: 5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>
Verzonden: vrijdag 18 oktober 2024 14:16
Aan: 5.1.2e (5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>; 5.1.2e (5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>; 5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>; 5.1.2e (5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>; 5.1.2e (5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>
Onderwerp: RE: Opmerkingen 5.1.2e

Hoi 5.1.2e.
Wilde je een bestand meesturen? Want dan ben je die volgens mij vergeten?
Gr. 5.1.2e

Van: 5.1.2e (5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>
Verzonden: vrijdag 18 oktober 2024 14:14
Aan: 5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>; 5.1.2e (5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>; 5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>; 5.1.2e (5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>; 5.1.2e (5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>
Onderwerp: Opmerkingen 5.1.2e

Hoi,
Zoals beloofd.
Veel werk nog te verzetten om als PT en uiteindelijk B&W richting raad achter dit stuk te kunnen gaan staan.
Groet,
5.1.2e (mede namens 5.1.2e)

-----Oorspronkelijke afspraak-----

Van: 5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>
Verzonden: vrijdag 18 oktober 2024 11:58
Aan: 5.1.2e ; 5.1.2e (5.1.2e ; 5.1.2e ; 5.1.2e (5.1.2e ; 5.1.2e (5.1.2e; 5.1.2e (5.1.2e
Onderwerp: 16:00 PFO Rots - Opbrengst scenariostudie + participatiecampagne aanv. Omgevingsvisie
Tijd: maandag 21 oktober 2024 16:00-16:15 (UTC+01:00) Amsterdam, Berlijn, Bern, Rome, Stockholm, Wenen.
Locatie: Oproep via Teams

Stukken via 102124 - PFO Gerdien Rots - Informeren opbrengst scenariostudie
Of via Vergaderingen - PFO Rots - 21 oktober 2024 - iBabs Agendapunt 09.01
Aanwezig (nog afstemmen):

- 5.1.2e of 5.1.2e
- 5.1.2e of 5.1.2e
- 5.1.2e
- 5.1.2e

Legenda toegepaste uitzonderingsgrondslagen

In dit document zijn gegevens definitief geanonimiseerd op grond van:

Wet	Artikel	Omschrijving	Pagina's
Wet open overheid	Art. 5.1 lid 2 sub e	De eerbiediging van de persoonlijke levenssfeer	1

From: "5.1.2e" <5.1.2e@zwolle.nl>
Sent: 12/9/2024 1:51:59 PM
To: "5.1.2e" <5.1.2e@zwolle.nl>, "5.1.2e" <5.1.2e@zwolle.nl>
Cc:
Subject: Re: opmerkingen 5.1.2e - Cb-zone

Bij vraag 1.2 zou ik volstaan met:
Dat een weging van de modellen ten opzichte van elkaar niet aan de orde is aangezien er niet voor een model wordt gekozen.

Verder akkoord.

Groet
5.1.2e

Van: 5.1.2e
Verstuurd: maandag, december 9, 2024 2:30:27 p.m.
Aan: 5.1.2e ; 5.1.2e
Onderwerp: RE: opmerkingen 5.1.2e - Cb-zone

Hoi,
Zie onderstaand her en der wat aangepast en aangevuld
Grt., 5.1.2e

Van: 5.1.2e
Verzonden: maandag 9 december 2024 12:58
Aan: 5.1.2e ; 5.1.2e
Onderwerp: RE: opmerkingen 5.1.2e - Cb-zone
Urgentie: Hoog
Hoi 5.1.2e en 5.1.2e,
Zie onderstaande vraag van Paul Guldemond n.a.v. van de agendering van de Verkenning Ceintuurbaanzone. Ik heb in het rood een voorzet gedaan om het college vooraf van een antwoord te voorzien. Ik moet uiterlijk 15.00 uur de antwoorden naar 5.1.2e sturen.
Zouden jullie mee willen kijken?
Alvast dank!
Met vriendelijke groet,
5.1.2e
5.1.2e
5.1.2e
Gemeente Zwolle
5.1.2e

Van: 5.1.2e <5.1.2e@zwolle.nl>
Verzonden: maandag 9 december 2024 11:20
Aan: 5.1.2e <5.1.2e@zwolle.nl>; Collegevergadering <5.1.2e@zwolle.nl>
Onderwerp: opmerkingen 5.1.2e
02b.06 Verkenning Ceintuurbaanzone

- Deze zou ik dinsdag graag nog bespreken, omdat ik wat zorgen heb over de dynamiek die deze verkenning kan krijgen:
  - Het is weliswaar bedoeld als input voor de aanvulling omgevingsvisie, maar lijkt/is ook zelfstandig leesbaar. Het kan zelfs worden gelezen als een soort wenkend perspectief, waarin de varianten op deels op elkaar doorbouwen (Raamwerk is 'no regret', Ringstad heeft weliswaar minder sterke verdichting in de CB-zone dan Randstad, maar bouwt wel door op dat concept).
    Antwoord: De Verkenning Ceintuurbaanzone is inderdaad een zelfstandig leesbaar document. Daar is bewust voor gekozen omdat – zoals het ook in de raadsbrief benoemd wordt – het twee sporen bewandelt; als onderdeel van het Novex-programma Stedelijk Zwolle (NOVEX-gebied Regio Zwolle) en als gebiedsgerichte bouwsteen van de Aanvulling Omgevingsvisie. De 'no-regretmaatregelen' uit Raamwerkstad sluiten aan op de programma's Sponsstrategie (fors vergroenen / verbeteren Sponswerking) en Mobiliteitstransitie (sterk inzetten op wandelen, fietsen en (H)OV). Vanuit de diverse participatiemomenten werd benoemd dat dit ingrepen zijn die 'hoe dan ook' waarde toevoegen aan het gebied en een antwoord zijn reeds aanwezige opgaven.

- Tegen die achtergrond worden de (forse) investeringen die nodig zijn om Randstad en Ringstad te realiseren, maar summier benoemd. Voor de weging van de wenselijkheid/haalbaarheid van de varianten, zou dat wmb echt nadrukkelijker benoemd moeten worden.
    Antwoord: Aanvullend is op basis van de modellen een indicatieve investeringsraming opgesteld om inzicht te krijgen in omvang van mogelijke investeringen. In dit document worden bedragen en percentages genoemd die zeer globaal zijn. Dit document maakt voor nu geen officieel onderdeel uit van de Verkenning Ceintuurbaanzone. Tegelijkertijd is een weging van de modellen ten opzichte van elkaar niet aan de orde aangezien er niet voor een model wordt gekozen. ~~Verdere planvorming en uitwerking zal nodig zijn om de genoemde investeringsbedragen preciezer te krijgen~~.
- Verder mis ik in de perspectieven een soort afweging in hoeverre we dit gebied ruimtelijk vormgeven als plek waar regionale voorzieningen (Ziekenhuis, Stadion, Onderwijs etc) tot hun recht komen, of juist als gebied waar het toevoegen van woningen prioriteit moet krijgen. De Ceintuurbaan is in alle perspectieven een hindernis/belasting en wordt nergens omarmd als kans voor bereikbaarheid.
    Antwoord: de bereikbaarheid (en doorstroming) van de Ceintuurbaan wordt niet ter discussie gesteld. Ook de (regionale) functies zullen te allen tijde bereikbaar blijven, als belangrijke randvoorwaarde. Tegelijkertijd worden daar juist nu al wel knelpunten op ervaren, namelijk de bereikbaarheid van bijvoorbeeld het ziekenhuis, bijvoorbeeld bij calamiteiten op het wegennet. Verder krijgt de functie van de Ceintuurbaan aandacht, zoals 1) de barrièrewerking slechten door (bijvoorbeeld) een tunnel in te passen en 2) verder in te zetten op de mobiliteitstransitie waarbij meer wordt ingezet op wandelen, fietsen en (H)OV.
- Mij is ook niet helemaal helder hoe we in het vervolgtraject gaan wegen dat hier met variant Ringstad behoorlijk buiten de kaders van het studiegebied is gedacht. Kunnen we dan eventuele andere scenario's voor uitleggebieden gelijkwaardig wegen?
    Antwoord: De Verkenning Ceintuurbaanzone is een denkkader en inspiratiebron voor de Aanvulling Omgevingsvisie en toekomstige planvorming. Zo is dit ook in de raadsbrief verwoord. De integrale afweging vindt dan ook plaats in het traject Aanvulling Omgevingsvisie, waarbij nog uitwerking plaats moet vinden van (varianten voor) het Ruimtelijk Toekomst Perspectief. De planning om te komen tot het Ruimtelijk Toekomstperspectief en vervolgens een vastgestelde Aanvulling Omgevingsvisie wordt naar verwachting geagendeerd voor de collegevergadering d.d. 17 december a.s.. Advies: voor de navolgbaarheid stellen we voor de overdracht college-raad van de Verkenning Ceintuurbaanzone op dezelfde dag te laten plaatsvinden als de planning Aanvulling Omgevingsvisie.

Gemeente Zwolle

5.1.2e
5.1.2e

Gemeente Zwolle,
Postadres: Postbus 10007, 8000 GA Zwolle
Bezoekadres: Lübeckplein 2
:
@ : 5.1.2e @zwolle.nl
5.1.2e

Niet printen spaart het milieu.

De gemeente Zwolle beschouwt e-mail als volwaardig communicatiemiddel. Dit betekent dat u erop mag vertrouwen dat de inhoud van dit bericht correct en compleet is.

Legenda toegepaste uitzonderingsgrondslagen

In dit document zijn gegevens definitief geanonimiseerd op grond van:

Wet	Artikel	Omschrijving	Pagina's
Wet open overheid	Art. 5.1 lid 2 sub e	De eerbiediging van de persoonlijke levenssfeer	1, 2

From: "5.1.2e " <5.1.2e @zwolle.nl>
Sent: 5/14/2024 2:23:38 PM
To: "5.1.2e " <5.1.2e @zwolle.nl>
Cc: "5.1.2e " <5.1.2e @zwolle.nl>
Subject: RE: Opmerkingen raadsdebat bouwstenen aanvulling OGV

Ha 5.1.2e ,
Dank je wel! Toevallig; ik wilde je net vragen of ik je aantekeningen mocht hebben.
Weet jij hoe de procedure mbt moties gaat? Of moeten we daarvoor bij de griffie zijn?
Is het gangbaar dat wij deze ontvangen zodat wij onze adviezen (oordeel Raad of ontraden) voor de raadsvergadering mee kunnen geven aan Gerdien/college?
Groet,

5.1.2e
5.1.2e
5.1.2e
telefoon 5.1.2e of 5.1.2e
5.1.2e @zwolle.nl

Van: 5.1.2e
Verzonden: dinsdag 14 mei 2024 15:36
Aan: 5.1.2e
Onderwerp: Opmerkingen raadsdebat bouwstenen aanvulling OGV
Ha 5.1.2e ,
Ter info wat ik heb meegetikt, misschien vind je het handig.

met vriendelijke groet Zwolle

5.1.2e
5.1.2e

Gemeente Zwolle, Afdeling Concernstaf
Postadres: Postbus 10007, 8000 GA Zwolle
Bezoekadres: Lübeckplein 2
☎ : 5.1.2e
@ : 5.1.2e @zwolle.nl

Legenda toegepaste uitzonderingsgrondslagen

In dit document zijn gegevens definitief geanonimiseerd op grond van:

Wet	Artikel	Omschrijving	Pagina's
Wet open overheid	Art. 5.1 lid 2 sub e	De eerbiediging van de persoonlijke levenssfeer	1

From: "5.1.2e" <5.1.2e@zwolle.nl>
Sent: 5/14/2024 2:31:36 PM
To: "5.1.2e" <5.1.2e@zwolle.nl>, "5.1.2e" <5.1.2e@zwolle.nl>
Cc: "5.1.2e" <5.1.2e@zwolle.nl>
Subject: RE: Opmerkingen raadsdebat bouwstenen aanvulling OGV

Ha 5.1.2e,
Mijn ervaring is inderdaad dat we deze ontvangen, zodat er een ambtelijk advies op de motie kan worden gegeven. Ik weet niet precies hoe het zit met 'deadlines' voor moties (kan ook gewoon tijdens debat volgens mij, maar gebeurt minder vaak), dus misschien kan 5.1.2e daar iets over zeggen?
Groet!

Van: 5.1.2e
Verzonden: dinsdag 14 mei 2024 16:24
Aan: 5.1.2e
CC: 5.1.2e
Onderwerp: RE: Opmerkingen raadsdebat bouwstenen aanvulling OGV
Ha 5.1.2e,
Dank je wel! Toevallig; ik wilde je net vragen of ik je aantekeningen mocht hebben.
Weet jij hoe de procedure mbt moties gaat? Of moeten we daarvoor bij de griffie zijn?
Is het gangbaar dat wij deze ontvangen zodat wij onze adviezen (oordeel Raad of ontraden) voor de raadsvergadering mee kunnen geven aan Gerdien/college?
Groet,

5.1.2e
5.1.2e
5.1.2e
telefoon 5.1.2e of 5.1.2e
5.1.2e @zwolle.nl

Van: 5.1.2e <5.1.2e@zwolle.nl>
Verzonden: dinsdag 14 mei 2024 15:36
Aan: 5.1.2e <5.1.2e@zwolle.nl>
Onderwerp: Opmerkingen raadsdebat bouwstenen aanvulling OGV
Ha 5.1.2e,
Ter info wat ik heb meegetikt, misschien vind je het handig.

met vriendelijke groet Zwolle

5.1.2e
5.1.2e

Gemeente Zwolle, Afdeling Concernstaf
Postadres: Postbus 10007, 8000 GA Zwolle
Bezoekadres: Lübeckplein 2
☎ : 5.1.2e
@ : 5.1.2e@zwolle.nl

Legenda toegepaste uitzonderingsgrondslagen

In dit document zijn gegevens definitief geanonimiseerd op grond van:

Wet	Artikel	Omschrijving	Pagina's
Wet open overheid	Art. 5.1 lid 2 sub e	De eerbiediging van de persoonlijke levenssfeer	1

From: "5.1.2e " <5.1.2e @zwolle.nl>
Sent: 4/15/2025 12:40:05 PM
To: "5.1.2e " <5.1.2e @zwolle.nl>, "5.1.2e " <5.1.2e @zwolle.nl>, "5.1.2e " <5.1.2e @zwolle.nl>
Cc: "5.1.2e " <5.1.2e @zwolle.nl>
Subject: Re: opzet mail collega's - inloopavonden

Definitieve tekst (inclusief mijn toevoegingen):

Beste collega's,

Het Ruimtelijk Toekomstperspectief (RTP) is klaar om de volgende stap in de participatie (Hanza participatiebeleid fase 3) te zetten. Jouw hulp is daarbij onmisbaar, dat lees je hieronder! Fase 3 van de participatie is inmiddels gestart en loopt van 10 april tot en met 7 mei. We trekken met onze 'Reizende Woonkamer' naar 14 buurten / wijken / dorpen, nemen de digitale enquêtes af bij sportverenigingen, geven een Open College én organiseren vier inloopavonden. Daarmee halen we de mening op van zoveel mogelijk inwoners. De resultaten uit deze fase worden gebruikt om het Ruimtelijk Toekomstperspectief verder aan te scherpen, waarna het kan worden vastgesteld door de gemeenteraad. Bekijk de participatie-agenda en alle informatie op www.zwolle.nl/omgevingsvisie.

Wat vragen we van jullie?
Als onderdeel van deze participatiefase organiseren we inloopavonden in Berkum, Wijthmen, Zwolle-Zuid en Tolhuislanden om de keuzes uit het Ruimtelijk Toekomstperspectief toe te lichten. Deze locaties zijn gekozen vanwege de ruimtelijke keuzes in het RTP met grote impact voor deze gebieden. Inwoners en organisaties uit deze gebieden zijn uitgenodigd voor de inloopavonden en we verwachten een behoorlijke opkomst. We vragen jullie om vanuit jullie expertise een bijdrage te leveren aan deze inloopavonden: door vragen te beantwoorden en desgevraagd het RTP op jouw beleidsveld toe te lichten.

Ter voorbereiding op deze inloopavonden ontvangen jullie een uitnodiging voor een briefing waarin 1) wordt uitgelegd wat van jullie wordt verwacht en 2) handvatten worden uitgereikt voor 'wat te doen bij lastige gesprekken?'.

We vragen jullie daarnaast om binnen jullie eigen discipline af te stemmen wie aanwezig zal zijn bij de desbetreffende inloopavonden. Het is belangrijk dat op elke inloopavond elke discipline vertegenwoordigd is.

Met vriendelijke groet,

5.1.2e
5.1.2e
5.1.2e
Gemeente Zwolle
5.1.2e

Van: 5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>
Datum: dinsdag, 15 april 2025 om 11:43
Aan: 5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>, 5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>, 5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>
CC: 5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>
Onderwerp: RE: opzet mail collega's - inloopavonden

@5.1.2e : Als jij ernaar gekeken hebt, wil je dan 5.1.2e de definitieve tekst sturen? @5.1.2e (5.1.2e : wil jij die dan naar de juiste collega's sturen (incl. uitnodiging)?

Met vriendelijke groet,

5.1.2e
5.1.2e

5.1.2e
Gemeente Zwolle
5.1.2e

Van: 5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>
Verzonden: dinsdag 15 april 2025 10:34
Aan: 5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>; 5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>; 5.1.2e (5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>
CC: 5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>
Onderwerp: RE: opzet mail collega's - inloopavonden

Hoi 5.1.2e, 5.1.2e,

Zie mijn toevoeging in geel
5.1.2e: wil jij kort nog iets opnemen over wat er allemaal gebeurt tijdens fase 3 participatie?
En 5.1.2e: misschien nog even aankondigen dat we voorafgaand aan de bijeenkomst een korte briefing doen?

Groet,

5.1.2e
5.1.2e
5.1.2e
telefoon 5.1.2e of 5.1.2e
5.1.2e @zwolle.nl

Van: 5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>
Verzonden: dinsdag 15 april 2025 09:51
Aan: 5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>; 5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>; 5.1.2e (5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>
CC: 5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>
Onderwerp: opzet mail collega's - inloopavonden

Hoi 5.1.2e, 5.1.2e en 5.1.2e,

Zie hieronder een opzet van een mail aan collega's. Willen jullie hierop reageren?

Beste collega's,

Het Ruimtelijk Toekomstperspectief is klaar om de volgende stap in de participatie (fase 3) te zetten. Dit doen we volgens het Zwolse Hanza!-beleid, samen met inwoners en ondernemers in Zwolle, overheden en maatschappelijke organisaties. Fase 3 van de participatie loopt van 10 april tot en met 7 mei. De resultaten uit deze fase worden gebruikt om het Ruimtelijk Toekomstperspectief verder aan te scherpen, waarna het kan worden vastgesteld door de gemeenteraad.

Wat vragen we van jullie?
Als onderdeel van deze participatiefase organiseren we inloopavonden in Berkum, Wijthmen, Zwolle-Zuid en Tolhuislanden om de keuzes uit het Ruimtelijk Toekomstperspectief toe te lichten. Deze locaties zijn gekozen vanwege de ruimtelijke keuzes in het RTP met grote impact voor deze gebieden. Inwoners en organisaties uit deze gebieden zijn uitgenodigd voor de inloopavonden en we verwachten een behoorlijke opkomst. We vragen jullie om vanuit jullie expertise een bijdrage te leveren aan deze inloopavonden, door vragen te beantwoorden en desgevraagd het RTP op jouw beleidsveld toe te lichten .

Ter voorbereiding op deze inloopavonden ontvangen jullie een uitnodiging voor een briefing waarin 1) wordt uitgelegd wat van jullie wordt verwacht en 2) handvatten worden uitgereikt voor 'wat te doen bij lastige gesprekken?'.
We vragen jullie daarnaast om binnen jullie eigen discipline af te stemmen wie aanwezig zal zijn bij de desbetreffende inloopavonden.

Met vriendelijke groet,

5.1.2e

5.1.2e

5.1.2e

Gemeente Zwolle

5.1.2e

Legenda toegepaste uitzonderingsgrondslagen

In dit document zijn gegevens definitief geanonimiseerd op grond van:

Wet	Artikel	Omschrijving	Pagina's
Wet open overheid	Art. 5.1 lid 2 sub e	De eerbiediging van de persoonlijke levenssfeer	1, 2, 3

From: "5.1.2e " <5.1.2e @zwolle.nl>
Sent: 2/7/2025 1:49:40 PM
To: "5.1.2e " <5.1.2e @zwolle.nl>
Cc: "5.1.2e 5.1.2e " <5.1.2e @zwolle.nl>
Subject: RE: Overzicht opbrengst afgelopen weken

Hallo 5.1.2e ,
Dank voor je snelle reflectie. Vanochtend zijn we in het programmateam tot eenzelfde lijn gekomen.
Ik deel je document enkel met het programmateam.
A.s. maandag hebben we een strategisch overleg met Gerdien waar we haar meenemen in deze lijn.
Ter info heb ik deze presentatie bijgevoegd.
Groet,
5.1.2e

Van: 5.1.2e
Verzonden: donderdag 6 februari 2025 20:13
Aan: 5.1.2e
CC: 5.1.2e (5.1.2e
Onderwerp: Re: Overzicht opbrengst afgelopen weken
Dag 5.1.2e , 5.1.2e ,
Op zoek naar rode draad (of een speld in een hooiberg?)… eervolle taak. Ik heb in de bijlage mijn reflecties (vrij staccato) opgeschreven. Dit zijn mijn eerste gedachten over het groeivraagstuk. Voor intern gebruik van het projectteam OGV en liever nog niet – in deze vorm- delen met het college. Ik denk uiteraard graag mee over het vervolg.

met vriendelijke groet Zwolle

5.1.2e
5.1.2e
☎ : 5.1.2e
@ : 5.1.2e @zwolle.nl
Agendabeheer door 5.1.2e : 5.1.2e @zwolle.nl
5.1.2e

Van: 5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>
Datum: donderdag, 6 februari 2025 om 16:25
Aan: 5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>
CC: 5.1.2e 5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>
Onderwerp: Overzicht opbrengst afgelopen weken

Hallo 5.1.2e ,
Op verzoek van 5.1.2e deel ik hierbij een documentje met een overzicht reacties nav de sessies van afgelopen weken.
We zijn benieuwd, met de sessies van afgelopen week, naar de rode draad die jij hier uit haalt zodat we die kunnen meenemen in ons advies richting Gerdien en andere leden van het college komende weken.
Lukt het om dit z.s.m. met ons te delen?
Groet,

5.1.2e
5.1.2e

Tip! Schrijf je in voor de nieuwsbrief over de Omgevingsvisie!

Gemeente Zwolle, Afdeling Proces, Programma, Projectmanagement
Bezoekadres: Lübeckplein 2, 8017 JZ Zwolle
☎ 5.1.2e
@ 5.1.2e @zwolle.nl

Niet printen spaart het milieu.
De gemeente Zwolle beschouwt e-mail als volwaardig communicatiemiddel. Dit betekent dat u erop mag vertrouwen dat de inhoud van dit bericht correct en compleet is.

Legenda toegepaste uitzonderingsgrondslagen

In dit document zijn gegevens definitief geanonimiseerd op grond van:

Wet	Artikel	Omschrijving	Pagina's
Wet open overheid	Art. 5.1 lid 2 sub e	De eerbiediging van de persoonlijke levenssfeer	1

From: "5.1.2e " <5.1.2e @zwolle.nl>
Sent: 2/6/2025 7:12:31 PM
To: "5.1.2e " <5.1.2e @zwolle.nl>
Cc: "5.1.2e 5.1.2e " <5.1.2e @zwolle.nl>
Subject: Re: Overzicht opbrengst afgelopen weken

Dag 5.1.2e , 5.1.2e ,
Op zoek naar rode draad (of een speld in een hooiberg?)… eervolle taak. Ik heb in de bijlage mijn reflecties (vrij staccato) opgeschreven. Dit zijn mijn eerste gedachten over het groeivraagstuk. Voor intern gebruik van het projectteam OGV en liever nog niet – in deze vorm- delen met het college. Ik denk uiteraard graag mee over het vervolg.

met vriendelijke groet Zwolle

5.1.2e
5.1.2e
☎ : 5.1.2e
@ : 5.1.2e @zwolle.nl
Agendabeheer door 5.1.2e : 5.1.2e @zwolle.nl
Wil je meer weten over de rol en taken van de stadsbouwmeester? https://www.zwolle.nl/stadsbouwmeester

Van: 5.1.2e
Datum: donderdag, 6 februari 2025 om 16:25
Aan: 5.1.2e
CC: 5.1.2e 5.1.2e
Onderwerp: Overzicht opbrengst afgelopen weken

Hallo 5.1.2e ,
Op verzoek van 5.1.2e deel ik hierbij een documentje met een overzicht reacties nav de sessies van afgelopen weken.
We zijn benieuwd, met de sessies van afgelopen week, naar de rode draad die jij hier uit haalt zodat we die kunnen meenemen in ons advies richting Gerdien en andere leden van het college komende weken.
Lukt het om dit z.s.m. met ons te delen?
Groet,

5.1.2e
5.1.2e

Tip! Schrijf je in voor de nieuwsbrief over de Omgevingsvisie!

Gemeente Zwolle, Afdeling Proces, Programma, Projectmanagement
Bezoekadres: Lübeckplein 2, 8017 JZ Zwolle
☎ 5.1.2e
@ 5.1.2e @zwolle.nl

Niet printen spaart het milieu.
De gemeente Zwolle beschouwt e-mail als volwaardig communicatiemiddel. Dit betekent dat u erop mag vertrouwen dat de inhoud van dit bericht correct en compleet is.

Legenda toegepaste uitzonderingsgrondslagen

In dit document zijn gegevens definitief geanonimiseerd op grond van:

Wet	Artikel	Omschrijving	Pagina's
Wet open overheid	Art. 5.1 lid 2 sub e	De eerbiediging van de persoonlijke levenssfeer	1

Reflecties Stadsbouwmeester op 'groeivraagstuk Zwolle'
5.1.2e
6 februari 2025

- Zwolle staat met de Aanvulling Omgevingsvisie voor een belangrijke keuze: moet er nog een uitbreidingslocatie worden aangewezen om te voorzien in een (overwegend) suburbaan woonprogramma?
- De huidige plancapaciteit is met name gericht op binnenstedelijk verdichten. Onder de huidige marktomstandigheden betekent dit (relatief) klein en gestapeld bouwen
- De plancapaciteit voor een suburbaan programma is beperkt en grotendeels voor 2030 gerealiseerd.
- Zwolle bestaat op dit moment voor 2/3 uit grondgebonden woningen, uit demografische prognoses blijkt dat de stad in 2040 voor 2/3 bestaat uit 1- of 2 persoonshuishoudens. Nu al wordt de helft van de eengezinswoningen bewoond door 1-2 persoonshuishoudens, veelal huishoudens op leeftijd. De samenleving gaat de komende decennia vergrijzen en verouderen.
- Demografisch zal de groep 75-plussers in 2040 verdubbeld zijn ten opzichte van 2025
- Er is urgentie om de plancapaciteit nadrukkelijker in te zetten voor deze (oudere) doelgroep, dat kan goed in bestaande stad.
- Er is bovendien een grote urgentie om jonge mensen/nieuwe gezinnen aan de stad te binden (deels van buiten), mede om de economie in de toekomst te blijven versterken. Dat kan in de bestaande stad en met nieuwe uitleg.
- Starters worden in de huidige plannen ruimschoots bediend, jonge gezinnen beperkt.
- De huidige plancapaciteit levert daarnaast nauwelijks een bijdrage aan de doorstroomambities. Ouderen blijven zitten in de te grote woningen. Totdat ze noodgedwongen de stap moeten maken, vaak vanwege gezondheidsproblemen. Zelfs als doorstroom niet op gang komt, dan komen er over 15-20 jaar veel grondgebonden woningen beschikbaar.
- Doorstroming komt wel tot stand als kwalitatief het juiste wordt gebouwd: meer 3 kamer appartementen (ca 90 m2 GO) en volwaardige buitenruimtes, voorzieningen op loopafstand, liefst in de bestaande wijken/sociale netwerken (Nieuwstad als lichtend voorbeeld). Het is daarvoor belangrijk lopende plannen aan te passen.
- De mate waarin de doorstroming de komende jaren op gang komt, bepaalt ook mede de koers voor een uitbreidingslocatie. Het zijn communicerende vaten. Gaan we door op de ingeslagen weg (binnenstedelijk=klein en gestapeld), dan snel en redelijk omvangrijk (ntb) uitbreiden. Als we de huidige plancapaciteit (substantieel) herdefiniëren (door meer grotere woningen te realiseren), dan is de uitbreidingsnoodzaak minder groot.
- Maar de werkelijkheid is niet zwart-wit, de werkelijkheid vraagt om lenigheid.
- Het gaat dus om een slim, adaptief samenspel tussen nieuw programmeren en inzetten van de bestaande voorraad. Door in te zetten op relatief kleinschalige gebiedsontwikkelingen (dus geen nieuwe VINEX) buiten de bestaande stad, blijf je adaptiever (en loop je minder risico's, ook financieel). Stel dat het met de doorstroming goed loopt (of de groei blijft achter), dan zal de noodzaak van een uitbreiding minder groot zijn. Als de empty nesters toch massaal blijven zitten waar ze zitten en/of de groei neemt fors toe, dan schakel je bij.

- Vertaald naar een uitbreidingslocatie gaat het dan om een locatie (of meerdere locaties) die kan meegroeien (of vertragen). Dus geen ‘alles of niets’ locatie met enorme voorinvesteringen (badkuip model).
- Een ontwikkelstrategie waarbij de wijk ‘altijd af’ is. En per definitie wordt gedragen door landschappelijke waarden. Dat geldt voor elke locatie.
- Kansrijke ‘bronpunten’ voor de ontwikkeling zijn in mijn beeld Stadsbroek, Zwolle Zuid en Berkum Zuid. Deze locaties moeten stuk voor stuk een showcase zijn voor klimaatadaptief bouwen (onze Novex status). Vechtpoort 2 is een badkuiplocatie.
- Voor Stadsbroek (fietsafstand tot Grote Markt: 16 minuten) ca geldt dat er momenteel geen draagvlak is voor meer dan 500 woningen. Dit moet uitgewerkt worden in de gebiedsvisie. De 500 woningen kunnen – relatief – snel (binnen 10 jaar?) gerealiseerd worden, omdat de gemeente grip op de grond heeft. Stadsbroek kan goed verbonden worden met Stadshagen, nieuw helpt bestaand en versterking van de basiswaarden. Op termijn zou je wel kunnen doorgroeien in dit gebied, maar dat moet het landschappelijk casco al gemaakt moeten zijn. Maar over de doorgroeioptie neem je nu geen besluit.
- Voor Zwolle Zuid (fietsafstand tot Grote Markt: ca 24 minuten) is er momenteel weinig grip op de locatie. Geen grondpositie, onzekerheid over hoogspanningsmasten. Dit lijkt niet op korte termijn kansrijk, pas na 2035 (of na Stadsbroek). Het laadvermogen voor deze locatie moet nader worden bepaald. Hoe zuidelijker er ontwikkeld wordt, hoe groter de afstand tot het stadshart. Afstand houden tot buurtschap Windesheim. Koppelen aan bestaande infrastructuur. Mogelijk ook benutten als hefboom voor een treinstation in Zwolle Zuid.
- Berkum Zuid (fietsafstand tot Grote Markt: ca 15 minuten) gaat woningbouw hand in hand met de regionale wateropgave. Dit gebied is dé levensverzekering van Zwolle. Er zijn structurele ingrepen nodig om het water vast te houden. Dat kan ook een basiskwaliteit zijn voor het wonen. Dat kan in buurtschappen, maar ook in een meer gespreide, landschappelijke vorm. Dit is nader uit te werken, dat geldt ook voor het laadvermogen. De ontwikkeling van dit gebied staat op gespannen voet met de mobiliteitstransitie, omdat er grote (auto)infrastructurele ingrepen noodzakelijk zijn. Zelfs bij een bescheiden aantal woningen. Dit kan een kip ei verhaal worden (grote investeringen in infra, vragen om meer laadvermogen). Er is vanuit dit bronpunt zowel groei richting de bestaande stad (de Nieuwe Vecht als ontwikkelas) als naar de oostkant (richting VP2) mogelijk.

Legenda toegepaste uitzonderingsgrondslagen

In dit document zijn gegevens definitief geanonimiseerd op grond van:

Wet	Artikel	Omschrijving	Pagina's
Wet open overheid	Art. 5.1 lid 2 sub e	De eerbiediging van de persoonlijke levenssfeer	1

From: "5.1.2e " <5.1.2e @zwolle.nl>
Sent: 2/7/2025 1:49:40 PM
To: "5.1.2e " <5.1.2e @zwolle.nl>
Cc: "5.1.2e " <5.1.2e @zwolle.nl>
Subject: RE: Overzicht opbrengst afgelopen weken

Hallo 5.1.2e ,

Dank voor je snelle reflectie. Vanochtend zijn we in het programmateam tot eenzelfde lijn gekomen.
Ik deel je document enkel met het programmateam.

A.s. maandag hebben we een strategisch overleg met Gerdien waar we haar meenemen in deze lijn.
Ter info heb ik deze presentatie bijgevoegd.

Groet,
5.1.2e

Van: 5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>
Verzonden: donderdag 6 februari 2025 20:13
Aan: 5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>
CC: 5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>
Onderwerp: Re: Overzicht opbrengst afgelopen weken

Dag 5.1.2e , 5.1.2e ,

Op zoek naar rode draad (of een speld in een hooiberg?)… eervolle taak. Ik heb in de bijlage mijn reflecties (vrij staccato) opgeschreven. Dit zijn mijn eerste gedachten over het groeivraagstuk. Voor intern gebruik van het projectteam OGV en liever nog niet – in deze vorm- delen met het college. Ik denk uiteraard graag mee over het vervolg.

met vriendelijke groet Zwolle

5.1.2e
5.1.2e

☎: 5.1.2e
@ : 5.1.2e @zwolle.nl

Agendabeheer door 5.1.2e : 5.1.2e @zwolle.nl

5.1.2e

Van: 5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>
Datum: donderdag, 6 februari 2025 om 16:25
Aan: 5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>
CC: 5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>
Onderwerp: Overzicht opbrengst afgelopen weken

Hallo 5.1.2e ,

Op verzoek van 5.1.2e deel ik hierbij een documentje met een overzicht reacties nav de sessies van afgelopen weken.
We zijn benieuwd, met de sessies van afgelopen week, naar de rode draad die jij hier uit haalt zodat we die kunnen meenemen in ons advies richting Gerdien en andere leden van het college komende weken.
Lukt het om dit z.s.m. met ons te delen?

Groet,

5.1.2e
5.1.2e
Tip! Schrijf je in voor de nieuwsbrief over de Omgevingsvisie!

Gemeente Zwolle, Afdeling Proces, Programma, Projectmanagement
Bezoekadres: Lübeckplein 2, 8017 JZ Zwolle
☎ 5.1.2e
@ 5.1.2e @zwolle.nl

Niet printen spaart het milieu.
De gemeente Zwolle beschouwt e-mail als volwaardig communicatiemiddel. Dit betekent dat u erop mag vertrouwen dat de inhoud van dit bericht correct en compleet is.

Legenda toegepaste uitzonderingsgrondslagen

In dit document zijn gegevens definitief geanonimiseerd op grond van:

Wet	Artikel	Omschrijving	Pagina's
Wet open overheid	Art. 5.1 lid 2 sub e	De eerbiediging van de persoonlijke levenssfeer	1, 2

From: "5.1.2e " <5.1.2e @zwolle.nl>
Sent: 2/11/2025 4:47:44 PM
To: "5.1.2e (5.1.2e " <5.1.2e @zwolle.nl>
Cc: "5.1.2e " <5.1.2e @zwolle.nl>
Subject: Re: Overzicht opbrengst afgelopen weken

Ha 5.1.2e ,
Terwijl je belde zat ik samen met 5.1.2e en heb hem verbaal ook meegenomen in mijn reflecties. Dus prima om het document met hem te delen.

5.1.2e
5.1.2e
☎ : 5.1.2e
@ : 5.1.2e @zwolle.nl
Agendabeheer door 5.1.2e : 5.1.2e @zwolle.nl
5.1.2e

Van: 5.1.2e (5.1.2e
Datum: dinsdag, 11 februari 2025 om 16:05
Aan: 5.1.2e
CC: 5.1.2e
Onderwerp: RE: Overzicht opbrengst afgelopen weken

Dank 5.1.2e voor deze reflecties! Wat mijn vooral aanspreekt is het slimme, adaptieve samenspel tussen nieuw programmeren en inzetten van de bestaande voorraad. Daar ligt denk ik de sleutel voor verantwoorde groei. Ik belde je zojuist om te vragen of je het goed vind dat ik met verwijzing naar jou dit idee bij 5.1.2e in de week leg?
Groet,

5.1.2e
5.1.2e
5.1.2e
telefoon 5.1.2e of 5.1.2e
5.1.2e @zwolle.nl

Van: 5.1.2e
Verzonden: donderdag 6 februari 2025 20:13
Aan: 5.1.2e
CC: 5.1.2e 5.1.2e
Onderwerp: Re: Overzicht opbrengst afgelopen weken
Dag 5.1.2e , 5.1.2e ,
Op zoek naar rode draad (of een speld in een hooiberg?)… eervolle taak. Ik heb in de bijlage mijn reflecties (vrij staccato) opgeschreven. Dit zijn mijn eerste gedachten over het groeivraagstuk. Voor intern gebruik van het projectteam OGV en liever nog niet – in deze vorm- delen met het college. Ik denk uiteraard graag mee over het vervolg.

5.1.2e
5.1.2e
☎ : 5.1.2e
@ : 5.1.2e @zwolle.nl
Agendabeheer door 5.1.2e : 5.1.2e @zwolle.nl
5.1.2e

Van: 5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>
Datum: donderdag, 6 februari 2025 om 16:25
Aan: 5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>
CC: 5.1.2e 5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>
Onderwerp: Overzicht opbrengst afgelopen weken

Hallo 5.1.2e ,
Op verzoek van 5.1.2e deel ik hierbij een documentje met een overzicht reacties nav de sessies van afgelopen weken.

We zijn benieuwd, met de sessies van afgelopen week, naar de rode draad die jij hier uit haalt zodat we die kunnen meenemen in ons advies richting Gerdien en andere leden van het college komende weken. Lukt het om dit z.s.m. met ons te delen?

Groet,

5.1.2e
5.1.2e

Tip! Schrijf je in voor de nieuwsbrief over de Omgevingsvisie!

Gemeente Zwolle, Afdeling Proces, Programma, Projectmanagement
Bezoekadres: Lübeckplein 2, 8017 JZ Zwolle

☎ 5.1.2e
@ 5.1.2e @zwolle.nl

Niet printen spaart het milieu.
De gemeente Zwolle beschouwt e-mail als volwaardig communicatiemiddel. Dit betekent dat u erop mag vertrouwen dat de inhoud van dit bericht correct en compleet is.

Legenda toegepaste uitzonderingsgrondslagen

In dit document zijn gegevens definitief geanonimiseerd op grond van:

Wet	Artikel	Omschrijving	Pagina's
Wet open overheid	Art. 5.1 lid 2 sub e	De eerbiediging van de persoonlijke levenssfeer	1, 2

From: "5.1.2e " <5.1.2e @zwolle.nl>
Sent: 3/31/2025 7:08:37 AM
To: "5.1.2e " <5.1.2e @zwolle.nl>
Cc: "5.1.2e " <5.1.2e @zwolle.nl>
Subject: RE: pakketje tbv voorbereiding consulterend B&W/combi pfo Guldemond RTP Aanvulling Omgevingsvisie

Hallo 5.1.2e,

Ik stuur je nu twee mails. Deze eerste mail bevat de beslisnota over het RTP en de bijlagen die daarbij horen.
Bijlage 1 is het RTP: https://cloud.posadmaxwan.nl/index.php/s/sTeHgQboJASHAze

De mail die ik zo stuur bevat alle documenten van vastgoed

Groet,

5.1.2e
Programmasecretaris aanvulling Omgevingsvisie
Tip! Schrijf je in voor de nieuwsbrief over de Omgevingsvisie!

Gemeente Zwolle, Afdeling Proces, Programma, Projectmanagement
Bezoekadres: Lübeckplein 2, 8017 JZ Zwolle

☎ 5.1.2e
@ 5.1.2e @zwolle.nl

Niet printen spaart het milieu.
De gemeente Zwolle beschouwt e-mail als volwaardig communicatiemiddel. Dit betekent dat u erop mag vertrouwen dat de inhoud van dit bericht correct en compleet is.

Van: 5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>
Verzonden: maandag 31 maart 2025 07:57
Aan: 5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>
CC: 5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>
Onderwerp: pakketje tbv voorbereiding consulterend B&W/combi pfo Guldemond RTP Aanvulling Omgevingsvisie

Hoi 5.1.2e,

Wil jij ervoor zorgen dat 5.1.2e vanochtend het hele pakketje stukken krijgt voor de consulterende colllegebespreking?

Dank, groet,

5.1.2e
Programmaleider Ons Zwolle van Overmorgen
maandagmiddag I dinsdag I woensdag
telefoon 5.1.2e of 5.1.2e
5.1.2e @zwolle.nl

Van: 5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>
Verzonden: zondag 30 maart 2025 20:01
Aan: 5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>; 5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>
CC: 5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>; 5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>
Onderwerp: RE: voorbereiding consulterend B&W/combi pfo Guldemond RTP Aanvulling Omgevingsvisie

Hoi 5.1.2e en 5.1.2e,

Vakantie was heerlijk !

Goed te horen dat afgelopen weken flinke stappen zijn gezet ter voorbereiding van de bestuurlijke besluitvorming. Ben erg benieuwd naar het product (RTP) dat er nu ligt alsook naar het concept collegevoorstel / -beslisnota. Wil je mij die producten mailen zodat ik er kennis van kan nemen?

Het overdrachtsmoment van dinsdag 1 apeil zag ik in mijn agenda en heb ik geaccepteerd. Om ook mbt de bestuurlijke kant “het been gelijk bij te trekken”, wil ik morgen aanwezig zijn bij het voorbereidende overleg met Gerdien tbv het consulterend college. Ik ga er vanuit dat dat akkoord is, anders hoor ik dat vast wel even vooraf.

Tot zover en tot morgen,

Groet

5.1.2e

Van: 5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>
Verzonden: zondag 30 maart 2025 16:53
Aan: 5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>; 5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>
CC: 5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>; 5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>
Onderwerp: voorbereiding consulterend B&W/combi pfo Guldemond RTP Aanvulling Omgevingsvisie

Hoi 5.1.2e**,** 5.1.2e**,**
5.1.2e: welkom terug! Hopelijk heb je genoten van je vakantie in het mooie Spanje!
Tijdens jouw vakantie is er hard doorgewerkt, is het RTP verder verrijkt, zijn de nodige discussies gevoerd en ook knopen doorgehakt.

Om 5.1.2e de tijd te geven er weer goed in te komen (en 5.1.2e zijn vervangend opdrachtgeverschap goed af te ronden), hebben we aanstaande dinsdag een overdrachtsmoment gepland.
13.00-13.45 overdracht 5.1.2e naar 5.1.2e in SH 2.25

As maandag 31 maart is er om:
14.10-14.25 combi pfo Gerdien en 5.1.2e over al dan niet opnemen van een uitbreiding voor Marslanden.
15.05-15.45 voorbereiding Gerdien op consulterend college.
@5.1.2e kan ik ervan uitgaan dat jij bij beide er ook bij bent?
Vwb voorbereiding Gerdien op consulterend college: goed om te weten dat op mijn verzoek de Stadsring in de publieksversie *niet* meer genoemd staat als sleutelgebied. Dit omdat het niet voldoet aan onze definitie van sleutelgebieden en een vraag naar investeringen oproept. De Stadsring is *wel* benoemd als gebiedsprogramma in het RTP. Dat zou wat mij betreft voldoende moeten zijn.

Binnen het Ruimtelijk Toekomstperspectief zijn een aantal gebieden cruciaal voor de ontwikkelrichting van de stad. Het zijn gebieden waar meerdere ruimtelijke opgaven samenkomen en we in deze context 'sleutelgebieden' noemen. De sleutelgebieden zijn aanvullend op de reeds bekende ontwikkelgebieden uit de huidige omgevingsvisie. Ze zijn specifiek gekozen en afgebakend omdat hier meerdere opgaven spelen en een hoge mate van complexiteit in de ontwikkeling wordt voorzien. Het zijn daarmee cruciale ontwikkellocaties voor diverse opgaven en kunnen als voorzet voor een uitvoeringsagenda voortkomend uit de vernieuwde Omgevingsvisie worden beschouwd. De sleutelgebieden vormen tezamen ook de inzet van de gemeente Zwolle voor de regio als NOVEX-gebied.

Dan is dinsdag 1 april waarschijnlijk om
9.30 uur consulterend college, in aanwezigheid van 5.1.2e en mij.

Ik verzorg de terugkoppeling 5.1.2e en aan het programmateam.

Groet,

5.1.2e
Programmaleider Ons Zwolle van Overmorgen
maandagmiddag I dinsdag I woensdag
telefoon 5.1.2e of 5.1.2e
5.1.2e @zwolle.nl

Legenda toegepaste uitzonderingsgrondslagen

In dit document zijn gegevens definitief geanonimiseerd op grond van:

Wet	Artikel	Omschrijving	Pagina's
Wet open overheid	Art. 5.1 lid 2 sub e	De eerbiediging van de persoonlijke levenssfeer	1, 2, 3

PUBLIEKSVERSIE RTP

[titel] Ons Zwolle van Overmorgen
[ondertitel] Zwolle groeit op Zwolse wijze

Zwolle leeft samen met water. Dat doen we al eeuwenlang. De handel over water maakte ons al in de Middeleeuwen machtig en welvarend. Het bracht ons ook onze Hanze-mentaliteit: we zijn **ondernemend**, hebben **lef** en kijken om naar **elkaar**.

Op die Zwolse wijze kijken we nu naar de toekomst van onze stad en het buitengebied. In het Ruimtelijk Toekomstperspectief laten we zien hoe Zwolle zich ontwikkelt tot 2040, met een doorkijk naar 2050. Het Toekomstperspectief vormt de basis voor aanvulling en vernieuwing van de huidige Omgevingsvisie, die tot 2030 loopt.

In het najaar gingen we met inwoners en stakeholders in gesprek over verschillende opties voor de toekomst van de stad en het buitengebied. Nu hebben we de eerste belangrijke keuzes gemaakt. In deze korte samenvatting van het Ruimtelijk Toekomstperspectief lees je wat die keuzes zijn, waar Zwolle naartoe wil en waarom jouw mening opnieuw ertoe doet.

[subkop] Waarom dit toekomstperspectief?

Zwolle staat voor grote keuzes. Veel mensen zijn op zoek naar een huis. Hoe zorgen we dat iedereen een fijn (t)huis in een prettige omgeving heeft? Hoe groeien we, terwijl we tegelijkertijd onze Zwolse kwaliteit van leven versterken? Hoe zorgen we ervoor dat we veilig blijven leven met en nabij het water? En hoe gaan we om met mobiliteit, energie en economie? Het Ruimtelijk Toekomstperspectief geeft antwoord op deze vragen.

[subkop] De vier kernwaarden van Ons Zwolle van Overmorgen

De Toekomstvisie is gebouwd op vier typisch Zwolse waarden:

1. Zwolle ondernemend
   Zwolle is het economische hart van de regio en een voorbeeld in duurzaam en toekomstgericht ondernemen.
2. Zwolle noaberschap
   We zorgen voor elkaar, werken samen en bouwen aan sterke buurten.
3. Zwolle nabij
   Wonen, werken en ontspannen kan dichtbij huis.
4. Zwolle als deltaspons
   Water en natuur bepalen hoe we bouwen en leven. Zo houden we droge voeten.

[subkop] De grote thema's voor de toekomst

Klimaat en water
Zwolle ligt in een delta van de Vecht en de IJssel. We hebben veel water om ons heen. Door klimaatverandering worden droge én natte periodes extremer. Zwolle leeft al eeuwenlang met water en laat zien dat dat in de toekomst ook kan. We bouwen onze huizen toekomstbestendig, met ruimte voor water, natuur en koelte.

Wonen
Zwolle wil bouwen aan een stad waar iedereen zich thuis voelt. Hoeveel woningen er precies bijkomen, hangt af van ontwikkelingen in de toekomst. Daar willen we wendbaar en adaptief mee om kunnen gaan. Daarom zeggen we: tot 2040 komen er *tussen de 18.500 en 23.500 nieuwe woningen* bij, dit is inclusief 10.000 woningen uit de huidige omgevingsvisie. Voor de bouw van nieuwe huizen kijken we naar de bestaande wijken, naar Vechtrand en naar Zwolle Zuid. Zo zorgen we voor een passend en betaalbaar huis voor iedereen: van starters tot jongeren, gezinnen en senioren.

Groen
Groen is niet alleen 'mooi om te zien', het is hard nodig voor onze gezondheid, de biodiversiteit en voor aanpassing aan het veranderende klimaat. Zwolle versterkt het groen in de stad en reserveert ruimte voor twee nieuwe stadsparken bij Stadsbroek en Vechtrand. De stadsrivier verbindt het groen met het water.

Mobiliteit
We maken ruimte voor wandelen, fietsen en openbaar vervoer. De ring wordt belangrijk als autoverbinding voor Zwolle noord, zuid, oost en west. Het buitengebied is goed bereikbaar voor de stad en de stad is goed bereikbaar voor het buitengebied. Zwolle vormt een belangrijke schakel in het land voor de bereikbaarheid per spoor en over de weg.

Energie
Zwolle wordt stap voor stap energieneutraal. We zetten in op lokale, duurzame energie, op slimme opslag en op een betrouwbaar energienetwerk. Energie moet voor iedereen beschikbaar en betaalbaar blijven.

Economie
Zwolle is en blijft het economische hart van de regio. We zijn een experimentele, creatieve en ondernemende Hanzestad. Met de groei van de stad, groeit de economie mee. We zorgen

voor ruimte voor werk, innovatie en ondernemerschap. Daarbij kiezen we voor een duurzame en circulaire economie. We zien daarvoor vooral kansen in Hessenpoort.

[subkop] Waar gaat Zwolle ontwikkelen?

We maken ontwikkelingen af waar we al mee begonnen zijn, zetten in op versterking van de bestaande stad en kiezen tegelijkertijd voor uitbreiding in de stadsranden. Hiervoor wijzen we sleutelgebieden aan waarin water en klimaat, wonen, werken, mobiliteit en energie-opgaven in samenhang worden aangepakt.

Zwolle kiest ervoor om:

- Door te bouwen in bestaande wijken
- Stad en natuur te verbinden, want Zwolle leeft met water
- Nieuwe stadsranden te ontwikkelen, met oog voor onze Zwolse waarden ‘noaberschap’ en ‘nabij’.
- Bedrijventerreinen efficiënter te gebruiken én uit te breiden.

[subkop] Sleutelgebieden

De belangrijkste gebieden die Zwolle gaat ontwikkelen zijn:

- Stadsrivier: de wateren die in de binnenstad samenkomen, vormen de klimaatruggengraat van Zwolle.
- Vechtrand: klimaatbestendige uitbreiding ten oosten van de Ceintuurbaan, met een nieuwe ontsluitingsweg.
- Zwolle Zuid: uitbreiding van deze stadswijk aan de zuidkant, inclusief een nieuw station.
- Hessenpoort: bedrijventerrein en energiehub van de toekomst.

[subkop] Hoe gaan we verder?

We weten nooit precies wat er in de toekomst gebeurt. Daarom zorgen we ervoor dat we bij de uitwerking van de plannen kunnen inspelen op veranderingen: we noemen dat in het Toekomstperspectief ‘wendbaar en adaptief’. Dat doen we bijvoorbeeld door programma’s op te zetten voor volkshuisvesting (wonen) en voor voorzieningen (zoals scholen, zorgcentra en winkels).

[subkop] Wat kun jij doen?

Van 10 april tot en met 7 mei kan iedereen meedenken over dit Ruimtelijk Toekomstperspectief. De reacties worden gebruikt voor de definitieve versie van het Toekomstperspectief. Dit vormt de basis voor de aangevulde Omgevingsvisie.

Dus denk en praat opnieuw mee over de toekomst van de stad en het buitengebied!

✅ Vul de **online enquête** in
✅ Kom naar het **Open College** op 16 april
✅ Bezoek de **inloopavonden** in Berkum, Wijthmen, Tolhuislanden of Zwolle Zuid
✅ Kom langs in de **Reizende Woonkamer**. We komen ook bij jou in de buurt

Voor meer informatie en een kalender met alle bijeenkomsten, bezoek je: www.zwolle.nl/omgevingsvisie.

[QR code opnemen die linkt naar zwolle.nl/omgevingsvisie (hier is aanmeldknop Open College te vinden en link naar de online enquête)]

[Agenda Woonkamers en inloopavonden hier toevoegen als daar nog ruimte voor is]

voorstel

Zwolle

Raadsbrief

Datum 10 april 2025

Onderwerp Aangepaste planning aanvulling omgevingsvisie
Versienummer

Portefeuillehouder Gerdien Rots

Samenvatting
Om tot een aangevulde omgevingsvisie te komen wordt een Ruimtelijk Toekomstperspectief opgesteld. Het Ruimtelijk Toekomstperspectief beschrijft de koers en geeft inzicht in de te maken keuzes en vormt het fundament voor de aanvulling op de omgevingsvisie ‘Ons Zwolle van Overmorgen’. Dit Ruimtelijk Toekomstperspectief wilden we in maart met de gemeenteraad delen. Er was echter meer tijd nodig om tot een volwaardig Ruimtelijk Toekomstperspectief te komen. Het Ruimtelijk Toekomstperspectief is nu klaar om mee te participeren met de Zwolse samenleving. In deze brief informeren we u over de inhoud van het Ruimtelijk Toekomstperspectief.

De huidige Zwolse Omgevingsvisie, Ons Zwolle van morgen, heeft tot 2030 stevige gemeentelijke ambities vastgelegd voor veel beleidsthema’s. Dat biedt een solide en uitdagende basis om te werken aan de ontwikkeling van de fysieke leefomgeving van de gemeente Zwolle.

Het is ook van belang om nu aan de slag te gaan met strategische en majeure ruimtelijke keuzes voor *na* 2030. Door nu keuzes op hoofdlijnen te maken, leggen we de basis voor het maken van plannen waarmee we ook na 2030 bijvoorbeeld woningen kunnen bouwen, ons economisch blijven ontwikkelen en inspelen op een veranderend klimaat. Het Ruimtelijk Toekomstperspectief dat nu voorligt is gericht op 2040 met een doorkijk naar 2050. Het zet de koers uit en bepaalt de richting, als belangrijke stap naar de uiteindelijke aanvulling van de Omgevingsvisie.

Ruimtelijk Toekomstperspectief
We zien ontwikkelingen op Zwolle afkomen, zoals huishoudensgroei, vergrijzing, klimaatverandering en digitalisering. De mate waarin deze ontwikkelingen zich werkelijk gaan voordoen is onzeker. Met het Ruimtelijk Toekomstperspectief spelen we hier wendbaar en adaptief op in. Zwolle blijft groeien en speelt hiermee in op de grote behoefte aan woningen en kwalitatief hoogwaardige werklocaties. We zetten volop in op een toekomstbestendige ontwikkeling van Zwolle, waar het goed leven en ondernemen is in de delta.

De vier basiswaarden die het afwegingskader vormen voor een evenwichtige groei van Zwolle zijn:

1. Zwolle ondernemend, door een hoge concentratie werkgelegenheid en stedelijke voorzieningen;
2. Zwols ‘noaberschap’ door sterke sociale netwerken;
3. Zwolse nabijheid door duurzame en aantrekkelijke verbondenheid;
4. Zwolle deltaspons door een robuust blauwgroen netwerk.

Met deze basiswaarden voorziet het Ruimtelijk Toekomstperspectief in een aantal richtinggevende keuzes voor de ontwikkeling van de fysieke leefomgeving van onze gemeente. Op het gebied van

wonen blijft het doel om voor iedereen een (t)huis in Zwolle te kunnen bieden. We bouwen voort op de al ingezette woningbouwplannen en voegen ‘Vechtrand’ en ‘Zwolle-zuid/zuid’ toe als nieuwe uitbreidingslocaties. Het streven is om op een organische en natuurlijke manier aan de randen van de stad te groeien, waarbij het behoud van sociale netwerken centraal staat. We gaan er hierbij vanuit dat nieuwe ontwikkelingen de bestaande stad versterken. Daar bouwen we voor meerdere doelgroepen, maar vooral voor gezinnen. Zwolle is en blijft het economische hart van de regio en kenmerkt zich als experimentele, creatieve en ondernemende Hanzestad. Daarvoor is een sterkere profilering van bestaande werklocaties nodig en een intensiever ruimtegebruik. Hessenpoort breiden we uit. Hier is ruimte voor meer grootschalige bedrijvigheid waarvoor binnenstedelijk geen plek is.

De woon- en economische opgaven gaan hand in hand met thema’s als mobiliteit, groen en klimaatadaptatie. STOMP is en blijft het uitgangspunt, we ontwikkelen een volwaardige ring en zorgen voor goede ontsluiting van de nieuwe uitbreidingslocaties. Groen groeit mee met het aanwijzen van gebieden voor stadsparken (Stadsbroek en Vechtrand). In en buiten de stad is meer ruimte voor het opvangen, vasthouden en afvoeren van water bij (extreme) wateroverlast. De Willemsvaart, Nieuwe Vecht en het gebied rondom de Zwolse weteringen aan de oostkant van Zwolle spelen bij dat laatste een cruciale rol.

De volgende stap is het vrijgeven hiervan voor participatie met inwoners en stakeholders. Het Ruimtelijk Toekomstperspectief wordt vervolgens gebruikt om de aanvulling op de omgevingsvisie ‘Ons Zwolle van Overmorgen’ te schrijven.

Vervolg
Op 15 april staat er een Technische Briefing gepland om u te informeren over het Ruimtelijk Toekomstperspectief. Daarna is er de mogelijkheid tot een raadsdebat waarin u als gemeenteraad richtinggevende uitspraken kunt meegeven. Samen met de beoordeling van omgevingseffecten wordt het definitieve RTP in juni ter vaststelling aan u aangeboden, met opnieuw de mogelijkheid tot een Technische Briefing en raadsdebat. De wens is om het RTP voor het zomerreces door u te laten vaststellen. We koersen op vaststelling van de aangevulde omgevingsvisie ‘Ons Zwolle van Overmorgen’ in december 2025.

Bijlagen
Bijlage 1 – Ruimtelijk Toekomstperspectief
Bijlage 2 – Effectbeoordeling leefomgeving voor het ruimtelijk toekomstperspectief
Bijlage 3 – Persbericht
Bijlage 4 – Publieksversie Ruimtelijk Toekomstperspectief

Openbaarheid
☒ Openbaar
☐ Geheim

Wij stellen u voor kennis te nemen van: Het Ruimtelijk Toekomstperspectief en bijbehorende bijlagen.

Datum 10 april 2025

Inleiding
In 2021 is de huidige Zwolse Omgevingsvisie, Ons Zwolle van morgen, vastgesteld. Daarin zijn stevige gemeentelijke ambities vastgelegd voor veel beleidsthema's met een planhorizon tot 2030.

Het college heeft in 2023 opdracht gegeven om, mede aan de hand van de Verstedelijkingsstrategie, enkele onderdelen van de huidige Omgevingsvisie aan te vullen. Het gaat om keuzes hoe Zwolle zich verder ontwikkelt als klimaatbestendige woon- en werkgemeente na 2030. Daarin worden ook de uitkomsten van het MIRT-onderzoek bereikbaarheid Zwolle en omgeving meegenomen en nieuwe Rijks- en provinciale kaders voor ruimte, klimaat, bodem en water. Tot slot krijgt ook de koers van het huidige coalitieakkoord "Samen voor een waarde(n)volle toekomst" van 25 mei 2022 plaats in de aanvulling.

De Aanvulling op de omgevingsvisie doen we aan de hand van een aantal stappen:
- Het in beeld brengen van de ruimtelijke opgaven per thema: de bouwstenenfase;
- Een scenariostudie met een ruimtelijke vertaling van opbrengst uit de bouwstenenfase;
- Het maken van ruimtelijke keuzes in een Ruimtelijke Toekomstperspectief;
- Het Ruimtelijke Toekomstperspectief integraal opnemen in de Zwolse Omgevingsvisie.

Het hart van het traject 'Aanvulling Omgevingsvisie Zwolle' is het Ruimtelijke Toekomstperspectief (zie bijlage 1). Zoals gezegd maken we in dit perspectief keuzes voor de ontwikkeling van de fysieke leefomgeving van Zwolle tot 2040 met een doorkijk naar 2050.

Het college heeft het Ruimtelijk Toekomstperspectief vrijgegeven ten behoeve van participatie met inwoners en ondernemers in Zwolle, overheden en maatschappelijke organisaties. Dit gebeurt tijdens participatie fase 3 conform het Zwolse Hanza!-beleid van 10 april tot en met 7 mei. De opbrengsten uit deze fase worden gebruikt om het Ruimtelijk Toekomstperspectief aan te scherpen waarna het door u, de gemeenteraad, kan worden vastgesteld. Het Ruimtelijk Toekomstperspectief wordt vervolgens gebruikt om de aanvulling op de omgevingsvisie 'Ons Zwolle van Overmorgen' te schrijven.

Om als gemeente grip te hebben op het daadwerkelijk kunnen realiseren van opgaven uit het Ruimtelijke Toekomstperspectief is besloten een voorkeursrecht te vestigen op gronden waar we ruimte zien voor woningbouw. U wordt apart geïnformeerd over het voorkeursrecht dat door de gemeente is gevestigd op gronden rondom Zwolle.

Kader
- Bestuursopdracht 'aanvulling Omgevingsvisie Ons Zwolle van Morgen';
- Scenariostudie 'Ons Zwolle van Overmorgen'
- Gebiedsverkenning Ceintuurbaanzone Zwolle
- Raadsbrief Afronding scenariostudie, vervolg proces aanvulling omgevingsvisie en Participatieaanpak fase 3

Kernboodschap
Het Ruimtelijk Toekomstperspectief is een uitwerking met richtinggevende keuzes voor de ontwikkeling van de fysieke leefomgeving van de gemeente Zwolle ten behoeve van de Aanvulling Omgevingsvisie. Het Ruimtelijk Toekomstperspectief geeft op weg naar 2040, met een doorkijk naar 2050, strategisch op gebiedsniveau aan waar we binnen gemeente Zwolle (nieuwe) ruimte zien voor blauwgroen, wonen,

economie, mobiliteit en energie, welke gebieden we definiëren als 'sleutelgebieden[1]' en welke condities daarbij horen.

Door het Ruimtelijk Toekomstperspectief vrij te geven voor participatie bieden we Zwollenaren en onze stakeholders de gelegenheid hun mening te geven over de richtinggevende keuzes voor Zwolle tot 2040. De resultaten die we ophalen, wegen we mee om te komen tot een definitief Ruimtelijk Toekomstperspectief en, uiteindelijk, een aangevulde Omgevingsvisie.

Toelichting
Het Ruimtelijk Toekomstperspectief is met zorg samengesteld, en staat niet op zichzelf: het is een integraal beeld dat **A) voorziet in een koers voor de ontwikkeling van de fysieke Leefomgeving van de Gemeente Zwolle**, opgebouwde met resultaten en inzichten die afgelopen 1,5 jaar zijn verworven uit thematische en gebiedsgerichte bouwstenen, een integrale scenariostudie en meerdere participatiemomenten. Daarnaast heeft een **B) studie naar omgevingseffecten** bijgedragen aan de koers en bijbehorende ruimtelijke uitwerkingen die in dit RTP staat beschreven. Met het **C) vrijgeven van dit RTP is ook de volgende participatiefase, conform Hanza!** gestart.

A. Het Ruimtelijk Toekomstperspectief voorziet in een koers voor de ontwikkeling van de fysieke Leefomgeving van de Gemeente Zwolle tot 2040 met een doorkijk naar 2050.

De huidige omgevingsvisie gaat over de periode tot 2030. Het nu opgestelde Ruimtelijk Toekomstperspectief voorziet in een ruimtelijke koers van de gemeente Zwolle tot 2040 met een doorkijk naar 2050. De belangrijkste onderdelen daarvan zijn:

1. Vier basiswaarden die richtinggevend zijn voor de verdere ruimtelijke ontwikkeling van Zwolle;
2. Een integraal ruimtelijk toekomstbeeld;
3. Richtinggevende ruimtelijke uitspraken op de thema's blauwgroen, wonen, economie, mobiliteit en energie;
4. Het benoemen van vier sleutelgebieden waar meerdere opgaven samenkomen;
5. Een ontwikkelpad en fasering voor de uitvoering.

Ad.1.: Vier basiswaarden
We weten in Zwolle wat we willen. De ruimtelijke opgaven zijn per thema in beeld gebracht. De toekomst is verkend met scenario's. Nu komt het aan op keuzes maken. Waar in Zwolle is ruimte voor de verschillende opgaves? De ruimte is schaars en niet alles kan tegelijk. Om te sturen op een gewenste inrichting van de fysieke leefomgeving hebben we vier basiswaarden opgesteld. Die waarden zijn mede tot stand gekomen naar aanleiding van een breed participatietraject met de Zwolse inwoners in september 2024. Onderstaande tabel duidt de vier basiswaarden.

Basiswaarden	**Duiding**
Zwolle, ondernemende groeiregio	Zwolle is een belangrijk knooppunt voor alle windrichtingen en het hart van de ondernemende groeiregio, waar een hoge concentratie

[1] Sleutelgebieden zijn locaties binnen Zwolle waar meerdere ruimtelijke opgaven samenkomen. Deze gebieden worden integraal ontwikkeld, waarbij wonen, werken, mobiliteit, groen, water en energietransitie in samenhang worden aangepakt. De sleutelgebieden zijn aanvullend en niet concurrerend op de reeds bekende ontwikkelgebieden uit de huidige omgevingsvisie.

	werkgelegenheid en stedelijke voorzieningen samenkomen in het midden van de delta en in een uniek landschap. We doen en handelen vanuit de 'Hanzementaliteit'
Zwols noaberschap	De Zwolse gemeenschap staat bekend om haar grote mate van betrokkenheid en samenwerking en vormt daarmee de ziel van buurten en wijken. De functies in Zwolle zorgen ook voor een belangrijke sociale rol voor de regio.
Zwolse nabijheid	Nabijheid draagt bij aan de aantrekkelijkheid van Zwolle. Vanaf elke woning streven we naar maximaal 10 minuten lopen of 15 minuten fietsen naar dagelijkse voorzieningen in de stad.
Zwolle deltaspons	Een robuust blauwgroen netwerk is essentieel voor een gezonde leefomgeving en is kenmerkend voor Zwolle. We vangen de druppel op waar die valt: infiltreren, bergen en vertraagd afvoeren als basis. Nieuwe ontwikkelingen benutten we om blauwgroene structuren te verbeteren of toe te voegen en om klimaatadaptieve maatregelen in te passen.

De basiswaarden gaan over identiteit. Wie zijn wij, waar komen we vandaan en wat is belangrijk voor de Zwollenaar. Het gaat over verleden, heden én toekomst. Het geeft betekenis aan Zwolle als ondernemende groeiregio en Hanzestad van grote economische waarde. De groei van Zwolle in de delta en het leven met water daarin, zijn kenmerkend. Net als het omkijken naar elkaar en de zorg voor elkaar.

Ad. 2.: Een integraal ruimtelijk toekomstbeeld

De kracht van het voorliggende Ruimtelijk Toekomstperspectief zit in de integrale benadering met behoud en ontwikkeling van de kwaliteit van de leefomgeving en bereikbaarheid van de regio. Met het toekomstbeeld geven we invulling aan de opgaven die in de Regionale Verstedelijkingsstrategie in 2023 zijn gesteld en de afspraken die we hierover met het Rijk en onze regiopartners hebben gemaakt. De sectoraal geformuleerde opgaven uit de bouwstenenfase (water & klimaat, wonen, economie, mobiliteit en energie) zijn met elkaar in verband gebracht. Vervolgens zijn, met behulp van de vier basiswaarden, ruimtelijke keuzes in onderlinge samenhang gemaakt. Kern daarvan is het versterken van (bestaande) sociale netwerken, het ontwikkelen van een compacte stad met wonen, werken en voorzieningen in nabijheid en dit alles in een blauwgroen raamwerk dat bestand is tegen de klimaatverandering van de toekomst.

Om ruimte te geven aan de groei van de stad bouwen we verder op bestaande investeringen en plannen. We maken af waar we aan begonnen zijn. Denk hierbij aan de Spoorzone, het Stadshart, Holtenbroek, Stadshagen en Oosterenk. Ook de huidige uitbreiding van Hessenpoort hoort hierbij en het werken aan een gezonde en aantrekkelijke buitenruimte.

Aanvullend hebben we extra ruimte nodig voor met name wonen en werken. Die ruimte vinden we in en aan de randen van de stad. We zien in de bestaande Zwolse wijken nog ruimte voor extra woningen die als hefboom kunnen fungeren voor wijkversterking.

Uitbreiding van de stad met woningbouw is nodig om meer groenstedelijke woonmilieus toe te voegen en voor meerdere doelgroepen te bouwen, waaronder gezinnen. Het streven is om op een organische en natuurlijke manier aan de randen van de stad te groeien, waarbij de sociale netwerken centraal staan. We gaan er hierbij vanuit dat nieuwe ontwikkelingen de bestaande stad versterken. Daarnaast dragen woningbouwlocaties aan de stadsranden bij aan het verbinden van opgaven in de stad en het buitengebied.

Na het afbouwen van Stadshagen en de herontwikkeling van de Harculo-centrale is er geen grotere woningbouwontwikkeling meer voorzien. Met de basiswaarden als afwegingskader zijn de locaties Vechtrand en Zwolle-zuid/zuid naar voren gekomen als locaties waar in toekomst ruimte is voor woningbouwontwikkeling. We zoeken in deze groen-stedelijke uitbreiding naar diversiteit in dichtheden en woonmilieus, waaronder in ieder geval grondgebonden woningen.

Ad 3.: Richtinggevende keuzes per thema

Het RTP geeft op een integrale wijze de toekomst van de fysieke leefomgeving van Zwolle weer tot 2040 met een doorkijk naar 2050. Dat betekent ook dat er ruimtelijke keuzes per thema nodig zijn. Die zijn hieronder samengevat:

Blauwgroen

In en buiten de stad reserveren we ruimte voor het opvangen, vasthouden en afvoeren van water. Rekening houdend met een veranderend klimaat en de ligging van Zwolle in de delta. In de stad zijn de Willemsvaart en de nieuwe Vecht belangrijke schakels in het bergen van water. Ook het landelijk gebied ten oosten van Zwolle nabij de weteringen heeft een belangrijke functie: het zorgt ervoor dat Zwolle droge voeten houdt door overtollig water te bergen.
Op het gebied van groen zetten we in op het kwalitatief versterken van de hoofdgroenstructuur. Tevens groeit groen mee met de ontwikkeling van Zwolle. Concreet leidt dat tot het reserveren van ruimte voor nieuwe stadsparken bij Stadsbroek en Vechtrand. Het gebied rondom de stad wijzen we aan als zoekgebied voor recreatieve uitloop, in samenhang met de daar al aanwezige functies, zoals landbouw.

Wonen

Essentieel onderdeel van het voorliggende Ruimtelijk Toekomstperspectief is om ruimte te bieden aan de Zwolse woonopgave. De Regionale verstedelijkingsstrategie biedt hiervoor het kader. Het betreft het toevoegen van 5.000 – 15.000 woningen extra ten opzichte van de opgave in de huidige Zwolse Omgevingsvisie (10.000 woningen). Belangrijkste doel is iedereen in Zwolle een betaalbaar (t)huis te kunnen bieden. Daarnaast levert Zwolle ook een stevige bijdrage aan de landelijke woningbouwopgave.

Om ruimte te geven aan de groei van de stad bouwen we verder op bestaande investeringen en plannen. Voorgenomen woningbouwontwikkelingen ronden we af. Daarnaast richten we ons op binnenstedelijke wijkversterking, waarbij woningbouw fungeert als een hefboom voor het aanpakken van opgaven in de wijk. Maar met de binnenstedelijke locaties kunnen we niet de volledige

woningbehoefte accommoderen en bouwen we vooral stedelijk. Nieuwe woningbouwlocaties aan de stadsranden bieden kansen om meer groen-stedelijk en voor een diversiteit van doelgroepen (o.a. ouderen en gezinnen) en zetten in op doorstroming. We kiezen voor nabijheid van de bestaande stad door te kiezen voor uitbreiding in Vechtrand en Zwolle zuid/zuid. Voor Stadsbroek zal uit het proces van de gebiedsvisie blijken in welke mate deze locatie een bijdrage levert aan de behoefte aan suburbane woonmilieus.

Economie
Voor de economische ontwikkeling van Zwolle, passend bij de huishoudensgroei, is het nodig om tot maximaal 135 hectare netto ruimte te vinden voor uitbreiding van bedrijventerreinen. Daarnaast versterken de profilering van de bestaande Zwolse werklocaties. Bij Marslanden gaan we in eerste instantie voor een intensiever en efficiënter ruimtegebruik. Ook zijn er kansen voor uitbreiding van Marslanden, passend binnen het gewenste profiel voor deze werklocatie. De focus ligt daarbij op het MKB. Er is ook behoefte aan meer grootschalige economie. Daarvoor is Hessenpoort de aangewezen locatie. Een verdere uitbreiding hangt samen met een verkenning in drie windrichtingen die we daarvoor doen. De verkenning is in het najaar afgerond en verwerken we in het traject vaststelling aanvulling Omgevingsvisie.

Mobiliteit
De huidige Omgevingsvisie voorziet in een mobiliteitstransitie gericht op de voetganger, de fietser en het OV. Die transitie zetten we onverminderd door. Richting 2040 zijn wel maatregelen nodig om dit verder vorm te kunnen geven. Anders komt de (auto)bereikbaarheid in Zwolle te veel onder druk te staan. De maatregelen zijn gericht op het volwaardig laten functioneren van de ring door het optimaliseren van kruisingen en meer ongelijkvloerse oversteken voor fietsers en voetgangers. Extra aandacht gaat uit naar de Ceintuurbaan. Hier is veel bestemmingsverkeer voor functies nabij deze weg en er is regionaal verkeer van en naar de A28. Met het Ruimtelijk Toekomstperspectief zetten we in op een goede doorstroming op de Ceintuurbaan en zorgen we ervoor dat de barrièrewerking tussen het ontwikkelgebied Vechtrand en het centrumgebied van Zwolle zo veel mogelijk wordt weggenomen. Om de regionale bereikbaarheid ook na 2040 te kunnen borgen onderzoeken we samen met onze partners welke opties er nog meer zijn om de Ceintuurbaan te ontlasten.

Energie
We versterken de Zwolse energiehoofdstructuur. Onder andere door Haerst aan te wijzen als gebied voor het plaatsen van windmolens en door in te zetten op een robuuste energie-infrastructuur. Ook breiden we onderstations uit, realiseren we nieuwe tracés en voegen we middenspanningsstations toe. Hiervoor is ruimte voorzien bij Hessenpoort en de Sekdoornseplas.

Ad 4.: Sleutelgebieden
Voor de ontwikkeling van Zwolle op de lange termijn is de ontwikkeling van een viertal gebieden cruciaal. Hier komen verschillende ruimtelijke opgaven in één gebied samen. Het gaat om de volgende gebieden:

- Stadsrivier: De ontwikkeling van de stadsrivier moet bijdragen aan de bredere binnenstedelijke wateropgave en als ontmoetings- en verblijfsplek voor stedelijke functies. Realisatie van verbindingen tussen de Willemsvaart, de singel en de Nieuwe Vecht is cruciaal zodat aaneengesloten blauwgroene gebieden ontstaan. Locaties zoals de afslagen van de A28

Burgemeester bij de Roelenweg en de Katerdijk vragen om een herontwikkeling zodat er meer ruimte wordt geboden aan de stadsrivier.

- Vechtrand: Vechtrand bestaat uit drie ontwikkelgebieden, waarvan er twee ruimte bieden voor woningbouw. Het betreft de ontwikkeling van de Ceintuurbaanzone met woningbouw in goede balans met het versterken van de aanwezige economische functie van het gebied. We voorzien rondom de Ceintuurbaan vooral in stedelijk wonen, waarbij we in de planontwikkeling concurrentie voorkomen met o.a. de Spoorzone en het Stadshart. Daarnaast zetten we in op de ontwikkeling van 'Vechtpoort 1' met woningbouw, gelegen tussen Berkum en het spoor Zwolle-Meppel. Tot slot gaat Vechtrand ook over Vechtpoort 2, het gebied ten oosten van Zwolle voorbij de spoorlijn Zwolle-Meppel. Hier geven we water de ruimte bij extreme wateraanvoer via de Zwolse weteringen. Dit om te voorkomen dat er ontwrichtende situaties (overstromingen) in de stad Zwolle ontstaan.
  Vechtrand is dé Zwolse showcase als het gaat om wonen en leven met water. Klimaatadaptief ontwerpen is het credo.
- Zwolle-zuid/zuid: Ten zuiden van Zwolle-zuid zetten we in op de ontwikkeling van een klimaatbestendige woningbouwlocatie. Dit in combinatie met het amoveren van de aanwezige hoogspanningskabels en de ontwikkeling van een nieuw treinstation: Zwolle-Zuid.
- Hessenpoort: biedt als werklandschap en energiehub van de toekomst ruimte aan het vormgeven van transities (circulariteit, energie). Bedrijven met een hoge milieucategorie kunnen hier terecht. Voor de uitbreiding van Hessenpoort verkennen we drie uitbreidingsrichtingen. Richting Tolhuislanden, nabij de Bomhofplas en richting Dalfsen. Deze verkenning is nu gaande. De verkenning is in het najaar afgerond en verwerken we in het traject vaststelling aanvulling Omgevingsvisie.

Voor elk sleutelgebied gelden condities voor ontwikkeling. De volgende stap is daar plannen voor te gaan ontwikkelen en te programmeren in de tijd.

<u>Ad 5.: Een ontwikkelpad en fasering voor de uitvoering</u>
Het Ruimtelijk Toekomstperspectief bevat een ontwikkelpad en bouwstenen om de uitvoering vorm te geven. Kenmerkend voor de aanpak is dat deze wendbaar en adaptief is: er is ruimte om in te spelen op maatschappelijke veranderingen, zonder dat dit ten koste gaat van de in dit Ruimtelijk Toekomstperspectief ingezette koers met bijbehorende keuzes.

De uitvoering van het Ruimtelijk Toekomstperspectief kan de gemeente Zwolle niet alleen. We zijn onderdeel van een regio, en landelijk ruimtelijke systemen houden niet op bij de gemeentegrens. We moeten financieel en inhoudelijk samenwerken met onze collega-overheden, zoals provincie, waterschap en Rijk.

B. De Effectbeoordeling (bijlage 2) geeft inzicht in de voorgenomen keuzes uit het Ruimtelijk Toekomstperspectief op de leefomgeving

Het RTP en bijbehorende maatregelen past binnen de bandbreedtealternatieven die onderzocht zijn. Een eerste inschatting van de effecten van het Ruimtelijk Toekomstperspectief, op basis van de bandbreedtealternatieven, is positief.

De volgende stap is het Ruimtelijk Toekomstperspectief te beoordelen op omgevingseffecten. Deze beoordeling volgt komende periode. De beoordeling van het Ruimtelijk Toekomstperspectief is afgerond bij vaststelling van het Ruimtelijk Toekomstperspectief medio juni.

C. *Met het vrijgeven van het Ruimtelijk Toekomstperspectief geven we opnieuw ruimte voor participatie, conform HANZA!*

We zijn aanbeland in fase 3 van Hanza! Van 10 april tot 7 mei vragen we alle inwoners om te reageren op het Ruimtelijk Toekomstperspectief. Worden de plannen voor de toekomst van Zwolle omarmd? De reacties worden consulterend gebruikt voor de ontwikkeling van de definitieve aanvulling op de omgevingsvisie. Met dit campagneplan zorgen we ervoor dat we zoveel mogelijk inwoners betrekken. De belangrijkste participatiemomenten zijn:

- Online Enquête: thuis of onderweg in te vullen, met tien keuzes voor de toekomst van Zwolle
- Reizende Woonkamer: we komen naar de buurten en wijken en gaan in gesprek. Ook kan hier (indien gewenst met hulp) de enquête worden ingevuld.
- Open College en gastcolleges op het MBO en HBO in Zwolle: met uitleg over de aanvulling op de Omgevingsvisie en het Ruimtelijk Toekomstperspectief.
- Inloopavonden in Berkum, Wijthmen, Zwolle-Zuid en Tolhuislanden om de keuzes op deze locaties toe te lichten.
- Media: met video's en berichten op sociale media, persberichten, nieuwsberichten in lokale media, posters langs de weg, flyers in overheidsgebouwen, bibliotheken en buurthuizen en de website www.zwolle.nl/omgevingsvisie enthousiasmeren we zoveel mogelijk inwoners.
- Een publieksversie van het Ruimtelijk Toekomstperspectief zorgt voor een simpele duiding, begrijpelijk voor alle inwoners.

Maatschappelijk draagvlak & participatie

Zoals in de raadsbrief van december 2024 gecommuniceerd start binnenkort de volgende participatieronde. Dit gebeurt conform fase 3 van het participatiebeleid Hanza!. Het Ruimtelijk Toekomstperspectief wordt voorgelegd aan inwoners. Wat spreekt hen aan? Wat spreekt hen niet aan? En waarom niet?

Communicatie

Communicatie over het ruimtelijk toekomstperspectief vindt plaats via diverse kanalen, zoals hierboven omschreven in het plan van aanpak participatie fase 3. Een persbericht is bijgevoegd (bijlage 3). De publieksversie (bijlage 4) heeft als doel het Ruimtelijk Toekomstperspectief toegankelijk te maken.

Financiën

Groei en ontwikkeling betekenen een doorlopende investering. Er is nog veel nodig is om de verdere groei van Zwolle in goede banen te leiden. Onderzoek moet ook uitwijzen welke investeringen aan de orde zijn, hoe deze kunnen worden gedragen en hoe we als gemeente samen met onze publieke en private partners kunnen optrekken hierin. Op dit moment van visievorming is een indicatie van de financiële impact van de koers, zoals beschreven in het Ruimtelijk Toekomstperspectief nog niet te geven. Dit betekent dat ambities mogelijkerwijs geoptimaliseerd of bijgesteld moeten worden met de uitkomsten van (ontwerpend) onderzoek in de komende jaren. Dat is inherent aan het werken met een integrale visie voor de lange termijn. Bovenal kunnen we als gemeente Zwolle deze ambities niet alleen realiseren. We hebben partners als het Rijk, provincie Overijssel en het waterschap nodig om mee samen te werken en om tot investeringen te komen.

Datum 10 april 2025

Risico's
Met het Ruimtelijk Toekomstperspectief naar buiten gaan zonder het vestigen van een voorkeursrecht zorgt voor grote kans op speculatie op gronden. Dit kan gevolgen hebben voor ontwikkelingen die we voorzien op die locaties. U wordt apart geïnformeerd over het voorkeursrecht dat door de gemeente is gevestigd op gronden rondom Zwolle.

Vervolg
Het vervolgproces om te komen tot een aanvulling op de omgevingsvisie, zoals uitgebreid omschreven in de raadsbrief van december 2024, blijft ongewijzigd

1. Verzamelen van bouwstenen voor de aanvulling omgevingsvisie
2. Uitvoeren van een scenariostudie
3. Opstellen van een ruimtelijk toekomstperspectief voor Zwolle op weg naar 2040
4. In beeld brengen van effecten en te maken keuzes
5. Besluiten over de omgevingsvisie Ons Zwolle van Overmorgen

Op 15 april staat er een Technische Briefing gepland om u te informeren over het RTP. Daarna is er de mogelijkheid tot een raadsdebat, bij voorkeur begin mei, waarin u als gemeenteraad richtinggevende uitspraken kunt meegeven. Na afronding van participatiefase 3 worden ook de opbrengsten uit de participatieronde meegenomen in het opstellen van het definitieve RTP.

Samen met de beoordeling van omgevingseffecten wordt het definitieve RTP in juni ter vaststelling aan u aangeboden, met opnieuw de mogelijkheid tot een Technische Briefing en raadsdebat. De wens is om het RTP voor het zomerreces door u te laten vaststellen.
De zomer wordt gebruikt om het definitieve Ruimtelijk Toekomstperspectief te vertalen naar een Ontwerp Omgevingsvisie. Deze kan in september ter inzage worden gelegd. Daarmee heeft eenieder de mogelijkheid om zienswijzen in te dienen. Deze zienswijzen worden meegenomen om tot een definitieve aangevulde Zwolse Omgevingsvisie te komen die in het najaar van 2025 ter vaststelling aan het college en vervolgens aan de gemeenteraad wordt aangeboden. Daarbij hoort een digitalisering op het landelijke platform voor plannen voor de fysieke leefomgeving: 'Het digitaal stelsel Omgevingswet'.

Samenvattend:

- Q1 2025: werksessie met stakeholders, afronden ruimtelijk toekomstperspectief;
- Q2 2025: participatie Zwollenaren, mogelijkheid tot technische briefings (2x) gemeenteraad, mogelijkheid tot raadsdebat over het concept Ruimtelijk Toekomstperspectief;
- Q3 2025: besluit over het Ruimtelijk Toekomstperspectief, opstellen ontwerp omgevingsvisie, ter inzage legging ontwerp omgevingsvisie;
- Q4 2025: beoogde vaststelling aangevulde omgevingsvisie 'Ons Zwolle van Overmorgen' met bijbehorende bijlagen (nota van antwoord op zienswijzen, participatiejournaal, OER).

Openbaarheid
Deze raadsbrief is openbaar.

Burgemeester en wethouders van Zwolle,

Datum 10 april 2025

burgemeester, Peter Snijders

secretaris, Dick Emmer

From: "5.1.2e " <5.1.2e @zwolle.nl>
Sent: 10/22/2024 11:44:49 AM
To: "5.1.2e " <5.1.2e @zwolle.nl>
Cc: "5.1.2e " <5.1.2e @zwolle.nl>, "5.1.2e " <5.1.2e @zwolle.nl>, "5.1.2e 5.1.2e (5.1.2e " <5.1.2e @zwolle.nl>, "5.1.2e (5.1.2e " <5.1.2e @zwolle.nl>
Subject: RE: PER OMGAANDE Reactie op werkbestand staat van Zwolle - deadline 18-10

Hoi 5.1.2e ,
Inmiddels heb ik het document aangevuld via de link in onderstaande mail. Ik las ook veel vragen van 5.1.2e over het Groenbeleidsplan en over Milieu-aspecten. Die kan ik inhoudelijk niet beantwoorden. Het lijkt me goed als die vragen bij 5.1.2e en/of 5.1.2e voor Groen en 5.1.2e voor Milieu belanden.
5.1.2e @zwolle.nl
5.1.2e @zwolle.nl
5.1.2e @zwolle.nl
Groet, 5.1.2e

Van: 5.1.2e
Verzonden: maandag 21 oktober 2024 11:22
Aan: 5.1.2e
CC: 5.1.2e ; 5.1.2e ; 5.1.2e 5.1.2e ; 5.1.2e (5.1.2e
Onderwerp: RE: PER OMGAANDE Reactie op werkbestand staat van Zwolle - deadline 18-10
Hoi 5.1.2e ,
In ieder geval dank voor je mail terug.
Reactie graag z.s.m. Als het niet eerder dan dinsdag kan dan is het niet anders.
Witteveen en Bos moet namelijk verder met het beOERen van de scenario's en daar is een goede referentiesituatie voor nodig.
Voor HD 9 verwacht ik dat je veel kunt halen uit dat wat jullie al op de plank hebben liggen, dus gebruik dat ook vooral.
En kijk goed naar de drie vragen in onderstaande mail.
Groet,
5.1.2e

Van: 5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>
Verzonden: vrijdag 18 oktober 2024 16:51
Aan: 5.1.2e 5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>; 5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>
CC: 5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>; 5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>; 5.1.2e 5.1.2e (5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>
Onderwerp: RE: PER OMGAANDE Reactie op werkbestand staat van Zwolle - deadline 18-10
Hoi 5.1.2e (en 5.1.2e),
Dank voor je herinnering. Ik moet eerlijk bekennen dat ik enorm achter loop in mijn mails beantwoorden en deze is er dan ook tussendoor geglipt. De mail over de feedback voor de PosadMaxwan stukken (deadline dinsdag 15:00 uur, mail 5.1.2e , ook 50+ kantjes) kwam ook langs en was daardoor ook even het overzicht kwijt. Dinsdag stuur ik in ieder geval de reactie over de PosadMaxwan-stukken door.
Eerlijk gezegd vind ik 2 reviewdeadlines met elk ca. 1 week reactietermijn aan de korte kant. Ik snap dat er druk op staat, maar met 4 werkdagen/per week en veel beweging in alle andere aspecten van het werk maken het op dit moment even lastig voor mij.

Ik verzoek je om een paar dagen uitstel. Dinsdag heb ik tijd om ermee aan de slag te gaan. Ik doe m'n best om mee te werken, hopelijk is dinsdag ook oké.
Groet, 5.1.2e

Van: 5.1.2e 5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>
Verzonden: vrijdag 18 oktober 2024 15:37
Aan: 5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>; 5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>; 5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>; 5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>; 5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>; 5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>
CC: 5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>; 5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>
Onderwerp: PER OMGAANDE Reactie op werkbestand staat van Zwolle - deadline 18-10
Urgentie: Hoog
Ha collega's,
Omdat ik hecht aan een goede kwaliteit van omgevingsbeleid *en* een groot belang hecht aan de effecten van de aanvulling Omgevingsvisie op de Zwolse leefomgeving, vraag ik jullie per omgaande:

Dit bestand Staat van de leefomgeving Zwolle werkbestand 9-10-2024.docx te **controleren en aan te vullen** met behulp van de volgende twee vragen voor jouw thema:

1. **Toets de huidige situatie en vul aan** (met wijzigingen bijhouden) als er essentiële informatie mist. Indien je het niet eens bent met de beoordeling, ontvangt WB graag **een voorstel met toelichting in de opmerkingen**;
2. **Vul de tabel over de autonome ontwikkelingen aan** met concrete ruimtelijke ingrepen en ambities. Jullie eerdere input op het Excel-bestand met de uitgangspunten is in deze tabellen verwerkt, maar nog niet overal compleet.
3. **Vul de beschrijving van de referentiesituatie aan**. Ambities kunnen gesteld worden, maar in de referentiesituatie is het de bedoeling om nu te reflecteren hoever de gemeente is om de ambities te realiseren. Op basis van jullie input kan Witteveen+Bos een beoordeling geven.

Voor een toelichting zie de mail van 5.1.2e hieronder.
De deadline (vandaag) is bijna verstreken. Ik heb tijdens de speciaal voor ons georganiseerde lunchlezing over de omgevingseffectrapportage niet vernomen dat dingen onduidelijk waren of dat collega's vastlopen. Mocht dat (alsnog) wel zo zijn, dan hoor/lees ik dat graag.
Groet,

5.1.2e
5.1.2e
5.1.2e
telefoon 5.1.2e of 5.1.2e
5.1.2e @zwolle.nl

Van: 5.1.2e
Verzonden: donderdag 10 oktober 2024 12:44
Aan: 5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>; 5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>; 5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>; 5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>; 5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>; 5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>
CC: 5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>; 5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>
Onderwerp: Reactie op werkbestand staat van Zwolle - deadline 18-10

Beste trekkers van de bouwstenen,
Zoals jullie weten is Witteveen+Bos bezig met het opstellen van de 'Staat van de leefomgeving voor Zwolle'. Hierin beschrijven zij de huidige situatie (2024) en de referentiesituatie (na 2040). Om de staat van Zwolle te baseren op recente informatie, hebben zij jullie ondersteuning nodig. Eerder hiervoor hebben jullie een uitvraag ontvangen om via een excel-tabel aan te geven welke beleidsmaatregelen er op dit moment zijn. Deze tabel is door iedereen (in meer of mindere mate) aangevuld en teruggestuurd. Witteveen+Bos heeft dit gebruikt om de Staat van de verder uit te werken.
Dit heeft geresulteerd in het volgende tussenproduct: Staat van de leefomgeving Zwolle werkbestand 9-10-2024.docx
Dit is een werkbestand met een complete invulling van de huidige situatie. Voor sommige thema's is het ook gelukt om een beoordeling voor de referentiesituatie te geven.
Jullie worden nu gevraagd om dit bestand **te controleren en aan te vullen** met behulp van de volgende twee vragen voor jouw thema:

1. **Toets de huidige situatie en vul aan** (met wijzigingen bijhouden) als er essentiële informatie mist. Indien je het niet eens bent met de beoordeling, ontvangt WB graag **een voorstel met toelichting in de opmerkingen**;
2. **Vul de tabel over de autonome ontwikkelingen aan** met concrete ruimtelijke ingrepen en ambities. Jullie eerdere input op het Excel-bestand met de uitgangspunten is in deze tabellen verwerkt, maar nog niet overal compleet.
3. **Vul de beschrijving van de referentiesituatie aan**. Ambities kunnen gesteld worden, maar in de referentiesituatie is het de bedoeling om nu te reflecteren hoever de gemeente is om de ambities te realiseren. Op basis van jullie input kan Witteveen+Bos een beoordeling geven.
   Definitie referentiesituatie
   De referentiesituatie betreft de situatie als de aanvulling van de omgevingsvisie niet doorgaat. Na de vaststelling van de huidige omgevingsvisie zijn er beleidsstukken vastgesteld die moeten landen in de aanvulling van de omgevingsvisie. Hiervoor wordt een integrale afweging gedaan over uitspraken na 2030. Om een duidelijk onderscheid te maken tussen vastgesteld beleid dat hoort bij de referentiesituatie en het voorgenomen beleid, hebben wij gekozen voor de koppeling met het woningbouwprogramma. Beleid dat een uitwerking is van eerder vastgestelde kaderstellende uitspraken van de huidige omgevingsvisie en de ambitie van 10.000 woningen mogelijk maakt, hoort tot de referentiesituatie. Beleid dat ingrepen bevat om het aanvullende

woningbouwprogramma van +5.000 en +15.000 woningen uit de verstedelijkingsstrategie mogelijk te maken, hoort tot het voorgenomen beleid en daarmee de alternatieven.

Witteveen+Bos heeft mij gevraagd het document uiterlijk vrijdag 18 oktober 15.00 uur terug te sturen. Dit is dan ook de deadline.

Als jullie vastlopen tijdens de uitvoering van deze twee vragen, is er tijdens de lunchlezing van 16 oktober (12.00 – 13.00 uur) gelegenheid om vragen te stellen aan Witteveen+Bos. Willen jullie vooraf aangeven of jullie vragen hebben? Dan kan er eventueel na de lunchlezing nog extra tijd worden gereserveerd.

Groet,

5.1.2e
5.1.2e

Gemeente Zwolle, Afdeling Proces, Programma, Projectmanagement
Bezoekadres: Lübeckplein 2, 8017 JZ Zwolle

☎ 5.1.2e
@ 5.1.2e @zwolle.nl

Niet printen spaart het milieu.

De gemeente Zwolle beschouwt e-mail als volwaardig communicatiemiddel. Dit betekent dat u erop mag vertrouwen dat de inhoud van dit bericht correct en compleet is.

Legenda toegepaste uitzonderingsgrondslagen

In dit document zijn gegevens definitief geanonimiseerd op grond van:

Wet	Artikel	Omschrijving	Pagina's
Wet open overheid	Art. 5.1 lid 2 sub e	De eerbiediging van de persoonlijke levenssfeer	1, 2, 3

From: "5.1.2e" <5.1.2e@zwolle.nl>
Sent: 10/22/2024 5:46:08 AM
To: "5.1.2e" <5.1.2e@zwolle.nl>
Cc: "5.1.2e" <5.1.2e@zwolle.nl>
Subject: RE: PER OMGAANDE Reactie op werkbestand staat van Zwolle - deadline 18-10

Goedemorgen,
Ik heb zojuist mijn opmerkingen in het document geplaatst.
@5.1.2e laten we er vandaag nog even over bellen.
Groet
5.1.2e

Van: 5.1.2e
Verzonden: maandag 21 oktober 2024 11:38
Aan: 5.1.2e
CC: 5.1.2e
Onderwerp: RE: PER OMGAANDE Reactie op werkbestand staat van Zwolle - deadline 18-10
Hoi 5.1.2e,
Wanneer kan ik de input verwachten?
Zoals eerder al aangegeven: als het goed is hebben jullie dit toch gewoon op de plank liggen?
Zo niet, dan hebben jullie dit na het afronden van deze referentiesituatie goed op orde voor andere trajecten. Dus het is sowieso goed om te hebben.
Groet,
5.1.2e

Van: 5.1.2e <5.1.2e@zwolle.nl>
Verzonden: maandag 21 oktober 2024 08:36
Aan: 5.1.2e <5.1.2e@zwolle.nl>
CC: 5.1.2e <5.1.2e@zwolle.nl>
Onderwerp: Re: PER OMGAANDE Reactie op werkbestand staat van Zwolle - deadline 18-10
Goedemorgen 5.1.2e,
Aangezien ik op vrijdagen niet werk zie ik je verzoek op maandagochtend. Ik heb de deadline dus niet kunnen halen….
Het leek me goed om dit nog even te laten weten.

met vriendelijke groet Zwolle

5.1.2e
5.1.2e
Gemeente Zwolle, Ruimte en Economie
Postadres: Postbus 10007, 8000 GA Zwolle
Bezoekadres: Lübeckplein 2
T : 5.1.2e
@: 5.1.2e@zwolle.nl
5.1.2e

Niet printen spaart het milieu
De gemeente Zwolle beschouwt e-mail als volwaardig communicatiemiddel. Dit betekent dat u erop mag vertrouwen dat de inhoud van dit bericht concreet en compleet is
Verzonden vanaf Outlook voor Android

From: 5.1.2e <5.1.2e@zwolle.nl>
Sent: Friday, October 18, 2024 3:37:14 PM
To: 5.1.2e <5.1.2e@zwolle.nl>; 5.1.2e <5.1.2e@zwolle.nl>; 5.1.2e <5.1.2e@zwolle.nl>; 5.1.2e <5.1.2e@zwolle.nl>; 5.1.2e <5.1.2e@zwolle.nl>; 5.1.2e (5.1.2e <5.1.2e@zwolle.nl>
Cc: 5.1.2e <5.1.2e@zwolle.nl>; 5.1.2e <5.1.2e@zwolle.nl>
Subject: PER OMGAANDE Reactie op werkbestand staat van Zwolle - deadline 18-10
Ha collega's,

Omdat ik hecht aan een goede kwaliteit van omgevingsbeleid *en* een groot belang hecht aan de effecten van de aanvulling Omgevingsvisie op de Zwolse leefomgeving, vraag ik jullie per omgaande:
Dit bestand Staat van de leefomgeving Zwolle werkbestand 9-10-2024.docx te **controleren en aan te vullen** met behulp van de volgende twee vragen voor jouw thema:

1. **Toets de huidige situatie en vul aan** (met wijzigingen bijhouden) als er essentiële informatie mist. Indien je het niet eens bent met de beoordeling, ontvangt WB graag **een voorstel met toelichting in de opmerkingen**;
2. **Vul de tabel over de autonome ontwikkelingen aan** met concrete ruimtelijke ingrepen en ambities. Jullie eerdere input op het Excel-bestand met de uitgangspunten is in deze tabellen verwerkt, maar nog niet overal compleet.
3. **Vul de beschrijving van de referentiesituatie aan**. Ambities kunnen gesteld worden, maar in de referentiesituatie is het de bedoeling om nu te reflecteren hoever de gemeente is om de ambities te realiseren. Op basis van jullie input kan Witteveen+Bos een beoordeling geven.

Voor een toelichting zie de mail van 5.1.2e hieronder.
De deadline (vandaag) is bijna verstreken. Ik heb tijdens de speciaal voor ons georganiseerde lunchlezing over de omgevingseffectrapportage niet vernomen dat dingen onduidelijk waren of dat collega's vastlopen. Mocht dat (alsnog) wel zo zijn, dan hoor/lees ik dat graag.
Groet,
5.1.2e
5.1.2e
5.1.2e
telefoon 5.1.2e of 5.1.2e
5.1.2e @zwolle.nl

Van: 5.1.2e
Verzonden: donderdag 10 oktober 2024 12:44
Aan: 5.1.2e (5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>; 5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>; 5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>; 5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>; 5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>; 5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>
CC: 5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>; 5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>
Onderwerp: Reactie op werkbestand staat van Zwolle - deadline 18-10
Beste trekkers van de bouwstenen,
Zoals jullie weten is Witteveen+Bos bezig met het opstellen van de 'Staat van de leefomgeving voor Zwolle'. Hierin beschrijven zij de huidige situatie (2024) en de referentiesituatie (na 2040). Om de staat van Zwolle te baseren op recente informatie, hebben zij jullie ondersteuning nodig. Eerder hiervoor hebben jullie een uitvraag ontvangen om via een excel-tabel aan te geven welke beleidsmaatregelen er op dit moment zijn. Deze tabel is door iedereen (in meer of mindere mate) aangevuld en teruggestuurd. Witteveen+Bos heeft dit gebruikt om de Staat van de verder uit te werken.
Dit heeft geresulteerd in het volgende tussenproduct: Staat van de leefomgeving Zwolle werkbestand 9-10-2024.docx
Dit is een werkbestand met een complete invulling van de huidige situatie. Voor sommige thema's is het ook gelukt om een beoordeling voor de referentiesituatie te geven.
Jullie worden nu gevraagd om dit bestand **te controleren en aan te vullen** met behulp van de volgende twee vragen voor jouw thema:

1. **Toets de huidige situatie en vul aan** (met wijzigingen bijhouden) als er essentiële informatie mist. Indien je het niet eens bent met de beoordeling, ontvangt WB graag **een voorstel met toelichting in de opmerkingen**;
2. **Vul de tabel over de autonome ontwikkelingen aan** met concrete ruimtelijke ingrepen en ambities. Jullie eerdere input op het Excel-bestand met de uitgangspunten is in deze tabellen verwerkt, maar nog niet overal compleet.
3. **Vul de beschrijving van de referentiesituatie aan**. Ambities kunnen gesteld worden, maar in de referentiesituatie is het de bedoeling om nu te reflecteren hoever de gemeente is om de ambities te realiseren. Op basis van jullie input kan Witteveen+Bos een beoordeling geven.
   Definitie referentiesituatie
   De referentiesituatie betreft de situatie als de aanvulling van de omgevingsvisie niet doorgaat. Na de vaststelling van de huidige omgevingsvisie zijn er beleidsstukken vastgesteld die moeten landen in de aanvulling van de omgevingsvisie. Hiervoor wordt een integrale afweging gedaan over uitspraken na 2030. Om een duidelijk onderscheid te maken tussen vastgesteld beleid dat hoort bij de referentiesituatie en het voorgenomen beleid, hebben wij gekozen voor de koppeling met het woningbouwprogramma. Beleid dat een uitwerking is van eerder vastgestelde

kaderstellende uitspraken van de huidige omgevingsvisie en de ambitie van 10.000 woningen mogelijk maakt, hoort tot de referentiesituatie. Beleid dat ingrepen bevat om het aanvullende woningbouwprogramma van +5.000 en +15.000 woningen uit de verstedelijkingsstrategie mogelijk te maken, hoort tot het voorgenomen beleid en daarmee de alternatieven.

Witteveen+Bos heeft mij gevraagd het document uiterlijk vrijdag 18 oktober 15.00 uur terug te sturen. Dit is dan ook de deadline.

Als jullie vastlopen tijdens de uitvoering van deze twee vragen, is er tijdens de lunchlezing van 16 oktober (12.00 – 13.00 uur) gelegenheid om vragen te stellen aan Witteveen+Bos. Willen jullie vooraf aangeven of jullie vragen hebben? Dan kan er eventueel na de lunchlezing nog extra tijd worden gereserveerd.

Groet,

5.1.2e
5.1.2e

Gemeente Zwolle, Afdeling Proces, Programma, Projectmanagement
Bezoekadres: Lübeckplein 2, 8017 JZ Zwolle

☎ 5.1.2e
@ 5.1.2e @zwolle.nl

Niet printen spaart het milieu.

De gemeente Zwolle beschouwt e-mail als volwaardig communicatiemiddel. Dit betekent dat u erop mag vertrouwen dat de inhoud van dit bericht correct en compleet is.

Legenda toegepaste uitzonderingsgrondslagen

In dit document zijn gegevens definitief geanonimiseerd op grond van:

Wet	Artikel	Omschrijving	Pagina's
Wet open overheid	Art. 5.1 lid 2 sub e	De eerbiediging van de persoonlijke levenssfeer	1, 2, 3

From: "5.1.2e" <5.1.2e@zwolle.nl>
Sent: 10/18/2024 3:14:44 PM
To: "5.1.2e 5.1.2e" <5.1.2e@zwolle.nl>, "5.1.2e" <5.1.2e@zwolle.nl>
Cc: "5.1.2e 5.1.2e" <5.1.2e@zwolle.nl>, "5.1.2e" <5.1.2e@zwolle.nl>
Subject: RE: PER OMGAANDE Reactie op werkbestand staat van Zwolle - deadline 18-10

Hi, nou pff en sorry

a. Tabel autonome ontwikkelingen aangevuld.
b. huidige situatie. Sommige tabellen herken ik en ander niet. Ik heb suggesties gedaan in de tekst
c. Referentie situatie. Mail 5.1.2e moeilijk te doorgronden. Ik heb nu de tekst uit de raadsbrief energiemonitor (komend college) er in geplakt. Kan korter. Nadere info ook bij www.zwolle.nl/energiemonitor.
d. Als ik de mail 5.1.2e strak interpreteer dan zou het antwoord eigenlijk moeten zijn dat elke extra woning of bedrijf het moeilijker maakt om de CO2 en het energieverbruik terug te brengen tenzij we daar zeer zware voorwaarden aan verbinden.
   Dat zou ik overigens een terechte en in de omgevingsvisie passende constatering vinden.
   Goed weekend

Van: 5.1.2e 5.1.2e
Verzonden: vrijdag 18 oktober 2024 15:37
Aan: 5.1.2e ; 5.1.2e 5.1.2e ; 5.1.2e ; 5.1.2e ; 5.1.2e ; 5.1.2e 5.1.2e 5.1.2e
CC: 5.1.2e ; 5.1.2e (5.1.2e
Onderwerp: PER OMGAANDE Reactie op werkbestand staat van Zwolle - deadline 18-10
Urgentie: Hoog

Ha collega's,

Omdat ik hecht aan een goede kwaliteit van omgevingsbeleid *en* een groot belang hecht aan de effecten van de aanvulling Omgevingsvisie op de Zwolse leefomgeving, vraag ik jullie per omgaande:

Dit bestand Staat van de leefomgeving Zwolle werkbestand 9-10-2024.docx te **controleren en aan te vullen** met behulp van de volgende twee vragen voor jouw thema:

1. **Toets de huidige situatie en vul aan** (met wijzigingen bijhouden) als er essentiële informatie mist. Indien je het niet eens bent met de beoordeling, ontvangt WB graag **een voorstel met toelichting in de opmerkingen**;
2. **Vul de tabel over de autonome ontwikkelingen aan** met concrete ruimtelijke ingrepen en ambities. Jullie eerdere input op het Excel-bestand met de uitgangspunten is in deze tabellen verwerkt, maar nog niet overal compleet.
3. **Vul de beschrijving van de referentiesituatie aan**. Ambities kunnen gesteld worden, maar in de referentiesituatie is het de bedoeling om nu te reflecteren hoever de gemeente is om de ambities te realiseren. Op basis van jullie input kan Witteveen+Bos een beoordeling geven.

Voor een toelichting zie de mail van 5.1.2e hieronder.

De deadline (vandaag) is bijna verstreken. Ik heb tijdens de speciaal voor ons georganiseerde lunchlezing over de omgevingseffectrapportage niet vernomen dat dingen onduidelijk waren of dat collega's vastlopen. Mocht dat (alsnog) wel zo zijn, dan hoor/lees ik dat graag.

Groet,

5.1.2e
5.1.2e
5.1.2e
telefoon 5.1.2e of 5.1.2e
5.1.2e @zwolle.nl

Van: 5.1.2e
Verzonden: donderdag 10 oktober 2024 12:44
Aan: 5.1.2e <5.1.2e@zwolle.nl>; 5.1.2e <5.1.2e@zwolle.nl>; 5.1.2e <5.1.2e@zwolle.nl>; 5.1.2e <5.1.2e@zwolle.nl>; 5.1.2e (5.1.2e <5.1.2e@zwolle.nl>; 5.1.2e <5.1.2e@zwolle.nl>
CC: 5.1.2e 5.1.2e <5.1.2e@zwolle.nl>; 5.1.2e <5.1.2e@zwolle.nl>
Onderwerp: Reactie op werkbestand staat van Zwolle - deadline 18-10

Beste trekkers van de bouwstenen,

Zoals jullie weten is Witteveen+Bos bezig met het opstellen van de 'Staat van de leefomgeving voor Zwolle'. Hierin beschrijven zij de huidige situatie (2024) en de referentiesituatie (na 2040). Om de staat van Zwolle te baseren op recente informatie, hebben zij jullie ondersteuning nodig. Eerder hiervoor hebben jullie een uitvraag ontvangen om via een excel-tabel aan te geven welke beleidsmaatregelen er

op dit moment zijn. Deze tabel is door iedereen (in meer of mindere mate) aangevuld en teruggestuurd. Witteveen+Bos heeft dit gebruikt om de Staat van de verder uit te werken.
Dit heeft geresulteerd in het volgende tussenproduct: Staat van de leefomgeving Zwolle werkbestand 9-10-2024.docx
Dit is een werkbestand met een complete invulling van de huidige situatie. Voor sommige thema's is het ook gelukt om een beoordeling voor de referentiesituatie te geven.
Jullie worden nu gevraagd om dit bestand **te controleren en aan te vullen** met behulp van de volgende twee vragen voor jouw thema:

1. **Toets de huidige situatie en vul aan** (met wijzigingen bijhouden) als er essentiële informatie mist. Indien je het niet eens bent met de beoordeling, ontvangt WB graag **een voorstel met toelichting in de opmerkingen**;
2. **Vul de tabel over de autonome ontwikkelingen aan** met concrete ruimtelijke ingrepen en ambities. Jullie eerdere input op het Excel-bestand met de uitgangspunten is in deze tabellen verwerkt, maar nog niet overal compleet.
3. **Vul de beschrijving van de referentiesituatie aan**. Ambities kunnen gesteld worden, maar in de referentiesituatie is het de bedoeling om nu te reflecteren hoever de gemeente is om de ambities te realiseren. Op basis van jullie input kan Witteveen+Bos een beoordeling geven.
   Definitie referentiesituatie
   De referentiesituatie betreft de situatie als de aanvulling van de omgevingsvisie niet doorgaat. Na de vaststelling van de huidige omgevingsvisie zijn er beleidsstukken vastgesteld die moeten landen in de aanvulling van de omgevingsvisie. Hiervoor wordt een integrale afweging gedaan over uitspraken na 2030. Om een duidelijk onderscheid te maken tussen vastgesteld beleid dat hoort bij de referentiesituatie en het voorgenomen beleid, hebben wij gekozen voor de koppeling met het woningbouwprogramma. Beleid dat een uitwerking is van eerder vastgestelde kaderstellende uitspraken van de huidige omgevingsvisie en de ambitie van 10.000 woningen mogelijk maakt, hoort tot de referentiesituatie. Beleid dat ingrepen bevat om het aanvullende woningbouwprogramma van +5.000 en +15.000 woningen uit de verstedelijkingsstrategie mogelijk te maken, hoort tot het voorgenomen beleid en daarmee de alternatieven.

Witteveen+Bos heeft mij gevraagd het document uiterlijk vrijdag 18 oktober 15.00 uur terug te sturen. Dit is dan ook de deadline.
Als jullie vastlopen tijdens de uitvoering van deze twee vragen, is er tijdens de lunchlezing van 16 oktober (12.00 – 13.00 uur) gelegenheid om vragen te stellen aan Witteveen+Bos. Willen jullie vooraf aangeven of jullie vragen hebben? Dan kan er eventueel na de lunchlezing nog extra tijd worden gereserveerd.
Groet,

5.1.2e
5.1.2e

Gemeente Zwolle, Afdeling Proces, Programma, Projectmanagement
Bezoekadres: Lübeckplein 2, 8017 JZ Zwolle
☎ 5.1.2e
@ 5.1.2e @zwolle.nl

Niet printen spaart het milieu.
De gemeente Zwolle beschouwt e-mail als volwaardig communicatiemiddel. Dit betekent dat u erop mag vertrouwen dat de inhoud van dit bericht correct en compleet is.

Legenda toegepaste uitzonderingsgrondslagen

In dit document zijn gegevens definitief geanonimiseerd op grond van:

Wet	Artikel	Omschrijving	Pagina's
Wet open overheid	Art. 5.1 lid 2 sub e	De eerbiediging van de persoonlijke levenssfeer	1, 2

From: "5.1.2e 5.1.2e " <5.1.2e @zwolle.nl>
Sent: 10/25/2024 10:37:46 AM
To: "5.1.2e 5.1.2e " <5.1.2e @zwolle.nl>
Cc:
Subject: RE: PER OMGAANDE Reactie op werkbestand staat van Zwolle - deadline 18-10

Hoi 5.1.2e ,
Deze mail stond niet meer bij mij op mn netvlies. Ik heb zojuist contact gehad met 5.1.2e en een aanvulling gedaan.
Fijn weekend

met vriendelijke groet Zwolle

5.1.2e
5.1.2e
Gemeente Zwolle
Postadres: Postbus 10007, 8000 GA Zwolle
Bezoekadres: Lübeckplein 2
Tel: 5.1.2e
5.1.2e @zwolle.nl
5.1.2e

Van: 5.1.2e (5.1.2e
Verzonden: donderdag 24 oktober 2024 16:59
Aan: 5.1.2e (5.1.2e
CC: 5.1.2e
Onderwerp: PER OMGAANDE Reactie op werkbestand staat van Zwolle - deadline 18-10

Hoi 5.1.2e ,
Ben benieuwd hoe je de bijeenkomst gisteren in de buitensocieteit hebt ervaren?
Hieronder de mail waar ik op doelde. Lukt het jou om per omgaande
Dit bestand Staat van de leefomgeving Zwolle werkbestand 9-10-2024.docx te **controleren en aan te vullen** met behulp van de volgende twee vragen voor jouw thema wonen

1. **Toets de huidige situatie en vul aan** (met wijzigingen bijhouden) als er essentiële informatie mist. Indien je het niet eens bent met de beoordeling, ontvangt WB graag **een voorstel met toelichting in de opmerkingen**;
2. **Vul de tabel over de autonome ontwikkelingen aan** met concrete ruimtelijke ingrepen en ambities. Jullie eerdere input op het Excel-bestand met de uitgangspunten is in deze tabellen verwerkt, maar nog niet overal compleet.
3. **Vul de beschrijving van de referentiesituatie aan**. Ambities kunnen gesteld worden, maar in de referentiesituatie is het de bedoeling om nu te reflecteren hoever de gemeente is om de ambities te realiseren. Op basis van jullie input kan Witteveen+Bos een beoordeling geven.

Voor een toelichting zie de mail van 5.1.2e hieronder. 5.1.2e heeft je eerder hierover separaat gemaild.
Als dit op inhoud vragen oproept kun je bij 5.1.2e terecht.
Groet,

5.1.2e
5.1.2e
5.1.2e
telefoon 5.1.2e of 5.1.2e
5.1.2e @zwolle.nl

Van: 5.1.2e
Verzonden: donderdag 10 oktober 2024 12:44
Aan: 5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>; 5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>; 5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>; 5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>; 5.1.2e 5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>; 5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>
CC: 5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>; 5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>
Onderwerp: Reactie op werkbestand staat van Zwolle - deadline 18-10
Beste trekkers van de bouwstenen,

Zoals jullie weten is Witteveen+Bos bezig met het opstellen van de ‘Staat van de leefomgeving voor Zwolle’. Hierin beschrijven zij de huidige situatie (2024) en de referentiesituatie (na 2040). Om de staat van Zwolle te baseren op recente informatie, hebben zij jullie ondersteuning nodig. Eerder hiervoor hebben jullie een uitvraag ontvangen om via een excel-tabel aan te geven welke beleidsmaatregelen er op dit moment zijn. Deze tabel is door iedereen (in meer of mindere mate) aangevuld en teruggestuurd. Witteveen+Bos heeft dit gebruikt om de Staat van de verder uit te werken.
Dit heeft geresulteerd in het volgende tussenproduct: Staat van de leefomgeving Zwolle werkbestand 9-10-2024.docx
Dit is een werkbestand met een complete invulling van de huidige situatie. Voor sommige thema’s is het ook gelukt om een beoordeling voor de referentiesituatie te geven.
Jullie worden nu gevraagd om dit bestand **te controleren en aan te vullen** met behulp van de volgende twee vragen voor jouw thema:

1. **Toets de huidige situatie en vul aan** (met wijzigingen bijhouden) als er essentiële informatie mist. Indien je het niet eens bent met de beoordeling, ontvangt WB graag **een voorstel met toelichting in de opmerkingen**;
2. **Vul de tabel over de autonome ontwikkelingen aan** met concrete ruimtelijke ingrepen en ambities. Jullie eerdere input op het Excel-bestand met de uitgangspunten is in deze tabellen verwerkt, maar nog niet overal compleet.
3. **Vul de beschrijving van de referentiesituatie aan**. Ambities kunnen gesteld worden, maar in de referentiesituatie is het de bedoeling om nu te reflecteren hoever de gemeente is om de ambities te realiseren. Op basis van jullie input kan Witteveen+Bos een beoordeling geven.
   Definitie referentiesituatie
   De referentiesituatie betreft de situatie als de aanvulling van de omgevingsvisie niet doorgaat. Na de vaststelling van de huidige omgevingsvisie zijn er beleidsstukken vastgesteld die moeten landen in de aanvulling van de omgevingsvisie. Hiervoor wordt een integrale afweging gedaan over uitspraken na 2030. Om een duidelijk onderscheid te maken tussen vastgesteld beleid dat hoort bij de referentiesituatie en het voorgenomen beleid, hebben wij gekozen voor de koppeling met het woningbouwprogramma. Beleid dat een uitwerking is van eerder vastgestelde kaderstellende uitspraken van de huidige omgevingsvisie en de ambitie van 10.000 woningen mogelijk maakt, hoort tot de referentiesituatie. Beleid dat ingrepen bevat om het aanvullende woningbouwprogramma van +5.000 en +15.000 woningen uit de verstedelijkingsstrategie mogelijk te maken, hoort tot het voorgenomen beleid en daarmee de alternatieven.

Witteveen+Bos heeft mij gevraagd het document uiterlijk vrijdag 18 oktober 15.00 uur terug te sturen. Dit is dan ook de deadline.
Als jullie vastlopen tijdens de uitvoering van deze twee vragen, is er tijdens de lunchlezing van 16 oktober (12.00 – 13.00 uur) gelegenheid om vragen te stellen aan Witteveen+Bos. Willen jullie vooraf aangeven of jullie vragen hebben? Dan kan er eventueel na de lunchlezing nog extra tijd worden gereserveerd.
Groet,

5.1.2e
5.1.2e

Gemeente Zwolle, Afdeling Proces, Programma, Projectmanagement
Bezoekadres: Lübeckplein 2, 8017 JZ Zwolle
☎ 5.1.2e
@ 5.1.2e @zwolle.nl

Niet printen spaart het milieu.
De gemeente Zwolle beschouwt e-mail als volwaardig communicatiemiddel. Dit betekent dat u erop mag vertrouwen dat de inhoud van dit bericht correct en compleet is.

Legenda toegepaste uitzonderingsgrondslagen

In dit document zijn gegevens definitief geanonimiseerd op grond van:

Wet	Artikel	Omschrijving	Pagina's
Wet open overheid	Art. 5.1 lid 2 sub e	De eerbiediging van de persoonlijke levenssfeer	1, 2

From: "5.1.2e " <5.1.2e @zwolle.nl>
Sent: 11/29/2024 8:04:09 AM
To: "5.1.2e " <5.1.2e @zwolle.nl>
Cc: "5.1.2e " <5.1.2e @zwolle.nl>, "5.1.2e " <5.1.2e @zwolle.nl>, "5.1.2e " <5.1.2e @zwolle.nl>, "5.1.2e " <5.1.2e @zwolle.nl>, "5.1.2e " <5.1.2e @zwolle.nl>, "5.1.2e " <5.1.2e @zwolle.nl>, "5.1.2e " <5.1.2e @zwolle.nl>
Subject: RE: PFO memo wijze van besluitvorming gebiedsvisies buitengebied

Goedemorgen 5.1.2e,
Fijn dat je de voorgenomen besluitvorming van de verschillende gebiedsvisies uiteen hebt gezet. Veel werk verzet en mooi dat deze tot afronding komen. Bij enkele onderdelen heb ik behoefte aan iets meer concreetheid, te weten:

- Als de raad een visie (met uitvoeringsprogramma) vaststelt en de discussie over het uitvoeringsgeld pas bij de volgende begroting voert, is dat lastig. Hoe voorkomen we dat? Kans bestaat in die gevallen dat visie wel wordt vastgesteld maar geen geld komt voor uitvoering. Zie terechte discussies rond vaststellen Groen- en recreatiebeleid.
- Een hard moment is nodig wanneer we iets nog kunnen betrekken bij de Aanvulling Omgevingsvisie. Mijn (eerste) gedachte is dat nieuw beleid/gebiedsvisie moet zijn vastgesteld door de raad
  voordat wij starten met het Ruimtelijk Toekomst Perspectief. Als in de loop van dat proces telkens nieuw beleid moet worden meegenomen, wordt het onmogelijk om efficiënt te werken. Eerder is hier bij de bestuurlijke opdracht ook expliciet over gesproken. Natuurlijk kunnen de nieuwe gebiedsvisies wel bij de eerste actualisatie betrokken worden.
- In het MT Stadsontwikkeling hebben we voor de zomer afgesproken dat we terugkomen in het MT SO met de leerpunten uit dit proces. Wanneer kunnen we die agenderen?

Met groet,
5.1.2e

Van: 5.1.2e
Verzonden: donderdag 28 november 2024 13:35
Aan: 5.1.2e ; 5.1.2e ; 5.1.2e 5.1.2e ; 5.1.2e ; 5.1.2e ; 5.1.2e 5.1.2e ; 5.1.2e 5.1.2e ; 5.1.2e 5.1.2e
Onderwerp: PFO memo wijze van besluitvorming gebiedsvisies buitengebied

Allen,
Voor het buitengebied zijn een aantal gebiedsvisies (nagenoeg) in concept gereed. De volgende stap is besluitvorming door college en raad erover.
Mede op verzoek van 5.1.2e Ik heb een PFO memo voor Gerdien gemaakt over de wijze van besluitvorming per gebiedsvisie. Dat wisselt namelijk. Het is wel van belang gemotiveerd en uitlegbaar te kiezen voor een bepaalde wijze van een besluitvormingstraject. En uiteindelijk de formulering van een dictum bij een beslisnota. Hiervoor benoem ik een aantal uitgangspunten en heb deze toegepast op de gebiedsvisies. Ook maak ik een koppeling met het traject aanvulling Omgevingsvisie.
Zouden jullie de memo van commentaar willen voorzien? Bedoeling is de memo te agenderen voor het PFO van 9 december. Uiterlijk reactie voor aanstaande woensdag 12 uur.

met vriendelijke groet
Zwolle
5.1.2e
5.1.2e

Gemeente Zwolle, Team Ruimte en Economie
Postadres: Postbus 10007, 8000 GA Zwolle
Bezoekadres: Lübeckplein 2
☎ : 5.1.2e
@ : 5.1.2e @zwolle.nl

Niet printen spaart het milieu.

De gemeente Zwolle beschouwt e-mail als volwaardig communicatiemiddel. Dit betekent dat u erop mag vertrouwen dat de inhoud van dit bericht correct en compleet is.

Legenda toegepaste uitzonderingsgrondslagen

In dit document zijn gegevens definitief geanonimiseerd op grond van:

Wet	Artikel	Omschrijving	Pagina's
Wet open overheid	Art. 5.1 lid 2 sub e	De eerbiediging van de persoonlijke levenssfeer	1

From: "5.1.2e" <5.1.2e@zwolle.nl>
Sent: 2/27/2025 1:34:42 PM
To: "5.1.2e" <5.1.2e@posadmaxwan.nl>
Cc: "5.1.2e" <5.1.2e@posadmaxwan.nl>, "5.1.2e" <5.1.2e@posadmaxwan.nl>, "5.1.2e 5.1.2e" <5.1.2e@zwolle.nl>
Subject: RE: Planning

Hoi 5.1.2e,

Ik had een wat late lunch, dus vandaar dat ik je telefoontje gemist heb 😊
Van 5.1.2e begrijp ik dat er al contact is geweest. Hierbij deel ik de aangepaste planning op hoofdlijnen tot de zomer met vaststelling van het RTP.
A.s. maandag bespreken we dit met Gerdien. Daarom nog onder voorbehoud.

Groet,

5.1.2e
5.1.2e
Tip! Schrijf je in voor de nieuwsbrief over de Omgevingsvisie!

Gemeente Zwolle, Afdeling Proces, Programma, Projectmanagement
Bezoekadres: Lübeckplein 2, 8017 JZ Zwolle

☎ 5.1.2e
@ 5.1.2e@zwolle.nl

Niet printen spaart het milieu.

De gemeente Zwolle beschouwt e-mail als volwaardig communicatiemiddel. Dit betekent dat u erop mag vertrouwen dat de inhoud van dit bericht correct en compleet is.

Van: 5.1.2e <5.1.2e@posadmaxwan.nl>
Verzonden: donderdag 27 februari 2025 14:02
Aan: 5.1.2e <5.1.2e@zwolle.nl>; 5.1.2e <5.1.2e@zwolle.nl>
CC: 5.1.2e <5.1.2e@posadmaxwan.nl>; 5.1.2e <5.1.2e@posadmaxwan.nl>
Onderwerp: RE: Planning

Ha 5.1.2e en 5.1.2e!

Ik heb jullie beide net geprobeerd te bellen, maar het kan ook via de mail.

Verwachten jullie specifieke taken vanuit ons in de volgende stappen? (B&W vaststellen, 100%RTP beschikbaar voor debat, mogelijkheid voor technische briefing)

5.1.2e. Als er nog bepaalde afstemming nodig is ben ik vandaag bereikbaar.
Hartelijke groet,
5.1.2e
M 5.1.2e

PosadMaxwan

Van: 5.1.2e <5.1.2e@zwolle.nl>
Verzonden: woensdag 15 januari 2025 12:51
Aan: 5.1.2e <5.1.2e@posadmaxwan.nl>
CC: 5.1.2e <5.1.2e@zwolle.nl>
Onderwerp: Planning

Hoi 5.1.2e,

Ik zou nog bij je terugkomen met de planning.
Morgen rond ik deze af met 5.1.2e, maar daarvoor zou ik vooral van jullie willen weten of onderstaande haalbaar is:

	Evt. aanleveren voorbereiding college werksessie RTP					29-1								
Werksessie B&W RTP							4-2							
Strategisch overleg Rots	Uitvoerige bespreking hoofdlijnen concept RTP?						10-2							
Concept RTP	Uitzetten concept RTP collega's							11-2						
	Verzamelen reacties op concept RTP							14-2						
	PT bespreken reacties concept RTP								17-2					
	Reacties op concept RTP naar Posad								17-2					
	Duiding RTP schrijven voor PFO + B&W													
100% RTP door Posad									19-2					
	Agenderen 100% RTP PFO								20-2					
PFO bespreking 100% RTP										24-2				
	Agenderen 100% RTP B&W									26-2				
MAART														
B&W vaststellen 100% RTP											4-3			
100% RTP beschikbaar voor debat											6-3			
	Start Participatiecampagne fase 3													
Mogelijkheid technische briefing aan raad over RTP												11-3		

- De collega's hebben 3 dagen de tijd om te reageren vanaf 14-2
- Jullie ontvangen de reacties van collega's op ma 17-2 eind van de dag en hebben dan tot 19-2 eind van de dag om de opmerkingen te verwerken (= 2 werkdagen =16 uur). Is dit haalbaar?

In principe vraagt dit dus om een RTP dat af is voor te leggen aan de collega's, waar zij op kunnen reageren met laatste opmerkingen (dus geen 90%-versie)

Groet,

5.1.2e
5.1.2e

Gemeente Zwolle, Afdeling Proces, Programma, Projectmanagement
Bezoekadres: Lübeckplein 2, 8017 JZ Zwolle
☎ 5.1.2e
@ 5.1.2e @zwolle.nl

Niet printen spaart het milieu.
De gemeente Zwolle beschouwt e-mail als volwaardig communicatiemiddel. Dit betekent dat u erop mag vertrouwen dat de inhoud van dit bericht correct en compleet is.

Legenda toegepaste uitzonderingsgrondslagen

In dit document zijn gegevens definitief geanonimiseerd op grond van:

Wet	Artikel	Omschrijving	Pagina's
Wet open overheid	Art. 5.1 lid 2 sub e	De eerbiediging van de persoonlijke levenssfeer	1, 2

bericht

Zwolle

Memo

Project-, Programma- en Procesmanagement

Aan Gerdien Rots

Van Programmateam aanvulling omgevingsvisie

Datum 27 februari 2025

Onderwerp Aangepaste planning tot vaststelling RTP

Inleiding

Afgelopen week is in de combi pfo ronde en het brede MT Stadsontwikkeling gebleken dat het concept Ruimtelijk Toekomstperspectief nog aan kracht en uitwerking kan winnen. Besloten is om het RTP niet op 4 maart aan het college ter vaststelling aan te bieden, maar de tijd te nemen om het RTP te vervolmaken.
We hebben afgesproken om te bekijken hoe vaststelling van de aangevulde Omgevingsvisie in 2025 toch haalbaar kan worden. We denken dat dit, met een aantal aanpassingen, kan.

Kernboodschap

Om in 2025 tot een vastgestelde omgevingsvisie te komen is de eerder besproken planning tot de zomer aangepast (besproken in SO 02-12-24 middels memo en bijlage zie optie 2).

Toelichting

De grootste wijzigingen ten opzichte van de vorige planning zijn:

- We nemen in **maart** ruimte om de punten die het MT en portefeuillehouders ons mee hebben gegeven uit te werken.
- We starten **april** met een nieuwe ronde combi pfo's, waarna het college een week later het concept RTP vrij kan geven voor participatie
- De **participatiefase** verschuift naar eind april en begin mei en korten we in tot 3 weken. Deze valt nu wel grotendeels in de meivakantie.
- We maken, indien gewenst, **begin juni** opnieuw een ronde langs de portefeuillehouders (combi pfo's). Een week later volgt vrijgave van het RTP door college ten behoeve van een technische briefing en raadsdebat (volgens oorspronkelijke planning). De gemeenteraad kan de uitkomsten van de participatie betrekken in het debat.
- Op **7 juli** stelt raad het definitieve RTP vast (volgens oorspronkelijke planning).

Vervolg

Het vervolg is de oorspronkelijke planning.

Aangepaste planning tot vaststelling RTP voor aanvulling op omgevingsvisie

Datum	Werkzaamheden
Februari	
Woe 26 februari – vrij 7 maart	Werkpakketten vormgeven - Mobiliteit: (regionaal rol, verdiepte ligging/tunnel CB, rondweg, ontsluiting VP1 - Wonen: Woonmilieus, aantallen, financiën Vechtrand en Zwolle-Zuid, hoe klimaatadaptief te bouwen - Economie: waar krijgt overige 85 hectare een plek? - Wat doet RTP met bestaande gebiedsontwikkelingen? Impact op o.a. groenblauwe-structuur?
Maart	
Ma 10 maart – vrij 21 maart:	Uitwerking inhoud - Hei-dagen - … - RTP aanpassen - Ambtelijk moment met Dalfsen en Raalte over RTP
Vrij 21 maart	Aanleveren RTP voor MT Stadsontwikkeling breed
Di 25 maart	MT Stadsontwikkeling breed
Eind maart	Verwerken uitkomst onderzoek Economie verkenning uitbreiding Hessenpoort + antwoord op 85 hectare
April	
Do 3 april	RTP aanleveren ter bespreking in (combi) pfo's
Ma 7 april	(Combi) pfo's Publieksversie RTP opstellen
Di 8 april – vrij 10 april	Bestuurlijke afstemming over RTP tussen Gerdien Rots en portefeuillehouder Ruimte/RO gemeenten Dalfsen en Raalte.
Woe 9 april	RTP aanleveren voor college
Woe 9 april – vrij 9 mei	Effectbeoordeling RTP door Witteveen+Bos in het kader van de Omgevingseffectrapportage
Di 15 april	College besluit RTP vrij te geven voor participatie
Woe 16 april – woe 7 mei	Participatie fase 3 (Meivakantie: 26 april – 4 mei)
Mei	
Do 8 mei – vrij 9 mei	Verwerken opbrengst participatie door team

	communicatie / Open Stad
Ma 12 mei – vrij 16 mei	Verwerken door Programmateam in RTP • opbrengsten participatie • effectbeoordeling Witteveen+Bos
Vrij 16 mei	RTP aanleveren voor MT Stadsontwikkeling breed
Di 20 mei	MT Stadsontwikkeling breed
Di 20 mei – Woe 28 mei	Verwerkingstijd n.a.v. mogelijke opmerkingen MT Stadsontwikkeling
Woe 28 mei	RTP aanleveren (combi) pfo's
Juni	
Ma 2 juni	(Combi) pfo's RTP
Woe 4 juni	RTP aanleveren voor college
Vrij 9 juni	Eventueel voorbereiding collegebesluit met Gerdien (i.v.m. 2de pinksterdag ma 9 juni)
Di 10 juni	Vaststelling RTP door college
Do 12 juni	RTP beschikbaar voor gemeenteraad
Di 17 juni	Technische Briefing over RTP aan gemeenteraad
Ma 23 juni	Raadsdebat RTP.
Di 24 juni	Verwerkingstijd n.a.v. mogelijke opmerkingen uit raadsdebat
Woe 25 juni	Definitief RTP aanleveren voor college
Di 1 juli	Vaststelling definitief RTP door college
Do 2 juli	Definitief RTP beschikbaar voor gemeenteraad
Ma 7 juli	Raad stelt definitief RTP vast

From: "5.1.2e " <5.1.2e @posadmaxwan.nl>
Sent: 1/15/2025 3:19:38 PM
To: "5.1.2e " <5.1.2e @zwolle.nl>
Cc: "5.1.2e " <5.1.2e @zwolle.nl>, "5.1.2e " <5.1.2e @posadmaxwan.nl>
Subject: RE: Planning

Ha 5.1.2e ,

Dank voor de email! Ik stem het met 5.1.2e af en we komen zo snel mogelijk bij jullie terug.
Hartelijke groet,
5.1.2e
M 5.1.2e

PosadMaxwan

Van: 5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>
Verzonden: woensdag 15 januari 2025 12:51
Aan: 5.1.2e <5.1.2e @posadmaxwan.nl>
CC: 5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>
Onderwerp: Planning

Hoi 5.1.2e ,

Ik zou nog bij je terugkomen met de planning.
Morgen rond ik deze af met 5.1.2e , maar daarvoor zou ik vooral van jullie willen weten of onderstaande haalbaar is:

	Evt. aanleveren voorbereiding college werksessie RTP					29-1								
Werksessie B&W RTP							4-2							
Strategisch overleg Rots	Uitvoerige bespreking hoofdlijnen concept RTP?						10-2							
Concept RTP	Uitzetten concept RTP collega's							11-2						
	Verzamelen reacties op concept RTP							14-2						
	PT bespreken reacties concept RTP								17-2					
	Reacties op concept RTP naar Posad								17-2					
	Duiding RTP schrijven voor PFO + B&W													
100% RTP door Posad									19-2					
	Agenderen 100% RTP PFO								20-2					
PFO bespreking 100% RTP										24-2				
	Agenderen 100% RTP B&W									26-2				
MAART														
B&W vaststellen 100% RTP											4-3			
100% RTP beschikbaar voor debat											6-3			
	Start Participatiecampagne fase 3													
Mogelijkheid technische briefing aan raad over RTP												11-3		

- De collega's hebben 3 dagen de tijd om te reageren vanaf 14-2
- Jullie ontvangen de reacties van collega's op ma 17-2 eind van de dag en hebben dan tot 19-2 eind van de dag om de opmerkingen te verwerken (= 2 werkdagen =16 uur). Is dit haalbaar?

In principe vraagt dit dus om een RTP dat af is voor te leggen aan de collega's, waar zij op kunnen reageren met laatste opmerkingen (dus geen 90%-versie)

Groet,

5.1.2e
5.1.2e

Gemeente Zwolle, Afdeling Proces, Programma, Projectmanagement
Bezoekadres: Lübeckplein 2, 8017 JZ Zwolle

☎ 5.1.2e
@ 5.1.2e@zwolle.nl

Niet printen spaart het milieu.

De gemeente Zwolle beschouwt e-mail als volwaardig communicatiemiddel. Dit betekent dat u erop mag vertrouwen dat de inhoud van dit bericht correct en compleet is.

Legenda toegepaste uitzonderingsgrondslagen

In dit document zijn gegevens definitief geanonimiseerd op grond van:

Wet	Artikel	Omschrijving	Pagina's
Wet open overheid	Art. 5.1 lid 2 sub e	De eerbiediging van de persoonlijke levenssfeer	1, 2

From: "5.1.2e " <5.1.2e @zwolle.nl>
Sent: 3/18/2025 4:25:15 PM
To: "5.1.2e " <5.1.2e @zwolle.nl>, "5.1.2e (5.1.2e " <5.1.2e @zwolle.nl>, "5.1.2e " <5.1.2e @zwolle.nl>
Cc: "5.1.2e " <5.1.2e @zwolle.nl>
Subject: Re: Platte tekst RTP

Dan doe ik het zonder. Zal mijn leesbril opzetten.

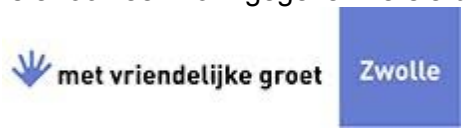

5.1.2e
5.1.2e
☎ : 5.1.2e
@ : 5.1.2e @zwolle.nl
Agendabeheer door 5.1.2e : 5.1.2e @zwolle.nl
5.1.2e

Van: 5.1.2e
Datum: dinsdag, 18 maart 2025 om 17:24
Aan: 5.1.2e , 5.1.2e (5.1.2e , 5.1.2e
CC: 5.1.2e
Onderwerp: Re: Platte tekst RTP

Dag 5.1.2e ,
Nee, die is er nog niet. Die wordt deze week gemaakt (ter bespreking combi-pfo's en MT SO). Posad is vandaag de tekst aan het doornemen. Morgen wordt daar het kaartmateriaal op aangepast.
Groet,
5.1.2e

Van: 5.1.2e
Verzonden: Tuesday, March 18, 2025 5:13:15 PM
Aan: 5.1.2e (5.1.2e ; 5.1.2e
CC: 5.1.2e ; 5.1.2e
Onderwerp: Re: Platte tekst RTP
Dag 5.1.2e ,
Is er ook een vormgegeven versie beschikbaar? Ik ben nogal beeldend ingesteld….

5.1.2e
5.1.2e
☎ : 5.1.2e
@ : 5.1.2e @zwolle.nl
Agendabeheer door 5.1.2e : 5.1.2e @zwolle.nl
5.1.2e

Van: 5.1.2e 5.1.2e
Datum: dinsdag, 18 maart 2025 om 17:11
Aan: 5.1.2e , 5.1.2e
CC: 5.1.2e , 5.1.2e
Onderwerp: Platte tekst RTP

Hoi 5.1.2e **en** 5.1.2e ,
Bijgaand ontvangen jullie de platte tekst van het RTP.
Naar aanleiding van de werkpakketsessies is 5.1.2e het RTP aangescherpt.
Het is wat mij betreft wervender, inspirerender EN specifieker geworden.
Ik ben benieuwd wat jullie ervan vinden. Er is heel weinig tijd, ook voor jullie om te lezen, dus vraag ik jullie om morgen alleen de cruciale zaken door te geven aan 5.1.2e en mij.

Op inhoud zijn dit mijn belangrijkste punten:

Voorwoord

Hierin mis ik de drie punten die Gerdien ons meegaf:

1. ‘leven in de delta’, als inspiratiebron. Demodelta als inzet. Amfibische leefcultuur
2. Optimale bereikbaarheid
3. Verbinding stad en regio

Het verhaal van Zwolle:

Hiermee doen we onszelf te kort. Dit is vooral de manier waarmee we omgaan met onze opgaven.
Het verhaal van Zwolle is denk ik meer: adaptief leven in de delta.
In het verhaal van Zwolle nog meer Zwolle in (inter)nationale context benoemen: bij economie ligging aan de north sea baltic corridor, bij mobiliteit Zwolle Twente Munster. Ook minder voorzihtig zijn in het benoemen van de noodzaak van nieuwe verbindingen die op termijn nodig zijn, bijv. om VP1 te ontsluiten.

De thematische bouwstenen

2.7 De opgaven vanuit de thematische bouwstenen samengevat

Bij mobiliteit mis ik dat we bereikbaar willen blijven voor alle modaliteiten, in 5.1.2e woorden: ‘optimale bereikbaarheid’

Toekomstbeeld

hier hebben we het over 'voorziene groei in banen [JW1]'. 5.1.2e heeft gezegd dat groei aantal arbeidsplaatsen geen doel is. Wel ruimte geven aan bedrijvigheid.

[JW1]Groei aantal arbeidsplaatsen is volgens mij geen doel van onze ph economie. Wel ruimte geven aan bedrijvigheid.

Voorzieningen

Er staat veel genoemd over (het meegroeien van) voorzieningen. Dit is geen opgave voor de aanvulling. 5.1.2e heeft dit meerder malen aangegeven.

4.1. Blauwgroen

in de eerste alinea al benoemen dat blauw een opgave is op systeemniveau. Daar dus ook koppelkansen pakken.

I**nvesteringen**

Moeten we in B&W voorstel iets zeggen over investeringen die nodig zijn? denk aan stadsparken, opwaardering van het huidige netwerk naar een ring

4.2 Wonen

Is deze zin 'We sluiten de ontwikkeling van Vechtpoort 2 op de lange termijn niet uit, maar zien dit gebied nu niet als een potentiële woningbouwlocatie' goed verwoord met oog op strategisch grondbeleid?

Mobiliteit

'extra stations toe te voegen op het regionale spoor, in combinatie met ontwikkelingen aldaar' is nieuw voor mij. Wel een wens van Gerdien. Is dit afgestemd met mobiliteit?

Posad doet nog een redactieslag op:

- algemene check
- taal- en spelfouten
- opzet RTP: staat alles op de juiste plek?
- verhaal RTP: leest het prettig en is het logisch?
- check op dubbelingen of tegenstrijdigheden.

Ik hoop jullie morgen te spreken!

Groet,

5.1.2e

Legenda toegepaste uitzonderingsgrondslagen

In dit document zijn gegevens definitief geanonimiseerd op grond van:

Wet	Artikel	Omschrijving	Pagina's
Wet open overheid	Art. 5.1 lid 2 sub e	De eerbiediging van de persoonlijke levenssfeer	1, 2

From: "5.1.2e " <5.1.2e @zwolle.nl>
Sent: 3/19/2025 8:56:16 AM
To: "5.1.2e (5.1.2e " <5.1.2e @zwolle.nl>, "5.1.2e (5.1.2e " <5.1.2e @zwolle.nl>
Cc: "5.1.2e " <5.1.2e @zwolle.nl>, "5.1.2e 5.1.2e " <5.1.2e @zwolle.nl>
Subject: RE: Platte tekst RTP

Hoi allemaal,
Alvast een eerste reactie.
Zou graag willen hebben over bouwschema van raadsvoorstel:
Inleiding
Opgave
Doel en wat doet dit in vervolgstap
Argumenten
Met keuzes en dillema's op inhoud en op uitvoering
Risico's
Financien
Communicatie
Vervolg
Hard gewerkt allemaal. Inhoud is sup mooi.
Groeten
5.1.2e
Ps
Ik sluit om 11 aan

Van: 5.1.2e (5.1.2e
Verzonden: dinsdag 18 maart 2025 17:11
Aan: 5.1.2e ; 5.1.2e 5.1.2e
CC: 5.1.2e ; 5.1.2e 5.1.2e
Onderwerp: Platte tekst RTP

Hoi 5.1.2e en 5.1.2e ,
Bijgaand ontvangen jullie de platte tekst van het RTP.
Naar aanleiding van de werkpakketsessies is tijdens mijn vakantie het RTP aangescherpt.
Het is wat mij betreft wervender, inspirerender EN specifieker geworden.
Ik ben benieuwd wat jullie ervan vinden. Er is heel weinig tijd, ook voor jullie om te lezen, dus vraag ik jullie om morgen alleen de cruciale zaken door te geven aan 5.1.2e en mij.
Op inhoud zijn dit mijn belangrijkste punten:

Voorwoord

Hierin mis ik de drie punten die Gerdien ons meegaf:

1. 'leven in de delta', als inspiratiebron. Demodelta als inzet. Amfibische leefcultuur
2. Optimale bereikbaarheid
3. Verbinding stad en regio

Het verhaal van Zwolle:

Hiermee doen we onszelf te kort. Dit is vooral de manier waarmee we omgaan met onze opgaven.
Het verhaal van Zwolle is denk ik meer: adaptief leven in de delta.
In het verhaal van Zwolle nog meer Zwolle in (inter)nationale context benoemen: bij economie ligging aan de north sea baltic corridor, bij mobiliteit Zwolle Twente Munster. Ook minder voorzihtig zijn in het benoemen van de noodzaak van nieuwe verbindingen die op termijn nodig zijn, bijv. om VP1 te ontsluiten.

De thematische bouwstenen

2.7 De opgaven vanuit de thematische bouwstenen samengevat

Bij mobiliteit mis ik dat we bereikbaar willen blijven voor alle modaliteiten, in 5.1.2e woorden: 'optimale bereikbaarheid'

Toekomstbeeld

hier hebben we het over 'voorziene groei in banen [JW1]'. 5.1.2e heeft gezegd dat groei aantal arbeidsplaatsen geen doel is. Wel ruimte geven aan bedrijvigheid.

[JW1]Groei aantal arbeidsplaatsen is volgens mij geen doel van onze ph economie. Wel ruimte geven aan bedrijvigheid.

Voorzieningen

Er staat veel genoemd over (het meegroeien van) voorzieningen. Dit is geen opgave voor de aanvulling. 5.1.2e heeft dit meerder malen aangegeven.

4.1. Blauwgroen
in de eerste alinea al benoemen dat blauw een opgave is op systeemniveau. Daar dus ook koppelkansen pakken.
I**nvesteringen**
Moeten we in B&W voorstel iets zeggen over investeringen die nodig zijn? denk aan stadsparken, opwaardering van het huidige netwerk naar een ring
4.2 Wonen
Is deze zin 'We sluiten de ontwikkeling van Vechtpoort 2 op de lange termijn niet uit, maar zien dit gebied nu niet als een potentiële woningbouwlocatie' goed verwoord met oog op strategisch grondbeleid?
Mobiliteit
'extra stations toe te voegen op het regionale spoor, in combinatie met ontwikkelingen aldaar' is nieuw voor mij. Wel een wens van Gerdien. Is dit afgestemd met mobiliteit?
Posad doet nog een redactieslag op:

- algemene check
- taal- en spelfouten
- opzet RTP: staat alles op de juiste plek?
- verhaal RTP: leest het prettig en is het logisch?
- check op dubbelingen of tegenstrijdigheden.

Ik hoop jullie morgen te spreken!
Groet,
5.1.2e

Legenda toegepaste uitzonderingsgrondslagen

In dit document zijn gegevens definitief geanonimiseerd op grond van:

Wet	Artikel	Omschrijving	Pagina's
Wet open overheid	Art. 5.1 lid 2 sub e	De eerbiediging van de persoonlijke levenssfeer	1, 2

From: "5.1.2e " <5.1.2e @zwolle.nl>
Sent: 11/24/2024 3:28:56 PM
To: "5.1.2e (5.1.2e " <5.1.2e @zwolle.nl>
Cc: "5.1.2e (5.1.2e " <5.1.2e @zwolle.nl>, "5.1.2e " <5.1.2e @zwolle.nl>
Subject: RE: presentatie advies toekomstvaardigheid/trendverkenning

Beste 5.1.2e ,
Jammer dat onze afspraak niet door kan gaan.
Met nog drie werkweken in het verschiet en met nog veel op mijn bordje om af te ronden, kan ik helaas alleen deze week nog ruimte maken voor een afspraak.
Ik ben morgen en overmorgen op kantoor. Woensdag kan ik de hele dag ruimte maken voor een afspraak, maar het is in principe mijn thuiswerkdag. 5.1.2e en 5.1.2e , een afspraak met zijn drieen is volgens mij nu niet meer mogelijk. Voor een afspraak met jullie drieen was ik naar Zwolle afgereisd. Als ik woensdag alleen met 5.1.2e een afspraak heb, stel ik voor om dat via teams te doen. Dat scheelt mij twee uur reistijd.
5.1.2e , ik vind jouw agenda lastig te beoordelen, er is veel geblokt uiteraard vanwege je werkzaamheden bij de provincie. Ik stel voor dat jij een nieuw moment deze week kiest, mijn agenda is bijgewerkt en biedt nog ruimte.

met vriendelijke groet Zwolle

5.1.2e
5.1.2e

Gemeente Zwolle, Ruimte en Economie
Postadres: Postbus 10007, 8000 GA Zwolle
Bezoekadres: Lübeckplein 2
T : 5.1.2e
@: 5.1.2e @zwolle.nl
5.1.2e

Niet printen spaart het milieu
De gemeente Zwolle beschouwt e-mail als volwaardig communicatiemiddel. Dit betekent dat u erop mag vertrouwen dat de inhoud van dit bericht concreet en compleet is

Van: 5.1.2e 5.1.2e
Verzonden: zondag 24 november 2024 16:03
Aan: 5.1.2e
CC: 5.1.2e (5.1.2e ; 5.1.2e
Onderwerp: RE: presentatie advies toekomstvaardigheid/trendverkenning
Hoi 5.1.2e ,
Een half uur eerder gaat mij niet lukken. En vanwege GS ben ik intussen niet meer beschikbaar tussen 12 en 13 uur...
Vind het heel vervelend maar laat bestuur voorgaan. Is er nog iets anders mogelijk? k wil wel schuiven met andere, ambtelijke, afspraken.
Groet,
5.1.2e
5.1.2e
5.1.2e
telefoon 5.1.2e of 5.1.2e
5.1.2e @zwolle.nl
-----Oorspronkelijke afspraak-----
Van: 5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>
Verzonden: dinsdag 1 oktober 2024 11:15
Aan: 5.1.2e ; 5.1.2e ; 5.1.2e (5.1.2e ; 5.1.2e ; 5.1.2e (5.1.2e
Onderwerp: presentatie advies toekomstvaardigheid/trendverkenning
Tijd: woensdag 27 november 2024 12:00-13:30 (UTC+01:00) Amsterdam, Berlijn, Bern, Rome, Stockholm, Wenen.
Locatie: MTR SK Vergaderkamer 03
Vergadering is een half uur vroeger op verzoek van 5.1.2e ,
Vergadering is inderdaad live, geboekte kamer is ook aangepast.
Bij deze de mail met de gegevens/ bestanden. Zie voor info bijgevoegde mail,
Groet 5.1.2e

Microsoft Teams Heeft u hulp nodig?

Nu deelnemen aan de vergadering

Vergadering-id: 5.1.2e

Wachtwoordcode: 5.1.2e

Deelnemen op een apparaat voor videovergaderingen

Tenantsleutel: 5.1.2e@zwolle.nl

Video-id: 5.1.2e

Meer informatie

Voor organisatoren: Vergaderopties

Legenda toegepaste uitzonderingsgrondslagen

In dit document zijn gegevens definitief geanonimiseerd op grond van:

Wet	Artikel	Omschrijving	Pagina's
Wet open overheid	Art. 5.1 lid 2 sub e	De eerbiediging van de persoonlijke levenssfeer	1, 2

From: "5.1.2e (5.1.2e " <5.1.2e @zwolle.nl>
Sent: 11/25/2024 4:19:00 PM
To: "5.1.2e " <5.1.2e @zwolle.nl>
Cc: "5.1.2e (5.1.2e " <5.1.2e @zwolle.nl>, "5.1.2e " <5.1.2e @zwolle.nl>
Subject: Re: presentatie advies toekomstvaardigheid/trendverkenning

Hoi 5.1.2e,

Zojuist afgestemd met 5.1.2e en 5.1.2e: aanstaande woensdag met ons 3-en van 13 00- 14.00 digitaal. Ik hoop dat dit jou past en zal zo een vergaderverzoek doen

Groet,5.1.2e

From: 5.1.2e
Sent: Sunday, November 24, 2024 4:28:56 PM
To: 5.1.2e (5.1.2e
Cc: 5.1.2e (5.1.2e ; 5.1.2e
Subject: RE: presentatie advies toekomstvaardigheid/trendverkenning

Beste 5.1.2e,
Jammer dat onze afspraak niet door kan gaan.
Met nog drie werkweken in het verschiet en met nog veel op mijn bordje om af te ronden, kan ik helaas alleen deze week nog ruimte maken voor een afspraak.
Ik ben morgen en overmorgen op kantoor. Woensdag kan ik de hele dag ruimte maken voor een afspraak, maar het is in principe mijn thuiswerkdag. 5.1.2e en 5.1.2e , een afspraak met zijn drieen is volgens mij nu niet meer mogelijk. Voor een afspraak met jullie drieen was ik naar Zwolle afgereisd. Als ik woensdag alleen met 5.1.2e een afspraak heb, stel ik voor om dat via teams te doen. Dat scheelt mij twee uur reistijd.
5.1.2e, ik vind jouw agenda lastig te beoordelen, er is veel geblokt uiteraard vanwege je werkzaamheden bij de provincie. Ik stel voor dat jij een nieuw moment deze week kiest, mijn agenda is bijgewerkt en biedt nog ruimte.

met vriendelijke groet Zwolle

5.1.2e
5.1.2e

Gemeente Zwolle, Ruimte en Economie
Postadres: Postbus 10007, 8000 GA Zwolle
Bezoekadres: Lübeckplein 2
T : 5.1.2e
@: 5.1.2e @zwolle.nl
5.1.2e

Niet printen spaart het milieu
De gemeente Zwolle beschouwt e-mail als volwaardig communicatiemiddel. Dit betekent dat u erop mag vertrouwen dat de inhoud van dit bericht concreet en compleet is

---

Van: 5.1.2e (5.1.2e
Verzonden: zondag 24 november 2024 16:03
Aan: 5.1.2e
CC: 5.1.2e (5.1.2e ; 5.1.2e
Onderwerp: RE: presentatie advies toekomstvaardigheid/trendverkenning

Hoi 5.1.2e,
Een half uur eerder gaat mij niet lukken. En vanwege GS ben ik intussen niet meer beschikbaar tussen 12 en 13 uur...
Vind het heel vervelend maar laat bestuur voorgaan. Is er nog iets anders mogelijk? k wil wel schuiven met andere, ambtelijke, afspraken.
Groet,

5.1.2e
5.1.2e
5.1.2e
telefoon 5.1.2e of 5.1.2e
5.1.2e @zwolle.nl

-----Oorspronkelijke afspraak-----
Van: 5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>
Verzonden: dinsdag 1 oktober 2024 11:15
Aan: 5.1.2e ; 5.1.2e ; 5.1.2e (5.1.2e ; 5.1.2e ; 5.1.2e (5.1.2e
Onderwerp: presentatie advies toekomstvaardigheid/trendverkenning
Tijd: woensdag 27 november 2024 12:00-13:30 (UTC+01:00) Amsterdam, Berlijn, Bern, Rome, Stockholm, Wenen.
Locatie: MTR SK Vergaderkamer 03
Vergadering is een half uur vroeger op verzoek van 5.1.2e,
Vergadering is inderdaad live, geboekte kamer is ook aangepast.
Bij deze de mail met de gegevens/ bestanden. Zie voor info bijgevoegde mail,
Groet 5.1.2e

Microsoft Teams Heeft u hulp nodig?

Nu deelnemen aan de vergadering

Vergadering-id: 5.1.2e
Wachtwoordcode: 5.1.2e

Deelnemen op een apparaat voor videovergaderingen

Tenantsleutel: 5.1.2e @zwolle.nl
Video-id: 5.1.2e
Meer informatie

Voor organisatoren: Vergaderopties

Legenda toegepaste uitzonderingsgrondslagen

In dit document zijn gegevens definitief geanonimiseerd op grond van:

Wet	Artikel	Omschrijving	Pagina's
Wet open overheid	Art. 5.1 lid 2 sub e	De eerbiediging van de persoonlijke levenssfeer	1, 2

From: "5.1.2e " <5.1.2e @zwolle.nl>
Sent: 2/13/2025 10:51:25 AM
To: "5.1.2e " <5.1.2e @zwolle.nl>, "5.1.2e (5.1.2e " <5.1.2e @zwolle.nl>, "5.1.2e " <5.1.2e @zwolle.nl>
Cc: "5.1.2e " <5.1.2e @zwolle.nl>, "5.1.2e " <5.1.2e @zwolle.nl>
Subject: RE: Presentatie DO 13 februari

Hoi 5.1.2e,
Ik heb je tussen de bedrijven door proberen te bellen, maar kan je nu even niet bereiken.
Mbt de vraag van 5.1.2e:
Mijn beeld is dat we in de periode dat het RTP naar buiten wordt gebracht, we het RTP ook de regiopartners delen en hen in de gelegenheid stellen te reageren. Dat kan op meerdere manieren, maar dat graag nog even afstemmen met 5.1.2e /5.1.2e (ikv integrale Participatieplan zoals dat vlgs Hanza! is uitgelijnd). In ieder geval worden zij betrokken in het kader van het zgn vooroverleg met alle regio partners. Het is ws wenselijk om met een aantal (meer directe partners zoals Rijk, provincie, waterschap en evt directe buurgemeente) nog een specifieke afspraak te maken. Dit moeten we mi nog finetunen.
Tot zover,
Groet
5.1.2e

Van: 5.1.2e
Verzonden: woensdag 12 februari 2025 20:50
Aan: 5.1.2e ; 5.1.2e 5.1.2e ; 5.1.2e
CC: 5.1.2e ; 5.1.2e
Onderwerp: FW: Presentatie DO 13 februari
Urgentie: Hoog
Dag 5.1.2e, 5.1.2e en 5.1.2e,
Morgenmiddag zullen 5.1.2e (<2030, huidige gebiedsontwikkelingen) en ik (>2030, AOV en Ceintuurbaanzone) bij het DO Regio Zwolle een presentatie houden. Insteek: we laten zien dat we als Zwolle zowel op de korte als lange termijn een bijdrage leveren op de verstedelijkingsopgaven (wonen, economie, mobiliteit en klimaat / water). 5.1.2e heeft nog aanvullende vragen (zie mail hieronder). Graag morgenochtend nog even contact. Wanneer past dat?
Met vriendelijke groet,
5.1.2e
5.1.2e
5.1.2e
Gemeente Zwolle
5.1.2e

Van: 5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>
Verzonden: woensdag 12 februari 2025 18:23
Aan: 5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>; 5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>
Onderwerp: Re: Presentatie DO 13 februari
Hoi 5.1.2e en 5.1.2e, even snel gekeken. Wat mij betreft de volgende sheets maar weglaten: 4,5,6,7,8 en 11. Wordt compacter, geeft geen aanleiding om vragen te stellen over de subsidies. Wil accent op centuurbaanzone. Wel nog even met 5.1.2e afstemmen wat we na de laatste sheets melden over vervolgproces en contact met rijk en regiopartners. Gaan we in het participatieproces in gesprek met hen over het RTP? En wanneer gebeurt dat dan? Kun jij daarover morgenochtend nog even met 5.1.2e /5.1.2e schakelen?
Groet
5.1.2e

Van: 5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>
Verzonden: Wednesday, February 12, 2025 11:51:55 AM
Aan: 5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>; 5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>
Onderwerp: Presentatie DO 13 februari
Dag 5.1.2e en 5.1.2e,
Bijgaand de presentatie voor het DO van morgen. Graag jullie reactie of dit de lijn is die jullie ook willen volgen.

Vanmiddag ben ik in principe vrij, maar wel telefonisch te bereiken. Vanavond heb ik nog tijd om de laatste punten aan te passen.
Ik hoor graag.
Met vriendelijke groet,
5.1.2e
5.1.2e
5.1.2e
Gemeente Zwolle
5.1.2e

Legenda toegepaste uitzonderingsgrondslagen

In dit document zijn gegevens definitief geanonimiseerd op grond van:

Wet	Artikel	Omschrijving	Pagina's
Wet open overheid	Art. 5.1 lid 2 sub e	De eerbiediging van de persoonlijke levenssfeer	1, 2

From: "5.1.2e " <5.1.2e @zwolle.nl>
Sent: 11/5/2024 8:15:55 AM
To: "5.1.2e 5.1.2e " <5.1.2e @zwolle.nl>
Cc:
Subject: RE: Presentatie RE.pptx

Middag,
Prima over de verdeling.
Vanochtend kwam AOV nog even aan bod in teamoverleg Ruimte. Van belang duidelijk te maken dat we blijven werken vanuit bestuursopdracht en we geen nieuw sectoraal beleid meenemen in de AOV. Tenzij, dat gevolg is van uitwerking in de bestuursopdracht genoemde thema's. Ook de nieuwe planning is geen reden 'er meer inhoud' in te stoppen.
Andere tip is het benoemen van de relatie met de regio met Zwolle als onderdeel daarvan. O.a. goed verwijzen naar de verstedelijkingsstrategie.
Groet,
5.1.2e

Van: 5.1.2e 5.1.2e
Verzonden: maandag 4 november 2024 10:39
Aan: 5.1.2e
Onderwerp: Presentatie RE.pptx

Goedemorgen,
Bij deze.
En nog even afspreken wie wat doet (jij de eerste 15?)
Gr
5.1.2e

Legenda toegepaste uitzonderingsgrondslagen

In dit document zijn gegevens definitief geanonimiseerd op grond van:

Wet	Artikel	Omschrijving	Pagina's
Wet open overheid	Art. 5.1 lid 2 sub e	De eerbiediging van de persoonlijke levenssfeer	1

From: "5.1.2e 5.1.2e " <5.1.2e @zwolle.nl>
Sent: 11/5/2024 9:16:11 AM
To: "5.1.2e " <5.1.2e @zwolle.nl>
Cc:
Subject: RE: Presentatie RE.pptx

Hoi,
Dit is hem geworden.
Prima, maar staat er ook in (aan het einde, dat we bij de bestuursopdracht blijven).
En laten we ook degene het woord doet dat bij de vragen doen.
Groet,
5.1.2e

Van: 5.1.2e
Verzonden: dinsdag 5 november 2024 09:16
Aan: 5.1.2e (5.1.2e
Onderwerp: RE: Presentatie RE.pptx

Middag,
Prima over de verdeling.
Vanochtend kwam AOV nog even aan bod in teamoverleg Ruimte. Van belang duidelijk te maken dat we blijven werken vanuit bestuursopdracht en we geen nieuw sectoraal beleid meenemen in de AOV. Tenzij, dat gevolg is van uitwerking in de bestuursopdracht genoemde thema's. Ook de nieuwe planning is geen reden 'er meer inhoud' in te stoppen.
Andere tip is het benoemen van de relatie met de regio met Zwolle als onderdeel daarvan. O.a. goed verwijzen naar de verstedelijkingsstrategie.
Groet,
5.1.2e

Van: 5.1.2e 5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>
Verzonden: maandag 4 november 2024 10:39
Aan: 5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>
Onderwerp: Presentatie RE.pptx

Goedemorgen,
Bij deze.
En nog even afspreken wie wat doet (jij de eerste 15?)
Gr
5.1.2e

Legenda toegepaste uitzonderingsgrondslagen

In dit document zijn gegevens definitief geanonimiseerd op grond van:

Wet	Artikel	Omschrijving	Pagina's
Wet open overheid	Art. 5.1 lid 2 sub e	De eerbiediging van de persoonlijke levenssfeer	1

From: "5.1.2e 5.1.2e " <5.1.2e @zwolle.nl>
Sent: 1/27/2024 12:03:07 PM
To: "5.1.2e (5.1.2e " <5.1.2e @zwolle.nl>
Cc:
Subject: RE: Presentatie Strategisch overleg opbrengst bouwstenen - 29 januari 2024.pptx

Nu dan ��

Van: 5.1.2e 5.1.2e
Verzonden: zaterdag 27 januari 2024 12:56
Aan: 5.1.2e 5.1.2e
Onderwerp: Presentatie Strategisch overleg opbrengst bouwstenen - 29 januari 2024.pptx

Legenda toegepaste uitzonderingsgrondslagen

In dit document zijn gegevens definitief geanonimiseerd op grond van:

Wet	Artikel	Omschrijving	Pagina's
Wet open overheid	Art. 5.1 lid 2 sub e	De eerbiediging van de persoonlijke levenssfeer	1

Opbrengsten bouwstenen in vogelvlucht

Voor aanvulling Omgevingsvisie

Zwolle

Bouwsteen kwalitatief toekomstbeeld wonen

Zwolle

Welke opgave(n) liggen er voor deze bouwsteen?

Zwolle

- *Prognose bevolkingsgroei in huishoudens: 62400 in 2023 - 71000/74000 in 2040 daarna nog enigszins groei, na 2050 afvlakking.*
- Vergrijzing en toenemende zorgvraag
- Groei Zwolle door voornamelijk door migratie: Hogere binnenlandse en buitenlandse migratie, dalende natuurlijke aanwas
- Toenemende huishoudensverdunning: steeds meer woningen nodig
- Zwolle heeft aantrekkingskracht op gezinnen, lichte daling naar toekomst

Ingrediënten voor omgevingsvisie

Zwolle

- Meer ruimte voor stedelijk wonen op z’n zwols: groen, gemengd en met voldoende leefruimte binnen én buiten
- Ook behoefte aan suburbaan woonmilieu met meer grondgebonden woningen
- Zwolle kent al veel groenstedelijke woonmilieus: benutten huidige woningvoorraad
- Groeiende groepen huishoudens met kwetsbaarheid vragen om ontmoeting, sociaal toezicht en veiligheid
- Spontane ontmoeting in overgang publiek/privé
- Behoefte aan geclusterde woonvormen
- Een ander perspectief op nabijheid en (digitale) bereikbaarheid voorzieningen
- Flexibiliteit voor de periode richting 2050 en verder

Traditionele wind met neiging naar groen stedelijk lijkt op gespannen voet te staan met de centrumstedelijke plancapaciteit

Voor wie we bouwen, welke doelgroepen willen we aantrekken?

Een (t)huis voor iedereen.

Inbreiding versus uitbreiding: verfijning nodig (in ontwikkelstrategie van 50/50 naar 60/40 gegaan).

Aandacht voor groenstedelijk, suburbaan.

Bouwsteen Economie

Zwolle

Welke opgave(n) liggen er voor deze bouwsteen?

Zwolle

- Realiseren uitgeefbaar areaal op korte termijn
- Groeiende bevolking vraagt meer banen in de stad (die aansluiten bij huidige en toekomstige beroepsbevolking stad & regio)
- Behoud van bestaande werklocaties als werkgebieden
- Voldoende nieuwe bedrijventerreinen voor ontwikkeling, verduurzamning en schuifruimte
- Grootschalige vraag in regionaal verband o.b.v. regionale meerwaarde
- Sturen op stuwende bedrijvigheid en toekomstgerichte banen
- Regionale clusters en ketens transitiegericht versterken
- Versterken innovatief vermogen (verandervermogen)
- Aantrekken talent (relatie woningbouw)
- Ontwikkeling nieuwe kantoren in Spoorzone (in samenhang met innovatiedistrict) + behouden, vernieuwen en herontwikkelen bestaande voorraad
- Ruimte voor grootschalige leisure in de stad (kartbaan, padel, sportscholen, etc)

Bouwsteen Economie

Zwolle

Ruimtelijke opgaven

Bedrijventerreinen

- Invulling ruimtevraag oplopend tot 135 hectare
- Ontwikkeling Hessenpoort III voor lokale bedrijvigheid
- Nieuw bedrijventerrein ontwikkeling met zoekgebied aan noordzijdestad
- Haalbaarheidsonderzoeken voor ontwikkeling Railterminal
- Grootschalige bedrijvigheid in regionaal verband afstemmen en ontwikkelen
- Beschermen van bestaande werklocaties voor behoud werkfunctie
- Herontwikkeling waar mogelijk
- Juiste bedrijf op de juiste plek

Kantoren

- Vraag met name in Spoorzone huisvesten
- Strategie nodig voor Oosterenk (Ceintuurbaan)
- Transformatievraag opvangen op goed ontsloten locaties

Gemixt woon-werk milieu

- Bij nieuwe woonwijken rekening houden met werkfunctie
- Ontwikkeling gebied rondom IJsselhallen concreet voorbeeld
- Waarde werkfunctie in woongebieden onderschrijven in Omgevingsvisie

Leisure / commerciële voorzieningen

- Leisure verdient ruimte, zeker in Zwolle als spil van de regio
- Mag niet ten koste gaan van (huidige) ruimte op werklocaties
- Indicatieve ruimtevraag van 285.000 m² bvo

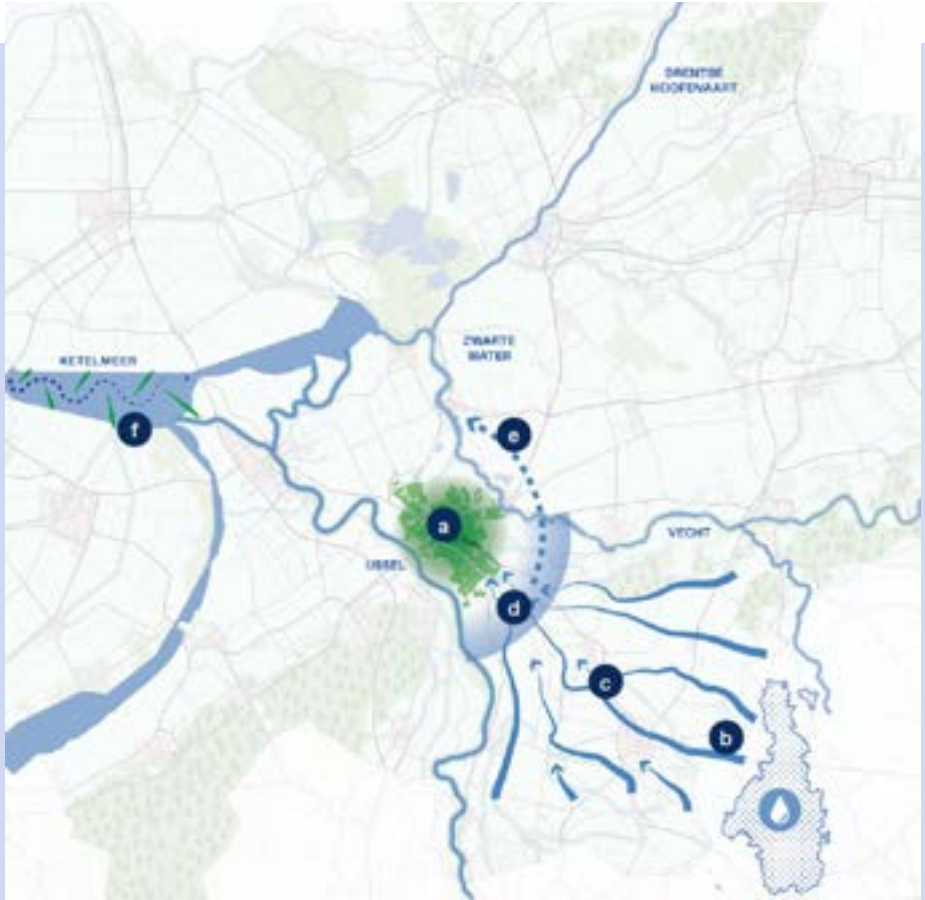
Bouwsteen Water/Klimaat

Zwolle

Welke opgave(n) liggen er voor deze bouwsteen?

Zwolle

- Next step en vertaling resultaten studie ‘Hydrologic’ naar groenblauw netwerk niveau stad + aangrenzend landelijk gebied.
- Van streefbeelden naar planologische status groenblauw netwerk? (inclusief noodventielen, verbindingen enz.).
- Concreet maken op (beleid)niveau stad brief Water&Bodem Sturend, o.a. MeerlaagsVeiligheid: inrichting in samenhang beperken gevolgen overstromingen (laag 2), inrichting ondersteunt evacuatie/crisisbeheersing (laag 3) en inrichting gericht op herstelvermogen (laag 4).
- Water en klimaatverandering integreren in Wonen, Mobiliteit, Energie, Werken, Beheer enz. (Nieuw helpt Bestaande stad) → innovatie en ontwikkelen/bouwen/beheren in samenspraak met ondergrond en systeem incl. samenhang gebiedsontwikkelingen.

Woonopgave (50.000 woningen) in samenspel met mobiliteitsopgave, economische opgave en klimaatopgave.

Koppelen gebiedsontwikkelingen:

- Spoorzone
- Zwartewaterallee
- Zwartewaterzone
- Stadshart
- Stadsbroek

Enz.

met regionaal en landelijk systeem

Bouwsteen Mobiliteit

Zwolle

Welke opgave(n) liggen er voor deze bouwsteen?

Zwolle

- Autobezit per woning groeit nog altijd. De combinatie met de ambitie om meer woningen toe te voegen betekent
  - nog meer inzet op alternatieven voor de auto
  - realiseren mobihubs om daarmee ruimte te maken
  - Politiek, maar vooral publiek draagvlak!
- Toenemende verkeersonveiligheid vraagt om een gerichte aanpak:
  - zowel met focus op een veilige inrichting van wegen en
  - verlaging van de snelheid van 50 naar 30
- Onderzoek naar het functioneren van de Singel van Zwolle en de inprikkers in het mobiliteitsnetwerk betekent:
  - Concreter en duidelijke nadenken over de interne verkeersstructuur
  - Goede onderbouwing en toetsing
- Bereikbaarheidsagenda Binnenstad:
  - Leidt tot een overkoepelend beeld van het functioneren van mobiliteit in de binnenstad. Het wordt daarmee een faseringsvraagstuk.
- Binnen de AOS Hubs en de gebiedsontwikkelingen in en rondom het Stadshart wordt onderzocht waar en hoe de parkeercapaciteit geoptimaliseerd wordt.

Jaar	Inwoners Zwolle	Aantal personenauto's
1960	66.000	Ca 3.000
1980	82.000	Ca 24.500
2000	106.000	Ca 41.500
2020	129.000	Ca. 64.500
2040	142.000	Ca. 74.500

Kortom:

- Het aantal inwoners in Zwolle is sinds 1960 in 60 jaar bijna verdubbeld
- Het aantal auto's is sindsdien met een factor [illegible] toegenomen

* De verwachting is dat de groei van het aantal auto's afvlakt, maar tot 2040 nog wel doorzet (bron: CBS en KiM)

Wat is de ruimtelijke impact en welke mogelijke gebieden zijn daarvoor in beeld?

Zwolle

- Er is zowel een positieve als negatieve ruimtelijke impact, maar de financiële consequenties van deze randvoorwaardelijke ingrepen zijn (zeer) groot.
  - Mobihubs en reconstructie van wegen (Singelzone) zijn ruimtemakers. Zonder hubs kan de stad niet verdichten en vergroenen, maar dit kost ook (zeer) veel geld.
  - Vraagt ook inzet op:
    - Fietsparkeren
    - (Hoogwaardig) Openbaar Vervoer
    - Verkeersmanagement
- De gebieden zijn vooral:
  - Het Stadshart
  - Overige ontwikkelgebieden
    - Spoorzone
    - Oosterenk
    - Nieuwe Veemarkt

Bouwsteen Energietransitie

Zwolle

Welke opgave(n) liggen er voor deze bouwsteen?

Zwolle

- Naar een energieneutraal Zwolle
- De bouw van energiesysteem van de toekomst
  - Opwekken, opslaan, transporteren en gebruiken
- De ontwikkeling van (meer) duurzame energie- en warmtebronnen
- Het verminderen van het energiegebruik
- De opslag en buffering van energie
- Lokaal opwekken → lokaal gebruiken
- Verminderen energiegebruik
  - Het isoleren van woningen, instellingen, bedrijfsgebouwen, maatschappelijk vastgoed
  - Het energie-arm maken van productieprocessen/productieketens
- Ontwikkelruimte voor innovatie!

Wat is de ruimtelijke impact en welke mogelijke gebieden zijn daarvoor in beeld?

Zwolle

- Uitvoering geven aan de RES in Tolhuislanden en Haerst → windenergie en zonne-energie
- Het verzwaren van de infrastructuur voor elektriciteit
  - Bouw verdeelstations Frankhuis en Zwolle-Zuid
  - Op grote schaal uitbreiden van transformatorhuisjes in de wijk
- Het uitfaseren van het aardgasnet
  - Aanleg warmtenetten
  - Bouw van duurzame warmtebronnen en piek- en backup installaties
- De bouw van smartenergy-hubs
- Aanleg van waterstof-infrastructuur
- De ontwikkeling van locaties voor opwekken duurzame gassen → biogas en waterstof
- Energieleverend bouwen

Bouwsteen groen

Zwolle

Welke ontwikkelingen/veranderingen hebben zich voorgedaan na vaststelling van de Omgevingsvisie in 2021?

Zwolle

Nadere uitwerking nieuw groen- en recreatiebeleid:

Ambitie:

- Het groen in de stad groeit mee met de groei van de stad.
- Iedere inwoner heeft groen nabij zijn/haar woning en kan via groene routes en stapstenen naar de groene vingers en daarlangs naar het groene buitengebied.
- Het groen is multifunctioneel:

  Biodiversiteit, Klimaat, Ontmoeten, bewegen en mentale gezondheid zijn belangrijke invullingen van het groen

Welke opgave(n) liggen er voor deze bouwsteen?

Zwolle

Normering:

Per nieuwe woning 75m2 groen toevoegen

- Stadsbrede invulling
- Waar mogelijk nabij de ontwikkelingen
- Versterking van de hoofdgroenstructuur (knelpuntenkaart)
- Uitbreiding van de hoofdgroenstructuur

2-22-200

- 2 toekomstbomen per 100m straat
- 22% kroonbedekking stadsbreed
- Elke woning heeft binnen 200m een plantsoen of park
- 2 en 200 zijn lokale invullingen die in de inbreidingsopgaven moeten worden meegenomen

Hoe:

Verder uitbouwen van de:

Hoofdgroenstructuur,

Ecologische structuur,

Recreatieve structuur

Knelpunten- en kansenkaarten geven inzicht in locaties

Wat is de ruimtelijke impact en welke mogelijke gebieden zijn daarvoor in beeld?

Zwolle

Ruimte voor groen dicht bij huis

Nieuw groen meegroeiend met nieuwe woningen

Extra groen en recreatief uitloopgebied rond de stad

10.000 nieuwe woningen = 75ha nieuw groen

Ter vergelijking:

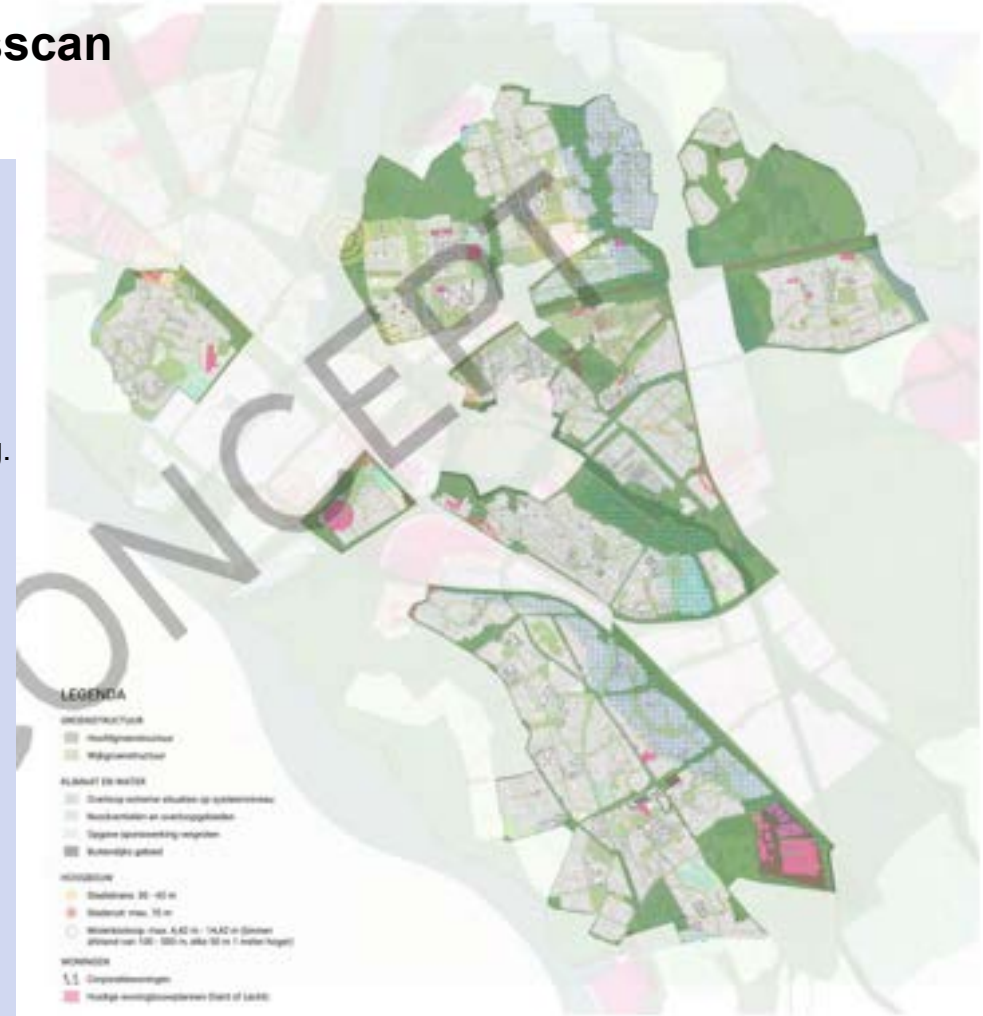
- *De bebouwde wijk Berkum is ruim 80 ha*
- *De binnenstad van Zwolle inclusief grachten is ruim 60 ha*
- *Park Weezenlanden en Nooterhof is bijna 30 ha*

Bouwsteen Stadsscan

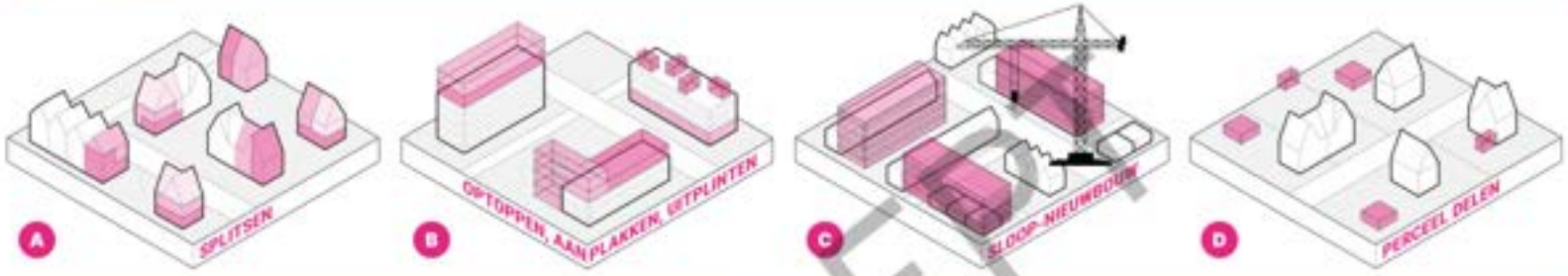
Zwolle

Bouwsteen Stadsscan

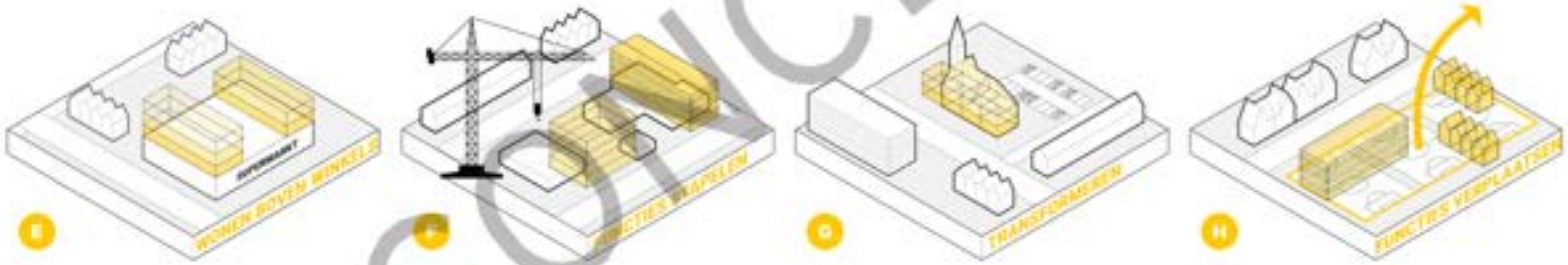
- Voor de te analyseren wijken is er een onderscheid gemaakt in drie woonmilieus; centrumstedelijk, groenstedelijk en buitenwijk.
- Elk woonmilieu bezit eigen kwaliteiten en dus ook eigen kansen op verdichting. Potentie in beeld gebracht.
- In het kader van woningdifferentiatie en leefbaarheid is er uitgebreid aandacht besteed aan het corporatiebezit;
- Kwalitatief verdichten
  - Hoofdgroenstructuur
  - Blauwe structuur
  - Hoogbouw
  - Milieuzones
  - Opgaves uit gebiedsprofielen

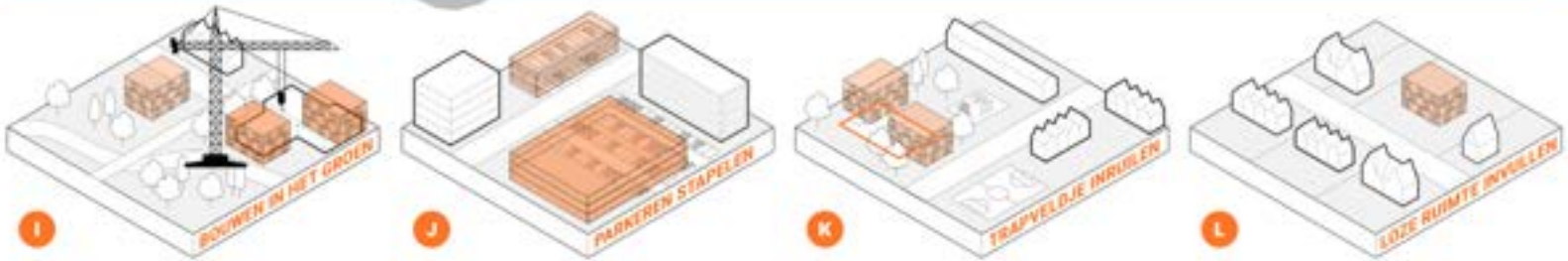
WONINGVOORRAAD

MAATSCHAPPELIJK EN COMMERCIEEL VASTGOED

PUBLIEKE RUIMTE

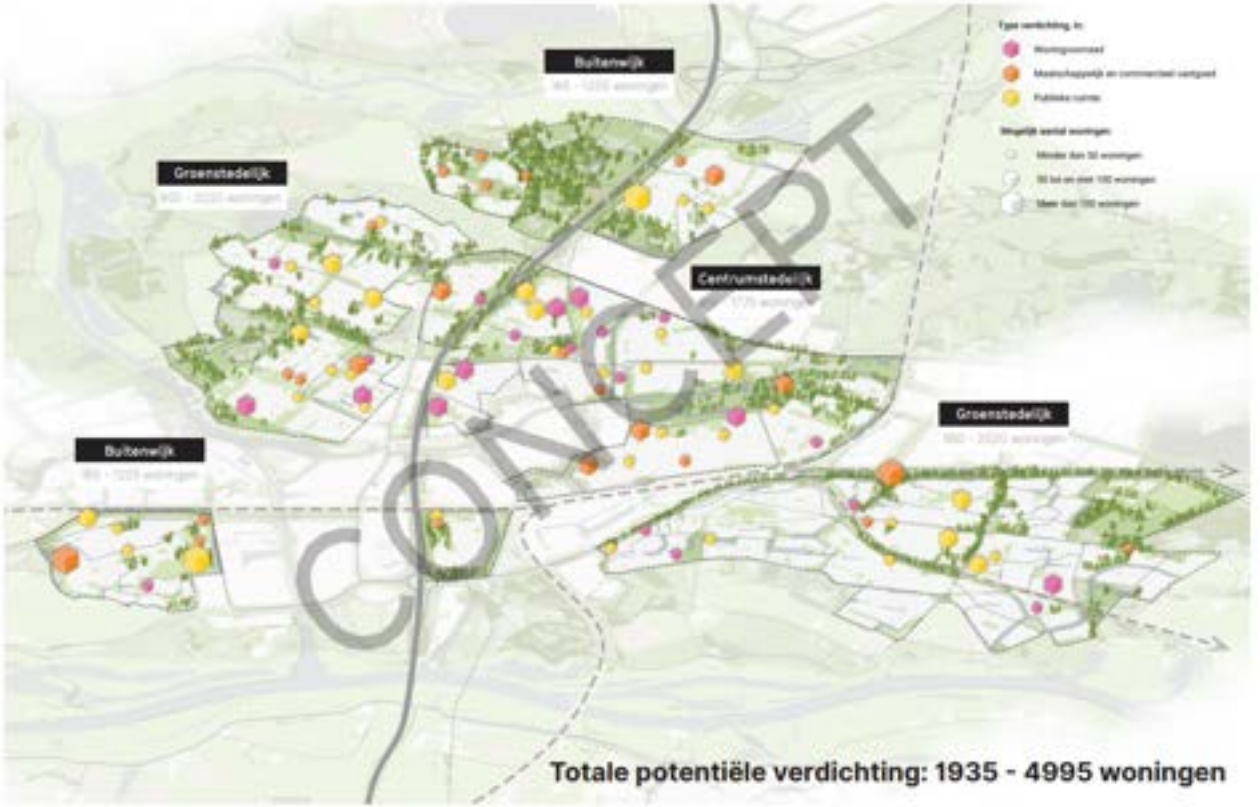
CONCEPT

Bouwsteen Stadsscan

Zwolle

Ruimtelijke opgave

- Potentie inbreiding tot ± 5.000 woningen
- Verdeeld over mogelijke locaties:
  - Woningvoorraad
  - Maatschappelijk en commercieel vastgoed
  - In de publieke ruimte

Bouwstenen Gebiedsverkenningen Nieuwe uitleg & Ceintuurbaanzone

Zwolle

6-1-2026

Welke ontwikkelingen/veranderingen hebben zich voorgedaan na vaststelling van de Omgevingsvisie in 2021?

Zwolle

Uitvragen gebiedsverkenningen CB-zone en uitleg wordt aan gewerkt en moeten nog worden uitgezet. Op dit moment nog geen opbrengsten.

Vooruitkijken

Zwolle

Vooruitkijken

Zwolle

Meest verassende inzichten

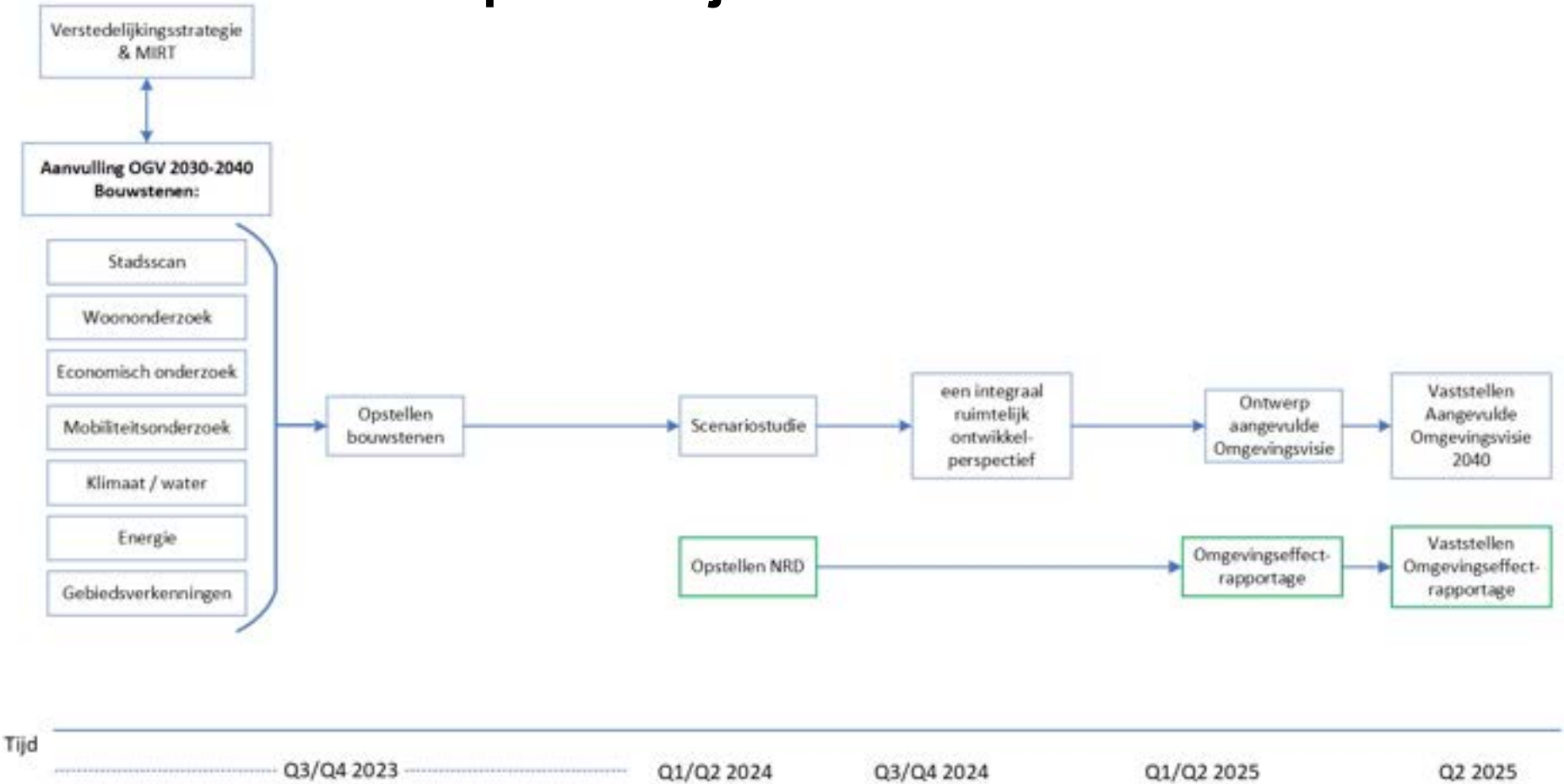
- Afhankelijkheden en wederkerigheid van elkaar
  - Naast water- en bodemsturen lijkt ook energie een ordenend principe te zijn
  - Ruimtebeslag Economie is fors
- Bestaande stad als uitgangspunt
- Sociale component fysieke leefomgeving van belang
- We moeten keuzes maken
- Let ook op realisatie/uitvoeringskracht
- …

Vooruitkijken

Zwolle

Scenariostudie

Proces op hoofdlijnen

From: "5.1.2e" <5.1.2e@zwolle.nl>
Sent: 4/16/2025 10:48:42 AM
To: "5.1.2e" <5.1.2e@zwolle.nl>, "5.1.2e" <5.1.2e@zwolle.nl>
Cc:
Subject: RE: Presentatie/ training omgaan met ongewenst gedrag tbv Inloopavonden Aanvulling Omgevingsvisie

Ik heb 5.1.2e gesproken, hij kan dinsdag a.s. aansluiten tussen 15-16 uur. Hij bereidt een presentatie van een klein halfuur voor en stuurt mij zo nog een opzetje daarvan.
Hij moest even kijken of het mogelijk is maar als het lukt zit er dan ook een e-learning module bij die ze ter voorbereiding kunnen doen (duurt een kwartiertje dus te overzien). Dit doet ie ook vaker voor gem. Enschede.
Wordt vervolgt! Ik wacht nog even met de uitnodiging voor de briefing want dan kan ik daar mogelijk ook direct die e-learning aan toevoegen.

met vriendelijke groet Zwolle

5.1.2e
5.1.2e
Gemeente Zwolle
Afdeling Proces- Programma- en Projectmanagement (PPP)
Postadres: Postbus 10007, 8000 GA Zwolle
Bezoekadres: Lübeckplein 2
☎: 5.1.2e
@ : 5.1.2e@zwolle.nl
5.1.2e

Van: 5.1.2e
Verzonden: woensdag 16 april 2025 09:30
Aan: 5.1.2e
Onderwerp: RE: Presentatie/ training omgaan met ongewenst gedrag tbv Inloopavonden Aanvulling Omgevingsvisie

Mooi, zou fijn zijn als het lukt!

5.1.2e
5.1.2e
5.1.2e
telefoon 5.1.2e of 5.1.2e
5.1.2e@zwolle.nl

Van: 5.1.2e <5.1.2e@zwolle.nl>
Verzonden: dinsdag 15 april 2025 14:26
Aan: 5.1.2e <5.1.2e@zwolle.nl>
Onderwerp: FW: Presentatie/ training omgaan met ongewenst gedrag tbv Inloopavonden Aanvulling Omgevingsvisie

Ter info

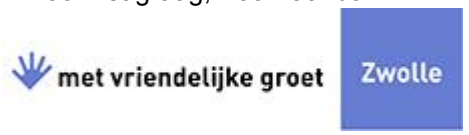
met vriendelijke groet Zwolle

5.1.2e
5.1.2e
Gemeente Zwolle
Afdeling Proces- Programma- en Projectmanagement (PPP)
Postadres: Postbus 10007, 8000 GA Zwolle
Bezoekadres: Lübeckplein 2
☎: 5.1.2e
@ : 5.1.2e@zwolle.nl
5.1.2e

Van: 5.1.2e <5.1.2e@zwolle.nl>
Verzonden: dinsdag 15 april 2025 14:23
Aan: 5.1.2e Training & Consultancy | 5.1.2e <5.1.2e@mtnc.nl>
CC: 5.1.2e <5.1.2e@zwolle.nl>
Onderwerp: Presentatie/ training omgaan met ongewenst gedrag tbv Inloopavonden Aanvulling Omgevingsvisie

Hi 5.1.2e

Vanaf 22-04-2025 organiseert de gemeente Zwolle enkele inloopavonden naar aanleiding van het vrijgeven van het Ruimtelijk Toekomstperspectief in het kader van de Aanvulling Omgevingsvisie later dit jaar.
Er worden mogelijk wat onvriendelijke reacties verwacht en de gemeente anticipeert hierop door, o.a. een beveiliger in te zetten.
Voorafgaand aan de eerste inloopavond wordt er een operationele (digitale) briefing georganiseerd. Een van de agendapunten is omgaan met ongewenst gedrag en er is behoefte aan een inhoudelijke instructie.
Ben jij beschikbaar om digitaal aan te sluiten en een korte presentatie te geven of eventueel een presentatie vooraf te kunnen delen?
Datum en tijdstip is nog niet bekend, dit kan afgestemd worden met 5.1.2e (zie cc). Voorkeurstijd is tussen 13:30 en 17:00 uur.
Ik hoor het graag, waarvoor dank

5.1.2e
5.1.2e
5.1.2e

Gemeente Zwolle,
Postadres: Postbus 10007, 8000 GA Zwolle
Bezoekadres: Grote Kerkplein 15
Je kan me nu direct bellen via teams!

Telefoon : 5.1.2e
Email : 5.1.2e@zwolle.nl

P *Niet printen spaart het milieu.*

De gemeente Zwolle beschouwt e-mail als volwaardig communicatiemiddel. Dit betekent dat u erop mag vertrouwen dat de inhoud van dit bericht correct en compleet is.

Legenda toegepaste uitzonderingsgrondslagen

In dit document zijn gegevens definitief geanonimiseerd op grond van:

Wet	Artikel	Omschrijving	Pagina's
Wet open overheid	Art. 5.1 lid 2 sub e	De eerbiediging van de persoonlijke levenssfeer	1, 2

From: <5.1.2e @zwolle.nl>
Sent: 4/29/2025 10:54:08 AM
To: '5.1.2e (5.1.2e " <5.1.2e @zwolle.nl>
Cc:
Subject: RE: Presentatie/ training omgaan met ongewenst gedrag tbv Inloopavonden Aanvulling Omgevingsvisie

Rond de 40. Nu op 60 geschat.
Telnr wijkvereniging
Ppt mogelijkheid
100 mensen ruimte voor.
5.1.2e .

Van: 5.1.2e (5.1.2e
Verzonden: woensdag 16 april 2025 09:30
Aan: 5.1.2e
Onderwerp: RE: Presentatie/ training omgaan met ongewenst gedrag tbv Inloopavonden Aanvulling Omgevingsvisie

Mooi, zou fijn zijn als het lukt!

5.1.2e
5.1.2e
5.1.2e
telefoon 5.1.2e of 5.1.2e
5.1.2e @zwolle.nl

Van: 5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>
Verzonden: dinsdag 15 april 2025 14:26
Aan: 5.1.2e (5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>
Onderwerp: FW: Presentatie/ training omgaan met ongewenst gedrag tbv Inloopavonden Aanvulling Omgevingsvisie

Ter info

met vriendelijke groet Zwolle

5.1.2e
5.1.2e
Gemeente Zwolle
Afdeling Proces- Programma- en Projectmanagement (PPP)
Postadres: Postbus 10007, 8000 GA Zwolle
Bezoekadres: Lübeckplein 2
☎: 5.1.2e
@ : 5.1.2e @zwolle.nl
5.1.2e

Van: 5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>
Verzonden: dinsdag 15 april 2025 14:23
Aan: 5.1.2e Training & Consultancy | 5.1.2e <5.1.2e @mtnc.nl>
CC: 5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>
Onderwerp: Presentatie/ training omgaan met ongewenst gedrag tbv Inloopavonden Aanvulling Omgevingsvisie

Hi 5.1.2e
Vanaf 22-04-2025 organiseert de gemeente Zwolle enkele inloopavonden naar aanleiding van het vrijgeven van het Ruimtelijk Toekomstperspectief in het kader van de Aanvulling Omgevingsvisie later dit jaar.
Er worden mogelijk wat onvriendelijke reacties verwacht en de gemeente anticipeert hierop door, o.a. een beveiliger in te zetten.
Voorafgaand aan de eerste inloopavond wordt er een operationele (digitale) briefing georganiseerd. Een van de agendapunten is omgaan met ongewenst gedrag en er is behoefte aan een inhoudelijke instructie.
Ben jij beschikbaar om digitaal aan te sluiten en een korte presentatie te geven of eventueel een presentatie vooraf te kunnen delen?
Datum en tijdstip is nog niet bekend, dit kan afgestemd worden met 5.1.2e (zie cc). Voorkeurstijd is tussen 13:30 en 17:00 uur.
Ik hoor het graag, waarvoor dank

met vriendelijke groet Zwolle

5.1.2e
5.1.2e
5.1.2e

Gemeente Zwolle,
Postadres: Postbus 10007, 8000 GA Zwolle
Bezoekadres: Grote Kerkplein 15
Je kan me nu direct bellen via teams!

Telefoon : 5.1.2e
Email : 5.1.2e @zwolle.nl

P *Niet printen spaart het milieu.*

De gemeente Zwolle beschouwt e-mail als volwaardig communicatiemiddel. Dit betekent dat u erop mag vertrouwen dat de inhoud van dit bericht correct en compleet is.

Legenda toegepaste uitzonderingsgrondslagen

In dit document zijn gegevens definitief geanonimiseerd op grond van:

Wet	Artikel	Omschrijving	Pagina's
Wet open overheid	Art. 5.1 lid 2 sub e	De eerbiediging van de persoonlijke levenssfeer	1, 2

From: "5.1.2e 5.1.2e " <5.1.2e @zwolle.nl>
Sent: 9/25/2024 2:23:50 PM
To: "5.1.2e " <5.1.2e @zwolle.nl>
Cc:
Subject: RE: Presentatie Waterschap.pptx

Dank.
Word niet blij van de reactie van 5.1.2e ☹

Van: 5.1.2e
Verzonden: woensdag 25 september 2024 16:00
Aan: 5.1.2e 5.1.2e
Onderwerp: Presentatie Waterschap.pptx

Hierbij de presentatie voor morgen. Werk maar vrolijk bij als dat nog nodig is.
Groet,
5.1.2e

Legenda toegepaste uitzonderingsgrondslagen

In dit document zijn gegevens definitief geanonimiseerd op grond van:

Wet	Artikel	Omschrijving	Pagina's
Wet open overheid	Art. 5.1 lid 2 sub e	De eerbiediging van de persoonlijke levenssfeer	1

From: "5.1.2e " <5.1.2e @zwolle.nl>
Sent: 11/4/2024 7:54:35 AM
To: "5.1.2e (5.1.2e " <5.1.2e @zwolle.nl>, "Omgevingsvisie Zwolle" <5.1.2e @zwolle.nl>, "5.1.2e 5.1.2e " <5.1.2e @zwolle.nl>, "5.1.2e " <5.1.2e @zwolle.nl>, "5.1.2e " <5.1.2e @zwolle.nl>, "5.1.2e " <5.1.2e @zwolle.nl>, "5.1.2e " <5.1.2e @zwolle.nl>, "5.1.2e " <5.1.2e @zwolle.nl>, "5.1.2e " <5.1.2e @zwolle.nl>, "5.1.2e 5.1.2e " <5.1.2e @zwolle.nl>, "5.1.2e " <5.1.2e @zwolle.nl>, "5.1.2e " <5.1.2e @zwolle.nl>, "5.1.2e (5.1.2e " <5.1.2e @zwolle.nl>, "5.1.2e 5.1.2e " <5.1.2e @zwolle.nl>, "5.1.2e (5.1.2e " <5.1.2e @zwolle.nl>, "5.1.2e (5.1.2e " <5.1.2e @posadmaxwan.nl>, "5.1.2e " <5.1.2e @posadmaxwan.nl>, "5.1.2e " <5.1.2e @posadmaxwan.nl>
Cc: "5.1.2e " <5.1.2e @emma.nl>, "5.1.2e " <5.1.2e @zwolle.nl>, "5.1.2e (5.1.2e " <5.1.2e @zwolle.nl>, "5.1.2e (5.1.2e " <5.1.2e @zwolle.nl>, "5.1.2e (5.1.2e " <5.1.2e @zwolle.nl>
Subject: Re: Programma 5 november

Ha 5.1.2e,
Ik heb een dubbele afspraak dus moet nog even kijken waar ik voorrang aan geef. Daarom vast even per mail een paar opmerkingen.

Wat me opvalt aan de kernwaarden is dat er geen enkele gaat over de gebouwde omgeving; misschien omdat de drie genoemde waarden tot nu toe nog wat onderbelicht zijn gebleven, maar íets van ruimtelijke kwaliteit van de gebouwde omgeving mag in mijn optiek niet ontbreken in een visie die gaat over de (fysieke) leefomgeving. Misschien dat die kwaliteit zo vanzelfsprekend is dat ie niet benoemd wordt, maar in de enorme druk om woningen bij te bouwen is het wel degelijke een kwetsbaar onderdeel. En tegelijkertijd ook een heel bepalend onderdeel omdat gebouwen (als het goed is) heel lang blijven staan en er een wisselwerking bestaat tussen welbevinden en de omgeving. Natuurlijk haakt dit deels aan de andere kernwaarden en misschien zijn er wel meer kernwaarden die dit keer niet aan bod komen? Maar toch? Een vierde kernwaarde zou ik niet verkeerd vinden: bijv 'bouwen voor mensen' 'thuis in de buurt' of 'menselijke maat' oid.

Daarnaast mis ik ook echt de kernwaarde 'klaar voor de toekomst' met begrippen als circulariteit, energieneutraliteit, klimaatadaptatie en biodiversiteit (al zitten die laatste twee ook in groenblauw netwerk).

Groet,

5.1.2e

Van: 5.1.2e (5.1.2e
Verzonden: Friday, November 1, 2024 2:27:01 PM
Aan: Omgevingsvisie Zwolle ; 5.1.2e (5.1.2e) ; 5.1.2e ; 5.1.2e ; 5.1.2e ; 5.1.2e ; 5.1.2e ; 5.1.2e ; 5.1.2e ; 5.1.2e (5.1.2e ; 5.1.2e ; 5.1.2e ; 5.1.2e (5.1.2e ; 5.1.2e (5.1.2e ; 5.1.2e (5.1.2e ; 5.1.2e (5.1.2e ; 5.1.2e @posadmaxwan.nl ; 5.1.2e ; 5.1.2e
CC: 5.1.2e ; 5.1.2e ; 5.1.2e (5.1.2e ; 5.1.2e (5.1.2e ; 5.1.2e (5.1.2e
Onderwerp: Programma 5 november

Goedemiddag,
Bijgevoegd het programma voor aanstaande dinsdag.
Goed weekend en tot volgende week.
Namens het team,
5.1.2e

-----Oorspronkelijke afspraak-----
Van: Omgevingsvisie Zwolle
Verzonden: donderdag 15 augustus 2024 08:56
Aan: Omgevingsvisie Zwolle; 5.1.2e (5.1.2e); 5.1.2e ; 5.1.2e ; 5.1.2e ; 5.1.2e 5.1.2e ; 5.1.2e ; 5.1.2e ; 5.1.2e ; 5.1.2e (5.1.2e ; 5.1.2e ; 5.1.2e ; 5.1.2e (5.1.2e ; 5.1.2e (5.1.2e ; 5.1.2e (5.1.2e ; 5.1.2e (5.1.2e ; 5.1.2e (5.1.2e ; 5.1.2e @posadmaxwan.nl; 5.1.2e ; 5.1.2e
CC: 5.1.2e ; 5.1.2e (5.1.2e); 5.1.2e ; 5.1.2e ; 5.1.2e (5.1.2e ; 5.1.2e (5.1.2e); 5.1.2e ; 5.1.2e (5.1.2e
Onderwerp: Ontwerpteam Ontwikkelperspectief: nabespreking atelier 3 en voorbespreking atelier 4

Tijd: dinsdag 5 november 2024 15:00-17:30 (UTC+01:00) Amsterdam, Berlijn, Bern, Rome, Stockholm, Wenen.
Locatie: MTR SH [redacted]; (Stadhuis / hybride)
29-10 MD
Verlenging naar 17.30 i.v.m. langer programma
Zaal toegevoegd
BB 26/8/2024
Een zaal voor 20 personen was/is niet meer beschikbaar. Ik heb deze zaal voor 15 personen gereserveerd. Evt. kan het ook hybride.
**
Helaas moet deze omgezet worden aangezien R&E niet op dit tijdstip kan.
Ik heb naar vele alternatieven gekeken en op deze datum/dit tijdstip zouden de meesten van jullie kunnen.
Graag wat flexibiliteit in de agenda, zodat jullie bij deze meeting aanwezig kunnen zijn.
Wil je laten weten -dmv een reply met verzending van antwoord- of je wel of niet aanwezig bent? Dan weten we hoe of wat qua aanwezigheid.
Dank daarvoor.
Groet,
[redacted]
21/8
Beste collega's,
In deze ontwerpsessie werken we de gekozen voorkeursvariant uit en scherpen deze aan tot het concept ontwikkelperspectief dat we in het atelier op 13 november presenteren en verder aanscherpen.
Helaas is het niet mogelijk een dag/tijdstip te vinden waarop echt íedereen kan (en in week 44 is het vakantietijd dus ook geen optie). Daarom heb ik obv beschikbaarheid (ook van PosadMaxwan) de beste optie gekozen.
Graag jullie souplesse in de agenda om -indien mogelijk- evt. andere afspraken hiervoor om te zetten, zodat jullie bij deze meeting aanwezig kunnen zijn.
Ik verneem graag dmv een reply op dit vergaderverzoek of jullie al dan niet aanwezig zijn.
Veel dank!
Groet,
[redacted]
15/8

Microsoft Teams Heeft u hulp nodig?

Nu deelnemen aan de vergadering

Vergadering-id: [redacted]
Wachtwoordcode: [redacted]

Deelnemen op een apparaat voor videovergaderingen

Tenantsleutel: [redacted]@zwolle.nl
Video-id: [redacted]

Meer informatie

Voor organisatoren: Vergaderopties

Legenda toegepaste uitzonderingsgrondslagen

In dit document zijn gegevens definitief geanonimiseerd op grond van:

Wet	Artikel	Omschrijving	Pagina's
Wet open overheid	Art. 5.1 lid 2 sub e	De eerbiediging van de persoonlijke levenssfeer	1, 2

From: "5.1.2e " <5.1.2e @zwolle.nl>
Sent: 3/26/2025 5:45:26 PM
To: "5.1.2e " <5.1.2e @zwolle.nl>, "5.1.2e " <5.1.2e @zwolle.nl>, "Rots, Gerdien" <5.1.2e @zwolle.nl>, "5.1.2e " <5.1.2e @zwolle.nl>
Cc: "5.1.2e (5.1.2e)" <5.1.2e @zwolle.nl>, "5.1.2e (5.1.2e " <5.1.2e @zwolle.nl>, "5.1.2e 5.1.2e " <5.1.2e @zwolle.nl>, "5.1.2e (5.1.2e " <5.1.2e @zwolle.nl>, "5.1.2e 5.1.2e " <5.1.2e @zwolle.nl>, "5.1.2e (5.1.2e " <5.1.2e @zwolle.nl>
Subject: RE: Publieksversie en persbericht ter bespreking morgen

Hallo Gerdien, 5.1.2e en 5.1.2e .

De linkjes zijn volgens mij niet toegankelijk voor jullie, daarom hierbij kopieën.
Ik heb de bestanden zojuist ook in ibabs gezet.

Fijne avond.

Groet,

5.1.2e
5.1.2e
Tip! Schrijf je in voor de nieuwsbrief over de Omgevingsvisie!

Gemeente Zwolle, Afdeling Proces, Programma, Projectmanagement
Bezoekadres: Lübeckplein 2, 8017 JZ Zwolle
☎ 5.1.2e
@ 5.1.2e @zwolle.nl

Niet printen spaart het milieu.
De gemeente Zwolle beschouwt e-mail als volwaardig communicatiemiddel. Dit betekent dat u erop mag vertrouwen dat de inhoud van dit bericht correct en compleet is.

Van: 5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>
Verzonden: woensdag 26 maart 2025 18:07
Aan: 5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>; Rots, Gerdien <5.1.2e @zwolle.nl>; 5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>
CC: 5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>; 5.1.2e (5.1.2e) <5.1.2e @zwolle.nl>; 5.1.2e 5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>; 5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>; 5.1.2e (5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>; 5.1.2e 5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>; 5.1.2e (5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>
Onderwerp: Publieksversie en persbericht ter bespreking morgen

Dag Gerdien, 5.1.2e en 5.1.2e , cc leden programmateam,

Via onderstaande links kunnen jullie de concept platte tekst van de publieksversie en het concept persbericht bekijken. Ter bespreking morgen einde ochtend. Tot dan!

Publieksversie RTP1.docx
PERSBERICHT start participatiefase 3.docx

Fijne avond!

Met vriendelijke groet,

5.1.2e
5.1.2e

Tip! Schrijf je in voor onze nieuwsbrief: http://eepurl.com/i1rFq2

Telefoon : 5.1.2e
Mail : 5.1.2e @zwolle.nl
Website : https://www.zwolle.nl/omgevingsvisie

Legenda toegepaste uitzonderingsgrondslagen

In dit document zijn gegevens definitief geanonimiseerd op grond van:

Wet	Artikel	Omschrijving	Pagina's
Wet open overheid	Art. 5.1 lid 2 sub e	De eerbiediging van de persoonlijke levenssfeer	1, 2

From: "5.1.2e 5.1.2e " <5.1.2e @zwolle.nl>
Sent: 12/10/2024 1:01:03 PM
To: "5.1.2e 5.1.2e " <5.1.2e @zwolle.nl>
Cc: "5.1.2e " <5.1.2e @zwolle.nl>, "5.1.2e (5.1.2e " <5.1.2e @zwolle.nl>, "5.1.2e 5.1.2e " <5.1.2e @zwolle.nl>
Subject: RE: Raadsbrieven scenariostudie en CB-zone en persbericht

Fijn zo 5.1.2e , we pakken het op deze manier zo op!
Groet,

5.1.2e
5.1.2e
5.1.2e
telefoon 5.1.2e of 5.1.2e
5.1.2e @zwolle.nl

Van: 5.1.2e 5.1.2e
Verzonden: dinsdag 10 december 2024 11:31
Aan: 5.1.2e 5.1.2e ; 5.1.2e 5.1.2e ; 5.1.2e 5.1.2e ; 5.1.2e 5.1.2e
CC: 5.1.2e
Onderwerp: Raadsbrieven scenariostudie en CB-zone en persbericht

Ha allen,
Jullie hebben allemaal de terugkoppeling van 5.1.2e ontvangen. Zoals gisteren al besproken in het pfo gaan we dus naar twee raadsbrieven die we gelijktijdig naar de raad versturen met een persbericht over beide raadsbrieven.
Over het algemeen is het van belang dat in beide nota's de relaties onderling goed terugkomen en dat dit ook duidelijk is in het persbericht.
CB-zone
Ik heb net de aanpassingen al even met 5.1.2e doorgesproken, fijn dat jij het oppakt.
Scenariostudie
In de bijlage vinden jullie de feedback op de documenten die gisteren in het pfo lagen. Willen jullie deze verwerken? Ik lees graag mee als dat handig is.
Actie: 5.1.2e en ik gaan nog even om tafel met de griffie om het raadsproces door te spreken. @5.1.2e (5.1.2e : plan jij wat in? Mijn agenda is bij
Actie: Gerdien deelt vandaag mee in college dat we 4 februari naar een langere sessie willen. Ik zal daarna het in de agenda's laten inplannen

Proces
Zouden jullie de wijzigingen in de raadsbrieven geel gearceerd kunnen maken, zodat meteen zichtbaar is waar de wijzigingen zitten? Mijn voorstel is – als jullie dit redden - om de raadsbrieven donderdag per mail voor te leggen aan Gerdien, zodat zij nog even kan meekijken. In dat geval kunnen we het pfo van maandag skippen. Na de laatste aanpassingen, kan het dan worden toegevoegd aan het college. (dossier uiteraard al wel vast aanmelden voor college).

met vriendelijke groet Zwolle

5.1.2e
5.1.2e

Gemeente Zwolle, Afdeling Concernstaf
Postadres: Postbus 10007, 8000 GA Zwolle
Bezoekadres: Lübeckplein 2
☎ : 5.1.2e
@ : 5.1.2e @zwolle.nl

Legenda toegepaste uitzonderingsgrondslagen

In dit document zijn gegevens definitief geanonimiseerd op grond van:

Wet	Artikel	Omschrijving	Pagina's
Wet open overheid	Art. 5.1 lid 2 sub e	De eerbiediging van de persoonlijke levenssfeer	1

From: "5.1.2e" <5.1.2e@zwolle.nl>
Sent: 5/6/2024 11:15:19 AM
To: "5.1.2e" <5.1.2e@zwolle.nl>, "5.1.2e" <5.1.2e@zwolle.nl>
Cc: "5.1.2e" <5.1.2e@zwolle.nl>
Subject: RE: Raadsvragen mbt bouwstenen aanvulling omgevingsvisie

1. Tijdens de technische sessie stelde ik de vraag waarom er nog geen bandbreedtes liggen voor de gebiedsvisies (uitleglocatie). Ik begrijp dat deze wel/pas worden meegenomen in het scenario. Wat is de reden hiervan? En hoe wordt voorkomen (of hoe wordt bewerkstelligd) dat ze afhankelijk worden gesteld van andere bouwstenen? Of anders: waarom is de stadsscan wel meegenomen nu, volgt Ceintuurbaan nog en uitleg pas later?
   De bandbreedte voor de woningbouwopgave zoals deze genoemd staat in de betreffende bouwsteen maakt nog geen onderscheid tussen in- en/of uitbreidingslocaties. De scenariostudie waarborgt een integrale en samenhangende afweging vanuit verschillende toekomstperspectieven. De gekozen werkwijze draagt bij aan een zorgvuldige besluitvorming over de kwantitatieve- en kwalitatieve opgave voor wonen en passende locaties daarbij, omdat alle relevante thema's in beeld worden gebracht. De stadsscan, de verkenning Centuurbaanzone en de optie voor woningbouw op één of meerdere uitleglocaties worden in de scenariostudie tegelijk meegenomen.

Van: 5.1.2e
Verzonden: maandag 6 mei 2024 08:47
Aan: 5.1.2e ; 5.1.2e
CC: 5.1.2e
Onderwerp: Raadsvragen mbt bouwstenen aanvulling omgevingsvisie
Hoi 5.1.2e, 5.1.2e,
We hebben toch rechtstreekse vragen van een raadslid binnengekregen.
5.1.2e: wil jij vraag 2 en 3 beantwoorden? Lukt dat voor woensdag? Graag je antwoorden naar 5.1.2e.
5.1.2e: Wil jij vraag 3 uitzetten bij 5.1.2e? Zie hieronder in groen. En uiterlijk woensdag de gebundelde beantwoording sturen aan 5.1.2e EN de griffie?
Dank,
Groet,
5.1.2e
5.1.2e
5.1.2e
5.1.2e
telefoon 5.1.2e of 5.1.2e
5.1.2e@zwolle.nl

Van: 5.1.2e <5.1.2e@gmail.com>
Verzonden: zondag 5 mei 2024 19:30
Aan: 5.1.2e <5.1.2e@zwolle.nl>
CC: 5.1.2e <5.1.2e@raadzwolle.nl>
Onderwerp: Vragen mbt aanvulling omgevingsvisie
Ha 5.1.2e,
Allereerst nog(maals) hartelijk dank voor de informatieve technische sessie mbt de aanvulling omgevingsvisie. Dat gaf al een goed beeld van de verschillende bouwstenen. Na eea gelezen te hebben, heb ik nog wat aanvullende vragen. Zie jij kans deze te (laten) beantwoorden? En lukt dat uiterlijk woensdag?

1. Klopt het dat ik de bandbreedtes voor de bouwsteen Stadsscan mis? Is dat bewust? 5.1.2e
2. Tijdens de technische sessie stelde ik de vraag waarom er nog geen bandbreedtes liggen voor de gebiedsvisies (uitleglocatie). Ik begrijp dat deze wel/pas worden meegenomen in het scenario. Wat is de reden hiervan? En hoe wordt voorkomen (of hoe wordt bewerkstelligd) dat ze afhankelijk worden gesteld van andere bouwstenen? Of anders: waarom is de stadsscan wel meegenomen nu, volgt Ceintuurbaan nog en uitleg pas later? 5.1.2e
3. In het advies mbt de bouwsteen wonen wordt aangegeven rekening te houden met overprogrammering en inhalen van achterstanden: waar denken jullie zelf aan? Zal er en hoeveel meer dan 130% bijvoorbeeld zal nodig zijn? En is overwogen om dat (of planuitval) mee te nemen als bandbreedte? 5.1.2e
4. T.a.v. de bouwsteen water en klimaat: ten zuiden van de stad Zwolle wordt gekeken naar een retentiegebied voor onze waterveiligheidsopgave. Bij uitleglocatie wordt ook gekeken naar zuiden van Zwolle. Tegelijkertijd weet ik niet hoe groot dit gebied is en waar precies ten zuiden van Zwolle. Het kan 1 hectare zijn, maar ook 50 hectare. Kun je hier iets over zeggen? 5.1.2e

Mijn dank is groot!

Met vriendelijke groet,

5.1.2e

M: 5.1.2e

Legenda toegepaste uitzonderingsgrondslagen

In dit document zijn gegevens definitief geanonimiseerd op grond van:

Wet	Artikel	Omschrijving	Pagina's
Wet open overheid	Art. 5.1 lid 2 sub e	De eerbiediging van de persoonlijke levenssfeer	1, 2

From: "5.1.2e " <5.1.2e @zwolle.nl>
Sent: 3/31/2025 7:46:34 AM
To: "5.1.2e " <5.1.2e @zwolle.nl>
Cc:
Subject: RE: Reactieformulier OER_Natuur,LAndschap_Recreatie

Hoi 5.1.2e ,

Dank.
Ja hij stond er ook wel bij, maar ik kreeg een leeg document te zien. Had het ook bij een andere collega. Heel raar.

Groet,
5.1.2e

Van: 5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>
Verzonden: maandag 31 maart 2025 09:34
Aan: 5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>
Onderwerp: Reactieformulier OER_Natuur,LAndschap_Recreatie

Hoi 5.1.2e ,

Hierbij het reactieformulier. Ik kon niet meer reageren op vrijdag. Gek dat je het niet kon openen via zivver. Bij mij stond de bijlage er wel bij.

Groeten,

5.1.2e

Legenda toegepaste uitzonderingsgrondslagen

In dit document zijn gegevens definitief geanonimiseerd op grond van:

Wet	Artikel	Omschrijving	Pagina's
Wet open overheid	Art. 5.1 lid 2 sub e	De eerbiediging van de persoonlijke levenssfeer	1

From: "5.1.2e " <5.1.2e @zwolle.nl>
Sent: 10/22/2024 1:29:06 PM
To: "5.1.2e " <5.1.2e @zwolle.nl>
Cc: "5.1.2e " <5.1.2e @zwolle.nl>, "5.1.2e " <5.1.2e @zwolle.nl>, "5.1.2e " <5.1.2e @zwolle.nl>
Subject: RE: Reactie op scenariostudie - deadline 22-10 15:00 uur

Hi 5.1.2e,
Hierbij onze reactie vanuit mobiliteit. Opmerkingen in het document.
Gemeente Zwolle

5.1.2e
5.1.2e

Gemeente Zwolle,
Postadres: Postbus 10007, 8000 GA Zwolle
Bezoekadres: Lübeckplein 2
: 5.1.2e
@ : 5.1.2e @zwolle.nl

Niet printen spaart het milieu.

De gemeente Zwolle beschouwt e-mail als volwaardig communicatiemiddel. Dit betekent dat u erop mag vertrouwen dat de inhoud van dit bericht correct en compleet is.

Van: 5.1.2e
Verzonden: dinsdag 15 oktober 2024 11:02
Aan: 5.1.2e ; 5.1.2e ; 5.1.2e 5.1.2e ; 5.1.2e ; 5.1.2e ; 5.1.2e 5.1.2e ; 5.1.2e ; 5.1.2e ; 5.1.2e ; 5.1.2e
CC: 5.1.2e
Onderwerp: Reactie op scenariostudie - deadline 22-10 15:00 uur

Beste trekkers van de bouwstenen,
Afgelopen maanden is er gewerkt aan de scenariostudie. Bureau Posad Maxwan heeft nu een 80%-versie opgeleverd.
We vinden het belangrijk dat jullie, de experts binnen de thema's, meelezen met deze versie van de scenariostudie.
We vragen jullie daarom om de scenariostudie te beoordelen (zie bijlage).

1. Sla het document op
2. Stem evt. met je collega-trekker af, en voorzie het bestand van commentaar: vragen, opmerkingen of eventueel tekstsuggesties die niet mogen ontbreken volgens jou/jullie.
   Denk hierbij ook aan:
   - De bouwsteen die je eerder voor de aanvulling omgevingsvisie hebt opgesteld
   - De 3 ateliers waar we samen de input voor de scenariostudie hebben behandeld
3. Stuur het uiterlijk dinsdag 22 oktober 15:00 terug naar mij en 5.1.2e (cc).

Wij zorgen ervoor dat de reacties gebundeld worden en Posad deze dinsdag eind van de dag ontvangt. Zij hebben tot 27 oktober de tijd om jullie reacties te verwerken en de opbrengst uit de campagnemaand te verwerken tot een definitieve versie.
Deze definitieve versie delen we op maandag 29 oktober met jullie. Opmerkingen die er dan nog zijn worden meegenomen in de uitwerking van het ruimtelijk ontwikkelperspectief (de volgende stap na de scenariostudie).

Vervolg
Op 5 november leggen we de opbrengst uit de campagnemaand en de scenariostudie voor aan het college. Op 12 november volgt een consultatie en op 19 november een werksessie met het college.
Groet,

5.1.2e
5.1.2e
5.1.2e
Gemeente Zwolle

5.1.2e

Legenda toegepaste uitzonderingsgrondslagen

In dit document zijn gegevens definitief geanonimiseerd op grond van:

Wet	Artikel	Omschrijving	Pagina's
Wet open overheid	Art. 5.1 lid 2 sub e	De eerbiediging van de persoonlijke levenssfeer	1, 2

From: "5.1.2e 5.1.2e " <5.1.2e @zwolle.nl>
Sent: 10/24/2024 3:05:05 PM
To: "5.1.2e " <5.1.2e @zwolle.nl>
Cc:
Subject: Re: Reactie op werkbestand staat van Zwolle - deadline 18-10

Hoi 5.1.2e

Wil je mij laten weten wie de teamleider beleidsmakers van sociaal domein is? Dan spreek ik hem/haar erop aan omdat 5.1.2e en 5.1.2e het ook niet lijken te weten

Groet,
5.1.2e

From: 5.1.2e
Sent: Wednesday, October 23, 2024 12:53:25 PM
To: 5.1.2e (5.1.2e
Subject: FW: Reactie op werkbestand staat van Zwolle - deadline 18-10

Hoi,
Zoals gisteren afgesproken: ik neem contact op met 5.1.2e, wil jij dan achter wonen aan?
Hierbij de mail die ik naar 5.1.2e heb gestuurd voor check op document van WB.
Hetzelfde geldt eigenlijk ook voor sociaal domein. Daar heb ik na deze laatste mail (bijlage) ook niks meer van vernomen..
Groet,
5.1.2e

Van: 5.1.2e
Verzonden: donderdag 10 oktober 2024 13:51
Aan: 5.1.2e
Onderwerp: Reactie op werkbestand staat van Zwolle - deadline 18-10

Hallo 5.1.2e,
Ik begrijp dat je nieuw bent bij gemeente Zwolle, dus allereerst: welkom!
Zoals je misschien hebt meegekregen zijn we bezig met het aanvullen van de huidige omgevingsvisie. De aanvulling op de omgevingsvisie is vastgelegd in een bestuursopdracht (zie bijlage) uit mei 2023. Sindsdien:

- Hebben we vijf thematische bouwstenen opgesteld: wonen, economie, klimaat&water, energie en wonen
  In deze map vind je de bouwstenen, waaronder ook het onderzoek dat Ruimtevolk voor wonen en de stadsscan heeft gedaan.
- Is er een gebiedsverkenning naar de Ceintuurbaanzone gedaan (bijna afgerond)
- Hebben we een scenariostudie uitgevoerd (bijna opgeleverd)
- Wordt er op dit moment gewerkt aan het vervolg op de scenariostudie: het ruimtelijk ontwikkelperspectief (ROP)
- Voeren we een participatieproces uit, waarvan a.s. zaterdag de laatste dag is van de campagne die vier weken heeft geduurd.
- En dient het ROP straks als basis voor het schrijven van de aanvulling op de omgevingsvisie.

Sinds mei wordt er door Witteveen + Bos gewerkt aan een omgevingseffectrapport (OER). Hiervoor ligt de onderzoeksopzet Notitie reikwijdte en detailniveau (NRD) nu ter inzage, en werkt Witteveen+Bos ondertussen door aan de eerste stappen voor het OER. Een van deze stappen is de autonome situatie en referentiesituatie. Onderstaande mail gaat daarover.
Daarom mijn vraag of je hier ook naar wilt kijken, aangezien je vanuit wonen de trekker bent van de bouwsteen wonen.
We kunnen ook een half uurtje kennis te maken, dan kan ik je evt. wat meer bijpraten over de omgevingsvisie als je daar behoefte aan hebt.
Mocht je in de tussentijd nog vragen hebben hierover dan mag je mij altijd bellen of mailen.
Groet,
5.1.2e
5.1.2e

Gemeente Zwolle, Afdeling Proces, Programma, Projectmanagement
Bezoekadres: Lübeckplein 2, 8017 JZ Zwolle
☎ 5.1.2e
@ 5.1.2e @zwolle.nl

Niet printen spaart het milieu.
De gemeente Zwolle beschouwt e-mail als volwaardig communicatiemiddel. Dit betekent dat u erop mag vertrouwen dat de inhoud van dit bericht correct en compleet is.

Van: 5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>
Verzonden: donderdag 10 oktober 2024 13:28
Aan: 5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>; 5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>
Onderwerp: RE: Reactie op werkbestand staat van Zwolle - deadline 18-10

Hallo 5.1.2e,
Volgens mij hebben we dat al doorgegeven. Dat is 5.1.2e.
@ 5.1.2e als je hulp nodig hebt laat het me dan weten.
Groet,
5.1.2e

Van: 5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>
Verzonden: donderdag 10 oktober 2024 12:46
Aan: 5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>
Onderwerp: Reactie op werkbestand staat van Zwolle - deadline 18-10

Hallo 5.1.2e,
Aangezien 5.1.2e niet meer werkzaam is voor gem. Zwolle en voor team wonen, aan jou de vraag bij wie ik hiervoor terecht kan.
Met andere woorden: wie is nu vanuit wonen de trekker voor de bouwsteen wonen en aangehaakt op programma aanvulling omgevingsvisie?
Groet,
5.1.2e
5.1.2e

Gemeente Zwolle, Afdeling Proces, Programma, Projectmanagement
Bezoekadres: Lübeckplein 2, 8017 JZ Zwolle
☎ 5.1.2e
@ 5.1.2e @zwolle.nl

Niet printen spaart het milieu.
De gemeente Zwolle beschouwt e-mail als volwaardig communicatiemiddel. Dit betekent dat u erop mag vertrouwen dat de inhoud van dit bericht correct en compleet is.

Van: 5.1.2e
Verzonden: donderdag 10 oktober 2024 12:44
Aan: 5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>; 5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>; 5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>; 5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>; 5.1.2e 5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>; 5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>
CC: 5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>; 5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>
Onderwerp: Reactie op werkbestand staat van Zwolle - deadline 18-10

Beste trekkers van de bouwstenen,
Zoals jullie weten is Witteveen+Bos bezig met het opstellen van de ‘Staat van de leefomgeving voor Zwolle’. Hierin beschrijven zij de huidige situatie (2024) en de referentiesituatie (na 2040). Om de staat van Zwolle te baseren op recente informatie, hebben zij jullie ondersteuning nodig. Eerder hiervoor hebben jullie een uitvraag ontvangen om via een excel-tabel aan te geven welke beleidsmaatregelen er op dit moment zijn. Deze tabel is door iedereen (in meer of mindere mate) aangevuld en teruggestuurd. Witteveen+Bos heeft dit gebruikt om de Staat van de verder uit te werken.
Dit heeft geresulteerd in het volgende tussenproduct: Staat van de leefomgeving Zwolle werkbestand 9-10-2024.docx
Dit is een werkbestand met een complete invulling van de huidige situatie. Voor sommige thema’s is het ook gelukt om een beoordeling voor de referentiesituatie te geven.
Jullie worden nu gevraagd om dit bestand **te controleren en aan te vullen** met behulp van de volgende twee vragen voor jouw thema:

1. **Toets de huidige situatie en vul aan** (met wijzigingen bijhouden) als er essentiële informatie mist. Indien je het niet eens bent met de beoordeling, ontvangt WB graag **een voorstel met toelichting in de opmerkingen**;
2. **Vul de tabel over de autonome ontwikkelingen aan** met concrete ruimtelijke ingrepen en ambities. Jullie eerdere input op het Excel-bestand met de uitgangspunten is in deze tabellen verwerkt, maar nog niet overal compleet.
3. **Vul de beschrijving van de referentiesituatie aan**. Ambities kunnen gesteld worden, maar in de referentiesituatie is het de bedoeling om nu te reflecteren hoever de gemeente is om de ambities te realiseren. Op basis van jullie input kan Witteveen+Bos een beoordeling geven.
   Definitie referentiesituatie
   De referentiesituatie betreft de situatie als de aanvulling van de omgevingsvisie niet doorgaat. Na de vaststelling van de huidige omgevingsvisie zijn er beleidsstukken vastgesteld die moeten landen in de aanvulling van de omgevingsvisie. Hiervoor wordt een integrale afweging gedaan over uitspraken na 2030. Om een duidelijk onderscheid te maken tussen vastgesteld beleid dat hoort bij de referentiesituatie en het voorgenomen beleid, hebben wij gekozen voor de koppeling met het woningbouwprogramma. Beleid dat een uitwerking is van eerder vastgestelde kaderstellende uitspraken van de huidige omgevingsvisie en de ambitie van 10.000 woningen mogelijk maakt, hoort tot de referentiesituatie. Beleid dat ingrepen bevat om het aanvullende woningbouwprogramma van +5.000 en +15.000 woningen uit de verstedelijkingsstrategie mogelijk te maken, hoort tot het voorgenomen beleid en daarmee de alternatieven.

Witteveen+Bos heeft mij gevraagd het document uiterlijk vrijdag 18 oktober 15.00 uur terug te sturen. Dit is dan ook de deadline.
Als jullie vastlopen tijdens de uitvoering van deze twee vragen, is er tijdens de lunchlezing van 16 oktober (12.00 – 13.00 uur) gelegenheid om vragen te stellen aan Witteveen+Bos. Willen jullie vooraf aangeven of jullie vragen hebben? Dan kan er eventueel na de lunchlezing nog extra tijd worden gereserveerd.
Groet,

5.1.2e
5.1.2e

Gemeente Zwolle, Afdeling Proces, Programma, Projectmanagement
Bezoekadres: Lübeckplein 2, 8017 JZ Zwolle

☎ 5.1.2e
@ 5.1.2e @zwolle.nl

Niet printen spaart het milieu.
De gemeente Zwolle beschouwt e-mail als volwaardig communicatiemiddel. Dit betekent dat u erop mag vertrouwen dat de inhoud van dit bericht correct en compleet is.

Legenda toegepaste uitzonderingsgrondslagen

In dit document zijn gegevens definitief geanonimiseerd op grond van:

Wet	Artikel	Omschrijving	Pagina's
Wet open overheid	Art. 5.1 lid 2 sub e	De eerbiediging van de persoonlijke levenssfeer	1, 2, 3

From: "5.1.2e" <5.1.2e@zwolle.nl>
Sent: 10/18/2024 1:38:15 PM
To: "5.1.2e" <5.1.2e@zwolle.nl>
Cc:
Subject: RE: Reactie op werkbestand staat van Zwolle - deadline 18-10

Ik heb zojuist nog een oproep per mail gedaan. Ik hoop dat het helpt. Maandag even de balans opmaken.
Groet,

5.1.2e
5.1.2e
5.1.2e
telefoon 5.1.2e of 5.1.2e
5.1.2e @zwolle.nl

Van: 5.1.2e
Verzonden: vrijdag 18 oktober 2024 14:46
Aan: 5.1.2e
Onderwerp: FW: Reactie op werkbestand staat van Zwolle - deadline 18-10

Hoi,
Zoals verwacht: geen reactie van collega's op onderstaande..
Zie bijgevoegde mail voor de eerste 'basis-uitvraag'. Kwaliteit van de input toen was niet zoals gewenst, waardoor input op onderstaande mail wel echt nodig is.
Hoe kan ik dit het beste aanpakken? Zelf maar aan de slag met het document? Is eigenlijk niet de bedoeling, dat weet ik. Maar dit schiet niet op zo.
Gr. 5.1.2e

Van: 5.1.2e
Verzonden: donderdag 10 oktober 2024 12:44
Aan: 5.1.2e 5.1.2e <5.1.2e@zwolle.nl>; 5.1.2e <5.1.2e@zwolle.nl>; 5.1.2e 5.1.2e <5.1.2e@zwolle.nl>; 5.1.2e <5.1.2e@zwolle.nl>; 5.1.2e (5.1.2e <5.1.2e@zwolle.nl>; 5.1.2e <5.1.2e@zwolle.nl>
CC: 5.1.2e <5.1.2e@zwolle.nl>; 5.1.2e <5.1.2e@zwolle.nl>
Onderwerp: Reactie op werkbestand staat van Zwolle - deadline 18-10

Beste trekkers van de bouwstenen,
Zoals jullie weten is Witteveen+Bos bezig met het opstellen van de 'Staat van de leefomgeving voor Zwolle'. Hierin beschrijven zij de huidige situatie (2024) en de referentiesituatie (na 2040). Om de staat van Zwolle te baseren op recente informatie, hebben zij jullie ondersteuning nodig. Eerder hiervoor hebben jullie een uitvraag ontvangen om via een excel-tabel aan te geven welke beleidsmaatregelen er op dit moment zijn. Deze tabel is door iedereen (in meer of mindere mate) aangevuld en teruggestuurd. Witteveen+Bos heeft dit gebruikt om de Staat van de verder uit te werken.
Dit heeft geresulteerd in het volgende tussenproduct: Staat van de leefomgeving Zwolle werkbestand 9-10-2024.docx
Dit is een werkbestand met een complete invulling van de huidige situatie. Voor sommige thema's is het ook gelukt om een beoordeling voor de referentiesituatie te geven.
Jullie worden nu gevraagd om dit bestand **te controleren en aan te vullen** met behulp van de volgende twee vragen voor jouw thema:

1. **Toets de huidige situatie en vul aan** (met wijzigingen bijhouden) als er essentiële informatie mist. Indien je het niet eens bent met de beoordeling, ontvangt WB graag **een voorstel met toelichting in de opmerkingen**;
2. **Vul de tabel over de autonome ontwikkelingen aan** met concrete ruimtelijke ingrepen en ambities. Jullie eerdere input op het Excel-bestand met de uitgangspunten is in deze tabellen verwerkt, maar nog niet overal compleet.
3. **Vul de beschrijving van de referentiesituatie aan**. Ambities kunnen gesteld worden, maar in de referentiesituatie is het de bedoeling om nu te reflecteren hoever de gemeente is om de ambities te realiseren. Op basis van jullie input kan Witteveen+Bos een beoordeling geven.
   Definitie referentiesituatie
   De referentiesituatie betreft de situatie als de aanvulling van de omgevingsvisie niet doorgaat. Na de vaststelling van de huidige omgevingsvisie zijn er beleidsstukken vastgesteld die moeten landen in de aanvulling van de omgevingsvisie. Hiervoor wordt een integrale afweging gedaan

over uitspraken na 2030. Om een duidelijk onderscheid te maken tussen vastgesteld beleid dat hoort bij de referentiesituatie en het voorgenomen beleid, hebben wij gekozen voor de koppeling met het woningbouwprogramma. Beleid dat een uitwerking is van eerder vastgestelde kaderstellende uitspraken van de huidige omgevingsvisie en de ambitie van 10.000 woningen mogelijk maakt, hoort tot de referentiesituatie. Beleid dat ingrepen bevat om het aanvullende woningbouwprogramma van +5.000 en +15.000 woningen uit de verstedelijkingsstrategie mogelijk te maken, hoort tot het voorgenomen beleid en daarmee de alternatieven.

Witteveen+Bos heeft mij gevraagd het document uiterlijk vrijdag 18 oktober 15.00 uur terug te sturen. Dit is dan ook de deadline.
Als jullie vastlopen tijdens de uitvoering van deze twee vragen, is er tijdens de lunchlezing van 16 oktober (12.00 – 13.00 uur) gelegenheid om vragen te stellen aan Witteveen+Bos. Willen jullie vooraf aangeven of jullie vragen hebben? Dan kan er eventueel na de lunchlezing nog extra tijd worden gereserveerd.

Groet,

5.1.2e
5.1.2e

Gemeente Zwolle, Afdeling Proces, Programma, Projectmanagement
Bezoekadres: Lübeckplein 2, 8017 JZ Zwolle

☎ 5.1.2e
@ 5.1.2e @zwolle.nl

Niet printen spaart het milieu.

De gemeente Zwolle beschouwt e-mail als volwaardig communicatiemiddel. Dit betekent dat u erop mag vertrouwen dat de inhoud van dit bericht correct en compleet is.

Legenda toegepaste uitzonderingsgrondslagen

In dit document zijn gegevens definitief geanonimiseerd op grond van:

Wet	Artikel	Omschrijving	Pagina's
Wet open overheid	Art. 5.1 lid 2 sub e	De eerbiediging van de persoonlijke levenssfeer	1, 2

From: "5.1.2e " <5.1.2e @zwolle.nl>
Sent: 10/24/2024 3:27:31 PM
To: "5.1.2e " <5.1.2e @zwolle.nl>
Cc:
Subject: RE: Reactie op werkbestand staat van Zwolle - deadline 18-10

Hoi,
Ik heb 5.1.2e gevraagd, die geeft aan: 5.1.2e of 5.1.2e weten dat wel. Lijkt me ook logisch want 5.1.2e is manager MO
Dus dan is 5.1.2e de juiste persoon?
Groet,
5.1.2e

Van: 5.1.2e
Verzonden: donderdag 24 oktober 2024 17:05
Aan: 5.1.2e
Onderwerp: Re: Reactie op werkbestand staat van Zwolle - deadline 18-10
Hoi 5.1.2e
Wil je mij laten weten wie de teamleider beleidsmakers van sociaal domein is? Dan spreek ik hem/haar erop aan omdat 5.1.2e en 5.1.2e het ook niet lijken te weten
Groet,
5.1.2e

From: 5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>
Sent: Wednesday, October 23, 2024 12:53:25 PM
To: 5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>
Subject: FW: Reactie op werkbestand staat van Zwolle - deadline 18-10
Hoi,
Zoals gisteren afgesproken: ik neem contact op met 5.1.2e, wil jij dan achter wonen aan?
Hierbij de mail die ik naar 5.1.2e heb gestuurd voor check op document van WB.
Hetzelfde geldt eigenlijk ook voor sociaal domein. Daar heb ik na deze laatste mail (bijlage) ook niks meer van vernomen..
Groet,
5.1.2e

Van: 5.1.2e
Verzonden: donderdag 10 oktober 2024 13:51
Aan: 5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>
Onderwerp: Reactie op werkbestand staat van Zwolle - deadline 18-10
Hallo 5.1.2e,
Ik begrijp dat je nieuw bent bij gemeente Zwolle, dus allereerst: welkom!
Zoals je misschien hebt meegekregen zijn we bezig met het aanvullen van de huidige omgevingsvisie. De aanvulling op de omgevingsvisie is vastgelegd in een bestuursopdracht (zie bijlage) uit mei 2023. Sindsdien:

- Hebben we vijf thematische bouwstenen opgesteld: wonen, economie, klimaat&water, energie en wonen
  In deze map vind je de bouwstenen, waaronder ook het onderzoek dat Ruimtevolk voor wonen en de stadsscan heeft gedaan.
- Is er een gebiedsverkenning naar de Ceintuurbaanzone gedaan (bijna afgerond)
- Hebben we een scenariostudie uitgevoerd (bijna opgeleverd)
- Wordt er op dit moment gewerkt aan het vervolg op de scenariostudie: het ruimtelijk ontwikkelperspectief (ROP)
- Voeren we een participatieproces uit, waarvan a.s. zaterdag de laatste dag is van de campagne die vier weken heeft geduurd.
- En dient het ROP straks als basis voor het schrijven van de aanvulling op de omgevingsvisie.

Sinds mei wordt er door Witteveen + Bos gewerkt aan een omgevingseffectrapport (OER). Hiervoor ligt de onderzoeksopzet Notitie reikwijdte en detailniveau (NRD) nu ter inzage, en werkt Witteveen+Bos ondertussen door aan de eerste stappen voor het OER. Een van deze stappen is de autonome situatie en referentiesituatie. Onderstaande mail gaat daarover.
Daarom mijn vraag of je hier ook naar wilt kijken, aangezien je vanuit wonen de trekker bent van de bouwsteen wonen.

We kunnen ook een half uurtje kennis te maken, dan kan ik je evt. wat meer bijpraten over de omgevingsvisie als je daar behoefte aan hebt.
Mocht je in de tussentijd nog vragen hebben hierover dan mag je mij altijd bellen of mailen.
Groet,

Gemeente Zwolle, Afdeling Proces, Programma, Projectmanagement
Bezoekadres: Lübeckplein 2, 8017 JZ Zwolle
☎
@ @zwolle.nl

Niet printen spaart het milieu.
De gemeente Zwolle beschouwt e-mail als volwaardig communicatiemiddel. Dit betekent dat u erop mag vertrouwen dat de inhoud van dit bericht correct en compleet is.

Van: <@zwolle.nl>
Verzonden: donderdag 10 oktober 2024 13:28
Aan: <@zwolle.nl>; <@zwolle.nl>
Onderwerp: RE: Reactie op werkbestand staat van Zwolle - deadline 18-10
Hallo ,
Volgens mij hebben we dat al doorgegeven. Dat is .
@ als je hulp nodig hebt laat het me dan weten.
Groet,

Van: <@zwolle.nl>
Verzonden: donderdag 10 oktober 2024 12:46
Aan: <@zwolle.nl>
Onderwerp: Reactie op werkbestand staat van Zwolle - deadline 18-10
Hallo ,
Aangezien niet meer werkzaam is voor gem. Zwolle en voor team wonen, aan jou de vraag bij wie ik hiervoor terecht kan.
Met andere woorden: wie is nu vanuit wonen de trekker voor de bouwsteen wonen en aangehaakt op programma aanvulling omgevingsvisie?
Groet,

Gemeente Zwolle, Afdeling Proces, Programma, Projectmanagement
Bezoekadres: Lübeckplein 2, 8017 JZ Zwolle
☎
@ @zwolle.nl

Niet printen spaart het milieu.
De gemeente Zwolle beschouwt e-mail als volwaardig communicatiemiddel. Dit betekent dat u erop mag vertrouwen dat de inhoud van dit bericht correct en compleet is.

Van:
Verzonden: donderdag 10 oktober 2024 12:44
Aan: (<@zwolle.nl>; <@zwolle.nl>; <@zwolle.nl>; <@zwolle.nl>; (<@zwolle.nl>; <@zwolle.nl>
CC: (<@zwolle.nl>; <@zwolle.nl>
Onderwerp: Reactie op werkbestand staat van Zwolle - deadline 18-10
Beste trekkers van de bouwstenen,
Zoals jullie weten is Witteveen+Bos bezig met het opstellen van de ‘Staat van de leefomgeving voor Zwolle’. Hierin beschrijven zij de huidige situatie (2024) en de referentiesituatie (na 2040). Om de staat van Zwolle te baseren op recente informatie, hebben zij jullie ondersteuning nodig. Eerder hiervoor hebben jullie een uitvraag ontvangen om via een excel-tabel aan te geven welke beleidsmaatregelen er op dit moment zijn. Deze tabel is door iedereen (in meer of mindere mate) aangevuld en teruggestuurd. Witteveen+Bos heeft dit gebruikt om de Staat van de verder uit te werken.

Dit heeft geresulteerd in het volgende tussenproduct: Staat van de leefomgeving Zwolle werkbestand 9-10-2024.docx
Dit is een werkbestand met een complete invulling van de huidige situatie. Voor sommige thema's is het ook gelukt om een beoordeling voor de referentiesituatie te geven.
Jullie worden nu gevraagd om dit bestand **te controleren en aan te vullen** met behulp van de volgende twee vragen voor jouw thema:

1. **Toets de huidige situatie en vul aan** (met wijzigingen bijhouden) als er essentiële informatie mist. Indien je het niet eens bent met de beoordeling, ontvangt WB graag **een voorstel met toelichting in de opmerkingen**;
2. **Vul de tabel over de autonome ontwikkelingen aan** met concrete ruimtelijke ingrepen en ambities. Jullie eerdere input op het Excel-bestand met de uitgangspunten is in deze tabellen verwerkt, maar nog niet overal compleet.
3. **Vul de beschrijving van de referentiesituatie aan**. Ambities kunnen gesteld worden, maar in de referentiesituatie is het de bedoeling om nu te reflecteren hoever de gemeente is om de ambities te realiseren. Op basis van jullie input kan Witteveen+Bos een beoordeling geven.
   Definitie referentiesituatie
   De referentiesituatie betreft de situatie als de aanvulling van de omgevingsvisie niet doorgaat. Na de vaststelling van de huidige omgevingsvisie zijn er beleidsstukken vastgesteld die moeten landen in de aanvulling van de omgevingsvisie. Hiervoor wordt een integrale afweging gedaan over uitspraken na 2030. Om een duidelijk onderscheid te maken tussen vastgesteld beleid dat hoort bij de referentiesituatie en het voorgenomen beleid, hebben wij gekozen voor de koppeling met het woningbouwprogramma. Beleid dat een uitwerking is van eerder vastgestelde kaderstellende uitspraken van de huidige omgevingsvisie en de ambitie van 10.000 woningen mogelijk maakt, hoort tot de referentiesituatie. Beleid dat ingrepen bevat om het aanvullende woningbouwprogramma van +5.000 en +15.000 woningen uit de verstedelijkingsstrategie mogelijk te maken, hoort tot het voorgenomen beleid en daarmee de alternatieven.

Witteveen+Bos heeft mij gevraagd het document uiterlijk vrijdag 18 oktober 15.00 uur terug te sturen. Dit is dan ook de deadline.
Als jullie vastlopen tijdens de uitvoering van deze twee vragen, is er tijdens de lunchlezing van 16 oktober (12.00 – 13.00 uur) gelegenheid om vragen te stellen aan Witteveen+Bos. Willen jullie vooraf aangeven of jullie vragen hebben? Dan kan er eventueel na de lunchlezing nog extra tijd worden gereserveerd.
Groet,

5.1.2e
5.1.2e

Gemeente Zwolle, Afdeling Proces, Programma, Projectmanagement
Bezoekadres: Lübeckplein 2, 8017 JZ Zwolle
☎ 5.1.2e
@ 5.1.2e @zwolle.nl

Niet printen spaart het milieu.
De gemeente Zwolle beschouwt e-mail als volwaardig communicatiemiddel. Dit betekent dat u erop mag vertrouwen dat de inhoud van dit bericht correct en compleet is.

Legenda toegepaste uitzonderingsgrondslagen

In dit document zijn gegevens definitief geanonimiseerd op grond van:

Wet	Artikel	Omschrijving	Pagina's
Wet open overheid	Art. 5.1 lid 2 sub e	De eerbiediging van de persoonlijke levenssfeer	1, 2, 3

From: "5.1.2e 5.1.2e " <5.1.2e @zwolle.nl>
Sent: 5/7/2024 11:40:20 AM
To: "5.1.2e " <5.1.2e @zwolle.nl>
Cc: "5.1.2e " <5.1.2e @zwolle.nl>, "5.1.2e (5.1.2e " <5.1.2e @zwolle.nl>, "5.1.2e (5.1.2e " <5.1.2e @zwolle.nl>, "5.1.2e " <5.1.2e @zwolle.nl>, "5.1.2e " <5.1.2e @zwolle.nl>
Subject: Re: REB

Hoi 5.1.2e,

Ik hou graag even de lijnen bij elkaar;
5.1.2e wil je jouw met collega's afgestemde complete antwoord op de technische vraag van raadslid 5.1.2e vandaag mailen aan 5.1.2e en mij? Dan zorgen wij ervoor dat het antwoord (en een evt. Bijlage?) Bij 5.1.2e en de griffie komt. Deze werkwijze hebben we zo met de griffie afgesproken.

Ik kan je telefonisch niet bereiken, vandaar even zo.
Groet 5.1.2e

Van: 5.1.2e (5.1.2e
Verstuurd: dinsdag, mei 7, 2024 12:58:24 p.m.
Aan: 5.1.2e ; 5.1.2e (5.1.2e ; 5.1.2e ; 5.1.2e 5.1.2e
CC: 5.1.2e
Onderwerp: Re: REB

Allen, graag richting griffie/raadsleden een begeleidend schrijven bij het stuk dat het hier een concept betreft dat in het portefeuille houders overleg Economie in de regio is vastgesteld als input voor dialoog in de regio.

Verzonden vanuit Outlook voor iOS

Van: 5.1.2e
Verzonden: Tuesday, May 7, 2024 12:53:45 PM
Aan: 5.1.2e 5.1.2e ; 5.1.2e
CC: 5.1.2e 5.1.2e ; 5.1.2e
Onderwerp: REB

Collega's

De Regionale Ruimtelijk-Economische Bouwsteen 2040 (REB 20240) bevindt zich op dit moment in een afrondende fase. De eindrapportage zal naar verwachting in de loop van de maand mei beschikbaar komen. In de bijlage vinden jullie de concept-rapportage die eerder die jaar is vastgesteld in het PHO Economie als input voor de dialoog in de regio.
De bouwsteen economie die in het kader van de aanvulling op de omgevingsvisie is ontwikkeld, is overigens als eigenstandige rapportage opgesteld en als zodanig te lezen. De verwijzingen naar de REB 20240 die in de bouwsteen zijn opgenomen hebben betrekking op de aanvullende regionale vraag naar grootschalige kavels, boven de bandbreedte 50 – 135 HA die in de bouwsteen economie voor Zwolle is genoemd. Daarnaast wijst de REB 2024 nog op de extra vraag die kan ontstaan als gevolg van de transitie naar een circulaire economie. De omvang van deze extra vraag is nog niet exact te benoemen.

met vriendelijke groet Zwolle

5.1.2e
5.1.2e
Gemeente Zwolle, Ruimte en Economie
Postadres: Postbus 10007, 8000 GA Zwolle
Bezoekadres: Lübeckplein 2
T : 5.1.2e
@: 5.1.2e @zwolle.nl
5.1.2e

Niet printen spaart het milieu

De gemeente Zwolle beschouwt e-mail als volwaardig communicatiemiddel. Dit betekent dat u erop mag vertrouwen dat de inhoud van dit bericht concreet en compleet is

Legenda toegepaste uitzonderingsgrondslagen

In dit document zijn gegevens definitief geanonimiseerd op grond van:

Wet	Artikel	Omschrijving	Pagina's
Wet open overheid	Art. 5.1 lid 2 sub e	De eerbiediging van de persoonlijke levenssfeer	1

From: "5.1.2e" <5.1.2e@zwolle.nl>
Sent: 2/22/2024 2:47:31 PM
To: "5.1.2e" <5.1.2e@zwolle.nl>
Cc: "5.1.2e" <5.1.2e@zwolle.nl>, "5.1.2e" <5.1.2e@zwolle.nl>
Subject: RE: redeneerlijn bij de provinciale omgevingsvisie : reactie uiterlijk 23 februari

Hoi 5.1.2e**,**
Als beloofd bij deze mijn reactie op de concept redeneerlijn:
Pluspunten:

- De redeneerlijn maakt duidelijk dat er opgaven zijn die moeten (vanwege wet- en regelgeving) en dat niet alles overal kan. Ofwel: dat er uitgangpunten zijn die richtinggevend zijn (zoals 'inbreiding gaat voor uitbreiding'). In dit lijstje uitgangspunten mis ik overigens nog wel dat aangesloten moet worden op de kenmerken en identiteit van een gebied
- De redeneerlijn kan helpen om te komen tot afweging op regionale schaal
- Het 'aflopen' van de redeneerlijn maakt het mogelijk om vooraf op gebiedsniveau meer inzicht te krijgen waar welke functies mogelijk zijn.

Minpunten:

- Het is best een ingewikkeld ding om te begrijpen
- begrippen verdienen uitleg
- De redeneerlijn lijkt minder geschikt voor het maken van lokale afwegingen:
  - Hoe dit toe te passen in de praktijk?
  - wat betekent dit voor intiatieven uit de samenleving?
  - Voor de afwegingsruimte van gemeenten?

Tot slot zou ik nog graag willen weten wat de inschatting is van ambtenaren in hoeverre deze redeneerlijn daadwerkelijk gehanteerd gaat worden, gezien de politiek-bestuurlijke context waarin zij werken.
Groet,
5.1.2e
5.1.2e
5.1.2e
tlefoon 5.1.2e of 5.1.2e
5.1.2e @zwolle.nl

Van: 5.1.2e
Verzonden: vrijdag 16 februari 2024 11:48
Aan: 5.1.2e ; 5.1.2e ; 5.1.2e ; 5.1.2e ; 5.1.2e ; 5.1.2e 5.1.2e ; 5.1.2e ; 5.1.2e ; 5.1.2e ; 5.1.2e ; 5.1.2e ; 5.1.2e
Onderwerp: redeneerlijn bij de provinciale omgevingsvisie : reactie uiterlijk 23 februari
Hoi,
De laatste sessie van de provincie over hun omgevingsvisie gaat over de redeneerlijn. Daar hebben ze het vaak over en ook GS schijnt veel voor zo'n redeneerlijn te volgen.
Het idee is dat de omgevingsvisie het wat/waarom/waar (waar in de zin van strategisch/beleidsmatig, o.a. ook met kaarten) en de redeneerlijn over het hoe/waar (de landing in de ruimte) gaat. De redeneerlijn is dan het stappenplan van de motivatie zowel als het passend is met het wat/waarom/waar, als om aan te tonen dat écht andere keuzes nodig zijn (het hoe en waar), gemotiveerd vanuit de urgentie en opgave.
Het lastige is dat we alleen dit hebben (zie bijlage). Er ligt nog geen verhaal bij, dan alleen het mondelinge verhaal van de provinciale collega's (waar zij de redeneerlijn zien als 'mogelijkhedenmaker').
Wat hiervan ook zij, dit is waarmee we het nu moeten doen.
5.1.2e en ik en waarschijnlijk ook 5.1.2e gaan naar de sessie over de redeneerlijn 26 februari a.s.
Voor zover mogelijk is op basis van één sheet, graag jullie input daarvoor en dat mag van alles zijn (eerste reactie, wat roept het op, blij mee, of juist niet, wat is niet zo goed, wat kan veel beter etc.).
Wat willen jullie ons vooral meegeven?
Graag jullie reactie uiterlijk 23 februari a.s. naar mij.
Groet,
5.1.2e

Legenda toegepaste uitzonderingsgrondslagen

In dit document zijn gegevens definitief geanonimiseerd op grond van:

Wet	Artikel	Omschrijving	Pagina's
Wet open overheid	Art. 5.1 lid 2 sub e	De eerbiediging van de persoonlijke levenssfeer	1

From: "5.1.2e" <5.1.2e@zwolle.nl>
Sent: 2/22/2024 3:59:43 PM
To: "5.1.2e 5.1.2e" <5.1.2e@zwolle.nl>
Cc: "5.1.2e" <5.1.2e@zwolle.nl>, "5.1.2e 5.1.2e" <5.1.2e@zwolle.nl>
Subject: RE: redeneerlijn bij de provinciale omgevingsvisie : reactie uiterlijk 23 februari

Hoi 5.1.2e,

1e reactie:
Wat mij natuurlijk direct opvalt is dat 'maatregelen nodig om in te spelen op klimaatverandering' direct na wetgeving komt. Op zich vind ik dat mooi. Of ik daar blij van wordt, hangt van het vervolg en de denklijn hierachter af. Wordt er gedacht vanuit de bestaande wereld of toekomstgericht?
Ik ga ervan uit dat dit een vertaling is van water&bodem sturend à conclusie: voor de provincie wordt het dan ook echt sturend.
(We hebben ons er dus toe te verhouden. En ik denk dat het fijn is als we het zelf concreet maken, vertalen naar de plek.)
Over wat het dan betekent, dan komen de vragen. Want hoe en waar zijn begrijp ik min of meer gekoppeld? à Punt om te vragen, zit hier speelruimte in?
Als je bijvoorbeeld 'draait' aan de HOE, komen er dan meer locaties in beeld?
Het gaat me dan ook om innovatie, functiecombinatie enz. Dat zie ik nu (nog) niet. Het gaat me om denken in mogelijkheden in plaats van beperkingen/voorwaarden. Klimaatverandering integreren in ruimtelijke opgaven, niet ene sector op zich (dan word ik niet blij).
Bijv. woonwijk als waterberging en onderdeel van riviersysteem, natte landbouw in combinatie met natuur, droogte enz.

met vriendelijke groet Zwolle

5.1.2e

Gemeente Zwolle, Adviseur Ruimtelijke Adaptatie
Postadres: Postbus 10007, 8000 GA Zwolle
Bezoekadres: Lübeckplein 2
☎ : 5.1.2e of 5.1.2e
@ : 5.1.2e@zwolle.nl
Werkdagen: ma, di, wo en do

Niet printen spaart het milieu.

De gemeente Zwolle beschouwt e-mail als volwaardig communicatiemiddel. Dit betekent dat u erop mag vertrouwen dat de inhoud van dit bericht correct en compleet is.

Van: 5.1.2e 5.1.2e
Verzonden: vrijdag 16 februari 2024 11:48
Aan: 5.1.2e ; 5.1.2e ; 5.1.2e ; 5.1.2e ; 5.1.2e ; 5.1.2e (5.1.2e) ; 5.1.2e ; 5.1.2e (5.1.2e ; 5.1.2e (5.1.2e ; 5.1.2e ; 5.1.2e ; 5.1.2e
Onderwerp: redeneerlijn bij de provinciale omgevingsvisie : reactie uiterlijk 23 februari
Hoi,
De laatste sessie van de provincie over hun omgevingsvisie gaat over de redeneerlijn. Daar hebben ze het vaak over en ook GS schijnt veel voor zo'n redeneerlijn te volgen.
Het idee is dat de omgevingsvisie het wat/waarom/waar (waar in de zin van strategisch/beleidsmatig, o.a. ook met kaarten) en de redeneerlijn over het hoe/waar (de landing in de ruimte) gaat. De redeneerlijn is dan het stappenplan van de motivatie zowel als het passend is met het wat/waarom/waar, als om aan te tonen dat écht andere keuzes nodig zijn (het hoe en waar), gemotiveerd vanuit de urgentie en opgave.
Het lastige is dat we alleen dit hebben (zie bijlage). Er ligt nog geen verhaal bij, dan alleen het mondelinge verhaal van de provinciale collega's (waar zij de redeneerlijn zien als 'mogelijkhedenmaker').
Wat hiervan ook zij, dit is waarmee we het nu moeten doen.
5.1.2e en ik en waarschijnlijk ook 5.1.2e gaan naar de sessie over de redeneerlijn 26 februari a.s.
Voor zover mogelijk is op basis van één sheet, graag jullie input daarvoor en dat mag van alles zijn (eerste reactie, wat roept het op, blij mee, of juist niet, wat is niet zo goed, wat kan veel beter etc.).
Wat willen jullie ons vooral meegeven?
Graag jullie reactie uiterlijk 23 februari a.s. naar mij.

Groet,
5.1.2e

Legenda toegepaste uitzonderingsgrondslagen

In dit document zijn gegevens definitief geanonimiseerd op grond van:

Wet	Artikel	Omschrijving	Pagina's
Wet open overheid	Art. 5.1 lid 2 sub e	De eerbiediging van de persoonlijke levenssfeer	1, 2

From: "5.1.2e" <5.1.2e@zwolle.nl>
Sent: 3/25/2025 8:47:21 AM
To: "5.1.2e" <5.1.2e@zwolle.nl>
Cc: "5.1.2e" <5.1.2e@zwolle.nl>, "5.1.2e" <5.1.2e@zwolle.nl>, "5.1.2e" <5.1.2e@zwolle.nl>, "5.1.2e" <5.1.2e@zwolle.nl>, "5.1.2e" <5.1.2e@zwolle.nl>, "5.1.2e" <5.1.2e@zwolle.nl>, "5.1.2e" <5.1.2e@zwolle.nl>, "5.1.2e" <5.1.2e@zwolle.nl>
Subject: RE: Route richting besluitvorming RTP

Hallo 5.1.2e,

Gisteren in het programmateam hebben we dit besproken. Je overzicht is compleet volgens mij.
Ik zorg ervoor dat het pfo van a.s. maandag wordt aangemeld in ibabs. We hebben dan ook een eerste versie van de raadsbrief.

Groet,
5.1.2e

Van: 5.1.2e <5.1.2e@zwolle.nl>
Verzonden: vrijdag 21 maart 2025 10:19
Aan: 5.1.2e <5.1.2e@zwolle.nl>; 5.1.2e (5.1.2e <5.1.2e@zwolle.nl>; 5.1.2e (5.1.2e <5.1.2e@zwolle.nl>; 5.1.2e (5.1.2e <5.1.2e@zwolle.nl>; 5.1.2e <5.1.2e@zwolle.nl>; 5.1.2e <5.1.2e@zwolle.nl>; 5.1.2e (5.1.2e <5.1.2e@zwolle.nl>
CC: 5.1.2e <5.1.2e@zwolle.nl>; 5.1.2e <5.1.2e@zwolle.nl>
Onderwerp: Route richting besluitvorming RTP

Hoi allen,

Fijn dat we gisteren even bij elkaar konden zitten rondom het RTP en alvast inhoudelijk en procesmatig wat konden doorspreken. We spraken de volgende route af voor de komende weken:

24/3: combi's
We maandag op route gaan naar de combi's met 1) de laatste versie van het RTP en 2) de beslisnota
- In combi met 5.1.2e aandacht voor de kwalitatieve versterking bestaande stedelijke hoofdgroenstructuur
- In combi met 5.1.2e aandacht voor afhankelijkheid van het regionale traject voor de extra 85ha
- In combi over wvg inzet: of op alles wvg en onderdeel laten zijn van nota RTP, of separaat en als losse nota's inbrengen

1/4: consulterend college
We 1/4 consulterend naar het college gaan met:
- Beslisnota (met bijlages)
- Wvg-vraagstuk (of als onderdeel bij beslisnota of als apart voorstel)
- Vertrouwelijk memo met o.a. haalbaarheid verplaatsen masten TenneT en station Zwolle-Zuid, (on)mogelijkheden stedelijke ontwikkeling Zwolle-Zuid (wat kan eventueel in fasering), Stadsbroek (mogelijke oplossing suburbaan programma)
- Publieksversie en persbericht

8/4: definitief in college
- Beslisnota (met bijlages)
- Voorstel Wvg (of als onderdeel beslisnota of apart)
- Vertrouwelijk memo
- Publieksversie en persbericht
- Raadsbrief

Volgens mij goed om 31/3 ook even tijd te vragen in pfo Gerdien en daar de stukken voor consulterend college (vertrouwelijk memo, publiekversie en persbericht) voor te bespreken en mogelijk ook al de raadsbrief. Hoor graag of dat haalbaar is. Hebben jullie nog aanscherpingen of aanvullingen?

Daarnaast spraken we af dat 5.1.2e en ik vandaag even kijken naar de aanscherpingen voor het memo aan de agc. Deze moet er vandaan uit. Zijn we mee bezig!

5.1.2e

5.1.2e

Gemeente Zwolle, Afdeling Concernstaf
Postadres: Postbus 10007, 8000 GA Zwolle
Bezoekadres: Lübeckplein 2
☎ : 5.1.2e
@ : 5.1.2e @zwolle.nl

Legenda toegepaste uitzonderingsgrondslagen

In dit document zijn gegevens definitief geanonimiseerd op grond van:

Wet	Artikel	Omschrijving	Pagina's
Wet open overheid	Art. 5.1 lid 2 sub e	De eerbiediging van de persoonlijke levenssfeer	1, 2

From: "5.1.2e" <5.1.2e@zwolle.nl>
Sent: 3/25/2025 9:26:15 AM
To: "5.1.2e 5.1.2e" <5.1.2e@zwolle.nl>, "5.1.2e" <5.1.2e@zwolle.nl>, "5.1.2e" <5.1.2e@zwolle.nl>, "5.1.2e (5.1.2e" <5.1.2e@zwolle.nl>, "5.1.2e 5.1.2e (5.1.2e" <5.1.2e@zwolle.nl>, "5.1.2e (5.1.2e" <5.1.2e@zwolle.nl>, "5.1.2e" <5.1.2e@zwolle.nl>, "5.1.2e (5.1.2e" <5.1.2e@zwolle.nl>, "5.1.2e (5.1.2e)" <5.1.2e@zwolle.nl>
Cc: "5.1.2e" <5.1.2e@zwolle.nl>
Subject: Re: RTP: acties vanuit combi's en doorkijk naar volgende week

Allen,
Vanuit communicatie nog de volgende aanvulling:

- Het is prettig als het conceptpersbericht ook meegaat naar het consulterende college van 1 april
- Zelfde geldt voor de opzet van de publieksversie (hoeft nog niet af, maar wel de opzet)

met vriendelijke groet Zwolle

5.1.2e
5.1.2e

Gemeente Zwolle, ZWCO
Postadres: Postbus 10007, 8000 GA Zwolle
Bezoekadres: Grote Kerkplein 15
5.1.2e
@: 5.1.2e@zwolle.nl

Van: 5.1.2e (5.1.2e
Datum: dinsdag, 25 maart 2025 om 09:59
Aan: 5.1.2e, 5.1.2e, 5.1.2e, 5.1.2e 5.1.2e, 5.1.2e (5.1.2e, 5.1.2e 5.1.2e, 5.1.2e, 5.1.2e (5.1.2e
CC: 5.1.2e
Onderwerp: RTP: acties vanuit combi's en doorkijk naar volgende week

Hoi allen,
Bij deze de opmerkingen die ik gisteren heb meegeschreven in het pfo (AP = actiepunt) en de opmerkingen die Gerdien en ik nog hadden op de beslisnota. Jullie hebben wellicht nog beter genoteerd, maar wellicht hebben jullie er wat aan.
Combi 5.1.2e

- Goed dat er pas op de plaats is gemaakt, stuk is verrijkt. Betere verbinding met de regio.
- AP: in consulterend college stilstaan bij wat college zelf kan doen in communicatie richting bestuurders/partners

Combi 5.1.2e

- AP: in communicatie (en wellicht ook in de beslisnota) meenemen dat het een afspraak is van de huidige coalitie om een antwoord te geven op inbreiding/uitbreidingsvraagstuk
- AP: kijken hoe groen als opgave verwoord wordt in het RTP (is geen bouwsteen, maar wel van belang)

Combi 5.1.2e

- AP: in de kaartjes expliciet aangeven dat het indicatief is, zodat het bij knippen geen eigen leven gaat leiden
- AP: in de beslisnota ondernemers en instellingen ook meer omschrijven in de inleiding
- AP: bekijken of het handig is om de tabel op pagina 22 er wel of niet in te laten

Combi verwerving gronden

- Wethouders zijn het eens met het advies om wvg te leggen op delen van Vechtpoort 1 en Zwolle-Zuid
- Wethouders willen dit meteen doen bij besluit over RTP op 8 april
- 5.2
- Er komt een vervolgopdracht voor actief grondbeleid (ook irt strategische gronden die er al zijn) terug in pfo

RTP Mobiliteit

- AP: Nadrukkelijker wat zeggen over de CB irt wat we eerder gecommuniceerd hebben over voldoende ruimte op CB
- AP: 'Buitenom' explicieter maken, goed bekijken hoe we deze onderzoeksopgave formuleren (onderzoeksoptie rondweg en goede ontsluiting Vechtrand) en scherp hebben wat het verhaal daarbij is (en of we al kunnen laten zien wat we onderzocht hebben)
- AP: Het verbeteren van de ring als sleutelgebied toevoegen (werd als suggestie besproken, heeft wel de voorkeur van Gerdien)
- AP: scherp hebben hoe de Netwerkaanpak wordt meegenomen in RTP en hoe het eigenstandig verder op route gaat (neem ik mee naar 5.1.2e)

RTP en Economie

- AP: tekstueel de opbouw van het hoofdstuk aanpassen en indikken
- AP: tekst over wijkeconomie inkorten
- AP: Onszelf een opdracht geven wanneer er een uitspraak kan worden gedaan over de 85 ha irt tot de regionale opgave

RTP en Wonen

- AP: Kritisch kijken naar de tabel op p38 en welke getallen we daar op welke manier formuleren (optelling is heel veel versus het college niet kiest voor grote uitleg, 2040 loslaten)
- AP: het verhaal bij de groei van Zwolle beter naar voren laten komen in het RTP en beslisnota (geen grootschalige locatie, maar wel ambitie/adaptief etc)
- AP: explicieter maken dat college niet kies voor Vechtpoort 2 als locatie grootschalige woningbouw

Beslisnota
Jullie gaven al aan dat hierin ook nog een slag gemaakt moet worden. In de bijlage heb ik de opmerkingen van Gerdien en mij toegevoegd. Samenvattend:

- De beslispunten die we voorleggen aan het college moeten inhoudelijk worden aangescherpt, maar ook irt geheimhouding de juiste punten opnemen
- Dat vraagt ook een goede opbouw van argumenten in relatie tot het verhaal (basiswaarden, adaptieve groei van de stad, wvg etc)

Ik kijk graag deze week nog even mee met de beslisnota.
Frislezers
De les van de Nota Parkeren was dat iedereen er op een gegeven moment zo erg inzat, dat het lastig was om de teksten van zowel RTP als voorstel van een afstandje te bekijken op politieke onhandigheden, op begrijpelijkheid of taal. We hebben toen frislezers gevraagd mee te kijken en daar is veel uitgehaald. Is het een idee om een aantal frislezers te vragen tegen te lezen of gebeurt dit al voldoende in het proces? Ik heb in ieder geval 5.1.2e gevraagd om mee te kijken op politieke gevoeligheden etc. Hij gaat er deze week naar kijken.
Pfo en/of bespreking met Gerdien
Fijn dat we maandag nog even wat tijd inruimen in pfo om stil te staan bij de verwerkingen uit combi's en MT's en het consulterend college voor te bereiden. Ik merkte dat Gerdien alles ook even moest laten bezinken. Ik stem nog even met haar af of ze het fijn vindt om bijvoorbeeld donderdagochtend ook alvast even om tafel te gaan. Misschien wel handig om het in twee stappen te doen (donderdag en maandag in pfo), want er is ook nog best veel niet besproken (publiekversie, persbericht, geheim memo bij college). Als dit zo is, kom ik bij jullie op de lijn.
Gisteravond is de agendacommissie bij elkaar geweest. Hiervan heb ik nog geen terugkoppeling. Wordt vast vervolgd.

met vriendelijke groet Zwolle

5.1.2e
5.1.2e

Gemeente Zwolle, Afdeling Concernstaf
Postadres: Postbus 10007, 8000 GA Zwolle
Bezoekadres: Lübeckplein 2
☎ : 5.1.2e
@ : 5.1.2e @zwolle.nl

Legenda toegepaste uitzonderingsgrondslagen

In dit document zijn gegevens definitief geanonimiseerd op grond van:

Wet	Artikel	Omschrijving	Pagina's
Wet open overheid	Art. 5.1 lid 2 sub e	De eerbiediging van de persoonlijke levenssfeer	1, 2
Wet open overheid	Art. 5.2	Persoonlijke beleidsopvattingen	1

From: "5.1.2e" <5.1.2e@zwolle.nl>
Sent: 4/8/2025 7:09:13 PM
To: "5.1.2e" <5.1.2e@zwolle.nl>
Cc: "5.1.2e" <5.1.2e@zwolle.nl>, "5.1.2e 5.1.2e)" <5.1.2e@zwolle.nl>, "5.1.2e 5.1.2e" <5.1.2e@zwolle.nl>, "5.1.2e (5.1.2e" <5.1.2e@zwolle.nl>
Subject: Re: Samenvatting RTP nieuwe stijl

Hoi 5.1.2e,

De tekst is helemaal akkoord! (Zowel door 5.1.2e, Gerdien en mij akkoord)

Wel nog twee dingen qua vormgeving:

- in het roze blok waar nu staat ‘waar gaat Zwolle ontwikkelen ‘ willen we de liever de alinea over sleutelgebieden plaatsen. Die vormen toch een soort samenvatting van ons toekomstbeeld. Volgens mij zou je deze twee tekstblokken om kunnen wisselen. Is dat mogelijk?
- het zou mooi zijn als de integrale RTP kaart ook onderdeel is van de samenvatting RTP. Is dat mogelijk?

met vriendelijke groet Zwolle

5.1.2e
5.1.2e

Gemeente Zwolle, ZWCO
Postadres: Postbus 10007, 8000 GA Zwolle
Bezoekadres: Grote Kerkplein 15
5.1.2e
@: 5.1.2e@zwolle.nl

Van: 5.1.2e <5.1.2e@zwolle.nl>
Verzonden: dinsdag, april 8, 2025 5:41 PM
Aan: 5.1.2e <5.1.2e@zwolle.nl>
CC: 5.1.2e <5.1.2e@zwolle.nl>; 5.1.2e (5.1.2e) <5.1.2e@zwolle.nl>; 5.1.2e 5.1.2e <5.1.2e@zwolle.nl>
Onderwerp: Samenvatting RTP nieuwe stijl

Hoi 5.1.2e en cc collega’s,

Hierbij de nieuwe samenvatting van het RTP (we noemen het geen publieksversie meer) in word en in de teams-link.
Uitgangspunt bij het nakijken is: korter mag (graag), langer niet 😉
Graag vanavond of uiterlijk morgen 8:30 met reactie retour!

@programmateam, graag in de link werken:
https://gemeentezwolle.sharepoint.com/:w:/r/sites/PRO_ActualisatieOmgevingsvisie/_layouts/15/doc2.aspx?sourcedoc=%7B8097F54E-6334-4669-B62D-F5BDDB4CE74A%7D&file=Bijlage%204%20%20-%20Publieksversie%20RTP.docx&action=default&mobileredirect=true
@5.1.2e en ook voor Gerdien: de wordversie staat in de bijlage.

Groet 5.1.2e

Van: 5.1.2e <5.1.2e@zwolle.nl>
Datum: dinsdag, 8 april 2025 om 16:44
Aan: 5.1.2e <5.1.2e@zwolle.nl>

Onderwerp: Re: Eerste versie publieksversie, nog met oude tekst

Hoi [redacted],

Ziet er goed uit!!

Belangrijkste is dat teksten in lijn komen met persbericht: o.a.:

- Meer nadruk op woningbouw
- Minder nadruk op water
- Hoe zorgen we dat we met de groei een prettige stad blijven?

Check of er geen termen meer in staan die we in persbericht hebben gewijzigd.

- De titel wijzigen; idem als persbericht **Zwolle kiest voor gebalanceerde groei**
- Dit stukje moet nog gelijk getrokken worden met persbericht:

Sleutelgebieden en -projecten
• Stadsrivier, Willemsvaart en Nieuwe Vecht: de wateren die in de binnenstad samenkomen, vormen de klimaatruggengraat van Zwolle.
• Vechtrand: klimaatbestendige uitbreidingswijk ten oosten van de Ceintuurbaan
• Zwolle Zuid: uitbreiding van deze stadswijk aan de zuidkant
• Bedrijventerreinen: het kloppend hart van de economie voor Zwolle en de regio
• De Ring: de hoofdwegen om het centrum heen worden een stadsring, waardoor we lokaal en regionaal bereikbaar blijven.

We doen er bijna een strik om heen!

met vriendelijke groet Zwolle
[redacted]
[redacted]

Gemeente Zwolle, ZWCO
Postadres: Postbus 10007, 8000 GA Zwolle
Bezoekadres: Grote Kerkplein 15
[redacted]
@: [redacted]@zwolle.nl

Van: [redacted] <[redacted]@zwolle.nl>
Datum: dinsdag, 8 april 2025 om 16:05
Aan: [redacted] <[redacted]@zwolle.nl>
Onderwerp: Eerste versie publieksversie, nog met oude tekst

Tekst moet nog aangepast. Uitstraling is in lijn met huisstijl Ons Zwolle van Overmorgen. Tekst is teveel om er echt een infographic van te maken.
Het wordt opgemaakt voor A1 poster en online.

Met vriendelijke groet,

[redacted]
[redacted]

Tip! Schrijf je in voor onze nieuwsbrief: http://eepurl.com/i1rFq2

Telefoon : 5.1.2e
Mail : 5.1.2e @zwolle.nl
Website : https://www.zwolle.nl/omgevingsvisie

Legenda toegepaste uitzonderingsgrondslagen

In dit document zijn gegevens definitief geanonimiseerd op grond van:

Wet	Artikel	Omschrijving	Pagina's
Wet open overheid	Art. 5.1 lid 2 sub e	De eerbiediging van de persoonlijke levenssfeer	1, 2, 3

From: "Omgevingsvisie Zwolle" <5.1.2e @zwolle.nl>
Sent: 12/18/2024 12:40:57 PM
To: "5.1.2e (5.1.2e " <5.1.2e @zwolle.nl>, "5.1.2e (5.1.2e)" <5.1.2e @zwolle.nl>
Cc: "5.1.2e " <5.1.2e @zwolle.nl>
Subject: Reservering - Technische briefing aanv. OGV / Regio Zwolle

18-12
Alvast agendareservering.
Voor meer details zie bijgevoegde mail.
Groet,
5.1.2e

Legenda toegepaste uitzonderingsgrondslagen

In dit document zijn gegevens definitief geanonimiseerd op grond van:

Wet	Artikel	Omschrijving	Pagina's
Wet open overheid	Art. 5.1 lid 2 sub e	De eerbiediging van de persoonlijke levenssfeer	1

From: "Omgevingsvisie Zwolle" <5.1.2e @zwolle.nl>
Sent: 12/18/2024 12:44:52 PM
To: "5.1.2e (5.1.2e " <5.1.2e @zwolle.nl>, "5.1.2e (5.1.2e " <5.1.2e @zwolle.nl>
Cc: "5.1.2e " <5.1.2e @zwolle.nl>
Subject: Reservering - Technische briefing aanv. OGV / Regio Zwolle

18-12
Alvast agendareservering.
Voor meer details zie bijgevoegde mail.
Groet,
5.1.2e

Microsoft Teams Need help?

Join the meeting now

Meeting ID: 5.1.2e
Passcode: 5.1.2e

Join on a video conferencing device
Tenant key: 5.1.2e @zwolle.nl
Video ID: 5.1.2e
More info

For organizers: Meeting options

Legenda toegepaste uitzonderingsgrondslagen

In dit document zijn gegevens definitief geanonimiseerd op grond van:

Wet	Artikel	Omschrijving	Pagina's
Wet open overheid	Art. 5.1 lid 2 sub e	De eerbiediging van de persoonlijke levenssfeer	1

From: "5.1.2e " <5.1.2e @zwolle.nl>
Sent: 11/6/2024 3:03:30 PM
To: "5.1.2e " <5.1.2e @zwolle.nl>, "5.1.2e " <5.1.2e @zwolle.nl>
Cc: "5.1.2e " <5.1.2e @zwolle.nl>
Subject: Re: so stedelijke ontwikkeling

5.1.2e moet ook uitgenodigd worden.

Verzonden vanaf Outlook voor Android

From: 5.1.2e
Sent: Wednesday, November 6, 2024 3:17:05 PM
To: 5.1.2e ; 5.1.2e
Cc: 5.1.2e
Subject: so stedelijke ontwikkeling

Hoi 5.1.2e en 5.1.2e,
Hierbij de agenda van het strategisch overleg met Gerdien as maandag. Wie moeten er (in Ibabs) behalve jullie nog meer uitgenodigd worden voor jullie agendapunten bij dit overleg?
Groet 5.1.2e

Legenda toegepaste uitzonderingsgrondslagen

In dit document zijn gegevens definitief geanonimiseerd op grond van:

Wet	Artikel	Omschrijving	Pagina's
Wet open overheid	Art. 5.1 lid 2 sub e	De eerbiediging van de persoonlijke levenssfeer	1

From: "5.1.2e " <5.1.2e @zwolle.nl>
Sent: 9/30/2024 2:20:53 PM
To: "5.1.2e " <5.1.2e @zwolle.nl>, "5.1.2e (5.1.2e " <5.1.2e @zwolle.nl>, "5.1.2e (5.1.2e " <5.1.2e @zwolle.nl>
Cc: "5.1.2e (5.1.2e " <5.1.2e @zwolle.nl>, "5.1.2e " <5.1.2e @zwolle.nl>
Subject: RE: Spreken over 'aanvulling' of 'nieuwe' (vraagt Gerdien!)

Hoi,
Eens, ‘nieuw’ is niet de juiste term.
En als aanvulling te moeilijk is, kunnen we het niet benoemen als het toevoegen van extra hoofdstukken aan de bestaande visie?
Gr. 5.1.2e

Van: 5.1.2e
Verzonden: maandag 30 september 2024 15:52
Aan: 5.1.2e (5.1.2e ; 5.1.2e
CC: 5.1.2e (5.1.2e ; 5.1.2e ; 5.1.2e
Onderwerp: RE: Spreken over 'aanvulling' of 'nieuwe' (vraagt Gerdien!)
Hoi,
Ik ben geen voorstanden van ‘nieuw’. Dat suggereert dat alles nog open staat, terwijl dat juist niet zo is.
Aanvulling vind ik eigenlijk een en begrijpelijk prima.
Groet,
5.1.2e

Van: 5.1.2e (5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>
Verzonden: maandag 30 september 2024 14:53
Aan: 5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>
CC: 5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>; 5.1.2e (5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>; 5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>; 5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>
Onderwerp: RE: Spreken over 'aanvulling' of 'nieuwe' (vraagt Gerdien!)
Voor de doelgroep inwoners vind ik ‘nieuw’ ook prima omdat het de huidige omgevingsvisie + de aanvulling samen een nieuwe omgevingsvisie ‘ons Zwolle van overmorgen’ is.
Anders zou je ook nog kunnen denken dat er alleen een losse aanvulling op de huidige wordt gemaakt.
Voor bestuurders en collega’s vind ik het wel belangrijk om uit te blijven stralen dat we de huidige omgevingsvisie aanvullen met een beperkt aantal thema’s en dus niet helemaal opnieuw beginnen.
Groet,
5.1.2e
5.1.2e
5.1.2e
telefoon 5.1.2e of 5.1.2e
5.1.2e @zwolle.nl

Van: 5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>
Verzonden: maandag 30 september 2024 14:16
Aan: 5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>; 5.1.2e 5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>; 5.1.2e 5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>; 5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>; 5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>
Onderwerp: Spreken over 'aanvulling' of 'nieuwe' (vraagt Gerdien!)
Hoi team
In bijgevoegd interview spreken we over de aanvulling op de huidige omgevingsvisie. Gerdien wil het graag simpeler maken voor de lezer en het hebben over een ‘nieuwe’ omgevingsvisie. Wat vinden jullie?
Ik ben meestal voor simpel, maar in dit geval is dat wellicht niet slim?
Met vriendelijke groet,
5.1.2e
5.1.2e
Telefoon : 5.1.2e
Mail : 5.1.2e @zwolle.nl
Website : https://www.zwolle.nl/omgevingsvisie

Legenda toegepaste uitzonderingsgrondslagen

In dit document zijn gegevens definitief geanonimiseerd op grond van:

Wet	Artikel	Omschrijving	Pagina's
Wet open overheid	Art. 5.1 lid 2 sub e	De eerbiediging van de persoonlijke levenssfeer	1

From: "5.1.2e " <5.1.2e @zwolle.nl>
Sent: 3/14/2025 2:26:33 PM
To: "5.1.2e " <5.1.2e @zwolle.nl>, "5.1.2e " <5.1.2e @zwolle.nl>, "5.1.2e 5.1.2e " <5.1.2e @zwolle.nl>, "5.1.2e " <5.1.2e @zwolle.nl>, "5.1.2e " <5.1.2e @zwolle.nl>, "5.1.2e " <5.1.2e @zwolle.nl>, "5.1.2e " <5.1.2e @zwolle.nl>
Cc:
Subject: RE: Strategie grondzaken - RTP - n.a.v. overleg Gerdien

Dag,

Ook weten we rond 27 maart (dus al snel en kort voor 2 april als uiterste aanlevertermijn) van TenneT of er nog een nieuw 110 kV station (dat Zwolle Zuid en delen van omliggende gemeenten Raalte en Olst-Wijhe in de toekomst uit de netcongestie gaat helpen) in Zwolle bij moet gaan komen. Grote kans van wel en eveneens grote kans in de omgeving van de Sekdoornse plas. Al met 5.1.2e deze week samen met 5.1.2e en 5.1.2e 5.1.2e gesproken of we hier vanuit het oogpunt om dit soort lange processen (> 10 jr) te gaan versnellen ook een strategie tav grondverwerving (bijv wvg) moeten uitwerken. Conclusie was ja, 5.1.2e heeft al tekst meen ik opgenomen in RTP die dit mogelijk maakt igv nutsvoorzieningen.
Combi nieuwbouw HS station TenneT en amoveren bovengrondse lijnen (en masten) vanaf Harculo naar omgeving Sekdoorn kan dan kort na 27 maart ook actief (als “voor wat hoort wat”) worden ingezet via recent opgestarte bestuurlijke contacten met TenneT (loopt via Arjan Spaans, bij voorbereiding wordt Gerdien uiteraard betrokken).

met vriendelijke groet Zwolle

5.1.2e
5.1.2e
5.1.2e
Gemeente Zwolle, afd. ZWLM
Postadres: Postbus 10007, 8000 GA Zwolle
Bezoekadres: Lübeckplein 2
T : 5.1.2e
@ : 5.1.2e @zwolle.nl

Niet printen spaart het milieu.

De gemeente Zwolle beschouwt e-mail als volwaardig communicatiemiddel. Dit betekent dat u erop mag vertrouwen dat de inhoud van dit bericht correct en compleet is.

Van: 5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>
Verzonden: vrijdag 14 maart 2025 15:11
Aan: 5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>; 5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>; 5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>; 5.1.2e 5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>; 5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>; 5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>; 5.1.2e 5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>
Onderwerp: FW: Strategie grondzaken - RTP - n.a.v. overleg Gerdien

Hoi,

Zie onderstaande opmerking / vraag van 5.1.2e, met daarbij het verzoek 5.1.2e en 5.1.2e te ondersteunen.

N.a.v. het overleg van vanochtend zullen we als randvoorwaarde voor ontwikkeling Zwolle-zuid stellen dat de hoogspanningskabels geamoveerd of in de grond moeten. We kunnen nu niet zeggen dat dit daadwerkelijk gebeurt. Ook niet

op korte termijn als ik het goed heb begrepen.

Deze voorwaarde is ook als zodanig opgenomen in de ‘condities Zwolle-zuid’:

Voorwaarde voor de uitbreiding van Zwolle-zuid met zo’n 3000 woningen is het verwijderen van de hoogspanningskabels. Dit in combinatie met aanpassingen in de totale energieinfrastructuur rondom Zwolle. Zwolle is op landelijk en regionaal niveau een knooppunt als het gaat om die infrastructuur. De hoogspanningskabels zijn landschapsontsierend en vanuit milieukundig oogpunt niet te combineren met woningbouw. Doordat de Energiecentrale Harculo zijn functie heeft verloren liggen er kansen deze kabels terug te leggen richting de Sekdoornseplas.

@5.1.2e / @5.1.2e: kunnen jullie hiermee verder of hebben jullie aanvullend nog iets nodig?

Met vriendelijke groet,

5.1.2e
5.1.2e
5.1.2e
Gemeente Zwolle
5.1.2e

Van: 5.1.2e <5.1.2e@zwolle.nl>
Verzonden: vrijdag 14 maart 2025 12:51
Aan: 5.1.2e <5.1.2e@zwolle.nl>
CC: 5.1.2e <5.1.2e@zwolle.nl>; 5.1.2e <5.1.2e@zwolle.nl>; 5.1.2e <5.1.2e@zwolle.nl>; 5.1.2e <5.1.2e@zwolle.nl>; 5.1.2e <5.1.2e@zwolle.nl>
Onderwerp: Re: Strategie grondzaken - RTP - n.a.v. overleg Gerdien

Hoi , net nog even vergeten. T.a.v. Zwolle zuid graag even 5.1.2e ondersteunen door 5.1.2e en evt 5.1.2e 5.1.2e om duidelijkheid te geven over (on)mogelijkheden om daar al op "korte termijn" (7 jaar) te starten met woningbouw. We moeten duidelijkheid geven welke mogelijkheden er zijn voor woningbouw zonder verplaatsing van hoogspanningsmasten. Dat zal bepalend zijn voor het inzetten van instrumentarium. Ik wil graag een advies of wij die locatie wel moeten noemen in het RTP als dat niet kan op korte termijn.
Groet
5.1.2e

Van: 5.1.2e <5.1.2e@zwolle.nl>
Verzonden: Thursday, March 13, 2025 5:13:23 PM
Aan: 5.1.2e <5.1.2e@zwolle.nl>
CC: 5.1.2e <5.1.2e@zwolle.nl>; 5.1.2e <5.1.2e@zwolle.nl>; 5.1.2e <5.1.2e@zwolle.nl>; 5.1.2e <5.1.2e@zwolle.nl>; 5.1.2e <5.1.2e@zwolle.nl>
Onderwerp: Strategie grondzaken - RTP - n.a.v. overleg Gerdien

Dag 5.1.2e,

Vandaag is in een overleg met Gerdien ook de strategie grondzaken aan de orde geweest. Ze heeft daar duidelijk aangegeven dat ze 1) de planning wil halen en 2) ze voorstander is van het vestigen van wvg (op één of meerdere potentiële ontwikkellocaties). M.a.w.: vanuit haar is nadrukkelijk het verzoek om in de collegenota van 8 april een besluit te laten opnemen over strategische grondzaken. Een collegebesluit zonder hier is over te zeggen is wat haar betreft geen optie.

Dat betekent dat in de aanloop naar de collegevergadering van 8 april **(aanleveren 2 april)** maximale inzet moet plaatsvinden om dit voor elkaar te krijgen.

Mocht je vragen hebben, dan ben ik bereikbaar.

Met vriendelijke groet,

5.1.2e
5.1.2e
5.1.2e
Gemeente Zwolle
5.1.2e

Legenda toegepaste uitzonderingsgrondslagen

In dit document zijn gegevens definitief geanonimiseerd op grond van:

Wet	Artikel	Omschrijving	Pagina's
Wet open overheid	Art. 5.1 lid 2 sub e	De eerbiediging van de persoonlijke levenssfeer	1, 2, 3

From: "5.1.2e " <5.1.2e @zwolle.nl>
Sent: 1/19/2024 8:28:29 AM
To: "5.1.2e " <5.1.2e @zwolle.nl>
Cc:
Subject: RE: Structuur begrotingsprogramma FD - omgevingsvisie

Hoi 5.1.2e,
Ik denk dat je de Omgevingsvisie goed kan gebruiken als doelenboom. Misschien is het handiger een uurtje af te spreken.
Volgens mij heb ik destijds benoemd dat we de Omgevingsvisie willen gaan monitoren aan de hand van doelen en ambities hierin. De thema's zijn dan:
Wonen, economie, Fysiek kapitaal (landschap, stedelijk groen en natuur) mobiliteit, duurzame energie, buitenruimte, gezondheid, circulariteit en klimaatadaotatie.
Per thema hebben we doelen en ambities. Die staan in een excel bestand. Is nog wel concept. Vooral ter inspiratie.
Als bijlage in ieder geval de Omgevingsvisie. Dan is het huis op pagina 14 wellicht interessant.
Een keertje een uurtje over doordenken?
Lijkt mij heel goed de begroting op deze manier meer te koppelen aan de Omgevingsvisie en andersom. Omgevingsvisie is namelijk het integrale beleid voor de fysieke leefomgeving.
Groet,
5.1.2e

Van: 5.1.2e
Verzonden: donderdag 18 januari 2024 13:36
Aan: 5.1.2e
Onderwerp: Structuur begrotingsprogramma FD - omgevingsvisie
Hoi 5.1.2e,
Ik graag wat voorstellen uitwerken voor een programma-indeling en doelenboom in het FD. Volgens mij zouden de 3 ambities in de omgevingsvisie een mooie kapstok kunnen zijn voor een programmastructuur. Volgens mij had jij het eerder over een doelenboom n.a.v. de omgevingsvisie, is die er? Zou jij mij eventuele relevante stukken kunnen toesturen, dan ga ik met wat ideeën aan de slag die we kunnen bespreken tijdens ons overleg op 1 feb.

regenbooggemeente Zwolle

Met vriendelijke groet,

5.1.2e
5.1.2e

Gemeente Zwolle,
Postadres: Postbus 10007, 8000 GA Zwolle
Bezoekadres: Grote Kerkplein 15
5.1.2e
5.1.2e @zwolle.nl

Niet printen spaart het milieu.

De gemeente Zwolle beschouwt e-mail als volwaardig communicatiemiddel. Dit betekent dat u erop mag vertrouwen dat de inhoud van dit bericht correct en compleet is.

Legenda toegepaste uitzonderingsgrondslagen

In dit document zijn gegevens definitief geanonimiseerd op grond van:

Wet	Artikel	Omschrijving	Pagina's
Wet open overheid	Art. 5.1 lid 2 sub e	De eerbiediging van de persoonlijke levenssfeer	1

Fysiek kapitaal paragraaf 5.2 Omgevingsvisie

Hoofdambitie: Topambitie is het behouden en beschermen van cultuurhistorie, biodiversiteit en landschap als belangrijke fysieke waarden.

Aspect
Natuur

Aspect
Landschap, stedelijke hoofdstructuur

Landschap, stedelijke hoofdstructuur

Aspect
Erfgoed

Rood = veel missende informatie - grote aanpassingen/toevoegingen nodig
Oranje = missende info - kleine aanpassingen/toevoegingen nodig
Groen = voldoende info - geen aanpassingen/toevoegingen nodig

Thema/Ambitie in OGV	Indicator - Wat wil je onderzoeken	Operationalisatie - Wat ga je meten in concrete variabelen
Beschermen van natuurwaarden in Natura 2000 (spelregel 1 OGV)	Beschermingsregiem EU	beschermende factoren tbv natuurwaarden - toetsing van activiteiten?
Beschermen van natuurwaarden Natuurnetwerk Nederland NNN (spelregel 2 OGV)	Regelgeving Provincie	beschermende factoren tbv natuurwaarden - toetsing van activiteiten?
Beschermen aanliggende gebieden van Natura 2000		toetsing van activiteiten op de instandhoudingsdoelstellingen
Beschermen gebieden buiten Natura2000/NNN met hoge biodiversiteit	Rode lijst soorten (huidig) Potenties van groengebieden	monitoring rode lijst soorten? vastleggen welke?
herstel biodiversiteit	Partnerschap deltaplan biodiversiteit	acties tbv herstel biodiversiteit?

Thema/Ambitie in OGV	Indicator - Wat wil je onderzoeken	Operationalisatie - Wat ga je meten in concrete variabelen
De koers is dat de hoofdgroenstructuur in de toekomst behouden blijft, of aangevuld, waar nodig, vanwege het belang voor de gemeente als geheel	Hoofdgroenstructuur	m2 hoofdgroenstructuur van kaart

De visie is dat de wijkgroenstructuur in de toekomst in essentie behouden moet worden, vanwege het belang voor een aantrekkelijke en leefbare wijk	Wijkgroenstructuur	m2 wijkgroenstructuur van kaart

Thema/Ambitie in OGV	Indicator - Wat wil je onderzoeken	Operationalisatie - Wat ga je meten in concrete variabelen
Rijksmonumenten	Instandhouden en versterken van cultureel erfgoed.	Aantal rijksmonumenten (indicator begroting)
Gemeentelijke monumenten	Instandhouden en versterken van cultureel erfgoed.	Aantal gemeentelijke monumenten (indicator begroting), tienjaarlijkse monitor: de staat van onderhoud gemeentelijke monumenten (nog op te zetten indicator conform behoefteraming 2009, kosten ca. € 5.1.2b).
Cultuurhistorische waarden	Instandhouden en versterken van cultureel erfgoed. Leidend principe bij ontwikkelingen.	Monitor aantal cultuurhistorisch waardevol beschermde objecten / aantal adequaat instand gehouden (kwaliteit/gesloopt/aangetast) cultuurhistorisch waardevol beschermde objecten (nog op te zetten indicator kosten ca € 5.1.2b) / Cultuurhistorische analyses en adviezen bij gebiedsontwikkelingen (nog op te zetten indicator, kosten ca. € 5.1.2b).
Archeologische waarden	Archeologisch onderzoek: de staat van de archeologie.	Vijfjaarlijkse staat van de archeologie. Onderzoek naar resultaten archeologische rapporten ten aanzien van onderzoeksvragen uit de onderzoeksagenda en het beschermingsregime middels het bestemmingsplan/omgevingsplan, kosten ca. € 5.1.2b).

Eventuele Samenhang	Bron - waar halen we de data vandaan	Peildatum / hoe vaak gemeten	Overige opmerkingen
	nvt; monitoring door TBO's en verantwoording door provincie en rijk		
	nvt; monitoring door TBO's en verantwoording door provincie		
	gekoppeld aan vergunningenstelsel; provincie bevoegd gezag.		
	uitwerking monitoringsbeleid. Monitoring - Opnemen als actiepunt bij actualisatie groenbeleid. Komt nu te vroeg en budget is niet toereikend. kansen voor biodiversiteit worden aangeven in de natuurwaardenkaart en actualisatie groenbeleid. Nu nog te vroeg.		
	nav actualisatie groenbeleid een uitvoeringsprogramma. Nu nog te vroeg		

Eventuele Samenhang	Bron - waar halen we de data vandaan	Peildatum / hoe vaak gemeten	Overige opmerkingen
	Omgevingsvisie; Groene Kaart https://zwolle.maps.arcgis.com/apps/webappviewer/index.html?id=f178225fb81e462f956404cdb54500e8&webmap=ebd53688cab24f5ebc473fc6b48ce211		

	Omgevingsvisie; Groene Kaart https://zwolle.maps.arcgis.com/apps/webappviewer/index.html?id=f178225fb81e462f956404cdb54500e8&webmap=ebd53688cab24f5ebc473fc6b48ce211		

Eventuele Samenhang	Bron - waar halen we de data vandaan	Peildatum / hoe vaak gemeten	Overige opmerkingen

Klimaatadaptatie paragraaf 5.3 Omgevingsvisie

Hoofdambitie: Zwolle is in 2050 klimaatbestendig ingericht en daarmee veilig voor overstromingen en aangepast aan extreem weer. We benutten en versterken samenhang in het watersysteem: **1**. Hoofdwaterkeringen en regionaal watersysteem. **2**. groen/blauwstructuur, waarin sponswerking en tegengaan hittestress

Rood = veel missende informatie - grote aanpassingen/toevoegingen nodig
Oranje = missende info - kleine aanpassingen/toevoegingen nodig
Groen = voldoende info - geen aanpassingen/toevoegingen nodig

Aspect	Thema/Ambitie in OGV	Indicator - Wat wil je onderzoeken	Operationalisatie - Wat ga je meten in concrete variabelen	Eventuele Samenhang	Bron - waar halen we de data vandaan	Peildatum / hoe vaak gemeten
OVERSTROMING \ WEERBAARHEID	1e laagsveiligheid	Primaire kering voldoet aan de norm Regionale kering voldoet aan de norm	lengte dijk [m1]	HWBP Waterschap		
	2e laagsveiligheid	Compartimentering primaire en regionale keringen op orde tegengaan toenemende risico's	Welke wijken / gebieden kunnen maatregelen worden getroffen voor compartimentering Uitvoeringsprogramma afgestemd met andere overheden? Welke maatregelen kunnen nog meer genomen worden om robuust de RO in te richten			
	ruimtelijke invulling	uitbreiding watersysteem versterking watersysteem ontwikkelde blauwe structuur waterbergingsgebieden verbindingspunten water robuust bouwen	bestaande watergangen in de stad; nieuwe systeem buiten de stad - kwantitatieve vertaling van kaartbeeld lengte of versterkt "systeem" lengte of versterkte structuur Tolhuislanden, tussen de Sallandse weteringen en bij Herfte/Veldhoek - kwantitatieve vertaling kaartbeeld kwantificeren via kaartbeeld locaties, oppervlakte			
	3e laagsveiligheid	Draaiboeken per wijk voor evacutatie en schuilen	Welke wijken hebben een vastgesteld draaiboek calamiteiten	Veiligheidsregio		

Aspect	Thema/Ambitie in OGV	Indicator - Wat wil je onderzoeken	Operationalisatie - Wat ga je meten in concrete variabelen	Eventuele Samenhang	Bron - waar halen we de data vandaan	Peildatum / hoe vaak gemeten
WATEROVERLAST	Wateroverlast	verbindingen	aantal, kwantificeren van kaartbeeld			
		sponswerking (water benutten, vasthouden, vertragen)	m2's in de stad; buiten de stad kwantificeren van kaartbeelden (potentieel oppervlak, gerealiseerd)			
		wijk als spons	openbare ruimte (groenstroken, geveltuintjes); privéterrein (tuinen, daken, regentonnen)			
		waterberging, - afvoer tegen hittestress	m2's in hittestresslocaties			
		noodventielen	tijdelijke overloopgebieden; aantal, m2's			
		Water op straat overlast	aantal m² water op straat hoger dan 10cm bij een bui van 70mm in een uur.			
		bergend vermogen (hoe groot is de spons)	Gemiddelde hoogste grondwaterstand (bergend vermogen) m - mv		NHI	
		water in huis	Aantal meldingen wateroverlast in huis		Meldingen database van de gemeente	
		fractie verhard oppervlak	% verhard oppervlak		GIS gemeente	
		afgekoppeld hemelwater van riolering	% afgekoppeld hemelwater van daken		GIS gemeente	
	Hittestress	gevoelstemperatuur	Gevoels temperatuur ten tijden van extreme hitte		Klimaateffectatlas	
		Hittestress warme nacht	Hittestress door warme nachten		Klimaateffectatlas	
	groenblauwe structuur	aaneengesloten watergangen en vijvers in een groene omgeving	oppervlakte water, oppervlakte groen (t.o.v. % verharding, bebouwing)			
		ingrepen A, B, C	rapportage			
		ingrepen 1, 2, 3	rapportage			
		andere verbindingen	rapportage			
	Noodventielen	inrichting noodventiel = lager gelegen gebied voor opvang extreme neerslag	ingericht opvangbekken per buurt, wijk, stad, regio [m2]			

Aspect	Thema/Ambitie in OGV	Indicator - Wat wil je onderzoeken	Operationalisatie - Wat ga je meten in concrete variabelen	Eventuele Samenhang	Bron - waar halen we de data vandaan	Peildatum / hoe vaak gemeten

DROOGTE	landeling gebied inrichten als spons	vasthouden van extra neerslag tbv droogte	Gemiddelde laagste grondwaterstand (m-mv) en irt afkoppelen en berging			
		omzetting naar duurzame landbouw	oppervlakte van gewijzigd grondgebruik			
		Infiltratieriolering	% of m/ha wijk/straat niveau voorzien van infiltratieriolering			

Aspect	Thema	Indicator	Operationalisatie	Samenhang	Bron	Peildatum / periode
HITTE	Hittestress	gevoelstemperatuur	Gevoels temperatuur ten tijden van extreme hitte			
		Hittestress warme nacht	Hittestress door warme nachten			
		Loopafstand tot koelte	Loop afstand tot een koele plek < 250m plantsoen en <500 tot een partk		eigen analyse civiel en groen	
		Fractie groen	% groen		Klimaateffectatlas	
		NDVI	Soorten en groen		Satteliet data	
		Schaduw fractie	mogelijkheid tot verblijven in schaduwrijke omgeving		eigen analyse	

Aspect	Thema	Indicator	Operationalisatie	Samenhang	Bron	Peildatum / periode
ALGEMEEN	Participatie		% verhard/ onverhard oppervlak op privaat gebied % schaduw op fiets- en voetpaden / op loopgebieden op privaat % groen op privaat gebied			
	Bevolkingsdichtheid	meldingen overlast hitte storm en wateroverlast			CBS - wijkniveau	

Gezonde Zwolse leefomgeving (milieu, geluid, geur) paragraaf 5.4 Omgevingsvisie

Hoofdambitie:

Rood = veel missende informatie - grote aanpassingen/toevoegingen nodig
Oranje = missende info - kleine aanpassingen/toevoegingen nodig
Groen = voldoende info - geen aanpassingen/toevoegingen nodig

Aspect	Thema/Ambitie in OGV	Indicator - Wat wil je onderzoeken	Operationalisatie - Wat ga je meten in concrete variabelen	Eventuele Samenhang	Bron - waar halen we de data vandaan	Peildatum / hoe vaak gemeten
Milieu	Schone lucht	Luchtkwaliteit		Mobiliteit		
	Ervaren geluidshinder	Geluid	ik begrijp niet helemaal waarom er twee versies van geluid zijn. Dit is ook dezelfde als in cel D19, toch?		GGD gezondheidsmonitor volwassenen en ouderen	elke 4 jaar
	Ervaren geurhinder	Geur	ervaart matige of ernstige geurhinder door (nader in te vullen)		GGD gezondheidsmonitor volwassenen en ouderen	elke 4 jaar
Gezonde leefomgeving	Mate waarin inwoners vinden dat hun directe leefomgeving uitnodigt tot gezond gedrag	Groen	Omdat mijn buurt groen is, beweeg ik meer (wandelen/fietsen)		GGD gezondheidsmonitor volwassenen en ouderen	elke 4 jaar
			Ik vind dat er genoeg groen is in mijn buurt		GGD gezondheidsmonitor volwassenen en ouderen	elke 4 jaar
		Bewegen	In mijn buurt zijn voldoende mogelijkheden om te fietsen		GGD gezondheidsmonitor volwassenen en ouderen	elke 4 jaar
			In mijn buurt zijn voldoende mogelijkheden om te wandelen		GGD gezondheidsmonitor volwassenen en ouderen	elke 4 jaar
		Gezond	Ervaren gezondheid (uitstekend, matig of slecht)		Buurt voor Buurt onderzoek	elke 2 jaar
			Ik vind mijn woonomgeving gezond		GGD gezondheidsmonitor volwassenen en ouderen	elke 4 jaar
Kwaliteit van leven	Ervaren kwaliteit van leven	Kwaliteit van leven	Alles overwegende (uw activiteiten buitenshuis, uw contacten met familie en vrienden, uw gezondheid en welbevinden en dergelijke) hoe tevreden bent u dan over de kwaliteit van uw leven?”		Buurt voor Buurt onderzoek	Elke 2 jaar

Aspect	Thema/Ambitie in OGV	Indicator - Wat wil je onderzoeken	Operationalisatie - Wat ga je meten in concrete variabelen	Eventuele Samenhang	Bron - waar halen we de data vandaan	Peildatum / hoe vaak gemeten
Geluid	Rekening houden met geluid om de leefbaarheid in de gebieden en de gezondheid van bewoners te waarborgen.	Geluidsbelasting, berekende hinder op basis van type woning en omgeving	Geluidhinderpunten (autonome groei, stille tuin, achtergrondwaarde gebied, stille gevel, gevelisolatie)		berekeningen gemaakt op basis van de geluidsbelastingkaarten	5-jaarlijks
		WHO advieswaardes, gezondheid. Aantal inwoners in een gebied waar WHO waarden worden overschreden	WHO-advieswaarden (voor wegverkeer 53 dB Lden en 45 dB Lnight; railverkeer 54 dB Lden en 44 dBLnight). Bevolkingsaantallen in de zones met genoemde geluidbelasting.		geluidsbelastingkaarten van Zwolle	5-jaarlijks
		Ervaren geluidshinder	vragen uit de enquete, alles in een schaal van 0 tot 10: - geluid hindert, stoort of ergert wanneer u thuis bent (onderverdeelt in wegverkeer <50 km/u en >50 km/u, treinverkeer, vliegverkeer, brommers, buren, bedrijven en industrie, windturbines) - slaapverstoring door geluid (wegverkeer <50 km/u; wegverkeer >50 km/u; treinverkeer; vliegverkeer) - moment van de dag dat door vliegverkeer slaapverstoring wordt ondervonden		GGD gezondheidsmonitor volwassenen en ouderen	elke 4 jaar
Luchtkwaliteit	Verbetering luchtkwaliteit	Fijn stof (PM2,5): aantal inwoners in een gebied waar PM2,5 concentratie hoger is dan de wettelijk norm , WHO2005, WHO 2022	Concentraties PM2,5: bevolkingsaantallen in zones waar de norm voor PM 2,5 (wettelijk en WHO 2005 en 2022) wordt overschreden.		Kaarten | Atlas Leefomgeving	pm
		Roet (EC) NIET GEBRUIKEN ALS INDICATOR	nvt		Kaarten | Atlas Leefomgeving	nvt
		Stikstofdioxide (NO2): aantal inwoners in een gebied waar No2 concetratie hoger is dan de wettelijke norm (2023), WHO2005, WHO 2022	Concentraties NO2: bevolkingsaantallen in zones waar de norm voor NO2 (wettelijk en WHO 2005 en 2022) wordt overschrden.		Kaarten | Atlas Leefomgeving	pm
Omgevings-veiligheid	Het garanderen van de basisveiligheid voor inwoners	Het aantal kwetsbare en zeer kwetsbare gebouwen binnen PR 10-6 contouren van wegen, spoorwegen, hogedrukaardgasleidingen en risicovolle inrichtingen. Indicator = 0	PR 10-6 contouren van wegen , spoorwegen hogedrukaardgasleidingen. Risicovolle activiteiten. Zeer kwetsbare en kwetsbare gebouwen binnen de PR 10-6.		Kaarten | Atlas Leefomgeving, REV (register externe veiligheid, basisnet)	4 jaarlijks
	Groepsrisico: Er wordt een gebiedsgerichte invulling geven aan het groepsrisico	Het aantal personen dat woont binnen een brandaandachtsgebied , explosieaandachtsgebied. Uitsplitsing naar gebiedstype zoals benoemd in gebiedsgericht kader externe veiligheid	gebiedsindeling gebiedsgericht kader externe veiligheid. Populatiegegevens (BAG). Ligging brandaandachtsgebied en explosieaandachtsgebied.		Atlas van de Leefomgeving. Gebiedsgericht kader EV	4 jaarlijks

Aspect	Thema/Ambitie in OGV	Indicator - Wat wil je onderzoeken	Operationalisatie - Wat ga je meten in concrete variabelen	Eventuele Samenhang	Bron - waar halen we de data vandaan	Peildatum / hoe vaak gemeten

Aspect	Thema/Ambitie in OGV	Indicator - Wat wil je onderzoeken	Operationalisatie - Wat ga je meten in concrete variabelen	Eventuele Samenhang	Bron - waar halen we de data vandaan	Peildatum / hoe vaak gemeten

Aspect	Thema/Ambitie in OGV	Indicator - Wat wil je onderzoeken	Operationalisatie - Wat ga je meten in concrete variabelen	Eventuele Samenhang	Bron - waar halen we de data vandaan	Peildatum / hoe vaak gemeten

Mobiliteit paragraaf 5.5 Omgevingsvisie

Hoofdambitie: De mobiliteitsstromen in en rondom Zwolle gaan toenemen, mede door een stijgend aantal inwoners en het belangrijker worden van Zwolle in de regio. Ambitie is om, ondanks de toename in verkeer, de bereikbaarheid, toegankelijkheid en verkeersveiligheid op peil te houden en zelfs te versterken.

Rood = veel missende informatie - grote aanpassingen/toevoegingen nodig
Oranje = missende info - kleine aanpassingen/toevoegingen nodig
Groen = voldoende info - geen aanpassingen/toevoegingen nodig

Aspect	Thema/Ambitie in OGV	Indicator - Wat wil je onderzoeken	Operationalisatie - Wat ga je meten in concrete variabelen	Eventuele Samenhang	Bron - waar halen we de data vandaan	Peildatum / hoe vaak gemeten
Een gastvrije en bereikbare stad	Toename fietsgebruik (20% stijging in 2027 t.o.v. 2017)	Fietskilometers	In km m.b.v. digitale meetapparatuur op fietsen & Schwung App			
		Aantal fietsers	Fietstellingen op straat (digitaal, d.m.v. slangtellingen, of mogelijk via verkeerslichten) & Schwung App			
	Toename OV-gebruik	In- en uitstappers per bushalte	Aantal m.b.v. data van OV aanbieders (via provincie Overijssel)			
		In- en uitstappers per station	Aantal m.b.v. data van OV aanbieders (alleen NS beschikbaar, dus niet Blauwnet)		Welk station laat sterkste daling zien van NS-reizigers in 2020?	Elk jaar na de zomer over het jaar ervoor.
	Bereikbaarheid Zwolle	Files	In km m.b.v. rapportage 'Rijkswegennet' van Rijkswaterstaat		Rapportage Rijkswegennet | Rijkswaterstaat	elke vier maanden rapportage
			In aantal minuten vertraging m.b.v. rapportage 'Rijkswegennet' van Rijkswaterstaat		Rapportage Rijkswegennet | Rijkswaterstaat	elke vier maanden rapportage
		Treinstoringen	In aantal minuten		https://www.rijdendetreinen.nl/treinarchief	
	Parkeren	Parkeerdrukmeetingen	Aantal bezette parkeerplaatsen t.o.v. totaal aantal parkeerplaatsen		www.parkeerdata.nl ; www.online.tableau.com; https://smart-zwolle.opendata.arcgis.com/datasets/zwolle::parkeeraccommodaties-bezetting/explore?location=52.511227%2C6.093806%2C15.76	

Aspect	Thema/Ambitie in OGV	Indicator - Wat wil je onderzoeken	Operationalisatie - Wat ga je meten in concrete variabelen	Eventuele Samenhang	Bron - waar halen we de data vandaan	Peildatum / hoe vaak gemeten
Een verkeers-veilige en toegankelijke stad	Verkeersveiligheid	Verkeersgewonden per vervoersmiddel	Aantal		Homepage | VIA Software	
		Verkeersdoden per vervoersmiddel	Aantal		Homepage | VIA Software	
		Snelheidsovertredingen	Aantal		Homepage | VIA Software	
	Toegankelijkheid	Loopafstanden tot bushalte	GIS-data			
		Loopafstanden tot station	GIS-data			
		Loopafstanden tot mobihubs	GIS-data		Dit zou inzichtelijk gemaakt kunnen worden, afhankelijk van de exacte behoefte.	
		Aantal auto's op verschillende wegen (binnenstadsring en buitenring)	Autotellingen over x aantal maanden en/of jaren geven afname in auto's in binnenstad weer		Doorstroming | Movimaps	
	Emissievrije stadslogistiek	Vervuilde lucht	Snuffelfiets		Snuffelfiets	

Aspect	Thema/Ambitie in OGV	Indicator - Wat wil je onderzoeken	Operationalisatie - Wat ga je meten in concrete variabelen	Eventuele Samenhang	Bron - waar halen we de data vandaan	Peildatum / hoe vaak gemeten
Een innovatieve en vitale wereld-fietsstad	Toename fietsgebruik (20% stijging in 2027 t.o.v. 2017)	Fietskilometers	In km m.b.v. digitale meetapparatuur op fietsen & Schwung App			
		Aantal fietsers	Fietstellingen op straat (digitaal) & Schwung App			
		Fietsparkeerdruk	Aantal bezette fietsparkeerplekken t.o.v. aantal beschikbare fietsparkeerplekken		www.veiligstallen.nl	
		Algemene fietsdata	BITS (realisatie 2022)			
	Deelmobiliteit	Deelfiets	Aantallen		Dashboard Deelmobiliteit | Een project van CROW	
		Deelscooter	Aantallen		Dashboard Deelmobiliteit | Een project van CROW	
		Deelauto	Aantallen		Dashboard Deelmobiliteit | Een project van CROW	
	Elektrische vervoer	Laadpalen	Aantallen		Kaartviewer (arcgis.com)	

Zwolle energieneutraal paragraaf 5.6 Omgevingsvisie

Hoofdambitie: Zwolle is in 2050 energieneutraal (aangescherpt in 2022 via coalitieakkoord: doel is in 2040 klimaatneutraal te zijn). Via specifieke monitoring wordt de voortgang van de energietransititie in Zwolle bijgehouden, zoals in RES West Overijsssel verband en via de jaarlijkse gemeentelijke energiemonitor. We willen dubbeling voorkomen. Deze monitor blijft daarom op hoodlijnen en zet het (1) energieverbuik af tegen de groeidoelstelling van (2) hernieuwbare energie.

Rood = veel missende informatie - grote aanpassingen/toevoegingen nodig
Oranje = missende info - kleine aanpassingen/toevoegingen nodig
Groen = voldoende info - geen aanpassingen/toevoegingen nodig

Aspect	Thema/Ambitie in OGV	Indicator - Wat wil je onderzoeken	Operationalisatie - Wat ga je meten in concrete variabelen	Eventuele Samenhang	Bron - waar halen we de data vandaan	Peildatum / hoe vaak gemeten
Energieverbruik	woningen	electriciteitsverbruik, aardgasverbruik en energieverbruik	electriciteitsverbruik in KWh/jr, aardgasverbruik in m3/jr, energieverbruik in TJ		Energiemonitor https://zwolle.maps.arcgis.com/apps/MapSeries/index.html?appid=66b51d71bdcd4bf187f540b926876dcf (oorspronkelijk klimaatmonitor.nl)	jaarlijks
	gebouwde omgeving (woningen, publieke dienstverlening, commerciele dienstverlening)	electriciteitsverbruik, aardgasverbruik en energieverbruik	electriciteitsverbruik in KWh/jr, aardgasverbruik in m3/jr, energieverbruik in TJ		Energiemonitor https://zwolle.maps.arcgis.com/apps/MapSeries/index.html?appid=66b51d71bdcd4bf187f540b926876dcf (oorspronkelijk klimaatmonitor.nl)	jaarlijks
	landbouw en industrie	electriciteitsverbruik, aardgasverbruik en energieverbruik	electriciteitsverbruik in KWh/jr, aardgasverbruik in m3/jr, energieverbruik in TJ		Energiemonitor https://zwolle.maps.arcgis.com/apps/MapSeries/index.html?appid=66b51d71bdcd4bf187f540b926876dcf (oorspronkelijk klimaatmonitor.nl)	jaarlijks
	verkeer en vervoer	energie (brandstof)	energie (brandstof) in TJ		**? Waar in energiemonitor?**	jaarlijks

Aspect	Thema/Ambitie in OGV	Indicator - Wat wil je onderzoeken	Operationalisatie - Wat ga je meten in concrete variabelen	Eventuele Samenhang	Bron - waar halen we de data vandaan	Peildatum / hoe vaak gemeten
Hernieuwbare energie	Elektriciteit	Hernieuwbare energie	hernieuwbare elektriciteit in TJ, jaarlijks aandeel (in %)		Energiemonitor https://zwolle.maps.arcgis.com/apps/MapSeries/index.html?appid=66b51d71bdcd4bf187f540b926876dcf **(Hebben we ook inzicht in deze aparte categoriën? Energie/warmte/energie voor vervoer? Kan ik niet vinden in de energiemonitor)**	jaarlijks
	Warmte	Hernieuwbare warmte	Hernieuwbare warmte in TJ		Energiemonitor https://zwolle.maps.arcgis.com/apps/MapSeries/index.html?appid=66b51d71bdcd4bf187f540b926876dcf **(Hebben we ook inzicht in deze aparte categoriën? Energie/warmte/energie voor vervoer? Kan ik niet vinden in de energiemonitor)**	jaarlijks
	Energie voor vervoer	Hernieuwbare energie voor vervoer	Hernieuwbare energie voor vervoer in TJ		Energiemonitor https://zwolle.maps.arcgis.com/apps/MapSeries/index.html?appid=66b51d71bdcd4bf187f540b926876dcf **(Hebben we ook inzicht in deze aparte categoriën? Energie/warmte/energie voor vervoer? Kan ik niet vinden in de energiemonitor)**	jaarlijks

Zwolle circulair paragraaf 5.7 Omgevingsvisie

Hoofdambitie: een reductie van 50% in het gebruik van primaire grondstoffen en 100% circulair in 2050 (binnen gemeentelijke grenzen). Dit heeft betrekking tot gebiedsontwikkeling, afval, hemelwater en beheer.

Rood = veel missende informatie - grote aanpassingen/toevoegingen nodig
Oranje = missende info - kleine aanpassingen/toevoegingen nodig
Groen = voldoende info - geen aanpassingen/toevoegingen nodig

Aspect	Thema/Ambitie in OGV	Indicator - Wat wil je onderzoeken	Operationalisatie - Wat ga je meten in concrete variabelen	Eventuele Samenhang	Bron - waar halen we de data vandaan	Peildatum / hoe vaak gemeten
Reductie (verminderen van de vraag naar grondstoffen)	Reductie primaire grondstoffen	Type grondstoffen stromen (metalen, hout, etc.) - reductie in kwantiteit uitgedrukt				
	Meer recylaat	Recyclaat in eigen projecten via inkoop en aanbesteding Aanbod recylaat binnen eigen processen	Aantal producten ingekocht met recylaat Aantal aangeboden producten in recylaat			
	Meer biobased materialen	Percentage aan gebruikte biobased materialen binnen gebiedsontwikkeling en projecten	Percentage aan gebruikte biobased materialen			
	Meer hergebruikte materialen	Percentage aan hergebruikt materialen binnen gebiedsontwikkeling en projecten	Percentage aan hergebruikt materialen			
	Vemindering Co2 uitstoot gebouwde omgeving	Co2 vermindering per project mbt gebouwde omgeving	Co2 uitstoot (in ton) van eigen projecten in gebiedsontwikkeling mbt geboouwde omgeving	Energie	DASHBOARD - CO2-Uitstoot - Zwolle (databank.nl)	
	Vermindering Co2 uitstoot industrie	Co2 vermindering uitstoot industrie	Co2 uitstoot industrie SBI C in ton	Energie	Dashboard bovenstaand	

Aspect	Thema/Ambitie in OGV	Indicator - Wat wil je onderzoeken	Operationalisatie - Wat ga je meten in concrete variabelen	Eventuele Samenhang	Bron - waar halen we de data vandaan	Peildatum / hoe vaak gemeten
Synergie (het lokaal uitwisselen van stromen)	Handelen in reststromenromen binnen (bouw) projecten (lokaal)	Aantal ondernemers die handelen in reststromen Type reststroom waarmee gehandeld is Kwantiteit aan reststroom waarmee gehandeld is. De projecten waarin dit is gefaciliteerd Reductie per project en reststroom Reductie van primaire grondstoffen in percentage				
	Circulair slopen in eigen projecten	Kwantiteit aan materialen die vrijkomen Type materiaal/grondstoffen die vrijkomen Kwantiteit en type totaliteit in herplaatsing Reductie van primaire grondstoffen in percentage				
	Ambitieweb (Biodiversiteit, Energie, Circulair en Klimaat)	Uitkomsten ambitiesessies per thema	PPP	Koppelkansen	Kwaliteitsmanagers gebiedsontwikkeling	Afsluiting pilot periode 2023

Aspect	Thema/Ambitie in OGV	Indicator - Wat wil je onderzoeken	Operationalisatie - Wat ga je meten in concrete variabelen	Eventuele Samenhang	Bron - waar halen we de data vandaan	Peildatum / hoe vaak gemeten
Afval	Faciliteren	Mogelijkheden rond afvalscheiding en specifieke stromen Methodes om scheiden en recyclen te optimaliseren en de aangeboden mogelijkheden Kwantiteit van nieuwe containers en de effecten van deze plaatsingen	Alle huishoudens worden voor 2023 gefaciliteerd om grondstoffen te scheiden Team afval	GGP 2023-2030 projecten 2023	Afval scheiden voor iedereen	Gemeente Zwolle	12/31/2022
	Motiveren	Resultaten van de maatregelen Bijplaatsingen verminderen = kwantitiet vermindering Zwerfvuilruimers faciliteren (hoeveel mensen dit doen) Binnenstad ondernemers (hoe)	Bewoners aanmoedigen om hun afval te scheiden doormiddel van Communicatiecampagne Interventies invoeren/testen om bijplaatsingen te verminderen. Bewoners bewust maken dat ze hun goedzoei naar de kringloopwinkel kunnen brengen en bruikbare materialen scheiden om opnieuw te gebruiken of te recyclen. Zwerfvuilruimers worden gefaciliteerd met de juiste spullen (een zwerfvuilpas/prikker/zakken/etc.) Faciliteren/motiveren om afval te scheiden	GGP 2023-2030 projecten 2023	ROVA Geo Informatie Portaal: Dashboard afval bijplaatsingen ArcGIS Team Afval Team Afval	Elk kwartaal door ROVA start in 2022-geen einddatum continue
	Tarief op restafval	Bewoners betalen minder afvalstoffenheffing als ze goed scheiden.	Ieder huishouden betaalt jaarlijks afvalstoffenheffing. De afvalstoffenheffing bestaat in 2022 nog uit één deel. Vanaf 2023 knippen we dat op in twee delen. - Een (variabel) deel: het tarief op restafval. De kosten hangen af van hoe goed een bewoner afval scheidt. De rekening voor het variabele deel krijgt de bewoner na afloop van het jaar. - Een vast deel. Waarvoor ROVA bijvoorbeeld het pmd, papier, gft en glas ophaalt. Dit wordt betaald aan het begin van het jaar.		Veranderingen afval 2022-2023	Gemeente Zwolle	Elk kwartaal
	Reduceren	Stoppen met single use plastics (SUP)	Evenementen, economie en afval	Wet wijziging mbt consumptie ter plastse vanaf 1 januari 2024	ROVA, Remondis, Afval	2023

De ondergrond paragraaf 5.8 Omgevingsvisie

Hoofdambitie: Met de ondergrond willen we de verdere duurzame ontwikkeling van Zwolle mogelijk maken en de opgaves ondersteunen

Rood = veel missende informatie - grote aanpassingen/toevoegingen nodig
Oranje = missende info - kleine aanpassingen/toevoegingen nodig
Groen = voldoende info - geen aanpassingen/toevoegingen nodig

Aspect	Thema/Ambitie in OGV	Indicator - Wat wil je onderzoeken	Operationalisatie - Wat ga je meten in concrete variabelen	Eventuele Samenhang	Bron - waar halen we de data vandaan	Peildatum / hoe vaak gemeten
Grondwater-bescherming	Drinkwater	Beschikbaar schoon (zoet) grondwater	Is voor nu niet mogelijk en meetbaar			
	Kwaliteit grondwater	Kennis over grondwaterkwaliteit	percentage overschrijdingen van de gebiedsgrens		Grondwatermonitoring	jaarlijks
	Kwaliteit grondwater gelinkt aan functies	Grondwater wat voldoet aan gestelde functie kwaliteit	Percentage van gebied wat aan de functie-eisen uit het gebiedsbeheerplan voldoet		Grondwatermonitoring	jaarlijks
	Scheiden schoon en vuil water	Ligt bij 5.1.2e				

Aspect	Thema/Ambitie in OGV	Indicator - Wat wil je onderzoeken	Operationalisatie - Wat ga je meten in concrete variabelen	Eventuele Samenhang	Bron - waar halen we de data vandaan	Peildatum / hoe vaak gemeten
Gezonde leefomgeving	Koppeling sanering met leefomgevingskwaliteit	Gerealiseerde saneringen die bijdragen aan leefomgevingskwaliteit	Aantal natuurlijke saneringen die lopen of zijn uitgevoerd door de gemeente	kwaliteit grondwater	Uitgevoerde saneringen	jaarlijkse inventarisatie aantal natuurlijke saneringen
	Bodem verontreinigingen	Hoeveelheid locaties waar sprake is van bodemverontreiniging zonder bedreiging van functie	Aantal locaties die bekend zijn		Omgevingsdienst	jaarlijks

Aspect	Thema/Ambitie in OGV	Indicator - Wat wil je onderzoeken	Operationalisatie - Wat ga je meten in concrete variabelen	Eventuele Samenhang	Bron - waar halen we de data vandaan	Peildatum / hoe vaak gemeten
Bodem-biodiversiteit	Nu nog niet in kaart hoe we dit gaan kwantificeren					

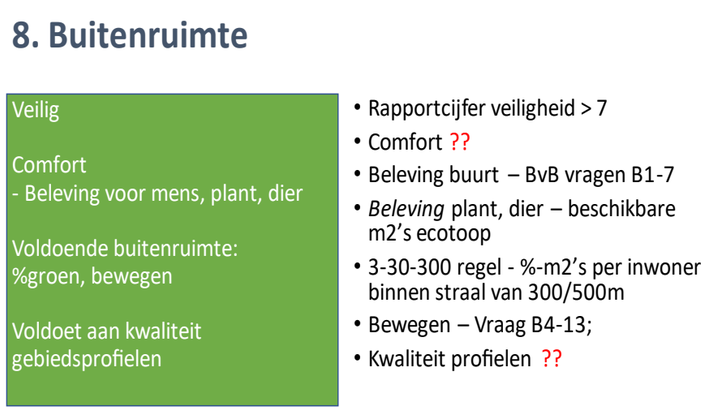
Aspect	Thema/Ambitie in OGV	Indicator - Wat wil je onderzoeken	Operationalisatie - Wat ga je meten in concrete variabelen	Eventuele Samenhang	Bron - waar halen we de data vandaan	Peildatum / hoe vaak gemeten
Bodem energie	Bodem energiesystemen	Aantal gerealiseerde bodemenergiesystemen	Aantal WKO of gesloten systemen		LGR/BRO	jaarlijkse inventarisatie

De buitenruimte paragraaf 5.9 Omgevingsvisie

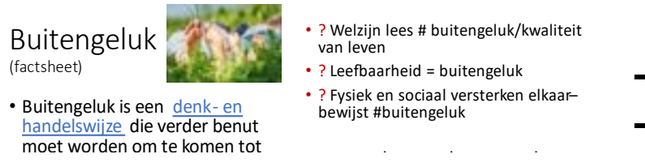
Hoofdambitie: ?

Rood = veel missende informatie - grote aanpassingen/toevoegingen nodig
Oranje = missende info - kleine aanpassingen/toevoegingen nodig
Groen = voldoende info - geen aanpassingen/toevoegingen nodig

Aspect	Thema/Ambitie in OGV	Indicator - Wat wil je onderzoeken	Operationalisatie - Wat ga je meten in concrete variabelen	Eventuele Samenhang	Bron - waar halen we de data vandaan	Peildatum / hoe vaak gemeten
Buitenruimte	buitenruimte	alle ruimte tussen gebouwen openbaar verharding, (type)groen, water privaat gebied semi openbaar	oppervlakte in m2. vraag: welke categorieën?			
	Functies	verblijven bewegen en sporten ontmoeten leefgebied planten en dieren ondergrondse voorzieningen ?	beschikbare oppervlakte per woning/bewoners/?			
	Toegangelijkheid / randvoorwaarde Verstedelijking, klimaatadaptatie, energietransitie	kwaliteit openbare ruimte versterken	1. bescherming (veiligheid) 2. comfort 3. beleving van plezier en buitengeluk			

Aspect	Thema/Ambitie in OGV	Indicator - Wat wil je onderzoeken	Operationalisatie - Wat ga je meten in concrete variabelen	Eventuele Samenhang	Bron - waar halen we de data vandaan	Peildatum / hoe vaak gemeten
Inrichting en beheer	Inrichting openbare ruimte idem private ruimte?	functies: wonen, werken, verblijven, verplaatsen, ecosystemen				
	beheer op maat *gebruiksruimte voor mensen* *leefruimte voor plant en dier* *versterken ondernemersklimaat*	Toekomstbestendig: klimaatadaptatie circulariteit biodiversiteit gezamenlijk met bewoners, ondernemers kostenbewust				
	Buitengeluk	dagelijks buitengeluk toekomstig buitengeluk levering van ingrediënten toegankelijkheid				

Aspect	Thema/Ambitie in OGV	Indicator - Wat wil je onderzoeken	Operationalisatie - Wat ga je meten in concrete variabelen			datum / hoe k gemeten
(Her)inrichting van de buitenruimte	Vragenset	bescherming comfort plezier				
	alternatieve vragenset vanuit perspectief planten & dieren (ingebracht vanuit Natuurplatform)					

moet worden om te komen tot een stad van waarde.

- Van buitenruimte naar buitengeluk – functies
  - Verblijven (sporten, recreëren, ontmoeten)
  - Verplaatsen bereikbaarheid, hubs, lopen, fietsen, auto)
  - ..?

- ~~Dilemma's~~ lees randvoorwaarden:
  - Leefbaarheid door opgaven onder druk >> benodigde middelen
  - Fysieke fundament is aan het afbrokkelen (NK) >> afweging ambities en benodigde middelen
  - Koppeling Fysiek en sociaal is complex >> benodigde tijd/capaciteit
  - Leefbaarheid als bestuurlijk doel
  - Gebiedsgericht werken

Aspect	Thema/Ambitie in OGV	Indicator - Wat wil je onderzoeken	Operationalisatie - Wat ga je meten in concrete variabelen	Eventuele Samenhang	Bron - waar halen we de data vandaan	Peildatum / hoe vaak gemeten

Aspect	Thema/Ambitie in OGV	Indicator - Wat wil je onderzoeken	Operationalisatie - Wat ga je meten in concrete variabelen	Eventuele Samenhang	Bron - waar halen we de data vandaan	Peildatum / hoe vaak gemeten

Wonen hoofdstuk 4.4.2 Omgevingsvisie

Hoofdambitie: 1000 woningen per jaar met een focus op stedelijk wonen

Rood = veel missende informatie - grote aanpassingen/toevoegingen nodig
Oranje = missende info - kleine aanpassingen/toevoegingen nodig
Groen = voldoende info - geen aanpassingen/toevoegingen nodig

Aspect	Thema/Ambitie in OGV	Indicator - Wat wil je onderzoeken	Operationalisatie - Wat ga je meten in concrete variabelen	Eventuele Samenhang	Bron - waar halen we de data vandaan	Peildatum / hoe vaak gemeten
Wonen	Genoeg geschikte woonruimten	1000 woningen per jaar	aantal woningen per jaar gepland / opgeleverd		zwolle.nl/wooninzicht	jaarlijks
	Betaalbare woningen voor iedereen	Bouwen in de 30-40-30 prijsverhouding 30% goedkoop, minstens 20% van het totaal sociale huur 40% middelduur, minstens de helft hiervan middelduur 1 om 50% betaalbaarheid te waarborgen 30% duur	aantal woningen in prijscategorie per jaar gepland / opgeleverd		zwolle.nl/wooninzicht CBS Statline	jaarlijks
	Stedelijke woonmilieus	60% van de nieuwe woningen in de bestaande stad 40% in suburbane woonmiilieus	aantal woningen inbreiding / uitbreiding per jaar gepland / opgeleverd		zwolle.nl/wooninzicht CBS Statline	Jaarlijks

Economie paragraaf ? Omgevingsvisie

Hoofdambitie: Zwolle versterkt haar stedelijkheid, wordt nationaal en internationaal aantrekkelijker en bestendigt zo haar (economische) toppositie als regio

Rood = veel missende informatie - grote aanpassingen/toevoegingen nodig
Oranje = missende info - kleine aanpassingen/toevoegingen nodig
Groen = voldoende info - geen aanpassingen/toevoegingen nodig

Aspect	Thema/Ambitie in OGV	Indicator - Wat wil je onderzoeken	Operationalisatie - Wat ga je meten in concrete variabelen	Eventuele Samenhang	Bron - waar halen we de data vandaan	Peildatum / hoe vaak gemeten
Economische toppositie als regio (p.14/15)	Economische groei Zwolle	BBP	Groei BBP t.o.v. van vorig jaar t.o.v. het landelijk gemiddelde		Wat is economische groei en hoe komt het CBS tot dit cijfer? https://opendata.cbs.nl/statline/#/CBS/nl/dataset/84361NED/table?ts=1666096521963	jaarlijks
	Economische groei Regio Zwolle	Economische Groei t.o.v. jaar eerder t.o.v. andere regio's	economische groei regio zwolle t.o.v. andere regio's		Toenemende economische ongelijkheid tussen regio's vraagt om regionaal beleid - Rabobank + https://www.rabobank.nl/kennis/s011252830-economische-groei-in-nederlandse-regios-zet-door-na-jaar-van-herstel	jaarlijks
	Brede welvaart	Objectieve en subjectieve brede welvaart	Subjectief: ervaren brede welvaart op basis van 11 indicatoren (RaboResarch). Objectief: data indicatoren (RaboResearch en CBS)		Monitor brede welvaart (cbs.nl), https://www.rabobank.nl/kennis/d011277736-grote-verschillen-in-ervaren-brede-welvaart-tussen-en-binnen-gemeenten Effect van corona op brede welvaart in Regio Zwolle - RaboResearch (rabobank.com)	jaarlijks
	werkgelegenheidsgroei	werkgelegenheidsgroei	(Werkgelegenheid dit jaar - werkgelegenheid vorig jaar)/ werkgelegenheid vorig jaar x 100%		Bedrijven en instellingen register Overijssel (BIRO)	jaarlijks
	ecosysteem voor ondernemerschap	ecosysteem voor ondernemerschap	Index van 1-10 op basis van 10 variabelen (6 systeemelementen en 4 randvoorwaarden)		Entrepreneurial Ecosystem Index 2022: Delft en Westland nog steeds aan kop, Groot- Amsterdam klimt naar de tweede plek (entrepreneurialecosystemobservatory.nl)	jaarlijks
	Bedrijfsmigratie	Bedrijfsmigratie	Hoeveel bedrijven hebben zich van buiten de regio in onze regio gevestigd. Per sector		KVK?	

Aspect	Thema/Ambitie in OGV	Indicator - Wat wil je onderzoeken	Operationalisatie - Wat ga je meten in concrete variabelen	Eventuele Samenhang	Bron - waar halen we de data vandaan	Peildatum / hoe vaak gemeten
Onderwijs	Onderwijs	Gebruik ontwikkelfonds regio	Aanvragen gemeente zwolle regio Zwolle ontwikkelfonds. Zowel individuele werkgevers als individuele inwoners. Wordt jaarlijks door Regio Zwolle gemonitord.		Begroting en jaarverslag - Regio Zwolle	

Aspect	Thema/Ambitie in OGV	Indicator - Wat wil je onderzoeken	Operationalisatie - Wat ga je meten in concrete variabelen	Eventuele Samenhang	Bron - waar halen we de data vandaan	Peildatum / hoe vaak gemeten
Zwolle als werkgemeente	werkgelegenheidsgroei	(Werkgelegenheid dit jaar - werkgelegenheid vorig jaar)/ werkgelegenheid vorig jaar x 100%	meet de groei in banen		BIRO	jaarlijks
	Banendichtheid	banen t.o.v. potentiële beroepsbevolking	aantal banen per 100 inwoners onder de potentiële beroepsbevolking		cijfersoverzwolle.nl > code = banen_ppbb	jaarlijks
	Banen per sector	Absolute en relatieve werkgelegenheid	Aantal banen absoluut en relatief per sector: gezondheids; zakelijke dienstverlening; detailhandel; logistiek; horeca&leisure		cijfersoverzwolle.nl	jaarlijks
	Bedrijvigheid bovenstaande sectoren	Gezondheid, zakelijke dienstverlening, detailhandel en logistieke sector	Groei of krimp in % in bedrijvigheid in sectoren		cijfersoverzwolle.nl	jaarlijks

Aspect	Thema/Ambitie in OGV	Indicator - Wat wil je onderzoeken	Operationalisatie - Wat ga je meten in concrete variabelen	Eventuele Samenhang	Bron - waar halen we de data vandaan	Peildatum / hoe vaak gemeten
Zwolle in de regio en Nederland	BRP	Bruto regionaal Product Regio Zwolle	Bruto regionaal Product Regio Zwolle		Regio Zwolle Monitor 2021 | Windesheim	jaarlijks
	Bedrijfsvestigingen	Bedrijfsvestigingen Regio Zwolle	Aantal bedrijfsvestigingen Regio Zwolle		Regio Zwolle Monitor 2021 | Windesheim	jaarlijks
	Banen in de regio	Banen Regio Zwolle	Totaal aantal banen in Regio Zwolle		Regio Zwolle Monitor 2021 | Windesheim	jaarlijks

Aspect	Thema/Ambitie in OGV	Indicator - Wat wil je onderzoeken	Operationalisatie - Wat ga je meten in concrete variabelen	Eventuele Samenhang	Bron - waar halen we de data vandaan	Peildatum / hoe vaak gemeten
Aandacht voor de	Ruimte voor een leefbare stad	Ruimte om te ondernemen	Nog uitgeefbaar hectare op bedrijventerrein (IBIS)		https://provincies.pleio.nl/groups/view/86a606a7-5989-429c-af9c-bd36404a2f7a/ibis-openbare-bestanden-groep/files/36b64df1-a3f7-4b37-bd10-5139a08b5b86	
	Diverse economie	Verdeling banen sectoren	(banen sector X / totaal banen) x 100% > dit voor elke sector		BIRO of cijfersoverzwolle.nl > werk > banen > naar sectie >	jaarlijks

economie van de stad	Economie versterken voor de clusters rond gezondheidszorg, voor ict/e-commerce en de creatieve industrie	groei sectoren t.o.v. jaar eerder + totaal banen in deze sectoren	groei gezondsheidssector t.o.v. jaar eerder + totaal banen in gezondheidssector		BIRO of cijfersoverzwolle.nl > werk > banen > naar sectie >	jaarlijks
	Banendichtheid	banen t.o.v. potentiële beroepsbevolking	aantal banen per 100 inwoners onder de potentiële beroepsbevolking		cijfersoverzwolle.nl > code = banen_ppbb	jaarlijks
	Werkzoekenden	werklozen	Ingeschreven mensen UWV zonder dienstverband		cijfersoverzwolle.nl > werk > werkzoekenden > gwu zonder dienstverband totaal + gwu zonder dienstverband %	

Aspect	Thema/Ambitie in OGV	Indicator - Wat wil je onderzoeken	Operationalisatie - Wat ga je meten in concrete variabelen	Eventuele Samenhang	Bron - waar halen we de data vandaan	Peildatum / hoe vaak gemeten
Doorontwikkeling Hessenpoort	Hessenpoort gaat zich verder ontwikkelen	Werkgelegenheid Hessenpoort	Banen Hessenpoort		Afdeling informatievoorziening gemeente zwolle	jaarlijks
		Bedrijvigheid Hessenpoort	Bedrijven Hessenpoort		Afdeling informatievoorziening gemeente zwolle	

Legenda toegepaste uitzonderingsgrondslagen

In dit document zijn gegevens definitief geanonimiseerd op grond van:

Wet	Artikel	Omschrijving	Pagina's
Wet open overheid	Art. 5.1 lid 2 sub b	De economische of financiÃ«le belangen van de Staat, andere publiekrechtelijke lichamen of bestuursorganen, in geval van milieu-informatie slechts voor zover de informatie betrekking heeft op handelingen met een vertrouwelijk karakter	4
Wet open overheid	Art. 5.1 lid 2 sub e	De eerbiediging van de persoonlijke levenssfeer	17

om geven

Zwolle

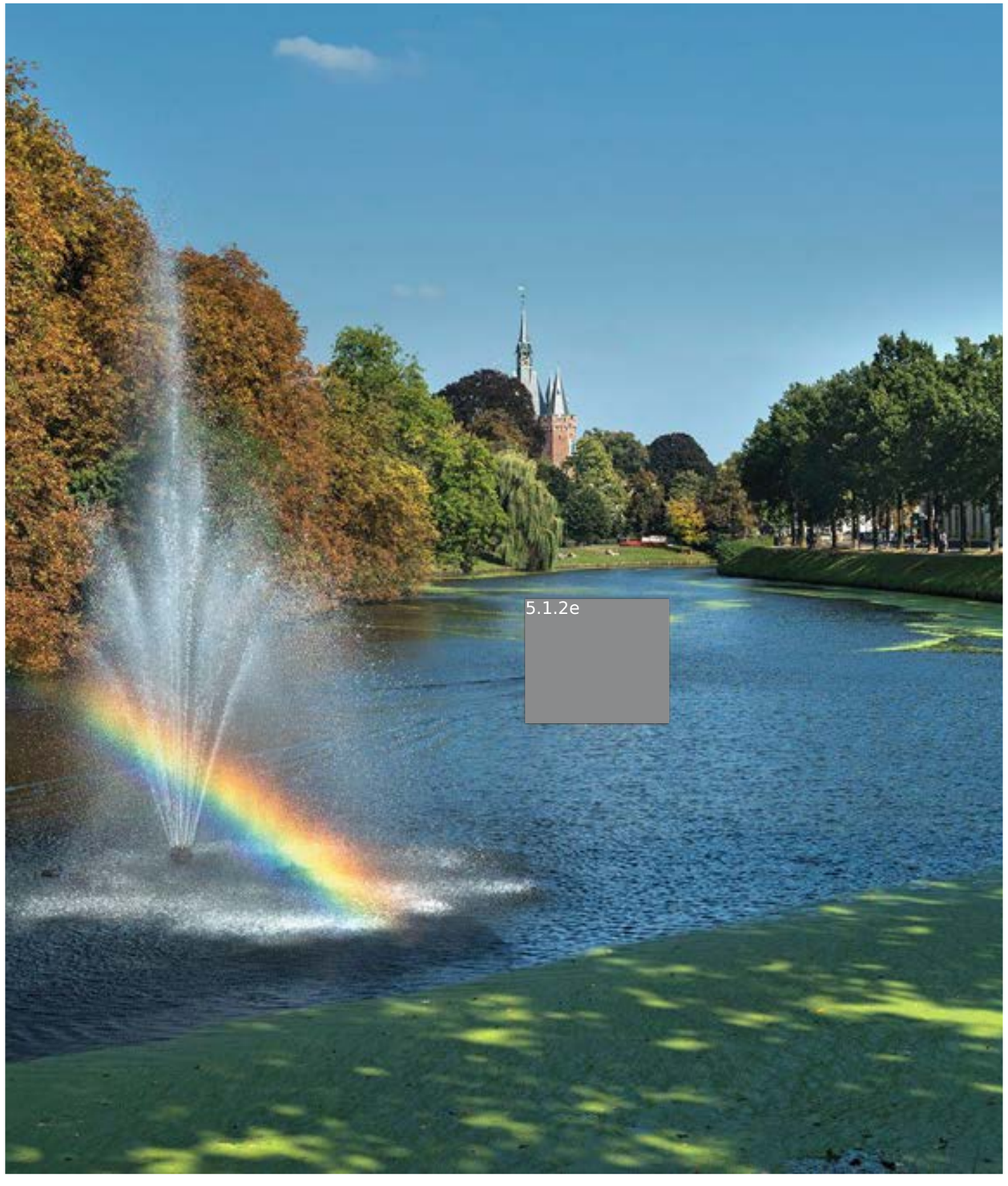

5.1.2e

Ons Zwolle van morgen 2030
Omgevingsvisie

om geven

Ik voel ruimte

We zijn net als alle steden in Nederland al een tijd bezig met het maken van een Omgevingsvisie. Één visie waarin al het beleid van nu en de ideeën voor de toekomst van Zwolle bij elkaar komen voor de fysieke leefomgeving. We hebben veel gepraat, getekend en nagedacht. En nu we deze Omgevingsvisie aan de gemeenteraad aanbieden kom ik tot een conclusie: Ruimte is een gevoel en ruimte moet goed voelen.

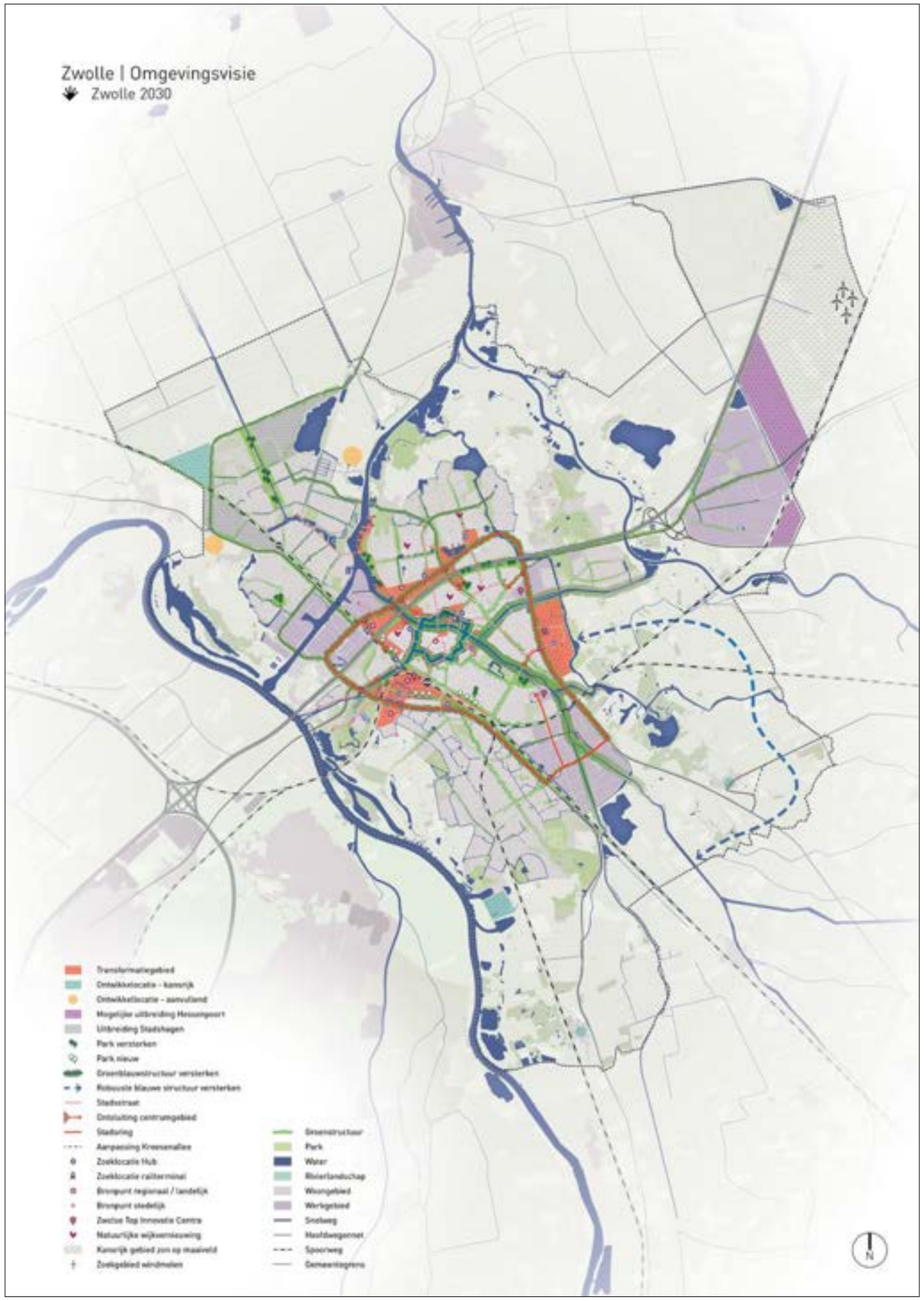
We hebben veel gesprekken gevoerd met de inwoners van Zwolle over hoe we met elkaar over onze leefomgeving denken en hoe ze tegen de toekomst van Zwolle aankijken. In het ontwerp van deze Omgevingsvisie hadden we het over de groei van de stad en we hadden daar ook aantallen woningen bij geplaatst, de enorm krappe woningmarkt gaf daar ook alle aanleiding toe. De gesprekken die we daarna voerden maakten goed duidelijk dat praten over aantallen geen goed gevoel geeft. Het gaat niet om aantallen, maar over de vraag of je in Zwolle een woning kan vinden en of je de ruimte houdt om hier te kunnen doen wat je belangrijk vindt. Het gaat om kwaliteit, om menselijke maat.

In deze Omgevingsvisie is de kwaliteit van Zwolle leidend. Ja, er komt groei op onze stad af, daar is ook ruimte voor. Denk bijvoorbeeld aan de Spoorzone, Oosterenk en de Zwartewaterallee/zone en natuurlijk Stadshagen. Die groei gaat ons helpen om meer kwaliteit van leven te krijgen. We groeien in balans met het fraaie omliggende landschap dat de kwaliteit van Zwolle zo sterk bepaalt. De 'groene longen' die vanuit het buitengebied de stad in lopen geven mens, dier en plant lucht om te ademen. Dat koesteren we. We willen dat de groei ons meer kansen biedt op een woning en een baan en ons meer mogelijkheden geeft om ons te ontwikkelen. En we groeien klimaatbestendig. We leven in een prachtige delta van IJssel en Vecht en we zetten de traditie van leven met water hier met trots voort, ook als we moeten leren om water langer vast te houden voor hete droge zomers.

Als ik naar de toekomst van Zwolle kijk, dan voel ik ruimte. Een ruimte waar ik graag wil zijn en mijn kinderen wil laten opgroeien. En ik zie de ruimte om de uitdagingen van de toekomst samen aan te gaan voor meer Zwolse kwaliteit. Kortom voor meer Zwolle.

5.1.2e,
Wethouder gemeente Zwolle

Inhoudsopgave

Voorwoord 2

Visie Zwolle 2030 4

Inhoudsopgave 5

1. Inleiding 6
1.1. Leeswijzer
1.2. Een visie voor de lange termijn in de geest van de Omgevingswet
1.3. Relatie met verstedelijkingsstrategie voor de Regio Zwolle
1.4. Juridische status van deze Omgevingsvisie
1.5. Globale procesverantwoording

2. Steeds meer Zwolle: ambities en kernopgaven 12
2.1. Inleiding
2.2. Ontwikkelingsgeschiedenis van Zwolle
2.3. Het 'huis van Zwolle', ons Zwolle van morgen: ambities en kernopgaven
2.4. Zwolle versterkt haar stedelijkheid
2.5. Zwolle is in 2050 klimaatbestendig en energieneutraal
2.6. Vitale, solidaire, gezonde en duurzame stadsdelen
2.7. Tot slot: Een leven lang Zwolle

3. Ontwikkelingen en opgaven verbonden aan ambities 16
3.1. Inleiding
3.2. Zwolle als leefgemeente: een leven lang Zwolle
3.3. Zwolle als klimaatbestendige gemeente
3.4. Zwolle als groene gemeente
3.5. Zwolle als werkgemeente
3.6. Zwolle als duurzame gemeente
3.7. Zwolle: veranderende mobiliteit
3.8. Zwolle in de regio
3.9. Zwolle in Nederland
3.10 De betekenis ervan voor Zwolle?

4. Ruimtelijke koers voor ons 'Zwolle van Morgen' 28
4.1. Inleiding
4.2. We koesteren onze kwaliteiten: de basis voor iedere ontwikkeling
4.3. Sturen op kwalitatieve ontwikkelen
4.4. De randvoorwaarden
4.5. De Zwolse strategische ontwikkelzones
4.6. Visie op hoogbouw

5. Zwolse kwaliteiten als basis voor de toekomst 44
5.1. Inleiding
5.2. Het fysiek kapitaal van de gemeente Zwolle
5.3. Klimaatadaptatie
5.4. Een gezonde Zwolse leefomgeving (milieu, geluid, geur)
5.5. Mobiliteit
5.6. Zwolle energieneutraal
5.7. Zwolle circulair
5.8. De ondergrond: fundament voor ontwikkeling van Zwolle
5.9. Van openbare ruimte naar buitengeluk!

6. Gebiedsprofielen 86
6.1. Inleiding
6.2. Dynamisch centrum (bestaand en gewenst): Het Zwolse centrum gebied
6.3. Stedelijk gebied
6.4. Levendige gebieden (winkelcentra, ontmoetingsplekken en evenementenlocaties)
6.5. Sub-urbaan gebied/groenstedelijk
6.6. Dorpen in het buitengebied van Zwolle
6.7. Werkgebieden en -locaties
6.8. Stedelijk groen
6.9. Agrarisch Landschap
6.10. Gemengd landelijk gebied en buurtschappen
6.11. Natuurlandschap
6.12. 'Vechtcorridor'

7. Realisatiestrategie 100
7.1. Inleiding
7.2. Realiseren van doelen en ambities
7.3. Monitoring, verantwoording en evaluatie
7.4. Een actuele Omgevingsvisie

1. **Inleiding**

Deze Zwolse Omgevingsvisie beschrijft de koers voor de leefomgeving van onze mooie gemeente. Deze visie helpt ons om de volgende stappen te zetten in onze ontwikkeling waarin leefbaarheid, klimaat, duurzaamheid en economie hoog in het vaandel staan.

We zetten stappen om de vraagstukken die we nu hebben, aan te pakken. Vraagstukken die gaan over het leven in Zwolle. We zetten ook koers om ons voor te bereiden op uitdagingen die op ons afkomen. Dat is Zwolle niet vreemd. Uitdagingen komen en gaan, al eeuwenlang. Bijna altijd hebben we ze weten op te lossen. Ook nu zijn de uitdagingen groot en veelzijdig.

Bijvoorbeeld hoe we zorgen dat het in Zwolle goed wonen, werken en recreëren is en blijft. We doen dat voor de huidige inwoners, jong en oud en voor de vele Zwollenaren die het levenslicht nog mogen zien. We doen het ook voor de vele ondernemers die Zwolle rijk is en rijk maken in veel opzichten. We doen het ook voor al die Zwollenaren die zich inzetten voor ons Zwolle van nu en voor ons Zwolle van morgen.

Heel concreet gaat deze Omgevingsvisie over de inrichting van Zwolle en hoe deze zich verder ontwikkelt. Steeds meer Zwolle.

om geven

Global Goals for Sustainable Development (SDG's)

Met de Zwolse Omgevingsvisie geven we ook invulling aan de door de Verenigde Naties vastgestelde SDG's. Dit zijn duurzame ontwikkelingsdoelen en zijn een wereldwijd kompas voor uitdagingen als armoede, onderwijs en de klimaatcrisis. Het zijn zeventien doelen om van de wereld een betere plek te maken in 2030. Ook Zwolle staat voor een duurzame en toekomstbestendige ontwikkeling van Zwolle en de SDG's hebben ons geïnspireerd in de ontwikkeling en inhoud van deze Omgevingsvisie. De doelen startten in 2015 en lopen nog tot 2030.

1.1. Leeswijzer

Een Omgevingsvisie gaat over de toekomst van een gemeente, stad en daarbinnen gebieden. Dat vraagt om een realistisch verhaal met ambities en doelen. Daarbij horen (gebiedsgerichte)keuzes en een werkwijze om invulling te geven aan een aantrekkelijke toekomst voor onze Zwolse samenleving. We vinden, met de Omgevingsvisie als vertrekpunt, een nieuwe balans tussen ontwikkeling en behoud van leefbaarheid en landschappelijke, cultuurhistorische en ecologische waarden.

Uniek van een Omgevingsvisie is dat het aanwijst waar en waarom opgaven letterlijk 'in de ruimte landen', een plek krijgen in Zwolle. De kaart vormt daarbij het centrale element van een Omgevingsvisie. In dit geval die van Zwolle: wat gaan we waar doen?

Om het verhaal van Zwolle op te bouwen kiezen we voor de volgende indeling van de visie:

Hoofdstuk 2: Steeds meer Zwolle.
Het beschrijft vanuit onze rijke geschiedenis de kernambities en kernwaarden voor onze toekomst.

In hoofdstuk 3 beschrijven we de trends en ontwikkelingen.
Zwolle ontwikkelt zich van centrumstad naar een netwerkstad in Nederland. We beschrijven de ruimtelijke uitdagingen in het licht van de ambities, met oog voor de bestaande stad, de wijken, het rijke landschap, de Zwolse samenleving.

Hoofdstuk 4 beschrijft op integrale wijze de ontwikkeling van Zwolle.
Steeds meer Zwolle tot 2030 is daarbij ons motto. We bieden daarbij ruimte aan woningbouw, zowel urbaan (vooral appartementen) als sub-urbaan/groenstedelijk (woning met tuin) en economische ontwikkeling. We maken Zwolle aantrekkelijk en veilig om te wonen.

We verbinden opgaven als woningbouw, groen, klimaatadaptatie aan elkaar en kiezen plekken waar deze opgaven landen. Het één kan niet zonder het ander. In dit hoofdstuk benoemen we de strategische ontwikkelzones: Stadskrans, Stadsruit en Stadsrand. Een nieuw mobiliteitsconcept is een belangrijke voorwaarde voor het vergoten van de verblijfskwaliteit en leefbaarheid in Zwolle. Daar hebben we meer onderzoek voor nodig. Dat verankeren we met deze Omgevingsvisie.

Hoofdstuk 5 gaat in op de belangrijkste raamwerken van de stad.
Dit zijn veelal doorgaande, samenhangende ruimtelijke structuren. Vaak voorwaardelijk voor het goed functioneren van de stad, het welbevinden voor mens en dier en het is voorwaardelijk bij de ontwikkelopgave van de stad. Het vormt de basis voor hoofdstuk 4.

Hoofdstuk 6 laat zien welke verschillende gebieden in Zwolle aanwezig zijn.
Gebieden in Zwolle hebben hun eigen kenmerken en hun eigen opgaven. We leggen dit vast in 10 verschillende gebiedsprofielen. Van werklocaties, naar sub-urbaan wonen tot natuurlandschappen. De gebiedsprofielen bij elkaar zijn gebiedsdekkend voor Zwolle. Zowel stad als buitengebied komen aan bod. Dit hoofdstuk vormt een belangrijke basis voor het Omgevingsplan, dat we gaan opstellen.

In hoofdstuk 7 staan we stil bij onze werkwijze en hoe we de ambities en opgaven gaan realiseren.
Het beschrijft een integrale, gebiedsgerichte en participatieve aanpak.

Ruimtelijke plannen.nl:
Deze Omgevingsvisie kent een opbouw, zodat het ook goed te raadplegen is op het digitale platform ruimtelijkeplannen.nl. Dit is een door het rijk ingesteld platform waar ruimtelijke plannen digitaal raadpleegbaar op moeten zijn. Door te klikken op een plek op de digitale kaart verschijnt informatie in beeld die gaat over die locatie. Hiermee is het voor iedereen eenvoudig om snel een beeld te hebben wat de (on)mogelijkheden zijn voor de ontwikkeling van een locatie.

1.2. Een visie voor de lange termijn in de geest van de Omgevingswet

Zwolle werkt voortvarend aan de invoering van de Omgevingswet. Deze wet treedt naar verwachting op 1 januari 2022 in werking. De Omgevingswet zorgt voor een nieuw stelsel van regels voor de gehele fysieke leefomgeving, waarbij alle thema's in samenhang op elkaar worden afgestemd. De wet heeft vooral als doel de regels voor de ontwikkeling en het beheer van de fysieke leefomgeving eenvoudiger te maken en samen te brengen. De Omgevingswet stelt dat gemeenten een Omgevingsvisie opstellen, net zoals de provincie en het Rijk. Een Omgevingsvisie is een strategische brede visie op een groot aantal onderwerpen. Belangrijk voor de gemeente zijn mobiliteit, groen, natuur, water, infrastructuur, werklocaties, veiligheid, cultureel erfgoed, cultuur, gezondheid, milieu en (toekomstige) woonlocaties.

1.3. Relatie met verstedelijkingsstrategie voor de Regio Zwolle

Deze Omgevingsvisie gaat vooral over de periode tot 2030. Dat daarna in Zwolle ook nog gewerkt moet worden aan klimaatbestendigheid, voldoende betaalbare woningen, een goede bereikbaarheid en tal van andere ruimtelijke uitdagingen spreekt voor zich. Daarmee wachten we niet tot 2030. Eind 2019 maakten we afspraken, vanuit Regio Zwolle, met het Rijk over onderzoek naar de ruimtelijke ontwikkeling van Regio Zwolle en daarmee onze gemeente tot 2040. Dat noemen we de Verstedelijkingsstrategie voor de regio. Dat onderzoek vindt plaats in samenhang met een onderzoek naar de bereikbaarheid van onze gemeente en de meer directe omgeving. Beide onderzoeken worden begin 2022 afgerond. Deze Omgevingsvisie vormt een bouwsteen voor de onderzoeken.

De uitkomsten van de onderzoeken vormen vervolgens voor ons weer een bouwsteen om na te denken over de ruimtelijke ontwikkeling van Zwolle vanaf ongeveer 2030. Daarbij gaat het onder meer over een mogelijke nieuwe uitleglocatie voor woningbouw, in samenhang met bijvoorbeeld uitwerkingen van de energietransitie, klimaatadaptatie, economie en bereikbaarheid. Het vertrekpunt is en blijft dat we rekening houden met de vele kwaliteiten van onze gemeente. In een volgende Omgevingsvisie leggen we vast hoe we de toekomst van Zwolle na 2030 voor ogen hebben. We verwachten dat deze volgende Omgevingsvisie in 2023 wordt vastgesteld.

We voorzien dat we samen blijven optrekken met regio en Rijk. Dat doen we omdat we als regio de conceptstatus van Novi-gebied hebben. Deze status erkent de bijzondere kwaliteiten van de regio en van Zwolle en zet in op gezamenlijke een klimaatbestendige ontwikkeling van de regio op de korte en lange termijn.

NOVI-gebied: Regio Zwolle

Om te sturen op de gewenste inrichting van Nederland heeft het rijk de Nationale Omgevingsvisie (NOVI) opgesteld. In de NOVI heeft het Rijk gebieden uitgekozen om samen met de regio te werken aan ruimtelijk-fysieke opgaven. Daarmee wordt:
- een extra impuls gegeven aan grote transities, passend bij NOVI-prioriteiten;
- extra steun te geven aan de aanpak van grote, integrale fysieke opgaven, die heel belangrijk zijn voor Nederland.

De Regio Zwolle is zo'n NOVI-gebied, dat ligt in vier provincies en 700.000 inwoners telt. In regionaal verband werken ondernemers, acht onderwijsinstellingen, 21 gemeenten en vier provincies in interactie met de omgeving samen. Klimaatadaptatie is duidelijk de hoofdopgave en dat vraagt om een integrale aanpak van de volgende opgaven:
1. Demodelta in een veranderend klimaat;
2. Groei: stad en land verweven;
3. Fijnmazig netwerk als kans voor slimme mobiliteit.

Het economisch groeipotentieel van deze regio is in belangrijke mate afhankelijk van de wijze waarop wordt ingezet op regionale verbondenheid, (inter) nationale bereikbaarheid en de woningbouwopgave om de groei te accommoderen. Het koppelen van deze drie grote, complexe en urgente opgaven aan die van klimaatveranderingen en waterveiligheid draagt bij aan de brede welvaart van Nederland en aan duurzame oplossingen voor grote en complexe transitievraagstukken.

Bron: www.denationaleomgevingsvisie.nl

1.4. Juridische status van deze Omgevingsvisie

De visie richt zich vooral op de periode tot 2030 en is opgesteld in de geest van de aankomende Omgevingswet. Omdat de Omgevingswet nog niet in werking is getreden, is deze visie juridisch gezien nog een structuurvisie op grond van de Wet ruimtelijke ordening. Het overgangsrecht van de Omgevingswet zorgt ervoor dat deze Omgevingsvisie sowieso als Omgevingsvisie wordt gezien onder de Omgevingswet.

Daarnaast is het nog niet mogelijk de Omgevingsvisie digitaal te raadplegen, zoals de Omgevingswet beschrijft. De landelijke standaarden voor die digitale raadpleegbaarheid ontbreken nog. We gebruiken de huidige standaarden om de Omgevingsvisie zo goed mogelijk digitaal te kunnen raadplegen via www.ruimtelijkeplannen.nl.

Met deze Omgevingsvisie:

- Vervangen we het huidige structuurplan 2020, gemaakt in 2008. Dit plan biedt niet langer ons kader voor de opgaven waar we nu voor staan. Thema's als klimaatverandering en gezondheid komen bijvoorbeeld in het Structuurplan nauwelijks aan bod. Ook hebben we een impuls nodig om ons woningtekort aan te pakken en ons scherper economisch te profileren;
- Geven we invulling aan de eis vanuit de aanstaande Omgevingswet om een Omgevingsvisie op te stellen. De Omgevingsvisie uit 2017 wordt ingetrokken evenals ons structuurplan uit 2008. De visie geeft de ruimtelijke vertaling van onze vastgestelde ambities;
- Hebben we kapstok gecreëerd voor ons Omgevingsplan. In dat plan legt de gemeente de regels vast leggen hoe we omgaan met onze leefomgeving, zowel voor het gebruik als voor de inrichting. Ook het Omgevingsplan is een verplichting uit de Omgevingswet, waaraan we nu verder kunnen werken;
- Vervangen we de structuurvisie Vechtcorridor uit 2013 Noord en de Visie buitengebied.
- Vervangen we diverse sectorale beleidsnota's, waarvan de inhoud in de Omgevingsvisie staat.

De Omgevingsvisie biedt, zoals hierboven staat, een kader voor de in het bestemmingsplan (en na inwerkingtreden van de wet het omgevingsplan) de op te nemen juridisch bindende regels. Nieuwe ontwikkelingen, die na vaststelling van deze Omgevingsvisie bij de gemeente worden ingediend, worden in eerste instantie getoetst aan het omgevingsplan. Als het initiatief in strijd is met het omgevingsplan, wordt vervolgens getoetst aan de Omgevingsvisie om hier al dan niet als nog aan mee te werken.
Voor de initiatieven die na vaststelling van deze Omgevingsvisie worden ingediend geldt het volgende:

1. Als het initiatief niet in strijd is met de Omgevingsvisie is, kan medewerking verleent worden via het doorlopen van de juiste (planologische) procedure;
2. Als het initiatief in strijd is met de Omgevingsvisie volgt in beginsel een afwijzing om hier aan mee te werken. Alsnog meewerken kan overigens wel. Dat betekent dat de Omgevingsvisie op integrale wijze herzien moet worden. De gemeenteraad is bevoegd om hierover een besluit te nemen.

Voor initiatieven die al in behandeling waren genomen voor de vaststelling van deze Omgevingsvisie, geldt het volgende:

3. Als het initiatief niet in strijd is met de Omgevingsvisie, kan medewerking verleent worden via het doorlopen van de juiste (planologische) procedure;
4. Als het initiatief in strijd is met deze Omgevingsvisie, volgt een afwijzing van het initiatief, tenzij sprake is van punt 5;
5. Alleen wanneer een gerechtvaardigd vertrouwen op medewerking van de gemeente kan worden gedaan én sprake is van één van de volgende situaties, kan het initiatief toch verder in behandeling worden genomen:
   a. Het initiatief past wel in het structuurplan 2008 én
   b. De ontwikkeling was al in behandeling genomen, voordat de Omgevingsvisie deel 1 uit 2017 werd vastgesteld; óf
   c. De ontwikkeling werd ingediend na vaststelling van de Omgevingsvisie deel 1 uit 2017 en overeenkomstig het overgangsrecht, volgens het structuurplan 2008 afgehandeld;
6. Dat een initiatief in behandeling is, moet blijken uit schriftelijke stukken.

1.5. Procesverantwoording

In de afgelopen jaren hebben we gesproken over en gewerkt aan deze Omgevingsvisie met tal van Zwollenaren. Wat we hebben gedaan hebben we vastgelegd in een verslag als bijlage bij deze visie. Mede door de Corona-pandemie hebben we vaak onze aanpak moeten bijstellen. Dat was bij vlagen niet altijd optimaal ten opzichte van onze oorspronkelijke benadering. Deze Omgevingsvisie is ten opzichte van het ontwerp van juni 2020 op diverse punten aangepast en bijgesteld. Dit leidt niet tot wezenlijk andere (beleids)keuzes. Wel tot aanvullingen in de aandacht voor de leefkwaliteit in Zwolle.

Ook de opzet van de visie is gewijzigd. We willen hiermee de leesbaarheid vergroten. Ook letten we op het taalgebruik en bovenal is geluisterd naar de inbreng van Zwollenaren. Luisteren betekent niet dat alle inbreng is verwerkt in deze visie. Daarvoor was de inbreng te wisselend en te verschillend. Deze Omgevingsvisie is daarmee wel een weging van alle inbreng, waarmee we voortvarend maatschappelijke problemen, zoals het woningtekort aanpakken.

In deze Omgevingsvisie zijn de inzichten van de Economische Effectrapportage (EER), de OmgevingsEffectRapportage (OER) en het advies van de Commissie MER verwerkt. Deze rapportages vormen achtergrondrapporten bij deze Omgevingsvisie.

De Omgevingseffectrapportage (OER)

Gelijktijdig met de Ontwerp Omgevingsvisie is een OmgevingsEffectrapportage opgesteld. Deze rapportage is een onderzoek naar de invloed van beleidsvoornemens op de omgevingskwaliteit in en om Zwolle. Uit dit onderzoek komt een uitgebreide rapportage voort. Het rapport was al beschikbaar bij de ontwerp Omgevingsvisie. Ook de onafhankelijke Commissie voor M.E.R heeft in november 2021 geadviseerd over de kwaliteit van het rapport en het onderzoek. Dit heeft geleid tot een aanvulling van het OER in een korte aanvullende rapportage. Deze rapportage is een afzonderlijke bijlage bij deze Omgevingsvisie.
Uitgangspunt voor deze Omgevingsvisie is de referentiesituatie 2 zoals beschreven in de Omgevingsvisie. De OER leert dat we effecten kunnen verwachten op de leefkwaliteit, zowel positief als negatief. Dat levert ons waardevolle aandachtspunten voor deze visie en voor verdere beleidsuitwerking. Daarmee is de OER een instrument dat we levend willen houden. Het vervult een rol in onze gebiedsopgaven, projecten en toekomstige gebiedsprogramma's. Ook levert het een bijdrage in hoe we meten hoe onze fysieke leefomgeving zich verder ontwikkelt.

In deze visie hebben we, mede op basis van het OER, meer aandacht besteed aan natuur, groen, klimaat, mobiliteit, energie en gezondheid. We hebben onze ambities en doelen aangescherpt ten opzichte van het ontwerp. Dat komt terug in onder meer de raamwerken en de gebiedsprofielen.

Gelet op het advies van Commissie is een passende beoordeling uitgevoerd naar mogelijke effecten omliggende natuurgebieden met een Europese Status, de Natura 2000 gebieden. Deze passende beoordeling leert dat stikstofbelasting op de natuurgebieden een belangrijk aandachtspunt is. Dat was al bekend aangezien projecten in de fysieke leefomgeving daar al veel mee te maken hebben. Er zijn echter geen onoverkomelijke problemen in beeld gekomen. We weten dat we uitdagingen hebben en pakken deze in onze projecten en programma's aan. Projecten onderzoeken het specifieke effect en op basis daarvan worden specifieke maatregelen getroffen. Het besluit daarover is telkens onderdeel van de besluitvorming van de projecten.

Samengevat heeft het OER veel inzicht gebracht in hoe de fysieke leefomgeving zich kan ontwikkelen met onze voornemers. Ons voornemen is vaker een foto van de gesteldheid van onze fysieke leefomgeving te maken.

De Economische Effectrapportage (EER)

In aanloop naar deze Omgevingsvisie heeft de Zwolse gemeenteraad gevraagd ook een economische effectrapportage (EER) op te stellen. Op basis van de Ontwerp Omgevingsvisie is dat onderzoek uitgevoerd en een rapport is opgesteld; één van de eerste voor een Omgevingsvisie in Nederland. De rapportage is een bijlage bij de Omgevingsvisie.

De aanleiding voor de EER bestaat voor deze Omgevingsvisie niet vanuit de optiek van de strengere lokale omgevingswaarden. Het gaat dan bijvoorbeeld om aanvullende eisen voor een betere luchtkwaliteit, scherper dan regelgeving dit voorschrijft. Deze Omgevingsvisie stelt geen strengere omgevingswaarden voor. We volgen de landelijke regelgeving. In de EER is vooral gekeken naar een aantal economische criteria, zoals werkgelegenheid en verdienvermogen. Een belangrijke conclusie is dat economie goed in de Omgevingsvisie is verweven. Tegelijkertijd zijn aandachtspunten en vraagstukken geformuleerd. Wij zijn ambitieus in al onze voornemens. Op termijn kan dit leiden tot dilemma's.

Een voorbeeld van zo'n dilemma is hoe om te gaan met de groei van bedrijvigheid ten opzichte van de Zwolse woonopgave. Groei van bedrijvigheid kan op gespannen voet komen te staan met het borgen van een goede leefkwaliteit (milieunormen). Door te blijven werken aan ons economisch perspectief, uitwerking te geven aan gebiedsvisies en bijvoorbeeld ook aan de hand van de verstedelijkingsstrategie werken we aan de oplossing voor de vraagstukken en dilemma's. Belangrijk is de goede werkgelegenheid in en rondom Zwolle. Dat is één op één verbonden aan kwaliteit van leven en onze toekomstbestendige ontwikkeling.

Corona en de Omgevingsvisie

Deze Omgevingsvisie is ontstaan in een periode van ongeveer drie jaar. Een periode waarin we zijn geconfronteerd met iets wat we niet eerder hebben meegemaakt. De Corona pandemie heeft op tal van vlakken zijn sporen in onze gemeente achtergelaten; sociaal, maatschappelijk, economisch, etc. De echte lessen over wat Corona doet met onze inrichting en gebruik van de leefomgeving moeten nog worden getrokken. In positieve zin zijn we in ieder geval onze leefomgeving meer gaan waarderen en meer gaan gebruiken. Dit heeft ook zijn weerslag. Zo zijn rustige gebieden veel drukker geworden. Woongenot, woonplezier, natuurbeleving worden door iedere Zwollenaar anders beleefd, zowel positief als negatief. We sluiten hiervoor onze ogen niet. Wel moeten we eerst de ervaringen verzamelen, daar lering uit trekken en samen met Zwolle daarop ons beleid aanpassen.

2. **Steeds meer Zwolle: ambities en kernopgaven**

2.1. Inleiding

Een visie op de Zwolse leefomgeving is een momentopname. En in Zwolle is dat een momentopname gebaseerd op een rijk en lang historisch verleden. Zwolle heeft sinds haar ontstaan namelijk nooit stilgestaan en zal dat ook niet doen.

Al in onze eerste Omgevingsvisie in 2017 legden we ambities voor de verdere ontwikkeling van Zwolle vast. Deze zijn nog steeds van toepassing. De ambities en daarmee de kernopgaven voor onze ontwikkeling zijn belangrijk voor deze Omgevingsvisie. Ze zijn leidend en sturend voor de ontwikkeling van Zwolle in de komende tien jaar.

Een belangrijke ontwikkeling van de afgelopen jaren komt voort uit één van onze leidende ambities. In samenhang met de ontwikkeling van de regio Zwolle hebben we onze plaats en rol in Nederland veel sterker gemarkeerd. Dat deden we niet alleen, we trokken en trekken op met Rijk, regio, waterschap en provincie Overijssel. Vanuit een klimaatbestendige benadering zetten we onze regio op de kaart. Wat dit betekent voor onze toekomst laten we in dit hoofdstuk zien. Voordat we dat doen, gaan we in vogelvlucht door onze geschiedenis. Dat maakt duidelijk dat 'Steeds meer Zwolle' geen hol begrip is.

om geven

2.2. Ontwikkelingsgeschiedenis van Zwolle

De historie van Zwolle vertelt ons hoe uniek de stad, de ligging en ons buitengebied is. Een tijdlijn geeft in vogelvlucht ook een boeiend beeld. Bijlage 1 gaat verder in op de identiteit en historische ontwikkeling van Zwolle.

Middeleeuwen →
Op een vluchtheuvel, grenzend aan het Zwarte Water begon de geschiedenis van onze stad. En ze noemden het Zwolle, letterlijk verhoging, opgezwollen.

1230 →
Zwolle verkreeg stadsrechten en kon de stad ommuren met drie poorten naar Assendorp, Kamperpoort en Dieze.

15e eeuw →
Zwolle sloot zich aan bij het Hanzeverbond. Het bracht de stad welvaart en positie in een internationaal netwerk van 200 steden

17e eeuw →
De aanleg van de vestingwerken maakte de binnenstad autonoom. De Nieuwe Vecht werd gegraven waarover het turf uit Drenthe naar de stad werd vervoerd. Aan de Diezerkade werd dit overgeheveld in grotere schepen die voeren op Amsterdam

18e eeuw →
Ter verhoging van de allure van de stad werd een stelsel van bomenrijke alleeën en monumentale straten aangelegd. We kennen deze nog steeds: Wipstrikkerallee, Veerallee, Deventerweg

begin 19e eeuw →
De Willemsvaart werd geopend, vernoemd naar koning Willem I, de kanalenkoning. De verbinding van de binnenstad met de IJssel bracht Zwolle nieuwe voorspoed en welvaart. De handel kon floreren.

19e eeuw →
Het spoor wordt aangelegd. Zwolle staat aan het begin in haar ontwikkeling naar het 2e knooppunt van Nederland; de draaischijf van het noorden

1930 →
De IJsselbrug wordt aangelegd

1945-1980 →
Bouw van de woonwijken Holtenbroek en Aa-landen, aanleg A28 en de ontwikkeling van de werklocaties Voorst en Marslanden

1979-2000 →
Bouw van de woonwijk Zwolle-zuid

2007 →
Realisatie van de Werklocatie Hessenpoort

1995-heden →
Bouw van de woonwijk Stadshagen

2010-heden
Transformatie van gebieden rondom de historische binnenstad: kraanbolwerk, Katwolderplein, Rode Torenbrug, Weezenlanden (voormalig ziekenhuis)

2.3. Het 'huis van Zwolle', ons Zwolle van morgen: ambities en kernopgaven

We zien dat Zwolle nooit stilvalt in haar ontwikkeling. Telkens passen we ons aan bij de tijdsgeest, de dynamiek van handel en maken we goed gebruik van onze ligging. Onze ontwikkeling maakt ons tot de gemeente die we nu zijn, met een prachtige stad en buitengebied. Het is een verantwoordelijkheid om de verdere ontwikkeling van stad en buitengebied in goede banen te leiden. Dat doen we samen. In 2017 legden we hiervoor onze ambities vast in het 'huis van Zwolle'. Deze ambities hebben we nog steeds.
De Omgevingsvisie 2017 stelt dat 'de drager' van onze gemeente het menselijk kapitaal is. Centraal staat de ambitie: Zwolle versterkt en benut het menselijk kapitaal van de stad. Deze Omgevingsvisie neemt deze ambitie mee als het gaat over hoe mensen leven, wonen en werken en genieten van de stad en het buitengebied, nu en in de toekomst. Over hoe ze keer op keer de stad omvormen naar de wensen van hun tijd, met respect voor het verleden. Zwolle wordt gevormd door alle mensen die in de stad en daaromheen, wonen en werken.

Zwolle kent een ijzersterk 'fundament', een basis om op verder te groeien: de kwaliteiten van de bestaande stad en haar natuurlijke omgeving. Dit zijn de kwaliteiten op het gebied van landschap, cultuurhistorie en biodiversiteit: dit heet het fysiek kapitaal. Centraal staat de ambitie dat Zwolle haar ruimtelijke, cultuurhistorische en landschappelijke kwaliteiten behoudt en versterkt. Elk deel van Zwolle heeft specifieke eigen kenmerken en kwaliteiten die zich uiten in de Zwolse fysieke identiteit en als geheel het fysieke

kapitaal vormen. Dit is terug te vinden in de historische gebouwen en stedebouw, in ons cultuurlandschap, de biodiversiteit en in de verborgen geschiedenis onder de grond. Ze geven een beeld van de Zwolse geschiedenis en laten ons hier thuis voelen.

Naast het grote belang dat we hechten aan ons kapitaal van mens en leefomgeving hebben we drie leidende ambities voor onze verdere ontwikkeling:

- Zwolle versterkt haar stedelijkheid, wordt nationaal en internationaal aantrekkelijker en bestendigt zo haar (economische) toppositie als regio;
- Zwolle is in 2050 klimaatbestendig en energieneutraal;
- Vitale, solidaire, gezonde en duurzame stadsdelen.

2.4. Zwolle versterkt haar stedelijkheid

Zwolle versterkt haar stedelijkheid en wordt nationaal en internationaal aantrekkelijker en bestendigt zo haar (economische) toppositie als regio. We staan voor de kernopgave om die ambitie waar te maken. En daarin slagen we al, samen met de hele regio. De in 2019 afgesloten RegioDeal met het Rijk is daarvan een sprekend voorbeeld.
Zwolle neemt een bijzondere en unieke plek in de regio in. We zijn de centrumstad, het hart van het regionale mobiliteitsnetwerk en de stad die de verbinding legt met de nationale en internationale netwerken via de weg en over het spoor. Deze positie brengt ook de verantwoordelijkheid met zich mee om als motor voor de regio te fungeren bij sociale, culturele, economische en maatschappelijke opgaven. Samenwerking met de regio staat daarbij voorop. We blijven hierin onze verantwoordelijkheid nemen; bijvoorbeeld in het onderzoek naar de Verstedelijkingsstrategie en het MIRT (Meerjarenprogramma Infrastructuur, Ruimte en Transport van het Rijk) onderzoek naar de bereikbaarheid van Zwolle. Het gaat om twee trajecten die mede gaan bepalen hoe onze toekomstige ontwikkeling vorm en inhoud krijgt. Zie ook paragraaf 1.3.

2.5. Zwolle is in 2050 klimaatbestendig en energieneutraal

Onze veelzijdige stad, de unieke dorpen, de buurtschappen en het karakteristieke buitengebied vormen samen onze Zwolse fysieke leefomgeving. Het is ons fundament voor nu en in de toekomst. We beseffen ons dat we rekening moeten houden met de veranderende omstandigheden, zoals een veranderend klimaat en de eindigheid van niet hernieuwbare energie. Dat heeft invloed op de fysieke leefomgeving. We houden onze aandacht onverkort vast op twee belangrijke kernopgaven, namelijk klimaatadaptatie en energietransitie. Klimaatadaptatie is de mate waarin we onze omgeving aan kunnen passen aan de verandering van het klimaat. Energietransitie betekent de overgang van stroom en warmte uit fossiele brandstoffen, zoals gas, kernenergie en steenkolen, naar volledig groene energie, zoals energie uit zon, wind, biomassa, de diepe ondergrond en water. Samen vormen ze de basis voor de topambitie om in 2050 klimaatbestendig en energieneutraal te zijn. Om daar te komen gaan we uit van het principe van de klimaatbestendige groeiregio. We grijpen onze groei aan om onze ambities te verwezenlijken.

2.6. Vitale, solidaire, gezonde en duurzame stadsdelen

Of het nu gaat om ons buitengebied, ons centrum, onze oude wijken rondom het centrum of nieuwere stadsdelen zoals Zwolle-Zuid en Stadshagen, ieder gebied in Zwolle verdient aandacht. Aandacht voor de gezonde mens in het gebied, aandacht voor een inrichting van de leefomgeving gericht op meer sociale binding of aandacht voor meer biodiversiteit. De aandacht voor de groei van de stad mag niet ten koste gaan van aandacht voor alle gebieden binnen en buiten onze stad.
De stad Zwolle en het buitengebied zijn al van grote kwaliteit. De historisch betekenisvolle binnenstad zorgt voor een sterke identiteit en een gezamenlijke trots. Al dat moois koesteren we en houden we in stand. De eigenheid van iedere plek in Zwolle wordt steeds meer leidend en inspirerend bij (ruimtelijke) ontwikkelingen. De cultuurhistorische, ruimtelijke en landschappelijke kwaliteiten willen we samen met de eigenaren en gebruikers, behouden en verder versterken. Nieuwe elementen en nieuwe verbindingen (fietspaden, bruggen, groen, etc.) gaan hun bijdrage leveren aan meer leefkwaliteit, binnen en buiten de stad. We versterken de kwaliteiten die Zwolle uniek maken, gericht op vitaliteit, solidariteit, gezondheid en duurzaamheid.

2.7. Tot slot: Een leven lang Zwolle

Het "huis van Zwolle" is een belangrijk afwegingskader in onze verdere ontwikkeling. Zetten we de stappen die aansluiten bij de ambities? Dat is de vraag die we ons doorlopend blijven stellen.
In het ontwikkelproces van deze visie, met name in 2020 en 2021 leerden we dat het woord groei niet overeenkomt met deze ambities. Groei werd uitgedrukt in cijfers, in getallen, terwijl groei geen ambitie is. Zwolle ontwikkelt zich echter steeds, ruimtelijk, sociaal, economisch, maatschappelijk, als regiopartner, als gemeente in Nederland. We willen deze ontwikkeling blijven stimuleren. Daarmee blijven we een fijne gemeente om in te leven, te werken, op te groeien en oud te worden; een leven lang Zwolle.

om geven

3. Ontwikkelingen en opgaven verbonden aan ambitie

3.1 Inleiding

De wereld om ons heen verandert voortdurend. Digitalisering, de manier waarop we samenleven, klimaatverandering, een trek naar de stedelijke omgeving, nieuwe vormen van mobiliteit, de rol van sociale media, werken op afstand, de herontdekking van het belang van groen, etc.

Het zijn allemaal factoren die van invloed zijn op hoe we de ruimte inrichten. Het is aannemelijk dat stad en buitengebied onveranderd aantrekkelijk blijven en dat de strijd om de ruimte (meer functies op dezelfde ruimte en daardoor intensiever gebruik ervan) toe zal nemen.

Dit hoofdstuk geeft inzicht in de trends en ontwikkelingen met een doorkijk naar het effect ervan op de gemeente Zwolle. We gaan in op diverse thema's en kijken naar Zwolle als:

- Leefgemeente;
- Een klimaatbestendige gemeente;
- Duurzame gemeente;
- Werkgemeente;
- Gemeente waar we ons verplaatsen;
- Onderdeel van Nederland en de regio.

3.2. Zwolle als leefgemeente: een leven lang Zwolle

3.2.1. Meer huishoudens in Zwolle

Overijssel is een provincie waar het inwonersaantal blijft groeien. De grootste groei vindt in de regio Zwolle plaats. De ramingen van het CBS zijn toegenomen. Op de prognosekaarten licht vooral het stedelijk gebied van Zwolle op. We merken dat de druk op de woningmarkt in Zwolle heel groot is en bovendien sneller groeit dan verwacht. We zien een toenemende vraag naar het wonen in de stad. De grote woningbehoefte en het beperkte passende woningaanbod heeft tal van ongewenste effecten. Prijzen stijgen, investeerders willen hun slag slaan, woningsplitsing neemt ongewenste vormen aan en studenten, starters en ook ouderen kunnen niet aan geschikte woonruimte komen. We zetten verschillende maatregelen in om hoe dan ook 1000 woningen per jaar te kunnen bouwen.

De 'nieuwe' inwoners komen overal vandaan. Schoolgaande en studerende jongeren blijven na school en studie in Zwolle. Door een baan in of in de buurt van Zwolle verwelkomen we nieuwe inwoners uit de regio. Ook hebben te maken met meer één-ouder situaties. Daarnaast is er een trek uit de Randstad naar steden en plaatsen hier buiten. Vaak steden met een goede verbinding over weg en spoor.

We verwachten in heel Oost Nederland (Overijssel en Gelderland) de komende 5 jaar zo'n 60.000 nieuwe huishoudens. Daarmee zorgt de verhuisstroom ook voor een snellere verstedelijking van onze regio. Tegelijkertijd is nog steeds sprake van mensen die naar de Randstad verhuizen. Dat zijn vooral jonge gezinnen die geen huis achterlaten. De nieuwe inwoners zijn vooral gezinnen en ouderen.

3.2.2. Steeds meer functiemenging in de stad én het buitengebied

In steden wordt de aanwezigheid van gebieden met een levendige mengeling van woon, werk- en recreatieve functies steeds belangrijker. Door een combinatie van werken en privé of leren en werken, verandert de behoefte aan (werk) ruimte qua omgeving, omvang en aard: er moet meer te doen zijn en kleinschaliger van opzet worden. Veel functies bij elkaar geeft daarbij de gelegenheid tot ontmoeting en dat wordt steeds belangrijker.

De toenemende behoefte aan locaties waar ontmoetingen tussen mensen en mens en natuur centraal staan, geldt voor de stad maar ook voor het buitengebied. Waar vroeger de overgrote meerderheid van de inwoners in het buitengebied in de landbouw werkzaam was is dit nu veel minder het geval.
Van een agrarisch productielandschap verandert het buitengebied dus steeds meer in een gebied waar op grote schaal functiemenging plaatsvindt (zorg, recreatie, niet-agrarische bedrijven, duurzame energieopwekking en natuurontwikkeling). Het buitengebied is daarmee een potentiele broedplaats voor pionierende economische activiteiten.

3.2.3 De 'Ouderenagenda' en de hervormingsagenda

Er ontstaat steeds meer een koppeling tussen wonen (levensloopbestendig) en de toegankelijkheid van de directe leefomgeving met voldoende basisvoorzieningen in de buurt. "Ouderen' willen langer zelfstandig en betaalbaar kunnen wonen in een prettige buurt en een sociaal netwerk. Daarom is het voor de gemeente belangrijk dat ouderen kunnen doorstromen binnen de eigen wijk of buurt naar passende woningen. Daarnaast neemt de diversiteit aan woonwensen in relatie tot ouder worden toe. De extramuralisering (gelijkwaardige zorg bieden buiten de muren van een zorginstelling) draagt hier aan bij. Ook groeit de groep ouderen die langer zelfstandig thuis wil wonen en daar aanpassingen voor nodig heeft. Dit vraagt om nieuwe woonoplossingen met borging van (mantel)zorg en faciliteiten in de buurt.

3.2.4. Tweedeling in de samenleving

Er is een toenemende tweedeling in de maatschappij zichtbaar. De mensen met de meeste armoede zijn over het algemeen ook de mensen met een lagere opleiding, mindere gezondheid, minder ontwikkelde vaardigheden en wonen vaak in kwalitatief minder goede woningen. Daarnaast hebben ze vaker te maken met welvaartsziekten, overlijden ze eerder en zijn langer minder gezond. Juist in deze situatie kan een goede en aantrekkelijke buitenruimte bijdragen aan beweging en ontmoeting. Een gezonde leefomgeving vinden we ontzettend belangrijk.
De Corona-pandemie verscherpt deze tweedeling. Juist mensen in sociaal ongunstige situaties worden het hardst getroffen. Hoewel de Omgevingsvisie niet de plek is om de tweedeling aan te pakken, heeft dat natuurlijk onze volle aandacht.

3.2.5. Zorg: een toenemende zorgconsumptie op maat

De verwachting is dat de zorgconsumptie door een vergrijzende bevolking vanaf 2020 zal stijgen. Door veranderingen in het sociaal domein is de gemeente over de volle breedte van het sociaal domein verantwoordelijk geworden voor de zorg en ondersteuning van mensen thuis. Alleen voor zeer complexe zorgvragen zijn nog voorzieningen als beschermde woonvoorzieningen-, en verpleeghuizen beschikbaar. Wie zorg of ondersteuning nodig heeft krijgt dat primair in de thuissituatie. Dit betekent een opgave voor wonen, als het gaat om passende woonruimtes bieden die ook voor personen geschikt zijn die fysieke of materiele ondersteuning c.q. toezicht nodig hebben.

3.2.6. Regionale zorgfunctie: rol voor Zwolle én de regio

Zwolle heeft een regionale zorgfunctie voor bijvoorbeeld beschermd en begeleid wonen en maatschappelijke opvang. Door de geografische ligging met een groot ommeland concentreren veel sociale voorzieningen zich in onze stad. We verwachten dat dit zich door zal zetten. Ook is er een tendens om steeds meer lokaal te organiseren. We zetten steeds meer in op (langer) zelfstandig wonen. We willen de beweging maken van Beschermd Wonen naar Beschermd Thuis Wonen. We streven hierbij naar kleinschaligheid in de regio om de concentratie van de huidige woonvoorzieningen in de stad Zwolle te verminderen. Dit resulteert in een evenwichtiger spreiding.

3.2.7. Voorzieningen

Overal wordt de behoefte aan voorzieningen groter als het aantal inwoners in onze gemeente groeit. De voorzieningen moeten daarin meegroeien. We maken onderscheid tussen basisvoorzieningen zoals scholen, winkels en 1e en 2e lijnszorg en stedelijke voorzieningen op de schaal van de stad, zoals bijvoorbeeld musea, leisure en andere culturele instellingen. Daarbij hebben we ook te maken met reguliere vervanging van bijvoorbeeld schoolgebouwen of ontwikkeling van winkelcentra. We stemmen dat doorlopend af met betrokkenen en belanghebbenden zoals bijvoorbeeld schoolbesturen en ondernemersverenigingen. Als we aan de slag gaan in gebieden, wijken of buurten nemen we opgaven voor voorziening zoveel mogelijk mee.

3.2.8. Regionaal Plan Onderwijsvoorzieningen:

De te verwachten groei van de stad maakt het nog niet nodig Voorgezet Onderwijsvoorzieningen toe te voegen. We kiezen voor voorzieningen centraal gelegen in de stad, zodat schommelingen in aantallen leerlingen en medegebruik beter zijn op te vangen.

3.2.9. Onderwijs: een leven lang ontwikkelen

Een leven lang blijven leren is het credo: dat betekent onderwijs in elke fase in je leven. Zowel voor persoonlijke ontwikkeling als voor arbeidsmatige inzet. Een trend is de mix van onderwijs met bedrijfsleven: leren en werken op één plek in een campus-achtige setting. Ook is er een trend gaande dat onderwijsgebouwen ook 's avonds gebruikt gaan worden voor andere activiteiten dan onderwijsdoeleinden, passend bij het gebouw en de omgeving van de school. Het mag het woonplezier van omwonenden niet in de weg staan. Daarnaast is er de e-studie, een vorm van onderwijs waar mensen steeds vaker gebruik van maken.

Door ICT ontwikkelingen verandert het onderwijs sterk. Bepaalden eerder de locatie en de kwaliteit van het onderwijs de toestroom van studenten, in de toekomst zal dat alleen nog de kwaliteit zijn. Al het onderwijs is straks digitaal beschikbaar. Maar digitaal onderwijs is onvoldoende. Interactie en ontwikkelen van vaardigheden zijn cruciaal. Dat vraagt fysieke en digitale ontmoetingsplekken waar mensen elkaar ontmoeten, van elkaar leren en samenwerken.

3.2.10. Gecombineerd leren en werken

In een hybride leeromgeving komen werken en leren bij elkaar. Leren en les krijgen in de praktijk bij het bedrijfsleven maar ook werken op school. Het bedrijfsleven trekt de school in. Het beroepsproces vormt het uitgangspunt voor het leren van de student. Dit betekent dat een hybride leeromgeving sterk lijkt op een echte werkomgeving in de beroepspraktijk, maar het is ingericht om te leren en om diploma's te behalen.

3.2.11. Gezondheid: 'de brede benadering'

Gezondheid is steeds meer een integraal en belangrijk maatschappelijk thema. Het gezondheidsbeleid en

milieubeleid zijn van oudsher gericht op het beheersen van gezondheidsrisico's en het beschermen van (kwetsbare) groepen mensen, dieren en natuurgebieden. Tegenwoordig gaat het ook om bevordering en verbetering van de gezondheid, bijvoorbeeld door de inrichting van onze leefomgeving.

Gezondheid wordt bepaald door leefstijlgedrag zoals voeding en bewegen en door de fysieke en sociale omgeving waarin mensen zich bevinden. Zo heeft bijvoorbeeld een gebied met een variatie tussen bebouwing, groen, rustige, stille plekken, verkoelend water een positief effect op hoe we ons voelen. Daarom is het belang van een aantrekkelijke en gevarieerde openbare ruimte, waarin we kunnen, fietsen, wandelen, hardlopen en bewegen, groot. Sporten gebeurt ook steeds meer buiten clubverband (sportschool/ hardlopen). Daarin neemt de openbare ruimte een steeds belangrijkere plaats in, mits de inrichting daarbij past. Buiten bewegen, spelen en sporten draagt bij aan een goede gezondheid van mensen, jong en oud. Het is een kwaliteit die Zwolle moet blijven bieden, ook als er meer Zwollenaren bij komen.

3.2.12. Het gebeurt in de ondergrond

Het wordt steeds drukker in de ondergrond, zowel direct onder onze voeten als op grote diepte. We gebruiken steeds meer onze bodem voor de winning van ons drinkwater en energie, voor energieopslag, klimaatadaptatie en als drager van alle kabels en leidingen voor het digitale tijdperk. Dit betekent dat activiteiten als geothermie, drinkwaterwinning, waterberging, zorgvuldig gebiedsgericht grondwaterbeheer, ondergronds bouwen, warmte-koudeopslag, de aanleg van nieuwe kabels & leidingen en warmtenetten een goede regie vragen voor een zorgvuldige, kwalitatieve omgang met onze bodem en ondergrond. Hoewel dat niet voor iedereen zichtbaar is, is het van groot belang voor een goede leefkwaliteit in Zwolle.

3.2.13. Digitalisering verandert onze manier leven

Technologische vernieuwingen volgen elkaar steeds sneller op en zijn bovendien steeds meer met elkaar verweven (zoals bij drones, robots, domotica, etc.). Er ontstaat een nieuwe, snellere dynamiek en een intensievere wisselwerking tussen technologie en samenleving. Door digitalisering willen en zijn mensen meer in staat om 24/7 diensten en acties te ondernemen via digitale kanalen zoals websites en social media. Daarnaast bieden technologie en de analyse van grote hoeveelheden data de mogelijkheid voor een slim gebruik van onze ruimte. Ook kunnen technologische ontwikkelingen nieuwe mogelijkheden bieden op het gebied van mobiliteit. Denk bijvoorbeeld aan het beter afstemmen van vraag- en aanbod in het OV-netwerk (openbaar vervoer).

Ontwikkelingen in digitalisering en technologie hebben ook veel invloed op de arbeidsmarkt. Banen en functies veranderen of verdwijnen en er worden nieuwe eisen gesteld aan werknemers. Door technologie kunnen ouderen bijvoorbeeld langer thuis blijven wonen, waarbij eventuele zorg op afstand wordt geboden.

Digitalisering en technologische vernieuwingen leiden tot een ander gebruik van de fysieke leefomgeving. Digitale platforms maken ontmoetingen tussen mensen makkelijker. Toch is het elkaar 'echt' ontmoeten nog altijd het belangrijkste.

3.2.14. Thuiswerken

Mede door de Corona-situatie zijn we meer thuis gaan werken. Of op grote schaal thuiswerken ook in de toekomst de norm blijft, moeten we afwachten. Mogelijk wordt het veel meer een combinatie van thuiswerken en werken op kantoor of de bedrijfslocatie. Dit zal vooral een effect hebben op de behoefte aan kantoorruimte, zowel in kwaliteit, de locatie als in hoeveelheid.

3.3. Zwolle als klimaatbestendige gemeente

Door klimaatverandering worden de winters natter en zachter, terwijl de zomers heter en droger worden en er vaker hoosbuien vallen. Zwolle gaat vaker met weersextremen te maken krijgen. Dit heeft effect op gebouwen, gezondheid, landbouw, natuur en economie. De kwetsbare ligging van Zwolle, langs de IJssel en de Vecht, met een open verbinding naar het IJsselmeer, maakt dit extra zichtbaar. In Zwolle kan het water van vijf kanten komen: uit de lucht, via de bodem, via de IJssel, opgestuwd vanaf het IJsselmeer bij noordwesten wind en vanuit de Vecht en de Sallandse weteringen.

Klimaatadaptatie gaat over het aanpassen aan dit extremer weer en de effecten daarvan. Het is belangrijk om weerbaarder te worden want we zijn kwetsbaar. En dat kan met een goed toekomstperspectief. Als we ons aanpassen kunnen we ook werken aan een aantrekkelijke leefomgeving en kunnen stad en ommeland zich duurzaam blijven ontwikkelen.

3.4. Zwolle als groene gemeente

De betekenis van groen en water neemt toe. Een goed ontwikkelde groen- en waterstructuur voegt waarde toe aan onze leefomgeving. Het leidt tot een beter vestigingsklimaat, verbetering van welzijn en gezondheid, een meer klimaatadaptieve omgeving met minder hittestress en wateroverlast en meer biodiversiteit. Gemeenten die veel in groen en water investeren en een goede groen- en water- structuur bezitten, zijn economisch sterker, omdat mensen hier graag wonen en werken.

De wijze waarop groen zich in de stad ontwikkelt, verandert. Tot voor kort was het vooral een gemeentelijke taak. Nu is sprake van een mix, waarbij de bewoners en bedrijven in de stad meer kunnen doen en ook graag meer willen doen. We zien dat bijvoorbeeld op verschillende plekken in Zwolle, zoals in Assendorp. Initiatieven die de gemeente blijft ondersteunen.

Stadslandbouw in al zijn vormen, is sterk in opkomst en is van betekenis voor de groenstructuur. We worden ons steeds bewuster van gezond en duurzaam eten. Lokaal geproduceerd voedsel vindt ook lokaal de weg naar de eettafel. Dat is een ontwikkeling die ook in Zwolle gaande is. Door de multifunctionaliteit van stadslandbouw ontstaan nieuwe kansen voor recreatie en natuur in en om de stad. De stad en het landelijk gebied raken steeds meer verweven met tegelijkertijd beide een eigen unieke identiteit.

3.5. Zwolle als werkgemeente

Het gaat goed met de economie van Zwolle. De stad heeft zo'n 100.000 banen, tegenover ongeveer 128.000 inwoners. Tussen 2013 en 2018 is de werkgelegenheid in Zwolle met 6% toegenomen, met bijna 6.000 banen. Deze groei zet zich door mede door de inspanning vanuit de gemeente en regio gericht op de ambities als economische topregio in Nederland. De economie in Zwolle is divers. Dat is een kracht. Tegelijkertijd zijn er specifieke aandachtsgebieden voor Zwolle in de komende 10 jaar. We lichten deze verder toe.

3.5.1. Gezondheid (Health)

De sector health is de belangrijkste werkgever van de stad als we kijken naar het aantal banen. Daarin is een grote rol voor het ziekenhuis Isala weggelegd. De zorg is echter veel breder. Juist door het ziekenhuis ontstaat weer aanvullende en nieuwe bedrijvigheid in Zwolle, met name in Oosterenk.

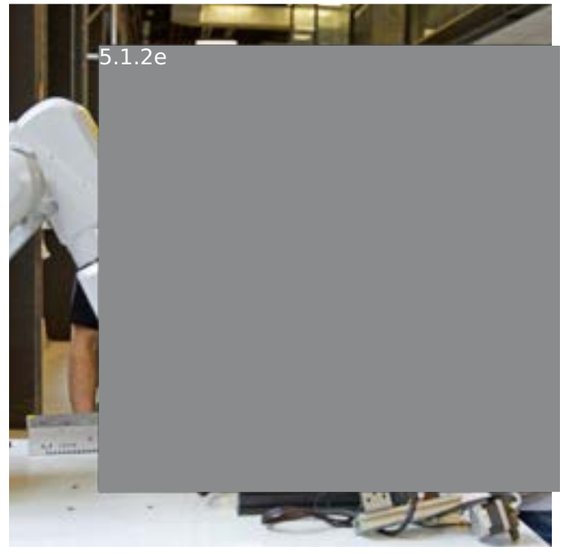
3.5.2. Zakelijke dienstverlening

Naast Health is de zakelijke dienstverlening een belangrijke sector voor de stad. Naast enkele grotere kantoren, zien we hierbinnen met name een duidelijke groei van bedrijven werkzaam in de ICT en E-commerce. Daarnaast zien we veel werkgelegenheid in onderwijs en bij de overheid. Aan de banengroei binnen de detailhandel, horeca, vrijetijdseconomie en creatieve industrie zien we de stedelijke ontwikkeling van Zwolle terug.

Het aanbod van kantoren op goed bereikbare multifunctionele locaties "droogt" in Nederland snel op. Vanuit de Randstad, maar mogelijk ook de randen van het land, ontstaat behoefte aan goede alternatieven. Zwolle is daarvoor ook in beeld. We spelen daar op in met de verdere ontwikkeling van Spoorzone en Voorsterpoort.

3.5.3. Innovatie

De Triple Helix (onderwijs, bedrijfsleven, overheid) werkt samen om de innovatiekracht van Zwolle te ontwikkelen en versterken. De regio speelt daarbij ook een nadrukkelijke rol. Het belang van innovatie komt voort uit de verandering van de economie en het mogelijke gevolg daarvan voor de samenleving. Door robotisering bijvoorbeeld verdwijnen en veranderen banen. Vooral lager en middelbaar opgeleide vakwerkers zijn daardoor kwetsbaar op de veranderende arbeidsmarkt. Hierdoor dreigt een tweedeling tussen lager opgeleide vakwerkers en hoger opgeleide kenniswerkers. De huidige arbeidsmarkt en toekomstige arbeidsmarkt vragen

om een directe samenwerking tussen onderwijs en economie, waarbij economische ontwikkeling, innovatie en ondernemerschap leidend zijn.

In Zwolle brengen we dat in de praktijk in het Health Innovation Park (HIP) bij het Isala Ziekenhuis en het Polymer Science Park (PSP), een plek waar gewerkt wordt aan toegepaste kunststoftechnologie. Ook de Spoorzone is een belangrijke locatie als het gaat om innovatie. Een goed voorbeeld is Perron038, waar ondernemers en onderwijs samenwerken aan innovaties voor de maakindustrie.

Uit de Scale-up Monitor Gemeente en Regio Zwolle 2019 blijkt dat er in de stad Zwolle 20 snelgroeiende bedrijven gevestigd zijn. Snelgroeiende bedrijven hebben in Zwolle tussen 2015 en 2018, 2.400 volledige arbeidsplaatsen opgeleverd. In de gemeente Zwolle is het grootste aandeel (potentieel) snelgroeiende bedrijven te vinden in de sectoren Informatie en Communicatie (IT), groot- en detailhandel en specialistische zakelijke dienstverlening.

3.5.4. Werklocaties veranderen

In de afgelopen jaren is schaalverkleining ook een belangrijke ontwikkeling in de zakelijke dienstverlening in Zwolle. Er ontstaan meer kleinschalige kantoren of meerdere bedrijven vestigen zich in één kantoor. Dit vergroot de vraag naar kleinschalige en nieuwe kantoorconcepten. Dit betekent dat we ons hierop moeten aanpassen.. Denk hierbij onder meer aan het geschikt maken van grote leegstaande kantoren voor kleinschalige bedrijven en de ombouw van kantoorpanden naar andere functies. Zodat bijvoorbeeld meer gemengde gebieden ontstaan waar gewoond en gewerkt wordt.

3.5.5. Kansen voor de logistieke sector

Door veranderingen in de wereldeconomie en globalisering wordt steeds meer internationale handel en transport verwacht. Deze ontwikkeling biedt kansen voor de logistieke sector in Zwolle. Zwolle ligt strategisch als logistieke draaischijf op de as tussen West (Randstad en de Nederlandse grote zeehavens) en Oost (Duitsland, Noord Europa, Baltische Staten en Rusland). Voor bedrijventerreinen langs snelwegen die gericht zijn op logistiek, zoals Hessenpoort, betekent dit mogelijk een verschuiving in de vraag naar grootschaliger percelen.

Het vervoeren van producten gaat voor een groot deel over de weg. Ook transport over water en weg is belangrijk. Een goede, intermodale infrastructuur, waarbij goederen door verschillende vervoersmiddelen worden vervoerd, is een voorwaarde om als logistieke draaischijf te kunnen functioneren. Vanwege de strategische ligging van de regio Zwolle langs diverse vervoersassen (water, weg en spoor) zijn hiervoor in potentie goede kansen, als het ook leidt tot werkgelegenheid waar Zwolle mee vooruit kan. Ook de leefomgeving moet baat hebben bij zulke ontwikkelingen.

3.5.6. Detailhandel, andere behoeftes, nieuwe kansen

De winkelmarkt is de laatste jaren sterk veranderd, mede door de grote invloed van internetwinkels. Zwolle heeft op dit moment beide in huis. Zoals een groot bedrijf gericht op webwinkelen en een boeiende levendige binnenstad met een breed aanbod van winkels, voor grootwinkelbedrijf tot de bijzondere speciaalzaak. Juist de regionale centrumfunctie maakt Zwolle tot een aantrekkelijke winkelstad. Voor de consument is het aanbod aan digitale winkels de afgelopen jaren steeds ruimer geworden. Kwaliteit van aanbod, keuzemogelijkheid, prijsstelling en uitstraling worden als gevolg hiervan steeds belangrijker. We zien dat Zwolle meebeweegt op de trend dat steeds meer winkels een webshop openen, terwijl een fysieke winkel openen al dan niet in combinatie met een afhaalpunt ook voorkomt.

Een andere trend in de detailhandel is de schaal-vergroting in bepaalde sectoren. De laatste jaren zijn in Nederland steeds meer megawinkels (bijvoorbeeld bouwmarkten) verschenen. De tegenhanger hiervan is dat marktruimte ontstaat voor speciaalzaken, vooral in of direct nabij de binnenstad.

Verder zien we dat de kleine buurt- en wijkcentra onder druk staan. Ze hebben het lastig om het hoofd economisch boven water te houden. Echter door vergrijzing en de wens om dicht bij huis boodschappen te doen is er ook voor dit type winkels bestaansrecht. Daarbij is het belangrijk om juist stedelijke ontwikkeling rondom deze centra op gang te brengen. Dat vergroot het toekomstperspectief. Ook dat is een landelijke én Zwolse trend.

3.5.7. Horeca en leisure

De horecasector verandert. We zien dat het aantal en de omvang van de verschillende horecaketens toeneemt. Tegelijkertijd is er een opkomst van kleinschalige horecabedrijven. De leisure-sector is een relatief jonge en snel groeiende bedrijfstak. Door de afgenomen hoeveelheid vrijetijd en de toegenomen welvaart wil de consument een kwalitatieve belevenis in de schaarse beschikbare tijd. Door de groei van het aantal inwoners en de regiofunctie van Zwolle nemen de kansen voor leisure voorzieningen in Zwolle verder toe. Diverse gebieden in Zwolle bieden een prachtig decor voor verschillende leisure activiteiten. Denk aan de fraaie historische binnenstad en het prachtige buitengebied. Denk aan een sterk gegroeid aanbod van fitnescentra op korte afstand van woonwijken of nieuwe outdoor-/kano/ adventure bedrijfjes in en rondom Zwolle. We zien deze ontwikkeling in de komende jaren door blijven gaan en gaan daar ook gericht beleid op maken, bijvoorbeeld voor waterrecreatie om het gebruik van onze leefomgeving in goede banen te leiden.

3.6. Zwolle als duurzame gemeente

3.6.1. Naar een duurzaam en circulair Zwolle

De ambities voor een energieneutraal Zwolle in 2050 vraagt nu al keuzes. Het verduurzamen van ons eigen energieverbruik is onvoldoende. Een investering in nieuwe duurzame energie is nodig voor zowel korte termijn als lange termijn. Wind, zon, warmte uit diepe ondergrond; energie wekken we steeds vaker lokaal en regionaal op. Dit heeft veel invloed op hoe we de stad en ons buitengebied inrichten, zowel op als onder de grond. Dat heeft allemaal te maken met verandering van het netwerk, de opslag van elektriciteit en nieuwe vormen van energieproductie, en vooral het afscheid van datgene waar we nu nog afhankelijk van zijn, het aardgas.

Circulariteit is bezig aan een opmars en gaat er vanuit dat producten van nu de grondstoffen zijn voor later: na gebruik kunnen producten gedemonteerd worden en de materialen opnieuw gebruikt. Ook in Zwolle willen we vorm geven aan circulariteit. Het draagt bij aan de duurzame gemeente die we willen zijn.

3.6.2. Een duurzame logistieke bereikbaarheid van stedelijke gebieden:

Zowel de bevoorrading van de winkelcentra in de wijken, van alle ondernemingen in binnenstad en natuurlijk de pakketbezorging aan huis kennen dezelfde uitdaging. Het wordt drukker en niemand zit te wachten op rumoerige vrachtwagens, luidruchtige dieselmotoren van busjes. Tegelijkertijd kunnen we niet meer zonder. De trend naar slimme, duurzame vormen van stadsdistributie is al ingezet. Winkeliers, bezorgdiensten; velen nemen al hun verantwoordelijkheid, met als mooi voorbeeld de fietsende stadskoeriers. Het goed en duurzaam organiseren van de stadslogistiek is één van de uitdagingen voor een leefbare gezonde stad. Vooral als het gaat om de laatste kilometers tussen onze stadsring en alle wijken en winkelgebieden.

3.7. Zwolle: veranderende mobiliteit

3.7.1. 'Beter benutten'

Het personen- en goederenvervoer blijft de komende jaren toenemen. Simpelweg alleen maar meer wegen aanleggen is niet langer de oplossing. De auto is ongeveer de grootste ruimtegebruiker die we kennen. Nu ruimte steeds schaarser wordt, is de trend minder auto en bijvoorbeeld meer gebruik van de fiets in combinatie met goed openbaar vervoer. Het rijk, de provincie, omliggende gemeenten en wijzelf kiezen daarom rondom de stedelijke netwerken voor een brede aanpak van de bereikbaarheid. Dit onder de titel 'Beter Benutten'. De kunst is het maken van slimme koppelingen tussen mobiliteit en de ontwikkeling van onze stad. Daarbij houden we rekening met het feit dat we steeds mobieler zijn geworden en dat we ons bewegen volgens andere patronen dan vroeger. Dat doen we voor ons werk, voor onze vrije tijd, ons onderwijs en tot steeds latere leeftijd. De stad anders inrichten, samen met de regio. Dat is wat een veranderende mobiliteit aan ons vraagt.

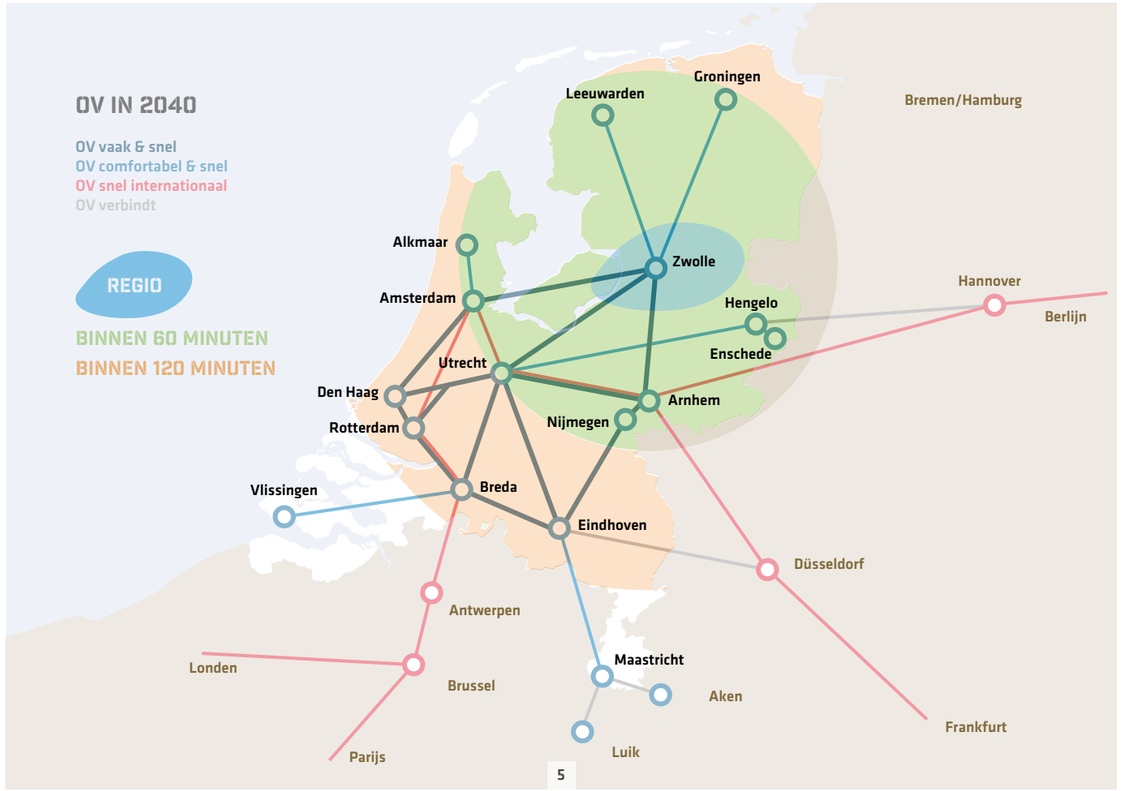
3.7.2. Groei aan mobiliteit: bereikbaarheidsproblemen

Het aantal mobiliteitsbewegingen groeit, lokaal, regionaal en nationaal. Ook in Zwolle kan dat leiden tot bereikbaarheidsproblemen. Zwolle staat daarbij niet alleen. Ook op nationaal niveau ontstaan de mobiliteitsproblemen voor zowel de auto als met het openbaar vervoer. Dat zien we vooral in de zeshoek Amsterdam-Zwolle-Arnhem-Eindhoven- Breda en Den Haag. Specifiek voor Zwolle is de doorstroming op de A28 een knelpunt, zowel in de richting van Meppel als van Amersfoort.

3.7.3. Het belang van OV-knooppunten en overstappunten

Op het station van Zwolle wordt het steeds drukker. De ontwikkeling van het treinvervoer overtreft de prognose als gevolg van de aanleg van de Hanzelijn. Door elektrificatie van de lijnen naar Enschede en Kampen zien we dat dit gebruik nog verder toeneemt. De rol van de fiets in het voor- en natransport vanaf de stations neemt verder toe. De voorzieningen daarvoor, zoals goede fietsenstallingen, fietspaden en stadstraten waar de fietser centraal staat, worden steeds belangrijker.

Tussen de steden Amsterdam, Zwolle, Arnhem-Nijmegen, Eindhoven, Breda, Den Haag-Rotterdam, en Utrecht wordt ook in de toekomst rekening gehouden met een intensief gebruik van het openbaar vervoer. Door deze groei van het gebruik van het OV systeem lopen we binnen een aantal jaren tegen capaciteits-

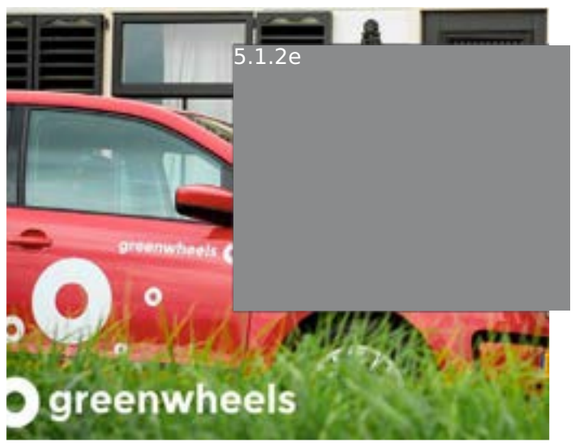

Figuur 2: **OV 2040 met Zwolle als belangrijk knooppunt**

en kwaliteitsprobleem aan, voornamelijk in de spits. Het vergroten van de capaciteit van OV is daarvoor de belangrijkste oplossing. Dat is een nationale ambitie. Deze ambitie komt terug in het door het rijk opgestelde 'Contouren toekomstbeeld openbaar vervoer 2040'. Zwolle is als een belangrijk OV-knooppunt genoemd en wordt in de toekomst nog belangrijker. We kunnen dan andere delen van Nederland nog beter en sneller bereiken, en zij ons.

3.7.4. Van bezit naar gebruik

Vooral jongere generaties lijken minder geïnteresseerd te zijn in het bezit van bijvoorbeeld een auto. Doordat zij vaak midden in de stad wonen kunnen ze de auto slecht kwijt of verplaatsen ze zich net zo makkelijk of makkelijker met fiets, bus en trein. Of dit ook doorzet als ze ouder worden en in een andere levensfase komen, is de vraag. Vaak verandert ook de plek waar ze wonen. Feit is wel dat de huidige jeugd een andere oriëntatie heeft. Het gaat minder om bezit en meer om gebruik. De rest van Nederland en de wereld is ook veel dichterbij gekomen. Ook wordt het door de digitale economie en door technologie andere goederen of diensten te huren en te verhuren. Dit heeft gevolgen voor onze fysieke leefomgeving. De groei van de deelauto en deelfietsconcepten gaat leiden tot een afname naar de vraag naar eigen parkeerplaatsen, van de auto voor de deur. Daar en tegen zijn nieuw collectieve voorzieningen aan de orde, waar je terecht kunt voor de deelauto, de fiets kan stallen en opladen of de elektrische step, bakfiets of scooter. De ontwikkeling van dit soort voorzieningen, als een nieuwe vorm van dienstverlening gaat samen met de bouw van gemixte woon- en werkgebieden.

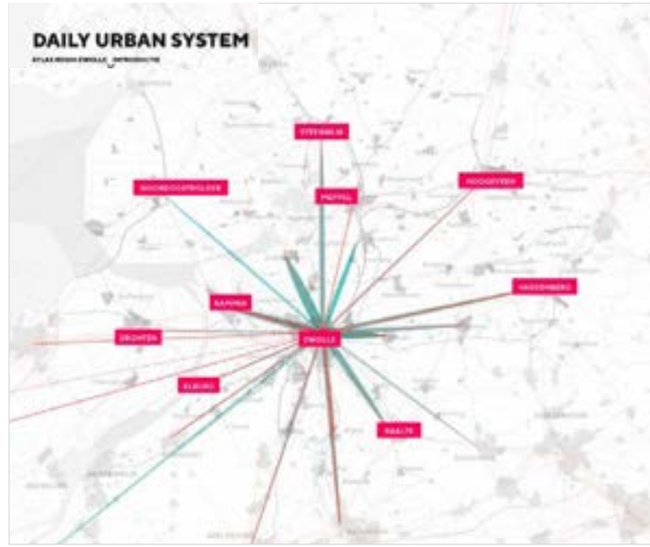

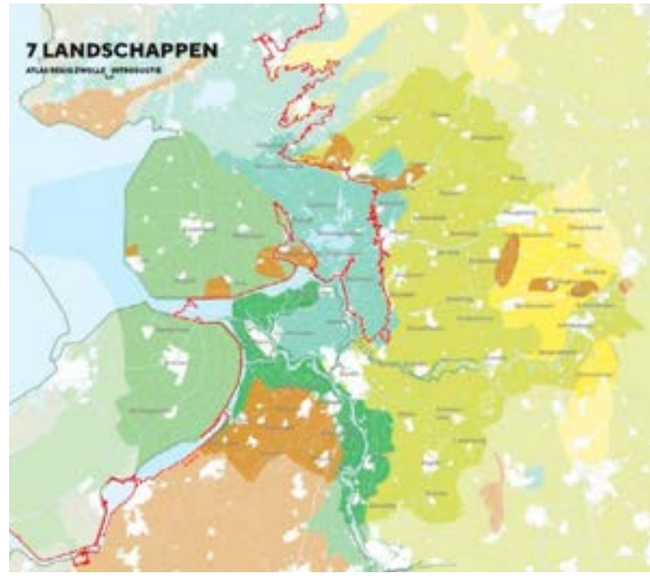
3.8. Zwolle in de regio

Zwolle en de omliggende regio zijn onlosmakelijk met elkaar verbonden en op vele vlakken. Als één van de sterkst groeiende economische regio's is de Regio Zwolle de verbindende schakel tussen West-, Oost- en Noord-Nederland. De regio bestaat uit tweeëntwintig gemeenten verdeeld vier provincies en meerdere waterschappen. De overheden in de regio werken samen aan een aantal thema's, waaronder economie, werkgelegenheid, innovatie, de aanpak van het woningtekort, de bereikbaarheid en in deelverbanden ook aan klimaat en energie. De regio is, mede vanwege zijn geografische ligging, een knooppunt van handel. Dat is het al vanuit het verleden van het Hanzeverbond en we zien dat terug aan het gezamenlijk ontwikkelen van de Port of Zwolle (samenwerking tussen Meppel, Kampen en Zwolle op havengerichte activiteiten). De unieke ligging en vele kwaliteiten maken dat het in de regio goed wonen, leven, werken en genieten is.

Kenmerkend voor de gemeente Zwolle is het zogenaamde Daily Urban System. Dat systeem vertelt ons hoe we in onze regio ons verplaatsen met auto en openbaar vervoer. Op de kaart is het aantal verplaatsingen per uur met de auto en het OV zichtbaar gemaakt. De stad Zwolle neemt daarin letterlijk een centrale plaats in. Zwolle is de draaischijf in de regio als het gaat om vervoer, zowel per auto, als per trein, bus en fiets.

De bijzondere plek van Zwolle zien we ook terug als we kijken naar de landschappen in de regio. We kunnen maar liefst 7 landschappen onderscheiden. Van de oude stuwwallen tot de jonge droogmakerijen: allemaal zijn ze vanuit Zwolle op relatief korte afstand van elkaar te ontdekken. Dat verandert ook niet. Het is één van de weinige ankerpunten in onze ontwikkeling. De rijkdom van het diverse landschap om ons heen blijft altijd bestaan. We vinden het belangrijk dat we daar zuinig op zijn. Juist de kracht van het landschap is de basis voor onze verder ontwikkeling.

3.9. Zwolle in Nederland

We zien de positie van Zwolle in Nederland veranderen. We maken steeds meer onderdeel uit van een netwerk met een aantal belangrijke steden in Nederland. Vaak steden met een goede ligging qua bereikbaarheid, in een dynamische regio. We zijn, mede door de goede verbindingen via weg en spoor aangehaakt in dit netwerk. De komst van de Hanzelijn heeft daar een belangrijke rol in gespeeld. Hierdoor staan we in directe verbinding met de steden in de Randstad. Ook voelen we ons steeds meer verbonden met plaatsen als Deventer, Enschede, Apeldoorn, Arnhem, Nijmegen en uiteindelijke zelfs de Brabantse steden.

En omgekeerd is Zwolle natuurlijk de poort naar Noord-Nederland. Daar 'ontmoeten' we Friesland, Groningen en Drenthe. Juist onze bijzondere ligging maakt ons economisch aantrekkelijk om er te (gaan) ondernemen en te wonen.

Zwolle onderscheidt zich binnen Nederland ook door de bijzondere ligging midden in een (historische) delta. We zijn daar uniek in en beheersen de kunst om daar op een fijne, veilige en economisch krachtige manier te leven. Deze IJssel-Vecht Delta heeft ons vele eeuwen voorspoed gebracht, maar ook enkele rampen. Die willen we blijven voorkomen, juist door ons zo bewust te zijn van onze ligging.

Door ons bewust te zijn van onze positie op nationaal en regionaal niveau kunnen we ons toekomstbestendig en klimaatbestendig blijven ontwikkelen.

3.10 De betekenis ervan voor Zwolle?

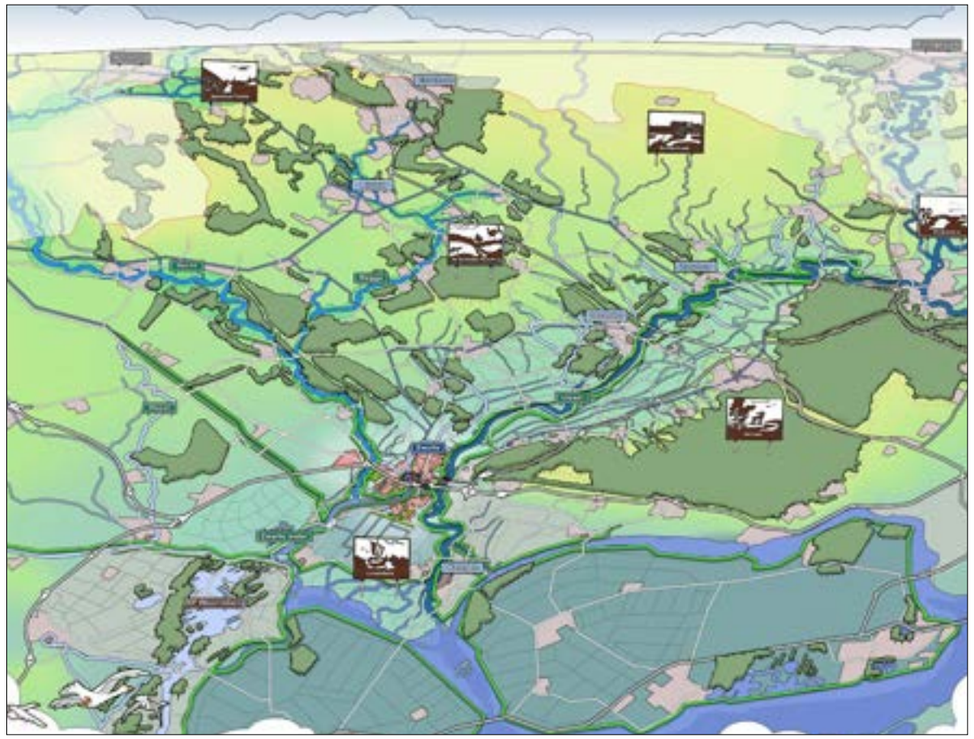
Wat betekenen de hiervoor beschreven ontwikkelingen voor de fysieke leefomgeving van de gemeente Zwolle? De trek naar de stad, en de groei van de bevolking, en de bijbehorende woningbouwopgave en meer welvaart biedt kansen voor de verdere doorontwikkeling van Zwolle en de economie. Het gaat niet alleen om kansen. De leefbaarheid in Zwolle, de afhankelijkheid van ontwikkelingen elders in Nederland, schaarse ruimte gelet op de vele kwaliteiten, brengen ook een verantwoordelijkheid met zich mee. De verantwoordelijkheid om Zwolle betaalbaar en bereikbaar te houden voor toekomstige generaties. De verantwoordelijkheid om de veranderende positie van Zwolle, als stad en gemeente die ertoe doet in Nederland, serieus te nemen. Onze culturele, landschappelijke, sociale, historische en economische waarden zijn er voor huidige en toekomstige generaties. Nu we echt makkelijker afstanden overbruggen, denk aan de Hanzelijn, is het zaak om ook kwalitatief bruggen te slaan naar een leefbare toekomst.

Figuur 3: **Zwolle verbonden met de Randstad**

Figuur 4: **Zwolle de poort naar Noord-Nederland**

Figuur 5:
Ligging van Zwolle in de IJssel-Vecht delta

De uiteindelijke groei van de stad is afhankelijk van de landelijke dynamiek, en met name van de ontwikkeling van de woningmarkt en de bereikbaarheid van de Randstad. Grote steden worden wellicht onbetaalbaar, terwijl de jongere generatie (met name de hoogopgeleide) veel meer gewend is om grotere afstanden te overbruggen. De Hanzelijn heeft Zwolle dichterbij de Randstad gebracht. De positie van Zwolle in het land, in de regio en als stad in een mooie omgeving is de laatste jaren duidelijk veranderd.

Het is duidelijk is dat de maatschappij dynamisch is. De invloed van technologie en de digitale wereld heeft gevolgen voor onze manier van leven in Zwolle. De inrichting van de stad en ons buitengebied gaat zich daarop op aanpassen. Banen en functies veranderen of verdwijnen en er worden nieuwe eisen gesteld aan werknemers. De samenleving van de toekomst vraagt om levendige, multifunctionele gebouwen en omgevingen. De zelfrijdende auto zal een flinke impact hebben op de inrichting van de leefomgeving, bijvoorbeeld op de benodigde parkeerruimte.

De ontwikkelingen vragen om een groot vermogen om ons aan te passen. Aan voortdurende samenwerking tussen ondernemers, overheid, onderwijs- en onderzoeksinstellingen én de omgeving (5 O's). De mate waarin wij in staat zijn om ons aan te passen en veerkrachtig te zijn, bepaalt hoe succesvol ook toekomstige generaties kunnen zijn. Succesvol in de zin dat het prettig, leven, werken en verblijven is en blijft in Zwolle. De gesignaleerde dynamiek vraagt van de Omgevingsvisie en van de Zwollenaar ruimte voor ontwikkeling en aanpassing met een scherp oog en doortastend handelen op de kwaliteiten die Zwolle al eeuwenlang heeft.

om geven

4. Ruimtelijke koers voor ons ‘Zwolle van Morgen’

4.1. Inleiding

We hebben onze ambities gesteld en weten welke uitdaging voor ons liggen. Daarbij zijn we ons ook meer dan ooit bewust van de vele kwaliteiten van Zwolle. Kwaliteiten om te koesteren, ook dat is een doel met forse impact op de fysieke leefomgeving.

De opgaven voor Zwolle zijn groot, omvangrijk, veelzijdig. We gaan in dit decennium aan de slag met onze stad, met ons buitengebied. We voegen woningen toe en parken. We verbeteren de leefbaarheid en bereikbaarheid voor de Zwollenaar en alle bezoekers van onze gemeente.

Ons buitengebied is voor ons van grote waarde, voor landbouw, landschap, natuur en recreatie. De veelzijdige overgangen tussen stad en omliggend landelijk gebied maken dit gebied voor velen toegankelijk en aantrekkelijk. Dat heeft blijvend onze aandacht nodig. Daarnaast heeft het buitengebied haar eigen tempo, haar eigen ontwikkeling en unieke eigenschappen met buurtschappen en kleine kernen. Ook daarvoor stellen we doelen.

Het werken aan onze stad en ons buitengebied kan niet zonder spelregels. In dit hoofdstuk leggen we een aantal spelregels vast. We verdiepen daarbij op het koesteren van onze kwaliteiten, op belangrijke ingrepen in onze stad en onze blik op het buitengebied.
Kortom: dit hoofdstuk maakt de vertaalslag van ‘wat willen we’, zoals beschreven in de vorige hoofdstukken naar ‘wat willen we waar’. We spreken dan van een integrale en gebiedsgerichte uitwerking van doelen en ambities. Veel van die doelen en ambities hebben we concreet uitgewerkt na dit hoofdstuk: De Zwolse raamwerken en gebiedsprofielen. Op diverse plekken verwijzen we daar ook naar.

4.2. We koesteren onze kwaliteiten: de basis voor iedere ontwikkeling

We zijn een gemeente met circa 130.000 inwoners. Het overgrote deel daarvan woont in de stad. Daarnaast trekt onze stad veel bezoekers aan. Bezoekers op zoek naar zorg, onderwijs, cultuur, plezier, een culinaire ervaring, om lekker te winkelen, een gezellig avondje uit en natuurlijk iedereen die in Zwolle werkt en niet woont. In de stad komen steeds meer mensen te wonen, te werken, te verblijven. En dat te midden van een rijk landschap, natuur en natuurleven.
Meer dan ooit, zeker met de ervaring van iets ongekends als 'Corona', is ruimte om te leven de belangrijkste waarde in onze gemeente. Ruimte om te leven voor mens, plant en dier. We stellen leefbaarheid of kwaliteit van leven voorop. Dat is leidend in iedere ontwikkeling in onze gemeente en in het bijzonder in onze stad.
Een belangrijke keuze is dat we onze opgaven voor meer woningen bijna volledig laten landen in de bestaande stad. We koppelen de woonopgaven ook aan gebieden waar een noodzaak is tot transformatie. Dan kan het gaan om de verloedering van een gebied, kantorenleegstand, maar ook een gebied dat enorme potentie heeft. Dit betekent dat Zwolle stedelijker wordt. Deze stedelijkheid is in onze ogen pas succesvol als dat ook bijdraagt aan een gezonde balans tussen welzijn en welvaart. Stedelijker worden betekent ook dat leefbaarheid, toegankelijkheid en veiligheid centraal staan. Dat is waaraan we plannen beoordelen. We vinden de kwaliteit van de buitenruimte (zie raamwerk buitenruimte in hoofdstuk 5) erg belangrijk en hoe mens en natuur hierin een plek krijgen. We sluiten aan bij de kenmerken en kwaliteiten van een gebied, zie de bijlage bij deze omgvingsvisie met een beschrijving van kenmerken en kwaliteiten van de verschullende gebieden in Zwolle. Meer woningen gaat dus bijvoorbeeld samen met het groener maken van de stad. Zodat het aangenamer en koeler wordt, de biodiversiteit toeneemt en meer stadse ecosystemen ontstaan.
Een dichtere stad, betekent ook meer 'dichtheid' van het groen in de stad. Dit aanvullend op de bestaande hoofdgroenstructuur die we behouden, beschermen en versterken. Een werkwijze die we al decennia hanteren en waar we ook volop mee doorgaan. Niets is zo kenmerkend aan Zwolle als het groen dat vanuit het buitengebied zonder onderbreking de stad in komt. De beroemde groene longen van Zwolle. We beseffen eens te meer dat die longen goud waar zijn voor Zwolle. Voor mens, plant en dier!
Kwaliteiten koesteren begint met oog voor kwaliteit. Kwaliteit is bijvoorbeeld het leven in de luwte van stadswijken als Zwolle-Zuid, het intense karakter van de binnenstad. Kwaliteit is ook de eigenheid van een dorpskarakter in bijvoorbeeld Windesheim, Wijthmen en Berkum. Dit karakter staat in de ontwikkeling van deze kernen altijd centraal.
De stad heeft een indrukwekkende geschiedenis, zoals te zien in de talrijke gemeentelijke en rijksmonumenten en overige cultuurhistorische waardevolle gebouwen en plekken. We hebben prachtige woonbuurten, parken en landschappen die zondermeer het behouden waard zijn. Ieder gebied in onze gemeente heeft dus zijn eigen kwaliteiten. We koesteren deze in een gebiedsgerichte benadering. Gebiedsgericht voor bijvoorbeeld meer intensieve stedelijkheid en gebiedsgericht voor het gebruik van onze landschappen direct rondom of juist verder af van onze stad.

4.3. Sturen op kwalitatieve ontwikkelen

De gemeente is regisseur van de inrichting van onze stad en van ons buitengebied. We nemen deze rol serieus met als uitgangspunt welvaart en welzijn van mens, dier en plant. We hebben de regie over een aantal grote opgaven. Wat dat precies inhoud werken we uit in hoofdstuk 5, de realisatiestrategie.
We presenteren hier onze ruimtelijke visie voor de ontwikkeling van onze stad. Deze visie is basis voor veel ontwikkelingen in de stad. Daarom is een aantal simpele spelregels en principes van toepassing, als sturingsfilosofie voor de visie en alle uitwerkingen daarvan. De eerste drie ontlenen we aan de Nationale Omgevingsvisie:

1. **Combinaties van functies gaan voor enkelvoudige functies**
   Om efficiënt en zorgvuldig gebruik te maken van de beschikbare ruimte in onze gemeente en onze stad zijn combinatiemogelijkheden van functies gewenst. Dit vraagt om inventiviteit en creativiteit. Het mengen en/of meekoppelen van functies staat centraal.

2. **De kenmerken en identiteit van een gebied staan centraal**
   Bij de inpassing van meer en/of nieuwe functies houden we rekening met de kwaliteit van bodem, water, lucht, cultureel erfgoed en natuur. De aanwezige en door bewoners en gebruikers beleefde kwaliteiten en ontwikkelmogelijkheden zijn overal anders. Dit moet doorwerken in de aanpak van opgaven in ieder specifiek gebied. Iedere ontwikkeling verantwoordt zijn bijdrage aan onze inclusieve Zwolse samenleving en hoe we omgaan met de kenmerken en kwaliteiten van een gebied. Door slim en kwalitatief gebieden te ontwikkelen in de stad, blijven we het buitengebied de ruimte geven.

3. **Afwentelen wordt voorkomen**
   Het is van belang dat onze leefomgeving zoveel mogelijk voorziet in mogelijkheden en behoeften van de huidige generatie inwoners. Dit mag niet ten koste van de mogelijkheden van toekomstige generaties. Toepassing van dit principe betekent minimaal het borgen van de diverse milieunormen, terwijl het streven gericht is op permanente verbetering. Ook handelen we klimaatadaptief en stellen we duurzaamheid centraal. Oftewel, maatregelen moeten toekomstbestendig zijn.

Daarnaast gelden aanvullend onze eigen spelregels:

4. **We gebruiken deze Omgevingsvisie als gids voor ruimtelijke ontwikkelingen. Ambities moeten gewogen worden in een goed proces met de omgeving en met de gemeenteraad van Zwolle.**

5. **We werken gebiedsgericht. Daarbij gelden ook de opgaven, doelen, randvoorwaarden en ambities uit de thematische raamwerken en de gebiedsprofielen.**

Deze Omgevingsvisie vertelt de koers die we als gemeente inzetten. Een voorstel of een initiatief dat leidt tot meer kwaliteit voor het brede palet aan doelen en ambities nemen we serieus. Dat kan leiden tot aanpassing van de Omgevingsvisie.

4.4. De randvoorwaarden

4.4.1. Ruimte voor een leefbare stad

We hebben ruimte nodig om ons woningtekort aan te pakken. We hebben ook ruimte nodig voor een gezonde buitenruimte met veel groen. We hebben ruimte nodig om Zwolse ondernemers, zowel bestaande als nieuwe, te laten ondernemen; nu en in de toekomst. Ruimte is ook nodig om te wandelen, te fietsen, voor de bus en de trein en natuurlijk onze auto. We zien dat we nog genoeg ruimte hebben of kunnen maken.
De afgelopen jaren zijn we aan de slag gegaan in de Kamperpoort, met de herontwikkeling van het oude ziekenhuis Weezenlanden en met de ontwikkeling van het Kraanbolwerk. Het zijn nieuwe binnenstedelijke ontwikkelingen waarmee we woningen, nieuwe buitenruimte en ruimte voor bedrijvigheid hebben

toegevoegd. We maakten een ondergrondse fietsenstalling met waterberging bij het station en verplaatsten het busstation. Hierdoor maakten we ruimte voor een nieuw stationsplein gericht op de voetganger en de fietser. Het station en de directe omgeving is hiermee een autoluwe toegang tot onze binnenstad geworden, met een mens- en klimaatgerichte inrichting.
Als we van grotere 'hoogte' kijken zien we dat door de ingrepen de oude 'voorsteden' Kamperpoort, Assendorp en Diezerpoort beter verbonden zijn met de historische binnenstad. Zij bieden ook ruimte aan centrumvoorzieningen die aantrekkelijk zijn voor de stad en regio.

4.4.2. 1000 woningen per jaar met een focus op stedelijk wonen

Tot 2030 willen we jaarlijks 1000 woningen toevoegen aan onze gemeente. Dat doen we om het huidige woningtekort aan te pakken, waarbij we zien dat de vraag blijft toenemen. Een woningtekort dat velen merken, jong en oud. Studenten, schoolverlaters, starters op de arbeidsmarkt, allemaal groepen die moeilijk aan een woning komen. Dat geldt ook voor ouderen die nu langer zelfstandig blijven wonen, en daar wel de passende voorzieningen bij willen. In ons woonbeleid zetten we sterker in op een doelgroepen benadering. We zetten ons in om met name jongeren en kenniswerkers te behouden voor onze stad.

Zwolle moet een aantrekkelijke en inclusieve stad blijven waar voor iedereen een plek is om fijn te wonen. Dat vraagt om vernieuwing van de woonopgave, ruimte voor creativiteit en innovatie in bouwtechnologie in relatie tot thema's als duurzaamheid, circulariteit, gezondheid, betaalbaarheid en inclusiviteit. Uitgangspunt is dat we stedelijke woonkwaliteit toevoegen door ons te ontwikkelen als een sterke groeistad, een vernieuwende

woonstad, een solidaire leefstad en een duurzame deltastad

Met het toevoegen van 1000 woningen per jaar tot 2030 willen het woningtekort op alle fronten aanpakken met onderscheidende woonmilieus en een gevarieerd woonaanbod voor iedere inkomenscategorie. Het is de kunst hier adaptief, flexibel en schaalbaar mee om te gaan; "de toekomst is niet voorspelbaar, wel voorstelbaar". We bouwen in de prijsverhouding 30-40-30. Dat wil zeggen 30% van het woonprogramma bestaat uit goedkope woningen, 40% is middelduur en 30% duur.

Grofweg landt 60% van de nieuwe woningen in de bestaande stad met verschillende stedelijke woonmilieus en stedelijke woonvormen. We volgen hiermee ook de landelijke trend dat jonge gezinnen vaker in of nabij de binnenstad willen wonen. Met meer focus op binnenstedelijk wonen wordt ook een steviger basis gelegd voor stedelijke voorzieningen. Het biedt kansen voor een stedelijke dynamiek gericht op bijvoorbeeld studenten en jong-werkenden en de aanpak van vereenzaming in alle geledingen van de Zwolse samenleving.

Ook voor grondgebonden woningen met een tuin blijven we ruimte bieden. Grofweg 40% van de woningen wordt gerealiseerd in de suburbane woonmilieus van Zwolle wat hoofzakelijk bestaat uit grondgebonden woningen. 30-35% van deze woningen komt terecht in Stadshagen en de overige 5-10% op een aantal specifieke plekken, zoals kleinschalig in de bestaande stad door, herontwikkeling bij de voormalige Harculo Centrale en kleinschalig bij Wijthmen en Windesheim. Ook bieden we ruimte aan de verandering van bestaande agrarische erven naar wonen. Ontwikkeling van bestaande erven is het uitgangspunt, gekoppeld aan de sloop van landschap ontsierende bebouwing en herbestemming van cultureel erfgoed.

In de ontwikkeling van de woningen streven we naar nieuwe onderscheidende, stedelijke woonvormen en combinaties van wonen en werken. Anders dan de afgelopen decennia ontstaat meer en meer een mengvorm met andere stedelijke activiteiten zoals uitgaan, spelen, ontmoeten en bewegen. De mens en de biodiversiteit staan centraal. We blijven daarbij ook de hoogte zoeken, vanuit een kwalitatieve insteek. Zie daarvoor de visie op hoogbouw.

4.4.3. Mobiliteit en bereikbaarheid als belangrijke drager voor leefbaarheid

"Mens en natuur centraal stellen, voldoende woningen, ruimte om te spelen, bewegen en ontmoeten". In een wijk als Stadshagen is voldoende ruimte om aan deze doelen invulling te geven. Bij ontwikkelingen in het centrumgebied van Zwolle is minder ruimte beschikbaar. Meervoudig ruimtegebruik en denken in drie dimensies is het vertrekpunt. Dat betekent enerzijds de hoogte opzoeken (zie uitwerking hoogbouw en verdichting, verderop in dit hoofdstuk). Daarnaast zetten we in op beter passende vormen van mobiliteit en bereikbaarheid met minder ruimtebeslag. We gaan meer aandacht besteden aan de fietser en de voetganger en minder voorrang geven aan de automobilist (zie ook raamwerk mobiliteit in hoofdstuk 5).

Het belangrijkste doel is het doorgaande autoverkeer door onze binnenstad, het centrumgebied en de stadswijken daar omheen zoveel mogelijk te beperken. Dat moet leiden tot een veel beter leefklimaat, een betere luchtkwaliteit, een lagere parkeerbehoefte, waardoor we ruimte creëren voor groen, voor spelen, voor de fiets en voetganger.

"De herinrichting van de Stationsweg als wandelboulevard geeft die focus, met veel ruimte voor voetgangers, fietsers en groen maar ook oog voor de bereikbaarheid van de bewoners en bezoekers die met de auto komen".

Bij de verdichting en uitbreiding van de stad met 10.000 woningen is het niet mogelijk om het autogebruik mee te laten groeien. De reden is dat te veel extra autoverkeer leidt tot opstoppingen. Ook ontbreekt de ruimte voor dezelfde hoeveelheid parkeerplaatsen als tot nu toe gebruikelijk is geweest. Gelukkig wordt er in Zwolle naast de auto veel gebruik gemaakt van de trein, bus en fiets. Bij de verdichting en uitbreiding van de stad hebben we de ambitie om voor de korte reisafstanden een "10 minuten stad" te worden, waarin alle belangrijke voorzieningen per fiets en/of te voet binnen circa 10 minuten te bereiken zijn. Voor de langere reisafstanden streven we naar meer gebruik van het openbaar vervoer met trein of bus. Hiermee houden we de groeiende stad leefbaar en bereikbaar.

Onze buitenring als Stadsring

Meer ruimte voor fietser en voetganger en een andere kijk op autogebruik kan alleen als we op 'systeemniveau' toewerken naar een andere verkeersafwikkeling. Regionaal autoverkeer met de bestemming A28 moet minder via onze stad gaan op langere termijn. Onze buitenring moet veel meer gaan fungeren als stadsring, voor afhandeling van het Zwolse autoverkeer én als drager van een lokaal en regionaal openbaar vervoersysteem. De voorwaarden die we stellen aan de Stadsring zijn:

- In principe kunnen fietsen en wandelen langs de gehele ring.
- Knooppunten ontwikkelen voor onze stad daar waar stadsstraten de ring kruisen (zie ook Stadsstraten).
- Duurzame groenstedelijke knooppunten creëren gericht op ontmoeting en uitwisseling van mensen en goederen waar stad en regio samen komen (zie ook Mobiliteit hubs). Dat is waar (spoor)wegen en andere stedelijke functies elkaar kruisen.

Met een andere benadering van onze stadsring gaan we ook op zoek de mogelijkheid om de verkeersstromen anders in te richten, bijvoorbeeld in verschillende sectoren. Hiervoor gaan we een onderzoek doen. Vanaf de ring is dan telkens een bepaald deel van Zwolle bereikbaar, als het ware een aantal taartpunten, aangesneden vanuit het centrum. De knooppunten die zo kunnen ontstaan op specifieke plekken op de Stadsring vormen de nieuwe hedendaagse 'Stadspoorten' als toevoeging op onze historische stadspoorten.

In dit onderzoek nemen we de uitkomst mee van de proef met de openstelling van de Van Karnebeektunnel en we gaan na of we de Koggetunnel beter kunnen benutten. Ook kijken we naar nieuwe vormen van gedeeld gebruik van auto en andere vervoersmiddelen.

Stadsstraten

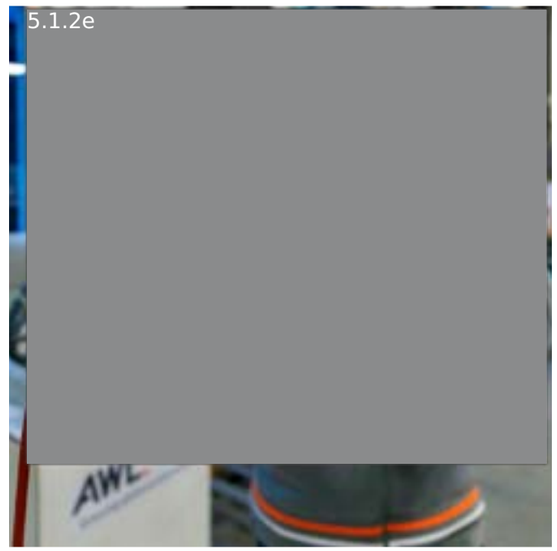
Het centrumgebied is het kloppende hart van onze stad. Stadsstraten vormen de aders waarmee oude en jonge stadsdelen verbonden zijn met het centrum. Stadsstraten vormen het decor voor het dagelijkse leven. Het zijn de belangrijkste openbare ruimtes van de stad en tegelijkertijd bieden ze ruimte voor een mix aan functies, zoals winkels, cafés, kappers, boekenzaken, restaurants, wonen etc. Dit geeft invulling aan de nabijheid van voorzieningen. Stadsstraten zijn gericht op fietser en voetganger en moeten ook in de avonduren sociaal veilig zijn. De straten die nu al de kenmerken van stadsstraten hebben zijn de Assendorperstraat, Vechtstraat en Oude Deventerstraatweg. We werken de komende jaren aan meer stadstraten in Zwolle. Dat doen we vooral samen met de omgeving om behoefte en invulling optimaal te verbinden, waarbij we rekening houden met de centrale rol die het ons kernwinkelgebied moet houden. Een sterke, levendige binnenstad moet gesteund worden door de stadsstraten

Mobiliteit hubs

Zoals de binnenstad is voorzien van parkeergarages op de randen, zo biedt de Stadsring kansrijke plekken waar ander vormen van vervoer worden geboden en waar de auto wordt neergezet voor een dagje, om te gaan werken en waar je aan het einde van de dag je pakketjes ophaalt. Waar je op de bus stapt, of juist uit de bus. De komende decennia verschuift de wijze waarop we ons verplaatsen naar allerlei nieuwe vormen. Daarbij maken we slim gebruik van huidige en nieuwe technologie, data en nieuwe verbondenheid tussen allerlei aanbieders van vervoer. Elektrische deelfietsen, elektrische scooters, riksja's en step en natuurlijk de gewone fiets zijn hiervan de voorbeelden en zorgen samen met het (zelf rijdend) openbaar vervoer voor een aantrekkelijk alternatief voor de auto. Daarmee geven we nieuwe impuls aan de leefbaarheid in onze stad. Dit betekent dat we dergelijke plekken willen creëren, samen met ondernemers en vervoerders, in de vorm van mobiliteit Hubs.
De nieuwe hubs moeten zo gesitueerd worden dat een zo groot mogelijk gebied bediend wordt. Daarbij gaan we uit van 3 reistijden te voet, te fiets of met een scooter vanaf de hub naar de plek van bestemming. Het gaat om:

- 5 minuten bij dagelijks gebruik;
- 10 minuten bij regelmatig gebruik;
- 20 minuten bij incidenteel gebruik.

We gaan onderzoeken of we dergelijke mobiliteit Hubs kunnen creëren in de Spoorzone, bij de Nieuwe

Veemarkt, in de Voorsterpoort, op het knooppunt van de Rembrandtlaan en de Zwartewaterallee, bij Wijkcentrum Aa-landen in de omgeving van PEC stadion en het Isala Ziekenhuis en bij Weezenlanden. We kunnen hiermee ongeveer alle windstreken van de gemeente bedienen om zo buitengebied en regio te verbinden aan de stad, de stedelijke economie en via Zwolle ook met de rest van Nederland en Europa via hoogwaardig vervoer per trein.

4.4.4. Aandacht voor de economie van stad, gemeente en regio

We hebben veel kwaliteiten voor een goede economie. Dat zit in onze handelsgeest als oude Hanzestad. Het spreekt uit onze creativiteit en ons vermogen om te vernieuwen. Dat krijgt kleur door ons diverse en veelomvattende onderwijs en onze Zwolse Top Innovatie Centra. We zijn zeer goed bereikbaar en daarmee aantrekkelijk voor allerlei vormen van dienstverlening. Door Isala zijn we het regionale centrum voor zorg. Onze economie is divers, met veel banen in veel sectoren. Dat willen we zo houden. Daarvoor moeten we aantrekkelijk blijven.

De Economische Effectrapportage, opgesteld op basis van de Ontwerp Omgevingsvisie, leert dat we doorlopend aandacht moeten hebben voor ons economisch profiel. Het leert ook dat we oog moeten hebben voor onze relatie met en afhankelijkheid van de regionale economie. Het ook gaat ook om de cruciale randvoorwaarden die bedrijvigheid mogelijk maken, zoals bereikbaarheid, de ruimte om te vestigen en milieu die een doorslaggevende factor kunnen zijn. Bovenal is het extra duidelijk geworden dat banen belangrijk zijn voor het inkomen van onze inwoners en daarmee voor de economische vitaliteit van onze gemeente.

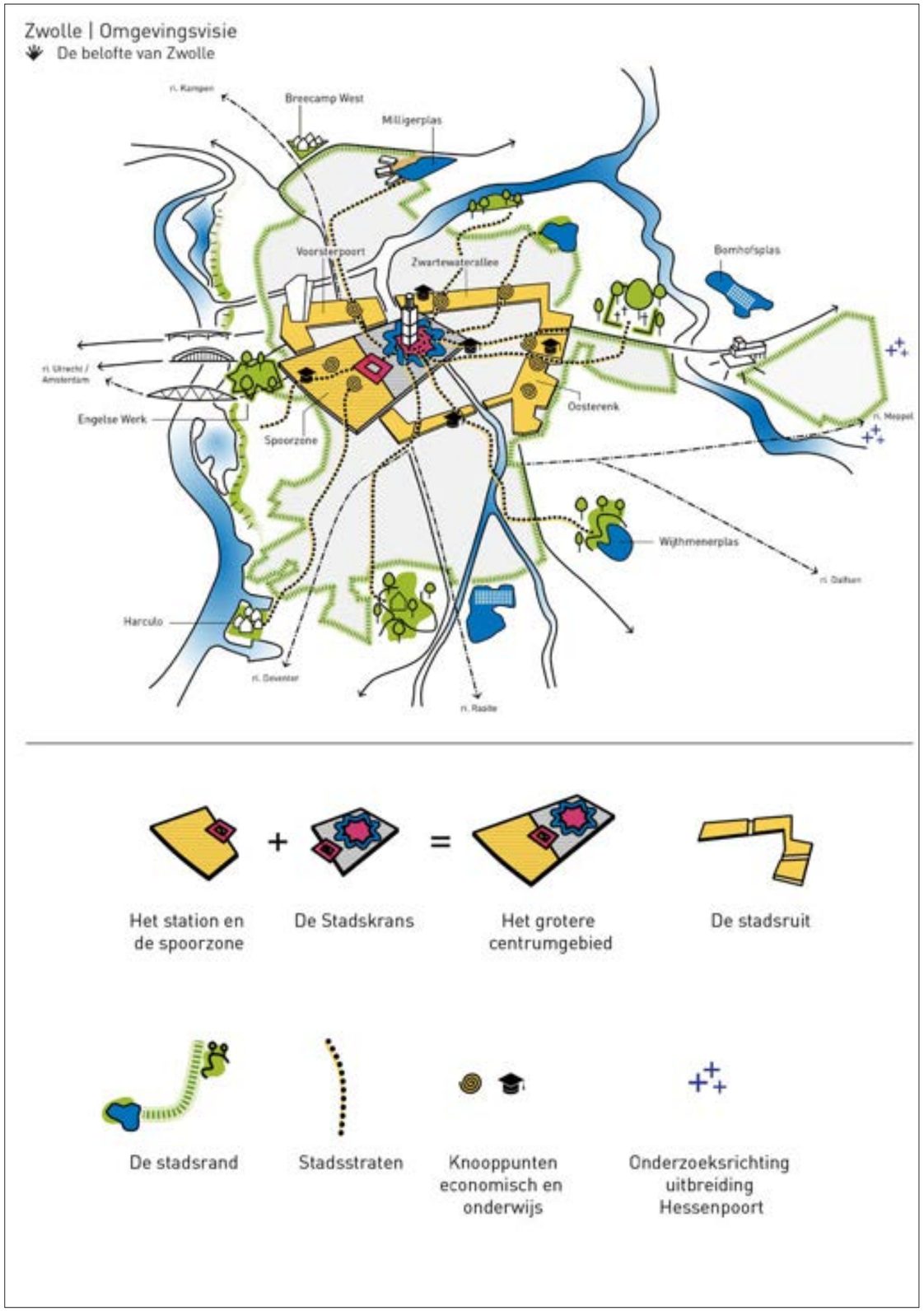
We willen onze economie versterken voor de cluster rond gezondheidszorg, voor ict/e-commerce en de creatieve industrie. We zien ruimte voor groei van de logistieke sector, mede in het licht van onze deelname in de Port of Zwolle en de regionale potentie van Hessenpoort, mogelijk met een railterminal op de lange termijn. We stimuleren innovatie en nieuwe bedrijvigheid en kijken daarbij ook naar de koppeling met maatschappelijke thema's.

Het belang om jong, breed opgeleid talent en kennis-werkers in Zwolle te houden en naar Zwolle te trekken is groot. Om interessant te zijn voor deze groep werkt Zwolle aan creatief en vernieuwend aanbod op het gebied van wonen, werken en vrije tijd. In Zwolle opgeleide studenten onderscheiden zich door kwaliteit in samenwerken, ondernemen en "cross over"- (grens ontkennend) denken. Met deze talenten kunnen nieuwe bedrijven in Zwolle ontstaan, bestaande bedrijven verder groeien en komen ondernemingen naar Zwolle om zich hier te vestigen.
We moeten daarom wel aan de slag om onze kwaliteiten ook op de langere termijn in te zetten voor een goede economie. Dat betekent dat starters op de arbeidsmarkt in Zwolle terecht kunnen voor een woning. Dat we goed bereikbaar blijven. Dat we in onze belangrijke gebiedsontwikkelingen rekening met ruimte voor verschillende typen bedrijvigheid en met nieuwe bedrijfs- en kantorenconcepten. Het is ook belangrijk dat onderwijs zich kan blijven ontwikkelen.

De grote bedrijventerreinen, zoals Hessenpoort, Marslanden en Voorst hebben en houden ieder hun eigen profiel (zie hoofdstuk 5 met gebiedsprofielen van de Zwolse werklocaties). We zijn er daarbij van bewust dat meer binnenstedelijke ontwikkeling van woongebieden de ruimte voor doorgroei op termijn kan beperken.
De positie van Zwolle als regionale kantorenstad is sterk. De behoefte aan kantoren voor de (middel)grote gebruikers vullen we in het programma van verschillende gebiedsontwikkeling (zie ook de Stadsruit, verderop in dit hoofdstuk). Voor deze bedrijven is een eigen kantoorpand, zichtbaarheid en OV en autobereikbaarheid met voldoende parkeerfaciliteiten relatief belangrijk.
De veelzijdigheid van onze bedrijven in het stedelijke centrum maakt Zwolle aantrekkelijk. We willen een bloeiende en boeiende toekomst voor onze middenstand. Juist door stedelijk wonen zien wij perspectief in deze toekomst. Daarnaast speelt toegankelijkheid, de kwaliteit van de inrichting van het gebied en de bereikbaarheid nadrukkelijk een rol. Dat is ook een ruimtelijke opgave. Een opgave waarmee we samen met de grote groep Zwolse ondernemers aan de slag zijn en blijven.
Toerisme is daarbij één van grote aandachtsgebieden. Het is van belang het toeristische aanbod continu aan te passen aan de behoefte en tegelijkertijd te voorzien in voldoende plek om te overnachten. Dat richt zich niet alleen op het hotel. Ook camper, camping, bed and breakfast en pleziervaart spelen hierin een rol van betekenis.

Meer bijzonder is de ruimte en aandacht voor evenementen. We hebben verschillende en goed gespreide locaties. Voor grootschalige (dance) evenementen hebben we behoefte aan een permanente oplossing nabij het centrum van de stad, waarvoor onder meer de Voorsterpoort in beeld is. We verkennen of ook buiten-events mogelijk gemaakt kunnen worden op een nieuwe locatie binnen of buiten de stad.

Een circulaire economie zien we als toekomst van en voor Zwolle (zie hoofdstuk 5, raamwerk circulariteit). In een circulaire economie halen we waarde uit reststromen. Anders dan nu gaan we steeds meer rekening houden met het opnieuw kunnen gebruiken van producten, onderdelen en grondstoffen. In feite betekent het op termijn een einde aan afval. We hebben nog veel stappen te zetten om daar te komen. Lokaal en regionaal vraagt deze omslag om ruimte voor het lokaal opslaan en verwerken van grondstoffenstromen en het

sluiten van kringlopen (zoals water, voedsel, energie, materialen). Het kan ook leiden tot andere en nieuwe werkgelegenheid, innovatie en nieuwe bedrijven. We zien samenloop met opgaven voor energie, landbouw, bouw, mobiliteit en landschaps- en natuurontwikkeling.

4.5. De Zwolse strategische ontwikkelzones

Leefbaarheid en leefkwaliteit staan centraal bij de verdere ontwikkeling van Zwolle. Dat doen we door te kijken naar de bestaande kwaliteiten en naar behoeften die leven in het gebied en dat te verbinden met opgaven voor mobiliteit, wonen, werken, (maatschappelijk) vastgoed, energie, klimaat, natuur en water. Hierdoor ontstaat een integrale visie voor een gebied en vervolgens een uitvoeringsprogramma om de opgaven aan te pakken. Hierdoor maken we gebieden in onze gemeente toekomstbestendig.

De vernieuwing en verjonging van Zwolle ontwikkelt zich van binnen naar buiten. We gaan gebiedsgericht aan de slag. Dat betekent dat we gebieden in onze stad zien waar de ontwikkelingen plaatsvinden.
Deze gebieden hebben onderling relaties, vanuit de ontwikkelgeschiedenis van onze stad. Hierdoor ontstaan zones. Het zijn drie karakteristieke 'schillen', of ook wel strategische ontwikkelzones, met daarbinnen gebieden die onze stad (deels) transformeren naar een andere functie:

1. De binnenstad en de schil rondom de historische binnenstad, we noemen dit de StadsKrans;
2. De zone verbonden aan onze stadsring en dus aan de belangrijkste openbaar vervoer en autoverbindingen. We noemen dit de StadsRuit met daarin een aantal belangrijke ontwikkelgebieden, zoals de Spoorzone en de Zwartewaterallee;
3. De schil waar de stad het omliggende buitengebied ontmoet. De scherpe rand tussen het groen van het landschap en het grijs en rood van de stad. Dit is de StadsRand.

Doordat de schillen gelijkmatig de stadsplattegrond van Zwolle bestrijken, kunnen alle stadsdelen profiteren van dynamiek, het toevoegen van nieuwe woningen, groen, speel- en ontmoetingsplekken en water. Ook bestaande winkelcentra profiteren, door meer inwoners en daarmee bezoekers en verbetering in de bereikbaarheid. En er ontstaan nieuwe verbindingen tussen het centrum en de stadsdelen. De stadsdelen worden daarmee meer en meer plekken van ontmoeting, ze treden uit de anonimiteit. De stadskrans en stadsruit zijn, vanwege de hoge dynamiek en functiemix, bij uitstek gebieden die geschikt zijn voor ontwikkelen van aanbod voor het aan te trekken talent en kenniswerkers. Dit helpt Zwolle om straks klaar te zijn voor de voor de economie van de toekomst.

4.5.1. De StadsKrans: de binnenstad ontwikkelt zich verder

De gebieden aan weerszijden van de stadsgracht zijn de afgelopen jaren al behoorlijk veranderd. Oude en nieuwe kwaliteiten komen bij elkaar met als sprekende voorbeelden het Kraanbolwerk, de opgeknapte Kamperpoort met het Katwolderplein, de voetgangersbrug de Tanerij bij de Spiegel, de ontwikkeling van Weezenlanden en de Bagijneweide. Met deze gebiedsontwikkelingen zijn de oude 'voorsteden' Kamperpoort, Assendorp en Diezerpoort beter verbonden met de historische binnenstad. Zij bieden ook ruimte aan centrumvoorzieningen die aantrekkelijk zijn voor de stad en regio.

De bijzondere kwaliteiten van onze prachtige maar kleine historische kern willen we behouden. Bij het ontwerpen van de buitenruimte is en wordt de standaard van de binnenstad aangehouden. De kwaliteit laten we ook terugkomen in de opzet van de nieuwe gebieden en de gebouwen die worden gemaakt. In de gebiedsgerichte benadering vanuit de Stadskrans sturen we op een innige relatie met de historie. Zo worden oude en nieuwe kwaliteiten via de openbare ruimte en via gebouwen aan elkaar gesmeed.

De aandacht voor samenhang en ruimtelijke kwaliteit van de Stadskrans leidt tot een rijker aanzien. Dat is onze ambitie. De Stadskrans is een belangrijk voor nieuwe woningen, vooral in een stedelijke setting. Plannen zijn in voorbereiding aan de Schuttevaerkade, Weezenlanden noord, aan de Burgemeester Drijbersingel (locatie vastgoed Rijksvastgoedbedrijf), het Broerenkwartier, de Veemarkt en de Bagijneweide. De Kamperpoort is goed op streek maar nog niet afgerond.
De stadsgracht is het samenbindend element, het klittenband tussen de weerszijden van het water.

Het water is al veel meer onderdeel geworden van de beleving van de stad. Juist het gebied rondom de Stadsgracht en de verschillende plannen bieden de kansen om het centrumgebied nog aantrekkelijker en leefbaarder te maken. De herinrichting van de buitenruimte draagt duidelijk bij aan sociaal contact, verschillende tempo's van leven en een prettige verblijfsruimte voor mens, plant en dier.

De Thorbeckegracht, het door toeristen meest gefotografeerde deel van Zwolle vraagt om herinrichting zodat ook hier het water en de kades aantrekkelijk worden. Qua herinrichting van de buitenruimte staan ook nog de Diezerkade en Thomas á Kempisstraat op stapel. Zo ontstaat een betere verbinding tussen de oudere voorstad Diezenpoort en de binnenstad.

Het doel voor een beter en gezonder verblijfs-, leef- en woonklimaat in de Stadskrans en de binnenstad is afhankelijk van goede langzaam verkeersverbindingen. De ruimte hiervoor is echter beperkt. Daarom gaat de auto steeds meer plaatsmaken voor de fiets en de voetganger en worden (parkeer)voorzieningen voor de auto aan de buitenzijde van de gracht toegevoegd. Daarmee laten we een autoluwe singel ontstaan. Ook worden doorgaande routes naar de stad aantrekkelijke fietsroutes en het openbaar vervoer is comfortabel en slim, zodat dit goede alternatieven zijn voor de auto.

4.5.2. Tussen StadsKrans en StadsRuit: één vergroot centrumgebied

De binnenstad en de Spoorzone groeien langzaam naar elkaar toe. De ambitie is om dit gehele centrumgebied een integrale, stedelijke uitstraling te geven waar gewoond, gewerkt en gerecreëerd wordt. Een mix van functies zorgt voor een levendig centrumgebied. Het karakter van de verschillende deelgebieden in het centrumgebied blijft aanwezig. De historische binnenstad richt zich hoofdzakelijk op winkelen, cultuur en horeca (consumptie) en de Spoorzone hoofdzakelijk op werken, onderwijs en innovatie (productie). Ze versterken op passende wijze onze stedelijke setting, zorgen voor de menging tussen wonen, werken, het genot van een hoogwaardige buitenruimte, cultuur, culinaire verwennerij en ontspanning. Beide gebieden bieden nadrukkelijk ook ruimte voor nieuwe woningen. De stedelijkheid waarmee dat plaats zal vinden, verschilt: de binnenstad en het gebied daarom heen volgens de principes van de StadsKrans en de Spoorzone volgens de principes van de StadsRuit.

4.5.3. StadsRuit

De nieuwe woningen in onze stad creëren we met name in een aantal grotere stedelijke ontwikkelingen. Het gaat om de Spoorzone, de Zwartewaterzone, Zwartewaterallee en Oosterenk. Veel van de 6.000 woningen komen hier terecht. Het worden gemengde stedelijke gebieden waar gewoond, gewerkt en gerecreëerd wordt. Telkens afhankelijk van de kwaliteit van het gebied en de behoeften uit de omgeving en voor de stad. De gebieden hebben gemeen dat ze liggen aan de stadsring. Ze vormen als het ware een ruit over een deel van de stad; de StadsRuit dus! Waarbij de ring veel meer wordt dan een verkeersader. Op termijn zien we een stadsboulevard die telkens aansluit bij de specifieke omgeving, lokaal en regionaal.

We verbinden via de StadsRuit verschillende delen van de stad met het centrumgebied. Zo kan de campus Windesheim door het Engelenpad (een langzaam verkeersverbinding over de IJsselallee en onderdeel van de Spoorzone) meer onderdeel worden van het centrale centrumgebied. Deze uitdaging ligt er ook voor Zwolle-zuid, zodat het meer onderdeel wordt van de stad.
De Zwartewaterallee wordt ter hoogte van Holtenbroek en Aa-Landen een stadsallee waaraan gewoond en gewerkt wordt, met de school en winkels om de hoek. Een verblijfsgebied met stedelijke allure.

Mede dankzij de prachtige tunnels voor fietsers en voetgangers onder de Ceintuurbaan is de Oosterenk al meer onderdeel van de stad. Door meer voorzieningen, minder kantoren, meer woningen wordt de volgende stap gezet voor Oosterenk als levendig deel van onze stad. De Westerveldse Aa wordt hierbij meer onderdeel van het stedelijk recreatieve gebruik. Het gebied biedt zelfs de mogelijkheid om te wonen met uitzicht op het landschap van de Westerveldse Aa.

Bij Oosterenk is de rust van het landschap nabij. Het groen is om de hoek. Deze uitdaging geldt ook voor de andere ontwikkelingen in de stad. In de Spoorzone werken we aan het Koggepark, op de plaats van de Koggelaan en het Spoorpark. We willen hiermee de leefbaarheid van dit zeer intensief gebruikte gebied vergroten.

Op de plek van de IJsselhallen starten we een nieuwe ontwikkeling, genaamd de nieuwe Veemarkt. Door de verbinding te leggen met de Voorsterpoort en met Kamperpoort willen we ook in dit gebied zorgen voor een park, als recreatief gebied voor de huidige en toekomstige inwoners.
Grote stedelijke ontwikkeling hebben daarmee per definitie een brede opzet voor veel doelen en veel functies. Daarvoor zijn ook nog genoeg keuzes te maken. Door een goede samenwerking met partijen komen we tot en gebiedsgericht programma. De kans van slagen is wel afhankelijk van omwenteling die we voor ogen hebben met bereikbaarheid en mobiliteit en het toekomstig functioneren van de Stadsring.

4.5.4. Tussen StadsRuit en StadsRand

Veel relatief jonge wijken liggen tussen de StadsRruit en de StadsRrand. De jongste is Stadshagen. Stadshagen maken we af in de komende 10 jaar. Dat gaat nog om circa 3000 woningen, waarbij we ook de locatie Breecamp West willen ontwikkelen voor woningen. Veel van deze wijken hebben de bijzondere kwaliteit te grenzen aan ons buitengebied, gemarkeerd door de Stadsrand. Het buitengebied is direct, zonder stedelijke onderbrekingen en op een robuuste wijze verbonden aan de stedelijke hoofdgroenstructuur. Dit is een kernkwaliteit van Zwolle, die we behouden en beschermen

Via de stadsstraten en met de ingrepen in de StadsRuit verbinden we de stadsdelen met het centrumgebied. Met de nadruk op de fietser en de voetganger verbinden we de stadsdelen ook veel meer onderling. Daarvoor zijn alle ontwikkelingen in de StadsRuit de drager.

4.5.5. De StadsRand

In alle windrichtingen heeft de stad een duidelijke rand met het omliggende landschap. We hebben geen ringweg die de stad opsluit. Dat is de positieve keerzijde van de A28 dwars door de stad; de open relatie van de stad met het omliggende landschap.

Zwolle heeft nog een echt ommeland; een enorme waarde voor de leefstad Zwolle. Het stadslandschap rondom Zwolle wordt ook steeds interessanter voor de inwoners. De ontwikkeling van de Zwolse Stadslanderijen is daar een goed voorbeeld van. Eigen voedselproductie, zorgvoorzieningen, natuurontwikkeling en recreatie versterken elkaar. Een fijnmazig netwerk van fietspaden zorgt voor een goede ontsluiting.

De StadsRand wordt gemarkeerd door een serie bijzondere plekken. Soms ingetogen en rustig als landgoed Zandhove en begraafplaats Kranenburg. Op andere plekken meer publiek als het stadspark het Engelse Werk met de uitspanning en de recreatie bij de Milligerplas met de appartementen aan het water. Deze willen we zonder meer behouden.

We zijn ons door Corona nog bewuster geworden van de waarden van deze gebieden. Het besef is aanwezig om meer in deze gebieden te gaan doen; bijvoorbeeld voor de balans tussen rust en reuring. Zo kan het Zwarte Water met haar oevers nog meer als de gedeelde buitenruimte van Stadshagen en Holtenbroek gaan fungeren. De passeerbaarheid van de Middelweg kan verbeteren om Holtenbroekers makkelijker hun weg in het buitengebied te laten vinden.

In dezelfde StadsRand zien we Harculo liggen. Deze plek van de voormalige energiecentrale biedt veel kansen als nieuw woongebied, in combinatie met recreatie. Daarbij hoort een zorgvuldig oog voor ontsluiting en de toenemende gebruiksdruk op het omliggende gebied. Bekend zijn ook de locaties IJsselvizier en Stadsbroek. Deze gebieden, in zekere zin onderdeel van de rand van Stadshagen, hebben inmiddels een uitgebreide historie. Ze hebben echter ook nog weinig perspectief.
We starten daarom een verkennend onderzoek waarbij we breed onderzoeken welke kwalitatieve bijdrage de gebieden Stadsbroek en IJsselvizier kunnen leveren in de ontwikkeling van Zwolle. We onderzoeken de potentie van het gebied voor onder meer natuur, landschapsontwikkeling, mobiliteit, cultuurhistorie en woningbouw. We betrekken daarin de omgeving en verkennen daarin het draagvlak voor verschillende mogelijkheden voor toekomstig gebruik en bijpassende inrichting.

4.6. Visie op hoogbouw

Doordat we 6.000 nieuwe woningen willen bouwen voor 2030 in de bestaande stad spreken we van verdichting: op hetzelfde totale oppervlak komen meer woningen. En dus ook meer mensen, meer auto's, fietsen en meer behoefte aan groen en buitenruimte. We worden een stad met een steeds intensiever gebruik. We gaan daarom meer parken aanleggen om rust plekken te creëren

als tegenstelling op de drukker wordende stad. Ook door meer ruimte voor de fietser en voetganger en met andere oplossingen voor de auto (onder de grond en aan de rand van het centrum en langs de ring) kunnen we veel opgaven ruimtelijk oplossen. Meer woningen betekent dat er ook meer hogere gebouwen bij komen. Zo gaan we ook slim om met de ruimte die we hebben. Dat vraagt een zorgvuldige aanpak passend bij het huidige Zwolse stadsilhouet. Dat is de basis voor onze visie op hoogbouw in onze gemeente.

Onder hoogbouw verstaan we gebouwen hoger dan de gemiddelde kroonhoogte van de bomen. Ongeveer 25 meter of te wel ongeveer 8 bouwlagen. Vanaf deze hoogte is het belangrijk om effecten op de omgeving in beeld te brengen. Bij gebouwen tussen 45 en 70 meter spreek je echt van hoogbouw. Deze bepalen mede het aanzicht van de stad en geven een beeld van de stedelijkheid en de allure van een specifiek gebied. Waar er in de voorloper van deze Omgevingsvisie nog plek was voor gebouwen tot 100 meter brengen we dit terug tot 70 meter. Dit is goed passend voor de maat en schaal van Zwolle. Belangrijk is dat de Peperbus een centrale plek kan en blijft spelen in ons stadsilhouet. Ook als oriëntatiepunt voor iedereen als het letterlijke middelpunt van Zwolle.

Hoogbouw in Zwols historisch perspectief

In de middeleeuwen was Zwolle een stad met een silhouet die in een oogopslag te zien was. Een compacte, ronde en ommuurde stad met torens, kerken en molens. Oude schilderijen laten dat zien. De Michaelskerk had zelfs de hoogste kerktoren van Nederland; met 120 meter hoger dan de Domtoren in Utrecht. Dat stadssilhouet veranderde gedurende eeuwen niet veel. In de naoorlogse jaren maakte Zwolle een groeispurt door. De woningnood was hoog en hoogbouw tot circa 40 meter werd ingezet om dit aan te pakken. De architectonische kwaliteit was matig door gebrek aan geld, tijd en bouwmateriaal. Dat heeft ons beeld van hoogbouw beïnvloed. Hoogbouw wordt al snel als lelijk en niet passend gezien als wordt gerefereerd aan galerijflats uit de jaren 70 van de vorige eeuw.

De laatste 25 jaar is een aantal hogere gebouwen aan het silhouet van Zwolle toegevoegd. De meest markante is de IJsseltoren van 95 meter hoog. Prominent aan de A28 markeert het de entree van Zwolle. De paradox is het dat het stedelijkheid belooft maar niet waarmaakt. Op de plek zelf is er geen levendigheid, je kan er nog geen kop koffie krijgen. Dat is een gemis in het gebied wat onze aandacht nodig heeft.

Bij de uitbreiding van winkelcentrum in Zwolle-Zuid zijn ook appartementengebouwen verrezen, de hoogste is 45 meter. Ze markeren nadrukkelijk het centrum in dit deel van stad: 'Kom, hier is wat te beleven'. De bakstenen architectuur met grote ramen is vriendelijk en in samenhang met de uitstraling van het vernieuwde winkelgebied. Het parkeren is netjes weggewerkt en de gebouwen dragen bij aan de levendigheid op straat, door de winkels en restaurants op de begane grond. Een geslaagd voorbeeld van hoe hoogbouw bijdraagt aan de herkenbaarheid en levendigheid van dit gebied.

De laatste jaren zijn rondom het historische hart recentelijk een aantal hogere gebouwen gekomen. De Koningin op het Kraanbolwerk, de studententoren en de Kop van Hoog. Over de inpassing en de betekenis van deze gebouwen is veel discussie geweest. En zo hoort het ook. Het leidde tot 7 samenhangende stedenbouwkundige uitgangspunten voor de ontwikkelingen aan de westkant van de binnenstad. Hoogbouw was daar een van. Het uitgangspunt was de hogere gebouwen in de stedenbouwkundige compositie niet op de eerste rij te plaatsen maar op de 2e. Met elkaar bakenen ze de ruimte van het Rodetorenplein af zonder te overheersen. Het is de omlijsting van een soort binnenstedelijk podium waar mensen komen en gaan, een decor voor het stedelijke leven van onze binnenstad.

4.6.1. Hoogbouw als middel

Welke doelen streven we na, waarbij hoogbouw een middel is om deze doelen te helpen bereiken?

- Op belangrijke knooppunten voor openbaar vervoer (station Zwolle) of bij de samenkomst van grote doorgaande wegen komen veel mensen en activiteiten bij elkaar. Daar past hoogbouw bij. Hoogbouw draagt op deze plekken bij aan een stedelijke dynamiek en sfeer. Het sluit direct aan op de ambitie om de stedelijkheid van Zwolle passend te versterken, zodat de stad nationaal en internationaal aantrekkelijker wordt en zo haar (economische) toppositie als regio bestendigt en de stedelijke economie meer mogelijkheden krijgt om zich verder te ontwikkelen.
- Een sterke verbinding met het openbaar vervoer maakt de afhankelijkheid van de auto kleiner. Het bezit neemt af, evenals de noodzakelijk voor parkeren. Dat creëert de noodzakelijke ruimte voor een kwalitatief hoogwaardige buitenruimte, met onder meer groen.
- Door compact te bouwen in de bestaande stad hoeven we minder te bouwen aan de randen of in het landschap. De druk op het landschap vermindert.
- We streven naar nieuwe vormen in de combinatie van wonen, werken en bijvoorbeeld zorg gerelateerde voorzieningen, waardoor de levendigheid van een gebied groter wordt. Hoogbouw is daar goed voor geschikt, mits voldoende toegankelijk voor veel doelgroepen. Het maakt een gebied interessanter voor een brede groep mensen op zoek naar een passende woning.
- Hoogbouw brengt investeringen bij elkaar. Dat maakt het mogelijk om in een gebied ook andere doelen te bereiken als voor klimaatadaptatie, energievoorziening, mobiliteit en natuurinclusief bouwen. Zo is de groene gevel bij het stadskantoor al een eenvoudig voorbeeld. In het ontwerp van hoogbouw is veel winst te behalen voor biodiversiteit. Het toevoegen van verticale ecosystemen zien we als toevoeging van de stedelijke hoofdgroen structuur, niet als compensatie ervan.
- Hogere gebouwen hebben een belangrijke functie om specifieke plekken in de stad duiden, zoals het station, winkelcentra, een gebied met ontspanning en vertier of de entree van een wijk. Het geeft van verre al aan: hier is wat te doen. We noemen dat het leesbaar maken van de stad.

4.6.2. Welke hoogtes zijn waar mogelijk?

In de ruimtelijke visie is een aantal ontwikkelzones in de stad aangegeven. De visie op hoogbouw visie haakt aan op deze zones.

De StadsKrans

Deze ontwikkelzone is het domein van onze Peperbus, de scherprechter qua hoogte; de 'toets-toren. De Kop van Hoog en de Koningin op het Kraanbolwerk hebben een hoogte tussen 35 en 45 meter. Met deze hoogte blijven ze ruim onder de 'trans'/'uitkijkplek' van de Peperbus want die is 55 meter hoog. Nieuwe gebouwen mogen niet hoger worden dan deze hoogte van 35-45 meter. Dat is niet de enige eis. Zichtlijnen op de Peperbus moeten behouden blijven en dus vrij van hogere gebouwen. Kenmerkende zichtlijn op de Peperbus zijn: dichtbij vanaf het Katwolderplein, op afstand vanaf de Provincieroute in Zwolle-Zuid en vanaf het Twistvlietpad in Stadshagen. Ook gaat het om de 'compositie' van de gebouwen bij elkaar, zowel bestaand als nieuw.
Omdat hoogbouw hier het beschermde stadsgezicht aanraakt, gelden hier specifieke architectonische uitgangspunten:

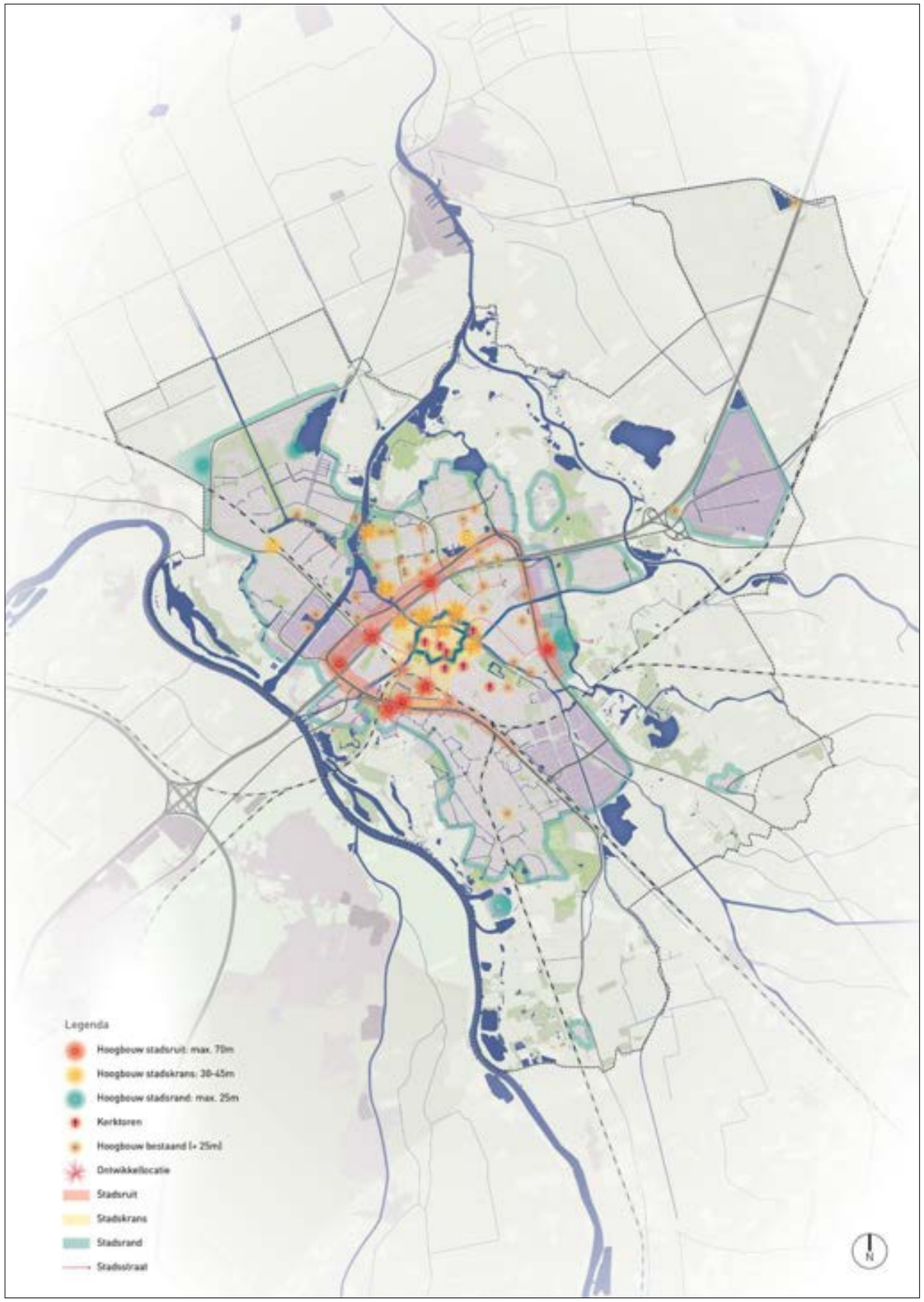
- Verticaliteit in de gevelopbouw;
- Ambachtelijke materialen;
- Menselijke maat en schaal, variatie en afleesbare eenheden in de opbouw;
- Onderzoek verrichten naar schaduwwerking en windval (hoogbouw effectrapportage >25 meter);
- Uitnodigend om aan te raken door gebruik van bepaalde materialen, zoals hout en baksteen;
- Een kenmerkende dak beëindiging, variatie op kappen;
- Balkons hangend aan de gevel, loggia's vermijden;
- Levendige begane grond of plint;
- Mix aan functie.

De StadsRuit

In de StadsRuit zijn gebouwen mogelijk tot een hoogte van 70 meter, de totale hoogte van de Peperbus. Daarmee versterken we het stedelijke karakter van de brede van stadsring. Dit betekent niet dat overal een gebouw van 70 meter mogelijk is. Hoogbouw wordt zorgvuldig gesitueerd op die plekken of knopen waar veel activiteiten bij elkaar komen. Doordat deze zone wat verder van de binnenstad afligt, zijn hier hogere gebouwen denkbaar. Deze mogen echter het stadsbeeld van de StadsKrans niet verstoren.
De architectonische uitstraling kan, anders dan in de StadsKrans, moderner zijn en aansluiten op de jongere stadsdelen van het omliggende gebied. De volgende uitgangspunten gelden.

- Bij voorkeur onderdeel van een stedelijk ensemble;
- Minimale verhouding breedte – hoogte is 1:3;
- Altijd een driedeling, hetzij horizontaal (stapelen) of verticaal (opdelen);
- Alzijdige uitstraling, alle kanten zijn voorkanten van het gebouw;
- Publieke begane grond en bij voorkeur ook de eerste verdieping;
- Mix aan functies;
- Menselijke maat en schaal, variatie en afleesbare eenheden in de opbouw;
- Onderzoek verrichten naar schaduwwerking en windval.

om geven

De StadsRand
De StadsRand markeert de overgang van landschap naar stad. Het uitgangspunt is dat stedelijke ontwikkeling hier maximaal 25 meter mag zijn; de hoogte van een volwassen boom. Zo ontstaat een geleidelijke opbouw in de stad. In de architectuur wordt relatie gezocht met de aanwezige landschappelijke context. Anders dan bij de andere 2 zones kan hier de architectuur ook horizontaal van aard zijn. Het moeten vloeiende, zachte lijnen zijn en door het toevoegen van beplanting moet de verbinding worden gemaakt met het landschap. Daarmee sluiten we uit dat op de overgang harde stenige 'muren' ontstaan. De inpassing van stad en land met het landschap en omliggend gebied staat voorop. De kwaliteit van de stadsrand behouden we.

Zwolse prominenten
Beeldbepalende (stedenbouw-)bouwinitiatieven kennen we het predicaat 'Zwolse Prominent' toe. Met deze toekenning krijgt het initiatief meteen een hoog niveau van welstandstoetsing. En er wordt een prijsvraag of vergelijkbare selectiemethode voor een architect voorgeschreven. Zo wordt met het oog op hoogwaardige architectuur en stedenbouw de gemeente en haar burgers bij het initiatief betrokken.

4.6.3. De Hoogbouw Effect Rapportage (HER)
Hoogbouw moet kwaliteit toevoegen aan onze stad. Het is een noodzakelijk middel en geen doel op zich. In de visies en plannen die gemaakt worden voor gebieden is daarom altijd onderzoek nodig naar de effecten van hoogbouw. Het toont aan hoe een plan zich verhoudt tot de gestelde uitgangspunten. Daarnaast geeft het inzicht in de gevolgen voor schaduwwerking, windval, sociale veiligheid, het landschap en het omliggende gebied (o.a. cultuurhistorische waarden). Dit betekent dat voor nieuwe gebouwen hoger dan 25 meter een hoogbouweffectrapportage verplicht is, als onderdeel van de ruimtelijke planvorming. Het rapport maakt onderdeel uit van de besluitvorming door college en gemeenteraad, zodat een integrale beoordeling mogelijk is.

4.7. Naar een multifunctioneel buitengebied: stad en land verbonden

Twee-derde van het grondgebied van de gemeente Zwolle is buitengebied, inclusief dorpskernen als Wijthmen en Windesheim. 3% van alle Zwollenaren woont in het buitengebied. Velen van hen hebben er ook hun bedrijf. De leefbaarheid en vitaliteit van het buitengebied is belangrijk voor hen, voor ons en voor alle Zwollenaren. Het initiatief en ondernemerschap is kenmerkend voor het gebied. De inwoners en ondernemers van het buitengebied vormen een krachtige en zelfredzame samenleving, met oog voor elkaar. Dat wordt mede geïllustreerd door het rijke verenigingsleven en de vele initiatieven. Het dorpsplan Wijthmen, de uitbreiding van Windesheim en de doorontwikkeling van de agrarische sector zijn daar voorbeelden van. Andere buurtschappen staan in de startblokken om te gaan werken aan een actiegerichte visie voor hun eigen leefomgeving.

Het buitengebied verandert. Schaalvergroting in de landbouw en vrijkomende agrarisch bebouwing als gevolg van stoppende agrariërs zijn hiervan voorbeelden. Dit kan ertoe leiden dat kwaliteiten onder druk komen te staan. Cultuurhistorisch waardevolle gebouwen die hun functie (dreigen) te verliezen en door leegstand ligt verpaupering op de loer.

Er komen nieuwe economische dragers bij. We zien diverse initiatieven voor de opwekking van zonne- en windenergie. Om dat in goede banen te leiden hebben we het beleid in deze Omgevingsvisie aangescherpt (zie het raamwerk opwek duurzame energie). Behoud van ruimtelijke kwaliteiten, zoals landschap, cultuurhistorie en natuur, is een belangrijke ambitie voor de gemeente Zwolle. Op die manier kan de gemeente zich onderscheiden als aantrekkelijke gemeente om in te wonen, werken en recreëren. We koesteren de hechte verbinding van de stad met het groene ommeland. We maken gebruik van elkaars kwaliteiten. Stad en land lijken soms twee aparte werelden. Niets is minder waar. Stad en land groeien steeds meer naar elkaar toe. Bewoners van stad en land maken gebruik van elkaars 'voorzieningen'. De één winkelt in het centrum van Zwolle, de ander fietst door het fraaie Zwolse buitengebied. Het is van belang het functioneren van die gebieden ook in samenhang met elkaar te bekijken.

Tegelijkertijd ontkomen we er niet aan om oplossingen voor opgaven van de stad ook in het landelijk gebied te zoeken. Denk daarbij aan klimaatadaptatie en de energietransitie (zie de raamwerken over deze thema's in hoofdstuk 5). We kennen inmiddels de opgaven. Voor de uitwerking van de oplossing trekken we samen op met betrokkenen in het gebied en andere bestuurlijke partners, zoals het waterschap en terreinbeheerders. Centraal staat de ambitie om te werken aan een vitaal, solidair, gezond en duurzaam buitengebied. Om die

ambitie in te vullen staan de volgende doelen centraal:
- Behoud en ontwikkeling van ruimtelijke kwaliteiten (o.a. landschap, stilte, cultuur(historie) en natuur (planten en dierenleven));
- Bieden van ruimte voor ontwikkelingen (o.a. landbouw, recreatie, klimaatadaptatie, energietransitie, niet-agrarische bedrijvigheid, vrijetijdseconomie en wonen)
- Een goede digitale bereikbaarheid van het buitengebied (bijvoorbeeld via glasvezel)
- Het verbinden van stad en ommeland, met onder andere recreatieve fiets- en wandelroutes voor inwoners en bezoekers van de stad Zwolle

We zien de landbouw als belangrijke drager in het buitengebied. We zien een ontwikkeling naar meer grootschaligheid en tegelijkertijd ook meer kleinschaligheid met verschillende nevenactiviteiten. Een specifieke vorm is de zogenaamde 'kringlooplandbouw'. Daarbij ligt de focus op andere verdienmodellen op het erf en de zorg voor het landschap (bijvoorbeeld voor weidevogelbeheer en dergelijke). Deze vorm van landbouw is interessant voor het buitengebied van Zwolle als het gaat om de koppeling met het versterken van de kwaliteit van het landschap, de verbinding met de stad en het invulling geven aan circulaire economie. In dat kader ondersteunt de gemeente ook stads- natuurinclusieve- en biologische landbouw, bijvoorbeeld om te voorzien in een lokale voedselbehoefte.

De gemeente heeft de ambitie ruimte te bieden aan nieuwe ontwikkelingen, bijvoorbeeld wanneer de landbouw wegvalt om sociale vitaliteit te ondersteunen. Onze randvoorwaarden zijn een goede landschappelijke inpassing, verbetering van de milieukwaliteit (bijvoorbeeld asbest) en versterking van de landschappelijke en ecologische kwaliteit. Dat is maatwerk per ontwikkeling en afhankelijk van:

- De plek van een ontwikkeling ten opzichte van een aanwezig landschapstype met bepaalde landschapskwaliteiten;
- De aard en omvang van een ontwikkeling.

4.7.1. Zwolle ten noorden van de Vecht, inclusief Hessenpoort
Het gebied ten noorden van de Vecht is nu een open agrarisch landschap. Er wordt gewerkt aan voedselproductie en zandwinning voor de bouw (Haerst). Dicht bij de stad ligt het bedrijventerrein Hessenpoort. Hessenpoort gaat zich nog verder ontwikkelen. De komende jaren wordt daar een keuze in gemaakt, gebaseerd op twee zoekrichtingen; noordelijk en oostelijk. In de toekomst is bij Hessenpoort ook een railcontainer terminal denkbaar. Dat vergroot de transport- en overslagmogelijkheden. Kritische voorwaarden voor de uitbreiding van Hessenpoort zijn een goede landschappelijke inpassing, de omgang met natuurwaarden, een klimaatadaptieve benadering, goede bereikbaarheid en het benutten van kansen in de energietransitie. Voor het gebied ten noorden van de Vecht als geheel gaan we met het gebied en omliggende gemeenten werken aan een gebiedsvisie. Het gebied heeft in de toekomst mogelijk een belangrijke rol om onze ambities te realiseren voor duurzame energie. Grootschalige opwekking van elektriciteit vanuit zon en wind (alleen in het gebied Tolhuislanden) is hier mogelijk. Dat kan alleen als we perspectief bieden voor de agrarische sector, het gebied goed (recreatief) ontsluiten en de biodiversiteit vergroten. Ons doel is deze meervoudige opgave met het gebied aan te pakken.

4.7.2. Vechtpoort
In het structuurplan 2020 (de voorloper van deze Omgevingsvisie) is aangeven dat woningbouw in Zwolle in de toekomst mogelijk kan zijn op de locatie Vechtpoort, een gebied aan de oostzijde van Zwolle wat nu nog landelijk gebied is. Deze Omgevingsvisie sluit die mogelijkheid niet uit, het bevestigt het ook nog niet. Deze Omgevingsvisie richt zich vooral op de periode tot 2030. Ook daarna heeft Zwolle ruimte nodig voor nieuwe woningen, plekken voor bedrijven, ruimte voor klimaatoplossingen en voor de energietransitie. Wat de opgaven zijn voor de verdere toekomst onderzoeken we de komende jaren. Daarin bepalen we ook waar in Zwolle de genoemde opgaven plek krijgen. Locaties als Vechtpoort zijn daarvoor mogelijk. We onderzoeken integraal vanuit opgaven voor natuur, landschapsontwikkeling, stikstof mobiliteit, cultuurhistorie, economie, wonen, energie en klimaat. We betrekken daarbij de omgeving en verkennen daarin het draagvlak voor verschillende mogelijkheden voor toekomstig gebruik en bijpassende inrichting.

4.7.3. Dijklanden
In het structuurplan 2020 is aangegeven dat woningbouw in Zwolle in de toekomst mogelijk kan zijn op de locatie Dijklanden. In het coalitieakkoord is echter afgesproken dat Dijlanden afvalt als woningbouwlocatie. We zetten hier in op het continueren van stadslandbouw door de Zwolse Stadslanderijen in combinatie met de ontwikkeling van een geothermiebron.

om geven

5. Zwolse kwaliteiten als basis voor de toekomst

5.1. Inleiding

Zwolle gaat groeien in de wijze waarop we omgaan met onze identiteit, onze kwaliteiten en onze sociale en maatschappelijke vraagstukken. Vraagstukken die ook een forse impact op de fysieke leefomgeving hebben.

Om het goed ondernemen en prettig wonen in Zwolle te borgen, werken we aan het behouden, beschermen en ook ontwikkelen van de Zwolse omgevingskwaliteiten. Dit doen we door het vastleggen van de belangrijkste fysieke structuren van Zwolle. We noemen dat raamwerken, het geraamte van Zwolle.

Het raamwerk van de gemeente Zwolle laat de grote fysieke structuren zien die bepalend zijn voor de ontwikkeling van Zwolle op lange termijn. Een hoofdstructuur waarbinnen ontwikkelingen mogelijk zijn en de condities worden benoemd om Zwolle in de toekomst aantrekkelijk en toekomstbestendig te houden. Het gaat om de volgende raamwerken: het fysiek kapitaal (landschap, cultuurhistorie en natuur), Klimaatadaptatie, Gezondheid, mobiliteit, circulariteit, de ondergrond en de buitenruimte.

De Zwolse raamwerken zijn fundament en kader voor de Zwolse wijze van verstedelijking (vorig hoofdstuk) en de gebiedsprofielen die in het volgende hoofdstuk zijn uitgewerkt.

5.2. Het fysiek kapitaal van de gemeente Zwolle

Eén van de geformuleerde topambities is het behouden en beschermen van cultuurhistorie, biodiversiteit en landschap als belangrijke fysieke waarden. Een volgende stap is het inzichtelijk maken waar die waarden binnen de gemeente Zwolle aanwezig zijn. Daaruit volgen spelregels hoe hier mee om te gaan wanneer sprake is van ontwikkelingen in de fysieke leefomgeving.

5.2.1. Natuur

Gebieden in Zwolle met zeer waardevolle natuur zijn twee Natura 2000 gebieden en het Natuur Netwerk Nederland. Hier bevinden zich de kroonjuwelen van de Zwolse biodiversiteit. De Natura 2000 gebieden zijn 'Uiterwaarden Zwarte Water en Vecht' en 'Rijntakken, en Uiterwaarden IJssel.

Het gebied 'Uiterwaarden Zwarte Water en Vecht' ligt ten noorden van Zwolle. Hier stroomt de Overijsselse Vecht samen met het Zwarte Water. Dit gedeelte van de Vecht kronkelt sterk door het landschap. De uiterwaarden bestaan uit graslanden, waarin strangen, kolken, rivierduinen en hakhoutbosjes voorkomen. Dit gebied is bijzonder, vanwege de groei van zeldzame kievitsbloemen. Op de dijken groeien bijzondere planten als Wilde Tijm en Gulden boterbloem. Daarnaast komen in het gebied veel verschillende vogelsoorten voor. Langs en op de dijken liggen glanshaverhooilanden. Hier leeft de Kwartelkoning. Deze broedvogel is een bedreigde vogelsoort. In de winter zijn de uiterwaarden heel belangrijk voor doortrekkende eenden- en ganzensoorten. In het gebied zijn hardhoutooibosjes en abelen-iepenbossen te vinden.

Het natura 2000 gebied Uiterwaarden IJssel omvat het systeem van de rivier de IJssel, de aanliggende oeverwallen en de uiterwaarden. In de uiterwaarden bevinden zich typische stroomdalflora. De uiterwaarden langs de IJssel zijn een belangrijk broedgebied voor soorten die een sterke voorkeur hebben voor natte, ruige graslanden of drijvende watervegetaties. Kenmerkende soorten in het gebied bij Zwolle zijn de Kwartelkoning en de Bever.

Diverse gebieden in de gemeente Zwolle maken onderdeel uit van het Natuurnetwerk Nederland (NNN), waaronder de Natura 2000 gebieden Daarnaast gaat het om gebieden rond Windesheim, De Ruiten en sommige landgoederen. Zowel de Natura 2000 en de NNN-gebieden kennen een beschermingsregime, dat gericht is op het beschermen van de natuurwaarden. Kenmerkend voor het beschermingsregime van de Natura2000-gebieden is dat activiteiten daarbuiten ook getoetst moeten worden op de instandhoudingsdoelstellingen van deze gebieden.
De gemeente kent ook gebieden met een hoge biodiversiteit buiten de Natura 2000-gebieden en het Natuurnetwerk Nederland. Het betreft veelal kleinschalige landschappen met een grote afwisseling aan bos, water en moeras en (indien aanwezig) extensief agrarisch gebruik. Deze gebieden springen er op de natuurwaardenkaart uit door een hoge dichtheid aan zgn. "Rode lijst" soorten die zijn aangemerkt als waardevolle natuur.

Bij het opstellen van de natuurwaardenkaart is gebruik gemaakt van verspreidingsgegevens van rode lijst soorten uit de Nationale Data bank Flora en Fauna (periode 2015-2020). De komende jaren wordt de natuurwaardenkaart verder uitgewerkt in samenspraak met de Zwolse natuurorganisaties. Hierbij wordt naast het voorkomen van beschermde/bedreigde soorten ook gekeken naar de potenties van groengebieden voor de biodiversiteit. De natuurwaardenkaart is dan te gebruiken als onderlegger bij afwegingen en interpretatie bij ingrepen in de fysieke leefomgeving. Daarnaast biedt de natuurwaardenkaart kansen voor een ingreep in de fysieke leefomgeving, buiten een plangebied, om natuurwaarden te compenseren. Als dit tenminste een meerwaarde heeft voor de biodiversiteit.

Om te kunnen anticiperen op de schaalsprong van de stad, is daarnaast actualisatie van het groenbeleid nodig. De komende jaren wordt het groenbeleid geactualiseerd waarin thema's als biodiversiteit en natuurinclusief bouwen worden uitgewerkt om de leefbaarheid van de stad te waarborgen.

Om het belang van behoud en herstel van biodiversiteit te benadrukken is de gemeente Zwolle partner van het 'Deltaplan biodiversiteitsherstel'. Natuurorganisaties, boeren, burgers, wetenschappers, banken, overheden en bedrijven zetten zich vanuit dit deltaplan samen in voor biodiversiteitsherstel in Nederland.

5.2.2. Landschap, stedelijke hoofdgroenstructuur (incl. parken)

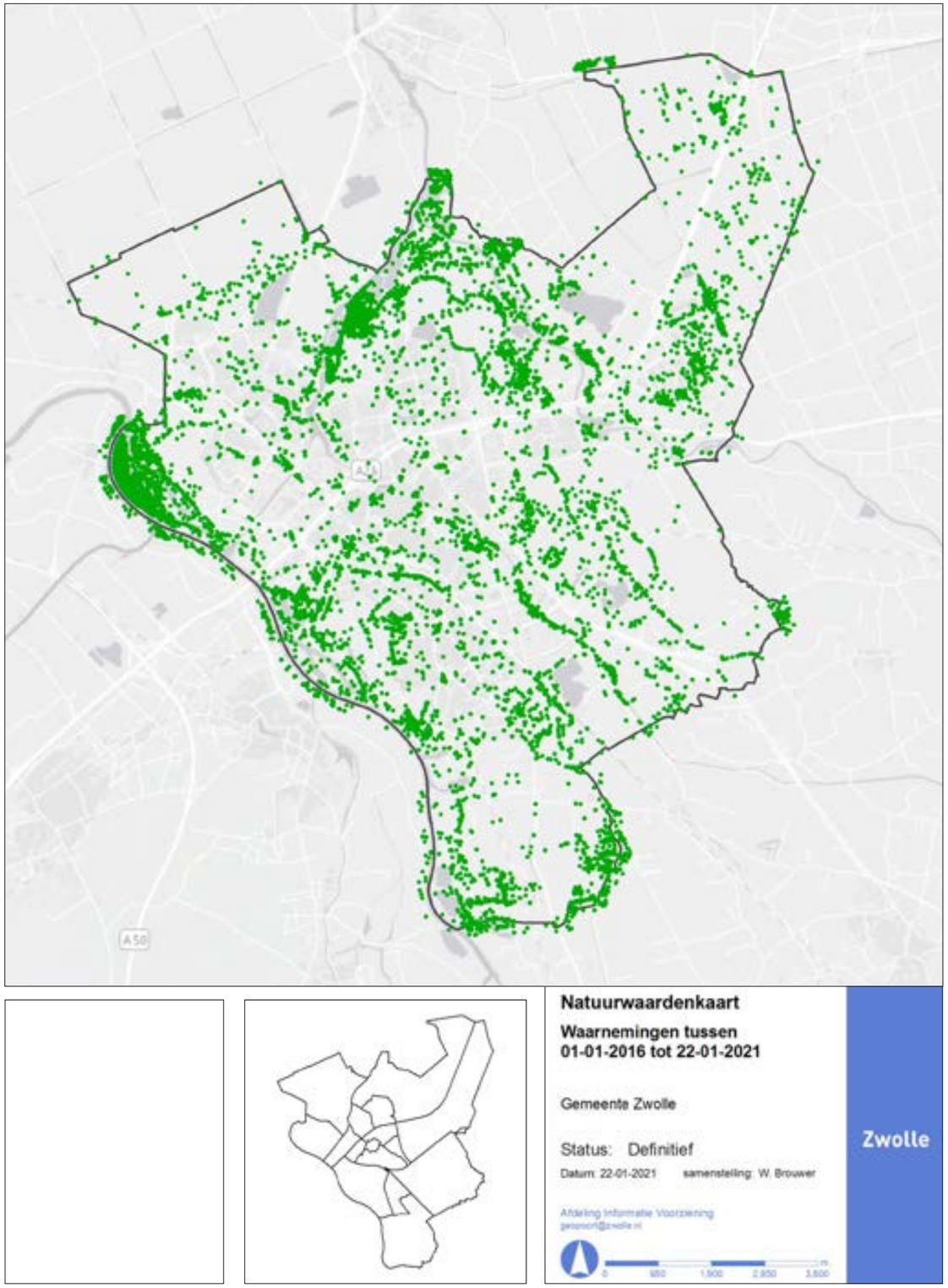
De ligging van de stad Zwolle is bijzonder vanwege zijn fraaie ligging in het landschap met bijbehorende natuurwaarden. Dit ook in vergelijking met andere steden in Nederland. Het Zwolse fraaie landschap is nooit ver weg en is een vestigingsfactor voor Zwolle van formaat. Dat koesteren we! De natuurgebieden en landschapsstructuren houden niet op bij de gemeentegrens en lopen door in onze buurgemeenten. Het behouden en beschermen van die structuren stemmen we op elkaar af.

We maken een onderscheid in waardevolle en zeer waardevolle landschappen.

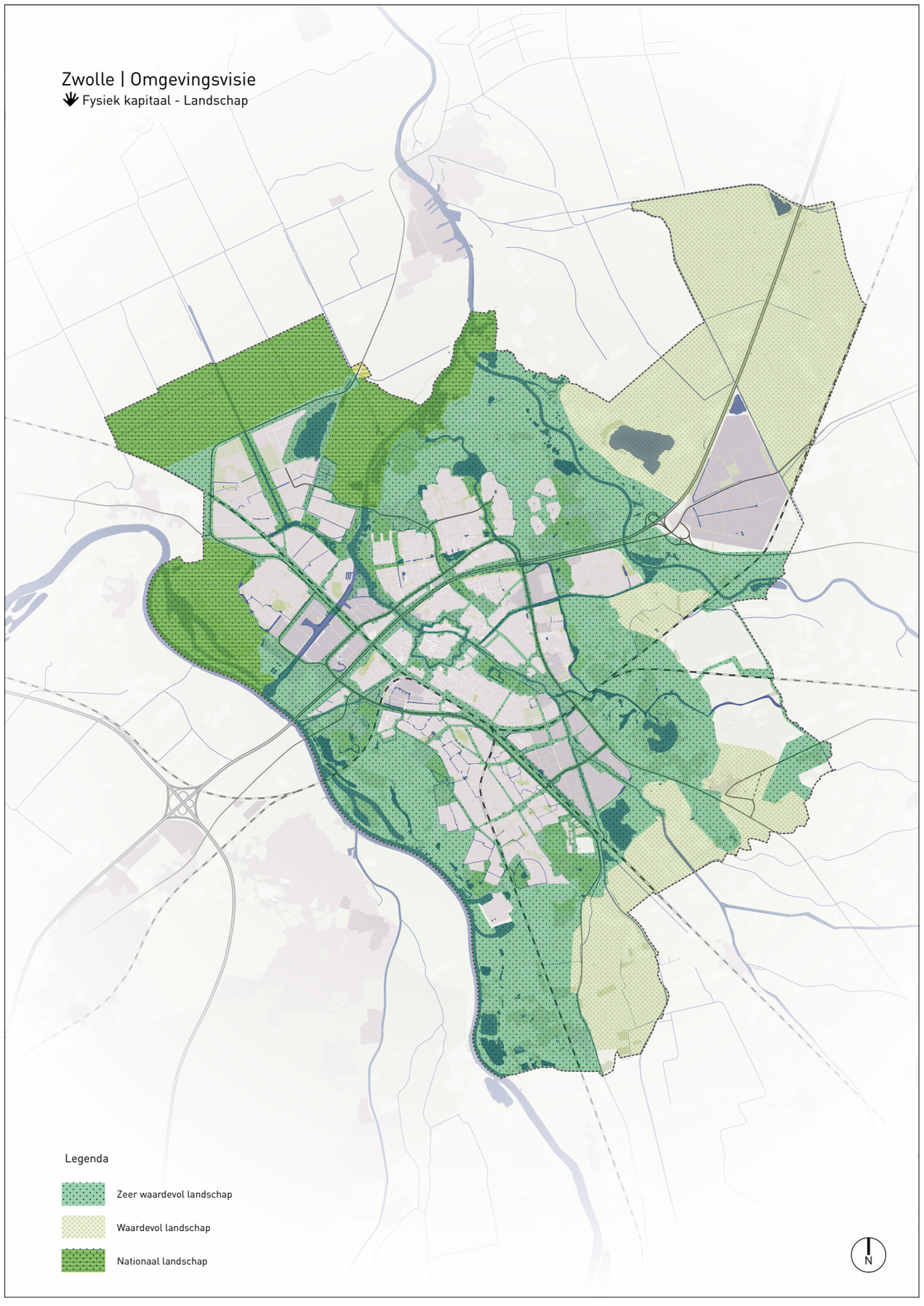
De zeer waardevolle landschappen zijn het Nationaal Landschap IJsseldelta, de IJsselvallei, het Vechtdal, het parklandschappen Herfte/Wijthmen, Zandhove en het Engelse Werk.

om geven

figuur 6: Natuurwaardenkaart Zwolle

Zwolle | Omgevingsvisie
Fysiek kapitaal - Natuurwaarden
Legenda
Zeer waardevol
Waardevol
Natuurnetwerk Nederland
Natura 2000 gebied
N

Zwolle | Omgevingsvisie
Fysiek kapitaal - Landschap
Legenda
Zeer waardevol landschap
Waardevol landschap
Nationaal landschap
N

- Het nationaal Landschap IJsseldelta strekt zich uit over drie gemeente, namelijk Kampen, Zwartewaterland en Zwolle. De polder Mastenbroek maakt hier onderdeel van uit en ligt deels binnen de gemeente Zwolle. De polder is één van de oudste van Nederland en kenmerkt zich in de openheid en de samenhang tussen bebouwing en de rechtlijnige verkavelingsstructuur;
- De rivier de Vecht, de uiterwaarden en de flanken zijn de landschappelijke dragers van het Vechtdal. Kenmerkend zijn binnendijks gelegen kleinschalige dekzandruggen, beken, rivierduinen, heggen, bossen en landgoederen. Het Vechtdal is ook een toeristische ader van Zwolle tot Hardenberg en verder Duitsland in;
- Parklandschappen Herfte Wijthmen, Zandhove en het Engelse Werk: dit zijn landschappen die vrijwel volledig getransformeerd zijn naar een groenfunctie voor de stad.

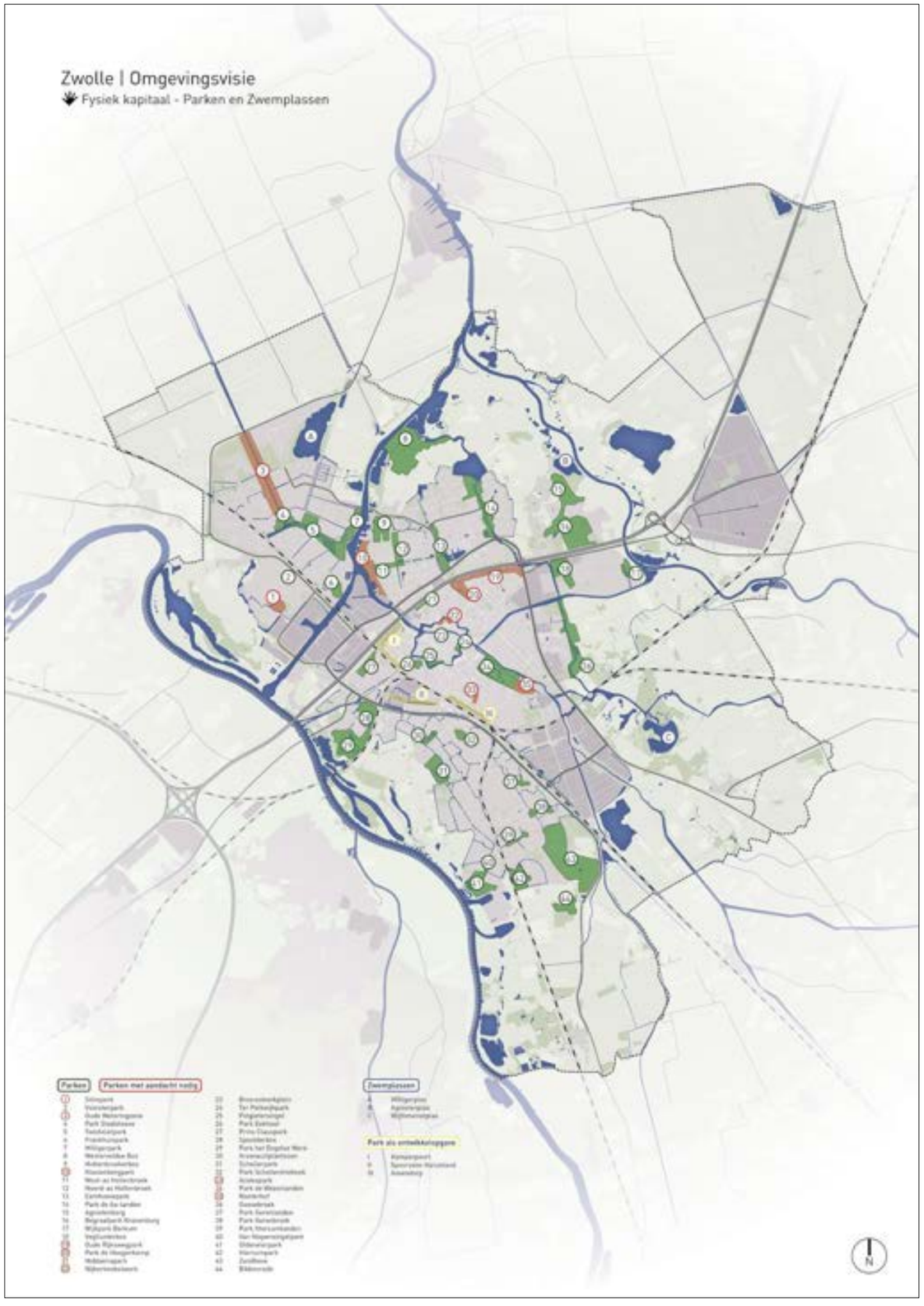
De waardevolle landschappen zijn gelegen in Tolhuislanden, De Ruiten en Haerster. Hier is vooral de openheid waardevol.

De genoemde landschappen liggen buiten de stad. Kenmerkend voor de stad Zwolle is ook de aanwezigheid van een hoofdgroenstructuur (zowel binnen als buiten de stad Zwolle), waar bijvoorbeeld de 'groene longen' van Zwolle onderdeel van uitmaken. Die hoofdgroenstructuur is voor Zwolle zeer waardevol.

De stedelijke hoofdgroenstructuur bestaat uit een samenstel van groenelementen die tezamen een betekenis hebben voor de stad als geheel. De hoofdgroenstructuur dient meerdere functies: het draagt ruimtelijk of functioneel bij aan een min of meer aaneengesloten netwerk. Het is op stedelijk niveau in belangrijke mate structuur – en identiteit bepalend, het behoort op stedelijk niveau tot de belangrijkste recreatieve gebruiksruimtes, het begeleidt recreatieve routes, het heeft een belangrijke betekenis voor de stedelijke ecologische structuur en het draagt in belangrijke mate bij aan de leefbaarheid van de stad.

De koers is dat de hoofdgroenstructuur in de toekomst behouden blijft, of aangevuld, waar nodig, vanwege het belang voor de gemeente als geheel. Er wordt een terughoudend beleid gevoerd met het toevoegen van nieuwe bebouwing binnen de hoofdgroenstructuur. Een uitzondering geldt voor aan de groenfunctie gerelateerde bebouwing (v.b. horecapaviljoen, kiosk, schuilplek, sportruimte, dierenstal etc.) Initiatieven hierin worden afgewogen aan de groene functies die de hoofdgroenstructuur ter plaatse moet vervullen. Bij verandering in de hoofdgroenstructuur streven we naar behoud en/of verbetering van de biodiversiteit. Bij de aanwijzing van de hoofdgroenstructuur is de nadruk gelegd op samenhang, duurzaamheid, herkenbaarheid en functie voor de Zwolle als geheel. Het is een samenhangende structuur die is opgebouwd uit lagen van verschillende orde. De Zwolse hoofdgroenstructuur is verdeeld in vier lagen:

- IJssel, Zwarte water en Vecht: De IJssel, het Zwarte Water en de Vecht zijn van landelijke betekenis in de ecologische, landschappelijke en recreatieve structuur. In die zin horen ze zijdelings bij de stedelijke hoofdgroenstructuur. Het is vooral van belang dat de stedelijke hoofdgroenstructuur goed is verbonden met deze laag. Natuur en natuurontwikkeling staan voor deze laag centraal;
- De Zwolse 'groene vingers': dit zijn de belangrijkste groene geleidingszones in de stad. Ze zijn geënt op het oorspronkelijke landschap. De meeste groene vingers liggen in de beekdalen langs waterlopen. Sommige liggen op een zandrug. De belangrijkste recreatieve gebruiksruimtes en recreatieve routes op stedelijk niveau liggen in de groene vingers, evenals de belangrijkste onderdelen van de stedelijke ecologische structuur. De toegankelijkheid en de kwaliteit van de groene oevers verdient op veel plekken versterking. Hierbij moet het water beter zichtbaar gemaakt worden. Hierbij kunnen aanliggende, oudere stadsdelen op de Groene Vingers georiënteerd worden, waarmee ook daar de herkenbaarheid en leefbaarheid vergroot kan worden;
- Groen langs infrastructuurlijnen: Deze laag bestaat uit smallere groene zones langs wegen en kanalen. Meestal liggen ze dwars op het oorspronkelijke landschap, maar soms volgen ze dit landschapspatroon. Deze laag is belangrijk omdat hij een samenhangend netwerk vormt dat de groene vingers onderling verbindt. Omdat het vaak oude cultuurhistorische lijnen betreft is hij essentieel voor de oriëntatie in en de identiteit van de stad. Ook lopen er belangrijke recreatieve en ecologische verbindingen langs;
- Recreatieve gebruiksruimten: deze laag van recreatieve gebruiksruimtes valt vrijwel geheel binnen de groene vingers. Het laat zien dat de belangrijkste stedelijke gebruiksruimtes in het groen binnen de hoofdgroenstructuur liggen Radiaalgericht vanuit het centrum doorlopend tot in het ommeland, zijn vier groenblauwe dragers dermate beeldbepalend voor Zwolle, dat deze herstel en/of versterking verdienen:
  - De Groene Vinger Almelose Kanaal – Park De Weezenlanden – Binnenstad;
  - De Groene Vinger Rode Torenplein – Zwarte Water, overgaand in de groene drager gevormd door Twistvlietpark – Oude Weteringzone Stadshagen;
  - De groenblauwe scheg vanuit Het Engelse Werk met de Willemsvaart, die vroeger vanuit de IJssel via het huidige Eekhoutpark uitmondde in de Stadsgracht;
  - De groenblauwe drager, waarin de Nieuwe Vecht is gelegen, die komend vanuit de Turfmarkt via het stadion Oosterenk doorloopt richting Berkum en de Overijsselse Vecht.

Onderdeel van de Zwolse hoofdgroenstructuur zijn de circa 44 parken die Zwolle rijk is. Parken zijn er voor de ontspanning van de bewoners van de stad en voor de natuur, voor de dieren en planten die wonen in de stad. De parken zijn fraai en functioneel. Ze zorgen voor koelte, ze vangen water op, ze dragen bij aan de gezondheid. Ieder park heeft beeldgroen, gebruiksgroen en natuurgroen – ieder met hun eigen vorm daarvan.

Voor een aantal parken is het nodig een kwaliteitsslag te maken. Dan valt te denken aan het Oude Weteringpark, het Klooienbergpark, Park de Hoogenkamp, het Nijkerkerbolwerk, de Nooterhof en het Azaleaperk. In een aantal gebieden ontbreekt het aan een park en is daar wel wenselijk, zoals de Spoorzone/Hanzeland, Assendorp en Kamperpoort.

Naast een stedelijke hoofdgroenstructuur kent Zwolle ook een wijkgroenstructuur. De wijkgroenstructuur bestaat uit een samenstel van groenelementen die samen belangrijk zijn voor de wijk. Water maakt er vaak een onlosmakelijk onderdeel van uit. De wijkgroen-structuur moet stevig genoeg zijn om duurzaam in stand te worden gehouden.
De wijkgroenstructuur vervult meerdere functies, kent natuurwaarden en is duidelijk herkenbaar in de wijk. Groen en water behoren tot de wijkgroenstructuur als zij een functie vervullen in één of meer van de volgende verbanden:

- het draagt ruimtelijk of functioneel bij aan een min of meer aaneengesloten netwerk op wijkniveau en sluit aan op de hoofdgroenstructuur;
- het is voor de wijk structuur – en identiteit bepalend;
- het behoort op wijkniveau tot de belangrijkste recreatieve gebruiksruimte;
- het begeleidt een belangrijke recreatieve route door de wijk en die aansluit op stedelijke routes;
- het heeft een belangrijke betekenis voor de ecologische structuur in de wijk en sluit aan op stedelijk belangrijke ecologische structuren;

Deze verbanden dragen in belangrijke mate bij aan de leefbaarheid van de wijk.
De visie is dat de wijkgroenstructuur in de toekomst in essentie behouden moet worden, vanwege het belang voor een aantrekkelijke en leefbare wijk. We zijn terughoudend met het toevoegen van nieuwe bebouwing binnen de wijkgroenstructuur. Initiatieven worden getoetst aan de groene functies die de wijkgroenstructuur ter plaatse moet vervullen

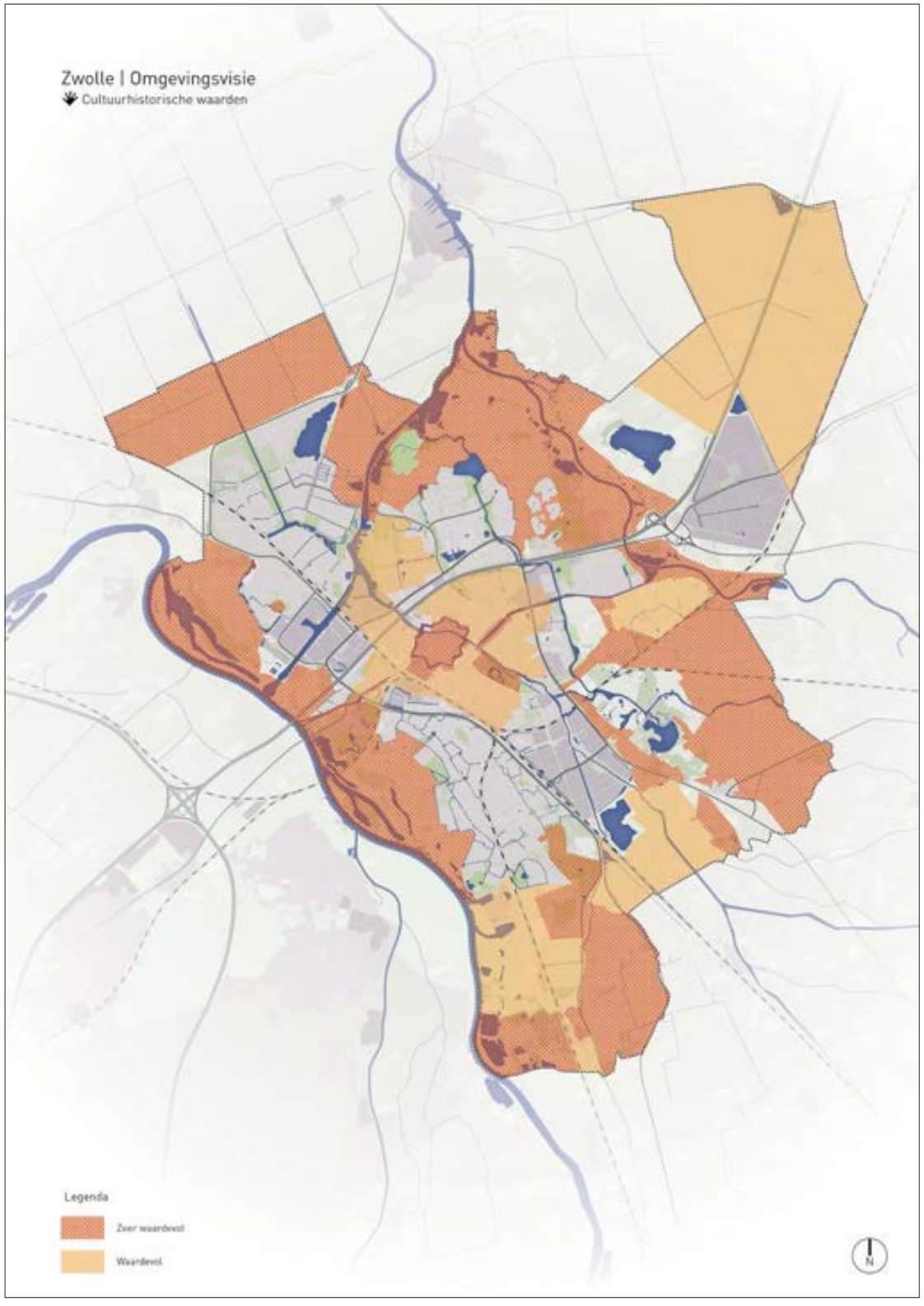
5.2.3. Cultuurhistorie

Het Zwolse erfgoed met haar waardevolle gebouwen, structuren, landschappen en archeologische rijkdommen heeft naast de historische en identiteitswaarde een onderscheidende en aantrekkende kracht voor de stad. We richten ons op de instandhouding van en onderzoek naar historisch waardevolle objecten, complexen, stedenbouwkundige en landschappelijke structuren en archeologische waarden. We koesteren het Zwolse erfgoed en zetten het in als één van de leidende en inspirerend principes bij (ruimtelijke) ontwikkelingen. Bijlage 2 geeft een beschrijving van de cultuurhistorische waarden die Zwolle rijk is. Die beschrijving is een bouwsteen voor de raamwerkkaart cultuurhistorie.
Zwolle is rijk aan erfgoed. Het erfgoed in de stad en het buitengebied is gedifferentieerd in ouderdom, soort en waarde.

5.2.4. Spelregels hoe om te gaan met het fysiek kapitaal

Het fysiek kapitaal maakt onderdeel uit van het raamwerk Zwolle, waarbinnen ontwikkelingen in de fysieke leefomgeving vorm kunnen krijgen. We vinden het belangrijk dat de waarden van het fysiek kapitaal op een zorgvuldige wijze wordt meegewogen bij ingrepen in de fysieke leegomgeving. Daarvoor gelden de volgende acht spelregels:

1. **Natuurwaarden:** de Natura 2000-gebieden in Zwolle zijn beschermd via Europese wetgeving. De wetgeving is voor de gemeente leidend bij ingrepen in de fysieke leefomgeving;
2. **Natuurwaarden:** de NNN-gebieden zijn beschermd via provinciale regelgeving, namelijk via de provinciale Omgevingsverordening. De verordening is voor de gemeente leidend bij ingrepen in de fysieke leefomgeving;
3. **Cultuurhistorie:** gemeentelijke- en rijksmonumenten en archeologie zijn beschermd (ook qua instandhou-ding) via landelijke en gemeentelijke wet/regelgeving. Dit berschermingsregime is voor de gemeente leidend bij ingrepen in de fysieke leefomgeving;
4. **Cultuurhistorie:** benut het maatschappelijk belang van erfgoed als identiteits-, kwaliteits-, en waarde vermeerderende factor bij ingrepen in de fysieke leef-omgeving. Dit geldt ook voor niet wettelijk beschermde cultuurhistorisch waardevolle gebieden en gebouwen;
5. **Cultuurhistorie:** aansluitend op spelregel 4. Cultuur-historische waarden, ook niet beschermde, vormen een inspiratiebron voor ontwikkelingen in de fysieke leefomgeving;
6. **Cultuurhistorie:** Het hergebruik van (cultuurhisto-risch waardevolle) gebouwen heeft de voorkeur boven nieuwbouw;
7. **Landschap en natuurwaarden:** ingrepen in de fysieke leefomgeving mogen netto kwalitatief niet ten koste gaan van het landschappelijke kwaliteiten, de Zwolse hoofdgroenstructuur en zouden als vertrekpunt de aanwezige natuurwaarden moeten versterken.
   De natuurwaardenkaart is een belangrijk kader om die afweging te kunnen maken;
8. **Landschap en natuurwaarden:** een goede landschap-pelijke en stedelijke inpassing, passend bij de kenmer-ken van het landschap is een vereiste bij ingrepen in de fysieke leefomgeving.

5.3 Klimaatadaptatie

Zwolle is in 2050 klimaatbestendig ingericht en daarmee veilig voor overstromingen en aangepast aan extreem weer. Door het veranderende klimaat is dat een ambitie die impact heeft op de fysieke leefomgeving om ook in de toekomst veilig en beschermt tegen het water te kunnen wonen, ondernemen en recreëren in Zwolle. We benutten en versterken de samenhang in het watersysteem dat bestaat uit verschillende onderdelen.
Ten eerste het hoofdwatersysteem met de hoofdwaterkeringen en het regionale watersysteem. Ten tweede de groen- blauwe structuur in de bestaande stad met daarin ruimte voor sponswerking en het tegengaan van hittestress. Onderling zijn de verschillende onderdelen met elkaar verbonden en vormen ze een fysieke onderlegger voor de Omgevingsvisie om te komen tot een klimaatbestendig en adaptief Zwolle.

De klimaatadaptatie maatregelen die onderdeel zijn van het streefbeeld groenblauwe structuur hebben als doel om schade te reduceren en meerwaarde te leveren aan een aantrekkelijk en robuust Zwolle nu en in de toekomst. Met klimaatadaptatie maken we voor de uitvoer van maatregelen koppelingen met andere opgaven waar Zwolle voor staat, zoals het vergroten van biodiversiteit, versterken van de omgevingskwaliteit en het verbeteren van de gezondheid van Zwolse inwoners

5.3.1. Het hoofdwatersysteem

Een groot deel van het bebouwde gebied van Zwolle is beschermd door hoofdwaterkeringen (Beschermingsniveau volgens normering Waterwet januari 2017). De laatste jaren is het overstromingsrisico vanuit de IJssel teruggebracht vanuit het Programma Ruimte voor de Rivier.
De komende jaren wordt verder gewerkt aan dijkversterkingen langs de Vecht, IJssel en het Zwarte Water (hoog- waterbeschermingsprogramma van het Waterschap).
De Weteringen in de gemeente Zwolle – het zogenaamde regionaal watersysteem – hebben een eigen beschermingsniveau en regionale normen en dijken. Door de groei van Zwolle de afgelopen jaar en de verwachte groei voor de toekomst is deze normering niet meer in verhouding tot de optredende schade en slachtoffers in Zwolle. Een overstroming kan vergaande gevolgen en een ontwrichtende werking hebben in een groot deel van Zwolle-Zuid en Oost. Daarnaast loopt het buitendijkse bebouwde gebied – waaronder de binnenstad – in de toekomst vaker risico op wateroverlast, waarbij bijvoorbeeld delen van de binnenstad onder water kunnen lopen.

We streven in Zwolle naar een groei met behoud van onze unieke waarden waaronder de ligging midden in de dynamisch delta. Daarom is het hoofdwatersysteem een belangrijk element voor Zwolle. De waterveiligheid vanuit het watersysteem doormiddel van primaire keringen en regionale keringen wordt op orde gebracht door onze regionale partners. Als gemeente zien dat het watersysteem in toenemende mate impact heeft op het veilig en comfortabel wonen en werken in de stad. Daarom werken we samen met deze partners om de toenemende risico's op (grond)wateroverlast tegen te gaan, zodat Zwolle nu en in de toekomst leefbaar is. Dit doen we door water en ruimte te verbinden en gezamenlijk te zoeken naar passende oplossingsrichtingen voor een veilig hoofdwatersysteem, waarbij we niet meer uit gaan van traditionele dijkversterkingsprojecten.

In de Omgevingsvisie reserveren we ruimte om invulling te kunnen geven aan het beperken van gevolgen van overstromingen. Daarbij gaat het om:

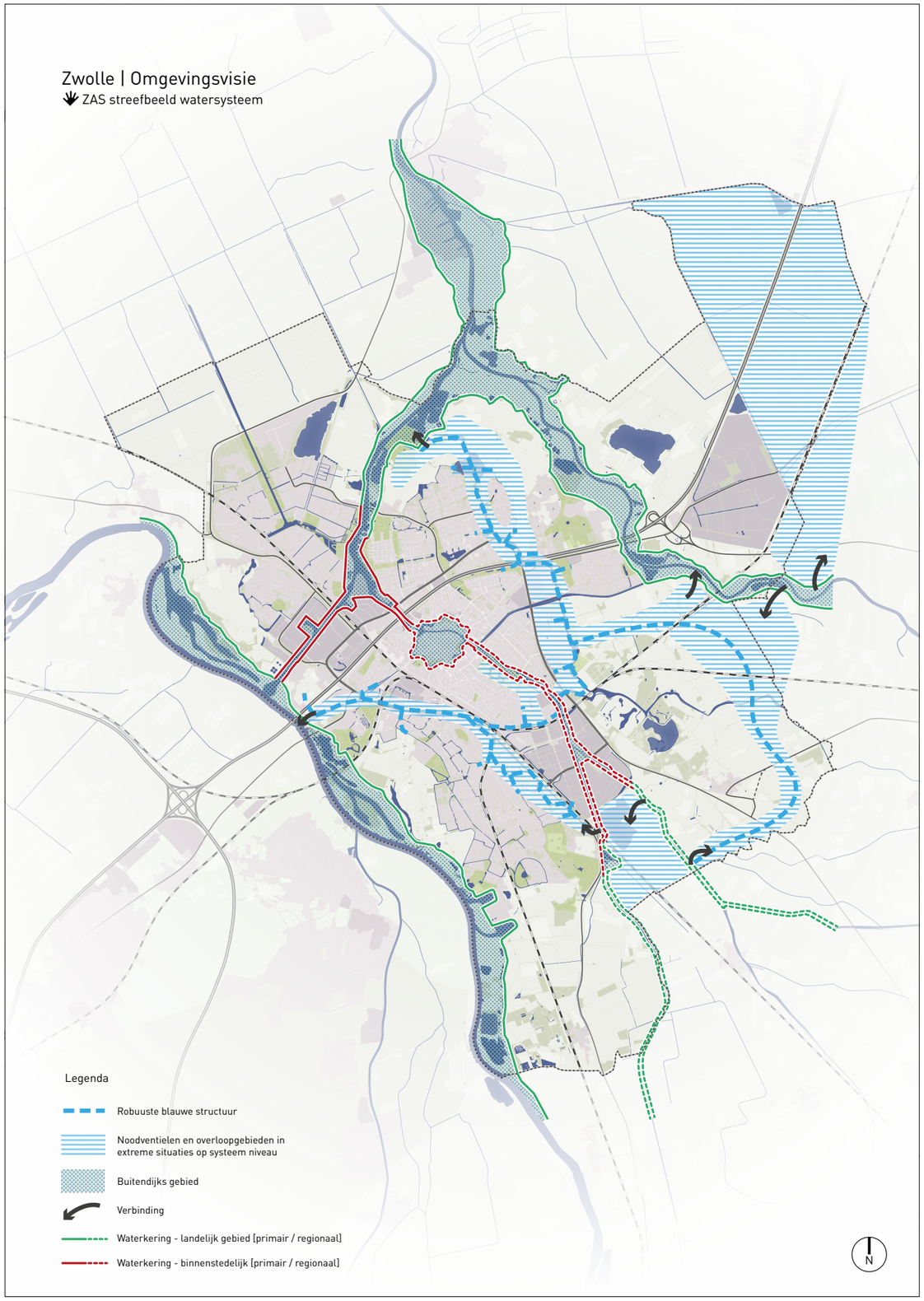
- Versterken en/of toevoegen van het watersysteem;
- Het ontwikkelen van een robuuste blauwe structuur om risico's van wateroverlast te beperken. Zowel voor de stad als het omliggende landelijke gebied.

Op de kaart is het streefbeeld watersysteem weergegeven met de verschillende onderdelen die daarbij horen. Daarbij gaat het om:

- De waterafvoer door en rondom de stad Zwolle via lagergelegen gebieden ten oosten van de stad en de groenblauwe structuur in de stad. In de bestaande stad verloopt de waterafvoer via bestaande watergangen. Voor de afvoer buiten de stad liggen kansen voor een nieuw te ontwerpen systeem. Dit lijkt een forse ingreep, maar de impact op de fysieke leefomgeving is beperkt. De kaart van het streefbeeld watersysteem schetst hoe het water via de lager gelegen gebieden kan lopen. Het exacte verloop vraagt nog uitwerking en de kaart is dus een schets op basis van huidige gebiedskenmerken.
- Mogelijke waterbergingsgebieden bij Tolhuislanden, tussen de Sallandse weteringen en bij Herfte/Veldhoek. Invulling van de waterafvoer rondom de stad zijn bijvoorbeeld waterbergingsgebieden, uitgangspunt voor de mogelijke waterberging is multifunctioneel landgebruik. Bij dat laatste valt te denken aan het combineren van de landbouw-, recreatie- en natuurfunctie met de waterafvoeropgave. Integraal werken is van belang, waardoor hier kansen ontstaan voor dat multifunctionele waterlandschap.
- Diverse maatregelen om het water te kunnen verplaatsen van het ene naar het andere gebied. Op de kaart weergeven als verbindingspunten.
- Water robuust bouwen waarbij we risico's van wateroverlast uit het (hoofd)watersysteem accepteren.

5.3.2. De groen/blauwe structuur in de stad Zwolle

Op dit moment is op sommige plekken al sprake van wateroverlast en hittestress in de bestaande stad. Door klimaatverandering neemt de kans op weersextremen

toe met alle nadelige gevolgen van dien. Zwolle zet zich daarom in voor een aantrekkelijk groenblauwe structuur, met waarde voor iedere dag en bestand tegen de toekomstige weersextremen.

De kaart geeft het streefbeeld voor deze groenblauwe structuur weer. Hierin is te zien welke verbindingen in de bestaande stad kunnen worden versterkt en de aandachtsgebieden voor sponswerking zijn in dit streefbeeld te zien. De ruimtelijke uitwerking van dit netwerk krijgt vorm binnen de verschillende gebiedsontwikkelingen in en om de stad.

In de ruimtelijke uitwerking van de groenblauwe structuur zetten we in op het realiseren van voldoende sponswerking en een robuuste en complete groenblauwe structuur, zowel in de wijk, stad als in aansluiting met het buitengebied. Deze groenblauwe inrichting is gebaseerd op de volgende drie opbouwende principes:

- Voldoende 'sponswerking' door water op wijk niveau te benutten, vast te houden of te vertragen.
- Groenblauwe structuur waar water afvoer en berging plaatsvindt en waarmee de kans op hittestress afneemt.
- Noodventielen voor de groenblauwe structuur en overloopgebieden waar water tijdelijk heen kan in extreme situaties. Door deze gebieden aan te wijzen verkleinen we de kans op schade tijdens extreme weersituaties.

De problemen die klimaatverandering met zich meebrengt zijn niet overal hetzelfde. Er zijn buurten met weinig of geen last, omdat ze hoger liggen, voldoende groen en water hebben en/of de afwatering via de straat of het regenwaterriool goed functioneert. In andere delen van de stad neemt de overlast door wateroverlast en hittestress aanzienlijk toe.

Uit zogenaamde stresstesten komt naar voren in welke gebieden extra aandacht voor klimaatadaptatie nodig is. Deze gebieden kennen relatief veel verstening en hebben een minder goede aansluiting op het watersysteem. Dit zijn Diezepoort, Assendorp & Stationsbuurt, Berkum, Wipstrik, Kamperpoort, (delen van) Marslanden en Voorst. In deze gebieden neemt de gemeente het initiatief om de sponswerking en de groenblauwe structuur te versterken door samen met inwoners en bedrijven meerdere maatregelen versneld uit te voeren. Dit is de op de kaart weergeven als sponswerking vergroten als opgave. Bij de overige gebieden in Zwolle nemen we klimaatadaptieve maatregelen als vanzelfsprekend mee in geplande projecten en gebiedsontwikkelingen, oftewel we realiseren sponswerking bij kansen.

Voldoende sponswerking: Voor een klimaatbestendige stad is het essentieel dat we zowel de lokale 'sponswerking' als het samenhangende groenblauwe

structuur verbeteren. Met het inrichten van de wijk als spons willen we aansluiten bij het natuurlijke systeem door beter gebruikt te maken van water en de ondergrond. Voldoende sponswerking bereiken we door in natte periodes vast te houden zodat dit in droge periodes als buffer dient om droogteschade in te perken. Het realiseren van voldoende sponswerking doen we als gemeente samen met inwoners en bedrijven, door kleinschalige aanpassingen te realiseren aan de openbare ruimte en het eigen terrein (tuinen, daken, regentonnen), die het water waar mogelijk vasthouden en vertraagd afvoeren. Denk hierbij aan het aanleggen van geveltuintjes, groenstroken, regentonnen etc..
Naast een positief effect op de waterafvoer, dragen deze maatregelen ook bij aan een fijnere buitenruimte. Meer groen zorgt ervoor dat de buitenruimte een aangename plek is om te zijn, doordat er meer te beleven is en men minder hittestress ervaart.

Groenblauwe structuur: Door het water in zowel het publieke als private domein meer ruimte te geven, blijft Zwolle nu en in de toekomst een fijne stad om te wonen. Hierbij wordt alle belangrijke infrastructuur van Zwolle in een royaal groen bed gelegd en aaneengeschakeld tot een grootschalig groenblauwe structuur. Zo'n structuur bestaat uit aaneengesloten watergangen en vijvers in een groene omgeving en verbindt gebieden/ wijken. De groenblauwe structuur is robuust en heeft ruimte (adaptief) om klimaatverandering (wateroverlast, hitte, droogte en gevolgen overstromingen) op te vangen. Een robuuste groenblauwe structuur dat stad en land met natuur en water dooradert. Daarnaast draagt een groenblauwe structuur bij aan ruimtelijke kwaliteit, gezondheid, aantrekkelijk woonomgeving, vastgoedwaarde enz.

Op basis van een eerste analyse van het bestaande watersysteem in de stad, zijn de benodigde nieuwe watergangen en verbindingen in de stad bepaald. Uitgangspunt is een robuust watersysteem, zonder doodlopende watergangen, dat alzijdig is verbonden, met meervoudige afvoerroutes en zonder hydraulische knelpunten (bijv. bruggen i.p.v. duikers). In de kaart over het streefbeeld groenblauwe structuur zijn de volgende ingrepen op stedelijk watersysteem voorgesteld:

A. (Herstel historische) Watergang Deventerstraatweg in Assendorp/Spoorzone.
B. Uitbreiden oppervlaktewatersysteem in bedrijventerrein Voorst.
C. Uitbreiden oppervlaktewatersysteem in Dieze.

1. Afvoerverbinding vanuit Assendorp onder spoor door, in aanvulling op A.
2. Afvoerverbinding vanuit Voorst naar gemaal Vocaleum, in aanvulling op B.
3. Afvoerverbinding vanuit Diezerpoort onder A28 naar Aa-landen, in aanvulling op C.

Hoe de invulling van deze ingrepen eruit ziet wordt nader uitgewerkt binnen lopende projecten of gebiedsontwikkelingen. Daarnaast zal er gekeken worden welke andere verbindingen er nog nodig zijn om toenemende druk op het watersysteem te voorkomen. Zodat Zwolle een klimaatbestendige en water robuuste deltastad is en blijft.

Noodventielen: Bij intensieve hoosbuien en beperkte overstromingen zal het water vanzelf naar de laagste plek stromen. Het watersysteem (IJssel, Weteringen, Zwarte Water en Vecht) biedt in dergelijke situaties nauwelijks ruimte, omdat het watersysteem nodig is – en vol zit met - voor afvoer van (regen)water uit het achterland. In dergelijke situaties zal Zwolle tijdelijk zelf 'haar broek op moeten houden' en het water op moeten kunnen vangen. Daarom zijn de eerder genoemde "sponswerking" en groenblauwe structuur van belang om daadwerkelijk een toekomstige groenblauwe deltastad te zijn die weerbaar is voor weersextremen.

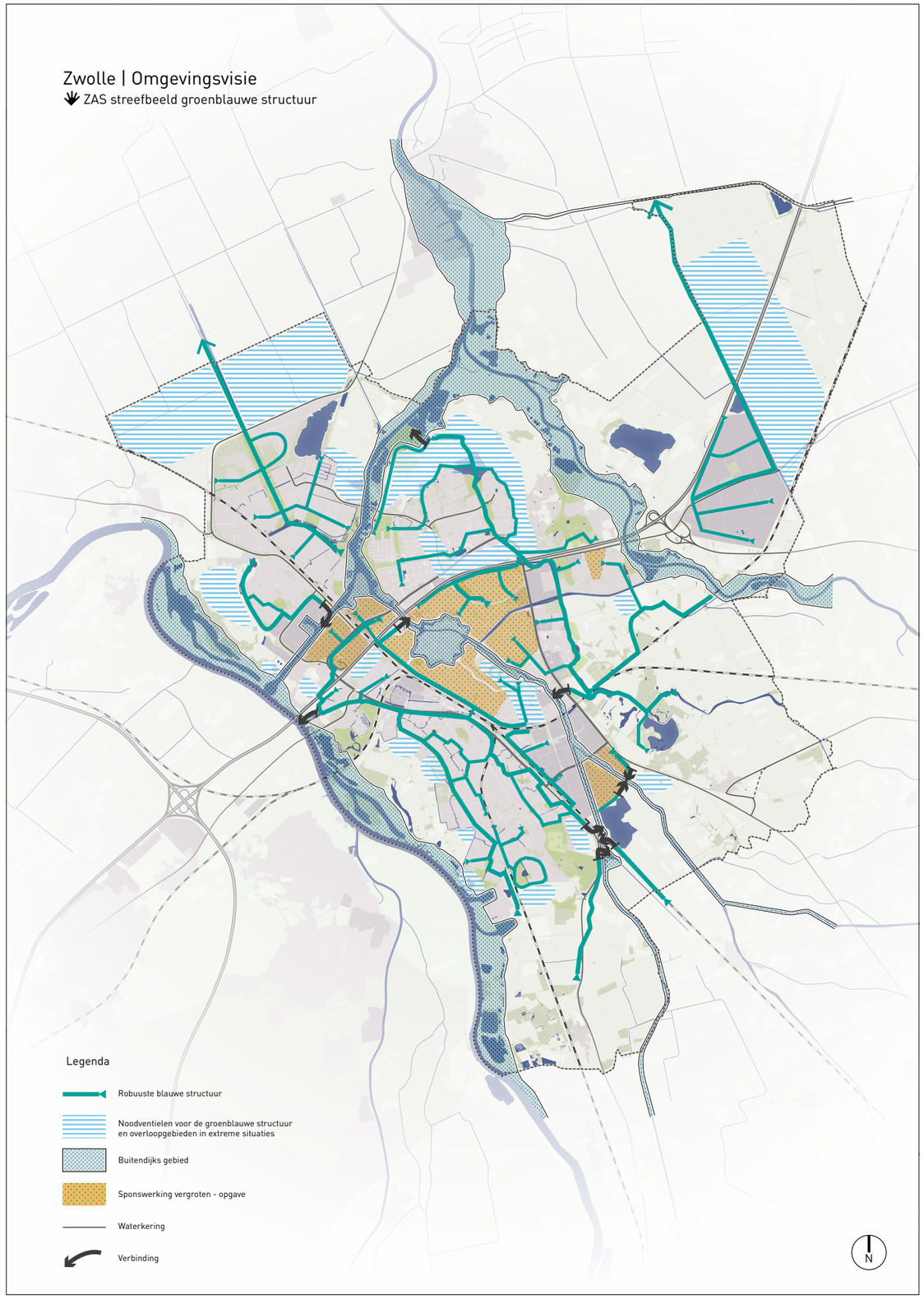
Door op ieder schaalniveau (buurt, wijk, stad, regio) - naar 2050 toe- lager gelegen gebieden als noodventiel 'aan te wijzen' ontstaat de mogelijkheid om adaptief extremer weer op te kunnen vangen en schade te voorkomen. Via de robuuste groenblauw structuur staan de buurten en wijken in verbinding met de noodventielen. Mogelijke noodventielen zijn gebieden die nu van oudsher nat en beperkt bebouwd zijn. Daarmee verandert er weinig aan het gebruik van deze gebieden, maar bieden ze wel veiligheid bij het volstromen van het watersysteem in Zwolle. Zodra de waterstand in het hoofdsysteem weer daalt, kan het water in de noodventiel gebieden via de groenblauw structuur worden afgevoerd naar het hoofdwatersysteem.

Belangrijk is om te vermelden dat het om extreme neerslagsituaties (1:100 tot 1:250) gaat, waarbij in veel gevallen de noodventiel gebieden nu al onder water staan. In dagelijkse situaties zal het normale gebruik of functie gewoon plaats kunnen vinden.

Het daadwerkelijk realiseren van overloop- en retentiegebieden zal gebeuren via koppelen met ruimtelijke ontwikkelingen en transities. Denk daarbij aan het aansluiten van veranderingen in de landbouw, energietransitie, de dijkopgave van het Hoogwaterbeschermingsprogramma en de woningbouwopgave van Zwolle. Het opnemen van de noodventielen in deze omgevingsvisie is daarom ook met oog op de verre toekomst -richting 2050-.

Kortom bij toekomstige gebiedsontwikkelingen en projecten werken we aan het versterken en behouden van de groenblauwe structuur in Zwolle. Daarbij neemt de gemeente het initiatief om in de aandachtsgebieden samen met bewoners en ondernemers te versnellen. Al de hiervoor genoemde maatregelen geven nooit honderd procent zekerheid om Zwolle in 2050 klimaatadaptief te maken. In een deltastad als Zwolle blijft het verstandig om overstromingsbestendig te bouwen om gevolgen van overstromingen te beperken. Dat geldt in het bijzonder voor productiebedrijven en belangrijke maatschappelijke voorzieningen zoals ziekenhuizen, elektriciteit, drinkwater en telecommunicatie. Dit zal in bij gebiedsontwikkelingen een permanente plek krijgen.

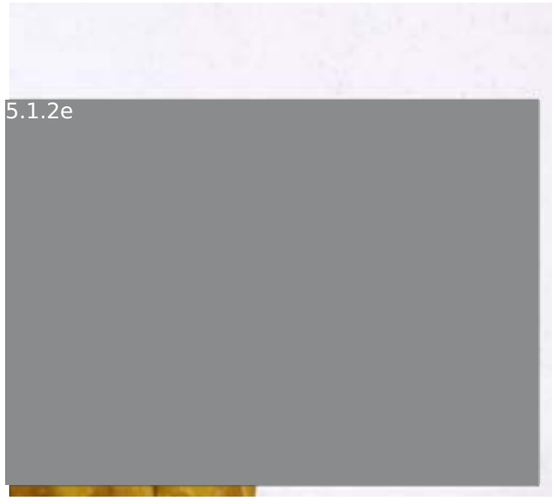

5.3.3. de ondergrond als spons

Het aanpassen van het land aan het veranderend klimaat is een van de grootste uitdagingen voor de manier waarop wij wonen, leven en werken. Het is bepalend voor hoe we omgaan en kijken naar ons landgebruik, de inrichting van het landschap, welzijn en welvaart. Door klimaatverandering staat het huidige gebruik van het landelijk gebied onder druk. Dat maakt het ook voor het landelijke gebied van belang om optimaal gebruik te maken van de natuurlijke grond- en oppervlaktewatersystemen.

Door ook het landelijk gebied als spons in te richten leveren extra neerslag en zware buien een kans om in de zomer minder overlast te ervaren van de droge periodes. In een landschap dat al aan klimaatverandering onderhevig is, met gevolgen als extreme droogte of juist grote hoeveelheden neerslag, is een transitie naar duurzame landbouw noodzaak. Om de klimaatbestendigheid op de lange termijn te realiseren zal ook naar dit aspect gekeken worden.

Deze transitie zal nog niet op de korte termijn ingezet worden, maar de komende tijd kijken we samen met de verschillende partijen in Zwolle welke mogelijkheden we hierin zien. In het buitengebied kan de ondergrond en het diepere grondwatersysteem een belangrijke rol spelen in het vasthouden van water in plaats van het snel afvoeren ervan. Gezien de ligging van Zwolle is verdroging niet de grootste uitdaging, maar eerder de vernatting. Dit maakt het noodzakelijk om andere manieren van landbewerking te onderzoeken, de hoeveelheid organische stof in de bodem te vergroten (dit stimuleert de sponswerking van de bodem) en tot het onderzoeken en uiteindelijk verbouwen van nieuwe landbouw- gewassen. Daar waar bodemdaling plaatsvindt en daarmee sprake is van vernatting kan onderzocht worden of de waarde van het grondwater kan leiden tot andere verdien- modellen voor de boer.

5.4. Een gezonde Zwolse leefomgeving (milieu, geluid, geur)

De fysieke leefomgeving heeft alles in zich om een positieve bijdrage te leveren aan gezondheid. Om dat te bewerkstellingen kiezen we een brede benadering die uitgaat van beschermen, bevorderen en faciliteren van een betere gezondheid van bewoners en bezoekers van Zwolle. Concrete voorbeelden om dat te doen zijn het realiseren van een groene en beweegvriendelijke omgeving en het versterken van sociale verbinding. Zo is het ook van belang dat een buitenruimte verleidt om te bewegen. Dit kan door bijvoorbeeld voorzieningen op een fiets/loopbare afstand en door het realiseren van goede wandelroutes voor onder andere de lunchwandelaar.

Er zijn meerdere aspecten die de gezondheid van mensen bepalen. In Zwolle vinden we het belangrijk dat die aspecten van betekenis zijn voor de ontwikkeling van Zwolle: 'Zwolle gezond'. Bij het raamwerkonderdeel buitenruimte hebben we hiervan al diverse aspecten terug zien komen. Bij de transformatie van gebieden en locaties stellen we ons standaard een aantal vragen om te komen tot een goed ontwerp van de buitenruimte. Gezondheid speelt daarin een belangrijke rol.

Figuur 7: Perspectieven op een gezonde leefomgeving van het Planbureau van de Leefomgeving

Gezondheid heeft raakvlakken met meerdere thema's, zoals klimaatadaptatie, biodiversiteit en milieu. We stellen 'Zwolle gezond' centraal als leidend principe voor een toekomstbestendig Zwolle. Hiervandaan zoeken we continu naar win-win situaties. We zetten Zwolle gezond in als:

- Middel om de gezondheid in Zwolle te monitoren;
- Handvat voor afwegingen in de fysieke leefomgeving.

Met het benoemen van de thema's en indicatoren die 'Zwolle gezond' inhoud geven zijn we er nog niet. Een uitwerking is nodig op de volgende onderdelen:

- Opzetten van een monitoringssysteem: er zijn veel lokale gegevens bekend op het gebied van gezondheid. Via de GGD en Zwolse monitoringsinstrumenten. Denk aan de sociale monitor en aan het Buurt voor Buurt onderzoek. Ook bevolkingsgegevens zijn bekend. Een extra slag is nodig om die gegevens samen te brengen in een monitoringssysteem voor 'Zwolle gezond';
- Op basis van een monitoringssysteem komen tot een gebiedsgerichte aanpak. In de gebiedsgerichte uitwerking komt de relatie met de (kwetsbare) doelgroepen als jongeren, ouderen en lage Sociaal Economische Status (SES) aan bod.

Figuur 8: 'Zwolle gezond' staat centraal als leidend principe voor een toekomtbestendig Zwolle

Zwolle beschouwt milieu als een integraal onderdeel van de fysieke leefomgeving. Milieu is een thema dat van oudsher centraal geregeld is en waarbij in de laatste decennia ook de Europese Unie een grotere rol is gaan spelen. Dit betekent onder andere een vertaling van vier milieubeginselen in de Zwolse Omgevingsvisie: het voorzorgsbeginsel, het beginsel van preventief handelen, het beginsel dat milieuaantastingen bij voorrang aan de bron bestreden moeten worden en het beginsel dat de vervuiler betaalt.

Naast het werken binnen de nationale en Europese kaders op het gebied van milieu krijgen gemeenten ook meer eigen afwegingsruimte om te handelen. Elk gebied is anders, maatwerk en flexibiliteit is daarom nodig. Vanuit dit oogpunt hanteert de gemeente Zwolle de volgende uitgangspunten:

- De door de Rijksoverheid wettelijk vastgestelde kwaliteitseisen vormen het minimale niveau voor de gemeente Zwolle. Daar waar afwegingsruimte beschikbaar is vanuit milieu, hanteren wij voornamelijk het 'ja, mits' uitgangspunt. We willen graag ontwikkelingen binnen de gemeente mogelijk maken;
- De milieukwaliteit wordt per saldo behouden. Waar nodig én mogelijk wordt de milieukwaliteit verbeterd;
- Bij de bescherming en de verbetering van de milieukwaliteit zoeken naar synergie met ruimtelijke ontwikkelingen en andere beleidsvelden;
- Gebiedsgericht milieubeleid: de milieukwaliteit in een gebied is passend voor de functie van dat gebied;
- Experimenteerprincipe: we laten nieuwe ontwikkelingen onder voorwaarden toe en monitoren daarbij de milieukwaliteit nauwgezet om zo nodig in een later stadium bij te kunnen stellen;
- Bij de bescherming en verbetering van het milieu hanteren we een ketenbenadering: aanpak bij de bron heeft in principe de voorkeur. Maatregelen in het overdrachtsgebied en bij de ontvanger worden bij de afweging over de te bereiken milieukwaliteit integraal meegewogen;
- De vervuiler betaalt en de belanghebbenden betalen mee.

5.4.1. Milieuruimte- en zones

Milieuruimte- en zones: Milieuruimte is niet fysiek zichtbaar maar van groot belang om de bewoners, werkers en bezoekers van Zwolle te beschermen tegen de nadelige effecten van een groeiende en verdere verstedelijking van de stad van bijvoorbeeld de nadelige effecten op de gezondheid van werklocaties, infrastructuur en energiewinning. Aan de andere kant hebben bijvoorbeeld werklocaties maar ook energiewinning voldoende milieuruimte nodig om optimaal te kunnen functioneren en zich te kunnen ontwikkelen. Ook de mobiliteit, van zowel goederen als mensen, is gebaat bij een ongestoorde stroming in en door de Zwolle. Het betekent overigens niet dat ontwikkelingen of gebruik door kwetsbare functies binnen de zones uitgesloten worden, er dient wel rekening gehouden te worden met de aanwezigheid van de milieuruimte (en de bijbehorende belangen).

De volgende milieuaspecten kennen milieuzones: geluid, trillingen, externe veiligheid, luchtkwaliteit, bodem, ondergrond en tenslotte geur. In het Omgevingsplan worden deze zones nader uitgewerkt en vindt de vertaling naar kwaliteitseisen voor gebiedsgericht milieubeleid plaats. In de Omgevingsvisie wordt de ligging en het stedelijk en regionaal belang aangegeven.

5.4.2. Geluid

Er zijn functies die geluidshinder veroorzaken, zoals bedrijvigheid en verkeer, en functies die gevoelig zijn voor geluid, zoals wonen, onderwijs en zorg. De voortdurende balans tussen het behouden van geluidsruimte voor geluidshinder veroorzakende functies enerzijds en het waarborgen van de leefbaarheid in gebieden met geluidsgevoelige functies anderzijds blijft in de toekomst een belangrijke afweging om bij plan- en beleidsvorming mee te nemen. Rondom de belangrijkste werkgebieden van Zwolle liggen geluidzones . Deze geluidzones hebben als doel de bewoners te beschermen tegen het geluid van de bedrijven. De bedrijven hebben deze geluidruimte nodig om te werken en geen overlast te veroorzaken naar omwonenden.

Duidelijkheid en transparantie zijn daarbij van belang. Deze geluidzones behouden we en worden gerespecteerd bij ruimtelijke ontwikkelingen omdat ze van belang zijn voor de economische ontwikkeling en een gezond leefklimaat. Rondom het bedrijventerrein Voorst, Hessenpoort en de Marslanden ligt een geluidzone. Deze geluidzones blijven behouden. De geluidzone in de Spoorzone zal op termijn worden aangepast om de gewenste ontwikkeling van de Spoorzone mogelijk te maken.

Geluid speelt ook een belangrijke rol rondom de infrastructuur, waarbij met name de A28 een belangrijke rol speelt. Het verkeer op de A28 is dag en nacht aanwezig waardoor de impact groter is. Ook het verkeer op de ring van Zwolle is een belangrijk aandachtspunt voor de leefgebieden rondom deze infrastructuur. In het invloed gebied van de belangrijkste infrastructuur zal bij nieuwe ontwikkelingen rekening gehouden worden met geluid om de leefbaarheid in de gebieden en de gezondheid van bewoners te waarborgen.

5.4.3. Trillingen

Trillingen treden op als gevolg van met name spoorvervoer. Deze kunnen in sommige gevallen leiden tot hinder of schade aan gebouwen. Om trillinghinder en –schade te voorkomen houden we rekening met dit aspect bij ontwikkelingen binnen 200 meter van het spoor.

5.4.4. Externe veiligheid:

Dit zijn de risico's als gevolg van het vervoer, de opslag en het werken met gevaarlijke stoffen. In Zwolle zijn met name de hoofdtransportassen door de stad van belang. Het gaat om de A28 en het doorgaande vervoer van gevaarlijke stoffen over de spoorlijn. Bij de ontwikkeling rondom de genoemde assen, bedrijven en activiteiten houden we rekening met de risico's door de functies die daar worden toegestaan door middel van onder andere de afstand en de mogelijkheden voor ontvluchting en bestrijding.

De gemeente Zwolle garandeert daarbij de basis-veiligheid voor haar inwoners. Onder basisveiligheid in het kader van externe veiligheid wordt verstaan:

- Er wordt altijd voldaan aan normen voor plaatsgebonden risico;
- Er wordt een gebiedsgericht invulling geven aan groepsrisicobeleid welke worden opgenomen in het omgevingsplan;
- Veiligheidsdoelstellingen passen bij de typering van het gebied;
- Er wordt zoveel mogelijk geanticipeerd op de landelijke beleidsontwikkeling die een ongunstige invloed kunnen hebben op de veiligheidssituatie in Zwolle. Het doel is het bewaken van een optimaal veiligheidsniveau.

5.4.5. Luchtkwaliteit

Zwolle wil, binnen de beïnvloedingssfeer van de gemeente, een significante bijdrage leveren aan de verbetering van de luchtkwaliteit.

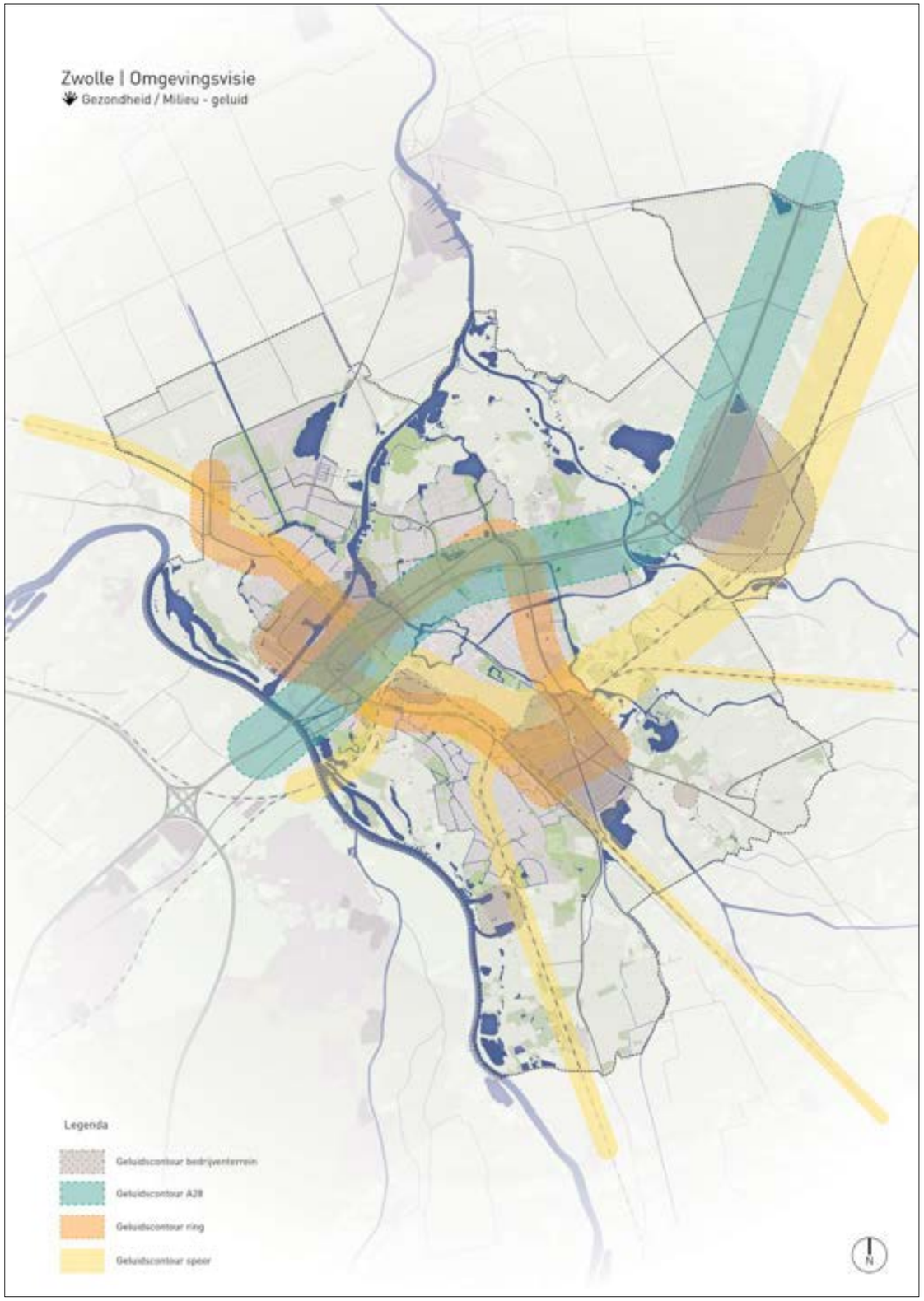
5.4.6. Geur

Het thema geur speelt met name in het landelijk gebied en is een aandachtspunt bij de verdere functiemenging van dit gebied en de verweving tussen stad en land. We zoeken naar de juiste balans tussen bedrijven met geurhinder en bescherming van geurgevoelige functies anderzijds.

5.4.7. Bodemkwaliteit

Vaak door historisch gebruik en bedrijfsactiviteiten is op verschillende plekken in Zwolle de bodem verontreinigd geraakt. Daarom hebben we de afgelopen jaren veel van deze verontreinigingen aangepakt door ze te saneren en/ of gebiedsgericht te beheren. Hierdoor zijn eventuele risico's voor mens en dier weggenomen. Nieuwe bodemverontreiniging willen we voorkomen, en als dit toch gebeurt dan moet deze verontreiniging zoveel mogelijk worden beperkt dan wel ongedaan worden gemaakt door de vervuiler. Daarnaast stimuleren we het hergebruik van grond die vrijkomt binnen de stad en geschikt is om elders toe te passen. Het hiervoor geldende beleidskader bevat een goede balans tussen hergebruiksmogelijkheden en bescherming van de bodemkwaliteit in Zwolle. Op de langere termijn verbetert dit beleid de bestaande bodemkwaliteit en draagt hiermee bij aan een gezonde Zwolse leefomgeving.

om geven

5.5. Mobiliteit

5.5.1. Zwolle bereikbaar en gastvrij

Zwolle is een belangrijk scharnierpunt voor verkeer, zowel via het water, de weg, het fietspad en het spoor. De centrale ligging en goede infrastructuur zorgen ervoor dat Amsterdam, Utrecht, Nijmegen, Groningen, maar ook Duitsland in ongeveer een uur per auto of trein te bereiken zijn. Ook richting de regio is Zwolle goed ontsloten. Het goede (regionale) spoornetwerk zorgt ervoor dat de meeste kernen binnen de regio in iets meer dan een kwartier te bereiken zijn.

Zwolle is een echte fietsstad. Twee van drie Zwollenaren fietst dagelijks. Zwolle zit daarmee in de kopgroep van Nederlandse fietssteden en kan daarom met recht een wereldfietsstad genoemd worden. De opbouw van de stad en het jarenlang investeren in een fijnmazig en goed fietsnetwerk zorgt ervoor dat naar schatting 90% van de stad binnen een kwartier fietsen vanaf het centrum bereikt kan worden. Door de opkomst van de elektrische fiets en de speed pedelec en het realiseren van zogenaamde doorfietsroutes is ook een groot deel van de regio en het mooie buitengebied nu met de fiets bereikbaar.

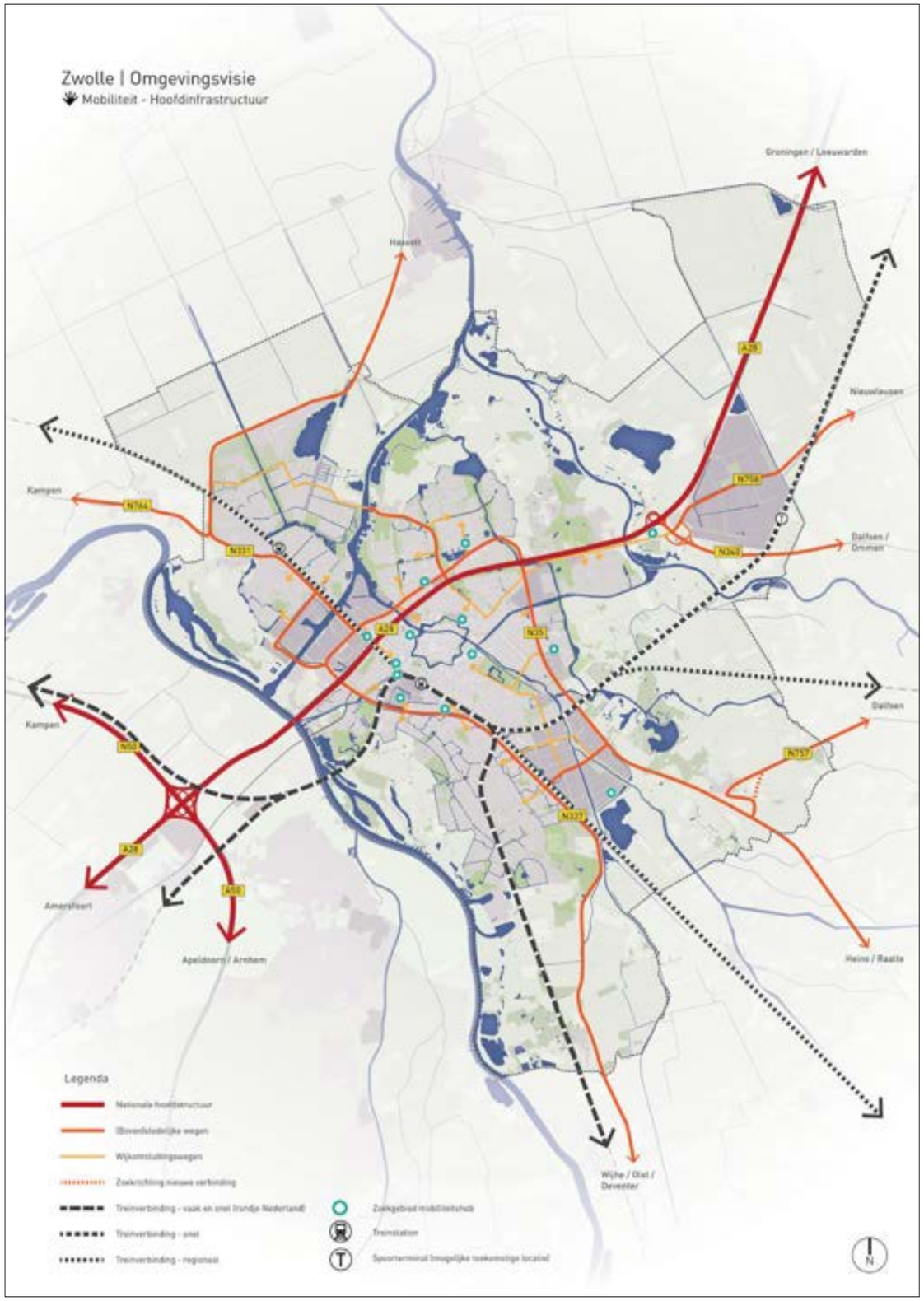
We blijven de fietsinfrastructuur in Zwolle steeds verbeteren aan de toenemende en veranderende vraag en zetten in op grote bewaakte en inpandige fietsenstallingen in het centrum en bij het station. We scheppen daarmee de randvoorwaarden om Zwolle als gemeente, maar ook als Regio richting de nabije toekomst duurzaam en vitaal door te ontwikkelen.
Ook met de (vracht)auto is Zwolle zeer goed bereikbaar. Zwolle is één van de best bereikbare steden in Nederland met de (vracht) auto door de ligging als scharnierpunt van auto(snel)wegen tussen de Randstad en Noord- en Oost Nederland. Dit maakt Zwolle een aantrekkelijke vestigingsplaats voor bedrijven in de logistiek en distributie maar ook voor diensten en onderwijs.

De A28 vormt de belangrijkste verbindingsas tussen de randstad en Noord-Nederland en een belangrijke poort naar de stad en de Regio Zwolle voor vrachtverkeer. Dit geldt ook voor de verbindingen naar het oosten (N35) en het westen (N50) van Zwolle.

Het auto- en spoornetwerk rond Zwolle is kwetsbaar. Een incident rond de IJsselbrug A28, of het spoor zorgt ervoor dat niet alleen Zwolle, maar ook een groot deel van Noordoost-Nederland niet bereikbaar is. Voor autoverkeer ligt de eerst volgende noordelijke verbinding over de IJssel hemelsbreed 15 km verderop (N50) en richting het zuiden is dit 30 km.

We streven naar nog meer gebruik van de fiets en het openbaar vervoer en de combinatie daarvan (keten), in combinatie met de auto, zodat Zwolle voor alle vervoerswijzen bereikbaar blijft. Zo blijft Zwolle bereikbaar en gastvrij.

5.5.2. Mobiliteit in de toekomst: verstedelijking en mobiliteit

De verwachting is dat het autogebruik de komende jaren nog fors toeneemt. In combinatie met de verstedelijkingsopgave van Zwolle vraagt dat om slimme maatregelen voor een vloeiende mobiliteit in (de regio) Zwolle.

In Zwolle vinden we dat het openbaar vervoer niet alleen een belangrijk vervoermiddel is voor de dagelijkse woon-werkverkeer, maar ook voor het kunnen deelnemen aan de maatschappij, het onderhouden van sociale contacten en het waarborgen van mobiliteit voor alle inwoners. Met name ouderen, mensen met een lagere sociaal economische status en minder mobiele mensen worden het meest worden getroffen door het steeds vaker wegvallen van minder rendabele (delen van) lijnen. Het gevolg hiervan is dat de loopafstanden tot de dichtstbijzijnde haltes (kunnen) toenemen, waardoor deze redelijkerwijs niet meer bereikbaar zijn voor juist deze groep mensen. Om dit te voorkomen zou het uitgangspunt bij het opstellen van nieuwe bus-concessies moeten zijn dat binnen 400 a 500 meter van elke woning een bushalte moet zijn. Ook streven we ernaar dat er andere vormen van kleinschalig schoon vervoer beschikbaar zijn, dan wel als openbaar vervoer dan wel als deelvervoer.

Met name in het centrumgebied (en de binnenstad, binnen de singels), waar de buitenruimte beperkt is, zien we op termijn vormen van kleinschaliger zero emissie openbaar vervoer voor ons. Reguliere bussen rijden via strategische hubs, waar men kan overstappen op kleinschaliger openbaar vervoer of lopend of met deelmobiliteit de binnenstad in kan. Aan de westzijde van de binnenstad rijden de bussen bij voorkeur via de Hoogwaardige Openbaar Vervoer-as (Pannekoekendijk - Willemskade) . Aan de oostzijde van de binnenstad is geen uitgesproken HOV-as. Daarom zou het busverkeer zich moeten verdelen over de routes via de Luttenbergstraat en de Hortensiastraat. Enerzijds om daarmee een goede bereikbaarheid van dit deel van de stad met het openbaar vervoer te waarborgen, anderzijds om daarmee een van beide wegen niet onevenredig te belasten.

Zwolle sluit zich aan bij de landelijke doelstelling uit het Strategisch Plan Verkeersveiligheid 2030 om te streven naar nul verkeersslachtoffers. Deze nul-ambitie stelt dat elk verkeersslachtoffer er één te veel is. Dit doen we door jaarlijks al dan niet met behulp van provinciale en rijkssubsidies te investeren in de concrete aanpak van verkeersveiligheidsknelpunten.

5.5.3. Zwolle als krachtige schakel in het nationale OV-toekomstbeeld 2040

In het OV Toekomstbeeld 2040 is Zwolle als een van de hoekpunten opgenomen in het 'rondje-Nederland' waar het openbaar vervoer vaak & snel moet gaan rijden. Dit betekent regelmatige verbindingen richting onder andere Amsterdam, Utrecht en Arnhem-Nijmegen. Deze ontwikkeling zorgt ervoor dat Zwolle nog interessanter wordt als vestigingsplaats voor mensen die in de Randstad of de regio werken.
De uitdaging richting de toekomst is dat het station Zwolle de toenemende drukte aan kan. Ook in combinatie met het waarborgen van een goede bereikbaarheid van de regionale spoorlijnen. Verder moet onderzocht te worden of de ontwikkelingen in het kader van het OV Toekomstbeeld 2040 ook kansen biedt voor een nieuwe visie op het spoorvervoer in Zwolle, het realiseren van één of meerdere voorstadstations in of rondom Zwolle. Te denken valt aan de locaties Zwolle-Zuid en Hessenpoort. Hiermee kan de druk op het centraal station Zwolle ontlast worden en ontstaat een overstaplocatie van auto op trein.

Een kans vanuit het OV toekomstbeeld is de verdubbeling van het spoor naar Deventer en de opwaardering van de regionale treinverbindingen tot bijvoorbeeld light rail. Bij een mogelijke verdubbeling is het van belang op een goede wijze rekening te houden met de leefbaarheid in bestaande woonwijken en het buitengebied (vooral Zwolle-Zuid en de kern Windesheim) waar mogelijk meer treinen door gaan rijden. Meer treinen leidt tot vaker gesloten gelijkvloerse spoorwegovergangen, waardoor een barrière werking ontstaat en meer geluidshinder. Voor de Kamperlijn ontstaat de mogelijkheid die te transformeren naar light rail met daarbij een aantal nieuwe haltes. Bijvoorbeeld bij de nieuwe eventlocatie op Voorsterpoort, Stadshagen-West (driehoek/'s Heerenbroek en Kampen-Oost/IJsselmuiden.

In Europees (EuregioRail-)verband wordt gewerkt aan het realiseren van een directe, duurzame, grensoverschrijdende treinverbinding tussen Zwolle – Enschede – Münster. Dankzij deze verbinding hoeven reizigers niet meer over te stappen. Tevens creëren we hiermee economisch potentieel en verbindt het (de Regio) Zwolle letterlijk en figuurlijk beter met Duitsland. De eerste doorgaande trein gaat naar verwachting in 2027 rijden. Het regionale Blauwnet zorgt ervoor dat Zwolle ook regionaal goed ontsloten is per trein richting Kampen, Emmen en Enschede. Hierdoor zijn kernen zoals Dalfsen, Ommen, Hardenberg en Raalte goed met elkaar en Zwolle verbonden. Voorwaarde om op termijn twee snelle IC's en twee sprinters tussen Zwolle en Enschede te laten rijden is verdubbeling van het spoor tussen Zwolle-Wierden.

Met de opening van Station Stadshagen is onze nieuwste wijk nu ook goed bereikbaar per trein. Onderzocht moet worden of er als gevolg van de verdere groei van de stad en regio in de toekomst er behoefte is aan een regionale spoorterminal in Hessenpoort als duurzaam alternatief voor goederenvervoer.

5.5.4. Mobiliteit en verstedelijking

Door de verdere groei van de Zwolle met 10.000 woningen in de komende 10 jaar is het een opgave om op een zorgvuldige wijze om te gaan met de beschikbare buitenruimte. Doordat we immers inzetten op het bouwen in de bestaande stad (inbreiden) wordt het ruimtebeslag voor woningen groter. Daarnaast zal deze groei ook leiden tot meer geparkeerde en rijdende auto's en meer bevoorradend verkeer met alle negatieve gevolgen voor de bereikbaarheid, veiligheid en leefbaarheid. Er is daarom een transformatie van ons verkeer en vervoerssysteem nodig om daarmee mogelijk te maken dat de stad kan blijven groeien en dat de aantrekkelijkheid, bereikbaarheid en leefbaarheid gewaarborgd blijven. In Zwolle hanteren we twee leidende principes om ervoor te zorgen dat lopen en fietsen, al dan niet in combinatie met bus en trein, de norm worden bij alle nieuwe ontwikkelingen. Dit zijn:

1. De STO(M)P-methodiek

De STOP-methode is in Zwolle leidend bij al onze ontwerpopgaven voor infrastructuur bij de inrichting van de buitenruimte. We gaan eerst uit van Stappen (wandelaars), en vervolgens kijken we naar Trappen (fietsers) dan het OV en tot slot de personenauto's. We passen bij dit alles zoveel mogelijk het principe van Mobility as a Service (MAAS) toe. Dit wil zeggen dat we streven naar slimme (digitale) oplossingen voor het bijvoorbeeld het kunnen reserveren van deelauto's of het checken van de beschikbaarheid en betalen van deelmobiliteit of openbaar vervoer. Voornaamste uitdaging hierbij is om meer ruimte voor fietsers en voetgangers te realiseren. Ook houden we hierbij specifiek rekening met het groeiende aantal ouderen en gehandicapten.

Figuur 9 :Het STOP-principe: mobiliteitsbeleid, waarbij de prioriteit eerst naar Stappen, dan Trappen (fiets), vervolgens Openbaar vervoer en dan pas naar Personenwagens gaat.

2. Ladder van duurzame mobiliteit

We hanteren bij alle ontwikkelingen in de fysieke leefomgeving de ladder duurzame mobiliteit als uitgangspunt om de juiste keuzes op het gebied van mobiliteit te maken. We beginnen daarbij altijd met de ruimtelijke ordening als middel om ervoor te zorgen dat er bij een nieuw woningbouwproject of andere fysieke ontwikkeling gestreefd wordt naar zo weinig mogelijke groei van het autobezit en gebruik. We hanteren daarbij de principes van gebieds- en knooppuntontwikkeling vanuit de fiets, voetganger en de combinatie daarvan met bus en trein. Dit noemen we Transport/Bike Oriented Development (TOD/BOD).

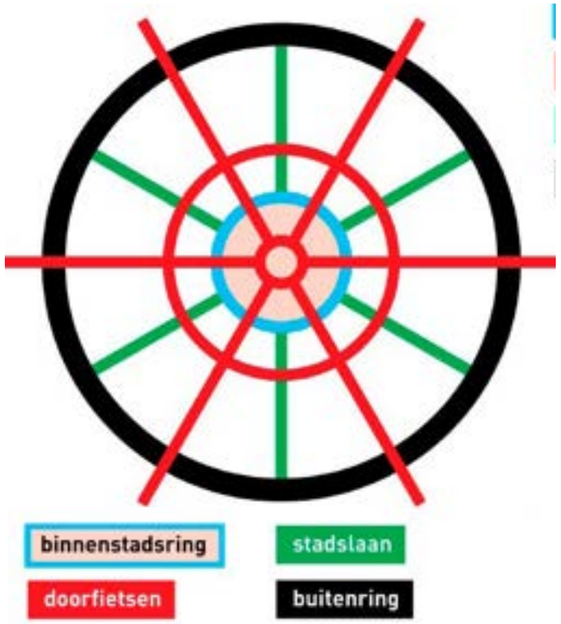
In de praktijk betekent dat met name het bouwen van woningen en voorzieningen in de bestaande stad en bij het station of haltes. Daarna werken we aan mobiliteits-management en stimuleringsacties van fietsen en lopen. Dan werken we aan goede fietsparkeervoorzieningen en gericht sturend parkeerbeleid en stimulering van mobiliteitsabonnementen als onderdeel van woningbouwprojecten (Mobility as a Service MAAS). We investeren verder in goede infrastructuur voor de fiets en voetganger al dan niet in combinatie met bus en trein (ketenverplaatsingen) in de vorm van bijvoorbeeld mobiliteitshubs. Hier stimuleren we ook de inzet van deelfietsen en –auto's. Om de bestaande infrastructuur zo optimaal te benutten werken we aan slimme oplossingen, zoals slimme verkeerslichten en andere vormen van verkeersmanagement, waarbij gericht gebruik gemaakt wordt van verkeersdata. Voor het autoverkeer zijn capaciteitsuitbreiding en ingrepen in de infrastructuur alleen een optie, wanneer alle andere maatregelen niet werken.

Om te waarborgen dat beide leidende principes ook daadwerkelijk worden toegepast leggen we bij alle toekomstige fysieke gebiedsontwikkelingen in de stad altijd verplicht een Mobiliteits Programma van Eisen (MPvE) op. Hiermee wordt gewaarborgd dat duurzame mobiliteit integraal bij de gebiedsontwikkeling wordt meegenomen. Het STOMP-principe en de Ladder vormen daarbij het uitgangspunt.

Het beter benutten van het bestaande asfalt leidt er ook toe dat met name de buitenring steeds drukker wordt en een grotere barrière gaat vormen. Investeren in de fiets kan een positieve bijdrage leveren aan dit dreigende probleem.

In Zwolle lopen lokale, regionale en nationale verbindingen dwars door elkaar en vormt daarmee één netwerk van verbindingen. De Zwolse infrastructuur is daardoor zowel onderdeel van de stad, maar ook van het zogenoemde Daily Urban System van de Regio Zwolle als daarbuiten. In deze kracht schuilt meteen ook de kwetsbaarheid. Een incident of file op een Rijksweg leidt direct tot een verminderde bereikbaarheid van

Zwolle doordat verkeer via het regionale en lokale wegennet haar weg probeert te vinden. Om de Zwolse mobiliteit in goede banen te leiden gaan we uit van de netwerkstructuur. Schematisch is dat weergegeven op de onderstaande afbeelding. De netwerkstructuur gaat uit van een binnenstadsring, stadslanen, een buitenring en een doorfietsnetwerk.

Figuur 10: Principe netwerkstructuur

De buitenring van Zwolle wordt gevormd door de IJsselallee, Oldeneelallee, Ceintuurbaan, Zwartewaterallee en de Blaloweg. Deze wegen hebben een functie voor het doorgaande en het stedelijk verkeer. De Zwartewaterallee en Blaloweg hebben een iets andere profilering. Hier rijdt minder doorgaand verkeer. Veel verkeer gebruikt hiervoor de parallel gelegen A28.

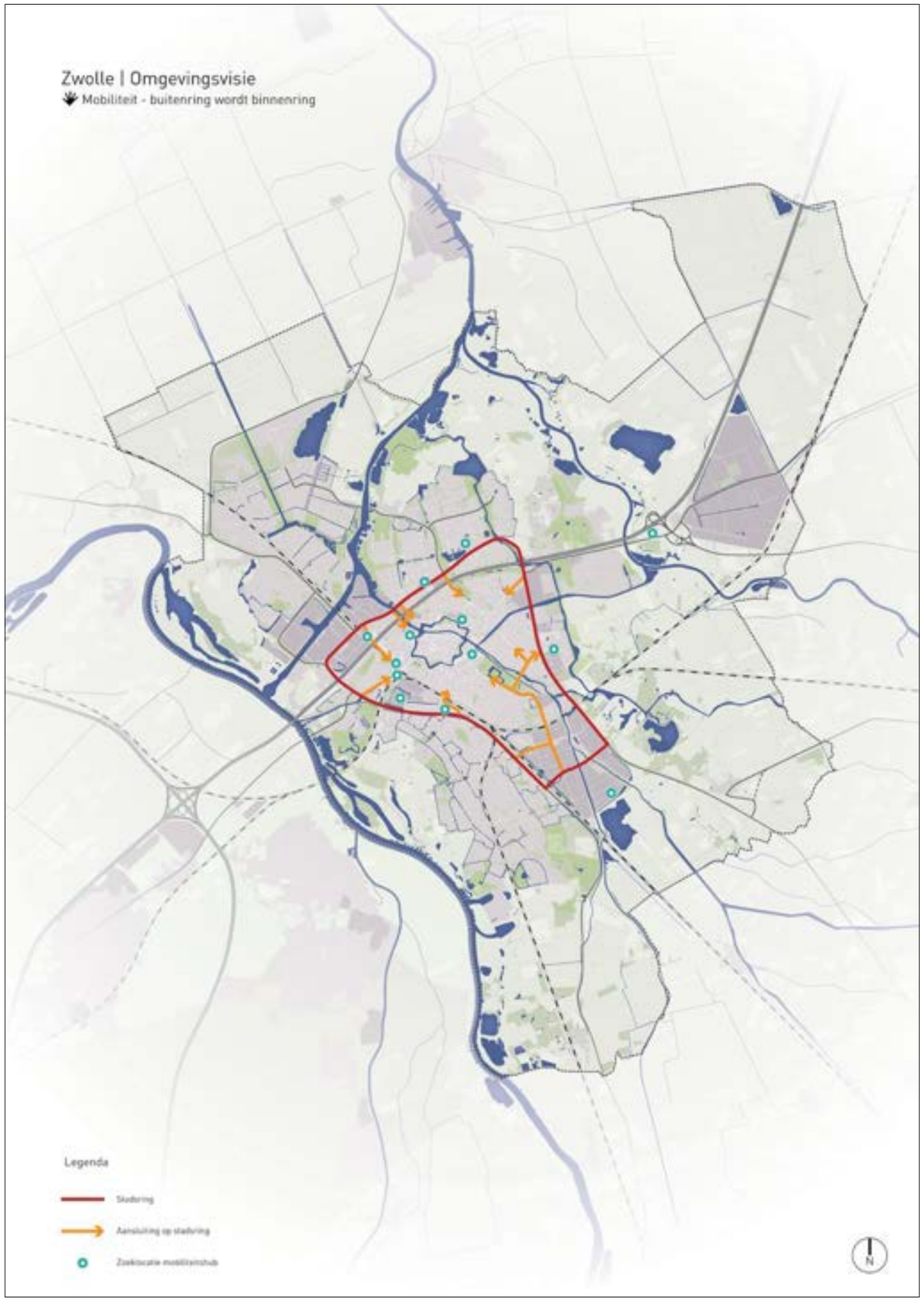
De buitenring (op korte termijn eerst de Zwartewaterallee) wordt in de toekomst de nieuwe binnenring. Vanaf die ring zijn er rechtstreekse routes naar het centrum. Naast het afwikkelen van verkeer worden ook levendigheid, woon- en commerciële functies steeds meer onderdeel van de buitenring. Hierdoor worden wijken als Holtenbroek en Aa-landen verbonden met de binnenstad. Een opgave is wel om meer stedelijkheid in combinatie met een toenemende verkeersdruk op de buitenring in goede banen te leiden. Dat kan forse investeringen in de infrastructuur geven.

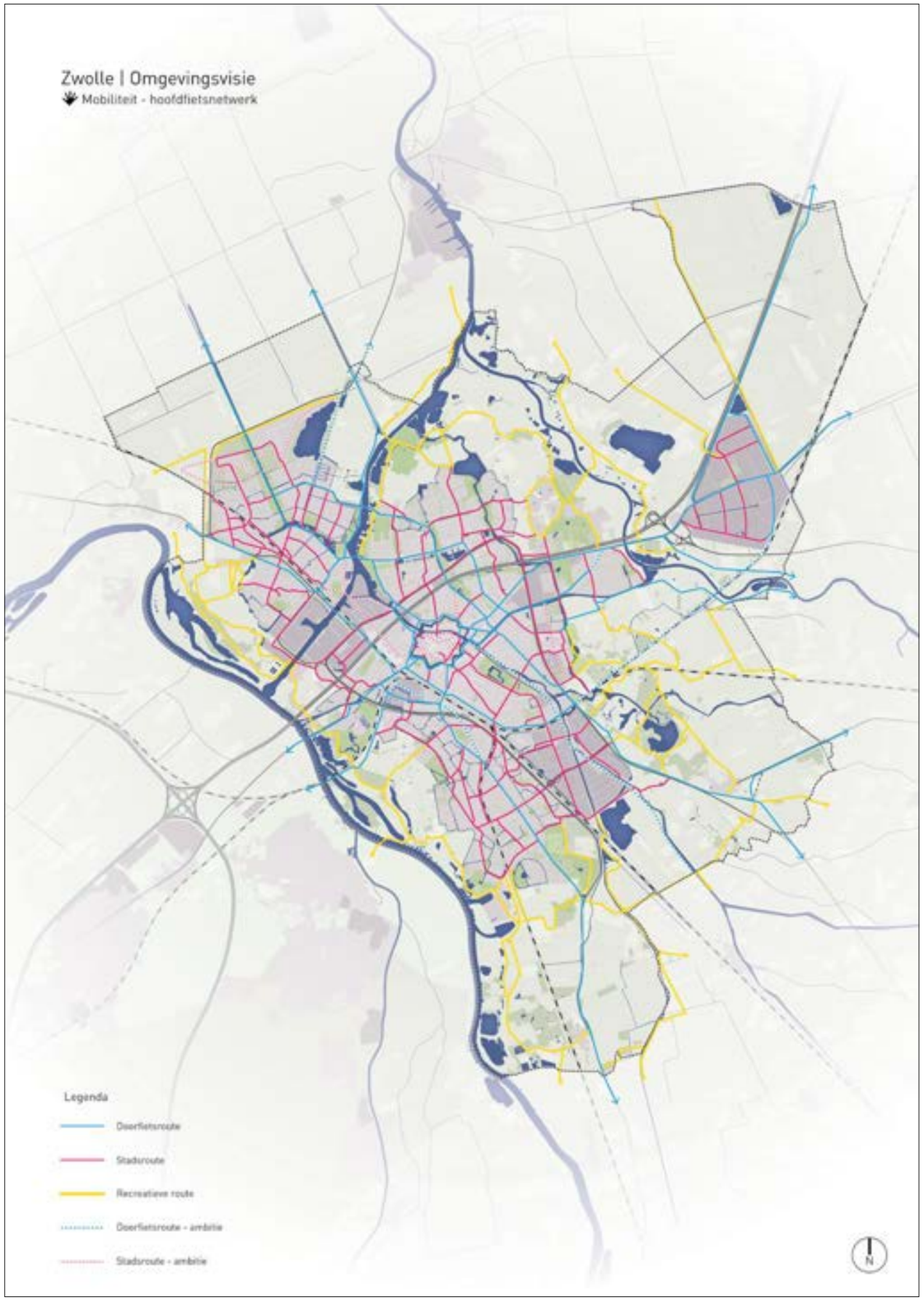
Op de binnenstadsring en rond het centrumgebied is de komende jaren de grootste uitdaging om ruimte te geven aan alle ambities en ontwikkelingen. Daarbij gaat het bijvoorbeeld om diverse woningbouwontwikkelingen. Voor de leefbaarheid in dit gebied willen we deze ruimte realiseren door het doorgaand autoverkeer in de toekomst te verleiden om zo snel mogelijk naar de buitenring te rijden en daarmee meer ruimte te bieden voor fietsers en voetgangers.

Voor de doorstroming op de buitenring zetten we in op ongelijkvloerse kruisingen voor langzaam verkeer, bijvoorbeeld met een fietstunnel of –brug en slimme doorstromingsmaatregelen met verkeersmanagement, zoals slimme verkeerlichten. Door deze keuzes te maken voor de buitenring ontstaat meer ruimte op de binnenring voor lokaal bestemmingsverkeer en fiets en voetganger en verbeteren we de verblijfskwaliteit op de binnenring. Verkeer richting de binnenstad leiden we zo direct mogelijk naar de eindbestemming, zoals via een rechtstreekse parkeerroute naar een geschikte parkeerplek aan de rand van de Binnenstad. Met slimme app's reserveren zoveel mogelijk bezoekers hier een parkeerplaats, zodat zoekverkeer wordt vermeden. Hiervoor realiseren we levendige stadslanen die de buitenring met de binnenstad(sring) verbinden. Op deze boulevards is kwaliteit en ruimte voor langzaam verkeer belangrijk naast de doorstroming voor (vracht) autoverkeer. Van en naar de wijken kennen we ook een beperkt aantal stadslanen. Op alle overige wegen in de stad is 30 km/uur de norm.

Zwolle is een fietsstad pur sang. Om ervoor te zorgen dat dit ook richting de toekomst zo blijft, werken we samen met het Rijk en de Regio aan een landelijk dekkend netwerk van fietsinfrastructuur: het Nationaal Toekomstbeeld Fiets 2040. De ambitie van dit toekomstbeeld is om de fiets als volwaardige modaliteit en effectieve oplossing in te kunnen zetten voor de nationale opgaven op gebied van onder andere woningbouw en verstedelijking, bereikbaarheid en veiligheid. In dit fietsnetwerk maken we onderscheid tussen zogenaamde doorfietsroutes, stadsroutes en recreatieve routes. Zo maken we fietsen en wandelen voor zowel het recreatie als het woon-werkverkeer nog aantrekkelijker en blijft de stad voor alle vervoersmiddelen uitstekend bereikbaar. Meer fietsgebruik in plaats van de auto, vooral in de spitsuren zorgt voor het Zwolle-breed beperken van de verkeersdruk, optimaal ruimtegebruik en verbeteren van de gezondheid (minder uitlaatgassen en actieve mobiliteit).

Om het fietsen tussen de gemeenten in de regio te stimuleren maken we een netwerk van doorfietsroutes. Dit zijn regionale routes waarbij fietsers direct en ongehinderd tot in het centrum van Zwolle kunnen komen. Hiermee moet een fietsnetwerk ontstaan waarbij

Zwolle | Omgevingsvisie
Mobiliteit - buitenring wordt binnenring
Legenda
Stadsring
Aansluiting op stadsring
Zoeklocatie mobiliteitshub
N

Zwolle | Omgevingsvisie
Mobiliteit - hoofdfietsnetwerk
Legenda
Doorfietsroute
Stadsroute
Recreatieve route
Doorfietsroute - ambitie
Stadsroute - ambitie
N

de (elektrische) fiets voor afstanden tot 15 kilometer een vanzelfsprekend alternatief is voor met name de auto Hierdoor ben je met de fiets straks misschien wel ergens sneller dan met de auto: Slow = Snel. Een doorfietsroute kan parallel lopen aan een belangrijke auto- en/of spoorverbinding. Bij locaties waar een doorfietsroute een auto- of spoorverbinding kruist, zoeken we bij voorkeur naar oplossingen waarbij de voetgangers en de fietsers ongelijkvloers kruisen met het overige verkeer. Het netwerk van stadsroutes bestaat uit hoogwaardige fietsverbindingen op interlokaal niveau.

Op wegen waar de fietser de belangrijkste weggebruiker is, realiseren we waar dit wenselijk is fietsstraten. Fietsroutes parallel aan gebiedsontsluitingswegen zijn zoveel mogelijk voorzien van vrijliggende fietspaden. En daar waar een fietsroute kruist met een gebiedsontsluitingsweg proberen we de fietser prioriteit te geven. Bijvoorbeeld met wachttijdvermindering bij verkeerslichten of door de aanleg van een tunnel voor langzaam verkeer. We zetten in op de aanleg van ontbrekende schakels in het fietsnetwerk.We creëren meer ruimte voor de fiets op de huidige wegen langs de singels van de Binnenstad. Ook realiseren we een fietsring in de Binnenstad rond een vergroot voetgangersgebied en het kernwinkelgebied. Deze ring verbindt de belangrijkste fietsstallingen en fietsroutes naar het centrum met elkaar. Voor voetgangers verbinden we buurten en wijken met bestemmingen zoals winkels, parken, het buitengebied en met voorzieningen als scholen, het ziekenhuis of de bibliotheek door middel van veilige en comfortabele looproutes. Daarbij hebben we ook aandacht voor minder valide verkeersdeelnemers en kwetsbare ouderen".

5.5.5. Parkeren en stallen, naar mobihubs

Vooral in het centrumgebied ontstaat door de verstedelijking van onze stad een extra vraag naar parkeerplaatsen, zowel voor fietsen als voor auto's. We streven in eerste instantie naar het verlagen van de vraag naar parkeerplaatsen voor autoverkeer. Parkeerdruk willen we bijvoorbeeld verlagen door bij nieuwbouwwoningen aantrekkelijke fietsenstallingen en mobihubs met deelauto's te realiseren. Ook streven we ernaar nieuwe woningen dicht bij bushaltes en het station te realiseren. Hierdoor zorgen we voor een groene en aantrekkelijke woonomgeving.

Ook stimuleren we dat woningbouwcorporaties en ontwikkelaars mobiliteitsabonnementen voor bijvoorbeeld het gebruik van deelfietsen en-auto's en bus en trein als integraal onderdeel van hun projecten opnemen in combinatie met aantrekkelijke stallingen. Daarnaast kijken we of de parkeerplaatsen of garages bij woningen gebruikt kunnen worden door werknemers in en bezoekers van de stad. Zo streven we naar een optimaal gebruik van de beschikbare parkeerplaatsen en optimaal ruimtegebruik. In het centrum wordt straatparkeren van auto's en fietsen vervangen door parkeren in aantrekkelijke gebouwde (parkeer) voorzieningen. In de buitenruimte ontstaat hierdoor meer plek voor lopen en fietsen en daarmee voor het verbeteren van het buitengeluk. Parkeerregulering is daarbij een ordenend principe waarmee we ruimtelijke of maatschappelijke knelpunten op kunnen lossen en/ of ruimte creëren waarmee we kwaliteit in de (woon) omgeving toe kunnen voegen. We investeren in grote bewaakte inpandige stallingen in de binnenstad waardoor er met name voor voetgangers meer ruimte ontstaat en er een prettiger leefklimaat ontstaat.

We streven ernaar dat zowel huidige als toekomstige parkeergarages en fietsenstallingen uitgevoerd worden als mobihubs. Dit zijn aantrekkelijke, goed bereikbare voorzieningen waar auto- en fietsparkeren, al dan niet in combinatie met de overslag van goederen, gecombineerd worden met het aanbieden van deelfietsen en –auto's, bushaltes en andere voorzieningen als pakketkluizen en toiletten en laadmogelijkheden. Ook kan het opwekken van energie op deze mobihubs plaatsvinden.

Iedere mobihub is uniek en er is maatwerk nodig, maar er zijn wel vier hoofdcategorieën te onderscheiden vanuit het gebruikersperspectief.

1. Stadsrandhubs: met name functie als P+R voor binnenstad en werkgebieden. Daarnaast belangrijke functie als logistiek overslagpunt van grote vrachtwagens naar kleine elektrische voertuigen en bakfietsen.
2. OV-hubs bij knooppunten van wegen/stations en haltes: met name overstapfunctie van OV (trein/ hoofdbusstation) naar bus of fiets.
3. Buurthubs: herkomsthubs binnen loopafstand van de woning waar gebruikers elke dag komen en het vervoermiddel van hun keuze voor die dag kiezen.
4. Een vierde categorie is de centrumhub. Dit is feitelijk een combinatie van categorie 2 en 3. Het zijn hubs op loopafstand van het centrum, waar OV, deelmobiliteit en autoparkeren samenkomen en waar reizigers comfortabel over kunnen stappen van het ene naar het andere vervoermiddel.
   Deze hubs hebben niet alleen een functie voor de wijk waar ze liggen, maar aanvullend daarop hebben ze door hun strategische ligging ook een belangrijke functie voor het parkeren voor bezoekers van het centrum.
   Katwolderplein en Diezerpoort zijn bestaande parkeergarages buiten de singels die door toevoeging van deelmobiliteit kunnen transformeren naar deze centrumhubs. Aan de oost- en zuidwestkant van het centrum ontbreken op dit moment nog goede voorzieningen en wordt bij herontwikkeling van gebieden gekeken naar kansen om dit te realiseren.

Het streven is om Mobihubs aantrekkelijke en sociaal veilige nieuwe ontmoetingsplekken in de stad te laten worden. Afhankelijk van de ligging kunnen ze gecombineerd worden met een gebouw of parkeerplaats of stalling en kunnen er ook buurt- of wijkfuncties mee gecombineerd worden als werk- en studieplekken, kleinschalige horeca, winkels, e.d.

Deelmobiliteit zal in de toekomst een belangrijke rol kunnen spelen in de mobiliteit van Zwollenaren. We willen vastleggen dat corporaties en ontwikkelaars van woningen, kantoren en andere voorzieningen deelmobiliteit direct bij de realisatie aanbieden als alternatief voor de eigen auto. Dit kan in de vorm van het aanbieden van aantrekkelijke mobiliteit abonnementen en de beschikbaarheid van deelauto's en fietsen op maximaal 300 meter loopafstand.
Ten aanzien van deelmobiliteit is de impact op de ruimtelijke kwaliteit een belangrijk aandachtspunt. Nu al zien we dat aanbieders van deelmobiliteit zoals (elektrische fietsen en brommers) steeds vaker ook Zwolle als (nieuwe) afzetmarkt weten te vinden.
We moeten er voor zorgen dat deze deelmobiliteit vervoermiddelen op een goede wijze worden gestald en geen wildgroei aan (elektrische)-deelstepjes, -fietsen, -brommers en auto's op elke straathoek, plein of in de openbare ruimte tot gevolg heeft.

5.5.6. Zero emissie stadslogistiek

Stadslogistiek is zoals in iedere stad, ook in Zwolle een 'gegeven': winkels, horeca, bedrijven en ook steeds vaker particulieren moeten immers "beleverd" worden. De vervoersbewegingen van bestel- en vrachtauto's hebben hun weerslag op de bereikbaarheid, veiligheid, luchtkwaliteit en de algehele beleving van de (binnen) stad.

Om ruimte te geven aan alle ambities in de binnenstad is de intentie uitgesproken om het gebied binnen de stadsgrachten (incl. Noordereiland) per 2025 aan te wijzen als een emissievrije zone voor stadslogistiek (bestel- en vrachtverkeer). De komende jaren word in nauw overleg met alle betrokkenen de stappen uitgestippeld op weg naar schone en minder stadslogistiek. Daarnaast draagt dit bij aan de ambities tot een aantrekkelijkere, leefbare en economisch vitale binnenstad en aan de doelen uit het landelijke Klimaatakkoord. Dit schonere en (mogelijk) ook kleinere transport vraagt om logistieke overslagpunten (hubs) aan de randen van de (binnen)stad. Zoekrichtingen voor deze logistieke hubs zijn: Oosterenk, Voorst en Hanzeland.

5.6. Zwolle energieneutraal

Het landelijke klimaatakkoord is de komende jaren de Leidraad voor de energietransitie. Hierin wordt richting gegeven hoe klimaatdoelen te gaan realiseren. Dit vanuit 5 verschillende invalshoeken: Industrie, Landbouw, Elektriciteit, gebouwde omgeving en Mobiliteit.
De energietransitie en de wens van de gemeente Zwolle om in 2050 energieneutraal te zijn heeft impact op Zwolle als geheel en de omliggende regio. De voornaamste raakvlakken richten zich op de duurzame opwek van elektriciteit en warmte, de gebouwde omgeving en mobiliteit.
De komende jaren zal de energietransitie in plannen concreter vorm krijgen. Bijvoorbeeld de wijze waarop de gebouwde omgeving aardgasvrij gemaakt kan worden met het ontwikkelen van wijkuitvoeringsplannen per wijk/ gebied.

Daarnaast moet invulling worden gegeven aan het verduurzamen van onze elektriciteits- en warmtebehoefte. Dit proces kan niet alleen op gemeentelijk niveau worden aangepakt. Vanuit landelijke regie (klimaatakkoord) zijn er 30 RES-regio's (Regionale EnergieStrategie) gevormd die gezamenlijk de opgave van 35 Twh op land geproduceerde duurzame energie in 2030 moeten realiseren en een doorkijk moeten geven richting 2050. De RES bevat ook de Regionale Structuur Warmte. Zwolle is onderdeel van de RES West-Overijssel (11 gemeenten). Onze RES-regio gaat (ruimtelijke) bouwstenen aanleveren in 2021 voor verwerking in een update van de Zwolse Omgevingsvisie.

5.6.1. Duurzame opwek van energie

Ons Zwolse energiegebruik bestaat onder andere uit het warm stoken van huizen en gebouwen, het produceren van warm tapwater en het gebruik van elektriciteit voor onze apparaten. Ook de Zwolse procesindustrie/ het bedrijfsleven gebruikt energie (gas en elektriciteit), echter grote energiegebruikers zijn naar verhouding minder aanwezig. Om in Nederland én Zwolle aan onze huidige en toekomstige energiebehoefte te kunnen voldoen, zullen we op zoek moeten naar duurzame bronnen.

Voor elektriciteit zal dit tot 2030 vooral opwekking van zonne-energie en windenergie zijn. Mogelijk dat innovatieve technieken na 2030 voldoende beproefd zijn om op grote schaal te kunnen worden toegepast. Tot 2030 verwachten we dat er 1,29 PJ (359 GWh/jr) duurzame elektriciteit opgewekt gaat worden. Een deel is gerealiseerd en verdere opschaling is nodig om de doelstelling te realiseren. Kansen liggen er binnenstedelijk door functies te combineren en verder ligt er een focus op de inzet van zon op dak.

Naast het benutten van daken (van zowel woningen, als voorzieningen en bedrijven) liggen er ook kansen voor het overkappen met zonnepanelen van parkeerplaatsen, inzet op geluidswallen en -schermen en oeverzones. Ook het beter benutten van ruimtes voor materiaalopslag op bedrijventerreinen biedt kansen voor meervoudig ruimtegebruik. Door het slim benutten van deze ruimtes

doen we voor de opwek van energie, geen onnodig beroep op andere waardevolle ruimte. Toch zal deze inspanning niet voldoende zijn om ons waardevolle buitengebied en agrarische gronden volledig te ontzien.

Zwolle kent een prachtig buitengebied met over het algemeen hoge landschappelijke, natuur- en cultuurhistorische waarden. Ook heeft het buitengebied een belangrijke recreatieve waarde als uitloopgebied voor de Zwollenaar én is het toeristisch waardevol. Immers bij Zwolle komen het Vechtdal, de IJsselvallei en het nationaal Landschap IJssel-delta samen. We zetten in op het behouden van de diverse omgevingskwaliteiten die het buitengebied rijk is in relatie tot de energietransitie.
Op het eerste gezicht lijkt maximale inzet van bestaande daken ruimtelijk gezien een goede oplossing om op een duurzame wijze energie via zonnepanelen en-boilers op te wekken. Echter, lang niet alle (grote) daken zijn geschikt. Onder andere vanwege de draagconstructie en afhankelijkheid van medewerking van gebouweigenaren om zonnepanelen te installeren op daken. De maatschappelijke opgave om energieneutraal te zijn in 2050 is dusdanig groot dat naast inzet van zonpotentie op (alle) daken ook zonneparken op of boven maaiveldniveau (drijvend op water, veldopstelling; boven parkeerterreinen, op geluids- wallen etc.) nodig zijn.

Vanuit de verschillende waarden die het buitengebied kent, maken we voor de opwek van zonne-energie op maaiveldniveau in het buitengebied een onderscheid in drie typen gebieden:

- Kansrijke gebieden;
- Beperkt kansrijke gebieden en;
- Uitgesloten gebieden.

Voor alle grootschalige initiatieven voor duurzame electriciteits opwekking zetten we in op minimaal 50% lokaal eigendom.

Kansrijke gebieden

Het betreft hier het agrarisch gebied binnen de gemeente Zwolle, met uitzondering van het deel in het Nationaal Landschap IJsseldelta (Mastenbroek). Specifiek gaat het om gebieden als: Haerst, Tolhuislanden, nabij bij Wijthmen, Sekdoorn en Hoog-Zuthem. Dit zijn vaak open gebieden en herbergen sommige waardevolle weidevogelleefgebieden. Zonnevelden op maaiveld zijn in principe niet mogelijk binnen een weidevogelleefgebied, tenzij er geen goede alternatieven beschikbaar zijn en er op goede wijze een compensatie plaatsvindt.

Vanuit het oogpunt van zorgvuldig ruimtegebruik zien we kansen voor het clusteren van grootschalige opwek van zonne-energie op maaiveldniveau tussen de A28 en het spoor Zwolle-Meppel (Tolhuislanden). Dit is een gebied waar ook het plaatsen van windmolens kansrijk is. Hierbij betrekken we ook de verdere (door) ontwikkeling van Hessenpoort. In combinatie met het aanwijzen van dit gebied voor de grootschalige opwek van duurzame energie is het ook mogelijk om de benodigde energie infrastructuur hier te realiseren van Tennet en Enexis (hoogspaning/middenspanning (HS/MS station Hessenpoort). De bebouwing hiervoor sluit zoveel mogelijk aan bij bestaand bebouwd gebied rondom Hessenpoort. De planvorming doen we samen met bewoners en ondernemers uit het gebied en met buurgemeenten Staphorst, Dalfsen en Zwartewaterland (ZSDZ samenwerking) gezien de bovengemeentelijke functies en belangen.

Een goede landschappelijke inpassing is een belangrijke voorwaarde voor de opwek duurzame energie uit zon op maaiveldniveau in de kansrijke gebieden.
De gemeente doet samen met rijk, regio en provincie een onderzoek naar de verdere verstelijking van Zwolle na 2040. Onderdeel hiervan is uiteindelijk ook een mogelijke grootschalige uitbreiding van Zwolle met woningen. Het is onwenselijk dat een initiatief met betrekking tot de (grootschalige) opwek van zonne-energie op maaiveld niveau een integrale ontwikkeling van het gebied in de weg staat. Dit wegen we per initiatief af en geldt voor de (beperkt) kansrijke gebieden.

Beperkt kansrijke gebieden

Beperkt kansrijke gebieden voor de opwek van duurzame energie op maaiveld zijn: het 'Parklandschap Herfte-Wijthmen' en een gebied bij Windesheim. Het Parklandschap Herfte-Wijthmen is onderdeel van het gemengd landelijk gebied. De afgelopen decennia is er fors geïnvesteerd in het verbeteren van de recreatieve en landschappelijke kwaliteiten in dit 300 ha grote gebied. O.a. in de vorm van de aanleg van recreatiepaden, nieuwe natuurterreinen en bossen, een recreatieplas, een golfbaan, het beekherstel etc. Het kleinschalige

landschap is getransformeerd naar een parklandschap en er is een uniek recreatief uitloopgebied aan de oostzijde van de stad ontstaan. Het waardevolle landschap bij Windesheim van stroomruggen en weteringen is onderdeel van het agrarisch gebied en natuurlandschap. In beide gebieden (Windesheim en Herfte-Wijthmen) willen we geen afbreuk doen aan de kwaliteiten door de opwek van duurzame energie op maaiveldniveau hier toe te staan. Een dergelijk initiatief is alleen mogelijk als er sprake is van een ruime en goede landschappelijke inpassing en een extra investering in de landschappelijke, ecologische en cultuurhistorische waarden die de gebieden rijk zijn. Dat kan zijn door nieuwe bosaanleg, nieuwe natuur- en landschapselementen en aanvullende recreatieve ontsluiting van het gebied.

Uitgesloten gebieden

Het gemengd landelijk gebied (behalve het parklandschap Herfte-Wijthmen, zie hiervoor), het Zwolse natuurlandschap en het agrarisch gebied gelegen in het Nationaal Landschap IJsseldelta is uitgesloten voor de opwek van zonne-energie op maaiveldniveau.

De 'Natuurlandschappen van Zwolle zijn grotendeels gelegen in de uiterwaarden van de IJssel, Vecht en Zwarte Water. Vanuit overstromingsrisico's en waterveiligheid is dit gebied in ieder geval ongeschikt voor zonnevelden. Daarnaast zijn de binnendijks gelegen natuurgebieden en gebieden die onderdeel uitmaken van het Natuurnetwerk Nederland, vanwege de hoge natuurwaarden ongeschikt voor de opwek van duurzame energie.
Het 'gemengd landelijk gebied' omvat de recreatief waardevolle uitloopgebieden van Zwolle. Dit zijn van oorsprong vaak agrarische gebieden met een sterke menging van landgoederen, kleinschalige buurtschappen, stadslandbouw etc. die direct grenzen aan en verbonden zijn met de woon- wijken van Zwolle. Er is de afgelopen jaren volop ingezet op het behoud van de waardevolle landschapselementen, de recreatieve beleving en toegankelijkheid en kleinschalige natuurontwikkeling. Sommige gebieden hebben bovendien een kenmerkende en waardevolle openheid (Langenholte, polder Benoorden de Willemsvaart bij Westenholte en gebieden rond Soeslo). Bovendien hebben deze gebieden vaak een grote cultuurhistorische waarde (oude boerderijen, sloten- en wegen- patronen, oude landschapselementen). Zonnevelden doen zodanige grote afbreuk aan deze kwaliteiten dat zij hier uitgesloten zijn.
Het Nationaal Landschap IJsseldelta (NLIJ), inclusief de polder Mastenbroek bezit een unieke combinatie van cultuurhistorische en natuurlijke elementen. Samen vertellen ze de historie van het Nederlandse landschap. Een van de kernkwaliteiten van het Nationaal Landschap IJsseldelta is de grote mate van weidsheid. Deze openheid van het landschap is bovendien een

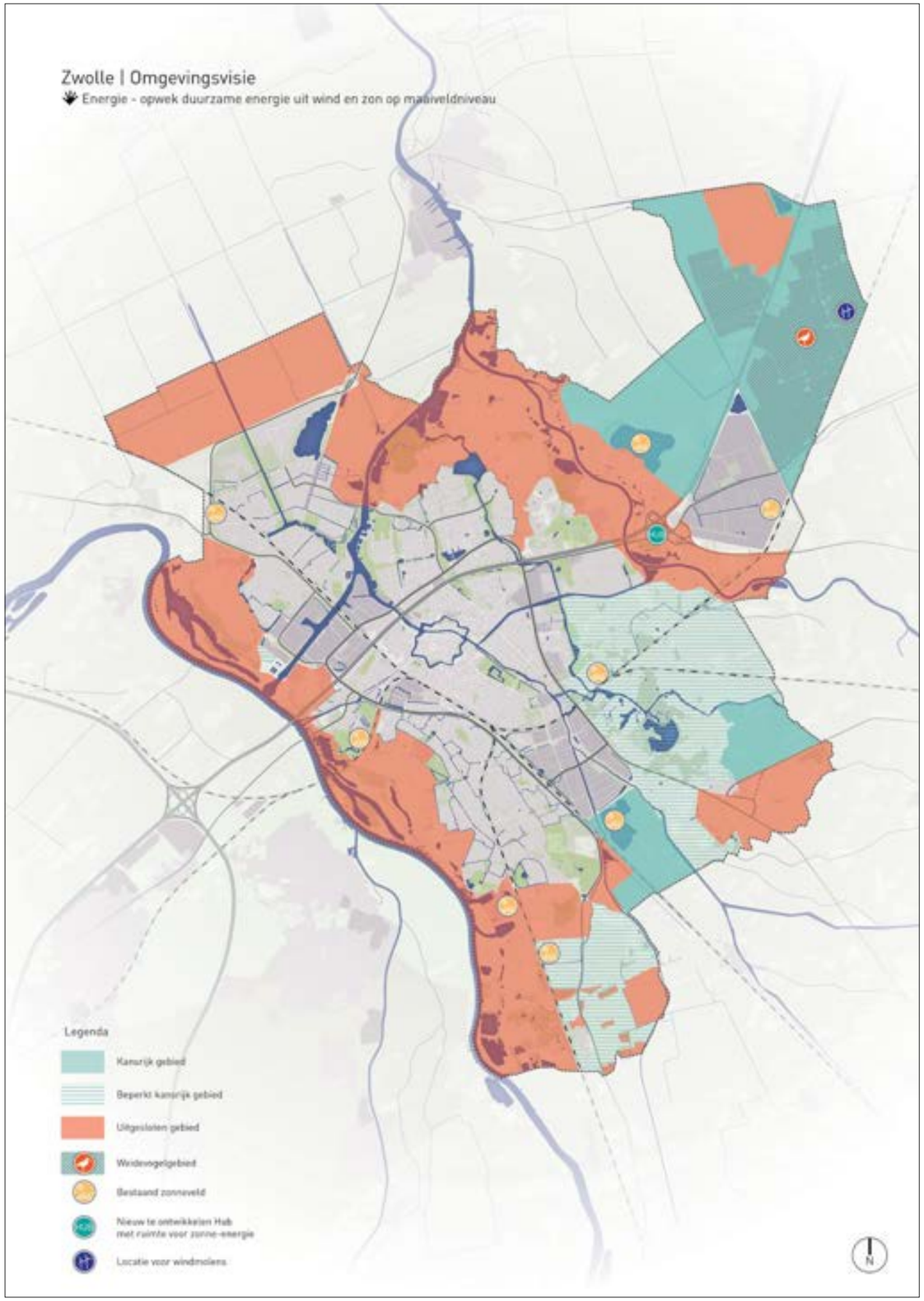
kwaliteit, die het leefgebied voor diverse weidevogels en ganzensoorten sterk positief beïnvloedt. De realisatie van zonneparken doet afbreuk aan zowel de openheid van het landschap als het weidevogel- broedsucces en is daarom ongewenst.

Windmolens

Voor het plaatsen van grote windmolens kiezen we voor een fasering, waarin we ons eerst richten op de kansrijke locaties voor windmolens in Zwolle. Pas daarna komen maatwerklocaties in beeld in het stedelijk gebied. De focus ligt in eerste instantie op het gebied Tolhuislanden als meest kansrijk gebied. Dit gebied is voor Zwolle ook als zoekgebied opgenomen in het bod van de regionale energiestrategie West Overijssel (RES 1.0). De mate van kansrijkheid van een gebied hangt af van diverse factoren, zoals de aanwezigheid van geluidsgevoelige objecten (zoals woningen) en de land- schappelijke/ cultuurhistorische waarden van een gebied. Zo ligt in Zwolle het Nationaal Landschap IJsseldelta.

Het plaatsen van kleine windmolens op eigen erf voor eigen gebruik is wel mogelijk in het buitengebied van de gemeente Zwolle, mits dat geen afbreuk aan de landschappelijke en cultuurhistorische waarden van een gebied.

Het rijk heeft medio 2020 besloten om de laagvliegroute 10a voor militaire vliegtuigen te gaan schrappen.
Deze route loopt over grote delen van de gemeente Zwolle en is beperkend voor hoge objecten, zoals windmolens. Naar verwachting zal de landelijke wetgeving in 2021/2022 worden aangepast. In een periodieke update van de Omgevingsvisie onderzoeken we de consequenties hiervan en gaan we nader in op de betekenis hiervoor voor de gemeente Zwolle.

5.6.2. De Zwolse warmtevraag

Voor het duurzaam invullen van onze warmtevraag geldt dat we opzoek moeten naar warmte uit de bodem, water of andere vormen van warmteproductie, zoals inzet van bio- en waterstofgas. Hoe meer warmte we met lokale bronnen op deze manier kunnen genereren, hoe minder elektriciteit we hoeven te produceren om in onze warmtebehoefte te voldoen. De ruimtelijke impact van warmteproductie door een geothermiebron of industriële mestvergister is kleiner dan die van zonnevelden.

Uit onderzoek blijkt dat er kansen zijn voor het ontwikkelen van geothermie aan de noordkant van Zwolle. Daarmee kan een goede bijdrage geleverd worden aan de warmtevraag. De diepe ondergrond ter hoogte van het Zwarte Water, tussen Dijklanden (zijde Aa-Landen) en de Stadskolk (zijde Stadshagen), blijkt geschikt voor het winnen van (duurzame) aardwarmte. Als onderdeel van het onderzoek naar de haalbaarheid van geothermie is ook onderzocht wat in Zwolle-Noord een geschikte plek is voor de bovengrondse installatie van de geothermiebron. Daaruit blijkt dat Dijklanden de voorkeur heeft. Er zijn kansen die installatie in te passen in het agrarische landschap op een bestaand agrarisch perceel. De mogelijkheden voor het benutten van aardwarmte beperkt zich niet alleen tot deze ontwikkeling.

De provincie Overijssel verkent ook de mogelijke potentie van andere vormen van aardwarmte, zoals ondiepe en ultradiepe geothermie. Zwolle ligt in een waterrijke omgeving en inzet van aquathermie is ook een kansrijke mogelijkheid.

Ook onderzoekt de gemeente Zwolle samen met de provincie of er in de nabijheid van het bestaande energiecluster nabij Hessenpoort een locatie kan worden gerealiseerd voor groengas productie. Dit (hernieuwbare) gas kan dan ingezet worden voor gebieden zoals de Zwolse binnenstad als alternatief voor aardgas.

Zwolle ontwikkelt zich door. Diverse woningbouwplannen staan op stapel. Het is onwenselijk dat die plannen de te behalen duurzaamheidsdoelen verzwaren. Uitgangspunt is dat bij nieuwbouwontwikkelingen en herontwikkelingen deze minimaal energie neutraal zijn en bij voorkeur 'Nul op de Meter' op gebiedsniveau.

De wijk Berkum heeft het voortouw genomen om op termijn energieneutraal te zijn. Dat gebeurt via de pilot 'Berkum energieneutraal'. In dit pilotproject wil Berkum Energieneutraal samen met de gemeente leren wat inwoners nodig hebben om de stap te zetten naar een energiezuiniger huis. Dit is belangrijk in het traject van aardgasvrij, waar de wijk Berkum een proeftuin voor is.

5.6.3. Benodigde infrastructuur voor de energietransitie

Voor de geproduceerde warmte en elektriciteit geldt dat deze ook van en naar de gebruiker op een veilige en betaalbare wijze wordt getransporteerd. Hiervoor zal infrastructuur moeten worden aangelegd of worden versterkt. Zowel de opwek van energie als het transport heeft impact op de fysieke leefomgeving. Voor elektriciteit geldt dat zowel de hoofdinfra als de 'haarvaten' van bestaande elektriciteitsnetten worden versterkt. Overdracht stations (HS/MS) van TenneT naar de regionale netbeheerder Enexis worden uitgebreid of er moeten nieuwe worden gesticht. Bij voorkeur zal - vanwege de bestaande netcongestie en de te verwachten groei van duurzame energieproductie in de omgeving van Hessenpoort (en de omliggende gebieden van buurgemeenten) – deze versterking nabij Hessenpoort moeten plaatsvinden.

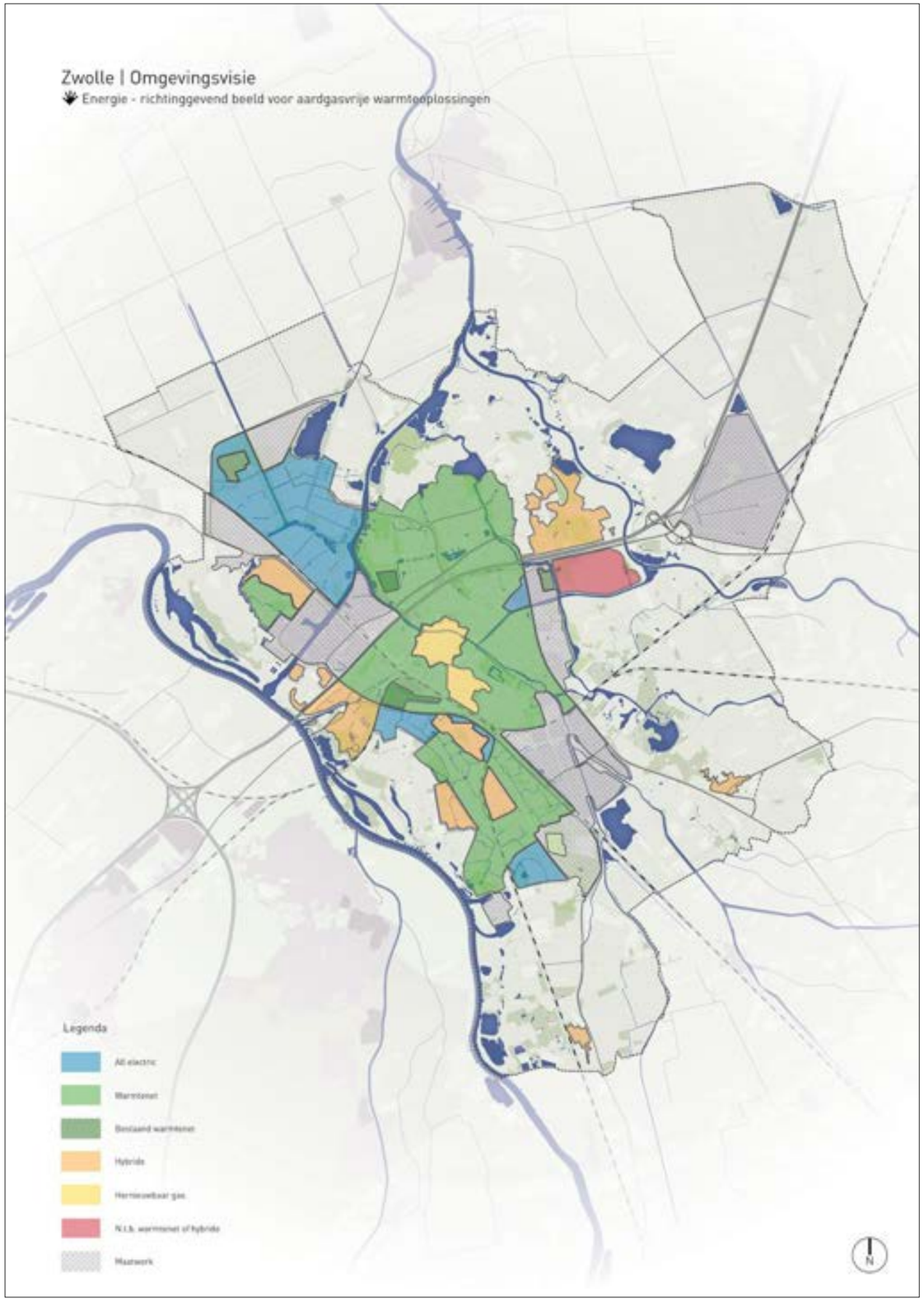
Het aantal elektriciteitshuisjes zal minimaal verdubbelen en in sommige wijken zelfs vervijfvoudigen. Zeker als huizen en gebouwen door individuele elektrische warmtepompen worden verwarmd en er steeds meer individuele en collectieve laadvoorzieningen voor de groeiende vloot elektrische auto's in de wijk nodig zijn. Maar ook voor onze wijken, die van warmte worden voorzien door een warmtenet, zullen we op zoek moeten naar ruimte voor pompstations en wijkwarmteproductie. Dat is het zichtbare deel van het ruimtegebruik. Maar ook in onze ondergrond heeft deze verandering impact. Al deze leidingen zullen een plek moeten krijgen. Ook hier is de beschikbare ruimte beperkt. En een overvolle ondergrond beperkt en beïnvloedt ook de mogelijkheden die we hebben boven de grond.

5.6.4. Buffering en opslag van energie

Naast het opwekken en produceren van energie is het bufferen en opslaan van energie ook een vraagstuk. De komende jaren zullen we veel innovaties zien of worden bestaande concepten doorontwikkeld en toepasbaar en betaalbaar gemaakt. Energie kan worden opgeslagen in batterijen, omgezet worden in waterstof of als warmte in de ondergrond worden gestopt. Voor alle opslagconcepten geldt dat deze een impact hebben op de fysieke leefomgeving. Op dit moment is het nog onduidelijk wat de omvang hiervan zal zijn.

5.6.5. Woningen en gebouwen

Zwolle heeft ruim 55.000 woningen en 4.400 bedrijfspanden waarvoor in meer of mindere mate een besparingsopgave geldt. Het toekomstige wijk of buurtwarmtesysteem bepaalt de technische installatie en isolatie inspanning op woning en gebouwniveau. Al deze inspanningen vinden plaats achter de "voordeur" en vormen een inspanning voor de eigenaar van het gebouw of de woning.

5.6.6. Verduurzamen mobiliteit

Auto's die in de toekomst op grote schaal elektrisch geladen worden beïnvloeden de behoefte aan energie transportcapaciteit. Het elektrische buurtwagenpark als batterij heeft een gunstig effect op de capaciteitsvraag van energie. Of betekent het elektrische wagenpark meer vraag naar elektriciteit op het zelfde moment? De komende 10 jaar zal er sprake zijn van een toename van elektrische auto's omdat er vanaf 2030 geen "fossiele brandstof" auto's meer worden verkocht. De ontwikkeling en het verduurzamen van het wagenpark zal doorgaan. Neemt de met waterstof aangedreven motor na 2030 geen vlucht en verdwijnen daarmee de elektrische auto's weer uit het straatbeeld? Bij de aanleg van infra is de tijdshorizon bij voorkeur minimaal 35 jaar. De onzekerheid in de ontwikkeling van het wagenpark betekent dat nieuwe elektriciteit infra hierop moet kunnen anticiperen. "Over programmeren" in de ruimtelijke omgeving ten behoeve van het energienetwerk is daarbij iets wat we moeten overwegen.

5.7. Zwolle circulair

Nederland wil in 2050 een circulaire economie zijn; een economie zonder afval, waarbij alles draait op herbruikbare grondstoffen. We maken de transitie van onze huidige take-make-waste, lineaire economie naar een circulaire economie. De 7 pijlers van een circulaire economie, zoals omschreven door Metabolic, zijn hierin leidend. Hierbij valt op dat circulaire economie diverse onderdelen van de Omgevingsvisie raakt. In deze paragraaf concentreren we ons vooral op grondstoffen en op circulaire gebiedsontwikkeling. De overige onderwerpen komen elders aan bod.

Figuur 11: De 7 pijlers van een circulaire economie van Metabolic

We maken onderscheid tussen onze eigen bedrijfsvoering, projecten waar we als gemeente als opdrachtgever bij betrokken zijn en dus eisen en ambities kunnen stellen en als laatste projecten uit de stad.

Voor onze eigen bedrijfsvoering en projecten waar we als opdrachtgever betrokken zijn, geldt dat we voorbeeldfunctie willen vervullen. We willen de stad en de regio inspireren hoe de transitie naar een circulaire economie te maken. Omdat het een transitie betreft, zal niet alles in 1x goed gaan; er zijn pilots en proefprojecten nodig om te leren hoe die transitie er uit komt te zien. Hierin heeft de gemeente de voorlopers en initiërende rol.

Voor projecten uit de stad geldt dat we zoveel mogelijk willen samenwerken en inspireren. In eerste instantie zonder al te veel regelgeving, maar op termijn is lokale regelgeving onvermijdelijk om een gelijk speelveld te creëren. Standaarden die hiervoor bruikbaar zijn, zijn nog sterk in ontwikkeling maar we volgen hierin het landelijk beleid. Op diverse plekken in de stad, zeker waar het nieuwbouw betreft, willen we kijken of we verder kunnen gaan dan de landelijke standaard om versnelling aan te brengen.

5.7.1. Circulaire gebiedsontwikkeling

De impact van de gebouwde omgeving op nationale doelstellingen op het gebied van energie, materialen en klimaat, is groot en per gebruiksfase verschillend. Zo wordt het verminderen van het gebruik van primaire grondstoffen vooral beïnvloedt door de ontwikkel- en bouwfase, terwijl voor het verminderen van gebruik van energie en uitstoot van broeikasgassen juist de grootste kansen liggen tijdens de gebruiksfase.

De ambities op het gebied van circulaire gebiedsontwikkeling worden in deze Omgevingsvisie al deels vertaald naar de ambities op het gebied van mobiliteit, energie, klimaat, water, natuur inclusief bouwen en nieuwe stedelijkheid. Voor circulair bouwen wordt een Zwolse aanpak opgesteld.

Zo houden we al rekening met het optimaal mengen van programma en het optimaliseren van dichtheid en oriëntatie, kan de materiaal-, energie- en transportbehoefte verkleinen. Door optimale oriëntatie op de wind (koeling, luchtkwaliteit) en de zon (energieopwekking) kan de efficiency verder verhoogd worden. Aspecten als het scheiden en lokaal benutten van afval, het terugwinnen van nutriënten uit afvalwater en het gebruik van hemelwater om de vraag naar water te reduceren dragen eveneens bij aan het sluiten van kringlopen.

Wijken of deelgebieden in Zwolle zijn meer of minder geschikt om een rol te spelen in het sluiten van kringlopen. De verschillende delen van de stad vormen

een symbiose, waar elk gebied bepaalde kwaliteiten heeft (zoals bevolkingsdichtheid, bebouwingsdichtheid, woninggrootte en –type, meer of minder open ruimte, verbinding met de rest van de stad), waar de rest van de stad van kan profiteren.
Een gebiedsgerichte aanpak is hier bijna vanzelfsprekend. De Zwolse binnenstad bijvoorbeeld, met zijn cultuurhistorisch waardevolle bebouwing en zijn hoge dichtheid, is geschikt voor kleinschalige reparatie-activiteiten. Bedrijfsterreinen buiten het centrum hebben dan weer meer ruimte en een passende bestemming voor grootschaliger recycling en remanufacturing. Het is dus belangrijk om te onderkennen dat elk gebied een andere bijdrage kan leveren aan de totale doelstelling van 50% circulair in 2030 (en 100% circulair in 2050). Bij een gebiedsgerichte uitwerking kan de bijdrage deze doelstelling nader onderzocht worden.

Algemeen uitgangspunt voor een circulaire gebiedsontwikkeling zijn vier principes:

- Reductie (verminderen van de vraag naar grondstoffen)
- Synergie (het lokaal uitwisselen van stromen)
- Productie en inkoop (de resterende vraag duurzaam en circulair produceren en inkopen)
- Management (het monitoren van de stromen, om inzicht te krijgen in waar en wanneer er kans is voor verbetering).

5.7.2. Circulair bouwen

Circulair bouwen gaat om beschermen van grondstoffen, het beschermen van het milieu en het behouden van functionaliteit.Daarvoor gebruiken zetten we de eerste stappen naar een Zwolse aanpak. Circulair denken wordt gestructureerd door het gebruik van de 10 R'ladder van Refuse, reduse en rethink naar remake, remanufacture en repurpase naar recycle en recover. Afhankelijk van de specifieke locatie en opgave wordt er dan gebouwd aan de hand van een combinatie van de volgende vier circulaire strategieën:

- Het voorkomen van uitval/afval.
- Flexibel en demontabel bouwen.
- Het gebruik van grondstofstromen (reststromen) die beschikbaar zijn.
- Het gebruik van biobased materialen

Zo wordt in 2050 met oud nieuw gemaakt. Omdat we weten wat we in onze stad hebben kunnen we gebouwen doelgericht materialen oogsten. Wat we niet hebben maken we biobased en zonder het milieu te belasten. Hoge plafonds en demontabele constructies maken dat we hele gebouwen kunnen hergebruiken.

- We kiezen voor een gebiedsgerichte aanpak,
- Als opdrachtgever toont de gemeente ambitie en een inspirerend voorbeeld. Als handhaver kunnen we via regelgeven ook de achterhoede mee nemen.
- We blijven met de stad in gesprek om stappen te blijven maken op weg naar een circulaire economie
- Zwolle stelt een Zwolse standaard op voor het circulair bouwen van nieuwbouw, renovatie en de aanleg en beheer van de buitenruimte. Hierbij wordt zoveel mogelijk aangesloten bij landelijke keurmerken en regelgeving.

5.7.3. Zwolle zonder afval

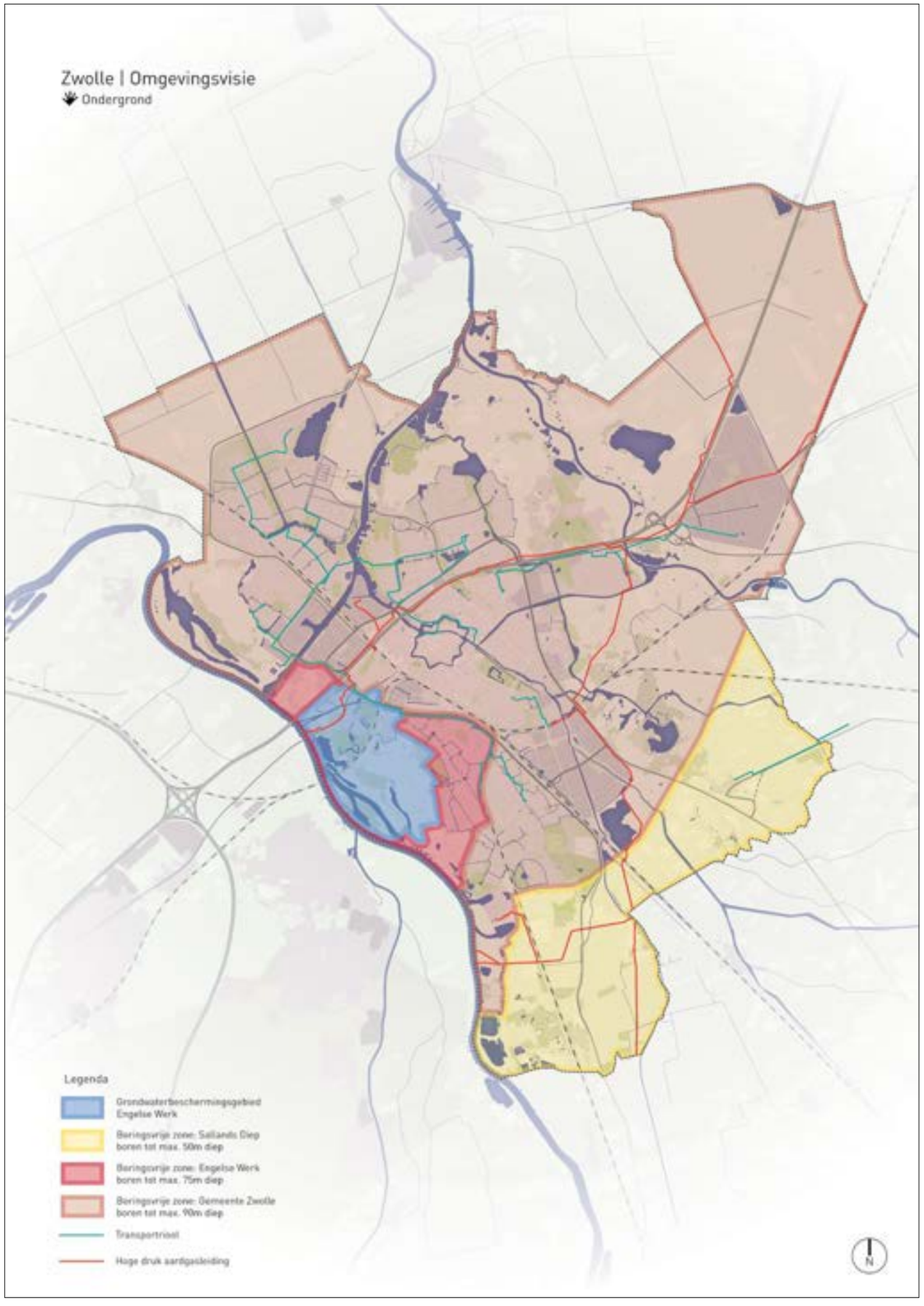
Zwolle zonder afval voor een schone toekomst! De ambitie is om zoveel mogelijk grondstoffen te hergebruiken en zo min mogelijk restafval over te houden. Daarom onderschrijven wij de landelijke doelstelling Van Afval naar Grondstof, waarin een reductie van restafval wordt nagestreefd van gemiddeld 100kg per inwoner per jaar. Hiermee wordt meer afval een grondstof, wat noodzakelijk is in het streven naar een circulaire economie. Hiervoor zijn drie sporen uitgezet. Deze sporen worden continu uitgewerkt in concrete maatregelen en doorontwikkeld in de tijd. Het eerste spoor is "faciliteren" om afvalscheiding goed en gemakkelijk mogelijk te maken voor alle inwoners. Het tweede spoor is "motiveren". Laten zien wat voorkomen en goed scheiden van afval oplevert en welke mogelijkheden daarvoor zijn. Om zo inwoners te stimuleren om herbruikbare grondstoffen gescheiden in te leveren. Om tot slot via het derde spoor "Belonen" met een financiële prikkel het afvalscheidingsgedrag te beïnvloeden. Door het verminderen van en het goed scheiden van afval en grondstoffen te belonen.

5.8. De ondergrond: fundament voor ontwikkeling van Zwolle

De ondergrond is alles wat zich onder maaiveld bevindt, dus de bodem (zand, veen, klei), het grondwater en het bodemleven (beestjes en bacteriën). De fysieke leefomgeving wordt mede gevormd door de wijze waarop we de ondergrond gebruiken. Het natuurlijke systeem van de ondergrond heeft Zwolle gemaakt tot wat het nu is. In de komende jaren krijgt Zwolle in de (ondiepe) ondergrond te maken met een aantal grote ontwikkelingen, zoals:

- De klimaatopgave, waarbij er bijvoorbeeld behoefte is aan meer bomen en groen die voor verkoeling zorgen bij zomerse hitte en meer water opvang tijdens hevige buien (sponswerking);
- De energietransitie en het gebruik van de onder grond als energiebron, waarbij uitbreiding van het elektriciteitsnetwerk, aanleg warmtenet en verandering of opruimen van gasleidingen een grote rol spelen;
- Een verstedelijkingsopgave, inbreiding binnen de huidige stadsgrenzen en uitbreiding met daarbij de digitale connectiviteit.

Met de ondergrond willen we de verdere duurzame ontwikkeling van Zwolle mogelijk maken en de opgaves ondersteunen.

De bijdrage van de ondergrond aan duurzame ontwikkeling richt zich daarom op: een gezonde leefomgeving, de energietransitie (zie raamwerk energie), klimaatadaptatie (zie raamwerk klimaatadaptatie) en de netwerklaag. De netwerklaag is de ondiepe ondergrond met de kabels en leidingen (riolering en hoge druk aardgasleidingen).

Afgelopen tientallen jaren lag de nadruk vanuit bodem en ondergrond vooral op gezondheidsbescherming. Dit gebeurt door het uitvoeren van de bodemwetgeving en de hiervoor geldende normen. Binnen de gemeente Zwolle hebben we hier ook invulling aangegeven door het instellen van gebiedsgericht grondwaterbeheer.

5.8.1. Grondwaterbescherming

Voor een gezonde stad en leefomgeving is goed en schoon drinkwater van essentieel belang. Bescherming van de gebieden voor drinkwaterwinning en schone grondwatervoorraden is randvoorwaardelijk voor de ontwikkeling van de fysieke leefomgeving van Zwolle. Specifiek is het beschermen van de drinkwaterwinningslocatie 'Het Engelse werk' van belang. Rond het Engelse Werk is daarom een grondwaterbeschermingsgebied aangewezen door de provincie met een boringsvrije zone Engelse Werk en Sallands Diep voor het diepere pakket. Om het diepere grondwater onder de stad te beschermen heeft de gemeente Zwolle daarnaast een maximale boordiepte voor gesloten bodemenergiesystemen ingesteld.

Ook vervult de bodem een belangrijke rol voor de menselijke voedselvoorziening. Om hierin te kunnen voorzien is een gezonde en vitale bodem noodzakelijk. De laatste jaren gaat steeds meer aandacht uit naar zogenaamde 'zeer zorgwekkende stoffen' (ZZS) in de ondergrond. Dit zijn stoffen die door de overheid met voorrang worden aangepakt omdat ze zeer gevaarlijk zijn voor mens en dier. Het gaat dan bijvoorbeeld om PFOS, PFOA en GenX. Ook de toenemende aanwezigheid van hormoonstoffen en medicijnresten in het grondwater vraagt aandacht. In nauw overleg met provincie gaan we de komende jaren onderzoeken in welke mate deze stoffen aanwezig zijn in Zwolle en wat dit betekent voor de leefomgeving. Voor de stof PFAS zetten we de koers voort, zoals reeds is ingezet.

5.8.2. Zorgplicht voor afval-, hemel- en grondwater

Als gemeente hebben we een zorgplicht voor stedelijk afvalwater, afvloeiend hemelwater en grondwater-overlast. De inrichting van de leefomgeving heeft een belangrijke relatie met de afvalwaterketen en het watersysteem. We scheiden vuil en schoonwater, zodat er minder rioolwater-overstortingen naar het watersysteem plaatsvinden. We zorgen dat we water kunnen infiltreren daar waar mogelijk, om zo verdroging te kunnen tegengaan.

Huishoudelijk- en vergelijkbaar afvalwater voeren we af naar de rioolwaterzuiveringsinstallatie en zuiveren we daar. Dat is belangrijk voor de volksgezondheid. Daarbij hebben we bijzondere aandacht voor microverontreinigingen, medicijnresten en hormoonverstoorders. Het waterschap is verantwoordelijk voor het zuiveren van het afvalwater.

We vinden een betaalbare afvalwaterketen belangrijk, waarbij we sturen op risico's, prestaties en kosten. Waar mogelijk en zinvol werken we met andere partijen samen. We maken werk met werk en benutten veranderingen in de leefomgeving om klimaatmaatregelen te nemen.

We streven naar een energie neutrale afvalwaterketen. We maken gebruik van de grondstoffen in afvalwater. Waar mogelijk kan gebruik gemaakt worden van thermische energie uit afvalwater (TEA) en uit oppervlaktewater (TEO). Hiermee dragen we ook bij aan de energietransitie.

5.9. Van openbare ruimte naar buitengeluk!

Vijftig procent van het stedelijk gebied bestaat uit buitenruimte. Van een achtertuin in Assendorp, het schoolplein in Zwolle-Zuid tot de straten en wijkparken van de gemeente. De buitenruimte is essentieel voor het functioneren van de stad. Zonder goede (toegankelijke) buitenruimte is een stad niet meer dan een samenraapsel van gebouwen. De buitenruimte vormt het cement dat de stad bij elkaar houdt en biedt lucht, licht en ruimte om gezond en gelukkig te leven. Niet alleen voor mensen, maar ook voor planten en dieren.

Wat verstaan we onder buitenruimte?

Met buitenruimte bedoelen we alle ruimte tussen de gebouwen in de stad. Een groot deel daarvan is openbare ruimte; de straten, pleinen en parken die van ons allemaal zijn. Een ander deel bestaat uit openbaar toegankelijke ruimten, zoals een schoolplein of een begraafplaats. Tot slot zijn er de private buitenruimten, de tuinen bij woningen of groenstroken bij kantoorgebieden die meestal niet toegankelijk zijn, maar wel de beleving van de omgeving mede bepalen. Het geheel noemen wij 'buitenruimte'. De buitenruimte heeft meerdere functies:

- We verblijven in de buitenruimte;
- We bewegen en sporten in de buitenruimte;
- En bovenal is de buitenruimte de plek om elkaar te ontmoeten.

Veel plekken in de stad hebben meerdere functies tegelijk, die elkaar soms versterken maar ook in de weg kunnen zitten. En niet alleen boven de grond is het soms druk. Onder de grond ligt het vol met voorzieningen die het leven boven de grond aangenaam maken. Van glasvezelkabels en het riool, tot boomwortels en parkeergarages.

We vinden het heel belangrijk dat de buitenruimte voor een ieder toegankelijk is. De toegankelijkheid past bij het gebruik van het gebied. Toegankelijkheid nemen we als randvoorwaarde mee bij alle initiatieven in de fysieke leefomgeving. Zo krijgt een inclusief Zwolle echt vorm.

De stedelijke buitenruimte is er niet alleen voor mensen. De stad wordt voor de natuur steeds belangrijker. De bermen van Zwolle staan vol met (zeldzame) planten die de leefruimte zijn voor insecten en andere dieren. Bomen en struiken geven voedsel en een plek om te schuilen en te nestelen. Deze natuur is op zichzelf belangrijk en is ook voor de leefbaarheid en gezondheid van mensen essentieel.

De stad blijft zich ontwikkelen en kan met de verwachte groei alleen goed blijven functioneren als de bouw van gebouwen in samenhang plaatsvindt met de ontwikkeling van de buitenruimte. Een goede buitenruimte is niet vanzelfsprekend. Zonder aandacht is het restruimte tussen gebouwen. Met de groei van de stad staat zowel de hoeveelheid buitenruimte als de kwaliteit ervan onder druk. Het grasveldje om de hoek wordt bebouwd. De weg wordt verbreed. Het is door de groeiende stad steeds drukker in het park. Tegelijk is het voor een stad die dichter bebouwd wordt nóg belangrijker om iedereen een goede buitenruimte te bieden. Hier ligt een relatie met de opgaven van bijvoorbeeld klimaatadaptatie en de energietransitie. Deze kunnen de kwaliteit van de buitenruimte versterken. Meer groen in de stad gaat hittestress tegen en houdt water vast. Het zorgt daarnaast voor een gezonde leefomgeving en geeft ruimte voor planten en dieren. Het vraagt ook ruimte, boven en ondergronds, voor bijvoorbeeld nieuwe energienetwerken en transformatorhuisjes.

Voor de kwaliteit van de buitenruimte kijken we naar drie elementen (ontleend aan de "Urban Quality Criteria" van het Gehl Institute): Het bieden van bescherming is een randvoorwaarde. Het gaat dan bijvoorbeeld om verkeersveiligheid, sociale veiligheid en bescherming tegen luchtverontreiniging. Zonder deze bescherming ga je niet naar buiten, tenzij het niet anders kan. Daarna is het bieden van comfort belangrijk. Comfort nodigt uit naar buiten te gaan; er is goede bestrating, ook voor rolstoel of wandelwagen. Het fiets- en voetpad is comfortabel en je hoeft niet steeds te stoppen bij verkeerslichten. En er is een bankje om te zitten, kijken, luisteren of gesprekken te voeren. De laatste is dat de buitenruimte kwaliteiten heeft die plezier en buitengeluk geven. Tijdens het fietsen kom je langs plekken en gebouwen waar je van geniet, met een menselijke maat, met veel groen en een fijn klimaat (temperatuur / zon / schaduw / luwte).

Voor het goed functioneren van de stad is de combinatie van veiligheid comfort en het beleven van plezier van de buitenruimte essentieel. Hoe intensiever de stad wordt gebruikt hoe belangrijker de laatste stap wordt; een buitenruimte die plezier geeft, met ruimte voor natuur!

5.9.1. Inrichting en beheer van de buitenruimte

De gemeente is van oudsher verantwoordelijk voor de inrichting van de openbare ruimte. Bewoners en bedrijven krijgen daar een steeds grotere rol in. Ze denken mee over de inrichting en nemen op plekken in hun woonomgeving soms zelfs het beheer over van de gemeente. Andere delen van de buitenruimte zijn niet in eigendom van de gemeente. Hiervoor zijn particuliere eigenaren verantwoordelijk. Het is de gezamenlijke verantwoordelijkheid van ons samen om de buitenruimte te koesteren en te beheren op een manier die bijdraagt aan de ruimtelijke kwaliteit en leefbaarheid van Zwolle.

Dat beheren van de buitenruimte is geen doel op zich, maar zorgt ervoor dat de stad kan (blijven) functioneren, dat de mensen er prettig wonen, werken en verblijven, zich kunnen verplaatsen en dat de natuur er een plek heeft. Van belang hiervoor zijn veiligheid, comfort, duurzame ecosystemen, biotopen en buitengeluk.

Met beheer willen we bereiken dat we een buitenruimte bieden, die mensen graag gebruiken, die plant en dier de ruimte geeft en die het ondernemersklimaat in Zwolle versterkt. Daarvoor hebben we een aantal uitgangspunten. Beheren doen we toekomstbestendig, denk aan klimaatadaptatie, circulariteit en biodiversiteit. Beheren doen we samen met de bewoners, ondernemers en andere partners in de stad. Beheren doen we op maat, dat wil zeggen dat we rekening houden met de opgaves die op dat moment op die plek spelen. En beheren doen we kostenbewust; we zetten de beschikbare middelen efficiënt in en voorkomen kapitaalvernietiging.

Het beheer en onderhoud en ook de inrichting van de buitenruimte zijn gericht op het realiseren van dagelijks buitengeluk en op buitengeluk in de stad van de toekomst. Het exacte recept voor buitengeluk is voor iedereen anders, maar wij leveren de ingrediënten. Bij het beheer van de buitenruimte hebben we een scherp oog voor het versterken van de toegankelijkheid ervan.

5.9.2. Set met vragen bij (her)inrichting van de buitenruimte

De stad Zwolle gaat veranderen. Door het verder verstedelijken gaat de buitenruimte intensiever gebruikt worden. Verstedelijken doen we in Zwolle op een zorgvuldige manier. Daarom stellen we bij de ontwikkeling transformatiegebieden en herinrichtingsprojecten standaard een aantal vragen om invulling te geven aan een goed ontwerp van de buitenruimte (zie bijlage 3). Dit doen we op basis van

de drie elementen die bepalend zijn voor een goed functioneren van die buitenruimte: bescherming, comfort en plezier. Deze vragen betreffen vooralsnog de toegevoegde waarde voor mensen. In samenwerking met het Natuurplatform Zwolle en de Milieuraad zal deze lijst worden uitgebreid met vragen die van belang zijn voor de intrinsieke waarde van de natuur, zoals gezonde, duurzame ecosysteem, biotopen en habitats in stad en ommeland. Want de natuurwaarde van de buitenruimte is onlosmakelijk verbonden met de kwaliteit van de buitenruimte.

Bij het ontwerp van de buitenruimte stellen we ons standaard de volgende vragen:

Bescherming:

- Voel je je veilig in het verkeer en kun je je veilig begeven in de buitenruimte zonder bang te zijn voor ongelukken?
- Is er bescherming tegen negatieve aspecten als lawaai, wind, regen, felle zon en stank?
- Voel je je dag en nacht veilig in de buitenruimte? Goede verlichting, een diversiteit aan functies in de buitenruimte alsook de sfeer van het gebied dragen bij aan een positief gevoel van veiligheid.

Comfort:

- Is er ruimte om te wandelen en te fietsen, zonder obstakels, zonder hobbels en bobbels, mooie gevels? En is de buitenruimte toegankelijk voor iedereen?
- Is er ruimte om even te pauzeren, lekker rondhangen en er verblijven. Aantrekkelijke plekjes, mooie doorkijkjes, een hek of boom om even tegen aan te leunen, uitnodigende etalages?
- Kun je er zitten? Gaat zowel om (betaalde) zitplekken op terrassen als "vrije' bankjes en zitplekken. Die moeten uiteraard op een goed plekje staan en er niet tussen zijn gepropt;
- Is er wat moois te zien? Het oog wil ook wat. Zijn er leuke en interessante dingen te zien. De buitenruimte als "a room with a view". Ook in donker, dus goede en mooie verlichting, die wellicht helpt om makkelijk de weg te vinden in het gebied;.
- Zijn er rustige plekjes om een goed gesprek te voeren? Met uitnodigende bankjes en weinig lawaai?
- Is er wat leuks te doen? Kun je er spelen, sporten of zijn er andere mogelijkheden voor vertier? Een festival, expositie of markt? Niet alleen overdag maar ook 's avonds. En uiteraard in alle seizoenen.

Plezier:

- Heeft de buitenruimte en de gebouwen die er zijn een menselijke maat? Zodat je je er thuis voelt, dat je je er niet verloren voelt;
- Is er een fijn klimaat? Dus niet zozeer bescherming tegen negatieve aspecten als bij het element 'bescherming', maar kun je genieten van positieve aspecten. Is er schaduw en verkoeling als het juist erg warm is? Is er beschutting tegen het vervelende briesje dat altijd in die hoek staat? Staan de bankjes op de juiste plekken?
- Is het er mooi? Mooi is natuurlijk subjectief. Maar goede ontwerpen, goede details, duurzame materialen, goede maatvoering en een goed doordachte inrichting dragen daaraan bij;
- Is de natuur dichtbij? Kun je genieten van bomen, planten, bloemen of water? Natuur-inclusief bouwen en zorgen voor groene plekken in de buitenruimte.

om geven

6. Gebiedsprofielen

6.1. Inleiding

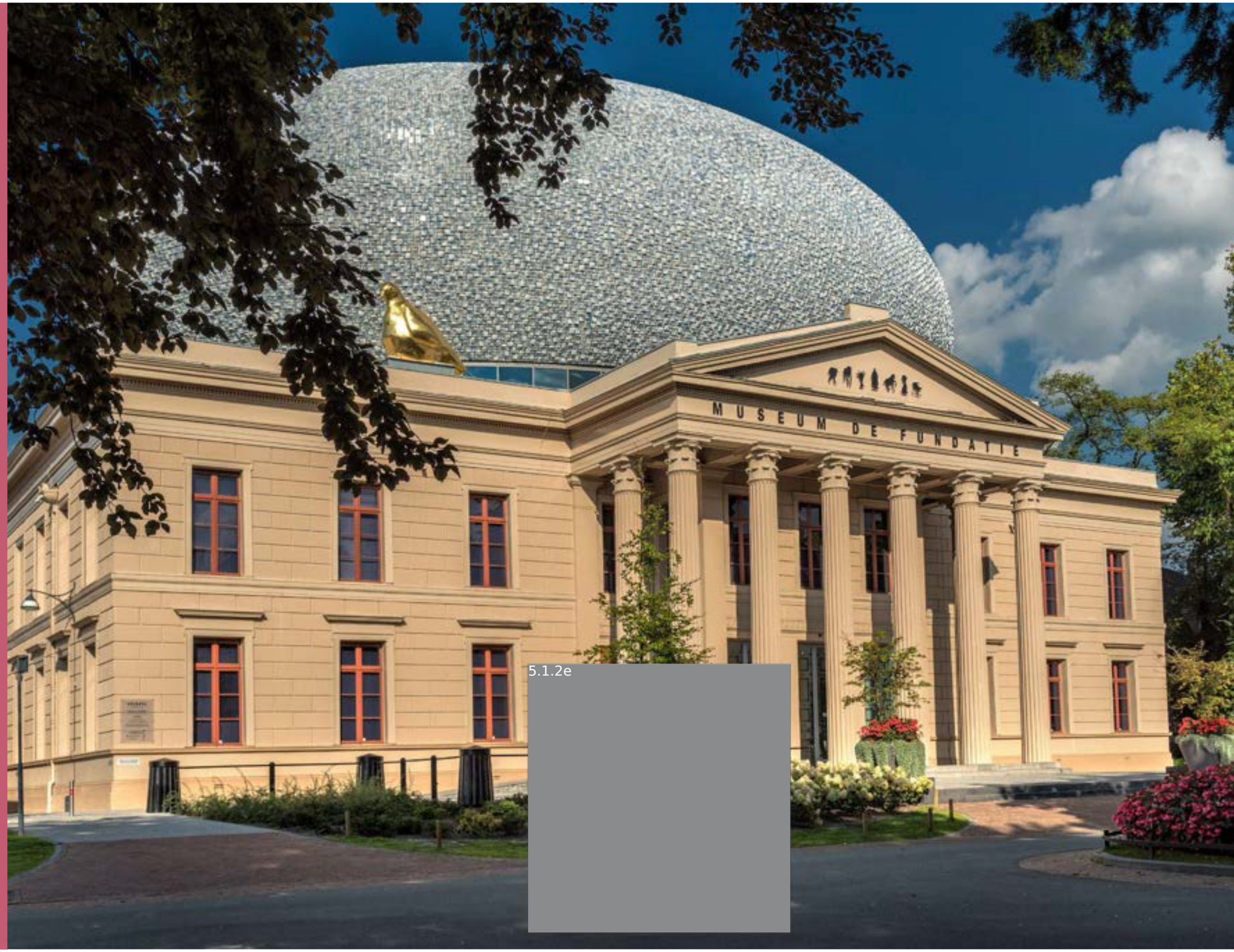
In Zwolle werken we met gebiedsprofielen. Hiermee beschrijven we een integraal toekomstbeeld voor de gebieden. Er is aandacht voor het gewenste woonmilieu, de sociale en economische dynamiek, de ruimtelijke kwaliteit, de mate van functiemenging, het mobiliteitsbeleid, gezondheid, de mogelijkheden van vergroening en de verduurzaming van gebouwen en de buitenruimte.

Elk gebiedsprofiel is opgebouwd uit de volgende twee onderdelen:

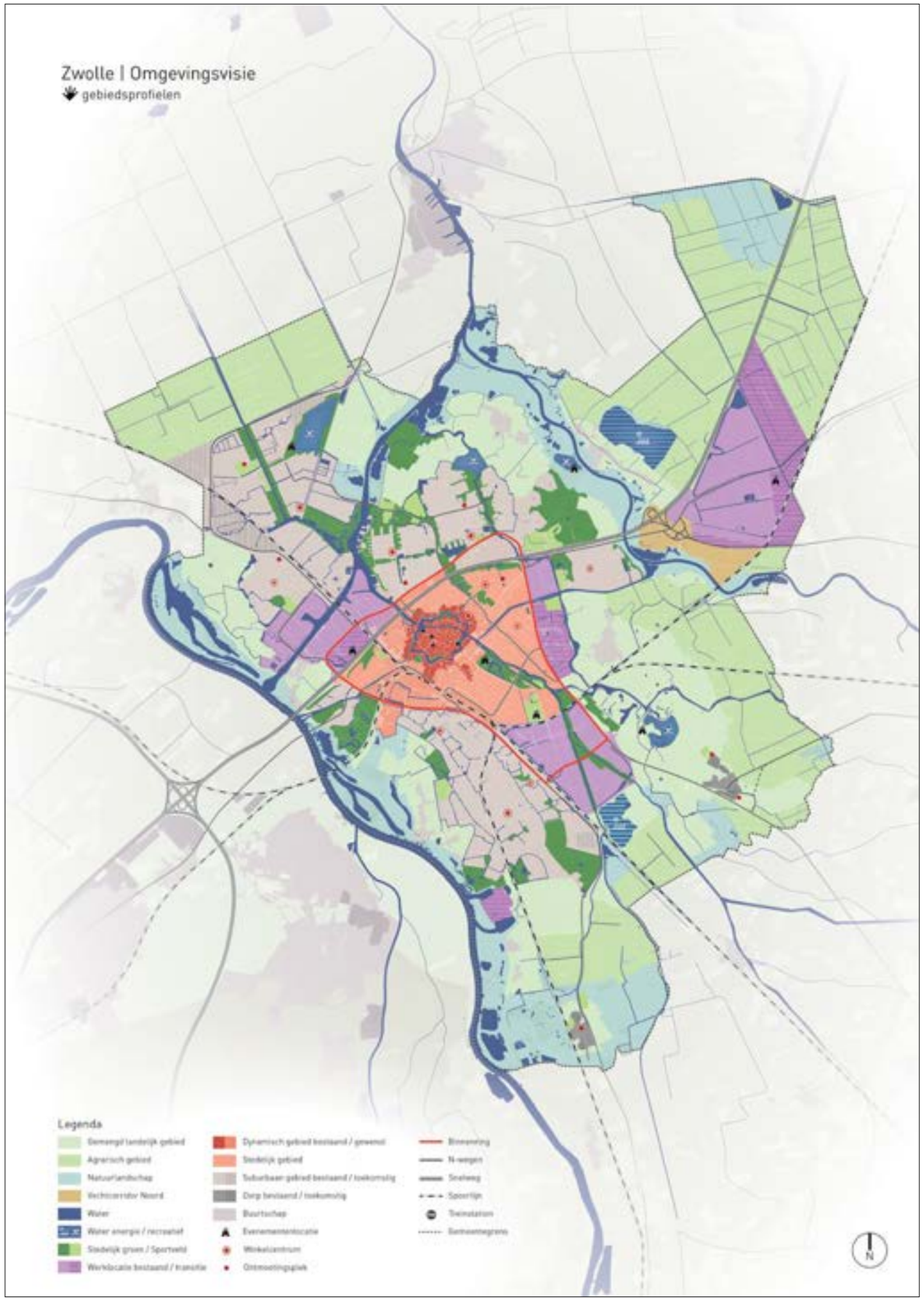
- Beschrijving van het gebied
- De gewenste ontwikkelrichting met specifieke opgaven.

In Zwolle onderscheiden we 10 gebiedsprofielen. Als bijlage 3 is een beschrijving van de Zwolse gebieden (wijken, buurten en buitengebied) opgenomen met de kernmerken en de gebiedskwaliteiten. De bestaande kenmerken (fysiek en sociaal) en kwaliteiten van gebieden zijn het vertrekpunt voor ontwikkelingen in de fysieke leefomgeving.

Sinds 1995 wordt in de gemeente Zwolle elke twee jaar een onderzoek naar onder andere leefbaarheid, veiligheid, gezondheid en inzet in de buurt gehouden. Het Buurt-voor-Buurt Onderzoek 2020 van de gemeente Zwolle met ruim 10.000 ingevulde vragenlijsten is gebruikt om de opgaven bij de gebiedsprofielen invulling te geven.

om geven

6.2. Dynamisch centrum (bestaand en gewenst): Het Zwolse centrumgebied

Dit is het centrumgebied van de stad Zwolle (binnenstad, schil om de binnenstad, Zwartewaterkwartier, onderwijs-campus Windesheim, Spoorzone/Hanzeland) met een stedelijke sfeer en een functie voor de hele stad en regio.

Door de mix aan voorzieningen in combinatie met unieke ruimtelijke en cultuurhistorische kwaliteiten is dit gebied van belang om beleving en ontmoeting voor bewoners, bezoekers en werknemers te faciliteren.
In deze gebieden ligt het accent op het toevoegen van stedelijke dynamiek. Het streven is om de dynamiek van de binnenstad verder uit te breiden naar de schil daaromheen, het Zwartewaterkwartier, Weezenlanden, de nieuwe Veemarkt, delen van Voorsterpoort, de Spoorzone, Hanzeland en de campus Windesheim.
Dit door de intensiteit en diversiteit aan functies te verhogen. Het gebied kent een hoge kwaliteit van de buitenruimte met het accent op langzaam verkeer. Veel transformatiegebieden liggen in het dynamisch centrum van Zwolle.

Daar waar de Binnenstad zich vooral richt op winkelen, cultuur en horeca ligt het accent in de Spoorzone op werken, onderwijs en innovatie. Samen vormen zij één vergroot centrum waardoor uitwisseling van functies mogelijk is. Zo is onderwijs nu ook aanwezig in de binnenstad en zal cultuur ook een plek kunnen krijgen in de Spoorzone. De aanloopstraten/gebieden Diezepoort en Assendorperstraat hebben ook een belangrijke winkelfunctie voor Zwolle, in samenhang met de binnenstad.

- Mobiliteit: garanderen van optimale bereikbaarheid voor bewoners en bezoekers voor alle vervoersmiddelen (auto, openbaarvervoer, fiets en lopend) en het tegen gaan van parkeeroverlast;
- Aantrekkelijke buitenruimte en hoge ruimtelijke kwaliteit, waardoor beleving en ontmoeting in gebouwen en buitenruimte gestimuleerd worden;
- Zorgvuldig gebruik en hergebruik van cultureel erfgoed. Cultuurhistorie (ook archeologie) koesteren we en vormt een inspiratiebron voor ontwikkelingen in de fysieke leefomgeving;
- Toevoeging van ruimtelijke kwaliteit, een mix van functies en goede verbindingen (micro en macro niveau) zijn leidend in dit gebied. Transformatie en vernieuwing van het centrumgebied kan een impuls geven aan bestaand stedelijk;
- Slimme vormen van vergroenen (behoud en uitbreiding) van de buitenruimte is nodig om water op een goede wijze op te vangen en af te voeren, de biodiversiteit te vergroten en om hittestress tegen te gaan. De buitenruimte kan ook een impuls geven aan het bevorderen van de gezondheid van centrumbewoners en bezoekers.

Specifieke opgaven zijn:
- Het "versterken" van de Veerallee als groene vinger;
- Het herstel van de Willemsvaart als groen/blauwe verbinding tussen de binnenstad en het Engelse Werk;
- Toevoegen van groene gebieden in een parkachtige setting in Kamperpoort, Spoorzone en de zuidzijde van Assendorp;
- Ruimte bieden aan hoog stedelijke vormen van wonen (in de vorm van onderscheidende woonmilieus) en werken;
- Meer mengen van functies om de dynamiek van het centrum te vergroten;
- Zero emissie stadslogistiek.

6.3. Stedelijk gebied

Het stedelijk gebied van Zwolle zijn de buurten rondom het centrum van Zwolle (Dieze Oost, Indische buurt, Pierik, Assendorp (deels), Veerallee, Kamperpoort en Wipstrik en Floresstraat). Het gebied kenmerkt zich door stedelijk wonen met dynamiek om de hoek. Het woonmilieu is onderscheidend in de regio, is het meest divers in Zwolle en voorziet in een grote behoefte. Daarmee is dit gebied geschikt om in de toekomst selectief te worden verdicht met meer woningen en andere functies. Als de verdichting bestaat uit het toevoegen van kleine woningen (ook in bestaande gebouwen) dan is dat niet overal toegestaan, om de ruimtedruk niet te hoog te laten oplopen. Ook als verdichting door kleine woningen is toegestaan is een goede balans tussen de kwaliteit van de woningen in relatie tot de directe omgeving noodzakelijk. Doordat de gebouwen dicht op elkaar staan en soms voortuinen ontbreken, is de ruimtedruk in het stedelijk gebied relatief hoog. Dat leidt op veel plekken tot knelpunten op het gebied van mobiliteit en parkeren en een relatief hoge mate van verstening (hittestress).

In 2040 biedt het stedelijk gebied nog steeds aantrekkelijke woonmilieus. Het is eenvoudiger geworden je er te verplaatsen te voet of met de fiets. Waar mogelijk zijn buurten groener geworden door bomen toe te voegen en het parkeren meer op afstand te faciliteren (bij zogenaamde 'buurthubs') en minder in de openbare ruimte. Het gebied kenmerkt zich tevens door forse lanen met bijbehorende groenstructuur, laan begeleidende bomen, die onderdeel uitmaken van de groenstructuur van Zwolle. Dat behouden en versterken we. Het woningaanbod is aangepast aan de diverse bevolkingssamenstelling, gericht op menging, diversiteit en een juiste balans in doelgroepen, woningtypen, woon/werkcombinaties en prijsklasse.

Waar gaan we voor in dit gebied?:

- Toevoegen van stedelijke woonkwaliteit en een diversiteit aan stedelijke woon en –werkmilieus;

- Selectief verdichten in leegstaande gebouwen of op vrijkomende terreinen om te voldoen aan de woningbehoefte van bestaande en nieuwe bewoners;
- Behoud en versterken van de sociale cohesie binnen een diverse bevolkingssamenstelling, door ontmoeting in de buitenruimte te stimuleren en de verblijfskwaliteit te verhogen, een gevarieerd woningaanbod te waarborgen en activiteiten gericht op meer beleving, ontmoeting en verbinding te faciliteren;
- Verbeteren van de verkeersveiligheid en het stimuleren en bevorderen van lopen en fietsen, door verkeersbarrières te verzachten en de toegankelijkheid voor mensen met een beperking te verbeteren;
- Intensiever fietsgebruik faciliteren met meer fietspaden en voldoende veilige stallingen met oplaadmogelijkheden voor de e-bike;
- Behoud en ontwikkeling van waardevolle groene plekken voor ontmoeting, bewegen en rust.

6.4. Levendige gebieden (winkelcentra, ontmoetingsplekken en evenementenlocaties)

De levendige gebieden dragen ook bij aan de stedelijke sfeer van de stad, maar liggen buiten het dynamische centrum. Tot de levendige gebieden behoren de Zwolse (wijk)winkelcentra, ontmoetingsplekken, sportcomplexen en de evenementenlocaties.

6.4.1. Winkelcentra

In deze gebieden komen meerdere publiek aantrekkende functies samen. Door de mix aan voorzieningen zijn deze gebieden van belang om beleving en ontmoeting voor bewoners, bezoekers en werknemers te faciliteren. De ruimtelijke kwaliteit is hier hoog. Deels gaat het hierbij om levendige gebieden waarbij het accent ligt op het op peil houden van de bestaande dynamiek.

5.1.2e

Waar gaan we voor in dit gebied?:

- Verbeteren van de bereikbaarheid met bijzondere aandacht voor openbaarvervoer en meer prioriteit voor fietsers en voetgangers;
- Versterken van de buitenruimte als aantrekkelijke verblijfsplaats en plek om elkaar te ontmoeten.

6.4.2. Sportcomplexen

De sportinfrastructuur in Zwolle is goed op orde. De sportdeelname in Zwolle is hoog. Het percentage inwoners dat lid is van een sportvereniging, is in Zwolle aanmerkelijk hoger dan in gemeenten met een vergelijkbare omvang. Ook de totale sportdeelname (het percentage inwoners dat regelmatig sport al dan niet in verenigingsverband) is in Zwolle hoger. Een gezonde bevolking van Zwolle is gebaat bij goede sportcomplexen.

Het aanbod van accommodaties (zowel binnen als buiten) sluit goed aan bij de vraag. De groei van Zwolle draagt bij aan het draagvlak van sportaccommodaties. Voor de binnensport geldt dat het aanbod van sporthallen en sportzalen kwalitatief op orde is en goed gespreid is. Dit aanbod wordt nog verder verbeterd met de komst van de nieuwe WRZV-hallen en de komst van de particuliere ontwikkeling Sport XL. Ook het aanbod van de buitensport sluit goed aan bij de vraag.

De buitensportparken zijn over het algemeen kwalitatief en functioneel op orde en goed gespreid. Daar waar nodig zetten we in op verbetering daarvan. Daarnaast kunnen sportverenigingen hun activiteiten verbreden wanneer dit de leefbaarheid van wijk of dorp ten goede komt.

6.4.3. Evenementenlocaties

Evenementen zijn belangrijk voor Zwolle. Ze zorgen voor levendigheid en sfeer in de stad, versterken de sociale binding en ze voorzien in een omvangrijke behoefte aan ontspanning en vermaak. Evenementen en festivals maken inwoners trots op de stad. Door deze factoren dragen evenementen bij aan de leefbaarheid en maken ze Zwolle een fijne stad om in te wonen. Verder hebben evenementen natuurlijk ook een belangrijke economische betekenis voor Zwolle: een bruisende stad heeft een belangrijk effect op het (positieve) imago en de aantrekkingskracht van onze stad voor bedrijven om zich te vestigen. Evenementen horen daarom bij Zwolle.

Zwolle zoekt naar een goed evenwicht tussen rust en reuring als het gaat om evenementen. Op dit moment biedt Zwolle veel ruimte om evenementen en festivals te organiseren. Zo is de evenementenkalender jaarlijks goed gevuld met een diversiteit aan evenementen. Dit neemt niet weg dat Zwolle zich wil versterken als evenementenstad en streeft naar één of meer evenementen met een bovenregionale of landelijke uitstraling en aantrekkingskracht. De komende jaren willen we hierin stappen zetten en

5.1.2e

willen we ook inzetten op festivals en evenementen die de jonge doelgroep aanspreken.Voor het houden van grootschalige evenementen zijn de volgende locaties aangewezen: Grote Markt, Grote Kerkplein, Melkmarkt, Rodetorenplein, manifestatieterrein Park de Wezenlanden, het gebied begrensd door de Grote Voort en de A28 (voormalig ROVA terrein), het terrein begrensd door de Berkummerbroekweg en de spoorlijn Zwolle-Meppel (locatie Hessenpoort) en de locatie op of nabij de Wijthmenerplas. Voor het houden van loopevenementen, wielerwedstrijden of andere sportwedstrijden en/of optochten zijn, naast de al genoemde locaties tevens alle straten, pleinen, parken en singels buiten de binnenstad aangewezen. Voor het overige geldt:

- Sportpark de Marslanden is aangewezen als evenementenlocatie in het kader van de Bruisweken;
- Het Ter Pelkwijkpark is aangewezen als locatie voor culturele evenementen;
- Voor de locatie park de Wezenlanden geldt dat hier geen evenementen zijn toegestaan die specifiek en qua programmering in hoofdzaak gericht zijn op het ten gehore brengen van Electronic Dance Music;
- Voor de locatie park de Wezenlanden geldt voor het houden van grootschalige evenementen een minimale tussenperiode van twee weken;
- Bij de Agnietenplas en de Milligerplas zijn slechts overige evenementen toegestaan indien deze niet strijdig zijn met de in het gebied voorkomende natuurwaarden.

Voor het houden van overige evenementen zijn, naast de genoemde locaties, alle pleinen, straten, parken en singels binnen de buitenste stadsgrachten van de binnenstad, en de stadsgrachten aangewezen. Buiten de binnenstad zijn voor overige evenementen aangewezen alle straten, pleinen, parken en singels en de omgeving.

6.5. Sub-urbaan gebied/groenstedelijk

Sub-urbane en groenstedelijke kennen vooral een woonfunctie, met voornamelijk grondgebonden woningen. In Zwolle spreken we dan over de woonwijken Zwolle Zuid, Stadshagen, Westenholte, Holtenbroek, Aa-landen en Berkum. De verschillende wijken onderscheiden zich in de stedenbouwkundige opzet, omdat ze in verschillende periodes zijn gerealiseerd met de ontwerpprincipes die toen golden. Er zijn voorzieningen aanwezig (winkels, scholen, sociaal culturele voorzieningen). Er is ruimte voor groen en water. Naast de woonfunctie komen in een sub-urbaan gebied ook kleinschalige kantoren en 'schone bedrijvigheid' voor. Werken van uit woningen neemt toe en is wenselijk, mits dat niet tot (milieu)overlast leidt. Het woongenot heeft het primaat. De directe nabijheid van groene buitengebieden is één van de grote kwaliteiten van deze gebieden. In de toekomst onderscheiden de sub-urbane gebieden zich nog steeds als ruim opgezette woonbuurten, met een groen, duurzaam en veilig woonkarakter.

Waar gaan we voor in deze gebieden?:

- Bijzondere aandacht voor behoud van ontmoetingsplekken als 'kloppende harten' van de buurten, waarbij onderwijslocaties in combinatie met andere functies als fundament kunnen dienen voor ontmoeting in de buurt;
- Toevoeging van aanvullend (sub)urbane woonmilieus in aansluiting op de behoefte en in aanvulling op de bestaande (sub)urbane woonmilieus;
- Ruimte creëren voor plekken waar ondernemers onder één dak kunnen werken. Dit stimuleert ontmoeting, creatie en innovatie;
- (recreatieve) Verbindingen naar het fraaie Zwolse buitengebied in stand houden en waar mogelijk versterken. Bijvoorbeeld door het ontwikkelen van een recreatieve verbinding tussen de Stadshagen en de IJssel. Voor Berkum is het van belang sociaal veilige fietsverbindingen met Zwolle te behouden;
- Rondom Berkum is het wenselijk een gebied aan te wijzen dat kan dienen als noodventiel, wanneer sprake is van wateroverlast;
- De winkelcentra in Aa-landen en Berkum verdienen op termijn een opwaardering in functie en uitstraling;
- Voorkom nieuwe doorgaande autoroutes door woongebieden, die de leefbaarheid en woongenot aantasten. Het verbeteren van de verkeersveiligheid is in deze gebieden een opgave;
- Behoud de groene buffer (Vegtlusterbos) tussen Berkum en de stad Zwolle;
- Benut de kans om de kwaliteit van groene ruimten te versterken. Bijvoorbeeld door het toevoegen van meer biodiversiteit;
- Vergroten van het wooncomfort door het nemen van energetische maatregelen. Dit geldt met name voor de wat oudere woonwijken, zoals Holtenbroek;

- Holtenbroek ontwikkelen we verder als woonwerk-leer-en-recreëer-gebied;
- De transformatie van kantoren en de ontwikkeling van de Zwartewaterzone geven de entrees (weg en water) van dit stadsdeel, een nieuw gezicht;
- Zwolle-Zuid is een jaren 80 wijk die aan de vooravond staat van natuurlijke wijkvernieuwing, met name op het gebied van energietransitie en leefbaarheid. We zorgen voor een goede ontsluiting van de woongebieden.

6.6. Dorpen in het buitengebied van Zwolle

Binnen de gemeente Zwolle liggen twee kleine kernen namelijk Windesheim (404 inwoners) en Wijthmen (629 inwoners). Bij het gebiedsprofiel gemengd landelijk gebied (6.10.1) gaan we nader in op de verschillende buurtschappen in het Zwolse buitengebied.

Voor de kernen geldt dat we inzetten op behoud en versterken van de toekomstbestendigheid ervan. Enerzijds betekent dat behoud van het bestaande voorzieningenniveau, het dorpse karakter en het toevoegen van woningen passend bij de schaal, maat en autonome groei van de kernen. Anderzijds zijn de kernen aangewezen op de voorzieningen bij de nabij gelegen stad Zwolle. Daarom zijn goede verbindingen tussen het bestaand stedelijke gebied en de kernen, zowel per fiets, openbaarvervoer en auto van belang.

We zetten in op het behoud van het dorpse karakter. Dat wil niet zeggen dat dat er de komende jaren geen ontwikkelingen zijn. Het buitengebied wordt steeds multifunctioneler de diversiteit aan functies neemt toe. Samen met de inwoners van het gebied zoeken we naar een goede balans tussen behoud van ruimtelijke kwaliteit en het ruimte bieden voor ontwikkelingen.

Specifiek gelden per kern de volgende principes/ opgaven:

4.6.1 Windesheim

- Kleinschalige woningbouw is wenselijk ten behoeve van kleine, autonome groei van Windesheim. Een goede mix tussen jong-oud, goedkoop-hoger segment is belangrijk. Dit voor mensen uit Windesheim maar ook van daarbuiten. Nader onderzoek is nodig om dit in te vullen;
- Minimaal behoud van het huidige aanbod aan sociale huurwoningen;
- Door toenemende drukte op de N337 staat de verkeersveiligheid bij aansluitingen naar Windesheim en Harculo onder druk. Ook de steeds groter wordende landbouwvoertuigen die door de kern Windesheim rijden zorgen voor verkeersonveilige situaties. We gaan op zoek naar maatregelen om de verkeersveiligheid te verbeteren;
- Een afnemend openbaar vervoer aanbod maakt de

Windesheim minder bereikbaar, zowel voor bewoners als voor recreatieve bezoekers, zoals wandelaars. Om de bereikbaarheid op niveau te houden gaan we op zoek naar alternatieve vormen van openbaar vervoer;
- De kern Windesheim heeft een recreatieve aan trekkingskracht. Onder andere vanwege de aanwezigheid van bijzondere monumentale bebouwing. Bij die aantrekkingskracht hoort ook een passend recreatief aanbod. Bijvoorbeeld in de vorm van horeca. Behoud en versterken van recreatieve routes van en naar Windesheim hoort hier ook bij.

4.6.3 Wijthmen

- Behoud van het groene agrarisch/recreatieve gebied (niet stedelijk bebouwd gebied) rondom de kern Wijthmen;
- Zorgdragen voor goede fietsverbindingen met de stad Zwolle. Dat kan door aan te sluiten op de fiets snelweg Zwolle-Raalte. Gebruik de N35 als ankerpunt;
- Toevoegen van woningen is wenselijk voor een toekomstbestendig en leefbaar Wijthmen. Dit overeenkomstig het in 2010 opgestelde dorpsplan.

De volgende woonlocaties zijn daarvoor in beeld
- Kulturhus: voornamelijk woningbouw in combinatie met het ontwikkelen van een fietsverbinding tussen de Woestijnenweg en het Kulturhus, school en sportvelden;
- Erfgenamenweg: beperkte woningbouwontwikkeling langs een verbindend fietspad tussen de omgeving van de voorzieningen en de Veldhoekweg;
- Kroesenallee: Woningbouwontwikkeling mede afhankelijk van de wijze waarop de Kroesenallee wordt omgelegd. Hierdoor ontstaat mogelijk een hoek die voor agrarisch gebruik slecht verkavelbaar is en ligt ingeklemd tussen wegen. Een logische oplossing is dit te gebruiken voor woningbouw;

- Nieuwe dorpsstraat: door de realisatie van de nieuwe N35 verliest de infrastructuur door Wijthmen voor een zeer groot deel haar functie als provinciale weg. Dit ook in combinatie met de omlegging van de Kroesenallee naar de oostkant van Wijthmen. Deze ingrepen vragen om een herprofilering van de oude N35 en de Kroesenallee. Er liggen kansen voor de ontwikkeling van een dorpsplein in combinatie met woon/werk/woningen als nieuw herkenningspunt van Wijthmen en daarmee plek van ontmoeting. Het moet een kleinschalig en aantrekkelijk plein worden, dat een aanvulling is op het centrum bij het Kulturhus.

6.7. Werkgebieden en -locaties

De werkgebieden en -locaties zijn van grote economische betekenis voor Zwolle en de regio. De bedrijven in deze gebieden zorgen voor werkgelegenheid. Een goede multifunctionele bereikbaarheid, met name voor autoverkeer en openbaar vervoer maar ook voor fietsers is hierbij van belang.

We vinden het van belang de gemeente Zwolle blijft beschikken over toekomstbestendige werkgebieden en -locaties. Duurzame, fysiek-ruimtelijke en sociaaleconomische aspecten bepalen de toekomstbestendigheid van een werkgebied. Naast dat deze gebieden een goed vestigingsklimaat moet bieden en een positieve bijdrage moeten leveren aan de economie, moet het terrein ook gezond zijn om te werken en een bijdrage leveren aan de klimaat- en energiedoelstellingen.

De zakelijke en publieke dienstverlening bieden voor de stad Zwolle veel werkgelegenheid en zijn verspreid over de stad. Zowel in de Spoorzone, het bredere

centrumgebied, Oosterenk en Voorsterpoort zijn kantoorlocaties gevestigd. Transformatie van kantoren naar andere functies wordt per locatie afgewogen en vraagt om maatwerk. Op werklocaties waar schaarste ontstaat aan kantoorruimte voor de zakelijke en publieke dienstverlening, wordt kritisch gekeken naar transformatie. In Zwolle moet voldoende ruimte op kansrijke plekken in de stad beschikbaar blijven ten behoeve van kansrijke economische groeisectoren.

Als onderdeel van de ontwikkeling van de compacte stad zijn er diverse werklocaties, waarbij de functie van het gebied de komende jaren transformeert. Dit zijn de Top Innovatie Centra, Oosterenk, Voorsterpoort, de Spoorzone en een aantal kantorenlocaties. De betreffende transformaties staan beschreven in hoofdstuk 4. In deze Omgevingsvisie nemen we de huidige typering mee van de werklocaties en laten we zien wat de signatuur is van de werklocaties waar ook transformatie een rol zal spelen in de verdere gebiedsontwikkeling.

6.7.1. Marslanden

Marslanden is één van de grootste bedrijventerreinen van Zwolle en van Overijssel. Het is een gemengd bedrijventerrein waar zowel productiebedrijven gevestigd zijn, grootschalige detailhandel, zakelijke dienstverlening, de autobranche, maar ook ambachtelijke bedrijven. In de toekomst willen we in principe geen nieuwe mogelijkheden voor detailhandel creëren of verdere uitbreiding toestaan.
Hiervoor is Voorsterpoort de aangewezen locatie.
Ook voor leisure zien we in principe geen ruimte op Marslanden.

Profiel: Marslanden is een gemengd bedrijventerrein, primair gericht op groothandel, logistiek en bouw. Dit is één van de Zwolse bedrijventerreinen waar we ruimte bieden aan een breed scala aan bedrijvigheid.

6.7.2. Hessenpoort

Hessenpoort is een grootschalig, bovenregionaal bedrijventerrein, direct gelegen aan de A28. Dit bedrijventerrein is aangewezen in West-Overijssel als dé locatie voor grootschalige bedrijvigheid, geschikt voor bedrijven in de hoogste milieucategorie. Hessenpoort biedt ruimte voor bedrijven met een kavelgrootte vanaf 1 hectare. We zien dat de aankoop vaak gemiddeld 3 á 4 hectare is. Daarnaast is Hessenpoort in de regio het enige terrein dat ruimte biedt voor grootschalige bedrijven tussen de 5 en 10 ha.

Profiel: Hessenpoort is een grootschalig bedrijventerrein primair gericht op logistiek en groothandel. We bieden hier ruimte voor nieuwe maakindustrie. Daarnaast kenmerkt Hessenpoort zich door de aanwezigheid van de autobranche, bouw- en reststoffenverwerking en beperkt perifere Detailhandel.

6.7.3. Voorst

Op bedrijventerrein Voorst zien we een mix van maakindustrie, maar ook groothandel, zakelijke dienstverlening, media & ict bedrijven, enzovoort. Het is het enige bedrijventerrein van Zwolle met een eigen waterverbinding, via de Spooldersluis, rechtstreeks naar de IJssel. We zien in principe geen ruimte voor detailhandel op Voorst.

Profiel: op bedrijventerrein Voorst bevindt zich de kern van de Zwolse maakindustrie, watergebonden bedrijvigheid en gemengde industrie.

6.7.4. Voorsterpoort

Voorsterpoort is een gebied tussen de A28 en de werklocatie Voorst en kent verschillende functies, zoals kantoren, perifere detailhandel en maatschappelijke voorzieningen (sporthal, kerk en onderwijs).

In het zuidelijk-westelijke deel van Voorsterpoort staan de meest moderne en grootste kantoren van Zwolle (op zichtlocatie aan de A28) in een monofunctionele setting. Het gaat om grotere kantoorgebruikers en callcenters. De werkgelegenheid binnen deze sectoren staat door verregaande digitalisering en automatisering onder druk. Verwachting is dan ook dat de leegstand sterk zal toenemen (tot 50-60% van de voorraad). Gezien de trends en ontwikkelingen is het niet de verwachting dat deze monofunctionele locaties weer snel gevuld raken.

Profiel: trends en ontwikkelingen maken de onzekerheid voor dit gebied groot. Transformatiemogelijkheden naar wonen is niet voor de hand liggend gezien de situering binnen de geluidscontour van het gezoneerde bedrijventerrein Voorst. Het is dan ook wenselijk om de consequenties van verdere digitalisering en automatisering voor deze monofunctionele kantoorlocaties te onderzoeken en tevens te onderzoeken in welke richting transformatiemogelijkheden wel mogelijk zijn. Het gaat dan om potentieel 40.000 m2 te transformeren kantoorruimte.

Verder zien we Voorsterpoort als dé locatie waar in de toekomst ruimte is voor verdere uitbreiding van de bestaande meubelboulevard, waarbij een focus ligt op detailhandel met aanbod voor 'in en om het huis'. Wat leisure betreft, is er ruimte, maar bleek de afgelopen jaren dat er slechts beperkte interesse is vanuit ondernemers in deze sector voor dit gebied. Mede daarom is er voor de invulling van het gebied ook ruimte gecreëerd voor andere vormen van bedrijvigheid. Naast economische functies zijn er ook maatschappelijke functies te vinden op Voorsterpoort. Voorsterpoort-Oost is de nieuwe locatie voor een eventvoorziening in Zwolle.

6.7.5. De Vrolijkheid

De Vrolijkheid is het eerste bedrijventerrein dat in Zwolle is ontwikkeld. De Vrolijkheid grenst aan het stadiongebied. Op de Vrolijkheid is er sprake van een gemengd bedrijventerrein. Zowel de autobranche, groothandel en bijvoorbeeld media/ict bedrijven zijn op dit terrein gevestigd. Ook is Landstede als onderwijsinstelling gevestigd tussen De Vrolijkheid en het Stadiongebied. De focus qua opleidingen van Landstede op deze locatie ligt op de thema's Mooi & Mode, Sport & Bewegen en Vrij & Gastvrij. Dit is ook te zien in het profiel van het type bedrijvigheid dat in opkomst is op en rond deze locatie. Waarbij de groothandelsfunctie in de laatste jaren lijkt af te nemen en aan de andere kant de recreatie (leisure) en creatieve industrie in opkomst zijn. Dit is een passende ontwikkeling voor deze locatie, waarbij de kruisbestuiving tussen omliggende bedrijvigheid en onderwijs kansen biedt.

Profiel: voor bedrijventerrein de Vrolijkheid zetten we in op sport en aan sport gelieerde bedrijvigheid. Daarnaast is er ruimte voor leisure functies.

6.7.6. Stadiongebied

Het Stadiongebied grenst aan de ene kant aan De Vrolijkheid en het onderwijscomplex van Landstede en aan de andere kant aan het Health Innovation Park/ Oosterenk. Centraal op deze locatie staat het stadion van voetbalclub PEC Zwolle. Hiernaast is er detailhandel gevestigd, primair gericht op sport en zijn er nog enkele leisure-functies in het gebied. Er zijn geen uitbreidingsmogelijkheden voor detailhandel op deze locatie, tenzij toevoeging een hele duidelijke meerwaarde voor het gebied kan leveren.

Profiel: bij het stadiongebied zetten we in op sport en aan sport gelieerde bedrijvigheid. Daarnaast is er ruimte voor leisure functies.

6.7.7. Bedrijventerrein Berkum

Dit kleine bedrijventerrein is gelegen aan de oostkant van de stad. Het kent bedrijven die actief zijn in de bouwsector, techniek, maar ook zakelijke dienstverlening en media/ict, is aanwezig.

Profiel: bedrijventerrein Berkum kent een gemengde mix van bedrijvigheid en is kleinschalig van aard.

6.8. Stedelijk groen

Dit zijn de stedelijke parken en groene verbindingszones die de diverse gebieden met elkaar verbinden en een belangrijke bijdrage leveren aan het dagelijks leven van bewoners, bezoekers en werknemers. In deze gebieden staan ontmoeting en recreatie centraal.

Het stedelijke groen is een drager van de omgevings-kwaliteit van de stad Zwolle en maakt onderdeel uit van het fysiek kapitaal dat Zwolle rijk is en het groen/blauwe netwerk voor een klimaatadaptief Zwolle.

Zwolle herbergt grote en kleine groengebieden in allerlei vormen en verschillen in gebruik. Er zijn parken, groenstructuren, bossen, bermen, plantsoenen, etc. De bewoners, maar ook bezoekers van Zwolle zien en ervaren de groenstructuur als een aangenaam en belangrijk onderdeel van de stad. Dat koesteren we. Specifiek gaat het om de volgende onderdelen van de Zwolse groenstructuur:

- Groen/blauwe ring rondom de binnenstad: dit groen heeft een recreatieve aantrekkingskracht en helpt mee de hittestress in en relatief versteend gebied tegen te gaan. Ook op het gebied van biodiversiteit is dit gebied waardevol. De opgave is het grootst in het westelijke en noordelijke deel van de groenblauwe ring rondom de binnenstad;
- Park Wezenlanden, de stadsgracht en het Zwarte Water zijn belangrijke groenstructuren in het stedelijk gebied. De opgave is om dat te versterken. Daarnaast liggen in het stedelijk gebied de Middelwegzone (park Hogenkamp, de algemene begraafplaats aan de Meppelerstraatweg, de Rooms- Katholieke-begraafplaats) en de Nieuwe Veerallee, ook hier is de inzet om de groenstructuur te versterken. Tot slot maakt ook het Prins Claus Park onderdeel uit van het stedelijk gebied. Behouden van de kwaliteiten van dit park staat voorop;
- Het sub urbaan gebied bevat de bredere groen structuren. In het noordelijke deel van de stad zijn deze centraal gelegen bij de Oude weteringzone en Aa-park. In Zwolle-Zuid liggen deze groenstructuren aan de rand van de wijken. De groenstructuren bestaan naast parkfuncties, met name uit sportvoorzieningen, geluidsgroen/wallen en tuinen. Het realiseren van verbinding met het buitengebied bij de Tippe richting Zalkerdijk is wenselijk. Het stedelijk uitloopgebied Westenholte-Voorst kan versterkt worden door een recreatieve verbinding bij de Tippe richting de Zalkerdijk;
- De Zwolse dorpen en buurtschappen worden gekenmerkt door voornamelijk verharding en bebouwing. Dorpsgroen binnen de woonkernen is beperkt. Het aanwezige groen is gelegen aan de randen. Wijthmen ligt bijvoorbeeld tegen het Kerspelbos en de Wijthemerplas.
- Werklocaties: Op diverse bedrijventerreinen zijn gebieden (o.a. ontsluitingswegen) die onderdeel uitmaken van de stedelijke hoofdgroenstructuur, waar bijzondere natuurwaarden voorkomen. Denk aan de Kievietsbloem op Marslanden en de droge schrale graslanden waar het Locomotiefje voorkomt.

Er liggen een aantal opgaven om de hoofdgroenstructuur op werklocaties te versterken. Bij een mogelijke uitbreiding van het bedrijventerrein naar het noorden is een versteviging van de bestaande ecologische verbindingszone 'Steenwetering' wenselijk. Bij herinrichting van de Marslanden zetten we in op een goede landschappelijke inpassing en aansluiting bij de bestaande stedelijke hoofdgroenstructuur. Bij Voorst moet er aandacht zijn voor een geleidelijke overgang van het bedrijventerrein naar het buitengebied. Daarnaast hebben we aandacht voor fauna-uittreedplaatsen en de beleving van het groen langs het kanaal.

6.9. Agrarisch Landschap

In het agrarische landschap ligt het accent op ontwikkeling van de landbouw. Andere functies zijn toegestaan voor zover niet hinderlijk voor de functie landbouw. Nieuwvestiging van agrarische bedrijven

en daarmee het ontstaan van nieuwe bouwpercelen, wil Zwolle voorkomen. Dit geldt voor grondgebonden bedrijven, intensieve veehouderij, glastuinbouw en overige agrarische bedrijven. Verplaatsen van bedrijven naar vrijkomende agrarische erven is mogelijk, zeker wanneer het om een bedrijf gaat dat een erf in het gemengd landelijk gebied achterlaat.

Het agrarisch landschap is overwegend open en het is van belang om deze openheid te handhaven. Bij de beoordeling van nieuwe ontwikkelingen is dit een belangrijk uitgangspunt. Daarmee wordt rekening houden met de aanwezigheid van de verschillende weidevogels en houden de landbouwbedrijven ruimte om te groeien. Belangrijke weidevogelleefgebieden zijn de Polder Mastenbroek, de Tolhuislanden en de Molenpolder ten oosten van Windesheim.

Het per saldo toevoegen van nieuwe (agrarische) bebouwing verstoort de kwaliteit van het gebied. Dat is alleen mogelijk als daar een compensatie tegenover staat. Bijvoorbeeld door het slopen van overtollige en landschap ontsierende bebouwing of het aanleggen van nieuw landschap.

Wonen en werken in vrijkomende agrarische bebouwing is toegestaan indien niet belemmerend voor de landbouw en passend in het landschap. Dat geldt ook voor andere functies en voorzieningen, zolang ze het karakter niet aantasten. De voorkeur gaat uit naar hergebruik van cultuurhistorisch waardevolle gebouwen.

In de agrarische sector zien we dat steeds meer agrariërs een slag maken naar kringlooplandbouw en of het meer verduurzamen van het bedrijfsvoering proces. Het sluiten van bodem-plant-dier-mest kringlopen is van groot belang voor de verduurzaming van de landbouw. Kringloopboeren bieden oplossingen om bodemvruchtbaarheid te verbeteren, efficiëntie te verhogen, verliezen te beperken, succesvol natuurinclusief en grondgebonden te boeren, maar vooral ook om economisch beter te presteren.

In Zwolle vinden we de transitie naar deze nieuwe manier van agrarische ondernemen wenselijk. Daar waar mogelijk faciliteren we dit. We zien ook dat daarvoor een goede afstemming nodig is met de provincie en het rijk. Vanuit beleid en regelgeving hebben deze overheden invloed op de toekomstige ontwikkeling van de agrarische sector. Daarbij gaat het om diverse milieuonderwerpen (stikstof, geur, etc), dierenwelzijn, etc.

Het gebied Tolhuislanden, als onderdeel van het huidige agrarisch landschap staat in het teken van een gebiedsontwikkeling. De ambities voor deze gebiedsontwikkeling staan in hoofdstuk 2. Er liggen hier kansen voor de grootschalige opwek van duurzame energie uit zowel wind en zon, de uitbreiding van het bestaande bedrijventerrein Hessenpoort voor grootschalige logistiek, een railcontainerterminal en overloopgebieden waar water tijdelijk heen kan in extreme situaties. Andere thema's die in dit gebied een rol van betekenis hebben zijn het zorgdragen voor een toekomstbestendige landbouwstructuur en de aanwezigheid van weidevogels.

Een verdere integrale gebiedsuitwerking is nodig om hier daadwerkelijk invulling aan te kunnen geven. Die uitwerking komt tot stand in nauwe samenwerking tussen de relevante partijen met belangen in het gebied. Onder andere met grondeigenaren, belangenverenigingen/organisaties, agrariërs, inwoners, initiatiefnemers en gemeente.

6.10. Gemengd landelijk gebied en buurtschappen

Het gemengd landelijk gebied heeft een rol als uitloopgebied voor de inwoners van Zwolle en als gebied waar de band tussen burger en landbouw is te versterken. Daarom biedt de gemeente in het gemengd landelijk gebied ruimte voor een mix aan functies, biologische- en stadslandbouw, verbreding van landbouwbedrijven, recreatie, hoogwaardige verblijfsaccommodaties, landschap, natuur, cultuurhistorie, wonen, klimaatadaptatie en kleinschalige niet agrarische bedrijvigheid en detailhandel passend bij het karakter van het buitengebied (kleinschalig, bijvoorbeeld in de vorm van ter plaatse geproduceerde producten en streekproducten). Ontwikkelingen zijn mogelijk als die passen bij de kenmerken, maat en schaal van het landschap. We willen verdere verrommeling van het gemengd landelijk gebied tegengaan. Uitgangspunt is daarom de ontwikkeling van bestaande erven. Extra nieuwbouw is in principe niet wenselijk, mits daar geen compensatie tegenover staat. Bijvoorbeeld in de vorm van sloop ontsierende bebouwing, herbestemming cultuurhistorisch waardevolle gebouwen of aanleg van nieuw landschap. We zien in het buitengebied op bestaande erven de aanwezigheid van landschap ontsierende gebouwen. Sloop hiervan is wenselijk en een randvoorwaarde bij erftransformatie van agrarisch naar wonen. Daarnaast moet de extra nieuwbouw als functie een meerwaarde bieden aan de toekomstbestendigheid van een gebied en de bedrijfsvoering van bestaande agrarische bedrijven niet in de weg staan.

Het gemengd landelijk gebied is als uitloopgebied aantrekkelijk om er te wandelen en te fietsen. Mede vanwege de aanwezigheid van het fraaie (natuur) landschap. Een overmatig gebruik van het gebied voor recreatieve doeleinden heeft negatieve effecten op de leefbaarheid (bijvoorbeeld als het gaat om verkeersveiligheid) in het gebied en mogelijk ook op de natuurwaarde. Het is van belang een goede balans te vinden in de mate van recreatie en de leefbaarheid en kwaliteit van het gemengd landelijk gebied. Dit werken we nader uit.

Bijzondere aanduiding binnen het gemengd landelijk gebied is het multifunctioneel waterlandschap. Het betreft hier het gebied tussen de Vecht en de IJssel, nabij de weteringen die door het Zwolse buitengebied lopen. Om nadelige effecten te voorkomen van wateroverlast in de stad zien we kansen in het buitengebied van Zwolle om het overtollige water op een slimme manier om de stad heen te leiden. Zoals de naam als zegt dient een multifunctioneel waterlandschap meerdere doelen, niet alleen het voorkomen van wateroverlast. Het kan een meerwaarde bieden voor een betere recreatieve beleving van het gebied en het vergroten biodiversiteit en landschapskwaliteit. Zie hiervoor ook het raamwerk klimaatadaptatie.

6.10.1 Buurtschappen in het gemengd landelijk gebied

In het buitengebied van Zwolle liggen een aantal kleine buurtschappen, namelijk Schelle Oldeneel, Harculo, Hoog Zuthem, Herfte, Veldhoek, Zalné, Genne, Langenholte en Spoolde. Het betreft hier veelal een kleinschalige clustering van woningen in het Zwolse buitengebied. Elk buurtschap kent zijn eigen identiteit. We zetten in op behoud van het kleinschalige karakter van de Zwolse buurtschappen. Het toevoegen van mogelijk een enkele woning of andere bebouwing moet passen binnen het karakter en de kwaliteiten van een buurtschap.

6.10.2. Waterplassen in het Zwolse buitengebied

In het gemengd landelijk gebied liggen diverse waterplassen met verschillende functies en toekomstperspectieven.

Wijthmenerplas: deze plas heeft een regionale en stedelijke recreatieve functie en is openbaar toegankelijk. Hier hoort een hoog voorzieningenniveau bij, dat bij de andere plassen niet noodzakelijk is. Er is een logisch verband tussen de voorzieningen en deze hebben meerwaarde voor elkaar. De plas is relatief grootschalig, met ook plek voor grootschalige evenementen (zie gebiedsprofiel 6.4.3) en Leisure activiteiten. Bij evenementen en bij andere activiteiten op de plas hebben we aandacht voor een goede landschappelijk inpassing en beperken we de gevolgen voor de in het gebied aanwezige natuurwaarden. Het is van belang het natuurlijke en rustige karakter van het dagrecreatieve gebied te behouden. De druk op de Wijthmenerplas wordt groter. Dit kan in de toekomst mogelijk om aanpassing van uitgangspunten, beleid en regelgeving vragen. Hierbij betrekken we direct belanghebbenden.

Agnietenplas: de Agnietenplas is de kleinste recreatie-plas van Zwolle. De plas heeft een meerwaarde voor de deels aan de plas gesitueerde camping en de ligplaatsen voor de recreatievaart op de Vecht. De ligging direct nabij een natura2000gebied stelt beperkingen aan het gebruik voor bijvoorbeeld evenementen, die zijn hier alleen kleinschalig mogelijk. De plas heeft een lokale en kleinschalige functie, vooral voor inwoners uit Holtenbroek, Aa-landen en Dieze en wordt daarnaast gebruikt door recreanten die een rustige plas willen met weinig voorzieningen. Dit koesteren we.

Milligerplas: de setting van de Milligerplas is stedelijk met een lokale functie voor met name Stadshagen. Daarop is het voorzieningenniveau ook op afgestemd. Plaatselijk is recreatie geweerd door de aanleg van een keienstrand. Daarnaast grenst er aan de oostzijde een bosstrook waarin mogelijkheden zijn voor het realiseren van maatschappelijke / leisure functies (scouting, haventje, wellness). Er is een Rondje Milligerplas, een wandelroute die veelvuldig gebruikt wordt door bewoners uit Stadshagen. Bij de parkeerplaats en toegang van de plas is een horeca voorziening aanwezig die jaarrond open is. Er is ruimte voor kleinschalige evenementen, mits de natuurwaarden niet worden aangetast.

Bomhofsplas: oorspronkelijk ontstaan door zandwinning waar ook de winning de komende jaren ook nog actief wordt voortgezet. Vanuit het perspectief van meervoudig ruimtegebruik is hier in 2020 een drijvend zonnepark (ruim 19 ha.) gerealiseerd. De plas biedt ook kansen om de biodiversiteit in de oeverzone verder te vergroten. Ook zijn er mogelijkheden voor het inrichten van de oevers voor extensieve recreatie (vissen en wandelen).

Sekdoornseplas: oorspronkelijk ontstaan door zandwinning waar nog steeds actief wordt zand gewonnen. Vanuit het perspectief van meervoudig ruimtegebruik is hier in 2019 een drijvend zonnepark (ruim 10 ha.) gerealiseerd. De plas biedt ook

kansen om de biodiversiteit in de oeverzone verder te vergroten. Ook zijn er mogelijkheden voor het inrichten van de oevers voor extensieve recreatie (vissen en wandelen)

De Markteplas: de Markteplas, als zandwinplas ontstaan vanwege de aanleg van de A28, markeert de noordoostgrens van Hessenpoort en vormt samen met de zandwetering een landschappelijke overgangszone (ecologische zone) tussen het bedrijventerrein en het aanliggende agrarische landschap. Vanuit het perspectief van meervoudig ruimtegebruik biedt deze plas kans voor opwek van duurzame energie uit zon.

Wijde AA: dit is een recreatieplas zonder voorzieningen om hier te zwemmen. De plas kan gebruikt worden als plek om te varen met een bootje (zonder verbrandingsmotor). Ook is de Wijde AA geschikt als viswater.

6.11. Natuurlandschap

In dit deel van het buitengebied speelt de natuur een hoofdrol. Het beschermen van natuurwaarden en bevorderen van de biodiversiteit heeft hier de grootste prioriteit. In Zwolle is dit grotendeels geconcentreerd in de uiterwaarden van de IJssel, het Zwarte Water en de Vecht. Er liggen ook belangrijke natuurgebieden in de Ruiten, in de Molenpolder en bij Soeslo en Windesheim. Landschapsbehoud is naast natuurbehoud een belangrijke doelstelling. Bestaande natuurgebieden worden grotendeels beheerd door Staatsbosbeheer, Landschap Overijssel en Natuurmonumenten. Het huidige agrarische en recreatieve medegebruik blijft hier mogelijk. Agrarische bedrijven en recreatieve functies kunnen zich ontwikkelen, mits dit passend binnen de natuurdoelen en de draagkracht van de kwetsbare natuur. Hierbij verwijzen we ook naar de passage bij het gebiedsprofiel gemengd landelijk gebied over het vinden van een juiste balans tussen recreatiedruk en de (natuur) waarden van een gebied. Tot slot: wat de uiterwaarden betreft mogen ruimtelijke ontwikkelingen de afvoer van water en sediment niet hinderen.
Locatie specifiek zetten we in op de realisatie van de volgende opgaven:

- Ontwikkelen recreatieve routes. Onder andere in de uiterwaarden van de Vecht bij Berkum-bruggenhoek;
- Introduceren fietsveer over het Zwarte Water ter hoogte van de samenvloeiing met de Vecht.

6.12 'Vechtcorridor'

De Vechtcorridor ligt aan de toegangsweg naar de drukke toeristische regio: "Het Vechtdal". De Vechtcorridor wordt begrensd door Rijksweg A28, Hessenpoort I+II, de spoorlijn naar Meppel-Groningen en de Overijsselse Vecht, met uitzondering van het tracé van de nieuwe N340. De N340 wordt verlegd, waardoor de bestaande Hessenweg een ander profiel krijgt. De verlegging bieden kansen voor het aantrekkelijker maken van de Vechtcorridor als groene entree tot het Vechtdal. Dit door het op goede wijze inpassen van de N340 met:

- Structuurbepalende nieuwe bosschages, fiets- en voetpaden en een flaneer pad tussen Dijkmomenten met zicht op de Vecht;
- Structuurvolgende nieuwe bestemmingen, zoals openlucht- en verblijfsrecreatie, landschaps- en natuurontwikkeling en kleinschalige bedrijvigheid na 2022. Het type bedrijven dat zich hier vestigt onderscheidt zich alleen in grootte van de grootschalige bedrijven op Hessenpoort, niet in activiteiten en is gericht op bedrijven die de economische structuur en innovatiekracht van Zwolle versterken.

7. Realisatiestrategie

7.1. Inleiding

Hoe bereiken we onze doelen en ambities, hoe volgen we dat en als we het beleid willen aanpassen, hoe gaat dat dan? Dit hoofdstuk geeft antwoord op deze vragen.

Eerst gaan we in op het realiseren van doelen en ambities. Vervolgens komt aan de orde op welke wijze we inzicht blijven houden wat het resultaat is van de visie. Dat noemen we monitoren. Tot slot beschrijven we de ontwikkeling van een volgende Omgevingsvisie. In dit deel vertellen we daar meer over. Bij elke paragraaf staan acties genoemd waar we in ieder geval uitvoering aan gaan geven.

om geven

5.1.2e

7.2. Realiseren van doelen en ambities

Zwolle staat voor een groot aantal opgaven en uitdagingen. We willen de vele kwaliteiten van onze gemeente behouden en versterken. Onze waarden en normen over hoe we met elkaar omgaan koesteren en bewaken we. Tegelijkertijd gaan we aan de slag met veel ingrepen in de fysieke leefomgeving in onze gemeente. Ingrepen van klein tot groot, van een speeltuin tot hele grote ingrepen in de Spoorzone. Dat kan alleen door samen op te trekken met de Zwolse samenleving, met andere overheden, ondernemers en investeerders. Navolgend geven we onze koers aan hoe we invulling geven aan samenwerking, aan participatie, aan een gebiedsgerichte benadering, wat de rollen van de gemeente kunnen zijn en hoe we aankijken tegen de wijze waarop we alle ambities willen financieren.

7.2.1. Samenwerken met een betrokken samenleving

Zwolle kent een grote rijkdom aan ondernemers en ondernemende en zeer betrokken organisaties partijen die zich inzetten voor de wijk, de buurt, het buurtschap, etc. Velen tonen zich actief en zijn bereid om de handen uit de mouwen te steken. Het nut van deze betrokkenheid hebben we gezien bij het maken van deze Omgevingsvisie. De inbreng, kritische blik en goede adviezen hebben een grote bijdrage geleverd aan de inhoud van deze Omgevingsvisie. De geleerde lessen nemen we mee in het vervolg. We staan open voor initiatieven vanuit de Zwolse samenleving om onze ambities te helpen waarmaken, zoals een '50 tinten groen'. Daarvoor willen we ook veel sterker gebiedsgericht aan het werk.

7.2.2. Samen met andere overheden en marktpartijen

We werken samen met partijen die investeren in onze gemeente, zowel andere overheden als bedrijven. We hechten waarde aan de rol van het Concilium als netwerkorganisatie. We zien en ervaren dat we niet alleen staan voor de Zwolse opgaven.

Graag trekken we samen met deze partijen verder op, waarbij we gebruikmaken van nieuwe technologieën en de kennis in de stad en de regio. Data gedreven werken, open data, slimme netwerken en kennisdeling gaan ons helpen bij het realiseren van gezamenlijke ambities.

7.2.3. Participatie is randvoorwaarde voor ontwikkeling

Participatie is van groot belang om doelen en ambities in onze leefomgeving te bereiken. Wij vinden het belangrijk dat bij ontwikkelingen in een gebied en ook bij de ontwikkeling van beleid in- en omwonenden en belanghebbenden vroegtijdig worden betrokken. Invulling geven aan participatie is daarbij de verantwoordelijkheid van de initiatiefnemer. Dat kan de gemeente zijn. Vaak is het ook een andere organisatie.

Vroegtijdige deelname betekent dat belangen, ideeën, wensen en behoeften worden verzameld, bijvoorbeeld door bijeenkomsten of gesprekken. De inzichten kunnen vervolgens in een co-creatief traject worden vertaald naar oplossingen. Het is aan de initiatiefnemer om hierin een passende vorm te bepalen. Uiteraard helpt de gemeente daarin. We hebben de nodige 'antennes' in de Zwolse wijken en het buitengebied, waardoor we initiatiefnemers op pad kunnen helpen in het leggen van contact en zorgen voor verbinding. De gemeente wijst initiatiefnemers altijd op het belang en de noodzaak van deze tijdige betrokkenheid.

De deelname van in- en omwonenden en belanghebbenden kent nog een aantal belangrijke uitgangspunten. Namelijk dat het in principe voor iedereen mogelijk moet zijn om mee te doen. We noemen dat een inclusieve benadering. Ook is het belangrijk dat een deelnemer voldoende tijd moet hebben om zijn of haar mening kenbaar te maken of inbreng te kunnen leveren.

De aanstaande Omgevingswet hecht een bijzonder belang aan participatie. We gaan ons als gemeente daar verder op voorbereiden. Ook tijdens het maken van deze Omgevingsvisie kwam dat naar voren. Het College en de Raad zijn daarom samen aan de slag, met ruggenspraak in de Zwolse samenleving, om het gemeentelijke kader voor participatie verder uit te werken. Vanuit deze Omgevingsvisie geven we vooruitlopend op dit kader al criteria mee voor een deugdelijk en toereikend participatieproces, aan de hand van de volgende toetsvragen:

- Zijn alle belanghebbenden betrokken en staat participatie in verhouding tot het voornemen?
- Gaat het over het juist onderwerp en worden aan alle opgaven, ambities en belangen aandacht besteed?
- Is er voldoende tijd genomen en gegeven?
- Zijn gemaakte afwegingen inzichtelijk en navolgbaar?

De beantwoording van deze vragen vindt vooraf, tijdens en achteraf plaats. We blijven leren van alle participatie-inspanningen.

7.2.4. Gebiedsgerichte aanpak; werken met programma's

Onder meer het werken aan deze Omgevingsvisie leert dat tussen een visie op hoofdlijnen en hele praktische ingrepen in bijvoorbeeld een straat nog veel keuzes te maken zijn. Dat kan alleen als we de doelen en ambities verder uitwerken, concreter maken. We zien ook dat in wijken, buurten of delen van het buitengebied opgaven en ambities bij elkaar (moeten) komen. De uitwerking van de Omgevingsvisie regelen we niet alleen in het toekomstige Omgevingsplan. En tot die tijd is ook het bestemmingsplan niet de oplossing. Deze plannen gaan meer over regels en minder over kansen en ruimte voor initiatieven.

De Omgevingswet biedt inmiddels een goed instrument om meer concreet te worden in ambities en doelen. Het gaat dan om programma's. Dat is een nieuw instrument waarmee we nog gaan leren werken. Dat leren is belangrijk. Het vraagt namelijk ook om afspraken tussen College en de Gemeenteraad over wie waarover gaat. Wij zien in programma's een grote kans om te werken volgens een gebiedsgerichte benadering. Daarin kunnen we bijvoorbeeld al bestaande visies voor buurtschappen, kernen of wijken uitwerken in combinatie met de ambities en doelen uit deze Omgevingsvisie.

Met een gebiedsgerichte benadering zijn we in staat opgaven te bundelen en meekoppelkansen te benutten. Daardoor kunnen we samen met het gebied en andere initiatiefnemers de kwaliteit van onze leefomgeving doelmatig en efficiënt te verbeteren. We benutten hiervoor de uitkomsten van de Buurt-voor-Buurt onderzoeken. Ook stimuleren wij bestaande netwerken om met elkaar en met ons samen te werken, bijvoorbeeld via Zwolse wijkorganisaties We gaan daarom starten met gebiedsgerichte programma's, zoals we dat nu al doen voor het ontwikkelprogramma Binnenstad.

In een gebiedsgericht programma brengen we de opgaven op het gebied van klimaat, energie, natuur, spelen en beleven, toegankelijkheid, mobiliteit, cultuurhistorie, etc. bij elkaar. Daarvoor voeren we wijkanalyses uit en inventariseren we behoeften in de wijk. Het uitgangspunt is dat ruimtelijke ontwikkelingen als woningbouw, maatschappelijke voorzieningen en bedrijvigheid worden benut om opgaven in wijk, buurten of buurtschappen aan te pakken. Daarmee maken we gebieden duurzamer, aantrekkelijker en gezonder.
In gebieden met minder ontwikkelingen kunnen de opgaven, zoals energie en klimaat de aanjager zijn voor ontwikkeling. In alle gevallen wordt zoveel mogelijk met belanghebbenden in het gebied samengewerkt, waardoor de sociale structuur en eigen kracht van het gebied sterker wordt. Mogelijke tegenstrijdige doelen en ambities worden gewogen. We maken specifieke gebiedsgerichte keuzes. Deze keuzes worden uiteindelijk door college en gemeenteraad gemaakt.

De afbakening van gebieden werken we verder uit. Het college maakt daarvoor een voorstel en legt deze voor aan de Zwolse samenleving en aan de gemeenteraad. Vervolgens wordt de bestuurlijke en ambtelijke aandacht verder op deze gebiedsindeling ingericht.

Wat gaan we in ieder geval doen?

- We zien dat voor diverse gebieden in het buitengebied een buurt/gebiedsvisie is opgesteld. Of er ligt een wens om dat te gaan doen. De buurtschapsverenigingen nemen een belangrijke rol in bij het maken hiervan. Samen werken we de komende jaren verder aan de verdere ontwikkeling van deze buurt/gebiedsvisies. Dan hebben we het concreet over:
  - Actualiseren dorpsplan Wijthmen;
  - Opstellen buurtvisie Spoolde;
  - Gebiedsontwikkeling Tolhuislanden;
  - Buurtvisie Schelle Oldeneel
  - Actualiseren buurtvisie Windesheim

7.2.5. Aan de slag met (overheids)partners in gebiedsopgaven

De grote binnenstedelijke gebiedsopgaven en het vraagstuk van de bereikbaarheid van onze stad hebben ook betrekking op andere overheden. Dat zijn de

omliggende gemeenten (onder meer via Regio Zwolle), het waterschap, de provincie en ministeries. Ook de beheerders van infrastructuur zoals Rijkswaterstaat en ProRail en netwerkbeheerders voor energie en drinkwater zoals Vitens, Enexis en Tennet zijn belangrijk voor ons. Met hen gaan we de komende jaren aan de slag met onderzoek en verkenningen in het kader van de afspraken in het Meerjaren Programma Infrastructuur, Ruimte en Transport (MIRT) voor een kwalitatief optimale ontwikkeling van Zwolle in bereikbaarheid, qua woonplezier, klimaatbestendigheid, werkgelegenheid en woningaanbod, met daarbij een scherp oog voor de bijdrage aan een vitale en gezonde samenleving.

Onze insteek is dat we gezamenlijk investeren in de toekomst van Zwolle en daarbij elkaars belangen samenbrengen in Zwolle en de regio. Daarbij hechten we sterk aan betrokkenheid van de Zwolse gemeenschap.

Onverkort zetten we onze inspanningen voort in de deelname aan de Regiodeal, proposities voor de Woonimpuls en de aanwijzing van NOVI-gebied, mede in relatie tot Omgevingsagenda Oost. Deze inspanning verrichten we niet alleen. De regio is daarin voor ons van groot belang. De samenwerking zetten we in volle vaart voort.

7.2.6. Gemeentelijk rolopvatting bij initiatieven

Wat mag je van ons als gemeente verwachten bij een initiatief? We stellen daarbij voorop dat besluiten uiteindelijk door het college en/of door de gemeenteraad worden genomen. Dat verandert niet met deze Omgevingsvisie. Een besluit of een keuze vraagt echter een goede voorbereiding. Zeker nu ruimtelijke ontwikkeling steeds meer opgaven betreft en steeds vaker over gebieden gaat wordt deze voorbereiding steeds belangrijker. Het maken van een afgewogen besluit voor een gebiedsontwikkeling heeft veel informatie en zorgvuldige betrokkenheid van de omgeving nodig. De gemeente speelt daarin telkens een rol. De invulling van deze rol is maatwerk en daarover zijn we iedere keer duidelijk. Ons vertrekpunt is, we doen het samen, we gaan voor Zwolse kwaliteit!
Voorbeelden van rollen zijn:

- We ondersteunen met menskracht, met beleid, of met een subsidie of financiële bijdrage;
- We toetsen, bijvoorbeeld of een initiatief voldoet aan deze visie en de regels die we met elkaar hebben bepaald;
- We werken actief samen als moderne flexibele overheid en voor grotere gebiedsontwikkelingen is dat veelal ook in een coöperatieve en zakelijke vorm;
- We nemen de regie, bijvoorbeeld als sociale en ruimtelijke opgaven verenigd moet worden en het belang van een goede leefkwaliteit mogelijk in het gedrang kan komen.

Een aantal rollen werken we verder uit.

7.2.7. Toetsing van initiatieven

Bij ieder initiatief in de fysieke leefomgeving, groot of klein, staan de doelen uit deze Omgevingsvisie centraal. Deze Omgevingsvisie is het integrale beleidskader voor de eerste beoordeling van ruimtelijke initiatieven. Wat betekent dit:

1. De gebiedsdoelen en ambities en de opgaven in thematische raamwerken zijn leidend;
2. De initiatieven dragen aan het bereiken van doelen en lossen opgaven op. Het oplossend vermogen moet zo groot mogelijk zijn;
3. Bij een goede aansluiting op onze doelen vindt een initiatief bij ons draagvlak en voedingsbodem. Het proces start;
4. Met de initiatiefnemer maken we passende afspraken over de rol van de gemeente, over de participatie, over financiële bijdragen en afdrachten;
5. De gemeenteraad doet mee op basis van algemene afspraken tussen de gemeenteraad en het college. Meedoen betekent meegenomen worden in het proces, dus vooraf, tijdens en aan het eind.

Voor initiatieven in het buitengebied werken we volgens de principes van het provinciale beleid over de 'Kwaliteitsimpuls Groene Omgeving'. Dit wil zeggen dat nieuwe initiatieven in het Zwolse buitengebied een bijdrage leveren aan ruimtelijke kwaliteit; bijvoorbeeld door sloop van overtollige (agrarische) bebouwing, de aanleg van landschapselementen of de realisatie van nieuwe natuur. De kwaliteitsbijdrage van een initiatief vindt bij voorkeur in of nabij het plangebied plaats. Mocht dat niet lukken dan behoort een financiële afdracht in een landschapsfonds tot de mogelijkheden. De opzet van een landschapsfonds vindt plaats, volgend op deze Omgevingsvisie.

Wat gaan we in ieder geval doen?

- Het opstellen van een KEC-toets, waar KEC staat voor klimaatadaptatie, energietransitie en circulariteit. We vinden het belangrijk dat bij elke ontwikkeling in de fysieke leefomgeving deze drie thema's integraal afgewogen worden. Om op dat een goede en transparante wijze te doen, stellen we een KEC-toets op;
- We hanteren de in deze visie geformuleerde spelregels bij ontwikkelingen in de fysieke leefomgeving in relatie tot het Fysiek kapitaal van de gemeente Zwolle. Zie paragraaf 5.2.4;
- Mobiliteit en ontwikkelingen in de fysieke leefomgeving: bij alle toekomstige fysieke gebiedsontwikkelingen in de stad stellen we een Mobiliteits Programma van Eisen (MPvE) op.

7.2.8. Rolopvatting in gebiedsontwikkeling

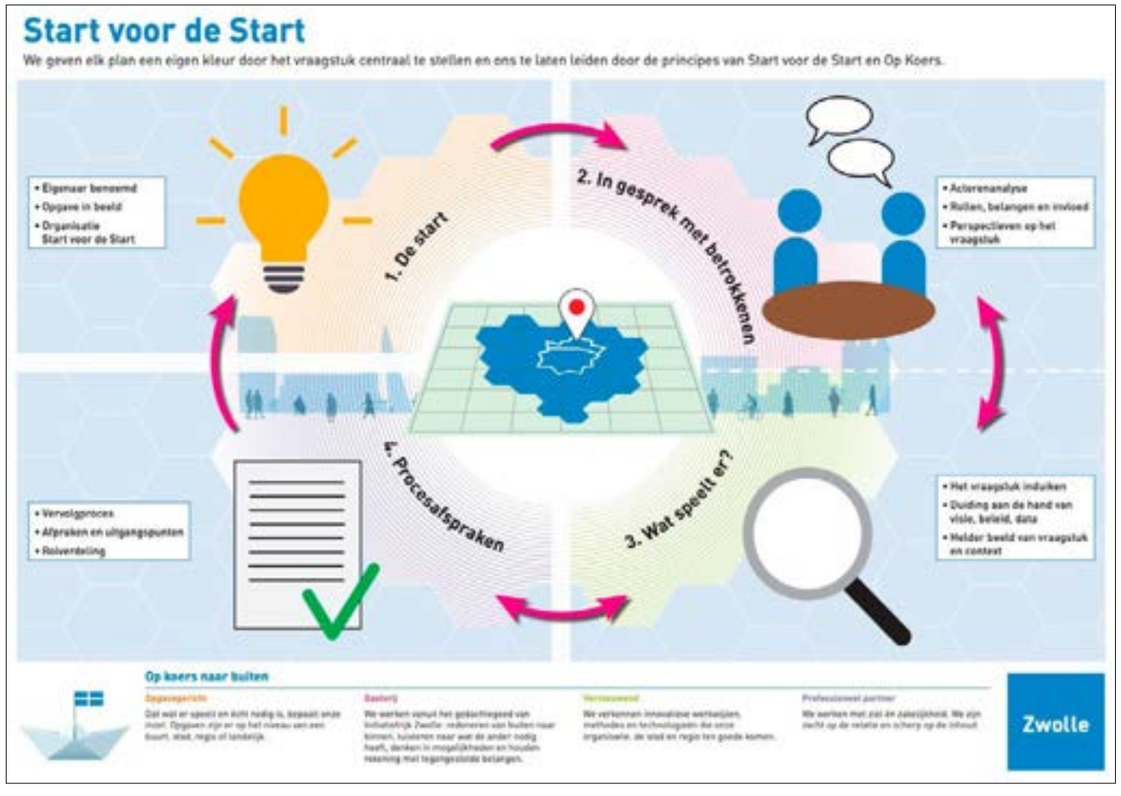
In de grote ontwikkelzones StadsKrans, StadsRuit en StadsRand nemen we verantwoordelijkheid. We zijn regisseur van en/of partner in de ontwikkeling. Daarmee zijn we ook bewaker van het algemene belang van een goede ruimtelijke kwaliteit. We brengen alle opgaven, zowel voor ontwikkeling als voor behoud bij elkaar. Het gaat om alle ruimtelijke thema's, om een gezonde stad en een scherp oog voor de kansen en opbrengsten voor de Zwolse samenleving.

We voorzien een gebiedsgerichte invulling van de doelen uit deze visie. Voor iedere gebiedsontwikkeling beginnen we met een 'Start-voor- de-Start' met interne en externe partners. Hiermee verdiepen we ons eerst in het vraagstuk en maken we afspraken over het verdere proces (zie afbeelding...).

We leggen ons prioriteiten vast op basis van transparante afweging en zorgvuldige besluitvorming. Eén prioriteit staat nooit ter discussie en dat is betrokkenheid van de Zwolse samenleving. We bewaken dat nauwgezet. Samen ontwikkelen betekent ook samen investeren. Dat is een combinatie van geld van de overheid en geld van private investeerders.
De inbreng van geld, gronden, vastgoed en deskundigheid vanuit de gemeente is maatwerk. We werken daarbij vanuit het principe van "situationeel grondbeleid". Dit betekent dat afhankelijk van de situatie wij als gemeente de invulling van onze rol: van actief tot passief en van meewerkend tot faciliterend. De huidige regelgeving en de toekomstige Omgevingswet bieden ons een palet aan (financiële) instrumenten. De keuze voor één of meer instrumenten is afhankelijk van de specifieke situatie, bijvoorbeeld of sprake is van gemeentelijk eigendom in grond of vastgoed. Ook speelt het maatschappelijk belang een grote rol zoals we dat onder de aandacht brengen met deze Omgevingsvisie geduid.

7.2.9. Bekostiging van gemeentelijke opgaven

De omvang van de gemeentelijke opgaven is groot, bijvoorbeeld in de publieke ruimte, voor allerhande voorzieningen zoals scholen, groen, energie, parken, ingrepen in onze stedelijke bereikbaarheid en om ons aan te passen aan het veranderende klimaat. De huidige werkwijze waarbij we kosten voor deze opgaven bij initiatieven van derden neerleggen is onvoldoende toereikend om al deze kosten op te vangen. De opgaven worden immers steeds groter en breder. De rol van de gemeente verandert ook. Juist bij binnenstedelijke initiatieven hebben we te maken met meerdere eigenaren van de grond, de panden en de voorzieningen.

Figuur 12: Start voor de Start in 4 processtappen

Met name voor de grotere ontwikkelgebieden in onze stad is de behoefte aan nieuwe mogelijkheden om de maatschappelijke kosten te beleggen groot. De binnenstedelijke ontwikkelingen leiden tot omvangrijke investeringen, ook door de gemeente. Onze mogelijkheden om te investeren zijn echter gelimiteerd. We hebben ook te maken met financiële uitdagingen voor sociale opgaven. Daarom werken we aan een langjarige investeringsagenda waarmee we zicht hebben op de noodzakelijke investeringen voor de ontwikkeling van onze stad. Ter voeding van de langjarige investeringsagenda willen we een fonds 'kostenverhaal gebied overstijgende voorzieningen' instellen[1] .

Dit fonds is een financieel instrument dat ook andere steden in Nederland inzetten voor grote binnenstedelijke ontwikkelingen. Voor ons gaat de aandacht in eerste instantie uit naar twee grote thema's uit deze Omgevingsvisie: de infrastructuur/mobiliteit en de zogenaamde groen-blauwe voorzieningen (water, groen, parken e.d.). De uitwerking van deze thema's vindt plaats door het maken van uitvoeringsprogramma's waarin de ambities en doelen uit deze Omgevingsvisie worden uitgewerkt. Dit vormt de nadere onderbouwing voor de noodzakelijke investeringen.

7.2.10. Waardecreatie via innovatie

Zwolle is het hart van onze klimaatbestendige groeiregio. Met veel partijen werken we samen in de Climate Campus. Een toonaangevend voorbeeld van een 'triple-helix' samenwerking tussen overheden, ondernemers, onderzoek- en onderwijs, maatschappelijke instellingen en inwoners. We hechten veel belang aan deze samenwerking. Het stimuleert onze kennisontwikkeling en innovatie. Het draagt enorm bij in de bewustwording van kansen en opgaven die klimaatbestendigheid met zich meebrengt. De ontwikkeling van technologie, van human capital, data gedreven werken, living labs dragen bij aan veerkracht van ons delta. Een veerkracht die zowel economisch als sociaal/zelfbewust als klimaatbestendig is. Wij zien veel perspectief in de Demo Delta en de Climate Campus om invulling te geven aan onze ambities en kernopgaven rondom bijvoorbeeld klimaatbestendigheid en blijven hierop inzetten.

In lijn met deze samenwerking blijven ook de topinnovatiecentra belangrijk voor Zwolle waarin onderwijs, bedrijfsleven, zorg en overheid samen optrekken. Het maakt en houdt ons vitaal qua perspectief op werkgelegenheid, op aantrekkingskracht en ontwikkeling van talenten. We blijven onze huidige rollen als gemeente vervullen.

1) Ook verkennen we of via een fonds de financiële bijdrage voor ontwikkelingen van een gebied (afdeling 13.7 Omgevingswet) als financieel instrument wordt ingezet. Dat kan leiden tot een programma zoals bedoelt in de Omgevingswet.

7.3. Monitoring, verantwoording en evaluatie

Hoe houden we scherp dat we onze doelen en ambities bereiken? We noemen dat monitoring. En dat doen we op verschillende manieren.

1. We bewaken actief in plannen en projecten dat we werken of dat gewerkt wordt volgens de doelen van deze Omgevingsvisie, zowel ambtelijk als bestuurlijk. Plannen, projecten en programma's leggen altijd de relatie met deze Omgevingsvisie;
2. Buurt voor Buurt onderzoeken blijven voor ons een belangrijke bron van informatie over hoe Zwollenaren hun gemeente ervaren. We hebben bij het maken van deze Omgevingsvisie de verbinding al gemaakt en dat blijven we doen. Zodoende kunnen we meten of leefkwaliteit en leefbaarheid goed blijven en waar nodig verbeteren;
3. We werken met allerlei informatiebronnen waarin elementen van onze leefomgeving worden geanalyseerd. Het gaat over de kwaliteit van de lucht, de geluidsbelasting, de doorstroming van het verkeer, de biodiversiteit en de kwaliteit van bodem en water. We gebruiken daarbij de gegevens van andere overheden;
4. Jaarlijks maken we voor de ons bestuur een rapportage waarin we de ontwikkelingen beschrijven voor onze doelen en ambities. Het gaat om een driedeling:
   a. We kijken naar de ontwikkelzones;
   b. We kijken naar de raamwerken;
   c. We kijken naar de gebieden.

De rapportage bieden we aan bij de jaarrekening waarin we ook voorstellen doen voor eventuele verbeteringen van de Omgevingsvisie of onze werkwijzen.

Wat gaan we in ieder geval doen?

- Raamwerk gezondheid: Voor dit thema we werken indicatoren uit voor een monitoringssysteem 'Zwolle gezonde stad'. Het monitoringssysteem gebruiken we als informatiebron voor het maken van gebiedsgerichte keuzes.

7.4. Een actuele Omgevingsvisie

Het is de bedoeling om de Zwolse Omgevingsvisie van tijd tot tijd te actualiseren. Zo zorgen we dat de gemeente een consistent, integraal en samenhangend beleid heeft en houdt op de fysieke leefomgeving van de gemeente Zwolle. Voor actualisatie is geen specifieke periode aan te wijzen. We voorzien dat een grote actualisatie aan de orde als we de uitkomsten van de regionale verstedelijkingstrategie en het bereikbaarheidsonderzoek hebben vertaald voor Zwolle zelf. Deze uitwerking vindt de komende jaren plaats.

Het kan zijn dat initiatieven van de gemeente of van derden niet geheel of niet passen bij de doelen en ambities van deze Omgevingsvisie. Dat betekent in beginsel dat een dergelijk initiatief dan geen doorgang vindt. Mocht de gemeente echter van mening zijn dat een initiatief bijdraagt aan de Zwolse kwaliteiten start een proces waarin wordt afgeweken de visie. Zo'n proces moet voldoen aan alle beginselen van goede besluitvorming en leiden tot een besluit van de gemeenteraad. Wijzigingen worden vervolgens in een actualisatie doorgevoerd.

Wat gaan we in ieder geval doen?

- Vertalen regionale verstedelijkingsstrategie en bereikbaarheidsonderzoek in de Zwolse Omgevingsvisie;
- Opstellen nieuwe groenbeleid (met onder andere een nadere concretisering van de natuurwaardenkaart en spelregels voor natuurinclusief bouwen);
- Een haalbaarheidsonderzoek naar de ontwikkelpotentie van de locaties Stadsbroek en IJsselvizier. Daarbij kijken we niet alleen naar woningbouw, maar ook naar andere mogelijke functies;
- Een haalbaarheidsonderzoek naar een nieuw mobiliteitsconcept voor het centrumgebied van de stad Zwolle.

Legenda toegepaste uitzonderingsgrondslagen

In dit document zijn gegevens definitief geanonimiseerd op grond van:

Wet	Artikel	Omschrijving	Pagina's
Wet open overheid	Art. 5.1 lid 2 sub e	De eerbiediging van de persoonlijke levenssfeer	1, 2, 7, 10, 11, 12, 13, 15, 16, 17, 19, 20, 22, 31, 44, 46, 48, 51, 52, 54

From: "Collegevergadering" <5.1.2e @zwolle.nl>
Sent: 3/28/2025 3:26:49 PM
To: "5.1.2e " <5.1.2e @zwolle.nl>
Cc:
Subject: RE: Stukken college 1-4 dossier 11001 - RTP

Jij ook een fijn weekend!

met vriendelijke groet Zwolle

5.1.2e
5.1.2e

Postadres: Postbus 10007, 8000 GA, Zwolle
Bezoekadres: Grote Kerkplein 15, 8011 PK Zwolle
☎ 5.1.2e

Niet printen spaart het milieu

De gemeente Zwolle beschouwt e-mail als volwaardig communicatiemiddel. Dit betekent dat u erop mag vertrouwen dat de inhoud van dit bericht correct en compleet is.

Van: 5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>
Verzonden: vrijdag 28 maart 2025 16:25
Aan: Collegevergadering <5.1.2e @zwolle.nl>
Onderwerp: RE: Stukken college 1-4 dossier 11001 - RTP

Sorry. Dit was écht het laatste.
Het was weer een chaotische vrijdag. We leren het nooit 😉

Fijn weekend! Dubbel en dwars verdiend 😊

Groet
5.1.2e

Van: Collegevergadering <5.1.2e @zwolle.nl>
Verzonden: vrijdag 28 maart 2025 16:13
Aan: 5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>
Onderwerp: RE: Stukken college 1-4 dossier 11001 - RTP

En ik maar denken dat ik klaar was 😊

Ik pas het nog even aan

met vriendelijke groet Zwolle

5.1.2e
5.1.2e

Postadres: Postbus 10007, 8000 GA, Zwolle
Bezoekadres: Grote Kerkplein 15, 8011 PK Zwolle
☎ 5.1.2e

Niet printen spaart het milieu

De gemeente Zwolle beschouwt e-mail als volwaardig communicatiemiddel. Dit betekent dat u erop mag vertrouwen dat de inhoud van dit bericht correct en compleet is.

Van: 5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>
Verzonden: vrijdag 28 maart 2025 16:06
Aan: Collegevergadering <5.1.2e @zwolle.nl>
CC: 5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>; 5.1.2e (5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>; 5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>
Onderwerp: RE: Stukken college 1-4 dossier 11001 - RTP
Urgentie: Hoog

Hoi 5.1.2e,

Alsnog een aangepaste versie van bijlage 3 en 4 nav belletje met 5.1.2e over de inhoud hiervan.
@5.1.2e sleutelgebied ring er toch uitgehaald.

Groet,
5.1.2e

Van: 5.1.2e
Verzonden: vrijdag 28 maart 2025 15:56
Aan: Collegevergadering <5.1.2e @zwolle.nl>
CC: 5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>; 5.1.2e (5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>; 5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>
Onderwerp: Stukken college 1-4 dossier 11001 - RTP

Hallo 5.1.2e,

Bijgevoegd de stukken voor het college van a.s. dinsdag 1 april
Het gaat om dossier 11001, die op de geheime agenda staat.
Deze stukken mogen niet openbaar worden (ook niet voor interne organisatie) tot 10 april

Bijgevoegd zijn:

- Algemeen voorblad
- Beslisnota college RTP
- Bijlagen 1 t/m 5
- Memo – achtergronden richtinggevende keuzes RTP: deze memo moet achter een slotje, mag nooit openbaar worden.

Je hebt van mij al een mail met de stukken van vastgoed ontvangen. Deze stukken horen daar bij.

Groet,

5.1.2e
5.1.2e
Tip! Schrijf je in voor de nieuwsbrief over de Omgevingsvisie!

Gemeente Zwolle, Afdeling Proces, Programma, Projectmanagement
Bezoekadres: Lübeckplein 2, 8017 JZ Zwolle
☎ 5.1.2e
@ 5.1.2e @zwolle.nl

Niet printen spaart het milieu.

De gemeente Zwolle beschouwt e-mail als volwaardig communicatiemiddel. Dit betekent dat u erop mag vertrouwen dat de inhoud van dit bericht correct en compleet is.

Legenda toegepaste uitzonderingsgrondslagen

In dit document zijn gegevens definitief geanonimiseerd op grond van:

Wet	Artikel	Omschrijving	Pagina's
Wet open overheid	Art. 5.1 lid 2 sub e	De eerbiediging van de persoonlijke levenssfeer	1, 2, 3

From: "5.1.2e " <5.1.2e @zwolle.nl>
Sent: 3/21/2025 11:15:40 AM
To: "PFO" <5.1.2e @zwolle.nl>
Cc: "5.1.2e " <5.1.2e @zwolle.nl>
Subject: RE: Stukken combi-pfo 'strategie grondzaken' [ACHTER EEN SLOTJE!] - nummer: 11191

Hoi 5.1.2e,

Excuus voor deze extra mail, maar zou je bijgevoegd document (achter een slotje) willen toevoegen aan het dossier, ipv de versie die ik je een paar minuten geleden stuurde?

Met vriendelijke groet,

5.1.2e
5.1.2e
5.1.2e
Gemeente Zwolle
5.1.2e

Van: 5.1.2e
Verzonden: vrijdag 21 maart 2025 12:12
Aan: PFO <5.1.2e @zwolle.nl>
CC: 5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>
Onderwerp: Stukken combi-pfo 'strategie grondzaken' [ACHTER EEN SLOTJE!] - nummer: 11191

Hoi 5.1.2e,

Bijgaand de stukken voor:

Vastgoed	DdJ + GR + PG (11191)	20 min	5.1.2e, 5.1.2e, 5.1.2e, 5.1.2e, 5.1.2e 5.1.2e, 5.1.2e

Het betreft de volgende stukken:

- Memo Voorkeursrecht (wvg) met scenario's [MOET ACHTER EEN SLOTJE!]
- Ruimtelijk Toekomstperspectief

Met vriendelijke groet,

5.1.2e
5.1.2e
5.1.2e
Gemeente Zwolle
5.1.2e

Legenda toegepaste uitzonderingsgrondslagen

In dit document zijn gegevens definitief geanonimiseerd op grond van:

Wet	Artikel	Omschrijving	Pagina's
Wet open overheid	Art. 5.1 lid 2 sub e	De eerbiediging van de persoonlijke levenssfeer	1

From: "5.1.2e " <5.1.2e @zwolle.nl>
Sent: 3/21/2025 11:54:23 AM
To: "5.1.2e - 5.1.2e " <5.1.2e 5.1.2e 5.1.2e @zwolle.nl>, 5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>
Cc: "5.1.2e " <5.1.2e @zwolle.nl>
Subject: RE: Stukken combi-pfo 'strategie grondzaken' [ACHTER EEN SLOTJE!] - nummer: 11191

Merci! Dank je wel!

Met vriendelijke groet,

5.1.2e
5.1.2e
5.1.2e
Gemeente Zwolle
5.1.2e

Van: 5.1.2e - 5.1.2e <5.1.2e 5.1.2e 5.1.2e @zwolle.nl>
Verzonden: vrijdag 21 maart 2025 12:54
Aan: 5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>; 5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>
CC: 5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>
Onderwerp: RE: Stukken combi-pfo 'strategie grondzaken' [ACHTER EEN SLOTJE!] - nummer: 11191

Geregeld en juiste bijlage toegevoegd incl. vertrouwelijkheid.

Groet,
5.1.2e

Van: 5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>
Verzonden: vrijdag 21 maart 2025 12:16
Aan: PFO <5.1.2e @zwolle.nl>
CC: 5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>
Onderwerp: RE: Stukken combi-pfo 'strategie grondzaken' [ACHTER EEN SLOTJE!] - nummer: 11191

Hoi 5.1.2e,

Excuus voor deze extra mail, maar zou je bijgevoegd document (achter een slotje) willen toevoegen aan het dossier, ipv de versie die ik je een paar minuten geleden stuurde?

Met vriendelijke groet,

5.1.2e
5.1.2e
5.1.2e
Gemeente Zwolle
5.1.2e

Van: 5.1.2e
Verzonden: vrijdag 21 maart 2025 12:12
Aan: 5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>
CC: 5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>
Onderwerp: Stukken combi-pfo 'strategie grondzaken' [ACHTER EEN SLOTJE!] - nummer: 11191

Hoi 5.1.2e,

Bijgaand de stukken voor:

Vastgoed	DdJ + GR + PG (11191)	20 min	5.1.2e, 5.1.2e, 5.1.2e, 5.1.2e, 5.1.2e 5.1.2e, 5.1.2e

Het betreft de volgende stukken:

- Memo Voorkeursrecht (wvg) met scenario's [MOET ACHTER EEN SLOTJE!]
- Ruimtelijk Toekomstperspectief

Met vriendelijke groet,

5.1.2e
5.1.2e
5.1.2e
Gemeente Zwolle
5.1.2e

Legenda toegepaste uitzonderingsgrondslagen

In dit document zijn gegevens definitief geanonimiseerd op grond van:

Wet	Artikel	Omschrijving	Pagina's
Wet open overheid	Art. 5.1 lid 2 sub e	De eerbiediging van de persoonlijke levenssfeer	1, 2

From: "5.1.2e " <5.1.2e @zwolle.nl>
Sent: 2/3/2025 2:51:09 PM
To: 5.1.2e 5.1.2e @zwolle.nl>
Cc: "5.1.2e " <5.1.2e @zwolle.nl>
Subject: RE: Stukken werksessie omgevingsvisie

Hallo 5.1.2e ,
Bijgevoegd de laatste versie van het programma voor themacollege/werksessie van morgenmiddag (13.30-17.30) waar Gerdien akkoord mee is.
Wil je dit als nazending naar het college sturen?
Groet,

5.1.2e
5.1.2e
Tip! Schrijf je in voor de nieuwsbrief over de Omgevingsvisie!

Gemeente Zwolle, Afdeling Proces, Programma, Projectmanagement
Bezoekadres: Lübeckplein 2, 8017 JZ Zwolle

☎ 5.1.2e
@ 5.1.2e @zwolle.nl

Niet printen spaart het milieu.
De gemeente Zwolle beschouwt e-mail als volwaardig communicatiemiddel. Dit betekent dat u erop mag vertrouwen dat de inhoud van dit bericht correct en compleet is.

Van: Collegevergadering
Verzonden: vrijdag 31 januari 2025 12:11
Aan: 5.1.2e
CC: 5.1.2e
Onderwerp: Re: Stukken werksessie omgevingsvisie
Prima dan doe ik het maandag bij de nazending
Image
5.1.2e
Image 5.1.2e
5.1.2e en 5.1.2e
Medewerkers stukkenstroom Collegevergadering
Postadres: Postbus 10007, 8000 GA, Zwolle
Bezoekadres: Grote Kerkplein 15, 8011 PK Zwolle

Niet printen spaart het milieu
De gemeente Zwolle beschouwt e-mail als volwaardig communicatiemiddel. Dit betekent dat u erop mag vertrouwen dat de inhoud van dit bericht correct en compleet is

Van: 5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>
Verzonden: Friday, January 31, 2025 11:23:47 AM
Aan: Collegevergadering <5.1.2e @zwolle.nl>
CC: 5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>
Onderwerp: FW: Stukken werksessie omgevingsvisie
Hallo 5.1.2e ,
Gisteren is overleg met Gerdien geweest, ter voorbereiding op de werksessie.
Uit dit overleg blijkt dat de werksessie van het college een andere insteek moet krijgen dan van tevoren gedacht.
Het lukt ons niet om vandaag een memo hierover aan te leveren. Dit wordt maandag. Dan ben je hiervan op de hoogte.
Groet,

5.1.2e
5.1.2e

Gemeente Zwolle, Afdeling Proces, Programma, Projectmanagement
Bezoekadres: Lübeckplein 2, 8017 JZ Zwolle

☎ 5.1.2e
@ 5.1.2e @zwolle.nl

Niet printen spaart het milieu.

De gemeente Zwolle beschouwt e-mail als volwaardig communicatiemiddel. Dit betekent dat u erop mag vertrouwen dat de inhoud van dit bericht correct en compleet is.

Van: 5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>
Verzonden: donderdag 30 januari 2025 15:34
Aan: 5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>
CC: 5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>; 5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>
Onderwerp: FW: Stukken werksessie omgevingsvisie

Hoi 5.1.2e ,
Zie hieronder. Vanmiddag bespreken we de opzet van de werksessie. Ik mail m morgenochtend naar je.
Wil jij morgen ervoor zorgen dat deze aangeleverd wordt?
Groet,

5.1.2e
5.1.2e
5.1.2e
telefoon 5.1.2e of 5.1.2e
5.1.2e @zwolle.nl

Van: Collegevergadering <5.1.2e @zwolle.nl>
Verzonden: woensdag 29 januari 2025 09:44
Aan: 5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>; 5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>
CC: Collegevergadering <5.1.2e @zwolle.nl>
Onderwerp: Stukken werksessie omgevingsvisie

Goedemogen,
Volgende week dinsdag staat de werksessie aanvulling omgevingsvisie op de agenda van de collegevergadering. Zouden jullie voor vrijdag 15.00 bijgevoegde memo en eventuele andere stukken willen mailen naar mij. Dan voeg ik het toe in iBabs.

met vriendelijke groet Zwolle

5.1.2e
5.1.2e
Postadres: Postbus 10007, 8000 GA, Zwolle
Bezoekadres: Grote Kerkplein 15, 8011 PK Zwolle
☎ 5.1.2e

Niet printen spaart het milieu

De gemeente Zwolle beschouwt e-mail als volwaardig communicatiemiddel. Dit betekent dat u erop mag vertrouwen dat de inhoud van dit bericht correct en compleet is.

Legenda toegepaste uitzonderingsgrondslagen

In dit document zijn gegevens definitief geanonimiseerd op grond van:

Wet	Artikel	Omschrijving	Pagina's
Wet open overheid	Art. 5.1 lid 2 sub e	De eerbiediging van de persoonlijke levenssfeer	1, 2

Aanvulling Omgevingsvisie:

Op weg naar een ruimtelijk toekomstperspectief voor Ons Zwolle van overmorgen

Datum: 4 februari 2025

Duur: 13:30 – 17:30 uur (4 uur)

Locatie: Stadscafé Blij

Doel: een gedeeld beeld krijgen van:

- De elementen die belangrijk zijn voor het ruimtelijk toekomstperspectief voor Ons Zwolle van Overmorgen
- Hoe deze bijdraagt aan onze waarden, opgaven en ambities

Aanwezig naast college: 5.1.2e 5.1.2e, 5.1.2e, 5.1.2e, 5.1.2e 5.1.2e, 5.1.2e (Posad Maxwan) en 5.1.2e (gespreksleiding)

Programma

1. **Introductie**

    - **Opening** door de burgemeester
    - **Aftrap** door portefeuillehouder omgevingsvisie
    - **Stappen op weg naar een aangevulde Omgevingsvisie**

2. **Korte Terugblik**
    - Wat hebben we met de opbrengst gedaan uit het themacollege 19-11-24?
    - Wat waren de opbrengsten uit het participatietraject?

3. **Op weg naar een Ruimtelijk toekomstperspectief**

    A. Vertrekpunt: welke stad zijn we?

    Het college wordt meegenomen in de vertrekpunten die we hanteren bij het maken van van het ruimtelijk toekomstperspectief voor Zwolle. Aan bod komt:

    - Welke stad we zijn: vertrekpunten uit de verstedelijkingsstrategie en gebiedsbiografie
    - Waarop we voortbouwen: lopende gebiedsontwikkelingen in de bestaande stad
    - Wat er op ons afkomt: de opgaven voor klimaat en water, energie, wonen/sociaal, mobiliteit en economie

    - **Reflectie door het college**

      Worden de vetrekpunten (nog steeds) omarmd?

    B. Mogelijke ontwikkelrichtingen ruimtelijk toekomstperspectief

    Het college wordt meegenomen in mogelijke ontwikkelrichtingen voor het ruimtelijk toekomstperspectief:

    - Compact Zwolle (basis)
    - Zwolle Stadsranden
    - Zwolle buiten

    - **gesprek met collegeleden rondom de kaart**

      Wat spreekt aan? Wat niet? Waarom?

    C. Mogelijke ontwikkelgebieden voor wonen nader bekeken

Het college wordt meegenomen in mogelijke ontwikkelgebieden voor wonen:

- Bestaande ontwikkellocaties
- Stadsscanlocaties
- Ceintuurbaanzone model Randstad
- Vechtpoort 1 (deel model Ringstad)
- Vechtpoort 2 (deel model Ringstad)
- Zwolle-Zuid
- Stadsbroek

Toelichting op afwegingscriteria om te kunnen komen tot keuzes

- gesprek met collegeleden rondom de kaart

- college vult voor de verschillende ontwikkelgebieden het afwegingsschema in

D. Opties en bijbehorend ontwikkelpad

Toelichting op mogelijke strategieën voor inbreiden en uitbreiden

- college gaat zelf aan de slag met mogelijke afwegingen en keuzes en hoe dat past in de tijd (2030, 2035, 2040, 2050)?

4. Afsluitend gesprek over mogelijke inzet college op weg naar 2040

- Welke conclusies kunnen we trekken?
- Slotwoord van portefeuillehouder en Afsluiting door burgemeester

Legenda toegepaste uitzonderingsgrondslagen

In dit document zijn gegevens definitief geanonimiseerd op grond van:

Wet	Artikel	Omschrijving	Pagina's
Wet open overheid	Art. 5.1 lid 2 sub e	De eerbiediging van de persoonlijke levenssfeer	1

From: 5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>
Sent: 2/3/2025 2:25:44 PM
To: "5.1.2e " <5.1.2e @zwolle.nl>
Cc: "5.1.2e (5.1.2e " <5.1.2e @zwolle.nl>
Subject: RE: Stukken werksessie omgevingsvisie

Hebben jullie al enig idee wanneer de stukken voor morgen komen?

met vriendelijke groet Zwolle

5.1.2e
5.1.2e
Postadres: Postbus 10007, 8000 GA, Zwolle
Bezoekadres: Grote Kerkplein 15, 8011 PK Zwolle
☎ 5.1.2e

Niet printen spaart het milieu
De gemeente Zwolle beschouwt e-mail als volwaardig communicatiemiddel. Dit betekent dat u erop mag vertrouwen dat de inhoud van dit bericht correct en compleet is.

Van: 5.1.2e
Verzonden: vrijdag 31 januari 2025 11:24
Aan: Collegevergadering
CC: 5.1.2e (5.1.2e
Onderwerp: FW: Stukken werksessie omgevingsvisie

Hallo 5.1.2e,
Gisteren is overleg met Gerdien geweest, ter voorbereiding op de werksessie.
Uit dit overleg blijkt dat de werksessie van het college een andere insteek moet krijgen dan van tevoren gedacht.
Het lukt ons niet om vandaag een memo hierover aan te leveren. Dit wordt maandag. Dan ben je hiervan op de hoogte.
Groet,

5.1.2e
5.1.2e

Gemeente Zwolle, Afdeling Proces, Programma, Projectmanagement
Bezoekadres: Lübeckplein 2, 8017 JZ Zwolle
☎ 5.1.2e
@ 5.1.2e @zwolle.nl

Niet printen spaart het milieu.
De gemeente Zwolle beschouwt e-mail als volwaardig communicatiemiddel. Dit betekent dat u erop mag vertrouwen dat de inhoud van dit bericht correct en compleet is.

Van: 5.1.2e (5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>
Verzonden: donderdag 30 januari 2025 15:34
Aan: 5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>
CC: 5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>; 5.1.2e 5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>
Onderwerp: FW: Stukken werksessie omgevingsvisie

Hoi 5.1.2e,
Zie hieronder. Vanmiddag bespreken we de opzet van de werksessie. Ik mail m morgenochtend naar je.
Wil jij morgen ervoor zorgen dat deze aangeleverd wordt?
Groet,

5.1.2e
5.1.2e
5.1.2e
telefoon 5.1.2e of 5.1.2e
5.1.2e @zwolle.nl

Van: Collegevergadering <5.1.2e @zwolle.nl>
Verzonden: woensdag 29 januari 2025 09:44
Aan: 5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>; 5.1.2e (5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>
CC: Collegevergadering <5.1.2e @zwolle.nl>
Onderwerp: Stukken werksessie omgevingsvisie

Goedemogen,

Volgende week dinsdag staat de werksessie aanvulling omgevingsvisie op de agenda van de collegevergadering. Zouden jullie voor vrijdag 15.00 bijgevoegde memo en eventuele andere stukken willen mailen naar mij. Dan voeg ik het toe in iBabs.

5.1.2e
5.1.2e
Postadres: Postbus 10007, 8000 GA, Zwolle
Bezoekadres: Grote Kerkplein 15, 8011 PK Zwolle
☎ 5.1.2e

Niet printen spaart het milieu

De gemeente Zwolle beschouwt e-mail als volwaardig communicatiemiddel. Dit betekent dat u erop mag vertrouwen dat de inhoud van dit bericht correct en compleet is.

Legenda toegepaste uitzonderingsgrondslagen

In dit document zijn gegevens definitief geanonimiseerd op grond van:

Wet	Artikel	Omschrijving	Pagina's
Wet open overheid	Art. 5.1 lid 2 sub e	De eerbiediging van de persoonlijke levenssfeer	1, 2

From: "Collegevergadering" <5.1.2e @zwolle.nl>
Sent: 1/31/2025 11:11:01 AM
To: "5.1.2e " <5.1.2e @zwolle.nl>
Cc: "5.1.2e " <5.1.2e @zwolle.nl>
Subject: Re: Stukken werksessie omgevingsvisie

Prima dan doe ik het maandag bij de nazending

Image
5.1.2e
Image 5.1.2e
5.1.2e en 5.1.2e
Medewerkers stukkenstroom Collegevergadering
Postadres: Postbus 10007, 8000 GA, Zwolle
Bezoekadres: Grote Kerkplein 15, 8011 PK Zwolle

Niet printen spaart het milieu

De gemeente Zwolle beschouwt e-mail als volwaardig communicatiemiddel. Dit betekent dat u erop mag vertrouwen dat de inhoud van dit bericht correct en compleet is

---

Van: 5.1.2e
Verzonden: Friday, January 31, 2025 11:23:47 AM
Aan: Collegevergadering
CC: 5.1.2e
Onderwerp: FW: Stukken werksessie omgevingsvisie
Hallo 5.1.2e,
Gisteren is overleg met Gerdien geweest, ter voorbereiding op de werksessie.
Uit dit overleg blijkt dat de werksessie van het college een andere insteek moet krijgen dan van tevoren gedacht.
Het lukt ons niet om vandaag een memo hierover aan te leveren. Dit wordt maandag. Dan ben je hiervan op de hoogte.
Groet,
5.1.2e
5.1.2e

Gemeente Zwolle, Afdeling Proces, Programma, Projectmanagement
Bezoekadres: Lübeckplein 2, 8017 JZ Zwolle
☎ 5.1.2e
@ 5.1.2e @zwolle.nl

Niet printen spaart het milieu.
De gemeente Zwolle beschouwt e-mail als volwaardig communicatiemiddel. Dit betekent dat u erop mag vertrouwen dat de inhoud van dit bericht correct en compleet is.

Van: 5.1.2e
Verzonden: donderdag 30 januari 2025 15:34
Aan: 5.1.2e
CC: 5.1.2e ; 5.1.2e
Onderwerp: FW: Stukken werksessie omgevingsvisie
Hoi 5.1.2e,
Zie hieronder. Vanmiddag bespreken we de opzet van de werksessie. Ik mail m morgenochtend naar je.
Wil jij morgen ervoor zorgen dat deze aangeleverd wordt?
Groet,
5.1.2e
5.1.2e
5.1.2e
telefoon 5.1.2e of 5.1.2e
5.1.2e @zwolle.nl

Van: Collegevergadering <5.1.2e @zwolle.nl>
Verzonden: woensdag 29 januari 2025 09:44
Aan: 5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>; 5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>
CC: Collegevergadering <5.1.2e @zwolle.nl>
Onderwerp: Stukken werksessie omgevingsvisie

Goedemogen,

Volgende week dinsdag staat de werksessie aanvulling omgevingsvisie op de agenda van de collegevergadering. Zouden jullie voor vrijdag 15.00 bijgevoegde memo en eventuele andere stukken willen mailen naar mij. Dan voeg ik het toe in iBabs.

5.1.2e
5.1.2e
Postadres: Postbus 10007, 8000 GA, Zwolle
Bezoekadres: Grote Kerkplein 15, 8011 PK Zwolle
5.1.2e

De gemeente Zwolle beschouwt e-mail als volwaardig communicatiemiddel. Dit betekent dat u erop mag vertrouwen dat de inhoud van dit bericht correct en compleet is.

Legenda toegepaste uitzonderingsgrondslagen

In dit document zijn gegevens definitief geanonimiseerd op grond van:

Wet	Artikel	Omschrijving	Pagina's
Wet open overheid	Art. 5.1 lid 2 sub e	De eerbiediging van de persoonlijke levenssfeer	1, 2

From: "5.1.2e " <5.1.2e @zwolle.nl>
Sent: 1/30/2025 3:36:31 PM
To: "5.1.2e " <5.1.2e @zwolle.nl>
Cc: "5.1.2e " <5.1.2e @zwolle.nl>, "5.1.2e 5.1.2e " <5.1.2e @zwolle.nl>
Subject: RE: Stukken werksessie omgevingsvisie

Zeker.
Had het dossier ook aangemeld gisteren via ibabs maar die is van de agenda gegooid (vast omdat het geen regulier onderwerp is maar werksessie).
Gr. 5.1.2e

Van: 5.1.2e
Verzonden: donderdag 30 januari 2025 15:34
Aan: 5.1.2e
CC: 5.1.2e ; 5.1.2e 5.1.2e
Onderwerp: FW: Stukken werksessie omgevingsvisie
Hoi 5.1.2e ,
Zie hieronder. Vanmiddag bespreken we de opzet van de werksessie. Ik mail m morgenochtend naar je.
Wil jij morgen ervoor zorgen dat deze aangeleverd wordt?
Groet,
5.1.2e
5.1.2e
5.1.2e
telefoon 5.1.2e of 5.1.2e
5.1.2e @zwolle.nl

Van: Collegevergadering <5.1.2e @zwolle.nl>
Verzonden: woensdag 29 januari 2025 09:44
Aan: 5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>; 5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>
CC: Collegevergadering <5.1.2e @zwolle.nl>
Onderwerp: Stukken werksessie omgevingsvisie
Goedemogen,
Volgende week dinsdag staat de werksessie aanvulling omgevingsvisie op de agenda van de collegevergadering. Zouden jullie voor vrijdag 15.00 bijgevoegde memo en eventuele andere stukken willen mailen naar mij. Dan voeg ik het toe in iBabs.

met vriendelijke groet Zwolle

5.1.2e
5.1.2e
Postadres: Postbus 10007, 8000 GA, Zwolle
Bezoekadres: Grote Kerkplein 15, 8011 PK Zwolle
☎ 5.1.2e

Niet printen spaart het milieu

De gemeente Zwolle beschouwt e-mail als volwaardig communicatiemiddel. Dit betekent dat u erop mag vertrouwen dat de inhoud van dit bericht correct en compleet is.

Legenda toegepaste uitzonderingsgrondslagen

In dit document zijn gegevens definitief geanonimiseerd op grond van:

Wet	Artikel	Omschrijving	Pagina's
Wet open overheid	Art. 5.1 lid 2 sub e	De eerbiediging van de persoonlijke levenssfeer	1

From: 5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>
Sent: 2/3/2025 2:53:40 PM
To: "5.1.2e " <5.1.2e @zwolle.nl>
Cc: "5.1.2e (5.1.2e " <5.1.2e @zwolle.nl>
Subject: RE: Stukken werksessie omgevingsvisie

Dank je wel, ik doe het bij de nazending!

met vriendelijke groet Zwolle

5.1.2e
5.1.2e
Postadres: Postbus 10007, 8000 GA, Zwolle
Bezoekadres: Grote Kerkplein 15, 8011 PK Zwolle
☎ 5.1.2e

Niet printen spaart het milieu

De gemeente Zwolle beschouwt e-mail als volwaardig communicatiemiddel. Dit betekent dat u erop mag vertrouwen dat de inhoud van dit bericht correct en compleet is.

Van: 5.1.2e
Verzonden: maandag 3 februari 2025 15:51
Aan: Collegevergadering
CC: 5.1.2e (5.1.2e
Onderwerp: RE: Stukken werksessie omgevingsvisie
Hallo 5.1.2e,
Bijgevoegd de laatste versie van het programma voor themacollege/werksessie van morgenmiddag (13.30-17.30) waar Gerdien akkoord mee is.
Wil je dit als nazending naar het college sturen?
Groet,
5.1.2e
5.1.2e
Tip! Schrijf je in voor de nieuwsbrief over de Omgevingsvisie!

Gemeente Zwolle, Afdeling Proces, Programma, Projectmanagement
Bezoekadres: Lübeckplein 2, 8017 JZ Zwolle
☎ 5.1.2e
@ 5.1.2e @zwolle.nl

Niet printen spaart het milieu.

De gemeente Zwolle beschouwt e-mail als volwaardig communicatiemiddel. Dit betekent dat u erop mag vertrouwen dat de inhoud van dit bericht correct en compleet is.

Van: 5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>
Verzonden: vrijdag 31 januari 2025 12:11
Aan: 5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>
CC: 5.1.2e 5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>
Onderwerp: Re: Stukken werksessie omgevingsvisie
Prima dan doe ik het maandag bij de nazending
Image
5.1.2e
Image 5.1.2e
5.1.2e en 5.1.2e
Medewerkers stukkenstroom Collegevergadering
Postadres: Postbus 10007, 8000 GA, Zwolle
Bezoekadres: Grote Kerkplein 15, 8011 PK Zwolle

Niet printen spaart het milieu

De gemeente Zwolle beschouwt e-mail als volwaardig communicatiemiddel. Dit betekent dat u erop mag vertrouwen dat de inhoud van dit bericht correct en compleet is

Van: 5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>
Verzonden: Friday, January 31, 2025 11:23:47 AM
Aan: Collegevergadering <5.1.2e @zwolle.nl>
CC: 5.1.2e (5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>
Onderwerp: FW: Stukken werksessie omgevingsvisie
Hallo 5.1.2e,
Gisteren is overleg met Gerdien geweest, ter voorbereiding op de werksessie.
Uit dit overleg blijkt dat de werksessie van het college een andere insteek moet krijgen dan van tevoren gedacht.
Het lukt ons niet om vandaag een memo hierover aan te leveren. Dit wordt maandag. Dan ben je hiervan op de hoogte.
Groet,

5.1.2e
5.1.2e

Gemeente Zwolle, Afdeling Proces, Programma, Projectmanagement
Bezoekadres: Lübeckplein 2, 8017 JZ Zwolle

☎ 5.1.2e
@ 5.1.2e @zwolle.nl

Niet printen spaart het milieu.
De gemeente Zwolle beschouwt e-mail als volwaardig communicatiemiddel. Dit betekent dat u erop mag vertrouwen dat de inhoud van dit bericht correct en compleet is.

Van: 5.1.2e 5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>
Verzonden: donderdag 30 januari 2025 15:34
Aan: 5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>
CC: 5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>; 5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>
Onderwerp: FW: Stukken werksessie omgevingsvisie
Hoi 5.1.2e,
Zie hieronder. Vanmiddag bespreken we de opzet van de werksessie. Ik mail m morgenochtend naar je.
Wil jij morgen ervoor zorgen dat deze aangeleverd wordt?
Groet,

5.1.2e
5.1.2e
5.1.2e
telefoon 5.1.2e of 5.1.2e
5.1.2e @zwolle.nl

Van: Collegevergadering <5.1.2e @zwolle.nl>
Verzonden: woensdag 29 januari 2025 09:44
Aan: 5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>; 5.1.2e (5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>
CC: Collegevergadering <5.1.2e @zwolle.nl>
Onderwerp: Stukken werksessie omgevingsvisie
Goedemogen,
Volgende week dinsdag staat de werksessie aanvulling omgevingsvisie op de agenda van de collegevergadering. Zouden jullie voor vrijdag 15.00 bijgevoegde memo en eventuele andere stukken willen mailen naar mij. Dan voeg ik het toe in iBabs.

met vriendelijke groet Zwolle

5.1.2e
5.1.2e
Postadres: Postbus 10007, 8000 GA, Zwolle
Bezoekadres: Grote Kerkplein 15, 8011 PK Zwolle

☎ 5.1.2e

Niet printen spaart het milieu
De gemeente Zwolle beschouwt e-mail als volwaardig communicatiemiddel. Dit betekent dat u erop mag vertrouwen dat de inhoud van dit bericht correct en compleet is.

Legenda toegepaste uitzonderingsgrondslagen

In dit document zijn gegevens definitief geanonimiseerd op grond van:

Wet	Artikel	Omschrijving	Pagina's
Wet open overheid	Art. 5.1 lid 2 sub e	De eerbiediging van de persoonlijke levenssfeer	1, 2

From: "5.1.2e " <5.1.2e @zwolle.nl>
Sent: 4/7/2025 6:44:49 AM
To: "5.1.2e " <5.1.2e @zwolle.nl>, "5.1.2e " <5.1.2e @zwolle.nl>
Cc: "5.1.2e " <5.1.2e @zwolle.nl>, "5.1.2e " <5.1.2e @zwolle.nl>, "5.1.2e " <5.1.2e @zwolle.nl>
Subject: RE: TEKENINGEN AANPASSEN? IN RTP?

Ik krijg straks de definitieve tekeningen met de laatste aanpassingen. Dit zijn de laatste kaarten. Ik zal ze in de juiste map zetten.
Dus alle andere kaarten zet ik nu in de oude versies map.

5.1.2e

Gemeente Zwolle, OWV
Postadres: Postbus 10007, 8000 GA Zwolle
Bezoekadres: Lübeckplein 2
☎ : 038-4982604
@ : E.Jaspers@zwolle.nl

Niet printen spaart het milieu.

De gemeente Zwolle beschouwt e-mail als volwaardig communicatiemiddel. Dit betekent dat u erop mag vertrouwen dat de inhoud van dit bericht correct en compleet is.

Van: 5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>
Verzonden: zaterdag 5 april 2025 15:05
Aan: 5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>; 5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>; 5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>
CC: 5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>
Onderwerp: TEKENINGEN AANPASSEN? IN RTP?
Urgentie: Hoog

Heren,

Er is juridische zorg over de aansluiting van kaartmateriaal RTP op de voorkeursrechten.
@5.1.2e , graag met grote spoed de definitieve kaarten mailen of in de teamsmap zetten (in dat laatste geval krijg ik graag een seintje).

Mocht het inderdaad zo zijn dat de advocaat adviseert om de kaarten beter op elkaar aan te sluiten, kunnen jullie dan met grote spoed ervoor zorgen dat het kaartmateriaal wordt aangepast @5.1.2e en @5.1.2e ?
Ik zou namelijk niet graag zien dat de hele voorkeursexercitie van afgelopen weken op dit punt spaak loopt.

5.1.2e
5.1.2e

Gemeente Zwolle, afdeling Vastgoed

Postadres: Postbus 10007, 8000 GA Zwolle
Bezoekadres: Lübeckplein 2
☎: 5.1.2e
☎: 5.1.2e (secretariaat Vastgoed)
@ : 5.1.2e @zwolle.nl

Van: 5.1.2e
Verzonden: zaterdag 5 april 2025 14:58
Aan: '5.1.2e | 5.1.2e ' <5.1.2e @pelsrijcken.nl>
CC: 5.1.2e | 5.1.2e <5.1.2e @pelsrijcken.nl>; 5.1.2e | 5.1.2e <5.1.2e @pelsrijcken.nl>
Onderwerp: RE: paar korte vragen tussendoor en stukken ter finale check van zzz [PRDF-11023870]

Hoi 5.1.2e,

Voor het laatste punt stuur ik je de mail door, die ik vanmorgen intern heb uitgezet. Met daarin in ieder geval de plaatjes uit het RTP van gisteren en de weergave uit de laatste versie tekeningen die ik kon vinden.
Ik ga nu in ieder geval nog proberen iemand te bereiken die de laatste versie (die mag ik hopen ook gebruik is voor de grondplanlijst) in de gedeelde mappen zet.
Als ik je mail goed lees, is er reëel risico dat voor beide gehele gebieden het voorkeursrecht onderuitgaat als we dit niet aanpassen.

Ik stuur je volledigheidshalve daarvan ook de laatste versie mee. Oplossing (afhankelijk van definitieve versie kaarten) zou dan moeten zijn een paar stippen toevoegen aan de kaarten sleutelgebieden in het RTP, op pagina 43, 53, 58 en 60).
Geen idee hoeveel werk dit is.

Voorts stuur ik je hierbij ter controle de stukken van Vechtpoort 1:

- Concept beslisnota
- Voorkeursrechtbeschikking
- Brief eigenaren
- Toelichting besluit

met vriendelijke groet Zwolle

5.1.2e
5.1.2e

Gemeente Zwolle, afdeling Vastgoed
Postadres: Postbus 10007, 8000 GA Zwolle
Bezoekadres: Lübeckplein 2
☎: 5.1.2e
☎: 5.1.2e (secretariaat Vastgoed)
@ : 5.1.2e @zwolle.nl

Van: 5.1.2e | 5.1.2e <5.1.2e @pelsrijcken.nl>
Verzonden: zaterdag 5 april 2025 13:53
Aan: 5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>
CC: 5.1.2e | 5.1.2e <5.1.2e @pelsrijcken.nl>; 5.1.2e | 5.1.2e <5.1.2e @pels cken.nl>
Onderwerp: RE: paar korte vragen tussendoor en stukken ter finale check van zzz [PRDF-11023870]

Beste 5.1.2e,

Hieronder alvast reactie op jouw vragen. De stukken probeer ik ergens dit weekend nog te checken.

Met vriendelijke groet,
5.1.2e

5.1.2e | 5.1.2e | Pels Rijcken & Droogleever Fortuijn N.V. | Bezuidenhoutseweg 57 | Postbus 11756, 2502 AT Den Haag |
5.1.2e | 5.1.2e | 5.1.2e @pelsrijcken.nl | www.pelsrijcken.nl |
Printen, echt nodig?

Van: 5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>
Verzonden: zaterdag 5 april 2025 13:02
Aan: 5.1.2e | 5.1.2e <5.1.2e @pelsrijcken.nl>
CC: 5.1.2e | 5.1.2e <5.1.2e @pelsrijcken.nl>; 5.1.2e | 5.1.2e <5.1.2e @pelsrijcken.nl>
Onderwerp: paar korte vragen tussendoor en stukken ter finale check van zzz
Urgentie: Hoog

Hoi 5.1.2e,

Ik ben vandaag de laatste documenten aan het afronden voor de collegevergadering van dinsdag.

De stukken moeten ook vandaag nog naar college, daarom tussendoor alvast een snelle check bij je:

- Het bestand dat je stuurde heette ‘collegebesluit’. Bijgevoegd document heb ik ‘voorkeursrechtbeschikking’ genoemd. Eens? Eens.
- In het concept van de beslisnota die we van jullie kregen staat ook: “Bijlage 2 – Voorkeursrechtbesluit”, dat moet dan volgens mij ook ‘voorkeursrechtbeschikking’ zijn. Eens? Eens.
- Dit is toch tevens het document dat we
  a. mee sturen naar de eigenaren (de tekst is ingevoegd in de eigenarenbrief) en
  b. publiceren (met bijlagen, en handtekeningen bm en gs erop)?
  Of sturen en publiceren we het dictum (collegebesluit) uit de beslisnota? Gedachte is om toelichting als bijlage mee te sturen naar de belanghebbende samen met de beschikking. De publicatie is de kennisgeving van de terinzagelegging (artikel 12 Bekendmakingswet). In die kennisgeving hoeft alleen de zakelijke weergave van het besluit te staan. Daar hoeft dus niet de toelichting bij. Uiteraard wordt de toelichting wel ter inzage gelegd, ook digitaal.
- In de brief (in de inleiding) wordt het dan: “*Bij deze brief zit de tekst van de voorkeursrechtbeschikking van het college (bijlage 1). Er zit ook een toelichting op het besluit bij (bijlage 2). In die toelichting staat ook de onderbouwing van het voorkeursrecht.”* *Eens.*
- Aan het slot van de jullie concept beslisnota staat onder meer (kopje Vervolg):
  1. (..)
  2. Kennisgeving van de terinzagelegging van de voorkeursrechtbeschikking publiceren in het gemeenteblad (officiëlebekendmakingen.nl) .
  3. Digitale ter inzagelegging in het Gemeenteblad en een fysieke terinzagelegging via het KCC van de gemeente Zwolle.

  Moet die tweede “Gemeenteblad” niet zijn: website van de gemeente? Klopt.

Zou je hier vast antwoord op kunnen geven, dan kan ik dat meenemen in de stukken Vechtpoort 1.

Ik zou het fijn vinden als jullie nog 1 keer scherp willen meelezen met alle stukken.
Ik stuur de stukken voor Zwolle-zuid/zuid alvast mee, die zijn wat mij betreft klaar (behalve het persbericht, daar gaat afd. communicatie over). Dat zijn:

- Concept beslisnota
- Brief eigenaren

- Toelichting collegebesluit (zit ook in de brief).
- Raadsinformatienota (geldt ook voor Vechtpoort 1)
- Concept persbericht

Stukken Vechtpoort 1 ga ik mee verder en volgen zsm.

Tot slot. Ik ontving gisteren de laatste versie van het RTP (ook bijgevoegd). Mijn indruk is dat de voorkeursrechtgebieden groter zijn dan de in het RTP aangeduide gebieden.
Ik verwacht niet dat er nog wijziging komt in het kaartmateriaal, dus ik houd alvast rekening met veel vragen, bezwaren en zienswijzen… Dat laatste is wel lastig. Ik zou je sterk aanraden om de aangeduide gebieden in het RTP en op de kaart bij de voorkeursrechtbeschikking zoveel mogelijk overeen te laten stemmen. Mogelijk kan je bij een afwijking nog wel een verhaal maken dat bij de verdere uitwerking de afbakening ook aan de orde komt, maar het maakt de beschikking wel kwetsbaar.

met vriendelijke groet Zwolle

5.1.2e
5.1.2e

Gemeente Zwolle, afdeling Vastgoed
Postadres: Postbus 10007, 8000 GA Zwolle
Bezoekadres: Lübeckplein 2
☎: 5.1.2e
☎: 5.1.2e (secretariaat Vastgoed)
@ : 5.1.2e@zwolle.nl

Dit bericht is uitsluitend bestemd voor de geadresseerde. Het bericht kan vertrouwelijke informatie bevatten waarvoor het beroepsgeheim van advocaat geldt. Als u dit bericht per abuis hebt ontvangen, wordt u verzocht het te vernietigen en de afzender te informeren. Alle werkzaamheden worden verricht op grond van een overeenkomst van opdracht als bedoeld in artikel 7:400 van het Burgerlijk Wetboek met de naamloze vennootschap Pels Rijcken & Droogleever Fortuijn N.V., gevestigd te Den Haag en ingeschreven in het Handelsregister onder nr. 27283716. Op de overeenkomst zijn de algemene voorwaarden van toepassing, die zijn gedeponeerd ter griffie rechtbank Den Haag onder nr. 2022-16. Daarin is een aansprakelijkheidsbeperking opgenomen. De algemene voorwaarden zijn te raadplegen op www.pelsrijcken.nl/algemene-voorwaarden en worden op verzoek langs elektronische weg of op andere wijze kosteloos aan u toegezonden.

This message is solely intended for the addressee and may contain information that is confidential and legally privileged. If you are not the intended recipient please notify the sender immediately and delete this message. All our services are performed by virtue of an agreement for the supply of services as referred to in Section 7:400 of the Dutch Civil Code between Pels Rijcken & Droogleever Fortuijn N.V. and the client. Pels Rijcken & Droogleever Fortuijn N.V. is a public limited company that is based in The Hague and registered with the Chamber of Commerce Haaglanden under number 27283716. All services provided are subject to our general terms and conditions which include a limitation of liability clause and are deposited with the District Court of The Hague under number 2022-16. Our general terms and conditions can be found on our website www.pelsrijcken.nl/en/algemene-voorwaarden and upon request we will provide you with a copy, free of charge.

Legenda toegepaste uitzonderingsgrondslagen

In dit document zijn gegevens definitief geanonimiseerd op grond van:

Wet	Artikel	Omschrijving	Pagina's
Wet open overheid	Art. 5.1 lid 2 sub e	De eerbiediging van de persoonlijke levenssfeer	1, 2, 3, 4

From: "5.1.2e " <5.1.2e @zwolle.nl>
Sent: 3/16/2025 9:05:30 PM
To: "5.1.2e " <5.1.2e @zwolle.nl>, "5.1.2e " <5.1.2e @zwolle.nl>, "5.1.2e " <5.1.2e @zwolle.nl>
Cc: "5.1.2e " <5.1.2e @zwolle.nl>, "5.1.2e " <5.1.2e @zwolle.nl>, "5.1.2e " <5.1.2e @zwolle.nl>, "5.1.2e " <5.1.2e @zwolle.nl>
Subject: RE: tekst mobiliteit - RTP

Hoi allen,

In de bijlage nog wat aanpassingen om de tekst nog wat in te dikken, mede naar aanleiding van onderstaande opmerkingen van 5.1.2e.

Eens?

5.1.2e
5.1.2e

Gemeente Zwolle, ZWRE
Postadres: Postbus 10007, 8000 GA Zwolle
Bezoekadres: Lübeckplein 2
T : 5.1.2e
@: 5.1.2e @zwolle.nl

5.1.2e

Benieuwd naar hoe het is om te werken voor Zwolle? Check voor ervaringsverhalen en vacatures www.werkenvoorzwolle.nl.

De gemeente Zwolle beschouwt e-mail als volwaardig communicatiemiddel. Dit betekent dat u erop mag vertrouwen dat de inhoud van dit bericht correct en compleet is.

Van: 5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>
Verzonden: vrijdag 14 maart 2025 15:26
Aan: 5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>; 5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>; 5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>
CC: 5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>; 5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>; 5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>; 5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>
Onderwerp: tekst mobiliteit - RTP

Hoi 5.1.2e, 5.1.2e en 5.1.2e,

Bijgaand mijn opmerkingen en tekstsuggesties voor het onderdeel mobiliteit (H4.4).

Naast enkele tekstuele opmerkingen valt me op

- Dat er veel voorbeelden worden genoemd. Is dat bewust? Het wordt daardoor wel concreter. Misschien is de bedoeling ervan ook wel strategisch.
- De tekst bij de zeven punten mobiliteitsstrategie vrij uitgebreid zijn verwoord. Wat mij betreft wordt dit wat compacter gemaakt.

Zouden jullie hier nog naar willen kijken? Dan doen wij maandag de laatste slag.

Met vriendelijke groet,

5.1.2e
5.1.2e
5.1.2e
Gemeente Zwolle
5.1.2e

Legenda toegepaste uitzonderingsgrondslagen

In dit document zijn gegevens definitief geanonimiseerd op grond van:

Wet	Artikel	Omschrijving	Pagina's
Wet open overheid	Art. 5.1 lid 2 sub e	De eerbiediging van de persoonlijke levenssfeer	1, 2

From: "5.1.2e " <5.1.2e @zwolle.nl>
Sent: 3/17/2025 11:30:10 AM
To: "5.1.2e " <5.1.2e @zwolle.nl>, "5.1.2e " <5.1.2e @zwolle.nl>, "5.1.2e " <5.1.2e @zwolle.nl>
Cc: "5.1.2e " <5.1.2e @zwolle.nl>, "5.1.2e " <5.1.2e @zwolle.nl>, "5.1.2e " <5.1.2e @zwolle.nl>, "5.1.2e " <5.1.2e @zwolle.nl>
Subject: RE: tekst mobiliteit - RTP

Akkoord. Mooi stuk geworden zo.

Groeten 5.1.2e

Van: 5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>
Verzonden: zondag 16 maart 2025 22:06
Aan: 5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>; 5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>; 5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>
CC: 5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>; 5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>; 5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>; 5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>
Onderwerp: RE: tekst mobiliteit - RTP

Hoi allen,

In de bijlage nog wat aanpassingen om de tekst nog wat in te dikken, mede naar aanleiding van onderstaande opmerkingen van 5.1.2e.

Eens?

met vriendelijke groet Zwolle

5.1.2e
5.1.2e

Gemeente Zwolle, ZWRE
Postadres: Postbus 10007, 8000 GA Zwolle
Bezoekadres: Lübeckplein 2
T : 5.1.2e
@: 5.1.2e @zwolle.nl

5.1.2e

Benieuwd naar hoe het is om te werken voor Zwolle? Check voor ervaringsverhalen en vacatures www.werkenvoorzwolle.nl.

Niet printen spaart het milieu.

De gemeente Zwolle beschouwt e-mail als volwaardig communicatiemiddel. Dit betekent dat u erop mag vertrouwen dat de inhoud van dit bericht correct en compleet is.

Van: 5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>
Verzonden: vrijdag 14 maart 2025 15:26
Aan: 5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>; 5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>; 5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>

CC: 5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>; 5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>; 5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>; 5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>

Onderwerp: tekst mobiliteit - RTP

Hoi 5.1.2e, 5.1.2e en 5.1.2e,

Bijgaand mijn opmerkingen en tekstsuggesties voor het onderdeel mobiliteit (H4.4).

Naast enkele tekstuele opmerkingen valt me op

- Dat er veel voorbeelden worden genoemd. Is dat bewust? Het wordt daardoor wel concreter. Misschien is de bedoeling ervan ook wel strategisch.
- De tekst bij de zeven punten mobiliteitsstrategie vrij uitgebreid zijn verwoord. Wat mij betreft wordt dit wat compacter gemaakt.

Zouden jullie hier nog naar willen kijken? Dan doen wij maandag de laatste slag.

Met vriendelijke groet,

5.1.2e
5.1.2e
5.1.2e
Gemeente Zwolle
5.1.2e

Legenda toegepaste uitzonderingsgrondslagen

In dit document zijn gegevens definitief geanonimiseerd op grond van:

Wet	Artikel	Omschrijving	Pagina's
Wet open overheid	Art. 5.1 lid 2 sub e	De eerbiediging van de persoonlijke levenssfeer	1, 2

From: "5.1.2e" <5.1.2e@zwolle.nl>
Sent: 4/8/2025 2:46:48 PM
To: "5.1.2e" <5.1.2e@zwolle.nl>
Cc:
Subject: RE: Terugkoppeling college RTP + voorkeursrecht (hoop dat ik iedereen heb meegenomen). College met paar wijzigingen akkoord: GEFELICITEERD

Dank 5.1.2e, voor deze duidelijke terugkoppeling!
Groet,
5.1.2e
5.1.2e
5.1.2e
telefoon 5.1.2e of 5.1.2e
5.1.2e @zwolle.nl

Van: 5.1.2e
Verzonden: dinsdag 8 april 2025 10:35
Aan: 5.1.2e ; 5.1.2e ; 5.1.2e (5.1.2e) ; Rots, Gerdien ; 5.1.2e ; 5.1.2e ; Jong, Dorrit de ; 5.1.2e 5.1.2e ; 5.1.2e ; 5.1.2e 5.1.2e ; 5.1.2e (5.1.2e
CC: Collegevergadering
Onderwerp: Terugkoppeling college RTP + voorkeursrecht (hoop dat ik iedereen heb meegenomen). College met paar wijzigingen akkoord: GEFELICITEERD
Urgentie: Hoog

Hierbij mijn terugkoppeling: In rood de aanpassingen. Vooraf: vooral heel veel complimenten voor het mega vele werk en wat er nu ligt. Groen wat antwoorden, meer ter info
Aftrap Gerdien:

- Opmerkingen vorige week zijn verwerkt. Mooi volledig document geworden
- Paar puntjes op de i die nog verwerkt worden:
  - Raadsbrief: benadrukken dat er al participatie heeft plaatsgevonden en wat dat heeft opgeleverd
  - Kaart in het RTP wordt aangepast wat betreft Zwolle Zuid en Vechtrand: stippels worden in lijn gebracht met voorkeursrechtkaarten
  - Teksten alternatieven in de raadsbrief rondom Economie worden nog aangepast
  - Persbericht RTP wordt ook nog aangepast: gaat nog teveel over wateropgave, inwoner vooral benieuwd naar blijft Zwolle nog Zwols
  - Gebiedsvisie Noorden aan de Vecht: wordt een zin over opgenomen in het RTP: bijvoorbeeld bij tekst Hessenpoort
- Proces komende dagen: coalitie dragen dit RTP en zullen hun boodschap indien nodig daarop afstemmen. Vanmiddag/vanavond ook oppositie bellen en ook proces tot aan de zomer uitleggen, morgen interview met de stentor. Donderdag belt Gerdien wijkvereniging Berkum, Arjan belt donderdag wijkvereniging Zuid. Buurgemeenten worden ook gebeld en Provincie + sleutelspartners, waaronder Isala en Waterschap. Donderdag om 15.00 uur wordt alles openbaar. Morgen stukken onder embargo naar gemeenteraad en de Stentor

Aftrap Dorrit:

- Hard aan gewerkt afgelopen dagen
- Gebieden iets ruimer
- Veel mensen meegekeken, maar blijft spannend, ze ontvangen een brief proberen het goed uit te leggen, maar blijft spannend
- Persbericht moet wel goed uitspreken dat alles nog niet in kannen en kruiken is

Dorrit:

- 1 ding in RTP: staat vaak gezinswoningen, bedoelen we daar grondgebonden woningen mee. Dan zo noemen want anders is een appartement nooit een grondgebonden woning. Is al naar gekeken, nog 1 aanpassing doorvoeren op pagina 60: met focus op grondgebonden woningen
- Inloopavonden nu alleen aan de rand van de stad, doen we dat bewust? Klopt bewust voor gekozen, de reizende woonkamer gaat over langs en digitale participatie
- Persbericht RTP: voorkeursrecht doen we om speculatie en versnippering tegen te gaan (dus niet het tempo in de hand te houden)
- In de raadsbrief voorkeursrecht: staat dubbele communicatieboodschap

Arjan:

- Raadsbrief RTP: participatie conform 5.1.2e. In inleiding noemen we ook ondernemers etc: misschien ook noemen dat die bij 5.1.2e betrokken worden, dus daar niet alleen inwoners

- Voorkeurrecht Zwolle Zuid/Vechtpoort: in de brief van inwoners misschien toch het kaartje meesturen uit RTP bij de brieven, want zij willen in 1 oogopslag weten waar het omgaat. In de brief komt een linkje naar het kaartje, verwijzing naar de site

Anja:

- Kennen de woordvoerders het persbericht vanuit coalitie Is niet gedeeld. Ook niet gebruikelijk
- Persbericht: kijken naar alinea “met de keuze….” Moet daar niet iets toegevoegd worden? Zal daar naar kijken
- Wijkverenigingen etc bellen: wat is dat ons verzoek? Puur informeren en dat we openstaan voor gesprek en verwijzen naar informatiebijeenkomsten

Michiel:

- Persbericht: we willen een stad zijn voor iedereen is de hoofdboodschap, het waarom moet duidelijk zijn en dat doe je met die tekst
- Drie doelgroepen: grondeigenaren, inwoners die het betreffen, en de hele stad. Die laatste is belangrijk voor je boodschap en daar moet je je in de communicatie oprichten
- Ook in de publieksversie goed naar kijken: dat duidelijk is waarom we dit doen: stad voor iedereen, de toekomst van Zwolle voor generaties etc Eens om naar te kijken, zowel in publieksversie als in persbericht.

Paul:

- Lang en intensief proces, die leidt tot een belangrijk besluit. Dat de coalitie dit kan dragen, is echt heel mooi
- Zwolle Zuid Zuid: wel benoemen dat je een andere naam gaat zoeken, misschien naam uit Zwollekerspel. Kan in interview
- Raadsbrief RTP: alternatieven staan nog niet in de raadsbrief, wel in collegenota. Aanpassen
- Voorkeursrecht: witte vlekken. Zag dat landgoed Herfte er ook onder valt: check mag en kan dat?
- Persbericht: Zwolle groeit als Zwolse wijze klinkt als open deur. Zwolle kiest voor gebalanceerde groei “Opnieuw” meedenken, voelt als moet weer. Wijzigen in “verder” En dan nog even aan Gerdien voorleggen
- Stralen we voldoende uit dat het gaat om de gemeente Zwolle en niet over de stad Zwolle? Checken in persbericht

Dick:

- Persbericht voorkeursrecht: al bij het de start van het bericht duidelijk maken wat dit betekent, dat we dit doen, maar dat dit nog geen gegeven is. Staat nu vooral aan het eind van het bericht. Raad ook positioneren . Raad moet nog een besluit nemen van daadwerkelijke ontwikkeling, kan ook nog leiden tot afvallen van gebieden. Noemen in de inleiding

Peter:

- Mooi gebalanceerd verhaal
- Persbericht: eens met Paul: niet opnieuw, maar voor “verder mee te denken” . Voorbeeld voor hele land: eruit halen, dat willen sommige mensen vooral niet (en gaat ook veel over water) en voor bewoners gaat dit alles vooral over woningen

met vriendelijke groet Zwolle

5.1.2e
5.1.2e

Gemeente Zwolle,
Postadres: Postbus 10007, 8000 GA Zwolle
Bezoekadres: Lübeckplein 2
:
@ : 5.1.2e @zwolle.nl
5.1.2e

Niet printen spaart het milieu.

Legenda toegepaste uitzonderingsgrondslagen

In dit document zijn gegevens definitief geanonimiseerd op grond van:

Wet	Artikel	Omschrijving	Pagina's
Wet open overheid	Art. 5.1 lid 2 sub e	De eerbiediging van de persoonlijke levenssfeer	1, 2

From: "5.1.2e " <5.1.2e @zwolle.nl>
Sent: 5/6/2025 9:54:40 AM
To: "5.1.2e " <5.1.2e @zwolle.nl>, "5.1.2e " <5.1.2e @zwolle.nl>
Cc: "5.1.2e (5.1.2e " <5.1.2e @zwolle.nl>, "5.1.2e (5.1.2e " <5.1.2e @zwolle.nl>
Subject: RE: Top 3 vragen tijdens inloopavond(en) RTP

Hallo 5.1.2e ,

Bedankt voor het doorgeven, we nemen het mee voor het webinar van vanavond.

Groet,
5.1.2e

Van: 5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>
Verzonden: dinsdag 6 mei 2025 09:50
Aan: 5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>; 5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>
CC: 5.1.2e (5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>; 5.1.2e 5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>
Onderwerp: RE: Top 3 vragen tijdens inloopavond(en) RTP

Ik heb vragen gekregen ten aanzien van Hessenpoort 4 en wanneer daar duidelijkheid over komt.
Dit is mn afhankelijk van de voortgang in het kader van stikstof (landelijk, intern salderen). Ook de vraag of we dan niet eerder al aan de hand van weidevogelonderzoek richtingen kunnen uitsluiten en dat dan dus eerder kunnen communiceren. Maar we moeten beide onderzoeken (weidevogels en stikstof) over elkaar heen leggen en dan kan een voorkeursrichting worden bepaald.

Ook wel vragen over de railterminal gesteld trouwens.

Maar goed, de info avond waar ik was, was dan ook in het betreffende gebied. Dus of dit veel is ten opzichte van andere vragen die zijn gesteld op de andere avonden kan ik niet inschatten.

Groet,
5.1.2e

Van: 5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>
Verzonden: woensdag 30 april 2025 16:05
Aan: 5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>; 5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>; 5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>; 5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>; 5.1.2e 5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>; 5.1.2e "5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>; 5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>; 5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>; 5.1.2e (5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>; 5.1.2e 5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>; 5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>
CC: 5.1.2e 5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>; 5.1.2e 5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>
Onderwerp: Top 3 vragen tijdens inloopavond(en) RTP

Beste collega's,

Naar aanleiding van afgelopen drie inloopavonden is besloten om voor de inwoner een extra moment te organiseren om informatie te delen over het RTP en hoe dit tot stand is gekomen.
Dit zullen we gaan doen via een webinar op dinsdag 6 mei van 19:30 tot 21:30 uur.

Uiteraard willen we goed voorbereid dit webinar in gaan. We willen met ons verhaal al zoveel mogelijk vragen voor zijn/wegnemen.
Omdat jullie tijdens een of meerdere inloopavonden hebben geholpen bij de tafels (waarvoor nogmaals dank!), willen we aan jullie het volgende vragen:

Welke vragen zijn bij jullie aan tafel het meest gesteld? Graag een top 3 van de vragen die vaak zijn teruggekomen.

De antwoorden op deze vragen kunnen we verwerken in onze presentatie voor dinsdagavond.
Gezien de vrije dag op maandag: lukt het om z.s.m. te reageren op deze mail, maar uiterlijk **morgen (donderdag) einde dag?** Graag 5.1.2e en 5.1.2e meenemen in cc!

(Op deze digitale avond is jullie aanwezigheid niet nodig, maar mocht je geïnteresseerd zijn in de vragen die over jouw thema worden gesteld, wees vrij om digitaal deel te nemen: Microsoft Virtual Events Powered by Teams).

Alvast bedankt!

Groet,

5.1.2e
5.1.2e
Tip! Schrijf je in voor de nieuwsbrief over de Omgevingsvisie!

Gemeente Zwolle, Afdeling Proces, Programma, Projectmanagement
Bezoekadres: Lübeckplein 2, 8017 JZ Zwolle
☎ 5.1.2e
@ 5.1.2e@zwolle.nl

Niet printen spaart het milieu.

De gemeente Zwolle beschouwt e-mail als volwaardig communicatiemiddel. Dit betekent dat u erop mag vertrouwen dat de inhoud van dit bericht correct en compleet is.

Legenda toegepaste uitzonderingsgrondslagen

In dit document zijn gegevens definitief geanonimiseerd op grond van:

Wet	Artikel	Omschrijving	Pagina's
Wet open overheid	Art. 5.1 lid 2 sub e	De eerbiediging van de persoonlijke levenssfeer	1, 2

From: "5.1.2e " <5.1.2e @zwolle.nl>
Sent: 5/1/2025 8:16:33 AM
To: "5.1.2e " <5.1.2e @zwolle.nl>
Cc: "5.1.2e 5.1.2e " <5.1.2e @zwolle.nl>, "5.1.2e 5.1.2e " <5.1.2e @zwolle.nl>
Subject: RE: Top 3 vragen tijdens inloopavond(en) RTP

Hoi 5.1.2e , 5.1.2e en 5.1.2e ,

De 3 meest gestelde vragen aan mijn tafel:

1. Waarom zijn we niet eerder betrokken? We vernemen nu alle informatie uit de Stentor (“Zwolle bouwt hier 3000 woningen”). Graag meer per brief informeren.
2. Hoe willen jullie dit gebied in gaan richten? 3000 woningen suggereert een vlakte stenen, terwijl het nu een ‘mooi’ groen gebied is met natuur. Impliciet is de vraag hier: Hoe creëren we een win-win situatie met het plaatsen van woningen in dit gebied (Zwolle zuid-zuid)?
3. Is het mogelijk om de wetering te verbinden met de zuidelijke haven van de Harculocentrale? Dit om de wateropgave in de stad te verkleinen. En dan ontstaat er ruimte in andere gebieden in Zwolle om te bouwen, niet in zuid…

Groet, 5.1.2e

Van: 5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>
Verzonden: woensdag 30 april 2025 16:05
Aan: 5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>; 5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>; 5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>; 5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>; 5.1.2e 5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>; 5.1.2e 5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>; 5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>; 5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>; 5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>; 5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>; 5.1.2e 5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>; 5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>
CC: 5.1.2e (5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>; 5.1.2e (5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>
Onderwerp: Top 3 vragen tijdens inloopavond(en) RTP

Beste collega’s,

Naar aanleiding van afgelopen drie inloopavonden is besloten om voor de inwoner een extra moment te organiseren om informatie te delen over het RTP en hoe dit tot stand is gekomen.
Dit zullen we gaan doen via een webinar op dinsdag 6 mei van 19:30 tot 21:30 uur.

Uiteraard willen we goed voorbereid dit webinar in gaan. We willen met ons verhaal al zoveel mogelijk vragen voor zijn/wegnemen.
Omdat jullie tijdens een of meerdere inloopavonden hebben geholpen bij de tafels (waarvoor nogmaals dank!), willen we aan jullie het volgende vragen:

Welke vragen zijn bij jullie aan tafel het meest gesteld? Graag een top 3 van de vragen die vaak zijn teruggekomen.

De antwoorden op deze vragen kunnen we verwerken in onze presentatie voor dinsdagavond.
Gezien de vrije dag op maandag: lukt het om z.s.m. te reageren op deze mail, maar uiterlijk **morgen (donderdag) einde dag?** Graag 5.1.2e en 5.1.2e meenemen in cc!

(Op deze digitale avond is jullie aanwezigheid niet nodig, maar mocht je geïnteresseerd zijn in de vragen die over jouw thema worden gesteld, wees vrij om digitaal deel te nemen: Microsoft Virtual Events Powered by Teams).

Alvast bedankt!

Groet,

5.1.2e
5.1.2e
Tip! Schrijf je in voor de nieuwsbrief over de Omgevingsvisie!

Gemeente Zwolle, Afdeling Proces, Programma, Projectmanagement
Bezoekadres: Lübeckplein 2, 8017 JZ Zwolle
☎ 5.1.2e
@ 5.1.2e @zwolle.nl

Niet printen spaart het milieu.

De gemeente Zwolle beschouwt e-mail als volwaardig communicatiemiddel. Dit betekent dat u erop mag vertrouwen dat de inhoud van dit bericht correct en compleet is.

Legenda toegepaste uitzonderingsgrondslagen

In dit document zijn gegevens definitief geanonimiseerd op grond van:

Wet	Artikel	Omschrijving	Pagina's
Wet open overheid	Art. 5.1 lid 2 sub e	De eerbiediging van de persoonlijke levenssfeer	1, 2

From: "5.1.2e " <5.1.2e @zwolle.nl>
Sent: 5/1/2025 6:53:35 AM
To: "5.1.2e 5.1.2e " <5.1.2e @zwolle.nl>
Cc: "5.1.2e (5.1.2e " <5.1.2e @zwolle.nl>, "5.1.2e 5.1.2e " <5.1.2e @zwolle.nl>
Subject: RE: Top 3 vragen tijdens inloopavond(en) RTP

Hoi 5.1.2e ,

Dank voor je snelle reactie!
We gaan goed uitleggen hoe we tot dit RTP zijn gekomen, en ook welke participatiemomenten we al hebben gehad. Dank voor de suggestie.

Groet,
5.1.2e

Van: 5.1.2e 5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>
Verzonden: donderdag 1 mei 2025 07:26
Aan: 5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>
CC: 5.1.2e (5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>; 5.1.2e 5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>
Onderwerp: Re: Top 3 vragen tijdens inloopavond(en) RTP

Dag allen,
De twee inhoudelijke vragen die ik het meeste heb gehoord:

- Hoe zijn jullie tot deze keuze voor uitbreidingsgebieden gekomen? Wat waren daarbij de afwegingen?

- Komen er in de uitleggebieden ook nieuwe/extra voorzieningen?

Voor het overige gingen de vragen vooral over de participatie. Daar was behoorlijk wat onvrede over. Ik denk dat het goed is om in de webinar de processtappen nog een keer goed toe te lichten.

met vriendelijke groet Zwolle

5.1.2e
5.1.2e

Gemeente Zwolle
Postadres: Postbus 10007, 8000 GA ZWOLLE
Bezoekadres: Lübeckplein 2
5.1.2e
5.1.2e @zwolle.nl

Van: 5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>
Verzonden: Wednesday, April 30, 2025 4:04:49 PM
Aan: 5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>; 5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>; 5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>; 5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>; 5.1.2e 5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>; 5.1.2e

5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>; 5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>; 5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>; 5.1.2e (5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>; 5.1.2e (5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>; 5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>
CC: 5.1.2e (5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>; 5.1.2e (5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>
Onderwerp: Top 3 vragen tijdens inloopavond(en) RTP

Beste collega's,

Naar aanleiding van afgelopen drie inloopavonden is besloten om voor de inwoner een extra moment te organiseren om informatie te delen over het RTP en hoe dit tot stand is gekomen.
Dit zullen we gaan doen via een webinar op dinsdag 6 mei van 19:30 tot 21:30 uur.

Uiteraard willen we goed voorbereid dit webinar in gaan. We willen met ons verhaal al zoveel mogelijk vragen voor zijn/wegnemen.
Omdat jullie tijdens een of meerdere inloopavonden hebben geholpen bij de tafels (waarvoor nogmaals dank!), willen we aan jullie het volgende vragen:

Welke vragen zijn bij jullie aan tafel het meest gesteld? Graag een top 3 van de vragen die vaak zijn teruggekomen.

De antwoorden op deze vragen kunnen we verwerken in onze presentatie voor dinsdagavond.
Gezien de vrije dag op maandag: lukt het om z.s.m. te reageren op deze mail, maar uiterlijk **morgen (donderdag) einde dag?** Graag 5.1.2e en 5.1.2e meenemen in cc!

(Op deze digitale avond is jullie aanwezigheid niet nodig, maar mocht je geïnteresseerd zijn in de vragen die over jouw thema worden gesteld, wees vrij om digitaal deel te nemen: Microsoft Virtual Events Powered by Teams).

Alvast bedankt!

Groet,

5.1.2e
5.1.2e
Tip! Schrijf je in voor de nieuwsbrief over de Omgevingsvisie!

Gemeente Zwolle, Afdeling Proces, Programma, Projectmanagement
Bezoekadres: Lübeckplein 2, 8017 JZ Zwolle
☎ 5.1.2e
@ 5.1.2e @zwolle.nl

Niet printen spaart het milieu.
De gemeente Zwolle beschouwt e-mail als volwaardig communicatiemiddel. Dit betekent dat u erop mag vertrouwen dat de inhoud van dit bericht correct en compleet is.

Legenda toegepaste uitzonderingsgrondslagen

In dit document zijn gegevens definitief geanonimiseerd op grond van:

Wet	Artikel	Omschrijving	Pagina's
Wet open overheid	Art. 5.1 lid 2 sub e	De eerbiediging van de persoonlijke levenssfeer	1, 2

From: "5.1.2e" <5.1.2e@zwolle.nl>
Sent: 5/1/2025 5:26:28 AM
To: "5.1.2e" <5.1.2e@zwolle.nl>
Cc: "5.1.2e 5.1.2e" <5.1.2e@zwolle.nl>, "5.1.2e" <5.1.2e@zwolle.nl>
Subject: Re: Top 3 vragen tijdens inloopavond(en) RTP

Dag allen,
De twee inhoudelijke vragen die ik het meeste heb gehoord:

- Hoe zijn jullie tot deze keuze voor uitbreidingsgebieden gekomen? Wat waren daarbij de afwegingen?
- Komen er in de uitleggebieden ook nieuwe/extra voorzieningen?

Voor het overige gingen de vragen vooral over de participatie. Daar was behoorlijk wat onvrede over. Ik denk dat het goed is om in de webinar de processtappen nog een keer goed toe te lichten.

5.1.2e
5.1.2e

Gemeente Zwolle
Postadres: Postbus 10007, 8000 GA ZWOLLE
Bezoekadres: Lübeckplein 2
5.1.2e
5.1.2e @zwolle.nl

Van: 5.1.2e <5.1.2e@zwolle.nl>
Verzonden: Wednesday, April 30, 2025 4:04:49 PM
Aan: 5.1.2e <5.1.2e@zwolle.nl>; 5.1.2e <5.1.2e@zwolle.nl>; 5.1.2e <5.1.2e@zwolle.nl>; 5.1.2e <5.1.2e@zwolle.nl>; 5.1.2e <5.1.2e@zwolle.nl>; 5.1.2e <5.1.2e@zwolle.nl>; 5.1.2e <5.1.2e@zwolle.nl>; 5.1.2e <5.1.2e@zwolle.nl>; 5.1.2e <5.1.2e@zwolle.nl>; 5.1.2e <5.1.2e@zwolle.nl>; 5.1.2e 5.1.2e <5.1.2e@zwolle.nl>; 5.1.2e <5.1.2e@zwolle.nl>
CC: 5.1.2e 5.1.2e <5.1.2e@zwolle.nl>; 5.1.2e <5.1.2e@zwolle.nl>
Onderwerp: Top 3 vragen tijdens inloopavond(en) RTP

Beste collega's,

Naar aanleiding van afgelopen drie inloopavonden is besloten om voor de inwoner een extra moment te organiseren om informatie te delen over het RTP en hoe dit tot stand is gekomen.
Dit zullen we gaan doen via een webinar op dinsdag 6 mei van 19:30 tot 21:30 uur.

Uiteraard willen we goed voorbereid dit webinar in gaan. We willen met ons verhaal al zoveel mogelijk vragen voor zijn/wegnemen.
Omdat jullie tijdens een of meerdere inloopavonden hebben geholpen bij de tafels (waarvoor nogmaals dank!), willen we aan jullie het volgende vragen:

Welke vragen zijn bij jullie aan tafel het meest gesteld? Graag een top 3 van de vragen die vaak zijn teruggekomen.

De antwoorden op deze vragen kunnen we verwerken in onze presentatie voor dinsdagavond.
Gezien de vrije dag op maandag: lukt het om z.s.m. te reageren op deze mail, maar uiterlijk **morgen (donderdag) einde dag?** Graag 5.1.2e en 5.1.2e meenemen in cc!

(Op deze digitale avond is jullie aanwezigheid niet nodig, maar mocht je geïnteresseerd zijn in de vragen die over jouw thema worden gesteld, wees vrij om digitaal deel te nemen: Microsoft Virtual Events Powered by Teams).

Alvast bedankt!

Groet,

5.1.2e
5.1.2e
Tip! Schrijf je in voor de nieuwsbrief over de Omgevingsvisie!

Gemeente Zwolle, Afdeling Proces, Programma, Projectmanagement
Bezoekadres: Lübeckplein 2, 8017 JZ Zwolle
☎ 5.1.2e
@ 5.1.2e@zwolle.nl

Niet printen spaart het milieu.

De gemeente Zwolle beschouwt e-mail als volwaardig communicatiemiddel. Dit betekent dat u erop mag vertrouwen dat de inhoud van dit bericht correct en compleet is.

Legenda toegepaste uitzonderingsgrondslagen

In dit document zijn gegevens definitief geanonimiseerd op grond van:

Wet	Artikel	Omschrijving	Pagina's
Wet open overheid	Art. 5.1 lid 2 sub e	De eerbiediging van de persoonlijke levenssfeer	1, 2

From: "5.1.2e " <5.1.2e @zwolle.nl>
Sent: 5/6/2025 1:54:15 PM
To: "5.1.2e " <5.1.2e @zwolle.nl>
Cc:
Subject: RE: Top 3 vragen tijdens inloopavond(en) RTP

Ik ben alleen bij 5.1.2e in Zwolle Zuid geweest.
Daar werd vaak gevraagd naar de kans dat de HS-leiding van Tennet daadwerkelijk verdwijnt.
Antwoord: dat weten we niet, we zijn met Tennet in gesprek. Tennet wil veel investeringen op Zwolse grondgebied in doen en wij brengen dit in.

Van: 5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>
Verzonden: woensdag 30 april 2025 16:05
Aan: 5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>; 5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>; 5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>; 5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>; 5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>; 5.1.2e 5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>; 5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>; 5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>; 5.1.2e 5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>; 5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>; 5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>
CC: 5.1.2e 5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>; 5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>
Onderwerp: Top 3 vragen tijdens inloopavond(en) RTP

Beste collega's,

Naar aanleiding van afgelopen drie inloopavonden is besloten om voor de inwoner een extra moment te organiseren om informatie te delen over het RTP en hoe dit tot stand is gekomen.
Dit zullen we gaan doen via een webinar op dinsdag 6 mei van 19:30 tot 21:30 uur.

Uiteraard willen we goed voorbereid dit webinar in gaan. We willen met ons verhaal al zoveel mogelijk vragen voor zijn/wegnemen.
Omdat jullie tijdens een of meerdere inloopavonden hebben geholpen bij de tafels (waarvoor nogmaals dank!), willen we aan jullie het volgende vragen:

Welke vragen zijn bij jullie aan tafel het meest gesteld? Graag een top 3 van de vragen die vaak zijn teruggekomen.

De antwoorden op deze vragen kunnen we verwerken in onze presentatie voor dinsdagavond.
Gezien de vrije dag op maandag: lukt het om z.s.m. te reageren op deze mail, maar uiterlijk **morgen (donderdag) einde dag?** Graag 5.1.2e en 5.1.2e meenemen in cc!

(Op deze digitale avond is jullie aanwezigheid niet nodig, maar mocht je geïnteresseerd zijn in de vragen die over jouw thema worden gesteld, wees vrij om digitaal deel te nemen: Microsoft Virtual Events Powered by Teams).

Alvast bedankt!

Groet,

5.1.2e
5.1.2e
Tip! Schrijf je in voor de nieuwsbrief over de Omgevingsvisie!

Gemeente Zwolle, Afdeling Proces, Programma, Projectmanagement
Bezoekadres: Lübeckplein 2, 8017 JZ Zwolle
☎ 5.1.2e
@ 5.1.2e @zwolle.nl

Niet printen spaart het milieu.

De gemeente Zwolle beschouwt e-mail als volwaardig communicatiemiddel. Dit betekent dat u erop mag vertrouwen dat de inhoud van dit bericht correct en compleet is.

Legenda toegepaste uitzonderingsgrondslagen

In dit document zijn gegevens definitief geanonimiseerd op grond van:

Wet	Artikel	Omschrijving	Pagina's
Wet open overheid	Art. 5.1 lid 2 sub e	De eerbiediging van de persoonlijke levenssfeer	1

From: "5.1.2e " <5.1.2e @zwolle.nl>
Sent: 1/14/2025 8:57:42 PM
To: "5.1.2e " <5.1.2e @zwolle.nl>, "Rots, Gerdien" <5.1.2e @zwolle.nl>, "5.1.2e (5.1.2e)" <5.1.2e @zwolle.nl>, "5.1.2e (5.1.2e)" <5.1.2e @zwolle.nl>, "5.1.2e " <5.1.2e @zwolle.nl>, "5.1.2e " <5.1.2e @zwolle.nl>, "5.1.2e (5.1.2e)" <5.1.2e @zwolle.nl>, "5.1.2e (5.1.2e)" <5.1.2e @zwolle.nl>, "5.1.2e (5.1.2e " <5.1.2e @zwolle.nl>, "5.1.2e " <5.1.2e @zwolle.nl>, "Bestuurssecretariaat Rots" <bestuurssecretariaat.rots@zwolle.nl>, "5.1.2e (5.1.2e)" <anja.roelfs@zwolle.nl>
Cc:
Subject: Re: Tot morgen! - Re: excursie Zutphen-Nijmegen; op zoek naar passende identiteiten bij gebiedsontwikkeling def 260824.docx

Een warm welkom op het perron in Zutphen!

From: 5.1.2e
Sent: Tuesday, January 14, 2025 7:55:27 PM
To: 5.1.2e ; Rots, Gerdien ; 5.1.2e (5.1.2e) ; 5.1.2e (5.1.2e) ; 5.1.2e ; 5.1.2e ; 5.1.2e (5.1.2e) ; 5.1.2e (5.1.2e) ; 5.1.2e (5.1.2e ; 5.1.2e ; Bestuurssecretariaat Rots ; 5.1.2e (5.1.2e)
Subject: Tot morgen! - Re: excursie Zutphen-Nijmegen; op zoek naar passende identiteiten bij gebiedsontwikkeling def 260824.docx

Collega's,
Ik ga morgen (woensdag 15 januari) graag (in plaats van 5.1.2e mee naar Zutphen en Nijmegen.
Heb begrepen dat een aantal van jullie niet mee kunnen, ik weet niet wie precies, daarom een mailtje naar jullie allen.
Zutphen is 5.1.2e woonplaats en 5.1.2e . 5.1.2e vanuit Zutphens inwonersperspectief over de Noorderhaven vertellen.
We starten, heb ik uit betrouwbare bron, bij 1 van de leukste koffietentjes van Zutphen. De Driekant, een bedrijf met een sociaal hart.
5.1.2e ��
Tot morgen!

met vriendelijke groet Zwolle

5.1.2e
5.1.2e
5.1.2e

Gemeente Zwolle, ZWCO
Postadres: Postbus 10007, 8000 GA Zwolle
Bezoekadres: Grote Kerkplein 15

5.1.2e
5.1.2e @zwolle.nl

Van: 5.1.2e
Verzonden: donderdag 5 december 2024 16:44
Aan: Rots, Gerdien ; 5.1.2e (5.1.2e) ; 5.1.2e (5.1.2e) ; 5.1.2e ; 5.1.2e ; 5.1.2e (5.1.2e) ; 5.1.2e 5.1.2e (5.1.2e) ; 5.1.2e (5.1.2e ; 5.1.2e ; Bestuurssecretariaat Rots
CC: 5.1.2e
Onderwerp: excursie Zutphen-Nijmegen; op zoek naar passende identiteiten bij gebiedsontwikkeling def 260824.docx

Beste mensen,
De excursie is georganiseerd. We worden door collega's van de gemeente Nijmegen met open armen ontvangen en ze hebben een mooi programma samengesteld. Dat met kort bezoek aan gebiedsontwikkeling naast station in Zutphen, pakken we volgens mij het thema van de excursie goed bij de kop.
Het is midden in de winter. Kleed je er goed op want we fietsen in Nijmegen van plek naar plek. Binnen, in de warmte, worden korte presentaties gegeven en kunnen we het gesprek aangaan.

Het inhoudelijke deel ronden we om 16.30 af. Daarna is nog tijd voor een borrel en voor de liefhebbers een hapje eten. Ik vraag onze vrienden ook.

5.1.2e, wil jij 4 historische atlassen kopen als presentjes voor onze Nijmeegse vrienden?

Rest: fijne dagen en zie jullie iig 15 januari.

5.1.2e

Legenda toegepaste uitzonderingsgrondslagen

In dit document zijn gegevens definitief geanonimiseerd op grond van:

Wet	Artikel	Omschrijving	Pagina's
Wet open overheid	Art. 5.1 lid 2 sub e	De eerbiediging van de persoonlijke levenssfeer	1, 2

From: "5.1.2e" <5.1.2e@zwolle.nl>
Sent: 3/31/2025 10:16:50 AM
To: "5.1.2e" <5.1.2e@zwolle.nl>, "5.1.2e" <5.1.2e@zwolle.nl>, "5.1.2e 5.1.2e" <5.1.2e@zwolle.nl>
Cc: "5.1.2e" <5.1.2e@zwolle.nl>
Subject: RE: URGENT: vragenlijst definitief maken. Is backbone van gehele participatie

Goede vragen van onze collega 5.1.2e 😊

Van: 5.1.2e <5.1.2e@zwolle.nl>
Verzonden: maandag 31 maart 2025 11:01
Aan: 5.1.2e <5.1.2e@zwolle.nl>; 5.1.2e <5.1.2e@zwolle.nl>; 5.1.2e <5.1.2e@zwolle.nl>
CC: 5.1.2e <5.1.2e@zwolle.nl>
Onderwerp: URGENT: vragenlijst definitief maken. Is backbone van gehele participatie

ha heren,

ik krijg wat stress rondom de enquêtevragen. 5.1.2e is er verder mee aan de slag gegaan: zie bijlage. Ik ben er nog niet helemaal blij mee. De vragen zijn toch best wel inkoppertjes en aan de andere kant ook ingewikkeld opgesteld. Hier moeten we echt vandaag / uiterlijk morgen de slag in slaan zodat het daarna in OpenStad gebouwd kan worden.
Ik heb het RTP even door AI gegooid en kom op deze lijst vragen waar we volgens mij wel wat mee kunnen (zie bijlage en hieronder). Helpen jullie mij verder op weg?!
groet 5.1.2e

🏠 Wonen

1. **Zwolle wil tot 2040 tussen de 18.500 en 23.500 nieuwe woningen bouwen, waarvan een deel in bestaande wijken en een deel aan de stadsranden. Wat vindt u van deze aanpak?**
   - [ ] Heel goed
   - [ ] Goed
   - [ ] Neutraal
   - [ ] Niet zo goed
   - [ ] Helemaal niet goed
   - Toelichting (optioneel): _____

🌳 Groen en gezondheid

2. **Zwolle wil twee nieuwe stadsparken ontwikkelen: bij Stadsbroek en aan de Vechtrand. Vindt u dit een goede investering in groen en gezondheid?**
   - [ ] Ja, zeker
   - [ ] Ja, maar alleen als het niet ten koste gaat van andere voorzieningen
   - [ ] Neutraal
   - [ ] Nee, ik vind andere investeringen belangrijker
   - Toelichting (optioneel): _____

🚶‍♀️🚲 Mobiliteit

3. **In het Toekomstperspectief krijgt wandelen, fietsen en openbaar vervoer meer ruimte, terwijl auto's vooral over de ring geleid worden. Wat vindt u van deze keuze?**
   - [ ] Heel positief

- [ ] Positief
- [ ] Neutraal
- [ ] Negatief
- [ ] Heel negatief
- Toelichting (optioneel): _____

🌊 Water en klimaat

4. **Zwolle wil ‘leven met water’ door woningen klimaatbestendig te bouwen, met ruimte voor waterberging en vergroening. Wat vindt u van deze koers?**

   - [ ] Heel verstandig
   - [ ] Goed idee
   - [ ] Neutraal
   - [ ] Onnodig of overdreven
   - Toelichting (optioneel): _____

⚡ Energie

5. **Zwolle wil inzetten op lokale, duurzame energie, zoals wind en zon, gecombineerd met slimme opslag. Vindt u dit een goede richting?**

   - [ ] Ja, dit is de juiste aanpak
   - [ ] Ja, mits het eerlijk verdeeld is over de stad
   - [ ] Neutraal
   - [ ] Nee, ik zie liever een andere aanpak
   - Toelichting (optioneel): _____

💼 Economie en werk

6. **Zwolle wil ruimte geven aan economische groei, vooral op Hessenpoort, en kiest voor duurzame en circulaire bedrijvigheid. Wat vindt u van deze keuze?**

   - [ ] Heel goed
   - [ ] Goed
   - [ ] Neutraal
   - [ ] Niet zo goed
   - [ ] Helemaal niet goed
   - Toelichting (optioneel): _____

🧭 Verdeling over de stad

7. **Zwolle kiest ervoor om én binnen de stad te verdichten én aan de randen van de stad nieuwe woonwijken te ontwikkelen. Wat vindt u van deze combinatie?**

   - [ ] Goed dat beide worden benut
   - [ ] Liever vooral binnen de stad bouwen
   - [ ] Liever vooral buiten de stad bouwen
   - [ ] Geen van beide
   - Toelichting (optioneel): _____

📍 Sleutelgebieden

8. **In het Ruimtelijk Toekomstperspectief zijn vijf sleutelgebieden aangewezen voor toekomstige ontwikkeling. Welk van deze gebieden vindt u het belangrijkst?** *(kies max. 2)*

   - [ ] Stadsrivier (groen & klimaat)

- [ ] Vechtrand (wonen & ontsluiting)
- [ ] Zwolle Zuid (wonen & nieuw station)
- [ ] Ring (mobiliteit & bereikbaarheid)
- [ ] Hessenpoort (werk & energie)

🧩 Kernwaarden

9. **De stad bouwt voort op vier kernwaarden: ondernemend, noaberschap, nabij en deltaspons (water & natuur). Herkent u deze waarden in de keuzes die zijn gemaakt?**

   - [ ] Ja, duidelijk
   - [ ] Ja, deels
   - [ ] Neutraal
   - [ ] Nee, nauwelijks
   - [ ] Nee, helemaal niet
   - Toelichting (optioneel): _____

💬 Vrije feedback

10. **Wat vindt u verder belangrijk om mee te geven over het Ruimtelijk Toekomstperspectief?**
    ✍️ *Open tekstveld*

Van: 5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>
Datum: zondag, 30 maart 2025 om 21:49
Aan: 5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>, 5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>
CC: 5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>, 5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>, 5.1.2e 5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>
Onderwerp: RE: Vragenlijst omgevingsvisie?

Hai allen,

Ik heb een aparte versie van de vragenlijst opgeslagen, zie de bijlage. Ik heb daarin veel veranderd. De stellingen waren eigenlijk niet handig dus ik heb alles omgezet naar de vraag: hoe staat u er tegenover dat …. ?
Nog niet alles is echter helemaal duidelijk, dus bij een paar vragen is nog aanscherping nodig.

5.1.2e . Hopelijk kunnen jullie 5.1.2e snel laten weten wat het nu precies moet worden, want 5.1.2e zal de vragen in Openstad programmeren.

Groet,
5.1.2e

Van: 5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>
Verzonden: dinsdag 25 maart 2025 16:59
Aan: 5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>; 5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>
CC: 5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>; 5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>; 5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>
Onderwerp: Re: Vragenlijst omgevingsvisie?

Hoi allemaal,

Via deze link komen jullie in de bijgewerkte versie De tien keuzes voor de toekomst van Zwolle.docx
Hier gaan 5.1.2e en 5.1.2e nog naar kijken. Dat doen ze morgen / overmorgen.

Dank voor jullie hulp en kritische blik!

Groet 5.1.2e

Van: 5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>
Datum: maandag, 24 maart 2025 om 08:14
Aan: 5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>, 5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>
CC: 5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>, 5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>, 5.1.2e 5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>
Onderwerp: Vragenlijst omgevingsvisie?

Hai 5.1.2e en 5.1.2e,

Als ik de vragenlijst van de omgevingsvisie bekijk (via de link die jullie hebben gestuurd laatst), zie ik nog geen wijzigingen na ons gesprek van een kleine twee weken geleden. Ik zou graag nog een blik op de gewijzigde versie willen werpen voordat alles online moet. Volgende week en de week erna heb ik verlof. Als ik het goed heb onthouden, willen jullie rond 10 april starten met de campagne. Daarvoor moeten we ook de vragenlijst goed testen in de nieuwe module van open stad (waar mijn collega 5.1.2e zich mee bezig gaat houden, wat betreft programmeren).

Kunnen jullie aangeven hoe het er nu voorstaat en of het nog lukt de komende dagen een aangepaste versie te hebben? Ik kan ook wel iets betekenen in de aanpassingen, maar dan heb ik jullie input nodig over wat precies nodig is en dat hebben we niet dusdanig concreet besproken dat ik dat nu zelf kan aanpassen.

Groet,
5.1.2e

5.1.2e
Gemeente Zwolle, ZWIV
Postadres: Postbus 10007, 8000 GA Zwolle
Bezoekadres: Grote Kerkplein 15
T : 5.1.2e / 5.1.2e
@ : 5.1.2e @zwolle.nl

Legenda toegepaste uitzonderingsgrondslagen

In dit document zijn gegevens definitief geanonimiseerd op grond van:

Wet	Artikel	Omschrijving	Pagina's
Wet open overheid	Art. 5.1 lid 2 sub e	De eerbiediging van de persoonlijke levenssfeer	1, 3, 4

From: "5.1.2e" <5.1.2e@zwolle.nl>
Sent: 3/31/2025 11:59:20 AM
To: "5.1.2e" <5.1.2e@zwolle.nl>, "5.1.2e" <5.1.2e@zwolle.nl>, "5.1.2e" <5.1.2e@zwolle.nl>
Cc: "5.1.2e" <5.1.2e@zwolle.nl>
Subject: Re: URGENT: vragenlijst definitief maken. Is backbone van gehele participatie

Top, dank!

Van: 5.1.2e <5.1.2e@zwolle.nl>
Datum: maandag, 31 maart 2025 om 12:54
Aan: 5.1.2e <5.1.2e@zwolle.nl>, 5.1.2e <5.1.2e@zwolle.nl>, 5.1.2e 5.1.2e <5.1.2e@zwolle.nl>
CC: 5.1.2e <5.1.2e@zwolle.nl>
Onderwerp: RE: URGENT: vragenlijst definitief maken. Is backbone van gehele participatie

5.1.2e,

In onderstaande mail de reflectie van 5.1.2e en mij op de vragen.

Zie in rood en het doorhalen van zinnen en woorden.

Groet,
5.1.2e

Van: 5.1.2e <5.1.2e@zwolle.nl>
Verzonden: maandag 31 maart 2025 11:01
Aan: 5.1.2e <5.1.2e@zwolle.nl>; 5.1.2e <5.1.2e@zwolle.nl>; 5.1.2e <5.1.2e@zwolle.nl>
CC: 5.1.2e <5.1.2e@zwolle.nl>
Onderwerp: URGENT: vragenlijst definitief maken. Is backbone van gehele participatie

ha heren,

ik krijg wat stress rondom de enquêtevragen. 5.1.2e is er verder mee aan de slag gegaan: zie bijlage. Ik ben er nog niet helemaal blij mee. De vragen zijn toch best wel inkoppertjes en aan de andere kant ook ingewikkeld opgesteld. Hier moeten we echt vandaag / uiterlijk morgen de slag in slaan zodat het daarna in OpenStad gebouwd kan worden.
Ik heb het RTP even door AI gegooid en kom op deze lijst vragen waar we volgens mij wel wat mee kunnen (zie bijlage en hieronder). Helpen jullie mij verder op weg?!
groet 5.1.2e

Wonen à Splitsen in twee vragen

1a. Zwolle wil tot 2040 tussen de 18.500 en 23.500 nieuwe woningen bouwen, waarvan een deel in bestaande wijken. ~~en een deel aan de stadsranden.~~ Wat vindt u van deze aanpak?

- [ ] Heel goed
- [ ] Goed
- [ ] Neutraal
- [ ] Niet zo goed
- [ ] Helemaal niet goed
- Toelichting (optioneel): _____

1b. Zwolle wil tot 2040 ussen de 18.500 en 23.500 nieuwe woningen bouwen. Een deel daarvan bouwen we in de Stadsrand (Vechtpoort 1 en Zwolle zuid/zuid).

Misschien in de antwoordmogelijkheden splitsen mogelijk maken.
Bijvoorbeeld dat Vechtpoort 1 een goed idee is, maar Zwolle-zuid/zuid niet. Of dat beiden geen goed idee zijn, etc. Evt ook de optie geven dat een andere gebied buiten de stad een goede optie is.

🌳 Groen en gezondheid

2. **Zwolle wil twee nieuwe stadsparken ontwikkelen: bij Stadsbroek en aan de Vechtrand. Vindt u dit een goede investering in groen en gezondheid?**
    - [ ] Ja, zeker
    - [ ] Ja, maar alleen als het niet ten koste gaat van andere voorzieningen
    - [ ] Neutraal
    - [ ] Nee, ik vind andere investeringen belangrijker
    - Toelichting (optioneel): _____

🚶‍♀️🚲 Mobiliteit

3. **In het Toekomstperspectief krijgt wandelen, fietsen en openbaar vervoer meer ruimte, terwijl auto's vooral over de ring geleid worden. Wat vindt u van deze keuze?**
    - [ ] Heel positief
    - [ ] Positief
    - [ ] Neutraal
    - [ ] Negatief
    - [ ] Heel negatief
    - Toelichting (optioneel): _____

🌊 Water en klimaat

4. **Zwolle wil 'leven met water' door woningen klimaatbestendig te bouwen, met ruimte voor waterberging in het buitengebied ten oosten van Zwolle ~~en vergroening~~. Wat vindt u van deze koers?**
    - [ ] Heel verstandig
    - [ ] Goed idee
    - [ ] Neutraal
    - [ ] Onnodig of overdreven
    - Toelichting (optioneel): _____

⚡ Energie

5. **Zwolle wil inzetten op lokale, duurzame energie, zoals wind en zon, gecombineerd met slimme opslag en dit neemt ruimte in beslag. Vindt u dit een goede richting?**
    - [ ] Ja, dit is de juiste aanpak
    - [ ] Ja, mits het eerlijk verdeeld is over de stad
    - [ ] Neutraal
    - [ ] Nee, ik zie liever een andere aanpak
    - Toelichting (optioneel): _____

💼 Economie en werk

6. **Zwolle wil ruimte geven aan economische groei, vooral door de uitbreiding van Hessenpoort voor grootschalige bedrijvigheid ~~op Hessenpoort~~ Wat vindt u van deze keuze?**

   - [ ] Heel goed
   - [ ] Goed
   - [ ] Neutraal
   - [ ] Niet zo goed
   - [ ] Helemaal niet goed
   - Toelichting (optioneel): _____

🧭 Verdeling over de stad àDeze vraag is dubbel. Is al vraag 1. Vraag 1 splitsen in binnen de stad en stadsranden (Vechtpoort 1 en Zwolle zuid/zud)

7. **Zwolle kiest ervoor om én binnen de stad te verdichten én aan de randen van de stad nieuwe woonwijken te ontwikkelen. Wat vindt u van deze combinatie?**

   - [ ] Goed dat beide worden benut
   - [ ] Liever vooral binnen de stad bouwen
   - [ ] Liever vooral buiten de stad bouwen
   - [ ] Geen van beide
   - Toelichting (optioneel): _____

📍 Sleutelgebieden

8. **In het Ruimtelijk Toekomstperspectief zijn vijf sleutelgebieden aangewezen voor toekomstige ontwikkeling. Welk van deze gebieden vindt u het belangrijkst?** *(kies max. 2)*

   - [ ] Stadsrivier (groen & klimaat)
   - [ ] Vechtrand (wonen & ontsluiting)
   - [ ] Zwolle Zuid (wonen & nieuw station)
   - [ ] ~~Ring (mobiliteit & bereikbaarheid)~~
   - [ ] Hessenpoort (werk & energie)

🧩 Kernwaarden

9. **De stad bouwt voort op vier kernwaarden: ondernemend, noaberschap, nabij en deltaspons (water & natuur). Herkent u deze waarden in de keuzes die zijn gemaakt?**

   - [ ] Ja, duidelijk
   - [ ] Ja, deels
   - [ ] Neutraal
   - [ ] Nee, nauwelijks
   - [ ] Nee, helemaal niet
   - Toelichting (optioneel): _____

💬 Vrije feedback

10. **Wat vindt u verder belangrijk om mee te geven over het Ruimtelijk Toekomstperspectief?**
    ✍️ *Open tekstveld*

Van: 5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>
Datum: zondag, 30 maart 2025 om 21:49
Aan: 5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>, 5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>
CC: 5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>, 5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>, 5.1.2e 5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>
Onderwerp: RE: Vragenlijst omgevingsvisie?

Hai allen,

Ik heb een aparte versie van de vragenlijst opgeslagen, zie de bijlage. Ik heb daarin veel veranderd. De stellingen waren eigenlijk niet handig dus ik heb alles omgezet naar de vraag: hoe staat u er tegenover dat …. ?
Nog niet alles is echter helemaal duidelijk, dus bij een paar vragen is nog aanscherping nodig.

5.1.2e. Hopelijk kunnen jullie 5.1.2e snel laten weten wat het nu precies moet worden, want 5.1.2e zal de vragen in Openstad programmeren.

Groet,
5.1.2e

Van: 5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>
Verzonden: dinsdag 25 maart 2025 16:59
Aan: 5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>; 5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>
CC: 5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>; 5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>; 5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>
Onderwerp: Re: Vragenlijst omgevingsvisie?

Hoi allemaal,

Via deze link komen jullie in de bijgewerkte versie De tien keuzes voor de toekomst van Zwolle.docx
Hier gaan 5.1.2e en 5.1.2e nog naar kijken. Dat doen ze morgen / overmorgen.

Dank voor jullie hulp en kritische blik!

Groet 5.1.2e

Van: 5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>
Datum: maandag, 24 maart 2025 om 08:14
Aan: 5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>, 5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>
CC: 5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>, 5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>, 5.1.2e 5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>
Onderwerp: Vragenlijst omgevingsvisie?

Hai 5.1.2e en 5.1.2e,

Als ik de vragenlijst van de omgevingsvisie bekijk (via de link die jullie hebben gestuurd laatst), zie ik nog geen wijzigingen na ons gesprek van een kleine twee weken geleden. Ik zou graag nog een blik op de gewijzigde versie willen werpen voordat alles online moet. 5.1.2e. Als ik het goed heb onthouden, willen jullie rond 10 april starten met de campagne. Daarvoor moeten we ook de vragenlijst goed testen in de nieuwe module van open stad (waar mijn collega 5.1.2e zich mee bezig gaat houden, wat betreft programmeren).

Kunnen jullie aangeven hoe het er nu voorstaat en of het nog lukt de komende dagen een aangepaste versie te hebben? Ik kan ook wel iets betekenen in de aanpassingen, maar dan heb ik jullie input nodig over wat precies nodig is en dat hebben we niet dusdanig concreet besproken dat ik dat nu zelf kan aanpassen.

Groet,
5.1.2e

5.1.2e
Gemeente Zwolle, ZWIV
Postadres: Postbus 10007, 8000 GA Zwolle
Bezoekadres: Grote Kerkplein 15
T : 5.1.2e / 5.1.2e
@ : 5.1.2e @zwolle.nl

Legenda toegepaste uitzonderingsgrondslagen

In dit document zijn gegevens definitief geanonimiseerd op grond van:

Wet	Artikel	Omschrijving	Pagina's
Wet open overheid	Art. 5.1 lid 2 sub e	De eerbiediging van de persoonlijke levenssfeer	1, 3, 4

From: "5.1.2e" <5.1.2e@zwolle.nl>
Sent: 6/5/2025 7:16:38 AM
To: "5.1.2e", "5.1.2e" <5.1.2e@zwolle.nl>
Cc: "5.1.2e" <5.1.2e@zwolle.nl>, "5.1.2e" <5.1.2e@zwolle.nl>, "5.1.2e" (5.1.2e" <5.1.2e@zwolle.nl>, "5.1.2e" <5.1.2e@zwolle.nl>
Subject: RE: Verkeersveiligheid Ten Noorden van de Vecht, Streekvereniging De Marsen

Hoi 5.1.2e,
Als het goed is gaat @5.1.2e een afspraak maken…

met vriendelijke groet Zwolle

5.1.2e
5.1.2e

Gemeente Zwolle, ZWRE
Postadres: Postbus 10007, 8000 GA Zwolle
Bezoekadres: Lübeckplein 2
T : 5.1.2e
@: 5.1.2e @zwolle.nl
5.1.2e

Benieuwd naar hoe het is om te werken voor Zwolle? Check voor ervaringsverhalen en vacatures www.werkenvoorzwolle.nl.

Niet printen spaart het milieu.

De gemeente Zwolle beschouwt e-mail als volwaardig communicatiemiddel. Dit betekent dat u erop mag vertrouwen dat de inhoud van dit bericht correct en compleet is.

Van: 5.1.2e
Verzonden: donderdag 5 juni 2025 09:16
Aan: 5.1.2e
CC: 5.1.2e ; 5.1.2e ; 5.1.2e ; 5.1.2e 5.1.2e ; 5.1.2e ; 5.1.2e
Onderwerp: FW: Verkeersveiligheid Ten Noorden van de Vecht, Streekvereniging De Marsen
Goedemorgen,
Bijgaande mail heb ik ontvangen waarin gevraagd wordt om een reactie.
In mijn archief zag ik jouw antwoord, zie bijgaand.
Wil jij ervoor zorgdragen dat meneer een reactie krijgt of dit doorzetten naar de juiste persoon? Alvast dank.

met vriendelijke groet Zwolle

5.1.2e,
5.1.2e
Gemeente Zwolle, afdeling ondersteuning
Postadres: Postbus 10007, 8000 GA, Zwolle
Bezoekadres: Grote Kerkplein 15, 8011 PK Zwolle
☎ 038 498 22 22 of 5.1.2e
@ 5.1.2e 5.1.2e @zwolle.nl
5.1.2e
5.1.2e)

Van: Streekvereniging de Marsen <info@streekverenigingdemarsen.nl>
Verzonden: donderdag 5 juni 2025 08:51
Aan 5.1.2e @zwolle.nl>
Onderwerp: RE: Verkeersveiligheid Ten Noorden van de Vecht, Streekvereniging De Marsen
Beste 5.1.2e,
Streekvereniging De Marsen is erg benieuwd naar een reactie op haar mail.
We zijn inmiddels meer dan een maand verder…….
Met vriendelijke groet,
5.1.2e

5.1.2e
5.1.2e

Van: 5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>
Verzonden: donderdag 1 mei 2025 16:04
Aan: 5.1.2e @zwolle.nl>; 5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>
CC: 5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>; 5.1.2e 5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>; 5.1.2e 5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>; 5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>
Onderwerp: RE: Verkeersveiligheid Ten Noorden van de Vecht, Streekvereniging De Marsen

Hoi allen,
Ik kan wel een eerste reactie geven, zonder daarmee meteen te zeggen dat ik mij persoonlijk ‘in-the-lead’ voel om dit gesprek te gaan regelen.
De brief is vast (mede) het gevolg van de informatieavond bij De Lichtmis (of beter gezegd bij De Deel, net over de grens in Staphorst) over het Ruimtelijk ToekomstPerspectief (kortweg RTP), waar ik dinsdag 22 april, samen met onder andere 5.1.2e en 5.1.2e was. Daar sprak ik ook bewoners van de Hermelenweg. Ze gaven daar een aantal aandachtspunten mee:

1. Het toenemende sluipverkeer van vrachtauto’s over de Hermelenweg vanaf De Lichtmis naar Hessenpoort en vice versa.
2. Dat sluipverkeer gebruik maakt van deze wegen en dan ter hoogte van de verzorgingsplaatsen De Markte of Haers via een doorsteek naar de A28 rijdt, of omgekeerd om daarmee de file op de A28 te omzeilen.
3. Bewoners kunnen met name in de donkere maanden als het zicht slecht is soms moeilijk inschatten of een auto op de A28 of de Hermelenweg rijdt, met onveiligheid tot gevolg en met enige regelmaat rijden er nog auto’s (bewust of zonder opzet) door de berm van de A28 naar de Hermelenweg.

Ad 1) Dit heb ik doorgezet naar 5.1.2e en zij pakt dit op met Hessenpoort
Ad 2) Hier heb ik RWS over benaderd en zij komen hier nog op terug
Ad 3) 5.1.2e heeft hierover contact met RWS en hem heb ik gevraagd of hij al reactie van RWS heeft gekregen op ons voorstel.
Daarnaast heb ik hen verteld dat we samen met Staphorst, Dalfsen, Zwartewaterland, Zwolle en de provincie Overijssel bezig zijn met een samenwerking rondom het knooppunt De Lichtmis met als doel het hier beter, veiliger en mooier te maken en dat ik hoop dat we (vanuit ons projectteampje) in Q3 of Q4 daar meer over kunnen melden. Eerst moeten we onze bestuurders hier nog verder in mee gaan nemen…
Kortom:

- We zijn op veel fronten bezig en kunnen daar uiteraard in een overleg meer over vertellen. Of dat samen met RWS kan/ moet weet ik niet.
- Misschien kunnen 5.1.2e of 5.1.2e iets betekenen in het faciliteren van zo’n overleg?

met vriendelijke groet Zwolle

5.1.2e
5.1.2e

Gemeente Zwolle, ZWRE
Postadres: Postbus 10007, 8000 GA Zwolle
Bezoekadres: Lübeckplein 2
T : 5.1.2e
@: 5.1.2e @zwolle.nl

Van: 5.1.2e @zwolle.nl>
Verzonden: dinsdag 29 april 2025 10:16
Aan: Streekvereniging de Marsen <info@streekverenigingdemarsen.nl>
Onderwerp: RE: Verkeersveiligheid Ten Noorden van de Vecht, Streekvereniging De Marsen

Beste 5.1.2e,
Hartelijk dank voor uw mail aan het college.
We komen er zo spoedig mogelijk bij u op terug.

met vriendelijke groet Zwolle

5.1.2e
5.1.2e

Gemeente Zwolle
Postadres: Postbus 10007, 8000 GA Zwolle
Bezoekadres: Grote Kerkplein 15
☎ : 5.1.2e
@ : 5.1.2e 5.1.2e @zwolle.nl
5.1.2e
(5.1.2e)

Van: Streekvereniging de Marsen <info@streekverenigingdemarsen.nl>
Verzonden: dinsdag 29 april 2025 09:32
Aan: 5.1.2e @zwolle.nl>
Onderwerp: Verkeersveiligheid Ten Noorden van de Vecht, Streekvereniging De Marsen

Geachte College van Burgemeester en Wethouders,
Namens Streekvereniging De Marsen breng ik via de bijgevoegde brief de zorgen van onze buurtbewoners onder uw aandacht over de verkeersveiligheid in het buitengebied van Zwolle, ten noorden van de Vecht. Aanleiding hiervoor is een recent noodlottig ongeval in ons gebied.
Wij hopen op uw serieuze aandacht en zien uw reactie met belangstelling tegemoet.
Met vriendelijke groet,

5.1.2e
5.1.2e
5.1.2e

streekvereniging De Marsen

Legenda toegepaste uitzonderingsgrondslagen

In dit document zijn gegevens definitief geanonimiseerd op grond van:

Wet	Artikel	Omschrijving	Pagina's
Wet open overheid	Art. 5.1 lid 2 sub e	De eerbiediging van de persoonlijke levenssfeer	1, 2, 3

From: "5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>
Sent: 5/1/2025 1:12:11 PM
To: "5.1.2e " <5.1.2e @zwolle.nl>, "5.1.2e " <5.1.2e @zwolle.nl>
Cc: "5.1.2e " <5.1.2e @zwolle.nl>, "5.1.2e (5.1.2e " <5.1.2e @zwolle.nl>, "5.1.2e " <5.1.2e @zwolle.nl>, "5.1.2e " <5.1.2e @zwolle.nl>
Subject: RE: Verkeersveiligheid Ten Noorden van de Vecht, Streekvereniging De Marsen

Bij deze ��

met vriendelijke groet Zwolle

5.1.2e
5.1.2e
Gemeente Zwolle
Postadres: Postbus 10007, 8000 GA Zwolle
Bezoekadres: Grote Kerkplein 15
☎ : 5.1.2e
@ : 5.1.2e @zwolle.nl
5.1.2e
5.1.2e)

Van: 5.1.2e
Verzonden: donderdag 1 mei 2025 15:04
Aan: 5.1.2e ; 5.1.2e
CC: 5.1.2e ; 5.1.2e 5.1.2e ; 5.1.2e ; 5.1.2e
Onderwerp: RE: Verkeersveiligheid Ten Noorden van de Vecht, Streekvereniging De Marsen

Hoi,
Ik wil best wel even kijken of 'wij' van Mobiliteit hier iets mee moeten, maar kan iemand mij dan ook de daadwerkelijke brief even doorsturen? Deze zit er nu niet (meer) bij…

met vriendelijke groet Zwolle

5.1.2e
5.1.2e

Gemeente Zwolle, ZWRE
Postadres: Postbus 10007, 8000 GA Zwolle
Bezoekadres: Lübeckplein 2
T : 5.1.2e
@: 5.1.2e @zwolle.nl
5.1.2e

Benieuwd naar hoe het is om te werken voor Zwolle? Check voor ervaringsverhalen en vacatures www.werkenvoorzwolle.nl.

Niet printen spaart het milieu.

De gemeente Zwolle beschouwt e-mail als volwaardig communicatiemiddel. Dit betekent dat u erop mag vertrouwen dat de inhoud van dit bericht correct en compleet is.

Van: 5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>
Verzonden: donderdag 1 mei 2025 13:56
Aan: 5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>
CC: 5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>; 5.1.2e (5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>; 5.1.2e 5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>; 5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>; 5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>
Onderwerp: RE: Verkeersveiligheid Ten Noorden van de Vecht, Streekvereniging De Marsen

Dag 5.1.2e,
Dank voor je mail, dan wacht ik even het antwoord af van 5.1.2e en/of 5.1.2e wie dit in behandeling kan nemen.

met vriendelijke groet Zwolle

[redacted]
[redacted]
Gemeente Zwolle
Postadres: Postbus 10007, 8000 GA Zwolle
Bezoekadres: Grote Kerkplein 15
☎ : [redacted]
@ : [redacted]@zwolle.nl
[redacted]
[redacted])

Van: [redacted] <[redacted]@zwolle.nl>
Verzonden: donderdag 1 mei 2025 10:32
Aan: [redacted] <[redacted]@zwolle.nl>
CC: [redacted] <[redacted]@zwolle.nl>; [redacted] ([redacted] <[redacted]@zwolle.nl>; [redacted] [redacted] <[redacted]@zwolle.nl>; [redacted] <[redacted]@zwolle.nl>; [redacted] <[redacted]@zwolle.nl>
Onderwerp: RE: Verkeersveiligheid Ten Noorden van de Vecht, Streekvereniging De Marsen

Hoi [redacted],
Ik denk dat deze brief meet thuishoort bij het wijkmanagement en/of de collega's van mobiliteit. Het betreft een actuele situatie over verkeersveiligheid. Omgevingsvisie gaat over de verdere toekomst.
Dus ik denk dat [redacted] (wijkmanager) of iemand van mobiliteit hier antwoord op kunnen geven. Ik heb [redacted] vanuit mobiliteit genoemd, maar weet niet of hij in dit geval de meest logische persoon is. Wellicht wel, vanwege zijn contacten met het rijk, Rijkswaterstaat.
Groet,
[redacted]

Van: [redacted] <[redacted]@zwolle.nl>
Verzonden: dinsdag 29 april 2025 11:33
Aan: [redacted] <[redacted]@zwolle.nl>; [redacted] ([redacted] <[redacted]@zwolle.nl>
CC: [redacted] <[redacted]@zwolle.nl>
Onderwerp: FW: Verkeersveiligheid Ten Noorden van de Vecht, Streekvereniging De Marsen

Dag allen,
Willen jullie dit oppakken?
Heb [redacted] ontvangstbevestiging namens college gestuurd.

met vriendelijke groet Zwolle

[redacted]
[redacted]
Gemeente Zwolle
Postadres: Postbus 10007, 8000 GA Zwolle
Bezoekadres: Grote Kerkplein 15
☎ : [redacted]
@ : [redacted]@zwolle.nl
[redacted]
[redacted])

Van: Streekvereniging de Marsen <info@streekverenigingdemarsen.nl>
Verzonden: dinsdag 29 april 2025 09:32
Aan: [redacted]
Onderwerp: Verkeersveiligheid Ten Noorden van de Vecht, Streekvereniging De Marsen

Geachte College van Burgemeester en Wethouders,
Namens Streekvereniging De Marsen breng ik via de bijgevoegde brief de zorgen van onze buurtbewoners onder uw aandacht over de verkeersveiligheid in het buitengebied van Zwolle, ten noorden van de Vecht. Aanleiding hiervoor is een recent noodlottig ongeval in ons gebied.
Wij hopen op uw serieuze aandacht en zien uw reactie met belangstelling tegemoet.
Met vriendelijke groet,

[redacted]
[redacted]
[redacted]

streekvereniging De Marsen

Legenda toegepaste uitzonderingsgrondslagen

In dit document zijn gegevens definitief geanonimiseerd op grond van:

Wet	Artikel	Omschrijving	Pagina's
Wet open overheid	Art. 5.1 lid 2 sub e	De eerbiediging van de persoonlijke levenssfeer	1, 2

streekvereniging
De Marsen

Geachte heer/mevrouw, Bestuurder van de gemeente Zwolle, Beste wethouder,

Zoals u wellicht bekend is, wordt het buitengebied van Zwolle, ten noordoosten van de Vecht, vertegenwoordigd door de Streekvereniging ‘De Marsen’. Als breed gedragen belangenbehartiger van het buitengebied waarderen wij de goede gesprekken die we met u als gemeente voeren, evenals met het waterschap en de buurgemeenten. Veel thema’s die in ons gebied spelen, kunnen worden besproken, waarbij we gezamenlijk constructieve oplossingen zoeken.

Echter, de afgelopen jaren, en met name het afgelopen jaar, lopen wij tegen hardnekkige problematiek aan rondom de A28 en de bijbehorende wegen, de Hermelenweg en de Lichtmisweg. Hierbij spelen de volgende kwesties:

- De Streekvereniging is al jarenlang in gesprek met zowel bewoners als de gemeente over de verkeerssituatie op de bijwegen. Dit staat in relatie tot het vastlopen van de A28, de diversiteit van verkeersstromen op de lokale wegen en het woongenot van de bewoners.
- In 2014 werd een belangrijke mijlpaal bereikt met de aanleg van een vrijliggend fietspad aan de Hermelenweg en de uitvoering van diverse veiligheidsmaatregelen, zoals aanplant ter voorkoming van verblinding op kruisingen, snelheidsbeperkende maatregelen en duidelijke wegmarkeringen.
- Wij ervaren echter veel frustratie over het moeizame of zelfs afwezige overleg met de weg beheerder van de A28, waarbij de gemeente helaas slechts een beperkte rol speelt.
- Al jaren wijzen wij op de verkeersveiligheid van de bewoners van het buitengebied, maar ook van forenzen en scholieren uit Staphorst, Rouveen en Dalfsen. Een specifiek knelpunt vormt de verblinding door verkeer op de A28, vooral tijdens de donkere/ regenachtige maanden in de ochtend en avond.
- Het vrijliggende fietspad aan de Hermelenweg wordt deels gemeden door scholieren en forenzen, omdat de route via de Lichtmisweg als sneller en praktischer wordt ervaren.

- Bewoners van de bijwegen, met name de Lichtmisweg en de aangrenzende wegen, voelen zich onvoldoende gehoord. Dit wordt zowel schriftelijk als op de jaarvergaderingen van de Streekvereniging kenbaar gemaakt.
- De Streekvereniging erkent de complexiteit van de situatie rondom de A28 in relatie tot de Lichtmisweg, maar wij missen een constructief overleg met zowel de gemeente als Rijkswaterstaat.

Gezien bovenstaande willen wij u met klem verzoeken om op korte termijn in gesprek te gaan met de bewoners, vertegenwoordigd door Streekvereniging 'De Marsen', Rijkswaterstaat en de gemeente Zwolle over de verkeersveiligheid van de Lichtmisweg en de A28.

Helaas werd de urgentie van dit vraagstuk in januari 2025 onderstreept door een tragisch ongeval met dodelijke afloop. Uit respect voor de nabestaanden en in afwachting van een analyse van dit ongeval, hebben wij enige tijd gewacht met deze oproep. Echter, door de vele reacties van bewoners en leden van onze vereniging voelen wij ons genoodzaakt u hierover te informeren en de urgentie van ons verzoek te benadrukken.

Mede door het ongeval vernemen wij ook van bewoners in ons werkgebied zorgen over de verkeersveiligheid. Hoge snelheden, onvoldoende ingerichte wegen voor grote verkeersbelasting, onduidelijke en/of onoverzichtelijke kruisingen, en tijdens spitsuren het buitengebied gebruiken als 'vlucht' route wordt geopperd als zorg door leden van onze vereniging. Het lijkt ons daarom goed om naast de separate problematiek van de lichtmisweg, ook deze zorgen met u te delen, waarbij we graag met elkaar willen onderzoeken naar mogelijkheden om dergelijke accidenten te voorkomen.

Wij hopen dat u dit onderwerp de aandacht geeft die het verdient en verzoeken u vriendelijke om voor de zomer met ons in gesprek te gaan, zodat er ruimschoots vóór de donkere wintermaanden een gedegen plan kan worden opgesteld en uitgevoerd.

Wij horen graag van u.

Met vriendelijke groet,

Streekvereniging de Marsen

Haersterbroekweg 2a

8038PM Zwolle

info@streekverenigingdemarsen.nl

From: 5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>
Sent: 5/1/2025 11:55:33 AM
To: "5.1.2e " <5.1.2e @zwolle.nl>
Cc: "5.1.2e " <5.1.2e @zwolle.nl>, "5.1.2e " <5.1.2e @zwolle.nl>, "5.1.2e " <5.1.2e @zwolle.nl>, "5.1.2e " <5.1.2e @zwolle.nl>, "5.1.2e " <5.1.2e @zwolle.nl>
Subject: RE: Verkeersveiligheid Ten Noorden van de Vecht, Streekvereniging De 5.1.2een

Dag 5.1.2e,
Dank voor je mail, dan wacht ik even het antwoord af van 5.1.2e en/of 5.1.2e wie dit in behandeling kan nemen.

met vriendelijke groet Zwolle

5.1.2e
5.1.2e
Gemeente Zwolle
Postadres: Postbus 10007, 8000 GA Zwolle
Bezoekadres: Grote Kerkplein 15
☎ : 5.1.2e
@ : 5.1.2e @zwolle.nl
5.1.2e
5.1.2e)

Van: 5.1.2e
Verzonden: donderdag 1 mei 2025 10:32
Aan: 5.1.2e
CC: 5.1.2e ; 5.1.2e ; 5.1.2e ; 5.1.2e ; 5.1.2e
Onderwerp: RE: Verkeersveiligheid Ten Noorden van de Vecht, Streekvereniging De Marsen

Hoi 5.1.2e,
Ik denk dat deze brief meet thuishoort bij het wijkmanagement en/of de collega's van mobiliteit. Het betreft een actuele situatie over verkeersveiligheid. Omgevingsvisie gaat over de verdere toekomst.
Dus ik denk dat 5.1.2e (wijkmanager) of iemand van mobiliteit hier antwoord op kunnen geven. Ik heb 5.1.2e vanuit mobiliteit genoemd, maar weet niet of hij in dit geval de meest logische persoon is. Wellicht wel, vanwege zijn contacten met het rijk, Rijkswaterstaat.
Groet,
5.1.2e

Van: 5.1.2e
Verzonden: dinsdag 29 april 2025 11:33
Aan: 5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>; 5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>
CC: 5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>
Onderwerp: FW: Verkeersveiligheid Ten Noorden van de Vecht, Streekvereniging De Marsen

Dag allen,
Willen jullie dit oppakken?
Heb 5.1.2e ontvangstbevestiging namens college gestuurd.

met vriendelijke groet Zwolle

5.1.2e
5.1.2e
Gemeente Zwolle
Postadres: Postbus 10007, 8000 GA Zwolle
Bezoekadres: Grote Kerkplein 15
☎ : 5.1.2e
@ : 5.1.2e @zwolle.nl
5.1.2e
(5.1.2e)

Van: Streekvereniging de Marsen <info@streekverenigingdemarsen.nl>
Verzonden: dinsdag 29 april 2025 09:32
Aan: 5.1.2e
Onderwerp: Verkeersveiligheid Ten Noorden van de Vecht, Streekvereniging De Marsen

Geachte College van Burgemeester en Wethouders,

Namens Streekvereniging De Marsen breng ik via de bijgevoegde brief de zorgen van onze buurtbewoners onder uw aandacht over de verkeersveiligheid in het buitengebied van Zwolle, ten noorden van de Vecht. Aanleiding hiervoor is een recent noodlottig ongeval in ons gebied.
Wij hopen op uw serieuze aandacht en zien uw reactie met belangstelling tegemoet.
Met vriendelijke groet,

5.1.2e
5.1.2e
5.1.2e

streekvereniging
De Marsen

Legenda toegepaste uitzonderingsgrondslagen

In dit document zijn gegevens definitief geanonimiseerd op grond van:

Wet	Artikel	Omschrijving	Pagina's
Wet open overheid	Art. 5.1 lid 2 sub e	De eerbiediging van de persoonlijke levenssfeer	1, 2

From: "5.1.2e " <5.1.2e @zwolle.nl>
Sent: 6/5/2025 8:03:52 AM
To: "5.1.2e " <5.1.2e @zwolle.nl>, "5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>
Cc: "5.1.2e " <5.1.2e @zwolle.nl>, "5.1.2e " <5.1.2e @zwolle.nl>, "5.1.2e 5.1.2e " <5.1.2e @zwolle.nl>, "5.1.2e " <5.1.2e @zwolle.nl>, "5.1.2e " <5.1.2e @zwolle.nl>
Subject: RE: Verkeersveiligheid Ten Noorden van de Vecht, Streekvereniging De Marsen

Goedemorgen,
Vandaag wordt de brief digitaal en per post verstuurd.
groet 5.1.2e

Van: 5.1.2e
Verzonden: donderdag 5 juni 2025 09:17
Aan: 5.1.2e ; 5.1.2e
CC: 5.1.2e ; 5.1.2e ; 5.1.2e ; 5.1.2e
Onderwerp: RE: Verkeersveiligheid Ten Noorden van de Vecht, Streekvereniging De Marsen
Hoi 5.1.2e ,
Als het goed is gaat @5.1.2e een afspraak maken…

met vriendelijke groet Zwolle

5.1.2e
5.1.2e

Gemeente Zwolle, ZWRE
Postadres: Postbus 10007, 8000 GA Zwolle
Bezoekadres: Lübeckplein 2
T : 5.1.2e
@: 5.1.2e @zwolle.nl
5.1.2e

Benieuwd naar hoe het is om te werken voor Zwolle? Check voor ervaringsverhalen en vacatures www.werkenvoorzwolle.nl.

Niet printen spaart het milieu.

De gemeente Zwolle beschouwt e-mail als volwaardig communicatiemiddel. Dit betekent dat u erop mag vertrouwen dat de inhoud van dit bericht correct en compleet is.

Van: 5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>
Verzonden: donderdag 5 juni 2025 09:16
Aan: 5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>
CC: 5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>; 5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>; 5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>; 5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>; 5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>; 5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>
Onderwerp: FW: Verkeersveiligheid Ten Noorden van de Vecht, Streekvereniging De Marsen
Goedemorgen,
Bijgaande mail heb ik ontvangen waarin gevraagd wordt om een reactie.
In mijn archief zag ik jouw antwoord, zie bijgaand.
Wil jij ervoor zorgdragen dat meneer een reactie krijgt of dit doorzetten naar de juiste persoon? Alvast dank.

met vriendelijke groet Zwolle

5.1.2e
5.1.2e
Gemeente Zwolle, afdeling ondersteuning
Postadres: Postbus 10007, 8000 GA, Zwolle
Bezoekadres: Grote Kerkplein 15, 8011 PK Zwolle
☎ 038 498 22 22 of 5.1.2e
@ 5.1.2e @zwolle.nl

5.1.2e
5.1.2e)

Van: Streekvereniging de Marsen <info@streekverenigingdemarsen.nl>
Verzonden: donderdag 5 juni 2025 08:51
Aan: 5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>
Onderwerp: RE: Verkeersveiligheid Ten Noorden van de Vecht, Streekvereniging De Marsen

Beste 5.1.2e,
Streekvereniging De Marsen is erg benieuwd naar een reactie op haar mail.
We zijn inmiddels meer dan een maand verder…….
Met vriendelijke groet,
5.1.2e
5.1.2e
5.1.2e

Van: 5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>
Verzonden: donderdag 1 mei 2025 16:04
Aan: 5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>; 5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>
CC: 5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>; 5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>; 5.1.2e 5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>; 5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>
Onderwerp: RE: Verkeersveiligheid Ten Noorden van de Vecht, Streekvereniging De Marsen

Hoi allen,
Ik kan wel een eerste reactie geven, zonder daarmee meteen te zeggen dat ik mij persoonlijk ‘in-the-lead’ voel om dit gesprek te gaan regelen.
De brief is vast (mede) het gevolg van de informatieavond bij De Lichtmis (of beter gezegd bij De Deel, net over de grens in Staphorst) over het Ruimtelijk ToekomstPerspectief (kortweg RTP), waar ik dinsdag 22 april, samen met onder andere 5.1.2e en 5.1.2e was. Daar sprak ik ook bewoners van de 5.1.2e. Ze gaven daar een aantal aandachtspunten mee:

1. Het toenemende sluipverkeer van vrachtauto’s over de 5.1.2e vanaf De Lichtmis naar Hessenpoort en vice versa.
2. Dat sluipverkeer gebruik maakt van deze wegen en dan ter hoogte van de verzorgingsplaatsen De Markte of Haers via een doorsteek naar de A28 rijdt, of omgekeerd om daarmee de file op de A28 te omzeilen.
3. Bewoners kunnen met name in de donkere maanden als het zicht slecht is soms moeilijk inschatten of een auto op de A28 of de 5.1.2e rijdt, met onveiligheid tot gevolg en met enige regelmaat rijden er nog auto’s (bewust of zonder opzet) door de berm van de A28 naar de 5.1.2e.

Ad 1) Dit heb ik doorgezet naar 5.1.2e en zij pakt dit op met Hessenpoort
Ad 2) Hier heb ik RWS over benaderd en zij komen hier nog op terug
Ad 3) 5.1.2e heeft hierover contact met RWS en hem heb ik gevraagd of hij al reactie van RWS heeft gekregen op ons voorstel.
Daarnaast heb ik hen verteld dat we samen met Staphorst, Dalfsen, Zwartewaterland, Zwolle en de provincie Overijssel bezig zijn met een samenwerking rondom het knooppunt De Lichtmis met als doel het hier beter, veiliger en mooier te maken en dat ik hoop dat we (vanuit ons projectteampje) in Q3 of Q4 daar meer over kunnen melden. Eerst moeten we onze bestuurders hier nog verder in mee gaan nemen…
Kortom:

- We zijn op veel fronten bezig en kunnen daar uiteraard in een overleg meer over vertellen. Of dat samen met RWS kan/ moet weet ik niet.
- Misschien kunnen 5.1.2e of 5.1.2e iets betekenen in het faciliteren van zo’n overleg?

met vriendelijke groet Zwolle

5.1.2e
5.1.2e

Gemeente Zwolle, ZWRE
Postadres: Postbus 10007, 8000 GA Zwolle
Bezoekadres: Lübeckplein 2
T : 5.1.2e
@: 5.1.2e @zwolle.nl

Van: 5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>
Verzonden: dinsdag 29 april 2025 10:16

Aan: Streekvereniging de Marsen <info@streekverenigingdemarsen.nl>
Onderwerp: RE: Verkeersveiligheid Ten Noorden van de Vecht, Streekvereniging De Marsen
Beste [redacted],
Hartelijk dank voor uw mail aan het college.
We komen er zo spoedig mogelijk bij u op terug.

[redacted]
E[redacted]
Gemeente Zwolle
Postadres: Postbus 10007, 8000 GA Zwolle
Bezoekadres: Grote Kerkplein 15
☎ : [redacted]
@ : [redacted]@zwolle.nl
[redacted]
[redacted])

Van: Streekvereniging de Marsen <info@streekverenigingdemarsen.nl>
Verzonden: dinsdag 29 april 2025 09:32
Aan: [redacted] <[redacted]@zwolle.nl>
Onderwerp: Verkeersveiligheid Ten Noorden van de Vecht, Streekvereniging De Marsen

Geachte College van Burgemeester en Wethouders,
Namens Streekvereniging De Marsen breng ik via de bijgevoegde brief de zorgen van onze buurtbewoners onder uw aandacht over de verkeersveiligheid in het buitengebied van Zwolle, ten noorden van de Vecht. Aanleiding hiervoor is een recent noodlottig ongeval in ons gebied.
Wij hopen op uw serieuze aandacht en zien uw reactie met belangstelling tegemoet.
Met vriendelijke groet,

[redacted]
[redacted]
[redacted]

Legenda toegepaste uitzonderingsgrondslagen

In dit document zijn gegevens definitief geanonimiseerd op grond van:

Wet	Artikel	Omschrijving	Pagina's
Wet open overheid	Art. 5.1 lid 2 sub e	De eerbiediging van de persoonlijke levenssfeer	1, 2, 3

From: "5.1.2e" <5.1.2e@zwolle.nl>
Sent: 3/31/2025 7:34:56 AM
To: "5.1.2e" <5.1.2e@zwolle.nl>
Cc:
Subject: Re: voorbereiding consulterend B&W/combi pfo Guldemond RTP Aanvulling Omgevingsvisie

Hoi 5.1.2e

Het gaat om voorbereiding combi pfo met Paul. Paul heeft 5.1.2e dit weekend geappt. 5.1.2e wil ons daarover informeren.
Overdracht naar 5.1.2e is morgen.
De afspraak met 5.1.2e om 12.30 heb ik naar het SH verplaatst. Dan kunnen we er beide bij zijn.

Groet
5.1.2e

Van: 5.1.2e
Verstuurd: maandag, maart 31, 2025 9:31:28 a.m.
Aan: 5.1.2e
Onderwerp: RE: voorbereiding consulterend B&W/combi pfo Guldemond RTP Aanvulling Omgevingsvisie

Hoi 5.1.2e,
Ik heb 12.30 – 13.00 uur overleg met 5.1.2e Overdracht met 5.1.2e is toch daarna?
Met vriendelijke groet,
5.1.2e
5.1.2e
5.1.2e
Gemeente Zwolle
5.1.2e

Van: 5.1.2e
Verzonden: maandag 31 maart 2025 08:38
Aan: 5.1.2e ; 5.1.2e ; 5.1.2e
CC: 5.1.2e
Onderwerp: RE: voorbereiding consulterend B&W/combi pfo Guldemond RTP Aanvulling Omgevingsvisie
Hoi 5.1.2e, 5.1.2e, 5.1.2e,
Ik kan om 12.15 op het SH zijn. 5.1.2e: jij ook? Zie ik jullie daar?
Groet,
5.1.2e
5.1.2e
5.1.2e
telefoon 5.1.2e of 5.1.2e
5.1.2e @zwolle.nl

Van: 5.1.2e <5.1.2e@zwolle.nl>
Verzonden: maandag 31 maart 2025 08:26
Aan: 5.1.2e <5.1.2e@zwolle.nl>; 5.1.2e <5.1.2e@zwolle.nl>
CC: 5.1.2e <5.1.2e@zwolle.nl>; 5.1.2e <5.1.2e@zwolle.nl>
Onderwerp: Re: voorbereiding consulterend B&W/combi pfo Guldemond RTP Aanvulling Omgevingsvisie
Hoi 5.1.2e, 5.1.2e. Hoor de verhalen morgen wel. 5.1.2e, ben niet bij overleg met Paul en Gerdien. Ik heb de hele dag sollicitatiegesprekken. Heb nog wel app contact gehad met Paul over Marslanden. Hij twijfelt over uitvoerbaarheid. Ik heb die zorg gedeeld. Kan er nog wel iets meer over vertellen. Ben bereikbaar tijdens lunch op SH. Zal wel een goede 20 min bij het voorbereidend pfo zin met Gerdien. Beginnen we met haar belangrijkste punt.
Tot later
Groet
5.1.2e

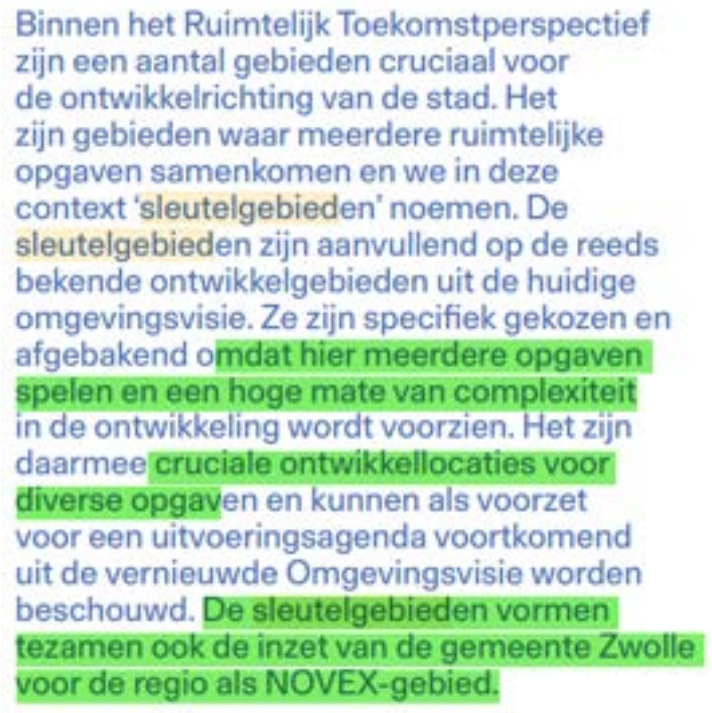
Van: 5.1.2e <5.1.2e@zwolle.nl>
Verzonden: Sunday, March 30, 2025 8:01:02 PM

Aan: 5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>; 5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>
CC: 5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>; 5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>
Onderwerp: RE: voorbereiding consulterend B&W/combi pfo Guldemond RTP Aanvulling Omgevingsvisie

Hoi 5.1.2e en 5.1.2e ,
5.1.2e
Goed te horen dat afgelopen weken flinke stappen zijn gezet ter voorbereiding van de bestuurlijke besluitvorming. Ben erg benieuwd naar het product (RTP) dat er nu ligt alsook naar het concept collegevoorstel / -beslisnota. Wil je mij die producten mailen zodat ik er kennis van kan nemen?
Het overdrachtsmoment van dinsdag 1 apeil zag ik in mijn agenda en heb ik geaccepteerd. Om ook mbt de bestuurlijke kant “het been gelijk bij te trekken”, wil ik morgen aanwezig zijn bij het voorbereidende overleg met Gerdien tbv het consulterend college. Ik ga er vanuit dat dat akkoord is, anders hoor ik dat vast wel even vooraf.
Tot zover en tot morgen,
Groet
5.1.2e

Van: 5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>
Verzonden: zondag 30 maart 2025 16:53
Aan: 5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>; 5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>
CC: 5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>; 5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>
Onderwerp: voorbereiding consulterend B&W/combi pfo Guldemond RTP Aanvulling Omgevingsvisie

Hoi 5.1.2e **,** 5.1.2e **,**
5.1.2e : welkom terug! 5.1.2e
Tijdens 5.1.2e is er hard doorgewerkt, is het RTP verder verrijkt, zijn de nodige discussies gevoerd en ook knopen doorgehakt.
Om 5.1.2e de tijd te geven er weer goed in te komen (en 5.1.2e zijn vervangend opdrachtgeverschap goed af te ronden), hebben we aanstaande dinsdag een overdrachtsmoment gepland.
13.00-13.45 overdracht 5.1.2e naar 5.1.2e in SH 2.25
As maandag 31 maart is er om:
14.10-14.25 combi pfo Gerdien en 5.1.2e over al dan niet opnemen van een uitbreiding voor Marslanden.
15.05-15.45 voorbereiding Gerdien op consulterend college.
@5.1.2e kan ik ervan uitgaan dat jij bij beide er ook bij bent?
Vwb voorbereiding Gerdien op consulterend college: goed om te weten dat op mijn verzoek de Stadsring in de publieksversie *niet* meer genoemd staat als sleutelgebied. Dit omdat het niet voldoet aan onze definitie van sleutelgebieden en een vraag naar investeringen oproept. De Stadsring is *wel* benoemd als gebiedsprogramma in het RTP. Dat zou wat mij betreft voldoende moeten zijn.

Binnen het Ruimtelijk Toekomstperspectief zijn een aantal gebieden cruciaal voor de ontwikkelrichting van de stad. Het zijn gebieden waar meerdere ruimtelijke opgaven samenkomen en we in deze context ‘sleutelgebieden’ noemen. De sleutelgebieden zijn aanvullend op de reeds bekende ontwikkelgebieden uit de huidige omgevingsvisie. Ze zijn specifiek gekozen en afgebakend omdat hier meerdere opgaven spelen en een hoge mate van complexiteit in de ontwikkeling wordt voorzien. Het zijn daarmee cruciale ontwikkellocaties voor diverse opgaven en kunnen als voorzet voor een uitvoeringsagenda voortkomend uit de vernieuwde Omgevingsvisie worden beschouwd. De sleutelgebieden vormen tezamen ook de inzet van de gemeente Zwolle voor de regio als NOVEX-gebied.

Dan is dinsdag 1 april waarschijnlijk om
9.30 uur consulterend college, in aanwezigheid van 5.1.2e en mij.
Ik verzorg de terugkoppeling 5.1.2e en aan het programmateam.
Groet,
5.1.2e
5.1.2e
5.1.2e
telefoon 5.1.2e of 5.1.2e
5.1.2e @zwolle.nl

Legenda toegepaste uitzonderingsgrondslagen

In dit document zijn gegevens definitief geanonimiseerd op grond van:

Wet	Artikel	Omschrijving	Pagina's
Wet open overheid	Art. 5.1 lid 2 sub e	De eerbiediging van de persoonlijke levenssfeer	1, 2

From: "5.1.2e " <5.1.2e @zwolle.nl>
Sent: 11/11/2024 6:52:28 AM
To: "5.1.2e " <5.1.2e @zwolle.nl>
Cc:
Subject: RE: voorbereiding strategisch pfo 11 november 2024

Hoi 5.1.2e ,
Dank voor je reactie.
Het alternatief was de eerdere 'softere' versie van de werksessie. Mogelijk zitten daar nog elementen in die Gerdien aanpreken. Zie bijlage.
Nav jouw opmerkingen:

- Ik heb de club gevraagd om evt. digitaal deel tre nemen.
- 100% scenariostudie gaat naar B&W en raad.
- Ter inzage legging kan niet al voor de zomer. OER incl. mobiliteitsmodel berekening is dan nog niet klaar.
- ROP met effecten scenario's minimaal en maximaal' : dit zijn de omgevings/OEReffecten van de minimum en maximum variant uit de vier scenario's. (obv de vastgestelde bandbreedte_. Daarbinnen wordt het ROP (voorkeursalternatief) ontwikkelt en zit je dus altijd goed.
- discussie wat voor stad willen we zijn cq voor wie "willen/moeten" we bouwen? Met de raad is voorzien in maart (college februari)
- werksessie: prima om met stellingen te gaan werken.

Tot straks,
Tot straks!
5.1.2e
5.1.2e
5.1.2e
telefoon 5.1.2e of 5.1.2e
5.1.2e @zwolle.nl

Van: 5.1.2e
Verzonden: zondag 10 november 2024 20:10
Aan: 5.1.2e
CC: 5.1.2e
Onderwerp: voorbereiding strategisch pfo 11 november 2024
Hoi 5.1.2e ,
Wat later op de avond al, maar hoop dat je het nog tijdig kunt lezen. In rood heb ik mijn input/aanvullingen opgenomen zodat je het makkelijk kunt lezen.
In jouw mail las ik onderaan dat je een alternatief van de werksessie ook hebt gemaakt, maar de bijlage waar je naar verwijst kom ik niet tegen.
We spreken elkaar morgenochtend!
Met groet,
5.1.2e
Nb ik ben rond 8,45 uur in het Stadhuis

Legenda toegepaste uitzonderingsgrondslagen

In dit document zijn gegevens definitief geanonimiseerd op grond van:

Wet	Artikel	Omschrijving	Pagina's
Wet open overheid	Art. 5.1 lid 2 sub e	De eerbiediging van de persoonlijke levenssfeer	1

Welke stad willen we Overmorgen zijn?!

Duur: 2,5 uur

Locatie: Panoramazaal

Doel: Deze werksessie richt zich op het verkrijgen van inzichten in de prioriteiten, ambities en zorgen van de collegeleden. Ook is het goed om de collegeleden inzicht te geven in de fase waarin het programma zich bevindt, de resultaten van de participatiecampagne en hoe de inbreng van inwoners zich verhoudt tot de prioriteiten van de collegeleden.

Inhoud werksessie:

1. **Introductie (25 min):**
    - **Opening** door de burgemeester: Welkom en belang van de sessie benadrukken. (Burgemeester) (5 min)
    - **Toelichting** op het doel en het belang van de werksessie in het kader van het vervolgtraject van de aanvulling omgevingsvisie (5.1.2e) (5 min)
    - **Individueel brainstormen:** Collegeleden schrijven 3 kernwaarden of kenmerken op die Zwolle in 2040, Overmorgen, zou moeten hebben. (10 min)
    - Korte presentatie van de resultaten van de **participatiecampagne**, waarbij de belangrijkste thema's en zorgen van inwoners worden toegelicht (5.1.2e) (5 min)

2. **Toekomstspel Ons Zwolle van Overmorgen (40 min):**

    Verdeling in 4 groepjes. Onder leiding van 5.1.2e , 5.1.2e , 5.1.2e , 5.1.2e . 5.1.2e en 5.1.2e hebben een overkoepelende rol: zij helpen de groepjes op weg, kijken mee en stellen kritische vragen.

    - **Werkwijze:** Het spel wordt op een vergelijkbare manier gespeeld als in de Reizende Woonkamers, zodat collegeleden zelf de keuzes en dilemma's ervaren die inwoners tegenkwamen.
    - **Doel:** Door de keuzes uit het spel, zoals inbreiding versus uitbreiding en het behoud van groen versus verdere bebouwing, worden collegeleden uitgedaagd om hun voorkeuren en prioriteiten te onderzoeken.

Tijdens het Toekomstspel wordt drinken en een snack geserveerd

3. **Formuleren van gezamenlijke prioriteiten (15 minuten):**
    - Na het spel reflecteren de collegeleden gezamenlijk op de keuzes. Wat vinden ze essentieel voor de toekomst van Zwolle, en waar zien zij de grootste uitdagingen? Bijvoorbeeld als het gaat om duurzaamheidsambities, inbreiding / uitbreiding, sociale cohesie of oplossingen voor mobiliteitsvraagstukken.
4. **Van scenario's naar Ruimtelijk Ontwikkel Perspectief (45 minuten):**
    - 5.1.2e presenteert kort de vier Zwolse toekomstscenario's. (5 min)
    - Elk groepje behandelt één van de vier scenario's, waarbij ze bespreken hoe Zwolle zich op dit scenario zou kunnen voorbereiden. Welke goede en welke minder goede elementen zien zij in dit scenario? (15 min)
    - Elk groepje deelt in drie minuten hun scenario en conclusies met de hele groep. (15 min)
    - 5.1.2e schetst samen met 5.1.2e en 5.1.2e de ingrediënten voor het Ruimtelijk Ontwikkel Perspectief. (10 min)
5. **Afsluiting (20 minuten):**
    - **Samenvatten** van de uitkomsten van de werksessie, met specifieke focus op de prioriteiten en speerpunten die door het college zijn benoemd. (5.1.2e en 5.1.2e)
    - **Individuele reflectie:** Collegeleden schrijven in maximaal 3 zinnen een persoonlijke toekomstvisie voor Zwolle.
    - **Oogsten:** Iedereen leest zijn/haar visie voor. 5.1.2e identificeert samen met de collegeleden de gemeenschappelijke rode draad.
    - Bespreken van de **vervolgstappen** en bedanken college voor inbreng namens PT (5.1.2e).
    - **Afsluiting** door burgemeester.

Doelstelling na afloop van de werksessie: Na deze werksessie hebben de collegeleden niet alleen een nóg beter begrip van wat zij belangrijk vinden voor de toekomst van Zwolle, maar ook van hoe hun visie zich verhoudt tot de input die tijdens de participatiecampagne is verzameld. Dit zorgt voor een aanvulling op de omgevingsvisie die breed gedragen is en rekening houdt met de perspectieven en behoeften in de stad.

Legenda toegepaste uitzonderingsgrondslagen

In dit document zijn gegevens definitief geanonimiseerd op grond van:

Wet	Artikel	Omschrijving	Pagina's
Wet open overheid	Art. 5.1 lid 2 sub e	De eerbiediging van de persoonlijke levenssfeer	1, 2

From: "5.1.2e 5.1.2e " <5.1.2e @zwolle.nl>
Sent: 11/11/2024 7:31:33 AM
To: "5.1.2e " <5.1.2e @zwolle.nl>
Cc:
Subject: Re: voorbereiding strategisch pfo 11 november 2024

Hoi,

In de dpor brnw en raad vastgestelde bouwsteen wonen staat:

Ambitie
Via de regionale verstedelijkingsstrategie hebben we ons gecommitteerd aan een ambitie om 15.000 tot 20.000 woningen
te bouwen tot 2040. Met de huidige realisatie en ambitie om 1000 woningen per jaar te bouwen tot 2030 resulteert dit in een
opgave van 5.000 – 15.000 woningen in de periode 2030-2040.

Groet,

Van: 5.1.2e
Verstuurd: maandag, november 11, 2024 8:13:22 a.m.
Aan: 5.1.2e (5.1.2e
Onderwerp: Re: voorbereiding strategisch pfo 11 november 2024

Goedemorgen 5.1.2e ,

Fijn om zo nog even af te kunnen stemmen. Resultaten van vandaag en morgen kunnen we volgende week maandag nog met Gerdien delen. Dus komt goed.

Ik zit nog te puzzelen op de echte cijfers rond de woningbouwopgave als -basis- voor deze aanvulling (2030-2040). In de verstedelijkingsstudie wordt gesproken over 15.000 tot 20.000 extra woningen voor Zwolle in die periode. In de bouwsteen hebben we het over 5.000 tot 10.000 woningen… Heb jij scherp waar dat verschil zit? Het gaat om een substantieel verschil dat echt iets kan betekenen voor het ROP. Hier komt de discussie wellicht wel naar voren: voor wie wil je bouwen? Puur vanuit Pearl/Primos of een grotere regionale rol of tegemoet komen aan de landelijke behoefte. Mi kan dit een belangrijke punt van de discussie / stelling met het college zijn. Ben benieuwd hoe jij dit ziet?

Groet en tot straks,

5.1.2e

Met vriendelijke groet,
5.1.2e

Van: 5.1.2e 5.1.2e
Verzonden: Monday, November 11, 2024 7:52:28 AM
Aan: 5.1.2e
Onderwerp: RE: voorbereiding strategisch pfo 11 november 2024
Hoi 5.1.2e ,
Dank voor je reactie.
Het alternatief was de eerdere ‘softere’ versie van de werksessie. Mogelijk zitten daar nog elementen in die Gerdien aanpreken. Zie bijlage.
Nav jouw opmerkingen:

- Ik heb de club gevraagd om evt. digitaal deel tre nemen.
- 100% scenariostudie gaat naar B&W en raad.
- Ter inzage legging kan niet al voor de zomer. OER incl. mobiliteitsmodel berekening is dan nog niet klaar.

- ROP met effecten scenario's minimaal en maximaal' : dit zijn de omgevings/OEReffecten van de minimum en maximum variant uit de vier scenario's. (obv de vastgestelde bandbreedte_. Daarbinnen wordt het ROP (voorkeursalternatief) ontwikkelt en zit je dus altijd goed.
- discussie wat voor stad willen we zijn cq voor wie "willen/moeten" we bouwen? Met de raad is voorzien in maart (college februari)
- werksessie: prima om met stellingen te gaan werken.

Tot straks,
Tot straks!
5.1.2e
5.1.2e
5.1.2e
telefoon 5.1.2e of 5.1.2e
5.1.2e @zwolle.nl

Van: 5.1.2e
Verzonden: zondag 10 november 2024 20:10
Aan: 5.1.2e 5.1.2e
CC: 5.1.2e
Onderwerp: voorbereiding strategisch pfo 11 november 2024
Hoi 5.1.2e,
Wat later op de avond al, maar hoop dat je het nog tijdig kunt lezen. In rood heb ik mijn input/aanvullingen opgenomen zodat je het makkelijk kunt lezen.
In jouw mail las ik onderaan dat je een alternatief van de werksessie ook hebt gemaakt, maar de bijlage waar je naar verwijst kom ik niet tegen.
We spreken elkaar morgenochtend!
Met groet,
5.1.2e
Nb ik ben rond 8,45 uur in het Stadhuis

Legenda toegepaste uitzonderingsgrondslagen

In dit document zijn gegevens definitief geanonimiseerd op grond van:

Wet	Artikel	Omschrijving	Pagina's
Wet open overheid	Art. 5.1 lid 2 sub e	De eerbiediging van de persoonlijke levenssfeer	1, 2

From: "5.1.2e" <5.1.2e@zwolle.nl>
Sent: 2/8/2024 5:12:14 PM
To: "5.1.2e" <5.1.2e@zwolle.nl>, "5.1.2e" <5.1.2e@zwolle.nl>, "5.1.2e 5.1.2e" <5.1.2e@zwolle.nl>, "5.1.2e" <5.1.2e@zwolle.nl>
Cc: "5.1.2e" <5.1.2e@ruimtevolk.nl>, "5.1.2e" <5.1.2e@ruimtevolk.nl>
Subject: Re: Voorbereiding themacollege Stadsscan

Hoi 5.1.2e,

Ik vind het een goed memo geworden.
Het gesprek over vervolg stadsscan/doorvertaling naar de Aanvulling zou ik niet nu expliciet willen agenderen. Dat moet irt de andere bouwstenen. Als besproken daarom het memo aanvullen met het vervolg: collegebreed gesprek over oogst bouwstenen in onderlinge samenhang, scenariostudie en ruintelijk ontwikkelperspectief. Daarin wordt de afweging en keuzes gemaakt en krijgt de stadsscan zijn doorvertaling in aanvullend omgevingsbeleid en ontwikkelstrategie bestaande stad.

Suggesties voor punt op de i in het memo:
duidelijke samenhang tussen de stadsscan en de bouwsteen Wonen aanvullen met: en kunnen ruimtevragen vanuit andere bouwstenen (bijv. Economie of mobiliteit) een claim hebben op dezelfde ruimte.

Vwb aanwezigheid: strategisch dossier als Aanvulling omgevingsvisie vraagt hierom. Aanwezigheid Opdrachtgever Aanvulling ongevingsvisie of opdrachtgever bouwstenen en opdrachtnemer zijn een must. Zonder ruimtevolk geen verhaal. En de Stassbouwmeester op verzoek van Gerdien.

Groet 5.1.2e

Van: 5.1.2e
Verstuurd: donderdag, februari 8, 2024 10:28:22 a.m.
Aan: 5.1.2e ; 5.1.2e ; 5.1.2e ; 5.1.2e
CC: 5.1.2e ; 5.1.2e
Onderwerp: Voorbereiding themacollege Stadsscan

Allen,
Naar aanleiding van PFO afgelopen maandag heb ik de stukken voor het themacollege aangepast. Zie bijlage: voorbereidende memo voor het college en presentatie. We sturen ook de motie en de definitieve concept-stadsscan mee.
In de voorbereidende memo zijn in geel de aanpassingen gearceerd. Mede ook naar aanleiding van gesprek met 5.1.2e 5.1.2e en Ruimtevolk.
De presentatie is fors ingekort en afgestemd op de inhoud van de voorbereidende memo.
Eventuele opmerkingen kunnen vandaag nog. Morgen voor 12 uur lever ik de stukken aan.
NB: De ambtelijke aanwezigheid lijkt nu fors te zijn dinsdag. Ruimtevolk (2x ook voor presentatie), 5.1.2e, 5.1.2e en ikzelf. Ook is mogelijk nog aanwezigheid van 5.1.2e gewenst. Dat is zes. Hoe kijken jullie daar tegen aan?
Ik overleg nog met 5.1.2e.
@5.1.2e 5.1.2e Maandag is er alleen schriftelijk PFO. Kan dit schriftelijk of toch bespreken? Had je ook al over gemail

met vriendelijke groet Zwolle 5.1.2e 5.1.2e

Gemeente Zwolle, Team Ruimte en Economie
Postadres: Postbus 10007, 8000 GA Zwolle
Bezoekadres: Lübeckplein 2
☎ : 5.1.2e
@ : 5.1.2e@zwolle.nl

Niet printen spaart het milieu.

De gemeente Zwolle beschouwt e-mail als volwaardig communicatiemiddel. Dit betekent dat u erop mag vertrouwen dat de inhoud van dit bericht correct en compleet is.

Legenda toegepaste uitzonderingsgrondslagen

In dit document zijn gegevens definitief geanonimiseerd op grond van:

Wet	Artikel	Omschrijving	Pagina's
Wet open overheid	Art. 5.1 lid 2 sub e	De eerbiediging van de persoonlijke levenssfeer	1

From: "5.1.2e" <5.1.2e@zwolle.nl>
Sent: 2/9/2024 8:16:47 AM
To: "5.1.2e" <5.1.2e@zwolle.nl>, "5.1.2e" <5.1.2e@zwolle.nl>, "5.1.2e 5.1.2e" <5.1.2e@zwolle.nl>, "5.1.2e" <5.1.2e@zwolle.nl>
Cc: "5.1.2e" <5.1.2e@ruimtevolk.nl>, "5.1.2e" <5.1.2e@ruimtevolk.nl>
Subject: RE: Voorbereiding themacollege Stadsscan

Hoi allen,
Ik denk dat het memo en de presentatie tegemoet komen aan de wensen van de wethouders vanuit het pfo, mooi!
Ik besprak het gisteren al even met 5.1.2e; het is echt de bedoeling om de presentatie (dus sheet 1 t/m 20) in maximaal 20 minuten te doen, zodat er voldoende tijd blijft voor het gesprek met/tussen het college.
Kijk dus nog even kritisch naar aantal sheets en aanwezigen, zodat dit ook echt gaat lukken. En mooi dat 5.1.2e erbij is.
Maandag ligt het schriftelijk voor in de pfo's van Gerdien en Dorrit. Mochten hier nog opmerkingen uitkomen, koppel ik dat uiteraard zo snel mogelijk terug.

Van: 5.1.2e
Verzonden: donderdag 8 februari 2024 10:27
Aan: 5.1.2e ; 5.1.2e ; 5.1.2e ; 5.1.2e
CC: 5.1.2e ; 5.1.2e
Onderwerp: Voorbereiding themacollege Stadsscan
Allen,
Naar aanleiding van PFO afgelopen maandag heb ik de stukken voor het themacollege aangepast. Zie bijlage: voorbereidende memo voor het college en presentatie. We sturen ook de motie en de definitieve concept-stadsscan mee.
In de voorbereidende memo zijn in geel de aanpassingen gearceerd. Mede ook naar aanleiding van gesprek met 5.1.2e 5.1.2e en Ruimtevolk.
De presentatie is fors ingekort en afgestemd op de inhoud van de voorbereidende memo.
Eventuele opmerkingen kunnen vandaag nog. Morgen voor 12 uur lever ik de stukken aan.
NB: De ambtelijke aanwezigheid lijkt nu fors te zijn dinsdag. Ruimtevolk (2x ook voor presentatie), 5.1.2e, 5.1.2e en ikzelf. Ook is mogelijk nog aanwezigheid van 5.1.2e gewenst. Dat is zes. Hoe kijken jullie daar tegen aan?
Ik overleg nog met 5.1.2e.
@5.1.2e 5.1.2e Maandag is er alleen schriftelijk PFO. Kan dit schriftelijk of toch bespreken? Had je ook al over gemail

met vriendelijke groet
Zwolle
5.1.2e
5.1.2e

Gemeente Zwolle, Team Ruimte en Economie
Postadres: Postbus 10007, 8000 GA Zwolle
Bezoekadres: Lübeckplein 2
☎ : 5.1.2e
@ : 5.1.2e@zwolle.nl

Niet printen spaart het milieu.

De gemeente Zwolle beschouwt e-mail als volwaardig communicatiemiddel. Dit betekent dat u erop mag vertrouwen dat de inhoud van dit bericht correct en compleet is.

Legenda toegepaste uitzonderingsgrondslagen

In dit document zijn gegevens definitief geanonimiseerd op grond van:

Wet	Artikel	Omschrijving	Pagina's
Wet open overheid	Art. 5.1 lid 2 sub e	De eerbiediging van de persoonlijke levenssfeer	1

From: <5.1.2e @zwolle.nl>
Sent: 3/19/2025 7:56:58 AM
To: "5.1.2e (5.1.2e " <5.1.2e @zwolle.nl>, "5.1.2e " <5.1.2e @zwolle.nl>, "5.1.2e 5.1.2e " <5.1.2e @zwolle.nl>, "5.1.2e " <5.1.2e @zwolle.nl>
Cc:
Subject: RE: Voorkeursrecht - Hoofdlijn

---

begrijp ik goed dat met een omgevingsplan het voorkeursrecht verlengd kan worden? Waarom wordt er waarschijnlijk geen omgevingsplan voor Zwolle Zuid vastgesteld?

5.1.2e
5.1.2e
5.1.2e
telefoon 5.1.2e of 5.1.2e
5.1.2e @zwolle.nl

Van: 5.1.2e (5.1.2e
Verzonden: dinsdag 18 maart 2025 19:38
Aan: 5.1.2e ; 5.1.2e (5.1.2e ; 5.1.2e ; 5.1.2e
Onderwerp: RE: Voorkeursrecht - Hoofdlijn

Hoi,
Ik mis de 'light' variant waar 5.1.2e het over had en dat je dan z.s.m. het juridisch rond moet maken. Dat blijkt niet te kunnen? En dat na drie maanden de gemeenteraad het moet bekrachtigen, anders vervalt het. Wat betekent dat?
Wanneer kunnen ze wel leveren? Etc.
Gr
5.1.2e

Van: 5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>
Verzonden: dinsdag 18 maart 2025 17:59
Aan: 5.1.2e (5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>; 5.1.2e (5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>; 5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>; 5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>
Onderwerp: FW: Voorkeursrecht - Hoofdlijn

Ter info. Graag morgen een moment vinden om te bespreken.
Met vriendelijke groet,

5.1.2e
5.1.2e
5.1.2e
Gemeente Zwolle
5.1.2e

Van: 5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>
Verzonden: dinsdag 18 maart 2025 17:40
Aan: 5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>
CC: 5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>
Onderwerp: Voorkeursrecht - Hoofdlijn

Hallo 5.1.2e,
Vanmiddag hebben we vanuit Vastgoed bij elkaar gezeten om te kijken wat mogelijk is met betrekking tot het Voorkeursrecht. Onderstaand een samenvatting, morgen willen wij de memo afmaken.

Algemeen

De gemeente kan het voorkeursrecht inzetten om speculatie tegen te gaan, haar onderhandelingspositie te verbeteren of om meer controle te krijgen op de ruimtelijke ontwikkeling. Het voorkeursrecht is daarmee een belangrijk instrument in gebieden waar de gemeente (grond)speculatie verwacht of waar zij actief wil kunnen sturen. Met het vestigen van een voorkeursrecht geeft de gemeente een duidelijk signaal af over de gewenste ontwikkelingen van een gebied.
Het voorkeursrecht is wel een "afwachtend" instrument omdat de eigenaar zelf bepaalt of hij het eigendom te koop aanbiedt. Daarnaast is het vestigen van een voorkeursrecht een complex en tijdrovend proces dat onderworpen is aan strakke (juridische) kaders en mag het voorkeursrecht voor een maximale duur gevestigd worden.
Een aandachtpunt is dat het voorkeursrecht kan leiden tot aanzienlijke investeringen en eventuele risico's op afwaarderingen als er over gegaan wordt tot daadwerkelijke aankopen. Er zich is echter altijd nog een beslismoment tussen het moment waarop een eigenaar zijn eigendom onder voorkeursrecht aanbiedt en de daadwerkelijke verwerving door de gemeente, daardoor deze risico's beheersbaar zijn. Indien de gemeente niet overgaat tot verwerving moet zij het voorkeursrecht intrekken en is de grondeigenaar 3 jaar vrij om aan derden te verkopen.

Tevens zal de gemeente om het voorkeursrecht niet te laten verlopen binnen een termijn van 3 jaar na vestigen van het voorkeursrecht een Omgevingsvisie of -plan moeten vaststellen.
Hoewel de keuze om een gebied te transformeren niet vanuit de beslissing tot het vestigen van het voorkeursrecht komt, kan het vestigen van dit recht wel tot onrust leiden onder eigenaren en omwonenden.

Strategisch

In de RTP zijn een aantal gebieden opgenomen waar transformatie gaat plaatsvinden. Hieronder worden deze gebieden kort beoordeeld in het licht van het voorkeursrecht.

Uitbreiding Zwolle-Zuid

Het toepassen van voorkeursrecht kan effectief zijn op deze locatie. Het is een nieuwe locatie, die nog niet breed bekend is in de markt. Dit maakt dat nog weinig marktpartijen (waaronder speculanten en ontwikkelaars) positie ingenomen hebben. Ook de gemeente heeft nog nauwelijks positie. Binnen de termijnen van het voorkeursrecht, maximaal 6 jaar en 3 maanden (3 maanden + 3 jaar + 3 jaar), wordt er waarschijnlijk geen omgevingsplan voor dit gebied vastgesteld. Het is daarom waarschijnlijk dat het voorkeursrecht op een gegeven moment verloopt en ingetrokken moet worden. Echter kan de gemeente tot die tijd posities verwerven en een gebiedsvisie te maken. Ook kan zij deze tijd gebruiken om haar andere instrumenten (waaronder kostenverhaal) verder uit te werken. Dit om haar sturing te verbeteren ook als het voorkeursrecht verlopen is.

Vechtpoort 1

In dit gebied heeft de gemeente al positie en veel andere posities zijn ingenomen door marktpartijen. Het voorkeursrecht is daarom minder effectief in dit gebied omdat het niet waarschijnlijk is dat marktpartijen/ontwikkelaars hun positie onder het voorkeursrecht zullen gaan aanbieden. Er zijn wel locaties binnen Vechtpoort aan te wijzen die wellicht wel in aanmerking kunnen komen. Dit moet nog nader uitgezocht worden. Wel zou in dit gebied binnen 6 jaar en 3 maanden een omgevingsplan vastgesteld kunnen worden. Wat de termijn voor een eventueel voorkeursrecht langer maakt.

Stadsbroek

De gemeente heeft al een grote positie in dit gebied. De gemeente is al bezig met een scenario onderzoek voor deze locatie. De uitwerking op gebiedsniveau is daarmee gedetailleerde dan de RTP. Mocht voorkeursrecht wel wenselijk zijn, dan zijn die stukken een betere onderbouwing dan de RTP.

Hessenpoort

De marges op bedrijventerreinen zijn minder groot dan bij woningbouw. Het is daarom minder waarschijnlijk dat speculanten hier positie innemen. Ook is nog niet bekend welke kant Hessenpoort gaat uitbreiden. Dit maakt de risico's bij grondaankoop groter, ook voor de gemeente. Vanuit de wens om te kunnen sturen op welke type bedrijven zich in Hessenport vestigen, kan grondbezit wel een belangrijk sturingsinstrument zijn. Richting de toekomst kan het vestigen van voorkeursrecht alsnog wenselijk blijken, maar dit hoeft niet direct vanuit de context van de RTP.

Marslanden

Ook voor Marslanden geldt dat de kans op grootschalige speculatie kleiner wordt geacht dan bij woningbouw, maar ook hier kan grondbezit in de toekomst een belangrijk sturingsinstrument zijn.

Binnenstedelijke ontwikkelingen

In deze gebieden gaat het vaak om percelen waar vastgoed op staat. Dit maakt dat het hierbij om aanzienlijk hogere verwervingsbedragen gaat en de financiële risico's groter zijn. Dit maakt deze locatie minder geschikt voor het vestigen van voorkeursrecht vanuit de RTP. Dit kan wel vanuit een afweging op projectniveau.

Operationeel

Het vestigen van een voorkeursrecht kent een gedetailleerd (juridisch) procedure, waarbij er krappe doorlooptijden zijn. Deze termijnen beginnen te lopen op het moment dat het college een besluit genomen heeft. Het is daarom vereist dat het proces dat doorlopen moet worden nadat een besluit genomen is, al goed voorbereid is voordat het besluit genomen wordt. Dit proces bestaat onder meer uit een goede afbakening van het gebied, het inventariseren van de percelen, kadastrale recherche van de percelen, het voorbereiden van de kadastrale inschrijving en de communicatie richting de eigenaren. Ook moet er rekening gehouden worden met benodigde capaciteitsinzet na het besluit, in de vorm van communicatie, afhandelen van bezwaren en het te doorlopen proces als percelen aangeboden worden (principebesluit binnen vier weken).

Advies

Het vestigen van voorkeursrecht kan in alle gebieden extra sturingsmogelijkheden geven, maar de effectiviteit is niet in alle gebieden gelijk.
Het meest effectief en urgent is het vestigen van voorkeursrecht in Zwolle-zuid. Het advies is daarom om voorkeursrecht te vestigen op dit gebied.

Voor de andere uitbreidingslocatie lijkt voorkeursrecht minder effectief (Vechtpoort 1 en Stadbroek) of minder urgent (Hessenpoort en Marslanden). Dit wil niet zeggen dat op deze gebieden geen voorkeursrecht gevestigd kan worden, maar deze heeft een lagere prioritering.

Vervolg proces

Naar verwachting zal het in Zwolle-zuid gaan om circa 200 percelen met 80 verschillende eigenaren. Dit zal een aanzienlijke inspanning van de organisatie vereisen om hier het voorkeursrecht op te vestigen. Ook is het proces van het vestigen van voorkeursrecht rigide, waardoor het zorgvuldig voorbereid moet worden. Hierbij zal waarschijnlijk externe juridische ondersteuning nodig zijn en waarschijnlijk een uitvoerende notaris. Dit alles maakt dat 8 april voor een besluit over het

vestigen van voorkeursrecht waarschijnlijk niet haalbaar is. Het risico op een fout in het proces met de daarbij horende consequenties, wordt groter geacht dan het risico dat marktpartijen positie verwerven in de periode tussen openbaar maken RTP en het vestigen van voorkeursrecht.
Het is zaak om het proces te prioriteren, maar niet te forceren.
Ook moet rekening gehouden worden met een intensief proces, waarvoor mogelijk mensen vrijgespeeld moeten worden.
Hierbij gaat om de disciplines: vastgoedjuristen, verwerving, planeconomie, planoloog, tekenaar/GIS.
Groet,
5.1.2e

Legenda toegepaste uitzonderingsgrondslagen

In dit document zijn gegevens definitief geanonimiseerd op grond van:

Wet	Artikel	Omschrijving	Pagina's
Wet open overheid	Art. 5.1 lid 2 sub e	De eerbiediging van de persoonlijke levenssfeer	1, 3

From: "5.1.2e" <5.1.2e@zwolle.nl>
Sent: 3/19/2025 10:58:31 AM
To: "5.1.2e" <5.1.2e@zwolle.nl>, "5.1.2e" <5.1.2e@zwolle.nl>
Cc: "5.1.2e" <5.1.2e@zwolle.nl>, "5.1.2e" <5.1.2e@zwolle.nl>, "5.1.2e" <5.1.2e@zwolle.nl>, "5.1.2e" <5.1.2e@zwolle.nl>
Subject: RE: Voorkeursrecht - Hoofdlijn

Hoi allen,

Een kleine aanscherping bij de tweede vraag. De strekking van het antwoord blijft gelijk.

met vriendelijke groet Zwolle

5.1.2e
5.1.2e

Gemeente Zwolle, afdeling Vastgoed
Postadres: Postbus 10007, 8000 GA Zwolle
Bezoekadres: Lübeckplein 2
☎: 5.1.2e
☎: 5.1.2e (secretariaat Vastgoed)
@ : 5.1.2e@zwolle.nl

Van: 5.1.2e <5.1.2e@zwolle.nl>
Verzonden: woensdag 19 maart 2025 10:49
Aan: 5.1.2e <5.1.2e@zwolle.nl>; 5.1.2e <5.1.2e@zwolle.nl>
CC: 5.1.2e <5.1.2e@zwolle.nl>; 5.1.2e <5.1.2e@zwolle.nl>; 5.1.2e <5.1.2e@zwolle.nl>; 5.1.2e <5.1.2e@zwolle.nl>
Onderwerp: RE: Voorkeursrecht - Hoofdlijn

Hallo 5.1.2e,

@5.1.2e: graag aanvullen/corrigeren waar nodig.

1. We hebben wel gekeken naar wat mogelijk is, maar we zijn hier wel een beetje van teruggekomen. Het besluit dat het college neemt moet al aan behoorlijk wat juridische voorwaarden voldoen. Eigenlijk moeten alle stukken waarop de raad een besluit neemt, ook al bij het collegebesluit zitten (tekeningen, kavellijsten, etc.). Op perceelniveau kan er nog wel iets gecorrigeerd worden na het collegebesluit, maar de basis moet kloppen. Ook volgt er een heel verplicht proces op het moment dat het college het besluit genomen heeft (voorkeursrecht inschrijven, eigenaren aanschrijven, etc.). En de termijnen voor dit proces zijn zeer kort. Dit proces moet daarom al helemaal klaar staan op het moment dat het collegebesluit genomen wordt. Een collegebesluit kan hierdoor eigenlijk niet 'light' zijn.
2. Ik zeg niet dat het onmogelijk wordt om 2 april te halen, maar het wordt wel heel krap. Er moet veel werk verzet worden om het besluit tijdig klaar te hebben, maar ook het proces erna moet al helemaal voorbereid zijn. De uitbreiding van Zwolle-Zuid gaat over ruim 200 percelen met iets van 80 eigenaren. Voor al deze percelen moet het voorkeursrecht ingeschreven worden op het moment dan het besluit genomen is En voor al deze percelen moet "kadastrale recherche' plaatsvinden zodat de goede partijen aangeschreven worden. En al dit moet heel kort na het besluit en de publicatie daarvan gedaan worden. En heel kort is ~~geloof ik~~ binnen 4 dagen na publicatie van het besluit moet het voorkeursrecht ingeschreven zijn in het kadaster. Als we deze termijn overschrijden, moet het voorkeursrecht ingetrokken worden en ~~En als we hier ergens de plank finaal misslaan, kan het betekenen dat~~ mogen we 2 jaar geen voorkeursrecht ~~mogen~~ vestigen op grond van het RTP (wel op grond van de visie, nadat die is vastgesteld. Uit oogpunt van anti-speculatie is dat ongewenst). Naar onze mening is het risico van fouten in de procedure groter dan het risico van aankopen door marktpartijen. Ja, mogelijk nemen marktpartijen positie in maar als we binnen bijvoorbeeld twee weken het voorkeursrecht alsnog vestigen is dit risico te overzien. Onze conclusie: vestigen voorkeursrecht prioriteren, maar niet forceren.

Groet,
5.1.2e

Van: 5.1.2e <5.1.2e@zwolle.nl>
Verzonden: woensdag 19 maart 2025 10:11
Aan: 5.1.2e <5.1.2e@zwolle.nl>
CC: 5.1.2e <5.1.2e@zwolle.nl>; 5.1.2e <5.1.2e@zwolle.nl>; 5.1.2e <5.1.2e@zwolle.nl>; 5.1.2e <5.1.2e@zwolle.nl>; 5.1.2e <5.1.2e@zwolle.nl>
Onderwerp: RE: Voorkeursrecht - Hoofdlijn

Dag 5.1.2e,

Nogmaals dank voor je mail van gister.

Even ter verduidelijking twee vragen:
1. In de afgelopen week deed je vermoeden dat aan het collegebesluit een 'light-variant wvg' zou kunnen worden toegevoegd. En dat in de periode erna dat verder zou kunnen worden uitgewerkt. Dat zie ik nu niet meer terug. Klopt dat? Deze optie is er niet (meer)?
2. Welke termijnen hangen aan de procedures? M.a.w.: is het haalbaar om wvg aan het collegebesluit van 8 april (aanleveren 2 april) toe te voegen? En wat betekent dat in tijd? Kan het ook betekenen dat het pas een aantal weken later mogelijk is om dit te formaliseren? Heeft dit dan nog zin (partijen hebben dan al posities ingenomen)?

Onderstaand voorlopig advies ga ik delen met 5.1.2e. Met daarbij de boodschap dat de memo vandaag gereed is. Zoals ik gister aangaf verwacht ik dat 5.1.2e op korte termijn hierover het gesprek aan wil gaan.

Mocht je willen bellen, dan ben ik bereikbaar.

Met vriendelijke groet,

5.1.2e
5.1.2e
5.1.2e
Gemeente Zwolle
5.1.2e

Van: 5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>
Verzonden: dinsdag 18 maart 2025 17:40
Aan: 5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>
CC: 5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>
Onderwerp: Voorkeursrecht - Hoofdlijn

Hallo 5.1.2e,

Vanmiddag hebben we vanuit Vastgoed bij elkaar gezeten om te kijken wat mogelijk is met betrekking tot het Voorkeursrecht. Onderstaand een samenvatting, morgen willen wij de memo afmaken.

Algemeen
De gemeente kan het voorkeursrecht inzetten om speculatie tegen te gaan, haar onderhandelingspositie te verbeteren of om meer controle te krijgen op de ruimtelijke ontwikkeling. Het voorkeursrecht is daarmee een belangrijk instrument in gebieden waar de gemeente (grond)speculatie verwacht of waar zij actief wil kunnen sturen. Met het vestigen van een voorkeursrecht geeft de gemeente een duidelijk signaal af over de gewenste ontwikkelingen van een gebied.

Het voorkeursrecht is wel een “afwachtend” instrument omdat de eigenaar zelf bepaalt of hij het eigendom te koop aanbiedt. Daarnaast is het vestigen van een voorkeursrecht een complex en tijdrovend proces dat onderworpen is aan strakke (juridische) kaders en mag het voorkeursrecht voor een maximale duur gevestigd worden.

Een aandachtpunt is dat het voorkeursrecht kan leiden tot aanzienlijke investeringen en eventuele risico’s op afwaarderingen als er over gegaan wordt tot daadwerkelijke aankopen. Er zich is echter altijd nog een beslismoment tussen het moment waarop een eigenaar zijn eigendom onder voorkeursrecht aanbiedt en de daadwerkelijke verwerving door de gemeente, daardoor deze risico’s beheersbaar zijn. Indien de gemeente niet overgaat tot verwerving moet zij het voorkeursrecht intrekken en is de grondeigenaar 3 jaar vrij om aan derden te verkopen.
Tevens zal de gemeente om het voorkeursrecht niet te laten verlopen binnen een termijn van 3 jaar na vestigen van het voorkeursrecht een Omgevingsvisie of -plan moeten vaststellen.

Hoewel de keuze om een gebied te transformeren niet vanuit de beslissing tot het vestigen van het voorkeursrecht komt, kan het vestigen van dit recht wel tot onrust leiden onder eigenaren en omwonenden.

Strategisch
In de RTP zijn een aantal gebieden opgenomen waar transformatie gaat plaatsvinden. Hieronder worden deze gebieden kort beoordeeld in het licht van het voorkeursrecht.

Uitbreiding Zwolle-Zuid
Het toepassen van voorkeursrecht kan effectief zijn op deze locatie. Het is een nieuwe locatie, die nog niet breed bekend is in de markt. Dit maakt dat nog weinig marktpartijen (waaronder speculanten en ontwikkelaars) positie ingenomen hebben. Ook de gemeente heeft nog nauwelijks positie. Binnen de termijnen van het voorkeursrecht, maximaal 6 jaar en 3 maanden (3 maanden + 3 jaar + 3 jaar), wordt er waarschijnlijk geen omgevingsplan voor dit gebied vastgesteld. Het is daarom waarschijnlijk dat het voorkeursrecht op een gegeven moment verloopt en ingetrokken moet worden. Echter kan de gemeente tot die tijd posities verwerven en een gebiedsvisie te maken. Ook kan zij deze tijd gebruiken om haar andere instrumenten (waaronder kostenverhaal) verder uit te werken. Dit om haar sturing te verbeteren ook als het voorkeursrecht verlopen is.

Vechtpoort 1
In dit gebied heeft de gemeente al positie en veel andere posities zijn ingenomen door marktpartijen. Het voorkeursrecht is daarom minder effectief in dit gebied omdat het niet waarschijnlijk is dat marktpartijen/ontwikkelaars hun positie onder het voorkeursrecht zullen gaan aanbieden. Er zijn wel locaties binnen Vechtpoort aan te wijzen die wellicht wel in aanmerking kunnen komen. Dit moet nog nader uitgezocht worden. Wel zou in dit gebied binnen 6 jaar en 3 maanden een omgevingsplan vastgesteld kunnen worden. Wat de termijn voor een eventueel voorkeursrecht langer maakt.

Stadsbroek
De gemeente heeft al een grote positie in dit gebied. De gemeente is al bezig met een scenario onderzoek voor deze locatie. De uitwerking op gebiedsniveau is daarmee gedetailleerde dan de RTP. Mocht voorkeursrecht wel wenselijk zijn, dan zijn die stukken een betere onderbouwing dan de RTP.

Hessenpoort
De marges op bedrijventerreinen zijn minder groot dan bij woningbouw. Het is daarom minder waarschijnlijk dat speculanten hier positie innemen. Ook is nog niet bekend welke kant Hessenpoort gaat uitbreiden. Dit maakt de risico’s bij grondaankoop groter, ook voor de gemeente. Vanuit de wens om te kunnen sturen op welke type bedrijven zich in Hessenport vestigen, kan grondbezit wel een belangrijk sturingsinstrument zijn. Richting de toekomst kan het vestigen van voorkeursrecht alsnog wenselijk blijken, maar dit hoeft niet direct vanuit de context van de RTP.

Marslanden
Ook voor Marslanden geldt dat de kans op grootschalige speculatie kleiner wordt geacht dan bij woningbouw, maar ook hier kan grondbezit in de toekomst een belangrijk sturingsinstrument zijn.

Binnenstedelijke ontwikkelingen
In deze gebieden gaat het vaak om percelen waar vastgoed op staat. Dit maakt dat het hierbij om aanzienlijk hogere verwervingsbedragen gaat en de financiële risico’s groter zijn. Dit maakt deze locatie minder geschikt voor het vestigen van voorkeursrecht vanuit de RTP. Dit kan wel vanuit een afweging op projectniveau.

Operationeel
Het vestigen van een voorkeursrecht kent een gedetailleerd (juridisch) procedure, waarbij er krappe doorlooptijden zijn. Deze termijnen beginnen te lopen op het moment dat het college een besluit genomen heeft. Het is daarom vereist dat het proces dat doorlopen moet worden nadat een besluit genomen is, al goed voorbereid is voordat het besluit genomen wordt. Dit proces bestaat onder meer uit een goede afbakening van het gebied, het inventariseren van de percelen, kadastrale recherche van de percelen, het voorbereiden van de kadastrale inschrijving en de communicatie richting de eigenaren. Ook moet er rekening gehouden worden met benodigde capaciteitsinzet na het besluit, in de vorm van communicatie, afhandelen van bezwaren en het te doorlopen proces als percelen aangeboden worden (principebesluit binnen vier weken).

Advies

Het vestigen van voorkeursrecht kan in alle gebieden extra sturingsmogelijkheden geven, maar de effectiviteit is niet in alle gebieden gelijk.

Het meest effectief en urgent is het vestigen van voorkeursrecht in Zwolle-zuid. Het advies is daarom om voorkeursrecht te vestigen op dit gebied.

Voor de andere uitbreidingslocatie lijkt voorkeursrecht minder effectief (Vechtpoort 1 en Stadbroek) of minder urgent (Hessenpoort en Marslanden). Dit wil niet zeggen dat op deze gebieden geen voorkeursrecht gevestigd kan worden, maar deze heeft een lagere prioritering.

Vervolg proces
Naar verwachting zal het in Zwolle-zuid gaan om circa 200 percelen met 80 verschillende eigenaren. Dit zal een aanzienlijke inspanning van de organisatie vereisen om hier het voorkeursrecht op te vestigen. Ook is het proces van het vestigen van voorkeursrecht rigide, waardoor het zorgvuldig voorbereid moet worden. Hierbij zal waarschijnlijk externe juridische ondersteuning nodig zijn en waarschijnlijk een uitvoerende notaris. Dit alles maakt dat 8 april voor een besluit over het vestigen van voorkeursrecht waarschijnlijk niet haalbaar is. Het risico op een fout in het proces met de daarbij horende consequenties, wordt groter geacht dan het risico dat marktpartijen positie verwerven in de periode tussen openbaar maken RTP en het vestigen van voorkeursrecht.

Het is zaak om het proces te prioriteren, maar niet te forceren.
Ook moet rekening gehouden worden met een intensief proces, waarvoor mogelijk mensen vrijgespeeld moeten worden. Hierbij gaat om de disciplines: vastgoedjuristen, verwerving, planeconomie, planoloog, tekenaar/GIS.

Groet,
5.1.2e

Legenda toegepaste uitzonderingsgrondslagen

In dit document zijn gegevens definitief geanonimiseerd op grond van:

Wet	Artikel	Omschrijving	Pagina's
Wet open overheid	Art. 5.1 lid 2 sub e	De eerbiediging van de persoonlijke levenssfeer	1, 2, 3

From: "5.1.2e" <5.1.2e@zwolle.nl>
Sent: 3/19/2025 9:49:21 AM
To: "5.1.2e" <5.1.2e@zwolle.nl>, 5.1.2e" <5.1.2e@zwolle.nl>
Cc: "5.1.2e" <5.1.2e@zwolle.nl>, "5.1.2e" <5.1.2e@zwolle.nl>, "5.1.2e" <5.1.2e@zwolle.nl>, "5.1.2e" <5.1.2e@zwolle.nl>
Subject: RE: Voorkeursrecht - Hoofdlijn

Hallo 5.1.2e,

@5.1.2e: graag aanvullen/corrigeren waar nodig.

1. We hebben wel gekeken naar wat mogelijk is, maar we zijn hier wel een beetje van teruggekomen. Het besluit dat het college neemt moet al aan behoorlijk wat juridische voorwaarden voldoen. Eigenlijk moeten alle stukken waarop de raad een besluit neemt, ook al bij het collegebesluit zitten (tekeningen, kavellijsten, etc.). Op perceelniveau kan er nog wel iets gecorrigeerd worden na het collegebesluit, maar de basis moet kloppen. Ook volgt er een heel verplicht proces op het moment dat het college het besluit genomen heeft (voorkeursrecht inschrijven, eigenaren aanschrijven, etc.). En de termijnen voor dit proces zijn zeer kort. Dit proces moet daarom al helemaal klaar staan op het moment dat het collegebesluit genomen wordt. Een collegebesluit kan hierdoor eigenlijk niet 'light' zijn.
2. Ik zeg niet dat het onmogelijk wordt om 2 april te halen, maar het wordt wel heel krap. Er moet veel werk verzet worden om het besluit tijdig klaar te hebben, maar ook het proces erna moet al helemaal voorbereid zijn. De uitbreiding van Zwolle-Zuid gaat over ruim 200 percelen met iets van 80 eigenaren. Voor al deze percelen moet het voorkeursrecht ingeschreven worden op het moment dan het besluit genomen is En voor al deze percelen moet "kadastrale recherche' plaatsvinden zodat de goede partijen aangeschreven worden. En al dit moet heel kort na het besluit/bekendmaking gedaan worden. En heel kort is geloof ik binnen 4 dagen. En als we hier ergens de plank finaal misslaan, kan het betekenen dat we een poos geen voorkeursrecht mogen vestigen. Naar onze mening is het risico van fouten in de procedure groter dan het risico van aankopen door marktpartijen. Ja, mogelijk nemen marktpartijen positie in maar als we binnen bijvoorbeeld twee weken het voorkeursrecht alsnog vestigen is dit risico te overzien. Onze conclusie: vestigen voorkeursrecht prioriteren, maar niet forceren.

Groet,
5.1.2e

Van: 5.1.2e <5.1.2e@zwolle.nl>
Verzonden: woensdag 19 maart 2025 10:11
Aan: 5.1.2e <5.1.2e@zwolle.nl>
CC: 5.1.2e <5.1.2e@zwolle.nl>; 5.1.2e <5.1.2e@zwolle.nl>; 5.1.2e <5.1.2e@zwolle.nl>; 5.1.2e <5.1.2e@zwolle.nl>; 5.1.2e <5.1.2e@zwolle.nl>
Onderwerp: RE: Voorkeursrecht - Hoofdlijn

Dag 5.1.2e,

Nogmaals dank voor je mail van gister.

Even ter verduidelijking twee vragen:
1. In de afgelopen week deed je vermoeden dat aan het collegebesluit een 'light-variant wvg' zou kunnen worden toegevoegd. En dat in de periode erna dat verder zou kunnen worden uitgewerkt. Dat zie ik nu niet meer terug. Klopt dat? Deze optie is er niet (meer)?
2. Welke termijnen hangen aan de procedures? M.a.w.: is het haalbaar om wvg aan het collegebesluit van 8 april (aanleveren 2 april) toe te voegen? En wat betekent dat in tijd? Kan het ook betekenen dat het pas een aantal weken later mogelijk is om dit te formaliseren? Heeft dit dan nog zin (partijen hebben dan al posities ingenomen)?

Onderstaand voorlopig advies ga ik delen met 5.1.2e. Met daarbij de boodschap dat de memo vandaag gereed is. Zoals ik gister aangaf verwacht ik dat 5.1.2e op korte termijn hierover het gesprek aan wil gaan.

Mocht je willen bellen, dan ben ik bereikbaar.

Met vriendelijke groet,

5.1.2e
5.1.2e
5.1.2e
Gemeente Zwolle
5.1.2e

Van: 5.1.2e <5.1.2e@zwolle.nl>
Verzonden: dinsdag 18 maart 2025 17:40
Aan: 5.1.2e <5.1.2e@zwolle.nl>
CC: 5.1.2e <5.1.2e@zwolle.nl>
Onderwerp: Voorkeursrecht - Hoofdlijn

Hallo 5.1.2e,

Vanmiddag hebben we vanuit Vastgoed bij elkaar gezeten om te kijken wat mogelijk is met betrekking tot het Voorkeursrecht. Onderstaand een samenvatting, morgen willen wij de memo afmaken.

Algemeen
De gemeente kan het voorkeursrecht inzetten om speculatie tegen te gaan, haar onderhandelingspositie te verbeteren of om meer controle te krijgen op de ruimtelijke ontwikkeling. Het voorkeursrecht is daarmee een belangrijk instrument in gebieden waar de gemeente (grond)speculatie verwacht of waar zij actief wil kunnen sturen. Met het vestigen van een voorkeursrecht geeft de gemeente een duidelijk signaal af over de gewenste ontwikkelingen van een gebied.

Het voorkeursrecht is wel een "afwachtend" instrument omdat de eigenaar zelf bepaalt of hij het eigendom te koop aanbiedt. Daarnaast is het vestigen van een voorkeursrecht een complex en tijdrovend proces dat onderworpen is aan strakke (juridische) kaders en mag het voorkeursrecht voor een maximale duur gevestigd worden.

Een aandachtpunt is dat het voorkeursrecht kan leiden tot aanzienlijke investeringen en eventuele risico's op afwaarderingen als er over gegaan wordt tot daadwerkelijke aankopen. Er zich is echter altijd nog een beslismoment tussen het moment waarop een eigenaar zijn eigendom onder voorkeursrecht aanbiedt en de daadwerkelijke

verwerving door de gemeente, daardoor deze risico's beheersbaar zijn. Indien de gemeente niet overgaat tot verwerving moet zij het voorkeursrecht intrekken en is de grondeigenaar 3 jaar vrij om aan derden te verkopen.
Tevens zal de gemeente om het voorkeursrecht niet te laten verlopen binnen een termijn van 3 jaar na vestigen van het voorkeursrecht een Omgevingsvisie of -plan moeten vaststellen.

Hoewel de keuze om een gebied te transformeren niet vanuit de beslissing tot het vestigen van het voorkeursrecht komt, kan het vestigen van dit recht wel tot onrust leiden onder eigenaren en omwonenden.

Strategisch
In de RTP zijn een aantal gebieden opgenomen waar transformatie gaat plaatsvinden. Hieronder worden deze gebieden kort beoordeeld in het licht van het voorkeursrecht.

Uitbreiding Zwolle-Zuid
Het toepassen van voorkeursrecht kan effectief zijn op deze locatie. Het is een nieuwe locatie, die nog niet breed bekend is in de markt. Dit maakt dat nog weinig marktpartijen (waaronder speculanten en ontwikkelaars) positie ingenomen hebben. Ook de gemeente heeft nog nauwelijks positie. Binnen de termijnen van het voorkeursrecht, maximaal 6 jaar en 3 maanden (3 maanden + 3 jaar + 3 jaar), wordt er waarschijnlijk geen omgevingsplan voor dit gebied vastgesteld. Het is daarom waarschijnlijk dat het voorkeursrecht op een gegeven moment verloopt en ingetrokken moet worden. Echter kan de gemeente tot die tijd posities verwerven en een gebiedsvisie te maken. Ook kan zij deze tijd gebruiken om haar andere instrumenten (waaronder kostenverhaal) verder uit te werken. Dit om haar sturing te verbeteren ook als het voorkeursrecht verlopen is.

Vechtpoort 1
In dit gebied heeft de gemeente al positie en veel andere posities zijn ingenomen door marktpartijen. Het voorkeursrecht is daarom minder effectief in dit gebied omdat het niet waarschijnlijk is dat marktpartijen/ontwikkelaars hun positie onder het voorkeursrecht zullen gaan aanbieden. Er zijn wel locaties binnen Vechtpoort aan te wijzen die wellicht wel in aanmerking kunnen komen. Dit moet nog nader uitgezocht worden. Wel zou in dit gebied binnen 6 jaar en 3 maanden een omgevingsplan vastgesteld kunnen worden. Wat de termijn voor een eventueel voorkeursrecht langer maakt.

Stadsbroek
De gemeente heeft al een grote positie in dit gebied. De gemeente is al bezig met een scenario onderzoek voor deze locatie. De uitwerking op gebiedsniveau is daarmee gedetailleerde dan de RTP. Mocht voorkeursrecht wel wenselijk zijn, dan zijn die stukken een betere onderbouwing dan de RTP.

Hessenpoort
De marges op bedrijventerreinen zijn minder groot dan bij woningbouw. Het is daarom minder waarschijnlijk dat speculanten hier positie innemen. Ook is nog niet bekend welke kant Hessenpoort gaat uitbreiden. Dit maakt de risico's bij grondaankoop groter, ook voor de gemeente. Vanuit de wens om te kunnen sturen op welke type bedrijven zich in Hessenport vestigen, kan grondbezit wel een belangrijk sturingsinstrument zijn. Richting de toekomst kan het vestigen van voorkeursrecht alsnog wenselijk blijken, maar dit hoeft niet direct vanuit de context van de RTP.

Marslanden
Ook voor Marslanden geldt dat de kans op grootschalige speculatie kleiner wordt geacht dan bij woningbouw, maar ook hier kan grondbezit in de toekomst een belangrijk sturingsinstrument zijn.

Binnenstedelijke ontwikkelingen
In deze gebieden gaat het vaak om percelen waar vastgoed op staat. Dit maakt dat het hierbij om aanzienlijk hogere verwervingsbedragen gaat en de financiële risico's groter zijn. Dit maakt deze locatie minder geschikt voor het vestigen van voorkeursrecht vanuit de RTP. Dit kan wel vanuit een afweging op projectniveau.

Operationeel
Het vestigen van een voorkeursrecht kent een gedetailleerd (juridisch) procedure, waarbij er krappe doorlooptijden zijn. Deze termijnen beginnen te lopen op het moment dat het college een besluit genomen heeft. Het is daarom vereist dat het proces dat doorlopen moet worden nadat een besluit genomen is, al goed voorbereid is voordat het besluit genomen wordt. Dit proces bestaat onder meer uit een goede afbakening van het gebied, het inventariseren van de percelen, kadastrale recherche van de percelen, het voorbereiden van de kadastrale inschrijving en de communicatie richting de eigenaren. Ook moet er rekening gehouden worden met benodigde capaciteitsinzet na het besluit, in de vorm van communicatie, afhandelen van bezwaren en het te doorlopen proces als percelen aangeboden worden (principebesluit binnen vier weken).

Advies
Het vestigen van voorkeursrecht kan in alle gebieden extra sturingsmogelijkheden geven, maar de effectiviteit is niet in alle gebieden gelijk.

Het meest effectief en urgent is het vestigen van voorkeursrecht in Zwolle-zuid. Het advies is daarom om voorkeursrecht te vestigen op dit gebied.

Voor de andere uitbreidingslocatie lijkt voorkeursrecht minder effectief (Vechtpoort 1 en Stadbroek) of minder urgent (Hessenpoort en Marslanden). Dit wil niet zeggen dat op deze gebieden geen voorkeursrecht gevestigd kan worden, maar deze heeft een lagere prioritering.

Vervolg proces
Naar verwachting zal het in Zwolle-zuid gaan om circa 200 percelen met 80 verschillende eigenaren. Dit zal een aanzienlijke inspanning van de organisatie vereisen om hier het voorkeursrecht op te vestigen. Ook is het proces van het vestigen van voorkeursrecht rigide, waardoor het zorgvuldig voorbereid moet worden. Hierbij zal waarschijnlijk externe juridische ondersteuning nodig zijn en waarschijnlijk een uitvoerende notaris. Dit alles maakt dat 8 april voor een besluit over het vestigen van voorkeursrecht waarschijnlijk niet haalbaar is. Het risico op een fout in het proces met de daarbij horende consequenties, wordt groter geacht dan het risico dat marktpartijen positie verwerven in de periode tussen openbaar maken RTP en het vestigen van voorkeursrecht.

Het is zaak om het proces te prioriteren, maar niet te forceren.
Ook moet rekening gehouden worden met een intensief proces, waarvoor mogelijk mensen vrijgespeeld moeten worden. Hierbij gaat om de disciplines: vastgoedjuristen, verwerving, planeconomie, planoloog, tekenaar/GIS.

Groet,
5.1.2e

Legenda toegepaste uitzonderingsgrondslagen

In dit document zijn gegevens definitief geanonimiseerd op grond van:

Wet	Artikel	Omschrijving	Pagina's
Wet open overheid	Art. 5.1 lid 2 sub e	De eerbiediging van de persoonlijke levenssfeer	1, 2

From: "5.1.2e " <5.1.2e @zwolle.nl>
Sent: 3/18/2025 6:38:07 PM
To: "5.1.2e " <5.1.2e @zwolle.nl>, "5.1.2e " <5.1.2e @zwolle.nl>, "5.1.2e " <5.1.2e @zwolle.nl>, "5.1.2e " <5.1.2e @zwolle.nl>
Cc:
Subject: RE: Voorkeursrecht - Hoofdlijn

Hoi,

Ik mis de 'light' variant waar 5.1.2e het over had en dat je dan z.s.m. het juridisch rond moet maken. Dat blijkt niet te kunnen? En dat na drie maanden de gemeenteraad het moet bekrachtigen, anders vervalt het. Wat betekent dat?
Wanneer kunnen ze wel leveren? Etc.

Gr
5.1.2e

Van: 5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>
Verzonden: dinsdag 18 maart 2025 17:59
Aan: 5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>; 5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>; 5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>; 5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>
Onderwerp: FW: Voorkeursrecht - Hoofdlijn

Ter info. Graag morgen een moment vinden om te bespreken.

Met vriendelijke groet,

5.1.2e
5.1.2e
5.1.2e
Gemeente Zwolle
5.1.2e

Van: 5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>
Verzonden: dinsdag 18 maart 2025 17:40
Aan: 5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>
CC: 5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>
Onderwerp: Voorkeursrecht - Hoofdlijn

Hallo 5.1.2e,

Vanmiddag hebben we vanuit Vastgoed bij elkaar gezeten om te kijken wat mogelijk is met betrekking tot het Voorkeursrecht. Onderstaand een samenvatting, morgen willen wij de memo afmaken.

Algemeen
De gemeente kan het voorkeursrecht inzetten om speculatie tegen te gaan, haar onderhandelingspositie te verbeteren of om meer controle te krijgen op de ruimtelijke ontwikkeling. Het voorkeursrecht is daarmee een belangrijk instrument in gebieden waar de gemeente (grond)speculatie verwacht of waar zij actief wil kunnen sturen. Met het vestigen van een voorkeursrecht geeft de gemeente een duidelijk signaal af over de gewenste ontwikkelingen van een gebied.

Het voorkeursrecht is wel een "afwachtend" instrument omdat de eigenaar zelf bepaalt of hij het eigendom te koop aanbiedt. Daarnaast is het vestigen van een voorkeursrecht een complex en tijdrovend proces dat onderworpen is aan strakke (juridische) kaders en mag het voorkeursrecht voor een maximale duur gevestigd worden.

Een aandachtpunt is dat het voorkeursrecht kan leiden tot aanzienlijke investeringen en eventuele risico's op afwaarderingen als er over gegaan wordt tot daadwerkelijke aankopen. Er zich is echter altijd nog een beslismoment tussen het moment waarop een eigenaar zijn eigendom onder voorkeursrecht aanbiedt en de daadwerkelijke verwerving door de gemeente,

daardoor deze risico's beheersbaar zijn. Indien de gemeente niet overgaat tot verwerving moet zij het voorkeursrecht intrekken en is de grondeigenaar 3 jaar vrij om aan derden te verkopen.
Tevens zal de gemeente om het voorkeursrecht niet te laten verlopen binnen een termijn van 3 jaar na vestigen van het voorkeursrecht een Omgevingsvisie of -plan moeten vaststellen.

Hoewel de keuze om een gebied te transformeren niet vanuit de beslissing tot het vestigen van het voorkeursrecht komt, kan het vestigen van dit recht wel tot onrust leiden onder eigenaren en omwonenden.

Strategisch
In de RTP zijn een aantal gebieden opgenomen waar transformatie gaat plaatsvinden. Hieronder worden deze gebieden kort beoordeeld in het licht van het voorkeursrecht.

Uitbreiding Zwolle-Zuid
Het toepassen van voorkeursrecht kan effectief zijn op deze locatie. Het is een nieuwe locatie, die nog niet breed bekend is in de markt. Dit maakt dat nog weinig marktpartijen (waaronder speculanten en ontwikkelaars) positie ingenomen hebben. Ook de gemeente heeft nog nauwelijks positie. Binnen de termijnen van het voorkeursrecht, maximaal 6 jaar en 3 maanden (3 maanden + 3 jaar + 3 jaar), wordt er waarschijnlijk geen omgevingsplan voor dit gebied vastgesteld. Het is daarom waarschijnlijk dat het voorkeursrecht op een gegeven moment verloopt en ingetrokken moet worden. Echter kan de gemeente tot die tijd posities verwerven en een gebiedsvisie te maken. Ook kan zij deze tijd gebruiken om haar andere instrumenten (waaronder kostenverhaal) verder uit te werken. Dit om haar sturing te verbeteren ook als het voorkeursrecht verlopen is.

Vechtpoort 1
In dit gebied heeft de gemeente al positie en veel andere posities zijn ingenomen door marktpartijen. Het voorkeursrecht is daarom minder effectief in dit gebied omdat het niet waarschijnlijk is dat marktpartijen/ontwikkelaars hun positie onder het voorkeursrecht zullen gaan aanbieden. Er zijn wel locaties binnen Vechtpoort aan te wijzen die wellicht wel in aanmerking kunnen komen. Dit moet nog nader uitgezocht worden. Wel zou in dit gebied binnen 6 jaar en 3 maanden een omgevingsplan vastgesteld kunnen worden. Wat de termijn voor een eventueel voorkeursrecht langer maakt.

Stadsbroek
De gemeente heeft al een grote positie in dit gebied. De gemeente is al bezig met een scenario onderzoek voor deze locatie. De uitwerking op gebiedsniveau is daarmee gedetailleerde dan de RTP. Mocht voorkeursrecht wel wenselijk zijn, dan zijn die stukken een betere onderbouwing dan de RTP.

Hessenpoort
De marges op bedrijventerreinen zijn minder groot dan bij woningbouw. Het is daarom minder waarschijnlijk dat speculanten hier positie innemen. Ook is nog niet bekend welke kant Hessenpoort gaat uitbreiden. Dit maakt de risico's bij grondaankoop groter, ook voor de gemeente. Vanuit de wens om te kunnen sturen op welke type bedrijven zich in Hessenport vestigen, kan grondbezit wel een belangrijk sturingsinstrument zijn. Richting de toekomst kan het vestigen van voorkeursrecht alsnog wenselijk blijken, maar dit hoeft niet direct vanuit de context van de RTP.

Marslanden
Ook voor Marslanden geldt dat de kans op grootschalige speculatie kleiner wordt geacht dan bij woningbouw, maar ook hier kan grondbezit in de toekomst een belangrijk sturingsinstrument zijn.

Binnenstedelijke ontwikkelingen
In deze gebieden gaat het vaak om percelen waar vastgoed op staat. Dit maakt dat het hierbij om aanzienlijk hogere verwervingsbedragen gaat en de financiële risico's groter zijn. Dit maakt deze locatie minder geschikt voor het vestigen van voorkeursrecht vanuit de RTP. Dit kan wel vanuit een afweging op projectniveau.

Operationeel
Het vestigen van een voorkeursrecht kent een gedetailleerd (juridisch) procedure, waarbij er krappe doorlooptijden zijn. Deze termijnen beginnen te lopen op het moment dat het college een besluit genomen heeft. Het is daarom vereist dat het proces dat doorlopen moet worden nadat een besluit genomen is, al goed voorbereid is voordat het besluit genomen wordt. Dit proces bestaat onder meer uit een goede afbakening van het gebied, het inventariseren van de percelen, kadastrale recherche van de percelen, het voorbereiden van de kadastrale inschrijving en de communicatie richting de eigenaren. Ook moet er rekening gehouden worden met benodigde capaciteitsinzet na het besluit, in de vorm van communicatie, afhandelen van bezwaren en het te doorlopen proces als percelen aangeboden worden (principebesluit binnen vier weken).

Advies

Het vestigen van voorkeursrecht kan in alle gebieden extra sturingsmogelijkheden geven, maar de effectiviteit is niet in alle gebieden gelijk.

Het meest effectief en urgent is het vestigen van voorkeursrecht in Zwolle-zuid. Het advies is daarom om voorkeursrecht te vestigen op dit gebied.

Voor de andere uitbreidingslocatie lijkt voorkeursrecht minder effectief (Vechtpoort 1 en Stadbroek) of minder urgent (Hessenpoort en Marslanden). Dit wil niet zeggen dat op deze gebieden geen voorkeursrecht gevestigd kan worden, maar deze heeft een lagere prioritering.

Vervolg proces
Naar verwachting zal het in Zwolle-zuid gaan om circa 200 percelen met 80 verschillende eigenaren. Dit zal een aanzienlijke inspanning van de organisatie vereisen om hier het voorkeursrecht op te vestigen. Ook is het proces van het vestigen van voorkeursrecht rigide, waardoor het zorgvuldig voorbereid moet worden. Hierbij zal waarschijnlijk externe juridische ondersteuning nodig zijn en waarschijnlijk een uitvoerende notaris. Dit alles maakt dat 8 april voor een besluit over het vestigen van voorkeursrecht waarschijnlijk niet haalbaar is. Het risico op een fout in het proces met de daarbij horende consequenties, wordt groter geacht dan het risico dat marktpartijen positie verwerven in de periode tussen openbaar maken RTP en het vestigen van voorkeursrecht.

Het is zaak om het proces te prioriteren, maar niet te forceren.
Ook moet rekening gehouden worden met een intensief proces, waarvoor mogelijk mensen vrijgespeeld moeten worden. Hierbij gaat om de disciplines: vastgoedjuristen, verwerving, planeconomie, planoloog, tekenaar/GIS.

Groet,
5.1.2e

Legenda toegepaste uitzonderingsgrondslagen

In dit document zijn gegevens definitief geanonimiseerd op grond van:

Wet	Artikel	Omschrijving	Pagina's
Wet open overheid	Art. 5.1 lid 2 sub e	De eerbiediging van de persoonlijke levenssfeer	1, 3

From: "5.1.2e " <5.1.2e @zwolle.nl>

Sent: 3/21/2025 2:54:52 PM

To: " 5.1.2e " <5.1.2e 5.1.2e @zwolle.nl>, "5.1.2e " <5.1.2e @zwolle.nl>, "5.1.2e " <5.1.2e @zwolle.nl>, "5.1.2e " <5.1.2e @zwolle.nl>, "5.1.2e (5.1.2e)" <5.1.2e @zwolle.nl>, "5.1.2e " <5.1.2e @zwolle.nl>, "5.1.2e (5.1.2e " <5.1.2e @zwolle.nl>

Cc:

Subject: RE: Vooroverleg Pfo WVG

Dag allen,

Voor de zekerheid de memo ter (voor)bespreking maandag aanstaande.

Fijn weekend!

Met vriendelijke groet,

5.1.2e

5.1.2e

5.1.2e

Gemeente Zwolle

5.1.2e

-----Oorspronkelijke afspraak-----

Van: Directiesecretariaat 5.1.2e

Verzonden: vrijdag 21 maart 2025 13:17

Aan: Directiesecretariaat 5.1.2e ; 5.1.2e ; 5.1.2e ; 5.1.2e ; 5.1.2e (5.1.2e); 5.1.2e ; 5.1.2e

CC: 5.1.2e (5.1.2e

Onderwerp: Vooroverleg Pfo WVG

Tijd: maandag 24 maart 2025 10:30-10:55 (UTC+01:00) Amsterdam, Berlijn, Bern, Rome, Stockholm, Wenen.

Locatie: SH 0.09

21-03-2025YH

Ik heb 5.1.2e gevraagd mij te vervangen. Ik kan niet omdat ik 's ochtends voor de provincie werk en daar verwacht wordt bij pfo's met gedeputeerden.

Groet,

5.1.2e

Zou je hier ook 5.1.2e (cc) bij uit willen nodigen?

5.1.2e

Hoi allen, ik zou graag voorafgaand aan het Pfo van as maandag over de WVG nog graag met jullie een half uur spreken over de notitie. 5.1.2e wil jij aan afspraak inplannen ?

Groet

5.1.2e

Legenda toegepaste uitzonderingsgrondslagen

In dit document zijn gegevens definitief geanonimiseerd op grond van:

Wet	Artikel	Omschrijving	Pagina's
Wet open overheid	Art. 5.1 lid 2 sub e	De eerbiediging van de persoonlijke levenssfeer	1

From: "5.1.2e" <5.1.2e@zwolle.nl>
Sent: 3/21/2025 3:49:04 PM
To: "5.1.2e" <5.1.2e@zwolle.nl>, 5.1.2e" <5.1.2e@zwolle.nl>, "5.1.2e" <5.1.2e@zwolle.nl>, "5.1.2e" <5.1.2e@zwolle.nl>, "5.1.2e" <5.1.2e@zwolle.nl>, "5.1.2e" (5.1.2e" <5.1.2e@zwolle.nl>, "5.1.2e" <5.1.2e@zwolle.nl>, "5.1.2e" (5.1.2e)" <5.1.2e@zwolle.nl>
Cc:
Subject: RE: Vooroverleg Pfo WVG

Document toegevoegd aan iBabs.

met vriendelijke groet Zwolle

5.1.2e

Postadres: Postbus 10007, 8000 GA Zwolle
Bezoekadres: Lübeckplein 2

: 5.1.2e / 5.1.2e
5.1.2e
5.1.2e

Niet printen spaart het milieu.

De gemeente Zwolle beschouwt e-mail als volwaardig communicatiemiddel. Dit betekent dat u erop mag vertrouwen dat de inhoud van dit bericht correct en compleet is.

Van: 5.1.2e
Verzonden: vrijdag 21 maart 2025 15:55
Aan 5.1.2e ; 5.1.2e ; 5.1.2e ; 5.1.2e ; 5.1.2e (5.1.2e ; 5.1.2e ; 5.1.2e (5.1.2e)
Onderwerp: RE: Vooroverleg Pfo WVG

Dag allen,
Voor de zekerheid de memo ter (voor)bespreking maandag aanstaande.
Fijn weekend!
Met vriendelijke groet,

5.1.2e
5.1.2e
5.1.2e
Gemeente Zwolle
5.1.2e

-----Oorspronkelijke afspraak-----
Van: 5.1.2e <5.1.2e 5.1.2e@zwolle.nl>
Verzonden: vrijdag 21 maart 2025 13:17
Aan: 5.1.2e ; 5.1.2e ; 5.1.2e ; 5.1.2e ; 5.1.2e (5.1.2e ; 5.1.2e ; 5.1.2e
CC: 5.1.2e (5.1.2e)
Onderwerp: Vooroverleg Pfo WVG
Tijd: maandag 24 maart 2025 10:30-10:55 (UTC+01:00) Amsterdam, Berlijn, Bern, Rome, Stockholm, Wenen.
Locatie: SH 0.09
21-03-2025YH
Ik heb 5.1.2e *gevraagd mij te vervangen. Ik kan niet omdat ik 's ochtends voor de provincie werk en daar verwacht wordt bij pfo's met gedeputeerden.*

Groet,
5.1.2e

Zou je hier ook 5.1.2e *(cc) bij uit willen nodigen?*
5.1.2e

Hoi allen, ik zou graag voorafgaand aan het Pfo van as maandag over de WVG nog graag met jullie een half uur spreken over de notitie. 5.1.2e *wil jij aan afspraak inplannen ?*
Groet
5.1.2e

Legenda toegepaste uitzonderingsgrondslagen

In dit document zijn gegevens definitief geanonimiseerd op grond van:

Wet	Artikel	Omschrijving	Pagina's
Wet open overheid	Art. 5.1 lid 2 sub e	De eerbiediging van de persoonlijke levenssfeer	1, 2

From: "Bestuurssecretariaat Rots" <bestuurssecretariaat.rots@zwolle.nl>
Sent: 4/29/2025 8:57:59 AM
To: '5.1.2e (5.1.2e " <5.1.2e @zwolle.nl>
Cc: "Rots, Gerdien" <5.1.2e @zwolle.nl>, "Bestuurssecretariaat Rots" <bestuurssecretariaat.rots@zwolle.nl>
Subject: RE: voorstel aangepaste opzet inloopbijeenkomsten

Dag 5.1.2e ,
Het hele college is deze week afwezig. Volgende ontvang je een reactie op onderstaande mail.

met vriendelijke groet Zwolle

5.1.2e
5.1.2e
5.1.2e
Gemeente Zwolle
Postadres: Postbus 10007, 8000 GA, Zwolle
Bezoekadres: Grote Kerkplein 15, 8011 PK Zwolle
☎ 5.1.2e
@ bestuurssecretariaat.rots@zwolle.nl

Van: 5.1.2e 5.1.2e
Verzonden: dinsdag 29 april 2025 10:50
Aan: Rots, Gerdien
CC: 5.1.2e 5.1.2e ; 5.1.2e (5.1.2e ; 5.1.2e ; 5.1.2e (5.1.2e ; 5.1.2e 5.1.2e (5.1.2e ; 5.1.2e ; 5.1.2e ; 5.1.2e (5.1.2e ; 5.1.2e (5.1.2e)
Onderwerp: voorstel aangepaste opzet inloopbijeenkomsten

Hoi Gerdien,
Gisteren hebben we in ons programmateam gereflecteerd op de inloopbijeenkomsten die we hebben gehad en vooruitgekeken naar de bijeenkomsten die nog komen.
In deze mail een voorstel voor enkele aanpassingen. Ik hoor/lees graag of je je hierin kunt vinden.

Voor de inloopbijeenkomst vanavond in Zwolle zuid

- Vooraf heb ik contact met de wijkvereniging en de locatie over de verwachtingen van de avond; opkomst en gevoel krijgen bij wat we kunnen verwachten. Als daar iets bijzonders uitkomt laat ik het je weten.
- Bij binnenkomst zal 5.1.2e (onze programma-assistent) mensen welkom heten en een flyer geven met info over het RTP en de enquête (5.1.2e).
- Om 18.30 worden aanwezige ambtenaren gebriefd; ieder een ‘eigen’ vast tafel. Mensen kunnen vragen stellen. Suggesties voor het RTP worden genoteerd op post-its, mensen worden uitgenodigd om specifieke vragen en opmerkingen of meningen via ons emailadres of in de enquête achter te laten
- Om 19.15 en om 20.15 twee keer een plenair moment: ik geef jou graag het woord voor een korte toelichting op wat er nu ligt (een RTP waar mensen hun mening over kunnen geven) en hoe de participatie eruitziet. Desgewenst kan dat met enkele dia’s (een opzetje zit hierbij, dia 3 kort ik nog in). Daarna neem ik het stokje van je over en zal aangeven dat we verschillende tafels hebben (thema’s benoemen) met ambtenaren (te herkennen aan naambordjes) waar mensen terecht kunnen met hun vragen en suggesties. Ook verwijs ik naar de tafel waar mensen terecht kunnen over voorkeursrecht.
- Wanneer mogelijk laten we de presentatie van het open college op de achtergrond draaien met info over het RTP.

Nav de inloopbijeenkomsten
Voor Berkummers en voor wie 1 van de inloopbijeenkomsten heeft moeten missen organiseren we op 6 mei ‘savonds een extra inloopbijeenkomst. Ook deze zal een soortgelijke opzet krijgen als hierboven beschreven (obv de ervaringen van vanavond kunnen we nog aanpassingen doen). Voor deze inloopbijeenkomst stemmen we vooraf af met de wijkverenigingen, in het bijzonder met die van Berkum.
Tot zover.
Ik hoor/lees graag of je je hierin kunt vinden.
Tot vanavond,
5.1.2e

Van: 5.1.2e 5.1.2e
Verzonden: donderdag 24 april 2025 16:00
Aan: Rots, Gerdien <5.1.2e 5.1.2e@zwolle.nl>
CC: 5.1.2e 5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>; 5.1.2e 5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>; 5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>; 5.1.2e 5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>
Onderwerp: RE: Reflectie op gisteravond

Hoi Gerdien,
Hoi Gerdien,
Dank voor je reflectie. Ik deel die.
We kijken maandag met het programmateam vanuit al onze ervaringen:

- opnieuw naar de opzet van de bijeenkomsten in Zuid en Wijthmen
- naar een extra bijeenkomst voor Berkum en/of inwoners die het vanwege de vakantie of info hebben moeten missen

We komen bij je terug met een goed doordacht voorstel.
Op basis daarvan willen we in gesprek met de bestuursleden van de wijkvereniging Berkum.
5.2
Groet,
5.1.2e

Van: Rots, Gerdien <5.1.2e 5.1.2e@zwolle.nl>
Verzonden: donderdag 24 april 2025 12:43
Aan: 5.1.2e (5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>; 5.1.2e 5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>
CC: 5.1.2e 5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>; 5.1.2e 5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>
Onderwerp: Reflectie op gisteravond

Dag 5.1.2e en 5.1.2e,
Hoe kijken jullie terug op gisteravond, na een nachtje slapen?
We deelden gisteren al onze eerste indrukken, hieronder nog een aantal gedachten van mijn kant:

- De opzet van een 'inloop-bijeenkomst' paste goed bij de opkomst in Tolhuislanden (zo'n 30 mensen die allemaal persoonlijke aandacht kregen en hun vragen konden stellen), maar niet bij een opkomst van zo'n 300 mensen.

- Mensen komen vooral om meer informatie te krijgen. Ik was ontzettend blij dat 5.1.2e de flyers meteen bij de ingang stond uit te delen, want daarmee voorzie je in die eerste informatiebehoefte. Bovendien leg je meteen persoonlijk contact én was er eerder contact met de gemeente dan met de kritische groep.

- Bij een grote opkomst is het toch nodig om te beginnen met een plenair deel waarin we welkom heten en algemene informatie geven over de status van het besluit wat we nu nemen, wat behelst het besluit op dit moment wel en niet, het proces van participatie op dit moment en later. Op die manier voorzien we in de behoefte aan informatie. Daarna kunnen mensen dan bij de tafels nog hun verdiepende vragen stellen. En kunnen wij reacties/aandachtspunten ophalen.

- Willen jullie vanuit deze ervaringen opnieuw kijken naar de opzet van de bijeenkomsten in Zuid en Wijthmen?

- 5.2

- In Wijthmen is altijd een hoge opkomst. Veel kritische, soms argwanende mensen tov de overheid. Daar speelt vooral de behoefte om te weten waar ze aan toe zijn en dat wij een betrouwbare overheid voor ze zijn.

- Terug naar Berkum: ik zou best nog op korte termijn met de bestuursleden van de wijkvereniging in gesprek willen om nog even rustig door te praten over de participatie. Hoe wij dat zien, wat we gedaan hebben, wat er nog komt. Welke verwachtingen zij daarbij hebben. Willen jullie even meedenken? Zou dit helpend kunnen zijn? Op welke termijn (evt ergens volgende week). Wat is jullie advies?

- 5.1.2e idee om op 6 mei nog een avond te houden in Berkum vind ik een goede. En dan wat meer in een 'open college'-opzet. Waarbij we alsnog in die informatiebehoefte voorzien en ook de verwachtingen over participatie beter kunnen managen. Dus algemene informatie geven over de status van het besluit wat we nu nemen, wat behelst het besluit op dit moment wel en niet, het proces van participatie op dit moment en later. 6 mei is er ook een besluitvormende raadsvergadering waar ik liefst bij ben, maar waar ik wellicht iets later kan aansluiten, zodat ik het eerste half uur ofzo in Berkum kan zijn. Ik ben ook benieuwd naar jullie hierover vandaag na een nachtje slapen.

5.2

Groet, Gerdien
Verzonden vanuit Outlook voor iOS

Legenda toegepaste uitzonderingsgrondslagen

In dit document zijn gegevens definitief geanonimiseerd op grond van:

Wet	Artikel	Omschrijving	Pagina's
Wet open overheid	Art. 5.1 lid 2 sub e	De eerbiediging van de persoonlijke levenssfeer	1, 2, 3
Wet open overheid	Art. 5.2	Persoonlijke beleidsopvattingen	2, 3

From: <5.1.2e @zwolle.nl>
Sent: 4/29/2025 11:05:57 AM
To: "5.1.2e " <5.1.2e @zwolle.nl>
Cc:
Subject: RE: voorstel aangepaste opzet inloopbijeenkomsten

Vanuit de wijkverenniging verwachten we 2 bestuursleden.
De inloopbijeenkomst staat op de website namens het bestuur.
Daarnaast Buurtvereniging Schelle Oldeneel en Windesheim.
Leeft nog niet zo.
Gerdien:
Inloopbijeenkomsten niet voor iedereen de info heeft gebracht die ze zochten.
Voel uitgenodigd om nog een keer te komen.
Geen totaal andere bijeenkomst
Wel elementen open college meenemen
Inhoudelijke toelichting op belangrijkste keuzes.
Kort sleutelprojecten langslopen
Proces omgevingsvisie wat is er nu
Digitaal open college en zelf de regie houden
Of een combi van beide?

Van: 5.1.2e
Verzonden: dinsdag 29 april 2025 10:50
Aan: Rots, Gerdien
CC: 5.1.2e ; 5.1.2e 5.1.2e ; 5.1.2e ; 5.1.2e (5.1.2e ; 5.1.2e (5.1.2e) ; 5.1.2e ; 5.1.2e ; 5.1.2e (5.1.2e) ; 5.1.2e (5.1.2e)
Onderwerp: voorstel aangepaste opzet inloopbijeenkomsten

Hoi Gerdien,
Gisteren hebben we in ons programmateam gereflecteerd op de inloopbijeenkomsten die we hebben gehad en vooruitgekeken naar de bijeenkomsten die nog komen.
In deze mail een voorstel voor enkele aanpassingen. Ik hoor/lees graag of je je hierin kunt vinden.

Voor de inloopbijeenkomst vanavond in Zwolle zuid

- Vooraf heb ik contact met de wijkvereniging en de locatie over de verwachtingen van de avond; opkomst en gevoel krijgen bij wat we kunnen verwachten. Als daar iets bijzonders uitkomt laat ik het je weten.
- Bij binnenkomst zal 5.1.2e (onze programma-assistent) mensen welkom heten en een flyer geven met info over het RTP en de enquête (5.1.2e).
- Om 18.30 worden aanwezige ambtenaren gebriefd; ieder een ‘eigen’ vast tafel. Mensen kunnen vragen stellen. Suggesties voor het RTP worden genoteerd op post-its, mensen worden uitgenodigd om specifieke vragen en opmerkingen of meningen via ons emailadres of in de enquête achter te laten
- Om 19.15 en om 20.15 twee keer een plenair moment: ik geef jou graag het woord voor een korte toelichting op wat er nu ligt (een RTP waar mensen hun mening over kunnen geven) en hoe de participatie eruitziet. Desgewenst kan dat met enkele dia’s (een opzetje zit hierbij, dia 3 kort ik nog in). Daarna neem ik het stokje van je over en zal aangeven dat we verschillende tafels hebben (thema’s benoemen) met ambtenaren (te herkennen aan naambordjes) waar mensen terecht kunnen met hun vragen en suggesties. Ook verwijs ik naar de tafel waar mensen terecht kunnen over voorkeursrecht.
- Wanneer mogelijk laten we de presentatie van het open college op de achtergrond draaien met info over het RTP.

Nav de inloopbijeenkomsten
Voor Berkummers en voor wie 1 van de inloopbijeenkomsten heeft moeten missen organiseren we op 6 mei ‘savonds een extra inloopbijeenkomst. Ook deze zal een soortgelijke opzet krijgen als hierboven beschreven (obv de ervaringen van vanavond kunnen we nog aanpassingen doen). Voor deze inloopbijeenkomst stemmen we vooraf af met de wijkverenigingen, in het bijzonder met die van Berkum.
Tot zover.
Ik hoor/lees graag of je je hierin kunt vinden.
Tot vanavond,
5.1.2e

Van: 5.1.2e

Verzonden: donderdag 24 april 2025 16:00

Aan: Rots, Gerdien <5.1.2e @zwolle.nl>

CC: 5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>; 5.1.2e 5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>; 5.1.2e 5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>; 5.1.2e 5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>

Onderwerp: RE: Reflectie op gisteravond

Hoi Gerdien,
Hoi Gerdien,
Dank voor je reflectie. Ik deel die.
We kijken maandag met het programmateam vanuit al onze ervaringen:

- opnieuw naar de opzet van de bijeenkomsten in Zuid en Wijthmen
- naar een extra bijeenkomst voor Berkum en/of inwoners die het vanwege de vakantie of info hebben moeten missen

We komen bij je terug met een goed doordacht voorstel.
Op basis daarvan willen we in gesprek met de bestuursleden van de wijkvereniging Berkum.
5.2
Groet,
5.1.2e

Van: Rots, Gerdien <5.1.2e @zwolle.nl>

Verzonden: donderdag 24 april 2025 12:43

Aan: 5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>; 5.1.2e 5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>

CC: 5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>; 5.1.2e 5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>

Onderwerp: Reflectie op gisteravond

Dag 5.1.2e en 5.1.2e,
Hoe kijken jullie terug op gisteravond, na een nachtje slapen?
We deelden gisteren al onze eerste indrukken, hieronder nog een aantal gedachten van mijn kant:

- De opzet van een 'inloop-bijeenkomst' paste goed bij de opkomst in Tolhuislanden (zo'n 30 mensen die allemaal persoonlijke aandacht kregen en hun vragen konden stellen), maar niet bij een opkomst van zo'n 300 mensen.

- Mensen komen vooral om meer informatie te krijgen. Ik was ontzettend blij dat 5.1.2e de flyers meteen bij de ingang stond uit te delen, want daarmee voorzie je in die eerste informatiebehoefte. Bovendien leg je meteen persoonlijk contact én was er eerder contact met de gemeente dan met de kritische groep.

- Bij een grote opkomst is het toch nodig om te beginnen met een plenair deel waarin we welkom heten en algemene informatie geven over de status van het besluit wat we nu nemen, wat behelst het besluit op dit moment wel en niet, het proces van participatie op dit moment en later. Op die manier voorzien we in de behoefte aan informatie. Daarna kunnen mensen dan bij de tafels nog hun verdiepende vragen stellen. En kunnen wij reacties/aandachtspunten ophalen.

- Willen jullie vanuit deze ervaringen opnieuw kijken naar de opzet van de bijeenkomsten in Zuid en Wijthmen?

5.2

- In Wijthmen is altijd een hoge opkomst. Veel kritische, soms argwanende mensen tov de overheid. Daar speelt vooral de behoefte om te weten waar ze aan toe zijn en dat wij een betrouwbare overheid voor ze zijn.

- Terug naar Berkum: ik zou best nog op korte termijn met de bestuursleden van de wijkvereniging in gesprek willen om nog even rustig door te praten over de participatie. Hoe wij dat zien, wat we gedaan hebben, wat er nog komt. Welke verwachtingen zij daarbij hebben. Willen jullie even

meedenken? Zou dit helpend kunnen zijn? Op welke termijn (evt ergens volgende week). Wat is jullie advies?

- 5.1.2e idee om op 6 mei nog een avond te houden in Berkum vind ik een goede. En dan wat meer in een 'open college'-opzet. Waarbij we alsnog in die informatiebehoefte voorzien en ook de verwachtingen over participatie beter kunnen managen. Dus algemene informatie geven over de status van het besluit wat we nu nemen, wat behelst het besluit op dit moment wel en niet, het proces van participatie op dit moment en later. 6 mei is er ook een besluitvormende raadsvergadering waar ik liefst bij ben, maar waar ik wellicht iets later kan aansluiten, zodat ik het eerste half uur ofzo in Berkum kan zijn. Ik ben ook benieuwd naar jullie hierover vandaag na een nachtje slapen.

5.2

Groet, Gerdien
Verzonden vanuit Outlook voor iOS

Legenda toegepaste uitzonderingsgrondslagen

In dit document zijn gegevens definitief geanonimiseerd op grond van:

Wet	Artikel	Omschrijving	Pagina's
Wet open overheid	Art. 5.1 lid 2 sub e	De eerbiediging van de persoonlijke levenssfeer	1, 2, 3
Wet open overheid	Art. 5.2	Persoonlijke beleidsopvattingen	2, 3

From: "5.1.2e 5.1.2e " <5.1.2e @zwolle.nl>
Sent: 11/20/2024 10:29:14 AM
To: "5.1.2e (5.1.2e " <5.1.2e @zwolle.nl>
Cc:
Subject: RE: vraagje bezoek 5.1.2e /B&W

Hoi,
Fijn, dank je.
We zijn nu (net als bij de AOV ��) eerst bezig met een algemeen omvattend verhaal als basis voor ons dat a.s. maandag eerst met Paul en Gerdien besproken wordt, een soort hoofdopzet met al wat kleuring. Daarna verder met de specifieke gespreksonderwerpen.
Neem je wel mee in dat stuk, oké?
Gr
5.1.2e

Van: 5.1.2e 5.1.2e
Verzonden: woensdag 20 november 2024 10:35
Aan: 5.1.2e (5.1.2e
Onderwerp: RE: vraagje bezoek GS/B&W

Hoi 5.1.2e ,
Daar ga ik even over nadenken. Ik kom erop terug. Wanneer wil je de gespreksonderwerpen de vragen verzameld hebben?
Groet,
5.1.2e
5.1.2e
5.1.2e
telefoon 5.1.2e of 5.1.2e
5.1.2e @zwolle.nl

Van: 5.1.2e 5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>
Verzonden: woensdag 20 november 2024 10:27
Aan: 5.1.2e 5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>
Onderwerp: vraagje bezoek 5.1.2e /B&W
Urgentie: Hoog

Hoi 5.1.2e ,
10 december as komt 5.1.2e op bezoek bij ons college.
Een bezoek met als doel ontmoeting, relatie, maar ook met een inhoudelijke component gericht op samenwerking. Gekozen is voor het onderwerp stapeling van opgaven/belangen en het kunnen kiezen uiteindelijk. Hoe vinden we elkaar hierin en wat is daarvoor nodig? Ook vanuit de één overheid gedachte.
Verstedelijkingsstrategie, REB2040, onze aanvulling Omgevingsvisie en de concept POVI zijn het casco voor het gesprek. Casus is het gebied ten Noorden van de Vecht (Hessenpoort) met tal van claims op dat gebied, zoals bedrijventerreinuitbreiding, windmolens, energietransitie, weidevogels, landbouwgebied en WBS (laag gelegen).
Graag je meedenken over goede gespreksonderwerpen/vragen aan de hand van het vorenstaande. Heb je daar tips/suggesties voor. Ook vanuit de provinciale bril.
Groet,
5.1.2e

Legenda toegepaste uitzonderingsgrondslagen

In dit document zijn gegevens definitief geanonimiseerd op grond van:

Wet	Artikel	Omschrijving	Pagina's
Wet open overheid	Art. 5.1 lid 2 sub e	De eerbiediging van de persoonlijke levenssfeer	1

From: "5.1.2e (5.1.2e" <5.1.2e @zwolle.nl>
Sent: 11/20/2024 2:15:57 PM
To: "5.1.2e (5.1.2e" <5.1.2e @zwolle.nl>
Cc:
Subject: RE: vraagje bezoek GS/B&W

Hoi,
Nog niet af, op zo'n 80%.
Maar heb je een idee welke kant het opgaat.
Groet,
5.1.2e

Van: 5.1.2e (5.1.2e
Verzonden: woensdag 20 november 2024 11:35
Aan: 5.1.2e (5.1.2e
Onderwerp: RE: vraagje bezoek GS/B&W

Ja, graag!
Groet,
5.1.2e
5.1.2e
5.1.2e
telefoon 5.1.2e of 5.1.2e
5.1.2e @zwolle.nl

Van: 5.1.2e (5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>
Verzonden: woensdag 20 november 2024 11:29
Aan: 5.1.2e (5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>
Onderwerp: RE: vraagje bezoek GS/B&W

Hoi,
Fijn, dank je.
We zijn nu (net als bij de AOV ��) eerst bezig met een algemeen omvattend verhaal als basis voor ons dat a.s. maandag eerst met Paul en Gerdien besproken wordt, een soort hoofdopzet met al wat kleuring. Daarna verder met de specifieke gespreksonderwerpen.
Neem je wel mee in dat stuk, oké?
Gr
5.1.2e

Van: 5.1.2e 5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>
Verzonden: woensdag 20 november 2024 10:35
Aan: 5.1.2e (5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>
Onderwerp: RE: vraagje bezoek GS/B&W

Hoi 5.1.2e,
Daar ga ik even over nadenken. Ik kom erop terug. Wanneer wil je de gespreksonderwerpen de vragen verzameld hebben?
Groet,
5.1.2e
5.1.2e
5.1.2e
telefoon 5.1.2e of 5.1.2e
5.1.2e @zwolle.nl

Van: 5.1.2e (5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>
Verzonden: woensdag 20 november 2024 10:27
Aan: 5.1.2e 5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>
Onderwerp: vraagje bezoek GS/B&W
Urgentie: Hoog

Hoi 5.1.2e,
10 december as komt GS op bezoek bij ons college.
Een bezoek met als doel ontmoeting, relatie, maar ook met een inhoudelijke component gericht op samenwerking. Gekozen is voor het onderwerp stapeling van opgaven/belangen en het kunnen kiezen uiteindelijk. Hoe vinden we elkaar hierin en wat is daarvoor nodig? Ook vanuit de één overheid gedachte.
Verstedelijkingsstrategie, REB2040, onze aanvulling Omgevingsvisie en de concept POVI zijn het casco voor het gesprek. Casus is het gebied ten Noorden van de Vecht (Hessenpoort) met tal van claims op dat gebied, zoals bedrijventerreinuitbreiding, windmolens, energietransitie, weidevogels, landbouwgebied en WBS (laag gelegen).
Graag je meedenken over goede gespreksonderwerpen/vragen aan de hand van het vorenstaande. Heb je daar tips/suggesties voor. Ook vanuit de provinciale bril.

Groet,
5.1.2e

Legenda toegepaste uitzonderingsgrondslagen

In dit document zijn gegevens definitief geanonimiseerd op grond van:

Wet	Artikel	Omschrijving	Pagina's
Wet open overheid	Art. 5.1 lid 2 sub e	De eerbiediging van de persoonlijke levenssfeer	1, 2

Ontmoeting colleges gemeente Zwolle en Provincie Overijssel
10 december 2024
12.30 – 14.30 (inclusief lunch)
Locatie: nader te bepalen, maar in het te bespreken gebied

Aanleiding/ doel

Op 10 december vindt – op uitnodiging van gemeente Zwolle – een ontmoeting plaats tussen het college van de gemeente Zwolle met het college van de provincie Overijssel. Het voorstel is om tijdens deze ontmoeting vanuit de Verstedelijkingsstrategie Regio Zwolle en de (concept) provinciale omgevingsvisie op een interactieve manier te spreken over het gebied ten Noorden van de Vecht als casus. Het doel van dit gesprek is om het contact met de provincie te versterken, wederzijds begrip te creëren en te spreken over hoe we als overheden samenwerken in een gebied met een stapeling van opgaven.

Centrale vraag is: hoe werken we met elkaar samen in een gebied waar gemeentelijke én provinciale ambities/opgaven/belangen met een ruimtelijke impact samen komen en hoe komen we tot prioritering, tot keuzes? Wat is daarvoor nodig en hoe kunnen gemeente(n) en provincie als één overheid naar buiten treden? Er is voor dit onderwerp gekozen omdat dit zowel bij gemeente als provincie veel portefeuilles raakt en zich daarom leent voor een collegebrede ontmoeting. Hierbij gaat het overigens nu niet over de concrete antwoorden voor dat gebied. Het gebied dient als casus voor het goede gesprek zoals dat hierboven is geschetst. De context van de inhoudelijke opgaven zoals die hieronder worden geschetst zijn dan ook op hoofdlijnen, onvolledig en niet bedoeld voor een inhoudelijk gesprek. Zij dienen slechts als hulpmiddel voor het gesprek. Het betreft naar onze mening een treffend voorbeeld uit de praktijk over een gebied met een veelheid aan opgaven vanuit een bestaand planologisch regime.

Agenda

De agenda voor 10 december a.s. is als volgt:

1. We gaan in op de Verstedelijkingsstrategie van de Regio Zwolle en gaan daar als eerste over in gesprek.
2. We schetsen kort de context van de (concept) Provinciale Omgevingsvisie en noemen eveneens kort de kern van de gemeentelijke reactie op de provinciale Omgevingsvisie als vertrekpunt voor het interactieve gesprek.
3. We gaan interactief met elkaar in gesprek over de casus gebied ten Noorden van de Vecht.

Hieronder wordt de agenda toegelicht.
We starten als eerste met de kernboodschap: Waarom is dit gebied een hulpmiddel en een goed voorbeeld. Vervolgens adresseren we de gesprekspunten. In de derde plaats wordt ingegaan op de brede context vanuit de verstedelijkingsstrategie van de regio Zwolle en de REB2040. Tot slot worden de overige ruimteclaims benoemd.

CONCEPT

Toelichting op agenda

1. Kern van het gesprek

In het gebied 'Ten noorden van de Vecht', grofweg gelegen tussen Hasselt, Staphorst, Nieuwleusen en Dalfsen, komen verschillende ruimtelijke opgaven af. Dan gaat het om de bestaande en mogelijke uitbreiding van Hessenpoort, de planvorming voor een railterminal en de grootschalige opwek van duurzame energie, in combinatie met de versterking van de energie-infrastructuur. Daarnaast kenmerkt het gebied zich als landbouwgebied met potentie, een waardevol open landschap, zijn er weidevogels aanwezig en zetten bewoners zich in voor behoud van de leefbaarheid. Ook speelt hier het thema waterveiligheid, vanwege de aanwezigheid van de Vecht.

We werken met diverse partijen aan een gebiedsvisie ten noorden van de Vecht. Er ligt nu een concept visie, die vooral de waarden van het gebied beschrijft en hoe partijen in de toekomst met elkaar gaan samenwerken. Het bleek erg lastig ruimtelijke keuzes te maken voor het gebied gericht op de lange termijn en daarmee perspectief voor de inwoners van het gebied, waaronder agrariërs. Dat komt door de verschillende stadia waarin ruimtelijke plannen/voornemens zich bevinden.

2. De gesprekspunten: (nog verder uit te werken na SO in concrete vragen)

Blijvende samenwerking en steun: De ingezette koers van een stedelijke transitie is nog maar net begonnen. Het kost zeker 15-25 jaar om deze echt te laten floreren. Samen optrekken naar het Rijk is daarbij noodzakelijk, vooral ook op de opgave mobiliteit en bereikbaarheid.

Optreden als één overheid, elkaar versterken, ook richting het Rijk: Het is een keten van opgaven waarin het gaat om gebieden verbonden door systemen. Dan alleen ontstaat het inzicht in samenhang en afhankelijkheden. En dat betekent nu ook de mogelijkheid expliciet maken dat Zwolle transformeert buiten de bestaande stad met mobiliteit, eventueel woningbouw, klimaatoplossingen, ruimte voor economische groei in samenhang met de opgaven van onze partners in de regio.

Benut de complementaire kracht van de drie DUS-regio's en de ontwikkeling van stedelijke regio's: Overijssel heeft drie stedelijke regio's. Meer samenwerking daarmee en de provincie over (hoog)stedelijke opgaven ligt voor de hand en biedt houvast voor het vasthouden aan de ingeslagen weg. En daarmee, een duidelijke strategische ruimtelijke koers van Zwolle over stedelijke transitie. Groei trekt de investeringen aan voor de opgaven wonen, water/klimaat, transitie van de economie, transitie mobiliteit.

Gespreksonderwerpen:
pm

CONCEPT

3. Verstedelijkingsstrategie en REB2040

Verstedelijkingstrategie voor Zwolle brengt het volgende:

- Meer verdichting én meer woningen in een hoger jaarlijks tempo (600 → 1000)
- Mobiliteits- en bereikbaarheidstransitie als basis voor een ander leefkwaliteit in een vergroot centrumgebied én een ander gebruik van de stadsring
- Een hoge kwaliteit van woon- en leefomgeving, voor een brede samenleving (Hart stad)
- Continuïteit in een klimaatbestendige aanpak
- De keuze voor een stedelijke economie
- De stap naar het samen met Rijk en Regio optrekken voor grote ruimtelijke opgaven

De verstedelijkingsstrategie en het MIRT onderzoek zorgen voor:

- Een heldere positionering voor Zwolle: het stedelijke warme hart van de Regio
- Een betere propositie voor Zwolle als grootschalig woningbouwgebied: een unieke status o.a. in Novex-perspectief
- Regionale en nationale acceptatie van de pas ingeslagen weg voor een mobiliteitstransitie. Zwolle laat hierin een leidende rol zien voor de regio met noviteiten op het landelijke 'mobiliteitstoneel'. Stad en regio zijn onlosmakelijk verbonden.
- Een koers waarin de A28 dé as blijft, waar doorstroming essentieel is en blijft. De keuze voor Stomp en OV is dé oplossing om dat te borgen.
- De mogelijkheid om de status van regionale en nationale netwerkstad verder uit te bouwen met een groot aandeel in de regionale ambitie als klimaatbestendige groeiregio.
- Een leidende rol als motor van huidige en toekomstige regionale economie, waarin onderwijs, behoud en ontwikkeling van jong talent randvoorwaardelijk zijn. Een vaste plek aan tafel in het Novex-gebied regio Zwolle: programma stedelijk Zwolle.

Programmaplan Stedelijk Zwolle en Aanvulling Omgevingsvisie zeggen het volgende:

- In mei 2023 heeft het college de bestuursopdracht voor de aanvulling van de Omgevingsvisie gedeeld met de gemeenteraad. De opdracht biedt het kader van waaruit aan de aanvulling wordt gewerkt. Daarin is een aantal bouwstenen benoemd en een relatie gelegd met de Verstedelijkingsstrategie en het Novex-gebied. De gebiedsgerichte bouwstenen betreffen de CB-zone én nieuwe uitleg aan de Oost- en Zuidzijde, zoals ook weergegeven in de verstedelijkingsstrategie
- Begin 2023 is de verstedelijkingsstrategie regio Zwolle omarmd door rijk en regio. De bestuurlijke partners, waar onder de gemeente Zwolle hebben afgesproken verder samen te werken aan realisatie van ambities in het Novex-gebied Regio Zwolle. Zwolle neemt deel met een 'eigen' gebiedsgericht deelprogramma, met realisatie tot maximaal 25.000 woningen tot 2040/2050 én de regio Zwolle 20.000 nieuwe arbeidsplaatsen. Dit is vastgelegd in een programmaplan en verankerd via de Stuurgroep Ruimte van Rijk en regio.

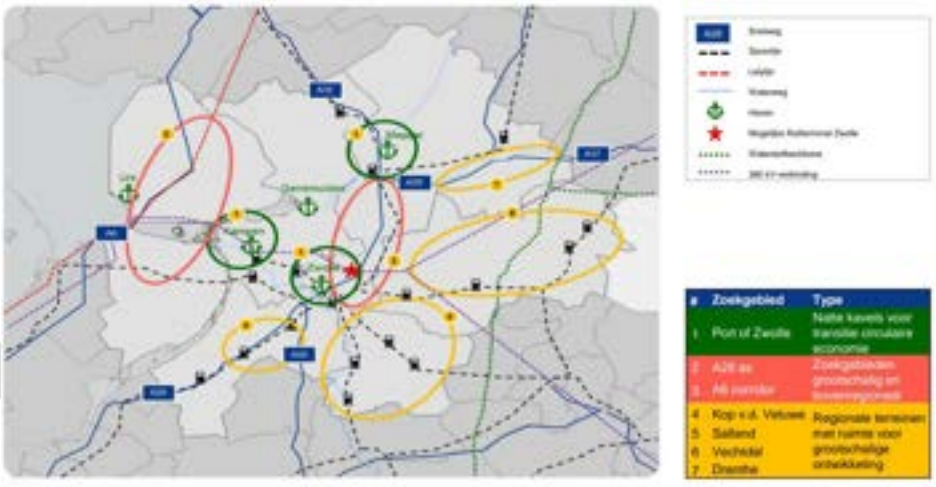
CONCEPT

De eerste jaren van uitvoering brengen de nodige ervaringen en lessen:

- Meer stedelijkheid door de inzet op een compactere, intensievere stad is een ingewikkelde opgave, met ander kostenplaatje
- Zonder de (financiële) hulp van het Rijk gaat het niet lukken
- Tegenwind door geopolitieke omstandigheden heeft ook vat op Zwolle, de woningbouw komt maar moeilijk op gang. De plannen blijven van goede kwaliteit.
- De regio vindt zich door de Novex-status opnieuw uit. Dat heeft tijd en aandacht nodig, waarin Zwolle altijd een voorname rol zal blijven spelen.
- Via Novex en Nota Ruimte heeft en houdt Zwolle een sleutelrol: een plek in Bandstad als schakel tussen randstad en Noord-Nederland.

REB2040

De oorsprong van de REB2040 is gelegen in een gezamenlijke opdracht van de provincies Drenthe, Overijssel, Flevoland en Gelderland en Regio Zwolle, waarin de vraag gesteld is om zoekgebieden voor grootschalige clusters aan te wijzen zoals gevraagd vanuit de NOVI/NOVEX en voor een nadere inkleuring van werklocaties binnen de verstedelijkingsstrategie regio Zwolle. In het REB2040 is onderstaande kaart opgenomen:

Voor deze ontmoeting is vooral de A28-as belangrijk. Zowel in onze Aanvulling op de Omgevingsvisie, als in de concept-POVI is de REB2040 een economische bouwsteen en daarmee een potentieel ruimtebeslag voor het gebied ten Noorden van de Vecht (Hessenpoort). Daarnaast vindt op basis van de huidige Omgevingsvisie en bestaande programmeringsafspraken op dit moment een onderzoek plaats naar de uitbreiding van Hessenpoort met 50 ha. Ook speelt het vraagstuk van de railterminal (coalition of the willing, waarbij ook de provincie Overijssel deelnemer van is) en spelen bij de Lichtmis allerlei mogelijke ontwikkelingen.

De concept Provinciale Omgevingsvisie zegt over de REB2040 het volgende: “Voor iedere DUS-regio (Stedendriehoek, Twente, Zwolle) zijn de ruimtelijk economische bouwstenen (REB) het kader voor het regionaal economisch profiel van de bedrijventerreinen naar de toekomst toe (met name voor de terreinen met grote kavels)

en innovatieomgevingen. Ook vormen deze REB's input voor de verstedelijkingsstrategieën en het Ruimtelijk Voorstel".

De concept-POVI duidt het zoekgebied niet, maar markeert de koers via een aanduiding binnen het bestaande bedrijventerrein:

Concept-POVI
De concept-POVI benoemt alle opgaven, legt een relatie met brede welvaart en hanteert vier leidende principes en stelt vervolgens de redeneerlijn centraal als het om de landing van opgaven gaat in de fysieke leefomgeving. De opgaven zijn herkenbaar, we ondersteunen de relatie met brede welvaart en de vier leidende principes zijn in lijn met de uitgangspunten zoals wij die in onze Omgevingsvisie hebben opgenomen. Ook legt de concept-POVI een relatie met de verstedelijkingsstrategieën.

Hieronder een uitsnede uit een presentatie van de provincie waarin zij de concept-POVI samenvatten:

De redeneerlijn die als afweegruimte wordt gehanteerd voor het antwoord op de vraag waar opgaven landen is in de concept-POVI als volgt beschreven:

3.6 De Redeneerlijn: toepassen van de Leidende Principes

De ruimte in onze provincie is beperkt, wat maakt dat er keuzes nodig zijn over wat passende ontwikkelingen zijn op verschillende plekken in onze provincie. Dit doen we aan de hand van de hierboven genoemde vier Leidende Principes. Deze vier Leidende Principes raken elkaar en dit vraagt soms ook om een prioritering. Om hier houvast in te hebben is onderstaande Redeneerlijn ontwikkeld. De Redeneerlijn is het kader dat helpt bij de afweging 'waar' een ontwikkeling een plek kan krijgen. Het is daarmee een hulpmiddel dat helpt om binnen de kaders van de Omgevingsvisie een afweging te maken, of om te kunnen reageren op een initiatief tot functieverandering.

Bij het beoordelen of een ontwikkeling of initiatief passend is op een locatie, wordt de hele Redeneerlijn doorlopen. In de Redeneerlijn is onderscheid gemaakt in de mate van afweegruimte. Op elementen hoger in de Redeneerlijn wordt minder lokale afweegruimte geboden. Hier sturen (Europese, landelijke) wettelijk bepalingen of ons provinciale beleid in deze Omgevingsvisie en onze Omgevingsverordening meer. Lager in de Redeneerlijn is meer ruimte voor lokale afweging en invulling.

De Redeneerlijn is nadrukkelijk een instrument dat gaat over locatiekeuze (waar). Het gaat daarmee dus ook niet over de vraag of een ruimteclaim terecht is (of/ wat) en ook niet over de ruimtelijke inpassing in een gebied (hoe).

Uitgangspunt is dat per horizontale balk een afweging wordt gemaakt. Hierbij wordt beoordeeld of een functie geen belemmering vormt voor (instandhouding of ontwikkeling van) een te beschermen kwetsbare plek en of wordt bijgedragen aan een toekomstbestendig en klimaatrobuust Overijssel. Onderstaand volgt per horizontale balk in de Redeneerlijn een korte toelichting.

Afbeelding: de Redeneerlijn op basis van de vier Leidende Principes

Kern gemeentelijke reactie en reactie 5 steden
Beide brieven zijn als bijlage toegevoegd.

Kern daaruit betreft het ontbreken aan prioritering en concretisering van opgaven met daarbij ook de urgentie die gevoeld wordt op wonen en economie en de ruimtelijke consequenties daarvan, ook als resultante van de verstedelijkingsstrategie.

Daarnaast is er ruimte nodig voor de mobiliteitstransitie, de energietransitie en klimaatadaptatie. Wij en ook de overige steden leggen een daarbij een sterke verbinding met enerzijds de bestaande verstedelijkingsstrategie van de regio Zwolle en de komende van Twente en de Stedendriehoek. Verder merken we op dat de redeneerlijn slechts beperkt helpend is, omdat dit uitdrukkelijk over het ‘waar’ gaat. Onze oproep is juist het met elkaar over het brede spectrum te hebben, over de maatschappelijke opgaven, de urgentie daarvan, het samen kunnen kiezen (dus ook over de overige vragen: wat, waarom en hoe).

In de reactie van de 5 steden op de concept-POVI (zie bijlage) is ook die een oproep gedaan:

“We vragen u om, in lijn met het voorontwerp Nota Ruimte, zo snel mogelijk met ons te werken aan concrete uitwerking van de verstedelijkingsstrategieën inclusief het inzichtelijk maken van de te verwachten benodigde uitbreidingsvraag en dit vervolgens op te nemen in de definitieve provinciale Omgevingsvisie. Gelet op de veelheid van opgaven; de grenzen aan verdichting, het verbeteren van de brede welvaart en bundeling rond bestaande infrastructuur en de koppeling van de DUS-sen is dit inzicht gewenst. Dit inzicht kan ook voorkomen dat gemeenten voor ieder individueel plan een stapeling van rapporten, onderzoeken en nieuw beleid moeten vaststellen. *Graag gaan wij met u in gesprek hoe we oplossingen kunnen en moeten vinden voor de ruimtelijke*

puzzel van Overijssel om in 2050 niet alleen de mooiste provincie van Nederland te zijn maar ook de provincie waar de brede welvaart in alle kernen en steden is versterkt".

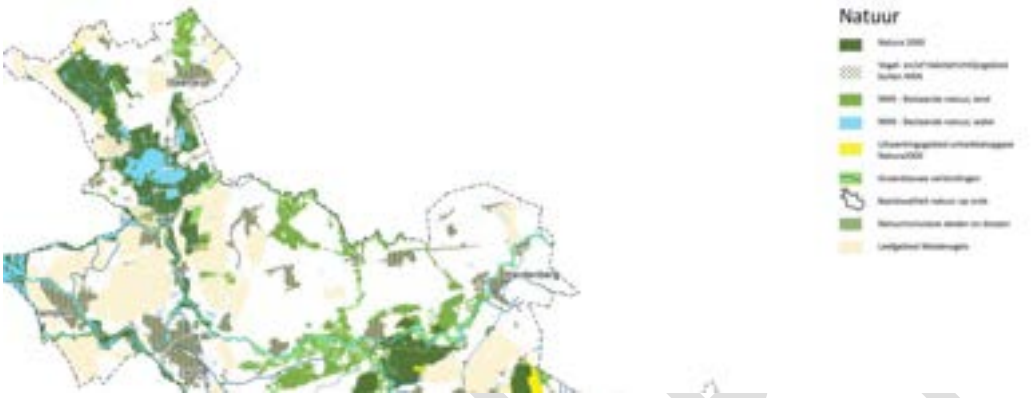
Dit raakt direct het gesprek ook voor vandaag: hoe werken we met elkaar samen in een gebied waar gemeentelijke én provinciale ambities/opgaven/belangen met een ruimtelijke impact samen komen en hoe komen we tot prioritering, tot keuzes? Wat is daarvoor nodig en hoe kunnen gemeente(n) en provincie als één overheid naar buiten treden?

Ons aanbod staat. Graag maken we afspraken om daar concreet handen en voeten aan te geven.

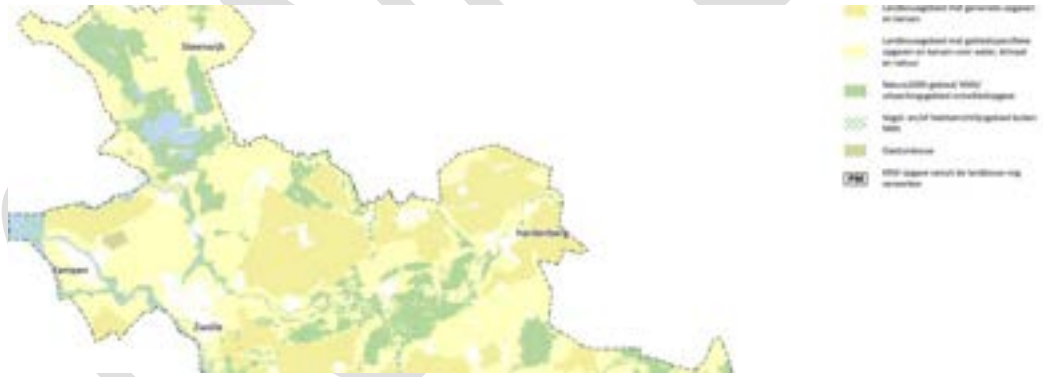
CONCEPT

Gebied ten Noorden van de Vecht als casco voor het gesprek
Naast de verstedelijkingsstrategie/REB2040 als eerste bouwsteen kent het gebied de volgende ‘ruimtelijke claims:

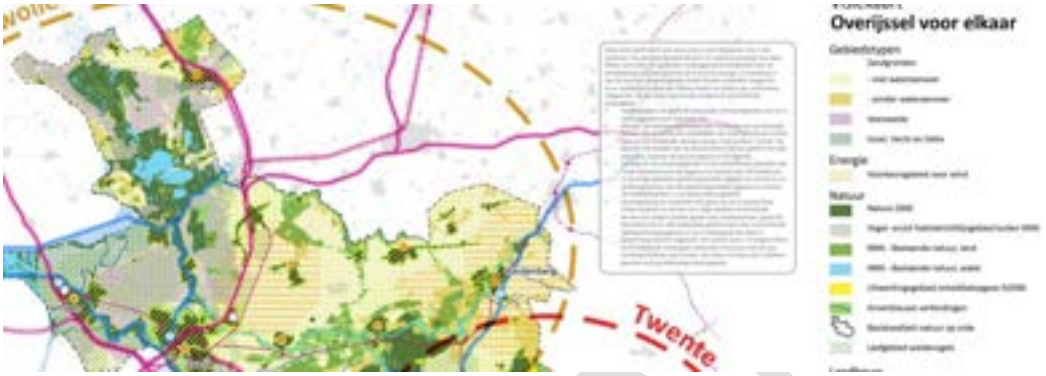
Natuur, Weidevogelgebied
Een tweede bouwsteen betreft de aanwijzing van het gebied als weidevogelgebied, zoals op onderstaande kaart te zien is.

Landbouw
Een volgende bouwsteen als input voor het gesprek betreft de aanwijzing van het gebied voor de landbouw. In de concept POVI staat het als volgt op kaart:

Energieopwekking
Een vierde bouwsteen betreft het gebied als grootschalige opwek voor energie zoals dat op onderstaande kaart is geduid in de concept POVI:

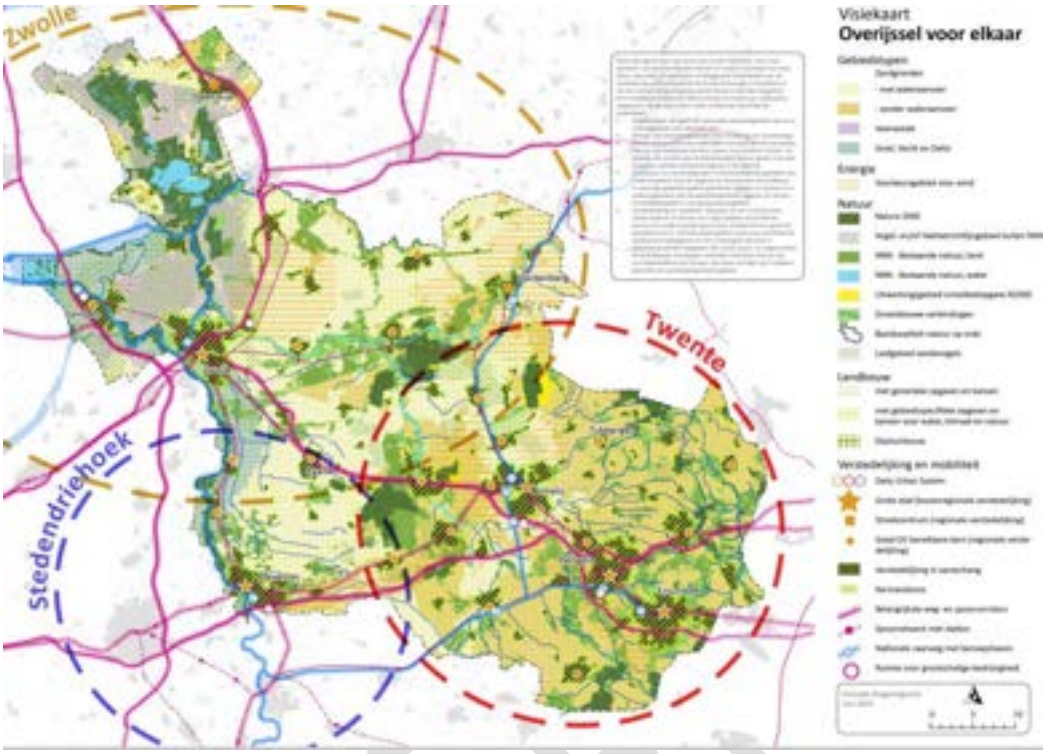

Gelet op het aanwezige energiecluster en de noodzaak tot versterking van het energienetwerk is het betreffende gebied bij uitstek geschikt om ten behoeve daarvan een schaalsprong te maken, waarbij ook Tennet nauw betrokken is.

Klimaat
Het gebied is laag gelegen en ligt er een opgave voor waterveiligheid, één en ander ook volgens de principes van klimaatadaptief ontwikkelen van de regio Zwolle.

Daily Urban System
Tot besluit en al eerder genoemd, zoomen we hieronder nog even kort in op een deel van de regio Zwolle als DUS-regio, met Zwolle als centraal markeerpunt met bovenregionale verstedelijking.

CONCEPT

Zwolle
Twente
Stedendriehoek
Visiekaart
Overijssel voor elkaar
Gebiedstypen
Energie
Natuur
Landbouw
Verstedelijking en mobiliteit

CONCEPT

From: "5.1.2e " <5.1.2e @zwolle.nl>
Sent: 5/17/2024 7:41:50 AM
To: "5.1.2e " <5.1.2e @pbl.nl>
Cc: "5.1.2e " <5.1.2e @zwolle.nl>
Subject: RE: Werken met scenario's voor de aanvulling van de Zwolse omgevingsvisie - definitieve versie van notitie

Hallo 5.1.2e ,
We hebben er nu 3 bijlagen van gemaakt die met een uitnodigingsmail naar de betrokken deelnemers wordt gestuurd.
Bijlage 1: Beeld van de huidige leefomgeving
Bijlage 2: Strategische opgaven
Bijlage 3: Samenvatting scenario's.
Voor veel deelnemers (vooral de stakeholders en andere toehoorders) is woensdag de eerste stap in de scenariostudie. We hebben e.e.a. ook als dusdanig geformuleerd.
Ik werk maandag aan de presentatie.
Groet,
5.1.2e

Van: 5.1.2e
Verzonden: vrijdag 17 mei 2024 08:14
Aan: 5.1.2e ; 5.1.2e
Onderwerp: RE: Werken met scenario's voor de aanvulling van de Zwolse omgevingsvisie - definitieve versie van notitie
Hoi 5.1.2e en 5.1.2e ,
Willen jullie mij de definitieve versie van de notitie die als input voor het derde atelier dient mailen? Ik ga zo meteen aan de slag met mijn presentatie en dan is het handig als ik weet hoe de definitieve versie van de notitie er uit ziet. Ik ben ook benieuwd naar jullie presentatie. Alvast bedankt.
Groeten van,

5.1.2e
5.1.2e
5.1.2e

Planbureau voor de Leefomgeving
Postbus 30314 | 2500 GH Den Haag
Bezuidenhoutseweg 30 | 2594 AV Den Haag
5.1.2e | T 5.1.2e (algemeen)
E 5.1.2e @pbl.nl | I www.pbl.nl

Legenda toegepaste uitzonderingsgrondslagen

In dit document zijn gegevens definitief geanonimiseerd op grond van:

Wet	Artikel	Omschrijving	Pagina's
Wet open overheid	Art. 5.1 lid 2 sub e	De eerbiediging van de persoonlijke levenssfeer	1

Bijlage: Een samenhangend beeld van de huidige Zwolse Leefomgeving

Eén van de stappenstappen voor het doen van een scenariostudie is het beschrijven van de huidige situatie en het benoemen van de Zwolse Omgevingskwaliteiten.

Een beschrijving van de Zwolse huidige leefomgeving per wijk/buurt staat in bijlage I van de huidige omgevingsvisie: Document Zwolle - 3.1 bijlagen Omgevingsvisie 2021 - iBabs Publieksportaal (bestuurlijkeinformatie.nl)

In die bijlage staan ook verwijzingen naar kaarten en teksten die de kwaliteiten van de Zwolse leefomgeving in beeld brengen. Voor een groot deel staat dit in de huidige Zwolse Omgevingsvisie. In de bijlage bij dit document staan kaarten uit de huidige Omgevingsvisie met de belangrijkste omgevingskwaliteiten op het gebied van:

- Natuurwaarden;
- Landschapstypen en -waarden
- Zwolse hoofdgroenstructuur;
- Cultuurhistorische waarden;
- Klimaatadaptatie;
- Mobiliteit;
- Milieucontouren.

Verder is van belang:

Gebiedsbiografie NOVEX-gebied Regio Zwolle

BRON: Gebiedsbiografie NOVEX-gebied regio Zwolle - Strootman

Atlas van de Regio Zwolle

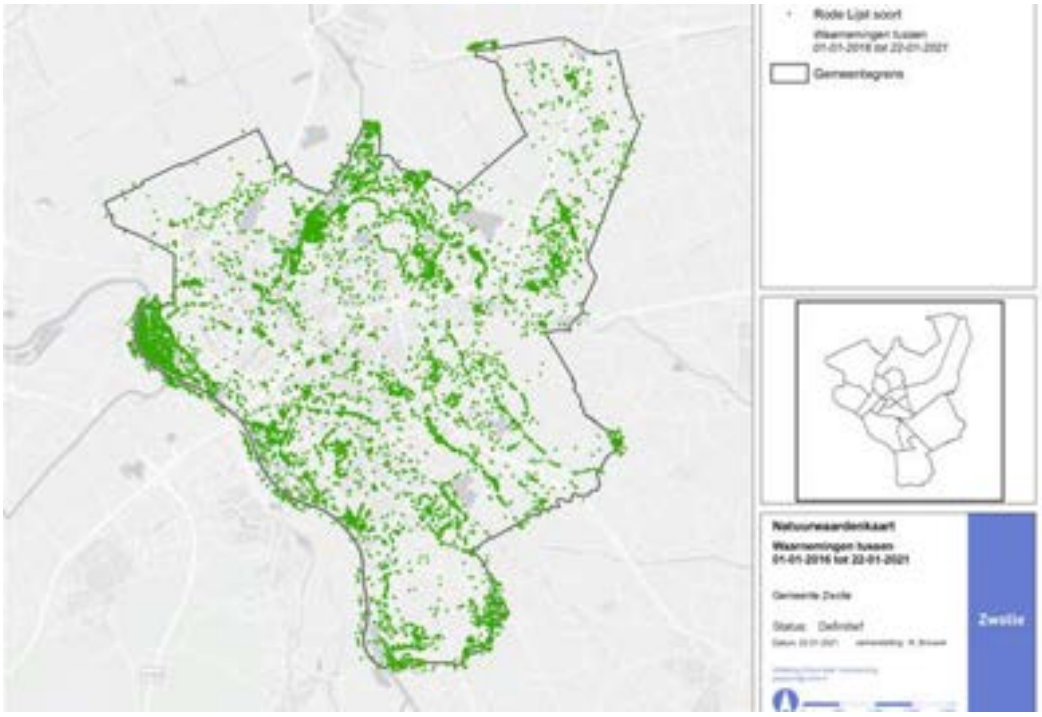
BRON: Atlas Regio Zwolle by MUST stedebouw - Issuu
BRON: Atlas van de Regio - Ruimtelijke differentiatie en integratie in kaart (pbl.nl)

Gebieds/beleidstrajecten buitengebied Zwolle

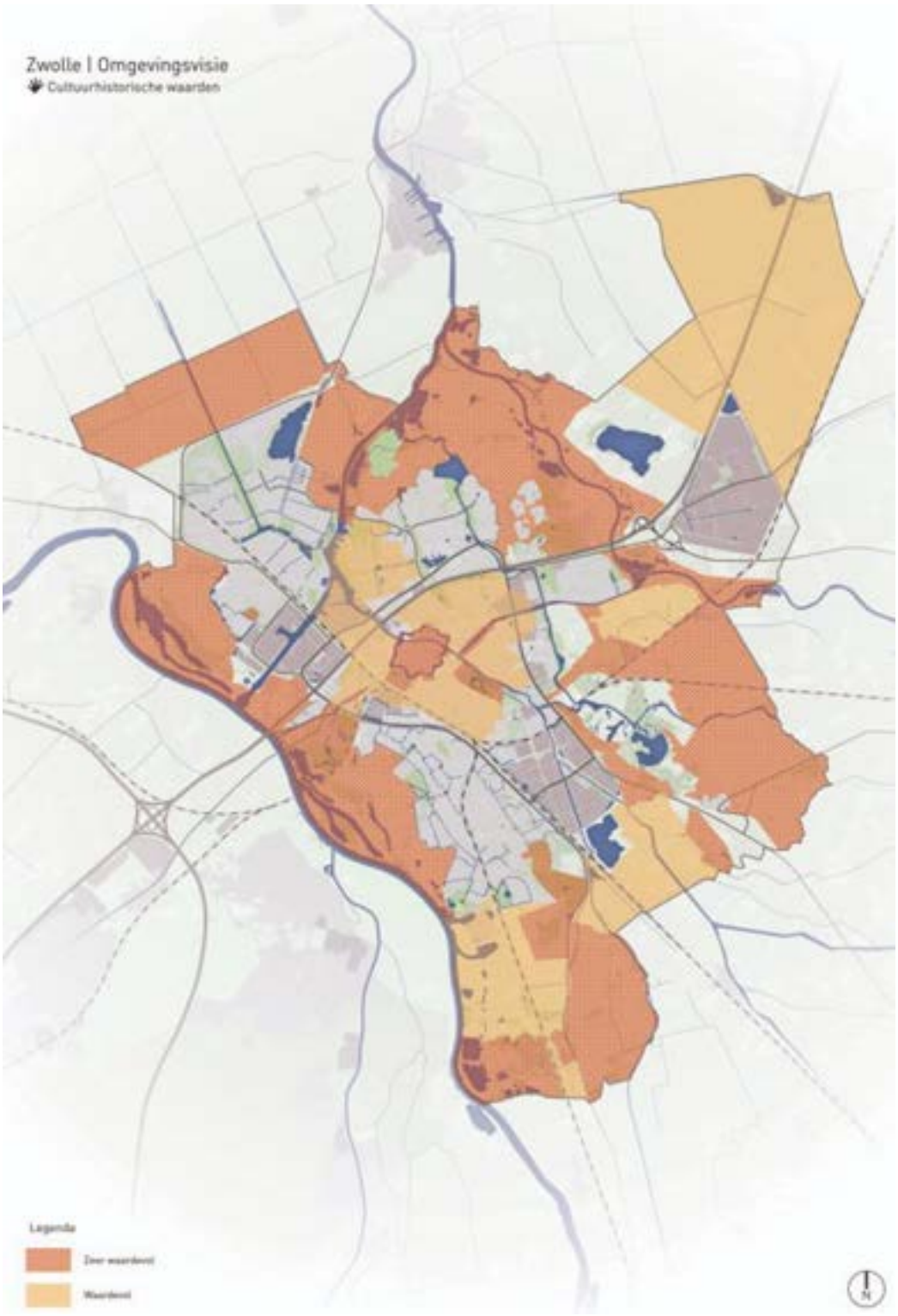
- Gebiedsontwikkeling ten noorden van de Vecht. met o.a. de mogelijkheid van de uitbreiding van Hessenpoort 4, de ontwikkeling van een railterminal en het opwekken van duurzame energie uit zon en wind (concept);
- Actualisatie dorpsplan Wijthmen (concept);
- Dorpsplan Windesheim (gereed);
- Gebiedsplan Spoolde (concept);
- Richtinggevende uitspraken Stadsbroek/IJsselvizier (gereed);
- Gebiedsontwikkeling Wijthmenerplas en omgeving (o.a. ontwikkeling golfbaan);
- Zoektocht naar extra ruimte voor waterwinning (Vitens);
- Nationaal/Provinciaal Programma Landelijk gebied;
- Nieuwe Provinciale Omgevingsvisie en landbouwvisie;
- Een toekomstbestendige waterhuishouding van de Polder Mastenbroek: Veenweidestrategie;
- Diverse erftransformaties in het buitengebied (‘KGO’, ‘rood-voor-rood’);

- Beheer en ontwikkeling natura2000-gebieden: De IJssel en de Vecht (inclusief uiterwaarden).
- Gemeentelijk groen en recreatiebeleid.

Bijlage: Zwolse Omgevingskwaliteiten op kaart

Zwolle | Omgevingsvisie
Fysiek kapitaal - Natuurwaarden
Legenda
Zeer waardevol
Waardevol
Natuurnetwerk Nederland
Natura 2000 gebied
N

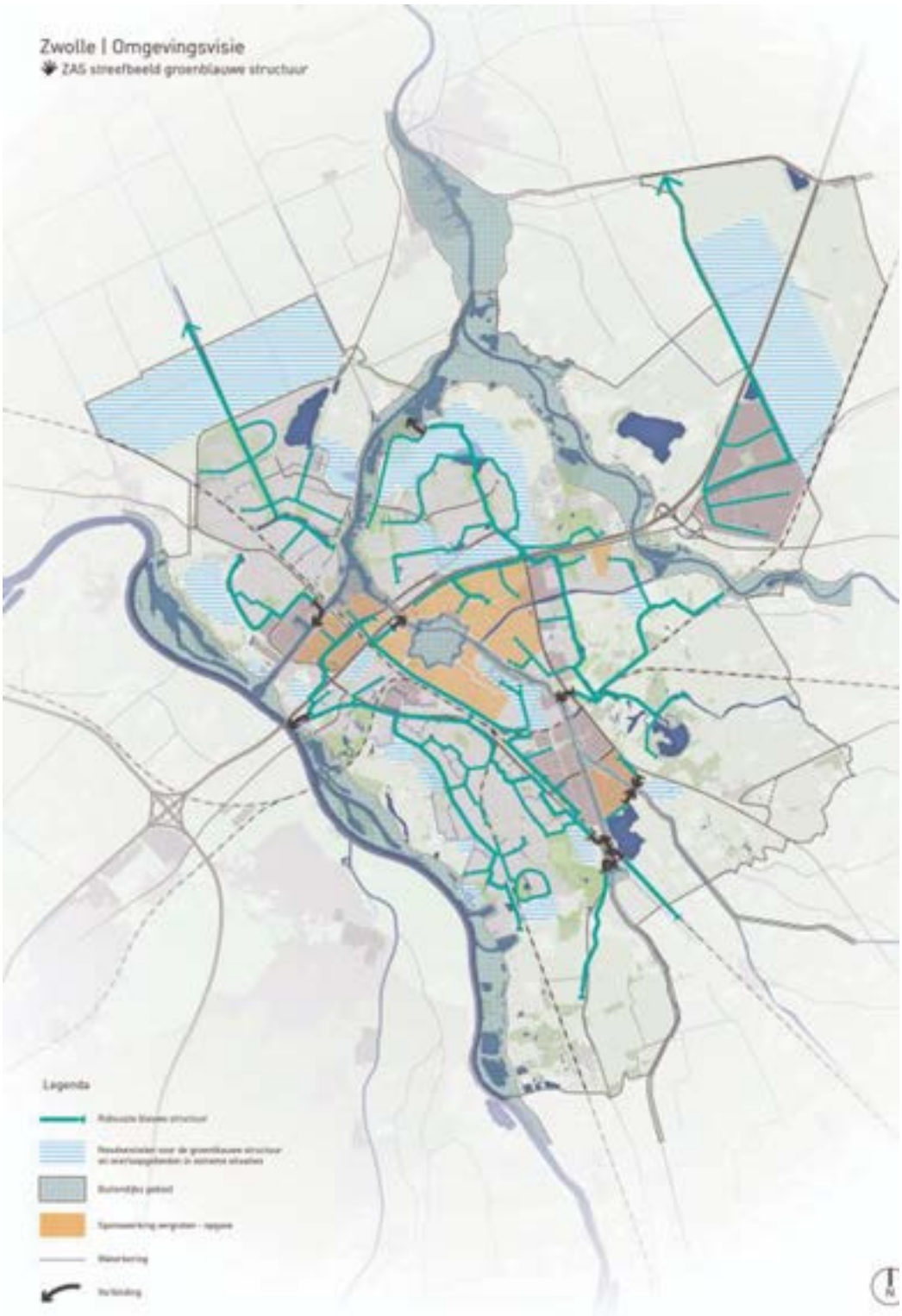

Zwolle | Omgevingsvisie
Cultuurhistorische waarden
Legenda
Zeer waardevol
Waardevol
N

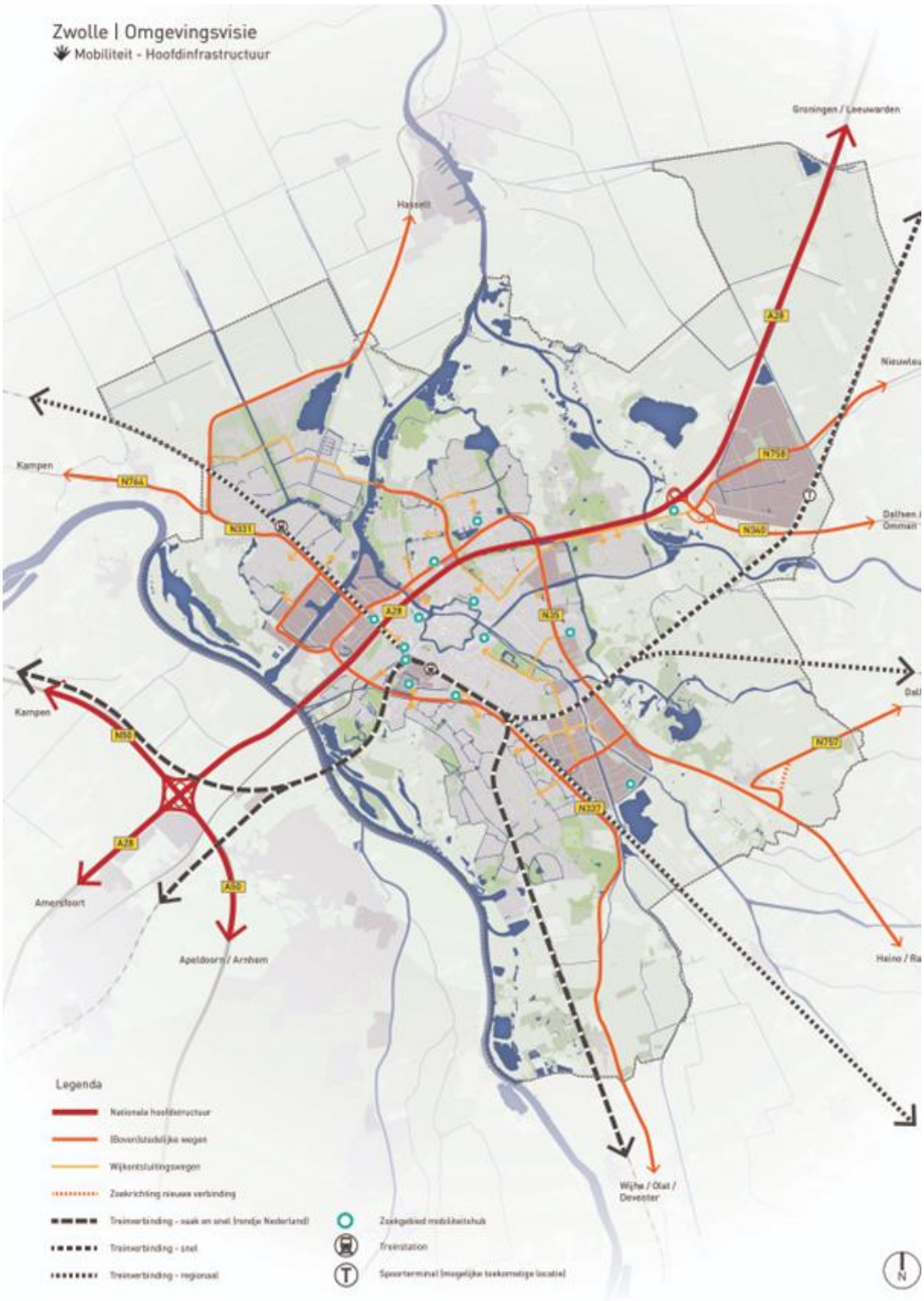

Zwolle | Omgevingsvisie
Stedelijke groenstructuur
Legenda
Hoofdgroenstructuur
Wijkgroenstructuur
N

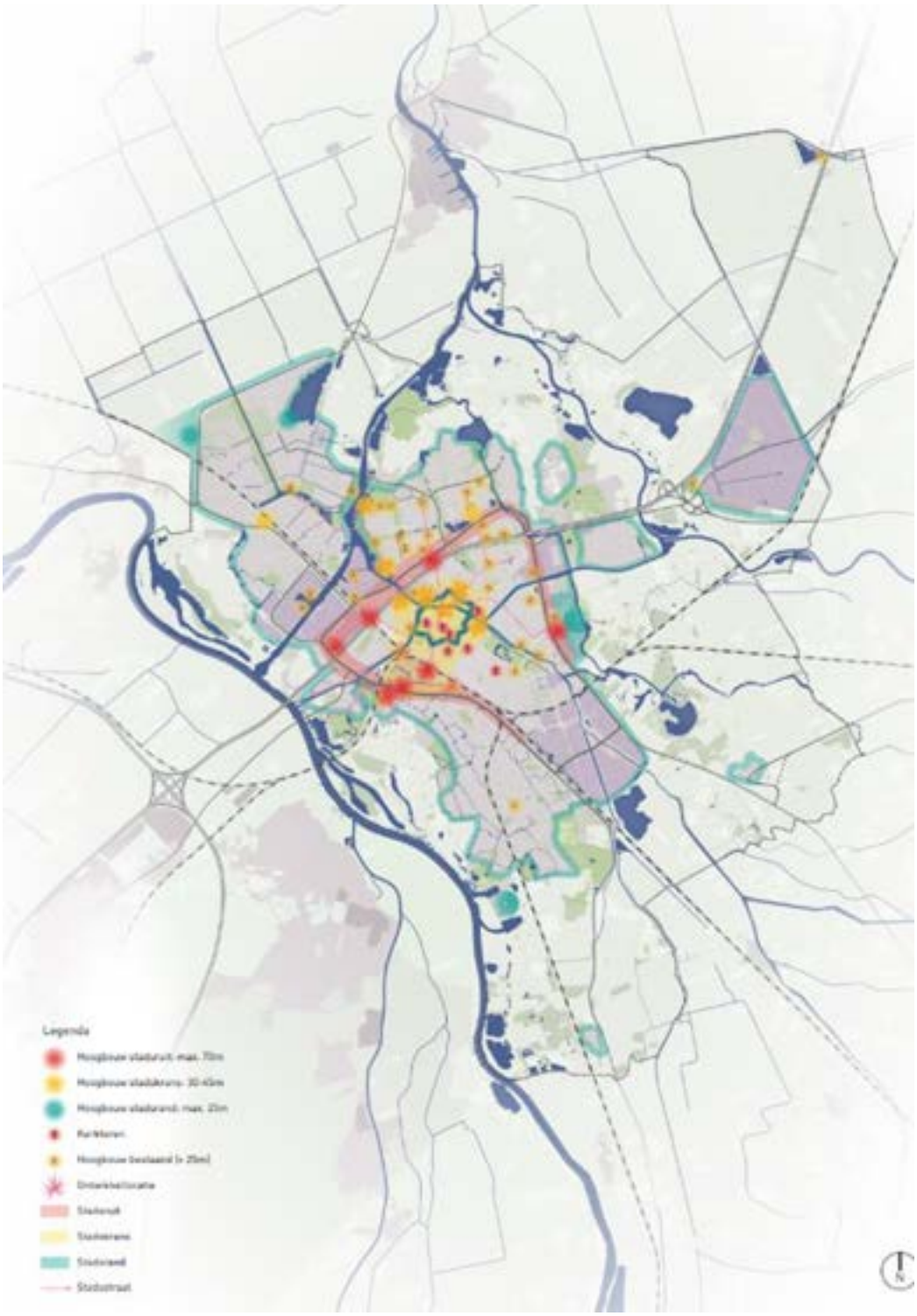

[Einde van tekstterugloop]

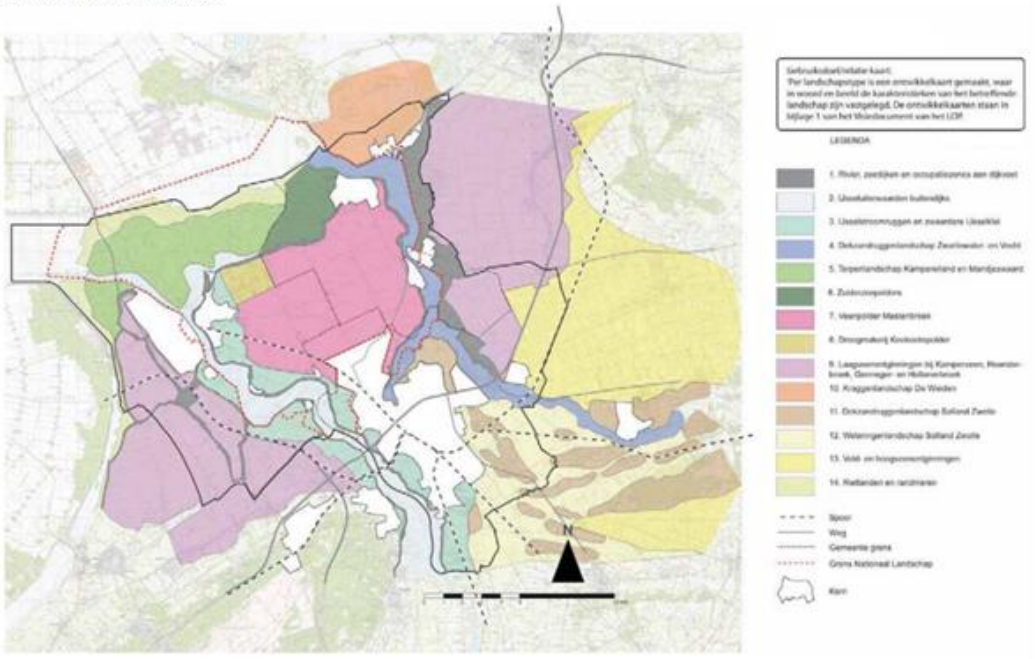

Zwolle | Omgevingsvisie
ZAS streefbeeld watersysteem
Legenda

Zwolle | Omgevingsvisie
ZAS streefbeeld groenblauwe structuur
Legenda

Zwolle | Omgevingsvisie
Mobiliteit - Hoofdinfrastructuur
Groningen / Leeuwarden
Hasselt
A28
Kampen
N764
N331
N758
N340
A28
N35
Kampen
N50
A28
A50
Amersfoort
Apeldoorn / Arnhem
N332
Wijhe / Olst / Deventer
Legenda
Nationale hoofdstructuur
(Boven)lokale wegen
Wijkontsluitingswegen
Zoekrichting nieuwe verbinding
Treinverbinding - vaak en snel (rondje Nederland)
Treinverbinding - snel
Treinverbinding - regionaal
Zoekgebied mobiliteitshub
Treinstation
Spoortermunt (mogelijke toekomstige locatie)
N

Legenda

LANDSCHAPSTYPENKAART

Bijlage 2: Strategische (ruimtelijke) opgaven en bandbreedtes

Inleiding

In mei 2023 heeft het college van B&W de 'Bestuurlijke opdracht aanvulling Omgevingsvisie Ons Zwolle van Morgen' vastgesteld. In de huidige visie zijn strategische (ruimtelijke) keuzes gemaakt voor de inrichting van de Zwolse fysieke leefomgeving. Bijvoorbeeld als het gaat om gebieden waar we woningbouw mogelijk maken, de energietransitie vormgeven en ruimte vinden voor klimaatadaptatie en waterveiligheid. Het behoud en de ontwikkeling van brede welvaart en de Zwolse menselijk maat zijn hierbij belangrijke ingrediënten.

Veel van de (ruimtelijke) keuzes in de huidige Omgevingsvisie hebben een planhorizon tot 2030. Het is van belang tijdig aan de slag te gaan met strategische ruimtelijke keuzes voor na 2030. Door die de komende jaren te gaan maken, leggen we als gemeente de basis voor concrete plannen waarmee we ook na 2030 bijvoorbeeld woningen kunnen bouwen, in kunnen spelen op klimaatverandering en vormgeven aan economische ontwikkeling. Belangrijke input voor de aanvulling van de Zwolse Omgevingsvisie is de Regionale Verstedelijkingsstrategie Zwolle, waarmee het college in mei 2023 mee heeft ingestemd en waarover de raad is geïnformeerd. Het resultaat is een ontwikkelkoers voor de regio Zwolle, waarin Zwolle zich verder ontwikkeld tot het stedelijke 'Warme Hart' van de regio. De strategie bevat aanvullende opgaven ten opzichte van de Zwolse Omgevingsvisie. Het gaat daarbij om het toevoegen van specifieke woon- en werkmilieus, passend bij een stedelijk karakter en uniek in de regio.

Met de aanvulling van de Omgevingsvisie wil het college bereiken dat er een duidelijke richting is voor de ruimtelijke ontwikkeling van Zwolle op de lange(re) termijn. Centraal daarbij staat het menselijk en natuurlijk kapitaal van Zwolle. Bij de ontwikkeling van de huidige visie is ervaren dat de menselijke maat bepalend is in Zwolle. Dat is bij deze aanvulling niet anders. Voor de toekomst is het belangrijk om een antwoord te hebben op maatschappelijke ontwikkelingen, zoals de behoefte aan passende woningen, ruimte voor de opvang van klimaatverandering en inclusieve bereikbaarheid voor de Zwollenaar.

Onderdeel van het traject 'Aanvulling Omgevingsvisie Zwolle' is het doen van een scenariostudie met vier (ruimtelijk) voorstelbare toekomsten van Zwolle tot 2040 met een doorkijk naar 2050. In een scenariostudie worden voorstelbare toekomsten voor de ruimtelijke ontwikkeling van Zwolle op weg naar 2040 uitgewerkt. Uitgaande van deze scenario's worden mogelijke aanvullende keuzes ten opzichte van de in 2021 vastgestelde Zwolse Omgevingsvisie gemaakt. Uiteraard zijn er veel scenario's denkbaar. Om het beheersbaar te houden werken we voor Zwolle vier scenario's uit.

Vertrekpunt zijn de scenario's van het PBL:

- Mondiaal ondernemend;
- Snelle Wereld;
- Groen Land;
- Regionaal geworteld.

De eerste fase van de aanvulling Omgevingsvisie betrof 'de bouwstenen'. De bouwstenen hebben de (ruimtelijke) strategische opgaven in beeld gebracht voor een aantal thema's. Dit mede op basis van trends en ontwikkelingen die we zien. Het resultaat uit de bouwstenen staat hieronder samengevat en is per thema weergegeven. Daarbij zijn kwantitatieve- en kwalitatieve bandbreedtes van de opgaven benoemd met puntsgewijs relevante aanvullende informatie. De bandbreedtes zijn mede gebaseerd op het autonome verloop van ontwikkelingen.

Wonen:

1. **We gaan uit van minimaal 5.000 en maximaal 15.000 extra woningen.**
    - De mate waarin Zwolle sterker groeit dan de prognoses hangt af van de aantrekkingskracht van Zwolle door extra binnenlandse en buitenlandse migratie.
    - Er is sprake van huishoudensverdunning (gemiddelde omvang van een huishouden) en vergrijzing.
    - Kwalitatief zijn er de volgende ontwikkelingen per huishoudenstype
        - Afname van 1-2 persoonshuishoudens tot 30 jaar (starters, jonge stellen, studenten)
        - Aandeel van 1-2 persoonshuishoudens 30-64 jaar en gezinnen op het totaal stabiel, wel absolute groei
        - Forse toename van 1-2 persoonshuishoudens vanaf 64 jaar (deels met zorgvraag)
    - Er is een groeiende groep huishoudens met kwetsbaarheid die vragen om ontmoeting, sociaal toezicht en veiligheid;
    - De behoefte aan wonen en zorg neemt toe. Dit vraagt om geclusterde woonvormen
    - Het is van belang de doorstroming op gang brengen, zodat een verhuisketen op gang komt, waarbij het van belang is ook te kijken naar de huidige woningvoorraad (o.a. type woning).
    - Er wordt steeds meer waarde toegekend aan een kwalitatief hoogwaardige leefomgeving:
        - Voorzieningen nabij;
        - Voldoende groen;
        - Geen nadelige milieueffecten: geluid, geur, luchtkwaliteit, etc.

2. **Er wordt gekeken naar ruimte in de bestaande wijken, Ceintuurbaan-zone en uitleglocaties (buitengebied) voor woningen.**
    - Er is vraag naar stedelijk wonen op z'n Zwols: groen, gemengd en met voldoende leefruimte binnen én buiten;
    - Zwolle is in de basis een traditionele woningmarkt. Wel zijn er steeds meer groepen die open staan nieuwe woonvormen en stedelijke woonmilieus.

3. **We kijken naar de verhouding in- en uitbreiding/verdichting, bijvoorbeeld 50/50, 60/40 of een andere verhouding.**
    - Er is flexibiliteit in het woonprogramma nodig voor na 2050, wanneer mogelijk een afvlakking van de bevolkings- en huishoudensgroei optreedt.

4. **We kijken naar ruimte voor groenstedelijke en suburbane woonmilieus**
    - Er is vraag naar
        - Een aantrekkelijke woonomgeving met goede en bereikbare voorzieningen;
        - Er liggen kansen in het benutten van de huidige woningvoorraad met veel groen-stedelijke woonmilieus;

Stadsscan Wonen

In de stadsscan is onderzocht wat de potentie is in bestaande woonwijken voor kwalitatieve verdichting met woningbouw. Het gaat om de wijken Westenholte, Aa Landen, Holtenbroek, Brinkhoek, Berkum, woonwijken rondom de binnenstad en Zwolle-zuid.

De bestaande Zwolse woonwijken bieden ruimte voor kwalitatief verdichten met woningbouw in de bandbreedte van 0 tot 5.000 woningen. Daarbij gelden de volgende spelregels:

- Versterken en benutten groenblauwe kwaliteiten;
- Verdichten als vliegwiel voor de mobiliteitstransitie;
- Verdichten as strategie voor woningdifferentiatie op wijkniveau;
- Verdichting als impuls voor sterke en leefbare wijken.

De potentie voor het kwalitatief verdichten van woningen in bestaande wijken betreft vooral niet-grond gebonden woningen. Dit door middel van optoppen, splitsen en herontwikkelingen van locaties met zakelijk of maatschappelijk vastgoed.

Economie:

1. We gaan uit van minimaal 50 tot maximaal 135 hectare (netto) voor extra werklocaties + ruimte voor circulaire transitie

- Behoud van de bestaande werklocaties als werkgebieden
- Herontwikkeling van bestaande werklocaties waar mogelijk
- Voldoende nieuwe bedrijventerreinen voor ontwikkeling en schuifruimte
- Grootschalige vraag op basis van regionale meerwaarde
- Vernieuwingsopgave (bestaand) kantorenareaal en opvangen vervangingsvraag bij onttrekking
- Bedrijventerreinen: nieuw bedrijventerrein ontwikkeling met zoekgebied aan Noordzijde stad (corridor A28)
- Kantoren: vraag met name in Spoorzone en in beperkte mate in het centrum
- Kantoren: strategie nodig voor Oosterenk (Ceintuurbaan)
- Benut specifieke locatiekenmerken beter voor de invulling van de ruimte voor werken.
- Ruimte voor ontwikkeling is beperkt. Wat is de haalbaarheid van verdichten en ‘verkleuren’ van werklocaties?
- De functie van economie koppelen aan de klimaatopgave, wateropgave en energieopgave.

2. We maken onderscheid tussen lokale en regionale economie

<u>Uitgangspunt ‘sterker maken wat sterk is’ (minimaal)</u>

- Aanvullende ruimtevraag maximaal 50 hectare
- Ratio arbeidsplaatsen/beroepsbevolking blijft gelijk
- Grootschalige bedrijvigheid in regionaal verband afstemmen en ontwikkelen
- Naar hogere toegevoegde waarde per medewerkers vraagt om investeringen in economie
- Versterken innovatief vermogen met toepassing in praktijkomgeving
- Verbeteren van nabijheid van banen op aantrekkelijke en goed ontsloten locaties
- Ontwikkeling Hessenpoort III voor lokale bedrijvigheid
- Transformatievraag opvangen op goed ontsloten locaties
- Lokale ontwikkelingen hangen sterk samen met regionale, nationale en internationale ontwikkelingen.

3. We maken onderscheid tussen lokale en regionale economie

<u>Uitgangspunt ‘ruimte voor transities’ (maximaal)</u>

- Aanvullende ruimtevraag oplopend tot 135 hectare
- Ratio arbeidsplaatsen/beroepsbevolking neemt toe
- Kwaliteitsverhoging, verduurzaming en intensivering

- Haalbaarheidsonderzoeken voor ontwikkeling Railterminal
- Versterken innovatief vermogen door in te spelen op transities
- Sturen op stuwende bedrijvigheid en toekomstgerichte banen
- Ontwikkeling hoogwaardige kantoorruimte, primair in de spoorzone met daar binnen het innovatiedistrict
- Aantrekken, stimuleren en laten groeien van startups en snelle groeiers
- Transitiegericht versterken van innovatieve onderscheidende clusters en ketens

De keuze in type economie is afhankelijk van aspecten als:

- Technologie (innovatie), de (anti)globalisering, het sentiment, de politieke wil, een nieuw huis van Thorbecke, afhankelijkheid van essentiële producten uit andere landen (zoals computerchips), voldoende stikstofruimte, het consumentengedrag
- Stimuleren van de triple helix
- Samenwerking tussen ondernemers

De keuze in type economie heeft gevolgen voor

- Arbeidsmarkt en arbeidspotentieel: groeiende Zwolse bevolking vraagt om meer banen in de stad
- Veranderende demografie (vergrijzing): een krimpende beroepsbevolking vraagt om meer aandacht voor het aantrekken van nieuw talent.
- Ecologie: de toe- of afname van de flora en de fauna

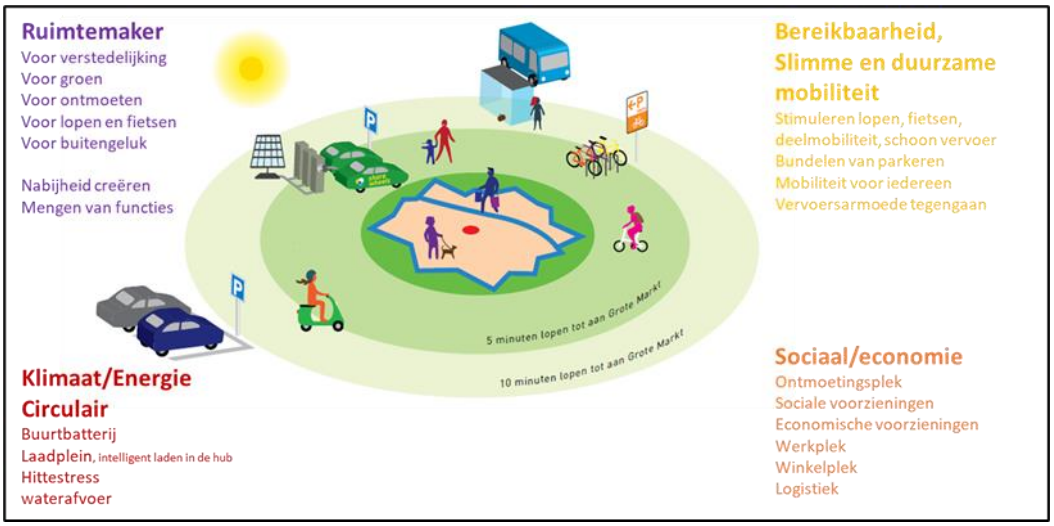
4. Bij groei van Zwolle hoort ook toename van voorzieningen (o.a. leisure) van 285.000 m² bvo

- Leisure verdient ruimte, zeker in Zwolle als spil van de regio
- Terughoudendheid bij vestiging Leisure op bedrijventerrein is nodig. Uitgangspunt is ‘nee, tenzij…’

Mobiliteit:

1. We kijken naar de stedelijke groei i.r.t. benodigde infrastructuur voor auto, fiets en OV, waarbij mobiliteit zowel een ruimtegever, als een ruimtevrager is. We hanteren daarbij het STOMP-principe en werken aan een systeem van publieke mobiliteit.
2. De realisering van HUBS (waarvan er verschillende vormen zijn, zoals regio, stad, wijk) en het meervoudig ruimtegebruik (en ook maatschappelijke functies) vraagt om extra ruimtebeslag en koppeling gebiedsopgaven, zoals woningbouw.
3. We houden rekening met een autonome toename van 10.000 auto’s richting 2040, wat leidt tot 50.000 extra autoritten (en waarbij de eventuele extra groei van de stad voor wonen nog niet is meegenomen).
4. We onderzoeken wat het effect is op het mobiliteitssysteem bij het toevoegen van extra woningen in de bestaande stad (o.a. stadsscan) en/of uitleglocaties, en de groei van de economie aan de hand van de bandbreedte aan extra bedrijventerrein van 50-135 ha (exclusief circulaire transitie)

Principe HUB:

Klimaat & Water:

Bandbreedtes voor water & klimaat
Dit is een ordenende bouwsteen op verschillende schaalniveaus (rijk, regio, lokaal) en bij elk scenario van toepassing (water en bodem sturend)

1. We gebruiken klimaatscenario's als vertrekpunt voor de scenariostudie.
2. We kijken naar de verdichtingsopgave i.r.t. water vasthouden/water afvoeren; de stad (wonen + werken) als spons.
3. Hoe combineren we de groei van de stad met de klimaatopgave?
4. Elke opgave draagt bij aan 'water-bodem sturend' en dan gaat het om te nat, te droog en te heet, waarbij:
    a. De wateropgaven groter en complexer worden (en zich opstapelen)
    b. Watertekort (vraag naar zoetwater), wateroverlast, waterveiligheid
    c. Toekomstbestendigheid op gebiedsniveau realiseerbaar?
5. Verwerken regionale sponsstrategie (NOVEX: klimaatadaptieve groeiregio)
    a. Verwerking regionale principes:

1. Vermijd verstedelijking op plekken die veel maatregelen vergen. Plekken die niet aansluiten op het natuurlijke watersysteem en die bestaande bebouwing niet helpen bij haar opgaven.

2. Verstedelijking volgt het watersysteem met natuurlijke & meervoudige oplossingen. Gedacht vanuit de logica van het systeem en door ter plaatse opgaven te combineren.

3. Houd een druppel: zo lang mogelijk, zo hoog mogelijk vast, en benut deze zo veelzijdig mogelijk, vóór afvoer naar zee of verdamping.

4. Gebiedsontwikkeling als blauw-groene klimaatmachine (zonder stekker): stedelijke ontwikkelingen leveren altijd een bijdrage aan klimaatadaptatie en helpen daarbij ook de directe omgeving. Zo worden gloeiende kooltjes in het stedelijk weefsel ijsklontjes. Bovendien dragen gebiedsontwikkelingen bij aan de gezondheid & het geluk van bewoners in de omgeving, en geeft de ruimtelijke verschijningsvorm expressie aan de specifieke lokale situatie.

5. Denk op regionaal & systeemniveau. Handel locatie-specifiek. Kies natuurlijke & meervoudig te gebruiken oplossingen.

6. Zorg dat projecten bijdragen aan het helpen oplossen van regionale opgaven. Door buiten het bouwhek en de projectgrens te denken en te borgen dat een ontwikkeling de regio als geheel bekeken op alle relevante onderdelen een verbetering.

7. Het sponswerkend vermogen van een gebiedsontwikkeling neemt altijd toe.

<u>Ter info en van toepassing in alle scenario's. Een eerste doorkijk.</u>

- De sponswerking is het grootst in de laaggelegen deelgebieden met relatief veel groen en een lage bebouwingsdichtheid. De locaties met een relatief lage bebouwingsdichtheid (veelal aan de randen van de stad) spelen een belangrijke rol in de ‘sponswerking’ van Zwolle en kunnen relatief veel water opvangen. Voor de waterrobuustheid van Zwolle is het van belang om deze ‘sponsen’ te behouden en zowel voor de bestaande stad, als toekomstige, ruimtelijk projecten, locaties zo vorm te geven dat de sponswerking behouden blijft. Met verstedelijking en verdichting is het waardevol om nieuwe ‘sponsen’ toe te voegen in de bestaande stad (zoals Herstel Willemsvaart).
- Het beter vasthouden van overtollig water in de hogere delen (‘sponsen’), het slimmer sturen van water naar minder kwetsbare (spons)gebieden en het oplossen van de meest kwetsbare, laaggelegen objecten maakt het mogelijk om (zeer) extreme neerslagsituaties voor Zwolle grotendeels op te vangen met beperkte schade.
- Het opvangen van overtollig water buiten de bebouwde omgeving (stroomopwaarts) is de meest effectieve strategie om de gevolgen van overstromingen vanuit de weteringen te beperken.
- Het aanpakken van de meest kwetsbare, laaggelegen locaties (of in sommige gevallen acceptatie van overlast) heeft een groot effect op het waterbergend vermogen van Zwolle en de weerbaarheid van Zwolle tegen extreme neerslag
- Om de kwetsbaarheid van Zwolle bij hoge afvoeren van de Weteringen én hoog buitenwater te verkleinen is het van belang om de sponswerking bovenstrooms van Zwolle te versterken door het inzetten op systeemmaatregelen. Een blauw netwerk in de bebouwde omgeving levert hierin een geringe bijdrage.

Wat moet er gedaan worden?

- Het slim sturen van overtollig water is van cruciaal belang om schade en wateroverlast te beperken. Er zijn verschillende sturingsmogelijkheden waarbij het in de essentie van het ‘blauwe netwerk’ gaat om een samenspel van vasthouden, bergen en afvoeren van water. Tussen sommige deelgebieden gaat het om nieuwe verbindingen terwijl voor andere gebieden compartimenteren en tegenhouden het meest effectief is.
- Verbinding/’samenwerking’ met het groene netwerk.

Energietransitie:

- We houden rekening met de benodigde ruimte voor de energietransitie met trafo’s, midden- en hoogspanning station(s) met bijbehorende tracés (totaal: 12,5-14,5 ha).
- En we gaan uit van Haerst als zoekgebied voor windmolens.

Basisprincipes:

Naast deze bandbreedtes gaan we uit van enkele basisprincipes voor de ontwikkeling van Zwolle die we ook al kennen van het huidige omgevingsbeleid:

- Het groen in en om de stad groeit mee met de stad (5.000 tot 15.000 woningen) en dient verschillende doelen, zoals biodiversiteit, gezondheid en ontmoeten.
- Bij groei van de stad is extra nodig:
    - Recreatief uitloopgebied;
    - Sport- en maatschappelijke voorzieningen;
    - Onderwijs en retail;
    - Blijven inzetten op een veilige en gezonde leefomgeving
- Afstemming met beleidsopgaven rijk, provincie en waterschap (o.a. NOVEX, (N)PPLG, POVI)
- Verbinding van stad en land: toekomstperspectief agrarisch- en gemengd landelijk gebied.
    - Extensieve landbouw vraagt om extra ruimte

From: "5.1.2e 5.1.2e " <5.1.2e @zwolle.nl>
Sent: 2/14/2025 1:19:06 PM
To: "5.1.2e " <5.1.2e @zwolle.nl>
Cc:
Subject: RE: Zwolle Zeer Zuid

Hoi 5.1.2e,
Nee, dan is de begrenzing van de kaart van het concept RTP preciezer. Vraag is hoeveel blokjes 5.1.2e en cs daarin kwijt kunnen?
Groet,
5.1.2e
5.1.2e
5.1.2e
telefoon 5.1.2e of 5.1.2e
5.1.2e @zwolle.nl

Van: 5.1.2e
Verzonden: donderdag 13 februari 2025 13:36
Aan: 5.1.2e 5.1.2e
Onderwerp: FW: Zwolle Zeer Zuid
Hoi 5.1.2e,
Tav punt 1 van je chat: Is dit wat jou betreft het beoogde abstractieniveau van de globale begrenzing van cb-zone en vp1 (en andere potentiële ontwikkellocaties)?
Met vriendelijke groet,
5.1.2e
5.1.2e
5.1.2e
Gemeente Zwolle
5.1.2e

Van: 5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>
Verzonden: dinsdag 11 februari 2025 15:46
Aan: 5.1.2e 5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>; 5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>; 5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>; 5.1.2e 5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>; 5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>
Onderwerp: Zwolle Zeer Zuid
Dag allemaal,
5.1.2e en ik zijn druk bezig de beruchte blokjeskaart te updaten naar de laatste stand van zaken. De kaart is geen ontwerp. Zie het als een werkdocument.
Zwolle Zeer Zuid hebben we inmiddels aangepast. 5.1.2e kan er aan gaan rekenen.
Ter info en verhaallijn.
De afstand van Zzz tot binnenstad is gelijk aan noordelijk deel Stadshagen. Stadshageb heeft een goed functionerend station die helpt de grotere afstand te overbruggen. Zzz krijgt station ter hoogte centrum.
Dan ook gebiedsontwikkeling bij station en in de scheg naar de IJssel. Voor verplaatsen sportvelden (zoals elders in de rand van Zwolle zuid is gebeurt) en woningbouw.
Bij Zzz worden de hoogspanningsleidingen gesaneerd dan wel ondergronds gebracht. Daarmee is naadloze aansluiting op bestaande bebouwing mogelijk.
Zzz wordt opgespannen tussen drie ankerpunten:
1 het parkachtige karakter van landgoed Zandhove wordt doorgetrokken en versterkt in Zzz.
2 Harculo wordt verbonden met de nieuwbouwwijk en fungeert als balkon naar de IJssel en culturele voorzieningen in restanten Harculo centrale.
3 landgoed Windesheim wordt in lanenstructuur doorgezet in de nieuwbouwwijk.
Zo ontstaat een landschappelijk casco waarbinnen woningbouw wordt gesitueerd. Zzz krijgt zelfs een eigen landgoed aan de westzijde van het spoor met zicht op het park IJsselblij.
Op termijn wordt dit casco met referenties aan landgoederen verder ontwikkelt naar het oosten en neemt het Soeslo, de Horte en Mataram op in een landgoedernzone die doorloopt tot voorbij Ommen. In dit casco kan ook een uitbreiding van bedrijventerrein Marslanden plek krijgen.
Auto ontsluiting op de N 337. Dat is eenvoudig.
Er worden 2 snelfietsroutes van Zzz naar station Zuid aangelegd door bestaande wijken. Dat vraagt om aanpassingen van wegprofielen.
Concreet betekent dit:

3150 woningen, meeste in dichtheid van 30 w/h. op de grens met landgoed Windesheim 15 w/h
3 spoortunnels: bij sation, bij Harculo en het nieuwe landgoed.
En zoals al vermeld geld voor aanleggen 2 fietsroutes ter weerzijden van spoor.
Bij station aanpassingen autoroutes en doortrekken voetgangersgebied naar perron van het station.
Neem ajb ruim budget op voor landschappelijke structuren en parken. Want dat is de USP van deze ontwikkeling.
Morgen gaan we verder met VPI en II; vanaf nu geheten: de Vechtveranda's.
5.1.2e
Gemeente Zwolle

5.1.2e
5.1.2e

Gemeente Zwolle,
Postadres: Postbus 10007, 8000 GA Zwolle
Bezoekadres: Lübeckplein 2
: 5.1.2e
@ : 5.1.2e @zwolle.nl

Niet printen spaart het milieu.

De gemeente Zwolle beschouwt e-mail als volwaardig communicatiemiddel. Dit betekent dat u erop mag vertrouwen dat de inhoud van dit bericht correct en compleet is.

Legenda toegepaste uitzonderingsgrondslagen

In dit document zijn gegevens definitief geanonimiseerd op grond van:

Wet	Artikel	Omschrijving	Pagina's
Wet open overheid	Art. 5.1 lid 2 sub e	De eerbiediging van de persoonlijke levenssfeer	1, 2

From: "5.1.2e" <5.1.2e@zwolle.nl>
Sent: 4/11/2025 6:13:59 AM
To: "5.1.2e" <5.1.2e@zwolle.nl>, "5.1.2e (5.1.2e)" <5.1.2e@zwolle.nl>, "5.1.2e 5.1.2e" <5.1.2e@zwolle.nl>, "5.1.2e (5.1.2e)" <5.1.2e@zwolle.nl>, "5.1.2e" <5.1.2e@zwolle.nl>, "5.1.2e (5.1.2e)" <5.1.2e@zwolle.nl>, "5.1.2e (5.1.2e)" <5.1.2e@zwolle.nl>
Cc: "5.1.2e" <5.1.2e@zwolle.nl>
Subject: RTP in de media

Het RTP staat uitgebreid - en vooral positief! - in het nieuws. Zie bijlage en onderstaand overzicht.

Groet 5.1.2e

Van: 5.1.2e
Verzonden: vrijdag, april 11, 2025 08:03
Aan: 5.1.2e
Onderwerp: RTP in de media

---

https://www.destentor.nl/zwolle/na-jaren-praten-kogel-door-de-kerk-zwolle-wijst-deze-twee-gebieden-aan-voor-duizenden-nieuwe-huizen~afae6589/

https://www.oost.nl/nieuws/3509327/zwolle-breidt-uit-op-deze-twee-plekken-moeten-duizenden-woningen-komen

https://www.zwollenu.nl/zwolle-krijgt-twee-compleet-nieuwe-wijken-bij-berkum-en-zwolle-zuid/

https://www.zwollenu.nl/nieuw-treinstation-zwolle-zuid-op-komst/

https://www.rtvfocuszwolle.nl/nieuwe-wijken-zwolle-woningen/amp/

met vriendelijke groet Zwolle

5.1.2e
5.1.2e

Gemeente Zwolle, ZWCO
Postadres: Postbus 10007, 8000 GA Zwolle
Bezoekadres: Grote Kerkplein 15
5.1.2e
@: 5.1.2e@zwolle.nl

Legenda toegepaste uitzonderingsgrondslagen

In dit document zijn gegevens definitief geanonimiseerd op grond van:

Wet	Artikel	Omschrijving	Pagina's
Wet open overheid	Art. 5.1 lid 2 sub e	De eerbiediging van de persoonlijke levenssfeer	1

06:32

Krant

destentor.nl ■ e-mail: zwolle@destentor.nl ■ vrijdag 11 april 2025

DE STENTOR Zwolle

'We hebben onszelf ook een beetje **verrast**'

Derdeklasser CSV'28 staat voor een historisch kampioenschap. Danielle Rijksen speelt een belangrijke rol in het succes van de Zwolse voetbalclub. „Het kan best zijn dat het hier niet stopt." ► regio 4

Zwolle wijst twee gebieden aan voor bouw van duizenden nieuwe huizen

Gezinnen wacht wonen in groen

Na jaren praten en debatteren wijst de gemeente twee gebieden aan waar vele duizenden nieuwe woningen kunnen verrijzen. Het is een historisch moment voor de Zwolse woningmarkt.

Jordy Boschman
Zwolle

De wijk Stadshagen is na dertig jaar bijna af. Daarmee is dan alle ruimte in de bebouwde stad vergeven. Of er aan de randen van Zwolle een uitbreiding moet komen in het groen, is al jaren onderwerp van gesprek. Maar na is het besluit genomen. Het college van burgemeester en wethouders wil op twee plekken duizenden woningen realiseren.

Nu al wordt er gekeerd op het toevoegen van 10.000 woningen tot 2030 in de bestaande stad, maar daar kunnen er in de tien jaren daarna nog eens 8500 tot 13.500 bij. Daar worden door het dagelijks gemeentebestuur onder meer twee nieuwe woongebieden voor aangewezen. Ten zuiden van Berkum komt in de weilanden een gloednieuwe woonwijk met maximaal 3000 huizen. Dit gebied, Vechtpoort I, ligt ingeklemd tussen bedrijventerrein Oosterenk, rivier de Vecht, het spoor en Berkum. Vechtpoort II, aan de andere kant van het spoor, is bedoeld voor waterberging en krijgt geen woningen.

„Door de stad hier te laten aangroeien, ontstaat er een logische uitbreiding van Zwolle", zegt ChristenUnie-wethouder Gerdien Rots. Er komt een nieuwe ontsluitingsweg naar de Ceintuurbaan en de Hessenweg om te voorkomen dat verkeer massaal door Berkum gaat rijden.

Voor gezinnen

De tweede stadsuitbreiding vindt plaats ten zuiden van Zwolle-Zuid. Tussen het spoor en de N337 kunnen eveneens tot 3000 woningen komen. Volgens Rots is daar meer ruimte voor wonen in een ruimtige, groene omgeving, in tegenstelling tot de bestaande stad. Rots: „Hier is precies wat we willen voor gezinnen die in Zwolle willen blijven."

De gemeente heeft nog niet alle gronden in deze gebieden in bezit. Ze legt er voorkeursrecht op, zodat eigenaren het niet zomaar aan iemand anders kunnen verkopen. En in Zwolle-Zuid moeten eerst de hoogspanningskabels verwijderd worden voor er woningen kunnen komen.

Treinstation

Strategisch is het ook een slimme zet van de gemeente om meer inwoners in Zwolle-Zuid te krijgen. Al vele jaren wordt gesproken over een treinstation in deze wijk met ruim 30.000 mensen, naar voorbeeld van Stadshagen. Daarover moet ze nog in gesprek met spoorpartijen, het Rijk en de provincie. Bij dit station zouden nog eens 250 tot 500 woningen kunnen komen.

Verder wordt er ook na 2030 nog bijgebouwd in de bestaande stad. Dat kan bijvoorbeeld met nieuwe appartementencomplexen voor senioren. „De meeste mensen willen het liefst in hun eigen wijk blijven wonen." Eerder al werd de Ceintuurbaanzone, het gebied in en om bedrijventerrein Oosterenk, aangewezen als nieuw woongebied. Daar kunnen tot 5000 huizen komen voor 2040.

▲ **Bij Berkum verrijzen duizenden woningen.**

Extra huishoudens

Een exact aantal van de in de toekomst te bouwen huizen is nog niet te geven, maar dat de vraag naar woningen niet zomaar opdroogt, is volgens het college wel duidelijk. De prognoses geven aan dat tot 2040 het aantal huishoudens in Zwolle groeit met 12.400.

Het nieuwe plan gaat over meer dan enkel woningen. „We zijn al bezig met een verkenning om bedrijventerrein Hessenpoort met nog eens 50 hectare uit te breiden."

De gemeente gaat hierover de komende tijd met inwoners in gesprek en de gemeenteraad moet er nog mee instemmen. Het is de bedoeling dat eind 2025 officieel wordt vastgelegd hoe Zwolle zich gaat ontwikkelen.

From: "5.1.2e 5.1.2e " <5.1.2e @zwolle.nl>
Sent: 2/14/2025 12:38:21 PM
To: "5.1.2e 5.1.2e " <5.1.2e @zwolle.nl>
Cc:
Subject: RTP wat meer op opbouw ook

Legenda toegepaste uitzonderingsgrondslagen

In dit document zijn gegevens definitief geanonimiseerd op grond van:

Wet	Artikel	Omschrijving	Pagina's
Wet open overheid	Art. 5.1 lid 2 sub e	De eerbiediging van de persoonlijke levenssfeer	1

Reactieformulier			
Paginanummer	**Huidige alinea/zin**	**Voorgestelde wijziging, meer analytisch gekeken, minder op inhoud**	**Reactie gemaakt door**
		Geen open vragen maar graag specifieke suggesties.	
4 en 5	De aanleiding	De aanleiding is de Verstedelijkingsstrategie, gevolgd door de vasgestelde bouwstenen door B&W en raad. De basis is de huidige Omgevingsvisie. De AOV vult aan op de ambities/opgaven zoals die daar staan geformuleerd. Het RTP legt het fundament daarvoor.	5.1.2e
6		Hier dan hoe we vanaf de aanleiding tot het RTP zijn gekomen, de aanloop als het ware en wat dit heeft opgeleverd. Dus eerst de start, zoals hiervoor. Hier de participatie- en scenariostudie en de rode dragen daaruit. Samen met de Verstedelijkingsstrategie en de bouwstenen vormt dat het vertrekpunt - de start - voor het RTP dat we in de volgende hoofdstukken verder uitwerken. Plus de effectbeoordeling. Nu sorteren we al voor op de kernwaarden en de regiofunctie, terwijl dit het hart van het RTP is en dan ook daar die aandacht moet krijgen. Nu oogt het dubbel. En wat doen we nu waar in het RTP. De drie waarden zijn ook gelijk de sturingsfilosfie voor alle komende ambities/opgaven, wat later in het stuk moet komen. Het dient dus meerdere doelen. Het geeft niet alleen richting voor keuzes. Het stuurt daar ook op als het om het feitelijk vormgeven van de opgaven gaat. Dus na de Omgevingsvisie. En: "welke gemeente zijn we" is meer dan hier staat. Dit gaat over de identiteit, de lange onbestendige lijn. Laten we dat dan zo inleiden/noemen, anders is het best wel dun zoals het er nu staat. In feire is dat ook. We missen de regionale- en landelelijke context. Zwolle lijkt nu een eiland, omringd door hoge muren.	5.1.2e

Vanaf 8	wat komt er op ons af	Dat is niet wat hier staat. Wat beschreven wordt zijn de principes van de OV, die onverkort blijven staan, de uitgangspunten van de Verstedelijkingsstrategie, die we omarmen en toepassen, o.a. via de drie kernwaarden. En we onderschrijven de 3 extra principes uit de gebiedsbiografie. In feite moet deze paragraaf voor de vorige. We hebben net onze 3 kernwaarden genoemd en nu volgt dit. Moeilijk navolgbaar. In feite is wat hier staat ook een vertrekpunt.	5.1.2e
10	wonen	Overprogrammering is gebruikelijk. Anders formuleren. Moeten we de getallen zo letterlijk noemen hier en verderop?	
		Centuurbaanzone en stadsscan hier nog niet noemen, dat is al uitwerking. Staan nu ook al nadrukkelijker in het begin als we dat aanpassen en komen straks in de ontwikkelstrategie terug. Juist als gevolg van het toepassen van de 3 waarden.	5.1.2e
		"Op de tweede plaats": Er vindt nog een vertaalslag van de cijfers plaats. Verder landen die ook verder in het Volkshuisvestelijk programma. Snap dat we ze moeten noemen, alleen nu wel erg vast en zeker. In ieder geval verwijzen naar het Volkshuisvestelijk programma en kort duiden.	5.1.2e
		Vergrijzing: naast eenzaamheid, ook dementie en mantelzorg. Eigen netwerken	
12	Economie	Ruimte voor economie, wijkeconomie. Ook regio: REB2040, corridor A28 noemen en duiden. Nabijheid. Voorzieningen groeien met de stad mee, ook leisure. Wat onderbelicht ook. CBZ is gemengd gebied, niet geheel verkleuren naar wonen, noordelijk deel makersdeel.	

14	Mobiliteit	Kan korter en moet nog worden geactualiseerd n.a.v. de netwerkanalyse. Vraag daarbij is wat des Omgevingsvisies is (in ieder geval de principes, S-curve, randweg en Ceintuurbaan (ook nieuwe brug Holtenbroek??)	5.1.2e
18	Klimaat	Dit is wat Zwolle is en de regio. Moet ook dus prominenter naar het begin van het RTP, naar het hoofdstuk over de identiteit. De 6 principes horen niet bij 'wat komt er op ons af'. Dat is een uitwerking en passen in de sturingsfilosifie die we ontleden aan de 3 waarden. Zie eerdere opmerkingen. Dat ontbreekt nog nu. Verwacht dat 5.1.2e dit gaat opmerken.	
20	welke stad	We werken de identiteit uit in 3 kernwaarden, die sturen de ontwikkelrichting in het RTP en zijn tegelijk sturend voor komende ambities en opgaven. Als kop ook wat nu al in de Omgevingsvisie staat. Bij de opsomming op p 21 mist de kern, zoals we versterken bij alle opgaven de sponswerking en vangen de druppel daar waar hij valt.	5.1.2e
		tweede alinea: wijkeconomie noemen.	5.1.2e
	22 en 23	Hier raak ik de draad kwijt. Wat zijn de 'ontwikkelprincipes? Plus: de drie kernwaarden worden hier nagenoeg herhaald en er komen er drie bij. Wordt hier niet bedoeld dat de drie kernwaarden leiden tot ontwikkelpaden/route/uitgangspunten. Focus is wonen, maar geldt ook voor economie.	5.1.2e
Kaart	24/25	Kaart aan het einde?	
Vanaf 26		De verschillende thema's: ogen sectoraal, juist in verbinding met de kernwaarden, groen/blauw als basisprincipe altijd en overal. Daarmee starten. Kernwaarde is uitgangspunt!! Als we dit niet doen, kan er niks!! Dan mobiliteit, energie, vervolgens wonen en economie.	
36/37		Moeten/willen kaarten niet duidelijk.	5.1.2e

42		Hebben we in feite al. Wat willen we hier zeggen. Dit gaat over de keuzes! In feite eerst aanleiding, aanloop, identiteit in de vorm van de lange lijnen, uitgangspunten voor ontwikkeling/sturing, ambities/opgaven, keuzes, planning als opbouw. Die lijn consistent volgen zodat het één volgt uit het ander en het verhaal congruent is.	5.1.2e

Legenda toegepaste uitzonderingsgrondslagen

In dit document zijn gegevens definitief geanonimiseerd op grond van:

Wet	Artikel	Omschrijving	Pagina's
Wet open overheid	Art. 5.1 lid 2 sub e	De eerbiediging van de persoonlijke levenssfeer	1, 2, 3, 4

From: "5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>
Sent: 4/2/2025 7:00:19 AM
To: "5.1.2e 5.1.2e " <5.1.2e @zwolle.nl>, "5.1.2e 5.1.2e " <5.1.2e @zwolle.nl>
Cc: "5.1.2e (5.1.2e " <5.1.2e @zwolle.nl>, "5.1.2e (5.1.2e)" <5.1.2e @zwolle.nl>, "5.1.2e " <5.1.2e @zwolle.nl>, "5.1.2e (5.1.2e " <5.1.2e @zwolle.nl>, "5.1.2e " <5.1.2e @zwolle.nl>, "5.1.2e (5.1.2e)" <5.1.2e @zwolle.nl>
Subject: RWE: Markt Zwolle-Zuid

Tijd aangepast iom ROSCOM / De Reizende Woonkamer op de Markt in Zwolle-Zuid (5.1.2e) van 11:00-13:00 (exclusief op- en afbouw ism Roscom)

Legenda toegepaste uitzonderingsgrondslagen

In dit document zijn gegevens definitief geanonimiseerd op grond van:

Wet	Artikel	Omschrijving	Pagina's
Wet open overheid	Art. 5.1 lid 2 sub e	De eerbiediging van de persoonlijke levenssfeer	1

From: "5.1.2e" <5.1.2e@zwolle.nl>
Sent: 4/8/2025 3:40:38 PM
To: "5.1.2e" <5.1.2e@zwolle.nl>
Cc: "5.1.2e" <5.1.2e@zwolle.nl>, "5.1.2e" <5.1.2e@zwolle.nl>, "5.1.2e" <5.1.2e@zwolle.nl>
Subject: Samenvatting RTP nieuwe stijl

Hoi 5.1.2e en cc collega's,

Hierbij de nieuwe samenvatting van het RTP (we noemen het geen publieksversie meer) in word en in de teams-link.
Uitgangspunt bij het nakijken is: korter mag (graag), langer niet 😉
Graag vanavond of uiterlijk morgen 8:30 met reactie retour!

@programmateam, graag in de link werken: https://gemeentezwolle.sharepoint.com/:w:/r/sites/PRO_ActualisatieOmgevingsvisie/_layouts/15/doc2.aspx?sourcedoc=%7B8097F54E-6334-4669-B62D-F5BDDB4CE74A%7D&file=Bijlage%204%20%20-%20Publieksversie%20RTP.docx&action=default&mobileredirect=true
@5.1.2e en ook voor Gerdien: de wordversie staat in de bijlage.

Groet 5.1.2e

Van: 5.1.2e <5.1.2e@zwolle.nl>
Datum: dinsdag, 8 april 2025 om 16:44
Aan: 5.1.2e <5.1.2e@zwolle.nl>
Onderwerp: Re: Eerste versie publieksversie, nog met oude tekst

Hoi 5.1.2e,

Ziet er goed uit!!

Belangrijkste is dat teksten in lijn komen met persbericht: o.a.:

- Meer nadruk op woningbouw
- Minder nadruk op water
- Hoe zorgen we dat we met de groei een prettige stad blijven?

Check of er geen termen meer in staan die we in persbericht hebben gewijzigd.

- De titel wijzigen; idem als persbericht **Zwolle kiest voor gebalanceerde groei**
- Dit stukje moet nog gelijk getrokken worden met persbericht:

Sleutelgebieden en -projecten
• Stadsrivier, Willemsvaart en Nieuwe Vecht: de wateren die in de binnenstad samenkomen, vormen de klimaatruggengraat van Zwolle.
• Vechtrand: klimaatbestendige uitbreidingswijk ten oosten van de Ceintuurbaan
• Zwolle Zuid: uitbreiding van deze stadswijk aan de zuidkant
• Bedrijventerreinen: het kloppend hart van de economie voor Zwolle en de regio
• De Ring: de hoofdwegen om het centrum heen worden een stadsring, waardoor we lokaal en regionaal bereikbaar blijven.

We doen er bijna een strik om heen!

met vriendelijke groet Zwolle

5.1.2e
5.1.2e

Gemeente Zwolle, ZWCO

Postadres: Postbus 10007, 8000 GA Zwolle
Bezoekadres: Grote Kerkplein 15
5.1.2e
@: 5.1.2e @zwolle.nl

Van: 5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>
Datum: dinsdag, 8 april 2025 om 16:05
Aan: 5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>
Onderwerp: Eerste versie publieksversie, nog met oude tekst

Tekst moet nog aangepast. Uitstraling is in lijn met huisstijl Ons Zwolle van Overmorgen. Tekst is teveel om er echt een infographic van te maken.
Het wordt opgemaakt voor A1 poster en online.

Met vriendelijke groet,

5.1.2e
5.1.2e

Tip! Schrijf je in voor onze nieuwsbrief: http://eepurl.com/i1rFq2

Telefoon : 5.1.2e
Mail : 5.1.2e @zwolle.nl
Website : https://www.zwolle.nl/omgevingsvisie

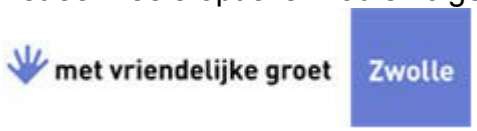
Legenda toegepaste uitzonderingsgrondslagen

In dit document zijn gegevens definitief geanonimiseerd op grond van:

Wet	Artikel	Omschrijving	Pagina's
Wet open overheid	Art. 5.1 lid 2 sub e	De eerbiediging van de persoonlijke levenssfeer	1, 2

From: "5.1.2e " <5.1.2e @zwolle.nl>
Sent: 12/3/2024 9:30:37 AM
To: "5.1.2e (5.1.2e " <5.1.2e @zwolle.nl>
Cc: "5.1.2e " <5.1.2e @zwolle.nl>
Subject: scenariostudie

Ha 5.1.2e ,
t.a.v. feitelijke onjuistheden: bouwsteen economie is goed opgenomen in de studie. Dat zit wat mij betreft wel goed.
Wel maak ik me zorgen over een gepresenteerd dilemma m.b.t. de transformatie van bedrijventerreinen, dat zie ik ook als een feitelijke onjuistheid.
Volgens mij gaat het hier over Voorst. Door dit te presenteren als een dilemma, ontstaat het beeld dat het een reële optie is. Dat is volgens mij niet het geval….

5.1.2e
5.1.2e
Gemeente Zwolle, Ruimte en Economie
Postadres: Postbus 10007, 8000 GA Zwolle
Bezoekadres: Lübeckplein 2
T : 5.1.2e
@: 5.1.2e @zwolle.nl
5.1.2e

Niet printen spaart het milieu
De gemeente Zwolle beschouwt e-mail als volwaardig communicatiemiddel. Dit betekent dat u erop mag vertrouwen dat de inhoud van dit bericht concreet en compleet is

Legenda toegepaste uitzonderingsgrondslagen

In dit document zijn gegevens definitief geanonimiseerd op grond van:

Wet	Artikel	Omschrijving	Pagina's
Wet open overheid	Art. 5.1 lid 2 sub e	De eerbiediging van de persoonlijke levenssfeer	1

Gebiedsprogramma
Alle

Stadsdeel:
Alle

Wijk:
Alle

Buurt:
Alle

In-/uitbreiding:
Alle

Kaart | Lijst | Introductie

Eigendom
(aantal woningen)

Huur	9,22%	Koop	20,26%
Mix	57,25%	Sociale huur	13,27%
null	0%		

Relatief | Absoluut

Type project
(aantal woningen)

Herstructurering	18,84%
Nieuwbouw	28,21%
Transformatie	52,93%

Relatief | Absoluut

Prijscategorie
(aantal woningen)

Duur	18,2%	Goedkoop	22,11%
Middelduur	9,05%	Middelduur 1	6,05%
Middelduur 2	7,19%	Mix	37,41%

Goedkoop: tot €255.939
Middelduur 1: €255.939 - €316.876
Middelduur 2: €316.876 - €396.096
Duur: vanaf €396.096

Relatief | Absoluut

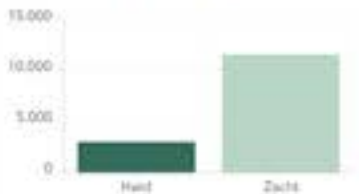
Woningtype
(aantal woningen)

Appartementen	49,43%		
Eengezinswoning	9,75%		
Mix	41,82%		

Relatief | Absoluut

In woonprogramma
(aantal woningen)

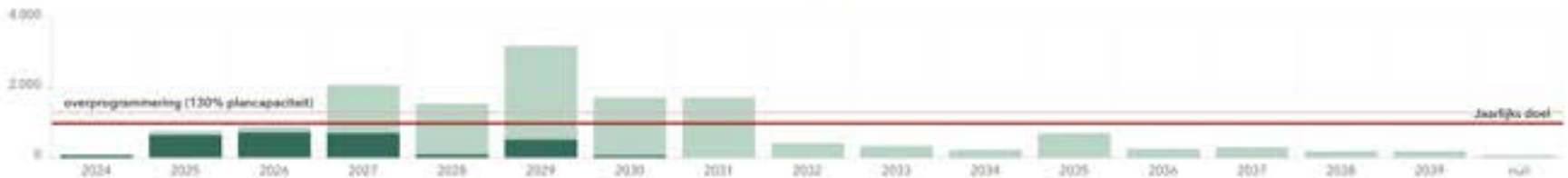

Hard/Zacht

In woonprogramma
(aantal woningen)

14.465

Geplande oplevering per jaar
(aantal woningen)

Jaarlijkse oplevering | Status bouwplannen per jaar

Woonprogramma

Gebiedsprogramma: Hollenbroek | Stadsdeel: Alle | Wijk: Alle | Buurt: Alle | In-/uitbreiding: Alle

Kaart | Lijst | Introductie

Eigendom
(aantal woningen)

Huur 23.88% | Koop 29.84%
Mix 12.25% | Sociale huur 34.03%

Relatief | Absoluut

Type project
(aantal woningen)

Herstructurering 5.33%
Nieuwbouw 28.57%
Transformatie 66.09%

Relatief | Absoluut

Prijscategorie
(aantal woningen)

Duur 23.88% | Goedkoop 43.53%
Middelduur 22.91% | Middelduur 1 4.9%
Middelduur 2 4.9% | Mix 0%

Goedkoop: tot €255.939
Middelduur 1: €255.939 - €316.876
Middelduur 2: €316.876 - €396.096
Duur: vanaf €396.096

Relatief | Absoluut

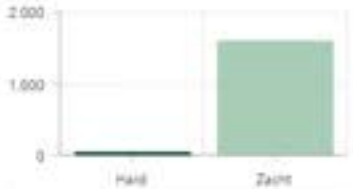
Woningtype
(aantal woningen)

Appartementen 84.67%
Mix 15.33%

Relatief | Absoluut

In woonprogramma
(aantal woningen)

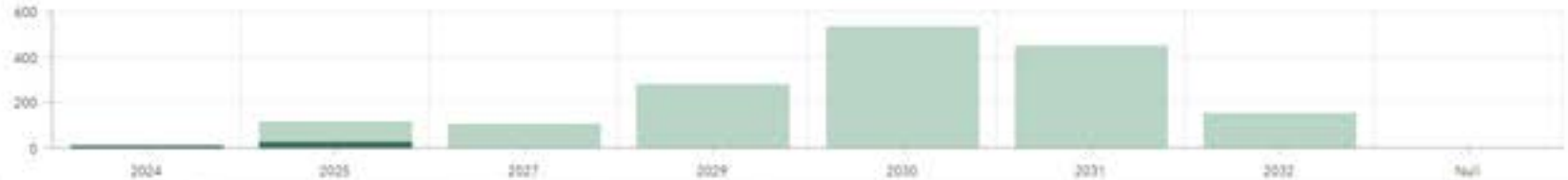

Hard/Zacht | Opgeleverd en Sloop

In woonprogramma
(aantal woningen)

1.631

Geplande oplevering per jaar
(aantal woningen)

Jaarlijkse oplevering | Status bouwplannen per jaar | Vertraging | Vertraging lijst

Woonprogramma

Gebiedsprogramma: Nieuwe Veemarkt / Meeuwenl...
Stadsdeel: Alle
Wijk: Alle
Buurt: Alle
In-/uitbreiding: Alle

Kaart | Lijst | Introductie

Eigendom
(aantal woningen)

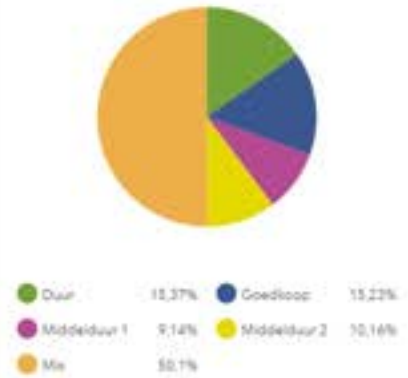
Relatief | Absoluut

Type project
(aantal woningen)

Relatief | Absoluut

Prijscategorie
(aantal woningen)

Goedkoop: tot €255.939
Middelduur 1: €255.939 - €316.876
Middelduur 2: €316.876 - €396.096
Duur: vanaf €396.096

Relatief | Absoluut

Woningtype
(aantal woningen)

Relatief | Absoluut

In woonprogramma
(aantal woningen)

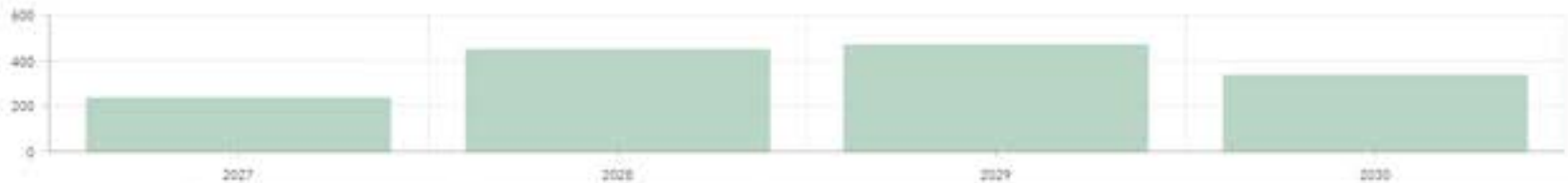

Hard/Zacht | Opgeleverd en Sloop

In woonprogramma
(aantal woningen)

1.477

Geplande oplevering per jaar
(aantal woningen)

Jaarlijkse oplevering | Status bouwplannen per jaar | Vertraging | Vertraging lijst

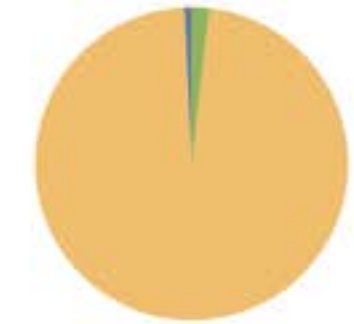
Woonprogramma

Gebiedsprogramma: Oosterenk | Stadsdeel: Alle | Wijk: Alle | Buurt: Alle | In-/uitbreiding: Alle

Kaart | Lijst | Introductie

Eigendom
(aantal woningen)

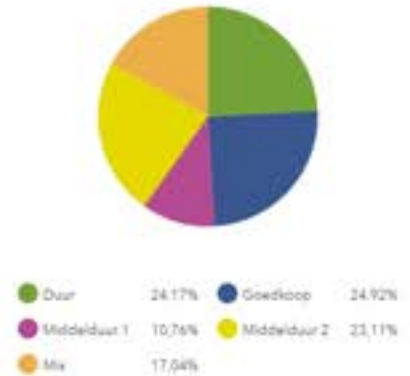
Relatief | Absoluut

Type project
(aantal woningen)

Relatief | Absoluut

Prijscategorie
(aantal woningen)

Goedkoop: tot €255.939
Middelduur 1: €255.939 - €316.876
Middelduur 2: €316.876 - €396.096
Duur: vanaf €396.096

Relatief | Absoluut

Woningtype
(aantal woningen)

Relatief | Absoluut

In woonprogramma
(aantal woningen)

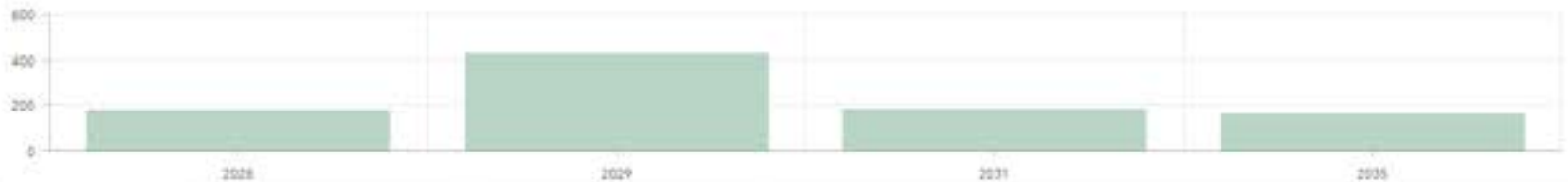

Hard/Zacht | Opgeleverd en Sloop

In woonprogramma
(aantal woningen)

939

Geplande oplevering per jaar
(aantal woningen)

Jaarlijkse oplevering | Status bouwplannen per jaar | Vertraging | Vertraging lijst

Woonprogramma

Gebiedsprogramma: Spoorzone | Stadsdeel: Alle | Wijk: Alle | Buurt: Alle | In-/uitbreiding: Alle

Kaart | Lijst | Introductie

Eigendom
(aantal woningen)

Huur 4.82% | Koop 6.1%
Mix 81.75% | Sociale huur 7.33%

Relatief | Absoluut

Type project
(aantal woningen)

Nieuwbouw 0% | Transformatie 100%

Relatief | Absoluut

Prijscategorie
(aantal woningen)

Duur 4.71% | Goedkoop 9.84%
Middeldüur 9.01% | Middeldüur 1 1.99%
Middeldüur 2 1.99% | Mix 67.46%

Goedkoop: tot €255.939
Middeldüur 1: €255.939 - €316.876
Middeldüur 2: €316.876 - €396.096
Duur: vanaf €396.096

Relatief | Absoluut

Woningtype
(aantal woningen)

Appartementen 48.35%
Mix 51.65%

Relatief | Absoluut

In woonprogramma
(aantal woningen)

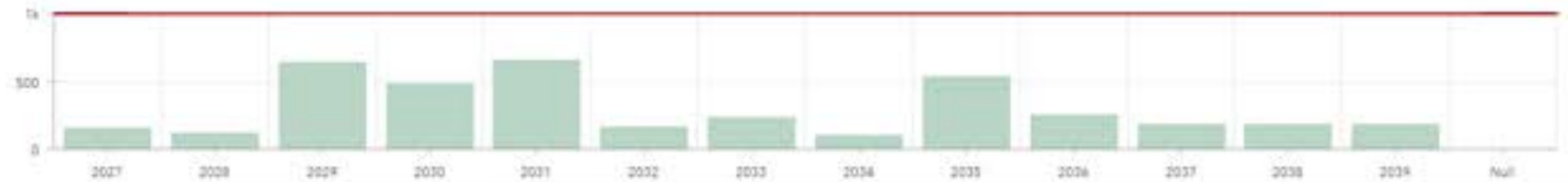

Hard/Zacht | Opgeleverd en Sloop

In woonprogramma
(aantal woningen)

3.820

Geplande oplevering per jaar
(aantal woningen)

Jaarlijkse oplevering | Status bouwplannen per jaar | Vertraging | Vertraging lijst

Woonprogramma

Gebiedsprogramma: Stadshagen | Stadsdeel: Alle | Wijk: Alle | Buurt: Alle | In-/uitbreiding: Alle

Kaart | Lijst | Introductie

Eigendom
(aantal woningen)

Huur 5.3% | Koop 29.75%
Mix 43.67% | Sociale huur 11.28%

Relatief | Absoluut

Type project
(aantal woningen)

Herstructurering 0.13%
Nieuwbouw 99.87%

Relatief | Absoluut

Prijscategorie
(aantal woningen)

Duur 21.96% | Goedkoop 14.64%
Middelduur 6.93% | Middelduur 1 5.64%
Middelduur 2 6.07% | Mix 44.75%

Goedkoop: tot €255.939
Middelduur 1: €255.939 - €316.876
Middelduur 2: €316.876 - €396.096
Duur: vanaf €396.096

Relatief | Absoluut

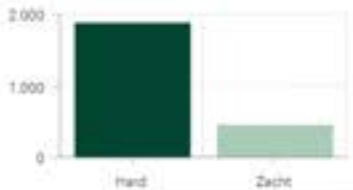
Woningtype
(aantal woningen)

Appartementen 15.5%
Eengezinswoning 41.47%
Mix 43.02%

Relatief | Absoluut

In woonprogramma
(aantal woningen)

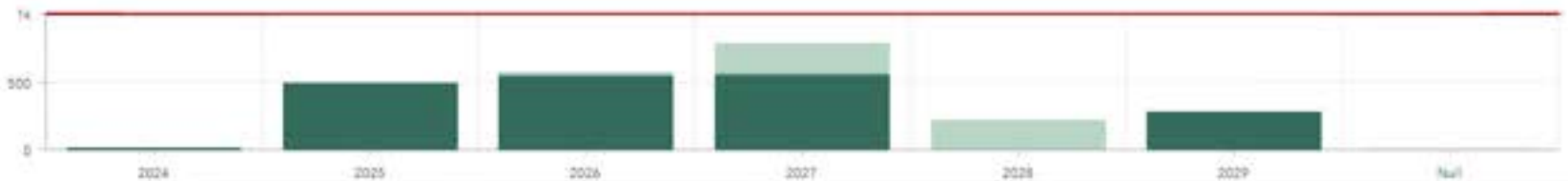

Hard/Zacht | Opgeleverd en Sloop

In woonprogramma
(aantal woningen)

2.322

Geplande oplevering per jaar
(aantal woningen)

Jaarlijkse oplevering | Status bouwplannen per jaar | Vertraging | Vertraging lijst

Woonprogramma

Gebiedsprogramma: Stadshart

Stadsdeel: Alle

Wijk: Alle

Buurt: Alle

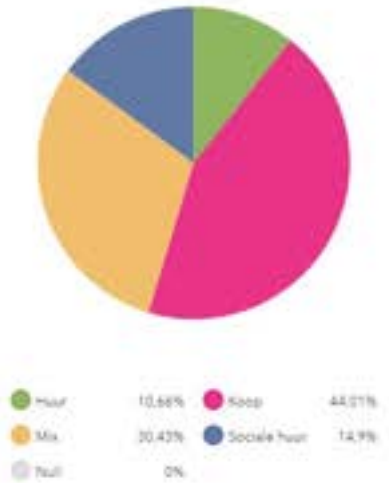
In-/uitbreiding: Alle

Kaart | Lijst | Introductie

Eigendom

(aantal woningen)

Relatief | Absoluut

Type project

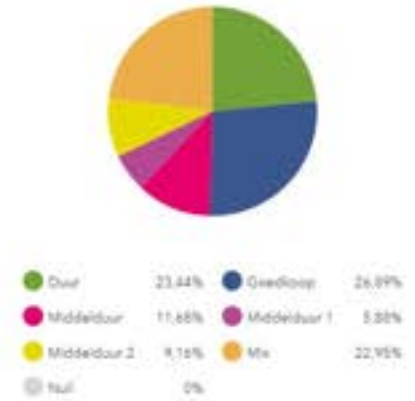
(aantal woningen)

Relatief | Absoluut

Prijscategorie

(aantal woningen)

Goedkoop: tot €255.939
Middelduur 1: €255.939 - €316.876
Middelduur 2: €316.876 - €396.096
Duur: vanaf €396.096

Relatief | Absoluut

Woningtype

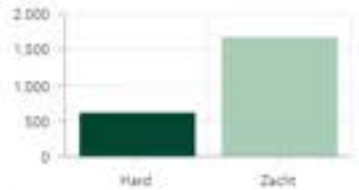
(aantal woningen)

Relatief | Absoluut

In woonprogramma

(aantal woningen)

Hard/Zacht | Opgeleverd en Sloop

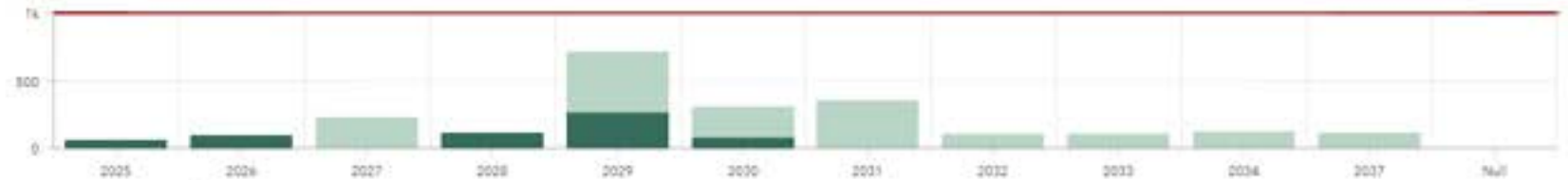
In woonprogramma

(aantal woningen)

2.261

Geplande oplevering per jaar

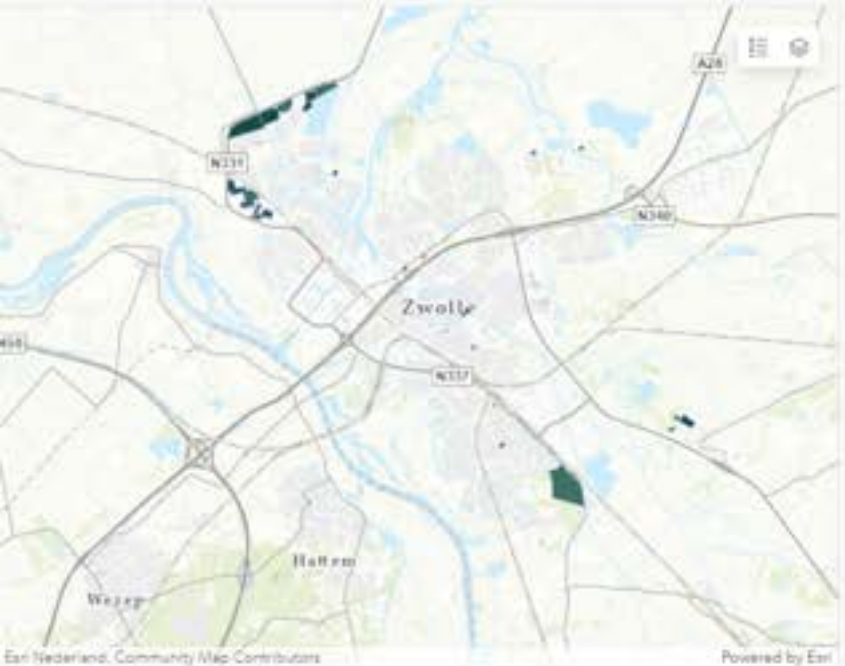
(aantal woningen)

Jaarlijkse oplevering | Status bouwplannen per jaar | Vertraging | Vertraging lijst

Woonprogramma

Gebiedsprogramma: Alle | Stadsdeel: Alle | Wijk: Alle | Buurt: Alle | In-/uitbreiding: Alle

Kaart | Lijst | Introductie

Eigendom
(aantal woningen)

Huur 5.02% | Koop 71.33% | Mix 0.4% | Sociale huur 23.25%

Relatief | Absoluut

Type project
(aantal woningen)

Herstructurering 19.95% | Nieuwbouw 80.05%

Relatief | Absoluut

Prijscategorie
(aantal woningen)

Duur 37.25% | Goedkoop 26.96%
Middelduur 4.89% | Middelduur 1 14.53%
Middelduur 2 12.95% | Mix 3.43%

Goedkoop: tot €255.939
Middelduur 1: €255.939 - €316.876
Middelduur 2: €316.876 - €396.096
Duur: vanaf €396.096

Relatief | Absoluut

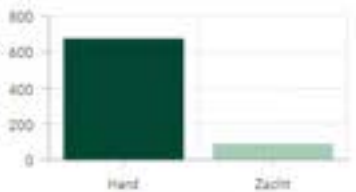
Woningtype
(aantal woningen)

Appartementen 29.46% | Eengezinswoning 70.54%

Relatief | Absoluut

In woonprogramma
(aantal woningen)

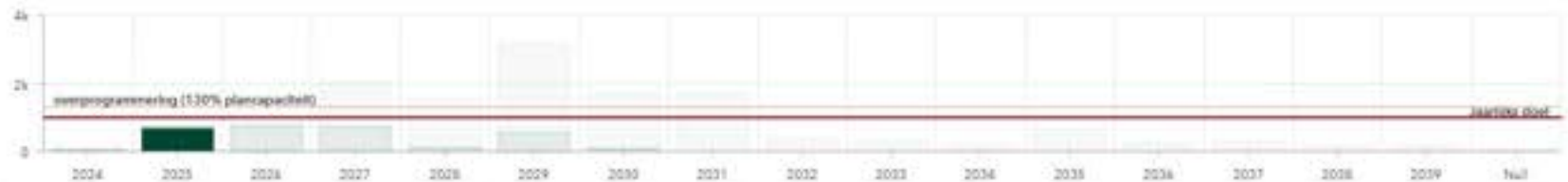

Hard/Zacht | Opgeleverd en Sloop

In woonprogramma
(aantal woningen)

757

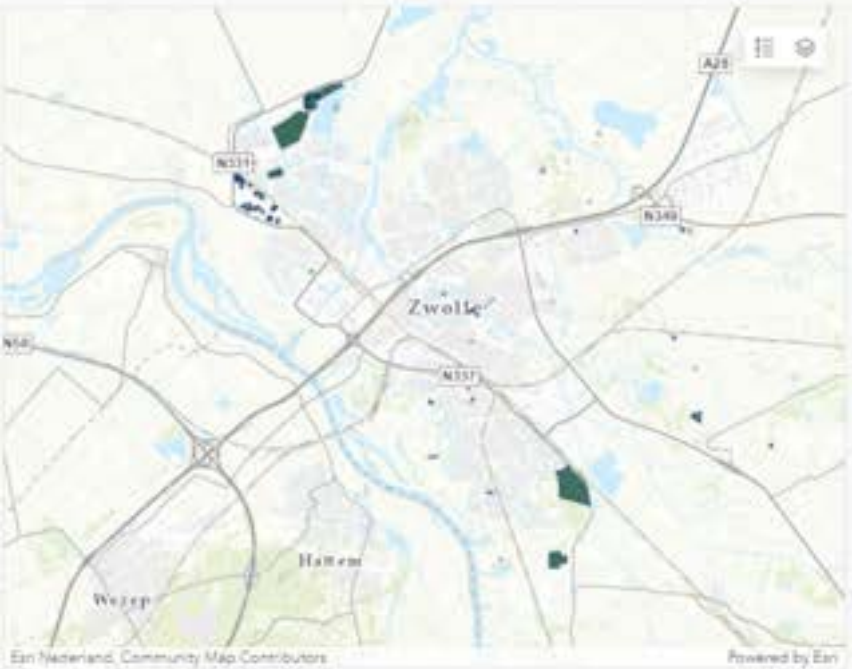
Geplande oplevering per jaar
(aantal woningen)

Jaarlijkse oplevering | Status bouwplannen per jaar | Vertraging | Vertraging lijst

Woonprogramma

Gebiedsprogramma: Alle | Stadsdeel: Alle | Wijk: Alle | Buurt: Alle | In-/uitbreiding: Alle

Kaart | Lijst | Introductie

Eigendom

(aantal woningen)

Huur	12,03%	Koop	48,62%
Mix	9,66%	Sociale huur	29,2%

Relatief | Absoluut

Type project

(aantal woningen)

Herstructurering	12,18%
Nieuwbouw	83,22%
Transformatie	4,6%

Relatief | Absoluut

Prijscategorie

(aantal woningen)

Duur	34,02%	Goedkoop	38,97%
Middelduur	6,78%	Middelduur 1	4,37%
Middelduur 2	6,21%	Mix	9,66%

Goedkoop: tot €255.939
Middelduur 1: €255.939 - €316.876
Middelduur 2: €316.876 - €396.096
Duur: vanaf €396.096

Relatief | Absoluut

Woningtype

(aantal woningen)

Appartementen	31,26%
Eengezinswoning	61,15%
Mix	7,59%

Relatief | Absoluut

In woonprogramma

(aantal woningen)

Hard/Zacht | Opgeleverd en Sloop

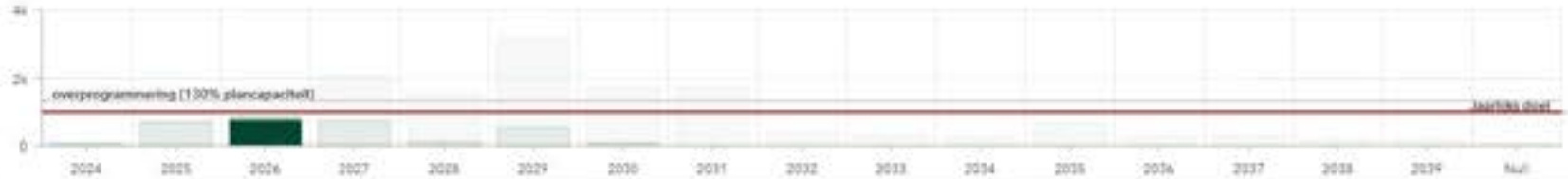
In woonprogramma

(aantal woningen)

870

Geplande oplevering per jaar

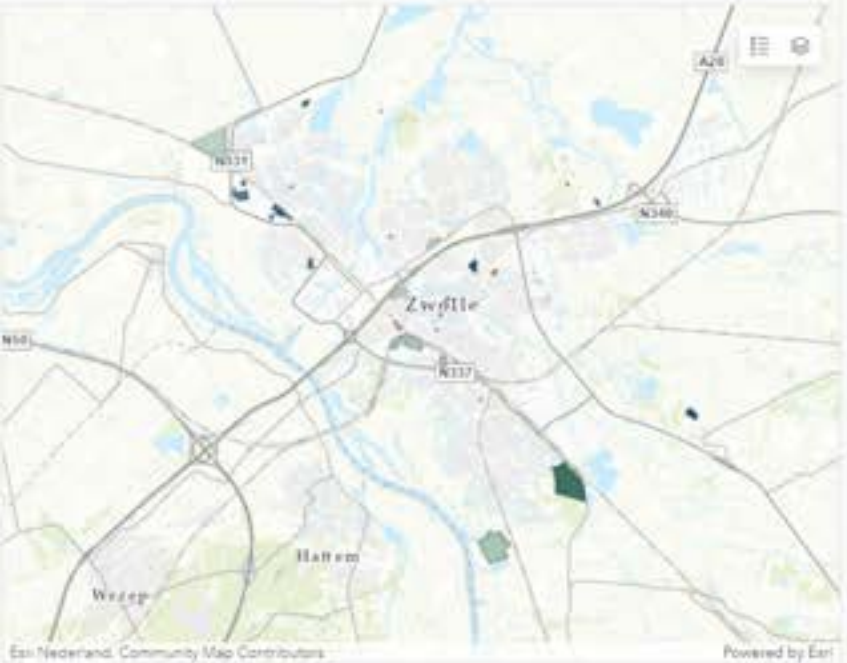
(aantal woningen)

Jaarlijkse oplevering | Status bouwplannen per jaar | Vertraging | Vertraging lijst

Woonprogramma

Gebiedsprogramma: Alle | Stadsdeel: Alle | Wijk: Alle | Buurt: Alle | In-/uitbreiding: Alle

Kaart | Lijst | Introductie

Eigendom

(aantal woningen)

Huur	0,24%	Koop	18,03%
Mix	65,73%	Sociale huur	16%

Relatief | Absoluut

Type project

(aantal woningen)

Herstructurering	15,12%
Nieuwbouw	56,52%
Transformatie	28,36%

Relatief | Absoluut

Prijscategorie

(aantal woningen)

Duur	12,41%	Goedkoop	23,65%
Middelduur	2,38%	Middelduur 1	4,7%
Middelduur 2	5,53%	Mix	51,33%

Goedkoop: tot €255.939
Middelduur 1: €255.939 - €316.876
Middelduur 2: €316.876 - €396.096
Duur: vanaf €396.096

Relatief | Absoluut

Woningtype

(aantal woningen)

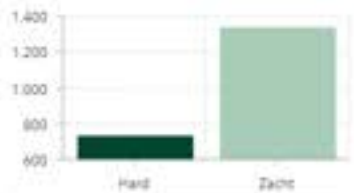

Appartementen	37,18%		
Eengezinswoning	5,19%		
Mix	57,63%		

Relatief | Absoluut

In woonprogramma

(aantal woningen)

Hard/Zacht | Opgeleverd en Sloop

In woonprogramma

(aantal woningen)

2.063

Geplande oplevering per jaar

(aantal woningen)

Jaarlijkse oplevering | Status bouwplannen per jaar | Vertraging | Vertraging lijst

Woonprogramma

Gebiedsprogramma: Alle | Stadsdeel: Alle | Wijk: Alle | Buurt: Alle | In-/uitbreiding: Alle

Kaart | Lijst | Introductie

Eigendom

(aantal woningen)

Huur	6.64%	Koop	11.82%
Mix	72.57%	Sociale huur	8.79%

Relatief | Absoluut

Type project

(aantal woningen)

Herstructurering	47.42%
Nieuwbouw	33.64%
Transformatie	18.94%

Relatief | Absoluut

Prijscategorie

(aantal woningen)

Duur	14.89%	Goedkoop	24.17%
Middelduur	3.79%	Middelduur 1	7.84%
Middelduur 2	10.58%	Mix	38.73%

Goedkoop: tot €255.939
Middelduur 1: €255.939 - €316.876
Middelduur 2: €316.876 - €396.096
Duur: vanaf €396.096

Relatief | Absoluut

Woningtype

(aantal woningen)

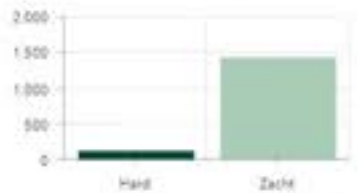

Appartementen	33.77%		
Eengezinswoning	3%		
Mix	63.23%		

Relatief | Absoluut

In woonprogramma

(aantal woningen)

Hard/Zacht | Opgeleverd en Sloop

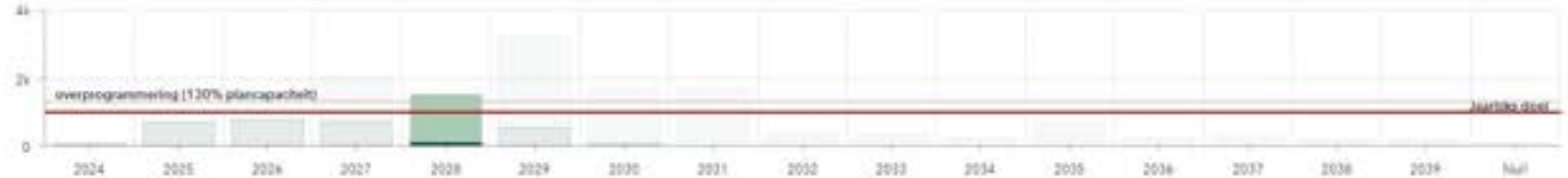
In woonprogramma

(aantal woningen)

1.531

Geplande oplevering per jaar

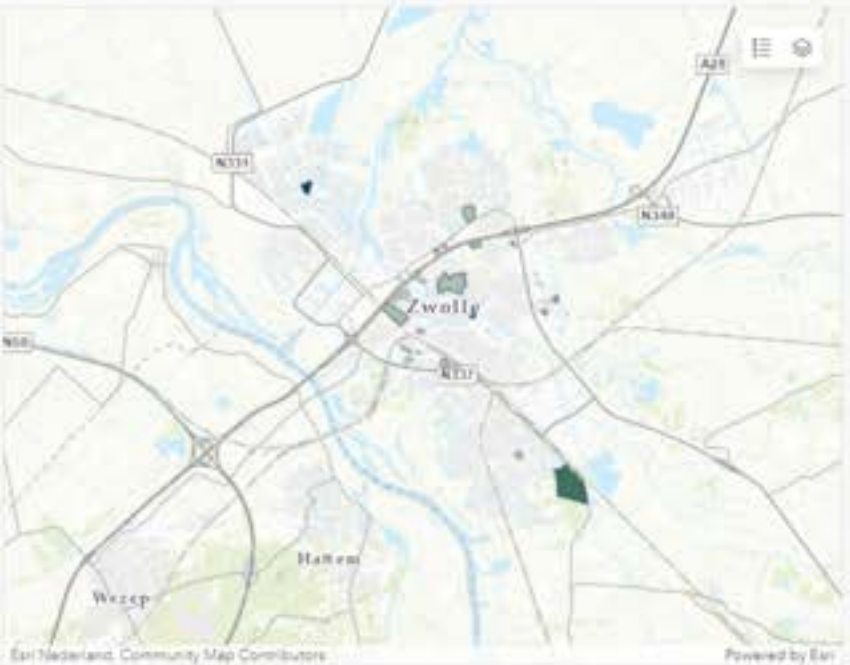
(aantal woningen)

Jaarlijkse oplevering | Status bouwplannen per jaar | Vertraging | Vertraging lijst

Woonprogramma

Gebiedsprogramma: Alle | Stadsdeel: Alle | Wijk: Alle | Buurt: Alle | In-/uitbreiding: Alle

Kaart | Lijst | Introductie

Eigendom

(aantal woningen)

Huur	15.32%	Koop	13.63%
Mix	58.68%	Sociale huur	12.37%

Relatief | Absoluut

Type project

(aantal woningen)

Herstructurering	27.13%
Nieuwbouw	16.04%
Transformatie	56.83%

Relatief | Absoluut

Prijscategorie

(aantal woningen)

Duur	21.79%	Goedkoop	21.19%
Middelduur	11.71%	Middelduur 1	6.62%
Middelduur 2	8.79%	Mix	29.89%

Goedkoop: tot €255.939
Middelduur 1: €255.939 - €316.876
Middelduur 2: €316.876 - €396.096
Duur: vanaf €396.096

Relatief | Absoluut

Woningtype

(aantal woningen)

Appartementen	64.14%
Eengezinswoning	0.41%
Mix	35.45%

Relatief | Absoluut

In woonprogramma

(aantal woningen)

Hard/Zacht | Opgeleverd en Sloop

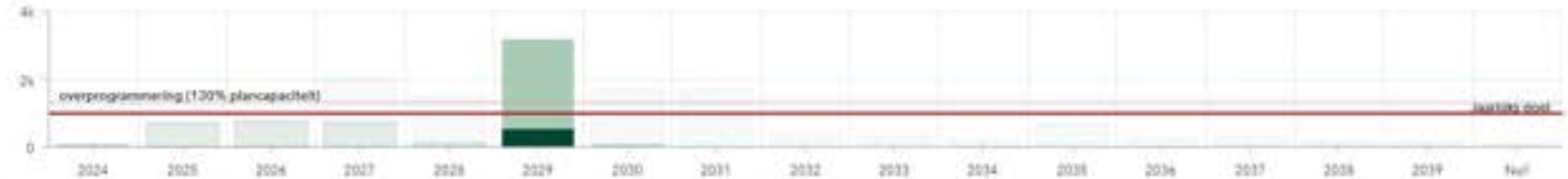
In woonprogramma

(aantal woningen)

3.185

Geplande oplevering per jaar

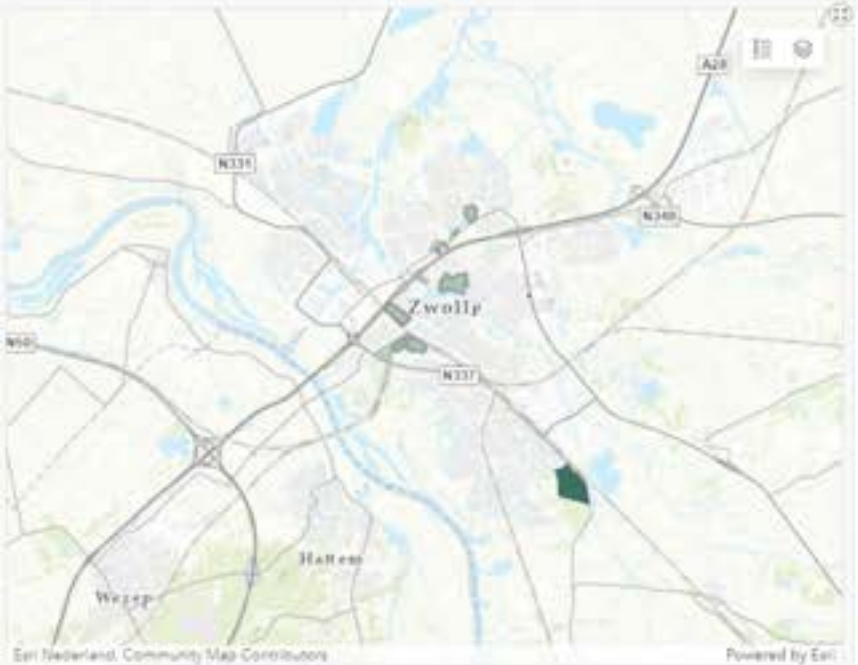
(aantal woningen)

Jaarlijkse oplevering | Status bouwplannen per jaar | Vertraging | Vertraging lijst

Woonprogramma

Gebiedsprogramma: Alle | Stadsdeel: Alle | Wijk: Alle | Buurt: Alle | In-/uitbreiding: Alle

Kaart | Lijst | Introductie

Eigendom
(aantal woningen)

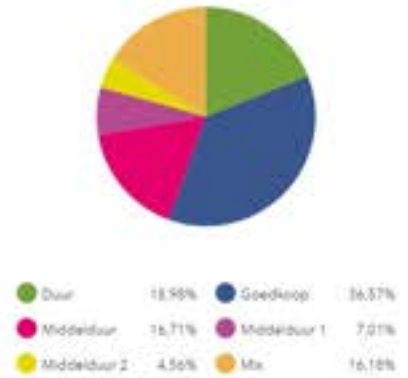
Relatief | Absoluut

Type project
(aantal woningen)

Relatief | Absoluut

Prijscategorie
(aantal woningen)

Goedkoop: tot €255.939
Middelduur 1: €255.939 - €316.876
Middelduur 2: €316.876 - €396.096
Duur: vanaf €396.096

Relatief | Absoluut

Woningtype
(aantal woningen)

Relatief | Absoluut

In woonprogramma
(aantal woningen)

Hard/Zacht | Opgeleverd en Sloop

In woonprogramma
(aantal woningen)

1.712

Geplande oplevering per jaar
(aantal woningen)

Jaarlijkse oplevering | Status bouwplannen per jaar | Vertraging | Vertraging lijst

Woonprogramma

Gebiedsprogramma: Alle | Stadsdeel: Alle | Wijk: Alle | Buurt: Alle | In-/uitbreiding: Alle

Kaart | Lijst | Introductie

Eigendom
(aantal woningen)

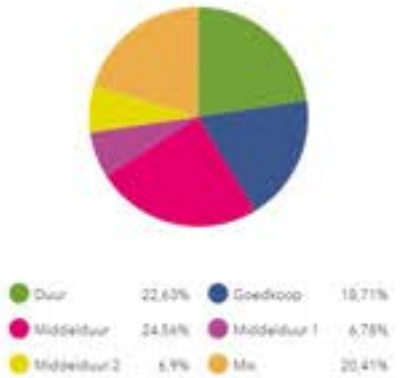
Relatief | Absoluut

Type project
(aantal woningen)

Relatief | Absoluut

Prijscategorie
(aantal woningen)

Goedkoop: tot €255.939
Middelduur 1: €255.939 - €316.876
Middelduur 2: €316.876 - €396.096
Duur: vanaf €396.096

Relatief | Absoluut

Woningtype
(aantal woningen)

Relatief | Absoluut

In woonprogramma
(aantal woningen)

Hard/Zacht | Opgeleverd en Sloop

In woonprogramma
(aantal woningen)

1.710

Geplande oplevering per jaar
(aantal woningen)

Jaarlijkse oplevering | Status bouwplannen per jaar | Vertraging | Vertraging lijst

Woonprogramma

Gebiedsprogramma: Alle | Stadsdeel: Alle | Wijk: Alle | Buurt: Alle | In-/uitbreiding: Alle

Kaart | Lijst | Introductie

Eigendom
(aantal woningen)

Huur	1,19%	Koop	8,57%
Mix	86,72%	Sociale huur	4,52%

Relatief | Absoluut

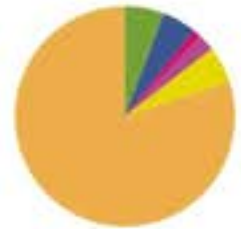
Type project
(aantal woningen)

Nieuwbouw	12,3%	Transformatie	87,7%

Relatief | Absoluut

Prijscategorie
(aantal woningen)

Duur	5,79%	Goedkoop	5,12%
Middelduur	1,07%	Middelduur 1	2,5%
Middelduur 2	5,39%	Mix	80,13%

Goedkoop: tot €255.939
Middelduur 1: €255.939 - €316.876
Middelduur 2: €316.876 - €396.096
Duur: vanaf €396.096

Relatief | Absoluut

Woningtype
(aantal woningen)

Appartementen	60,89%		
Mix	39,11%		

Relatief | Absoluut

In woonprogramma
(aantal woningen)

Hard/Zacht | Opgeleverd en Sloop

In woonprogramma
(aantal woningen)

2.521

Geplande oplevering per jaar
(aantal woningen)

Jaarlijkse oplevering | Status bouwplannen per jaar | Vertraging | Vertraging lijst

-gebieden

Scenarionaam: Snelle wereld

A. Wat zijn de sleutelprojecten en -gebieden van dit scenario?
B. Zijn bepaalde sleutelprojecten en -gebieden afhankelijk van elkaar? Hebben we het bij de ontwikkeling over lange en/of korte termijn? (zie tijdlijn onderaan de pagina)

1 Hessenpoort: energiecluster, incl. datacenter, plus op nu! Concentreren

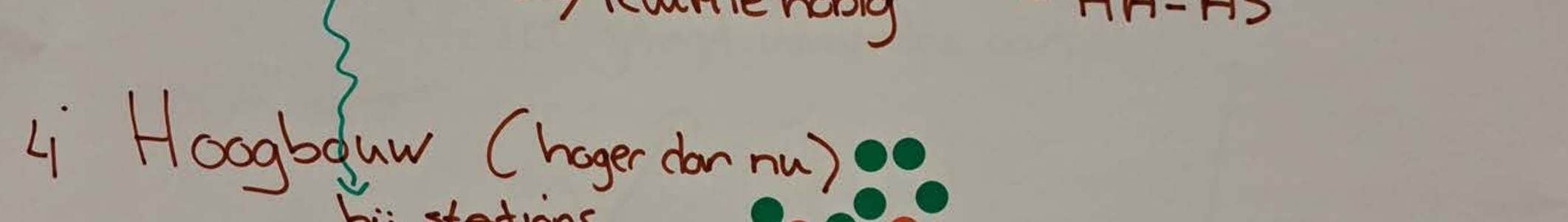
2 HOV-netwerk
Fietspaden structuur, overal heen en snel

3 MKB: service-economie IRT "snelle wereld"
↳ Ruimte nodig
└ HA-AS

4 Hoogbouw (hoger dan nu) bij stations

5 Wonen + werken is vermengd

6 Recreatieve ring, groen/blauw

BASIS op orde
Groen/blauw random.

→ Sport individueel buiten 24 uur.
→ groene long

- Beperkte groei } concentratie in de stad
- Werk is leidend ? is dat zo : je wereld waar je wilt

↳ type bevolking veranderd
ieder voor zich
onafhankelijk.
domotica ++++
flexibel

- service-economie +
  · logistiek, opslag
- diensten-economie
  ↳ ICT vraagt innovatie aan

~~Kennis~~ creatie

? beperkte groei

- DATA-center : grootverbruiker ?
  importeren v energie

- Mobiliteit ++++
  ↳ geen grenzen → HOV
  Hubs ~~Wet~~

- basis op orde — WBS T techniek natuurlijk systeem
  ↳ waterrecreatie
  → sport individueel buiten 24 uur.
  → groene long
  → groene aankleding

Scenario Snelle wereld

High tech Zwolle
Hyper Zwolle

Uitgangspunten is gegroeid

- **Flexibele, individuele, innovatie en vlotte samenleving:** In deze snelle wereld heeft men veel keuzevrijheid en ligt de nadruk op individuele behoeften. De samenleving functioneert in (online) 'bubbels'.
- **Samenkomen in de digitale wereld:** Zwolle maakt deel uit van een groter digitaal en/of virtueel geheel, wat de behoefte aan extra fysieke voorzieningen minimaliseert. Digitale ontmoetingen vervangen fysieke samenkomsten.
  Ruimtelijke uitwerking: Minimale extra fysieke voorzieningen zoals (verplaatsbare en tijdelijke)pop-up parken. De pop up parken zijn wel in verbinding met het buitengebied.
- **Groei in verschillende binnenstedelijk en landelijke bubbels:** Door druk vanuit de Randstad is er behoefte aan zowel binnenstedelijke als landelijke woonlocaties. Woningtypes worden afgestemd op de specifieke behoeften van de bubbels.
  Ruimtelijke uitwerking: Er ontstaan bijzondere woonmilieus zoals het knarrenhof. Aan de stadsrand komen kleine, organisch gegroeide locaties met tijdelijke, verplaatsbare en flexibele woningen.
- **Haakbare en technologische oplossingen** om o.a. waterproblematiek te verminderen.
  Ruimtelijke uitwerking: dammen
- **Ruimte voor ICT:** De stad creëert ruimte voor ICT bedrijven e
  Ruimtelijke uitwerking: De spoorzone wordt ontwikkeld tot ee
- **Flexibel gebruik van gebouwen:** Gebouwen worden zo ontwe
- **Minder behoefte om te verplaatsen.** Verplaatsingen door lok
  tieke hubs.
- **Landbouwtransitie naar plantaardig dieet:** De landbouwsecto
  van landbouwgrond.
  Ruimtelijke uitwerking: Het gebied Mashenbroek wordt ingezet

Mengpaneel

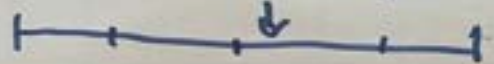

Kaart op basis van Atelier 1

Snelle Wereld

- Energieverbruik ↑
- Economie
  - ↳ ~~meer~~ ei veel ruimte nodig voor opslag goederen (distri.)
  - ↳ is economie hier nog wel nodig?
  - ↳ kans voor het duurzaam maken vd keten: van platform naar klant.
  - ↳ Behoefte aan ind. verplaatsing blijft bestaan.
- Verschillen in individuele wensen worden groter / komen verder uit elkaar te liggen.
- Technologische individualisering houdt je niet tegen.
- Organiseren van ontmoeting wordt belangrijker.
- Mobiliteit: verdere ontwikkeling hubs en als punt met voorzieningen
- Meer WBS
- (fysieke) infra nodig.
- Wonen: eigen woning belangrijker dan directe woonomgeving. OF juist niet?! Buiten als escapen voor je digitale leven binnen.
  - ↳ voorzieningen / ommetjes / sport in de buurt.
- Bandbreedtes:
  - ↳ groei wel nodig. Jonge mensen vanwege ICT ↑
  - ↳ iets rechts van midden (wonen)

From: "5.1.2e" <5.1.2e@zwolle.nl>
Sent: 3/5/2024 7:44:59 AM
To: "5.1.2e" <5.1.2e@zwolle.nl>, "5.1.2e 5.1.2e" <5.1.2e@zwolle.nl>, "5.1.2e" <5.1.2e@zwolle.nl>
Cc:
Subject: stramien + verdeling duiding oogst bouwstenen

Hoi 5.1.2e, 5.1.2e, 5.1.2e

Bij deze het ‘stramien’ voor de duiding bouwstenen:
Gaat om een samenvatting van het format mbt:

1. Opgaven: duiding kwantitatief en kwalitatief. Waar bekend graag met bandbreedtes, dus: xxxx (prognose) tot xxx woningen (ambitie) en xxxx (hoogstedelijk) tot xxxx (suburbaan) of xxx (lokale) tot xxx regionale opgave
2. Ruimtelijke impact: wat is de ruimtelijke impact? Denk aan meer bouwen in de stad of juist in het buitengebied, uitbreiding aan zuid en oostzijde, zoekgebied windenergie, zone voor waterstofbackbone, ruimte voor waterberging of klimaatadaptief bouwen, uitbreiding bedrijventerreinen etc.
3. Betekenis voor aanvulling Omgevingsvisie: conclusie over bovenstaande: waarmee moet de huidige Omgevingsvisie worden aangevuld?

Hoeveelheid tekst: Elk punt bestaat uit 1 alinea (ongeveer 3 regels) omschrijving en daarna bullits (ongeveer 5-10). Bij elkaar een half A$ per bouwsteen.
Ik maak de oplegnotitie die voor elke bouwstee hetzelfde is.
Als bijlagen gaat het inevulde format + de bouwsteen (als die er is) erbij.
Verdeling:
Wonen, stadsscan, energie: 5.1.2e
Klimaat en water: 5.1.2e
Economie, mobiliteit: 5.1.2e en/of 5.1.2e (even onderling afspreken wie wat doet)
Als jullie vandaag ook in het SK zijn, stel ik voor om bij elkaar te gaan zitten op 3 (of elders als er geen ruimte is).
Groet.

5.1.2e
5.1.2e
5.1.2e
telefoon 5.1.2e of 5.1.2e
5.1.2e @zwolle.nl

Legenda toegepaste uitzonderingsgrondslagen

In dit document zijn gegevens definitief geanonimiseerd op grond van:

Wet	Artikel	Omschrijving	Pagina's
Wet open overheid	Art. 5.1 lid 2 sub e	De eerbiediging van de persoonlijke levenssfeer	1

From: "5.1.2e " <5.1.2e @zwolle.nl>
Sent: 1/18/2024 12:35:58 PM
To: "5.1.2e " <5.1.2e @zwolle.nl>
Cc:
Subject: Structuur begrotingsprogramma FD - omgevingsvisie

Hoi 5.1.2e ,
Ik graag wat voorstellen uitwerken voor een programma-indeling en doelenboom in het FD. Volgens mij zouden de 3 ambities in de omgevingsvisie een mooie kapstok kunnen zijn voor een programmastructuur. Volgens mij had jij het eerder over een doelenboom n.a.v. de omgevingsvisie, is die er? Zou jij mij eventuele relevante stukken kunnen toesturen, dan ga ik met wat ideeën aan de slag die we kunnen bespreken tijdens ons overleg op 1 feb.

regenbooggemeente Zwolle

Met vriendelijke groet,

5.1.2e
5.1.2e

Gemeente Zwolle,
Postadres: Postbus 10007, 8000 GA Zwolle
Bezoekadres: Grote Kerkplein 15
5.1.2e
5.1.2e @zwolle.nl

Niet printen spaart het milieu.

De gemeente Zwolle beschouwt e-mail als volwaardig communicatiemiddel. Dit betekent dat u erop mag vertrouwen dat de inhoud van dit bericht correct en compleet is.

Legenda toegepaste uitzonderingsgrondslagen

In dit document zijn gegevens definitief geanonimiseerd op grond van:

Wet	Artikel	Omschrijving	Pagina's
Wet open overheid	Art. 5.1 lid 2 sub e	De eerbiediging van de persoonlijke levenssfeer	1

From: "5.1.2e " <5.1.2e @zwolle.nl>
Sent: 11/21/2024 1:37:11 PM
To: "5.1.2e 5.1.2e " <5.1.2e @zwolle.nl>, "5.1.2e 5.1.2e " <5.1.2e @zwolle.nl>, "5.1.2e 5.1.2e " <5.1.2e @zwolle.nl>
Cc:
Subject: stukken afspraak advies toekomstvaardigheid / trendverkenning dd. 27 november 24

Beste 5.1.2e , 5.1.2e en 5.1.2e ,
We spreken elkaar volgende week woensdag 27 nov over de resultaten van mijn opdracht bij de gemeente Zwolle.
Twee onderdelen

- **PP advies toekomstvaardigheid, AFGEROND, zie bijlage**. Betreft een zelfstandig te lezen document, graag het verzoek aan jullie om de PP van te voren door te nemen. Dan kunnen we vooral tijd besteden aan de vragen, onduidelijkheden en de aanbevelingen.
- **Trendverkenning, IN BEWERKING** met een overzicht van (mega)trends en trendbreuken. En een analyse van relevante bronnen (opgetekend voor collega's die wellicht de komende jaren met een trendverkenning aan de slag gaan). Een concept heb ik bijgevoegd …. hoofdstuk 4 heeft nu mijn focus. Ik kan er nog ca 4 werkdagen aan besteden. Eerder is afgesproken dat deze trendverkenning op basis van door jullie gebruikt worden als extra check voor het proces van de aanvulling omgevingsvisie. Op 5 december rond ik de trendverkenningen af (12 december is mijn laatste dag).

met vriendelijke groet Zwolle

5.1.2e
5.1.2e

Gemeente Zwolle, Ruimte en Economie
Postadres: Postbus 10007, 8000 GA Zwolle
Bezoekadres: Lübeckplein 2
T : 5.1.2e
@: 5.1.2e @zwolle.nl
5.1.2e

Niet printen spaart het milieu
De gemeente Zwolle beschouwt e-mail als volwaardig communicatiemiddel. Dit betekent dat u erop mag vertrouwen dat de inhoud van dit bericht concreet en compleet is

Van: 5.1.2e
Verzonden: dinsdag 1 oktober 2024 11:53
Aan: 5.1.2e (5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>; 5.1.2e (5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>; 5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>
Onderwerp: voortgang en afspraak presentatie toekomstvaardigheid / trendverkenning dd. 27 november 2024

Beste 5.1.2e , 5.1.2e en 5.1.2e .
De tijd vliegt. Afgelopen juni spraken 5.1.2e , 5.1.2e en ik elkaar over het mogelijk nut van mijn laatste klus bij de gemeente Zwolle, voor de Aanvulling omgevingsvisie Zwolle.
De opdracht (opdrachtnemer 5.1.2e) bestaat uit twee delen:

A. Advies toekomstvaardigheid organisatie (en specifiek R en E)
B. Trendverkenning

Het formuleren van een advies over de toekomstvaardigheid hangt vanzelfsprekend samen met het instrument omgevingsvisie, en met name met toekomstige actualisaties van de omgevingsvisie. Heel logisch: als je als organisatie een trendverkenning (maakt/laat maken) dan ligt een koppeling met de beleidscyclus rondom de omgevingsvisie voor de hand.
Gedurende de afgelopen maanden werd me duidelijk dat 5.1.2e en strategen met name behoefte hebben aan A. , ook in relatie tot het organisatierapport van Collegamento over R en E . De meeste aandacht gaat nu uit naar dit advies.
Verder maak ik op basis van desk research(interne en externe bronnen) een brede trendverkenning. Gezien de tijd die ik hiervoor beschikbaar heb, zal dit een 'licht' overzicht van trends zijn, maar wel zo breed mogelijk.
Wellicht goed om nu al te melden: een trendverkenning gaat logischerwijs altijd vooraf aan het maken van scenario's. In feite, door de scenario's van het PBL te hanteren, gaan jullie uit van de trends in de achtergrondrapporten van het PBL. Dat is stevig -zelfs wetenschappelijk- gefundeerd.
Mijn overzicht van trends kan door jullie gebruikt worden als extra check voor het proces van de aanvulling omgevingsvisie. Begin december is dat gereed (12 december is mijn laatste dag). Gezien de snelheid van ontwikkelingen (met name in de hoek van technologie en digitalisering) is dat een mooie actualiteitscheck.
De resultaten van 5.1.2e en 5.1.2e in grote lijnen presenteer ik aan jullie op 27 november. Zie de uitnodiging vandaag.
5.1.2e ,

Ik wil voorstellen, 5.1.2e om Advies toekomstvaardigheid op het Ruimte plus overleg van 11 november te agenderen. De tijd van het overleg (drie kwartier) heb ik zeker nodig.

met vriendelijke groet Zwolle

5.1.2e
5.1.2e

Gemeente Zwolle, Ruimte en Economie
Postadres: Postbus 10007, 8000 GA Zwolle
Bezoekadres: Lübeckplein 2
T : 5.1.2e
@: 5.1.2e @zwolle.nl
5.1.2e

Niet printen spaart het milieu
De gemeente Zwolle beschouwt e-mail als volwaardig communicatiemiddel. Dit betekent dat u erop mag vertrouwen dat de inhoud van dit bericht concreet en compleet is

Legenda toegepaste uitzonderingsgrondslagen

In dit document zijn gegevens definitief geanonimiseerd op grond van:

Wet	Artikel	Omschrijving	Pagina's
Wet open overheid	Art. 5.1 lid 2 sub e	De eerbiediging van de persoonlijke levenssfeer	1, 2

TOEKOMST VAARDIGHEID ZWOLLE 2024

Basispresentatie november 2024

5.1.2e

Opdracht

Opdrachtgever: 5.1.2e

Opdrachtnemer: 5.1.2e

Advies toekomstvaardigheid

Een aanscherpend advies voor de afdeling R en E wat toekomstvaardigheid in het NU van ons vraagt: aan organisatie, competenties en te maken keuzes.

Trendverkenning

Een overzicht van relevante trends voor de afdeling R en E.

Opzet, methode en vorm

Zwolle

Advies toekomstvaardigheid

Opzet

- Aanleiding en doel
- Waarom juist nu van belang?
- Wat is toekomstvaardigheid ?
- Methodes van toekomstverkenning
- Definities megatrends, trends en trendbreuken
- Aanbevelingen

Methode Deskresearch en interviews

Vorm Power Point

Trendverkenning

Opzet

- Definities
- Relevante bronnen
- Uitwerking megatrends, trends en trendbreuken

Methode Deskresearch

Vorm Notitie

Besproken met

In de periode juli-november 2024:

- Opdrachtgever 5.1.2e
- Strategenoverleg Ruimte en Economie
- Diverse collega's Ruimte en Economie
- Strateeg Sociaal domein
- Strateeg Digitalisering
- Stadsbouwmeester
- Overleg Ruimte plus
- Voorbereidingsgroep Strategennetwerk
- Team aanvulling Omgevingsvisie

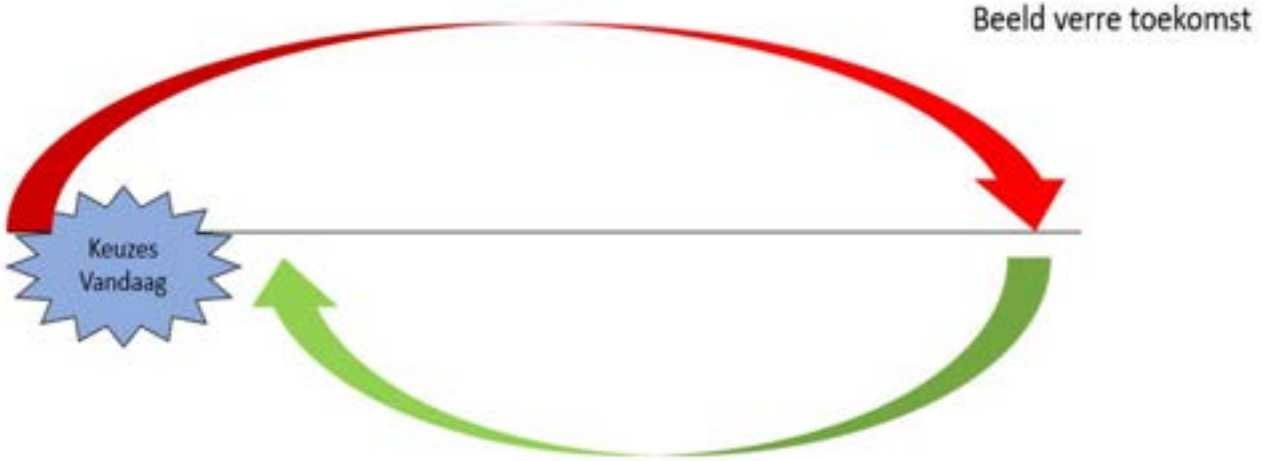
Afbeelding AI : Zwolle-Hanzestad-toekomst-mensen zijn aan te praten over toekomstverkenningen

Zwolle

Uitgangspunt:

Bij het nemen van beslissingen
in het nu,
moeten we rekening houden met de
toekomst

Toekomstbestendigheid Zwolle is belangrijk

Concernplan 2022-2026 '*Wij zijn een flexibele, omgevingsbewuste en toekomstbestendige netwerkorganisatie ’* **….**
Wij zien ontwikkelingen op tijd aankomen, komen in beweging om deze (met elkaar) te duiden, erop te anticiperen en actief te sturen...'

Opzet strategennetwerk: versterken strategisch vermogen: '*doel is versterken van de wijze waarop we als organisatie (…) strategisch en gericht sturen op toekomstgerichte vraagstukken en hoe we dat daadkrachtig organiseren'*

Advies Collegamento: toekomstverkenningen onderdeel van positionering beleidsafdeling R en E

De wil is er, maar.....

- Wij voeren nauwelijks het brede gesprek over de toekomst
- Het agenderen van de lange termijn is moeizaam
- Bij het prioriteren focussen we vooral op het NU

NOS Nieuws • vandaag, 09:00

In Nederland en internationaal problemen door computerstoring

Over de hele wereld komen meldingen binnen van computerstoringen. Het lijkt te maken te hebben met problemen bij cyberbeveiligingsbedrijf CrowdStrike. Door de storing moeten meerdere internationale vluchten aan de grond blijven.

De problemen spelen vooral bij Windows-computers. Die tonen na een update een blauw scherm waardoor ze niet kunnen opstarten.

Onder meer de luchthaven van Sydney zegt dat door de storing vertrekkende en aankomende vluchten vertraging kunnen oplopen. Ook de luchthaven van Berlijn zegt dat er vertragingen zullen ontstaan bij het inchecken.

Geweld Midden-Oosten

NOS Nieuws • 17 september, 16:35 • aangepast: 17 september, 19:45

Doden en duizenden gewonden door exploderende Hezbollah-piepers in Libanon en Syrië

In Libanon zijn ten minste negen mensen om het leven gekomen en zeker 2750 gewonden gevallen doordat hun pieper ontplofte. Onder de doden zijn twee Hezbollah-strijders en een 8-jarig meisje, meldt de militante beweging. Ook in delen van Syrië zijn piepers ontploft, melden internationale persbureaus. Volgens lokale media zijn daarbij zeven mensen omgekomen.

Er was vanmiddag een golf van ontploffingen die ongeveer een uur duurde. Het leidde op veel plaatsen tot grote paniek. De piepers, een klein apparaatje om mee te communiceren, worden door veel Hezbollah-leden op het lichaam gedragen.

TEN EERSTE PAGINA 11 | DINSDAG 23 JULI 2024

De klimaatverandering schiet in een versnelling

Klimaatverandering

TORRENTEN IN ATHENE ZORGEN TIJDENS EEN HITTEGOLF DE SCHAARSE SCHADUW OP IN DE RUÏNES BIJ DE AKROPOLIS, JULI VORIG JAAR. FOTO MILOS BICANSKI/GETTY

De opwarming van de aarde is in een stroomversnelling gekomen, volgens een groeiende stapel onderzoeken. Onder klimaatwetenschappers heerst nervositeit. 'Hiervan zou iedereen rechtop in zijn stoel moeten gaan zitten.'

MAARTEN KEULEMANS

'Kijk', wijst klimaatwetenschapper Frank Selten op zijn laptop. 'Dit is een grafiek die eigenlijk groot op de voorpagina van de krant zou moeten staan.'

NOS Nieuws • vandaag, 20:02 • aangepast: 11 minuten geleden

Minister: zeer waarschijnlijk zit ander land achter politiehack

De inlichtingen- en veiligheidsdiensten vinden het zeer waarschijnlijk dat een andere staat verantwoordelijk is voor de recente hack bij de politie. Dat meldt minister Van Weel van Justitie in een brief aan de Tweede Kamer. Er wordt niet gezegd om welk land het gaat.

Door de hack zijn de "werkgerelateerde contactgegevens" van bijna alle 65.000 politiemedewerkers buitgemaakt. Het gaat daarbij om namen, e-mailadressen en telefoonnummers. In enkele gevallen zouden ook privégegevens zijn gestolen.

NOS Nieuws • vandaag, 10:56

Nederlanders niet goed voorbereid op storing of ramp, 'moeten weerbaarder worden'

Ziekenhuizen die operaties moesten schrappen,

08:50

Terug

TEN EERSTE | DONDERDAG 10 OKTOBER 2024 PAGINA 2

Baanbrekend onderzoek naar AI-bot die getuigen en slachtoffers verhoort bij strafbare feiten

Onderzoekers werken aan een AI-chatbot die getuigen en slachtoffers van strafbare feiten verhoort, en daarmee de politie werk bespaart. Dat kan een 'gigantische impact' hebben, maar is het ethisch en juridisch verantwoord?

MENNO VAN DONGEN

Die vragen staan centraal in een baanbrekend initiatief dat woensdagochtend is gelanceerd door de Rijksuniversiteit Groningen, consulting- en technologiebedrijf Capgemini en het Utrechtse bedrijf Scotty AI, dat gespecialiseerd is in kunstmatige intelligentie.

'Ons onderzoek kan een app opleveren die de politie heel veel werk uit handen neemt', zegt Laura Peters, hoofddocent en onderzoeker strafrecht aan de Rijksuniversiteit Groningen. 'We gaan kijken of en hoe we artificial intelligence (AI) kunnen toepassen bij veelvoorkomende kleine criminaliteit, zoals winkeldiefstal, fietsendiefstal, belediging van een ambtenaar in functie en overlast in de trein.'

Het initiatief heet AIWitness, naar het Engelse woord voor ooggetuige, eyewitness. Slachtoffers en getuigen kunnen zich via de app direct melden bij de politie, volledig geautomatiseerd. Niet door iets te schrijven, maar door te praten met een 'voicebot', met behulp van spraakgestuurde AI. Er zijn ook plannen om de gebruiker te filmen, mits die daarmee instemt. Van elke verklaring wordt meteen een transcriptie gemaakt, die je voor het opsturen kunt nalezen en aanpassen.

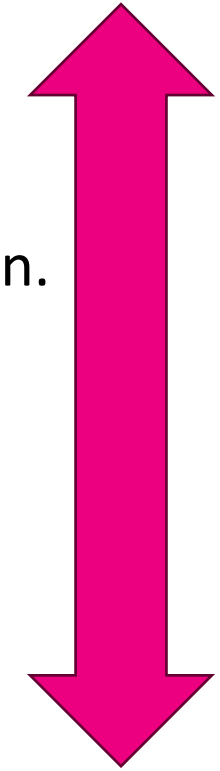
Peters: 'Dit kan een gigantische impact hebben. Wat is de bewijswaarde van een verklaring die is afgelegd tegen zo'n chatbot? Houdt die stand bij de rechter? Hoe voorkom je misbruik? En waar kun je zulke gevoelige data veilig opslaan? Op zulke vragen moeten we een antwoord v

Terwijl ondertussen .....

Dilemma gemeente Zwolle

Minder middelen en tijd: concentratie NU

- Het groeiende aantal opgaven van de stad EN vermindering van financiële middelen (ravijn) vragen om een doordachte prioritering
- Dit vraagt om zakelijkheid: doelmatig efficiënt gebruik van personeel en middelen.
- Natuurlijke neiging: concentratie op problemen in het nu

Terwijl onze samenleving in rap tempo verandert....

- Een doordachte prioritering vraagt dan juist om inzicht op effecten en risico's van investeringen op de langere termijn
- Kunnen we de effecten op de langere termijn toch in beeld brengen ?
- Maar dan op een doelmatige en efficiënte manier?

Rijksoverheid

Veranderende politieke context:

Huidige kabinet: focus oplossing problemen in het NU

Polarisatie debat (asielcrisis) vraagt juist om objectivering discussie

Afwenteling op toekomstige generaties voorkomen

principe
Nationale Omgevingsvisie
2021

Planbureaus: 'Kabinet kiest voor brede welvaart HIER en NU ten koste van later'

In de uitwerking van plannen van het nieuwe kabinet is beperkt aandacht voor de lange termijn. Deze gaat voornamelijk uit naar prioriteiten hier en nu zoals de bestrijding van armoede en het behoud van koopkracht.

17 sept 24 reactie Prinsjesdag

Waarom zijn toekomstverkenningen juist NU van belang ?

TOEKOMSTVERKENNING waarom juist nu ?

Zwolle

Onzekere tijden: het onvoorstelbare gebeurt

- Ingrijpende levensveranderende gebeurtenissen (coronapandemie, oorlog)
- Van overvloed naar schaarste en tekorten: hebben nu al invloed op ons dagelijks leven (energie, ruimte, arbeid, drinkwater en grondstoffen)

Breed besef dat toekomst gaat veranderen

- Klimaatverandering (hitte, droogte en wateroverlast)
- Demografische en technologische veranderingen (vergrijzing en AI)
- Wij zijn bezig met transities in essentiële systemen (energie, mobiliteit)

Besef dat opgaven en veranderingen op elkaar ingrijpen

TIJDSHORIZON van de toekomstverkenning

Zowel korte (tot 2030), middellange (tot 2050) als lange termijn (2100) is van belang.

Verschillende tijdshorizons, afhankelijk van de opgaven:

- Technologie en digitalisering (een jaar vooruit, tot 2025)
- Klimaatverandering (2100)

Op welke momenten is zicht op toekomst EXTRA relevant ?

Zwolle

- Bij het schrijven van de verkiezingsprogramma's
- Bij het opstellen van coalitieakkoord
- In de planning & control-cyclus

- Bij het opstellen van een omgevingsvisie
- Bij het opstellen van de koers sociaal domein

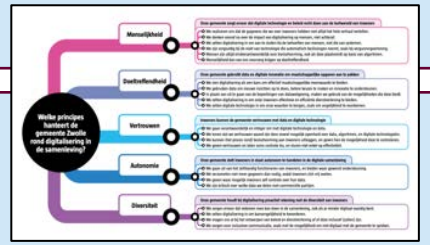
Hoeveel zicht heeft Zwolle op de toekomst ?

Fysiek domein (R en E)
- Verkenning trends en ontwikkelingen is een logisch onderdeel van actualisatie beleid
- Een brede trendverkenning wordt alleen gemaakt als onderdeel van de Omgevingsvisie
- Laatste brede trendverkenning is gemaakt voor de Omgevingsvisie 1.0. in 2017
- In 2021 Omgevingsvisie 'Mijn Zwolle van Morgen' is een beperkte update van de in 2017 opgestelde trendverkenning uitgevoerd
- Voor de Aanvulling Omgevingsvisie maken we Zwolse scenario's, gebaseerd op PBL scenario's, gebaseerd op trends PBL2022
- Voor de bouwstenen van de Omgevingsvisie is voor economie, wonen en mobiliteit beperkt aandacht besteed aan enkele trends en ontwikkelingen.

Sociaal domein
- Eerste trendrapportage sociaal domein is opgesteld in 2022, opdracht voor twee-jaarlijkse actualisatie

Bedrijfsvoering (digitalisering)
- Strateeg digitalisering bespreekt momenteel digitale trends met enige frequentie met wethouder 5.1.2e en burgemeester 5.1.2e
- Voornemen om voor de digitale transitie een kennisbank op te richten

Concern
- In 2014 is voor het laatst opdracht gegeven voor opstellen van een brede trendverkenning Zwolle (Platform31)
- Uitnodigen Trendbureau Overijssel in kader van pretretraite, PPN, etc

	Sociaal domein	Informatie samenleving	Fysiek domein
Toekomst -visie	**Koers sociaal domein 2024** 	**Principekaart is de basis voor een nieuwe visie digitale transitie** 	**Omgevingsvisie 2021 Aanvulling omgevingsvisie 2025**
Toekomst -ver- kenning	Twee-jaarlijks actualisatie trendverkenning SD	Opzet Kennisbank (regelmatige update)	4 ruimtelijke scenario's 2050 op basis van PBL Aanvulling omgevingsvisie
Idee	Toekomstverkenning is belangrijk vanwege de vele veranderingen	Ontwikkelingen gaan zo snel en zijn zo onvoorspelbaar, dat vereist adaptiviteit beleid	Belang toekomstverkenning is groot want we bouwen voor 100 jaar. Vanwege klimaatverandering verder kijken dan 2050

Zwolle

Tot zover ...

Toekomstvaardigheid is een must, juist NU

Verschillen tussen de domeinen

Verschillende snelheden trends

Wat zijn logische onderzoeksvragen ?

Zwolle

<u>Hoe</u> kunnen we onze toekomstvaardigheid verbeteren?

- Gezien de geringe middelen: wat zijn effectieve en slimme manieren ?
- Wat zijn logische momenten (relatie met omgevingsvisie, verkiezingen) ?
- Wat zijn betrouwbare externe bronnen?
- Wat vraagt dit vervolgens van R en E (kennis, gedrag, competenties en vaardigheden)?
- En gemeentebreed ?
- Wat vraagt dit specifiek van de strategen ?

Eerst nog een slag dieper.....

Methodes toekomstverkenning

- Wat is toekomstvaardigheid ?
- Wat is de waarde van toekomstverkenningen?
- Methodes toekomstverkenning
- Megatrends, trends en trendbreuken

Zwolle

TRENDBUREAU OVERIJSSEL

Denken over de toekomst roept vaak associaties op met het voorspellen van de toekomst.
Maar de toekomst voorspellen kan niemand.
Verkennen kan wel!
De toekomst is open, niet leeg.

De toekomst is niet voorspelbaar maar wel voorstelbaar

Het trendburau gebruikt de term
Toe·komst·ge·letterd·heid
(op basis van definitie UNESCO: future literacy)

Definitie UNESCO

Zwolle

Wat is toekomstvaardigheid ?

De vaardigheid om goed gebruik te kunnen maken van de toekomst
(definitie UNESCO).

Op 2 verschillende manieren maken mensen gebruik van de toekomst:

1. Om goed te plannen en beter voorbereid te zijn op externe factoren, trends en ontwikkelingen,
2. Een open en creatieve houding, waardoor je beter voorbereid op het onvoorziene.

Wat is de waarde van toekomstverkenningen

Zwolle

Beter voorbereid zijn op.....

- op een onzekere toekomst in een turbulente wereld,
- op verschillende toekomsten die allemaal denkbaar zijn,
- waardoor je beter kunt anticiperen,
- doordat je hebt nagedacht over expliciete, weerlegbare voorstellingen van de toekomst

Scherpt je denken....

- wat een zekere flexibiliteit in denken op gang brengt,
- op die manier worden oude denkbeelden opgefrist,
- helpt bij het ontwikkelen van een antenne voor nieuwe signalen,
- versterkt het zien van de samenhang (ontwikkelingen die op elkaar ingrijpen)

METHODES van TOEKOMSTVERKENNINGEN

Zwolle

Trendverkenning

Prognoses
(modelmatig, getalsmatig)

Beleidsscenario's
(assenkruis)

Ruimtelijke scenario's

Stel-dat verkenningen
(What if)

Early warning
kan al op basis van een signaal

Alle methodes van toekomstverkenning vragen om een mix van ...

- logische redenering,
- wetenschappelijke inzichten,
- fingerspitzengefühl, en
- verbeeldingskracht.

Maak slim gebruik van betrouwbare externe bronnen
Wees je altijd bewust van je bubbel

Het belang van **het gezamenlijke gesprek** over trends en ontwikkelingen om met elkaar de betekenis van veranderingen te kunnen duiden en te verrijken.

Trendverkenning

Prognoses

Zwolle

- Een trendverkenning is een overzicht van verwachte maatschappelijke trends en ontwikkelingen, meestal met een horizon van circa 10 jaar.
- Prognoses zijn getalsmatige trends op basis van modellen
- Noodzaak brede trendverkenning vanwege samenhang opgaven

Trendverkenning

Prognoses

Zwolle

Noodzaak brede trendverkenning vanwege samenhang opgaven

Voorbeeld:
Bij de actualisatie van het **mobiliteitsbeleid** zijn niet alleen trends mobiliteit van belang.

Mobiliteitsontwikkelingen hangen samen met:

- *de voortgang in de energietransitie,*
- *de groei van de bevolking (woningbouwontwikkelingen)*
- *de samenstelling van de bevolking (vergrijzing),*
- *de consequenties van klimaatverandering (bepaalde wegen moeten op hoogte moeten worden aangelegd vanwege de functie van een evacuatieroute),*
- *de noodzaak om ruimte in de stad vrij te maken voor o.a. groen,*
- *voortgang technologie o.a. voertuigen (bv zelfrijdende auto's, systemen deelauto's),*
- *toe- of afname vervoersarmoede.*

Trendverkenning

Prognoses

Zwolle

Definities

- Een **MEGATREND** – is een zeer grote en duidelijke beweging die over het algemeen wereldwijd plaatsvindt en een grote impact heeft op de samenleving. (bron: trendverkenning Almere)

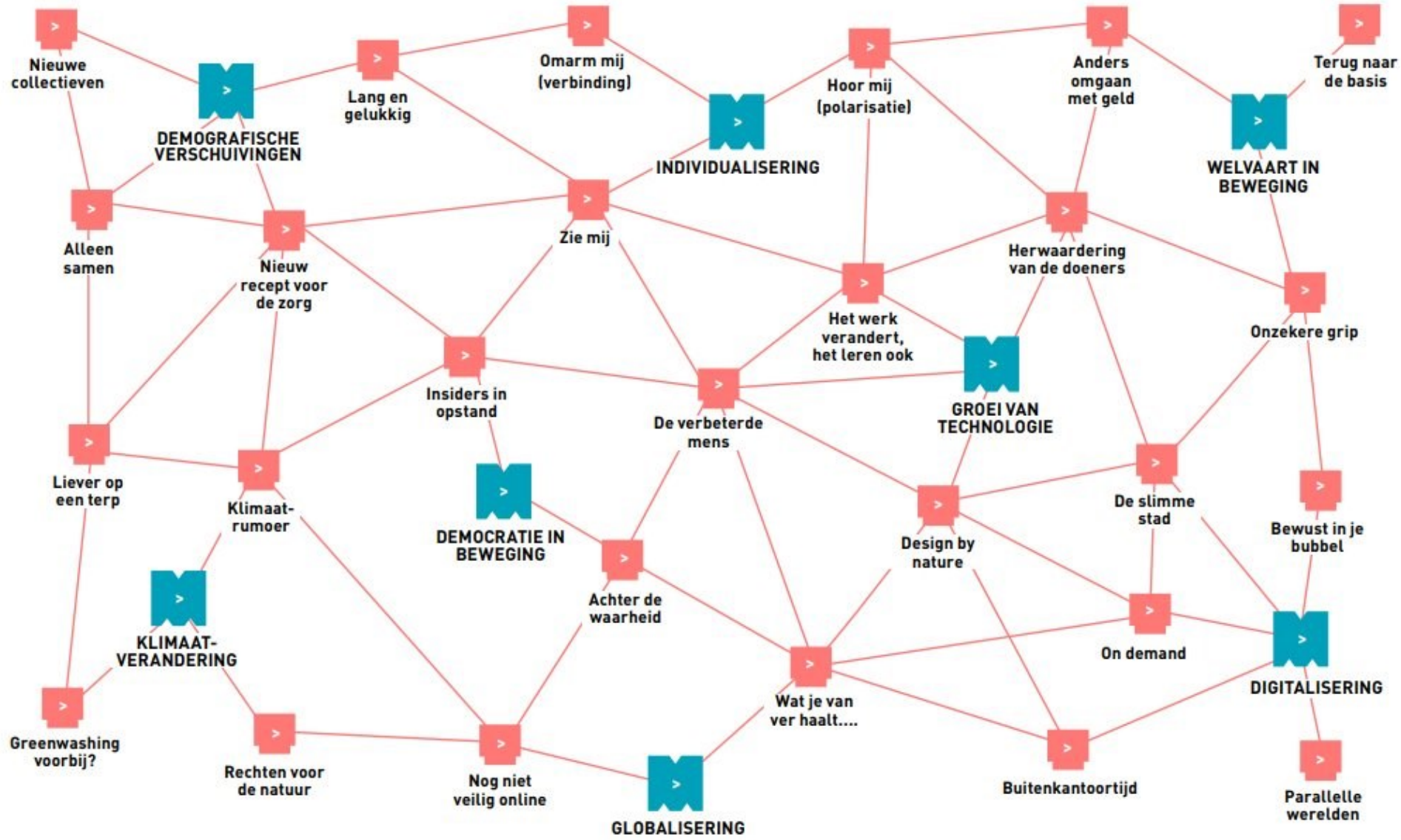
- Een **TREND** is een maatschappelijke of technologische ontwikkeling, gestoeld op meerdere observaties. Of een trend echt gaat doorzetten, is nog onduidelijk (bron: Permanent Alert, RWS, 2018).
- Een trend is een beweging, met een bepaalde richting, die zich afspeelt in een wat kortere tijdsspanne dan een megatrend, vijf á tien jaar. Of een trend gaat plaatsvinden is onzeker. De beweging is zichtbaar, maar of die ook echt doorzet is nog de vraag .

- Een **TRENDBREUK** is een fundamentele wijziging van een bestaande trend, een duidelijk kantelpunt in een ontwikkeling.

- Een **SIGNAAL** is een opmerkelijke gebeurtenis of beweging die nieuw en vaak vluchtig is. Het kan gaan om een vroeg signaal van een nieuwe trend, soms zelfs van een kantelpunt (bron: trendverkenning Almere)

Methode trendweb gemeente Almere (geeft onderlinge verbanden aan)

Zwolle

Trendverkenning

Prognoses

Zwolle

MEGATRENDS

- Demografische veranderingen
- Technologie en digitalisering
- Klimaatverandering

Trendverkenning

Prognoses

Zwolle

TRENDS

- Toename deelmobiliteit
- Mensen ervaren steeds meer polarisatie
- Onzekerheid over de waarheid
- Nature by design
- Meer oog voor de rechten van de natuur
- Brede welvaart als maatstaf

TRENDBREUKEN

Van overvloed naar tekorten
(arbeidskrachten, energie, grondstoffen, drinkwater, ruimte)

Veiligheid in het geding ?
(pandemie, oorlog, watersnood)

NOS Nieuws • gisteren, 12:06

Waterzuivering en gemalen draaien niet altijd op volle kracht: 'Stroom schaars goed'

Waterzuiveringsbedrijven lopen tegen grenzen aan door de problemen op het elektriciteitsnet. De EU stelt strenge eisen aan het zuiveren van afvalwater, bijvoorbeeld met betrekking tot het filteren van medicijnresten. Dat kost veel energie. De hoeveelheid stroom om de zuiveringsinstallaties op volle kracht te laten draaien, is er niet.

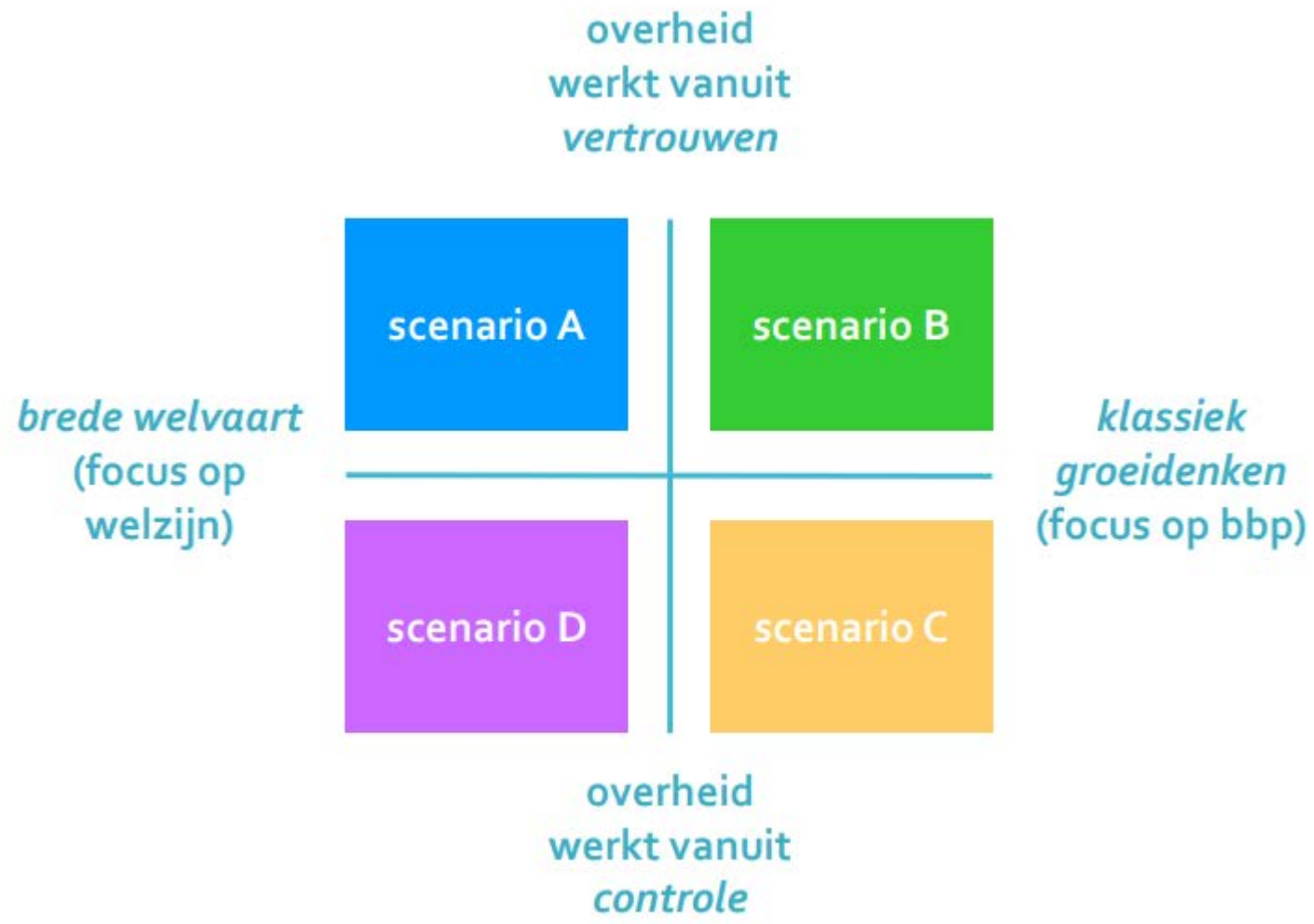

Scenario's zijn mogelijke toekomstbeelden

- Een aannemelijke en vaak vereenvoudigde beschrijving van de manier waarop de toekomst zich zou kunnen ontwikkelen, gebaseerd op een samenhangend en onderling verenigbare reeks veronderstellingen over belangrijke sturende krachten en maatschappelijke ontwikkelingen
- Het is uitdrukkelijk nooit de bedoeling om te kiezen voor een van de scenario's.

Onderscheid beleidscenario's (assenkruis) en ruimtelijke scenario's

Beleidscenario's op basis van assenkruis

Ruimtelijke scenario's zijn voorstelbare toekomsten van de stad/ gemeentelijk grondgebied.

Ruimtelijke scenario's zijn altijd gebaseerd op brede trendverkenningen en prognoses

MOTIVATIE gebruik ruimtelijke scenario's bij Omgevingsvisies (Memorie van toelichting OGW)

- Aan de ene kant vragen de transities dat er decennialang een stabiel omgevingsbeleid wordt gevoerd door de verschillende overheden
- Tegelijkertijd diverse onzekerheden
- Toekomstbestendig omgevingsbeleid vraagt dus om:
  - kaderstellende ruimtelijke keuzes
  - EN het omgaan met onzekerheden
- Maak daarom gebruik van scenario's

Afbeelding: Ruimtelijke Verkenning 2023 (PBL)

Stel-dat verkenningen (what-if)

Enkelvoudige verkenningen van de toekomst

In het programma Mooi Nederland verkennen ze de toekomst op basis van Stel dat-verkenningen:

- Stel dat de bevolking groeit, waar bouwen we dan de woningen?
- Stel dat de zeespiegel stijgt, wat zijn dan de keuzes om hier ons tegen te wapenen?

Steeds vaker worden bij het maken van scenario's '**wild cards**' ingezet.

- Wildcards zijn onverwachte, doorkruisende gebeurtenissen.
- In de economische wereld ook wel zwarte zwanen genoemd.

Early warning

Voorbeeld Rijkswaterstaat
Het Kraaiennest bestaat sinds 15 jaar
is een
Combinatie van
Strategische trendverkenningen
en
Early warning (vroegtijdige signalering)

Metafoor kraaiennest
- Ver vooruit kijken
- Zicht op andere schepen
- En op eigen dek

Early warning

Definitie
Zo vroeg mogelijk trends en ontwikkelingen te signaleren die invloed (kunnen gaan) hebben op het werk van de gemeentelijke organisatie.
Early warnings haalt signalen van buiten naar binnen.

Methode RWS:

- Met brede en open blik nieuws volgen
- Spreken met deskundigen binnen en buiten de stad (maatschappelijke partijen, inwoners, bedrijven, kennisinstellingen en collega-overheden)
- Op basis van een selectie-protocol

Vroeg-signalering

Op basis van deze opdracht, de analyses en de trendverkenning **vragen twee megatrends nu al speciaal onze aandacht:**

- IVM de trendbreuken: **de ontwikkelingen in de demografie, met name de dubbele vergrijzing en het tekort aan arbeidskrachten**. Trendbreuken vragen om handelingsperspectief in het beleid voor de zorg, het economisch beleid en de woningbouw (dus ook de aanvulling omgevingsvisie).
- IVM de snelheid van ontwikkeling in de digitalisering (AI) en de impact op de samenleving.

En dan ?

- Dan heb je zicht op mogelijke toekomsten ….
- Wat dan ?
- Hoe kun je omgaan met al die onzekerheden ?

Hoe ga je om met al deze onzekerheden?

Zwolle

LOCK-IN (jezelf vastzetten, insluiten)
NO-REGRET (geen spijt)

- Dit zijn termen die veel gebruikt in situaties met heel veel onzekerheden maar hoge urgentie
- Deltaprogramma 2023 en 2024: '*uitgangspunt is het openhouden van voldoende opties voor de toekomst (lock-ins voorkomen*)'
- Van no-regret maatregelen krijg je geen spijt, ook al overzie je nog niet alles
- No-regret-maatregelen zijn maatregelen die onder alle plausibele toekomstige scenario's gerechtvaardigd zijn

Voorbeelden van LOCK-INS

Zwolle

- Om in de toekomst bij een overstroming de waterpiek te kunnen verlagen moeten we gericht gebieden in de omgeving van de stad laten onderlopen. We redden het niet met het verhogen van de dijken. Als diezelfde gebieden nu ontwikkeld worden als woonwijk creëren we een lock-in. **(megatrend klimaatverandering)**

- We bouwen momenteel vooral hele kleine appartementen. Goed voor jonge starters. Maar we willen echter ook doorstroming van ouderen naar deze appartementen. Zetten we onszelf zo niet vast ? **(megatrend demografie-vergrijzing)**

- Vanouds is ons (ruimtelijk)economisch beleid gericht op groei van de werkgelegenheid en daarmee groei van het aantal bedrijven. Maar er is nu al een groot tekort aan arbeidskrachten. Zo schieten we onszelf in de voet **(megatrend demografie)**

- Voor de planning van woningbouw is de huishoudensontwikkeling van belang. Het aantal huishoudens groeit de komende jaren maar maakt rond 2050 een omslag, gaat afvlakken. Het plannen van teveel woningbouw in Zwolle heeft leegstand, woon- en grondwaardedaling tot gevolg. **(megatrend demografie).** Het is dus van groot belang om de toekomstige behoefte (prognoses) in de gaten te houden.

Inzichten uit toekomstverkenningen kunnen leiden tot:

Zwolle

- Andere keuzes prioriteiten werk
- Actualisatie toekomstvisies/beleid
- Nieuwe kansen: opdracht om kansen te verkennen (bv slimmer en efficiënter werken
- Nieuwe risico's: opdracht om risico's in beeld te brengen (noodscenario's, protocollen evacuatieplannen)

- Erkenning dat een grotere wendbaarheid nodig is:
  - Adaptiever beleid
  - Tijdelijke bestemmingen, flexibele bestemmingen, flexibele woningen

Goed voorbeeld is adaptieve mobiliteitsstrategie:
  - *Geeft expliciet onzekerheden en verschillende scenario's aan*
  - *Aan welke knoppen je kunt draaien.*

Dus....vanuit het besef dat

- De lange termijn ontwikkelingen van belang zijn voor de besluiten van nu.
- Dat er steeds meer sprake is van trendbreuken
- Dat we lock-ins moeten zien te voorkomen
- Dat opgaven en veranderingen allemaal met elkaar samenhangen, dus alleen een brede toekomstverkenning zinvol is
- Dat we momenteel werken aan een aantal systeemtransities, die grote veranderingen teweeg brengen op het leven in de stad (mobiliteit, energie)
- Invloed megatrends: dat het klimaat van Zwolle verandert en blijft veranderen en dat we de stad daarop moeten aanpassen

Is het gesprek over de toekomst belangrijk !

Terug naar onderzoeksvragen

Zwolle

<u>Hoe</u> kunnen we onze toekomstvaardigheid verbeteren?

- Wat zijn effectieve en slimme manieren ?
- Wat zijn logische momenten om aan te koppelen (relatie met omgevingsvisie, verkiezingen) ?
- Wat zijn betrouwbare externe bronnen?
- Wat vraagt dit vervolgens van R en E (kennis, gedrag, competenties en vaardigheden)?
- Wat vraagt dit specifiek van de strategen ?

TOEKOMSTVERKENNINGEN - aanbevelingen

Methode	**Trendverkenning en prognoses**	**Scenario's (assenkruis)**	**Ruimtelijke scenario's**	**Early warning**
Wanneer en hoe vaak ?	Brede trendverkenning 4 jaarlijks (jaar voor de gem. verkiezingen) Tevens koppelen aan actualisering OGV **Megatrends vragen vaker (NU!) brede bespreking**	Gebruik om grip te krijgen op effect van onzekerheden	Alleen wanneer helpend voor de keuzes die in een Omgevingsvisie gemaakt worden	Permanent oog voor signalen Beperkte tijd dus Maak selectieprotocol
Wie ?	Strategennetwerk Zwolle, afstemming met OGV en afdeling onderzoek	Strategen als kennisdrager	Team Omgevingsvisie	Strategennetwerk Zwolle

Aanbevelingen

Zwolle

Algemeen-toekomstvaardigheid

1.
We hebben momenteel te maken met een aantal megatrends en trendbreuken die vragen om continue focus op lange termijn en soms om een herijking van het beleid (klimaatverandering, tekort arbeidskrachten, netcongestie en schaarste aan ruimte).
Dit vraagt om het vergroten van de toekomstvaardigheid, als onderdeel van het versterken van het strategisch vermogen van de organisatie.

2.
Juist vanwege beperkte financiële middelen en menskracht, kunnen we het ons niet veroorloven om verkeerde keuzes te maken (lock-in). Zakelijkheid vraagt in deze tijd vol veranderingen om toekomstvaardigheid. Gezien alle onzekerheden is het gesprek over **lock-ins en no-regrets** van belang.

Aanbevelingen

Trendverkenning en prognoses

1.
Toewerken naar een brede trendverkenning.
Een brede trendverkenning voor zowel het Sociaal, Fysiek domein als Bedrijfsvoering is efficiënt en een prima middel om de logische relaties onderling te begrijpen, elkaars taal te leren spreken en daar waar nodig de opgaven van de domeinen met elkaar te verbinden.
Het opstellen van een brede trendverkenning eens in de 4 jaar ligt daarbij voor de hand; gekozen kan worden voor uitbesteding of zelf opstellen, in ieder geval verdient het aanbeveling om dit te borgen in de organisatie. Gezien de logische relatie met prognoses dient de afdeling Onderzoek daarbij betrokken te zijn.
Ofwel aan te bevelen is een praktische efficiënte werkwijze, met gebruikmaking van externe bronnen (Planbureau's, RWS en Platform31-G40). Niet aan te bevelen is het maken van een arbeidsintensief trendweb of een ander systeem wat voortdurend aangepast moet worden.

2.
Gezien de logische relatie **met prognoses dient de afdeling Onderzoe**k bij de trendverkenning betrokken te zijn. Zij zijn verantwoordelijk voor de cijfermatige onderdelen van de trendverkenning.

Aanbevelingen

Trendverkenning en prognoses

3.
Binnen de trendverkenning verdienen de **megatrends en de trendbreuken** de meeste aandacht. Deze zijn het meest zeker en hebben de meeste invloed op ons handelen en vragen veelal om directe actie.

4.
Directe aanbeveling is om in aanloop naar nieuwe bestuursperiode **een reeks strategische sessies over de megatrends te organiseren**. Te beginnen met het voorbereiden van een notitie en een debat over de **megatrend demografie.**

- **Trendbreuken in de demografie als dubbele vergrijzing en het tekort aan arbeidskrachten** vragen om handelingsperspectief in het beleid voor de zorg, het economisch beleid en de woningbouw (dus ook de aanvulling omgevingsvisie). Het debat dient te worden georganiseerd op basis van cijfers, prognoses. Te beginnen met de conclusies landelijk door een spreker van de Staatscommissie Demografie NL (bv 5.1.2e) om vervolgens de cijfers van Zwolle te bespreken.
- **Als tweede megatrend** zijn de ontwikkelingen met betrekking tot technologie en digitalisering aan de beurt (gevolgen van bv AI voor de stad en concreet voor ons werk).

Aanbevelingen

Trendverkenning en prognoses

5.
De Omgevingsvisie (en de Koers sociaal domein) is HET beleidsinstrument om standaard een brede trendverkenning aan te koppelen;
Met het ontwikkelen van een gestructureerde beleidscyclus rondom de instrumenten van de Omgevingswet (Omgevings -visie, -programma's en -plan), waaronder een regelmatige actualisatie van de omgevingsvisie, is het raadzaam om aan te haken bij de brede trendverkenning het jaar voor de verkiezingen.

6.
Het belang van het gesprek.
De meerwaarde zit hem niet alleen in het hebben van een handig overzicht aan trends, maar juist ook in **het gesprek over de brede trendverkenning, zowel intern (bestuurlijk en ambtelijk) als met stakeholders in de stad;** begrip over elkaars opgaven, elkaars taal spreken en inzicht in de samenhang van de opgaven, verbeteren van de lange termijn oriëntatie en het met elkaar aanscherpen wat dit betekent voor het gemeentelijk beleid.

Aanbevelingen

Zwolle

Scenario's

1.
Het opstellen van beleidsscenario's (assenkruis) is een handig hulpmiddel om de vele onzekerheden met elkaar in verband te brengen. Alle beleidsmakers moeten het instrument kennen. De strategen (o.a. R en E) zijn de kennisdragers en kunnen helpen bij het toepassen.

2.
Ruimtelijke scenario's zijn voorstelbare toekomsten van de stad/ gemeentelijk grondgebied.
Het is uitdrukkelijk nooit de bedoeling om te kiezen voor een van de scenario's.
Het gebruik van **r**uimtelijke scenario's wordt in de Memorie van Toelichting van de Omgevingswet voor omgevingsvisies zeer aanbevolen.
Ruimtelijke scenario's zijn arbeidsintensief en worden alleen toegepast wanneer behulpzaam bij de beslissingen die in het kader van de Omgevingsvisie worden genomen.

Aanbevelingen

Zwolle

Vroeg-signalering / Permanent alert

1.
Een veranderlijke samenleving vraagt van gemeenten en andere overheden een permanente alertheid en een vroegtijdige signalering van relevante veranderingen.

2.
Vroeg-signalering hoort bij uitstek thuis in een actief netwerk van strategen. Dit gaat alleen werken als strategen hiervoor vrijgemaakt worden. Indien daarvoor wordt gekozen, dienen werkwijze en selectieproces transparant en als protocol vastgelegd te zijn.
De afdeling Strategische Verkenningen van Rijkswaterstaat is een mooi voorbeeld/ inspiratie (Het Kraaiennest).

Tot slot: wat doen we nu al ?

Zwolle

Ruimtelijke scenario's gebruikt voor Aanvulling omgevingsvisie

- Voor de aanvulling Omgevingsvisie worden op basis van PBL scenario's ruimtelijke scenario's voor Zwolle gemaakt.

Tot slot: wat doen we nu al ?

Zwolle

Ervaringen ruimtelijke scenario's/ evalueren:

- We zijn het als organisatie niet gewend om met scenario's te werken, we spreken weinig over trends, prognoses, de toekomst. Onze toekomstvaardigheid is gering, terwijl het instrument ruimtelijke scenario veelomvattend en ingewikkeld is.
- Gezien de geringe toekomstvaardigheid van de organisatie vraagt dit het nodige van het programmateam Aanvulling Omgevingsvisie om dit goed te begeleiden. Niet helpend is de enorme tijdsdruk van het project.
- Het is nooit de bedoeling om te kiezen tussen scenario's. Dat kan niet genoeg benadrukt worden: in ateliers spreken collega's en stakeholders hun voorkeur uit voor het scenario 'Zwolle voor elkaar' (gebaseerd op PBL scenario Regionaal geworteld) , terwijl 'High-tech Zwolle' (gebaseerd op PBL Snelle wereld) niet aanspreekt. Deze uitgesproken voorkeur zegt vooral iets over de heersende onderliggende waarden.
- Ondertussen wordt het PBL scenario Snelle wereld door de snelheid van de ontwikkelingen van de digitalisering steeds werkelijker en voorstelbaarder.

- Het is belangrijk om dit proces na afloop te evalueren: wat heeft het gebruik van scenario's ons gebracht, heeft het tot andere/betere toekomstbestendige keuzes geleid ? Etc.

Tot slot: wat doen we nu al ?

Zwolle

Nieuwe digitale strategie (2024,2025)

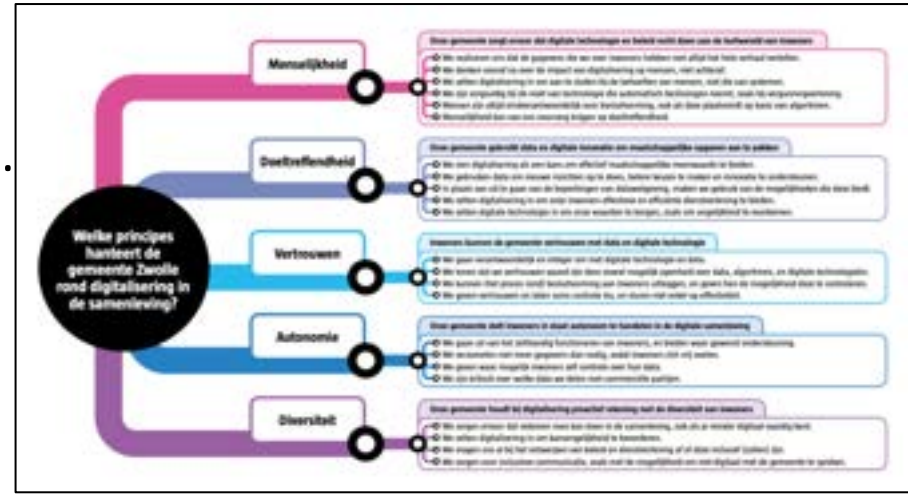
- De gemeente Zwolle wil invulling geven aan de ambities op informatievoorziening en de informatiesamenleving. De nieuwe digitale strategie gaat dienen als richtlijn bij het nemen van beslissingen door de gemeente. Op basis van de eerder vastgesteld principekaart.

Kennisbank trends digitalisering

- Opzetten van een kennisbank over trends digitalisering (WIKI- regelmatige update).

Mogelijke kansen

- Betrek kennis uit het sociaal en fysiek domein, bij verkenning gevolgen van de digitale transitie voor de inwoners en de fysieke stad.
- Kennisbank later uitbreiden naar breder trendoverzicht ?

Tot slot: wat doen we nu al ?

Zwolle

Opdracht actualisering Trendrapportage sociaal domein uit 2022

- De komende maanden wordt de Trendrapportage sociaal domein uit 2022 geactualiseerd (projectleider 5.1.2e). Oplevering mei 2025.
- Thema's zijn:
  - Demografische ontwikkelingen
  - Individualisering
  - Meerdeling
  - Zelfstandig wonen
  - Grillig economie en arbeidsmarkt
- Daarbij wordt gebruik gemaakt van het te ontwikkelen trendweb van de provincie Overijssel in 2025.

Mogelijke kansen

- Actualisatie als basis gebruiken voor een later te ontwikkelen bredere trendverkenning ?

Tot slot: wat doen we nu al ?

- **Voorbereiding opstart organisatiebreed strategennetwerk**
  - 25 november 2024/ begeleid door Hiemstra de Vries
  - Uitgaan van een haalbare gefaseerde agenda en strategen vrij te maken hiervoor

- **Mogelijke eerste opdrachten:**
  - IVM de trendbreuken: **de ontwikkelingen in de demografie, met name de dubbele vergrijzing en het tekort aan arbeidskrachten**. Trendbreuken vragen om handelingsperspectief in het beleid voor de zorg, het economisch beleid en de woningbouw (dus ook de aanvulling omgevingsvisie).
  - Inhoudelijke begeleiding opdracht actualisering sociaal domein.

Kansen beleidsafdeling R en E

Nieuw beleid begint altijd met een toekomstverkenning:

- Toekomstverkenning hoort dus bij R en E
- Brede omgevingsvisie begint altijd met een brede toekomstverkenning (trends, scenario's)
- R en E bevat een breed palet aan professionals uit de fysieke leefomgeving, economie en cultuur
- Die breedte biedt een enorme kans in verband met de grote samenhang van opgaven in de stad
- Breng strategen van de afdeling in positie als toekomstverkenners (cursus beleidsscenario's, tijd, agendering signalen en trends)

Wendbaarheid beleid vergroten door:

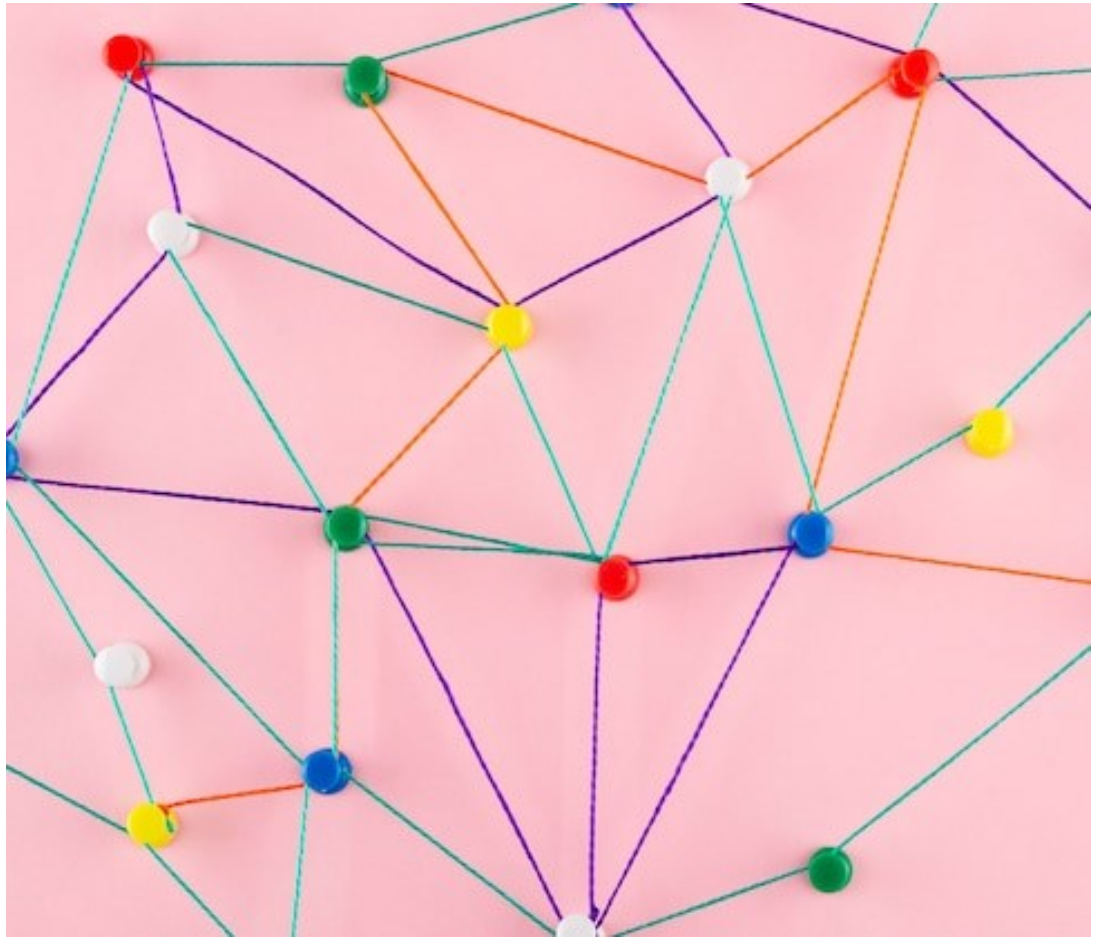
- Bij het inregelen van werkprocessen/ vaststellen beleid direct nadenken over actualisering
- Neem daarbij Omgevingsvisie als centraal beleidsinstrument, ontwerp bewust de beleidscyclus in samenhang met de te maken brede trendverkenning

Kansen strategennetwerk

Zwolle

- Toekomstvaardigheid is onlosmakelijk onderdeel van strategisch vermogen
- Het is slimmer en efficiënter om de verschillende trendverkenningen in de verschillende domeinen samen te voegen tot een brede trendverkenning.
- Brede trendverkenning is een logische opdracht voor een breed strategisch netwerk, met afdeling onderzoek als partner.
- Daarnaast nadenken over vroegtijdige signalering/ kraaiennest als activiteit, belang om te agenderen en weer tijdig los te laten.
- Tijd vrijmaken strategen is noodzakelijk
- Niet alles kan tegelijk: fasering is noodzakelijk.

Overdracht

Zwolle

Teams: Strategennetwerk R en E>Strategenoverleg R en E> Trends en ontwikkelingen>Opdracht [redacted] toekomstvaardigheid>Advies Toekomstvaardigheid en trendverkenning> Definitieve producten

Fysieke rapporten en trendkaarten RWS: [redacted]

Dank voor uw aandacht

Zwolle

Legenda toegepaste uitzonderingsgrondslagen

In dit document zijn gegevens definitief geanonimiseerd op grond van:

Wet	Artikel	Omschrijving	Pagina's
Wet open overheid	Art. 5.1 lid 2 sub e	De eerbiediging van de persoonlijke levenssfeer	1, 2, 4, 15, 48, 55, 59

Trendverkenning Zwolle 2024

Opdrachtgever	5.1.2e
Opdrachtnemer	5.1.2e
Versie	1.0
Datum	28 november 2024

Inhoud

1	**Aanleiding en opdracht**	**3**
1.1	Aanleiding	3
1.2	Twee opdrachten	4
1.2.1	Opdracht advies toekomstvaardigheid	4
1.2.2	Opdracht trendverkenning	4
2	**Definities**	**5**
2.1	Samenhang: vraagt om een brede trendverkenning	5
2.2	Definities megatrends, trendbreuken en trends	6
2.3	Tijdhorizon	7
3	**Relevante bronnen**	**9**
3.1	Interne bronnen	9
3.1.1	Actuele interne verkenningen	9
3.1.2	Aanvulling Omgevingsvisie ‘Ons Zwolle van overmorgen 2040’	9
3.1.3	Trendrapportage Sociaal domein	9
3.1.4	Bedrijfsvoering: nieuwe digitale strategie	10
3.2	Externe bronnen	11
3.2.1	Planbureau’s, uitvoeringsorganisaties en adviesorganen Rijk	11
3.2.2	Provinciale trendbureau’s	15
3.2.3	Belangenorganisaties/ kennisinstituten/ stichtingen	16
4	**Trendverkenning**	**18**
4.1	Megatrends	18
4.1.1	Megatrend demografische ontwikkelingen	18
4.1.2	Megatrend klimaatverandering	19
4.1.3	Megatrend technologie en digitalisering	21
4.2	Trendbreuken	22
4.3	Trends	24
5	**Tot slot**	**25**

Afbeelding voorpagina: door AI (ChatGPT) genereerde afbeelding op basis van ‘Zwolle-Hanzestad-toekomst-mensen zijn aan het praten over toekomstverkenningen’.

1 Aanleiding en opdracht

1.1 Aanleiding

We werken als gemeentelijke organisatie elke dag aan het leefbaarder, aantrekkelijker en toekomstbestendiger maken van de stad. Daarbij werken we aan de opgaven van vandaag, maar vooral ook aan de opgaven van morgen en overmorgen. In het fysieke domein werken we aan gebiedsontwikkelingen die meestal pas na 10-15 jaar gerealiseerd worden, die vervolgens minstens 50 jaar of zelfs 100 jaar blijven bestaan.

Tegelijkertijd ervaren we dat:
- Ontwikkelingen momenteel wel heel erg snel gaan, met name de ontwikkelingen in de digitalisering (zoals AI);
- Het ontdenkbare gebeurt en een aantal jaren ons leven op zijn kop zet (coronapandemie);
- Geopolitieke ontwikkelingen ingrijpen in ons leven (oorlog Oekraïne kostenstijging energie en bouwmateriaal));
- We als gemeentelijke organisatie met een aantal transities bezig zijn, die veel onzekerheid en zelfs tekorten met zich meebrengen (netcongestie);
- Demografische veranderingen (vergrijzing) leiden tot specifieke behoeftes (meer zorg, andere woningen) en een groeiend tekort aan arbeidskrachten tot een wijziging van economisch beleid, en
- De verandering van het klimaat tenslotte tot diverse aanpassingen van de stad en omgeving (meer waterbergingscapaciteit, anders bouwen).

Het is tijd dus om de toekomstvaardigheid van de organisatie eens onder de loep te nemen. Nemen we de langere termijn effecten van ons handelen voldoende mee in de keuzes die we nu maken ? En, hoe staat het eigenlijk met onze vaardigheid om de toekomst te verkennen?

1.2 Twee opdrachten

1.2.1 Opdracht advies toekomstvaardigheid

Nemen we de langere termijn effecten van ons handelen voldoende mee in de keuzes die we nu maken ? Dat begint in de eerste plaats met het zicht hebben op die mogelijke toekomstige veranderingen. Hoe vaardig zijn we in het verkennen van de toekomst, welke methodes van toekomstverkenning bestaan er en hoe kunnen we onze toekomstvaardigheid verbeteren ?
In het najaar van 2024 hebben we op basis van diverse analyses, deskresearch en interviews een advies ontwikkeld over de toekomstvaardigheid van Zwolle. De resultaten daarvan zijn verwerkt in een zelfstandig lezende power point 'Toekomstvaardigheid Zwolle 2024'.

1.2.2 Opdracht trendverkenning

Het tweede deel van de opdracht bestaat uit een inventarisatie van trends die relevant zijn voor de beleidsafdeling Ruimte en Economie, op basis van deskresearch. Verwerkt in voorliggende notitie 'Trendverkenning Zwolle 2024'.

We beginnen deze notitie (hoofdstuk 2) met de gehanteerde uitgangspunten (definities) van de trendverkenning, om vervolgens in hoofdstuk 3 de resultaten van het bronnenonderzoek te beschrijven. Hoofdstuk 4 bevat tenslotte de trendverkenning: het overzicht van megatrends, trendbreuken en trends.

2 Definities

1.3 Samenhang: vraagt om een brede trendverkenning

Brede trendverkenning
Een trendverkenning is een overzicht van verwachte maatschappelijke trends en ontwikkelingen, meestal met een horizon van circa 10 jaar.
Een trend is een maatschappelijke of technologische ontwikkeling, gestoeld op meerdere observaties (bron: Permanent Alert, RWS, 2018)

Het formuleren van nieuw beleid begint in principe altijd met een verkenning van de relevante trends en ontwikkelingen. Vanwege de toenemende samenhang van alle opgaven in de stad, kan niet meer volstaan worden met alleen een inventarisatie van de trends voor één opgave. Meest logisch is dus het maken van een brede trendverkenning voor de gehele organisatie.

Bij de actualisatie van het **mobiliteitsbeleid** zijn bijvoorbeeld niet alleen de mobiliteitstrends van belang.

Mobiliteitsontwikkelingen hangen samen met:
- de voortgang in de energietransitie,
- de groei van de bevolking (woningbouwontwikkelingen)
- de samenstelling van de bevolking (vergrijzing),
- de consequenties van klimaatverandering (bepaalde wegen moeten op hoogte moeten worden aangelegd vanwege de functie van een evacuatieroute),
- de noodzaak om ruimte in de stad vrij te maken voor o.a. groen,
- voortgang technologie o.a. voertuigen (bv zelfrijdende auto's, systemen deelauto's), en
- toe- of afname vervoersarmoede.

Een brede trendverkenning en het gesprek daarover, laat de onderlinge afhankelijkheid van opgaven zien en verbetert daarmee de integraliteit/ het samenwerken. Een brede trendverkenning over domeinen heen kan een basis zijn voor een beter en intensiever domeinoverstijgend geprek van sociaal en fysiek.

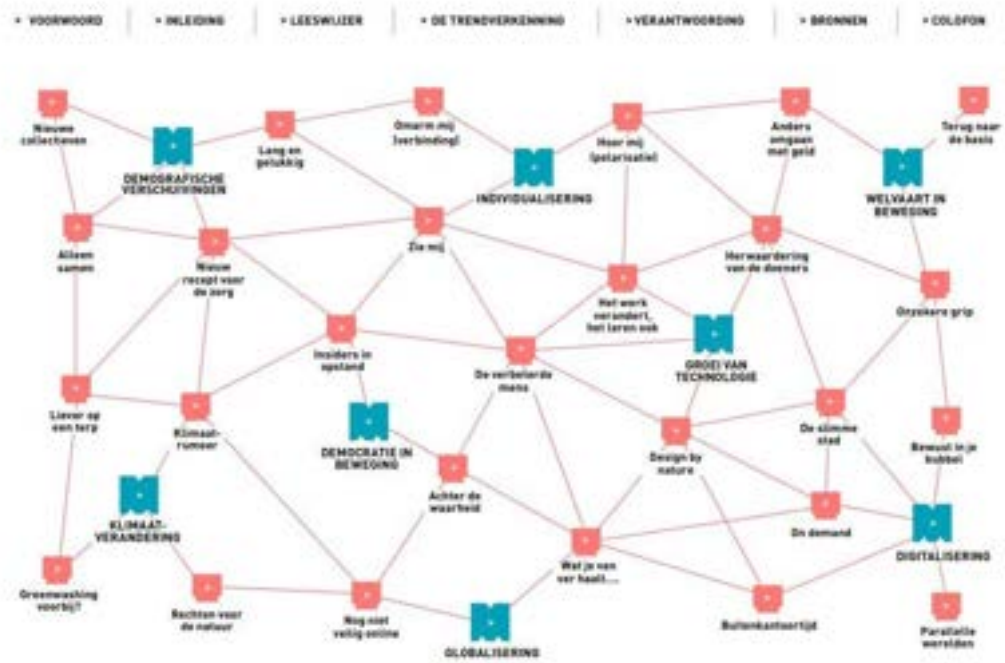
Onzekerheid en complexiteit- de VUCA-wereld
Onze organisatie werkt voor een stad in een wereld die snel verandert, waarbij ontwikkelingen voor een groot deel onzeker en zelfs ambigue zijn. En waarbij de verschillende ontwikkelingen, verschillende maatschappelijke opgaven zodanig samenhangen en onderling afhankelijk zijn dat er sprake is van grote complexiteit. In het bedrijfsleven wordt die snelle veranderlijke wereld steeds vaker aangeduid met de term VUCA. De vier termen waaruit het acroniem bestaat zijn volatility, uncertainty, complexity, en ambiguity). De wereld is dus volatiel, onzeker, complex en ambigu (meerduidig).

De gemeente is voor de voortgang in de energietransitie bijvoorbeeld afhankelijk een groot aantal factoren en actoren. De warmtetransitie, de ambitie om wijk voor wijk van het gas af te gaan, de slagingskans van het net opgerichte warmtebedrijf is bijvoorbeeld afhankelijk van wetgeving van de hogere overheden, de samenwerking met partners als de woningbouwcorporaties (voor de afname van warmwater), de ontwikkelingen van andere energiebronnen en de gedragsverandering van de Zwolse inwoners.

Trends en prognoses: vorm
Een brede trendverkenning bestaat uit een combinatie van beschreven ontwikkelingen en getalsmatige, modelmatige prognoses (bv Primos deografische prognoses).
De vorm van een trendverkenning bestaat daarmee uit een opsomming van tekst en tabellen/ diagrammen (in geval van getalsmatige prognoses). Tegenwoordig worden ook steeds meer infographics gebruikt om de informatie beeldender en overzichtelijker weer te geven.

Het Trendbureau Overijssel en de gemeente Almere geven hun trendverkenning weer in de vorm van een trendweb. Voordeel van een trendweb is dat de ondertlinge samenhang tussen de megatrends en de trends zichtbaar is. Via de website kan doorgeklikt worden op de knooppunten.

Voorbeeld Almere (de blauwe zijn de megatrends, de rode de trends)

1.4 Definities megatrends, trendbreuken en trends

We onderscheiden in deze trendverkening het meest gebruikte onderscheid tussen megatrends, trends en trendbreuken.
Een **megatrend** is een zeer grote en duidelijke beweging die over het algemeen wereldwijd plaatsvindt en een grote impact heeft op de samenleving. (bron: trendverkenning Almere).

Een **trend** is een maatschappelijke of technologische ontwikkeling, gestoeld op meerdere observaties. Of een trend echt gaat doorzetten, is nog onduidelijk (bron: Permanent Alert, RWS, 2018).
Een **trend** is een beweging, met een bepaalde richting, die zich afspeelt in een wat kortere tijdsspanne dan een megatrend, vijf á tien jaar. Of een trend gaat plaatsvinden is onzeker. De beweging is zichtbaar, maar of die ook echt doorzet is nog de vraag . (bron: gemeente Almere)

Een **trendbreuk** is een fundamentele wijziging van een bestaande trend, een duidelijk kantelpunt in een ontwikkeling.

1.5 Tijdhorizon

Hoe ver kijken we vooruit ?
In de verschillende definities van trends zien we verschillende tijdhorizons. In de regel heeft een trendverkenning een tijdhorizon van maximaal zo'n 10 jaar. Prognoses spreken zich meestal uit over een langere periode. Waarbij de onzekerheidsmarge met de jaren groter wordt.

In het fysiek domein is de toekomstverkenning een vast onderdeel om te komen tot een toekomstvisie (Structuurplan, Structuurvisie, Omgevingsvisie). Binnen het fysiek domein zijn we noodzakelijkerwijs gewend om minstens 10- 15 jaar vooruit te kijken. Het laatste Structuurplan van Zwolle (vastgesteld 2008) voorzag in een eindbeeld voor 2030. De in 2017 en 2021 vastgestelde Omgevingsvisies richtten zich op de stad in 2030. De huidige Aanvulling Omgevingsvisie heeft 2040 als horizon. De gebruikte scenario's van het Planbureau voor de Leefomgeving richten zich op 2050.

Meest gebruikelijk tot op heden was: maak je toekomstvisie voor de komende 10 –15 jaar, bv de Omgevingsvisie Ons Zwolle van Morgen 2021, dan is een trendverkenning een logische manier om de toekomst te verkennen. Ga je uitspraken doen over een tijdshorizon die verder weg ligt, bijvoorbeeld het Structuurplan 2008 die een tijdshorizon tot 2030 had, dan gebruik je het instrument ruimtelijke scenario's.

In deze veranderlijke tijd, ligt het instrument ruimtelijke scenario's steeds meer voor de hand. Het voordeel is, dat het een beeld geeft van verschillende toekomsten, waarbij ook een helder inzicht wordt gegeven in de onderlinge samenhang van trends.
Voor de uitleg van de verschillende methodes van toekomstverkenning, verwijzen we hierbij naar de power point 'Toekomstvaardigheid Zwolle 2024'

Nog verder vooruitkijken: 2100

Tegelijkertijd zie je vanwege de klimaatverandering steeds vaker de oproep binnen de ruimtelijke ordening (concept Nota Ruimte), de ontwerpwereld (Programma 21e eeuw College van Rijksadviseurs (Cra) en de waterwereld (Deltaprogramma) om nu al onderzoeken te doen, scenario's te maken voor het jaar 2100 en verder.

De reden is dat juist na 2050 ingrijpende veranderingen zijn te verwachten. Bijvoorbeeld de stijgende zeespiegelstijging die Nederland voor enorme opgaven stelt. Ofwel bij fysieke ingrepen moeten we nu al rekening houden met lange termijn ontwikkelingen.

3 Relevante bronnen

1.6 Interne bronnen

1.6.1 Actuele interne verkenningen

De meest actuele bestaande trendverkenningen die door of in opdracht van de gemeente opgesteld zijn:

- De laatste brede trendverkenning (trends en prognoses) is gemaakt als onderdeel van de eerste Omgevingsvisie uit 2017, die vervolgens beperkt is geupdated als onderdeel van de huidige geldende Omgevingsvisie ‘Ons Zwolle van Morgen 2030’ (vastgesteld september 2021).
- In 2022 is voor het sociaal domein de eerste trendverkenning uitgevoerd. Besloten is om deze Trendrapportage Sociaal domein 2022, tweejaarlijks te actualiseren. De eerste actualisatie zal afgerond worden in 2025.

1.6.2 Aanvulling Omgevingsvisie ‘Ons Zwolle van overmorgen 2040’

Momenteel wordt er gewerkt aan een aanvulling Omgevingsvisie. Ten behoeve van deze aanvulling zijn in 2024 strategische verkenning van een aantal thema's opgesteld, ook wel bouwstenen genoemd.

- Mobiliteit
- Energie
- Woningbouw
- Werken
- Water/klimaatadaptatie

In de bouwstenen wordt in meer of mindere mate aandacht gegeven aan trends en prognoses.
Daarnaast zijn voor de Aanvulling Omgevingsvisie vier scenario's ontwikkeld op basis van de landelijke scenario's van het Planbureau voor de leefomgeving (PBL). Gebaseerd op een PBL-verkenning van trends en ontwikkelingen (2022, 2023). De trends/aannames achter de scenario's PBL, zijn te vinden in de achtergronddocumenten van het PBL. Zie Vier scenario's voor de inrichting van Nederland in 2050 | Planbureau voor de Leefomgeving (pbl.nl)
Zowel de bouwstenen als de achtergrondrapporten zijn gebruikt voor de trendverkenning in hoofdstuk 4.

1.6.3 Trendrapportage Sociaal domein

De eerste trendrapportage voor het sociaal domein is gemaakt in 2022. Deze rapportage maakte helder dat er vele veranderingen invloed (gaan) hebben op het sociaal domein, zoals vergrijzing, de toename van het aantal een- en tweepersoonshuishoudens en het tekort aan arbeidskrachten. Dit leidde tot het besef dat een regelmatige actualisatie van de toekomstverkenning belangrijk is.

De Trendrapportage sociaal domein 2022 bestond uit de volgende trends:

- Demografische ontwikkelingen
- Individualisering
- Meerdeling
- (On)gewenst langer thuis wonen
- Grillige economie en arbeidsmarkt

Het MT sociaal domein besloot op 7 november 2023 de trendrapportage tweejaarlijks te actualiseren.
Beslispunten:

1) Toekomstvaardigheid en het meer integreren van trends en ontwikkelingen in ons werk is van belang i.v.m. het versterken van het strategisch vermogen en kwaliteit van beleid;
2) Besluit tot tweejaarlijks opstellen Trendrapportage sociaal domein, opdracht herijking huidige trendrapportage, afronden in 2025;
3) MT ziet meerwaarde in een organisatiebrede trendrapportage in de toekomst, nu eerst voor SD, over 2 jaar verkennen of bredere trendrapportage over 4 jaar wenselijk is.

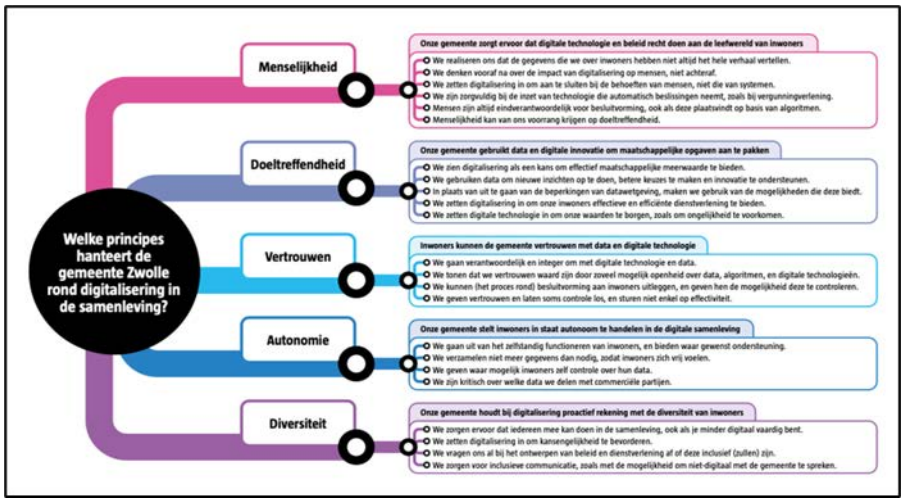
De inzichten uit deze trendrapportage zijn verwerkt in hoofdstuk 4.

1.6.4 Bedrijfsvoering: nieuwe digitale strategie

In rap tempo voltrekt zich in onze informatiesamenleving een groot aantal ontwikkelingen, waarvan we de impact op ons leven nog maar nauwelijks kunnen overzien. De ontwikkelingen op dit terrein gaan zo snel, en zullen een groot effect op onze wijze van bewegen, leven, werken en wonen hebben. Tegelijkertijd zijn juist deze effecten lastig voorspelbaar en voorstelbaar. Wat voor effecten gaat AI hebben op ons leven?

Een trendverkenning op dit dossier, kan niet vierjaarlijks, maar is –om de relevante veranderingen te kunnen blijven duiden- veel vaker nodig. We hebben als organisatie daarom de volgende keuzes gemaakt:

- We stellen geen visie vast in de zin van een vaste stip op de horizon, want die is binnen een jaar achterhaald. We zijn begonnen met een waardebepaling: welke waarden vinden wij als Zwolle belangrijk als uitgangspunt van ons handelen. Dat heeft geleid tot het vaststellen van een principekaart (zie onder).
- De gemeente Zwolle wil invulling geven aan de ambities op informatievoorziening en de informatiesamenleving door de komende tijd te werken aan een nieuwe digitale strategie. Deze gaat dienen als richtlijn bij het nemen van beslissingen door de gemeente. Op basis van de eerder vastgestelde principekaart.
- Onderdeel van een nieuwe digitale strategie is het opzetten van een kennisbank over trends digitalisering (WIKI- regelmatige updates).

1.7 Externe bronnen

Er zijn vooral de grootste steden die zelf een trendbureau, een team of een afdeling hebben geformeerd om gestructureerd het toekomstdenken in hun organisatie te verankeren. Zo heeft Almere zijn eigen trendweb ontwikkeld. Zie Trendverkenning Almere 2026, Tijd voor Toekomst
Voor middelgrote steden als Zwolle is het maken van een brede trendverkenning veelal gekoppeld aan het opstellen van een toekomstvisie, de Omgevingsvisie en de Koers Sociaal domein. In deze tijd van financiële onzekerheid voor gemeenten en de noodzaak om te prioriteren, is het zaak om dit slim te organiseren en gebruik te maken van bestaande brede trendverkenningen, zoals van het Trendbureau Overijssel, het Platform 31, Rijkswaterstaat, het PBL en de VNG.
Vandaar dat we in deze notitie uitgebreid stilstaan bij relevante externe bronnen.

1.7.1 Planbureau's, uitvoeringsorganisaties en adviesorganen Rijk

Planbureau's
Toekomstverkenningen, signalering nieuwe ontwikkelingen en monitoring van effecten van beleid zijn een vast onderdeel van de activiteiten van het planbureau's, het Planbureau voor de Leefomgeving (PBL), het Sociaal Cultureel Planbureau (SCP) en het Centraal Planbureau (CPB).

Planbureaus: ‘Kabinet kiest voor brede welvaart HIER en NU ten koste van later’

In de uitwerking van plannen van het nieuwe kabinet is beperkt aandacht voor de lange termijn. Deze gaat voornamelijk uit naar prioriteiten hier en nu zoals de bestrijding van armoede en het behoud van koopkracht.
17 sept 24 reactie Prinsjesdag

In 2023 ontwikkelde het Planbureau voor de Leefomgeving (PBL) vier ruimtelijke scenario’s, op basis van eerdere verkenningen van trends. Met dit project ‘gingen ze in 2023/2024 het land in, om hun ervaringen te delen met gemeenten en provincies. Zwolle en Oss werden uitgekozen om een intensief maatwerktraject in te gaan om te helpen bij het bouwen van scenario’s voor deze steden. Voor Zwolle zijn de vier scenario’s van het PBL vertaald naar de stad ten behoeve van de aanvulling van de omgevingsvisie.

Zie Vier scenario's voor de inrichting van Nederland in 2050 | Planbureau voor de Leefomgeving (pbl.nl)
In de Ruimtelijke Verkenning 2023 heeft het PBL scenario’s ontwikkeld voor de inrichting van Nederland in 2050. In dit hoofdrapport worden vier mogelijke ruimtelijke toekomsten gepresenteerd. Dat zijn: Mondiaal Ondernemend (een toekomstscenario waarin grote bedrijven de lead hebben), Snelle Wereld (de nog verder toegenomen digitalisering doet afstanden verdwijnen), Groen Land (veel ruimte voor de natuur) en Regionaal Geworteld (burgers nemen het initiatief in hun eigen leefomgeving). Voor elk scenario zijn op basis van ruimtelijke modellering en ontwerpend onderzoek gedetailleerde kaarten van het bijbehorende Nederland van 2050 gemaakt.

Afbeelding: Ruimtelijke Verkenning 2023 (PBL)

Het Centraal Planbureau(CPB) heeft eveneens in oktober 2024 een langetermijn-verkenning ‘Kiezen voor later: vier visies voor 2050’ (CPB, 2024) gepubliceerd, Kiezen voor later: vier visies voor 2050 | CPB.nl
In de langetermijn-verkenning van de CPB zijn vier scenario’s zijn uitgewerkt, waarin vier verschillende maatschappijvisies leidend zijn.
Overige relevante kennisinstituten zijn de Raad voor de Leefomgeving (Rli), het Centraal Bureau voor de Statistiek (CBS), het Kennisinstituut voor Mobiliteitsbeleid (KiM) en het Koninklijk Nederlands Meteorologisch Instituut (KNMI).

Rijksoverheid: VRO
Het coördinerend ministerie Volkshuisvesting en Ruimtelijke Ordening vraagt in de voorbereiding van de Nota Ruimte ook aandacht voor de langere termijn. Het programma Mooi Nederland heeft What if verkenningen gemaakt voor het jaar 2100. Zie What-if verkenningen: Nederland in 2100 - MooiNL

College van Rijksadviseurs en Rijksbouwmeester (Cra)
In de laatste collegeperiode CRA agenda 2021-2024 is gestaag doorgewerkt aan het project ‘De 22 eeuw begint nu, met toekomstateliers NL2100'. Zie Agenda | College van Rijksadviseurs
Het College van Rijksadviseurs gebruikt de periode 2021-2024 om letterlijk een eeuw vooruit te kijken. Niet op zoek naar mooie vergezichten, maar juist om terug te redeneren: wat moeten we nú doen. Breed samengestelde ontwerpateliers vormen daarvoor de basis.

Het College van Rijkadviseurs stelt dat de opgaven waarvoor we staan groot zijn. Of het nu gaat om klimaat, energie, mobiliteit, economie, landbouw, water of sociale rechtvaardigheid: we zullen anders met onze ruimte moeten omgaan: alle claims en eisen passen simpelweg niet meer. In plaats van meer en groter, moet het anders en beter.
Om nu de juiste beslissingen te nemen over deze complexe opgaven is het belangrijk om ver vooruit te kijken. Alleen dan kunnen we achterhalen, wat nu verstandig is om te doen. Daarbij neemt het College de lagenbenadering als uitgangspunt: eerst de ondergrond op orde, dan de netwerken en tot slot de occupatie.

Deltaprogramma
Juist langere termijn ...scenario's programma Zeespiegelstijging

Rijkswaterstaat
Het team van de Strategische verkenningen bij Rijkswaterstaat is sinds 15 jaar bezig met het signaleren van ontwikkelingen en trends, het doordenken van deze trends voor Rijkswaterstaat en het verbinden van deze trends binnen de organisatie.
Ongeveer eens per 5 jaar wordt er een brede toekomstverkenning uitgevoerd, op initiatief van de directeur-generaal met de bedoeling om de strategie van de organisatie als geheel te herijken.
Rijkswaterstaat kent inmiddels een lange traditie van dergelijke verkenningen, vaak in de vorm van scenariostudies. Tweejaarlijks organiseren ze een congres. Ze publiceren via hun website RWS website : Strategische verkenningen (rijkswaterstaat.nl) en via het tijdschrift Lichtkogel.

Dit is absoluut relevant materiaal voor gemeentelijke toekomstverkenners.
Een bijzonder onderdeel van de afdeling Strategische verkenningen is het Kraaiennest (Early warning). Zie hiervoor de PP ‘Toekomstvaardigheid Zwolle 2024’.
Op het moment dat Zwolle besluit meer met actuele signalering te gaan doen, biedt de volgende analyse daarin houvast. Permanent alert; signaleren en strategie bij Rijkswaterstaat, 5.1.2e , 5.1.2e en 5.1.2e , casestudy 2018 zie Permanent alert : signaleren en strategie bij Rijkswaterstaat : casestudy 2018 - Rijkswaterstaat Publicatie Platform

Tijdens het laatste congres (Kraaiennestdag, 3 oktober 2024) van Rijkswaterstaat ter ere van hun 15 jaar jubileum), werden trendkaarten geïntroduceerd. Aan de hand van een doos met trendkaarten werd een gesprek georganiseerd over trends. Wij beschikken als Zwolle over een doos met trendkaarten en de bijbehorende handleidingen (teams, strategenoverleg R en E).

1.7.2 Provinciale trendbureau’s

Trendbureau Overijssel

Trendbureau Overijssel is in 2007 gestart op initiatief van de Staten van Overijssel met de opdracht om het debat over de toekomst van Overijssel te ondersteunen met kennis en toekomstverkenningen. Sindsdien fungeert Trendbureau Overijssel als inhoudelijk onafhankelijk onderdeel van de Provincie Overijssel.

De formule is sinds de coronajaren enigszins veranderd. Van het organiseren van grote bijeenkomsten in Overijssel ligt het accent nu meer op ‘op afroep’ optreden voor gemeenten/ -besturen/-raden. Door de grote veranderingen van de laatste tijd ligt het accent niet alleen op het duiden van veranderingen, maar ook op ‘hoe ga je als gemeentelijke organisatie, bestuurder of raad om met al die veranderingen’. Publiek leiderschap is een van de belangrijke thema’s. Om het gesprek daarin vorm te geven heeft het Trendbureau het 'Harige monster’-spel ontwikkeld.

Het Trendbureau heeft de afgelopen jaren verder verkenningen opgesteld over Kunst en Cultuur en het Werken van de toekomst. Verder is er in 2021 en 2022 gewerkt aan een brede trendverkenning in de vorm van een Trendweb 2021 en 2022.

Zie Trendweb - Trendbureau Overijssel

In aanloop naar de gemeenteraadsverkiezingen van 2026 wordt er momenteel een algehele herziening van het Trendweb voorbereid. Het Trendweb 2025 brengt trends en ontwikkelingen in kaart die mogelijk relevant zijn of worden voor Overijsselse gemeenten in de periode 2026-2030. Doel is om lokale politieke partijen te ondersteunen bij het opstellen van hun verkiezingsprogramma’s met actuele informatie over trends en ontwikkelingen. Daarnaast biedt Trendweb 2025 informatie die gebruikt kan worden bij het opstellen van coalitieakkoorden en/of prioriteitennota’s.

Brabantkennis en overige provincies
Naast Overijssel zijn steeds meer provincies actief bezig met trendverkenningen en actieve vroeg-signalering. IN Noord-Brabant is al 10 jaar het trendbureau Brabantkennis actief. zie BrabantKennis - Brabant beter begrijpen,

Brabant (weer) toekomstverliefd

We gaan in onze jubileumverkenning **Brabant (weer) toekomstverliefd** op zoek naar ideeën, verhalen en kiemen van een hoopvolle toekomst. Zodat we weer zin krijgen in de toekomst. Wat je aandacht geeft, groeit. Door te laten zien waar in Brabant hoop en energie te vinden is, helpen we die toekomst te verwelkomen.

Het wordt dan ook aantrekkelijker om de toekomst en de lange termijn beter mee te nemen in het nemen van besluiten. En om de kennis over het heden en de toekomst te gebruiken. Hoe kan Brabant eruitzien als we kiezen voor een liefdevolle blik? Welke mensen komen we tegen? Welke ideeën?

Andere voorbeelden zijn het Trendbureau Drenthe (voor trends in het sociale domein) Home - Trendbureau Drenthe en het Fries Planbureau https://www.planbureaufryslan.nl/.

1.7.3 Belangenorganisaties/ kennisinstituten/ stichtingen

Platform31
Voor steden als Zwolle zijn de trendverkenningen die Platform 31 maakt voor het netwerkverband van de (middel)grote steden, de G40, heel bruikbaar.

Relevante trendstudies Platform 31:

- Trendstudie voor P10- en K80-gemeenten (2023) zie Trendstudie voor P10- en K80-gemeenten - Platform31 | Kennis en netwerk voor stad en regio
- Herstel en perspectief in tijden van transitie . Gemeentelijke trends en opgaven voor 2022 en verder voor G40 en M50 ('zet relevante trends, ontwikkelingen, opgaven en aandachtspunten op een rij') (2021) zie Stedelijke trends en opgaven voor 2022 e.v. - Platform31 | Kennis en netwerk voor stad en regio

De laatste brede trendverkening voor de grotere G40 steden dateert dus van 2022. Platform31 is van plan om in het voorjaar 2025 een nieuwe trendverkenning voor de G40 op te stellen, in verband met de op handen zijnde gemeentelijke verkiezingen in 2026.

Vereniging van Nederlandse gemeenten (VNG)
De Vereniging van Nederlandse Gemeenten is niet de eerste organisatie waar je aan denkt, als het gaat om toekomstverkenningen. Toch is dit een relevante bron, maar dan alleen voor technologie en digitalisering. In verband met de snelheid en de impact van

digitale ontwikkelingen stelt de VNG jaarlijks trendverkenningen op over de informatiesamenleving.
Elk jaar verschijnt er een trendrapport, aangevuld met door het jaar heen 3 of 4 trendverkenningen. Bruikbaar, juist ook vanwege de sterke duiding van de gevolgen voor de gemeenten. Welke afwegingen en keuzes moeten gemeenten maken gelet op deze snelle ontwikkelingen.
De Trendrapporten Informatiesamenleving van VNG van de afgelopen jaren: 2024, 2023 en 2022 bestaan uit: een bestuurlijk voorwoord, een aantal trendanalyses, een column door een bekende naam op dit gebied, interviews met verschillende gemeenten op het thema, een artistiek intermezzo en trend *updates* die minder diepgaand zijn maar vaak gedurende het jaar worden aangevuld en dichter op de actualiteit zitten. Door de opbouw van deze verschillende elementen proberen ze het aantrekkelijk en lezenswaardig te maken voor bestuurders, terwijl ze ook de inhoud bieden voor lezers met meer expertise.

ICTU Staat van de uitvoering
ICTU is een onpartijdige advies- en projectenorganisatie binnen de overheid. Ze helpen overheidsorganisaties met uiteenlopende uitdagingen rondom digitalisering. Zo werken ze samen aan een betere digitale overheid. Over STT - Stichting Toekomstbeeld der Techniek en de link naar toekomstverkenningen Toekomstverkenningen - Stichting Toekomstbeeld der Techniek

4 Trendverkenning

1.8 Megatrends

Een **megatrend** is een zeer grote en duidelijke beweging die over het algemeen wereldwijd plaatsvindt en een grote impact heeft op de samenleving. (bron: trendverkenning Almere).
We onderscheiden in deze trendverkenning drie megatrends:

- Demografische ontwikkelingen
- Klimaatverandering
- Technologische en digitale ontwikkelingen

Dit zijn alle drie ontwikkelingen waarvan zeker is dat ze zich doorzetten, dat ze allesopvattend zijn, met een grote invloed op de stad en buitengebied.

1.8.1 Megatrend demografische ontwikkelingen

Demografische ontwikkelingen Nederland
Nederland wordt drukker, diverser, en dubbelgrijs. Om de gevolgen hiervan voor zorg, ruimte, economie en publieke voorzieningen in kaart te brengen is in 2022 de Staatscommissie demografische ontwikkelingen 2050 opgericht. Deze kwam op 15 januari jl. met haar rapport. Zie Home | Staatscommissie demografische ontwikkelingen 2050
De Staatscommissie adviseert een scenario van ‘gematigde groei’ richting 19 tot 20 mln. mensen in 2050. Bij een krimpscenario (16- 18 mln.) valt onze economie stil en wordt onze zorg onbetaalbaar wordt, terwijl bij explosieve groei (21+ mln.) er onhoudbare druk op de ruimte en publieke voorzieningen ontstaat.

Gematigde groei volgt vrijwel heel uit migratie en vereist daarom principiële keuzes over de inrichting van de Nederlandse economie, het gebruik van ruimte en de aard en omvang van de migratie die daarbij passen.
Migratie is in algemene zin geen oplossing voor vergrijzing. Wel leidt vergrijzing tot toenemende arbeidsmarktkrapte en toenemende druk op publieke voorzieningen. Daarnaast zorgt de toenemende diversiteit tot grote druk op de sociale cohesie, die veelal op lokaal niveau hun weerslag hebben. Dit vereist meer aandacht voor de financiering en verhouding tussen Rijk en medeoverheden, met het oog op de houdbaarheid en betaalbaarheid van het openbaar bestuur op termijn. Ook waarschuwt de CIE voor de gevolgen van nieuwe ‘veeldelingen (SCP), ofwel nieuwe maatschappelijke scheidslijnen langs leeftijd, herkomst, opleidingsniveau, en regio. Deze kunnen op termijn onderlinge solidariteit onder druk zetten en daarmee ook bijdragen aan afname van democratisch draagvlak.

Demografische ontwikkelingen gemeente Zwolle

1.8.2 Megatrend klimaatverandering

IJssel: van gemengde rivieren naar regenrivier

In Nederland is de Rijn een gemengde rivier, ofwel zowel een gletsjer- als een regenrivier. Dat betekent dat ook alle rivieren die uit de Rijn voortkomen, zoals de IJssel, een gemengde rivier zijn.

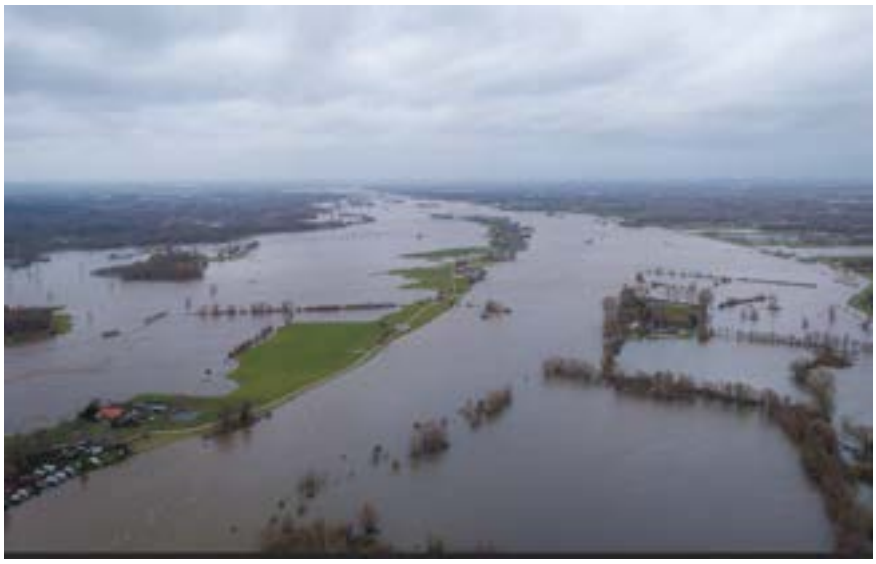
Dit zal door klimaatverandering veranderen: de Rijn en de IJssel zullen veranderen in een regenrivier, ofwel een rivier die al haar water alleen van regenwater. Regenrivieren hebben vaak hoog water in de herfst en winter, doordat er dan minder water verdampt (want het is koeler) en laag water in de zomer. De verschillen in afvoer in een regenrivier kunnen heel groot zijn. Juist de zomer van 2022 was heel erg nat, wat tot een hoogwatersituatie leidde, wat we niet gewend zijn. De rivier is nu al steeds meer aan het fluctueren, en dat zal alleen maar toenemen vanwege de overgang naar een regenrivier. Deze grotere fluctuatie heeft nu al gevolgen voor de inrichting van de buitendijkse gebieden en de bevaarbaarheid van de rivier. In de toekomst zijn we voor de IJssel/ Rijn ook heel erg afhankelijk wat onze buurlanden aan maatregelen gaan uitvoeren (naar aanleiding van de watersnood in Duitsland/Belgie/ Limburg juli 2021).

Hoogwateroefening

Samen met Defensie heeft de gemeente op 15 november 2023 een oefening gehouden rondom de Thorbeckergracht in Zwolle. Verschillende zandzakken werden op de kade van de Thorbeckegracht geplaatst. Dit is een belangrijk element om de toekomstbestendigheid van de stad te vergroten. Aanleiding voor deze oefening was het hoogwater in december 2023.

Hoogwater december 2023

1.8.3 Megatrend technologie en digitalisering

Grote snelheid: digitale transitie

In rap tempo voltrekken zich in onze informatiesamenleving een groot aantal ontwikkelingen, zodat regelmatig van een digitale transitie wordt gesproken. '*Een digitale transitie die potentieel van een soortgelijke omvang is als de industriële revolutie'*, aldus een nota van het VNG-bestuur geschreven in het voorjaar 2020). Dit omdat de impact zo breed en diepgaand is dat de samenleving er fundamenteel door veranderd.

Toen, in 2020, werd het effect op de inwoners van die informatiesamenleving als volgt omschreven: '*inwoners ervaren enerzijds vollop de mogelijkheden van de digitale trensitie, bv wanneer ze met hun smartphone bellen, films bekijken, hun voordeur openen, kleding (ver)kopen of hun belastingaangifte doen. Anderzijds maken ze zich ook zorgen. Kunnen ze nog wel mee in de digitale samenleving ? Hoe staat het met de privacy ? Leidt de robotisering niet tot het verlies van hun baan ? En worden zij op basis van hun persoonlijke data beïnvloed door (bijvoorbeeld) gepersonaliseerde advertenties? '*

We zijn inmiddels ruim vier jaar verder, en dit tekst klinkt al als 'oud', achterhaald. Inmiddels werken we hybride, vergaderen digitaal, kopen onze boodschappen meer en meer online, waardoor het aantal fysieke winkels achteruit gaat. Kunstmatige intelligentie (AI) kan door iedereen gebruikt worden en vervangt banen (bv vertalers). Ook de zorgen zijn nog steeds vollop aanwezig. We werden in Nederland geconfronteerd deze zomer geconfronteerd met:

- Een wereldwijde storing rondom het beveiligingsprogramma met
- Een storing in het ministerie van Defensie, waar we ook in Zwolle kort last van hebben gehad.

De ontwikkelingen op dit terrein gaan zo snel, en hebben een groot effect op onze wijze van bewegen, leven, werken en wonen. Dit vraagt op alle beleidsterreinen een enorm aanpassingsvermogen. was de computerstoring van Defensie een storing of een hack-aanval ?

Een trendverkenning op dit dossier, kan niet vierjaarlijks, maar is – om de relevante veranderingen te kunnen blijven duiden- veel vaker nodig.

De ontwikkelingen in de social media hebben een impact op het leven en welbevinden van de Zwolse inwoners.

Verslag 10 september 5.1.2e :

Digitale revolutie is zo onvoorstelbaar, toegevoegde waarde van vierjaarlijks trendrapportage of het Amsterdam (Freedom-lab, komen met scenario's… markt-stakeholders (je ziet dat de grote platformbedrijven al zeer bepalend zijn, overheid aan het spelen,) vierjaarlijkse agenda (amsterdam doet het nog) is klein.

De VNg heeft nog wel een digitale agenda gemaakt, is net opgeleverd, is wel zinvol om te bekijken. Hoe ziet de digitale wereld e rin 2040 uit. Echter de onvoorspelbaarheid van die ontwikkelingen maakt dat we het nu anders aanpakken

Ontwikkeling dat technologie steeds meer gaat lijken op natuur, biomechanica
De eerste robots lijken op mensen of dieren, in lichamen voegen we digitale tools om te besturen.
We denken nu in termen van brillen, over een tijd gaat daar echter een digitale laag over
Sensoren die overal in gaan zitten, versmelting van de digitale en natuurlijke wereld.
Onze relatie met technologie wordt steeds meer vermenselijkr, het praten met jje com[uter wordt straks normaal.

In Amerika zijn er locaties waar ze het stoplichtensysteem overlaten aan de technologie.Zoek het maar uit (wij geven hier nog de opdrachten voor de stoplichten, voorrang op)

Storing crowdstrike
Rotterdamse haven , werd niet over gecommuniceerd, was waarschijnlijk een hack.
Storing van defensie had alle kenmerken van een ouderwetse vorm van hackaanval (zoals Rusland dit pleegt te doen).

Dit doet iets met de samenleving, dit doet iets met ons veiligheidsgevoel, de argwaan neemt toe. Het doet een indringende inbreuk op ons leven

Technologie is de hardware, zijn de apparaten, combinatie van hard n software

De invloed van de (social) media zijn een bewezen effect op het sociaal domein

Er is weinig waar wij als gemeente voor aan de lat staan, dat is veelal niveau van rijk, meer nig Europa (versus de technoreuzen)
Maar… wel nodid is de ontwikkelingen blijven te delen, te duiden en vinger aan de pols houden
Plus vorm blijven geven aan de aanpasbaarheid

1.9 Trendbreuken

We hebben te maken met een aantal kantelpunten/ trendbreuken die vragen om een lange termijnvisie en een mogelijke herijking van het beleid (tekorten arbeidskrachten, netcongestie en schaarste aan ruimte). Dit vraagt om het vergroten van de toekomstvaardigheid, als onderdeel van het strategisch vermogen van de organisatie.

In het regeerprogramma van het Rijk en de troonrede op Prinsjesdag (17 september 2024) zijn het begrippen schaarste (ruimte) en tekorten (financieel, leveringszekerheid, arbeidskrapte) steeds prominenter aanwezig.

Regeerprogramma

Hoofdstuk 10b. Arbeidsmarktkrapte

De Nederlandse arbeidsmarkt is historisch krap. Van de zorg tot en met de techniek: een tekort aan personeel is breed aanwezig. Als gevolg van de krapte staan de kwaliteit en toegankelijkheid van publieke en private diensten onder druk en wordt de uitvoering van maatschappelijke opgaven flink bemoeilijkt. Zo rijden er door een gebrek aan chauffeurs minder bussen, trams en metro's, vallen er lessen uit door een tekort aan leraren, worden bedrijven gedwongen om hun openingstijden aan te passen, en zijn er te weinig elektromonteurs om het energienetwerk tijdig uit te breiden.....

Transities op de essentiële systemen van de stad

Juist in de belangrijke netwerken van steden zoals Zwolle, zijn een aantal grote transities gaande. De energie-, mobiliteit- en watersystemen hebben een aantal overeenkomsten. Het zijn netwerken die essentieel zijn voor het functioneren van de stad en tegelijkertijd niet stoppen bij de gemeentegrens. Met inherent een grote complexiteit en afhankelijkheid van externe factoren (andere overheden en partijen). Waarbij de overheid meestal de verantwoordelijkheid draagt voor het functioneren van deze systemen (in mindere mate voor het energienetwerk).
Dat de stad Zwolle op een ingewikkeld knooppunt ligt van spoor-, auto- en waterwegen is juist de basis geweest voor de voorspoed en de ontwikkeling van de stad.
Nu het klimaat en daarmee het natuurlijk systeem van de stad verandert, levert het water een flinke opgave en maakt de stad kwetsbaarder. Wat niet helpt is dat het watersysteem van Zwolle bestaat uit verschillende systemen met elk andere (Delta) programmas', een verschillende dynamiek en verschillende partijen.
En het op orde zijn van de waterveiligheid in de stad is randvoorwaardelijk voor het leven, wonen en werken in de stad.

Als er sprake is van veel verschillende onzekerheidsfactoren, is het maken van beleidsscenario's een middel om grip te krijgen op die mogelijke toekomsten, kansen en risico's.

Kenmerk van de netwerken van energie, mobiliteit en waterveiligheid is dat zij randvoorwaardelijk zijn voor de andere opgaven. De netcongestie leidt momenteel tot een wachtlijst van 140 of meer bedrijven of voorzieningen (zijnde grootverbruikers energie) wat leidt tot een constante stroom van telefoontjes voor de afdeling Economie. Door arbeidskrapte is het bedrijfsleven gebaad bij voldoende passende woningbouw, en woningbouw bij een vitaal bedrijfsleven met voldoende werkplekken.

Trendbreuk: mogelijk drinkwatertekort
Voldoende drinkwater van een goede kwaliteit lijkt een vanzelfsprekendheid in Nederland. Ons drinkwater is goedkoop en we maken er zorgeloos gebruik van. Toch zijn er signalen dat die vanzelfsprekendheid in de toekomst niet meer zo zeker is. De drinkwatervoorziening lijkt tegen grenzen aan te lopen. Dit gegeven is aanleiding voor de Raad voor de Leefomgeving om een advies te starten over de drinkwatervoorziening, waarvan het resultaat in de zomer 2025 verwacht wordt.
Drinkwaterbereiding is afhankelijk van de beschikbaarheid van voldoende zoet oppervlakte- en grondwater van een goede kwaliteit. Op dit moment zijn er op een aantal plekken in Nederland onvoldoende reserves om aan een plotselinge grote vraag naar drinkwater te voldoen. De beschikbaarheid van voldoende drinkwaterbronnen met een goede kwaliteit neemt af. Klimaatverandering en verslechtering van de waterkwaliteit zijn hier debet aan. De concurrentie om zoetwater wordt groter. Dit alles zorgt dat de stabiele en veilige levering van kwalitatief goed drinkwater in de toekomst niet meer vanzelfsprekend is.

1.10 Trends

De trends zijn geordend aan de hand van de volgende thema's :

- Mobiliteit
- Wonen
- Economie
-

De keuze voor de trends op basis van deskresearch wordt bepaald door de gehanteerde definitie: door meerdere bronnen benoemd. In tegenstelling tot de megatrends is het voor trends onduidelijk of een trend zich echt zal doorzetten.
Bij de trends worden de gebruikte bronnen vermeld.

Mobiliteit

Is een ruimtegever en een ruimtenemer.
de verschillende snelheden van de vier lagen. Infrastructuur ilgt vast, is een gedachte wat ons teveel vastzet. Waarom alles bouwen op de pieken van mobiliteit. Vanuit dat gegeven is de rijk- en gemeentelijke overheden al jaren begonnen met het beter benutten programma. Beter afstemmen met werktijden enschooltijden om de OV- en autoinfrastructuur beter te benutten,

5 Tot slot

Tot slot: de brede trendverkenning is opgesteld -gezien de beschikbare tijd- op basis van deskresearch.
Dit is slechts een eerste stap van het proces om te komen tot een trendverkenning.

Logische vervolgstappen zijn:
- Bespreken/checken van trends in gesprekken met collega-experts;
- Aanvullen van ontbrekende trends;
- Gesprek over de trends en de gevolgen van deze ontwikkelingen voor ons handelen, het beleid, het prioriteren, het voorkomen van lock-ins etc.

Ervaren trendverkenners benadrukken dat juist het gezamenlijke gesprek over de trends van belang is.

Collega's van het sociaal domein zullen in 2025 de bestaande Trendrapportage Sociaal domein‘ actualiseren. Wellicht biedt deze actualisatie samen met deze trendverkenning de basis voor een brede trendverkening. Het is slimmer en efficienter om in de toekomst toe te werken naar een organisatiebrede trendverkenning.

Legenda toegepaste uitzonderingsgrondslagen

In dit document zijn gegevens definitief geanonimiseerd op grond van:

Wet	Artikel	Omschrijving	Pagina's
Wet open overheid	Art. 5.1 lid 2 sub e	De eerbiediging van de persoonlijke levenssfeer	1, 14, 21

From: "5.1.2e " <5.1.2e @zwolle.nl>
Sent: 3/28/2025 1:12:07 PM
To: 5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>
Cc: "5.1.2e " <5.1.2e @zwolle.nl>, "5.1.2e " <5.1.2e @zwolle.nl>, "5.1.2e " <5.1.2e @zwolle.nl>
Subject: Stukken college 1-4 dossier 11001 - vastgoed

Hallo 5.1.2e,

Bijgevoegd de stukken voor het college van a.s. dinsdag 1 april
Het gaat om dossier 11001, die op de geheime agenda staat.
Deze stukken mogen niet openbaar worden.

Bijgevoegd zijn:

- Concept beslisnota – voorkeursrecht Vechtpoort I
- Concept beslisnota – voorkeursrecht Zwolle Zuid
- Bijlage 1 – Zwolle zuid overzichtskaart
- Bijlage 2 – Zwolle zuid percelen
- Memo voorkeursrecht college
- Concept Raadsbrief grondbeleid

Je ontvangt straks nog een mail van mij met de stukken behorende bij onze eigen beslisnota over het RTP. Die horen ook bij dit dossier.
Die dienen boven de stukken van vastgoed geplaatst te worden.
(dus handig om de stukken van RTP te nummeren met 11-16 en vastgoed 21-26?)

Groet,

5.1.2e
5.1.2e
Tip! Schrijf je in voor de nieuwsbrief over de Omgevingsvisie!

Gemeente Zwolle, Afdeling Proces, Programma, Projectmanagement
Bezoekadres: Lübeckplein 2, 8017 JZ Zwolle
☎ 5.1.2e
@ 5.1.2e @zwolle.nl

Niet printen spaart het milieu.
De gemeente Zwolle beschouwt e-mail als volwaardig communicatiemiddel. Dit betekent dat u erop mag vertrouwen dat de inhoud van dit bericht correct en compleet is.

Groet,

5.1.2e
5.1.2e
Tip! Schrijf je in voor de nieuwsbrief over de Omgevingsvisie!

Gemeente Zwolle, Afdeling Proces, Programma, Projectmanagement
Bezoekadres: Lübeckplein 2, 8017 JZ Zwolle
☎ 5.1.2e
@ 5.1.2e @zwolle.nl

Niet printen spaart het milieu.
De gemeente Zwolle beschouwt e-mail als volwaardig communicatiemiddel. Dit betekent dat u erop mag vertrouwen dat de inhoud van dit bericht correct en compleet is.

Legenda toegepaste uitzonderingsgrondslagen

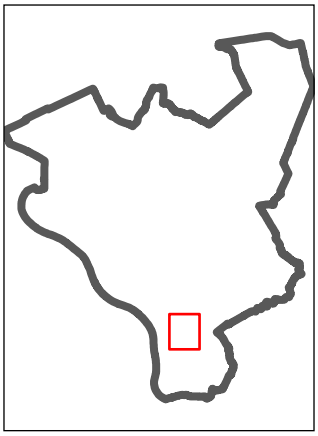
In dit document zijn gegevens definitief geanonimiseerd op grond van:

Wet	Artikel	Omschrijving	Pagina's
Wet open overheid	Art. 5.1 lid 2 sub e	De eerbiediging van de persoonlijke levenssfeer	1

Legenda

Sleutelgebied

Overzichtskaart sleutelgebied Zwolle-Zuid

Gemeente Zwolle

Status: CONCEPT

Datum: 27-03-2025 Samenstelling: EvV

Schaal: 1:7.000

Afdeling Informatievoorziening
geopoort@zwolle.nl

0 50 100 150 200 250 m.

Zwolle

Z:\Geo\WBP_Vertrouwelijk\202503 Vestiging voorkeursrecht\202503 Vestiging voorkeursrecht.aprx

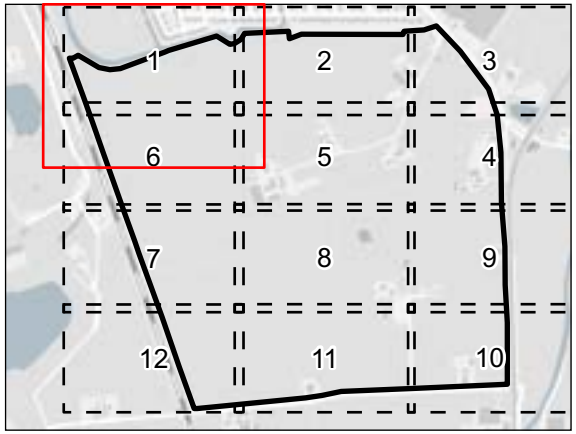
Legenda

- Aangewezen kadastraal perceel
- Sleutelgebied
- Blad

Deze tekening hoort bij het besluit van het college de dato 8 april 2025,

Burgemeester,

Gemeentesecretaris,

Gebiedskaart sleutelgebied

Zwolle-Zuid

Blad 1 van 12

Gemeente Zwolle

Status: CONCEPT

Datum: 27-03-2025 Samenstelling: EvV

Schaal: 1:3.000

Afdeling Informatievoorziening
geopoort@zwolle.nl

N

0 20 40 60 80 100 m.

Zwolle

Z:\Geo\WBP_Vertrouwelijk\202503 Vestiging voorkeursrecht\202503 Vestiging voorkeursrecht.aprx

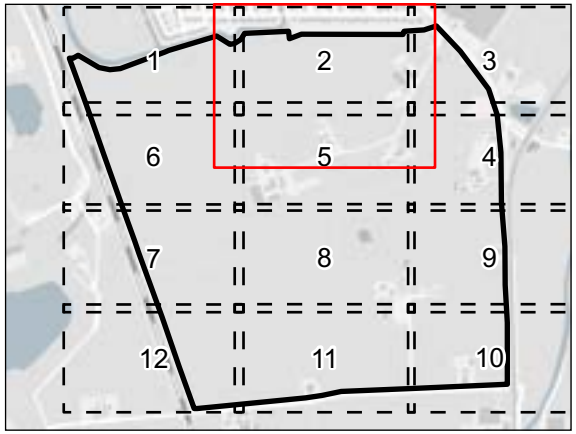
Legenda

- Aangewezen kadastraal perceel
- Sleutelgebied
- Blad

Deze tekening hoort bij het besluit van het college de dato 8 april 2025,

Burgemeester,

Gemeentesecretaris,

Gebiedskaart sleutelgebied

Zwolle-Zuid

Blad 2 van 12

Gemeente Zwolle

Status: CONCEPT

Datum: 27-03-2025 Samenstelling: EvV

Schaal: 1:3.000

Afdeling Informatievoorziening
geopoort@zwolle.nl

N

0 20 40 60 80 100 m.

Zwolle

Z:\Geo\WBP_Vertrouwelijk\202503 Vestiging voorkeursrecht\202503 Vestiging voorkeursrecht.aprx

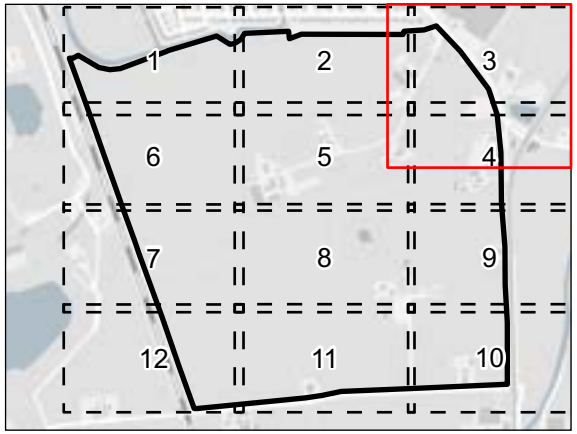
Legenda

- Aangewezen kadastraal perceel
- Sleutelgebied
- Blad

Deze tekening hoort bij het besluit van het college de dato 8 april 2025,

Burgemeester,

Gemeentesecretaris,

Gebiedskaart sleutelgebied

Zwolle-Zuid

Blad 3 van 12

Gemeente Zwolle

Status: CONCEPT

Datum: 27-03-2025 Samenstelling: EvV

Schaal: 1:3.000

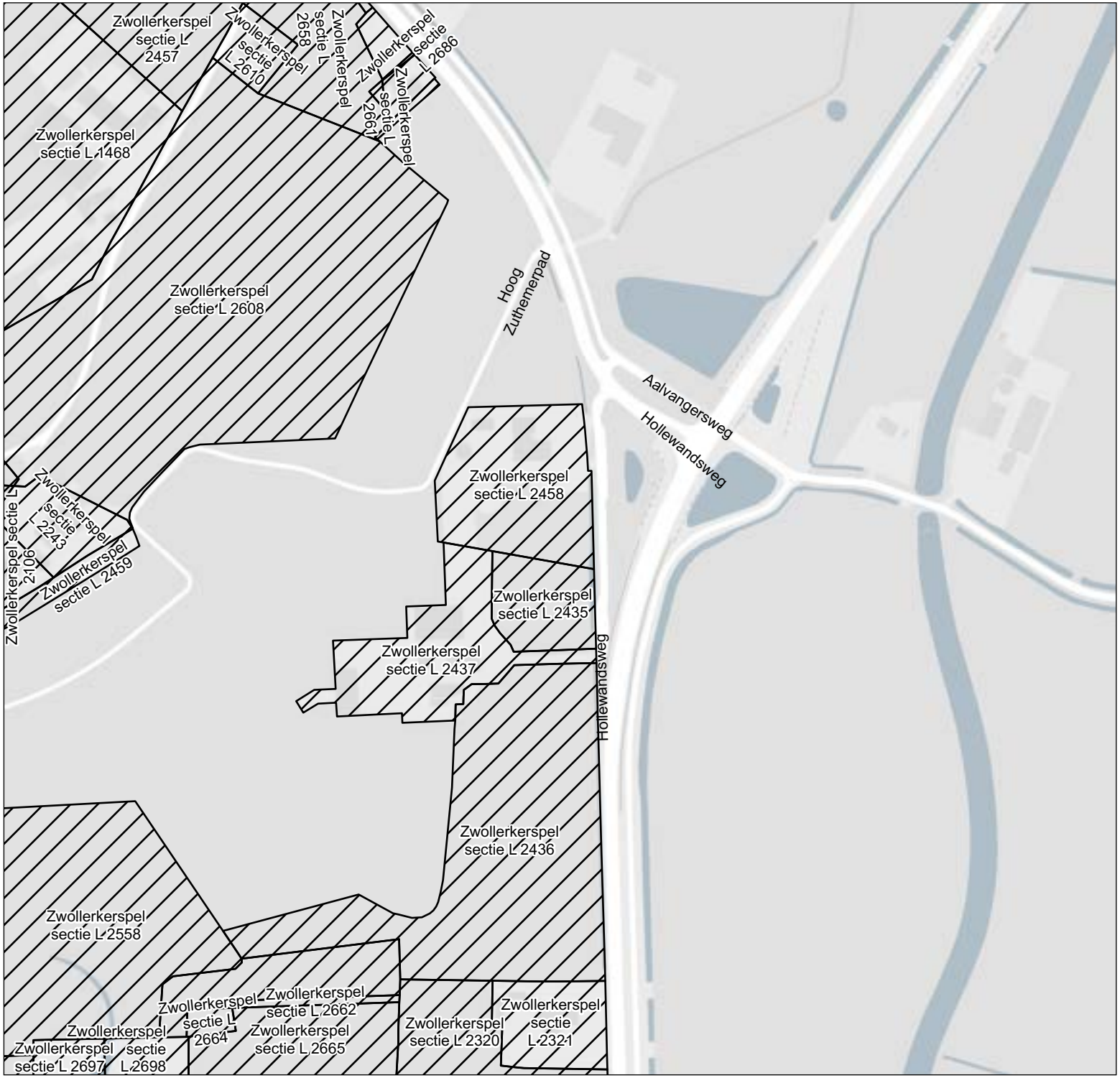
Afdeling Informatievoorziening
geopoort@zwolle.nl

N

0 20 40 60 80 100 m.

Zwolle

Z:\Geo\WBP_Vertrouwelijk\202503 Vestiging voorkeursrecht\202503 Vestiging voorkeursrecht.aprx

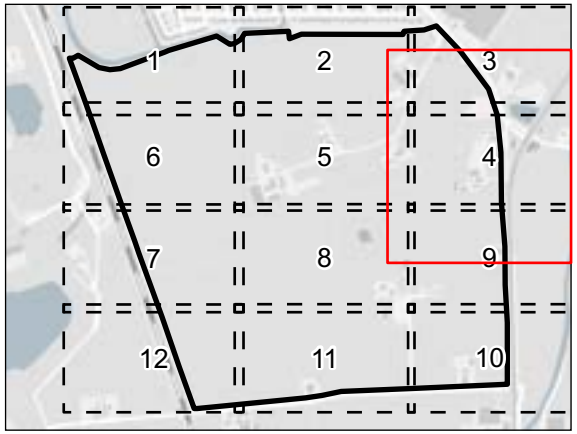
Legenda

- Aangewezen kadastraal perceel
- Sleutelgebied
- Blad

Deze tekening hoort bij het besluit van het college de dato 8 april 2025,

Burgemeester,

Gemeentesecretaris,

Gebiedskaart sleutelgebied

Zwolle-Zuid

Blad 4 van 12

Gemeente Zwolle

Status: CONCEPT

Datum: 27-03-2025 Samenstelling: EvV

Schaal: 1:3.000

Afdeling Informatievoorziening
geopoort@zwolle.nl

N

0 20 40 60 80 100 m.

Zwolle

Z:\Geo\WBP_Vertrouwelijk\202503 Vestiging voorkeursrecht\202503 Vestiging voorkeursrecht.aprx

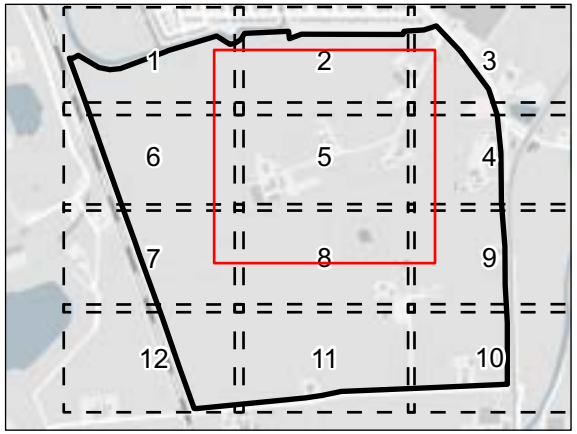
Legenda

- Aangewezen kadastraal perceel
- Sleutelgebied
- Blad

Deze tekening hoort bij het besluit van het college de dato 8 april 2025,

Burgemeester,

Gemeentesecretaris,

Gebiedskaart sleutelgebied

Zwolle-Zuid

Blad 5 van 12

Gemeente Zwolle

Status: CONCEPT

Datum: 27-03-2025 Samenstelling: EvV

Schaal: 1:3.000

Afdeling Informatievoorziening
geopoort@zwolle.nl

N

0 20 40 60 80 100 m.

Zwolle

Z:\Geo\WBP_Vertrouwelijk\202503 Vestiging voorkeursrecht\202503 Vestiging voorkeursrecht.aprx

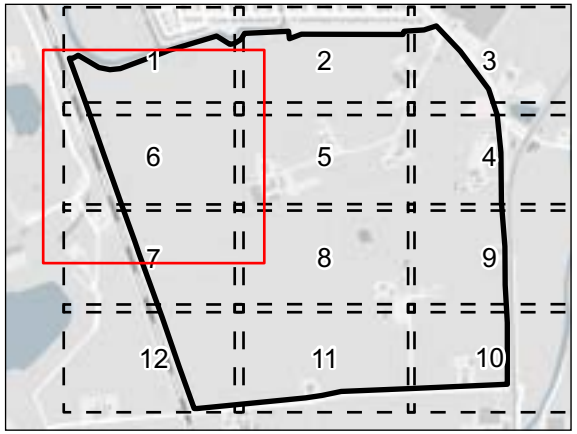
Legenda

- Aangewezen kadastraal perceel
- Sleutelgebied
- Blad

Deze tekening hoort bij het besluit van het college de dato 8 april 2025,

Burgemeester,

Gemeentesecretaris,

Gebiedskaart sleutelgebied

Zwolle-Zuid

Blad 6 van 12

Gemeente Zwolle

Status: CONCEPT

Datum: 27-03-2025 Samenstelling: EvV

Schaal: 1:3.000

Afdeling Informatievoorziening
geopoort@zwolle.nl

N

0 20 40 60 80 100 m.

Zwolle

Z:\Geo\WBP_Vertrouwelijk\202503 Vestiging voorkeursrecht\202503 Vestiging voorkeursrecht.aprx

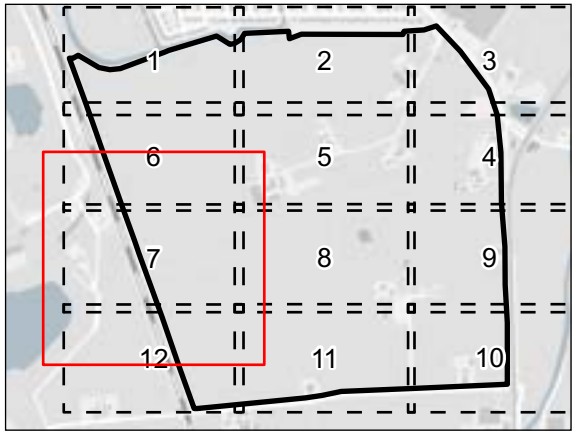
Legenda

- Aangewezen kadastraal perceel
- Sleutelgebied
- Blad

Deze tekening hoort bij het besluit van het college de dato 8 april 2025,

Burgemeester,

Gemeentesecretaris,

Gebiedskaart sleutelgebied

Zwolle-Zuid

Blad 7 van 12

Gemeente Zwolle

Status: CONCEPT

Datum: 27-03-2025 Samenstelling: EvV

Schaal: 1:3.000

Afdeling Informatievoorziening
geopoort@zwolle.nl

N

0 20 40 60 80 100 m.

Zwolle

Z:\Geo\WBP_Vertrouwelijk\202503 Vestiging voorkeursrecht\202503 Vestiging voorkeursrecht.aprx

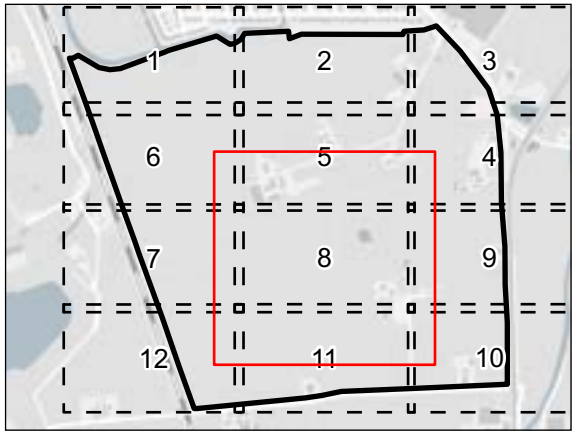
Legenda

- Aangewezen kadastraal perceel
- Sleutelgebied
- Blad

Deze tekening hoort bij het besluit van het college de dato 8 april 2025,

Burgemeester,

Gemeentesecretaris,

Gebiedskaart sleutelgebied

Zwolle-Zuid

Blad 8 van 12

Gemeente Zwolle

Status: CONCEPT

Datum: 27-03-2025 Samenstelling: EvV

Schaal: 1:3.000

Afdeling Informatievoorziening
geopoort@zwolle.nl

N

0 20 40 60 80 100 m.

Zwolle

Z:\Geo\WBP_Vertrouwelijk\202503 Vestiging voorkeursrecht\202503 Vestiging voorkeursrecht.aprx

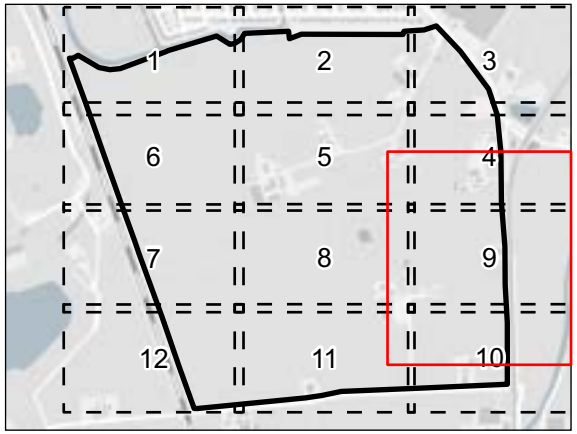
Legenda

- Aangewezen kadastraal perceel
- Sleutelgebied
- Blad

Deze tekening hoort bij het besluit van het college de dato 8 april 2025,

Burgemeester,

Gemeentesecretaris,

Gebiedskaart sleutelgebied

Zwolle-Zuid

Blad 9 van 12

Gemeente Zwolle

Status: CONCEPT

Datum: 27-03-2025 Samenstelling: EvV

Schaal: 1:3.000

Afdeling Informatievoorziening
geopoort@zwolle.nl

N

0 20 40 60 80 100 m.

Zwolle

Z:\Geo\WBP_Vertrouwelijk\202503 Vestiging voorkeursrecht\202503 Vestiging voorkeursrecht.aprx

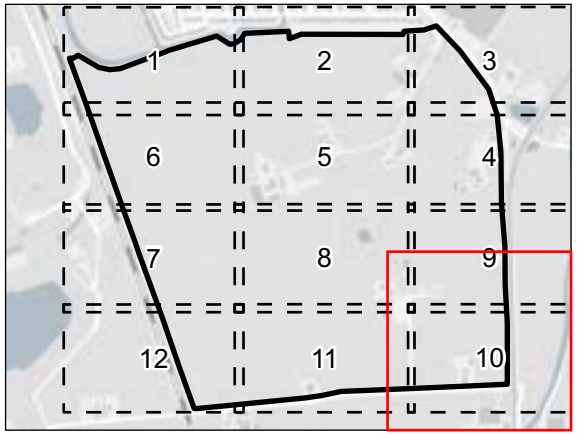
Legenda

- Aangewezen kadastraal perceel
- Sleutelgebied
- Blad

Deze tekening hoort bij het besluit van het college de dato 8 april 2025,

Burgemeester,

Gemeentesecretaris,

Gebiedskaart sleutelgebied

Zwolle-Zuid

Blad 10 van 12

Gemeente Zwolle

Status: CONCEPT

Datum: 27-03-2025 Samenstelling: EvV

Schaal: 1:3.000

Afdeling Informatievoorziening
geopoort@zwolle.nl

N

0 20 40 60 80 100 m.

Zwolle

Z:\Geo\WBP_Vertrouwelijk\202503 Vestiging voorkeursrecht\202503 Vestiging voorkeursrecht.aprx

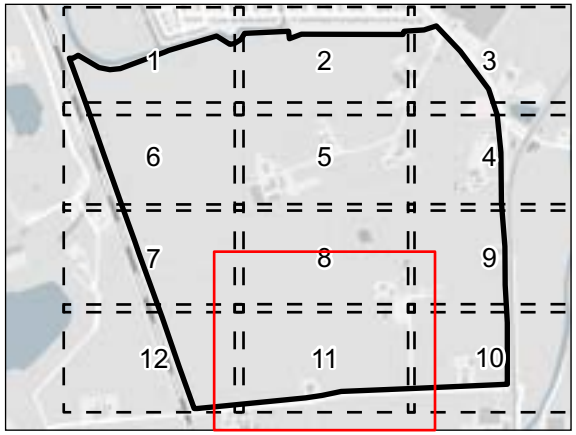
Legenda

- Aangewezen kadastraal perceel
- Sleutelgebied
- Blad

Deze tekening hoort bij het besluit van het college de dato 8 april 2025,

Burgemeester,

Gemeentesecretaris,

Gebiedskaart sleutelgebied

Zwolle-Zuid

Blad 11 van 12

Gemeente Zwolle

Status: CONCEPT

Datum: 27-03-2025 Samenstelling: EvV

Schaal: 1:3.000

Afdeling Informatievoorziening
geopoort@zwolle.nl

N

0 20 40 60 80 100 m.

Zwolle

Z:\Geo\WBP_Vertrouwelijk\202503 Vestiging voorkeursrecht\202503 Vestiging voorkeursrecht.aprx

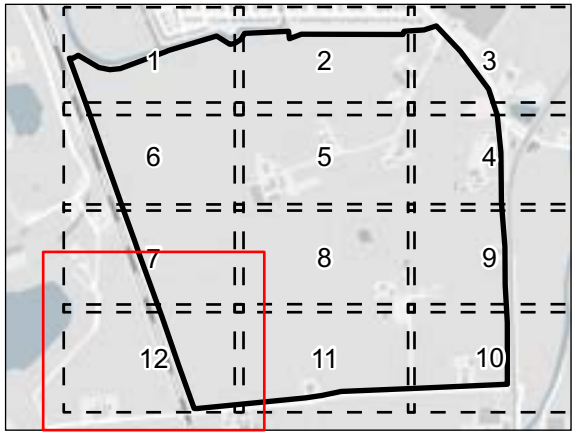
Legenda

- Aangewezen kadastraal perceel
- Sleutelgebied
- Blad

Deze tekening hoort bij het besluit van het college de dato 8 april 2025,

Burgemeester,

Gemeentesecretaris,

Gebiedskaart sleutelgebied

Zwolle-Zuid

Blad 12 van 12

Gemeente Zwolle

Status: CONCEPT

Datum: 27-03-2025 Samenstelling: EvV

Schaal: 1:3.000

Afdeling Informatievoorziening
geopoort@zwolle.nl

N

0 20 40 60 80 100 m.

Zwolle

Z:\Geo\WBP_Vertrouwelijk\202503 Vestiging voorkeursrecht\202503 Vestiging voorkeursrecht.aprx

From: "5.1.2e " <5.1.2e @zwolle.nl>
Sent: 3/21/2025 11:11:38 AM
To: "PFO" <5.1.2e @zwolle.nl>
Cc: "5.1.2e " <5.1.2e @zwolle.nl>
Subject: Stukken combi-pfo 'strategie grondzaken' [ACHTER EEN SLOTJE!] - nummer: 11191

Hoi 5.1.2e ,

Bijgaand de stukken voor:

Vastgoed	DdJ + GR + PG (11191)	20 min	5.1.2e , 5.1.2e , 5.1.2e , 5.1.2e , 5.1.2e 5.1.2e , 5.1.2e

Het betreft de volgende stukken:

- Memo Voorkeursrecht (wvg) met scenario's [MOET ACHTER EEN SLOTJE!]
- Ruimtelijk Toekomstperspectief

Met vriendelijke groet,

5.1.2e
5.1.2e
5.1.2e
Gemeente Zwolle
5.1.2e

Legenda toegepaste uitzonderingsgrondslagen

In dit document zijn gegevens definitief geanonimiseerd op grond van:

Wet	Artikel	Omschrijving	Pagina's
Wet open overheid	Art. 5.1 lid 2 sub e	De eerbiediging van de persoonlijke levenssfeer	1

From: "5.1.2e " <5.1.2e @zwolle.nl>
Sent: 5/15/2024 10:57:13 AM
To: "5.1.2e (5.1.2e " <5.1.2e @zwolle.nl>
Cc:
Subject: stukken n.a.v. kennismaking

Hoi 5.1.2e ,

Gisteren hebben we afgesproken dat ik jou twee documenten zou sturen. Bij deze het programmaplan Maatschappelijke Voorzieningen, best wel uniek in Nederland. Verder het overzicht van onze grondvoorraad.

Ik vraag het secretariaat een vervolggesprek te plannen.

Fijne vakantie gewenst!

met vriendelijke groet Zwolle

5.1.2e
5.1.2e

Gemeente Zwolle, ZWVG
Postadres: Postbus 10007, 8000 GA Zwolle
Bezoekadres: Lübeckplein 2
☎ : 5.1.2e
@ : 5.1.2e @zwolle.nl

Niet printen spaart het milieu.

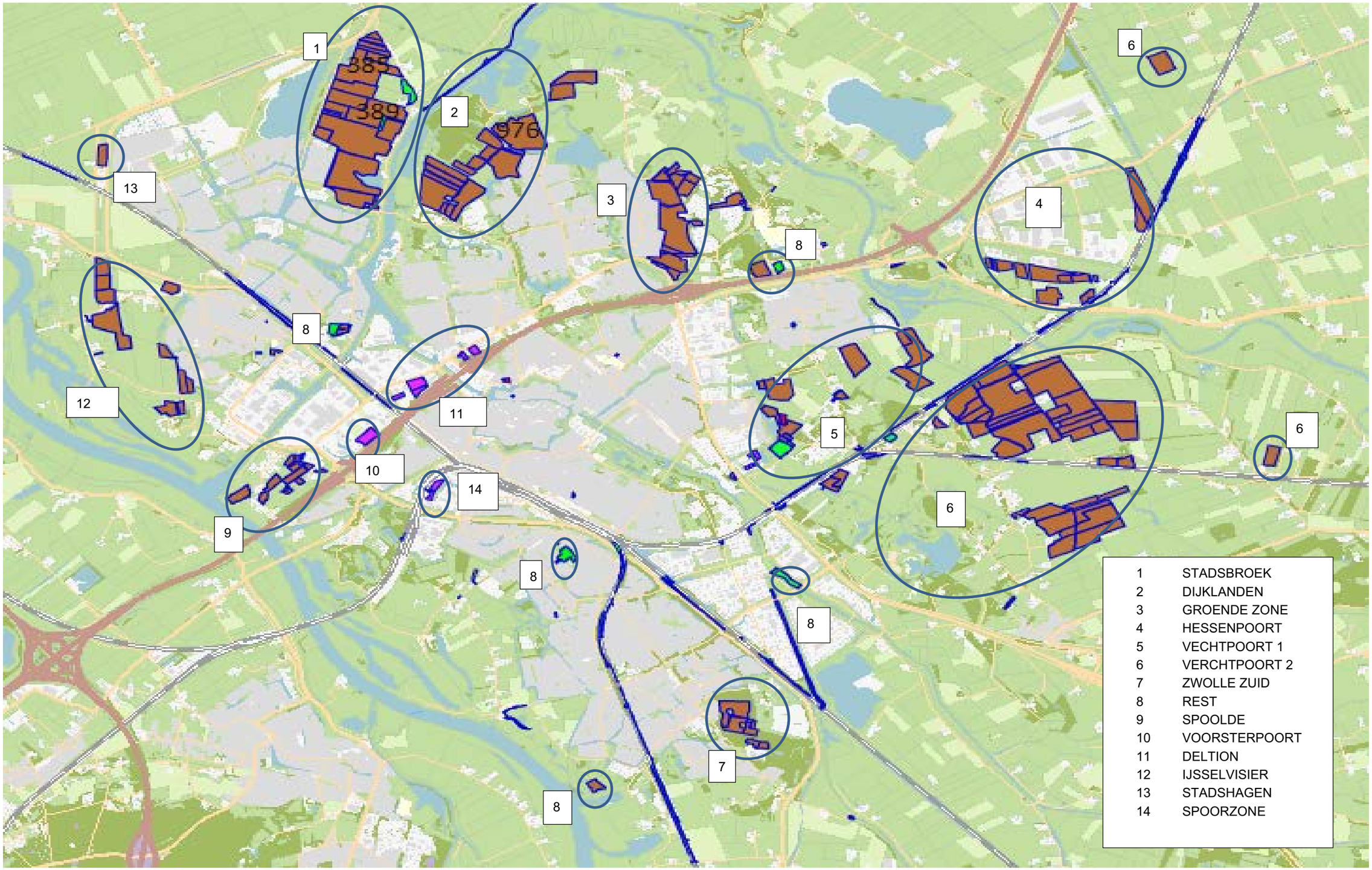
De gemeente Zwolle beschouwt e-mail als volwaardig communicatiemiddel. Dit betekent dat u erop mag vertrouwen dat de inhoud van dit bericht correct en compleet is.

Legenda toegepaste uitzonderingsgrondslagen

In dit document zijn gegevens definitief geanonimiseerd op grond van:

Wet	Artikel	Omschrijving	Pagina's
Wet open overheid	Art. 5.1 lid 2 sub e	De eerbiediging van de persoonlijke levenssfeer	1

OVERZICHT GRONDPOSITIES VASTGOED 2021

PROGRAMMAPLAN MAATSCHAPPELIJKE VOORZIENINGEN ZWOLLE

2 februari 2022

VOORAF

INHOUDSOPGAVE

1. INLEIDING
   a. De context
   b. Aanpak en werkwijze
   c. Leeswijzer

2. HET WAAROM?
   a. Aanleiding
   b. Knelpunten
   c. Complexiteit
   d. De kern van het programma
   e. Streefbeeld/ambitie

3. HET PROGRAMMA
   a. Inleiding
   b. Afbakening
   c. Instrumentarium
   d. Organisatie
   e. Tijdpad
   f. Tot slot

BIJLAGEN

VOORWOORD

1. INLEIDING

1. INLEIDING

A. DE CONTEXT

De gemeente Zwolle heeft stevige ambities neergelegd voor de ontwikkeling van de stad. Die ambities zijn vervat in de grote strategische opgaves (Hervormingsagenda, Omgevingsvisie en Visie op Wonen & Zorg) en in verschillende sectorale beleidsnota's. Voorbeelden van dat laatste zijn het Integraal HuisvestingsPlan (IHP) voor het onderwijs, het sportaccommodatiebeleid, KEC (Klimaat, Energie en Circulair), het vastgoedbeleid, et cetera. Tegelijkertijd groeit het aantal inwoners, verandert de samenstelling van de bevolking en veranderen behoeftes.

De ambities en de veranderende bevolking zullen gevolgen hebben voor het aanbod van maatschappelijke voorzieningen dat de gemeente haar inwoners zal willen bieden. Maatschappelijke voorzieningen zijn bijvoorbeeld scholen, wijkcentra, sportaccommodaties, et cetera. Verwacht mag worden dat dit aanbod zowel qua aard als omvang zal gaan meebewegen met de veranderende stad. De volgende ontwikkelingen mogen worden verwacht:

- Meer samengestelde voorzieningen: De strategische opgaves en het sectorale beleid ademen een hoge mate van integraliteit uit. Vanuit verschillende perspectieven wordt gepleit voor meer samenhang en samenwerking tussen cultuur, onderwijs, sport, welzijn en zorg. Deze ambities zullen ongetwijfeld leiden tot de wens/noodzaak om verschillende voorzieningen onder één dak of in een beperkt ruimtelijk gebied te gaan huisvesten.
- Krimp, groei en flexibiliteit: De veranderende bevolking zal ertoe leiden dat sommige voorzieningen in omvang kunnen afnemen en tegelijkertijd andere voorzieningen uitgebreid moeten worden.

Om deze grote en complexe opgaves in goede banen te leiden is het initiatief genomen voor het Programma Maatschappelijke Voorzieningen. Deze notitie is het Programmaplan en beschrijft nut en noodzaak, opzet, instrumenten en tijdpad van het programma.

B. AANPAK EN WERKWIJZE

Vanaf begin 2021 is gewerkt aan de totstandkoming van dit Programmaplan. De volgende activiteiten zijn vanaf dat moment uitgevoerd:

Fase 1: Verkenning
Gestart is met een brede verkenning om helderheid te krijgen over nut, noodzaak en inrichting van het programma. Tijdens die verkenning zijn met circa 40 collega's vanuit verschillende beleidsterreinen gesprekken gevoerd. Ook is een interne enquête uitgezet om een beeld te krijgen van de te verwachten veranderingen binnen de verschillende beleidsterreinen, welke effecten dit kan/moet hebben op het voorzieningenaanbod en welke knelpunten/barrières men voorziet.

Als laatste zijn fact sheets per stadsdeel en per wijk gemaakt. Deze fact sheets bevatten gegevens over de bevolkingssamenstelling, sociale samenhang, gezondheid, leefstijlen, veiligheid, et cetera. Ook bevatten de fact sheets een 'doorkijk' naar de ontwikkeling van wijken en stadsdelen en een typering van de maatschappelijke opgave.

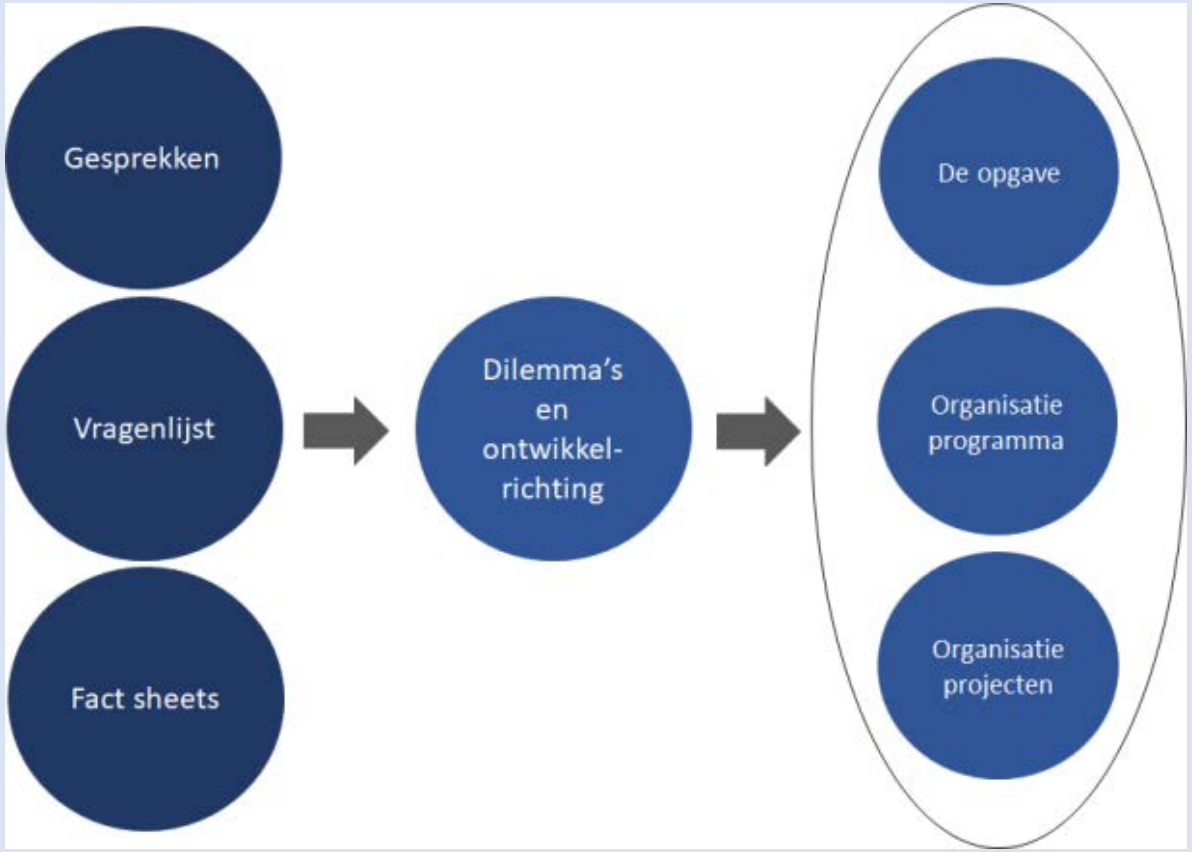
Fase 2: Ontwikkelrichting en dilemma's

In deze fase zijn – op basis van alle informatie die is verzameld tijdens de eerste fase – vele interne en externe groepsgesprekken gevoerd. Dit om gezamenlijk meer scherpte aan te brengen in werkwijze, het programma en het instrumentarium.

Fase 3: Ontwikkelen Programmaplan
Daarna is gewerkt aan het uitwerken van dit Programmaplan, waarin de nieuwe werkwijze, het instrumentarium en de organisatie zijn uitgewerkt.

B. AANPAK EN WERKWIJZE (VERVOLG)

De totstandkoming van dit Programmaplan is inhoudelijk begeleid door een Klankbordgroep. Die Klankbordgroep bestond uit collega's die directe raakvlakken hebben met maatschappelijke voorzieningen en – door hun kennis en ervaring – een brede oriëntatie hebben op het vraagstuk en de gemeentelijke organisatie goed kennen.

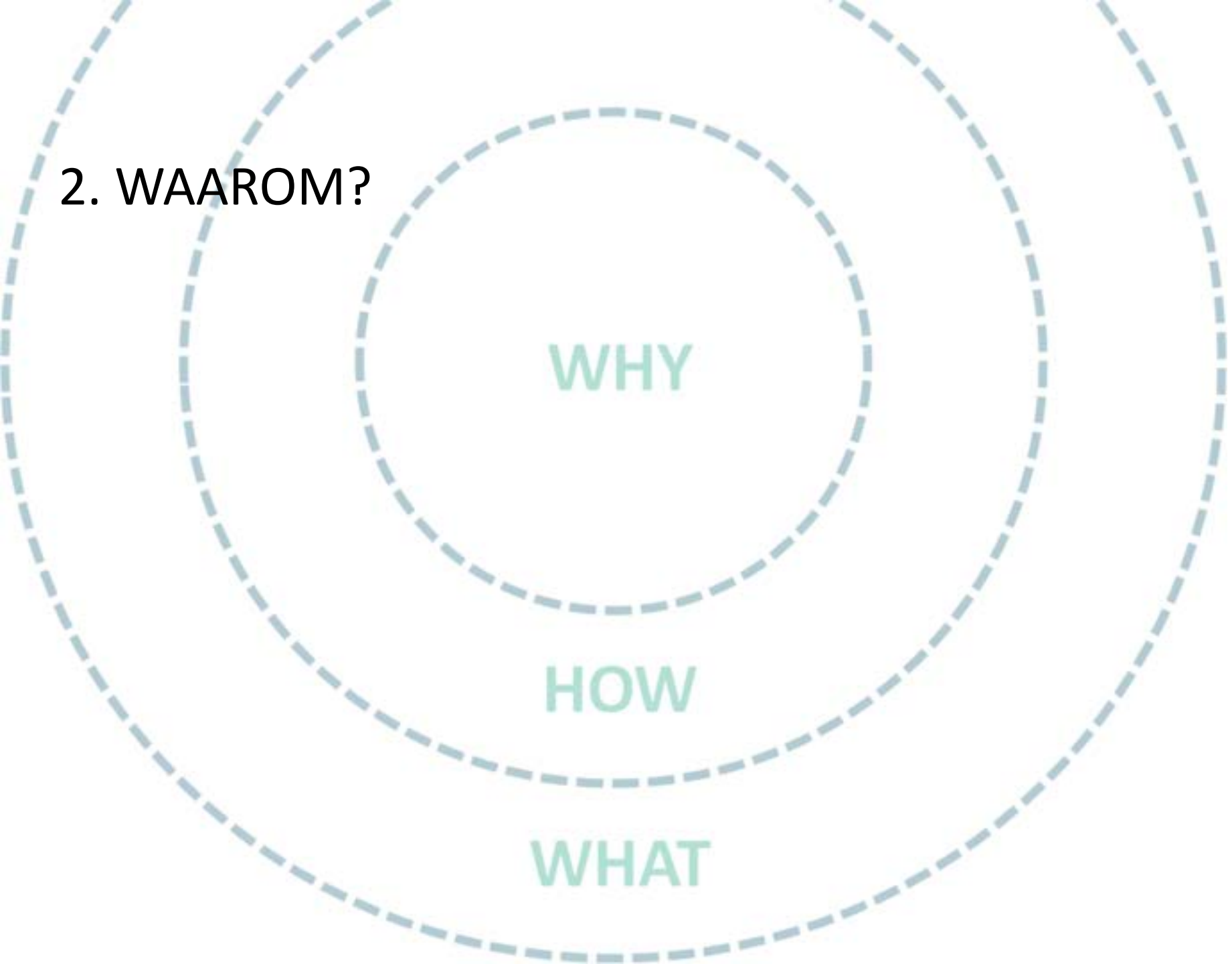

C. LEESWIJZER

Dit Programmaplan is als volgt opgebouwd:

- In het volgende hoofdstuk is weergegeven waarom het Programma Maatschappelijke Voorzieningen in het leven is geroepen. Achtereenvolgens is beschreven welke knelpunten er op dit moment zijn op het gebied van maatschappelijke voorzieningen, wat de complexiteit is van de opgave en wat de ambities met het programma zijn.
- In hoofdstuk 3 wordt de opzet van het programma zelf uit de doeken gedaan. Dat hoofdstuk bevat de volgende onderwerpen:
    - De afbakening van het programma: Voor welke voorzieningen en welke vraagstukken wordt het programma in het leven geroepen?
    - Het instrumentarium: De instrumenten, modellen en methoden die het programma zal inzetten om het tot een succes te maken.
    - De organisatie: Bemensing, relatie ten opzicht van de lijnorganisatie en ten opzichte van andere programma's en opdrachtgeverschap.
    - Het globale tijdpad.

2. WAAROM?

A. AANLEIDING

Maatschappelijke voorzieningen zijn medebepalend voor de leefbaarheid en aantrekkelijkheid van wijken en de stad. Een goede school voor de kinderen, voldoende mogelijkheden om te sporten (binnen en buiten) en een aantrekkelijk cultuuraanbod zijn enkele voorbeelden. Ook voorzieningen die zich richten op ondersteuning van de meer kwetsbare inwoners zijn cruciaal.

Het aantal inwoners van de gemeente Zwolle zal de komende 10 tot 15 jaar flink groeien. De verwachting is dat Zwolle in het jaar 2035 bijna 140.000 inwoners telt. Dat is een stijging van bijna 14.000 inwoners ten opzichte van nu.

De groei van Zwolle op zichzelf en de veranderende samenstelling van de bevolking zullen leiden tot een veranderende vraag naar maatschappelijke voorzieningen. Deze veranderende vraag wordt nog verder ingekleurd door:

- De groei van de stad wordt voor een groot deel veroorzaakt door binnenstedelijk bouwen van woningen (spoorzone, Zwartewaterallee en -zone, Oosterenk etc.). Dat leidt tot nieuwe inwoners in bestaande wijken, die soms/vaak andere voorkeuren, leefstijlen en behoeftes hebben dan de bestaande inwoners. Het huidige aanbod van maatschappelijke voorzieningen in die wijken is niet toegerust op de behoeftes van deze nieuwe inwoners.
- Tegelijkertijd heeft Zwolle een aantal strategische opgaves, die zijn neergelegd in de Omgevingsvisie, de Hervormingsagenda en de Visie op Wonen en Zorg. Die strategische opgaves hebben gevolgen voor maatschappelijke voorzieningen. Als voorbeeld: versterking van de sociale basis (Hervormingsagenda) kan niet zonder voorzieningen waar de beoogde activiteiten (bijvoorbeeld ontmoeting) in kunnen plaatsvinden.
- Naast de strategische opgaves zijn er ook sectorale beleidsambities die gevolgen hebben voor maatschappelijke voorzieningen. We noemen (zonder de pretentie te hebben volledig te zijn) het Integraal HuisvestingsPlan (IHP) voor het onderwijs, het sportaccommodatiebeleid, KEC (Klimaat, Energie en Circulair), het vastgoedbeleid, et cetera. ‘Last-but-not-least’ geven de Wijkopgaven inkleuring aan gebiedsgerichte ambities.

A. AANLEIDING

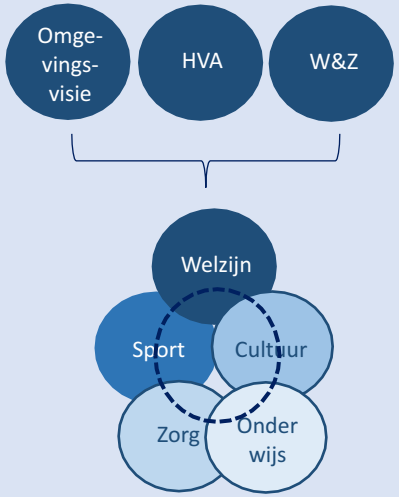
Kortom, de vraag/behoefte naar maatschappelijke voorzieningen zal de komende jaren veranderen van aard en omvang. De meest in het oog springende veranderingen zijn:

- Meer samengestelde voorzieningen: Zowel in de strategische opgaves als in het sectorale beleid wordt gepleit voor meer samenhang en samenwerking tussen cultuur, onderwijs, sport, welzijn en zorg. Er is een grote mate van overeenstemming over nut en noodzaak van een integrale en samenhangende aanpak, die zich ook moet vertalen naar maatschappelijke voorzieningen. Dat leidt tot een toenemende behoefte om verschillende voorzieningen onder één dak of in een beperkt ruimtelijk gebied te gaan huisvesten.
- Krimp, groei en flexibiliteit: De veranderende bevolking zal ertoe leiden dat sommige voorzieningen in omvang kunnen afnemen en tegelijkertijd andere voorzieningen uitgebreid moeten worden.

Van ‘ieder een eigen plek’

Naar ‘een plek voor iedereen’

B. KNELPUNTEN

De gemeente Zwolle is op dit moment onvoldoende toegerust om deze grote en complexe opgave in goede banen te leiden. Belangrijke knelpunten zijn:

1. Er is op dit moment onvoldoende zicht op de totaalopgave. Sectoraal (bijvoorbeeld onderwijs of sport) is dat inzicht er wel of gedeeltelijk, maar het totale overzicht voor alle maatschappelijke voorzieningen ontbreekt. Daardoor ontstaat het gevaar op:
    a. Realisatie van sectorale voorzieningen terwijl juist samengestelde voorzieningen gewenst zijn. Dit laatste vanuit inhoudelijke motieven, maar ook vanuit efficiënt ruimtegebruik.
    b. Onvoldoende sturing op de ontwikkeling van het aanbod van maatschappelijke voorzieningen, waardoor een goede analyse van nut, noodzaak en prioritering achterwege blijft.
    c. Onvoldoende zicht op de te verwachten kosten voor de totale opgave, zowel in investeringen als exploitatie. Uitsluitend voor het Integraal HuisvestingsPlan Onderwijs bestaat dit inzicht. Voor de overige sectoren zijn er ambities en plannen, maar geen budgetten, noch zicht op de totale financiële opgave.
2. De kennis op het gebied van maatschappelijke voorzieningen is versnipperd binnen de gemeentelijke organisatie. Daardoor is de gemeente onvoldoende in staat om te leren van ervaringen en kennis op te bouwen en te borgen.
3. De gemeente vervult vele rollen op het gebied van maatschappelijke voorzieningen, De gemeente is opdrachtgever, opdrachtnemer, eigenaar, subsidient, huurder/ gebruiker, vergunningverlener, et cetera. Door deze verschillende rollen en het ontbreken van centrale sturing is er te weinig voortgang in de complexe samengestelde projecten.
4. Het zicht op de behoefte aan maatschappelijke voorzieningen is nog te zeer gericht op de huidige vraag/behoefte. Er is vaak nog te weinig zicht op de zich ontwikkelende vraag/behoefte. Het gevaar is dat voorzieningen worden gerealiseerd die op dit moment een antwoord geven op de maatschappelijke opgave, maar over 10 tot 15 jaar niet meer.

C. COMPLEXITEIT

Andere factoren die de complexiteit kenmerken zijn:

1. Maatschappelijke voorzieningen bevinden zich op het snijvlak tussen het sociale en fysieke domein. Voorzieningen zijn cruciaal voor de ambities binnen het sociaal domein. Het fysieke domein (de accommodaties) hebben een lange termijn perspectief nodig. Beide perspectieven moeten worden verbonden, gericht op de veranderende stad.
2. Concrete projecten rond de realisatie van voorzieningen vervallen al snel in een discussie over ‘stenen’ en uitvoering. Een gedegen verkenning vooraf, met meer aandacht voor de sociale context en de brede fysieke opgave in het gebied, zou beide aspecten een meer stevige positie geven.
3. Naast de interne dynamiek is een groot en gevarieerd aantal stakeholders betrokken bij maatschappelijke voorzieningen. Het zijn de maatschappelijke partners (instellingen voor cultuur, onderwijs, sport, welzijn en zorg), verenigingen en andere vrijwilligersinitiatieven, adviesraden, et cetera. Het hoeft geen betoog dat het serieus betrekken van al deze stakeholders een opgave van betekenis is.
4. Plannen voor realisatie van voorzieningen worden verzwaard met een stapeling van ambities op het gebied van architectonische kwaliteit, klimaatneutraliteit, energie en circulariteit. Elk van deze ambities is op zichzelf van grote betekenis, maar de meerkosten (zowel investeringen als exploitatie) onvoldoende gebudgetteerd.

D. DE KERN VAN HET PROGRAMMA

Het Programma Maatschappelijke Voorzieningen is eerst en vooral een nieuwe werkwijze. Die nieuwe werkwijze heeft tot doel om de strategische opgaven en de sectorale ambities te vertalen naar het wenselijke voorzieningenaanbod in de wijken en de ruimtevraag in de toekomst. Deze 'schakelfunctie' is op dit moment niet belegd binnen de gemeentelijke organisatie. Het Programma Maatschappelijke Voorzieningen heeft primair tot doel om deze lacune in te vullen, met een werkwijze die als volgt kan worden getypeerd:

- Van focus op stenen/vastgoed, naar focus op de maatschappelijke opgave en voorzieningen in de wijken.
- Van versnippering van kennis en ervaring op het gebied van maatschappelijke organisatie binnen de gemeente Zwolle, naar bundeling van kennis en ervaring binnen één programma.
- Van zicht op de voorzieningenopgave per sector, naar zicht op de totale opgave.
- Van zicht op de huidige behoefte aan voorzieningen naar zicht op de behoefte over 10 tot 15 jaar.

VAN		NAAR
Focus op stenen/vastgoed	→	Focus op de maatschappelijke opgave en voorzieningen
Versnippering van kennis en ervaring	→	Bundeling binnen één programma
Zicht op de opgave per sector	→	Zicht op de totale opgave
Zicht op de huidige behoefte	→	Zicht op de toekomstige behoefte

E. STREEFBEELD/AMBITIE

Concreet heeft het Programma Maatschappelijke Voorzieningen tot doel om de volgende functies te vervullen:

- Planning van voorzieningen: Het programma is een planningsinstrument. Het programma is een gebiedsgerichte vertaling van de grote strategische opgaven naar het wenselijke aanbod van maatschappelijke voorzieningen in de wijken en de ruimtevraag voor de toekomst.
- Prioriteitsstelling: Het programma beoogt ook een instrument te zijn om evenwichtige en goed onderbouwde prioriteiten te stellen. Welke maatschappelijke voorzieningen in welke wijken hebben de hoogste prioriteit, welke minder?
- Ambitieniveau: Gegeven de toekomstige maatschappelijke opgave, de daaruit volgende ruimtevraag en de budgetten levert het programma een bijdrage aan het bepalen van het ambitieniveau.

Verder gelden de volgende uitgangspunten voor het programma:

- Integraliteit: Het programma beoogt een integraal beeld te geven op voorzieningen voor cultuur, onderwijs, sport, welzijn, zorg en commercieel en de samenhang daartussen.
- Verbinding tussen fysiek en sociaal waarbij binnenstedelijke ontwikkelingen, de verstedelijkingsopgave en wijkontwikkelingen input geven voor het voorzieningenniveau.
- Fact based: Het programma wordt zoveel als mogelijk gebaseerd op data over de bevolkingssamenstelling, leefstijlen, de maatschappelijke opgave en voorzieningen, tezamen met de inhoudelijke ambities van de gemeente.

Doel is te komen dat een voorzieningenaanbod dat:

- Een antwoord biedt op de toekomstige behoeftes en zich ontwikkelende maatschappelijke opgaves in de wijken. In die zin beoogt het programma een trendbreuk te realiseren, waarbij de maatschappelijke opgave centraal staat, voordat de vertaling naar fysiek plaatsvindt.
- Slimmere en betere huisvestingsoplossingen biedt door multifunctionaliteit, efficiënter ruimtegebruik, flexibiliteit en optimale randvoorwaarden voor inhoudelijke samenhang en samenwerking.

3. HET PROGRAMMA

3. HET PROGRAMMA MAATSCHAPPELIJKE VOORZIENINGEN

A. INLEIDING

In het vorige hoofdstuk zijn nut en noodzaak van de totstandkoming van het Programma Maatschappelijke Voorzieningen toegelicht. In dit hoofdstuk worden de kenmerken van het programma zelf uit de doeken gedaan. Achtereenvolgens treft u aan:

- De afbakening van het programma naar type voorzieningen
- De instrumenten die wij hebben ontwikkeld om het programma tot een succes te maken:
    - Afwegingskader voor prioriteitsstelling.
    - Een toolbox om de toekomstige vraag/behoeft aan maatschappelijke voorzieningen te duiden.
    - Handreikingen voor de uitvoering van concrete projecten.
- De organisatie van het programma zelf:
    - Taken en rollen.
    - Afbakening ten opzichte van andere programma's en de lijnorganisatie.
    - Bemensing en competenties
    - Globaal tijdpad

B. AFBAKENING NAAR TYPE VOORZIENINGEN

Het Programma Maatschappelijke Voorzieningen richt zich – tijdens brede verkenningen - op de volle breedte van voorzieningen voor cultuur, onderwijs, sport, welzijn en zorg. Die brede verkenningen (waarover later meer) hebben tot doel om – per gebied – de behoefte aan maatschappelijke voorzieningen te bepalen. Tijdens de uitvoering van concrete projecten (die volgen uit de brede verkenningen), zal het programma zich uiteindelijk richten op voorzieningen en accommodaties die:

- Een hoog samengesteld karakter hebben: Daarmee wordt bedoeld dat het programma zich vooral gaat richten op voorzieningen en accommodaties waar activiteiten en diensten vanuit meerdere domeinen in samenhang worden aangeboden. Juist in die voorzieningen en accommodaties is de complexiteit het hoogst (verschillende geldstromen, verschillende rollen, meerdere ambtelijke disciplines betrokken, meerdere maatschappelijke partners betrokken). Juist voor die voorzieningen en accommodaties kan het programma de meeste toegevoegde waarde bieden.
- Een grote bijdrage leveren aan de strategische opgaves en daarmee cruciaal zijn voor het bereiken van de inhoudelijke ambities van de gemeente en haar partners.
- Schaalniveau: Vooral gericht op voorzieningen met een functie voor buurt, wijk, stadsdeel of stad (geen voorzieningen met regionale of landelijke functie)

B. AFBAKENING NAAR TYPE VOORZIENINGEN

Afwegingen in het programma, uitvoering niet

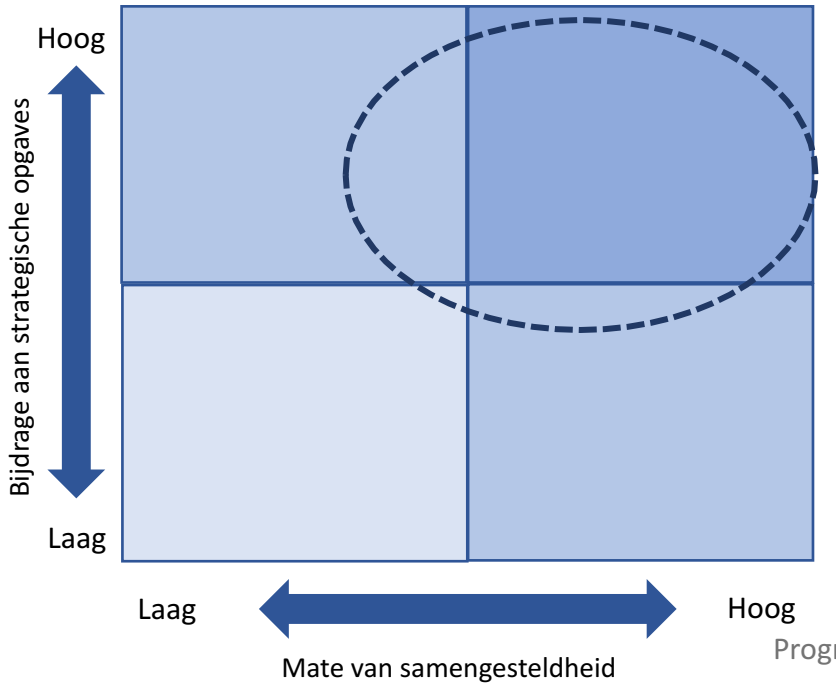
- Scholen met enkel onderwijsfunctie.
- Scholen met onderwijsfunctie gecombineerd met uitsluitend kinderopvang en peuterwerk.
- Stand-alone wijkaccommodaties met functie voor sociaal-cultureel werk.
- Stand-alone sportaccommodaties (sporthal, sportpark) met functie uitsluitend gericht op sport.

Niet in het programma

- Museum De Fundatie, culturele broedplaatsen, parken/openbaar groen.

Bijvoorbeeld wel in het programma

- MFA's die een combinatie vormen van bewegen, onderwijs, ontmoeting, cultuur en zorg.
- Sportaccommodaties met een brede maatschappelijke functie (b.v. open sportparken).
- Locaties Stadkamer, gecombineerd met wijkcentrum, school, etc.
- Combinaties van commerciële, semi-commerciële en maatschappelijke voorzieningen.

C. INSTRUMENT 1, HET AFWEGINGSKADER

Werken met het Programma Maatschappelijke Voorzieningen zal leiden tot:

- Voorstellen voor differentiatie van het voorzieningenniveau naar wijken. Immers, de vraag/behoefte aan voorzieningen is een wijkgerichte vertaling van de strategische opgaves in combinatie met de Wijkopgave. De maatschappelijke opgave zal in aard en omvang per wijk verschillen. Dat leidt tot verschillen in het voorzieningenaanbod.
- Financiële claims. Behalve voor het onderwijs is er nog geen of onvoldoende inzicht in de te verwachten financiële gevolgen van verandering van het voorzieningenaanbod. Die gevolgen zullen met het programma duidelijk worden en zullen – naar verwachting – de financiële ruimte in de begroting overtreffen.
- Prioriteiten naar projecten. De combinatie tussen de voorgaande punten leidt er waarschijnlijk toe dat scherpe keuzes gemaakt moeten worden en prioriteiten gesteld moeten worden.

Om deze keuzes te kunnen maken is een afwegingskader nodig. Op basis van dat kader moeten prioriteiten worden toegekend aan concrete projecten en ontwikkelingen. Dit om de beoogde stadsbrede en integrale afwegingen te ondersteunen.

C. INSTRUMENT 1, HET AFWEGINGSKADER

Het afwegingskader beoordeelt plannen en projecten (al dan niet door de gemeente zelf geïnitieerd) door de volgende kenmerken/criteria in samenhang te analyseren:

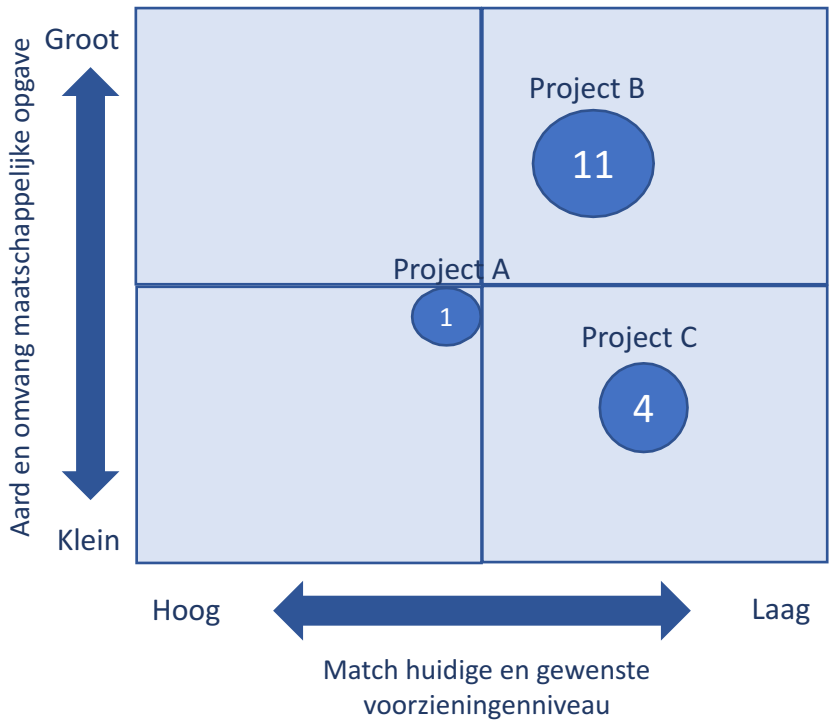
- De huidige en toekomstige maatschappelijke opgave in het verzorgingsgebied (waar hebben investeringen het meeste effect?):
    - De maatschappelijke opgave: Faciliteren, Vinex/Modern Life, Samenhang/ Verbinden, Ontmoeten, vitaliteit en gezondheid, Activeren en participeren
    - De omvang van de maatschappelijke opgave: Absolute aantallen, urgentie/afbreukrisico
    - Noodzaak: wettelijke taak, wet- en regelgeving (b.v. onderwijs, Arbo)
    - Momentum/kans
        - Vanuit gebiedsgerichte programma's
        - Vanuit initiatieven samenleving
        - Vanuit commerciële initiatieven (combinatie maatschappelijk en commercieel)
- Het voorzieningenniveau dat past bij de toekomstige maatschappelijke opgave.
- De kenmerken van het bestaande vastgoed waarin de huidige voorzieningen zijn gehuisvest:
    - Eigendom
    - Capaciteit, technische kwaliteit en functionaliteit (geschiktheid voor huidige functie, aanpasbaarheid en uitbreidbaarheid).
    - Toegankelijkheid, locatie/ligging.
    - Bezetting.
    - Duurzaamheid.
    - Toekomstwaarde.
- Confrontatie van het gewenste voorzieningenniveau met bestaand vastgoed:
    - Ingreepniveau.
    - Kosten (investeringen en exploitatie).

C. INSTRUMENT 1, HET AFWEGINGSKADER

1 = laag ingreepniveau, investering x mio

4 = gemiddeld ingreepniveau, investering x mio

11 = hoog ingreepniveau, investering x mio

C. INSTRUMENT 1, HET AFWEGINGSKADER

Op de linkerzijde van deze pagina is een voorbeeld gegeven over de manier waarop de resultaten van de toepassing van het afwegingskader inzichtelijk worden gemaakt. Daarbij zijn nog de volgende opmerkingen van belang:

- De taak voor het Programma Maatschappelijke Voorzieningen is:
    - Het toepassen van het afwegingskader.
    - Het toekennen van prioriteiten.
    - Het adviseren van directie en bestuur over prioriteitsstelling.
    - Dit in nauwe samenwerking met MO, Vastgoed, wijkmanagement, et cetera.
- Het Programma Maatschappelijke Voorzieningen beslist zelf niet over de prioriteiten. Dat is voorbehouden aan directie en bestuur.

C. INSTRUMENT 2, VOORSPELLENDE WAARDE

Het Programma Maatschappelijke Voorzieningen heeft vooral tot doel om een antwoord te bieden op de toekomstige behoefte aan voorzieningen. Het is dus nodig dat het programma een instrument bevat om geobjectiveerd een inschatting te maken van de behoefte over 10 tot 15 jaar.

Stap 1: Startsituatie
Een gedegen beeld van de kenmerken van de wijken en stadsdelen

↓

Stap 2: Ontwikkelingen
Ontwikkelingen die van invloed zijn op de toekomstige vraag/behoefte

↓

Stap 3: Toekomstige situatie
Op basis van stap 1 en 2 een typering van de toekomstige situatie (leefstijlen, huishoudtypen, sociaaleconomische kenmerken) van de wijken en stadsdelen

↓

Stap 4: Maatschappelijke opgave

↓

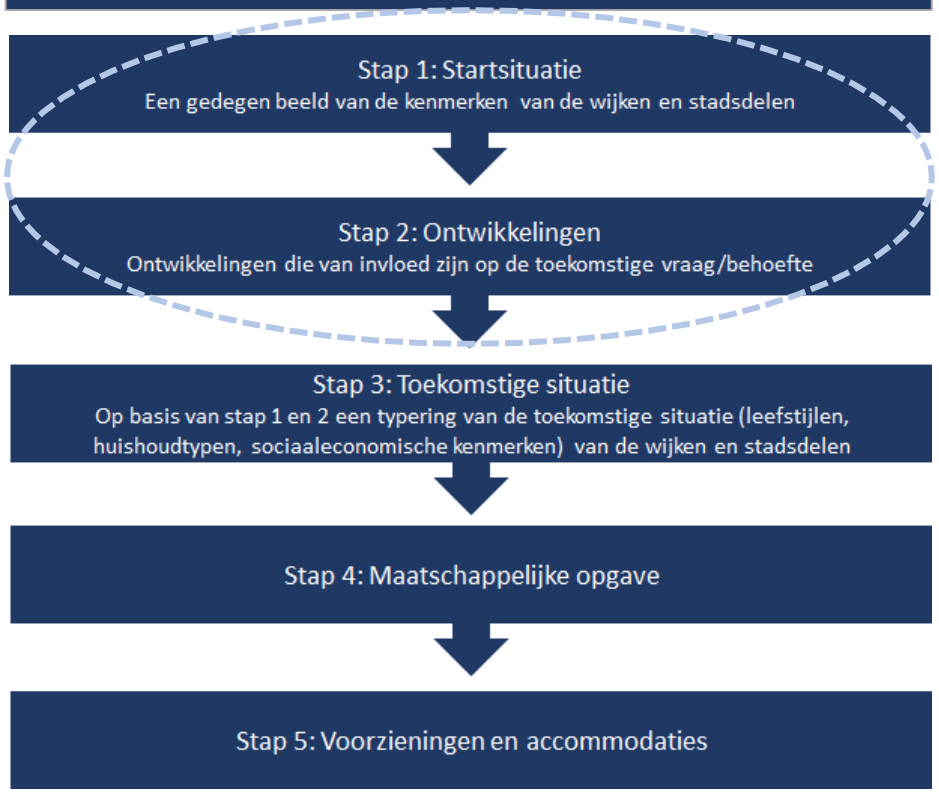
Stap 5: Voorzieningen en accommodaties

De toekomstige vraag/behoefte aan voorzieningen wordt per gebied in kaart gebracht door middel van het doorlopen van de 5 stappen van het model.

Ter ondersteuning daarvan hebben wij een toolbox ontwikkeld. Die toolbox bestaat uit deelinstrumenten (data, methoden en technieken en modellen), die tezamen een onderbouwd beeld geven van die vraag/behoefte.

Op de volgende pagina's worden de belangrijkste deelinstrumenten per stap toegelicht.

C. INSTRUMENT 2a, FACT SHEETS

Om de eerste twee stappen te kunnen doorlopen hebben wij fact-sheets ontwikkeld. Deze fact-sheets hebben tot doel om beschikbare data (uit Buurt voor Buurt-onderzoeken, bevolkingsprognoses, et cetera), strategische opgaves uit Hervormingsagenda en Omgevingsvisie, de toekomstige behoefte aan voorzieningen en de kenmerken van het bestaande voorzieningenaanbod te ontsluiten.

C. INSTRUMENT 2a, FACT SHEETS

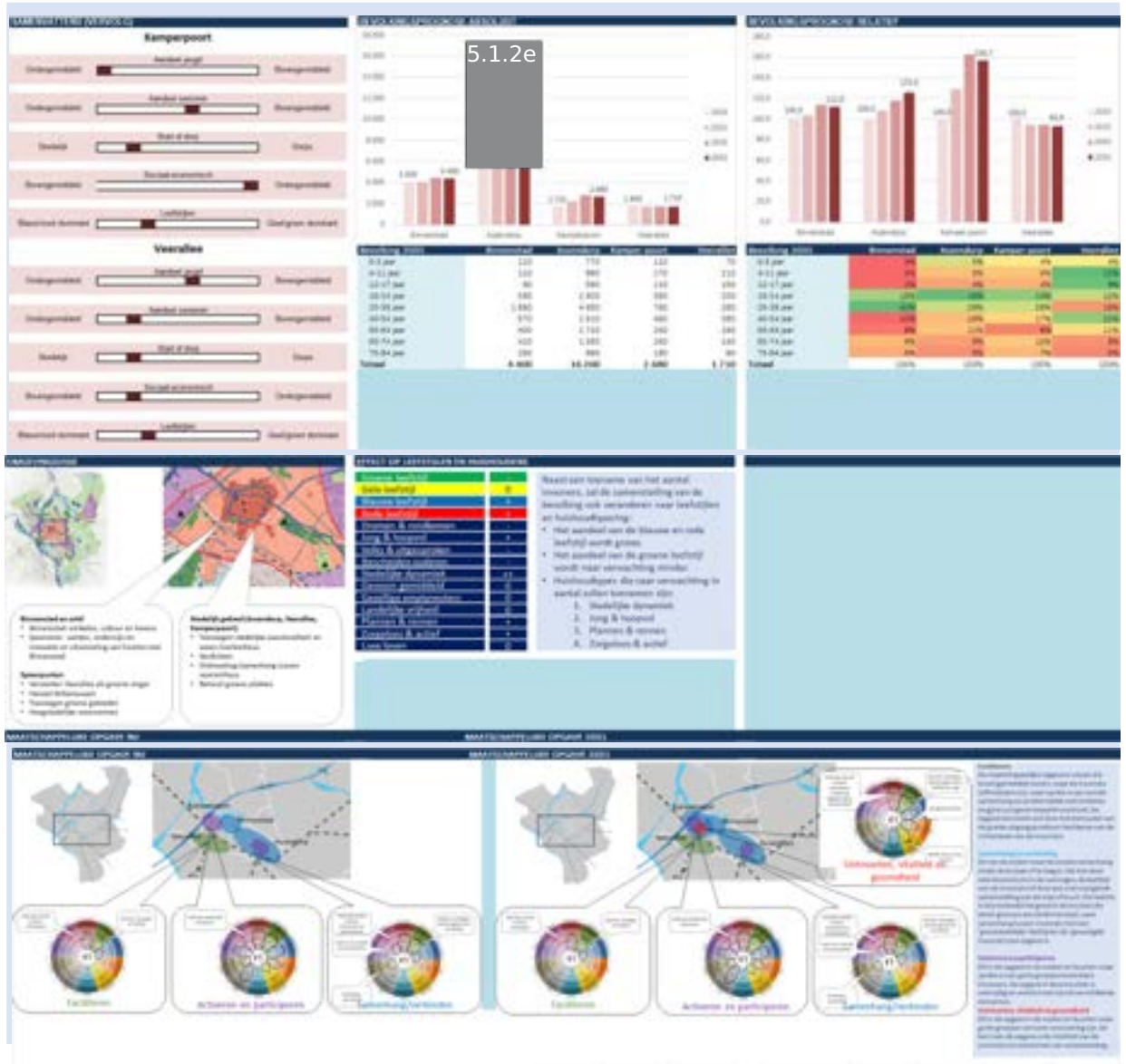
Uitgangspunten bij de ontwikkeling en toepassing van de fact sheets waren:

- Visueel aantrekkelijk, met als achterliggende idee dat de gepresenteerde data ‘in één oogopslag’ voldoende zicht moeten geven over de huidige en zich ontwikkelende ‘staat van de wijken en stadsdelen’.
- Bestaande informatie: De fact sheets zijn uitsluitend opgebouwd op basis van bestaande gegevens over de wijken en stadsdelen, de inwoners, de strategisch opgaves, et cetera. Het is dus geen nieuw onderzoek, maar uitsluitend toepassing van de (grote hoeveelheid) beschikbare data in en over Zwolle.
- De fact sheets zijn een middel om op wijk- en stadsdeelniveau het gesprek te voeren met collega’s, maatschappelijke partners, vrijwilligersinitiatieven en inwoners over het wenselijke voorzieningenaanbod.
- Eenvoudig aanpasbaar: De fact sheets kunnen eenvoudig worden aangepast als de onderliggende onderzoeken worden geactualiseerd (bijvoorbeeld nieuwe versie van Buurt voor Buurt onderzoek).

De tot dusver opgestelde fact sheets zijn vooral bedoeld als hulpmiddel om de stadsbrede planning en de prioriteitstelling te ondersteunen. Bij de start van daadwerkelijke projecten zal verdere verdieping nodig zijn. Ter illustratie treft u op de volgende pagina enkele onderdelen van de fact sheets van het stadsdeel Midden aan.

C. INSTRUMENT 2a, FACT SHEETS

C. INSTRUMENT 2b, LEEFSTIJLEN EN HUISHOUDTYPEN

Stap 1: Startsituatie
Een gedegen beeld van de kenmerken van de wijken en stadsdelen

Stap 2: Ontwikkelingen
Ontwikkelingen die van invloed zijn op de toekomstige vraag/behoefte

Stap 3: Toekomstige situatie
Op basis van stap 1 en 2 een typering van de toekomstige situatie (leefstijlen, huishoudtypen, sociaaleconomische kenmerken) van de wijken en stadsdelen

Stap 4: Maatschappelijke opgave

Stap 5: Voorzieningen en accommodaties

Tijdens stap 3 vertalen we alle ontwikkelingen naar de te verwachten samenstelling van de bevolking en de toekomstige 'sociale staat' van de verschillende wijken. Een belangrijk element tijdens Stap 3 is de te verwachten verandering van leefstijlen en huishoudtypen van de verschillende wijken. Dat is van belang omdat de samenstelling van de bevolking naar leefstijlen en huishoudtypen veel zegt over de toekomstige vraag/behoefte aan voorzieningen.

C. INSTRUMENT 2b, LEEFSTIJLEN EN HUISHOUDTYPEN

Wij maken hierbij gebruik van de modellen van Motivaction, Smart Agent Market Response (SAMR) en Whize.

Leefstijlen naar het model van SAMR

Intelligent, eigenzinnig en zelfbewust. De 'rode inwoner' is een inwoner met een vrije geest die vrijheid en onafhankelijkheid erg belangrijk vindt. Leven meer dan alleen werk, het gezin of de buurt. Genieten is sleutelbegrip. Tijd voor culturele ontwikkeling en het maken van verre reizen. Vrijheid en flexibiliteit.	Groepsgerichte en extraverte instelling. Veel waarde aan goede (gezellige) sociale contacten, zowel in de buurt als op het werk. Open instelling, betrokken bij anderen, bereid te helpen. Harmonie en evenwicht zijn belangrijke drijfveren voor deze inwoners. harmonie tussen buren, werk en privé.
Presteren staat centraal. Zeer ambitieus, succesvolle carrière belangrijk doel in het leven. Tomeloze inzet, analytische capaciteiten en assertiviteit, maar ook bedachtzaamheid; beslissingen weloverwogen. Directief ingesteld; men houdt de touwtjes graag in handen.	Groepsgericht, maar veel meer naar binnen gericht dan de gele wereld. Rustig leven, in een kleine kring van familie, vrienden en/of buren. De wereld is niet erg groot. Kalm, rustig, serieus, privacy, terugtrekken in de eigen woning. 'Doe maar gewoon, dan doe je al gek genoeg', wars is van toeters en bellen.

Huishoudtypen naar het model van Whize

	Inkomen	Leeftijd	Stedelijk	Woning	# px
Dromen & rondkomen	€	30-50	Hoog	Huur	1
Jong & hoopvol	€	20-35	Hoog	Huur	1
Volks & uitgesproken	€€	45-65	Middel	Huur	1-2
Bescheiden ouderen	€€	65+	Middel	Huur	1-2
Stedelijke dynamiek	€€€	20-40	Hoog	Huur/koop	1-3+
Gewoon gemiddeld	€€€	30-55	Middel	Koop	3+
Gezellige emptynesters	€€€	60+	Laag	Koop	1-2
Landelijke vrijheid	€€€	45-80	Laag	Koop	1-3+
Plannen & rennen	€€€€	30-55	Middel	Koop	3+
Zorgeloos & actief	€€€€	50+	Laag	Koop	1-2
Luxe leven	€€€€€	45-75	Middel	Koop	2+

C. INSTRUMENT 2c, WAAIER SOCIALE DOMEIN

Stap 1: Startsituatie
Een gedegen beeld van de kenmerken van de wijken en stadsdelen

Stap 2: Ontwikkelingen
Ontwikkelingen die van invloed zijn op de toekomstige vraag/behoefte

Stap 3: Toekomstige situatie
Op basis van stap 1 en 2 een typering van de toekomstige situatie (leefstijlen, huishoudtypen, sociaaleconomische kenmerken) van de wijken en stadsdelen

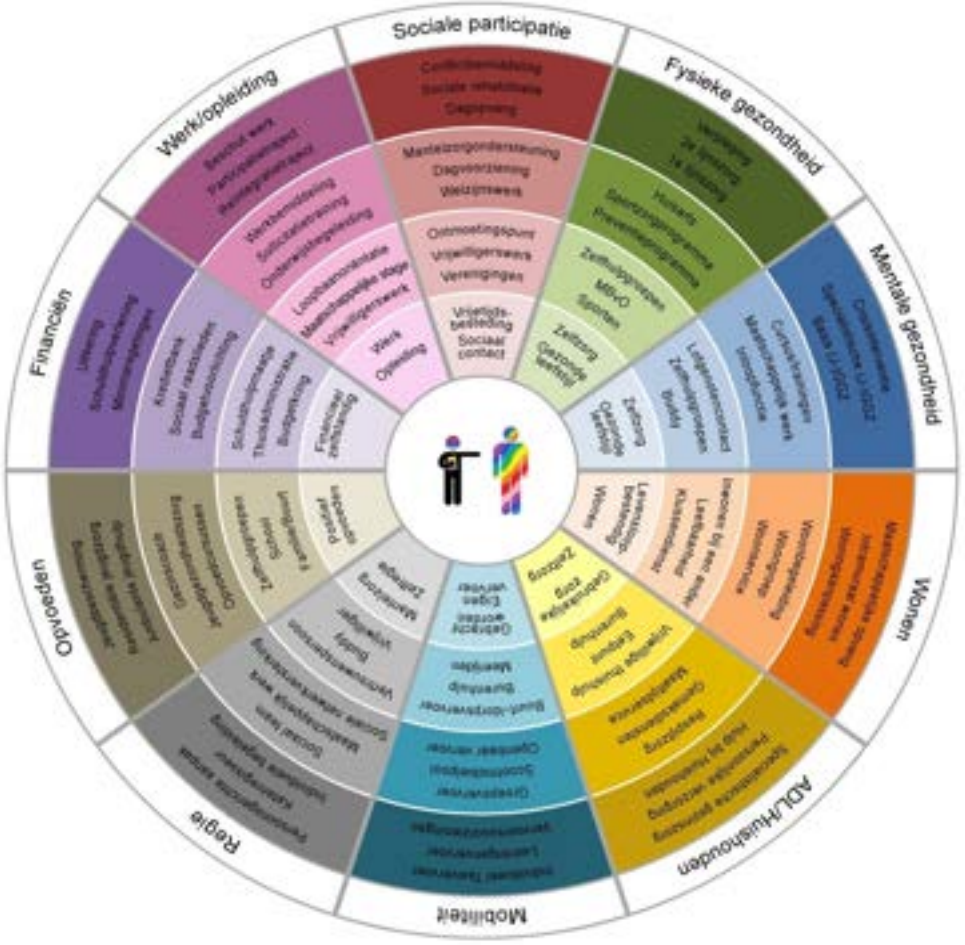
Stap 4: Maatschappelijke opgave

Stap 5: Voorzieningen en accommodaties

Tijdens Stap 4 definiëren wij de toekomstige maatschappelijke opgave van de wijken. Wat zullen de sterke en zwakke punten van de wijk over 10 tot 15 jaar zijn en welke voorzieningen moeten in dat geval worden aangeboden?

C. INSTRUMENT 2c, WAAIER SOCIALE DOMEIN

Bij het bepalen van de maatschappelijke opgave, maken wij gebruik van de 'Waaier Sociale Domein' van Arrangementenmonitor BV. Deze waaier geeft een schematisch overzicht van alle activiteiten, producten en diensten binnen het sociale domein die inwoners in staat stellen om zelfstandig hun leven vorm te geven.

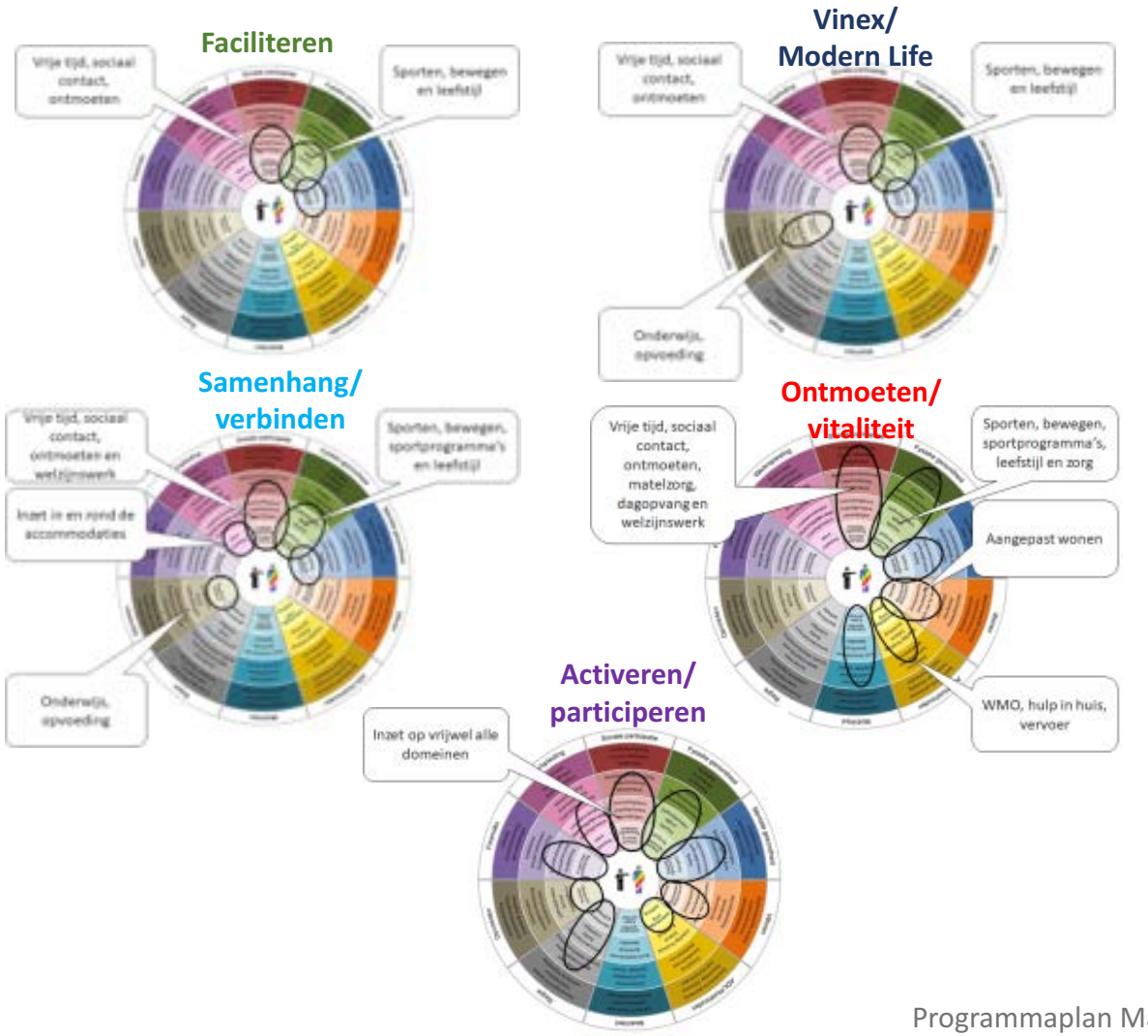
De binnenste cirkels geven de activiteiten weer waar de zelfredzame inwoners een beroep op doen/aan deelnemen. Dat zijn een betaalde baan, zinvolle vrijetijdsbesteding, sporten, deelname aan verenigingen of andere sociale verbanden, et cetera. De buitenste cirkel is de professionele hulp- en zorgverlening voor de minder of niet zelfredzame inwoners.

Op basis van de te verwachten sociale staat van de wijken en de samenstelling naar leefstijlen en huishoudtypen, wordt de waaier sociale domein per wijk ingevuld.

Dat geeft in één oogopslag de typering van de maatschappelijke opgave per wijk.

C. INSTRUMENT 2d, TYPERING MAATSCHAPPELIJKE OPGAVE

Voor Zwolle zijn 5 typeringen ontwikkeld voor de maatschappelijke opgave. De mate waarin elk van deze typeringen van toepassing is voor een wijk, verschilt per wijk, afhankelijk van sociale staat, zelfredzaamheid, leefstijlen, huishoudtypen, et cetera. Op deze pagina zijn deze 5 typeringen weergegeven. Ook is een korte beschrijving gegeven van het type wijk waar deze op van toepassing zijn.

Faciliteren
De maatschappelijke opgave in wijken die bovengemiddeld scoren, waar de inwoners zelfredzaam zijn, waar sprake is van sociale samenhang en problematiek met kinderen, jeugd en jongeren beperkt voorkomt. De opgave kenmerkt zich door het behouden van de goede uitgangspositie en faciliteren van de initiatieven van de inwoners.

Samenhang en verbinding
Dit zijn de wijken waar de sociale samenhang onder druk staat of te laag is. Dat kan door veel doorstroom in de woningen, de leefstijl van de inwoners of door een snel wijzigende samenstelling van de wijk of buurt. Dat laatste is bijvoorbeeld het geval in de buurten die direct grenzen aan de Binnenstad, waar samenhang tussen inwoners met een 'grootstedelijke' leefstijl en de 'gevestigde' inwoners een opgave is.

Vinex/modern Life
Dit is de maatschappelijke opgave in wijken die over het algemeen bovengemiddeld scoren, maar waar problematiek zichtbaar is die de moderne leefstijl met zich meebrengt. In die wijken komen bijvoorbeeld relatief veel scheidingen voor met een problematiek met opgroeiende kinderen.

Ontmoeten, vitaliteit en gezondheid
Dit is de opgave in de wijken en buurten waar grote groepen senioren woonachtig zijn. De kern van de opgave is de vitaliteit van de inwoners en voorkomen van vereenzaming.

Activeren en participeren
Dit is de opgave in de wijken en buurten waar sprake is van grote groepen kwetsbare inwoners. De opgave in deze buurten is veelzijdig en vereist inzet vanuit verschillende domeinen.

C. INSTRUMENT 2e, VOORZIENINGEN

Stap 1: Startsituatie
Een gedegen beeld van de kenmerken van de wijken en stadsdelen

Stap 2: Ontwikkelingen
Ontwikkelingen die van invloed zijn op de toekomstige vraag/behoefte

Stap 3: Toekomstige situatie
Op basis van stap 1 en 2 een typering van de toekomstige situatie (leefstijlen, huishoudtypen, sociaaleconomische kenmerken) van de wijken en stadsdelen

Stap 4: Maatschappelijke opgave

Stap 5: Voorzieningen en accommodaties

Tijdens Stap 5 wordt de maatschappelijke opgave vertaald naar de wenselijke aard en omvang van voorzieningenniveau en daarbij behorende accommodaties.

Daarbij wordt onder meer gekeken naar samenhang, naar spreiding.

C. INSTRUMENT 2e, VOORZIENINGEN

Samenhang

Op dit moment wordt bepaald in welke mate voorzieningen onder 1 dak of binnen een beperkt ruimtelijk gebied moeten worden aangeboden of juist niet. Dit doen wij op basis van:

- Weefplekken: Dit zijn thema's die het in zich hebben om meerdere, zo niet alle, bevolkingsgroepen aan elkaar te binden. Weefplekken zijn groen/parken, kinderen, gezondheid en cultuur. Bij het 'stapelen' van deze weefplekken in of rondom één voorziening/accommodatie wordt de kans groter dat deze een bijdrage levert aan de maatschappelijke opgave, aan leefbaarheid en sociale samenhang.

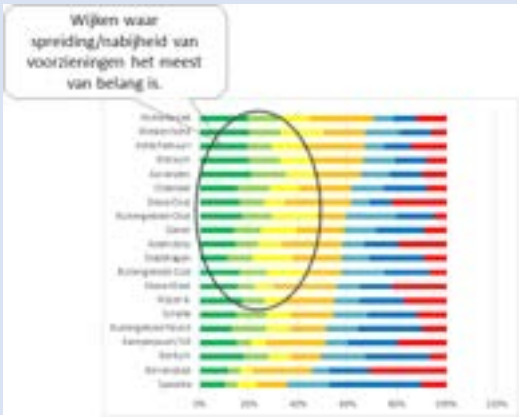

- Inhoudelijke en ruimtelijke analyse van de meerwaarde van gezamenlijke huisvesting. Daarbij wordt gekeken naar de mate waarin voorzieningen elkaar inhoudelijk kunnen versterken, naar de mate waarin combinaties logisch zijn voor de gebruikers, et cetera. Ook de (on)mogelijkheden om ruimten te delen (multifunctionaliteit) komen hierbij aan bod.

Schaal

Een ander onderwerp waarop wordt ingegaan is het schaalniveau/de spreiding. Het gaat hierbij of voorzieningen in de direct woonomgeving van inwoners aangeboden moeten worden of juist niet. Het schaalniveau wordt mede bepaald op basis van de schaalladder (links) en de samenstelling van de inwoners naar leefstijlen (rechts).

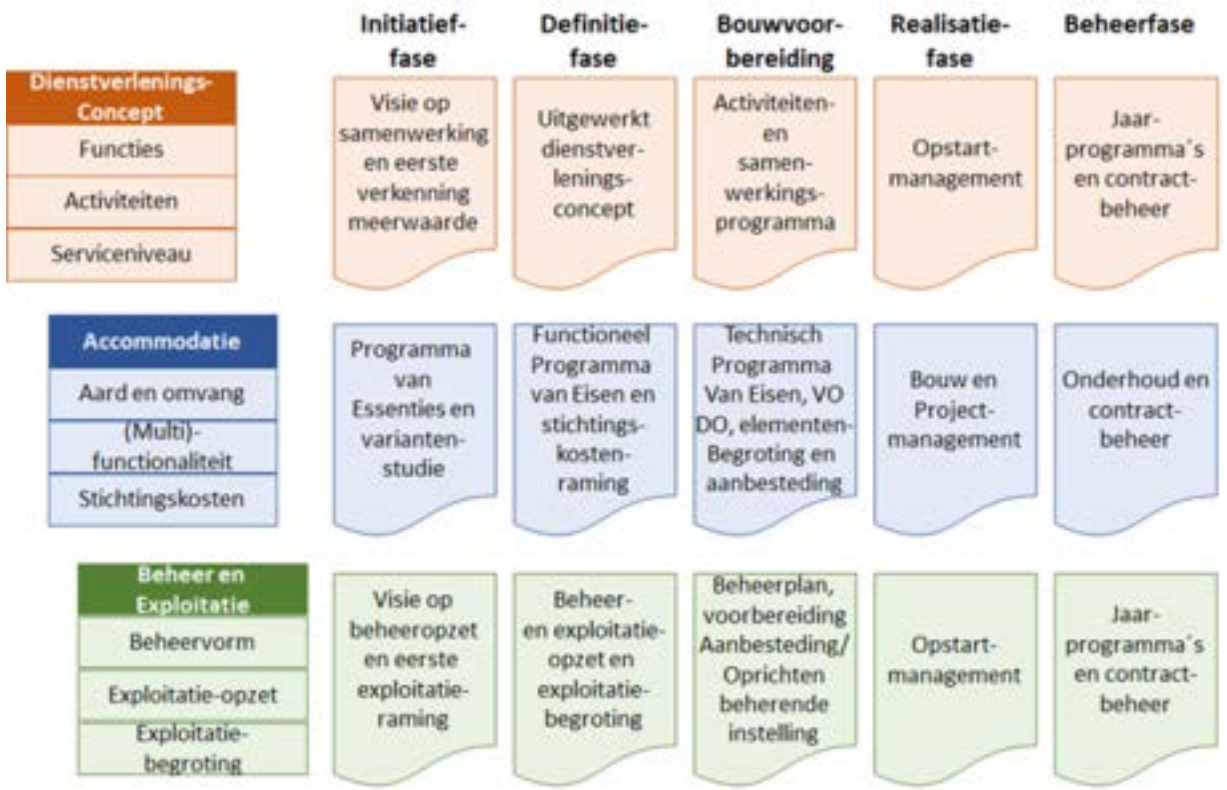
C. INSTRUMENT 3, HANDREIKING PROJECTEN

In de figuur op deze pagina is de projectfasering voor samengestelde/multifunctionele accommodaties weergegeven, naar fases en naar thema's. De basisgedachte is dat per fase, de drie te onderscheiden hoofdthema's in samenhang aan bod komen. De fases en thema's zijn zowel van toepassing voor nieuwbouw, als voor hergebruik/renovatie van bestaande accommodaties.

De volgende fases worden onderscheiden:
- Initiatieffase: Van eerste idee tot globaal concept.
- Definitiefase: Van globaal concept tot keuze voor functie, aard, omvang en beheer- en exploitatieopzet van de accommodatie.
- Bouwvoorbereidingsfase: Van conceptkeuze naar uitvoering gereed plan.
- Realisatie: Inrichten organisatie en bouw.
- Beheerfase: Vanaf oplevering organisatie en accommodatie.

De volgende thema's worden onderscheiden:
- Dienstverleningsconcept: De functie die de accommodatie gaat vervullen, de voorzieningen die worden gehuisvest en de producten, diensten en activiteiten.
- De accommodatie: De ruimtelijke vertaling van het dienstverleningsconcept naar aard, omvang, multifunctionaliteit en flexibiliteit van de accommodatie.
- Beheer en exploitatie: De passende beheer- en exploitatieopzet, eigendom en exploitatiebegroting.

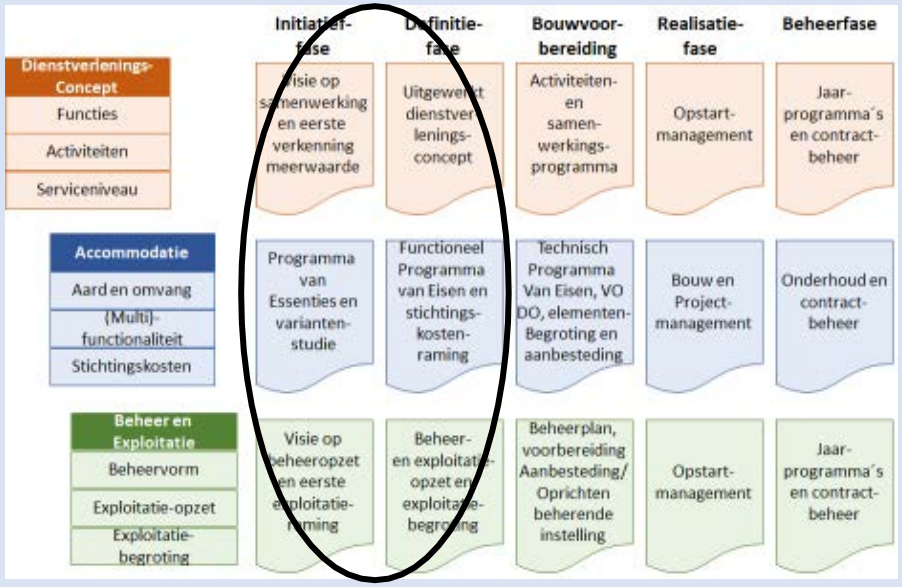
In de figuur is per fase en per thema aangegeven wat het resultaat moet zijn van de betreffende activiteit.

C. INSTRUMENT 3, HANDREIKING PROJECTEN

Een belangrijk onderdeel van het Programma Maatschappelijke Voorzieningen vormen de ‘Brede Verkenningen’. Die brede verkenningen hebben tot doel om voor plannen/ontwikkelingen die – vanuit het afwegingskader een hoge prioriteit hebben gekregen – een gedegen ‘voorfase’ uit te voeren. Vanuit het IHP worden al dergelijke verkenningen uitgevoerd. Deze Brede Verkenningen zijn in de kern de initiatieffase en de definitiefase. Doel van die verkenningen is:

1. Vaststellen van het inhoudelijke dienstverleningsconcept:
    a. Doelstelling en functie(s) van de voorziening
    b. Doelgroep(en)
    c. Te huisvesten diensten, partners, voorzieningen (wat wel, wat niet, inhoudelijke meerwaarde)
    d. Mate van samenwerking en positionering (samenwerking of integraal dienstverleningsconcept)

C. INSTRUMENT 3, HANDREIKING PROJECTEN

2. Vaststellen van het Functioneel Programma van Eisen:
    a. Programma van essenties
    b. Verkenning varianten
    c. Functioneel Programma van Eisen
        i. Huisvestingsconcept
        ii. Ruimteprogramma en functionele kenmerken
        iii. Mate van multifunctionaliteit
        iv. Zonering
        v. Ruimtelijke relaties
        vi. Look & feel
        vii. KEC-toets (Klimaatbestendig, Energieneutraal en Circulair)
    d. Inpassingsstudie/massastudie
    e. Stichtingskostenraming

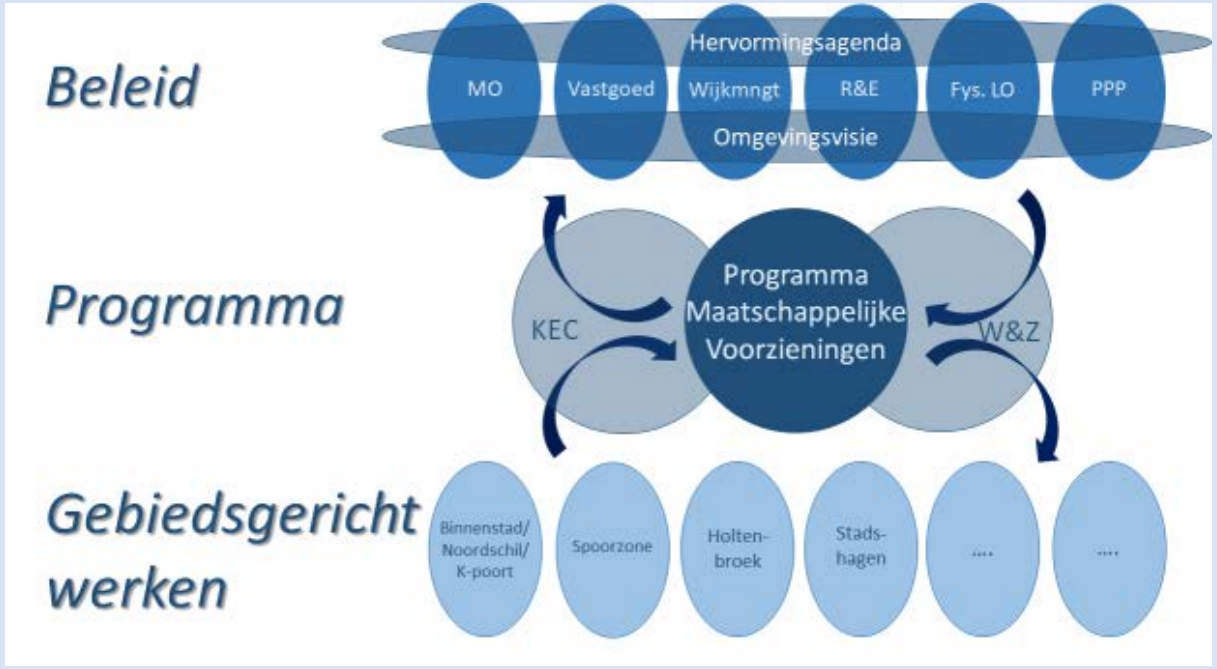
3. Beheer- en exploitatieopzet:
    a. Eigendom
    b. Beheervorm en beherende instelling
    c. Juridische hoofdopzet
    d. Serviceniveau
    e. Exploitatiebegroting

Elke fase van de brede verkenning eindigt met een fasedocument. Het college neemt een besluit na afloop van beide fases, de raad wordt na afronding van de Definitiefase om een besluit gevraagd.

D. PROGRAMMA-ORGANISATIE, ONTWERPUITGANGSPUNTEN

De volgende ontwerpuitgangspunten gelden voor de programma-organisatie:

- Op afstemming en samenwerking gericht: Het Programma Maatschappelijke Voorzieningen is de verbindende schakel tussen gemeentebreed beleid (sectoraal en de strategische opgaves) en het gebiedsgericht werken. Dat kan alleen succesvol zijn als de programma-organisatie wordt ingericht om die afstemming vorm te geven.
- Halen en brengen: Het programma ontwikkelt en borgt zelf kennis, maar is ook verregaand afhankelijk van de kennis van collega's en andersom. Dit veronderstelt een voortdurend proces van halen en brengen van kennis naar sectoraal beleid, naar strategische opgaves en naar de gebieden en andersom.
- Raakvlakken met andere programma's: Het Programma Maatschappelijke Voorzieningen heeft raakvlakken met in ieder geval het Programma Wonen en Zorg en de drie KEC-programma's. Ook de afstemming met die programma's is cruciaal voor het succes.

D. PROGRAMMA-ORGANISATIE, TAKENPAKKET

De programma-organisatie krijgt de volgende taken toevertrouwd:

1. Planning van voorzieningen door middel van:
   - Data actueel houden en actualiseren fact sheets
   - Maatschappelijke opgave typeren in samenwerking met beleid MO.
   - Vertaling van maatschappelijke opgave naar het wenselijke voorzieningenniveau.
   - Vertaling van wenselijke voorzieningenniveau naar ruimtevraag in samenwerking met Vastgoed.
   - Advisering over beheer en exploitatie.
   - Kennis delen met andere programma's (KEC, Wonen & Zorg, gebiedsgerichte programma's), met sectoraal beleid, wijkmanagement en met de strategische opgaves.

2. Het stellen van prioriteiten en aanbrengen van focus door middel van:
   - In afstemming met MO, gebiedsgericht werken, wijkmanagement en vastgoed integrale analyses van nut en noodzaak op basis van het afwegingskader.
   - Opstellen van adviezen voor prioriteitsstelling

3. Het voorbereiden van projecten met hoge prioriteit door middel van:
   - Het opdrachtgeverschap van brede verkenningen van samengestelde accommodaties (initiatieffase en definitiefase).
   - Het overdragen van de resultaten van de brede verkenningen (inhoudelijk concept, ruimtelijke vertaling, contouren beheer en exploitatie en budget) naar de lijnorganisatie of het gebiedsgerichte programma.

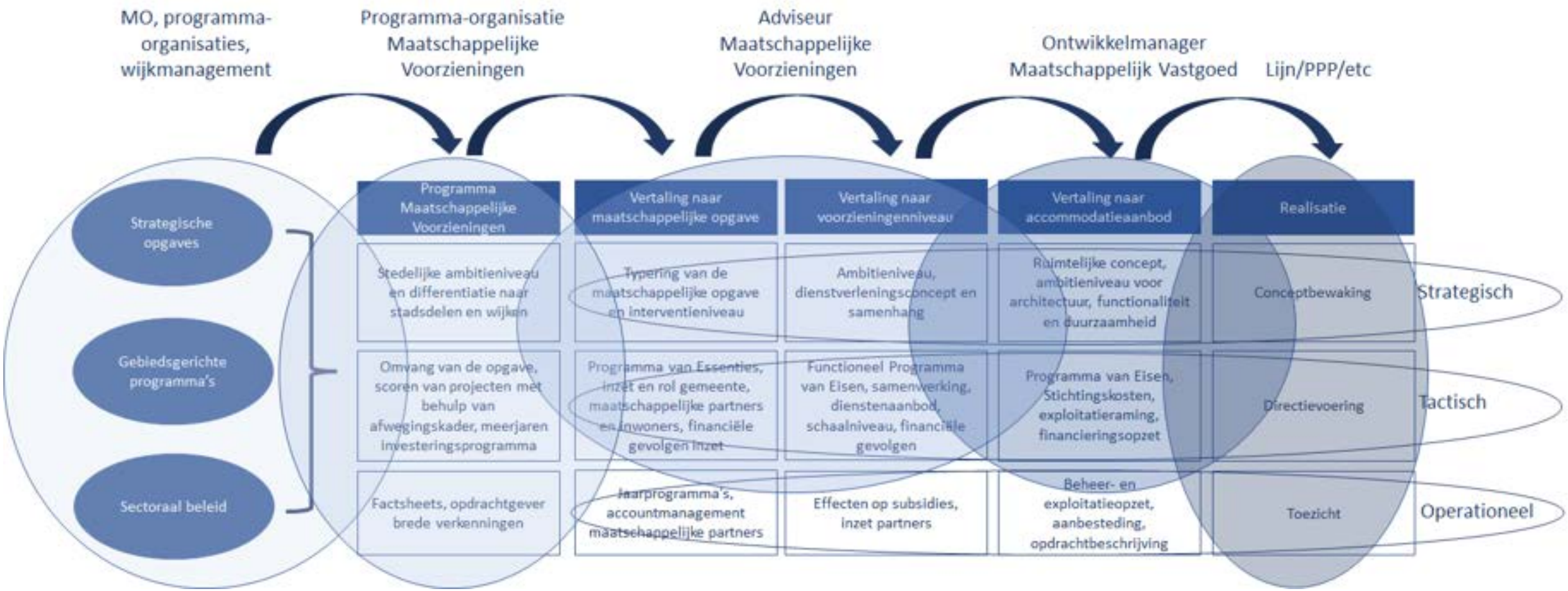
4. Het borgen van kennis door middel van:
   - Evaluatie van de brede verkenningen en de projectrealisatie.
   - Vertaling van resultaten naar werkwijze voor planning en prioriteren.

D. PROGRAMMA-ORGANISATIE, TAKENPAKKET

	WEL IN HET PROGRAMMA	NIET IN HET PROGRAMMA	WAAR DAN WEL?
PLANNING VAN VOORZIENINGEN			
De staat van de wijken en stadsdelen	Ontwikkelen en onderhouden van fact sheets	Onderzoeken en programma's op basis waarvan fact sheets worden gemaakt	Buurt voor Buurt onderzoeken, MO, Vastgoed, strategische opgaves
Typeren van de maatschappelijke opgave in wijken en stadsdelen	Aandragen modellen, opnemen in fact sheets en afstemming met MO	Vaststellen van de maatschappelijke opgave	Lijnorganisatie, maatschappelijke ontwikkeling
Bepalen wenselijke voorzieningenaanbod	Vertalen van maatschappelijke opgaves naar voorzieningenaanbod en accommodaties	-	-
PRIORITEITEN EN FOCUS			
Scoren van wijken en projecten	Toepassing afwegingskader	-	-
Prioriteiten stellen	Advisering over prioriteiten	Besluitvorming	Directie en bestuur
PROJECTEN			
Brede verkenningen	Opdrachtgever voor brede verkenningen samengestelde accommodaties	Sectorale accommodaties	Vastgoed/MO/gebiedsgerichte programma's
Bouwvoorbereiding en realisatie	Bewaking inhoudelijk concept	Opdrachtgeverschap	PPP/Vastgoed/gebiedsgerichte programma's
EVALUATIE			
Evaluatie van projecten	Succes en falen brede verkenning, overdracht naar lijn en gevolgen voor werkwijze	Succes en falen bouwvoorbereiding en realisatie	PPP/Vastgoed

Voor de projecten is het belangrijk een onderscheid te maken naar de projecten in de gebiedsgerichte programma's en de rest van de stad. Binnen de gebiedsgerichte programma's worden de accommodaties (zowel enkelvoudig als samengesteld) gerealiseerd in opdracht van de betreffende programmaorganisatie. In de rest van de stad is PPP/Vastgoed de opdrachtgever.

D. PROGRAMMA-ORGANISATIE, KENNIS EN COMPETENTIES

D. PROGRAMMA-ORGANISATIE, BEMENSING

De organisatie wordt vormgegeven door:

- Een relatief kleine vaste organisatie die bestaat uit een programmamanager en een programma-assistent/-secretaris.
- Aangevuld met (tijdelijke) ondersteuning door collega's vanuit reguliere afdelingen, die (een deel van hun) tijd besteden aan het programma. Dat zijn in ieder geval de Adviseurs Maatschappelijke Voorzieningen en Maatschappelijk Vastgoed en medewerkers van Ruimte en Economie.
- Incidenteel oproepbaar collega's van Concernfinanciën, datawerker bij afdeling wijkmanagement en Beheer.
- Aangevuld met interne (PPP) en externe inhuur voor de projecten/brede verkenningen.

BEMENSING PROGRAMMA ORGANISATIE	BEMENSING PROJECTORGANISATIE
VASTE BEZETTING	VASTE BEZETTING
Programmamanager	PPP-Procesmanager
Programma-assistent/-secretaris	Project-assistent
BEMENSING VANUIT REGULIERE AFDELINGEN	BEMENSING VANUIT REGULIERE AFDELINGEN
Ontwikkelmanager Maatschappelijk Vastgoed	Ontwikkelmanager Maatschappelijk Vastgoed of Onderwijshuisvesting
Adviseur Maatschappelijke Voorzieningen	Adviseur Maatschappelijke Voorzieningen
Wijkmanagement	Wijkmanager
Op afroep: Concernfinanciën, datawerker, communicatie, beheer, juridisch, etc.	ZWLM, communicatie, vastgoed, juridisch, ruimte en economie

E. GLOBALE PLANNING

jan-feb	Afronden Programmaplan en vaststelling
mrt-mei	Inrichten programma-organisatie en meerjaren invensteringsprogramma
Jun-dec	Start brede verkenningen 1e projecten
2023	Brede verkenningen nieuwe projecten
2024	Brede verkenningen nieuwe projecten
2025	Brede verkenningen nieuwe projecten

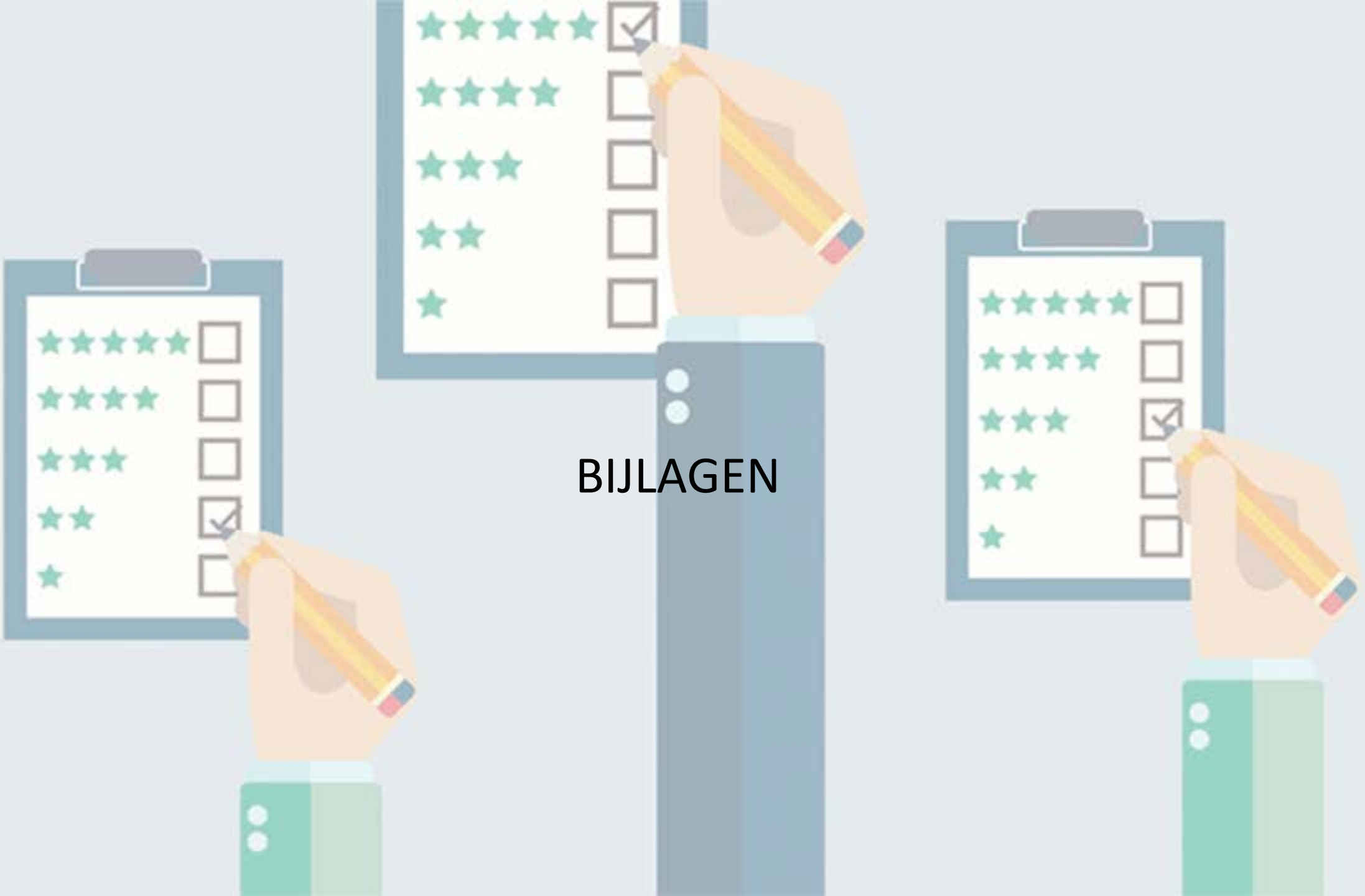
F. TOT SLOT

We staan voor een complexe opgave, die eigenlijk al gestart is. Op dit moment lopen meerdere projecten op het gebied van maatschappelijke voorzieningen. Enkele voorbeelden zijn De Pol in Zuid, het Cultuurhuis/Stadsfoyer in Stadshagen en de combinatie De Bolder, Meander en Stadkamer in AA-landen. Ook vanuit de gebiedsgerichte programma's bestaat inmiddels behoefte aan input op het gebied van maatschappelijke voorzieningen. Elk van deze projecten bevindt zich in een andere fase, maar de behoefte binnen de projecten is telkens dezelfde: welk voorzieningenniveau is nodig in deze wijk, met welke samenhang en met welk ambitieniveau?

Het Programma Maatschappelijke Voorzieningen wil 'handen en voeten' geven aan deze opgave. Wij denken dat de werkwijze, die in dit programmaplan is beschreven, leidt tot betere afwegingen over de ontwikkeling van het aanbod van maatschappelijke voorzieningen en een toegesneden voorzieningenaanbod. Wij zullen het college en de raad de komende jaren – via de beleidscyclus – blijvend informeren over de voortgang, planning en prioritering.

BIJLAGEN

PROGRAMMA-ORGANISATIE, KENNIS EN COMPETENTIES

De volgende kennis en competenties zijn binnen de programma-organisatie nodig:

Kennis

- Brede kennis van maatschappelijke ontwikkelingen, voorzieningen en vastgoed. Geen vakspecialisatie van de verschillende domeinen, maar juist een breed overzicht en ruime ervaring over de domeinen heen.
- Kennis en ervaring van sociaal en fysiek.
- Kennis en visie op de samenhang binnen en tussen:
    - Inhoud: Welke voorzieningen passen bij de maatschappelijke opgave in welke samenhang?
    - Ruimtelijk: Vertaling van voorzieningen naar ruimtevraag.
    - Exploitatie: Affiniteit met gevolgen voor de exploitatie (zowel eigenaarbeheer als gebruikerbeheer).

Vaardigheden/gedrag

- Procesmanagement en communicatie op meerdere lagen, tussen meerdere disciplines en binnen en buiten de gemeentelijke organisatie.
- Op samenwerking en draagvlak gericht.
- Met zicht op de verschillende gemeentelijke rollen.
- Met oog voor de belangen van anderen, maar ook het programmabelang.
- Datagedreven werken.

PROGRAMMA-ORGANISATIE, KENNIS EN COMPETENTIES

De gemeente Zwolle beschikt op dit moment niet over functies waarin deze kennis en vaardigheden samenkomen. Deze kennis en vaardigheden zijn op dit moment versnipperd over meerdere personen/afdelingen en in capaciteit te beperkt. Het is van essentieel belang voor het Programma Maatschappelijke Voorzieningen dat twee functies worden ingevuld, te weten:

- Adviseur Maatschappelijke Voorzieningen.
- Ontwikkelmanager Maatschappelijk Vastgoed.

Deze functionarissen zullen ‘spilfuncties’ vervullen tijdens de brede maatschappelijke verkenningen, die vooraf gaan aan de daadwerkelijke realisatie van samengestelde accommodaties. Naar alle waarschijnlijkheid maken zij onderdeel uit van respectievelijk MO (Adviseur Maatschappelijke Voorzieningen) en Vastgoed (Ontwikkelmanager Maatschappelijk Vastgoed) en worden ‘uitgeleend’ aan het programma.

In het schema op de volgende pagina zijn de kenmerken van de beide functies kernachtig weergegeven. Daarin zijn opgenomen:

- De essentie van de functies van de beide adviseurs.
- De kern van de advisering die zij moeten leveren op strategisch, tactisch en operationeel niveau.
- De raakvlakken, overlap, communicatie en informatie-uitwisseling die nodig is tussen de beide adviseurs, maar ook met de lijn, het wijkmanagement en andere programma’s.

Legenda toegepaste uitzonderingsgrondslagen

In dit document zijn gegevens definitief geanonimiseerd op grond van:

Wet	Artikel	Omschrijving	Pagina's
Wet open overheid	Art. 5.1 lid 2 sub e	De eerbiediging van de persoonlijke levenssfeer	17

From: "5.1.2e (5.1.2e" <5.1.2e@zwolle.nl>
Sent: 3/5/2024 5:00:48 PM
To: "5.1.2e" <5.1.2e@zwolle.nl>
Cc: "5.1.2e" <5.1.2e@zwolle.nl>, "5.1.2e" <5.1.2e@zwolle.nl>, "5.1.2e 5.1.2e)" <5.1.2e@zwolle.nl>, "5.1.2e 5.1.2e 5.1.2e" <5.1.2e@zwolle.nl>
Subject: Stukken tbv AOG morgen I portie 2: bouwsteen wonen

5.1.2e (5.1.2e heeft een OneDrive voor Bedrijven-bestand met u gedeeld. Klik op de onderstaande koppeling om het bestand te bekijken.

bijlage 1b Eindproduct-KwalitatiefToekomstbeeldWonenZwolle.pdf

Hoi 5.1.2e,
Hierbij ontvang je -in porties- de stukken tbv ons extra ingelaste AOG-overleg morgen.
Bij deze de tweede portie stukken over de

- Bouwsteen wonen

Vraag voor AOG: voldoende kwaliteit om deze stukken na ons overleg te publiceren inn IBABS tbv ons SO met Gerdien as donderdag?
Groet,

5.1.2e
5.1.2e
5.1.2e
5.1.2e
telefoon 5.1.2e of 5.1.2e
5.1.2e @zwolle.nl

Legenda toegepaste uitzonderingsgrondslagen

In dit document zijn gegevens definitief geanonimiseerd op grond van:

Wet	Artikel	Omschrijving	Pagina's
Wet open overheid	Art. 5.1 lid 2 sub e	De eerbiediging van de persoonlijke levenssfeer	1

From: "5.1.2e 5.1.2e " <5.1.2e @zwolle.nl>
Sent: 1/31/2025 6:45:45 PM
To: 5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>, "5.1.2e " <5.1.2e @zwolle.nl>, "5.1.2e " <5.1.2e @zwolle.nl>, "5.1.2e " <5.1.2e @zwolle.nl>, <5.1.2e @posadmaxwan.nl>, "5.1.2e)" <5.1.2e @zwolle.nl>
Cc: "5.1.2e " <5.1.2e @zwolle.nl>, "5.1.2e " <5.1.2e @zwolle.nl>, "5.1.2e " (5.1.2e " <5.1.2e @zwolle.nl>, "5.1.2e " <5.1.2e @posadmaxwan.nl>, "5.1.2e " <5.1.2e @zwolle.nl>
Subject: Stukken tbv vooruitblik werksessie college ma om 14.15 uur

Ha collega's,
Hierbij ontvangen jullie tbv onze vooruitblik werksessie college as maandag om 14.15 een aangepast programma en presentatie ten behoeve van de werksessie as dinsdag met het college. De presentatie is nog niet 100% klaar, maar geeft wel inzicht in de opbouw van de sessie en wat we willen laten zien. Eea is zo tot stand gekomen nav de wens van Gerdien om het vooral een open gesprek te laten zijn met het college en dus niet zelf invullen en sturen. Wat mij betreft is dat tav de laatste dia's nog voor discussie vatbaar; ik denk dat we best onze inzet kunnen toetsen bij het college. In geval het gesprek een geheel andere kant opgaat dan onze ingezette lijn, kunnen we het alsnog skippen.
Groet en fijn weekend,
5.1.2e

Legenda toegepaste uitzonderingsgrondslagen

In dit document zijn gegevens definitief geanonimiseerd op grond van:

Wet	Artikel	Omschrijving	Pagina's
Wet open overheid	Art. 5.1 lid 2 sub e	De eerbiediging van de persoonlijke levenssfeer	1

From: "5.1.2e (5.1.2e" <5.1.2e @zwolle.nl>
Sent: 1/31/2025 6:09:21 PM
To: "Rots, Gerdien" <5.1.2e @zwolle.nl>
Cc: "5.1.2e " <5.1.2e @zwolle.nl>, "5.1.2e " <5.1.2e @zwolle.nl>, "5.1.2e " <5.1.2e @zwolle.nl>
Subject: Stukken tbv werksessie college 4 feb

Beste Gerdien,

Hierbij ontvang je een aangepast programma en presentatie ten behoeve van de werksessie as dinsdag met het college. De presentatie is nog niet 100% klaar, maar geeft wel inzicht in de opbouw van de sessie en wat we willen laten zien. De laatste dia's over de mogelijke ontwikkelrichting zijn wat mij betreft optioneel.

Vraag die ik heb:
Voldoet dit voldoende aan jouw wens om meer een open gesprek te voeren?

Maandagmiddag, na het pfo, nemen we het programma en presentatie nog door met de deelnemers van as dinsdag. Dan kunnen we nog aanpassingen doen en eea klaar maken voor de werksessie.

.
Groet,
5.1.2e

Legenda toegepaste uitzonderingsgrondslagen

In dit document zijn gegevens definitief geanonimiseerd op grond van:

Wet	Artikel	Omschrijving	Pagina's
Wet open overheid	Art. 5.1 lid 2 sub e	De eerbiediging van de persoonlijke levenssfeer	1

Ons Zwolle van Overmorgen

Programma werksessie College

1. Introductie
2. **Korte Terugblik**

3. Op weg naar een Ruimtelijk toekomstperspectief

Vertrekpunt: welke stad zijn we?

Mogelijke ontwikkelrichtingen ruimtelijk toekomstperspectief

Mogelijke ontwikkelgebieden voor wonen nader bekeken

opties en bijbehorend ontwikkelpad voor wonen

4. Afsluitend gesprek over mogelijke inzet college op weg naar 2040

Terugblik werksessie college d.d

Terugblik 2024

Samen met Zwollenaren!

6oo enquêtes ingevuld!

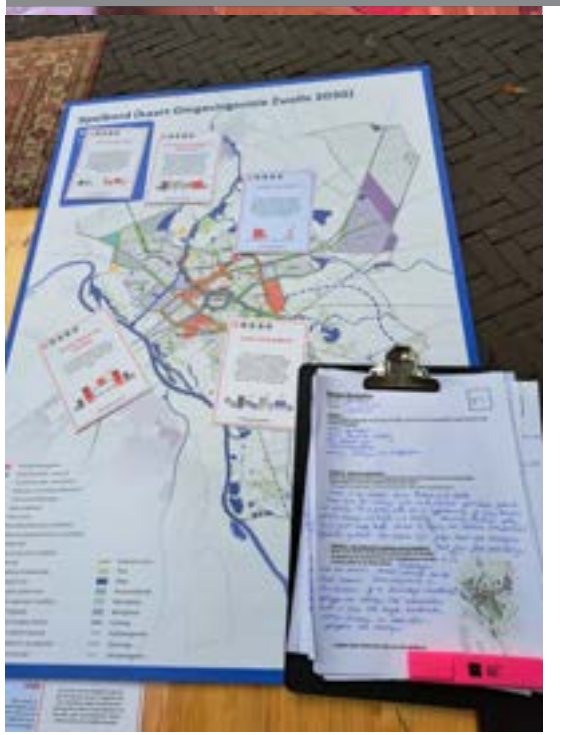
Jongeren Meet-up:
- Sociale factoren
- Breng **ziel** in de buurt, wijk, stad

Gewenste ontwikkeling van Zwolle

5.1.2e

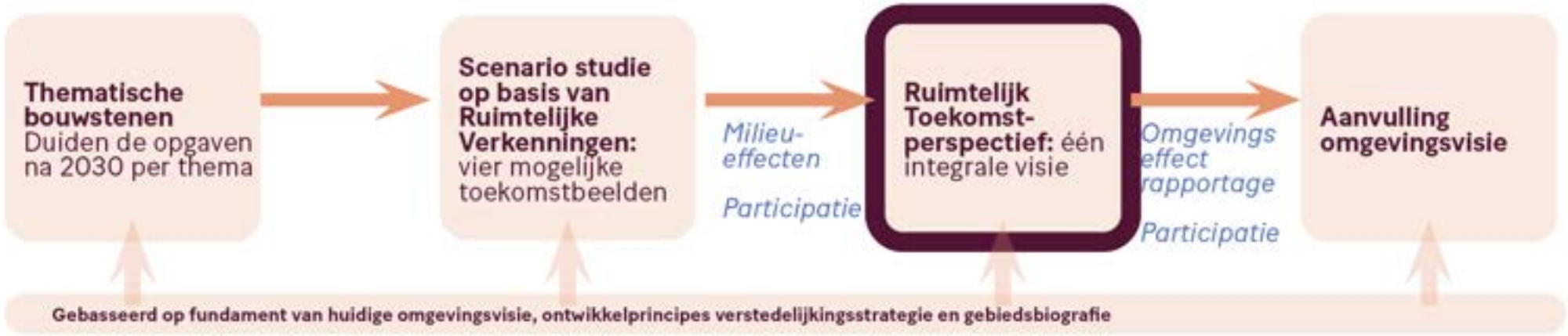

Top 10 gekozen kaarten

1. Een nieuwe wijk
2. Vergroening wijk
3. Sponsbos
4. Wonen op terpen
5. Groene gordel: een groot stadspark
6. XL-energiepark
7. Hubs aan de rand
8. Woningen toevoegen bij stations
9. Meer water toelaten veenweidegebied
10. Geleidelijke stadsranden

Op weg naar een Ruimtelijk Toekomst Perspectief

Ruimtelijk Toekomst Perspectief

Vertrekpunt: welke stad zijn we?

Omgevingsvisie

Verstedelijkingsstrategie:

1. Warme Harten in een Klimaatadaptieve Delta is zuinig *omgaan met de ruimte*
2. In een Klimaatadaptieve Delta pakken we opgaven aan bij de bron
3. In Warme Harten helpt *het nieuwe het bestaande met transitieopgaven*
4. Warme Harten bieden een *passend woningaanbod voor iedereen*
5. In Warme Harten geven we *voorrang aan voetganger, fietser en OV*
6. Elk Warm Hart speelt een rol in het *vergroten van regionaal economisch elan*
7. In een Klimaatadaptieve Delta *bouwen we gebiedsspecifiek*

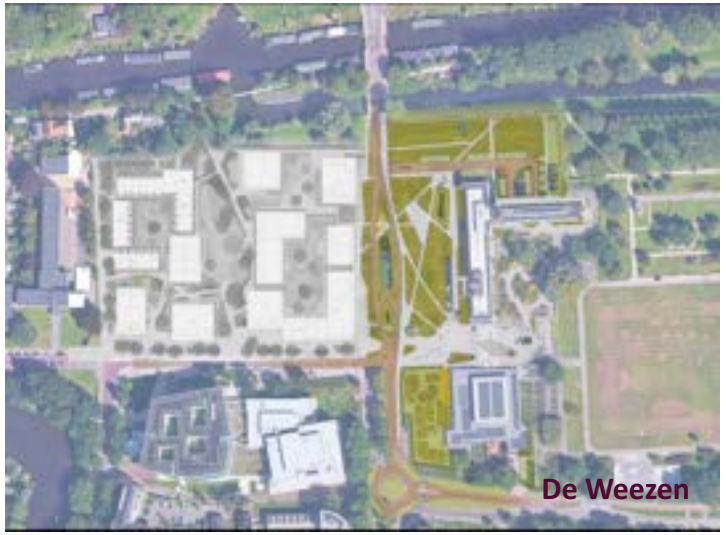
Gebiedsbiografie:

1. In een Klimaatadaptieve Delta herstellen we natuurlijke systemen. We houden hierbij rekening met de kwaliteiten en gelaagdheid van het cultuurhistorische landschap.
2. In Warme Harten herstellen we de relatie tussen landschap, bodem en water enerzijds en landbouw en bebouwing anderzijds.
3. In Warme Harten groeit landschap mee: we koppelen elk hoogdynamisch woon- en werkgebied aan een sterk landschap.

Vertrekpunt; voortbouwen op bestaande plannen

Opgaven: wat komt er op ons af?

Klimaat en water:

- Klimaatbestendige delta door **water en bodem sturend** (water en groen): Sallandse Weteringen, IJsseldelta, De Vecht, Mastenbroek
- **Water vasthouden** op de plekken waar het valt, vertraagd afvoeren en grote waterbergingen inpassen in stad en landschap
- Bouwen op plekken waar bodem het toelaat: **klimaatadaptief bouwen** of niet bouwen in gevoelige gebieden (bijvoorbeeld: Mastenbroek)

Energie

- Ruimte voor de klimaatneutrale transitie (circulair en energieneutraal) maken en reserveren
- In **2050 aardgasvrij**

Wonen/Sociaal:

- Demografische groei stagneert: grote vergrijzingsgolf. Méér eenpersoonshuishoudens, doorstroming noodzakelijk, mismatch in aanbod en vraag
- Tegelijk: woningnood/crisis in NL, gebrek aan passende woningen (# en kwaliteit)
- Opgave: **5000-15.000 woningen**
- Verstedelijkingsstrategie regio Zwolle (NOVEX)

Opgaven: Wat komt er op ons af?

Mobiliteit:

- Met de gewenste mobiliteitstransitie willen we de groei van autoverkeer beperken, maar de verwachting is dat de verkeersintensiteit op de wegen in Zwolle de komende jaren desondanks nog altijd zal blijven groeien.
    - Het autobezit in Zwolle neemt toe van 64.500 in 2020 naar 74.500 in 2040. Een groei van 10.000
- Vanuit STOMP-benadering en integrale visie op de stad, waarbij we meer ruimte voor klimaat, leefbaarheid en actieve mobiliteit
- De transitie van Openbaar Vervoer naar Publieke Mobiliteit vraagt om een heldere toekomstvisie en een concrete aanpak. Inzetten op deelmobiliteit, overstappen (Hubs) en regulier openbaar vervoer

Economie:

- Divers aanbod: brede profilering, IT, Health, MKB en logistieke bedrijvigheid
- Centrale ligging in netwerkingen spoor en wegen in NL: blijvend aantrekkelijk voor bedrijvigheid
- Ruimte voor innovatie en circulaire economie: grote ruimtevragers in de toekomst
- Opgave: 20.000 arbeidsplaatsen en 50-135 hectare bedrijventerreinen

Wonen in de huidige Zwolse Omgevingsvisie

- Een (t)huis voor iedereen
- Opgave: 1000 per jaar 2020-2030: totaal 10.000
- 60% binnenstedelijk/40% buitenstedelijk
- Planningslijst woningbouw: ca. 14.500 woningen
- Gerealiseerd t/m 2023: 2695 woningen
- Kwalitatieve mismatch: te veel kleine woningen ten opzichte van de woonbehoefte

Vertrekpunt: Kernwaarden Zwolle

Zwols ‘noaberschap’
door sterke sociale weefsels

Zwolle nabij
door duurzame en aantrekkelijke verbondenheid

Zwolle deltaspons
door een robuust groen-blauw netwerk

Zwols ‘noaberschap’
door sterke sociale weefsels

Nieuw helpt bestaand

Ontmoetingen op alle schaalniveaus

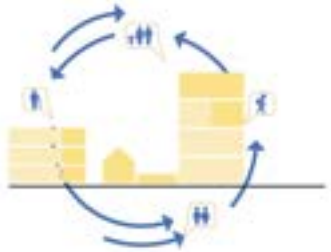
Gedifferentieerd woon-programma

Collectiviteit stimuleren

Doorstroming stimuleren

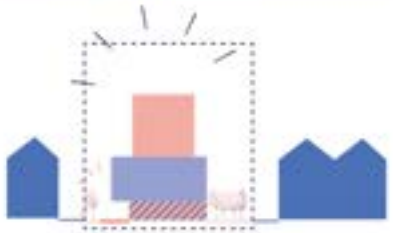
Wijkcentrum als kernpunt

Zwolle nabij door duurzame en aantrekkelijke verbondenheid

Nieuw versterkt bestaand

Actieve mobiliteit

Focus op HOV knooppunten

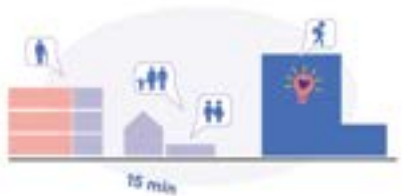
Stadsstraten: vitale verbindingen en fijne verblijfsplekken

Stadsstraten: aantrekkelijke, veilige en klimaatadaptieve profielen

Sterke profilering nabije werkgebieden

Zwolle deltaspons door een robuust groen-blauw netwerk

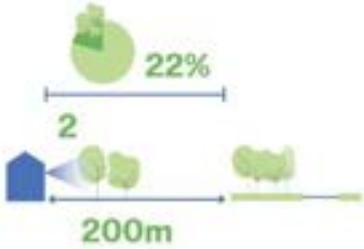
Nieuw helpt bestaand

Robuustheid op alle schaalniveaus

2 - 22 - 200 regel

Koppeling ontwikkeling woningbouw en groen

Koppelkansen benutten in de ondergrond

Sponswerking door een doorlopend watersysteem

Reflectie: worden de vertrekpunten (nog steeds) omarmt?

Mogelijke ontwikkelrichtingen RTP

Compact Zwolle (basis)

Zwolle Stadsranden

Zwolle Buiten

Wonen

Woonmilieus

Stedelijke woonmilieus
(o.a. binnenstedelijke verdichting/stadsscan locaties)

Groenstedelijke woonmilieus
(o.a. uitbreidingslocaties)

Wonen: de ruimtelijke vertaling (waar?)

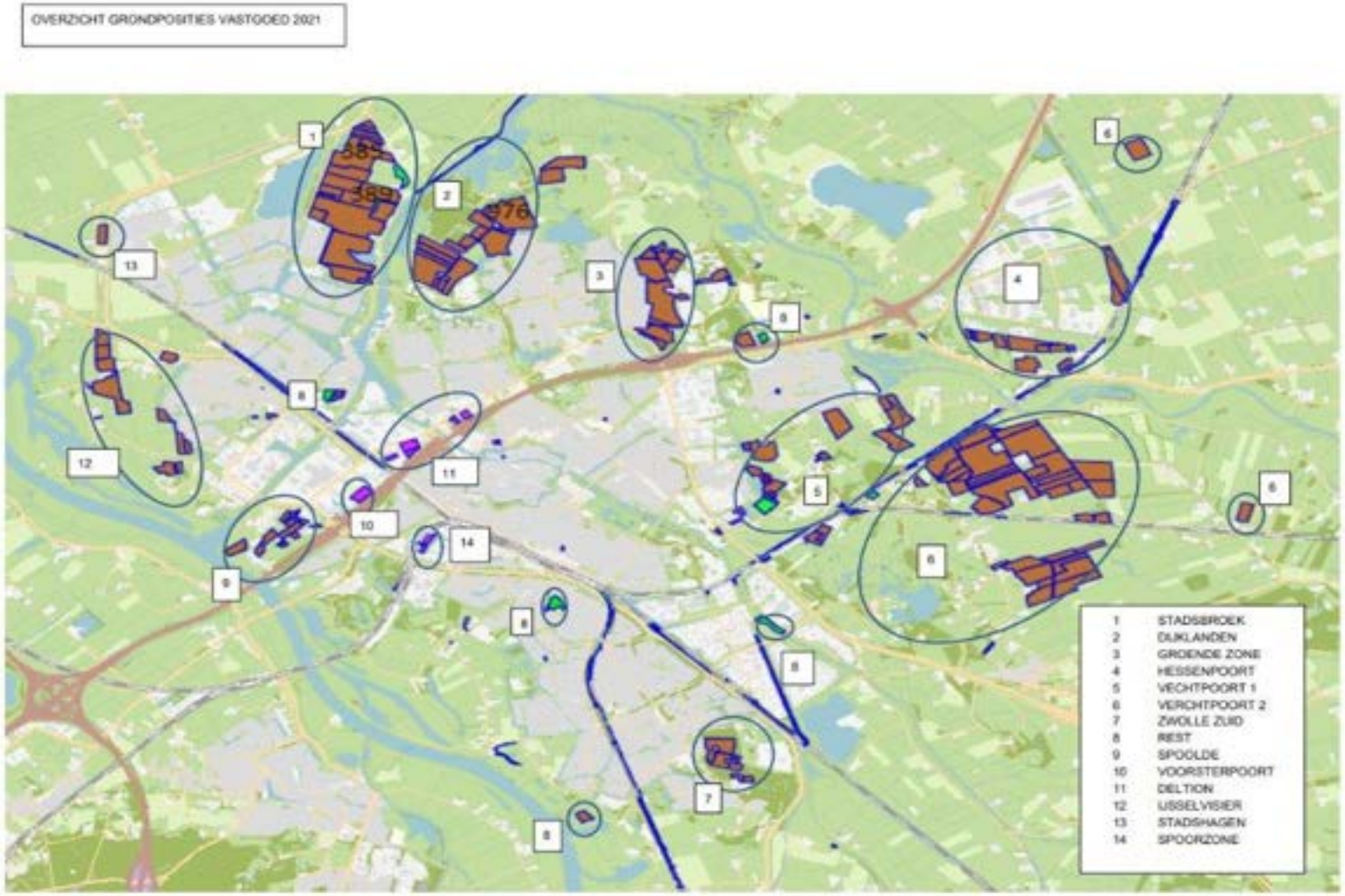
- De (potentiële) locaties
  1. De huidige planningslijst wonen (o.a.): 14.500 woningen
     - Spoorzone, (schil) binnenstad, Zwartewaterzone en –allee, Oosterenk, Harculo, Stadshagen, Harculo, overige binnenstedelijke herontwikkelingen, dorpen buitengebied, NRI-initiatieven
  2. Stadsscan
  3. Ceintuurbaanzone Model Randstad
  4. Vechtpoort 1 (deel model Ringstad)
  5. Vechtpoort 2 (deel model Ringstad)
  6. Zwolle-zuid
  7. Stadsbroek

  Nb. Locaties onder 1 vallen onder de huidige Omgevingsvisie

Wonen: Hoe af te wegen?

- Grip op grond
- Financiële uitvoerbaarheid
- Toets aan basiswaarden:
  - Versterken sociale netwerken
  - Nabijheid van voorzieningen
  - Passend binnen groen-blauw raamwerk
- Kansen voor STOMP: o.a. potentie op aansluiting HOV
- Kansen voor 'nieuw helpt bestaand'
- Woningbouwpotentie
- Passend binnen beleid hogere overheden (rijk/provincie)

Gemeentelijk grondeigendom

ontwikkelgebieden:
welke afweging maakt u?

Afwegingsschema

	Stadsscan	Model-Randstad	Vechtpoort 1	Vechtpoort 2	Zwolle-Zuid	Stadsbroek
Mate van regie (grondeigendom)						
Financiële uitvoerbaarheid						
Toets aan basiswaarde: versterken sociale netwerlen						
Toets aan basiswarde: nabijheid						
Toets aan basiswaarde: groen/blauw						
Kansen voor STOMP: Potentie HOV-ontsluiting						
Kansen voor 'nieuw helpt bestaand'						
Woningbouwpotentie						
Passend binnen beleid hogere overheden						
Totale afweging						

-- zeer negatief (-2), - negatief (-1), 0 neutraal, + positief (+1) ++ zeer positief (+2)

Afwegingsschema

	Stadsscan	Model-Randstad	Vechtpoort 1	Vechtpoort 2	Zwolle-Zuid	Stadsbroek
Mate van regie (grondeigendom)						
Financiële uitvoerbaarheid						
Toets aan basiswaarde: versterken sociale netwerlen						
Toets aan basiswarde: nabijheid						
Toets aan basiswaarde: groen/blauw						
Kansen voor STOMP: Potentie HOV-ontsluiting						
Kansen voor 'nieuw helpt bestaand'						
Woningbouwpotentie						
Passend binnen beleid hogere overheden						
Totale afweging						

-- zeer negatief (-2), - negatief (-1), 0 neutraal, + positief (+1) ++ zeer positief (+2)

Keuzes en bijbehorend ontwikkelpad voor wonen

Mogelijke Strategie: inbreiden en uitbreiden

	Ontwikkelgebied	Aantal woningen
1	Huidige Omgevingsvisie	7300 + 4.000 (extra plancapaciteit)
2	Stadsscan	2000-5000
3a	Ceintuurbaanzone --> model Randstad	3000-5000
3b	Ceintuurbaanzone --> incl. Vechtpoort 1	3000
4	Stadsbroek (en Dijklanden?)	1000-1500
5	Zwolle-Zuid	3000
	Totaal	**19.300 - 24.800**

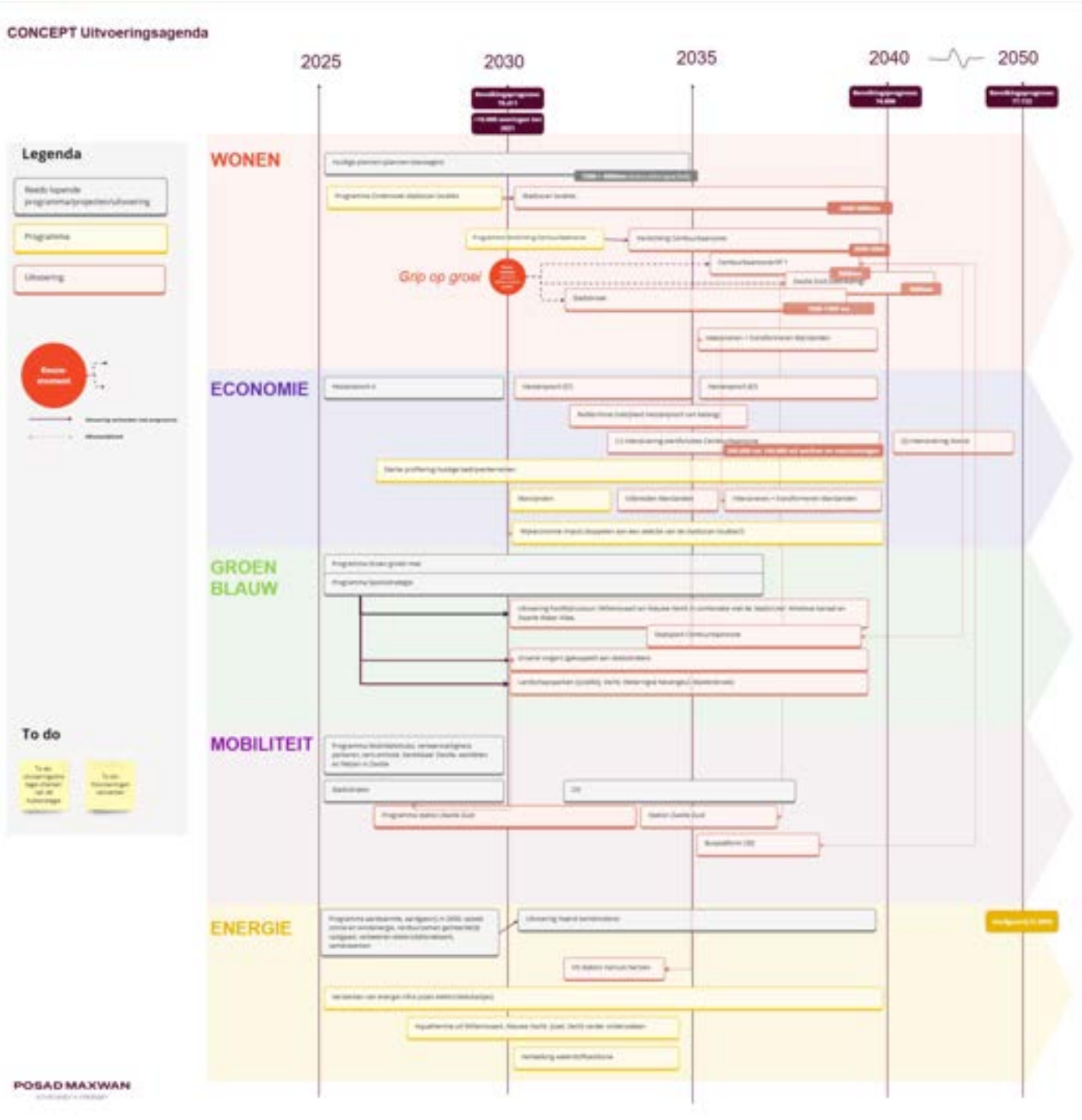
Demografische huishoudensgroei tot 2040 is 12.406 huishoudens erbij. Tot 2050 is 15.406 huishoudens erbij
Verstedelijkingsstrategie is 15.000 tot 25.000 extra woningen. Regionale verstedelijkingsstrategie 15.00-25.000. 4000 woningen: herprogrammaering en '130%-marge' bij mogelijk planuitval.

Mogelijke strategie: accent op uitbreiden

	Ontwikkelgebied	Aantal woningen
1	Huidige Omgevingsvisie	7300 + 4.000 (extra plancapaciteit)
2	Stadsscan	2000-5000
3a	Ceintuurbaanzone --> model Randstad	3000-5000
3b	Ceintuurbaanzone --> incl. Vechtpoort 1	3000
4	Vechtpoort 2	
	Totaal	

Welke keuzes hebben we te maken?

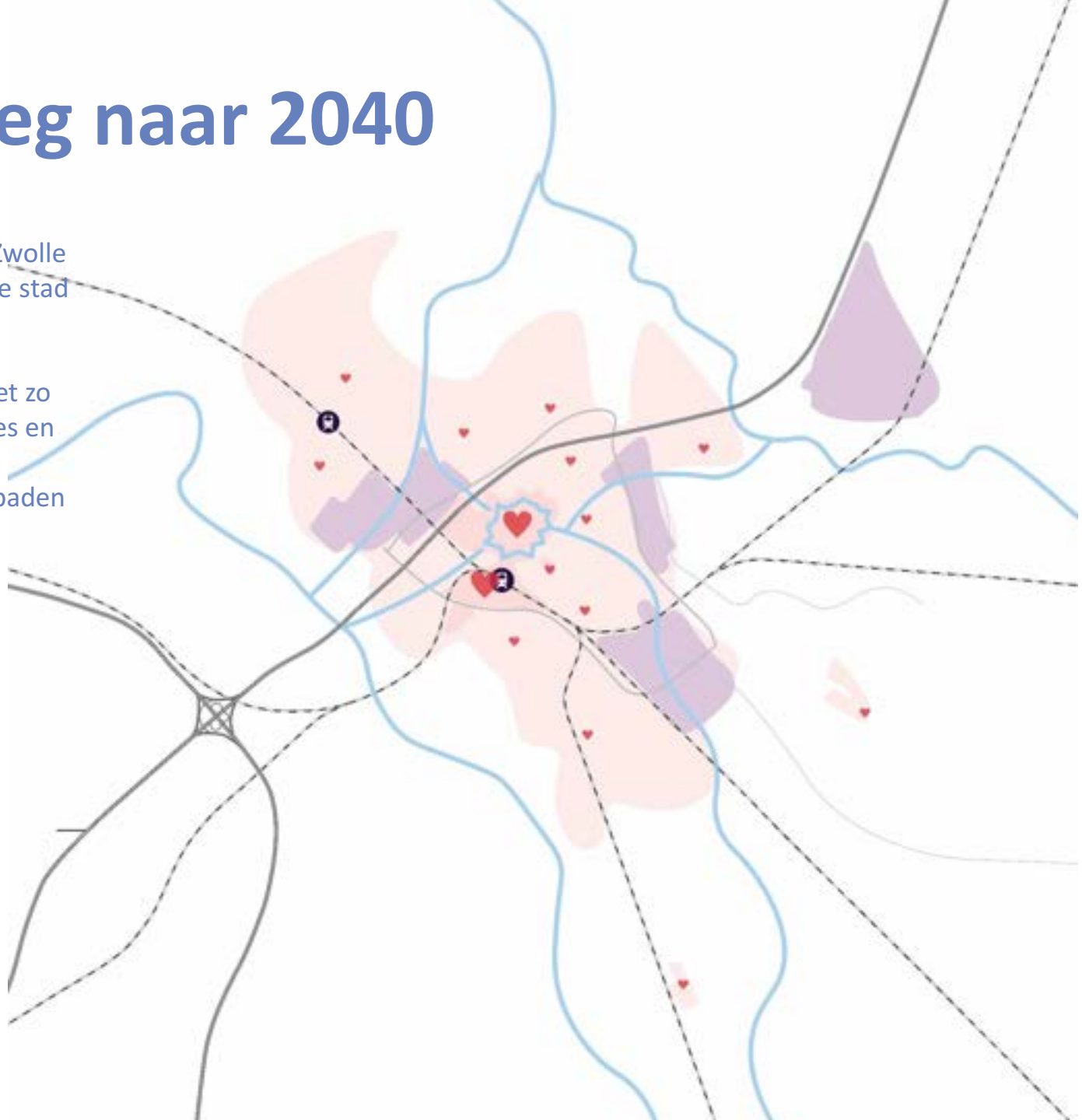
- Ontwikkelpad geeft overzicht van keuzes en snelheden

Mogelijke inzet op weg naar 2040

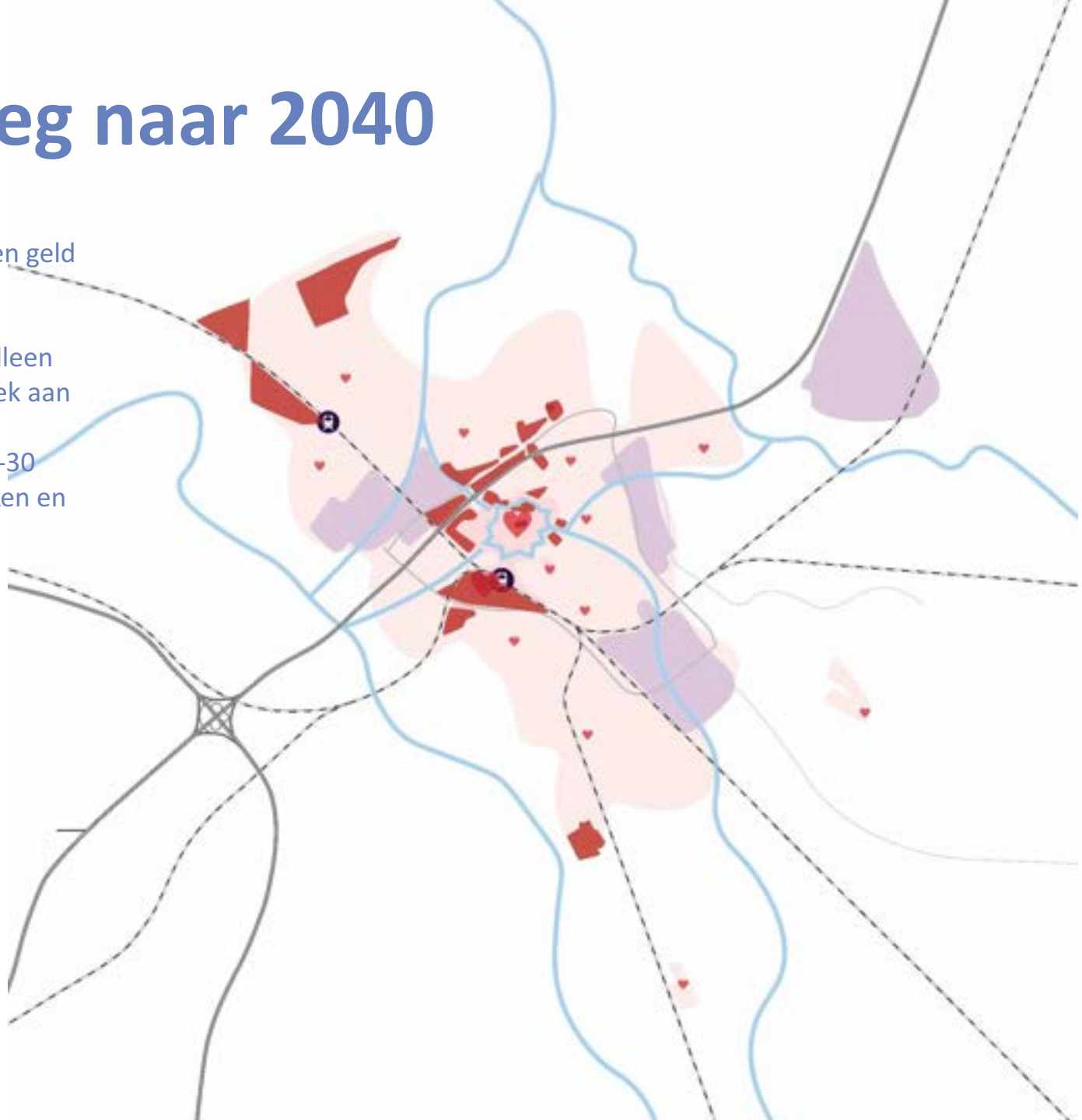
- Starten vanuit sociale netwerken: kernwaarde van Zwolle
- Wijkcentra en buurtcentra dragers van de bestaande stad
- Ontmoeting stimuleren op alle schaalniveaus: van gebouwtypologie tot woonblok en buurten
- Geen anonieme woontypologieën, woonvormen met zo veel mogelijk interactie, gemeenschappelijke ruimtes en ‘ogen op de straat’
- Verbindingen maken tussen buurten, loop- en fietspaden verbinden zodat het eenvoudiger wordt om naar ontmoetingsplekken te gaan

Mogelijke inzet op weg naar 2040

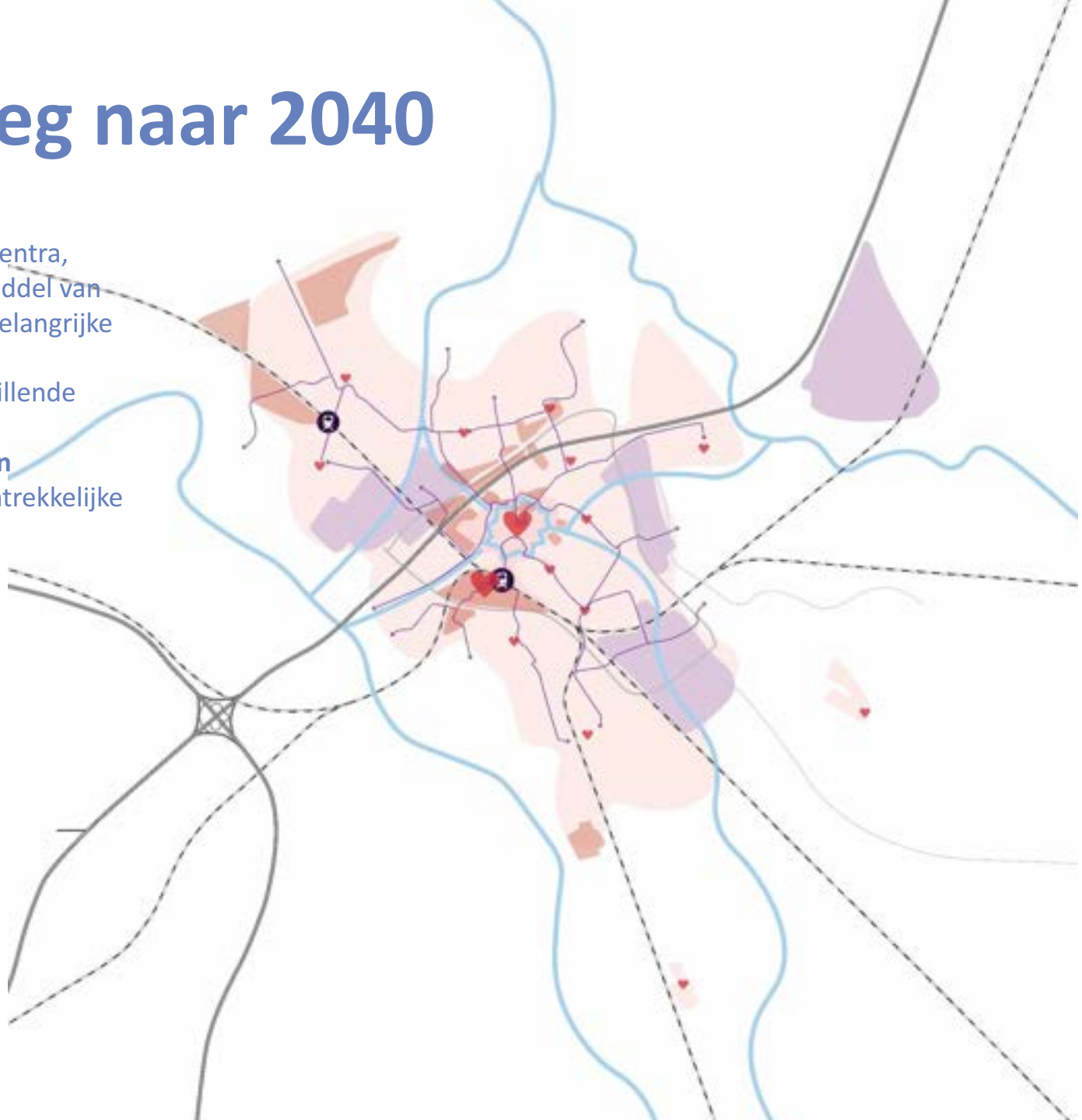
- Huidige **ontwikkelingen volwaardig afronden**: tijd en geld investeren in kwalitatief hoogwaardige plannen
- Uit Omgevingsvisie (2020), scope tot 2030
- **Bijsturen van programma** wanneer mogelijk: niet alleen bouwen van kleine stedelijke appartementen (gebrek aan doorstroming)
- **Maatwerk per locatie**: soepeler omgaan met 30-40-30 regels op plotniveau om plannen betaalbaar te maken en te houden.
- Inzetten op **zoveel mogelijk differentiatie** in woninggroottes en woningtypes

Mogelijke inzet op weg naar 2040

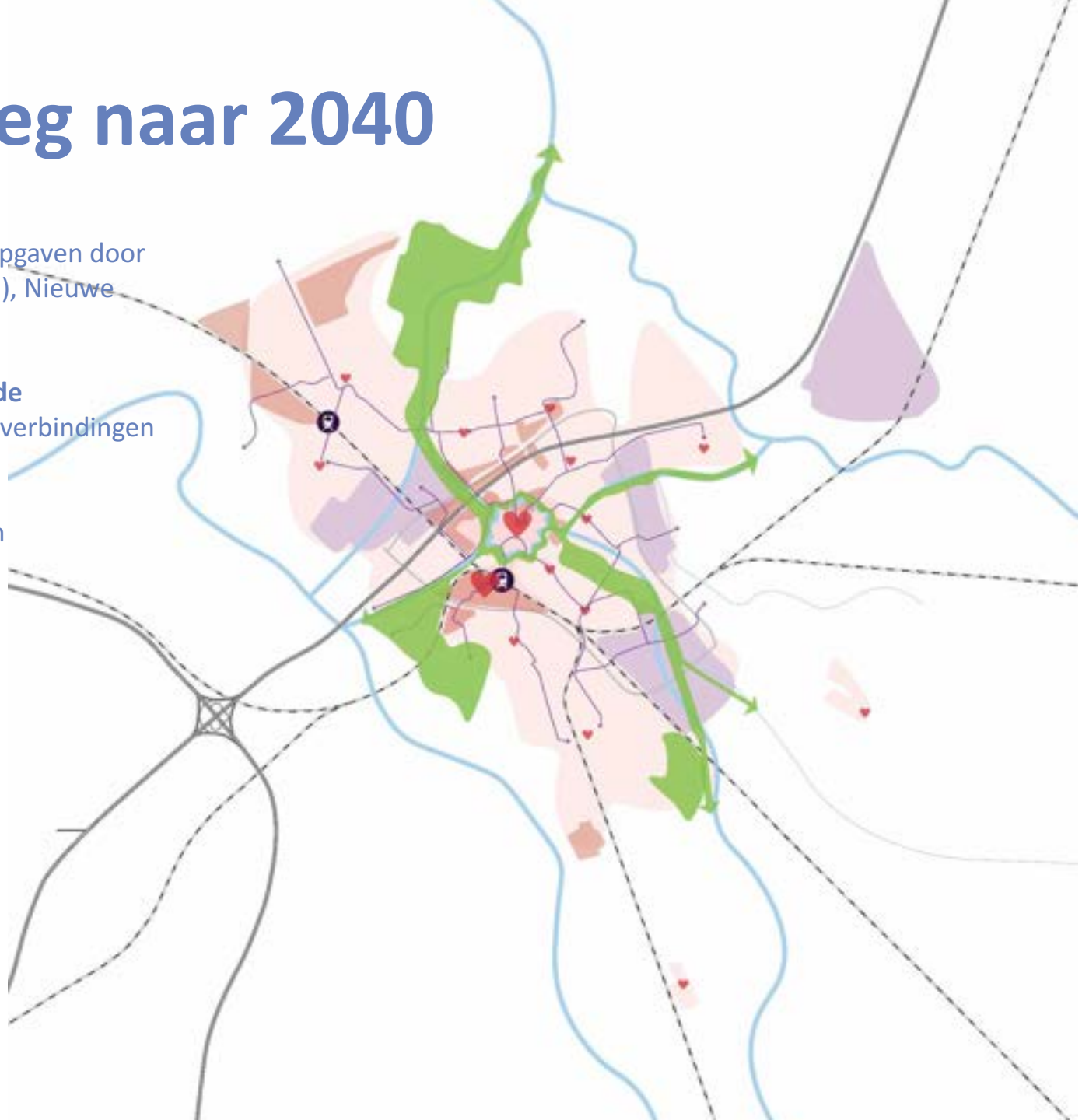
- **Aantrekkelijke verbindingen** tussen wijk- en buurtcentra, stedelijke centra en nieuwe ontwikkelingen door middel van stadsstraten (stimuleren van actieve mobiliteit en belangrijke drager voor nabijheid)
- **Inzetten op nabijheid** van alle programma's: verschillende woningtypen, werkgelegenheid en voorzieningen.
- **Koppeling van interwijkverbindingen met groen- en blauwstructuur**: lopen en fietsen in gezonde en aantrekkelijke omgeving van en naar buitengebied

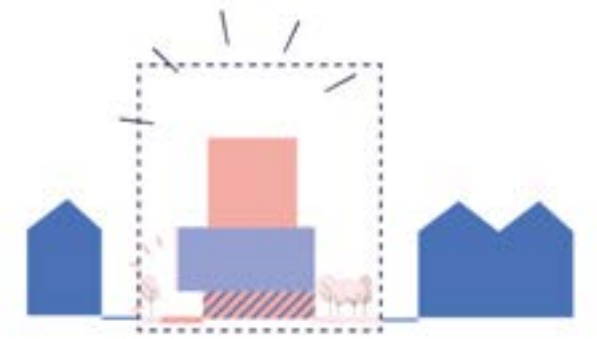
Mogelijke inzet op weg naar 2040

- **Hoofdstructuur:** binnenstedelijke groen en blauw opgaven door verbinden en versterken van stadsrivier (noord-zuid), Nieuwe Vecht en Willemsvaart (oost-west).
- **Verbinden stad met buitengebied** en andersom
- Royale maatvoering: **ruimte maken voor doorgaande groenstructuur** in combinatie met doorgaande fietsverbindingen (10/15min stad) en wandelroutes
- **Missing links aanpakken**: infrastructuur barrieres wegwerken/verzachten en onnodige verharding van bedrijven/private kavels voorkomen

Mogelijke inzet op weg naar 2040

- We benutten binnenstedelijke ontwikkellocaties (o.a. uit de stadsscan) om de **bestaande stad te versterken**
- Kleine **interventies in de wijken**: optoppen, uitbreiden, herontwikkelen en inbreiden.
- Inzetten op **gedifferentieerd aanbod**: niet alleen kleinere appartementen ook kleine aantallen (gestapeld) grondgebonden woningen
- **Inzetten op verbetering van de buurt** of wijk: ook ruimte voor (kleinschalige) voorzieningen.

Mogelijke inzet op weg naar 2040

- **Grote uitbreiding aan de stadsranden:** schuifruimte voor stagnerende ontwikkelingen in binnenstedelijke gebieden (complex, traag, etc.)
- **Substantiële bijdrage** aan de woningbouwopgave, grotere differentiatie mogelijk
- **Grondposities** gemeente gebruiken voor kickstart ontwikkeling
- Ook in uitbreidingsgebieden **inzetten op grote diversiteit aan woningtypes**: gestapeld, grondgebonden, groenstedelijke woonvormen
- Ceintuurbaanzone/Vechtpoort1, Stadsbroek, Zwolle Zuid (i.c.m. station)

Vraag aan het college:
in hoeverre kan dit uw inzet zijn?
welke conclusies kunnen we trekken?

Legenda toegepaste uitzonderingsgrondslagen

In dit document zijn gegevens definitief geanonimiseerd op grond van:

Wet	Artikel	Omschrijving	Pagina's
Wet open overheid	Art. 5.1 lid 2 sub e	De eerbiediging van de persoonlijke levenssfeer	4, 8

From: "5.1.2e " <5.1.2e @zwolle.nl>
Sent: 3/22/2024 10:30:22 AM
To: "5.1.2e 5.1.2e " <5.1.2e @zwolle.nl>, <5.1.2e @zwolle.nl>, <5.1.2e @zwolle.nl>, <5.1.2e @zwolle.nl>, <5.1.2e @zwolle.nl>, <5.1.2e @zwolle.nl>
Cc:
Subject: Stukken voor themacollege 26-3 + pfo's 25-3

Stukken voor themacollege 26-3 + pfo's 25-3

Een conversatie met 5.1.2e , 5.1.2e , 5.1.2e , Collegevergadering , 5.1.2e 5.1.2e , PFO

Bericht door 5.1.2e op 22-3-2024 11:30

Hallo,

Themacollege

Zoals afgesproken hierbij de stukken voor het themacollege (9225) van a.s. dinsdag.

- Van belang zijn vooral het **memo en de presentatie**. Deze graag bovenaan zetten in de lijst met bijlagen.
- Als achterliggende bijlagen zijn de inhoudelijke bouwstenen. Te herkennen aan **alle documenten met in hoofdletters het thema aangegeven**, waarbij B1 bijlage 1 is, B2 bijlage 2 etc.
  Voor sommige inhoudelijke bouwstenen zijn 2 bijlagen, voor sommige meer dan 2.

PFO's

Deze stukken (**memo, presentatie + ter info inhoudelijke bijlagen met hoofdletters**) mogen allemaal ook toegevoegd worden aan de combi pfo's van

- Gerdien met 5.1.2e (9351)
- Gerdien met 5.1.2e (9225)
- en het losse pfo met Peter Snijders (9225)
- Voor het losse PFO met Gerdien (ook dossier 9225) zijn enkel de **memo + presentatie** voldoende.

Let op: er zijn 2 bestanden die vertrouwelijk zijn en niet openbaar mogen worden: STADSSCAN – B3b en B3c

Hopelijk lukt het zo. Als er vragen zijn ben ik het beste bereikbaar via mijn telefoonnummer.

Groet,

5.1.2e
5.1.2e

Gemeente Zwolle, Afdeling Proces, Programma, Projectmanagement
Bezoekadres: Lübeckplein 2, 8017 JZ Zwolle

5.1.2e
@5.1.2e @zwolle.nl

Niet printen spaart het milieu.

De gemeente Zwolle beschouwt e-mail als volwaardig communicatiemiddel. Dit betekent dat u erop mag vertrouwen dat de inhoud van dit bericht correct en compleet is.

Veilig verstuurd via Zivver
Bekijk in de Zivver-app

Legenda toegepaste uitzonderingsgrondslagen

In dit document zijn gegevens definitief geanonimiseerd op grond van:

Wet	Artikel	Omschrijving	Pagina's
Wet open overheid	Art. 5.1 lid 2 sub e	De eerbiediging van de persoonlijke levenssfeer	1

bericht

Zwolle

Memo

Telefoon 5.1.2e
(5.1.2e)

Aan College van B&W

Van Programmateam Aanvulling Omgevingsvisie

Datum 26 maart 2024

Onderwerp Themacollege Oogst en duiding bouwstenen voor de Aanvulling Omgevingsvisie

Doel

1. Het college van B&W meenemen in onze duiding van de oogst van de bouwstenen voor de Aanvulling Omgevingsvisie
2. Bespreken welke bandbreedtes van opgaven (kwalitatief en kwantitatief) het college mee wil geven aan de Scenariostudie naar oplossingsrichtingen voor (stedelijke) opgaven voor Zwolle op de lange termijn (heden tot 2040 met een doorkijk naar 2050)

Inleiding

De huidige Zwolse Omgevingsvisie, Ons Zwolle van morgen, heeft stevige gemeentelijke ambities vastgelegd voor heel veel beleidsthema's. Dat biedt een solide en uitdagende basis om de komende jaren te werken aan de ontwikkeling van Zwolle vanuit het oogpunt van brede welvaart, gezondheid, energie en klimaatbestendige leefbaarheid.

In de huidige visie zijn strategische (ruimtelijke) keuzes voor onze leefomgeving tot en met ongeveer 2030 gemaakt. Het is echter ook van belang om nu aan de slag te gaan met strategische en majeure ruimtelijke keuzes op weg naar 2040. Door in de komende jaren keuzes op hoofdlijnen te maken, leggen we de basis voor concrete plannen waarmee we ook na 2030 bijvoorbeeld woningen kunnen blijven bouwen.

De opdracht om te komen tot een aanvulling Omgevingsvisie is beschreven in de bestuursopdracht. Met deze opdracht wil het college de huidige Omgevingsvisie aanvullen. Het gaat om keuzes hoe Zwolle zich verder ontwikkelt als klimaatbestendige woon- en werkgemeente op weg naar 2040.

De kern van de uitdaging is: het komen tot samenhangende ruimtelijke keuzes met betrekking tot wonen, economie, mobiliteit, energie en water & klimaat, die aanvullend zijn op de huidige Omgevingsvisie (nieuw helpt bestaand) en waar een zekere sturings-/realisatiekracht vanuit gaat.

Om te komen tot een Aanvulling Omgevingsvisie zetten we de volgende stappen:

1. verzamelen van bouwstenen
2. uitvoeren van een scenariostudie
3. komen tot een ruimtelijk ontwikkelperspectief voor Zwolle op weg naar 2040
4. in beeld brengen van effecten en te maken keuzes
5. maken van de Omgevingsvisie Ons Zwolle van Overmorgen

Om te komen tot voorstellen voor thematische oplossingen en gebiedsgerichte, ruimtelijke keuzes is een aantal bouwstenen ontwikkeld. De bouwstenen, zoals die in de bestuursopdracht zijn bepaald, geven inzicht in de (stedelijke) opgaven voor Zwolle voor langere termijn. Het gaat om zes bouwstenen (kwalitatief woonbeeld, stadsscan, mobiliteit, economie, water, klimaat en energie) waarvan de opbrengsten besproken zijn in de verschillende (combi) pfo's op 11 en deels op 18 maart met de betreffende vakwethouders en de wethouder

ruimtelijke ordening. De opbrengsten van deze overleggen zijn verwerkt in het pakket bouwstenen dat bij deze memo is gevoegd.

Over dit themacollege
In dit themacollege delen we met u de resultaten van stap 1: het verzamelen van bouwstenen en bespreekt u wat u mee wilt geven voor de volgende, stap 2: de scenariostudie. Omdat de thematische bouwstenen elk impact hebben op (soms dezelfde) ruimte wijden we aan de oogst en de duiding van de bouwstenen in onderlinge samenhang een apart themacollege.

Tijdens het themacollege verzorgen we een korte presentatie waarin we in zullen gaan op:

1. de betekenis van de opgaven, zowel kwalitatief, als kwantitatief in relatie tot de huidige Omgevingsvisie (wat is al geregeld) en de aanvulling (wat zou geregeld moeten worden).
2. Een concept-richting voor bandbreedtes van opgaven (kwalitatief en kwantitatief) die het college wil meegeven aan de Scenariostudie naar oplossingsrichtingen voor (stedelijke) opgaven voor Zwolle op de lange termijn (heden tot 2040 met een doorkijk naar 2050).

Leidraad voor het gesprek tijdens dit themacollege
Voorgesteld wordt om het gesprek te voeren aan de hand van de volgende leidraad:

Betekenis van opgaven

- in hoeverre herkent u de duiding van de bouwstenen – in onderlinge samenhang- ?

Van daaruit kan het gesprek zich aan de hand van de volgende vragen toespitsen op de concept richting voor bandbreedtes van opgaven die wij aan u hebben gepresenteerd:

Richting voor bandbreedtes

- welke ambities wilt u graag terug zien in de scenariostudie?
- Wat is daarvan de minimum en maximumvariant?

In scenariotermen betekent dit dat we met u op zoek gaan naar de ‘hoeken van het speelveld’ (dus de extremen in voor Zwolle “voorstelbare” toekomsten). Dit vanuit het besef dat de gewenste ruimtelijke ontwikkelrichting hiertussen zal liggen en het ‘het beste’ van elk scenario uitgewerkt wordt in **één ruimtelijk ontwikkelperspectief voor Zwolle op weg naar 2040** (stap 3).

Ter voorbereiding op het gesprek over de betekenis van de opgaven verwijzen wij u naar het pakket bouwstenen in de bijlagen. Voor elke bouwsteen is een duiding opgenomen met de kern van de opgaven, de impact ervan op de ruimte en de betekenis voor de Aanvulling Omgevingsvisie. De bouwstenen zelf zijn ook toegevoegd. Daarnaast zijn enkele achterliggende rapportages bijgevoegd. De twee gebiedsgerichte bouwstenen volgen later in het proces. De eerste resultaten van de gebiedsverkenning naar de Ceintuurbaanzone gaan mee in de scenariostudie. De gebiedsverkenning naar mogelijke uitleglocaties aan de oost- en zuidzijde van de stad zal integraal deel uitmaken van de scenariostudie.

Vooruitlopend op onze presentatie willen wij over de oogst van deze bouwstenen u alvast het volgende meegeven:

De bouwstenen zijn basis voor oplossingen en keuzes op hoofdlijnen

De Aanvulling Omgevingsvisie is een hoofdlijnen verhaal. Het vormt het kader voor nieuwe ruimtelijke ontwikkelingen in de gemeente. Het is dus geen inrichtingsplan.

Het gaat om toekomstige opgaven

De focus van de opgaven ligt op de periode na 2030. Dit is omdat de huidige Omgevingsvisie al voorziet in (locatie)keuzes voor de ruimtelijke ontwikkeling van de stad tot 2030. Dat neemt niet weg dat we de opgaven van de toekomst willen bezien in de context van de huidige tijd en ontwikkeling van de bestaande stad. Daarom start de Scenariostudie vanuit het hier en nu: vanuit de huidige opgaven, het huidige beleid en de kenmerken van de bestaande stad en ons buitengebied.

De optelsom van bouwstenen leidt tot koppelkansen, maar ook tot op te lossen knelpunten

De thematische bouwstenen hebben elk hun eigen impact op (soms dezelfde) ruimte. In de scenariostudie brengen we alle ruimtevragen letterlijk in kaart en gaan we zien waar zich koppelkansen en knelpunten voordoen. In het ruimtelijk ontwikkelperspectief komen we tot voorstellen voor te maken keuzes. De achterliggende afwegingen, de keuzes en de effecten daarvan op de leefkwaliteit maken we expliciet, zodat u een weloverwogen keuze kunt maken voor de ruimtelijke ontwikkeling van Zwolle, op weg naar 2040.

De Oogst van de bouwstenen is voldoende om de scenariostudie te gaan starten

Het Planbureau voor de Leefomgeving (PBL) heeft Zwolle uitgekozen om de kennis en kunde die zij hebben opgedaan bij de scenariostudie voor de Nationale Omgevingsvisie (NOVI) in te zetten voor onze scenariostudie. Zij hebben het pakket bouwstenen van ons ontvangen en vinden de oogst voldoende om de scenariostudie te kunnen starten. Waar nodig kan er gaandeweg nog informatie of nieuw vastgesteld beleid worden meegenomen. Beleid dat nog niet vastgesteld is gaat mee bij een volgende (jaarlijkse) actualisatie.

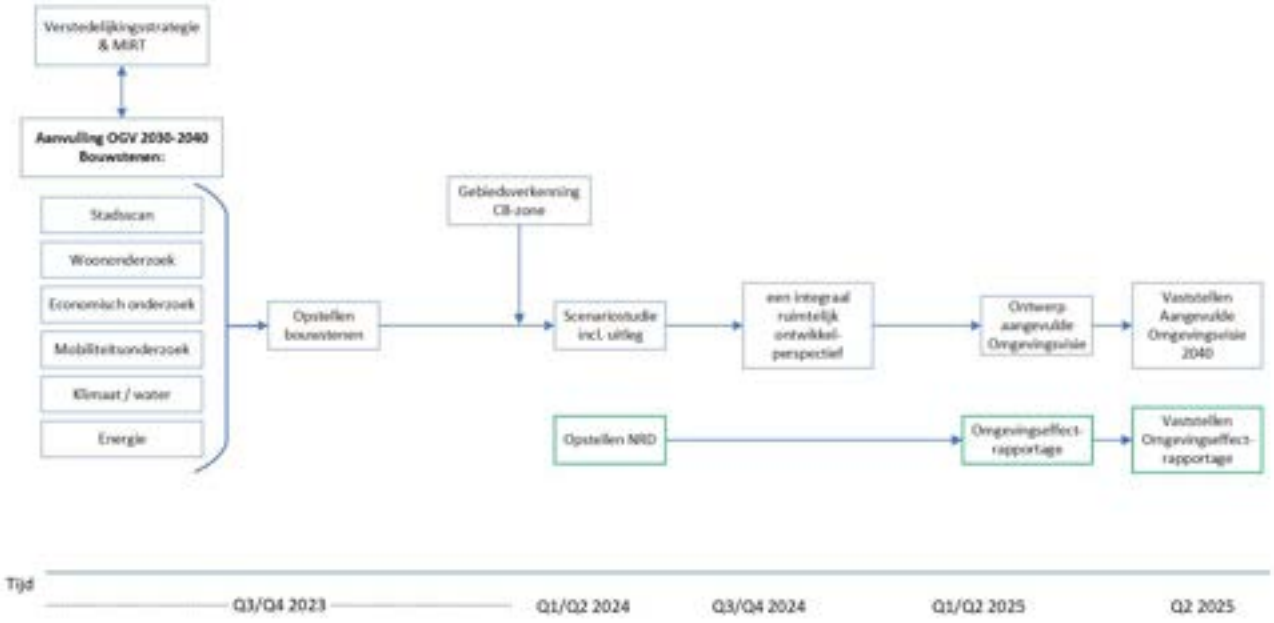
Vervolg
Op basis van de bespreking en gegeven richting tijdens dit themacollege, zullen wij een concreet voorstel (beslisnota) doen voor de bandbreedtes van opgaven die meegaan naar de scenariostudie.

Om u alvast op voor te bereiden op aanstaande besluitvorming (9 april) nemen wij hier alvast het concept-dictum op:

We stellen het college voor:
1) Kennis te nemen van de opbrengst van de bouwstenen wonen, stadsscan, economie, energie, mobiliteit en water & klimaat voor de Aanvulling Omgevingsvisie.
2) in te stemmen met de voorgestelde bandbreedte van opgaven (kwalitatief en kwantitatief) die meegaat naar de Scenariostudie naar oplossingsrichtingen voor (stedelijke) opgaven voor Zwolle op de lange termijn (heden tot 2040 met een doorkijk naar 2050).
3) De gemeenteraad per brief te informeren over de opbrengst van de bouwstenen

Daarbij zal een concept brief van uw college aan de gemeenteraad gaan, waarin u de gemeenteraad informeert over de bouwstenen en de bandbreedte van de opgaven die meegaan in de scenario-studies, hetgeen vervolgens na de zomer moet leiden tot een ruimtelijk ontwikkelperspectief.

Het vervolgtraject om te komen tot een aangevulde Omgevingsvisie ‘Ons Zwolle van overmorgen’ ziet er op hoofdlijnen als volgt uit:

Verstedelijkingsstrategie & MIRT
Aanvulling OGV 2030-2040 Bouwstenen:
Stadscan
Woononderzoek
Economisch onderzoek
Mobiliteitsonderzoek
Klimaat / water
Energie
Opstellen bouwstenen
Gebiedsverkenning CB-zone
Scenariostudie incl. uitleg
een integraal ruimtelijk ontwikkel-perspectief
Ontwerp aangevulde Omgevingsvisie
Vaststellen Aangevulde Omgevingsvisie 2040
Opstellen NRD
Omgevingseffect-rapportage
Vaststellen Omgevingseffect-rapportage
Tijd
Q3/Q4 2023
Q1/Q2 2024
Q3/Q4 2024
Q1/Q2 2025
Q2 2025

Legenda toegepaste uitzonderingsgrondslagen

In dit document zijn gegevens definitief geanonimiseerd op grond van:

Wet	Artikel	Omschrijving	Pagina's
Wet open overheid	Art. 5.1 lid 2 sub e	De eerbiediging van de persoonlijke levenssfeer	1

Ons Zwolle van Overmorgen
aanvulling Omgevingsvisie

Presentatie themacollege
26 maart 2024

Doel van dit themacollege

1. Het college van B&W meenemen in onze duiding van de bouwstenen voor de Aanvulling Omgevingsvisie
2. Bespreken welke bandbreedtes van opgaven (kwalitatief en kwantitatief) het college mee wil geven aan de Scenariostudie naar oplossingsrichtingen voor (stedelijke) opgaven voor Zwolle op de lange termijn (heden tot 2040 met een doorkijk naar 2050)

Bestuurlijke opdracht Aanvulling Omgevingsvisie

- Strategische en majeure ruimtelijke keuzes voor wonen, economie, mobiliteit, energie en water & klimaat
- Waar een zekere sturings-/realisatiekracht vanuit gaat
- Aanvullend op de huidige Omgevingsvisie

Betekenis van opgaven

- in hoeverre herkent u de duiding van de bouwstenen – in onderlinge samenhang - ?

Richting voor bandbreedtes

- Welke opgaven wilt u graag terug zien in de scenariostudie?
- Wat is daarvan de minimum en maximumvariant?

Duiding bouwstenen op hoofdlijnen

Zwolle

Wonen

- Verschil in demografische groei in relatie ambitie uit verstedelijkingsstrategie;
- Toenemende vergrijzing, huishoudens verdunning;
- Behoefte aan groen stedelijk wonen.
- Benut bestaande woonvoorraad (o.a. doorstroming)

Duiding bouwstenen op hoofdlijnen

Zwolle

Economie

- Behoud van bestaande werklocaties met aanscherping profielen t.o.v. huidige Omgevingsvisie;
- Behoefte aan ruimte voor nieuwe werklocaties (50 – 135 ha);
  - Exclusief transitieopgave circulair, klimaat etc.
- Lokaal: Marslanden, Voorst en Hessenpoort
- Regionaal: Hessenpoort
- Behoud van kantorenlocaties, kwalitatief versterken.
- Vraag naar leisure (285.000 m2 extra)

Duiding bouwstenen op hoofdlijnen

Zwolle

Energie (klimaatmitigatie, terugdringen van…)

- Versnellen van de opgave Zwolle klimaatneutraal;
- Versterken van de energiehoofdstructuur;
- Wind: Haerst als zoekgebied, onderdeel ZSDZ-gebied;
- Toename Trafo's, HS/MS-station, HS Zwolle zuid;
- Smart-energy hub (o.a. batterijopslag), Waterstof(backbone)
- Hoogspanningstracé Zwolle → Oost-Nederland

Duiding bouwstenen op hoofdlijnen

Zwolle

Water & klimaat (adaptatie, inspelen op…)

- Vertaling klimaatadaptief ontwikkelen en beheren;
- Meer ruimte nodig voor waterbergend vermogen (kwantificeerbaarheid in onderzoek);
  - Peilverhoging IJsselmeer;
- Meerlaagse veiligheid adresseren;
- Relatie/versterking groen-blauwe netwerken;
- Principe van ‘Water, bodem sturen’ Zwols maken;
- Doorwerking van landelijke en regionale afspraken in Zwolse Omgevingsvisie (o.a. Sponsstrategie).

Duiding bouwstenen op hoofdlijnen

Zwolle

<u>Mobiliteit</u>

- Autonome groei autobezit;
- Mobiliteitstransitie bestaande uit:
  - Parkeerstrategie
  - HUB-strategie
  - Singel van Zwolle
  - Bereikbaarheidsagenda
  - Aandacht HOV

- Mobiliteit als ruimtegever voor groen, lopen, fietsen en minder auto en;
- Mobiliteit als ruimtevrager (Hub’s, fietsparkeren, nieuwbouw wonen en werken).

Duiding bouwstenen op hoofdlijnen

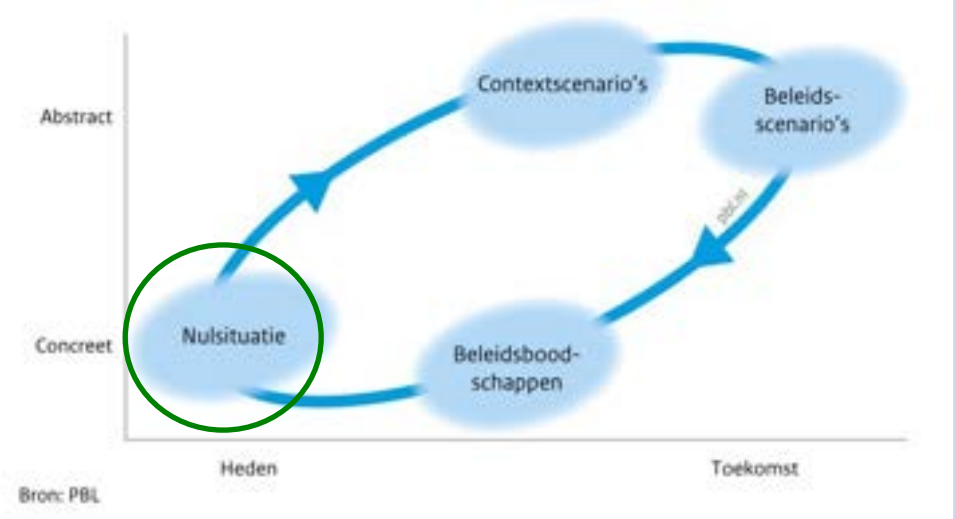
Zwolle

Stadsscan

- Bestaande stad en de onderzochte wijken bieden potentie voor kwalitatief verdichten met woningbouw (vooral gestapeld)
  - Aan de hand van verschillende verdichtingsmethodes
- Maatwerk per locatie
- We maken een ontwikkelstrategie

Wat zijn scenario's?

- Verhalen over de toekomst en het DNA van Zwolle
- Over strategische vraagstukken
- Voor de lange termijn: 10 tot 50 jaar
- Via woorden, beelden en cijfers
- In meervoud: alternatieve richtingen
- Met verbeeldingskracht en realisme
- Het zijn geen voorspellingen, visies, plannen of ontwerpen

Oftewel:

- Het gaat om voorstelbare toekomsten, niet voorspelbare
- Wat je erin stopt krijg je er ook uit
- Daarom willen we weten wat uw ambitie is (minimaal en maximaal)
- Opgaven zijn groot, ruimte is schaars → **onze eigen Zwolse ruimtelijke puzzel!**

Scenario Snelle Wereld
CCS

Scenario Groen Land

Scenario Regionaal Geworteld

Scenario Mondiaal Ondernemend
CCS

Voorstel integrale bandbreedtes voor scenariostudie

Zwolle

- Waarin we uitgaan van minimaal 5.000 en maximaal 15.000 extra woningen.
- Waarin bestaande wijken, Ceintuurbaan-zone en uitleglocaties (buitengebied) worden onderzocht
  - Verhouding in- en uitbreiding/verdichting: 50/50, 60/40 …?
- Waarin ruimte is voor groenstedelijke en suburbane woonmilieus

- Waarin we uitgaan van minimaal 50 tot maximaal 135 hectare (netto) voor **extra** werklocaties + ruimte voor transitie circulaire transitie:
  - Waarbij we onderscheid maken tussen lokale en regionale economie
    - Sterker maken wat sterk is (minimaal)
    - Ruimte voor transities (maximaal)
- Bij groei van Zwolle hoort ook toename van leisure van 285.000 m² bvo

Voorstel integrale bandbreedtes voor scenariostudie

Zwolle

- Stedelijke groei i.r.t. benodigde infrastructuur voor auto, fiets en OV
- Mate van ruimtebeslag HUBS en meervoudige functies daarvan
- Waarbij we rekening houden met een autonome toename van 10.000 auto's richting 2040, maar het aantal autoritten beperken
- Waarbij we onderzoeken wat het effect is op het mobiliteitssysteem bij het toevoegen van extra woningen in de bestaande stad (stadsscan)
- Waarbij we onderzoeken wat het effect is op het mobiliteitssysteem bij het toevoegen van 5.000-15.000 woningen (bouwsteen wonen)
  - In de bestaande stad en op uitleglocaties;
  - Kansen versterken openbaar vervoer.
- Waarin we rekening houden met de genoemde aantallen en benodigde ruimte voor de energietransitie met trafo's, midden- en hoogspanning station(s) met bijbehorende tracés (totaal: 12,5-14,5 ha).
- En waarbij we uitgaan van Haerst als zoekgebied voor windmolens.

Voorstel integrale bandbreedtes voor scenariostudie

Zwolle

Klimaatscenario's als bandbreedtes.

- Mate van vertaling van water- en bodem sturend en wijze van klimaatadaptatie bij ontwikkelen en beheren.
  - O.a. op basis van de regionale principes, zoals nieuw helpt bestaand
  - Groen-blauw netwerk
  - De te kiezen rolneming
    - O.a. via de nog op te stellen sturingsfilosofie
- Betreft een ordenende bouwsteen op verschillende schaalniveaus (rijk, regio, lokaal)

Basisprincipes voor een toekomstbestendig Zwolle

Zwolle

Basisprincipes voor een toekomstbestendig Zwolle

- Het groen in en om de stad groeit mee met de stad (5.000 tot 15.000 woningen) en dient verschillende doelen, zoals biodiversiteit, gezondheid en ontmoeten
- Bij groei van de stad is extra recreatief uitloopgebied nodig en ook:
  - Sport- en maatschappelijke voorzieningen
  - Blijven inzetten op een veilige en gezonde leefomgeving;
  - Onderwijs en retail
- Afstemming met beleidsopgaven rijk, provincie en waterschap (o.a. NOVEX, (N)PPLG, POVI)
- Verbinding van stad en land: toekomstperspectief agrarisch- en gemengd landelijk gebied.
  - Extensieve landbouw vraagt ook om extra ruimte

Vervolg

Zwolle

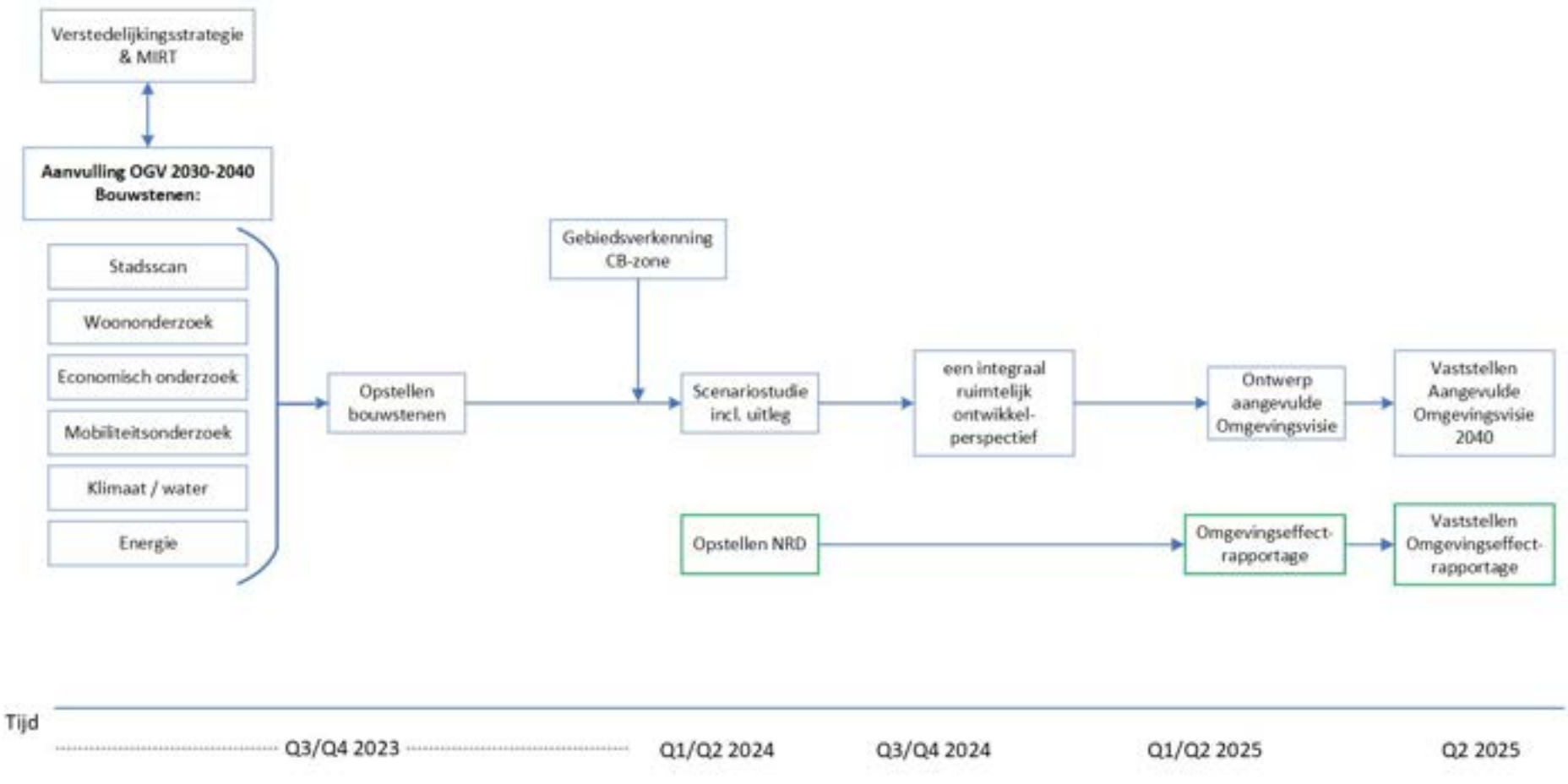
We stellen het college voor

1) *Kennis te nemen van de opbrengst van de bouwstenen wonen, stadsscan, economie, energie, mobiliteit en water & klimaat voor de Aanvulling Omgevingsvisie.*
2) *In te stemmen met de voorgestelde bandbreedte van opgaven (kwalitatief en kwantitatief) die meegaat naar de Scenariostudie naar oplossingsrichtingen voor (stedelijke) opgaven voor Zwolle op de lange termijn (heden tot 2040 met een doorkijk naar 2050).*
3) *De gemeenteraad per brief te informeren over de opbrengst van de bouwstenen*

(concept dictum B&W 9 april)

Vervolg

Zwolle

bedankt voor uw tijd

Zwolle

From: "5.1.2e " <5.1.2e @zwolle.nl>
Sent: 3/26/2025 9:19:16 AM
To: "5.1.2e " <5.1.2e @zwolle.nl>, "5.1.2e " <5.1.2e @zwolle.nl>
Cc:
Subject: stuk

5.1.2e
adviseur I

Gemeente Zwolle,
Postadres: Postbus 10007, 8000 GA Zwolle
Bezoekadres: Lübeckplein 2
: 5.1.2e
@ : 5.1.2e @zwolle.nl

Niet printen spaart het milieu.

De gemeente Zwolle beschouwt e-mail als volwaardig communicatiemiddel. Dit betekent dat u erop mag vertrouwen dat de inhoud van dit bericht correct en compleet is.

Legenda toegepaste uitzonderingsgrondslagen

In dit document zijn gegevens definitief geanonimiseerd op grond van:

Wet	Artikel	Omschrijving	Pagina's
Wet open overheid	Art. 5.1 lid 2 sub e	De eerbiediging van de persoonlijke levenssfeer	1

Zwolle, samenleven met water in onze Deltastad

HS 260325

Premisse

De ligging van Zwolle midden in de flessenhals van de IJsselVechtDelta vraagt van de inwoners steeds hun relatie tot het water opnieuw te onderzoeken en met elkaar te bespreken. Dat doen we al eeuwenlang, niks nieuws onder de zon.
Het water in Zwolle komt van alle kanten; van rivieren en weteringen, vanuit het IJsselmeer, uit de lucht en via kwel vanaf het Veluwemassief. Een eeuwlang werden we beschermd door de Afsluitdijk en konden we onbezorgd ons leven leiden.
Klimaatverandering zet die onbezorgdheid onder druk. Wat als de zeespiegel meer stijgt dan verwacht? Wat als grote delen van de gletsjers in de Alpen zijn gesmolten en de Rijn en daarmee ook de IJssel regenwaterrivieren worden? Water is lang behandeld als het effect van ons handelen. Het wordt nu het doel van ons handelen.
Zoetwaterbeschikbaarheid en waterveiligheid zullen het stadsdebat de komende decennia domineren. Voor welke keuzes komen we te staan zodat we veilig en duurzaam in de delta aan onze toekomst kunnen werken?
Keuzes zijn nooit waardenvrij. Zelfs rationele keuzes die voortkomen uit techniek kennen een waardensysteem. Vaak blijven die waarden impliciet want we willen resultaten, en snel een beetje! Wat als we vertragen en met elkaar onderzoeken welke waarden ons bepalen en van daaruit gaan onderzoeken welke keuzes het beste bij ons passen? Of bij jou passen? Wie wil jij dan zijn?

Context

Zwollenaren hebben zich altijd verhouden ten opzichte van het water; het is het gevolg van het kiezen van een heuvel midden in een moerasgebied om hun stad te stichten. Landbouw op de vruchtbare rivierklei zorgde voor voedsel, aangevuld met visvangst uit de rivieren. Bossen in de nabijheid leverden bouwmateriaal en brandstof.
De goed gekozen locatie op het smalste deel van de delta tussen de Veluwe en de uitloper van het Drentse plateau zorgde voor een continue stroom van passanten en dat betekent handel en dus geld verdienen. Via het water stond Zwolle in verbinding met steden dichtbij en ver weg wat de handel bevorderde. Dat groeide in de 14^{e} eeuw uit tot het internationale Hanzeverbond en maakte van Zwolle een machtige en welvarende stad. Zwolle werd een belangrijke marktplaats. Straatnamen uit de binnenstad herinneren ons aan dat verleden: Melkmarkt, Ossenmarkt, Botermarkt, Oude Vismarkt.

De ligging midden tussen onvoorspelbare rivieren maakte het leven niet altijd gemakkelijk. De inwoners hadden een beschermheilige nodig. Dat werd de aartsengel Michael. Michael heeft met hoogte en water te maken, denk aan Mt.St.Michel. Het was om die reden dat Zwolle de hoogste kerktoren van het land had.
Het water trekt, we willen er naar toe want het geeft ons zoveel. En het water bedreigt, we willen ons beschermen want het pakt ook van ons af. Het zijn de twee kanten van dezelfde medaille; we zijn erdoor gevormd, onze identiteit. Het is als een gesprek tussen twee mensen. Elkaar bevragend, onderzoekend en becommentariërend. Dan is de een aan het woord en dan de ander meer welbespraakt. Met het doel een slimme balans te vinden om succesvol te kunnen samenleven.

Het is dit gesprek dat we met elkaar blijven voeren. Op zoek naar dat hoopvolle perspectief. Welke waarden zijn voor ons belangrijk, hoe vertaalt zich dat en waar vindt dat een plek in de ruimte, in onze stad?
Om het gesprek te voeren en de keuzes te doorleven zijn twee denkrichtingen dominant; vechten tegen het water en meebewegen met het water. In de denkrichting de Watervesting zetten we ons schrap tegen het water. In de denkrichting het Eilandenrijk laten we het water onbelemmerd toe in de stad. De twee kanten van dezelfde medaille.

De Watervesting
Zwolle neemt het heft in eigen handen. De stad voelt zich daartoe genoodzaakt omdat de gevolgen van de klimaatverandering zo groots en onzeker zijn dat besloten wordt de eigen inwoners op nummer 1 te zetten. Zij moeten zich veilig weten. Want vanuit die veiligheid voor allen kan gebouwd worden aan een voldragen bestaan. Vanuit de waarde van brede welvaart en inclusiviteit wil het bestuur er zijn voor alle inwoners. Ook voor hen die met een smalle beurs al moeite hebben een goed leven te leiden.
Er wordt een grote dijk om de gehele stad aangelegd. Ook over de Vecht want de bedrijven op de Hessenpoort dragen bij aan onze economie. Langs de Vecht krijgt de Hessenpoort een handelskade om het vervoer over water te bevorderen.
De stad wordt zelfvoorzienend binnen de vesting. Herfte is veranderd in een eilandenreeks met tuinderijen die de inwoners via watergangen voorzien van groente en fruit. Langs de IJssel worden fruitboomgaarden aangelegd. De Bonhofplas en de Milligenplas worden vergroot tot drinkwaterbekkens. Drijvende zonnepanelen wekken elektriciteit op. Op stadseilanden bij het samenvloeien van Vecht en Zwartewater wordt vee gehouden voor zuivel en vlees, worden langs de randen bio-based bouwmaterialen (lisdodde, riet, wilgentenen en bomen) gekweekt en staan windmolens.
Mocht er veel water bovenstrooms worden aangevoerd of vanuit het IJsselmeer opgestuwd, kan de stad haar waterpoorten sluiten om het teveel aan water buiten te houden. Voor de ringdijk zijn inundatiegebieden waar het water tijdelijk kan worden gestald.
Via de A28, gelegen op een dijklichaam, blijft de stad bereikbaar. De snelweg wordt tevens voorzien van een vluchtroute mocht het water toch de stad binnendringen. Dan kunnen de inwoners vluchten naar hoger gelegen gronden. Vanaf de A28 zijn wegen op de ringdijk te bereiken. Vanaf die nieuwe ring wordt de stad voor auto verkeer ontsloten.

Zwolle gaat met deze denkrichting terug naar de middeleeuwse ommuurde stad en brengt dat concept naar onze tijd. Binnen de vesting speelt de hele cyclus van het leven zich af. De stad is begrensd, ook in haar groeimogelijkheden. Wat de stad kan leveren aan energie, water, voedsel en grondstoffen is bepalend voor het aantal inwoners en de grenzen aan de economie. Iedereen kent elkaar en we kijken naar elkaar om. Want we hebben elkaar nodig om ommuurd prettig te kunnen leven.

Het Eilandenrijk
In deze denkrichting opent Zwolle zich naar het water en beweegt het mee met het water. De waarde van water is dat het onze vindingrijkheid stimuleert en dat het bruggen slaat naar andere sectoren. Het eilandenrijk bruist van optimisme over de toekomst. De grenzen van de planeet zijn het uitgangspunt en daarbinnen zoeken we

met innovaties en technieken naar een toekomstperspectief. Het watermanagement neemt natuurlijke processen als vertrekpunt.
De grootste ingreep is het in een tunnel onderbrengen van de A28. Nu ligt de A28 nog op een dijk en dat belemmerd de waterstromen.
Aan de oostzijde van de stad wordt tussen de vecht en de IJssel een groot bos aangeplant. Die werkt als een superspons voor al het water dat via de Vecht, weteringen en eventueel de IJssel wordt aangevoerd. Het bos neemt het water op en geeft het geleidelijk in talrijke, kleine waterstromen af. Deze waterstromen stromen dwars door de stad en delen de stad op in een veelheid van stadseilanden. Het bos levert tevens bouwmateriaal op.
Aan de noordwestzijde zijn grote inundatiegebieden die het opgestuwde water vanaf het IJsselmeer tijdelijk kunnen bergen.
Het meeste transport in de stad gaat via het water, elk stadseiland krijgt een aanlegkade waar mensen opstappen en goederen en voedsel worden opgeslagen. Een stadseiland is groot genoeg voor alle dagelijkse voorzieningen. De stad wordt verwarmd door aquathermie; warmtewinning uit het water.

De Zwollenaren staan in open verbinding met de mensen die boven- en benedenstrooms wonen. Er vindt volop uitwisseling plaats en men vertrouwd elkaar. In gezamenlijkheid wordt gewerkt aan de leefbaarheid in de delta vanuit het diep beleefde besef dat we het samen moeten doen. Om daadkrachtig te kunnen opereren, is er een bestuurlijke herindeling doorgevoerd. In de nieuwe gemeente IJsselVechtDelta zijn de gemeentes Zwolle, Kampen, Heino, Dalfsen, Raalte en Olst samengegaan. Een stad van 220.000 inwoners.

afdronk
Aan de ene kant de gemaakte en geplande leefomgeving. En aan de andere kant het natuurlijke systeem. In de denkrichtingen zijn die maximaal uitvergroot. In de praktijk zal het altijd een samenspel tussen beiden zijn. En die balans veranderd continu. Als we de deltawerken in Zeeland nu ontwerpen, maken we dan dezelfde keuzes of durven we het nu aan met de natuur samen te ontwerpen? Nature based solutions. En daarmee de impact en schade van ons menselijk handelen kleiner te maken.

De kwaliteit van Zwolle is dat de stad en het landschap innig met elkaar verbonden zijn. Dat is een essentiële waarde van waaruit we ons kunnen voorbereiden op de gaande zijnde klimaatverandering. En continu kunnen leren en de balans aan te passen. Dat werkt door op alle thema's en alle schaalniveaus. Van Sponsstrategie naar klimaatstraten en nieuwe woningtypes.
In het RTP is daarom de Stadsrivier in zijn geheel opgenomen. Het natuurlijke centrale waterelement in de stad. Die de stad met het landschap verbindt. En aangevuld met de Willemsvaart en de Nieuwe gracht die vanuit het centrale, meest stedelijke deel van Zwolle de verbinding leggen tussen de IJssel, de Stadsrivier en de Vecht. Onze geplande en gemaakte structuurlijnen. Deze krachtige en samengestelde hoofdstructuur is de basis waarop we onze klimaatbestendige stad kunnen bouwen. Het verbindt het binnenstedelijk ontwikkelen met de nieuwe stadsranden als Vechtpoort, Zwolle Zuid en Stadsbroek. En met de regionale sponsenstrategie. En gaandeweg, de komende jaren, leren we de balans beter te begrijpen en aan te passen.

From: '5.1.2e " <5.1.2e @zwolle.nl>
Sent: 9/24/2024 4:45:49 PM
To: '5.1.2e 5.1.2e " <5.1.2e @zwolle.nl>
Cc:
Subject: Tbv mail Posad

Hoi,
Zoals vanmiddag besproken. Hierbij:

- Mijn opmerkingen op de concept scenariostudie à zie bijgevoegde mail met daarin ook een bijlage.
- Verschillenanalyse Uitvraag Scenariostudie/ROP, offerte Posad en de opgeleverde Concept scenariostudie à Zie bijgevoegde word-document

Dit als input ter inspiratie voor mail aan POSAD over hoe we op een goede wijze een strik om de scenariostudie gaan doen.
Ik vraag aan 5.1.2e hoe we verder zorgen voor de 'kwaliteitsborging' van dit product.

Gemeente Zwolle, Team Ruimte en Economie
Postadres: Postbus 10007, 8000 GA Zwolle
Bezoekadres: Lübeckplein 2

☎ : 5.1.2e
@ : 5.1.2e @zwolle.nl

Niet printen spaart het milieu.

De gemeente Zwolle beschouwt e-mail als volwaardig communicatiemiddel. Dit betekent dat u erop mag vertrouwen dat de inhoud van dit bericht correct en compleet is.

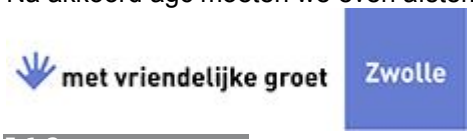
Legenda toegepaste uitzonderingsgrondslagen

In dit document zijn gegevens definitief geanonimiseerd op grond van:

Wet	Artikel	Omschrijving	Pagina's
Wet open overheid	Art. 5.1 lid 2 sub e	De eerbiediging van de persoonlijke levenssfeer	1

From: "5.1.2e " <5.1.2e @zwolle.nl>
Sent: 3/20/2025 8:53:10 AM
To: "5.1.2e " <5.1.2e @zwolle.nl>, "5.1.2e 5.1.2e " <5.1.2e @zwolle.nl>, "5.1.2e " <5.1.2e @zwolle.nl>, <5.1.2e @fluideadvies.nl>, "5.1.2e " <5.1.2e @zwolle.nl>, "5.1.2e (5.1.2e " <5.1.2e @zwolle.nl>
Cc:
Subject: Technische briefing 15 april

Ha allen,
In de bijlage de memo aan de agc over de technische briefing over de RTP, regionale uitvoeringagenda irt OGV en de netwerkaanpak. Voorstel is nu om deze op 15 april te doen.
Willen jullie alvast rekening houden met deze datum?
Na akkoord agc moeten we even afstemmen wie dit voorbereid en hoe we dit bij elkaar brengen.

5.1.2e
5.1.2e

Gemeente Zwolle, Afdeling Concernstaf
Postadres: Postbus 10007, 8000 GA Zwolle
Bezoekadres: Lübeckplein 2
☎ : 5.1.2e
@ : 5.1.2e @zwolle.nl

Legenda toegepaste uitzonderingsgrondslagen

In dit document zijn gegevens definitief geanonimiseerd op grond van:

Wet	Artikel	Omschrijving	Pagina's
Wet open overheid	Art. 5.1 lid 2 sub e	De eerbiediging van de persoonlijke levenssfeer	1

bericht

Zwolle

Memo

Project-, Programma- en Procesmanagement

Aan Agendacommissie

Van College

Datum 20 maart 2025

Onderwerp Aangepaste planning aanvulling omgevingsvisie

Inleiding

In december 2024 is de raad geïnformeerd over het proces voor om te komen tot een aangevulde omgevingsvisie. Om tot een aangevulde omgevingsvisie te komen wordt, op basis van de scenariostudie, de inzichten uit de bouwstenen en de inbreng die is geleverd in het participatieproces, een Ruimtelijk Toekomstperspectief opgesteld. Het Ruimtelijk Toekomstperspectief beschrijft de koers en geeft inzicht in de te maken keuzes en vormt het fundament voor de aanvulling op de omgevingsvisie 'Ons Zwolle van Overmorgen'. De wens is om het Ruimtelijk Toekomstperspectief voor het zomerreces te laten vaststellen door de gemeenteraad. In het najaar van 2025 bieden we de aangevulde omgevingsvisie ter vaststelling aan de gemeenteraad aan.

Kernboodschap

Ons voornemen was begin maart het Ruimtelijk Toekomstperspectief (RTP) met de gemeenteraad te delen. Er is echter meer tijd nodig om te komen tot een volwaardig RTP. Het voornemen is om het RTP donderdag 10 april over te dragen aan de raad. De gezamenlijke wens om het RTP in 2025 door de gemeenteraad vast te laten stellen, blijft ongewijzigd. Daarop blijven we koersen.

Toelichting

Uitstel concept Ruimtelijk Toekomstperspectief

Het opschuiven van het RTP met enkele weken leidt er mede toe dat de technische briefing die op 11 maart a.s. gepland stond, niet is doorgegaan. Hierover is de gemeenteraad al geïnformeerd. Ook vervalt het raadsdebat in Q1 en schuift het moment van de participatie in tijd op. Betrokken stakeholders zijn hier inmiddels van op de hoogte gebracht.

Aangepaste planning

In de komende weken wordt het RTP afgerond. Het RTP wordt op donderdag 10 april a.s. met de raad gedeeld. Tegelijkertijd start ook participatiefase 3 (10 april t/m 7 mei). Na overdracht van het RTP aan de raad is er de mogelijkheid voor een toelichting in een technische briefing en de mogelijkheid tot een raadsdebat, bij voorkeur begin mei. Na afronding van participatiefase 3 worden, zoals ook in de oorspronkelijke planning het geval was, de opbrengsten uit de participatieronde meegenomen in het opstellen van het definitieve RTP.

Samen met de beoordeling van omgevingseffecten wordt het definitieve RTP in juni ter vaststelling aan de gemeenteraad aangeboden, met mogelijkheid tot een technische briefing en raadsdebat. Het raadsbesluit over het Ruimtelijk Toekomstperspectief is de basis voor het uitschrijven en digitalisering van de ontwerp omgevingsvisie, waaraan in de zomervakantie gewerkt kan worden. Daardoor kan in Q3 en Q4 de ontwerp omgevingsvisie ter inzage gelegd worden, en uiteindelijk de definitieve aanvulling op de omgevingsvisie door de gemeenteraad in 2025 vastgesteld kan worden.

Samenvattend vraagt het college de agendacommissie om:

- Technische briefing
  De eerder aangevraagde technische briefing van 11 maart te verplaatsen naar 15 april 2025. (Het gaat dan om de technische briefing over de uitvoering regionale agenda i.r.t. Omgevingsvisie, het ruimtelijk toekomstperspectief voor de aanvulling van de omgevingsvisie en de netwerkaanpak mobiliteit)
- Optioneel
  Raadsdebat waarin de raad richtinggevende uitspraken kan meegeven begin of half mei
- Optioneel
  Technische briefing in aanloop naar debat over definitieve versie van het RTP voorafgaand aan het debat op 23 juni
- Raadsdebat
  Rekening te houden met een raadsdebat op maandag 23 juni ten behoeve van het Ruimtelijk Toekomstperspectief. De wens is om het RTP voor het zomerreces te laten vaststellen door de gemeenteraad.

Vervolg

Het vervolgproces om te komen tot een aanvulling op de omgevingsvisie, zoals uitgebreid omschreven in de raadsbrief van december 2024, verandert niet:

1. Verzamelen van bouwstenen voor de aanvulling omgevingsvisie
2. Uitvoeren van een scenariostudie
3. Opstellen van een ruimtelijk toekomstperspectief voor Zwolle op weg naar 2040
4. In beeld brengen van effecten en te maken keuzes
5. Besluiten over de omgevingsvisie Ons Zwolle van Overmorgen

Concreet betekent dit:

- Q1 2025: werksessie met stakeholders, afronden ruimtelijk toekomstperspectief;
- Q2 2025: participatie Zwollenaren, mogelijkheid tot technische briefings (2x) gemeenteraad, mogelijkheid tot raadsdebat over het concept Ruimtelijk Toekomstperspectief;
- Q3 2025: besluit over het Ruimtelijk Toekomstperspectief, opstellen ontwerp omgevingsvisie, ter inzage legging ontwerp omgevingsvisie;
- Q4 2025: beoogde vaststelling aangevulde omgevingsvisie ‘Ons Zwolle van Overmorgen’ met bijbehorende bijlagen (nota van antwoord op zienswijzen, participatiejournaal, OER).

Zwolle

Datum 18 maart 2025

From: "5.1.2e " <5.1.2e @zwolle.nl>
Sent: 3/14/2025 2:25:30 PM
To: "5.1.2e " <5.1.2e @zwolle.nl>, "5.1.2e " <5.1.2e @zwolle.nl>, "5.1.2e 5.1.2e " <5.1.2e @zwolle.nl>
Cc: "5.1.2e " <5.1.2e @zwolle.nl>, "5.1.2e " <5.1.2e @zwolle.nl>, "5.1.2e " <5.1.2e @zwolle.nl>, "5.1.2e " <5.1.2e @zwolle.nl>
Subject: tekst mobiliteit - RTP

Hoi 5.1.2e , 5.1.2e en 5.1.2e ,

Bijgaand mijn opmerkingen en tekstsuggesties voor het onderdeel mobiliteit (H4.4).

Naast enkele tekstuele opmerkingen valt me op

- Dat er veel voorbeelden worden genoemd. Is dat bewust? Het wordt daardoor wel concreter. Misschien is de bedoeling ervan ook wel strategisch.
- De tekst bij de zeven punten mobiliteitsstrategie vrij uitgebreid zijn verwoord. Wat mij betreft wordt dit wat compacter gemaakt.

Zouden jullie hier nog naar willen kijken? Dan doen wij maandag de laatste slag.

Met vriendelijke groet,

5.1.2e
5.1.2e
5.1.2e
Gemeente Zwolle
5.1.2e

Legenda toegepaste uitzonderingsgrondslagen

In dit document zijn gegevens definitief geanonimiseerd op grond van:

Wet	Artikel	Omschrijving	Pagina's
Wet open overheid	Art. 5.1 lid 2 sub e	De eerbiediging van de persoonlijke levenssfeer	1

From: "5.1.2e" <5.1.2e@zwolle.nl>
Sent: 3/13/2025 2:29:48 PM
To: "5.1.2e" <5.1.2e@zwolle.nl>, "5.1.2e" <5.1.2e@zwolle.nl>, "5.1.2e" <5.1.2e@goudappel.nl>, "5.1.2e" <5.1.2e@zwolle.nl>, "5.1.2e" <5.1.2e@zwolle.nl>, "5.1.2e" <5.1.2e@zwolle.nl>, "5.1.2e" <5.1.2e@zwolle.nl>, "5.1.2e" <5.1.2e@zwolle.nl>
Cc:
Subject: Tekst RTP Mobiliteit.

Hoi allemaal,

Allereerst natuurlijk heel veel dank voor de inzet die iedereen gedaan heeft in het redigeren van de oude RTP-tekst voor Mobiliteit. Als eindredacteur had ik de eervolle taak om er nog een laatste slag overheen te gooien.
In de bijlage (of via de link hieronder, voor interne collega's) vinden jullie die nieuwe tekst, op basis van de gesprekken die de afgelopen tijd met zowel Gerdien als met het team van de Omgevingsvisie en binnen de Bouwsteen Mobiliteit en de Netwerkanalyse zijn gevoerd.

Ik hoop dat iedereen zich kan herkennen en vinden in de tekst die er nu ligt. 5.1.2e en ik hebben vanmiddag nog een laatste redactionele slag geslagen en daarbij het stuk nog wel wat ingedikt, anders kwamen we op 8 pagina's, wat misschien wat uit verhouding was met de oorspronkelijke tekst van net iets meer dan 2. Wel kan daarmee wat nuance, inhoud of verduidelijking zijn weggevallen, maar we hopen dat we met de net iets meer dan 5 pagina's die er nu liggen toch goed recht doen aan de opgaven en de duiding die iedereen zocht.

In de tekst staan nog een paar opmerkingen die (tenminste) beantwoord moeten worden, of suggesties voor toe te voegen afbeeldingen.
Mochten er toch nog nabranders zijn of bepaalde teksten toch echt ontbreken, dan horen we het natuurlijk graag!

Mobiliteit RTP geschoond.docx

met vriendelijke groet

5.1.2e
5.1.2e

Gemeente Zwolle, ZWRE
Postadres: Postbus 10007, 8000 GA Zwolle
Bezoekadres: Lübeckplein 2
T : 5.1.2e
@: 5.1.2e@zwolle.nl

5.1.2e

Benieuwd naar hoe het is om te werken voor Zwolle? Check voor ervaringsverhalen en vacatures www.werkenvoorzwolle.nl.

Niet printen spaart het milieu.

De gemeente Zwolle beschouwt e-mail als volwaardig communicatiemiddel. Dit betekent dat u erop mag vertrouwen dat de inhoud van dit bericht correct en compleet is.

Legenda toegepaste uitzonderingsgrondslagen

In dit document zijn gegevens definitief geanonimiseerd op grond van:

Wet	Artikel	Omschrijving	Pagina's
Wet open overheid	Art. 5.1 lid 2 sub e	De eerbiediging van de persoonlijke levenssfeer	1

From: "5.1.2e 5.1.2e " <5.1.2e @zwolle.nl>
Sent: 2/6/2024 2:21:28 PM
To: "5.1.2e " <5.1.2e @zwolle.nl>, "5.1.2e (5.1.2e " <5.1.2e @zwolle.nl>, "5.1.2e 5.1.2e" <5.1.2e @zwolle.nl>, "5.1.2e (5.1.2e" <5.1.2e 5.1.2e @zwolle.nl>
Cc:
Subject: Ter info: Afronding en aanscherping bouwstenen Aanvulling Omgevingsvisie 29-2 klaar

Hoi,
Onderstaand voor jullie ter info.
Groet,
5.1.2e
5.1.2e
5.1.2e
tlefoon 5.1.2e of 5.1.2e
5.1.2e @zwolle.nl

Van: 5.1.2e (5.1.2e
Verzonden: dinsdag 6 februari 2024 14:12
Aan: 5.1.2e 5.1.2e ; 5.1.2e ; 5.1.2e ; 5.1.2e ; 5.1.2e 5.1.2e ; 5.1.2e ; 5.1.2e ; 5.1.2e
CC: 5.1.2e (5.1.2e ; 5.1.2e
Onderwerp: Afronding en aanscherping bouwstenen Aanvulling Omgevingsvisie 29-2 klaar
Urgentie: Hoog

Beste collega's,

Afgelopen periode is door jullie gewerkt aan het inzichtelijk krijgen van thematische opgaven ('de bouwstenen') voor de Aanvulling Omgevingsvisie.
Voor de thema's wonen, economie, water en klimaat en energie heeft dit geresulteerd in bouwstenen, die jullie tijdens de kruisbestuivingssessie hebben gepitcht ~~gepresenteerd~~.
Conclusie was toen dat we de thematische opgaven voldoende in beeld hebben om de scenariostudie te kunnen starten. Dat is mooi, maar we zijn er nog niet!

Wij vragen jullie de bouwstenen aan te scherpen en af te ronden, uiterlijk 29 februari

We hebben met het college afgesproken de bouwstenen *in onderlinge samenhang te duiden*. Hiervoor is het nodig dat de bouwstenen op een voldoende goed en vergelijkbaar niveau worden gebracht.
Voor alle bouwstenen betekent dit dat (1) de rapportages afgerond moeten zijn, (2) formats compleet ingevuld moeten zijn en (3) deze voorzien moeten worden van een korte duiding van de betekenis van de opgave, zowel kwalitatief, als kwantitatief en dat in relatie tot de huidige omgevingsvisie (wat is al geregeld) en de aanvulling (wat zou geregeld moeten worden). Wellicht handig: je kan de huidige omgevingsvisie raadplegen via www.zwolle.nl/omgevingsvisie --> je kan hier op een link klikken om de Omgevingsvisie te openen.
Ofwel: de bouwstenen moeten net een slag verder en scherper, zodat we antwoord hebben op de volgende vragen:

- Welk aandeel van de opgave (geprognosticeerde behoefte van deze bouwsteen) kan gerealiseerd worden met het huidige omgevingsbeleid?
- Welk aandeel niet?
- Wat daarvan in bestaand stedelijk gebied? Wat daarvan in uitleg?
- Is bijsturing (kwantitatief en/of kwalitatief) van de huidige plannen nodig?
- Zijn andere/extra plekken nodig om de opgaven van deze bouwsteen richting 2040 te realiseren?

Hiermee helpen we de betekenis van elke bouwsteen te duiden, met name voor wat betreft de impact op de ruimte.

Spoorboekje

Vervolgens willen we samen met jullie het volgende spoorboekje volgen:

- 13-22 februari: individuele afstemmingsoverleggen thematische bouwstenen met 5.1.2e /5.1.2e , 5.1.2e /5.1.2e , 5.1.2e /5.1.2e (deze zijn door 5.1.2e al ingepland)
- **29 februari: 17 uur deadline aanleveren rapportages, formats en korte duiding bouwstenen bij 5.1.2e , 5.1.2e , 5.1.2e en 5.1.2e**
- 7 maart: aanleveren rapportage, format + memo met duiding thematische bouwstenen tbv combi pfo's
- 11 maart: combi pfo's Gerdien + vakportedeuillehouders over oogst thematische bouwstenen (hiervoor ontvangen jullie een uitnodiging)
- 12 maart: duiding oogst bouwstenen in MT stadsontwikkeling
- 18 maart: concept brief in pfo Gerdien
- 26 maart: themacollege over de oogst van de bouwstenen: reflectie op inhoud en raakvlakken tussen de bouwstenen onderling

• 28 maart: brief van het college naar de gemeenteraad met daarin de oogst en duiding van de bouwstenen + vervolg

Voor technische vragen kunnen jullie terecht bij 5.1.2e. Voor inhoudelijke vragen over de bouwstenen kunnen jullie terecht bij:

Bouwsteen	**Trekker**	**Aanspreekpunt team aanv. OGV**
Wonen	5.1.2e	
Stadsscan	5.1.2e	
Economie	5.1.2e	
Water & Klimaat	5.1.2e / opvolger	5.1.2e
Mobiliteit	5.1.2e / 5.1.2e	
Energie	5.1.2e / 5.1.2e	
Gebiedsverkenning CB-zone	5.1.2e	
Gebiedsverkenning Uitleglocaties	5.1.2e / 5.1.2e	

En voor het geheel (overall proces en inhoud) bij mij.

Groet,

5.1.2e
5.1.2e
5.1.2e
tlefoon 5.1.2e of 5.1.2e
5.1.2e @zwolle.nl

Legenda toegepaste uitzonderingsgrondslagen

In dit document zijn gegevens definitief geanonimiseerd op grond van:

Wet	Artikel	Omschrijving	Pagina's
Wet open overheid	Art. 5.1 lid 2 sub e	De eerbiediging van de persoonlijke levenssfeer	1, 2

From: "5.1.2e" <5.1.2e@zwolle.nl>
Sent: 11/11/2024 6:53:40 AM
To: "5.1.2e" <5.1.2e@zwolle.nl>, "5.1.2e 5.1.2e" <5.1.2e@zwolle.nl>, "5.1.2e 5.1.2e" <5.1.2e@zwolle.nl>, "5.1.2e (5.1.2e)" <5.1.2e@zwolle.nl>
Cc:
Subject: ter info: reactie 5.1.2e voorbereiding strategisch pfo 11 november 2024

Groet,
5.1.2e
5.1.2e
5.1.2e
telefoon 5.1.2e of 5.1.2e
5.1.2e @zwolle.nl

Van: 5.1.2e
Verzonden: maandag 11 november 2024 07:52
Aan: 5.1.2e
Onderwerp: RE: voorbereiding strategisch pfo 11 november 2024

Hoi 5.1.2e,
Dank voor je reactie.
Het alternatief was de eerdere 'softere' versie van de werksessie. Mogelijk zitten daar nog elementen in die Gerdien aanpreken. Zie bijlage.
Nav jouw opmerkingen:

- Ik heb de club gevraagd om evt. digitaal deel tre nemen.
- 100% scenariostudie gaat naar B&W en raad.
- Ter inzage legging kan niet al voor de zomer. OER incl. mobiliteitsmodel berekening is dan nog niet klaar.
- ROP met effecten scenario's minimaal en maximaal' : dit zijn de omgevings/OEReffecten van de minimum en maximum variant uit de vier scenario's. (obv de vastgestelde bandbreedte_. Daarbinnen wordt het ROP (voorkeursalternatief) ontwikkelt en zit je dus altijd goed.
- discussie wat voor stad willen we zijn cq voor wie "willen/moeten" we bouwen? Met de raad is voorzien in maart (college februari)
- werksessie: prima om met stellingen te gaan werken.

Tot straks,
Tot straks!
5.1.2e
5.1.2e
5.1.2e
telefoon 5.1.2e of 5.1.2e
5.1.2e @zwolle.nl

Van: 5.1.2e <5.1.2e@zwolle.nl>
Verzonden: zondag 10 november 2024 20:10
Aan: 5.1.2e <5.1.2e@zwolle.nl>
CC: 5.1.2e <5.1.2e@zwolle.nl>
Onderwerp: voorbereiding strategisch pfo 11 november 2024

Hoi 5.1.2e,
Wat later op de avond al, maar hoop dat je het nog tijdig kunt lezen. In rood heb ik mijn input/aanvullingen opgenomen zodat je het makkelijk kunt lezen.
In jouw mail las ik onderaan dat je een alternatief van de werksessie ook hebt gemaakt, maar de bijlage waar je naar verwijst kom ik niet tegen.
We spreken elkaar morgenochtend!
Met groet,
5.1.2e
Nb ik ben rond 8,45 uur in het Stadhuis

Legenda toegepaste uitzonderingsgrondslagen

In dit document zijn gegevens definitief geanonimiseerd op grond van:

Wet	Artikel	Omschrijving	Pagina's
Wet open overheid	Art. 5.1 lid 2 sub e	De eerbiediging van de persoonlijke levenssfeer	1

Welke stad willen we Overmorgen zijn?!

Duur: 2,5 uur

Locatie: Panoramazaal

Doel: Deze werksessie richt zich op het verkrijgen van inzichten in de prioriteiten, ambities en zorgen van de collegeleden. Ook is het goed om de collegeleden inzicht te geven in de fase waarin het programma zich bevindt, de resultaten van de participatiecampagne en hoe de inbreng van inwoners zich verhoudt tot de prioriteiten van de collegeleden.

Inhoud werksessie:

1. **Introductie (25 min):**
    - **Opening** door de burgemeester: Welkom en belang van de sessie benadrukken. (Burgemeester) (5 min)
    - **Toelichting** op het doel en het belang van de werksessie in het kader van het vervolgtraject van de aanvulling omgevingsvisie (5.1.2e) (5 min)
    - **Individueel brainstormen:** Collegeleden schrijven 3 kernwaarden of kenmerken op die Zwolle in 2040, Overmorgen, zou moeten hebben. (10 min)
    - Korte presentatie van de resultaten van de **participatiecampagne**, waarbij de belangrijkste thema's en zorgen van inwoners worden toegelicht (5.1.2e) (5 min)

2. **Toekomstspel Ons Zwolle van Overmorgen (40 min):**

    Verdeling in 4 groepjes. Onder leiding van 5.1.2e , 5.1.2e , 5.1.2e , 5.1.2e . 5.1.2e en 5.1.2e hebben een overkoepelende rol: zij helpen de groepjes op weg, kijken mee en stellen kritische vragen.

    - **Werkwijze:** Het spel wordt op een vergelijkbare manier gespeeld als in de Reizende Woonkamers, zodat collegeleden zelf de keuzes en dilemma's ervaren die inwoners tegenkwamen.
    - **Doel:** Door de keuzes uit het spel, zoals inbreiding versus uitbreiding en het behoud van groen versus verdere bebouwing, worden collegeleden uitgedaagd om hun voorkeuren en prioriteiten te onderzoeken.

Tijdens het Toekomstspel wordt drinken en een snack geserveerd

3. **Formuleren van gezamenlijke prioriteiten (15 minuten):**
    - Na het spel reflecteren de collegeleden gezamenlijk op de keuzes. Wat vinden ze essentieel voor de toekomst van Zwolle, en waar zien zij de grootste uitdagingen? Bijvoorbeeld als het gaat om duurzaamheidsambities, inbreiding / uitbreiding, sociale cohesie of oplossingen voor mobiliteitsvraagstukken.
4. **Van scenario's naar Ruimtelijk Ontwikkel Perspectief (45 minuten):**
    - 5.1.2e presenteert kort de vier Zwolse toekomstscenario's. (5 min)
    - Elk groepje behandelt één van de vier scenario's, waarbij ze bespreken hoe Zwolle zich op dit scenario zou kunnen voorbereiden. Welke goede en welke minder goede elementen zien zij in dit scenario? (15 min)
    - Elk groepje deelt in drie minuten hun scenario en conclusies met de hele groep. (15 min)
    - 5.1.2e schetst samen met 5.1.2e en 5.1.2e de ingrediënten voor het Ruimtelijk Ontwikkel Perspectief. (10 min)
5. **Afsluiting (20 minuten):**
    - **Samenvatten** van de uitkomsten van de werksessie, met specifieke focus op de prioriteiten en speerpunten die door het college zijn benoemd. (5.1.2e en 5.1.2e)
    - **Individuele reflectie:** Collegeleden schrijven in maximaal 3 zinnen een persoonlijke toekomstvisie voor Zwolle.
    - **Oogsten:** Iedereen leest zijn/haar visie voor. 5.1.2e identificeert samen met de collegeleden de gemeenschappelijke rode draad.
    - Bespreken van de **vervolgstappen** en bedanken college voor inbreng namens PT (5.1.2e).
    - **Afsluiting** door burgemeester.

Doelstelling na afloop van de werksessie: Na deze werksessie hebben de collegeleden niet alleen een nóg beter begrip van wat zij belangrijk vinden voor de toekomst van Zwolle, maar ook van hoe hun visie zich verhoudt tot de input die tijdens de participatiecampagne is verzameld. Dit zorgt voor een aanvulling op de omgevingsvisie die breed gedragen is en rekening houdt met de perspectieven en behoeften in de stad.

Legenda toegepaste uitzonderingsgrondslagen

In dit document zijn gegevens definitief geanonimiseerd op grond van:

Wet	Artikel	Omschrijving	Pagina's
Wet open overheid	Art. 5.1 lid 2 sub e	De eerbiediging van de persoonlijke levenssfeer	1, 2

From: "5.1.2e" <5.1.2e@zwolle.nl>
Sent: 4/2/2025 5:50:29 AM
To: "5.1.2e" <5.1.2e@zwolle.nl>, "5.1.2e (5.1.2e)" <5.1.2e@zwolle.nl>
Cc: "5.1.2e" <5.1.2e@zwolle.nl>, "5.1.2e" <5.1.2e@zwolle.nl>, "5.1.2e" <5.1.2e@zwolle.nl>, "5.1.2e (5.1.2e" <5.1.2e@zwolle.nl>, "5.1.2e" <5.1.2e@zwolle.nl>
Subject: terugkoppeling consulterend B&W

Hoi 5.1.2e, 5.1.2e,

Gister mailde ik al even de aanpassingen die nav consulterend B&W doorvoeren in het RTP. Hier zitten de opmerkingen over WVG niet bij zag ik.
Hierbij ontvangen jullie ter info/voor eigen gebruik ook mijn ruwe aantekeningen, inclusief de opmerkingen die het college heeft gemaakt over wvg (groen gemarkeerd). De opmerkingen over participatie en persbericht zijn paars. Aanpassingen in het RTP geel.
Het college heeft ingestemd met het vestigen van wvg. Omdat men nogal wat reuring verwacht, en niet gewenst is dat bezwaren tav wvg vermengd worden met participatie over het RTP, is het verzoek dat jullie een 'eigen wvg persbericht' voorbereiden. In het persbericht over RTP wordt het kort benoemd. Verder werd nog opgemerkt dat het besluit dat B&W neemt over wvg geheim is. Dat vraagt nog om aanpassing van de beslisnota's.

Ik begrijp van 5.1.2e dat jullie de aangepaste stukken nog even met ons afstemmen. Heel fijn!

Groet,

5.1.2e
5.1.2e
5.1.2e
telefoon 5.1.2e of 5.1.2e
5.1.2e @zwolle.nl

Van: 5.1.2e
Verzonden: dinsdag 1 april 2025 17:40
Aan: 5.1.2e <5.1.2e@zwolle.nl>; 5.1.2e <5.1.2e@zwolle.nl>
CC: 5.1.2e <5.1.2e@zwolle.nl>; 5.1.2e <5.1.2e@zwolle.nl>
Onderwerp: Aantekeningen consulterend B&W

Hoi,

Hierbij ter info mijn aantekeningen van het consulterend B&W over het RTP (en wvg) aanvulling omgevingsvisie.

Groet
5.1.2e

Legenda toegepaste uitzonderingsgrondslagen

In dit document zijn gegevens definitief geanonimiseerd op grond van:

Wet	Artikel	Omschrijving	Pagina's
Wet open overheid	Art. 5.1 lid 2 sub e	De eerbiediging van de persoonlijke levenssfeer	1

Aantekeningen consulterend college RTP 1 april 2025

Gerdien

Dit is 98% versie.

Gister in pfo besproken

bedrijventerreinen

ha die we opnemen: 135ha zoekrichting erin, 50ha HP uitbreiding hebben we nu al uitstaan voor grootschalig, 50ha ook bedoeld voor kleinschalig.

5.2

Mobiliteit

Ring belangrijke rol in transitie en gebiedsontwikkelingen en in bereikbaar houden stad. ook regionaal. 5.2

Groenblauw leven in de delta:

5.2

Ontwikkelpad:

5.2

RTP

Dorrit

5.2

Wonen:

tabel is aangepast + ‘circa’ tegevoegd.

Let op; overal zelfde aantallen noemen in brief, voorstel en RTP. Hierop nalopen.

5.2

5.2

5.2 [redacted]

Michiel

Compleet verhaal en logisch

Best veel en groots.

Wat doet dit met de stad en de raad?

Coalitie wel goed meenemen.

Expliciet zijn in participatie die nu gaat starten.

5.2 [redacted]

5.2 [redacted]

Proces hierna minstens zo belangrijk.

<u>Waarden:</u>

5.2 [redacted]

Anja

Complimenten.

Hoe gaan we de fracties meenemen? Woordvoerders wel aan tafel gehad. Krap tijdpad. Ook voor coalitiefracties. 15 april al TB.

Participatie fase 3: 10 april tot 7 mei met meireces erbij, voldoende ruimte?

Verschillende documenten verschillende aantallen genoemd.

5.2 [redacted]

<u>Waarden:</u>

5.2 [redacted]

5.2 [redacted]

Paul:

Alternatieven gaan vooral over alternatieven voor woningbouw.

Arjan

Berkum is minder verrassend dan Zwolle zuid.

Consultatie 600 mensen wat vinden ze belangrijk zie je wel terug in RTP.

Economie: arbeidspendels spreiding komt voldoende aan bod.

Dick

Peter

Complimenten volledig verhaal en mooi toekomstperspectief

Reactie Gerdien:

Wendbaarheid en adptiviteit en ontwikkelpad

Samen optrekken in volkshuisvestelijk programma

Memo

Instemmen met de richting uit de memo?

Anja:

Paul:

Arjan:

Dick

Peter

5.2 [redacted]

Gerdien

5.2 [redacted]

Michiel:

5.2 [redacted]

Dick

5.2 [redacted]

Maarten:

5.2 [redacted]

Michiel:

5.2 [redacted]

Gerdien:

5.2 [redacted] a

5.2 [redacted]

Maarten:

Ook financiële consequenties.

Nazit Maarten:

Overdracht Maarten naar 5.1.2e

2 persberichten. 1 van grondzaken, 1 van AOV

Moment persbericht en brief in de bus goed timen.

Mikken op donderdag.

Per courier brief bezorgen.

Posad standby om aanpassingen te doen dinsdag middag.

Vaste NOVEXpartners informeren I&W BZK EZK, WDOD provincie inclusief RTP

Prorail, NS

Legenda toegepaste uitzonderingsgrondslagen

In dit document zijn gegevens definitief geanonimiseerd op grond van:

Wet	Artikel	Omschrijving	Pagina's
Wet open overheid	Art. 5.1 lid 2 sub e	De eerbiediging van de persoonlijke levenssfeer	7
Wet open overheid	Art. 5.2	Persoonlijke beleidsopvattingen	1, 2, 3, 4, 5, 6, 7

From: "5.1.2e " <5.1.2e @zwolle.nl>

Sent: 1/26/2024 10:20:45 AM

To: "5.1.2e " <5.1.2e @zwolle.nl>, "5.1.2e " <5.1.2e @zwolle.nl>, "5.1.2e 5.1.2e " <5.1.2e @zwolle.nl>, "5.1.2e (5.1.2e)" <5.1.2e @zwolle.nl>, "5.1.2e " <5.1.2e @5.1.2e .nl>, "5.1.2e 5.1.2e " <5.1.2e @zwolle.nl>, "5.1.2e " <5.1.2e @zwolle.nl>, "5.1.2e " <5.1.2e @zwolle.nl>, "5.1.2e " <5.1.2e @zwolle.nl>, "5.1.2e (5.1.2e " <5.1.2e @zwolle.nl>, "5.1.2e 5.1.2e " <5.1.2e @zwolle.nl>, "5.1.2e " <5.1.2e @zwolle.nl>, "5.1.2e 5.1.2e " <5.1.2e @zwolle.nl>, "5.1.2e (5.1.2e " <5.1.2e @zwolle.nl>, "5.1.2e " <5.1.2e @zwolle.nl>, "5.1.2e " <5.1.2e @zwolle.nl>, "5.1.2e " <5.1.2e @zwolle.nl>, "5.1.2e " <5.1.2e @zwolle.nl>, "5.1.2e " <5.1.2e @zwolle.nl>, "5.1.2e " <5.1.2e @zwolle.nl>, "5.1.2e " <5.1.2e @zwolle.nl>, "5.1.2e " <5.1.2e @zwolle.nl>, "5.1.2e " <5.1.2e @zwolle.nl>, "5.1.2e " <5.1.2e @pbl.nl>, "5.1.2e " <5.1.2e @pbl.nl>, <5.1.2e @bciglobal.com>, <5.1.2e @bciglobal.com>, <5.1.2e @ruimtevolk.nl>, "5.1.2e " <5.1.2e @zwolle.nl>

Cc:

Subject: Terugkoppeling Kruisbestuivingssessie Bouwstenen Omgevingsvisie

Beste deelnemer/genodigde,

We kijken terug op een zeer geslaagde Kruisbestuivingssessie, dinsdag 23 januari, waarin we de bouwstenen integraal bekeken. Samen spraken we over de inzichten, verbindingen, kansen en dilemma's die we daarbij tegen kwamen. Dank jullie wel voor je fantastische inzet deze middag.

De trekkers van de bouwstenen hebben een korte pitch gegeven, waarin de belangrijkste punten naar voren kwamen. De inhoud van de pitches en het doorlopen programma kunnen jullie nog eens teruglezen in het bijgevoegde verslag en in de presentatie. Ook wanneer je er niet bij kon zijn, is het interessant om dit door te nemen, zodat je helemaal op de hoogte bent.

Als programmateam zijn we natuurlijk ook erg benieuwd naar hoe jij deze bijeenkomst hebt ervaren. Zou je daarom antwoord willen geven op onderstaande 4 vragen:

1. Hoe vond je het organisatorisch geregeld?
2. Is er nog iets waar je vanuit de verschillende bouwstenen aandacht voor wilt vragen?
3. Wil je ons nog specifiek iets meegeven rondom de participatie met inwoners die we gaan inzetten?
4. Wat wil je ons verder nog graag meegeven?

Al met al kijken wij terug op een ontzettend nuttige, leuke bijeenkomst waar we als programmateam Aanvulling Omgevingsvisie mee door kunnen richting onder andere de scenariostudie.

Alvast bedankt voor je deelname en reactie namens het Programmateam Aanvulling Omgevingsvisie.

met vriendelijke groet Zwolle

5.1.2e
5.1.2e

5.1.2e

Gemeente Zwolle, Afdeling Proces, Programma, Projectmanagement
Postadres: Postbus 10007, 8000 GA Zwolle
Bezoekadres: Lübeckplein 2
☎ : 5.1.2e
@ : 5.1.2e @zwolle.nl

Niet printen spaart het milieu.

De gemeente Zwolle beschouwt e-mail als volwaardig communicatiemiddel. Dit betekent dat u erop mag vertrouwen dat de inhoud van dit bericht correct en compleet is.

Legenda toegepaste uitzonderingsgrondslagen

In dit document zijn gegevens definitief geanonimiseerd op grond van:

Wet	Artikel	Omschrijving	Pagina's
Wet open overheid	Art. 5.1 lid 2 sub e	De eerbiediging van de persoonlijke levenssfeer	1

Verslag Kruisbestuivingssessie

Datum	23-01-2023
Tijd	13.00-17.00 uur
Locatie	Stadskantoor kamer 7,8 en 9
Voorzitter	5.1.2e
Aanwezig	5.1.2e, 5.1.2e
Notulist	5.1.2e

1. Opening

5.1.2e opent de bijeenkomst en stelt het programmateam, en met name 5.1.2e als nieuwkomer, voor aan de groep. Verder nemen we gezamenlijk het programma door.

Er komt een vraag met wat we van de huidige omgevingsvisie behouden met de aanvulling omgevingsvisie. We hebben een gerichte opdracht met als vertrekpunt de huidige omgevingsvisie die uitspraken doet over de ruimtelijke ontwikkeling van Zwolle tot ongeveer 2030. De aanvulling omgevingsvisie gaat over wat de opgaven uit de bouwstenen doen met Zwolle op weg naar 2040. Met het PBL kunnen we wellicht nog verder doorkijken naar 2050.

5.1.2e neemt ons verder mee in het proces van de Aanvulling Omgevingsvisie op hoofdlijnen. Zie ook de presentatie.

We gaan na vandaag de oogst van alle bouwstenen op de collegetafel leggen. Dat doen we om te voorkomen dat de bouwstenen een eigen leven gaan leiden. Vak portefeuillehouders moeten natuurlijk wel goed meegenomen worden in de oogst van ‘hun’ bouwsteen. Daarvoor organiseren we zogenoemde dubbel pfo's met de vak portefeuillehouder, Gerdien, de trekker van de betreffende bouwsteen en een vertegenwoordiging vanuit het Programmateam Aanvulling Omgevingsvisie.

2. Pitches

Zie de presentatie voor de invulling van de pitches. Hieronder volgen de aanvullingen hierop.

Stadsscan, vertegenwoordigd door 5.1.2e
De Stadsscan is gemaakt in samenwerking met Ruimtevolk en woningcorporaties.
Er is vanuit de bestaande omgevingsvisie gekeken naar hoe je op een goede manier kwalitatief kunt verdichten met woningen in de bestaande stad. Daarbij is rekening gehouden met een aantal factoren. Zie presentatie.

Verder is gekeken naar ruimte te creëren voor wonen door bestaande woningen op te splitsen, optoppen, Tiny houses maar ook slopen en opnieuw bouwen. Op deze manier is er in alle wijken in Zwolle gekeken wat mogelijk is.

Het is zeker niet de bedoeling om alle flatgebouwen te gaan optoppen. Hierbij is ook participatie van buurtbewoners meegenomen.

Op deze manier kunnen er tot 5000 woningen worden toegevoegd bovenop de 10.000 uit de huidige

omgevingsvisie. De reden waarom we deze aantallen noemen is om aan te duiden dat deze potentie er is.
Hiervoor kan het huidige beleid hier en daar worden opgerekt.

Groen, vertegenwoordigd door 5.1.2e
Groen is officieel geen bouwsteen bij de Aanvulling Omgevingsvisie maar we hebben wel gevraagd om de groene ontwikkeling in de stad als opgave mee te nemen.

Als we de hoeveelheid groen die we nu hebben willen behouden, moet er 75m2 groen per nieuwe woning komen. Dit is openbare groenstructuur dus geen tuinen. Eventueel kun je groene daken wel voor een deel meenemen. Dit wordt een lastige opgave maar de ambitie is om minimaal 2 mooie, goed uit te groeien bomen per straat neer te zetten en binnen 200 m vanuit huis moet er toegang tot parkje of plantsoen zijn voor iedereen.

Dit betekent voor de woningopgave wellicht kleinere tuinen en grotere openbare, groene ontmoetingsplekken.

Groen kan deze ambities niet zelf voor elkaar krijgen maar dit moet in samenwerking met de hele stad en gemeente.

De knelpunten die 5.1.2e aangeeft in de presentatie betekenen dat er verbindingen ontbreken tussen groenstructuur en ecologische verbindingen. De knelpunten liggen voornamelijk langs wateren zien we op de kaart. Dit is een voorbeeld van een verbinding met de bouwsteen Water en Klimaat.

Wonen, vertegenwoordigd door 5.1.2e
Wonen is een kwalitatief onderzoek/toekomstbeeld, uitgevoerd door Ruimtevolk en is voor een deel ook nog in bewerking door Ruimtevolk.

Het onderzoek is gedaan door te kijken naar welke doelgroepen er zijn en wat zeggen de doelgroepen over de woonbehoeften of woonwensen. Daaruit zijn de belangrijkste thema's naar boven gehaald. Daarbij zijn inkomen en kosten ook belangrijk.

De belangrijkste ontwikkelingen zijn de marktomstandigheden. We gaan daarom ook veel minder woningen opleveren dan wat past bij de ambities.

De vraag naar betaalbare woningen is echt heel hoog in Zwolle. Er is veel sturing nodig op welke doelgroepen Zwolle wil gaan aantrekken.

Er ligt nog een vraag om met Zwolse voorbeelden te komen van typen woningen en woonmilieus die als voorbeeld genomen kunnen worden.

Verder hebben we als gemeente echt nog wat te doen in het sturen op betaalbaarheid terwijl we geen traditionele appartementen meer bouwen. Het is wel zo dat er bij nieuwe appartementen meer gezamenlijke ruimtelijke voorzieningen zullen zijn.

De groei van het aantal huishoudens blijft achter bij de getallen die we in de Aanvulling Omgevingsvisie hebben genoemd. Het groeit eerst nog wel maar na 2050 vlakt de groei af.

Ceintuurbaanzone en uitleglocaties, vertegenwoordigd door 5.1.2e
De oorsprong hiervan vind je in de Verstedelijkingstrategie op basis van de 7 ontwikkelprincipes. De opgave is in 2023 omarmd (niet vastgesteld) door 30 organisaties waaronder de regio.

Deze bouwstenen raken eigenlijk alle andere bouwstenen.

Bij de Nieuwe Uitleg is er gekeken naar nieuwe locaties die het meeste potentie hebben als grootschalige ontwikkel- en uitleglocaties.

O.b.v de thematische bouwstenen worden deze verkenningen uitgevoerd.

Deze bouwstenen zijn vastgesteld door de woningopgave vanuit de verstedelijkingstrategie maar ook met het oog op plek voor bijvoorbeeld windenergie.

Water en Klimaat, vertegenwoordigd door 5.1.2e
Water en bodem sturend is erg in ontwikkeling.

Recentelijk was er erg hoog water in Zwolle. In de Zwolse delta raken veel watersystemen elkaar en dit zie je letterlijk. Wij richten ons op een klimaatadaptieve ruimtelijke ontwikkeling van de stad.

5.1.2e wil graag nog een keer met 5.1.2e sparren over de opgaven van deze bouwsteen.

Van de ruimtelijke impact zijn er schetsen maar dit moet nog verder uitgewerkt worden.

Energie, vertegenwoordigd door 5.1.2e
De RES (Regionale Energiestrategie) 1.0 is vastgesteld maar 2.0 komt eraan. Dit gaat over ruimte voor wind- en zonne-energie. Hier is ruimte voor nodig.

Verder is netcongestie ontstaan. Dat zorgt ervoor dat we anders gaan nadenken over het gebruik van energie. Zowel bewoners als leisure zullen moeten besparen op het gebruik van energie. Netwerkcongestie is iets wat landelijk speelt. Netwerkbeheerders, het rijk en eigenaren zijn hierin bepalend.

De aanleg warmtenetten is een kans om mobiliteit en groen ook aan te pakken dus daar zit een mooie verbinding. Energievoorzienend bouwen verbindt wonen met de energietransitie.

Binnen nu en 8 jaar moeten we 350 trafohuisjes uitbreiden en heel veel grond moet open gemaakt worden voor het aanleggen van warmtenetten. Ook voor de waterstofinfrastructuur is er veel ruimte nodig. De ruimteclaim is daarom dus groot.

Het uitfaseren van het aardgas staat in het coalitieakkoord. Dit is vastgesteld.
De ambitie om in 2040 aardgasvrij te zijn gaan we hoogstwaarschijnlijk niet redden. De overheid gaat hier ook nog op sturen. AEF heeft hier een onderzoek naar gedaan en mede door dit onderzoek is het halen van de ambitie onwaarschijnlijk gebleken. Daarbij loop je tegen juridische vraagstukken aan.

Mobiliteit, vertegenwoordigd door 5.1.2e
De parkeerstrategie is 2023 vastgesteld maar wat dit precies gaat betekenen voor inwoners/bezoekers is nog even de vraag.

We zien dat het aantal verkeersongelukken steeds meer toe nemen, maar omdat de ruimte steeds schaarser wordt, wordt bijvoorbeeld het scheiden van wegen ook steeds lastiger.

Het omleggen van de ring heeft ook te maken met het regioverkeer.

Vanuit mobiliteit willen we graag meer inzet op OV maar er komt geen geld voor beleidsontwikkeling voor het OV. Daarom blijft het nu vooral sturen op auto's.

Er zit nog wat afstand tussen water en mobiliteit en de wens is om hier wat meer verbinding te krijgen.

Economie, vertegenwoordigd door 5.1.2e
5.1.2e heeft geholpen met het maken van deze bouwsteen.

Na 2021 is er een sterkte toename van vraag geweest naar werklocaties/ bedrijventerreinen.
In de regio wordt gewerkt aan een ruimtelijke economische visie.

De ruimte voor leisure is een ruimtelijke vraag die wordt onderschat.

De meeste omzet voor Zwolle zit in de (maak)industrie. De vraag naar bedrijventerrein kan tot en met 2040 oplopen tot 135 hectare.

Het uitbreiden van de Marslanden is nog een optie maar vanuit de A28 is dit nog erg zuidwaarts en ook qua water en bodem sturend is dit nog een opgave.

3. Analyse (kruising)

Vanuit de pitches blijkt dat er veel verbindingen zijn tussen de verschillende bouwstenen, kunnen functies worden gecombineerd, maar voor bijna alle bouwstenen geldt dat er een flinke ruimteclaim is. Vanuit hier gaan we bekijken wat we vanuit de huidige omgevingsvisie doen, waarop we kunnen bijstellen en hoe we de uitvoeringskracht organiseren. Voor de Aanvulling van de Omgevingsvisie is de (resterende) opgave aanzienlijk en moeten er, vanwege de beperkte ruimte, keuzes worden gemaakt.

Het behouden van bestaande bedrijventerreinen, Spoorzone en CB Zone met daarbij ook een goede balans tussen wonen en werken.

De Willemsvaart is zowel bij Groen als bij Water een belangrijke schakel blijkt vandaag.

4. Terugkoppeling opbrengsten

We bespreken de terugkoppeling van de opbrengsten met 5.1.2e , onze ambtelijke opdrachtgever.

In verschillende groepjes hebben we inzichten, verbindingen, kansen en dilemma's per bouwsteen besproken met elkaar.

Groepje 5.1.2e

Verrassende Inzichten:

- De opgave van Energie zit voornamelijk in bestaande woningen verduurzamen
  Er is een enorme ruimteclaim. Hoe kunnen we dit gaan waarmaken binnen Zwolle of moet de regio hier nog iets gaan bijdragen?
- Ieder van ons heeft een andere kijk op de huidige omgevingsvisie. Het *waarom* daarvan weer even scherp te krijgen. Wat voor stad willen we eigenlijk zijn? Draagt de Aanvulling Omgevingsvisie hierin ook bij? 5.1.2e geeft aan dat we hiermee aan de slag gaan in de scenario's.
- Het sociaal domein koppelen aan gebieden is erg belangrijk

Verbindingen:

- Groei woningbouw -> Energietransitie
- Wat kan de regio voor ons betekenen? De optelsom van het wensenlijstje is teveel.

Kansen:

- Ga uit van realistische ambities
- Energietransitie
- Woningbouw

Groepje 5.1.2e

Verrassende Inzichten:

- Er zijn heel veel ontwikkelingen.
- De transitie wonen is verder dan gedacht. De behoefte aan betaalbare woningen is groot, Gaan we meer inspelen op woonbehoefte of op wens/ambitie?
- Overal hoger kwaliteitsniveau. Is dit haalbaar?

Verbindingen:

- Overal is innovatie nodig.

- Multifunctioneel ruimtegebruik
- Water en Groen in directe verbinding met wonen en werken
- Koppeling Economie en Mobiliteit. Zij spreken elkaar nog te weinig en hier mag meer verbinding ontstaan.

Dilemma's:

- De financiële haalbaarheid
- Hoe zorgen we voor een integrale afweging? Dit kan in het ruimtelijk ontwikkelperspectief.
- Wat betekent dit voor de regionale inbedding?

Groepje 5.1.2e

Verrassende Inzichten:

- Het ruimtelijk beslag van groen en de opgaven van energie.
- Grip en sturing geldt voor alle opgaven.
- Aandacht voor vragen van de bestaande stad i.p.v. de uitleg
- Woningen hebben geen groen nodig, maar mensen
- De complexiteit/stapeling vraagt het lef om te kiezen
- De brede welvaart mist

Verbindingen:

- Er komt vanuit de regio en gemeente een energievisie. Deze moeten in elkaar passen en dit heeft weer betrekking op de sponsstrategie van Water en Klimaat. Daar zit verbinding.
- De combinatie tussen Energie, Mobiliteit, Groen en wonen
- De combinatie van Energie en de Stadsscan qua wijkuitvoeringsplannen en de combinatie verduurzamen met de Stadsscan van de bestaande stad.

Kansen/Dilemma's:

- Regio: Ambitie om te groeien
- Koersverandering? De aanvulling roept veel nieuwe inzichten op waardoor het misschien toch geen aanvulling meer is.

Groepje 5.1.2e

Verrassende Inzichten:

- Het ruimtebeslag dat water inneemt, vooral bij hoog water. De ruimte claim in de stad is groter in de bestaande stad en dan vooral de totale vraag naar ruimte is niet sectoraal op te lossen.
- De totale vraag naar ruimte moeten we multifunctioneel benutten.
- De sociale vraagstukken zijn vanuit de bouwstenen onderbelicht. Welke impact heeft de aanvulling omgevingsvisie op de inwoners? Dit staat uiteraard voorop en dit is dan ook de link met het sociaal domein.
- Het gaat erg veel over auto's bij Mobiliteit.

Kansen:

- De Zwolse kwaliteiten te benoemen. Dit zoveel mogelijk in stand houden met groei en ambities.

Dilemma's:

- Wat voor soort stad we willen zijn en welke keuzes willen we daarin maken? Daarbij kunnen we kijken naar wat we nu al zijn en waar de kern ligt. Het specifieke Zwolse komt nu nog niet naar voren, het heeft allemaal nog een generiek karakter.
- Voor energie is de techniek en betaalbaarheid erg belangrijk geworden, maar de juiste mensen zijn moeilijk te vinden.

- De netcongestie ligt ons in de weg en de betaalbaarheid van deze opgave maakt het erg lastig om de stad te verduurzamen.
- De positie van Zwolle in Nederland

5. Vooruitkijken (bestuiven)

Tijdens deze bijeenkomst hebben we verbindingen gelegd.
We willen dit soort sessies daarom vaker gaan houden zodat we stappen blijven zetten om samen te gaan bouwen aan de Aanvulling Omgevingsvisie.
We gaan ook kijken naar wat voor stad we nu zijn? Dit is ook een aandachtspunt voor participatie.

Advies PBL

5.1.2e denkt dat we op basis van de informatie vandaag voldoende informatie hebben om de scenariostudie in te gaan. Het enige aandachtspunt is Circulariteit. Deze kan namelijk een behoorlijke ruimteclaim hebben.

5.1.2e denkt dat wanneer je kijkt naar de thema's dat er ook voor natuur, landbouw en landelijk gebied aandacht moet komen. De bouwstenen vormen al wel zeker een goede basis.
Kijkend naar het traject van Aanvulling Omgevingsvisie en de stappen die we onderscheiden hebben, kunnen we bij het bouwen van de scenario's divergeren. Bouwstenen en gebieden meenemen in scenario's en deze op verschillende manieren uitwerken.
Dit kan op verschillende manieren tot verschillende resultaten leiden, ook qua ruimte.

De basis van de bouwstenen is nu genoeg voor de scenario's en wanneer je met de scenario's bezig gaat wordt het duidelijk hoe je de bouwstenen vanuit daar verder kunt uitwerken en kunt gaan convergeren naar het ruimtelijk ontwikkel perspectief. Vanuit daar kun je een interessant verhaal opbouwen.

Wanneer we toewerken naar een ruimtelijk ontwikkelperspectief, is het advies om de scenario's ook gelijk ruimtelijk te maken.

Eerst ga je kijken hoe de samenleving eruitziet in de toekomst. Welke economie is er dan, welk beleid en hoe bewegen mensen in de ruimte? Hoe ziet het land er dan uit, hoe kom je daar en welke transities en ingrepen zijn er nodig om dit te bereiken? Dit kun je prachtig koppelen aan de thema's.
Onderdelen uit de scenario's kun je dan vervolgens combineren zodat je een betere aanpak krijgt.
De kracht ligt in de combinatie van de scenario's.

Het ontwikkel perspectief is geen vijfde scenario. Daarin noem je wat je wilt. Het is een beleidsdocument terwijl scenario's onderzoeksdocumenten zijn.
De scenario's helpen om dit goed onderbouwd te krijgen. Aan de hand van de scenario's kun je ook meenemen welke stad je wilt zijn,

Je kunt een verhaal maken waarin je zorgt voor overzicht en samenhang en daarbij inzoomt op de bouwstenen. Het ruimtelijk ontwikkelperspectief geeft dan richting in welke keuzes we uiteindelijk maken.
Dit divergeren kun je op verschillende manieren doen. In de ene wijk iets meer kiezen voor dit scenario en voor een ander gebied weer een ander scenario omdat dat gewoon beter past. Dit is allemaal mogelijk.

Je kunt ook een collage maken, daarbij liggen de gebieden tegen elkaar. Wijken die aan elkaar grenzen maar wel goed op elkaar afgestemd zijn.

Je kan ook in een gebied al die verschillende perspectieven en alle elementen combineren. Wanneer gebieden niet aan elkaar grenzen heb je dan te maken met een 'assemblage'.

6. Vervolg

We gaan met 5.1.2e en 5.1.2e in overleg hoe we de scenario studie gaan inrichten. Wordt dus nog vervolgd.

7. Rondvraag/Aanvullingen

- Uitvoeringskant en instrumentarium kant. Weten waar je heen wil en weten waar je moet komen.
- Hoe zit het met geld?
    - De waarde die je wilt zijn maar de keerzijde is dat je je moet realiseren dat het ruimte en financiële middelen vergt. Dit heeft ook een gevolg voor de keuzes die je maakt.
- Denken we vanuit de bestaande wereld of waar we naartoe gaan? Gezien sectoraal en begroting.
- Voor de scenario's ook kijken naar het grotere geheel. Welke keuzes moeten er op systeemniveau gemaakt worden en wat voor invloed heeft dit op de regio of het rijk?
- Moeten we de bouwsteen uitleg niet pas willen beantwoorden in de scenario's? Hier wordt nog over doorgepraat met de trekker, opdrachtgever, opdrachtnemer en Stadsbouwmeester.

.

Legenda toegepaste uitzonderingsgrondslagen

In dit document zijn gegevens definitief geanonimiseerd op grond van:

Wet	Artikel	Omschrijving	Pagina's
Wet open overheid	Art. 5.1 lid 2 sub e	De eerbiediging van de persoonlijke levenssfeer	1, 2, 3, 4, 5, 6, 7

Kruisbestuivingssessie

Bouwstenen aanvulling Omgevingsvisie

Zwolle

Programma

Zwolle

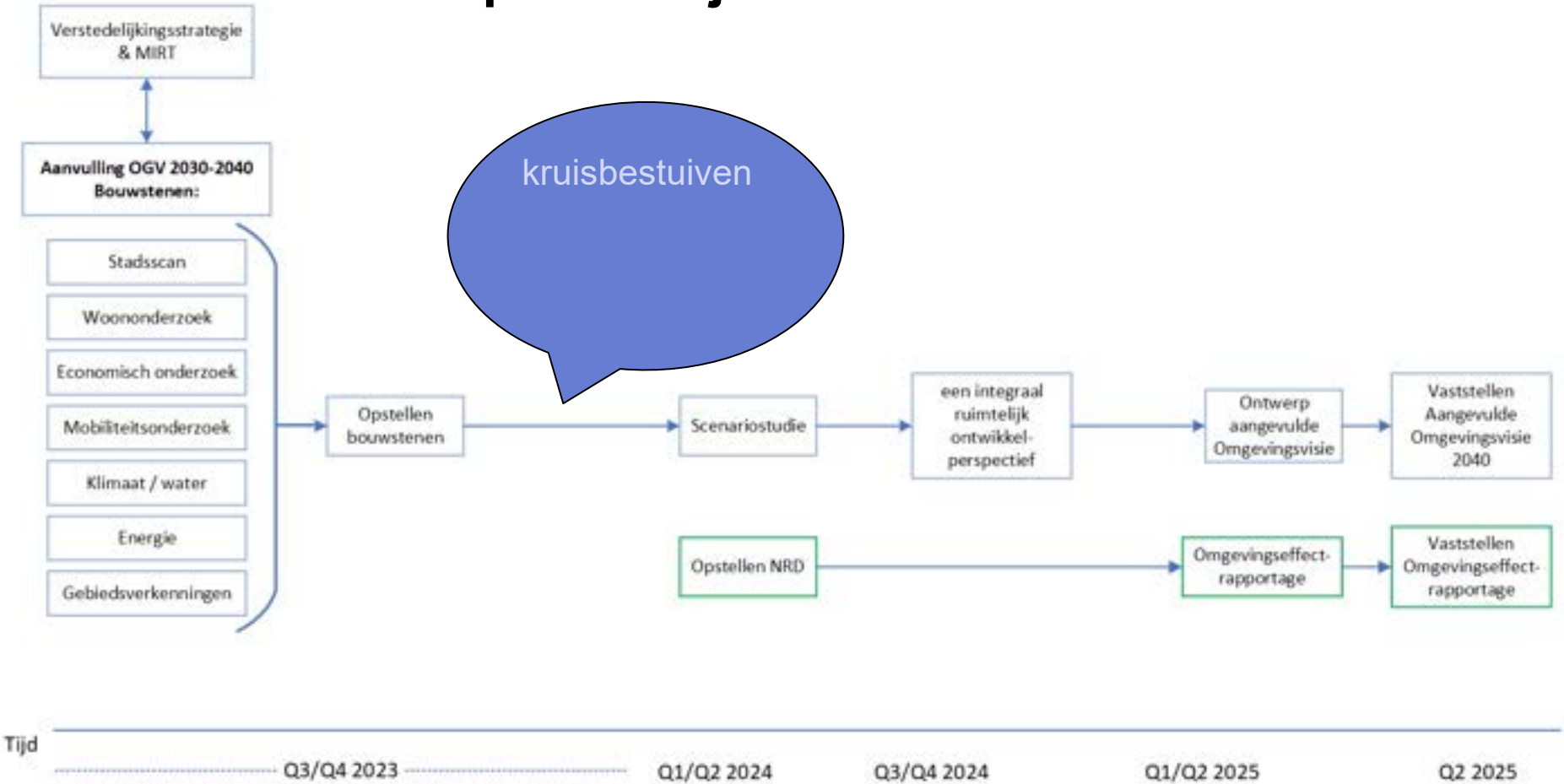
13.10	Welkom en aftrap – 5.1.2e programmaleider
13.20	Pitches bouwstenen
14.20	Pauze
14.30	Analyse (‘kruisen’)
15.20	Pauze
15.30	Terugkoppeling opbrengsten
15.45	Vooruitkijken (‘bestuiven’)
16.30	Einde

Wat was ook alweer de opdracht?

Zwolle

- In de huidige visie zijn strategische (ruimtelijke) keuzes voor onze leefomgeving tot en met ± 2030 gemaakt
- Om te borgen dat de leefkwaliteit in Zwolle hoog is en blijft is het van belang om verder te kijken
- Nu aan de slag met strategische en majeure ruimtelijke keuzes op weg naar 2040
- Dit leidt tot een aangevulde Omgevingsvisie

Proces op hoofdlijnen

Vooruitblik duiding bouwstenen

Zwolle

Bouwsteen	Portefeuillehouder	Trekker	Aanspreekpunt team aanv. OGV
Wonen	5.1.2e		
Stadsscan	5.1.2e		
Economie	5.1.2e		
Water & Klimaat	5.1.2e / opvolger		5.1.2e
Mobiliteit	5.1.2e / 5.1.2e		
Energie	5.1.2e / 5.1.2e		
Gebiedsverkenning CB-zone	5.1.2e		
Gebiedsverkenning Uitleglocaties	5.1.2e / 5.1.2e		

Voor technische vragen kunnen jullie terecht bij 5.1.2e

1. Pitches bouwstenen

Zwolle

Bouwsteen kwalitatief toekomstbeeld wonen

Zwolle

Disclamer

Zwolle

Dit toekomstbeeld is het resultaat van een exploratief en kwalitatief onderzoek. De resultaten zijn verkregen via:

1. Literatuurstudie
2. Negen diepte-interviews met experts (onderzoekers, professionals uit de praktijk en de Zwolse context
3. Drie focusgroepen met experts (onderzoekers, professionals uit de praktijk en Zwolse context

Kanttekening: Kwalitatieve woonbehoefte zoveel mogelijk geïsoleerd. Woonbehoefte wordt uiteraard ook voor een belangrijk deel ingekaderd door de sociaal-economische positie (of welstand) van een huishouden. Hypothese dat huishoudens met een enigszins vergelijkbaar budget grotendeels overeenkomstige woonwensen hebben. De betaalbaarheid en

woonlasten, alsmede de beschikbaarheid van woningen voor jonge huishoudens, lage inkomens en kwetsbare groepen is bewust en separaat geagendeerd als een op zichzelf staande en belangrijke factor.

- MARKTOMSTANDIGHEDEN: hoge kosten/onzekerheid

Net als in de rest van Nederland verwachten we dat ook in Zwolle de komende jaren minder nieuwe woningen worden opgeleverd dan gepland en passend bij ambities

programmering onder druk

- BETAALBARE WONEN: hoge vraag naar betaalbare woningen ook in Zwolle (Zwolle rood op hittekaart)

Welke opgave(n) liggen er voor deze bouwsteen?

Zwolle

- *Prognose bevolkingsgroei in huishoudens: 62400 in 2023 - 71000/74000 in 2040 daarna nog enigszins groei, na 2050 afvlakking.*
- Vergrijzing en toenemende zorgvraag
- Groei Zwolle door voornamelijk door migratie: Hogere binnenlandse en buitenlandse migratie, dalende natuurlijke aanwas
- Toenemende huishoudensverdunning: steeds meer woningen nodig
- Zwolle heeft aantrekkingskracht op gezinnen, lichte daling naar toekomst

Constanten in de kwalitatieve woonbehoefte van verschillende doelgroepen

Zwolle

- ZWOLLE IS EEN TRADITIONELE WONINGMARKT, MAAR GROEPEN DIE OPEN STAAN VOOR NIEUWE WOONVORMEN EN STEDELIJKE WOONMILIEUS GROEIEN
- WONING: ZWOLLENAREN WONEN EN LEVEN GRAAG RUIM
- WOONOMGEVING STEEDS BELANGRIJKER
- VOORZIENINGEN NABIJ: VAN PRAKTISCH NAAR BETEKENISVOL CONTACT
- SAMENLEVING / DYNAMIEK MET NAME VOOR BIJZONDERE DOELGROEPEN VAN BELANG
- KANSEN VOOR GEDEELDE VOORZIENINGEN EN RUIMTES

Let op meer sturing nodig op welke doelgroepen gemeente Zwolle wil aantrekken. Zwolle heeft altijd mensen van buitenaf aangetrokken vanwege aantrekkelijk woonmilieu. Die vanzelfsprekendheid lijkt af te nemen.

Ingrediënten voor omgevingsvisie

Zwolle

- MEER RUIMTE VOOR STEDELIJK WONEN OP Z'N ZWOLS: GROEN, GEMENGD EN MET VOLDOENDE LEEFRUIMTE BINNEN ÉN BUITEN
- OOK BEHOEFTE AAN SUBURBAAN WOONMILIEU MET MEER GRONDGEBONDEN WONINGEN
- ZWOLLE KENT AL VEEL GROENSTEDELIJKE WOONMILIEUS: BENUTTEN HUIDIGE WONINGVOORRAAD
- GROEIENDE GROEPEN HUISHOUDENS MET KWETSBAARHEID VRAGEN OM ONTMOETING, SOCIAAL TOEZICHT EN VEILIGHEID
- SPONTANE ONTMOETING IN OVERGANG PUBLIEK/PRIVÉ
- BEHOEFTE AAN GECLUSTERDE WOONVORMEN
- EEN ANDER PERSPECTIEF OP NABIJHEID EN (DIGITALE) BEREIKBAARHEID VOORZIENINGEN
- FLEXIBILITEIT VOOR DE PERIODE RICHTING 2050 EN VERDER

Traditionele wind met neiging naar groen stedelijk lijkt op gespannen voet te staan met de centrumstedelijke plancapaciteit

Voor wie we bouwen, welke doelgroepen willen we aantrekken?

Een (t)huis voor iedereen.

Verdichting en doorstroming

Let op huishoudens zijn doorgaans vaker op zoek naar extra ruimte, zowel binnen – bijvoorbeeld een extra kamer – als buiten de woning – een grotere tuin, privé of gedeeld. Boodschap vanuit experts dat de traditionele, kleine appartementen binnen de woonwensen grotendeels niet terugkomen. Hoe er kan worden voorzien in de meer onderliggende woonbehoefte van deze doelgroepen, namelijk voldoende ruimte zowel binnen als buiten.

Inbreiding versus uitbreiding: verfijning nodig (in ontwikkelstrategie van 50/50 naar 60/40 gegaan). Aandacht voor groenstedelijk, suburbaan.

Bouwsteen Economie

Zwolle

Welke ontwikkelingen/veranderingen hebben zich voorgedaan na vaststelling van de Omgevingsvisie in 2021?

Zwolle

- Sterke Toename in de vraag naar werklocaties (bedrijventerreinen)
- Verandering van de economie leidt tot extra en andere ruimtevraag
- Kantorenmarkt van overaanbod naar krapte en veranderende vestigingsvoorkeuren
- Nieuwe aandacht voor de toekomst van werk in de stad
- Beperkende factoren die er eerder niet waren : beschikbaarheid energie, steeds hoger wordende duurzaamheidseisen
- Thema is terug op de nationale agenda; Programma Ruimte voor Economie, NOVI, Nota ruimte

Welke opgave(n) liggen er voor deze bouwsteen?

Zwolle

- Realiseren uitgeefbaar areaal op korte termijn
- Groeiende bevolking vraagt meer banen in de stad (die aansluiten bij huidige en toekomstige beroepsbevolking stad & regio)
- Behoud van bestaande werklocaties als werkgebieden
- Voldoende nieuwe bedrijventerreinen voor ontwikkeling, verduurzamning en schuifruimte
- Grootschalige vraag in regionaal verband o.b.v. regionale meerwaarde
- Sturen op stuwende bedrijvigheid en toekomstgerichte banen
- Regionale clusters en ketens transitiegericht versterken
- Versterken innovatief vermogen (verandervermogen)
- Aantrekken talent (relatie woningbouw)
- Ontwikkeling nieuwe kantoren in Spoorzone (in samenhang met innovatiedistrict) + behouden, vernieuwen en herontwikkelen bestaande voorraad
- Ruimte voor grootschalige leisure in de stad (kartbaan, padel, sportscholen, etc)

Wat is de ruimtelijke impact en welke mogelijke gebieden zijn daarvoor in beeld?

Zwolle

Bedrijventerreinen

- Invulling ruimtevraag oplopend tot 135 hectare
- Beschermen van bestaande werklocaties voor behoud werkfunctie
- Herontwikkeling waar mogelijk
- Kwaliteitsverhoging, verduurzaming en intensivering
- Juiste bedrijf op de juiste plek
- Ontwikkeling Hessenpoort III voor lokale bedrijvigheid
- Nieuw bedrijventerrein ontwikkeling met zoekgebied aan Noordzijde stad (corridor A-28)
- Haalbaarheidsonderzoeken voor ontwikkeling Railterminal
- Grootschalige bedrijvigheid in regionaal verband afstemmen en ontwikkelen

Wat is de ruimtelijke impact en welke mogelijke gebieden zijn daarvoor in beeld?

Zwolle

Kantoren

Vraag met name in Spoorzone huisvesten

Strategie nodig voor Oosterenk (Ceintuurbaan)

Transformatievraag opvangen op goed ontsloten locaties

Gemixt woon-werk milieu

Bij nieuwe woonwijken rekening houden met werkfunctie

Ontwikkeling gebied rondom IJsselhallen concreet voorbeeld

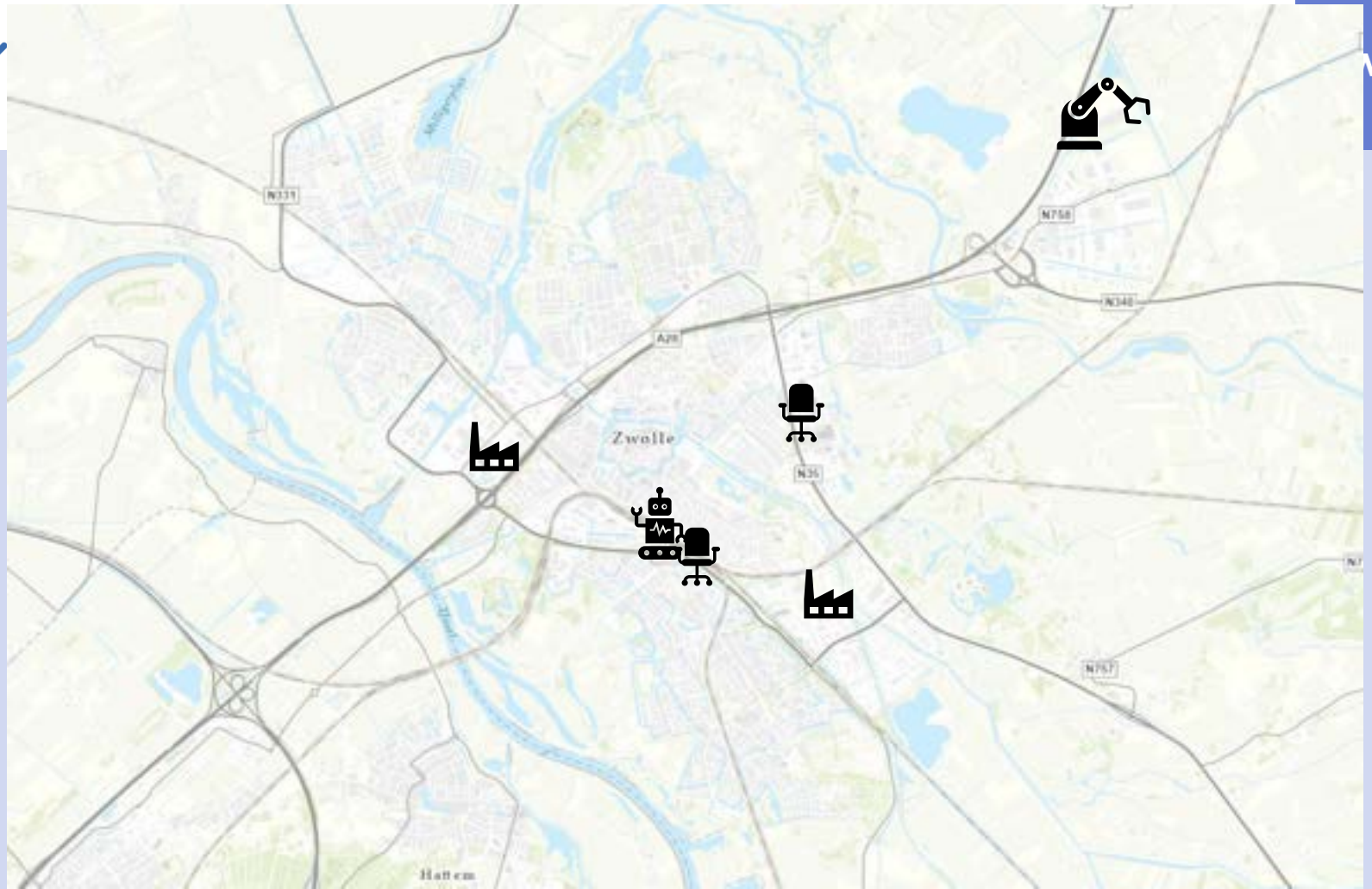
Waarde werkfunctie in woongebieden onderschrijven in Omgevingsvisie

Leisure / commerciële voorzieningen

Leisure verdient ruimte, zeker in Zwolle als spil van de regio

Mag niet ten koste gaan van (huidige) ruimte op werklocaties

Indicatieve ruimtevraag van 285.000 m² bvo

N331
N758
N340
A28
Zwolle
N35
N757
Hattem

Bouwsteen Water/Klimaat

Zwolle

Welke ontwikkelingen/veranderingen hebben zich voorgedaan na vaststelling van de Omgevingsvisie in 2021?

Zwolle

- Van NOVI ‘Klimaatbestendige groeiregio’ naar NOVEX ‘Warmte harten in een klimaatadaptieve delta’ →programma’s (Regio).
  - Klimaatadaptief ruimtelijk ontwikkelingen: principes + uitgangspunten.
  - Sponstrategie (Regio): Water&Bodem Sturend en denken vanuit opgaven systeem, ook voor Zwolle.
- Beleidsontwikkeling Rijk, Provincie en Waterschap: Water&Bodem sturend, van abstract naar …(risico?)
- (Heel) veel programma’s ‘water’ in/rond regio, welke keuzes gaan maken (HWBP, IRM, PAGW, Zoetwater, ZSS, IJsselmeer, POVI, PPLG enz.).
- Landelijke maatlat (BZK) voor een groene klimaatadaptieve gebouwde omgeving.
- Afwegingskader (I&W) Water&Bodem sturend komt eraan.
- Nieuwe inzichten/resultaten blauw netwerk (opdracht hydrologic/DIJK53).
- Hoogwater december 2023.

kijk

Borgen Quickscan en Verstedelijking:
7 ontwerp principes watersystemen & klimaatadaptatie

Zwolle

1. Vergroot opgave niet
2. Volg watersysteem
3. Druppel vasthouden en gebruiken
4. Ontwikkeling = blauw-groene klimaatmachine
5. Koppel lokaal en systeem
6. Projecten dragen bij aan regionale opgaven
7. Sponswerkend vermogen neemt altijd toe

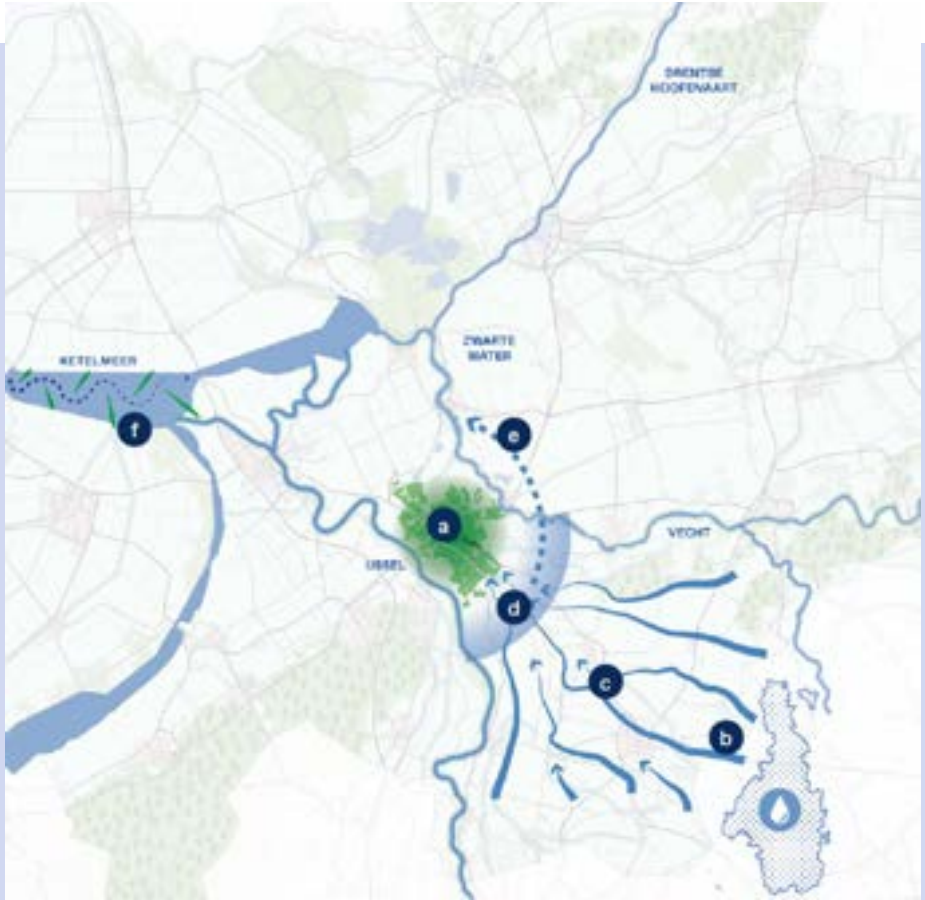
Welke opgave(n) liggen er voor deze bouwsteen?

Zwolle

- Next step en vertaling resultaten studie ‘Hydrologic’ naar groenblauw netwerk niveau stad + aangrenzend landelijk gebied.
- Van streefbeelden naar planologische status groenblauw netwerk? (inclusief noodventielen, verbindingen enz.).
- Concreet maken op (beleid)niveau stad brief Water&Bodem Sturend, o.a. MeerlaagsVeiligheid: inrichting in samenhang beperken gevolgen overstromingen (laag 2), inrichting ondersteunt evacuatie/crisisbeheersing (laag 3) en inrichting gericht op herstelvermogen (laag 4).
- Water en klimaatverandering integreren in Wonen, Mobiliteit, Energie, Werken, Beheer enz. (Nieuw helpt Bestaande stad) → innovatie en ontwikkelen/bouwen/beheren in samenspraak met ondergrond en systeem incl. samenhang gebiedsontwikkelingen.

NOVEX

Zwolle

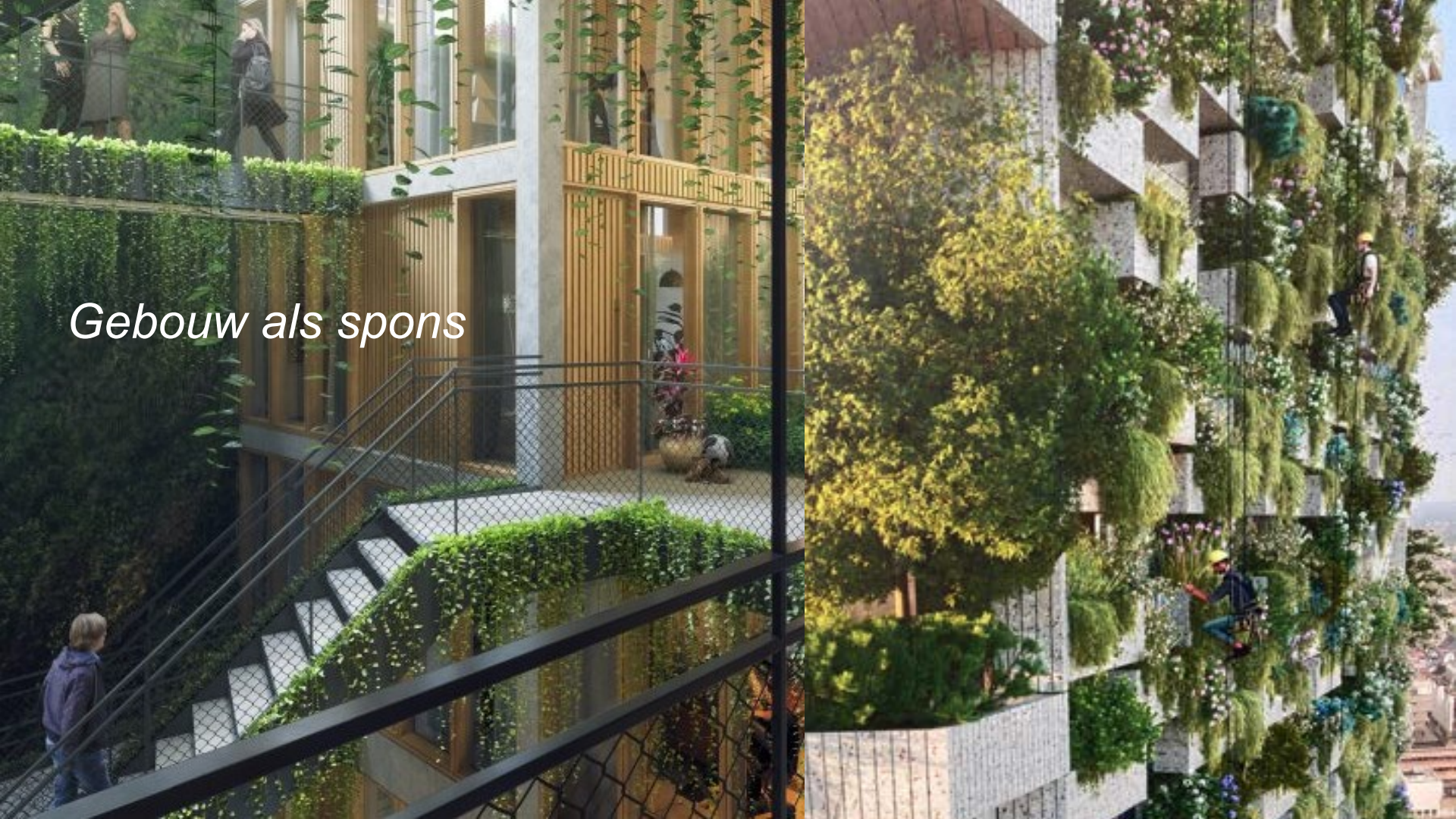
Woonopgave (50.000 woningen) in samenspel met mobiliteitsopgave, economische opgave en klimaatopgave.

Koppelen gebiedsontwikkelingen:

- Spoorzone
- Zwartewaterallee
- Zwartewaterzone
- Stadshart
- Stadsbroek

Enz.

met regionaal en landelijk systeem

Gebouw als spons

Showcase Water&Bodem Sturend

Zwolle

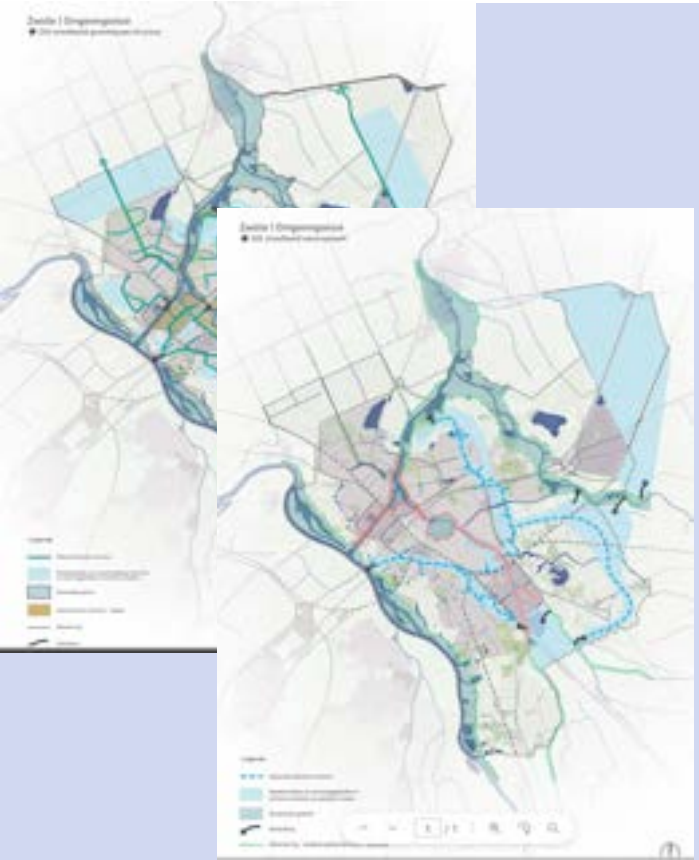
Belofte inlossen Klimaatbestendige Groeiregio

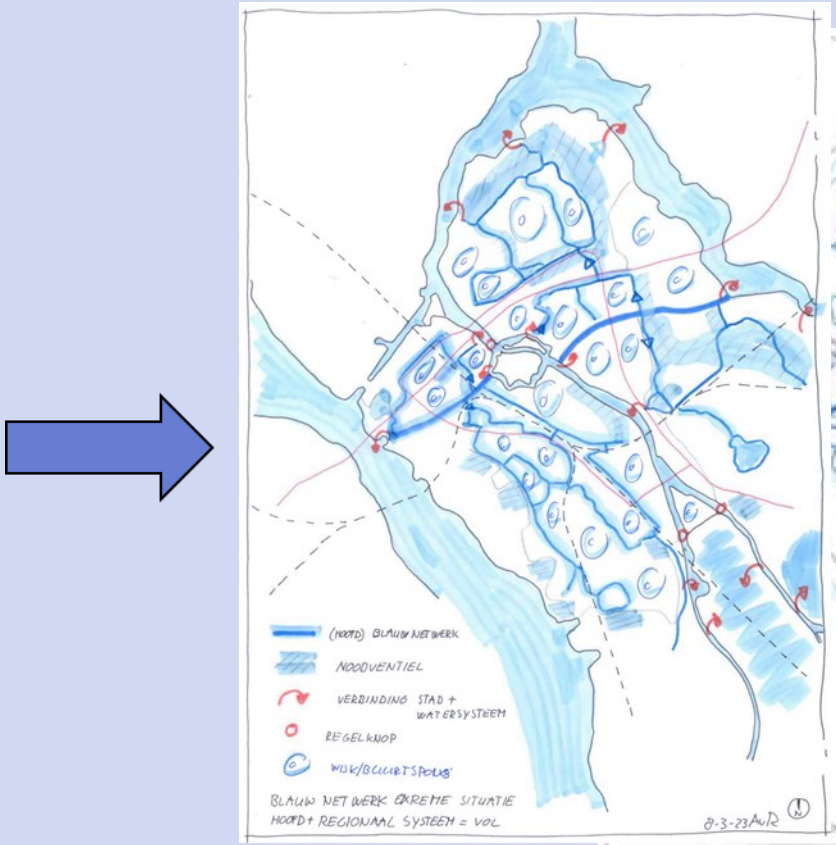
Woonwijk als waterberging en onderdeel systeem?

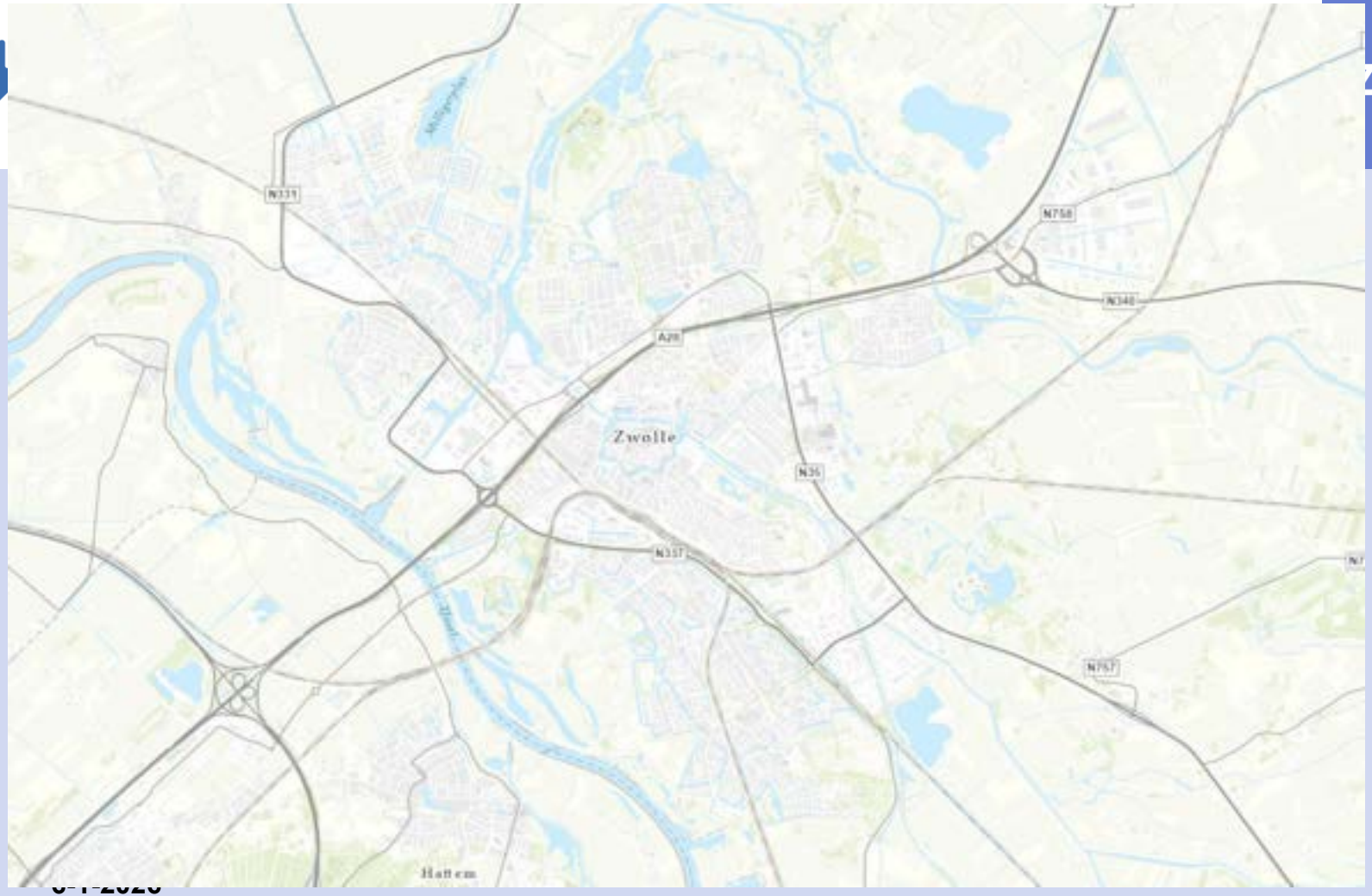
Wat is de ruimtelijke impact en welke mogelijke gebieden zijn daarvoor in beeld?

Zwolle

N331
N758
N340
A28
Zwolle
N35
N337
N757
Hattem

Bouwsteen Mobiliteit

Zwolle

Welke ontwikkelingen/veranderingen hebben zich voorgedaan na vaststelling van de Omgevingsvisie in 2021?

Zwolle

Beleidsmatig:

- Het Ontwikkelprogramma en de Uitvoeringsagenda Ons Stadshart van Morgen zijn respectievelijk in 2022 en 2023 vastgesteld met voor mobiliteit concrete ambities/ doelstellingen:
  - Singelzone (vervolg Buitenring wordt Binnenring)
  - Bereikbare stad (Autoluwe binnenstad en ZE-zone)
- Het Gebiedsgericht MIRT onderzoek en de Verstedelijkingsstrategie Regio Zwolle zijn in 2023 vastgesteld, met concrete maatregelen:
  - Fietstunnels, Inprikkers, Mobihubs, flankerend beleid, etc
- De Parkeerstrategie is in 2023 vastgesteld, met als uitgangspunten:
  - Uitbreiding gereguleerd gebied, Aanpassen/ differentiëren tarieven
- Er is een Hubverkenning naar (vooral) Centrumhubs opgesteld, die de komende maanden verder wordt uitgewerkt naar een Adaptieve OntwikkelStrategie Hubs (AOS Hubs)

Welke ontwikkelingen/veranderingen hebben zich voorgedaan na vaststelling van de Omgevingsvisie in 2021?

Zwolle

Politiek/ inhoudelijk:

- Er is een nieuw coalitieakkoord met de focus op:
  - Mobiliteitstransitie (vervolg op STOMP-principe)
  - Verkeersveiligheid (er dreigt/ is een trendbreuk)
  - Parkeren/ hubs
- Steeds meer focus op ook het sociale deel van mobiliteit:
  - Brede welvaart (Rechtvaardige straat)
  - Publieke Mobiliteit (betaalbaar en toegankelijke vormen van vervoer)
- Toenemende behoefte aan integrale aanpak en afweging steeds duidelijker:
  - Water <-> Mobiliteit (Ruimtelijk)
  - Energie <-> Mobiliteit (Elektrisch rijden)
  - Wonen <-> Mobiliteit (Hubs/ tankstations)

Welke opgave(n) liggen er voor deze bouwsteen?

Zwolle

- Autobezit per woning groeit nog altijd. De combinatie met de ambitie om meer woningen toe te voegen betekent
  - nog meer inzet op alternatieven voor de auto
  - realiseren mobihubs om daarmee ruimte te maken
  - Politiek, maar vooral publiek draagvlak!
- Toenemende verkeersonveiligheid vraagt om een gerichte aanpak:
  - zowel met focus op een veilige inrichting van wegen en
  - verlaging van de snelheid van 50 naar 30
- Onderzoek naar het functioneren van de Singel van Zwolle en de inprikkers in het mobiliteitsnetwerk betekent:
  - Concreter en duidelijke nadenken over de interne verkeersstructuur
  - Goede onderbouwing en toetsing
- Bereikbaarheidsagenda Binnenstad:
  - Leidt tot een overkoepelend beeld van het functioneren van mobiliteit in de binnenstad. Het wordt daarmee een faseringsvraagstuk.
- Binnen de AOS Hubs en de gebiedsontwikkelingen in en rondom het Stadshart wordt onderzocht waar en hoe de parkeercapaciteit geoptimaliseerd wordt.

Jaar	Inwoners Zwolle	Aantal personenauto's
1960	66.000	Ca 3.000
1980	82.000	Ca 24.500
2000	106.000	Ca 41.500
2020	129.000	Ca. 64.500
2040	142.000	Ca. 74.500

Kortom:

- Het aantal inwoners in Zwolle is sinds 1960 in 60 jaar bijna verdubbeld
- Het aantal auto's is sindsdien met een factor [illegible] toegenomen

* De verwachting is dat de groei van het aantal auto's afvlakt, maar tot 2040 nog wel doorzet (bron: CBS en KiM)

Wat is de ruimtelijke impact en welke mogelijke gebieden zijn daarvoor in beeld?

Zwolle

- Er is zowel een positieve als negatieve ruimtelijke impact, maar de financiële consequenties van deze randvoorwaardelijke ingrepen zijn (zeer) groot.
  - Mobihubs en reconstructie van wegen (Singelzone) zijn ruimtemakers. Zonder hubs kan de stad niet verdichten en vergroenen, maar dit kost ook (zeer) veel geld.
  - Vraagt ook inzet op:
    - Fietsparkeren
    - (Hoogwaardig) Openbaar Vervoer
    - Verkeersmanagement
- De gebieden zijn vooral:
  - Het Stadshart
  - Overige ontwikkelgebieden
    - Spoorzone
    - Oosterenk
    - Nieuwe Veemarkt

Bouwsteen Energietransitie

Zwolle

Welke ontwikkelingen/veranderingen hebben zich voorgedaan na vaststelling van de Omgevingsvisie in 2021?

Zwolle

- In het coalitieakkoord is opgenomen dat Zwolle in 2040 klimaatneutraal moet zijn.
- RES 1.0 is vastgesteld => Tolhuislanden wind- en zonne-energie
- Netcongestie is ontstaan
- Warmtebedrijven moeten publiek worden
- De ontwikkeling van waterstof heeft een vlucht genomen

Welke ontwikkelingen/veranderingen hebben zich voorgedaan na vaststelling van de Omgevingsvisie in 2021?

Zwolle

- Verplichting opstellen warmteprogramma naar aardgasvrij Zwolle
- Elektriciteit- en gasprijzen zijn enorm gestegen
- Energiearmoede is ontstaan
- Tekort aan mankracht en materiaal is ontstaan
- Financiële ondersteuning vanuit het Rijk voor de energietransitie is vergroot

Een energieneutraal Zwolle

- De bouw van een toekomstbestendig energiesysteem
- De ontwikkeling van (meer) duurzame energie- en warmtebronnen
- Het verminderen van het energiegebruik

De bouw van energiesysteem van de toekomst

Opwekken, opslaan, transporteren en gebruiken

- Het verzwaren van de infrastructuur voor elektriciteit
  - Bouw verdeelstations Frankhuis en Zwolle-Zuid
  - Op grote schaal uitbreiden van transformatorhuisjes in de wijk

- Het uitfaseren van het aardgasnet
  - Aanleg warmtenetten
  - Bouw van duurzame warmtebronnen en piek- en backup installaties

De bouw van energiesysteem van de toekomst

Opwekken, opslaan, transporteren en gebruiken

- De bouw van smartenergy-hubs
- Aanleg van waterstof-infrastructuur
- De opslag en buffering van energie
- Lokaal opwekken => lokaal gebruiken

Ontwikkelruimte voor innovatie!!

De ontwikkeling energiebronnen

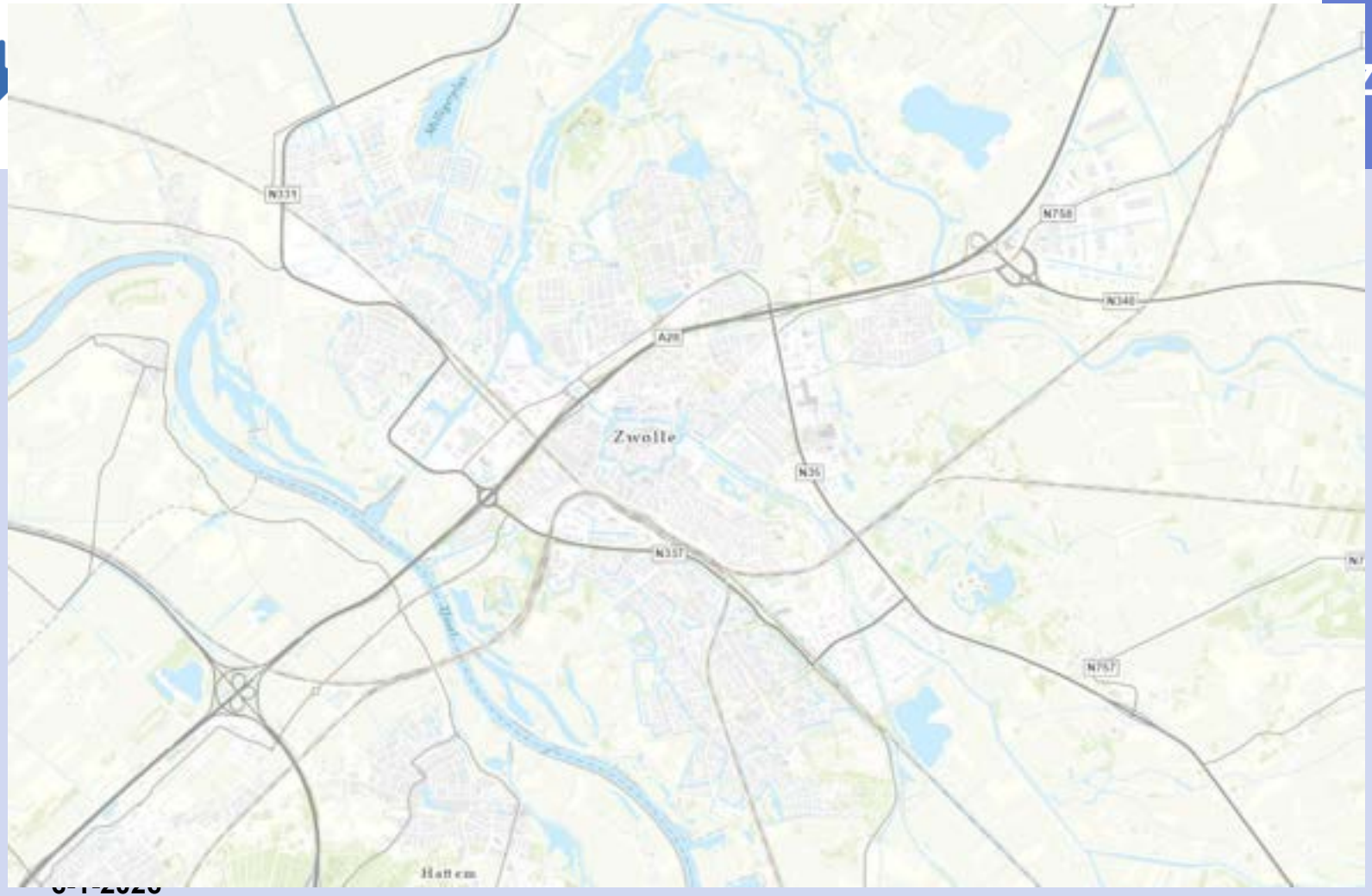
- Uitvoering geven aan de RES in Tolhuislanden en Haerst => windenergie en zonne-energie
- De ontwikkeling van locaties voor opwekken duurzame gassen=> biogas en waterstof
- Energieleverend bouwen

Ontwikkelruimte voor innovatie!!

Het verminderen van het energiegebruik

- Het isoleren van woningen, instellingen, bedrijfsgebouwen, maatschappelijk vastgoed

- Het energie-arm maken van productieprocessen/productieketens

N331
N758
N340
A28
Zwolle
N35
N337
N757
Hattem

Bouwsteen groen

Zwolle

Welke ontwikkelingen/veranderingen hebben zich voorgedaan na vaststelling van de Omgevingsvisie in 2021?

Zwolle

Nadere uitwerking nieuw groen- en recreatiebeleid:

Ambitie:

- Het groen in de stad groeit mee met de groei van de stad.
- Iedere inwoner heeft groen nabij zijn/haar woning en kan via groene routes en stapstenen naar de groene vingers en daarlangs naar het groene buitengebied.
- Het groen is multifunctioneel:

  Biodiversiteit, Klimaat, Ontmoeten, bewegen en mentale gezondheid zijn belangrijke invullingen van het groen

Welke opgave(n) liggen er voor deze bouwsteen?

Zwolle

Normering:

Per nieuwe woning 75m2 groen toevoegen

- Stadsbrede invulling
- Waar mogelijk nabij de ontwikkelingen
- Versterking van de hoofdgroenstructuur (knelpuntenkaart)
- Uitbreiding van de hoofdgroenstructuur

2-22-200

- 2 toekomstbomen per 100m straat
- 22% kroonbedekking stadsbreed
- Elke woning heeft binnen 200m een plantsoen of park
- 2 en 200 zijn lokale invullingen die in de inbreidingsopgaven moeten worden meegenomen

Hoe:

Verder uitbouwen van de:

Hoofdgroenstructuur,

Ecologische structuur,

Recreatieve structuur

Knelpunten- en kansenkaarten geven inzicht in locaties

Wat is de ruimtelijke impact en welke mogelijke gebieden zijn daarvoor in beeld?

Ruimte voor groen dicht bij huis

Nieuw groen meegroeiend met nieuwe woningen

Extra groen en recreatief uitloopgebied rond de stad

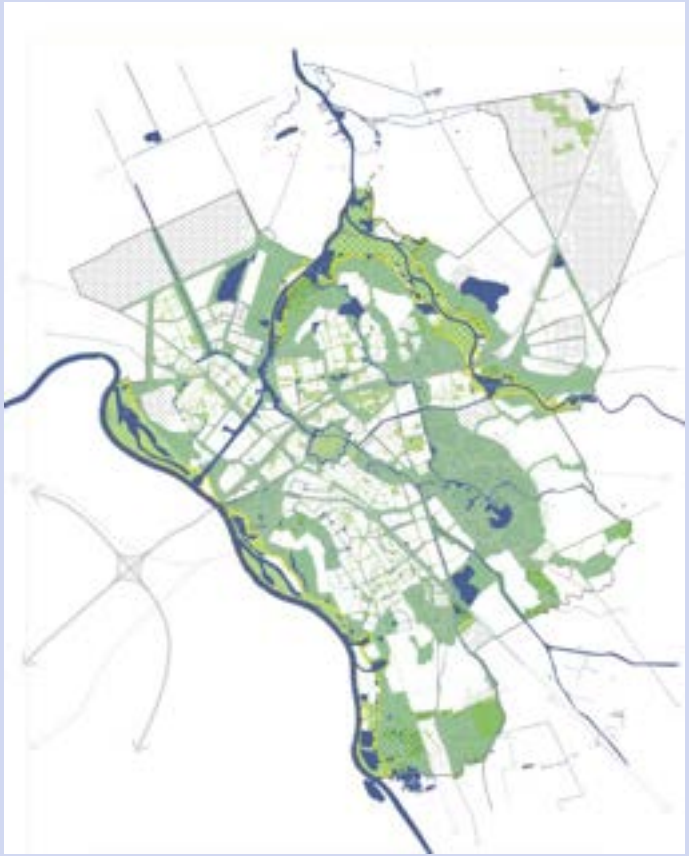

10.000 nieuwe woningen = 75ha nieuw groen

Ter vergelijking:

- *De bebouwde wijk Berkum is ruim 80 ha*
- *De binnenstad van Zwolle inclusief grachten is ruim 60 ha*
- *Park Weezenlanden en Nooterhof is bijna 30 ha*

Kansen & knelpunten

Ecologische structuur

Bouwsteen Stadsscan

Zwolle

Welke ontwikkelingen/veranderingen hebben zich voorgedaan na vaststelling van de Omgevingsvisie in 2021?

- Motie Stadsscan
- Verstedelijkingsstrategie
- Huidige Omgevingsvisie
  - Vitale, duurzame, solidaire, gezonde stadsdelen
- Demografie in bestaande Zwolse wijken
- (politieke)discussie over mate van in en uitbreiding van de Stad Zwolle
- Stadsscan als instrument

GROEN LINKS ZWOLLE
PvdA
D66
CDA ZWOLLE
M10-7
Christen Unie Zwolle

Motie: Stadsscan, een kans die niet moet blijven liggen

De wooncrisis heeft niet alleen een oorzaak in te weinig woningen. Het aanbod sluit ook niet aan bij de vraag. Een stadsscan is een middel om, samen met woningbouworganisaties, te kijken naar wat er mogelijk is om woonwensen en realisatie beter op elkaar af te stemmen en daarbij ook meer woningen in het bestaand stedelijk gebied te realiseren. Een stadsscan gaat daarbij uit van de woonwensen van de wijkbewoner.

De gemeenteraad van Zwolle, in vergadering 13 september 2021,

Welke opgave(n) liggen er voor deze bouwsteen?

Zwolle

Voor de te analyseren wijken is er een onderscheid gemaakt in drie woonmilieus; centrumstedelijk, groenstedelijk en buitenwijk.

Elk woonmilieu bezit eigen kwaliteiten en dus ook eigen kansen op verdichting.

Met behulp van literatuuronderzoek, data-analyse (GIS), ruimtelijke analyse en ontwerpend onderzoek zijn twaalf verdichtingsmethodes opgesteld en voor elke methode is met een bandbreedte de potentie per woonmilieu in beeld gebracht.

kijk

Zwolle

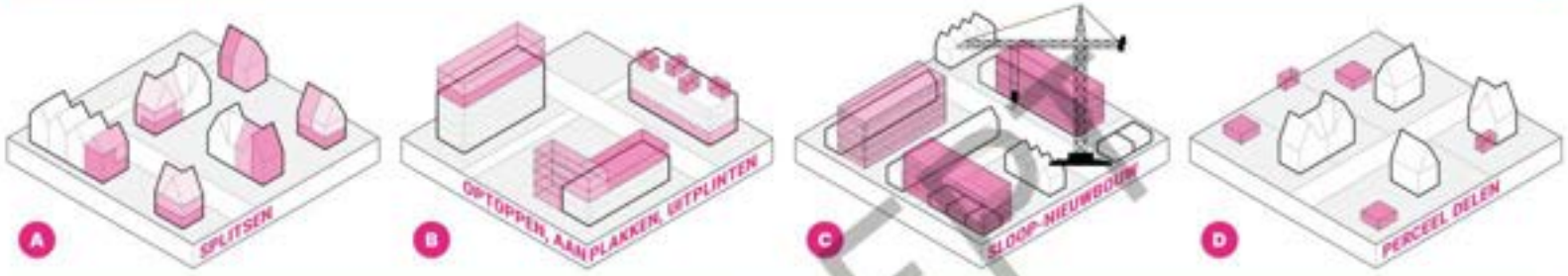
- In het kader van woningdifferentiatie en leefbaarheid is er uitgebreid aandacht besteed aan het corporatiebezit;

- Kwalitatief verdichten
  - Hoofdgroenstructuur
  - Blauwe structuur
  - Hoogbouw
  - Milieuzones
  - Opgaves uit gebiedsprofielen

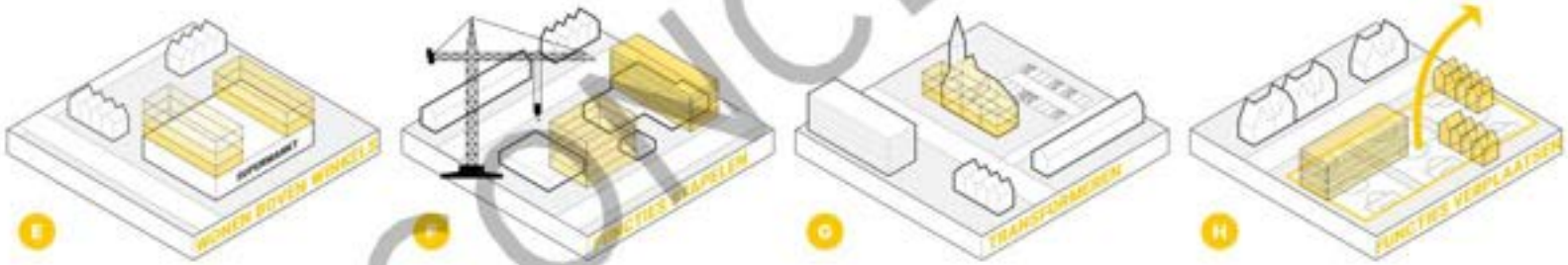

Zwolle

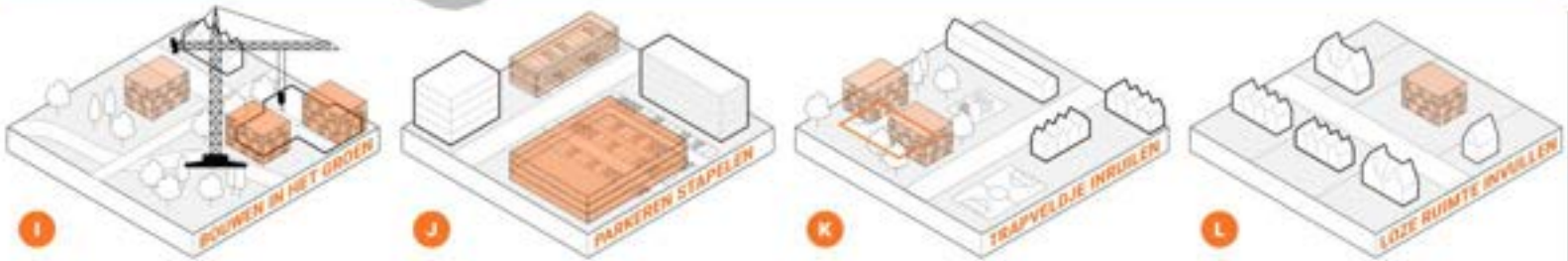
WONINGVOORRAAD

MAATSCHAPPELIJK EN COMMERCIEEL VASTGOED

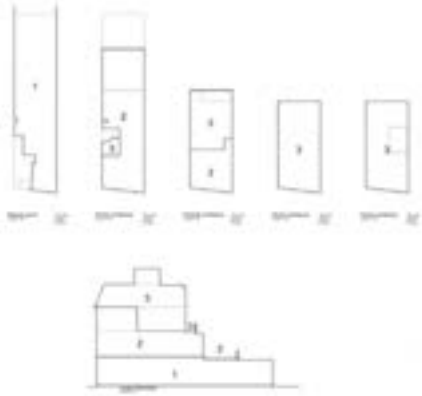

PUBLIEKE RUIMTE

CONCEPT

Zwolle

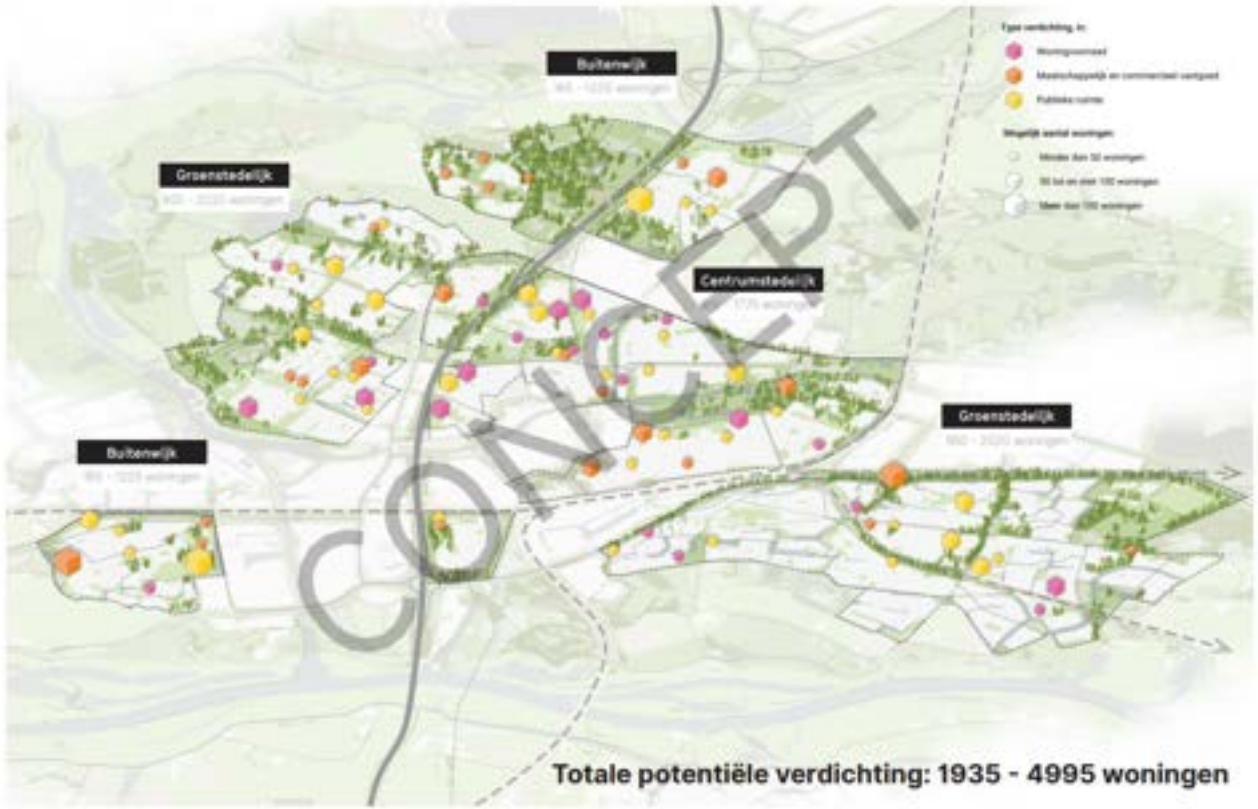

Wat is de ruimtelijke impact en welke mogelijke gebieden zijn daarvoor in beeld?

Bouwstenen Gebiedsverkenningen Nieuwe uitleg & Ceintuurbaanzone

Zwolle

6-1-2026

Welke ontwikkelingen/veranderingen hebben zich voorgedaan na vaststelling van de Omgevingsvisie in 2021?

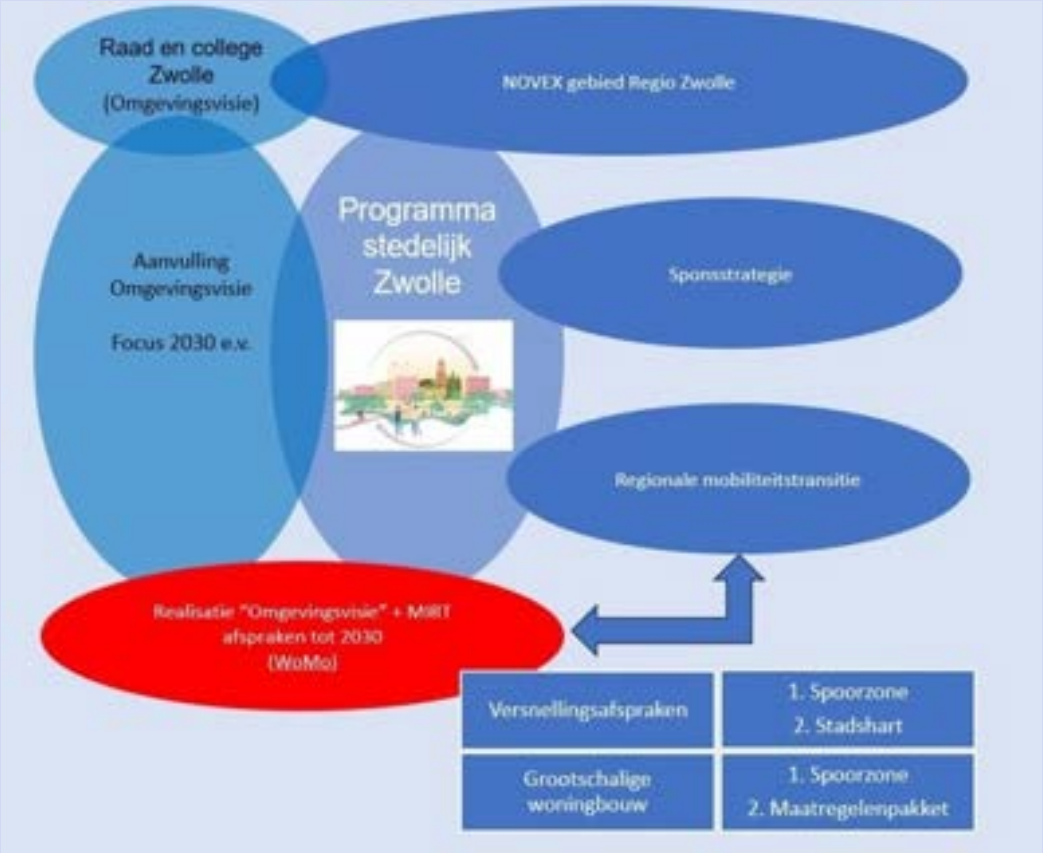
Opgave programma Stedelijk Zwolle:

- Bouwen voor de korte en middellange termijn: inbedden regionale mobiliteitstransitie (tot 2030)
- Nadere visievorming Economie i.c.m. regionale economische bouwsteen
- Vergroten sponswerking stedelijk Zwolle / regionale systeem Sallandse weteringen
- Mobiliteitstransitie op de lange termijn > 2030
- Ontwikkeling Zwolle > 2030: Gebiedsverkenning ‘nieuwe uitleg Oost/Zuid’
- Ontwikkeling Zwolle > 2030: Gebiedsverkenning majeur ontwikkelgebied Ceintuurbaanzone

* Borging gebiedsverkenningen in Aanvulling Omgevingsvisie 2040

Welke ontwikkelingen/veranderingen hebben zich voorgedaan na vaststelling van de Omgevingsvisie in 2021?

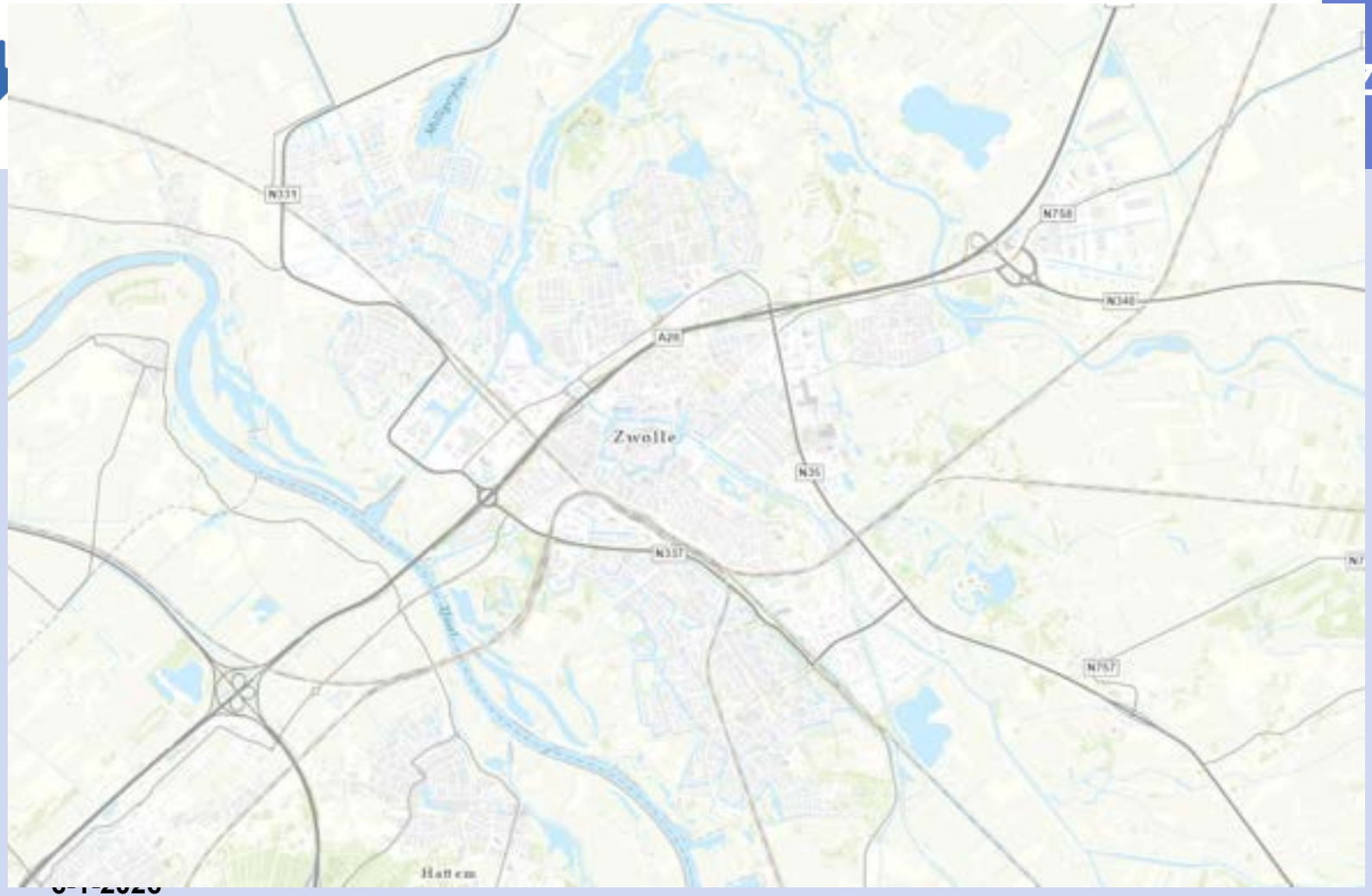
Zwolle

Hoofdvraag gebiedsverkenning ‘Nieuwe uitleg’:

Welk(e) gebied(en) buiten de bestaande stad – primair gericht op wonen – is (zijn) in potentie het meest geschikt als grootschalige uitleg- en ontwikkellocatie(s)?

- Focus op de oost- en zuidzijde van de bestaande stad;
- Systeemopgaven randvoorwaardelijk;
- Met inachtneming van de zeven ontwikkelprincipes uit de verstedelijkingsstrategie.

N331
N758
N340
A28
Zwolle
N35
N337
N757
Hattem

Welke opgave(n) liggen er voor deze bouwsteen?

Zwolle

Hoofdvraag gebiedsverkenning Ceintuurbaanzone:

Welke potentie heeft de Ceintuurbaanzone als grootschalig hoogstedelijk ontwikkelgebied waarin wordt voorzien in de opgaven ten aanzien van de aanpak van:

- het woningtekort;
- de groei van werkgelegenheid en tekort aan bedrijfsruimte;
- de systemische aanpak van de mobiliteitstransitie;
- de systemische aanpak van een klimaatrobuust watersysteem in samenhang met de bestaande kwalitatieve en landschappelijke waarden?

Met inachtneming van de zeven ontwikkelprincipes uit de verstedelijkingsstrategie

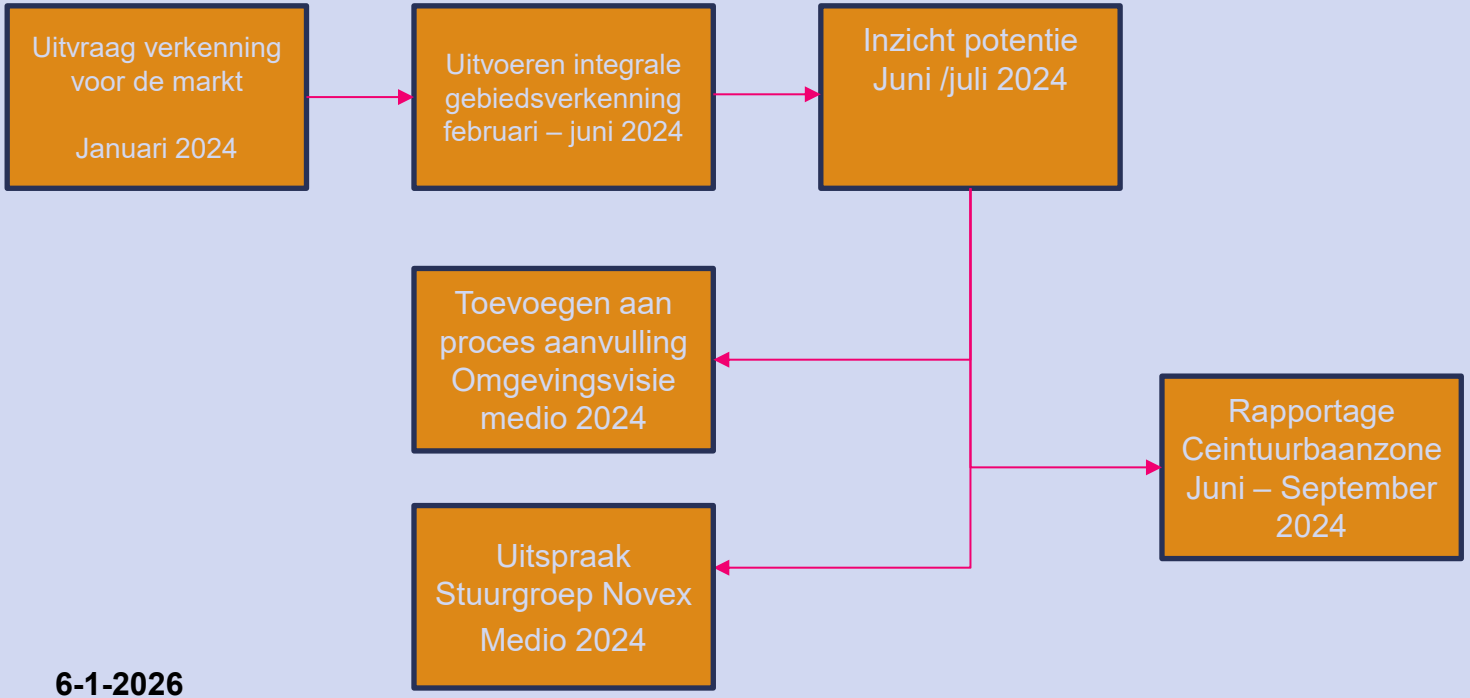
Wat is de ruimtelijke impact en welke mogelijke gebieden zijn daarvoor in beeld?

Zwolle

Wat is de ruimtelijke impact en welke mogelijke gebieden zijn daarvoor in beeld?

Zwolle

2. Analyse

Zwolle

Analyse

Zwolle

- In groepjes aan de slag met de volgende vragen:
  - Wat is het meest verrassende inzicht?
  - Welke verbindingen zien we tussen de thema's?
  - Kijkend naar de kaart, op welke plekken liggen kansen om thema's te verbinden?
  - Welke dilemma's zien we?
- Terugkoppeling per groepje

Opbrengsten kruisbestuiven

3. Vooruitkijken

Zwolle

Vooruitkijken afronding bouwstenen

Zwolle

Welke informatie is nog niet aanwezig?

Voor welke bouwstenen geldt dit?

Welke onderwerpen?

Hoe lossen we dit op?

Vooruitkijken scenariostudie

Zwolle

- Wat is het resultaat van de scenariostudie?
- Waar is behoefte aan vanuit jullie beleidsveld?
- Waarmee kan PBL ons helpen?

Legenda toegepaste uitzonderingsgrondslagen

In dit document zijn gegevens definitief geanonimiseerd op grond van:

Wet	Artikel	Omschrijving	Pagina's
Wet open overheid	Art. 5.1 lid 2 sub e	De eerbiediging van de persoonlijke levenssfeer	2, 5, 55

Wonen

1. **Zwolle wil tot 2040 tussen de 18.500 en 23.500 nieuwe woningen bouwen, waarvan een deel in bestaande wijken en een deel aan de stadsranden. Wat vindt u van deze aanpak?**
    - Heel goed
    - Goed
    - Neutraal
    - Niet zo goed
    - Helemaal niet goed
    - Toelichting (optioneel): _____

Groen en gezondheid

2. **Zwolle wil twee nieuwe stadsparken ontwikkelen: bij Stadsbroek en aan de Vechtrand. Vindt u dit een goede investering in groen en gezondheid?**
    - Ja, zeker
    - Ja, maar alleen als het niet ten koste gaat van andere voorzieningen
    - Neutraal
    - Nee, ik vind andere investeringen belangrijker
    - Toelichting (optioneel): _____

Mobiliteit

3. **In het Toekomstperspectief krijgt wandelen, fietsen en openbaar vervoer meer ruimte, terwijl auto's vooral over de ring geleid worden. Wat vindt u van deze keuze?**
    - Heel positief
    - Positief
    - Neutraal
    - Negatief
    - Heel negatief
    - Toelichting (optioneel): _____

Water en klimaat

4. **Zwolle wil 'leven met water' door woningen klimaatbestendig te bouwen, met ruimte voor waterberging en vergroening. Wat vindt u van deze koers?**
    - Heel verstandig
    - Goed idee
    - Neutraal

- Onnodig of overdreven
- Toelichting (optioneel): _____

⚡ Energie

5. **Zwolle wil inzetten op lokale, duurzame energie, zoals wind en zon, gecombineerd met slimme opslag. Vindt u dit een goede richting?**
   - Ja, dit is de juiste aanpak
   - Ja, mits het eerlijk verdeeld is over de stad
   - Neutraal
   - Nee, ik zie liever een andere aanpak
   - Toelichting (optioneel): _____

💼 Economie en werk

6. **Zwolle wil ruimte geven aan economische groei, vooral op Hessenpoort, en kiest voor duurzame en circulaire bedrijvigheid. Wat vindt u van deze keuze?**
   - Heel goed
   - Goed
   - Neutraal
   - Niet zo goed
   - Helemaal niet goed
   - Toelichting (optioneel): _____

🧭 Verdeling over de stad

7. **Zwolle kiest ervoor om én binnen de stad te verdichten én aan de randen van de stad nieuwe woonwijken te ontwikkelen. Wat vindt u van deze combinatie?**
   - Goed dat beide worden benut
   - Liever vooral binnen de stad bouwen
   - Liever vooral buiten de stad bouwen
   - Geen van beide
   - Toelichting (optioneel): _____

📍 Sleutelgebieden

8. **In het Ruimtelijk Toekomstperspectief zijn vijf sleutelgebieden aangewezen voor toekomstige ontwikkeling. Welk van deze gebieden vindt u het belangrijkst?** *(kies max. 2)*

- Stadsrivier (groen & klimaat)
- Vechtrand (wonen & ontsluiting)
- Zwolle Zuid (wonen & nieuw station)
- Ring (mobiliteit & bereikbaarheid)
- Hessenpoort (werk & energie)

🧩 Kernwaarden

9. **De stad bouwt voort op vier kernwaarden: ondernemend, noaberschap, nabij en deltaspons (water & natuur). Herkent u deze waarden in de keuzes die zijn gemaakt?**
   - Ja, duidelijk
   - Ja, deels
   - Neutraal
   - Nee, nauwelijks
   - Nee, helemaal niet
   - Toelichting (optioneel): _____

💬 Vrije feedback

10. **Wat vindt u verder belangrijk om mee te geven over het Ruimtelijk Toekomstperspectief?**
    ✍️ *Open tekstveld*

Vragenlijst Omgevingsvisie (Fase 3 participatie)

1

De ruimtelijke ontwikkelingen in Zwolle moeten altijd bijdragen aan vier basiswaarden, namelijk: 1. **Zwolle ~~kloppend hart van de ondernemende groeiregio~~ ondernemend** (~~,~~ Zwolle is het economische hart van de regio) 2. **Zwolle ~~s~~ 'noaberschap' (**We zorgen voor elkaar, werken samen, en bouwen aan sterke buurten), 3. **Zwolle nabij** (lopend en fietsend bereik je makkelijk voorzieningen zoals winkels, huisarts en sportverenigingen) en 4. **Zwolle deltaspons ~~door middel van een groenblauw netwerk~~ (**Hoe houden we droge voeten? Water en groen zijn leidend in hoe we leven).

~~Herkent u~~Kunt u zich vinden in deze vier Zwolse basiswaarden~~zich hierin?~~

- Ja, helemaal
- Ja, ~~een beetje~~deels
- Nee, helemaal niet

2.

Het klimaat verandert. Het wordt droger en natter. **Daarom is het nodig dat we in en buiten de stad Zwolle water opvangen.** Zo houden we droge voeten. Daarvoor moet ruimte worden gemaakt. In het buitengebied moeten gebieden worden aangewezen waar water tijdelijk kan worden opgeslagen. Hoe staat u er tegenover dat Zwolle ruimte biedt aan water? ~~Hoe staat u er tegenover dat ....~~

Commented [5.1.2e]: 5.2

- Zeer positief
- Positief
- Neutraal
- Negatief
- Zeer negatief
- Geen mening

3.

Er zijn meer (betaalbare) woningen nodig. Er moeten dan ook extra woningen gebouwd worden. Deze woningen bouwen we vooral in de bestaande stad, voor jongeren, gezinnen en senioren.

Commented [5.1.2e]: 5.2 5.2

~~In welke mate bent u het ermee eens dat~~Hoe staat u er tegenover dat ~~-~~extra ~~-~~woningen vooral in de bestaande stad ~~moeten~~ worden gebouwd?

- Zeer positief
- Positief

- Neutraal
- Negatief
- Zeer negatief
- Geen mening

4.

We willen ook -woningen aan de randen van de stad bouwen. Dat doen we met veel aandacht voor water en groen.

~~In welke mate bent u het ermee eens dat er~~ Hoe staat u tegenover het plan om ook extra woningen aan de randen van de stad ~~gebouwd moeten worden~~te bouwen?

- Zeer positief
- Positief
- Neutraal
- Negatief
- Zeer negatief
- Geen mening

5.

Als we woningen aan de rand van de stad gaan bouwen, op welke locatie kunnen de extra woningen volgens u dan het beste komen? U kunt meerdere antwoorden geven.
(op alfabetische volgorde, kaart toevoegen met locaties):

Commented [5.1.2e]: 5.2
5.2

- Nabij Stadshagen, Stadsbroek
- Zwolle-Oost, Vechtpoort 1
- Zwolle-Oost, Vechtpoort 2
- Zwolle-Oost, Vechtpoort 1 en 2
- Zwolle-Zuid/zuid
- Ik vind dat er geen woningen aan de rand van de stad moeten worden gebouwd
- Ik vind een andere locatie het beste, namelijk: ____

6.

Er is meer ruimte voor groen nodig om te ontspannen en te genieten van de buitenlucht. Daarom is het nodig dat we extra groen realiseren in en om de stad, waaronder ~~en~~ nieuwe stadsparken ~~gaan maken~~ aan de randen van de stad. Hoe staat u hier tegenover?~~r dat er ....~~

Commented [5.1.2e]: 5.2
5.2

- Zeer positief
- Positief

- Neutraal
- Negatief
- Zeer negatief
- Geen mening

7.

We ontwikkelen de Ceintuurbaanzone tot een stedelijk woon- en werkgebied. Daarvoor is het ook nodig om de ~~-~~Ceintuurbaan aan te passen.

Er komen extra ongelijkvloerse oversteekplekken, zodat je wandelend en fietsend makkelijker van en naar de binnenstad kunt komen. We zorgen ervoor~~-~~ dat auto's kunnen doorrijden en er zo min mogelijk files zijn. (*hier kaartje met locatie Ceintuurbaanzone*). Hoe staat u er tegenover dat we de Ceintuurbaanzone zo ontwikkelen?

Formatted: Font: Italic, Complex Script Font: Italic

- Zeer positief
- Positief
- Neutraal
- Negatief
- Zeer negatief
- Geen mening

8

We maken in het centrum en de aangrenzende wijken meer ruimte vrij voor wonen, water en groen. Bij de inrichting van de openbare ruimte vinden we wandelen, fietsen en openbaar vervoer belangrijk. ~~Bent u het eens met deze voorrang voor~~Hoe staat u er tegenover dat we bij de inrichting van de openbare ruimte vooral rekening houden met wandelaars, fietsers en openbaar vervoer ~~ten opzichte van de auto~~?

- Zeer positief
- Positief
- Neutraal
- Negatief
- Zeer negatief
- Geen mening

9

Voor een snelle verbinding van en naar het centraal station en naar omliggende plaatsen in de regio zetten we in op een extra station in Zwolle Zuid. Vergelijkbaar met de functie van het huidige station Stadshagen. ~~Het is een goed~~Hoe staat u tegenover het idee om een extra station te bouwen in Zwolle Zuid~~.~~?

- Zeer positief
- Positief
- Neutraal
- Negatief
- Zeer negatief
- Geen mening

10.

Er is meer ruimte nodig om te kunnen werken ~~en een dagelijks inkomen te hebben~~. Daarom breiden we bedrijventerrein Hessenpoort fors uit. Ook zoeken we naar extra ruimte op bestaande bedrijventerreinen. ~~In welke mate bent u het ermee eens~~Hoe staat u er tegenover dat Zwolle investeert in bedrijventerreinen?

- Zeer positief
- Positief
- Neutraal
- Negatief
- Zeer negatief
- Geen mening

11.

Hoe zorgen we ervoor dat we bij de ontwikkelingen ~~va~~in Zwolle het karakter en de identiteit ~~er~~van Zwolle vasthouden?

<open antwoord>

12

Wilt u tot slot nog een antwoord toelichten of ons iets ~~extra~~ anders meegeven?

[open invulveld, 200 (?) woorden]

13

Wat is uw postcode?

[postcode]

Einde vragenlijst

<~~5.1.2e~~, Is het volgende een andere widget?>

Wilt u op de hoogte blijven van de resultaten en het verdere proces? Meld u aan voor onze nieuwsbrief.

[link naar inschrijven voor nieuwsbrief]

Legenda toegepaste uitzonderingsgrondslagen

In dit document zijn gegevens definitief geanonimiseerd op grond van:

Wet	Artikel	Omschrijving	Pagina's
Wet open overheid	Art. 5.1 lid 2 sub e	De eerbiediging van de persoonlijke levenssfeer	1, 2, 4
Wet open overheid	Art. 5.2	Persoonlijke beleidsopvattingen	1, 2

From: 5.1.2e " <5.1.2e @zwolle.nl>
Sent: 4/10/2025 1:13:54 PM
To:
Cc: "5.1.2e " <5.1.2e @zwolle.nl>
Subject: Toekomstplannen 2040 bekend, participatie van start

Aan alle partners (stakeholders) van Ons Zwolle van Overmorgen,

Het is zover! Onder andere in vijf werkateliers hebben we er naartoe gewerkt en nu ligt het er: het Ruimtelijk Toekomstperspectief waarin de eerste plannen staan voor de ontwikkeling van onze stad en het buitengebied tot 2040, met een doorkijk naar 2050. Deze week heeft het college van Zwolle het Ruimtelijk Toekomstperspectief vrijgegeven voor participatie. De toekomstplannen liggen nog niet vast. Vanaf vandaag, tot en met 7 mei, kan iedereen meepraten. De reacties worden gebruikt voor de definitieve versie van het Toekomstperspectief. Dit vormt de basis voor de nieuwe, aangevulde Omgevingsvisie die eind 2025 vastgesteld wordt.

In de bijlage vind je de samenvatting van het Ruimtelijk Toekomstperspectief. Het gehele Toekomstperspectief vind je op onze website.

In deze mail informeren we je kort over de inhoud van het Ruimtelijk Toekomstperspectief en laten we de mogelijkheden zien waarop elke inwoner zijn mening kan geven over deze toekomstplannen. Aan jou de vraag om deze participatie-opties kenbaar te maken aan jouw ‘achterban’, aan de inwoners die jij met jouw organisatie goed kunt bereiken.

Zwolle groeit. Er komen tot 2040 tussen de 18.250 en 23.500 woningen bij, deels binnen de bestaande stad, deels aan de stadsranden: aan de oostzijde (Vechtrand) en ten zuiden van Zwolle Zuid. Deze uitbreidingen zorgen ervoor dat Zwolle ook in de toekomst een passende en betaalbare woonplek biedt aan haar inwoners. We combineren groei met kwaliteit, door aan te sluiten bij wat Zwolle kenmerkt: de menselijke maat, het sociale karakter en de nabijheid van het landschap.

Het Ruimtelijk Toekomstperspectief vormt een aanvulling op de bestaande Omgevingsvisie *Ons Zwolle van morgen* en helpt keuzes te maken over de inzet van ruimte in samenhang met wonen, werken, mobiliteit, energie, water en een gezonde leefomgeving.

Daarbij gaan we uit van onze vier basiswaarden: Zwolle ondernemende groeiregio, Zwols ‘noaberschap’, Zwolle nabij en Zwolle deltaspons. Deze basiswaarden zijn leidend in keuzes en sturend voor de invulling van opgaven, zodat Zwolle aantrekkelijk blijft om te wonen, werken en recreëren.

Er zijn vijf sleutelgebieden benoemd:

1. **Stadsrivier**: de wateren die in de binnenstad samenkomen, vormen de groenblauwe ruggengraat van Zwolle.
2. **Vechtrand**: klimaatbestendige uitbreiding ten oosten van de Ceintuurbaan, met een nieuwe ontsluitingsweg.
3. **Zwolle Zuid**: uitbreiding van deze stadswijk aan de zuidkant, inclusief een nieuw station.
4. **Bedrijventerreinen**: intensivering en uitbreiding van het kloppend hart van de economie voor Zwolle en de regio.
5. **De Ring**: de hoofdwegen om het centrum heen worden een stadsring.

Participatie en vervolg
Vanaf vandaag, tot en met 7 mei, gaan we in gesprek met inwoners en partners.

- Via de online enquête op www.zwolle.nl/omgevingsvisie.
- In de Reizende Woonkamers: bekijk de locaties en tijden hier.
- Tijdens het Open College op dinsdag 16 april in het Stadhuis.
- Of tijdens een van de inloopavonden in Berkum, Wijthmen, Tolhuislanden of Zwolle-Zuid.

De opbrengsten uit deze participatieronde worden verwerkt in de definitieve versie van het Ruimtelijk Toekomstperspectief, die uiteindelijk de basis vormt voor de aangevulde Omgevingsvisie. Deze wordt eind 2025 vastgesteld.

We zien je graag op een van de participatiemomenten!

p.s. wil je promotiemateriaal (flyers / posters) laat het ons weten, dan brengen we het even langs of sturen we het op.

Met vriendelijke groet,

5.1.2e
5.1.2e

Tip! Schrijf je in voor onze nieuwsbrief: http://eepurl.com/i1rFq2

Telefoon : 5.1.2e
Mail : 5.1.2e @zwolle.nl
Website : https://www.zwolle.nl/omgevingsvisie

Legenda toegepaste uitzonderingsgrondslagen

In dit document zijn gegevens definitief geanonimiseerd op grond van:

Wet	Artikel	Omschrijving	Pagina's
Wet open overheid	Art. 5.1 lid 2 sub e	De eerbiediging van de persoonlijke levenssfeer	1, 2

From: "5.1.2e " <5.1.2e @zwolle.nl>
Sent: 4/30/2025 2:04:49 PM
To: "5.1.2e " <5.1.2e @zwolle.nl>, "5.1.2e " <5.1.2e @zwolle.nl>, "5.1.2e " <5.1.2e @zwolle.nl>, "5.1.2e " <5.1.2e @zwolle.nl>, "5.1.2e (5.1.2e " <5.1.2e @zwolle.nl>, "5.1.2e (5.1.2e)" <5.1.2e @zwolle.nl>, "5.1.2e " <5.1.2e @zwolle.nl>, "5.1.2e " <5.1.2e @zwolle.nl>, "5.1.2e (5.1.2e)" <5.1.2e @zwolle.nl>, "5.1.2e (5.1.2e)" <5.1.2e @zwolle.nl>, "5.1.2e " <5.1.2e @zwolle.nl>
Cc: "5.1.2e (5.1.2e " <5.1.2e @zwolle.nl>, "5.1.2e (5.1.2e " <5.1.2e @zwolle.nl>
Subject: Top 3 vragen tijdens inloopavond(en) RTP

Beste collega's,

Naar aanleiding van afgelopen drie inloopavonden is besloten om voor de inwoner een extra moment te organiseren om informatie te delen over het RTP en hoe dit tot stand is gekomen.
Dit zullen we gaan doen via een webinar op dinsdag 6 mei van 19:30 tot 21:30 uur.

Uiteraard willen we goed voorbereid dit webinar in gaan. We willen met ons verhaal al zoveel mogelijk vragen voor zijn/wegnemen.
Omdat jullie tijdens een of meerdere inloopavonden hebben geholpen bij de tafels (waarvoor nogmaals dank!), willen we aan jullie het volgende vragen:

Welke vragen zijn bij jullie aan tafel het meest gesteld? Graag een top 3 van de vragen die vaak zijn teruggekomen.

De antwoorden op deze vragen kunnen we verwerken in onze presentatie voor dinsdagavond.
Gezien de vrije dag op maandag: lukt het om z.s.m. te reageren op deze mail, maar uiterlijk **morgen (donderdag) einde dag?** Graag 5.1.2e en 5.1.2e meenemen in cc!

(Op deze digitale avond is jullie aanwezigheid niet nodig, maar mocht je geïnteresseerd zijn in de vragen die over jouw thema worden gesteld, wees vrij om digitaal deel te nemen: Microsoft Virtual Events Powered by Teams).

Alvast bedankt!

Groet,

5.1.2e
5.1.2e
Tip! Schrijf je in voor de nieuwsbrief over de Omgevingsvisie!

Gemeente Zwolle, Afdeling Proces, Programma, Projectmanagement
Bezoekadres: Lübeckplein 2, 8017 JZ Zwolle
☎ 5.1.2e
@ 5.1.2e @zwolle.nl

Niet printen spaart het milieu.

De gemeente Zwolle beschouwt e-mail als volwaardig communicatiemiddel. Dit betekent dat u erop mag vertrouwen dat de inhoud van dit bericht correct en compleet is.

Legenda toegepaste uitzonderingsgrondslagen

In dit document zijn gegevens definitief geanonimiseerd op grond van:

Wet	Artikel	Omschrijving	Pagina's
Wet open overheid	Art. 5.1 lid 2 sub e	De eerbiediging van de persoonlijke levenssfeer	1

From: "5.1.2e " <5.1.2e @zwolle.nl>
Sent: 7/5/2024 11:19:47 AM
To: "5.1.2e " <5.1.2e @zwolle.nl>
Cc:
Subject: Uitvraag risico's aanvulling Omgevingsvisie_heidag 9 juli 5.1.2e

Hoi 5.1.2e ,
Hierbij een eerste lijstje met mogelijke risico's. Mochten er nog meer bijkomen vul ik aan.
Ik heb voorlopig alleen het risico benoemd. Als we die bespreken kunnen we dit aanscherpen/aanvullen.
Groet en goed weekend!
5.1.2e

Legenda toegepaste uitzonderingsgrondslagen

In dit document zijn gegevens definitief geanonimiseerd op grond van:

Wet	Artikel	Omschrijving	Pagina's
Wet open overheid	Art. 5.1 lid 2 sub e	De eerbiediging van de persoonlijke levenssfeer	1

Uitvraag risico's programma aanvulling Omgevingsvisie

Tijdens onze heidag op dinsdag 9 juli gaan we aan de slag met risico's voor ons programma.

Risicomanagement
Risico's beïnvloeden mogelijk het te realiseren tempo, de haalbaarheid, flexibiliteit en doeltreffendheid van ons programma. Risicomanagement is een middel om op een gestructureerde manier risico's in kaart te brengen, te evalueren en – door er pro-actief mee om te gaan – beter te beheersen. Dit doe je door risico's en de gevolgen ervan te inventariseren en te verbinden aan maatregelen. Door al in een vroeg stadium na te denken over de mogelijke risico's kunnen ze worden voorkomen en kunnen de eventuele ernstige gevolgen ervan beperkt worden. Risico's kunnen ook gezien worden als mogelijkheden om van te leren en met oplossingen te komen waarmee je als organisatie positief kan scoren.

Risicomanagement is een werkwijze om zo effectief mogelijk te sturen op je programmadoelen en vergroot de kans om deze te behalen. Door middel van risicomanagement ben je voorbereid op mogelijke scenario's en kun je invloed op de uitkomst uitoefenen. Is het jullie tijdens atelier 2 ook opgevallen dat we daar een eerste stap van risicomanagement hebben gedaan? We hebben met de DESTEP-methode de gevolgen van bepaalde uitgangspunten in kaart gebracht.

Om de risico's voor ons programma in beeld te brengen doorlopen we drie stappen:

1. Inventarisatie: met deze eerste uitvraag wil ik alvast inventariseren welke risico's nu al te benoemen zijn.

2. Heidag 9 juli:
    a) we beginnen met het overzicht die deze inventarisatie oplevert. Zijn dit alle risico's? Eventueel nog aan te vullen.
    b) Wat zijn de oorzaken en gevolgen van de genoemde risico's?
    c) Wat is de kans dat dit risico zich voordoet en wat is de impact ervan? Wat is onze actie (beheersen, vermijden, accepteren) en wat is daar eventueel voor nodig?

3. Uitwerking: na de heidag werk ik de opbrengst verder uit en leg dit in het volgende programmateam terug. Deze opbrengst wordt ook met onze opdrachtgever gedeeld.

Ambitie en visie aanvulling Omgevingsvisie
De ambitie voor ons programma, ook wel de 'kern van de uitdaging' genoemd in het programmaplan, is te komen tot samenhangende ruimtelijke keuzes met betrekking tot wonen, economie, mobiliteit, energie en water & klimaat, die aanvullend zijn op de huidige Omgevingsvisie (nieuw helpt bestaand) en waar een zekere sturingskracht vanuit gaat. De visie die we met ons programma nastreven is *"Knettergoed wonen, werken en leven in Ons Zwolle van Overmorgen"*. Deze visie is verbonden aan onze eigen waarden (bruisend warm hart), verbindt mensen en hun belangen (Knetter goed wonen, werken en leven in Ons Zwolle van Overmorgen) en geeft richting aan onze doelen (brede welvaart en Rijk landschap in een klimaat adaptieve IJsselVecht delta).

Hier horen een aantal strategische (S) en operationele (O) doelen bij:

1. (S) Een integrale/samenhangende Omgevingsvisie en -beleid
    a) (O) Op een samenhangende manier opgaven en mogelijke toekomsten (scenario's) verkennen en een aantal beleidsalternatieven, waaronder een globale gebiedsverkenning uitleg, met verwachte effecten op een rij, als onderbouwing voor besluitvorming over Aanvulling Omgevingsvisie
    b) (O) Schetsen van een ruimtelijk ontwikkelperspectief voor Zwolle op weg naar 2040

2. (S) Strategische keuzes maken en prioriteren op weg naar 2040, met een doorkijk naar 2050
    a) (O) In beeld krijgen van Effecten van het nieuwe Omgevingsbeleid op de leefomgeving (OER)
    b) (O) Onder andere met hulp van de zeven ontwikkelprincipes uit de Verstedelijkingsstrategie in combinatie met de uitgangspunten van het huidige omgevingsbeleid weloverwogen keuzes maken voor de ruimtelijke ontwikkeling van Zwolle richting 2040.
    c) (O) Expliciet maken van (achterliggende) afwegingen en keuzes die hebben geleid tot het ruimtelijk ontwikkelperspectief en (positieve) beoordeling van leefomgevingskwaliteitsaspecten.

3. (S) Een omgevingsbeleid dat geënt is op onze waarden en mensen en belangen verbindt
    a) (O) Met behulp van Hanza! inwoners en andere belanghebbenden betrekken bij het maken van nieuwe omgevingsbeleid.

Invullen risicotabel

- Ik wil jullie vragen individueel onderstaande tabel in te vullen. Welke dingen komen er in je op die zouden kunnen gebeuren in het proces of in onze omgeving wat invloed op ons heeft? Andere vragen van waaruit je zou kunnen denken die helpen om de tabel in te vullen zijn:
    - wat kan er niet goed gaan (risico/gebeurtenis)?
    - Waardoor/door wie kan het ontstaan (oorzaak)?
    - Waar heeft het invloed op (gevolg)?
- Denk vanuit verschillende hoeken: bestuurlijk, politiek, organisatorisch (programma), besluitvormend, intern operationeel (aansturing/escalatie/samenwerking met andere programma's), extern (participatie, samenwerking ketenpartners).
- Denk ook alvast na over hoe groot je de kans inschat dat het risico daadwerkelijk gebeurt en de impact die dit heeft.
- Optioneel: aan welk strategisch (S) of operationeel (O) doel is dit risico te linken?

Graag ontvang ik jullie reactie uiterlijk vrijdag 5 juli 12:00 uur zodat de reacties kan bundelen ter voorbereiding op 9 juli.

Oorzaak	**Risico/mogelijke gebeurtenis**	**Gevolg**	**Kans (1-5)**	**Impact (1-5)**	**Beheersen, vermijden of accepteren**	Optioneel: Behorend bij doel (bijv. 1b of 2a etc.)
	Niet tijdig inhoudelijke input beschikbaar om scenario's te maken en daarna ruimtelijk ontwikkelperspectief.	Het is niet mogelijk om samenhangende en integrale keuzes te maken				
	Sectorale beleidsontwikkeling vs aanvulling Omgevingsvisie. Bijvoorbeeld: - Cultuurhistorische beleid - Horecabeleid - Kantorenvisie - Groen en recreatiebeleid Tot wanneer nemen we sectoraal beleid mee in het traject aanvulling Omgevingsvisie? Wanneer wordt dat beleid wel opgenomen in de omgevingsvisie?	Geen integrale Omgevingsvisie				
	(beleids) collega's hebben geen tijd om te werken aan de Omgevingsvisie/hier input op te geven. Op het moment dat dit wel gevraagd wordt.	Het is niet mogelijk om een samenhangende en integrale aanvulling op de huidige Omgevingsvisie te maken				
	Verkenning uitleglocatie, als onderdeel van het ruimtelijk perspectief, komt niet van de grond.	Het is niet mogelijk om een samenhangende en integrale aanvulling op de huidige Omgevingsvisie te maken				
	Rol bestuurders is onduidelijk bij maken aanvulling Omgevingsvisie	Geen politiek draagvlak voor de aanvulling van de Omgevingsvisie				
	Aangevulde Omgevingsvisie kan niet geplaatste worden op het 'Digitaal Stelstel Omgewingswet', omdat het niet aan de technische eisen daarvoor voldoet.	We beschikken niet over de Omgevingswet proof Omgevingsvisie.				
	Geen besef (intern en extern) dat het om een aanvulling van de huidige Omgevingsvisie gaat.	Onnodig discussie over keuzes die al zijn gemaakt. Het ontbreekt aan focus				

	Informatievoorziening op www.zwolle.nl/omgevingsvisie niet op orde/gedateerd.	Onzorgvuldige communicatie leidt tot minder draagvlak en duidelijkheid				
	Een te omvangrijk participatietraject, doordat we afdrijven van de bestuursopdracht.					
	Onzekerheid in provinciaal en landelijk beleid, die van invloed zijn op te maken keuzes in de aanvulling Omgevingsvisie					
	Vertraging in proces door forse weerstand tegen te maken keuzes in de Omgevingsvisie.					

Eventuele Opmerkingen

Verslag Intern Atelier, Contextscenario's: Opgaven

Datum	14-03-2024
Tijd	13.00-17.00 uur
Locatie	Museum ANNO, Melkmarkt 41, Zwolle
Voorzitter	5.1.2e .2e & 5.1.2e

1. Opening atelier

5.1.2e opent het atelier, heet iedereen welkom en laat weten dat het college vanochtend heeft ingestemd met de inhoudelijke bouwstenen voor de aanvulling Omgevingsvisie. Daarnaast wordt aangegeven dat er een communicatielijn is afgesproken: er wordt niet apart gecommuniceerd over de bouwstenen, maar integraal. Daarnaast worden er nog startgesprekken gevoerd met stakeholders. Mocht het zo zijn dat een van ons wordt benaderd met vragen, meld je dan bij 5.1.2e, 5.1.2e en 5.1.2e.

In het eerste atelier hebben we de huidige situatie van Zwolle geschetst. In dit atelier gaan we aan de slag met de verwachte opgaven voor Zwolle. Het doel is de opgaven voor de Zwolse leefomgeving en omgevingsbeleid verkennen. Het resultaat van vandaag is de belangrijke autonome ontwikkelingen in zicht hebben, zowel in woord en beeld.

2. Reflectie op eerste atelier

5.1.2e vervolgt: vorige keer is er afgesloten met een vervolgopdracht. De groep herkent de vraag niet helemaal. Het verslag en de kaarten zijn verrijkt en het huiswerk is gedeeld. 5.1.2e benadrukt het belang van de oorspronkelijke vervolgopdracht, i.r.t. de totale werkplaats en de aanvulling op de Omgevingsvisie. De beschrijving van de huidige situatie is straks de basis van voor de aanvulling. Er wordt vanuit de groep aangegeven of dit al niet op papier staat vanuit de bouwsteen. 5.1.2e benadrukt het aanscherpen ervan. Waar gaat het nu écht om? Dus twee punten: 1) aanscherpen, en 2) die onderdelen verder uitwerken. 5.1.2e benadrukt het belang van de aanscherping voor de scenariostudie. Het programmateam gaat kijken hoe de groep hierin te faciliteren en te ondersteunen. Er wordt kort benoemd welke verrijkingen er op het verslag van het vorige atelier hebben plaatsgevonden.

3. Omgevingsopgaven voor Zwolle – toelichting

5.1.2e 5.1.2e laat zien waar we nu in het proces zitten: bij de contextscenario's. Deze fase gaat over veranderingen en wat dit kan betekenen voor Zwolle. We kijken niet naar afzonderlijke ontwikkelingen, maar in samenhang met elkaar. Welke opgaven levert dit op? Welke ontwikkelingen zijn het meeste van invloed, en hoe gaan we hiermee om in Zwolle?

5.1.2e legt uit waar contextscenario's bij helpen, wat autonome ontwikkelingen zijn, het toepassen van de DESTEP-analyse, de omgevingsopgaven die voortkomen uit de contextscenario's uit de studie die het PBL heeft gedaan, doorkruisende gebeurtenissen ie invloed hebben op de contextscenario's (wildcards), het toekomstwiel met 1e, 2de en 3de orde-effecten, bijbehorende ruimtelijke opgaven, de technieken hoe dit toepasbaar te maken voor de Omgevingsvisie (workshop, literatuuronderzoek, ontwerpend onderzoek, modelberekeningen). Zie de presentatie voor meer informatie over deze onderwerpen.

Er wordt kort gediscussieerd over de toepasbaarheid en het effect van doorkruisende gebeurtenissen voor de Omgevingsvisie van Zwolle. 5.1.2e geeft aan dat het een optie is om te verkennen, maar niet perse nodig is. Uiteindelijk gaat het om aanpasbaarheid/flexibiliteit om in te spelen op plotselinge veranderingen. Contextscenario's gaan niet over een wensbeeld, maar over hoe de omgeving rondom Zwolle verandert en wat daar de impact van op Zwolle is.

Zwolle

4. Omgevingsopgaven voor Zwolle – verkenning

De aanwezigen worden verdeeld in groepen. Elke groep gaat aan de slag met het uitwerken van de DESTEP-methode voor een bouwsteen. De groepen hebben hier 1,5 uur de tijd voor.

5. Terugkoppeling resultaten

Na 1,5 uur geeft iedere groep een korte terugkoppeling van wat er besproken is (max. 3 min.). Op de volgende pagina's de terugkoppeling, inclusief een foto van de flipovers.

6. Uitwerking resultaten na atelier

5.1.2e geeft aan dat de opbrengsten van dit atelier voldoende zijn voor het volgende atelier. 5.1.2e vraagt aan iedereen om, wanneer beschikbaar, het verslag te verrijken (incl. tips en tops). Het programmateam zal faciliteren in het doen van de volgende opdracht. Afsluitend worden er nog enkele tips en tops meegegeven door de aanwezigen.

Tip

- Andere zaal, deze is erg rumoerig
- Formulering van de opdracht kan duidelijker
- Er lagen kaarten op tafel, maar er is weinig getekend. Maak hier de volgende keer beter gebruik van.
- Het duurde te lang om aan de slag te gaan.

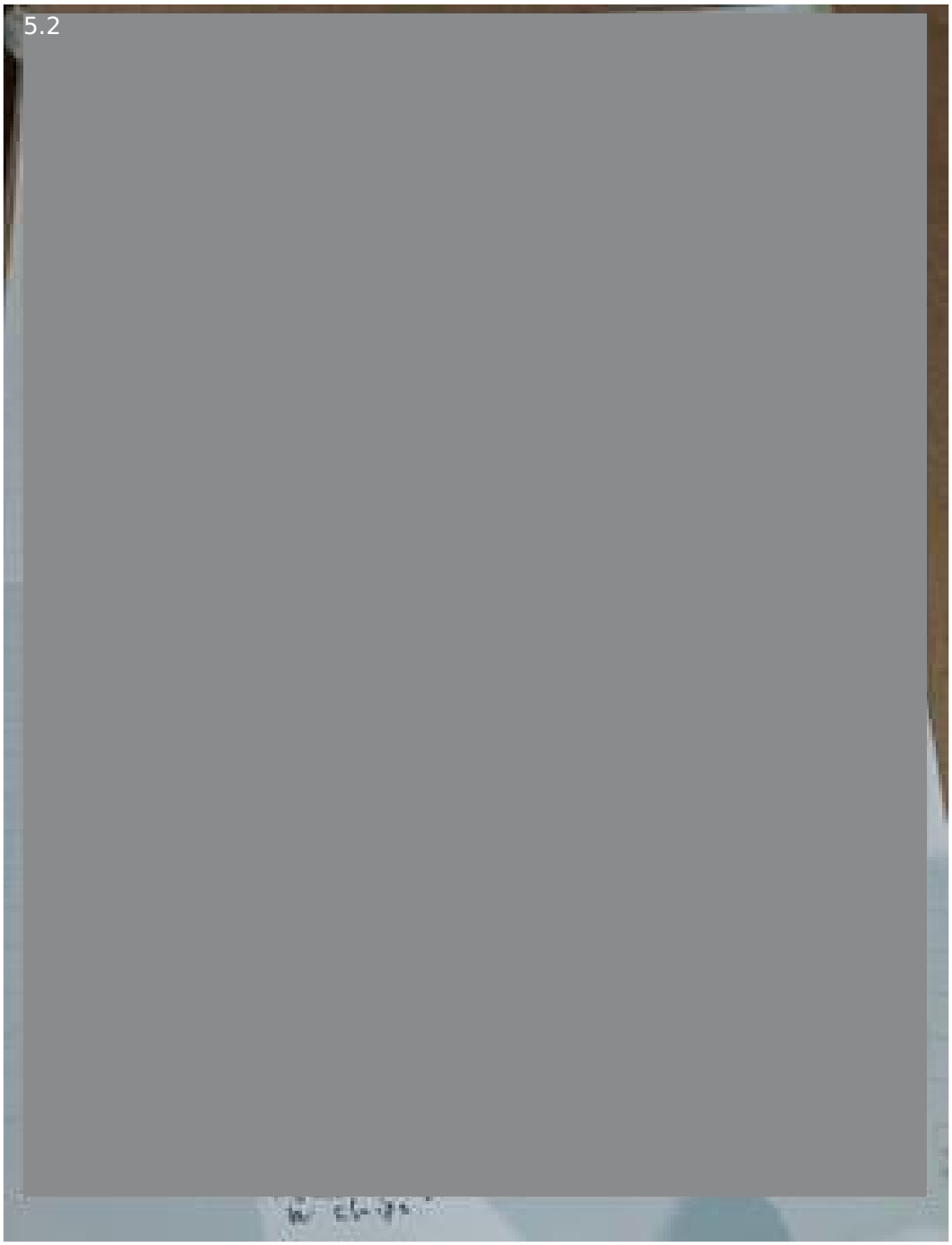
Top

- Afgebakende opdracht die voor dit atelier werd aangeleverd
- De onderwerpen en thema's op de verschillende tafels komen uiteindelijk bij elkaar.
- Het bespreken van de thema's met verschillende disciplines → verschillende invalshoeken

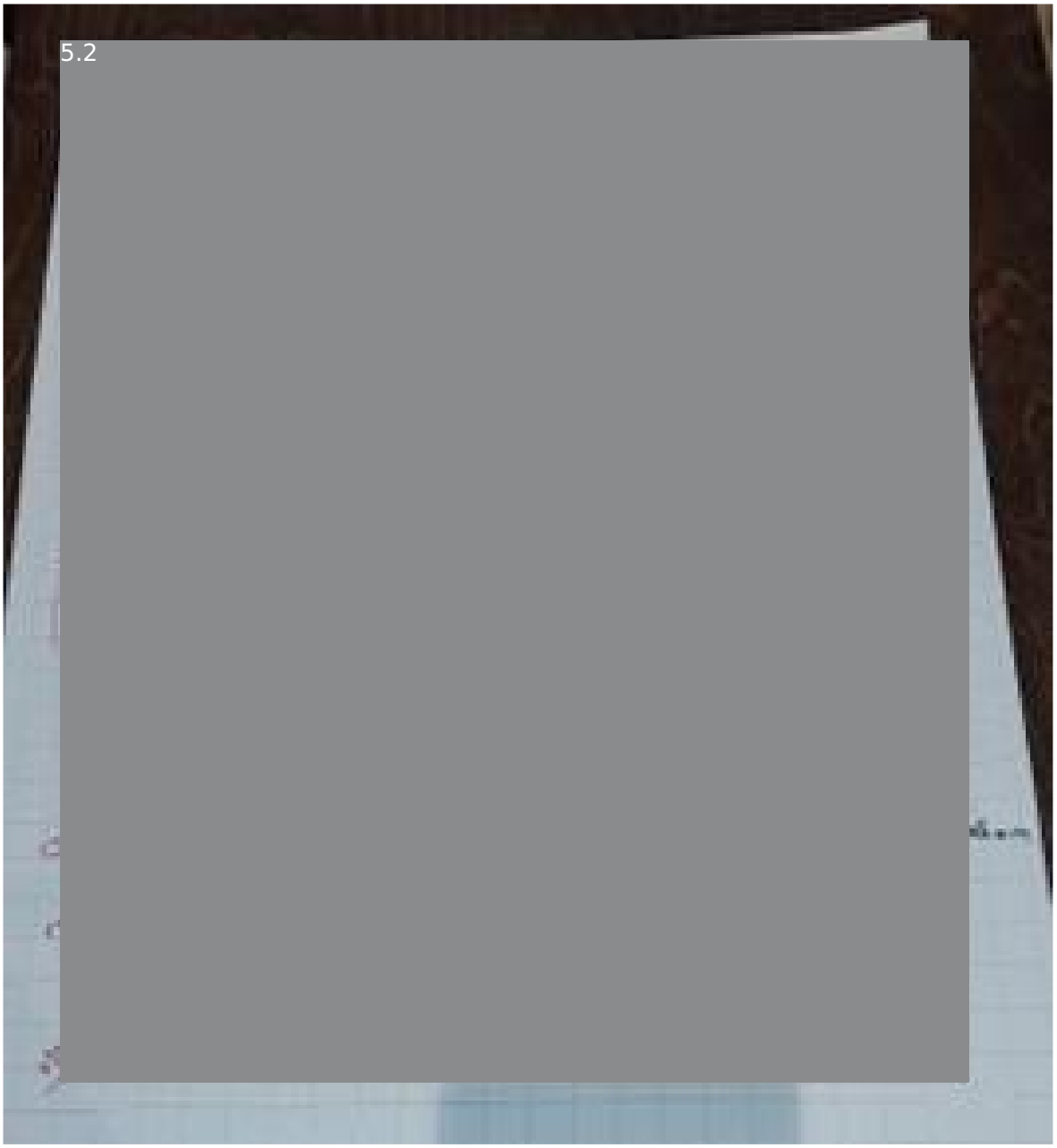
Pitch economie
Er zijn 2 belangrijke strategische vraagstukken voor economie: de ontwikkelingen die nodig zijn naar circulaire economie en de draagkracht die nodig is daarvoor. Dit geeft uiteindelijk de 2 volgende aandachtsvelden:

1. Economisch profiel stad aanscherpen voor toekomstbestendige economie
2. Verandering naar een circulaire economie

Toelichting DESTEP: het belangrijkste verschil tussen de meer en minder scenario's is dat de transitie naar een circulaire economie gaat versnellen, en de tijd tussen de normale economie en de circulaire economie langer naast elkaar bestaat, en daarmee ook meer ruimte vraagt.

Zwolle

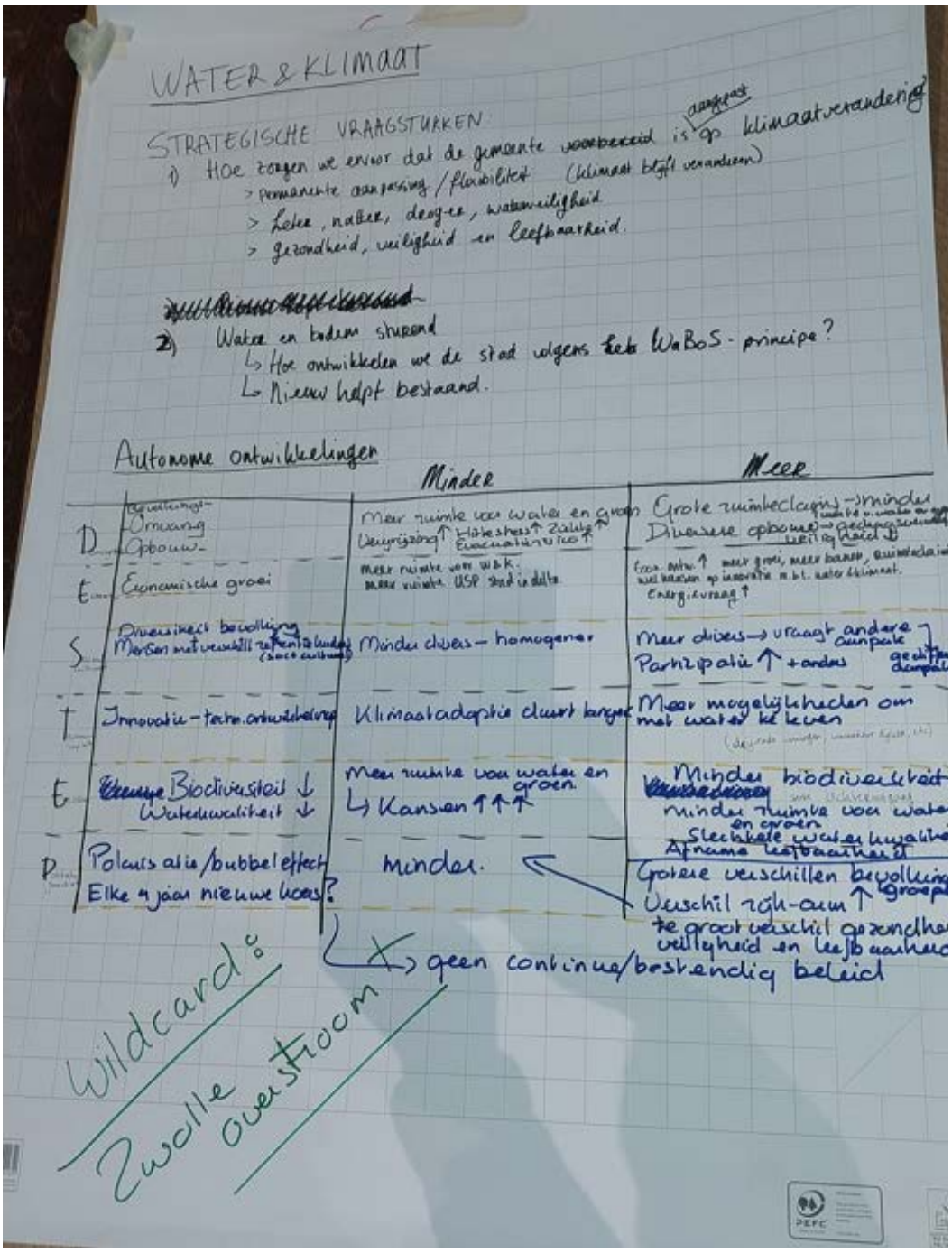

Pitch water en klimaat

Twee strategische vraagstukken:

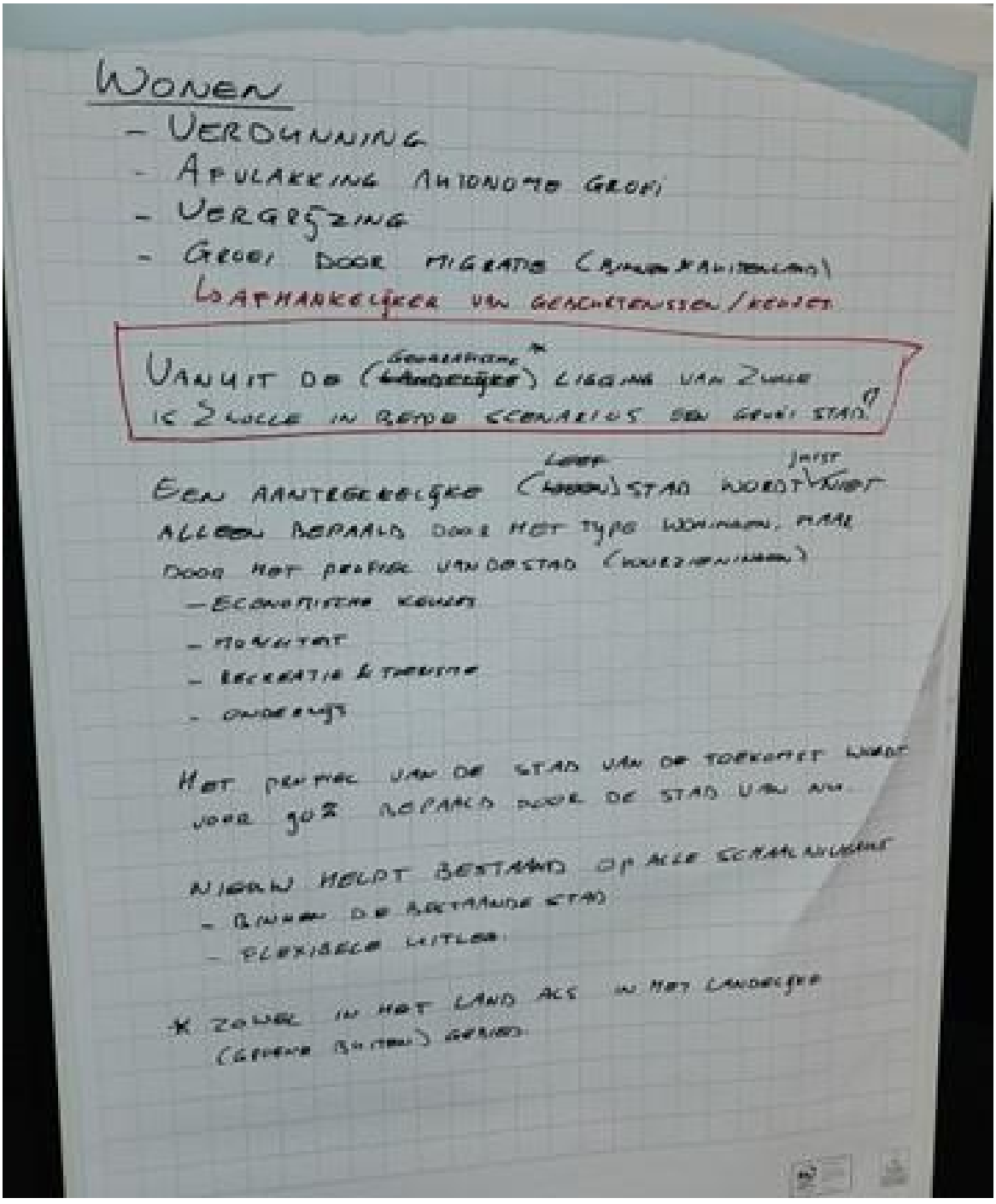
1. Hoe zorgen we ervoor dat de gemeente is aangepast op klimaatverandering?
2. Hoe ontwikkelen we de stad volgens het water- en bodemsturende principe?

Toelichting DESTEP: water heeft ruimte nodig. Als de economie en de bevolking groeien, dan groeit de ruimte die nodig is voor water en klimaat ook. Met minder technologische ontwikkelingen zal adaptatie langer duren. We moeten de vraag stellen: hebben we groei nodig om alle ambities aan te kunnen? Met meer groei is er juist minder ruimte voor water- en klimaatadaptatie in de stad. De wildcard voor dit thema is de overstroming van Zwolle.

Pitch wonen

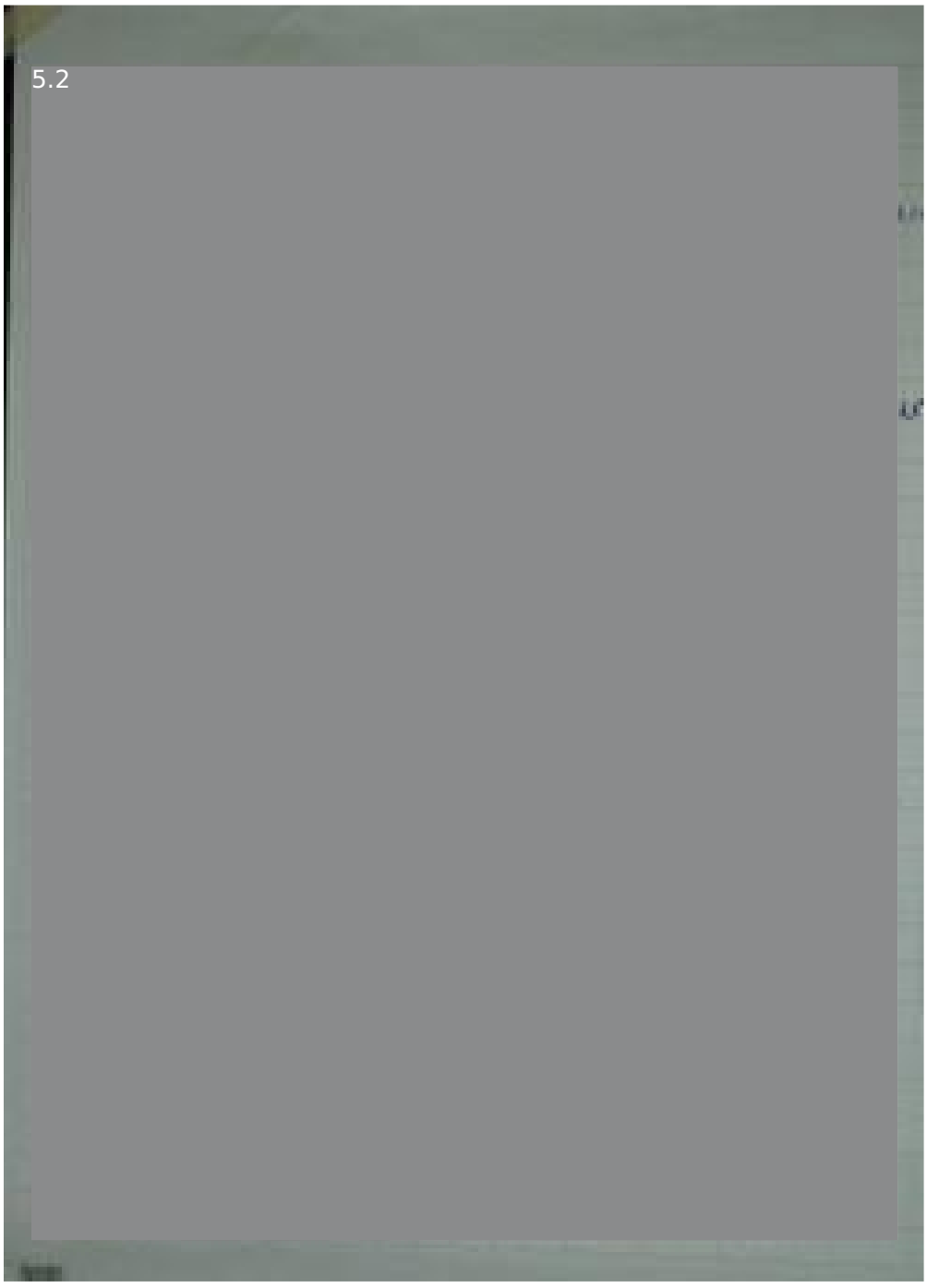
De groei van Zwolle hangt erg af van de ontwikkeling van migratie. De ligging van Zwolle, ondanks het scenario dat je kiest, is een belangrijk gegeven voor de aantrekkelijkheid. Daarom dienen we de bestaande stad te koesteren en moeten we ook bouwen voor bestaande Zwollenaren. Het profiel van de stad van de toekomst (zowel de stad zelf als haar omgeving) wordt voor 90% bepaald door de stad van nu. In het 'minder-scenario' bouw je voor de Zwollenaar en haar wensen in de bestaande stad en zet je in op doorstroming. Laten we eens kijken naar een uitleg locatie die niet voor altijd is (tijdelijk gebruik uitleglocatie, circulair grondgebruik).

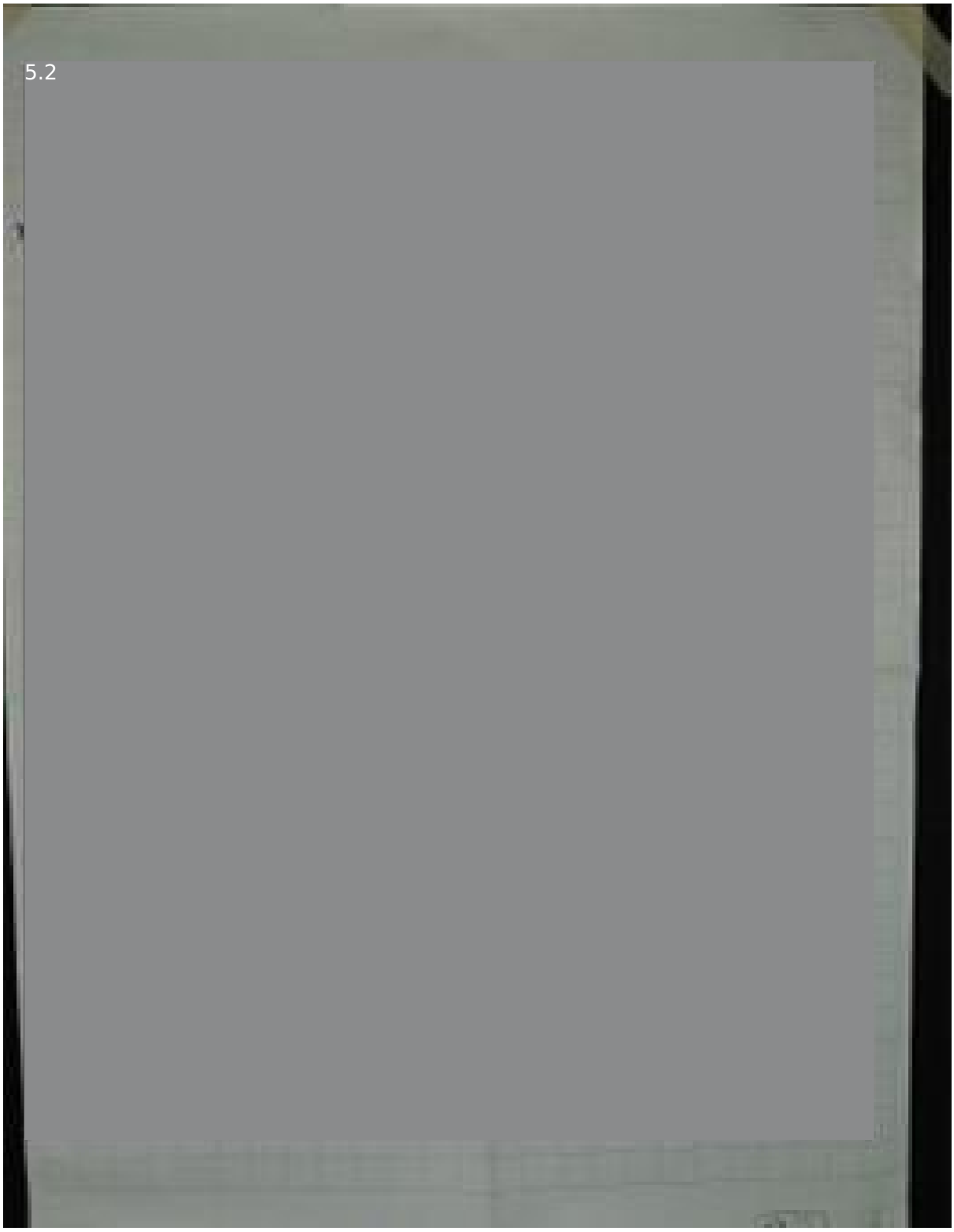
Zwolle

Pitch mobiliteit
De strategische vraagstukken gaan vooral over wat mobiliteit betekent voor de mens (vervoersarmoede, beschikbaarheid). Het groeien van Zwolle betekent ook meer vergrijzing, arbeidsplaatsen en mogelijk een uitleglocatie. Tegelijkertijd zijn er autonome ontwikkelingen zoals langer thuis wonen, verandert de kleuring in wijken, ecologische factoren. Opgaven zijn het delen van vervoermiddelen en het vinden van locaties voor opslag energie. De meer- en minder-scenario's zijn voor mobiliteit omgekeerd van elkaar. Conclusie is dat mobiliteit ruimte blijft vragen, ook wanneer we inzetten op de mobiliteitstransitie.

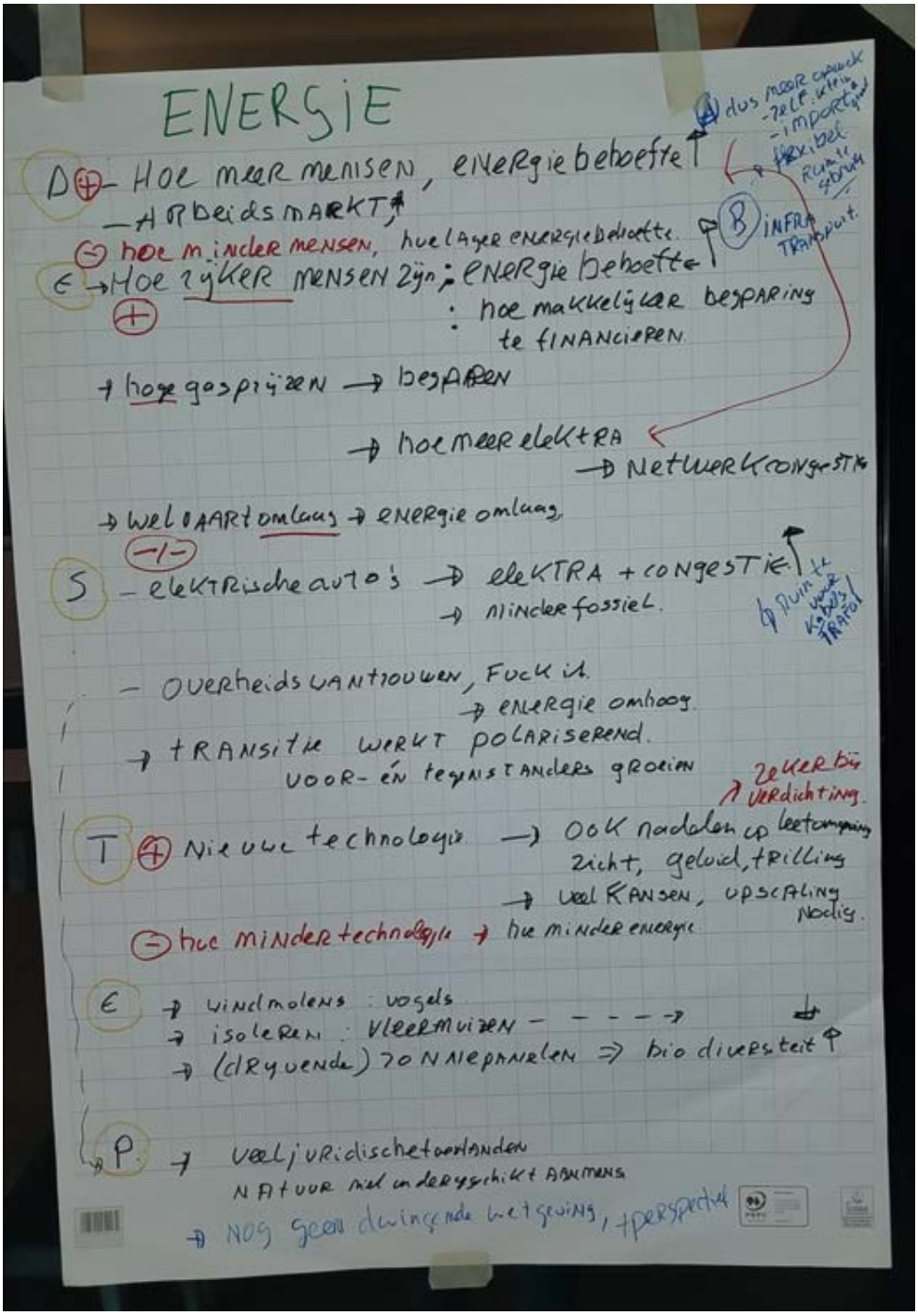

Zwolle

Pitch energie

In 2050 moeten we klimaatneutraal zijn. Het voornaamste strategische vraagstuk is: hoe krijgen we vraag en aanbod goed op elkaar afgestemd? Het gaat hierbij om waar energie wordt gebruikt, waar energie wordt opgewekt en wanneer het wordt opgewekt. De energiebehoefte groeit mee met het aantal inwoners van Zwolle. De opgave wordt er daardoor niet makkelijker op. Dit betekent meer vraag naar opwek of import van energie. Andere bronnen dienen serieuzer gebruikt te worden. Ook de infrastructuur vraagt om meer ruimte. Hoe meer welvaart hoe meer energiebehoefte. Nieuwe technologie biedt veel kansen, maar behoeft opschaling. Heeft wel groot effect op de leefomgeving: hoe dichter de energietransitie bij inwoners en bedrijven komt, des te meer impact op de directe leefomgeving. Schaarste aan grondstoffen en de arbeidsmarkt zijn belangrijke aspecten binnen dit thema.

Legenda toegepaste uitzonderingsgrondslagen

In dit document zijn gegevens definitief geanonimiseerd op grond van:

Wet	Artikel	Omschrijving	Pagina's
Wet open overheid	Art. 5.1 lid 2 sub e	De eerbiediging van de persoonlijke levenssfeer	1, 3
Wet open overheid	Art. 5.2	Persoonlijke beleidsopvattingen	4, 5, 8, 9, 10

From: "5.1.2e " <5.1.2e @zwolle.nl>
Sent: 2/4/2025 11:35:17 AM
To: "5.1.2e " <5.1.2e @zwolle.nl>
Cc: "5.1.2e (5.1.2e " <5.1.2e @zwolle.nl>
Subject: Verslag raadsdebat 3-2 Scenariostudie, CB-zone, participatie

Hallo 5.1.2e ,

Op verzoek van 5.1.2e stuur ik je hierbij het verslag van het raadsdebat van gisterenavond.

Groet,

5.1.2e
5.1.2e
Tip! Schrijf je in voor de nieuwsbrief over de Omgevingsvisie!

Gemeente Zwolle, Afdeling Proces, Programma, Projectmanagement
Bezoekadres: Lübeckplein 2, 8017 JZ Zwolle

☎ 5.1.2e
@ 5.1.2e @zwolle.nl

Niet printen spaart het milieu.

De gemeente Zwolle beschouwt e-mail als volwaardig communicatiemiddel. Dit betekent dat u erop mag vertrouwen dat de inhoud van dit bericht correct en compleet is.

Legenda toegepaste uitzonderingsgrondslagen

In dit document zijn gegevens definitief geanonimiseerd op grond van:

Wet	Artikel	Omschrijving	Pagina's
Wet open overheid	Art. 5.1 lid 2 sub e	De eerbiediging van de persoonlijke levenssfeer	1

Raadsdebat Scenariostudie, Verkenning Ceintuurbaanzone & Participatie fase 3

Datum: maandag 3 februari 2025
Tijd: 19:30 – 21:30 uur
4 min. Per fractie
Na fractiebijdrages kan Gerdien Rots reageren in max. 12 minuten
SP heeft zich afgemeld voor het debat.

Betoog D66

D66: Zwolle als Nederland in het klein. ER wordt gezocht naar balans via de bouwstenen. Dat herkennen we ook nu weer. Complimenten aan college voor participatieproces tot nu toe. Vanuit diverse belangen en opgaven stukken gelezen en beoordeeld.
Het antwoord op hoe Zwolle toekomstbestendig en leefbaar houden. Bodem- en water gestuurde wijken. Versnelde omslag naar circulaire economie. Meer ruimte beschikbaar maken voor circulaire bedrijvigheid. Voor groei van stad komt mobiliteit onder druk. Doorgaan op ingeslagen weg (STOMP, meer hubs) doorsteek N35 en ondertunneling CB goed idee, net als afslagen A28 verminderen.
Investeren in 3 Sén: studenten, starters en senioren. Bijbehorende woningmarkt die niet groter is dan nodig, die ook na vergrijzing nog bruikbaar is. Zwolle-Zuid een logische plek, vanuit kijk op water, station voor Zwolle zuid. Maar waarom geen gebiedsverkenning naar Zwolle-Zuid gedaan?

SW: wat is het nieuwe inzicht voor D66 o.b.v. deze stukken?
D66: Samenhang der elementen. Demografische ontwikkeling heeft ons geholpen de puzzel te leggen.

CU: welke lijnen voor verkenning naar Zwolle-Zuid ziet D66 voor zich?
D66: zelfde als bij CB-zone, verschillende scenario's en lijnen.
CU: Goede suggestie van D66, samen in optrekken?
D66: graag, afhankelijk van waar CU mee komt.

PvdA: groei van de stad, bandbreedte. Heeft D66 een idee (5.000-15.00) een idee waar we ouit moeten komen?
D66: vanuit vergrijzing een aantal opgaven. En hoeveel huizen wil je bouwen en voor wie? Wat richting gevend is, is CBS en Primos tot 2040 12.000 huishoudens. Aanbreiding bij Berkum bijv. n.a.v. gesprekken met PZW. Slim verbinding maken om lokale wijken te versterken. Bandbreedte ligt niet veel hoger dan minimale aantal dat genoemd is.
PvdA: komende jaren wordt minder opgeleverd, is D666 niet bang dat minder ambitie betekent minder bouwen?
D66:Nee, zeker niet bouwen voor leegstand. Als we 12.000 nodig hebben, i.c.m. andere ontwikkelingen kom je op 130% plancapaciteit. Met huidige richting zijn we goed bezig.

Betoog Swollwacht

Waar gaan we naartoe met deze visies. We zien een visie die geen oog heeft voor regionale rol van Zwolle voor wonen, economie en voorzieningen? Waar blijft het besef van dagelijkse behoeften voor inwoners. Het lijkt voor één type inwoner te zijn ontwikkeld, en niet voor de rest. SWZ laat zich horen. Participatie-invloed wordt gefilterd weergegeven. Dat bevestigt onze zorgen. Wat voegen de scenario's toe?

CDA: we hebben scenario's gekregen met aantal onderdelen. Klopt het dat Swollwacht alleen aangeeft wat ze niet goed vindt en waar ze graag accenten legt?
SW: het zijn visiedocumenten waar we niet uit kiezen. En het scenario waar wij voor willen gaan staat er niet tussen.
CU: voor wie is dit document geschreven?
SW: De auteur weet dit misschien wel.
CU: de auteur weet dit, en de rest van de raad ook. Alles staat erin, van alle partijen. Heeft mevrouw enig idee waar haar voorkeur ligt?
SW: er zijn realistische uitgangspunten. Er zijn ook dromen, als daar scenario's op baseren dan is dat niet realistisch.
PvdA: wat zijn andere visie uitgangspunten voor Swollwacht?
SW: goede verkeersveiligheid enz.
PvdA: hoeveel woningen moeten we aan denken?
SW: de vraag daarvoor stellen: hoe halen we onze ambities van nu? We halen nu de 1.000 woningen niet. Als dat lukt voor 3 jaar, dan verder kijken.
D66: deze bevindingen en scenario's zijn niet door de wethouder opgeschreven, maar o.b.v. participatie opgesteld. Heeft mevrouw de thermometers gezien.
SW: ja, alle visies. We zijn niet alleen voor langere termijn, maar ook voor nu. i.p.v. te dromen over 15.000 woningen. Heeft D66 de ingekomen reactie van SWZ gelezen, die aangeeft dat er een filter overheen ligt.
D66: participatie dus alleen als het uitkomt. Dat is jammer.

Betoog GroenLinks

GL vindt scenariostudie over aanvulling omgevingsvisie een compliment waard. Helder overzicht, complex maar met realiteitswaarde. Gebaseerd op landelijke scenario's met een twist. In de participatie heeft natuurlijk Zwolle de meeste steun. In het landelijke scenario Groen Land krijgt Zwolle een extra groei toegekend, dat komt niet terug in de Zwolse variant. Hoe ziet de wethouder dit?
Geen uitleg in polders, maar op hoge zandgronden. Verder binnen de stad realiseren van woningen om optimaal te benutten. Oproep om voorzieningen beter over de stad spreiden. Zou wethouder daar haar gedachten over willen laten gaan.
Voor CB-zone: wat GL betreft zetten we in op realiseren woningen in Oosterenk, past bij STOMP-principe, nabij de stad en betaalbaar. In verschillende modellen aandacht voor water, wat belangrijk is.

CDA: hoe kijkt GL aan tegen rondweg richting N35
GL: niet helemaal negatief. Moet wel goed ingepast worden m.b.t. de waterlopen.
CDA: dat delen wij ook, ook in samenhang met Wijthmen en omliggende gemeenten.
GL: heeft niet onze voorkeur maar kan mogelijk probleem oplossen
Volt: klopt het dat GL een sterke voorkeur heeft over het groen scenario?
GL moet niet nieuw zijn.
Volt: kan ten koste gaan van ondernemers/inwoners die niet meekunnen, bijv. vanwege financiën.
GL: water en bodemsturen als belangrijkste element.
Volt: ook het groene deel mist een deel van de mens, de Zwollenaar. Welke andere onderdelen van de andere scenario's zou GL verwerkt willen zien?
GL: het is niet perse een keuze voor een scenario. Een elementen van Zwolle sociaal voelen wij ons zeer mee thuis.
CDA: Hoe kijkt GL aan tegen groei CB-zone?
GL: CB-zone nu gemengd gebied met werkfunctie dat aan het verschuiven is. Willen graag de werkgelegenheid meer spreiden over de regio, zodat wonen en werken beter is afgestemd binnen de regio.

Betoog PvdD

Gesprekken gaan over weteringen en sponswerking. Kan wethouder hierop teruggeven?
Biodiversiteit wordt in een adem genoemd met. ..
Energie: netcongestie. Hoe wegen we de huidige voorziene problemen en bestaand estad. Inzet op energiebesparing en bestaande stad wordt niet meegenomen. Hoe kijkt de wethouder hiernaar?
Brede welvaart: de duurzaamheidsparagraaf verwachten we, die inzicht kan geven op klimaatproblematiek en duurzaamheid.
Wat vinden inwoners van de scenario's? in juli 2024 is een enquête verspreid over de scenario's. 75% voorkeur voor Groen Land. Geen verassing dat PvdD hier ook warm voor loopt. Vrees dat met groei van de stad behoud van natuur onder druk staat.
Uit onderzoek van natuur & Milieu dat het gemiddeld de m2 groen afneemt.

CU: over het participatieproces waarin wordt genoemd dat er voorkeur uitgaat naar groene scenario. Regionale samenwerking dient wel de brede welvaart. Hoe dienen we participatieproces te wegen tov de pilaren die onder groene omgeving staan?
PvdD: we zoomen in op datgene wat we belangrijk vinden. Belangen verschillen enorm van elkaar, dat zien we ook.
CU: de relatie is belangrijk met wat PvdD wil bereiken. Hoe ziet zij dit?
PvdD: dan vraag niet goed begrepen.
CU: integraliteit van alles en het uitspreken van een voerkeur, daaromheen moeten dingen gewogen worden. We laten het hierbij.
PvdD: onze voorkeur gaat niet uit naar groei van de stad met uitbreiding van meer dan 5.000 woningen. Niet meer dan strikt noodzakelijk. Het aantal woningen wordt in getallen genoemd, kan het groen meer in getallen concreet worden gemaakt?

Betoog VVD

Er zullen ontwikkelingen zijn die enorme impact kunnen hebben die we nu nog niet kennen. Als ik kijk naar scenario's zijn ze tegenstrijdig aan elkaar, en wel degelijk ene blauwdruk. Hoe kijkt de wethouder hiernaar? Waar kiest zij voor? En wat is er nu precies Zwols aan?
Wat opvalt is dat alle leuke dingen in één scenario staan, is dat wel Zwols of een mooi boodschappenlijstje?
De ceintuurbaanzone: ook hier liggen compromisloze sketches. Wat heeft de wethouder geïnspireerd?
VVD sluit aan bij Ringstad.

GL: VVD vindt het moeilijk om in de toekomst te kijken, dat begrijp ik. Maar beleid maken is wel nodig, met alle onzekerheden van dien. Maar waar wil de VVD zelf naartoe?
VVD: we willen naar een Zwolle waarin iedereen die in Zwolle wil wonen een huis kan vinden, dat goed bereikbaar is, A28 ondertunneld (met groen, wonen bovenop) en een baan kan vinden.
GL: dat klinkt erg maakbaar. In hoeverre zit het water met problematiek in uw visie verwerkt?
VVD: erg tevreden over de klimaatadaptatiestrategie waar we een eerder debat over hebben gehad.
Volt: volgens u is scenariostudie niet Zwols. Wat is volgens u wel Zwols?
VVD: het Zwolse zit niet in het groene scenario en dat is mooi, maar dat we kijken naar wat in de scenario's verbonden kan worden om uit alle 4 scenario's 1 Zwols scenario te ontwikkelen, samen te voegen.
Volt: Zwolle zal gaan groeien, VVD is daar voorstander van. Hoe zit VVD dat voor zich zonder dat we dat Zwolse verliezen, hoe gaat VVD dat voorkomen?

VVD: elke woning die we bijbouwen zal een Zwollenaar gaan huisvesten. Zwolle gaat groeien, zoals in verkeersaantallen, woningen (nieuwe wijk neerleggen). Iedereen die hier komt wonen zal Zwols worden.
Volt: het Zwols zijn is meer dan alleen hier wonen. Als we groeien, hoe gaan we het Zwolse (het gevoel) blijven behouden?
VVD: zelf tukker, het voorbeeld hoe het wonen in Zwolle Zwols kan maken.
CDA: als VVD accenten mag leggen, welke zijn dat?
VVD: erg gecharmeerd van A28 ondertunneling, ontwikkelen van Vechtpoort (eerder dan over vele jaren), met een 'groen-blauwe saus'.
VVD: niet verkeer om stip op horizon te schetsen. Maar niet blijven dromen in blauwdrukken en tekentafels. Dus concreet maken. Heeft het zin om nu heel erg lang stil te staan bij vergezichten die over 15 niet meer realistisch zijn. Maak het toepasbaar.

Betoog PvdA

De Partij van de Arbeid wil een stad die mooi en verbonden is, voor iedereen. PvdA is ervan overtuigd dat op korte termijn een uitbreidingslocatie aangewezen moet worden. Woningbouw blijft achter en druk op mobiliteit en natuur neemt toe. We vragen de wethouder: wanneer kunnen we duidelijkheid verwachten. En als het college geen besluit neemt over uitbreiding, hoe wordt omgegaan met de knelpunten waar we nu tegenaan lopen. Hoe wordt gezorgd voor kwalitatieve verbondenheid, als je niet uitbreid de enigste optie is: de lucht in?

Volt: ik hoor wijken die groen zijn, en een nieuwe wijk die waarschijnlijk in het groen of ten kosten van het groen moet komen. Hoe ziet de PvdA dit?
PvdA: wij zien een uitleglocatie die je heel groen kunt inrichten.
Volt: mooi uitgangspunt, niet ten koste van groen om groen te kunnen toevoegen? Moeten we dus meer groen hebben dan wanneer die uitleglocatie er niet is?
PvdA: kwalitatief meer groen. Impuls geven aan het groen.
Volt: een dat we moeten blijven kijken naar programmatische oplossingen. Op het moment dat het ten koste gaat van groen dan gaan we dat volgen.
VVD: in welke richting van Zwolle wil PvdA uitbreiden?
PvdA: Vechtpoort.
PvdD: als de woningen er komen en uitleglocatie, moeten er dan mee parkeerplaatsen komen of uitgaan van STOMP?
PvdA: aansluiten op goed OV. Vanaf het begin daar op inzetten.
PvdD: uitleg = verder uit centrum en voorzieningen, dan komt al snel de auto om de hoek. Wil PvdA dan ook dat er parkeerruimte wordt gecreëerd?
PvdA: inzetten op goed OV met deelmobiliteit. Geen parkeerplekken zal waarschijnlijk geen optie zijn, dus ook dat zal een optie zijn.

PvdA: voor PvdA is het duidelijk dat het onmogelijk is om zowel groen te behouden als wooncrisis in bestaande stad op te lossen. Daarom zullen we ook de aanvulling van omgevingsvisie met deze blik bekijken.

Betoog CDA

Hoorn: Mooie stap in proces. CDA is blij dat de bouwstenen herkenning in de scenario's die voorliggen. Zwolle als prettige stad om in te wonen. Geen exclusieve stad, maar inclusief met elk woonmilieu een passende woning. De verstedelijkingsagenda bevat een visie, maar geen betaalbaarheid meegenomen. Hoogbouw zou betaalbaarheid mogelijkheid maken. Nog niet overal zijn maximale bouwhoogtes gebruikt. CDA vindt belangrijk dat Zwolle inclusief en betaalbaar blijft.

Trapveldjes inruilen voor woningen, daar zit een grens aan. Maar ook uitbreiding zit een grens aan i.vm. waterveiligheid. Hittestress betekent meer groen toevoegen. Zorgen voor voldoende aandacht voor groenstructuren. Onderzoeken laten zien dat autogebruik niet zal afnemen. Daarom slim omgaan met mobiliteitsvraagstukken. Eén van de oplossing is de hub-strategie.

VVD: een grens aan inbreiding, een grens aan uitbreiding. Dus: beste Zwollenaar van de toekomst, er is een mooie woning in Nijverdal, Wierden maar niet in Zwolle?
CDA: het CDA is voor beperkte mate van uitbreiding, waarbij we recht doen aan het buitengebied.
CDA: steunt het principe van zoveel mogelijk opwekken en gebruiken, met lusten en lasten zoveel mogelijk bij dezelfde mensen terechtkomen.

CDA (Van der Veen): mooi inspiratiedocument. Volgens CDA moet ontwikkeling van CB-zone goede werkmilieu en aansluiten bij de rest van de stad. Door functies slim te combineren kan de CB-zone als belangrijke motor dienen voor verdere economische groei van Zwolle.
Het CDA zou graag zien dat er een economische component wordt toegevoegd als randvoorwaarde voor ontwikkeling: hoe behouden we de betaalbaarheid. Goede bereikbaarheid van belang, bijv. door nieuwe ringweg.
SW: op laatste pagina van het rapport staat: landbouwgronden moeten plaatsmaken voor ontwikkeling. Heeft iedereen dat wel scherp?
VVD: wel of niet uitleggen en grens aan inbreiding en uitbreiding. CDA lijkt voor uitleg te zijn, zo ook is opgenomen in de krant met vraag aan wethouder naar 15.000 woningen.
CDA: voor zowel in- en uitbreiding grens aan. Ik blijf bij wat mijn collega heeft genoemd.
VVD: waar komt die draai dan vandaan? Ik concludeer dat CDA grenzen stelt aan in en uitbreiden, maar zie ook een getal van 15.000 woningen. Waar wilt u die woningen bouwen.
CDA: mogelijk op locaties binnen en buiten de stad.

Betoog CU

Hoe we onderdeel zijn van 2040 afhankelijk van onze keuzes. De scenario's zijn sterk verschillend maar ze helpen ons om keuzes te maken voor de toekomst. We zijn blij met deze vier scenario's. ze ondersteunen participatieproces en het goede gesprek. Zonder keuzes te maken moet Zwolle voortbouwen op krachten van nu. Een Zwolle dat realistisch is en klaar is voor veranderend klimaat. Zwolle is een gezinsstad voor CU. Gemeente moet regie nemen o ruimtelijke vraagstukken. Niet alleen op woningbouw, maar ook op prioritering van economische ruimte. Regionale rol ook van belang. De ruimtelijke modellen van de CB-zone dienen soortgelijk doel

SW: hoe kijkt CU naar reactie van SWZ waarin uitgangspunten te positief zijn en inbreng participatie niet terug te lezen is.
CU: belang van SWZ is duidelijk, maar we zien voor iedereen een eigen belang terug. Het realistische filter toepassen is de volgende stap: hoe gaan we dat voor elkaar krijgen?
SW: dus CU denkt dat SWZ zich vergist in hun reactie.
CU: ik kan niet schatten of zij gelijk hebben of niet. Niet relevant hoe ik hun input inschat.
Volt: CU geeft aan dat ze bedrijvigheid wil groeperen. Wat bedoelt CU hiermee?
CU: niet met compact of groot, de vraag die belangrijker is welke bedrijvigheid je wilt hebben, en wat versterkt elkaar. Welke impuls kan dat geven voor Zwolle?
Volt: wat voor bedrijvigheid willen we en hoe groeperen, en hoe zorgen we ervoor dat dat het niet ten koste gaat van inrichting bestaande stad. Het college heeft duidelijke lijn uitgezet voor focus. Wij als CU altijd gezegd dat MKB en impact ondernemen belangrijk is, dat iedereen mee kan doen.
Volt: mag ten koste gaan van woon-werkgebieden?
CU: iets gaat altijd ten kosten van wat anders. Nu breed aanvliegen, straks keuzes maken.

CDA: vinden dat economische component wat ondersneeuwt: hoe behouden we economie en hoe houden we economie bereikbaar. Hoe kijk Cu hiernaar?
CU: moet antwoord schuldig blijven. Sturing is belangrijk, wonen waar je werkt.
CDA: mogelijk als randvoorwaarde toevoegen.
PvdA: CU zegt dat zij punten van SWZ ziet terugkomen in de scenario's, DeltaWonen ondersteunt dit hoe weegt CU het signaal van SWZ af?
CU: goed signaal om mee te nemen, maar er zijn meer geluiden die we hebben te wegen. Dat nemen we mee.
PvdA: wat doen we met dit signaal van deze twee grootste woningcorporaties? Hoe kijkt de wethouder daarnaar?
CU: college in gesprek blijven met dat soort partners. Dat gebeurt volgens mij ook
PvdA: ikd nek dat het goed is dat gesprek daarover gevoerd wordt, dat kostenplaatje aan inbreiding zit.

CU: Quickwins binnen model Raamwerkstad van CB-zone. Voor thema goren gaat het veelal langs vergroenen in de stad, water en bodemsturend en klimaatadaptatie. Maar vergeet niet de gebieden buiten de stad met de biodiversiteit.

VVD: hoe kijkt CU naar model Ringstad?
CU: de grootschalige investeringen in het buitengebied en het groen.
VVD: in model ringstad zat verbinding tussen beide N-wegen. Dat is geen investering in het buitengebied.
CU: alle afwegingen die je maakt gaan ten koste van iets anders. Dat is verantwoordelijkheid die we hebben in het afwegen. Een ringweg biedt mogelijkheden, maar gaat ook ten koste van wat anders.
VVD: dan staat de weegschaal nog in het midden. CU laat nog niet zien welke kant het op beweegt.
CU: dat is precies waar de stukken voor zijn. We zijn er nu blij mee, omdat het participatie goed faciliteert.

Betoog Volt

Vier scenario's maar ze missen allemaal iets essentieel. Geen van de vier ademen de ziel van Zwolle volledig. Geen van de scenario's zijn een scenario voor Zwolle. Een deel van het verhaal, maar niet het hele verhaal, niet ons verhaal. We zien inzet op participatie en hopen dat het zich vertaalt in het eindresultaat. Zwolle is een dorp met de eigenschappen en voordelen van een stad. We pleiten voor natuurinclusieve wijken waarin wonen en bedrijvigheid, groen en waterbeheer zich versterkt. Economisch sterk maar niet ten koste van haar inwoners. We willen meer ruimte voor startende ondernemers en ruimte voor sociale ondernemers. Ruimte hiervoor. Digitalisering als kans, maar geen doel op zich. Technologie die stad inclusiever en toegankelijker maken. Oplossingen die bijdragen aan bereikbaarheid zonder druk te leggen op extra verkeer. We willen geen keuze tussen de 4 scenario's, maar een scenario dat ons recht doet en verbindt.

Reactie Gerdien Rots

De scenario's die voorliggen zijn de vertaling van de bouwstenen. In deze scenariostudie en verkenning CB-zone gaat om samenhang der elementen. Om die samenhang ook Zwols te laten zijn is het van belang om die samenhang te laten aansluiten bij de Zwolse identiteit, en dat te vangen in één Ruimtelijk Toekomstperspectief voor Zwolle. Dat resulteert straks in de aangevulde omgevingsvisie. Dat is een nieuw toekomstplan voor de stad. Dat doen we naast dat we aan de huidige stad werken.

Deze twee sporen zorgen dat we realiseren in de gebieden die in de huidige OGV hebben gedefinieerd, en een opgave om in de toekomst te realiseren. Daar werken we hard aan.

Hoe moeten we omgaan met deze scenario's? wat spreekt mij aan, maar daar gaat het niet om. Het gaat vanavond om wat u aanspreekt, om de juiste stappen te zetten voor de stad. Het gaat niet om tegenstellingen tussen scenario's, het gaat om voorstelbare toekomsten en dat we daar de elementen voor ons uithalen. Voor ons Zwolle, groot genoeg om ambitieus te zijn, klein genoemd om elkaar te kennen.
In het RTP dit samenbrengen, waar de nee keuze soms ten koste gaat van de andere keuze. Proberen synergievoordelen te realiseren. Vraagstukken voor mobiliteit kan samengaan met oplossen energievraagstukken. Het toevoegen van woningen kan samengaan met het toevoegen van groen. Elementen aan elkaar verbinden.

SW: werken aan toekomstperspectief, maar geen keuzes gemaakt. Vervolgens wordt het RTP genoemd. Hoe worden keuzes gemaakt?
Gerdien: aangegeven dat we niet een keuze maken voor een scenario. We gaan wel keuzes maken. De elementen die we bij de Zwolse identiteit vinden passen, die u vanavond duidt en die uit participatieproces komen, die landen in RTP.
SW: welke elementen worden gekozen, staat dat ergens? Langs welke criteria gaat dit.
Gerdien: de raad heeft bouwstenen vastgesteld, en ik neem aan dat de raad die terug wil zien. Het RTP wordt langs de bouwstenen gehouden.
SW: i hoor geen antwoord op mijn vraag.
Gerdien: het college gebruikt de inhoud van dit debat en de uitkomsten uit participatieproces voor het opstellen van het RTP.

Rots: in verschillende bijdragen gehoord dat met het toevoegen van woningen de bestaande wijken moeten worden versterkt, en nabijheid te creëren: voorzieningen in wijken realiseren. Ook gehoord: verdichtingsopgave mag niet ten koste van alles gaan. Ruimtelijke kwaliteit wordt gewaardeerd en moeten we respecteren. Dus: niet alles in verdichting van de stad blijven zoeken. Nieuwe gebieden aanwijzen waar groei mogelijk is.
Ook willen we geen exclusieve stad worden. Voor iedereen een plek. Dat betekent iets voor de woningbouwtype die we moeten bouwen met passende locaties. Niet enkel gestapeld, maar ook het suburbane type.

VVD: kijkend naar de twee sporen (het Zwolle van morgen en van overmorgen). Ik zie dat vechtpoort wordt genoemd. Waar in de tijd kunnen we Vechtpoort plaatsen?
Rots: eerste stap is een RTP maken met aanwijzen van locaties. Daarna komt het vraagstuk in welke planning/fasering we die gaan ontwikkelen. Ik vind deze vraag op dit moment prematuur.
VVD: toch staat VP als enigste uitleglocatie genoemd.
Rots: eerst locaties aanwijzen, dan pas komen tot uitvoering van deze locaties.

SW: de plannen mogen niet ten koste gaan van alles. Maar wel ten koste van landbouwgrond? Duiding van deze opmerking?
Rots: als uitbreidingslocaties aangewezen moeten worden waar nu landbouw plaatsvindt, dan zullen deze gronden een andere bestemming krijgen. In de nota is erop gewezen dat bij het geven van andere bestemming aan gronden dan heeft dat een consequentie.
SW: ik ga ervanuit dat college geen twijfels heeft hierover.

Volt: complexe opgave, vooruit kijkend naar 2040. Nu wachten studenten en starters op woningen, terwijl in hogere categorie langere tijd leegstand is in typen woningen in hogere categorie. Welke lering trekt college hieruit?
Rots: altijd de opdracht om bouw af te stemmen op de wensen die er zijn. Kunst om wensen van nu te laten aansluiten op meerjarige gebiedsontwikkelingen. Wensen van nu kunnen over 7 jaar anders zijn. Nu zorgen voor wendbaarheid. Zorgen voor voldoende plancapaciteit voor versnelling en vertraging.
Volt: gaan we een blauwdruk ontwikkelen waarmee we gaan sturen, flexibel zijn en in een noodsituatie kunt sturen in gebiedsontwikkelingen.
Rots: steden ontwikkel je niet volgens een blauwdruk, daarvoor te dynamisch. In onze plannen wel flexibiliteit en wendbaarheid creëren. Urgentie daarvoor kan in toekomst nog verder toenemen. Dit kunnen meenemen.
Volt: dank, dat zien we graag terug.

D66: Zwolle-Zuid wordt in aantal documenten genoemd, maar niet verder uitgewerkt.
Rots: we werken volgens de bestuursopdracht, en die noemt de stadsscan, de twee denkrichtingen die in de Verstedelijkingsstrategie zijn benoemd (de CB-zone en uitleglocaties met Zwolle-Zuid en VP). In het RTP zullen we de tweede denkrichting (VP en Zwolle-Zuid) adresseren.
D66: CB-Zone onderzoek, Zwolle zuid is een alinea. Hoe wordt daar uitwerking aangegeven.
Rots: CB-zone als grote majeure ontwikkellocatie na Spoorzone en Stadshart. Ik sluit niet uit dat we na RTP tot conclusie komen ofwel in Zwolle-Zuid, VP ofwel beide naar een ontwikkeling toe moeten, de volgende stap is dat we naar een uitgebreide verkenning toe moet.
D66: is er in de tijd genoeg om dat voor Zuid ook op die manier te doen.
Rots: dat denk ik wel, als we kijken naar alle gebiedsontwikkelingen begint dat met een ruitmelijke verkenning en een ontwikkelkader. Zo start het altijd.
1.56

Rots: goede bereikbaarheid en betaalbare werkruimten, RTP moet daar richting aan geven, de economische ontwikkeling en perspectief, ook ir.t. de regio. Zwolle staat niet op zichzelf, maar heeft belangrijke regiofunctie. Daar wordt ook aan gewerkt. Vanuit NOVEX werken we ook aan de gezamenlijke regionale sponsstrategie. Die worden ook meegenomen.

PvdA: graag nog reflecteren op brief van SWZ.
Rots: ik denk dat SWZ namens de andere corporaties een heel reëel punt neerlegt. Binnen huidige omgevingsvisie focus op binnenstedelijke ontwikkeling. Geeft kansen om stadsdelen aan te hele en via verdichting waardevolle dingen in bestaande stad te doen. Om tempo te maken hebben we het onszelf ook moeilijk gemaakt. In RTP goede afweging maken in balans tussen kwalitatieve opgave en het tempo maken in het realiseren van wonen.
PvdA: het scenario met uitbreiding heeft minder gescoord bij inwoners. Hoe wordt dit meegenomen/
Rots: we gaan niet ene keuze maken voor één scenario. Ik herken niet uit de brief van SWZ dat we een filter hebben gelegd over de participatie. Open uitvraag gedaan en realistische uitvraag gedaan. Zult u terugzien in participatiejournaal.

VVD: complimenten aan wethouder hoe ze het net ophaalt vandaag. Gevraagd aan wethouder om te reflecteren op de vier scenario's en wat ze daar persoonlijk uit wilt meenemen.
Rots: daar gaat het volgens mij niet om, het gaat om het belang van de stad. Dat streven we na in het RTP.
VVD: waren er elementen die u mooi vond en niet veracht had?
Rots: zelfde vraag in een andere vorm. In het RTP gaan we de volgende stap zien.

CU: hoe het groen en buitengebied borgen in het Zwolle van overmorgen?

Rots: de creativiteit vinden om de ene opgave te laten werken voor de andere opgave. Het ontwikkelen voor woningbouw geeft kansen voor groen, biodiversiteit en waterretentiegebieden.

Rots: het vervolg: met de opbrengsten van vanavond en opbrengst participatie schrijven we aan het concept. Als we dat hebben leggen we dat voor aan de raad en aan de inwoners van de stad. De laatste opmerkingen hierop verwerken we tot een definitief RTP, die de basis is voor het doen van de aanvulling op de omgevingsvisie. Daarover bijpraten via TB, dan doen we dat uiteraard graag.

Voorzitter: geen elementen voor specifieke toezeggingen. Daar is de raad het mee eens. mocht er behoefte zijn aan TB, dan kan dat worden aangegeven.

Formele afdoening raadsbrieven vindt plaats bij eerstvolgende besluitvormingsronde, 10 februari aanstaande.

From: "5.1.2e " <5.1.2e @zwolle.nl>

Sent: 5/17/2024 9:35:26 AM

To: "5.1.2e " <5.1.2e @zwolle.nl>, "5.1.2e " <5.1.2e @zwolle.nl>, "5.1.2e 5.1.2e " <5.1.2e @zwolle.nl>, "5.1.2e 5.1.2e " <5.1.2e @zwolle.nl>, "5.1.2e " <5.1.2e @zwolle.nl>, "5.1.2e 5.1.2e " <5.1.2e @zwolle.nl>, "5.1.2e " <5.1.2e @zwolle.nl>, "5.1.2e " <5.1.2e @pbl.nl>, "5.1.2e " <5.1.2e @pbl.nl>, "5.1.2e " <5.1.2e @zwolle.nl>, "5.1.2e " <5.1.2e @zwolle.nl>, "5.1.2e " <5.1.2e @zwolle.nl>, "5.1.2e " <5.1.2e @zwolle.nl>, "5.1.2e " <5.1.2e @zwolle.nl>, "5.1.2e (5.1.2e " <5.1.2e @zwolle.nl>, "5.1.2e " <5.1.2e @zwolle.nl>, "5.1.2e " <5.1.2e @zwolle.nl>, "5.1.2e " <5.1.2e @zwolle.nl>, "5.1.2e (5.1.2e " <5.1.2e @zwolle.nl>, "5.1.2e " <5.1.2e @zwolle.nl>, "5.1.2e " <5.1.2e @zwolle.nl>, "5.1.2e 5.1.2e " <5.1.2e @zwolle.nl>, "5.1.2e " <5.1.2e @zwolle.nl>, "5.1.2e " <5.1.2e @zwolle.nl>, "5.1.2e " <5.1.2e @zwolle.nl>, "5.1.2e " <5.1.2e @zwolle.nl>, "

Namens het programmateam Aanvulling Omgevingsvisie,

5.1.2e
5.1.2e

5.1.2e

Gemeente Zwolle, Afdeling Proces, Programma, Projectmanagement
Postadres: Postbus 10007, 8000 GA Zwolle
Bezoekadres: Lübeckplein 2
☎ : 5.1.2e
@ : 5.1.2e@zwolle.nl

Niet printen spaart het milieu.

De gemeente Zwolle beschouwt e-mail als volwaardig communicatiemiddel. Dit betekent dat u erop mag vertrouwen dat de inhoud van dit bericht correct en compleet is.

Legenda toegepaste uitzonderingsgrondslagen

In dit document zijn gegevens definitief geanonimiseerd op grond van:

Wet	Artikel	Omschrijving	Pagina's
Wet open overheid	Art. 5.1 lid 2 sub e	De eerbiediging van de persoonlijke levenssfeer	1, 2

Bijlage: Een samenhangend beeld van de huidige Zwolse Leefomgeving

Eén van de stappen voor het doen van een scenariostudie is het beschrijven van de huidige situatie en het benoemen van de Zwolse Omgevingskwaliteiten.

Een beschrijving van de Zwolse huidige leefomgeving per wijk/buurt staat in bijlage I van de huidige omgevingsvisie: Document Zwolle - 3.1 bijlagen Omgevingsvisie 2021 - iBabs Publieksportaal (bestuurlijkeinformatie.nl)

In die bijlage staan ook verwijzingen naar kaarten en teksten die de kwaliteiten van de Zwolse leefomgeving in beeld brengen. Voor een groot deel staat dit in de huidige Zwolse Omgevingsvisie. In de bijlage bij dit document staan kaarten uit de huidige Omgevingsvisie met de belangrijkste omgevingskwaliteiten op het gebied van:

- Natuurwaarden;
- Landschapstypen en -waarden
- Zwolse hoofdgroenstructuur;
- Cultuurhistorische waarden;
- Klimaatadaptatie;
- Mobiliteit;
- Milieucontouren.

Verder is van belang:

Gebiedsbiografie NOVEX-gebied Regio Zwolle

BRON: Gebiedsbiografie NOVEX-gebied regio Zwolle - Strootman

Atlas van de Regio Zwolle

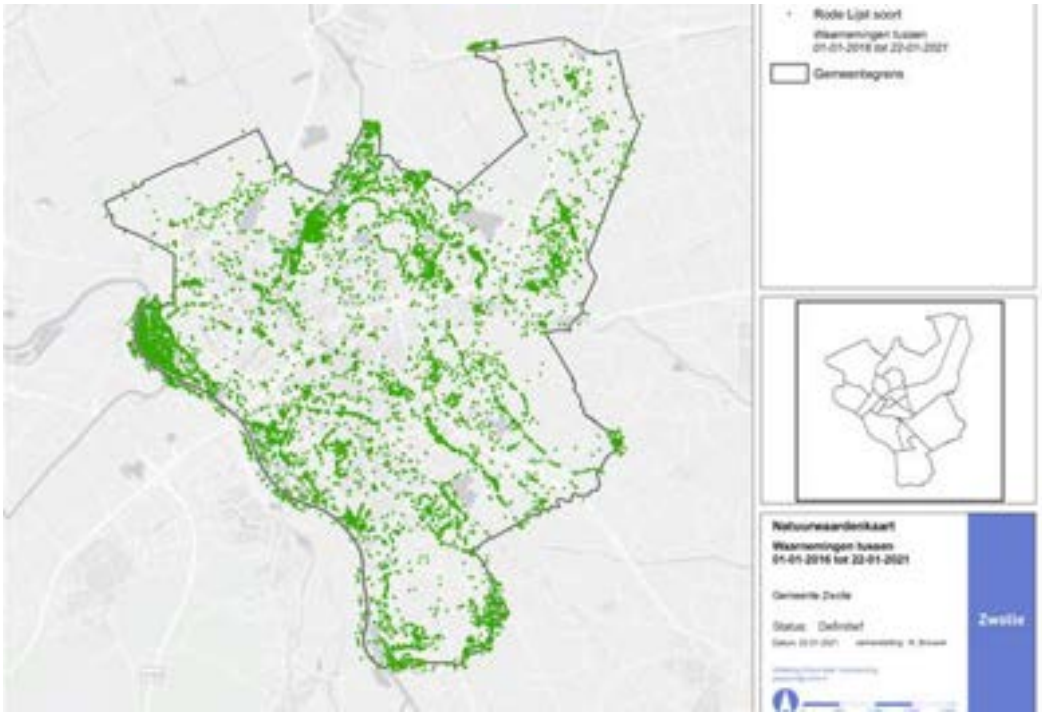
BRON: Atlas Regio Zwolle by MUST stedebouw - Issuu
BRON: Atlas van de Regio - Ruimtelijke differentiatie en integratie in kaart (pbl.nl)

Gebieds/beleidstrajecten buitengebied Zwolle

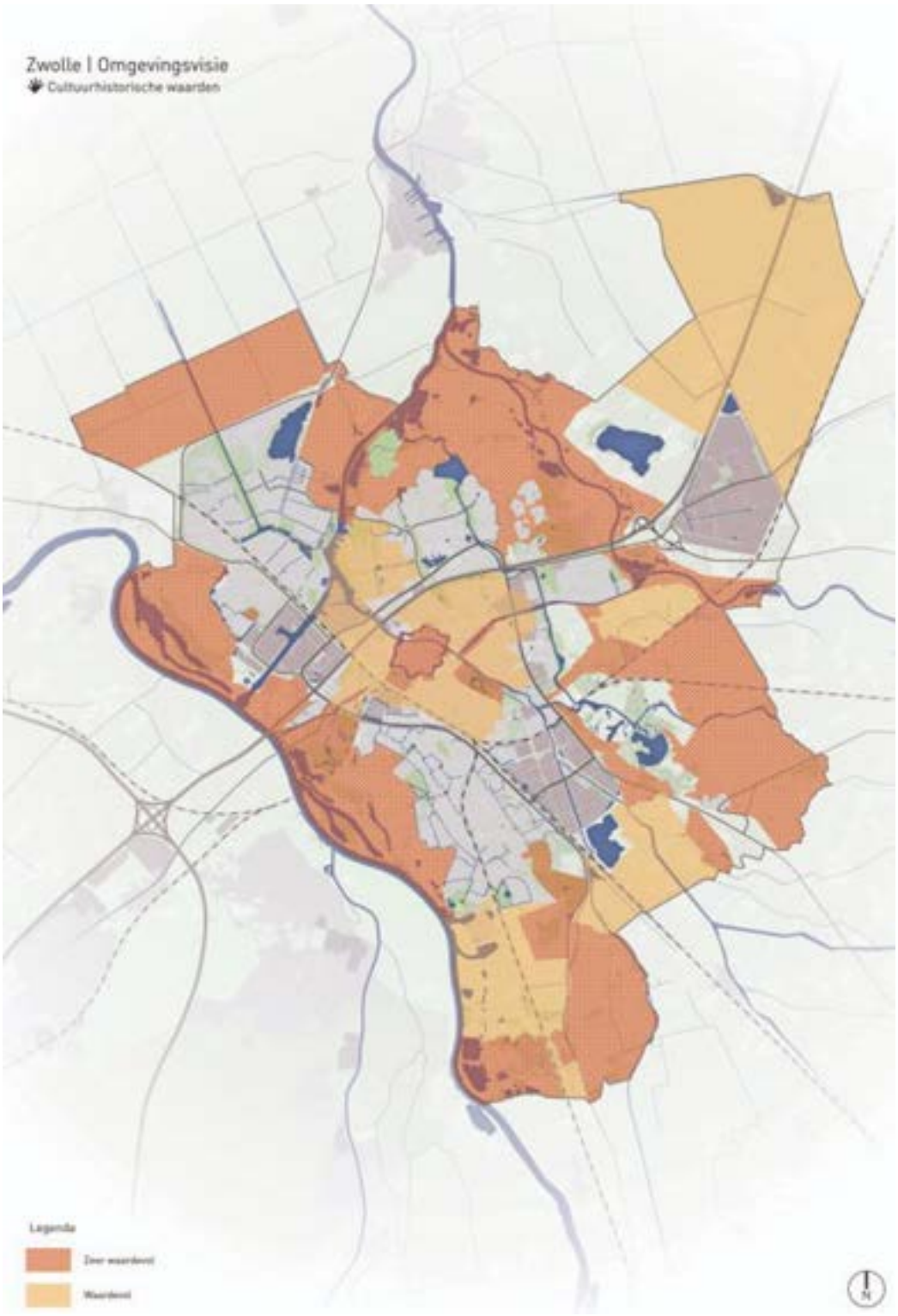
- Gebiedsontwikkeling ten noorden van de Vecht. met o.a. de mogelijkheid van de uitbreiding van Hessenpoort 4, de ontwikkeling van een railterminal en het opwekken van duurzame energie uit zon en wind (concept);
- Actualisatie dorpsplan Wijthmen (concept);
- Dorpsplan Windesheim (gereed);
- Gebiedsplan Spoolde (concept);
- Richtinggevende uitspraken Stadsbroek/IJsselvizier (gereed);
- Gebiedsontwikkeling Wijthmenerplas en omgeving (o.a. ontwikkeling golfbaan);
- Zoektocht naar extra ruimte voor waterwinning (Vitens);
- Nationaal/Provinciaal Programma Landelijk gebied;
- Nieuwe Provinciale Omgevingsvisie en landbouwvisie;
- Een toekomstbestendige waterhuishouding van de Polder Mastenbroek: Veenweidestrategie;
- Diverse erftransformaties in het buitengebied (‘KGO’, ‘rood-voor-rood’);

- Beheer en ontwikkeling natura2000-gebieden: De IJssel en de Vecht (inclusief uiterwaarden).
- Gemeentelijk groen en recreatiebeleid.

Bijlage: Zwolse Omgevingskwaliteiten op kaart

Zwolle | Omgevingsvisie
Fysiek kapitaal - Natuurwaarden
Legenda
Zeer waardevol
Waardevol
Natuurnetwerk Nederland
Natura 2000 gebied
N

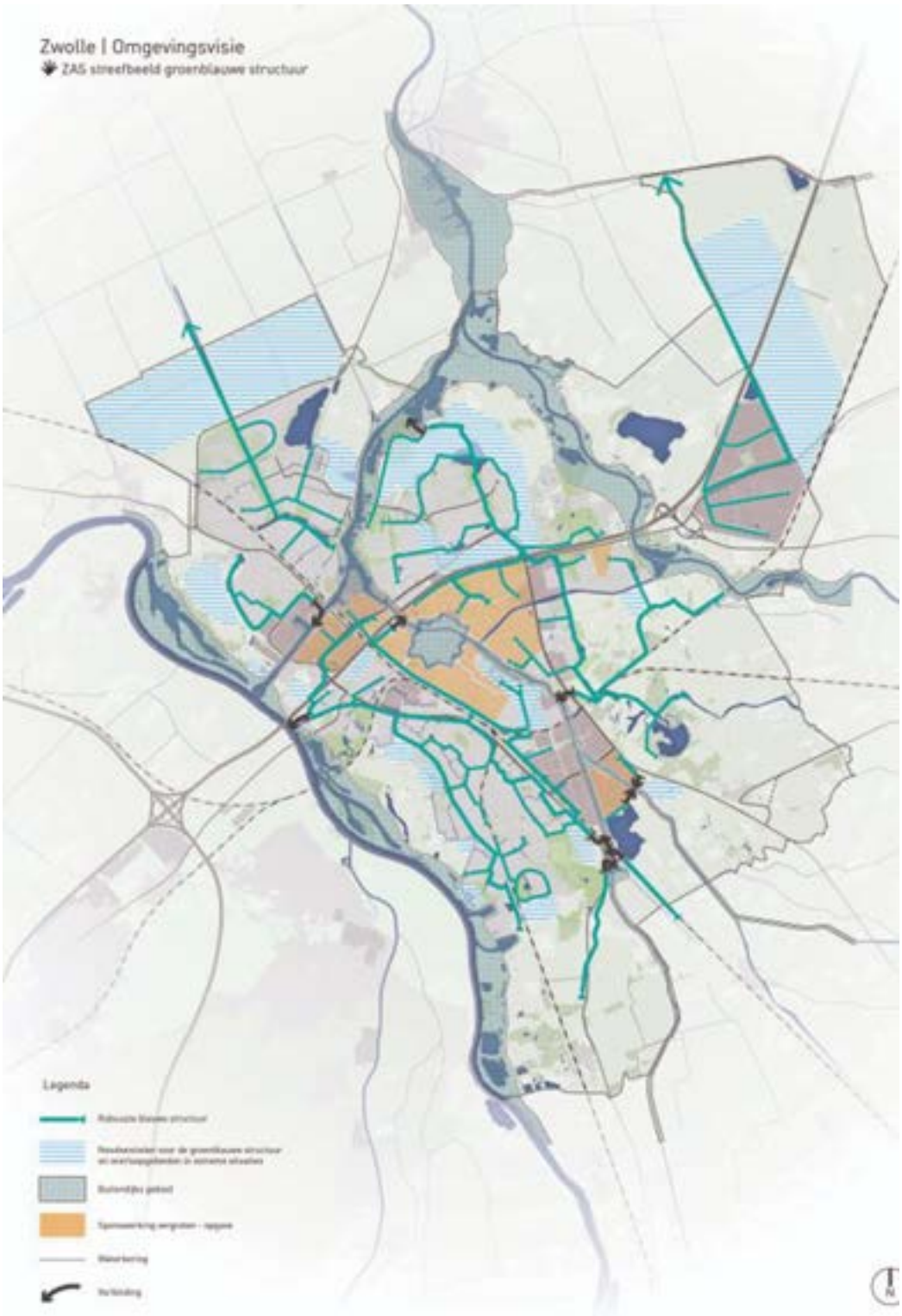

Zwolle | Omgevingsvisie
Cultuurhistorische waarden
Legenda
Zeer waardevol
Waardevol
N

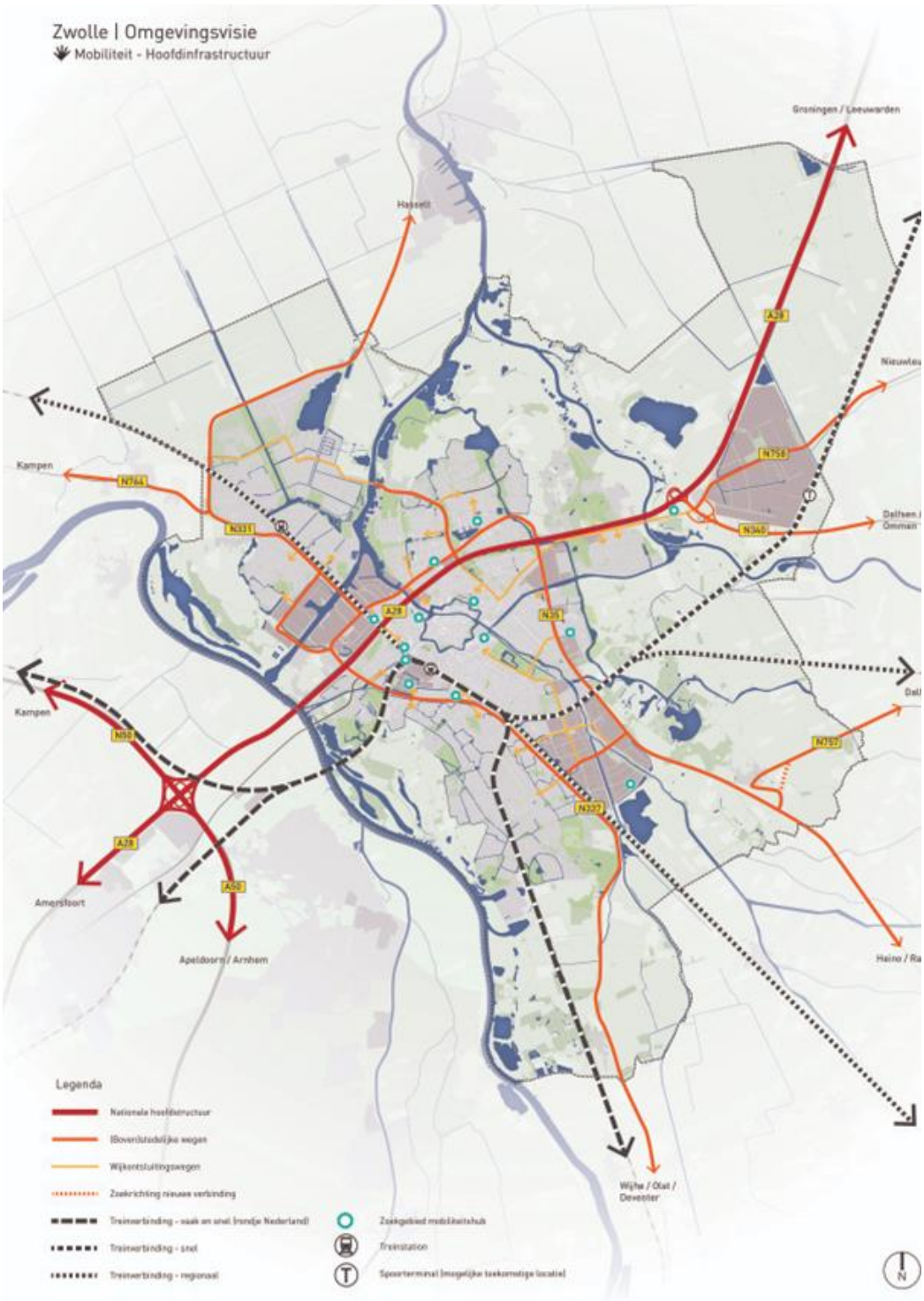

Zwolle | Omgevingsvisie
Stedelijke groenstructuur
Legenda
Hoofdgroenstructuur
Wijkgroenstructuur
N

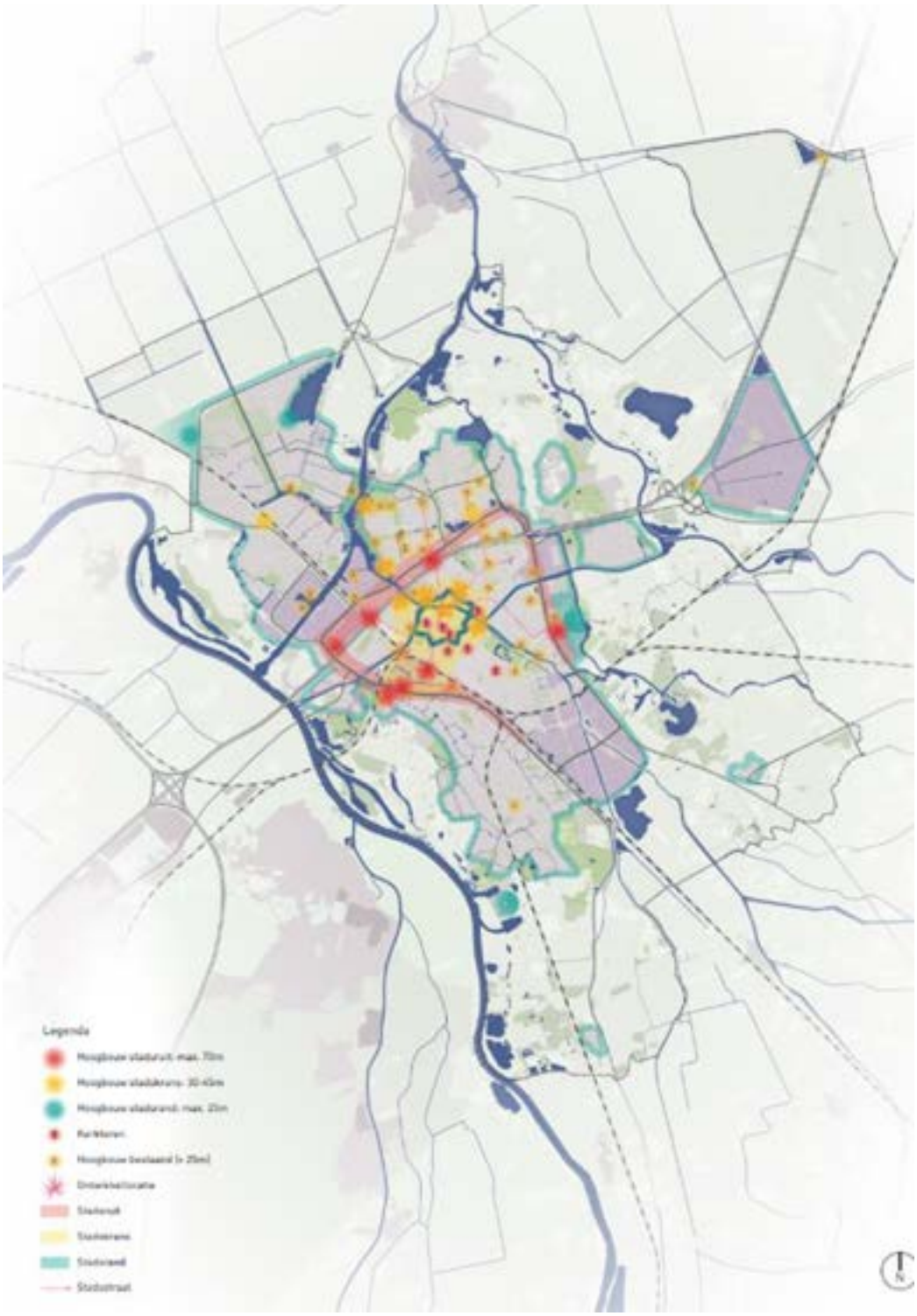

[Einde van tekstterugloop]

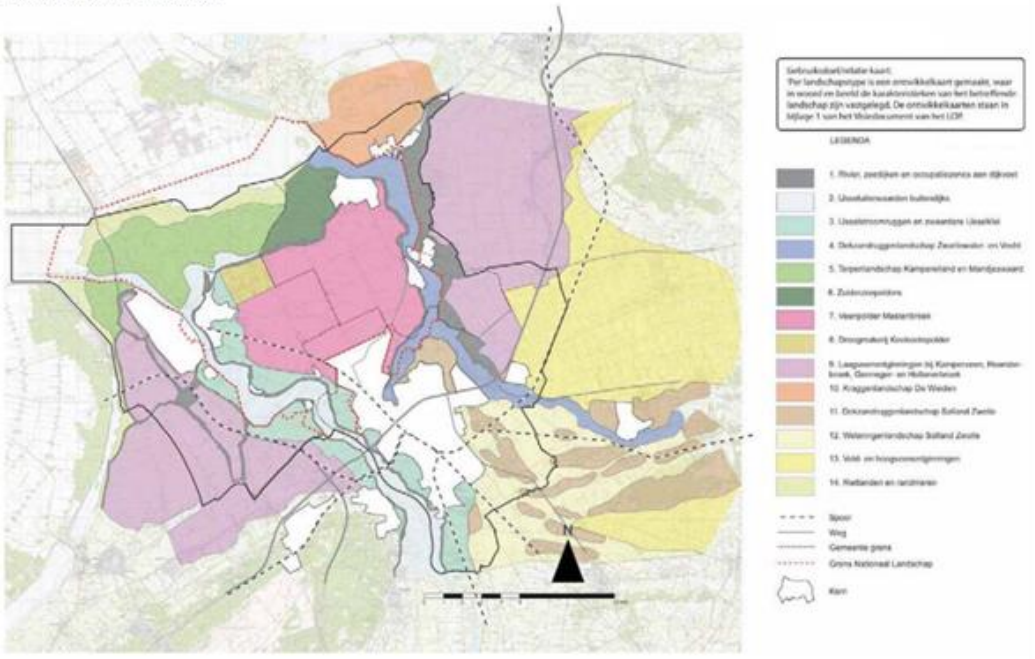

Zwolle | Omgevingsvisie
ZAS streefbeeld watersysteem
Legenda

Zwolle | Omgevingsvisie
ZAS streefbeeld groenblauwe structuur
Legenda

Zwolle | Omgevingsvisie
Mobiliteit - Hoofdinfrastructuur
Groningen / Leeuwarden
Hasselt
A28
Kampen
N764
N331
N758
N340
A28
N35
Kampen
N50
A28
A50
Amersfoort
Apeldoorn / Arnhem
N332
Wijhe / Olst / Deventer
Legenda
Nationale hoofdstructuur
(Boven)lokale wegen
Wijkontsluitingswegen
Zoekrichting nieuwe verbinding
Treinverbinding - vaak en snel (rondje Nederland)
Treinverbinding - snel
Treinverbinding - regionaal
Zoekgebied mobiliteitshub
Treinstation
Spoortermunt (mogelijke toekomstige locatie)
N

Legenda

LANDSCHAPSTYPENKAART

Bijlage 2: Strategische (ruimtelijke) opgaven en bandbreedtes

Inleiding

In mei 2023 heeft het college van B&W de 'Bestuurlijke opdracht aanvulling Omgevingsvisie Ons Zwolle van Morgen' vastgesteld. In de huidige visie zijn strategische (ruimtelijke) keuzes gemaakt voor de inrichting van de Zwolse fysieke leefomgeving. Bijvoorbeeld als het gaat om gebieden waar we woningbouw mogelijk maken, de energietransitie vormgeven en ruimte vinden voor klimaatadaptatie en waterveiligheid. Het behoud en de ontwikkeling van brede welvaart en de Zwolse menselijk maat zijn hierbij belangrijke ingrediënten.

Veel van de (ruimtelijke) keuzes in de huidige Omgevingsvisie hebben een planhorizon tot 2030. Het is van belang tijdig aan de slag te gaan met strategische ruimtelijke keuzes voor na 2030. Door die de komende jaren te gaan maken, leggen we als gemeente de basis voor concrete plannen waarmee we ook na 2030 bijvoorbeeld woningen kunnen bouwen, in kunnen spelen op klimaatverandering en vormgeven aan economische ontwikkeling. Belangrijke input voor de aanvulling van de Zwolse Omgevingsvisie is de Regionale Verstedelijkingsstrategie Zwolle, waarmee het college in mei 2023 mee heeft ingestemd en waarover de raad is geïnformeerd. Het resultaat is een ontwikkelkoers voor de regio Zwolle, waarin Zwolle zich verder ontwikkeld tot het stedelijke 'Warme Hart' van de regio. De strategie bevat aanvullende opgaven ten opzichte van de Zwolse Omgevingsvisie. Het gaat daarbij om het toevoegen van specifieke woon- en werkmilieus, passend bij een stedelijk karakter en uniek in de regio.

Met de aanvulling van de Omgevingsvisie wil het college bereiken dat er een duidelijke richting is voor de ruimtelijke ontwikkeling van Zwolle op de lange(re) termijn. Centraal daarbij staat het menselijk en natuurlijk kapitaal van Zwolle. Bij de ontwikkeling van de huidige visie is ervaren dat de menselijke maat bepalend is in Zwolle. Dat is bij deze aanvulling niet anders. Voor de toekomst is het belangrijk om een antwoord te hebben op maatschappelijke ontwikkelingen, zoals de behoefte aan passende woningen, ruimte voor de opvang van klimaatverandering en inclusieve bereikbaarheid voor de Zwollenaar.

Onderdeel van het traject 'Aanvulling Omgevingsvisie Zwolle' is het doen van een scenariostudie met vier (ruimtelijk) voorstelbare toekomsten van Zwolle tot 2040 met een doorkijk naar 2050. In een scenariostudie worden voorstelbare toekomsten voor de ruimtelijke ontwikkeling van Zwolle op weg naar 2040 uitgewerkt. Uitgaande van deze scenario's worden mogelijke aanvullende keuzes ten opzichte van de in 2021 vastgestelde Zwolse Omgevingsvisie gemaakt. Uiteraard zijn er veel scenario's denkbaar. Om het beheersbaar te houden werken we voor Zwolle vier scenario's uit.

Vertrekpunt zijn de scenario's van het PBL:

- Mondiaal ondernemend;
- Snelle Wereld;
- Groen Land;
- Regionaal geworteld.

De eerste fase van de aanvulling Omgevingsvisie betrof 'de bouwstenen'. De bouwstenen hebben de (ruimtelijke) strategische opgaven in beeld gebracht voor een aantal thema's. Dit mede op basis van trends en ontwikkelingen die we zien. Het resultaat uit de bouwstenen staat hieronder samengevat en is per thema weergegeven. Daarbij zijn kwantitatieve- en kwalitatieve bandbreedtes van de opgaven benoemd met puntsgewijs relevante aanvullende informatie. De bandbreedtes zijn mede gebaseerd op het autonome verloop van ontwikkelingen.

Wonen:

1. **We gaan uit van minimaal 5.000 en maximaal 15.000 extra woningen.**
    - De mate waarin Zwolle sterker groeit dan de prognoses hangt af van de aantrekkingskracht van Zwolle door extra binnenlandse en buitenlandse migratie.
    - Er is sprake van huishoudensverdunning (gemiddelde omvang van een huishouden) en vergrijzing.
    - Kwalitatief zijn er de volgende ontwikkelingen per huishoudenstype
        - Afname van 1-2 persoonshuishoudens tot 30 jaar (starters, jonge stellen, studenten)
        - Aandeel van 1-2 persoonshuishoudens 30-64 jaar en gezinnen op het totaal stabiel, wel absolute groei
        - Forse toename van 1-2 persoonshuishoudens vanaf 64 jaar (deels met zorgvraag)
    - Er is een groeiende groep huishoudens met kwetsbaarheid die vragen om ontmoeting, sociaal toezicht en veiligheid;
    - De behoefte aan wonen en zorg neemt toe. Dit vraagt om geclusterde woonvormen
    - Het is van belang de doorstroming op gang brengen, zodat een verhuisketen op gang komt, waarbij het van belang is ook te kijken naar de huidige woningvoorraad (o.a. type woning).
    - Er wordt steeds meer waarde toegekend aan een kwalitatief hoogwaardige leefomgeving:
        - Voorzieningen nabij;
        - Voldoende groen;
        - Geen nadelige milieueffecten: geluid, geur, luchtkwaliteit, etc.

2. **Er wordt gekeken naar ruimte in de bestaande wijken, Ceintuurbaan-zone en uitleglocaties (buitengebied) voor woningen.**
    - Er is vraag naar stedelijk wonen op z'n Zwols: groen, gemengd en met voldoende leefruimte binnen én buiten;
    - Zwolle is in de basis een traditionele woningmarkt. Wel zijn er steeds meer groepen die open staan nieuwe woonvormen en stedelijke woonmilieus.

3. **We kijken naar de verhouding in- en uitbreiding/verdichting, bijvoorbeeld 50/50, 60/40 of een andere verhouding.**
    - Er is flexibiliteit in het woonprogramma nodig voor na 2050, wanneer mogelijk een afvlakking van de bevolkings- en huishoudensgroei optreedt.

4. **We kijken naar ruimte voor groenstedelijke en suburbane woonmilieus**
    - Er is vraag naar
        - Een aantrekkelijke woonomgeving met goede en bereikbare voorzieningen;
        - Er liggen kansen in het benutten van de huidige woningvoorraad met veel groen-stedelijke woonmilieus;

Stadsscan Wonen

In de stadsscan is onderzocht wat de potentie is in bestaande woonwijken voor kwalitatieve verdichting met woningbouw. Het gaat om de wijken Westenholte, Aa Landen, Holtenbroek, Brinkhoek, Berkum, woonwijken rondom de binnenstad en Zwolle-zuid.

De bestaande Zwolse woonwijken bieden ruimte voor kwalitatief verdichten met woningbouw in de bandbreedte van 0 tot 5.000 woningen. Daarbij gelden de volgende spelregels:

- Versterken en benutten groenblauwe kwaliteiten;
- Verdichten als vliegwiel voor de mobiliteitstransitie;
- Verdichten as strategie voor woningdifferentiatie op wijkniveau;
- Verdichting als impuls voor sterke en leefbare wijken.

De potentie voor het kwalitatief verdichten van woningen in bestaande wijken betreft vooral niet-grond gebonden woningen. Dit door middel van optoppen, splitsen en herontwikkelingen van locaties met zakelijk of maatschappelijk vastgoed.

Economie:

1. We gaan uit van minimaal 50 tot maximaal 135 hectare (netto) voor extra werklocaties + ruimte voor circulaire transitie

- Behoud van de bestaande werklocaties als werkgebieden
- Herontwikkeling van bestaande werklocaties waar mogelijk
- Voldoende nieuwe bedrijventerreinen voor ontwikkeling en schuifruimte
- Grootschalige vraag op basis van regionale meerwaarde
- Vernieuwingsopgave (bestaand) kantorenareaal en opvangen vervangingsvraag bij onttrekking
- Bedrijventerreinen: nieuw bedrijventerrein ontwikkeling met zoekgebied aan Noordzijde stad (corridor A28)
- Kantoren: vraag met name in Spoorzone en in beperkte mate in het centrum
- Kantoren: strategie nodig voor Oosterenk (Ceintuurbaan)
- Benut specifieke locatiekenmerken beter voor de invulling van de ruimte voor werken.
- Ruimte voor ontwikkeling is beperkt. Wat is de haalbaarheid van verdichten en ‘verkleuren’ van werklocaties?
- De functie van economie koppelen aan de klimaatopgave, wateropgave en energieopgave.

2. We maken onderscheid tussen lokale en regionale economie

<u>Uitgangspunt ‘sterker maken wat sterk is’ (minimaal)</u>

- Aanvullende ruimtevraag maximaal 50 hectare
- Ratio arbeidsplaatsen/beroepsbevolking blijft gelijk
- Grootschalige bedrijvigheid in regionaal verband afstemmen en ontwikkelen
- Naar hogere toegevoegde waarde per medewerkers vraagt om investeringen in economie
- Versterken innovatief vermogen met toepassing in praktijkomgeving
- Verbeteren van nabijheid van banen op aantrekkelijke en goed ontsloten locaties
- Ontwikkeling Hessenpoort III voor lokale bedrijvigheid
- Transformatievraag opvangen op goed ontsloten locaties
- Lokale ontwikkelingen hangen sterk samen met regionale, nationale en internationale ontwikkelingen.

3. We maken onderscheid tussen lokale en regionale economie

<u>Uitgangspunt ‘ruimte voor transities’ (maximaal)</u>

- Aanvullende ruimtevraag oplopend tot 135 hectare
- Ratio arbeidsplaatsen/beroepsbevolking neemt toe
- Kwaliteitsverhoging, verduurzaming en intensivering

- Haalbaarheidsonderzoeken voor ontwikkeling Railterminal
- Versterken innovatief vermogen door in te spelen op transities
- Sturen op stuwende bedrijvigheid en toekomstgerichte banen
- Ontwikkeling hoogwaardige kantoorruimte, primair in de spoorzone met daar binnen het innovatiedistrict
- Aantrekken, stimuleren en laten groeien van startups en snelle groeiers
- Transitiegericht versterken van innovatieve onderscheidende clusters en ketens

De keuze in type economie is afhankelijk van aspecten als:

- Technologie (innovatie), de (anti)globalisering, het sentiment, de politieke wil, een nieuw huis van Thorbecke, afhankelijkheid van essentiële producten uit andere landen (zoals computerchips), voldoende stikstofruimte, het consumentengedrag
- Stimuleren van de triple helix
- Samenwerking tussen ondernemers

De keuze in type economie heeft gevolgen voor

- Arbeidsmarkt en arbeidspotentieel: groeiende Zwolse bevolking vraagt om meer banen in de stad
- Veranderende demografie (vergrijzing): een krimpende beroepsbevolking vraagt om meer aandacht voor het aantrekken van nieuw talent.
- Ecologie: de toe- of afname van de flora en de fauna

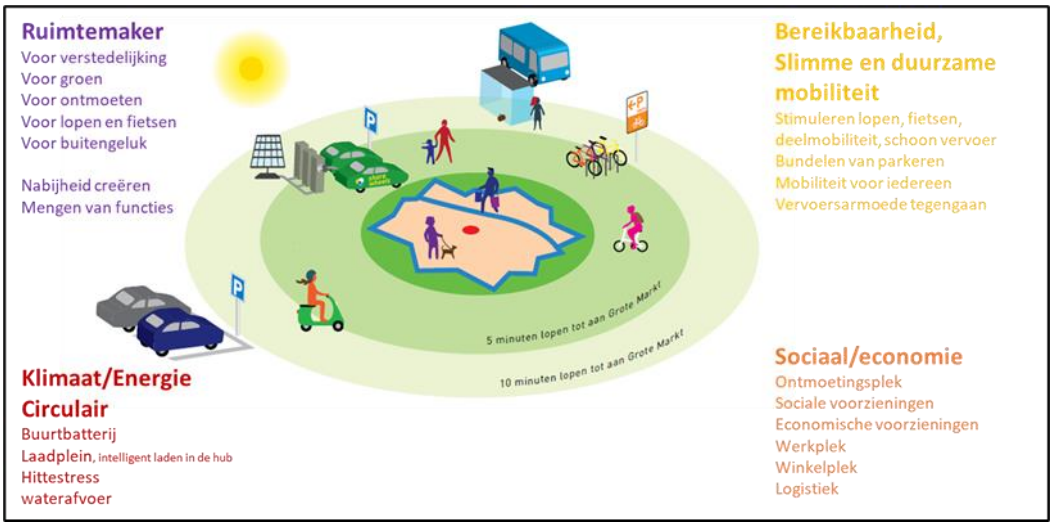
4. Bij groei van Zwolle hoort ook toename van voorzieningen (o.a. leisure) van 285.000 m² bvo

- Leisure verdient ruimte, zeker in Zwolle als spil van de regio
- Terughoudendheid bij vestiging Leisure op bedrijventerrein is nodig. Uitgangspunt is ‘nee, tenzij…’

Mobiliteit:

1. We kijken naar de stedelijke groei i.r.t. benodigde infrastructuur voor auto, fiets en OV, waarbij mobiliteit zowel een ruimtegever, als een ruimtevrager is. We hanteren daarbij het STOMP-principe en werken aan een systeem van publieke mobiliteit.
2. De realisering van HUBS (waarvan er verschillende vormen zijn, zoals regio, stad, wijk) en het meervoudig ruimtegebruik (en ook maatschappelijke functies) vraagt om extra ruimtebeslag en koppeling gebiedsopgaven, zoals woningbouw.
3. We houden rekening met een autonome toename van 10.000 auto’s richting 2040, wat leidt tot 50.000 extra autoritten (en waarbij de eventuele extra groei van de stad voor wonen nog niet is meegenomen).
4. We onderzoeken wat het effect is op het mobiliteitssysteem bij het toevoegen van extra woningen in de bestaande stad (o.a. stadsscan) en/of uitleglocaties, en de groei van de economie aan de hand van de bandbreedte aan extra bedrijventerrein van 50-135 ha (exclusief circulaire transitie)

Principe HUB:

Klimaat & Water:

Bandbreedtes voor water & klimaat
Dit is een ordenende bouwsteen op verschillende schaalniveaus (rijk, regio, lokaal) en bij elk scenario van toepassing (water en bodem sturend)

1. We gebruiken klimaatscenario's als vertrekpunt voor de scenariostudie.
2. We kijken naar de verdichtingsopgave i.r.t. water vasthouden/water afvoeren; de stad (wonen + werken) als spons.
3. Hoe combineren we de groei van de stad met de klimaatopgave?
4. Elke opgave draagt bij aan 'water-bodem sturend' en dan gaat het om te nat, te droog en te heet, waarbij:
    a. De wateropgaven groter en complexer worden (en zich opstapelen)
    b. Watertekort (vraag naar zoetwater), wateroverlast, waterveiligheid
    c. Toekomstbestendigheid op gebiedsniveau realiseerbaar?
5. Verwerken regionale sponsstrategie (NOVEX: klimaatadaptieve groeiregio)
    a. Verwerking regionale principes:

1. Vermijd verstedelijking op plekken die veel maatregelen vergen. Plekken die niet aansluiten op het natuurlijke watersysteem en die bestaande bebouwing niet helpen bij haar opgaven.

2. Verstedelijking volgt het watersysteem met natuurlijke & meervoudige oplossingen. Gedacht vanuit de logica van het systeem en door ter plaatse opgaven te combineren.

3. Houd een druppel: zo lang mogelijk, zo hoog mogelijk vast, en benut deze zo veelzijdig mogelijk, vóór afvoer naar zee of verdamping.

4. Gebiedsontwikkeling als blauw-groene klimaatmachine (zonder stekker): stedelijke ontwikkelingen leveren altijd een bijdrage aan klimaatadaptatie en helpen daarbij ook de directe omgeving. Zo worden gloeiende kooltjes in het stedelijk weefsel ijsklontjes. Bovendien dragen gebiedsontwikkelingen bij aan de gezondheid & het geluk van bewoners in de omgeving, en geeft de ruimtelijke verschijningsvorm expressie aan de specifieke lokale situatie.

5. Denk op regionaal & systeemniveau. Handel locatie-specifiek. Kies natuurlijke & meervoudig te gebruiken oplossingen.

6. Zorg dat projecten bijdragen aan het helpen oplossen van regionale opgaven. Door buiten het bouwhek en de projectgrens te denken en te borgen dat een ontwikkeling de regio als geheel bekeken op alle relevante onderdelen een verbetering.

7. Het sponswerkend vermogen van een gebiedsontwikkeling neemt altijd toe.

<u>Ter info en van toepassing in alle scenario's. Een eerste doorkijk.</u>

- De sponswerking is het grootst in de laaggelegen deelgebieden met relatief veel groen en een lage bebouwingsdichtheid. De locaties met een relatief lage bebouwingsdichtheid (veelal aan de randen van de stad) spelen een belangrijke rol in de ‘sponswerking’ van Zwolle en kunnen relatief veel water opvangen. Voor de waterrobuustheid van Zwolle is het van belang om deze ‘sponsen’ te behouden en zowel voor de bestaande stad, als toekomstige, ruimtelijk projecten, locaties zo vorm te geven dat de sponswerking behouden blijft. Met verstedelijking en verdichting is het waardevol om nieuwe ‘sponsen’ toe te voegen in de bestaande stad (zoals Herstel Willemsvaart).
- Het beter vasthouden van overtollig water in de hogere delen (‘sponsen’), het slimmer sturen van water naar minder kwetsbare (spons)gebieden en het oplossen van de meest kwetsbare, laaggelegen objecten maakt het mogelijk om (zeer) extreme neerslagsituaties voor Zwolle grotendeels op te vangen met beperkte schade.
- Het opvangen van overtollig water buiten de bebouwde omgeving (stroomopwaarts) is de meest effectieve strategie om de gevolgen van overstromingen vanuit de weteringen te beperken.
- Het aanpakken van de meest kwetsbare, laaggelegen locaties (of in sommige gevallen acceptatie van overlast) heeft een groot effect op het waterbergend vermogen van Zwolle en de weerbaarheid van Zwolle tegen extreme neerslag
- Om de kwetsbaarheid van Zwolle bij hoge afvoeren van de Weteringen én hoog buitenwater te verkleinen is het van belang om de sponswerking bovenstrooms van Zwolle te versterken door het inzetten op systeemmaatregelen. Een blauw netwerk in de bebouwde omgeving levert hierin een geringe bijdrage.

Wat moet er gedaan worden?

- Het slim sturen van overtollig water is van cruciaal belang om schade en wateroverlast te beperken. Er zijn verschillende sturingsmogelijkheden waarbij het in de essentie van het ‘blauwe netwerk’ gaat om een samenspel van vasthouden, bergen en afvoeren van water. Tussen sommige deelgebieden gaat het om nieuwe verbindingen terwijl voor andere gebieden compartimenteren en tegenhouden het meest effectief is.
- Verbinding/’samenwerking’ met het groene netwerk.

Energietransitie:

- We houden rekening met de benodigde ruimte voor de energietransitie met trafo’s, midden- en hoogspanning station(s) met bijbehorende tracés (totaal: 12,5-14,5 ha).
- En we gaan uit van Haerst als zoekgebied voor windmolens.

Basisprincipes:

Naast deze bandbreedtes gaan we uit van enkele basisprincipes voor de ontwikkeling van Zwolle die we ook al kennen van het huidige omgevingsbeleid:

- Het groen in en om de stad groeit mee met de stad (5.000 tot 15.000 woningen) en dient verschillende doelen, zoals biodiversiteit, gezondheid en ontmoeten.
- Bij groei van de stad is extra nodig:
    - Recreatief uitloopgebied;
    - Sport- en maatschappelijke voorzieningen;
    - Onderwijs en retail;
    - Blijven inzetten op een veilige en gezonde leefomgeving
- Afstemming met beleidsopgaven rijk, provincie en waterschap (o.a. NOVEX, (N)PPLG, POVI)
- Verbinding van stad en land: toekomstperspectief agrarisch- en gemengd landelijk gebied.
    - Extensieve landbouw vraagt om extra ruimte

From: "5.1.2e " <5.1.2e @zwolle.nl>
Sent: 11/10/2024 7:09:30 PM
To: "5.1.2e (5.1.2e " <5.1.2e @zwolle.nl>
Cc: "5.1.2e " <5.1.2e @zwolle.nl>
Subject: voorbereiding strategisch pfo 11 november 2024

Hoi 5.1.2e ,
Wat later op de avond al, maar hoop dat je het nog tijdig kunt lezen. In rood heb ik mijn input/aanvullingen opgenomen zodat je het makkelijk kunt lezen.
In jouw mail las ik onderaan dat je een alternatief van de werksessie ook hebt gemaakt, maar de bijlage waar je naar verwijst kom ik niet tegen.
We spreken elkaar morgenochtend!
Met groet,
5.1.2e
Nb ik ben rond 8,45 uur in het Stadhuis

Legenda toegepaste uitzonderingsgrondslagen

In dit document zijn gegevens definitief geanonimiseerd op grond van:

Wet	Artikel	Omschrijving	Pagina's
Wet open overheid	Art. 5.1 lid 2 sub e	De eerbiediging van de persoonlijke levenssfeer	1

From: 5.1.2e " <5.1.2e 5.1.2e @zwolle.nl>

Sent: 3/21/2025 12:17:10 PM

To: "5.1.2e " <5.1.2e 5.1.2e @zwolle.nl>, "5.1.2e " <5.1.2e @zwolle.nl>, "5.1.2e " <5.1.2e @zwolle.nl>, "5.1.2e (5.1.2e)" <5.1.2e @zwolle.nl>, "5.1.2e " <5.1.2e @zwolle.nl>, "5.1.2e (5.1.2e " <5.1.2e @zwolle.nl>

Cc:

Subject: Vooroverleg Pfo WVG

21-03-2025YH

Zou je hier ook 5.1.2e *(cc) bij uit willen nodigen?*

5.1.2e

Hoi allen, ik zou graag voorafgaand aan het Pfo van as maandag over de WVG nog graag met jullie een half uur spreken over de notitie. 5.1.2e *wil jij aan afspraak inplannen ?*

Groet

5.1.2e

Legenda toegepaste uitzonderingsgrondslagen

In dit document zijn gegevens definitief geanonimiseerd op grond van:

Wet	Artikel	Omschrijving	Pagina's
Wet open overheid	Art. 5.1 lid 2 sub e	De eerbiediging van de persoonlijke levenssfeer	1

From: "5.1.2e " <5.1.2e 5.1.2e @zwolle.nl>
Sent: 3/21/2025 12:42:17 PM
To: "5.1.2e " <5.1.2e 5.1.2e @zwolle.nl>, "5.1.2e " <5.1.2e @zwolle.nl>, "5.1.2e " <5.1.2e @zwolle.nl>, "5.1.2e (5.1.2e)" <5.1.2e @zwolle.nl>, "5.1.2e " <5.1.2e @zwolle.nl>, "5.1.2e (5.1.2e " <5.1.2e @zwolle.nl>
Cc: "5.1.2e 5.1.2e " <5.1.2e @zwolle.nl>
Subject: Vooroverleg Pfo WVG

21-03-2025YH

Ik heb 5.1.2e *gevraagd mij te vervangen. Ik kan niet omdat ik 's ochtends voor de provincie werk en daar verwacht wordt bij pfo's met gedeputeerden.*
Groet,
5.1.2e

Zou je hier ook 5.1.2e *(cc) bij uit willen nodigen?*
5.1.2e

Hoi allen, ik zou graag voorafgaand aan het Pfo van as maandag over de WVG nog graag met jullie een half uur spreken over de notitie. 5.1.2e *wil jij aan afspraak inplannen ?*
Groet
5.1.2e

Legenda toegepaste uitzonderingsgrondslagen

In dit document zijn gegevens definitief geanonimiseerd op grond van:

Wet	Artikel	Omschrijving	Pagina's
Wet open overheid	Art. 5.1 lid 2 sub e	De eerbiediging van de persoonlijke levenssfeer	1

From: "5.1.2e " <5.1.2e @zwolle.nl>
Sent: 11/20/2024 9:27:12 AM
To: "5.1.2e 5.1.2e " <5.1.2e @zwolle.nl>
Cc:
Subject: vraagje bezoek 5.1.2e /B&W

Hoi 5.1.2e ,
10 december as komt GS op bezoek bij ons college.
Een bezoek met als doel ontmoeting, relatie, maar ook met een inhoudelijke component gericht op samenwerking. Gekozen is voor het onderwerp stapeling van opgaven/belangen en het kunnen kiezen uiteindelijk. Hoe vinden we elkaar hierin en wat is daarvoor nodig? Ook vanuit de één overheid gedachte.
Verstedelijkingsstrategie, REB2040, onze aanvulling Omgevingsvisie en de concept POVI zijn het casco voor het gesprek. Casus is het gebied ten Noorden van de Vecht (Hessenpoort) met tal van claims op dat gebied, zoals bedrijventerreinuitbreiding, windmolens, energietransitie, weidevogels, landbouwgebied en WBS (laag gelegen).
Graag je meedenken over goede gespreksonderwerpen/vragen aan de hand van het vorenstaande. Heb je daar tips/suggesties voor. Ook vanuit de provinciale bril.
Groet,
5.1.2e

Legenda toegepaste uitzonderingsgrondslagen

In dit document zijn gegevens definitief geanonimiseerd op grond van:

Wet	Artikel	Omschrijving	Pagina's
Wet open overheid	Art. 5.1 lid 2 sub e	De eerbiediging van de persoonlijke levenssfeer	1

From: "5.1.2e " <5.1.2e @zwolle.nl>
Sent: 4/17/2025 8:39:50 AM
To: "5.1.2e " <5.1.2e @zwolle.nl>, "5.1.2e " <5.1.2e @zwolle.nl>
Cc:
Subject: vragen WB over energie

Hallo 5.1.2e en 5.1.2e,

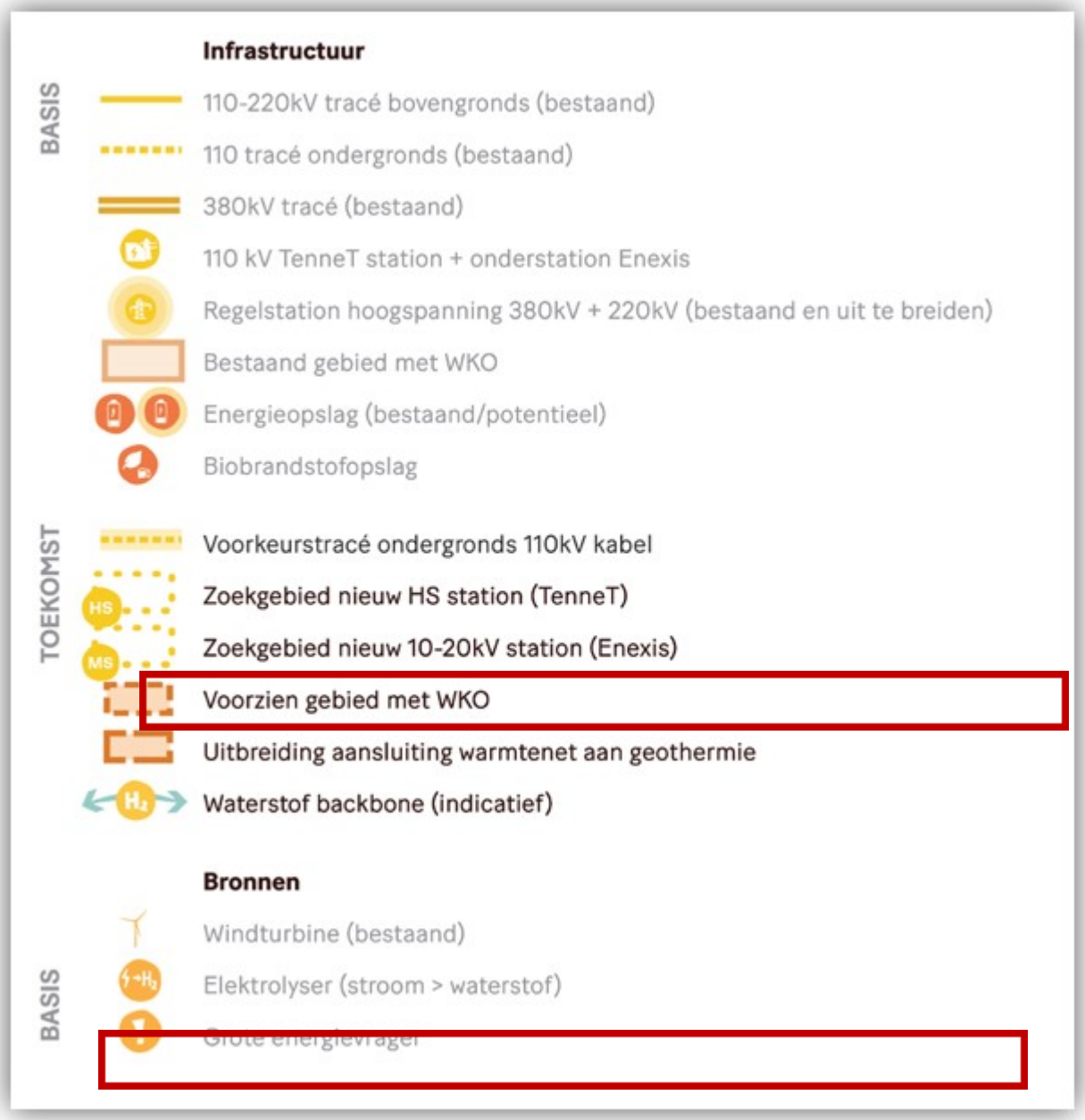
Ik kreeg vanuit witteveen en bos vragen over het thema energie in het RTP. Ik heb de vragen geel gemarkeerd. Kunnen jullie of een van jullie hier antwoord op geven?
Het HS-station stond op de kaart bij Marslanden maar die hebben we op verzoek van 5.1.2e eraf gehaald. Dus volgens mij is daar het antwoord dat een zoekgebied MS-station nu (nog) niet aan de orde is.

Witteveen+Bos:
Wij hebben nog een aantal vragen over energie:

Energie
"Er wordt ruimte geboden aan uitbreiding 380 kV en 220 kV stations en de bouw van een nieuw 110 kV station. Deze laatste is voor Zwolle Noord en omliggende gebieden in 3 buurgemeenten van belang. Ook het bestaande 110 kV station zal worden vervangen door een sterker nieuw station."

Vraag: wat bedoelen jullie met uitbreiding van 380 kV en 220 kV stations? Komen er meer stations bij of worden de 220 kV station omgezet naar 380 kV stations? Waar zijn nu al 380kV aanwezig is en waar komt het erbij? Deze hoogspanningskabels moeten namelijk bovengronds worden aangelegd, waardoor draadslachtoffers (vogels die zich verwonden/doden door tegen de kabels te vliegen) een reeël risico zijn. Als deze kabels er nu ook al zijn, is het geen negatief effect dat het station uitbreidt, maar als die kabels nog geplaatst moeten worden is de beoordeling (verwacht ik) negatief.

Kaartbeeld energie
Veel van de symbolen in de legenda staan niet op de kaart van energie. Wij willen weten waar de zoekgebieden voor nieuw HS station zit en waar uitbreiding van een regelstation hoogspanning 380 kV + 220 kV moet komt (zie ook vraag hierboven).

Groet,

5.1.2e
5.1.2e
Tip! Schrijf je in voor de nieuwsbrief over de Omgevingsvisie!

Gemeente Zwolle, Afdeling Proces, Programma, Projectmanagement
Bezoekadres: Lübeckplein 2, 8017 JZ Zwolle
☎ 5.1.2e
@ 5.1.2e @zwolle.nl

Niet printen spaart het milieu.

De gemeente Zwolle beschouwt e-mail als volwaardig communicatiemiddel. Dit betekent dat u erop mag vertrouwen dat de inhoud van dit bericht correct en compleet is.

Legenda toegepaste uitzonderingsgrondslagen

In dit document zijn gegevens definitief geanonimiseerd op grond van:

Wet	Artikel	Omschrijving	Pagina's
Wet open overheid	Art. 5.1 lid 2 sub e	De eerbiediging van de persoonlijke levenssfeer	1, 2

BASIS
Infrastructuur
110-220kV tracé bovengronds (bestaand)
110 tracé ondergronds (bestaand)
380kV tracé (bestaand)
110 kV TenneT station + onderstation Enexis
Regiostation hoogspanning 380kV + 220kV (bestaand en uit te breiden)
Bestaand gebied met WKO
Energiecoöp (bestaand/potentieel)
Biobrandstofcoöp
TOEKOMST
Voorkeurstracé ondergronds 110kV kabel
Zoekgebied nieuw HS station (TenneT)
Zoekgebied nieuw 10-20kV station (Enexis)
Voorzien gebied met WKO
Uitbreiding aansluiting warmtenet aan geothermie
Waterstof backbone (indicatief)
BASIS
Bronnen
Windturbine (bestaand)
Elektrolyser (stroom + waterstof)
Grote energievrager

From: "5.1.2e " <5.1.2e @zwolle.nl>
Sent: 11/15/2024 5:46:29 AM
To: "5.1.2e " <5.1.2e @zwolle.nl>
Cc:
Subject: Wet van de grote getallen

Ha 5.1.2e ,
In de bijlage tref je meest actuele primos prognoses aan (voor intern gebruik). Deze bevestigen het beeld van eerder (vergrijzing, vergrijzing), ook zie je dat de autonome groei voor 2040 geprognotiseerd is op bijna 12.500 huishoudens. Dat is tov de primos 2022 naar boven bijgesteld.
Verder heb ik ook allerlei scenario's op de plank liggen rond de plancapaciteit. Dat gaat voor dinsdag te ver, maar in relatie tot de vraag over stadsscan/CBZ kun je hier wellicht iets mee:

	huidige plancapaciteit	
plancapaciteit binnenstedelijk	11000	
plancapaciteit buitenstedelijk	3000	
stadsscan	3500	hart van de bandbreedte
CBZ	2750	hart van de bandbreedte
kleinschalige uitleg	750	ijsselvizier, stadsbroek, dijklanden
	21000	

We hebben het vaak over de 10.000 woningen (OGV) en de plus van 5000-15000 (verstedelijking). De 21.000 (tov nu) bevindt zich al ruim in deze bandbreedte. En feitelijk moet daar de ca 2000 woningen die sinds vaststelling OGV zijn gerealiseerd nog bij optellen. Dan kom je dus op 23.000 woningen. Zonder (grote) uitleglocatie.
De 21000 kun je ook relateren aan de primos gegevens. Kort door de bocht:

autonome groei tot 2040	12500
extra groei	8500

Kun je hier iets mee?

met vriendelijke groet Zwolle

5.1.2e
5.1.2e
☎ : 5.1.2e
@ : 5.1.2e @zwolle.nl
Agendabeheer door 5.1.2e : 5.1.2e @zwolle.nl

Van: 5.1.2e
Datum: donderdag, 14 november 2024 om 16:13
Aan: 5.1.2e
Onderwerp: RE: Programma werksesse

Hoi 5.1.2e ,
Ik zie je onderstaand mail nu pas ��.
Zie ook mijn mail van zojuist over het maken van stellingen. Lijkt me idd goed die stellingen te koppelen, waar kan, aan de basiswaarden.
In de mail die ik stuurde zit ook een link naar de presentatie. Daarin ook de laatste stand van zaken over de toekomstbeelden. De kaarten zijn nog niet goed, zowel inhoudelijk als de leesbaarheid ervan. Ik hoop dat Posad snel de meest actuele kaarten op stuurt.
Groet,
5.1.2e

Van: 5.1.2e
Verzonden: woensdag 13 november 2024 12:59
Aan: 5.1.2e (5.1.2e ; 5.1.2e ; 5.1.2e ; 5.1.2e
CC: 5.1.2e (5.1.2e ; 5.1.2e ; 5.1.2e 5.1.2e ; 5.1.2e ; 5.1.2e
Onderwerp: Re: Programma werksesse
Dag 5.1.2e ,
Dank. Lijkt me prima in lijn met ons gesprek hierover. Ik zal ter voorbereiding nog nadenken over enkele stellingen waarbij we keuzes confronteren met de basiswaarden.
Kan iemand de laatste stand van de Zwolse toekomstbeelden (modellen) delen?

met vriendelijke groet Zwolle

5.1.2e
5.1.2e
☎ : 5.1.2e
@ : 5.1.2e @zwolle.nl

Agendabeheer door 5.1.2e : 5.1.2e @zwolle.nl

Van: 5.1.2e 5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>
Datum: dinsdag, 12 november 2024 om 19:13
Aan: 5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>, 5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>, 5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>, 5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>
CC: 5.1.2e (5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>, 5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>, 5.1.2e 5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>, 5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>, 5.1.2e <5.1.2e @zwolle.nl>
Onderwerp: Programma werksesse

Ha collega's
Na krap een uurtje intensief overleg met jullie ben ik gekomen tot bijgevoegd programma voor de werksessie met B&W op 19 nov as.
Ovv 5.1.2e en na overleg met 5.1.2e hebben we het aantal deelnemers moeten beperken tot degenen die ook een belangrijke rol in het programma hebben. Jullie dus.
Ik hoor graag van jullie of je je in de toebedeelde rol kunt vinden.
Groet
5.1.2e

Legenda toegepaste uitzonderingsgrondslagen

In dit document zijn gegevens definitief geanonimiseerd op grond van:

Wet	Artikel	Omschrijving	Pagina's
Wet open overheid	Art. 5.1 lid 2 sub e	De eerbiediging van de persoonlijke levenssfeer	1, 2

Huishoudens - Referentie PrimosInteractief 2024 (ABF Research) - Zwolle		
	Eenpersoonshuishouden	Eenoudergezin
2023	26269	4573
2024	26782	4600
2025	27812	4707
2026	28662	4789
2027	29294	4859
2028	29987	4943
2029	30530	5013
2030	31227	5106
2031	31681	5176
2032	32064	5246
2033	32326	5304
2034	32535	5358
2035	32763	5421
2036	33012	5484
2037	33233	5548
2038	33434	5604
2039	33702	5667
2040	33984	5707
2041	34243	5758
2042	34481	5828
2043	34740	5871
2044	34906	5932
2045	35085	5965
2046	35250	6002
2047	35396	6063
2048	35583	6120
2049	35678	6162
2050	35793	6199
2051	35945	6232

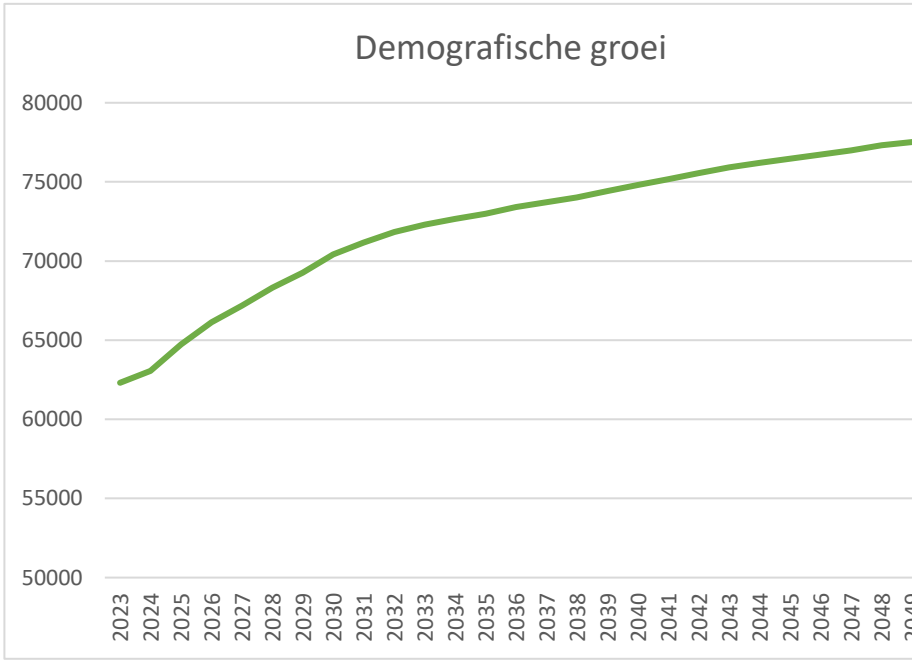
Eenheid	aantal
Bron	ABF Research - Primos 2024

primosinteractief.databank.nl

Datum export	vrijdag 8 november 2024

Meerpersoonshuishouden zonder thuiswonende kinderen	Meerpersoonshuishouden met thuiswonende kinderen	Overig huishouden
16119	15066	281
16352	15027	302
16760	15148	315
17127	15232	322
17457	15251	321
17745	15299	336
18030	15335	364
18322	15382	374
18535	15401	381
18719	15422	385
18841	15434	391
18928	15439	395
18979	15430	401
19045	15456	419
19059	15456	428
19097	15440	444
19143	15455	449
19176	15489	450
19207	15512	461
19239	15547	467
19277	15560	472
19318	15576	474
19355	15579	481
19383	15615	485
19401	15644	481
19434	15692	486
19476	15709	490
19509	15729	492
19573	15737	505

	groei p/j		groei ten opzichte van 2023	
totaal	**absoluut**	**relatief**	**absoluut**	**relatief**
62308				
63063	755	1,2%		
64742	1679	2,7%		
66132	1390	2,1%		
67182	1050	1,6%		
68310	1128	1,7%		
69272	962	1,4%		
70411	1139	1,6%	8103	13,0%
71174	763	1,1%		
71836	662	0,9%		
72296	460	0,6%		
72655	359	0,5%		
72994	339	0,5%		
73416	422	0,6%		
73724	308	0,4%		
74019	295	0,4%		
74416	397	0,5%		
74806	390	0,5%	12498	20,1%
75181	375	0,5%		
75562	381	0,5%		
75920	358	0,5%		
76206	286	0,4%		
76465	259	0,3%		
76735	270	0,4%		
76985	250	0,3%		
77315	330	0,4%		
77515	200	0,3%		
77722	207	0,3%		
77992	270	0,3%	15684	21,6%

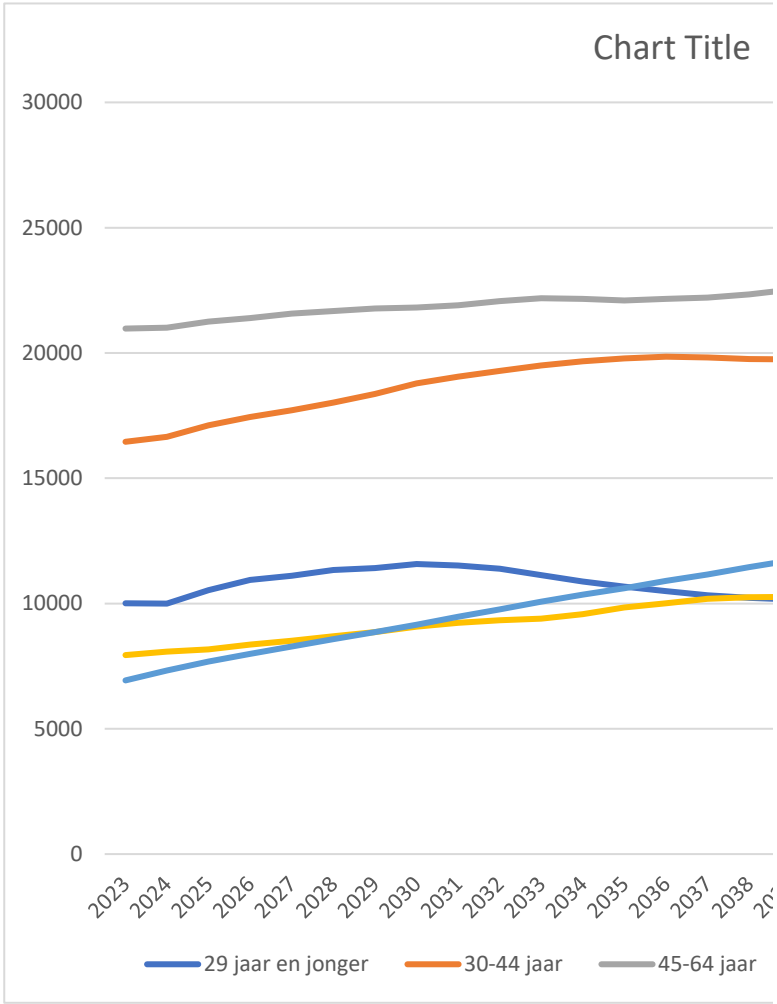

2049
2050
2051

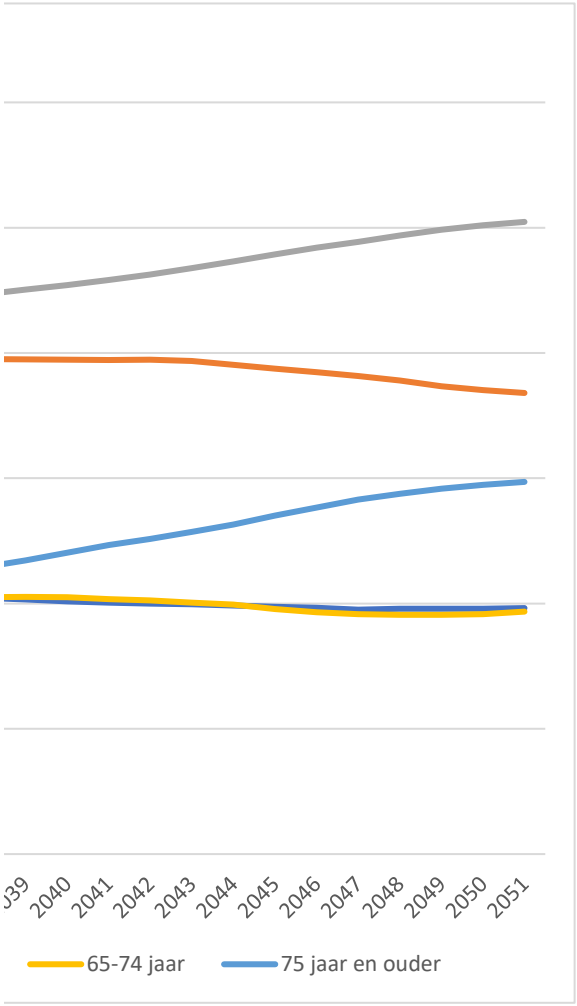
Huishoudens - Referentie PrimosInteractief 2024 (ABF Research) - Zwolle				
	29 jaar en jonger	30-44 jaar	45-64 jaar	65-74 jaar
2023	10007	16455	20973	7942
2024	9998	16658	21008	8075
2025	10531	17116	21246	8163
2026	10947	17443	21398	8357
2027	11110	17712	21565	8510
2028	11334	18024	21675	8699
2029	11416	18367	21772	8856
2030	11576	18784	21818	9075
2031	11514	19056	21903	9229
2032	11385	19283	22070	9331
2033	11137	19495	22184	9401
2034	10884	19672	22162	9580
2035	10674	19787	22091	9838
2036	10494	19851	22163	10008
2037	10334	19826	22208	10192
2038	10221	19758	22337	10251
2039	10159	19743	22523	10264
2040	10084	19729	22707	10256
2041	10034	19723	22908	10181
2042	9998	19733	23129	10122
2043	9971	19677	23379	10039
2044	9924	19521	23655	9954
2045	9874	19378	23928	9782
2046	9824	19232	24205	9648
2047	9755	19083	24432	9571
2048	9796	18900	24682	9554
2049	9787	18676	24919	9548
2050	9793	18523	25096	9577
2051	9822	18408	25231	9677

Eenheid	aantal

Bron	ABF Research - Primos 2024

75 jaar en ouder	
6931	62308
7324	63063
7686	64742
7987	66132
8285	67182
8578	68310
8861	69272
9158	70411
9472	71174
9767	71836
10079	72296
10357	72655
10604	72994
10900	73416
11164	73724
11452	74019
11727	74416
12030	74806
12335	75181
12580	75562
12854	75920
13152	76206
13503	76465
13826	76735
14144	76985
14383	77315
14585	77515
14733	77722
14854	77992

2039
2040
2041
2042
2043
2044
2045
2046
2047
2048
2049
2050
2051
65-74 jaar
75 jaar en ouder

From: "5.1.2e " <5.1.2e @zwolle.nl>
Sent: 9/26/2024 3:32:59 PM
To: "5.1.2e " <5.1.2e @zwolle.nl>
Cc:
Subject: Wonen - locaties in huidige OGV

Hoi 5.1.2e ,
Vanuit Witteveen en Bos een vraag over de woningaantallen en de 10.000 uit de omgevingsvisie.
Weet jij welk deel van de zacht planvoorraad op locaties is gepland die worden benoemd in de huidige omgevingsvisie? Zie bijlage, tabblad 1 kolommen B, H en K.
Want de kans zal groot zijn dat die zachte plannen hard worden en daarom meegenomen kunnen worden in de referentiesituatie.
Ik vraag dit aan jou omdat jij scherp hebt welke woningbouwlocaties in de huidige OGV staan.
Vanwaar deze vraag? In de referentiesituatie worden over het algemeen alleen harde plannen meegenomen, maar dat zijn er nog geen 6000. Het verschil met de 10.000 uit de huidige OGV is erg groot. Daarom wil WB kijken welk aantal zachte plannen mogelijk ‘bijna-hard’ zijn en die misschien alsnog toevoegen om dichter bij de 10.000 te komen.
Als we dit niet doen, dan moeten de resterende 4.000 in de varianten meegenomen worden (want ze moeten érgens in terug komen, als het niet in de referentiesituatie is, dan in de alternatieven). Dit kan een verkeerd beeld geven (over die 4.000 is immers al besloten in de huidige OGV).
Groet,

5.1.2e
5.1.2e

Gemeente Zwolle, Afdeling Proces, Programma, Projectmanagement
Bezoekadres: Lübeckplein 2, 8017 JZ Zwolle

☎ 5.1.2e
@ 5.1.2e @zwolle.nl

Niet printen spaart het milieu.

De gemeente Zwolle beschouwt e-mail als volwaardig communicatiemiddel. Dit betekent dat u erop mag vertrouwen dat de inhoud van dit bericht correct en compleet is.

Legenda toegepaste uitzonderingsgrondslagen

In dit document zijn gegevens definitief geanonimiseerd op grond van:

Wet	Artikel	Omschrijving	Pagina's
Wet open overheid	Art. 5.1 lid 2 sub e	De eerbiediging van de persoonlijke levenssfeer	1

From: "5.1.2e " <5.1.2e @zwolle.nl>
Sent: 6/27/2024 4:15:06 PM
To: "5.1.2e 5.1.2e " <5.1.2e @zwolle.nl>
Cc:
Subject: Zie bijlage

Zag zojuist dat je iets via Teams had gedeeld. Daar kijk ik niet zo regelmatig.
Zie bijlage voor mijn opmerkingen/suggesties.

5.1.2e
5.1.2e
☎ : 5.1.2e
@ : 5.1.2e @zwolle.nl
Agendabeheer door 5.1.2e : 5.1.2e @zwolle.nl

Legenda toegepaste uitzonderingsgrondslagen

In dit document zijn gegevens definitief geanonimiseerd op grond van:

Wet	Artikel	Omschrijving	Pagina's
Wet open overheid	Art. 5.1 lid 2 sub e	De eerbiediging van de persoonlijke levenssfeer	1

RUIMTE VOLK

STADSSCAN ZWOLLE

Verkenning naar kwalitatief verdichten met woningen in bestaande Zwolse woonwijken

April 2024

INHOUD

03 CONTEXT

05 ZWOLSE SPELREGELS VOOR VERDICHTING

07 VERDICHTINGS-MOGELIJKHEDEN

10 OVERZICHT VERDICHTINGS-POTENTIEEL

11 > PER METHODE

24 > PER WOONMILIEU

30 > TOTAAL

32 TOT SLOT

33 HANDREIKING VOOR ONTWIKKELSTRATEGIE VERDICHTING BESTAANDE STAD ZWOLLE

40 BIJLAGE

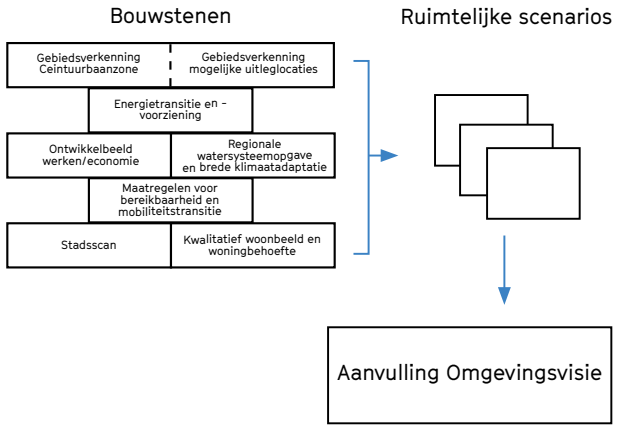
CONTEXT

De gemeente Zwolle is een gewaardeerde en zeer gewilde stad om in te wonen. Het is niet alleen een plek met prettige wijken en een hoogwaardige groenblauwe leefomgeving, de stad scoort ook hoog op het gebied van brede welvaart en sociale cohesie. Samen met een gezonde lokale en regionale economie heeft dit ervoor gezorgd dat de positie van Zwolle in het landelijk stedelijk netwerk de afgelopen decennia is gegroeid.

Aanleiding en doel
Om deze positie als aantrekkelijke en dynamische stad te verstevigen heeft Regio Zwolle in de periode 2020-2022 in samenwerking met het Rijk en de waterschappen een verstedelijkingsstrategie opgesteld. Hierin wordt richting gegeven aan deze groei van wonen en werken op de langere termijn en is een aanvullende groeiambitie voor de stad opgesteld.

De vraag die daarbij hoort is hoe Zwolle op een toekomstbestendige manier kan verstedelijken. Op zo'n manier dat de bestaande wijken worden versterkt, inwoners er kunnen profiteren van brede welvaart, de ruimte in de stad optimaal wordt benut én uiteraard dat er woningen en woonmilieus worden toegevoegd die passen bij de (boven)lokale behoefte. Dat betekent ook dat woningbouw in bestaande wijken niet los kan worden gezien van andere opgaven met betrekking tot groen, klimaatverandering, duurzaamheid en gemeenschapsvorming.In de Omgevingsvisie 'Ons Zwolle van Morgen' zijn daarvoor mooie en passende ambities geformuleerd. Bij de vaststelling van de Omgevingsvisie in 2021 is tegelijkertijd de motie aangenomen om een stadsscan uit te voeren, met als doel het inzichtelijk maken van de potentie in bestaande Zwolse woonwijken voor het kwalitatief verdichten met woningen. Met andere woorden, waar liggen in Zwolle kansen en (on)mogelijkheden voor kwalitatieve verdichting ten behoeve van het verbeteren van de brede welvaart en vitale wijken?

Positie van dit document
Deze stadsscan is één van meerdere bouwstenen die dienen als voeding voor de aanvulling op de Zwolse Omgevingsvisie. Gelijktijdig worden er door de gemeente onderzoeken uitgezet naar de woonbehoefte, mobiliteit, werken, economie, klimaatadaptatie, de energietransitie en twee gebiedsverkenningen naar grootschalige woningbouwlocaties. Samen maken deze onderzoek inzichtelijk wat de ruimtelijke impact is van de (stedelijke) opgaven voor Zwolle op de langere termijn. Op basis hiervan zullen vervolgens

◀ Positie van de Stadsscan als een van de bouwstenen voor de aanvulling van de Omgevingsvisie.

ruimtelijke scenario's worden geschetst waarmee in het kader van de aanvulling van de Zwolse Omgevingsvisie de dialoog met de stad kan worden gevoerd, om uiteindelijk te komen tot gedragen, strategische keuzes voor de toekomst van de stad.

Aanpak

Deze stadsscan is uitgevoerd voor de wijken Wipstrik, Pierik, Dieze, Assendorp, Veerallee, Holtenbroek, Aa-landen, Zwolle-Zuid, Ittersum, Westenholte, Berkum en Brinkhoek. De binnenstad en bestaande gebiedsontwikkelingen zoals het stationsgebied en Zwartewaterallee vallen buiten de scope van dit onderzoek, omdat de programmering van stedelijke functies in deze gebieden in het kader van die gebiedsontwikkelingen wordt bepaald. Door de gemeenteraad zijn in de afgelopen jaren al diverse kaders vastgesteld voor de ontwikkeling hiervan. Ook de nieuwe wijk Stadshagen maakt geen onderdeel uit van de stadsscan, omdat deze ontwikkeld is volgens relatief recente stedenbouwkundige en planologische principes en het daardoor niet in de lijn der verwachting ligt dat het toevoegen van woningen gaat leiden tot een kwalitatieve verbetering van de fysieke leefomgeving.

Voor de te analyseren wijken is er een onderscheid gemaakt in drie woonmilieus; stedelijk, groenstedelijk en buitenwijk. Elk woonmilieu bezit eigen kwaliteiten en dus ook eigen kansen op verdichting. Op basis van onderzoek, data-analyse (GIS), ruimtelijke analyse en ontwerpend onderzoek zijn twaalf kansrijke verdichtingsmethodes onderscheiden. Door middel van een quickscan is de kansrijkheid de potentie per methode en woonmilieu in beeld gebracht.

Hierbij is zoveel mogelijk rekening gehouden met de Zwolse identiteit en stadsbrede opgaven zoals die zijn geformuleerd in de omgevingsvisie. Daarvoor zijn binnen deze verkenning samen zogenoemde spelregels voor verdichting opgesteld en gebruikt. Daarnaast vallen niet alle geïdentificeerde verdichtingsmogelijkheden even goed binnen de huidige (ruimtelijke) beleidskaders van de gemeente. Op sommige plekken liggen er zodanig mooie kansen, dat zou kunnen worden beargumenteerd om het beleid aan te passen ten behoeve van de verstedelijkingsambitie, Dit vraagt om nieuwe afwegingen en een stadsgesprek. Om dit gesprek goed te bedienen en om de aantallen uit de stadsscan in perspectief te plaatsen (verdichten is immers maatwerk op gebiedsniveau), hebben we binnen deze verkenning onderscheid gemaakt tussen twee niveaus van kansrijkheid.

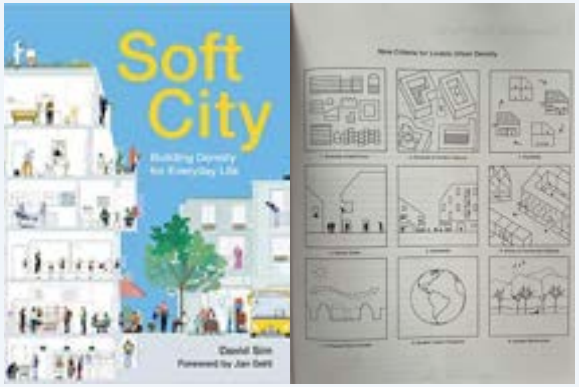
Samenwerking is de sleutel in de Zwolse aanpak. In twee gebiedsateliers met de ambtelijke projectgroep, maatschappelijke organisaties, wijk- en buurtverenigingen en woningcorporaties zijn de tussentijdse bevindingen besproken en aangescherpt. Zo is op constructieve wijze door een ieder onderzocht welke mogelijkheden er zijn. De verslagen hiervan zijn terug te vinden in de bijlage.

ZWOLSE SPELREGELS VOOR VERDICHTING

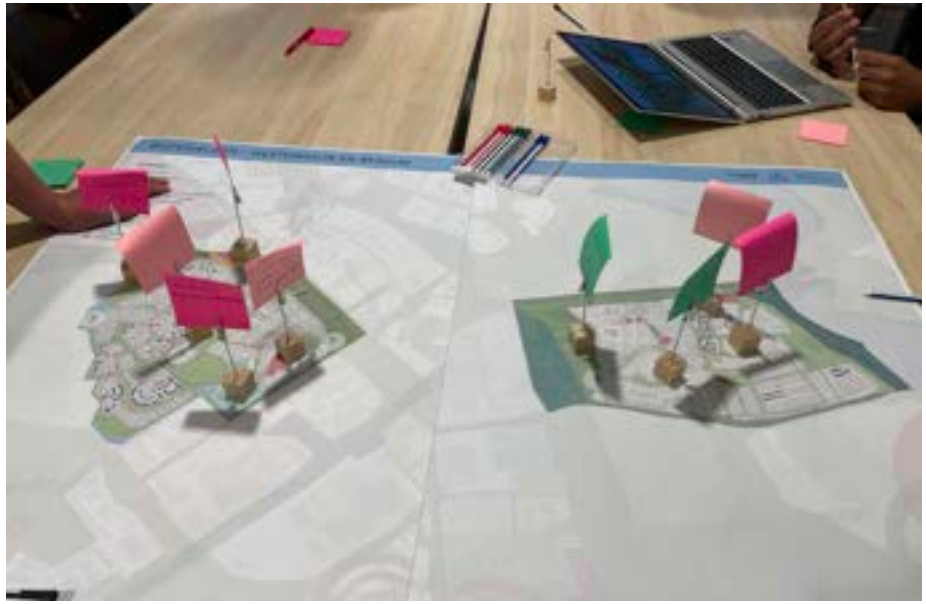
Het doel van verdichten is niet alleen het toevoegen van woningen in de bestaande wijken, om het woningtekort aan te pakken en mensen de gelegenheid te geven te kunnen wonen of doorstromen in de wijk van hun wensen. Verdichten biedt ook een kans om de stad en bestaande wijken zelf te verbeteren. Tegelijkertijd is het niet de oplossing voor alles, verdichting kan ook ten koste gaan van kwaliteit. Of een plek geschikt is voor verdichting hangt af van het lokaal stedelijk weefsel. Op basis van de omgevingsvisie en de gesprekken met de bovengenoemde partijen in de ateliers met betrokkenen zijn zogenoemde 'Zwolse spelregels voor verdichting' opgesteld, welke kaders en richting hebben meegegeven aan de verkenning van verdichtingsmogelijkheden in de wijken.

Versterken en benutten groenblauwe kwaliteiten
Er is een groeiende noodzaak voor Zwolle om in de toekomst het hoofd te kunnen bieden aan extremere weersomstandigheden. De ligging van de stad in de IJssel-Vecht Delta maakt kwetsbaar. In de Omgevingsvisie zijn daarom een aantal belangrijke structuurversterkende doelen geformuleerd voor water en groen. Deze dragen niet alleen bij aan klimaatadaptatie maar ook aan de stedelijke biodiversiteit, ecologie en algehele gezondheid. Verdichten betekent dat er meer mensen komen te wonen binnen dezelfde stedelijke contouren, dus sterke en toegankelijke groen-blauw structuren die bijdragen aan klimaatoplossingen, natuurwaarden en hittestress zijn extra van belang. De gemeente zet dan ook in op het behouden en versterken van de stedelijke hoofdgroenstructuur en is terughoudend met nieuwe ruimtelijke initiatieven die deze structuur aantasten.

Verdichten als vliegwiel voor de mobiliteitstransitie
Verdichting kent daarnaast een wederkerige afhankelijk van slimme mobiliteit. Er is binnenstedelijk weinig ruimte om aan de extra parkeervraag te voldoen die daarbij komt kijken als je uit gaat van de bestaande normen. Door een nieuwe blik op autobezit voor bepaalde doelgroepen, het maximaal faciliteren van

In het boek 'Soft City' van David Sim worden negen criteria voor leefbare stedelijke dichtheid geformuleerd; diversiteit van bebouwing en buiten-ruimte, flexibiliteit, menselijke maat, beloopbaar-heid, gevoel van controle en identiteit, een fijn microklimaat, kleinere CO2-voetafdruk en grotere biodiversiteit. Deze criteria vormen een inspiratiebron voor deze verkenning.

◀ Atelier 1: gezamenlijk kansen en spelregels voor verdichting verkennen.

gezonde mobiliteit (fietsen, lopen) en de ontwikkeling van mobiliteitshubs kan verdichting - zeker in het stedelijke woonmilieu in verband met de nabijheid van het treinstation - mogelijk worden gemaakt, en tegelijkertijd deze mobiliteitstransitie aanjagen.

Verdichting als strategie voor woningdifferentiatie op wijkniveau

De woningmarkt kent momenteel een verschuiving in de kwalitatieve woonbehoefte. Er is een toename van het aantal kleine huishoudens, bestaande uit jongeren en starters maar wegens de vergrijzing met name ook uit senioren. De meeste wijken bestaan echter uit grondgebonden eengezinswoningen met een tuintje. Een type woning die, hoewel aanwezig in een rijke variatie aan groottes, over het algemeen te groot is voor alleenstaanden (ouderen) en te duur voor starters. De verhouding tussen de vraag en het aanbod loopt dus scheef. Verdichting biedt kansen om een grotere variatie aan woningtypologieën in een wijk te realiseren. Daarmee krijgen starters meer mogelijkheden verspreid over de wijken van de stad en kunnen ouderen een geschiktere woning binnen dezelfde buurt vinden, zodat ze hun sociale verbanden niet verliezen. Op deze manier kan verdichting bijdragen aan diversere wijken.

Verdichting als impuls voor sterke en leefbare wijken

Tot slot biedt verdichting kansen voor verbetering van de leefbaarheid. Het kan een aanjager zijn voor kwaliteitsverbetering van de woningvoorraad en leefomgeving, door een dode plek of plint te activeren of een slecht onderhouden omgeving of pand te revitaliseren. Door te bouwen in nabijheid van (buurt) voorzieningen kunnen deze in stand worden gehouden en de noodzaak om met slimme mobiliteitsoplossingen te komen kan het algehele straatbeeld en verkeersveiligheid in de wijk ten goede komen. Daarnaast verandert met de groei van het aantal inwoners de samenstelling van de bevolking en hun behoeftes. Dit heeft dus ook gevolgen voor het algemene aanbod van de maatschappelijke voorzieningen dat de gemeente haar inwoners wil bieden. Deze dienen zo sterk mogelijk bij te dragen aan de sociale cohesie van de wijk, zodat verdichting niet ten koste gaat van leefbaarheid en verdraagzaamheid.

Kortom, door verdichting in te zetten in samenhang met andere grote opgaven, kan het bijdragen aan een meer veerkrachtige, diverse en leefbare stad. Wel blijft het van belang om elke potentiele verdichtingsmogelijkheid te bekijken in het grotere geheel. Deze quickscan laat veel geschikte plekken zien, maar als deze allemaal worden ingezet voor verdichting zonder te kijken naar de onderlinge samenhang, kan dat alsnog te koste gaan van kwalitatieve stedelijkheid.

VERDICHTINGS-MOGELIJKHEDEN

Werken met woonmilieus
De stadsscan beslaat in totaal twaalf wijken. Om het overzicht te behouden maar wel recht te doen aan de eigen ruimtelijke kwaliteiten, zijn deze ingedeeld in drie verschillende woonmilieus;

- Stedelijke milieus: Wipstrik / Pierik / Dieze / Assendorp / Veerallee
- Groenstedelijke milieus: Holtenbroek / Aa-landen / Zwolle-Zuid / Ittersum
- Buitenwijken: Westenholte / Berkum / Brinkhoek

Voor deze woonmilieus zijn twaalf verdichtingsmethodes opgesteld over drie categorieën; de woningvoorraad, maatschappelijk en commercieel vastgoed en de publieke ruimte. Deze worden geïntroduceerd vanaf pagina 11, een volledig overzicht is te vinden op pagina 23. Per woonmilieu is bekeken waar de mogelijkheden liggen en welke verdichtingsmethodes het best kunnen worden ingezet. Dit is te vinden vanaf pagina 24.

Indeling in woonmilieus ▶

Verdichtingsmethode	Analysemethode
Splitsen	GIS analyse van alle hoekwoningen, 2-onder-1-kappers en vrijstaande woningen. Kansrijkheidsniveau A het uitgangspunt dat 1% van dat totaal wordt gesplitst en bij kansrijkheidsniveau B 5%.
Optoppen, aanplakken, uitplinten	GIS analyse van alle appartementen met platte daken en gesprek met corporaties over kansen die zij zelf zien binnen hun eigendom. Op basis daarvan en aanvullend literatuuronderzoek zijn de percentages van het aantal op te toppen woningen voor kansrijkheidsniveau A en B bepaald, waarbij is uitgegaan van een vermeerdering van het aantal woningen per laag.
Sloop-nieuwbouw	Gebiedsateliers en gesprek met corporaties waarbij verouderd vastgoed in kaart is gebracht. Op basis van toekomstplannen en agendering is een inschatting van het percentage woningen gemaakt dat middels herstructurering ofwel sloop-nieuwbouw kan worden toegevoegd. Indeling in kansrijkheidsniveaus zoals hieronder beschreven.
Perceel delen	GIS analyse van woningen met een perceel dat groter is dan 300 m2, waarvan minimaal 60% tuin is (onbebouwd). Voor kansrijkheidsniveau A het uitgangspunt dat 2% van dat totaal wordt gedeeld en bij kansrijkheidsniveau B 5%.
Overige methodes	Identificatie van potentiële locaties middels bureauanalyse, check daarop en input van overige locaties tijdens de gebiedsateliers. Indeling in kansrijkheidsniveaus zoals hieronder beschreven.

Twee niveaus van kansrijkheid
Voor de berekening van het verdichtingspotentieel is deels gebruik gemaakt van een generieke GIS-analyse op basis van aannames en kengetallen, en deels middels ontwerpend onderzoek naar specifieke locaties die tevens besproken zijn in de gebiedsateliers. Het gaat hierbij nadrukkelijk om een eerste scan van alle mogelijkheden die in de geanalyseerde wijken liggen. De verdichtingsopgave is uiteindelijk maatwerk.

Om toch een eerste gevoel te krijgen bij de abstracte aantallen die uit de analyse komen, is gewerkt met twee niveaus van kansrijkheid.

Kansrijkheidsniveau A gaat om ingrepen die (grotendeels) passend zijn binnen de bestaande ruimtelijke kaders en waarvan het vastgoed relatief gedateerd is (van voor 1975). Dit vastgoed loopt tegen het einde van de levensduur aan en zal dus binnen niet al te lange tijd moeten worden aangepakt.

Kansrijkheidsniveau B omvat daarnaast ook de ingrepen die niet of minder goed binnen de bestaande ruimtelijke kaders vallen (en dus aanleiding geven voor het maken van nieuwe ruimtelijke keuzes) danwel de ingrepen die gaan over relatief jong vastgoed (van na 1975). Locaties die zich binnen de hoofdgroenstructuur bevinden zijn ook meegenomen binnen kansrijkheidsniveau B.

Deze parameters zijn voor de methodes splitsen en perceel delen echter minder relevant. Het verschil in niveau van kansrijkheid is daarom anders bepaald. Hiervoor is gebruik gemaakt van percentages op basis literatuuronderzoek. Binnen dit proces zijn er ook gesprekken gevoerd met de corporaties over de mogelijkheden die zij zien binnen hun bestaande vastgoed. Voor de methodes optoppen, aanplakken en uitplinten en sloop-nieuwbouw is dan ook tevens gebruik gemaakt van percentages, zowel op basis van literatuuronderzoek als de gesprekken met de corporaties en gemeente zelf.

De bovenstaande tabel geeft een overzicht weer van de verschillende analysemethodes en indeling in niveaus van kansrijkheid die gebruikt zijn per verdichtingsmethode.

Natuurlijk spelen er nog veel meer factoren mee in de kansrijkheid van een verdichtingslocatie, zoals bijvoorbeeld subsidieregelingen of eigendomsituatie. Ook per methode verschilt de kansrijkheid. Zo laat literatuuronderzoek bijvoorbeeld zien dat splitsen en perceel delen nog ingewikkeld zijn voor gemeentes. Deze gesimplificeerde onderverdeling laat echter al wel zien dat er dus keuzes zullen moeten worden gemaakt over bestaand beleid die vragen om visie en inzet van de gemeente Zwolle.

Overzichtskaart van hoe de te analysen wijken zich verhouden tot de grotere structuren uit de visiekaart van de Omgevingsvisie ▶

Stadsbrede blik

Om verdichting in te kunnen zetten als vliegwiel voor structuurversterking is bekeken hoe de te analyseren wijken zich verhouden tot de grotere stadsstructuren die zijn opgesteld in de Omgevingsvisie. Hiervoor zijn de hoofd- en wijkgroenstructuur, de gebieden met klimaat- en wateropgaven en de aangewezen concentratiegebieden voor hoogbouw in beeld gebracht.

In het kader van woningdifferentiatie en leefbaarheid is er uitgebreid aandacht besteed aan het corporatiebezit. Naast de geleverde input door de aanwezige vertegenwoordigers tijdens de gebiedsateliers, is er ook een apart gesprek gevoerd met de corporaties over de toekomstplannen en verdichtingsmogelijkheden van hun vastgoed, om een gedegen inschatting te kunnen doen van het potentieel van de sociale sector. Om overlap van aantallen te voorkomen is alle harde en zachte plancapaciteit in de gemeente buiten beschouwing gelaten in het onderzoek.

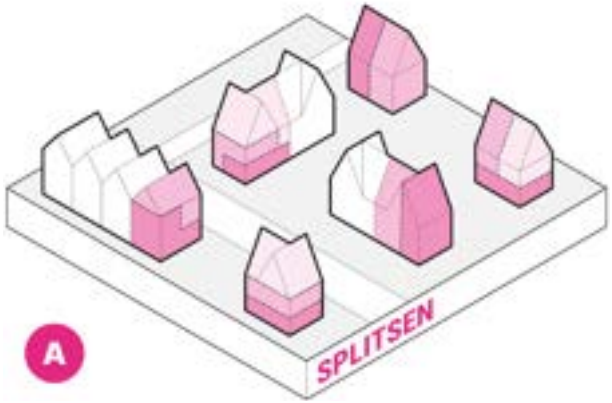
OVERZICHT VERDICHTINGS-POTENTIEEL

In dit hoofdstuk wordt een overzicht van het gevonden verdichtingspotentieel gegeven op basis van het ontwerpend onderzoek in drie delen:

- per methode (blz. 11 t/m 23)
- per woonmilieu (blz. 24 t/m 29)
- totaal (blz. 30 t/m 31)

De twaalf verdichtingsmethodes zullen elk nader worden toegelicht en ondersteund door referentieprojecten. Een totaaloverzicht van alle methodes is te vinden op pagina 23. Vervolgens wordt het potentieel per woonmileu in beeld gebracht met behulp van een conceptuele gebiedstegel. Om te eindigen met een totaalbeeld van het verdichtingspotentieel voor alle geanalyseerde wijken.

Bij het bepalen van de aantallen is rekening gehouden met woningen die aansluiten bij de belangrijkste doelgroepen (jongeren, starters en senioren). Daarbij is voor het grootste deel uitgegaan van verdichting middels gestapelde bouw, met hoogtes die aansluiten bij de omgeving. Af en toe waren grondgebonden woningen (of een combinatie) passender. Er is hierbij dus altijd rekening gehouden met de context.

Bij splitsen wordt een bestaande woning opgedeeld in twee of meer woningen. Bij een bouwkundige splitsing worden dit zelfstandige woningen met een eigen voordeur en huisnummer. Bij zachte splitsing wordt het huis opgedeeld in eigen kamers met gedeelde voorzieningen en ontstaat er dus officieel geen nieuwe woning. Voorbeelden hiervan zijn verkamering, friends-wonen, co-living of het inwonen bij een hospita. Binnen deze verkenning laten we het toevoegen van onzelfstandige woningen in de bestaande voorraad buiten beschouwing. Woningsplitsing kan horizontaal (per etage) of verticaal (linker- en rechterdeel, of een voor- en achterhuis)[1]. De potentie hiervan ligt dan ook voornamelijk bij de ruimere woningtypes en is afhankelijk van de bereidheid van de over het algemeen oudere huishoudens. Dit is tevens een doelgroep met behoefte naar kleinere woningen, net als jongeren en starters. De praktijk lijkt echter weerbarstig, onder andere omdat niet elke doelgroep een gesplitste woning ziet zitten en de (bouwtechnische alsmede juridische) kosten relatief hoog zijn. Desalniettemin is splitsen een goede manier om de bestaande voorraad beter te benutten en zou het kunnen lonen om hier in de toekomst meer op in te zetten.

1. Woningsplitsing door woningcorporaties in de praktijk - Platform 31 (2023

Woonmilieu	Niveau A (aantal woningen)	Niveau B (aantal woningen A+B)
Stedelijk	20	115
Groenstedelijk	65	320
Buitenwijk	25	115
Totaal	110	550

Verdichtingspotentieel naar Niveau van Kansrijkheid ▲

Analysemethode: GIS analyse van alle hoekwoningen, 2-onder-1-kappers en vrijstaande woningen. Kansrijkheidsniveau A het uitgangspunt dat 1% van dat totaal wordt gesplitst en bij kansrijkheidsniveau B 5%.

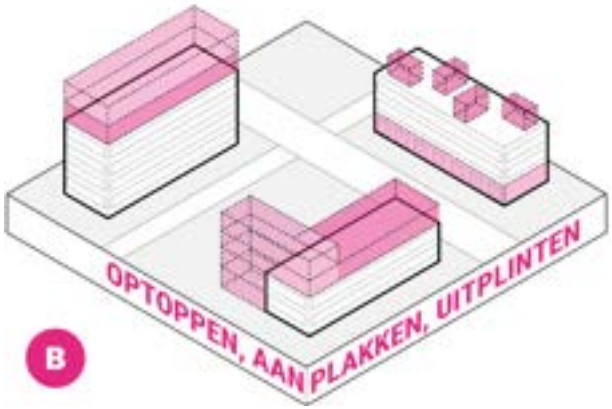

Referenties

Boven: Voorbeeld van woningsplitsing aan de Wagenstraat in Haarlem door WB4U

Onder: Gesplitste woning van 5.1.2e in Leiden (www.ikgasplitsen.nl) ▶

Optoppen, aanplakken en uitplinten gaat over het toevoegen van woningen op, in of aan een bestaand pand. Met name galerij- en portiekflats in de stedenbouwkundige opzet van de tuinsteden zijn hier zeer geschikt voor. De mogelijkheden voor het optoppen van een pand zijn afhankelijk van de bouwkundige kwaliteit en draagkracht. Vanwege aanscherping van de bouweisen in deze jaren, worden gebouwen van na 1965 geschikt geacht om met in ieder geval één verdieping te verhogen en gebouwen van na 1992 kunnen met meer lagen worden opgetopt.[2]
Bij het aanplakken is vooral de stedenbouwkundige opzet van belang. Er moet voldoende (openbare) ruimte zijn om woningen toe te voegen.
Uitplinten draait om het activeren van de laag op de begane grond. Voor het overgrote deel van deze typen flats geldt dat die bestaat uit garageboxen. Door deze te transformeren naar woningen voeg je een extra laag toe en zorg je gelijktijdig voor meer sociale veiligheid in de buurt omdat woningen direct aan de straat komen te liggen in plaats van erboven.

Woonmilieu	Niveau A (aantal woningen)	Niveau B (aantal woningen A+B)
Stedelijk	**280**	**430**
Groenstedelijk	**225**	**335**
Buitenwijk	**0**	**30**
Totaal	**515**	**795**

Verdichtingspotentieel naar Niveau van Kansrijkheid ▲

Analysemethode: GIS analyse van alle appartementen met platte daken en gesprek met corporaties over kansen die zij zelf zien binnen hun eigendom. Op basis daarvan plus literatuuronderzoek de percentages van het aantal op te toppen woningen voor kansrijkheidsniveau A en B bepaald, waarbij we zijn uitgegaan van een vermeerdering van het aantal woningen per laag.

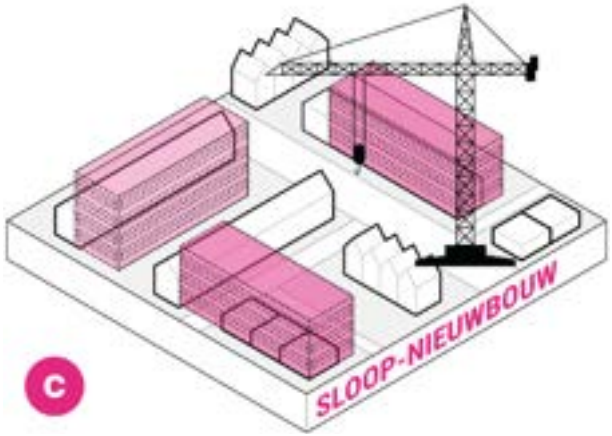

Referenties

Boven: De Horsten in Amersfoort door Van Schagen Architecten
Onder: Portiekflats Middelweg in Zwolle door BDG Architecten ▶

2. De potentie van splitsen en optoppen - Stec Groep (2023)

Het plegen van sloop-nieuwbouw kan worden ingezet bij herstructureringsopgaven indien het vastgoed zodanig verouderd is dat renovatie niet meer loont, of als er kansen liggen voor grootschalige gebiedsontwikkeling. Daarbij kan het een middel zijn om meer diversiteit aan te brengen in de samenstelling van een wijk, door het toevoegen van andere woningtypes.

Woonmilieu	Niveau A (aantal woningen)	Niveau B (aantal woningen A+B)
Stedelijk	0	75
Groenstedelijk	0	0
Buitenwijk	0	0
Totaal	0	75

Verdichtingspotentieel naar Niveau van Kansrijkheid ▲

Analysemethode: Gebiedsateliers en gesprek met corporaties waarbij verouderd vastgoed in kaart is gebracht. Op basis van toekomstplannen en agendering is een inschatting van het percentage woningen gemaakt dat middels herstructurering ofwel sloop-nieuwbouw kan worden toegevoegd.

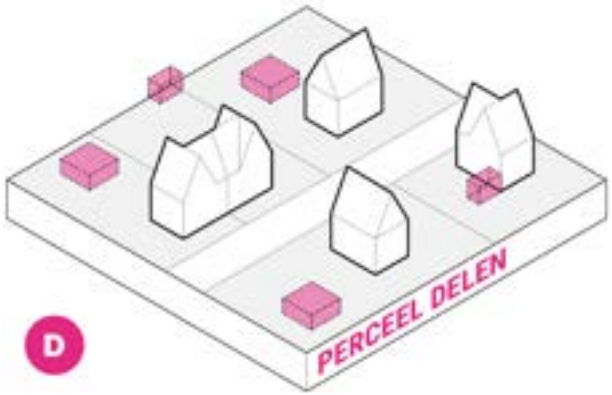

Zwolse referenties

Boven: Weezenlanden Noord in opdracht van Openbaar Belang

Onder: Geert Groote blokken door Beltman Architecten ▶

Met de bezuinigingen op de zorg en het verdwijnen van bejaardentehuizen is er een groeiende groep ouderen die tussen zelfstandig wonen en het verzorgingstehuis in zitten. Vaak houden zij een (te) grote woning bezet, eventueel met meerdere verdiepingen waar zij niet langer gebruik van kunnen of durven te maken. Een kangoeroewoning of mantelzorgwoning kan dan een uitkomst bieden. Een kangoeroewoning is een uitbreiding van het bestaande huis, een mantelzorgwoning is een zelfstandige woning op hetzelfde erf. Bij beiden gaat het wettelijk om een tijdelijke situatie en is er toestemming nodig van de gemeente.

In het overgrote deel van de gevallen zal het delen van een perceel worden gedaan met de eigen familie. Theoretisch zou het echter ook een mogelijkheid kunnen bieden aan het huizen van statushouders en (seizoens)arbeidsmigranten.

Woonmilieu	Niveau A (aantal woningen)	Niveau B (aantal woningen A+B)
Stedelijk	10	20
Groenstedelijk	25	65
Buitenwijk	20	50
Totaal	55	135

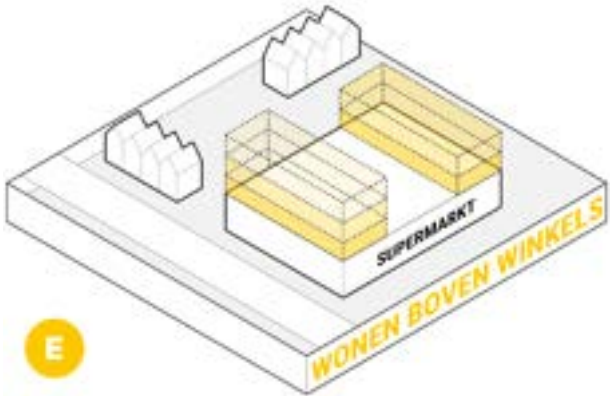
Verdichtingspotentieel naar Niveau van Kansrijkheid ▲

Analysemethode: GIS analyse van woningen met een perceel dat groter is dan 300 m^2, waarvan minimaal 60% tuin is (onbebouwd). Voor kansrijkheidsniveau A het uitgangspunt dat 2% van dat totaal wordt gedeeld en bij kansrijkheidsniveau B 5%.

Zwolse referenties
Boven: Kangoeroewoning in Stadshagen door Deltawonen
Onder: Mantelzorgwoning in achtertuin door Solilux ▶

De oudere wijkwinkelcentra en buurtsupermarkten zijn vaak nog (grotendeels) monofunctioneel in hun ruimtegebruik. Tegelijkertijd zijn het plekken waar de gemeenschap samen komt en voorzieningen dichtbij zijn, wat het een goede woonlocatie maakt voor oudere doelgroepen maar ook voor jongeren en starters. Het toevoegen van woningen kan een mooi middel zijn om verouderde winkelcentra op te knappen. Het bebouwen van grote platte supermarktdaken kan zo'n centraal punt in de buurt levendiger maken en daarnaast zorgen voor een diversificatie in het woningaanbod.

Woonmilieu	Niveau A (aantal woningen)	Niveau B (aantal woningen A+B)
Stedelijk	55	105
Groenstedelijk	95	140
Buitenwijk	40	40
Totaal	190	285

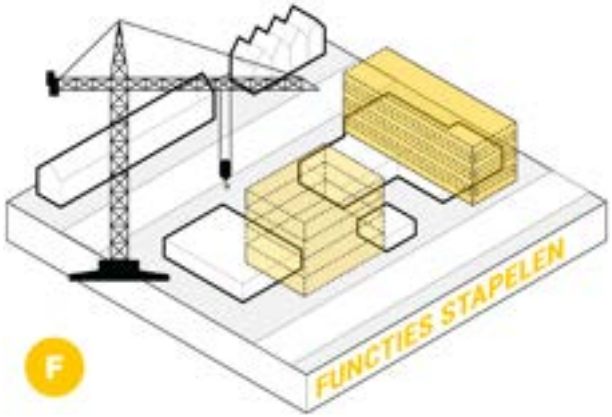
Verdichtingspotentieel naar Niveau van Kansrijkheid ▲

Analysemethode: Identificatie van potentiële locaties middels bureauanalyse, check daarop en input van overige locaties tijdens de gebiedsateliers.

Referenties
Boven: Op de Brouwerij in Enschede door LEVS
Onder: Brusselplein in Utrecht door de Zwarte Hond ▶

Niet-woonfuncties zijn vaak gehuisvest in een individueel pand van 1 á 2 verdiepingen met een lage kwaliteit en/of uitstraling. Door bij elkaar passende functies te stapelen in een groter gebouw maak je efficienter gebruik van de bestaande ruimte in de stad en speel je bovendien ruimte vrij om in te zetten voor wonen en/of openbaar groen. Op diezelfde manier kan je een functie natuurlijk ook combineren met wonen. Het wonen om- en nabij (maatschappelijke) voorzieningen is voor veel doelgroepen aantrekkelijk.

Woonmilieu	Niveau A (aantal woningen)	Niveau B (aantal woningen A+B)
Stedelijk	135	550
Groenstedelijk	270	645
Buitenwijk	40	290
Totaal	445	1485

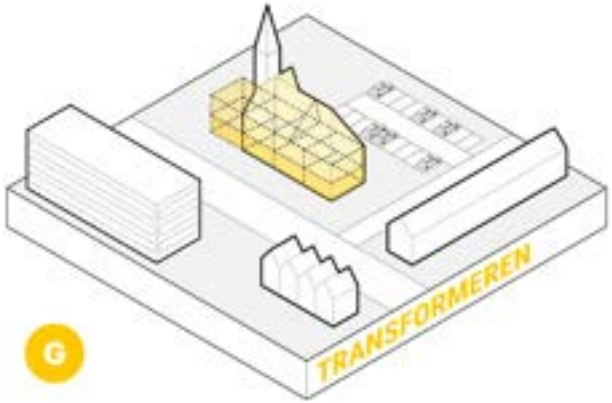
Verdichtingspotentieel naar
Niveau van Kansrijkheid ▲

Analysemethode: Identificatie van potentiële locaties middels bureauanalyse, check daarop en input van overige locaties tijdens de gebiedsateliers.

Referenties
Boven: Bewegingshuis in Stadshagen door 5.1.2e
Onder: Het platform in Amersfoort door Space Encounters ▶

Panden die niet langer voldoen of nodig zijn voor hun originele functie kunnen in aanmerking komen om te worden getransformeerd mits de bestaande bouw robuust genoeg is. Denk bijvoorbeeld aan kantoorpanden of religieus vastgoed. Wonen kan hierbij een passende invulling zijn, waarbij tevens een bijzondere typologie in het woningaanbod wordt toegevoegd die erg aantrekkelijk is voor doelgroepen die gericht zijn op stedelijkheid en originaliteit.

Woonmilieu	Niveau A (aantal woningen)	Niveau B (aantal woningen A+B)
Stedelijk	50	50
Groenstedelijk	10	70
Buitenwijk	0	0
Totaal	60	120

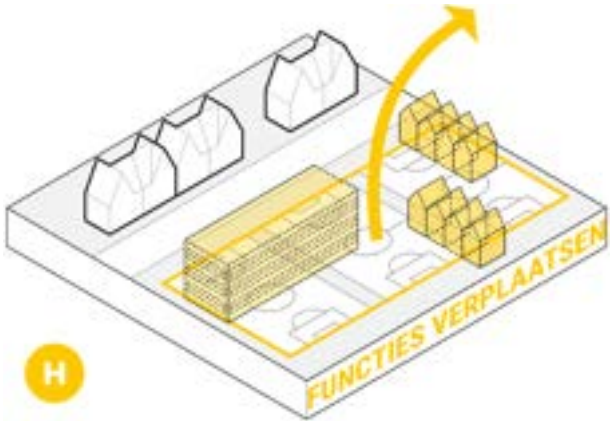
Verdichtingspotentieel naar Niveau van Kansrijkheid ▲

Analysemethode: Identificatie van potentiële locaties middels bureauanalyse, check daarop en input van overige locaties tijdens de gebiedsateliers.

Zwolse referenties
Boven: Van kantorencomplex naar short-stay op Oosterenk door Van Wijnen
Onder: Van kloostercomplex naar woningen aan de Harm Smeengekade door SACON architecten ▶

Functies die een teruglopend gebruik ondervinden en/of slim geclusterd kunnen worden op een andere plek in de wijk, zoals bijvoorbeeld sportvelden, kunnen worden verplaatst om ruimte vrij te maken voor woningbouw. Omdat het hierbij meestal gaat om een wat groter ruimtebeslag, biedt het kansen voor nieuwe ensembles met aandacht voor het creëren van een lokale gemeenschap.

Woonmilieu	Niveau A (aantal woningen)	Niveau B (aantal woningen A+B)
Stedelijk	25	25
Groenstedelijk	0	0
Buitenwijk	0	300
Totaal	25	325

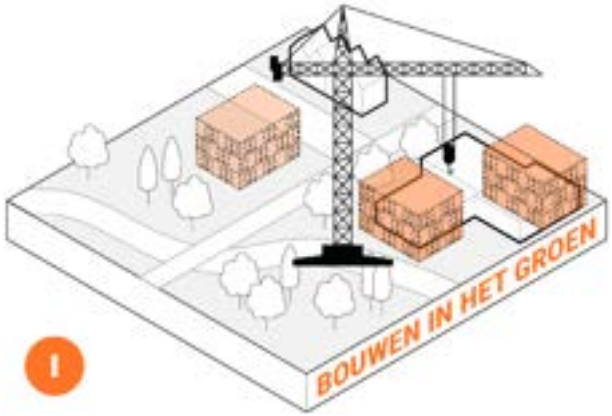
Verdichtingspotentieel naar
Niveau van Kansrijkheid ▲

Analysemethode: Identificatie van potentiële locaties middels bureauanalyse, check daarop en input van overige locaties tijdens de gebiedsateliers.

Referenties
Boven: Kraanbolwerk op voormalig industriegebied in Zwolle door VanWonen
Onder: De Nieuwe Haghe op locatie Sportfondsenbad in Amersfoort van Fier Architecten ▶

In de basis wordt er bij het zoeken naar verdichtingsmogelijkheden rekening gehouden met het intact laten van de hoofd- en wijkgroenstructuur. Hierin staan echter in de huidige situatie af en toe al panden. In het geval dat deze verouderd zijn en/of in ongebruik zijn geraakt bieden deze plekken kansen om landschappelijk wonen te creëren middenin of aan de randen van de stad (rood-voor-rood). Daarnaast zijn er een paar plekken in het groen die zoveel potentie bieden voor het toevoegen van waarde in een wijk middels woningbouw dat er wellicht een uitzondering kan worden gemaakt, bijvoorbeeld omdat het substantiele ruimte biedt voor het toevoegen van nieuwe woningtypologieen waarmee nieuwe doelgroepen kunnen worden aangetrokken, of juist de lokale woningbehoefte kan worden geaccommodeerd. In dergelijke gevallen is de voorwaarde dat nieuwe woonvormen in het groen een positieve bijdrage leveren aan de verbinding tussen wijk en groen, waardoor er een meerwaarde ontstaat voor de wijk.

Woonmilieu	Niveau A (aantal woningen)	Niveau B (aantal woningen A+B)
Stedelijk	0	70
Groenstedelijk	0	160
Buitenwijk	20	320
Totaal	20	550

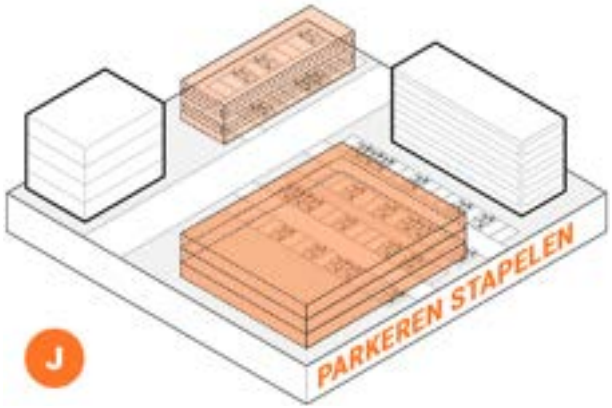
Verdichtingspotentieel naar
Niveau van Kansrijkheid ▲

Analysemethode: Identificatie van potentiële locaties middels bureauanalyse, check daarop en input van overige locaties tijdens de gebiedsateliers.

Zwolse referenties
Boven: Het Hoge Huis in Stadshagen door Bureau Massa
Onder: Patiowoningen in Westenholte door Hodes in opdracht van Deltawonen ▶

Parkeerplaatsen nemen veel van onze openbare ruimte in, zowel in de straten als in de vorm van grote terreinen. Door deze plaatsen te stapelen in parkeerhuizen maak je efficienter gebruik van de bestaande ruimte in de stad en speel je bovendien ruimte vrij om in te zetten voor wonen en/of openbaar groen. Daarnaast kan met een goed ontwerp het parkeerhuis echt een toevoeging zijn voor de buurt, door deze bijvoorbeeld te voorzien van groene gevels, een (maatschappelijke) voorziening in de plint, het dak toegankelijk te maken en te activeren met sport en spel of zelfs te combineren met woningen.

Woonmilieu	Niveau A (aantal woningen)	Niveau B (aantal woningen A+B)
Stedelijk	235	280
Groenstedelijk	225	225
Buitenwijk	0	0
Totaal	460	505

Verdichtingspotentieel naar Niveau van Kansrijkheid ▲

Analysemethode: Identificatie van potentiële locaties middels bureauanalyse, check daarop en input van overige locaties tijdens de gebiedsateliers.

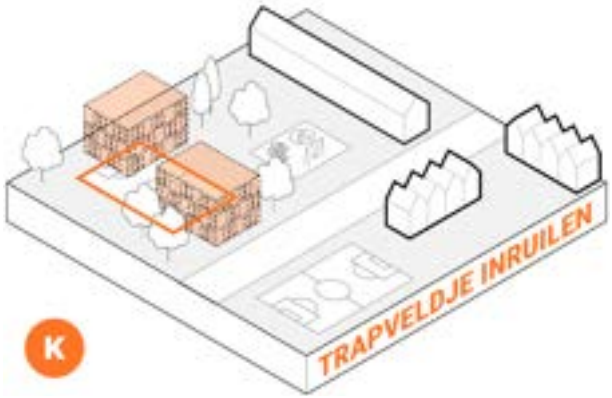

Referenties

Boven: Parkeergarage Katwolderplein in Zwolle door DOK Architecten

Onder: Groene parkeergarage in Roskilde van Årstiderne Arkitekter ▶

Openbare ruimte om in te sporten en spelen is belangrijk in de wijk. Echter vanuit het oogpunt van verstedelijking zijn er plekken aan te wijzen waar de concentratie van dergelijke voorzieningen wellicht een overmaat kent, bijvoorbeeld een simpel trapveldje naast een Cruyff-Court. In een dergelijk geval zou er gekozen kunnen worden voor het inruilen van één voorziening ten behoeve van woningbouw, al dan niet ter beschikking worden gesteld voor de plaatsing tijdelijke woningen.

Woonmilieu	Niveau A (aantal woningen)	Niveau B (aantal woningen A+B)
Stedelijk	0	50
Groenstedelijk	0	20
Buitenwijk	0	0
Totaal	0	70

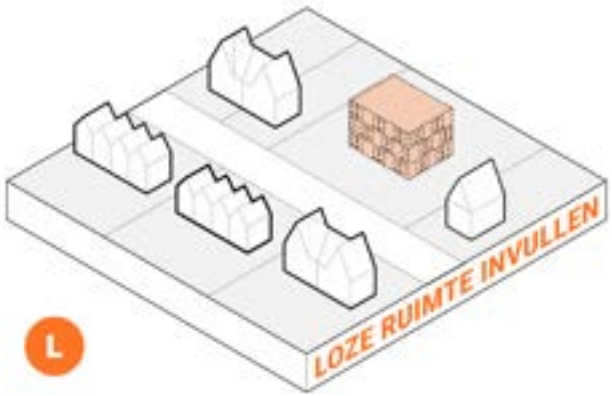
Verdichtingspotentieel naar Niveau van Kansrijkheid ▲

Analysemethode: Identificatie van potentiële locaties middels bureauanalyse, check daarop en input van overige locaties tijdens de gebiedsateliers.

Referentiebeelden
Boven: Starterswoningen van Startblock op voormalig trapveldje Bockenbergstraat in Gouda door Woonpartners Midden-Holland
Onder: Flexwoningen Bijsterveldlaan op voormalig trapveldje in Tilburg door WonenBreburg ▶

In de wijken zijn enkele plekken waar de bebouwing een gat laat vallen dat ofwel een logische behoefte aan invulling etaleert, ofwel nog bestaat bij de gratie van een ruraler verleden. Het eerste geval is een no-regret bouwlocatie, het tweede geval dient nader te worden bestudeerd vanwege zijn landschappelijke belevingswaarde. Echter de kansen voor het toevoegen van substantiele aantallen en nieuwe woningtypologieen waarmee je een differentiatie in het aanbod en de samenstelling van de wijk faciliteert kunnen daar zeker tegen opwegen.

Woonmilieu	Niveau A (aantal woningen)	Niveau B (aantal woningen A+B)
Stedelijk	0	0
Groenstedelijk	35	35
Buitenwijk	20	60
Totaal	55	95

Verdichtingspotentieel naar Niveau van Kansrijkheid ▲

Analysemethode: Identificatie van potentiële locaties middels bureauanalyse, check daarop en input van overige locaties tijdens de gebiedsateliers.

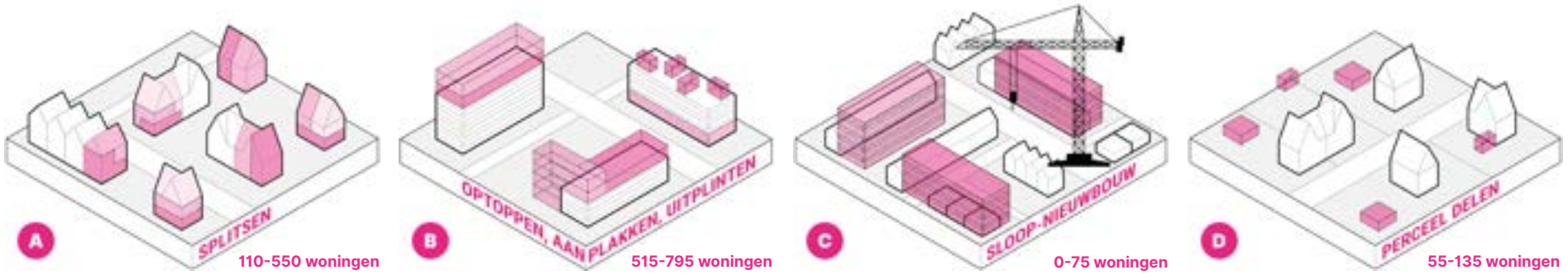

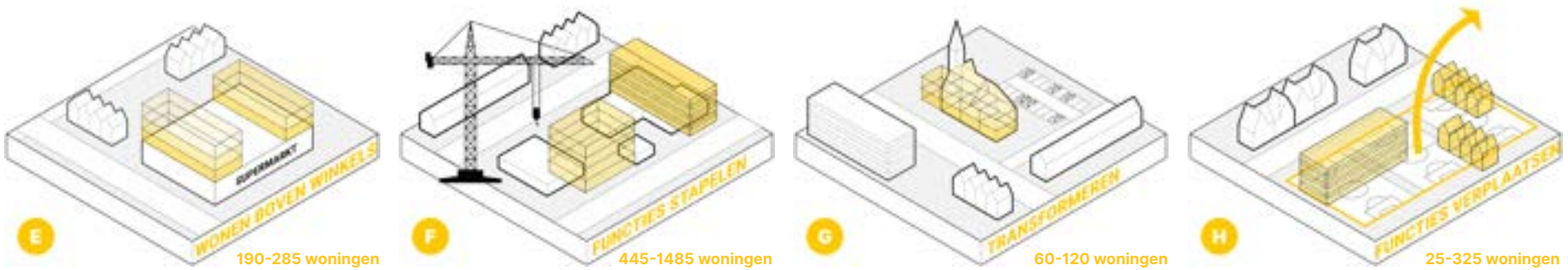
Referentiebeelden
Boven: Starterswoningen aan de Meldestraat in Emmeloord door Startblock
Onder: Flexwoningen bij sportcomplex de Veldkant in Eerbeek ▶

Overzicht van het verdichtings-
potentieel per methode ▼

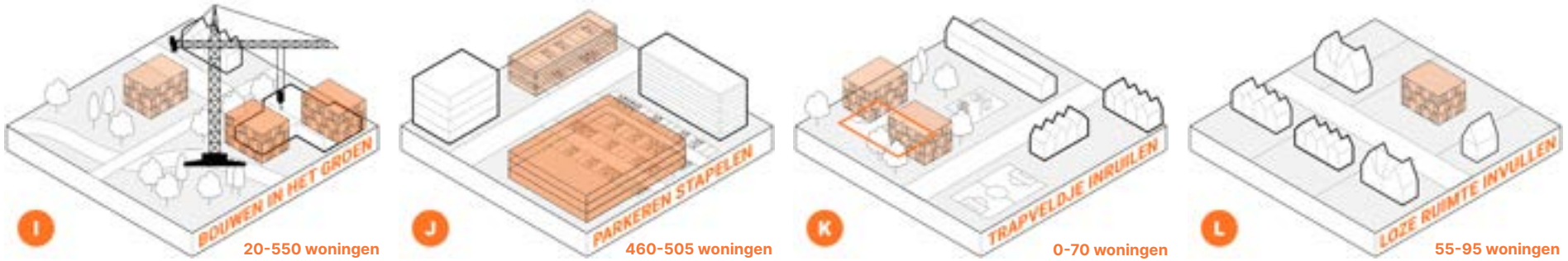
WONINGVOORRAAD

MAATSCHAPPELIJK EN COMMERCIEEL VASTGOED

PUBLIEKE RUIMTE

STEDELIJKE MILIEUS

WIPSTRIK / PIERIK / DIEZE / ASSENDORP / VEERALLEE

De wijken die we rekenen tot het stedelijke woonmilieu liggen allen rondom de oude binnenstad en worden begrensd door de grote autowegen (A28, N35, N337) en het spoor. De bebouwing van de binnenste schil rondom het centrum is van begin 20e eeuw, waarna de wijken tot 1975 geleidelijk zijn gegroeid naar hun huidige omvang. Sindsdien zijn er meerdere panden, stempels en af en toe hele stukken wijk getransformeerd danwel vervangen door nieuwere bebouwing. De stedelijke woonmileus kennen dus een grote verscheidenheid aan bebouwing, zowel in uitstraling als typologie. Er zijn smalle stadsblokken, rijwoningen, portiek- en galerijflats, maar her en der ook ruime twee-onder-een-kappers en vrijstaande woningen. Met uitzondering van de Veerallee zijn de oudere delen van de wijken vrij versteend, ook omdat hier grote plekken in de openbare ruimte worden gebruikt als parkeerplaats. De nieuwere delen kennen wat meer groene openbare ruimte. Er is veel corporatiebezit en er zijn veel voorzieningen/kantorenclusters zowel temidden van als langs de randen van de wijken.

Voor de stedelijke milieus is een totale bandbreedte aan kansrijke verdichtingsmogelijkheden gevonden van 810 - 1770 woningen.

Methode		Niveau van Kansrijkheid A (aantal woningen)	Niveau van Kansrijkheid B (aantal woningen A+B)
Woningvoorraad	Splitsen	20	115
	Optoppen, aanplakken, uitplinten	280	430
	Sloop-nieuwbouw	0	75
	Perceel delen	10	20
Maatschappelijk en commercieel vastgoed	Wonen boven winkels	55	105
	Functies stapelen	135	550
	Transformeren	50	50
	Functies verplaatsen	25	25
Publieke ruimte	Bouwen in het groen	0	70
	Parkeren stapelen	235	280
	Trapveldje inruilen	0	50
	Loze ruimte invullen	0	0
Totaal		810	1770

CONCEPTUELE GEBIEDSUITWERKING STEDELIJK

In het stedelijk woonmilieu zijn er drie verdichtingsmethodes die een substantiële bijdrage zouden kunnen leveren aan het toevoegen van woningen binnen de bestaande stad.

Behoorlijk wat vastgoed in deze wijken is toe aan verduurzaming, in het bezit van corporaties en veelal niet hoger dan drie of vier lagen, wat kansen biedt voor het optoppen, aanplakken en uitplinten van panden. In een zeldzaam geval kan sloop-nieuwbouw een optie zijn, indien de voordelen daarvan opwegen tegen het verbeteren van de bestaande bebouwing. Parkeren gebeurt in stedelijke woonbuurten voornamelijk in de straten, maar op de plekken waar de wijk meer gemengd is met voorzieningen en/of kantoorfuncties liggen vaak grotere parkeerplaatsen. Door deze te stapelen kan de ruimte efficiënter worden benut en worden in gezet voor het toevoegen van woningen. Hetzelfde geldt voor het stapelen van functies in de voorzieningenclusters, waardoor er bovendien meer woningen in de directe nabijheid van maatschappelijke voorzieningen kunnen worden gerealiseerd waarmee een belangrijke doelgroep wordt bedient.

GROENSTEDELIJKE MILIEUS

HOLTENBROEK / AA-LANDEN / ZWOLLE-ZUID / ITTERSUM

Tot het groenstedelijke woonmilieu behoren de wijken ten noorden van de A28 en ten zuiden van de N337. De noordelijke wijken zijn vanaf de jaren zestig aangelegd in de na-oorlogse traditie van stempelbouw en halverwege de jaren zeventig aangevuld met bloemkoolstructuren. Hiermee werd ook in het zuiden de uitbreiding ingezet rondom de historische lintbebouwing van de Zwarteweg en de Oude Deventerweg. Vanaf eind jaren tachtig is tevens ten westen van het spoor verder uitgebreid. De noordelijke groenstedelijke woonmileus kennen een mix van appartementengebouwen en grondgebonden woningen, die met name bestaan uit rijtjeshuizen (al dan niet geregeld in experimentele opzet) en hier en daar wat twee-onder-een-kappers. De zuidelijke wijken bestaan echter vrijwel geheel uit grondgebonden woningtypes met slechts een paar appartementengebouwen rondom voorzieningencentra. Vooral in het noorden is behoorlijk wat corporatiebezit en voorzieningen zijn geclusterd in het midden van de wijk. Er is meer aandacht voor de openbare ruimte, met informele groenstructuren door de buurtjes in het noorden en parken langs de randen in het zuiden. Voor de groenstedelijke milieus is een totale bandbreedte aan kansrijke verdichtingsmogelijkheden gevonden van 950 - 2020 woningen.

Methode		Niveau van Kansrijkheid A (aantal woningen)	Niveau van Kansrijkheid B (aantal woningen A+B)
Woningvoorraad	Splitsen	65	320
	Optoppen, aanplakken, uitplinten	225	335
	Sloop-nieuwbouw	0	0
	Perceel delen	25	65
Maatschappelijk en commercieel vastgoed	Wonen boven winkels	95	140
	Functies stapelen	270	650
	Transformeren	10	70
	Functies verplaatsen	0	0
Publieke ruimte	Bouwen in het groen	0	160
	Parkeren stapelen	225	225
	Trapveldje inruilen	0	20
	Loze ruimte invullen	35	35
Totaal		950	2020

CONCEPTUELE GEBIEDSUITWERKING GROENSTEDELIJK

Ook voor het groenstedelijke woonmilieu zijn het optoppen, aanplakken en uitplinten, het clusteren van voorzieningen en het stapelen van parkeren de meest effectieve verdichtingsmethodes. Hiermee zijn er zelfs nog iets grotere aantallen te verwezenlijken dan in het stedelijke woonmilieu. Dat komt mede door de ruimere opzet van de groenstedelijke wijken en de uitgespreide voorzieningenclusters, zodat er bij stapeling van functies meer ruimte vrijkomt voor woningbouw. Deze ruimere opzet komt ook terug in de woningvoorraad, waardoor er hier tevens wat meer kansen liggen voor splitsen en perceel delen. Daarnaast kent het groenstedelijk woonmilieu wat kansen voor transformatie van religieus vastgoed met een aflopende functie.

De groene openbare ruimte is belangrijk voor de stedenbouwkundige, sociale, ecologische en klimatologische structuur van de wijken. Het inpassen van innovatieve woningtypes, zoals tiny houses en geluidswalwoningen, is daarbij het onderzoeken waard. Maar ook zonder experimentelere vormen van woningbouw kan in de groenstedelijke wijken verdichting effectief worden ingezet om de differentiatie in het woningaanbod te bevorderen, mits deze niet ten koste gaat van de robuuste groenstructuren.

BUITENWIJKEN

WESTENHOLTE / BERKUM / BRINKHOEK

De buitenwijken bestaan uit Westenholte ten westen van het stadscentrum en Berkum en Brinkhoek ten oosten daarvan, van elkaar gescheiden door de A28. Deze wijken zijn vanaf de jaren zestig gestaag gegroeid rondom kleine stukjes oude lintbebouwing in het buitengebied, en in de loop der tijd bij de stad gaan horen. De bebouwing bestaat voor het overgrote deel uit grondgebondenwoningen. Westenholte en Berkum kennen zowel rechtlijnige stempels als organischere stedenbouwkundige structuren van rijwoningen, twee-onder-een-kappers en vrijstaande huizen. In beide wijken staan slechts enkele appartementengebouwen die in de laatste twee decennia zijn toegevoegd. Brinkhoek bestaat uit vier kleine woonenclaves in het groen van alleen maar vrijstaande woningen. Hier is dus geen corporatiebezit, in Westenholte wel en Berkum ook, al dan niet in mindere mate. De openbare ruimte is ruim opgezet, met brede groenvlakken en diepe (voor)tuinen of in het geval van Brinkhoek zelfs met royale percelen. Westenholte en Berkum hebben beide een bescheiden boodschappencentrum, wat maatschappelijke voorzieningen en een klein cluster van bedrijven. Voor de buitenwijken is een totale bandbreedte aan kansrijke verdichtingsmogelijkheden gevonden van 165 - 1205 woningen.

Methode		Niveau van Kansrijkheid A (aantal woningen)	Niveau van Kansrijkheid B (aantal woningen A+B)
Woningvoorraad	Splitsen	25	115
	Optoppen, aanplakken, uitplinten	0	30
	Sloop-nieuwbouw	0	0
	Perceel delen	20	50
Maatschappelijk en commercieel vastgoed	Wonen boven winkels	40	40
	Functies stapelen	40	290
	Transformeren	0	0
	Functies verplaatsen	0	300
Publieke ruimte	Bouwen in het groen	20	320
	Parkeren stapelen	0	0
	Trapveldje inruilen	0	0
	Loze ruimte invullen	20	60
Totaal		165	1205

CONCEPTUELE GEBIEDSUITWERKING BUITENWIJK

Het grootste deel van het vastgoed in de buitenwijken is nog relatief jong en bestaat voornamelijk uit grondgebonden woningen. Daarom liggen de verdichtingskansen voor de woningvoorraad eigenlijk alleen bij het splitsen en perceel delen. Gezien de monotonie in het aanbod van woningtypes zouden deze methodes hier effectief kunnen worden ingezet ter bevordering van de differentiatie.
Ook het corporatiebezit bestaat bijna volledig uit grondgebonden woningen, met slechts een enkel (zorg)appartementencomplex dat aanmerking komt voor herstructurering.

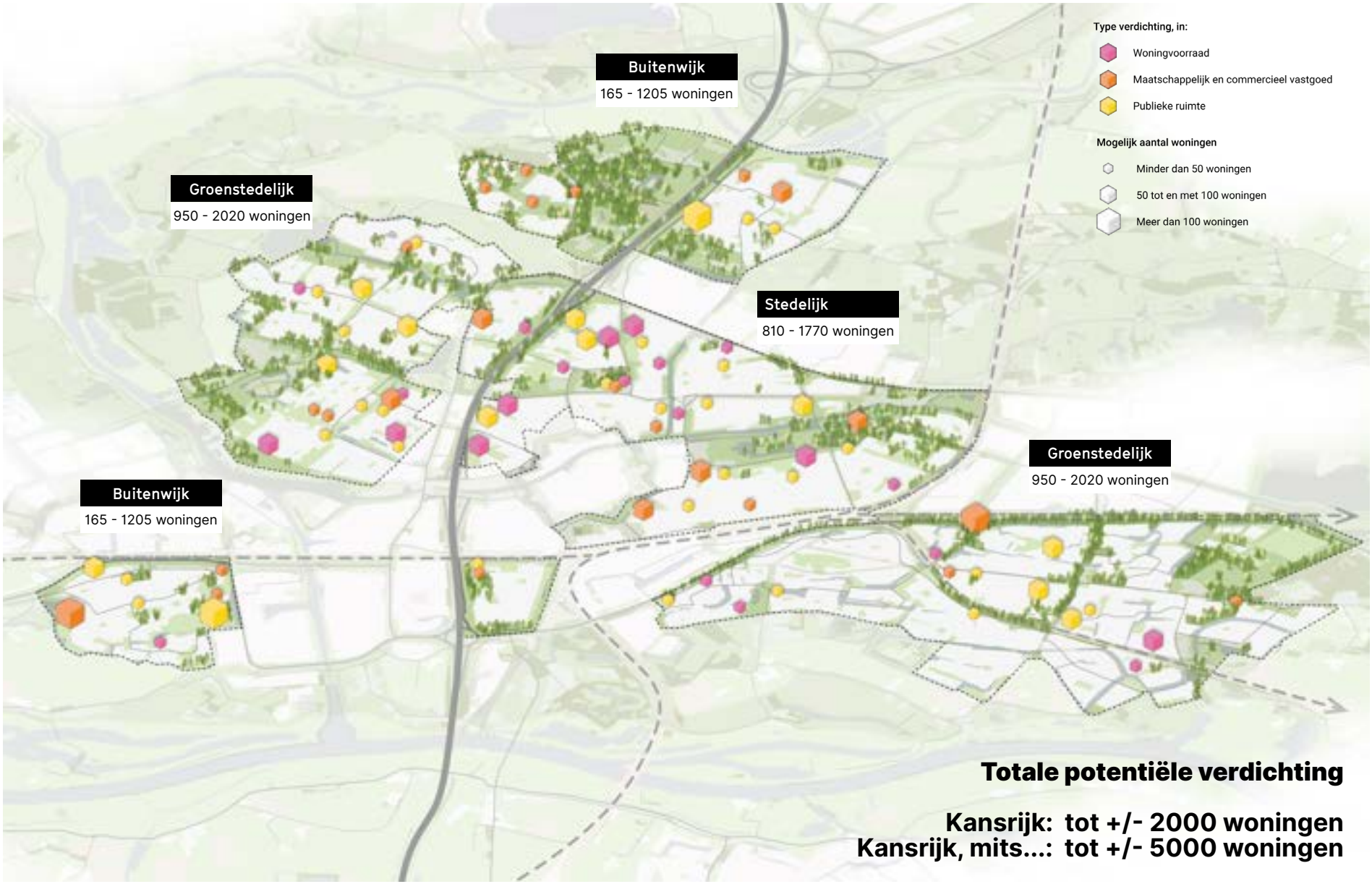
De meeste kansen liggen hier wederom in het stapelen van functies, maar ook in het verplaatsen van (met name sportieve) functies en bouwen in het groen. Dit kan leiden tot grotere ontwikkelingen waarmee in één klap veel woningen kunnen worden toegevoegd, maar tegelijkertijd vallen deze kansen binnen kansrijkheidsniveau B en behoeven dus een goede onderbouwing en de nodige visie waarbij de Zwolse spelregels voor verdichting extra van belang zijn.

TOTAAL

Kansen voor verdichting verzilveren
Binnen kansrijkheidsniveau A is er een totaal verdichtingspotentieel van ruim 1900 woningen gevonden, waarbij er zowel in de woningvoorraad, als het maatschappelijk en commercieel vastgoed, als de publieke ruimte een duidelijke grote slag kan worden geslagen. Er liggen mooie kansen voor het optoppen, aanplakken en uitplinten door de corporaties. En er kan veel winst worden behaald in het efficienter omgaan met de beschikbare ruimte door het stapelen van functies en parkeerplaatsen en in iets mindere mate door (meer) woningen boven winkels toe te voegen. Ook woningsplitsing zou in verhouding een aardige bijdrage kunnen leveren.

Ambitieuze groei in de wijken
Binnen kansrijkheidsniveau B ligt er een verdichtingspotentieel van bijna 5000 woningen. In dit geval worden de meer uitdagende projecten ook aangepakt, waarbij met name middels het stapelen van functies nog aanzienlijk meer te halen valt. Daarnaast worden ook de grovere middelen ingezet, zoals sloop-nieuwbouw, het verplaatsen van functies, bouwen in het groen en het inruilen van trapveldjes.

Methode		Niveau van Kansrijkheid A (aantal woningen)	Niveau van Kansrijkheid B (aantal woningen A+B)
Woningvoorraad	Splitsen	110	550
	Optoppen, aanplakken, uitplinten	515	795
	Sloop-nieuwbouw	0	75
	Perceel delen	55	135
Maatschappelijk en commercieel vastgoed	Wonen boven winkels	190	285
	Functies stapelen	445	1485
	Transformeren	60	120
	Functies verplaatsen	25	325
Publieke ruimte	Bouwen in het groen	20	550
	Parkeren stapelen	460	510
	Trapveldje inruilen	0	70
	Loze ruimte invullen	55	95
Totaal		1935	4995

Buitenwijk
165 - 1205 woningen
Groenstedelijk
950 - 2020 woningen
Stedelijk
810 - 1770 woningen
Groenstedelijk
950 - 2020 woningen
Buitenwijk
165 - 1205 woningen
Type verdichting, in:
Woningvoorraad
Maatschappelijk en commercieel vastgoed
Publieke ruimte
Mogelijk aantal woningen
Minder dan 50 woningen
50 tot en met 100 woningen
Meer dan 100 woningen
Totale potentiële verdichting
Kansrijk: tot +/- 2000 woningen
Kansrijk, mits...: tot +/- 5000 woningen

TOT SLOT

De stadsscan is het resultaat van een zorgvuldige studie en interactieve bijeenkomsten. De analyses zijn gemaakt met enige realiteitszin en vanuit de ambitie om kwalitatief te verdichten. Dit is gedaan in goed overleg met de ambtelijke projectgroep. Belangrijke noot voor dit onderzoek is dat het gaat om een quickscan dat een eerste idee geeft van de mogelijkheden die er voor Zwolle nog liggen binnen de bestaande stad. De belangrijkste conclusie die hieruit kan worden getrokken, is dat verdichting in de Zwolse wijken een serieuze bijdrage kan leveren aan de woningvraag en dat corporaties hierbij een belangrijke partner zijn. Succesvol verdichten vraagt echter om het maken van kwalitatief hoogwaardige plannen met goed doordachte planprocessen en bijbehorende participatie.

Daarvoor dient de gemeente preciezer te kijken naar welke in deze stadsscan geïndentificeerde verdichtingsmogelijkheden het beste kunnen bijdragen aan de versterking van de sociale en fysieke structuur van de verschillende wijken. Verdichten is uiteindelijk maatwerk, en er zijn meer functies die ruimte vragen in de Zwolse wijken. De onderzoeken die zijn uitgezet in de overige bouwstenen voor de aanvulling van de Omgevingsvisie, en het in nog ontwikkeling zijnde groen- en recreatiebeleid van de Gemeente Zwolle, kunnen helpen bij het maken van dergelijke keuzes. Deze keuzes kunnen vervolgens worden verankerd in het nieuwe omgevingsbeleid en werkafspraken met de corporaties.

Om te kunnen komen tot een ontwikkelstrategie is in dit stuk een voorzet gegeven in de vorm van een handreiking. Deze biedt een aantal bouwstenen voor beleid en proces rondom de verdichting van de bestaande stad en is te vinden op de hiernavolgende pagina's.

HANDREIKING VOOR DE ONTWIKKELSTRATEGIE VERDICHTING BESTAANDE STAD ZWOLLE

Het toevoegen van woningen in Zwolle door binnenstedelijke verdichting en transformatie is een kansrijke strategie omdat het niet alleen aansluit bij de woonbehoefte, maar ook kansen biedt om bestaande wijken aantrekkelijk en vitaal te houden. Het is tegelijkertijd ook een uitdagende opgave, omdat het gaat om ingrepen in bestaande gebouwen, stedenbouwkundige structuren en de directe leefomgeving van Zwollenaren. Het toevoegen van woningen in de bestaande stad is daarom maatwerk per complex, gebied en buurt en het vraagt stadsbreed om gedifferentieerde strategie en aanpak. In dit afsluitende hoofdstuk geven we bouwstenen voor Zwolse verdichtingsstrategieën mee die in beleid, gebiedsontwikkelingen en gebiedsprocessen nader kunnen worden verkend en uitgewerkt. In het eerste deel gaan we in op (sleutel) rol van de gemeente en positie van andere partijen. Vervolgens geven we voor de 12 in deze stadsscan genoemde verdichtingsmethodes inzicht in kansrijk instrumentarium dat kan worden ingezet.

In het afsluitende deel geven we tot slot nog een aantal aandachtspunten die de kans op succesvol verdichten kunnen vergroten.

1. Gemeente als vliegwiel en regisseur

De complexiteit van binnenstedelijke verdichting (met woningbouw) is gebaat bij heldere beleidsdoelen en -kaders. Dat begint bij een duidelijk stedelijk programma, gebiedsgerichte uitwerkingen en passende planologische ontwikkel- en schuifruimte. Voor de in deze verkenning opgenomen verdichtingsmethoden zijn de juiste planjuridische kaders en stedenbouwkundige uitgangspunten randvoorwaardelijk.

Omgevingsvisie als kader en verleider

Het traject van de aanvulling van de Zwolse omgevingsvisie biedt kansen om ruimte te creëren en op die manier ontwikkelingen te initiëren en mogelijk te maken. Het is raadzaam om daarbij de woningbouwopgave te koppelen aan specifieke gebiedsopgaven en -kwaliteiten en om op gebiedsniveau passende doelen, programma's en afwegingskaders op te stellen. Bijvoorbeeld door zonering en het maken van specifieke gebiedsuitwerkingen of -typologieen. Helderheid in ruimtelijke ambities en kaders biedt partijen handelingsperspectief en voorkomt dat voor elk initiatief en project steeds weer nieuwe (ad hoc) afwegingen moeten worden gemaakt – wat leidt tot lange processen (vergunningsprocedures), veel onduidelijkheid en mede daardoor ook onzekerheid over de haalbaarheid.

In dit licht verdient het de aanbeveling om de aanvulling van de huidige omgevingsvisie aan te grijpen om de stadsbrede doelen te concretiseren in een stedelijk programma en gebiedsgerichte uitwerkingen en kaders op gebied van wonen, stedenbouw, groen, mobiliteit (uitwerking stadsruit, mobiliteitshubs, etc.), parkeren, (culturele en maatschappelijke) voorzieningen, economische functies en de keuze voor de aanleg van collectieve energievoorzieningen.

Wellicht dat het kerninstrument 'Omgevingsprogramma' uit de Omgevingswet helpt bij het maken van gebiedsgerichte uitwerkingen op basis van de doelen en ambities uit de Omgevingsvisie.

Sleutelrol mobiliteit

Intensivering van extra woningen in bestaand stedelijk gebied verhoogt de druk op de buitenruimte. In de praktijk blijkt parkeren een van de grootste knelpunten bij binnenstedelijk verdichting. Parkeren in garages of op eigen terrein is niet altijd mogelijk. Bij de meerderheid van de binnenstedelijke transformatieprojecten belemmeren de kosten van parkeren de financiële haalbaarheid. Uit onderzoek van Platform31/Platform Stedelijke Transformatie blijkt dat gebiedsmaatwerk met parkeernormen zo'n twintig procent meer woningen in de bestaande stad kan opleveren. Kansen liggen er omdat er vaak een verschil zit in de geldende parkeernormen en het daadwerkelijke autobezit in gebieden. Zo ligt het autobezit bij kleine huishoudens, senioren en bewoners van sociale huurwoningen doorgaans wat lager. Daar is vaak al rekening mee gehouden, maar de veranderende huishoudenssamenstelling van wijken kan aanleiding geven tot heroverwegingen. Parkeernormen kunnen ook worden verlaagd als het gebied op voldoende andere manieren bereikbaar is en (ter compensatie) wordt aangestuurd op alternatieve vormen van mobiliteit – en daarmee een betere leefkwaliteit.

Regie en perspectieven creëren

Beleid is geduldig. En een faciliterende overheid biedt geen garantie tot de gewenste initiatieven. De realisatie van ruimtelijke en volkshuisvestelijke beleidsdoelen vraagt vandaag de dag daarom om regie van de gemeente op de uitvoering en scherpte in de sturingsfilosofie en de rolopvatting van haarzelf en haar partners. Het is belangrijk om ervoor te zorgen dat de randvoorwaarden voor initiatiefnemers, woningcorporaties en marktpartijen aanwezig zijn om de wieltjes te kunnen laten draaien. En om samenwerking te organiseren, bijvoorbeeld in het geval van versnipperd grondbezit, wat bij binnenstedelijke (gebieds)ontwikkelingen en verdichting vaak het geval is. Omdat de gemeente zelf de huizen niet bouwt, gronden lang niet altijd zelf in bezit heeft, gaat het ook om het vergroten van de handelingsperspectieven van partijen en aanhaken op hun ambities of businesscases. De gemeente kan helpen door gerichte meerjarige samenwerking, onzekerheden weg te nemen, mee te financieren en fondsvorming te organiseren voor transformatieprojecten (zie ook verderop). Kansrijke haakjes daarvoor zijn:

→ Het Rijk en de provincie Overijssel zetten stevig in op de woningbouwproductie en binnenstedelijk verdichting. Er zijn diverse subsidies, beleidskaders en ondersteuningsmogelijkheden die kunnen helpen projecten van de grond te krijgen.

→ Woningcorporaties zijn druk met het verduurzamen van hun woningen met E-F-G labels (na 2030 mogen deze niet meer verhuurd worden) en het vergroten van het aandeel betaalbare woningen. Zij zijn gebaat bij samenwerking met de gemeente en bij perspectieven als het gaat om posities bij woningbouwontwikkeling, het inzetten op wijkaanpak en heldere participatiekaders en politieke afspraken met betrekking tot participatie en het betrekken van huurders en omwonenden bij plannen. De Zwolse woningcorporaties zijn zeer belangrijke partners als het gaat om het aanpassen van de woningvoorraad, herstructurering, transformatie, optoppen, uitplinten en het splitsen en delen van woningen. De corporaties zijn echter gebaat bij planologische helderheid en ruimte (zie boven) en duidelijkheid over posities bij gebiedsontwikkelingen, het stedelijk woningbouwprogramma (sociale huur, goedkope koop, middenhuur), plankosten, energie- en warmtetransitie en de snelheid van vergunningverlening. De in Zwolle ingezette methodiek van een stadsbreed afsprakenkader tussen gemeente en corporaties (de zogenoemde 'Stadsdeal') biedt kansen om het handelingsperspectief van corporaties te vergroten en hun investerings- en uitvoeringskracht te benutten en versterken.

→ Institutionele beleggers moeten meebewegen met de Europese ESG strategie (Environmental, Social en Governance). De ESG is een rating die bedrijven krijgen voor duurzaamheid op basis van de waarde van deze bedrijven voor beleggers en wordt steeds bepalender voor het kunnen organiseren van investeringskapitaal. Binnenstedelijke verdichting past goed bij deze doelen.

→ Ontwikkelaars en andere marktpartijen hebben soms de kennis en voorfinancieringsmogelijkheden om corporaties, maar ook bijvoorbeeld VVE's te helpen bij de aanpak en investeringen. Steeds meer VVE's willen onder druk van de toenemende energielasten ook graag verduurzamen, maar kampen met de complexiteit, organisatiekracht en het instemmingsproces. Ondersteuning en advisering, om bijvoorbeeld verduurzaming te koppelen aan optoppen, uitplinten of aanbouwen, kan ze helpen om de financiering en organisatie rond te krijgen. Ook samenwerking met woningcorporaties kan daarbij waardevol zijn.

2. Kansrijke strategieën en instrumenten per verdichtingsmethode

In de Stadsscan zijn twaalf verdichtingsmethoden verkend op hun potentie. In de onderstaande tabel geven we een overzicht van kansrijke strategieën en instrumenten die per methode ingezet kunnen worden. Dit overzicht is niet uitputtend en verdient een nadere uitwerking en onderzoek op toepasselijkheid, haalbaarheid en draagvlak binnen de Zwolse context. Dit ook in relatie tot de te maken keuzes in het traject 'Aanvulling Omgevingsvisie Zwolle'.

* Zie ook: Publicatie Woningsplitsing als antwoord op tekort woonruimte

Methode		Korte toelichting	Strategieën (o.a.)	Instrumenten (o.a.)
Woningvoorraad	**Splitsen**	Grofweg zijn er twee manieren om vastgoed te splitsen en delen: → Zachte splitsing: eigen kamer met gedeelde voorzieningen. Woningdelen, kamerverhuur, hospitaverhuur en friendscontracten vallen hieronder. → Harde splitsing: bouwkundige splitsing, kadastrale splitsing.*	Ambities en kaders opnemen in omgevingsbeleid en prestatieafspraken. → Omgevingsplan aanpassen, heldere kaders opnemen (bijv. minimale oppervlakte woningen verminderen). → Regelgeving aanpassen en gebiedsgericht uitwerken (bijv. parkeernorm). → Specifieke beleidsregels opstellen voor woningsplitsing, toelaten van meerdere huishoudens in één woning (voorbeeld Utrecht, Den Bosch). Sinds 1 januari 2024 heeft ook Zwolle hier een beleidsregel voor opgenomen. → Participatie bewoners, stimuleren van eigenaren en VVE's. → Woningcorporaties meer ruimte voor experimenteren geven. → Aanstellen aanjager / expert woningsplitsing bij gemeente. → Samen inzicht vergroten in kenmerken en mogelijkheden eigen vastgoed en lokale woonbehoefte.	→ Omgevingsvisie → Omgevingsvergunning en omgevingsplan → Parkeernorm → Huisvestingsverordening → Paraplubestemming Wonen → Prestatieafspraken → Financiële stimuleringsmaatregelen / co-financiering (zie ook verderop)
	Optoppen, aanplakken, uitplinten	Op, bij of in appartementencomplexen kunnen vaak nog één of meerdere woonlagen worden bijgebouwd. Vaak kan het binnen het vigerend bestemmingsplan. De complexen moeten echter wel bouwkundig geschikt zijn.	→ Ambities en kaders opnemen in omgevingsbeleid en prestatieafspraken. → Heldere kaders opnemen in het omgevingsplan voor optoppen/aanplakken/uitplinten → Tegelijk oppakken met geplande verduurzaming / renovatie trajecten. → Samenwerking creëren met corporaties op het gebied van optoppen. → Bewoners vroegtijdig betrekken, draagvlak creëren i.v.m. mogelijke overlast. → Regelgeving aanpassen (bijv. parkeernorm, welstandseisen) → Initiatieven VVE's koppelen aan woningcorporaties of ontwikkelaars → Samen inzicht vergroten in kenmerken en mogelijkheden eigen vastgoed en lokale woonbehoefte	→ Omgevingsvisie → Omgevingsvergunning en omgevingsplan → Parkeernorm → Welstandsnota → Paraplubestemming Wonen → Prestatieafspraken → Financiële stimuleringsmaatregelen / co-financiering (zie ook verderop)
	Sloop-nieuwbouw	Sloop-nieuwbouw kan worden ingezet bij herstructureringsopgaven; indien het vastgoed zodanig verouderd is dat renovatie niet meer loont, of als er kansen liggen voor grootschalige gebiedsontwikkeling. Met name het omzetten van grondgebonden woningen in gestapelde woonvormen biedt kansen. Het is echter kapitaalintensief.	→ Integrale gebiedsvisies met verdichtingsstrategie (wat is het potentieel?) → Financiële bijdrage van gemeente aan corporaties voor onrendabele top bij sloop-nieuwbouwprojecten. → Bewoners vroegtijdig betrekken, draagvlak creëren i.v.m. mogelijke overlast.	→ Omgevingsvergunning en omgevingsplan → Parkeernorm → Prestatieafspraken → Financiële stimuleringsmaatregelen / co-financiering (zie ook verderop) → Gebiedsvises
	Perceel delen	De realisatie van kangoeroewoningen (uitbreiding van bestaande woning) of mantelzorgwoningen (zelfstandige woning op het eigen erf). Qua strategieën en instrumenten is dit vergelijkbaar met woningsplitsing.	→ Ambities en kaders opnemen in omgevingsbeleid → Omgevingsplan aanpassen, heldere kaders opnemen (bijv. woonbestemming van perceel verhogen, of de definitie van wonen verruimen) → Specifieke beleidsregels opstellen voor perceel delen, toelaten van meerdere huishoudens op één adres (voorbeeld Dijk en Waard, Ferwerderadiel).	→ Omgevingsvisie → Omgevingsvergunning en omgevingsplan → Parkeernorm → Huisvestings verordening → Paraplubestemming Wonen

Maatschappelijk en commercieel vastgoed	**Wonen boven winkels**	Vergelijkbaar met optoppen, maar dan op commercieel vastgoed zoals bijvoorbeeld een winkelcentrum/ supermarkt of kringloop. Daardoor moet het bestemmingsplan in elk geval worden aangepast. Het gebouw moet wel bouwkundig geschikt zijn. Een andere mogelijkheid is sloop en nieuwbouw van een hybride gebouw, maar dit is kapitaalintensief.	→ Ambities en kaders opnemen in omgevingsbeleid → Breed gedragen gebiedsvisie of herstructureringsplan opstellen voor commercieel vastgoed met potentie. → Samenwerking / participatie opzetten met vastgoedbeheerder en gebruikers van kansrijke locaties. → Omgevingsplan aanpassen, heldere kaders toevoegen (voorbeeld optoppen commercieel pand in Nijmegen) → Samen inzicht vergroten in kenmerken en mogelijkheden eigen vastgoed en lokale woonbehoefte → Ambities en kaders opnemen in omgevingsbeleid. → Gebiedsvisie of wijkvisie maken waarin kansen en opgaven voor functies stapelen gebiedsgericht geduid worden. → Samenwerking / participatie opzetten met vastgoedbeheerder en gebruikers in kansrijke gebieden. → Bedrijven verplaatsen, stimulerend (via financiële compensatie) of dwingend (via juridische instrumenten) → Samen inzicht vergroten in kenmerken en mogelijkheden eigen vastgoed en lokale woonbehoefte.	→ Omgevingsvisie → Omgevingsvergunning en omgevingsplan → Wet voorkeursrecht gemeenten → Financiële stimuleringsmaatregelen / co-financiering (zie ook verderop)
	Functies stapelen	Het bij elkaar brengen van meerdere monofunctionele ruimten in één meerlaags pand	→ Ambities en kaders opnemen in omgevingsbeleid. → Gebiedsvisie of wijkvisie maken waarin kansen en opgaven voor functies stapelen gebiedsgericht geduid worden. → Samenwerking / participatie opzetten met vastgoedbeheerder en gebruikers in kansrijke gebieden. → Bedrijven verplaatsen, stimulerend (via financiële compensatie) of dwingend (via juridische instrumenten) → Samen inzicht vergroten in kenmerken en mogelijkheden eigen vastgoed en lokale woonbehoefte.	→ Omgevingsvisie → Omgevingsvergunning en omgevingsplan → Wet voorkeursrecht gemeenten → Financiële stimuleringsmaatregelen / co-financiering (zie ook verderop)
	Transformeren	Het transformeren van ongebruikte kantoorpanden of religieus erfgoed naar wonen	→ Ambities en kaders opnemen in omgevingsbeleid, heldere kaders toevoegen voor transformatie. → Gebiedsvisie of wijkvisie maken waarin kansen voor transformatie gebiedsgericht geduid worden. → Samenwerking / participatie opzetten met vastgoedbeheerder en gebruikers in kansrijke gebieden. → Bedrijven verplaatsen, stimulerend (via financiële compensatie) of dwingend (via juridische instrumenten)	→ Omgevingsvisie, omgevingsprogramma, omgevingsplan. → Wet voorkeursrecht gemeenten → Financiële stimuleringsmaatregelen / co-financiering (zie ook verderop)
	Functies verplaatsen	Functies die een teruglopend gebruik ondervinden en/ of slim geclusterd kunnen worden op een andere plek in de wijk (zoals sportvelden) kunnen worden verplaatst om ruimte vrij te maken voor woningbouw.	→ Ambities en kaders opnemen in omgevingsbeleid. → Gebiedsvisie of wijkvisie maken waarin kansen en opgaven gebiedsgericht geduid worden. → Samenwerking / participatie opzetten met omwonenden en andere stakeholders in kansrijke gebieden.	→ Omgevingsvisie → Omgevingsvergunning en omgevingsplan → Wet voorkeursrecht gemeenten → Financiële stimuleringsmaatregelen / co-financiering (zie ook verderop)
Publieke ruimte	**Bouwen in het groen**	Verbetering/verdichting van kwaliteitsarme panden in de hoofdgroenstructuur , en verdichting van grotere open groene plekken, onder voorwaarde dat de nieuwe ontwikkeling landschappelijk wordt ingepast en een positieve bijdrage levert aan de verbinding tussen de wijk en het groen.	→ Ambities opnemen in omgevingsbeleid. → Gebiedsvisie of wijkvisie maken waarin kansen en opgaven gebiedsgericht geduid worden. → Samenwerking / participatie opzetten met omwonenden en andere stakeholders in kansrijke gebieden. → Actief grondbeleid: strategisch grond aankopen en uitgeven voor woningbouw.	→ Omgevingsvisie → Omgevingsvergunning en omgevingsplan → Wet voorkeursrecht gemeenten
	Parkeren stapelen	Parkeerplaatsen stapelen, daarmee ruimte vrij spelen en deze gebruiken voor woningbouw of parkeerplaatsen combineren met woningbouw.	idem	idem
	Trapveldje inruilen	Clusteren van een sport- en spelvoorziening en ruimte gebruiken voor woningbouw.	idem	idem
	Loze ruimte invullen	Gaten tussen bestaande bebouwing opvullen.	idem	idem

3. Aandachtspunten voor haalbaarheid

Tot slot geven we nog drie aandachtspunten mee voor het creëren van mogelijkheden voor en het vergroten van de haalbaarheid van binnenstedelijke verdichting.

Helder participatiekader

Gebieds- en locatieontwikkeling doe je als gemeente samen met inwoners, ondernemers, maatschappelijke partners en marktpartijen. Bovendien zijn Zwollenaren graag betrokken. Bij het sleutelen aan de bestaande gebieden en locaties in de stad hebben verschillende stakeholders een belang. Het is daarom zoals gezegd belangrijk om aan de voorkant zo scherp mogelijk te zijn in de ambities en rolopvatting. Ook in de rol en positie van omwonenden en toekomstige bewoners in relatie tot bestuur en politiek en initiatiefnemers bij binnenstedelijke transformatie. Daar is een scherp participatiekader onmisbaar bij.

Zwolle heeft onlangs het participatiekader Hanza!, vastgesteld waarin spelregels zijn geformuleerd. Dit geeft richting en houvast aan initiatiefnemers, bewoners en politiek. In het kader wordt in het geval de gemeente geen of weinig positie heeft een faciliterende en reactieve rol van de gemeente geschetst. Daarmee is het niet helder hoe het participatietraject zich verhoudt tot gemeentelijk beleid en politieke besluitvorming. Om verwachtingen bij alle partijen goed te managen en daarmee het planproces zo soepel mogelijk te laten verlopen verdient dit een nadere uitwerking. Daarnaast geven we ter overweging mee om ook woningzoekenden en mensen die willen doorstromen in een wijk, nadrukkelijk een rol te geven in participatieprocessen om op die manier een integrale afweging te kunnen maken. Wij adviseren dit beleid de komende 3 jaar goed te monitoren op resultaat en om op termijn een koppeling te maken met de ambities en gebiedsuitwerkingen van de te aan te vullen omgevingsvisie.

Actief verkennen nieuwe financiële perspectieven

Binnenstedelijke verdichting is kapitaalintensief. Om haalbaarheid en perspectieven vroegtijdig in beeld te brengen, is een actieve verkenning van financiële perspectieven aan de voorkant voor alle partijen van belang. Ervaring leert dat het verbinden van geldstromen en creativiteit vaak nodig is om plannen ook financieel haalbaar te maken. Nieuwe financiële perspectieven kunnen bijvoorbeeld op de volgende manier worden gecreëerd:

→ **Bekostigingsfondsen.** Gemeentelijke steun structureel organiseren via fondsen, zoals met een vereveningsfonds, fonds bovenwijks of een stedelijk investeringsfonds. Een voorbeeld van een bekostigingsfonds is het Fonds 2040 in Delft, opgericht om als stad samen (gemeente, corporaties, markt, stakeholders, Rijk) te blijven vernieuwen. Van het benodigde bedrag wordt een deel door de gemeente zelf gestort.

→ **Geografische verbreding van plangebied**. Gebieden zoals woonwijken of andere (gebieds) ontwikkelingen in de omgeving van het plangebied hebben vaak baat bij een herstructurering of transformatie in de buurt. Andersom geldt hetzelfde; het transformatieproject kan worden gekoppeld aan een locatie met extra potentiële opbrengst. Het project- of exploitatiegebied biedt mogelijkheden voor extra opbrengsten en verdeling van het ‘zoet en zuur’.

→ **GebiedsInvesteringsZone (GIZ).** Een gebiedskader en eventueel -fonds waarin kosten, investeringen en baten worden gedeeld met gebiedspartijen. De GIZ is gebaseerd op de Bedrijfsinvesteringszone. Het verschil is dat een

Bedrijfsinvesteringszone gericht is op 'het doorfunctioneren' van de bestemming (bedrijventerrein, parkmanagement, winkelgebied', terwijl het bij een GIZ gaat om gebiedstransformatie. Met een GIZ schep je een ruimtelijk kader (de ontwikkelzone), waarbinnen de verschillende partijen gezamenlijk investeren in gebiedsontwikkeling en gebiedsbeheer.

→ **Onroerendezaakbelasting (ozb).** Het verhogen van de onroerendezaakbelasting (ozb) in de directe omgeving van een transformatie is gerechtvaardigd als de ontwikkeling een duidelijke meerwaarde heeft voor het omliggend vastgoed. Door bijvoorbeeld betere bereikbaarheid, schonere lucht of meer voorzieningen stijgt de WOZ-waarde in de directe omgeving.

→ Zwolle beschikt momenteel niet over een **fondsvorming in kader van stadsherstel.** Met name in grotere steden als Den Haag en Amsterdam bestaat er een stichting stadsherstel – opgericht door inwoners en organisaties met hart voor de stad - die initiatieven om te investeren in de bestaande stad ondersteunt. Hoewel het daarbij doorgaans gaat om erfgoed en gebouwen en plekken met bijzondere cultuurhistorische waarden, is een verbreding van een dergelijk fonds of onderneming uiteraard ook mogelijk.

→ **De helpende hand van andere overheden.** Rijk en de provincie Overijssel hebben financiële- en ondersteuningsmogelijkheden als aan specifieke doelstellingen wordt voldaan. Juist verdichting en verbetering van bestaande wijken passen goed bij de beleidsdoelen van Rijk en provincies, gezien de extra (boven)lokale meerwaarde dat wordt gecreëerd. Er ligt naast volkshuisvestelijke doelen niet zelden ook een relatie met ambities op gebied van bijvoorbeeld mobiliteit, duurzaamheid, zorg en leefbaarheid.

Kennis en expertise

Binnenstedelijke verdichting vraagt om veel kennis en expertise van partijen, en niet in de laatste plaats van de gemeente. Wie wil verdichten moet van alle markten thuis zijn en beschikken over veel creativiteit. Denk aan het ontwikkelen van concepten die aansluiten bij behoeften, haalbare kostenramingen en exploitaties opstellen, onderhandelen en het goede gesprek kunnen voeren met partijen, interne organisatie en niet in de laatste plaats de samenleving. Stedelijk verdichten en investeren is feitelijk een ambacht zonder opleiding. Professionals en organisaties moeten zelf de complexiteit en samenhang tussen aspecten zien te doorgronden. In combinatie met een dreigend structureel tekort aan (ervaren) professionals met kennis van zaken van complexe gebiedsontwikkelingen, planprocessen en privaat-publieke samenwerkingen en constructies, ligt daar een uitdagende opgave voor de gemeente en haar partners. Het vraagt om inspanning van alle partijen, ook om een gezamenlijk leeromgeving te organiseren en een eigen cultuur van stadmaken te ontwikkelen.

COLOFON

Dit document is opgesteld door RUIMTEVOLK en resultaat van een samenwerkingsproces met de gemeente Zwolle, maatschappelijke partners en vertegenwoordigers van belanghebbende organisaties. Het copyright van de beelden, kaarten en foto's berust bij RUIMTEVOLK tenzij anders aangegeven. Hoewel aan de inhoud en samenstelling van dit rapport de grootst mogelijke zorg is besteed, is het mogelijk dat informatie onjuist of onvolledig is. RUIMTEVOLK aanvaardt geen enkele aansprakelijkheid voor de volledigheid en juistheid van de gegeven informatie. Aan de inhoud van dit rapport kunnen geen rechten worden ontleend. Dit document is niet voor commercieel gebruik.

5.1.2e (RUIMTEVOLK)
5.1.2e (RUIMTEVOLK)
5.1.2e (RUIMTEVOLK)
5.1.2e (RUIMTEVOLK)

April 2024

BIJLAGEN

Bijlage A: verslagen Gebiedsateliers

De stadsscan is met een stadsbrede blik uitgevoerd. In twee gebiedsateliers gingen verschillende verschillende beleidsafdelingen van de gemeente Zwolle, woningcorporaties en vertegenwoordigers van de verschillende wijken in gesprek over hoe er in Zwolle op een passende manier verdicht kan worden. De gebiedsateliers vonden plaats op woensdag 13 september en woensdag 11 oktober 2023. Beide gebiedsateliers waren opgedeeld in twee dagdelen: om voldoende tijd te reserveren voor de verschillende woonmilieus zoomden de deelnemers in de ochtenden in op de stedelijke milieus en groenstedelijke milieus in het noorden van de stad. In de middagen waren de Groenstedelijke milieus in het zuiden, en de Buitenwijken onderwerp van gesprek.

Verslag Gebiedsatelier 1
In het eerste gebiedsatelier is een introductie gegeven van het doel en de aanpak van de stadsscan. Daarna keken de deelnemers in groepen naar de verschillende woonmilieus. Aan de hand van overzichtskaarten met daarop informatie over de hoofd- en wijkgroenstructuur, wateropgaven, (corporatie) woningvoorraad en een aantal indicatieve mogelijkheden voor verdichting voerden de aanwezigen het gesprek over waar verdichting kan plaatsvinden, en onder welke voorwaarden. De deelnemers wezen zelf locaties op de kaart aan waar zij mogelijkheden voor verdichting zagen. Daarbij ging het ook over waarom dit goede locaties zouden zijn, over de (praktische) uitdagingen op deze locaties, en over welke voorwaarden er aan verdichting op die locaties hangen.

Een aantal belangrijke algemene voorwaarden en uitgangspunten die uit die gesprekken kwamen zijn:

- Verdichting moet samengaan met de versterking van groen en biodiversiteit in de wijken
- Verdichting moet in samenhang zijn met de cultuurhistorische en stedenbouwkundige kwaliteiten van een gebied (bijvoorbeeld de “stempelbouw” van Holtenbroek)
- Woningbouw moet een (kwalitatieve) toevoeging zijn voor een wijk. Bijvoorbeeld door woningen toe te voegen die nog niet veel in de wijk staan, of mogelijkheden te bieden voor doorstromers.
- Verdichting biedt mogelijkheden om parkeerplaatsen op het maaiveld anders te organiseren (bijvoorbeeld in een parkeerhub), en te combineren met woningbouw.
- Verouderde winkelcentra of scholenclusters bieden veel mogelijkheden voor herontwikkeling in combinatie met woningen.

Deze inventarisatie vormde de basis van een eerste versie van de stadsscan, die in het tweede gebiedsatelier behandeld werd.

Verslag Gebiedsatelier 2
In het tweede gebiedsatelier zijn de eerste, voorlopige, resultaten van de stadsscan gedeeld. Daarbij ging het om de analysemethoden, de (stedenbouwkundige) randvoorwaarden voor verdichting en het aantal woningen dat potentieel toegevoegd kan worden binnen het onderzoeksgebied van de scan. Na deze presentatie is er weer in groepen verder gesproken per woonmilieu. Daarbij liepen de deelnemers de verschillende locaties uit de stadsscan na om ze te beoordelen. Daarbij ging het over:

- Liggen er inderdaad kansen op deze locatie? Is het wenselijk en/of haalbaar om hier woningen toe te voegen?
- Wat zijn voorwaarden om hier woningbouw op een goede manier in te passen? Past dit in het huidige beleid van de gemeente, of zou verdichting hier aanscherping van beleid vergen?
- Is deze locatie op relatief korte termijn te ontwikkelen, of is het een ingewikkelde plek om woningen te realiseren?
- Naast deze bespreking van de locaties vielen een aantal plekken af, maar kwamen er ook een aantal potentiële verdichtingsmogelijkheden bij.

Op basis van de input van dit atelier is de stadsscan verder aangescherpt.

Bijlage B: GIS-analyse

Om naar mogelijkheden te zoeken naar verdichting binnen de bestaande woningvoorraad is er een GIS-analyse uitgevoerd op de huidige woningvoorraad van de gemeente Zwolle. Hiervoor is gebruik gemaakt van gegevens uit de Digitale Tweelingstad Zwolle (zie: https://zwolle.nl/3d).

Daarbij is een selectie gemaakt op alle panden die ten minste één woonfunctie hebben. Omdat wooneenheden met een monumentale functie (gemeentelijke of rijksmonumenten) zeer waarschijnlijk niet ingrijpend aangepast kunnen worden, zijn deze panden uit de analyse gefilterd. Vervolgens is er een inventarisatie gedaan van het aantal woningen per typologie: tussenwoningen, hoekwoningen, 2-onder-1-kappers, vrijstaande woningen en appartementen. Voor appartementen is nader uitgezocht hoeveel lagen deze hebben, en of zij een (grotendeels) plat dak hebben. Appartementen met een plat dak zijn relatief kansrijk voor optopping. Als laatste is het aantal grote tuinen geïnventariseerd op basis van perceelgrootte waar vrijstaande woningen of 2-onder-1-kappers in staan. Percelen van minstens 300 m2, waarvan het pand niet meer dan 40% van het perceel beslaat is als ‘grote tuin’ geïdentificeerd. In deze tuinen is eventueel ruimte voor het toevoegen van losse wooneenheden.

Op basis van deze inventarisatie is met een bandbreedte een inschatting gemaakt van het aantal woningen dat binnen de bestaande woningvoorraad kan worden toegevoegd.

RUIMTE VOLK

Legenda toegepaste uitzonderingsgrondslagen

In dit document zijn gegevens definitief geanonimiseerd op grond van:

Wet	Artikel	Omschrijving	Pagina's
Wet open overheid	Art. 5.1 lid 2 sub e	De eerbiediging van de persoonlijke levenssfeer	11, 16, 39

From: "5.1.2e " <5.1.2e @zwolle.nl>
Sent: 2/18/2025 2:55:18 PM
To: "5.1.2e 5.1.2e " <5.1.2e @zwolle.nl>, "5.1.2e (5.1.2e)" <5.1.2e @zwolle.nl>, "5.1.2e 5.1.2e " <5.1.2e @zwolle.nl>
Cc:
Subject: Zwolse methode van programmamanagement

Hoi allen,

Bijgaand treffen jullie zoals beloofd een 1e conceptversie aan van de ‘Zwolse standaard voor programmatisch werken’. Ik ben erg benieuwd of dit is wat jullie voor ogen hebben.
Morgenmiddag kan ik er niet bij zijn, maar wens jullie een goed overleg toe.
5.1.2e praat mij donderdag bij.
Mocht ik hierin nog verder van betekenis kunnen zijn, laat het mij dan gerust weten.

met vriendelijke groet Zwolle

5.1.2e
5.1.2e

Gemeente Zwolle, Afdeling Proces, Programma, Projectmanagement (ZWPPSB)
Postadres: Postbus 10007, 8000 GA Zwolle
Bezoekadres: Lübeckplein 2
☎ : 5.1.2e
@ : 5.1.2e @zwolle.nl

Niet printen spaart het milieu.

De gemeente Zwolle beschouwt e-mail als volwaardig communicatiemiddel. Dit betekent dat u erop mag vertrouwen dat de inhoud van dit bericht correct en compleet is.

Legenda toegepaste uitzonderingsgrondslagen

In dit document zijn gegevens definitief geanonimiseerd op grond van:

Wet	Artikel	Omschrijving	Pagina's
Wet open overheid	Art. 5.1 lid 2 sub e	De eerbiediging van de persoonlijke levenssfeer	1